Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

4743

ԵԲՐԱՑԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՆՈՐ ԵՕՐՔ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1862

[*Armenian Ref., 8vo.*]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԱՆԱՅԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՑԱՆԿ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԳԻՐՔ	Գլուխ	Երես
Ծննդոց	50	5
Ելից	40	56
Ղևտացւոց	27	100
Թուոց	36	131
Երկրորդ Օրինաց	34	175
Յեսուայ	24	213
Դատաւորաց	21	229
Հռութայ	4	265
Ա. Թագաւորաց	31	269
Բ. Թագաւորաց	24	304
Գ. Թագաւորաց	22	333
Դ. Թագաւորաց	25	367
Ա. Մնացորդաց	29	399
Բ. Մնացորդաց	36	429
Եզրասայ	10	467
Նէեմեայ	13	478
Եսթերայ	10	493
Յոբայ	42	502
Սաղմոսաց	150	533
Առակաց	36	607
Ժողովողի	12	633
Երգ Երգոց	8	642

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ		
Եսայեայ	66	646
Երեմիայ	52	699
Ողբք Երեմիայ	5	758
Եզեկիելի	48	764
Դանիելի	12	817
Ովսեայ	14	834
Յովելեայ	3	842
Ամովսայ	9	845
Աբդիու	1	851
Յովնանու	4	852
Միքիայ	7	854
Նաւումայ	3	859
Ամբակումայ	3	861
Սոփոնիայ	3	863

	Գլուխ	Երես
Անգեայ	2	866
Զաքարիայ	14	868
Մաղաքիայ	4	877

ԱՒԵՏԱՐԱՆ		
Ըստ Մատթէոսի	28	3
Ըստ Մարկոսի	16	36
Ըստ Ղուկասու	24	58
Ըստ Յովհաննու	21	94
Գործք Առաքելոց	28	121

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ		
Առ Հռովմայեցիս	16	157
Ա. Առ Կորնթացիս	16	172
Բ. Առ Կորնթացիս	13	186
Առ Գաղատացիս	6	196
Առ Եփեսացիս	6	201
Առ Փիլիպպեցիս	4	206
Առ Կողոսացիս	4	210
Ա. Առ Թեսաղոնիկեցիս	5	214
Բ. Առ Թեսաղոնիկեցիս	3	217
Ա. Առ Տիմոթէոս	6	219
Բ. Առ Տիմոթէոս	4	223
Առ Տիտոս	3	226
Առ Փիլիմոն	1	228
Առ Եբրայեցիս	13	229

ԹՈՒՂԹ		
Յակոբու Ընդհանրական	5	240
Պետրոսի Ա. Ընդհանրական	5	244
Պետրոսի Բ. Ընդհանրական	3	248
Յովհաննու Ա. Ընդհանրական	5	251
Յովհաննու Բ	1	255
Յովհաննու Գ	1	255
Յուդայի Ընդհանրական	1	256
Յայտնութիւն Յովհաննու	22	258

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Նախ քան ք. Ք. 4004

1 Երկնից ու երկրի ։ 3 լուսոյ ։ 6 ու հաստատուածի ստեղծուիլը ։ 9 երկրին ջուրերէն զատուիլը ։ 11 ու պտղաբեր ըլլալը ։ 14 Արեգին, լուսինին ու աստղերուն ։ 20 ձուկերուն և թռչուններուն ։ 24 ու գազաններուն և անասուններուն ։ 26 և Աստուծոյ պատկերով՝ մարդուն ստեղծուիլը ։ 29 Կերակուրին սահմանուիլը ։

1 ՍԿիզբէն Աստուած երկինքը ու
2 երկիրը ստեղծեց ։ Ու երկիրը անձև ու պարապ էր. և անդունդին վրայ խաւար կար. և Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը շարժէր ։
3 Եւ Աստուած ըսաւ. Լոյս ըլլայ. 4 ու լոյս եղաւ ։ Եւ Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի է. ու Աստուած լոյսը խաւարէն զատեց ։
5 Եւ Աստուած լոյսին անունը՝ Ցորեկ, ու խաւարին անունը՝ Գիշեր դրաւ. և իրիկուն ու առաւտ ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ ։
6 Եւ Աստուած ըսաւ. Ջուրերուն մէջտեղը * հաստատուածին ըլլայ, 7 որ ջուրերը ջուրերէն զատէ ։ Եւ Աստուած հաստատուածը ըրաւ, ու հաստատուածին տակը եղած ջուրերը՝ հաստատուածէն վրայ եղած ջուրերէն զատեց. ու այնպէս 8 եղաւ ։ Եւ Աստուած հաստատուածին՝ երկինք կոչեց. և իրիկուն ու առաւտ ըլլալով՝ երկրորդ օրը եղաւ ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ. Երկինքին տակը եղած ջուրերը մէկտեղ ժողովուին, ու ցամաքը երեւայ. և 10 այնպէս եղաւ ։ Եւ Աստուած ցամաքին անունը՝ երկիր դրաւ, ու ջուրերուն ժողովը՝ ծովեր կոչեց. և Աստուած տեսաւ որ բարի
11 են ։ Ու ըսաւ Աստուած. Երկիրը կանանչ խոտ բուսցընէ, սերմ տուող խոտ, և իր տեսակին պէս պտուղ տուող պտղաբեր ծառ, որ իր մէջը իր սերմը ունենայ երկրի
12 վրայ. ու այնպէս եղաւ ։ Ու երկիրը կանանչ խոտ, իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ, և իր տեսակին պէս սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ հանեց. ու Աստուած
13 տեսաւ որ բարի են ։ Եւ իրիկուն ու առաւտ ըլլալով՝ երրորդ օրը եղաւ ։
14 Եւ ըսաւ Աստուած. Երկնից հաստատուածին մէջ լուսաւորներ ըլլան, որ ցորեկը գիշերէն զատեն. և նշաններու ու ժամերու, և օրերու, ու տարիներու
15 համար ըլլան. Ու երկնից հաստատուածին մէջ լուսաւորներու համար ըլլան, որ երկրի վրայ լոյս
16 տան. ու այնպէս եղաւ ։ Եւ Աստուած երկու մեծ լուսաւորները ըրաւ. մեծ լուսաւորը ցորեկին իշխելու համար, ու պզտիկ լուսաւորը գիշերին իշխելու համար.
17 նաստղերն ալ ըրաւ ։ Եւ Աստուած երկնից հաստատուածին մէջ դրաւ զանոնք, որ երկրի վրայ լոյս
18 տան, և ցորեկին ու գիշերին իշխեն, և լոյսը խաւարէն զատեն. ու Աստուած տեսաւ որ բարի են ։
19 Եւ իրիկուն ու առաւտ ըլլալով՝ չորրորդ օրը եղաւ ։
20 Եւ ըսաւ Աստուած. Ջուրերը կենդանութեան շունչ ունեցող սողուններ հանեն. և թռչունները երկրի վրայ՝ երկնից հաստատուածին
21 թեանը երեսը թռչին ։ Եւ Աստուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը, և ամէն սողացող շնչաւոր կենդանին՝ որ ջուրերը հանեցին անոնց տեսակին պէս, ու ամէն թեւաւոր թռչունը իր տեսակին պէս. և Աստուած տեսաւ որ բարի են ։
22 Ու Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսելով. Աճեցէք ու շատցէք, և ծովերուն մէջ եղած ջուրերը լեցուցէք. թռչուններն ալ երկրի վրայ
23 շատնան ։ Ու իրիկուն ու առաւտ ըլլալով՝ հինգերորդ օրը եղաւ ։
24 Եւ ըսաւ Աստուած. Երկիրը թող հանէ շնչաւոր կենդանի՝ իր տեսակին պէս, անասուններ, սողուններ ու երկրի գազաններ՝ իրենց տեսակին պէս. և այնպէս եղաւ ։
25 Ու Աստուած՝ երկրի գազանները իրենց տեսակին պէս, և ընտանի անասունները իրենց տեսակին պէս, ու գետնի ամէն սողունները իրենց

Նախ քան ք. Ք. 4004

Ե Ր Օր · դ · 19 ։ Սաղ · հդ · 16 ։ ճկգ · 7 ։
Ե Սաղ · հդ · 17 ։ ճդ · 19 ։
Ա Սաղ · ճկգ · 7, 8, 9 ։ ճխը · 3 · 5 ։
Հ Սաղ · ը · 3 ։
Ց Ծն · լը · 7 ։
Ը Ներմ · լ · 35 ։
Ժ Գլ · գ · 20 ։ է · 14 ։ ը · 19 ։ Սաղ · ճդ · 26 ։
Ի Գլ · ը · 17 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 4004

տեսակին պէս բրաւ . և Աստուած տեսաւ որ բարի էն ։

26 Եւ բաւ Աստուած . Արմբ պատկերին ու մեր նմանութեանը պէս մարդ բնենք , և Ծովու ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և անասուններուն , ու բոլոր երկրին , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
27 սողուններուն թող իշխէ ։ Եւ Աստուած իր պատկերովը ստեղծեց մարդը . Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց զանիկայ . Արու և էգ
28 ստեղծեց զանոնք ։ Ու Աստուած օրհնեց զանոնք , և Աստուած անոնց բաւ . Աճեցէք ու շատցէք , ու երկիրը լեցուցէք , և անոր տիրեցէք . ու Ծովու ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն իշխեցէք ։
29 Եւ բաւ Աստուած . Ահա ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ ունեցող խոտը , ու ամէն ծառը՝ որուն մէջ սերմ տուող ծառի պտուղ կայ . Ձեզի կերա-
30 կուր պիտի ըլլայ . Ու երկրի Երոլոր գազաններուն , ու երկինքի բոլոր թռչուններուն , և երկրի վրայ կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր սողուններուն՝ ամէն կանաչ խոտը կերակուրի համար եղաւ . ու այնպէս եղաւ ։
31 Եւ Աստուած իր ամէն բրածը տեսաւ , և ահա շատ բարի էր ։ Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով վեցերորդ օրը եղաւ ։

ԳԼ · Բ

1 Հանդստութեան օրը ։ 4 Աստեղագործութեան կերպը ։ 8 Եդեմի պարտէզը ։ 10 ու անկէ ելած գետը ։ 17 Միայն գիտութեան ծառին պտուղէն ուտելը կ'արգիլուի ։ 19 Աստեղծուածներուն անուանադրութիւնը ։ 21 Կնոջ առեղծուիլը , և ամուսնութեան հաստատուիլը ։

1 Ու կատարուեցաւ երկինքը ու երկիրը՝ և անոնց ամէն զարդը ։
2 Րը ։ Եւ Աստուած իր բրած գործքերը եօթներորդ օրը լմընցուց , ու եօթներորդ օրը հանդստացաւ
3 իր բրած բոլոր գործքերէն ։ Եւ օրհնեց Աստուած եօթներորդ օրը , ու սրբեց զանիկայ . ինչու որ անոր մէջ հանդստացաւ իր ամէն գործքերէն՝ որ Աստուած ստեղծեց ու բրաւ ։
4 Ասոնք են երկնից ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած առնելնին , ան օրը որ Տէր Աստուած
5 երկիրը ու երկինքը բրաւ , Ու դաշտին բոլոր Բոյսերը դեռ երկրի վրայ չեղած , և դաշտին բոլոր խոտը դեռ չբուսած . ինչու որ Տէր Աստուած երկրի վրայ տակաւին Անձրեւ բերած չէր , ու Երկրին գործելու
6 մարդ չկար . Հապա երկրէն Շոգի կ'ելլէր , ու գետնի բոլոր երեսը կը
7 ջրէր ։ Եւ Տէր Աստուած Երկնքի հողէն շինեց մարդը , և անոր Քրիխին ծակերուն կենդանութեան Շունչ փչեց , ու Մարդը կենդանի հոգի եղաւ ։
8 Եւ Տէր Աստուած Եդեմի արեւելքին կողմը Եդեմի մէջ Պարտէզ տնկեց , ու իր շինած մարդը Հոն դրաւ ։
9 Եւ Տէր Աստուած գետնէն՝ տեսանելու հաճելի և ուտելու աղէկ Համն ծառը , ու պարտէզին մէջտեղը Կենաց ծառը , և Բարին ու չարը գիտնալուն ծառն ալ բուսցուց ։
10 Եւ պարտէզը ջրելու համար Եդեմէն գետ մը կ'ելլէր , ու անկէ չորս
11 գլխու կը բաժնուէր ։ Մէկուն անունը Փիսոն է . ասիկայ Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պտրտի , ուր որ ոս-
12 կի կայ . Եւ ան երկրին ոսկին ազնիւ է . Սաստակ ու եղնդնաքար կայ
13 Հոն ։ Ու երկրորդ գետին անունը Գեհոն է . ասիկայ Քուշի բոլոր
14 երկիրը կը պտրտի ։ Ու երրորդ գետին անունը Տիգրիս է . ասիկայ Ասորեստանի արեւելեան կողմը կ'երթայ ։ Եւ չորրորդ գետը Եփրատ է ։
15 Եւ Տէր Աստուած առաւ մարդը , ու Եդեմի Պարտէզին մէջը դրաւ , որ զանիկայ գործէ ու պահէ ։ Եւ
16 Տէր Աստուած պատուիրեց մարդուն՝ ըսելով . Պարտէզին ամէն
17 ծառէն համաբձակ կեր . Բայց Երարիի ու չարի գիտութեան ծառէն՝ մի ուտեր . քանզի անկէ կերած օրդ Անշուշտ պիտի մեռնիս ։
18 Եւ Տէր Աստուած բաւ . Աղէկ չէ որ Ադամը մինակ բլլայ . անոր Օգնական մը ընեմ իրեն յարմար ։
19 Եւ Տէր Աստուած Երկրէն բոլոր գազանները ու երկինքին բոլոր թռչունները հողէն շինեց , և Ադամին առջեւը բերաւ , որ տեսնէ թէ անոնց ինչ անուն կը դնէ . և Ադամ ինչ անուն որ դրաւ շնչաւոր կենդանիին , ան եղաւ անոր անունը ։
20 Եւ Ադամ բոլոր անասուններուն , ու երկինքի թռչուններուն , և դաշտի բոլոր գազաններուն անունները դրաւ . բայց Ադամին՝ իրեն յարմար օգնական մը չգտնուեցաւ ։
21 Եւ Տէր Աստուած խորունկ քուն մը բերաւ Ադամին վրայ . ու անիկայ քնացաւ . և անոր կողին ոսկորներէն մէկը առաւ , ու անոր
22 տեղը միս լեցուց . Եւ Տէր Աստուած Ադամէն առած կողին ոսկորը կնիկ շինեց , ու Երանիկայ Ադամին
23 բերաւ ։ Եւ Ադամ բաւ . Հիմա ասիկայ ոսկորէս ոսկոր , ու մարմինէս մարմին է . ասիկայ Կնիկ

Ն · Ք · ԶԲ · 4004

Արմբ ազբիւր

Շոգի · գ · 19 , 23 ։ Սաղ · ՃԳ · 14 ։ Ժող · Ժբ · 7 ։ Ես · կդ · 8 ։ ա Կոր · Ժե · 47 ։
Գ Գլ · է · 22 ։ Ես · բ · 22 ։
Ժողդ · ւդ · 4 ։ Գոր · Ժէ · 25 ։
Ես Կոր · Ժե · 45 ։
Շգլ · գ · 24 ։ Է Գլ · գ · 16 ։ գ Թագ · Ժթ · 12 ։ Եզեկ · իե · 23 ։
Է Գլ · Ժգ · 10 ։ Ես · ծա · 3 ։ Եզեկ · իբ · 13 ։ Ցավել · բ · 3 ։
Հմր · 15 ։ Հեզեկ · լա · 8 ։
Գլ · գ · 22 ։ Ասակ · գ · 18 ։ Ժա · 30 ։ Ցայտ · բ · 7 ։ իբ · 2 ։ 14 ։
Հմր 17 ։
Գլ · իե · 18 ։
Թես · Ժա · 7 ։
Ադ · մարգարիտ Գեղ · Ժ · 4 ։
Հմր 8 ։
Հմր 9 ։
Գլ · գ · 1 ։ 3 ։ 11 ։ 17 ։
Գլ · գ · 3 ։ 19 ։ Հով · գ · 23 ։ ա Կոր · Ժե · 56 ։ Ցակ · ա · 15 ։ ա Ցօհ · ա · 16 ։
Ադ մարդը
Գլ · գ · 12 ։ ա Կոր · Ժա · 9 ։ ա Տիմ · բ · 13 ։
Գլ · ա · 20 , 24 ։
Սաղ · բ · 6 ։ Տե Գլ · գ · 20 ։
Գլ · Ժե · 12 ։ ա Թագ · իգ · 12 ։
Առակ · Ժբ · 22 ։ Երր · Ժգ · 4 ։
Գլ · իթ · 14 ։ Դատ · բ · 2 ։ բ Թագ · ե · 1 ։ Ժթ · 13 ։ Եփես · ե · 30 ։
Եբր · Ի · 2 ։

Սաղ · ւգ · 6 ։
Եբր · զօրքը ։
Եզ · ի · 11 ։ ւա · 17 ։ բ Օր · ե · 14 ։ Երր · գ · 4 ։
Ներեմ. թ · 14 ։ Ես · Ժբ · 13 ։

Գլ · ա · 1 ։ Սաղ · ղ · 1 , 2 ։

Ի Գլ · ա · 12 ։ Սաղ · Ճգ · 14 ։
Ցոր · լբ · 26 , 27 , 28 ։
Ի Գլ · գ · 23 ։

Ն · Ք · Դ · 4004

*ԵԲԲ · ԻԶ · Բ ա Կոր · ժա · 8 ·
Ց ԳԼ · լ · 15 · Սաղ · խե · 10 · Մաա · ժԹ · 5 · Մար · ժ · 7 · ա Կոր · գ · 16 · Եփես · ե · 31 ·
– ԳԼ · գ · 7 · 10 · 11 ·
‡ ԵԼ · լԲ · 25 · Ես · խէ · 3 ·

– Մաա · ժ · 16 · Բ Կոր · ժա · 3 ·
Բ Ցայտ · ժբ · 9 · ի · 2 ·
‡ ԳԼ · բ · 17 ·

Ր ՀՃր 13 · Բ Կոր · ժա · 3 · ա Տիմ · բ · 14 ·

Ի ՀՃր 7 · Գոր · իգ 18 ·

† Կամ՝ տեսնելու

Ղ ա Տիմ · բ · 14 ·
Ի ՀՃր 12 · 17 ·
Ը ՀՃր 5 ·
Ի ԳԼ · բ · 25 ·

ֆ Ցոր · լԲ · 1 ·
Ի Ցոր · լ · 33 · Երեմ · իգ · 24 · Ամով · Թ · 3 ·
Լ ԳԼ · բ · 25 · Եւ · գ · 6 · ա Ցօն · գ · 20 ·

Ի ԳԼ · բ · 18 · Ցոր · լ · 33 · Առակ · իբ · 13 ·

Ֆ ՀՃր 4 · Բ Կոր · ժա · 3 · ա Տիմ · բ · 14 ·

կոչուի · քանզի էր *Էրիկէն էառ–
24 նուէցաւ · ։ Անոր համար Էրիկը պիտի ձգէ իր Հայրը ու իր մայրը , և իր կնկանը պիտի յարի · ու մէկ
25 մարմին պիտի ըլլան : Եւ Ադամ ու իր կնիկը երկուքն ալ – մերկ էին , ու չէին †ամչնար :

ԳԼ · Գ

1 Կնիկը օձէն կը խարուի : 6 Ադամ ու իր կինը մեղքի մէջ կ'իյնան : 9 Աստուած անոնց դատաստան կ'ընէ : 14 Օձը կ'անիծուի : 15 Կընկանը սերունդը : 16 Մարդկային սեռին պատիժը : 21 Նախաստեղծներուն հանդերձները : 22 Անոնք դրախտէն կը վռընտուին :

1 Եւ Տէր Աստուծոյ ըրած դաշտի բոլոր գազաններէն – աւելի խորամանկ էր Բօձը · ու կնկանը ըսաւ · Իրաւ Աստուած ըսա՞ւ՝ Թէ Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի չու–
2 տէք : Եւ կնիկը օձին ըսաւ · Պարտէզին ծառերուն պտուղէն կ'ու–
3 տենք · Բայց †պարտէզին մէջտեղը եղած ծառին պտուղէն՝ Աստուած ըսաւ · Անկէ մի՛ ուտէք , և անոր մի՛
4 դպչիք , որ չմեռնիք : Եւ օձը կնկանը ըսաւ , Չէ՛ Թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք · Քանզի Աստուած գիտէ Թէ՝ ան օրը որ անկէ ուտէք , Թաչքերնիդ պիտի բացուի , և աստուածներու պէս պիտի ըլլաք՝ բարին ու չարը գիտնալով :
6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծառը աղէկ էր կերակուրի համար , և հաճելի աչքերուն , ու փափաքելի՝ †իմաստուն ընելու՞համար , առաւ անոր պտուղէն Հու կերաւ , և իրեն հետ իր էրկանն ալ տուաւ , և Թանիկայ
7 կերաւ : Ու անոնց երկուքին Ըաչքերը բացուեցան , ու Բմերկ ըլլալնին գիտցան · և Թզենիի տերեւներ կարցին , ու իրենց ծածկոցներ
8 ըրին : Եւ օրուան զով առեներ պարտէզին մէջ պտըտող Տէր Աստուծոյ †ձայնը լսեցին · և Ադամ ու իր կնիկը Տէր Աստուծոյ երեսէն պարտէզին ծառերուն մէջը Թպահուե–
9 ցան : Եւ Տէր Աստուած Ադամը
10 կանչեց ու ըսաւ անոր · Ո՞ւր ես : Եւ անիկայ ըսաւ · Պարտէզին մէջ քու ձայնդ լսեցի , ու Վախցայ , ինչու
11 որ մերկ էի , ու պահուեցայ : Եւ Աստուած ըսաւ · Ո՞վ պատմեց քեզի քու մերկ ըլլալդ · արդեօք կերա՞ր ան ծառէն՝ որուն համար քեզի պա–
12 տուիրեցի որ անկէ չուտես : Եւ Ադամ ըսաւ · Ի՛ն կնիկը՝ որ ինծի հետ ըլլալ– տուիր , ան ինծի տուաւ
13 ծառէն , ու ես կերայ : Եւ Տէր Աստուած ըսաւ կնկանը · Ի՞նչ է ասքու ըրածդ · և կնիկը ըսաւ · Բօձը իս
14 խաբեց , ու ես կերայ : Եւ Տէր Աստուած օձին ըսաւ · Ես ընելուդ համար՝ ամէն անասուններէն և

դաշտին ամէն գազաններէն անիծեալ ըլլաս · փորիդ վրայ քալես , ու կենացդ բոլոր օրերը Ֆող ուտես :
15 Եւ քու կնկին ու կնկանը մէջ տեղը , և հքու սերունդիդ ու Ֆանոր սերունդին մէջտեղը՝ Թշնամութիւն պիտի դնեմ · Ձան քու գլուխդ պիտի ‡ջախջախէ , և դուն անոր գարշա–
16 պարը պիտի ‖խայթես : Եւ կնկանը ըսաւ · Քու յղութեանդ ցաւերը խիստ պիտի շատցընեմ · ֆ ցաւով զաւակ ծնանիս , ու էրկանդ ՛ ձգտանդ ըլլաս , ու անիկայ ՛քու վրադ
17 իշխէ : Եւ Ադամին ըսաւ · Որովհետև դուն Ֆքու կնկանդ խօսքը մտիկ ըրիր , և Ձան ծառէն կերար , ՝որուն համար պատուիրեցի քեզի՝ ըսելով , Չուտես անկէ , երկիրը քու պատճառովդ Ձանիծեալ ըլլայ · կենացդ բոլոր օրերուն մէջ Ֆնեղու–
18 թիւնով ուտես անկէ · Եւ Ձփուշ ու տատասկ բուսցընէ քեզի , և
19 – դաշտին խոտը ուտես : ՝Երեսիդ քրտինքովը ուտես ֆ– Հացդ , մինչև Ֆող դառնալդ , քանզի անկէ առնուեցար · ինչու որ Ձֆող էիր դուն , ու ՝Ֆող պիտի դառնաս :
20 Եւ Ադամ իր կնկանը անուներ՝ §Եւայ դրաւ · ինչու որ ամէն կենդանութիւն ունեցողներուն մայրը
21 անիկայ էր : Եւ Տէր Աստուած Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ հանդերձներ շինեց , ու անոնց հագ–
22 ցուց : Եւ Տէր Աստուած ըսաւ · ՐԱհա՛ Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալու · և հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկնցընէ , ու Ֆկենաց ծառէն ալ առնէ , և ուտէ ու յաւիտեան ապրի ·
23 Ուստի Տէր Աստուած Եդեմի պարտէզէն դուրս ըրաւ զանիկայ , ՝որ երկիրը գործէ , ուսկից որ առնուէ ·
24 ցաւ : Այսպէս վռընտեց Ադամը · ու Եդեմի պարտէզին ‡արեւելեան կողմէն †քերովբէները , ու ամէն կողմ դարձող բոցեղէն սուրը դրաւ , կենաց ծառին ճամբան պահելու համար :

ԳԼ · Դ

1 Կայէնին ու Հաբելին ծնունդը , արուեստը , ու հատարը : 8 Հաբելին սպանութիւնը : 11 Կայէնին անիծուիլը : 17 Ենովք առաջին քաղաքը : 19 Ղամէք ու իր երկու կիներները : 25 Սեթին , 26 ու Ենովսին ծնունդը :

1 Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւայ կինը , ու ան յղացաւ , ու ‡Կայէնը ծնաւ , և բսաւ · Մարդ ստացայ Տէ–
2 րոջմէն : Եւ դարձեալ անոր Հաբել եղբայրը ծնաւ · և Հաբել ոչխարներու հովիւ եղաւ , բայց

Ն · Ք · Դ · 4004

Ե Ես · կե · 25 · Միք · ե · 17 ·
Հ Մաա · գ · 7 · ժգ · 38 · իգ · 33 · Ցօհ · բ · 44 · Գոր · ժգ · 10 · ա Ցօհ · գ · 8 ·
Յ Սաղ · ճլը · 11 · Ես · ե · 14 · Միք · ե · 3 · Մաա · ա · 23 · 25 · Ղե · ա · 31 · 34 · 35 · Գաղ · գ · 4 ·
Ղ Հռով · ժգ · 20 · Կոզ · բ · 15 · Երբ · բ · 14 · ա Ցօհ · ե · 5 · Ցայտ · ժբ · 7 · 17 ·
‡ ԵԲԲ · զարնե ·
‖ ԵԲԲ · զարնես ·
ֆ Սաղ · խը · 6 · Ես · ժգ · 8 · խա · 3 · Ցօհ · ժգ · 21 · ա Տիմ · բ · 15 ·
՛ ԳԼ · գ · 7 ·
՝ա Կոր · ժա · 3 · ժգ · 34 · Եփե · ե · 22 · 23 · 34 · ա Տիմ · բ · 11 · 12 · Տիտ · բ · 5 · ա Պետ · գ · 1 · 5 · 6 ·
Ն ա Թես · ժե · 23 ·
Ձ ՀՃր 6 ·
– ԳԼ · բ · 17 ·
Ղ Ժող · ա · 2 · 3 · Ես · իգ · 5 · 6 · Հռով · ը · 20 ·
Ղ Ցոր · ե · 7 · Ժող · բ · 23 ·
Ը Ցոր · լ · 40 ·
– Սաղ · ճգ · 14 ·
– Ժող · ա · 13 · բ Թես · գ · 10 ·
Է ԳԼ · բ · 7 ·
– Ցոր · իա · 26 · Լգ · 15 · Սաղ · ճգ · 29 · Ժող · գ · 20 · ժբ · 7 · Հռով · ե · 12 · Երբ · Թ · 27 ·
§ Ջ կեանք ·

ր ՀՃր 5 · Ես · ժԲ · 12 · խե · 12 · 13 · Երեմ · իբ · 23 · Ց ԳԼ · բ · 9 · – ԳԼ · գ · 2 · Թ · 20 · ‡ ԳԼ · բ · 8 · † Սաղ · ճգ · 4 · Երբ · ա · 7 · —— 4003 ‖ սատցուած ·

3 կայէն – երկիրը կը գործէր ։ Ու
եղաւ որ ժամանակ մը եղբը՝ կա-
յէն բերկրի պտուղէն Տէրոջը ըն-
4 ծայ բերաւ ։ Եւ Հաբէլ՝ ինքն ալ
իր ոչխարներուն առաջնեկներէն,
ու անոնց պարարտներէն բերաւ .
և Տէրը Հաբելին՝ ու անոր ընծա-
5 յին նայեցաւ . Բայց կայէնին՝ ու
անոր ընծային չնայեցաւ . ուստի
կայէն խիստ բարկացաւ, ու երեսը
6 կախեց ։ Եւ Տէրը Կայենին ըսաւ .
Ինչո՞ւ բարկացար, ու ինչո՞ւ երես
7 սրդ կախեցիր . Թէ որ աղէկ ընես,
ընդունելի չը՞լլար . և թէ որ աղէկ
չընես, *մեղքը դրանը քով պառ-
կած է . Ձև անիկայ քեզի պիտի
հնազանդի, ու դուն անոր պիտի
իշխես ։
8 Եւ կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ
խօսեցաւ . ու եղաւ որ երբ անոնք
դաշտն էին, կայէն իր Հաբէլ եղ-
բօրը վրայ ելաւ, ու երսպաննեց զա-
9 Նիկայ ։ Եւ Տէրը կայենին ըսաւ .
ԷՈ՞ւր է քու եղբայրդ Հաբէլը ։
Եւ անիկայ ըսաւ . Չեմ գիտեր .
միթէ ես իմ եղբօրս պահապա՞ն
10 եմ ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Ի՞նչ ըրիր .
քու եղբօրդ արիւնին ձայնը գետ-
11 նէն ինծի կը բողոքէ ։ Եւ հիմա
դուն անիծեալ ես երկրէն, որ իր
բերանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու
12 ձեռքէդ ընդունելու ։ Երբ որ
երկիրը գործես, այսուհետև իր
արդիւնքը չտայ քեզի . երկրի մէջ
աստանդական ու թափառական
13 ըլլաս ։ Եւ կայէն ըսաւ Տէրոջը .
†Իմ պատիժս՝ կրելու կարողու-
14 թենէս աւելի մեծ է՞ ։ Ահա՛ դուս
այսօր երկրին երեսէն վռնտեցիր,
ու ես Ձքու երեսէդ պիտի պա-
հուիմ, ու երկրի մէջ աստան-
դական ու թափառական պիտի
ըլլամ . և պիտի ըլլայ որ՝ Ով որ
զիս գտնէ, զիս պիտի մեռցընէ ։
15 Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Ուրեմն ով
որ կայէնը սպաննէ, անկէ եօթն-
պատիկ վրէժ առնուի ։ Եւ Տէրը
նշան մը դրաւ կայենին, որ զանի-
կայ գտնող մէկը չմեռցընէ զանի-
կայ ։
16 Եւ կայէն Տէրոջը առջևէն ելաւ,
ու եդեմի արևելեան կողմը՝ Նայիդ
17 երկիրը բնակեցաւ ։ Եւ կայէն իր
կնիկը գիտցաւ, ու անիկայ յղա-
ցաւ, ու Ենովքը ծնաւ . և քաղաք
մը կը շինէր – ըստ անունը, ու քաղա-
քին անունը՝ իր որդւոյն անուանը
18 պէս Ենովք դրաւ ։ Ու Ենովք ծնաւ
Գայիրադը, և Գայիրադ ծնաւ
Մայիէլը, ու Մայիէլ ծնաւ Մա-
թուսայէլը, և Մաթուսայէլ ծնաւ
19 Ղամէքը ։ Եւ Ղամէք իրեն եր-
կու կնիկ առաւ . մէկուն անունը
Ադդա, ու մէկալին անունը Սէլլա
20 էր ։ Եւ Ադդա ծնաւ Յաբէլը,
որ վրանաբնակներուն ու հովիւնե-
21 րուն հայրն էր ։ Ու անոր եղբօրը
անունը Յուբալ էր, որ բոլոր քնա-
րահարներուն ու սրնդահարներուն
22 Հայրն էր ։ Եւ Սէլլան ալ ծնաւ
Թուբէլկայէնը, որ վարպետ պղնձ-
ագործ ու երկաթագործ էր . և
Թուբէլկայենին քոյրը Նաամա էր ։
23 Եւ Ղամէք իր կնիկներուն՝ Ադ-
դային ու Սէլլային ըսաւ . Ձայնս
լսեցէք՝ ով Ղամէքի կնիկները,
ականջ դրէք իմ խօսքիս . Ինչու
որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի
վէրք, ու երիտասարդ մը՝ ինծի հա-
24 րուածք ըլլ՞ի ։ Թէ որ Կայենին
համար եօթնպատիկ վրէժ առ-
նուի, Ղամէքին համար ալ եօթա-
նասնուեօթը անգամ ։
25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը
գիտցաւ, ու անիկայ որդի մը ծը-
նաւ, և անոր անունը Սէթ դրաւ .
քանզի ը— . Աստուած ինծի կա-
յենին մեռցուցած Հաբէլին տեղը
26 ուրիշ սերունդ մը տուաւ ։ Եւ
Սէթ ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր
անունը Ենովս դրաւ . ան ատենը
սկսուեցաւ Տէրոջը անունը կան-
չելը ։

Գլ . ե

1 Ազգահամարութիւն՝ Ադամէն մինչև Նոյ ։ 24 Ենովքին Աստուածացումը՝ ու եր-
կիքը փոխուիլը ։

1 Այս է – Ադամին ազգաբանութեան
դիրքը ։ Ան օրը որ Աստուած
մարդը ստեղծեց, Աստուծոյ պատ-
2 կերովը ըրաւ զանիկայ . Արու և
էգ ստեղծեց զանոնք, և օրհնեց
զանոնք, ու անոնց ստեղծուած օրը
անոնց անունը Ադամ դրաւ ։
3 Եւ Ադամ հարիւր երսուն տարի
ապրեցաւ, և իր նմանութեամբը՝
իր պատկերին պէս որդի ծնաւ, և
4 Անոր անունը Սէթ դրաւ ։ Եւ
Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր տարի եղաւ,
և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։
5 Եւ Ադամին կենացը բոլոր օրերը
ինը հարիւր երսուն տարի եղաւ,
և ու մեռաւ ։
6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի ապ-
7 րեցաւ, ու ԷԱնոս ծնաւ ։ Եւ
Սէթ՝ Ենովսը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր եօթը տարի ապրե-
ցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
8 ծնաւ ։ Եւ Սէթին բոլոր օրերը
ինը հարիւր տասներկու տարի և-
ղաւ . ու մեռաւ ։
9 Ու Ենովս հինգուն տարի ապ-
10 րեցաւ, և Կայնանը ծնաւ ։ Ու
Ենովս՝ Կայնանը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր տասնուհինգ տարի

Ն · ք · գՀ · Իբր 4003

– Գէ · գ · 23 ։ թ · 20 ։
Բ Թագ . ժբ · 12 ։
Ֆ Թագ . ժբ · 17 ։ Ամակ · գ · 9 ։
Տ Երբ . ժա · 4 ։
Ի Գէ · լա · 2 ·

*Կ՚մեղքի պատարագը Ղէ · գ · 16 ։

Իբր 3875

Ի Մատ . իգ · 35 ։ ա Յով · գ · 12 ։ Յուդ · 11 ։ Ը Սաղ · թ ։ 12 ։ Բ Յով · բ ։ 44 ։
Ֆ Երբ . ժբ · 24 ։ Յայտ . ղ · 10 ։

†Կ՚Մեղքս թողութիւն գըտնելու չափ ունի մեծ է ։
Ի Յոբ . ժե · 20–24 ։
Ը Սաղ . ծա · 11 ։
Ի Գէ · թ · 6 ։ Թագ . լե · 19, 21, 27 ։
Ֆ Սաղ . հթ · 12 ։
Եզեկ . թ · 4, 6 ։
‡Կ՚Կայենին վրայ ։
Հ գ Թագ . ժգ · 23 ։ իդ · 20 ։ Երեմ . իգ · 39 ։ ծբ · 3 ։

Իբր 3875

Ֆ Սաղ . խթ · 11 ։

Ն · ք · գՀ · Իբր 3875

Ղէվտ . գ · 11 · 12 ։

§ Հմր 15 ։
3874
՛Գէ · ե · 3 ։
Ա՚ դրաւած ։

Ֆ Գէ · ե · 6 ։
Ն գ Թագ . ժբ · 24 ։ Սաղ . ճժգ · 17 ։ Յովել · բ · 32 ։ Սոփ . գ · 9 ։ ա Կոր . ա · 2 ։
3769
§ Կ՚անուանումը

4004
– ա Մն . ա · 1 ։ Ղէ . գ · 36 ։
Բ Գէ . ա · 26 ։ Եփես . գ · 24 ։ Կող . գ · 10 ։
Ֆ Գէ . ա · 27 ։
Ա՚ մարդ ։
3874

Տ Գէ . գ · 25 ։
Ի ա Մն . ա · 1 ։ Ա ։
Ղէ . ա · 28 ։

Ի Գէ . գ · 19 ։ Երբ . թ · 27 ։
Ը Գէ . գ · 26 ։
3769

3679

Ն · Ք · ԶԾ ·
3679

ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկ-
11 ներ ծնաւ ։ Ու Ենովսին բոլոր օրե-
րը ինը հարիւր հինգ տարի եղաւ .
ու մեռաւ ։

3609

12 Եւ Կայնան եօթանասուն տարի
ապրեցաւ , ու ծնաւ Մաղաղիէլը ։
13 Եւ Կայնան՝ Մաղաղիէլը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տա-
րի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղ-
14 ջիկներ ծնաւ ։ Եւ Կայնանին բոլոր
օրերը ինը հարիւր տասը տարի ե-
ղաւ ու մեռաւ ։

3544

15 Եւ Մաղաղիէլ վաթսունուհինգ
տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Յա-
16 րեդը ։ Եւ Մաղաղիէլ՝ Յարեդը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր եր-
սուն տարի ապրեցաւ , և տղաքներ
17 ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ Մաղա-
ղիէլին բոլոր օրերը ութը հարիւր
իննսունուհինգ տարի եղաւ . ու
մեռաւ ։

3382

18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ
19 Ենովքը ։ Եւ Յարեդ՝ Ենովքը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տա-
րի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ ։ Եւ Յարեդին բո-
լոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի եղաւ . ու մեռաւ ։

3317

21 Ու Ենովք վաթսունուհինգ տա-
րի ապրեցաւ , և ծնաւ Մաթուսա-
22 ղան ։ Ու Ենովք՝ Մաթուսաղան
ծնանելէն ետքը՝ իրեք հարիւր տա-
րի Աստուծոյ հետ քալեց , և տը-
23 ղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու
Ենովքին բոլոր օրերը իրեք հարիւր
24 վաթսունուհինգ տարի եղաւ ։ Ու
Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց , և
չէր գտնուեր . ինչու որ Աստուած
առաւ զանիկայ ։

25 Եւ Մաթուսաղայ հարիւր ութ-
սունուեօթը տարի ապրեցաւ , ու
26 ծնաւ Ղամէքը ։ Եւ Մաթուսա-
ղայ՝ Ղամէքը ծնանելէն ետքը՝ եօ-
թը հարիւր ութսունուերկու տարի
ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկ-
27 ներ ծնաւ ։ Եւ Մաթուսաղային
բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսու-
նուինը տարի եղաւ . ու մեռաւ ։

28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ , ու որդի
29 մը ծնաւ . Եւ անոր անունը Նոյ
դրաւ՝ ըսելով . Ասիկայ մեզ պիտի
հանգստացընէ մեր գործքերէն ու
մեր ձեռքերուն աշխատութենէն՝
Ե որ Տէրոջը անիծած երկրին պատ-
30 ճառաւ Լ Էրէն ։ Եւ Ղամէք՝ Նոյը
ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր իննս-
ունուհինգ տարի ապրեցաւ , և
31 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Եւ
Ղամէքին բոլոր օրերը եօթը հա-
րիւր եօթանասունուեօթը տարի
եղաւ . ու մեռաւ ։

32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան
եղաւ . և Նոյ ծնաւ Սէմը , Քամը
ու Յաբեթը ։

ԳԼ · Զ

1 Մարդոց չարութիւնը շատնալուն համար՝ Աստուած Էրհնեղը կը սպառնայ ։ 8 Նոյ շնորհք կը գտնէ Աստուծոյ առջեւը ։ 14 Տապանին շինութիւնը ։

1 Եւ եղաւ որ երբ մարդիկ երկրի
վրայ շատնալ սկսեցին , ու իրենց
2 աղջիկներ ծնան , Աստուծոյ որդիքը
մարդոց աղջիկներուն գեղեցիկ ըլ-
լալը տեսնելով՝ Ամէն իրենց ըն-
րած ծնողներէն իրենց կիներ կ'առնէ-
3 ին ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Իմ հոգիս
միշտ մարդու վրայ պիտի Հնայ .
Վասն զի անիկայ մարմին է . բայց
անոր օրերը հարիւր քսան տարի
4 ըլլայ ։ Ան օրերը երկրի մէջ հսկա-
ներ կային . և անկէ ետքն ալ երբոր
Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկ-
ներուն կը մտնէին , որոնք անոնց
Ը——Ն կը ծնանէին ,ասոնք Ի
վաղուց հետէ զօրաւոր ՚՚ անուանի
5 մարդիկ էին ։ Եւ Տէրը երբոր
տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը
երկրի վրայ կը շատնար , և Ի անոնց
սրտին խորհուրդներուն բոլոր գա-
ղափարները միայն չար էին ամէն
6 օր , Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղ-
ծելուն Ըզղջաց , ու Ի իր սրտին
7 մէջ տրտմեցաւ . Եւ Տէրը ըսաւ .
Երկրին վրայէն ջնջեմ մարդը՝ որ
ստեղծեցի , մարդէն մինչև անա-
սունները , և սողունները , ու եր-
կինքին թռչունները . ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ ։
8 Բայց Նոյ Տէրոջը առջեւը շնորհք
գտաւ ։

9 Ասա է Նոյի պատմութիւնը՚՚ .
Նոյ իր դարուն Ր——ՆԵՐ մէջ արդար
՚՚ կատարեալ մարդ մըն էր . Նոյ
10 Աստուծոյ հետ քալեց ։ Եւ Նոյ
ծնաւ իրեք որդի , Սէմը՝ Քամը ու
11 Յաբեթը ։ Եւ երկիրը Աստուծոյ
առջեւ ապականեցաւ , ու Ե երկիրը
12 անիրաւութեամբ լեցուեցաւ ։ Եւ
Աստուած Երկրի վրայ նայեցաւ ,
և ահա՛ ապականած էր . ինչու որ
երկրի վրայ ամէն մարմին իր ճամ-
13 բան ապականեր էր ։ Եւ Աս-
տուած ըսաւ Նոյին . Բոլոր մար-
մինին Ի վերջը հասած է իմ առջեւս .
ինչու որ երկիրը անոնց միջոցով
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ . և
ահա՛ ես զանոնք երկրին հետ պիտի
14 աւրեմ ։ Ածո՛ դուն քեզի Խիժա-
բեր փայտէ տապան մը շինէ . տա-
պանին մէջ խուցե՛ր շինէ , և զանի-
կայ ներսէն ու դուրսէն ձիւթով
15 ծեփէ ։ Եւ ասա ձեւով շինես անի-
կայ . տապանին երկայնութիւնը
իրեք հարիւր կանգուն , լայնու-

Ն · Ք · ԶԾ ·
2448

Ե ԳԼ · գ · 10 ։
Ի ԳԼ · ժ · 21 ։

— ԳԼ · ա · 28 ։
Բ Ր Օր · է · 3 · 4 ։
Գ Ծագ · է · 16 · 17 ։ ա Պետ · գ · 19 · 20 ։
Դ Եբր · չոր-ըէ ·
Ե Սաղ · հը · 39 ։

Զ ԳԼ · ը · 21 ։
Ր Օր · իթ · 19 ։ Առակ · գ · 18 ։ Մատ · ժե · 19 ։

Է Տե՛ս Թուոց · իդ · 19 ։ ա Թագ · ժե · 11 · 29 ։ բ Թագ · իդ · 16 ։ Մաղ · գ · 6 ։ Ցակ · ա · 17 ։
Ը Ես · կդ · 10 ։ Եփես · գ · 30 ։
Թ ԳԼ · ժթ · 19 ։ Եւ · ւդ · 12 · 13 · 16 · 17 ։ Ղուկ · ա · 30 ։ Գործ · է · 46 ։
Ժ Եբր · Ուսանք են Նոյի ծնունդները ·
Ի ԳԼ · է · 1 ։ Եզեկ · ժգ · 14 · 20 ։ Հռով · ա · 17 ։ Եբր · ժա · 7 ։ բ · Պետ · բ · 5 ։
Լ ԳԼ · է · 22 ։
Խ ԳԼ · է · 32 ։
Ծ ԳԼ · է · 1 ։ ժ · 9 · ժգ · 13 ։ բ Մն · ւդ · 27 ։ Ղուկ · ա · 6 ։ Հռով · բ · 13 · գ · 19 ։
Կ Եզեկ · ը · 17 · իբ · 16 ։ Ամբ · բ · 8 · 17 ։
Հ ԳԼ · ժբ · 21 ։ Սաղ · ժգ · 2 · ւդ · 13 · 14 · ծգ · 2 · 3 ։
Ձ Երեմ · ծա · 13 ։ Եզեկ · է · 2 · 3 · 6 ։ Ամով · ը · 2 ։ ա Պետ · գ · 7 ։
Ղ Եբր · հրեա-ւէն
Հ Հ՚ՓԸ 17 ։
Յ Կ—՚ Նոճիի

Ն·Ք·ԳՓ· 2448

*Կ՚յարկ

Յ ՀՈՐ 18 ։ ԳԼ·Է·4, 21, 22, 23 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·5 ։

Ը ԳԼ·Է·1, 7, 13 ։ Ա ՊԱՏ·Գ·20 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·5 ։

Ժ ԳԼ·Է·8, 9, 15, 16 ։

Ի ԳԼ·Է·9, 15 ։ ՏԱՍՆԳԼ Բ·19 ։

Ձ ԵՐԵՄ·Ժ·7 ։ ՏԱՍՆԵԼ Խ·16 ։

Ն ԳԼ·Է·5, 9, 16 ։

2349

— ՀՈՐ 7, 13 ։ ՄԱՏ·ԻԳ·38 ։ ԺԷ·26 ։ ԵՐԵՄ·Ժ·7 ։ Ա ՊԱՏ·Գ·20 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·5 ։

Բ ԳԼ·Զ·9 ։ ՍԱՂ·ԼԷ·18, 19 ։ ՆԱՀԱԿ·Ժ·9 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·9 ։

Է ՀՈՐ 8 ։ ՂՎԱ·Ժ·

Տ ՂՎԱ·Ժ·10 ։ ԵԶԿ·ԻԳ·23 ։

Ի ՀՈՐ 12, 17 ։

Ղ ԳԼ·Զ·22 ։

2349

Ի ՀՈՐ 1 ։

թիւնը յիսուն կանգուն, և բարձրութիւնը երսուն կանգուն ըլլայ ։

16 Տապանին *լուսամուտ շինես, ու զանիկայ մէկ կանգունի չափով լմընցընես վերէն, և տապանին դուռը էն կողմէն դնես. ներքնատունով, միջնատունով ու վերնատունով շինես անիկայ ։ 17 Եւ ես ահա՝ երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի բերեմ, երկինքին տակը կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր մարմինը կորսընցընելու համար. երկրի վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի ։ 18 Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, ու տապանը պիտի մտնես, դուն ու քու որդիքդ, և կնիկդ ու որդւոյդ կնիկները քու 19 հետդ ։ Եւ ամէն անասուններէն՝ ամէն մարմինէն՝ ամենէն երկերկու հատ տապանը բերես, որ քեզի հետ ողջ մնան. արու և էգ ըլլան անոնք ։ 20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս, և ընտանի անասուններէն իրենց տեսակին պէս, երկրի բոլոր սողուններէն իրենց տեսակին պէս, ամենէն երկերկու հատ քեզի պիտի 21 գան՝ ողջ մնալու համար ։ Եւ դուն առ քեզի ամէն ուտելիքներէն՝ որ կ՚ուտուին, ու քու վրդ ժողվէ, որ 22 քեզի ու անոնց ուտելիք ըլլայ ։ Եւ ըրաւ Նոյ՝ Աստուծոյ իրեն բոլոր պատուիրածին պէս, այնպէս ըրաւ ։

ԳԼ·Է

1 Նոյ իր ընտանիքովը ու ամէն տեսակ կենդանիներով տապանը կը մտնէ ։ 17 Ջրհեղեղին սկիզբը և տևողութիւնը ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Նոյին. — Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր. ինչու որ զա դարուս մէջ Քեզ իմ առջև արդար տեսայ ։ 2 Ամէն †մաքուր անասուններէն քեզի եօթնական հատ առնես՝ արու և էգ. իսկ †անմաքուր անասուններէն 3 երկերկու հատ՝ արու և էգ ։ Երկինքի թռչուններէն ալ եօթնական հատ — արու և էգ, բոլոր երկրի վրայ — սերունդը ողջ պահելու համար ։ 4 Ինչու որ եօթը օրէն ետքը՝ երկրի վրայ †քառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրև պիտի բերեմ, և ամէն էակը՝ որ ըրի, երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ ։ 5 Եւ Նոյ՝ Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին 6 պէս ըրաւ ։ Եւ ջրհեղեղը երկրի վրայ եղած ատենը՝ Նոյ վեց հարիւր 7 տարեկան էր ։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը, և իր կնիկը ու իր որդւոյը կնիկները իր հետը՝ ջրհեղեղին ջուրերուն պատճառաւ տապանը 8 մտան ։ Մաքուր անասուններէն, ու անմաքուր անասուններէն, և թռչուններէն, ու երկրի վրայ 9 սողացողներէն՝ զոյգ զոյգ արու և էգ տապանին մէջ Նոյին գացին, ինչպէս որ Աստուած Նոյին 10 պատուիրած էր ։ Եւ եղաւ որ եօթը օրէն ետքը՝ ջրհեղեղին ջու-
11 րերը երկրի վրայ եկան ։ Նոյին կենացը վեց հարիւրերորդ տարին՝ երկրորդ ամիսը՝ ամսուն տասնուեօթներորդ օրը՝ նոյն օրը ամէն անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղքուեցան, ու †երկնից պատուհան-
12 ները բացուեցան ։ Ու †երկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր 13 անձրև եկաւ ։ Ճիշդ նոյն օրը՝ Նոյ, և Նոյին որդիները՝ Սէմ ու Քամ և Յաբեթ, և Նոյին կնիկը, ու անոր որդւոյոյը իրեք կնիկները
14 անոնց հետ տապանը մտան ։ Անոնք, ու բոլոր գազանները իրենց տեսակին պէս, և բոլոր ընտանի անասունները իրենց տեսակին պէս, ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները իրենց տեսակին պէս, և բոլոր թռչունները իրենց տեսակին պէս, ամէն տեսակ թևաւոր թռ-
15 չուն, կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն մարմինէն երկերկու հատ
16 Նոյին քով †տապանը մտան ։ Եւ †ողջը մտնողները արու և էգ մտան ամէն մարմինէն, †ինչպէս որ Աստուած անոր պատուիրեր էր. և Տէրը անոր ետևէն †ողջը գոցեց ։
17 Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ եղաւ. և ջուրերը շատցան, ու տապանը վերցուցին, և անիկայ
18 երկրէն բարձրացաւ ։ Եւ ջուրերը զօրացան, ու խիստ շատցան երկրի վրայ. ու †տապանը ջուրերուն երե-
19 սին վրայ կը պտրտէր ։ Եւ ջուրերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան, ու բոլոր երկինքին տակը եղող †ամէն բարձր լեռները ծածկուեցան ։
20 Ջուրերը տասնուհինգ կանգուն վեր բարձրացան, և լեռները ծած-
21 կուեցան ։ Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին՝ թէ թռչուն, թէ անասուն, թէ գազան, և թէ երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն, և
22 ամէն մարդ մեռաւ ։ Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝ որ †քիթին ծակերը կենդանութեան շունչ ունէր,
23 ամէնն ալ մեռան ։ Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն էակը ջնջուեցաւ, մարդէն մինչև անասունը, սողունէն մինչև երկինքի թռչունը. անոնք երկրէն ջնջուեցան. ու †միայն Նոյ մնաց՝ և իրեն հետ տապանին
24 մէջ եղողները ։ †Եւ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր յիսուն օր †բարձրացած մնացին» ։

ԳԼ·Ը

1 Ջուրերը քաշուելով, 4 տապանը Արարատ լեռներուն վրայ կը նստի ։ 7 Նոյ կ՚արձակէ

Ն·Ք·ԳՓ· 2349

Ը ԳԼ·Բ·2, ՆԱՀԱԿ·Բ·28 ։ ԵԶԿ·Իդ·19 ։

Ի ԳԼ·Ա·7, Բ·2 ։ ՍԱՂ·Ղ·23 ։

Ժ ՀՈՐ 4, 17 ։

Ի ՀՈՐ 1, 7 ։ ԳԼ·Դ·18 ։ ԵՐԵՄ·Ժ·7 ։ ՊԱՏ·Գ·20 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·5 ։

Լ ՀՈՐ 2, 3, 8, 9 ։

Ի ԳԼ·Դ·20 ։

Ի ՀՈՐ 2, 3 ։

Ձ ՀՈՐ 4, 12 ։

ՀՈՎ·ՃԴ·26 ։

Յ ՍԱՂ·ՃԴ·6 ։ ԵՐԵՄ·Գ·23 ։

Ղ ԾՆ·Դ·13, 17 ։ ՀՈՐ 4 ։ ՃՈՐ·Իբ·16 ։ ՄԱՏ·Իդ·39 ։ ՂՈՒ·ԺԷ·27 ։ Բ ՊԱՏ·Գ·6 ։

Ժ ԳԼ·Բ·7 ։

Ա ՊԱՏ·Գ·20 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·5 ։ Գ·6 ։

ՀԱ ՊԱՏ·Գ·20 ։ Բ ՊԱՏ·Բ·5 ։ Գ·6 ։

ՀԳԼ·Բ·3 ։ ԲԱՐՈՒԹ·ՀՈՐ 11 ։ ԳԼ·Բ·4 ԻՆ ՀԲՐ ։

† ԵՒՐ·ԳՈԾԱՑԱՆ ։

Ն · Ք · ՂԲ · 2349

ագռաւը ու ազաւնին · 15 Աստուծոյ հրամանովը տապանէն դուրս կ'ելլէ · 20 սեղան շինելով զոհ կը մատուցանէ · 21 Աստուած ան զոհը կ'ընդունի , ու խօսք կու տայ որ ջրհեղեղ չբերէ ։

– Գլ · ԺԹ · 29 · Եզ · բ · 24 · ա Թագ · ա · 19 ·

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու բոլոր անասունները . և Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ , ու ջուրերը նուազեցան ։

Բ Եզ · Ժգ · 21 ·

2 Նաև անդունդին աղբիւրները ու երկինքին պատուհանները գոցուեցան , և երկինքէն անձրեւը

Բ Գլ · է · 11 ·

Բ Ցար · լբ · 37 ·

3 կտրեցաւ ։ Ու երեք ամիս ջուրերը երկրին վրայէն կը քաշուէին , ու Նոյի տապանը

Բ Գլ · է · 24 ·

4 Յունուարի ամսուն տասնեւեօթներորդ օրը՝ տապանը Արարատ լեռներուն

5 վրայ նստաւ ։ Ու ջուրերը երեք ամիս կը քաշուէին մինչեւ տասներորդ ամիսը . Ե տասներորդ ամսուն առաջին օրը՝ լեռներուն գլուխները երեցան ։

6 Ու եղաւ որ քառասուն օրէն ետքը , Նոյ իր շինած տապանին

Ծ Գլ · Ը · 16 ·

7 Ղպատուհանը բացաւ . Ու ագռաւը արձակեց , որ անդին ասդին կը պտրտէր՝ մինչեւ երկրին վրայէն

8 Յունուարին ցամքիլը ։ Աղաւնին ալ արձակեց , որ տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն Յունուարը քիչ-

9 ցած են . Բայց աղաւնին իր ոտքին թաթը դնելու տեղ չգտաւ ու դէպ ՚ի անոր՝ տապանը դարձաւ . ինչու որ բոլոր երկրին երեսը Յունուար կային . ան առնը իր ձեռքը երկընցուց ու առաւ զանիկայ , և իր քովը տապանին մէջ

10 բերաւ ։ Ու եօթը օր ալ սպասեց , և նորէն աղաւնին տապանէն արձակեց

11 կեց ։ Ու իրիկուան դէմ աղաւնին անոր եկաւ , և ահա իր բերանը ձիթենիի * փրցուած տերև մը կար . ուստի Նոյ դիտցաւ որ Յունուարը

* Կ՚թարմ

12 երկրին վրայէն քիչցած են ։ Եւ եօթը օր ալ սպասեց , ու նորէն աղաւնին արձակեց , որ ալ անոր չդարձաւ ։

2348

13 Եւ եղաւ որ Նոյին Ի՟ՆՕՉ վեց հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը՝ Յունուարը երկրին վրայէն ցամքեցան . և Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա երկրին երեսը

14 ցամքեր էր ։ Ու երկրորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուեօթներորդ օրը երկիրը չորցաւ ։

15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ,

16 ու ըսաւ . Ցապանէն դո՛ւրս ելիր , Ե դուն՝ ու քու կնիկդ և քու որդիքդ և քու որդուոյդ կնիկները քեզի հետ ։

Ե Գլ · է · 13 ·

Ե Գլ · է · 15 ·

17 Քու հետդ եղող Եամէն կենդանին ամէն մարմինէն՝ թէ թռչունները ,

Ն · Ք · ՂԲ · 2348

Բ Գլ · ա · 22 ·

թէ անասունները , և թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները քու հետդ հանէ , որ Բերկրի վրայ բազմանան ու երկրի վրայ աճին

18 ու շատնան ։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը և իր կնիկը ու իր որդուոյը

19 կնիկները իր հետը ելան . Ամէն անասուն , ամէն սողուն ու ամէն թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժողները իրենց տեսակին պէս տապանէն ելան ։

Ա Կո · ժա · Բ Ղե · ա · 9 · Եզեկ · ի · 41 · բ Կոր · բ · 15 · Եփես · ե · 2 ·

20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը , ու Եամէն մաքուր անասունէն և ամէն մաքուր թռչունէն առաւ , ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մատուց ։

Լ Գլ · գ · 17 · ղ · 17 ·

† Կ՚ ինչու որ

Բ Գլ · է · 5 · Ցար · Ժգ · 4 · ԺԵ · 14 · Ա Պտ · Ե · 5 · Երեմ · ԺԷ · 9 · Ա Յով · ԺԱ · 19 · Հռովմ · ա · 21 · գ · 23 ·

21 Տէրը Եանուշ հոտը հոտուրտաց , և Տէրը իր սրտին մէջ ըսաւ . Այլ ասկէ ետև մարդուն համար նորէն Երկիրը պիտի չանիծեմ , †թէև մարդուն Բ սրտին խորհուրդը իր մանկութենէն չար է , Ե ոչ ալ նորէն պիտի ջարդեմ ամէն կենդանի մարմինը , ինչպէս որ ըրի ։

Բ Գլ · Թ · 11 · 15 ·

Ես · Ծգ · 8 ·

Երեմ · Լգ · 20 · 25 ·

22 Քանի որ երկիրը կը մնայ , սերմ ու հունձք , ցուրտ ու տաքութիւն , ամառ ու ձմեռ , և ցօրեկ ու գիշեր պիտի չդադարին ։

ԳԼ · Թ

1 Նոյ Աստուծմէ կ'օրհնուի ։ 5 Մարդասպանութիւնը սաստիկ կ'արգիլուի ։ 8 Աստուծոյ ուխտը ։ 13 օրուն իրբև նշան՝ ծիածանը կը դրուի ։ 18 Նոյի սերունդը կը բազմանայ ։ 20 Նոյ այգի կը տնկէ ։ 21 ու կը գինովնայ , և իր քամ որդիէն ծաղր կ'ըլլայ ։ 25 Քանանը կ'անիծուի ։ 26 Սէմը՝ 27 ու Յաբեթը կ'օրհնուին ։ 29 Նոյի մահը ։

– Գլ · ա · 28 · Հմր 7 · 19 · Գլ · ժ · 32 ·

Բ Գլ · ա · 28 · Ովս · բ · 18 ·

Բ Օր · ժբ · 15 · ԺԳ · 3 · 9 · 11 · Գոր · ժ · 12 · 13 ·

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը՝ ու անոր որդիները , և ըսաւ ա-

Բ Հռով · ԺԳ · 14 · 20 · ա Կոր · ժ · 23 · 26 · Կղ · բ · 16 · ա Տիմ · գ · 3 · 4 ·

նոնց . – Աճեցէք ու շատցէք , ու

Բ Գլ · ա · 29 ·

2 երկիրը լեցուցէք . Եւ Ձեր վախը ու երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն վրայ , ու երկինքի բոլոր թռչուններուն վրայ պիտի ըլլայ . անոնք երկրի վրայ բոլոր շարժողներուն հետ , ու ծովու բոլոր ձուկերուն հետ ձեր ձեռքը տրուած են ։

Ղ Գլ · ԺԷ · 10 · 11 · 14 · ԺԹ · 26 · Բ Օր · ԺԲ · 23 · ա Թագ · ԺԳ · 34 · Գոր · Ժ ե · 20 · 29 ·

3 Ամէն շարժուն կենդանին ձեզի կերակուր ըլլայ . Ե ամէնը ձեզի Բ տուի ինչպէս կանաչ խոտը ։

Ե Գլ · ժ · 28 ·

4 Բայց միսը՝ որուն մէջ անոր արիւնը՝ անոր կեանքը Բ կայ , չուտէք ։

Ե Գլ · գ · 9 · 10 · Ա Պտ · Թ · 12 ·

5 Եւ անշուշտ ձեր կեանքին համար՝ արիւնիդ պիտի խնդրեմ . Ե ամէն գազանին ձեռքէն՝ ու Ե մարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ ան . մարդուն կեանքը Բ կայ ։

Ծգոր · ԺԵ · 26 ·

6 Որ ձեռքէն պիտի խնդրեմ . Ե Ով որ մարդու արիւն կը թափէ , իր արիւնն Ը մարդէ պիտի թափուի . Ե ինչու որ Աստուած իր պատկերին

Բ Եզ · ժ · 12 · 14 · Ղե · իգ · 17 · Մտթ · իգ · 52 · Ցայտ · ԺԳ · 10 ·

7 պէս ստեղծեց մարդը ։ Եւ դուք Եաճեցէք ու շատցէք , երկրի վրայ բազմացէք ու անոր մէջ շատցէք ։

Բ Գլ · ա · 27 · Ը Հմր · 1 · 19 · Գլ · ա · 28 ·

8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին՝ ու անոր որդուոյը անոր հետ՝ ըսա-

Ն · Ք · ՂԴ · 2348

9 լով . Եւ ես Ահա՛ ձեզի հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ
10 ի՛մ ուխտս պիտի հաստատեմ , Եւ ձեզի հետ եղող ¦ամէն շնչաւոր կենդանիին հետ , թէ թռչունին , թէ անասունին , և թէ ձեզի հետ եղող երկրի ամէն գազանին հետ , տապանէն ելածներուն ամենուն հետ , ու երկրի բոլոր անասունները-
11 րուն հետ : Եւ ²ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , որ մէյմըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղին ջուրերէն չկորսուի . ո՛չ ալ նորէն ջրհեղեղ ըլլայ երկիրը աւերելու
12 համար : Եւ ըսաւ Աստուած . Ահա՛ ուխտիս նշանը որ ես կ՚անեմ ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջ՝ յաւիտենական դարերու համար
13 ըրած ուխտիս նշանը աս է . Իմ աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ , և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջտեղը եղած ուխտին նշանը :
14 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ , աղեղը ամպին
15 մէջ պիտի տեսնուի . Եւ ի՛մ ու ձեր մէջտեղը , ու ամէն մարմինէն ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջտեղը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ . և մէյմըն ալ ամէն մարմինը կորսընդնելու համար՝ ջուրերը
16 հեղեղ պիտի չըլլան : Եւ աղեղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր պիտի նայիմ , որ ³Աստուծոյ՝ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասունին մէջտեղը եղած յաւիտենական ուխտը
17 յիշեմ : Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ . Ա՛ս է ան ուխտին նշանը՝ որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինին մէջտեղը :

2347

18 Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն ելան , Սէմ , Քամ ու Յաբեթ էին . և ⁴Քամ՝ Քանանու
19 հայրն էր . ⁵Ա՛ս իրենք Նոյի որդիքն էին , և ⁶ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցաւ :
20 Եւ Նոյ սկսաւ հերկիրը գործել ,
21 ու այդի տնկեց . Եւ գինիէն խմեց , ու ⁷գինովցաւ , և իր վրանին մէջը
22 մերկացաւ : Ու Քանանու հայրը Քամ՝ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ , ու դուրս ել՝՝ իր երկու եղ-
23 բայրներուն պատմեց : Եւ Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին , և իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին , ուետ ետ երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին . և իրենց երեսը ետեւնուն դարձած ըլլալով՝ իրենց հօրը մերկութիւնը
24 չտեսան : Եւ Նոյ իր գինիէն արթննալով՝ իր պզտիկ տղուն իրէն
25 ըրածը իմացաւ . Ու ըսաւ . ⁸Անի-

Ն · Ք · ՂԴ · 2347

ծեալ ըլլայ Քանանը . Ծառաներու ծառայ ըլլայ իր եղբայրներուն :
26 Նաև ըսաւ . ՝Օրհնեալ ըլլայ ՝Սէմին Տէր Աստուածը , և Քանան *ա-
27 նոր ծառան ըլլայ : Նոր ծառան ըլլայ : Աստուած թող ընդարձակէ Յաբեթը , ու Սէմին վրաններուն բնակի , և Քանան *անոր ծառան ըլլայ :
28 Ու Նոյ Ջրհեղեղէն ետքը՝ իրեք հարիւր յիսուն տարիապրեցաւ :
29 Եւ Նոյին բոլոր օրերը ինը հարիւր յիսուն տարի եղաւ . ու մեռաւ :

ԳԼ · Ժ

1 Նոյի ծնունդները : 2 Յաբեթի որդիքը : 6 Քամի որդիքը : 8 Ներոդի առաջին թագաւորը : 21 Սէմի որդիքը :

1 Եւ Նոյի որդւոցը՝ Սէմին , Քամին ու Յաբեթին ծնունդները ասոնք են . ու Ջրհեղեղէն ետքը ՝անոնց որդիներ ծնան :
2 ⁹Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր , Մագոգ , Մադայ , Յաւան , Թոբէլ ,
3 Մոսոք ու Թիրաս էին : Եւ Գոմերին որդիքը՝ Ասքանաս , Րիփաթ ու
4 Թորգոմա էին : Եւ Յաւանին որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Քիտացիք ու ¹⁰Դոդացիք էին :
5 ¹¹Ազգայ կղզիները իրենց երկիրներովը՝ ամէն մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ իրենց տոհմերովը ասոնցմէ բաժնուեցան :
6 Եւ ¹²Քամին որդիքը՝ Քուշ , Մեսրեմ , Փուտ ու Քանան էին :
7 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա , Եւիլա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սեբեթաքա էին : Եւ Ռեգմայեին որդիքը՝
8 Սաբա ու Դեդան էին : Եւ Քուշ ծնաւ Ներրովթը . ասիկայ սկսաւ
9 երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ : Ասիկայ ¹³Տէրոջը առջեւը զօրաւոր Նորոդ մըն էր . անոր համար կ՚ըսուի . Տէրոջը առջեւը Ներրովթին պէս
10 զօրաւոր որսորդ : Եւ Իր թագաւորութեանը սկիզբը Բաբիլոն և Ուրէք ու Ակադ և Քաղանէ էր
11 Սննաար երկրին մէջ : Ան երկրէն ¹⁴Ասորեստան գնաց , ու Նինուէն , և Ռոբովթ քաղաքը ու Քաղան
12 շինեց . Նինուէին ու Քաղային մէջտեղը Ռեսէնն ալ շինեց . ասիկայ
13 մեծ քաղաք մըն էր : Եւ Մեսրեմ ծնաւ Ղուդացիները , Ընամացիները , Ղաբացիները , Նեփթուքացիները ,
14 Պաթրուսացիները , ու Քասղուքացիները , (Ըսուկից որ Փղշտացիք ելան ,) ու Կափթորացիներն ¹⁵Լ : Եւ Քանան ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը , նաև
16 Քետը , Եբուսացին , Ամորհացին ,
17 Գերգեսացին , Խեւացին , Արուկացին ,
18 Սինացին , Առնեացին , Արուադացին , Սամարացին և Համաթացին . ու ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարա-

Ն · Ք · ՂԴ · 2347

ԷՑԽ · Թ . 23 · Գ Թագ . Թ · 20 , 21 ·
¹ Սաղ · ՃԽԴ . 15 · Երբ · Ժ · 16 ·
² Եփս · Բ · 13 , 14 · Գ · 6 ·
³ Կ՚անուն 1998

⁴ Գլ · Թ · 1 , 7 , 19 ·
⁵ ա Մն · ա · 5 , ՃՀ ·
⁶ Ա Մն · ա · 8 , ՃՀ ·
⁷ Կ՚ Ռոդոսիք
⁸ Սաղ · Հր · 10 · Երեմ · Բ · 10 · Ես · 22 · Սոփ · Բ · 11 ·
⁹ ա Մն · ա · 8 , ՃՀ ·

Բրբ 2218

¹⁰ Գլ · Ջ · 11 · Ղերեմ · Ժգ · 16 · Միք · Է · 2 ·
¹¹ Միք · Ե · 6 ·
¹² ‡Եսր · Ա · ասուր

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 2218

Ա Գր. Ժգ. 12, 14, 15, 17; Ժե. 18—21; Թուա. լգ. 2—12; Ցնս. Ժբ. 7, 8;

Հա Մն. ա. 17, ՃԼ;

Ի Գր. Ժա. 12;
Լա Մն. ա. 19;
* Ջ՝ բաժանում;
2247

Ի Հմր 1;

Իբր 2247
Ե Գր. Թ. 19;

Իբր 2247
— Գր. Ժգ. 11; Բ Թագ. գ. 2; ա Մն. Ժգ. 6;

Բ Օր. ա. 28;

Է Գր. Ժբ. 21;

Ը Գր. Թ. 19; Գոր. Ժե. 26;
Ի Հմր 1;
Ղ Պաշ. բ. 1;

19 Ծունեան։ Եւ Ի քանանացւոց սահմանը՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով մինչև Գազա, Սադոմ ու Գոմոր, և Ադմա, ու Սեբոյիմէն մինչև
20 Ղասա է։ Քամին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն — ազգերուն մէջ ասոնք են։
21 Եւ Ջաբեթին ալ՝ որ Եբերին բոլոր որդւոցը Հայրն
22 Եր, որդիներ ծնան։ Ի Սեմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, Արփաքսադ,
23 Ղուդ ու Արամ էին։ Եւ Արամին որդիքը՝ Հուս, Հուլ, Գաթեր ու
24 Մաշ էին։ Եւ Արփաքսադ ծնաւ Ի Սաղան, և Սաղայ ծնաւ Եբերը։
25 Ու Եբերին երկու որդի ծնաւ. մէկուն անունը * Փաղէկ էր. քանզի երկիրը անոր օրերը բաժնուեցաւ. և անոր եղբօրը անունը Ցեկտան էր։
26 Ու Ցեկտան ծնաւ Եղմովդադը, Սա-
27 ղաֆը, Ասարմաթը, Ցարաքը, Ադո-
28 րամը, Ուզալը, Դեկղան, Գեբաղը,
29 Աբիմեելը, Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան ու Ցոբաբը. ամէն ասոնք Ցեկտանին
30 որդիքն էին։ Եւ ասոնց բնակութիւնը եղաւ Մեսայէն մինչև Սո-
31 փեր՝ արևելեան լեռը։ Սեմին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն մէջ՝
32 իրենց ազգերովը ասոնք են։ Ի Նոյի որդւոցը տոհմերը՝ իրենց ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ ասոնք են. և ջրհեղեղէն ետքը ազգերը Ի ասոնցմէ տարածուեցան երկրի վրայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Աշխարհի մէջ մէկ լեզու խօսուիլը։ 3 Աշտարակաշինութիւնը։ 6 և լեզուաց խառնակութիւնը։ 10 Սեմին ազգաբանութիւնը։ 27 Աբրամի հօրը թարային ազգաբանութիւնը։ 31 Թարան Ուր քաղաքէն ելնելով Խառան կ'երթայ։

1 Եւ բոլոր երկրին լեզուն մէկ՝ ու
2 խօսուածքը մէկ էր։ Ու եղաւ որ երբ — արևելքէն կը չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան,
3 ու հոն բնակեցան։ Եւ իրարու բսին. Եկէք աղիւսներ շինենք, ու զանոնք կրակով եփենք։ Եւ աղիւսները անոնց քարի տեղ եղաւ, ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ։
4 Եւ բսին. Եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ մը շինենք, Բ որ անոր գլուխը մինչև երկինքը հ—ն, և մեզի անուն ստանանք, որ չըլլայ Թէ
5 բոլոր երկրի վրայ ցրուինք։ Եւ Ե Տէրը՝ մարդոց որդիներուն շինած քաղաքը ու աշտարակը տեսնելու
6 իջաւ։ Եւ Տէրը բսաւ. Ահա Ա ասոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու Ա ամենուն լեզուն մէկ է. և ասիկայ շինելու սկսեցին. ու Հիմա ինչ որ շինել կը խորհին, անոնցմէ
7 պիտի չարգիլուի Ի Եկէք իջնենք, և անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ Ե ամէն մէկը իր ընկերին
8 լեզուն չհասկրնայ։ Եւ Տէրը անկէ Բ բոլոր երկրին երեսը ի ցրուեց զանոնք. ու քաղաքը շինելէն դադրեցան։ Անոր համար անոր անուն Ր Բաբիլոն կոչուեցաւ. Ի ինչու որ Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառնակեց, և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զանոնք։
10 Հ Սեմին ծնունդները ասոնք են. Սեմը հարիւր տարեկան էր, երբոր ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու
11 տարի ետքը։ Եւ Սեմ՝ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ, և տղաքներ
12 ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Արփաքսադ երսունհինգ տարի ապրե-
13 ցաւ, Ի ու ծնաւ Սաղան։ Եւ Արփաքսադ՝ Սաղան ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
14 Եւ Սաղայ երսուն տարի ապրե-
15 ցաւ, ու ծնաւ Եբերը։ Եւ Սաղայ՝ Եբերը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ, և
16 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Ի Ու Եբեր երսունչորս տարի ապրե-
17 ցաւ, և ծնաւ Փաղէկը։ Ու Եբեր՝ Փաղէկը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր երսուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
18 ծնաւ։ Եւ Փաղէկ երսուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ռագաւը։
19 Եւ Փաղէկ՝ Ռագաւը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր ինը տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ։ Եւ Ռագաւ երսունհերկու տարի ապրեցաւ, ու
21 ծնաւ Սերուգը։ Եւ Ռագաւ՝ Սերուգը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ, և
22 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Սերուգ երսուն տարի ապրեցաւ,
23 ու ծնաւ Նաքովրը։ Եւ Սերուգ՝ Նաքովրը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի ապրեցաւ, և տր-
24 ղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Նաքովր քսանուինը տարի ապրե-
25 ցաւ, ու ծնաւ Թարան։ Եւ Նաքովր՝ Թարան ծնանելէն ետքը՝ հարիւր տասնուինը տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
26 ծնաւ։ Եւ Թարայ եօթանասուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Աբրամը Նաքովրը և Առանը։
27 Եւ Թարային ծնունդները ասոնք են. Թարայ ծնաւ Աբրամը, Նաքովրը ու Առանը. և Առան ծնաւ
28 Ղովտը։ Եւ Առան մեռաւ իր հօրը Թարային առջևը՝ իր ծննդեան երկրին՝ Քաղդեացւոց Ուր [illegible]ին

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 2247

Ի Գր. ա. 26; Սպաս. բ. 4; Գոր. բ. 4, 5, 6;

Ը Գր. խբ. 23; բ Օր. իբ. 49; Բեմ. ե. 15; ա Կոր. Ժգ. 2, 11;

Ի Գր. Ժ. 25. 32;

Ֆ Ղա. ա. 51;
† Ջ՝ խառնակութիւն;
2346

Ի ա Կոր. Ժգ. 23;
2311

Լ Գր. Ժ. 22; ա Մն. ա. 17;

Ի Ցե՛ս Ղա. գ. 36;
2281

Հա Մն. ա. 19;
2247

2217

2185

2155

2126

Ի Ղա. գ. 35.

2056

Հ Ցես. իգ. 2; ա Մն. ա. 26;
1996

29 մէջ ։ Եւ Աբրամ ու Նաքովը իրենց կնիկներ առին . Աբրամին կնոջը անունը Սարայ էր , և Նաքովրին կնոջը անունը Մեղքա՝ Առանին աղջիկը , որ Առն Մեղքա-
30 յին ու Ցեսքային հայրն էր ։ Եւ Սարայ ամուլ էր , չէր ծնաներ ։
31 Եւ Թարայ իր որդին Աբրամի՝ ու իր թոռը Առանին որդին Ղովտը՝ և իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր հարսը Սարան առաւ , ու անոնց հետ Քաղդէացւոց Ուր էն ելաւ Դպէպ՝ի Քանանու երկիրը երթալու համար . ու եկան մինչև
32 Խառանը , և հոն բնակեցան ։ Ու Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան . և Թարայ Խառանին մէջ մեռաւ ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Ասուած կը կանչէ Աբրամը , ու կ՚օրհնէ զանիկայ ։ 4 Աբրամ Ղովտին հետ Խառանէն կ՚ելլէ . 6 Քանանու երկրէն կ՚անցնի ։ 7 Ան երկիրը տեսիլքի մէջ իրեն կը խոստացուի ։ 10 Աբրամ սովի պատճառով Եգիպտոս կ՚երթայ . 11 վախնալով իր կնիկը համար՝ սուտ թեամբ իր քոյրը ըլլալ կը ձևացընէ ։ 14 Փարաւոն իր քովը բերել կու տայ Սարան , և պատուելով ետ կը դարձընէ ։

1 Յե- Տէրը ըսաւ Աբրամին . Քու երկրէդ , և քու ազգականներէդ , ու քու հօրդ տունէն դնա՝ ան երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ .
2 Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ , ու քեզ պիտի օրհնեմ , և քու անունդ պիտի մեծցընեմ . ու դուն օրհնեալ
3 պիտի ըլլաս ։ Եւ քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ , ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ . ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին ։
4 Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը անոր ըսեր էր . Ղովտն ալ անոր հետը գնաց . ու Աբրամ եօթանասուհինգ տարեկան էր երբոր
5 Խառանէն ելաւ ։ Եւ Աբրամ իր կնիկը Սարան , ու իր եղբօրորդին Ղովտը , և իրենց բոլոր ստացուածքը , և Խառանին մէջ ձիրենց ստացած հոգիները առնելով , ելան որ Քանանու երկիրը երթան . և Քանանու երկիրը եկան ։ Ու Աբրամ ան երկրէն մինչև Սիւքեմին տեղը՝ Մինչև Մօրէի կաղնին հանցաւ . և Քանանացիները
7 կային ան երկրին մէջ ։ Եւ Տէրը երեւցաւ Աբրամին , ու ըսաւ . Քու սերունդիդ պիտի տամ աս երկիրը ։ Եւ հոն Տեղան շինեց Տէրոջը՝ որ
8 իրեն երեւցաւ ։ Եւ անկէ դպէպ՝ի Բեթելին արևելեան կողմը եղող լեռը չուեց , ու իր վրաները բացաւ , Բեթելը արևմտեան կողմը՝ ու Գայիին արևելեան կողմը ։ Եւ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու
9 Տէրոջը անունը կանչեց ։ Եւ Աբրամ միշտ Դպէպ՝ի հարաւ կը չուէր ։
10 Ու Քանան երկրին մէջ սով եղաւ . և Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար . ինչու որ Քանան
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր ։ Ու եղաւ որ՝ երբ Եգիպտոս մտնելու մօտեցաւ , իր կնոջը Սարային ըսաւ . Ահա դիտեմ որ դուն Քեզ-
12 ղեցիկ տեսքով կնիկ մըն ես . Եւ պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք քեզ տեսնեն , պիտի ըսեն . Անիկայ անոր կնիկն է . ու Քզիս պիտի մեղքեն , բայց քեզ ողջ թողուն .
13 Ընդհանուր ըրէ՝ ըսէ թէ դուն իմ Քոյրս ես . որպէս զի քու պատճառովդ ինծի աղէկ ըլայ , ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի ։ Եւ եղաւ որ՝ երբ Աբրամ Եգիպտոս մտաւ , Եգիպտացիք տեսան կինի-
15 կը , որ շատ գեղեցիկ էր ։ Փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան , ու գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առջևը . և կնիկը Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ ։ Եւ անոր համար Աբրամին պատիւ ըրաւ . ու անիկայ ոչխարներ , ու արջառներ , և էշեր , ու ծառաներ , և աղախիններ , ու
17 էգ էշեր ու ուղտեր ունեցաւ ։ Եւ Տէրը մեծ հարուածներով զարկաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրա-
18 մին կնոջը Սարային համար ։ Եւ Փարաւոն կանչեց Աբրամը , ու ըսաւ . Ինչ ի՞նչ է որ ինծի ըրիր . ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ ասի-
19 կայ քու կնիկդ է . Ինչո՞ւ համար՝ Ասիկայ քոյրս է՝ ըսիր . և ինչ ես անիկայ ինծի կնիկ պիտի առնեի , բայց հիմա ահա՛ կնիկդ՝ ա՛ռ
20 ու գնա ։ Եւ Փարաւոն իր մարդոցը պատուիրեց անոր համար . ու զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլոր ստացուածքովը խրկեցին ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղովտ Եգիպտոսէն կը դառնան . 7 Հովիւներուն անմիաբանութեանը համար իրարմէ կը բաժնուին ։ 10 Ղովտ Սոդոմ կ՚երթայ ։ 14 Աբրամին եղած խոստումներին նորոգութիւնը ։ 18 Աբրամ Քեբրոն երթալով հոն սեղան կը շինէ ։

1 Յե- Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր ունեցածներովը՝ Եգիպտոսէն դէպ՝ի Քնեգեվ - հարաւակողմը
2 ելաւ , ու Ղովտն ալ իր հետը ։ Եւ Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով , արծաթով ու ոսկիով .
3 Եւ իր ճանապարհներովը դնաց Հարաւային կողմէն մինչև Բեթել , ան տեղը՝ ուր էր առաջ իր վրանը , Բեթելին ու Գայիին միջտեղը .
4 Ան սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ շրեր էր . և Աբրամ հոն Տէրոջը անունը կանչեց ։

Ն . Ք . ՂԲ . 1996

ՅԳԼ . ԺԷ . 15 ։ Ի . 12 ։ ԼԳԼ . ԻԲ . 20 ։ ՓԳԼ . ԺԳ . 1 ։ 2 ։ ԺԸ . 11 ։ 12 ։ ՛ԳԼ . ԺԸ . 1 ։

ՅՆԵՒՄ . Թ . 7 ։ Գոր . Է . 4 ։ ՆԳԼ . Ժ . 19 ։

ԻՐԲ 1923

1921

— ԳԼ . ԺԷ . 7 ։ ՆԵՒՄ . Թ . 7 ։ Ես . խա . 2 ։ Գոր . Է . 3 ։ ԵՐԲ . Ժա . 8 ։

Բ ԳԼ . ԺԷ . 6 ։ ԺԸ . 18 ։ Բ Օր . ԻԳ . 5 ։ ԳԹագ . գ . 8 ։

Ք ԳԼ . ԻԳ . 35 ։

Ե ԳԼ . ԻԲ . 4 ։ Գագ . գ . 14 ։

Ի ԳԼ . ԽԷ . 29 ։ ԵԶ . ԻԳ . 22 ։ Թու . ԻԳ . 9 ։

ՂԳԼ . ԺԸ . 18 ։ ԻԲ . 18 ։ ԻԶ . 4 ։ Սադ . Ծր . 17 ։ Գոր . գ . 25 ։ Գագ . գ . 8 ։

1921

Է ԳԼ . Ժա . 31 ։

ԸԳԼ . ԺԳ . 14 ։

Ը Օր . Ժա . 30 ։ Դատ . է . 1 ։

Ժ ԵՐԲ . Ժա . 9 ։

Ի ԳԼ . Ժ . 18 ։ 19 ։ ԺԳ . 7 ։

ԼԳԼ . ԺԷ . 1 ։

Խ ԳԼ . ԺԳ . 15 ։ ԺԷ . 8 ։ Սադ . ՃՆ . 9 ։ 11 ։

Ծ ԳԼ . ԺԳ . 4 ։

Կ ԳԼ . ԺԳ . 4 ։

29 մէջ ։ Եւ Աբրամ ու Նաքովը իրենց կնիկներ առին . Աբրամին կնոջը անունը Սարայ էր , և Նաքովրին կնոջը անունը Մեղքա՝ Առանին աղջիկը , որ Առն Մեղքա-
30 յին ու Ցեսքային հայրն էր ։ Եւ Սարայ ամուլ էր , չէր ծնաներ ։
31 Եւ Թարայ իր որդին Աբրամի՝ ու իր թոռը Առանին որդին Ղովտը՝ և իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր հարսը Սարան առաւ , ու անոնց հետ Քաղդէացւոց Ուր էն ելաւ Դպէպ՝ի Քանանու երկիրը երթալու համար . ու եկան մինչև
32 Խառանը , և հոն բնակեցան ։ Ու Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան . և Թարայ Խառանին մէջ մեռաւ ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Ասուած կը կանչէ Աբրամը , ու կ՚օրհնէ զանիկայ ։ 4 Աբրամ Ղովտին հետ Խառանէն կ՚ելլէ . 6 Քանանու երկրէն կ՚անցնի ։ 7 Ան երկիրը տեսիլքի մէջ իրեն կը խոստացուի ։ 10 Աբրամ սովի պատճառով Եգիպտոս կ՚երթայ . 11 վախնալով իր կնիկը համար՝ սուտ թեամբ իր քոյրը ըլլալ կը ձևացընէ ։ 14 Փարաւոն իր քովը բերել կու տայ Սարան , և պատուելով ետ կը դարձընէ ։

1 Յե- Տէրը ըսաւ Աբրամին . Քու երկրէդ , և քու ազգականներէդ , ու քու հօրդ տունէն դնա՝ ան երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ .
2 Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ , ու քեզ պիտի օրհնեմ , և քու անունդ պիտի մեծցընեմ . ու դուն օրհնեալ
3 պիտի ըլլաս ։ Եւ քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ , ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ . ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին ։
4 Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը անոր ըսեր էր . Ղովտն ալ անոր հետը գնաց . ու Աբրամ եօթանասուհինգ տարեկան էր երբոր
5 Խառանէն ելաւ ։ Եւ Աբրամ իր կնիկը Սարան , ու իր եղբօրորդին Ղովտը , և իրենց բոլոր ստացուածքը , և Խառանին մէջ ձիրենց ստացած հոգիները առնելով , ելան որ Քանանու երկիրը երթան . և Քանանու երկիրը եկան ։ Ու Աբրամ ան երկրէն մինչև Սիւքեմին տեղը՝ Մինչև Մօրէի կաղնին հանցաւ . և Քանանացիները
7 կային ան երկրին մէջ ։ Եւ Տէրը երեւցաւ Աբրամին , ու ըսաւ . Քու սերունդիդ պիտի տամ աս երկիրը ։ Եւ հոն Տեղան շինեց Տէրոջը՝ որ
8 իրեն երեւցաւ ։ Եւ անկէ դպէպ՝ի Բեթելին արևելեան կողմը եղող լեռը չուեց , ու իր վրաները բացաւ , Բեթելը արևմտեան կողմը՝ ու Գայիին արևելեան կողմը ։ Եւ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու
9 Տէրոջը անունը կանչեց ։ Եւ Աբրամ միշտ Դպէպ՝ի հարաւ կը չուէր ։
10 Ու Քանան երկրին մէջ սով եղաւ . և Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար . ինչու որ Քանան
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր ։ Ու եղաւ որ՝ երբ Եգիպտոս մտնելու մօտեցաւ , իր կնոջը Սարային ըսաւ . Ահա դիտեմ որ դուն Քեզ-
12 ղեցիկ տեսքով կնիկ մըն ես . Եւ պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք քեզ տեսնեն , պիտի ըսեն . Անիկայ անոր կնիկն է . ու Քզիս պիտի մեղքեն , բայց քեզ ողջ թողուն .
13 Ընդհանուր ըրէ՝ ըսէ թէ դուն իմ Քոյրս ես . որպէս զի քու պատճառովդ ինծի աղէկ ըլայ , ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի ։ Եւ եղաւ որ՝ երբ Աբրամ Եգիպտոս մտաւ , Եգիպտացիք տեսան կինիկը , որ շատ գեղեցիկ էր ։ Փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան , ու գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առջևը . և կնիկը Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ ։ Եւ անոր համար Աբրամին պատիւ ըրաւ . ու անիկայ ոչխարներ , ու արջառներ , և էշեր , ու ծառաներ , և աղախիններ , ու
17 էգ էշեր ու ուղտեր ունեցաւ ։ Եւ Տէրը մեծ հարուածներով զարկաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրամին կնոջը Սարային համար ։ Եւ Փարաւոն կանչեց Աբրամը , ու ըսաւ . Ինչ ի՞նչ է որ ինծի ըրիր . ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ ասի-
19 կայ քու կնիկդ է . Ինչո՞ւ համար՝ Ասիկայ քոյրս է՝ ըսիր . և ինչ ես անիկայ ինծի կնիկ պիտի առնեի , բայց հիմա ահա՛ կնիկդ՝ ա՛ռ
20 ու գնա ։ Եւ Փարաւոն իր մարդոցը պատուիրեց անոր համար . ու զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլոր ստացուածքովը խրկեցին ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղովտ Եգիպտոսէն կը դառնան . 7 Հովիւներուն անմիաբանութեանը համար իրարմէ կը բաժնուին ։ 10 Ղովտ Սոդոմ կ՚երթայ ։ 14 Աբրամին եղած խոստումներին նորոգութիւնը ։ 18 Աբրամ Քեբրոն երթալով հոն սեղան կը շինէ ։

1 Յե- Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր ունեցածներովը՝ Եգիպտոսէն դէպ՝ի Քնեգեվ - հարաւակողմը
2 ելաւ , ու Ղովտն ալ իր հետը ։ Եւ Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով , արծաթով ու ոսկիով .
3 Եւ իր ճանապարհներովը դնաց Հարաւային կողմէն մինչև Բեթել , ան տեղը՝ ուր էր առաջ իր վրանը , Բեթելին ու Գայիին միջտեղը .
4 Ան սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ շրեր էր . և Աբրամ հոն Տէրոջը անունը կանչեց ։

Ն . Ք . ՂԲ . 1921

ՀԳԼ . ԺԳ . 3 ։ ՅԳԼ . ԻԿ . 1 ։ ԼՍԱՂ . ՃՆ . 13 ։ ՓԳԼ . ԻԳ . 1 ։

՛ՀՇՄՐ . 14 ։ Գ . ԻԼ . 7 ։

ՅԳԼ . Ի . 11 ։ ԻԼ . 7 ։

ՆԳԼ . Ի . 5 ։ 13 ։ ՏՆ՝ԻԿ . 7 ։

ԻՐԲ 1920

ԼԳԼ . ԼԹ . 7 ։ Մտաս . Ե . 28 ։

— Գ . Ի . 2 ։ ԼԳԼ . Ի . 14 ։

ՀԳԼ . Ի . 18 ։ ա Մն . Ժ . 21 ։ Սաղ . ՃՆ . 14 ։ ԵՐԲ . Ժգ . 4 ։ ԼԳԼ . Ի . 9 ։ ԻԼ . 10 ։

— Առակ . իա . 1 ։

ԻՐԲ 1918

— Գ . Ժ . 9 ։

Բ ԳԼ . ԻԳ . 35 ։ Սաղ . ՃԺ . 3 ։ Առակ . Ժ . 22 ։

Փ ԳԼ . Ժ . 8 ։ 9 ։

Ք ԳԼ . Ժ . 7 ։ 8 ։

Ֆ Սաղ . ՃԺԷ . 17 ։

Ն · Ք · ՂԲ · ԻՐՔ 1918

ՂԻԼ · ԼՂ · 7 ; Է ԳԼ · ԻԿ · 20 ; ԸԼ · ԺԲ · 6 ; Ի ԱԿՈՐ · Գ · 7 ; ՃՏ՚Ս ԳԼ · Ժա · 27 ; 31 ; ԵՒ · Բ · 13 ; ՍԱՂ · ՃԼԳ · 1 ; ԳԱՐ · Է · 26 ; Է ԳԼ · Ի · 15 ; ԼՂ · 10 ; Լ ՀՈՎ · ԺԲ · 18 ; ԵՐԲ · ԺԲ · 14 ; ՃԱԿ · Գ · 17 ; Է ԳԼ · ԺԹ · 17 ; ԲՕՐ · ԼՂ · 3 ; ՍԱՂ · ՃԷ · 34 ; Ճ ԳԼ · ԺԹ · 24 , 25 ; Ն ԳԼ · Ժգ · 2 , 8 ; ԺԹ · 22 ; Հ ԳԼ · Բ · 10 ; Ես · Ժա · 3 ; Յ ԳԼ · ԺԹ · 29 ; Ղ ԼՒ · Ժգ · 12 ; ԺԹ · 1 ; Բ ՊԱԼ · Բ · 7 , 8 ; Ծ ԳԼ · ԺԲ · 20 ; ԵԶԿ · Ժգ · 49 ; Բ ՊԱԼ · Բ · 7 , 8 ; Ր ԳԼ · Գ · 11 ; Ր ՀՇՄ 11 ; Ն ԳԼ · ԻԲ · 14 ; Ղ ԼՒ · ԺԲ · 7 ; Ժե · 18 ; Ժէ · 8 ; ԻԳ · 7 ; Իգ · 4 ; ԹՈՒ · ԼՂ · 12 ; Բ ՕՐ · ԼՂ · 4 ; ԳԱՐ · է · 5 ; ՔՊՆ · Ի · 7 ; ՍԱՂ · Լէ · 22 , 29 ; ՃԺԲ · 2 ; Ղ ԼՒ · Ժե · 5 ; ԻԲ · 17 ; Իգ · 4 ; ԻԲ · 14 ; ԼԲ · 12 ; ԵՒ · ԼԲ · 13 ; ԹՈՒ · Իգ · 10 ; ԲՕՐ · ա · 10 ; Գ ԹԱԳ · Գ · 20 ; ա ՊՆ · Իէ · 23 ; ԵՍ · ԻԲ · 19 ; ԵՐԵՄ · Լգ · 22 ; ՀՈՎ · Գ · 16 , 17 , 18 ; ԵՐԲ · Ժա · 12 ; Ղ ԳԼ · Ժգ · 13 ; Ը ԼՒ · Լե · 27 ; Լէ · 14 ;

5 եւ Աբրամին հետ գացող Ղովտն ալ՝ ոչխարներ , ու արջառներ , ու վրաններ ունէր : 6 Եւ Չան երկիրը բաւական չէր անոնց՝ որ միկտեղ բնակին . ինչու որ անոնց ստացուածքը շատ ըլլալով՝ չէին կրնար միկտեղ բնակիլ : 7 Եւ Աբրամին անասուններուն հովիւներուն՝ ու Ղովտին անասուններուն հովիւներուն միջտեղը վէճ կար . և Քանանացիները ու Փերեզացիները կը բնակէին ան երկրին մէջ : 8 Եւ Աբրամ ըսաւ Ղովտին . Կ՚աղաչեմ քեզի , Ի՛մ ու քու միջտեղ՝ և իմ հովիւներուս ու քու հովիւներուդ միջտեղը վէճ չըլլայ . ինչու որ Մենք 9 եղբայր ենք . Բոլոր երկիրը քու առջեդ չէ՞ . կ՚աղաչեմ՝ զատուէ՛ ինծմէ . Եթէ որ դո՛ն ձախ կողմը երթա՛ս , ես աջ կողմը կ՚երթամ , և թէ որ աջ կողմը երթա՛ս , ես ձախ 10 կողմը կ՚երթամ : Եւ Ղովտ իր աչքերը վեր վերցուց , ու Ցորդանեան ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ ամէն տեղ ջրուած էր , Ցերը Սոդոմը ու Գոմորը կորսընդնելէն առաջ՝ մինչև Սեղովրը Ցերոջը դրախտին պէս՝ Եգիպտոսի երկրին պէս էր : 11 Եւ Ղովտ Ցորդանանու բոլոր կողմը ընտրեց իրեն , ու Ղովտ դէպ՚ի արևելք չուեց . Եւ իրարմէ զատուեցան . 12 Աբրամ Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ . Ղովտն ալ Դաշտի քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ , ու Ցիր վրանը մինչև Սոդոմի քով բացաւ : 13 Եւ Սոդոմի մարդիկը Խիստ չար ու մեղաւոր էին Ցերոջը առջեւ : 14 Եւ Ցերը Աբրամին ըսաւ՝ Ղովտը Անկէ զատուելէն ետքը . Հիմա աչքերդ վե՛ր վերցուր , ու քու եղած տեղէդ Դէպ՚ի հիւսիս ու հարաւ , և դէպ՚ի արևելք ու արևմուտք 15 նայէ . Ինչու որ ատ բոլոր երկիրը՝ որ կը տեսնես , Քեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ յաւիտեան : 16 Եւ Քու սերունդդ երկրի փոշիին պէս անթի՛ւ պիտի ընեմ . անանկ որ՝ եթէ մէկը երկրի փոշին կրնայ համրել , քու սերունդդ ալ 17 համրուի : Ելի՛ր , ատ երկիրը պտտէ՛ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը համեմատ . քանզի անիկայ քեզի պիտի տամ : 18 Եւ Աբրամ վերցուց իր վրանը , ու եկաւ ու բնակեցաւ Մամբրէի կաղնիներուն մէջ , Որ Քեբրոնին մէջն է , և հոն սեղան շինեց Ցերոջը :

ԳԼ · ՃԴ

1 Ձորս թագաւորներուն՝ հինգ թագաւորներու հետ բրած պատերազմը : 11 Ղովտ գերի կ՚առնուի : 14 Աբրամ զանիկայ կ՚ազատէ : 18 Մելքիսեդեկ Աբրամը կ՚օրհնէ . 20 Աբրամ ալ անոր տասանորդ կու տայ . 22 առած աւարէն իր հետը եղողներուն բաժին տալէն ետքը , Մնացածը Սոդոմի թագաւորին կա կու տայ :

1 Եւ եղաւ որ՝ Սենաարի Ամարփաղ թագաւորին , Ելլասարի Արիովք թագաւորին , Եղամի Քոդողագոմոր թագաւորին , և Գոյիմի թագդաղ թագաւորին ժամանակները . 2 Նակները . Ասոնք Սոդոմի Բարա թագաւորին հետ , և Գոմորի Բարսա թագաւորին հետ , Ադմայի Սենաբ թագաւորին հետ , և Սեբոյիմի Սիմոբոր թագաւորին հետ , ու Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) թագաւորին հետ պատերազմեցան : 3 Ասոնց ամէնը ժողուեցան Սիդդիմ ձորին մէջ , Որ է Ալի ծով : 4 Տասուերկու տարի Քոդողագոմորին ծառայեր էին , ու երեքտասաներորդ տարին ապստամբ եղան : 5 Եւ չորեքտասաներորդ տարին Քոդողագոմոր ու իր հետը եղող թագաւորները եկան , ու Աստարովթ կառնայիմի մէջ եղող Ռափայիները , ու Համի մէջ Զուզեցիները , և Շաւէ Կարիաթեմի մէջ 6 Էմիները , Եւ Խոռեցիները իրենց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչև Նապատին քովը եղող Անապատը : 7 Դարձան , ու եկան Ենմասեփաթ՝ այսինքն Կադէս . և Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը , ու Ասասանթամարի մէջ բնակող 8 Ամորհացիներն ալ դարձան : Եւ Սոդոմին թագաւորը , ու Գոմորին թագաւորը , և Ադմային թագաւորը , ու Սեբոյիմին թագաւորը , և Բաղային (այսինքն Սեգովրին) թագաւորը ելլելով , Սիդդիմ ձորին մէջ անոնց հետ պատերազմելու 9 Շարուեցան , Այսինքն Եղամի Քոդողագոմոր թագաւորին հետ , և Գոյիմի թագդաղ թագաւորին հետ , ու Սենաարի Ամարփաղ թագաւորին հետ , և Ելլասարի Արիովք թագաւորին հետ , Չորս թագաւորը Հինգին հետ : Եւ Սիդդիմ ձորը Նաւթի հորերով լեցուն էր . և Սոդոմին ու Գոմորին թագաւորները փախան , և հոն ինկան . ու մնացածները լեռը փախան : 11 Եւ անոնք Սոդոմին ու Գոմորին ամէն բարիքը , ու անոնց բոլոր պաշարները առին ու գացին : Եւ Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին Եղբօրորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր բարիքը առին ու գացին : 13 Եւ փախստական մը եկաւ , ու Բաներէ Եբրայեցի Աբրամին պատմեց . և անիկայ Եսքողին ու Աներին եղբօրը Ամորհացի Մամբրէ-

Ն · Ք · ՂԲ · ԻՐՔ 1917

– ԳԼ · Ժ · 10 ; Ժա · 2 ; Բ Ես · Ժա · 11 ; Բ ԲՕՐ · ԻԹ · 23 ; Բ ԳԼ · ԺԹ · 22 ; Ղ ԼՒ · Ժգ · 12 ; ՃԱԿ · Գ · 16 ; ՍԱՂ · ՃԷ · 34 ; Ղ ԼՒ · Թ · 26 ;

ԻՐՔ 1913

Ե ՃԱԿ · Ժբ · 4 ; Ժգ · 12 ; Ը ԳԼ · Ժե · 20 ; ԲՕՐ · Գ · 11 ; Ե ԲՕՐ · Բ · 20 ; Բ ԲՕՐ · Բ · 10 , 11 ; Բ ԲՕՐ · Բ · 12 , 22 ; ՂԼ · Իա · 21 ; ԹՈՒ · Ժբ · 16 ; Ժգ · 3 ; * Ի՛ Փառասանի ազբիւր ; † Ի՛ զատասանի ազբիւր ; Ե ՔՄՆ · Ի · 2 ; Ճ ԳԼ · Ժա · 3 ; Է ԳԼ · ԺԹ · 17 , 30 ; Հ ՀՇՄ 16 , 21 ; Յ ԳԼ · Ժգ · 12 ; ՂԼ · Ժբ · 5 ; Ծ ԳԼ · Ժգ · 18 ;

ին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր . ինչու որ Աասոնք Աբրամին հետ
14 դաշնակից էին : Եւ Աբրամ երբոր Աիր եղբօրը գերի առնուիլը լսեց , Նիր տանը մէջ ծնածները՝ իրեք հարիւր տասնուութը հոգի սպառազինեց , ու անոնց ետեւէն ինկաւ մինչեւ
15 Դան : Եւ ինքը ու իր ծառաները գիշերով գունդ գունդ անոնց վրայ յարձակեցան , ու զարկին անոնք , և քշեցին անոնք մինչև Քովրան , որ Դամասկոսի Հիւսիսային կողմն է :
16 Եւ Նբոլոր բարիքը ետ բերաւ , և իր եղբայրը Ղովտն ալ , ու անոր բարիքը , և կիներն ալ , ու ժողովուրդն ալ ետ բերաւ :
17 Եւ ինքը՝ Քոդողոգոմորը ու անոր հետ եղող թագաւորները զարնելէն ու դառնալէն ետքը , Սոդոմի թագաւորը Նզանիկայ դիմաւորելու ելաւ դէպ ի Շաւէ ձորը՝
18 (այսինքն Թագաւորի ձորը) : Եւ Սաղեմի թագաւորը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց . ու անիկայ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան
19 էր : Եւ օրհնեց զանիկայ , ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ՝ երկինքէ ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Ա-
20 ստուածմէն : Եւ օրհնեալ ըլլայ Բարձրեալ Աստուածը՝ որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց : Եւ անիկայ ամէնէն տասանորդ տուաւ անոր :
21 Եւ Սոդոմի թագաւորը ըսաւ Աբրամին . Արդիկը ինծի՛ տուր , ու
22 բարիքը դուն քեզի՛ առ : Եւ Աբրամ ըսաւ Սոդոմի թագաւորին . Երկինքի ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Ցէր Աստուծոյ վերցուցի
23 իմ ձեռքս , Որ դերձանէն մինչև կօշիկին կապը բան մը չառնեմ՝ ի՛նչ որ քուկդ է , որ չըլլայ թէ՝ Աբրամը ես հարստացուցի ըսես .
24 Բայց ի՛ տղաքներուն կերածէն , ու ինծի հետ եկող մարդոցը՝ այսինքն Աներին , ու Եշքոլին , ու Մամբրէին բաժիններէն . թող անոնք իրենց բաժինը առնեն :

ԳԼ · ԺԵ

1 Աստուած Աբրամը կը քաջալերէ : 2 Աբրամ անորդի ըլլալուն համար կը դանդաղի : 4 Աստուած կը խոստանայ Աբրամին զաւակ մը տալ , ու անոր սերունդը չաւոյշներել : 6 Աբրամ հաւատքով կ'արդարանայ : 7 Քանանի երկիրը Նորէն անոր կը խոստացուի Նշանով մը , 12 և տեսիլքով մը :

1 Ա՛ս բաներէն ետքը՝ տեսիլքի մէջ Ցէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ , ըսելով . Ե՛մ վահնար՝ ո՛վ Աբրամ՝ ես Քեզի պաշտպան եմ , ու քու Վարձդ խիստ շատ պիտի ըլլայ :
2 Եւ Աբրամ ըսաւ . Ո՛վ Ցէր Եհովայ՝ ինծի ի՞նչ պիտի տաս , Էքա-
3 նի որ առանց զաւակի կը մնամ , և իմ տանս տիրողը աս Դամաս-
4 կացի Եղիազարն է : Նաև ըսաւ Աբրամ . Որովհետև ինծի սերունդ չտուիր , ահա՛ Նիմ տանս Թծա-
5 ռան ինծի ժառանգ կ'ըլլայ : Եւ ահա՛ Ցէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով . Անիկայ քեզի ժառանգ պիտի չըլլայ . բայց ան պիտի ըլլայ քու ժառանգդ՝ որ Էքու մէջէդ
6 պիտի ելլէ : Եւ դուրս հանեց զանիկայ , ու ըսաւ . Հիմա դէպ ի՛ երկինքը նայէ , ու Աստղերը Եհամրէ , թէ որ զանոնք Համրելու կարող ես . և ըսաւ անոր . Քու սերունդդ ասանկ պիտի ըլ-
7 լայ : Եւ անիկայ Հաւատաց Ցէրոջը , որ Անոր արդարութիւն ընծայեց :
7 Եւ ըսաւ անոր . Ես եմ Ցէրը՝ որ քեզ Քաղդէացւոց Ուր Էն Հանեցի՝ Աս երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու համար :
8 Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՛վ Ցէր Եհովայ՝ ի՛նչպէս գիտնամ թէ ես
9 անիկայ պիտի ժառանգեմ : Եւ ըսաւ անոր . Ինծի իրեք տարեկան երինջ մը , ու իրեք տարեկան այծ մը , և իրեք տարեկան խոյ մը , ու տատրակ մը , և աղաւնիի ձագ մը
10 առ : Եւ անիկայ բոլոր ասոնք իրեն առաւ , ու Նասոնց մէջտեղէն կտրեց , և ամէն մէկ կտորը իր մասին հետ դիմացէ դիմաց դրաւ . Բայց Նթռչուունները չկտրեց :
11 Ու երբոր դիակներուն վրայ գիշատիչ թռչուունները իջան , Աբրամ վռնդ-
12 եց զանոնք : Ու երբոր արեւը մտնելու կը մնար , Աբրամին վրայ խորունկ քուն մը իջաւ . և ահա՛ անոր վրայ մեծ մթութեան սոս-
13 կում մը ինկաւ : Եւ Ցէրը ըսաւ Աբրամին . Ստոյգ գիտցիր Նոր քու սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլան , և ծառայութիւն պիտի ընեն . ու Հոն չորս հարիւր տարի պիտի չարչա-
14 րեն զանոնք : Բայց ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , Նես պիտի դատեմ . և անկէ ետքը Նշատ ստա-
15 կութեամբ պիտի ելլեն : Եւ դուն խաղաղութեամբ Նքու հայրերուդ պիտի երթաս . Ողջ մը ծերացած
16 պիտի թաղուիս : Եւ Նանոնք չորրորդ դարուն մէջ հոս պիտի դառնան . Ինչու որ Նմբրհայոց անօրէնութիւնը դեռ լեցուած չէ :
17 Եւ եղաւ որ երբ արեւը մտնալ մնաւ , ու խաւար եղաւ , ահա՛ միաձ Նոց մը , ու վառած ջահ մը Հան կտորներուն մէջտեղէն անցաւ :
18 Ան նոյն օրը Ցէրը Աբրամին հետ ուխտ մը բրաւ՝ ըսելով .

Ն · Ք · ՂԴ · ԻՐԲ 1913

ՀՀՇ. 24 ։ ՅԳԼ · ԺԳ · 8 ։ ՆԳԼ · ԺԵ · 3 ։ ԺԶ · 12 ։ 27 ։ ՅՈՂ · Բ · 7 ։ ԼՔՕՐ · ԼՋ · 1 ։ Դատ · ԺԲ · 29 ։ Ես · ԽԱ · 2 , 3 ։ Եբր · Ձախ Հ ՀՇ. 11 · 12 ։ Եբր · Ե · 1 ։ Դատ · ԺԱ · 34 ։ ա Թագ · ԺԲ · 6 ։ Բթագ · ԺԲ · 18 ։ Եբր · Ե · 1 ։ ՀՄԿԲ · Գ · 6 ։ Գոր · Ժգ · 17 ։ Հռոմ. Գ · 10 ։ Բ Թագ · Բ · 5 ։ Սաղ · ՃԺ · 4 ։ Եբր · Ե · 6 ։ Բ ՀՇ. 22 ։ Մատ. ԺԱ · 25 ։ ՅԳԼ · ԻԳ · 27 ։ Եբր · Է · 4 ։ Հ ՀՇ. 19 ։ ԳԼ · ԻԱ · 33 ։ Եզ · Գ · 8 ։ Դան. ԺԲ. 7 ։ Ցայտ · Ժ · 5 · 6 ։ Ցնս Եսթ. Թ · 15 · 16 ։ Հ ՀՇ. 13 ։

Դան . Ժ . 1 ։ Գոր . Ժ . 10 , 11 ։ ԲԳԼ · ԻՀ · 24 ։ Դան . Ժ . 12 ։ Ղս . Ա . 13 , 30 ։ Սաղ · Գ · 3 ։ Ե · 12 ։ Ձգ . 11 ։ զա · 4 ։ ՃԺԹ · 114 ։ Սաղ · ԺՀ · 5 ։ ԾԲ · 11 ։ Առակ · ԺԱ . 18 ։ Գոր · Է · 5 ։

Ա Բան եւ Ցէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ , ըսելով . Ե՛մ վահնար՝ ո՛վ Աբրամ՝ ես Քեզի պաշտպան եմ , ու քու Վարձդ խիստ շատ պիտի ըլլայ :

ՀՂԼ · ԺԴ · 14 ։ Եբր · ՈՐԴԻՆ Է Բ Թագ . Է . 12 ։ ԺՀ · 11 ։ Բ ՄՆ . Մ . 21 ։ ԸԵՒՄ. ԼԳ . 22 ։ Ի Սաղ . ՃԽԷ . 4 ։ ԺԳԼ · ԻԲ · 17 ։ ԵՀ · Լ · 13 ։ ԲՕՐ . Ա . 10 ։ Ժ . 22 . Ա ՄՆ . ԻԷ . 23 ։ Հռոմ. Դ · 18 ։ ԵՒՐ · Ժ . 12 ։ Ցնս ԳԼ . Ժգ · 16 ։ Իհռով . Դ . 3 , 9 , 22 ։ Գաղ · Գ · 6 ։ Ցակ · Բ · 23 ։ ԼՍաղ . ՃՀ . 31 ։ ԻԳԼ . Ժ . 28 , 31 ։ ԺԳԼ · ԺԲ · 1 ։ ՀՍաղ . ՃՆ . 42 , 44 ։ Հռով . Դ · 13 ։ Հ Ցնս ԳԼ · ԻԴ · 13 , 14 ։ Դատ . Գ . 17 , 37 ։ ա Թագ . Ժգ . 9 , 10 ։ Գ Թագ . Ի · 8 ։ Ղս . Ա . 18 ։ Ե ԵՒՄ. ԼԴ · 18 , 19 ։ ՂԼՒ . Ա . 17 ։ Ճ ՆՆ . Բ . 21 ։ Ցոր · Դ · 13 ։ ՀԵԶ . ԺԲ . 40 ։ ՍԱՂ . ՃՆ . 23 ։ Գոր · Է · 6 ։ ՅԵԶ . Ա . 11 ։ ՍԱՂ . ՃՆ . 25 ։ ՆԵԶ . Գ . 6 ։ ԲՕՐ . Գ . 22 ։ ԼԵԶ . ԺԲ . 36 ։ ՍԱՂ . ՃՆ . 37 ։ Ցոր . Ե . 26 ։ ԼԳոր . Ժգ . 36 ։ ՂԳԼ . ԻԵ · 8 ։ ԼԵԶ . ԺԲ . 40 ։ Գ Թագ . Ի . 26 ։ Դան . Բ . 23 ։ Մատ . Իգ · 32 ։ ա Թես . Բ . 16 ։ ՀԵԲԵՒ. Լ.Գ · 18 , 19 ։ ԳԼ · Իգ 7 ։

ՆՀ ՔՀԴ
1913

ԲԳԼ ժբ 7 ժգ 15 իգ 4 ԵԼ իգ 31 թում 1 ղգ 3 ՐՕր ա 7 ժա 24 ղգ 4 ՑԵՍ ա 4 գ թագ գ 21 ր ՄՆ թ 26 ՂԵՄ թ 8 Սաղ ճե 11 ԵՍ իե 12

– ԴԼ ժե 2 3

Բ ԳԼ իա 9

ՖԳաղ գ 24

Ֆ ԳԼ լ 3

Ի ԳԼ ի 18 լ 2 ա թագ ա 5 6

ՂԳԼ լ 3 9

Ի ԳԼ գ 17

1911

ՃԳԼ ժբ 5

ՃՐ թագ գ 16 Ա՚ակ լ 21 23

Ֆ ԳԼ լա 53 ա թագ իգ 12

Ի Ա՚ակ ժե 1 ա պետ գ 7

ԼՑՈՐ ր 6 Սաղ ճՂ 41 42 ԵՐեմ լԸ 5

Ի ԵԼ բ 15

Ֆ ԵԼ ժե 22

Ի ԳԼ իե 18

ՀՏիա բ 9 ա պետ բ 18

Յ ԳԼ ժե 20 իա 18 իե 12

ՂԳԼ ժե 19 Մաա ա 21 Դբ ա 13 31

՚Ր Աստուած պիտի լսէ

ՐՔու սերունդիդ տուի աս երկիրը՝ Եգիպտոսի գետէն մինչև մեծ գետը՝
19 Ֆրաթ գետը. Կենեցիները, և Կենեզացիները, ու Կեդ-
20 մոնացիները, Եւ Քետացիները, ու Փերեզացիները, և Ռափայիներ-
21 ները, Եւ Ամորհացիները, ու Քանանացիները, և Գերգեսացիները ու Եբուսացիները։

ԳԼ· ԻԶ

1 Սարայ իր ամուսինը համար՝ Հագարը Եբրամին կու տայ։ 6 Հագար իր տիկինը արհամարհելուն համար նեղութիւն կը կրէ ու կը փախչի։ 7 Հրեշտակ մը զանիկայ նա կը խրկէ։ 11 անոր զաւակ ծնանելուն աւետիսը տալով։ 15 Իսմայէլի ծնունդը։

1 Ու Եբրամին կնիկը Սարայ՝ չէր ծնաներ անոր. ու մէկ Եգիպտացի աղախին մը ունէր, որուն
2 անունը Հագար էր։ Եւ Սարայ ըսաւ Եբրամին. Ահա հիմա Տէրը արգիլեց զիս ծնանելէն. Ուրեմն աղախինիս մտիր, գուցէ անկէ զաւակ ստանամ։ Եւ Եբրամ լսաւ
3 Սարային խօսքը մտիկ ըրաւ։ Եւ Եբրամին կնիկը Սարայ՝ իր Եգիպտացի աղախինը Հագարը առաւ, Եբրամ Քանանու երկրին մէջ տասը տարի բնակելէն ետքը, և զանիկայ իր երկանքը Եբրամին տուաւ
4 անոր կնիկ ըլլալու։ Ան ալ մտաւ Հագարին, որ յղացաւ. և երբ իր յղի ըլլալը իմացաւ, իր տիկինը ի իր
5 աչքին առջևը անարգուեցաւ։ Եւ Սարայ ըսաւ Եբրամին. Ինծի եղած անիրաւութիւնը քու վրադ ըլլայ. Ես իմ աղախինս գիրկդ տուի, ու անիկայ երբոր իմացաւ իր յղի ըլլալը, ես անոր աչքին առջևը անարգուեցայ. Տէրը իմ ու քու մէջ-
6 տեղդ դատաստան ընէ։ Եւ Եբրամ ըսաւ Սարային. Ահա աղախինդ քու ձեռքդ է, քու աչքերուդ հաճոյ երեսդ ինչ որ ընես. ու երբոր Սարայ նեղեց զանիկայ, Հանոր երեսէն փախաւ։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զանիկայ անապատին մէջ ջուրի աղբիւրի մը քով՝ Սուրի ճանապարհը։
8 Հին մէջ եղած աղբիւրին քովը։ Եւ ըսաւ. Ով Սարային աղախինը Հագար, ո՞րկից կու գաս, և ո՞ւր կ՚երթաս։ Եւ անիկայ ըսաւ. Իմ Սարայ տիկինիս երեսէն կը
9 փախչիմ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր. Դարձիր քու տիկինիդ, հու անոր ձեռքին տակը չա-
10 զանդ եղիր։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր. Յաքու սերունդդ խիստ պիտի չատցընեմ՝ անհնարին ամբոխ
11 չատութենէն չհամրուի։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր. Ահա դուն յղի ես, ու բոլոր պիտի ծնանիս. Ես անոր անունը Իսմայէլ դը-
12 նես. ինչու որ Տէրը քու տառապանքդ լսեց. Ես անիկայ վայրենի մարդ մը պիտի ըլլայ. անոր ձեռքը ամենուն վրայ, ու ամենուն ձեռքն ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ. Ան անիկայ իր բոլոր եղբայրներուն առ-
13 ջևը պիտի բնակի։ Եւ անիկայ իր հետը խօսող Տէրոջը անունը կանչեց, Ես Էլ-Ռոի Աստուածն ես. քանզի ըսաւ. Արդեօք ես ո՞ղջ եմ՝ հոս՝ իմ
14 տեսիլքէս ետքը։ Անոր համար ան ջրհորին անունը Լահայրոյի ջրհոր՚՚ դրաւ. Ահա անիկայ Կադեսին
15 ու Բարադին միջտեղն է։ Եւ Հագար որդի մը ծնաւ Եբրամին. և Եբրամ Հագարին իրեն ծնած որդւոյն անունը՝ Իսմայէլ դրաւ։
16 Եւ Եբրամ ութսունուվեց տարեկան էր, երբոր Հագար Իսմայէլը ծնաւ Եբրամին։

ԳԼ· ԻԷ

1 Աստուած իր ուխտը կը նորոգէ։ 5 և Եբրամին անունը Եբրահամ կը դնէ։ 10 Թլփատութեան պատուէրը։ 15 Սարայ՝ Սարրա կ՚անուանի, և օրհնութիւն կ՚առնէ։ 17 Իսահակը կը խոստացուի։ 23 Եբրահամին և Իսմայէլին թլփատութիւնը։

1 Ու երբ Եբրամ իննսունուինը տարեկան էր, Տէրը Եբրամին երեւցաւ, ու ըսաւ անոր. Ես եմ Ամենակարող Աստուածը. իմ առջևս քալէ՛, ու կատարեալ եղիր։
2 Եւ իմ ու քու միջտեղդ իմ ուխտս պիտի դնեմ, ու խիստ պիտի
3 շատցընեմ քեզ։ Եւ Եբրամ ինքզինքը երեսին վրայ ինկաւ, ու Աստուած
4 անոր հետ խօսելով ըսաւ՝ Ահա իմ ուխտս քեզի հետ է, և ազգերու բազմութեան հայր պիտի ըլլաս.
5 Ու այսուհետև քու անունդ Եբրամ չըսուի, հապա քու անունդ Եբրահամ ըլլայ. ինչու որ քեզ ազգերու բազմութեան հայր ըրի։
6 Եւ քեզ խիստ պիտի աճեցընեմ, ու քեզմէ ազգեր պիտի բնեմ. ու քեզմէ թագաւորներ պիտի ելլեն։
7 Եւ իմ ու քու միջտեղդ՝ ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ միջտեղը իրենց ազգերուն մէջ՝ ևիմ ուխտս պիտի հաստատեմ՝ յաւիտենական ուխտ մը, որ Էլեզի՛ ու Էլեզմէ ետքը քու սերունդիդ Աստուած
8 ըլլամ։ Եւ քու պիտի տամ քեզի՛ ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւիտենական ժառանգութեան համար ան երկիրը՝ հուր որ պանդուխտ եղար, բոլոր Քանանու երկիրը. ու յաւիտեան Աստուած պիտի ըլլամ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին. Ուստի դուն՝ ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ իրենց ազգերուն մէջ՝
10 պահէք իմ ուխտս։ Ան է իմ ու-

ՆՀ ՔՀԴ
1911

ՖԳԼ խա 20
ՀԳԼ իե 18
†ԵՔԲ կը տեսնուի
ՃԳԼ իգ 62 իե 11
‡՚՚ տեսիլքիս կէտ Աբրահամ Աբրահամ՝ ի՛նչ ըսաւ Տէրը։
Ն Թաա ժգ 26
ՂԹագ գ 22
ՠՀՊ 11

1910

– ԳԼ ժբ 1
Բ ԳԼ իբ 3 լե 11 ԵԼ գ 3 բ ՕՐ ժ 17
Ֆ ԳԼ ե 22 իբ 15 բ թագ բ 4 բ 25 պետ ի 3
Ի ԳԼ գ 9 ՐՕՐ ժբ 13 ՑՈՐ ա 1 Մաա ե 48

1898

Ի ԳԼ ժբ 2 ժգ 16 իբ 17
ՂՀՊ 17
Ի Հով գ 11 12 16 Գաղ գ 29
‡՚՚ Տայր բառէն
ՃՆԵՄ թ 7
§՚՚ Տայր բազմութեան
Ի Հով գ 17
Ֆ ԳԼ լե 11
Ի Հպ 16 ԳԼ լե 11 Մաա ա 6 ՠ
Լ Գաղ գ 17
Ի ԳԼ իգ 24 իբ 13 Եբր ժա 16
Ֆ Հով թ 8
Ֆ ԳԼ ժբ 7 ժգ 15 Սաղ ՃՃ 9 11
ՀԳԼ իգ 4 իբ 4
Յ ԵԼ գ 7 ՂԼե իգ 12բ Օր գ 37 ժգ 2 իգ 18 իԲ 13

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ

ձեր մէջտեղը, ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ մէջտեղը Էշ֊ի իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք. 11 ամէն արուն թլփատուի. Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատէք, ու ասիկայ իմ ու ձեր մէջտեղը Էշ֊ի ուխտին նշանըըլլայ։ 12 Եւ ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ օրուան արու չ֊ի֊նիդ՝ կամ տունը ծնածը, կամ քու սերունդէդ չեղող բոլոր օտարականներէն ստակով ծախու առնուածը՝ թլփըլ֊ 13 փատուի։ Քու տունդ ծնածը՝ և ստակովդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի. և իմ ուխտս ձեր մարմինին մէջ յաւիտենական ուխտ մը ըլլայ։ 14 Եւ անթլփատ արուն՝ որուն անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ, յան անձը իր ժողովուրդէն պիտի *կորսուի. անիկայ իմ ուխտըս անարգած է։

15 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին. Քու կնոջդ Սարայիին անունը՝ Սարայ մի՛ կանչեր, հապա անոր անունը 16 †Սարրա ըլլայ։ Ու զանիկայ պիտի օրհնեմ, նաև Ս֊անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի. ու պիտի օրհնեմ զանիկայ, ու Ազգերու մ֊ը պիտի ըլլայ. Ժողովուրդներու թագաւորներ պիտի ելլեն անկէ։ 17 Եւ Աբրահամ երեսի վրայ ինկաւ, ու խնդաց, ու իր սրտին մէջ ըսաւ. Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլա՞յ արդեօք. և Սարրա՝ որ իննսուն տարեկան է, պիտի 18 ծնանի՞։ Ու Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ. Թո՛ղ Իսմայէլը ապրի քու առջեւդ։ 19 Եւ Աստուած ըսաւ. Ա֊յո՛ Ս֊քու կնիկդ Սարրան որդի պիտի ծնանի քեզի, ու անոր անունը՝ †Իսահակ պիտի դնես. և անոր հետ, ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ յաւիտենական ուխտ 20 մը։ Եւ Իսմայէլին համար ալ լսեցի քեզի. ահա օրհնեցի զանիկայ, ու պիտի աճեցընեմ զանիկայ, ու Ո֊խիստ պիտի շատցընեմ. անիկայ Ժ֊տասներկու իշխան պիտի ծնանի, ֊և մեծ ազգ մը պիտի 21 ընեմ անիկայ։ Բայց զուլ տարի ասա առենս՝ *Սարրային քեզի ծնանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ։

22 Եւ անոր հետ խօսիլը լմընցուց, ու Աստուած Աբրահամին քովէն 23 վեր ելաւ։ Եւ առաւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը, ու բոլոր իր տունը ծնածները, և բոլոր ըստակով ծախու առնուածները՝ Աբրահամին բնտանեացը մէջ զրնուած ամէն արուն, ու նոյն օրը անոնց անթլփատութեան մարմինը թլփատեց, ինչպէս որ Աստուած 24 անոր ըսեր էր։ Եւ Աբրահամ իննսունուինը տարեկան էր՝ երբ որ իր անթլփատութեան մարմինը 25 թլփատուեցաւ։ Եւ իր որդին Իսմայէլը տասուիրեք տարեկան էր՝ երբոր իր անթլփատութեան մարմինը 26 միներ թլփատուեցաւ։ Նոյն օրը թլփատուեցաւ Աբրահամ, ու իր 27 որդին Իսմայէլը։ Եւ Էիր տաներ բոլոր մարդիկը՝ թէ իր տունը ծընած և թէ օտարականներէն ստակով ծախու առնուած՝ իրեն հետ թլփատուեցան։

ԳԼ. ԺԸ

1 Աբրահամ իրեք հրեշտակները կ'ընդունի։ 9 Սարրա խնդալուն համար կը յանդիմանուի։ 17 Սոդոմի կործանումը Աբրահամին կը յայտնուի։ 23 Աբրահամ բարեխօսութիւն կ'ընէ Սոդոմացւոց համար։

1 Ու Տէրը երեցաւ անոր ֊Մամբրէի կաղնիներուն մէջը, ու անիկայ օրուան տաքատենը վր֊ 2 րան դուռը նստեր էր, Եւ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա իրեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ. ու երբոր տեսաւ զանոնք՝ վրանին դառնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու, ու մինչև գետինը ֊Էրկրի խոնարհութիւն ըրաւ, 3 Եւ ըսաւ. Տէ՛ր իմ՝ հիմա թէ որ շնորհք գտայ քու առջեւդ, կ'աղաչեմ քեզի՝ քու ծառայիդ քնա֊ 4 կարանէն մի՛ անցնիր. Կ'աղաչեմ ձեզի՝ Ոքիչ մը ջուր բերուի, ու ոտքերնիդ լուացէք, ու ծառին տակը 5 հանգստացէք. Եւ Էպատառ մի հաց բերեմ, ու Հսրտերնիդ զօ֊ բացուցէք, ե՛տքը անցէք. Էքանզի ասոր համար ձեր ծառային քովը եկաք։ Եւ անոնք ըսին. Ինչպէս 6 որ ըսիր, անա՛նկ ըրէ։ Եւ Աբրահամ արտորալով դէպ ի վրանը՝ Սարրային գնաց, ու ըսաւ. Շուտով իրեք գրիւ բարակ ալիւր շա֊ 7 դէ, ու շօթէներ շինէ։ Եւ Աբրահամ վազեց արջառներուն, ու մատղաշ և ագէկ որթ մը առաւ, ու պատանիի մը տուաւ. ան ալ շու֊ 8 տով պատրաստեց զանիկայ։ Եւ Ըկոգի՝ ու կաթ՝ ու իր պատրաստած որթը առաւ, և անոնց առջևը դրաւ. ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայնեցաւ, ու 9 անոնք կերան։ Եւ ըսին իրեն. Ո՞ւր է քու Սարրա կնիկդ. ու ինքը ըսաւ. ահա Վրանին մէջն 10 է։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ք֊Դալ տարի՛ Էանշուշտ քեզի պիտի դառնամ. և ահա քու կնիկդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ. և Սարրա

1898

ՀԳոր֊ Է֊ 8

ՀԳոր֊ Է֊ 8։ Հռով֊ Դ֊ 11։

ՀՂԼ֊ Ժբ֊ 3։ Ղոլ֊ Բ֊ 21։ Յօհ֊ Է֊ 22։ Փիլ֊ Գ֊ 5։

ՀԵէ֊ Դ֊ 24։

*ԵՔր֊ Կըսբուի.

†Ար՝ իշխանուհի։

ՀԳԼ֊ Ժբ֊ 10։

ՀԳԼ֊ Լե֊ 11։ Գաղ֊ Գ֊ 31։ ա Պետ֊ Գ֊ 6։

֊ԳԼ֊ Ժբ֊ 12։ Իա֊ 6։

ՀԳԼ֊ Ժբ֊ 10։ Իա֊ 2։ Գաղ֊ Գ֊ 28։

‡Ար՝ խնդութիւն։

֊ԳԼ֊ Ժգ֊ 10։

ՀԳԼ֊ Իե֊ 12։ 16։

֊ԳԼ֊ Իա֊ 18։

֊ԳԼ֊ Իա֊ 2։

1898

֊ԳԼ֊ Ժգ֊ 18։ Ժդ֊ 13։

ՔԵրբ֊ Ժգ֊ 2։

‡ԳԼ֊ Ժբ֊ 1։ ա Պետ֊ Գ֊ 9։

ՏԳԼ֊ Ժբ֊ 2։ Իդ֊ 24։

ԻԴատ֊ Գ֊ 13։ Ժգ֊ 15։

ՀԴատ֊ Ժբ֊ 5։ Սաղ֊ Ճգ֊ 15։

ԻԳԼ֊ Ժբ֊ 8։ Լգ֊ 10։

ՀԼ֊ Ժբ֊ 3։

ՔԳԼ֊ Իդ֊ 67։

ՃԳԹագ֊ Գ֊ 16։

‖ԵՔր֊ Կևայց Ժամանակին

ՃՀՄր֊ 14։

ԼԳԼ֊ Ժե֊ 19։ 21։ Իա֊ 2։ Հռով֊ Բ֊ 9։

Ն · Բ · ՊՁ · 1898

Ի ԳԼ · ԺԷ · 17 ։ Հռով · գ · 19 ։ Երբ· ժա · 11 ։ 12· 19 ։

Ի ԳԼ · լ · 35 ։ Լ ԳԼ · ԺԷ · 17 ։ Հ Ղա · · ա · 18 ։ Յ ա Պետ · գ · 6 ։

Ղերեմ · լբ · 17 ։ Զաք · բ · 6 ։ Մատ· գ · 9 ։ ԺԹ · 26 ։ Ղա · ա · 37 ։

Ճ ԳԼ · ԺԷ · 21 ։ Հմր 10 ։ գ Թագ · գ · 16 ։

* ԵՖր · կենաց ժամանակին

Հռով · ԺԷ · 24 ։ գՃՕ · 6 ։

Յ Սաղ · խե · 14 ։ Ամով · գ · 7 · ՃՕ · ԺԷ · 15 ։

Ն ԳԼ · ԺՐ · 3 ։ Իբ · 18 ։ Գոր · գ · 25 ։ Գաղ · գ · 8 ։

Ը ԲՕր · գ · 9 ։ 10 ։ գ · 7 ։ Ցես · խդ · 15 ։ Եփս · գ · 4 ։

- Գլ · գ · 10 ։ ԺԹ · 13 ։ Ցակ · ե · 4 ։

Լ ԳԼ · ժա · 5 ։ Եւ · գ · 8 ։

Ղ ԲՕր · բ · 2 ։ Ժգ · 3 ։ Ցես · իբ · 22 ։ Ղա · Ժգ · 15 ։ բ Կոր · ժա · 11 ։

Լ ԳԼ · ԺԹ · 1 ։

– Հմր 1 ։

- Երբ · ժ · 22 ։

Վթա · Ժգ · 22 ։ բ Թագ · խ · 17 ։

- Երեմ · ե · 1 ։

բ Ցօր · բ · 20 ։ Ես · գ · 10 · 11 ։

ց Ցօր · բ · 3 ։ լՂ · 17 ։ Սաղ · ծբ · 11 ։ դդ · 2 ։ Հռով · գ · 6 ։

– Երեմ · ե · 1 ։ Եզեկ · իբ · 30 ։

մոիկ կ'ընէր վրանին դրանը մէջ՝
11 որ անոր հետն էր ։ Եւ Ի Աբրահամ ու Սարրա ծերացած էին ու օրերնին անցուցած . Լ Սարրայէն պակսած էր Ի կանանց օրէնքին մէջ
12 ըլլալը ։ Եւ Սարրա Ի իր մտքին մէջ խնդայ՝ ըսելով . Հնա պառաւեցայ ես եւ ըրը զուարճութի՞ւն պիտի ունենամ , նաեւ իմ ծերացած ըլ-
13 լալով ։ Եւ Տէրը ըսաւ Աբրահամին . Սարրան ինչո՞ւ խնդայ , ըսելով . Միթէ ես իրաւ պիտի ծնանի՞մ , որ պառաւեր եմ .
14 Ը Տէրոջը առջեւը դժուարին բան մը կա՞յ արդեօք . Ժամանակին՝ * գալ տարի՝ քեզի պիտի դառնամ , ու Սարրան որդի մը
15 պիտի ունենայ ։ Եւ Սարրան ուրացաւ ու ըսաւ . Չխնդացի . ինչու որ վախցայ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Չէ՛ , խնդացիր ։
16 Եւ մարդիկը ելան անկէ , ու երեսնին դէպ ի Սոդոմ շիտկեցին . և Աբրահամ Ժ գնաց իր ընկերները
17 համար հետերնին դնաց ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Միթէ Ժ Աբրահամին
18 պահե՞մ ինչ որ ընելու եմ . Որովհետեւ Աբրահամ անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ , ու երկրի բոլոր ազգերը Ն անով պիտի
19 օրհնուին ։ Քանզի գիտեմ զանիկայ , որ Լ իր որդւոցը՝ ու իրմէ ետքը իր տանը պիտի պատուիրէ , և անոնք արդարութիւն ու իրաւունք ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան պիտի պահեն . որպէս զի Տէրը Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ
20 խօսեցաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ . - Որովհետեւ Սոդոմին ու Գոմորին աղաղակը շատցաւ , և անոնց մեղքը
21 խիստ ծանրացաւ , Ը Հիմա պիտի իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին ինծի եկած աղաղակի՞ պէս ըրին .
22 և թէ որ չէ , Ը գիտնամ ։ Եւ անտարդիկը անկէ ելան , Նու գէպ ի Սոդոմ գացին . և Աբրահամ տակաւին - Տէրոջը առջեւը կայներ էր ։
23 Եւ Աբրահամ - մօտեցաւ , ու ըսաւ . Ը Արդեօք ամբարշտին հետ արդա՞րն ալ պիտի կորսընցրնես .
24 - Գուցէ ան քաղաքին մէջը հիսուն արդար ըլլան . արդեօք անոր մէջը եղած հիսուն արդարին համար չխնայելով պիտի կորսընցրնե՞ս ան
25 տեղը . Քա՛ւ լիցի քեզասանկ բան ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ մեռցրնես , ու Ր արդարը ամբարշտի պէս ըլլայ . քա՛ւ լիցի քեզ . միթէ Ր բոլոր երկրին Դատաւորը արդա-
26 րութիւն պիտի չընէ՞ ։ Եւ Տէրը ըսաւ . - Թէ որ Սոդոմին մէջ հիսուն արդար գտնեմ քաղաքին մէջը , անոնց համար բոլոր տեղը պի-
27 տի խնայեմ ։ Եւ Աբրահամ պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ահա հիմա Ֆ ես որ հող ու մոխիր եմ , Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի .
28 Գուցէ հիսուն արդարէն հինգ պակաս ըլլայ , ան հինգին համար բոլոր քաղաքը պիտի կորսընցրնե՞ս ։ Եւ Անիկայ ըսաւ . Թէ որ հոն քառասունուհինգ գտնեմ , չեմ կորսընչը-
29 ներ ։ Եւ դարձեալ խօսեցաւ անոր՝ ու ըսաւ . Գուցէ հոն քառասուն գտնուի ։ Եւ Անիկայ ըսաւ . Քառա-
30 սունին համար - չեմ ըներ ։ Եւ Ան ըսաւ . Ո՛հ , Տէրը չբարկանայ , ու խօսիմ . գուցէ հոն երասուն գտնուի ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Թէ որ հոն երասուն գտնեմ , չեմ
31 ըներ ։ Եւ Ան ըսաւ . Ահա հիմա Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի . գուցէ հոն քսան գտնուի ։ Եւ Անիկայ ըսաւ . Քսանին համար - չ
32 չեմ կորսընցրներ ։ Եւ Ան ըսաւ . Ո՛հ , Տէրը չբարկանայ , ու միայն այս անգամ խօսիմ . գուցէ հոն տասը գտնուի ։ Եւ Անիկայ ըսաւ . Տասնին համար - չ չեմ կոր-
33 սընցներ ։ Եւ Տէրը Աբրահամին հետ խօսիլը լմընցուցածին պէս գնաց . Աբրահամ ալ իր տեղը դարձաւ ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ղովտ երկու հրեշտակները կ'ընդունի ։ 4 Շար Սոդոմացիք կատրածեամբ կը զարնուին ։ 12 Ղովտ լեռը կը խրկուի ։ 18 Անգովը երեսալու հրաման կ'առնէ ։ 24 Սոդոմի ու Գոմորի կործանումը ։ 26 Ղովտին կինը ագի արձան կ'ըլլայ ։ 30 Ղովտ այրի մը մէջ կը բնակի ։ 31 Մովաբին ու Ամմոնին ապօրինաւոր ծնունդը ։

1 Լու - ան երկու հրեշտակները իրիկուան դէմ Սոդոմ եկան . ու Ղովտ Սոդոմին դուռը նստեր էր . և Ի Ղովտ տեսնելով՝ զանոնք դիմաւորելու ելաւ , ու իր երեսը մինչև գետինը Ծ-ԻԼՎ խոնարհութիւն ը-
2 րաւ . Ու ըսաւ . Ա՛ղէ իմ տէրերս՝ կ'աղաչեմ , Ֆ ձեր ծառային տունը դարձէք , և գիշերը հո՛ն կեցէք , ու Ր ոտքերնիդ լուացէք . ու առտուանց կանուխ ելէք ու ձեր ճամբա՛ն գացէք ։ Եւ անոնք ըսին . Ի Չէ՛ , գիշերը փողոցը կը կենանք ։
3 Եւ շատ բռնադատեց զանոնք , ու անոր դարձան , և անոր տունը մտան . Նու անոնց խնճոյք ըրաւ , և բաղարջ եփեց , ու կերան ։
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ՝ քաղաքին մարդիկը՝ Ս-ԻՆԴ Սոդոմացիք՝ երիտասարդներէն մինչև ծերերը՝ առհասարակ բոլոր ժողո-
5 վուրդը տունը պատեցին . Ի Եւ Ղովտը կանչեցին ու անոր ըսին . Ո՞ր են ան մարդիկը՝ որ սա գիշեր քեզի եկան . Բանոնք դո՛ւրս հանէ

Ն · Բ · ՊՁ · 1898

Ֆ ԳԼ · գ · 19 ։ Ցօր · գ · 19 · Ժող · ԺՐ · 7 ։ ա Կոր · ԺԷ · 47 · 48 ։ բ Կոր · ե · 1 ։ + Ղա · · ԺՐ · 1 ։

ե Գաս · ե · 39 ։

Ֆ Ցակ · ե · 16 ։

– ԳԼ · ԺԲ · 22 ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 1 , ԼԸ ։

Ֆ Երբ · Ժգ · 2 ։

Ր ԳԼ · ԺԲ · 4 ։

Ի Տե՛ս Ղա · Խգ · 28 ։

Լ ԳԼ · ԺԲ · 8 ։

Ի Ես · գ · 9 ։

Ը Գաս · ԺԹ · 22 ։

6 մեզի, ու Դիտոնանք անոնք։ Եւ Աղովտ դռնէն դուրս ելաւ անոնց քովը, ու իր եռեւէն դուռը գոցեց,
7 Եւ ըսաւ. Եղբայրներս՝ կ'աղաչեմ
8 ձեզի՝ չարութիւն մի ընէք։ Ահա հիմա երկու աղջիկ ունիմ, որ երիկ մարդ չեն գիտեր, անոնք հիմա ձեզի դուրս հանեմ, ու ձեր աչքին առջեւը աղէկ եղածը ըրէք անոնց. բայց միայն աս մարդոցը բան մը մի ընէք. Քանզի անոր համար իմ
9 յարկիս շուքին տակը մտան։ Եւ անոնք ըսին. Մէկդի կեցիր. ու ըսին ալ. Ահաւիկայ պանդխտութեան եկաւ, ու դատաստան ընել կ'ուզէ. հիմա քեզի անոնցմէ դէշ կ'ընենք։ Եւ սաստիկ բռնադատեցին մարդը՝ Աղովտը, ու դուռը կոտրելու մօտեցան։
10 Բայց ան մարդիկը ձեռքերնին երկընցուցին, ու Աղովտը տանը մէջ քովերնին առին, ու դուռը գոցեցին.
11 Եւ տանը դուռը կայնած մարդիկը կուրութեամբ զարկին պզտիկէն մինչև մեծը. անանկ որ դուռը գտնելէն թուլցան։
12 Եւ մարդիկը ըսին Աղովտին. Հոս ուրիշ ո՞վ ունիս. փեսաներդ ու որդիներդ և աղջիկներդ, ու քաղաքին մէջ ինչ որ ունիս հասո
13 տեղէն հանէ. Ինչու որ մենք ասո տեղը պիտի կորսընցընենք. քանզի անոնց աղաղակը Տէրոջը առջեւը մեծ եղաւ. ու Տէրը մեզ խրկեց
14 անիկայ կորսընցընելու։ Եւ Աղովտ ելաւ, ու իր աղջիկները առնող փեսաներուն խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ելէք ու ասո տեղէն դացէք, ինչու որ Տէրը պիտի կորսընցընէ ասո քաղաքը. Բայց իր փեսաներուն ծաղր ընող մը երեցաւ։
15 Եւ առտու եղածին պէս հրեշտակները արտորդուցին Աղովտը՝ ըսելով. Ելիր՝ կնիկդ ու հոգտնուած երկու աղջիկդ առ, որ քաղաքին անօրէնութեանը մէջ չկորսուիս։ Եւ երբոր անիկայ կը տնտնար, ան մարդիկը բռնեցին անոր ձեռքէն ու անոր կրնկանը ձեռքէն՝ և Տէրոջը անոր ողորմելովը, ու հանեցին անիկայ, և քաղաքին դուրսի դին դրին։
17 Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս հանեցին, ըսաւ. Ընձեռ՝ ազատէ՛ համար փախիր. Հետիդ մի նայիր, և բոլոր դաշտին մէջ մի կայնիր. լեռը փախիր, չըլլայ
18 որ կորսուիս։ Եւ Աղովտ բսաւ անոնց. Ո՛չ՝ Տէր իմ՝ չնորհք ըրէ.
19 Ահա հիմա ծառադ քու աչքիդ շնորհք գտաւ, ու իմ անձս ազատելով ինծի մեծ երախտիք ըրիր. և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ, չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի՝ ու
20 մեռնիմ։ Ահա ասա քաղաքը՝ որ հոն փախչելու մօտ է, ու ան պզտիկ է. Ընդրհք ըրէ՝ հոն փախչիմ, (չէ՞ որ անիկայ պզտիկ է,) և
21 իմ անձս ողջ մնայ։ Ու բսաւ անոր. Ահա՝ ատ բանին մէջն ալ քու աղաչանքդ ընդունեցի, որ ասո քաղաքը չկորսընցընեմ՝ որուն համար
22 խօսեցար։ Շուտ ըրէ հոն փախիր. քանզի դուն մինչև որ հոն չհասնիս, ես բան մը չեմ կրնար ընել. անոր համար Ան քաղաքին անունը Սեղովը դրաւ։
23 Ուրբ երկրի վրայ կը ծագէր, երբ
24 որ Աղովտ Սեղովը մտաւ։ Ան ատեն Տէրը Սոդոմին ու Գոմորին վրայ ծծումբ ու կրակ տեղացուց
25 Տէրոջը կողմանէ՝ երկինքէն, Եւ ան քաղաքները, ու բոլոր դաշտը, և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչները ու երկրի վրայ բուսածը կորսընցուց։
26 Ու Աղովտին կնիկը եռին նայեցաւ, ու աղի արձան եղաւ։
27 Եւ Աբրահամ առտուանոյ կանուխ ելլելով՝ Տէրոջը առջեւը կայ-
28 նած տեղը եկաւ. Եւ Սոդոմին ու Գոմորին ու բոլոր դաշտի երկրին վրայ նայելով՝ տեսաւ որ ահա ան երկրէն ելոյզի մուխին պէս մուխ կ'ելլէր։
29 Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստուած ան դաշտին քաղաքները կը կորսընցընէր, Աստուած Աբրահամը միտքը բերաւ, ու երբոր Աղովտին բնակած քաղաքները կը կորսընցընէր, ան կործանումին միջէն դուրս ղրկեց Աղովտը հանեց։
30 Եւ Աղովտ Սեղովրէն ելաւ ու լեռը բնակեցաւ, և իր երկու աղջիկները իր հետը. Քանզի որ Սեղովրին մէջ բնակելու կը վախնար. ու մէկ այրի մը մէջ բնակեցաւ՝ ինքը ու իր երկու աղջիկները։
31 Եւ մեծ աղջիկը պզտիկին բսաւ. Մեր հայրը ծեր է, ու երկրին մէջ մէկը չկայ՝ որ եկամն երկրին սովո-
32 րութեանը պէս մեզի մտնէ։ Եկո՛ւր մեր հօրը գինի խմցընենք, ու իր հետը պառկինք, ու մեր հօրմէն
33 սերունդ պահենք։ Եւ ան գիշերը իրենց հօրը գինի խմցուցին, ու մեծ աղջիկը մտաւ, ու իր հօրը հետ պառկեցաւ. և Աղովտ չմանչաց
34 անոր պառկիլը ու ելլելը։ Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին բսաւ. Ահա երէկ գիշեր հօրս հետ պառկեցայ. ասո գիշեր ալ անոր գինի խմցընենք, և մտիր ու իր հետը պառկի, ու մեր հօրմէն
35 սերունդ պահենք։ Եւ ան գիշերն ալ իրենց հօրը գինի խմցուցին,

Ն. Ք. դէ. 1898

Ծն. գ. 1։ Հով. ա. 24, 27։ Ցուդ. 7։ Դատ. ժթ. 28։ Տե՛ս Դատ. ժթ. 24։

Տե՛ս գէ. ժը. 5։

Ծն. ը. 7, 8։ Եզե. ը. 14։

Տե՛ս գ Թագ. գ. 18։ Դտր. ժգ. 11։

Գէ. է. 1։ Ծն. ը. 7, 9։

Գէ. ժը. 20։ Ա Մն. խա. 15։ Մատ. ա. 18։ Թագ. ժգ. 21, 45։ Եզե. թ. 21։ Ղկ. ժէ. 28։ Իդ. 11։

Թագ. ժգ. 24, 26։ Ցայտ. ժը. 4։ Կամ. պահիկին

Ղկ. ժը. 13։ Հովմ. թ. 15, 16։ Ապ. ԼԴ. 22։ Դ Թագ. ժթ. 3։ Ղէմր 26։ Մատ. իգ. 16, 17, 18։ Ղկ. թ. 62։ Փիլ. գ. 13, 24։ Գտր. ժ. 14։

Ն. Ք. դէ. 1898

Ցոր. խը. 8, 9։ Սգ. ճխե. 19։

Տե՛ս գէ. ւը. 25, 26։ Եզ. ւը. 10։ ԲՕր. թ. 14։ Մտը. գ. 5։

Գէ. ժգ. 10։ ժգ. 2։ Յ պզտիկ։ Կամ. բուեցաւ։ Ծն. իթ. 23։ Եսա. ժգ. 19։ Երեմ. ի. 16։ ծ. 40։ Եզեկ. ժգ. 49, 50։ Ովս. ժա. 8։ Ամով. գ. 11։ Սոփ. բ. 9։ Ղկ. ժէ. 29։ Գ Պետ. բ. 6։ Ցուդ. 7։

Գէ. ժգ. 3։ Սաղ. ճէ. 34։ Ղկ. ժէ. 32։ Գէ. ժը. 22։ Ցայտ. ժը. 9։ Գէ. բ. 1։ ժը. 23։ Հեբ. 17, 19։

Գէ. ժգ. 2, 4։ ւբ. 8, 9։ Ծն. իե. 5։ Մտը. ժը. 19։

Ն · Բ · ՊԲ · 1898

1897

ԲԲՕր · Բ · 9 ։

ԷԲՕր · Բ · 19 ։

և պղտիկ աղջիկը ելաւ , ու անոր հետ պառկեցաւ . և Ղովտը անոր
36 պառկիլը ու ելլելը չիմացաւ ։ Ասպէս Ղովտին երկու աղջիկները
37 իրենց հօրմէն յղի մնացին ։ Եւ մեծը որդի մը ծնաւ , ու անոր անունը Մովաբ դրաւ . Բասիկայ Մովաբացւոց հայրն է մինչև այսօր ։
38 Եւ պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ , ու անոր անունը Բէնամմի դրաւ . Բասիկայ Ամմոնացւոց հայրն է մինչև այսօր ։

ԳԼ · Ի

1 Աբրահամ Գերարայի մէջ կը պանդխտանայ , 2 և Սարրային իր կնիկը ըլլալը կ'ուրանայ ։ 3 Աբիմելէք երազի մը մէջ կը յանդիմանուի Աբրահամին կնկանը համար · 9 և ինքն ալ կը յանդիմանէ Աբրահամը ։ 14 Աբիմելէք Սարրան ետ կու տայ ։ 16 ու պանիկայ ալ կը յանդիմանէ ։ 17 Աբրահամին աղօթքովը Աբիմելէքին բնտանիքը կը բժշկուին ։

Ե՛ւ Աբրահամ՝ անկէ դէպ՝ ի հարաւային երկիրը չուեց . և Բկադեսին ու Սուրին մէջտեղը բնակեցաւ , ու Գերարայի մէջ պան-
2 դուխտ եղաւ ։ Եւ Աբրահամ իր կնոջը Սարրային համար՝ Ըսիկայ իմ քոյրս է ըսաւ . և Գերարային թագաւորը Աբիմելէք՝ ղրկեց խըրկեց , ու Սառա Սարրան ։
3 Բայց Աստուած եկաւ Աբիմելէքին Գիշերը երազի մէջ՝ ու ըսաւ անոր . Ահա ասո կնկանը համար՝ որ դուն առիր , ըպիտի մեռնիս . ինչու-
4 որ անիկայ էրիկ ունի ։ Բայց Աբիմելէք անոր մօտեցած չէր . և ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ Բարդար ազգ ալ պիտի
5 մեռցընե՞ս ։ Ինքը ինծի՝ Անիկայ իմ քոյրս է չըսա՞ւ . և ասա՝ Անիկայ իմ եղբայրս է ըսաւ . Բ ես ասո բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով
6 ըրի ։ Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազի մէջ . Ես ալ գիտցայ որ ասո բանը ուղիղ սրտով ըրիր , ու քեզ ալ Բինծի դէմ Նմեղ գործեցնել ետ պահեցի . անոր համար քեզ չթողուցի որ անոր մօտենաս ։
7 Բայց հիմա կնիկը իր էրկանը դարձուր . Բզանզի անիկայ մարգարէ է , և քեզի համար աղօթք թող ընէ՝ որ ապրիս . և թէ որ դուն ոչինչ ետ չտաս , Բգիտցիր որ անշուշտ պիտի մեռնիս , դուն և ամէն քու կիններդ ։
8 Ուստի առտուանդ կանուխ ելաւ Աբիմելէք , ու կանչեց իր բոլոր ծառաները , և բոլոր ասո բանները անոնց պատմեց . ու մարդիկը շատ
9 վախցան ։ Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահամը , ու ըսաւ անոր . Մեզի ի՞նչ ըրիր . ու ես քեզի ի՞նչ յանցանք ըրի , որ հիմ վրաս ու թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր . Ինչ գործեր
10 գործելու ցիր ինծի ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին . Ի՞նչ տեսար
11 որ ասո բանը ըրիր ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ . Ես կարծեցի որ իրաւցընէ Ասոնց տեղ Աստուծոյ վախը չկայ , ու էկնկանս համար զիս կը մեռցընեն ։
12 Եւ տակաւին իրաւցընէ հիմ քոյրս է , հօրս աղջիկն է , բայց մօրս աղջիկը չըլլալովը՝ իմ կնիկս եղաւ ։
13 Ու երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տուներէն օտարութեան հանեց , ըսի ասոր . Ինծի ընելու շնորհդ աս ըլլայ . ուր որ երթալու ըլլանք , հոն Բինծի համար ըսես թէ՝ իմ եղբայրս
14 է ։ Եւ Աբիմելէք՝ ոչխարներ , ու արջառներ , և ծառաներ ու աղախիններ առաւ , և Աբրահամին տուաւ . անոր կնիկը Սարրան ալ
15 անոր ետ տուաւ ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ . Ահա՝ իմ երկիրս քու առջեւդ է . ո՛ւր որ կ'ուզես՝ բնակէ ։
16 Եւ Սարրային ըսաւ . Ահա՝ Եղբօրդ հազար կտոր արծաթ տուի . Ահա՝ ան քեզի Հաչքերու ծածկոց ըլլայ , բոլոր քեզի հետ եղողներուն առջեւը՝ և ամենուն ։ Այսպէս անի-
17 կայ յանդիմանուեցաւ ։ Եւ Աբրահամ՝ աղօթք ըրաւ Աստուծոյ . և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը , ու անոր կնիկը և անոր աղախին-
18 ները , ու կը ծնանէին ։ Քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Աբիմելէքին բնտանեացը բոլոր արգանդները գլխովին դո-
ցեր էր ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Իսահակին ծնունդը ։ 4 ու թլփատութիւնը ։ 6 Սարրա կ'ուրախանայ ։ 9 Հագարը ու Իսմայէլը դուրս կը ձգուին ։ 15 Հագար Նեգեւի անմ գտնուելով 17 Հրեշտակէն կը մխիթարուի ։ 22 Աբիմելէք Բերսաբէէի մէջ ուխտ կ'ընէ Աբրահամին հետ ։

Տէրը իր ըսածին պէս Սարրային՝ այցելութիւն ըրաւ . և Բիր զրուցածին պէս ըրաւ Սարրա-
2 յին ։ Եւ Սարրա Բյղացաւ , ու որդի մը ծնաւ Աբրահամին իր ծերութեան ատենը , Բան նոյն ժամանակին՝ որ Աստուած ըսեր էր անոր ։
3 Եւ Աբրահամ՝ իրեն ծնած՝ այսինքն Սարրային իրեն ծնած իր որդուոյն
4 անունը Իսահակ դրաւ ։ Եւ Աբրահամ Թլփատեց իր որդին Իսահակը՝ երբոր ութօրեան եղաւ , Բինչպէս որ Աստուած իրեն պա-
5 տուիրեր էր ։ Եւ Աբրահամ հարիւր տարեկան էր , երբոր իր որդին
6 Իսահակ ծնաւ իրեն ։ Եւ Սարրա ըսաւ . Բստուած իս խնդացուց . ամէն լսողը Բինծի հետ պիտի խըն-
7 դայ ։ Նաև ըսաւ . Աբրահամին ո՞վ կ'ըսէր , որ Սարրան տղաքներ պիտի անուցանէ . Բզանզի իր ծերութեան ատենը իրեն որդի ծնայ ։

Ն · Բ · ՊԲ · 1898

ԼԳԼ · Խբ · 18 ։ Սաղ · ԼՂ · 1 ։ Առակ · ԺԶ · 6 ։
ՀԳԼ · Ժբ · 12 ։ Իկ · 7 ։ ՃՏՒ՝ գԼ · Ժա · 29 ։
ՃԳԼ · Ժբ · 1 ։ 9 ։ 11 ։ ՃՀ ։ Երբ · Ժա · 8 ։
ՆԳԼ · Ժբ · 13 ։
ԼԳԼ · Ժբ · 16 ։

«ԳԼ · Ժգ · 9 ։

ԼՀՅբ 5 ։
ՀԳԼ · Իկ · 11 ։
ԼՊՀ · Իդ · 65 ։

— ՑՈԲ · Խբ · 9 ։ 10 ։

— ԳԼ · Ժբ · 17 ·

— աթաք · բ · 21 ։
ԲԳԼ · Ժէ · 19 ։ Ժբ · 10 ։ 14 ։ Գաղ · գ · 23 · 28 ։
ԷԳոր · է · 8 ։ Գաղ · գ · 22 ։ Երբ · Ժա · 11 ։
ԴԳԼ · Ժէ · 21 ։
ԷԳԼ · Ժէ · 19 ։
ՂԳոր · է · 8 ։
ԷԳԼ · Ժէ · 10 · 12 ։

Իբր 1897

ԸԳԼ · Ժէ · 1 ։ 17 ։
ՐՍաղ · ՃԻգ · 2 ։ Ես · Ծգ · 1 ։ Գաղ · գ · 27 ։
ՃՂու · ա · 58 ։
ԷԳԼ · Ժբ · 11 · 12 ։

Ն · Բ · ՊԲ · 1898

ԼԳԼ · Խբ · 18 ։ Սաղ · ԼՂ · 1 ։ Առակ · ԺԶ · 6 ։
ՀԳԼ · Ժբ · 12 ։ Իկ · 7 ։ ՃՏՒ՝ գԼ · Ժա · 29 ։
ՃԳԼ · Ժբ · 1 ։ 9 ։ 11 ։ ՃՀ ։ Երբ · Ժա · 8 ։
ՆԳԼ · Ժբ · 13 ։
ԼԳԼ · Ժբ · 16 ։

«ԳԼ · Ժգ · 9 ։

ԼՀՅբ 5 ։
ՀԳԼ · Իկ · 11 ։
ԼՊՀ · Իդ · 65 ։

— ՑՈԲ · Խբ · 9 ։ 10 ։

— ԳԼ · Ժբ · 17 ·

Իբր 1898

— ԳԼ · Ժբ · 1 ։
ԲԳԼ · Ժգ · 7 ։ 14 ։
ԷԳԼ · Իկ · 6 ։
ՐԳԼ · Ժբ · 13 ։ Իգ · 7 ։
ԷԳԼ · Ժբ · 15 ։
ԼՍաղ · ՃՆ · 14 ։
ԷՑՈԲ · ԼԳ · 15 ։
ԸՀՅբ 7 ։
ՐԳԼ · Ժբ · 23 ։ ՀՅբ 18 ։
ՃԳ թաք · Ի · 3 ։ Բ Կոր · ա · 12 ։
ԷԳԼ · ԼԲ · 9 ։ ՂԼ · գ · 2 ։ Սաղ · ծա · 4 ։
ԼԳԼ · Լա · 7 ։ ԼԲ · 5 ։ ԵԼ · ԼԳ · 24 ։ ա թաք · ԽԲ · 26 ։ 34 ։
Ի աթաք · է · 5 ։ Գ թաք · և · 11 ։ ՑՈԲ · Խբ · 8 ։ Ցակ · և · 14 ։ 15 ։ ա ՑՈՀ · և · 16 ։
ԺԳԼ · Բ · 17 ։
ՃԹու · Ժգ · 32 ։ 33 ։
«ԵԲԲ · ա · կանխներուն խօսեցաւ ·
ՀԳԼ · Իկ · 10 ։ ԵԼ · ԼԲ · 21 ։ ՑԼԽ · է · 25 ։
ՅԳԼ · ԼԳ · 7 ։

8 Եւ տղան մեծցաւ, ու կաթէն կտրուեցաւ. և Աբրահամ մեծ խնջոյք բրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը։
9 Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպտացի Հագարին որդին՝ Իսրն որ Հ–ԲԸ Աբրահամին ծնաւ, ծաղր
10 կ'ընէ, Ըսաւ Աբրահամին. Վռնտեա՛ աս աղախինը ու անոր որդին. ինչու որ աս աղախինին որդին՝ իմ որդւոյս Իսահակին հետ
11 ժառանգ պիտի չըլլայ։ Եւ աս բանը Աբրահամին շատ դժուար եբևցաւ՝ հիր որդւոյն պատճառաւը.
12 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին. Տղուն համար, ու աղախինիդ համար՝ մի՛ ԲՈՆԸ թող քեզի դժուար չերևնայ. Սարրային քեզի ըսած բոլոր խօսքը մտիկ ըրէ. քանզի Իսահակով քեզի սերունդ
13 պիտի կոչուի։ Եւ աղախինին որդին ալ ազգ մը պիտի ընեմ. ինչու որ անիկայ քու սերունդդ է։
14 Ու Աբրահամ առտուանց կանուխ եղաւ, և հաց ու տիկ մը ջուր առաւ, ու Հագարին տուաւ՝ անոր ուսին վրայ դնելով, և տղան ալ ԲՈՐԸ, ու Խրկեց անիկայ. և գնաց անիկայ ու Բերսաբէէի անապատին մէջ անդին ադին կը պըտտէր։
15 Եւ տիկէն ջուրը հատաւ, ու մսգաւորուն մէկուն
16 տակը ձգեց տղան։ Եւ նետնկէզի մը չափ հեռու գնաց, ու դիմացը նստաւ. ինչու որ ըսաւ. Տղուն մեռնիլը չտեսնեմ. և դիմացը նըստելով իր ձայնը վերցուց ու լացաւ։
17 Եւ Աստուած տղուն ձայնը լսեց. ու Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն կանչեց Հագարը, ու անոր ըսաւ. Հագար՝ քեզի ի՞նչ եղաւ. մի վախնար, ինչու որ Աստուած լսեց տղուն ձայնը՝ անոր եղած տեղէն։
18 Ելի՛ր, տղան վերցո՛ր, ու ձեռքովդ օգնէ՛ անոր. ինչու որ Ամէն
19 ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ։ Եւ Աստուած Հ–ԲԸՆ աչքերը բացաւ, ու ջրհոր մը տեսաւ. և գնաց ու տիկը ջրով լեցուց, ու տղուն
20 խմցուց։ Եւ Աստուած Տղուն հետ էր, որ մեծցաւ, ու անապատը բնակեցաւ, և աղեղնաւոր եղաւ։
21 Ու Փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ. և մայրը Անոր կնիկ մը առաւ Եգիպտոսի երկրէն։
22 Ու եղաւ որ ան առենը Աբիմելէք և իր սպարապետը Փիքոզ խօսեցան Աբրահամին ըսելով. Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի
23 մէջ՝ ինչ որ գործես. Եւ հիմա հոս ինձի երդո՛ւմ ըրէ Աստուծով, որ ինձի ու իմ զաւակիս, և իմ սերունդիս հետ նենգութեամբ պիտի չվարուիս. հապա իմ քեզի ըրած բարութիւնիս պէս պիտի ընես ինձի, ու այս երկրիս՝ որուն մէջ
24 բնակեր ես։ Եւ Աբրահամ ըսաւ.
25 Ես երդում կ'ընեմ։ Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելէքը ջրհորի մը համար՝ որն որ Աբիմելէքին ծառաները բռնութեամբ
26 առած էին։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ. Ատ բանը ով ընելը չեմ գիտեր. և դուն ալ չիմացուցիր ինձի, ու ես ալ լսած չէի, բայց միայն այս
27 օր։ Եւ Աբրահամ ոչխարներ ու արջառներ առաւ, ու Աբիմելէքին տուաւ, ու երկուքնին ալ ուխտ
28 բրին։ Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօթը հատ էգ գառներ զատ դրաւ
29 ըսաւ։ Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին. ՈՒ՞Ն ԳՈՒԼ ԱՍ եօթը էգ գառինքը՝ որ դուն զատ
30 դրիր։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ատ եօթը էգ գառինքը իմ ձեռքէս առնես, որ անոնք ինձի վկայութիւն ըլլան՝ թէ ես հորը ես փո-
31 րեր եմ։ Անոր համար ան տեղին անունը Բերսաբէէ կոչեց. ինչու որ երկուքնին ալ հոն երդում ը-
32 րին։ Եւ Բերսաբէէի մէջ ուխտ բրին. ան առենը եղաւ Աբիմելէք ու անոր սպարապետը Փիքոզ, և Փղշտացւոց երկիրը դարձան։
33 Եւ Աբրահամ ծառը տնկեց Բերսաբէէի մէջ. ու հոն Յաւիտենական Աստուծոյ Եհովային Անուանը
34 կանչեց։ Եւ Աբրահամ շատ օրեր պանդխտութիւն բրաւ Փղշտացւոց երկրին մէջ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Աստուած Աբրահամը կը փորձէ՝ հրամայելով որ իր Իսահակ որդին զոհ բնէ։ 3 Աբրահամին հնազանդութիւնը։ 11 Հրեշտակը կ'արգիլէ զանիկայ Իսահակը մորթելէն. 13 և անոր տեղը Աբրահամ խոյ մը կը գտնէ։ 14 Ան տեղը Եհովայիրէ կ'անուանի։ 15 Աբրահամ նորէն կ'օրհնուի։ 20 Նախորդի ազգատոհմերը մինչև Ռեբեկա։

1 Եղաւ որ ատ բաներէն ետքը՝ Աստուած փորձեց Աբրահամը, ու ըսաւ անոր. Ո՛վ Աբրահամ. և անիկայ ըսաւ. Ահա՛ ես հոս եմ։
2 Եւ անիկայ ըսաւ. Հիմա բերը սիրած միհկտահիկ որդիդ Իսահակը ա՛ռ, ու Մորիայի երկիրը գնա, և հոն զանիկայ ողջակէզ բրէ լեռներուն մէկուն վրայ՝ որն որ ես քեզի
3 պիտի բանամ։ Եւ Աբրահամ առտուանց կանուխ եղաւ, ու իր իշուն համար դրաւ, և իր հետ երկու ծառայ, ու իր Իսահակ որդին առաւ. և ողջակէզի համար փայտ ճեղքեց, ու եղաւ գնաց ան տեղը՝ որ Աստուած իրեն ըսաւ։
4 Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց, ու հեռուէն տե-

Ն·Բ·ԳԲ· Իրբ 1897
ԼԳԼ·ԺԳ·1։ ԻԳԼ·ԺԳ·15։ ԺԳԱԳ·Գ·22։
Իրբ 1892
ՅԳԱԳ·Գ·30։ ՏԵ՛Ս ԳԼ·ԻԿ·6· և ԼԳ·6, 7։
ՀԳԼ·ԺԷ·18։
ՅՀՈՎ·Թ·7, 8։ ԵՐԲ·ԺՍ 18։ ԼՀՄՐ 18։ ԳԼ·ԺԳ·10։ ԺԿ·20։
ՖՁՕՀ·Բ·35։
ՀԵԼ·Գ·7։
ՅՀՄՐ 13։
ՆԹԱՒ·ԻՐ·31։ ՏԵ՛Ս ԳԹԱԳ·Գ·17, 18, 20· ՂՈ·ԻԳ·16, 31։ ԼԳԼ·ԻԲ·15։ ԼԳ·2, 3, 21։
ՈԳԼ·ԺԳ·12։
ԼԳԼ·ԻԳ·4։ ԵԳԼ·Ի·2։ ԻԼ·26։
ԼԳԼ·ԻԳ·28։
ԵՁՆ·Բ·12։ ԱԹԱԳ·ԻԳ·21։

Ն·Բ·ԳԲ· Իրբ 1892
ՏԵ՛Ս ԳԼ·ԻԳ·15, 18, 20, 21, 22։
ԷԳԼ·ԻԳ·31։
ՈՒԼ·ԼԳ·8։
ՐԳԼ·Լ·48, 52։
ՅԳԼ·ԻԼ·33։
ՈՒ՝ ՅՐՀՈՐ ԵՐԴՄԱՆ։
Իրբ 1891
ԵՐՕՐ·ԼԳ·27։ ԵՒ·Ի·28։ ՀՈՎ·ԺԳ·26։ ՄՏԻՄ·Ս·17։
ՃԳԼ·Գ·26։

1872
ՏԵ՛Ս ՀՆԱԻ·ՅՈՎՍԵՓՈՍ։ ՄԱԿԲ·Ժ·13։ ԵՐԲ·ԺՍ·17։ ՅԱԿ·Ս·12։ ՊԱՀ·Ս·7։
ՔԵՐԲ·ԺՍ, 17։
ՃԲՂՏ·Գ·1։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 1872

5 սաւ ան տեղը ։ Եւ Աբրահամ բսաւ իր ծառաներուն . Դուք իշուն հետ հո՛ս մնացէք , և ես ու տղան մինչև հոն երթանք , ու երկրպագութիւն բնենք , և նորէն ձեզի դառնանք ։
6 Ու Աբրահամ ողջակէզին փայտերը առաւ , ու Բ իր որդւոյն Իսահակին վրայ դրաւ , և ինքը իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը , ու
7 երկուքին միասին դացին ։ Եւ Իսահակ իր հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու բսաւ . Հայր իմ . և անիկայ բսաւ . Ահա՛ ես հո՛ Բ՝ որդիս ։ Եւ անիկայ բսաւ . Ահա՛ կրակը ու փայտը , բայց ողջակէզ
8 ըլլալու գառը ո՞ւր է ։ Եւ Աբրահամ բսաւ . Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու գառը պիտի պատրաստէ , որդեակ իմ ։ Անյապէս
9 երկուքը միասին դացին ։ Ու եկան ան տեղը՝ որ Աստուած անոր բսեր էր . և Աբրահամ հոն սեղան շինեց , ու փայտերը շարեց , և իր որդին Իսահակը կապեց , ու Բ զանիկայ սեղանին փայտերուն վրայ
10 դրաւ ։ Եւ Աբրահամ իր ձեռքը երկընցուց , ու դանակը առաւ
11 որ իր որդին մորթէ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց , ու բսաւ . Աբրահա՛մ Աբրահա՛մ . և անիկայ բսաւ . Ահա՛ ես հո՛ Բ՛ ։
12 Եւ բսաւ . Ձգուն ձեռք մի՛ դպցըներ , և անոր բան մը մի՛ ըներ . քանզի Էհիմա գիտցայ որ Աստուածմէ կը վախնաս . որովհետև քու մէկհատիկ որդիդ ինծմէ չխնայեցիր ։
13 Եւ Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց՝ ու նայեցաւ , և ահա՛ էր ետևը խիտ մացառներուն մէջը եղջիւրնեբէն բռնուած խոյ մը կար . ու Աբրահամ գնաց , ու խոյը առաւ , և զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջակէզ
14 մատուց ։ Եւ Աբրահամ ան տեղին անունը Եհովայիրէ կոչեց , որ մինչև այսօր կ՝բսուի , Տէրը լեռանը
15 մէջ պիտի երևնայ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն
16 կանչեց Աբրահամի , ու բսաւ . Իմ անձիս վրայ երդում բրի՛ կ՝բսէ Տէրը , որովհետև այս բանը բրիր , ու ինծի համար քու մէկհատիկ որ-
17 դւոյդ չխնայեցիր , քեզ օրհնելով պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ Բ երկինքի աստղերուն , ու Ծովեզերքը եղող աւազին պէս խիստ պիտի շատցընեմ . և Բքու սերունդդ Նիր թշնամիներուն Քդաղաքները
18 պիտի ժառանգէ ։ Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին . Ծորովհետև իմ ձայնիս ա-
19 կանջ դրիր ։ Անյապէս Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ , ու եկան ու միասին Ռերսաբէէ դացին . և Աբրահամ Ռերսաբէէի մէջ կը բնակէր ։
20 Ու եղաւ որ ասբաներէն Ետքը՝ Աբրահամին պատմուեցաւ՝ բսելով . Ահա Ֆ Մեղքան՝ ինքն ալ որդիներ
21 ծնաւ քու եղբօրդ Նաբովրին . Առջինեկ որդին Չհուսը , և անոր եղբայրը Բուզը , ու Ղրամին հայրը
22 Կամուէլը , Եւ Քազադը , ու Ասաւը , և Փաղդասը , ու Ցեղլաթ փը , և Բաթուէլը ։ Եւ Ռբահ Թուէլ ծնաւ Ռերեկան . ասոնք Մեղքան ծնաւ Աբրահամ
24 մին եղբօրը Նաբովրին ։ Եւ անոր հարճը՝ որուն անունը Ռէումա էր , անիկայ ալ ծնաւ Տեբաքը , և Գահամը , ու Թաբասը , և Մաաքան ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Սարրայի կենացը օրերը ու մահը ։ 3 Աբրահամ Խեթու կ՝առնէ Մաքփելայի այրը ։ 19 ու Սարրան հոն կը թաղէ ։

1 Եւ Սարրա հարիւր քսանուեօթը տարի ապրեցաւ . այս էր
2 Սարրայի կենացը տարիները ։ Եւ Սարրա մեռաւ Կարիաթարբայի մէջ , որ է Քեբերոն՝ Քանանու երկրին մէջ . ու Աբրահամ Սարրային համար սուգ ընելու ու ողբալու
3 եկաւ ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին քովէն ելաւ , ու Քետին որդիներուն
4 րուն հետ խօսեցաւ , բսելով . Ֆես ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ եմ . ձեր մէջը ինծի Դգերեզմանի տեղացուածք տուէք , որ իմ երեսիս
5 առջևէն մեռելս թաղեմ ։ Եւ Քետին որդիները պատասխան տուին
6 Աբրահամին , ու անոր բսին . Տէր իմ՝ մեզի բրէ մեզմէ , դուն մեր մէջը Ի իշխան Աստուծոյ ես . մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թաղէ քու մեռելդ . քու մեռելդ թաղելու համար՝ մեզմէ մէկը չխնայէր իր գերեզմանը քեզի տալու ։
7 Եւ Աբրահամ ելաւ , ու խոնարհութիւն բրաւ ան երկրին ժողովուրդին՝ Քետին որդիներուն ։
8 Եւ անոնց զրուցեց՝ բսելով . Թէ որ կը համձիք՝ որ ես իմ երեսիս առջևէն մեռելս թաղեմ , ինծի մտիկ բրէք . և ինծի համար Սահարին որդւոյն
9 Եփրոնին հետ խօսեցէք , Որ իր արտին ծայրը եղած Մաքփելայի այրը ինծի տայ . անիկայ ձեր մէջը ինծի գերեզմանի ստացուածք բլլա-
10 լու համար լման գնով տայ ։ Ու Եփրոն՝ Քետին որդւոցը մէջ կը նստէր ։ Եւ Քետացի Եփրոնը պատասխան տուաւ Աբրահամին՝ ներկայ իր քաղաքին դուռը մտնող բոլոր Քետին որդիները կը լսէին ,
11 ու բսաւ . Ոչ՛ , Տէր իմ , ինծի՛ մտիկ բրէ . արտը քեզի կու տամ , և հոն եղած այրն ալ քեզի կու-

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 1872

Գլ · ԺԱ · 29 ։
Ցող · Ա · 1 ։
Ցող · ԼԲ · 2 ։
Գլ · Իդ · 15 ։
Հռով · Թ · 10 ։

1860

Ցող · Ժգ · 15 ։ Դատ · Ա · 10 ։
Գլ · Ժգ · 18 ։ Հմր 19 ։
Գլ · Ժէ · 8 ։ Ա Մն · Իթ · 15 ։ Սաղ · ՃԱ · 12 ։ Եբր · Ժա · 9 · 13 ։
Գոր · է · 5 ։
Գլ · Ժգ · 2 ։ Ժգ · 14 ։ Իդ · 35 ։
Ֆ՝ կրկնութիւն ։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 1872

Ֆ՝ Տէրը պիտի տեսնէ , կամ Տէրը պիտի նախախնամէ ։
Սաղ · ՃԱ · 9 ։ Ղև · Ա · 73 ։ Եբր · Գ · 13 · 14 ։
Գլ · Ժէ · 5 ։ Երեմ · ԼԲ · 22 ։
Գլ · Ժգ · 16 ։
Գլ · Իդ · 60 ։ ԼՄիք · Ա · 9 ։
Եբբ · գոհ · ը
Գլ · Ժբ · 3 ։ Ժբ · 18 ։ Իդ · 4 ։ Գոր · գ · 25 ։ Գաղ · Գ · 8 ։ 9 ։ 16 ։ 18 ։
Հմր 3 ։ 10 ։ Գլ · Իգ · 5 ։
Գլ · Իա · 31 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1860

տամ . իմ ժողովուրդիս որդւոցը առջեւը ան քեզի տուի . Թաղէ քո
12 մեռելդ ։ Եւ Աբրահամ ան երկրին ժողովուրդին առջեւը խոնար-
13 հուեցաւ բրաւ , ու Եփրոնին խօսեցաւ , երբոր ան երկրին ժողովուրդը կը լսէին , ու բսաւ . Բայց թէ որ ես ինձի պէտք ըլլա , կ'աղաչեմ քեզի՝ ինձի մտիկ ըրէ . ես արտին ստակը տամ , առ ինձմէ , ու
14 ես իմ մեռելս հոն թաղեմ ։ Ու Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրա-
15 համին՝ ու անոր բսաւ . Տէր իմ՝ լսէ ինձի . դետինը չորս հարիւր սիկղ արծաթով ։ ՚ՐԷՀ , իմ ու քու մէջտեղդ ան ի՞նչ է . ուրեմն թաղէ
16 քու մեռելդ ։ Եւ Աբրահամ Եփրոնին մտիկ ըրաւ . ու Աբրահամ Իկշռեց արծաթը , ՚՚ ՚՚՚՚՚ Եփրոնին , ինչպէս որ անիկայ քւտին որդւոցը առջեւը խօսեր էր , ՚յ՚ՒՀ՚՝ չորս հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճառականներուն մէջ անցած ։՚Ռ՚Վ ։
17 Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մաքփելային մէջ Մամբրէին դիմացն է , արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր բոլորտիքի սահմաններուն մէջ եղած արտին մէջի բոլոր ծառերը՝
18 Աբրահամին ստացուածք ըլլալու համար հաստատուեցաւ , անոր քաղաքին դռնէն մտնող բոլոր քե-
19 տին որդւոցը առջեւը ։ Եւ անկէետքը Աբրահամ իր կնիկը Սարրան թաղեց Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելային արտին այրին մէջը՝ որ է Քերրոն քանանու երկրին մէջ ։
20 Եւ արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ Հիտտին որդիներէն Աբրահամին գերեզմանի ստացուածք ըլլալու համար հաստատուեցաւ ։

ԳԼ · ԺԸ · 11 · իա · 5 ։
Բ ԳԼ · ԺԳ · 2 · ՀՐ 35 ։ Սաղ · ՃԺբ · 3 ։ Առակ · Ժ · 22 ։
Դ ԳԼ · ԺԷ · 2 ։
Ե ՀՐ 10 ։ ԳԼ · ԼԹ · 4 · 5 · 6 ։

1857

Ի ԳԼ · ԽԷ · 29 ։ ա Մն · ԻԹ · 24 ։ Ողբ · Է · 6 ։
Ղ ԳԼ · ԺԳ · 22 ։ բ Օր · Գ · 13 ։ Ցեփ · բ · 12 ։
Ի ԳԼ · ԻԶ · 35 ։ ԻԷ · 46 ։ ԻԲ · 2 ։ ԵԼ · ՃԴ · 16 ։ բ Օր · Է · 3 ։
ԸԳԼ · ԺԲ · 1 ։

1 Ու Աբրահամ ՚՚օրերը անցուցած ՚՚ ծերացած էր . ու Տէրը Բամէն
2 բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը ։ Եւ Աբրահամ բսաւ Իր տանը երէց ծառային՝ որ Էր բոլոր ունեցածին վերակացուն էր . Կ'աղաչեմ քեզի Իձեռքդ իմ երանքիս տակը դիր .
3 Եւ քեզ Ը՚կերդմցնեմ Տէրոջմով , որ երկինքին Աստուածը ու երկրին Աստուածն է , որ Իմի որդւոյս կնիկ չառնես քանանացւոց աղջիկներէն ,
4 որոնց մէջը որ ես կը բնակիմ . Հապա Իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս Իերթաս , ու իմ որդւոյս Իսահակին ՚՚նէ կնիկ առնես ։
5 Եւ ծառան բսաւ անոր . Գուցէ կնիկը իմ ետեւս աս երկիրը դալ չուզէ , Կ'ըլլա՞յ որ քու որդիդ ան երկիրը դարձընեմ՝ ուսկից որ դուն ելար .
6 Եւ Աբրահամ բսաւ անոր . Զգուշացիր որ իմ որդիս հոն չդարձընես ։
7 Երկնից Տէր Աստուածը՝ որ Իմ հօրս տունէն , ու իմ ծնած երկրէս հանեց , և որ խօսեցաւ ինձի , ու երդում բրաւ ինձի , բսելով . Ես երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ , Անիկայ իր հրեշտակը քու առջեդ պիտի խրկէ , ու դուն անկէ իմ որ-
8 դւոյս կնիկ պիտի առնես ։ Եւ թէ որ կնիկը քու ետեւդ դալ չուզէ , Էս իմ երդումէս դուն անպարտ Կ'ըլլաս . միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես ։ Եւ ծառան իր տիրոջը Աբրահամին երանացը տակը դրաւ իր ձեռքը , ու աս բանին համար երդում բրաւ անոր ։
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն տասը ուղտ առաւ ու դնաց . Բանկի իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր ձեռքն էր . և ելաւ ու դէպ Ի Մեսոպոտամիա Նաքովրին քաղաքը դնաց ։
11 Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան դէմ՝ Հկնիկներուն ԸՐ քաշելու ։
12 Ելած ատենը . Եւ բսաւ . Ով Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը , Կ'աղաչեմ քեզի՝ Ը՚յաջողէ ինձի այսօր , և իմ տիրոջս Աբրահամին բա-
13 րերարութիւն ըրէ . Ահա Ես ջուրի աղբիւրին քովը կը կայնիմ . և Հաքաղաքիս բնակչացը աղ ջիկները
14 ջուր հանելու կ'ելլեն ։ Եւ ըլլայ թէ՝ երբոր աղջիկին բսեմ . Շնո՛րհք ըրէ սափորդ իջեցո՛ւր որ խմեմ . ու անիկայ բսէ թէ՝ Խմէ , ու քու ուղտերուդ ալ խմցընեմ , անիկայ ըլլայ քու Իսահակ ծառայիդ համար սահմանածդ . և Հասով դիտնամ՝ որ իմ տիրոջս բարերարութիւն ըրիր ։
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօսքը չսրնդացած , ահա Աբրահամին եղբօրը Նաքովրին կնոջը Մելքային որդւոյն Բաթուելին ծնած Ռեբեկան ելաւ , իր ուսին վրայ սափոր
16 մը ունենալով ։ Եւ աղջիկը Իսիտա գեղեցիկ տեսքով կոյս մին էր , ու Էրիկ մարդ մը ճանիկայ չէր դիտեր . և անիկայ իջաւ աղբիւրը , ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար ։ Եւ ծառան ճանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու բսաւ . Շնո՛րհք ըրէ՝ քու սափորդէ ինձի քիչ մը ջո՛ւր խմցուր ։
18 Եւ անիկայ բսաւ . Խմէ՝ տէր իմ . ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց , և խմցուց անոր ։ Ու երբոր անոր խմցուց լմընցուց , բսաւ .

Ն · Ք · ԶԲ · 1857

Բ ԳԼ · ԻԲ · 2 ։
Գ ԳԼ · ԺԲ · 7 ։
Է ԳԼ · ԺԲ · 7 · ԺԳ · 15 · ԺԷ · 18 · ԻԱ · 12 · ԻԸ · 8 ։ ԵԼ · ԼԲ · 13 · բ Օր · ա · 8 · ԼԳ · 4 · Գոր · Է · 5 ։
ԼԵԼ · ԻԳ · 20 · 23 · ԼԳ · 2 · ԵՐԲ · ա · 14 ։
Ի ՃՆա · Բ · 17 · 20 ։
Ձ ՀՀր 2 ։
Ա ԵՀ · Աբրահամ նահապետին
Ճ ԳԼ · ԻԷ · 43 ։
Հ ԵԼ · Բ · 16 · ԱՓԹԳ · Թ · 11 ։
Յ ՀՀր 27 ։ ԳԼ · ԻԳ · 24 · ԻԲ · 13 · ԼԲ · 9 · ԵԼ · Գ · 6 · 15 ։ ՂՆԵՄ. ա · 11 · Սաղ · ԼԷ · 5 ։
Ճ ՀՀր 43 ։
Մ ԳԼ · ԻԹ · 9 · ԵԼ · Բ · 16 ։
Յ ՃՆա Գաս · Գ · 17 · 37 · ա ՓԹԳ · Գ · 7 · Ժգ · 8 · Ի · 7 ։
Ն ԳԼ · ԺԱ · 29 · ԻԲ · 23 ։
Շ ԳԼ · ԻԳ · 7 ։
ա ՊՀա · Գ · 8 · Գ · 9 ։

Ն·Ք·ԴՖ· 1857

Ուզտերուդ ալ Ը՚՚ր քաշեմ, մինչև
20 որ ամէնքը խմեն։ Եւ շուտով սա-
փորը աւազանին մէջը պարպեց, ու
նորէն հորը վազեց Ը՚՚ր քաշելու, և
անոր բոլոր ուզտերուն համար Ը՚՚ր
21 քաշեց։ Եւ մարդը զարմանալով
անոր վրայ՝ լուռ կը մնար, մտածե-
Ղ Ժր 12, 56։ լով թէ արդեօք Ն Ցէրը անոր ճամ-
22 բան յաջողեց, թէ չէ։ Ու երբոր
ուզտերը խմելը լմընցուցին, մարդը
Ծնե· ւբ· 2, 3։ Ես· գ· 19, 20, 21։ Եզեկ· ժգ· 11, 12։ ա Պետ· գ· 3։ կէս սիկղ Ծ ոսկիէ օղակ մը, և անոր
23 Ժ՚՚՚՚։ Ու ըսաւ. Դուն որո՞ւն
աղջիկն ես, կ՚ազաչեմ ըսէ ինծի.
քու հօրդ տունը մեզի համար դիշե-
24 րը կենալու տեղ կա՞յ։ Եւ անիկայ
Ղ Ա· ԻԲ· 23։ ըսաւ անոր. Ես Մեղքային որդւոյն
Ը Բաթուէլին աղջիկն եմ, որն որ
25 Մ Ի Ժ՚՚ Նաքովրին ծնաւ։ Նաև
ըսաւ անոր. Մենք շատ յարդ ու
Ժ՚՚ր 52։ Եւ· գ· 31։ Ծնե· ԺԲ· 10։ Հռութ· գ· 14։ ա Թագ· ԻԸ· 32, 39։ բԹագ· ԺԲ· 28։ Ղե· ա· 68։ ճարակ ունինք, և դիշերը կենալու
26 տեղ Ը՚՚։ Ու մարդը Ժ՚՚ խոնարհեցաւ,
ու Ցէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ.
27 Եւ ըսաւ. Ծ Օրհնեալ ըլլայ իմ տի-
րոջս Աբրահամին Ցէր Աստուածը,
որ իմ տէրս Վիր ողորմութենէն ու
իր ճշմարտութենէն չզրկեց. քանի
որ ես ճամբուն մէջն էի, Ցէրը Ժ զիս
իմ տիրոջս եղբայրներուն տունը ա-
28 ռաջնորդեց։ Եւ աղջիկը վազեց, ու
Ա Ա· ԻԲ· 10։ Սաղ· ղբ· 3։ ա Ժ՚՚ր 48։ աս բաները իր մօր տունը պատմեց։
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մը ունէր
Ը Լաբան անունով. ու Լաբան դուրս
վազեց դէպ՝ ի աղբիւրը մարդուն
30 քովը. Ինչու որ տեսնելով օղակը,
և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապա-
րանջանները, ու լսելով իր քրոջը
Ռեբեկային խօսքերը, որ կ՚ըսէր
Թէ՝ Ան մարդը ասանկ խօսեցաւ
ինծի, մարդուն եկաւ. և ահա
անիկայ ուզտերուն քովը աղբիւրին
31 Ֆ՚՚ կայներ էր. Ու ըսաւ Ժ՚՚ր.
Ե Գլ· իգ· 29։ Դատ· ԺԶ· 2։ Հռութ· գ· 10։ Սաղ· ճԺե· 15։ Եկո՛ւր Յա՛վ Ցէրոջը օրհնեալը, ինչո՞ւ
դուրսը կայներ ես. քանզի տունը
պատրաստեցի, և ուզտերուն համար
32 տեղ մը։ Ու մարդը տունը եկաւ.
Ժ՚՚ր· խգ· 24։ Դատ· ԺԶ· 21։ ու ուզտերը բակեց, և Ժ ուզտերուն
յարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը ու
անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը
33 լուալու ջուր տուաւ։ Եւ անոր առ-
Ֆ՚՚ր· իգ· 12։ Ճ՚՚Ն· դ· 34։ Եփս· գ· 5, 6, 7։ ջինը կերակուր դրուեցաւ. բայց
անիկայ ըսաւ. Ֆ Մինչև որ իմ խօս-
քերս չզրուցեմ, չեմ ուտեր. և
34 Լ՚՚ն՚՚ ըսաւ. Զրուցէ։ Ու ա-
նիկայ ըսաւ. Ես Աբրահամին ծա-
35 ռան եմ. Եւ Ցէրը Ֆ մեծապէս
Ժ՚՚ր 1։ Գե· ԺԳ· 2։ օրհնեց իմ տէրս, ու մեծ մարդ մը
եղաւ. և անոր հօտեր, ու արջառ-
ներ, և արծաթ, ու ոսկի, և ծա-
ռաներ, ու աղախիններ, և ուղ-
36 տեր ու էշեր տուաւ։ Եւ իմ տի-
րոջս կնիկը Սարրան իր պառուա-
Թեան առնէր Ֆ որդի մը ծնաւ իմ
տիրոջս, որ Ֆ բոլոր իր ունեցածը
37 անոր տուաւ։ Եւ իմ տէրս Ժ ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. Ձրլ-
ցայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես
Քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց
38 երկիրը որ ես կը բնակիմ. Ֆ Հապա
իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմիս
երթաս, ու իմ որդւոյս կնիկ առ-
39 նես։ Ֆ Եւ ես իմ տիրոջս ըսի. Գու-
40 ցէ կնիկը իմ ետևէս չգայ։ Ժ Եւ ա-
նիկայ ինծի ըսաւ. Ցէրը Ֆ որուն
առջևը ես կը քալեմ, իր հրեշտա-
կը քեզի հետ պիտի խրկէ, ու քու
ճամբադ պիտի յաջողէ, և իմ որ-
դւոյս՝ իմ ազգատոհմիս ու իմ հօրս
41 տունէն կնիկ պիտի առնես։ Ետ-
Ղ Ա· ԻԲ· 8։ դուն ան ատեներ իմ երդումէս ան-
պարտ պիտի ըլլաս, երբոր իմ ազ-
գատոհմիս երթալով, քեզի Ֆիչ
չտան, ան ատեներ իմ երդումէս
42 անպարտ պիտի ըլլաս։ Եւ աղ-
Ժ՚՚ր 12։ բիւրը եկայ այսօր, ու ըսի. Ֆ Ով
Ցէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Ա-
ստուածը, Թէ որ հիմա աս իմ եր-
թալու ճամբաս դուն կը յաջողես,
43 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քովը կը
Ը՚՚ր 13։ կայնիմ. և ըլլայ որ աղջիկը Ը՚՚ր
քաշելու գայ, և ես անոր ըսեմ Թէ՝
Ընծրկ ըրէ, ինծի քու սափորէդ
44 քիչ մը ջուր խմցուր, Եւ անիկայ
ինծի՝ Դո՛ւն ալ խմէ, և ուզտերուդ
համար ալ Ը՚՚ր քաշեմ ըսէ, Թող
անիկայ ըլլայ Ցէրոջը սահմանած
կնիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար։
45 Եւ Ֆ իմ սրտիս մէջը տակաւին խօս-
Ր՚՚ր 15, ԸԶ։ ա Թագ· ա· 13։ քը չլմընցուցած, ահա Ռեբեկան
կ՚ելլէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով. և աղբիւրը իջաւ, ու Ը՚՚ր
քաշեց. և ըսի անոր. Ընծրկ
46 ըրէ՝ ինծի Ը՚՚ր խմցուր։ Եւ անի-
կայ շուտով սափորը իր ուսէն վար
առաւ, ու ըսաւ. Խմէ՛, և ուզ-
տերուդ ալ խմցնեմ. ուստի ես
խմեցի, ու ուզտերուն ալ խմցուց։
47 Եւ հարցուցի անոր՝ ու ըսի. Դուն
որո՞ւն աղջիկն ես. և անիկայ ըսաւ.
Մեղքայի Նաքովրին ծնած որդւոյն
Բաթուէլին աղջիկն եմ. ան ատեներ
Ֆ Եզեկ· ԺԳ· 11, 12։ Ֆ օղակը անոր քիթը, ու ապարան-
ջանները անոր ձեռքերուն վրայ դրի։
48 Ի Եւ խոնարհեցայ, ու Ցէրոջը երկր-
Ի՚՚ր 26։ պագութիւն ըրի, և իմ տիրոջս
Աբրահամին Ցէր Աստուածը օրհնե-
ցի, որ Ա իմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը
Ղ Ա· ԻԲ· 23։ իր որդիին առնելու համար՝ զիս ու-
49 ղիղ ճամբան առաջնորդեց։ Եւ
Ի Գլ· խէ· 29։ Ճես· բ· 14։ հիմա Թէ որ իմ տիրոջս Ը՚՚ր ու
ճշմարտութիւն պիտի ընէք, ինծի
պատմեցէք. և Թէ չէ՝ Ն՚՚ր ինծի
ըսէք, որ ես աջ կողմն կամ ձախ
50 կողմն դառնամ։ Ուստի Լաբան
ու Բաթուէլ պատասխան տուին

Ն · Ք · Գ · 1857

Հայ. ձմր. 23 ; Պատ. խ. 42 ; Պար. ժր. 11 ;
† Գլ. լա. 24 ;
* Գլ. ի. 15 ;
§ Շար 26 ;

ՂԼ. գ. 22 ; ժա. 2 ; ժր. 35 ;

‡ Ր Պն. խ. 3 ; Եզր. ա. 6 ;

* Շար 56, 59 ;

§ Դատ. ժգ. 8 ;

Ն Գլ. լե. 8 ;

Ղ Գլ. ժէ. 16 ;

= Գլ. իր. 17 ;

* Եբր. դա. ՟ը

Ղ Գլ. ժգ. 14 ; իե. 11 ;

ՂԳես. ա. 8 ; Պտ. ա. 2 ; Հե. 12 ; ձմթ. 15 ; ՃԹգ. 5 ;

† Կ՟ մտա. ձուխն

Ղ Ճես. ժե. 18 ;

= Գլ. լը. 12 ;

ու ըսին . Ահա բանը Տէրոջմէն է , մենք քեզի զէշ կամ աղէկ չենք
51 կրնար ըսել : Ահա Ռեբեկան քու առջեդ է , ա՛ռ ու գնա . և Տէրոջը
52 ըսածին պէս թող քու տիրոջդ որ- դւոյն կնիկ ըլլայ : Ու եղաւ որ երբոր Աբրահամին ծառան անունց
53 խօսքերը լսեց , մինչև գետինը Խո- նարհելով երկրպագութիւն ըրաւ
53 Տէրոջը : Եւ ծառան ադամանդեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր և հան- դերձներ հանեց , ու Ռեբեկային տուաւ . և անոր եղբօրը ու մօրը
54 պատուական բնծաներ տուաւ : Եւ կերան ու խմեցին՝ ինքը ու իր հետը եղող մարդիկները , ու գիշերը հա- մնացին . և առտուանց ելան , ու ինքը ըսաւ . Ձիս իմ տիրոջս խրթ-
55 կեցէք : Եւ աղջկանը եղբայրը ու մայրը ըսին . Թող աղջիկը հանի մը օր՝ գոնէ տասը օր մեր քովը կե-
56 նայ , ետքը երթայ : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Ձիս մի արգիլէք , ինչու որ Տէրը իմ ճամբան յաջողեց. թող տուէք զիս՝ որ տիրոջս եր-
57 թամ : Եւ անոնք ըսին . Աղջիկը կանչենք ու անոր բերանը փնտր-
58 ենք : Եւ կանչեցին Ռեբեկան , ու ըսին անոր . Ըս մարդուն հետ կ՟երթա՞ս . և անիկայ՝ կ՟երթամ
59 ըսաւ : Ու իրենց քոյրը Ռեբեկան ու անոր դայեակը , և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը խրկեցին ։
60 Եւ օրհնեցին Ռեբեկան , ու ըսին անոր . Դուն մեր քոյրն ես , Հա- զարաւոր բիւրերու հայր ըլլաս , և քու սերունդդ իր թշնամիներուն
61 դաղաքները ժառանգէ : Եւ Ռե- բեկան ու իր աղախինները ելան և ուղտերը հեծան , ու ան մարդուն ետևէն գացին : Եւ ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց ։
62 Եւ Իսահակ Լահայրոյի ջրհորէն դարձած կու գար . ինչու որ անիկայ
63 հարաւային երկիրը կը բնակէր : Եւ Իսահակ դիրիկուան դէմ դաշտը ե- լեր էր † աղօթք ընելու . ու իր աչ- քերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա՝
64 ուղտեր կու գային : Եւ Ռեբեկա իր աչքերը վերցուց , ու երբոր Ի- սահակը տեսաւ , ուղտէն վար ի-
65 ջաւ . Եւ ըսաւ ծառային . Դաշ- տին մէջ դէպ ի մեզի եկող մարդը ո՞վ է . և ծառան ըսաւ . Իմ տէրս է . ու ինքը քօղը առաւ ու ծած-
66 կուեցաւ : Եւ ծառան իր բոլոր բրած բաները պատմեց Իսահակին ։
67 Եւ Իսահակ զանիկայ իր մօրը Սար- բային վրանը տարաւ , ու առաւ Ռեբեկան , որ իր կնիկը եղաւ . և ինքը սիրեց զանիկայ : Ու Իսա- հակ = մխիթարուեցաւ իր մօրը վր- բայով ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Աբրահամին որդիքը քհասրային ծնաւ ,
5 Անիկայ իր ամբողջութիւնը որդւոցը կը բաժ- նէ ; 7 Անոր կեանցը օրերը ու մահը , 9 և թաղումը · 12 Իսմայէլի սերունդը · 17 անոր կեանցը օրերը ու մահը ։ 21 Իսահակ ազօթք կ՟ընէ Ռեբեկային ամլութեանը համար ։ 22 Ռեբեկային արգանդին մէջ տղաքը կը կռւին ։ 24 Ծնաւին ու Յակոբին ծնունդը ։ 27 և իրարմէ տարբեր ըլլալնին ։ 29 Եսաւ իր անդրանկութիւնը կը ծախէ ։

1 Եւ Աբրահամ նորէն կնիկ մը ա-
2 ռաւ , ու անոր անունը Քհասուրա էր ։ Եւ = անիկայ Զէմրանը , ու Յեկսանը , և Մադանը , ու Մա- դիանը , և Յեսբոկը ու Սուէն ծնաւ
3 անոր ։ Եւ Յեկսան ծնաւ Սաբան ու Դեդանը . և Դեդանին որդիքը Ասուրիմ , ու Լատուսիմ և Լէոմով-
4 միմ էին ։ Եւ Մադիանին որդիքը՝ Գեփա , ու Ափէր , և Ենովք , ու Աբիդա և Եղդագա էին . ասոնք ամէնը քհասուրային որդիներն էին ։
5 Եւ Աբրահամ իր բոլոր ունեցա-
6 ծը Իսահակին տուաւ . Բայց Աբ- րահամին հարճերուն որդւոցը Աբ- րահամ պարգևներ տուաւ , և իր կենդանութեանը առնէն՝ դանոնք իր որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ 'ի արևելք՝ Արևելեան երկիրը խրթ- կեց ։
7 Եւ Աբրահամին կենացը տարի- ներուն օրերը՝ որ ինքը ապրեցաւ , հարիւր եօթանասուներկու տարի
8 էր : Եւ Աբրահամ Հաղէկ ծերու- թեամբ ծերացած ու իր օրերը լե- ցուած՝ աւանդեց իր հոգին , ու մե- ռաւ , և Հիր ժողովուրդին խառ-
9 նուեցաւ : Եւ Հիր որդիքը՝ Իսա- հակ ու Իսմայէլ թաղեցին զանի- կայ Մաքփելային այրին մէջը , որ քհետացի Սահառին որդւոյն Եփրո- նին արտին մէջ Մամբրէին դիմացն
10 է . Հոր ան արտը Աբրահամ՝ քհե- տին որդիներէն ծախու առած էր . Ի- հոն թաղուեցաւ Աբրահամ , և իր կնիկը Սարրան ։
11 Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնե- լէն ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը . և Իսահակ Լա- հայրոյի ջրհորին քովը բնակեցաւ ։
12 Եւ ասոնք են Աբրահամին որ- դւոյն Իսմայէլին ծնունդները , որ ղանիկայ Սարրային Եգիպտացի ա- ղախինը Հագարը ծնաւ Աբրահա-
13 մին ։ Եւ Իսմայէլին որդւոցը ա- նուննները ասոնք են՝ իրենց անուն- ներովը ու իրենց ծնունդներովը . Իսմայէլին անդրանիկը՝ Նաբէոթ , ետքը Կեդար , Ադբեէլ , Մար-
14 սամ , Մասմա , Դումա , Մասսէ ,
15 Հադադ , Թեմա , Յետուր , Նա-
16 փէս ու Կեդմա ։ Ասոնք են Իսմա- յէլին որդիքը . և իրենց վրաններո- վը ու իրենց գեղերովը իրենց ա-

Ն · Ք · գ · 1853 իբր

= Պն . ա. 32 ;

Բ Գլ . իդ . 36 ;

Դ Գլ . իա . 14 ;

Դատ . գ . 3 ;

1822

Ե Գլ . ժե . 15 ; իթ . 29 ;

Ղ Գլ . լե . 29 ; իթ . 33 ;

Ե Գլ . լե . 29 ; ե . 13 ;

Ը Գլ . իգ . 16 ;

Ի Գլ . իթ . 31 ;

Ձ Գլ . ժգ . 14 ; իդ . 62 ;

Է Գլ . ժգ . 15 ;

1800 իբր

Ա Պն . ա . 29 ;

Ա Պն . ա . 30 ;

նունները ասոնք են. 24 իրենց ազգերուն համեմատ տասներկու իշխան-
17 ներ էին։ Եւ Իսմայէլին կենացը օրերը հարիւր երեսունեւօթը տարի էղան. և իր հոգին աւանդելով՝ մեռաւ, ու իր ժողովուրդին խառ-
18 նուեցաւ։ Եւ Իսմայէլից՝ որբնակեցան Եւիլայէն մինչև Սուր, որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորեստան երթալու ճամբուն վրայ է. նրոլոր իր եղբայրներուն առջևը բնակեցաւ։
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահակին ծնունդները ասոնք են. Աբրահամ
20 Իսահակ քառասուն տարեկան էր, երբոր Միջագետքէն Ասորի Բաթուելին աղջիկը՝ Ասորի Լաբանին քոյրը
21 Ռեբեկան իրեն կնիկ առաւ։ Եւ Իսահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառաւ. և Տէրը անոր աղաչանքը ընդունեց, ու անոր կնիկը Ռեբե-
22 կան յղացաւ։ Եւ տղաքները անոր որովայնին մէջը կը կռուէին, ու ըսաւ. թէ որ այսպես է, ինչո՞ւ եղաւ ինձի ասիկայ. և Տէրոջը
23 հարցընելու դնաց։ Ու Տէրը ըսաւ անոր. Երկու ազգ կան արգանդիդ մէջը, և քու որովայնիդ երկու ժողովուրդ պիտի զատուի. ու ժողովուրդին մէկը՝ մէկալէն զօրաւոր պիտի ըլլայ, և մեծը պի-
24 տի ծառայէ պզտիկին։ Ու երբոր անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան, ահա երկուորեակ էին անոր արգան-
25 դին մէջը։ Եւ առջինը ելաւ կարմրագոյն, ըրոլորը մորթը մազոտ վերարկուի պէս էր. ու անոր ա-
26 նունը Եսաւ դրին։ Եւ անկէ ետքը անոր եղբայրը ելաւ, ու ա-նոր ձեռքը Եսաւին գարշապարէն բռներ էր, և անոր անունը Յակոբ դրին. ու անոնց ծնած ատեներ Իսահակ վաթսուն տարեկան էր։
27 Եւ մանկուները մեծցան. ու Եսաւ դաշտի մարդ՝ հմուտ որսորդ եղաւ. իսկ Յակոբ հանդարտ բարքով մարդ էր ու վրաններու մէջ
28 կը բնակէր։ Եւ Իսահակ կը սիրէր Եսաւը, ինչու որ անոր որսէն կ'ուտէր. բայց Ռեբեկան Յակոբը կը սիրէր։
29 Օր մը երբոր Յակոբ ապուր կ'եփէր, Եսաւ դաշտէն եկաւ և ան-
30 թուխ կը մարէր. Ու Եսաւ Յակոբին ըսաւ. Շնորհք բրէ՝ ատ շիկաթանէն տուր որ ուտեմ, քանզի կը մարիմ. անոր համար անոր անունը Եդոմ կոչուեցաւ։
31 Եւ Յակոբ ըսաւ. Ծախէ ինձի այսօր քու անդրանկութեանդ ի-
32 րաւունքը։ Ու Եսաւ ըսաւ. Ահա մեռնելու կը մօտենամ, և անդրանկութենէն ինծի ի՞նչ օգուտ
33 կայ։ Եւ Յակոբ ըսաւ. Այսօր ինծի երդում բրէ. և անիկայ երդում բրաւ անոր, ու իր անդրանկութեան իրաւունքը ծախեց Յա-
34 կոբին։ Ան ատենը Յակոբ հաց ու ոսպէ ապուր տուաւ Եսաւին. և անիկայ կերաւ ու խմեց, ու ելաւ դնաց. այսպէս Եսաւ էր անդրանկութիւնը անարդեց։

ԳԼ. ԻԶ

1 Իսահակ ծերութեան պատճառով Գերարա կ'երթայ։ 2 Աստուած զանիկայ կը խրատէ ու կ'օրհնէ։ 7 Իր կինը ուրանալուն համար Աբիմելէքէն կը յանդիմանուի։ 12 Իր հարստութիւնը։ 18 Իսահակ ջրհորներ կը փորէ։ 26 Աբիմելէք Բերսաբէէի մէջ ուխտ կ'ընէ Իսահակին հետ։ 34 Եսաւին կիներուն։

1 Եւ երկրին մէջ սով եղաւ, առջի սովէն զատ՝ որ Աբրահամին օրերը եղեր էր. և Իսահակ Գերարա դնաց՝ Փղշտացւոց Աբիմելէք թա-
2 գաւորին։ Եւ Տէրը երեւցաւ անոր, ու ըսաւ. Եգիպտոս մի իջներ, բնակէ ան երկրին մէջ՝ որն որ քեզի
3 պիտի ըսեմ. Պանդխտիր եղիր աս երկրին մէջ, ու հետ քեզի հետ պիտի ըլլամ, և քեզ պիտի օրհնեմ. ինչու որ բոլոր աս երկիրները քեզի՝ ու քու սերունդիդ պիտի տամ. ու հաստատեմ Աբրահամին երդած
4 երդումն պիտի հաստատեմ. Եւ քու սերունդդ երկինքի աստղերուն չափ պիտի շատցընեմ, և բոլոր աս երկիրները քու սերունդիդ պիտի տամ. ու երկրի բոլոր ազգերը քու
5 սերունդովդ պիտի օրհնուին. Ինչու որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ դրաւ, և իմ հրամաններս ու պատուիրանքներս, իմ իրաւունքներս ու օրէնքներս պահեց։
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերա-
7 րայի մէջ։ Ու անդիները մարդիկը հարցուցին անոր՝ իր կնկանը համար. և Անիկայ ըսաւ. Իմ քոյրս է. քանզի Իմ կնիկս է՝ ըսելու վախցաւ. չըլլայ որ ըսեն, աս տեղի մարդիկը զիս մեռցընեն Ռեբեկային համար. ինչու որ գեղ-
8 կայ տեսքով գեղեցիկ էր։ Ու եղաւ որ երբ հոն շատ ատեն կեցաւ, Փղշտացւոց թագաւորը Աբիմելէք պատուհանէն նայեցաւ ու տեսաւ, և ահա՝ Իսահակ իր կընկանը Ռեբեկային հետ կը խաղար։
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու ըսաւ. ահա իրաւցընէ անիկայ քու կնիկդ է. և ի՞նչպէս Անիկայ իմ քոյրս է՝ ըսիր. ու Իսահակ բսաւ անոր. Քանզի ըսի թէ՝ Գուցայ որ
10 անոր պատճառովը մեռնիմ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ. Ի՞նչ է աս քու

ԳԼ. ԺԱ. 20։

1773

Հմր 8։

ա թագ. ԺԱ. 7։

ՅԳԼ. ԺԳ. 12։ Եբբ. ինկաւ։

ԼՄատ. ա. 2։

1857

Եբբ. Փառան արաՄէն։

ԳԼ. ԻԲ. 23։

ԳԼ. ԻԳ. 29։

1838

յաՄն. ե. 20։ բ Մն. ԺՐ. 13։ Եզր. բ. 23։ Նհաւ. թ. 10։

Ղաթագ. թ. 9։ Ժ. 22։

ԳԼ. ԺԷ. 16։ ԻԳ. 60։

ՂԲ թագ. բ. 14։

ԳԼ. ԻԷ. 29։ Մագ. ա. 3։ Հբռով. թ. 12։

ԼԳԼ. ԻԷ. 11։ 16։ 23։

Յ մազոտ։

Ովս. ԺԲ. 3։

ԳԼ. ԻԷ. 36։

1837

Յ գարշապար բռնող։ Եսաբոդ։

ԼԳԼ. ԻԷ. 3։ 5։

Յոր. ա. 1։ 8։ բ. 3։ Մագ. ԼԷ. 37։

Եբբ. ԺԲ. 9։

ԳԼ. ԻԷ. 19։ 25։ 31։

ԳԼ. ԻԷ. 6։

§ Յ կարմիր։

Իբր 1805

Եբբ. ԺԲ. 16։

Ժող. բ. 15։ Ես. ԻԲ. 13։ ա Կոր. ԺԱ. 32։

Իբր 1804

ԳԼ. ԺԲ. 10։

ԳԼ. Ի. 2։

ԳԼ. ԺԲ. 1։

ԳԼ. Ի. 1։ Սաղ. ԼԹ. 12։ Եբբ. ԺԱ. 9։

ԳԼ. ԻԲ. 15։

ԼԳԼ. ԺԲ. 2։

ԻԳԼ. ԺԱ. 15։ ԺՌ. 18։

ԸԳԼ. ԻԲ. 16։ Սաղ. ՃՃ. 9։

ԳԼ. ԺՌ. 5։ ԻԲ. 17։

ԺԳԼ. ԺԲ. 3։ ԻԲ. 18։

ԻԳԼ. ԻԲ. 16։ 18։

ԼԳԼ. ԺԲ. 13։ Ի. 2։ 13։

ԻՆաակ. ԻԹ. 25։

ՃԳԼ. ԻԳ. 16։

Ն · ք · գՀ · Իսր 1804

ժեզի բրածդ . քիչ մնաց որ ժողովուրդէն մէկը քու կնկանդ հետ պառկէր , ու մեր վրայ յանցանք
11 պիտի բերէիր : Եւ Աբիմելէք իր բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ըսելով . Ո՛վ որ հաս մարդուն , կամ անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , անշուշտ պիտի սպաննուի :
12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցանեց , ու ան տարին՝ հարիւրապատիկ ընդունեց քաղեց . և Տէրը
13 օրհնեց զանիկայ : Ու մարդը բարձրացաւ , ու երթալով մեծցաւ . անանկ որ խիստ մեծ եղաւ :
14 Եւ ունեցաւ ոչխարներ , ու արջառներ , և շատ ծառաներ . ու Փղշտացիք նախանձեցան անոր :
15 Եւ իր հօրը Աբրահամին օրերը՝ իր հօրը ծառաներուն փորած բոլոր ջրհորները Փղշտացիք գոցեցին ,
16 ու հողով լեցուցին զանոնք : Եւ Աբիմելէք բսաւ Իսահակին . Գնա՛ մեզմէ . ինչու որ մեզմէ շատ աւելի
17 լի զօրաւոր եղար : Եւ Իսահակ գնաց անկից ու իր վրանը Գերարայի ձորին մէջ բացաւ , ու հոն բնակեցաւ :
18 Եւ Իսահակ նորէն փորեց ան ջրհորները , որոնք իր հօրը Աբրահամին օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին մեռնելէն ետքը՝ Փղշտացիք գոցեր էին , և իր հօրը դրած անուններուն պէս անոնց անուններ դրաւ :
19 Ու Իսահակին ծառաները ան ձորին մէջը փորեցին , ու հոն վազուն
20 ջուրի հոր գտան : Եւ Գերարային հովիւները Իսահակին հովիւներուն հետ կռուելէին՝ ըսելով . Ջուրը մերն է . անոր համար ան հորին անունը Եսէք դրաւ . ինչու որ անոր
21 հետ կռուեցան : Եւ ուրիշ հոր մը փորեցին . ու անոր համար ալ կռուեցան . և անոր անունը Սիդնա
22 դրաւ : Ու անկից գնաց , և ուրիշ հոր մը փորեց . և անոր համար չկռուեցան . և անոր անունը Ռոբովթ դրաւ՝ ըսելով . Քանզի հիմա Տէրը մեզ ընդարձակեց , ու երկրի մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք :
23 Եւ անկից Բերսաբէէ գնաց :
24 Ու ան գիշերը Տէրը երևցաւ անոր՝ ու բսաւ . Ես քու Հօրդ Աբրահամին Աստուածն եմ . Եմ՝ վախնար , ինչու որ ես քու հետդ եմ , և իմ ծառայիս Աբրահամին համար քեզ պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ
25 պիտի շատցնեմ : Եւ հոն սեղան մը շինեց , ու Տէրոջը անունը կանչեց , և հոն իր վրանը բացաւ . ու Իսահակին ծառաները հոր մը փորելուն ան տեղ :
26 Եւ Աբիմելէք , ու իր բարեկամը Աքոզաթ , ու իր սպարապետը Փիքոլ՝ Գերարայէն անոր դա-
27 ցին : Եւ Իսահակ բսաւ անոնց . Ինչ պատճառաւ ինծի եկաք . որովհետև դուք ինծի ատեցիք , ու ձեզ
28 ձեզմէ վռնտեցիք : Եւ անոնք բսին . Մտուգիւ տեսանք որ Տէրը քեզի հետ է , ու բսինք . Հիմա մեր մէջը երդում մը ըլլայ , և քեզի
29 հետ ուխտ ընենք , Որ մեզի գէշութիւն չընես , ինչպէս որ մենք քեզի բան մը չդրինք , միայն թէ քեզի աղկութիւն ըրինք , ու քեզ խաղաղութեամբ յղկարկեցինք : Դուն հիմա Տէրոջը օրհնեալն ես :
30 Եւ ինքը անոնց ինջոյք բրաւ . ու
31 անոնք կերան ու խմեցին : Եւ առտուանց կանուխ ելան , ու իրարու երդում բրին . և Իսահակ յղկարկեց զանոնք , ու անոնք խաղաղութեամբ գնացին :
32 Եւ նոյն օրը Իսահակին ծառաները եկան , և անոր պատմեցին իրենց փորած հորին համար , ու անոր բսին . Ջուր գտանք :
33 Եւ ինքը անոր անունը Սափէէ դրաւ . անոր համար մինչև այսօր ան քաղաքին անունը Բերսաբէէ է :
34 Ու Եսաւ քառասուն տարեկան էր՝ երբոր իրեն կնիկ առաւ Քետացի Բէերին աղջիկը Յուդիթը , ու Քետացի Ելօնին աղջիկը Բասեմաթը :
35 Եւ ասոնք Իսահակին ու Ռեբեկային Իսրտին ցաւ եղան :

ԳԼ · ԻԷ

1 Իսահակ որսի կը խրկէ Եսաւը : 6 Ռեբեկա կը խրատէ Յակոբը՝ որ Հօրը օրհնութիւնը առնէ : 15 Յակոբ՝ Եսաւին կերպարանքովը՝ օրհնութիւնը կ'առնէ : 30 Եսաւ իր որսը կը բերէ : 33 Իսահակ կը սարսափի : 34 Եսաւ կը գանգատի , ու շատ թախանձանքով օրհնութիւն մը կ'առնէ : 41 Ու Յակոբը մեռցնելու կը սպառնայ : 42 Ռեբեկա՝ Եսաւին բարկութեանը առջևը կ'առնէ :

1 Ու եղաւ որ երբ Իսահակ ծերացաւ , ու իր աչքերը տեսնելու զօրութենէն տկարացան , իր մեծ որդին Եսաւը կանչեց , ու բսաւ անոր . Որդեակ իմ . և անիկայ
2 բսաւ . Ահա՛ հո՛ եմ : Եւ ինքը բսաւ . Ահա՛ ես ծերացեր եմ , ու
3 չեմ գիտեր օրը երբ պիտի մեռնիմ . Եւ հիմա զէնքերդ՝ կապարճդ ու աղեղդ ա՛ռ , և դաշտը ելլիր , ու ինծի որսմը որսա . Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ բրէ , ու ինծի բեր որ ուտեմ , որպէս զի մեռնելէս
5 առաջ իմ հոգիս քեզ օրհնէ : Եւ Ռեբեկան լսեց երբոր Իսահակ իր որդւոյն Եսաւին կը զրուցէր . ու Եսաւ դաշտը գնաց որս մը որսալու բերելու :
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին զրուցեց՝ ըսելով . Ահա՛ ես լսեցի եր-

Ն · ք · գՀ · Իսր 1804

Դատ . ժա . 7 :
Հմր 16 :
Գլ . խ . 22 , 23 :

Գլ . իդ . 31 : Սաղ . ճժ . 15 :
Գլ . ժթ . 3 :
Գլ . խ . 31 :

Ար երդում :
Գլ . խ . 31 :
Ար Յղկարկեցին :
1796
Գլ . լդ . 2 :
Գլ . լէ . 46 : Իր . 1 : 8 :

Իսր 1760
Գլ . Իր . 10 : աթագ . գ . 2 :

Նակ . իէ . 1 : Յակ . գ . 14 :
Գլ . իէ . 27 , 28 :

Հմր 27 : Գլ . Իր . 9 , 15 : Իմ . 28 : ր Օր . լդ . 1 :

Ն · Ք · ԴԲ · ԽԲՐ 1760

բոր քու հայրդ քու եղբօրդ եսաւին
7 խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Ինծի որս բեր ,
ու ինծի համար խորտիկներ ըրէ ,
որ ուտեմ , ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Ցերօջը առջեւը օրհնեմ : Եւ հիմա
ՀՀԸՐ 13 · ո՛րդեակ իմ՝ ինչ որ ես քեզի պա-
տուիրեմ , ինծի խօսքս մտիկ ըրէ .
9 Հիմա դէպ 'ի հօտը դնա , ու անկից
ինծի երկու աղէկ ուլ բեր այծերէն ,
ՂՀՀԸՐ 4 · և ղանոնք քու հօրդ համար խոր-
10 տիկներ ընեմ իր սիրածին պէս . Ու
ՀՀԸՐ 4 · հօրդ տար որ ուտէ , որպէս զի Ի՛ր
11 մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ : Ու
Յակոբ բսաւ իր մօրը Ռեբեկային .
ԾԳԼ · ԻԿ · 25 · Ահա Հիմ եղբայրս Եսաւ մազոտ
մարդ մըն է , ու ես լերկ մարդ մըն
ՐՀՀԸՐ 22 · 12 եմ . Գուցէ հայրս զիս Ի՛ր Յե՛ւ՚ովը
շօշափէ , ու ես իր աչքին խաբողի մը
պէս երեւնամ . և Ի՛մ վրաս անէծք
ՀԳԼ · Թ · 25 · Բ Օր · ԻԿ · 18 · 13 բերեմ , ու չէ թէ օրհնութիւն : Եւ
իր մայրը բսաւ անոր . Ո՛րդեակ իմ՝
ՏԳԼ · ԽԳ · 9 · Ա ԹԱԳ · ԻԿ · 24 · Բ ԹԱԳ · ԺԳ · 9 · Մաա · ԻԿ · 25 · Հ՚ովը անէծքը իմ վրաս ըլ-
լայ . միայն թէ դուն իմ խօսքս մտիկ
14 ըրէ , ու գնա ինծի բեր ղոնոհ : Եւ
ՀՀԸՐ 4 · 9 · անոնք գնաց , ու առաւ , և իր մօրը
բերաւ . ու մայրը Հանոր հօրը սիրա-
ՀՀԸՐ 27 · 15 ծին պէս խորտիկներ ըրաւ : Եւ Ռե-
բեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին Հագ-
նիս հանդերձները առաւ՝ որոնք տա-
նը մէջ իր քովն էին , ու իր պզտիկ
16 որդւոյն Յակոբին հագցուց : Եւ այ-
ծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքե-
րուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ
17 դրաւ . Եւ իր ըրած խորտիկները
ու հացը իր որդւոյն Յակոբին ձեռ-
18 քը տուաւ : Եւ անիկայ իր հօրը
եկաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ հայր իմ . և
անիկայ բսաւ . Ահա հա՛ եմ . ո՞վ
19 ես դուն՝ ո՛րդեակ իմ : Ու Յակոբ
իր հօրը բսաւ . Ես քու անդրանիկ
որդիդ Եսաւն եմ . ինծի բսածիդ
ՓՀՀԸՐ 4 · պէս ըրի . չնո՛րհք ըրէ՝ ելլէր , նստէ ,
և իմ որսէս կեր՝ ձի որ քու հոգիդ զիս
20 օրհնէ : Եւ Իսահակ բսաւ իր որ-
դւոյն . Ի՞նչպէս այդչափ շուտով
գտար՝ ո՛րդեակ իմ . ու անիկայ
բսաւ . Քանզի Ցերը քու Աստուածդ
21 իմ առջեւս բերաւ : Եւ Իսահակ բ-
ՀՀԸՐ 12 · սաւ Յակոբին . Մօտ եկուր որ շօշա-
փեմ զքեզ Յե՛ւ՚ովը շօշափեմ՝ որդեակ իմ , թէ
արդեօք դուն իմ որդիս Եսաւն ես ,
22 թէ չէ : Եւ Յակոբ իր հօրը Իսա-
հակին մօտեցաւ , որ իր Յե՛ւ՚ովը շօ-
շափեց զանիկայ , ու ըսաւ . Ձայնը
Յակոբին ձայնն է , բայց ձեռքերը Ե-
23 սաւին ձեռքերն է : ԵՒ չճանչ-
ՀՀԸՐ 16 · ցաւ զանիկայ , ինչու որ հանոր ձեռ-
քերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն
պէս մազոտ էին . և օրհնեց զանիկայ .
24 Ու ըսաւ . Դո՞ւն ես իմ որդիս Ե-
սաւ . և անիկայ բսաւ . Ես եմ ,
25 Եւ ինքը բսաւ . Մօտ բեր ինծի ,
ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ , որ
Ն · Ք · ԴԲ · ԽԲՐ 1760
ՀՀԸՐ 4 · Իմ հոգիս քեզ օրհնէ . և մօտեցուց
անոր , ու կերաւ . և գինի բերաւ
26 անոր , ու խմեց : Եւ անոր հայրը
Իսահակ բսաւ անոր . Հիմա մօտե-
ցիր , ու զիս համբուրէ որդեակ իմ ,
27 Եւ անիկայ մօտեցաւ ու համբու-
րեց զանիկայ . և անոր հանդերձին
հոտը հոտուըտաց , ու օրհնեց զա-
նիկայ , ու ըսաւ . Ահա Հիմ որդւոյս
ՀՈՎՀ · ԺԳ · 6 · հոտը՝ Ցերօջը օրհնած արտին հոտին
28 պէս է : Ուստի Աստուած տայ
ՏԵՐԲ · ԺԱ · 20 · քեզի ՀԵրկինքի ցօղէն , ու Հերկրի
ՀՐ Օր · ԻԳ · 13 , 28 · Բ ԹԱԳ · Ա · 21 · պարարտութենէն , և Հցորեների ու
29 գինիի առատութիւն . ՀԹող
ՀԳԼ · ԽԹ · 18 · ժողովուրդները քեզի ծառայեն ,
և ազգերը քեզի խոնարհութիւն
ՆԲ Օր · ԻԳ · 28 · բնեն . քու եղբայրներուդ տէրը
եղիր , և քու Մարդ որդիքը քեզի
ՀԳԼ · Բ · 25 · ԻԿ · 28 · խոնարհութիւն ընեն . Հրեզ ա-
ՄԳԼ · ԺՐ · 8 · նիծողը անիծեալ ըլլայ , ու քեզ
ՀԳԼ · ԺՐ · 3 · ԹՈԱ · ԻԳ · 9 · օրհնողը՝ օրհնեալ :
30 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ դա-
դարեցաւ Յակոբը օրհնելէն , ու
հազիւ թէ Յակոբ իր հօրը Իսահա-
կին առջեւէն ելլէր էր , անոր եղբայրը
31 Եսաւ որսէն եկաւ : Եւ անիկայ ալ
խորտիկներ ըրաւ , ու իր հօրը բե-
րաւ , և իր հօրը ըսաւ . Թող իմ
հայրս ելլէ , ու Հիր որդւոյն որսէն
ՊՀՀԸՐ 4 · ուտէ , որ քու հոգիդ իս օրհնէ :
32 Եւ անոր հայրը Իսահակ բսաւ ա-
նոր . Դուն ո՛վ ես . և անիկայ ը-
սաւ . Ես քու որդիդ քու անդրանիկդ
33 Եսաւն եմ : Ու Իսահակ խիստ շատ
սարսափեցաւ՝ ու ըսաւ . Ան որսը
բռնող՝ ու ինծի բերողը ո՛վ էր , որ
ես քու գալէդ առաջ ամենէն կերայ ,
և օրհնեցի զանիկայ . Հալ անչուշտ
ՀԳԼ · ԻԲ · 3 · 4 · ՀՈՎ · ԺԱ · 29 · 34 անիկայ օրհնեալ պիտի ըլլայ : Երբ-
ՏԵՐԲ · ԺԲ · 17 · որ Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց ,
խիստ մեծ ու դառն աղաղակով
լացաւ , և իր հօրը բսաւ . Իմ՝ իս
35 ալ օրհնէ՝ ո՛վ հայր իմ : Եւ անիկայ
բսաւ . Քու եղբայրդ նենգու-
թեամբ՝ ու քու օրհնութիւնդ ա-
ՄԳԼ · ԻԿ · 26 · 36 ռաւ : Եւ ինքը բսաւ . Անոր անու-
նը Յակոբ կոչուելուն համա՞ր է որ
ՀԳԼ · ԻԿ · 33 · ասա երկու անգամ իս խաբեց . Հիմ
անդրանկութեան իրաւունքս ա-
ռաւ , և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ
առաւ : Նաև բսաւ . Ինծի համար
37 օրհնութիւն մը չմտոգա՞ր : Եւ Ի-
սահակ պատասխան տուաւ ու բսաւ
Եսաւին . Ահա զանիկայ քեզի տէր
ՄԲԹԱԳ · Ը · 14 · ՀՀԸՐ 29 · բրի , և անոր բոլոր եղբայրները
իրեն ծառաներ ըլլալու տուի , ու
ՐՀՀԸՐ 28 · զանիկայ ցորենով ու գինիով հաս-
տատեցի . ալ հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ՝
38 որդեակ իմ : Եւ Եսաւ իր հօրը
բսաւ . Ո՛վ հայր իմ՝ քու օրհնու-
թիւնդ միայն մի՞կ մըն է . Իս՝ իս
ալ օրհնէ՝ ո՛վ հայր իմ . ու Եսաւ
ՅԵՐԲ · ԺԲ · 17 · 39 իր ձայնը վերցուց , ու լացաւ : Եւ

Ն·Ք·Գ·
ԽԲԲ 1760

– ՀՀԲ 28 ։
ԵԲԲ · ԺԱ · 20 ։

‡ ԳԼ ԻԹ · 23։
ԱԲԴ · 18։ 19։
20։ Բ ԹԱԳ · Ը · 14 ։

+ Գ ԹԱԳ · Բ · 20 ։

* ՊԼ · Լ Ե · 4։
8 ։

§ ԳԼ · Ծ · 3։
4 ։ 10 ։

– ԱԲԴ · 10 ։

Բ ՍԱՂ · ԿԴ ·
5 ։

‡ ԳԼ · ԺԱ ·
31 ։

Ժ ԳԼ · ԻԳ ·
35 ։ ԻԲ · 8 ։
Ի ԳԼ · ԻԳ · 3 ։

1760

– ԳԼ · ԻԹ · 33։
Բ ԳԼ · ԻԳ · 3 ։
‡ ՈՎԱ · ԺԲ ·
12 ։
Ժ ԳԼ · ԻԹ · 20։
Ի ԳԼ · ԻԲ · 23։
Լ ԳԼ · ԻԳ · 29։

Ի ԳԼ · ԺԷ · 1։
6 ։

Ը ԳԼ · ԺԲ · 2 ։

Ծ ԳԼ · ԺԷ · 8 ։

իր Հայրը Իսահակ պատասխան տուաւ, ու ըսաւ անոր. Ահա՝ քու բնակութիւնդ երկրի պարարտութենէն, ու վերէն՝ երկինքի ցօղէն
40 ըլլայ. Եւ քու սրովդ պիտի ապրիս, ու * եղբօրդ ծառայութիւն ընես. և + ըլլայ որ ՚ի՛ք զատուած ատենդ՝ անոր լուծը քու պարանոցէդ կոտրես։
41 Ու Եսաւ * ատեց Յակոբը ան օրհնութեանը համար՝ որով իր Հայրը օրհնեց զանիկայ. ու Եսաւ իր սրտին մէջ ըսաւ. § Իմ Հօրս սուգին օրերը մօտեն, – ան ատենը իմ եղբայրս Յակոբ կորը կը մեռցընեմ։
42 Եւ Ռեբեկային պատմուեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսաւին խօսքերը. ու իր պզտիկ որդին Յակոբը կանչել տուաւ, ու ըսաւ անոր. Ահա՝ քու եղբայրդ Եսաւ Բ զեզ մեռցընել Ս-ր-հ-լ-ը՝ քու վրայովդ ինքզինքը կը մխիթարէ։
43 Եւ հիմա որդեակ իմ՝ իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու ելի՛ր * դէպ ՚ի Խաւռան իմ Լաբան եղբօրս փախիր.
44 Եւ անոր քովը ատեն մը կեցիր, մինչև եղբօրդ բարկութեանը անցնի,
45 նիլը. Մինչև որ եղբօրդ բարկութիւնը քեզմէ անցնի, ու քու ա-նոր ըրածդ մոռնայ. ետքը քեզ անկից բերել կու տամ. ինչո՞ւ ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ զրկուիմ։
46 Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին. Քետին աղջիկներուն պատճառաւ Տ հոգիէս զզուեր եմ. Է թէ որ Յակոբ աս երկրին աղջիկներէն՝ ասոնց պէս՝ քետին աղջիկներէն կնիկ առնէ, ալ աս կեանքս ինչ պէտք է ինծի։

ԳԼ · ԻՀ

1 Իսահակ կ՚օրհնէ Յակոբը, ու զանիկայ Միջագետ կը խրկէ։ 6 Եսաւ՝ Իսմայէլին * աղջիկը իրեն կնիկ կ՚առնէ։ 10 Յակոբին տեսիլքը։ 18 Բեթէլի քարը։ 20 Յակոբին ուխտը։

1 Ու Իսահակ կանչեց Յակոբը, ու – օրհնեց անիկայ, և անոր պատուիրեց ու ըսաւ. Բ քանանու աղ-
2 ջիկներէն կնիկ չառնես։ *Ելի՛ր Տ դէպ ՚ի Միջագետ քու Հ մօրդ Հօրը Բաթուէլին տունը գնա, և անկից՝ քու Հ մօրդ եղբօրը Լաբանին աղջիկներէն քեզի կնիկ առ.
3 Բ Ու Ամենակարող Աստուածը քեզ օրհնէ, ու քեզ աճեցընէ, և քեզ շատցընէ. ու շատ ժողո-
4 վուրդներու հաւր ըլլաս. Եւ քեզի Ը Աբրահամին օրհնութիւնը տայ, քեզի՛ ու քեզի հետ քու սերունդիդ. որպէս զի ժառանգես Բ քու պանդխտացած երկիրդ՝ որն որ Ա-
5 տուած Աբրահամին տուաւ։ Եւ Իսահակ խրկեց Յակոբը, և անիկայ գնաց դէպ՚ի Միջագետ՝ Ասորի Բա-

թուէլի որդւոյն Լաբանին, որ Յակոբին ու Եսաւին մօրը Ռեբեկային եղբայրն էր։
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսահակ օրհնեց Յակոբը, ու խրկեց զանիկայ դէպ ՚ի Միջագետ՝ անկից իրեն կնիկ առնելու համար, և որ զանիկայ օրհնած ատենը պատուիրեց անոր՝ ըսելով. Քանանու աղ-
7 ջիկներէն քեզի կնիկ չառնես, Եւ որ Յակոբ հնազանդեցաւ իր Հօրը ու իր մօրը, ու Միջագետ գնաց.
8 Նաև Եսաւ տեսնելով * որ Քանանու աղջիկները իր Հօրը Իսահակին
9 հաճելի չեն, Ան ատենը Եսաւ Իսմայէլին գնաց, և իր – կնիկներէն ՚ի զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իսմայէլին աղջիկը * Նաբեոթին քոյրը Մայէլէթը իրեն կնիկ առաւ։
10 Եւ Յակոբ * Բերսաբէէն ելաւ
11 ու դէպ ՚ի * Խառան գնաց. Եւ տեղ մը հասաւ, ու գիշերը հոն մնաց, ինչու որ արեւը մարը մնած էր. և ան տեղի քարերէն առաւ, ու իր գլխուն տակը դրաւ, և ան
12 տեղը պառկեցաւ։ Ու § երազ մը տեսաւ, և ահա սանդուխ մը երկրի վրայ դրուած էր, որուն գլուխը երկինքը կը հասնէր, և * ահա Աստուծոյ հրեշտակները անկից կ՚ելլէին և կ՚իջնէին։
13 Եւ ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ. Ես եմ Եհովան՝ քու Հօրդ Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը. * ատ երկիրը՝ որուն վրայ դուն կը պառկիս, քեզի՛ ու
14 քու սերունդիդ պիտի տամ. Եւ * քու սերունդդ երկրի աւազին չափ ըլլ պիտի ըլլայ, ու * դէպ ՚ի արեւմուտք ու արեւելք, և դէպ ՚ի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարածուի. ու * երկրի բոլոր ազգերը քեզմով ու քու սերունդովդ պիտի օրհնուին։
15 Եւ ահա Ես քեզի հետ եմ, ու * ամէն ուր որ երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ, ու Ք քեզ աս երկիրը պիտի դարձընեմ. քանզի * մինչև որ իմ քեզի զրուցածս չընեմ, Ք քեզ
16 պիտի չթողում։ Եւ Յակոբ արթննալ իր քունէն՝ ու ըսաւ. Իրաւցընէ Տէրը – աս տեղ է եղեր,
17 ու ես չգիտցայ։ Եւ վախցաւ ու ըսաւ. Ի՜նչ ահաւոր է աս տեղը. աս ուրիշ բան չէ՝ բայց միայն Աստուծոյ տունը, ու աս է երկինքին
18 դուռը։ Եւ Յակոբ առաւոտուն կանուխ ելաւ, ու իր գլխուն տակը դրած քարը առաւ, և * զանիկայ արձան կանգնեցուց. Հու անոր
19 գլուխը եղ թափեց. Եւ * ան տեղին անունը * Բեթէլ դրաւ. բայց առաջ ան քաղաքին անունը Լուզ

Ն·Ք·Գ·
1760

ԽԲԲ 1760

‡ ԳԼ·ԻԹ·13։
Լ ԳԼ·ԼԶ·3 ։

Ի ՈՎ · ԺԲ ·
12 ։

Բ ԳՈՐ·Է·2 ։

§ ԳԼ·ԻԱ·1։
ՅՈՐ·ԼԳ·15։

Հ ՅՕՀ·Ա·51։
ԵԲԲ·Ա·14։

Յ ԳԼ·Լ·1 ։
ԽԲ · 3 ։

Ղ ԳԼ·ԻԳ·24 ։

Ե ԳԼ·ԺԳ·15։
Լ Է · 12 ։

Ք ԳԼ·ԺԳ·16։

Ֆ ԳԼ·ԺԳ·14։
Բ ՕՐ · ԺԲ ·
20 ։

Ն ԳԼ·ԺԲ·3 ։
ԺԲ·18։ ԻԲ·
18 ։ ԻԳ·4 ։

Ղ ՅՕՀ ՀՀԲ 20։
21 ։ ԳԼ·ԻԳ·
24 ։ Լ · 3 ։

– ԳԼ·ԻԲ·16։
ՍԱՂ·ՀԻԱ·
5 ։ 7 ։ 8 ։

Ղ ԳԼ·Լ·6 ։

Ղ ԹՈՒ·ԻԳ·
19 ։

Ը ՕՐ·ԻԲ·6։
ՅՕՀ·Ա·5 ։
Ա ԹԱԳ·Բ·
57 ։ ԵԲԲ ·
ԺԳ · 5 ։

– ԵՂ·Գ·5 ։
ՅՕՀ·Ե·15 ։

– ԳԼ·Լ·13։
45 ։ Լ Է · 14 ։

Վ ՂԼ·Բ·10 ։
11։12 ։ ԹՈՒ·
Է · 1 ։

Ֆ ԴԱՍ·Ա·
23։26։ ՈՎԱ·
Գ · 15 ։

* Ը՝ Աստուածոյ տուներ ։

Ն·Ք·ԳԲ· ԽԲԲ 1760

20 էր ։ Եւ ըՅակոբ ուխտ բրաւ ու բսաւ . Թէ որ ցԱստուած ինձի հետ բլլայ , ու աս ևրթալու ճամբուս մէջը զիս պահէ , և ինձի ե՛ուտելու հաց , ու հագնելու հանդերձ
21 տայ , Եւ †իմ հօրս տունը խաղաղութեամբ դառնամ , †Ցէրը ինձի
22 Աստուած բլլայ . Եւ աս քարը՝ որն որ ես արձան կանդնեցի , *Աստուծոյ տունը բլլայ . ֆև ան ամենէն՝ որ ինձի պիտի տաս , քեզի տասանորդ տամ ։

Գ Ե Ն · Լ Թ

1 Յակոբ Խառանի ընդհորը կը հասնի . 9 Ռաքելին հետ ծանօթութիւն կ'ընէ ։ 13 Լաբան զանիկայ իր տունը կ'ընդունի ։ 18 Յակոբ՝ Ռաքելին համար խօսք կը կապէ ։ 23 Խաբեութեամբ Լիան անոր կը տրուի ։ 28 Յակոբ Ռաքելն ալ իրեն կ'առնէ , ու անոր համար եօթը տարի ալ կը ծառայէ ։ 32 Լիան կը ծնանի Ռուբէնը ։ 33 Շմաւոնը ։ 34 Ղեւին ։ 35 ու Յուդան ։

1 Եւ Յակոբ *ճամբայ ելաւ՝՝ , –†ու արևելեան ժողովրդոց՝՝ երկիրը
2 եկաւ ։ Եւ նայեցաւ , ու ահա դաշտին մէջ հոր մը կար , և ահա հոն անոր քովը ոչխարներու իրեք հօտ պառկեր էր . ինչու որ ան հորէն կը խմցընէին հօտերը . ու հորին
3 բերանը մեծ քար մը կար . Եւ բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին . ու հովիւները հորին բերնէն քարը մէկդի կը դլտորցընէին , ու հօտերը կը խմցընէին , և քարը նորէն իր
4 տեղը հորին բերանը կը դնէին ։ Եւ Յակոբ բսաւ անոնց . Ո՛վ եղբայրնե՛ր՝ ո՞ւսկից էք դուք . և անոնք բսին . Մենք Խառանէն ենք ։
5 Ու բսաւ անոնց . Նաքովրին որդին Լաբանը կը ճանչնա՞ք . և անոնք
6 բսին . Կը ճանչնանք ։ Եւ բսաւ անոնց . ՔՈղջ առո՞ղջ է . և անոնք բսին . Ողջ է , և ահա անոր Ռաքէլ աղջիկը ոչխարներուն հետ կու-
7 դայ ։ Եւ անիկայ բսաւ . Ահա տակաւին ‡իրիկուն բլլալու շատ ատեն կայ՝՝ , և հօտերուն ժողվուելու ատենը չէ . ոչխարները խմցուցէք ,
8 ու դայէք արածեցէք ։ Եւ անոնք բսին . Մենք չենք կրնար , մինչև որ բոլոր հօտերը մէկտեղ չժողվուին . ու ԷՔ՚ը հորին բերնի քարը մէկդի դլտորցընեն , ան ատենը ոչխարները
9 կը խմցընենք ։ Եւ երբոր տակաւին անոնց հետ կը խօսէր , †Ռաքէլ իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ . ինչու որ անիկայ էր անոնց հովիւը ։
10 Ու եղաւ որ երբ Յակոբ իր մօրեղբօրը Լաբանին Ռաքէլ աղջիկը , ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխարները տեսաւ , ան ատենը Յակոբ մօտեցաւ , և ՚քարը հորին բերնէն դլտորեց , ու իր մօրեղբօրը Լաբա-
11 նին ոչխարները խմցուց ։ Եւ Յակոբ †համբուրեց Ռաքէլը , ու ձայնը
12 վերցընելով լացաւ ։ Եւ Յակոբ պատմեց Ռաքելին ՚ևթէ ինքը անոր հօրը ‖ազգականը՝ ու Ռեբեկայի որդին է . †ան ալ վազեց ու իր հօրը
13 պատմեց ։ Ու երբոր Լաբան իր քրոջը որդուոյն Յակորին վրայով լսեց , ըզանիկայ դիմաւորելու վազեց , և գրկեց ու համբուրեց զանիկայ , ու իր տունը տարաւ . և անիկայ պատմեց Լաբանին՝ բոլոր աս
14 բաները ։ Եւ Լաբան բսաւ անոր . ՔԻրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու մարմինս ես . և անոր հետ լման ամիս մը կեցաւ ։
15 Եւ Լաբան բսաւ Յակորին . Դուն իմ եղբայրս բլլալուդ համար ինձի ձրի՞ պիտի ծառայես . բսէ
16 ինձի՝ ի՞նչ բլլայ քու վարձդ ։ Եւ Լաբան երկու աղջիկ ունէր . մեծին անունը Լիա՝ ու պզտիկին անունը
17 Ռաքէլ էր ։ Եւ Լիային աչքերը տկար էին՝ բայց Ռաքէլ դէմքով ու
18 տեսքով դեղեցիկ էր ։ Եւ Յակոբ սիրեց Ռաքէլը , ու բսաւ . †Քու պզտիկ աղջկանդ Ռաքելին համար եօթը տարի քեզի կը ծառայեմ ։
19 Եւ Լաբան բսաւ . Անիկայ քեզի տալը՝ ուրիշ մարդու մը տալէն աւ-
20 դէկ է . բնակէ՛ ինձի հետ ։ Եւ Յակոբ †Ռաքելին համար եօթը տարի ծառայեց . ու զանիկայ սիրելուն պատճառաւը՝ իրեն քանի մը օրի չափ երևցաւ ։
21 Եւ Յակոբ բսաւ Լաբանին . Իմ կնիկս տուր . ինչու որ օրերս լեցուած են , որ ես Լանոր մտնեմ ։
22 Եւ Լաբան ան տեղին բոլոր մարդի-
23 կը ժողվեց , ու †ինչոյք բրաւ ։ Ու եղաւ որ իրիկունը իր Լիա աղջիկը առաւ , և անոր բերաւ . ու անիկայ
24 անոր մտաւ ։ Եւ Լաբան իր աղախինը Զելփան՝ իր աղջկանը Լիային աղախին տուաւ ։ Ու երբոր առտու եղաւ , ահա անիկայ Լիան էր . ու Յ–ՒԲ Լաբանին բսաւ . Ի՞նչ է աս քու ինձի բրածդ . ես քեզի Ռաքելին համար չծառայեցի՞ . ուստի ինչո՞ւ զիս խաբեցիր ։
26 Եւ Լաբան բսաւ . Մեր երկրին մէջ առանկ բան չըլլար , պզտիկը մեծէն
27 առաջ տալ ։ †Լմննցուր ասոր հոբանէփն շաբաթը , և ինձի եօթը տարի ալ ծառայելուդ համար՝ ան
28 ալ քեզի տամ ։ Եւ Յակոբ անանկ բրաւ , ու Լիային շաբաթը լմնցուց . և Լաբան իր Ռաքէլ աղջիկը
29 անոր կնիկ ըԼ–Լ– տուաւ ։ Ու Լաբան իր Բաղդա աղախինը՝ իր աղջկանը Ռաքելին աղախին տուաւ ։
30 Եւ Յ–ՒԲ Ռաքելին ալ մտաւ , ու †Ռաքէլը Լիայէն աւելի սիրեց . և

Ն·Ք·ԳԲ· ԽԲԲ 1760

Ի ԳԼ·ԻԳ·4 , ԽՆ·14 , 15 ։ ՂԳԼ·Ժգ·8 , Ժգ·14 , 16 ։ ‖ԵԲԲ· ևզբայրը՝
Ի ԳԼ·Իգ·28 ։
ըԳԼ·Իգ·29 ։

ի ԳԼ·Բ·28 ։ Դատ·Թ·2 ։ բԹագ·և·1 ։ ԺԹ·12 , 13 ։

ԺԳԼ·Լ·41 ։ բԹագ·գ·14 ։

ԻԳԼ·Լ·26 ։ Ով·Ժբ·12 ։

1753

ԼԴատ ԺԱ·1 ։
ԽԴատ·Ժգ·10 ։ Յօն·բ·1·2 ։

ԺԴատ·Ժգ·12 ։

ՔԳԼ·Իգ·20 ։ բՕր·ԽԱ·15 ։

Ե ԳԼ·Ի·15 ։ Դատ·Ժ·30 ։ բԹագ·Ժե·8 ։
Զ ՀՇ·15 ։ –ա ՑԻՄ·գ·8 ։
է Դատ·Ժա·31 ։ բԹագ·ԺԹ·24 , 30 ։
ը բՕր·Իգ·17 ։ բԹագ·Ժե·8 ։ գԹագ·և·17 ։
թ ԳԼ·Լե·7 , 14 ։
ժ ՂԼ·ԽԷ·30 ։

* ԵԲԲ· ոսքերը վերցուց ։
– Թու·Իգ·7 ։ Ով·Ժբ·12 ։
† ԵԲԲ· արեւելքի որդւոց

Բ ԳԼ·Խգ·27 ։

‡ ԵԲԲ· օրը մեծ է ։

‡ ԵԼ·բ·16 ։

Ր ԵԼ·բ·17 ։

Ն · Ք · ՂԾ · 1753

ՀԳԼ · Լ · 26 · ԼՈ · 41 · ՈՎԱ · Ժք · 12 ·
Յ ՍԱՂ · ՃԻԵ · 3 ·

ԻՐԲ 1752

ՂԳԼ · Լ · 1 ·
* Յ՝ ԱՀԱ՝ ՈՐԴԻ ·

ԻՐԲ 1751

‡ ԵԼ · Գ · 7 · Դ · 31 · Բ Օր · ԻԳ · 7 · ՍԱՂ · ԻՒ · 18 · ՃԳ · 44 ·

ԻՐԲ 1750

† Յ՝ ԼՍԵԼ ·

ԻՐԲ 1749

‡ Յ՝ ՄԻԱՒ-ԲՈՒԹԻՒՆ ·
ՀՏԵՍ ԹՈՒ · Ժք · 2 · 4 ·
‖ Յ՝ ԳՈՀԱՒԹԻՒՆ ·
Յ ՄԱԹ · Ա · 2 ·

ԻՐԲ 1749

– ԳԼ · ԻԹ · 31 ·
Բ ԳԼ · ԼՃ · 11 ·
ǂ ՑՈՐ · Ե · 2 ·

Ծ ԳԼ · ԺԶ · 2 · ԱՒԹԱԳ · Ա · 5 ·
Ի ԳԼ · Ժ · 2 ·
ՂԳԼ · Ծ · 23 · ՑՈՐ · Գ · 12 ·
Ի ԳԼ · Ժ · 2 ·
ԸԳԼ · Ժ · 3 · ԼԸ · 22 ·

ԻՐԲ 1748

Ի ՍԱՂ · ԼԸ · 24 · ԻԳ · 1 · ՈՂՔ · Գ · 59 ·
§ Յ՝ ԴԱՒԱՌ ·

ԻՐԲ 1747

Ա · Ք · ՂԾ · 1753

ՀԳԼ · Լ · 26 · ԼՈ · 41 · ՈՎԱ · Ժք · 12 ·
Յ ՍԱՂ · ՃԻԵ · 3 ·

ԻՐԲ 1752

ՂԳԼ · Լ · 1 ·
* Յ՝ ԱՀԱ՝ ՈՐԴԻ ·

ԻՐԲ 1751

‡ ԵԼ · Գ · 7 · Դ · 31 · Բ Օր · ԻԳ · 7 · ՍԱՂ · ԻՒ · 18 · ՃԳ · 44 ·

ԻՐԲ 1750

† Յ՝ ԼՍԵԼ ·

ԻՐԲ 1749

‡ Յ՝ ՄԻԱՒ-ԲՈՒԹԻՒՆ ·
ՀՏԵՍ ԹՈՒ · Ժք · 2 · 4 ·
‖ Յ՝ ԳՈՀԱՒԹԻՒՆ ·
Յ ՄԱԹ · Ա · 2 ·

ԻՐԲ 1749

– ԳԼ · ԻԹ · 31 ·
Բ ԳԼ · ԼՃ · 11 ·
ǂ ՑՈՐ · Ե · 2 ·

Ծ ԳԼ · ԺԶ · 2 · ԱՒԹԱԳ · Ա · 5 ·
Ի ԳԼ · Ժ · 2 ·
ՂԳԼ · Ծ · 23 · ՑՈՐ · Գ · 12 ·
Ի ԳԼ · Ժ · 2 ·
ԸԳԼ · Ժ · 3 · ԼԸ · 22 ·

ԻՐԲ 1748

Ի ՍԱՂ · ԼԸ · 24 · ԻԳ · 1 · ՈՂՔ · Գ · 59 ·
§ Յ՝ ԴԱՒԱՌ ·

ԻՐԲ 1747

‡ Յ՝ ԲՄԲԱՇ-ՄԱՒՏԱ-ԹԻՒՆ ·

ԻՐԲ 1749

ǂ ՄԱԹ · Գ · 13 ·

ԻՐԲ 1748

Ի ՀԿՐ 4 ·
†† Յ՝ ԲԱՂԴ ·
ԼՆԱ · ԿՆ · 11 ·

ԻՐԲ 1747

Ի ՆԱՀԱԿ · ԼԱ · 28 · ՂԵՒ · Ա · 48 ·
‡‡ Յ՝ ՆԱՀԱՆԵԱՑԻ

ԻՐԲ 1748

ǂ ԳԼ · ԻՒ · 30 ·

Ի ԹՈՒ · ԺԶ · 9 · 13 ·

Լ · Ե · ԳԼ · ԻՒ · 1 · Ռաքել իր ամլութեանը համար ցաւելով՝ իր Բաղդա աղախինը Յակոբին կու տայ : 5 Բաղդան կը ծնանի Դանը ու Նեփթաղիմը : 9 Լիան ալ իր Զելփա աղախինը կու տայ Յակոբին , որ Գադը և Ասերը կը ծնանի : 14 Ռուբինին գտած մանդրագոռները : 17 Լիան կը ծնանի Իսաքարը , Զաբուղոնը և Դինան : 22 Ռաքել կը ծնանի Յովսէփը : 25 Յակոբ իր հայրենիքը դառնալ կ՚ուզէ : 27 Լաբան նորէն խօսք կապելով՝ զանիկայ քովը կը պահէ : 37 Յակոբին հնարքը ու անով իր հարստանալը :

1 Եւ երբ Ռաքել տեսաւ որ ինքը Յակոբին ՚ծնունդ չծնաւ , Ռաքել իր քրոջը նախանձեցաւ , ու Յակոբին ըսաւ . Ինծի զաւակներ 2 տուր , եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ : Եւ Յակոբին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Ռաքելին դէմ , ու ըսաւ . Միթէ Աստուծոյ տեղն եմ , որ արգանդի պտուղը քեզմէ արգիլեց : 3 Եւ անիկայ ըսաւ . Ահա իմ աղախին Բաղդա՝ անոր մտիր . Ան անիկայ իմ ծունկերուս վրայ ծնանի , և ես ալ անկէ որդիներ ստանամ : 4 Ու իր Բաղդա աղախինը՝ անոր ՚կնիկ ըլլալու տուաւ , և Յակոբ անոր 5 մտաւ : Ու Բաղդա յղացաւ , ու 6 Յակոբին որդի մը ծնաւ : Եւ Ռաքել ըսաւ . Աստուած ինծի ՚դատաստան բրաւ , ու իմ ձայնս ալ լսեց , և ինծի որդի մը տուաւ . ան անոր համար անոր անունը §Դան 7 դրաւ : Եւ Ռաքելին աղախինը Բաղդա դարձեալ յղացաւ , ու Յակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ : 8 Եւ Ռաքել ըսաւ . Իմ քրոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւններով մարտնչեցայ , և յաղթեցի . ու անոր անունը ‡Նեփթաղիմ դրաւ :

9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դադարեցաւ , իր աղախինը Զելփան առաւ , ու Յակոբին կնիկ 10 ըլլալու տուաւ զանիկայ : Եւ Լիային աղախինը Զելփա՝ Յակոբին 11 որդի մը ծնաւ : Եւ Լիա ըսաւ . Բաղդա յաջողեցաւ . ու անոր ա- 12 նունը ††Գադ դրաւ : Եւ Լիային աղախինը Զելփա՝ երկրորդ որդի 13 մը ծնաւ Յակոբին : Եւ Լիան ըսաւ . Երանելի եմ ես . ինչու որ աղջիկները ինծի Երանի պիտի ըսեն . ու անոր անունը ‡‡Ասեր դրաւ :

14 Եւ Ռուբէն գնաց ցորենի ՚ձեղոյ օրերը , ու արտին մէջ մանդրագորներ գտաւ , ու իր մօրը Լիային բերաւ . ու Ռաքել ըսաւ Լիային . Խնդրեմ՝ տուր ինծի որդւոյդ մանդրագորներէն : 15 Անիկայ ըսաւ անոր . Իմ էրիկս առնելը քիչ եկաւ որ իմ որդւոյս մանդրագորները ալ պիտի առնես . և Ռաքել ըսաւ . Ուստի քու որդւոյդ մանդրագորներուն համար աս գիշերը 16 քեզի հետ պառկի : Եւ իրիկունը երբոր Յակոբ գաշտէն կու գար , Լիան զանիկայ դիմաւորելու ելաւ , ու ըսաւ . Ինծի պիտի մտնես . քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ իմ որդւոյս մանդրագորներովը . և ան գիշերը անոր հետ պառկեցաւ : 17 Եւ Աստուած լսեց Լիային , ու յղացաւ , ու Յակոբին հինգերորդ որդի 18 ծնաւ : Եւ Լիան ըսաւ . Աստուած ինծի վարձք տուաւ , որովհետև աղախինս իմ էրկանս տուի . և անոր 19 անունը ‖Իսաքար դրաւ : Եւ Լիան նորէն յղացաւ , ու Յակոբին վեց- 20 երորդ որդի ծնաւ : Եւ Լիան ըսաւ . Աստուած ինծի բարի պարգեւ մը պարգեւեց . աս անգամն էրիկս ինծի հետ պիտի բնակի . ինչու որ իրեն վեց որդի ծնայ . ու անոր ա- 21 նունը §§Զաբուղոն դրաւ : Եւ անկէ ետև աղջիկ մը ծնաւ , ու անոր անունը *Դինա դրաւ :

22 Եւ Աստուած հիշեց Ռաքելը , ու Աստուած լսեց անոր , և ՚անոր ար- 23 գանդը բացաւ . Ու յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և ըսաւ . Աստուած 24 Իմ նախատինքս վերցուց . Եւ անոր անունը †Յովսէփ դրաւ , ու ըսաւ . ‡Տերը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցընէ :

25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքել Յովսէփը ծնաւ , Յակոբ ըսաւ Լաբանին . ՚Թող տուր զիս որ ՚իմ տեղս 26 ու իմ երկիրս երթամ . Իմ կնիկներս ու տղաքներս՝ ՚որոնց համար քեզի ծառայեցի , տուր ինծի որ

Ն · Ք · ՂԾ · 1747

‡ Յ՝ ԲՄԲԱՇ-ՄԱՒՏԱԹԻՒՆ ·

ԻՐԲ 1749

ǂ ՄԱԹ · Գ · 13 ·

ԻՐԲ 1748

Ի ՀԿՐ 4 ·
†† Յ՝ ԲԱՂԴ ·
ԼՆԱ · ԿՆ · 11 ·

ԻՐԲ 1747

Ի ՆԱՀԱԿ · ԼԱ · 28 · ՂԵՒ · Ա · 48 ·
‡‡ Յ՝ ՆԱՀԱՆԵԱՑԻ

ԻՐԲ 1748

ǂ ԳԼ · ԻՒ · 30 ·

Ի ԹՈՒ · ԺԶ · 9 · 13 ·

ԻՐԲ 1747

‖ Յ՝ ՎԱՐՁՔ ·

ԻՐԲ 1746

§§ Յ՝ ԲՆԱԿԵԼԻՒԹԻՒՆ ·
* Յ՝ ԴԱՒԱՍԱՆ ·

ԻՐԲ 1745

ՀԳԼ · Բ · 1 · Ա ԹԱԳ · Ա · 19 ·
Յ ԳԼ · ԻԹ · 31 ·

ՂԱԹԱԳ · Ա · 6 · ԵՒ · Գ · 1 · ՂԵՒ · Ա · 25 ·
† Յ՝ ՊԻՏԻ ԱՒԵԼՑՆԷ ·
ǂ ԳԼ · ԼՒ · 17 ·
ՀԳԼ · ԻԲ · 54 · 56 ·
Յ ԳԼ · Ժք · 33 · ԼՈ · 55 ·
Ն ԳԼ · ԻԹ · 20 · 30 ·

ներթամ. ինչու որ քեզի բրած ծա-
27 ռայութիւնս դուն պիտես ։ Եւ Լա-
բան բսաւ անոր . Թէ որ քու աս-
ջիդ շնորհք գտայ՝ կ'աղաչեմ քեզի,
ի՛նչէ ր . ⁺ոնդէ ե՞ փորձով գիտցայ՝՝ որ
28 Տէրը ⁼քեզի համար իս օրհնեց ։ Եւ
բսաւ . Ն֊ոյ վարձդ ինծի իմա-
29 ցուր, ու պիտի վճարեմ ։ Եւ անի-
կայ բսաւ անոր . ⁻Դուն գիտես որ
ես ինչպէս ծառայեցի քեզի, ու քու
անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս .
30 Ինչու որ իմ գալէս առաջ քիչ էր
քու ունեցածդ, և Հիսկ շատ-
ցաւ, ու Տէրը քեզ օրհնեց իմ
գալովս . և հիմա ես ալ ⁼իմ տանս
31 համար ե՞րբ պիտի աշխատիմ ։ Ու
անիկայ բսաւ . Քեզի ի՛նչ տամ ։
Եւ Յակոբ բսաւ . Ինծի բան մը մի՛
տար . Թէ որ աս բանը ինծի բնես ,
նորէն քու հօտերդ կ'արածեմ , ⁼⁼
32 կը պահեմ . Ն֊յսօր քու բոլոր հօ-
տերուդ մէջէն անցնիմ, անկից ամէն
պիսակ ու խայտախարիւս ոչխարը ,
և ամէն սև ոչխարը , ու խայտա-
խարիւ և պիսակ այծերը զատնէք ,
33 ու ⁼իմ վարձքս անոնք ըլլան ։ Եւ
Հ֊ետակէ եւս՝՝ իմ արդարութիւնս
քու առջիդ պիտի յայտնուի ,
երբոր իմ վարձքիս հոգ տանիս .
իմ քովս գտնուած ամէն պիսակ
ու խայտախարիւս չեղած այծը , ու
սև չեղած ոչխարը՝ գողցուած սե-
34 պուի ։ Եւ Լաբան բսաւ . Թող
35 քու բսածիդ պէս ըլլայ ։ Ու ան
օրը զատեց բոլորախայտ ու խայ-
տախարիւ նոխազները , և բոլոր
պիսակ ու խայտախարիւ էգ այծե-
րը , ⁼ ամէն ձերմակ ունեցողը , ու
բոլոր սև ոչխարները , և իր որդի-
36 ներուն ձեռքը տուաւ . Եւ իր ու
Յակոբին միջտեղը իրեք օրուան
ճամբայի միջոց դրաւ . և Յակոբ
Լաբանին մնացած հօտերը կ'արա-
ծէր ։
37 Ու ⁼Յակոբ իրեն դալար կաղա-
մախի և նուշի ու սօսիի ձառագան-
ներ առաւ , և անոնց կեղևները
տեղ տեղ հանեց , անանկ որ գա-
ւազաններուն մէջը եղած ձերմակը
38 կ'երևնար ։ Եւ իր կեղևած գաւա-
դաններ ջուր խմցնելու աւազան-
ներուն մէջը դրաւ , որ երբ հօտերը
ջուր խմելու գան , ⁼ֆ֊֊֊ներէ
ոչխարներուն առջևը ըլլան , և ա-
նոնք՝ խմելու եկած ատենին տաք-
39 նան ։ Ու ոչխարները գաւազանն-
բուն առջևը տաքնալով՝ բոլորա-
խայտ, պիսակ և խայտախարիւ ֆ֊
40 ⁼ֆ֊ կը ծնանէին ։ Եւ Յակոբ կը
զատեր գառները , ու հօտերուն և-
բեսը Լաբանին հօտերուն մէջ եղած
բոլորախայտ ու ամէն սև ոչխարնե-
բուն կը դարձընէր . և իր հօտերը
զատ դրաւ , ու զանոնք Լաբանին
41 հօտերուն քովը չդրաւ ։ Եւ երբոր
զօրաւոր ոչխարները կը տաքնային ,
Յակոբ ան գաւազանները ոչխար-
ներուն աչքին առջևը՝ աւազանն-
բուն մէջը կը դնէր , որ գաւազանն-
42 բուն առջևը տաքնան ։ Բայց տկար
ոչխարներուն չէր դներ . այսպէս
տկարները Լաբանինը՝ ու զօրաւոր-
43 ները Յակոբինը կ'ըլլային ։ Եւ
մարդը ⁼խիստ հարստացաւ , ու
⁼շատ հօտեր , և աղախիններ , ու
ծառաներ , և ուղտեր ու էշեր ու-
նեցաւ ։

ԳԼ . ԼԸ

1 Յակոբ նեղանալով՝ Լաբանէն գաղտուկ ճամ-
բայ կ'ելլէ ։ 19 Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը
կը գողնայ ։ 22 Լաբան՝ Յակոբին եաւէն
կ'իյնայ , 26 ու եղած դժդոհութեանը համար կը
գանգատի ։ 34 Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը
ուղտին պատառին տակը կը պահէ ։ 36 Յա-
կոբ Լաբանին դէմ կը գանգատի ։ 44 Լա-
բանին ու Յակոբին Գաղատդ լեռան վրայ
բրած ուխտը ։

1 Եւ լսեց Լաբանին որդւոցը զրու-
ցածները , որ կ'ըսէին . Յակոբ՝
մեր հօրը բոլոր ունեցածը առաւ ,
ու բոլոր աս ⁼փառքը մեր հօրը ըս-
2 տացուածքէն ստացաւ ։ Եւ Յա-
կոբ ⁼Լաբանին երեսը տեսաւ , և
ահա ⁼իրեն՝ ⁼երէկուան ու մէկալ
3 օրուան պէս չէր ։ Եւ Տէրը բսաւ
Յակոբին . Ն֊ոյ հայրերուդ երկիր-
բը , ու քու ազգականներուդ դար-
ձիր , ու ես քեզի հետ պիտի ըլ-
լամ ։
4 Եւ Յակոբ հրէ խրկեց , ու Ռա-
քէլը և Լիան դաշտը իր հօտերուն
5 քովը կանչել տուաւ . Ու բսաւ ա-
նոնց . Ես ձեր հօրը երեսը կը տես-
նեմ , որ ինծի երէկուան ու մէկալ
օրուան պէս չէ . բայց իմ Հօրս
6 Աստուածը ⁼ինծի հետ եղաւ . Եւ
ձդուք գիտէք որ ես իմ բոլոր զօ-
րութեամբս ձեր հօրը ծառայեցի .
7 Իսկ ձեր հայրը իս խաբեց , ու ⁼իմ
վարձքս ⁼տասը անգամ փոխեց .
բայց Աստուած չ֊թողուց զանի-
8 կայ , որ ինծի վնաս մը ընէ ։ Ե֊ն
չէ թէ որ անիկայ այսպէս բսէր .
Ն֊ոյ վարձդ պիսակները ըլլան ,
ան ատենը բոլոր ոչխարները պիսակ
կը ծնանէին . և թէ որ այսպէս ը-
սէր . Ն֊ոյ վարձդ բոլորախայտ-
նները ըլլան , ան ատենը բոլոր ոչ-
խարները բոլորախայտ կը ծնանէ-
9 ին ։ Ն֊յսպէս Աստուած ⁼ձեր հօրը
հօտերը առաւ , ու ինծի տուաւ ։
10 Եւ եղաւ որ հօտերուն չերմացած
ատենը , աչքերս վերցուցի , ու ե-
րազի մէջ տեսայ , և ահա հօտե-
բուն հետ զուգաւորող նոխազները
ու խոյերը՝ ամէնն ալ խայտախա-
բիւ , պիսակ ու գորշախայտ էին ։

Ն · Ը · ԶԲ · 1739

11 Եւ Ա Աստուածոյ հրեշտակը ըսաւ ինծի երազի մէջ . Ովսէ . ու ես
12 ըսի . Ահա հոս եմ : Եւ ըսաւ . Հիմա աչքերդ վեր վերցուր , ու հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազներուն նայէ . ամէնքը խայտախարիւ , պիտակ ու գորշախայտ են . ինչու որ Լաբանին բոլոր ընչից
13 բածները տեսայ : Ես եմ Բեթէլին Աստուածը , հոր հոն արձան օծեցիր , և հոն ինծի ուխտ ըրիր . հիմա ելլէր դնա աս երկրէն , ու դուրս ծննդեանդ երկիրը դարձիր :
14 Եւ Ռաքէլը ու Լիան պատասխան տուին՝ ու ըսին անոր . Ունկալին մեր հօրը տունը մեզի համար բաժին ու ժառանգութիւն կայ :
15 Մենք օտարականներ չեպուեցանք անոր . քանզի մեզ ծախեց , ու մեր ստակն ալ բոլորովին կերաւ :
16 Ինչու որ բոլոր հարստութիւնը՝ որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց , մերն է ու մեր զաւակներունը . և հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ըսաւ , ըրէ :
17 Ուստի Յակոբ ելաւ , ու իր որդիները ու կնիկները ուղտերուն
18 վրայ հեծցուց . Եւ իր բոլոր անասունները , ու իր բոլոր ստացուածքը՝ որ ինքը ստացաւ , իր ստացած անասունները որոնք Միջագետին մէջ ստացաւ , ճամբայ հանեց գնանալու Իսահակ իր հայրը Քանան երկիրը դէպ ի հայրը :
19 Հօրը երթալու : Եւ Լաբան իր խաշինքը ասրակտուր ընելու գացեր էր . ու Ռաքէլ գողցաւ իր հօրը
20 * կուռքերը դողցաւ : Եւ Յակոբ Ասորի †Լաբանէն գաղտուկ փախաւ՝՝ . ինչու որ իր փախչելը չգիտցուց անոր :
21 Ա Այսպէս անիկայ իր բոլոր ունեցածովը փախաւ , ու ելաւ ու Գետէն անցաւ , և իր երեսը դէպ ի Գաղաադ լեռը շիտկեց :
22 Ու երրորդ օրը Յակոբին փախ-
23 չելը Լաբանին պատմուեցաւ : Եւ անիկայ Ե իր եղբայրները հետը առնելով , անոր եւեթն եօթը օրուան ճամբայ գնաց , ու անոր հասաւ
24 Գաղաադ լեռը . Եւ Աստուած Ը գիշերուան երազի մէջ Ասորի Լաբանին եկաւ , ու ըսաւ անոր . Զգոյշ կեցիր որ Յակոբին Թ աղէկ
25 կամ գէշ չդրուցես : Ուստի Լաբան հասաւ Յակոբին . և Յակոբ իր վրանը լեռը կանգներ էր . ու Լաբան իր եղբայրներուն հետ Գաղաադ լեռը իջաւ :
26 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին . Ի՞նչ է աս դուն ըրածդ որ ինծմէ գաղտուկ փախար , և չիմ աղջիկներս սրով առնուած գերիներու պէս
27 վարեցիր : Ինչու՞ փախչիլդ գաղտուկ պահեցիր , և ինծմէ փախար , ու ինծի չիմացուցիր , որ ես քեզ ուրախութեամբ ու երգերով , թմբուկներով ու քնարներով խրր-
28 կէի : Եւ չթողուցիր զիս՝ Ա որ իմ որդիներս ու աղջիկներս համբուրէի . Հիմա ասիկա բանը անմտուր-
29 թեամբ ըրիր : Ձեռի չարիք ընելու զօրութիւն ունիմ ձեռքիս մէջը . բայց Ե ձեր հօրը Աստուածը Ե երէկ դիշեր ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով . Զգոյշ կեցիր որ Յակոբին աղէկ
30 կամ գէշ չդրուցես : Եւ հիմա՝ թէպետև քու հօրդ տանը շատ փափաքելուդ համար գացիր , Բ ինչու՞ Ելիմ աստուածներս գողցար :
31 Եւ Յակոբ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ Լաբանին . Որովհետև երկնչեցա ես որ վախցայ , քանզի ըսի , Զրկեսյ որ քու աղջիկներդ բռնութեամբ ինծմէ առնես .
32 Բ ով քու աստուածներդ որուն քովը որ գտնես , Ե թող անիկայ չապրի . մեր Ղբայրներուն առջեւը քննէ Ե նայէ , թէ որ իմ քովս քու մէկ բանդ Ֆ՝ առ . քանզի Յակոբ չէր գիտեր որ Ռաքէլը գող-
33 ցեր էր զանոնք : Եւ Լաբան Յակոբին վրանը ու Լիային վրանը և երկու աղախիններուն վրանը մտաւ , բայց չգտաւ . ետքը Լիային վրանէն ելաւ , ու Ռաքելին վրանը մտաւ :
34 Եւ Ռաքէլ առաւ կուռքերը , ու զանոնք ուղտի պատատին մէջը դրաւ , ու վրան նստաւ . և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց , բայց չը-
35 գտաւ : Եւ անիկայ իր հօրը ըսաւ . Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերեւնայ , որ Ը քու առջեդ չեմ կրնար ոտք ելլել . ինչու որ կանանց սովորութեանը մէջն եմ : Այսպէս փնտռեց , բայց կուռքերը չգտաւ :
36 Եւ Յակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կռիւ եղաւ . և Յակոբ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ Լաբանին . Ի՞նչ է իմ յանցանքս , ի՞նչ է իմ մեղքս , որ տաքութիւնով
37 ետեւս ինկար : Որովհետև իմ բոլոր կարասիքս խառնեցիր , քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ գտար , հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւը դիր , որ երկուքնուս մէջտեղը դատաս.
38 տան կտրէն : Լման քսան տարի է որ քեզի հետ եմ . ոչխարներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին . և քու հօ-
39 տիդ խոյերը չկերայ . Ց Գ ես ինէրէն փառատուածը չբերի քեզի . ինսար ես կը քաշէի . Ե ցորեկը գողցուածը ու գիշերը գողցուածը իմ ձեռ-
40 քէս կը պահանջէիր : Այս Ե էի . ցորեկը տաքը՝ ու գիշերը ցուրտը կը մաշէր զիս , և աչքերէս քունս կը

Ն · Ը · ԶԲ · 1739

Ա Գաղ · Խը · 16 :
Ե Եր · գ · 7 :
Հ Գաղ · Իը · 18 , 19 , 20 :
Յ Հմր 3 : Գաղ · Ը · 9 :
Ղ Գաղ · Բ · 24 :
Ճ Գաղ · Իթ · 15 , 27 :
Ո Գաղ · Ժէ · 5 : Ա Թագ · Ժթ · 13 : Ովս · գ · 4 : Գաղ · Լե · 2 :
* Եբր · Թե · բաֆիմներըը
† Եբր · Լաբանին սիրտը գողցաւ .
Յ Գաղ · Խգ · 28 : գ Թագ · Ժբ · 17 : Ղու · Թ · 51 , 53 :
Ն Գաղ · Ժգ · 8 :
Ղ Գաղ · Ի · 3 : Ցոր · Լգ · 15 : Մտթ · ա · 20 :
- Գաղ · Խգ · 50 :
Ջ Ա Թագ · Լ · 2 :

Ն · Ը · ԶԲ · 1739

Ա Հմր 55 : Հռութ · ա · 9 , 14 : գ Թագ · Ժբ · 20 : Գար · Ի · 37 :
Ե Ա Թագ · Ժգ · 13 : ր Մն · Ժգ · 9 :
- Հմր 53 : Գաղ · Իբ · 13 :
= Հմր 24 :
Է Հմր 19 : Գատ · Ժը · 24 :
- Ցիս գաղ · Խդ · 9 :
Ե Եր · Ի · 12 : Ղկ · Ժթ · 32 :
Եւ · Ի · 10 : Ա :
- Եւ · Իբ · 12 :

Ն · Ք · ԶԲ · 1739

ՀԳԼ · ԽԹ · 27 , 28 ,

+ ՀՄՐ 7 ,

× ՍԱՂ · ՃԻԳ · 1 , 2 ,

‡ ՀՄՐ 53 , ԵՒ · Ը · 13 ,

– ԳԼ · ԽԹ · 32 , ԵԼ · Գ · 7 ,

ԲԱՐՆ · ԺԸ · 17 , ՑՈՒԴ · 9 ,

ՀԳԼ · ԽԶ · 28 ,

ՏՑԵՒ · ԻԴ · 27 ,

ՒԳԼ · ԽԸ · 18 ,

* ՅՕ՝ ՎԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԷԶ (ՔԱՂԴԵԱՐԷՆ) ,

† ՅՕ՝ ՎԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԷԶ (ԵՐԲԱՅԵՑԵՐԷՆ) ,

Ղ ՑԵՒ · ԻԴ · 27 ,

Ի ԴԱՒԹ · ԺԱ · 29 ՝ ԱԹԱԳ · Է · 5 ,

‡ ՅՕ՝ ԴԻՒԱՆՈՑ ,

ԷԳԼ · ԺԶ · 5 ,

ՔՀՄՐ 42 ,

ՃԳԼ · ԻԱ · 23 ,

41 փախչէր ։ Ընչպէս եղայ քսան տարի քու տանդ մէջ . Էքու երկու աղջիկներուդ համար տասնուչորս տարի ծառայեցի քեզի , և հօտերուդ համար վեց տարի ՃՈՒՅԼԵՑԻ , և †իմ վարձքս տասը անգամ փո-

42 խեցիր ։ †Թէ որ իմ Հօրս Աստուածը , Աբրահամին Աստուածը , և ‡Իսահակին Երկիւղը ինծի հետ չըլլար , իրաւցընէ դիս հիմա դատարկ կը խրկեիր . –Աստուած իմ տառապանքս ու իմ ձեռքիս աշխատութիւնը տեսաւ , ու երէկ դիշեր ԲՃԷԼ յանդիմանեց ։

43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ , ու բսաւ Ցակոբին . Ա՛ս աղջիկները իմ աղջիկներս են , և աս որդիները իմ որդիներս են , և աս հօտերը իմ հօտերս են , և ամէնը՝ որ կը տեսնես , իմն են . և ի՞նչ ընեմ այսօր աս իմ աղջիկներուս՝ ու իրենց ծնած

44 զաւակներուն ։ Ուստի հիմա եկուր , †ես ու դուն ուխտ բնենք , որ իմ ու քու մէջտեղդ †վկայութիւն

45 թեան համար ըլլայ ։ Եւ Ցակոբ էքար մը առաւ , ու արձան կանգնեց

46 նեց զանիկայ ։ Եւ Ցակոբ իր եղբայրներուն բսաւ . Քարեր ժողվեցէք . և անոնք քարեր առին՝ ու դէզ մը ըրին , և հոն դէզին վրայ

47 հաց կերան ։ Ու Լաբան անոր անունը՝ *Եգկար սահատութա դրաւ , բայց Ցակոբ անոր անունը

48 †Գաղաադ դրաւ ։ Եւ Լաբան բսաւ . Ա՛ս դէզը իմ ու քու մէջտեղդ վկայ մըն է այսօր . անոր համար անոր անունը Գաղաադ բսուեցաւ ,

49 ցաւ . Եւ †‡Մասփա ալ ըսուեցաւ . քանզի բսաւ . Մենք իրարմէ զատուած ատեննիս , իմ ու քու մէջ-

50 տեղդ Տէրը դիտէ ։ Թէ որ իմ աղջիկներս վշտացընես , և կամ թէ որ իմ աղջիկներուս վրայ ուրիշ կիներ առնես , հետերնիս մէկը չկայ . ահա իմ ու քու մէջտեղդ վկայ՝ Աս-

51 տուած է ։ Եւ Լաբան բսաւ Ցակոբին . Ահա աս դէզը , և ահա իմ ու քու մէջտեղդ իմ կանգնած ար-

52 ձանս . Ա՛ս դէզը վկայ՝ ու ա՛ս արձանը վկայ է , որ աս դէզէն չանցնիմ քեզի †ըսր , և դուն աս դէզէն ու աս արձանէն չանցնիս ինծի

53 †ըսր , չարիք ընելու համար ։ Աբրահամին Աստուածը , և Նաքորովրին աստուածը , անոնց հայրերուն աստուածը Էմեր մէջը դատաւոր ըլլան ։ Եւ Ցակոբ †իր Հօրը Իսահակին Երկիւղովը ‡երդում բրաւ ։

54 Եւ Ցակոբ զոհեր մատուց լեռանը վրայ , ու իր եղբայրները հաց ուտելու հրաւիրեց . և հաց կերան ,

55 ու գիշերը լեռը մնացին ։ Եւ Լաբան առտուընց խանուխ ելաւ , ու

Ն · Ք · ԶԲ · 1739

ՀԳԼ · ԻԸ · 1 ,

ԼԳԼ · ՀԸ · 33 , Լ · 25 ,

– ՍԱՂ · ՂԱ · 11 , ԵԲՐ · Ա · 14 ,

ԲՑԵՒ · Ե · 14 , ՍԱՂ · ՃԳ · 21 , ՃՆԹ · 2 , ՂՈՒ · Բ · 13 ,

‖ ՅՕ՝ ԵՐԿՈՒ ԲԱՆԱԿՆԵՐ ,

‡ ԳԼ · ԼԳ · 14 , 16 ,

†ԳԼ · ԼԳ · 6 , 7 , 8 , Բ ՕՐ · Բ · 5 , ՑԵՒ · ԻԳ · 4 ,

ԻԱԿԱ · ԺԵ · 1 ,

ՂԳԼ · Լ · 43 ,

ՒԳԼ · ԼԳ · 8 , 15 ,

ԷԳԼ · ԼԳ · 31 ,

ԲԳԼ · ԼԲ · 3 ,

ՀՍԱՂ · Ծ · 15 ,

ԻԳԼ · ԽԸ · 13 ,

ԼԳԼ · Լ · 3 , 13 ,

ՒԳԼ · ԽԳ · 27 ,

ՃՑՈՐ · Բ · 7 ,

ՍԱՂ · ՅԹ · 1 , 2 ,

ՀՈՎ · Ժ · 14 ,

ՅՂԼ · ԽԸ · 13 , 14 , 15 ,

ծ Եւ ինքը իր որդիները ու իր աղջիկները համբուրեց , ու Էօրհնեց զանոնք . և Լաբան Եդնայ , ու իր տեղը դարձաւ ։

ԳԼ · Լ Բ

1 Ցակոբ Մանայիմի մէջ տեսիլք կը տեսնէ · 3 իր եղբօրը Եսաւին պատգամաւորներ կը խրկէ · 6 անոր գալէն կը վախնայ · 9 պատուէրնան համար կ'աղօթէ · 13 Եսաւին ընծաներ կը խրկէ · 24 Երեքշաբի մը հետ գաւէմարտութիւն բնելով Փանուելի մէջ , հոն Իսրայէլ կը կոչուի · 31 ու իր զոհին վրայ կը կաղայ ։

1 Ա՛ւ Ցակոբ իր ճամբան գնաց , ու –Աստուծոյ հրեշտակները անոր

– ՍԱՂ · ՂԱ · 11 · ԵԲՐ · Ա · 14 ,

2 պատահեցան ։ Եւ Ցակոբ երբոր տեսաւ զանոնք , բսաւ · Ա՛ս Աստուծոյ Բանակն է . և ան տեղին անունը ‖Մանայիմ դրաւ ։

ԲՑԵՒ · Ե · 14 , ՍԱՂ · ՃԳ · 21 , ՃՆԹ · 2 , ՂՈՒ · Բ · 13 ,

3 Եւ Ցակոբ իր առջևէն պատգամաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին †Եդոմ 'ի Սէիր երկիրը՝ Եդոմի դա-

4 շտը · Եւ պատուիրեց անոնց՝ ըսելով · Ի՛մ տիրոջս Եսաւին ասանկ բսէք · Քու ծառադ Ցակոբը ասանկ կ'բսէ · Լաբանին քովը պանդխտութիւն բրի , ու մինչև հիմա

5 ուշացայ · Եւ Ունիմ արջառներ ու էշեր , հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ . և խրկեցի իմ տիրոջս իմացընելու , որ Էքու առջևդ

6 շնորհք գտնեմ ։ Եւ պատգամաւորները դարձան Ցակոբին՝ ու բսին . Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք , ու Էանիկայ ալ չորս հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ ։

ԷԳԼ · ԼԳ · 31 ,

7 Եւ Ցակոբ խիստ վախցաւ ու Էխռովեցաւ . և իր հետ եղած ժողովուրդը , ու հօտերը , և արջառները , ու ուղտերը երկու

ԲԳԼ · Լե · 3 ,

8 խումբի բաժնեց , Ու բսաւ . Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին հասնի , ու ան զարնելու ըլլայ , մնացեալ խումբը

9 կ'ազատի ։ †Եւ Ցակոբ բսաւ . Էվ իմ Հօրս Աբրահամին Աստուածը , ու իմ Հօրս Իսահակին Աստուածը , Էովհ Տէր՝ որ բսիր ինծի . Քու երկիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր ,

†ՍԱՂ · Ծ · 15 , ՒԳԼ · ԽԸ · 13 ,

10 ու քեզի բարիք ընեմ . Ես չեմ ան ամէն Էողորմութիւններուն և ամէն հաւատարմութեանը , որ դուն քու ծառայիդ ցուցուցիր . ինչու որ †իմ գաւազանովս անցայ աս Յորդանանէն , և հիմա երկու

ՒԳԼ · ԽԳ · 27 ,

†ՑՈՐ · Բ · 7 ,

11 խումբի դէր եղայ ։ Կ'աղաչեմ քեզի , Ազատէ զիս իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն . ինչու ես անկէ կը վախնամ , որ չըլլայ թէ գայ ու զարնէ զիս , –Էմայրը տղաքներ-

‡ՍԱՂ · ԾԹ · 1 , 2 ,

12 բովը ։ Եւ Դուն բսիր թէ՝ Անշուշտ քեզի բարիք պիտի ընեմ , ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ , որ շատութենէն չհամրուի ։

ՀՈՎՍ · Ժ · 14 ,

ՅՂԼ · ԽԸ · 13 , 14 , 15 ,

13 Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ . ու իր

Ն · Ք · ՉՓ · 1739

ձեռքը գանուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաս-
14 տեց , երկու հարիւր այծ և քսան նոխազ , երկու հարիւր էգ ոչխար
15 և քսան խոյ , երսուն ծիծ տուող ուղտ իրենց ձագերովը , քառասուն կով ու տասը ցուլ , քսան էգ էշ
16 և տասը աւանակ : Եւ ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց , ու ըսաւ իր ծառաներուն . Առջևս անցէք , ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թո-
17 ղուցէք : Եւ առջևէն գացողին պատուիրեց՝ ըսելով . Երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի , ու քեզի հարցընէ , ըսելով թէ՝ Դուն որո՞ւն ես , և ո՞ւր կ'երթաս , և աս
18 առջևդ եղածները որո՞ւն են . Ան ատենը ըսէ որ՝ քու ծառայիդ Յակոբինն է . իմ տիրոջս Եսաւին խրկած ընծան է . և ահա ինքն ալ
19 ետևնիս է : Եւ այսպէս երկրորդին , ու երրորդին , և հօտերուն ետևէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց՝ ըսելով . Ան խօսքին պէս զրուցեցէք Եսաւին՝ երբոր զինքը
20 գտնէք . Եւ ահա քու ծառադ Յակոբն ալ ետևնիս է՝ ըսէք . քանզի ըսաւ . Հաշտ կ'ընեմ անոր երեսը կը կակուղցնեմ , և անկէ ետքը անոր երեսը կը տես-
21 նեմ . գուցէ զիս ընդունի : Այսպէս ընծաները անոր առջևէն գացին . և ինքը ան գիշերը հոն մնաց
22 բանակին մէջ : Եւ ան գիշերը ելաւ , ու իր երկու կիները , և իր երկու աղախինները , ու իր տասն-
23 ումէկ որդիները առաւ , և Յակոբ բոկին անցքէն անցաւ : Եւ առաւ զանոնք , ու վտակէն անցուց , և իր
24 ունեցածը անցուց : Եւ Յակոբ մնաց մինակ մնաց , ու մարդ մը կը գօտեմարտէր անոր
25 հետ մինչև արշալոյս . Եւ երբ տեսաւ որ իր ուժը անոր չհասաւ , անոր զատին ամոլաջիլին դպաւ , և նա-
26 նոր հետ գօտեմարտած ատենը՝ Յակոբին զատին ամոլաջիլը թմրեցաւ : Եւ ան անիկայ ըսաւ . Թող տուր իս , ինչու որ արշալոյսը ելաւ . և Յա-
27 կոբ ըսաւ . Չեմ թողուր քեզ՝ մինչև որ իս չօրհնես : Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ի՞նչ է անունդ . ան
28 ալ ըսաւ . Յակոբ է : Եւ անիկայ ըսաւ . Ալ Յակոբն ալ քու անունդ Յակոբ չըսուի , հապա Իսրայէլ ըլլայ . ինչու որ Աստուծոյ հետ ու մարդոց հետ մարտնչեցար , և
29 յաղթեցիր : Եւ Յակոբ հարցուց ու ըսաւ . Ընորհք ըրէ՝ անունդ ըսէ ինձի : Եւ անիկայ ըսաւ . Ինչո՞ւ իմ անունս կը հարցընես . և հոն
30 օրհնեց զանիկայ : Եւ Յակոբ ան տեղին անունը Փանուէլ դրաւ . քանզի ըսաւ . Դէմ առ դէմ Աստուած , ու իմ անձս ապրեցաւ :
31 Եւ Փանուէլէն անցածին պէս՝ արևը անոր վրայ ծագեցաւ . ու իր
32 զատին վրայ կը կաղար : Անոր համար Իսրայէլի որդիքը զատին վրայի ‖ թմրած ջիղը" չեն ուտեր մինչև այսօր . ինչու որ Յակոբին զատին § թմրած ջիղին" դպաւ :

Ն · Ք · ՉՓ · 1739

‡ Յ՝ Աստուծոյ երեսը :
- Գ Լ · Ժ Զ · 13 : Եր · Խ · 11 : Լ Ղ · 20 : Բ Օր · Ե · 24 : Դատ · Գ · 22 : Ժ Գ · 22 : Ես · Գ · 5 :
‖ Կ՝ ամբ. լայիւր
§ Կ՝ ամբ. լայինն

ԳԼ · ԼԲ

1 Յակոբ ու Եսաւ մէկզմէկու հանդիպելով իրարու սէր կը ցուցընեն : 17 Յակոբ Սոկոթովթ կ'երթայ : 18 Սաղեմի մէջ դաշտ մը ծախու առնելով՝ հոն սեղան մը կը շինէ , ու զանիկայ Էլէլոհէ Իսրայէլ կ'անուանէ :

1 Եւ Յակոբ իր աչքերը վեր վերցուց՝ ու նայեցաւ , և ահա Եսաւ կու գար՝ ու անոր հետը չորս հարիւր հոգի : և իր զաւակները Լիայինն՝ ու Ռաքելինն՝ ու երկու
2 աղախիններուն բաժնեց : Եւ աղախինները իրենց զաւակներովը առջևը դրաւ , և Լիան իր զաւակներովը ետևը , և Ռաքելը ու Յովսէփը
3 ետևէն : Եւ ինքը անոնց առջևը անցաւ , ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն , եօթն անգամ խոնարհուեցաւ անոր երեսը կը կակուղցնեմ ,
4 թիւն ըրաւ : Ու Եսաւ զանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու գրկեց զանիկայ , և անոր պարանոցին վրայ ինկաւ , ու համբուրեց . և լացին :
5 Ու ան իր աչքերը վեր վերցուց , ու տեսաւ կիներն ու զաւակները , և ըսաւ . Անոնք քու կին ինչ են . և անիկայ ըսաւ . Աստուծոյ քու ծառայիդ պարգևած զաւակներն
6 են : Ան ատենը աղախինները ու անոնց զաւակները մօտեցան , ու
7 խոնարհուեցան թիւն ըրին : Եւ Լիան ալ ու իր զաւակները մօտեցան , ու խոնարհուեցան թիւն ըրին . և ետքը Յովսէփ ու Ռաքել մօտեցան , ու
8 խոնարհուեցան թիւն ըրին : Ու ան ըսաւ . Ա՛ս քու ղբօրոր խումբդ ինչ պիտի ըլլայ , որուն ես պատահեցայ . և Յակոբ ըսաւ . Իմ տիրոջս առջևը
9 շնորհք գտնելու համար է : Ու Եսաւ ըսաւ . Ես շատ ունիմ՝ եղբայր
10 իմ , քու կինդ քեզի ըլլայ : Եւ Յակոբ ըսաւ . Ձէ , կ'աղաչեմ քեզի՝ թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ , իմ ձեռքէս ընծաս ընդունէ . ինչու որ Ես քու երեսդ՝ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս
11 տեսայ , և ինծի հաճեցար : Ընդունէ քու ընծադ որ քեզի բերուած է , քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինծի , և քանզի Ես ամէն բան ունիմ . և զանիկայ անոր , ու
12 ան ալ ընդունեց : Եւ անիկայ ը-

- Գ Լ · ԼԲ · 6 :

Բ Գ Լ · Ժ Զ · 2 : Խր · 6 : Խգ · 26 :
‡ Գ Լ · ԼԲ · 28 :

Ա Գ Լ · Խ Ե · 14 , 15 :

Ե Գ Լ · Խ · 9 : Աղ · Ա Խ · 3 : Ես · Ը · 18 :

Ղ Գ Լ · ԼԲ · 16 :

Ի Գ Լ · ԼԲ · 5 :

Ը Գ Լ · Խգ · 3 : Բ Թագ · Գ · 13 : Ժգ · 24 , 28 , 32 : Մատ · Ժը · 10 :
§ Եբր · որն նշանակէ նաև Դատ · Ա · 15 : Ա Թագ · Խ · 27 : Լ · 26 : Գ Թագ · Ե · 15 :
Ի Փիլ · Գ · 18 : Բ Գ Թագ · Ե · 23 :

սաւ . Ելևնը երթանք . ու ես
13 քու առջևդ կ'երթամ : Եւ Ցակոբ
ըսաւ անոր . Իմ տէրս գիտէ որ
զաւակները մատղաշ են , ու հետս
եղած հօտերը ու արջառները ձա-
դերով են . և թէ որ մէկ օր մը ըր-
նութեամբ վարեն զանոնք , բոլոր
14 հօտերը պիտի մեռնին : Ուրեմն
թող իմ տէրս իր ծառային առ-
ջևը անցնի . ու ես կամաց կամաց
առջևս եղած անասուններուն ոտ-
քովը ու տղաքներուն ուժովը կ'եր-
թամ , մինչև որ իմ տիրոջս Էսաւի
15 հասնիմ : Եւ Եսաւ ըսաւ . Ուրդ՝
իմ հետս եղող ժողովուրդէն քու
քովդ ձգեմ . և անիկայ ըսաւ .
Ի՞նչ պէտք է . Լթող իմ տիրոջս
16 շնորհք գտնեմ : Ա,յսպէս
Եսաւ այն օրը իր ճամբան դարձաւ
դէպ 'ի Սէիր :
17 Եւ Ցակոբ Սոկքովթ չուեց , ու
իրեն տուն մը շինեց , և իր հօտե-
րուն փարախներ շինեց . անոր հա-
մար ան տեղին անունը *Սոկքովթ
ըսուեցաւ :
18 Եւ Ցակոբ Միջագետքէն դարձած
ատենը՝ †Սիւքեմացւոց Սաղեմ
քաղաքը եկաւ , որ Քանանու երկ-
րին մէջն է , և քաղաքին առջին
19 բանակեցաւ : Եւ իր վրանը կանգ-
նած հարտին կալուածքը Սիւքեմին
հօրը Եմովրին որդիներէն ծախու
առաւ †Հարիւր կտոր ոսկի" :
20 Եւ հոն սեղան մը շինեց , ու Յանուն
‡Էլէլոհէ Իսրայէլ" դրաւ :

ԳԼ · Լ Դ

1 Դինա Սիւքեմէն կը պղծուի : 4 Սիւքեմ կ'ազատէ որ իրեն կնիկ ըլլալու տան զանիկայ : 13 Ցակոբին որդիքը Սիւքեմացիներուն թլփատուիլ կ'առաջարկեն : 20 Եմովր և Սիւքեմ իրենց քաղաքացիները թլփատուելու կը հա-մոզեն : 25 Անոնց թլփատեցնէն ետքը՝ Ցակոբին որդիքը զանոնք կը կոտորեն , 27 ու անոնց քաղաքը կը կողոպտեն : 30 Ցակոբ կը յանդիմանէ Շմաւոնը ու Ղևին :

1 Եւ Լիայէն Ցակոբին ծնած աղ-
ջիկը *Դինա՝ ան երկրին աղ-
2 ջիկները †տեսնելու ելաւ : Ու
ան երկրին իշխանը Խևացի Եմով-
րին որդին Սիւքեմ †տեսաւ զա-
նիկայ , Ե և առաւ ու պառկեցաւ
3 անոր հետ , ու Ենպղծեց զա-
նիկայ : Եւ անոր հոգին Ցակո-
բին Դինա աղջկանը կ,յարեցաւ . ու
սիրեց աղջիկը , և Հաղջիկին ‖քաղց-
4 րութեամբ խօսեցաւ : Ու Սիւքեմ
Ենիր հօրը Եմովրին զրուցեց՝ ըսե-
լով . Ան աղջիկը ինծի կնիկ առ :
5 Եւ Ցակոբ լսեց որ անիկայ իր Դի-
նա աղջիկը պղծեց . բայց իր որդի-
ները իր հօտերուն հետ դաշտն էին .
ու մինչև անոնց գալը Ցակոբ Հլուռ
կեցաւ :
6 Եւ Սիւքեմին հայրը Եմովր դնաց

ՆՀ · ԳԲ · ԽԲ 1739

ԷԾԼ · ԼԲ · 3 ·

ԼԾԼ · ԼԳ · 11 · ԽԷ · 25 · Հռութ · Բ · 13 ·

Ե Ցես . Ժգ · 27 · Դատ . Բ · 5 · Սաղ · Կ · 6 ·

*Ցի՝ փարախներ ·

Ե Ցես . Իգ · 1 · Դատ · Թ · 1 ·

‖ Ցօհ · գ · 23 · Հ Ցես . Իգ · 32 · Ցօհ · գ · 5 ·

† Կամ՝ հարիւր գառնուկի ·

Ե ԾԼ · Լ · 7 · ‡ Ցի՝ Աստուած Իսրայէլի Աստուածը ·

ԽԲ 1732

– ԾԼ · Լ · 21 · Բ Տիտ · Բ · 5 ·

† ԾԼ · գ · 2 · Դատ . Ժգ · 1 ·

* ԾԼ · Ի · 2 · Ե Բ Օր · Իբ · 29 · Ղ Ցես Ես . Ի · 2 · Ովս · Բ · 14 · ‖ Եբր՝ սրտին Ե Դատ . Ժգ · 2 ·

Ե ՍԹագ . Ժ · 27 · ԲԹագ · Ժգ · 22 ·

Ցակոբին , որ անոր հետ խօսի :
ՆՀ · ԳԲ · ԽԲ 1732
7 Եւ Ցակոբին որդիները լսածնուն
պէս՝ դաշտէն եկան . և մարդիկը
դժուարեցան , ու Ընիստ բարկա-
ցան . ինչու որ Ցակոբին աղջկանը
հետ պառկելով՝ Էսրայէլին մէջ
անզգամութիւն ըրաւ , Ետր ասանկ
8 բլլալու չէր : Ու Եմովր խօսեցաւ
անոնց հետ՝ ըսելով . Իմ Սիւքեմ
որդւոյս հոգին ձեր աղջկանը սիրա-
հարեցաւ . կ'աղաչեմ ձեզի , զանի-
9 կայ անոր կնութեան տուէք . Եւ
մեզի հետ խնամութիւն ըրէք . ձեր
աղջիկները մեզի տուէք , ու մեր
10 աղջիկները ձեզի առէք . Եւ մեզի
հետ բնակեցէք , ու Լաս երկիրը
ձեր առջևը պիտի բլլայ . անոր մէջ
բնակեցէք Ե ու առուտուր ըրէք , և
Ե անոր մէջ կալուածքներ ստացէք .
11 Ու Սիւքեմ ըսաւ աղջկանը հօրը ,
ու անոր եղբայրներուն . Թող ձեր
առջևը շնորհք գտնեմ , և ինչ որ
12 ինծի ըսէք , կու տամ : Խնդրե-
ցէք ինծմէ խիստ շատ ԵՒօժիտ ու
ընծայ , ու ինծի ըսածնուդ պէս
պիտի տամ . միայն թէ աղջիկը
ինծի տուէք՝ կնիկ բլլալու համար :
13 Եւ Ցակոբին որդիքը Ետխաբէու-
թեամբ պատասխան տուին Սիւ-
քեմին՝ ու անոր հօրը Եմովրին , ու
ըսին , (քանզի անիկայ իրենց Դի-
14 նա քոյրը պղծեց ,) Եւ ըսին ա-
նոնց . Մենք աս բանը չենք կրնար
ընել , որ մեր քոյրը անթլփատ մար-
դու մը տանք . ինչու որ Ե ատ մեզի
15 ամօթ բան մըն է . Բայց միայն ա-
սով կը հաճինք ձեզի , թէ որ ձեզ-
մէ ամէն արուն թլփատուելով՝ մե-
16 զի պէս բլլաք , Ըն առնենք մեր աղ-
ջիկները ձեզի կու տանք , և ձեր
աղջիկները մեզի կ'առնենք , ու ձե-
զի հետ կը բնակինք , ու ձեզի հետ
17 մէկ ժողովուրդ կ'բլլանք : Բայց
թէ որ մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփա-
տուիք , ան ատենը մենք մեր աղ-
18 ջիկը կ'առնենք ու կ'երթանք : Եւ
անոնց խօսքը հաճելի եղաւ Եմով-
րին , ու Եմովրի որդւոյն Սիւքե-
19 մին : Եւ ան պատանին աս բանը
ընելու չուշցաւ . քանզի Ցակոբին
աղջկանը զմայլած էր . և իր հօրը
տանը մէջ եղողներուն Համենէն
պատուականն էր անիկայ :
ԷՍՄՆ · գ · 9 ·
20 Ու Եմովր և անոր որդին Սիւքեմ
իրենց քաղաքին դուռը եկան , ու
իրենց քաղաքին մարդոցը հետ խօ-
21 սեցան՝ ըսելով . Ան մարդիկը խա-
ղաղութեամբ կը վարուին մեզի
հետ . ուստի թող Ե երկրին մէջ
բնակին , ու անոր մէջ առուտուր
ընեն . ինչու որ ահա երկիրը ընդ-
արձակ է անոնց առջևը . Եայ՝
անոնց աղջիկները մեզի կնիկներ

ն · ք · զբ · Խրբ 1732

առնենք , և մեր աղջիկները անոնց
22 տանք ։ Բայց ան մարդիկը մեզի հետ բնակելու , մէկ ժողովուրդ ըլլալու համար միայն ասոր բանով կը հաճին մեզի , որ անոնց թլփատուելուն պէս՝ մեր ամէն արուն թլփա-
23 տուի ։ Անոնց հօտերը , ու անոնց ստացուածքը , և ամէն անասունները մերը չե՞ն ըլլար , միայն թէ մենք անոնց հաճինք , որ մեզի հետ
24 բնակին ։ Ու Եմովրին և անոր որդւոյն Սիւքեմին մտիկ ըրին ան ամէնը՝ որ անոր դրաղաքին դռնէն դուրս կ'ելլէին . և ամէն արու՝ որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ'ելլէր , թլփատուեցաւ ։

25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր անոնք ցաւին մէջն էին , Յակոբին երկու որդիքը՝ Շմաւոն ու Ղեւի՝ Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ , և համարձակ քաղաքը մտան , ու սպաննեցին ամէն
26 արուն . Ու Եմովրը և անոր որդին Սիւքեմը սուրի բերնէ անցուցին . և Սիւքեմին տունէն առին
27 Դինան , ու դուրս ելան ։ Եւ Յակոբին որդիքը սպաննուածնեըրուն վրայ եկան , ու քաղաքը կողոպտեցին , իրենց քոյրը պղծել-
28 նուն համար . Անոնց հօտերը , ու անոնց արջառները , ու էշերը , և քաղաքին մէջ եղածը , ու դաշ-
29 տին մէջ եղածը առին . Եւ անոնց բոլոր ստացուածքը ու անոնց բոլոր տղաքները ու կիներն ալ գերի առին , և տուներուն մէջ բոլոր գտնուածը
30 կողոպտեցին ։ Եւ Յակոբ ըսաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին . Ձիս ինծի երկրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու Փերեզացւոց մէջը զիս ատելի ընելով՝ զիս փորձանքի մէջ ձգեցիք . Ես ինծի հետ քիչ մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին , ու զիս պիտի զարնեն , և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսուինք ։ Ու անոնք ըսին . Հապա մեր քոյրը բոզի պէս գործածել պէ՞տք էր անոր ։

ԳԼ · ԼԸ

1 Աստուած Յակոբին Բեթէլ կը խրկէ ։ 2 Յակոբ իր տունը կուռքերէն կը մաքրէ · 6 Բեթէլի մէջ սեղան կը շինէ ։ 8 Դեբորայի մահը ։ 9 Աստուած Բեթէլի մէջ կ'օրհնէ Յակոբը ։ 16 Ռաքէլ՝ Բենիամինը կը ծնանի , ու Եփրաթային ճամբան կը մեռնի ։ 22 Ռուբէն՝ Բաղղային հետ կը նշէ ։ 23 Յակոբի որդիքը ։ 27 Յակոբ Քերբեն կու գայ իր Իսահակ հօրը ։ 28 Իսահակին կենացը օրերը , մահը , ու թաղուիլը ։

1 Ու Աստուած ըսաւ Յակոբին . Ելի՛ վեր դէպ ի Բեթէլ դնա , ու հոն բնակէ , և հոն սեղան մը շինէ Աստուծոյ՝ որ քեզի երբեցաւ , երբոր եղբօրդ Եսաւին երես-
2 սէն փախած առնիդ ։ Եւ Յակոբ

ն · ք · զբ · Խրբ 1732

իր տնեցիներուն ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն ըսաւ . Ձեր մէջը եղող օտար աստուածները վերցուցէք , ու սրբուեցէք , և հանդերձները
3 փոխեցէք . Ու ելլելով դէպ ի Բեթէլ վեր երթանք . ու հոն սեղան մը չինեմ Աստուծոյ , որ իմ նեղութեանս օրը ինծի լսեց , ու իմ գացած ճամբուս մէջ ինծի հետ էր ։
4 Եւ իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար աստուածները , ու իրենց ականջները եղած օղերը Յակոբին տուին . և Յակոբ թաղեց զանոնք Սիւքեմի
5 մօտ եղած բլուտին տակը ։ Ու ճամբայ ելան . և իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ Աստուծոյ վախը ինկաւ , ու Յակոբին
6 որդւոցը ետեւէն չհնկան ։ Եւ Յակոբ Քանանու երկրին մէջ եղող Լուզը՝ այսինքն Բեթէլը եկաւ , ինքը ու իր հետ եղող բոլոր ժո-
7 ղովուրդը . Եւ հոն սեղան մը շինեց , ու ան տեղին անունը Էլ Բեթէլ դրաւ . քանզի իր եղբօրը երեսէն փախածատեն Աստուած հոն իրեն երեւցեր էր ։
8 Եւ Ռեբեկային դայեակը Դեբորան մեռաւ , ու Բեթելին վարի կողմը կաղնիին տակը թաղուեցաւ . ու անոր անունը Ալօնպախութ դրուեցաւ ։
9 Եւ Աստուած նորէն երեւցաւ Յակոբին՝ երբոր անիկայ Միջագետէն դարձեր էր , ու օրհնեց զանի-
10 կայ ։ Եւ Աստուած ըսաւ անոր . Քու անունդ Յակոբ է . յետ մէյմին այ քու անունդ Յակոբ չըսուի , հապա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ . ու անոր անունը Իսրայէլ դրաւ ։
11 Եւ Աստուած ըսաւ անոր . Ես Ամենակարող Աստուած եմ . աճիս ու շատնաս . ազգ՝ ու ազգերու բազմութիւն ըլլայ , և քու
12 երանքէդ թագաւորներ ելլեն ։ Ու ան երկիրը որ Աբրահամին և Իսահակին տուի , քեզի պիտի տամ . ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ
13 պիտի տամ ան երկիրը ։ Եւ Աստուած ան տեղը՝ ուր որ անոր հետ խօսեցաւ , անոր քովէն վեր ելաւ ։
14 Ու Յակոբ աբարէ արձան մը կանգնեց ան տեղը՝ ուր որ Աստուած իր հետ խօսեցաւ . և անոր վրան թափելու նուէր մատուց , ու անոր
15 վրան ձէթ թափեց ։ Եւ Յակոբ ան տեղին անունը՝ ուր որ Աստուած իր հետ խօսեցաւ , Բեթէլ դրաւ ։
16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան , ու դեռ Եփրաթա չհկած քիչ մը ճամբայ մնալով՝ Ռաքէլ ծնաւ , և ծնանած ատենը շատ դժուարութիւն
17 քաշեց ։ Ու եղաւ որ երբ իր ծնանելուն շատ դժուարութիւն կը

Գլ · իգ · 10։

Գլ · խթ · 5 , 6 , 7 ։

Եղ · ե · 21 ։ ա Թագ · ժգ · 4 ։

Եբր · գարշահար

Ե Օր · գ · 27 ։ Սաղ · ճե · 12 ։

Գլ · իբ · 19 ։

Բ Գլ · իբ · 13 ։

Գլ · իե · 43 ։

ն · ք · զբ · Խրբ 1732

Գլ · ժբ · 19 ։ ճկա · իդ · 15 ։

Ե Գլ · լա · 1934 , ճկա · իդ · 2 , 23 · աթագ · է · 3 ։

Եղ · ժթ · 10 ։

Ե Գլ · լբ · 7 , 24 ։ Սաղ · ճէ · 6 ։

Ը Գլ · իբ · 20 ։ լա · 3 , 42 ։

Բ Ովս · բ · 18 ։

Ա ճկա · իդ · 26 ։ Դատ · թ · 6 ։

Ե Եղ · ժե · 16 , իդ · 27 ։ լգ · 24 ։ բ Օր · ժա · 25 ։ ճկա · բ · 9 ։ ե · 1 ։ ա Թագ · ժգ · 15 ։ բ Մն · ժգ · 14 ։

Ա Գլ · իբ · 19 · 22 ։

Ե Ճող · ե · 4 ։

† Յ՝ Բեթելին Աստուածը ։

Ա Գլ · իբ · 13 ։

Ե Գլ · իգ · 59 ։

‡ Յ՝ կաղնի ագոյ ։

Ը Ովս · ժբ · 4 ։

Ե Գլ · ժե · 5 ։

Ա Գլ · լբ · 28 ։

Ը Գլ · ժե · 1 · իբ · 3 , 4 · Եղ · գ · 3 ։

Ա Գլ · ժե · 5 , 6 , 16 · իբ · 3 · իբ · 4 ։

Ա Գլ · ժբ · 7 · ժգ · 15 · իգ · 3 , 4 · իբ · 13 ։

Ե Գլ · ժե · 22 ։

Ը Գլ · իբ · 18 ։

Գլ · իբ · 19 ։

քաշէը , ծնուցիչը բաւ անոր . Մի վախնար . ինչու որ Նաս ալ քեզ
18 որդի է ։ Եւ եղաւ որ երբ անոր հոգին կ'ելլէր , (քանզի մեռաւ ,) անոր անունը *Բենոնի դրաւ . բայց անոր հայրը՝ †Բենիամին կոչեց զա-
19 նիկայ ։ Եւ Յակոբ մեռաւ , ու թաղուեցաւ Եփրաթային ճամ-
20 բան՝ որ Բեթղէհէմ է ։ Եւ Յակոբ անոր գերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեց , որ մինչև այսօր Ռաքէլին գերեզմանին արձանն է ։
21 Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ , և իր վրանը Եդէրի աշտարակին մէկալ
22 կողմը կանգնեց ։ Ու եղաւ որ՝ երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բնակէր , Ռուբէն գնաց՝ Հու իր հօրը Բաղդա հարճին հետ պառկեցաւ . և Իսրայէլը լսեց ։։

Արդ՝ Յակոբին որդիքը տասը-
23 ուերկու էին ։ Լիայեին որդիքը՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն , Շմաւոն , Ղեւի , Յուդա , Իսաքար
24 ու Զաբուղոն . Ռաքելին որդիքը՝
25 Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ Բաքելին Բաղդա աղախինին որդիքը՝
26 Դան ու Նեփթաղիմ ։ Եւ Լիայեին Զելփա աղախինին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր ։ Ասոնք են Յակոբին որդիքը , որոնք Միջագետի մէջ ծնան անոր ։
27 Եւ Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսահակին դէպ 'ի Մամբրէ՝ Աբրահամ ու Իսահակ պանդխտացան ։
28 Եւ Իսահակ օրերը հարիւր ութսուն
29 տարի եղաւ ։ Եւ Իսահակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց հոգին ու մեռաւ , և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ . ու Հսաւ ու Յակոբ իր որդիքը թաղեցին զանիկայ ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Եսաւին իրեք կիներէն , 6 ու Սէիր լեռը երթալը ։ 9 Անոր որդիքը , 15 և անոնցմէ եկած իշխանները ։ 20 Սէիրի որդիքը ու իշխանները ։ 31 Եդոմի թագաւորները ։ 40 Եսաւէն եկած իշխանները ։

1 Յաւ ասոնք են Եսաւին ծնունդնե-
2 րը՝ որ է Եդոմ ։ Եսաւ իրեն կիներ առաւ Քանանու աղջիկներէն , Քետացի Եղոնին աղջիկը Ադդան , ու Խևացի Սեբեգոնին աղջիկները Անային աղջիկը Ոդիբամային
3 բաման , Եւ Իսմայէլին աղջիկը՝ Նաբէոթին քոյրը Բասեմաթը ։
4 Եւ Ադդա ծնաւ Եսաւին՝ Եղիփազը , ու Բասեմաթ ծնաւ Ռաքուէլը ,
5 Եւ Ոդիբամա ծնաւ Եհուսը ու Եղդոմը և Կորխը . ասոնք են Եսաւին որդիքը՝ որ ծնան իրեն՝ Քանանու երկրին մէջ ,
6 Ու Եսաւ առաւ իր կիներն ու տղաքները և աղջիկները ու իր տան բոլոր մարդիկը՝ և իր հօտերը ու իր բոլոր անասունները՝ և իր բոլոր ստացուածքը՝ որ Քանանու երկրին մէջ ստացաւ , և իր Եղբօրը Յակոբին երեսէն գնաց երկիր մը դրա-
7 նաց . Քանզի որ իրենց ստացուածքը շատ էլլալուն համար՝ չէին կրնար միասեղ բնակիլ . և իրենց հօտերուն պատճառովը՝ իրենց պանդխտութեամբ բնակած երկիրը
8 բաւական չէր իրենց ։ Ու Եսաւ Սէիր լեռը բնակեցաւ . Եսաւը՝ Եդոմն է ։
9 Եւ Սէիր լեռը եղող Եդոմացւոց հօրը Եսաւին ծնունդները ա-
10 սոնք են ։ Եսաւի որդւոցը անունները ասոնք են . Եսաւին կնկանը Ադդային որդին Եղիփազ , և Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որ-
11 դին Ռագուէլ ։ Եւ Եղիփազին որդիքը՝ Թեման , Օմար , Սեփո ,
12 և Գոթամ ու Կենէզ էին ։ Եւ Թամնա՝ Եսաւին որդւոյն Եղիփազին հարճն էր , որ Եղիփազին Ամաղէկը ծնաւ . Եսաւին կնկանը
13 Ադդային որդիքը ասոնք էին ։ Եւ Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ , Զարա , Սամմա ու Մէզա . ասոնք էին Եսաւին կնկանը
14 Բասեմաթին որդիքը ։ Ու Եսաւին կնկանը Սեբեգոնի աղջկանը Անայի աղջկանը Ոդիբամային որդիքը ասոնք են . և ծնաւ Եսաւին՝ Եհուսը , ու Եղդոմը և Կորխը ։
15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխանները ասոնք են . Եսաւին անդրանկանը Եղիփազին որդիքը՝ Թեմանի իշխան , Օմար իշխան , Սեփո իշ-
16 խան , Կենէզ իշխան , Կորխ իշխան , Գոթամ իշխան , Ամաղէկ իշխան . Եդոմի երկրին մէջ Եղիփազէն եղող իշխանները ասոնք են . ասոնք Ադդայի որդիքն էին ։
17 Ու Եսաւին որդւոյն Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ իշխան , Զարա իշխան , Սամմա իշխան , Մէզա իշխան . Եդոմի երկրին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխանները ասոնք են . Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որդիքը ասոնք էին ։
18 Ու Եսաւին կնկանը Ոդիբամային որդիքը ասոնք են . Եհուս իշխան , Եղդոմ իշխան , Կորխ իշխան . Եսաւին կնոջմէն՝ Անային աղջիկը եղող Ոդիբամայէն
19 եղած իշխանները ասոնք էին ։ Ասոնք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին որդիները , և ասոնք են անոնց իշխանները ։
20 Եւ ան երկրին մէջ բնակող Հուռեցի Սէիրին որդիքը ասոնք

ն · ք · գ · Իբր 1729

ԾԳԼ · լ · 24 ։ աթաղ · գ · 20 ։

Իբր 1729

* ՟ի՛ նեղութեանս որդին ։
† ՟ի՛ աջ ձեռքին որդին ։
ՂԳԼ · Իզ · 7 ։
Հառաթ. առ. 2 ։ գ · 11 ։ Միք · ե · 2 ։ Մատ · բ · 6 ։ աթաղ · ժ. 2 ։ բթաղ · ժբ · 18 ։ Միք · գ · 8 ։ Հ ԳԼ · Իթ · 4 ։ ա Պն · ե · 1 ։ Տճս բ թաղ · ժղ · 22 ։ Ի · 3 ։ ա Կոր · ե · 1 ։
ԳԼ · Իզ · 8 ։ Եբ · ա · 2 ։

ր ԳԼ · ժգ · 18 ։ Իդ · 2 ։ 19 ։
ց Ճնս . ժգ · 15 ։ ժե · 13 ։

1716

ԳԼ · ժե · 15 ։ Իե · 8 ։
Տճս գԼ · Իե · 9 ։ Իթ. 31 ։

Իբր 1796

ԳԼ · Իե · 30 ։
ԳԼ · Իզ · 34 ։

Հ Հմր 25 ։

Իբր 1760

ԳԼ · Իբ · 9 ։
Ա Պն . ա . 35 ։

ն · ք · գ · Իբր 1740

ՂԳԼ · ժգ · 6 ։ 11 ։

Ի ԳԼ · ժէ · 8 ։ Իբ · 4 ։
ԳԼ · լբ · 3 ։ բ Օր · բ · 5 ։ Ճնս . իդ · 4 ։
Հմր 1 ։

Ա Պն . ա . 35 ։ Եբ ։

Ի Եզ · ժէ · 8 ։ 14 ։ Թաւ . Իդ · 20 ։ ա Թագ · ժէ . 2 ։ 3 ։ Եբ ։

Իբր 1715

Իբր 1840

Ա Պն . ա . 38 ։

ՂԳԼ · ժգ · 6 ։ բ Օր · բ · 12 · 22 ։

ն · ք · դբ · Իսբ 1840

են . Ղոտան , և Սորաղ , ու Սե-
21 բեգօն , և Ենա , ու Դիսօն , ու Ե-
սեր և Դիսան . ասոնք էին Քոռե-
ցւոց իշխանները Սէիրի որդիքը ե-
22 գովմի երկրին մէջ : Եւ Ղոտանին
որդիքը՝ Քոռի ու Հեմամ էին , ու
23 Ղոտանին քոյրը Թամնա : Եւ Սո-
բաղին որդիքը ասոնք են . Գաղու-
ան , ու Մանաքաթի , և Գեբաղ ,
24 Սեփո ու Օնամ : Եւ Սերեգօնին
որդիքը ասոնք են . Այիա ու Ենա .
աս ան Ենան է , որ իր հօրը Սերե-
գօնին էշերը արածած ատենը՝ ա-
նապատին մէջ ջերմուկները գտաւ :
25 Եւ Ենային որդիքը ասոնք են .
Դիսօն , ու Ենային աղջիկը Ոդիրա-
26 մա : Եւ Դիսօնին որդիքը ասոնք
են . Ամադան , ու Եսբան , և
27 Յեթրան ու Քառան : Եսերին
որդիքը ասոնք են . Բաղդան , ու
28 Զաւան և Ական : Դիսանին
որդիքը ասոնք են . Հուս ու Ա-
29 ռան : Քոռեցւոց իշխանները ա-
սոնք են . Ղոտան իշխան , Սորաղ
իշխան , Սերեգօն իշխան , Ենա իշ-
30 խան , Դիսօն իշխան , Եսեր իշխան ,
Դիսան իշխան . ասոնք են Քոռե-
ցւոց իշխանները Սէիրի երկրին
մէջ՝ իրենց իշխանութեանը հա-
մեմատ :
31 Եւ Հասոնք են ան թագաւոր-
ները՝ որ Եդովմի երկրին մէջ թա-
գաւորեցին , Իսրայէլի որդւոցը վրայ
թագաւոր մը թագաւորելէն ա-
32 ռաջ : Եւ Բէովրին որդին Բաղա
թագաւորեց Եդովմի մէջ . ու ա-
նոր քաղաքին անունը Դէննաբա
33 էր : Եւ Բաղա մեռաւ , ու անոր
տեղը Իոսբացի Զարային որդին
34 Յոբաբը թագաւորեց : Եւ Յոբաբը
մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմանա-
ցւոց երկրէն Հուսամը թագաւո-
35 րեց : Եւ Հուսամը մեռաւ , ու
անոր տեղը Բադադին որդին Ադա-
դը թագաւորեց , որ Մովաբի դաշ-
տին մէջ Մադիանացիները կոտո-
րեց . և անոր քաղաքին անունը
36 Աւիթ էր : Եւ Ադադը մեռաւ ,
ու անոր տեղը Մասրեկացի Սա-
37 մղան թագաւորեց : Եւ Սամ-
ղան մեռաւ , ու անոր տեղը Գետին
քովը Իորովթէն եղող Սաուղը
38 թագաւորեց : Եւ Սաուղը մե-
ռաւ , ու անոր տեղը Աքորորին որ-
դին Բաաղանանը թագաւորեց :
39 Եւ Աքորորին որդին Բաաղանանը
մեռաւ , ու անոր տեղը Ադադը
թագաւորեց . և անոր քաղաքին
անունը Փոդով էր . ու անոր կնո-
ջանը անունը Մետաբէել էր , որ
Մէզաբին աղջկանը Մատրեթին
աղջիկն էր :
Իսբ 1496 40 Եւ իրենց տոհմերուն՝ ու իրենց

տեղերուն համեմատ իրենց անուն-
ներովը՝ Եսաւէն եղած Հիշխաննե-
րուն անունները ասոնք են . Թամնա
իշխան , Գաղուա իշխան , Եթեթ
41 իշխան , Ողիբամա իշխան , Էլա իշ-
42 խան , Փինօն իշխան , Կենեզ իշ-
խան , Թեման իշխան , Մարզար
43 իշխան , Մագեդիէլ իշխան , Իրամ
իշխան : Ասոնք են Եդովմի իշխան-
ները իրենց բնակութեանը համե-
մատ՝ իրենց ստացուածքին երկրին
մէջ . աս է Եսաւ Եդովմայեցւոց
հայրը :

ն · ք · դբ · Իսբ 1496

հմ . ա . 51 :

ԳԼ · ԼԷ

1 Յովսեփին եղբայրները զինքը կ'ատեն : 5 Իր երկու երազները : 13 Յակոբ կը խրկէ Յովսեփը որ իր եղբայրները տեսնէ : 18 Իր եղբայրները զանիկայ մեռցնելու կը միաբանին : 21 Ռուբէն զանիկայ կ'ազատէ : 26 Յովսեփ Իսմայէլացիներուն կը ծախուի . 31 ու Յակոբ անոր արիւնոտ պատմուճանէն խաբուելով՝ սուգ կը բռնէ : 36 Յովսէփ՝ Եգիպտոսի մէջ պետափրեսին կը ծախուի :

1 Եւ Յակոբ՝ իր հօրը պանդխտա-
ցած երկրին՝ Քանանու երկրին
2 մէջ բնակեցաւ : Ասոնք են Յա-
կոբին ծնունդները . Յովսէփ տասն-
ուեօթը տարեկան էր , երբոր իր
եղբայրներուն հետ հօտերը կ'արա-
ծէր , և պատանի ըլլալով՝ իր հօրը
կնիկներուն Բաղդային որդիներուն
հետ ու Զեղփային որդիներուն հետ
էր . և Յովսէփ Իանոնց չար լուրը
3 անոնց հօրը կը բերէր : Եւ Իսրայէլ
իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր
Յովսէփը . Ինչու որ Հիր ծերու-
թեանը որդին էր անիկայ . և բազ-
մազոյն պատմուճան մը շինեց ա-
4 նոր : Եւ անոր եղբայրները տեսնե-
լով որ իրենց հայրը կը սիրէ զանի-
կայ իր բոլոր եղբայրներէն աւելի ,
Ատեցին զանիկայ , ու խաղաղու-
թեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր
հետ :
5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ , ու
իր եղբայրներուն պատմեց . և ա-
6 նոնք աւելի ատեցին զանիկայ : Ու
ըսաւ անոնց . Կ'աղաչեմ ձեզի ,
մտիկ ըրէք ասիկա իմ տեսած երազս .
7 Ահա մենք դաշտին մէջ որաներ կը
կապէինք , և ահա իմ որաս ելաւ ,
ու շիտակ կանգնեցաւ . և ահա ձեր
որաները անոր բոլորտիքը կայնե-
ցան , ու իմ որայիս երկրպագու-
8 թիւն ըրին : Եւ անոր եղբայրնե-
րը ըսին անոր . Իրաւցնէ մեր
վրայ պիտի թագաւորե՞ս , կամ ի-
րաւցնէ մեր վրայ պիտի տիրե՞ս .
և անոր երազներուն ու խօսքերուն
համար աւելի ատեցին զանիկայ :
9 Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ , ու
զանիկայ իր եղբայրներուն պատ-
մեց , ու ըսաւ . Ահա երազ մըն ալ
տեսայ , և ահա Արեգը ու լուսինը՝

– Գ · ԺԷ · 8 ; Իգ · 4 ; Իբ · 4 ; Լգ · 7 ; Եբր · Ժա . 9 :

1729

Բ ա թագ · ր · 22 , 23 , 24 :

Ֆ Գ · Խգ · 20 :

Ք Գ · Իէ · 41 ; Խթ 23 :

Ի Գ · Իբ · 6 , 9 ; Խգ · 26 ; Խգ · 14 :

Ես՛ս ԻԼ · Խգ · 29 :

Ն · ք · ՂԲ · 1729

ու տասնումէկ աստղեր ինձի երկրպագութիւն բերին։ 10 Եւ իր հօրը ու իր եղբայրներուն պատմեց. և իր հայրը յանդիմանեց զանիկայ, ու ըսաւ անոր. Ի՞նչ է ասիկա քու տեսած երազդ. միթէ ես ու քու մայրդ և քու եղբայրներդ իրաւցնէ՞ պիտի գանք՝ մինչև գետինը քեզի խոնարհութիւն բերելու։ 11 Ու եղբայրները նախանձեցան անոր. բայց հայրը [1]էր փոթը պահեց ասիկա։

Ե Գծ · Է · 9 ։ Ը Գաս · Է · 28 ։ Ղբ · Բ · 19 ։ 51 ։

Իբր 1729

12 Եւ անոր եղբայրները գացին՝ որ իրենց հօրը հօտերը Սիւքեմի մէջ 13 արածեն։ Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին. Քու եղբայրներդ Սիւքեմի մէջ չէ՞ն արածեր. եկուր ես քեզ անոնց խրկեմ. ու անիկայ 14 ըսաւ. Ահա ես հա՛ւ։ Եւ ըսաւ անոր. Գնա՝ նայէ թէ քու եղբայրներդ [2]ողջ առողջ են, և հօտերը ողջ են, ու ինծի լուր մը բեր. այսպէս խրկեց զանիկայ Հեբրոնի հովիտէն. և ան ալ Սիւքեմ եկաւ։

Բ ԳԼ · ԻԹ · 6 ։ Է ԳԼ · Լ · 27 ։

15 Եւ մարդ մը գտաւ զանիկայ, որ դաշտին մէջը ասդին անդին կը պտրտէր. և ան մարդը հարցուց անոր ըսելով. Ի՞նչ կը փնտռես։ 16 Եւ անիկայ ըսաւ. Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ. կ'աղաչեմ՝ Ըսէ ինձ 17 ծի, անոնք ո՞ւր կ'արածեն։ Եւ ան մարդը ըսաւ. Անոկ ելան. քանզի լսեցի որ Դոթայիմ երթանք՝ կ'ըսէին։ Եւ Յովսեփ իր եղբայրներուն ետևէն գնաց, ու զանոնք Դոթայիմի մէջ գտաւ։ 18 Եւ երբ զանիկայ հեռուէն տեսան, դեռ ինքը անոնց չմօտեցած, [3]զանիկայ

Ե Ա Թագ · ԺԹ · 1 ։ Սաղ · Լա · 13 ։ Լէ · 12 ։ 32 ։ ՂԳ · 21 ։ Մտթ · ԻԷ · 1 ։ Մար · Ժգ · 1 ։ Ցօհ · Ժա · 53 ։ Գոր · Իգ · 12 ։

19 մեռցնելու միաբանեցան. Ու իրարու ըսին. Ահա այն [*]երազ տեսնո-

Ե Ա Թագ · Ժ · 1 ։ Սաղ · Լա · 13 ։ Լէ · 12 ։ 32 ։ ՂԳ · 21 ։ Մտթ · ԻԷ · 1 ։ Մար · Ժգ · 1 ։ Ցօհ · Ժա · 53 ։ Գոր · Իգ · 12 ։

20 ղը'' կու գայ. Ուստի հիմա եկէք մեռցնենք զանիկայ, ու գուբի մը մէջ նետենք, ու ըսենք թէ՝ Չար գազան մը կերաւ զանիկայ. և տեսնենք թէ անոր երազները ինչ պիտի բլլան։ 21 Ու Ռուբէն լսածին պէս՝ անոնց ձեռքէն ազատեց զանիկայ, ըսելով. Չմեռցնենք զանիկայ։ 22 Եւ Ռուբէն ըսաւ անոնց. Արիւն մի թափէք, [4]քար զանիկայ ասգուբը նետեցէք՝ որ անապատին մէջն է, և անոր ձեռք մի զարնէք. — [5]ըսեր՝ որ կարենայ ազատել զանիկայ անոնց ձեռքէն՝ իր հօրը դարձնելու համար։

Ե Ա Թագ · Ժ · 1 ։ Սաղ · Լա · 13 ։ Լէ · 12 ։ 32 ։ ՂԲ · 21 ։ Մտթ · ԻԷ · 1 ։ Մար · Ժգ · 1 ։ Ցօհ · Ժա · 53 ։ Գոր · Իգ · 12 ։

* Եբր. երազնեռու տէրը

Ե Առակ · Ա · 11 ։ 16 ։ Գ · 17 ։ ԻԷ · 4 ։ Հ ԳԼ · Խբ · 22 ։

23 Ու եղաւ որ Յովսէփ իր եղբայրներուն քովը եկածին պէս՝ մերկացուցին Յովսէփը իր պատմուճանէն, զոր [6]ինքն՝ իր վրայի բազմազոյն 24 պատմուճանէն. Եւ առին զանիկայ, ու գուբը նետեցին. և գուբը 25 դատարկ էր, ջուր չկար։ Եւ նստան հաց ուտելու. ու իրենց աչքերը վերցուցին ու տեսան, և ահա Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու գար Գաղաադէն, որ իրենց ուղտերը համեմներով, և [7]բալասանով, ու [8]մուռով բեռնաւորած՝ Եգիպտոս տանելու կ'երթային։

Ե Ծն · Ղ · 19 ։ Իբր 1729

Ը Ծն · Ղբ · Իբր 1729

Ը Ծն · Ղ · 28 · 36 ։ Թ Երեմ · Բ · 22 ։ † Կ՚աղանգանոյով

26 Յուդա ըսաւ իր եղբայրներուն. Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝ թէ որ մեր եղբայրը մեռցնենք, ու ծածկենք զանիկայ։ 27 Եկէք Իսմայէլացիներուն ծախենք անիկայ, և մեր ձեռքը անոր չդպչի. ինչու որ անիկայ մեր եղբայրը — մեր մարմինն է. և անոր եղբայրները 28 համձնայն։ Ու երբոր Մադիանացի վաճառականները կ'անցնէին, Յովսեփը դուրէն քաշեցին՝ ու դուրս հանեցին իր [9]եղբայրները, և Իսմայէլացիներուն ծախեցին Յովսեփը [10]քսան [11]արծաթի. անոնք ալ Յովսեփը Եգիպտոս տարին։ 29 Եւ Ռուբէն դէպ ի գուբը դարձաւ, և ահա Յովսեփը գուբին մէջը չէր. ու Իր հանդերձ-

Ժ ԳԼ · Խ · 14 ։ Ա Դատ · Ղ · 3 · ԳԼ · Խհ · 4 · 5 ։ Բ Սաղ · ՃԽ · 17 · Գոր · Է · 9 ։ Գ Ծն Մատ · ԻԷ · 9 ։ Է Ցօհ · Ա · 20 ։

30 ները պատռեց։ Եւ դարձաւ իր եղբայրներուն ու ըսաւ. Տղան չկայ. ու ես ո՞ւր երթամ։

Ը ԳԼ · Խբ · 13 · 36 ։ Երեմ · Լ · 15 ։ Թ Հմր 23 ։

31 Եւ առին Յովսեփին պատմուճանը, ու այծերէն նոխազ մը մորթեցին, և պատմուճանը արիւնը 32 թաթխեցին։ Ու խրկեցին բազմագոյն պատմուճանը, ու իրենց հօրը տարին, ու ըսին. Ա՛ս գտանք մենք. գիտցիր հիմա թէ ասիկա որդուդ պատմուճանն է՝ թէ չէ։

Ժ Հմր 20 ։ ԳԼ · Խգ · 28 ։

33 Եւ անիկայ ճանչցաւ ան, ու ըսաւ. Իմ որդուոյս պատմուճանն է, Հլար գազան մը կերած է զանիկայ. Յովսեփ 34 սէփը անշուշտ փառաւորուեցաւ։ Եւ Յակոբ պատռեց իր հանդերձները, ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ. և իր որդուոյն համար շատ օրեր սուգ

Ժ Հմր 29 ։ Բ Թագ · Գ · 31 ։

35 բրաւ։ Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները [12]զինքը մխիթարելու ելան. բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ուզեր. ու ըսաւ. Ես սուգով պիտի իջնեմ գերեզմանը՝ իմ որդուոյս քովը։ Այսպէս անոր հայրը լացաւ անոր համար։

Բ Բ Թագ · Ժբ · 17 ։

36 Եւ Մադիանացիները ծախեցին զանիկայ Եգիպտոսի մէջ՝ Փարաւոնի [13]ներքինիին՝ պետափրէս գահճապետին։

Գ Ե Ծն · Ղբ · Իբր 1729

Ը Ծն · Ղ · 28 · 36 ։ Թ Երեմ · Բ · 22 ։ † Կ՚աղանգանոյով

ԳԼ · ԼՀ

1 Յուդան՝ Երը, Օնանը և Սելոմը կը ծնանի։ 6 Երը Թամարին հետ կը կարգուի։ 8 Օնանին յանցանքը։ 11 Թամար՝ Սելոմին կը սպասէ. 13 կը խաբէ Յուդան, 27 ու Փարէսը և Զարան երկուօրեակ կը ծնանի։

1 [14]Ու եղաւ որ ան ատենը՝ Յուդա իր եղբայրներուն քովէն իջաւ, ու Ոդողոմացի մէկու մը [15]քով գնաց, 2 որուն անունը Խիրա էր։ Եւ Յու-

Ա ԳԼ · ԺԲ · 1 ։ Բ Ա Մնաց · Բ · 6 ։

‡ [16]՝ պալատականին, ¶ [17]՝ սենեկապետին։

Ն · Ք · ՂՁ · Իսը 1729

ԲԱՄՆ · Բ · 3 ։

Իսը 1727

Է ԾԼ · ԼԲ · 2 ։
Ը ԾԼ · ԽԶ · 12 ։ ԹՈւ · ԻԶ · 19 ։
Թ ԾԼ · ԽԶ · 12 ։ ԹՈւ · ԻԶ · 19 ։
Ժ ԾԼ · ԽԶ · 12 ։ ԹՈւ · ԻԶ · 20 ։
ԺԱ ԾԼ · ԽԱ · 21 ։
ԺԲ ԾԼ · ԽԶ · 12 ։ ԹՈւ · ԻԶ · 19 ։
ԲԱՄՆ · Բ · 3 ։
ՀԲ ՕՐ · ԻԵ · 5 ։ ՄԱՈՒ · ԻՐ · 24 ։
ԻՐ ՕՐ · ԻԵ · 6 ։

ԼԾԼ · ԽԶ · 12 ։ ԹՈւ · ԻԶ · 19 ։
Ի ՀՈՒԹ · Ա · 13 ։

ԾՂՒ · ԻՐ · 13 ։

Լ Բ ԹԱԳ · ԺԳ · 39 ։

ՀՑԵՍ · ՝ԺԵ · 10 ։ 57 ։ ԴԱՈՒ · ԺԳ · 1 ։

ՅՆԱԿ · Է · 12 ։
Ղ ՀՊՐ 11 ։ 26 ։

Ֆ ԵՂԿ · ԺԶ · 33 ։
Ց ՀՊՐ 20 ։
Ձ ՀՊՐ 25 ։

դան Ի Շաւա անունով Քանանացիի մը աղջիկը Ի տեսաւ , ու առաւ զա-
3 նիկայ , և մտաւ անոր ։ Ու անիկայ յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և
4 անոր անունը Ր Էր դրաւ ։ Ու նո-
րէն յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և
5 անոր անունը Ս Օնան դրաւ ։ Եւ դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ , ու անոր անունը Ղ Սելոմ դրաւ . և եր-
բոր զանիկայ ծնաւ՝ Ց—ՐՆ ՔԱ-
ղերի մէջ էր ։
6 Եւ Ցուդա իր առջինեկ տղուն Էրին Ի կնիկ մը առաւ , որուն ա-
7 նունն էր Թամար ։ Եւ Ը Ցուդային առջինեկը Էր չար էր Տէրոջը առ-
ջեւը . Ի՛ու Տէրը մեռցուց զանիկայ ։
8 Եւ Ցուդան ըսաւ Օնանին . Մտիր Ի քոյր եղբօրդ կնկանը , ու տագրու-
թեան իրաւունքը կատարէ անոր , և
9 քոյր եղբօրդ սերունդ չանէ ։ Եւ Օնան գիտցաւ որ սերունդը Ի իրենը պիտի չըլլայ . անոր համար երբոր իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր , ՚ԷՐՀ
գետինը կը թափէր՝ որ իր եղբօրը
10 սերունդ չտայ ։ Եւ աս ըրած բա-
նը Տէրոջը առջին գէշ երեցաւ , ու
11 Ղ զանիկայ ալ մեռցուց ։ Եւ Ցուդա իր Թամար հարսին ըսաւ . Ի Որբևա-
րի՛ նստէ քու հօրդ տունը՝ մինչև որ իմ Սելոմ որդիս մեծնայ . քանզի ըսաւ . Զբլլայ որ աս ալ իր եղ-
բայրներուն պէս մեռնի . և Թամար գնաց ու Ի իր հօրը տունը նստաւ ։
12 Եւ շատ օրերէն ետքը մեռաւ Շաւային աղջիկը՝ Ցուդային կնի-
կը . և Ցուդա Ի մխիթարուեցաւ , ու Թամնա գնաց իր հօտերը աս-
բակտուր ընողներուն՝ ինքը ու իր բարեկամը Ոդողմացի Իրա-
13 ը ։ Եւ զրուցուեցաւ Թամա-
րին՝ ըսելով . Ահա քու սկեսրայրդ հդեպ Ի Թամնա կ՚ելլէ՝ իր ոչխար-
14 ները ասրակտուր ընելու ։ Ան ալ իր որբևարութեան հանդերձները հանեց իր վրայէն , ու քողով մը ծածկուեցաւ՝ ու պլլուեցաւ , և Թամնայի ճամբուն մէջը եղող Ենայիմի դուռը Ն նստաւ . քանզի տեսաւ որ Ղ Սելոմը մեծցաւ , ու ին-
քը անոր կնիկ ըլլալու չտրուեցաւ ։
15 Երբոր Ցուդան տեսաւ զանիկայ , բոզ կարծեց , ինչու որ իր երեսը
16 ծածկեր էր ։ Եւ ճամբան անոր դարձաւ ու ըսաւ . Ընորհք ըրէ , քեզի մտնեմ . քանզի չէր գիտեր Թէ անիկայ իր հարսն է ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ . Ինծի՞ մտնելու համար
17 ի՞նչ կու տաս ինծի ։ Ան ալ ըսաւ . Ց ԵՍ ԵՒՂ այծի ուլ մը կը խրկեմ հօտերէն . և անիկայ ըսաւ . Ֆ Գրաւ
18 մը կու տա՞ս մինչև խրկելդ ։ Եւ Ց—ՐՆ ըսաւ . Ի՞նչ գրաւ տամ քեզի . ու անիկայ ըսաւ . Ֆ Քու

մատնիդ ու ժապաւէնդ և ձեռքիդ գաւազանը ։—Ր . ան ալ տուաւ անոր , ու մտաւ անոր , և Թ—Մ
19 անկէ յղի մնաց ։ Եւ ելաւ ու գնաց , ու Ի իր վրայէն քօղը հանեց , ու իր
20 որբևարութեան հանդերձները հա-
գաւ ։ Եւ Ցուդա իր բարեկամին Ոդողմացիին ձեռքովը այծին ուլը խրկեց , որ կնկանը ձեռքէն գրաւը
21 առնէ . բայց չգտաւ զանիկայ ։ Եւ ան տեղի մարդոցը հարցուց՝ ըսե-
լով . Ճամբուն վրայ Ենայիմի մէջ եղած բոզը ո՞ւր է . և անոնք ըսին .
22 Հոս բոզ չկար ։ Եւ դարձաւ Ցու-
դային , ու ըսաւ . Զգտայ զանիկայ , և ան տեղի մարդիկն ալ ըսին Թէ՝
23 Հոս բոզ չկար ։ Եւ Ցուդան ըսաւ . Իրեն թող ըլլայ , որ խայտառակ չըլլանք . ահա ես աս ուլը խրկեցի ,
24 ու դուն չգտար զանիկայ ։ Եւ եղաւ որ իրեք ամիսէն ետքը՝ Ցուդային պատմուեցաւ՝ ըսելով . Քու հարսդ Թամար Ը պոռնկեցաւ , նաև ահա պոռնկութենէն յղի մնաց . և Ցու-
դան ըսաւ . Հանեցէ՛ք զանիկայ ,
25 ՚ու այրուի ։ Երբոր զանիկայ դուրս կը հանէին , Ի—ՆԷՐԸ իր սկեսրայ-
րին խրկեց՝ ըսելով . Ես աս բանե-
րուն տիրոջմէն յղի եմ . նաև ըսաւ . Ընորհք ըրէ՝ Ղ գիտցիր Դ Թէ աս մատանին ու ժապաւէնը և գաւա-
26 զանը որո՞ւնն է ։ Եւ Ցուդան Ճանչ-
ցաւ ու ըսաւ . ՚Ընկիկայ ինծմէ արդար է . ինչու որ ՚զանիկայ իմ որդւոյս Սելոմին չտուի . և Էմ-
մէն ալ նորէն չգիտցաւ զանիկայ ։
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած ատենը՝ ահա անոր արգանդին մէջ երկուո-
28 րեակ էին ։ Եւ եղաւ որ երբ կը ծննար , Ձ ձեռքը երկրնցուց . և մանկաբարձ առաւ՝ ու անոր ձեռքին վրայ կարմիր դերձան կա-
պեց՝ ըսելով . Առաջ աս ելաւ ։
29 Եւ անիկայ իր ձեռքը ետ քաշածին պէս՝ ահա անոր եղբայրը ելաւ . և Ֆ—ՐՑԸ ըսաւ . Ինչո՞ւ ցանգը պատեցիր . — պատառումը քու վրադ ըլլայ . անոր համար անոր ա-
30 նունը ՚ Փարէս դրուեցաւ ։ Ու ետքը՝ ձեռքին վրայ կարմիր դեր-
ձան ունեցող եղբայրը ելաւ , և ա-
նոր անունը Զարա դրուեցաւ ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Ցովսէփ՝ Պետափրէսին տանը մէջ կը յառա-
ջանայ ։ 7 Իր տիկինին փորձութեանը դէմ կը կենայ ։ 13 Մուրհակամբ ամբաստանուելով , 20 բանտը կը ձգուի ։ 21 Բանտին մէջ Ա-
ստուած անոր հետ կ՚ըլլայ ։

1 ‖ Ու Ցովսէփը Եգիպտոս իջեցուցին . և Փարաւոնի ներքինին՝ Եգիպ-
տացի — Պետափրէս զահճապետը Ի ծախու առաւ զանիկայ Իսմայէ-
լացիներուն ձեռքէն , որոնք զանի-

Ն · Ք · ՂՁ · Իսը 1727

Ղ ՀՊՐ 14 ։

Ղ ԾՆՆ · ԺԹ · 2 ։

— ՂԼ · ԻՆ · 9 ։ ԲՕՐ · ԻՐ · 21 ։

Լ ԾԼ · ԼԲ · 32 ։ Ղ ՀՊՐ 18 ։

Լ ԾԼ · ԼԲ · 33 ։ — Ա ԹԱԳ · ԻԳ · 18 ։ — ՀՊՐ 14 ։

Ձ ԾՈՐ · ԼԳ · 31 , 32 ։

— ԾԼ · ԽԶ · 12 ։ ԹՈւ · ԻԶ · 20 ։ Ա ՄՆ · Բ · 4 ։ ՄԱՈՒ · Ա · 3 ։

* ՅՈ՛Վ՝ պատառուած ։

1729

— ԾԼ · ԼԲ · 36 ։ ՍԱՂ · ՃԸ · 17 ։

Ի ԾԼ · ԼԲ · 28 ։

Ն·Ք·ԳՖ· 1729

ֆ ՀՀր 21։ ԳԼ· իա· 22։ իգ· 24, 28։ իբ· 15։ աթագ· ժգ· 18։ ժբ· 14, 28։ Գոր· է· 9։

գ Սաղ· ա· 3։ ի Գլ·ժբ·3։ ժԹ· 19։ ՀՀր 21։ ՂՇն·իդ·2։

ե Գլ·լ·27։

է ա Թագ· ժգ·12։

Ը բ Թագ· ժգ·11։

ժ Ածոկ·գ· 29, 32։

ի Գլ·ի·6։ Ղէ·գ·2։ բԹագ·ժբ· 13։ Սաղ· ծա·4։

լ Ածոկ·է· 13, ՁԷ։

2 կայ Հոն իջեցուցին։ Եւ ֆ Ցէրը Ցովսեփին հետն էր, ու անիկայ յաջողակ մարդ մըն էր. ու իր Եգիպտացի տիրոջը տունն էր անի-
3 կայ։ Եւ անոր տէրը տեսաւ որ Ցէրը անոր հետն է. քանզի Ա ինչ որ ընէր, Ցէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքովը։ Եւ Ցովսէփ գ շնորհք գտաւ անոր առջևը, ու կը ծառայէր անոր, որ Ղիր տանը վրայ վերակացու ըրաւ զանիկայ, և իր բոլոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձ-
5 նեց։ Ու եղաւ որ զանիկայ իր տանը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ վերակացու ըրած ժամանակէն՝ ե Ցէրը Եգիպտացիին տունը օրհնեց Ցովսեփին համար. և Թէ տանը մէջ և Թէ դաշտին մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ Ցէրոջը օրհնու-
6 Թիւնը եղաւ։ Եւ իր բոլոր ունեցածը Ցովսեփին ձեռքը Թողուց. ու ինչ որ ուներ՝ չէր գիտեր, իր կերած հացէն զատ։ Եւ Ցովսէփ էգեղեցիկ էր երեսով՝ ու գեղեցիկ
տեսքով։
7 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկեց Ցովսեփին վրայ, ու ըսաւ. Ը Պառ-
8 կէ ինծի հետ։ Բայց անիկայ չհաձնեցաւ, ու իր տիրոջը կնկանը ըսաւ. Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր. և
իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս
9 յանձնեց. Ան տանը մէջ ինծմէ մեծ չկայ. ու բան մը ինծմէ չարգիլեց, քեզմէ ՝ի զատ. ինչու որ դուն անոր կնիկն ես. ժ ուրեմն ես ի՞նչպէս աս մեծ չարութիւնը ընեմ, ու
10 ի Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ։ Եւ քանի որ անիկայ օրէ օր Ցովսեփին կը զրուցէր, անիկայ մտիկ չէր ընէր անոր՝ որ հետը պառկի կամ
11 հետը ըլլայ։ Ու եղաւ որ օր մը իր գործին համար տունն եկաւ. և Հոն տանը մէջ տանը մարդիկներէն
12 մէկը չկար։ Ու Ա ինձը բռնեց անոր հանդերձէն՝ ըսելով. Պառկէ ինծի հետ. և անիկայ իր հանդերձը ա-
նոր ձեռքը Թողուց, ու փախաւ
13 դուրս ելաւ։ Ու երբոր տեսաւ՝ որ անիկայ իր հանդերձը Թողուց, ու
14 դուրս փախաւ, Իր տանը մարդիկը կանչեց, և զրուցեց անոնց՝ ըսելով. Նայեցէք, մեզի Եբրայեցի մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ ընելու համար. անիկայ ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառկելու համար, ու ես
15 բարձր ձայնով պոռացի. Ու երբոր լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս, իր հանդերձը քովս Թողուց, և
16 փախաւ դուրս ելաւ։ Ու մինչև որ անոր տէրը տունն եկաւ, անոր
17 հանդերձը իր քովը պահեց։ Եւ Իսօսեցաւ անոր ասոնք խօսքերուն պէս՝ ըսելով. Ան Եբրայեցի ծառան՝ որ դուն մեզի բերիր, իս խայտառակ
18 ընելու համար եկաւ ինծի։ Ու երբոր իմ ձայնս վերցուցի ու պոռացի, իր հանդերձը քովս Թողուց,
ու դուրս փախաւ։
19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը լսեց իր կնկանը խօսքերը՝ որ զրուցեց իրեն՝ ըսելով. Քու ծառադ ինծի այսպէս ըրաւ, իր բարկութիւնը
20 բորբոքեցաւ։ Եւ Ցովսեփին տէրը առաւ զանիկայ ու Ւ բանտը դրաւ, ան տեղը՝ ուր որ Թագաւորին բանտարկեալները կապուած էին. և
21 հոն բանտին մէջ մնաց։ Բայց Ցէրը Ցովսեփին հետն էր ու ողորմութիւն ցուցուց անոր. և հրամայապետին առջևը շնորհք գտնել
22 տուաւ անոր։ Ու բանտապետը Ցովսեփին ձեռքը յանձնեց բանտին մէջը եղած բոլոր բանտարկեալները. և հոն ամէն գործը տես-
23 նողը անիկայ էր։ Բանտապետը՝ անոր ձեռքը եղած մէկ բանին չէր նայէր. ինչու որ Ցէրը անոր հետն էր, ու անոր ամէն ըրածները Ցէրը կը յաջողէր։

ԳԼ· Խ

1 Փարաւոնին մատակարարը ու հացագործը բանտին մէջ։ 4 Բանտապետը ասոնք Ցովսեփին պահպանութեան կը յանձնէ։ 5 Ցովսէփ ասոնց երազները կը մեկնէ։ 20 որ հոն մեկնութեանը համեմատ կը կատարուին։ 23 Մատակարարին ապերախտութիւնը։

1 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ Եգիպտոսի Թագաւորին մատակարարը ու հացագործը իրենց տիրոջը Եգիպտոսի Թագաւորին
2 դէմ յանցանք գործեցին։ Եւ Փարաւոն բարկացաւ ի իր երկու ներքինիներուն՝ գլխաւոր մատակարապետին ու հացագործապետին.
3 ի Եւ զանոնք դահձապետին տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝ ուր որ
4 Ցովսէփը բանտարկուած էր։ Եւ դահձապետը Ցովսեփին ապսպրեց անոնց համար, ու անիկայ կը ծառայէր անոնց. և անոնք առեն մը բանտը մնացին։
5 Ու Եգիպտոսի Թագաւորին մատակարարը ու հացագործը՝ որոնք բանտին մէջ կապուած էին, երկուքն ալ մէկ գիշեր՝ մէկմէկ երազ տեսան, ամէն մէկուն երազին նշա-
6 նակութիւնը պէս։ Եւ Ցովսէփ առտուանց անոնց եկաւ, ու տեսաւ
7 զանոնք որ խռովեր էին։ Ու իր տիրոջը տունը իր հետ բանտարկուած Փարաւոնին ներքինիներուն հարցուց՝ ըսելով. Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները տրտում են այսօր։
8 Եւ անոնք ըսին անոր. Ե երազ տե-

Ն·Ք·ԳՖ· 1729

Ե Եզ· իգ·1։ Սաղ· ճԻ· 3։

ժ Ածոկ·գ· 34·35։

ի Սաղ· ճե· 18։ աՊետ· բ·19։ Ցես գԼ·խ·3, 15։ խա· 14։

Հեզ·գ·21։ ժա·3։ մր· 36։ Սաղ· ճգ·46։ Ածոկ· ժգ· 7։ Դան·ա· 9։ Գոր·է· 9, 10։

յ Գլ·խ·3, 4։

ղ Հմր 2·3։

Խբ 1720 — Ծննմ·ա· 11։

բ Ածոկ·ժգ· 14։

ֆ Գլ·լԹ· 20·23։

Խբ 1718

ա Ծննմ·բ· 2։

Ե Գլ·խա· 15։

ն · ք · գբ · Ի՛ր 1718

ա Տե՛ս գԼ · խա · 16 · Դան · բ · 11, 28 · 47 ·

* Եբր · և ահա՛

սանք , ու զանիկայ մեկնող չկայ · և Յովսէփ բաւ անոնց · Ա Հ՚ որ Աստուծոյ կը վերաբերի անոնց մեկնութիւնը . աղէ պատմեցէք ինծի ։

9 Եւ մատակարարապետը իր երազը պատմեց Յովսեփին , ու ըսաւ անոր . Երազիս մէջ *տեսայ որ" առ-

10 ջևս որթի մը կար . Եւ որթին վրայ իրեք ուռ կային . և ան բողբոջելուն պէս՝ ծաղիկ բացաւ , ու անոր ող-

11 կոյզները խաղող հասցուցին . Եւ Փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր . ու խաղողները առի , և Փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի , ու գաւա-

12 թը Փարաւոնին ձեռքը տուի ։ Եւ Յովսէփ անոր ըսաւ . Ի Աստոր մեկնութիւնը ասն է . իրեք ուռը՝ Հրեք

13 օր է . Իրեք օրէն ետքը Փարաւոն Ի րու գլուխդ պիտի բարձրացընէ ու քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի դարձընէ . և Փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մատակարարը եղածիդ առջի սովորու-

14 թեանը պէս ։ Բայց քեզի բարիք եղած ատենը՝ Ի իս միտդ բեր , և կ՚աղաչեմ քեզի՝ ինծի Հրարերարութիւն ըրէ , և զիս Փարաւոնին առջևը յիշելով՝ զիս ասկէ տունէն դուրս

15 հանէ . Քանզի իրաւցընէ գողցուեցայ Եբրայեցւոց երկրէն . ԵՒ հոս ալ բան մը չըրի որ իս ասդուրը նետեն ։

16 Երբոր հացադործապետը տեսաւ որ աղէկ մեկնութիւն տուաւ , ըսաւ Յովսեփին . Ես ալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ իրեք

17 †ճերմակ սկահառ ունէի . Եւ ամենուն վրայի սկահառին մէջ հացադործի շինած Փարաւոնին ամէն կերակուրներէն Ի՛ր . ու թռչուն-ները կ՚ուտէին զանոնք գլխուս վր-

18 րայի սկահառէն ։ Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ի Աստոր մեկնութիւնը ասն է . իրեք սա-

19 կառ՝ իրեք օր է . Ի Իրեք օրէն ետքը՝ Փարաւոն վրայէդ պիտի վերցընէ քու գլուխդ , ու քեզ ծառի մը պիտի կախէ . և թռչունները վրայէդ քու մարմնիդ պիտի ուտեն ։

20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը՝ Փարաւոնին Ծննդեանը օրն էր , և իր բոլոր ծառաներուն Հխնջոյք ըրաւ . և իր ծառաներուն մէջը՝ մատակարարապետը ու հացադործապետը

21 Ի վեր հանեց . Ու Ղադարձուց մատակարարապետը իր պաշտօնին , և †անիկայ գաւաթը Փարաւոնին

22 ձեռքը տուաւ . Բայց հացադործապետը Ի կախել տուաւ , ինչպէս

23 որ Յովսէփ մեկներ էր անոնց ։ Եւ մատակարարապետը միտքը չբերաւ Յովսէփը , հապա Ի մոռցաւ զանիկայ ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ ։ 25 Յովսէփ զանոնք կը մեկնէ , 33 ու Փարաւոնին խորհուրդ կու տայ ։ 38 Յովսեփին յատակադիմութիւնը ։ 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը ։ 54 Սովը կը սկսի ։

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիէն ետքը՝ Փարաւոն երազին մէջ տեսաւ՝ որ գետին եղերքը կայներ

2 էր ։ Եւ ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մարմնով եօթը երինջներ ելան , ու ‡մարգագետինին վրայ՚՚ կ՚արածուէին ։

3 Եւ ահա անոնց ետևէն՝ գետէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով , ու Ֆ|-Լ երինջներուն քովը՝ գետին

4 եղերքը կայնեցան . Եւ զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով երինջները՝ կերան ան գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երինջները ։ Ետքը

5 Փարաւոն արթընցաւ ։ Եւ քնացաւ , ու երկրորդ անգամ երազին մէջը տեսաւ՝ որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պարարտ ու աղէկ հասկեր

6 կ՚ելլէին ։ Եւ ահա անոնց ետևէն եօթը նիհար ու խորշակահար հաս-

7 կեր կը բուսանէին . Եւ ան եօթը նիհար հասկերը կը կլլէին եօթը պարարտ ու լեցուն հասկերը ։ Եւ Փարաւոն արթընցաւ , և ահա է-

8 րազ էր ։ Ու եղաւ որ առտուանոր հոգին նեղացաւ , ու կանչել տուաւ Եգիպտոսի Հբոլոր մգերը , և ան տեղի բոլոր Հիմաստունները . ու Փարաւոն պատմեց անոնց իր երազները , բայց մէկը չկար՝ որ զանոնք Փարաւոնին մեկնէ ։

9 Ան ատենը մատակարարապետը զրուցեց Փարաւոնին՝ ըսելով . Ա յսօր ես իմ յանցանքներս կը

10 յիշեմ ։ Փարաւոնը Ֆբարկացաւ իր ծառաներուն , Ի ու զիս դահճապետին տուներ բանտը դրաւ , զիս՝

11 ու հացադործապետը . Եւ Ես ու անիկայ մէկ գիշեր երազ տեսանք . ամէն մէկէրնիս իր երազին նշանակութեանը պէս երազ տեսանք ։

12 Եւ հոն մեզի հետ Ի դահճապետին ծառան՝ Եբրայեցի պատանի մը կար , ու անոր պատմեցինք , և ա-

13 նիկայ Հմեկնեց մեզի մեր երազները . ամէն մէկերնիս իր երազին պէս մեկնեցաւ ։ Ու ինչպէս որ Ի անիկայ մեզի մեկնեց , անանկ եղաւ . զիս իմ պաշտօնիս դարձուց , ու զանիկայ կախեց ։

14 Ի Ան ատենը Փարաւոն Ֆ-ԸԸ խրկեց՝ ու կանչեց Յովսէփը , և Հշուտով բանտէն հանեցին զանիկայ . և ածիլուեցաւ , ու իր հանդերձները փոխեց , ու Փարաւոնին եկաւ ։

ն · ք · գբ · 1715

‡ Կ՚ պրբառուներուն մէջը

– Դան · բ · 1 · գ · 5 · 19 ·

Բ Եզ · է · 11 · 22 · Եր · իթ · 14 · Դան · ա · 20 · բ · 2 · գ · 7 ·

‡ Մատ · բ · 1 ·

Ը ԳԼ · խ · 2 · 3 ·

Ի ԳԼ · լթ · 20 ·

Ջ ԳԼ · խ · 5 ·

Ի ԳԼ · լե · 36 ·

Ը ԳԼ · խ · 12 · ԸԸ ·

Ր ԳԼ · խ · 22 ·

Ի Սադ · ճե · 20 ·

Ի Դան · բ · 25 · աթագ · բ · 8 · Սադ · ճժգ · 7 · 8 ·

15 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին . Ե-
րազ տեսայ , ու զանիկայ մեկնող
մը չկայ . Եւ քեզի համար լսեցի որ
կ'ըսեն , թէ լսած երազդ կը մեկ-
16 նես : Եւ Յովսէփ պատասխան
տուաւ Փարաւոնին՝ ու ըսաւ .
Ես Աստուած պիտի
տայ խաղաղութեան պատասխան
Փարաւոնին :
17 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին .
Երազիս մէջ տեսայ որ գետին եզեր-
18 քը կայներ էի . Եւ ահա գետէն եօ-
թը երինջներ ելան՝ պարարտ մարմ-
նով ու գեղեցիկ տեսքով , և մար-
գագետինին վրայ կ'արածուէին :
19 Եւ ահա անոնց ետևէն ուրիշ եօթը
երինջներ ելան՝ նիհար ու խիստ
զազիր տեսքով և վտիտ մարմնով ,
որ անոնց պէս զազիր բնաւ չտեսայ
20 Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ : Եւ
նիհար ու զազիր երինջները կերան
ան առջի եօթը պարարտ երինջնե-
21 րը . Ու անոնց փորը մտնելէնետքը՝
չէր դիտցուեր թէ անոնք անոնց
փորը մտան . հապա անոնց տեսքը
առջինին պէս զազիր էր : Ետքը ար-
22 թընցայ : Եւ դարձեալ երազիս մէջ
տեսայ՝ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ
եօթը լեցուն ու աղէկ հասկեր կ'ել-
23 լէին . Եւ ահա անոնց ետևէն եօ-
թը բարակ՝ նիհար ու խորշակա-
24 հար հասկեր կը բուսնէին . Եւ նի-
հար հասկերը կլլեցին ան եօթը ա-
ղէկ հասկերը : Ու պատմեցի մոգե-
րուն , բայց մէկը չկար որ ինծի
մեկնէ :
25 Եւ Յովսէփ ըսաւ Փարաւոնին .
Մէկ է Փարաւոնին երազը . Աս-
տուած իր ընելիքը յայտնեց Փա-
26 րաւոնին : Եօթը աղէկ երինջնե-
րը՝ եօթը տարի են , և եօթը աղէկ
հասկերը՝ եօթը տարի են . երազը
27 մէկ է : Եւ անոնց ետևէն ելած
եօթը նիհար ու զազիր երինջները՝
եօթը տարի է , և եօթը պարապ
ու խորշակահար հասկերը՝ եօթը
28 տարուան սովն է : Փարաւոնին
զրուցած խօսքս ասկէ է . Աստուած
իր ընելիքը Փարաւոնին ցուցուցեր
29 է : Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին
մէջ եօթը տարի մեծ առատու-
30 թիւն պիտի գայ . Եւ անոնց ե-
տևէն եօթը տարի սով պիտի
գայ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ
բոլոր առատութիւնը պիտի մո-
ռցուի . և սովը պիտի սպառէ եր-
31 կիրը . Ու երկրին մէջ առատու-
թիւնը պիտի չգիտցուի՝ անկէ ետքը
գալու սովին պատճառաւը . ինչու
32 որ խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ : Եւ
երազը երկու անգամ Փարաւոնին
կրկնուելուն պատճառը ասկէ է որ՝
ասիկա Աստուծմէ հաստատուած
ցաւ , և Աստուած շուտով պիտի
33 ընէ ան : Ուստի հիմա թող Փա-
րաւոնը հանճարեղ ու իմաստուն
մարդ մը գտնէ , ու զանիկայ Ե-
գիպտոսի երկրին վրայ կեցընէ :
34 Թող Փարաւոն ընէ , ու երկ-
րին վրայ դործակալներ դնէ , ու
Եգիպտոսի երկրին արմիւքներէն
առատութեան եօթը տարիներուն
35 մէջ՝ հինգէն մէկը առնէ : Եւ ան
զալու ազէկ տարիներուն ՚բոլոր
պաշարը ժողվեն , ու Փարաւոնին
ձեռքին տակը ցորեն դիզեն , և
քաղաքներուն մէջ պաշար պահեն :
36 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլալու
եօթը տարուան սովին դէմ՝ աս
պաշարը երկրին համար պահուի ,
որ երկիրը սովէն չկորսուի :
37 Եւ Ասոր բանը Փարաւոնին աչ-
քին՝ ու անոր բոլոր ծառաներուն
38 աչքին աղէկ երևցաւ : Եւ Փարաւոն
ըսաւ իր ծառաներուն . Կրնա՞նք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր Ներ-
39 սիդին Աստուծոյ Հոգին ունի : Եւ
Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին . Որով-
հետև Աստուած աս ամէնը քեզի
ցուցուց , քեզի պէս հանճարեղ ու
40 իմաստուն չկայ : Դուն իմ տանս
վրայ կեցիր , և իմ բոլոր ժողովուր-
դս քու բերանդ նային . Ես միայն
41 աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ : Եւ
Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին . Ահա
Ես քեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
42 վրայ կեցուցի : Եւ Փարաւոն իր
ձեռքէն մատնին հանեց , ու Յով-
սեփին ձեռքը դրաւ , և զանոր
բեհեզէ հանդերձներ հագցուց ,
ու անոր պարանոցը ոսկի մա-
43 տնակ անցուց : Եւ զանիկայ իր
երկրորդ կառքը հեծցուց . ու
կը պոռային անոր առջևէն .
Ծնրադրութիւն ըրէք . և Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կե-
44 ցուց զանիկայ : Եւ Փարաւոն ը-
սաւ Յովսեփին . Ես Փարաւոն եմ .
և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռ-
քը կամ իր ոտքը չվերցընէ Եգիպ-
45 տոսի բոլոր երկրին մէջ : Ու Փա-
րաւոն Յովսեփին անունը Փսոմփ-
թոմիսանէ դրաւ , և Ասենէթ
քաղաքին՝ պետափրէայ քուրմին աղջիկը
Ասանէթը՝ անոր կնիկ ըլլալու
տուաւ . ու Յովսէփ Եգիպտոսի
երկիրը պտըտելու ելաւ :
46 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի Փարաւոն
թագաւորին առջևը ձլած առե-
նը երեսուն տարեկան էր : Եւ
Յովսէփ Փարաւոնին առջևէն ելաւ ,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պտը-
47 տեցաւ : Եւ առատութեան եօթը
տարիներուն մէջ երկիրը խիստ
48 շատ արդիւնք տուաւ : Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղած եօթը տա-

Ն · ք · գԲ · 1715
Ը Հմր 12 ։ Սաղ · խե · 14 ։ Դան · ե · 16 ։
Ի Դան · բ · 30 ։ Գոր · գ · 12 ։ բ Կոր · գ · 5 ։
Ժ Գլ · խ · 8 ։ Դան · բ · 22 , 28 , 47 ։ գ : 2 ։
Ա Հմր 1 ։
Բ Հմր 8 ։ Դան · գ · 7 ։
Գ Դան · բ · 28 , 29 , 45 ։ Ցայս · գ · 1 ։
Դ Թագ · բ · 1 ։
Ե Հմր 25 ։
Զ Հմր 47 ։
Է Հմր 54 ։
Ը Գլ · խե · 13 ։
Թ Թու · իգ · 19 ։ Ես · իգ · 10 , 11 ։

Ն · ք · գԲ · 1715
Ժ Գլ · խ · 15 , 19 ։ Ը Սաղ · ճե · 19 ։ Գոր · է · 10 ։
Ի Թու · իե · 18 ։ Ցոր · լբ · 8 ։ Ա-
մոս · բ · 6 ։ Դան · դ · 8 , 18 ։ է · 11 , 14 ։ գ · 3 ։
Ա Սաղ · ճե · 21 , 22 ։ Գոր · է · 10 ։
Բ Դան · գ · 4 ։
Գ Ելթ · գ · 10 ։ բ · 2 , 8 ։
Դ Ելթ · բ · 15 ։
Ե Դան · է · 7 , 29 ։
Զ Ելթ · գ · 9 ։
Է Գլ · իր · 6 ։ իե · 8 , 26 ։ Գոր · է · 10 ։
Ը Յ՝ երկրին փրկիչ ։
Թ Եբր · Օ՝ին

Իրր 1715
Ժ Թագ · ժգ · 21 ։ գ Թագ · ժբ · 6 , 8 ։ Դան. ա · 19 ։

ն · ք · գՁ
Իսր 1715

բինեերուն բոլոր պաշարը ժողվեց , ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը . ո–ի քաղաքին բոլորտիքը եղած արտերուն պաշարը՝ նոյն +–
49 ը–ի մէջը դրաւ ։ Եւ Յովսէփ ծովի աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դիզեց . անանկ որ հաշիւ չգալուն համար՝ չափելը ձգեց ։
50 Եւ սովին տարիները գալէն առաջ՝ Յովսեփին երկու որդի ծնաւ , որ Ասենէթ քաղաքին Պետափրեայ քուրմին աղջիկը Ասենէթ ծնաւ
51 անոր ։ Եւ Յովսէփ առջինեկին անունը Մանասէ դրաւ . քանզի ը–ո– . Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր վիշտերս , ու իմ հօրս
52 բոլոր տունը ։ Եւ երկրորդին անունը Եփրեմ դրաւ . քանզի ը–ո– . Աստուած իմ տառապանացս երկրին մէջ բաձնեցուց զիս ։
53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած առատութեան եօթը տարին ան-
54 ցաւ ։ Եւ Յովսեփին ըսածին պէս՝ սովին եօթը տարին դալ սկսաւ . և բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ , բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
55 հաց կար ։ Ու երբոր Եգիպտոսի բոլոր երկիրը անօթեցաւ , ժողովուրդը հացի համար փարաւոնին աղաղակեց . և Փարաւոն բոլոր Եգիպտացիներուն . Յովսեփին գացէք . ինչ որ ձեզի ըսէ , ան ըրէք ։
56 Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ . և Յովսէփ բացաւ բոլոր շտեմարանները , ու Եգիպտացիներուն պաշար ծախեց . և սաստկացաւ Եգիպտոսի երկրին
57 մէջ ։ Ու բոլոր աշխարհ Եգիպտոս կու գային՝ Յովսեփէն պաշար ծախու առնելու . ինչու որ ամէն երկրի մէջ սովը սաստկացաւ ։

ՆՂ Օր · Թ · 28 ։

ԳԼ · ԽԲ

1 Յակոբ իր տասը որդիքը Եգիպտոս կը խրկէ ցորեն ծախու առնելու համար ։ 16 Յովսէփ զանոնք բանտը կը դնէ՝ լրտես էք ըսելով ։ 18 ու նաբր կ'ազատէ զանոնք ասպիանով՝ որ բնակիները բերեն ։ 21 Յովսէփը ծախելնին միտը բերելով՝ խիղճերնուն մէջ կը խօսվին ։ 24 Շմաւոն իբրև պատանդ կը պահուի ։ 25 Փիւնեները ցորենը առնելով՝ ետ կը դառնան , 29 ու ասոնց բաները Յակոբին կը պատմեն ։ 36 Յակոբ՝ Բենիամինը խրկել չուզեր ։

1707
– Գոր · է · 12 ։

1 Ու – Յակոբ երբ իմացաւ Եգիպտոսի մէջ պաշար ըլլալը , Յակոբ ըսաւ իր որդիներուն . Ինչու՞ մեկ-
2 զմեկու կը նայիք ։ Եւ ըսաւ . Ահա լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար կայ . Հոն իջէք՝ ու անկէ մեզի համար ծախու առէք , որ բ ողջ մնանք
3 ու չմեռնինք ։ Եւ Յովսեփին տասը եղբայրները Եգիպտոս իջան ցո-
4 րեն ծախու առնելու ։ Բայց Յակոբ Յովսեփին եղբայրը Բենիամինը՝

անոր եղբայրներուն հետ չխրկեց . քանզի ըսաւ . Զրլլայ որ փորձանք մը պատահի անոր ։
5 Եւ Իսրայէլին որդիները հոն գացողներուն հետ պաշար ծախու առնելու եկան . քանզի Քանանու
6 երկրին մէջ սով կար ։ Ու Յովսէփ Էան երկրին իշխանն էր . և ինքը երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր . ու Յովսեփին եղբայրները եկան , ու Երիրենց երեսները մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրին
7 անոր ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս՝ ճանչցաւ զանոնք , բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց , ու անոնց հետ խստութեամբ խօսեցաւ , և անոնց ըսաւ . Ո՞ւրկից եկաք . և անոնք ըսին . Քանանու երկրէն կերակուր ծախու առնելու
8 Ի–ն ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ , բայց անոնք զինքը չճանչ-
9 ցան ։ Եւ Յովսէփ Էանոնց վրայով իր տեսած երազները միտը բերաւ , ու ըսաւ անոնց . Դուք լրտեսներ էք . երկրին տկարութիւնը տես-
10 նելու եկած էք ։ Եւ ըսին անոր . Չէ , տէր իմ , հապա քու ծառաներդ կերակուր ծախու առնելու է-
11 կանք ։ Մենք ամէնքս մէկ մարդու մը որդիներ ենք , մենք շիտակ Ը–Դ ենք . ծառաներդ լրտեսներ չեն ։
12 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Չէ , հապա երկրին տկարութիւնը տեսնելու
13 եկած էք ։ Եւ անոնք ըսին . Մենք քու ծառաներդ քանանու երկրին մէջ մէկ մարդու մը որդիքը ըլլալով՝ տասնմէկու եղբայրներ ենք . և ահա ո–ի պզտիկը այսօր մեր հօրը քովն
14 է , ու մէկալը չկայ ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց . Ան է որ ձեզի պրուցը՝ ըսելով , թէ դուք լրտեսներ էք .
15 Ասով պիտի փորձուիք . Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք ասկէ պիտի չելլէք , թէ որ ձեր պզտիկ եղ-
16 բայրը հոս չգայ ։ Ղրկեցէք մէկը ձեր եղբայրը բերելու իրկեցէք , ու դուք բանտը դրուիք , որ ձեր խօսքերը փորձուին , թէ արդեօք ձեր մէջը ճշմարտութիւն կայ . և թէ չէ , Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք
17 լրտեսներ էք ։ Եւ իրեք օր բանտը դրաւ զանոնք ։
18 Եւ երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց . Ասանկ ըրէք որ ողջ մնաք . Ք–ը–ո–ր ես Աստուծմէ կը վախնամ՝
19 թէ որ դուք շիտակ Ը–Դ էք , ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած տանը մէջ արդիւնք . և դուք գացէք , ձեր տանը անօթութեանը համար պաշար տարէք .
20 Ու Ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք , որ ձեր խօսքերը շիտակ ելլեն , ու չմեռնիք ։ Եւ անանկ ըրին ,

ն · ք · գՁ
1707

Ա Գր 38 ։

Ծ Գոր · է · 11 ։

Ը Գլ · խա · 41 ։

Ը Գլ · լե · 7 ։

Ի Գլ · լե · 5 · 9 ։

Ձ Եբր · մերկութիւնը

Ղ Ես ա թագ · ա · 26 ։ ժէ · 55 ։

Ղ Գն · իե · 43 ։ Նէեմ · է · 15 ։

Ձ Ա Գր 34 ։ Գլ խգ · 5 ։ խգ · 28 ։

Ն·Ք·ՂՔ· 1707

ՀԾՊ·ԼՂ·8, 9։ Ովս·ե· 15։ ԼՂտակ·իա· 13։ Մատ· է·2։ Ի ԳԼ·ԼԵ·21։

21 Ու՝ Ակզմկու ըսին . Իրաւցընէ մեր եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք . ինչու որ մենք տեսանք անոր հոգին նեղութիւնը՝ երբոր ինքը մեզի աղաչեց , ու մենք չլրինք . Եանոր համար աս նեղութիւնը վրանիս եկաւ ։ 22 Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց՝ ըսելով . Ես ձեզի չզրուցեցի՞ , ըսելով Թէ , Ցղուն դէմ մեղք մի գործէք . ու դուք մենք չլրիք . և ահա հիմա անոր արիւնը մեզմէ կը պահանջուի ։ 23 Եւ անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ կը հասկրնար . ինչու որ թարգմանը կը հասկրնար ։ 24 Նով կը խօսէր իրենց հետ ։ Եւ անոնցմէ դաւուեցաւ ու լացաւ . և նորէն անոնց դարձաւ , ու խօսեցաւ անոնց հետ . և անոնցմէ Շմաւոնը առաւ , ու անոնց աչքին առջևը կապեց զանիկայ ։

25 Եւբրը Յովսէփ հրաման ըրաւ որ անոնց ամանները ցորենով լեցընեն , ու ամէն մէկուն ուտակը իր քուրձին մէջը դնեն , և անոնց ճամբու պաշար տան ։ Ու Եասանկ ըրաւ անոնց համար ։ 26 Նոնց ։ Եւ անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռցուցին ցորենը , ու անկէ գացին ։ 27 Եւ անոնցմէ մէկը՝ իջևանին մէջ իր իշուն կեր տալու համար իր քուրձը բացածին պէս՝ իր ուտակը տեսաւ , որ ահա իր քուրձին 28 բերանն էր ։ Ու իր եղբայրներուն ըսաւ . Իմ ուտակս ետ տրուեցաւ , և ահա հոս իմ քուրձիս մէջն է . ու անոնց սիրտը խռովեցաւ , ու վախնալով իրարու ըսին . Ի՞նչ է աս՝ որ Ասուած մեզի բրաւ ։

29 Ու եկան Քանանու երկիրը իրենց հօրը Յակոբին , և բոլոր իրենց դլուխ եկածները պատմեցին անոր՝ ըսելով . Այն երկրին տէրը եղող մարդը մեզի խստութեամբ խօսեցաւ , ու մեզ երկիրը լրտեսողներու տեղ դրաւ ։ 31 Եւ ըսինք անոր . Մենք շիտակ ենք . մենք լրտեսներ չենք . 32 Մենք՝ մեր հօրը որդիքը՝ տասուերկու եղբայրներ ենք . մէկը չկայ , և ամենէն պզտիկը Քանանու երկրին մէջ մեր հօրը քովն է այսօր ։ 33 Եւ այն երկրին տէրը եղող մարդը ըսաւ մեզի . Ձեր շիտակ ըլլալը ասկէ դիտնամ . ձեր եղբայրներուն մէկը իմ քովս ձդեցէք , և ձեր ընտանեացը անօթութեանը համար գացէք 34 առէք , ու գացէք . Եւ ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք , որ դիտնամ Թէ՝ դուք լրտեսներ չէք . հապա շիտակ ենք . այսպէս ձեր եղբայրը ձեզի կու տամ , ու աս երկրին մէջ առուտուր բրէք ։ 35 Ու եղաւ որ իրենց քուրձերը պարպած

ատեննին , ահա ամէն մէկուն ուտակին ծրարը իր քուրձին մէջն էր . և իրենք ու իրենց հայրն Ել ուտակին ծրարները տեսածնուն պէս՝ վախ- 36 ցան ։ Եւ անոնց հայրը Յակոբ ըսաւ անոնց . Ինծ անորդի թողուցիք . Յովսէփը չկայ , Շմաւոնը չկայ , Բենիամինն ալ պիտի առնէք . ասոնց ամէնը իմ գլխուս եկաւ ։ 37 Եւ Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը՝ ու ըսաւ . Թէ որ ես զանիկայ քեզի չբերեմ , իմ երկու որդիներս մեռցուր . զանիկայ իմ ձեռքս յանձնէ , ու ես քեզի ետ կը բերեմ անիկայ ։ 38 Բայց Ցնէ ըսաւ . Իմ որդիս ձեզի հետ չերթար . ինչու որ Ենոր եղբայրը մեռած է , ու անիկայ մինակ մնաց . և Եթէ որ ձեր երթալու ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը պատահելու ըլլայ , իմ ճերմակ մազերս տրտմութիւնով դերեզմանը պիտի իջեցընէք ։

ԳԼ · ԽԳ

1 Ցակոբ դժուարաւ կը համոզուի Բենիամինը խրկելու ։ 15 Յովսէփ իր եղբայրները կ'ընդունի · 31 անոնց խնջոյք մը կ'ընէ ։

1 Այ սակը Եաստկացաւ երկրին 2 մէջ ։ Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոսէն բերած պաշարնին կերան հատցուցին , հայրերնին ըսաւ անոնց . Գացէք նորէն մեզի քիչ մը 3 ուտելիք ծախու առէք ։ Եւ Ցուդան զրուցեց անոր ըսելով . Այն մարդը մեզի հաստատ վկայութեամբ խօսելով՝ ըսաւ . Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ , 4 իմ երեսս պիտի չտեսնէք ։ Թէ որ մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես , կ'իջնենք ու քեզի ուտելիք ծախու 5 կ'առնենք . Բայց Թէ որ չխրկես , չենք իջներ . ինչու որ այն մարդը ըսաւ մեզի . Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ , իմ երեսս պիտի 6 չտեսնէք ։ Եւ Իսրայէլը ըսաւ . Ինչո՞ւ համար չարութիւն բրիք ինծի՝ ան մարդուն իմացընելով Թէ 7 ուրիշ եղբայր ունիք ։ Եւ անոնք ըսին . Այն մարդը մեզի համար ու մեր ազգականներուն համար ճշդիւ հարցուց՝ ըսելով . Ձեր հայրը տակաւին ողջ է , ուրիշ եղբայր ունիք . և մենք աս խօսքերուն համեմատ պատասխան տուինք անոր . արդեօք մենք կրնայինք դիտնալ , որ անիկայ պիտի ըսէ Թէ՝ Ձեր եղ- 8 բայրը իջեցուցէք ։ Եւ Ցուդան իր հօրը Իսրայէլին ըսաւ . Ցղան ինծի հետ խրկէ , ու ելլենք երթանք , որ ողջ մնանք ու չմեռնինք , մենք ալ՝ դուն ալ՝ Ե մեր 9 ընտանիքներն ալ ։ Ես երաշխաւոր կ'ըլլամ անոր համար . զանիկայ իմ ձեռքէս պահանջէ . Եթէ որ անի-

Ն·Ք·ՂՔ· 1707

ՀՑԱս գԼ· Խգ·21։

ՀԳԼ·Խգ·14։

Ն ՀՀր 13։ ԳԼ·ԼԵ·33։ Խգ·28։ Ե ՀՀր 4։ ԳԼ· Խգ·29։ Զ ԳԼ·ԼԵ·35։ Խգ·31։

1 Ու սովը ասատկացաւ երկրին — ԳԼ·Խա· 54·57։

Բ ԳԼ·Խր· 20։Խգ·23։

Ե ՀՀր 7։

Է ՀՀր 15, 19, 20։

Ը ԳԼ·ԼԳ·10։

Ն·Ք·Դ·
1707

կայ քեզի չբերեմ , ու քու առջևդ
չկայնեցընեմ , յաւիտեան քեզի
10 յանցաւոր ըլլամ : Քանզի թէ որ
չդադրեցընէք , մինչև հիմա երկրորդ
11 անգամ դարձած կ'ըլլայինք : Եւ
անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ անոնց .
Եթէ այդպէս է , հիմա ասանկ ըրէք .
Ձեր ամաններուն մէջը երկրին ամե-
նէն աղէկ պտուղներէն առէք , ու
Տ ԳԼ·լբ·20· մարդուն ընծայ տարէք , քիչ մը
Ա՚ակ·ժբ· բալասան , և քիչ մը մեղր , դա-
16 · միւներ , ու զմուռս , փստուղ ու
Ե ԳԼ·լբ·25· 12 նուշ . Եւ ձեռքերնիդ կրկնապա-
Երեմ· բ· տիկ ասանկ առէք , ու ձեր քուրձե-
22 · րուն բերանը եղած ասոկը՝ Ղոր ետ
Ղ ԳԼ· Խբ· բերուեցաւ , ձեռքերնիդ ---- ետ
25 · 35 · տարէք . գուցէ սխալմունք եղած
13 էր . Եղբայրներիդ ալ առէք , ու ե-
լէք նորէն ան մարդուն գացէք .
14 Եւ Ամենակարող Աստուածը ձեզի
շնորհք գտնել տայ ան մարդուն
առջևը , որ ձեր միւսալ եղբայրը ու
Ի Ես·գ· Բենիամինը թող տայ ձեզի . և Ես
16 · թէ որ անզաւակ մնալու եմ , թող
անզաւակ մնամ :
15 Եւ մարդիկը առին աս ընծա-
ները , ու ձեռքերնին կրկնապատիկ
ասոկ առին , նաև Բենիամինը , ու
ելան Եգիպտոս իջան , և Յով-
16 սեփին առջևը կայնեցան : Եւ երբ
Ը ԳԼ·իդ·2· Յովսէփ Բենիամինը անոնց հետ
լԹ·4· իդ· տեսաւ , ըսիր տանը վերակացուին
1· ըսաւ . Ցուն տար -- մարդիկը , ու
Բ ա Թագ· Ի՚ե· 11· * պարարտ կենդանիներ՚՚ մորթէ ,
* Եբր· մար- և պատրաստէ՛ . ինչու որ -- մար-
թելիք դիկը կէսօրին ինծի հետ պիտի ճա-
17 շեն : Եւ ան մարդը Յովսեփին ը-
սածին պէս ըրաւ . ու ան մարդը
Յովսեփին տունը տարաւ մարդիկը :
18 Եւ մարդիկը վախցան Յովսեփին
տունը տարուելնուն համար , ու
ըսին . Առջի անգամին մեր քուր-
ձերուն մէջը դարձած ասոկին հա-
Ֆ Ցոբ· լ· մար կը տարուինք , որ ի՛վրանիս
14 · յարձակի , ու մեր վրայ իյնայ , մեզ
ծառաներ առնէ՝ ու մեր էշերը :
19 Եւ Յովսեփին տանը վերակացուն
եղող մարդուն մօտեցան , ու տանը
20 դրանը մէջ խօսեցան անոր , Ու
Ի ԳԼ·Խբ·3· ըսին . Ո՜հ տէր , Իսկէզ առաջ
10 · կերակուր ծախու առնելու իջանք :
Լ ԳԼ· Խբ· 21 Ու Լեղաւ որ երբ իջևանը եկանք ,
27 , 35 · ու մեր քուրձերը բացինք , ահա
ամէն մէկերնուս ասոկը իր քուր-
ձին բերանն էր , մեր ասոկը
լման կշռադրամը . և զանիկայ մեր
22 ձեռքովը ետ բերինք . Ու ձեռքե-
նուս մէջ ուրիշ ասոկ բերինք՝ կե-
րակուր ծախու առնելու համար .
չենք գիտեր թէ ով դրաւ մեր
23 ասոկը մեր քուրձերուն մէջ : Եւ
անիկայ ըսաւ . Խաղաղութիւն
ձեզի , մի՛ վախնաք . ձեր Աստուածը
և ձեր Հօրը Աստուածը ձեզի գանձ
տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ . †Ես
առի ձեր ասոկը՚՚ : Եւ Շմաւոնը
դուրս հանեց անոնց :
24 Ու ան մարդը Յովսեփին տունը
տարաւ մարդիկը , և ջուր տուաւ
-ՆՆՆ , Ի՛ու իրենց ոտքերը լուա-
ցին , ու անոնց էշերուն կեր տուաւ :
25 Եւ անոնք ընծաները պատրաստե-
ցին՝ մինչև Յովսեփին կէսօրուան
գալը . քանզի իմացան որ հոնկ
26 Հոն հաց պիտի ուտեն : Եւ երբ
Յովսէփ տունը եկաւ , իրենց ձեռ-
քը եղած ընծաները անոր մատու-
ցին տանը մէջ , ու Ի՛նչպէս պա-
տիները Ի՚ԼՀվ անոր խոնարհութիւն
27 ըրին : Եւ անոնց Հողջոյթիւնը
Հարցուց՝ ըսելով . Ձեր ձեր
Հայրը՝ Հօրուն վրայով խօսեցաք
ԻՆՉ , աղէկ է . տակաւին ողջ է :
28 Եւ ըսին . Քու ծառադ մեր Հայրը
աղէկ է , տակաւին ողջ է . Ու
ծունկ ու խոնարհութիւն ըրին :
29 Եւ իր աչքերը վերցուց , ու Իր
մօրը որդին՝ իր եղբայրը Բենիա-
մինը տեսաւ , և ըսաւ . Ա՞ն է
ձեր պզտիկ եղբայրը , Հօրուն վրա-
յով խօսեցաք ինծի . ու ըսաւ
ԲԼՆԻ-ՓՆԻ . Աստուած ողորմի քե-
30 զի՛ որդեակ իմ : Եւ Յովսէփ շու-
տով ելաւ . քանզի ի՛ր աղէկը
Ջ գԹագ· գ· գալարեցաւ իր եղբօրը վրայ , և
26 · լալու փնտռէր . ու ներսի
սենեակը մտաւ , ու Ո՜հոն լացաւ :
Յ ԳԼ·Խբ·24· 31 Եւ լուաց իր երեսը , ու դուրս
ելաւ . և զսպեց ինքզինքը , ու
Ն Հմր 25 · 32 ըսաւ . Ն՚Հաց բերէք : Եւ իրեն զատ ,
ու անոնց զատ , և իրեն հետ ուտող
Եգիպտացիներուն զատ դրին .
քանզի Եգիպտացիները Եբրայե-
ցւոց հետ հաց չէին կրնար ուտել ,
Ե ԳԼ·Խգ·34· Եզ·ը·26· ինչու որ Եգիպտացիներուն զզուե-
33 լի էր : Եւ նստան անոր առջևը ,
անդրանիկը իր անդրանկութեանը
պէս , և պզտիկը իր պզտիկու-
թեանը պէս . և մարդիկը իրարու
34 Ն-ԼՀվ կը զարմանային : Եւ անի-
կայ իր առջևէն բաժիններ խրկեց
անոնց . բայց Բենիամինին բաժինը
Ա ԳԼ·Խե·22· մէկալներուն բաժինէն -հինգ ան-
Ղ Ընգ·ա·6· դամ աւելի էր . և խմեցին , ու
Ցոհ·բ·10· Ա՚անոր հետ մէկտեղ զուարթացան :

ԳԼ· ԽԴ

1 Յովսէփ իր եղբայրները ճամբայէն ետ դար-
ձնելու համար հնարք կը բանեցնէ : 14 Յու-
դային խոնարհ ազաչանքը :

1 Ու իր տանը վերակացուին հրա-
ման ըրաւ , ըսելով . Ա՚ս մար-
դոցը քուրձերը տանել կրցած-
նուն չափ ուտելիք լեցուր , ու ա-
մէն մէկուն ասոկը իր քուրձին բե-
2 րանը դիր : Եւ -ՓՆԻ պզտիկին
քուրձին բերանը իմ գաւաթս՝ ար-

Ն·Ք·Դ·Ե· 1707

ծաթի գաւաթը՝ ու իր պաշարին
ստակը դիր ։ Ու անիկայ Յովսեփին
ըսած խօսքին պէս ըրաւ ։
3 Եւ առաւօտուն լուսցածին պէս
մարդիկը խրկուեցան , իրենք՝ ու
4 իրենց էշերը ։ Անոնք քաղաքէն
ելլելով գետ չհեռացած , Յովսէփ
իր տանը վերակացուին ըսաւ ։ Ե-
լէ՛ ան մարդոցը ետևէն վազէ ,
ու անոնց հասիր , և ըսէ անոնց .
Ինչո՞ւ բարիին փոխարէն չար հա-
5 տուցիք . Ա՛ս ան չէ՞ որուն մէջէն իմ
տէրս կը խմէ , ու անով կը հմայէ .
ասանկ ընելով՝ գէշութիւն ըրիք ։
6 Եւ անիկայ հասաւ անոնց . և ըսաւ
7 անոնց ասոնց նոյն խօսքերը ։ Եւ ըսին
անոր . Ինչո՞ւ իմ տէրս ասանկ
խօսքեր կը զրուցէ . քա՛ւ լեցի՛ որ
քու ծառաներդ ասանկ բան մը
– Գէ·խգ·21· 8 ընեն ։ Ահա՛ մեր քուրձերուն բե-
րանը գտած ստակնիս Քանանու
երկրէն քեզի ետ բերինք . ուրեմն
ինչպէս քու տիրոջդ տունէն ար-
ծաթ կամ ոսկի պիտի գողնանք ։
9 Քու ծառաներուդ որուն քովը որ
Բ Գէ·լ·32· գտնուի , Բթող անիկայ մեռնի ,
ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառաներ
10 ըլլանք ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Հիմա
ձիշդ ձեր ըսածին պէս թող ըլլայ .
որուն քովը որ գտնուի , ան ինծի
ծառայ ըլլայ , ու դուք անպարտ
11 ըլլաք ։ Ուստի ամէն մէկը արագ-
նօք իր քուրձը գետինը իջեցուց ,
ու ամէն մէկը իր քուրձը բացաւ ։
12 Եւ անիկայ մեծէն սկսեց փնտռել ,
ու մինչև պզտիկը նայեցաւ . և
գաւաթը Բենիամինին քուրձին
մէջ գտնուեցաւ ։
Բ Գէ· լէ· 29 , 34 ։ Թու· ժգ· 6 ։ բ Թագ· ա· 11 ։ 13 Ան ատեն Բիրենց հանդերձները
պատռեցին . և ամէն մէկը իր էշը
բեռցուց , ու քաղաքը գարձան ։
14 Եւ Յուդա ու անոր եղբայրները
Յովսեփին տունը եկան , և անիկայ
տակաւին հոն էր , ու Բանոր առջևը
Բ Գէ·լէ·7· 15 գետինը ինկան ։ Եւ Յովսէփ ը-
սաւ անոնց . Ա՛ս ի՞նչ բան է որ ը-
րիք . չէ՞ք գիտեր որ ինծի պէս
Ղ Հմր 5 ։ 16 մարդ մը անշուշտ Բկը հմայէ ։ Եւ
Յուդան ըսաւ . Իմ տիրոջս ի՞նչ
ըսենք , ի՞նչ խօսինք , կամ ի՞նչ-
պէս արդարացընենք ինքզինքնիս .
Աստուած քու ծառաներուդ յան-
ցանքը բռնեց . ահա՛ մենք մեր
Ղ Հմր 9 ։ տիրոջը ծառաներ ենք , մենք ալ՝
անիկա ալ որուն քովը գտաւթը
17 գտնուեցաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ .
Բ Ընտ· ժէ· 15 ։ Բքա՛ւ լեցի՛ որ ես այդպէս ընեմ .
Հա՛ն մարդը՝ որուն քովը գա-
ւաթը գտնուեցաւ , անիկայ ինծի
ծառայ ըլլայ , ու դուք խաղաղու-
թեամբ ձեր հօրը երթ՛ք ։
18 Ան ատեն Յուդան մօտեցաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ , չնորհք
ընէ՝ թող քու ծառադ խօսք մը
խօսի իմ տիրոջս ականջներուն , ու
ծառայիդ վրայ բարկութիւնդ
չորրորդի . ինչու որ դուն Փարա-
19 ոնին պէս ես ։ Իմ տէրս իր ծա-
ռաներուն հարցուց՝ ըսելով . Հայր
20 կամ եղբայր ունիք ։ Եւ մենք ը-
սինք մեր տիրոջը , թէ ծեր հայր մը
ունինք , և Բի --ին- էր Բծերու-
թեան --ին- պզտիկ որդի
մը --ն , ու անոր եղբայրը մեռած
է , և միայն անիկայ իր մօրմէն
Բ Գէ· լէ· 3 · մնաց , ու անոր հայրը կը սիրէ զա-
21 նիկայ ։ Եւ քու ծառաներուդ ը-
սիր . Բինծի իջեցուցէք անիկայ ,
Բ Գէ· խ· 15 , 20 · 22 · որ * տեսնեմ ։ Եւ իմ տիրոջս ըսինք .
Ցղան իր հայրը չկրնար ձգել . քանզի
* Եբ·ե·այբ· անոր վրայ դնեմ ։
թէ որ իր հայրը ձգելու ըլլայ ,
23 անիկայ պիտի մեռնի ։ Եւ քու
Բ Գէ· խգ· 3 · 5 · ծառաներուդ ըսիր . Բթէ որ ձեր
պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ ,
իմ երեսս ալ պիտի չտես-
24 նէք ։ Ու երբոր քու ծառայիդ իմ
հօրս ելանք , իմ տիրոջս խօսքերը
Լ Գէ· խգ· 2 · 25 պատմեցինք անոր ։ Եւ Բմեր հայրը
ըսաւ . Գացէք նորէն , -- մեզի
քիչ մը կերակուր ծախու առէք ։
26 Եւ մենք ըսինք . Չենք կրնար իջ-
նել . թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը
մեր հետը ըլլայ , ան ատենը կ՚իջ-
նենք . ինչու որ պիտի չկրնանք տես-
նել ան մարդուն երեսը , թէ որ մեր
պզտիկ եղբայրը մեր հետը չըլլայ ։
27 Եւ քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ
մեզի . Դուք գիտէք որ Բիմ կնիկս
Բ Գէ· խգ· 19 · 28 երկու -ը- ծնաւ ինծի . Եւ մէկը
Բ Գէ·լէ·33· Բձեզմէ փախուստ է , ու
29 մինչև հիմա գինքը չտեսայ ։ Եւ
Լ Գէ· խբ· 36 , 38 · թէ որ Բասիկայ ալ քովէս առ-
նէք , ու անոր փորձանք մը պատա-
հի , իմ ճերմակ մազերս տրտմու-
թիւնով գերեզմանը պիտի իջե-
30 ցընէք ։ Ուստի հիմա՝ երբոր քու
ծառայիդ իմ հօրս երթամ , ու
տղան մեր հետը չըլլայ , Բանոր
Բ Թագ· ժբ· 1 · հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած
31 ըլլալով , երբոր տեսնէ թէ տղան
Բը Հնաշ չէ , պիտի մեռնի . և ծա-
ռաներդ՝ քու ծառայիդ մեր հօրը
ճերմակ մազերը տրտմութիւնով
32 գերեզմանը պիտի իջեցընենք ։ Ին-
չու որ ծառադ՝ տղուն համար իմ
հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով .
Յ Գէ· խգ· 9 · Բթէ որ ես անիկայ քեզի չբերեմ ,
իմ հօրս յաւիտեան յանցաւոր ըլ-
33 լամ ։ Ուստի հիմա կ՚աղաչեմ քեզի ,
Ղ Գէ· լբ· 32 · տղուն տեղ՝ ծառադ իմ տիրոջս
ծառայ մնայ , և տղան իր եղբայրնե-
34 րուն հետ ելլէ . քանզի թէ որ
տղան իմ հետս չըլլայ , Բինչպէս
ելլեմ իմ հօրս . չըլլայ որ իմ հօրս
գալու փորձանքը տեսնեմ ։

Ն · ք · գԲ · 1707

ԳԼ · ԽԵ

1 Ցովսէփ զինքը իր եղբայրներուն կը ճանչցընէ . 5 անցած բաները Աստուծոյ նախախնամութեանը տալով՝ կը մխիթարէ զանոնք . 9 ու կը խրկէ որ իր հայրը բերեն : 16 Փարաւոն ասոնց բանին կը հաճի : 21 Ցովսէփ անոնց ճամբուն պաշարը կու տայ , ու զանոնք կը յորդորէ որ խռովութիւն չունենան ճամբին : 25 Ցակոբ իր որդւոյն լուրը առնելով՝ կը զօրանայ :

1 Եւ Ցովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր իր քովը կայնողներուն առջեւը , ու պոռաց . Քովէս դուրս հանեցէք բոլոր մարդիկը . և երբ Ցովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչցուց , քովը մարդ մը
– թու · ժգ · 1 ։ 2 չկեցաւ : Եւ ձայնը վերցընելով լացաւ . ու Եգիպտացիք լսեցին , ու
3 Փարաւոնին տունն ալ լսեց : Եւ Ցովսէփ բսաւ իր եղբայրներուն . Ինչ Ցովսէփն եմ . իմ հայրս տակաւին ողջ է . ու եղբայրները չէին
բ Գոր · է · 13 ։ կրնար պատասխան տալ անոր . ինչու որ անոր առջեւը ապշած կեա-
4 ցին : Եւ Ցովսէփ բսաւ իր եղբայրներուն . Ինձի մօտ եկէք . անոնք
գ Ցոր · դ · 5 ։ իգ · 15 ։ Մաա · ժգ · 26 ։ Մար · գ · 50 ։ ալ մօտ եկան . և բսաւ . Ես ձեր եղբայրը Ցովսէփն եմ , զոր Եգիպ-
դ Գլ · լԷ · 28 ։ 5 տոս զրկեցիք ծախելէդ համար Ի՛մի վշտանաք , ու ձեզի ծանր չերեւնայ . Ընչու որ Աստուած իրրեւ
Ե Ես · խ · 2 ։ բԿոր · բ · 7 ։ Ղ Գլ · ծ · 20 ։ Սաղ · ճՆ · 16 · 17 ։ Տես բԹագ · ժգ · 10 · 11 ։ Գոր · գ · 24 ։ կեց զես ձեր առջեւէն՝ կեանք պա-
6 հելու համար : Քանզի երկրիս վրայ սովին երկրորդ տարին է աս . և տակաւին հինգ տարի կայ՝ որ ոչ
7 վարուցան , ոչ ալ հունձք պիտի : Եւ Աստուած զես ձեր առջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզի
8 սերունդ պահէ , և մեծ ազատու- թիւնով ձեզ ապրեցընէ : Եւ հիմա զես հոս խրկողը դուք չէք , հապա
Է Գլ · խա · 43 ։ Դատ · ժէ · 10 ։ Ցոբ · իԲ · 16 ։ Աստուած է . ու է զես Փարաւոնին հայր՝ և իր բոլոր տանը տէր՝ ու
9 Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան դրաւ : Շուտով իմ հօրս երթէք , ու բսէք անոր . Այսպէս կ'բսէ քու Ցովսէփ որդիդ . Աստուած բոլոր
Ը Գլ · խե · 1 ։ Եգիպտոսին տէր ըրաւ զես . չու- 10 շանաս՝ ինձի իջնես . Եւ Գեսեմի երկրին մէջ պիտի բնակիս , որ ին-
ձի մօտ ըլլաս , դուն ու քու որդիդ՝ և քու որդւոցդ որդիքը՝ և հօտերդ՝ ու արջառներդ՝ և քու ըս-
11 լոր ունեցածդ . Եւ հոն քեզ պիտի սնուցանեմ . ինչու որ տակաւին հինգ տարի սով կայ . չըլլայ որ
12 դուն՝ ու քու տունդ՝ և քու բոլոր ունեցածդ չգաւորութիւն քաշէք : Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս
Բ Գլ · խր · 23 ։ Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ 13 բ ձեզի խօսողը իմ բերանս է : Ու Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր
փառքս , ու ձեր բոլոր տեսածը պատմեցէք իմ հօրս . և շուտով
Ն · ք · գԲ · 1707
14 բերէք իմ հայրս հոս իջեցուցէք : Եւ իր եղբօրը Բենիամինին պարանոցին վրայ ինկաւ՝ ու լացաւ . Բենիամինն ալ անոր պարանոցին վրայ լացաւ :
15 Եւ իր բոլոր եղբայրները համբուրեց , ու անոնց վրայ լացաւ . և անկէետքը իր եղբայրները իրեն խօսեցան :
16 Եւ աս լուրը Փարաւոնին տանը մէջ լսուեցաւ՝ թէ Ցովսէփին եղբայրները եկեր են . և Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն Է հաճելի և-
Է Գլ · խա · 37 ։ 17 զաւ : Եւ Փարաւոն բսաւ Ցովսէփին . Քու եղբայրներուդ բսէ . Այս բրէք . ձեր անասունները բեռցուցէք , ու Քանաան երկիրը գացէք .
18 Եւ ձեր հայրը՝ ու ձեր ընտանիքները առէք , ու ինծի եկէք . և Եգիպտոսի երկրին աղէկ բէջը ձեզի տամ ,
Ը Գլ · իէ · 28 ։ Թու · ժը · 12 · 29 ։ ու Երկրին պարարտութենէն ու-
19 տէք : Եւ քեզի հրաման եղաւ . ասա բրէք . Ձեր տղաքներուն համար ու ձեր կնիկներուն համար Եգիպտոսի երկրէն կառքեր առէք ձեզի ,
20 և ձեր հայրը բերէք՝ ու եկէք : Եւ ձեր կարասիքին * մի նայիք . ինչու որ բոլոր Եգիպտոսի երկրին բարիքը ձերն է :
* Եբր · Ձեր աչքը չխնայէ ։ 21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ բրին . և Ցովսէփ անոնց կառքեր տուաւ Փարաւոնին Է խօսքին պէս ,
Է Թու · գ · 16 ։ ու ճամբու համար պաշար տուաւ
22 անոնց : Ընծայ ամէն մէկուն զատ զատ փոխելու հանդերձներ տուաւ , բայց Բենիամինին իրեք հարիւր կտր
ժ Գլ · խգ · 34 ։ արծաթ՝ ու Է հինգ ձեռք փոխելու
23 հանդերձ տուաւ : Եւ իր հօրը ասոր պէս բաներ խրկեց . տասը էշ Եգիպտոսի բարիքներով բեռցած՝ և տասը էգ էշ ցորենով ու հացով և ուտելիքներով բեռցած՝ իր հօրը
24 ճամբորդութեանը համար : Ետպէս իր եղբայրները խրկեց , ու գացին . և բսաւ անոնց . Ճամբուն մէջ չկռուիք :
25 Եւ անոնք Եգիպտոսէն ելան , ու դէպ ի Քանաան երկիրը իրենց հօ-
26 րը Ցակոբին գացին . Եւ անոր պատմեցին՝ բսելով . Ցովսէփը տակաւին ողջ է , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխանը անիկայ է : Եւ Ցո-
ի Ցոր · իԲ · 24 ։ Սաղ · ոԻգ · 1 ։ Գոս · իգ · 11 · 41 ։ ԷՀ սիրտը մարեցաւ , քանզի անոնց
27 չհաւատաց : Եւ անոր պատմեցին Ցովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց բսեր էր , ու երբոր տեսաւ Ցովսէփին խրկած կառքերը զինքը տանելու համար , անոնց հօրը Ցակո-
28 բին հոգին ողջընցաւ : Եւ Իսրայէլ բսաւ . Բաւական է . իմ որդիս Ցովսէփը տակաւին ողջ է . երթամ ու մեռնելէս առաջ տեսնեմ անիկայ :

Ն·Ք·ԳԲ· 1706

ԳԼ·ԽԶ

1 Յակոբ Բերսաբէէի մէջ Ասուածմէ կը քաշա-
լիուի ։ 5 Ընկէ իր ընտանիքովը Եգիպտոս
կ'երթայ ։ 8 Եգիպտոս գացող իր ընտանե-
ցը համրանքը ։ 29 Ցովսէփ իր հայրը Յակոբը
դիմաւորելու կ'ելլէ ։ 31 Կը սորվեցընէ իր
եղբայրներուն՝ թէ ինչ պատասխան պիտի
տան Փարաւոնին ։

1 Նաեւ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածո-
վը ճամբայ ելաւ, ու Բէերսա-
բէէ եկաւ. և իր հօրը Իսահակին
2 Աստուծոյն զոհեր մատուց ։ Ու
Աստուած ի գիշերուան տեսիլքի
մէջ խօսեցաւ Իսրայէլին՝ ու ըսաւ.
Յակո՛բ՝ Յակո՛բ. և անիկայ ըսաւ.
3 Ահա ես հո՛ս։ Եւ ըսաւ Նո՛ր.
Ես եմ Աստուած՝ Հօրդ Աս-
տուածը. Եգիպտոս իջնելու մի
վախնար. ինչու որ հո՛ն մեծ ազգ
4 մը պիտի ընեմ քեզ. Ես քեզի
հետ Եգիպտոս պիտի իջնեմ, նաեւ
բեզ անշուշտ պիտի հանեմ, ու
Յովսէփ պիտի դնէ իր ձեռքը քու
5 աչքերուդ վրայ ։ Եւ Յակոբ ելաւ
Բերսաբէէէն. ու Իսրայէլին որդի-
ները տարին իրենց հայրը Յակոբը՝
ու իրենց տղաքները՝ և իրենց կնիկ-
ները ան կառքերով, որոնք որ
Փարաւոն խրկեց զանիկայ տանելու
6 համար ։ Եւ առին իրենց անա-
սուններն ու իրենց ստացուածքը՝
որ Քանանու երկրին մէջ ստացեր
էին, ու Եգիպտոս եկան՝ Յակոբը
ու անոր բոլոր սերունդը իրեն հետ.
7 Իր որդիները ու իր որդւոցը որդի-
ները իր հետը՝ իր աղջիկները ու
իր որդւոցը աղջիկները՝ և իր բոլոր
սերունդը իր հետը Եգիպտոս բե-
րաւ ։

8 Եւ Ասոնք են Իսրայէլի որդւո-
ցը անունները որ Եգիպտոս եկան.
Յակոբ ու անոր որդիքը. Ի Յա-
9 կորին անդրանիկը Ռուբէն. Եւ
Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք, ու
Փաղղուս, և Եսրոն ու Քարմի ։
10 Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ,
ու Յամին, և Ոհադ, ու Յաքին,
և Սահաո, ու Քանանացի կնկանը
11 որդին Սաուղ ։ Եւ Ղևիին որ-
դիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մե-
12 րարի ։ Եւ Յուդային որդիքը՝
Էր, ու Օնան, և Սելոմ, ու Փա-
րէս և Զարա. բայց Էր ու Օնան
Քանանու երկրին մէջ մեռան. և
Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու Հա-
13 մուլ ։ Եւ Իսաքարին որդիքը՝
Թովղայ, ու Փուա, և Յասուբ ու
14 Սամրոն ։ Եւ Զաբուղոնին որդի-
քը՝ Սարեդ, ու Ելոն և Յաղէլ ։
15 Ասոնք են Լիայի որդիքը, որոնք
Միջագետին մէջ ծնաւ Յակոբին,
ու անոր Դինա աղջիկը. անոր բո-
լոր որդիները ու աղջիկները եր-
16 սունհինգ հոգի էին ։ Եւ Գա-
դին որդիքը՝ Սափոն, ու Ագի,
Սունի, և Եսբոն, Էրի, ու Արոդի
17 և Արելի ։ Եւ Ասերին որդիքը՝
Յեմնա, ու Յեսուա, և Յեսուի, ու
Բարիա, և անոնց քոյրը Սարա.
և Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու
18 Մելքիէլ ։ Ասոնք են Զելփային
որդիքը՝ որն որ Լաբան իր Լիա
աղջիկները տուաւ. և անիկայ ծնաւ
ասոնք Յակոբին՝ տասնուվեց հոգի ։
19 Յակոբին կնկանը Ռաքելին որդի-
20 քը՝ Յովսէփ ու Բենիամին ։ Եւ
Յովսէփին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ
Մանասէն ու Եփրեմ ծնան, որոնք
Արեգ քաղաքին քուրմը Ղևտափերացիին աղջիկը Ասենէթը ծը-
21 նաւ անոր ։ Եւ Բենիամինին որ-
դիքը՝ Բաղա, ու Բոքոր, և Աս-
բէլ, Գերա, ու Նէեման, Էհի,
ու Ռոշ, Մուփիմ, և Որփիմ ու
22 Արեդ ։ Ասոնք են Ռաքելին որդի-
քը՝ որոնք ծնան Յակոբին, ամէնը
23 տասնուչորս հոգի ։ Եւ Դանին
24 որդիքը՝ Հուսիմ ։ Եւ Նեփ-
թաղիմին որդիքը՝ Յասիէլ, ու
25 Գունի, և Յասեր ու Սիլլեմ ։ Ա-
սոնք են Բաղդային որդիքը՝ որն
որ Լաբան իր Ռաքել աղջիկները
տուաւ. ու անիկայ Յակոբին ա-
սոնք ծնաւ, ամէնը եօթը հոգի
26 էին ։ Յակոբին հետ Եգիպտոս
եկող բոլոր հոգիները, որ անոր
երաքէն ելած էին, Յակոբին որ-
դւոցը կնիկներէն զատ՝ ամէնը
27 վաթսունուվեց հոգի էին ։ Եւ
Յովսէփին որդիքը՝ որ Եգիպտոսի
մէջ անոր ծնան, երկու հոգի էին.
Եգիպտոս գացող Յակոբին տանը
բոլորը հոգիները եօթանասուն է-
28 ին ։ Եւ անիկայ Յուդան իր առջևէն
խրկեց Յովսէփին, որ Գեսեմի կո-
ղմերն իրեն. և անոնք Գեսեմի եր-
29 կիրը եկան ։ Եւ Յովսէփ իր կառ-
քը պատրաստեց, ու իր հայրը Իս-
րայէլը դիմաւորելու համար Գեսե-
մի ելաւ. և երբ անոր դէմը ելաւ,
անոր պարանոցին վրայ ինկաւ, ու
30 խել մը ատեն անոր պարանոցին վը-
րայ լացաւ ։ Եւ Իսրայէլը ըսաւ
Յովսէփին. Հիմա քու երեսդ
տեսնելէս ետքը թող մեռնիմ, ին-
31 չու որ տակաւին ողջ ես ։ Եւ Յով-
սէփ իր եղբայրներուն ու իր հօրը
տանը ըսաւ. Ելլեմ, և Փարաւո-
նին պատմեմ, ու ըսեմ անոր. Իմ
եղբայրներս ու իմ հօրս ընտանիքը՝
որ Քանանու երկրին մէջն էին, ին-
32 ձի եկան. Եւ ան մարդիկը հովիւ-
ներ են. ինչու որ խաշնարած տէր են.
և իրենց հօտերը, ու իրենց ար-
ջառները և իրենց բոլոր ունեցածը
33 բերին ։ Եւ ըլլայ որ երբ Փարաւոն

Ն·Ք·ԳԲ· 1706

Յ Թուա·իգ· 15, ճ։
Ն ա Մն·է· 30։
Ղ Գլ·լ·10։
Ո Գլ·իթ· 24։
Ղ Գլ·խգ· 27։
Ղ Գլ·խա· 50։
Լ ա Մն·է· 6·ը·1։
Ո Թուա·իգ· 38։
Ո Թուա·իգ· 39։ ա Մն· է·12։
Լ ա Մն·է· 12։
Ո Թուա·իգ· 42։
Ր ա Մն·է· 13։
Յ Գլ·լ·5· 7։
Ո Գլ·իթ· 29։
Ֆ Ել·ա·5։
Ֆ Գլ·լե·11։
Ֆ Ր Օր·ժ· 22։ Տես Գոր·է· 14։
Ֆ Գլ·լ· 21։
Ո Գլ·խէ·1։
Բ Գլ·խե· 14։
Ֆ Տես Ղա· ր·29, 30։
Ր Գլ·խէ·1։

ձեզ կանչէ , ու ըսէ թէ՝ Ի՞նչ է
34 արհեստիդ . Ըսէք . Քու ծառա-
ներդ Մեր մանկութենէն մինչև
հիմա՝ մենք ալ , մեր հայրերն ալ
Խաչանց տէր ենք . որ Գեսեմի
երկրին մէջ բնակիք . ինչու որ
ամէն հովիւ Եգիպտացւոց առջևը
էգարշելի է ։

ԳԼ . ԽԷ

1 Ցովսէփ իր եղբայրներուն հինգը , 7 ու իր
հայրը Փարաւոնին կը ներկայացընէ . 11 ա-
նոնց բնակութիւն ու ապրուստ կու տայ ։ 13
Բոլոր Եգիպտացւոց ստակը , 16 անասուննե-
րը , 18 ու կալուածքը Փարաւոնին համար
ծախու կ'առնէ ։ 22 Քուրմերուն երկիրը ծա-
խու չառներ ։ 23 Երկրի արմիկներուն հին-
գերորդ մասը թագաւորին տալու պայմանով՝
երկիրը Եգիպտացւոց կու տայ ։ 28 Ցակոբին
տարիքը ։ 29 Ննիկայ կ'երդնցընէ Ցովսէփը
որ զինքը իր հայրերուն հետ թաղէ ։

1 Ցովսէփ եկաւ ու պատմեց
Փարաւոնին՝ ու ըսաւ . Իմ հայրս
ու եղբայրներս , և անոնց հօտերը
ու արջառները , և անոնց բոլոր ու-
նեցածը եկան Քանանու երկրէն , և
2 ահա Գեսեմի երկրին են ։ Եւ իր
եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ ա-
ռաւ , ու զանոնք Փարաւոնին
3 առջևը ներկայացուց ։ Եւ Փա-
րաւոն ըսաւ անոր եղբայրներուն .
Ի՞նչ է ձեր արհեստը . և անոնք
Փարաւոնին ըսին . Քու ծառա-
ներդ հովիւներ ենք , մենք ալ՝ մեր
4 հայրերն ալ ։ Նաև ըսին Փարաւո-
նին . Ելա երկրին մէջ պանդխտա-
նալու եկանք . վասն զի Քանանու
երկրին մէջ սովը սաստկանալուն
համար , քու ծառաներուդ հօտե-
րուն արածելիք չկայ . ուստի հիմա
չնորհք ըրէ՝ ծառաներդ Գեսեմի
5 երկրին մէջ բնակինք ։ Եւ Փա-
րաւոն խօսեցաւ Ցովսեփին՝ ըսե-
լով . Քու հայրդ ու եղբայրներդ
6 քեզի եկան . Եգիպտոսի երկիրը
առջևդ է . քու հայրդ ու եղբայր-
ներդ երկրին ամէնէն ազնիւ տեղը
բնակեցուր . Գեսեմի երկրին մէջ
թող բնակին . և թէ որ անոնց մէջ
ձարպիկ մարդիկ ըլլալը գիտես ,
զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերա-
կացու ըրէ ։
7 Եւ Ցովսէփ իր հայրը Ցակոբը
բերաւ , ու Փարաւոնին առջևը
հանեց . և Ցակոբ օրհնեց Փա-
8 րաւոնը ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ
Ցակոբին . Քու կենացդ տարի-
9 ներուն օրերը որչափ են ։ Եւ
Ցակոբ ըսաւ Փարաւոնին . Իմ
պանդխտութեանս տարիներուն օ-
րերը հարիւր երեսուն տարի է . Իմ
կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու
ցաւով եղան , ու Իմ հայրերուս
պանդխտութեան օրերուն մէջ ե-
ղած իրենց կենացը տարիներուն
10 օրերուն չհասան ։ Եւ Ցակոբ
օրհնեց Փարաւոնը , ու դուրս ելաւ
Փարաւոնին առջևէն ։
11 Եւ Ցովսէփ բնակեցուց իր հայ-
րը ու եղբայրները , և անոնց կա-
լուածք տուաւ Եգիպտոսի երկրին
ամենէն աղէկ կողմը՝ Ռամեսէսի
երկրին մէջ , հրամայեց որ Փարաւոն
12 հրամայեր էր ։ Եւ Ցովսէփ իր
հայրը ու եղբայրները և իր հօրը
բոլոր տունը հաւանիքնե-
րուն համեմատ հացով կը սնու-
ցանէր ։
13 Եւ բոլոր երկրին մէջ հաց չկար .
ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ .
Նոյն Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու
երկիրը սովին պատճառովը նուա-
14 ղեցաւ ։ Եւ Ցովսէփ պաշար ծախու
առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ու Քանանու երկրին մէջ
դտնուած բոլոր ստակը ժողվեց . և
Ցովսէփ Փարաւոնին տունը տա-
15 րաւ ստակը ։ Ու երբոր Եգիպտոսի
երկրին՝ ու Քանանու երկրին մէջ
ստակը հատաւ , բոլոր Եգիպտա-
ցիները եկան Ցովսեփին՝ ու ըսին .
Մեզի հաց տուր . քանզի ստակը
հատնելուն համար ինչո՞ւ մեռնինք
16 քու առջևդ ։ Եւ Ցովսէփ բսաւ .
Ձեր անասունները բերէք , և թէ
որ ստակ չկայ , ձեր անասուններուն
17 փոխարէն տամ ձեզի ։ Եւ անոնք
իրենց անասունները Ցովսեփին բե-
րին , և Ցովսէփ հաց տուաւ անոնց՝
ձիերուն փոխարէն , ու ոչխարնե-
րուն փոխարէն , և արջառներուն
փոխարէն , ու էշերուն փոխարէն .
և ան տարին զանոնք հացով կե-
րակրեց՝ իրենց բոլոր անասուննե-
րուն փոխարէն ։
18 Ու երբոր լմնցաւ ան տարին ,
հետեւեալ տարին եկան անոր՝ ու
ըսին . Մեր տիրոջմէն չենք պա-
հեր որ ստակը հատաւ , և մեր ա-
նասուններն ալ մեր տիրոջը եղաւ .
ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը
առջևը , բայց մեր անձերը ու
19 երկիրը . Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ
առջևը մեռնինք , մենք՝ ու մեր
երկիրը . մեզ՝ ու մեր երկիրը հա-
ցով ծախու առ , և մենք մեր երկի-
րովը Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք .
և սերմ տուր մեզի՝ որ ապրինք ու
չմեռնինք , և երկիրը ամայի չըլլայ ։
20 Եւ Ցովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկի-
րը Փարաւոնին համար ծախու ա-
ռաւ . քանզի Եգիպտացւոց վրայ
սովը սաստիկ ըլլալուն համար՝
անոնց ամէն մէկը իր արտը ծա-
խեց , ու երկիրը Փարաւոնին եղաւ ։
21 Եւ Եգիպտոսի սահմանին մէկ
ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողո-
վուրդը * քաղաքէ քաղաք փո-

Ն . Ք . դԲ . 1706
Ի Գլ . Խե . 2 , 3 ։
Ղ Գլ . Լ . 35 ։ Ղդ . 5 ։ Լէ . 12 ։
Ի Հռ 32 ։
Ը Գլ . Խգ . 32 ։ Եղ . Ը . 26 ։

Ա Գլ . Խզ . 31 ։
Բ Գլ . Խե . 10 ։ Խզ . 28 ։
Գ Գոր . է . 13 ։
Դ Գլ . Խզ . 33 ։
Ե Գլ . Խզ . 34 ։
Զ Գլ . ԺԸ . 13 ։ Բ Օր . Իզ . 5 ։
Է Գլ . Խգ . 1 ։ Գոր . Է . 11 ։
Ը Գլ . Խզ . 34 ։
Թ Գլ . Ի . 15 ։
Ժ Հռ 4 ։
Ի Եբր . Ժա . 9 , 13 ։ Սազ . ԼԹ . 12 ։
Լ Ցոբ . Ժգ . 1 ։
Խ Գլ . ԻԷ . 7 ։ Լէ . 28 ։

Ն . Ք . դԲ . 1706
Ժ Հռ 7 ։
Ա Եզ . ա . 11 ։ Ժր . 37 ։
Բ Հռ 6 ։
Գ Գլ . Ծ . 21 ։
Դ Գլ . Խա . 30 ։ Գոր . Է . 11 ։
Ե Գլ . Խա . 56 ։

1702

Զ Հռ 19 ։

1701

* ԵՒԲ . քաղաքներու

Ն · Ք · ԴԲ · 1701

ՅԵԶԵ · Է · 24 ։ Ն ԳԼ · ԽԱ · 45 ։

22 խաղրեց ։ Յ Միայն Ն քուրմերուն երկիրը ծախու չառաւ . ինչու որ քուրմերը Փարաւոնէն [ ] բաժին ունէին , ու կ'ուտէին [իրենց բաժինը , որ Փարաւոն կու տար անոնց . անոր համար իրենց երկիրը չծախեցին ։ Եւ Յովսէփ բաւ ժողովուրդին . Ահա այսօր ձեզ ու ձեր երկիրը Փարաւոնին համար . արդ՝ ձեզի սերմ [ ] , ու սերմանեցէք 24 երկիրը · Եւ երբէք արդիւնքին հինգէն մկը Փարաւոնին պիտի տաք , ու չորս մասը ձերը պիտի ըլլայ , որ արտին սերմ՝ ու ձեզի և ձեր տանը մէջ եղողներուն՝ ու ձեր տղաքներուն 25 րուն ուտելիք ըլլայ ։ Եւ բսին . Մեզ ապրեցուցիր . Է թող մեր տիրոջը առջևը շնորհք գտնենք , ու 26 Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք ։ Եւ Յովսէփ աս օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչև այսօր՝ որ հինգէն մկը Փարաւոնին ըլլայ . [բաց [ի Ն քուրմերուն երկրէն՝ որ Փարաւոնինը չեղաւ ։

[ՀՄր 22 ։ Ն ՀՄր 22 ։ Դ ՀՄր 11 ։

27 Եւ Իսրայէլ Դկը բնակեր Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ Գեսեմի երկիրը . ու հոն կալուածք ստացան , և Նաճեցան ու խիստ շատցան ։

Է ԳԼ · ԽԶ · 3 ։

1689

28 Եւ Յակոբ Եգիպտոսի երկրին մէջ տասնեւհինգ տարի ապրեցաւ . ու Յակոբին [կենացը տարիներուն օրերը հարիւր քառասունեւհինգ

[ՏԵս ՀՄր 9 ։

29 տարի եղաւ ։ Ու երբոր Իսրայէլին մեռնելու օրերը [մօտեցաւ , կանչեց իր Յովսէփ որդին , ու բսաւ անոր . Թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ , կ'աղաչեմ քեզի՝ Է ձեռքդ իմ երանքիս տակը դիր , և [ինծի մարդասիրութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէ . կ'աղաչեմ քեզի՝ [իս

[Բ ԹԱԳ · ԼԱ · 14 ։ Գ ԹԱԳ · Բ · 1 ։

30 Եգիպտոսի մէջ մի թաղեր . Հապա Յիմ հայրերուս հետ ննջեմ , ու դուն իս Եգիպտոսէն հանես , և [իս անոնց գերեզմանը թաղես ։ Եւ անիկայ բսաւ . Ես քու բսածիդ

Է ՏԵս ԳԼ · Ծ · 25 ։

31 պէս պիտի ընեմ ։ Եւ ինքը բսաւ . ինծի երդում ըրէ . և անիկայ երդում ըրաւ անոր ։ Եւ Իսրայէլ *անկողնին գլխուն վրայ երկրպագութիւն ըրաւ ։

Յ Բ ԹԱԳ · ԺԹ · 37 ։ [ԳԼ · ԽԹ · 29 ։ Ծ · 5 , 13 ։

Իւ ԳԼ · ԽԲ · 2 ։ Գ ԹԱԳ · Ա · 47 ։ ԵԲԲ · Ժա · 21 ։

* Կ՚ գաւազանին

ԳԼ · ԽՀ

1 Յովսէփ իր որդիներովը՝ հօրը հիւանդութեանը տես կ'երթայ ։ 3 Յակոբ իրեն եղած խոստմունքը կը պատմէ · 5 Եփրեմ ու Մանասէ իր որդոցը կարգը կը դնէ · 7 Յովսէփին մօրը գերեզմանին [ւը ըլլալը կ'բսէ · 9 կ'օրհնէ Եփրեմը ու Մանասէն · 17 պղտիկը մեծէն վեր կը դնէ · 21 անոնց նորէն քանան դառնալուն համար կը մարգարէանայ ։

1689

1 Յետ եղաւ որ աս բաներէն ետքը Յովսէփին բսուեցաւ . Ահա քու հայրդ հիւանդ է . և անիկայ իր երկու որդիքը Մանասէն ու

Ն · Ք · ԴԲ · 1689

2 Եփրեմը իր հետ առաւ ։ Եւ Յակոբին պատմուեցաւ ու բսուեցաւ . Ահա քու որդիդ Յովսէփը քեզի կու գայ . և Իսրայէլ ուժովցաւ՝

3 ու անկողինին վրայ նստաւ ։ Եւ Յակոբ բսաւ Յովսէփին . Ամենակարող Աստուածը Քանանու երկիրը՝ [Լուզին մէջ երևցաւ ինծի ,

[ԳԼ · ԻԲ · 13 · 19 ։ ԼԵ · 6 , 9 , ՀԱ ։

4 ու օրհնեց զիս . Եւ բսաւ ինծի . Ահա քեզ պիտի աճեցընեմ, ու շատցընեմ, և քեզ շատ ժողովուրդներու հաչը պիտի ընեմ . և աս երկիրը քեզմէ ետքը քու սերունդիդ Էյաւիտենական կալուածք ըլլալու պի-

Բ ԳԼ · ԺԷ · 8 ։

5 տի տամ ։ Եւ հիմա քու Է երկու որդիքդ՝ որ ծնան քեզի Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ քեզի Եգիպտոս գալէս առաջ , իմն են . Եփրեմ ու Մանասէն՝ Ռուբէնին ու Շմաւոնին պէս իմն պիտի ըլլան ։ 6 Եւ անոնցմէ ետքը քու ծնած որդիքդ՝ քու կդ ըլլան . [իրենց ժառանգութեանը մէջ իրենց եղբայրներուն 7 րուն անուններովը կանչուին ։ Եւ ես երբոր Միջագետէն կու գայի , Քանանու երկրին մէջ ան ճամբուն վրայ՝ որ տակաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ կայ , Ռաքէլը մեռաւ իմ քովս . ու զանիկայ հոն Եփրաթային՝ այսինքն Բեթղէհեմին ճամբուն մէջ թաղեցի ։

Է ԳԼ · ԼԵ · 9 · 16 · 19 ։

8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէփին որդիները՝ ու բսաւ . Ո՞վ են ասոնք ։ 9 Եւ Յովսէփ բսաւ իր հօրը . Իմ որդիներս են՝ որ Աստուած հոս ինծի տուաւ . և անիկայ բսաւ . Շնորհք ըրէ՝ ինծի բեր զա-

Ի ԳԼ · ԼԳ · 5 ։

10 նոնք , Նոր օրհնեմ ։ Ու Իսրայէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին , [որ չէր կրնար տեսնել . և զանոնք մօտեցուց անոր , ու Համբուրեց զա-

Ը ԳԼ · ԻԵ · 4 · Ի ԳԼ · ԻԵ · 1 · Ը ԳԼ · ԻԵ · 27 ·

11 նոնք , և գրկեց ։ Ու Իսրայէլ բսաւ Յովսէփին . Բնաւ չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ , և ահա Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ

Ր ԳԼ · ԽԵ · 26 ·

12 ցուցուց ։ Եւ Յովսէփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն , և իր երեսը մինչև գետինը խոնարհութիւն ը-

13 րաւ ։ Եւ Յովսէփ առաւ անոնց երկուքն ալ՝ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ կողմը , և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իսրայէլին աջ կողմը , ու մօտեցուց

14 անոր ։ Եւ Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկընցուց , ու Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ , որ պղտիկն էր , ու իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլխուն վրայ . անիկայ [խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց . [ինչու որ Մանասէն

[ՀՄր 19 ։

15 անդրանիկն էր ։ Եւ [օրհնեց զՅովսէփ ու բսաւ . Ան Աստուածը՝ Նոյուն առջևը իմ հայրերս Աբրահա-

Ի ԵԲԲ · Ժա · 21 · Լ ԳԼ · ԺԶ · 1 · ԻԳ · 40 ·

մը ու Իսահակը քալեցին , ան Աստուածը՝ որ ծնած առնէին մինչև
16 այսօր իս կերակրեց , Ան Հրեշտակը՝ Որ իս ամէն չարիքներէն ազատեց , օրհնէ առ տղաքները , և իմ անունս՝ ու իմ Հայրերուս Աբրահամին և Իսահակին անունը առնց վրայ կանչուի , ու երկրին մէջտեղը
17 Իսիտ չառնան : Եւ Յովսէփ երբ տեսաւ որ Հայրը Իր աջ ձեռքը Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ , իրեն Յհաճելի չեղաւ . և իր Հօրը ձեռքը բռնեց՝ որ դանիկայ Եփրեմին գլխուն վրայէն Մանասէին գլխուն
18 վրայ փոխադրէ : Եւ Յովսէփ ըսաւ իր Հօրը . Ո՛չ այդպէս՝ Հայր իմ . ինչու որ անդրանիկը աս է . քու աջ ձեռքդ անոր գլխուն վրայ
19 դիր : Եւ իր Հայրը չուզեց՝ ու ըսաւ . Գիտեմ որդեակ իմ , գիտեմ . ասիկայ ալ Ժողովուրդ պիտի ըլլայ , և ասիկայ ալ մեծ պիտի ըլլայ . բայց Յանոր պզտիկ եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ , ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ
20 պիտի ըլլայ : Եւ ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ . Իսրայէլը Ձեզմով օրհնէ , "Աստուած քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ" ըսելով . ու Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ :
21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին . Ահա ես կը մեռնիմ , և Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլլայ , ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի դարձնէ :
22 Եւ Ես քու եղբայրներէդ մէկ բաժին աւելի տուի քեզի , որ ան Ամորհացիներուն ձեռքէն իմ սրբովս ու աղեղովս առի :

ԳԼ . ԽԹ

1 Յակոբ իր որդիները կը կանչէ զանոնք օրհնելու համար : 3 Ամէն մէկուն օրհնութիւնը : 29 Իր թաղուելուն վրայով անոնց պատուէր կու տայ : 33 Իր մահը :

1 Յու Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ . Ժողովուեցէք , որ վերջին օրերը ձեր գլխուն դալիքը պատմեմ ձեզի :
2 Ժողովուեցէ՛ք՝ ու ականջ տուէք , ովսէ Յակոբին որդիները , Եու ձեր Հօրը Իսրայէլին մտիկ րրէ՛ք :
3 Ռուբէն , Դիմ անդրանիկս՝ իմ ոյժս Ես ու իմ զօրութեանս սկիզբը , յարդութեան կատարելութիւնը ու զօրութեան կատարելութիւնը դուն Ես :
4 Ջուրի պէս եռացիր , Չառաջինի պիտի չըլլաս . ինչու որ Էքու Հօրդ անկողինը ելար . ան առնոր պղծեցիր — Նէ՛ւ : (Իմ անկողի՛նս ելաւ :)
5 Շմաւոն ու Ղեւի Եղբայրներ Են . Զէնքերնին Յանիրաւութեան գործիքներ են :
6 Իմ Հոգիս Իանոնց խորհուրդներուն չմտնէ , Իմ պատիւս Իանոնց ժողովքին հետ չմիանայ . ինչու որ Իրենց բարկութեամբը մարդ սպաննեցին , և իրենց կամապաշտութեամբը ցուլ ջիղ կարկեցին :
7 Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը , ինչու որ խիստ էր , ու անոնց սրտմտութիւնը , ինչու որ սաստիկ էր . Ցանոնք Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ , ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրեմ :
8 Ո՛վ Յուդա՝ քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովեն . Նքու ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ . Էքուս Հօրդ որդիքը քեզի երկրպագութիւն ընեն :
9 Յուդան Եառիւծի ձագ է . որդեակ իմ՝ կողոպուտէն ելար : Առիւծի պէս ծունկ չոքեց , մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ . զանիկայ ով պիտի արթընցնէ :
10 Իշխողութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի , ոչ ալ Անոր ոտքերուն մէջտեղէն Էօրէնադիրը , մինչև որ Սիլովը գայ . Եու ժողովուրդները անոր պիտի Ցազանդին :
11 Ի՛ր յաւանակը որթին պիտի կապէ , ու իր էգ իշուն ձագը ամենէն ազնիւ որթին . իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ , ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով :
12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝ ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլայ :
13 Զաբուղոնը ծովին եզերքը պիտի բնակի , ու անիկայ նաւերուն հանդիստը պիտի ըլլայ , և անոր սահմանը դէպ ի Սիդոն :
14 Իսաքարը ուժեղ էշ մըն է , որ գոմերուն մէջտեղը կը պառկի .
15 Եւ տեսնելով որ հանգստութիւնը աղէկ էր , ու երկիրը որ գեղեցիկ էր , իր ուսը բեռցընելու խոնարհեցուց , ու հարկատու ծառայ եղաւ :
16 Դանը իր ժողովուրդը պիտի դատէ , Իսրայէլի յեղերէն մէկուն պէս :
17 Դանը ճամբու վրայ օձ մը պիտի ըլլայ , ու ճամբու վրայ իժ մը , որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ , անանկ որ հեծեալը ետևը կ՚իյնայ :
18 Ով Տէր՝ քու փրկութեանդ սպասեցի :
19 Գադին՝ գունդ մը վրան պիտի յարձակի . բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի :

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ 1689

Ի ԳԼ · ԻԲ · 15 ; Ղ · 11 ; 13 , 24 ; Սաղ · ԼԶ · 22 ; ՃԻա · 7 ;
Ե Ամվ · Թ · 12 ; Փր · ԺԱ · 17 ;
Ն Ցես Թու · Իգ · 34 · 37 ;
Հ Հմր 14 ;
Յ ԳԼ · Իբ · 8 ;

Ղ Հմր 14 ;

Ճ Թու · ա · 33 , 35 ; բ · 19 , 21 ; բ Օր · ԼԶ · 17 ; Ցայտ · է · 6 , 8 ;
Ո Հառաջ · գ · 11 , 12 ;
Պ ԵՖր · քեզմով

Չ ԳԼ · Իգ · 4 ; Ե · 24 ;
Շ Ցես · Իգ · 32 ; ա ՄՆ · Ե · 2 ; Ցօհ · գ · 5 ;
Ջ ԳԼ · ԺԱ · 16 ; ԼԶ · 28 ; Ցես · ԺԷ · 14 ; ԵԷ ;

— բ Օր · գ · 30 ; Թու · Իգ · 14 ; Եսա · բ · 2 ; ԼԹ · 6 ; Երեմ · Իգ · 20 ; Դան · բ · 28 , 29 ; Փր · բ · 17 ; Երբ · ա · 2 ;
Բ բ Օր · ԼԶ · 1 ; Ամվ · գ · 7 ;
Դ Սաղ · ԼԶ · 11 ;
Զ ԳԼ · ԽԹ · 32 ;
Է բ Օր · Իա · 17 ; Սաղ · Նբ · 51 ;
Ը ա ՄՆ · Ե · 1 ;
Թ ԳԼ · Լե · 22 ; ա ՄՆ · Ե · 1 ; բ Օր · Իհ · 20 ;

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ 1689

Ժ ԳԼ · ԽԹ · 33 , 34 ;
Ի Ածախ · Ժբ · 9 ;
Լ Ածախ · ա · 15 , 16 ;
Խ Սաղ · Ժգ · 9 ; Լ · 12 ; ԺԷ · 8 ;
Ծ Սաղ · Իգ · 9 ; Եփես · Ե · 11 ;
Կ ԳԼ · Լզ · 26 ;
Հ Ցես · Ժբ · 1 ; Իա · 5 , 6 , 7 ; ՄԿ · գ · 24 , 39 ;
Ձ ԳԼ · ԽԹ · 35 ; բ Օր · Լզ · 7 ;
Ղ Սաղ · Ժբ · 40 ;
Ճ ԳԼ · Խե · 29 ; ա ՄՆ · Ե · 2 ;
Մ Ովս · Է · 4 ; Ցայտ · Ե · 5 ;
Յ Թու · Խ · 24 ; Իգ · 9 ;
Ն Թու · Իգ · 17 ; Երեմ · Լ · 21 ; Զաք · Ժ · 11 ;
Շ բ Օր · Իբ · 57 ;
Ո Սաղ · Կ · 7 ; ՃԲ · 8 ; Թու · Իա · 18 ;
Չ Ես · Ժա · 1 ; Կբ · 11 ; Եզեկ · Իա · 27 ; Դան · Թ · 25 ; Մատ · Իա · 9 ; Ղուկ · ա · 32 , 33 ;
Պ Յի՛ Իսրայէլը , ՁԻ՛ օրհնութիւնը կը վայլէ :
Ջ Եբ · բ · 2 ; Ժա · 10 ; Խբ · 1 , 4 ; Իթ · 6 , 7 ; 22 , 23 ; ԽԷ · 4 , 5 ; Կ · 1 , 3 , 4 , 5 ;
Ռ Ընդ · բ · 7 ; Ղուկ · բ · 30 , 31 , 32 ;
Վ գ Թագ · ԺԲ · 32 ;
Տ Օր · Լզ · 18 , 19 ; Ցես · ԺԹ · 10 , 11 ;
Ր Օր · Լզ · 22 ; Դատ · ԺԲ · 1 , 2 ;
Ս Դատ · ԺԲ · 27 ;
Վ Սաղ · Իե · 6 ; ՃԻԹ · 166 , 174 ; Ես · Իե · 9 ; — բ Օր · Լզ · 20 ; ա ՄՆ · Ե · 18 ;

Ն · Ք · ՉՁ · 1689

20 ՚Աներին հայը պարարտ պիտի
ըլլայ · ու ինքը թագաւորի համա-
դամ կերակուրներ պիտի տայ ։
21 ՚Նեփթաղիմը գեղեցիկ խօսքեր
տուող ազատ թողուած եղջերու
մըն է ։
22 Յովսէփը պտղատու ոստ մըն է ,
աղբիւրի քով փնո՟ւտ պտղաբեր
ոստ մը՝ պա՟ռն բողբոջները պատի
վրայ կ'ելլեն .
23 Աղեղնաւորները ՚վշտացուցին
զանիկայ , ու նետաձիգ եղան ՚ա-
նոր , ուատելին զանիկայ .
24 Բայց անոր ՚աղեղը զօրաւոր
մնաց , և իր ձեռացը բազուկները
ուժովցան , Յակոբին ՚հզօր Ա-
պո՟ւն ձեռքերովը ։ ՚Իսրայէլին
՚վէմը Է՟ղ ՚հովիւը անկէ է ։
25 ՚Ա՟յո՛ւ քու Հօրդ Աստուածմէն
է՝ որ քեզի պիտի օգնէ , ՚և Ամ-
նակարօղէն՝ ՚որ քեզ պիտի օրհնէ ,
վերէն՝ երկինքին օրհնութիւննե-
րովը , ու վարը պառկող խորու-
թեան օրհնութիւններովը , ծիծե-
րուն ու արգանդին օրհնութիւնե-
րովը ։
26 Քու հօրդ օրհնութիւնները՝ *իմ
նախնեացս օրհնութիւններէն՝ ՚մին-
չև յաւիտենական բլուրներուն ա-
գահը՚՚ զօրացան ։ Ըզովսէփին գլու-
խուն վրայ պիտի ըլլան , և անոր
գագաթին վրայ՝ որ իր եղբայրնե-
րէն զատուած է ։
27 Բենիամինը ՚փառատող գայլ
պիտի ըլլայ . առտուանց որսը պի-
տի ուտէ , ու գիշերը կողոպուտը
պիտի բաժնէ ։
28 Ամէն ասոնք Իսրայէլի տասուե-
կու ցեղերն են . և ասիկա՝ որ անոնց
հայրը խօսեցաւ անոնց , ու օրհնեց
զանոնք . ամէն մէկուն օրհնութեանը
29 պէս օրհնեց զանոնք ։ Ու պատուի-
րեց անոնց , ու ըսաւ . Ես ՚իմ ժո-
ղովուրդիս պիտի խառնուիմ . ՚իմ
հայրերուս հետ էան պարին մէջ թա-
ղեցէք զիս , որ Քետացի Եփրոնին
30 արտին մէջն է . Ան պարին մէջ՝ որ
Քանանու երկիրը՝ Մամբրէին դի-
մաց եղող Մաքփելայի արտին մէջն
է , Եորն որ Աբրահամ արտին հետ
մէկտեղ գերեզմանի կալուածքի հա-
մար՝ Քետացի Եփրոնէն ծախու ա-
31 ռաւ ։ ՚Անկէ Աբրահամը՝ ու անոր կնիկը
Սարրան հոն թաղեցին . ՚Իսահակը՝
ու անոր կնիկը Ռեբեկան հոն թա-
ղեցին . ես ալ Լիան հոն թաղեցի ։
32 Ան արտը ու հոն եղած պարը Քետին
որդիներէն ծախու առնուեցաւ ։
33 Եւ Յակոբ երբ լմընցուց իր որդւոց
պատուէր տալը , իր ոտքերը ան-
կողինին մէջ ժողվեց , ու հոգին ա-
ւանդեց , և ՚իր ժողովուրդին խառ-
նուեցաւ ։

Ն · Ք · ՉՁ · 1689

ԳԼ · Ծ

1 Յակոբին մահուանը սուգը ։ 4 Յովսէփ իր
հօրը թաղմանը երթալու համար՝ փարաւոնէն
հրաման կ'առնէ ։ 7 Անոր յաւարկաւորու-
թեան հանդէսը ։ 15 Յովսեփին եղբայրները
ներում կը խնդրեն , ու ան ալ կը մխիթարէ
զանոնք ։ 22 Յովսեփին տարիքը ։ 23 Իր
ազգը երրորդ սերունդը կը տեսնէ ։ 24 Իր
եղբայրներուն կը մարգարէանայ՝ թէ քանա-
նու երկիրը պիտի դառնան ։ 25 Իր ոսկորնե-
րուն համար զանոնք կ'երդմնցընէ ։ 26 Կը
մեռնի ու արկղի մէջ կը դրուի ։

1 Եւ Յովսէփ ՚իր հօրը երեսին վրայ
ինկաւ , ու Է՟լացաւ անոր վրայ ,
2 և համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Յով-
սէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրա-
մայեց որ ՚իր հայրը զմռսեն . և
3 բժիշկները զմռսեցին Իսրայէլը ։ Եւ
անոր քառասուն օրը լմընցաւ . ինչու-
որ զմռսուածներուն օրերը ասանկ
կը լմըննար . և Եգիպտացիք ՚անոր
համար եօթանասուն օր սուգ բրին ։
4 Եւ երբ անոր սուգին օրերը անցան ,
Յովսէփ ղրուցեց Ֆարաւոնի տա-
նը՝ բսելով . Թէ որ հիմա ձեր առ-
ջևը շնորհք գտայ , կ'աղաչեմ ձեզի՝
Փարաւոնին ականջին ղրուցեցէք
5 ու բսէք . Հիմ հայրս ինծի երդումով
ընել տուաւ՝ բսելով . Ահա ես կը
մեռնիմ . իմ գերեզմանիս մէջը՝
՚որ ես ինծի համար Քանանու երկ-
րին մէջ փորեցի , իս հոն թաղես .
և հիմա շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թա-
6 ղելու ելլեմ , ու նորէն գամ ։ Եւ
Փարաւոն բսաւ . Ելի՛ր , ու թաղէ
քու հայրդ՝ ինչպէս որ անիկայ քե-
զի երդումով ընել տուաւ ։
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելու
ելաւ . և Փարաւոնին բոլոր ծառա-
ները՝ անոր տանը ծերերը՝ ու Ե-
գիպտոսի երկրին բոլոր ծերերը ա-
8 նոր հետ ելան . Նաև Յովսեփին
բոլոր տուները՝ ու անոր եղբայրները՝
և անոր հօրը տունը . միայն իրենց
տղաքները , ու իրենց հօտերը , և
իրենց արջառները Գեսեմի երկրին
9 մէջ թողուցին ։ Եւ անոր հետ
կառքեր ու ձիաւորներ ելան , ու
10 շատ մեծ բանակ մը եղաւ ։ Եւ ե-
կան Ատադին կալը՝ որ Յորդանա-
նու մէկալ կողմն է . հոն շատ ու
խիստ սաստիկ լացով մը ողբացին ,
՚և իր հօրը համար եօթը օր սուգ
11 բրաւ ։ Եւ ան երկրին մէջ բնակող
Քանանացիները երբոր տեսան Ա-
տադին կալին մէջ սուգին հո՟ղբը ,
բսին . Ա՛ս մեծ սուգ մը բլլալու է
Եգիպտացիներուն . անոր համար
անոր անունը ՚Արէլմիսրաիմ դրին ,
որ Յորդանանու մէկալ կողմն է ։
12 Եւ անոր որդիքը բրին անոր՝ ինչ-
13 պէս որ պատուիրեր էր ։ Եւ ՚անոր
որդիքը Քանանու երկիրը տարին
զանիկայ , ու թաղեցին զանիկայ
Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփե-

Ն · Ք · ՉՁ · 1689

– ԳԼ · Լ · 4 , 24 · 28 ։ ՚Թ · 20։ Իր · 21 ։ Սաղ · ՃՀԲ · 13 ։
ǂ Յոբ · ԻԹ · 20 ։ Սաղ · Լ՟Ե · 15 ։
+ Սաղ · ՃՂԲ · 2 · 5 ։
՚ ԳԼ · Խե · 11 ։ Խէ · 12 ։ Ծ · 21 ։
ǂ Ես · Իբ · 16 ։
– Սաղ · Ա · 1 ։
Բ ԳԼ · Իբ · 13 · 21 ։ Լե · 3 ։ Խգ · 23 ։
ǂ ԳԼ · Ժէ · 1 ։ Լե · 11 ։
Ծ Բ Օր · ԼԳ · 13 ։
՚՚ Կ՟՛ մըշ-
մրնջնաւոր
լեռներուն
օրհնու-
թիւններէն,
Ի՟ յաւիտե-
նական բլու-
րներուն
վայելչու-
թիւնէն,
Ի Բ Օր · ԼԳ · 15 ։ Ամբ · Գ · 6 ։
Ղ Բ Օր · ԼԳ · 16 ։
Ի Դատ . Ի · 21 , 25 ։ Եզկ · Իբ · 25 · 27 ։
Ը Թուա · ԻԳ · 24 ։ Եսթ . Բ · 11 ։ Եզկ · Լ՟Թ · 10 ։ Զաք · Ժգ · 1 , 7 ։
Ը ԳԼ · Ժե · 15 ։ Խե · 8 ։
Ժ ԳԼ · Խէ · 30 ։ Բ Թագ · ԺԹ · 37 ։
Ի ԳԼ · Ծ · 13 ։
Լ ԳԼ · Իգ · 16 ։
Ի ԳԼ · Իգ · 19 ։ Խե · 9 ։
Ժ ԳԼ · Լե · 29։

ǂ Հմր 29 ։

ԳԼ · Ծ

1 Եւ Յովսէփ ՚իր հօրը երեսին վրայ
ինկաւ , ու Է՟լացաւ անոր վրայ ,
2 և համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Յով-
սէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրա-
մայեց որ ՚իր հայրը զմռսեն . և
3 բժիշկները զմռսեցին Իսրայէլը ։ Եւ
անոր քառասուն օրը լմընցաւ . ինչու-
որ զմռսուածներուն օրերը ասանկ
կը լմըննար . և Եգիպտացիք ՚անոր
համար եօթանասուն օր սուգ բրին ։
4 Եւ երբ անոր սուգին օրերը անցան ,
Յովսէփ ղրուցեց Ֆարաւոնի տա-
նը՝ բսելով . Թէ որ հիմա ձեր առ-
ջևը շնորհք գտայ , կ'աղաչեմ ձեզի՝
Փարաւոնին ականջին ղրուցեցէք
5 ու բսէք . Հիմ հայրս ինծի երդումով
ընել տուաւ՝ բսելով . Ահա ես կը
մեռնիմ . իմ գերեզմանիս մէջը՝
՚որ ես ինծի համար Քանանու երկ-
րին մէջ փորեցի , իս հոն թաղես .
և հիմա շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թա-
6 ղելու ելլեմ , ու նորէն գամ ։ Եւ
Փարաւոն բսաւ . Ելի՛ր , ու թաղէ
քու հայրդ՝ ինչպէս որ անիկայ քե-
զի երդումով ընել տուաւ ։
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելու
ելաւ . և Փարաւոնին բոլոր ծառա-
ները՝ անոր տանը ծերերը՝ ու Ե-
գիպտոսի երկրին բոլոր ծերերը ա-
8 նոր հետ ելան . Նաև Յովսեփին
բոլոր տուները՝ ու անոր եղբայրները՝
և անոր հօրը տունը . միայն իրենց
տղաքները , ու իրենց հօտերը , և
իրենց արջառները Գեսեմի երկրին
9 մէջ թողուցին ։ Եւ անոր հետ
կառքեր ու ձիաւորներ ելան , ու
10 շատ մեծ բանակ մը եղաւ ։ Եւ ե-
կան Ատադին կալը՝ որ Յորդանա-
նու մէկալ կողմն է . հոն շատ ու
խիստ սաստիկ լացով մը ողբացին ,
՚և իր հօրը համար եօթը օր սուգ
11 բրաւ ։ Եւ ան երկրին մէջ բնակող
Քանանացիները երբոր տեսան Ա-
տադին կալին մէջ սուգին հո՟ղբը ,
բսին . Ա՛ս մեծ սուգ մը բլլալու է
Եգիպտացիներուն . անոր համար
անոր անունը ՚Արէլմիսրաիմ դրին ,
որ Յորդանանու մէկալ կողմն է ։
12 Եւ անոր որդիքը բրին անոր՝ ինչ-
13 պէս որ պատուիրեր էր ։ Եւ ՚անոր
որդիքը Քանանու երկիրը տարին
զանիկայ , ու թաղեցին զանիկայ
Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփե-

– ԳԼ · Խգ · 4 ։
Բ Դ Թագ · Ժգ · 14 ։
ǂ Հմր 26 ։ Բ Մն · Ժգ · 14 ։ Մաա · Իգ · 12 ։ Մար · Ժգ · 8 ։ Ժգ · 1 ։ Ղե · Իգ · 1։ ՑՀ · Ժբ · 7 ։ Ժթ · 39 , 40 ։
՚ Թու · Ի · 30 ։ Բ Օր · ԼԳ · 8 ։
Ի Եսթ · Գ · 2։
Ղ ԳԼ · Խէ · 29 ։

Ի Բ Մն · Ժգ · 14։ Ես · Իբ · 16 ։ Մաա · Իէ · 60 ։

Ը Բ Թագ · Ա · 17 ։ Գար · Բ · 2 ։
Ի Դ Թագ · Լ՟Ա · 13 ։ Ցոբ · Բ · 13։

+ Ջ՟՝ սուգ
Եգիպտա-
ցւոց ։

ǂ ԳԼ · Խթ · 29։30։ Գար · Է · 16 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1689

լայի արտին այրին մէջը, որն որ Աբրահամ Հերեզմանի կալուածքի համար ծախու առաւ արտին հետ
14 մէկտեղ քնտացի Եփրոնէն։ Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելէն ետև՝ Եգիպտոս դարձաւ, ինքը՝ ու իր եղբայրները՝ և ան ամէնը՝ որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու ելան։
15 Եւ Յովսեփին եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը մեռաւ, Հրսին ըսին. Գուցէ Յովսէփ ոխ պահելով՝ պիտի հատուցանէ մեզի ան ամէն չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն։ Եւ Յովսեփին պատգամատու խրկեցին՝ ըսելով. Քու հայրդ մեռնելէն առաջ պատուիրեց՝ ըսելէ՝ ու ըսաւ.
17 Յովսեփին ասանկ ըսէք. Հիմա շնորհք ըրէ՝ քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը ներէ, Հինչու որ քեզի չարութիւն ըրին. և հիմա կ'աղաչենք քեզի՝ Հրէս Յօրդ Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը ներէ։ Եւ Յովսէփ լացաւ՝ երբոր ատոնք Հրեն։
18 Նոնք խօսեցան իրեն։ Ու անոր եղբայրներն ալ գացին, և Հանոր առջևը ինկան, ու ըսին. Ահա մենք քու
19 ծառաներդ ենք։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց. Հմի վախնաք. Հմիթէ ես
20 Աստուծոյ տեղն եմ։ Հեւ թէպետ դուք ինծի դէմ չարութիւն խորհեցաք, Հայց ՀԱստուած ան

Ն·Ք·ԴԲ· 1689

ս ԳԼ·խԼ·12։ Մ՚ատ.ԺԱ·44։

յ ԳԼ·ԼԳ·3։ * ԵՀբ. ա. Նոնց սրտին

1635

Ն Ցոր. խր. 16։
ԼԹես. ԼՐ. 39։
* ԳԼ. Լ. 3։

ԼԳԼ. ժԼ. 14։ Խգ. 4։ Խբ. 21։ Եւ. գ. 16, 17։ Երբ. ժա. 22։
Գ ԳԼ. ժԼ. 14։ Խգ. 3։ Լե. 12։ Խգ. 4։
ԼԵւ. ժգ. 19։ Գնաճիդ. 32։ Գոր. Ե. 16։

– Հմր 2։

ղէկի գործելու խորհեցաւ. ա-նանկ որ՝ ան օրուան եղածին պէս՝
21 շատ ժողովուրդ ապրեցնէ։ Եւ հիմա մի՛ վախնաք. Հես ձեզ՝ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ։ Ա՚յսպէս միխիթարեց զանոնք և բաղցրութեամբ խօսելով։
22 Եւ Յովսէփ Եգիպտոս բնակեցաւ, ինքը՝ և իր Հօրը տունը. և Յովսէփ հարիւր տասը տարի ապ-
23 րեցաւ։ Եւ Յովսէփ՝ Եփրեմին որդիները՝ Հմինչև երրորդ սերունդը տեսաւ, և Մանասէին որդւոյն Հմաքիրին որդիներն ալ ՀՅովսեփին ծունկերուն վրայ ծնան։
24 Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ. Ահա ես կը մեռնիմ, ու ՀԱստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ, ու ձեզ աս երկրէն պիտի հանէ դէպ՚ի ան երկիրը՝ Հորուն համար ինքը երդում ըրաւ Աբրահամին՝ Հսահակին ու Յակոբին։
25 Եւ Յովսէփ Իսրայէլի որդւոցը երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ, ու իմ ոս-
26 կորներս ասկից հանէք։ Եւ Յովսէփ հարիւր տասը տարեկան ըլլով մեռաւ. ու Հզմնասեղին զանիկայ, և տապանի մը մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ։

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

Ն·Ք·ԴԲ· 1706

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովսեփին մեռնելէն ետքը՝ Իսրայէլի որդիքը կը շատնան։ 8 Նոր թագաւորը թէև կը չարչարէ զանոնք ծանր գործքերով՝ բայց անոնք աւելի կը շատնան։ 15 Մանկաբարձները Աստուածմէ վախնալով՝ արու զաւակները կ'ապրեցնեն։ 22 Փարաւոն կը հրամայէ արու զաւակները գետը նետել։

– Ծն. խգ. 8։ Գ. ղ. 14։

1 Եւ Հեգիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոցը անուններն ասոնք են. ամէն մէկը իր տունովը Յակոբին
2 հետ գնաց. Ռուբէն, Շմաւոն,
3 Ղեւի ու Յուդա, Իսաքար, Զա-
4 բուղոն և Բենիամին, Դան ու Նեփթաղիմ, Գադ ու Ասեր։
5 Եւ Յակոբին երանքէն ելած բոլոր հոգիները Հեօթանասուն հոգի էին. Յովսէփ ալ Եգիպտոս էր։
6 Յովսէփն ու անոր բոլոր եղբայրները
7 և բոլոր ան ազգը մեռան։ Եւ Իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և շատցան ու խիստ զօրա-

Բ Ծն. խգ. 8։ Գ. ղ. 14։
Բ Ծն. խգ. 26, 27։ Հմր 20։ բՕր. ժ. 22։
Ե Ծն. ծ. 26։ Գոր. Ե. 15։

1635

Ե Ծն. խգ. 3։ բՕր. խգ. 5։ Սաղ. ճե. 24։ Գոր. Ե. 17։

ցան. և ան երկիրը անոնցմով լեցուեցաւ։
8 Ուրդ Հեգիպտոսի վրայ մէկ նոր թագաւոր մը ելաւ, որ Յովսէփը
9 չէր ճանչնար։ Եւ անիկայ ըսաւ իր ժողովուրդին. Ահա Իսրայէլի որդւոցը ժողովուրդը մեզմէ շատ ու
10 զօրաւոր են. Հեկէք Հիմաստութիւն բանեցընենք անոնց դէմ, որ չըլլայ թէ շատնան, ու երբոր պատերազմ պատահելու ըլլայ, անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ մէկ ըլլան, ու մեզի դէմ պատերազմին,
11 և աս երկրէս ելլեն։ Անոր համար գործավարներ դրին անոնց վրայ, Որ չարչարեն զանոնք Հիրենց ծանր գործքերովը. և Փարաւոնին շտեմարանի քաղաքները՝ Փիթոմ Հու
12 Ռամսէսը շինեցին։ Եւ որչափ կը չարչարէին զանոնք, այնչափ ալ աւելի կը շատնային ու կ'աճէին. և անոնք Իսրայէլի որդւոցմէն

Ն·Ք·ԴԲ· 1635

Ե Գոր. Ե. 18։

Սաղ. ճն. 24։
Ե Սաղ. ժ. 2։ Ես. 3. 4։
Ը Ցոր. Ե. 13։ Սաղ. ճն. 25։ Առակ. ժգ. 25։ Իս. 30։ Գոր. Ե. 19։

Բ Ծն. ժԼ. 13։ ԳԼ. գ. 7։ բՕր. Իգ. 6։
Ժ ԳԼ. բ. 11։ Ե. 4, 5։ Սաղ. Հաս. 6։
Ե Ծն. խԼ. 11։

Ն · Ք · ՉՔ · 1635

ԼԳԼ · Բ · 23 ։ Չ · 9 ։ Թուս · Ի · 15 ։ Դտր · Է · 19 · 34 ։ Ի Սազ · ՃԱ · 6 ։

Իբր 1635

Բ Ադամ · Ժզ · 6 ։ ¦ Դան · Գ · 16 · 18 ։ Չ · 13 ։ Գտր · Ե · 29 ։

Հ Տես Ցես · Բ · 4 · ԸՀ ։ Բ Թագ · Ժէ · 19 · 20 ։

Յ Ադամ · Ժա · 18 ։ Ամոս · Բ · 12 ։ Ես · Գ · 10 ։ Երե · Ղ · 10 ։

Ղ Տես Ա Թագ · Բ · 35 ։ Բ Թագ · Է · 11 · 13 · 27 · 29 ։ Գ Թագ · Բ · 24 ։ Ժա · 38 ։ Սազ · ՃԻԷ · 1 ։

Իբր 1573

Ե Գտր · Է · 19 ։

13 ձանձրացան ։ Եւ Եգիպտացիք բռնութեամբ կը ծառայեցընէին
14 Իսրայէլի որդիները ։ Եւ Լանոնց կեանքը ծանր գործով՝ Է կաւով՝ ու աղիւսներով՝ և դաշտին ամէն գործովը կը դառնացընէին . ինչ ծառայութիւն որ անոնց ընել տային՝ բռնութեամբ էր ։
15 Եւ Եգիպտոսի թագաւորը խօսեցաւ Եբրայեցւոց մանկաբարձներուն , որոնց մէկուն անունը Սեփրա՝ ու մէկալին անունը Փուա էր ,
16 Ու ըսաւ . Եբրայեցի կիներուն տղաքը առած աւեւնիդ՝ նստարաններուն վրայ նայիք , թէ որ տղայ է՝ մեռցընէք անիկայ , և թէ
17 որ աղջիկ է՝ թող ողջ մնայ ։ Բայց մանկաբարձները Աստուծմէ Ը վախցան , ու ¦ Եգիպտոսի թագաւորին իրենց ըսածին պէս չըրին . հապա
18 արուները ողջ կը թողուին ։ Եւ Եգիպտոսի թագաւորը կանչեց մանկաբարձները , ու ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ աս բանը ըրիք , ու արու-
19 նները ողջ թողուցիք ։ Եւ մանկաբարձները ըսին Փարաւոնին . Քանզի Եբրայեցի կիները Եգիպտացի կիներուն պէս չեն . ինչու որ առոյգ են . մանկաբարձը անոնց
20 չհասած՝ կը ծնանին ։ Յ Անոր համար Աստուած մանկաբարձներուն բարիք ըրաւ . և ժողովուրդը շատ-
21 ցաւ , ու խիստ զօրացաւ ։ Եւ եղաւ որ մանկաբարձները Աստուծմէ վախնալնուն համար , Հանոնց
22 տուներ շինեց ։ Եւ Փարաւոն իր բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսելով . ¶ Ամէն ծնած տղան գետը նետեցէք , և ամէն աղջիկը ողջ թողուցէք ։

ԳԼ · Բ

1 Մովսէս կը ծնանի , 3 և տապանակով մը շամբերուն մէջ կը ձգուի ։ 5 Փարաւոնին աղջիկը կը գտնէ զանիկայ , ու իրեն որդեգիր կ'ընէ ։ 11 Մովսէս՝ Եգիպտացի մը կը սպաննէ . 13 Եբրայեցի մը կը յանդիմանէ . 15 և Մադիամ փախչելով . 21 Հոն Սեպփորան իրեն կին կ'առնէ ։ 22 Գերսամին ծնունդը ։ 23 Իսրայէլացւոց ազազակը Աստուծոյ կը հասնի ։

1 Եւ ¬ Ղևիին տունէն մէկը գնաց , ու Ղևիին Ի աղջիկը Ի առ-
2 նաւ ։ Եւ կինիկը յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և Ը անոր գեղեցիկ ըլլալը տեսնելով՝ իրեք ամիս պա-
3 հեց զանիկայ ։ Եւ երբ ալ չէր կրնար պահել անիկայ , պրտուեղէն տապանակ մը առաւ անոր համար , և կպրով ու ձիւթով ծեփեց ան , և տղան մէջը դրաւ , ու գետին և-
4 զերբը եղած շամբին մէջ ձգեց ։ Ե Եւ անոր քոյրը հեռուն կայնեցաւ , որ տեսնէ Թէ ինչ պիտի պատահի
5 անոր ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը գետը իջաւ լուացուելու , և անոր

Ն · Ք · ՉՔ · 1571

աղախինները գետին եզերքը կը պտըտէին . և երբ անիկայ շամբին մէջտեղը տապանակը տեսաւ , իր աղախինը խրկեց , որ բերաւ անի-
6 կայ · Եւ երբոր բացաւ , տղան տեսաւ , և ահա տղան կու լար . և խղճայ անոր վրայ , ու ըսաւ . Ասիկայ Եբրայեցւոց տղաքներէն է ։
7 Եաքը անոր քոյրը ըսաւ Փարաւոնին աղջկան . Երթամ ու քեզի Եբրայեցիներէն ծիծ տուող կնիկ մը կանչեմ , որ տղան անուցանէ
8 քեզի համար ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը ըսաւ անոր . Գնա . և աղջիկը գնաց , ու տղուն մայրը կան-
9 չեց ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը ըսաւ անոր . Ա՛ռ աս տղան՝ որ սընուցանես ինծի համար , ու ես քու վարձդ կու տամ . և կնիկը առաւ
10 տղան ու սնուց անիկայ ։ Երբոր տղան մեծցաւ , Փարաւոնին աղջկանը բերաւ զանիկայ , ու Ի անոր որդին եղաւ · և անոր անունը * Մովսէս դրաւ , ու ըսաւ . Քանզի ջուրէն հանեցի զանիկայ ։
11 Եւ եղաւ որ ան օրերը Ղերբոր Մովսէս մեծցաւ , իր եղբայրներուն ելաւ , ու անոնց Ի ծանր գործերուն նայեցաւ . և տեսաւ Եգիպտացի մը՝ որ իր եղբայրներէն Եբրայեցիին
12 մէկը կը ծեծէր ։ Եւ երբ անդին ասդին նայելով՝ տեսաւ որ մէկը չկայ , Ը սպաներ Եգիպտացին , ու աւազին մէջը թաղեց զանիկայ ։
13 Եւ Ի հետևեալ օրը ելաւ , և ահա երկու Եբրայեցի մարդիկ կը կռուէին իրարու հետ . և ըսաւ անոր՝ որ իրաւունք չուներ . Ինչո՞ւ քու
14 ընկերիդ կը զարնես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ . Ի՞ս ¬ Մեռցընելու միտք ունիս , ինչպէս որ Եգիպտացին մեռցուցիր ։ Եւ Մովսէս վախցաւ՝ ու ըսաւ . Անշուշտ աս բանը իմացուած է ։ Եւ
15 երբ Փարաւոն լսեց աս բանը , Մովսէսը մեռցընել կ'ուզէր . բայց Է Մովսէս Փարաւոնին երեսէն փախաւ , ու Մադիամու երկիրը բնակեցաւ . և Ց հորի մը քով նստաւ ։
16 Ի Եւ Մարդիամու քուրմը եօթը աղջիկ ունէր . Ը ու անոնք եկան՝ և ըՈ՛ր քաշեցին , ու իրենց հօրը հօտը խմցընելու համար աւազանները
17 լեցուցին ։ Եւ հովիւները եկան՝ ու վռնտեցին զանոնք . և Մովսէս ելաւ՝ ու ազատեց անոնք , և ¦ անոնց
18 հօտին ըՈ՛ր խմցուց ։ Եւ երբ անոնք իրենց հօրը Հ դարձուցին եկան , անիկայ ըսաւ . Այսօր ի՞նչ
19 պատճառով շուտ եկաք ։ Եւ ըսին . Մկկ Եգիպտացի մը մեզ հովիւնեբուն ձեռքէն ազատեց , և մեզի ալ

Ի Գտր · Է · 21 ։

* ¬՝ Ջուրէն հանուած ։

Ղ Գտր · Է · 23 · 24 · Երե · ԺԱ · 24 · 25 · 26 ։

Ի ԳԼ · Ա · 11 ։

1531

Ը Գտր · Է · 24 ։

Ի Գտր · Է · 26 ։

Ի Գտր · Է · 27 · 28 ։

Ի Գտր · Է · 29 ։ Երե · ԺԱ · 27 ։

Լ Ծն · ԻԳ · 11 ։ ԻԲ · 2 ։

Ի ԳԼ · Գ · 1 ։ Բ Ծն · ԻԳ · 11 ։ ԻԲ · 10 ։ Ա Թագ · Թ · 11 ։

¦ Ծն · ԻԲ · 10 ։

Հ Թես · Ժ · 29 ։ ԳԼ · Գ · 1 ։ Գ · 18 ։ Ժը · 1 · ԸՀ ։

Ն · Բ · Ղ · 1531

Յ ՈՆ · լա · 54 · խգ · 25 · Ը ԳԼ · գ · 25 · ժբ · 2 · ֆ ԳԼ · ժբ · 3 · * ՅՈ՝ Հան պանդխտա- ցած ·

Ժ ԳՈՐ · է · 29 · ԵՐԲ · ժա · 13 · 14 · Ո ԳԼ · է · 7 · ԳՈՐ · է · 30 · Ն ԹՈՒ · ի · 16 · բ Օր · իզ · 7 · Սադ · ժբ · 5 ·

Ը ՈՆ · ժբ · 20 · ԳԼ · գ · 9 · իբ · 23 · 27 · բ Օր · իգ · 15 · Ցակ · է · 4 · - ԳԼ · Ղ · 5 · Ը ԳԼ · Ղ · 5 · Սադ · ՀՆ · 8 · 42 · ՃՂ · 45 · Ղ ՈՆ · ժե · 14 · խզ · 4 · Է ԳԼ · դ · 31 · աՓԱԳ · ա · 11 · բՓԱԳ · ժգ · 12 · Ղա- ա · 25 · - ԳԼ · գ · 7 ·

1491

- ԳԼ · բ · 16 ·

Բ ԳԼ · ժբ · 5 · գՓԱԳ · ժԹ · 8 · ֆ բ Օր · լԳ · 16 · Ես · կգ · 9 · Գոր · է · 30 ·

Ֆ Սադ · ՃԺա · 2 · Գոր · է · 31 ·

Ի բ Օր · լԳ · 16 ·

Ը ԳԼ · ժԹ · 12 · Ցես · ե · 15 · Գոր · է · 33 ·

Ի ՈՆ · իբ · 13 · ՀՃբ 15 · ԳԼ · գ · 5 · Մաա · իբ · 32 · ՄԱր · ժբ · 26 · Ղա- ի · 37 · Գոր · է · 32 ·

Ը Գ ԹԱԳ · ԺԹ · 13 · Ես · Ղ · 1 · 5 · ՆԷԵՄ · Թ · 9 · Սադ · ՃԳ · 44 · Գոր · է · 34 ·

Ր ԳԼ · ա · 11 · Ֆ ԳԼ · բ · 23 · 24 ·

շատ լա՜ր քաշեց , ու հօտին խրմ
20 ցուց ։ Ան ալ բսաւ իր աղջիկնե- րուն . Եւ ո՞ւր է անիկայ . ինչո՞ւ ան մարդը այդպէս թող տուիք . կանչեցէ՛ք անիկայ՝ որ ի՛նդ ուտէ ։
21 Եւ Մովսէս համձեցաւ ան մարդուն հետ բնակիլ , ու անիկայ Հիր Սեպ- փօրա աղջիկը Մովսէսին տուաւ ։
22 Եւ Բ՛ԻՒՀ որդի մը ծնաւ , և անիկայ անոր անունը Գերսամ դրաւ . քանզի բսաւ . Պանդխտ եղայ օտար երկրի մէջ ։
23 Եւ եղաւ որ շատ օրերէն ետքը Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ , և Իսրայէլի որդիքը ծառայութեան պատճառաւ հառաչեցին ու աղա- ղակեցին . և ծառայութեան հա- մար Հանոնց աղաղակը Աստուծոյ
24 եկաւ ։ Եւ Աստուած ՚անոնց հե- ծեծութիւնը լսեց . ու Աստուած Հ՚իշեց Հիր ուխտը՝ որ Աբրահա- մին , Իսահակին ու Ցակոբին հետ
25 ըներ Էր ։ Եւ Աստուած Հնայեցաւ Իսրայէլի որդւոցը վրայ , ու Ա- ստուած ՚գիտցաւ ՚անոնց վի՜ճակը ։

ԳԼ · Գ

1 Մովսէս իր Ցոթոր աներին հօտը կ'արածէ ։ 2 Ա՛յրուող մորենիին մէջ Աստուած կ'երեւնայ Մովսէսին , 9 ու զանիկայ Եգիպտոս կը խրկէ Իսրայէլը փրկելու ։ 14 Աստուծոյ անունը ։ 15 և իր պատգամը Իսրայէլացւոց խրկուած ։

1 Եւ Մովսէս ՚- Մադիամու քուրմին իր Ցոթոր աներին հօտը կ'արա- ծէը . ու հօտը անապատին ետին քշելով՝ Բ՚Աստուծոյ լեռը Քորէբ
2 եկաւ ։ Եւ Տ՚ԵՐոջը հրեշտակը կրակի բոցով մորենիին մէջէն երե- ցաւ անոր . և անիկայ տեսաւ որ ահա մորենին կրակով կը վառէր ,
3 բայց մորենին չէր սպառեր ։ Եւ Մովսէս բսաւ . Հիմա դառնամ ու աս Տ՚մեծ տեսարանը տեսնեմ՝ թէ
4 ինչո՞ւ համար մորենին չայրիր ։ Եւ երը Տ՚ԵՐը տեսաւ որ անիկայ տես- նելու դարձաւ , Աստուած Ի՚մորե- նիին մէջէն կանչեց անոր՝ ու բսաւ . Մովսէս՝ Մովսէս . և անիկայ բսաւ .
5 Ահա հո՜ս եմ ։ Եւ Ա՜ստուած բսաւ . Հոս մի՛ մօտենար . Հ՚կօշիկներդ հա- նի՛ քու ոտքերէդ . ինչու որ ան տեղը՝ որուն վրայ դուն կայներ ես ,
6 սուրբ երկիր է ։ Նաև բսաւ ՚անոր . Ես եմ քու հօրդ Աստուածը՝ Ա՛բ- րահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Ցակոբին Աստուա- ծը . և Մովսէս իր երեսը պահեց . ինչու որ Հ՚Աստուծոյ նայելու վախ- ցաւ ։
7 Եւ Տ՚ԵՐը բսաւ . Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը յիրաւի տեսայ . և Բ՚դրծավարնե- րուն պատճառաւը Բ՚անոնց վէրջ՜- ՚ջ՜ աղաղակը լսեցի . ինչու որ
Հանոնց նեղութիւնները դիտեմ .
8 Եւ զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն Հազատելու , ու զանոնք ան երկրէն Ի՚ւմէկ աղէկ ու լայնարձակ երկիր մը՝ Բ՚կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը՝ Կ՚ՔանաՀացւոց ու Քետացւոց և Ա՚մորհացւոց ու Փերեզացւոց և Խևացւոց ու Ցերուսացւոց տեղը
9 Հանելու Հ՚իջայ ։ Եւ ահա Հիմա Յ՚Իսրայէլի որդւոցը աղաղակը ինծի Հասած է . ու Ը՚գիպտացիներուն անոնց բրած Հարստահարութիւնն
10 ալ տեսայ ։ Ը՚Ուստի եկո՛ւր Հիմա՝ քեզ Փարաւոնին խրկեմ , և իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը Ե-
11 գիպտոսէն Հանես ։ Եւ Մովսէս բսաւ Աստուծոյ . Ո՞ւս ո՞վ եմ՝ որ Փարաւոնին երթամ , ու Իսրայէլի
12 որդիքը Եգիպտոսէն Հանեմ ։ Եւ բսաւ . Հ՚Ընշուշտ ես քեզի Հետ պի- տի ըլլամ . և աս ըլլայ քեզի նշան՝ որ ես քեզ խրկեր եմ . երբոր ժո- ղովուրդը Եգիպտոսէն Հանես , աս լեռանը վրայ պիտի պաշտէք Զ՚Ա- ստուած ։
13 Եւ Մովսէս բսաւ Աստուծոյ . Ա- Հա ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւո- ցը՝ ու կ'ըսեմ անոնց . Ձեր Հայրե- րուն Աստուածը իս ձեզի խրկեց . և Է՚ՐՔ՜ըսեն ինծի Թէ՝ Ի՞նչ է ա- նոր անունը , ի՞նչ ըսեմ անոնց ։
14 Եւ Աստուած բսաւ Մովսէսին . Ես եմ ՈՐ Էն ։ Եւ բսաւ . Հ՚այպէս պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը . Ի՚ս
15 ՈՐ Էն խրկեց ձեզի ։ Եւ դար- ձեալ Աստուած բսաւ Մովսէսին . Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւո- ցը . Ձեր Հայրերուն Ե՚Հովայ Ա- ստուածը՝ Ա՚բրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Ցակոբին Աստուածը իս ձեզի խրկեց . Հ՚իմ ա- նունս յաւիտեան աս է , և ազգ
16 ազգ իմ Յ՚իշատակս աս է ։ Գնա ՚Իսրայէլի Ծերերը Մ՚իտէդ ժողվէ , ու ըսէ անոնց . Ձեր Հայրերուն Ե- Հովայ Աստուածը՝ Ա՚բրահամին՝ Ի- սահակին ու Ցակոբին Աստուածը երեցաւ ինծի՝ ըսելով . Ա՚րդարև Ն՚այցելութիւն բրի ձեզի , ու Ե- գիպտոսի մէջ ձեր քաշածը Բ՜ե՜ց .
17 Եւ բսի որ ՚ձեզ Եգիպտոսի չար- չարանքէն՝ դէպ Ի՚ քանանացւոց ու Քետացւոց և Ա՚մորհացւոց ու Փերեզացւոց և Խևացւոց ու Ցե- բուսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր
18 բղխող երկիրը Հանեմ ։ Եւ Նա- նոնք քու ձայնիդ մտիկ պիտի ը- նեն . և ՚դուն՝ ու Իսրայէլի ծե- րերը Եգիպտոսի թագաւորին պի- տի մտնէք , ու բսէք անոր . Եբ- րայեցւոց Աստուածը Եհովան ՚մե- ղի Հանդիպեցաւ . և Հիմա կ'աղա- չենք՝ իրէք օրուան ճամբայ եր-

Ն · Բ · Ղ · 1491

Ի ՈՆ · ժբ · 21 · ԳԼ · բ · 25 · Ե ԳԼ · գ · 6 · 8 · ժբ · 15 · Ի բ Օր · ա · 25 · բ · 7 · 8 · 9 · Ծ Հմր 17 · ԳԼ · ժգ · 5 · ԼԳ · 3 · Թաւ · ժգ · 27 · բ Օր · իգ · 9 · 15 · ԵրԱՄ · ժա · 5 · լբ · 22 · Եզկ · ի · 6 ·

Կ ՈՆ · ժե · 18—21 ·

Հ ՈՆ · ժա · 5 · 7 · ժբ · 21 · ե · 24 · Յ ԳԼ · բ · 23 · Ղ ԳԼ · ա · 11 · 13 · 14 · 22 · Ֆ Սադ · ՃԸ · 26 · ՄԻԽ · գ · 4 · Ձ Ես գԼ · գ · 12 · ՓԱԳ · ժբ · 18 · Ես · գ · 5 · 8 · Ե · ԲԱՄ · ա · 6 · Յ ՈՆ · լա · 3 · բ Օր · լա · 23 · Ցես · ա · 5 · Հռով · բ · 31 ·

Ն ԳԼ · գ · 3 · ԵՈՏ · բ · 58 · բ Օր · ա · 20 · ԵՐԲ · ժգ · 8 · Ցայտ · ա · 4 ·

Ը Սադ · ՃԼԸ · 13 · ՈՎԽ · ժբ · 5 ·

- ԳԼ · դ · 29 · Ղ ՈՆ · ե · 24 · ԳԼ · բ · 25 · գ · 31 · Ղա- ա · 68 · Ֆ ՈՆ · ժե · 14 · 16 · Հմր 8 ·

Է ԳԼ · դ · 31 ·

- ԳԼ · Ե · 1 · 3 ·

- Թաւ · իգ · 3 · 4 · 15 · 16 ·

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

թանք դէպ 'ի անապատը , որ մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցա-
19 նենք : Եւ ես գիտեմ որ Եգիպտոսի թագաւորը Հպիտի չթողու ձեզ որ երթաք , *«ոչ ալ» զօրաւոր
20 ձեռքով : Եւ ես †ձեռք պիտի երկրընդնեմ , ու պիտի զարնեմ Եգիպտոսը ‡իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր մէջը պիտի բնեմ . և ետքն ձեզ պիտի թողու որ եր-
21 թաք : Եւ §աս ժողովուրդին շնորհք պիտի տամ Եգիպտացւոց առջևը . ու երբոր ելլէք , դատարկ
22 պիտի չելլէք . †Հապա ամէն կնիկ իր դրացիէն՝ ու իր տանը մէջ բնակող կնիկէն՝ արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ պիտի խնդրէ , և ¶անոնք ձեր որդիներուն ու աղջիկներուն վրայ պիտի դնէք . ու †Եգիպտոսը պիտի կողոպտէք :

ԳԼ · Դ

1 Մովսէսին գաւազանը օձ կ'ըլլայ · 6 իր ձեռքը բորոտ կ'ըլլայ : 10 Մովսէս ան գործին համար չուզեր Եգիպտոս երթալ : 14 Աստուած՝ Ահարոնը անոր օգնական կու տայ : 18 Մովսէս կը դառնայ իր ցեղէն անդրէն : 21 Փարաւոնին խրկուած Աստուծոյ պատգամը : 24 Սեպհորան իր որդին կը թլփատէ : 27 Ահարոն՝ Մովսէսը դիմաւորելու կը խրկուի : 31 Ժողովուրդը ասոնց կը հաւատայ :

1 Եւ Մովսէս պատասխան տուաւ ու ¶¶ ըսաւ . Բայց ահա անոնք ինծի պիտի չհաւատան , ոչ ալ իմ ձայնիս մտիկ պիտի ընեն . քանզի պիտի ըսեն թէ՝ Տէրը քեզի չերեւցաւ :
2 Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Ատ քու ձեռքիդմէ՞նչ է . և անիկայ ըսաւ .
3 ¶Գաւազան : Եւ ըսաւ ¶անոր . Գետինը ձգէ ան . և անիկայ գետինը ձգեց , ու օձ եղաւ . և Մովսէս ա-
4 նոր առջևէն փախաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ձեռքդ երկրընդուր՝ ու պոչէն բռնէ . և անիկայ իր ձեռքը երկրընդուց ու զանիկայ բռնեց , և գաւազան եղաւ իր ձեռ-
5 քին մէջ . Որ †հաւատան՝ †թէ ի-
6 րենց հայրերուն Տէր Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը երեւցաւ քեզի :
6 Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր . Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր . ու անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ . և երբոր դուրս հանեց , ահա իր ձեռքը †ձիւնի պէս ¶բորոտ եղաւ :
7 Եւ Տէրը ըսաւ . Ձեռքդ նորէն ծոցդ դիր . և անիկայ նորէն իր ձեռքը ծոցը դրաւ , և երբոր դուրս հանեց , ահա նորէն իր բնական
8 մարմինին պէս եղաւ : Եւ ըլլայ որ՝ եթէ քեզի չհաւատան , ու առջի նշանին ձայնին մտիկ չընեն , հարկի նշանին ձայնին պիտի հաւատան :
9 Իսկ թէ որ ասոնց երկու նշաններուն ալ չհաւատան , ու քու ձայնիդ ալ մտիկ չընեն , դետին ջուրէն առ , ու ցամաքի վրայ արիւն պիտի ըլլայ :
10 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը . Ո՜հ , Տէր իմ , ես ճարտարախօս չեմ , ոչ երէկուընէ ու միւսոր օրուընէ , ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ետև . հապա ես ծանրախօս ու ծանր
11 բարբառու եմ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր . ¤Ո՞վ տուաւ մարդուն բերան . կամ ո՞վ բրաւ համրը կամ խուլը՝ կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը . չէ՞
12 որ ես Տէրս : Ուստի գնա հիմա , ու ես քու բերնիդ հետ պիտի բլլամ , և քեզի պիտի սորվեցընեմ
13 ինչ որ պիտի խօսիս : Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՜հ , Տէր իմ , †կ'աղաչեմ՝ §§ղրկելիքդ որու ձեռքով խրկել
14 կ'ուզես՝ խրկէ : Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին դէմ , ու ըսաւ . Ղեւտացի Ահարոնը քու եղբայրդ չէ՞ . ես գիտեմ որ անիկայ ճարտարախօս է . նաև ահա էանիկայ քեզ դիմաւորելու պիտի ելլէ , և քեզ տեսածին պէս իր
15 սրտին մէջ պիտի ուրախանայ : Եւ դուն Հիսուսի անոր , ու Ահարոնը բերանը խօսքեր դիր . և ես քու բերնիդ ու անոր բերնին հետ պիտի բլլամ , ու †ձեզի պիտի սորվեցընեմ
16 ինչ որ պիտի ընէք : Եւ քու տեղդ անիկայ թող խօսի ժողովուրդին . և անիկայ քեզի բերնի տեղ բլլայ , ու դուն անոր Աստուծոյ տեղ բլ-
17 լաս : Եւ հաս գաւազանը ձեռքդ առ , որ անով նշանները ընես :
18 Եւ Մովսէս գնաց , ու իր ցեղոջ աներին դարձաւ , ու ըսաւ անոր . Հիմա երթամ , ու Եգիպտոսի մէջ եղող եղբայրներուս դառնամ , և նայիմ թէ տակաւին ո՞ղջ են ասոնք . ու Յեթրո ըսաւ Մովսէսին .
19 Գնա խաղաղութեամբ : Եւ Տէրը Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին . Գնա՝ Եգիպտոս դարձիր . ինչու որ քու կեանքդ փնտռող բոլոր մար-
20 դիկը մեռան : Եւ Մովսէս իր կնիկը ու իր որդիները առաւ , և իշու վրայ հեծցուց զանոնք , ու Եգիպտոսի երկիրը դարձաւ . և Մովսէս Աստուծոյ գաւազանը իր ձեռ-
21 քը առաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Երբոր դառնաս՝ Եգիպտոս երթաս , նայէ որ Փարաւոնին առջևը բոլոր †հրաշքները ընես , ո-
րոնք քու ձեռքդ դրի . և ես ա-
նոր սիրտը պիտի պինդացընեմ , ու
22 ժողովուրդը պիտի չթողու : Եւ ըսես Փարաւոնին . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իսրայէլը իմ որդիս՝ իմ

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

ԸԳԼ·Է·19·

Ե ԳԼ·Զ·12·
ԵրեմՏ·ա·6·

ըՍաղ·ղդ·
8·

Ե Նե·Ե·4·
ԵրեմՏ·ա·9·
Մաա·Ժ·
19·Մար·
Ժգ·11·
Ղու·Ժբ·
11·12·Իա·
14·15·

Է Ցես Ցովն·
ա·3·

Ը Հմր 27·ա՛
Թագ·Ժ·
2·3·5·

Ը ԳԼ·Է·1·
2·

Ը Թու·իբ·
38·իգ·5·
12·16·բ
Օր·Ժբ·
18·Եա·
ծա·16·
ԵրեմՏ·ա·
9·

Թ բ Օր·է·
31·

Ի ԳԼ·Է·1·
Ժբ·19·

Ձ Հմր 2·

Ն ԳԼ·բ·15·
23·Մաա·
բ·20·

ԸԳԼ·ԺԷ·9·
Թու·ի·8·
9·

Ճ ԳԼ·գ·20·

Ո ԳԼ·է·3·
13·թԲ·12·
35·Ժ·1·
Ժգ·8·բ
Օր·բ·30·
Ցես·ժա·
20·Եա·կգ·
17·ՑՕՅ·
Ժբ·40·
Հռով·թ·
18·

Յ Ովս·ժա·
1·Հռով·
թ·4·բ
Կոր·գ·18·

Ն ԵրեմՏ·լա·
9·Ցակ·ա·
18·

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

ՀՀԳԼ·Ե·2·
Է·4·
*կ՛երթ ոչ՝
†ԳԼ·գ·6·
Է·5·Թ·
15·
‡ԳԼ·է·3·
ԺԱ·9·ըՕր·
գ·22·Նե-
ՀՄ·Թ·10·
Սաղ·ճե·
27·ճԼ·9·
ԵրեմՏ·լբ·
20·Գոր·է·
36·Ցես գԼ·
է—ԺԳ·
§ԳԼ·ԺբՀ·31·
¶ԳԼ·ԺԱ·3·
ԺբՀ·36·
Սաղ·ճզ·
46·Ածա·
ԺգՀ·7·
†Ծն·ԺԼ·
14·ԳԼ·ԺԱ·
2·ԺբՀ·35·
36·
‡Ցոր·իԷ·17·
Ածա·Ժգ·
22·Եզեկ·
լԹ·10·

Ա Հմր 17·20·

Բ ԳԼ·ԺԹ·
9·

Գ ԳԼ·գ·15·

Դ Թու·ԺբՀ·
10·գԹագ·
ա·27·

Ե Օր·լբ·
39·Թու·
ԺբՀ·13·14·
գԹագ·ա·
14·Մաա·
բ·3·

Ն · ք · ԶԲ · 1491

ԼԳԼ · ժա · 5։ ԺԲ · 29։

- Թու · իբ · 22։ Ն Ծն · ԺԷ · 14։ Դ Ցես · է · 2, 3։

23 անդրանիկս է ։ Եւ քեզի կ՚ըսեմ . Իմ որդիս Թող տուր՝ որ իս պաշտէ . բայց Թէ որ անիկայ Թող տալ չուզես , ահա ես քու որդիդ՝ Հանուանդ քու անդրանիկդ կ՚սպաննեմ ։

24 Եւ եղաւ որ ճամբան իջած տեղը՝ Տէրը - անոր պատահեցաւ , և ուզեց

25 Նսպաննել զանիկայ ։ Ուստի Սեպհորան Դաւր քար մը առաւ , ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը Թլփատեց , և անոր ոտքերուն ձգեց , ու ըսաւ . Իրաւցընէ դուն ինծի ա-

26 րիւնոտ էրիկ մըն ես ։ Ա՚յսպէս Թող տուաւ զանիկայ . ան ատենը Սեպհորան ըսաւ . Արիւնոտ էրիկ մըն ես , Թլփատութեանը համար ։

27 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Գնա անապատը Մովսէսը դիմաւորելու . և անիկայ դնաց , ու - Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ

28 անոր , և համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Մովսէս - պատմեց Ահարոնին՝ Ցէրոբոջը բոլոր խօսքերը՝ որ խրկեց զինքը , և բոլոր Նշանները՝ որ իրեն պատուիրեց ։

29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն - գացին , ու Իսրայէլի որդւոյը բոլոր ծերերը

30 ժողվեցին ։ Եւ Ահարոն՝ Ցէրոջը Մովսէսին բսած բոլոր խօսքերը զրուցեց - անոնց . ու ժողովուրդին

31 առջևը նշանները բրաւ ։ Եւ ժողովուրդը հաւատաց . և երբոր լսեցին Թէ Տէրը - այցելութիւն բրած է Իսրայէլի որդւոյը , և Թէ անոնց + նեղութիւնները նայած է , + խոնարհեցան ու երկրպագութիւն ըրին ։

Ն · ք · ԶԲ · 1491

ԻԳԼ · ա · 11։

ԼԳԼ · ա · 7, 9։

ԻԳԼ · ա · 11։

23 անդրանիկս է ։ Եւ քեզի կ՚ըսեմ . Իմ որդիս Թող տուր՝ որ իս պաշտէ . բայց Թէ որ անիկայ Թող տալ չուզես , ահա ես քու որդիդ՝ Հանուանդ քու անդրանիկդ կ՚սպաննեմ ։

24 Եւ եղաւ որ ճամբան իջած տեղը՝ Տէրը - անոր պատահեցաւ , և ուզեց

25 Նսպաննել զանիկայ ։ Ուստի Սեպհորան Դաւր քար մը առաւ , ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը Թլփատեց , և անոր ոտքերուն ձգեց , ու ըսաւ . Իրաւցընէ դուն ինծի ա-

26 րիւնոտ էրիկ մըն ես ։ Ա՚յսպէս Թող տուաւ զանիկայ . ան ատենը Սեպհորան ըսաւ . Արիւնոտ էրիկ մըն ես , Թլփատութեանը համար ։

ԳԼ · Ե

1 Փարաւոն կը յանդիմանէ Մովսէսը ու Ահարոնը՝ իրենց բերած պատգամին համար , 5 ու Իսրայէլացւոց գործերը կը ծանրացընէ , 15 և անոնց գանգատը կը մերժէ , 20 Ուստի Իսրայէլացիք կը գանգատին Մովսէսէն ու Ահարոնէն ։ 22 Մովսէսն ալ Աստուծոյ կ՚աղաղակէ ։

1 Ետքը Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մտան՝ ու ըսին . Իսրայէլին Եհովայ Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Իմ ժողովուրդս Թող տուր՝ որ անապատին մէջ ինծի

2 - տօնախմբութիւն ընեն ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ . Ե՞ Եհովան ով է , որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ Իսրայէլը Թող տամ . Եհովան չեմ ճանչնար , և Իսրայէլն ալ չեմ

3 Թողուր ։ Եւ անոնք ըսին . Ե՞ Երբայեցւոց Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ . հրամայեւ տուր որ իրեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք , ու մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք , որ չըլլայ Թէ ժանտախտով կամ սրով մեզի դէմ

4 Ելլէ ։ Եւ եգիպտոսի Թագաւորը

- Թու · իբ · 22։ Ն Ծն · ԺԷ · 14։ Դ Ցես · է · 2, 3։

Ն Հմր 14։

- ԳԼ · գ · 1։

- Հմր 15, 18։

Ն Հմր 8, 9։

- ԳԼ · գ · 16։

Ր Հմր 16։

Ց ԳԼ · գ · 18։ Հմր 8, 9։

- ԳԼ · գ · 16։

Ֆ ԳԼ · բ · 25 · գ · 7։

Ֆ Ծն · իդ · 26։ ԳԼ · ԺԲ · 27։ ա Պն · իթ · 20։

- ԳԼ · ԺԲ · 9։

Բ դ Թագ · ԺԲ · 35։ Ցոր · իա · 15։

Ֆ ԳԼ · գ · 19։

Ր ԳԼ · գ · 18։

օրուան ձեր վրայ դրուած ազիւս-
20 ներուն թիւէն չպակսեցընէք ։ Եւ
Փարաւոնէն դուրս ելած առուներին՝
հանդիպեցան Մովսէսին ու Ահա-
րոնին , որ կեցեր դիմաւորելու կը
21 սպասէին . եւ ըսին անոնց . Տէրը
ձեզի նայի ու դատէ . ինչու որ
Ի դարշելի ըրիք մեր հոտը Փարաւո-
նին առջևը , ու անոր ծառաներուն
առջևը , մեզ սպաննելու համար
անոնց ձեռքը սուր տալով ։
22 Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ՝ ու
ըսաւ . Ով Տէր , ինչո՞ւ աս ժո-
ղովուրդը փորձանքի մէջ ձգեց ,
23 և իս ինչո՞ւ խրկեցիր . Վասն զի
քանի որ քու անունովդ Փարաւո-
նին զրուցելու եկեր եմ , ՚Նէ՚ աս
ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձգեց .
ու դուն բնաւ չփրկեցիր քու ժո-
ղովուրդդ ։

ԳԼ · Զ

1 Աստուած իր խոստումները կը նորոգէ՝ իր Ե-
հովայ անունը յայտնելով ։ 14 Ռզդեաններու
թիւն Ռուբենին , 15 Շմաւոնին , 16 Ղևիին՝
ուսկից որ Մովսէսը ու Ահարոնը եղան ։

1 Յե Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փա-
րաւոնին ինչ ընելիքս հիմա պի-
տի տեսնես . որ Հզօր ձեռքով
պիտի թողու զանոնք , ու հզօր
ձեռքով Ի պիտի վռնտէ զանոնք
2 իր երկրէն ։ Եւ Աստուած խօսե-
ցաւ Մովսէսին՝ ու ըսաւ անոր .
3 Ես եմ ԵՀովան . Եւ Աբրահամին՝
Իսահակին ու Յակոբին Ի Ամենա-
կարող Աստուծոյ անունով երև-
ցայ . բայց իմ Ր ԵՀովայ անունովս
4 անոնց չյայտնուեցայ ։ Նաև ա-
նոնց հետ իմ ուխտս հաստատեցի ,
Հոր անոնց տամ Քանանու երկի-
րը , անոնց օտարութեան երկիրը՝
5 ուր որ պանդխտացան ։ Եւ Ի լը-
սեցի ալ Իսրայէլի որդւոցը հառա-
չանքը , որ Եգիպտացիները ծառա-
յեցուցին . ու իմ ուխտս յիշեցի ։
6 Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը բ-
սէ . Ես եմ ԵՀովան . և Ի հան ձեզ
Եգիպտացւոց ծանր գործքերուն
տակէն պիտի հանեմ , ու ձեզ
անոնց ծառայութենէն պիտի ա-
զատեմ , և Ի ձեզ երկրնցած բա-
զուկով ու մեծ դատաստաններով
7 պիտի փրկեմ . Եւ Ի ձեզ ինձի
ժողովուրդ պիտի առնեմ , ու Ես
Աստուած պիտի ըլլամ . և
պիտի գիտնաք որ ես Ի Եգիպտա-
ցւոց ծանր գործքերուն տակէն հա-
նող Տէրը՝ ձեր Աստուածը ես եմ ։
8 Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ ,
որն որ Աբրահամին՝ Իսահակին ու
Յակոբին տալու Ի երդում ըրի՚՚ , ու
ան ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու
9 պիտի տամ . Ես եմ Տէրը ։ Եւ
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ասանկ
զրուցեց . Իսրայէլ անոնք Հոգիի նե-
ղութենէն ու գործին ծանրութե-
նէն մտիկ չըրին Մովսէսին ։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով . Մտիր՝ խօսէ Եգիպտոսի
Փարաւոն Թագաւորին՝ որ Իսրա-
յէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ ։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը
առջևը՝ ըսելով . Ահա Իսրայէլի
որդիքը Հինձի մտիկ չըրին , հապա
Փարաւոնը ինձի ի՞նչպես մտիկ պի-
տի ընէ . որ Ես Ի ծանրալեզու եմ ։
13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին , ու հրամայեց անոնց՝
որ Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի
Փարաւոն Թագաւորին Ը ր Ի՚՚ , Իս-
րայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկրէն
հանելու համար ։
14 Անոնց հայրերուն տուներուն
գլուխները ասոնք են . Ռուբենի
անդրանկականը Ռուբենին որդիքը՝
Ենոքը , Փաղղուս , Եսրոն և Քար-
մի . ասոնք են Ռուբենին տոհմերը ։
15 Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ ,
Յամին , Ոհադ , Յաքին , Սահաւ ,
և Քանանացի կնկանը որդին Սա-
ուուղ . ասոնք են Շմաւոնին տոհ-
16 մերը ։ Եւ Ղևիին որդւոցը ա-
նուններըը իրենց ծնունդներուն հա-
մեմատ ասոնք են . Գերսոն , Կա-
հաթ և Մերարի ։ Եւ Ղևիին
կենացը տարիները հարիւր երեսուն-
17 ուեօթը տարի եղան ։ Գերսոնին
որդիքը իրենց տոհմերուն համե-
18 մատ՝ Ղոբնի ու Սեմէի էին ։ Եւ
Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ , Իսա-
հար , Քեբրոն ու Ոզիէլ ։ Եւ Կա-
հաթին կենացը տարիները հարիւր
19 երեսունուերեք տարի եղան ։ Եւ
Մերարիին որդիքը՝ Մոողի ու
Մուսի . Ղևիին տոհմերը իրենց
ծնունդներուն համեմատ ասոնք են ։
20 Եւ Ամրամ իր հօրաքրոջը Ցոբա-
բեդը իրեն կնիկ առաւ , որ ծնաւ
իրեն Ահարոնը ու Մովսէսը ։ Եւ
Ամրամին կենացը տարիները հարիւր
21 երեսունուեօթը տարի եղան ։ Եւ
Իսահարին որդիքը՝ Կորխ , Նա-
22 փեկ և Զեբրի ։ Եւ Ոզիէլին որ-
դիքը՝ Միսայէլ , Եղիսափան և
23 Սէթրի ։ Եւ Ահարոն իրեն կնիկ ա-
ռաւ Ամինադաբին աղջիկը՝ Նաա-
սոնին քոյրը Եղիսաբեթը , և ծնաւ
իրեն Նադաբը ու Աբիհուդը , Եղի-
24 ազարը ու Իթամարը ։ Եւ Կորխին
որդիքը՝ Ասիր , Եղկանա և Աբիա-
սափ . ասոնք են Կորխեցւոց տոհ-
25 մերը ։ Եւ Ահարոնին որդին Եղիա-
զարը Փուտիելին աղջիկներէն իրեն
կնիկ առաւ . և Ի ծնաւ իրեն Փին-
հէսը . ասոնք են Ղևտացւոց հայ-
րերուն գլուխները իրենց տոհմե-
րուն համեմատ ։

Ն · ք · գՀ · 1491

Ը Գլ · գ · 9 ։

Ի Ած · ւդ · 30 ։ աթաց · ժգ · 4 ։ իէ · 12 ։ բթաց · ժ · 6 ։ ամՊ · ժթ · 6 ։

– Գլ · գ · 19 ։
Բ Գլ · ժա · 1 ։ ժբ · 31 ։ 33 ։ 39 ։
Ե Ած · ժէ · 1 ։ լե · 11 ։ խբ · 3 ։
Ր Գլ · գ · 14 ։ Սաղ · կբ · 4 ։ ձգ · 18 ։ Ցօհ · բ · 58 ։ Ցայտ · ա · 4 ։
Ի Ած · ժե · 18 ։ ժէ · 4 ։ 7 ։
Ղ Ած · ժէ · 8 ։ իբ · 4 ։
Ի Գլ · բ · 24 ։
Ը Հմր 2 ։ 8 ։ 29 ։
Բ Գլ · գ · 17 ։ է · 4 ։ բ Օր · իգ · 8 ։ Սաղ · ձա · 6 ։ ՃՂ · 11 ։ 12 ։
Ե Գլ · ժե · 18 ։ բ Օր · է · 8 ։ ամՊ · ժէ · 21 ։ Նէեմ · ա · 10 ։
Ի բ Օր · գ · 20 ։ է · 6 ։ ժգ · 2 ։ իգ · 18 ։ բթաց · է · 24 ։
Լ Ած · ժէ · 7 ։ 8 ։ Գլ · իթ · 45 ։ 46 ։ բ Օր · իթ · 13 ։ Ցայտ · իա · 7 ։
Ի Գլ · ե · 4 ։ 5 ։ Սաղ · ձա · 6
Ե Ած · ժե · 18 ։ իգ · 3 ։ իբ · 13 ։ լե · 12 ։
*Եբր. ձեռքս վեր վերցուցի · տես Ած · ժգ · 22 ։ բ Օր · լբ · 40 ։

Ն · ք · գՀ · 1491

Ի Գլ · ե · 21 ։

Ջ Հմր 9 ։

Ե Հմր 30 ։ Գլ · գ · 10 ։ Եբմ · ա · 6 ։
† Եբր · անթլփատ պատկանելով

Ղ Ած · իգ · 9 ։ ա Մն · ե · 3 ։

Ջ Ած · իգ · 9 ։ ա Մն · գ · 24 ։ Ած · իգ · 10 ։

Ժ Ած · իգ · 11 ։ թաւ · գ · 17 ։ ա Մն · գ · 1 ։ 16 ։

1619

Յ ա Մն · գ · 17 ։ իգ · 7 ։

Ն թաւ · իգ · 57 ։ ա Մն · գ · 2 ։ 18 ։

Է ա Մն · գ · 19 ։ իգ · 21 ։

– Գլ · բ · 1 ։ 2 ։ թաւ · իգ · 59 ։

Է թաւ · ժգ · 1 ։ ա Մն · գ · 37 ։ 38 ։
Ղ Ղև · ժ · 4 ։ թաւ · գ · 30 ։

1630

Է Հաւթ · գ · 19 ։ 20 ։ ա Մն · բ · 10 ։ Մատ · ա · 4 ։
– Ղև · ժ · 1 ։ թաւ · գ · 2 ։ իգ · 60 ։ ա Մն · գ · 3 ։ իգ · 1 ։
– թաւ · իգ · 11 ։
Է թաւ · իե · 7 ։ 11 ։ Ցեսս · իգ · 33 ։

Ն · ք · ՉԿ · 1491

26 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ [a]որոնց ըսաւ Տէրը . Իսրայէլի որդիքը իրենց [b]զօրքերովը Եգիպ-
27 տոսի երկրէն հանեցէք ։ Իսրայէլի որդիքը [c]Եգիպտոսէն հանելու համար՝ [d]Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին խօսողները ասոնք են . ասոնք Մովսէսը ու Ահարոնը ։
28 Եւ ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ,
29 Ան ատենը Տէրը Մովսէսին զրուցեց ըսելով . [e]Ես եմ Եհովան . [f]ամէն ինչ որ քեզի կ'ըսեմ , Եգիպտոսի
30 Փարաւոն թագաւորին խօսէ ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը առջևը ըսաւ . Ահա [g]ես [h]ծանրալեզու եմ , ու Փարաւոն ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ ինծի ։

ԳԼ · Է

4 Աստուած կը քաջալերէ Մովսէսը որ համաձայնի Փարաւոնին առջևը երթալ ։ 7 Մովսէսին տարիքը ։ 8 Ընոր գաւազանը օձ կ'ըլլայ ։ 11 Մոգերն ալ նոյն բանը կ'ընեն ։ 13 Փարաւոնին սիրտը կը կարծրանայ ։ 19 Գետին ջուրը արիւն կը դառնայ ։

1 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Նայէ , քեզ [i]Փարաւոնին աստուած ըրի , ու քու եղբայրդ Ահարոնը
2 [k]քու մարգարէդ ըլլայ . Դուն [l]խօսիս ան ամէնը՝ որ քեզի կը հրամայեմ , և քու եղբայրդ Ահարոնը թող խօսի Փարաւոնին՝ որ Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն
3 արձակէ ։ Եւ ես [m]Փարաւոնին սիրտը պիտի պինդցընեմ , ու իմ Ինշաններս և հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի շատցընեմ ։
4 Եւ Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ . ու Ես իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ պիտի ձգեմ , և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը [n]մեծ դատաստաններով պիտի հա-
5 նեմ Եգիպտոսի երկրէն ։ Եւ [o]երբոր իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկընցընեմ՝ ու Իսրայէլի որդիքը ա-նոնց մէջէն հանեմ , [p]պիտի դիտնան Եգիպտացիք՝ թէ ես եմ Տէրը ։
6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն [q]Տէրոջը ի-րենց պատուիրածին պէս ըրին . ա-
7 նանկ ըրին ։ Եւ Մովսէս [r]ութսուն տարեկան էր , ու Ահարոն ութսունուերկու տարեկան էր , երբոր Փարաւոնին հետ խօսեցան ։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
9 Ահարոնին՝ ըսելով . Երբոր Փարաւոն ձեզի խօսի՝ ու ըսէ . [s]Ձեզի համար հրաշք ցուցուցէք . ան ա-տենը Ահարոնին ըսես թէ՝ [t]գաւազանդ առ , ու Փարաւոնին առջևը նետէ . և անիկայ վիշապ պիտի
10 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան Փարաւոնին՝ ու [u]Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին . և Ահարոն իր գաւազանը նետեց Փարաւո-
11 նին առջևը՝ ու անոր ծառաներուն առջևը , և [v]վիշապ եղաւ ։ Եւ Փարաւոն ալ իմաստունները ու [w]կախարդները կանչեց . և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ [x]իրենց կախար-
12 դութիւններովը անանկ ըրին . Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց , ու անոնք վիշապներ եղան . բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
13 ւազանները կլլեց ։ Եւ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու անոնց մըտիկ չըրաւ , [y]ինչպէս որ Տէրը ը-րուցեր էր ։
14 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . [z]Փարաւոնին սիրտը խստացաւ . ժողո-
15 վուրդը արձակել չուզեր ։ Առտուանց Փարաւոնին դնա . ահա անիկայ դէպ 'ի ջուրը կ'ելլէ . ու դուն գետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ , և ան [a]օձ դարձած գաւա-
16 զանը ձեռքդ առ , ու ըսէ անոր . [b]Եբրայեցւոց Եհովայ Աստուածը իս քեզի խրկեց՝ ըսելով . Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ [c]որ ինծի պաշտօն անապատին մէջ . և ահա մինչև հի-
17 մա մտիկ չըրիր ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէրը . [d]Ասով դիտնաս թէ ես եմ Տէրը . ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ , ու [e]արիւն Նպիտի
18 դառնան . Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին , ու գետը պիտի հոտի . և Եգիպտացիք [f]պիտի զզուին գետէն ջուր խմելու ։
19 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ըսէ Ահարոնին . Գաւազանդ առ , ու [g]ձեռքդ երկընցուր Եգիպտացւոց ջուրերուն վրայ , անոնց առուներուն վրայ , անոնց գետերուն վրայ , ու անոնց լիճերուն վրայ , և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն ըլլան . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ փայտէ ու քարէ ամաններուն մէջն ալ [h]արիւն ըլ-
20 լան ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին . և Հզաւազանը վերցուց , ու Փարաւոնին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը գետին մէջի ջուրերուն զարկաւ , և գետին մէջի բոլոր [i]ջուրը
21 րը արիւն դարձան ։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան , ու գետը հոտեցաւ , և Եգիպտացիք [k]չկրցին գետէն ջուր խմել . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար ։
22 [l]Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին . և Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու [m]Տէրոջը ըսածին պէս՝
23 անոնց մտիկ չըրաւ ։ Եւ Փարաւոն դարձաւ՝ ու իր տունը եկաւ , ու
24 [n]սա ալ անոր սրտին չդպաւ ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք գետին բոլոր-

Ն · ք · ՉԿ · 1491

[c] Ել · դ · 3 ։
[d] ր Տիմ. դ · 8 ։
[e] Ծն. խ · 8 ։
[f] Հմր 22 ։ Ել · ը · 7 · 18 ։
[g] Ել · դ · 21 ։ Հմր 4 ։
[h] Ել · ը · 15 ։ ժ · 1 · 20 , 27 ։
[i] Ել · դ · 2 , 3 ։ Հմր 10 ։
[k] Ել · դ · 18 ։
[l] Ել · դ · 12 , 18 ։ ե · 1 · 3 ։
[m] Ել · ե · 2 ։ Հմր 5 ։
[n] Յայտ. ժզ · 4 · 6 ։
[o] Ել · դ · 9 ։
[p] Հմր 24 ։
[q] Ել · ը · 5 , 6 · 16 ։ թ · 22 ։ ժ · 12 , 21 ։ ժդ · 21 , 26 ։
[r] Սաղ · հը · 44 ։ ճե · 29 ։
[s] Հմր 18 ։
[t] Հմր 11 ։
[u] Հմր 8 ։
[v] Ել · է · 12 ։ Հմր 4 ։
[w] Ել · ը · 15 ։ ժ · 1 · 20 , 27 ։
[x] Ել · դ · 2 , 3 ։ Հմր 10 ։
[y] Ել · դ · 18 ։
[z] Ել · դ · 12 , 18 ։ ե · 1 · 3 ։
[a] Ել · դ · 2 ։ Հմր 5 ։
[b] Ել · դ · 16 ։ Երեմ. ա · 10 ։
[c] Ել · դ · 16 ։
[d] Ել · դ · 15 ։
[e] Ել · դ · 21 ։
[f] Ել · դ · 7 ։
[g] Ել · ժա · 9 ։
[h] Ել · ժ · 1 · ժա · 9 ։
[i] Ել · դ · 6 ։
[k] Ել · դ · 20 ։
[l] Հմր 17 ։ Ել · ը · 22 ։ ժդ · 4 , 18 ։ Սաղ · թ · 16 ։
[m] Հմր 2 ։

1491

[n] Որ 13 ։
[o] Ել · է · 4 ։ ժը · 17 , 51 ։ Թուա · լէ · 1 ։
[p] Հմր 13 ։ Ել · լը · 7 ։ լէ · 1 ։ Սաղ · հէ · 20 ։
[q] Ել · է · 1 , 3 ։ է · 10 ։
[r] Հմր 2 ։
[s] Հմր 11 ։ Ել · է · 2 ։
[t] Հմր 12 ։ Ել · դ · 10 ։
[u] Եբր · ան-թլփատ պո կունք-ներով

[v] Ել · է · 11 ։ Ցօշ · բ · 18 ։ դ · 30 ։
[w] Ել · դ · 2 , 17 ։
[x] Հմր 9 ։

ն · ք · զԹ · 1491

տիրը փորձին խմելու ջուրի համար . ինչու որ գետին ջուրն չէին
25 կրնար խմել ։ Եւ Տէրը գետը զարնելէն եւթը օրը լրնցաւ ։

ԳԼ · Ը

1 Եգիպտոսին վրայ դորտեր կը խրկուին ։ 8 Փարաւոն կ'աղաչէ Մովսէսին ։ 12 Մովսէսն ալ աղօթքով զանոնք կը վերցնէ ։ 16 Ծղբը փոչին դէպ 'ի երկինքը կը ցանէ , ու մուն կ'ըլլայ · իսկ մոգերը չեն կրնար նոյնը ընել ։ 20 Ըանաճանճին հարուածը ։ 25 Փարաւոն քիչ մը կը համոզուի · 32 սակայն նորէն կը խստանայ ։

1 Ետ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փարաւոնին մօտիկ , ու ըսէ անոր . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Արձակէ իմ ժո-
– Գլ · գ · 12 , 18 ։ 2 ղովուրդս , որ պաշտեն զիս ։ Եւ թէ որ ես զանոնք արձակել չուզես , ահա ես քու բոլոր սահմաններդ դորտե-
3 րով պիտի զարնեմ ։ Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ , ու անոնք պիտի ելլեն , ու քու տանդ՝ և անկողինդ սենեակիդ՝ ու անկողինդիդ՝ և քու ծառաներուդ տուներուն՝ և քու ժողովուրդիդ՝ ու քու թոնիրներուդ՝ և խմորի տաշտերուդ
4 մէջ պիտի մտնեն ։ Եւ գորտերը քու վրադ՝ և ժողովուրդիդ վրայ՝ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն ։
5 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ահարոնին ըսէ . Ձեռնէրուն վրայ՝ գետերուն վրայ՝ ու լիճերուն
Գլ · է · 19 ։ վրայ Եձեռքդ երկրնցուր քու գաւազանովդ , ու Եգիպտոսի երկրին
6 վրայ գորտեր հանէ ։ Եւ Ահարոն երկրնցուց իր ձեռքը Եգիպտոսի
Ես · հր · 45 ։ ձն · 30 ։ ջուրերուն վրայ . և Ջորտերը ելան՝ ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկե-
Գլ · է · 11 ։ 7 ցին ։ Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին , ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանեցին ։
8 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ . ԷԱղաչեցէք Տէրոջը՝ որ ինծմէ ու իմ ժո-
Ը Գլ · թ · 28 , ժ · 17 , Թուա . իա . 7 , դ Թագ . ժգ . 6 , Գոր . ը . 24 ։ ղովուրդէս վերցնէ գորտերը , ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ որ
9 Տէրոջը զոհ մատուցանեն ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Փարաւոնին . Հրամայէ ինծի , թէ ե՛րբ քեզի համար՝ ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ , որ քեզմէ ու քու տուներէդ գորտերը կորսուին , ու միայն գետին մէջը մնան ։
10 Եւ անիկայ ըսաւ . Վաղը ։ Եւ ինքը ըսաւ . Քու խօսքիդ պէս ըլ-
Ի Գլ · թ · 14 , ր Օր · լգ · 26 , դ Թագ · է · 22 , ա Պն . ժէ . 20 , Սաղ . ձգ · 8 , Ես · խզ · 9 , Երեմ . ժ . 6 , 7 ։ 11 ղայ , որ դիտնաս թէ՝ մեր Ի Եհովայ
Աստուծոյն պէս չկայ . Եւ քեզմէ՝ ու քու տուներէդ՝ և քու ծառաներէդ՝ ու քու ժողովուրդէդ գորտերը պիտի վերնան . մի-
12 այն գետին մէջը պիտի մնան ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն՝ Փարաւոնին քովէն ելան . ու Մովսէս Ի Տէրոջը աղաղակեց ան գորտերուն համար՝ որ Փարաւոնին վրայ բերեր էր ։
13 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ . ու տուներէն՝ դիւղերէն և
14 արտերէն գորտերը մեռան ։ Եւ դէզ դէզ ժողվեցին զանոնք , ու
15 երկիրը հոտեցաւ ։ Բայց երբոր Փարաւոն Ի հանգստութիւն ըլլալը տեսաւ , Լիր սիրտը խստացուց , ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս ։
16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ըսէ Ահարոնին . Քու գաւազանդ երկրնցուր , ու երկրի հողին զարկ , որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
17 մուն ըլլայ ։ Եւ անանկ ըրին . քանզի Ահարոն իր գաւազանովը իր ձեռքը երկրնցուց , ու երկրի հողին զարկաւ , և Ի մարդոց վրայ ու անասուններուն վրայ մուն եղաւ . Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկ-
18 րին բոլոր հողը մուն եղաւ ։ Եւ Ի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մուներ հանեն , բայց Ի չկրցան . այսպէս մարդոց ու անասուններուն վրայ
19 մուն եղաւ ։ Եւ մոգերը բսին Փարաւոնին . Ա՛ս Աստուծոյ մատն է . և Փարաւոնին Ի սիրտը կարծրացաւ , ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը բսածին պէս ։
20 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին . Ընտուանդ կանուխ ելիր , ու Փարաւոնին առջեւը կայնէ . (ահա անիկայ դէպ 'ի ջուրը կ'ելլէ .) և ըսէ անոր . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընձ-
21 ռեն . Հապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես , ահա ես քու վրադ՝ ու քու ծառաներուդ վրայ՝ և քու ժողովուրդիդ վրայ՝ ու քու տուներուդ վրայ շանաճանճ պիտի խրկեմ , և Եգիպտացւոց տուները շանաճանճով պիտի լեցուին , նաև ան գետինը՝ որուն վրայ անոնք կը
22 քալեն ։ Եւ ան օրը իմ ժողովուրդիս բնակած Ի Գեսեմի երկիրը պիտի որոշեմ , ու հոն շանաճանճ պիտի չըլլայ · որ գիտնաս թէ երկրին
Ի Գլ · թ · 4 , 6 , 26 , ժ · 23 , ժա · 6 , 7 , ժբ · 13 ։ 23 մէջտեղը ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ ժողովուրդիս ու քու ժողովուրդիդ մէջ խորոց մը պիտի դնեմ . վաղը
24 սա նշանը պիտի ըլլայ ։ Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ . ու Փարաւոնին տանը՝ և անոր ծառաներուն տուներուն՝ ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ Ի շատ շանաճանճ եկաւ . ա շանաճանճին պատճառովը երկիրը աւրուեցաւ ։
Ի Սաղ · հր · 45 , ձն · 31 ։ 25 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ . Գացէք ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցէք

ն · ք · զԹ · 1491

Ք Հմր 30 ։ Գլ · թ · 33 ։ ժ · 18 ։ լբ · 11 ։ Ցակ · ե · 16 , 17 , 18 ։

Ի ժղ · ը · 11 ։ Ես Գլ · է · 14 ։

* կ՚ ոչխ

Ի Սաղ · ձն · 31 ։

Ի Գլ · է · 11 ։

Ի Ղե · ժ · 18 , ր Տիմ · գ · 8 , 9 ։

Հ ա Թագ · գ · 3 , 9 ։ Սաղ · ը · 3 ։ Մատ . ժբ · 28 ։ Ղե · ժա . 20 ։

Ն Հմր 15 ։ Ես Գլ · է · 15 ։

Ո Հմր 1 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1491

Ա Ծն · խգ · 32 · խզ · 34 · բ Օր · է · 25 · 26 · Ժբ · 31 ·

26 — երկրին մէջ , եւ Մովսէս
ըսաւ . Արժան չէ ասանկ ընել .
ինչու որ Եգիպտացւոց գար-
շելի —————— Տէրոջը մեր
Աստուծոյն զոհ պիտի մատու-
ցանենք . թէ որ Եգիպտացւոց
գարշելի —————— իրենց աչքին
առջեւը զոհ մատուցանելու ըլլանք ,
ւ ԳԼ · գ · 18 · 27 պիտի չքարկոծե՞ն մեզ : Մենք ւ ի-
րենք օրուան ճամբայ պիտի երթանք
անապատին մէջ , ու զոհ պիտի մա-
տուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն ,
- ԳԼ · գ · 12 · ինչպէս որ - ինքը մեզի պատուիրէ :
28 Եւ Փարաւոն ըսաւ . Ես ձեզ թող
կու տամ որ երթաք անապատին
մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մա-
տուցանէք , միայն թէ շատ հեռու
ւ Ժէր 8 · ԳԼ · Թ · 28 · գ Թագ · ժգ · 6 · չերթաք . ւ Ինծի համար աղաչեցէք :
29 Եւ Մովսէս ըսաւ . Ահա ես քու
քովէդ կ'ելլեմ ու Տէրոջը կ'աղա-
չեմ՝ որ վաղը Փարաւոնէն՝ անոր
ծառաներէն՝ ու անոր ժողովուրդէն
շանաճանճը երթայ . բայց Փարա-
ւոն դ Ժէր 15 · դարձեալ մեզ չխաբէ՝ ժո-
ղովուրդը թող չտալով Տէրոջը զոհ
30 մատուցանելու : Եւ Մովսէս փա-
ւ Ժէր 12 · րաւոնին քովէն ելաւ , ու ւ Տէրոջը
31 աղաչեց : Եւ Տէրը Մովսէսին խօս-
քին պէս ըրաւ , ու Փարաւոնէն՝
անոր ծառաներէն և անոր ժողո-
վուրդէն շանաճանճը վերցուց . մէկ
32 հատ մըն ալ չմնաց : Եւ Փարաւոն
— Ժէր 15 · ԳԼ · դ · 21 · ան անգամին ալ — իր սիրտը խստա-
ցուց , ու ժողովուրդը չարձակեց :

Գ Լ · Թ

1 Ընասնոց մահը : 8 Ոռւեցքներու ու խաղա-
ւարաններու հարուածքը : 22 Կարկուտը : 27
Փարաւոն կարկտին համար կ'աղաչէ Մով-
սէսին . 35 սակայն դարձեալ անոր սիրտը կը
կարծրանայ :

— Գ · բ · 1 · 1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . — Փա-
րաւոնին մօտիր , ու խօսէ անոր .
Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ . Արձակէ իմ ժողո-
2 վուրդս՝ որ իս պաշտեն : Քանզի թէ
Բ Գ · բ · 2 · որ Բ —————— արձակել չուզես , ու
տակաւին պինդ բռնես զանոնք ,
ե Գ · է · 4 · 3 Ահա ե Տէրոջը ձեռքը դաշտին մէջ
եղած քու հօտերուդ վրայ ըլլալով ,
ձիերուն՝ էշերուն՝ ուղտերուն՝ ար-
ջառներուն ու ոչխարներուն վրայ
սաստիկ կոտորած մը պիտի ըլլայ :
ը Գ · բ · 22 · 4 Եւ ը Տէրը Իսրայէլի հօտերուն՝ ու
Եգիպտոսի հօտերուն մէջտեղը պի-
տի զատէ . և Իսրայէլի որդւոցը մէկ
5 —————— պիտի չմեռնի : Եւ Տէրը
ժամանակ որոշեց՝ ըսելով . Վաղը
Տէրը ասբանը պիտի ընէ երկրին
6 վրայ : Եւ հետևեալ օրը Տէրը ասբանը ըրաւ , ու Եգիպտացւոց
Ի Սաղ · հբ · 50 · Բոլոր հօտերը մեռան . բայց Իս-
րայէլի որդւոցը հօտերէն մէկը չմե-
7 ռաւ : Եւ Փարաւոն մարդ խրկեց ,

ու ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկն ալ
մեռած չէր . և ը Փարաւոնին սիրտը
խստացաւ , ու ժողովուրդը չար-
ձակեց :

Ն · Ք · ԳԲ · 1491

Ա ԳԼ · է · 14 · բ · 32 ·

8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին . Առէք ձեզի ձեռքերնիդ
լեցուն նոցի մոխիր , և Մովսէս դէպ
՚ի երկինքը ցանէ ան՝ Փարաւոնին
9 առջեւը ու Եգիպտոսի բոլոր երկ-
րին մէջ փոշի պիտի ըլլայ , ու Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց
ու անասուններուն վրայ Ի խաղա-
ւարտներ հանող ուռեցքներ պիտի
Ի Ցայտ · ժգ · 2 · 10 ըլլայ : Եւ նոցի մոխիրը առին , ու
Փարաւոնին առջեւը կայնեցան . և
Մովսէս դէպ ՚ի երկինքը ցանեց ան ,
ու մարդոց և անասուններուն վրայ
Ի խաղաւարտներ հանող ուռեցքներ
11 եղան : Եւ Բ մոգերը ուռեցքներուն
Բ Օր · իբ · 27 · պատճառով չկրցան կայնիլ Մով-
Բ ԳԼ · բ · 18 · 19 · բ Տիմ · գ · 9 · սէսին առջեւը . ինչու որ ուռեց-
քները մոգերուն վրայ ալ՝ ու բոլոր
12 Եգիպտացւոց վրայ ալ եղաւ : Եւ
Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին
սիրտը . ու անոնց մտիկ չըրաւ ,
Ի ԳԼ · դ · 21 · ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ըսեր
էր :
Ի ԳԼ · բ · 20 · 13 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ա-
ւտուանց կանուխ ելիր , ու Փարա-
ւոնին առջեւը կայնէ , ու անոր ըսէ .
Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը ասանկ
կ'ըսէ . Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ
14 իս պաշտեն . Քանզի ասանգամ
իմ բոլոր հարուածներս պիտի
խրկեմ քու * վրադ՝ և քու ծառա-
ներուդ՝ ու քու ժողովուրդիդ վրայ .
Ես որ գիտնաս թէ բոլոր երկրի մէջ
ԳԼ · բ · 10 · 15 չունի պէս ինձի չկայ : Քանզի հիմա
Ի ԳԼ · գ · 20 · ես իմ ձեռքս պիտի երկնցընեմ՝ որ
քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտ
ախտով զարնեմ , ու երկրէն պիտի
16 կորսուիս : Եւ ի ասոր համար քեզ
ի Հռով · թ · 17 · Տես գԼ · ժգ · 17 · Ռոմ · ժգ · 4 · ա Պետ · բ · 9 · վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզ
մով ցուցընեմ , ու բոլոր երկրի մէջ
17 իմ անունս պատմուի : Դուն տա-
կաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կե-
նալով՝ պիտի չարձակե՞ս զանոնք ,
18 Ահա ես վաղը աս ատեն խիստ սաս-
տիկ կարկուտ պիտի տեղամ , որ ա-
նոր պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝
անոր հաստատուած օրէն մինչև
19 հիմա : Եւ հիմա մարդ խրկէ , —
ժողովէ քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ու-
նիս դաշտին մէջ . Վրան ամէն մարդ
ու անասուն որ դաշտին մէջ գըտ-
նուի՝ ու տուները ժողովուած չըլ-
լայ , անոնց վրայ կարկուտ պիտի
20 իջնէ , ու պիտի մեռնին : Փա-
րաւոնին ծառաներէն ով որ Տէրոջը
խօսքէն կը վախնար՝ իր ծառաները
ու հօտերը տուներու մէջ ժողվեց .
21 Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուշադ-
րութիւն չըրաւ , իր ծառաները ու

ն · ք · գբ · 1491

իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց ։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փո-
ւեղդ դէպ ՚ի երկինքը երկրնցուր ,
ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
մարդոց ու անասուններուն վրայ՝
և եգիպտոսի երկրին մէջ եղած
արտերուն բոլոր խոտին վրայ կար-
23 կուտ պիտի գայ ։ Եւ Մովսէս իր
գաւազանը դէպ ՚ի երկինքը երկրն-
ցուց . ու Տէրը որոտում և կար-
կուտ խրկեց , ու երկրին վրայ կրակ
կը վազէր . ու Տէրը եգիպտոսի
24 երկրին վրայ կարկուտ տեղայ ։ Եւ
կարկուտ՝ ու կարկուտին մէջտեղը
խառնուած կրակ եկաւ . անանկ
սաստիկ էր որ եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ՝ ազգ ըլլալէն հետէ ա-
25 նոր պէս եղած չէր ։ Եւ կարկու-
տը եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝
դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն
մինչև անասուն զարկաւ . և կար-
կուտը դաշտին բոլոր խոտը զար-
կաւ , ու դաշտին բոլոր ծառերը
26 կոտրեց ։ Միայն Գեսեմի երկրին
մէջ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը էին՝
կարկուտ չեղաւ ։
27 Եւ Փարաւոն հրէշտ խրկեց , ու
կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ը-
սաւ անոնց . Եհովան արդար է , և ես ու
իմ ժողովուրդս չանցաւոր ենք ։
28 Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ
որոտումները ու կարկուտը դա-
դարին . ու ձեզ պիտի արձակեմ , և
29 ալ պիտի չկենաք ։ Եւ Մովսէս
ըսաւ անոր . Քաղաքէն դուրս ելլա-
ծիս պէս՝ իմ ձեռքերս Տէրոջը
պիտի երկրնցընեմ , որոտումնե-
րը պիտի դադարին , և ալ կարկուտ
պիտի չըլլայ . որ դիտնաս թէ Հեր-
30 կիրը Տէրոջն է ։ Բայց ես գիտեմ
որ դուն ու քու ծառաներդ տա-
կաւին Տէր Աստուծմէն չէք վախ-
նար ։
31 Եւ քթանը ու գարին զարնուե-
ցան . Հինչու որ գարին հասած էր ,
32 ու քթանը սերմի դացած ։ Բայց
ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան .
հինչու որ ուշ կը բուսանին ։
33 Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն
քաղաքէն դուրս ելաւ , ու Իր
ձեռքերը Տէրոջը երկրնցուց . և
որոտումները ու կարկուտը դադա-
րեցաւ , ու երկրին վրայ անձրեւ
34 չկաթեցաւ ։ Եւ Փարաւոն երբոր
անձրեւին ու կարկուտին և որո-
տումին դադարիլը տեսաւ , նորէն
մեղանչեց , ու սիրտը խստացուց՝
35 ինքը ու իր ծառաները ։ Այսպէս
Հփարաւոնին սիրտը կարծրացաւ ,
ու Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը բսեր էր ։

ԳԼ · Ը

1 Աստուած կը սպառնայ մարախներ խրկել ։ 7 Փարաւոն իր ծառաներուն աղաչանքէն քիչ մը կը համոզուի Իսրայէլացիները արձակելու ։ 12 Մարախները կու գան ։ 16 որոնց համար Փարաւոն կ'աղաչէ Մովսէսին ։ 21 Խաւարին հարուածը ։ 24 Փարաւոն նորէն կ'աղաչէ Մովսէսին ։ 27 բայց տակաւին անոր սիրտը կը կարծրանայ ։

ն · ք · գբ · 1491

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Մտիր
Փարաւոնին . Հինչու որ ես ա-
նոր սիրտը՝ ու անոր ծառաներուն
սիրտը խստացուցի , որ ասս իմ
նշաններս յուցընեմ անոնց մէջը .
2 Եւ որ պատմես քու որդիիդ՝ ու
քու որդւոյդ որդիին ականջներուն՝
ինչ որ բրի եգիպտացւոց մէջ , և
իմ նշաններս որ անոնց մէջ յու-
ցուցի , որ գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը ։
3 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան
Փարաւոնին , ու ըսին անոր . Եբ-
բայեցւոց Եհովայ Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ . Մինչև ե՞րբ պիտի չը-
կամիս խոնարհիլ իմ առջեւս . ար-
ձակէ իմ ժողովուրդս որ իս պաշ-
4 տեն ։ Վասն զի թէ որ իմ ժողո-
վուրդս արձակել չուզես , ահա վա-
ղը քու սահմաններուդ վրայ հմա-
5 րեաներ պիտի խրկեմ . Ու երկրին
երեսը պիտի ծածկեն , և ՚ի՛նչ պի-
տի չկրնայ տեսնել երկիրը . ու
կարկուտէն ազատուած ձեզի մնա-
ցածը՝ Հպիտի ուտեն , և արտին մէջ
բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն ։ Եւ հքու տուներդ՝ ու
քու բոլոր ծառաներուդ տուները՝
և ամէն եգիպտացւոց տուները
պիտի լեցուին . որ ոչ քու հայ-
րերդ՝ ոչ ալ քու հայրերուդ հայ-
րերը տեսած են՝ իրենց երկրի վրայ
եղած օրէն մինչև այսօր ։ Եւ դար-
ձաւ ու Փարաւոնին քովէն դուրս
ելաւ ։
7 Եւ Փարաւոնին ծառաները ըսին
անոր . Մինչև ե՞րբ ասս հրէշտը ըմե-
զի որոգայթի պիտի ըլլայ . արձակէ
մարդիկը որ իրենց Եհովայ Ա-
ստուածը պաշտեն . տակաւին չե՞ս
գիտեր որ եգիպտոսը աւերուեցաւ ։
8 Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը Փարաւո-
նին դարձուցին . և անիկայ ըսաւ
անոնց . Գացէք պաշտեցէք ձեր
Եհովայ Աստուածը . Բայց ովքե՞ր
9 են գացողները ։ Եւ Մովսէս ըսաւ .
Մեր մանկուներովը ու մեր ծե-
րերովը պիտի երթանք , մեր տը-
ղաքներովը ու մեր աղջիկներովը ,
մեր հօտերովը ու մեր արջառներովը
պիտի երթանք . քանզի հտօն պի-
10 տի պահենք Տէրոջը ։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց . Տէրը անանկ ձեր հետը ըլլայ ,
ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր տղաք-
ները կ'արձակեմ . զգուշացէք ,

Ն·Ք·Գ·Ք· 1491

քանզի չարիք կան ձեր առջեւը ։
11 Ո՛չ այդպէս . հիմա դուք էրիկ մարդիկներդ գացէք՝ ու Տէրը պաշտեցէք . ինչու որ դուք ատիկայ կ՚ուզէիք ։ Եւ Փարաւոնին առջեւէն վռընտուեցան ։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Երկընցուր քու ձեռքդ Եգիպտոսի երկրին վրայ մարախներուն համար , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն , և Էրկրին բոլոր խոտը՝ կարկուտէն
13 բոլոր մնացածը ուտեն ։ Եւ Մովսէս երկընցուց իր գաւազանը Եգիպտոսի երկրին վրայ . ու Տէրը բոլոր այն օրը ու բոլոր գիշերը երկրին վրայ արեւելեան հով փչել տուաւ . Ե երբ առտու եղաւ՝ արեւելեան
14 հովը մարախները բերաւ ։ Եւ Մարախները Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ ելան , ու Եգիպտոսի բոլոր սահմաններուն վրայ իջան . խիստ սաստիկ էին . Ի անոնցմէ առաջ ասանկ մարախ չեղաւ , անոնցմէ ետքն
15 ալ անանկ պիտի չըլլայ ։ Եւ Ծրոլոր երկրին երեսը ծածկեցին , ու երկիրը մթընցաւ , ու Էրկրին բոլոր խոտը՝ և կարկուտէն մնացած ծառերուն ամէն պտուղները կերան . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ եղած ծառերուն վրայ և արտին խոտերուն վրայ բնաւ կանանչեղէն չմնաց ։
16 Ուստի Փարաւոն շուտով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը , և ըսաւ . Ես Ձեր Տէր Աստուծոյն՝ ու ձեզի
17 դէմ մեղանչեցի . Եւ հիմա չնորհք ըրէք՝ միայն ասանգամ ներեցէք իմ յանցանքս , ու Ձեր Տէր Աստուծոյն աղաչեցէք՝ որ իմ վրայէս
18 միայն ասիկա մահը վերցընէ ։ Եւ անիկայ Ը Փարաւոնին քովէն դուրս
19 ելաւ , ու Տէրոջը աղաչեց ։ Եւ Տէրը խիստ սաստիկ արեւմտեան հով մը խրկեց , որ մարախները վերցուց , ու Կարմիր ծովը քշեց զանոնք . Եգիպտոսի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ մարախ մը չմնաց ։
20 Բայց Տէրը Կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , ու անիկայ Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ։
21 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկընցուր , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ խաւար ըլլայ , շօշափելի խաւար մը
22 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը դէպ՚ի երկինքը երկընցուց , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ Թանձր
23 խաւար եղաւ երեք օր . Մէկզմէկ չէին տեսներ , և երեք օր մէկը իր տեղէն չելաւ . Բայց Իսրայէլի բոլոր որդիքը իրենց բնակութեանցը մէջ լոյս ունէին ։
24 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու

Ն·Ք·Գ·Ք· 1491

Ելք. 8 ։
Ա Հմր 10 ։

ըսաւ . Գացէք՝ պաշտեցէք Եհովան . միայն ձեր հօտերը ու ձեր արջառները մնան . Ձեր ընտանիքներն
25 ալ ձեզի հետ թող երթան ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Պէտք է որ դուն մեր ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ տաս , որ մեր Տէր Աստուծոյն մատուցանենք ։ Եւ մեր հօտերն ալ
26 մեր հետ պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ կճղակ մը չմնալով . Ինչու որ մեր Տէր Աստուածը պաշտելու համար անոնցմէ պարտինք առնել . ու մենք մինչև որ հոն չերթանք , չենք դիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք
27 Տէրը ։ Եւ Տէրը Կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , որ չուզեց ար-
28 ձակել զանոնք ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր . Քովէս դնա . զգուշացիր երբ քու անձիդ , մէյմըն ալ իմ երեսս չտեսնես . քանզի ան օրը որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռնիս ։
29 Նիս ։ Եւ Մովսէս ըսաւ . Ընդկ ըսիր . Էմէյմըն ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ ։

Ղեր . ժ . 27 ։

ԳԼ . ԺՌ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց՝ որ իրենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն ։ 4 Մովսէս կը սպառնայ Փարաւոնին՝ անդրանկաց մահը ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Փարաւոնին վրայ՝ ու Եգիպտոսի վրայ հարուածմըն ալ պիտի բերեմ , անկէ ետև ձեզ ասկէ պիտի արձակէ . Ե երբոր Յետ արձակէ , ձեզ ասկէ բոլորովին դուրս պիտի ընէ ։
2 Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն , ու ամէն մարդ իր դրացիէն՝ և ամէն կնիկ իր դրացիին Ոսկեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զար-
3 դեր խնդրեն ։ Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին՝ Եգիպտացւոց առջեւը . Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ Փարաւոնին ծառաներուն առջեւ՝ ու ժողովուրդին առջեւը խիստ մեծ մարդ մըն էր ։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ . Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ Ամէն առջինեկը պիտի մեռնի , իր աթոռին վրայ նստող Փարաւոնին առջինեկէն մինչև աղացքին ետևը եղող աղախինին առջինեկը՝ և բոլոր անա-
6 սուններուն առջինեկը ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ Մեծ աղաղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ անոր պէս ոչ եղած է , ոչ ալ նորէն պի-
7 տի ըլլայ ։ Բեւ Իսրայէլի որդւոցը դէմ Մարդէն մինչև անասուն՝ շուն մըն ալ պիտի չշարժէ իր լեզուն . որ դիտնաք թէ Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տար-
8 բերութիւն կ՚ընէ ։ Եւ Ծ աս բոլոր

Ելք . ժ . 31 , 33 , 39 ։
Ելք . գ . 22 ։ ժ . 35 ։
Ելք . գ . 21 ։ ժ . 36 ։ Սաղ . ՃԺ . 46 ։ Բ Թագ . է . 9 ։ Եսթ . Թ . 4 ։
Ելք . ժ . 12 , 23 , 29 ։ Ամով . է . 17 ։
Ելք . ժ . 12 , 29 ։ Ամով . գ . 10 ։
Ելք . ժ . 30 ։ Ամով . է . 17 ։
Ելք . բ . 22 ։ Ը Յես . ժ . 21 ։
Ելք . ժ . 33 ։

Ն · Ք · ԳՓ · 1491

Է Գաս · գ · 10 · բ · 5 · գ Թագ · ի · 10 · գ Թագ · գ · 9 ·

Ը Գլ · գ · 19 · է · 4 · ժ · 1 ·

Թ Գլ · է · 3 ·

Ժ Գլ · ժ · 20 · 27 · Հռով · բ · 5 · թ · 22 ·

— Գլ · ժգ · 4 · բ Օր · ժգ · 1 ·

Բ Ղե · իբ · 19 · 20 · 21 · Մաղ · ա · 8 · 14 · Երր · թ · 14 · ա Պետ · ա · 19 ·

Ի Ղե · իգ · 12 ·

Լ Ղե · իգ · 5 · Թուա · թ · 3 · իբ · 16 · բ Օր · ժգ · 1 · 6 ·

* Եբր · երկու իրիկունների մէջ տեղը · Գլ · ժգ · 12 ·

Խ Գլ · լդ · 25 · բ Օր · ժգ · 3 · Թուա · թ · 11 · ա Կոր · է · 8 ·

Ձ Օր · ժգ · 7 ·

Կ Գլ · իգ · 18 · լդ · 25 ·

*բու ծառաներդ ինձի պիտի իջնեն , ու ինձի խոնարհութիւն ընեն՝ բ-
սելով . Դուն՝ ու բոլոր էգիպ հե-
տեւող ժողովուրդը ելէք . ու ան-
կէ ետքը պիտի ելլեմ : Եւ Մ-Վէ-
սաստիկ բարկութեամբ Փարաւո-
նին քովէն դուրս ելաւ :

9 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին . Չփա-
րաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ , որ
10 իմ հրաշքներս շատցնեմ Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ : Եւ Մովսէս ու
Ահարոն ասոնք ամէն հրաշքները փա-
րաւոնին առջեւը բրին . և Տէրը
կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը ,
ու Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չար-
ձակեց :

ԳԼ · ԺԲ

1 Ցարուցն սկիզբը կը փոխուի : 3 Զառակին առնմանութիւը : 11 ու անոր կանոնները : 15 Անխմոր հաց ուտելու հրամանը : 29 Անդրանկաց մահը : 31 Եգիպտացիք արտորնօր երկրէն դուրս կը հանեն Իսրայէլացիները : 37 որոնք Սոկքովթ կը հասնին : 43 Զառակին վրայով պատուէրներ :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին
2 մէջ՝ բսելով . Ասիկա ամիսը ձեզի
ամիսներուն սկիզբը ըլլայ . ձեզի
տարւոյն ամիսներուն առաջինը ըլ-
3 լայ : Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
զրուցեցէք՝ բսելով . Ասի ամսուն
տասնին՝ ամէն մկր իրեն գառնուկ
մը առնէ՝ էրէց հայրերուն տանը
համեմատ , տանը գլուխ
4 մէկ մկ գառնուկ : Եւ թէ որ մկ
տունը մկ գառնուկին քիչ կու-
գայ , ան մօտը իր տանը քովը և-
զած դրացիին հետ՝ հոգիներուն
համրանքին համեմատ առնէ . գառ-
նուկին վրայով՝ ամէն մկուն իր
5 կերածին չափ հաշիւ ընէք : Ձեր
գառնուկը բ անարատ՝ արու՝ տ մկ
տարեկան ըլլայ . ոչխարներէն կամ
6 այծերէն առնէք ան : Եւ մինչև ասի
ամսուն ժ չորեքտասաներորդ օրը
պահէք ան . ու Իսրայէլի ժողովքին
բոլոր բազմութիւնը մրթին անի-
7 կայ՝ * իրիկուան դէմ '' : Եւ արիւ-
նէն առնեն՝ ու տուներուն երկու
կողմի դրանդեացը ու վերի սեմին
վրայ քսեն , ուր որ զանիկայ պիտի
8 ուտեն : Եւ միսը ան դիշերը ու-
տեն . զանիկայ կրակի վրայ խորո-
ված՝ բ բաղարջով — լեղի խոտերով
9 պիտի ուտեն . Անկէ՝ հում կամ
ջուրի մէջ եփած չուտէք , բայց
ը կրակի վրայ խորոված , անոր գլու-
խը ոտքերովը ու փորոտիքովը մէկ-
10 տեղ — ոչ : Եւ անկէ բան մը
չթողուք մինչև առտու . ու անկէ
ինչ որ առտուան կը մնայ , կրա-
11 կով այրէք : Եւ այսպէս պիտի ու-
տէք ան . ձեր գօտիները մէջքեր-
նիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝

Ն · Ք · ԳՓ · 1491

Ը Բ Օր · ժգ · 5 ·

Ր Գլ · ժա · 4, 5 · Ամով · է · 17 ·

Ժ Թագ · լդ · 4 ·

† Ա—՛՝ Խ-
խանձե-
րուն · Գլ · իա · 6 · իբ · 28 · Սպ · ԺԲ · 1 · 6 · Ցօհ · ժ · 34, 35 ·

Ի Գլ · գ · 2 ·

Լ Գլ · ժգ · 9 ·

Խ Ղե · իգ · 4, 5 · գ Թագ · իգ · 21 ·

‡ Եբր · ապ-
գերուն

Ծ Հմր 24 · 48 · Գլ · ժգ · 10 ·

Կ Գլ · ժգ · 6, 7 · իգ · 15 · լդ · 18, 25 · Ղե · իգ · 5, 6 · Թուա · իբ · 17 · բ Օր · ժգ · 3, 8 · ա Կոր · է · 7 ·

Հ Ն · ժէ · 14 · Թուա · թ · 13 ·

Յ Ղե · իգ · 7, 8 · Թուա · իբ · 18, 25 ·

Ղ Գլ · ժգ · 3 ·

Ճ Ղե · իգ · 5 · Թուա · իբ · 16 ·

Մ Ել · իգ · 15 · լդ · 18 · բ Օր · ժգ · 3 · ա Կոր · է · 7, 8 ·

Յ Թուա · թ · 13 ·

Ն Հմր 8 · Թուա · թ · 4 · Ցես · է · 10 · գ Թագ · իգ · 21 · Եզր · զ · 20 · Մատ · իգ · 18, 19 · Մար · ժգ · 12–16 · Ղու · իբ · 7 · ԺԶ ·

Շ Երր · ժա · 28 ·

— Հմր 7 ·

Չ Հմր 12 · 13 ·

Ն·ք·ԳԲ· 1491

Ղեգկ·Թ· 6։ Ցայտ·է· 3։ Թ·4։ Ըրթագ·իդ· 16։ ա Կոր· ժ·10։ Երր· ժա·28։

– Գլ·գ·8։ 17։

– Գլ·ժգ·8։ 14։ բ Օր· լբ·7։ Ցես· գ·6։ Սաղ· Նբ·6։

է ՀՀր 11։

ա Գլ·գ·31։

բ Երր·ժա· 28։

գ Գլ·ժա·4։ – Թես·բ· 17։ լԳ·4։ Սաղ·Նբ· 51։ ՃՆ·36։ ՃլԷ·8։ ՃլԳ· 10։

դ Գլ·գ·23։ ժա·5։

ե Գլ·ժա·6։ Ածկ·իա· 13։ Ամվ· է·17։ Ցածկ· բ·13։

զ Գլ·ժա· 1։ Սաղ·ՃՆ· 38։

է Գլ·ժ·9։

– Գլ·ժ·26։

ը Ծն·իէ· 34։

թ Գլ·ժա· 8։ Սաղ· ՃՆ·38։

ժ Ծն·ի·3։

ի Գլ·բ·3։

ԺԳլ·գ·22։ ժա·2։

ի Գլ·գ·21։ ժա·3։

ը Ծն·ժե· 14։ Գլ·գ· 22։ Սաղ· ՃՆ·37։

ր Թես·լգ· 3·5։

ք Ծն·իէ· 11։

արիւնը տեսնէ, Ցերը ան դրանը վրայէն պիտի անցնի, և Դպիտի չթողու Եաստակիչը՝ որ ձեր տուները մտնէ չէչ զարնելու համար։

24 Եւ աս բանը քեզի ու քու որդւոյդ կանոն ըլլալու համար պահէք յաւիտեան։ Եւ ըլլայ թէ երբոր ան երկիրը գաք՝ որն որ Ցերը ձեզի պիտի տայ Իր ըսածին պէս, աս

26 պաշտօնը պահէք։ Եւ ըլլայ թէ երբոր ձեր որդիքը ձեզի ըսեն թէ՝ Ա՛ս պաշտօնով ինչ ըսել կ՚ուզէք.

27 Ըսէք որ, Է Ասիկայ Ցերոջը զատկին զոհ է, որ անիկայ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոյոջը տուներուն վրայէն անցաւ՝ երբոր Եգիպտացիները զարկաւ, ու մեր տուները ազատեց։ Եւ ժողովուրդը Խոնարհեցաւ ու երկրպագութիւն բրաւ։

28 Եւ Իսրայէլի որդիքը գացին, ու Ցերոջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին։

29 Եւ եղաւ որ կէս գիշերին Ցերը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը զարկաւ, իր աթոռը նստող Փարաւոնին առջինեկէն մինչև բանտի մէջ եղած գերիին առջինեկը՝ և ամէն անասունին առջինեկը։

30 Եւ Նէ գիշերը ելաւ Փարաւոն՝ ու անոր բոլոր ծառաները՝ և բոլոր Եգիպտացիք, ու Եգիպտոսի մէջ Մեծ աղաղակ մը եղաւ. քանզի տուն մը չկար՝ որ անոր մէջ մեռեալ չըլլար։

31 Եւ Դգիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ. Ելէք, ու ելէք իմ ժողովուրդիս մէջէն՝ Ձդուք ալ և Իսրայէլի որդիքն ալ, ու գացէք պաշտեցէք Եհովան՝ ինչպէս որ ը-

32 սիք. Նաև ձեր հօտերը ու ձեր արջառները առէք՝ ինչպէս որ ըսիք, ու գացէք. և Ինա ալ օրհնէ-

33 ցէք։ Եւ Եգիպտացիք բռնադատեցին ժողովուրդը՝ որ շուտով ան երկրէն դուրս իրկեն զանոնք. քանզի ըսին. Ամենս ալ կը

34 մեռնինք։ Եւ ժողովուրդը իրենց զանգուածը դեռ չխմորած՝ իրենց Խմորի տաշտերը իրենց լաթերովը փաթթած ուսերնուն վրայ վեր-

35 ցուցին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին. ու Եգիպտացիներէն Ճարծաթեղէն զարդեր և ոսկեղէն զարդեր ու հան-

36 դերձներ խնդրեցին։ Եւ Ցերը ժողովուրդին շնորհք տուաւ Եգիպտացւոց առջևը, անանկ որ Եիյոց անոնց խնդրածը տուին. ու Ճանոնք կողոպտեցին Եգիպտացիները։

37 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէն դէպ Սոկքովթ չուեցին. ընտանիքներէն զատ՝ Էվեց հարիւր հազարի չափ հետևակ երիկ մարդիկ

38 էին։ Եւ Ճանոնց հետ խառնիճաղանճ բազմութիւն ալ ելաւ. և ոչխարներ ու արջառներ խիստ

39 մեծ հօտ մրն էին։ Եւ Եգիպտոսէն իրենց Հանած զանգուածէն անխմոր շօթեր եփեցին, ինչու որ խմորեալ չէր. քանզի Եգիպտոսէն վռնտուեցան, ու չէին կրնար ուշանալ. ու իրենց պաշար ալ չէին պատրաստեր։

40 Եւ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոյոջ բնակած ժամանակը Չորս

41 Հարիւր երսուն տարի էր։ Եւ եղաւ որ չորս հարիւր երսուն տարիներուն վերջը՝ ան նոյն օրը Ցերոջը բոլոր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն

42 ելան։ Ասիկայ Ցերոջը համար պահելու գիշեր մրն է. ինչու որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեց. ասիկայ գիշերն է Ցերոջը համար Իսրայէլի բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն մէջ պահելու։

43 Եւ Ցերը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին. Ա՛ս է Զատկին կանոնը. բնաւ Ոչ օտարական մը անկէ պի-

44 տի չուտէ. Բայց ամէն մարդուն ստակով ծախուծ առած ծառան՝ երբոր Զանիկայ թլփատես, ան

45 տեղ թող ուտէ անկէ։ Օտարական ու վարձկան ծառան անկէ

46 պիտի չուտէ։ Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան. տունէն դուրս չհանես ան միսէն. ու անոր մէկ

47 ոսկորը պիտի չկոտրէք։ Իսրայէ-

48 լի բոլոր ժողովը ընէ ան։ Եւ երը օտարական մը քու քովդ պանդխտանալու ըլլայ, ու Ցերոջը զատիկ ընելու ըլլայ, անոր ամէն արուն թող թլփատուի, և ան ատենը ան ընելու մօտենայ, ու ինքը երկրին բնակին պէս ըլլայ. քանզի անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի

49 չուտէ։ Երկրացիին ու ձեր մէջը բնակող օտարականին Մէկ օրէնք

50 ըլլայ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը՝ Ցերոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին. ա-

51 նանկ ըրին։ Եւ եղաւ որ՝ ան նոյն օրը Ցերը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իսրայէլի որդիքը Իրենց զօրքերովը։

ԳԼ·ԺԳ

1 Ընդրանիկները Սուրբ Նուիրելու, 3 և զատկի յիշատակութիւնը պահելու, 11 և անասնոց անդրանիկներն ալ Սուրբ Նուիրելու վրայով պատուէրներ։ 17 Իսրայէլ-ցիք Եգիպտոսէն դուրս կ՚ելլեն, և Ցովսեփին ոսկորները հետերնին կ՚առնեն, 20 ու Սինա կու գան։ 21 Սուրբ Իսրայէլացւոց կառաջնորդէ ամպի ու կրակի սիւնով։

1 Ա՛ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. Սրբէ ինծի ամէն անդ-

Ն·ք·ԳԲ· 1491

Ի Ծն·ժբ· 2։ Խգ·3։ Գլ·լբ·26։ Թես·ա· 46։ ժա· 21։

Լ Թես·ժա· 4։

Ի Գլ·գ·1։ ժա·1։ ՀՀր 33։

Ի Ծն·ժե· 13։ Գոր· է·6։ Գաղ· գ·17։

Լ Գլ·է·4։ ՀՀր 51։

Հ բ Օր·ժգ· 6։

Յ Թես·Թ· 14։

Ղ Ծն·ժէ· 12·13։

Ճ Ղէ·իբ· 10։

Յ Թես·Բ· 12։ Ցոհ· ժԹ·33։ 36։

յ ՀՀր 6։ Թես·Թ· 13։

Ն Թես·Թ· 14։

– ՀՀր 12։ 13·15։ Գլ· իբ·29·30։ լԳ·19։ Դէ·իէ· 26։ Թես· գ·13։ բ· 16·17։ ժբ· 15։ բ Օր· ժէ·19։ Գլ·բ·23։

ն · ք · ՉՁ · 1491

բանիկը՝ որ արգանդ կը բանայ Իսրայէլի որդւոցը մէջ , մարդէն ալ՝ 3 անասունէն ալ . ան իմն է ։ Եւ Մովսէս բաւ ժողովուրդին . Ի՛ցի չեչեկ աս օրը որ Եգիպտոսէն՝ ծառայութեան տունէն ելար . ինչու որ Տէրը ձեզ ասկից զօրաւոր ձեռքով հանեց . Ե և խմորեալ հաց 4 պիտի չուտուի ։ Ի Դուք այսօր ելաք , Ապիպ ամսուն մէջ ։ Եւ երբ 5 որ երբ Տէրը Քանանեայց երկիրը՝ որ քեզի տալու համար էր քու հայրերուդ երդում բրաւ , — երկիրը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , ըաս Ամանուն մէջ պիտի կատարես աս պաշտօն ։ 6 Եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես , և եօթներորդ օրը տօն երայ 7 Տէրոջը ։ Ան եօթը օրերուն մէջ բաղարջ պիտի ուտուի . ու քովդ խմոր պիտի չտեսնուի . ոչ ալ քու քովդ խմոր պիտի տեսնուի քու բոլոր սահմաններուդ 8 մէջ ։ Եւ հան օրը քու որդւոյդ պիտի պատմես՝ ըսելով . Ա՛ն անոր համար է՝ որ Տէրը երաւ ինծի , երբ 9 որ ես Եգիպտոսէն ելայ ։ Եւ ա՛ սիկայ քեզի Ընչանի համար պիտի ըլլայ ձեռքիդ վրայ , ու քու աչքերուդ մէջտեղը յիշատակի համար , որ Տէրոջը օրէնքը քու բերնիդ մէջ ըլլայ . ինչու որ Տէրը քեզ զօրաւոր ձեռքով հանեց Եգիպտոսէն ։ 10 Ե Ուստի դուն աս կանոնը տարիէ տարի իր աւետնին պիտի պահես ։ 11 Եւ երբ՝ որ Տէրը քեզ քանանացւոց երկիրը տանի՝ ինչպէս որ քեզի ու քու հայրերուդ երդում 12 երաւ , ու զանիկայ քեզի տայ , Ի Ան ամէնը՝ որ արգանդ կը բանայ , Տէրոջը համար պիտի զատես . և քու ունեցած անասունիդ ամէն առջինեկ արուները Տէրոջը պիտի երայ ։ 13 Եւ Իիշուն ամէն առջինեկը ոչխարով մի փրկես . և թէ որ չփրկես՝ անոր վիզը պիտի կտրես . ու քու որդւոցդ մէջ մարդոց ամէն անդրանիկ 14 նիկը Պպիտի փրկես ։ Ֆ Եւ երբ որ երբ քու որդիդ Ո՞ր մ՚՚ քեզի հարցընէ ըսելով . Ի՞նչ է աս . անոր պիտի բսես թէ՝ Զ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն՝ ծառայութեան տունէն զօ- 15 բաւոր ձեռքով հանեց . Եւ եղաւ որ երբ Փարաւոն խստացաւ՝ — մեզ արձակել չ—էր , Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդու առջինեկէն մինչև անասունի առջինեկը մեռցուց . անոր համար ես ամէն արգանդ բացող արուն Տէրոջը զոհ կ՚րնեմ , ու իմ որդւոցս ամէն առջինեկը կը 16 փրկեմ ։ Եւ ասիկայ քու ձեռքիդ վրայ Ընշանի համար՝ ու աչքերուդ մէջտեղը ճակատնոցի համար բլլայ . ինչու որ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեց ։

ն · ք · ՉՁ · 1491

Ա Հմր 9 ։

17 Եւ եղաւ որ երբ Փարաւոն ժողովուրդը արձակեց , Աստուած զանոնք Փղշտացւոց երկրին ճամբայէն չտարաւ , թէև ան Ճ՚ՀՂՒ մօտ էր . քանզի Աստուած ըսաւ . Ըրլլայ որ ժողովուրդը Ա զղջայ՝ երբոր պատերազմը տեսնէ , ու Եգիպտոս 18 դառնայ . Հապա Աստուած Ը ժողովուրդը կարմիր ծովուն անապատին ճամբայէն պտրտցուց . ու Իսրայէլի որդիքը զունդ զունդ Եգիպ- 19 տոսի երկրէն ելան ։ Եւ Մովսէս՝ Ցովսեփին ոսկորները իր հետը առաւ . ինչու որ անիկայ Իսրայէլի որդւոցը Հաստատ Ղերդում բնել տուաւ՝ ըսելով . Ընդուշտ Աստուած ձեզի այցելութիւն պիտի բնէ , ու իմ ոսկորներս ասկէ հետերնիդ հանեցէք ։

Յ ԳԼ · ԺԳ · 11, 12 ; Թուա · ԺԳ · 1—4 ; Բ Օր · ԺՀ · 16 ։

Ե ԳԼ · ԺԳ · 2 ; Թուա · ԼԳ · 6, ԸԱ ։

20 Եւ Ն Սոկոթովթէն չուեցին , ու Ոթոմին մէջ անապատին ծայրը 21 իջևան բրին ։ Եւ Տէրը անոնց առջևէն կ՚երթար ցօրեկը ամպի սիւնով՝ անոնց ճամբայ ցուցընելու համար , ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս տալու համար , որ ցօրեկ 22 ու գիշեր երթան ։ Ցօրեկը ամպի սիւնը՝ ու գիշերը կրակի սիւնը՝ ժողովուրդին առջևէն չպակսեցուց ։

Բ Մնաց · Ը · 25 ; Ցես · իդ · 32 ; Գոր · է · 16 ։

Ն Թուա · ԼԳ · 6 ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Աստուած Իսրայէլացւոց կ՚իմացընէ իրենց երթալու ճամբան ։ 5 Փարաւոն անոնց ետևէն կ՚իյնայ ։ 10 Իսրայէլացիք տրտնջել կ՚սկսին ։ 13 Մովսէս կը միխիթարէ զանոնք , 15 ու Աստուծմէ հրաման կ՚ընդունի իր բնակիչին համար ։ 19 Ամպը բանակին հետին կը դառնայ ։ 21 Իսրայէլացիք կարմիր ծովին կ՚անցնին . 28 իսկ Եգիպտացիք կը խեղդուին ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ դառնան ու Ի Փիհիրօթին առջևը՝ Ի Մագդողին ու ծովին միջտեղը բանակ դնեն . Բէելսեփոնին առջևը՝ անոր դիմացը ծովին քովը 3 բանակ դրէք ։ Եւ Փարաւոն Իսրայէլի որդւոցը համար պիտի ըսէ թէ՝ Երկրին մէջ Մոլորած են , անապատը անոնց բոլորտիքը պա- 4 տեց ։ Եւ Ի Փարաւոնին սիրտը պիտի կարծրացընեմ , ու անոնց ետևէն պիտի իյնայ . ու ես Փարաւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ Ղպիտի փառաւորուիմ , Ի ու Եգիպտացիք պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ անոնք ա- 5 նանկ բրին ։

Ա ԳԼ · Ժգ · 18 ։

Բ Թուա · ԼԳ · 7 ։

Գ Երեմ. Խգ · 1 ։

Դ Սաղ · Հա · 11 ։

Ե Կ՚՚ չիս թուած

Զ ԳԼ · Գ · 21 ; Է · 3 ։

Է ԳԼ · Թ · 16 ; Հմր 17 · 18 ; Հռով · Թ · 17 · 22 · 23 ։

Ը ԳԼ · Է · 5 ։

Ն·Ք·ԳՓ· 1491
ը Սաղ·ճՂ· 25։

խաւ , ըև Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն սիրտը ժողովուրդին դէմ դարձաւ՝ ու ըսին . Մենք ինչո՞ւ ըրինք աս բանը , որ Իսրայէլը մեզի ծառայութիւն ընելէն թողուինք ։ 6 Եւ իր կառքը պատրաստց , ու իր ժողովուրդը իր

Ը Գլ·ԺԱ·4։ 7 հետը առաւ ։ Եւ Ը վեց հարիւր ընտիր կառքեր՝ ու Եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն մէկուն վրայ ոստիկաններ առաւ ։

Թ ՀՀմր 4։ 8 Եւ Ցէրը Թ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին սիրտը կարծրացուց , ու անիկայ Իսրայէլի որդւոցը ետևէն ինկաւ . և Ի Իսրայէլի որ-

Ի Գլ·գ·1։ ԺԳ·9։ Թուս· ԼԴ·3։ Լ Գլ· ԺԱ· 9։ Ցես· Իգ·6։ 9 դիքը բարձր ձեռքով ելան ։ Բայց Լ Եգիպտացիք անոնց ետևէն ինկան . Փարաւոնին ամէն ձիերը ՚՚ կառքերը՝ և անոր ձիաւորները ու զօրքերը , և Հասան անոնց՝ որ բանակած էին ծովին մօտ Փիհաիրոթին քովը՝ Բէեղսեփոնին առջեւն ։

10 Եւ երբ Փարաւոն մօտեցաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց աչքերը վերցուցին , և ահա Եգիպտացիք իրենց ետևէն կու գային , ու խիստ վախցան . և Իսրայէլի որդիքը Խ աղաղակեցին Ցէրոջը ։ 11 Եւ ըսին Մովսէսին . Եգիպտոսի մէջ գերեզմաններ չըլլալո՞ւն համար մեզ անապատին մէջ մեռնելու բերիր . ի՞նչ է աս մեզի ըրածդ որ մեզ

Խ Ցես· իգ· 7։ Նէեմ· թ·9։ Սաղ· ԼԳ·17։ ՃՂ· 6։ Ծ Սաղ· ՃՀ· 7·8։ 12 Եգիպտոսէն հանեցիր ։ Ա՞ս չէր ան խօսքը՝ որ քեզի զրուցեցինք Եգիպտոսին մէջ՝ ըսելով . Թող տուր մեզ՝ որ Եգիպտացւոց ծառայութիւն ընենք . քանզի աւելի աղէկ է մեզի Եգիպտացւոց ծառայութիւն ընել , քան թէ անապատին մէջ

Ն Գլ·Ե·21։ Գ·9։ 13 մեռնիլ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին . Մի վախնաք , կայնեցէք , ու տեսէք Ցէրոջը փրկութիւնը՝ որ այսօր պիտի ընէ ձեզի , ինչու որ աւօրուան ձեր տեսած Եգիպտացիները՝ մէյմըն ալ պիտի չտեսնէք

Հ ԲՄն· ի· 15·17։ Ես· խա· 10 13·14։ 14 յաւիտեան ։ Ցէրը ձեզի համար պիտի պատերազմի , ու դուք Ղ լուռ կեցէք ։

Ն ՀՀմր 25։ Բ Օր·ա·30։ Գ·22։ ի 4։ Ցես·Ժ· 14·42։ Իգ· 3։ Բ Մն· ի· 29։ Նէեմ· գ· 20։ Ես·լա· 4։ 15 Ես·Լ·15։ Ո ՀՀմր 21·26։ Գլ·է·19։ Պ ՀՀմր 8։ Գլ· է·3։ Ջ ՀՀմր 4։ 15 Եւ Ցէրը ըսաւ Մովսէսին . Ինչո՞ւ ինձի կ՚աղաղակես . ըսէ Իսրա-

16 յէլի որդւոցը՝ որ չուեն . Եւ Ճ դուն գաւազանդ վերցուր , ու ձեռքդ ծովուն վրայ երկընցուր , ու ճեղքէ ան . և Իսրայէլի որդիքը ծովուն

17 մէջէն չամաքով երթան ։ Եւ ես ահա Ղ Եգիպտացւոց սիրտը պիտի կարծրացնեմ , ու անոնց ետևէն պիտի երթան . և ես Ջ Փարաւոնին ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝ անոր կառքերուն ու անոր ձիաւորներուն վրայ պիտի փառաւորուիմ ։

18 Եւ երբոր ես Փարաւոնին ու անոր

Ն·Ք·ԳՓ· 1491
Լ ՀՀմր 4։ կառքերուն և անոր ձիաւորներուն վրայ փառաւորուիմ՝ Եգիպտացիք Ն պիտի գիտնան Թէ ես եմ Ցէրը ։

Լ Գլ·ԺԴ· 21·24։ Ես·խգ· 20։ Ը Մ· 34։ Թուս·ի·16։ Ես·կդ·9։ 19 Եւ Աստուածոյ հրեշտակը՝ Լ որ Իսրայէլի բանակին առջեւէն կ՚երթար , գար , ու անոնց ետևը գնաց . և ամպի սիւնը գար անոնց առջեւէն՝

Ծ Ես·Ես· Ը·14։ ԲԿոր· գ·3։ 20 ու անոնց ետին կայնեցաւ . Եւ Եգիպտացւոց բանակին ու Իսրայէլի բանակին Մէջտեղը եկաւ՝ ու Ե՚՚՚

տացուց վրայ . ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն , ու բ հաւատացին Տէրոջը՝ և անոր ծառային Մովսէսին ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Մովսէսին երգը ։ 22 Ժողովուրդը խմելու ջուր չգտնելը ։ 28 Մեռայի լեզի ջուրերը՝ 25 փայտով մը կը քաղցրանան ։ 27 Եղիմի տասներկու ջուրի աղբիւրները և եօթանասուն արմաւենիները ։

1 Այն ատենը Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը ասա երգը երգեցին Տէրոջը , և խօսեցան բսելով .

Պիտի բ երգեմ Տէրոջը , ինչու որ փառքով փառաւորեալ է . ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց ։

2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ դովութիւնս , և իմ փրկութիւնս եղաւ . Ա՛նիկայ է իմ Աստուածս , ու պիտի փառաւորեմ զանիկայ . իմ Հօրս Աստուածն է , ու ե պիտի բարձրացնեմ զանիկայ ։

3 Տէրը Հզօր պատերազմող է . անոր անունը ԵՀՈՎԱ է ։

4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը ծովը նետեց . և անոր ընտիր ոստիկանները Կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեցան ։

5 Ընդունդները ծածկեցին զանոնք . էքարի պէս խորունկը իջան ։

6 Ա՛ջու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , փառաւորեալ է զօրութեամբ . ջու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , խորտակեց թշնամին ։

7 Եւ քու փառացդ մեծութեամբը քեզի դէմ կեցողները կործանեցիր . քու բարկութիւնդ խրկեցիր , որ զանոնք ը յարդի պէս կերաւ ։

8 Եւ քու շնչիդ փչելովը ջուրերը ժողվուեցան . Հեղեղները դէզի պէս կայնեցան . ծովուն մէջտեղը անդունդները պաղեցան ։

9 Թշնամին բսաւ . Պիտի հալածեմ , պիտի հասնիմ , ճաւարը պիտի բաժնեմ . իմ անձս անոնցմէ պիտի կշտանայ . իմ սուրս պիտի քաշեմ , իմ ձեռքս անոնց պիտի սպրէ ։

10 Քու հովդ փչեցիր , ծովը զանոնք ծածկեց . զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան ։

11 Ո՛վ Տէր՝ աստուածներուն մէջ քեզի պէս ով կայ . Սրբութեան մէջ փառաւորեալ , օրհնութեան մէջ սքանչելի , հրաշքներ ընող ով կայ քեզի նման ։

12 Ա՛ջու աջ ձեռքդ երկրեցուցիր , երկիրը զանոնք կլլեց ։

13 Քու ողորմութեամբդ առաջնորդեցիր ասա ժողովուրդին՝ որ դուն փրկեցիր . քու զօրութեամբդ տարիր զանոնք Էքու սուրբ բնակութիւնդ ։

14 Ժողովուրդները պիտի լսեն , սասպասին . Փղշտացւոց երկրին բնակիչներուն ցաւ բռնեց ։

15 Ան ատենը Եդոմի իշխանները պիտի տագնապին . Մովաբին զօրաւորները պիտի դողան . Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի հալին ։

16 Անոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ . քու բազուկիդ մեծութենէն քար պիտի կտրին , մինչև որ անցնի քու ժողովուրդդ՝ ով Տէր , մինչև որ անցնի ասա ժողովուրդը՝ որ դուն ստացար ։

17 Պիտի բերես զանոնք , ու քու ժառանգութեանդ լեռը պիտի տնկես զանոնք , ով Տէր , ան տեղը՝ որ քու բնակութեանդ համար շինեցիր . ով Տէր , ան սրբարանին մէջ՝ որ քու ձեռքերդ շինեցին ։

18 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից ։

19 Քանզի Փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան , և Տէրը ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց . բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով գացին ։

20 Եւ Ահարոնին քոյրը Մարիամ մարգարէն Թմբուկը իր ձեռքը առաւ . ու բոլոր կնիկները Թմբուկներով ու պարերով անոր ետևէն ելան ։ Եւ Մարիամ պատասխան տուաւ անոնց .

Երգեցէք Տէրոջը՝ ինչու որ փառքով փառաւորեալ է . ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց ։

22 Եւ Մովսէս Կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց Իսրայէլը , ու Սուրի անապատը ելան . և իրեք օրուան ճամբայ գացին անապատին մէջ , ու

23 ջուր չգտան ։ Ու երբոր Մեռայ եկան , չէին կրնար խմել Մեռային ջուրերէն , ինչու որ դառն էին . ասոր համար անոր անունը Մեռայ կոչուեցաւ ։ Եւ ժողովուրդը տրտնջեց Մովսէսին դէմ՝ բսելով .

25 Ի՞նչ խմենք ։ Եւ անիկայ Տէրոջը աղաղակեց , ու Տէրը անոր փայտ մը ցուցուց , Որն որ ջուրերուն մէջ դրածին պէս՝ ջուրերը անուշցան ։ Հոն անոնց կանոն ու դատաստան

26 դրաւ , և հոն փորձեց զանոնք , Եւ բսաւ . Թէ որ Տէրոջը քու Աստուծոյդ ձայնին ուշադրութեամբ

Ն · Ր · ՂԲ · 1491

Ե Գլ · դ · 31 ։ ԺԹ · 9 ։ Սաղ · ՃՂ · 12 ։ Ցօհ · Բ · 11 ։ Ժա · 45 ։

– Դատ . ե · 1 ։ բ թագ · իր · 1 ։ Սաղ · ՃՂ · 12 ։

բ Հմր 21 ։

գ Ր Օր · Ժ · 21 ։ Սաղ · ԺԸ · 2 ։ իր · 3 ։ ԹԹ · 17 ։ կր · 6 ։ ՃԹ · 1 ։ ՃԺԸ · 14 ։ ՃԽ · 7 ։ Ես · Ժր · 2 ։ Ամբ · գ · 18 · 19 ։

դ Գլ · գ · 15 · 16 ։

ե Ր թագ · իր · 47 ։ Սաղ · ղԹ · 5 ։ ՃԺր · 28 ։ Ես · իե · 1 ։

զ Սաղ · իգ · 8 ։ Ցայտ · ԺԹ · 11 ։

է Գլ · զ · 3 ։ Սաղ · Ճգ · 18 ։

ը Գլ · Ժգ · 28 ։

թ Գլ · Ժգ · 7 ։

ժ Գլ · Ժգ · 28 ։

ի Ղեմ · թ · 11 ։

լ Սաղ · ՃԺր · 15 · 16 ։

խ Ր Օր · լգ · 26 ։

ծ Ես · ե · 24 ։ Խե · 14 ։

կ Սաղ · ԽԹ · 13 ։

հ Գլ · Ժգ · 21 ։ Ր թագ · իր · 16 ։ Ցոր · գ · 9 ։ Բ Թես · Բ · 8 ։

ձ Սաղ · Ղբ · 13 ։ Ամբ · գ · 10 ։

ղ Դատ . ե · 30 ։

ճ Ցն . Ի՛Ե . 27 ։ Ես · Ծգ · 12 ։ Ղւկ · Ժա . 22 ։

մ Գլ · Ժգ · 21 ։ Սաղ · ՃԽե · 18 ։

յ Հմր 5 ։ Գլ · Ժգ · 28 ։

ն Ր թագ · է · 22 ։ գ թագ · Բ · 23 ։ Սաղ · Նա · 19 ։ Ձգ · 8 ։ ԱԹ · 6 ։ Ը Ր Եր Մ · Ժ · 6 ։ Ի Ե Ի · 19 ։

շ Ես · գ · 3 ։ 20 ։ Նբ · 52 ։ Ա · 1 ։ ՃԶ · 9 ։ Ես · կգ · 12 · 13 ։ Ը Ր Մ · Բ · 6 ։

ո Սաղ · Հէ · 14 ։ Ղ Հմր 6 ։ Ճ Սաղ · Հէ · 15 ։

Ն · Ր · ՂԲ · 1491

Ղ Սաղ · Նբ · 54 ։

– Թու · Ժգ · 14 ։ Բ Օր · Բ · 25 ։ Ցես · Բ · 9 · 10 ։

– Սաղ · Խբ · 6 ։

Ղ Ծն . ղգ · 40 ։ Բ Օր · Բ · 4 ։

– Թու · Իբ · 3 ։ Ամբ · գ · 7 ։

Բ Ցես . ե · 1 ։

Բ Ր Օր · Բ · 25 ։ Ժա . 25 ։ Ցես · Բ · 9 ։

– ա Թագ · իե · 37 ։

գ Գլ · Ժբ · 5 ։ Բ Օր · լբ · 9 ։ Բ թագ · է · 23 ։ Սաղ · Հգ · 2 ։ Ես · Խգ · 1 · 3 ։ Ծա . 10 ։ Ը Ր Ե Մ · լա · 11 ։ Տի . Բ · 14 ։ ա Պետ . Բ · 9 ։ Բ Պետ . Բ · 1 ։

դ Սաղ · Խգ · 2 ։ ձ · 8 ։

ե Սաղ · Նբ · 54 ։

զ Սաղ · Ժ · 16 ։ ԻԹ · 10 ։ ՃԽզ · 10 ։ Ես . Ծէ · 15 ։

– Գլ · Ժգ · 23 ։ Ա՛ռակ . իա · 31 ։

է Գլ · Ժգ · 28 · 29 ։

ը Թու · Իզ · 59 ։

թ Դատ . գ · 4 ։ աԹագ · Ժ · 5 ։

ժ ա Թագ · Ժբ · 6 ։

ի Դատ . Ժա . 34 ։ իա · 21 ։ բ Թագ · գ · 16 ։ Սաղ · կբ · 11 · 25 ։ ՃԽԹ · 3 ։ ՃԾ · 4 ։

լ ա Թագ · Ժբ · 7 ։

խ Հմր 1 ։

ծ Ծն . Ժգ · 7 ։ ԻԹ · 18 ։

կ Թու · լգ · 8 ։

հ ՚ջ՝ գառնութիւն ։ Հառաջ . ա · 20 ։

ձ Գլ · Ժգ · 2 ։ Ժէ · 3 ։

ղ Գլ · Ժգ · 10 ։ Ժէ · 4 ։ Սաղ · Ծ · 15 ։

ճ Ես գ Թագ · բ · 21 ։ գ · 41 ։

մ Ես Ցես · իգ · 25 ։

յ Գլ · Ժգ · 4 ։ Բ Օր · Բ · 2 · 16 ։ Դատ . բ · 22 ։ գ · 1 · 4 ։ Սաղ · կզ · 10 ։ Ամ · 7 ։ Հ Ր Օր · է · 12 · 15 ։

մոիկ ընես , ու ինչ որ անոր առ-
ջին շիտակ է՝ ընես , և անոր պա-
տուիրանքներուն ականջ դնես , ու
անոր բոլոր կանոնները պահես , ան
Եգիպտացւոց վրայ
բերի . ինչու որ ես եմ Տէրը՝ Աստ-
քեզ կը բժշկեմ ։
27 Եւ եկան Եղիմ , ու հոն տաս-
ուերկու ջուրի աղբիւրներ ու եօ-
թանասուն արմաւենիներ կային .
և հոն ջուրերուն քովը բանակ
դրին ։

ԳԼ . Ի Զ

1 Իսրայէլացիք Սին անապատը կը հասնին , 2
ու կերակուրի համար տրտունջ կ'ընեն ։ 4 Ա-
ոտւած երկինքէն հաց տալ կը խոստանայ ։ 11
Լորամարգիները , 14 և մանանան կը խրկուին ։
16 Մանանայ ժողվելուն կանոնը ։ 25 Շաբաթ
օրերը մանանայ չէր իջներ ։ 32 Աստւած կը
պատուիրէ որ անկէ մէկ օմէր պահուի ։

1 Ու Եղիմէն , ու Իսրա-
յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը ե-
կան Սինի անապատը՝ որ Եղիմին
ու Սինայիին մէջտեղն է , անոնց Ե-
գիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ
ամսուն տասնուհինգերորդ օրը ։
2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովքը անապատին մէջ Մովսէսին
ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ը-
3 րին . Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին ա-
նոնց . Երանի թէ Տէրոջը ձեռ-
քովը մեռած ըլլայինք Եգիպտոսի
երկրին մէջ , երբոր միսի կաթսա-
ներուն քովը նստած էինք , --
կուշտ հաց կ'ուտէինք . քանզի մեզ
աս անապատը հանեցիք , որ բոլոր
աս ժողովքը անօթութենէն մեռ-
ցընէք ։
4 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ահա
ես ձեզի երկինքէն Հաց պիտի տե-
ղամ , և ժողովուրդը պիտի ելլէ՝
ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան
պէտք եղածը , որ Փորձեմ զա-
նոնք՝ թէ իմ օրէնքիս համեմատ
5 պիտի քալեն՝ թէ չէ ։ Եւ ըլլայ
որ վեցերորդ օրը բերածնին պատ-
րաստեն , և Թանիկայ ամէն օրուան
ժողովածներնուն կրկինը ըլլայ ։
6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ըսին Իս-
րայէլի բոլոր որդւոցը . Ա-
րիկոն պիտի դիտնաք որ ձեզ Ե-
գիպտոսի երկրէն հանողը Եհո-
7 վան է ։ Եւ առաւօտուն պիտի
տեսնէք Տէրոջը փառքը , ինչու
որ Տէրոջը դէմ ձեր բրած տրտունջը
ինքը լսեց . և մենք ով ենք՝
8 որ մեզի դէմ կը տրտնջէք ։ Եւ
Մովսէս ըսաւ . Երբոր Տէրը ձեզի
իրիկունը ուտելու միս , ու առա-
ւօտուն կշտանալու չափ հաց տայ ,
զի Տէրը լսած է իրեն
դէմ բրած տրտունջներիդ . և մենք
ով ենք . ձեր տրտունջը մեզի
դէմ չէ , հապա Տէրոջը դէմ ։
9 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին . Ի-
սրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
ըսէ . Տէրոջը առջեւը մօտեցէք .
ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց ։
10 Եւ եղաւ որ երբ Ահարոն Իսրա-
յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին կը
խօսէր , անոնք դէպ ի անապատը
նայեցան , և ահա Տէրոջը փառքը
11 ամպին մէջ երեցաւ ։ Եւ Տէրը
12 խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . Ի-
սրայէլի որդւոցը տրտունջը լսեցի .
խօսէ անոնց՝ ըսելով . Իրիկուան
դէմ միս պիտի ուտէք , ու առա-
ւտուանց հացով պիտի կշտանաք .
և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Ե-
հովայ ձեր Աստւածը ։
13 Եւ եղաւ որ իրիկունը լորամարգ-
իներ ելան , ու բանակը ծածկե-
ցին . և առաւտուանց բանակին բո-
14 լորտիքը ցօղ իջաւ ։ Ու երբոր
իջած ցօղը վերցաւ , ահա անապա-
տին երեսին վրայ մանր կլոր բան
մը կար՝ եղեամի պէս մանր գետնին
15 վրայ ։ Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը
տեսան , իրարու ըսին . Ի՞նչ է աս ". .
քանզի ինչ ըլլալը չէին գիտեր . ու
Մովսէս բսաւ անոնց . Ա՛ս է ան հա-
ցը՝ որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ ։
16 Տէրոջը պատուիրած բանը աս է .
ժողվեցէք անկէ՝ ամէն մէկերնիդ իր
կերածին չափ . ամէն մէկերնիդ իր
վրանին մէջ եղողներուն համար՝ ձեր
հոգիներուն համրանքին նայելով՝
մարդ գլուխ Մէկ օմէր առնէք ։
17 Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին .
և որը շատ՝ ու որը քիչ ժողվեց ։
18 Եւ երբ օմէրով կը չափէին , շատ
ունեցողինը չաւելցաւ , ու քիչ ու-
նեցողինը չպակսեցաւ . ամէն մէկը
19 իր կերածին չափ ժողվեց ։ Եւ
Մովսէս բսաւ անոնց . Մէկը անկէ
20 մինչև առտու չպահէ ։ Բայց մարդիկ
չըրին Մովսէսին , հապա ոմանք
թողուցին անկէ մինչև առտու , և
որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ . և Մով-
21 սէս բարկացաւ անոնց ։ Եւ ամէն
առտու կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը
իր կերածին չափ . ու արեւը տաք-
ցածին պէս կը հալէր ։
22 Եւ եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկի-
նապատիկ ուտելիք՝ ամէն
մէկուն համար երկու օմէր ժողվե-
ցին . և ժողովքին բոլոր իշխանները
եկան՝ ու պատմեցին Մովսէսին ։
23 Եւ անիկայ բսաւ անոնց . Ա-
յ Տէրոջը բսածը . Վաղը Հանգըս-
տութեան սուրբ շաբաթն է Տէրո-
ջը . ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք ,
և ինչ որ պիտի եռացընէք՝ եռա-
ցուցէք , ու ինչ որ կ'աւելնայ՝ ձե-
ղի համար առտուան թողուցէք ։
24 Եւ անիկայ առտուան թողուցին՝

Ն . Ք . ՉԲ .
1491

Ել Օր . Իբ .
27 . 60 ։

ԸՆԻ . Իգ . 25 ։
Սաղ . խա .
3 , 4 ։ Ճգ .
3 ։ ՃԽԷ . 3 ։
Բ Թես . ԼԳ .
9 ։

Ա Թես . ԼԳ .
10 , 11 ։

Բ Եզեկ . Հ .
15 ։

ԳԼ . Ժե . 24 ։
Սաղ . ՃՀ .
25 ։ ԱԿոր .
Ժ . 10 ։

Ղ Ոզ . գ . 9 ։
Ի Թես . Ժա .
4 , 5 ։

ԸՍաղ . Հր .
24 , 25 ։ ՃՆ .
40 ։ Ցօն . գ .
31 , 32 ։ ա
Կոր . Ժ . 3 ։
Ի Ա՛ակ . Հ .
8 ։ Մաա .
գ . 11 ։
ԸԳԼ . Ժե . 25 ։
Բ Օր . Ը . 2 ,
16 ։
Ր Ցես Հմր
22 ։ ՂԵ .
Խե . 21 ։
Ֆ Ցես Հմր
12 , 13 ։ ԳԼ .
գ . 7 . Թես .
Ժգ . 28 , 29 ,
30 ։
Ֆ Ցես Հմր 10 ։
Ես . Լե . 2 ։
Խ . 5 ։ Ցօն .
Ժա . 4 , 40 ։
ԼԹես . Ժգ .
11 ։

Ն . Ք . ՉԲ .
1491

Ի Ցես ա
Թագ . Ը .
7 ։ Ղա . Ժ .
16 ։ Հով .
Ժգ . 2 ։
Բ Թես . Ժգ .
16 ։

Հմր 7 ։ ԳԼ .
Ժգ . 21 ։
Թես . Ժգ .
19 ։ գ Թագ .
Ը . 10 , 11 ։
Հ Հմր 8 ։
Ն Հմր 6 ։
Ղ Հմր 7 ։

Բ Թես . Ժա .
31 ։ Սաղ .
Հր . 27 , 28 ։
ՃՆ . 40 ։

Թես . Ժա .
9 ։

Թես . Ժա .
7 ։ Բ Օր . Ը .
3 ։ Նէեմ .
Թ . 15 ։
Սաղ . Հր .
24 ։ ՃՆ . 40 ։
* Կ՚երեւայ թէ
փաձէ .

† ԵՓԲ . ՄԱՆՆ
ՀՈՒ . (ուս-
կից կ՚երեւի
Հնդկաց
բառ ։)

Ղ Ցօհ . գ . 31 ։
49 , 58 ։ ա
Կոր . Ժ . 3 ։
Հմր 36 ։

Բ Կոր . Ը .
15 ։

Ծն . Բ . 3 ։
ԳԼ . Ի . 8 ։
Լա . 15 ։ Լե .
3 ։ ՂԵ . Իգ .
3 ։

Ն · ք · գՓ · 1491

Մովսէսին հրամայածին պէս . և ոչ ՚ հոտեցաւ , ոչ ալ անոր մէջը
25 որդ եղաւ : Եւ Մովսէս բաւ . Ա՛յսօր կերէք ան . ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը . այսօր դաշտին
26 մէջ անկէ պիտի չգտնէք : Վեց օր պիտի ժողվէք անիկայ . բայց եօթներորդ օրը՝ որ շաբաթ է , պի-
27 տի չգտնուի : Եւ եղաւ որ եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք
28 ժողվելու ելան , ու չգտան : Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին . Մինչև ե՞րբ ՚չէք ուզեր պահել իմ պատուի-
29 րանքներս ու օրէնքներս : Նայեցէք որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը , ա-նոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց կու տայ . ամէն մէկերնիդ իր տեղը թող նստի . մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ
30 օրը : Եւ ժողովուրդը հանգստա-
31 ցաւ եօթներորդ օրը : Եւ Իսրայէլի ՚ որդիքը անոր անունը Ման դրբին . ու ՚՚ան գինձի սերմի պէս ճեր-մակ՝ ու անոր համը մեղրով չիաշած դաթայի պէս էր :

32 Եւ Մովսէս բսաւ . Տէրոջը հրա-մայած բանը աս է . Անկէ օմէր մը լեցուցէք՝ որ ձեր ազգերուն մէջ պահուի . որ անոնք տեսնեն ան հացը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անա-պատին մէջ՝ երբոր ձեզ Եգիպտոսի
33 երկրէն հանեցի : Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին . Սափոր մը առ , ու ա-նոր մէջը օմէր մը լեցուն մանանայ դիր . և անիկայ ձեր ազգերուն մէջ պահուելու համար Տէրոջը առջևը
34 դիր : Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց , անանկ ալ Ահարոն ՚՚վկայութեան առջևը դրաւ զանի-
35 կայ՝ որ պահուի : Եւ Իսրայէլի որ-դիքը ՚քառասուն տարի կերան մա-նանան , ՚մինչև որ չէն երկիր եկան . մանանան կերան՝ մինչև որ քանա-
36 նու երկրին սահմանը եկան : Եւ օմէրը արդուին տասներորդ մասն է :

ԳԼ · ԺԱ

1 Ժողովուրդը ջուրի համար տրտունջ կ՚բնէ Ռափիդիմի մէջ : 5 Աստուած քարերի մէջ ժայռէ մը ջուր հանել կու տայ : 8 Մովսէս իր ձեռքը վեր բռնելով՝ Ամաղէկը կը յաղ-թուի : 15 Մովսէս սեղան մը կը շինէ՝ ու գա-նիկայ կ՚անուանէ Եհովանիսի :

1 Ու ՚Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-ղովքը Տէրոջը խօսքին պէս ի-բենց դնացքին համեմատ Սին անա-պատէն չուեցին , և Ռափիդիմի մէջ բանակ դրին . ու ժողովուրդին հա-
2 մար խմելու ջուր չկար : ՚Եւ ժողո-վուրդը Մովսէսին հետ վիճեցաւ ու բսաւ . Մեզի ջուր տուր , որ խմենք . և Մովսէս բսաւ անոնց . Ինչո՞ւ ին-ձի հետ կը վիճիք . ինչո՞ւ ՚Տէրը կը
3 փորձէք : Եւ ժողովուրդը հոն ջու-

Ն · ք · գՓ · 1491

րի համար ծարաւեցաւ . ու ժողո-վուրդը ՚Մովսէսին դէմ տրտունջ բրաւ ու բսաւ . Ինչո՞ւ համար մեզ Եգիպտոսէն հանեցիր , որ մեզ ու մեր որդիները և մեր հօտերը ծարա-ւութեամբ մեռցնես :
4 Եւ Մովսէս ՚Տէրոջը աղաղա-կեց՝ բսելով . Ի՞նչ բնեմ աս ժո-ղովուրդին . գրեթէ պատրաստ են
5 իս Ղբարկոծելու : Եւ Տէրը բ-սաւ Մովսէսին . ՚Ժողովուրդին առջևը անցիր , ու Իսրայէլի ծե-րերէն քու հետդ առ , և քու գա-ւազանդ՝ որով Ճդետը զարկիր ,
6 ձեռքդ առ՝ ու դնա : ՚Ընդ Քորեբին մէջ ժայռին վրայ՝ հոն քու առջևդ կը կայնիմ , և ժայ-ռին զարկ , ու անկէ ջուր պիտի ելլէ , և ժողովուրդը պիտի խմէ : Եւ Մովսէս անանկ բրաւ Իսրայէլի
7 ծերերուն առջևը : Եւ ան տեղին անունը ՚՚Մասսա ու Մերիպա ՚՚՚ դրաւ . ինչու որ Իսրայէլի որդիքը հոն վիճեցան , և Տէրը փորձեցին՝ բսելով . Ընդհար Տէրը մեր մէջն է՝ թէ չէ :
8 ՚Ան ատենը Ամաղէկը եկաւ , ու Ռափիդիմի մէջ Իսրայէլին հետ
9 պատերազմեցաւ : Եւ Մովսէս բ-սաւ Յեսուին . Մեզի մարդիկ ընտրէ , ու Ամաղէկին հետ պատե-րազմելու ելլէր . վաղը ես բլուրին գլուխը պիտի կայնիմ՝ ՚Աստու-ծոյ գաւազանը ձեռքս ՚՚՚ունենալով :
10 Եւ Յեսու՝ Մովսէսին բսածին պէս բրաւ , ու Ամաղէկին հետ պատե-րազմեցաւ , և Մովսէսը՝ Ահարոնը ու Ովրը՝ բլուրին գլուխը ելան :
11 Եւ կ՚ըլլար որ՝ երբոր Մովսէս ՚իր ձեռքերը վեր կը վերցընէր , Իսրա-յէլը կը յաղթէր , ու երբոր իր ձեռքերը վար կ՚իջեցընէր , Ամաղէ-
12 կը կը յաղթէր : Եւ Մովսէսին ձեռքերը ծանրանալուն՝ քար մը առին ու անոր տակը դրին , և ինքը անոր վրան նստաւ . ու Ահարոնը և Ովրը՝ մէկը մէկ կողմէն ու մէկալը միւս կողմէն՝ անոր ձեռքերը վեր բռնեցին , ու մինչև արեգակին մարը մնցնելը անոր ձեռքերը հաստա-
13 տուն մնացին : Եւ Յեսու սուրի բերնէ անցուց Ամաղէկը ու անոր
14 ժողովուրդը : Եւ Տէրը բսաւ Մով-սէսին . ՚Ասիկայ յիշատակի հա-մար գիրքի մէջ գրէ , ու Յեսուին ‡իմացուր՝ որ ՚Ամաղէկին յիշա-տակը երկինքին տակէն բոլորովին
15 պիտի ջնջեմ : Եւ Մովսէս սեղան մը շինեց , ՚ու անոր անունը ՚՚Ե-
16 հովանիսի դրաւ , ու բսաւ . §Քանի Տէրը երդում բրաւ ըՒԼՒ՚՚՚ Տէրը ազգ ազգ պիտի պատերազմի Ամաղէկին դէմ :

Ն · ք · գՓ · 1491

՚ Գլ · ժգ · 2 :
Ի Գլ · ժգ · 15 :
Ը Թուա · ի · 6 : Ցօ՚ · բ · 59 : ժ · 31 : Ի Տես եգիպ · բ · 6 :
Ը Գլ · է · 20 : Թուա · ի · 8 :
Ր Թուա · ի · 10 · 11 : Պաղ · նբ · 15 · 20 : Ես · 41 : ՃԺգ · 8 : ա Կոր · ժ · 4 :
Ի Թուա · ի · 13 : Պաղ · ձա · 7 : դե · 8 : Եբր · գ · 8 :
† Յ՚ փորձուեցան ու փնտռեցան :
Ի Ծն · լգ · 12 : Թուա · իգ · 20 : բ Օր · իե · 17 : աթագ · ժե · 2 :
Լ Գոր · է · 45 : Եբր · գ · 8 :
Ի Գլ · գ · 20 :
Ի Ցակ · ե · 16 :
‖ Գլ · լգ · 27 :
‡ Եբր · ա · կանչներուն մէջ իր դիր՝ հ Թուա · իգ · 20 : բ Օր · իե · 19 : ա թագ · ժե · 3 · 7 : լ · 1 : 17 : բ թագ · բ · 12 : Եզր · թ · 14 :
Ն Տես Գաս · գ · 24 :
ǁ Յ՚ Տէրը իմ դրօշակս է :
§ Կամ՝ Որովհետև ձեռք Էհովային Տէրոջը աթոռին դէմ :

Ն · Ք · ԳԿ · 1491

ԳԼ · ԺԸ

1 Ցոհոր Մովսէսին կը բերէ անոր կնիկը ու տղաքը ։ 7 Մովսէս զանիկայ կը մեծարէ ։ 13 ու անոր խրատները կը բռնէ ։ 27 Ցոհոր կը մեկնի ։

1 Եւ Մովսէսին աները՝ Մադիամու քուրմը Ցոհոր լսեց Բան ամէնը որ Աստուած բրաւ Մովսէսին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին , Եթէ Տէրը եգիպտոսէն հանեց
2 Իսրայէլը · Եւ Մովսէսին աները Ցոհոր առաւ Մովսէսին կնիկը Սեպփօրան , անիկայ ետ խրկելէն
3 ետքը · Եւ անոր երկու որդիքը՝ որոնց մէկուն անունը Գերսամ էր · ինչու որ ինքը ըսեր էր · Օտար երկրի մէջ պանդուխտ եմ ·
4 Եւ մէկալին անունը Եղիազար էր · ինչու որ ըսեր էր · Իմ հօրս Աստուածը իմ օգնականս էր , ու իս Փարաւոնին սուրէն ազատեց ։
5 Եւ Մովսէսին աները Ցոհոր՝ անոր որդիներովը ու անոր կնիկովը եկաւ Մովսէսին դէպ՚ի անապատը՝ ուր որ անիկայ բանակ դրեր էր
6 Ի Աստուծոյ լեռանը քովը · Եւ իմացուց Մովսէսին ըսելով · Ես քու աներդ Ցոհոր քեզի կու գամ , նաև քու կնիկդ իր երկու որդիքը
7 իր հետը ունենալով ։ Եւ Մովսէս իր աները դիմաւորելու ելաւ , և անոր խոնարհութիւն ըրաւ , ու համբուրեց զանիկայ · և իրարու ողջոյնթիւնը հարցուցին՝ ու վրաները մտան ։
8 Եւ Մովսէս իր աներին պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը ըրաւ Փարաւոնին ու եգիպտացիներուն՝ Իսրայէլին համար , Ե ճամբուն մէջ բոլոր իրենց քաշած աշխատութիւնը , ու Տէրոջը զանոնք ազատութեան
9 զատելը ։ Եւ Ցոհոր ուրախացաւ բոլոր բարութիւններուն համար՝ որ Տէրը ըրաւ Իսրայէլին , փրկելով զանոնք եգիպտացւոց ձեռքէն ։
10 Եւ Ցոհոր ըսաւ · Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ որ ազատեց ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն՝ ու Փարաւոնին ձեռքէն · ինչու որ ազատեց ժողովուրդը եգիպտացւոց ձեռքին
11 տակէն ։ Հիմա գիտեմ որ Եհովան Ը բոլոր աստուածներէն մեծ է · Ը քանզի ինչ բանի մէջ որ ը կը հպարտանային , անոնցմէ վեր Ը ։
12 ։ Եւ Մովսէսին աները Ցոթոր ողջակէզ ու զոհեր բերաւ Աստուծոյ · և Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը Մովսէսին աներոջը հետ Աստուծոյ առջևը հաց ուտելու եկան ։
13 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս ժողովուրդը դատելու նստաւ , ու ժողովուրդը առաւօտէն մինչև իրիկուն Մովսէսին քովը կայնեցաւ ։
14 Եւ Մովսէսին աները երբոր տեսաւ ինչ որ կ՚ընէր Մ-վ-ս-ս ժողովուրդին , ըսաւ · Ի՞նչ է աս բանը՝ որ դուն կ՚ընես ժողովուրդին · ինչո՞ւ դուն մինակ կը նստիս , ու բոլոր ժողովուրդը առաւօտէն մինչև
15 իրիկուն քու քովդ կը կայնի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ իր աներին · Քանզի ժողովուրդը կու գայ ինծի՝ Աստուծմէ դատաստան հարցնելու ։
16 երբոր անոնք նրան մը ունենան՝ ինծի կու գան , և ես անոնց մէջտեղը դատաստան կ՚ընեմ , ու Աստուծոյ կանոնները ու օրէնքները
17 անոնց կը գիտցընեմ ։ Եւ Մովսէսին աները ըսաւ անոր · Քու բրածդ
18 աղէկ բան չէ ։ Իրաւցընէ դուն պիտի մաշիս , դուն ալ ան քու հետդ եղած աս ժողովուրդն ալ · ինչու որ աս բանը քեզի շատ ծանր է · դուն մինակ չես կրնար բնել աս ։
19 Հիմա մտիկ ըրէ իմ խօսքս , ես քեզի խրատ տամ , ու Աստուած քեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ժողովուրդին համար Աստուծոյ առջևը դուն դնա , որ դատերը դուն
20 ներկայացընես Աստուծոյ · Եւ նանոնց սորվեցուր կանոնները ու օրէնքները , և դիտցուր անոնց Իրենց քալելու ճամբան՝ ու Ի րենց
21 ընելու գործը ։ Աւստի դուն բոլոր ժողովուրդէն կարող մարդիկ՝ Աստուածմէ վախցող՝ ճշմարտասէր ան ատգահութիւնը ատող մարդիկ ընտրէ , ու հազարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ հիսնապետներ ու տասնապետներ դիր ա
22 նոնց վրայ · Ու Համն ատեն թող անոնք դատեն ժողովուրդը · և ամէն մեծ բանը քեզի ներկայացընեն , ու ամէն պզտիկ բանը անոնք դատեն · այսպէս քեզի օգնելով՝ բրս վրայէդ Բեռը կը թեթևցընեն ։
23 Թէ որ աս բանը ընես , ու Աստուած ալ քեզի պատուիրէ , ան ատենը կարող կ՚ըլլաս դիմանալու , և բոլոր աս ժողովուրդն ալ խաղաղութեամբ Իրենց տեղը կ՚երթան ։
24 Եւ Մովսէս իր աներին խօսքը մտիկ ըրաւ , ու անոր ամէն բսածը
25 ըրաւ ։ Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլէն կարող մարդիկ ընտրեց , ու զանոնք ժողովուրդին վրայ պլուխներ՝ հազարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ հիսնապետներ ու
26 տասնապետներ կարգեց ։ Եւ ամէն ատեն անոնք կը դատէին ժողովուրդը · դժուարին բանը Մովսէսին կը ներկայացընէին , ու ամէն պզտիկ բանը իրենք կը դատէին ։
27 Եւ Մովսէս իր աները ճամբայ հանեց , ու անիկայ իր երկիրը գնաց ։

Ն · Ք · ԳԿ · 1491

ՀՂԼ · ԻԳ · 12 ։ Թուա · ԺԸ · 34 ։
ՅԳԼ · ԻԳ · 7 ։ ԻԳ · 14 ։ Ր Օր · ԺԸ · 8 ։ ԲԹագ · ԺԱ · 3 ։ Ցոբ · լա · 13 ։ Գոր · ԺԸ · 15 ։ ա Կոր · գ · 1 ։
Եբէ · Մարդուն ու իր ընկերին
ՂԼ · ԻԳ · 15 ։ Թուա · ԺԸ · 35 ։ ԻԿ · 6 ։ Ճ · ԼԳ · 6 ։ 7 , 8 , 9 ։
Թուա · ԺԱ · 14 · 17 ։ Ր Օր · ա · 9 · 12 ։
ՃԳԼ · գ · 12 ։
ՅԳԼ · դ 16 ։ Ի · 19 ։ Ր Օր · 6 · 5 ։
Թուա · ԻԿ · 5 ։
ԼՐ Օր · գ · 1 · 5 ։ 6 · 1 ։ գ · 1 , 2 ։ է · 11 ։
Սաղ · ՃԽԳ · 8 ։
Ն Ր Օր · ա · 18 ։
ՀՀԸ 25 ։ Ր Օր · ա · 15 · 16 ։ ԺԳ · 18 ։ Ր ՄՆ · ԺԹ · 5–10 ։ Գոր · գ · 3 ։
Ը Ն · Խր · 18 ։ ԲԹագ · Իդ · 3 ։ Ր ՄՆ · ԺԹ · 9 ։
Եզեկ · Ժը · 8 ։
Ր Օր · ԺԳ · 19 ։
Ա ՀՀԸ 26 ։
Ե ՀՀԸ 26 · ՂԼ · Իդ · 11 · Թուա · ԺԱ · 33 ։ ԻԿ · 2 · ԼԳ · 1 ։ Ր Օր · ա · 17 ։ ԺԱ · 8 ։
Բ Թուա · ԺԱ · 17 ։
Գ ՀՀԸ 18 ։
Ն Ն · ԺԸ · 33 ։ Լ · 25 ։ Գէ · ԺԳ · 29 ։ ԲԹագ · ԺԹ · 39 ։
Է Ր Օր · ա · 15 ։ Գոր · գ · 5 ։
Ը ՀՀԸ 22 ։
Թ Ցոր · ԻԹ · 16 ։
Ժ Թուա · ԺԱ · 29 , 30 ։

Գ · Թ · ԺԹ · 1 ։ Բ Սաղ · Խգ · 1 ։ Ե · 14 · 15 ։ Ղր · 4 ։ ՃՂ · 5 · 43 ։ ՃՂ · 2 · 8 ։

Գոր · Է · 29 ։

Գ · Ր · 22 ։

* Յ՚իմ Աստուածս ոգնական ։

Ե Գ · գ · 1 · 12 ։

Ն Նն · ԺԳ · 17 ։ ԺԸ · 2 ։ ԺԹ · 1 ։ գ Թագ · Բ · 19 ։
Ե Նն · ԻԹ · 13 ։ ԼԳ · 4 ։
Ը Նն · Խգ · 27 ։ ԲԹագ · ԺԱ · 7 ։
Ի Թուա · Ի · 14 ։
Ե Սաղ · Ղր · 42 ։ ՃԱ · 7 ։ ՃՂ · 10 ։ ՃԼ · 2 ։
Ի Նն · ԺԳ · 29 ։ ԲԹագ · ԺԸ · 28 ։ Ղա · ա · 68 ։
Ն Ր ՄՆ · Բ · 5 ։ Սաղ · ղԼ · 3 ։ ղԼ · 9 ։ ՃԼԵ · 5 ։
Ի Գէ · ա · 10 · 16 · 22 ։ Ե · 2 , 7 ։ ԺԳ · 8 · 18 ։
Ե ա Թագ · Բ · 3 ։ Նէ · ԵՄ · Թ · 10 · 16 · 29 ։ Ցոր · Ի · 11 · 12 ։ Սաղ · Լա · 28 ։ ՃԺԹ · 21 ։ Ղա · ա · 51 ։
Ն Ր Օր · ԺԸ · 7 ։ ա ՄՆ · ԻԹ · 22 ։ ա Կոր · ԺԱ · 18 · 21 · 31 ։

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

Գլ· ԻԹ

1 Ժողովուրդը Սինայի անապատը կու գայ ։ 3 Աստուծոյ պատգամը Մովսէսին ձեռքովը լսուելէն ժողովուրդին կը խրկուի ։ 8 Մովսէս ժողովուրդին պատասխանը Աստուծոյ կը տանի ։ 10 Ժողովուրդը երրորդ օրուան համար կը պատրաստուի ։ 12 Լեռան մօտենալը կ'արգիլուի ։ 16 Աստուծոյ ահագին երեւոյթը լեռանը վրայ ։

1 Երրորդ ամսուն մէջ՝ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելէն ետքը, նոյն օրը՝ Սինայի ա-
2 նապատը եկան ։ Քանդի Ռափիդիմէն չուեցին, ու Սինայի անապատը եկան, ու անապատին մէջ բանակ դրին. և Իսրայէլը հոն լեռանը դիմացը բանակ դրաւ ։
3 Եւ Մովսէս Աստուծոյ ելաւ. ու Տէրը լեռնէն կանչեց զանիկայ՝ ըսելով. Ցակոբին տանը ասանկ ըսես, և Իսրայէլի որդւոցը իմացը-
4 նես. Դուք տեսաք ինչ որ բրի Եգիպտացւոց. և ձեզ առծիւի թեւերուն վրայ վերցուցի՝ ու
5 քովս բերի ։ Եւ հիմա եթէ որ իրաւցընէ իմ ձայնիս ջաղանդիք՝ ու իմ ուխտս պահէք, դուք ինձի սեփհական ժողովուրդ պիտի ըլլաք ամէն ազգերէն. ինչու որ
6 բոլոր երկիրը իմն է ։ Եւ դուք ինձի քահանաներու թագաւորութիւն՝ ու նուիրը ազգ մը պիտի ըլլաք. Իսրայէլի որդւոցը զրուցելու խօսքերդ ասոնք են ։
7 Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողովուրդին ծերերը կանչեց, և Տէրոջը ըրեն պատուիրած ասս բոլոր խօսքերը
8 անոնց առջեւը դրաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը միաբերան պատասխանեցին ու ըսին. Տէրոջը բոլոր ըսածներդը պիտի ընենք ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
9 պատմեց ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ահա ես քեզի կու գամ թանձր ամպի մը մէջ, որ ժողովուրդը լսէ՝ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, ու նաև հաւատան քեզի յաւիտեան ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
10 պատմեց ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Գնա ժողովուրդին, և զանոնք սրբէ այսօր ու վաղը, և թող
11 հերնոց լաթերը լուան ։ Ու երրորդ օրուան համար պատրաստ ըլլան. քանդի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւը Սինայ
12 լեռանը վրայ պիտի իջնէ ։ Եւ դուն ժողովուրդին բոլորտիքը սահման դնես՝ ըսելով. Ինքզինքնիդ լեռը ելլելէն՝ կամ անոր ծայրին դպչելէն զգուշացուցէք. ով որ լեռանը դպչի, անշուշտ պիտի մեռ-
13 ցուի ։ Անոր ձեռք պիտի չդպչի. քանդի քարկոծուած պիտի

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

քարկոծուի, կամ նետով զարնուի. թէ անասուն ըլլայ՝ և թէ մարդ՝ պիտի չապրի. երբոր փողին ձայնը երկար ձգուի, անոնք լեռը պիտի ելլեն ։
14 Եւ Մովսէս լեռնէն դէպ ի ժողովուրդը իջաւ, ու սրբեց ժողովուրդը. և անոնք իրենց լաթերը
15 լուացին ։ Եւ անիկայ ըսաւ ժողովուրդին. Երրորդ օրուան համար պատրաստ եղէք. ոչ կնիկներուն մի՛ մերձենաք ։
16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուանց որոտումներ ու կայծակներ կ'ըլլային, և թանձր ամպ մը կար լեռանը վրայ, ու խիստ սաստիկ փողի ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր ժողովուրդը զար-
17 հուրեցաւ ։ Եւ Մովսէս՝ բանակէն Աստուծոյ առջեւը հանեց ժողովուրդը. ու անոնք լեռանը տակը
18 կայնեցան ։ Եւ Սինայ լեռը բոլորովին կը մխար. ինչու որ Տէրը անոր վրայ հրակով իջաւ. ու անոր մուխը նոցի մուխի պէս կ'ելլէր, և բոլոր լեռը սաստիկ կը դո-
19 ղար ։ Եւ քանի որ փողին ձայնը կը սաստկանար, Մովսէս խօսեցաւ, ու Աստուած ձայնով մը
20 անոր պատասխան տուաւ ։ Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը իջաւ. ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը գլուխը, և Մովսէսին. Իջի՛ր՝ ժողովուրդին պատուիրէ, որ չըլլայ թէ Տէրը տես-
21 նելու համար սահմանէն անցնին, ու անոնցմէ շատերը կորսուին ։ Եւ Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ սրբուին, որ չըլլայ թէ Տէրը զա-
22 նոնց վրայ յարձակի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ժողովուրդը չկրնար ելլել Սինայ լեռը. ինչու որ դուն մեզի խօսեցար՝ ըսելով. Սահման դիր լեռանը, ու անիկայ սրբէ ։
23 Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Գնա՝ վար իջի՛ր, ու Ահարոնին հետ մէկտեղ ելլի՛ր. բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը ելլելու համար՝ սահմանէն չանցնին, որ չըլլայ թէ
24 անոնց վրայ յարձակի ։ Ու Մովսէս ժողովուրդին իջաւ, և ըսաւ անոնց ։

Գլ· Ի

1 Տասը պատուիրանքները ։ 18 Ժողովուրդը կը վախնայ, 20 ու Մովսէսէն կը միխիթարուի ։ 22 Կռապաշտութիւնը կ'արգիլուի ։ 24 Սեղան շինուելուն կերպը ։

1 Եւ Աստուած ասս բոլոր խօսքերը ըսաւ՝ ըսելով.
2 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեցի ։

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

ր Հմր 16, 19։
ն Հմր 10։
ն Հմր 11։
ա Թագ. իս. 4, 5։ Զաք. ե. 3։ ա Կոր. ե. 5։
ն Սաղ. հե. 18։ Երե. ժբ. 18, 19։ Ցայտ. գ. 5։ բ. 5։ ժա. 19։
ղ Հմր 9։ Գաղ. ա. 34։ բ Մն. ե. 14։
ղ Ցայտ. ա. 10։ գ. 1։
ա Երե. ժբ. 21։
ա Օր. գ. 10։
ձ Օր. գ. 11։ ղա. 2։ Դատ. ե. 5։ Սաղ. կը. 7, 8։ եա. 4։ Ամր. գ. 3։
ա Գղ. գ. 2։ իդ. 17։ բ Մն. ե. 1, 2, 3։
ր Ծն. ժե. 17։ Սաղ. ճկդ. 5։ Ցայտ. ժե. 8։
ր Սաղ. կը. 8։ հէ. 18։ ճժդ. 7։ եբ. Ա. դ. 24։ Երե. ժբ. 26։
ա Հմր 13։
ն Երե. ժբ. 21։
ղ Նէեմ. թ. 13։ Սաղ. ձա. 7։
ր Ես գղ. գ. 5։ ա Թագ. գ. 19։
ն Ղև. ժ. 3։
ա Թագ. գ. 7, 8։
բ Հմր 12։ Ցես. գ. 4։

ա Օր. ե. 22։
բ Ղև. իգ. 1, 13։ բ Օր. ե. 6։ Սաղ. ձա. 10։ Ովս. ժգ. 4։
ն Գղ. ժգ. 3։

Ն · Բ · ՂՓ · 1491

ՏԲ Օր · Ա · 7 · Ղ · 14 · Գ Թագ · Ժէ · 35 · Երեմ · իե · 6 · լե · 15 ·

Ի Ղև · իգ · 1 · Բ Օր · գ · 16 · Ե · 8 · իէ · 15 · Սաղ · գէ · 7 ·

Ղ Գէ · իգ · 24 · Ցե · իդ · 7 · Բ Թագ · Ժէ · 35 · Եա · իդ · 15, 19 ·

Ի Գէ · Լդ · 14 · Բ Օր · գ · 24 · Ղ · 15 · Ցե · իդ · 19 · Նաե · ա · 2 ·

Ը Գէ · Լդ · 7 · Ղև · Բ · 5 · իգ · 39, 40 · Թու · Ժգ · 18 · 33 · Գ Թագ · իա · 29 · Ցոր · Ե · 4 · իա · 19 · Սաղ · հԹ · 8 · ՃԻԹ · 4 · Եա · Ժգ · 20, 21 · կե · 6, 7 · Ե · բմ · Բ · 9 · լՏ · 18 ·

Ի Գէ · Լդ · 7 · Բ Օր · է · 9 · Սաղ · ՀՓ · 34 · Հռով · ժա · 28 ·

Ի Գէ · իգ · 1 · Ղև · ԺԹ · 12 · Բ Օր · Ե · 11 · Սաղ · ԺԸ · 4 · Մատ · Ե · 33 ·

Ի ՄԻՔ · Ղ · 11 ·

Ե Գէ · լա · 13, 14 · Ղև · ԺԹ · 3, 30 · իգ · 2 · Բ Օր · Ե · 12 ·

Ի Գէ · իգ · 12 · լա · 15 · Լդ · 21 · Ղև · իգ · 3 · Եզկ · ի · 12 · Ղու · Ժգ · 14 ·

Ի Ծն · Բ · 2, 3 · Գէ · Ժգ · 26 · լա · 15 ·

3 Իմ առջև ուրիշ աստուածներ չունենաս ։

4 Դուն քեզի կուռք չշինես , ոչ ալ վերը երկինքի մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն մէկ նմանութիւնը ։ 5 Անոնց երկրպագութիւն չընես , ու զանոնք չպաշտես . ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ՝ Նախանձոտ Աստուած եմ ։ Որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդուոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ 6 կ՚ատեն զիս . Եւ ի կ՚ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն ։

7 Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը պարապ տեղը բերնէդ չառնես . ինչու որ Տէրը՝ իր անունը պարապ տեղը բերնէ առնողը՝ անմեղ պիտի չսեպէ ։

8 Հանգստութեան օրը մի՛ տգրեր՝ անիկայ սուրբ պահելու համար ։ 9 Վեց օր պիտի աշխատիս , ու բոլոր գործդ ընես . 10 բայց եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Աստուծոյդ հանգստութեան օրն է . ոեւէ գործ մի պիտի չգործես , ոչ դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝ ոչ քու ծառադ ու աղախինդ՝ ոչ քու անասունդ՝ ոչ ալ դռներուդ մէջ եղած 11 օտարականդ . քանզի Տէրը վեց օրուան մէջ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները , և եօթներորդ օրը հանգրստացաւ . անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը՝ ու սրբեց զանիկայ ։

12 Պատուէ՛ քու հայրդ ու մայրդ , որ քու օրերդ երկար ըլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի ։

13 Սպանութիւն մի՛ ըներ ։

14 Շնութիւն մի՛ ըներ ։

15 Գողութիւն մի՛ ըներ ։

16 Քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ ։

17 Քու դրացիիդ տանը մի՛ ցանկար . Երու դրացիիդ կնկանը՝ կամ անոր ծառային՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի՛ ցանկար ։

18 Եւ ամբողջ ժողովուրդը կը տեսնէին որոտումները՝ ու կայծակները՝ և փողին ձայնը՝ ու լեռանը ծխալը ։ Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ , հետ քաշուեցան ու հեռու կայնեցան . 19 և ըսին Մովսէսին . Դուն խօսէ մեզի հետ , ու մենք կ՚լսենք . բայց Աստուած թող չխօսի մեզի հետ՝ 20 որ չմեռնինք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին . Մի վախնաք . Վասնզի Աստուած ձեզ փորձելու եկաւ . Աստանկ որ անոր վախը ձեր 21 առջևը ըլլայ , որ չմեղանչէք ։ Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ . ու Մովսէս մտաւ այն թանձր խաւարին՝ ուր որ Աստուած էր ։

22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդուոցը . Դուք տեսաք որ ձեզի հետ 23 երկինքէն խօսեցայ . Ինձի հետ արծաթի աստուածներ չշինէք , ոչ ալ ոսկի աստուածներ շինէք ձեզի ։ 24 Ինձի հողէ սեղան մը շինես , ու անոր վրայ քու ոչխարներդ ու խաղաղութեան զոհերդ՝ էգ ու արու խարներդ ու արջառներդ մատուցանես . Ամէն տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել կու տամ , քեզի պիտի գամ , ու օրհնեմ զիս պիտի օրհնեմ ։ 25 Եւ թէ որ ինձի քարէ սեղան շինելու ըլլաս , տաշած քարէ չշինես . քանզի թէ որ անոր վրայ երկաթի գործիք վերցնես , կը պղծես անիկայ ։ Եւ աստիճաններով չելլես իմ սեղանս , որ քու մերկութիւնդ չերեւցուի անոր վրայ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Զանազան կանոններ ծառաներու համար ։ 5 Ըն ծառային համար՝ որուն ականջը պիտի ծակուէր ։ 7 Աղախիններու համար ։ 12 Մարդասպանութեան համար ։ 16 Մարդ գողցողի համար ։ 17 Ծնողաց հայհոյութիւն ընողներուն համար ։ 18 Զարնողներուն համար ։ 22 Պատահմամբ եղած վնասի մը համար ։ 28 Զարնող եզի համար ։ 33 Ջնասի մը պատճառ եղողին համար ։

1 Եւ անոնց առջևը դնելու դատաստաններդ ասոնք են . 2 Թէ որ Եբրայեցի ծառայ մը ծախու առնելու ըլլաս , անիկայ վեց տարի պիտի ծառայէ , և եօթներորդ 3 տարին ձրի աղատ պիտի ելլէ ։ Թէ որ մինակ մտաւ , մինակ պիտի ելլէ . Թէ որ կնիկ ունէր , կնիկն ալ 4 իր հետը պիտի ելլէ ։ Թէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ , ու անիկայ իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնած է , կնիկը ու անոր տղաքը տիրոջը պիտի ըլլան , ու ինքը միայնակ պիտի ելլէ ։ 5 Հապա թէ որ ծառան յայտնի բսելու ըլլայ Թէ , Ես կը սիրեմ իմ տէրս՝ իմ կնիկս՝

Ն · Բ · ՂՓ · 1491

Ե Երբ · Ժբ · 18 ·

Ե Ցոյ · ա · 10 · 12 ·

Դ Գէ · Ժբ · 18 ·

Ի Բ Օր · Ե · 27 · Ժբ · 16 · Գաղ · գ · 19 · 20 · Երբ · Ժբ · 19 ·

Բ Օր · Ե · 25 ·

Ա Թագ · Ժբ · 20 · Եսա · 10 · 13 ·

Վ Ծն · իբ · 1 · Բ Օր · Ժգ · 3 ·

Բ Օր · գ · 10 · գ · 2 · Ժ · 12 · Ժէ · 13, 19 · Ժբ · 20 · իբ · 58 · Ածաղ · գ · 7 · Ժգ · 6 · Եա · Բ · 13 ·

Բ Գէ · Ժբ · 16 · Բ Օր · Ե · 5 · գ Թագ · Բ · 12 ·

Բ Օր · գ · 36 · Նէեմ · Թ · 13 ·

Գէ · լբ · 1 · 2 · 4 · Ա Թագ · Ե · 4 · 5 · գ Թագ · Ժէ · 33 · Եզկ · ի · 39 · իգ · 8 · Դան · Ե · 4 · 23 · Սոփ · Ա · 5 · Բ Կոր · գ · 14 · 15 · 16 ·

Ի Ղև · Ա · 2 · Բ Օր · Ժբ · 5 · 11 · 21 · Ժգ · 23 · Ժգ · 6 · 11 · իգ · 2 · գ Թագ · Բ · 43 · Ք · 3 · Բ Մն · գ · 6 · Ե · 16 · Ժբ · 13 · Եզբ · գ · 12 · Նէեմ · Ա · 9 · Սաղ · հգ · 7 · Երեմ · Է · 10, 12 ·

Ծ Ծն · Ժբ · 2 · Բ Օր · Է · 13 ·

Բ Օր · իէ · 5 · Ցե · Բ · 31 ·

Գէ · իգ · 3, 4 · Բ Օր · գ · 14 · Գ · 1 ·

Ե Ղև · իե · 39, 40, 41 · Բ Օր · Ժե · 12 · Երեմ · լդ · 14 · Բ Օր · Ժե · 16, 17 ·

ն · ք · ՉՁ · 1491

ու իմ տղաքներս , չեմ ՚՚վէր որ
6 ելլեմ Ե ազատ ըլլամ . Ան առնէր
անոր տէրը Ե դատաւորներուն պի-
տի տանի զանիկայ , և դրանը՝ կամ
դրանդեացը մօտեցրնէ . ու անոր
տէրը Ե անոր ականջը հերիւնով պի-
տի ծակէ , և անիկայ յաւիտեան
ծառայ պիտի ըլլայ անոր ։
7 Եւ թէ որ մէկը Ըիր աղջիկը ա-
ղախին ըլլալու համար ծախէ , ա-
նիկայ Ե ծառաներուն ելլելուն պէս
8 պիտի չելլէ ։ թէ որ անիկայ հա-
ճելի չեթենայ իր տիրոջը աչքին՝ որ
զանիկայ իրեն նշաներ էր , թող
փրկել տայ զանիկայ . Բայց զանի-
կայ օտար ազգի ծախելու կարող
չըլլայ , ինչու որ խարէութիւն ը-
9 րաւ անոր ։ Եւ թէ որ զանիկայ իր
որդւոյն նշանած է , աղջկանց օ-
րէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր ։
10 Թէ որ իրեն ուրիշ Խիւ առնէ , ա-
նոր ուտելիքը՝ հանդերձը Ե ու մեր-
11 ձաւորութիւնը պիտի չկորէ ։ Եւ
թէ որ անոր ասի իրէք բանը չընէ ,
ան առնէր անիկայ առանց ստակի
ձրի պիտի երթայ ։
12 Ի Մարդ զարնող մեռցրնողը՝ ան-
13 շուշտ պիտի մեռցուի ։ Իսկ Ե թէ
որ դարանամուտ չեղաւ , հապա
ՂՒՒ Աստուած Ե մատնեց անոր
ձեռքը , Ես քեզի տեղ մը պիտի սահ-
մանեմ , որ անիկայ հոն փախչի ։
14 Բայց թէ որ մէկը Ե իր դրացիին ոխ
ունենայ , և զանիկայ նենգութեամբ
մեռցրնէ , Ե իմ սեղանէս Ա պիտի
15 առնես զանիկայ՝ որ մեռնի ։ Եւ
իր հայրը կամ մայրը զարնողը ան-
շուշտ պիտի մեռցուի ։
16 Եւ մարդ Կողոպտողը՝ թէ Հզանի-
կայ ծախած ըլլայ , և թէ Ն իր ձեռ-
քը գտնուի , անշուշտ պիտի մեռ-
ցուի ։
17 Եւ Ըիր հայրը կամ մայրը անի-
ծողը՝ անշուշտ պիտի մեռցուի ։
18 Եւ թէ որ մարդիկ իրարու հետ
վէճ բնեն , ու մէկը մկալին քա-
րով կամ բռունցքով զարնէ , ու
անիկայ չմեռնի , հապա անկողինը
19 պառկի , թէ որ նորէն ելլէ , ու
ճղուպով պտրտի , զարնողը ան-
պարտ ըլլայ , միայն անոր * կորսըն-
ցուցած ժամանակին ՚՚ԺՀԷՀԸ՚՚ Հա-
տուցանէ , ու բոլորովին առողջա-
ցրնէ ՂՒՒ ։
20 Եւ թէ որ մէկը գաւազանով իր
ծառան՝ կամ իր աղախինը զարնէ ,
ու անիկայ իր ձեռքին տակը մեռ-
նի , անշուշտ անկէ վրէժ պիտի
21 առնուի . Բայց թէ որ օր մը կամ
երկու օր ապրի , անկէ վրէժ չառ-
նուի . ինչու որ Ո անիկայ իր ստակն
է ։
22 Եւ թէ որ մարդիկ կռուին , ու

ն · ք · ՉՁ · 1491

յղի կնկան մը զարնելով՝ անոր տը-
դան անցընել տան , և ՚՚բիւ վնաս
մը չըլլայ , անիկայ անշուշտ ան
կնիկին էրկանը իր վրայ դրած
տոյժը պիտի քաշէ , Ե դատաւորնե-
րուն Ե ՚՚ՒՒՒ

Ն · ք · գԿ · 1491

Պառկութեան վրայով ։ 18 Հմայութեան վրայով ։ 19 Ընտանոց հետ պղծութեան վրայով ։ 20 Կապակցութեան վրայով ։ 21 Օտարներուն՝ որ եւ արիներուն եւ որբերուն վրայով ։ 25 Դրամը վարձքի տալու վրայով ։ 26 Գրաւներու վրայով ։ 28 Իշխանները պատուելու վրայով ։ 29 Երախայրիներու վրայով ։

1 Որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ կամ ծախէ զանիկայ, մէկ արջառին տեղը հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին տեղը չորս ոչխար պիտի հատուցա-

2 նէ ։ Թէ որ գող մը ի տունն ծակելու վրայ գտնուի, ու զարնուի մեռնի, ի անոր համար արիւն չը-

3 թափուի ։ Թէ որ անոր վրայ արեւը ծագեր է, անոր համար արիւն պիտի թափուի. անիկայ լման կրնար հատուցանել. Թէ որ բան մըն ալ չունենար, ան ատենը իր գողցած բանին համար կրնար ծա-

4 խուիլ ։ Թէ որ գողցածը ի իր ձեռքը ողջ գտնուի, թէ եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ ոչխար, կրկինը պիտի հատուցանէ ։

5 Թէ որ մէկը արտի մը կամ այգիի մը *վնաս տայ", թողտալով իր անասունը ուրիշի մը արտին մէջ արածելու, իր արտին ամենէն աղէկ արտիւնէն՝ ու իր այգիին ամենէն աղէկ բերքէն պիտի հատուցանէ ։

6 Թէ որ կրակ ցաթկէ՝ ու ցանիւն փուշերուն փակչի, և դիզուած ոբանները՝ կամ չէնուած ցորենը՝ կամ արտը այրի, կրակը վառողը այրածին արժէքը լման պիտի հատուցանէ ։

7 Թէ որ մէկը իր դրացիին ստակ կամ ամաններ տայ պահելու համար, և ան մարդուն տունէն գողցուի, ի թէ գող գտնուի, անիկայ կրկինը պիտի հատուցանէ.

8 Թէ որ գող չգտնուի, տանուտէրը ընդառաջողներուն պիտի տարուի, իր ձեռքը իր դրացիին ստացուածքին չդպցընելը երդնելու համար ։

9 Ամէն կերպ անիրաւութեան համար, Թէ եզի՝ Թէ էշու՝ Թէ ոչխարի՝ և Թէ հանդերձի համար, որ եւ ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որն որ ըսելը կը հաստատէ Թէ իրն է, Երկու կողմին դատը դատաւորներուն առջին տարուի, եւ դատաւորները որու վրայ վճռելու ըլլան, անիկայ իր դրացիին կրկինը պիտի հատուցանէ ։

10 Թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը՝ կամ եզ մը՝ կամ ոչխար մը՝ կամ ինչ և իցէ անասուն մը պահելու համար տայ, ու անիկայ մեռնի՝ կամ վնասի՝ կամ † Թշնամին առնէ

11 տանի՝ ու տեսնող մը չըլլայ, Ան ուխտը երկուքին մէջտեղը ի Ցերոջը

Ն · ք · գԿ · 1491

երդումը ըլլայ՝ իր դրացիին ստացուածքին ձեռք չդպցընելուն համար. ու անոր տէրը պիտի ընդունի երդումը, և ինքը պիտի չհատուցա-

12 նէ ։ Եւ Թէ որ իրաւցընէ իր քովէն գողցուեր է, ինքը անոր տիրո-

13 ջը պիտի հատուցանէ ։ Թէ որ ի ընէնէ փառատուած է, Թող բերէ անիկայ՝ վկայութիւն ընդդէմ հմար. ու փառատուածին ինը պիտի չհատուցանէ ։

14 Եւ Թէ որ մէկը իր դրացիէն ուրիշ մը փոխ առնէ, ու անիկայ վնասուելու կամ մեռնելու ըլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով, ինքը ան-

15 շուշտ պիտի հատուցանէ. Բայց Թէ որ անոր տէրը հետն էր, պիտի չհատուցանէ. Թէ որ վարձքով առնուած էր, վարձքին տեղը սեպուի ։

16 Եւ Թէ որ մէկը չնշանուած աղջիկ մը խաբէ, ու անոր հետ պառկի, անշուշտ անոր օժիտը ինքը տալով՝ զանիկայ իրեն կնիկ պիտի

17 ընէ ։ Թէ որ անոր հայրը ամենևին չուզէ անոր տալ, անիկայ կոյսերուն ի օժիտին չափ ստակ պիտի տայ ։

18 Կախարդ կնիկը պիտի չապրեցընես ։

19 Որ անասունի հետ պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի ։

20 Միայն Ցերոջմէն ի զատ՝ ուրիշ աստուածներու զոհ ընողը բոլորովին պիտի կորսուի ։

21 Եւ օտարականը մի՛ չարչարեր, ու զանիկայ մի՛ նեղեր. ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ

22 օտարական էիք ։ Ամէն այրին ու

23 որբը մի՛ չարչարէք ։ Թէ որ զանոնք չարչարէք ինչ և իցէ կերպով մը, ու անոնք ինծի բողոքելու ըլլան, անշուշտ պիտի լսեմ անոնց

24 աղաղակը. Եւ իմ բարկութիւնս պիտի բորբոքի, ու ձեզ սրով պիտի մեռցնեմ. և ձեր կնիկները որբևարի՝ ու ձեր տղաքները որբ պիտի ըլլան ։

25 Եթէ որ իմ ժողովուրդիս քովը եղած աղքատ մէկու մը փոխ ստակ տաս, վաշխ առնողի մը պէս մի՛ ըլլար անոր, ու անոր վրան

26 վաշխ մի՛ դներ ։ Թէ որ քու դրացիիդ հանդերձը գրաւ առնես, արեւը մարը չմտած՝ իրեն ետ դարձը-

27 նես. Ինչու որ ան է միայն անոր ծածկոցը, իր մարմնին հանդերձն է ան. ինչով պիտի պառկի. և պիտի ըլլայ որ Երբոր ինծի աղաղակէ, պիտի լսեմ, քանզի ես ողորմած եմ ։

28 Դատաւորները մի՛ հայհոյեր, և

– բ Թագ · ժբ · 6 ։ Դուտ. ժԹ · 8 ։ Ցեսու Նաւակ · զ · 31 ։

բ Մատ · իդ · 43 ։

ք Թագ. · լե · 27 ։

ը Գէ · իա · 2 ։

ի Գէ · իա · 16 ։

ղ Ցեսու հմր 1, 7 ։ Նաւակ · զ · 31 ։

* Եբր · մէջ արածել տայ ։

ի Հմր 4 ։

ը Գէ · իա · 6 ։ Հմր 28 ։

ի Ր Օր · իե · 1 ։ բ Մն · ժԹ · 10 ։

† Եբր · գեբրութեան քրտի՛

ի Երր · զ · 16 ։

7 ։ 16 ։ Նմվ · բ · 8 ։ ղ Հմր 23 ։ ղ Գէ · լդ · 6 ։ բ Մն · լ · 9 ։ Սաղ · ձդ · 15 ։ ի Հեսու · ժ · 20 ։ Գոր · իդ · 5 ։ Ցուդ · 8 ։

Էն · լ · 39 ։

ը Օր · իր · 28, 29 ։

Ի Ն · լդ · 12 ։ բ Օր · իր · 29 ։ ա Թագ · ժբ · 25 ։

‡ Եբր · կբզ · ոէ ։

ի Ղե · ժԹ · 26, 31 ։ ի · 27 ։ բ Օր · ժբ · 10, 11 ։ ա Թագ · իբ · 3, 9 ։

ի Ղե · ժբ · 23 ։ ի · 15 ։

ձ Թու · իե · 2, 7, 8 ։ բ Օր · ժգ · 1, 2, 5, 6, 9, 13, 14, 15 ։ ժէ · 2, 3, 5 ։

ն Գէ · իգ · 9 ։ Ղե · ժԹ · 33 ։ իե · 35 ։ բ Օր · ժ · 19 ։ Երեմ. է · 6 ։ Զաք · է · 10 ։ Մալ · գ · 5 ։

ը Օր · ժ · 18 ։ իգ · 17 ։ իէ · 19 ։ Սաղ · ղդ · 6 ։ Եզ · ա · 17, 23 ։ ժ · 2 ։ Եզկ · իր · 7 ։ Զաք · է · 10 ։ Ցակ · ա · 27 ։

ձ բ Օր · ժե · 9 ։ իգ · 15 ։ Ցոր · լե · 9 ։ Ղե · ժբ · 7 ։ ի Ցոր · լդ · 28 ։ Սաղ · ժբ · 6 ։ Ճխ · 19 ։ Ցակ · ե · 4 ։

ի Ցոր · լ · 23 ։ Սալ · կԹ · 24 ։

ն Սաղ · ճԹ · 9 ։ Ոզբ · ե · 3 ։

ը Ղե · իե · 35, 36, 37 ։ բ Օր · իգ · 19, 20 ։ Դեմ · ե · 7 ։ Սաղ · ժե · 5 ։ Ես · զկ · ժբ · 8, 17 ։

– բ Օր · իգ · 6, 10, 13, 17 ։ Ցոր · իբ · 6 ։ իգ · 3, 9 ։ Նաւակ · ի · 16 ։ իր · 27 ։ Եզկ · ժբ ·

ն · բ · գԲ · 1491

քու ժողովուրդիդ իշխանը մի՛ անիծեր ։

29 Քու արմունկներուդ ու հեղաձնիներուդ տերասլյրինները մի՛ ուշացըներ . քու որդւոդդ անդրանիկները ինձի պիտի տաս ։ Քու եզդ ոչխարիդ ալ սանկ պիտի ընես . տասը օր մորը հետ պիտի ըլլայ . ութերորդ օրը՝ ան ինձի պիտի տաս ։

31 Եւ դուք ինձի սուրբ մարդիկ պիտի ըլլաք . և դաշտին մէջ գազանէ սպանեալ փառատուածին միսը պիտի չուտէք . շուներուն պիտի նետէք ան ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Բամբասանաց և սուտ վկայութեան վրայով ։ 3 · 6 Արդար դատաստանի վրայով ։ 4 Թշնամին սիրելու վրայով ։ 10 Հանդստութեան տարւոյն վրայով ։ 12 Շաբաթին վրայով ։ 14 Իրեք տօնախմբութիւններուն վրայով ։ 18 Զատիկին ու Հարիւրին վրայով ։ 20 Տէրը կը խոստանայ անոնց հետ հրեշտակ մը խրկել , ու զանոնք օրհնել , թէ որ իրեն հնազանդին ։

1 Սուտ լուր պիտի չտարածես . անօրէնի հետ ձեռքդ պիտի չդնես՝ անիրաւ վկայ ըլլալով ։

2 Շարութիւն ընելու համար՝ բազմութեանը պիտի չհետևիս . ու դատաստանի մէջ բազմութեանը ծռելու համար շատերուն ետևէն խոտորելով՝ խօսք պիտի չխօսիս ։

3 Եւ աղքատին աչառութիւն պիտի չընես իր դատին մէջ ։

4 Թէ որ քու թշնամւոդդ մոլորուած եզնին կամ իշուն հանդիպելու ըլլաս , անշուշտ իրեն պիտի դարձընես անիկայ ։ Թէ որ քեզ ատողին էշը բեռի տակ ինկած տեսնես , ու զանիկայ ազատելէն հրաժարիլ ալ ուզես , անշուշտ անոր հետ պիտի ազատես ։

6 Քու աղքատիդ դատին մէջ անոր իրաւունքը պիտի չծռես ։

7 Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր . և խանմեղը ու արդարը մի՛ մեռցըներ . ինչու որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ ։

8 Եւ կաշառ պիտի չառնես . ինչու որ կաշառը աչքը բաց մարդիկը կը կուրացընէ , և արդարներուն խօսքերը կը խանգարէ ։

9 Եւ օտարականը մի՛ նեղեր . ինչու որ դուք օտարականին սիրտը գիտէք . որովհետև դուք ալ եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք ։

10 Եւ ես քու երկիրդ վեց տարի պիտի սերմանես , ու անոր արդիւնքը ժողվես . 11 վե՛ց . բայց եօթներորդ տարին անդորձ ձգես ու թողուս ան , որ քու ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն , և անոնցմէ մնացածը դաշտին անասունները ուտեն . քու այգիիդ ու ձիթաստանիդ ալ սանկ պիտի ընես ։

12 Նես ։ Վեց օր քու գործդ գործէ , ու եօթներորդ օրը հանգստացիր . որ քու եզդ ու էշդ հանգստանայ , և քու աղախինիդ որդին ու օտարականը շունչ առնէ ։ 13 Եւ բոլոր ձեզի զգուշացածներուս զգուշութիւն պիտի ընէք , և ուրիշ աստուածներուն անունը պիտի չյիշէք . քու բերնէդ ան՛ չլսուի ։

14 Ցարին իրեք անգամ ինձի տօն 15 պահէ ։ Բաղարջակերաց տօնը պահէ . քեզի պատուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Ապիպ ամսուն մէջ սահմանուած ժամանակին . ինչու որ ան ամսուն մէջ եգիպտոսէն ելար . և բնաւ մէկը չերևնայ իմ առջևս . 16 և արտին մէջ ցանելու աշխատութեանդ երախայրի պտուղը ձեզելու տօնը՝ ու տարւոյն վերջը ժողվելու տօնը դիւրէ , երբոր արտէն քու աշխատութիւնդ կը ժողվես ։ 17 Ցարին իրեք անգամ քու ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջևը պիտի երևնան ։

18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ հացով պիտի չմատուցանես , ու իմ տօնիս ճարպը մինչև առտու պիտի չմնայ ։ 19 Քու երկրիդ առջի երախայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը պիտի տանիս ։

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի չեփես ։

20 Ահա քու առջևէդ հրեշտակ մը կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ , ու իմ պատրաստած տեղս տանի քեզ ։ 21 Անկե զգուշացիր , ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ , և անոր անհնազանդ մի՛ ըլլար . ինչու որ անիկայ՝ ձեր յանցանքը պիտի չներէ , քանզի՝ իմ անունս անոր վրայ է ։ 22 Բայց թէ որ ուշադրութեամբ անոր խօսքը մտիկ ընես , ու իմ բոլոր ըսածս ընես , ան ատենը էքու թշնամիներուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և քու հակառակորդներուդ՝ հակառակորդ ։ 23 Քանզի իմ հրեշտակս

ն · բ · գԲ · 1491

կը երթայ քեզմէ առաջ , ու քեզ կը տանի Ամորհացիին , Քետացիին , Փերեզացիին , Քանանացիին , Քեւացիին ու Յեբուսացիին երկիրը , ու զանոնք կը կորսընցընեմ ։ 24 Անոնց աստուածներուն չերկրպագես , ու չծառայես , ու անոնց գործերուն պէս մի՛ ըներ , հապա անոնց կործանելով՝ անոնց կոթողները պիտի փշրես ։ 25 Ձեր Տէր Աստուծոյդ պիտի ծառայէք , ու ան քու հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ , ու ես հիւանդութիւնը քու մէջտեղէդ պիտի վերցընեմ ։ 26 Քու երկրիդ մէջ պիտի չըլլայ՝ որ պիտի չամլանայ կամ ամուլ ըլլայ . ես քու օրերուդ թիւը պիտի լեցընեմ ։ 27 Իմ սարսափս քու առջևէդ պիտի ղրկեմ , ու քու դէմդ եղող ամէն ազգերը պիտի շլմնցընեմ , ու քու թշնամիներդ քու դէմդ պիտի դարձընեմ ։ 28 Ու քու առջևէդ պիտի ղրկեմ ոջիլները , որ քու առջևէդ Քեւացիին , Քանանացիին ու Քետացիին պիտի վռնտեն ։ 29 Մէկ տարւոյ մէջ չվռնտեմ զանոնք քու առջևէդ , որ երկիրը աւերակ չըլլայ , ու դաշտի գազանները քեզի դէմ չշատնան ։ 30 Քիչ քիչ պիտի վռնտեմ զանոնք քու առջևէդ , մինչև որ բազմանաս ու երկիրը ժառանգես ։ 31 Ու քու սահմանդ պիտի դնեմ Կարմիր ծովէն մինչև Փղշտացւոց ծովը , ու անապատէն մինչև գետը . որովհետև երկրի բնակիչները ձեռքիդ պիտի մատնեմ , ու դուն զանոնք քու առջևէդ պիտի վռնտես ։ 32 Անոնց ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ մի՛ ըներ ։ 33 Անոնք քու երկրիդ մէջ պիտի չբնակին , որ քեզ ինծի դէմ մեղանչել չտան . որովհետև անոնց աստուածներուն ծառայես , անիկայ քեզի որոգայթ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 2 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 3 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 4 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 5 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 6 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 7 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 8 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 9 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 10 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 11 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 12 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 13 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 14 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 15 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 16 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 17 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 18 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 19 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 20 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 21 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 22 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 23 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 24 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 25 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 26 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 27 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 28 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 29 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 30 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 31 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 32 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 33 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 34 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 35 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 36 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 37 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 38 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 39 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 40 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 41 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 42 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 43 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 44 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 45 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 46 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 47 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 48 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 49 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 50 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 51 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 52 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 53 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 54 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 55 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 56 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 57 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 58 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 59 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 60 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 61 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 62 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 63 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 64 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 65 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 66 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 67 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 68 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 69 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 70 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 71 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 72 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 73 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 74 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 75 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 76 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 77 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 78 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 79 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 80 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 81 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 82 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 83 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 84 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 85 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 86 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 87 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 88 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 89 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 90 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 91 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 92 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 93 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 94 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 95 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 96 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 97 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 98 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 99 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 100 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 101 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 102 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 103 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 104 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 105 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 106 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 107 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 108 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 109 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 110 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 111 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 112 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 113 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 114 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 115 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 116 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 117 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 118 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 119 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 120 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 121 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 122 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 123 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 124 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 125 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 126 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 127 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 128 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 129 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 130 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 131 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 132 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 133 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 134 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 135 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 136 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 137 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 138 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 139 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 140 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 141 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 142 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 143 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 144 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 145 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 146 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 147 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 148 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 149 Ամենայն ազգաց վրայով ։ 150 Ամենայն ազգաց վրայով ։

ն · բ · գԲ · 1491

Ի ՂԱ · ԻՆ · 3 · 4 ։ Ի ԳԼ · Ի · 8 · 9 ։ Ր Օր · Ե · 13 ։ Ղա · ԺԳ · 14 ։ Ի Ր Օր · Գ · 9 ։ ՃՆ · Ե · 5 ։ Սաղ · ՃԹ · 1 ։ Եփե · Ե · 15 ։ ա Տիմ · Գ · 16 ։ Հ Թես · Ը · 38 ։ Ր Օր · ԺԸ · 3 ։ Ցես · Իգ · 7 ։ Սաղ · ԺԳ · 4 ։ Ովս · Ր · 17 ։ Ջաք · ԺԳ · 2 ։ Յ ԳԼ · ԻԳ · 23 ։ ՂԱ · Իգ · 4 ։ Ր Օր · ԺԳ · 16 ։ Ղ ԳԼ · ԺՐ · 15 ։ ԺԳ · 6 ։ ԻԳ · 18 ։ ՂԱ · Իգ · 6 ։ Ր Օր · ԺԳ · 8 ։ Ե ԳԼ · ԻԳ · 20 ։ Ր Օր · ԺԳ · 16 ։ Ճ ԳԼ · ԻԳ · 22 ։ ՂԱ · Իգ · 10 ։ Յ Ր Օր · ԺԳ · 13 ։ Ն ԳԼ · ԻԳ · 23 ։ Ր Օր · ԺԳ · 16 ։ Շ ԳԼ · ԺՐ · 8 ։ ԻԳ · 25 ։ ՂԱ · Ր · 11 ։ Ր Օր · ԺԳ · 4 ։ Ո ԳԼ · Իր · 29 ։ ԻԳ · 26 ։ ՂԱ · Իգ · 10 ։ 17 ։ Թու · ԺՐ · 12 ։ 13 ։ Ր Օր · Իշ · 10 ։ ՆԵՄ · Ժ · 35 ։ Չ ԳԼ · ԻԳ · 26 ։ Ր Օր · ԺԳ · 21 ։ Ո ԳԼ · ԺԳ · 19 ։ ԼՐ · 34 ։ ԻԳ · 2 · 14 ։ Թու · Ի · 16 ։ Ցես · Ե · 13 ։ Գ · 2 ։ Սաղ · ՃԼ · 11 ։ Ես · Կգ · 9 ։ Ը Թու · ԺԳ · 11 ։ Սաղ · ՆՐ · 40 · 56 ։ Եփե · Գ · 30 ։ ՆՐՐ · Գ · 10 · 16 ։ Թ ԳԼ · ԼՐ · 34 ։ Թու · ԺԳ · 35 ։ Ր Օր · ԺՐ · 19 ։ Ցես · ԻԳ · 19 ։ ԵՐԵՄ · Ե · 7 ։ ՆՐՐ · Գ · 11 ։ ա Ցօհ · Ե · 16 ։ ժ Ես · Թ · 6 ։ ԵՐԵՄ · ԻԳ · 6 ։ Ցօհ · Ժ · 30 · 38 ։ ԺԱ Ես · ԺՐ · 3 ։ Ր Օր · Լ · 7 ։ ԵՐԵՄ · Լ · 20 ։ ԺԲ ՃՐ 20 ։ ԳԼ · ԼԳ · 2 ։

քու առջևէդ պիտի երթայ , և
զբեզ Ամօրհացուց՝ ու քետացուց՝
և փերեզացուց ու քանանացուց՝
խևացուց՝ ու ցերուսացուց պիտի
տանի , և ես պիտի ջարդեմ զա-
24 նոնք ։ Ընոնց աստուածներուն
ս երկրպագութիւն կամ ծառա-
յութիւն պիտի չընես , ու – անոնց
ըրածին պէս պիտի չընես ։ ֈ Հապա
բոլորովին պիտի կործանես զա-
նոնք , ու անոնց կուռքերը բոլո-
25 րովին կոտրտես ։ Եւ ֈ ձեր Ցեր Ա-
տուածը պիտի պաշտէք , ու ֈ ինքը
քու հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ .
և ֈքու մէջէդ հիւանդութիւնը
26 պիտի վերցընեմ ։ – Քու երկրիդ
մէջ վիժող ու ամուլ պիտի չըլ-
լայ . քու օրերուդ թիւը ֊ պիտի
27 լեցընեմ ։ ֈ Իմ երկիւղս քու առ-
ջևէդ պիտի խրկեմ , և ֊ պիտի
կոբսընցընեմ ան բոլոր ժողովուր-
դը՝ որուն որ դուն կ'երթաս , ու
քու բոլոր թշնամիներուդ ֈ կռնա-
28 կը քեզի պիտի դարձընեմ ։ Եւ
ֈքու առջևէդ իշամեղուն պիտի
խրկեմ , որ խևացիները՝ քանանա-
ցիները ու քետացիները քու առ-
29 ջևէդ վռընտէ ։ ֈ Ընոնք քու առ-
ջևէդ մէկ տարուան մէջ պիտի չը-
վռընտեմ , որ չըլլայ թէ երկիրը
ամայի ըլլայ , ու քու վրադ դաշտին
30 գազանները շատնան ։ Ընոնք քու
առջևէդ կամաց կամաց պիտի վռ-
ռընտեմ , մինչև որ դուն բազմա-
31 նաս ու երկիրը ժառանգես ։ Եւ
ֈքու սահմաններդ կարմիր ծովէն
մինչև Փղշտացւոց ծովը՝ ու անա-
պատէն մինչև Եփրատ գետը պիտի
դնեմ . ինչու որ ֊ան երկրին բնա-
կիչները ձեր ձեռքը պիտի տամ .
ու զանոնք քու առջևէդ պիտի
32 վռընտես ։ ֈ Ընոնց հետ ու անոնց
աստուածներուն հետ ուխտ պիտի
33 չընես ։ Քու երկրիդ մէջ պիտի
չբնակին , որ քեզի մեղք գործել
չտան ինծի դէմ . ինչու որ եթէ
անոնց աստուածները պաշտես ,
ֈանշուշտ ան քեզի որոգայթի պիտի
ըլլայ ։

ԳԼ . ԻԴ

1 Մովսէս լեռան վրայ ելլելու կը կանչուի ։ 3 Ժողովուրդը Տեղանդ ըլլալու խօսք կու տայ ։ 4 Մովսէս սեղան մը կը շինէ , ու ասուածերուն արձան կը կանգնեցընէ ։ 6 զոհերուն արիւնը կը սրսկէ ։ 9 Աստուծոյ փառքը կը յայտնուի ։ 14 Ժողովուրդին կառավարութիւնը Ահարոնին ու Ովրին կը յանձնուի ։ 15 Մովսէս լեռը ելլելով՝ հոն կը մնայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր ։

1 Եւ ըսաւ Մովսէսին . Ցերոջը ելիր՝
դուն ու Ահարոնը՝ – Նադաբ ու
Աբիհուդը՝ ֊ և Իսրայէլի ծերերէն
եօթանասուն հոգի , ու հեռուէն
2 երկրպագութիւն ըրէք ։ Եւ ֈՄի-
այն Մովսէսը մօտենայ Ցերոջը , ու
անոնք չմօտենան , ոչ ալ ժողո-
վուրդը անոր հետ ելլէ ։
3 Եւ Մովսէս եկաւ , ու Ցերոջը
բոլոր խօսքերը և բոլոր դատաս-
տանները պատմեց ժողովուրդին .
և բոլոր ժողովուրդը միաձայն պա-
տասխան տուին ու ըսին . ֊ Ցերոջը
զրուցած բոլոր խօսքերը պիտի ը-
4 նենք ։ Եւ Մովսէս ֈ Ցերոջը բոլոր
խօսքերը գրեց , ու առտուանց կա-
նուխ ելաւ , ու լեռանը տակը սե-
ղան մը շինեց . ու Իսրայէլին տա-
սուերկու ցեղերուն համեմատ տա-
5 սուերկու Ջարձան ֈանգնեց ։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցմէ պատանիներ
խրկեց , ու ողջակէզներ մատուցին
և խաղաղութեան զոհերու համար
6 զուարակներ զոհեցին Ցերոջը ։ Եւ
Մովսէս ֈ արիւնին կէսը առաւ , ու
կոնքերու մէջ դրաւ . և արիւնին
7 կէսը սեղանին վրայ սրսկեց ։ Եւ
ըառաւ ուխտին գիրքը՝ ֊֊ ժողո-
վուրդին ականջներուն կարդաց .
և անոնք ըսին . ֈ Ցերոջը բոլոր ը-
սածը պիտի ընենք , ու ֊֊ որ պիտի
8 ֈազանդինք ։ Եւ Մովսէս առաւ
արիւնը , ու ժողովուրդին վրայ
սրսկեց , ու ըսաւ . Ահա բոլոր ա-
խօսքերուն համեմատ՝ ֈ Ցերոջը ձե-
ղի հետ ըրած ուխտին արիւնը ։
9 Ան ատենը ֈ Մովսէս ու Ահարոն՝
Նադաբ ու Աբիհուդ՝ և Իսրայէլի ծե-
10 րերէն եօթանասուն հոգի ելան . Եւ
ֈ Իսրայէլի Աստուածը տեսան . ու
անոր ոտքերուն տակը աղիւսով յա-
տակածի պէս ֈ շափիւղայ՝ և պայ-
ծառութեամբ ֈ բուն երկինքին
11 պէս էր ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը
ընտրեալներուն վրայ ֊ իր ձեռքը
չերկընցուց . և ֈ ղԱստուած տե-
սան , ու ֈ կերան և խմեցին ։
12 Եւ Ցերը ըսաւ Մովսէսին . Ելլե-
ռը ելիր ինծի , ու հոն կայնէ՝ և
ֈ պիտի տամ քեզի քարէղէն տախ-
տակները ու իմ դրած օրէնքս և
պատուիրանները՝ որ անոնց սոր-
13 վեցընես ։ Եւ Մովսէս ու ֈ անոր
պաշտօնեան Ցեսուն ելան , և Մով-
14 սէս ֈ Աստուծոյ լեռը ելաւ . Եւ ը-
սաւ ծերերուն . Դուք հոս մեզի
սպասեցէք , մինչև որ ձեզի դառ-
նանք . և ահա Ահարոն ու Ովր
ձեր հետն են . թէ որ մէկը դատ մը
ունենայ՝ թող անոնց երթայ ։
15 Եւ Մովսէս լեռը ելաւ , ու ֈ ամ-
16 պը պատեց լեռը ։ Եւ ֊ Ցերոջը
փառքը Սինայ լեռանը վրայ հանգ-
չեցաւ , ու ամպը պատեց զանիկայ
վեց օր . և եօթներորդ օրը Ցերը
ամպին մէջէն կանչեց Մովսէսը ։

ֈ Ցես · իգ · 8 ։ 11 ։
ֈ Գլ · ի · 5 ։
– Ղև · ժբ · 3 ։ բ Օր · ժբ · 30 ։ 31 ։
ֈ Գլ · լԲ · 13 ։ Թոս · լԲ · 52 ։ բ Օր · է · 5 ։ 25 ։ ժբ · 3 ։
ֈ բ Օր · Ղ · 13 ։ ժ · 12 ։ 20 ։ ժա · 13 ։ 14 ։ ժգ · 4 ։ Ցես · իբ · 5 ։ իգ · 14 ։ 15 ։ 21 ։ 24 ։ ա Թագ · է · 3 ։ ժբ · 20 ։ 24 ։ Ա ա ա · 7 · 10 ։
ֈ բ Օր · է · 13 ։ իբ · 5 ։ 8 ։
ֈ Գլ · ժե · 26 ։ բ Օր · է · 15 ։
– բ Օր · է · 14 ։ իբ · 4 ։ Ցբ · իա · 10 ։ Մագ · գ · 10 ։ 11 ։
ֈ Ծն · իե · 8 ։ լե · 29 ։ ա Մն · իգ · 1 ։ Ցբ · է · 26 ։ Խբ · 17 ։ Սաե · ծէ · 23 ։ գ · 10 ։
ֈ Ծն · լե · 5 ։ Գլ · ժե · 14 ։ 16 ։ բ Օր · բ · 25 ։ ժա · 25 ։ Ցես · բ · 9 ։ 11 ։ ա Թագ · ժգ · 15 ։ բ Մն · ժգ · 14 ։
Ֆ բ Օր · է · 23 ։
ֈ Սագ · ժբ · 40 ։
Ղ բ Օր · է · 20 ։ Ցես · իգ · 12 ։
ֈ բ Օր · է · 22 ։
ը Ծն · ժե · 18 ։ Թոս · լԲ · 3 ։ բ Օր · ժա · 24 ։ Ցես · ա · 4 ։ գ Թագ · գ · 21 ։ 24 ։ Սագ · Ֆր · 8 ։
Ր Ցես · իա · 44 ։ Դատ · ա · 4 ։ ժա · 21 ։
ֈ Գլ · լԲ · 12 ։ 15 ։ բ Օր · է · 2 ։
ֈ Գլ · լԲ · 12 ։ բ Օր · է · 16 ։ ժբ · 30 ։ Ցես · իգ · 13 ։ Դատ · բ · 3 ։ ա Թագ · ժբ · 21 ։ Սագ · ճգ · 36 ։ —
– Գլ · իբ · 1 ։ Ղև · ժ · 1 , 2 ։ Ֆ Գլ · ա · 5 ։ Թոս · ժա · 16 ։

ֈ Հմր 13 , 15 , 18 ։
Ֆ Հմր 7 ։ Գլ · ժԲ · 8 ։ բ Օր · է · 27 ։ Դագ · գ · 19 , 20 ։
ֈ բ Օր · լ · 9 ։
Ը Ծն · իբ · 18 ։ լ · 45 ։
ֈ Ներ · Բ · 18 ։
ը Ներ · Բ · 19 ։
Ր Հմր 3 ։
ֈ Ներ · Բ · 20 ։ ժգ · 20 ։ ա Պետ · ա · 2 ։
ֈ Հմր 1 ։
Լ Ցես · Ծն · լբ · 30 ։ Գլ · գ · 6 ։ Դատ · ժգ · 22 ։ Եսր · գ · 1 , 5 ։ Գլ · լԳ · 20 , 23 ։ Ցօ՚ · ա · 18 ։ ա Ցիմ · գ · 16 ։ ա Ցօ՚ · գ · 12 ։
ֈ Եզկ · ա · 26 ։ ժ · 1 ։ Ցայտ · գ · 3 ։
ֈ Մատ · ժէ · 2 ։
ֈ Գլ · ժԲ · 21 ։
Հ Հմր 10 ։ Գլ · լԳ · 20 ։ Ծն · ժգ · 13 ։ լբ · 30 ։ բ Օր · գ · 33 ։ Դատ · ժգ · 22 ։
ֈ Ծն · լա · 54 ։ Գլ · ժբ · 12 ։ ա Կր · ժ · 18 ։
Ղ Հմր 2 , 15 , 18 ։
Ֆ Գլ · լա · 18 ։ լբ · 15 , 16 ։ բ Օր · է · 22 ։
ֈ Գլ · լբ · 17 ։ լԳ · 11 ։
ֈ Հմր 2 ։
Ղ Գլ · ԺԲ · 9 , 16 ։ Մատ · ժէ · 5 ։
Լ Գլ · ժգ · 10 ։ Թոս · ժգ · 10 ։

Ն·Ք·ՂՁ· 1491

17 Եւ Ցերոջը փառաց տեսիլքը լեռանը դագաթին վրայ՝ մաշող կրակի պէս էր Իսրայէլի որդւոցը առջեւը։
18 Եւ Մովսէս ամպին մէջ մտաւ, ու լեռը ելաւ, և Մովսէս քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցաւ։

ԳԼ· Ի Ը

1 Իսրայէլացւոց տալու ընծաները խորանին շինութեանը համար։ 10 Տապանակին ձեւը։ 17 Քաւութիւնը և քերովբէները։ 23 Սեղանը իր անօթներովը։ 31 Աշտանակը իր գործիքներովը։

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով. Ձրուցէ՛ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ ինծի ընծայ բերեն. ամէն յօժար կամքը զոհող մարդէն
3 պիտի առնէք իմ ընծաս։ Եւ ձեր անոնցմէ առնելու ընծան ասե՛ղ.
4 ոսկի՝ և արծաթ՝ ու պղինձ, Եւ կապուտակ՝ ու ծիրանեզոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ քաթան՝
5 և այծի մազ, Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ ու թխհաշի մորթեր՝
6 և Սատիմի փայտեր, Լոյսի համար եղ՝ օծման եղի համար ու բանուշահոտ խունկի համար Համեմներ,
7 Եղնգնաքարեր՝ ու Լեփուտին ու Էլանջապանակին վրայ զամուելու քարեր։
8 Եւ ինծի Սրբարան մը շինեն՝ որ
9 Բիրենց մէջը բնակիմ։ Խորանին օրինակը և անոր բոլոր կարասիքին օրինակը՝ Բոլոր քեզի ցուցուցածիս պէս՝ ձիշդ անանկ պիտի շինէք։
10 Եւ Սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեն. անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս։
11 դուն ու կէս ըլլայ։ Եւ անիկայ զուտ ոսկիով պիտի պատես, ներսէն ու դուրսէն պիտի պատես ան. և անոր վրան բոլորտիքը՝ ոսկի
12 շրջանակ մը պիտի շինես։ Եւ անոր համար չորս ոսկի օղակ պիտի ձուլես, ու անոր չորս անկիւնները դնես ղԱնդ, որ անոր մէկ կողմը երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմը երկու օղակ
13 ըլլայ։ Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր պիտի շինես, ու զանոնք ոսկիով
14 պիտի պատես։ Եւ ձողերը տապանակին քովերը եղած օղակներուն պիտի անցընես, որ տապանակը ա-
15 նոնցմով վերցուի։ Ձողերը տապանակին օղակներուն մէջը պիտի
16 մնան. անկէ պիտի չհանուին։ Եւ տապանակին մէջ դնես Վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի տամ։
17 Եւ Ջուտ ոսկիէ *քաւութիւն մը պիտի շինես, անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու
18 կէս ըլլայ։ Եւ ոսկիէ երկու քե-

Ն·Ք·ՂՁ· 1491

† կ՚ ճախարակայ

ռովբէներ պիտի շինես քաւութիւնին երկու ծայրին վրայ. †կոփա-
19 ծոյ պիտի շինես զանոնք. Եւ մէկ քերովբէն մէկ ծայրէն՝ ու մէկալ քերովբէն մէկալ ծայրէն պիտի շինես. քերովբէները քաւութիւնէն՝ անոր երկու ծայրերուն վրայ
20 պիտի շինես։ Եւ քերովբէները թևերնին վերէն տարածելով՝ իրենց թևերովը քաւութիւնը պիտի ծածկեն. և անոնց երեսները իրարու դէմ Նայէն. քերովբէներուն երեսները դէպ ի քաւութիւ-
21 նը պիտի ըլլայ։ Եւ քաւութիւնը տապանակին վրայ պիտի դնես. և Վկայութիւնը՝ տա-
22 պանակին մէջ պիտի դնես։ Եւ Հանդիպիմ. ու քաւութեանը վրայէն՝ վկայութեան տապանակին վրան եղած Երկու քերովբէներուն մէջէն՝ Իսրայէլի որդւոցը համար բոլոր քեզի պատուիրելու Ընդ վրայով պիտի խօսիմ քեզի հետ։
23 Եւ Սատիմի փայտէ սեղան մը պիտի շինես. անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն՝ ու անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս դէ-
24 պի ըլլայ։ Եւ անիկայ զուտ ոսկիով պիտի պատես. ու անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը պիտի
25 շինես։ Եւ անոր չորս մատնաչափ սպառուածէ մը պիտի շինես. ու բոպառուածին բոլորտիքը ոսկի շրջ-
26 անակ մը պիտի շինես։ Եւ անոր չորս ոսկի օղակ պիտի շինես. ու անոր չորս անկիւնը՝ չորս ոտքին
27 քովը պիտի դնես օղակները։ Օղակները սպառուածին քովը պիտի ըլլան, որ սեղանը վերցնելու համար
28 մար՝ ձողերուն տեղեր ըլլան։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ պիտի շինես, ու զանոնք ոսկիով պիտի պատես. և սեղանը անոնցմով պի-
29 տի վերցուի։ Եւ անոր սկուտեղները՝ ու անոր խնկամաններ՝ և բաժակները ու գաւաթները պիտի շինես, որ անոնցմով թափելու նուէր պիտի մատուցուի. զանոնք
30 զուտ ոսկիէ պիտի շինես։ Եւ սեղանին վրան Հաւջաւորութեան Հացը պիտի դնես միշտ իմ առջեւս։
31 Եւ զուտ ոսկիէ աշտանակ մը պիտի շինես. կռածոյ պիտի շինուի աշտանակը, ան անոր բունը՝ ճիւղերը՝ սկահակները՝ գնդակները ու
32 ծաղիկները իրմէն պիտի ըլլան։ Եւ անոր քովերէն վեց ճիւղեր պիտի ելլեն. աշտանակին մէկ քովէն երեք ճիւղ՝ և աշտանակին մէկալ քովէն
33 երեք ճիւղ պէս էլէն. Մէկ ճիւղին վրայ նշածէ երեք սկահակ պի-

Ն·Ք·ՂՁ· 1491

– ԳԼ·Լ·5, 21։ ա ՄՆ· ԽԹ·3, 5, 9, 14։ ԵԶՐ· Բ·68։ գ·5։ է·16։ ՆԷՍՏ. ժա. 2։ բԿՈՐ·Բ· 12։ Թ·7։ Բ ՅՆ·խա·42։

‡ ԳԼ·ԽՀ·20։

՞ ԳԼ·Լ·34։

Ի ԳԼ·Լ·23։

Ղ ԳԼ·ԽԸ·4, 6։

Ի ԳԼ·ԽԸ·15։

Ը ԳԼ·ՂԳ·1, 3·4։ ՂԱ· գ·6։ ժ·4։ իա·12։ ԵԶՐ·Թ·1, 2։

Ր ԳԼ·ԽԹ·45։ գ ԹԱԳ·Ղ· 13։ բ ԿՈՐ· գ·16։ ԵԶՐ· գ·6։ ՑԱՅՆ· իա·3։

Ֆ ՀՄՐ 40։

Ի ԳԼ·Լ·1։ ԲՕՐ·ժ·3։ ԵԶՐ·Թ·4։

Լ ԳԹԱԳ·Բ· 8։

Ի ԳԼ·ժգ·34։ լ·18։ բ ՕՐ·ժ·2, 5։ լ·26։ գ ԹԱԳ·Բ· 9։ գ ԹԱԳ· ժա·12։ ԵԶՐ·Թ·4։

Ն ԳԼ·Լ·6։ ՀԱՒ·գ·25։ ԵԶՐ·Թ·5։

* Կ՚ կամփարիչ

Ղ ՂՏ· իգ· 5, 6։

Ւ ԳԼ·Լ·17։ ԳԹԱԳ·Է· 49։ ՋՍՓ· գ·2։ ԵԶՐ· Բ·2։ ՑԱՅՆ· ա·12։ գ·5։

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

տի բլլայ՝ գնդակով ու ծաղիկով, և մկալ ճիւղին վրայ նշաձև իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով. աշտանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
34 սանկ պիտի բլլան։ Եւ աշտանակին վրայ չորս նշաձև սկահակ պիտի բլլայ իրենց գնդակներովը ու ծա-
35 ղիկներովը։ Եւ աշտանակէն ելած վեց ճիւղերուն՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն մկ գնդակ՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն մկ գնդակ՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն մկ գնդակ պի-
36 տի բլլայ։ Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն պիտի բլլան. ամէնը մկ խոյրէ՝ զուտ ոսկիէ կոտաոյ պի-
- Գլ·իե·21· ւ·8։ Ղե· իգ·3,4· բՄն·ժգ· 11։
37 տի բլլայ։ Եւ անոր եօթը ճրագները պիտի շինես. ու անոր ճրագները վառուած ատենը լոյսը առ-
38 ջևէն տան։ Եւ անոր ունելիները ու անոր բաժմակալները զուտ ոսկիէ
39 պիտի բլլան։ Անիկայ՝ բոլոր աս գործիքներով տաղանդ մը զուտ ոս-
40 կիէ պիտի շինուի։ Եւ տնայէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս շինես ըստնէ։

ԳԼ·ԻԶ

1 Խորանին տասը վարագուրները։ 7 Ա-յծի մազէ շինուած տասնուհինգ վարագուրները։ 14 Խոյի մորթերով ծածկոցը։ 15 Խորանին տախտակները՝ իրենց խարխնէրովը ու նիգերովը։ 31 Տապանակին առջևի վարագուրը։ 36 Դրան վարագուրը։

- Գլ·լգ·8։
1 Ու պիտի շինես խորանը տասը վարագուրներով՝ մանուած բաբակ քթանէ ու կապուտակէ և ծիրանեդոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ. վարպետի գործ շինես զանոնք քե-
2 րովբէներով։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսանուութը կանդուն՝ և մկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանդուն պիտի բլլայ. բոլոր վարագուրներուն չափը մկ
3 պիտի բլլայ։ Հինգ վարագուրները իրարու պիտի կցուին, և հինգ հինգ վարագուրները իրարու պիտի
4 կցուին։ Եւ կցուածքին ծայրի մկ վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակեայ օղակներ պիտի շինես. մկալ կցուածքին ծայրի վարագուրին եզերքն ալ՝ անանկ պիտի
5 ընես։ Մէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ պիտի շինես, և մկալ կցուածքին վրան եղած վարագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ պիտի շինես. օղակները դիմացդիմաց պիտի բլլան։ Եւ հիսուն կար-
6 թաձև ոսկի ճարմանդներ պիտի շինես. ու վարագուրները ճարմանդներով պիտի կոճկես, և մկ խորան պիտի բլլայ։
7 Եւ խորանին վրան ծածկոց բլլալու համար Բայծի մազէ վարագուրներ պիտի շինես. տասնուհինգ վա-
Բ Գլ·լգ·14։
8 րագուր պիտի ընես անոնք։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը երեսուն կանդուն՝ և մկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանդուն պիտի բլլայ. տասնուհինգ վարագուրնե-
9 րուն չափը մկ պիտի բլլայ։ Եւ հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց վարագուրները զատ պիտի կցես. և վեցերորդ վարագուրը խորանին առջևի կողմէն երկպատիկ պիտի
10 ընես։ Եւ կցուածքին ծայրը եղած մկ վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ՝ ու մկալ կցուածքին ծայրը եղած վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ պիտի
11 շինես։ Եւ պղնձէ հիսուն կարթաձև ճարմանդներ պիտի շինես, ու ճարմանդները օղակներուն պիտի անցընես, և վրանը պիտի կոճ-
12 կես, ու մկ պիտի բլլայ։ Եւ վրանին վարագուրներէն աւելորդ մնացածը՝ կէս վարագուրին աւելցած կէսը՝ խորանին ետևէն
13 կախուած պիտի մնայ։ Եւ վրանին վարագուրներուն երկայնութենէն մկ կանդուն մկ կողմէն՝ ու մկ կանդուն մկալ կողմէն աւելցածը՝ խորանին քովերը կախուած պիտի մնայ՝ զանիկայ մկ կողմէն ու մկալ կողմէն ծածկելու
† Գլ·լգ·19։
14 համար։ Եւ վրանին համար կարմիր ներկուած խոյի մորթերէն ծածկոց մը, ու նոր վրայէն թխհաշի մորթերէն ծածկոց մը պիտի շինես։
15 Եւ խորանին տախտակները Սատիմի փայտէ պիտի շինես որ
16 կանգնած մնան։ Մկ տախտակին երկայնութիւնը տասը կանդուն՝ և մկ տախտակին լայնութիւնը մկ
17 ու կէս կանդուն պիտի բլլայ։ Ամէն մկ տախտակը երկերկու ադուցիկ ծայրեր պիտի ունենայ մկզմկու-
քով. խորանին բոլոր տախտակնե-
18 րուն սանկ պիտի ընես։ Եւ խորանին տախտակները պիտի շինես. դէպ 'ի հարաւ՝ հարաւային կողմը
19 քսան տախտակ պիտի բլլան։ Եւ քսան տախտակներուն տակը քառասուն արծաթի խարիսխ պիտի շինես. մկ տախտակին տակը իր երկու ադուցիկ ծայրը անցընելու համար երկու խարիսխ՝ և մկալ տախտակին տակը իր երկու ծայրը անցընելու համար երկու խարիսխ պիտի բլլայ։
20 Եւ խորանին մկալ կողմին համար հիւսիսային կողմը՝ քսան տախ-
21 տակ, Եւ անոնց քառասուն արծաթի խարիսխները, մկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մկալ տախտակին տակը երկու խարիսխ պիտի բլլայ։
22 Ու հարաւ։ Եւ խորանին ետևի կողմին համար արևմտեան կողմը վեց տախ-

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

ն · ք · ՉՁ · 1491

23 տակ պիտի շինես ։ Եւ խորանին անկիւններուն համար՝ եւսի կողմը
24 երկու տախտակ պիտի շինես ։ Եւ վարէն պիտի կցուին , ու վերէն մէկ օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան . երկուքն ալասանկ պիտի ըլլայ , անոնք երկու անկիւններուն համար
25 պիտի ըլլան . Եւ =ոնք՝ ասոնք ութը տախտակ պիտի ըլլան . ու անոնց արծաթի խարիսխները տասնուվեց խարիսխ պիտի ըլլայ . մէկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու
26 խարիսխ դէպի ըլլայ ։ Եւ Սատիմի փայտէ նիգեր պիտի շինես . խորաններն մէկ բովի տախտակներուն հա-
27 մար հինգ նէ՛ ։ Եւ խորանին մէկալ բովի տախտակներուն համար հինգ նիգ՝ ու դէպ 'ի արեւմուտք խորաններն եւսի կողմի տախտակներուն
28 համար հինգ նիգ պիտի ըլլայ . Եւ մէջ տեղի նիգը , =ոնկէն՝ տախտակներուն մէջտեղը եղածը՝ մէկ ծայրէն մէկալ ծայրը պիտի անցնի ։
29 Եւ տախտակները ոսկիով պիտի պատես , ու անոնց օղակները՝ =ոնկէն նիգերուն տեղերը ոսկէ պիտի շինես . և նիգերը ոսկիով պիտի պատես ։
Ժ Գ Ի · իե · 9 ։ 40 ։ իէ · 8 ։ Գօր · է · 44 ։ Եբր · ը · 5 ։
30 Եւ պիտի կանգնես խորանը Ժ իր ձեւին համեմատ , ինչպէս որ լեռանը վրայ քեզի ցուցուեցաւ ։
Ի Գ Ի · լզ · 35 ։ Ղէ · ժզ · 2 ։ բ · Ա՛Ն · գ · 14 ։ Ա՛ա · իէ · 51 ։ Եբր · Թ · 3 ։
31 Եւ Ի կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ վարպետի գործ քերովբէներով պի-
32 տի շինուի ։ Եւ անիկայ Սատիմի =ոնկէ չորս ոսկիապատ սիւներուն վրայ պիտի դնես . անոնց *ճանկերը ոսկի պիտի ըլլան . -- չորս արծաթի խարիսխներու վրայ պիտի
33 ըլլան ։ Եւ վարագուրը ճարմանդներէն վար պիտի կախես , ու հոն վարագուրին ներսի կողմը Վկայութեան տապանակը պիտի բե-
Ղ Գ Ի · իե · 16 ։ Ժ · 21 ։
րես . և վարագուրը ձեզի պիտի բաժնէ Ե սրբութիւնին՝ ու սրբու-
Ե Ղէ · ժզ · 2 ։ Եբր · Թ · 2 ։ 3 ։
թեանց սրբութիւնին մէջտեղը ։
34 Եւ Ը քաւութիւնը վկայութեան տապանակին վրայ՝ սրբութեանց
35 սրբութիւնին մէջ պիտի դնես ։ Եւ Ի վարագուրին դուրսի դին սեղան , ու Ժ սեղանին դիմացը խորանին հարաւային կողմը՝ աշտանակը պիտի դնես . ու սեղանը հիւսիսային կողմը պիտի դնես ։
Ը Գ Ի · իե · 21 ։ Ժ · 20 ։ Եբր · Թ · 5 ։ Ի Գ Ի · Ժ · 22 ։ Եբր · Թ · 2 ։ Ժ Գ Ի · Ժ · 24 ։
36 Եւ վրանին դրան համար կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ՝ նկարագործ Ի դրան
Ի Գ Ի · լզ · 37 ։
37 վարագուր մը պիտի շինես ։ Եւ դրան վարագուրի համար Սատիմի փայտէ Ե հինգ սիւն պիտի շինես , ու ղանոնք ոսկիով պիտի պատես . Ե անոնց ճանկերը ոսկիէ պիտի ըլլան . ու անոնց համար պղնձէ հինգ խարիսխ պիտի ձուլես ։

ն · ք · ՉՁ · 1491

ԼԳ Ի · լզ · 38 ։

ԳԼ · Ի՛Ե

1 Ողջակէզին սեղանը իր գործիքներովը ։ 9 Խորանին սրահը՝ վարագուրներով ու սիւներով · 18 անոր երկայնութիւնը և լայնութիւնը ։ 20 Լոյսի համար եղ ։

1 Եւ =ղոհի սեղանը Սատիմի փայտէ — Գ Ի · լը · 1 ։ Եգիպ · խգ · 13 ։
պիտի շինես , երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու լայնութիւնը հինգ կանգուն . սեղանը քառակուսի պիտի ըլլայ , և անոր բարձրութիւնը իրեք կանգուն Դէպի ԸԵ
2 Ը=ոյ ։ Եւ անոր եղջիւրները անոր չորս անկիւններուն վրայ պիտի շինես . անոր եղջիւրները իրմէն պիտի ըլլան . ու Բ զանիկայ պղնձով պիտի Բ ՑԵս Թու · ԺԶ · 38 ։
3 պատես ։ Եւ անոր մոխիրը ժողվելու համար անոր թաղարները՝ ու անոր թիակները՝ և անոր կոնքերը՝ ու անոր մսահաններն՝ ու անոր կրակի ամաններն պիտի շինես . անոր բոլոր գործիքները պղնձէ պիտի շինես ։
4 Եւ անոր ցանցակերպ կասկարայ մը պիտի շինես պղնձէ . ու ցանցին վրայ չորս պղնձէ օղակ պիտի շինես՝
5 անոր չորս անկիւններուն վրայ ։ Եւ պիտի դնես անիկայ սեղանին ըղջանակին տակը ներքեւէն , որ ցանցը գրեթէ սեղանին մէջտեղը ըլլայ ։
6 Եւ սեղանին համար ձողեր պիտի շինես . ձողերը Սատիմի փայտէ պիտի ըլլան . ու զանոնք պղնձով պի-
7 տի պատես ։ Եւ անոր ձողերը օղակներուն պիտի անցուին . ու ձողերը սեղանին երկու բովերը պիտի ըլլան՝ անիկայ վերցնելու հա-
8 մար ։ Ընիկայ տախտակներէ՝ մէջը դատարկ պիտի շինես . Է լեռը քեզի ցուցուածին պէս՝ անանկ պիտի շինեն =նէ=ոյ ։
Է Գ Ի · իե · 40 ։ Իշ · 30 ։
9 Եւ Ժ խորանին սրահը պիտի շինես . հարաւային կողմին համար՝ սրահին վարագուրները մանուած բարակ քթանէ ըլլալով՝ մէկ բովի երկայնութիւնը հարիւր կանգուն
Ժ Գ Ի · լը · 9 ։
10 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր քսան սիւները ու անոնց քսան խարիսխները պղնձէ , Ա սիւներուն ճանկերը և անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլ-
11 լան ։ Եւ նոյնպէս հիւսիսային կողմին համար երկայնութեանը նայելով՝ վարագուրները հարիւր =ոնէ=ոն երկայն պիտի ըլլան . ու անոր քսան սիւները և անոնց քսան խարիսխները պղնձէ , սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
12 պերը արծաթէ պիտի ըլլան ։ Եւ արեւմտեան կողմին համար սրահին

Ն · Ք · ՉՓ · 1491

լայնութեանը նայելով՝ վարագուրները յիսուն կանգուն պիտի ըլլան . անոնց սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները տասը պիտի ըլ-
13 լան ։ Եւ սրահին արեւելեան կողմին համար՝ անոր լայնութիւնը արեւելեան կողմէն յիսուն կանգուն պի-
14 տի ըլլայ ։ Եւ տ֊ը֊ Ֆ֊ քովին վարագուրները տասնուհինգ կանգուն պիտի ըլլան . անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք ։
15 Եւ մէկալ քովին վարագուրները տասնուհինգ կ֊ն֊ պիտի ըլլան . անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք ։
16 Սրահին դրանը համար կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ՝ քսան կանգունի նկարագործ վարագուր մը
17 ըլլայ ։ Անոնց սիւները չորս՝ ու անոնց խարիսխները չորս պիտի ըլ-
18 լան ։ Սրահին երկայնութիւնը հարիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ամէն տեղ յիսուն՝ և բարձրութիւնը հինգ կանգուն . վ֊ր֊ փ֊ր֊ն֊ր֊ը մանուած բարակ քթանէ պիտի ըլլան , ու անոնց խարիսխները պղնձէ պի-
19 տի ըլլան ։ Խորանին բոլոր գործիքները իր ամէն պաշտօնին համար՝ և անոր բոլոր ցիցերը՝ ու սրահին բոլոր ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան ։
Ե Ղ Ա · իդ · 2 ։ Ղ Գ Ա · Լ · 8 ։ ա Թագ · դ · 3 ։ բ Մն · ժգ · 11 ։ Ե Գ Ա · իզ · 31 · 33 ։ Ը Գ Ա · իբ · 43 ։ իթ · 9 , 28 ։ Ղ Ա · գ · 17 ։ ժգ · 34 ։ իդ · 9 ։ Թոս · ժբ · 23 ։ ժթ · 21 ։ ա Թագ · Լ · 25 ։
20 Եւ Ե֊դ֊ պիտի պատրաստէ խորայէլի որդւոցը՝ որ քեզի ձեթուած մաքուր ձէթ բերեն լոյսի համար ,
21 որ կանթեղները միշտ վառին ։ Ահարոնը ու անոր որդիները ժողովքի խորանին մէջ՝ Ե վկայութեանը առջեւի վարագուրին դուրսի դին՝ իրիկուընէ մինչեւ առտու Տէրոջը առջեւը անոնց յաւիտենական կանոն ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Խորայէլի որդւոցը կողմանէ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ահարոնը ու անոր որդիքը քահանայութեան համար կ'ընտրուին ։ 2 Սուրբ զգեստները շինելու հրամանը ։ 6 Եփուդը ։ 15 Տասնւերկու պատուական քարերով զարդարուած լանջապանակը ։ 30 Ուրիմը ու Թումիմը ։ 31 Եփուդին պատմուճանը նուռերով և զանգակներով ։ 36 Խոյրին առջեւի կողմի թիթեղը ։ 39 Նկարագործ շապիկը ։ 40 Ահարոնին որդւոցը զգեստները ։

– Թոս · ժբ · 7 ։ Երր · և · 1 , 4 ։

1 Եւ դուն քեզի մօտեցուր Քրոջ եղբայրդ Ահարոնը՝ ու անոր որդիները իր հետ՝ Խորայէլի որդւոցը մէջէն , որ ինձի քահանայութիւն ընեն . Ահարոնը՝ և Ահարոնին որդիները Նադաբը ու Աբիհուդը՝ Ե-
2 ղիազարը ու Իթամարը ։ Եւ Քրոջ եղբօրդ Ահարոնին սուրբ զգեստներ պիտի շինես պատուոյ ու փառաց
3 համար ։ Եւ Ե֊դ֊ն ըսէ բոլոր իմաստուն միտք ունեցողներուն՝ որոնք որ ես իմաստութեան հոգիով լեցուցի , որ Ահարոնին զգեստները շինեն՝ անկից օրհնելու համար՝ որ
4 ինծի քահանայութիւն ընէ ։ Եւ անոնց շինելու զգեստները ասոնք են . Լանջապանակ՝ ու Ըպատմուճան՝ ու Ընկարագործ շապիկ՝ խոյր՝ և գօտի . և սուրբ զգեստներ շինեն քու եղբօրդ Ահարոնին՝ ու անոր որդիներուն , որ ինծի քահանայութիւն ընեն ։
5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին՝ ու կապուտակը՝ և ծիրանեգոյնը՝ ու կրկնակի կարմիրը՝ և բարակ քթա-
6 նը . Բ Եւ ոսկի Ռ֊ք֊ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ կրկնակի կարմիրէ՝ և մանուած բարակ քթանէ՝ վարպետի գործ պիտի շինեն եփուդը ։
7 Անոր երկու ուսերը երկու կցուած ծայրեր պիտի ունենան , որ Խ֊ծ֊ը
8 միացած ըլլայ ։ Եւ եփուդին վրայ եղած ժապաւէնը՝ անոր շինուածքին պէս նոյն բանէն պիտի ըլլայ . ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ պիտի ըլլայ ։
9 Եւ երկու եղնդնաքարեր պիտի առնես , ու անոնց վրան Խորայէլի որդւոցը անունները պիտի փորագրես ։
10 Անոնց անուններուն վեցը մէկ քարին վրայ՝ և միացած վեց անունները մէկալ քարին վրայ՝ անոնց ծնունդներուն համեմատ ղ֊ծ֊ փ֊-
11 ր֊ծ֊ր֊ . Ան երկու քարերուն վրայ Խորայէլի որդւոցը անունները ակունք բանող դործով՝ ս֊ն֊ք֊ կնիք փորագրածնուն պէս պիտի փորագրես . ոսկի խոյրերու մէջ պիտի
12 դամես անոնք ։ Եւ երկու քարերը եփուդին ուսերուն վրայ պիտի դնես , որ Խորայէլի որդւոցը յիշատակի քարեր ըլ֊ն֊ . ու Ե Ահարոնը անոնց անունները Է յիշատակի համար իր երկու ուսերուն վրայ պի-
13 տի կրէ Տէրոջը առջեւը ։ Եւ ոսկիէ
14 ճարմանդներ պիտի շինես . Եւ զուտ ոսկիէ հիւսուած եղերքի երկու շղթաներ պիտի շինես , ու հիւսուած շղթաները ճարմանդներուն պիտի անցրնես ։
15 Եւ Ն դատաստանի լանջապանակ պիտի շինես վարպետի գործ . անոր եփուդին շինուածքին պէս պիտի շինես . ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ պիտի
16 շինես ։ Քառանկիւն՝ երկուքի ծալլուած պիտի ըլլայ . անոր երկայնու-

Ն · Ք · ՉՓ · 1491

Բ Գ Լ · իթ · 5 · 29 ։ լ · 10 ։ լթ · 1 , 2 ։ Ղ Ա · ը · 7 · 30 ։ Թոս · ի · 26 , 28 ։ Ֆ Գ Լ · լ · 6 ։ Լղ · 1 ։ Բ Գ Լ · լ · 3 ։ Լե · 30 , 31 ։ Ի Հմր 15 ։ Ղ Հմր 6 ։ Ի Հմր 31 ։ Ը Հմր 39 ։

Բ Գ Լ · լթ · 2 ։

Ե Ղ Ա · իդ · 2 ։ Ղ Գ Ա · Լ · 8 ։ ա Թագ · դ · 3 ։ բ Մն · ժգ · 11 ։ Ե Գ Ա · իզ · 31 · 33 ։ Ը Գ Ա · իբ · 43 ։ իթ · 9 , 28 ։ Ղ Ա · գ · 17 ։ ժգ · 34 ։ իդ · 9 ։ Թոս · ժբ · 23 ։ ժթ · 21 ։ ա Թագ · Լ · 25 ։

Ե Հմր 29 ։ Գ Լ · լթ · 7 ։ Ի Ցնս · Ցես · դ · 7 ։ Զաք · գ · 14 ։

Լ Գ Լ · լթ · 8 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

Թիւնը մէկ թիզ՝ ու անոր լայնու-
17 թիւնը մէկ թիզ ՚ի ՚ի ՚ի ։ Եւ անոր մէջ ակունքներու դամուածքին համեմատ՝ չորս կարգ քարեր պիտի դամես . — կարգը՝ սարդիոն , տոպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
18 կարգը պիտի ըլլայ ։ Եւ երկրորդ կարգը պիտի ըլլայ կարկեհան , շա-
19 փիւղայ ու անդամանդ . Եւ երրորդ կարգը պիտի ըլլայ դոճազմ՝ , ակատ
20 ու մեղեսիկ . Եւ չորրորդ կարգը պիտի ըլլայ ոսկեքար՝ եղնդնաքար ու յասպիս .ասոնք ոսկի խորչերու մէջ
21 դամուած պիտի ըլլան ։ Եւ քարերը Իսրայէլի որդւոցը անուններուն պէս տասներկու պիտի ըլլան , անոնց անուններուն համեմատ՝ ամէն մէկը իր անունովը տասներկու ցեղին համեմատ՝ կնիքի փորագրողի գործով ՚ի — ՚ի — — ՚ի պիտի ըլլան ։
22 Եւ լանջապանակին վրան զուտ ոսկիէ հիւսուած եղերքի շղթաներ
23 պիտի շինես ։ Եւ լանջապանակին վրան երկու ոսկի օղակներ պիտի շինես , ու ան երկու օղակները լանջապանակին երկու ծայրերուն վրայ
24 պիտի դնես ։ Եւ ան երկու հիւսուած ոսկի շղթաները՝ լանջապանակին ծայրը եղած երկու օղակներուն
25 պիտի անցընես ։ Եւ երկու հիւսուած շղթաներուն ՚ի — ՚ի երկու ծայրերը՝ ան երկու ճարմանդներուն պիտի անցընես . ու — — — եփուտին առջևի կողմին ուներուն
26 վրայ պիտի դնես ։ Եւ երկու ոսկի օղակներ — ՚ի պիտի շինես . ու զանոնք լանջապանակին ներսի կողմին՝ եփուտին կցուած եղերքին երկու
27 ծայրերը պիտի դնես ։ Եւ — — ՚ի՚ի երկու ոսկի օղակներ պիտի շինես , ու զանոնք եփուտին երկու ուսերուն վարէն՝ անոր առջևի կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին ժապա-
28 ւէնին վրայէն պիտի անցընես ։ Եւ լանջապանակը իր օղակներէն՝ կապուտակ ՚ի — — — ՚ի լարով եփուտին օղակներուն կապեն , որ եփուտին ժապաւէնին վրայ ըլլայ , ու լանջապանակը եփուտին վրայէն
29 չգառնայ ։ Եւ Ահարոն երբոր սրբարանը մտնէ , Իսրայէլի որդւոցը անունները Ջէրոջը առջևը ՚ի յիշատակի համար՝ միշտ իր սրտին վրայ եղած դատաստանի լանջա-
30 պանակին վրայ պիտի կրէ ։ Եւ դատաստանի լանջապանակին վրայ ՚ Ուրիմը ու Թումիմը՝ պիտի դնես . և Ահարոն սրտին վրայ պիտի ըլլան , երբոր անկից Ջէրոջը առջևը երթայ . ու Ահարոն Ջէրոջը առջևը միշտ իր սրտին վրայ պիտի կրէ Իսրայէլի որդւոցը դատաստանը ։
31 Եւ եփուտին պատմուճանը բոլորովին կապուտակ պիտի շինես ։
32 Եւ անոր մէջտեղը գլուխ մտնելու ճեղքուածք մը պիտի ըլլայ . ճեղքուածքին բոլորտիքը գրահի ճեղքուածքին պէս հիւսուած եղերք
33 ունենայ՝ որ չպատռի ։ Եւ անոր քղանցքներուն վրայ կապուտակ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ նուռեր պիտի շինես քղանցքներուն բոլորտիքը , ու անոնց մէջտեղը շուրջանակի ոսկի զանգակ-
34 ներ ։ Պատմուճանին քղանցքին վրայ շուրջանակի ոսկի զանգակ մը ու նուռ մը՝ ոսկի զանգակ մը ու
35 նուռ մը պիտի ըլլայ ։ Եւ պաշտօնի համար՝ անիկայ Ահարոնին վրան պիտի ըլլայ . ու Ջէրոջը առջև սրբարանը մտած ու ելած ատենը՝ անոր ձայնը պիտի լսուի որ չմեռնի ։
36 Եւ զուտ ոսկիէ թիթեղ մը պիտի շինես , ու անոր վրան կնիքի փորագրածնուն պէս ՍՐՐՈՒԹԻՒՆ
37 ՏԵՐՈՒՆ փորագրես ։ Եւ կապուտակ ժապաւէն մը անցընես անոր՝ որ խոյրին վրայ դրուի . և խոյրին վրան՝ անոր առջևի կողմը
38 ըլլայ ։ Եւ անիկայ՝ Ահարոնին ճակատին վրայ պիտի ըլլայ , որ Իսրայէլի որդւոցը նուիրած Հ բոլոր սուրբ ընծաներուն անօրէնութիւնը Ահարոնը կրէ . ու միշտ իր ճակատին վրայ պիտի ըլլայ , որ անոնք Էրնդունելի ըլլան Ջէրոջը առջևը ։
39 Եւ շապիկը բարակ քթանէ նկարէն հիւսես , ու խոյրը բարակ քրթանէ պիտի շինես , և գօտին նկարագործ պիտի շինես ։
40 ՚ Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկներ պիտի շինես , ու անոնց գօտիներ պիտի շինես . և պատուոյ ու փառաց համար անոնց ապարօշներ
41 պիտի շինես ։ Եւ զանոնք քու եղբօրդ Ահարոնին՝ ու իր հետը իր որդւոցը պիտի հագցընես . ու ՚ անոնք պիտի օծես , և ՚ի՚ պիտի օրհնես՝ , ու սրբես անոնք՝ որ ինծի
42 քահանայութիւն բնեն ։ Եւ անոնց Հ կտաւէ անդրավարտիքներ պիտի շինես Էրնդ մարմինին մերկութիւնը ծածկելու համար . — Հ մէջքերէն մինչև ծունկերը
43 նին պիտի հասնին ։ Եւ անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը երբոր ժողովքի խորանը մտնեն , կամ երբոր սեղանին մատնան սրբարանին մէջ պաշտելու համար , որ չբլլայ թէ անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին՝ . — — — յաւիտենական կանոն մը ըլլայ իրեն՝ ու իրմէ ետքը իր սերունդին ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

Հ Գ Ա · ԼԲ · 22 ։

Ն Գ Ա · ԼԲ · 30 ։ Ջ ա ր · Ժ գ · 20 ։

Ջ Հ Ր 43 ։ Ղ Ե · Ժ · 17 ։ Իր · 9 · Թ ա ս · Ժ ր · 1 · Ե ս · Ե գ · 11 · Ե զ կ · գ · 4 · 5 · 6 · Ե ա · 29 · Ե ր ր · Բ · 28 ։ ա պ ա ս · ր · 24 ։

Ե Ղ Ե · ա · 4 ։ Իր · 27 · Իգ · 11 · Ե ա · Ե գ · 7 ։

՚ Ջ Հ Ր 4 · Գ Ա · ԼԲ · 27 , 28 · 29 · 41 ։ Ե զ կ · Խ գ · 17 · 18 ։

՚՚ Գ Ա · ԻԲ · 7 · ւ · 30 , Խ · 15 ։ Ղ Ե · Ժ · 7 ։

՚՚՚ Գ Ա · ԻԲ · 9 · Ճ ։ Ղ Ե · ր · Ե ր ր · Ե · 28 ։

† Ե Ի ր · ա ն ա ց ս Ա ա ռ ր ի պ ա ր տ ի զ ա ն ա ց ։

Ն Գ Ա · ւԲ · 28 ։ Ղ Ե · գ · 10 · Ժ գ · 4 · Ե զ կ · Խ գ · 18 ։

* Գ Ա · Ի · 26 · Ե Ղ Ե · Ե · 1 · 17 · Ի · 19 · 20 · Իր · 9 · Թ ա ս · Բ · 18 · Ժ ր · 22 ։

՚՚՚՚ Գ Ա · ԻԲ · 21 · Ղ Ե · Ժ Ե · 7 ։

Ն Հ Ր 13 ։

Ղ Ե · ր · 8 · Թ ա ս · Ի · 21 · ր Օ ր · ԻՁ · 8 · — Թ ա գ · Իբ · 6 · Ե ր ր · բ · 63 · Ղ Ե · Ե ր · է · 65 ։

* Ք՝ ըստ և Հ՝ տարբեր Թիւեր ։

Ն·Ք·Ը·
1491

ԳԼ· Ի Թ

1 Քահանայի օրհնութեան գոհերը ու պարտքութիւնները ։ 38 Մշանջենաւոր ողջակէզ ։ 45 Ասուած կը խոստանայ բնակիլ Իսրայէլացւոց մէջ ։

1 Եւ ասաւ Տէր Մովսէսի՝ ըսելով՝ 2 Խօսէ Ահարոնի որդիներուն քահանայ ըլլան. արդ առներէն մէկ մարդ որ անարատ ըլլայ՝ եթէ մէկը իր ազգէն սրբութիւնները մերձենայ Տէրոջ՝ անոնց համար որ պիտի մերձենայ Տէրոջ՝ անոնց համար որ պիտի մերձենայ Տէրոջ՝ անոնց համար որ պիտի

(որ կ'երերցուի ու կը բարձրացուի,)
28 պիտի սրբես։ Եւ ասիկայ Իսրա-
տենական կանոնով Ահարոնին ու
անոր որդւոցը պիտի ըլլայ՝ Իսրա-
յէլի որդւոցը կողմանէ. ինչու որ
աս բարձրացընելու ընծայ է. և
պիտի ըլլայ բարձրացընելու ըն-
ծայ՝ Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց
խաղաղութեան զոհերէն Եհո-
վայի իրենց բարձրացընելու ընծան դէպ ի
Ցերոջը։
29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները
իրմէն ետքը Էլիր որդւոցը պիտի ըլ-
լան, որ անոնցմով օծուին, ու ա-
30 նոնցմով օրհնուին։ Եւ Ահարոն
իր որդւոցմէ իր տեղը քահանայ ըլ-
լալով՝ պաշտօն կատարելու համար
Ժողովքի խորանը՝ սրբարանը պիտի
մտնէ, զանոնք չորեքօր օր պիտի
31 հագնի։ Եւ քահանայի օրհնութեան
խոյը պիտի առնես՝ ու անոր միսը
32 սուրբ տեղ մը եփես. Եւ Ահարոն
ու անոր որդիքը Ժողովքի խորանին
դրանը քով պիտի ուտեն խոյին
33 միսը՝ ու հացին մէջի հացը։ Եւ
անոնք պիտի ուտեն ան բաները՝ որ
իրենց օրհնուելուն ու սրբուելուն
համար անոնցմով քաւութիւն ե-
ղաւ, և օտարական մը անոնց
պիտի չուտէ. ինչու որ անոնք սուրբ
34 են։ Եւ թէ որ օրհնութեան միսէն
ու հացէն մինչև առտու մնայ, հա
աւելցածը կրակով պիտի այրես.
անիկայ պիտի չուտուի, ինչու որ
սուրբ է։
35 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը
ասանկ պիտի ընես, բոլոր քեզի
ապսպրածիս պէս. եօթը օրուան
մէջ պիտի կատարես անոնց օրհնու-
36 թիւնը։ Եւ օրը մէկ զուարակ
մեղքի պատարագ ընես քաւու-
թեան համար. ու սեղանին համար
քաւութիւն ընելու ատենդ պիտի
մաքրես զանիկայ, և սուրբ ընելու
37 համար պիտի օծես զանիկայ։ Սե-
դանին համար եօթը օր քաւու-
թիւն պիտի ընես, ու սուրբ ընես
ան. Եւ սեղանը ամենասուրբ պի-
տի ըլլայ. Ինչ որ սեղանին դպչի
սուրբ պիտի ըլլայ։
38 Եւ սեղանին վրայ ընելու ըսկզբ աս
է. Միշտ ամէն օր հմկ տարեկան
39 երկու գառնիք. Մէկ գառը ետ-
տուանց պիտի մատուցանես, ու
մէկալ գառը իրիկուան դէմ մա-
40 տուցանես։ Եւ մէկ գառին հետ մէկ
հիմնի քառորդ ծեծուած ձէթով
շաղուած մէկ տասանորդ բարակ
ալիւր, և թափելու նուէրին համար
մէկ հիմնի քառորդ մը գինի մա-
41 տուցանես։ Եւ մէկալ գառը իրի-
կուան դէմ պիտի զոհես. ու առ-
տուան հացի ընծային պէս և անոր
թափելու նուէրին պէս պիտի ընես
անոր. ան անուշահոտ պատարագ
42 մըն է Ցերոջը։ Ա-ից ձեր ազգե-
րուն մէջ հմնջենաւոր ողջակէզ
պիտի ըլլայ Ցերոջը առջևը Ժողով-
քի խորանին դրանը հվ, հուր որ
ձեզի պիտի հանդիպիմ՝ քեզի հետ
43 խօսելու։ Եւ հոն Իսրայէլի որդւոցը
պիտի հանդիպիմ, ու Խորհը Իմ
44 փառքովս սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ
Ժողովքի խորանը ու սեղանը պիտի
սրբեմ. Ահարոն ու անոր որդի-
ներն ալ Իպիտի սրբեմ, որ ինծի
45 քահանայութիւն ընեն։ Եւ Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ,
ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ.
46 Եւ պիտի գիտնան թէ Ես անոնց Ցեր
Աստուածը ես եմ, որ անոնց մէջը
բնակելու համար՝ Եգիպտոսի երկ-
րէն հանեցի զանոնք. ես եմ անոնց
Ցեր Աստուածը։

ԳԼ. Լ

1 Խունկի սեղանը։ 11 Հոգիներուն փրկանքը։
17 Պղնձէ աւազանը։ 22 Օծման սուրբ եղը։
34 Անուշահոտ խունկին բաղադրութիւնը։

1 Եւ խունկ ծխելու սեղան մը
պիտի շինես. Սատիմի փայտէ
2 պիտի շինես անիկայ. Անոր երկայ-
նութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր
լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառա-
կուսի պիտի ըլլայ, և անոր բարձ-
րութիւնը երկու կանգուն. անոր
3 եղջիւրները իրմէն պիտի ըլլան։ Եւ
անոր վրան՝ ու անոր քովէրը շուր-
ջանակի՝ և անոր եղջիւրները զուտ
ոսկիով պիտի պատես. ու շուրջա-
նակի ոսկի պսակ մը պիտի շինես ա-
4 նոր։ Եւ երկու ոսկի օղակներ պի-
տի շինես անոր. պսակին տակէն՝
անոր երկու քովէրը երկու կողմերէն
պիտի շինես, որ ան՝ անոնցմով
վերցուելու համար ձողերուն հնդ-
5 Եւ տղերը ըլլան։ Եւ ձողերը
Սատիմի փայտէ պիտի շինես, ու
6 անոնք ոսկիով պատես. Եւ անիկայ
պիտի դնես վկայութեանը վրայի
հքաւութիւնին առջևը՝ վկայու-
թեան տապանակին քովը եղած
վարագուրին առջևը, ուր որ ես
7 քեզի պիտի հանդիպիմ։ Եւ Ահա-
րոն անոր վրայ զանուշահոտ խունկ
պիտի ծխէ. ամէն առտու Ճրագ-
ները շինած ատենը խունկ պիտի
8 ծխէ։ Եւ Ահարոն Իրիկուան դէմ
ճրագները վառած ատենը խունկ
պիտի ծխէ, որ Ցերոջը առջևը
մշտնջենաւոր խունկ ըլլայ ձեր ազ-
9 գերուն մէջ։ Անոր վրան հօտար
խունկ, կամ ողջակէզ, կամ հացի
ընծայ պիտի չմատուցանէք. ոչ
ալ անոր վրան նուէր պիտի թա-

ն·ք·գՓ· 1491
– ՂԼ·ժ·15։
– ՂԼ·է·34։
վ Թուա·ի· 26, 28։
զ Թուա·ժը· 8, լՓ·25։
ը Թուա·ի· 28։
ց ՂԼ·ը·35։ Թ·1, 8։
– ՂԼ·ը·31։
է Մատ·ժը· 4։
ժ ՂԼ·ժ·14, 15, 17։
ի ՂԼ·իր· 10։
ձ ՂԼ·ը·32։
– Գլ·խ·12։ ՂԼ·ը·33, 34, 35։
ի Երր·ժ· 11։
ձ Գլ·լ·26, 28, 29, խ· 10։
ղ Գլ·խ·10։
ի Գլ·լ·29։ Մատ·իգ· 19։
ղ Դան·թ· 27։ ժը·11։
ի Թուա·իը· 3։ ա Մն· ժգ·40։ ը Մն·ը·4։ ժգ·11։ լա· 3։ Եզը· գ·3։
ը գ Թագ· ժգ·15։ Եզկ·խգ· 13, 14, 15։
ը գ Թագ· ժը·29, 36։ գ Թագ· ժգ·15։ Եզը·թ·4, 5։ Սաղ· ճխա·2։ Դան·թ· 21։

(that it may tremble and be lifted up,)
28 for the priest's part. And this shall be to you from the children of Israel for a statute for ever: for it is a heave offering: and it shall be a heave offering from the children of Israel of the sacrifices of their peace offerings, even their heave offering unto the LORD.
29 And the holy garments of Aaron shall be his sons' after him, to be anointed therein, and to be consecrated in them.
30 And that son of his that shall be priest in his stead shall put them on seven days, when he cometh into the tabernacle of the congregation to minister in the holy place.
31 And thou shalt take the ram of the consecration, and seethe his flesh in the holy place.
32 And Aaron and his sons shall eat the flesh of the ram, and the bread that is in the basket, by the door of the tabernacle of the congregation.
33 And they shall eat those things wherewith the atonement was made, to consecrate and to sanctify them: but a stranger shall not eat thereof, because they are holy.
34 And if aught of the flesh of the consecrations, or of the bread, remain unto the morning, then thou shalt burn the remainder with fire: it shall not be eaten, because it is holy.
35 Thus shalt thou do unto Aaron, and to his sons, according to all things which I have commanded thee: seven days shalt thou consecrate them.
36 And thou shalt offer every day a bullock for a sin offering for atonement: and thou shalt cleanse the altar, when thou hast made an atonement for it, and thou shalt anoint it, to sanctify it.
37 Seven days thou shalt make an atonement for the altar, and sanctify it; and it shall be an altar most holy: whatsoever toucheth the altar shall be holy.
38 Now this is that which thou shalt offer upon the altar; two lambs of the first year day by day continually.
39 The one lamb thou shalt offer in the morning; and the other lamb thou shalt offer at even:
40 And with the one lamb a tenth deal of flour mingled with the fourth part of an hin of beaten oil; and the fourth part of an hin of wine for a drink offering.
41 And the other lamb thou shalt offer at even, and shalt do thereto according to the meat offering of the morning, and according to the drink offering thereof, for a sweet savour, a sacrifice made by fire unto the LORD.
42 This shall be a continual burnt offering throughout your generations at the door of the tabernacle of the congregation before the LORD: where I will meet you, to speak there unto thee.
43 And there I will meet with the children of Israel, and the tabernacle shall be sanctified by my glory.
44 And I will sanctify the tabernacle of the congregation, and the altar: I will sanctify also both Aaron and his sons, to consecrate them, that they may minister to me in the priest's office.
45 And I will dwell among the children of Israel, and will be their God.
46 And they shall know that I am the LORD their God, that brought them forth out of the land of Egypt, that I may dwell among them: I am the LORD their God.

CHAPTER XXX

1 The altar of incense. 11 The ransom of souls. 17 The laver of brass. 22 The holy anointing oil. 34 The composition of the sweet incense.

1 And thou shalt make an altar to burn incense upon: of shittim wood shalt thou make it.
2 A cubit shall be the length thereof, and a cubit the breadth thereof, foursquare; and two cubits shall be the height thereof: the horns thereof shall be of the same.
3 And thou shalt overlay it with pure gold, the top thereof, and the sides thereof round about, and the horns thereof; and thou shalt make unto it a crown of gold round about.
4 And two golden rings shalt thou make to it under the crown of it, by the two corners thereof, upon the two sides of it shalt thou make it; and they shall be for places for the staves to bear it withal.
5 And thou shalt make the staves of shittim wood, and overlay them with gold.
6 And thou shalt put it before the vail that is by the ark of the testimony, before the mercy seat that is over the testimony, where I will meet with thee.
7 And Aaron shall burn thereon sweet incense every morning: when he dresseth the lamps, he shall burn incense upon it.
8 And when Aaron lighteth the lamps at even, he shall burn incense upon it, a perpetual incense before the LORD throughout your generations.
9 Ye shall offer no strange incense thereon, nor burnt sacrifice, nor meat offering; and ye shall pour no drink offering thereon.

ն·ք·գՓ· 1491
ի ՀՀր 38։ Գլ·լ·8։ Թուա·իր· 6։ Դան· ը·11, 12, 13։
ի Գլ·իե·22։ լ·6, 36։ Թուա·ժէ· 4։
լ Գլ·խ·34։ գ Թագ·ը· 11։ ը Մն· ե·14։ է·1, 2·3։ Եզկ· խգ· 5։ Անգ·ը·7, 9։ Մաղ· գ·1։
ի ՂԼ·իա· 15։ իր·9, 16։
ի Գլ·իե·8։ ՂԼ·իզ· 12։ Ձաք· ը·10։ Ցօհ· ժգ·17, 23։ ը Կոր·գ· 16։ Ցայս· իա·8։
ն Գլ·ի·2։
– Ցէս հՀ· 7, 8, 10։ ՂԼ·գ·7, 18։ Ցայս· ը·3։
ի Գլ·լէ· 25։ խ·5։
ի Գլ·իէ· 21, 22։
ի ՀՀր 34։ ա Թագ·ը· 28։ ա Մն· իգ· 13։ ՂԼ·ա·9։
ի Գլ·իէ· 21։
ի ՂԼ·ժ·1։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

10 փէք ։ եւ ԷԱհարոն տարին անգամ
մը անոր եղջիւրներուն վրայ քաւու-
թիւն պիտի ընէ . անիկայ քաւու-
թիւններուն մեղքի պատարագին
արիւնովը անոր վրայ քաւութիւն
պիտի ընէ տարին անգամ մը ձեր
ազգերուն մէջ . ասիկայ ամենա-
սուրբ է Տէրոջը ։

11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
12 ըսելով . Ք Երբոր Իսրայէլի որդւոց
գումարը առնելու ըլլաս՝ իրենց
թուոյն նայելով, ան ատեն անոնց
ամէն մէկը իր հոգւոյն փրկանքը
պիտի տայ Տէրոջը՝ զանոնք համ-
բած ատենդ , որ անոնց մէջը Էհա-
րուած չըլլայ՝ երբոր զանոնք համ-
13 բես ։ Էանոնք ասպիտի տան . ա-
մէն մէկը՝ որ կ'անցնի կը համրուի ,
սրբարանին սիկղին համեմատ՝ կէս
սիկղ —Ք— Ղէխ —յ . Ի մէկ սիկղը
քսան կերատ է . Տէրոջը ընծան
14 Ի կէս սիկղ պիտի ըլլայ ։ Ամէն քսան
տարեկանէն վեր եղողը՝ որ կ'անցնի
կը համրուի , — ընծան Տէրոջը
15 պիտի տայ ։ Երբոր Ի ձեր հոգիներուն
քաւութիւն ընելու համար Տէրոջը
ընծայ տան , կէս սիկղէն Ո՛չ հա-
րուստը աւելի՝ ու ոչ աղքատը պա-
16 կաս պիտի տայ ։ Եւ Իսրայէլի
որդւոցմէ քաւութեան արծաթը
պիտի առնես , ու Ժողովքի խորա-
նին պաշտօնին պիտի տաս , որ
Տէրոջը առջևը Յիշատակ ըլլայ
Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր հոգիներուն
քաւութիւն ընելու համար ։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
18 ըսելով . Ցնաև պղնձէ աւազան մը
պիտի շինես լուացման համար , ու
անոր խարիսխն ալ պղնձէ ըլլայ . և
Ժողովքի խորանին ու սեղանին
մէջտեղը պիտի դնես ան , ու անոր
19 մէջը ջուր պիտի լեցընես ։ Եւ Ա-
հարոն ու անոր որդիքը Իրենց
ձեռքերը ու ոտքերը պիտի լուան
20 անկից ։ Երբոր անոնք Ժողովքի
խորանը մտնելու ըլլան , կամ երբոր
սեղանին մօտենալու ըլլան՝ պաշտօն
կատարելու — կրակով Տէրոջը ղոհ
մատուցանելու համար , ջրով պի-
21 տի լուացուին՝ որ չմեռնին . Այս-
պէս իրենց ձեռքերը ու ոտքերը պի-
տի լուան՝ որ չմեռնին . և —ԼՀ
իրենց յաւիտենական կանոն պիտի
ըլլայ , թէ իրեն և թէ իր սերուն-
դին իրենց ազգերուն մէջ ։

22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
23 սելով . Ան քեզի Նպաստաւոր հա-
մեմներ , Զուտ զմուռս հինգ հարիւր
—ԼՀ , և անոր կէսին չափ՝ —յ—ԼՀ
երկու հարիւր յիսուն —ԼՀ անու-
շահոտ կինամոն , ու երկու հարիւր
յիսուն —ԼՀ Նանուշահոտ խունկե-
24 ղէգն , եւ Հինգ հարիւր —ԼՀ կա-

սիայ՝ սրբարանին սիկղին համեմատ ,
25 ու Ձմէկ հիմն ձէթ . Եւ սուրբ օծ-
ման եղ պիտի շինես ան՝ իւղագործի
արհեստով բաղադրուած . անիկայ
—սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ։
26 —Եւ անով պիտի օծես Ժողովքի
խորանը , ու վկայութեան տապա-
27 նակը , Եւ սեղանը ու անոր ամէն
անօթները , և աշտանակը ու անոր
գործիքները , և խունկին սեղանը ,
28 Եւ ողջակէզին սեղանը իր ամէն
գործիքներուն հետ մէկտեղ , և ա-
29 ւազանը ու անոր խարիսխը ։ Եւ
պիտի սրբես անոնք , որ ամենա-
սուրբ ըլլան . Ինչ որ անոնց դպչի՝
30 սուրբ պիտի ըլլայ ։ —Եւ Ահարոնը
ու անոր որդիքը պիտի օծես , ու
սուրբ պիտի ընես անոնք , որ ինծի
31 քահանայութիւն ընեն ։ Եւ Իսրա-
յէլի որդւոցը պիտի զրուցես՝ ըսե-
լով . Ասիկայ ինծի սուրբ օծման
եղ պիտի ըլլայ ձեր ազգերուն մէջ ։
32 Մարդու մարմնի վրայ պիտի չթա-
փուի ան , և անոր բաղադրութեա-
նը պէս անոր նմանը պիտի չշինէք .
Ր ան սուրբ է , — ձեզի սուրբ պիտի
33 ըլլայ ։ Ո՞վ որ անոր նմանը շինէ ,
կամ ով որ անկէ օտարականի վը-
րայ դնէ , —իր ժողովուրդէն պիտի
կորսուի ։

34 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին . Ա՛ռ
քեզի անուշահոտ համեմներ , —յ—
ԼՀ ստակն ու եղունգն և քաղ-
բան , — անուշահոտ համեմները
մաքուր կնդրուկով . ամէնը հա-
35 ւասար կշռով պիտի ըլլան . Եւ ա-
նոնք Իւղագործի արհեստով Ի-
բար խառնուած՝ անուշահոտ բա-
ղադրութիւն մը պիտի շինես մա-
36 քուր — սուրբ ։ Եւ անկէ Ինչ Ճ
պիտի ծեծես շատ բարակ , ու ժո-
ղովքի խորանին մէջ վկայութեանը
առջևը դնես , Ուր որ ես քեզի
պիտի Հանդիպիմ՝ Ը—ՆԼ—յ ձեզի
37 ամենասուրբ պիտի ըլլայ ։ Եւ ան
քու շինելու անուշահոտ բաղադ-
րութեանդ արհեստովը՝ —դուք
ձեզի համար պիտի չշինէք . ան ձեզի
սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար ։
38 Ո՛վ որ հոտուտելու համար անոր
նմանը շինելու ըլլայ , իր ժողովուր-
դէն պիտի կորսուի ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

Ը ՂԼ · ԺԳ · 18 ։ ԻԳ · 27 ։

Ր ԹԼ · ԼԲ · 25 ։ Թու · ա · 2 ։ 5 ։ ԽԳ · 2 ։ Բ Թագ · ԻԳ · 2 ։

Ք ՅՈՐ · ԼԳ · 24 ։ ԼԶ · 18 ։ Սաղ · ԽԹ · 7 ։ Մատ · Ի · 28 ։ Մար · Ժ · 45 ։ ա Տիմ · Բ · 6 ։ ա Պետ · ա · 18 ։ 19 ։

Ի Բ Թագ · ԻԳ · 15 ։

Լ Մատ · Ժէ · 24 ։

Խ ՂԼ · ԻԷ · 25 ։ Թու · գ · 47 ։ Եզեկ · ԽԵ · 12 ։

Ծ ԹԼ · ԼԲ · 26 ։

Կ ՀԱՐ 12 ։

Հ ՅՈՐ · ԼԳ · 19 ։ Առակ · ԻԲ · 2 ։ Եփես · գ · 9 ։ Կող · գ · 25 ։

Յ ԹԼ · ԼԲ · 25 ։

Չ Թու · Ժգ · 40 ։

Ճ ԹԼ · ԼԲ · 8 ։ գ Թագ · է · 38 ։

Ժ ԹԼ · Ի · 7 ։ 30 ։

Յ ԹԼ · Խ · 31 ։ 32 ։ Սաղ · ԻՁ · 6 ։ Եսա · ԽԲ · 11 ։ Ցօհ · Ժգ · 10 ։ Երբ · Ժ · 22 ։

Ն ԹԼ · ԽԸ · 43 ։

Ե Երգ · գ · 14 ։ Եզեկ · ԻԷ · 22 ։

Ո Սաղ · ԽԵ · 8 ։ Առակ · է · 17 ։

Ե Երգ · գ · 14 ։ Երեմ · գ · 20 ։

Ղ Սաղ · ԽԵ · 8 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

Է ԹԼ · ԽԲ · 40 ։

Ը ԹԼ · ԼԷ · 29 ։ Թու · Լ · 25 ։ Սաղ · ԽԲ · 20 ։ ՃԼԳ · 2 ։

Թ ԹԼ · Խ · 9 ։ ՂԼ · Բ · 10 ։ Թու · է · 1 ։

Ժ ԼԳ · ԽԲ · 37 ։

Ի ԹԼ · ԽԲ · 7 ։ ԸԸ ։ ՂԼ · Բ · 12 ։ 30 ։

Ր ՀՄՐ 25 ։ 37 ։

Ց ՀՄՐ 38 ։

Ու · Ծն · ԺԷ · 14 ։ ԹԼ · ԺԲ · 15 ։ ՂԼ · է · 20 ։ 21 ։

Փ ԹԼ · ԽԷ · 6 ։ Լէ · 29 ։

Ք ՀՄՐ 25 ։

Օ —յ՝ ա գուտ · ան ՂԼ · Բ · 13 ։

Ֆ ԹԼ · ԽԲ · 42 ։ ՂԼ · ԺԲ · 2 ։

Ֆ ՀՄՐ 32 ։ ԹԼ · ԽԲ · 37 ։ ՂԼ · Բ · 3 ։ — ՀՄՐ 32 ։

Բ ՀՄՐ 33 ։

ԳԼ · ԼՌ

1 Տէրը կ'ընարէ Բեսելէլը ու Ողիաբը՝ խորա-
նին գործերը ընելու . 12 և շաբաթը պահե-
լու պատուէրը կը նորոգէ ։ 18 Մովսէս երկու
տախտակները կ'ընդունի ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով . —Ահա Յուդայի ցեղէն
Ովրի որդւոյն Ուրիին որդին Բե-
3 սելիէլը անունովը կանչեցի . Եւ
Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստու-

— ԹԼ · Լ · 30 ։ ԼՂ · 1 ։ Բ ա Մն · Բ · 20 ։ Ֆ ԹԼ · Լ · 31 ։ գ Թագ · է · 14 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1491

թիւնով ու հանճարով և դիտու-
թիւնով ու ամէն կերպ ճարտարու-
4 թիւնով լեցուցի անիկայ , Որ վար-
պետի գործեր ընարելով՝ ոսկիով ու
5 արծաթով և պղնձով գործէ . Եւ
գամելու համար քարեր բանելով՝
ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
6 կերպ արհեստը բանի : Եւ ահա
Դանի ցեղէն Աբիսամայեին որդին
Ո՛ողիաբը տուի անոր հետ . ու
ամէն Իմաստուններն սրտին մէջ
իմաստութիւնը դրի , որ բոլոր
7 քեզի պատուիրածս ընեն . Հաղ-
ղովքի խորանը՝ և Վկայութեան
տապանակը ու անոր վրայ եղած
Ըքաւութիւնը՝ և խորանին բոլոր
8 կարասիները , Եւ Սեղանը ու անոր
անօթները՝ և Մաքուր աշտանակը
իր բոլոր գործիքներովը՝ և խունկին
9 սեղանը , Եւ Ողջակէզին սեղանը իր
բոլոր գործիքներովը՝ և Լուացքանը
10 ու անոր խարիսխը , Եւ Պաշտօնին
լաթերը՝ ու Ահարոն քահանային
սուրբ զգեստները՝ և անոր որդուոյը
զգեստները՝ քահանայութիւն ընե-
11 լու համար , Եւ օծման եղը՝ ու
սրբարանին համար Անուշահոտ
խունկը՝ բոլոր քեզի պատուիրածիս
պէս պիտի ընեն :

12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ու
13 ըսաւ . Զրուցէ նաև Իսրայէլի
որդուոյը՝ ըսելով . Ընդհարուշտ իմ
շաբաթներս պիտի պահէք . ինչու
որ աս նշան մըն է իմ ու ձեր մէջ-
տեղը ձեր ազգերուն մէջ , որ
գիտնաք թէ ձեզ սուրբ ընող Տէ-
14 րը ես եմ : Ուստի շաբաթը
պիտի պահէք . ինչու որ ան
ձեզի սուրբ է . ամէն ով որ զանի-
կայ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի .
քանզի Ով որ ան օրը գործ մը
գործէ , ան անձը իր ժողովուրդին
15 մէջէն պիտի կորսուի : Վեց օր
գործ պիտի գործուի , բայց Եօթ-
ներորդ օրը հանգստութեան շաբա-
թը սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը .
ով որ շաբաթ օրը գործ մը գործէ ,
16 անշուշտ պիտի մեռնի : Անոր
համար Իսրայէլի որդիքը պիտի
պահեն շաբաթը , որ շաբաթը ի-
րենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
17 ուխտ մը ընեն : Անիկայ յաւի-
տենական նշան մըն է իմ ու Իսրա-
յէլի որդուոյը մէջտեղը . քանզի
Տէրը Վեց օրուան մէջ ստեղծեց
երկինքը ու երկիրը , և Եօթներորդ
օրը դադրեցաւ ու հանգստացաւ :
18 Եւ երբոր Սինայ լեռանը վրայ
Մովսէսին հետ խօսիլը լմընցուց ,
Վկայութեան երկու տախտակնե-
րը տուաւ անոր , Աստուծոյ մա-
տովը գրուած՝ քարէ տախտակ-
ներ :

Ն·Ք·ԳԲ· 1491

ԳԼ·ԼԲ

1 Ժողովուրդը՝ Մովսէսին հեռաւորութեան
ժամանակը Ահարոնին որթի մը շինել կուտայ ;
7 Աստուած կը բարկանայ ասոր բանիս վրայ ;
11 բայց Մովսէսին աղաչանքովը բարկութիւ-
նը կը դադարի ; 15 Մովսէս լեռնէն կ'իջնէ
իր ձեռքը ունենալով երկու տախտակները ,
19 որոնք կը կոտրէ ; 20 Որթը փոշի կ'ընէ ;
22 Ահարոն զինքը կ'արդարացընէ ; 25 Մով-
սէս կը պատուիրէ կոտպչտները մեռցընել ;
31 Ժողովուրդին համար կ'աղօթէ :

1 Եւ ժողովուրդը տեսնելով որ
Մովսէսը – ուշացաւ լեռնէն իջ-
նելու , ժողովուրդը Ահարոնին քովը
ժողվուեցան՝ ու ըսին անոր . Ե-
լիր , մեզի աստուածներ շինէ որ
մեր առջևէն երթան . քանզի ան
Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն
հանող մարդը , չենք գիտեր թէ
2 ինչ եղաւ անոր : Եւ Ահարոն
ըսաւ անոնց . Ձեր կիներուն ,
ձեր տղաքներուն և ձեր աղջիկնե-
րուն ականջները եղած ոսկի օղե-
3 րը հանեցէք , ու ինծի բերէք : Եւ
բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջնե-
րը եղած ոսկի օղերը հանեցին՝ ու
4 Ահարոնին բերին : Ան անիկայ
առաւ անոնց ձեռքէն , ու տի-
պով մը շինեց , և ձուլածոյ որթի
մը ըրաւ : Եւ ըսին . Ով Իսրայէլ ,
ասոնք են քու աստուածներդ՝ որ
քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին :
5 Եւ երբ Ահարոն տեսաւ – , ան-
որ առջևը սեղան մը շինեց . և
Ահարոն Հրատարակել տուաւ՝ ը-
6 սելով . Վաղը տօն է Տէրոջը : Եւ
հետևեալ առաւօտուն կանուխ ե-
լան , ու ողջակէզներ մատուցին , և
խաղաղութեան զոհեր բերին . և
Ժողովուրդը ուտելու ու խմելու
նստան , ու խաղալու ելան :

7 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Գնա
իջիր . ինչու որ Անօրինեցաւ քու
ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
8 հանեցիր . Անոնք չուտով խոտորե-
ցան ան ճամբայէն՝ որն որ Իրենց
պատուիրեցի . իրենց ձուլածոյ
որթի շինեցին , և անոր երկրպա-
գութիւն ըրին , ու անոր զոհեր
մատուցին , ու ըսին . Ով Իսրա-
յէլ , Աստոնք են քու աստուած-
ներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն
9 հանեցին : Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէ-
սին . Ես տեսայ աս ժողովուրդը ,
և ահա աս խստապարանոց ժողո-
10 վուրդ մըն է : Ուստի հիմա Թող
տուր իս՝ որ Իմ բարկութիւնս
անոնց վրայ բորբոքի , ու փճացը-
նեմ զանոնք . և Քեզ մեծ ազգ մը
11 ընեմ : Եւ Մովսէս իր Տէր Աս-
տուծոյն առջևը աղաչեց , ու ը-
սաւ . Ով Տէր , ինչու քու բար-
կութիւնդ բորբոքի քու ժողո-
վուրդիդ վրայ , որ Եգիպտոսի

– Գլ·իգ· 18 ; Բ Օր· Թ· 9 ·
Բ Գոր.է.40·
Գլ.ժգ.21·
Դատ.ը· 24, 25, 26, 27 ·
Ա Գլ·ի·23 ; Բ Օր· Թ· 16 ; Դատ· ժէ· 3, 4 ; գԹագ.ժբ. 28 ; Նէեմ. Թ.18; Սաղ. ճգ.19; Եր. խգ.6; Գոր. է.41; Հբ. ռովմ.9.23 ·
Կ–Յ՝ քան. գակագոր. ծի գրիչով
Ղևտ.իգ·2, 4, 21, 37 ; գԹագ.ժ· 20 ; Բ Մն· ւ·5 ·
Ա Պոր.ժ· 7 ·
Ը Օր· Թ· 12 ; Հմր 1 ; Գլ·ւգ·1 ; Դան. Թ· 24 ·
Ե Նե.գ.11, 12 ; Բ Օր· գ·16 ; լբ·5; Դատ.բ· 19 ; Ովս· Թ·9 ·
Ա Գլ·ի·3, 4.23 ; Բ Օր· Թ·16 ·
Ա գԹագ.ժբ. 28 ·
Ա Գլ·ւգ·3, 5 ; ւգ·9 ; Բ Օր· Թ· 6, 13 ; լա· 27 ; Բ Մն· ւ·8 ; Եր. խբ.4; Գոր. է·51 ·
Ա Բ Օր· Թ· 14, 19 ·
Ա Գլ·իբ·24 ·
Թու. ժգ· 12 ·
Հբ Օր· Թ· 18, 26, 27, 28, 29; Սագ. նգ·1, 2 ; ճգ·23 ·

Գլ·ի·8 ; լե·10, 35 ; ւգ·1 ·
Գլ·ւգ·8 ; Ա Գլ·լե·1 ; Ը Գլ·լե·6 ·
Գլ·լե· 10 ·
Գլ·լե· 17 ·
Ա Գլ·լը·1 ·
Գլ·լը·8 ·
Գլ·լթ· 1·41 ; Թու. գ·5, 6, ԸԱ ·
Ա Գլ·ւ·25, 31 ; լե·29 ·
Գլ·ւ·34 ; լե·29 ·
Ղևտ.ժԹ· 3·30 ; իգ· 2 ; Եզկ· ի·12, 20 ; խգ·24 ·
Գլ·ի·8 ; Բ Օր· ե· 12 ; Եզկ· ի·12 ·
Գլ·լե·2 ; Թու. ժե· 35 ·
Գլ·ի·9 ; Ես. բ·2 ; Գլ· ժգ· 23 ; ի·10 ·
Հմր 13 ; Եզկ·ի·12, 20 ·
Ծն.ա.31 ; բ·2 ·
Գլ·իգ·12 ; լբ·15, 16 ; ւգ·28, 29 ; Բ Օր· գ· 13 ; ե·22 ; Թ·10, 11 ; Բ Պոր·գ·3 ·

Ն · ք · ղԲ · 1491

երկրէն հանեցիր մեծ զօրութիւ-
12 նով ու զօրաւոր ձեռքով . Յ Ինչու՞
համար Եգիպտացիք խօսին ու ը-
սեն թէ՝ Չարութեան համար հա-
նեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը
մեռցընէ , ու զանոնք երկրի երեսէն
փճացընէ . դարձիր քու սաստիկ
բարկութենէդ , ու * ղգաղարէ աս
չարիքը քու ժողովուրդիդ վրայ
13 Բերէլէն ։ Յիշէ քու ծառաներդ
Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէ-
լը , որոնց դուն ֊քու անձովդ եր-
դուար ըրիր , ու ըսիր անոնց . ֊Ձեր
սերունդը երկինքին աստղերուն
պէս պիտի շատցընեմ , և բոլոր աս
երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ ,
ձեր սերունդին պիտի տամ , ու ան
14 պիտի ժառանգեն յաւիտեան ։ Եւ
Տէրը ֊զղջայ ան չարիքին համար՝
որ ըսեր էր թէ իր ժողովուրդին
պիտի ընէ ։
15 Եւ Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն
իջաւ , ու վկայութեան երկու տախ-
տակները իր ձեռքն էին . տախտակ-
ները իրենց երկու կողերէն գրուած
էին . անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
16 կողմէն գրուած էին ։ Եւ տախ-
տակները Աստուծոյ գործքն էին . ու
տախտակներուն վրայ փորագրուած
17 գիրը Աստուծոյ գրածն էր ։ Ու
երբոր Ցեսու պոռացող ժողովուր-
դին ձայնը լսեց , ըսաւ Մովսէսին .
Բանակին մէջ պատերազմի ձայն
18 կայ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ա՛ս յաղ-
թողներու աղաղակի ձայն չէ , ոչ
ալ յաղթուածներու աղաղակի
ձայն է . հապա խաղի ձայն կը լը-
19 սեմ ես ։ Եւ եղաւ որ բանակին
մօտենալով՝ որթը ու պարը բռնող-
ները տեսածին պէս , Մովսէսին
բարկութիւնը բորբոքեցաւ . ու
տախտակները իր ձեռքէն նետեց ,
ու լեռանը վարի դին կոտրտեց զա-
20 նոնք ։ Եւ անոնց շինած որթը
առաւ , ու կրակով այրեց , ու ման-
րեց փոշի ըրաւ , և ջուրին վրայ
ցանեց , ու Իսրայէլի որդւոցը խըմ-
ցուց ։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին .
Ա՛ս ժողովուրդը ի՞նչ բրաւ քեզի ,
որ անոնց վրայ ֊յ֊ը֊ մեծ մեղք մը
22 բերիր ։ Եւ Ահարոն ըսաւ . Թող
իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբո-
քի ։ Դուն գիտես աս ժողովուր-
23 դը՝ որ չարին հակամիտեալ են . Եւ
ինծի ըսին թէ՝ Մեզի աստուած-
ներ շինէ որ մեր առջևէն երթան .
ինչու որ ան Մովսէսը՝ մեզ Եգիպ-
տոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք
24 գիտեր թէ անոր ի՞նչ եղաւ ։ Եւ
ես ըսի անոնց . Ո՛վ որ ոսկի ունի ,
թող հանէ . ու բերին ինծի . և կը-
րակը ձգեցի ան , ու ֊աս որթը ելաւ ։
25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովուրդին
†անառակութիւնը տեսաւ , (քան-
զի Ահարոն Ի֊թող տուեր էր զա-
նոնք անառակութիւն ընելու՝՝ ի-
րենց թշնամիներուն մէջը խայտա-
26 ռակ ըլլալու չափ ,) Ան ատենը
Մովսէս բանակին դուռը կայնե-
ցաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ որ Տէրոջը
կողմն է , թող ինծի ֊յ֊ . և Ղե-
ւիին բոլոր որդիքը անոր քովը
27 ժողովեցան ։ Եւ ըսաւ անոնց .
Իսրայէլին Տէր Աստուածը ասանկ
կ'ըսէ . Ամէն մարդ իր սուրը թող
իր մէջքը դնէ , ու բանակին մէջ
դռնէ դուռ անցնին դառնան , և
*ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն
մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր
28 դրացին մեռցընէ ։ Եւ Ղեւիին որ-
դիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին .
ու ան օրը ժողովուրդէն իրեք հա-
29 զար մարդու չափ ինկան ։ ֊Քանզի
Մովսէս ըսեր էր թէ՝ Այսօր ձեզմէ
ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ՝ ու
իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը
նուիրէ , որ ձեր վրայ օրհնութիւն
տայ այսօր ։
30 Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը Մով-
սէս ըսաւ ժողովուրդին . ֊Դուք
մեծ մեղք գործեցիք . ու հիմա
Տէրոջը պիտի ելլեմ , ֊գուցէ էքա-
ւութիւն ընեմ ձեր մեղքին հա-
31 մար ։ Եւ Մովսէս †դարձաւ Տէ-
րոջը՝ ու ըսաւ . Ո՛հ , աս ժողովուր-
դը մեծ մեղք գործեց , ֊իրեն ոսկիէ
32 աստուածներ շինելով ։ Բայց հի-
մա թէ որ անոնց մեղքերը կը նե-
րես՝ Նէ՛ , եթէ ոչ՝ կ'աղաչեմ
33 ֊քու անունդ որ գրած գիրքէդ ։ Եւ
Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ո՛վ որ
ինծի մեղանչեց , անիկայ իմ գիր-
34 քէս պիտի աւրեմ ։ Ուստի հիմա
գնա , ժողովուրդը ան տեղը տար ,
որն որ քեզի ըսի . ֊Ահա իմ հրեշ-
տակս քու առջևէդ պիտի երթայ .
բայց †այցելութիւն ընելու օր՝
անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի
35 բերեմ ։ Եւ Տէրը զարկաւ ժողո-
վուրդը , ֊Ահարոնին շինած որթը
շինելնուն համար ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Տէրը յօժարիր ժողովուրդին հետ երթալու՝ իր առջի խոստմանը պէս ։ 4 Ժողովուրդը աս բանիս վրայ կը տրտմի ։ 7 Խորանը բանակէն դուրս կը տանուի ։ 9 Տէրը դէմ առ դէմ կը խօսի Մովսէսին հետ ։ 12 Մովսէս կը ցան-կայ Աստուծոյ փառքը տեսնելու ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ելի՛ր
ասկէ դուն՝ ու ֊ժողովուրդն
֊ը՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանե-
ցիր , == գնա՛ ան երկիրը՝ որուն
համար երդում ըրի Աբրահամին՝
Իսահակին ու Յակոբին՝ ըսելով .
Քու սերունդիդ պիտի տամ ան ։

Ն · ք · ղԲ · 1491

† Կ֊՛ մերկ ըլլալը Ել Մն · իբ · 19 ։
‡ Կ֊՛ մերկացուց զանոնք՝
֊ Թուա · իե · 5 ։ բ Օր · լդ · 9 ։
ր Թուա · իե · 11 · 12 · 13 ։ բ Օր · ժգ · 6—11 ։ լդ · 9 · 10 ։ ա Թագ · ժե · 18 · 22 ։ Ա-մակ · իա · 3 ։ Ջաք · ժգ · 3 ։ Մաա · ժ · 37 ։
ֈ ա Թագ · ժբ · 20 · 23 ։ Ղու · ժե · 18 ։
– բ Թագ · ժգ · 12 ։ Ա-մով · ե · 15 ։
֊ Թուա · իե · 13 ։
֊ բ Օր · Թ · 18 ։
֊ ԳԼ · ի · 23 ։
֊ Սաղ · կԹ · 28 ։ Հռով · Թ · 3 ։
– Սաղ · ծղ · 8 ։ ճԹ · 16 ։ Դան · ժբ · 1 ։ Փիլ · գ · 3 ։ Ցայս · գ · 5 ։ ժգ · 8 ։ ժե · 8 ։ ի · 12 · 15 ։ իա · 27 ։ իբ · 19 ։
Բ Ղե · իգ · 30 ։ Եզեկ · ժբ · 4 ։
֊ ԳԼ · լդ · 2 · 14 ։ Ճ ։ Թուա · ի · 16 ։
֊ բ Օր · լբ · 35 ։ Ամով · գ · 14 ։ Հբ-ռով · բ · 5 · 6 ։
֊ բ Թագ · ժբ · 9 ։ Գործ · է · 41 ։

– ԳԼ · լբ · 7 ։

Բ Նե · ժբ · 7 ։ ԳԼ · լբ · 13 ։

2 ‡ Եւ քու առջևդ հրեշտակ մը պիտի խրկեմ , † ու քանանացին՝ Ամորհացին՝ քետացին՝ Փերեզացին՝ Խևացին ու Յեբուսացին
3 պիտի վռնտեմ ։ Է կաթ ու մեղր բղխող երկիրը դէպ ի ներս . Ընչու որ ես ձեր *հետը պիտի չելլեմ . քանզի դուն է խստապարանոց ժողովուրդ մրն ես . չըլլայ որ ի քեզ ճամբուն մէջ բնաջինջ ընեմ ։
4 Ու երբոր ժողովուրդը ասս չար խօսքը լսեց , Խսուգ ըրաւ . և մէկը
5 իր զարդը իր վրան չդրաւ . Ինչու որ Տէրը ըսած էր Մովսէսին . Ըսէ Իսրայէլի որդւոցը . Դուք խստապարանոց ժողովուրդ մրն էք . մէկ րոպէ մը ես ձեր մէջը ելլելու ըլլամ , ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ . ուստի հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք , որ ես ձեզի ընելիքս դիտեմ ։
6 Նամ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը հանեցին Քորեբ լեռանը քովը ։
7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը , ու բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանդնեց ան , և Հանոր ա նունը՝ ժողովքի խորան դրաւ . և ով որ Տէրը կը խնդրէր , բանակին դուրսի դին եղած ժողովքի խորանը կ'երթար ։
8 Ըր կ'ելլէր ։ Ու երբոր Մովսէս խորանը կ'երթար , բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր , ու ամէն մէկը Հիր վրանին դուռը կը կայնէր , ու Մովսէսին ետևէն կը նայէր , մինչև որ անիկայ խորանը մտնար ։ Եւ Մովսէս խորանը մտածին պէս՝ ամպի սիւնը կ'իջնէր , ու խորանին դուռը կը կայնէր , և Տէրը Մովսէսին հետ
10 կը խօսէր ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խորանին դուռը կը կայնի . ու բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը Երկրպագութիւն
11 կ'ընէր ։ Եւ Տէրը կը խօսէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ , ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի . ու Մովսէս նորէն բանակը կը դառնար . բայց Հանոր Նաւէի որդին Յեսու պատանին՝ խորանէն չէր հեռանար ։
12 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը . Նայէ Դուն կ'ըսես ինծի . Հանէ ասս ժողովուրդը . ու դուն ինծի չգիտցուցիր՝ թէ ով ինծի հետ պիտի խրկես . ու ըսիր . Ես քեզ անունովդ կը ճանչնամ , ու նաև իմ առջևս
13 շնորհք գտար ։ Ուստի հիմա կ'աղաչեմ , Եթէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ , ինծի ցուցուր ուրեմն քու ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ , անանկ որ՝ քու առջևդ շնորհք գըտնեմ . ու մի տուր բեր՝ որ ասս ազ-
14 գը Քու ժողովուրդդ է ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Իմ ներկայութիւնս կ՝երթայ , ու քեզ
15 Հպիտի հանգստացընեմ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր . Թէ որ քու ներկայութիւնդ Դր հետը չերթայ ,
16 մեզ աստեղէն մի՛ հաներ ։ Քանզի ինչով պիտի գիտցուի թէ ես ու քու ժողովուրդդ քու առջևդ շնորհք գտանք . Չէ որ քու մեզի հետ երթալովդ . այսպէս Ես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք ։
17 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ես բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն ըսիր , ինչու որ Իմ առջևս շնորհք գտար , ու ես քեզ անունովդ կը
18 ճանչնամ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Կ'աղաչեմ՝ ցքրս փառքդ ցուցուր
19 ինծի ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Իմ բոլոր բարութիւնս քու առջևդ պիտի անցընեմ , ու Տէրոջը անունը քու առջևդ պիտի կանչեմ , և որու որ պիտի ողորմիմ՝ Հկ'ողորմիմ՝ ու որու վրայ որ պիտի գթամ՝ կը
20 գթամ ։ Ու ըսաւ . Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել . ինչու որ Մարդ
21 չկրնար իս տեսնել ու ապրիլ ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Ահա քովս տեղ մը
22 կայ , ու ժայռին վրայ կայնէ . Եւ ըլլայ որ երբ իմ փառքս անցնելու ըլլայ , քեզ ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ , ու Հքեզ իմ ձեռքովս ծածկեմ , մինչև որ անցնիմ .
23 կետ , մինչև որ ես անցնիմ . Ետքը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ , ու իմ ետիս պիտի տեսնես , բայց իմ երեսս Պիտի չտեսնուի ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Մովսէս երկու նոր տախտակներ կը կոփէ ։ 5 Տէրը իր անունը կը հրատարակէ ։ 8 Մովսէս կ'աղաչէ որ Աստուած իրենց հետը երթայ ։ 10 Աստուած ասս աղաչանքը կ'ընդունի , և ուխտ կ'երէ անոնց հետ՝ բանի մը պատուիրանքները նորէն յիշելով ։ 28 Մովսէս քառասուն օր լեռը մնալէն ետև՝ անկից կ'իջնէ՝ նոր տախտակները իր հետը բերելով ։ 29 և իր երեսը լուսափայլ ըլլալուն համար՝ քողով մը կը ծածկէ ։

1 Ետ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Քեզի երկու քարէ տախտակներ կոփէ առջիններուն պէս . Ես ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայի խօսքերը՝ որ անոնք դուն կոտրտեցիր ։
2 Եւ առտուան համար պատրաստ եղիր , ու առտուանդ Սինայ լեռը ելիր , և հոն Հլեռանը գլուխը առ-
3 ջև կայնէ ։ Ու մէկը Պիտի չելլէ քեզի հետ , և մէկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ , ոչ ալ ասս լեռանը ստորոտը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի ։
4 Եւ առջիններուն պէս երկու քարէ տախտակներ կոփեց . ու Մովսէս

Ն · ք · ղԲ · 1491

‡ Գլ · լբ · 34 ։ լդ · 11 ։
† բ Օր · է · 22 ։ Ցես · իդ · 11 ։
Ի Գլ · գ · 8 ։ Ղ Հմր 15 · 17 ։ * Եբր · մէջ
Ի Գլ · լբ · 9 ։ լդ · 9 ։ բ Օր · թ · 6 · 13 ։
ը Գլ · իդ · 21 ։ լբ · 10 ։ Թուա · ժգ · 21 · 45 ։
ի Թուա · ժգ · 1 · 39 ։
Ի Ղե · ժ · 6 ։ բ Թագ · ժթ · 24 ։ գ Թագ · իա · 27 ։ գ Թագ · ժթ · 1 ։ Եսթ · գ · 1 ։ 4 ։ Եզր · թ · 3 ։ Ցար · ա · 20 ։ բ · 12 ։ Ես · լբ · 11 ։ Եզեկ · իգ · 17 · 23 ։ իգ · 16 ։
Ի Հմր 3 ։
Ղ Թուա · ժգ · 45 · 46 ։
Ի բ Օր · բ · 2 ։ Սաղ · ճկե · 23 ։
Ի Գլ · խթ · 42 · 43 ։
Ի բ Օր · գ · 29 ։ բ Թագ · իա · 1 ։
Հ Թուա · ժգ · 27 ։
Ի Գլ · իե · 22 ։ լա · 18 ։ Սաղ · ղթ · 7 ։

Ղ Գլ · գ · 31 ։
Ճ Ած · լբ · 30 ։ Թուա · ժբ · 8 ։ բ Օր · լդ · 10 ։

Ի Գլ · իգ · 13 ։

Յ Գլ · լբ · 34 ։
Ն Հմր 17 ։ Ած · ժբ · 19 ։ Սաղ · ա · 6 ։ Բ · ա · 5 ։ Ցօհ · ժ · 14 · 15 ։ բ Տի · բ · 19 ։
Ղ Գլ · լդ · 9 ։ Սաղ · իե · 4 ։ իե · 11 ։ Ձգ · 11 ։ ճժթ · 33 ։
† Եբր · տես
Ղ Օր · թ · 26 · 29 ։ Ցօվ · բ · 17 ։

Ն · ք · ղԲ · 1491

Ղ Գլ · ժգ · 21 ։ Ի · 34 — 38 ։ Ես · կգ · 9 ։
Ղ բ Օր · գ · 20 ։ Ցես · իա · 44 ։ իբ · 4 ։ իգ · 1 ։ Սաղ · ղե · 11 ։
– Հմր 8 ։ Գլ · լդ · 9 ։
– Թուա · ժգ · 14 ։
Է Գլ · լդ · 10 ։ բ Օր · գ · 7 ։ 34 ։ բ Թագ · է · 23 ։ դ Թագ · ը · 53 ։ Սաղ · ճԻե · 20 ։
Ի Ած · ժթ · 21 ։ Ցակ · և · 16 ։
Ը Հմր 12 ։
Թ Հմր 20 ։ ա Տի · գ · 16 ։
– Գլ · լդ · 5 · 6 · 7 ։ Երեմ · լա · 14 ։
‡ Հռով · թ · 15 · 16 · 18 ։
* Տես Ած · լբ · 30 ։ բ Օր · և · 24 ։ Դատ · գ · 22 ։ Ժգ · 22 ։ Ես · գ · 5 ։ Ցայտ · ա · 16 · 17 ։ Գլ · իդ · 10 ։
† Ես · բ · 21 ։
§ Սաղ · զա · 1 · 4 ։
– Հմր 20 ։ Ցօհ · ա · 18 ։

– Գլ · լբ · 16 · 19 ։ բ Օր · ժ · 1 ։
Ի Հմր 28 ։ բ Օր · ժ · 2 · 4 ։

‡ Գլ · ժբ · 20 ։ իգ · 12 ։
† Գլ · ժբ · 12 · 13 · 21 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

աստուանց կանուխ ելաւ , ու Ցէ-
րոջը իրեն պատուիրածին պէս Սի-
նայ լեռը գնաց , և երկու քարէ
տախտակները իր ձեռքը առաւ ։
5 Եւ Տէրը ամպով իջաւ , ու հոն ա-
նոր քովը կեցաւ . ու Տէրոջը ա-
6 նուանը կանչեց ։ Եւ Տէրը անոր առ-
ջևէն անցաւ , ու կանչեց . Տէր՝ Տէր
Աստուած՝ ողորմած ու բարերար՝
երկայնամիտ և առատ ողորմու-
թիւնով ու ճշմարտութիւնով ,
7 Մինչև հազար ազգ ողորմութիւն
ընող , անօրէնութիւնը՝ յանցան-
քը ու մեղքը ներող , բայց ոչ-ոչ-
րը ամենևին անպարտ չթողուր .
հայրերուն անօրէնութիւնը որդի-
ներուն վրայ՝ ու որդւոցը որդինե-
րուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չոր-
8 րորդ ազգը հատուցանելով ։ Եւ
Մովսէս աճապարելով նմանեց գե-
տինը խոնարհեցաւ ու երկրպագու-
9 թիւն ըրաւ , ու ըսաւ . Ով Տէր՝
թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք
գտայ , կ'աղաչեմ՝ Տէրդ իմ մեր հետը երթայ . *ինչու որ՝ ա-
սիկայ խստապարանոց ազգ մըն է .
և ներէ՛ մեր անօրէնութիւնը ու մեր
մեղքերը , և մեզ քու ժառանգու-
թիւնդ ըրէ ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ . Ահա հես ուխտ
մը կ'ընեմ . քու բոլոր ժողովուր-
դիդ առջևը անանկ նշանակներ
պիտի ընեմ , որ բոլոր երկրի վրայ
ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան . և բո-
լոր ժողովուրդը՝ որուն մէջն ես
դուն , պիտի տեսնեն Տէրոջը գոր-
ծը . քանզի ՚հիանալի է ան բանը՝
11 որ քեզի պիտի ընեմ ։ Մխիթդ
պահէ ինչ որ ես քեզի կը պատուի-
րեմ այսօր . ահա պիտի վռընտեմ
քու առջևէդ Ամորհացին՝ ու Քա-
նանացին՝ և Քետացին՝ ու Փերե-
զացին՝ և Խևացին ու Ցեբուսացին ։
12 Զգուշացիր քու անձիդ , չըլլայ
որ քու երթալու երկրիդ բնակչացը
հետ ուխտ ընես , չըլլայ որ անիկայ
քու մէջտեղդ որոգայթ ըլլայ .
13 Հապա Անոնց բագիններըը պիտի
կործանէք , ու անոնց կուռքերը
պիտի փշրէք , և անոնց անտառ-
14 ները պիտի կոտրտէք ։ Ինչու որ
ուրիշ աստուծոյ երկրպագու-
թիւն պիտի չընես . քանզի Եհովան
նախանձոտ Անկը կոչուի , Ան ինա-
15 խանձոտ Աստուած է ։ Չըլլայ որ
ան երկրին բնակչացը հետ ուխտ
ընես , և անոնք իրենց աստուած-
ներուն ետևէն երթալով՝ պոռնկու-
թիւն ըրած ատենին՝ ու իրենց
աստուածներուն զոհ ըրած ատեն-
նին՝ Էքեզ կանչեն , ու դուն ա-
16 նոնց զոհէն ուտես ։ Եւ չըլլայ որ
անոնց աղջիկներէն քու որդիներուդ Կին առնես , ու անոնց աղջիկ-
ները իրենց աստուածներուն ե-
տևէն երթալով՝ պոռնկութիւն ը-
րած ատենին՝ քու որդիներուդ
պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց
աստուածներուն ետևէն ։
17 Ձուլած աստուածներ պիտի չընես ։
18 Բաղարջակերաց տօնը պիտի
պահես . Ապիպ ամսուն որոշ ժա-
մանակին մէջ քեզի պատուիրածիս
պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ու-
տես . ինչու որ Ապիպ ամսուն մէջ
Եգիպտոսէն ելար ։
19 Ամէն Ռբոլ արգանդը բացողը իմն
է . և քու անասուններուդ մէջ
ամէն արու առջինեկը՝ Ռնչ արջառ
20 ըլլայ և թէ ոչխար , Նմ է ։ Բայց
իշուն առջինեկը գառնուկով պի-
տի փրկես . և թէ որ չես փրկեր , ան
ատենը անոր վիզը պիտի կտրես ։
Քու որդւոցդ ամէն առջինեկը պի-
տի փրկես . ու Ինձի իմ առջևս
ձեռնունայն չերևնայ ։
21 Վեց օր պիտի գործես , ու եօթներորդ օրը հանգստանաս . թէ
վարուցան ընելու և թէ նձեղելու
ատենը պիտի հանգստանաս ։
22 Եւ շաբաթներուն՝ Նչխ ցո-
րենի հունձքին երախայրիներուն
տօնը , ու տարւոյն վերջը՝ Ռչ-
Նչխ ժողվելու տօնը պիտի բըռ-
նես ։
23 Ձեր ամէն արու զաւակը տարին
իրեք անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն
Եհովայ Տէրոջը առջևը պիտի երև-
24 նայ ։ Ինչու որ քու առջևդ
ազգերը պիտի վռընտեմ , և ընդ-
քու սահմանները պիտի ընդարձակեմ .
ու տարին իրեք անգամ քու Տէր
Աստուածդ առջևը երևնալու ելած
ատենդ՝ մէկը քու երկրիդ պիտի
չցանկայ ։
25 Իմ զոհերուս արիւնը խմո-
րեալ հացով պիտի չթափես , ու
զատկի տօնին զոհը մինչև առտու
26 պիտի չմնայ ։ Քու երկրիդ երա-
խայրիներուն առջինները քու Տէր
Աստուածդ տունը պիտի բերես ։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի
չեփես ։
27 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Գրէ՛
նաս խօսքերը . ինչու որ աս խօսքե-
րուն համեմատ քեզի հետ ու Ի-
28 սրայէլին հետ ուխտ ըրի ։ Եւ ա-
նկայ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

Ել · ԼԴ · 19 ։ Թուա · ժգ · 17 ։
Ղ Թուա · ժգ · 18 ։ Բ Մն · Լ · 9 ։ Նէեմ · Թ · 17 ։ Սաղ · ՃՂ · 15 ։ Ճգ · 8 ։ ՃԺա · 4 ։ ՃԺբ · 4 ։ ՃԺգ · 5 ։ Ճխն · 8 ։ Ցովել · Բ · 13 ։
Ի Սաղ · Լա · 19 ։ Հռով · Բ · 4 ։
Ը Սաղ · Ծէ · 10 ։ Ճբ · 4 ։
Ի ԳԼ · Ի · 6 ։ Բ Օր · Ե · 10 ։ Սաղ · ՃՂ · 15 ։ Եբեմ · Լբ · 18 ։ Դան · Թ · 4 ։
Ի Սաղ · Ճգ · 3 ։ ՃԼ · 4 ։ Դան · Թ · 9 ։ Եփես · Գ · 32 ։ ա Ցօհ · ա · 9 ։
Ի ԳԼ · Իգ · 7 ։ 21 ։ Ցնս · Իգ · 19 ։ Ցոր · ժ · 14 ։ Մխբ · Ղ · 11 ։ Նաա · ա · 3 ։
Լ ԳԼ · Գ · 31 ։
Ի ԳԼ · ԼԳ · 15 ։ 16 ։
*Կ՚՝ Թէև
Ի ԳԼ · ԼԳ · 3 ։
Ի Բ Օր · Լբ · 9 ։ Սաղ · Իբ · 9 ։ ԼԳ · 12 ։ Նբ · 62 ։ ՂԳ · 14 ։ Եբեմ · ժ · 16 ։ Զաք · Բ · 12 ։
Հբ Օր · Ե · 2 ։ Իթ · 12 ։ 14 ։
Ի Բ Օր · Գ · 32 ։ Բ Թագ · Ե · 23 ։ Սաղ · Հէ · 14 ։ Նբ · 12 ։ Ճխե · 20 ։
Ղ Բ Օր · ժ · 21 ։ Սաղ · ՃխԵ · 6 ։ Եա · ԿԳ · 3 ։
Ճ Բ Օր · Ե · 32 ։ Ղ · 3 ։ 25 ։ ժԲ · 28 ։ 32 ։ Իբ · 1 ։
Ի ԳԼ · ԼԳ · 2 ։
Ի ԳԼ · Իգ · 32 ։ Բ Օր · Ե · 2 ։ Դատ · Բ · 2 ։ Ն ԳԼ · Իգ · 33 ։
Լ ԳԼ · Իգ · 24 ։ Բ Օր · ժ · 3 ։ Դատ · Բ · 2 ։ Ո Բ Օր · Ե · 5 ։ ժԲ · 2 ։ Դատ · Ղ · 25 ։ Բ Թագ · ժԲ · 4 ։ Իգ · 14 ։ Բ Մն · Լ · 1 ։ ԼԳ · 3 ։ 4 ։ Ը ԳԼ · Ի · 3 ։ 5 ։ Ղ Ես · Թ · 6 ։ Ծէ · 15 ։ Է ԳԼ · Ի · 5 ։ Ա Հռ 12 ։ Ո Բ Օր · Լ · 16 ։ Դատ · Բ · 17 ։ Երեմ · Գ · 9 ։ Եզեկ · Գ · 9 ։

Թիւն ըրած ատենին՝ ու իրենց
աստուածներուն զոհ ըրած ատեն-
նին՝ Էքեզ կանչեն , ու դուն Ա-
16 նոնց զոհէն ուտես ։ Եւ չըլլայ որ
անոնց աղջիկներէն քու որդինե-
րուդ Կին առնես , ու անոնց աղջիկ-
ները իրենց աստուածներուն ե-
տևէն երթալով՝ պոռնկութիւն ը-
րած ատենին՝ քու որդիներուդ
պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց
աստուածներուն ետևէն ։
17 Ձուլած աստուածներ պիտի չընես ։
18 Բաղարջակերաց տօնը պիտի
պահես . Ապիպ ամսուն որոշ ժա-
մանակին մէջ քեզի պատուիրածիս
պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ու-
տես . ինչու որ Ապիպ ամսուն մէջ
Եգիպտոսէն ելար ։
19 Ամէն Ռբոլ արգանդը բացողը իմն
է . և քու անասուններուդ մէջ
ամէն արու առջինեկը՝ Ռնչ արջառ
20 ըլլայ և թէ ոչխար , Նմ է ։ Բայց
իշուն առջինեկը գառնուկով պի-
տի փրկես . և թէ որ չես փրկեր , ան
ատենը անոր վիզը պիտի կտրես ։
Քու որդւոցդ ամէն առջինեկը պի-
տի փրկես . ու Ինձի իմ առջևս
ձեռնունայն չերևնայ ։
21 Վեց օր պիտի գործես , ու եօթներորդ օրը հանգստանաս . թէ
վարուցան ընելու և թէ նձեղելու
ատենը պիտի հանգստանաս ։
22 Եւ շաբաթներուն՝ Նչխ ցո-
րենի հունձքին երախայրիներուն
տօնը , ու տարւոյն վերջը՝ Ռչ-
Նչխ ժողվելու տօնը պիտի բըռ-
նես ։
23 Ձեր ամէն արու զաւակը տարին
իրեք անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն
Եհովայ Տէրոջը առջևը պիտի երև-
24 նայ ։ Ինչու որ քու առջևդ
ազգերը պիտի վռընտեմ , և ընդ-
քու սահմանները պիտի ընդարձակեմ .
ու տարին իրեք անգամ քու Տէր
Աստուածդ առջևը երևնալու ելած
ատենդ՝ մէկը քու երկրիդ պիտի
չցանկայ ։
25 Իմ զոհերուս արիւնը խմո-
րեալ հացով պիտի չթափես , ու
զատկի տօնին զոհը մինչև առտու
26 պիտի չմնայ ։ Քու երկրիդ երա-
խայրիներուն առջինները քու Տէր
Աստուածդ տունը պիտի բերես ։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի
չեփես ։
27 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Գրէ՛
նաս խօսքերը . ինչու որ աս խօսքե-
րուն համեմատ քեզի հետ ու Ի-
28 սրայէլին հետ ուխտ ըրի ։ Եւ ա-
նկայ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

Ել Թուա · Իե · 2 ։ ա Կոր · ժ · 27 ։
Ո Սաղ · ՃՂ · 28 ։ ա Կոր · Բ · 4 ։ 7 ։ 10 ։
Բ Բ Օր · Է · 8 ։ գ Թագ · ժա · 2 ։ Եզր · Թ · 2 ։ Նէեմ · ժգ · 25 ։
Բ Թուա · Իե · 1 ։ 2 ։ գ Թագ · ժա · 4 ։
ԳԼ · Լբ · 8 ։ ՂԼ · ժԹ · 4 ։
Ֆ ԳԼ · ժբ · 15 ։ Իգ · 15 ։
ԳԼ · ժգ · 4 ։ ԳԼ · ժգ · 2 ։ 12 ։ Իբ · 29 ։ Եզեկ · Իգ · 30 ։ Ղա · Բ · 23 ։
Ֆ ԳԼ · ժգ · 13 ։ Թուա · ժբ · 15 ։
ԳԼ · Իգ · 15 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։ ա Թագ · Թ · 7 ։ 8 ։ Բ Թագ · Իգ · 24 ։
Բ ԳԼ · Ի · 9 ։ Իգ · 12 ։ Լե · 2 ։ Բ Օր · Ե · 12 · 13 ։ Ղա · ժգ · 14 ։
Ֆ ԳԼ · Իգ · 16 ։ Բ Օր · ժգ · 10 ։ 13 ։
Գ ԳԼ · Իգ · 14 ։ 17 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
Ի ԳԼ · ԼԳ · 2 ։ ՂԼ · ժբ · 24 ։ Բ Օր · Է · 1 ։ Սաղ · Հբ · 55 ։ Ֆ · 8 ։
ՂԲ Օր · ժբ · 20 ։ ժԹ · 8 ։
Ի Նն · Լե · 5 ։ Բ Մն · Իէ · 10 ։ Ասակ · ժգ · 7 ։ Գոր · ժբ · 10 ։
Ը ԳԼ · Իգ · 18 ։
Եբբ · զոհերուս արիւնը խմորեալ հացի վրայ պիտի չթափես ։
Բ ԳԼ · ժբ · 10 ։
Ֆ ԳԼ · Իգ · 19 ։ Բ Օր · Հբ 10 ։ Բ Օր · Գ · 13 ։ Լ · 9 ։ Ի ԳԼ · Իգ · 18 ։ Բ Օր · Թ · 9 ։ 18 ։

քառասուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ հաց կերաւ՝ ոչ ալ ջուր խմեց . և զտախտակներուն վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ տասը պատուիրանքները ։

29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ լեռնէն իջաւ , (վկայութեան երկու տախտակները Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը , ու Մովսէս հիր երեսին մորթը լուսափայլ ըլլալը չէր գիտեր՝ երբոր Տէրէ իր հետ
30 տր խօսեցաւ ։ Եւ Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր որդիքը տեսան Մովսէսը , և ահա անոր երեսին մորթը լուսափայլ էր , ու անոր մօտենալ
31 լու վախցան ։ Եւ Մովսէս կանչեց անոնք , ու Ահարոն և ժողովքին բոլոր իշխանները դարձան անոր , ու
32 Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ ։ Եւ անկէ ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մօտեցան . ու պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր իրեն
33 հետ Սինայ լեռը ։ Եւ Մովսէս ֆնչ անոնց հետ խօսելը լմընցնելը՝
34 Ընիր երեսը քող դրաւ ։ Բայց երբ Մովսէս Տէրոջը առջևը՝ անոր հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչև դուրս ելլելը քողը կը վերցնէր . ետքը դուրս կ'ելլէր ու իրեն պատուիրուածը Իսրայէլի որդոցը կը խօ-
35 սէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին երեսը կը տեսնէին , որ Մովսէսին երեսին մորթը լուսափայլ էր . ու Մովսէս իր երեսը քօղով կը ծածկէր՝ մինչև անոր հետ խօսելու մտնելը ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Շաբաթը պահելու պատուէրը ։ 4 Խորանին շինութեանը համար տրուելու ընծաները ։ 20 Ժողովուրդին ընծայ բերելու յօժարասրտութիւնը ։ 30 Բեսելիէլը ու Ոողիաբը խորանին շինութեանը համար ճարտարապետ կ'ընտրուին ։

1 Եւ Մովսէս ժողվեց Իսրայէլի որդոցը բոլոր ժողովքը , ու բսաւ անոնց . Անոնք են ան բաները որ Տէրը պատուիրեց որ անոնք ընէք ։
2 Վեց օր գործ պիտի գործուի , բայց եօթներորդ օրը սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ Տէրոջ հանգստութեան շաբաթ Տէրոջը . ան օրը գործ
3 գործողը պիտի մեռցուի . Շաբաթ օրը ձեր բոլոր բնակարանները մէջ կրակ պիտի չվառէք ։
4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդոցը բոլոր ժողովքին՝ բսելով . Տէրոջը պատուիրած բանը ասէ ,
5 որ կ'բսէ . Ձեր մէջէն ընծայ առէք Տէրոջը . Ով որ սրտով կը յօժարի՝ թող անիկայ Տէրոջը ընծան բերէ , ոսկի՝ ու արծաթ՝ և պղինձ ,
6 ու կապուտակ՝ և ծիրանեգոյն՝ ու կրկնակի կարմիր՝ և բարակ քթան՝ ու
7 այծի մազ , եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ ու թխհաշի մորթեր՝
8 և սատիմի փայտեր , ու լոյսի համար եղ՝ և ձէթ օծման եղի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմ-
9 ներ , եւ եղնդաքարեր՝ ու ներփու-
10 տին համար և լանջապանակին համար գամուելու քարեր ։ Եւ ձեր մէջը ամէն սրտով իմաստուն եղողները թող գան , ու Տէրոջը բոլոր
11 պատուիրած բաները շինեն . խոյրանը՝ անոր վրանը՝ ու անոր ծածկոցը՝ անոր ճարմանդները՝ ու անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւները՝ և անոր խարիսխները ,
12 Տապանակը՝ ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը՝ ու ծածկող վարագուրը ,
13 որ , Սեղանը՝ ու անոր նիգերը՝ ու անոր բոլոր անօթները՝ և առաջադրութեան հացը , Լոյսի աշտանակը՝ ու անոր գործիքները՝ և անոր ճրագները՝ ու լոյսի եղը ,
15 Եւ խունկին սեղանը՝ ու անոր ձողերը՝ ու օծման եղը՝ և անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին
16 դրանը վարագուրը , Ողջակէզին սեղանը՝ ու անոր պղնձէ ցանցկասկարան՝ անոր ձողերը՝ ու անոր բոլոր գործիքները՝ աւազանը ու անոր խարիսխը ,
17 Սրահին վարագուրները՝ անոր սիւները ու խարիսխները՝ և սրահին դիւերը՝ ու
18 հին դրանը վարագուրը , խորանին ցիւերը՝ ու սրահին ցիւերը՝ ու
19 անոնց չուանները , պաշտօնին լաթերը՝ սրբարանին մէջ պաշտելու համար , և Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները՝ ու անոր որդոցը զգեստները , որ քահանայութիւն ընեն ։
20 Եւ Իսրայէլի որդոցը բոլոր ժողովքը Մովսէսին առջևէն գացին ։
21 Եւ ամէն յօժարասիրտ եղողը՝ ու ամէն բոլոր հոգիով կամեցողը եկան , ու ժողովքի խորանին գործին համար՝ և անոր բոլոր պաշտօնին համար՝ ու սուրբ զգեստներուն հա-
22 մար՝ Տէրոջը ընծան բերին ։ Եւ եկան երիկ մարդիկ ու կիրկներ՝ որչափ որ սրտով կամեցող կային , ականջօղեր և օղեր ու մատնիներ և լանջադեղ կամարներ՝ ամէն տեսակ ոսկի զարդեր բերին . այսպէս ամէն ընծայ բերողը՝ ոսկի ընծան Տէրոջը ։
23 Ծայ ձեռքը՝ ու ան ամէնը՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ՝ ու ծիրանեգոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ քթան՝ և այծի մազ՝ ու կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ և թխհաշի մորթեր ,
24 բերին ։ Ամէն արծաթ ու պղինձ ընծայ տուողը՝ Տէրոջը ընծան բերաւ , և որու քով որ պաշտօնին

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

ԵՀՐ 1 ։ ԳԼ · ԼԱ · 18 ։ ԼԲ · 16 ։ Բ Օր · Դ · 13 ։ Ժ · 2, 4 ։

ԳԼ · ԼԲ · 15 ։

Մատ · Ժէ · 2 ։ Բ Կոր · Գ · 7, 13 ։

ՅԳԼ · ԻԳ · 3 ։

Ղ Բ Կոր · Գ · 13 ։

Ե Բ Կոր · Գ · 16 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

ՂԳԼ · ԽՌ · 6 ։

Ի ԳԼ · Լ · 6 ։

ՃԳԼ · Խ · 1, 2, ՃԼ ։

Ռ ԳԼ · ԽՌ · 10, ՃԼ ։

Ի ԳԼ · ԽՌ · 23 ։

Ի ԳԼ · ԽՌ · 30 ։ ՂՌ · ԻԳ · 5, 6 ։

ՂԳԼ · ԽՌ · 31, ՃԼ ։

Ի ԳԼ · Լ · 1 ։

Ի ԳԼ · Լ · 23 ։

ՀԳԼ · Լ · 34 ։

ՀԳԼ · ԽՌ · 1 ։

ՅԳԼ · ԽՌ · 9 ։

ՂԳԼ · Լ · 10 ։ ԼԹ · 1 · 41 ։ ԹՈՒ · Գ · 5, 6, ՃԼ ։

ՃԵՀՐ 5 · 22, 26, 29 ։ ԳԼ · ԽՌ · 2 · ԼՂ · 2 ։ Ա ՊՏ · ԻԲ · 2 · 9 ։ ԻԹ · 9 ։ ԵԶԳ · Է · 27 ։ Բ Կոր · Ը · 12 ։ Թ · 7 ։

* Կ՚ ՄԱՆԱԿՆԵՐ՝

ՃՊՏ · ԻԹ · 8 ։

Ե ԳԼ · ԼՂ · 32 ։

Ռ ԳԼ · Ի · 9 ։ Լ · 14, 15 ։ ՂՌ · ԻԳ · 3 ։ ԹՈՒ · Ժէ · 32, ՃԼ ։ Բ Օր · Է · 12 ։ ՂՈՒ · Ժգ · 14 ։

Ի ԳԼ · Ժգ · 23 ։

Ր ԳԼ · ԽՌ · 1, 2 ։

Ի ԳԼ · ԽՌ · 2 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1491

ամէն գործին պէտքին համեմատ փայ-
25 տեր կը դառնար՝ բերաւ ։ Եւ ա-
մէն յօրտով իմաստուն եղող կնիկ-
ները իրենց ձեռքերովը մանեցին ,
ու իրենց մանած կապուտակը՝ ծի-
րանեդոյնը՝ կրկնակի կարմիրը ու
26 բարակ քթանը բերին ։ Եւ բոլոր
սրտով փափաքող և յաջողակու-
թիւն ունեցող կնիկները այծի
27 մազ մանեցին ։ Եւ նիւխանները՝
եղնդնաքարեր , ու եփուտին և
լանջապանակին համար դամուելու
28 քարեր բերին , նաև լոյսի համար՝
ու օծման եղի համար՝ և անուշահոտ
խունկի համար՝ չհամեմներ ու եղ ։
29 Իսրայէլի որդիքը՝ յօժարակամ ըն-
ծայ բերին Տէրոջը , ամէն մարդ ու
կնիկ՝ որոնք յօժարութիւն ունէին
բերելու ամէն ինչ գործի համար՝
որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պա-
տուիրեց որ շինուի ։
30 Եւ Մովսէս բսաւ Իսրայէլի որ-
դւոցը . Նայեցէք՝ Տէրը Յուդայի ցե-
ղէն Ովրի որդւոյն Ուրիին որդին
31 Բեսելիէլը անունովը կանչեց . Ու
Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստութիւ-
նով՝ հանճարով՝ և գիտութիւնով՝
ու ամէն ինչ գործի համար
32 լեցուց զանիկայ , Որ վարպետի
գործեր ձարելով՝ ոսկիի ու արծա-
33 թի և պղնձի վրայ բանի . Եւ գա-
մելու համար քարեր բանի , ու ա-
մէն ինչ վարպետի գործ ընելու
34 համար փայտեր քանդակէ ։ Եւ
անոր սրտին մէջ սորվեցնելու ինչ-
պէս որ Դանի ցեղէն Ախիսամային որ-
35 դւոյն Ողոլիաբին ալ ։ Զսրտի ի-
մաստութիւնով լեցուց զանոնք ,
որ ամէն տեսակ գործ գործող և
ձարքներ ձարող քանդակագործի
ու արուեստաւորի ամէն գործը ,
նաև կապուտակի՝ ու ծիրանեդոյնի՝
և կրկնակի կարմիրի՝ և բարակ քը-
թանի վրայ նկարագործողի և ոս-
տայնանկի գործը ընեն ։

ԳԼ· ԼԶ

1 Ընծաները վարպետներուն կը յանձնեն ։ 5 Մովսէս կը պատուիրէ որ ժողովուրդը ընծայ բերելէն դադարի ։ 8 Քերովբէներով նկարուած վարագուրները ։ 14 Ա յթի մազէ վարագուրները ։ 19 Մորթէ ծածկոցները ։ 20 Տախտակները իրենց խարիսխներովը ։ 31 Նիգերը ։ 35 Սրբարանին վարագուրը ։ 37 Դրան վարագուրը ։

1 Ու Բեսելիէլ ու Ողոլիաբ և
ամէն հանճարով իմաստուն եղողը՝
որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու
հանճար տուաւ Սրբարանին պաշ-
տօնին ամէն գործքերը ընել
դիտնալու համար , Տէրոջը բոլոր
2 պատուիրածին պէս գործեցին ։ Եւ
Մովսէս կանչեց Բեսելիէլը ու Ո-
3 ղոլիաբը և ամէն սրտով իմաստուն
եղողը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը իմ-
աստութիւն դրաւ , որուն որ ան
ամէնը՝ որուն սիրտը կը փափա-
քէր բանելու համար գործի մօտե-
նալու ։ Եւ անոնք առին Մովսէսէն
բոլոր ընծաները՝ որ Իսրայէլի որդի-
քը Տէրոջ սրբարանին պաշտօնին
գործը ընելու համար ։
Ու անոնք տակաւին ամէն առտու
կամաւոր ընծաներ կը բերէին ա-
նոր ։
4 Եւ սրբարանին ամէն գործը բա-
նող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝
ամէն մէկը իր բրած գործէն եկան .
5 Եւ խօսեցան Մովսէսին՝ բսելով .
Ժողովուրդը աւելի կը բերէ՝ քան
որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու
պատուիրած բաներուն գործին
6 համար ։ Եւ Մովսէս պատուիրեց
բարով կարդալ բանակին մէջ՝ ը-
սելով . Ալ ոչ մարդ՝ ոչ ալ կնիկ
գործ մը գործեն սրբարանին ըն-
ծային համար ։ Այսպէս ժողո-
վուրդը ետ բերելէն դադարեցան ։
7 Եւ ան նիւթերը՝ բոլոր գործը շի-
նելու համար բաւական էր իրենց ,
ու աւելի ալ ։
8 Ուեւ խորանին գործը բանողներէն
բոլոր սրտով իմաստուն եղողները՝
մանուած բարակ քթանէն՝ ու
կապուտակէն՝ և ծիրանեդոյնէն՝ ու
կրկնակի կարմիրէն տասը վարագուր
շինեցին . զանոնք վարպետի գործ
9 քերովբէներով շինեցին . Մէկ վա-
րագուրին երկայնութիւնը քսան-
ութ կանգուն՝ ու մէկ վարա-
գուրին լայնութիւնը չորս կանգուն
էր . ամէն վարագուրներուն չափը
10 մէկ էր ։ Եւ հինգ վարագուրը ի-
րարու կցեց , ու հինգ վարա-
11 գուրն ալ իրարու կցեց ։ Եւ կր-
ցուածքին ծայրի մէկ վարագուրին
եզերքին վրայ կապուտակէ օղակ-
ներ շինեց . մէկալ կցուածքին
ծայրի վարագուրին եզերքն ալ
12 անանկ ըրաւ ։ Մէկ վարագուրին
վրան հիսուն օղակ շինեց , և մէկալ
կցուածքին վրան եղած վարագու-
րին ծայրն ալ հիսուն օղակ շինեց .
13 օղակները դիմացէ դիմաց էին ։ Եւ
հիսուն հատ կարթաձև ոսկի ճար-
մանդներ շինեց . ու վարագուրները
ճարմանդներով իրարու հետ կոճ-
կեց , անանկ որ խորանը մէկ եղաւ ։
14 Եւ խորանին վրայի վրանին
համար այծի մազէ վարագուրներ
շինեց . զանոնք տասնումէկ վարա-
15 գուր շինեց ։ Մէկ վարագուրին
երկայնութիւնը երսուն կանգուն՝
ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը
չորս կանգուն ըլլալով՝ տասնումէկ
16 վարագուրին չափը մէկ էր ։ Եւ

Ն·Ք·ԳԲ· 1491

ՅԳԼ·ԻԲ·3, ԼՈ·6, ԼԶ·1, ԳԹԱԳ·ԻԳ·7, Ա-ՈԱԿ·Լ·19, 22, 24,

ՆԱՄՆ·ԻԹ·6, ԵԶՐ·Բ·68,

ԼԳԼ·Լ·23, ՀԱՅ 21, ԱՄՆ·ԻԹ·9,

ԼԳԼ·ԼՈ·2, ԸՁ,

ԴԳԼ·ԼՈ·6, Ն ՀԱՅ 31, ԳԼ·ԼՈ·3, 6, ԳԹԱԳ·Է·14, Բ ՄՆ·Բ·14, ԵՕ·ԻԲ·26,

ԲԳԼ·ԻԲ·3, ԼՈ·6, ԼԸ·10, 35,

ԲԳԼ·ԻՌ·8,

ՆՀԳ·Ի·7, ԻԶ·Բ·2, 26, ԱՄՆ·ԻԹ·5,

ԲԳԼ·ԼԸ·27,

ԲԿՈՐ·Բ·2, 3,

ԼԳԼ·ԻԶ·1,

ՅԳԼ·ԻԶ·5,

ԸԳԼ·ԻԶ·7,

Ն · Ք · ԶՓ · 1491

հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց
17 վարագուրները զատ կցեց ։ Եւ կը-
ցուածքին ծայրի վարագուրին և-
զերքին վրայ յիսուն օղակ՝ ու մէ-
կալ կցուածքին ծայրի վարագու-
րին եզերքին վրայ յիսուն օղակ
18 շինեց ։ Եւ յիսուն հատ կարճա-
ձև պղինձ ճարմանդներ շինեց , որ
Ր Գլ · Իշ · 14 ։ 19 վրանը կոճկէ , ու մէկ ըլլայ ։ Ր Եւ
վրանին համար կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէ ծածկոց մը՝ ու ա-
նոր վրայէն թէհաշի մորթերէ
ծածկոց մը շինեց ։
Ֆ Գլ · Իշ · 15 ։ 20 Ֆ Եւ խորանին համար Սատիմի
փայտէ կանգնած տախտակներ շի-
21 նեց ։ Մէկ տախտակին երկայնու-
թիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախ-
տակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
22 կանգուն էր ։ Ամէն մէկ տախտակ
իրարու քով երկերկու ադուցիկ
ծայր ունէր . խորանին բոլոր տախ-
23 տակներուն ասանկ ըրաւ ։ Եւ խո-
րանին տախտակները — — — շինեց .
դէպ 'ի հարաւ՝ — — — հարաւային
կողմին համար քսան տախտակ
24 ընէց ։ Եւ քսան տախտակներուն
տակը՝ քառասուն արծաթի խարիսխ ,
— — — մէկ տախտակին տակը իր
երկու ծայրը — — — համար եր-
կու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին
տակը իր երկու ծայրը — — —
25 համար երկու խարիսխ շինեց ։ Եւ
խորանին մէկալ կողմին համար՝
դէպ 'ի հիւսիս քսան տախտակ շի-
26 նեց . Ու անոնց քառասուն արծաթի
խարիսխ , մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտա-
կին տակը երկու խարիսխ ընէց ։
27 Եւ խորանին ետևի կողմին համար
դէպ 'ի արևմուտք՝ վեց տախտակ
28 շինեց . Եւ խորանին ետևի կողմի
անկիւններուն համար՝ երկու տախ-
29 տակ շինեց . Եւ անոնք վարէն կը
միանային , ու վերէն ալ մէկ օղա-
կով մէկտեղ կը միանային . երկու-
քին ալ երկու անկիւններուն ասանկ
30 ըրաւ ։ Ութ տախտակ է-
ին . ու անոնց արծաթի խարիսխները
տասնու վեց խարիսխ էին , ամէն մէկ
տախտակին տակը երկերկու խա-
Է Գլ · Իշ · 26 ։ 31 րիսխ ըլլալով ։ Եւ Է Սատիմի փայ-
տէ նիգեր շինեց . խորանին մէկ
կողմի տախտակներուն համար հինգ՝
32 Ու խորանին մէկալ կողմի տախ-
տակներուն համար հինգ նիգ՝ և խո-
րանին դէպ 'ի արևմուտք եղած ե-
տևի կողմի տախտակներուն համար
33 հինգ նիգ ։ Եւ մէջտեղի նիգը
— — — շինեց , որ տախտակներուն
մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ
34 ծայրը անցնի ։ Եւ տախտակները
ոսկիով պատեց . ու անոնց օղակ-
ները ոսկիէ շինեց՝ նիգերուն տեղը
ըլլալու համար . նիգերն ալ ոսկիով
պատեց ։
35 Եւ կապուտակէ՝ ու ծիրանե-
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մա-
նուածբարակ քթանէ շինեց վա-
րագուրը , վարպետի գործ քերով-
36 բէներով շինեց անիկայ ։ Եւ Սա-
տիմի Ֆայտէ չորս սիւն շինեց անոր .
ու ոսկիով պատեց զանոնք . անոնց
ճանկերը ոսկի էին . և անոնց չորս
37 արծաթի խարիսխ ձուլեց ։ Եւ խո-
րանին դրանը համար կապուտակէ՝
ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կար-
միրէ՝ ու մանուածբարակ քթանէ
նկարագործ Ի դրան վարագուր մը
Ի Գլ · Իշ · 36 ։ 38 շինեց . Եւ անոր հինգ սիւները՝ ու
անոնց ճանկերը ընէց . և անոնց
խոյակները՝ ու անոնց կապերը ոս-
կիով պատեց . և անոնց հինգ խա-
րիսխները պղնձէ էին ։

ԳԼ · ԼԻ

1 Տապանակը ։ 6 Քաւութիւնը և քերովբէ-
ները ։ 10 Սեղանը իր անօթներովը ։ 17 Աշ-
տանակը իր ճրագներովը ու գործիքներովը ։
25 Խունկի սեղանը ։ 29 Օծման եղը ու ա-
նուշահոտ խունկը ։

Ն · Ք · ԶՓ · 1491

ԼԳլ · Իշ · 31 ։

1 Լ Եւ Բեսելիէլ — Սատիմի փայտէ շի-
— Գլ · Իե · 10 ։ նեց տապանակը . անոր երկայ-
նութիւնը երկուք ու կէս կանգուն՝
ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս
2 կանգուն էր ։ Եւ ներսէն ու դուր-
սէն զուտ ոսկիով պատեց անիկայ .
և անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ
3 մը շինեց ։ Եւ անոր չորս անկիւն-
ներուն համար չորս ոսկի օղակներ
ձուլեց , այսինքն՝ անոր մէկ կողմէն
երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմէն երկու
4 օղակ ։ Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր
շինեց , ու զանոնք ոսկիով պատեց ։
5 Եւ ձողերը տապանակին քովերը
եղած օղակներուն անցուց , որ —
— — — տապանակը վերցուի ։
Բ Գլ · Իե · 17 ։ 6 Եւ Էքաւութիւնը զուտ ոսկիէ
շինեց . անոր երկայնութիւնը եր-
կուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր
լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն
7 էր ։ Եւ երկու ոսկիէ քերովբէներ
շինեց . զանոնք կռածոյ շինեց քա-
8 ւութիւնին երկու ծայրերէն . Մէկ
քերովբէն մէկ քովի ծայրէն՝ ու մէ-
կալ քերովբէն մէկալ քովի ծայրէն
ըլլալով , քերովբէները քաւութի-
9 նին երկու ծայրերէն շինեց ։ Եւ
քերովբէները էրէոց թևերը վերէն
տարածելով՝ իրենց թևերովը քա-
ւութիւնը կը ծածկէին , ու անոնց
երեսները իրարու կը նայէին . քերով-
բէներուն երեսները քաւութիւնին
վրայ էին ։
Է Գլ · Իե · 23 ։ 10 Եւ Էսեղանը Սատիմի փայտէ շի-
նեց . անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն , ու լայնութիւնը մէկ
կանգուն , և բարձրութիւնը մէկ ու

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

11 կէս կանգուն էր ։ Եւ զուտ ոսկիով պատեց ան . ու անոր բոլորտիքը
12 քր ոսկի շրջանակ մը շինեց ։ Եւ անոր բոլորտիքն ալ չորս մատնաչափ սպառուած մը՝ ու սպառուածին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
13 շինեց ։ Եւ չորս ոսկի օղակ ձուլեց անոր համար , ու օղակները անոր չորս ոտքերուն քովը չորս անկիւնը-
14 ները դրաւ ։ Օղակները սպառուածին քովը ըլլալով՝ սեղանը վերցընելու համար ձողերուն տեղուանքն
15 էին ։ Եւ սեղանը վերցընելու համար ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց ,
16 ու զանոնք ոսկիով պատեց ։ Եւ սեղանին վրայ եղած անօթները , անոր Տսկուտեղները՝ ու խնկամաններ՝ և նուէր մատուցանելու գաւաթները ու բաժակները զուտ ոս-
17 կիէ շինեց ։ Եւ Հաշտանակը զուտ ոսկիէ շինեց . կուածոյ շինեց աշտանակը . անոր բունը՝ ու ճիւղերը՝ անոր սկահակները՝ գնդակները՝ ու ծա-
18 ղիկները իրմէն էին ։ Եւ անոր քովերէն վեց ճիւղեր կելլէին . աշտանակին մէկ քովէն երեք ճիւղ՝ ու աշտանակին մէկալ քովէն ե-
19 րեք ճիւղ . Մէկ ճիւղին վրայ նշաձեւ իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով , և մէկալ ճիւղին վրայ նշաձեւ իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով . աշտանակէն ելած
20 վեց ճիւղերը ասանկ էին ։ Եւ աշտանակին վրայ գնդակներով ու ծաղիկներով չորս նշաձեւ բա-
21 կահակ կային ։ Եւ անկէ ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային ։ Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն էին . ամէնը մէկ՝ զուտ ոսկիէ կուածոյ էին ։
23 Եւ անոր եօթը ճրագները՝ և մնեղէնները՝ ու անոր բազմակալները
24 զուտ ոսկիէ շինեց ։ Զանիկայ իր բոլոր գործիքներովը մէկ տաղանդ զուտ ոսկիէ շինեց ։

Ե Գ · Լ · 1 ։

25 Ձխունկի սեղանը Սատիմի փայտէ շինեց . անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի ըլլալով , և անոր բարձրութիւնը երկու կան-
26 գուն էր . անոր եղջիւրները իրմէն էին ։ Եւ անոր վրան՝ ու շուրջանակի քովերը՝ և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատեց . և բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը շինեց ա-
27 նոր ։ Եւ անոր համար՝ անոր շրջանակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմէն երկու ոսկի օղակներ շինեց , որ անոնք ձողերուն
28 տեղուանքը ըլլալով՝ անոնցմով վերցուի ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց , ու զանոնք ոսկիով պա-
29 տեց ։ Եւ Ի սուրբ օծման եղը՝ ու մաքուր անուշահոտ խունկը շինեց իւղագործի արհեստով ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

Ի Գ · Լ · 23 , 34 ։

Գ Լ · Լ Ը

1 Ողջակէզի սեղանը ։ 8 Պղնձէ աւազանը ։ 9 Սրահը ։ 21 Ժողովուրդին ընծայած բաներուն գումարը ։

1 Եւ Ողջակէզի սեղանը Սատիմի փայտէ շինեց . անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝ քառակուսի էր , և անոր բարձրու-
2 թիւնը իրեք կանգուն ։ Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւններուն վրայ շինեց . անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին . ու պղնձով պատեց ան ։ Եւ սեղանին բոլոր գործիքները՝ այսինքն թաղարները՝ և թիակները՝ ու կոնքերը՝ և մսահանները՝ ու կրակի ամանները շինեց . անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ շինեց ։ Եւ սեղանին համար՝ անոր շրջանակին տակէն գրեթէ մէջտեղը՝ պղնձէ ցան-
5 ցակերպ կասկարայ մը շինեց ։ Եւ պղնձէ կասկարային չորս անկիւնները չորս օղակներ ձուլեց ձողե-
6 րուն տեղեր ըլլալու համար ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց , ու
7 զանոնք պղնձով պատեց ։ Եւ ձողերը սեղանին քովերը եղած օղակներուն անցուց , որ անիկայ տախտակներով շինեց՝ — մէջը դատարկ ։
8 Եւ Ի պղնձէ աւազանը ու անոր պղնձէ խարիսխը՝ ժողովքի խոհանին դուռը Ի խումբերով ժողովուղ կնիկներուն հայելիներէն շինեց ։
9 Եւ Տսրահը շինեց . հարաւային կողմին համար՝ սրահին վարագուրները մանուած բարակ քթանէ ըլ-
10 լալով՝ հարիւր կանգուն էին . Անոնց սիւները քսան՝ ու անոնց պղնձէ խարիսխները քսան էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
11 պերը արծաթէ էին ։ Եւ հիւսիսային կողմին համար՝ վրան՝ հարիւր կանգուն , անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան խարիսխները պղնձէ էին , սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթ
12 էին ։ Եւ արեւմտեան կողմին համար՝ վարագուրները յիսուն կանգուն էին . անոնց սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները տասը էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
13 պերը արծաթէ էին ։ Եւ արեւելեան կողմին համար՝ վրան՝ յի-
14 սուն կանգուն էին ։ Դրանը մէկ

Ե Գ · Լ · 18 ։

Ֆ աթոգ · բ · 22 ։

Տ Գ · Խ · 9 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

կողմին վարագուրները տանուհինգ կանգուն՝ անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք
15 էին . եւ մկալ կողմին համար ալ՝ այնպէս սրահին դրանը մէկ կողմէն ու մկալ կողմէն վարագուրները տասնուհինգ կանգուն , անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխ-
16 ները իրեք էին ։ Սրահին բոլոր վարագուրները շուրջանակի մա-
17 նուած բարակ քթանէ էին ։ Եւ սիւներուն խարիսխները պղնձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները արծաթապատ՝ ու սրահին բոլոր սիւներն ալ արծաթի կապերով
18 էին ։ Եւ սրահին դրանը վարագուրը նկարագործ էր , կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ . երկայնութիւնը քսան կանգուն՝ և լայնութեանը մէջի բարձրութիւնը սրահին վարագուրներուն համեմատ՝ հինգ կանգուն
19 էր ։ Եւ անոնց սիւները չորս՝ ու անոնց պղնձէ խարիսխները չորս էին , անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները արծաթապատ՝
20 ու կապերը արծաթէ էին ։ Եւ խորանին ու շուրջանակի սրահին
Ե Գէ· իե· 19· բոլոր ե ցիցերը պղնձէ էին ։
21 Ասիկայ է խորանին՝ այնպէս Ղեւկայութեան խորանին հաշիւը , որ Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ Ղեւտացւոց պաշտօնին համար Ա-
ՂԹռ· ա· 50, 53· Թ· 15· Ժ· 11· Ժէ· 7, 8· Ժը· 2· Բ Մն· իգ· 6· Գօր· է· 44·
հարոն քահանային որդւոյն Ի-
Թամարին ձեռքովը հաշուեցաւ ։
22 Եւ Ցուդայի ցեղէն Ովրի որդւոյն Ուրիին որդին Բեսելէլը բրաւ ան
Ե Գլ· լ· 2· 6·
ամենը՝ որ Տէրը Մովսէսին պա-
23 տուիրեց ։ Եւ վարպետ քանդակագործ՝ և կապուտակով ու ծիրանեգոյնով և կրկնակի կարմիրով ու բարակ քթանով նկարագործ՝ Դանի ցեղէն Ախիսամայի որդին Ողհաբը անոր հետն էր ։
24 Ան շինուածքին համար գործածուած բոլոր ոսկին՝ այնպէս՝ սրբարանին բոլոր շինուածքին նուի-
Ր Գլ· լ· 13· 24· Գվ· ե· 15· իէ· 3· 25· Թռ· գ· 47· Ժը· 16·
րուած ոսկին՝ Ր սրբարանին սիկղին համեմատ՝ քսանուհինգ տաղանդ ու
25 եօթը հարիւր երսուն սիկղ էր ։ Եւ ժողովքէն համրուողներուն արծաթը՝ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր տաղանդ ու հազար եօթը հարիւր եօթանասնուհինգ սիկղ
26 էր ։ Քսան տարեկանէն վեր համրուելու անցնողներէն ամէն մէկը
Ժ պէգա մը՝ այնպէս սրբարանին սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ պարա՝
Ժ Գլ· լ· 13· 15·
Է Թռ· ա· 46·
Լ Գլ· իգ· 19, 21, 25, 32·
էվեց հարիւր իրեք հազար հինգ հա-
27 րիւր յիսուն մարդէն բլլալով ։ Եւ սրբարանին Ե խարիսխները՝ ու վա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

րագուրին խարիսխները ձուլելու համար՝ հարիւր տաղանդ արծաթ դնաց . մէկ խարիսխը մէկ տաղանդ բլլալով՝ հարիւր տաղանդէն հարիւր
28 խարիսխ եղաւ ։ Եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ սիւներուն ճանկերը շինեց , ու անոնց խոյակները պատեց ,
29 և զանոնք կապեց ։ Եւ նուիրուած պղինձը եօթանասուն տաղանդ ու երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
30 էր ։ Եւ անով ժողովքի խորանին դրանը խարիսխները՝ ու պղնձէ սեղանը՝ և անոր պղնձէ կասկարան՝
31 ու սեղանին բոլոր գործիքները , Եւ շուրջանակի սրահին խարիսխները՝ ու սրահին դրանը խարիսխները՝ և խորանին բոլոր ցիցերը՝ ու շուրջանակի սրահին բոլոր ցիցերը շինեց ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Պաշտօնի հանդերձները ու սուրբ գգեստները ։ 2 Եփուդը ։ 8 Լանջապանակը ։ 22 Եփուդին պատմուճանը ։ 27 Բարակ քթանէ շապիկները , խոյրը , ապարօշները , ԶՀ ։ 30 Սուրբ պսակին թիթեղը ։ 32 Մովսէս շինուած բաները տեսնելով կը հաւնի , ու դրծողները կ'օրհնէ ։

1 Լայ- կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ շինեցին Բ պաշտօնի լաթերը՝ սրբա-
Բ Գլ· լա· 10· լե· 19·
րանին մէջ պաշտօն կատարելու համար . և Ահարոնին համար սուրբ զգեստներ շինեցին , ‡ Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
‡ Գլ· իը· 4·
2 Ար Եփուդը շինեց ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
Ր Գլ· իը· 6·
3 բարակ քթանէ ։ Եւ ոսկին բարակ թիթեղուքներու ծեծեցին , և թելեր կարեցին , որ կապուտակին՝ ծիրանեգոյնին՝ և կրկնակի կարմիրին՝ ու բարակ քթանին հետ
4 վարպետութեամբ գործեն ։ Կոճկուող վակասներ շինեցին անոր՝ այնպէս Ե---ին , որ երկու ծայրէն
5 կը կոճկուէր ։ Եւ Եփուդին վրայ եղած ժապաւէնը նոյն Ե---էն էր՝ անոր գործքին համեմատ , ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ էր , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
6 Ե Եւ ոսկի խոշերու մէջ եղնգնաքարերը դասեցին , -- անոնց վրայ Իսրայէլի որդւոցը անունները կնիքի փորագրելու պէս փորագրեցին ։
Ե Գլ· իը· 9·
7 Եւ զանոնք Եփուդին ուսերուն վրայ դրաւ , որ Ղիւսատակի քարեր ըլլան Իսրայէլի որդւոցը , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
Ղ Գլ· իը· 12·
8 Է Եւ լանջապանակը ճարտարութեամբ Եփուդին գործին պէս ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝
Է Գլ· իը· 15·

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
9 բարակ քթանէ չինեց . քառա-
կուսի ու երկուքի ծալուող չինե-
ցին լանջապանակը . մէկ թիզ եր-
կայնութեամբ ու մէկ թիզ լայ-
նութեամբ՝ երկուքի ծալուող էր.
ԸԳՒ·ԽԸ·17· Ը 10 Ը Եւ անոր վրան չորս կարգ քարեր
գամեցին . — կարգը՝ սարդիոն ,
տպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
11 կարգն էր . Եւ երկրորդ կարգը՝
կարկեհան՝ շափիւղայ ու անդա-
12 մանդ էր . Եւ երրորդ կարգն էր՝
13 գոճազմ՝ , ակատ ու մեղեսիկ . Եւ
չորրորդ կարգն էր՝ ոսկեքար , և-
զընգնաքար ու յասպիս . —— ոսկի խորշերու մէջ գամուած էին ։
14 Եւ քարերը՝ Իսրայէլի որդւոցը ա-
նուններուն համեմատ՝ անոնց ա-
նուններուն պէս տասներկուք
էին . ամէն մէկուն անունը տա-
սներկու ցեղերուն համեմատ՝ կնիք
փորագրողի գործով փորագրուած
15 էր ։ Եւ լանջապանակին վրայ զուտ
ոսկիէ հիւսուած եղերքի շղթաներ
16 չինեցին ։ Եւ երկու ոսկի ճարմանդ
ու երկու ոսկի օղակ չինեցին . և եր-
կու օղակները լանջապանակին եր-
17 կու ծայրերը դրին ։ Եւ լանջապա-
նակին ծայրերը եղած երկու օղակ-
ներուն անցուցին երկու ոսկիէ հիւ-
18 սուած շղթաները ։ Եւ երկու շղ-
թաներուն վերջը երկու ծայրերը՝
երկու ճարմանդներուն անցուցին ,
ու ասոնք եփուտին ուսերուն վրայ՝
19 անոր առջևի կողմը դրին ։ Եւ
——իէ երկու ոսկի օղակներ շի-
նեցին , և ——ն լանջապանակին
ներսի կողմէն՝ եփուտին կցուած
20 եղերքին երկու ծայրերը դրին ։ Եւ
——իէ երկու ոսկի օղակներ շինե-
ցին , ու զանոնք եփուտին երկու
ուսերուն վարէն՝ անոր առջևի
կողմի կցուած քին մօտ՝ եփուտին
21 ժապաւէնին վրայէն անցուցին ։ Եւ
լանջապանակը իր օղակներէն՝ կա-
պուտակ ——— լարով եփուտին
օղակներուն կապեցին , որ եփու-
տին ժապաւէնին վրայ ըլլայ , ու
լանջապանակը եփուտին վրայէն
չզատուի , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։

ՐԳՒ·ԽԸ·31· 22 Ր Եւ եփուտին պատմուճանը ոս-
տայնանկի գործով բոլորովին կա-
23 պուտակ չինեց ։ Եւ պատմուճա-
նին մէջտեղը զրահի ճեղքուածքին
պէս ճեղքուածք մը կար . —— ճեղ-
քուածքին բոլորտիքը հէ———ն և-
24 զերք ունէր՝ որ չպատռի ։ Եւ
պատմուճանին քղանցքներուն վը-
րայ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյ-
նէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ —— մա-
նուած բ——լ ր——ն նուռեր չինե-
ՃԳՒ·ԽԸ·33· 25 ցին ։ Եւ զուտ ոսկիէ Ճ զանգակ-

ներ չինեցին , ու զանգակները նու-
ռերուն մէջտեղը՝ պատմուճանին
քղանցքներուն վրայ շուրջանակի
26 նուռերուն մէջը դրին ։ Պատմուճա-
նին քղանցքներուն վրայ շուրջա-
նակի զանգակ մը ու նուռ մը՝ զան-
գակ մը ու նուռ մը ։—ր , պաշտօնին
համար , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
27 Է Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը
համար՝ բարակ քթանէ ոստայ-
նանկի գործ չապիկներ չինեցին ։
28 Ւ Եւ խոյրը բարակ քթանէ՝ ու
հանդէսի ապարօշները բարակ քը-
թանէ՝ ու Ի կտաւեղէն անդրավար-
տիքները մանուած բարակ քթանէ ,
29 Ճ Եւ գօտին մանուած բարակ քը-
թանէ՝ կապուտակէ՝ ծիրանեգոյնէ
և կրկնակի կարմիրէ՝ նկարագործ
չինէին , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
30 Ւ Եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ
ոսկիէ չինեցին , ու անոր վրան
կնիք փորագրելու պէս՝ ՍՐԲՈՒ-
31 ԹԻՒՆ ՑԵՒՈՒՆ գրեցին . Եւ անոր
կապուտակ ժապաւէն մը անցու-
ցին , որ վերէն խոյրին վրայ դրուի ,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
32 Ո Ասիկ խորանին՝ —յ——ն ժողով-
քի վրանին բոլոր գործը լմընցաւ .
և Իսրայէլի որդիքը Ցհ Տէրոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս
33 ըրին . անանկ ըրին ։ Եւ խորանը
Մովսէսին բերին , վրանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ անոր ճարմանդ-
ները՝ անոր տախտակները՝ անոր
նիգերը՝ և անոր սիւները ու խա-
34 րիսխները , Եւ կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէն ծածկոյը՝ ու թէ-
հաշի մորթերէն Խ——ծածկոյը՝ և
35 ծածկոյին վարագուրը , Վկայու-
թեան տապանակը ու անոր ձողերը՝
36 և քաւութիւնը , Սեղանը —— անոր
բոլոր անօթները՝ և առաջաւորու-
37 թեան հացը , Զուտ ——իէ աչտա-
նակը իր ճրագներովը՝ —յ——ն կար-
գաւ դրուած ճրագներովը՝ ու իր
բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը ,
38 Եւ ոսկի սեղանը՝ ու օծման եղը՝ և
անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին
39 դրանը վարագուրը , Պղնձէ սեղա-
նը՝ ու անոր պղնձէ կաճարան՝ ա-
նոր ձողերը և անոր բոլոր գործիք-
ները՝ աւազանը ու անոր խարիսխը ,
40 Սրահին վարագուրները՝ անոր սիւ-
ները ու խարիսխները՝ և սրահին
դրանը վարագուրը՝ անոր չուան-
ները ու ցիցերը՝ և խորանին —յ——ն
ժողովքի վրանին պաշտօնին համար
41 Խ——ր բոլոր կարասիքը , Սրբարա-
նին մէջ պաշտելու համար՝ պաշտօ-
նին լաթերը , ու Ահարոն քահա-

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

ՃԳՒ·ԽԸ·39· 40 ։
ԼԳՒ·ԽԸ·4· 39 ։ ԵԿԿ· Խդ·18 ։
ՅԳՒ·ԽԸ· 42 ։
ՃԳՒ·ԽԸ· 39 ։
ՀԳՒ·ԽԸ·36· 37 ։
ՀՀՄՐ 42·43 ։ ԳՒ·ԽԱ·40 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 1491

Յ Գլ·Լե·10։ Ղղ·Թ· 22, 23։ Թու·Գ· 23։ Ցես· Իր·6։ Բ Թագ·Գ· 18։ գ Թագ· Ը·14։ Բ Մն·Լ·27։

նային սուրբ զգեստները, ու անոր որդւոցը զգեստները, որ քա-
42 հանայութիւն ընեն։ Ան ամենուն պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց, անանկ Իսրայէլի որդիքը ամէն գործը։
43 Եւ Մովսէս բոլոր շինուածքին նայեցաւ, և ահա Տէրոջը պատուիրածին պէս բրին ան. անանկ բրին։ և Մովսէս աւրհնեց զանոնք։

ԳԼ·Խ

1 Աստուած կը պատուիրէ Մովսէսին՝ որ խորանը կանգնէ, 9 և օծէ, 18 ու Ահարոնը և անոր որդիքը քահանայ օրհնէ։ 16 Մովսէս ասպատուիրանքները կը կատարէ։ 34 Խորանը ծածկող ամպը։

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով. «Առաջին ամսուն առաջին օրը պիտի կանգնես խորանը՝
3 ժողովքի վրանը։ Եւ անոր մէջը պիտի դնես վկայութեան տապանակը, ու վարագուրովը ծածկես
4 տապանակը։ Եւ սեղանը ներս պիտի բերես. ու անոր վրայ շարուելու հոգիերը շարես. և աշտանակը պիտի բերես, ու անոր ճրագները պիտի վառես։
5 Ներս վառես։ Եւ վկայութեան տապանակին առջևը պիտի դնես խունկին ոսկի սեղանը. ու խորանին դրանը վարագուրը դնես։ Եւ
6 խորանին՝ ժողովքի վրանին դրանը առջևը՝ ողջակէզի սեղանը
7 պիտի դնես։ Եւ ժողովքի վրանին ու սեղանին մէջտեղը պիտի դնես աւազանը, ու անոր մէջը ջուր դնես։
8 Եւ շուրջանակի սրահը պիտի կանգնես, ու սրահին դրանը վարագուրը
9 դնես։ Եւ օծման եղը պիտի առնես, ու խորանը և անոր մէջը եղած ամէն բաները օծես. և անիկայ ու անոր ամէն անօթները պիտի սրբ-
10 բես, որ սուրբ ըլլայ։ Եւ ողջակէզի սեղանը՝ ու անոր բոլոր գործիքները պիտի օծես, ու սեղանը սրբես. և սեղանը *ամենասուրբ
11 պիտի ըլլայ։ Եւ աւազանը ու անոր խարիսխը պիտի օծես, ու սրբես
12 անիկայ։ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին դրանը պիտի մօտեցընես, ու զանոնք ջրով
13 լուաս։ Եւ Ահարոնին պիտի հագցընես սուրբ զգեստները, ու օծես անիկայ, և սրբես անիկայ, որ ինծի
14 քահանայութիւն ընէ։ Եւ անոր որդիքն ալ պիտի մօտեցընես, ու
15 անոնց շապիկներ հագցընես։ Եւ անոնց հայրը օծածիդ պէս՝ պիտի օծես զանոնք, որ ինծի քահանայութիւն ընեն. և անոնց օծումը իրենց ազգերուն մէջ Ի յաւիտենական քահանայութեան համար պիտի ըլլայ։

16 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը իրեն բոլոր պատուիրածին պէս ըրաւ. անանկ
17 ըրաւ։ Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը
18 խորանը կանգնուեցաւ։ Եւ Մովսէս կանգնեց խորանը, ու անոր խարիսխները դրաւ, և անոր տախտակները կանգնեց, ու անոր նիգերը անցուց, ու սիւները կանգ-
19 նեց։ Եւ խորանին վրայ տարածեց վրանը, ու վերէն վրանին ծածկոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
20 էր։ Եւ վկայութիւնը առաւ՝ ու տապանակին մէջը դրաւ. և ձողերը տապանակին վրայ անցուց, ու վերէն տապանակին վրայ քաւութիւ-
21 նը դրաւ։ Եւ տապանակը խորանին մէջը բերաւ, ու ծածկող վարագուրը դրաւ, և վկայութեան տապանակը ծածկեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
22 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ խորանին հիւսիսային կողմը՝ վարագուրին դուրսի դին դրաւ սեղանը.
23 Նէ անոր վրայ շարուելու հացերը շարեց Տէրոջը առջևը, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
24 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ սեղանին դիմացը խորանին հարաւային կող-
25 մը դրաւ աշտանակը։ Եւ Տէրոջը առջևը ճրագները վառեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
26 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ վարագուրին առջևը դրաւ ոսկի սեղանը.
27 Նէ անոր վրայ անուշահոտ խունկ ծխեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
28 պատուիրեր էր։ Եւ խորանին
29 դրանը վարագուրը դրաւ։ Եւ խորանին՝ ժողովքի վրանին դրանը քով ողջակէզին սեղանը դրաւ. ու անոր վրայ ողջակէզը ու հացի ընծան մատուց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
30 Նէ ժողովքի վրանին ու սեղանին մէջտեղը դրաւ աւազանը, և անոր
31 մէջը՝ լուացուելու համար ջուր դրաւ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն և անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու
32 ոտքերը անկէ կը լուային. ժողովքի վրանը մտած ատեննին, և սեղանին մօտենալու ատեննին կը լուացուէին, Նինչպէս որ Տէրը
33 Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը սրահը կանգնեց, և սրահին դրանը վարագուրը դրաւ։ Ա յսպէս Մովսէս ԲՀԸՐ գործը լմընցուց։
34 Եւ ամպ մը ծածկեց ժողովքի վրանը, և Տէրոջը փառքը լեցուց
35 խորանը։ Եւ Մովսէս չկրնար մտնել ժողովքի վրանը. ինչու որ ամպը անոր վրայ կը կենար, ու Տէ-

Ն·Ք·ՂՓ· 1491 / 1490

Ե Ելք 1։ Թու·Է·1։

Յ Գլ·Իե·16։

Ե Ելք 1։ Գլ·Իզ·33։ Լե·12։

Յ Գլ·Իզ·35։

Ղ Ելք 4։

Է Գլ·Իզ·35։

Ը Ելք 4։ Գլ·Իե·37։

Թ Ելք 5։ Գլ·Լ·6։

Ժ Գլ·Լ·7։

ԺԱ Ելք 5։ Գլ·Իզ·36։ Ելք 6։

ԺԲ Գլ·Խթ·38, Ճ։

ԺԳ Ելք 7։ Գլ·Լ·18։

ԺԴ Ելք 8։ Գլ·Իե·9, 16։ Գլ·Խթ·43։ Ղե·Ժգ·2։ Թու·Թ·15։ գ Թագ·Ը·10, 11։ Բ Մն·է·13։ է·2։ Եսա·գ·4։ Նեղ Բ·7, 9։ Ճայտ·Ժե·8։ Ղե·Ժգ·2։ գ Թագ·Բ·11։ Բ Մն·է·14։

Ե Գլ·Ժբ·2։ Ժգ·4։ Բ Ելք 17։ Գլ·Իզ·1, 30։ Է Ելք 21։ Գլ·Իզ·33։ Թու·գ·5։ Ը Ելք 22։ Գլ·Իզ·35։ Ի Ելք 23։ Գլ·Իե·30։ Ղե·Իգ·5, 6։ Ժ Ելք 24, 25։ Ի Ելք 26։

ԺԱ Ելք 30։ Գլ·Լ·18։

ԺԲ Գլ·Լ·26։

ԺԳ Գլ·Խթ·36, 37։ * Եբր·սրբութիւն սրբութեանց

ԺԴ Ղե·Ը·1—13։

ԺԵ Գլ·Իբ·41։

ԺԶ Թու·Իե·13։

ն · ք · գ · 1490

– թաւ · թ · 17 ; ժ · 11 ; Նէեմ · թ · 19 ;
բ թաւ · թ · 19—22 ;

բոլոր փառքը լեցուցեր էր խորանը ։
36 – Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց բոլոր ճամբորդութեանցը մէջ՝ երբոր ամպը խորանին վրայէն վերնար , –
37 – ինչը կը չուէին . եւ բ թէ որ ամպը չվերնար , մինչև անոր վերնալու

38 օրը չէին չուեր ։ Քանզի ցորեկը ՚ Տէրոջը ամպը խորանին վրայ էր , և գիշերը անոր վրայ կրակ կար , Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին առջևը՝ իրենց ամէն ճամբորդութեանցը մէջ ։

ն · ք · գ · 1490

՚ Գէ · ժգ · 21 ; թաւ · թ · 15 ;

ԳԻՐՔ ՂԵԻՏԱՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

ն · ք · գ · 1490

1 Ընծառներէն , 10 Հօտերէն , 14 կամ Թռչուններէն ողջակէզ մատուցանելու կանոնները ։

– ԵԼ · ժԹ · 3 ; Բ ԵԼ · Խ · 34 , 35 ; թաւ · ժբ · 4 , 5 ;
բ Գէ · իբ · 18 , 19 ;

1 Լ՚ Տէրը – կանչեց Մովսէսը , ու Բ ժողովքի խորանէն խօսեցաւ
2 անոր՝ ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , ու ըսէ անոնց . Բ թէ որ ձեզմէ մէկը անասուններէն ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը , ձեր ընծան արջառներէն կամ հօտերէն պիտի մատուցանէք ։
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն ողջակէզ է , արու Բ անարատ պիտի մատուցանէ . ու ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի մատուցանէ ան՝ Տէրոջը առջևը ընդունելի ըլլալու համար ։ Բ Եւ իր ձեռքը ողջակէզին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ան իրեն Ձ քաւութիւն ըլլալու համար Բ ընդունելի պիտի ըլլայ ։
5 Եւ Ճ զառնարակը պիտի մորթէ Տէրոջը առջևը . ու Ահարոնին որդիքը Բ քահանաները՝ արիւնը պիտի մօտեցընեն , և ժողովքի խորանին դրանը քով եղած սեղանին վրայ շուրջանակի Բ պիտի սրսկեն արիւնը ։
6 Ան ։ Եւ ողջակէզին մորթը պիտի հանէ , ու կտոր կտոր պիտի ընէ
7 – ԼՔԼԸ ։ Եւ Ահարոն քահանային որդիքը սեղանին վրայ կրակ պիտի դնեն , ու Բ կրակին վրայ
8 փայտեր շարեն . Եւ Ահարոնին որդիքը քահանաները՝ սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարեն կտորները՝ գլուխը ու
9 ճարպը . Բայց անոր փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ , և քահանան պիտի այրէ ամէնը սեղանին վրայ՝ Տէրոջը ողջակէզ – Անուշահոտ պատարագ ԸԼ–Լ– հ–մ–ր ։
10 Եւ թէ որ անոր ողջակէզի ընծան հօտերէն՝ –ինչ– ոչխարներէն կամ այծերէն է , արու Բ անարատ պիտի
11 մատուցանէ ։ Բ Եւ պիտի մորթէ անիկայ Տէրոջը առջևը սեղանին հիւսիսային կողմը . ու Ահարոնին որդիքը քահանաները՝ սեղանին

վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
12 անոր արիւնը ։ Եւ կտոր կտոր պիտի ընէ ան՝ գլխովը ու ճարպովը . և քահանան սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարէ
13 անոնք ։ Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ . ու քահանան ամէնը պիտի բերէ՝ ու սեղանին վրայ այրէ . ասիկայ ողջակէզ – Անուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը ։
14 Եւ թէ որ ողջակէզի համար Տէրոջը Ռ–ո–ւ–ն–ե–ր– ընծան թռչուններէն է , ան ատոնք անիկայ իր ընծան Ա տատրակներէն կամ աղաւնիի ձագերէն պիտի մատուցանէ
15 ։ Եւ քահանան սեղանը պիտի բերէ ան՝ ու անոր գլուխը փրցնէ , և սեղանին վրայ պիտի այրէ , ու անոր արիւնը սեղանին
16 Ֆ քովը քամուի ։ Եւ անոր կրտնատը ու աղբը պիտի դատէ , և Հ սեղանին արևելեան կողմը եղած
17 մոխրանոցը նետէ ։ Եւ զանիկայ թևերէն պիտի պատռէ՝ Ն առանց դատելու . ու քահանան պիտի այրէ զանիկայ սեղանին վրայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ . Ղառ՚ ողջակէզ – անուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը ։

ն · ք · գ · 1490

Գէ · գ · 10 ;
Ն ՚ծ · ժե · 10 ;
Ղ Հ՚ր 9 , 13 ;

ԳԼ · Բ

1 Հացի ընծան բարակ ալիւրէ՝ եղով ու խունկով պիտի մատուցուէր ։ 4 Թոնիրի մէջ , 5 տապակի մէջ , 7 սաջի մէջ եփուած ըլլալը նուիրելու կերպը ։ 13 Բնաւ հացի ընծայ մը առանց ազի պիտի ըլլար ։ 14 Երախայրի պատուղներուն մատուցուիլը ։

1 Ո՚ երբոր մէկը – հացի ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը , ա՚նոր ընծան բարակ ալիւրէ պիտի ըլլայ . ու անոր վրան եղ պիտի
2 թափէ , և կնդրուկ դնէ վրան . Եւ Ահարոնին որդւոցը քահանաները պիտի բերէ ան . ու քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն ու եղէն պիտի առնէ բոլոր կնդրուկին հետ մէկ

– Գէ · գ · 14 ; թ · 17 ; թաւ · ժե · 4 ;

ն · ք · ՉՁ · 1490

Բ Հմր 9 ։ Գլ· ե · 12 ։ ղ · 15 ։ իդ · 7 ։ եա · կդ · 3 ։ Դար · ժ · 4 ։
ի Գլ · է · 9 ։ ժ · 12 ։ 13 ։
Ր Եզ · իթ · 37 ։ Թուա · ժբ · 9 ։
Ի Եզ · իթ · 2 ։

տեղ , և քահանան էյիշատակի համար սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար . Եւ հացի ընծայէն մնացածը՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . Ս֊ի֊ա ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը ։

4 Եւ թէ որ թոնիրի մէջ եփած հացի ընծայ մատուցանելու ըլլաս , բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր չօթեր՝ կամ է եղով օծուած անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ ։

5 Եւ թէ որ քու ընծադ տապակի վրայ եփուած ընծայ է , բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր պիտի ըլլայ ։

6 Կտոր կտոր պիտի կտրես ան , ու վրան եղ թափես . ասիկայ հացի ընծայ է ։

7 Եւ թէ որ քու ընծադ սանի վրայ եփուած ընծայ է , բարակ ալիւրէ եղով պիտի շինուի ։

8 Եւ ասոնցմէ շինուած ընծան Տէրոջը պիտի բերես , ու քահանային ներկայացնես , և ինքը սեղանին մօտեցընէ

9 ան . Եւ քահանան հացի ընծայէն յիշատակը պիտի առնէ , ու սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը համար

10 նուշահոտ պատարագ ըլլալու համար ։ Եւ հացի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . Ս֊ի֊ա ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը ։

11 Հացի ընծան՝ որ դուք Տէրոջը պիտի մատուցանէք՝ բնաւ խմոր պիտի չշինուի . ինչու որ պատարագի համար ամէնէն խմոր կամ մեղր պիտի չայրէք Տէրոջը ։

12 Առնէք իբրև երախայրի պատարագ ընծայ մատուցանէք Տէրոջը . բայց սեղանին վրայ պիտի չայրուին ա-

13 նուշահոտութեան համար ։ Եւ քու ամէն հացի ընծայիդ աղ պիտի դնես , ու քու հացի ընծայիդ Աբրու Ուխտածդդ ուխտին աղը պակաս չընես . Եբրու ամէն ընծայովդ աղ ալ մատուցանես ։

14 Եւ թէ որ առջի պտուղներուն ընծան մատուցանելու ըլլաս Տէրոջը , առջի պտուղներուն ընծային համար՝ կրակով բոհրած թարմ հասկերէն ծեծուած ցորեն մատուցանես . Եւ անոր վրան եղ պիտի թափես , ու կնդրուկ դնես

16 վրան . ասիկայ հացի ընծայ է ։ Եւ քահանան անոր ծեծուած ցորենէն ու անոր եղէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը նանոր յիշատակը պիտի այրէ՝ Տէրոջը պատարագ ըլլալու համար ։

ՉՁ · Գ

1 Երբոր անոր ընծան խաղաղութեան զոհ է , երբոր արջառներէն կը մատուցանէ , թէ արու ըլլայ և թէ էգ , Տէրոջը առջեւը անարատ պիտի մատուցանէ ան ։

2 Եւ էիր ձեռքը իր ընծայած անոնց գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ժողովքի խորանին դուռը մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը քահանաները սեղանին վրայ շուրջանակի

3 պիտի սրսկեն արիւնը ։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը , ոյնինչ փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-

4 պը , Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը երիկամունքներով միասին պիտի

5 փրցընէ . Եւ Ահարոնին որդիքը՝ սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ ողջակէզին հետ պիտի այրեն ասոնք , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար ։

6 Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհի համար Տէրոջը ոչխարներէ ընծան հօտերէն է , թէ արու ըլլայ և թէ էգ՝ անարատ պիտի մատու-

7 ցանէ ան ։ Թէ որ անիկայ իր ընծային համար գառն մատուցանէ ,

8 Տէրոջը առջեւը պիտի բերէ ան , Եւ ձեռքը իր ընծային գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ժողովքի խորանին առջեւը մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ շուրջանակի

9 պիտի սրսկեն անոր արիւնը ։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը , ոյնինչ անոր ճարպը ու բոլոր դմակը *տակէն փրցընելով , և փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ

10 եղած բոլոր ճարպը , Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը երիկամունքներով միասին

11 պիտի փրցընէ ։ Եւ քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ ասոնք՝ Տէրոջը †պատարագ ըլլալու համար ։

12 Եւ թէ որ անոր ընծան այծ է , Տէրոջը առջեւը պիտի բերէ ան ,

13 Եւ իր ձեռքը անոր գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ժողովքի խորանին առջեւը մորթէ ան . և Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ շուրջանակի

14 պիտի սրսկեն անոր արիւնը ։ Եւ անիկայ իր ընծային պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը , ոյնինչ՝ փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-

15 պը , Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը երի-

ն · ք · ՉՁ · 1490

– Գլ · է · 11 ։ 29 ։ իբ · 21 ։
Բ Գլ · ա · 3 ։
ի Գլ · ա · 4 ։ 5 ։ Եզ · իթ · 10 ։

Ր Եզ · իթ · 13 · 22 ։ Գլ · ղ · 8 · 9 ։

Ի Գլ · ղ · 12 ։ Եզ · իթ · 13 ։

Ղ Հմր 1 · ըա ։

* Եբր. ողնայարէն

† Տես գլ · իա · 6 · 8 · 17 · 21 · 22 ։ իբ · 25 ։ Եզկ · խդ · 7 ։ Մաղ · ա · 7 · 12 ։

ը Հմր 1 · 7 · ըա ։

կամուրջներով մկտեղ պիտի փըր-
16 ցընէ . Եւ քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ անոնք , անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար Տէրոջ .
17 Ճարպը Տէրոջն է ։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ *յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ ոչ ։ճարպ ուտէք՝ ոչ ալ Լա-
բիւն ։

ԳԼ . Դ

1 քահանային , 13 ժողովքին , 22 իշխանի մը , 27 և հասարակ մարդու մը անգիտութեամբ բրած մեղքին պատարագը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ . Թէ որ անձ մը սխալմամբ մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգի-
3 լած բաներուն մէկը ընէ , Թէ որ օծուած քահանան ժողովուրդը յանցաւոր ընելու մեղք մը գործելու ըլլայ , իր գործած մեղքին համար *արջառներէն անարատ զուարակ մը մեղքի պատարագ մատուցանէ
4 Տէրոջը . Եւ *ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը առջեւը պիտի բերէ զուարակը , ու իր ձեռքը զուարա-
5 կին գլխուն վրայ դնէ , և Տէրոջը առջեւը մորթէ զուարակը ։ Եւ օծուած քահանան *զուարակին արիւնէն պիտի առնէ՝ ու ժողովքի
6 խորանը բերէ ։ Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ , ու Տէրոջը առջեւը՝ սրբարանին վարա-
7 գուրին առջեւը եօթը անգամ սրսկէ արիւնէն ։ Եւ քահանան արիւնէն *իւղ մը պիտի դնէ Տէրոջը առջեւը անուշահոտ խունկի սեղանին եղ-
ջիւրներուն վրայ , որ ժողովքի խո-
րանին մէջն է . ու զուարակին ճա-ղ-ն *բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դրանը քով եղած ողջակէզի սեղա-
8 նին յատակը թափէ ։ Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարակին բո-
լոր ճարպը՝ այ-ինէն փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճարպը անկէ
9 պիտի վերցընէ . Եւ երկու երի-
կամուրջը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին վրայի թաղանթը երիկամուրջնե-
10 րովը մկտեղ պիտի փրցընէ , Ըսկա-
զաղուխեան զոհին արջառէն փըր-
ցուելուն պէս . և քահանան ող-
ջակէզի սեղանին վրայ պիտի այրէ
11 անոնք ։ Եւ զուարակին մորթը՝ ու անոր բոլոր միսը՝ գլխովը ու ոտքերովը՝ և անոր փորոտիքը ու
12 աղբը , Ընչինքն բոլոր զուարակը բանակին դուրսի դին մաքուր տեղ մը՝ *մոխիր թափուած տեղը պի-
տի հանէ , և *փայտերու վրայ կրակով այրէ ան . մոխիր թա-
փուած տեղը այրուի ։

13 Եւ *եթէ որ Իսրայէլին բոլոր ժո-
ղովքը *Ընդհանրութեամբ սխալին" , ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բանե-
րէն մկը ընելով՝ յանցաւոր ըլլան ,
14 երբոր իմացուի ան բրած մեղքը-
նին , ժողովքը մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը պիտի մատուցանէ . ու ժողովքի խորանին առջեւը բերէ անիկայ ։
15 Եւ ժողովքին ծերերը *իրենց ձեռ-
քերը զուարակին գլխուն վրայ պի-
տի դնեն Տէրոջը առջեւը . ու զուա-
րակը Տէրոջը առջեւը պիտի մոր-
16 թուի ։ Եւ օծուած քահանան զուարակին արիւնէն ժողովքի խո-
17 րանը պիտի բերէ ։ Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ , ու Տէրոջը առջեւը՝ վարագուրին
18 առջեւը եօթը անգամ սրսկէ ։ Եւ արիւնէն *իւղ մը ժողովքի խորանին մէջ Տէրոջը առջեւը եղած սեղանին եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ . ու ճա-ղ-ն բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դրանը քով եղած ողջա-
կէզի սեղանին յատակը թափէ ։
19 Եւ անոր բոլոր ճարպը պիտի վեր-
ցընէ անկէ , ու սեղանին վրայ այ-
20 րէ ։ Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարակին ինչպէս որ բրաւ , ասոր զուարակին ալ անանկ պիտի ընէ . Ու քահանան անոնց համար քա-
ւութիւն ընէ , ու անոնց թողու-
21 թիւն ըլլայ ։ Եւ բանակէն դուրս պիտի հանէ զուարակը , ու ինչ-
պէս որ առջի զուարակը այրեց , ասանանկ պիտի այրէ . ժո-
ղովքին համար մեղքի պատարագ մըն է ասիկա ։
22 Երբոր իշխան մը մեղք գործե-
լու ըլլայ , ու իր Տէր Աստուծոյն արգիլած բաներէն մկը *սխալ-
մամբ ընելով՝ յանցաւոր ըլլայ ,
23 *եթէ որ իր բրած մեղքը իրեն ծա-
նուցուի , իրեն համար այծերէն արու անարատ նոխազ մը ընծայ
24 պիտի բերէ . Եւ *իր ձեռքը նո-
խազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու զանիկայ Տէրոջը առջեւը ողջակէ-
զին մորթուելու տեղը մորթէ .
25 մեղքի պատարագ մըն է ասիկա ։ Եւ քահանան մեղքի պատարագին ա-
րիւնէն իր մատովը պիտի առնէ , ու ողջակէզի սեղանին եղջիւրնե-
րուն վրայ պիտի դնէ , և անոր ճա-ղ-ն արիւնը ողջակէզի սեղանին
26 յատակը թափէ ։ Եւ անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղութեան զոհին *ճարպին պէս՝ սեղանին վրայ պի-
տի այրէ . Ու քահանան անոր մեղքին համար քաւութիւն ընէ , և թողութիւն ըլլայ անոր ։
27 Եւ *եթէ երկրին ժողովուրդէն մկը սխալմամբ մեղանչէ՝ ու Տէ-

Ն . ք . ՂԴ . 1490

Ր Գլ . է . 23 , 25 ; աթոգ . բ . 15 ։ բ Ղ . է . 7 ։ ֆ Գլ . ղ . 18 ։ է . 36 ։ ժէ . 7 ։ իգ . 14 ։ է Հմր 16 ։ Գլ է . 23 ։ բ Օր . լբ . 14 ։ Նէեմ . բ . 10 ։ ը Ղ . թ . 4 ։ Գլ . է . 26 ։ ժէ . 10 , 14 ։ բ Օր . ժբ . 16 ։ աթոգ . ժգ . 33 ։ եզեկ . իգ . 7 , 15 ։

– Գլ . է . 15 , 17 ։ Թուա . ժէ . 22 , ըէ ։ ա Թագ . ժգ . 27 ։ Ապ . ժթ . 12 ։ բ Գլ . բ . 12 ։ ֆ Գլ . թ . 2 ։ ֆ Գլ . ա . 3 , 4 ։

ի Գլ . ժգ . 14 ։ Թուա . ժթ . 4 ։

ղ Գլ . բ . 15 ։ թ . 9 ։ ժգ . 18 ։

ի Գլ . է . 9 ։

ը Գլ . գ . 3 , 4 , 5 ։

ր Եզ . խթ . 14 ։ Թուա . ժթ . 5 ։

ֆ Գլ . ղ . 11 ։ ի Երբ . ժգ . 11 ։

Ն . ք . ՂԴ . 1490

Լ Թուա . ժէ . 24 ։ Ցես . է . 11 ։

* Եբր . սխալին՝ ու ժողովքին այ-
քէն գաղտուկ պա-
հուի բանը ։ Ի Գլ . է . 2 , 3 , 4 , 17 ։

ֆ Գլ . ա . 4 ։

ֆ Հմր 5 ։ Երբ . թ . 12 , 13 , 14 ։

Հ Հմր 3 ։

Յ Թուա . ժէ . 25 ։ Դան . թ . 24 ։ Հբ-
ռով . է . 11 ։ Երբ . բ . 17 ։ ժ . 10 , 11 , 12 ։ աՅով . ա . 7 ։ բ . 2 ։

Ղ Հմր 2 , 13 ։

ճ Հմր 14 ։

մ Հմր 4 , ըէ ։

յ Հմր 30 ։

Ն Գլ . գ . 5 ։

շ Հմր 20 ։ Թուա . ժէ . 28 ։

* Հմր 2 ։ Թուա . ժէ . 27 ։

ն·ք·գՀ· 1490

բոջը արգիլած բաներէն մէկը ընե-
28 լով՝ յանցաւոր ըլլայ , ևթէ որ իր
բրած մեղքը իրեն ծանուցուի , իր
բրած մեղքին համար իր ընծան այ-
29 ծերէն անարատ էգ այծ մը պիտի
բերէ , ևնէ իր ձեռքը մեղքի պա-
տարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ ,
ու մեղքի պատարագ եղած տե-
ղը ողջակէզներուն տեղը սպա-
30 նէ՝ տեղը մորթէ ։ Եւ քահանան իր
մատովը անոր արիւնէն պիտի առ-
նէ , ու ողջակէզի սեղանին եղջիւր-
ներուն վրան դնէ , և ամբողջ բոլոր
արիւնը սեղանին յատակը թափէ ։
31 Եւ անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղու-
թեան զոհին ևճարպը փրցուելուն
պէս ՚պիտի փրցնէ . ու քահանան
պիտի այրէ անիկայ սեղանին վրայ
՚անոյշ հոտի համար Տէրոջը առ-
ջևը . ԵՒև քահանան անոր համար
քաւութիւն ընէ , ու անոր թողու-
32 թիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ
մեղքի պատարագի համար գառն
մատուցանելու ըլլայ , անարատ
33 ՚էգ մը պիտի բերէ . Եւ իր ձեռքը
մեղքի պատարագին գլխուն վրայ
պիտի դնէ , ու ողջակէզներուն մոր-
թուելու տեղը մեղքի պատարագի
34 համար մորթէ ան ։ Եւ քահա-
նան իր մատովը մեղքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ , ու ող-
ջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վը-
րան դնէ . և ամբողջ բոլոր արիւնը
35 սեղանին յատակը թափէ ։ Եւ
խաղաղութեան զոհէն գառին
ճարպը փրցուելուն պէս՝ ասոր բո-
լոր ճարպը պիտի փրցնէ . ու
քահանան սեղանին վրայ պիտի
այրէ ան՝ ՚Տէրոջը պատարագնե-
րուն հետ . ևև քահանան անոր
բրած մեղքին համար քաւութիւն
ընէ , ու թողութիւն ըլլայ անոր ։

ՂՀմ 28 ։
՚Ղ·գ·3 ։
՚Ղ·գ·14 ։
՚Ել·իթ·18 ։ Ղ·ա·9 ։
ՂՀմ 26 ։
՚Ղհմ 28 ։
՚Ղ·գ·5 ։
ևՂհմ 26 ։31 ։

ԳՂ·Ե

1 Գիտցած բանին վկայութիւն չտուող մար-
դուն , 2 անմաքուր բանի մը դպղղին , 4 սխալ-
մամբ անիրաւ ուղը երդում ընդղին մատու-
ցանելու յանցանքի պատարագը՝ 6 կամ հո-
տերէն , 7 կամ թռչուններէն , 11 և կամ բարակ
ալիւրէ պիտի բլլար ։ 14 Սուրբ բաներու մէջ
յանցաւոր գտնուղին , 17 և անգիտութեամբ
մեղանչղին պատարագը ։

՚գ Թագ·ը·31 ։ Մտա . իգ·63 ։
Բ ՀՀմ 17 ։ Գղ·է·18 ։ ժէ . 16 ։ ժթ·8 ։ ի ։ 17 ։ Թուղ . թ·13 ։
Ֆ Գղ . ժա . 24 ։ 28 ։ 31 ։ 39 ։ Թուղ . ժթ ։ 11 ։ 13 ։ 16 ։
Ֆ ՀՀմ 17 ։
Ե Գղ . ժբ . ժգ . ժե ։

1 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու
երդումի ձայնը լսելով՝ վկայ ըլ-
լայ , կամ Բ՚ընդ տեսած ըլլայ կամ
գիտցած , թէ որ չմատղնէ , Ֆյան-
2 ցանքը ինքը պիտի կրէ ։ Կամ
Ֆանձ մը անմաքուր բանի մը՝ կամ
անմաքուր գազանի մը դիին՝ կամ
անմաքուր անասունի մը դիին՝ կամ
անմաքուր սողունի մը դիին դպչե-
լու ըլլայ , թէպետև չգիտնալով ,
անիկայ անմաքուր ու Ֆյանցաւոր
3 պիտի ՚ըլլայ ։ Կամ Ե մարդու ան-
մաքրութեան՝ որ և իցէ պիղծ ը-

ն·ք·գՀ· 1490

նող անմաքրութեան դպչելու ըլ-
լայ չգիտնալով , ինքը ան գիտցած
տեսնը՝ յանցաւոր պիտի ըլլայ ։
4 Կամ անձ մը՝ ՚չարիք կամ Ե բարիք
ընելու համար իր բերնովը զրուցե-
լով՝ երդում ընելու ըլլայ , ինչպես
որ մարդիկ երդումով կը զրուցեն ,
թէ որ չգիտնալով ըլլայ , ինքը ան
գիտցած տեսնը ասոնց մէկուն մէջ
5 յանցաւոր պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ
որ ասոնց բաներէն մէկուն մէջ յան-
ցաւոր ըլլայ , անոր համար Ը իր մեղք
6 գործելը խոստովանի . Եւ իր բրած
մեղքին համար իր յանցանքին պա-
տարագը՝ հօտերէն էգ մը , ՚չ՚ոչ՚ն
էգ գառնուկ մը՝ կամ այծերէն էգ
ուլ մը մեղքի պատարագի համար
պիտի բերէ Տէրոջը . ու քահանան
քաւութիւն ընէ անոր՝ իր մեղքին
համար ։
7 Եւ ՚թէ որ ոչխար կամ այծ բե-
րելու կարող չէ , իր բրած յան-
ցանքին համար Բ երկու տատրակ
կամ աղաւնիի երկու ձագեր պիտի
բերէ Տէրոջը . մէկը մեղքի պատա-
րագ , և մէկալը ողջակէզ ըլ՚ը-
8 համար ։ Եւ քահանային պիտի
բերէ զանոնք , ու անիկայ նախ պի-
տի մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի
պատարագ է , և անոր գլուխը իր
9 վիզէն չկատելով՝ Ի փրցնէ . Եւ
մեղքի պատարագին արիւնէն սե-
ղանին Ժ՚ի քովը պիտի սրսկէ , ու
Լ՚մնացած արիւնը սեղանին յատա-
կը պիտի քամուի . ասիկայ մեղքի
10 պատարագ է . Եւ մէկալը Ի՚ըստ
օրինի ողջակէզ պիտի ընէ . Ե՚ու
քահանան անոր քաւութիւն ընէ
իր բրած մեղքին համար , և անոր
թողութիւն ըլլայ ։
11 Եւ թէ որ երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագեր բերելու կա-
րող չըլլայ , ան տեսնը իր բրած
մեղքին ընծային համար արդուի մը
տասներորդ մասը բարակ ալիւր պի-
տի բերէ մեղքի պատարագի հա-
մար . Ի՚ոչ անոր վրայ եղ պիտի
դնէ՝ ՚ոչ ալ վրան կնդրուկ դնէ .
ինչու որ մեղքի պատարագ է ան ։
12 Եւ քահանային պիտի բերէ ան , ու
քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն
հանոր յիշատակին համար առնէ ,
ու սեղանին վրայ այրէ Տէրոջը
Ն՚պատարագներուն հետ . մեղքի
13 պատարագ է ան ։ Ղև՚ քահանան
քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ ասոնց
բաներուն մէկուն մէջ բրած մեղքին
համար , ու անոր թողութիւն ըլ-
լայ . և Ֆ՚ամբողջը հացի ընծայի պէս
քահանային պիտի ըլլայ ։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
15 սելով ։ ՚Թէ որ անձ մը յանցանք
մը ընէ՝ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ

Ղ Տես ա Թագ·իե· 22 ։ Գօր· իդ·12 ։
Ի Տես Մար· ղ·23 ։
ՂԳղ · ժգ · 21 ։ իգ·40 ։ Թուղ . ե·7 ։ Եզր·ժ·11 ։ 12 ։
Ը Գղ·ժբ·8 ։ ժգ·21 ։
Ժ Գղ·ա·14 ։
Ի Գղ·ա·15 ։
Լ Գղ·գ·7 ։ 18 ։ 30 ։ 34 ։
Ի Տես գղ·ա· 14 ։
Ժ Գղ·գ·26 ։
Ն Թուղ·ե·15 ։
Ղ Գղ·բ·2 ։
Ն Գղ·գ·35 ։
Ղ Գղ·գ·26 ։
Ֆ Գղ·բ·3 ։
՚Գղ · իբ · 14 ։

Ն·Ք·ԴԱ· 1490

բաներուն մէջ մեղք գործէ , իր յանցանքի պատարագին համար յորքարանին սիկղին համեմատ՝ քու արժեցուցածիդ չափ սիկղ արծաթով Երուսաղէմ անարատ խոյ մը յանցանքի պատարագ պիտի բերէ

16 Ցէրոնջը , եւ սուրբ բաներուն մէջ իր ըրած վնասը պիտի հատուցանէ , ու անոր վրան Հինգերորդ մասը մըն ալ ելլցնէ , և քահանային տայ ան . ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր , և թողութիւն ըլլայ անոր ։

17 Եւ թէ որ Ադամ մը մեղանչէ , ու Ցէրոնջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընէ , թէեւ անգիտութեամբ , Ադանիկայ յանցաւոր է , ու իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ ։

18 Եւ քու արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատարագին համար Երուսաղէն անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային . ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ սխալելուն համար . և անոր թողութիւն պիտի ըլլայ ։ Ան՝ յանցանքի պատարագ է . Ադանիկայ անշուշտ յանցաւոր եղած է Ցէրոնջը առջեւը ։

ԳԼ · Զ

1 Գիտութեամբ գործուած մեղքի համար յանցանքի պատարագը ։ 8 Ողջակէզին ։ 14 ու հացի ընծային կանոնը ։ 19 Քահանայի օրհնութեան համար մատուցելու պատարագը ։ 24 Մեղքի պատարագին կանոնը ։

1 Ու Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով . Թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու Ցէրոնջը դէմ յանցանք մը ընէ , և իր դրացիին ստութիւն խօսի աւանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ յափշտակուած բանի մը համար , կամ իր դրացիին խարդախութեամբ առած բան մը գտնէ , և ուրանալով՝ ստուտ տեղը երդումով ընէ , բոլոր այս բաներուն մէկուն մէջ՝ որ մարդ կրնայ ընել , մեղանչելու ըլլայ , Ան առնէր մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ կամ գտած կորուստը ետ պիտի տայ . Կամ ամէն բան՝ որուն համար ստուտ տեղը երդումով բրած է , անոր լման պիտի հատուցանէ , ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ , և իր յանցանքի պատարագին օրը՝ որու որ կը վերաբերէ՝ անոր պիտի տայ ։ Եւ իր յանցանքի պատարագը Ցէրոնջը պիտի բերէ , Ցէրոնջը՝ հօտերէն Ադանաբատ խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ , քահանային դէմ բերէ յանցանքի պատարագի համար ։

7 Եւ քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Ցէրոնջը առջեւը . և ինչ բանի համար որ յանցանք բրած է , թողութիւն պիտի ըլլայ անոր ։

8 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . Պատուիրէ Ադարոնին ու անոր որդւոցը՝ և ըսէ . Ողջակէզին օրէնքը աս է . ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առտու սեղանը եղած կրակին վրայ պիտի ըլլայ , ու սեղանին կրակը դէպ անոր մէջ վառած պիտի մնայ ։ Եւ քահանան իր քթանէ պատմուճանը պիտի հագնի , ու իր քթանէ վարտիքը մարմնին վրայէն հագնի , և կրակով այրուած ողջակէզին մխիրը սեղանին վրայէն պիտի վերցնէ , ու էսեղանին քովը դնէ ։ Եւ Նիր զգեստները պիտի հանէ , և ուրիշ զգեստներ հագնի . ու մխիրը բանակէն դուրս Եմաքուր տեղ մը պիտի հանէ ։ Եւ սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ դէպ վառած պիտի ըլլայ , ու պիտի չմարի . և քահանան առտէն առտու անոր վրայ փայտեր այրէ , ու անոր վրան ողջակէզը շարէ , և անոր վրան Խաղաղութեան զոհերուն ճարպը պիտի այրէ ։ Կրակը՝ սեղանին վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ , ու պիտի չմարի ։

14 Եւ հացի ընծային օրէնքը աս է . Ադարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկայ Ցէրոնջը առջեւը՝ 15 սեղանին առջեւն ։ Եւ իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ ուխտ հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցնէ , և անոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ 16 հոտի համար այրէ Ցէրոնջը ։ Եւ անկէ մնացածը Ադարոնը ու անոր որդիքը պիտի ուտեն . Ադանխմոր հացեր չխորովով սուրբ տեղը պիտի ուտուի ան . ժողովքի խորանին 17 սրահին մէջ ուտեն ան ։ Խմորով պիտի չեփուի . Իմ պատրաստեցի զանոնք տուի ան՝ իրենց բաժին ըլլալու . Ասիկայ մեղքի ու յանցանքի պատարագներու պէս 18 ամենասուրբ է ։ Ադարոնի որդւոցը բոլոր արուները պիտի ուտեն ան . Ցէրոնջը պատարագներէն՝ ձեր ազգերուն մէջ Երուսաղէմական կանոն ըլլայ աս . Ամէն անոնց դպչողը սուրբ ըլլայ ։

19 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով . Ադարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը՝ Ցէրոնջը մատուցած խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ , քահանային դէմ բերէ յանցանքի պատարագի համար ։

Ն·Ք·ԴԱ· 1490

Ե Գլ·ե·13 ։ Գլ·իէ·25։

Ե Եզր·ժ·19։

Ե Գլ·ե·5 ։ իր·14 ։ իէ· 13 ։ 15 ։ 27 ։ 31 ։ թուա· ե·7 ։

Ա Գլ·ե·26 ։

Ե Գլ·ե·2 ։

Ա Հմր 15 ։ Գլ·ե·2 ։ 13 ։ 22 ։ 27 ։ Սադ·ժթ· 12 ։ Ղա· ժր·48 ։

Ե Հմր 1 ։ 2 ։

Ա Հմր 15 ։

Ա Հմր 16 ։

Հ Եզր·ժ·2 ։

Ա թուա·ե·6 ։

Բ Գլ·ժթ· 11 ։ Գոր· ե·4 ։ Կող· գ·9 ։

Բ Ել·իբ·7 ։ 10 ։

Բ Ընակ·իգ· 28 ։ իգ·19 ։

Ի Բ Օր·իբ· 1 ։ 2 ։ 3 ։

Ե Ել·իբ·11 ։ Գլ·ժթ· 12 ։ Երեմ· ե·9 ։ Զաք· ե·4 ։

Ի Գլ·ե·16 ։ թուա·ե·7 ։ բթագ·ժբ· 6 ։ Ղա· ժթ·8 ։

Ը Գլ·ե·15 ։

Ա Գլ·բ·26 ։

Ի Գլ·ժգ·4 ։ Ել·իբ·39 ։ 40 ։ 41 ։ 43 ։ Եզկ·խգ· 17 ։ 18 ։

Ի Գլ·ա·16 ։

Ե Եզկ·խգ· 19 ։

Ի Գլ·գ·12 ։

Ի Գլ·գ·3 ։ 9 ։ 14 ։

Ի Գլ·բ·1 ։ թուա·ժե· 4 ։

Հ Գլ·բ·2 ։ 9 ։

Յ Գլ·բ·3 ։ Եզկ·խգ· 29 ։

Ե Հմր 26 ։ Գլ·ժ·12 ։ 13 ։ թուա· ժբ·10 ։

Ճ Գլ·բ·11 ։ Մ թուա·ժբ· 9 ։ 10 ։

Յ Հմր 25 ։ Գլ·բ·3 ։ ե·1 ։ Ել· իթ·37 ։

Ն Հմր 29 ։ թուա·ժբ· 10 ։

Ե Գլ·գ·17 ։

Ա Գլ·իբ·3 ։ 4 ։ 5 ։ 6 ։ 7 ։ Ել·իթ· 37 ։

Ե Ել·իթ· 2 ։

ն · բ · գբ · 1490

ցանելու զոհերին աս է . Դարդուին տասներորդ մասը բարակ ալիւր ամէն օր հացի ընծայի համար պէտք հաստատուն , կէսը առաւօտուն՝ ու
21 կէսը իրիկունը : Ցապակի մէջ եփելու համար՝ եղով պիտի շինուի . տապակած պիտի բերես ան , և հացի ընծային եփած կտորուանքները անոյշ հոտի համար Ցերոջը պիտի
22 մատուցանես : Եւ իր որդիներէն Իր տեղը օծուելու քահանան պիտի մատուցանէ ան . — Այս Ցերոջը յաւիտենական կանոն ըլլալով — բո-
23 լորովին պիտի այրուի : Եւ քահանային ամէն հացի ընծան բոլորովին պիտի այրուի , պիտի չուտուի :
24 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
25 սելով . Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդուոցը՝ և ըսէ . Մեղքի պատարագին օրէնքը աս է . Հողմակէզին մորթուած տեղը պիտի մորթուի մեղքի պատարագը Ցերոջը առջևը .
26 Աս ամենասուրբ է : Մեղքի պատարագը մատուցանող քահանան պիտի ուտէ ան . սուրբ տեղը՝ ժո-
27 ղովքի խորանին սրահը պիտի ու-
տուի . Ինչ որ անոր միսին դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ . և թէ որ անոր արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթկէ , սուրբ տեղը պիտի լուսաս ան՝
28 որուն վրայ ցաթկեր էր : Եւ հողէ ամանը՝ որուն մէջ եռացուցած է — պիտի կոտրուի . ու թէ որ պղնձէ ամանի մէջ եռացուցած ըլլայ , պիտի շփուի ու ջրով
29 լուացուի : Քահանայից բոլոր արուները պիտի ուտեն անիկայ . Աս
30 ամենասուրբ է : Եւ ամէն մեղքի պատարագը՝ որուն արիւնէն ժողովքի խորանը կը բերուի սուրբ տեղին մէջ քաւութիւն ընելու համար , պիտի չուտուի , կրակով պիտի այրուի :

ն · բ · գբ · 1490

քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ ասոնք՝ Ցերոջը պատարագ ըլ-
6 լալու . ասիկայ յանցանքի պատա-
րագ է : Քահանայից ամէն արուն պիտի ուտէ ան . սուրբ տեղը պիտի ուտուի , Հանդէսաժողովքը է :
7 Մեղքի պատարագը ինչպէս որ յանցանքի պատարագն ալ անանկ ըլլայ . անոնց օրէնքը մէկ է . անով քաւութիւն ընող քահա-
8 նային պիտի ըլլայ ան : Եւ քահանայ մը որ մէկուն ողջակէզը կը մատուցանէ , ան քահանան իր մատուցած ողջակէզին մորթը իրեն
9 պիտի առնէ : Եւ բոլոր թոնիրի մէջ եփուած՝ ու բոլոր սանի մէջ և տապակի վրայ շինուած հացի ընծան՝ զանիկայ մատուցանող քահա-
10 նային պիտի ըլլայ : Եւ ամէն եղով շաղուած՝ կամ առանց եղի՝ հացի ընծան՝ Ահարոնին բոլոր որդուոցը պիտի ըլլայ . ամէն մէկուն իրենը հաւասար պէտք ըլլայ :
11 Եւ Ցերոջը մատուցանելու խա-
զաղութեան զոհին օրէնքը աս է .
12 թէ որ շնորհակալութեան համար մատուցանէ ան , անատենը շնորհակալութեան զոհին հետ եղով շաղուած անխմոր չօթեր՝ ու եղով օծուած անխմոր լաւաշներ՝ և բա-
րակ ալիւրէ եղով շաղուած՝ տապկած չօթեր պիտի մատուցանէ :
13 Շնորհակալութեան համար եղած խաղաղութեան զոհին չօթերէն զատ՝ խմորեալ հացէ ընծայ մը պի-
14 տի մատուցանէ : Եւ անկէ այնպէս ամէն ընծաներէն մէկ հատ բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէ Ցերոջը . և ասիկայ խաղաղութեան զոհին արիւնը սրսկող քա-
15 հանային պիտի ըլլայ : Եւ շնորհակալութեան համար՝ խաղաղութեան զոհին միսը մատուցուած օրը պիտի ուտուի . անկէ մինչև
16 առտու պիտի չմնայ : Եւ թէ որ իր ընծան ուխտի համար է կամ կամաւոր զոհ է , զոհը մատուցած օրը պիտի ուտուի , ու մնացածը
17 հետևեալ օրը պիտի ուտուի . Եւ զոհին միսէն երրորդ օրուան մնա-
18 ցածը կրակով պիտի այրուի : Եւ թէ որ երրորդ օրը իր խաղաղութեան զոհին միսէն ուտուելու ըլլայ , ընդունելի պիտի չըլլայ , ոչ ալ անիկայ մատուցանողին՝ Ցերոջ պիտի սեպուի . հպծութիւն պիտի ըլլայ , ու անկէ ուտող անձը՝ իր ա-
19 նօրէնութիւնը պիտի կրէ : Եւ ամէն պիտի անմաքուր բանէ դպած միսը պիտի չուտուի , կրակով պիտի այրուի . սակայն ամէն մաքուր եղողը պիտի ուտէ խաղաղութեան
20 զոհին միսէն : Բայց ան անձը՝ որ

ն · բ · գբ · 1490

ցանելու զոհերին աս է . Դարդուին տասներորդ մասը բարակ ալիւր ամէն օր հացի ընծայի համար պէտք հաստատուն , կէսը առաւօտուն՝ ու
21 կէսը իրիկունը : Ցապակի մէջ եփելու համար՝ եղով պիտի շինուի . տապակած պիտի բերես ան , և հացի ընծային եփած կտորուանքները անոյշ հոտի համար Ցերոջը պիտի
22 մատուցանես : Եւ իր որդիներէն Իր տեղը օծուելու քահանան պիտի մատուցանէ ան . — Այս Ցերոջը յաւիտենական կանոն ըլլալով — բո-
23 լորովին պիտի այրուի : Եւ քահանային ամէն հացի ընծան բոլորովին պիտի այրուի , պիտի չուտուի :
24 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
25 սելով . Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդուոցը՝ և ըսէ . Մեղքի պատարագին օրէնքը աս է . Հողմակէզին մորթուած տեղը պիտի մորթուի մեղքի պատարագը Ցերոջը առջևը .
26 Աս ամենասուրբ է : Մեղքի պատարագը մատուցանող քահանան պիտի ուտէ ան . սուրբ տեղը՝ ժո-
27 ղովքի խորանին սրահը պիտի ուտուի . Ինչ որ անոր միսին դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ . և թէ որ անոր արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթկէ , սուրբ տեղը պիտի լուսաս ան՝
28 որուն վրայ ցաթկեր էր : Եւ հողէ ամանը՝ որուն մէջ եռացուցած է — պիտի կոտրուի . ու թէ որ պղնձէ ամանի մէջ եռացուցած ըլլայ , պիտի շփուի ու ջրով
29 լուացուի : Քահանայից բոլոր արուները պիտի ուտեն անիկայ . Աս
30 ամենասուրբ է : Եւ ամէն մեղքի պատարագը՝ որուն արիւնէն ժողովքի խորանը կը բերուի սուրբ տեղին մէջ քաւութիւն ընելու համար , պիտի չուտուի , կրակով պիտի այրուի :

ԳԼ · Ի

1 Կանոն յանցանքի պատարագին , 11 և խաղաղութեան զոհին , 12 թէ՛ շնորհակալութեան համար ըլլայ , 16 թէ ուխտի , և թէ կամաւոր ընծայի համար , 22 ճարպ 26 ու արիւն ուտելը արդիլուած է , 28 խաղաղութեան զոհերէն քահանայից իրաւունքը :

1 Եւ յանցանքի պատարագին օրէնքը աս է . Բաս ամենասուրբ
2 է . Ողջակէզը մորթած տեղերնին յանցանքի պատարագը պիտի մորթեն , և անոր արիւնը սեղանին վրայ
3 շուրջանակի պիտի սրսկէ . Եւ անկէ բոլոր ճարպը՝ պոչին դմակը ու փորոտիքը ծածկող ճարպը պիտի
4 մատուցանէ . Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին վրայի թաղանթը՝ երիկամունքնե-
5 րով միասին պիտի փրցընէ . Եւ

ն · բ · գբ · 1490

Ե Գլ · գ · 16 ; 17 ; 18 ; Թուա . ժբ . 9 , 10 ։

Ղ Գլ · բ · 3 ։ Ե Գլ · գ · 25 ; 26 ; ժդ · 13 ։

Ը Գլ · բ · 3 ; 10 ; Թուա . ժբ . 9 ։ Ես զկէ . խդ . 29 ։

† Եբր · չոր

Ի Գլ · դ · 1 ; իբ · 18 , 21 ։

Ժ Գլ · բ · 4 ; Թուա . գ . 15 ։

Ի Ա՛մով . դ . 5 ։

Լ Թուա . ժբ . 8 , 11 , 19 ։

Խ Գլ · իբ · 30 ։

Ծ Գլ · ժթ . 6 , 7 , 8 ։

Կ Թուա . ժբ . 27 ։ Հ Գլ · ժա . 10 , 11 , 41 ; ժթ . 7 ։

Ն · Գլ · ե · գ · 1—7 ։

Բ Գլ · գ · 17 , 25 ; իա . 22 ։

Դ Գլ · ա · 3 , 5 , 11 ; գ . 24 , 29 , 33 ։

Ե Գլ · գ · 4 , 9 , 10 , 14 , 15 , 16 ; գ . 8 , 9 ։ Եզ · իթ . 13 ։

ն · ք · ՂԸ
1490

յ ԳԼ · ԺԱ · 3 ։
ը Նե · Ժ · 14 ։
ճ ԳԼ · Ժբ · Ժգ · Ժե ։
ՙ ԳԼ · Ժա · 24 , 28 ։
յ Եզկ · գ · 14 ։
* կ՚ սո· զուն
ն ՀՃր 20 ։

ւԳԼ · գ · 17 ։

- ԳԼ · Ժե·15 ։ ր Օր · Ժգ · 21 ։ Եզկ · գ · 14 ։ Խգ · 31 ։

ւՆե · թ · 4 ։ ԳԼ · գ · 17 ։ Ժկ · 10–14 ։

¬ ԳԼ · գ · 1 ։

լ ԳԼ · գ · 3 , 4 , 9 , 14 ։

- ԵԼ · ԻԹ · 24 , 27 ։ ԳԼ · ր · 27 ։ Թ · 21 ։ Թու · զ · 20 ։

- ԳԼ · գ · 5 , 11 , 16 ։
վ ՀՃր 34 ։
ֆ ՀՃր 34 ։ ԳԼ · Թ · 21 ։ Թու · զ · 20 ։

բ ԵԼ · ԻԹ · 28 ։ ԳԼ · Ժ · 14 , 15 ։ Թու · Ժը · 18 , 19 ։ ր Օր · Ժը · 8 ։

յ ԳԼ · ր · 12 ։ 30 ։ ԵԼ · Խ · 13 , 15 ։

յիր անմաքրութիւնը իր վրան ու-
նենալով Տէրոջը խաղաղութեան
զոհէն միս ուտէ , ան անձը Ւիր
21 ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։ Եւ
ամէն գե-ով անմաքուր բ-ն՝ ըԹէ
ՙմարդու անմաքրութեան՝ Թէՙ
մանմաքուր անասունի՝ և Թէՙ յա-
մէն կերպ անմաքուր ՙպիղծ բանի"
մը դպչող անձը՝ Թէ որ Տէրոջը
խաղաղութեան զոհին միսէն ու-
տելու ըլլայ , ան անձը Ւիր ժողո-
վուրդէն պիտի կորսուի ։
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ . Ւ Ռնաւ արջառի կամ ոչ-
խարի կամ այծի ճարպ պիտի չու-
24 տէք ։ Եւ -մեռած անասունին
ճարպը՝ ու փառատուածին ճարպը՝
ամէն գործի մէջ պիտի գործա-
ծուի , բայց անկէ բնաւ պիտի չու-
25 տէք ։ Քանզի ով որ Տէրոջը պա-
տարագ մատուցելու անասունին
ճարպէն ուտելու ըլլայ , ան ուտող
անձը իր ժողովուրդէն պիտի կոր-
ւնե · թ · 4 ։ 26 սուի ։ Ւ Եւ ձեր ամէն բնակարան-
ԳԼ · գ · 17 ։ Ժկ · 10–14 ։ ներուն մէջ բնաւ արիւն պիտի
չուտէք , Թէ թռչունի ըլլայ և
27 Թէ անասունի ։ Ամէն անձ որ ինչ
և իցէ արիւն ուտէ , ան անձը իր
ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
28 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
29 ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ . Ո Իր խաղաղութեան զոհը
Տէրոջը մատուցանողը՝ իր խաղա-
ղութեան զոհէն ընծայ մը պիտի
լ ԳԼ · գ · 3 , 30 բերէ Տէրոջը ։ Ւ Տէրոջը պատա-
4 , 9 , 14 ։ րագը իր ձեռքովը պիտի բերէ . եր-
բուծով ճարպը պիտի բերէ , որ
- ԵԼ · ԻԹ · 24 , 27 ։ ԳԼ · ր · 27 ։ Թ · 21 ։ Թու · զ · 20 ։ -երբուծը երերցընելու ընծայի հա-
մար երերցուի Տէրոջը առջեւ ։
31 - Եւ քահանան ճարպը պիտի այրէ
սեղանին վրայ . Ւբայց երբուծը Ա-
հարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
32 ըլլայ ։ Եւ ձեր խաղաղութեան
զոհերէն ո՚աջ զիստը քահանային
պիտի տաք՝ բարձրացընելու ընծա-
33 յի համար ։ Ա՚հարոնի որդւոց-
մէն՝ խաղաղութեան զոհին արիւնը
ու ճարպը ով որ մատուցանէ , աջ
զիստը անոր բաժինը պիտի ըլլայ ։
34 Քանզի անոնց խաղաղութեան զո-
հերէն ։երերցընելու երբուծը և
բարձրացընելու զիստը Իսրայէլի
որդւոցմէն առի , և անոնք յաւի-
տենական կանոնով Իսրայէլի որ-
դւոցմէն Ա՚հարոն քահանային ու
35 անոր որդւոցը տուի ։ Ասիկայ Տէ-
րոջը պատարագներէն Ա՚հարոնին և
անոր որդւոցը օծման իրաւունքի
համար գբ-էյ-ը , զանոնք Տէրոջը
քահանայութիւն ընելու մատուցա-
36 ցած օրը , Որ զանոնք օծած օրը
Տէրը հրամայեց որ Իսրայէլի որ-

դւոցմէն իրենց ցեղերուն մէջ յա-
ւիտենական կանոնով անոնց տը-
րուի ։
37 - Ողջակէզին՝ ։հացի ընծային՝
+և մեղքի պատարագին՝ ։և յան-
ցանքի պատարագին՝ ։ու օրհնու-
Թիւններուն՝ և - խաղաղութեան
38 զոհին օրէնքը աս է , Որ Տէրը պա-
տուիրեց Մովսէսին Սինայ լեռը ,
ան օրը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրեց ։իրենց ընծաները Տէրոջը
մատուցանելու Սինայիանապատին
մէջ ։

ԳԼ · Ը

1 Մովսէս քահանայ կ՚օրհնէ Ա՚հարոնը ու անոր որդիքը ։ 14 Անոնց մեղքի պատարագը ։ 18 Անոնց ողջակէզը ։ 22 Օրհնութեան խոյը ։ 31 Անոնց օրհնուելուն տեղը ու ժամանակը ։

1 Ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . - Ա՚ռ Ա՚հարոնը ու ա- - ԵԼ · ԻԹ · 1 , 2 , 3 ։
նոր որդիքը իր հետը , և ։զգեստ-
ները՝ ու ։օծման եղը՝ և մեղքի ։ ։ԵԼ · Իբ · 2 , 4 ։
պատարագին զուարակը՝ ու երկու
խոյերը՝ և անխմոր հացին սակառը ։
3 Եւ ժողովէ բոլոր ժողովքը մէկտեղ
4 ժողովքի խորանին դուռը ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրա-
ծին պէս ըրաւ . ու ժողովքը մէկ-
տեղ ժողովեցաւ ժողովքի խորա-
5 նին դուռը ։ Եւ Մովսէս ըսաւ
ժողովքին . ։Ա՚ս է ան բանը որ ։ ։ԵԼ · ԻԹ · 4 ։
6 Տէրը պատուիրեց ընելու ։ Եւ
Մովսէս մօտեցուց Ա՚հարոնը ու ա-
նոր որդիքը , և զանոնք ջրով ։ԵԼ · ԻԹ · 4 ։
7 լուաց . Ւ Եւ անոր հագցուց ։շա-
պիկը , ու անոր մէջքը կապեց գօ- Ւ ԵԼ · ԻԹ · 5 ։
տին , և պատմուճանը հագցուց ա-
նոր , ու եփուդը անոր վրայ դրաւ ,
ու եփուդին ժապաւէնովը փաթ-
թեց , ու անով գօտևորեց զանի- ։ԵԼ · Իբ · 4 ։
8 կայ ։ Եւ լանջապանակը անոր
վրայ դրաւ , ու Ըլանջապանակին Ը ԵԼ · Իբ · 30 ։
մէջ Ուրիմը ու Թումիմը դրաւ .
9 ։Եւ խոյրը անոր գլուխը դրաւ , ու Ց ԵԼ · ԻԹ · 6 ։
խոյրին վրայ՝ անոր առջեւի կողմէն
ոսկի թիթեղը՝ -ը-ն-ն սուրբ պսա-
կը դրաւ , Տէրոջը ։Մովսէսին պա- ։ ԵԼ · Իբ · 37 , ։
տուիրածին պէս ։
10 ։Եւ Մովսէս օծման եղը առաւ , ։ ԵԼ · Լ · 26 , 27 , 28 , 29 ։
ու խորանը և բոլոր անոր մէջի և-
զածները օծեց , ու սրբեց անոնք .
11 Եւ անկէ սեղանին վրայ սրսկեց
եօթը անգամ . և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ և աւազանը ու
անոր խարիսխը օծեց , զանոնք սրբ-
12 բելու համար ։ Եւ ։օծման եղէն ԼԳԼ · Խ · 10 , 12 ։ ԵԼ · ԻԹ · 7 , Լ · 30 ։ Ա՚ղ · Ջ՚գ · 2 ։
Ա՚հարոնին գլխուն վրայ թափելով՝
13 անոր սրբելու համար օծեց ։ Ե Եւ
Մովսէս մօտեցուց Ա՚հարոնին որ- Ե ԵԼ · ԻԹ · 8 , 9 ։
դիները՝ ու անոնց շապիկներ հագ-
ցուց , և մէջքերնին գօտի կապեց ,
ու անոնց ։Ը-Ի-Ը ապարօշներ փաթ-

ն · ք · ՂԸ ·
1490

- ԳԼ · գ · 9 ։
։ ԳԼ · գ · 14 ։
+ ԳԼ · գ · 25 ։
ւ ՀՃր 1 ։
։ ԳԼ · գ · 20 ։ ԵԼ · ԻԹ · 1 ։
- ՀՃր 11 ։

։ ԳԼ · ա · 2 ։

Ն·Ք·Ղ·
1490

թեց , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

14 Եւ մեղքի պատարագին զուարակը մօտեցուց . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը մեղքի պատարագ ըլլալու զուարակին

15 գլխուն վրայ դրին ։ Եւ մորթեց զայն . և Մովսէս արիւնը առաւ , ու իր մատովը սեղանին եղջիւրներուն վրայ դնելով շուրջանակի , մաքրեց սեղանը . ու արիւնը սեղանին յատակը թափեց , և անոր վրայ քաւութիւն ընելու հա-

16 մար՝ սրբեց ան ։ Եւ փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը՝ ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը առաւ , ու Մովսէս սեղանին վրայ այրեց

17 զայն ։ Բայց զուարակը՝ այսինքն անոր մորթը և միսը՝ ու անոր աղբը՝ բանակին դուրսի դին կրակով այրեց , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

18 Եւ ողջակէզին խոյը մօտեցուց . և Ահարոնը ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ

19 դրին ։ Եւ մորթեց զայն . և Մովսէս շուրջանակի սեղանին վրայ

20 սրսկեց արիւնը . Եւ խոյը կտոր կտոր բրաւ . ու Մովսէս այրեց գլուխը և կտորները ու ճարպը .

21 Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուաց . և Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց . ասիկայ ողջակէզ — անուշահոտ պատարագ մըն էր Տէրոջը , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։

22 Եւ մօտեցուց մէկալ խոյը , — օրհնութեան խոյը . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին .

23 Եւ մորթեց զայն . ու Մովսէս անոր արիւնէն առաւ , և Ահարոնին աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մա-

24 տին վրայ դրաւ ։ Եւ Ահարոնին որդիքը մօտեցուց , ու Մովսէս ան արիւնէն անոնց աջ ականջներուն բլթակներուն վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքերուն մեծ մատներուն վրայ՝ ու անոնց աջ ոտքերուն մեծ մատներուն վրայ դրաւ . և Մովսէս սեղանին վրայ շուրջանա-

25 կի սրսկեց զարիւնը ։ Եւ ճարպը՝ դմակը՝ ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը՝ ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը՝ ու աջ զիստը

26 առաւ . Եւ Տէրոջը առջևը եղած անխմոր հացի սակաւէն անխմոր չօթ մը՝ եղով հացի չօթ մը ու լաւաշ մը առաւ , և ճարպերուն

27 վրայ ու աջ զտին վրայ դրաւ ։ Եւ ամէնը Ահարոնին ու անոր որդւոյը ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը առջևը երերցնելու ընծայ մատուց .

28 Եւ Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ զանոնք , ու սեղանը ողջակէզին վրայ այրեց . ասոնք օրհնութեան համար անուշա-

29 հոտ պատարագ էին Տէրոջը ։ Եւ Մովսէս երբուծը առաւ , ու Տէրոջը առջևը երերցնելու ընծայ մատուց . ասիկայ օրհնութեան խոյէն Մովսէսին բաժինը եղաւ , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին

30 պէս ։ Եւ Մովսէս օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ — անոր հանդերձներուն վրայ՝ և անոր հետ անոր որդւոյը վրայ ու անոր որդւոյը հանդերձներուն վրայ սրսկեց . և Ահարոնը — անոր հանդերձները՝ և անոր հետ անոր որդիքը ու անոր որդւոյը հանդերձները սրբեց ։

31 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու անոր որդւոյը . «Միսը ժողովքի խորանին դրանը քով եփացուցէք , և հոն օրհնութեան սակաւին մէջի հացերովը կերէք զանիկայ , ինչպէս որ †ինծի պատուիրուեցաւ» ըսելով թէ Ահարոնը ու անոր որդիքը պի-

32 տի ուտեն զանոնք ։ Եւ միսէն ու հացէն աւելցածը կրակով այրեցէք ։

33 Եւ եօթը օր ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ ելլէք , մինչև ձեր օրհնութեան օրերուն վերջին օրը . ինչու որ Ձեր օրհնութիւնը եօթը

34 օրը կ՚ըլլայ ։ «Ան օրուան եղածին պէս՝ ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝ Տէրը հրաման ըրաւ — —

35 ընել ։ Ուստի ցորեկը ու գիշերը եօթը օր ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի նստիք , ու Տէրոջը պահպանութիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք . քանզի ասանկ պատուի-

36 րուած է ինծի Տէրոջմէ ։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած ամէն բաները ըրին ։

Ն·Ք·Ղ·
1490

ԳԼ·Թ

1 Ահարոնին մատուցած առջի պատարագները՝ իրեն համար ու ժողովուրդին համար ։ 8 Մեղքի պատարագը ։ 12 ու իրեն համար մատուցած ողջակէզը ։ 15 ժողովուրդին համար եղած պատարագները ։ 23 Մովսէս ու Ահարոն ժողովուրդը կ՚օրհնեն ։ 24 Տէրոջմէ կրակ կու գայ սեղանին վրայ ։

1 Եւ — եղաւ որ ութերորդ օրը Մովսէս կանչեց Ահարոնը ու անոր

2 որդիքը և Իսրայէլի ծերերը . Եւ ըսաւ Ահարոնին . Առ քեզի մեղքի պատարագի համար զուարակ մը , ու ողջակէզի համար խոյ մը . անոնք անարատ ըլլան . և Տէրոջը առ-

Ն·Ք·Ղ·
1490

Ել·Լեւ·Թիւ·Բ·Օր·Յհ·Ա·Գ·Մկ·Ե·Ղկ·Խգ·

Ել·Լեւ·Թիւ·Բ·Օր·Յհ·Ա·Գ·Մկ·Ե·Ղկ·Խգ·Ա·Գ·Ե·Ղկ·Խգ·Ա·Գ·Ե·Ղկ·Խգ·Ա·Գ

Ն·ք·ղՃ· 1490

Ա ԳԼ·գ·23· եզր·գ·17· ժ·19·

3 ջևը մատեցուր ։ եւ Խորայէլի որդւոցը պիտի խօսիս՝ ըսելով · Ա Մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ մը՝ և ողջակէզի համար զուարակ մը ու գառնուկ մը առէք · մկ
4 տարեկան՝ անարատ ըլլան ։ Նաև խաղաղութեան զոհերուն համար ցերօջը առջևը զոհելու արջառ մը ու խոյ մը՝ ու Ե եղով շաղուածՃ հարի բնծայ դիէ՛ ։ ինչու որ Ձայս-
5 օր Ցերը ձեզի պիտի երևնայ ։ եւ Մովսէսին պատուիրածը ժողովքի խորանին առջևը բերին · ու բոլոր ժողովքը մօտեցան՝ ու Ցերօջը
6 առջևը կայնեցան ։ եւ Մովսէս ըսաւ · Ա Ե Ցերօջը պատուիրած բանը · աս ըրէք , ու Ե Ցերօջը
7 փառքը ձեզի պիտի երևնայ ։ եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին · Սեղանին մօտեցիր , ու Ճքու մեղքի պատարագդ և ողջակէզդ ըրէ՛ , և քեզի համար ու ժողովուրդին համար քաւութիւն ըրէ · և Ի ժողովուրդին ընծան մատուցանելով՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ՛ Ցերօջը պատուիրածին պէս ։
8 Ուստի Ահարոնը սեղանին մօտեցաւ , և իրեն համար եղած մեղքի պատարագին զուարակը մորթեց ։
9 Ե եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մօտեցուցին անոր · ու անիկայ իր մատը արիւնը թաթխեց , ու Ի սեղանին եղջիւրներուն վրայ դրաւ · և ճաւդ արիւնը սեղանին յատակը
10 թափեց · Լ բայց մեղքի պատարագէն՝ ճարպը ու երիկամունքները և լեարդին թաղանթը սեղանին վրայ այրեց , ինչպէս որ Ի Ցերը Մովսէսին
11 պատուիրեր էր ։ Ե եւ միսը ու մորթը բանակին դուրսի դին կրակով
12 այրեց ։ եւ ողջակէզը մորթեց · ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , և Ի սեղանին վրայ շուրջ-
13 նակի սրսկեց ան ։ Ը եւ ողջակէզը կտորներովը ու գլխովը անոր բե-
14 րին , և սեղանին վրայ այրեց ։ Ն եւ փորոտիքը ու ոտքերը լուաց , ու սեղանին վրայի ողջակէզին վրայ այրեց ։
15 Ը եւ ժողովուրդին ընծան մօտեցուց , ու ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըստ նոխազը առաւ , և մորթեց անիկայ , ու մեղքի պատարագ ըրաւ առջինին
16 պէս ։ եւ ողջակէզը մօտեցուց , ու
17 ըստ օրինի մատուց ։ եւ Ֆ հացի ընծան մօտեցուց , ու անկէ ձեռքը լեցուց՝ և սեղանին վրայ այրեց , Ֆ առաւտուան ողջակէզէն Ի զատ ։
18 եւ ժողովուրդին Խ խաղաղութեան զոհ ըստ արջառը ու խոյը մորթեց · և Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , ու սեղանին վրայ
19 շուրջնակի սրսկեց ան ։ եւ արջառէն՝ ճարպերը , ու խոյէն՝ դմակը և Ֆ որովայնը ծածկող ճարպը , ու երիկամունքները ու լեարդին
20 թաղանթը բերին · եւ ճարպերը երբուծներուն վրայ դրին , և ու ճարպերը սեղանին վրայ այրեց ։
21 եւ Ահարոն՝ երբուծները ու աջ գիստը Ցերօջը առջևը Ճ երերցնելու ընծայ մատուց , Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
22 եւ Ահարոն իր ձեռքերը ժողովուրդին վրայ վերցուց , և ու օրհնեց զանոնք · և մեղքի պատարագը ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը
23 մատուցանելէն ետքը՝ իջաւ ։ եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանը մտան , և Ն ելլելով ժողովուրդը օրհնեցին · Ճ և Ցերօջը փառքը բոլոր ժողովուրդին երևցաւ ։
24 եւ Ի Ցերօջը առջևէն կրակ ելաւ , ու սեղանին վրայ եղած ողջակէզը և ճարպերը այրեց · և բոլոր ժողովուրդը տեսնելով՝ Ճ աղաղակեցին , ու երեսնուն վրայ ինկան ։

Ն·ք·ղՃ· 1490

Լ ԳԼ·գ·5· 16·

Ճ Եւ·խթ·24· 26· ԳԼ·է· 30· 31· 32· 33· 34·

Լ Թուա·գ· 23· բ Օր· ի·ա·5· Ղ·ա· իգ·50·

Ղ Հմր 6· Թուա·ժգ· 10· ժղ·19· 42·

Ղ Նե·գ·4· Դ·ա·գ·21· գ Թագ· ժբ·38· բ Մն·է·1· Սաղ·ի·3·

Ճ գ Թագ· ժբ·39· բ Մն·է·3· եզր·գ·11·

Ա ԳԼ·ա·1· իբ·9· Թուա·գ·3·4· իգ·61· ա Մն·իգ·2·

Բ ԳԼ·ժղ· 12· Թուա· ժղ·18·

Ֆ Եւ·լ·9·

Ք ԳԼ·թ·24· Թուա·ժղ· 35· բ Թագ· ղ·7·

Ի Եւ·ժթ· 22· իթ·43· ԳԼ·իա·6· 17· 21· Ես· ծբ·11· Եզկ·ի·41· Խբ·13·

Ղ Ես·խթ· 3· Եզկ·իբ· 22· Ցօ· ժգ 31·32· ժգ·13· բ Թես·ա·10·

Ի Սաղ·լթ· 9·

Ը Եւ·գ·18· 22· Թուա· գ·19·30·

Ր Ղա·է·12· Գոր·ե·6· 9·10· բ·2·

Ֆ Եւ·լգ·5· ԳԼ·ժգ·45· իա·1·10· Թուա·գ·6· 7· բ Օր· լգ·9· Եզկ իգ·16·17

Ա ԳԼ·գ·23· Եզր·գ·17· ժ·19·

Ի ԳԼ·բ·4·

Ղ Հմր 6·23· Եւ·խթ· 43·

Ի Հմր 23· Եւ·իգ·16·

Ը ԳԼ·գ·3· ա Թագ·գ· 14· Երբ· ե·3·է· 27· Թ·7·

Բ ԳԼ·գ·16· 20· Երբ· ե·1·

Ֆ Ցես գԼ·գ· 7·

Լ ԳԼ·բ·16·

Ի ԳԼ·գ·8·

Ֆ ԳԼ·գ·11· բ·17·

Լ ԳԼ·ա·5· բ·19·

Հ ԳԼ·բ·20·

Յ ԳԼ·բ·21·

Ղ Հմր 3· Ես·ծգ·10· Երբ·բ·17· ե·3·

Ֆ ԳԼ·ա·3· 10·

Ֆ Հմր 4· ԳԼ· բ·1·2·

Ֆ Եւ·խթ· 38·

Ն ԳԼ·գ·1· ճ·

Ն · Ք · ՂՓ · 1490

Ի Թու · Ժգ · 22, 46, Ցես · է · 1, Իր · 18, 20, Բ Թագ · Խդ · 1,
Լ Գլ · Իա · 12,
Ի Եզ · Իր · 41, Գլ · Բ · 30,
Ն Եզեկ · Խդ · 21, Ղե · ա · 15, ա Տիմ · գ · 3, Տիտ · ա · 7,
Ո Գլ · Ժա · 47, Ի · 25, Երեմ · Ժե · 19, Եզեկ · Իր · 26, Խդ · 23,
Հ Ր Օր · Խդ · 8, Նէեմ · Բ · 2, 8, 9, 13, Երեմ · Ժբ · 18, Մաղ · Բ · 7,
Յ Եզ · Իթ · 2, Գլ · Ղ · 16, Թու · Ժբ · 9, 10,
Ղ Գլ · Իա · 22,

Ճ Գլ · Բ · 3, Ղ · 16,
Մ Եզ · Իթ · 24, 26, 27, Գլ · է · 31, 34, Թու · Ժբ · 11,

Յ Գլ · է · 29, 30, 34,

Ն Գլ · Թ · 3, 15,

Շ Գլ · Ղ · 26, 29,

Ո Գլ · Ղ · 30,
Չ Գլ · Ղ · 26,

Պ Գլ · Թ · 8, 12,

վրայ Էբարկութիւն չգայ · բայց ձեր եղբայրները Իսրայէլի բոլոր տուները՝ Տէրոջը ըրած այրումին վրայ թող
7 լան ։ Եւ դուք ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ ելլէք , որ չմեռնիք . Ի՞նչու որ Տէրոջը օծման եղը վրանիդ է . և անոնք Մովսէսին ըսածին պէս ըրին ։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝
9 ըսելով . Ե՞րբոր ժողովքի խորանը մտնէք՝ թէ դուն և թէ քու որդիդ քեզի հետ , գինի կամ օղի չխմէք , որ չմեռնիք . — Ա՛յ — ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն չըլլայ ,
10 Որ սուրբին ու անսուրբին մէջտեղը , և անմաքուրին ու մաքուրին մէջտեղը ։
11 Թիւն ընէք . Հ՞եւ որ Իսրայէլի որդւոցը սորվեցընէք բոլոր կանոնները , որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը զրուցած է անոնց ։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին՝ ու անոր մնացած որդւոցը Եղիազարին ու Իթամարին . Տէրոջը պատարագներէն ուելցած հացի ընծան առէք , ու սեղանին քովը բաղարջ կերէք . ինչու որ Ա՛նիկայ ամենասուրբ է ։
13 Սուրբ տեղը կերէք անիկայ . ինչու որ Տէրոջը պատարագներէն քու իրաւունքդ ու քու որդւոցդ իրաւունքն է . քանզի Հինծի
14 ասանկ պատուիրուած է ։ Եւ Հ՛ուրբերցնելու երբուծը ու բարձրացընելու զիստը՝ դուն ու քու որդիդ և քու աղջիկներդ քու հետդ մաքուր տեղ մը պիտի ուտէք . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը խաղաղութեան զոհերէն քու իրաւունքդ ու քու որդւոցդ իրաւունքին համար տրուած
15 են ։ Հ՛բարձրացընելու զիստը ու երկրցընելու երբուծը ճարպին պատարագներովը Տէրոջը առջևը երերցընելու համար պիտի բերեն . և Տէրոջը պատուիրածին պէս քուկդ ու քեզի հետ քու որդւոցդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով ։
16 Եւ Մովսէս Մեղքի պատարագին նոխազը զգուշութեամբ փնտռեց , և ահա այրուած էր . ուստի Ահարոնին մնացած որդիներուն՝ Եղիազարին ու Իթամարին բարկացաւ՝
17 ըսելով . Ինչո՞ւ Մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք . քանզի աս ամենասուրբ է , ու Տէրը տուաւ ձեզի որ ժողովքին անօրէնութիւնը վերցընէք՝ — Տէրոջը առջևը անոնց
18 համար քաւութիւն ընէք ։ Ահա անոր արիւնը սրբարանին մէջը չբերուեցաւ . դուք Իմ պատուիրածիս պէս անպատճառ սուրբ
19 տեղը ուտելու էիք ան ։ Եւ Ահարոն ըսաւ Մովսէսին . Ահա Այսօր իրենց Մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Տէրոջը առջևը մատուցին , ու դէպուս ասանկ բաներ եկաւ . և Ի՞ր այսօր Մեղքի պատարագը ուտելու ըլլայի , Տէրոջը առջևը
20 հաճոյ պիտի ըլլար արդեօք ։ Եւ երբ Մովսէս — լսեց , հաւնեցաւ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Մաքուր ու անմաքուր յորքոտանիներուն , 9 Ձուկերուն , 13 ու Թռչուններուն վրայով ։ 29 Անմաքուր սողունները ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով անոնց . Խօսեցէք Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէք . Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուններէն — ձեր ուտելու անասուններն
3 ասոնք են . Ամէն բաժնուած կճղակ ունեցող — որոճացող անասունը
4 պիտի ուտէք ։ Բայց որոճացողէն կամ կճղակաբաշխ եղածէն՝ ասոնք պիտի չուտէք . ուղտը , ինչու որ անիկայ թէև կ՛որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի
5 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ճագարը , ինչու որ անիկայ կ՛որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի
6 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ նապաստակը , որ թէև կ՛որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ ։ Եւ խոզը , որ թէև անիկայ բաժնուած կճղակ ունի , բայց չորոճար , Բանիկայ ձեզի
8 անմաքուր ըլլայ ։ Անոնց միսէն պիտի չուտէք , ու դիերնուն չդպչիք . Ձեզի անմաքուր են ։
9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն ասոնք պիտի ուտէք . Ջուրերու մէջ՝ — Ի՞նչ ծովերու մէջ և գետերու մէջ ամէն թև ու թեփ ունեցող պիտի ուտէք . Եւ ծովերու մէջ ու գետերու մէջ եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները՝ Ջուրերուն բոլոր գեղուններէն՝ և Ջուրերուն մէջ եղած չունչ ունեցող բոլոր կենդանիներէն Ի պիղծ ըլլան ձեզի ։
11 Անոնք ձեզի պիղծ պիտի ըլլան . անոնց միսէն պիտի չուտէք , և անոնց
12 դիերէն պիտի զզուիք ։ Ջուրերուն մէջ եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները՝ ձեզի պիղծ ըլլան ։
13 Եւ Թռչուններուն մէջ ասոնք պիղծ պիտի սեպէք . պիտի չուտուին , պիղծ են . արծիւը՝ և պաս
14 կուճը՝ ու գետարծիւը , Եւ ցինը՝
15 ու անդղը իր տեսակին պէս , Եւ ա
16 մէն ագռաւը իր տեսակին պէս , Եւ ջայլամը՝ ու բուն՝ և կկուն՝ ու բա
17 զէն իր տեսակին պէս , Եւ հաւպատիրը՝ ու հողմաղը՝ և քաջահաւը ,
18 Ու կարապը՝ և հաւալուսը՝ ու սև
19 անդղը , Եւ արագիլը՝ — քարարդը իր տեսակին պէս , և յոպոպը՝ ու չղջիկը ։

Ն · Ք · ՂՓ · 1490

Լ Երեմ · Ղ · 20, Ժգ · 12, Ովս · Թ · 4, Մաղ · ա · 10, 13,

Ր Օր · Ժգ · 4, Գոր · Ժ · 12, 14,

Բ Եւ · Կո · 4, Կղ · 3, 17,

Ճ Եւ · Ծբ · 11, Մաս · Ժե · 11, 20, Մար · է · 2, 15, 18, Գոր · Ժ · 14, 15, Ժե · 29, Հով · Ժգ · 14, 17, ա Կոր · ը · 8, Կող · բ · 16, 21, Եբր · Թ · 10,

Ծ Ր Օր · Ժգ · 9,
Ի Գլ · է · 18, Բ Օր · Ժգ · 3,

Ղ Ր Օր · Ժգ · 12,

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուն ձեզի պիղծ ըլլայ ։
21 Սակայն ասոնք պիտի ուտէք . բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուններէն՝ երկրի վրայ ցատկելու համար ոտքերնուն վրայ ազդր ունե-
22 ցողները ։ Անոնցմէ ասոնք պիտի ուտէք . Խ մարախը՝ իր տեսակին պէս , ու գրուխիճը՝ իր տեսակին պէս , և խարագուղը՝ իր տեսակին պէս , ու ջրեակը՝ իր տեսակին
23 պէս ։ Բայց [illegible] բոլոր չորս ոտքով թռչող զեռունները ձեզի
24 պիղծ ըլլան . Եւ ասոնցմով դուք անմաքուր պիտի ըլլաք . ամէն ա-նոնց դիերուն դպչողը՝ մինչև իրի-
25 կուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն անոնց դիերը վերցնողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մին-չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
26 Բոլոր անասունները՝ որոնք կճղակ ունին՝ բայց բաժնուած չէ , և չեն որոճար , անմաքուր են ձեզի . ով որ անոնց դիերուն դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ ։
27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողներուն ամէնը անմաքուր ըլ-լայ ձեզի . ամէն անոնց դիերուն դպչողը՝ մինչև իրիկուն անմաքուր
28 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոնց դիերը վերցնողը իր լաթերը պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ . անոնք անմաքուր են ձեզի ։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուն-ներուն մէջ՝ ասոնք անմաքուր ըլլան ձեզի . աքիսը՝ ու Խմուկը՝ և *տի-
30 տեռը իր տեսակին պէս , Եւ մկնա-քիսը՝ ու գետնաւուխը՝ և կովա-դիան՝ ու մողէսը՝ և խլուրդը ։
31 Բոլոր սողացողներուն մէջ ձեզի անմաքուր եղածները ասոնք են . ամէն անոնց մեռածին դպչողը՝ մին-չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
32 Եւ անոնց մեռածը ինչ բանի վրայ որ իյնայ , թէ փայտէ աման ըլլայ՝ կամ հանդերձ՝ կամ մորթ՝ կամ քուրձ՝ ինչ տեսակ գործա-ծական աման որ ըլլայ , անմաքուր պիտի ըլլայ . Ջուրը պիտի ձգուի ան , ու մինչև իրիկուն անմաքուր
33 ըլլայ , և ետքը մաքուր սեպուի ։ Եւ ասոնց մկրը՝ որ հողէ ամանին մէջ իյնալու ըլլայ , ամէն անոր մէ-ջի եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ ,
34 ու [illegible] պիտի կոտրէք ։ Ա-մէն ուտելու կերակուրը՝ որուն վրայ [illegible] կայ , [illegible] ըլլայ . նոյնպէս ամէն ամանի մէջ եղած
35 բոլոր խմելու խմիլիքը անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն բան՝ որուն վրայասոնց դին կ'իյնայ , անմա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

քուր պիտի ըլլայ . Ըհ՝ թոնիր ըլ-լայ և թէ վառարան՝ պիտի ա-բուի . ասոնք անմաքուր են , ու անմաքուր պիտի սեպուին ձեզի ։
36 Բայց աղբիւրը կամ հորը՝ [illegible] ժողովուած ջուր [illegible]՝ մաքուր պի-տի ըլլայ . սակայն անոնց դիերուն
37 դպչողը անմաքուր ըլլայ ։ Եւ թէ որ անոնց դին՝ ցանուելու սերմի մը վրայ իյնայ , մաքուր պիտի ըլլայ
38 ան ։ Բայց թէ որ սերմին վրայ ջուր դրուած ըլլայ՝ ու անոր վրան անոնց դին իյնայ , ան ձեզի անմա-քուր պիտի ըլլայ ։
39 Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդա-նիներէն մէկը մեռնի , անոր դին դպչողը՝ մինչև իրիկուն անմաքուր
40 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր դիէն ու-տողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ . և անոր դին վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մին-չև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն սողունը պիղծ է . պիտի չուտուի
42 ան ։ Երկրի վրայ բոլոր սողացող սողուններէն ամէն իր փորին վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ պտըտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղածները պիտի չուտէք . ինչու որ
43 պիղծ են ։ Ի՛բնաւ սողացող սողու-նով մը անձերնիդ մի պղծէք . ոչ ալ անոնցմով պղծուելով անձեր-
44 նիդ անմաքուր ընէք . Ինչու որ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը . ուստի սրբեցէք անձերնիդ՝ ու [illegible] սուրբ ե-ղէք . ինչու որ ես սուրբ եմ . ու բնաւ երկրի վրայ մէկ սողացող սո-ղունով մը անձերնիդ մի պղծէք ։
45 Քանզի ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ Ե-գիպտոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլլամ . հուստի սուրբ եղիք , ինչու որ ես սուրբ եմ ։
46 Զորքոտանիներուն՝ և թռչուն-ներուն՝ ու ջուրերուն մէջ շարժող բոլոր չնչաւոր կենդանիներուն՝ և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդա-
47 նիներուն օրէնքը աս է . Ո՛ր անմա-քուրին ու մաքուրին մէջտեղը՝ և ուտուելու անասունին ու չուտուե-լու անասունին մէջտեղը տարբե-րութիւն ընէք ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Կնկան մը որդեծնութենէն եւս մաքրուելուն կերպը ։ 6 Իր մաքրուելուն համար մատուցա-նելու ընծաները ։

1 [illegible] Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Խօսք Իսրայէլի որդւո-ցը՝ ու ըսէ . Թէ որ [illegible] կնիկ մը սերմ առնէ՝ ու արու զաւակ ծնանելու ըլլայ , Եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ . Ինչպէս ամէն ամանի մէջ եղած

Ն·Ք·ԳՔ· 1490

‡ Կ՛ [illegible] ջրակուսա-կը՝

Ե Մաս · գ · 4 ։ Մար · ա · 6 ։

Ը ԳԼ · Ժգ · 8 ։ Ժե · 5 ։ Թուս · ԺԹ · 10 ։ 22 ։ Ա · 24 ։

Ր Ես · կդ · 17 ։ * Կ՛ կրնան

Ք ԳԼ · Ժե · 12 ։

Խ ԳԼ · գ · 28 ։ Ժե · 12 ։

† Կ՛ [illegible] ջուր գայ ։

Ղ ԳԼ · Ժե · 15 ։ Իր · 8 ։ Բ Օր · Ժգ · 21 ։ Եզկ · դ · 14 ։ Խգ · 31 ։

Ա Գ · Ժէ · 25 ։

Ե ԳԼ · ԺԹ · 6 ։ ԳԼ · ԺԹ · 2 ։ Ի · 7 ։ 26 ։ ա Թես · գ · 7 ։ ա Պետ · ա · 15 ։ 16 ։

Ձ Եւ · գ · 7 ։

Հ Հմր 44 ։

Յ ԳԼ · Ժ · 10 ։

— ԳԼ · Ժէ · 19 ։

Բ Ղս · ր · 22 ։

‡ ԳԼ · Ժէ · 19 ։

տուելու օրերուն համեմատ անմա-
3 քուր պիտի ըլլայ ։ Եւ Տ՚ունէ-
րորդ օրը Տ՚ըն անթլփատութեան
4 մարմինը պիտի թլփատուի ։ Եւ
անիկայ իր մաքրուելուն արիւնովը
երաւնուրեք օր պիտի նստի . ու
մինչև իր մաքրուելու օրերուն լմրն-
նալը՝ բնաւ սուրբ բանի մը պիտի
չդպչի , ո՛չ ալ սրբարանը մտնէ ։
5 Բայց թէ որ անիկայ աղջիկ ծնա-
նելու ըլլայ , երկու շաբաթ անմա-
քուր պիտի ըլլայ իր դաշտանին ֆո-
ՖՈՆԻՆ պէս , և վաթսունուվեց օր
իր մաքրուելուն արիւնովը պիտի
նստի ։
6 Եւ Է՚երբ տղայ կամ աղջիկ զաւ-
կի համար իր մաքրուելու օրերը
լմրնայ , ժողովքի խորանին դուռը
ողջակէզի համար մէկ տարեկան
գառն՝ ու մեղքի պատարագի հա-
մար աղաւնիի ձագ մը՝ կամ տատ-
րակ մը պիտի բերէ քահանային ,
7 Որ պիտի մատուցանէ զանիկայ
Տ՚երոջը առջևը՝ ու քաւութիւն
ընէ անոր համար , և անիկայ իր
արեանը աղբիւրէն պիտի մաքրուի ։
Ասոր կամ էգ զաւակ ծնանողին
8 օրէնքը աս է ։ Ընե՛ թէ որ գառն
բերելու կարող չէ , երկու տատ-
րակ կամ աղաւնիի երկու ձագ
առնէ , մէկը ողջակէզի՝ ու մէկալը
մեղքի պատարագի համար , Է՚և
քահանան քաւութիւն ընէ անոր
համար , ու անիկայ մաքրուի ։

ԳԼ . ԺԳ

1—59 Բորոտութեան ախտին վրայով՝ քահա-
նային ծանուցուած կանոնները ու նշանները ։

1 Ու Տ՚էրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Մարդու
մը մարմինին մորթին մէջ ուռեցք
կամ Տ՚ոս կամ պադպաջ ըլլալով՝
անոր մարմինին մորթին մէջ բորո-
տութեան ախտին պէս նշան մը ե-
րևնալու ըլլայ , Է՚ան ատենը անիկայ
Ահարոն քահանային՝ կամ անոր
որդւոցը քահանաներուն մէկուն
3 պիտի բերուի ։ Եւ քահանան պի-
տի նայի մարմինին մորթին մէջ
եղած ախտին նշաննէրուն . ու թէ
որ ախտին մէջի մազերը ճերմակի
դառնալով՝ ախտը մարմինին մոր-
թէն խորունկ երևնայ , բորոտու-
թեան ախտ է ան . և քահանան
պիտի նայի անոր՝ ու *պիտի ծա-
նուցանէ անոր անմաքուր ըլլալը " ։
4 Հապա թէ որ անոր մարմինին մոր-
թին մէջ պադպաջը ճերմակ է՝ ու
մորթէն խորունկ չերևնար , և
մազն ալ ճերմակի դարձած չէ ,
ան ատենը քահանան եօթը օր
դոցուած պիտի պահէ ախտակիրը ։
5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պի-

տի նայի անոր . ու թէ որ տեսնէ
որ ախտը դեռ կը կենայ , ու ախ-
տը մորթին մէջ տարածուած չէ ,
ան ատեն քահանան եօթը օր ալ
դոցուած պիտի պահէ անիկայ ։
6 Եւ քահանան եօթներորդ օրը նո-
րէն պիտի նայի անոր , ու թէ որ
ախտը չլացած ըլլայ , ու ախտը
մորթին մէջ տարածուած չըլլայ ,
քահանան †պիտի ծանուցանէ ա-
նոր մաքուր ըլլալը" . ասիկայ Տ՚ո-
րոս մըն է . և անիկայ Է՚իր լաթերը
պիտի լուայ , ու մաքուր ըլլայ ։
7 Բայց թէ որ իր մաքրուելուն հա-
մար քահանային նայուելէն ետքը՝
դոսը մորթին մէջ տարածուի ,
քահանան նորէն պիտի նայի անոր ։
8 Եւ քահանային նայած ատենը՝ թէ
որ դոսը մորթին մէջ տարածուած
է , ան ատենը քահանան անոր ան-
մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ .
բորոտութիւն է ։
9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտու-
թեան ախտը ըլլայ , անիկայ քա-
10 հանային պիտի տարուի . Տ՚Եւ
քահանան պիտի նայի . և թէ որ
մորթին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ՝
ու ճերմակի դարձեր է մազը՝ և ու-
ռեցքին մէջը ողջ միսի նշան կայ ,
11 Անիկայ անոր մարմինին մորթին
մէջ հինցած բորոտութիւն է . և
քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ , դոցուած չը-
պահէ զանիկայ . ինչու որ անմա-
քուր է ։
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուեր է , ու ախ-
տակրին բոլոր մորթը գլխէն մինչև
ոտքը , ԱՅԻՆՉ՝ քահանային աչ-
քերուն բոլոր տեսած տեղը բորո-
13 տութիւնը պատեր է , Եւ քահա-
նան տեսնէ որ բորոտութիւնը ա-
նոր բոլոր մարմինը պատած է , ան
ատենը ախտակրին մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ . ԻՆՉ բոլորովին ճեր-
մակի դարձաւ , անիկայ մաքուր է ։
14 Բայց երբոր անոր վրայ ողջ միս
տեսնուի , անիկայ անմաքուր պի-
15 տի ըլլայ ։ Եւ քահանան պիտի
տեսնէ ողջ միսը , և անոր անմա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ . ողջ մի-
սը անմաքուր է . բորոտութիւն է ։
16 Իսկ թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն՝
ու ճերմակի դառնալու ըլլայ , ան
17 ատենը քահանային պիտի դայ . Եւ
քահանան պիտի տեսնէ անիկայ .
ու թէ որ ախտը ճերմակի դարձեր
է , ան ատենը քահանան ախտա-
կրին մաքուր ըլլալը ծանուցանէ .
անիկայ մաքուր է ։
18 Եւ թէ որ մարմինին մորթին մէջ
19 Իպալար ըլլայ՝ ու առողջանայ , Եւ
պալարին տեղը ճերմակ ուռեցք՝

Ն . Ք . ԳՖ . 1490

Ծն . ԺԷ . 12 ։ Ղև . ա . 59 ։ ը . 21 ։ Ցն . է . 22 ։ 23 ։

Ն . Ք . ԳՖ . 1490

† Եբր . զա-
նիկայ մա-
քուր պիտի
ընէ .

Ել . ԺԱ . 25 ։ ԺԳ . 8 ։

Ղև . ը . 22 ։

Ել . և . 7 ։ Ղև . ը . 24 ։

Ել . դ . 26 ։

Ել . Թ . 9 ։

Ղև . ԺԵ . 8 ։ 9 ։ ԻԳ . 8 ։ Ղև . ԺԷ . 14 ։

* Եբր . զա-
նիկայ ան-
մաքուր պի-
տի ընէ ։

Ղև . ԺԳ . 27 ։

Ղև . ԺԳ . 27 ։ ը Մն . ԻԳ . 20 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

կամ քիչ մը կարմրած ձերմակ պաղպաջ բլլայ , քահանային պիտի
29 ցուցուի ան : Եւ երբ քահանան տեսնէ որ մորթէն ցած կ'երևնայ , և մազը ձերմակի դարձած է , քահանան անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ . անիկայ պալարէ ելած
21 բորոտութեան ախտ է : Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ ձերմակ մազ չկայ անոր մէջ , ու մորթէն ցած չէ՝ բայց շլացած է , անատենը քահանան եօթը օր դադուած
22 պիտի պահէ զանիկայ : Եւ թէ որ մորթին մէջ տարածուած է , ան ատենը քահանան անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ . ախտ է ան :
23 Բայց թէ որ պաղպաջը իր տեղը կը կենայ՝ — չէ տարածուեր , պալարին սպին է . և քահանան անոր մաքուր բլլալը պիտի ծանուցանէ :
24 Իսկ թէ որ մարմինին մորթին մէջ կրակի այրած բլլայ , ու * այրածին նշանը՝ քիչ մը կարմրած ձերմակ՝ կամ բոլորովին ձերմակ
25 պաղպաջ բլլայ , քահանան անոր նայած ատենը , թէ որ պաղպաջին մէջ մազը ձերմակի դարձած է , ու մորթէն խորունկ կ'երևնայ , անիկայ այրածէն յառաջ եկած բորոտութիւն է . և քահանան անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ . անիկայ բորոտութեան ախտ է :
26 Բայց թէ որ քահանային նայած ատենը՝ պաղպաջին մէջ մազը ձերմակ չէ , ու մորթէն խորունկ չէ , հապա շլացած է , ան ատենը քահանան եօթը օր դադուած պիտի
27 պահէ անիկայ : Եւ եօթներորդ օրը քահանան պիտի նայի անոր . թէ որ մորթին մէջ տարածուած է , քահանան անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ . անիկայ բորոտութեան ախտ է :
28 Եւ թէ որ պաղպաջը իր տեղը կը կենայ՝ ու մորթին մէջ տարածուած չէ , հապա շլացած է , անիկայ այրածին ուռեցքն է . և քահանան անոր մաքուր բլլալը ծանուցանէ . ինչուորայրածին սպին է :
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կրնկան մը գլուխը կամ մօրուքը ախտ
30 մը բլլայ , քահանան պիտի տեսնէ ախտը . և թէ որ մորթէն խորունկ երևնայ , ու անոր մէջը բարակ դեղին մազ բլլայ , ան ատենը քահանան անոր անմաքուր բլլալը պիտի ծանուցանէ . անիկայ գոնջութիւն է , գլուխի կամ մօրուքի բորոտութիւն է :
31 Եւ թէ որ քահանան գոնջութեան ախտը տեսնէ՝ որ մորթէն խորունկ չերևնար , ու անոր մէջը սև մազ չկայ , ան ատենը քահանան գոնջութեամբ ախտա-

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

ցածը եօթը օր դադուած պիտի պա-
32 հէ : Եւ եօթներորդ օրը քահանան ախտակրին պիտի նայի , ու թէ որ գոնջութիւնը տարածուած չէ , և անոր մէջ դեղին մազ չկայ , ու գոնջութիւնը մորթէն խորունկ չէ-
33 րևնար , Ընիկայ պիտի ածիլուի , բայց գոնջութիւնը պիտի չածիլէ . և քահանան եօթը օր ալ դադուած պիտի պահէ գոնջութիւն ունեցո-
34 ղը : Եւ եօթներորդ օրը քահանան գոնջութիւն ունեցողին պիտի նայի . և թէ որ գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուած չէ , ու մորթէն խորունկ չերևնար , ան ատենը քահանան անոր մաքուր բլլալը ծանուցանէ . և անիկայ իր լաթերը պիտի լուայ , ու մաքուր բլլայ :
35 Բայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը գոնջութիւնը մորթին մէջ տարա-
36 ծուի , Ըն ատենը քահանան պիտի նայի անոր . և թէ որ գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուած է , ան ատենը քահանան՝ — դեղին մազ պիտի չփնտռէ . անիկայ անմաքուր
37 է : Բայց թէ որ քահանան տեսնէ որ գոնջութիւնը կը կենայ , և անոր մէջ սև մազ բուսեր է , գոնջութիւնը բժշկուած է . անիկայ մաքուր է , ու քահանան անոր մաքուր բլլալը ծանուցանէ :
38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը՝ իր մարմինին մորթին մէջ պաղպաջներ՝ — ձերմակ պաղպաջ-
39 ներ ունենայ , Ըն ատենը քահանան պիտի նայի , և թէ որ անոնց մարմիններուն մորթին մէջ պաղպաջները շլացած ձերմակ բլլան , անիկայ մորթին մէջ դուցացած պիսակ է . անիկայ մաքուր է :
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլխուն մազը թափելու բլլայ , անիկայ կրնկան է՝ բայց մաքուր է : Եւ թէ որ
41 անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը ինկած բլլայ , անիկայ ճակ է՝ բայց
42 մաքուր է : Հապա թէ որ կնոտութեան կամ ճակտութեան մէջ քիչ մը կարմրած ձերմակ վէրք մը բլլայ , ան՝ անոր կնոտութեանը կամ ճակտութեանը մէջ դուցացած բորո-
43 տութիւն է : Ըն ատենը քահանան պիտի նայի անոր . և թէ որ անոր կնոտութեանը կամ ճակտութեանը մէջ վէրքին ուռեցքը քիչ մը կարմրած ձերմակ բլլայ՝ մարմինին մորթին մէջ եղած բորոտութեան
44 երևոյթին պէս , Ըն մարդը բորոտ է , անմաքուր է . քահանան անպատճառ անոր անմաքուր բլլալը պիտի ծանուցանէ . անոր ախտը իր գլուխն է :
45 Եւ ախտ ունեցող բորոտին հանդերձը պատռած պիտի բլլայ , և ա-

* Կ՚այրածը առողջանալով

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

նոր գլուխը մերկ, ու Ահարոն *շըր-
թունքները ծածկուած պիտի ըլ-
լայ, և ձայն պիտի տայ թէ՝ Ի՛ն-
46 մաքուր ի՛՛՝ անմաքուր։ Ախտը իր
վրան եղած բոլոր օրերը անմաքուր
պիտի սեպուի. անիկայ անմաքուր
է, մինակ պիտի նստի. Ահարոն
բնակութիւնը բանակէն դուրս պի-
տի ըլլայ։
47 Եւ ան հանդերձը՝ որուն մէջը
բորոտութեան ախտ կայ, թէ
բուրդէ հանդերձ ըլլայ՝ և թէ
48 քթանէ հանդերձ, քթանեղէնի
կամ բրդեղէնի առէջի կամ թե-
զանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ
մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ,
49 Այ՛՛՝ թէ որ հանդերձի կամ
մորթի մէջ՝ կամ առէջի կամ թե-
զանի մէջ՝ կամ մորթէ շի՛՛՝ ա-
մէն Իրդ բանի մէջ քիչ մը կանանչ
կամ կարմրած նշան ըլլայ, բորո-
տութեան ախտ է, ու քահանային
50 պիտի ցուցուի։ Եւ քահանան պի-
տի նայի ախտին՝ ու եօթը օր դո-
ցուած պիտի պահէ պլըշկած բանը։
51 Եւ եօթներորդ օրը պլըշկած բանին
պիտի նայի. թէ որ ախտին նշանը
տարածուած է հանդերձի մը մէջ՝
կամ առէջի կամ թեզանի մէջ՝ կամ
մորթի մէջ և կամ գործածուե-
լու համար մորթէ շինուած ամէն
բանի մէջ, աս ախտը Բորբոքած
բորոտութիւն է, անմաքուր է։
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բրդե-
ղէն կամ քթանեղէն հանդերձը՝
կամ առէջը կամ թեզանը, կամ
ամէն կերպ մորթէ շինուած բանը՝
որուն մէջ ան ախտը կայ. ինչու
որ բորբոքած բորոտութիւն է ան,
53 կրակի մէջ պիտի այրուի։ Եւ
թէ որ քահանան տեսնէ որ ախ-
տին նշանը հանդերձին մէջ՝
կամ առէջին կամ թեզանին մէջ՝
կամ ամէն Իրդ մորթէ շի՛՛՝
54 բանին մէջ տարածուած չէ, Ան ա-
տենը քահանան պիտի հրամայէ որ
ան պլըշկուած բանը լուան. ու
քահանան նորէն եօթը օր դոցուած
55 պիտի պահէ ան։ Եւ պլըշկուած
բանը լուացուելէն ետքը՝ թէ որ
քահանան տեսնէ որ ախտի նշանը
իր գոյնը չէ փոխեր, ու ախտը տա-
րածուած ալ չէ, անիկայ անմա-
քուր է. կրակի մէջ պիտի այրես
ան. անոր տակը կամ վրան փտու-
56 թիւն կայ։ Եւ թէ որ քահանան
տեսնէ որ անոր լուացուելէն ետքը՝
ախտին նշանը շլացած է, ան ա-
տենը ան պլը՛՛՝ Հոը՝ հանդեր-
ձէն կամ մորթէն՝ կամ առէջէն և
57 կամ թեզանէն պիտի պատռէ։ Եւ
թէ որ ան հանդերձին մէջ՝ կամ
առէջին կամ թեզանին մէջ՝ կամ
ամէն Իրդ մորթէ շի՛՛՝ բանին
մէջ նորէն երեւնալու ըլլայ, անի-
կայ տարածուած Բորբոքիչ է.
ախտին նշանը վրան ունեցող բանը
58 կրակի մէջ պիտի այրես։ Եւ ան
հանդերձը՝ կամ առէջը կամ թե-
զանը՝ կամ ամէն Իրդ մորթէ շի-
՛՛՝ բանը՝ որ լուացուելէն ետքը
ախտը անկէ գացած է, նորէն պի-
տի լուացուի, ու մաքուր ըլլայ։
59 Բուրդէ կամ քթանէ հանդերձի
մէջ՝ կամ առէջի կամ թեզանի
մէջ՝ կամ մորթէ շի՛՛՝ ամէն Իրդ
բանի մէջ Իր՛՝ բորոտութեան
ախտին օրէնքը աս է, անոր մա-
քուր կամ անմաքուր ը՛՛ծանու-
ցանելու համար։

ԳԼ·ԺԴ

1 Բորոտի մը մաքրուելուն արարողութիւնները
ու գոները։ 33 Տան մը մէջ երեւցած բորո-
տութեան նշանները։ 48 Ատանկ տունը մաք-
րելուն կերպը։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. Բորոտին օրէնքը աս է
իր մաքրուելու օրը. անիկայ Քա-
3 հանային պիտի տարուի. Եւ քա-
հանան բանակէն դուրս պիտի ելլէ,
ու քահանան պիտի նայի. ու թէ
որ բորոտին բորոտութեան ախտը
4 բժշկուած է, Ան ատենը քահանան
պիտի հրամայէ՝ որ մաքրուելու
Համար երկու ողջ և մա-
քուր թռչուն՝ ու Եղևնափայտ՝
ու Կրկնակի կարմիր և Զոպայ
5 առնուի։ Եւ քահանան պիտի հր-
ամայէ՝ որ թռչունին մէկը հողէ
ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի վրայ
6 մորթուի։ Եւ ողջ թռչունը՝ ու
եղևնափայտը՝ և կրկնակի կարմիրը
ու զոպան պիտի առնէ, և ասոնք
ողջ թռչունին հետ կենդանի ջու-
րին վրայ մորթուած թռչունին
7 արեանը մէջ պիտի թաթխէ. Եւ
բորոտութենէն մաքրուելու Հո-
՛՛՝ վրայ Եօթը անգամ Հօրսկէ,
ու մաքրէ անիկայ. և ողջ թռչու-
8 նը դէպ Ի դաշտը արձակէ։ Եւ
մաքրուելու Հոը՝ Իր հանդերձ-
ները պիտի լուայ, ու իր բոլոր
մազերը ածիլէ, և ջրով պիտի
լուացուի, ու մաքրուի. և անկէ
ետև բանակը պիտի մտնէ, ու եօ-
թը օր Իր վրանին դուրսի դին
9 պիտի կենայ։ Եւ եօթներորդ օրը
իր բոլոր մազերը ածիլէ, իր գլու-
խը ու մօրուքը և յօնքերը՝ այսինքն
իր բոլոր մազերը ածիլէ. և իր լա-
թերը պիտի լուայ, ու իր մարմինը
ջրով լուայ, ու մաքուր ըլլայ։
10 Եւ ութերորդ օրը Երկու անա-
րատ արու գառն՝ ու մէկ տարեկան
մէկ անարատ էգ գառն՝ և Հացի

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

– Մատ·ը· 2·4։ Մար·ա·40·44։ Ղու·ե·12·14։ Ժէ·14։

Բ Գլ·ԺԳ· 44։

Բ Թու·ԺԹ· 6։ Է Երր·Թ· 19։ Ը Ղաղ·ծա· 7։

Է Գթագ·ե· 10·14։ Ը Երր·Թ· 13։ Ի Գլ·ԺԳ· 6։ Ը Գլ·Ժա· 25։

Բ Թու·Ժբ· 15։

Ժ Մատ·ը· 4։ Մար·ա· 44։ Ղու· ե·14։

Ի Գլ·բ·1։ Թու·Ժե· 4·15։

Ն·Ք·ԶՌ· 1490

ընծայի համար եղով շաղուած իրեք տասանորդ բարակ ալիւր՝ ու մէկ
11 ճաշակ եղ պիտի առնէ ։ Եւ մաքրող քահանան՝ մաքրուելու մարդը ասոնցմով Տէրոջը առջեւը ժողովքի խորանին դուռը պիտի կայնեցնէ ։
12 Եւ քահանան արու գառին մէկը պիտի առնէ՝ ու զմռսելու ընծայի համար զանոնք Տէրոջը առջեւ իբրեւ շարժելու ընծայ
13 պիտի ընէ ։ Եւ գառը պիտի մորթէ մեղքի պատարագին ու ողջակէզին մորթուած տեղը , սուրբ տեղը պիտի մորթուի . քանի որ յանցանքի պատարագը՝ մեղքի պատարագին պէս քահանայինն է . հասիկայ ա-
14 մենասուրբ է ։ Եւ քահանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու քահանան մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ պիտի դնէ
15 զանոնք ։ Եւ քահանան եղին ճաշակէն առնէ , ու իր ձախ
16 ձեռքին մէջը թափէ ։ Եւ քահանան աջ մատը իր ձախ ձեռքին մէջը եղած եղին պիտի թաթխէ , ու իր մատովը Տէրոջը առջեւը եօթը անգամ սրսկէ ան ե-
17 ղէն ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջը մնացած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատարագի արիւնին վրան պիտի
18 դնէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը ։
19 Ետքը քահանան մեղքի պատարագը պիտի մատուցանէ , և իր անմաքրութենէն մաքրուելու մարդուն համար քաւութիւն ընէ , ու
20 անկէ ետև ողջակէզը մորթէ ։ Եւ քահանան ողջակէզը ու հացի ընծան սեղանին վրայ պիտի մատուցանէ , ու անոր համար քաւութիւն ընէ , և անիկայ պիտի մաքրուի ։
21 Եւ եթէ որ անիկայ աղքատ ըլլայ , ու այսչափին իր կարողութիւնը չհասնի , ան առնէ անոր քաւութիւն ընելու համար երերցնելու յանցանքի պատարագի դառնուկ մը՝ և հացի ընծայի համար եղով շաղուած տասանորդ մը բարակ ալիւր ու ճաշակ մը եղ պի-
22 տի առնէ . Եւ երկու տատրակ՝ կամ աղաւնիի երկու ձագ՝ որը որ

Ն·Ք·ԶՌ· 1490

գտնէ , և մէկը մեղքի պատարագ՝
23 ու մէկալը ողջակէզ ըլլայ ։ Եւ ութերորդ օրը իր մաքրուելուն համար զանոնք քահանային պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը
24 Տէրոջը առջեւը ։ Եւ քահանան պիտի առնէ յանցանքի պատարագին գառնուկը ու եղին ճաշակը , և զանոնք Տէրոջը առջեւը երերցնելու ընծայ մատուցանէ ։ Եւ
25 յանցանքի պատարագին գառնուկը պիտի մորթէ , ու քահանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մատին
26 վրայ դնէ ան ։ Եւ քահանան եղէն իր ձախ ձեռքին մէջը պիտի
27 թափէ ։ Եւ քահանան իր աջ մատովը իր ձախ ձեռքին մէջ եղած եղէն Տէրոջը առջեւը եօթը անգամ
28 պիտի սրսկէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ եղած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատարագին արիւնը եղած տեղին
29 վրայ պիտի դնէ ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ՝ Տէրոջը առջեւը անոր հա-
30 մար քաւութիւն ընելով ։ Եւ տատրակներէն կամ աղաւնիի
31 ձագերէն մէկը՝ որը որ գտնէ , ընդինքն որուն որ իր ձեռքը հասնի , մէկը մեղքի պատարագի համար՝ և մէկալը ողջակէզի համար՝ հացի ընծային հետ մատուցանէ . և քահանան մաքրուելու մարդուն համար քաւութիւն
32 ընէ Տէրոջը առջեւը ։ Բորոտութեան ախտ ունեցողին՝ ու իր մաքրուելուն համար պէտք եղած ողջակէզը և ընծան չունեցողին օրէնքը սա է ։
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
34 Ահարոնին՝ ըսելով . Երբոր մտնէք Քանանու երկիրը՝ որ ձեզի ստացուածք ըլլալու պիտի տամ . և ձեր ստացուածքը եղած երկրին մէկ տան մէջ բորոտութեան հարուածը
35 տալու ըլլամ , ան տանը տէրը պիտի գայ , ու իմացընէ քահանային՝ ըսելով . Ինծի կ'երեւնայ որ տանս
36 մէջը ախտ կայ ։ Եւ քահանան պիտի հրամայէ որ տունը պարպեն , դեռ ինքը տեսնելու չգայած , որպէս զի տանը մէջ եղած բաներէն մէկը անմաքուր չըլլայ . ու անկէ ետև քահանան տունը տեսնելու

ՂԵ·Ը·26 ։ ՄԳԼ·Ե·1 ։ 6 ։ ԺԲ·7 ։ ՄԳԼ·Ե·7 ։ ԺԲ·8 ։ ՄԳԼ·ԺԲ·8 ։ ԺԱ·14·15 ։ Ա·Ե·ԶՌ· 1490 ՂՀԲ 11 ։ ՂՀԲ 12 ։ ՂՀԲ 14 ։ ՂՀԲ 22 ։ ԳԼ·ԺԱ·15 ։ ԵՅՆ·ԺԱ·8 ։ ԹՈՒ·ԼԲ·22 ։ Բ Օր·Ե·1 ։ ԼԲ·49 ։ ԸՂՈԿ·Գ·33 ։ ՋՈԲ·Ե·4 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

37 պիտի երթայ . Եւ ախտին նշանէ-
ը՚՚ն պիտի նայի , ու թէ որ պլըշ-
կած տանը պատերուն վրայ քիչ մը
կանանչած կամ կարմրըած փոս տե-
ղուանք կայ , ու անոնք պատին երե-
38 սէն խորունկ կ՚երևնան , Ան տունը
քահանան տունէն պիտի ելլէ տանը
դուռը . և եօթը օր տունը պիտի
39 դոցէ : Ու եօթներորդ օրը քահա-
նան նորէն պիտի դայ ու նայի . և
թէ որ ախտը տանը պատերուն
40 վրայ տարածուած է , Ան տունը
քահանան պիտի հրամայէ՝ որ
պլըշկած քարերը հանեն , և քաղա-
քէն դուրս անմաքուր տեղ մը նե-
41 տեն զանոնք : Եւ տունը ներսէն
շուրջանակի քերել պիտի տայ , ու
անոնց քերած հողը՝ քաղաքին
դուրսի դին անմաքուր տեղ մը
42 պիտի թափեն : Եւ ուրիշ քարեր
պիտի առնեն՝ ու ան քարերուն
տեղը պիտի դնեն , և ուրիշ հող
պիտի առնեն , ու տունը ծեփեն :
43 Եւ թէ որ քարերը հանելէն ետքը՝
ու տունը քերելէն և ծեփելէն ետ-
քը՝ ախտը նորէն դայ՝ ու տանը
44 մէջ երևան ելլէ , Ան տունը քա-
հանան պիտի դայ ու նայի . և թէ
որ ախտը տանը մէջ տարածուած
է , տանը մէջ բորբոքած բորո-
տութիւն կայ . անմաքուր է ան :
45 Եւ տունը՝ անոր քարերը ու
փայտերը՝ ու տանը բոլոր ծեփե-
հողը փլցնէ , և քաղաքին դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանէ : Եւ
ով որ ան տունը մտնէ անոր բոլոր
դոցուած օրերը , մինչև իրիկուն
47 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ան
տունը պառկողը՝ իր հանդերձները
պիտի լուայ . ու ան տանը մէջ հա-
ուտողը՝ իր հանդերձները պիտի
48 լուայ : Եւ թէ որ քահանան դայ՝
ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետ-
քը՝ ախտը տանը մէջ տարածուած
չէ , ան տունը քահանան ան տանը
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ինչու
49 որ ախտը բժշկուած է : Եւ տա-
նը մաքրութեանը համար՝ Ա֊երկու
թռչուն՝ ու եղևնափայտ՝ և կրկնա-
կի կարմիր ու զոպայ պիտի առնէ :
50 Եւ պիտի մորթէ թռչունին մէկը
հողէ ամանի մը մէջ՝ կենդանի ջուրի
51 վրայ : Եւ եղևնափայտը՝ ու զո-
պան՝ և կրկնակի կարմիրը ու ողջ
թռչունը պիտի առնէ , ու զանոնք
մորթուած թռչունին արեանը և
ան կենդանի ջուրին մէջ պիտի
թաթխէ , ու եօթը անգամ տանը
52 վրայ սրսկէ . Եւ թռչունին արիւ-
նովը ու ան կենդանի ջրով և ան
ողջ թռչունով ու եղևնափայտով
և զոպայով ու կրկնակի կարմիրով
53 պիտի մաքրէ տունը . Եւ ողջ
թռչունը քաղաքին դուրսի դին
դէպ՚ի դաշտը պիտի արձակէ , ու
տանը համար քաւութիւն ընէ , և
պիտի մաքրուի ան :
54 Բոլոր բորոտութեան ախտին ու
55 գոնջութեան , Եւ հանդերձի
56 կամ տան մը բորոտութեան , Եւ
ուռեցքի ու քոսի և պաղպաջի
57 օրէնքը աս է : Մեկ բաներ հը որ ա-
տեն անմաքուր ըլլալը՝ ու որ ա-
տեն անոր մաքրութիլը՝ սորվեցը-
նելու համար՝ բորոտութեան օ-
րէնքը աս է :

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

տ Համ. 20 :
ր Գլ.ժգ.30 :
ց Գլ.ժգ.47 :
ւ Համ. 34 :
ֆ Գլ.ժգ.2 :
* կամ՝ Մեկ բաներ հը որ անմաքուր է ու ներսէն մաքուր է՝ ինչ ընելիքը
+ ԲՕր.իդ.8 : Եզեկ.խգ.23 :

ԳԼ. ԺԵ

1 Մարդոց անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժամանակը : 13 Անոնց մաքրուիլը : 19 Կիներուն անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժամանակը : 28 Անոնց մաքրուիլը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Խօսեցէք
Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէք անոնց .
Երբոր մարդու մը մարմինէն ծո-
ռում ըլլայ , անոր ծորումը անմա-
3 քուր է : Եւ իր ծորումին ժամա-
նակը իր անմաքրութիւնը աս պի-
տի ըլլայ . Իր մարմինէն իր
ծորումը վազէ , կամ իր մարմինը
իր ծորմանէն դոցուի , աս է իր
4 անմաքրութիւնը : Ամէն անկողին՝
որուն վրայ ծորում ունեցողը կը
պառկի , անմաքուր է . և ամէն
բան՝ որուն վրայ անիկայ նստի ,
5 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ անոր
անկողինին դպչող մարդը՝ իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ու ինքը
ջրով լուացուի , ու մինչև իրիկուն
6 անմաքուր ըլլայ : Եւ ծորում ու-
նեցողին նստած բանին վրայ նստո-
ղը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ ,
ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև
7 իրիկուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծո-
րում ունեցողին մարմինին դպչողը՝
իր հանդերձները պիտի լուայ , ու
ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
8 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծո-
րում ունեցողը մաքուր մարդու մը
վրայ թքնելու ըլլայ , անիկայ իր
հանդերձները պիտի լուայ , ու ին-
քը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
9 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ամէն
թամբ՝ որուն վրայ ծորում ունե-
ցողը կը հեծնէ , անմաքուր պիտի
10 ըլլայ : Եւ ամէն անոր տակը եղած
բանին դպչողը՝ մինչև իրիկուն ան-
մաքուր պիտի ըլլայ . ու զանոնք
վերցընողը՝ իր հանդերձները պիտի
լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու
մինչև իրկուն անմաքուր ըլլայ :
11 Եւ ծորում ունեցողը՝ իր ձեռքը
ջուրը չլսօթած՝ որու որ դպչելու
ըլլայ , անիկայ իր հանդերձները
պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուա-

– Գլ.իր.4 ; Թուա.ե.2 ; բ Թագ.գ.29 ; Մատ.Թ.20 ; Մար.ե.25 ; Ղուկ.ը.43 :

բ Գլ.ժա.25 ; ժէ.15 :

ծուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
12 ըլլայ ։ Եւ ծորում ունեցողին դպած է հողէ ամանը պիտի կոտրուի , ու ամէն փայտէ աման՝ ջուրը պիտի խօթուի ։
13 Եւ երբ ծորում ունեցողը իր ծորումէն մաքրուի , ։ իր մաքրուելուն համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն , և իր հանդերձները լուայ , ու իր մարմինը կենդանի ջուրի մէջ
14 լուայ , և մաքուր պիտի ըլլայ · Եւ ութերորդ օրը՝ է երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն , ու Ցէրոնջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը գայ , և
15 անոնք քահանային տայ ։ Եւ քահանան՝ անոնց մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ , է և քահանան Ցէրոնջը առջևը քաւութիւն ընէ անոր՝ իր ծորումին համար ։
16 Եւ թէ որ ը մարդու մը զուգաւորութեան սերմը իրմէն ելլելու ըլլայ , իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
17 Եւ ամէն հանդերձ ու ամէն մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորութեան սերմ կայ , ջրով պիտի լուացուի , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ երբոր մարդ մը կնկանը հետ զուգաւորելու համար պառկի , անոնք երկուքն ալ ջրով պիտի լուացուին , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլան ։
19 Եւ թէ որ կնիկ մը ծորում ունենայ՝ եթէ անոր մարմնոյն ծորումը արիւն է , եօթը օր զատուած պիտի կենայ . և ամէն անոր դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
20 Եւ անոր զատուած ատենը ինչ բանի վրայ որ պառկի , ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ , և ինչ բանի վրայ որ նստի , ան բանը անմաքուր ըլլայ ։
21 Եւ ամէն անոր անկողինին դպչողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
22 Եւ ով որ դպչի բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ նստաւ , իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և
23 մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ անոր անկողինին դպչողը՝ կամ մէկ բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ կը նստի , մինչև իրիկուն անմաքուր
24 պիտի ըլլայ ։ Եւ է թէ որ մարդ մը անոր հետ պառկի , անանկ որ անոր պղծութիւնը իրեն դպչի , ան եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ , և ամէն անկողին որուն վրայ անիկայ պառկի՝ անմաքուր ըլլայ ։
25 Եւ կնիկ մը՝ թէ որ դաշտանին ատենը չեկած , իր արիւնին ծորումը շատ օրեր վազէ , կամ իր դաշտանէն աւելի վազելու ըլլայ , իր անմաքրութեանը ծորումին բոլոր օրերը՝ իր դաշտանին օրերուն պէս պիտի ըլլայ . անիկայ անմաքուր է ։
26 Անոր ծորումին բոլոր օրերը՝ ամէն անկողին՝ որուն վրայ անիկայ կը պառկի , իր դաշտանին անկողինին պէս պիտի ըլլայ իրեն . և ինչ բանի վրայ որ կը նստի , իր դաշտանին անմաքրութեանը պէս անմաքուր
27 պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն անոնց դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ , ու իր հանդերձները պիտի լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու մինչև
28 իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Եւ է թէ որ իր ծորումէն մաքրուի , ան առնէ եօթը օր պիտի համրէ իրեն ,
29 ու անկէ ետև մաքուր ըլլայ . Եւ ութերորդ օրը՝ երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն , ու ժողովքի խորանին դուռը քահանային պիտի բերէ անոնք ։
30 Եւ քահանան՝ մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ . և քահանան Ցէրոնջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ իր անմաքրութեանը ծորումին համար ։
31 Այսպէս Իսրայէլի որդիքը իրենց անմաքրութենէն պիտի *ըզգուշացընէք , որ իրենց մէջը եղած իմ խորանս պղծելով՝ իրենց անմաքրութեանը պատճառով չըմեռնին ։
32 Ծորում ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան սերմը
33 ելլելով անմաքուր եղողին , ու իր դաշտանովը հիւանդ եղող կնկանը՝ և ծորում ունեցող մարդուն կամ կնկանը՝ ու անմաքուր կնկան հետ պառկող մարդուն օրէնքը աս է ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Քահանայապետը ինչպէս պիտի մտնէր սրբութիւն սրբութեանցին մէջ ։ 11 Իրեն համար մաուցանելու մեղքի պատարագը ։ 15 Ժողովուրդին համար մատուցանելու մեղքի պատարագը ։ 20 Նզտա արձակուելու նոխազը ։ 29 Տարեկան քաւութեան օրը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին , Ահարոնին երկու որդւոցը մեռնելնէն ետքը , որոնք Տէրոջը առջևը օտար նուէ մատուցին ու մեռան . Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին .
2 Խօսք բրու եղբօրդ Ահարոնին որ բամէն ատեն սուրբ տեղը՝ վարագուրին ներսի դին՝ տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին առջևը չմտնէ , որ չմեռնի . ինչու որ եամպի մէջ պիտի երևնամ քաւութիւնին վրայ ։
3 Նին վրայ ։ Ահարոնը աս բնէրով պիտի մտնէ սրբարանը . Խմեղքի պատարագի համար զուարակով

Ն · Ք · ՂԴ · 1490

է ԳԼ · Ղ · 28 ։ Ժա · 32 , 33 ։
ը Հմր 28 ։ ԳԼ · Ժդ · 8 ։
ի ԳԼ · Ժդ · 22 , 23 ։
ղ ԳԼ · Ժդ · 30 , 31 ։
ի Գ Լ · Ժդ · 19 , 31 ։
ը Գ Լ · Իր · 4 ։ ը Օր · Իդ · 10 ։
ի Թա թագ · Ա · 4 ։
ժ Գ Լ · Ժը · 2 ։
է Տես Գ Լ · Ի · 18 ։
լ Մաա · Թ · 20 ։ Մաբ · Ե · 25 ։ Ղա · Բ · 43 ։

ի Գ Լ · Ժա · 47 ։ ը Օր · Իդ · 8 ։ Եզեկ · Իդ · 23 ։
* Եբր · զաւէտ ։
ի Թես · Ա · 3 ։ Ա Թ · 13 , 20 ։ Եզեկ · Ե · 11 ։ Իդ · 38 ։
հ Հմր 2 ։
ն Հմր 16 ։
ղ Հմր 19 ։
ճ Հմր 25 ։
մ Հմր 24 ։

ա ԳԼ · Ե · 1 , 2 ։
բ Ել · Լ · 10 ։ Գ Լ · Իդ · 27 ։ Երր · Թ · 7 ։ Ժ · 19 ։
է Ել · Իե · 22 ։ Ե · 34 ։ Գ Թագ · Բ · 10 , 11 , 12 ։
ը Երր · Թ · 7 , 12 , 24 , 25 ։
ի Գ Լ · Գ · 3 ։

Ն·Ք·ԳՁ· 1490

մը , և ողջակէզի համար խոյով մը ։
4 Հաւատէ սուրբ շապիկ պիտի հագնի , և իր մարմնոյն վրայէն կտաւէ վարտիք ունենայ , ու իր մէջքը կտաւէ գօտի կապէ , և իր գլուխը կտաւէ խոյր դնէ .ասոնք սուրբ զգեստներ են . ուստի ի՛ր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու զանոնք
5 հագնի ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ժողովքէն մեղքի պատարագի համար այծերէն երկու նոխազ՝ ու ողջակէզի համար մէկ խոյ մը պիտի
6 առնէ ։ Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և ի՛րեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի
7 ընէ ։ Եւ երկու նոխազը պիտի առնէ , ու Տէրոջը առջևը ժողովքի
8 խորանին դուռը կեցընէ ։ Եւ Ահարոն ան երկու նոխազներուն վրայ վիճակներ պիտի ձգէ . մէկ վիճակը Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու նոխազին հա-
9 մար ։ Եւ Ահարոն պիտի մօտեցընէ ան նոխազը՝ որուն վրայ Տէրոջը վիճակը ելաւ , ու մեղքի պա-
10 տարագ ընէ զանիկայ ։ Եւ ան նոխազը՝ որուն վրայ ազատ արձակուելու վիճակը ելաւ , Տէրոջը առջևը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ ի՛որ ա-նով քաւութիւն ընէ , ու ազատ արձակելու համար զէպ՝ի անապատը խրկէ ։
11 Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ , և իր մեղքի պատարագին զուարակը մոր-
12 թէ ։ Եւ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին վրայէն էրուվառը լեցուն կրակի կայծեր պիտի առնէ , ու Նբարակ ծեծուած անուշահոտ խունկէն իր ձեռքերը լեցընէ , ու
13 վարագուրին ներսի դին բերէ ։ Եւ խունկը կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը առջևը , ու խունկին *մուխը վկայութիւնին վրայի էքաւութիւնը պիտի ծածկէ , որ չմեռնի ։
14 Եւ ¦զուարակին արիւնէն պիտի առնէ , ու ¦ի՛ր մատովը քաւութիւնին վրայ արևելեան կողմը սրսկէ , և իր մատովը արիւնէն քաւութիւնին առջևը եօթը անգամ սրսկէ ։
15 ¦Եւ ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ , ու անոր արիւնը վարագուրին ներսի դին պիտի բերէ . և զուարակին արիւնովը րրածին պէս ընէ անոր արիւնովը , այսինքն՝ քաւութիւնին վրայ ու քաւութիւնին
16 առջևը սրսկէ ան ։ Եւ ¦սրբարանին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն ու անոնց բոլոր մեղքերուն համար ։ Ասանկ պիտի ընէ ժողովքի խորանին համար ալ , որ անոնց հետ անոնց անմաքրութիւններուն մէջ
17 կը կենայ , Եւ սրբարանը քաւութիւն ընելու մտած ատենը՝ մինչև որ իրեն համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս ելլէ , ¦ժողովքի խորանին մէջ մարդ
18 մը պիտի չըլլայ ։ Երբոր Տէրոջը առջևը եղած սեղանը պիտի երթայ , ու ¦անոր համար քաւութիւն ընէ . և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն առնէ , և սեղանին եղջիւրներուն վրայ շուրջանակի
19 դնէ ։ Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ . ու Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն մաքրէ , ու ¦սուրբ ընէ ան ։
20 Եւ սրբարանին՝ ու ժողովքի խորանին՝ և սեղանին համար Էքաւութիւն ընելը լմընցընելէն ետքը ,
21 ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ . Եւ Ահարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւնները և անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ . և *զանոնք նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յարմար մարդու մը ձեռքով
22 անապատը խրկէ ։ Եւ նոխազը Էանոնց բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան ---՝ անբնակ երկիր մը պիտի տանի . և ¦անապատին մէջ թող տայ նոխազը ։
23 Եւ Ահարոն ժողովքի խորանը պիտի մտնէ , ¦ու սրբարանը մըտնելու ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները հանէ , և զանոնք հոն
24 դնէ ։ Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու իր հանդերձները հագնի . ԵՒ ելլէ իր ողջակէզը ու ժողովուրդին ողջակէզը մատուցանէ , ու իրեն համար և ժողովուրդին համար քաւութիւն ընէ ։
25 Եւ *մեղքի պատարագին ճարպը սեղանին վրայ պիտի այրէ ։
26 Եւ նոխազը ազատ արձակելու տանողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ , *ու իր մարմինը ջրով լուայ , և ետքը բանակը մտնէ ։
27 Եւ ան մեղքի պատարագին զուարակը ու մեղքի պատարագին նոխազը՝ որոնց արիւնը քաւութիւն ընելու համար սուրբ տեղը բերուեցաւ , բանակէն դուրս պիտի հանեն , և անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և անոնց աղբը կրա-
28 կով այրեն ։ Եւ զանոնք այրողը

Ն·Ք·ԳՁ· 1490

¦ Ել· իբ· 39, 42, 43, Գլ·ղ· 10, եզեկ·խգ· 17, 18։
Ի Ել·լ·20, Գլ·ը·6, 7։
¦ Ցես գլ·դ· 14, թիւ· իթ·11, ը Ար· իթ· 21, եզր· ղ·17, Եզեկ·խե· 22, 23։
Ի Գլ·թ·7, Երր·և·2, է·27, 28, թ·7։

Ի Գլ·ժ·1, թիւ·ժգ· 18, 46, Ցայս·ը· 5։
Լ Ել·լ·34։
Ի Ել·լ·1, 7, 8, թիւ·, ժղ·7, 18, 46, Ցայս·ը·3, 4։
*Եբր·առ պզ
Ի Ել·իե·21։
¦ Գլ·դ·5, Երր·թ· 13, 25, ժ· 4։
Ի Գլ·դ·6։
Ի Երր·ը·17, և·2, թ· 7, 28·
Ի Ժր 2։ Երր· ղ·19, թ· 3, 7, 12։
¦ Ցես Ել· իթ· 36, եզեկ·իե· 18, Երր· թ·22, 23։

Ի ա Ցօհ·ը· 2։

Ի Ես·ժգ·6։

Ի Ես·ժգ· 11, 12, Ցօհ·ա· 29, Երր· թ·28, ա Պետ·ը· 24։

Ի եզեկ·խը· 14, խգ· 19։

Ի Ժր 3·5։

Ի Գլ·դ·10։

Ի Գլ·ժե·5։

Ի Գլ·դ·12, 21, ղ·30, Երր·ժգ· 11։

ն · ք · դբ · 1490

իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մարմինը ջրով լուայ , ու եղբը բանակը մտնէ ։

29 Եւ ասա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ ՚եօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր անձերը պիտի խոնարհեցընէք , ու բնաւ գործ մը չգործէք , թէ երկրացին՝ և թէ ձեր մէջը գտնուող

30 օտարականը ։ Քանզի ան օրը ՛հաւանի ձեզի քաւութիւն պիտի ընէ ՚ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը

31 առջեւը ։ ՚Ան ձեզի հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ , և յաւիտենական կանոնով մը պիտի

32 խոնարհեցընէք ձեր անձերը ։ Եւ իր հօրը տեղը քահանայութիւն ընելու համար ՚օծուած ու ՛օրհնուած քահանան քաւութիւնը պիտի ընէ , և ՛հագնի կտաւէ հանդերձները՝ ՚սրբութեան սուրբ հանդերձները .

33 ՛եւ ամենասուրբ տեղին համար քաւութիւն պիտի ընէ , և ժողովքի խորանին համար ու սեղանին համար քաւութիւն ընէ , և քահանաներուն ու ժողովքին բոլոր ժողովուրդին համար քաւութիւն

34 ընէ ։ ՛Եւ ասիկայ ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի որդւոցը համար իրենց բոլոր մեղքերուն քաւութիւն ընելու ՚տարին անգամ մը ։ Եւ ՚՚նէ՝ Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրաւ ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ամէն մարթուած անասուններուն արիւնը Տէրոջը պիտի մատուցուէր խորանին դրանը քով ։ 7 Դևերուն զոհ ընելը կ'արգիլուի ։ 10 Ամէն արիւնոտ բանը ։ 15 ու մեռածը և դաղանէ փառաւուածը ուտելը կ'արգիլուի ։

1 ¶ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով · Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը , ու ըսէ անոնց · Ա՛ս է որ
3 Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով · Իսրայէլի տունէն ով որ ՚արջառ մը կամ ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին մէջ մորթէ , կամ բանակէն
4 դուրս մորթէ , ՛Եւ Տէրոջը խորանին առջեւը Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար՝ ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , արիւնոտ պիտի սեպուի ան մարդը · անիկայ արիւն թափած է · ու ան մարդը ՛իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
5 սուի · Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը ան զոհերը ՚որ հիմա դաշտի մէջ կը մորթեն , Տէրոջը բերեն , այսինքն՝ ժողովքի խորանին դուռը քահանային բերեն , և խաղաղութեան զոհերու համար զանոնք
6 Տէրոջը մատուցանեն ։ Եւ քահանան իսպիտի սրսկէ արիւնը ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը սեղանին վրայ , ու ՚ճարպը անուշ հոտի
7 համար այրէ Տէրոջը առջեւը ։ Եւ իրենց զոհերը ալ պիտի չմորթեն ՛դևերուն՝ որոնց ետեւէն ԸՒՐՈՒՀ՝ պոռնկութիւն ըրին · ասիկայ անոնց յաւիտենական կանոն պիտի
8 ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ ։ Եւ պիտի ըսես անոնց · Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ողջակէզ կամ զոհ մատուցանելու
9 ըլլայ , եւ զանիկայ ՛Տէրոջը մատուցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։

10 ՛Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ , Լիմ երեսս ան արիւն ուտող անձին վրայ պիտի տնկեմ , ու զանիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կորսընցընեմ · ՛Ինչու
11 որ մարմինին կենդանութիւնը արիւնին մէջն է · և ես ձեզի տուի ան , որ սեղանին վրայ ՛ձեր հոգիներուն համար քաւութիւն ընէք · քանզի ՚հոգիին համար քաւութիւն
12 ընողը արիւնն է ։ Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ըսի · Ձեզմէ մէկը արիւն պիտի չուտէ · ձեր մէջը պանդխտացած օտարականն ալ ա-
13 րիւն չուտէ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ՝ կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը՝ ՚հաւանելու վայրենի անասունի կամ թռչունի որս որսալու ըլլայ , ՚անոր արիւնը պիտի թափէ , ու ՚՚հողով ծածկէ
14 ան ։ ՛Ինչու որ ամէն մարմինին կենդանութիւնը՝ իր արիւնն է · անիկայ է բուն կենդանութիւնը · ուստի Իսրայէլի որդւոցը ըսի · Բնաւ մարմինի մը արիւնը պիտի չուտէք · քանզի ամէն մարմինին կենդանութիւնը՝ իր արիւնն է · ով որ ուտէ ան՝ պիտի կորսուի ։
15 ՛Եւ երկրացիներէն կամ օտարականներէն՝ դի կամ փառաւուած ուտող ամէն մարդ՝ ՚իր լաթերը պիտի լուայ , ՚ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
16 ըլլայ , ու եթէ մաքուր ըլլայ · Բայց թէ որ չլուայ ՚՚ձեռքը , և իր մարմինը չլուայ , ան ատենը ՚՚իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Պօրնիւաւոր ամուսնութիւններուն համար ։ 19 Պօրնիւաւոր ցանկութիւններուն համար ։

1 ¶ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով · Խօսէ Իսրայէլի որդւո-

ն · ք · դբ · 1490

Ե Գլ · դ · 2 ։ ՚Եւ · իթ · 18 ։ Գլ · դ · 5 ։ 11 ։ 16 ։ դ · 31 ։ Թուա · ժբ · 17 ։

Ե բ Օր · լբ · 17 ։ բՄՆ · ժա · 15 ։ Ասղ · ձդ · 37 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։ Ցայս · թ · 20 ։

ը Եւ · լդ · 15 ։ Գլ · ի · 5։ բ Օր · լա · 16 ։ Եզեկ · իդ · 8 ։

Ր Գլ · ա · 2 , 3 ։

Ֆ Հմր 4 ։

Ե Ծն · թ · 4 ։ Գլ · դ · 17 ։ է · 26 , 27 ։ ժթ · 26 ։ բ Օր · ժբ · 16 , 23 ։ ժե · 23 ։ աԹագ · ժդ · 33 ։ Եզեկ · խդ · 7 ։

Լ Գլ · ի · 3 , 5 , 6 ։ իդ · 17 ։ Երեմ · խդ · 11 ։ Եզեկ · ժդ · 8 ։ ժե · 7 ։

Ե Հմր 14 ։

Ֆ Մատ · իդ · 28 ։ Մար · ժդ · 24 ։ Հռով · գ · 25 ։ է · 9 ։ Եփես · ա · 7 ։ Կող · ա · 14 , 20 ։ Երբ · ժդ · 12 ։ ա Պետ · ա · 2 ։ ա Ցովհ · ա · 7 ։ Ցայս · ա · 5 ։

Ի Երբ · թ · 22 ։

Հ Գլ · է · 26 ։

Ն բ Օր · ժբ · 16 , 24 ։ ժե · 23 ։

Ղ Եզեկ · իդ · 7 ։

Ո Հմր 11 , 12 ։ Ծն · թ · 4 ։ բ Օր · ժբ · 23 ։

Ղ Եւ · իբ · 31 ։ Գլ · իբ · 8 ։ բ Օր · ժդ · 21 ։ Եզեկ · դ · 14 ։ խդ · 31 ։

Յ Գլ · ժա · 25 ։

Ն Գլ · ժե · 5 ։

Ւ Գլ · է · 1 ։ է · 18 ։ ժթ · 8 ։ Թուա · ժթ · 20 ։

ն · ք · զԲ · 1490

ՂՈՐ 4 · ԵԼ · Զ · 7 · ԳԼ · ԺՈ · 44 · ԺԹ · 4 · 10 · 34 · Ի · 7 · ԵԶԿ · Ի · 5 · 7 · 19 · 20 ·

Բ ԵԶԿ · Ի · 7 · 8 · ԻԳ · 8 ·

ՃԵԼ · ԻԳ · 24 · ԳԼ · Ի · 23 · Բ ՕՐ · ԺՐ · 4 · 30 · 31 ·

Ծ Բ ՕՐ · Գ · 1 · 2 · Զ · 1 · ԵԶԿ · Ի · 19 ·

ԻԵԶԿ · Ի · 11 · 13 · 21 · ՂԵ · Ժ · 28 · ՀՈՎ · Ժ · 5 · ԳԱՂ · Գ · 12 ·

ՂԵԼ · Զ · 2 · 6 · 29 · ՄԱՂ · Գ · 6 ·

ԻԳԼ · Ի · 11 ·

ԸՆԴ · ԽԹ · 4 · ԳԼ · Ի · 11 · Բ ՕՐ · ԻՐ · 30 · ԻԿ · 20 · ԵԶԿ · ԻՐ · 10 · ԱՄՈՎ · Ր · 7 · ԱԿՈՐ · Ե · 1 ·

ՊԳԼ · Ի · 17 · ԲԹԱԳ · Ժ · Գ · 12 · ԵԶԿ · ԻՐ · 11 ·

ՃԳԼ · Ի · 19 ·

ԻԳԼ · Ի · 20 ·

ԼԸՆ · ԼՐ · 18 · 26 · ԳԼ · Ի · 12 · ԵԶԿ · ԻՐ · 11 ·

ԻԳԼ · Ի · 21 · ՄԱՈՒ · Ժ · Գ · 4 · ՏԵՍ Բ ՕՐ · ԽԵ · 5 · ՄԱՈՒ · ԻՐ · 24 · ՄԱՐ · ԺՐ · 19 ·

ՃԳԼ · Ի · 14 ·

ՅԱԹԱԳ · Ա · 6 · 8 ·

ՀԳԼ · Ի · 18 · ԵԶԿ · ԺՐ · 6 · ԻՐ · 10 ·

ցը՝ ու ըսէ անոնց . «Ես եմ Եհո-
3 վայ ձեր Աստուածը , ԲԱն ձեր բնակած Եգիպտոսի երկրին ըրածին պէս՝ պիտի չընէք . և ՃՔանանու երկրին ըրածին պէս՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ , պիտի չընէք , ու անոնց կանոններուն համեմատ
4 պիտի չվարուիք : Իմ դատաստաններս պիտի ընէք , և իմ կանոններս պահէք , որ անոնցմով քալէք . Ես
5 եմ Ցերը ձեր Աստուածը : Ուստի իմ կանոններս ու իմ դատաստաններս պիտի պահէք , Ո որ զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի . Ես եմ Ցերը :
6 Բնաւ մէկը իր մօտ ազգականին պիտի չմօտենայ՝ «Որ մերկութիւնը բանալու համար . Ես եմ Ցերը :
7 ՃՔու հօրդ մերկութիւնը կամ քու մօրդ մերկութիւնը պիտի չբանաս . անիկայ քու մայրդ է , անոր մեր-
8 կութիւնը պիտի չբանաս : ԸՔու հօրդ կնկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս . ան քու հօրդ մերկու-
9 թիւնն է : ՔՔու հօրդ աղջկանը կամ քու մօրդ աղջկանը քու բըրոջդ մերկութիւնը՝ թէ տանը մէջ ծնած ըլլայ՝ թէ դուրսը ծնած , անոնց մերկութիւնը պիտի չբա-
10 նաս : Քու որդւոյդ աղջկանը կամ քու աղջիկիդ աղջկանը մերկութիւնը՝ անոնց մերկութիւնը պիտի չբանաս . ինչու որ անոնց մերկու-
11 թիւնը քուկդ է : Քու հօրդ կընկանը աղջկային մերկութիւնը՝ քու հօրմէդ ծնած քու քոյրդ ըլլալովը՝ անոր մերկութիւնը պիտի չբանաս :
12 ՃՔու հօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս . անիկայ քու հօրդ
13 ազգականն է : Քու մօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս . ինչու որ անիկայ քու մօրդ ազգականն
14 է : ԻՔու հօրդ եղբօրը մերկութիւնը պիտի չբանաս , անոր կընկանը չմօտենաս . անիկայ քու հօ-
15 րաքոյրդ կը հՄՀՐՈՒՒ : ԼՔու հարսիդ մերկութիւնը պիտի չբանաս . անիկայ քու որդւոյդ կնիկն է . անոր
16 մերկութիւնը չբանաս : ԻՔու եղբօրդ կնկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս . ան քու եղբօրդ մերկու-
17 թիւնն է : ԺԿնկան մը ու անոր աղջկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս . և անոր որդւոյն աղջիկը կամ անոր աղջկանը աղջիկը պիտի չառնես՝ անոնց մերկութիւնը բանալու համար . անոնք անոր ազգականներն են . անօրէնութիւն է ան :
18 Եւ կնիկ մը իր քրոջը հետ պիտի չառնես՝ ՆՒԼՈ իր կենդանութեան առնը վշտացընելու համար՝ մերկային մերկութիւնը բանալով :
19 ՀԵւ իր անմաքրութեանը առնը

զատուած կնկան մը պիտի չմօտենաս՝ անոր մերկութիւնը բանալու :
20 Եւ Ոզոգաւորութեան համար՝ քու դրացիիդ կնկանը հետ պիտի չպառկիս , անոր հետ պղծուելով :
21 Քու սերունդէդ ՂՄողոքին համար ՏՐՒԼ անցընելու պիտի չմոզուս , և ՛քու Աստուծոյդ անունը չպղծես . Ես եմ Ցերը :
22 Ձեւ . Ես եմ Ցերը : ՛Եւ արուի հետ՝ կնկան հետ պառկելու պէս պիտի չպառկիս . պղծութիւն է ան :
23 ՀԵւ բնաւ անասունի մը հետ պիտի չզուգաւորիս , անոր հետ պղծուելով . ու բնաւ կնիկ մը անասունի մը առջև պիտի չկայնի՝ անոր հետ զուգաւորելու . Ընտանեկութիւն է ան :
24 «Ասոնց մէկովն ալ բնաւ չպղծուիք . Ընչու որ բոլոր ասոնցմով պղծուեցան ան ազգերը՝ որ
25 ձեր առջևէն պիտի վռընտեմ : Եւ ՂԱն երկիրը պղծուելովը՝ Ես անոր անօրէնութիւնը անոր վրայ պիտի հատուցանեմ , ու ան երկիրը իր
26 բնակիչները «պիտի փսխէ : «Ուստի դուք իմ կանոններս ու դատաստաններս պիտի պահէք , ու ասոնց պղծութիւններէն մէկն ալ պիտի չընէք , ոչ երկրացին , ոչ ալ ձեր մէջը պանդխտացող օտարա-
27 կանը . Քանզի ձեզմէ առաջ ան երկրին մարդիկը ասոր բոլոր պղծութիւնները ըրին , ու ան երկիրը
28 պղծուեցաւ : ՈՒՐՒՆ ՀԷՈՒՂՈՅ՝ որ չըլլայ թէ ՂԱն երկիրը ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատենիդ , ինչպէս որ ձեզմէ առաջ եղած
29 ազգերը փսխեց : Քանզի ով որ ասոնց ամէն պղծութիւններէն մէկը ընելու ըլլայ , ան ընող անձինքը իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի
30 կորսուին : Ուստի իմ հրամաններս պիտի պահէք , «որ ձեզմէ առաջ գործուած պիղծ սովորութիւններէն ձեզ չպղծուիք . Ես եմ Ցերը ձեր Աստուածը :

ԳԼ · ԺԹ

1—37 Զանազան օրէնքներու կրկնութիւն :

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոյն բոլոր ժողովքին՝ ու ըսէ անոնց . «Դուք սուրբ եղէք . ինչու որ Ես ձեր ԵՀովայ Աստուածը սուրբ եմ :
3 ՔՁեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր հօրմէն պիտի վախնայ . և ՛իմ շաբաթներս պիտի պահէք . Ես եմ Ցերը ձեր Աստուածը :
4 «Կուռքերուն եւեւէն մի՛ խոտո-

ն · ք · զԲ · 1490

ՅԳԼ · Ի · 10 · ԵԼ · Ի · 14 · Բ ՕՐ · Ե · 18 · ԻՐ · 22 · ԱՄԱԿ · Գ · 29 · 32 · ՄԱՂ · Գ · 5 · ՄԱՈՒ · Ե · 27 · ՀԸՄՈՎ · Բ · 22 · Ա ԿՈՐ · Գ · 9 · ԵՐՐ · ԺԳ · 4 ·

Ը Գ ԹԱԳ · ԺԱ · 7 · 33 · ԴԱՐ · Է · 43 ·

ՃԳԼ · Ի · 2 · Գ ԹԱԳ · ԺԳ · 3 · ԻԱ · 6 · ԻԳ · 10 · ԵՐԵՄ · ԺԹ · 5 · ԵԶԿ · Ի · 31 · ԻԳ · 37 · 39 ·

ՇԳԼ · ԺԹ · 12 · Ի · 3 · ԻԱ · 6 · ԻՐ · 2 · 32 · ԵԶԿ · ԼԳ · 20 · ՃՀ · ՄԱՂ · Ա · 12 ·

ՇԳԼ · Ի · 13 · ՀՈՎ · Ա · 27 · Ա ԿՈՐ · Գ · 9 · 10 · ՍԻՄ · Ա · 10 ·

ՆԳԼ · Ի · 15 · 16 · ԵԼ · ԻՐ · 19 ·

ԼԳԼ · Ի · 12 · ՀՄՐ 30 · ՄԱՈՒ · ԺԵ · 18 · 19 · 20 · ՄԱՐ · Է · 21 · 22 · 23 · Ա ԿՈՐ · Գ · 17 ·

ԼԳԼ · Ի · 23 · Բ ՕՐ · ԺՐ · 12 ·

ՀԹՈՒ · ԼԵ · 34 · ԵՐԵՄ · Ր · 7 · ԺՀ · 18 · ԵԶԿ · ԼԳ · 17 ·

Ը ՍԱՂ · ԽԹ · 32 · ԵՍ · ԻՀ · 21 · ԵՐԵՄ · Ե · 9 · 29 · ԹԱ · 9 · ԺՀ · 10 · ԻՀ · 2 · ՈՎԱ · Ր · 13 · Ր · 13 · ԹԱ · 9 ·

ՀՄՐ 28 ·

ՀՄՐ 5 · 30 · ԳԼ · Ի · 22 · 23 ·

ՀԳԼ · Ի · 22 · ԵՐԵՄ · ԹԱ · 19 · ԵԶԿ · ԼԳ · 13 · 17 ·

ՀՄՐ 3 · 26 · ԳԼ · Ի · 23 · Բ ՕՐ · ԺՐ · 9 ·

ՐՀՄՐ 24 ·

ՃՀՄՐ 2 · 4 ·

ՀԳԼ · ԺՈ · 44 · Ի · 7 · 26 · ՈՊԱՏ · Ա · 16 · ՃԵԼ · Ի · 8 · ԼՈ · 13 · ՏԵԼ · Ի · 4 · ԳԼ · ԻԳ · 1 · Ա ԿՈՐ · Ժ · 14 · ՁՈՅ · Ե · 21 ·

ՆՀ 1490

ի ԵԼ. ՂԳ. 17։ Բ Օր. ԻԵ. 15։
ՂԳԼ. Է. 16։
ի ԳԼ. ԻԳ. 22։ Բ Օր. ԻԳ. 19, 20, 21։ Հառաք. Բ. 15, 16։
ը ԵԼ. Ի. 15։ ԻՐ. 1, 7, 10։ Բ Օր. Է. 19։
ի ԳԼ. Զ. 2։ Եփես. Դ. 25։ Կող. Գ. 9։
ԺԵԼ. Ի. 7։ ԳԼ. Զ. 3։ Բ Օր. Է. 11։ Մատ. Ե. 33։ Ցակ. Ե. 12։
ի ԳԼ. ԺԲ. 21։
Ը Մար. Ժ. 19։ աթես. Գ. 6։
Ի Բ Օր. ԻԳ. 14, 15։ Մաղ. Գ. 5։ Ցակ. Ե. 4։
ԺԲ Օր. ԻԵ. 18։ Հառվ. ԺԳ. 13։
ի ՀԻՐ. 32։ ԳԼ. ԻԵ. 17։ Ծն. ԻՐ. 18։ ՅՈՒ. Զ. 7։ ա Պետ. Բ. 17։
Հ ԵԼ. ԻԳ. 2, 3։ Բ Օր. ա. 17։ ԺԳ. 19։ ԻԵ. 19։ Մաղ. Ձր. 2։ Ընակ. ԻԳ. 23։ Ցակ. Բ. 9։
Ն ԵԼ. ԻԳ. 1։ Մաղ. ԺԵ. 3։ Ծ. 20։ Ընակ. ԺԱ. 13։ Ի. 19։ Եզեկ. ԻԲ. 9։
Ը ԵԼ. ԻԳ. 1, 7։ Գ թագ. ԻԱ. 13։ Մատ. ԻԳ. 60 61։ ԻԵ. 4։
Ճ ա Ցօհ. Բ. 9։ 11։ Գ. 15։
Ի Մատ. ԺԲ. 15։ Ղբ. ԺԵ. 3։ Գաղ. Գ. 1։ Եփես. Ե. 11։ ա Տիմ. Ե. 20։ Բ Տիմ. Գ. 2։ Տիտ. ա. 13։ Բ. 15։
Յ Տես Հառվ. ա. 32։ ա Կոր. Ե. 2։ ա Տիմ. Ե. 22։ Բ Ցօհ. 11։ Ն Բ թագ. ԺԳ. 22։ Ընակ. Ի. 22։ Հառվ. ԺԲ. 17, 19։ Գաղ. Ե. 20։ Եփես. Գ. 31։ ա Պետ. Բ. 1։ Ցակ. Ե. 9։ Ը Մատ. Ե. 43։ Իր. 39։ Հառվ. ԺԳ. 9։ Գաղ. Ե. 14։ Ցակ. Բ. 8։

բիք, Ի ձեզի ձուլածոյ աստուածներ մի՛ շինէք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
5 Եւ ՂԹէ որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը, ՃՈՆ մատուցէք՝ որ ընդունելի ըլլայ։ Զոհը մատուցած օրերնիդ՝ և հետեւալ օրն ալ պիտի ուտուի. ու երրորդ օրուան մնացածը կրակով
7 պիտի այրուի։ Եւ թէ որ անկէ երրորդ օրը ուտուելու ըլլայ, ան
8 պիղծ է, պիտի չընդունուի։ Եւ զանիկայ ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը պղծեց, ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։
9 Եւ Ի ձեր երկրին հունձքը ձնձելու ատենիդ՝ քու արտիդ եզերքը լման պիտի չձնձես, ու քու հունձքէդ ինկած հասկերը պիտի չժողվես։
10 Եւ քու այգիդ ձոնաբաղ պիտի չընես, այսինքն այգիիդ մէջ մնացած ողկոյզները պիտի չքաղես. զանոնք աղքատին ու օտարականին համար պիտի թողուս. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
11 ԸԳողութիւն մի՛ ընէք. սուտ մի՛ զրուցէք, Ի և մէկզմէկ մի՛ խաբէք.
12 Եւ Ի՛մ անունովս սուտ տեղը երդում մի՛ ընէք. Էու ձեր Աստուծոյն անունը մի՛ պղծէք. ես եմ Տէրը։
13 Ն Քու դրացիդ զրկանք մի՛ ըներ, և յափշտակութիւն մի՛ ըներ. Էքեզի վարձքով բանողին օրՈՒՆ վարձքը մէկ գիշեր մինչև առտու քու քովդ չմնայ։
14 Խուլին մի՛ հայհոյեր, Ի ու կոյրին առջևը գայթակղութիւն մի՛ դներ, հապա Էքու Աստուծմէդ վախցիր. ես եմ Տէրը։
15 ՀԴատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի՛ ընէք. աղքատին այսուհետեւ մի՛ ըներ, և մեծը մի՛ շողոքորթեր. քու դրացիդ արդարութիւնով դատէ։
16 ՅՔու ժողովուրդիդ մէջը չարախօսութիւն ընելու չպտըտիս. Էքու ընկերիդ արիւնը մնանելու պատճառ
17 չըլլաս. ես եմ Տէրը։ ՀԵղբայրդ քու սրտիդ մէջը պիտի չատես. Էքու դրացիդ անպատճառ պիտի յանդիմանես, չոր անոր համար
18 մեղք չկրես։ ՃՎրէժ պիտի չառնես, և քու ժողովուրդիդ որդւոցը ոխ պիտի չպահես, Ը հապա քու ընկերդ քու անձիդ պէս պիտի սիրես. ես եմ Տէրը։
19 Իմ կանոններս պիտի պահէք. քու անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւորել պիտի չտաս. Ըքու արտիդ մէջ զանազան սերմ պիտի չցանես. Ը և երկու նիւթէ գործուած այլայլախառն հանդերձ պիտի չհագնիս։
20 Եւ թէ որ մէկը կնկան մը հետ պառկելով՝ զուգաւորութիւն ընէ, ու անիկայ մկու մը ծախու առած աղախինն է՝ ու փրկուած չէ, ոչ ալ անոր ազատութիւն տրուած, անոնք պիտի պատժուին. անոնք պիտի չմեռնին, ինչու որ ան Ի՛ՒՆ
21 ազատ չէր։ Եւ ՃՀ՛ԲԸ իր չանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը, խոյ մը չանցանքի պատարագի հա-
22 մար։ Եւ քահանան չանցանքի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ իր բրած մեղքին համար. և անոր բրած մեղքը պիտի ներուի իրեն։
23 ՈՒ երբոր ան երկիրը մտնէք, ու ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ ՂՔՈՒԼ ուտելու համար, ան ատենը անոր պտուղը չթլփատուածի պէս անմաքուր պիտի սեպէք. ան ձեզի իրեք տարի չթլփատուածի պէս ե-
24 պուելով՝ պիտի չուտուի։ Եւ չորրորդ տարին՝ անոր բոլոր պտուղը Ն Տէրը փառաւորելու համար՝ սուրբ
25 պիտի ըլլայ։ Եւ հինգերորդ տարին՝ անոր պտուղը պիտի ուտէք, որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցընէ. ես եմ Տէրը ձեր Աստուա-
26 ծը։ ՄՒՐ ՃԱրիւնովը պիտի չուտէք. Ճպիտի չմնայէք, և գուշա-
27 կութիւն պիտի չընէք։ Ն Ձեր գլխերուն եզերքի մազերը պիտի չկտրէք, ու քու մօրուքիդ եզերքը
28 պիտի չաւրես։ Եւ մկու մը ՃՃՒ՛Ն համար Ճձեր մարմնին վրայ կտրածներ պիտի չընէք, ու ձեր վրան գիրի նշան չընէք. ես եմ Տէրը։
29 ՃԱղջկդ պոռնիկ ընելով՝ մի՛ պղծեր, որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ, ու երկիրը չարութիւնով չլեցուի։
30 ՃԻմ շաբաթներս պիտի պահէք, ու Ճիմ սրբարանէս վախնաք. ես
31 եմ Տէրը։ Ի Վհուկներուն մի՛ հետեւիք, և հմայողներուն քով մի՛ հարցընէք, որ անոնցմով չպղծուիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
32 ՃՄարդ ճերմակածին առջևը ոտք ելլէր, և ծերը պատուէ, ու Ըքու Աստուածմէդ վախցիր. ես եմ Տէրը։
33 Եւ Ֆթէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու ըլլայ, չնեղէք զանիկայ։

ՆՀ 1490

Բ Օր. Իբ. 9, 10։
Ն Բ Օր. Իբ. 11։
ԳԼ. Ե. 15։ Գ. 6։
ՂԲ Օր. ԺԲ. 17, 18։ Ընակ. Գ. 9։
Ը ԳԼ. ԺԵ. 10։ ՃՃ։ Բ Օր. ԺԲ. 23։
Բ Օր. ԺԲ. 10, 11, 14։ աթագ. ԺԵ. 23։ Գ թագ. ԺԵ. 17։ Իա. 6։ Բ Մն. ԼԲ. 6։ Մաղ. Գ. 5։
Վ ԳԼ. Իա. 5։ Երեմ. Թ. 26։ Իբ. 37։ Եա. ԺԵ. 2։
Ը ԳԼ. Իա. 5։ Բ Օր. ԺԳ. 1։ Երեմ. ԺԳ. 6։ Իբ. 37։
Բ Օր. ԻԲ. 17։
Յ ՀԻՐ. 3։ ԳԼ. ԻԳ. 2։
Ը ՅՈՂ. Ե. 1։
Ֆ ԵԼ. Իբ. 18։ ԳԼ. Ի. 6, 27։ Բ Օր. ԺԲ. 10։ աթագ. Իբ. 7։ ա Մն. Ժ. 13։ Եա. Բ. 19։ Գոր. ԺԳ. 16։
Ընակ. Ի. 29։ աՏիմ. Ե. 1։
Հ ՀԻՐ. 14։
Ֆ ԵԼ. Իբ. 21։ ԻԳ. 9։

Ն·Ք·ԳՓ· 1490

–ԵԼ· ԺԲ· 48, 49։
ԲԲ Օր· Ժ· 19։

‡ ՀՄՐ 15։

ԹԲ Օր· ԻԸ· 13, 15։ Ա-ռակ· Ժա· 1։ ԺԳ· 11։ Ի· 10։

ԻԳԼ· ԺԲ· 4· 5։ Բ Օր· Գ· 5, 6։ Ե· 1։ Ը· 25։

34 – Ձեր քովը պանդխտացող օտա-րականը՝ ձեր երկրին բնակին պէս ըլլայ ձեզի, և Ի՛քու անձիդ պէս պիտի սիրես անիկայ. ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

35 ‡ Դատաստանի մէջ անիրաւու-թիւն պիտի չընէք. կանոնի մէջ՝ կշիռքի մէջ ու չափի մէջ ալ։

36 ‡ Ձեր կշիռքները լման՝ ձեր էֆ-քարերը լման՝ ձեր արդուն լման ու հիմինը լման պիտի ըլլայ. ձեզ Ե-գիպտոսի երկրէն հանող Տէրը ձեր

37 Աստուածը ես եմ։ Բ Ուստի իմ բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր դա-տաստաններս պիտի պահէք, և պիտի ընէք անոնք. ես եմ Տէրը։

ԳԼ· Ի

1 Մովսէսին զատակ Նուիրելը կ'արգիլուի։ 4 Ընոր զատակ մատուցուիլը տեսնելով զանց ընդհանուն պատիժը։ 6 Վհուկներու հե-ռացողներուն համար։ 7 Սուրբ ըլլալու պա-տուէրը։ 9 Իր ծնողքը հայհոյողին։ 10 չը-նուելիւն ընդհանուն։ 11, 14, 17, 19 ազգա-պղծին, 13 արուագէտին, 15 և անասունի հետ պղծութիւն ընդհին պատիժը։ 22 Աստու-ծոյ հնազանդելու վրայով։ 27 Վհուկները չապրեցընելու պատուէրը։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. Նաև – Խորայէլի որդւո-ցը պիտի ըսես. Բ Խորայէլի որդւոց-մէն և Խորայէլի մէջ պանդխտացող օտարականներէն ով որ իր սերունդէն Մողոքին տայ, անշուշտ պիտի մեռցուի. ան երկրին ժողովուրդը քարերով պիտի քարկոծէն անի-
3 կայ։ Եւ ‡ ես իմ երեսս ան մար-դուն վրայ պիտի տնկեմ, ու զա-նիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կոր-սընցընեմ. ինչու որ անիկայ իր սերունդէն Մողոքին տուած է՝ ‡ իմ սուրբ արբարանս պղծելու ու Ի-մ սուրբ անունս անարգելու համար։
4 Եւ թէ որ ան մարդը իր սերունդէն Մողոքին տուած ատենը՝ ան երկ-րին ժողովուրդը չտեսնելու գալով՝
5 Չանիկայ չմեռցընեն, Ըն ատենը Ես իմ երեսս պիտի տնկեմ ան մարդուն վրայ՝ ու Ը ամեն ընտանի-քին վրայ, և անիկայ՝ և Ր Մողոքին հետ պոռնկութիւն ընելու համար ան մարդուն ետևէն բոլոր զացող-ները՝ իրենց ժողովուրդին մէջէն
6 պիտի կորսընցընեմ։ Եւ ‡ վհուկ-ներուն ու հմայողներուն ետևէն * երթալու դարձող մարդուն վրայ ալ երեսս պիտի տնկեմ, ու անի-
7 կայ իր ժողովուրդին մէջէն կորսընց-ընեմ։ Բ Ուստի սրբեցէք ձեր անձերը, ու սուրբ եղէք. ինչու որ
8 ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։ Ը Եւ իմ կանոններս պահեցէ՛ք, ու ըրէ՛ք զանոնք. Ե ես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ։

9 Ձ Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի. անիկայ իր հայրը կամ իր մայրը անիծեց, Ա անոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Եւ Հ ով որ ՚ուրիշ մարդու-մը կնկանը հետ շնութիւն ընէ, իր դրացիին կնկանը հետ շնութիւն ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի. շնացողն ալ շնացեալն ալ պիտի
11 մեռցուին։ Ա Եւ ով որ իր հօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրը ամ-կուԹիւնը բացած է. անշուշտ եր-կուքն ալ պիտի մեռցուին. անոնց
12 արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Ը Եւ թէ որ մարդ մը իր հարսին հետ պառ-կի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին. Հ խառնակութիւն ըրին. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
13 Եւ Ք թէ որ մարդ մը՝ կնկան հետ պառկելու պէս արուի հետ պառ-կի, երկուքին ալ պզծութիւն ը-րին. անշուշտ պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
14 Ջ Եւ թէ որ մարդ մը՝ կնիկ մը ու անոր մայրը առնէ, անօրէնութիւն է. ան ալ՝ անոնք ալ կրակով պի-տի այրուին, որ ձեր մէջը անօրէ-
15 նութիւն չըլլայ։ Ն Եւ թէ որ մարդ մը անասունի հետ պառկի, ան-շուշտ պիտի մեռցուի, ու անա-
16 սունը պիտի սպաննէք։ Եւ թէ որ կնիկ մը որ և իցէ անասունի հետ զուգաւորելու համար անոր մօտե-նայ, կնիկն ալ անասունն ալ պի-տի սպաննես. անոնք անշուշտ պի-տի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց
17 վրայ ըլլայ։ Շ Եւ թէ որ մարդ մը իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, չարութիւն է. անոնք իրենց ժո-ղովուրդին աչքին առջևը պիտի կորսուին. անիկայ իր քրոջը մեր-կութիւնը բացաւ. իր անօրէնու-
18 թիւնը պիտի կրէ։ Ո Եւ թէ որ մարդ մը իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը հետ պառկի՝ ու անոր մերկութիւնը բանայ, ինքը անոր աղբիւրը բացաւ, ան ալ իր արեանը աղբիւրը բացաւ. երկուք-նին ալ իրենց ժողովուրդին մէ-
19 ջէն պիտի կորսուին։ Չ Եւ քու մօրդ քրոջը կամ քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս. Ո ին-չու որ եթէ մէկը իր ազգականին մերկութիւնը բանալու ըլլայ, Ի-ր ա ն ի ն ը ի րենց անօրէնութիւնը
20 պիտի կրեն։ Ճ Եւ թէ որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրեղբօրը մերկու-

Ն·Ք·ԳՓ· 1490

Ի Եւ·ԼՈ·13։ Գ·Ի·8։ Եզեկ·ԼԸ· 28։

Ե Եւ·Ի· 17։ Բ Օր· ԻԸ·16։ Ա-ռակ·Ի·20։ Մատ·Ժ·ե· 4, 5։

Ա ‡ Մր 11, 12, 13, 16, 27։ Բ-թագ·ա· 16։

Հ Գ·Ժբ·20։ Բ Օր·Իբ· 22։ Ցօհ· Բ·4, 5։

Յ Գ·Ժբ·8։
Ղ Գ·Ժբ·15։
Ճ Գ·Ժբ·23։

Մ Գ·Ժբ·22։ Բ Օր·Իգ· 17։ Տես Ծն·Ժթ· 5։ Դատ· Ժթ·22։

Յ Գ·Ժբ·17։ Բ Օր·ԻԸ· 23։

Ն Գ·Ժբ·23։ Բ Օր·ԻԸ· 21։

Շ Գ·Ժբ·9։ Բ Օր·ԻԸ· 22, Տես Ծն·Ի·12։

Ո Գ·Ժբ·19։ Տես գ·Ժե· 24։

Չ Գ·Ժբ·12, 13։

Ո Գ·Ժբ·6։

Ճ Գ·Ժբ·14։

– Գ·Ժբ·21։

Բ Գ·Ժբ·21։ Բ Օր·Ժբ· 31։ Ժբ·10։ գթագ·Ժե· 17։ Իգ·10։ Բ Մն·ԼԳ· 6։ Երեմ·է· 31։ Լբ·35։ Եզեկ·Ի· 26, 31։

‡ Գ·Ժե·10։

Ը Եզեկ·ե· 11։ Իգ·38, 39։

Ի Գ·Ժբ·21։

Ը Բ Օր·Ժե· 2, 3, 5։
Ի Գ·Ժե·10։
Ը Եւ·Ի·5։
Ր Գ·Ժե·7։

Ժ Գ·Ժթ· 31։

* Եբր·պոռ-նըկելու

Ի Գ·Ժա·44։ Ժթ·2։ ա պետ·ա· 16։
Լ Գ·Ժթ· 37։

Թիւնը բացաւ . անոնք իրենց մեղքը պիտի կրեն . անզաւակ պիտի
21 մեռնին : Եւ Թէ որ մարդ մը իր եղբօրը կնիկը առնէ , պղծութիւն է ան . անիկայ իր եղբօրը մերկութիւնը կը բանայ . անզաւակ պիտի
22 ըլլան : Ուստի իմ բոլոր կանոններս և իմ բոլոր դատաստաններս պիտի պահէք , ու ընէք անոնք , որ ան երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ հոն բնակելու՝ Ձգուրս չփսխէ ձեզ :
23 Եւ պիտի չգալէք ան ազգերուն սովորութիւններովը՝ որոնք ձեր առջևէն պիտի վռնտեմ . քանզի ասոնք ամէն բաները ըրին անոնք , ու
24 ես զզուեցայ անոնցմէ . Եւ ըսի ձեզի . Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք , ու ես անիկայ ձեզի պիտի տամ ստացուածք ըլլալու , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ որ ձեզ ազգերէն զատեցի
25 ձեզ : Ուստի մաքուր ու անմաքուր անասուններուն մէջտեղը՝ և անմաքուր ու մաքուր թռչուններուն մէջտեղը տարբերութիւն պիտի ընէք . և ձեր անձերը չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով կամ գետնի վրայի բոլոր սողուններով՝ որոնք ես արգիլեցի ձեզի
26 իբրև անմաքուր : Եւ դուք սուրբ պիտի ըլլաք ինծի . քանի որ ես Տէրս սուրբ եմ , ու ձեզ ձրիէ ազգերէն զատեցի՝ որ իմս ըլլաք .
27 Կին կամ մարդ՝ որ հոգի կամ հմայող եղողը՝ թէ էրիկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝ անշուշտ պիտի մեռցուի . քարերով քարկոծեն զանոնք . իրենց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ :

ԳԼ . ԻՒ

1 Քահանաները իրենց ու ազգականին համար կրնային սուգ բռնել : 6 Անոնք սուրբ պիտի ըլլային : 8 ու սուրբ պիտի սեպուէին : 7 Հասարակ քահանաներուն : 13 ու քահանայապետին ամուսնանալուն վրայով : 17 Արատ ու նեցուկ քահանային արգիլուած էր զոհ մատուցանելը :

1 Յետ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Խօսէ Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն , ու ըսէ անոնց . Քահանայ մը՝ մեկուն մահացածը համար անմաքուր պիտի չըլլայ իր ժողովուրդին
2 մէջը . Բայց միայն իր մօտ ազգականին համար , որ իր մօրը ու իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկան
3 նը և իր եղբօրը համար , Եւ իր կոյս քրոջը համար որ մօտ է իրեն՝ ու էրկան տրուած չէ , կրնայ անմաքուր
4 ըլլալ . Անիկայ իր ժողովուրդին մէջը դլխաւոր մարդ ըլլալով՝ անմաքուր պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը պղծելով :
5 Անոնք դլուխ-

նին փետելով՝ կնտակ պիտի չընեն , և իրենց մօրուքին եզերքը պիտի չածիլեն , ու իրենց մարմինին վրայ
6 կտրածներ պիտի չընեն . Սուրբ պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն . և իրենց Աստուծոյն անունը չպղծեն . ինչու որ Տէրոջը պատարագները՝ իրենց Աստուծոյն հացը անոնք կը մատուցանեն . ուստի
7 սուրբ պիտի ըլլան : Պոռնիկ կամ պղծուած կնիկ պիտի չառնեն , և Ձիր էրիկէն արձակուած կնիկ մը չառնեն . ինչու որ Հոգին սուրբ
8 է իր Աստուծոյն : Ուստի պիտի սրբես անիկայ . ինչու որ քու Աստուծոյդ հացը անիկայ կը մատուցանէ . անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի . Քանզի ես Տէրս՝ որ ձեզ
9 կը սրբեմ , սուրբ եմ : Ընե Թէ որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն ընելով պղծուելու ըլլայ , իր հայրը կը պղծէ . անիկայ կրակով պիտի այրուի :
10 Եւ իր եղբայրներէն մեծ եղող քահանան՝ որուն դլխուն վրայ օծման եղը թափուած է , ու զգեստները հագնելու օրինուած , Իր դլուխը պիտի չբանայ , և իր լա-
11 թերը պիտի չպատռէ , Եւ մեռած մարդու մը քով պիտի չերթայ . ոչ իր հօրը կամ իր մօրը համար
12 անմաքուր պիտի ըլլայ . Եւ սրբարանէն դուրս պիտի չելլէ , ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ . քանի որ իր Աստուծոյն օծման եղին պսակը իր վրան է . ես եմ
13 Տէրը : Եւ անիկայ կոյս մը իրեն
14 կնիկ պիտի առնէ . Որբևարի՝ կամ արձակուած՝ կամ պղծուած՝ պոռ-
15 նիկ մը պիտի չառնէ . հապա կնիկ ընտրեա համար իր ժողովուրդէն կոյս
16 մը առնէ . Որ իր սերմը չպղծէ իր ժողովուրդին մէջը . քանի որ ես Տէրը՝ որ կը սրբեմ զանիկայ :
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով . Խօսէ Ահարոնին՝ ու ըսէ . Քու սերունդէդ իրենց ազգերուն մէջ ով որ իր վրան արատ մը ունի , չթողուլ չմատնայ իր Աստուծոյն հա-
18 ցը մատուցանելու . Քանի որ ինչ արատ ունեցող մարդ մը պիտի չըմտնայ . կոյր մարդը՝ կաղը՝ կամ կարճունչը՝ կամ * իր անդամներուն մէջ հաւելորդ բան մը ունեցողը" ,
19 կամ ոտքը կոտրած՝ կամ ձեռքը
20 կոտրած մարդը , կամ սապատողը՝ կամ թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ բիծ ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որքիւնոտը՝ կամ † փոշտանկը .
21 Ահարոն քահանային սերունդէն արատ մը ունեցող մարդը՝ Տէրոջը պատարագները մատուցանելու պիտի չմտնայ . քանի արա-

Ն · Ք · ՂԹ · 1490
– Գլ · Ժը · 16 ։
– Գլ · Ժը · 26 ։ Ժթ · 37 ։
Է Գլ · Ժը · 25 ։ 28 ։
Ա Գլ · Ժը · 3 · 24 ։ 30 ։
Բ Գլ · Ժը · 27 ։ Բ Օր · Թ · 5 ։
Ե Եղ · Գ · 17 ։ Ղ · 8 ։
– Հմր 26 ։ Եղ · Ժթ · 5 ։ Ղ · 16 ։ Բ Օր · Է · 6 ։ Ժգ · 2 ։ Գ Թագ · Ը · 53 ։
Ը Գլ · Ժա · 47 ։ Բ Օր · Ժգ · 4 ։
Թ Գլ · Ժա · 43 ։
Ժ Հմր 7 ։ Գլ · Ժթ · 2 ։ ա Պետ . ա . 16 ։
Ի Հմր 24 ։ Տիտ . բ . 14 ։
– Գլ · Ժթ · 31 ։ Եղ · Իբ · 18 ։ Բ Օր · Ժը · 10 · 11 ։ ա Թագ · Իբ · 7 · 8 ։
Լ Հմր 9 ։
– Եզեկ · Խգ · 25 ։
Խ Տես Եզեկ · Խգ · 16 · 17 ։
Ծ Գլ · Ժթ · 27 · 28 ։ Բ Օր · Ժգ · 1 ։ Եզեկ · Խգ · 20 ։
Ն · Ք · ՂԹ · 1490
Ա Գլ · Ժը · 21 · Ժթ · 12 ։
Ի Եզեկ · Խգ · 22 ։
Ձ Տես Բ Օր · Խգ · 1 · 2 ։
Ը Գլ · Ի · 7 · 8 ։
Թ Ելեւ · Իթ · 29 · 30 ։ Գլ · Բ · 12 ։ Ժգ · 32 ։ Թուա · Լե · 25 ։
Ժ Եղ · Իբ · 2 ։ Գը · Ժգ · 32 ։
Ի Գլ · Ժ · 6 ։ Թուա · Ժթ · 14 ։ Տես Հմր 1 · 2 ։
Ի Գլ · Ժ · 7 ։
Ձ Ելեւ · Իբ · 36 ։ Գլ · Բ · 9 · 12 · 30 ։
Ղ Հմր 7 ։ Եզեկ · Խգ · 22 ։
Ճ Հմր 8 ։
Ձ Գլ · Ժ · 3 ։ Թուա · Ժգ · 5 ։ Սաղ · կե · 4 ։
* Կամ՝ ականջաւոր ։
Ղ Գլ · Իբ · 23 ։
Ճ Բ Օր · Խգ · 1 ։
† Կամ՝ մորթ ունեցող ։
Ձ Հմր 6 ։

տաւոր ըլլալով՝ իր Աստուծոյն հացը մատուցանելու պիտի չմոտենայ,
22 նայ՝ Անիկայ իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ, թէ՛ սրբութեանց սուրբ բաներէն և թէ՛ սուրբ բաներէն.
23 միայն վարագուրին մէջը պիտի չմտնէ, և սեղանին չմոտենայ, ինչու որ արատ ունի, ու իմ սուրբ բաներս չպղծէ. քանզի անոնք սրբող Տէրը ես եմ։
24 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին՝ ու անոր որդւոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդիներուն։

ԳԼ. ԻԲ

1 Քահանայք իրենց անմաքրութեան ժամանակը՝ սուրբ բաներու մօտենալու չէին։ 6 Իրենց մաքրուելուն վրայով։ 10 Քահանային ընտանիքին ով իրաւունք ունէր սուրբ բաներուն ուտելու։ 17 Զոհ մատուցելու անասունը անարատ ըլլալու էր։ 26 Ութօրեան չեղած անասուն մը Տէրոջը պիտի չմատուցուէր։ 29 Շնորհակալութեան զոհը ուտելուն պատուէրները։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. 2 Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը՝ սուրբ բաներէն զգոյշ կենան, և իմ սուրբ անունս չպղծեն անոնք՝ որ ինծի կը սրբեն. Ես եմ Տէրը։ 3 Ըսէ անոնց. Ձեր բոլոր սերունդէն ձեր ազգերուն մէջ՝ ով որ որ՝ իր անմաքրութիւնը իր վրան ունենալով մօտենայ ան սուրբ բաներուն՝ որ Իսրայէլի որդիքը կը սրբեն Տէրոջը, ան անձը իմ առջևէս պիտի կորսուի. Ես եմ Տէրը։ 4 Ով որ Ահարոնին ցեղէն բորոտ ըլլայ, կամ հոսուք ունենայ, սուրբ բաներէն պիտի չուտէ՝ մինչև որ մաքրուի. և ով որ մեռելէ պղծուած բանի մը դպչի, կամ մարդ մը՝ որուն զուգաւորութեան սերմը իրմէն ելած է, 5 կամ ով որ դպչի որ և իցէ սողունի մը՝ որով կրնայ անմաքուր ըլլալ, կամ մարդու մը՝ որմէն կրնայ անմաքուր ըլլալ, որ և իցէ անմաքրութիւն որ անիկայ ունենայ, 6 նայ, Անոնց դպչող մարդը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ, և սուրբ բաներէն պիտի չուտէ, հապա իր մարմինը ջրով պիտի լուայ. 7 Եւ երբ արեգակը մարը մտնէ, մաքուր պիտի ըլլայ, ու ետքը սուրբ բաներէն ուտէ. ինչու որ Անոնք իր հացն է։ 8 Անիկայ մեռած կամ գազանաբեկ պիտի չուտէ, որ աչքերով չպղծուի. Ես եմ Տէրը։ 9 Նով չպղծուի. Ես եմ Տէրը՝ Եւ իմ կարգադրութիւնս պիտի պահեն, ոչ որ անոր համար մեղք չկրեն, ու ան պղծելուն համար չմեռնին. Ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ։

10 Ոչ նաև օտարական մը սուրբ բանէ պիտի չուտէ. քահանային հիւրը կամ վարձկանը սուրբ բանէ պիտի չուտէ։ 11 Բայց քահանային իր ստակովը ծախու առած անձը՝ ու իր տունը ծնածը՝ անկէ պիտի ուտէ. հանոնք անոր կերակուրէն պիտի ուտեն։ 12 Եւ թէ որ քահանային աղջիկը օտարականի մը հետ ամուսնանայ, անիկայ նուիրուած սուրբ բաներէն պիտի չուտէ։ 13 Բայց թէ որ քահանային աղջիկը որբևարի կամ արձակուած ըլլայ՝ ու զաւակ չունենայ, ան իր հօրը տունը դառնայ, ան հոր աղջկութեանը ժամանակին պէս՝ իր հօրը հացէն պիտի ուտէ. սակայն բնաւ օտարական մը անկէ պիտի չուտէ։

14 Եւ թէ որ մարդ մը անգիտութեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ, ու սուրբ բանովը մէկտեղ քահանային պիտի տայ։ 15 Եւ Իսրայէլի որդւոցը Տէրոջը մատուցած սուրբ բաները պիտի չպղծեն. 16 ծանր. Ու իրենց սուրբ բաները ուտելով՝ յանցանաց անօրէնութիւնը իրենց վրայ չբերեն՝ երբոր անոնք իրենց սուրբ բաները ուտեն.

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. 18 Խօսէ Ահարոնին՝ ու անոր որդւոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը, ու ըսէ անոնց. Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ բնակող օտարականներէն՝ ողջակէզի համար Տէրոջը անոնց մատուցածը՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ընծաներուն համար, իր զոհը մատուցանող ամէն մարդը, Ընդհատներէն՝ ոչխարներէն՝ կամ այծերէն՝ անարատ արու ըլլայ. 19 որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ։ 20 Բնաւ արատ մի ունեցողը պիտի չմատուցանէք. ինչու որ ձեզի համար ընդունելի չըլլար։ 21 Եւ ուխտ կատարելու համար՝ կամ կամաւոր ընծայի համար՝ ով որ արջառներէն կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ մատուցանելու ըլլայ, անարատ պիտի ըլլայ ան, որ ընդունուի. բնաւ արատ պիտի չըլլայ անոր վրայ։ 22 Կոյր՝ կամ ջլատուած՝ կամ կտրուած՝ կամ խաղաւարտ ունեցող՝ կամ քոսոտ՝ կամ որբևնոտ եղածներէն Տէրոջը պիտի չմատուցանէք, ոչ ալ սեղանիդ Տէրոջը պատարագի համար սեղանին վրայ պիտի դնէք։ 23 Բայց անդամներէն մէկ աւելորդութիւն կամ պակասութիւն ունեցող ցուլ կամ գառ՝ կամաւոր ընծայի համար

Ն. Ք. ՂԲ. 1490

յԳԼ. Բ. 3, 10, Ղ. 27, 29, Է. 1, Իդ. 9, Թուոց. Ժբ. 9,
ՆԳԼ. Իբ. 10, 11, 12, Թուոց. Ժբ. 19,
ԼՀմր 12,

—Թուոց. Ղ. 3,
բ ԳԼ. Ժբ. 21,
դ ԵԼ. Իբ. 38, Թուոց. Ժբ. 32, բ Օր. Ժե. 19,
զ ԳԼ. Է. 20,

ի ԳԼ. Ժե. 2,
ըԳԼ. Ժդ. 2, Ժե. 13,
ի Թուոց. Ժթ. 11, 22,
ը ԳԼ. Ժե. 16,
բ ԳԼ. Ժա. 24, 43, 44,
ժ ԳԼ. Ժե. 7, 19,

ի ԳԼ. Ժե. 5, Երբ. Ժ. 22,
լ ԳԼ. խա. 22, Թուոց. Ժբ. 11, 13,
խ ԵԼ. Իբ. 31, ԿԼ. Ժէ. 15, Եզեկ. Խդ. 31,
ծ ԵԼ. Իբ. 43, Թուոց. Ժբ. 22, 32,

Ն. Ք. ՂԲ. 1490

ի Տես ա Թագ. իա. 6,
ձ Թուոց. Ժբ. 11, 13,
յ Ներ. Լբ. 11,
ղ ԳԼ. Ժ. 14, Թուոց. Ժբ. 11, 19,
ճ Գլ. Ե. 15, 16,
յ Թուոց. Ժբ. 32,
ն Կ՚ըսէ Ու ուռճանանէրը անոնց վրայ յանցանաց անօրէնութիւնը չբերեն՝ երբոր անոնք իրենց սուրբ բաները ուտեն.
յ ՀՀր 9,
ն ԳԼ. ա. 2, 3, 10, Թուոց. Ժե. 14,
ը ԳԼ. ա. 3,
—Բ Օր. Ժե. 21, Ժէ. 1, Մաղ. ա. 8, 14, Եփս. Ե. 27, Երբ. Թ. 14, ա Պետ. ա. 19,
ն ԳԼ. Է. 16, Թուոց. Ժե. 3, 8, բ Օր. իդ. 21, 23, Սաղ. կա. 8, կե. 1, Ժող. Ե. 4, 5,
ՂԳԼ. Գ. 1, 6,
ղ ՀՀր 20, Մաղ. ա. 8,
—Գլ. ա. 9, 13, գ. 3, 5,
—Գլ. իա. 18,

Ն · Ք · ՊԹ · 1490

մատուցանես . սակայն ուխտի հա-
24 մար պիտի չընդունուի ան ։ Իր
ՈՒՐՑԻՒԸ ճմլուածը՝ կամ ճզմուա-
ծը՝ կամ փրցուածը՝ կամ կտրուա-
ծը՝ պիտի չմատուցանէք Տէրոջը ,
և ձեր երկրին մէջ պիտի չընէք ՈՒ-
25 ԲԱՒԵՐԸ ։ Հեւ օտարականի մը ձեռ-
քէն Ա՝ ամէն ասոնցմէ Ո՞ՐԵՐ Ան-
տուձոյն պատարագ պիտի չմատու-
ցանէք . ինչու որ Ո՞ՒՆՈՑ ՄԷՋ
խեղուԹիւն ու արատ կայ . ա-
նոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի
չըլլան ։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
27 ըսելով . Ո՞ԵՐՐՈՐ զուարակ կամ
ոչխար կամ այծ ծնանի , եօԹը օր
իր մօրը քով պիտի մնայ . և ուԹե-
րորդ օրը՝ ու անկէ ետքը Տէրոջը
ընդունելի պիտի ըլլայ պատարագի
28 ընծայի համար ։ Եւ կովը կամ
ոչխարը Ո՞ՐԻ ձագովը մէկտեղ մէկ
օրուան մէջ պիտի չմորԹէք ։
29 Եւ երբոր Ո՞ԳՈՒԹեան զոհ մա-
տուցանէք Տէրոջը , ՈՒՆԱՅ պիտի
մատուցանէք , որ ձեզի համար ըն-
30 դունելի ըլլայ . Նոյն օրը պիտի ու-
տուի անիկայ . Ո՞ԱՆԿԷ մինչև առ-
տու պիտի չԹողուք . ես եմ Տէրը ։
31 ՈՒստի իմ պատուիրանքներս
պիտի պահէք , և պիտի ընէք ա-
32 նոնք . ես եմ Տէրը ։ Ո՞ԵՒ իմ սուրբ
անունս պիտի չպղծէք , որ Ո՞ՐԵՍ
սրբուիմ Իսրայէլի որդւոց մէջը .
ես եմ Տէրը որ Ո՞ՁեզՔ կը սրբեմ .
33 Ո՞Ր ձեզի Ա՞ստուած ըլլալու համար՝
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի .
ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Տէրոջը ոՒՆԵՐը , 3 շաբաԹը , 4 և գաՒԻԿը , 9 երախայրիներուն , 15 ու ՊԵՆՏԵԿոստէին ոՒՆԵր պահելու վրայով , 22 Հունձքէն մնացած հասկերը ու այգիէն ՀաւԵՐը չժողվելու պատուէրը , 23 Փող Հնչեցնելու ոՒՆը , 26 ՔաւաԹեան օրը , 33 Տաղաւարահարաց ոՒՆը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ անոնց . Տէրոջը ոՒՆԵՐը՝
որ դուք Ո՞ՐԵՐ ժողով պիտի
կոչէք , իմ ոՒՆԵրս ասոնք են .
3 Վեց օր գործ գործուի , բայց
եօԹներորդ օրը հանգստուԹեան
շաբաԹը ԸՆԾՈՒՅ՝ ՈՒՐԲ ժողով է .
բնաւ գործ պիտի չգործէք . Տէ-
րոջը շաբաԹը ԳԻՒՂ ԸՆԾՈՒՅ ձեր բոլոր
բնակուԹեանցը մէջ ։
4 Տէրոջը ոՒՆԵՐը՝ որ իրենց ատե-
նին Համեմատ սուրբ ժողովներ պի-
5 տի քարոզէք , ասոնք են ։ Ա՞ռա-
ջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
իրիկուան դէմ՝ Տէրոջը զատիկն է .
6 Եւ նոյն ամսուն Ձ՞Գեւտասաներորդ
օրը բաղարջակերաց ոՒՆն է Տէրոջը .
եօԹը օր բաղարջ պիտի ուտէք ։
7 Ա՞ռաջին օրը սուրբ ժողով պիտի
ունենաք . բնաւ ծառայուԹեան
8 գործ պիտի չգործէք ։ Եւ եօԹը օր
պատարագ պիտի մատուցանէք
Տէրոջը . եօԹներորդ օրը սուրբ
ժողով պիտի ըլլայ . բնաւ ծառա-
յուԹեան գործ պիտի չգործէք ։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու
ըսէ՝ անոնց . Ե՞ՐԲՈՐ մտնէք ան եր-
կիրը որ ձեզի կու տամ , ու անոր
հունձքը Ձ՞ՁէՔ , Ը՞Ձեր հունձքին ե-
րախայրի որան քահանային պիտի
11 բերէք . Ան ալ Ի՞ՏԻՐՈՋը առջևը ե-
րերցնելով՝ պիտի մատուցանէ ո-
րան , որ ձեզի համար ընդունելի ըլ-
լայ . քահանան շաբաԹին հետևեալ
12 օրը պիտի մատուցանէ ան ։ Եւ ո-
րան մատուցած օրերնիդ՝ ողջակէզի
համար մէկ տարեկան անարատ դառ-
մը պիտի մատուցանէք Տէրոջը .
13 Ե՞Ւ անոր հացի ընծան եղով շա-
ղուած երկու տասանորդ բարակ
ալիւր պիտի ըլլայ . ՈՒՀԱՅ անու-
շահոտ պատարագի համար է Տէ-
րոջը . և անոր թափելու նուէրը
հիմինէն չորրորդ մասը գինի պիտի
14 ըլլայ ։ Եւ մինչև ան օրը՝ որ ձեր
Ա՞ստուծոյն ընծան կը մատուցա-
նէք , հաց՝ կամ բոհրած ցորեն՝
կամ Թարմ հասկեր պիտի չուտէք .
ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնա-
կարաններուն մէջ ՈՒ՝ յաւի-
տենական կանոն պիտի ըլլայ ։
15 Եւ Ի՞ՇԱԲԱԹին հետևեալ օրէն՝ որ
դուք նուիրման որան բերիք , լման
եօԹը շաբաԹ պիտի համրէք ձե-
16 զի . Մինչև եօԹներորդ շաբաԹին
հետևեալ օրը Կ՞ԻՒՆ օր պիտի
համրէք , և Ի՞ՆՈՐ հացի ընծայ մա-
17 տուցանէք Տէրոջը ։ Ձեր բնակա-
րաններէն երերցնելու ընծայի հա-
մար՝ երկու հաց պիտի բերէք , որ
անոնք երկու տասանորդ բարակ ա-
լիւրէ ըլլալով՝ խմորեալ եփած պի-
տի ըլլան . ասոնք Ի՞ՐԵՐախայրի է Տէրո-
18 ջը ։ Եւ հացերուն հետ՝ մէկ տա-
րեկան եօԹը հատ անարատ դա-
ռունք՝ և արջառներէն մէկ զուարակ
մը՝ ու երկու խոյ պիտի մատուցա-
նէք Տէրոջը . ասոնք հացի ընծա-
ներուն ու Թափելու նուէրներուն
հետ ողջակէզ ՈՒ՝ անուշահոտ պա-
19 տարագ պիտի ըլլան Տէրոջը ։ Եւ
մեղքի պատարագի համար այծե-
րէն մէկ նոխազ՝ և Ի՞ՐԱՂԱՂուԹեան
զոհի համար մէկ տարեկան երկու
20 գառունք պիտի մատուցանէք ։ Եւ
քահանան երախայրի հացին հետ
երերցնելու ընծայի համար՝ երկու
գառները պիտի մատուցանէ Տէ-
րոջը առջևը . Ն՞ԱՆՈՔ սուրբ պիտի
ըլլան Տէրոջը , և քահանային ԸՆ-

Ն · Ք · ՊԹ · 1490

ՂԵՒ · ԺԸ · 16 ։ ԹՈՒ · ԻԸ · 18 , 25 ։

Ե՞ՒՆ · ԻԳ · 16 ։ 19 ։ ԼԴ · 22 ։ 26 ։ ԹՈՒ · ԺՆ · 2 · 18 ։ ԻԸ · 26 ։ Ը ՕՐ · ԺՉ · 9 ։ ՑԵՍ · Գ · 15 ։

ԸՀՈՎ · ԺՈ · 16 ։ Ա ԿՈՐ · ԺՆ · 20 ։ ՑԱԿ · Ա · 18 ։ ՑՕՅՆ · ԺԳ · 4 ։

Ր ՂԵ · ԻԹ · 24 ։

Ժ ԳԼ · Բ · 14 , 15 , 16 ։

Ի ԳԼ · ԻՆ · 8 ։ ՂԵ · ԼԴ · 22 ։ Բ ՕՐ · ԺՉ · 9 ։

ԼՕՐ · Բ · 1 ։ Ի ԹՈՒ · ԻԸ · 26 ։

Ի ՂԵ · ԻԳ · 16 , 19 ։ ԻԲ · 29 ։ ԼԴ · 22 , 26 ։ ԹՈՒ · ԺՆ · 17 , ԸՆ ։ ԻԸ · 26 ։ Բ ՕՐ · ԻՉ · 1 , ԸՆ ։

Ն ՂԵ · Գ · 28 ։ 28 ։ ԹՈՒ · ԻԸ · 30 ։

Հ ԳԼ · Գ · 1 ։

Յ ԹՈՒ · ԺՈ · 12 ։ Բ ՕՐ · ԺՈ · 4 ։

Ր ՀՄՐ 4 , 37 ։ Ի ՂԵ · ԼՐ · 5 ։ Գ ԹԱԳ · Ժ · 20 ։ ՍԱՂ · Ա · 3 ։

Ի ՂԵ · Ի · 9 ։ ԻԳ · 12 ։ ԼՈ · 15 ։ ԼԴ · 21 ։ ԳԼ · ԺԹ · 3 ։ Բ ՕՐ · Ե · 13 ։ ՂՈ · ԺԳ · 14 ։

Ժ ՀՄՐ 2 , 37 ։ ՂԵ · ԻԳ · 14 ։

Ի ՂԵ · ԺՈ · 6 , 14 , 18 ։ ԺԳ · 3 · 10 ։ ԻԳ · 15 ։ ԼԴ · 18 ։ ԹՈՒ · ԹՐ · 2 , 3 ։ ԻԸ · 16 , 17 ։ Բ ՕՐ · ԺՉ · 1—8 ։ ՑԵՍ · Ե · 10 ։

ն · ք · զՓ · 1490

21 Ը֗ն ։ Եւ ան նոյն օրը պիտի քա-
րոզէք որ ձեզի սուրբ ժողով ըլլայ .
բնաւ ծառայութեան գործ պիտի
չգործէք . աս՝ ձեզի յաւիտենական
կանոն ըլլայ ձեր բոլոր բնակարան-
ներուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ ։
22 Եւ ՚ղերբոր ձեր երկրին հունձքը
ՙՀնձէք , Հնձած ատենդ արտին եզեր-
քը լման պիտի չՀնձես , ու հունձ-
քիդ մնացած հասկերը չժողվես .
զանոնք աղքատին ու օտարականին
պիտի թողուս . ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը ։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ . Ե Յօթներորդ ամսուն մէջ՝
ամսուն առաջին օրը ձեզի հանգըս-
տութեան օր՝ Ժ փող Ղնդեցնելուն
յիշատակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլ-
25 լայ ։ Բնաւ ծառայութեան գործ
պիտի չգործէք , հապա պատարագ
մատուցանէք Տէրոջը ։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
27 սելով . Նաև աս եօթներորդ ամ-
սուն տասներորդ օրը քաւութեան
օրը ըլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի . և պիտի խոնարհեցընէք ձեր
հոգիները , ու պատարագ մատու-
28 ցանէք Տէրոջը ։ Եւ ան օրը բնաւ
գործ պիտի չգործէք . ինչու որ Տէ-
րոջը ձեր Աստուծոյն առջևը ձեզի
համար քաւութիւն ընելու՝ օր քա-
29 ւութեան է ։ Քանզի ով որ նոյն
օրը չխոնարհի՝ ՚իր ժողովուրդին
30 մէջէն պիտի կորսուի . Եւ ով որ
նոյն օրը գործ մը գործէ , ան անձը
՚իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
31 սընցնեմ ։ Բնաւ գործ մը պիտի
չգործէք . ՚՚՚

Ն · ք · ՂԴ · 1490

Ի Թու · դ · 7 ։ ա Մն · Թ · 32 ։ բ Մն · բ · 4 ։

Ղ ա Թագ · իա · 6 ։ Մատ · Ժբ · 4 ։ Մար · բ · 26 ։ Ղե · դ · 4 ։

Ի Եւ · ԻԹ · 33 ։ ԳԼ · բ · 3 ։ իա · 22 ։

Ը Հմր 16 ։

Ի Ցոր · ա · 5 ։ 11 ։ 22 ։ բ · 5 ։ 9 ։ 10 ։ Ես · բ · 21 ։

Ի Եւ · Ժբ · 22 ։ 26 ։

Ի Թու · ժե · 34 ։

Լ Եւ · Ժբ · 15 ։ 16 ։ Թու · Իե · 5 ։ ւգ · 5 ։ 6 ։

Ի բ Օր · Ժգ · 9 ։ Ժե · 7 ։

Ի ԳԼ · ե · 1 ։ ի · 17 ։ Թու · Թ · 18 ։

Ն գ Թագ · իա · 10 ։ 13 ։ Սաղ · Ծգ · 10 ։ 18 ։ Մատ · Ժբ · 31 ։ Մար · գ · 28 ։ Ցակ · բ · 7 ։

Հ Եւ · իա · 12 ։ Թու · լե · 31 ։ բ Օր · Ժթ · 11 ։ 12 ։

Ն Հմր 21 ։

Ղ Եւ · իա · 24 ։ բ Օր · Ժթ · 21 ։ Մատ · ե · 38 ։ է · 2 ։

Ֆ Եւ · իա · 33 ։ Հմր 18 ։

Ֆ Հմր 17 ։

Ն Եւ · Ժբ · 49 ։ ԳԼ · Ժթ · 34 ։ Թու · Ժե · 16 ։

Ղ Հմր 14 ։

ամէն կարդին վրայ զուտ կնդրուկ պիտի դնես , որ հացին վրայ պատարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը ։ 8 Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յաւիտենական կանոնով Շաբաթ օր միշտ Տէրոջը առջեւը զանիկայ 9 պիտի կարգադրէ ։ Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ , Որ սուրբ տեղը ուտեն զանիկայ . ինչու որ ան՝ Տէրոջը պատարագներէն յաւիտենական կանոնով ամենասուրբ է անոր ։

10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իսրայէլացի կնկան մը որդին ելաւ , որուն հայրը Եգիպտացի էր . ու ան Իսրայէլացի կնկանը որդին՝ Իսրայէլացի մարդու մը հետ բանակին 11 մէջ կռուեցաւ . Եւ ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Հայհոյեց Տէրոջ անունը՝ ու Բանիծեց . և Իր Մովսէսին բերին անիկայ . ու անոր մօր անունը Սաղոմիթ էր , Դանի ցեղէն՝ Դաբրիին աղջիկը ։ 12 Եւ Իրան տարկեցին զանիկայ , Մինչև որ Տէրոջը հրամանը յայտնուի իրենց ։ 13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով 14 ։ Ան հայհոյող մարդը բանակէն դուրս հանէ , և բոլոր լսողները Իձեռքերնին անոր գլխուն վրայ դնեն , ու բոլոր ժողովը քարկոծէ 15 ։ Եւ զանիկայ ։ Եւ պիտի խօսիս Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով . Ո՛վ որ իր Աստուածը կ՚անիծէ , Իր 16 մեղքը պիտի կրէ ։ Եւ Տէրոջը անունը Հայհոյողը անշուշտ պիտի մեռցուի . բոլոր ժողովը անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկայ , թէ օտարական ըլլայ՝ և թէ երկրացի . Տէրոջ անունը Հայհոյողը պիտի մեռցուի ։

17 Եւ ան որ մարդ մը կը սպաննէ , 18 անշուշտ պիտի մեռցուի ։ Եւ ան որ անասուն մը կը մեռցնէ , անասունի տեղ անասուն պիտի 19 ցանէ . Եւ թէ որ մարդ մը իր դրացիին խեղդութեանը պատճառ ըլլայ , Ինչ որ րրած է պիտի ընեն 20 իրեն . Ծեկման տեղ՝ ծեկում , աչքի տեղ՝ աչք , ականջի տեղ՝ ականջ , ինչպէս որ անիկայ մարդու մը խեղդութիւն պատճառեր է , ա- 21 նանկ ալ պիտի ըլլայ իրեն ։ Եւ անասուն մեռցնողը՝ պիտի հատուցանէ ան . Որպէս մարդ մեռ- 22 ցնողը՝ պիտի մեռցուի ։ Թէ օտարականին համար՝ և թէ երկրացիին համար՝ ձեր օրէնքը մէկ պիտի ըլլայ . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ Որ ան անիծող մարդը բանակէն դուրս հանեն , և քարերով քարկոծեն զանիկայ . ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս րրին ։

Ն · ք · ՂԴ · 1490

ԳԼ · ԻԵ

1 Եօթներորդ տարւոյն շաբաթը ։ 8 Յիսունեորդ տարին Ցորելեան պիտի կոչուի ։ 14 Ձրկանքի վրայով ։ 18 Հնազանդութեան օրհնութիւնը ։ 23 Երկրին , 29 և տուներուն փրկանքը ։ 35 Տնանկներուն վրայ գութ ունենալու պատուէրը ։ 39 Ծառաներու համար կանոններ ։ 47 Ծառաներուն փրկուելուն վրայով ։

1 Նաև Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սի- 2 նայ լեռը՝ ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց . Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես ձեզի պիտի տամ , ան երկիրը թող Հանգստութեան շաբաթ մը պա- 3 հէ Տէրոջը ։ Վեց տարի քու արտդ պիտի ցանես , և քու այգիդ վեց տարի յօտես , ու անոր արդիւնքը 4 ժողվես . Բայց եօթներորդ տարին երկրին համար Հանգստութեան շաբաթ , այսինքն՝ Տէրոջը համար շաբաթ ըլլայ . քու արտդ պիտի չցանես , և քու այգիդ չյօտես . 5 Քու *արտիդ ինքիրմէ բուսածը պիտի չհնձես , և քու չյօտած այգիիդ խաղողները չժողվես . Հանգստութեան տարի ըլլայ ան երկ- 6 րին ։ Եւ երկրին շաբաթը ձեզի կերակուր պիտի ըլլայ , քեզի և քու ծառայիդ և քու աղախինիդ ու քու վարձկանիդ՝ և քու բովդ 7 պանդխտացած օտարականիդ . Եւ քու անասուններուդ ու քու երկրիդ մէջ եղած կենդանիներուն կերակուր ըլլայ անոր բոլոր արդիւնքը ։

8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօթը շաբաթ պիտի համրես , այսինքն եօթը անգամ եօթը տարի . ու տարիներուն եօթը շաբաթներուն ժամանակը՝ քառասունհինգ տարի պի- 9 տի ըլլան քեզի ։ Եւ եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը աղդարարութեան փողը պիտի Ձչեցընես , Քաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին 10 մէջ պիտի Ձչեցընէք փողը ։ Եւ յիսուներորդ տարին պիտի սրբէք , ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչներուն համար Ազատութիւն քարոզ կարդալ տաք . ասիկայ ձեզի Ցորելեան տարի ըլլայ . Ես ձեզմէ ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ , ու ձեզմէ ամէն մէկը իր 11 աղգատոհմին դառնայ ։ Այս յիսուներորդ տարին Ցորելեան տարի ըլլայ ձեզի . Ոչ պիտի ցանէք , ոչ ալ ինքիրմէ բուսածը պիտի Ձհնէք , և ձեր չյօտած այդիէն պիտի 12 չժողվէք . Ինչու որ Ցորելեան տարի է , ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ . Կարտէն անոր արդիւնքը պիտի ու- 13 տէք ։ Այս Ցորելեան տարին՝ ձեզ-

1491

– Եւ · Իգ · 10 ։ Ես գԼ · Իգ · 34 ։ 35 ։ բ Մն · ւգ · 21 ։

Բ դ Թագ · Ժբ · 29 ։

*Եբր · Հունձ · քիդ

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

մէ ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

14 Եւ թէ որ քու դրացիիդ բան մը ծախելու բլլաս , կամ քու դրացիիդ ձեռքէն ծախու առնելու բլլաս , [b] ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւու-

15 թիւն պիտի չընէ ։ [c] Ցորելեան տարիէն ետքը եղած տարիներուն համեմատով ծախու պիտի առնես քու դրացիէդ , անիկայ [d] ալ արդիւնքին տարիներուն հաշիւովը պիտի ծախէ

16 քեզի ։ Ցարիներուն շատութեանը նայելով՝ պիտի աւելցընես անոր գինը , և տարիներուն քիչութեանը նայելով՝ պիտի պակսեցընես անոր գինը . [e] ինչու որ անիկայ արդիւնքին

17 քին հաշիւովը կը ծախէ քեզի ։ Եւ [f] ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւութիւն պիտի չընէ , [g] ու քու Աստուածդ պիտի վախնաս . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

18 [h] Եւ իմ կանոններս պիտի ընէք , ու իմ դատաստաններս պահէք՝ և ընէք անոնք . [i] ու ան երկրին մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք ։

19 Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու [j] մինչև կշտանալնիդ պիտի ուտէք . և անոր մէջ ապահովու-

20 թեամբ պիտի բնակիք ։ Եւ թէ որ ըսէք թէ՝ [k] Եօթներորդ տարին ի՞նչ պիտի ուտենք . ահա [l] պիտի չցանենք ու մեր արդիւնքները պի-

21 տի չժողվենք ։ Ուրեմն [m] վեցերորդ տարին ձեր վրայ պիտի խրկեմ իմ օրհնութիւնս , և իրեք տարուան

22 արդիւնք պիտի տայ ։ [n] Եւ ութերորդ տարին պիտի ցանէք , ու [o] հին արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև իններորդ տարին . մինչև անոր արդիւնքին հասնիլը՝ հինէն պիտի ուտէք ։

23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի մշտնջենապէս . ինչու որ [p] երկիրը իմն է , ու դուք իմ քովս [q] պանդուխտ-

24 ներ ու հիւրեր էք ։ Եւ ձեր կալուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք պիտի տաք երկրին համար ։

25 [r] Թէ որ քու եղբայրդ աղքատանայ՝ և իր ստացուածքին [s] մաս ծախէ , ու թէ որ [t] անոր մօտ ազգականը անոր գայ , անիկայ իր

26 եղբօրը ծախածը պիտի փրկէ ։ Եւ թէ որ մարդը փրկող մը չունի , ու ինքիրմէ կարողանայ ան փրկելու ,

27 Ան ատենը [u] իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները , և աւելցածը ետ տայ ան մարդուն՝ որուն ծախած էր , ու իր ստացուածքին դառնայ ։

28 Բայց թէ որ անոր ետ տալու կարող չէ , ան ատենը իր ծախած բանը ծախու առնողին ձեռքը պիտի մնայ մինչև Ցորելեան տարին , [v] և Ցորելեան տարին պիտի ելլէ , ու

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

[b] ծախածը իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

29 Եւ թէ որ մէկը պարսպաւոր քաղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծախէ , զանիկայ ծախելէն մինչև լման տարի մը կրնայ փրկել ան . անոր փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի

30 բլլայ ։ Եւ թէ որ բոլոր տարուան լմննալուն անիկայ չփրկուի , ան ատենը պարսպաւոր քաղաքին մէջ եղած տունը՝ միշտ ծախու առնողին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ . Ցորելեան տարին [w] ետ պիտի

31 չդառնայ ։ Բայց բոլորտիքը պարսպաւոր չեղած գիւղաքաղաքներուն տունները՝ երկրին արտերուն պէս պիտի սեպուին . անոնք կրնան փրկուիլ , ու Ցորելեան տարին պիտի

32 դառնան ։ Իսկ [x] Ղևտացւոց քաղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի քաղաքներուն տունները , Ղևտացի-

33 ները միշտ կրնան փրկել ։ Եւ թէ որ մէկը՝ Ղևտացիներէն [y] ծախու առնելու" բլլայ , ան ատենը [z] իր կալուածքը եղած քաղաքին մէջի ծախուած տունը" [a] Ցորելեան տարին պիտի դառնայ . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ղևտացւոց քաղաքներուն տունները իրենց կա-

34 լուածքն է ։ Բայց [b] իրենց արուարձաններուն արտերը պիտի չծախուին . ինչու որ անոնց յաւիտենական կալուածքն է ան ։

35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ՝ ու անոր ձեռքը տկարանայ , անոր Հպիտի օգնես օտարականի ու պանդուխտի պէս ,

36 որ քու քովդ ապրի ։ [c] Անկէ վաշխ ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա քու Աստուածդմէ վախնաս , որ եղ-

37 բայրդ [d] քու քովդ ապրի ։ Քու ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր , և քու կերակուրդ տոկոսիքով

38 չտաս ։ [e] Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ Քանանու երկիրը ձեզի տալու համար , և ձեզի Աստուած բլլալու համար ։

39 Եւ [f] թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծախէ , [g] անիկայ ծառայի մը պէս

40 պիտի չգործածես . Անիկայ քու քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի բլլայ , [h] ծառայէ քեզի

41 մինչև Ցորելեան տարին . Եւ [i] ինքը քու քովէդ պիտի ելլէ , ինքն ալ ու իր որդիքն ալ [j] իր հետը , և իր ազգատոհմին դառնայ , ու [k] իր հայրերուն կալուածքին դառնայ ։

42 Քանզի անոնք [l] իմ ծառաներս են՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . անոնք ծառայի ծախուելուն պէս

43 պիտի չծախուին ։ [m] Խստու-

Ն · Ք · ԶԲ · 1491

[c] Տես Թուոց . ԻԵ · 2 ։ Ցես · իա · 2 , եւ ։

[d] Եբր · փրկելու

[e] Եբր · ծախուած տունը և իր կալուածքին քաղաքը

[f] Ղեւ · իե · 8 ։

[g] Ղեւ · ԺԹ · 14 ։

[h] Ղեւ · իե · 9 ։

[i] Ղեւ · իե · 10 ։

[j] Ղեւ · իե · 11 ։

[k] Ղեւ · իե · 12 ։

[l] Ղեւ · իե · 13 ։

[m] Ղեւ · իե · 14 ։

[n] Ղեւ · իե · 15 ։

[o] Ղեւ · իե · 16 ։

[p] Ղեւ · իե · 17 ։

[q] Ղեւ · իե · 18 ։

[r] Ղեւ · իե · 19 ։

[s] Ղեւ · իե · 20 ։

[t] Ղեւ · իե · 21 ։

[u] Ղեւ · իե · 22 ։

[v] Ղեւ · իե · 23 ։

[w] Ղեւ · իե · 24 ։

[x] Ղեւ · իե · 25 ։

[y] Ղեւ · իե · 26 ։

[z] Ղեւ · իե · 27 ։

[a] Ղեւ · իե · 28 ։

[b] Ղեւ · իե · 29 ։

[c] Ղեւ · իե · 30 ։

[d] Ղեւ · իե · 31 ։

[e] Ղեւ · իե · 32 ։

[f] Ղեւ · իե · 33 ։

[g] Ղեւ · իե · 34 ։

[h] Ղեւ · իե · 35 ։

[i] Ղեւ · իե · 36 ։

[j] Ղեւ · իե · 37 ։

[k] Ղեւ · իե · 38 ։

[l] Ղեւ · իե · 39 ։

[m] Ղեւ · իե · 40 ։

[n] Ղեւ · իե · 41 ։

[o] Ղեւ · իե · 42 ։

[p] Ղեւ · իե · 43 ։

[q] Ղեւ · իե · 44 ։

[r] Ղեւ · իե · 45 ։

[s] Ղեւ · իե · 46 ։

[t] Ղեւ · իե · 47 ։

[u] Ղեւ · իե · 48 ։

[v] Ղեւ · իե · 49 ։

[w] Ղեւ · իե · 50 ։

[x] Ղեւ · իե · 51 ։

[y] Ղեւ · իե · 52 ։

[z] Ղեւ · իե · 53 ։

[a] Ղեւ · իե · 54 ։

[b] Ղեւ · իե · 55 ։

[c] Ղեւ · իե · 56 ։

[d] Ղեւ · իե · 57 ։

[e] Ղեւ · իե · 58 ։

[f] Ղեւ · իե · 59 ։

[g] Ղեւ · իե · 60 ։

[h] Ղեւ · իե · 61 ։

[i] Ղեւ · իե · 62 ։

[j] Ղեւ · իե · 63 ։

[k] Ղեւ · իե · 64 ։

[l] Ղեւ · իե · 65 ։

[m] Ղեւ · իե · 66 ։

[n] Ղեւ · իե · 67 ։

[o] Ղեւ · իե · 68 ։

[p] Ղեւ · իե · 69 ։

[q] Ղեւ · իե · 70 ։

[r] Ղեւ · իե · 71 ։

[s] Ղեւ · իե · 72 ։

[t] Ղեւ · իե · 73 ։

[u] Ղեւ · իե · 74 ։

[v] Ղեւ · իե · 75 ։

[w] Ղեւ · իե · 76 ։

[x] Ղեւ · իե · 77 ։

[y] Ղեւ · իե · 78 ։

[z] Ղեւ · իե · 79 ։

[a] Ղեւ · իե · 80 ։

[b] Ղեւ · իե · 81 ։

[c] Ղեւ · իե · 82 ։

[d] Ղեւ · իե · 83 ։

[e] Ղեւ · իե · 84 ։

[f] Ղեւ · իե · 85 ։

[g] Ղեւ · իե · 86 ։

[h] Ղեւ · իե · 87 ։

[i] Ղեւ · իե · 88 ։

[j] Ղեւ · իե · 89 ։

[k] Ղեւ · իե · 90 ։

[l] Ղեւ · իե · 91 ։

[m] Ղեւ · իե · 92 ։

[n] Ղեւ · իե · 93 ։

[o] Ղեւ · իե · 94 ։

[p] Ղեւ · իե · 95 ։

[q] Ղեւ · իե · 96 ։

[r] Ղեւ · իե · 97 ։

[s] Ղեւ · իե · 98 ։

[t] Ղեւ · իե · 99 ։

[u] Ղեւ · իե · 100 ։

[v] Ղեւ · իե · 101 ։

[w] Ղեւ · իե · 102 ։

[x] Ղեւ · իե · 103 ։

[y] Ղեւ · իե · 104 ։

[z] Ղեւ · իե · 105 ։

[a] Ղեւ · իե · 106 ։

[b] Ղեւ · իե · 107 ։

[c] Ղեւ · իե · 108 ։

[d] Ղեւ · իե · 109 ։

[e] Ղեւ · իե · 110 ։

[f] Ղեւ · իե · 111 ։

[g] Ղեւ · իե · 112 ։

[h] Ղեւ · իե · 113 ։

[i] Ղեւ · իե · 114 ։

[j] Ղեւ · իե · 115 ։

[k] Ղեւ · իե · 116 ։

[l] Ղեւ · իե · 117 ։

[m] Ղեւ · իե · 118 ։

[n] Ղեւ · իե · 119 ։

[o] Ղեւ · իե · 120 ։

[p] Ղեւ · իե · 121 ։

[q] Ղեւ · իե · 122 ։

[r] Ղեւ · իե · 123 ։

[s] Ղեւ · իե · 124 ։

[t] Ղեւ · իե · 125 ։

[u] Ղեւ · իե · 126 ։

[v] Ղեւ · իե · 127 ։

[w] Ղեւ · իե · 128 ։

[x] Ղեւ · իե · 129 ։

[y] Ղեւ · իե · 130 ։

[z] Ղեւ · իե · 131 ։

[a] Ղեւ · իե · 132 ։

[b] Ղեւ · իե · 133 ։

[c] Ղեւ · իե · 134 ։

[d] Ղեւ · իե · 135 ։

[e] Ղեւ · իե · 136 ։

[f] Ղեւ · իե · 137 ։

[g] Ղեւ · իե · 138 ։

[h] Ղեւ · իե · 139 ։

[i] Ղեւ · իե · 140 ։

[j] Ղեւ · իե · 141 ։

[k] Ղեւ · իե · 142 ։

[l] Ղեւ · իե · 143 ։

[m] Ղեւ · իե · 144 ։

[n] Ղեւ · իե · 145 ։

[o] Ղեւ · իե · 146 ։

[p] Ղեւ · իե · 147 ։

[q] Ղեւ · իե · 148 ։

[r] Ղեւ · իե · 149 ։

[s] Ղեւ · իե · 150 ։

[t] Ղեւ · իե · 151 ։

[u] Ղեւ · իե · 152 ։

[v] Ղեւ · իե · 153 ։

[w] Ղեւ · իե · 154 ։

[x] Ղեւ · իե · 155 ։

[y] Ղեւ · իե · 156 ։

[z] Ղեւ · իե · 157 ։

[a] Ղեւ · իե · 158 ։

[b] Ղեւ · իե · 159 ։

[c] Ղեւ · իե · 160 ։

[d] Ղեւ · իե · 161 ։

[e] Ղեւ · իե · 162 ։

[f] Ղեւ · իե · 163 ։

[g] Ղեւ · իե · 164 ։

[h] Ղեւ · իե · 165 ։

[i] Ղեւ · իե · 166 ։

[j] Ղեւ · իե · 167 ։

[k] Ղեւ · իե · 168 ։

[l] Ղեւ · իե · 169 ։

[m] Ղեւ · իե · 170 ։

[n] Ղեւ · իե · 171 ։

[o] Ղեւ · իե · 172 ։

[p] Ղեւ · իե · 173 ։

[q] Ղեւ · իե · 174 ։

[r] Ղեւ · իե · 175 ։

[s] Ղեւ · իե · 176 ։

[t] Ղեւ · իե · 177 ։

[u] Ղեւ · իե · 178 ։

[v] Ղեւ · իե · 179 ։

[w] Ղեւ · իե · 180 ։

[x] Ղեւ · իե · 181 ։

[y] Ղեւ · իե · 182 ։

[z] Ղեւ · իե · 183 ։

[a] Ղեւ · իե · 184 ։

[b] Ղեւ · իե · 185 ։

[c] Ղեւ · իե · 186 ։

[d] Ղեւ · իե · 187 ։

[e] Ղեւ · իե · 188 ։

[f] Ղեւ · իե · 189 ։

[g] Ղեւ · իե · 190 ։

[h] Ղեւ · իե · 191 ։

[i] Ղեւ · իե · 192 ։

[j] Ղեւ · իե · 193 ։

[k] Ղեւ · իե · 194 ։

[l] Ղեւ · իե · 195 ։

[m] Ղեւ · իե · 196 ։

[n] Ղեւ · իե · 197 ։

[o] Ղեւ · իե · 198 ։

[p] Ղեւ · իե · 199 ։

[q] Ղեւ · իե · 200 ։

[r] Ղեւ · իե · 201 ։

[s] Ղեւ · իե · 202 ։

[t] Ղեւ · իե · 203 ։

[u] Ղեւ · իե · 204 ։

[v] Ղեւ · իե · 205 ։

[w] Ղեւ · իե · 206 ։

[x] Ղեւ · իե · 207 ։

[y] Ղեւ · իե · 208 ։

[z] Ղեւ · իե · 209 ։

[a] Ղեւ · իե · 210 ։

[b] Ղեւ · իե · 211 ։

[c] Ղեւ · իե · 212 ։

[d] Ղեւ · իե · 213 ։

[e] Ղեւ · իե · 214 ։

[f] Ղեւ · իե · 215 ։

[g] Ղեւ · իե · 216 ։

[h] Ղեւ · իե · 217 ։

[i] Ղեւ · իե · 218 ։

[j] Ղեւ · իե · 219 ։

[k] Ղեւ · իե · 220 ։

[l] Ղեւ · իե · 221 ։

[m] Ղեւ · իե · 222 ։

[n] Ղեւ · իե · 223 ։

[o] Ղեւ · իե · 224 ։

[p] Ղեւ · իե · 225 ։

[q] Ղեւ · իե · 226 ։

[r] Ղեւ · իե · 227 ։

[s] Ղեւ · իե · 228 ։

[t] Ղեւ · իե · 229 ։

[u] Ղեւ · իե · 230 ։

[v] Ղեւ · իե · 231 ։

[w] Ղեւ · իե · 232 ։

[x] Ղեւ · իե · 233 ։

[y] Ղեւ · իե · 234 ։

[z] Ղեւ · իե · 235 ։

[a] Ղեւ · իե · 236 ։

[b] Ղեւ · իե · 237 ։

[c] Ղեւ · իե · 238 ։

[d] Ղեւ · իե · 239 ։

[e] Ղեւ · իե · 240 ։

[f] Ղեւ · իե · 241 ։

[g] Ղեւ · իե · 242 ։

[h] Ղեւ · իե · 243 ։

[i] Ղեւ · իե · 244 ։

[j] Ղեւ · իե · 245 ։

[k] Ղեւ · իե · 246 ։

[l] Ղեւ · իե · 247 ։

[m] Ղեւ · իե · 248 ։

[n] Ղեւ · իե · 249 ։

[o] Ղեւ · իե · 250 ։

[p] Ղեւ · իե · 251 ։

[q] Ղեւ · իե · 252 ։

[r] Ղեւ · իե · 253 ։

[s] Ղեւ · իե · 254 ։

[t] Ղեւ · իե · 255 ։

[u] Ղեւ · իե · 256 ։

[v] Ղեւ · իե · 257 ։

[w] Ղեւ · իե · 258 ։

[x] Ղեւ · իե · 259 ։

[y] Ղեւ · իե · 260 ։

[z] Ղեւ · իե · 261 ։

[a] Ղեւ · իե · 262 ։

[b] Ղեւ · իե · 263 ։

[c] Ղեւ · իե · 264 ։

[d] Ղեւ · իե · 265 ։

[e] Ղեւ · իե · 266 ։

[f] Ղեւ · իե · 267 ։

[g] Ղեւ · իե · 268 ։

[h] Ղեւ · իե · 269 ։

[i] Ղեւ · իե · 270 ։

[j] Ղեւ · իե · 271 ։

[k] Ղեւ · իե · 272 ։

[l] Ղեւ · իե · 273 ։

[m] Ղեւ · իե · 274 ։

[n] Ղեւ · իե · 275 ։

[o] Ղեւ · իե · 276 ։

[p] Ղեւ · իե · 277 ։

[q] Ղեւ · իե · 278 ։

[r] Ղեւ · իե · 279 ։

[s] Ղեւ · իե · 280 ։

[t] Ղեւ · իե · 281 ։

[u] Ղեւ · իե · 282 ։

[v] Ղեւ · իե · 283 ։

[w] Ղեւ · իե · 284 ։

[x] Ղեւ · իե · 285 ։

[y] Ղեւ · իե · 286 ։

[z] Ղեւ · իե · 287 ։

[a] Ղեւ · իե · 288 ։

[b] Ղեւ · իե · 289 ։

[c] Ղեւ · իե · 290 ։

[d] Ղեւ · իե · 291 ։

[e] Ղեւ · իե · 292 ։

[f] Ղեւ · իե · 293 ։

[g] Ղեւ · իե · 294 ։

[h] Ղեւ · իե · 295 ։

[i] Ղեւ · իե · 296 ։

[j] Ղեւ · իե · 297 ։

[k] Ղեւ · իե · 298 ։

[l] Ղեւ · իե · 299 ։

[m] Ղեւ · իե · 300 ։

[n] Ղեւ · իե · 301 ։

[o] Ղեւ · իե · 302 ։

[p] Ղեւ · իե · 303 ։

[q] Ղեւ · իե · 304 ։

[r] Ղեւ · իե · 305 ։

[s] Ղեւ · իե · 306 ։

[t] Ղեւ · իե · 307 ։

[u] Ղեւ · իե · 308 ։

[v] Ղեւ · իե · 309 ։

[w] Ղեւ · իե · 310 ։

[x] Ղեւ · իե · 311 ։

[y] Ղեւ · իե · 312 ։

[z] Ղեւ · իե · 313 ։

[a] Ղեւ · իե · 314 ։

[b] Ղեւ · իե · 315 ։

[c] Ղեւ · իե · 316 ։

[d] Ղեւ · իե · 317 ։

[e] Ղեւ · իե · 318 ։

[f] Ղեւ · իե · 319 ։

[g] Ղեւ · իե · 320 ։

[h] Ղեւ · իե · 321 ։

[i] Ղեւ · իե · 322 ։

[j] Ղեւ · իե · 323 ։

[k] Ղեւ · իե · 324 ։

[l] Ղեւ · իե · 325 ։

[m] Ղեւ · իե · 326 ։

[n] Ղեւ · իե · 327 ։

[o] Ղեւ · իե · 328 ։

[p] Ղեւ · իե · 329 ։

[q] Ղեւ · իե · 330 ։

[r] Ղեւ · իե · 331 ։

[s] Ղեւ · իե · 332 ։

[t] Ղեւ · իե · 333 ։

[u] Ղեւ · իե · 334 ։

[v] Ղեւ · իե · 335 ։

[w] Ղեւ · իե · 336 ։

[x] Ղեւ · իե · 337 ։

[y] Ղեւ · իե · 338 ։

[z] Ղեւ · իե · 339 ։

[a] Ղեւ · իե · 340 ։

[b] Ղեւ · իե · 341 ։

[c] Ղեւ · իե · 342 ։

[d] Ղեւ · իե · 343 ։

[e] Ղեւ · իե · 344 ։

[f] Ղեւ · իե · 345 ։

[g] Ղեւ · իե · 346 ։

[h] Ղեւ · իե · 347 ։

[i] Ղեւ · իե · 348 ։

[j] Ղեւ · իե · 349 ։

[k] Ղեւ · իե · 350 ։

[l] Ղեւ · իե · 351 ։

[m] Ղեւ · իե · 352 ։

[n] Ղեւ · իե · 353 ։

[o] Ղեւ · իե · 354 ։

[p] Ղեւ · իե · 355 ։

[q] Ղեւ · իե · 356 ։

[r] Ղեւ · իե · 357 ։

[s] Ղեւ · իե · 358 ։

[t] Ղեւ · իե · 359 ։

[u] Ղեւ · իե · 360 ։

[v] Ղեւ · իե · 361 ։

[w] Ղեւ · իե · 362 ։

[x] Ղեւ · իե · 363 ։

[y] Ղեւ · իե · 364 ։

[z] Ղեւ · իե · 365 ։

[a] Ղեւ · իե · 366 ։

[b] Ղեւ · իե · 367 ։

[c] Ղեւ · իե · 368 ։

[d] Ղեւ · իե · 369 ։

[e] Ղեւ · իե · 370 ։

[f] Ղեւ · իե · 371 ։

[g] Ղեւ · իե · 372 ։

[h] Ղեւ · իե · 373 ։

[i] Ղեւ · իե · 374 ։

[j] Ղեւ · իե · 375 ։

[k] Ղեւ · իե · 376 ։

[l] Ղեւ · իե · 377 ։

[m] Ղեւ · իե · 378 ։

[n] Ղեւ · իե · 379 ։

[o] Ղեւ · իե · 380 ։

[p] Ղեւ · իե · 381 ։

[q] Ղեւ · իե · 382 ։

[r] Ղեւ · իե · 383 ։

[s] Ղեւ · իե · 384 ։

[t] Ղեւ · իե · 385 ։

[u] Ղեւ · իե · 386 ։

[v] Ղեւ · իե · 387 ։

[w] Ղեւ · իե · 388 ։

[x] Ղեւ · իե · 389 ։

[y] Ղեւ · իե · 390 ։

[z] Ղեւ · իե · 391 ։

[a] Ղեւ · իե · 392 ։

[b] Ղեւ · իե · 393 ։

[c] Ղեւ · իե · 394 ։

[d] Ղեւ · իե · 395 ։

[e] Ղեւ · իե · 396 ։

[f] Ղեւ · իե · 397 ։

[g] Ղեւ · իե · 398 ։

[h] Ղեւ · իե · 399 ։

[i] Ղեւ · իե · 400 ։

[j] Ղեւ · իե · 401 ։

[k] Ղեւ · իե · 402 ։

[l] Ղեւ · իե · 403 ։

[m] Ղեւ · իե · 404 ։

[n] Ղեւ · իե · 405 ։

[o] Ղեւ · իե · 406 ։

[p] Ղեւ · իե · 407 ։

[q] Ղեւ · իե · 408 ։

[r] Ղեւ · իե · 409 ։

[s] Ղեւ · իե · 410 ։

[t] Ղեւ · իե · 411 ։

[u] Ղեւ · իե · 412 ։

[v] Ղեւ · իե · 413 ։

[w] Ղեւ · իե · 414 ։

[x] Ղեւ · իե · 415 ։

[y] Ղեւ · իե · 416 ։

[z] Ղեւ · իե · 417 ։

[a] Ղեւ · իե · 418 ։

[b] Ղեւ · իե · 419 ։

[c] Ղեւ · իե · 420 ։

[d] Ղեւ · իե · 421 ։

[e] Ղեւ · իե · 422 ։

[f] Ղեւ · իե · 423 ։

[g] Ղեւ · իե · 424 ։

[h] Ղեւ · իե · 425 ։

[i] Ղեւ · իե · 426 ։

[j] Ղեւ · իե · 427 ։

[k] Ղեւ · իե · 428 ։

[l] Ղեւ · իե · 429 ։

[m] Ղեւ · իե · 430 ։

[n] Ղեւ · իե · 431 ։

[o] Ղեւ · իե · 432 ։

[p] Ղեւ · իե · 433 ։

[q] Ղեւ · իե · 434 ։

[r] Ղեւ · իե · 435 ։

[s] Ղեւ · իե · 436 ։

[t] Ղեւ · իե · 437 ։

[u] Ղեւ · իե · 438 ։

[v] Ղեւ · իե · 439 ։

[w] Ղեւ · իե · 440 ։

[x] Ղեւ · իե · 441 ։

[y] Ղեւ · իե · 442 ։

[z] Ղեւ · իե · 443 ։

[a] Ղեւ · իե · 444 ։

[b] Ղեւ · իե · 445 ։

[c] Ղեւ · իե · 446 ։

[d] Ղեւ · իե · 447 ։

[e] Ղեւ · իե · 448 ։

[f] Ղեւ · իե · 449 ։

[g] Ղեւ · իե · 450 ։

[h] Ղեւ · իե · 451 ։

[i] Ղեւ · իե · 452 ։

[j] Ղեւ · իե · 453 ։

[k] Ղեւ · իե · 454 ։

[l] Ղեւ · իե · 455 ։

[m] Ղեւ · իե · 456 ։

[n] Ղեւ · իե · 457 ։

[o] Ղեւ · իե · 458 ։

[p] Ղեւ · իե · 459 ։

[q] Ղեւ · իե · 460 ։

[r] Ղեւ · իե · 461 ։

[s] Ղեւ · իե · 462 ։

[t] Ղեւ · իե · 463 ։

[u] Ղեւ · իե · 464 ։

[v] Ղեւ · իե · 465 ։

[w] Ղեւ · իե · 466 ։

[x] Ղեւ · իե · 467 ։

[y] Ղեւ · իե · 468 ։

[z] Ղեւ · իե · 469 ։

[a] Ղեւ · իե · 470 ։

[b] Ղեւ · իե · 471 ։

[c] Ղեւ · իե · 472 ։

[d] Ղեւ · իե · 473 ։

[e] Ղեւ · իե · 474 ։

[f] Ղեւ · իե · 475 ։

[g] Ղեւ · իե · 476 ։

[h] Ղեւ · իե · 477 ։

[i] Ղեւ · իե · 478 ։

[j] Ղեւ · իե · 479 ։

[k] Ղեւ · իե · 480 ։

[l] Ղեւ · իե · 481 ։

[m] Ղեւ · իե · 482 ։

[n] Ղեւ · իե · 483 ։

[o] Ղեւ · իե · 484 ։

[p] Ղեւ · իե · 485 ։

[q] Ղեւ · իե · 486 ։

[r] Ղեւ · իե · 487 ։

[s] Ղեւ · իե · 488 ։

[t] Ղեւ · իե · 489 ։

[u] Ղեւ · իե · 490 ։

[v] Ղեւ · իե · 491 ։

[w] Ղեւ · իե · 492 ։

[x] Ղեւ · իե · 493 ։

[y] Ղեւ · իե · 494 ։

[z] Ղեւ · իե · 495 ։

[a] Ղեւ · իե · 496 ։

[b] Ղեւ · իե · 497 ։

[c] Ղեւ · իե · 498 ։

[d] Ղեւ · իե · 499 ։

[e] Ղեւ · իե · 500 ։

[f] Ղեւ · իե · 501 ։

[g] Ղեւ · իե · 502 ։

[h] Ղեւ · իե · 503 ։

[i] Ղեւ · իե · 504 ։

[j] Ղեւ · իե · 505 ։

[k] Ղեւ · իե · 506 ։

[l] Ղեւ · իե · 507 ։

[m] Ղեւ · իե · 508 ։

[n] Ղեւ · իե · 509 ։

[o] Ղեւ · իե · 510 ։

[p] Ղեւ · իե · 511 ։

[q] Ղեւ · իե · 512 ։

[r] Ղեւ · իե · 513 ։

[s] Ղեւ · իե · 514 ։

[t] Ղեւ · իե · 515 ։

[u] Ղեւ · իե · 516 ։

[v] Ղեւ · իե · 517 ։

[w] Ղեւ · իե · 518 ։

[x] Ղեւ · իե · 519 ։

[y] Ղեւ · իե · 520 ։

[z] Ղեւ · իե · 521 ։

[a] Ղեւ · իե · 522 ։

[b] Ղեւ · իե · 523 ։

[c] Ղեւ · իե · 524 ։

[d] Ղեւ · իե · 525 ։

[e] Ղեւ · իե · 526 ։

[f] Ղեւ · իե · 527 ։

[g] Ղեւ · իե · 528 ։

[h] Ղեւ · իե · 529 ։

[i] Ղեւ · իե · 530 ։

[j] Ղեւ · իե · 531 ։

[k] Ղեւ · իե · 532 ։

[l] Ղեւ · իե · 533 ։

[m] Ղեւ · իե · 534 ։

[n] Ղեւ · իե · 535 ։

[o] Ղեւ · իե · 536 ։

[p] Ղեւ · իե · 537 ։

[q] Ղեւ · իե · 538 ։

[r] Ղեւ · իե · 539 ։

[s] Ղեւ · իե · 540 ։

[t] Ղեւ · իե · 541 ։

[u] Ղեւ · իե · 542 ։

[v] Ղեւ · իե · 543 ։

[w] Ղեւ · իե · 544 ։

[x] Ղեւ · իե · 545 ։

[y] Ղեւ · իե · 546 ։

[z] Ղեւ · իե · 547 ։

[a] Ղեւ · իե · 548 ։

[b] Ղեւ · իե · 549 ։

[c] Ղեւ · իե · 550 ։

[d] Ղեւ · իե · 551 ։

[e] Ղեւ · իե · 552 ։

[f] Ղեւ · իե · 553 ։

[g] Ղեւ · իե · 554 ։

[h] Ղեւ · իե · 555 ։

[i] Ղեւ · իե · 556 ։

[j] Ղեւ · իե · 557 ։

[k] Ղեւ · իե · 558 ։

[l] Ղեւ · իե · 559 ։

[m] Ղեւ · իե · 560 ։

[n] Ղեւ · իե · 561 ։

[o] Ղեւ · իե · 562 ։

[p] Ղեւ · իե · 563 ։

[q] Ղեւ · իե · 564 ։

[r] Ղեւ · իե · 565 ։

[s] Ղեւ · իե · 566 ։

[t] Ղեւ · իե · 567 ։

[u] Ղեւ · իե · 568 ։

[v] Ղեւ · իե · 569 ։

[w] Ղեւ · իե · 570 ։

[x] Ղեւ · իե · 571 ։

[y] Ղեւ · իե · 572 ։

[z] Ղեւ · իե · 573 ։

[a] Ղեւ · իե · 574 ։

[b] Ղեւ · իե · 575 ։

[c] Ղեւ · իե · 576 ։

[d] Ղեւ · իե · 577 ։

[e] Ղեւ · իե · 578 ։

[f] Ղեւ · իե · 579 ։

[g] Ղեւ · իե · 580 ։

[h] Ղեւ · իե · 581 ։

[i] Ղեւ · իե · 582 ։

[j] Ղեւ · իե · 583 ։

[k] Ղեւ · իե · 584 ։

[l] Ղեւ · իե · 585 ։

[m] Ղեւ · իե · 586 ։

[n] Ղեւ · իե · 587 ։

[o] Ղեւ · իե · 588 ։

[p] Ղեւ · իե · 589 ։

[q] Ղեւ · իե · 590 ։

[r] Ղեւ · իե · 591 ։

[s] Ղեւ · իե · 592 ։

[t] Ղեւ · իե · 593 ։

[u] Ղեւ · իե · 594 ։

[v] Ղեւ · իե · 595 ։

[w] Ղեւ · իե · 596 ։

[x] Ղեւ · իե · 597 ։

[y] Ղեւ · իե · 598 ։

[z] Ղեւ · իե · 599 ։

[a] Ղեւ · իե · 600 ։

[b] Ղեւ · իե · 601 ։

[c] Ղեւ · իե · 602 ։

[d] Ղեւ · իե · 603 ։

[e] Ղեւ · իե · 604 ։

[f] Ղեւ · իե · 605 ։

[g] Ղեւ · իե · 606 ։

[h] Ղեւ · իե · 607 ։

[i] Ղեւ · իե · 608 ։

[j] Ղեւ · իե · 609 ։

[k] Ղեւ · իե · 610 ։

[l] Ղեւ · իե · 611 ։

[m] Ղեւ · իե · 612 ։

[n] Ղեւ · իե · 613 ։

[o] Ղեւ · իե · 614 ։

[p] Ղեւ · իե · 615 ։

[q] Ղեւ · իե · 616 ։

[r] Ղեւ · իե · 617 ։

[s] Ղեւ · իե · 618 ։

[t] Ղեւ · իե · 619 ։

[u] Ղեւ · իե · 620 ։

[v] Ղեւ · իե · 621 ։

[w] Ղեւ · իե · 622 ։

[x] Ղեւ · իե · 623 ։

[y] Ղեւ · իե · 624 ։

[z] Ղեւ · իե · 625 ։

[a] Ղեւ · իե · 626 ։

[b] Ղեւ · իե · 627 ։

[c] Ղեւ · իե · 628 ։

[d] Ղեւ · իե · 629 ։

[e] Ղեւ · իե · 630 ։

[f] Ղեւ · իե · 631 ։

[g] Ղեւ · իե · 632 ։

[h] Ղեւ · իե · 633 ։

[i] Ղեւ · իե · 634 ։

[j] Ղեւ · իե · 635 ։

[k] Ղեւ · իե · 636 ։

[l] Ղեւ · իե · 637 ։

[m] Ղեւ · իե · 638 ։

[n] Ղեւ · իե · 639 ։

[o] Ղեւ · իե · 640 ։

[p] Ղեւ · իե · 641 ։

[q] Ղեւ · իե · 642 ։

[r] Ղեւ · իե · 643 ։

[s] Ղեւ · իե · 644 ։

[t] Ղեւ · իե · 645 ։

[u] Ղեւ · իե · 646 ։

[v] Ղեւ · իե · 647 ։

[w] Ղեւ · իե · 648 ։

[x] Ղեւ · իե · 649 ։

[y] Ղեւ · իե · 650 ։

[z] Ղեւ · իե · 651 ։

[a] Ղեւ · իե · 652 ։

[b] Ղեւ · իե · 653 ։

[c] Ղեւ · իե · 654 ։

[d] Ղեւ · իե · 655 ։

[e] Ղեւ · իե · 656 ։

[f] Ղեւ · իե · 657 ։

[g] Ղեւ · իե · 658 ։

[h] Ղեւ · իե · 659 ։

[i] Ղեւ · իե · 660 ։

[j] Ղեւ · իե · 661 ։

[k] Ղեւ · իե · 662 ։

[l] Ղեւ · իե · 663 ։

[m] Ղեւ · իե · 664 ։

[n] Ղեւ · իե · 665 ։

[o] Ղեւ · իե · 666 ։

[p] Ղեւ · իե · 667 ։

[q] Ղեւ · իե · 668 ։

[r] Ղեւ · իե · 669 ։

[s] Ղեւ · իե · 670 ։

[t] Ղեւ · իե · 671 ։

[u] Ղեւ · իե · 672 ։

[v] Ղեւ · իե · 673 ։

[w] Ղեւ · իե · 674 ։

[x] Ղեւ · իե · 675 ։

[y] Ղեւ · իե · 676 ։

[z] Ղեւ · իե · 677 ։

[a] Ղեւ · իե · 678 ։

[b] Ղեւ · իե · 679 ։

[c] Ղեւ · իե · 680 ։

[d] Ղեւ · իե · 681 ։

[e] Ղեւ · իե · 682 ։

[f] Ղեւ · իե · 683 ։

[g] Ղեւ · իե · 684 ։

[h] Ղեւ · իե · 685 ։

[i] Ղեւ · իե · 686 ։

[j] Ղեւ · իե · 687 ։

[k] Ղեւ · իե · 688 ։

[l] Ղեւ · իե · 689 ։

[m] Ղեւ · ի

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

Բ Եփ · զ · 9 ։ Կղ · դ · 1 ։

է Հմր 17 ։ Եւ · ա · 17, 21 ։ Բ Օր · իե · 18 ։ Մաղ · գ · 5 ։ Բ Ես · ծգ · 3, 6 ։

Ի Ես · ԺԹ · 2 ։

Ղ Հմր 39 ։

Ի Հմր 43 ։

Ը Հմր 25 · 35 ։

Բ Ղեմ · ե · 5 ։

Ի Հմր 26 ։

Ի Ցոր · է · 1 ։ Ես · ԺԶ · 14 ։ իա · 16 ։

Լ Հմր 41 ։ Եւ · իա · 2, 3 ։

Ի Հմր 42 ։

թեամբ Բ պիտի չիշխես անոր վրայ , հապա էքու Աստուծմէդ վախ-
44 նաս ։ Քու ունենալու ծառադ ու աղախինդ՝ ձեր բոլորտիքը եղած ազգերէն ըլլան . ծառայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծա-
45 խու առնել ։ Նաև Բ ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակներէն , կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են , կրնաք ծախու առնել , որ ձեր ստա-
46 ցուածքը ըլլան . Եւ Ի ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութեան բաժնուածք ըլլալու համար թողուք զանոնք , որ Ղ միշտ ձեր ծառաները ըլլան . բայց ձեր եղբայրներուն Իսրայէլի որդւոցը համար՝ Ի իրարու վրայ խստութեամբ պիտի չիշխէք ։
47 Եւ թէ որ քու քովդ եղած օտարականը կամ պանդուխտը հարստանայ , ու անոր քովը Բ՚ի՚ էքու եղբայրդ աղքատանայ , և քու քովդ պանդխտացած օտարականին , կամ՝ ն օտարականին ընտանեացը ՚ի՚ ազգականին ինքզինքը ծախելու ըլ-
48 լայ , ինքզինքը ծախելէն ետքը՝ անոնցմէ կրնայ փրկուիլ . իր եղբայրներէն մէկը կրնայ Բ փրկել զանի-
49 կայ . Անոր հօրեղբայրը կամ հօրեղբօրորդին փրկէ զանիկայ , կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մօտ ազգականներէն մէկը փրկէ զանիկայ . կամ Ի թէ որ կարողանայ , ինք-
50 զինքը թող փրկէ ։ Եւ անիկայ՝ ծախու առնողին հետ՝ ինքզինքը անոր ծախած տարիէն մինչև Ցոբելեան տարին հաշիւ պիտի ընէ , և իր փրկուելուն ստակը տարիներուն հաշիւովը ըլլայ . անոր ՚ի՚ն՚ Է վարձկանի ժամանակին պէս հա-
51 շուի . թէ որ տակաւին շատ տարի կայ , անոնց նայելով՝ իր ծախուած գինէն իր փրկանքը պիտի
52 տայ . Եւ թէ որ Ցոբելեան տարիին քիչ տարի մնացեր է , ինքը հաշիւ պիտի ընէ , ն իր տարիներուն հա-
53 մեմատ իր փրկանքը տայ ։ Ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս պիտի սեպուի . ն ն ել խստութեամբ չիշխէ անոր վրայ քու ա-
54 չիդ ։ Եւ թէ որ ան կերպերովս չփրկուի , Ցոբելեան տարին՝ ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պի-
55 տի ելլեն . Ինչու որ Ի Իսրայէլի որդիքը իմ ծառաներս են . Եգիպտոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս են անոնք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Կռապաշտութեան վրայով ։ 2 Բարեպաշտութեան վրայով ։ 3 Աստուծոյ պատուիրանքները պահողներուն համար՝ օրհնութիւն ։ 14 և զանոնք չպահողներուն համար՝ անէծք ։ 40 Աստուած կը խոստանայ ապաշխարողներուն իր ողորմութիւնը յուցընել՝ իր ուխտը յիշելով ։

1 Ձեզ ձեզի չպիտի շինէք , և ձեզի արձաններ պիտի չկանգնէք , և ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագութիւն ընելու համար . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
2 Իմ շաբաթներս պիտի պահէք , ու իմ սրբարանս յարգէք . ես եմ Տէրը ։
3 Եթէ որ իմ կանոններովս քալէք , և իմ պատուիրանքներս պահէք՝ ու
4 զանոնք ի գործ դնէք , Ես ալ ձեզի անձրևը ատենին պիտի տամ , և երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու դաշտին ծառերը իրենց
5 պտուղը պիտի տան . Եւ ձեր կալը մինչև այգեկութը պիտի հասնի , ու այգեկութը մինչև ցանելու ժամանակը հասնի . և Ի ձեր հացը կուշտ պիտի ուտէք , ու ը ձեր երկրին մէջ ապահովութեամբ բնա-
6 կիք ։ Եւ Բ խաղաղութիւն պիտի տամ երկրին , ու Բ՚հ՚ն՚Բ՚ պիտի պառկիք , և վախցընող մը պիտի չըլլայ . ու երկրէն էշար գազանները պիտի հատցընեմ , և ձեր երկրին
7 նստուր պիտի չանցնի ։ Եւ ձեր թշնամիները պիտի հալածէք , ու անոնք սրով պիտի իյնան ձեր առ-
8 ջեւը ։ Եւ Ի ձեզմէ հինգ հոգին՝ հարիւրաւորը պիտի հալածէ , և ձեզմէ հարիւր հոգին՝ բիւրաւորը պիտի հալածէ , ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր առջեւը ։
9 Եւ Ի ձեզի պիտի նայիմ , ու ի ձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ , ու ձեզի
10 հետ իմ ուխտս հաստատեմ ։ Եւ հին պաշարը պիտի ուտէք , ու նորին *տեղ ընելու համար՝ հինը
11 դուրս պիտի հանէք ։ Եւ իմ խորանս ձեր մէջը պիտի դնեմ , ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի չգզուի .
12 Եւ ձեր մէջը պիտի քալեմ , ու ձեզի Աստուած ըլլամ , և դուք
13 ինձի ժողովուրդ պիտի ըլլաք ։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանեցի , որ անոնց ծառայ չըլլաք , ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի , և ձեզ բարձրադլուխ քալեցուցի ։
14 Բայց թէ որ ինձի մտիկ չընէք , ու ան բոլոր պատուիրանքներս չը-
15 կատարէք , Եւ իմ կանոններս անարգէք , ու ձեր հոգին իմ դա-

Ն · Ք · ՂԲ · 1491

– Եւ · ի · 4 , 5 ։ Բ Օր · ե · 8 ։ Ժզ · 22 , իե · 15 ։ Մաղ · զ · 7 ։ Բ Գւ · ԺԹ · 30 ։

է Բ Օր · ժա · 13 , 14 , 15 ։ Իշ · 1—14 ։ Բ Ես · լ · 28 ։ Եզեկ · լգ · 26 ։ Ցովել · բ · 23 , 24 ։ Ի Սաղ · կե · 6 ։ Ամ · 12 ։ Եզեկ · լգ · 27 ։ լզ · 30 ։ Զաք · բ · 12 ։

Ղ Ամով · Թ · 13 ։

Ի Գւ · իե · 19 ։ Բ Օր · ժա · 15 ։ Ցովել · բ · 19 , 26 ։

Ը Գւ · իե · 18 ։ Ցոր · ժա · 18 ։ Եզեկ · լգ · 25 , 27 , 28 ։

Բ ա Պն · իշ · 9 ։ Սաղ · ԺԹ · 11 ։ Ճխ · 14 ։ Ես · խե · 7 ։ Ընդ · բ · 9 ։

է Ցոր · ժա · 19 ։ Սաղ · գ · 5 ։ դ · 8 ։ Ես · լե · 9 ։ Երեմ · լ · 10 ։ Եզեկ · լգ · 25 · Ովս · բ · 18 ։ Սոփ · գ · 13 ։

Ի դ Թագ · ԺԷ · 25 ։ Եզեկ · ե · 17 ։ ԺԴ · 15 ։

Լ Եզեկ · ԺԴ · 17 ։

Ի Բ Օր · լբ · 30 ։ Ցես · իգ · 10 ։

է Եւ · բ · 25 ։ դ Թագ · ԺԴ · 23 ։

ի Ծն · ԺԷ · 6 , 7 ։ Նէեմ. Թ · 23 ։ Սաղ · ՃՀ · 38 ։

Հ Գւ · իե · 22 ։

* Եբր · երեսն

Ն Եւ · իե · 8 ։ իթ · 45 ։ Ցես · իբ · 19 ։ Սաղ · Կղ · 2 ։ Եզեկ · լե · 26 ։

27 , 28 ։ Ցայտ · իա · 3 ։ Ղ Գւ · ի · 23 ։ Բ Օր · լբ · 19 ։ Բ Կոր · գ · 16 ։ Ել · գ · 7 ։ Երեմ · է · 23 ։ Ժա · 4 ։ լ · 22 ։ Եզեկ · ժա · 20 ։ լզ · 28 ։ Գւ · իե · 38 , 42 , 55 ։ Երեմ · բ · 20 ։ Եզեկ · լգ · 27 ։ Ը Օր · իբ · 15 ։ Ոգր · բ · 17 ։ Մաղ · բ · 2 ։ Հմր 43 ։ Թագ · ԺԷ · 15 ։

տաստանները զգուի , անանկ որ՝ իմ բոլոր պատուիրանքներս չընէք ,
16 և իմ ուխտս աւրէք , ես ալ ձեզի ասպիտի ընեմ , այսինքն՝ ձեր վրայ հասնիլ փճացընող և սիրտ մաշեցընող հիվանդութիւն , որ ձեր աչքերը հալածողներ ըլլան . ձեր սերմը պարապ տեղը պիտի սերմանէք . ինչու որ ձեր
17 թշնամիները պիտի ուտեն զանոնք . ես իմ երեսս ձեր վրայ պիտի տնկեմ , ու ձեր թշնամիներուն առջեւը պիտի սպաննուիք . ձեզ ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ , ու ձեզ հալածող մը չեղած ատեն՝
18 պիտի փախչիք : Ես թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք , ան ատեն ձեր մեղքերուն համար ձեզ եօթնապատիկ ալ պիտի պատ-
19 ժեմ : Ես ձեր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խորտակեմ , ու ձեր երկինքը երկաթի պէս՝ և ձեր երկիրը պղնձի պէս պիտի ը-
20 նեմ : Ես ձեր յոյժը պարապ տեղը պիտի հատնի , ու երկիրը իր արդիւնքը պիտի չտայ , և երկրին ծառերը իրենց պտուղը չտան :
21 Ես թէ որ դուք ինծի հետ հակառակ երթաք՝ ու չուզէք ինծի մտիկ ընել , ան ատեն ձեր մեղքերուն համեմատ եօթնապատիկ հարուածք պիտի աւելցընեմ ձեր վը-
22 րայ : Ես ձեր վրայ գազանները պիտի խրկեմ , ու ձեզ անզաւակ պիտի ընեն , ու ձեր անասունները ջարդեն , և ձեզ պիտի քիչցընեն . ու ձեր ճամբանե-
23 րը անապատ պիտի դառնան : Ես թէ որ ասոնցմով ալ չիսթատուիք ինծմէ , ու ինծի հետ հակառակ
24 երթաք , Ան ատեն ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ , և ես ալ ձեր մեղքերուն համար եօթնապատիկ պիտի պատժեմ ձեզ :
25 Ես ձեր վրայ ուխտս վրէժը առնող սուրը պիտի խրկեմ , ու ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողվուիք , և ձեր մէջը ժանտախտ պիտի խրկեմ , ու թշնամիին ձեռ-
26 ը պիտի մատնուիք : Ձեր հացին ցուպը կոտրած ատենս , տասը կնիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի եփեն ձեր հացը , և ձեր հացը կշռով պիտի տրուի ձեզի . ու ըպիտի ուտէք , և չկշտանաք :
27 Ես թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք , հապա հակառակ ե-
28 թաք ինծի հետ , Ան ատեն ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ բարկութեամբ , և ձեր մեղքերուն
29 համար եօթնապատիկ պիտի պատժեմ ձեզ . Ես ձեր տղաքներուն միսը պիտի ուտէք , ու ձեր աղ-
30 ջիկներուն միսը ուտէք : Ես ձեր բարձր տեղուանքը պիտի աւրեմ , ու ձեր արեգական կուռքերը կոտրտեմ , և ձեր դիերը ձեր կուռքերուն դիերուն վրայ պիտի դնեմ , ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի զզուի :
31 Ես ձեր քաղաքները աւերակ՝ ու ձեր սուրբ տեղերը ամայի պիտի ընեմ , և ձեր անուշ հոտը պիտի
32 չհոտուըտամ : Ես ան երկիրը ամայի պիտի ընեմ , որ հոն բնակող ձեր թշնամիները զարմանան անոր
33 վրայ : Ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ , ու ձեր ետեւէն սուր պիտի քաշեմ , և ձեր երկիրը ամայի պիտի ըլլայ , ու ձեր քաղաք-
34 ները աւերակ : Ան ատեն երկիրը իր ամայութեանը բոլոր օրերը՝ իր շաբաթները պիտի վայելէ , երբոր դուք ձեր թշնամիներուն երկիրը ըլլաք . երկիրը ան ատեն հանգիստ ըլլալով՝ իր շաբաթները պիտի վա-
35 յելէ . իր ամայութեանը բոլոր օրերը պիտի հանգստանայ . քանզի ձեր շաբաթներուն մէջ չէր հանգըստացար , երբոր անոր վրայ կը բը-
36 նակէիք : Ես ձեզմէ ալ ծնացածներուն սրտին՝ դողում պիտի բերեմ իրենց թշնամացը երկիրներուն մէջ , ու հովը քշուած տերեւին ձայնը պիտի հալածէ զանոնք . և սուրի բերնէ ի-
պէս՝ պիտի փախչին անոնք , ու հալածող մը չեղած ատեն պի-
37 տի իյնան : Ես հալածող մը չեղած ատեն՝ սուրի երեսէ ի-
պէս՝ իրարու վրայ պիտի իյնան . և պիտի չկրնաք ձեր թշնամիներուն
38 առջեւը կայնիլ : Ես ազգերուն մէջ պիտի կորսուիք , ու ձեր թշնամիներուն երկիրը ձեզ պիտի ու-
39 տէ : Ես ձեզմէ ծնացածները իրենց անօրէնութիւնովը պիտի հալին ձեր թշնամացը երկիրներուն մէջ . նաև իրենց հարցը անօրէնութիւններովը միկտեղ պիտի հալին :
40 Ես թէ որ խոստովանին իրենց անօրէնութիւնը ու հայրերնուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը , և թէ իրենց ինծի հետ հակառակ երթալը ,
41 ու նաև իմ անոնց հետ հակառակ երթալս , ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը բերելս . թէ որ ան ատեն անոնց անթլփատ սիրտը խոնարհի , և իրենց անօրէնու-

Ն · Ք · ՂԴ · 1491

Ես Օր · Իբ · 58 · գթած · գ · 29 · Ես · գնկ · ե · 10 · Ոզ · գ · 10 · Ը Մն · լգ · 3 · 4 · 7 · Ես · իե · 9 · Ես · գնկ · գ · 3 · 4 · 5 · 6 · 13 · Ի գթած · իդ · 20 · Բ Մն · լգ · 5 · Ծղ · Ի · 23 · Սաղ · Ղբ · 59 · ԻԹ · 38 · Երեմ · ժգ · 19 · Նէեմ · բ · 3 · Երեմ · գ · 7 · Եզկ · գ · 6 · Հ Սաղ · Ղդ · 7 · Ոզր · ա · 10 · Եզկ · Թ · 6 · իա · 7 · Ն Երեմ · Թ · 11 · իե · 11 · 18 · Ը Օր · Իբ · 37 · գթած · Թ · 8 · Ես · բեմ · ժբ · 16 · ժԹ · 8 · Եզկ · ե · 15 · Ճ Բ Օր · գ · 27 · Իբ · 64 · Սաղ · իգ · 11 · Երեմ · Թ · 16 · Ես · գնկ · ժբ · 15 · ի · 23 · Իբ · 15 · Ջաք · է · 14 · Մ Բ Մն · լգ · 21 · Ա Գլ · իե · 2 · Ե Եզկ · իա · 7 · 12 · 15 · Ը Հմր 17 · Ճօր · ժե · 21 · Ածախ · Իբ · 1 · Ես · ժ · 4 · Տես Գաւտ · է · 22 · ա գթած · ժգ · 15 · 16 · Ը Ճես · է · 12 · 13 · Գաւտ · բ · 14 · Ղ Բ Օր · գ · 27 · Իբ · 65 · Նէեմ · ա · 9 · Երեմ · գ · 25 · ԻԹ · 12 · 13 · Ես · գնկ · գ · 17 · գ · 9 · ի · 43 · իդ · 23 · լգ · 10 · լգ · 31 · Ովս · ե · 15 · Ջաք · ժ · 9 · Ը Ճես · է · 7 · գթած · բ · 33 · 35 · 47 · Նէեմ · Թ · 2 · Դան · Թ · 3 · 4 · Ածախ · Իբ · 13 · Ղս · ժե · 18 · ա Ճօ · ա · 9 · Տես Երեմ · գ · 10 · Թ · 25 · 26 · Եզկ · իգ · 7 · Դտր · է · 51 · Հռով · բ · 29 · Կոր · բ · 11 · գթած · իա · 29 · Բ Մն · ժբ · 6 · 7 · 12 · լբ · 26 · լգ · 12 · 13 ·

Ն · Ք · ՂԴ · 1491

Ես Օր · Իբ · 33 · գթած · Ղ Բ Օր · Իբ · 65 · 66 · 67 · Իբ · 25 · Ես · բեմ · ժե · 8 · Ը Բ Օր · Իբ · 22 · Բ Օր · Իբ · 33 · 51 · Ճօր · լա · 8 · Ես · բեմ · է · 17 · ժբ · 13 · Մխ · գ · 15 · Գլ · ժէ · 10 · Ը Օր · Իբ · 25 · Դատ · բ · 14 · Ես · բեմ · ժԹ · 7 · Սաղ · ճգ · 41 · Բ Հմր 36 · Սաղ · ծգ · 5 · Ածախ · Իբ · 1 · Ա գթած · բ · 5 · Սաղ · ճԹ · 164 · Ածախ · իգ · 16 · Ես · իե · 11 · իգ · 5 · Ես · գնկ · է · 24 · Լ · 6 · Ե Օր · Իբ · 28 · Սաղ · ճԺ · 1 · Ես · ԻԹ · 4 · Բ Օր · ժա · 17 · Իբ · 18 · Ածախ · ա · 10 · Է Հմր 24 · Բ Օր · Լբ · 24 · գթած · ժե · 25 · Ես · գնկ · է · 17 · ժգ · 15 · Ի Դատ · է · 6 · Բ Մն · ժե · 5 · Ես · լգ · 8 · Ոգր · ա · 4 · Ջաք · է · 14 · Ե Երեմ · բ · 30 · է · 3 · Ամով · գ · 6—12 · Ը Բ գթած · Իբ · 27 · Սաղ · ժբ · 26 · Ի Եզկ · է · 17 · գ · 3 · ժգ · 17 · ԻԹ · 8 · լգ · 2 · Ղ Ծաւ · ժգ · 12 · Բ Օր · Իբ · 21 · Ես · բեմ · ժգ · 12 · իգ · 10 · ԻԹ · 17 · 18 · Ամով · գ · 10 · Ի Սաղ · ճե · 16 · Ես · գ · 1 · Եզկ · գ · 16 · է · 16 · ժգ · 13 · Ը Ես · Թ · 20 · Մխ · գ · 14 · Ածախ · ա · 6 · Ի Հմր 21 · 24 · Ե Ես · ԺԹ · 18 · կգ · 3 · կգ · 15 · Երեմ · իա · 5 · Եզկ · է · 13 · 15 · բ · 18 ·

Թեանը պատիժը յօժարութեամբ
42 ընդունին, Ան առնէը Հպիտի յիշեմ
Յակորին հետ ըրած ուխտս , նաև
Իսահակին հետ ըրած ուխտս , և
Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ
պիտի յիշեմ , ու Երկիրն ալ
պիտի յիշեմ ։
43 Եւ անոնք՝ որ անոնց
ձգուի անոնցմէ , ու իր շաբաթները
պիտի վայելէ , քանի որ անոնցմէ
ամայի մնայ . և անոնք իրենց ա-
նօրէնութեանը պատիժը յօժարու-
թեամբ պիտի ընդունին . քանզի
իմ դատաստաններս անարգեցին ,
ու անոնց հոգիները իմ կանոննե-
44 րէս զզուեցան ։ Այսու ամենայ-
նիւ երբոր իրենց թշնամիներուն եր-
կիրը ըլլան , անոնք պիտի չմեր-
ժեմ , և զանոնք բոլորովին կոր-
սընդնելու՝ ու անոնց հետ ըրած
ուխտս ջնջելու չափ պիտի չզզուիմ
անոնցմէ . ինչու որ ես եմ Տէրը ա-
45 նոնց Աստուածը . Բայց անոնց հա-
մար պիտի յիշեմ Եգիպտոսի երկ-
րէն հանելի՝ ազգաց առջեւը ա-
նոնց Աստուած ըլլալու համար . ես
եմ Տէրը ։
46 Ասոնք են ան կանոնները և դա-
տաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէ-
րը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը
միջ Սինայ լեռը Մովսէսին ձեռ-
քովը ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Մարդու մը անձնական ուխտին համար ։ 3 Անձերուն փրկանաց դինը ։ 9 Ուխտով ընծայուած անասուններու վրայով ։ 14 Ընծայուած տան մը վրայով ։ 16 Ընծայուած արտի մը ու անոր փրկանացը վրայով ։ 28 Նուիրուած բանը չէր կրնար փրկուիլ ։ 32 Տասանորդը չէր կրնար փոխուիլ ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
2 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոց՝ ու բսէ անոնց . Երբոր մէկը
ուխտ ընելու ըլլայ . անձանց դինը՝ որ արժեցուցածիդ պէս՝ Տէրոջը
3 պիտի ըլլայ ։ Եւ որ կարելու դինդ ամսական պիտի ըլլայ . Քսան
տարեկանէն մինչև վաթսուն տարեկան եղող արուին կարելու դինդ
Սրբարանին սիկղին համեմատ՝ յիսուն սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ .
4 Եւ թէ որ էգ է , որ կարելու դինդ երսուն սիկղ պիտի ըլլայ ։
5 Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև քսան տարեկան է , ան առնոր
արուին համար որ կարելու դինդ քսան սիկղ՝ ու էգին համար տա-
6 սը սիկղ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ
մէկ ամսականէն մինչև հինգ տա-
րեկան ըլլայ , ան առնոր արուին
համար կարելու դինդ՝ հինգ սիկղ
արծաթ , ու էգին համար կարելու
դինդ՝ երկու սիկղ արծաթ պիտի
7 ըլլայ ։ Եւ թէ որ վաթսուն տարե-
կանէն վեր ըլլայ , արուին համար
որ կարելու դինդ տասնուհինգ
սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
8 պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ որ
կարելու գնդյդ անոր կարողութի-
նը չհասնի , անիկայ քահանային
առջեւը պիտի ելլէ , ու անոր դինը
քահանան կարէ . քահանան ուխտ
ընողին կարողութեանը նայելով՝
անոր դին պիտի կարէ ։
9 Եւ թէ որ իր Տէրոջը զոհ
մատուցելու անասուններէն է ,
անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ ,
10 սուրբ պիտի ըլլայ . Ինքը պիտի
չփոխէ ան , և աղէկը գէշին հետ՝ կամ
գէշը աղէկին հետ չփոխէ . և թէ որ
անասուներ անասունի հետ փոխելու
ըլլայ , ան առնոր ան ընծայուածը
ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի
11 ըլլայ ։ Եւ թէ որ իր Տէրոջը զոհ չմատուցելու անմաքուր
անասուններէն ըլլայ , ան առնոր
քահանային առջեւը պիտի հանէ ան
12 անասունը . Ու քահանան անոր ա-
ղէկութեանը կամ գէշութեանը
նայելով՝ դին պիտի կարէ . քահա-
նան ինչ դին որ կարէ , անանկ
13 թող ըլլայ ։ Իսկ թէ որ զանիկայ
փրկելու ըլլայ , ան առնոր իր
կարած դնդյդ վրայ հինգերորդ մաս
մը պիտի աւելցընէ ։
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը
Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար ընծայէ , ան առնոր քահանան անոր
աղէկութեանը կամ գէշութեանը
նայելով՝ դին պիտի կարէ . քահա-
նան անոր ինչ դին որ կարէ , ա-
15 նանկ պիտի կենայ ։ Եւ թէ որ
ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ ,
իր կարած դնդյդ վրայ հինգերորդ
մաս մը պիտի աւելցընէ , ու անոր պիտի ըլլայ ։
16 Եւ թէ որ մարդ մը իր կալուածքին արտէն ընծայելու ըլլայ Տէրոջը , ան առնոր իր կարած դինդ
անոր սերմին համեմատ պիտի ըլլայ . Մէկ իր դարիի սերմի համար՝ յիսուն սիկղ արծաթ ըլլայ ։
17 Թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն
ընծայէ , իր կարած դնդյդ պէս
18 պիտի կենայ ։ Եւ թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն ետքը ընծայէ , քահանան անոր հետ ստակը
մինչև Յոբելեան տարին մնացած
տարիներուն նայելով՝ հաշիւ պիտի
ընէ , ու իր կարած դինէդ վար
19 պիտի իջեցընէ ։ Իսկ թէ որ արտը
ընծայողը փրկելու ըլլայ զանիկայ ,
ան առնոր իր կարած դնդյդ ստակին վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ , ու ան արտը պիտի հաստա-
20 տուի անոր ։ Եւ թէ որ արտը

Ն · Ք · ԳԲ · 1491

Ել · Բ · 24 ։ Ղ · 5 ։ Սազ · ՃՂ · 45 ։ Եզեկ · ԺԶ · 60 ։ Սազ · ՃՂ · 23 ։ Բ Հմր 34 · 35 ։ Բ Հմր 15 ։ Բ Օր · Գ · 31 ։ գԹագ · ԺԳ · 23 ։ Հռով · ԺԱ · 2 ։ Հռով · ԺԱ · 28 ։ Գվ · իբ · 33 ։ իե · 38 ։ Սազ · գը · 2 ։ Եզեկ · ի · 9 ։ 14 · 22 ։ Գվ · իե · 34 ։ Բ Օր · Գ · 1 ։ Ժբ · 1 ։ ԼԳ · 4 ։ Յես · ա · 17 ։ Գվ · իե · 1 ։

Թուա · Գ · 2 ։ Տես Դաս · Ժա · 30 · 31 · 39 ։ աԹագ · ա · 11 · 28 ։

Ե Ել · Լ · 13 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1491

Բ Հմր 18 ։

Ե Գվ · իե · 15 · 16 ։

Ղ Հմր 18 ։

Ն·Ք·ԳՓ· 1491

չփրկէ , կամ արտը մկ ուրիշի մը ծախած ըլլայ , ալ նորէն պիտի չը-
21 փրկուի ան : Հապա արտը՝ երբ որ Յոբելեան գործէն մէջ դառնայ , ընուիրուած արտի պէս սուրբ պի-
ի ըլլայ Տէրոջը . Ի անոր կալուած-
քը քահանայինը պիտի ըլլայ :
22 Եւ թէ որ գնէ Տէրոջը ընծայէ իր ծախու առած արտը , որ ի իր
23 կալուածքին արտէն չէ , Ի Ան ատենը քահանան անոր հետ քու կտրած գնոյդ հաշիւը ընէ մինչև Յոբելեան տարին , և ան օրը քու կտրած գինդ սուրբ բանի պէս պիտի տայ
Լ Գ Ա· ԻԵ· 28· 24 Տէրոջը : Ն Յոբելեան տարին՝ արտը ծախողին՝ այն որուն որ կը վե-
բարձրի գետնի կալուածքը , անոր
25 պիտի դառնայ : Եւ քու բոլոր կտրած գինդրդ սրբարանին սիկղին համեմատ պիտի ըլլան . Ի սիկղը քսան կերատ ըլլայ :
Ի Ել· ւ· 13· Թու· գ· 47 : Ժբ· 16 : Եզեկ· Ա Ե· 12 :
26 Միայն թէ ծանաուններուն առջինէկը՝ առջի ծնած ըլլալուն համար Տէրոջը ըլլալովը , մէկը պի-
տի չընծայէ ան . թէ արջառ ըլլայ՝
27 և թէ ոչխար , Տէրոջն է : Եւ թէ որ անմաքուր անաուններէն է , քու կտրած գնոյդ համեմատ պիտի փրկէ ան , ու անոր վրայ հին-
գերորդ մաս մը աւելցնէ . և թէ
Ն·Ք·ԳՓ· 1491

որ չփրկուիր , քու կտրած գնովդ
Ղ Ղ· 21 : Ցես· գ· 17· 18 , 19 :
Ն Թու· Ա Ե· 2 , 3 :
թող ծախուի :
28 Բայց մարդու մը իր բոլոր ունե-
ցած մարդոցմէն և անասուններէն ու իր կալուածքին արտէն Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախուի ու չփրկուի . ամէն նուէր ամենասուրբ է
29 Տէրոջը : Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը բնաւ պիտի չփրկուի , հա-
պա անշուշտ պիտի մեռցուի :
Ը Ղ Ե Ր Ե Մ· Ի Ե· 22 : Թու· Ժբ· 21· 24 : Բ Մն· լ· 5 , 6 , 12 : Նէեմ· Ժգ· 12 : Մաղ· գ· 8 , 10 :
30 Եւ Երկրին բոլոր տասանորդը՝ Ի Երկրին հունտերէն Ա Ի ծառ-
բուն պտուղէն՝ Տէրոջն է . անիկայ
31 սուրբ է Տէրոջը : Ե Եւ թէ որ մարդ
մը իր տասանորդներէն փրկել ու-
զէ , անոր վրայ հինգերորդ մաս մը
32 պիտի աւելցնէ : Եւ արջառնե-
րուն ու ոչխարներուն ամէն տասա-
նորդը՝ Ժ գաւազանին տակէն ամէն անցնողին տասներորդը՝ սուրբ պի-
33 տի ըլլայ Տէրոջը : Ադեկին ու գէշին
մէջտեղը տարբերու թիւն պիտի չը-
նէ , յ ու չփոխէ ան . և թէ որ փո-
խելու ըլլայ , ան ատենը ան ալ՝ ա-
նոր փոխանակն ալ սուրբ պիտի ըլ-
լայ , պիտի չփրկուի :
Ե Ղ Ե Ր Ե Մ· Ի Ջ· 13· 17· Ե-
զեկ· ի· 37· Մի Ք· է· 14 :
Յ Հմր 10 :
34 Ե Տէրոջը՝ Իսրայէլի որդւոցը հա-
մար Սինայ լեռը Մովսէսին պա-
տուիրած պատուիրանքները սոսնք են :
Ն·Ք·ԳՓ· 1490

ԳԻՐՔ ԹՈՒԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասուած Մովսէսին կը պատուիրէ որ ժողովուրդը համրէ : 5 Ցեղերուն իշխանները , 17 Ամէն մէկ ցեղին հաշիւը : 47 Ղեւտացիները մէկալ ցեղերուն հետ չհամրուելուն՝ Տէրոջը պաշտօնին համար որոշուելով :

1 Եւ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ
Ա Ել· ԺԹ· 1 : Գ Ել· ժ· 11 , 12 :
Բ Ել· իե· 22 :
Գ Ել· ւ· 12 :
լը· 26 : Գ Ել· իգ· 2 , 63 , 64 : Բ Թագ· իգ· 2 : ա Մն· իա· 2 :
Ե Բէր· Ել· լոցները՝
Սինայի անապատը Ի Ժողովքի խորանին մէջը՝ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝ ը-
2 սելով . Ի Առէք Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը , իրենց ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ ամէն մկ ա-
րուն իրենց անուններուն թուովը
3 հմրելով՝ Դուն ու Ահարոնը՝ Իս-
րայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ քսան տարե-
կանէն վեր անոնց գունդերուն հա-
4 մեմատ պիտի համրէք : Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մկ մարդ պիտի ըլլայ . անոնց ամէն մկը իր հօրը տանը իշխանը ըլլայ :
5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոցը
Ն·Ք·ԳՓ· 1490

անուններըը սոսնք են . Ռուբենէն՝
6 Սեդիւրին որդին Եղիսուրը , Շը-
մաւոնէն՝ Սուրիսադդային որդին Սա-
7 դամիէլը , Ցուդայէն՝ Ամինադաբին
8 որդին Նաասոնը , Իսաքարէն՝ Սո-
9 գարին որդին Նաթանայէլը , Զա-
բուղոնէն՝ Քելոնին որդին Եղիա-
10 բը , Յովսէփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ամիուդին որդին Եղիսաման , Մա-
նասէէն՝ Փադասուրին որդին Գա-
11 մաղիէլը , Բենիամինէն՝ Գեդէոնիին
12 որդին Աբիդանը , Դանէն՝ Ամիսա-
13 դային որդին Աքիեզերը , Ասերէն՝
14 Եբրանին որդին Փագիէլը , Գա-
դէն՝ Դադուելին որդին Եղիասա-
15 փ , Նեփթաղիմէն՝ Ենանին որդին
16 Աքիրէն : Ասոնք էին ժողովքին կոչուած իշխանները՝ իրենց հարցը ցեղերուն հարիւրապետները :
17 Եւ Մովսէս ու Ահարոն առ էրենց անուններովը յիշուած մարդիկը ա-
18 ռին . Եւ երկրորդ ամսուն առաջին օրը բոլոր ժողովքը ժողվեցին , որոնք իրենց տոհմերուն ու իրենց
Ա Կամ՝ Նա-դաւելին .
Գ Ել· է· 2 : Բ Մն· իե· 16 :
Ի Ել· Ժբ· 21 , 25 :

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

Հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր ամէն մէկ համբուդները էրէց անուններուն
19 Թուովը արձանագրեցան ։ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ պատուիրեց , անիկայ Սինայի անապատին մէջ անանկ համրեց զանոնք ։
20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբենին որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէց անուններուն Թուովը ,
21 Ռուբենին ցեղէն համրուածները քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։
22 Շմաւունի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէց անուններուն
23 Թուովը , Շմաւունին ցեղէն համրուածները յիսունուհինը հազար երեք հարիւր հոգի էին ։
24 Գադի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց
25 անուններուն Թուովը , Գադին ցեղէն համրուածները քառասունուհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն հոգի էին ։
26 Յուդայի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց ա-
27 նուններուն Թուովը , Յուդային ցեղէն համրուածները եօթանասունուչորս հազար վեց հարիւր հոգի էին ։
28 Իսաքարի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց
29 անուններուն Թուովը , Իսաքարին ցեղէն համրուածները յիսունուչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
30 Զաբուղոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց
31 անուններուն Թուովը , Զաբուղոնին ցեղէն համրուածները յիսունուեօթը հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
32 Յովսեփի որդւոյմէ Եփրեմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց անուններուն
33 Թուովը , Եփրեմին ցեղէն համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։
34 Մանասէի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց
35 անուններուն Թուովը , Մանասէին ցեղէն համրուածները երեսունուերկու հազար երկու հարիւր հոգի էին ։
36 Բենիամինի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց
37 անուններուն Թուովը , Բենիամինին ցեղէն համրուածները երեսունուհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
38 Դանի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց անուննե-
39 րուն Թուովը , Դանին ցեղէն համրուածները վաթսունուերկու հազար եօթը հարիւր հոգի էին ։
40 Ասերի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց ա-
41 նուններուն Թուովը , Ասերին ցեղէն համրուածները քառասունումէկ հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէց
43 անուններուն Թուովը , Նեփթաղիմին ցեղէն համրուածները յիսունուերեք հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
44 Ասոնք են ան համրուած հոդիները , որ Մովսէսը՝ Ահարոնը ու Իսրայէլի իշխանները համրեցին . — իշխաններէն տասուերկու մարդիկ էին , ամէն մէկը իր հայրերուն տա-
45 նը կողմէն ։ Այսպէս Իսրայէլի որդւոցը ամէնը իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ Իսրայէլի մէջ քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները համրուե-
46 ցան . Եւ բոլոր համրուածները էվեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

ՂԻ · Իչ · 64 ·

Ել · լը · 26 · Տես եւ · Թր · 37 · Գչ · բ · 32 · Իչ · 51 ·

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

ԷԹԼ·Բ·33· Տես գ·և դ·և իԼ·57· ա ՄՆ· Գ· իա·6·

ՐԹԼ·Բ·33· իԼ·62·

ՃԵԼ·Լ·21· ԹԼ·գ·7· 8· գ·15· 25, 26, 27· 33·

ՒԹԼ·գ·23· 29·35·38·

ԼԹԼ·Ժ·17· 21·

ՒԹԼ·գ·10· 38·ԺԲ·22·

ՃԹԼ·Բ·2· 34·

ՀՀՄՐ 50·

ՀՂՒ·Ժ·6· ԹԼ·Բ·19· Ժգ·46·ԺԲ·5·աթԱգ·գ·19·

ՑԹԼ·գ·7· 8·Բ·24·25· 26·ԺԲ·3· 4·5·լա·30· 47·ա ՄՆ· Իգ·32·Բ ՄՆ·Ժգ·10·

47 Բայց ԸՂևատացիները իրենց հայրերուն ցեղովը ասոնց հետ չհամ-
48 րուեցան. Քանզի Ցերը խօսեր էր
49 Մովսէսին՝ ըսելով. Ի Միայն Ղևատացւոց ցեղը պիտի չհամրես, և
50 Իսրայէլի որդւոցը հետ անոնց գու-
մարը պիտի չառնես. Ճ Բայց դուն Ղևատացիները վկայութեան խորանին՝ ու անոր բոլոր կարասիներուն՝ և անոր վերաբերեալ բոլոր բաներուն վերակացու պիտի դնես. անոնք պիտի վերցնեն խորանը ու անոր բոլոր կարասիները, և անոր սպասաւորութիւնը անոնք պիտի
51 բնեն. Ի ու խորանին բոլորտիքը ա-
նոնք պիտի բանակին։ Եւ խորանին չուելու ատենը՝ Ղևատացիները վար պիտի առնեն ան, ու խորանին իջևան ընելու ատենը՝ Ղևատացիները պիտի կանգնեն ան. Եւ ուրիշ մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի։
52 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց դունդերովը Ճ ամէն մէկը իր բանակին քովը՝ ու ամէն մէկը իր դրօշակին
53 քովը իջևան պիտի բնեն։ Բայց Ղևատացիները վկայութեան խորանին բոլորտիքը պիտի բանակին, որ Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին վրայ բարկութիւն չգայ. Ու Ղևատացիները վկայութեան խորանին
54 պահպանութիւնը պիտի բնեն։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցերոջը Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին։

ԳԼ· Բ

1-34 Ամէն մէկ ցեղերուն իջևան ընելուն կարգը։

1 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով. Իսրայէլի որդւոցը ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իրենց հայրերուն տանը նշանովը իջևան պիտի բնեն. Ճ Ժողովքի խորանին դիմացը շուրջանակի իջևան բնեն։
3 Եւ առջևի կողմը՝ դէպ 'ի արևելք իջևան բնողները՝ Ցուդայի բանակին *զօրքերը ըլլան" իրենց դունդերուն կարգովը. և Ամինադաբին որդին Նաասոնը Ցուդայի
4 որդւոցը իշխան պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը եօթանասունհոգոս հազար վեց հարիւր
5 հոգի էին։) Եւ անոր քովը իջևան բնողները Իսաքարի ցեղը պիտի ըլլայ. և Սուգարին որդին Նաթանայէլը Իսաքարի որդւոցը իշխան պիտի
6 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հիսունեւչորս հազար չորս հա-
7 րիւր հոգի էին։) Եւ Զաբուղոնի ցեղը. և Քեղոնին որդին Եղիաբը Զաբուղոնի որդւոցը իշխան պի-
8 տի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հիսունեւեօթը հազար չորս

9 հարիւր հոգի էին։ Ցուդայի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութսունեւվեց հազար չորս հարիւր հոգի էին։) Ասոնք առ-
10 ջևէն պիտի չուեն։
Հարաւային կողմը՝ Ռուբէնի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝ իրենց դունդերուն կարգովը. և Ռուբէնի որդւոցը իշխան՝ Սեդիուրին որդին
11 Եղիսուրը պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունեւվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։)
12 Եւ անոր քովը իջևան բնողները Շմաւոնի ցեղը պիտի ըլլայ. ու Շմաւոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադային որդին Սաղամիէլը պիտի
13 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հիսունեւնուին հազար իրեք հա-
14 րիւր հոգի էին։) Ու Եփէը Գադի ցեղը. և Գադի որդւոցը իշխան՝ †Ռագուէլին որդին Եղիասափը պիտի
15 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունհինգ հազար վեց
16 հարիւր հոգի էին։ Ռուբէնի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր հիսուն հազար չորս հարիւր հոգի էին։)
17 Եւ երկրորդ ասոնք պիտի չուեն։ Ղևտացւոց բանակին հետ՝ բանակներուն մէջտեղը ժողովքի խորանը պիտի չուէ. ամէն մարդ իր տեղը իրենց դրօշակներուն քովը իջևան ըրածնուն պէս պիտի չուեն։
18 Արևմտեան կողմը Եփրեմի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝ իրենց դունդերուն կարգովը. ու Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիուդին որդին
19 Եղիսաման պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասուն հազար
20 հինգ հարիւր հոգի էին։) Եւ անոր քովը Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշխան՝ Փադասուրին որդին Գամաղիէլը պիտի ըլլայ։
21 (Եւ անոր համրուած զօրքը երեսունեւերկու հազար երկու հարիւր
22 հոգի էին։) Ու Եփէը Բենիամինի ցեղը. և Բենիամինի որդւոցը իշխան՝ Գեդէոնիին որդին Աբիդանը
23 պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը երեսունհինգ հազար չորս
24 հարիւր հոգի էին։ Եփրեմի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութը հազար հարիւր հոգի էին։) Եւ երրորդ ասոնք պիտի
25 չուեն։
Հիւսիսային կողմը՝ Դանի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝ իրենց դունդերուն կարգովը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադա-

Ն·Ք·ԴԲ· 1490

ՐԹԼ·Ժ·14·

† Կ՚Դաւելին. Տես գլ·ա· 14, ե·42, 47, Ժ·20·

ՒԹԼ·Ժ·18·

ԼԹԼ·Ժ·17, 21·

ՒԹԼ·Ժ·22·

ՆՈՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

յին որդին Ա֊քիեզերը ՝ էր
26 Ը֊ոյ ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը վաթսունուերկու հազար եօ֊
27 թը հարիւր հո֊տի էին ։) Եւ ա֊նոր քոյրը իչհան ընողները Ասե֊րի ցեղը ՝ էր Ը֊ոյ ։ ու Ասերի որդւոցը իշխան՝ Եբրանին որդին
28 Փագիէլը ՝ էր Ը֊ոյ ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հո֊տի էին ։)
29 Ու Եփ֊ը Նեփթաղիմի ցեղը ։ ու Նեփթաղիմի որդւոցը իշխան՝ Ենա֊նին որդին Ա֊քիրէն ՝ էր Ը֊ոյ ։
30 (Եւ անոր համրուած զօրքը յի֊սունուիրեք հազար չորս հարիւր
31 հո֊տի էին ։ Դանի բանակին մէջ համ֊րուածներուն ամէնը՝ հարիւր յի֊սունուեօթը հազար վեց հարիւր
ը ԳԼ · Ժ · 25 · հո֊տի էին ։) ը Ա֊ոնք իրենց դրօշակ֊ներովը ա֊ֆ֊ռ֊ե֊ն եւ ան֊ի պիտի չուեն ։
32 Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց հայրե֊րուն տուներովը համրուածները ա֊սոնք են ։ Բ բանակներուն մէջ համ֊րուածներուն ամէնը իրենց գունդե֊րուն կարգովը՝ վեց հարիւր իրեք
Բ Եւ · լը · 26 · ԳԼ · ա · 46 · Ժա · 21 · հազար հինգ հարիւր յիսուն հո֊տի
Դ ԳԼ · ա · 47 · 33 էին ։ Բայց Դ Ղեւտացիները չհամ֊րուեցան Իսրայէլի որդւոցը հետ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա֊
34 տուիրեր էր ։ Եւ Իսրայէլի որդի֊քը Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պա֊տուիրածին պէս ըրին ։ Հայպէս ի֊րենց դրօշակներովը իջևան ըրին , ու այսպէս անոնք ամէն մէկերնին ի֊րենց տոհմերուն կարգովը Ե իրենց հայրերուն տուներովը չուեցին ։

ԳԼ · Գ

1 Ահարոնի որդիքը ։ 5 Խորանին պաշտօնին համար Ղեւտացիք քահանաներուն կը տրուին , 11 անդրանկաց տեղը անոնք ։ 14 Ղեւտացիք կը համրուին իրենց տոհմերովը ։ 21 Գեր֊սոնեանց , 27 Կահաթեանց , 33 Մերարեանց տոհմերը , թիւը և անոնց յանձնուած պահ֊պանութիւնը ։ 38 Մովսէսին ու Ահարոնին իջևան ընելու տեղը՝ ու պահպանութիւնը ։ 40 Ղեւտացիք Իսրայէլացւոց անդրանիկներուն փրկանքը կ'ըլլան ։ 44 ու Ղեւտացւոց թիւէն աւելի եղածները տակով կը փրկուին ։

1491 1 Եւ Ահարոնին ու Մովսէսին ազգա֊բանութիւնը ա֊ս է , Տէրոջը Մովսէսին հետ Սինայ լեռանը վրայ
2 խօսած օրը ։ Եւ Ահարոնին որ֊դւոցը անունները ասոնք են . Բ֊անդրանիկը Նադաբ և Աբիհուդ ,
Բ Եւ · իբ · 41 · Ղա · բ · 3 եղիազար ու Իթամար ։ Ա֊ոնք էին Ահարոնին որդւոցը Բ֊քահանանե֊րուն անունները՝ որ օծուած օրհ֊նուած էին քահանայութիւն ընե֊
1490 Դ Ղա · ժ · 1 · ԳԼ · իզ · 61 · Ա Մն · իդ · 2 · 4 լու ։ Դ Եւ Նադաբ ու Աբիհուդ Սինայի անապատին մէջ Տէրոջը առջևը օտար կրակ մատուցած ատենին՝ մեռան Տէրոջը առջևը , ու անոնք

որդի չունէին . և Եղիազար ու Ի֊թամար իրենց հօրը Ահարոնին առջևը քահանայութիւն ըրին ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը֊
6 սելով . Տ Ղեւիին ցեղը մօտեցուր , ու զանոնք Ահարոն քահանային առջևը կայնեցուր՝ որ անոր սպա֊
7 սաւորութիւն ընեն ։ Եւ անոր պահպանութիւնը՝ ու բոլոր ժողով֊քին պահպանութիւնը ժողովքի խորանին առջևը պիտի պահեն
8 Ի խորանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ ժողովքի խորանին բոլոր կարասի֊ները՝ ու Իսրայէլի որդւոցը պահ֊պանութիւնը պիտի պահեն՝ խո֊
9 րանին պաշտօնը ընելով ։ Եւ Ղե֊հարոնին ու անոր որդւոցը պիտի տաս Ղեւտացիները . ասոնք Իսրա֊յէլի որդւոցմէն բոլորովին անոր
10 տրուած են ։ Եւ Ահարոնը ու ա֊նոր որդիները Է իրենց քահանայա֊կան պաշտօնը կատարելու պիտի կարգես . և մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը֊
12 սելով . Եւ ես ահա Իսրայէլի որ֊դւոցը մէջէն Բ Ղեւտացիները առի , Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն Ժբը արգանդը բացող առջինեկին տեղը . ուստի Ղեւտացիները իմ պիտի ըլ֊
13 լան ։ Քանզի Դ ամէն առջինեկ իմ է . Էերբոր Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր առջինեկները զարկի , Իսրա֊յէլի մէջ բոլոր առջինեկները մար֊դէն մինչև անասուն սրբեցի ինծի . անոնք իմ պիտի ըլլան . ես եմ Տէրը ։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ՝ ըսելով .
15 Համրէ Ղեւիին որդիքը իրենց հար֊ցը տուներուն և իրենց ազգատոհ֊մերուն նայելով . Լմիկ ամսականէն վեր եղող ամէն արուն պիտի համ֊
16 րես ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը խօսքին համեմատ համրեց զանոնք՝ ինչպէս
17 որ իրեն պատուիրուեցաւ ։ Ի Եւ Ղեւիին որդիքը իրենց անուններովը ասոնք էին . Գերսոն և Կահաթ ու
18 Մերարի ։ Եւ Գերսոնի որդւոցը անունները իրենց տոհմերովը ասոնք
19 են . Ե Ղոբնի եւ Սեմէի ։ Եւ Կա֊հաթին որդիքը իրենց տոհմերովը՝ Ամրամ և Իսհար , Քեբրոն ու
20 Ոզիէլ էին ։ Հ Եւ Մերարիին որ֊դիքը իրենց տոհմերովը՝ Մոողի ու Մուսի էին . Ղեւտացւոց տոհմերը իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ ասոնք են ։
21 Գերսոնէն՝ Ղոբնեանց տոհմը և Սեմէեանց տոհմը եղաւ . Գերսո֊
22 նեանց տոհմերը ասոնք են ։ Ա֊նոնցմէ համրուածները՝ մէկ ամսա֊կանէն վեր եղող բոլոր արուներուն

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

Բ Ելք · ի · 6 · Ժբ · 2 ·

Ի Տես Գլ · ա · 50 · բ · 11 · 15 · 24 · 26 ·

Ղ Գլ · բ · 19 · Ժբ · 6 ·

Ի Գլ · Ժբ · 7 ·

ը Հմր 38 · Գլ · ա · 51 · Ժզ · 40 ·

Բ Հմր 41 · Գլ · բ · 16 · Ժբ · 6 ·

Ե Եւ · Ժգ · 2 · Ղե · իե · 26 · Գլ · բ · 16 · Ղա · բ · 23 ·

Ի Եւ · Ժգ · 12 · 15 · Գլ · բ · 17 ·

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

Բ Գլ · բ · 6 · Ժբ · 2 ·

Ե Հմր 39 · Գլ · իզ · 62 ·

Ի Ելք · Ժ · 11 · Եւ · ը · 16 · Գլ · իզ · 57 · Ա Մն · ը · 1 · 16 · իզ · 6 ·

Բ Եւ · ը · 17 ·

Ի Եւ · ը · 18 ·

Հ Եւ · ը · 19 ·

թուոյն համեմատ համրուածները՝ եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի
23 էին։ Յ Գերսոնեանց տոհմերը խո-
րանին ետևի կողմը դէպ 'ի արև-
24 մուտք իջևան պիտի ընեն։ Եւ
Գերսոնեանց հօրը տանը իշխանը՝
Լաելի որդին Եղիասափ պիտի ըլ-
25 լայ։ Եւ ժողովքի խորանին մէջ
Գերսոնին որդւոցը պահպանու-
թեանը յանձնուած բաները
էին . խորանը՝ ու վրանը՝ նո-
26 ր ծածկոցը՝ և ժողովքի խո-
րանին և սեղանին բոլորտիքը և-
զած ըսրահին վարագուրները , և
սրահին դրանը վարագուրը , և
անոր ամէն գործին համար եղած
27 իւրաքանչիւր։ Եւ Կահաթէն Ամրամեանց տոհ-
մի՝ ու Իսահառեանց տոհմի՝ և
Քեբրոնեանց տոհմի՝ ու Ոզիելեանց
տոհմի եղաւ . Կահաթեանց տոհ-
28 մերը ասոնք են . Մէկ ամսականէն
վեր եղող բոլոր արուները էրկնց
թուոյն համեմատ՝ ութը հազար
վեց հարիւր հոգի էին , որ սրբարա-
նին պահպանութիւնը կ'ընէին ։
29 Կահաթին որդւոցը տոհմերը խո-
րանին հարաւային կողմը իջևան
30 պիտի ընեն ։ Եւ Կահաթեանց
տոհմերուն հօրը տանը իշխանը՝
31 Ոզիելի որդին Եղիսափանն էր ։ Եւ
անոնց պահպանութեանը յանձ-
նուած բաները էին . տապա-
նակը՝ ու Լամպրոնը՝ ու սե-
ղանները՝ և աշտանակը՝ ու սե-
ղանները՝ և սրբարանին գործիքնե-
րը՝ որոնցմով պաշտօն կ'ընեն , և
վարագուրը՝ ու անոր վերաբերեալ
32 ամէն բաները ։ Եւ Ղևտացւոց իշ-
խաններուն իշխանը՝ Ահարոն քա-
հանային որդին Եղիազարը պիտի
ըլլայ , որ սրբարանին պահպանու-
թիւնը ընողներուն վրայ վերակա-
ցու պիտի ըլլայ ։
33 Մերարիէն՝ Մոողեանց տոհմը և
Մուսեանց տոհմն եղաւ . ասոնք են
34 Մերարիին տոհմերը ։ Եւ անոնց
համրուածները մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները էրկնց թուոյն
համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր
35 հոգի էին ։ Եւ Մերարեանց տոհ-
մերուն հօրը տանը իշխանը՝ Աբի-
քայելն որդին Սուրիէլն էր . խո-
րանին հիւսիսային կողմը իջևան
36 պիտի ընեն ։ Եւ Մերարիին որ-
դւոցը պահպանութեանը յանձ-
նուած բաները էին . խորանին
տախտակները՝ ու անոր նիգերը՝ և
սիւները՝ ու խարիսխները՝ և անոր
բոլոր գործիքները՝ ու անոր վերա-
37 բերեալ ամէն բաները , Եւ շուրջա-
նակի սրահին սիւները՝ անոնց խա-
րիսխները՝ և ցլցկերը՝ ու անոնց
չուաններն ։
38 Եւ խորանին առջևի կողմը՝ Մո-
ովսէս ժողովքի խորանին առջևը
դէպ 'ի արևելք իջևան ընելու Ա-
հարոն և անոր
որդիքը պիտի ըլլան , որ սրբարա-
նին պահպանութիւնը խորայէլի
որդւոցը պահպանութեանը համար
պահպանեն . ու մօտեցող օտա-
39 րականը պիտի մեռցուի ։ Ղևտա-
ցւոց բոլոր համրուածները՝ որոնք
իրենց տոհմերովը Ցերոջը խօսքին
համեմատ՝ Մովսէս ու Ահարոն
համրեցին , մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները քսանուերկու
հազար էին ։
40 Եւ Ցէրը բաւ Մովսէսին . Խո-
րայէլի որդւոցը մէկ ամսականէն
վեր բոլոր առջինեկ արուները համ-
րէ , ու անոնց անուններուն թիւը
41 առ ։ Եւ խորայէլի որդւոցը բո-
լոր առջինեկներուն փոխարէն՝
Ղևտացիները պիտի առնես ինծի
համար . ես եմ Ցէրը . ու Ղևտա-
ցւոց անասունները՝ խորայէլի որ-
դւոցը անասուններուն բոլոր առ-
42 ջինեկներուն տեղը ։ Եւ Մովսէս
համրեց խորայէլի որդւոցը բոլոր
առջինեկները՝ ինչպէս որ Ցէրը ի-
43 րեն պատուիրեց ։ Եւ բոլոր առ-
ջինեկ արուները էրկնց անուննե-
րուն թուոյն համեմատ՝ մէկ ամսա-
կանէն վեր համրուողները քսան-
ուերկու հազար երկու հարիւր եօ-
թանասունիրեք հոգի էին ։
44 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
45 ըսելով . Խորայէլի որդւոցը մէջ ա-
մէն առջինեկներուն տեղը՝ Ղևտա-
ցիները , և անոնց անասուններուն
տեղը՝ Ղևտացւոց անասունները
առ , որ Ղևտացիները իմ ըլլան .
46 ես եմ Ցէրը ։ Եւ Ղևտացւոց
ընկած աւելցած՝ խորայէլի որդւոցը
երկու հարիւր եօթանասունիրեք
առջինեկներուն փրկանք ըլլալու
47 համար , Արդ դուն հինգ սիկղ
պիտի առնես . սրբարանին սիկղին
համեմատ պիտի առնես . Մէկ
սիկղը քսան կերատ է ։ Եւ անոնց
մէջ աւելցածներուն փրկանքին
ստակը՝ Ահարոնին ու անոր որ-
49 դւոցը տաս ։ Եւ Մովսէս Ղևտա-
ցիներով փրկուածներուն աւել-
ցածներէն փրկանքին ստակը առաւ ։
50 Խորայէլի որդւոցը առջինեկներէն
սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հա-
զար իրեք հարիւր վաթսունհինգ
51 սիկղ արծաթ առաւ ։ Եւ Մովսէս՝
Ցերոջը խօսքին պէս փրկուածնե-
րուն ստակը Ահարոնին ու անոր
որդւոցը տուաւ , ինչպէս որ Ցէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր ։

յ Գէ·ա·53։
ղ Գէ·գ·24։ 25·26։
ե Եէ·ԽԱ·9։ զ Եէ·Խ·1։
է Եէ·Խ·7։ 14։ ը Եէ·Խ·36։ թ Եէ·ԽԱ·9։ ժ Եէ·ԽԱ·16։
ի Եէ·լԵ·18։ ձՄՆ·Խ·28։
լ Գէ·ա·53։
խ Գէ·գ·15։ ծ Եէ·ԽԱ·10։ կ Եէ·ԽԱ·23։ հ Եէ·ԽԱ·31։ ձ Եէ·ԽԱ·1։ ղ·1։
ճ Եէ·Խ·32։
Գէ·ա·53։
ն Գէ·գ·31։ 32։

ո Գէ·ա·53։
շ Գէ·ԺԸ·5։ ո Հմր 7·8։
ռ Հմր 10։
Ր Տն գէ·Խգ·62։
ս Հմր 15։
տ Հմր 12, 45։
ր Հմր 12, 41։
ց Հմր 39·43։
ւ Եէ·ԺԳ·13։ Գէ·ԺԸ·15։ փ Ղէ·Խէ·6։ Գէ·ԺԸ·16։ ք Եէ·լ·13։ օ Ղա·Խէ·25։ Գէ·ԺԸ·16։ Եզկ·Խա·12։
ֆ Հմր 46·47։
ա Հմր 48։

Ն · Ք · ԳՓ · 1490

Գ Լ · Դ

1 Ղեւտացիներուն պաշտօն կատարելու համար որոշուած հասակը ։ 4 Քահանաները խորանը քակելէն եւս՝ կահաման յանձնելու բաները ։ 16 Եղիազարին վերակացութեան պաշտօնը ։ 17 Քահանայից ընելու գործերը ։ 21 Գերսոնեանց , 29 ու Մերարեանց տանելու բաները ։ 34 Կահաթեանց , 38 Գերսոնեանց , 42 ու Մերարեանց թիւը ։

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Ղեւիի որդւոցը մէջէն կահաթին որդւոցը գումարը առ՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ .
3 Երսուն տարեկանէն վեր մինչեւ հիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողը
4 հմբէ ։ Ժողովքի խորանին մէջ կահաթին որդւոցը պաշտօնը՝ ամենասուրբ բաները ըլլէ ։
5 Եւ երբոր բանակը չուելու ըլլայ , Ահարոնը ու անոր որդիքը պիտի գան , ու ծածկոցին վարագուրը իջեցնեն , և անով վկայութեան
6 տապանակը ծածկեն ։ Եւ թէհաշի մորթերէ ծածկոցը անոր վրայ պիտի դնեն , ու անոր վրայ բոլորովին կապուտակ լաթ մը տարածեն , և անոր ձողերը պիտի անցընեն ։
7 Եւ հաւաքաւորութեան սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը պիտի տարածեն , ու անոր վրայ սկուտեղները՝ և իննկամանները՝ ու գաւաթները՝ և թափելու նուէր մատուցանելու բաժակները պիտի դնեն , ու հանապազօրեայ հացերը
8 անոր վրայ պիտի ըլլան . Եւ անոնց վրայ կրկնակի կարմիրէ լաթ մը պիտի տարածեն , ու թէհաշի մորթերէ ծածկոցով ծածկեն ան . և անոր ձողերը պիտի անցընեն ։
9 Եւ կապուտակ լաթ մը պիտի առնեն , ու ծածկեն ըլոյսի աշտանակը և անոր ճրագները՝ ու անոր ուներները՝ և բազմակալները՝ ու անոր բոլոր եղի ամանները՝ որոնց-
10 մով կը ծառայեն անոր . Եւ զանիկայ իր ամէն գործիքներովը թէհաշի մորթերէ ծածկոցի մը մէջ պիտի դնեն , ու լծակի մը վրայ
11 պիտի դնեն ան ։ Եւ ոսկի սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը պիտի տարածեն , ու թէհաշի մորթերէ ծածկոցով մը ծածկեն ան . և անոր ձողերը պիտի անցընեն ։
12 Եւ սրբարանին պաշտօնին գործածուած բոլոր գործիքները պիտի առնեն , ու կապուտակ լաթի մը մէջ փաթթեն , և թէհաշի մորթերէ ծածկոցով պիտի ծածկեն զանիկայ , ու լծակի մը վրայ դնեն ։
13 Եւ սէջ-ւէզ սեղանէն մոխիրները հանելով՝ անոր վրայ ծիրանեգոյն
14 լաթ տարածեն , Եւ անոր վրայ պաշտօնին համար գործածուած անոր բոլոր գործիքները՝ սյունէն կրակի ամանները՝ մսահանները՝ ու թիակները՝ և կոնքերը՝ (սեղանին բոլոր գործիքները՝) ան ըրնէ վրայ պիտի դնեն , ու անոր վրայ թէհաշի մորթերէ ծածկոց մը տարածեն . և անոր ձողերը անցընեն ։
15 Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը բանակին չուած ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին բոլոր կարասիները ծածկելը լմընցընեն . ու ետքը կահաթին որդիքը ներս վերցընելու գան . Բայց սուրբ բաներու պիտի չդպչին՝ որ չմեռնին . Կահաթին որդւոցը բեռները ասոնք պիտի ըլլան ժողովքի խորանին մէջ ։
16 Եւ Ահարոն քահանային որդին Եղիազարը ձէյտի եղին՝ ու խանուշահոտ խունկին՝ և հանապազօրեայ հացի ընծային՝ ու նօծման եղին վրայ վերակացու պիտի ըլլայ . և բոլոր խորանին ու անոր մէջի ամէն բաներուն , սրբարանին ու անոր կարասիներուն վրայ վերակացու ըլլայ ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
18 Ահարոնին՝ ըսելով . Ղեւտացւոց մէջէն կահաթեանց տոհմերուն չեղը
19 մի կորսընցնէք . Բայց անոնց ամանակ ըրէք՝ որ Ամենասուրբ բաները մօտեցած ատենին ողջ մնան ու չմեռնին . Ահարոնը ու իր որդիքը պիտի գան , ու անոնց ամէն մէկուն իր պաշտօնը ու իր բեռը որո-
20 շեն ։ Բայց երբոր սուրբ բաները կը ծածկեն , անոնք տեսնելու համար ներս պիտի չմտնեն՝ որ չմեռնին ։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
22 սելով . Նաև Գերսոնի որդւոցը գումարը առ՝ իրենց հարցը տուներուն ու իրենց տոհմերուն համ-
23 մատ . Երսուն տարեկանէն վեր մինչեւ հիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար՝ գունդին մէջ ամէն մտնողը
24 ներր պիտի համրես ։ Գերսոնեանց տոհմերուն ծառայելու ու բեռ վեր-
25 ցընելու պաշտօնը աս է . Անոնք պիտի վերցընեն խորանին վարագուրները՝ ու ժողովքի խորանը՝ անոր ծածկոցը՝ ու անոր վրայի թէհաշի ծածկոցը՝ և ժողովքի խորա-
26 նին դրանը վարագուրը . Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը եղած սրահին վարագուրները՝ ու սրահը մտնելու դրանը վարագուրը՝ ու անոնց չուանները՝ և անոնց պաշտօնին բոլոր գործիքները պէտք է ընեն . ու ասոնց հարկաւոր եղած բոլոր ծառայութիւնները պիտի
27 ընեն ։ Գերսոնեանց որդւոցը բոլոր

Ն · Ք · ԳՓ · 1490

– Տես գլ. բ · 24 ։ ա Մն · իգ · 3 · 24 · 27 ։
բ Հմր 15 ։
ֆ Հմր 19 ։
տ Եւ · իզ · 31 ։
ի Եւ · իե · 10 · 16 ։
ղ Եւ · իե · 13 ։
ի Եւ · իե · 23 · 29 · 30 ։ Ղե · իգ · 6 · 8 ։
ը Եւ · իե · 31 ։
ր Եւ · իե · 37 · 38 ։
ձ Եւ · լ · 1 · 3 ։
ե Թ · լ · 9 ։ Ժ · 21 ։ բ Օր · լ · 9 ։ բ Թագ · գ · 13 ։ ա Մն · ժե · 2 · 15 ։ Ա բ Թագ · գ · 6 · 7 ։ ա Մն · Ժգ · 9 · 10 ։
ի Գլ · գ · 31 ։
ժ Եւ · իե · 6 ։ Ղե · իգ · 2 ։
ի Եւ · լ · 34 ։
հ Եւ · իթ · 40 ։
յ Եւ · լ · 23 ։ ռ ։
ֆ Տես Եւ · Ժթ · 21 ։ ա Թագ · գ · 19 ։
ֆ Հմր 3 ։
յ Գլ · գ 25 · 26 ։

Ն·Ք·ՉՁ· 1490

պաշտօնը՝ իրենց ամէն բեռներուն ու իրենց ամէն պաշտօններուն համար՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը հրամանովը պիտի ըլլայ. և անոնց բոլոր բեռները անոնց պահպանու-
28 թեանը յանձնէք։ Գերսոնեանց որդւոցը տոհմերուն պաշտօնը ասպիտի ըլլայ ժողովքի խորանին մէջ. և անոնց պահպանութիւնը Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը պիտի ըլլայ։
29 Մերարիի որդիքն ալ պիտի համրես, իրենց տոհմերուն ու իրենց
Ե՛ Ա՛ 3։ 30 հարցը տուներուն համեմատ. Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին ծառայութիւնը ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները համրես։
31 Եւ ժողովքի խորանին մէջ անոնց ամէն պաշտօններուն համեմատ՝ անոնց բեռներուն պահպանու-
Ե՛ Գ՛·Դ·36, 37։ Ե՛ Ե՛·Կ՛·15։ թիւնը ասիկա է. խորանին տախտակները, ու անոր նիգերը՝ և անոր
32 սիւները՝ ու խարիսխները, Եւ շուրջանակի սրահին սիւները ու անոնց խարիսխները և ցիցերը ու չուանները՝ անոնց ամէն գործիքներովը և անոնց ամէն պաշտօնովը. անոնց բեռներուն պահպա-
Ե՛Ե՛·Լ՛·21։ նութեանը դործիքները անուններովը պիտի յանձնէք անոնց։
33 Ա՛ս է Մերարիի որդւոցը տոհմերուն պաշտօնը ժողովքի խորանին մէջ՝ իրենց բոլոր պաշտօններուն համեմատ՝ Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը։
Դ՛Ա՛ 2։ 34 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժողովքին իշխանները համրեցին Կահաթեանց որդիները անոնց տոհմերուն ու անոնց հարցը տուներուն
35 համեմատ, Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնող-
36 նները. Ու անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը երկու հազար եօթը
37 հարիւր յիսուն հոգի էին։ Ասոնք են ժողովքի խորանին բոլոր ծառայութիւնը ընող Կահաթեանց տոհմերուն համրուածները, որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեր էր։
38 Եւ Գերսոնի որդւոցը համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց
39 հարցը տուներուն համեմատ, Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները
40 հոգի. Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ երկու
Ն·Ք·ՉՁ· 1490 Ե՛Ա՛ 22։ հազար վեց հարիւր երսուն հոգի
41 էին։ Ասոնք են ժողովքի խորանին մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող Գերսոնի որդւոցը տոհմերէն համրուածները, որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին՝ Տէրոջը պատուիրածին պէս։
42 Եւ Մերարիի որդւոցը տոհմերուն համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
43 համեմատ, Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները
44 հոգի. Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը՝ երեք հազար երկու հարիւր հոգի
45 էին։ Ասոնք են Մերարիի որդւոցը տոհմերուն համրուածները, որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին, Ե՛Ա՛ 29։ ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը։
46 Ղեւտացւոց բոլոր համրուածները՝ որ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի իշխանները համրեցին իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
47 համեմատ, Երսուն տարեկանէն Ե՛Ա՛ 3, 23, 30։ վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ պաշտօնը ու բեռ կրելու ծառայութիւնը ընելու
48 ամէն մտնողները, Եւ անոնց համրուածները ութը հազար հինգ
49 հարիւր ութսուն հոգի էին։ Անոնք Տէրոջը պատուիրածին պէս համրուեցան Մովսէսին ձեռքովը, Եւ Ա՛մէն մէկը իր պաշտօնին ու իր բեռին նայելով. այսպէս համրուեցան անոնք, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին։ Ե՛Ա՛ 15, 24, 31։ Ե՛Ա՛ 1, 21։

ԳԼ· Ե

1 Անմաքուր մարդիկները բանակէն դուրս կը ձգուին։ 5 Անասի մը փոխարէն հատուցում։ 11 Երկան մը իր կնկանը վրայով ունեցած կասկածին համար ընելու փորձը։

1 Յե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. Հրաման ըրէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ բանակէն դուրս ձգեն ամէն Ե՛բորուոր՝ և ամէն Բ՛ծորուտ ունեցողը՝ ու Գ՛մեռելէ մը ամէն ան-
3 մաքուր եղողը. Արուն ալ էգն ալ դուրս ձգեցէք. բանակէն դուրս պիտի ձգէք անոնք, որ չպղծեն իրենց բանակները՝ Դ՛որոնց մէջտեղը
4 ես կը բնակիմ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին, ու բանակէն դուրս ձգեցին զանոնք. ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ, անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը. Ե՛երբոր մարդ մը կամ կնիկ մը մարդու Զ՛ոչ՛՝ մեղքերէն մէկը գործե-
Ե՛ Ղ՛Ե՛·Ժ՛·3, 46։ Գ՛Լ՛·Ժ՛ր·14։ Բ՛ Ղ՛Ե՛·Ժ՛Ե՛·2։ Զ՛Ղ՛Ե՛·Ի՛·1։ Գ՛Լ՛·Թ՛·6, 10։ Ժ՛Թ՛·11, 13։ Լ՛·19։ Դ՛ Ղ՛Ե՛·Իզ·11, 12։ Բ Կո՛ր·Ջ՛·16։ Է՛ Ղ՛Ե՛·Զ՛·2, 3։

Ն · Ք · ՉԲ · 1490

ՂՂԱ · Ե · 5 ; Իշ · 40 ; Յես · Է · 19 ; Ն ՂԱ · Չ · 5 ;

ԷՂԱ · Չ · 6 , 7 ; Է · 7 ;

Ր Եւ · ԽԹ · 28 ; ՂԱ · Չ · 17 , 18 , 26 ; Է · 6 , 7 , 9 , 10 , 14 ; Գ Ա · Ժը · 8 , 9 , 19 ; Բ Օր · Ժը · 3 , 4 ; Եզեկ · Խգ · 29 , 30 ;

Յ ՂԱ · Ժ · 18 ;

Ի ՂԱ · Ժը · 20 ;

Լ Գ Թագ · Ժէ · 18 ; Ե Զեկ · ԽԹ · 16 ;

լով՝ Տէրոջը դէմ մեղանչէ , ու առ
7 անձը յանցաւոր ըլլայ , Ղևն առե-
նը իր բրած մեղքը պիտի խոստո-
վանի , և անիկայ իր ըն-ձի ընասը
Ի լման պիտի հատուցանէ , ու ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւել-
ցընէ , ու զանիկայ ընասը քաշողին
8 պիտի տայ : Եւ թէ որ ան ընե-
ւ-ը-ղ մարդուն մէկ ազգականն ու-
չըլլայ , որուն ան ընասը հատու-
ցուի , ան ընէնը Ի-ն ընասը Տէրո-
ջը հատուցուելով՝ քահանային դէ-
ռ ըլայ , բայց ի Ի բաւութեան
խոյէն , որով ան յ-նց-ը-ր ս-բ-
ր-ն համար քաւութիւն պիտի
ըլլայ :
9 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ
բաներուն ամէն Ի ընծան որ կը բե-
րեն քահանային , անոր պիտի ըլ-
10 լայ : Եւ ամէն մէկուն սուրբ բա-
ները անոր պիտի ըլլան . ամէն
մարդ ինչ որ տայ քահանային ,
Ի անոր ըլլայ :
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
12 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու բսէ անոնց . Թէ որ մարդու մը
կնիկը խոտորի՝ ու անոր անհաւա-
13 տարմութիւն ընէ , Եւ մէկը Ի անոր
հետ պառկելով՝ զուգաւորի , ու
անոր էրիկը տեսած չըլլալով՝ ը-ն-ը
գաղտուկ մնայ , և անոր պղծուած
ատենը՝ տեսնող մը չըլլայ , ու կնի-
14 կը չբռնուի , Եւ է-ր-ն-ը վրայ նա-
խանձաւորութեան ոգի գալով՝ իր
կնկանը պղծուելուն համար նա-
խանձի . կամ կնիկը պղծուած
չըլլալով՝ է-ր-ն-ը վրայ նախանձա-
ւորութեան ոգի գայ՝ ու նախան-
15 ձի , Ան ատենը ան մարդը իր
կնիկը քահանային պիտի բերէ ,
և անոր ընծային համար՝ գարիի
ալիւրէն արդուին տասներորդ բա-
ժինը պիտի բերէ . եղ պիտի չը-
թափէ անոր վրան՝ ո՛չ ալ կընդ-
րուկ դնէ վրան . ինչու որ նախան-
ձաւորութեան ընծայ մըն է ան .
յիշատակի ընծայ՝ Նոր մեղքը կը
16 յիշատակէ : Եւ քահանան կնիկը
պիտի մօտեցընէ , ու Տէրոջը առջևը
17 կայնեցընէ : Եւ քահանան հողէ
ամանով սուրբ ջուր պիտի առնէ .
ու քահանան խորանին յատակը և-
ղած հողէն պիտի առնէ , և ջուրին
18 մէջը դնէ : Եւ քահանան Տէրոջը
առջևը պիտի կայնեցընէ կնիկը , ու
կնկանը գլուխը բանայ , և յիշա-
տակի ընծան՝ այսինքն նախան-
ձաւորութեան ընծան անոր ձեռքը
պիտի տայ . ու անէծքին լեղի ջուրը
քահանան իր ձեռքը պիտի ունե-
19 նայ . Եւ քահանան անոր երդում
ընել պիտի տայ , ու բսէ կնկանը .
Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառ-
կեցաւ , և թէ որ քու էրկանդ ան-
հաւատարմութիւն ընելով չպղծ-
ուեցար , անէծքին աս լեղի ջուրը
20 քեզի ընաս մը չընէ . Բայց թէ որ
քու էրկանդ անհաւատարմութիւն
ընելով՝ պղծուեցար , և քու էրիկդ
զատ ուրիշ մարդ մը քեզի հետ
21 պառկեցաւ , (Ան ատենը քահա-
նան Ի կնկանը անէծքի երդում բ-
նել պիտի տայ , և քահանան կնկանը պիտի բսէ .) Ի Տէրը քեզ
քու ժողովուրդիդ մէջտեղը՝ ա-
նէծքի ու երդումի համար պիտի
դնէ , երբոր Տէրը քու զիստդ փտե-
22 ցընէ՝ ու քու փորդ ուռեցընէ . Եւ
աս անէծքին ջուրը Ի քու աղիքնե-
րուդ մէջ պիտի երթայ , որ ի-ն
փորդ ուռեցընէ , ու ի-ն զիստդ
փտեցընէ . Հ և կնիկը պիտի բսէ .
23 Ամէն՝ ամէն : Եւ քահանան աս
անէծքները գիրքի մը մէջ պիտի
գրէ , ու ան լեղի ջրովը պիտի
24 աւրէ : Եւ անէծքին լեղի ջուրը
ան կնկանը պիտի խմցընէ . ու
անէծքին լեղի ջուրը անոր ներսի
դին պիտի երթայ՝ լեղի ըլ-ը-
25 համար : Եւ քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան ըն-
ծան պիտի առնէ , ու Տէրոջը առ-
ջևը Ի երերցընէ ընծան , և սեղանին
26 մօտեցընէ ան : Ղեւ քահանան ըն-
ծայէն՝ իր ձեռքը լեցուն պիտի առ-
նէ յիշատակի համար , ու սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ ան . ու ետ-
քը ան ջուրը կնկանը պիտի խմցը-
27 նէ : Եւ ջուրը անոր խմցընելէն
ետև՝ թէ որ անիկայ պղծուած է ,
ու իր էրկանը անհաւատարմու-
թիւն ըրած է , անէծքին ջուրը
լեղի ըլլալով՝ երբոր մտնէ անոր
ներսի դին , անոր փորը պիտի ու-
ռենայ , ու անոր զիստը * փտի , և
կնիկը ֊ իր ժողովուրդին մէջը անի-
28 ծեալ պիտի ըլլայ : Իսկ թէ որ կնի-
կը պղծուած չըլլալով՝ մաքուր է ,
ընաս պիտի չկրէ , ու զաւակ պիտի
29 ծնանի : Նախանձաւորութեան
օրէնքը աս է , երբոր կնիկ մը ֊ իր
էրկանը անհաւատարմութիւն ընե-
30 լով՝ պղծուի , կամ երբոր մարդու
մը վրայ նախանձաւորութեան ոգի
գայ՝ ու իր կնկանը վրայ նախանձի ,
Տէրոջը առջևը պիտի կայնեցընէ
կնիկը , և քահանան կատարէ աս
31 բոլոր օրէնքը անոր վրայ . Եւ ան
մարդը ազատ պիտի ըլլայ յանցան-
քէն , և կնիկը ֊ իր յանցանքին
ը-ն-է պիտի կրէ :

Ն · Ք · ՉԲ · 1490

Ի Ցես · Չ · 26 ; Գ Թագ · Ժգ · 24 ; Նէեմ · Ժ · 29 ;

Ֆ Երեմ · ԼԹ · 22 ;

Ա Պաղ · ՃԹ · 18 ;

Հ Բ Օր · Լե · 15 ;

Յ ՂԱ · Բ · 27 ; ՂՂԱ · Բ · 2 , 9 ;

* Եբր · Խ-նայ ,

֊ Բ Օր · Իր · 37 ; Պաղ · Ղգ · 9 , 11 ; Երեմ · Իդ · 9 ; ԽԹ · 18 , 22 ; Իր · 18 ; Զաք · Բ · 13 ;

Ֆ Հմր 19 ;

Յ ՂԱ · Ի · 17 , 19 , 20 ;

ԳԼ · Զ

1 Ուխտաւորներուն կանոնը : 22 Ժողովուրդը օրհնելու կերպը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսե-
2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝

ու բսէ՝ անոնց . Թէ որ մարդ մը
կամ կնիկ մը – ինքզինքը Ցերոջը
նուիրելու համար ուխտաւորի մեծ
3 ուխտ ընելու ըլլայ , Բ գինիէն և
օղիէն պիտի զգուշանայ . գինիի
քացախ կամ օղիի քացախ պիտի
չխմէ , և խաղողի օշարակ չխմէ ,
ու խաղող կամ չամիչ պիտի չու-
4 տէ : Ինքզինքը նուիրելուն բո-
լոր օրերը՝ որթէն եղած բան մը
պիտի չուտէ , կուտերէն մինչև
5 կեղեւը : Ինքզինքը նուիրելու ուխ-
տին բոլոր օրերը՝ Էիր գլխուն ա-
ծելի չպըղնէ . մինչև ինքզինքը
Ցերոջը նուիրած օրերուն լմննալը՝
ինքը սուրբ պիտի ըլլայ . Ե իր
գլխու մազերուն վարսերը թող տայ
6 որ աճի : Ինքզինքը Ցերոջը նուի-
րած բոլոր օրերը՝ Թ մեռած մարմի-
7 նի մը պիտի չմօտենայ . Ի իր հօ-
րը համար կամ մօրը համար՝ իր
եղբօրը կամ իր քրոջը համար՝ ինք-
զինքը պիտի չպղծէ , երբոր անոնք
մեռնին . ինչու որ իր Աստուծոյն
8 * ուխտը իր գլխուն վրան է : Ինք-
զինքը նուիրելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Ցերոջը : Եւ թէ որ իր
քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի , ու
իր նուիրած գլուխը պղծուի , իր
մաքրուելու օրը Ըիր գլուխը պիտի
ածիլէ . եօթներորդ օրը ածիլէ ան .
10 Եւ Ը ութերորդ օրը ժողովքի խո-
րանին դուռը երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագ պիտի բերէ
11 քահանային : Եւ քահանան մէկը
մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջա-
կէզ պիտի մատուցանէ , և մեռելին
պատճառովը եղած մեղքին համար
քաւութիւն պիտի բնէ անոր . ու
նոյն օրը պիտի սրբէ անոր գլուխը :
12 Եւ իր ուխտին օրերը Ցերոջը պիտի
նուիրէ , ու Ը յանցանքի պատարագի
համար մէկ տարեկան գառնուկ մը
պիտի բերէ . և առջի օրերը պիտի
չհամրուին , ինչու որ իր ուխտը
պղծուեցաւ :
13 Եւ ուխտաւորին օրէնքը աս է .
Ի երբոր ինքզինքը նուիրելուն օրերը
լմննայ , անոր ժողովքի խորա-
14 նին դուռը պիտի բերուի . Եւ իր
զոհը Ցերոջը պիտի մատուցանէ ,
մէկ տարեկան անարատ արու գառ-
նուկ մը ողջակէզի համար , ու մէկ
տարեկան անարատ էգ գառնուկ մը
Ժ մեղքի պատարագի համար , և մէկ
անարատ խոյ մը Լ խաղաղութեան
15 զոհի համար . Եւ սակաւ մը Նբա-
րակ ալիւրէ եղով շաղուած ան-
խմոր շօթեր , ու Է եղով օծուած
անխմոր լաւաշներ , և անոնց հացի
ընծան ու Ժ թափելու նուէրը պիտի
16 հատուցանէ : Եւ քահանան անոր
մեղքի պատարագը ու անոր ողջա-

ն · ք · գ · 1490

– ղև · իէ · 2 ; Դատ · ժգ · 5 ; Գոր · իա · 23 ; Հռով · ա · 1 ;
Բ Մակ · ը · 12 ; Ղև · ա · 15 ;
ֆ Դատ · ժգ · 5 ; ժգ · 17 ; ա Թագ · ա · 11 ;
գ ղև · իա · 11 ; Գև · ժթ · 11 ; 16 ;
է ղև · իա · 1 , 2 , 11 ; Գև · թ · 6 ;
* Եբր · Նուիրուիլը
ը Գոր · ժը · 18 ; իա · 24 ;
է ղև · և · 7 ; ժգ · 22 ; ժե · 14 , 29 ;
ը ղև · և · 6 ;
Բ Գոր · իա · 26 ;
ժ ղև · գ · 2 , 27 , 32 ;
ի ղև · գ · 6 ;
լ ղև · բ · 4 ;
խ Ել · իթ · 2 ;
ծ Գև · ժե · 5 , 7 , 10 ;

կէզը Ցերոջը առջևը մատուցնելով՝
17 պիտի մատուցանէ : Եւ խոյը՝ խա-
դաղութեան զոհ պիտի մատուցանէ
Ցերոջը՝ անխմոր հացին սակաւովը .
ու քահանան անոր հացի ընծան ու
թափելու նուէրը պիտի մատուցա-
18 նէ , Ել ուխտաւորը իր նուիրած
գլուխը պիտի ածիլէ ժողովքի խո-
րանին դուռը . ու իր նուիրած գլու-
խուն մազը պիտի առնէ՝ և խաղա-
դութեան զոհին տակը եղած կրա-
19 կին մէջը դնէ : Եւ քահանան կոս-
յէն՝ Հ եփած թևը , և սակաւէն՝
մէկ անխմոր շօթ ու մէկ անխմոր
լաւաշ պիտի առնէ , և Ն ուխտաւորին
ձեռքերուն վրայ դնէ՝ մազերը ա-
20 ծիլուելէն ետքը . Եւ քահանան և-
րերցընելու ընծայ պիտի մատու-
ցանէ զանոնք Ցերոջը առջևը .
Ղասոնք երերցընելու երբուծով՝ ու
բարձրացընելու զիստով՝ քահանա-
յին համար սուրբ են . և անկէ
ետև ուխտաւորը գինի Թ ողջ խմէ :
21 Ուխտաւորի մը – անոր նուիրուե-
լուն համար Ցերոջը խոստացած իր
ընծային օրէնքը աս է , իր ձեռքը
հասածէն Ի զատ . անկէ իր ը-
րած խոստմունքը իր նուիրուելուն
օրէնքովը պիտի կատարէ :
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
23 սելով . Խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը՝ և ըսէ . Ա յսպէս Ե պիտի
օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝ ըսելով
24 անոնց . Տէրը օրհնէ քեզ , և Ֆ պահէ
25 քեզ . Տէրը Ֆ պայծառացընէ իր ե-
րեսը քու վրադ , ու Ն ողորմի քեզի .
26 Ո Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցընէ ,
27 – և խաղաղութիւն տայ քեզի : Ո Եւ
իմ անունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ
պիտի դնեն , ու Ես պիտի օրհնեմ
զանոնք :

ԳԼ · Ի

1 Իշխաններուն ընծաները խորանին նուիրման հանդէսին համար : 10 Ա ղբղբին նուիրման հանդէսին համար մատուցուած ընծաները : 89 Աստուած քաւութիւնին վրայէն Մովսէսին հետ կը խօսի :

1 Ու եղաւ որ՝ ան օրը որ Մովսէս
– լմննցուց խորանը կանգնելը , և
զանիկայ ու անոր բոլոր անօթները
օծեց ու սրբեց , և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները օծեց , ու զանոնք
2 սրբեց , Ան ատեն Բ Իսրայէլի իշ-
խանները՝ իրենց հայրերուն տանը
գլուխները՝ Ժաղտրէին համրուե-
լուն վրայ վերակացու եղող ցեղե-
րուն իշխանները ընծաներ տուին ,
3 Եւ բերին իրենց ընծաները Ցերոջը
առջևը , վեց ծածկուած սայլեր՝ և
տասուերկու եզներ . ամէն երկու
իշխաններուն մէկ սայլ , և ամէն մէկը
մէյմէկ եզ . և մատուցուցին զանոնք
4 խորանին առջևը : Եւ Տէրը խօ-

ն · ք · գ · 1490

Գոր · իա · 24 ;
հ Թագ · բ · 15 ;
ն Ել · իթ · 23 , 24 ;
ղ Ել · իթ · 27 , 28 ;
ճ ղև · թ · 22 ; ա Մն · իգ · 13 ;
մ Սաղ · ճիա · 7 ; Ցօհ · ժէ · 11 ;
յ Սաղ · լ · 16 ; կէ · 1 ; Ա · 3 , 7 , 19 ; ճժթ · 135 ; Դան · թ · 17 ;
ն Նեհ · իգ · 29 ;
շ Սաղ · գ · 6 ; – Ցօհ · ժգ · 27 ; բ Թես · գ · 16 ;
չ Բ Օր · իբ · 10 ; բ Մն · է · 14 ; Ես · իգ · 7 ; Դան · թ · 18 , 19 ;
ո Սաղ · ճժե · 12 ;

– Ել · խ · 18 ; ղև · ը · 10 , 11 ;
Բ Գև · ա · 4 , ըէ ;

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

5 սեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. Անոնցմէ
առ՝ ու Ղևտացւոց տուր ատոնք՝ ա-
մէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով,
որ Ժողովքի խորանին պաշտօնին
6 մէջ գործածուին։ Եւ Մովսէս ա-
ռաւ սայլերը ու եզները, ու զանոնք
7 Ղևտացւոց տուաւ։ Երկու սայլը
ու չորս եզը Գերսոնի որդւոցը
տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայելով.
8 Եւ չորս սայլը ու ութը եզը Մե-
րարիի որդւոցը տուաւ, Ահարոն
քահանային որդւոյն Իթամարին
վերակացութեամբը Լե՛ւ անոնց
9 պաշտօնին նայելով։ Բայց Կա-
հաթի որդւոցը չտուաւ. ինչու որ
Սրբարանին պաշտօնը անոնց վրայ
ըլլալով, ի բրենց ուսերովը պիտի
վերցընէին։
10 Եւ սեղանին օծուած օրը՝ Հանոր
նուիրման Հանդէսին համար իշ-
խանները ընծաներ տուին. և իշ-
խանները իրենց ընծաները սեղանին
11 առջևը մատուցին։ Եւ Տէրը բաւ
Մովսէսին. Սեղանին նուիրման
Հանդէսին համար՝ ամէն մէկ իշ-
խան մէյմէկ օր իրենց ընծաները
մատուցանեն։
12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մա-
տուցանողը՝ Յուդայի ցեղին Լե՛ՒՆԸ
Ամինադաբին որդին Նաասոնն էր։
13 Եւ ՚՚ էր անոր ընծան. ի սրբարա-
նին սիկղին համեմատ՝ հարիւր եր-
սուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ,
եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ
կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին Հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
14 բարակ ալիւրով, Տասը ՚ՒՒԼ ոսկիէ
մէկ խնկաման Հխունկով լեցուն,
15 Ի մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ ՚՚ մէկ
տարեկան մէկ գառն ողջակէզի հա-
16 մար, Ա յծերէն մէկ նոխազ ի մեղ-
17 քի պատարագի համար, Եւ Հա-
շաղութեան զոհի համար երկու
արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գառ ինք.
Ամինադաբին որդւոյն Նաասոնին
ընծան ասկէր էր։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը՝ Ի-
սաքարի իշխանը Սովարին որդին
19 Նաթանայէլն էր։ Անոր մատու-
ցած ընծան ՚՚ էր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթ
կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի
ընծայի համար եղով շաղուած
20 բարակ ալիւրով, Տասը ՚ՒՒԼ ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
21 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ե մէկ տա-
րեկան մէկ գառն ողջակէզի համար,
22 Ա յծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
23 տարագի համար, Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ Ե հինգ
հատ մէկ տարեկան գառինք. Սով-
դարին որդւոյն Նաթանայէլին ըն-
ծան աս էր։
24 Երրորդ օրը Զաբուղոնի որդւոց իշխանը Քեղոնին
25 որդին Եղիաբն էր։ Անոր ընծան
՚՚ էր. սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
26 Տասը ՚ՒՒԼ ոսկիէ մէկ խնկաման
27 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ Ե մէկ տարեկան մէկ գառն
28 ողջակէզի համար, Ա յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
29 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ՝ Ե հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Քեղոնին որդւոյն Եղիա-
բին ընծան աս էր։
30 Չորրորդ օրը Շաբուղոնի որդւոց իշխանը Սեդիւրին
31 որդին Եղիսուր էր։ Անոր ընծան
՚՚ էր. սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
32 Տասը ՚ՒՒԼ ոսկիէ մէկ խնկաման
33 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ Ե մէկ տարեկան մէկ գառն
34 ողջակէզի համար, Ա յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
35 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ՝ Ե հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Սեդիւրին որդւոյն Ե-
ղիսուրին ընծան աս էր։
36 Հինգերորդ օրը Շաբուղոնի որդւոց իշխանը Սու-
րիսադայի որդին Սաղամիէլն էր։
37 Անոր ընծան ՚՚ էր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթ
կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
38 բարակ ալիւրով, Տասը ՚ՒՒԼ ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
39 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ե մէկ
տարեկան մէկ գառն ողջակէզի հա-
40 մար, Ա յծերէն մէկ նոխազ մեղ-
41 քի պատարագի համար, Եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ Ե
հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք.
Սուրիսադային որդւոյն Սաղամիե-
լին ընծան աս էր։
42 Վեցերորդ օրը Շաբուղոնի որդւոց Գա-

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

դի որդւոց իշխանը Դագուելին որ-
43 դին Եղիասափն էր : Անոր ընծան
— էր . սրբարանին սիկղին համա-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղ մէկ
արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
44 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
45 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ Ա մէկ տարեկան մէկ գառն
46 ողջակէզի համար , Ա.յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
47 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ՝ Ա հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք . Դագուելին որդւոյն Ե-
դիասափին ընծան աս էր :
48 Եօթներորդ օրը Ֆարսանդը՝
Եփրեմի որդւոց իշխանը Ամիուդին
49 որդին Եղիսաման էր : Անոր ըն-
ծան — էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
50 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
51 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ա մէկ տարե-
կան մէկ գառն ողջակէզի համար ,
52 Ա.յծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
53 տարագի համար , Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝
հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ Ա հինգ
հատ մէկ տարեկան գառինք . Ա-
միուդին որդւոյն Եղիսամային ըն-
ծան աս էր :
54 Ութներորդ օրը Ֆարսանդը՝
Մանասէի որդւոց իշխանը Փագա-
սուրին որդին Գամաղիէլն էր :
55 Անոր ընծան — էր . սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղ մէկ արծաթ սկուտեղ , եօ-
թանասուն սիկղ մէկ արծաթ
կոնք , երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
56 բարակ ալիւրով , Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն ,
57 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ա մէկ
տարեկան մէկ գառն ողջակէզի հա-
58 մար , Ա.յծերէն մէկ նոխազ մեղքի
59 պատարագի համար , Եւ խաղա-
զութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ Ա
հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք .
Փագասուրին որդւոյն Գամաղիելին
ընծան աս էր :
60 Իններորդ օրը Ֆարսանդը՝ Բե-
նիամինի որդւոց իշխանը Գեդէօ-
61 նիին որդին Աբիդանն էր : Անոր
ընծան — էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
62 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
63 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ա մէկ տարեկան
64 մէկ գառն ողջակէզի համար , Ա.յ-
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
65 րագի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ՝ Ա հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Գեդէօնիին
որդւոյն Աբիդանին ընծան աս էր :
66 Տասներորդ օրը Ֆարսանդը՝
Դանի որդւոց իշխանը Ամիսադային
67 որդին Աքիեզերն էր : Անոր ըն-
ծան — էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղ մէկ արծաթ կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
68 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
69 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ա մէկ տարեկան
70 մէկ գառն ողջակէզի համար, Ա.յծե-
րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարա-
71 գի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ՝ Ա հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Ամիսադային
որդւոյն Աքիեզերին ընծան աս էր :
72 Մէտասաներորդ օրը Ֆարսանդը՝
Ասերի որդւոց իշխանը Եբրանին
73 որդին Փագիէլն էր : Անոր ընծան
— էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղ մէկ
արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
74 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
75 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ Ա մէկ տարեկան մէկ գառն
76 ողջակէզի համար , Ա.յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
77 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ
նոխազ՝ Ա հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք . Եբրանին որդւոյն Փա-
գիելին ընծան աս էր :
78 Երկոտասաներորդ օրը Ֆարսա-
նդը՝ Նեփթաղիմի որդւոց իշխանը
79 Ենանին որդին Ախիրէն էր : Անոր
ընծան — էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղ
մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղ մէկ արծաթ կոնք ,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի
ընծայի համար եղով շաղուած բա-
80 րակ ալիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
81 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ

Ն·Ք·ԳԲ· 1490

Ն · Ք · ՉԴ · 1490

զուարակ՝ մէկ խոյ՝ Ա մէկ տարեկան
82 մէկ գառն ողջակէզի համար , Ա֊
ձերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա֊
83 րագի համար , եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ՝ Ա հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Ենանին որ֊
դոյն Աքիրէին ընծան աս էր ։
84 Սեղանին օծուած օրը՝ անոր
նուիրման հանդէսին համար Իս֊
րայէլի իշխաններէն ---- ընծաները ասոնք էին . տասուերկու
արծաթի սկուտեղ՝ տասուերկու
արծաթի կոնք , ու տասուերկու
85 ոսկի խնկաման , Ամէն մէկ արծաթի
սկուտեղը հարիւր երսուն -իկ և
ամէն մէկ կոնքը եօթանասուն -իկ
էր . -- ամաններուն բոլոր արծաթը
երկու հազար չորս հարիւր -իկ էր ,
86 սրբարանին սիկղին համեմատ . Տա֊
սուերկու ոսկի խնկաման խունկով
լեցուն , ամէն մէկ խնկամանը
սրբարանին սիկղին համեմատ՝
տասնական -իկ ընդհ֊ , խնկա֊
մաններուն բոլոր ոսկին հարիւր
87 քսան -իկ էր . Ողջակէզի համար
բոլոր արջառները տասուերկու
զուարակ , խոյերը տասուերկու ,
մէկ տարեկան գառինքը տասուեր֊
կու էին , իրենց հացի ընծայովը .
և մեղքի պատարագի համար այծե֊
88 րէն նոխազները տասուերկու . Եւ
խաղաղութեան զոհի համար բոլոր
արջառները քսանուչորս զուարակ
էին , խոյերը վաթսուն , նոխազները
վաթսուն , Ա մէկ տարեկան գա֊
ռինքը վաթսուն էին ։ Ասիկա էր սե֊
զանին նուիրման հանդէսը՝ անոր
հօծուելէն ետքը ։
89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խո֊
րանը կը մտնէր Անոր հետ խօսե֊
լու , ան առներ ձիրէն խօսողին
ձայնը՝ վկայութեան տապանակին
վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն՝
երկու քերովբէներուն մէջտեղէն
կը լսէր , ու ինքը Անոր հետ կը
խօսէր ։

ԳԼ · Ը

1 ճրագները վառելուն կերպը ։ 5 Ղեւտացւոց նուիրուիլը ։ 23 Անոնց պաշտօն կատարելու համար որոշուած հասակը ։

1 Յե֊ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե֊
2 լով . Խօսէ Ահարոնին՝ ու ըսէ
անոր . Երբոր ճրագները վառես ,
եօթը ճրագները աշտանակին առ֊
3 ջեւի կողմէն լոյս պիտի տան ։ Եւ
Ահարոն անանկ ըրաւ . անոր ճրագ֊
ները աշտանակին առջեւի կողմը վա֊
ռեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
4 պատուիրեց ։ Եւ աշտանակին
շինքը ասանկ էր , կռածոյ ոսկիէ
էր . անոր բունէն մինչեւ անոր ծա֊
ղիկները կռածոյ էր . Տէրոջը
Մովսէսին ցուցուցած գաղափարին
պէս՝ անանկ շինեց աշտանակը ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը֊
6 սելով . Իսրայէլի որդւոցը մէջէն
Ղեւտացիները առ , ու մաքրէ ա֊
7 նոնք ։ Եւ անոնք մաքրելու համար
ասանկ պիտի ընես անոնց . Իմ մաք֊
րութեան ջուր սրսկես անոնց վրայ ,
ու ածելիքէն իրենց բոլոր մարմիննե֊
րը թող ածիլեն , և իրենց հան֊
դերձները լուան՝ ու մաքրուին ։
8 Ետքը զուարակ մը թող առնեն ու
անոր հացի ընծային համար եղով
շաղուած բարակ ալիւր . դուն ալ
ուրիշ զուարակ մը պիտի առնես
9 մեղքի պատարագի համար ։ Ու
Ղեւտացիները ժողովքի խորանին
առջեւը պիտի մօտեցընես . Ե Իս֊
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը
10 ժողվես ։ Ու Ղեւտացիները Տէրո֊
ջը առջեւը պիտի մօտեցընես , ու
Իսրայէլի որդիքը իրենց ձեռքերը
11 Ղեւտացւոց վրայ դնեն ։ Եւ Ահա֊
րոն Իսրայէլի որդւոցը կողմէն՝ Ղե֊
տացիները Տէրոջը առջեւը ընծայ
պիտի մատուցանէ" . և անոնք Տէ֊
րոջը պաշտօնը կատարելու համար
12 ըլլան ։ Ու Ղեւտացիք իրենց ձեռ֊
քերը զուարակներուն գլխուն վրայ
պիտի դնեն . ու Ղեւտացւոց քա֊
ւութիւն ընելու համար՝ մէկ ը֊
լը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը
ողջակէզ պիտի մատուցանես Տէ֊
13 րոջը ։ Եւ Ղեւտացիները Ահարոնին
ու անոր որդւոցը առջեւը պիտի
կայնեցընես , ու զանոնք ընծայ մա֊
14 տուցանես Տէրոջը ։ Այսպէս պի֊
տի զատես Ղեւտացիները Իսրայէլի
որդւոցը մէջէն , ու Ղեւտացիները
15 Իմն պիտի ըլլան ։ Եւ անկէ ետեւ
Ղեւտացիները ժողովքի խորանին
գործը ընելու պիտի մտնեն ։ Այս֊
պէս պիտի մաքրես անոնք , և ընծ֊
16 ծայ մատուցանես անոնք . Քան֊
զի անոնք բոլորովին ինծի տրուած
են Իսրայէլի որդւոցը մէջէն . Իս֊
րայէլի որդւոցը մէջ Ամօր արգան֊
դը բացող բոլոր առջինեկներուն
17 տեղը ինծի առի անոնք ։ Ինչու
որ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր առջի֊
նեկները , թէ մարդու և թէ անա֊
սունի , իմն էն . Եգիպտոսի երկ֊
րին մէջ բոլոր առջինեկները զար֊
կած օրէս՝ զանոնք սրբեցի ինծի
18 համար ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո֊
լոր առջինեկներուն տեղը Ղեւտա֊
19 ցիները առի ։ Եւ Իսրայէլի որ֊
դւոցը մէջէն Ղեւտացիները բոլորո֊
վին Ահարոնին ու անոր որդւոցը
տուի , որ ժողովքի խորանին մէջը
Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը ընեն ,
և Իսրայէլի որդւոց համար քաւու֊
թիւն ընեն , Որ Իսրայէլի որդւո֊

Ն · Ք · ՉԴ · 1490

Ղ Ելք · 1 ։

Ն Գլ · ԺԲ · 8 ։ Եւ · ԼԲ · 9 ։ 11 ։ Ղ Եւ · ԻԸ · 22։

— Եւ · ԻԸ · 37 ։ Ի · 25 ։

Բ Եւ · ԻԸ · 31։ * Կ՚ ճա֊ խարակեայ Է Եւ · ԻՌ · 18։ Ը Եւ · ԻՌ · 40։

Ե Ելք · ԺԲ · 1։ Ե Ել · ԺԳ · 18։ Ե Ել · ԺԴ · 9 ։ 17 ։ 18 ։ † ԵԲԲ · մաղաց ։ կամ՝ մեղքի պատարագի

Ղ Ել · ԺԳ · 8 ։ 9 ։ Ի Ղ Ե · Բ · 1 ։

Ը Տե՛ս Եւ · ԻԹ · 4 ։ Ի · 12 ։ Ի Ղ Ե · Բ · 3 ։

Ժ Տե՛ս Եւ · ԻԹ · 4 ։ Ի Ղ Ե · Ա · 4 ։

‡ ԵԲԲ · երեք֊ցընելու բնծայ պիտի երեցընէ ։

Ի Եւ · ԻԹ · 10 ։

Ի Ել · ԻԲ · 11 ։ 13 ։

Ի Գլ · Գ · 12 · 45 ։

Ի Ել · Ժգ · 2 ։ 12 · 13 ։ 15 ։ Գլ · Գ · 13 ։ Ղ Ե · Բ · 23 ։

Հ Գլ · Գ · 9 ։

ՆՀԳ 1490

ՀՇՐ 7։
ՀՇՐ 11։12։
ՀՇՐ 15։
ՀՇՐ 5։ ԱՃ։
ՆՏՈ ԳԼ։ Գ։ 3։ ԱՄՆ։ ԻԳ։ 3։ 24։ 27։
ՆԳԼ։ Ա։ 53։

ՆՀԳ 1490

ՀԳԼ։ Ե։ 2։ ԺԹ։ 11։16։ ՏՈՆ ՁՈՆ։ ԺԸ։ 28։
ԻԵԼ։ ԺԸ։ 15։ 19։26։ ԳԼ։ ԻԿ։ 2։
ՂԳԼ։ ԻԿ։ 5։
* ԵՀԲ։ ՄԻԿ ԸՆԴ
ԻԲ ՄՆ։ Լ։ 2։ 15։
ԸԵԼ։ ԺԸ։ 8։
ՐԵԼ։ ԺԸ։ 10։
ԲԵԼ։ ԺԸ։ 46։ ՁՈՆ։ ԺԹ։ 36։
ԻԵԼ։ ԺԸ։ 43։ ԱՃ։
ԼՆՆ։ ԺԿ։ 14։ ԵԼ։ ԺԸ։ 15։
Ի ՀՇՐ 7։
Ձ ԳԼ։ Ա։ 31։
ՀԵԼ։ ԺԸ։ 49։
ՀԵԼ։ Խ։ 34։ ՆԵՒՄ։ Թ։ 12։19։ ՍԱԳ։ ՆԲ։ 14։
ՅԵԼ։ ԺԳ։ 21։ Խ։ 38։
ՂԵԼ։ Խ։ 36։ ԳԼ։ Ժ։ 11։ 33։ 34։ ՍԱՂ։ Ա։ 1։
ՀԱՄՈՐ։ Ժ։ 1։
ՀԳԼ։ Ա։ 53։ Գ։ 8։

ՆՀԳ 1490

6 Եւ կային ոմանք՝ որ Տ մարդու մեռելէ պղծուած ըլլալով, ան օրը չկրցան զատիկը ընել. Ի և ան օրը Մովսէսին ու Ահարոնին առջևը ե-
7 կան. Եւ ան մարդիկը ըսին անոր. Մենք մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք. ինչո՞ւ համար Իսրայէլի որդւոցը մէջ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին
8 մատուցանելէն արգիլուինք։ Եւ Մովսէս բսաւ անոնց. Կեցէք՝ ե՞նայիմ Տէրը ինչ կը պատուիրէ ձեր վրայով։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բ-
10 սելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ. Թէ որ ձեզմէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռած մարմինէ մը պղծուի, կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ, անիկայ ալ
11 զատիկը պիտի ընէ Տէրոջը. Երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ պիտի ընեն ան. Բաղարջով ու լեղի խոտերով պի-
12 տի ուտեն ան. Ընկէ մինչև առտու բան մը պիտի չթողուն, և անկէ ոսկոր մը չկոտրեն. Զատկին բոլոր կանոններուն համեմատ պի-
13 տի ընեն ան։ Բայց թէ որ մարդու եղող՝ ու ճամբորդութեան մէջ չեղող մարդը զատիկը ընելը զանց ընէ, ան անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի. Ինչու որ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին չմատուց. ան մարդը իր մեղքը պիտի կրէ։
14 Եւ թէ որ օտարական մը ձեր մէջը պանդխտանայ, ու զատիկը ընելու ըլլայ Տէրոջը, զատկին կանոնին և անոր սովորութեանը համեմատ պիտի ընէ ան. Թէ օտարականին՝ և թէ երկրին բնակին համար մէկ կանոն պիտի ունենաք։

15 Եւ հան օրը՝ որ խորանը կանգնուեցաւ, վկայութեան վրանին վրայովը ամպը պատեց խորանը. ու իրիկուընէ մինչև առտու խորանին վրայ կրակի երեւոյթով կը
16 կենար։ Միշտ ասանկ էր. ցօրէկը ամպը կը ծածկէր ան, և գիշերը
17 կրակին երեւոյթը։ Ու երբոր ամպը Խորանէն կը վերնար, անկէ ետև Իսրայէլի որդիքը կը չուէին. և ուր որ ամպը կը կենար, հոն Ի-
18 սրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէին։ Տէրոջը հրամանովը Իսրայէլի որդիքը կը չուէին, և Տէրոջը հրամանովը իջևան կ'ընէին. Ամպը խորանին վրայ օրչափ ատեն որ կը կենար, անոնք իրենց վրաններուն մէջ
19 կը մնային։ Եւ երբոր ամպը շատ օրեր խորանին վրայ մնար, Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին, ու չէին չուեր։

ՆԳԼ։ Բ։ 2։ ԺԹ։ 11։16։ ՏՈՆ ՁՈՆ։ ԺԸ։ 28։
ԻԵԼ։ ԺԸ։ 15։ 19։26։ ԳԼ։ ԻԿ։ 2։
ՂԳԼ։ ԻԿ։ 5։
* ԵՀԲ։ ՄԻԿ ԸՆԴ

ՆՀԳ 1490

ՀԳԼ։ Ե։ 2։ ԺԹ։ 11։16։ ՏՈՆ ՁՈՆ։ ԺԸ։ 28։
ԻԵԼ։ ԺԸ։ 15։ 19։26։ ԳԼ։ ԻԿ։ 2։
ՂԳԼ։ ԻԿ։ 5։
* ԵՀԲ։ ՄԻԿ ԸՆԴ

ԳԻՆԻ Թ

1 Երկրորդ տարին նորէն զատիկը ընել կը պատուիրուի։ 6 Ընմաքուր եղողները ու դուրս անդ գանուողները երկրորդ ամսուն մէջ պիտի ընէին զատիկը։ 15 Իսրայէլացիք ամպին ա-ռաջնորդութեամբը կը չուէին՝ ու իջևան կ'ընէին։

1 Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ՝ անոնց եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին առջի ամսուն մէջ՝
2 բսելով. Իսրայէլի որդիքը իր որոշուած ժամանակին թող ընեն
3 զատիկը։ Ա ամսուն չորեքտասաներորդ օրը Բ իրիկուան դէմ պիտի ընէք ան՝ իր որոշուած ժամանակին. անոր բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր սովորութիւններուն համեմատ պիտի ը-
4 նէք ան։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ զատիկը ը-
5 նեն։ Եւ անոնք Ա առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ զատիկը ըրին Սինայի անապատին մէջ. Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը անանկ ըրին։

ՆԳԼ։ Ա։ 53։ Գ։ 8։

Ն · Ք · ԶԲ · 1490

20 Նոյպէս ալ երբոր ամպը խորանին վրայ քիչ օր կենար . Ցերոջը հրամանին համեմատ իջևան կ'ընէին , ու Ցերոջը հրամանին համեմատ կը
21 չուէին : Նոյնպէս ալ երբոր ամպը իրիկուընէ մինչև առաւօտ մնար , առաւօտուց ամպին վեր ելած ատեն կը չուէին . թէ ցորեկ ըլլար և թէ գիշեր՝ ամպին ելած ատենը կը
22 չուէին : Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ամիս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը խորանին վրայ կենալով մնար , Իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէին , ու չէին չուեր . բայց երբոր վերնար ,
23 կը չուէին : Ցերոջը հրամանին համեմատ իջևան կ'ընէին , և Ցերոջը հրամանին համեմատ կը չուէին . Մովսէսին ձեռքովը Ցերոջը հրամանին համեմատ՝ Ցերոջը պահպանութիւնը կը պահէին :

Ե Ա · Ի · 36 · 37 ·

Ե Հմր 19 ·

ԳԼ · Ի

1 Ընթաքէ փողերուն գործածութիւնը : 11 Իսրայէլացիները Սինայէն դէպ 'ի Փառան կը չուեն : 14 Անոնց չուելուն կարգը : 29 Մովսէս իր Ցորաբ անունը կը յորդորէ որ իրենց հետ երթայ : 33 Տապանակին չուելու ու կենալու ատենը՝ Մովսէսին տուած օրհնութիւնը :

Ե Ես · ա · 13 ·
Բ Երեմ · գ · 5 · Ցովել · բ · 15 ·
Դ Նե · Ժը · 21 · ԳԼ · ա · 16 · է · 2 ·
Զ ԳԼ · բ · 3 ·
Է ԳԼ · բ · 10 ·
Ը Հմր 3 ·
Թ Ցովել · բ · 1 ·
Ժ ԳԼ · լա · 6 · Ցես · գ · 4 · ա Մն · Ժե · 24 · բ Մն · Ժգ · 12 ·
ԺԱ Եբր · ա · առնք
ԺԲ ԳԼ · լա · 6 · Ցես · գ · 5 · բ Մն · Ժգ · 14 ·
ԺԳ Դատ · բ · 18 · գ · 3 · գ · 9 · Ժ · 8 · 12 · ա Թագ · Ժ · 18 · Սաղ · ՃԶ · 42 ·
ԺԴ Ել · բ · 1 · Սաղ · ՃԶ · 4 ·
ԺԵ ԳԼ · ԺԹ · 1 · Ղև · իգ · 24 · ա Մն · Ժե · 24 · բ Մն · է · 12 · է · 6 · ԺԹ · 26 · Եզր · գ · 10 · Նեհ · Եմ · Ժը · 35 · Սաղ · Ճա · 3 ·

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Քեզի երկու հատ արծաթէ փող շինէ . կռածոյ պիտի շինես անոնք , որ Ժողովքը կանչելու համար՝ ու բանակներուն չուելուն համար գործածես : Եւ երբոր
3 զանոնք ֆչեցընեն , բոլոր ժողովքը քովդ պիտի ժողվուին ժողովքի խո-
4 րանին դուռը : Եւ թէ որ ֆ՚ղէ մէկը ֆչեցընեն , իշխանները՝ Իսրայէլին հազարապետները քովդ
5 պիտի ժողվուին : Եւ երբոր աղաղարարութեան համար ֆչեցընէք , Արևելքը իջևան բնող բանակները
6 պիտի չուեն : Ու երբոր երկրորդ անգամ աղաղարարութեան ֆ՚ղը ֆչեցընէք , Հարաւային կողմը իջևան բնող բանակները պիտի չուեն . անոնց չուելուն համար աղաղարարութեան ֆ՚ղը պիտի ֆչեցընեն :
7 Եւ երբ ժողովուրդը ժողվելու ըլլաք՝ Ղ՚ղ պիտի ֆչեցընէք , բայց Հաղաղարարութիւն պիտի չընէք :
8 Եւ փողերը ֆչեցընողները՝ Ահարոնին որդիքը քահանաները պիտի ըլլան . և ասիկայ ձեր աղգերուն
9 մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ : Ձեզի : Եւ Հ՚թէ որ պատերազմելու երթաք՝ ձեր երկրին մէջ Ֆ՚ձեզի նեղութիւն տուող Թշնամիին դէմ , փողերով աղաղարարութիւն պիտի ընէք . ու Հպիտի յիշուիք Ցերոջը ձեր Աստուծոյն առջևը , և ձեր
10 Թշնամիներէն ազատուիք : Եւ Ձեր ուրախութեան օրերուն՝ ու

Ե Ել · Ժ · 36 · ԳԼ · բ · 9 · 16 · 24 · 31 ·
Հ Ել · Ժթ · 1 · ԳԼ · ա · 1 · Թ · 5 ·
Ն Ծն · խ · 21 · ԳԼ · Ժգ · 1 · 4 · 27 · բ Օր · ա · 1 ·
Ղ Հմր 5 · 6 · ԳԼ · բ · 34 ·
Ճ ԳԼ · բ · 3 · 9 ·
Մ ԳԼ · ա · 7 ·
Յ ԳԼ · ա · 51 ·
Ն ԳԼ · դ · 24 · 31 · է · 6 · 7 · 8 ·
Շ ԳԼ · բ · 10 · 16 ·

Ն · Ք · ԶԲ · 1490

ձեր տօներուն՝ և ձեր ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի ֆչեցընէք ձեր ողջակէզներուն վրայ , ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ , որ ձեզի Ի յիշատակի համար ըլլան ձեր Աստուծոյն առջևը . Ես եմ Ցերը ձեր Աստուածը :
11 Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝ Վկայութեան խորանին վրայէն
12 ամպը վեր ելաւ : Եւ Իսրայէլի որդիքը Իրենց դնացքին համեմատ չուեցին Սինայի անապատէն . ու ամպը Փառանի անապատին մէջ
13 կեցաւ : Եւ առաջ՝ Մովսէսին ձեռքովը Ը՚ըսաց Ցերոջը հրամանին պէս չուեցին : Եւ առաջ՝
14 Ցուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց՝ իրենց գունդերուն կարգովը . ու անոր գունդին վրայ Ամինադաբին որդին Նաասոնն
15 էր : Եւ Իսաքարի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Սովգարին որդին
16 Նաթանայէլն էր : Եւ Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ
17 Քեղոնին որդին Եղիաբն էր : Եւ Խորանը վար իջեցուցին . ու Խորանը վերցընող Գերսոնի որդիքը
18 և Մերարիի որդիքը չուեցին : Եւ Ռուբենի բանակին դրօշակը չուեց իրենց գունդերուն կարգովը . ու անոր գունդին վրայ Սեդիւրին որ-
19 դին Եղիսուրն էր : Եւ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Սուրիսադայիի որդին Սաղամիէլն էր :
20 Եւ Գադի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Դագուէլին որդին Եղիասափն
21 էր : Եւ Սրբարանը վերցընող կահաթացիները չուեցին . ու խորանը կը կանգնուէր մինչև անոնց
22 գալը : Եւ Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց գունդերուն կարգովը . ու անոր գունդին վրայ Ամիուդին որդին Եղի-
23 սաման էր : Եւ Մանասէի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Փադասուրին որդին Գամաղիէլն էր :
24 Եւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Գեդէոնիին որդին Արի-
25 դանն էր : Եւ Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը՝ իրենց գունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն ետևէն չուեց . ու անոր գունդին վրայ Ամիսադայիի որդին Աքիե-
26 զերն էր : Եւ Ասերի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Եբրանին որդին
27 Փագիէլն էր : Եւ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Ե-
28 նանին որդին Աքիրէն էր : Ասա էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն կարգը իրենց գունդերուն համեմատ՝ երբոր կը չուէին :
29 Եւ Մովսէս իր աներոջը՝ ...

Ե ԳԼ · բ · 25 · 31 · Ցես · գ · 9 ·
Ե ԳԼ · բ · 18 · 24 ·

Ն · Ք · ԳՔ · 1490

Մադիանացի ~ Ռագուելին որդւոյն Ոռբաբին ըսաւ . Մենք կը չուենք ան տեղը՝ որուն համար Տէրը ըսաւ որ , ~ Ձեզի պիտի տամ . մեզի հետ եկուր , ու Հբարիք պիտի ընենք քեզի . ինչու որ ~ Տէրը Իսրայէլին բաւ 30 րիք խոստացաւ : Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ձեմ երթար , այլ իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս պիտի երթամ : 31 Եւ ինքը ըսաւ . Շնորհք ըրէ՝ մեզ մի՛ թողուր . քանզի անապատին մէջ մեր իջևան ընելու տեղերը գիտես , ու մեզի 32 * առաջնորդ կ'ըլլաս : Եւ թէ որ մեզի հետ երթալու ըլլաս , ‡ ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ , մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ'ընենք :

33 Եւ անոնք ¤ Տէրոջը լեռնէն իրենք օրուան ճամբայ չուեցին . ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ~ իրենք օրուան ճամբայով անոնց առջևէն կ'երթար՝ անոնց հանգստանալու 34 տեղ գտնելու համար : Եւ երբ բանակէն կը չուէին , † Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց վրան էր :

35 Եւ տապանակին չուելու ատենը՝ Մովսէս կ'ըսէր . * Ելի՛ր ով Տէր , ու քու թշնամիներդ թող ցրուին , ու քեզ ատողները առջևէդ փախ- 36 չին : Եւ անոր կենալու ատենը՝ ինքը կ'ըսէր . Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին հազարաւորներուն ~ բիւրաւորներուն դարձիր :

ԳԼ · ԺԱ

1 Մովսէսին ազաւներովը Տարերայի հրկիզութիւնը կը դադրի : 4 ժողովուրդը միս ուտելու կը ցանկայ , ու մանանայէն կը զզուի : 10 Մովսէս իր վրան եղած բեռէն կը գանգատի : 16 Աստուած անոր ծանրութիւնը հեթանոսուն ծերերու կը բաժնէ : 31 Տէրը անոնց ցանկութեանը վրայ բարկանալով՝ Կիբրոթ հաթթաւայի մէջ լորամարդիներ կու տայ ա- նոնց :

1 Ու ~ ժողովուրդը չարաչար տրտունջ կ'ընէր Տէրոջը † առջևը . ու Տէրը լսեց , ‡ և իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու անոնց մէջ ¤ Տէրոջը կրակը վառեցաւ , և բանակին ծայրերը էրկընէրէ կորսընցուց : 2 Եւ ժողովուրդը աղաղակեց Մովսէսին . ու Մովսէս * աղօթեց Տէ- 3 րոջը , և կրակը դադարեցաւ : Եւ ան տեղին անունը ‡ Տաբէրա դրաւ , Տէրոջը կրակը անոնց մէջ այրելուն համար : 4 Եւ անոնց մէջին ¤ խառնիճաղանճ բազմութիւնը շատ ցանկացան . ու Իսրայէլի որդիքն ալ դարձան լացին , և ըսին . Ո՞վ 5 մեզի ուտելու միս պիտի տայ . ¤ Եգիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը՝ վարունդները ու սեխերը և պրառները ու սոխերը և խաւորները 6 միտքերնիս կու գան . Եւ հիմա

Ն · Ք · ԳՔ · 1490

Ե Գլ · խ · 5 ։
Ր Եզ · ժզ · 14 · 31 ։
† Ծն · ը · 12 ։
§ կ՛ մար- գարիթ
Է Եզ · ժզ · 31 ։
Ը Եզ · ժզ · 13 · 14 ։
Թ Սաղ · հը · 21 ։
Ժ Ծր Օր · ա · 12 ։
Ի Թուա · ժե · 33 · Մար · ը · 4 ։
Ձ Եզ · ժը · 18 ։
Ղ Ցես գ Թագ · ժԲ · 4 · Ցաղ · գ · 3 ։
Ղ Սոփ · գ · 15 ։
Ն Ցես Եզ · իգ · 1 · 9 ։
ՀԸ Օր · ժզ · 18 ։
~ Հմր 25 · Ծն · ժա · 5 · ժը · 21 · Եզ · ժԲ · 20 ։
Ճ Թագ · ժ · 6 · գ Թագ · ը · 15 · Ղէմ. Թ · 20 · Եսա. իզ · 3 · Ցա- վել · ը · 28 ։
~ Եզ · ժԲ · 10 ։
Ճ Եզ · ժզ · 7 ։
~ Հմր 5 · Գոր · է · 39 ։

ե ժամ անձը չորցաւ . մանանայէն զատ ուրիշ բան մը չկայ աչքերնուս 7 առջևը : Եւ ¤ մանանան դինձի սերմի պէս՝ ու անոր գոյնը ‡ § սու- 8 տակի գոյնի պէս էր : ժողովուրդը կը պտրտէր ու կը ժողվէր ~ , և աղացքի մէջ կ'աղային , կամ անկանի մէջ կը ձեձէին . և պտուկնեբու մէջ կ'եփէին , ու անկէ շօթեր կը շինէին . և Էանոր համը եղոտ 9 զաթաներու համին պէս էր : Եւ գիշերը ներրոր բանակին վրայ ցօղ կ'իջնէր , մանանան ~ անոր վրայ կ'իջնէր :

10 Անատեն Մովսէս լսեց որ ժողովուրդը իրենց տոհմերովը ամէն մէկը իր վրանին դուռը կու լան . և ¤ Տէրոջը բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ , ու Մովսէսին ալ դէշ 11 երևցաւ ~ ~ ~ : ‡ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը . Ինչու քու ծառադ չարչարեցիր , ու ինչու քու առջևդ շնորհք չգտայ , որ աս բոլոր ժողովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես : 12 Միթէ ես եմ յղացեր աս բոլոր ժողովուրդը , կամ ես եմ ծներ ասոնք , որ ինծի կ'ըսես . Դայեակի մը կաթնկեր տղան ‡ երկիր առնելուն պէս հանոնք դիրդ առ , ~ ~ մինչև ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն ~ ~ երդում ըրիր : 13 Ես ո՞ւրկից միս պիտի ունենամ , որ աս բոլոր ժողովուրդին տամ . քանզի իմ բոլորտիքս կու լան ու կ'ըսեն . Միս տուր մեզի որ ուտենք : 14 ‡ Ես մինակ չեմ կրնար կրել աս բոլոր ժողովուրդը . ինչու որ աս ինծի 15 շատ ծանր է : Եւ թէ որ ինծի ասանկ պիտի ընես , կ'աղաչեմ ‡ մեռցուր իս , թէ որ շնորհք գտայ քու առջևդ , որ † իմ չարիքս չտեսնեմ :

16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ինծի ‡ Իսրայէլին ծերերէն եօթանասուն հոգի ժողվէ , որոնք որ դուն գիտես թէ ժողովուրդին ծերերը ու ¤ գլխաւորներն են . և զանոնք ժողովի խորանը բեր , ու հոն քեզի 17 հետ կայնին . Եւ ես հոն ~ պիտի իջնեմ՝ ու խօսիմ քեզի հետ . և ¤ քու վրադ եղած հոգիէն պիտի առնեմ , ու անոնց վրայ պիտի դնեմ , որ ժողովուրդին բեռը վերցընեն քեզի հետ , ու դուն մինակ 18 չվերցընես : Եւ ըսէ ժողովուրդին . ~ վաղուան համար սրբուեցէք , ու միս պիտի ուտէք . ինչու որ ¤ Տէրոջը ականջներուն լացիք՝ ըսելով . Ո՞վ մեզի միս պիտի կերցընէ , ~ քանզի Եգիպտոսի մէջ աղէկ կ'ապրէինք . ուստի Տէրը ձեզի միս պիտի տայ , ու դուք պիտի ու- 19 տէք : Դուք չէ՛ թէ մինակ մէկ օր պիտի ուտէք , և ոչ երկու օր՝ ոչ

հինգ օր՝ ոչ տասը օր՝ ոչ ալ քը-
20 սան օր . Ղման մէկ ամիս մինչև
քթերնէդ դուրս գալը պէտ եղե-
ցիկ , անանկ որ զզուիք . որովհետև ձեր
մէջտեղը եղող Տէրը արհամարհե-
ցիք , և անոր առջևը լացիք՝ բսե-
լով . Ինչո՞ւ մենք Եգիպտոսէն ե-
լանք ։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ . Ես ժողո-
վուրդը՝ որոնց մէջ կը գտնուիմ ,
վեց հարիւր հազար հետևակ հոգի
են , ու դուն ըսիր . Ես անոնց միս
պիտի տամ՝ որ լման մէկ ամիս ու-
22 տեն . Անոնց բաւական ըլլալու
համար՝ միթէ ոչխարները ու
արջառները մորթուին . կամ ա-
նոնց բաւական ըլլալու համար՝ ծո-
վուն բոլոր ձուկերը մկտեղ հա-
23 ւաքուին ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէ-
սին . Միթէ տկար է Տէրոջը ձեռ-
քը . հիմա կը տեսնես թէ քեզի
ըսածիս պէս պիտի ըլլայ՝ թէ չէ ։
24 Եւ Մովսէս ելաւ , ու Տէրոջը խօս-
քերը ժողովուրդին զրուցեց . և
ժողովուրդին ծերերէն եօթանա-
սունն հոգի ժողվեց , ու զանոնք
խորանին բոլորտիքը կայնեցուց ։
25 Եւ Տէրը ամպի մը մէջ իջաւ , ու
անոր հետ խօսեցաւ , և անոր վրայ
եղած Հոգիէն առաւ , ու ան եօ-
թանասուն ծերերուն վրայ դրաւ .
և եղաւ որ Հոգին անոնց վրայ
հանգչելուն՝ մարգարէութիւն ը-
րին , բայց անկէ ետև չըրին ։
26 Եւ երկու հոգի բանակին մէջ մնա-
ցին , մէկուն անունը Ելդադ էր ու
մէկալին անունը Մովզադ . և Հո-
գին հանգչեցաւ անոնց վրայ . ու
անոնք ան գրուողներէն էին , բայց
խորանը ելած չէին . և բանակին
մէջ մարգարէութիւն կ՚ընէին ։
27 Եւ պատանի մը վազեց ու պատմեց
Մովսէսին՝ և ըսաւ . Ելդադը ու
Մովզադը մարգարէութիւն կ՚ընեն
28 բանակին մէջ ։ Եւ Նաւէին որդին
Յեսուն՝ Մովսէսին ընտրեալ ծա-
ռան պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ . Տէր իմ Մովսէս՝ արգիլէ
29 զանոնք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր .
Ինծի՞ համար կը նախանձիս . Ե-
րանի թէ Տէրոջը բոլոր ժողո-
վուրդը մարգարէներ ըլլային , և
Տէրը իր Հոգին անոնց վրայ դնէր ։
30 Եւ Մովսէս բանակը քաշուեցաւ ,
ինքը ու Իսրայէլի ծերերը ։
31 Եւ Տէրոջմէն հով մը ելաւ , ու
ծովուն կողմէն լորամարգիներ բե-
րաւ , ու բանակին վրայ մէկ օրուան
ճամբայ մէկ կողմէն՝ և մէկ օրուան
ճամբայ մէկալ կողմէն՝ բանակին
բոլորտիքը տարածեց , երկրի երե-
սին վրայէն երկու կանդունի չափ
32 բարձր ։ Եւ ժողովուրդը ան բոլոր

ն · ք · գ · 1490

- Սաղ · հը · 29 ։ ճգ · 15 ։

Ելս · իա · 5 ։

† Ծն · ժր · 2 ։ Եզ · ժր · 37 ։ Լը · 26 ։ Գէ · ա · 46 ։

ր Տես գ Թագ · է · 2 ։ Մատ · ժե · 33 ։ Մար · ը · 4 ։ Ճն · զ · 7 ։ 9 ։

ց Ես · ծ · 2 ։ ծթ · 1 ։

- Գէ · իգ · 19 ։ Եզեկ · ժր · 25 ։ իդ · 14 ։

ֈ Հմր 16 ։

+ Հմր 17 ։ Գէ · ժր · 5 ։

ւ Տես գ Թագ · ը · 15 ։

ֆ Տես ա Թագ · ժ · 5 ։ 6 ։ 10 ։ ժթ · 20 ։ 21 ։ 23 ։ Ցովել · ը · 29 ։ Գործ · ը · 17 ։ 18 ։ ա Կոր · ժգ · 1 ։ ՃՀ ։

* Կ՚ե՞ս և չը-դգարեր-ցան ։

- Տես ա Թագ · ի · 26 ։ Երեմ · լզ · 5 ։

ք Տես Մար-թ · 38 ։ Ղու · թ · 49 ։ Ճն · գ · 26 ։

ֈ Կոր · ժգ · 5 ։

ծ Եւ · ժշ · 13 ։ Սաղ · հը · 26 ։ 27 ։ 28 ։ ճն · 40 ։

օրը՝ ու բոլոր գիշերը՝ և հետևեալ
բոլոր օրը ելլելով՝ լորամարգիները
ժողվեցին . քիչ ժողվողը տասը քոռ
ժողվեց . և իրենց համար բանակին
բոլորտիքը չորս-լուս փռեցին ։
33 Դեռ երբոր դեռ միսը իրենց
ակռաներուն վրան էր , տակաւին
չծամուած՝ Տէրոջը բարկութիւնը
ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ .
ու Տէրը խիստ մեծ հարուածով
34 զարկաւ ժողովուրդը ։ Եւ ան տե-
ղին անունը †Ցկիբրոթ Հաթթաա-
ւա" դրաւ . ինչու որ հոն թաղե-
35 ցին ցանկացող ժողովուրդը ։ Ե-
կիբրոթ Հաթթաավայէն Ասերովթ
չուեց ժողովուրդը , ու Ասերովթի
մէջ ‡մնացին ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ասուած կը յանդիմանէ Մարիամին ու Ա-
հարոնին յանդգնութիւնը ։ 10 Մովսէսին
աղաչանքովը Մարիամին բորոտութիւնը կը
բժշկուի ։ 14 Ասուած կը հրամայէ որ Մա-
րիամը բանակէն դուրս՝ դոց պահուի ։

1 Եւ Մարիամ ու Ահարոն՝ Մովսէ-
սին դէմ խօսեցան՝ անոր առած
Եթէովպացի կնկանը համար , քան-
զի անիկայ Եթէովպացի կնիկ ա-
2 ռեր էր , Ու ըսին . Միթէ Տէրը մի-
այն Մովսէսին ձեռքովը խօսեցաւ .
չէ՞ որ մեր ձեռքովն ալ խօսեցաւ .
3 և Տէրը լսեց ։ Եւ Մովսէս շատ
հեզ մարդ մըն էր՝ երկրի վրայ և-
4 դած բոլոր մարդոցմէ աւելի ։ Եւ
իսկոյն Տէրը ըսաւ Մովսէսին և Ա-
հարոնին ու Մարիամին . Դուք ի-
րեքդ ալ ժողովքի խորանը ելէք .
5 և իրեքնին ալ ելան ։ Եւ Տէ-
րը ամպին սիւնովը իջաւ , ու խո-
րանին դուռը կայնեցաւ . և Ա-
հարոնը ու Մարիամը կանչեց ,
ու անոնք երկուքնին ալ ելան ։
6 Եւ ըսաւ անոնց . Հիմա իմ խօսքս
մտիկ րնէք . Թէ որ ձեզմէ մէկը
մարգարէ ըլլայ , ես Տէրս ինք-
զինքս Հոսիլքի մէջ կը ճանչցը-
նեմ անոր , կամ երազի մէջ կը
7 խօսիմ անոր հետ ։ Իմ ծառաս
Մովսէսը անանկ չէ , որ իմ բոլոր
8 տանս մէջ հաւատարիմ է . Անոր
հետ երեսան առ երեսան Հայտնա-
պէս կը խօսիմ , և ոչ թէ առա-
կով . ու Տիրոջը կեր-
պարանքը կը տեսնէ . ուստի իմ
ծառայիս Մովսէսին դէմ խօսելու
9 ինչո՞ւ չվախցաք ։ Եւ Տէրոջը բար-
կութիւնը անոնց վրայ բորբոքե-
10 ցաւ . ու Ինքը գնաց ։ Եւ ամպը
վերացաւ խորանէն , ու ահա
Մարիամ ձիւնի պէս բորոտ ե-
ղաւ . և Ահարոն Մարիամին նայե-
ցաւ , և ահա անիկայ բորոտ էր ։
11 Եւ Ահարոն ըսաւ Մովսէսին . Ո՛հ ,
տէր իմ , կ՚աղաչեմ , չվրանիս մեղք

ն · ք · գ · 1490

Եւ բ · 21 ։ Բ Եզ · ժե · 20 ։ Միք · գ · 4 ։ ֈ Ծն · իմ · 33 ։ Գէ · ժա · 1 ։ գ Թագ · ժթ · 4 ։ Նա · լէ · 4 ։ Եզեկ · լե · 12 ։ 13 ։

ր Սաղ · հզ · 9 ։

Գէ · ժա · 25 ։ ժգ · 19 ։

Ծն · ժե · 1 ։ խգ · 2 ։ Ճոր · լդ · 15 ։ Եզեկ · ա · 1 ։ Դան · ը · 2 ։ ժ · 8 ։ 16 ։ 17 ։ Գործ · ա · 11 ։ 22 ։ Գոր · ժ · 11 ։ 17 ։ իր · 17 ։ 18 ։

Ծն · լ · 10 ։ 11 ։ գ Թագ · գ · 5 ։ Մատ · ա · 20 ։

ը Սաղ · ճե · 26 ։

Բ ա Տիմ · գ · 15 ։

ֈ Երբ · գ · 2 ։ 5 ։

Եզ · լդ · 11 ։ ր Օր · լդ · 10 ։

ւ ա Կոր · ժգ · 12 ։

Եզ · լդ · 19 ։

ֈ ր Պետ · ր · 10 ։ Ճուդ · 8 ։

ֆ ր Օր · իգ · 9 ։

Հգ Թագ · ե · 27 ։ ժե · 5 ։ ր Մն · իշ · 19 ։ 20 ։

ֈ ր Թագ · ժթ · 19 ։ իգ · 10 ։ Նոեմ · լ · 32 ։

† ֆ՝ ցանկութեան գերեզմաններ ։

‡ Եբր · հին ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

մի՛ դներ . քանզի յիմարութիւն
12 ըրինք , ու մեղք գործեցինք . Թող
չնմանի Հան մեռած Ղազ՚ոն՚ որ իր
մօրը արգանդէն ելած առենը անոր
մարմնոյն կէսը սպառուած է ,
13 Եւ Մովսէս աղաղակեց Տէրոջը՝
ըսելով . Կը ինդրեմ՝ քեզմէ , ով
14 Աստուած , բժշկէ՛ անիկայ : Եւ
Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Եթէ որ
անոր Հայրը միայն անոր երեսը
թքնելու ըլլար , եօթը օր պիտի
չամչնա՞ր . Թող անիկայ յեօթը օր
բանակէն դուրս դոցուած պահուի ,
15 ու անկէ ետև ընդունուի : Եւ
Մարիամ բանակէն դուրս եօթը
օր դոցուած մնաց . ու ժողովուրդը
չշուաց մինչև Մարիամին ընդու-
նուիլը :

ԳԼ· ԺԳ

5 Երկիրը լրտեսելու խրկուած մարդոց անուն-
ները : 18 Անոնց տրուած պատուէրները , 22
անոնց գործքերը , 27 ու անոնց բերած լուրը :

1 Ու Եւ ետքը ժողովուրդը Ասերով-
թէն չուեցին , ու Փառանի ա-
2 նապատը իջևան ըրին : Եւ Տէրը
խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով .
3 Մարդիկ խրկէ որ լրտեսեն Քա-
նանու երկիրը , որն որ Իսրայէլի
որդոցը պիտի տամ . անոնց իշ-
խան եղողներէն՝ մէյմէկ մարդ իր
հայրերուն ցեղին կողմէն պիտի
4 խրկէք : Եւ Մովսէս Տէրոջը
հրամանին համեմատ խրկեց զա-
նոնք Փառանի անապատէն . բո-
լոր ան մարդիկը Իսրայէլի որդոցը
5 գլխաւորներն էին , Որոնց անուն-
ները ասոնք են . Ռուբենի ցեղէն՝
6 Զաքուրին որդին Սամուա , Շը-
մաւունի ցեղէն՝ Քոռիին որդին Սա-
7 փատ , Ցուդայի ցեղէն՝ Ցեփո-
8 նէին որդին Քաղէբը , Իսաքարի
ցեղէն՝ Յովսեփին որդին Իգաղը ,
9 Եփրեմի ցեղէն՝ Նաւէին որդին
10 Օսէսը , Բենիամինի ցեղէն՝ Ռա-
փուին որդին Փաղտին , Զաբու-
ղոնի ցեղէն՝ Սուդիին որդին Գեդ-
12 դիէլը , Յովսեփի ցեղէն՝ Յոսէֆ
Մանասէի ցեղէն՝ Սուսիին որդին
13 Գադդին , Դանի ցեղէն՝ Գամալիէլին
14 որդին Ամիէլը , Ասերի ցեղէն՝ Մի-
15 քայէլին որդին Սաթուրը , Նեփ-
թաղիմի ցեղէն՝ Վափսիին որդին
16 Նաբին , Գադի ցեղէն՝ Մաքքիին
որդին Գուէլը :
17 Ասոնք են ան մարդոցը անուննե-
րը՝ որ Մովսէս խրկեց երկիրը լրտե-
սելու . և Մովսէս Նաւէին որդւոյն
* Օսեսին անունը † Յեսու դրաւ :
18 Եւ Մովսէս խրկեց զանոնք Քանա-
նու երկիրը լրտեսելու , ու ըսաւ ա-
նոնց . Ան Հարաւային կողմէն
դէպ՝ ի վեր երթալով՝ ելևէջ ե-
19 լէք . Եւ ան երկրին ինչպէս ըլլալը՝
ու հոն բնակող ժողովուրդին զօ-
րաւոր կամ տկար , քիչըոր կամ
20 շատուր ըլլալը տեսէք . Եւ ան
երկիրը՝ ուր որ անոնք կը բնակին՝
ինչպէս է , աղէ՞կ է՝ թէ դէշ .
և ինչպէս են ան քաղաքները՝
ուր որ անոնք կը բնակին . վրան-
ներէ՞ բաղկացած են՝ թէ պարսպ-
21 պաւոր են . Եւ երկիրը ինչպէս է ,
Ի պարա՞րտ է թէ անբեր . մէջը ծա-
ռեր կան՝ թէ չէ : Եւ Ի ժիր եղէք ,
ու ան երկրին պտուղէն առէք :
Եւ ան օրերը խաղողին նոր ելած
22 օրերն էր : Եւ ելան՝ ու ան եր-
կիրը լրտեսեցին Ի Սին անապատէն
մինչև դէպ՝ ի Եմաթ երթալու
23 Ռոոբը : Եւ հարաւային կողմէն
ելան , ու դէպ՝ ի Քեբրոն եկան .
ու հոն էբ-Էէ Ի Ենակին որդի-
քը Ա Քիմանը՝ Սէսին և Թոլմին .
ու Ի Քեբրոն Եգիպտոսի Ց Տա՛ա-
նիս քաղաքէն եօթը տարի առաջ
24 շինուած էր : Եւ մինչև Ես-
քողի ձորը եկան , ու անկէ խաղողի
ողկոյզ մը կտրեցին ուռովը մէկ-
տեղ , և երկու հոգի լծակով վեր-
ցուցին անիկայ . և նուռերէն ու
25 թուզերէն Ը Ժ Ի Իսրայէլի
որդոցը անկէ կտրած ողկուզին հա-
մար՝ ան տեղին անունը Եսքողի
26 ձոր դրուեցաւ : Եւ քառասուն օրէն
ետքը ան երկիրը լրտեսելէն դար-
27 ձան . Եւ գալով հասան Մովսէսին
ու Ահարոնին և Իսրայէլի որդոցը
բոլոր ժողովքին՝ Ի Փառանի անա-
պատը Կադէսը . և անոնց ու բո-
լոր ժողովքին լուր բերին . և երկրին
28 պտուղը ցուցուցին անոնց : Եւ
պատմեցին անոր՝ ու ըսին . Մեզ
խրկած երկիրդ գացինք . իրաւցընէ
Կաթ ու մեղր կը բղխէ ան , Ա և
29 անոր պտուղը ասկէ է : Բայց Ն ան
երկրին մէջ բնակող ժողովուրդը
զօրաւոր է , և քաղաքները պա-
րսպաւոր Ժ խիստ մեծ են . և հոն
30 Ն Ենակին որդիքը տեսանք : Ա-
մաղեկացիք ան երկրին հարաւային
կողմը կը բնակին . ու Քետացիք և
Եբուսացիք ու Ամորհացիք լեռ-
ները կը բնակին , և Քանանացիք
ծովուն քովը ու Յորդանանու
31 եզերքը կը բնակին : Եւ Ն Քաղէբ՝
ժողովուրդը Մովսէսին Ժ Ը լռե-
ցուց , ու ըսաւ . Ա՛ղէ՛ ելլենք , ու
ժառանգենք ան . քանզի մենք ան-
շուշտ կարող ենք անոր տիրելու :
32 Բայց անոր հետ ելլող մարդիկը
ըսին . Մենք ան ժողովուրդին վրայ
ելլելու կարող չենք . ինչու որ ա-
33 նոնք մեզմէ զօրաւոր են : Եւ Լիրևնց
լրտեսած երկրին համար դէշ լուր
բերին Իսրայէլի որդոցը՝ ըսելով .

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

Ղ Սպ· ՃԸ· 4 :

Ե Ցես Երր· ԺԸ· 9 :

Ղև· ԺԳ· 46 : ԳԼ· Ե· 2 , 3 :

Յ Բ Օր· ԻԳ· 9 : Բ Մն· Իշ· 20 , 21 :

ԳԼ· ԺԳ· 35 : ԼԳ· 18 :

Բ ԳԼ· ԼԲ· 8 : Բ Օր· Ա· 22 :

Է ՀՊ 1 : ԳԼ· ԼԲ· 8 : Բ Օր· Ա· 19 : Թ· 23 :

Թ ԳԼ· ԼԳ· 19 : Ա Մն· Գ· 15 :

Ի ՀՊ 31 : ԳԼ· ԺԳ· 6 , 30 : Ցես· ԺԳ· 6 , 7 , 13 , 14 : Դատ· Ա· 12 :

Ղ ՀՊ 17 :

* Յ՛ փոխէ
† Յ՛ Տէր փոխէ

Ի ՀՊ 23 :

Ը Ծն· ԺԳ· 10 : Դատ· Ա· 9 , 19 :

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

Ը Ղեւտ· Թ· 25 , 35 : Ե· գԿԿ· ԼԳ· 14 :

Ժ Բ Օր· Լ· 6 , 7 , 23 :

Ի ԳԼ· ԼԳ· 3 : Ցես· ԺԿ· 1 :

Լ Ցես· ԺԹ· 28 :

Ի ՀՊ 34 :

Ժ Ցես· ԺԱ· 21 , 22 : ԺԿ· 13 , 14 : Դատ· Ա· 10 :

Կ Ցես· Իա· 11 :

Հ Սպ· Հր· 12 : Ես· ԺԹ· 11 : Լ· 4 :

Ն Բ Օր· Ա· 24 , 25 : ԳԼ· ԼԲ· 9 :

Ո Յ՛ ողկուզի :

Ղ ՀՊ 4 :

Ճ ԳԼ· Ի· 1 , 16 : ԼԲ· 8 : ԼԳ· 36 : Բ Օր· Ա· 19 : Ցես· ԺԳ· 6 :

Ձ Եզ· Գ· 8 : ԼԳ· 3 :

Յ Բ Օր· Ա· 25 :

Ն Բ Օր· Ա· 28 : Թ· 1 , 2 :

Ղ ՀՊ 34 :

Ո Եզ· ԺԿ· 8 : ԳԼ· ԺԳ· 43 : Դատ· Գ· 3 : Ա Թագ· ԺԳ· 48 : ԺԿ· 3 , ԸԱ :

Ղ Ցես· ԳԼ· ԺԳ· 6 , 24 : Ցես· ԺԳ· 7 :

Ո ԳԼ· ԼԲ· 9 : Բ Օր· Ա· 28 : Ցես· ԺԳ· 8 :

Լ ԳԼ· ԺԳ· 36 , 37 :

Ն · ք · գՔ · 1490

Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու համար, իր բնակիչները ուտող երկիր մըն է. և ամէն մարդ մէջի բոլոր ժողովուրդը՝ որ մենք տեսանք, յաղթասակ մարդիկ են։ Եւ հոն տեսանք հսկաները, Ենակին որդիքը որ հսկաներէն էն. անանկ որ մենք մեր աչքին մարախի պէս երևցանք, և անանկ ալ անոնց աչքին երևցանք։

ԳԼ · ՃԴ

1 Ժողովուրդը աս լուրին վրայ արտասուք կ'ընէ։ 6 Յեսուն ու Քաղէբը զանոնք լուացընելու կը ջանան։ 11 Աստուած անոնց սպառնալիք կ'ընէ։ 13 բայց Մովսէսին աղաչաքը ընդունելով կը ներէ։ 26 Տրտունջ ընող ժողովուրդը խոստացուած երկիրը մտնելէն կը զրկուին։ 36 Գէշ լուր բերող լրտեսները հարուածով կը մեռնին։ 40 Աստուծոյ հրամանէն դուրս՝ երկրին վրայ յարձակող ժողովուրդը կը յաղթուի։

1 Ու բոլոր ժողովքը ձայնը վերցընելով՝ աղաղակեց. և ժողովուրդը
2 դր լացաւ ան գիշերը։ Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր ժողովքը բսաւ անոնց. Երանի թէ՝ եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած ըլլայինք. Երանի թէ՝ աս անապատին
3 տիս մէջ մեռած ըլլայինք։ Եւ ինչո՞ւ համար Տէրը մեզ աս երկիրը բերաւ, որ սրով իյնանք, և մեր կիները ու մեր որդիքը յափշտակուին. աղէկ չը՞լար մեզի որ եգիպտոս
4 դառնանք։ Եւ իրարու բսին. Մէկ զօրագլուխ մը ընտրենք,
5 ու եգիպտոս դառնանք։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն իրենց երեսին վրայ ինկան Իսրայէլի որդւոյոց բոլոր ժողովուած ժողովքին առջեւը։
6 Եւ երկիրը լրտեսողներէն Նաւէին որդին Յեսուն՝ ու Յեփոնէին որդին Քաղէբը իրենց հանդերձները պատ-
7 ռեցին. Եւ Իսրայէլի որդւոյոց բոլոր ժողովքին խօսեցան՝ ըսելով. Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու համար,
8 խիստ բարի երկիր մըն է։ Թէ որ Տէրը մեզի հաճի, մեզ ան երկիրը պիտի տանի, և ան մեզի պիտի տայ, որ կաթ ու մեղր բղխող
9 երկիր մըն է։ Միայն թէ Տէրոջը դէմ ապստամբ մի՛ ըլլաք. ԵՒ ան երկրին ժողովուրդէն մի՛ վախնաք. քանզի անոնք մեր կերակուրն են. անոնց պաշտպանութիւնը գացած է իրենց վրայէն, ու Տէրը մեզի
10 հետ է. անոնցմէ մի՛ վախնաք։ Եւ բոլոր ժողովքը ըսին թէ՝ քարերով քարկոծենք ասոնք. բայց Տէրոջը փառքը ժողովքի խորանին մէջ բո-
11 լոր Իսրայէլի որդւոյոց երևցաւ։ Եւ

Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ան ժողովուրդը մինչև երբ զիս պիտի սրհամարհէ, և իրենց մէջը բրած բոլոր հրաշքներովս ալ մինչև երբ
12 պիտի չհաւատան ինծի։ Ես անոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ, ու կորսընցընեմ անոնք. և քեզ անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը
13 պիտի ընեմ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ան ատենը եգիպտացիք պիտի լսեն. քանզի դուն քու կարողութեամբդ աս ժողովուրդը անոնց
14 մէջէն հանեցիր. Եւ անոնք պիտի պատմեն աս երկրին բնակիչներուն. Լսած են որ դուն՝ ով Տէր, աս ժողովուրդին մէջտեղն ես, որ դուն՝ ով Տէր, դէմ առ դէմ կը տեսնուիս, և որ ձրու ամպդ անոնց վրայ կը կայնի, և որ ցորեկը ամպի սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով
15 կը քալես անոնց առջեւէն։ Հիմա թէ որ աս ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս մեղցընելու ըլլաս, քու համբաւդ լսող ազգերը պիտի խօ-
16 սին՝ ըսելով. Տէրը աս ժողովուրդը՝ երդումով խոստացած երկիրը տանելու կարող չըլլալուն համար, անապատին մէջ մեռցուց
17 զանոնք։ Եւ հիմա թող իմ Տէրոջս կարողութիւնը մեծ ըլլայ,
18 ինչպէս որ խօսեցար՝ ըսելով. Տէրը երկայնամիտ է, և առատ ողորմութիւնով, անօրէնութիւնը ու յանցանքը ներող. բայց չ՚անցընէ ամենևին անպատիժ չթողուր, Հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ
19 ազգը հատուցանելով. Կ՚աղաչեմ՝ Քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ներէ աս ժողովուրդին անօրէնութիւնը, ինչպէս որ նե-
20 րեցիր աս ժողովուրդին Եգիպտոսէն մինչև հոս։ Եւ Տէրը բսաւ.
21 Քու խօսքիդ պէս ներեցի. Բայց կենդանի եմ ես, որ բոլոր երկիրը Տէրոջը փառքովը պիտի լեցուի,
22 Որ բոլոր ան մարդիկը որ եգիպտոսին մէջ ու անապատին մէջ իմ փառքս ու իմ բրած հրաշքներս տեսան, և մինչև հիմա իս տասը անգամ փորձեցին, ու իմ խօսքս
23 մտիկ չըրին, Պիտի չտեսնեն ան երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն երդում բրի. իս արհամարհողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ
24 ան. Բայց որովհետև իմ ծառաս Քաղէբը ուրիշ միտք ունեցաւ, ու ինծի բոլոր սրտով ջաղանդեցաւ, ես ալ անիկայ իր գացած երկիրը պիտի տանիմ. և անոր սերունդը
25 պիտի ժառանգէ ան։ Եւ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք ձորերու մէջ կը նստին. վաղը դարձէք, և

Ն · ք · գՔ · 1490

Հմր 23 · բ Օր · թ · 7, 8 · 22 · Սաղ · գե · 8 · Եբր · գ · 8 · 16 · Ը Օր · ա · 32 · թ · 23 · Սաղ · հր · 22 · 32 · 42 · ճգ · 24 · Ցես · ժր · 37 · Եբր · գ · 18 · Եղ · լբ · 10 · Եղ · լբ · 12 · Սաղ · ճգ · 23 · բ Օր · թ · 26 · 27, 28 · լբ · 27 · Եզեկ · ի · 9 · 14 · Եղ · ժե · 14 · Ցես · բ · 9, 10 · է · 1 · Եղ · ժգ · 21 · խ · 38 · Գլ · ժ · 34 · Նեհ. թ · 12 · Սաղ · հր · 14 · ճե · 39 · Ը Օր · թ · 28 · Ցես · է · 9 · Եղ · լդ · 6 · ը · Սաղ · ճգ · 8 · ճխե · 8 · Ցոէլ · գ · 2 · Եղ · ի · 5 · լդ · 7 · Եղ · լդ · 9 · Ը Սաղ · ճգ · 45 · Սաղ · հր · 38 · Սաղ · ճգ · 23 · Ցակ · է · 16 · Ցես · է · 14 · 15 · 16 · Ա Սաղ · հր · 19 · Բ Օր · ա · 35 · Սաղ · գե · 11 · ճգ · 26 · Եբր · գ · 17 · 18 · Ը Նե · լա · 7 · Գլ · լբ · 11 · Եզեկ · ի · 15 · Բ Օր · ա · 36 · Ցես · Ժգ · 6 · 8 · 9 · 14 · Գլ · լբ · 12 · Բ Օր · ա · 40 ·

ն·ք·գՔ· 1490

դէպ 'ի անապատ կարմիր ծովուն ճամբան չուեցէք։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
27 Ահարոնին՝ ըսելով. «Մինչև ե՞րբ ասա չար ժողովքին ինծի դէմ տրըտունջելուն համբերիմ. ես լսեցի իսրայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որ ինծի
28 դէմ կը տրտնջեն։ Ըսէ անոնց. "Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ինչպէս դուք իմ ականջներուս խօսեցաք, անանկ ալ պիտի ընեմ
29 ձեզի. Ձեր դիերը ասանապատիս մէջ պիտի իյնան. և ձեր բոլոր հաշուին համեմատ՝ ձեզմէ ամէն համրուածներնիդ քսան տարեկանէն վեր եղողները՝ դուք ոչ՚ որ ին-
30 ձի դէմ տրտնջեցիք, Անշուշտ պիտի չմտնէք ան երկիրը՝ որուն մէջ ձեզ բնակեցընելու †՚երդում ըրի՚, բայց 'ի ցեփոնէին որդին Քաղեբէն՝ ու Նաւէին որդին Յեսուէն։
31 Ըսայց ձեր որդիքը՝ որոնց համար որ դուք ըսիք թէ պիտի յափշտակուին, անոնք պիտի տանիմ, և
32 ձեր չհաւնած երկիրը անոնք պի-
33 տի †տեսնեն։ Բայց ձեր դիերը ասանապատին մէջ պիտի իյնան։
Եւ ձեր որդիքը անապատին մէջ
Քառասուն տարի ‡պիտի †մոլորին, ու ձեր ապոստասութիւնները կրեն, մինչև որ ձեր դիերը անապատին
34 մէջ սպառին։ Ինչպէս որ երկիրը Քառասուն օրուան մէջ լրտեսեցիք, անանկ ալ ան օրերուն թուոյն համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տեղը մէկմէկ տարի պիտի կրէք ձեր անօրէնութիւնները, ու իմ չեղբէ հեռանալս
35 ճանչնաք։ Ես Տէրս ըսի. Ինծի դէմ ժողովուած բոլոր ասի չար ժողովքին անշուշտ պիտի ընեմ ասբանը. անոնք ասանապատին մէջ պիտի սպառին, ու հոն մեռնին։
36 Եւ ան մարդիկը՝ որ Մովսէս խրկեց ան երկիրը լրտեսելու, որոնք դարձան ու երկրին վրայով գէշ լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը ասնոր դէմ տրտնջելու դրդուեցին,
37 Ան մարդիկը որ ան երկրին վրայով գէշ լուր հանեցին՝ ‡՚հարուածով
38 մեռան Տէրոջը առջևը։ Ըսայց Նաւէին որդին Յեսուն՝ և Յեփոնէին որդին Քաղէբը՝ ոչ երկիրը լրտեսելու գացող մարդիկներէն
39 էին, ողջ մնացին։ Եւ Մովսէս ասխօսքերը Իսրայէլի բոլոր որդւոցը զրուցեց, ու ժողովուր-
40 դը մեծ սուգ բրաւ։ Եւ առտուանց կանուխ լեռանը գլուխը ելան՝ ըսելով. Ահա մենք պատրաստ էնք, և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի ելլենք. ինչու որ մեղք գործեցինք։
41 Եւ Մովսէս բսաւ. Ինչո՞ւ հիմա

ն·ք·գՔ· 1490

ես Տէրոջը հրամանէն դուրս կ'ելլէք.
42 ատ բանը պիտի չյաջողի։ Մի ելլէք, (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ,) չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը
43 ջարդուիք. Ինչու որ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք հոն առջևնիդ են, և սրով պիտի իյնաք. Ետ դարձաք Տէրոջմէն ետ դառնալնուդ համար՝
44 Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ։ Բայց անոնք յամառութիւն ընելով՝ լեռանը գլուխը ելան. սակայն Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Մովսէսը բանակին մէջէն չզատուեցան։
45 Ան ատեներ ան լեռանը վրայ բնակող Ամաղեկացիք ու Քանանացիք իջան, և զարկին անոնք, ու հալածեցին մինչև Հորմա։

ԳԼ· ԺԵ

1 Հացի ընծային ու թափելու նուէրին կանոնը։ 13, 29 Օտարականն ալ նոյն կանոնով պիտի ընծայէր։ 17 Առջի խմորէն բարձրացընելու ընծայ մատուցանելուն կանոնը։ 22 Անգիտութեամբ գործուած մեղքին պատարագը։ 30 Հպարտութեան պատիժը։ 32 Շաբաթը պղծող մարդու մը քարկոծուիլը։ 37 Ծոպերուն օրէնքը։

1 Ան Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով. «Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը, ու ըսէ անոնց. Երբոր մտնէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ որն
3 որ ձեզի պիտի տամ, Եւ Տէրոջը †անուշ հոտ նուիրելու համար՝ ‡արջառներէն կամ հօտերէն պատրաստ պիտի մատուցանէք Տէրոջը, ողջակէզ՝ կամ †ուխտ կատարելու զոհ՝ թէ կամաւոր ընծայի համար, և թէ ‡ձեր հանդիսա-
4 ւոր տօներուն մէջ, Ան ատենը ՚իր զոհը Տէրոջը մատուցանողը՝ ‡հացի ընծայի համար ըհիմնի մը չորրորդ մասը եղով շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ալիւր պիտի
5 մատուցանէ։ Եւ ողջակէզին կամ զոհին հետ՝ մէկ գառի համար՝ †հինի մը չորրորդ մասը գինի թա-
6 փելու նուէր պիտի ընես. ‡կամ խոյի մը համար՝ հինի մը երրորդ մասը եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ
7 պիտի ընես. Եւ թափելու նուէրի համար հինի մը երրորդ մասը գինի՝ անուշ հոտի համար Տէրոջը
8 պիտի մատուցանես։ Եւ երբոր ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կատարելու զոհի համար՝ կամ ‡խաղաղութեան զոհի համար զուարակ
9 մը մատուցանես Տէրոջը, Ան ատենը ‡զուարակին հետ կէս հինին եղով շաղուած իրէք տասանորդ բարակ ալիւր պիտի մատուցանես.
10 Եւ թափելու նուէրի համար կէս հինին գինի պիտի մատուցանես. «Այս Տէրոջը անուշահոտ պատա-

ն·ք·գՔ· 1490

ՀԸ 25·ը ՄՆ·ԻԳ·20։
Ը Օր·ա·42։
ԼԸ ՄՆ·ԺԵ·2։
ը Օր·ա·43։
Լ ՀԸ 43·ը Օր·ա·44։
ՂԳԼ·ի·3։ Դատ·ա·17։

– ՀԸ 18։ ՂՆ·իգ·10։ ը Օր·է·1։
Բ ՆՔ·ը·21։ ԵԼ·ԻԹ·18։
‡ՂՆ·ա·2, 3։
†ՂՆ·է·16։ ԻԸ·18·21։
ԻՂՆ·իգ·8, 12·36։ ԳԼ·ԻԸ·19·27։ ԻԹ·2, 8, 13։ ը Օր·ԺԳ·10։
ՂՂՆ·ը·1։ Ղ·14։
Ի ԵԼ·ԻԹ·40։ ՂՆ·իգ·13։
Ը ՂՆ·ԺԳ·10։ ԳԼ·ԻԸ·5։
Բ ԳԼ·ԻԸ·7, 14։
‡ԳԼ·ԻԸ·12, 14։

ԻՂՆ·է·11։

ԼԳԼ·ԻԸ·12, 14։

Ն · Ք · Դ · 1490

11 րագ մըն է ։ Ամէն մէկ զուարակի
կամ խոյի համար՝ կամ ոչխարի
կամ այծի համար ասանկ պիտի
12 ըլլայ ։ Ձեր պատրաստելու թուդյն
նայելով՝ անոնց թուդյն համեմատ՝
ամէն մէկուն անանկ պիտի ընէք ։
13 Երկրին ամէն բնակը աս բաները
անանկ պիտի ընէ , Տէրոջը անու-
շահոտ պատարագ մատուցանելու
14 համար ։ Եւ թէ որ ձեր քովը
պանդխտացած օտարականը՝ կամ
ձեր ցեղերուն մէջ ձեր մէջը բնա-
կողը՝ Տէրոջը անուշահոտ պատա-
րագ ընելու ըլլայ , ձեր ըրածին պէս
15 անոնկայ ալ անանկ պիտի ընէ ։ Ո՛վ
ժողովք՝ Իձեզի համար և յԻր կո-
չած պանդխտացած օտարականին հա-
մար մէկ կանոն պիտի ըլլայ . ձեր
ցեղերուն մէջ յաւիտենական կա-
նոնով՝ Տէրոջը առջևը ինչպէս էք
դուք , անանկ պիտի ըլլայ օտա-
16 րականն ալ ։ Ձեզի համար և ձեր
քովը պանդխտացած օտարականին
համար՝ մէկ օրէնք ու մէկ սովորու-
թիւն պիտի ըլլայ ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
18 սելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու բսէ անոնց . Երբոր ան երկիրը
մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ՝
19 եւ ըլլայ որ երբ կանն երկրին հացէն
ուտէք , բարձրացընելու ընծայ պի-
20 տի մատուցանէք Տէրոջը ։ Ձեր
առջև խմորէն շօթ մը բարձրացը-
նելու ընծայ պիտի մատուցանէք .
21 նկալն բարձրացընելու ընծան ինչ-
պէս որ կ'ընէք , աս ալ անանկ
պիտի բարձրացընէք ։ Ձեր առջի
խմորէն բարձրացընելու ընծայ պի-
տի մատուցանէք Տէրոջը՝ ձեր ազ-
գերուն մէջ ։
22 Իսկ Եթէ որ սխալիք ու չընէք աս
բոլոր պատուիրանքները՝ որ Տէրը
23 բսաւ Մովսէսին , Նո՛ւ ան ամէնը՝
որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէ-
սին ձեռքովը ան օրէն ի վեր՝ որ
Տէրը պատուիրեց ձեր ազգերուն
24 մէջ յառաջ . Եւ ըլլայ որ՝ եթէ
ժողովքը սխալմամբ յանցանք մը ը-
նէ , ան աւունը բոլոր ժողովքը՝ Տէ-
րոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝
մէկ զուարակ մը պիտի մատու-
ցանէ ։ բատ օրինի հացի ընծայով
ու թափելու նուէրով , և մեղքի
պատարագի համար այծերէն մէկ
25 նոխազ ։ Եւ քահանան քաւու-
թիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքին համար , ու Թո-
ղութիւն պիտի ըլլայ անոնց , ին-
չու որ սխալմունք էր , և անոնք
իրենց սխալելուն համար իրենց ըն-
ծան Տէրոջը պատարագ բերին , ու
նաև իրենց մեղքի պատարագը Տէ-
26 րոջը առջևը . Ուստի Իսրայէլի որ-

դւոցը բոլոր ժողովքին ու անոնց
մէջը պանդխտացած օտարական-
ներուն Թողութիւն պիտի ըլլայ .
քանզի բոլոր ժողովուրդը սխալման
մէջ էր ։
27 Եւ Եթէ որ անձ մը սխալմամբ
մեղք գործէ , ան աւունը մեղքի
պատարագի համար մէկ տարեկան
28 էգ այծ մը պիտի բերէ . Եւ քահա-
նան քաւութիւն պիտի ընէ սխալ-
մամբ մեղք գործող անձին համար .
երբոր Տէրոջը առջևը մեղք գործէ ,
անոր համար քաւութիւն պիտի ը-
նէ , ու անոր Թողութիւն ըլլայ ։
29 Ն՝սխալմամբ մեղք գործողին հա-
մար՝ Թէ Իսրայէլէ որդւոց մէջի
բնակին համար՝ և Թէ անոնց մէջը
պանդխտացած օտարականին հա-
մար , մէկ օրէնք պիտի ունենաք ։
30 Բայց ան անձը որ *յանդգնու-
թեամբ բան կ'ընէ , Թէ երկրին
բնակը ըլլայ՝ և Թէ օտարական ,
անիկայ Տէրը կը նախատէ . ան
անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
31 կորսուի ։ Ընդհոջը խօսքը արհա-
մարհելուն ու անոր պատուիրանքը
զանց ընելուն համար՝ ան անձը
անշուշտ պիտի կորսուի . Անոր
անօրէնութիւնը իր վրան պիտի
ըլլայ ։
32 Եւ երբ Իսրայէլէ որդիքը անա-
պատն էին , Մարդ մը գտան՝ որ
33 շաբաթ օրը փայտ կը ժողվէր ։ Եւ
անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ
գտան զանիկայ , Մովսէսին ու
Ահարոնին և բոլոր ժողովքին առ-
34 ջև բերին ։ Եւ Զբանտարկեցին
զանիկայ . ինչու որ անոր ինչ ընե-
35 լիքին որոշուած չէր ։ Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին . Ան մարդը ան-
պատճառ պիտի մեռցուի . բոլոր
ժողովքը բանակէն դուրս հանե-
րով պիտի քարկոծեն զանիկայ ։
36 Եւ բոլոր ժողովքը Տէրոջը Մովսէ-
սին պատուիրածին պէս՝ բանակէն
դուրս հանեցին զանիկայ , և քարե-
րով քարկոծեցին , ու մեռաւ ։
37 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
38 ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու բսէ ցանոնց , որ իրենց ծոպերը
շինեն իրենց հանդերձներուն քը-
ղանցքներուն վրայ՝ իրենց ազգե-
րուն մէջ . ու քղանցքի ծոպերուն
վրայ կապոյտ ժապաւէն մը դնեն .
39 Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ , որ
դուք տեսնէք ան՝ ու Տէրոջը բո-
լոր պատուիրանքները միտքերնիդ
բերէք , և ընէք անոնք . ու Ձեր
սրտերուն և ձեր աչքերուն ցանկու-
թեանցը չհետեւիք՝ որոնց ետևէն
40 դուք †կը մոլորիք . Անանկ որ
միտքերնիդ բերէք՝ ու ընէք իմ
բոլոր պատուիրանքներս , ու †սուրբ

Ն · Ք · Դ · 1490

ղ Ղև · դ · 27 , 28 ։
ա Ղև · դ · 35 ։
ղ Ելհ 15 ։
ր Օր · ժ · 12 ։ Սաղ · ժթ · 13 ։ Երր · ժ · 26 ։ ապես · բ · 10 ։
* Եբր · բարձր ձեռքով
ը Թագ · ժբ · 9 ։ Նում · ժգ · 13 ։
ա Ղև · ե · 1 ։ Եզկ · ժբ · 20 ։
ա Եւ · լա · 14 , 15 ։ լե · 2 , 3 ։
ը Ղև · իդ · 12 ։
ա Եւ · լա · 14 , 15 ։
ը Ղև · իդ · 14 ։ դԹագ · իա · 18 ։ Գոր · ե · 58 ։
ց Ր Օր · իբ · 12 ։ Մաս · իդ · 5 ։
ա Ես ր Օր · իթ · 19 ։ Ցոր · լա · 7 ։ Երեմ · թ · 14 ։ Եզկ · գ · 9 ։
ֆ Սաղ · հդ · 27 ։ ճղ · 39 ։ Ցակ · գ · 4 ։
† Եբր · պատկերութիւն կ'ընէք ։
ֆ Ղև · ժ · 44 , 45 ։ Հրովտ · ժբ · 1 ։ Կող · ա · 22 ։ ապես · ա · 15 , 16 ։

ՆԱԽ. ԳԲ. 1490

ըլլաք ձեր Աստուծոյն առջեւը ։
41 Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ
զի Աստուած ըլլալու համար՝ ձեզ
եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ես եմ
Եհովայ՝ ձեր Աստուածը ։

ԳԼ. Ժ.Զ

1 Կորխին, Դաթանին և Աբիրոնին ապստամբութիւնը ։ 23 Մովսէս կը գոհ ժողովուրդը ապստամբներուն վրայեն ։ 31 Երկիրը կը կլլէ Կորխը՝ որուն ընկերները կրակով կը ոչնչին ։ 36 Խունկերը սուրբ բանի գործածուելու համար կը պահուին ։ 41 Յաջորդ օրը Հազար եօթը հարիւր հոգի՝ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ընելուն համար, ժանտախտով կը մեռնին ։ 46 Ահարոն խունկ ծխելով՝ ժանտախտը կը դադրեցնէ ։

ԻՐԲ 1471

1 Նու Ղևիի որդւոյն Կահաթի որդւոյն Իսահարին որդին՝ Կորխը՝ և Ռուբենի որդւոցմէ Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը՝ և Փաղեթին որդին Ովն՝ և-
2 լան, եւ Իսրայէլի որդւոցմէ երկու հարիւր հիսուն հոգի՝ ժողովքի խորհրդական գլխաւորներ՝ ազնուանի մարդիկներ հռչակեալք ։
3 Նե՛ւ Մովսէսին առջեւը եկան, եւ Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողովեցան, ու ըսին անոնց. Ալ հերիք է ըրածնիդ. ինչու որ բոլոր ժողովքը ամէնքն ալ սուրբ են, և Տէրը անոնց մէջն է. և ինչու Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք
4 ձեզ կը բարձրացընէք ։ Եւ երբ Մովսէս լսեց, Ղիր երեսին վրայ
5 ինկաւ. Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր բոլոր ժողովքին՝ ըսելով. Վաղը Տէրը պիտի յայտնէ թէ ո՛րն է իրը, և ո՛րն է խաւրքը, ու ընդ՛ունի իրեն պիտի մօտեցընէ. և ո՛րն որ ինքը ընտրած է, իրեն պիտի
6 մօտեցընէ ։ Ա՛ս ըրէք. առէք ձեզի բուրվառներ, դուն ով Կորխ՝
7 և քու բոլոր ժողովքդ. Եւ վաղը անոնց մէջը կրակ դրէք, ու Տէրոջը առջեւը անոնց վրայ խունկ դրէք. և սուրբը անիկայ ըլլայ, որն որ Տէրը կ'ընտրէ. ալ հերիք է ըրածնիդ՝ ով Ղևիի որդիքը ։
8 Եւ Մովսէս բսաւ Կորխին. Լսեցէ՛ք
9 ով Ղևիի որդիքը. Պզտի՞կ բան կ'երեւնայ ձեզի՝ որ Իսրայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մօտեցընելու համար՝ Իսրայէլի ժողովքէն զատեց ձեզ, որ Տէրոջը խորանին պաշտօնը ընէք, և ժողովքին առջեւը կայնիք՝ անոնց սպասաւորու-
10 թիւնը ընելու. Եւ քեզ ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ Ղևիի որդիքը իրէն մօտեցուց, ու դուք քահանայութիւն ալ կը փնտռէք ։
11 Ուրեմն դուն՝ ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը դէմ ժողովեցաք. Եւ Ահարոն ով է՝ որ անոր դէմ դուք տրտունջ կ'ընէք ։
12 Եւ Մովսէս՝ Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու համար խրկեց. և անոնք բսին.
13 Չենք ելլեր. Մեզ անապատին մէջ մեռցընելու համար՝ կաթ ու մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելդ բան է, որ նաև մեր վրայ
14 իշխան ըլլալ կ'ուզես ։ Եւ մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը չբտարիր, ոչ ալ մեզի արտի ու այգիի ժառանգութիւն տուիր. միթէ աս մարդոցը աչքերը պիտի
15 հանես. Մենք չենք ելլեր ։ Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ, ու բսաւ Տէրոջը. Մի նայիր անոնց ընծաներուն. Անանց էշ մըն ալ չառի, և անոնց մէկուն անիրաւութիւն
16 թիւն չըրի ։ Եւ Մովսէս բսաւ Կորխին. Ղ՛ալաղը դուն ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը առջեւը ներկայանաք, դուն՝ և անոնք՝ ու Ա-
17 հարոնը. Եւ առէք ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները, ու անոնց մէջը խունկ դրէք, և ամէն մէկը իր բուրվառը Նե՛ւ երկու հարիւր հիսուն բուրվառները, և դուն ալ ու Ահարոն ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները Տէրոջը առ-
18 ջեւը մօտեցուցէք ։ Եւ ամէն մէկը իր բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ դրին, ու անոնց վրայ խունկ դրին, և ժողովքի խորանին դուռը կայնեցան Մովսէսին ու
19 Ահարոնին հետ ։ Եւ Կորխը անոնց դէմ ժողովքի խորանին դուռը ժողվեց բոլոր ժողովքը. ու Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովքին երեւցաւ ։
20 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
21 Ահարոնին՝ ըսելով. Ա՛ռ ժողովքին մէջէն զատուեցէք, որ հետուով
22 կորսընցընեմ զանոնք ։ Բայց անոնք երեսնուն վրայ ինկան՝ ու բսին. Ո՛վ Աստուած՝ բոլոր մարդոց հոգիներուն Աստուածը, մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքի՞ն վրայ պիտի դայ քու բարկութիւնդ ։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով. Խօսէ ժողովքին՝ ու բսէ. Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռա-
25 ցէք ։ Եւ Մովսէս ելաւ, ու Դաթանին և Աբիրոնին գնաց, և Իսրայէլի ծերերը անոր ետեւէն գացին.
26 Եւ խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով. Հա՛ս չար մարդոցը վրաններուն քովէն հե՛տ քաշուեցէք, ու անոնց մէկ բանին մի՛ դպչիք, որ անոնց
27 բոլոր մեղքերովը չկորսուիք ։ Ուստի անոնք Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացան. և Դաթանը ու

ՆԱԽ. Ք. ԳԲ. ԻՐԲ 1471

ՀԻՄ 9 ։

ԲԵՒ. Բ. 14 ։ ԳՈՐ. Է. 27, 35 ։

ԵԲՐ. Գ. 8 ։ ՂԵ. Ի. 24 ։

ՀԻՆ. Գ. 4, 5 ։

Յ ա ԹԱԳ. ԺԲ. 3 ։ ԳՈՐ. Ի. 33 ։ Բ ԿՈՐ. Է. 2 ։ Ղ ՀՄՐ 6, 7 ։

Ճ ա ԹԱԳ. ԺԲ. 3, 7 ։

ՀՄՐ 42 ։ ԵՒ. ԺԳ. 7, 10 ։ ՂԵ. Ի. 6, 23 ։ ԳԼ. ԺԳ. 10 ։

Յ ՀՄՐ 45 ։ ՆՄ. ԺԲ. 17, 22 ։ ԵՐԵՄ. ՃԾ. 6 ։ ԴԱՐ. Բ. 40 ։ ՅԱՅՏ. ԺԲ. 4 ։

Ն ՀՄՐ 45 ։ ԵՒ. ԼԲ. 10 ։ ԼԴ. 5 ։

Ղ ՀՄՐ 45 ։ ԳԼ. ԺԳ. 5 ։

ԳԼ. ԻԿ. 16 ։ ՅՈՒ. ԺԲ. 10 ։ ԺՈՂ. ԺԲ. 7 ։ ԵՍ. ԺԿ. 16 ։ ԶԱՔ. ԺԲ. 1 ։ ԵԲՐ. ԺԲ. 9 ։

† ԵՔԲ. ՄԱՐՄԻՆ

Ն ՆՄ. ԺԲ. 12, 14 ։ ԵՍ. ԺԲ. 11 ։ Բ ԿՈՐ. Գ. 17 ։ ՅԱՅՏ. ԺԲ. 4 ։

ՆԱԽ. ԳԲ. 1490

ԻՐԲ 1471

– ԵՒ. Գ. 21 ։ ԳԼ. Իգ. 9 ։ ԻԷ. 3 ։ ՅՈՒԴ. 11 ։

* ԵՔԲ. ԱՒՆ ։

Բ ԳԼ. Իգ. 9 ։

Ի ՍԱՂ. ՃՂ. 16 ։

Ր ԵՒ. ԺԹ. 6 ։

Ս ԵՒ. ԻԹ. 45 ։ ԳԼ. ԺԴ. 14 ։ Լ. 34 ։

Վ ԳԼ. ԺԴ. 5 ։ Ի. 6 ։

Տ ՀՄՐ 3 ։ ՂԵ. ԻՒ. 6, 7, 8, 12, 15 ։

Ր ԵՒ. ԻԲ. 1 ։ ԳԼ. ԺԷ. 5 ։ Ա ԹԱԳ. Բ. 28 ։ ՍԱՂ. ՃՆ. 26 ։

Ք ԳԼ. Դ. 10 ։ ՂԵ. Ժ. 3 ։ ԻՒ. 17, 18 ։ ՆՂԿ. Ի. 46 ։ ԻԳ. 15, 16 ։

Ֆ Ա ԹԱԳ. ԺԲ. 23 ։ ՆՈ. Է. 13 ։

Ւ ԳԼ. Դ. 41, 45 ։ Բ. 14 ։ Բ ՕՐ. Ժ. 8 ։

Ւ ԵՒ. ԺԴ. 8 ։ Ա ԿՈՐ. Գ. 5 ։

Ն · ք · գՔ · Իսր 1471

Արիքրոնը և անոնց կիները՝ ու անոնց որդիքը և ընտանիքը՝ իրենց վրաններուն դուռը ելան կայնե-
28 ցան։ Եւ Մովսէս բսաւ. Ղ Աստ պիտի դիտնաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր աս գործերը ընե-
29 լու, և չէ թէ ես ինծմէ ըն-
ե Ը ըէ · Ա-ինձ՝ թէ որ ասոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին, և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ասոնց ալ պատահի,
30 Տէրը իս խրկած չէ։ Բայց թէ որ Տէրը ը *հրաշք մը ընէ, և երկիրը իր բերանը բանայ, ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ, ու ա-
նոնք *ողջ ողջ դժոխքը իջնեն, ան ատենը պիտի դիտնաք որ աս մար-
31 դիկը Տէրը անարգեցին։ Ես եղաւ որ աս բոլոր խօքերը խօսիլը լմընցուցածին պէս, անոնց տակի գե-
32 տինը պատուեցաւ. Եւ երկիրը իր բերանը բացաւ, ու զանոնք և անոնց տուները ու ը կորխին ունեցած բոլոր մարդիկը և բոլոր ունե-
33 քը կլլեց։ Եւ անոնք ու բոլոր անոնց ունեցածը ողջ ողջ դժոխքը իջան. և երկիրը ծածկեց զանոնք, ու ժողովքին մէջէն կորսուեցան։
34 Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան. քանզի ըսին. Ընլլայ որ երկիրը
35 մեզ ել կլլէ։ Եւ Տէրոջմէն կրակ ելաւ, ու խունկ մատուցանող երկու հարիւր յիսուն հոգին սպառեց։
36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
37 սելով. Խօսէ Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառները ան այրուածին մէջէն վերցրնէ. և դուն անոնց հէնց կրակը անդին ցրուէ. քանզի անոնք սուրբ
38 եղան։ Ա իրենց հոգիներուն դէմ մեղք գործողներուն բուրվառներէն թիթեղներ չինեն՝ սեղանը պատելու համար. ինչու որ անոնք Տէրոջը առջևը մատուցուելով՝ սուրբ եղած են. և Իսրայէլի որդւոյը
39 նշան պիտի ըլլան։ Ու Եղիազար քահանան ան այրուած մարդոցը մատուցած պղնձէ բուրվառները առաւ. և զանոնք սեղանը պատելու համար թիթեղներ չինեցին.
40 (Իսրայէլի որդւոյը յիշատակ ընելու համար, որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար մէկը՝ Տէրոջը առջևը խունկ մատուցանելու չմոտենայ, և Կորխին պէս ու անոր ժողովքին պէս չըլլայ.) ինչպէս որ Տէրը բսաւ անոր՝ Մովսէսին ձեռքովը։
41 Եւ հետևեալ օրը Իսրայէլի որդւոյը բոլոր ժողովքը Մովսէսին դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ

Ն · ք · գՔ · Իսր 1471

բրին՝ ըսելով. Դուք Տէրոջը ժողո-
42 վուրդը մեռցուցիք։ Եւ եղաւ որ երբ ժողովքը Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ ժողվուած էին, դէպ՚ի ժողովքի խորանը նայեցան, և ահա ամպը ծածկեց ան, ու Տէրոջը
43 փառքը երևցաւ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանին առջևը
44 եկան։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
45 սին՝ ըսելով. Ա ժողովքին մէջէն ելէք, որ շուտով սպառեմ զանոնք. և ասոնք երեսնուն վրայ իննան։
46 Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին. Խունկ մը առ, ու մէջը սեղանին վրայէն կրակ դիր, և վրան խունկ դիր, ու շուտով ժողովքը գնա, ու անոնց համար քաւութիւն ըրէ, ինչու որ Տէրոջմէն բարկութիւն ելաւ. ժանտախտը
47 սկսաւ։ Եւ Ահարոն Մովսէսին բսածին պէս՝ բ-բլ- մը առաւ, ու ժողովքին մէջը վազեց, և ահա ժանտախտը սկսած էր ժողովուրդին մէջը, և վրան խունկ դրաւ, ու ժողովուրդին համար քաւութիւն
48 ըրաւ. Եւ մեռելներուն ու ողջերուն մէջտեղը կայնեցաւ, ու ժանտ-
49 ախտը դադրեցաւ։ Եւ ժանտախտէն մեռածները տասնուչորս հազար եօթը հարիւր հոգի էին, կորխի բանին համար մեռածներէն
50 զատ։ Եւ Ահարոն դարձաւ Մովսէսին՝ ժողովքի խորանին դուռը, ու ժանտախտը դադրեցաւ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Տասուերկու ցեղերուն դաւազաններուն մէջը՝ Ահարոնին դաւազանը կը ծաղկի, 10 ու ժողովուրդին ապստամբներուն դէմ վկայութիւն ըլլալու համար կը պահուի։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոյը, ու անոնցմէ իրենց հարցը տուներուն համեմատ մէկական դաւազան՝ ա-ինձ իրենց հարցը տուներուն բոլոր իշխաններէն տասուերկու դաւազան առ. ամէն մարդուն անունը իր
3 դաւազանին վրայ գրէ։ Եւ Ահարոնին անունը Ղևիին դաւազանին վրայ պիտի գրես. ինչու որ անոնց հայրերուն տանը իշխանին համար
4 մէկ դաւազան պիտի ըլլայ. Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայութիւնին առջևը դնես, ուր որ ձե-
5 զի պիտի հանդիպիմ։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝ իմ ընտրած մարդուս դաւազանը պիտի ծաղկի. ու պիտի դադրեցնեմ ինծմէ Իսրայէլի որդւոյը տրտունջը՝ որոնք կը տրտընջեն
6 ձեզի վրայով։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոյը. ու անոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ տասուերկու

Գեղ · գ · 12 ; ը Օր · ժը · 22 ; Զաք · ը · 9 , 10 ; գ · 9 ; Ցօհ · ե · 36 ։
Ղ Գէ · իդ · 13 ; Երեմ · իդ · 16 ; Եզեկ · ժգ · 17 ; Ցօհ · ե · 30 ; գ · 38 ։
– Ցար · լա · 3 ; Եա · իը · 21 ։
* Եբր. ստեղծագործու-թիւն
– Հմր 33 ; Սաղ · ծե · 15 ։
Ղ Գէ · իդ · 10 ; իէ · 8 ; ը Օր · ժա · 6 ; Սաղ · ՃՂ · 17 ։
ը Ցես Հմր 17 ; Գէ · իգ · 11 ; ա Մն · գ · 22 , 37 ։
բ Ղէ · ժ · 2 ; Գէ · ժա · 1 ; Սաղ · ՃՂ · 18 ։
գ Հմր 17 ։
– Ցես Ղէ · իէ · 28 ։
դ Առակ · ի · 2 ; Եմր · ը · 10 ։
ե Գէ · ժէ · 10 ; իգ · 10 ; Եզեկ · ժգ · 8 ։
զ Գէ · գ · 10 ; ը Մն · իգ · 18 ։
է Գէ · ժգ · 2 ; Սաղ · ՃՂ · 25 ։

Ն · ք · գՔ · Իսր 1471

– Եէ · խ · 34 ; Ը Հմր 19 ; Գէ · ի · 6 ։
ը Հմր 21 , 24 ։
թ Հմր 22 ; Գէ · ի · 6 ։
Ի Ղէ · ժ · 6 ; Գէ · ա · 53 ; բ · 19 ; ժա · 33 ; ժբ · 5 ; ա Մն · իէ · 24 ; Սաղ · ՃՂ · 29 ։
– Եէ · իե · 22 ; իթ · 42 , 43 ; է · 36 ։
Ը Գէ · ժգ · 5 ։
ժ Գէ · ժգ · 11 ։

ն·ք·գՀ· Իսր 1471

դաւազան տուին անոր , ամէն մէկ իշխանին համար մէկմէկ դաւազան . և Ահարոնին դաւազանը անոնց դաւազաններուն մէջն էր ։ 7 Եւ Մովսէս դաւազանները Տէրոջը առջևը դրաւ՝ Վկայութեան խորանին մէջ ։ 8 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս վկայութեան խորանը մտաւ . և ահա Ղևիի տանը կողմէն ծաղկեցաւ Ահարոնին դաւազանը , ու ծլեցաւ , և ծաղիկ բացաւ , ու 9 նուշեր հասցուց ։ Եւ Մովսէս բոլոր դաւազանները Տէրոջը առջևէն դուրս հանեց Իսրայէլի բոլոր որդւոցը առջևը . ու անոնք տեսան , և ամէն մէկը իր դաւազանը առաւ ։

ծ·Գ·ժ·ԻԹ· ԻՍՐ 1471

ԼԳՒ·գ·12, 45 ։ Ի ԳՒ·գ·9 ։ ը·19 ։ Ֆ ՀՄՐ 5 ։ ԳՒ·գ·10 ։ ՒԵՍՐ·Թ·3, 6 ։

10 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ի Ահարոնին դաւազանը վկայութիւնին առջևը ետ դարձուր , Նոր ապրուտմերներուն նշան ըլլալու համար պահուի . Ու անոնց տրտունջը ինձմէ վերցնես , որ չմեռնին ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս ըրաւ , անանկ ըրաւ ։ 11 Եւ Իսրայէլի որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով . Ահա կը մեռնինք , կը կորսուինք . մենք ամէնքս կը կորսուինք . 12 Ամէն ով որ Տէրոջը խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս ալ պիտի մեռնի՞նք ։

ԼՒ·ժ·ԼՀ·ԼՒ·ա· 51, 53 ։ ԺԸ· 4, 7 ։

ՂԳՒ·ժԷ· 38 ։ Ի ՀՄՐ 5 ։

ԳԼ· ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղևտացւոց յանձնուած պաշտօնութիւնը ։ 9 Քահանայից բաժինը , 21 Ղևտացւոց բաժինը ։ 25 Ղևտացւոց բաժինէն բարձրացընելու ընծան քահանայից իրաւունքը կ'ըլլայ ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Դուն՝ ու քեզի հետ քու որդիքդ՝ և քու հօրդ տունը՝ Ի սրբարանին անօրէնութիւնը պիտի կրէք . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քահանայութեանը անօրէնու- 2 թիւնը պիտի կրէք ։ Եւ քու հօրդ ցեղէն՝ Յուդայի Ղևիին ցեղէն եղող քու եղբայրներդ մօտեցընես , որ Էքեզի հետ միանան , ու Բքեզի սպասաւորութիւն ընեն . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ վկայութեան խորանին առջևը պիտի ըլլաք ։ 3 Եւ քու պահպանութիւնդ ու բոլոր Խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն . Միայն թէ սրբարանին անօթներուն ու սեղանին չմօտենան , Որ ոչ անոնք մեռնին՝ ոչ ալ դուք ։ 4 Քու հետ պիտի միանան , ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ամէն պաշտօնին նայելով . ԵՒ օտար մէկը պիտի չմօտենայ ձեզի ։ 5 Զի ։ Եւ Ի սրբարանին պահպանութիւնը ու սեղանին պահպանութիւնը պիտի պահէք , Որ ալ Իսրայէլի որդւոցը վրայ բարկութիւն

Ծ·Գ·ժ·ԻԹ· ԻՍՐ 1471

6 չըլլայ ։ Եւ ահա ես Իսրայէլի որդւոցը մէջէն Ղևիները ձեր եղբայրները Ղևտայինները առի . Ի անոնք ձեզի Տէրոջը համար պարգև տրուած են , որ ժողովքի խորանին պաշտօնը ընեն ։ 7 Բայց Եւ Ի դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր բաներուն համար և Խվարագուրին մէջը եղած բաներուն համար ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք , ու պաշտօնը կատարէք . ձեր քահանայութիւնը Ես պարգևի պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարականը պիտի մեռնի ։

ՀՂՒ·ղ· 16, 18, 26 ։ է·6, 32 ։ ԳՒ·է·9 ։ Յ ԵՂ·ԻԹ· 29 ։ Ի·13, 15 ։ * ԵՔՐ·կրակէն ։ ՂՂՒ·բ·2, 3 ։ ժ·12, 13 ։ Ֆ ՂՒ·դ·22, 27 ։ ղ·25, 26 ։ Ա ՂՒ·ե·1 ։ է·7 ։ ժ·12 ։ ԺԳ·13 ։ Ղ ՂՒ·ղ·16, 18, 26, 29 ։ է·6 ։ Ն ԵՂ·ԻԹ· 27, 28 ։ ՂՒ·է·30, 34 ։ ՂՂՒ·ժ·14 ։ բ Օր·ԺԸ·3 ։ Ճ ՂՒ·Իբ·2, 3, 11, 12, 13 ։ Ն ՀՄՐ 29 ։ ԵՒ·Իգ·19 ։ բ Օր·ԺԸ·4 ։ ՆՀԵՄ·ժ·35, 36 ։ Շ ԵՂ·Իբ·29 ։ Չ ԵՂ·Իբ·29 ։ Իգ·19 ։ ԼԳ·26 ։ ՂՒ·բ·14 ։ ԳԼ·ԺԷ·19 ։ բ Օր·Իգ·2 ։ Ո ՀՄՐ 11 ։ Ո ՂՒ·ԻԷ·28 ։ Վ ԵՂ·ԺԳ·2 ։ Իբ·29 ։ ՂՒ·ԻԷ·26 ։ ԳԼ·գ·13 ։ Ո ԵՂ·ԺԳ·13 ։ ԼԳ·20 ։ Ր ՂՒ·ԻԷ·6 ։ ԳՒ·գ·47 ։ Ց ԵՂ·Լ·13 ։ ՂՒ·ԻԷ·25 ։ ԳՒ·գ·47 ։ ԵԶԿ·ԽԵ·12 ։ Ո բ Օր·ԺԸ·19 ։

ՏԵՂ·ԼԸ· 21 ։ ԹՒ·ԺԸ·2 ։ ԳՈՐ·է·44 ։

Ի ԵՐԲ·Թ·4 ։ ՂԳՒ·ԺՀ· 38 ։ Ի ՀՄՐ 5 ։

ԸԳՒ·ա· 51, 53 ։ ԺԸ·4, 7 ։

ՏԵՂ·ԼԸ· 21 ։ ԹՒ·ԺԸ·2 ։ ԳՈՐ·է·44 ։

10 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ի Ահարոնին դաւազանը վկայութիւնին առջևը ետ դարձուր , Նոր ապրուտմերներուն նշան ըլլալու համար պահուի . Ու անոնց տրտունջը ինձմէ վերցնես , որ չմեռնին ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս ըրաւ , անանկ ըրաւ ։ 11 Եւ Իսրայէլի որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով . Ահա կը մեռնինք , կը կորսուինք . մենք ամէնքս կը կորսուինք . 12 Ամէն ով որ Տէրոջը խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս ալ պիտի մեռնի՞նք ։

ԸԳՒ·ա· 51, 53 ։ ԺԸ·4, 7 ։

ԳԼ· ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղևտացւոց յանձնուած պաշտօնութիւնը ։ 9 Քահանայից բաժինը , 21 Ղևտացւոց բաժինը ։ 25 Ղևտացւոց բաժինէն բարձրացընելու ընծան քահանայից իրաւունքը կ'ըլլայ ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Դուն՝ ու քեզի հետ քու որդիքդ՝ և քու հօրդ տունը՝ Ի սրբարանին անօրէնութիւնը պիտի կրէք . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քահանայութեանը անօրէնու- 2 թիւնը պիտի կրէք ։ Եւ քու հօրդ ցեղէն՝ Յուդայի Ղևիին ցեղէն եղող քու եղբայրներդ մօտեցընես , որ Էքեզի հետ միանան , ու Բքեզի սպասաւորութիւն ընեն . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ վկայութեան խորանին առջևը պիտի ըլլաք ։ 3 Եւ քու պահպանութիւնդ ու բոլոր Խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն . Միայն թէ սրբարանին անօթներուն ու սեղանին չմօտենան , Որ ոչ անոնք մեռնին՝ ոչ ալ դուք ։ 4 Քու հետ պիտի միանան , ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ամէն պաշտօնին նայելով . ԵՒ օտար մէկը պիտի չմօտենայ ձեզի ։ 5 Զի ։ Եւ Ի սրբարանին պահպանութիւնը ու սեղանին պահպանութիւնը պիտի պահէք , Որ ալ Իսրայէլի որդւոցը վրայ բարկութիւն

Ծ·Գ·ժ·ԻԹ· ԻՍՐ 1471

6 չըլլայ ։ Եւ ահա ես Իսրայէլի որդւոցը մէջէն Ղևիները ձեր եղբայրները Ղևտայինները առի . Ի անոնք ձեզի Տէրոջը համար պարգև տրուած են , որ ժողովքի խորանին պաշտօնը ընեն ։ 7 Բայց Եւ Ի դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր բաներուն համար և Խվարագուրին մէջը եղած բաներուն համար ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք , ու պաշտօնը կատարէք . ձեր քահանայութիւնը Ես պարգևի պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարականը պիտի մեռնի ։

ՀՂՒ·ղ· 16, 18, 26 ։ է·6, 32 ։ ԳՒ·է·9 ։ Յ ԵՂ·ԻԹ· 29 ։ Ի·13, 15 ։ * ԵՔՐ·կրակէն ։ ՂՂՒ·բ·2, 3 ։ ժ·12, 13 ։ Ֆ ՂՒ·դ·22, 27 ։ ղ·25, 26 ։ Ա ՂՒ·ե·1 ։ է·7 ։ ժ·12 ։ ԺԳ·13 ։ Ղ ՂՒ·ղ·16, 18, 26, 29 ։ է·6 ։ Ն ԵՂ·ԻԹ· 27, 28 ։ ՂՒ·է·30, 34 ։ ՂՂՒ·ժ·14 ։ բ Օր·ԺԸ·3 ։ Ճ ՂՒ·Իբ·2, 3, 11, 12, 13 ։ Ն ՀՄՐ 29 ։ ԵՒ·Իգ·19 ։ բ Օր·ԺԸ·4 ։ ՆՀԵՄ·ժ·35, 36 ։ Շ ԵՂ·Իբ·29 ։ Չ ԵՂ·Իբ·29 ։ Իգ·19 ։ ԼԳ·26 ։ ՂՒ·բ·14 ։ ԳԼ·ԺԷ·19 ։ բ Օր·Իգ·2 ։ Ո ՀՄՐ 11 ։ Ո ՂՒ·ԻԷ·28 ։ Վ ԵՂ·ԺԳ·2 ։ Իբ·29 ։ ՂՒ·ԻԷ·26 ։ ԳԼ·գ·13 ։ Ո ԵՂ·ԺԳ·13 ։ ԼԳ·20 ։ Ր ՂՒ·ԻԷ·6 ։ ԳՒ·գ·47 ։ Ց ԵՂ·Լ·13 ։ ՂՒ·ԻԷ·25 ։ ԳՒ·գ·47 ։ ԵԶԿ·ԽԵ·12 ։ Ո բ Օր·ԺԸ·19 ։

Ն · ք · գէ · Իսր 1471

ծին առջինեկը պիտի չփրկես , ա-
նոնք սուրբ են . †անոնց արիւնը
սեղանին վրայ պիտի սրսկես , ու
անոնց ճարպը պիտի այրես անու-
շահոտ պատարագ ըլլալու Տէրոջը .
18 Եւ անոնց միսը քու կրծդ պիտի ըլլայ ,
†ինչպէս երբուծը ու աջ զիս-
19 ը քովդ ըլլալուն պէս : †Սուրբ
բաներէն ամէն բարձրացընելու ըն-
ծաները՝ որ Իսրայէլի որդիքը Տէ-
րոջը կը մատուցանեն , քեզի և քե-
զի հետ քու որդիներուդ ու աղջիկ-
ներուդ տուի՝ յաւիտենական կա-
նոնով . †անիկայ՝ Տէրոջը առջևը
քեզի՝ և քեզի հետ քու սերունդիդ՝
20 աղի ուխտ մըն է յաւիտեան : Եւ
Տէրը ըսաւ Ահարոնին . Անոնց
երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն
պիտի չունենաս , ու անոնց մէջտե-
ղը բաժին չունենաս . ես Իսրայէլի
որդւոցը մէջ քու բաժինդ ու ժա-
ռանգութիւնդ ես եմ :
21 Եւ ահա Իսրայէլի բոլոր տասա-
նորդը Ղևիի որդւոցը տուի ժա-
ռանգութեան համար՝ իրենց պաշ-
տօնին փոխարէն , †ժողովքի խո-
րանին պաշտօնը ընելնուն համար :
22 ¶ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ ալ ժողովքի
խորանին պիտի չմօտենան , †որ
23 մեղք չկրեն ու չմեռնին : Ղեւ ժո-
ղովքի խորանին պաշտօնը Ղևտա-
ցիք պիտի ընեն , ու իրենց անօրէ-
նութիւնը իրենք պիտի կրեն . —
—ից՝ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտե-
նական կանոն պէտ ըլլայ , որ անոնք
Իսրայէլի որդւոցը մէջ ժառանգու-
24 թիւն չունենան : †Քանզի Իսրա-
յէլի որդւոցը տասանորդը՝ որոնք
Տէրոջը կ'ընծայեն , Ղևտացւոց
ժառանգութիւն տուի . ասոր պատ-
ճառով անոնց համար ըսի որ՝ Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ ժառանգու-
թիւն չունենան :
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
26 սելով . Այսպէս խօսք Ղևտացւոց՝
ու ըսէ անոնց . Երբոր Իսրայէլի
որդւոցմէն տասանորդը առնէք՝ որն
որ անոնց կողմանէ ձեզի ժառան-
գութեան համար տուի , ան առէ-
նը անկէ՝ †տասանորդին տասնե-
րորդ մասը բարձրացընելու ընծայ
27 պիտի մատուցանէք Տէրոջը , †Եւ
աս ձեր բարձրացընելու ընծան՝
կալի ցորենի պէս և ջէնի բերքի
28 պէս պիտի սեպուի ձեզի : Այս-
պէս՝ Իսրայէլի որդւոցմէ ձեր առած
բոլոր տասանորդներէն դուք ալ
բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէք Տէրոջը . և անոնցմէ՝
Տէրոջը բարձրացընելու ընծան Ա-
հարոն քահանային պիտի տաք :
29 Բոլոր ձեզի եղած ընծաներէն՝ Տէ-
րոջը ամէն բարձրացընելու ընծան՝

Ն · ք · գէ · Իսր 1471

բոլորովին էանոր ամենալաւէն՝ ա-
նոր սուրբ մասէն պիտի մատու-
30 ցանէք : Ուստի պիտի ըսես անոնց .
Երբոր անոր ամենալաւէն մատու-
ցանէք , Ւան ատենը ¶ուրիշը կալի
արդիւնքի պէս՝ ու ջէնի արդիւն-
քի պէս սեպուի Ղևտացիներուն :
31 Եւ ամէն տեղ պիտի ուտէք ան ,
դուք ու ձեր ընտանիքները . վասն
զի ժողովքի խորանին մէջ էձեր
ընէլո- պաշտօնին խոխարէն՝ ձեր
32 վարձքն է ան : Եւ անկէ ամենա-
լաւը մատուցանելէն ետքը՝ †անոր
համար մեղք պիտի չկրէք , ու
†Իսրայէլի որդւոցը սուրբ բաները
չպղծէք , որ չմեռնիք :

Գ Լ · Ի Թ

1 Կարմիր երինջի մոխիրով շինուած մաքրու-
թեան ջուրը : 11 Ընմաքուր մարդուն մաք-
րուելուն համար՝ ան ջուրին գործածու-
թիւնը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով . Ա՛ս է օրէն-
քին կանոնը՝ որ Տէրը պատուիրեց՝
ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն
անարատ ու անբիծ՝ որուն վրայ
3 լուծ դրուած չըլլայ : Եւ Եղիազար
քահանային պիտի տաք անիկայ ,
որ †բանակէն դուրս հանէ , ու իր
4 առջևը մորթեն անիկայ : Եւ Ե-
ղիազար քահանան իր մատովը ա-
նոր արիւնէն պիտի առնէ , ու դէպ
'ի ժողովքի խորանին առջևի կողմը
†եօթը անգամ պիտի սրսկէ անոր
5 արիւնէն : Ետքը իր աչքին առջևը
պիտի այրեն երինջը . †անոր մոր-
թը ու միսը և անոր արիւնը աղբովը
6 միասին պիտի այրեն : Եւ քա-
հանան պիտի առնէ †եղևին փայտ՝
զոպայ ու կրկնակի կարմիր , և և-
րինջին այրուած կրակին մէջը պի-
7 տի նետէ : Ղեւ քահանան իր
հանդերձները ու իր մարմինը ջրով
պիտի լուայ , ու ետքը բանակը
մտնէ . և քահանան մինչև իրիկուն
8 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ա-
նիկայ այրողը իր հանդերձները ու
իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , և
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
9 Եւ մաքուր մարդ մը †երինջին մո-
խիրը պիտի ժողվէ , ու բանակին
դուրսի դին մաքուր տեղ մը դնէ .
և Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին հա-
մար պիտի պահուի , մեղայ համար
10 ըմաքրութեան ջուր ըլլալու : Եւ
երինջին մոխիրը ժողվողը իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ու մինչև
իրիկուն անմաքուր ըլլայ . և ասի-
կայ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց
մէջ պանդխտացող օտարականին

Ն · ք · գէ · Իսր 1471

† Ղև · գ · 2 , 5 ։

† Եւ · իթ · 26 , 28 ։ Ղև · է · 31 , 32 , 34 ։

† Հմր 11 ։

† Ղև · ր · 13 ։ ր Մն · ժգ · 5 ։

— ր Օր · ժ · 9 ։ ժր · 12 ։ ժգ · 27 , 29 ։ ժը · 1 , 2 ։ Ցես · ժգ · 14 , 33 ։ ժգ · 3 ։ ժը · 7 ։ Սաղ · ժզ · 5 ։ Եզեկ · խգ · 28 ։

† Հմր 24 , 26 ։ Ղև · իէ · 30 , 32 ։ Նէեմ · ժ · 37 ։ ժր · 44 ։ Երբ · է · 5 , 8 , 9 ։

† Գէ · գ · 7 , 8 ։

† Գէ · ա · 51 ։

† Ղև · իր · 9 ։

Ղ Գէ · գ · 7 ։ † Հմր 21 ։

ը Հմր 20 ։ ր Օր · ժ · 9 ։ ժգ · 27 , 29 ։ ժը · 1 ։

† Նէեմ · ժ · 38 ։

† Հմր 30 ։

համար՝ յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ ։
11 Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի , եօթը օր անմաքուր
12 պիտի ըլլայ ։ Ա՛նիկայ *անով զինքը մաքրել պիտի տայ երրորդ օրը՝ և եօթներորդ օրը , և այսպէս մաքուր ըլլայ · բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը՝
13 մաքուր պիտի չըլլայ ։ Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի՝ ու ինքզինքը չմաքրէ , Տ Ի Ե Ր Ո Յ Ը խոռանը կը պղծէ . և ան անձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի . անոր վրայ Լմաքրութեան ջուրը չսրսկուելուն համար՝ անիկայ անմաքուր է . Տ իր անմաքրութիւնը տակաւին իր վրան է ։ Ո՛րանի մէջ մեռնող մարդուն համար օրէնքը ասա է . ան որ վրանին մէջ ամէն մտնողը՝ և ան որ վրանին մէջ ամէն եղողը՝ եօթը
15 օր անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն Տ բաց ամանը որ իր վրան կապուած խուփ չունի , անմաքուր
16 պիտի ըլլայ ։ Եւ Ո՛վ որ դպչի դաշտի վրայ սրով սպաննուածի մը՝ կամ Է՛ հոգւոյ մեռածի մը՝ կամ մարդու ոսկորի մը՝ և կամ գերեզմանի մը , եօթը օր անմաքուր
17 պիտի ըլլայ ։ Եւ անմաքուր եղողին համար՝ ան մեղայ մաքրութեան համար հայրուած էրէնջէ մխիրէն առնելով՝ ամանի մը մէջ
18 վրան Ե կենդանի ջուր դնեն . Եւ մաքուր մարդ մը Ը զոպայ պիտի առնէ , ու ան ջուրը խոթէ , և վրանին վրայ՝ ու բոլոր ամաններուն վրայ՝ և հոն եղած մարդոց վրայ՝ ու ոսկորի մը կամ սպաննուածի մը կամ մեռածի մը և կամ գերեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի սրսկէ
19 կէ ։ Եւ մաքուր Ը՛ր պիտի սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ օրը՝ ու եօթներորդ օրը . և եօթներորդ օրը զանիկայ պիտի մաքրէ , ան ալ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ջրով լուացուի , և իրիկունը մաքուր ըլլայ ։ Բայց ան մարդը՝ որ անմաքուր ըլլալով չմաքրուիր , ան անձը ժողովքին մէջէն պիտի կորսուի . ինչու որ Տ Ի Ե Ր Ո Յ Ը սրբարանը պղծեց . անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ , անիկայ անմաքուր է ։
21 Եւ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ անոնց , որ մաքրութեան ջուրը սրսկողը իր լաթերը պիտի լուայ . ու մաքրութեան ջուրին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
22 Բուր պիտի ըլլայ ։ Եւ յանմաքուր անձը ինչ բանի որ դպչի , ան ալ անմաքուր պիտի ըլլայ . ու Ն անոր դպչող մարդը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։

Գ Լ Ե Ա Ց Ի Ն

1 Իսրայէլի որդիքը Սին կոչուած անապատը եկան առջի ամսուն , ու ժողովուրդը Կադեսի մէջ իջևան բրաւ . և Ք Մարիամ հոն վախճանեցաւ , ու հոն թաղուեցաւ ։
2 Եւ ժողովքին Խ Ջուր չկար . Ր ու Մովսէսին և Ա՛հարոնին վրայ
3 հաւաքուեցան ։ Եւ ժողովուրդը Ի Մովսէսին հետ վիճելով՝ խօսեցան ու ըսին . Երանի թէ մենք ալ մեռնէինք՝ Ա՛ղբոր մեր եղբայրները
4 մեռան Տ Ի Ե Ր Ո Յ Ը առջև . Եւ ինչու՛ Տ Ի Ե Ր Ո Յ Ը ժողովուրդը աս անապատը բերիք , որ մենք ու մեր անասունները հոս մեռնինք ։
5 Եւ ինչու՛ մեզ Եգիպտոսէն հանեցիք՝ մեզ աս դէշ տեղը բերելու համար . հո՛ ոչ սերմ Ց՛ենելո՛ տեղ է , ոչ ալ թզենիներու ու այգիներու և նռնենիներու . խմելու ջուր անգամ չկայ ։
6 Եւ Մովսէս ու Ա՛հարոն ժողովքին առջևէն Ե՛լլ՛ ժողովքի խորանին դուռը գացին , ու Է՛ իրենց երեսին վրայ ինկան . և Տ Ի Ե Ր Ո Յ Ը փառքը անոնց երեւցաւ ։
7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
8 ըսելով . Գաւազանը առ , ու ժողովքը ժողվէ , դուն ու քու եղբայրդ Ա՛հարոնը , և անոնց աչքերուն առջևը խօսեցէք ապառաժին , ու իր ջուրը պիտի տայ . և դուն ապառաժէն ջուր պիտի հանես անոնց , ու ժողովքին և անոնց անասուններուն խմցնես ։
9 Եւ Մովսէս առաւ գաւազանը Ն Տ Ի Ե Ր Ո Յ Ը առջևէն , ինչպէս որ իրեն
10 պատուիրեց ։ Եւ Մովսէս ու Ա՛հարոն՝ ժողովքը ապառաժին առջևը ժողվեցին . և ըսաւ անոնց . Լ՛սեցէք հիմա՝ ով ապստամբներ , ձեզի աս ապառաժէս ջուր հանենք ։
11 Ու Մովսէս իր ձեռքը վերցուց , ու գաւազանը երկու անգամ ապառաժին զարկաւ . և Ջ առատօրէն ջուր ելաւ . և ժողովքը ու անոնց անասունները խմեցին ։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա՛հարոնին . Որովհետև Ի՛նծի չհաւատացիք Ի՛սրայէլի որդւոցը աչքերուն առջևը ինծի փառաւորելու , անոր համար աս ժողովուրդը դուք պիտի չտանիք ան երկիրը՝ որն որ

Ն · ք · ԶՁ · իրը 1453

– Գ Լ · Լ Դ · 36 ։

Բ Ել · Ժ · 20 ։ Գ Լ · Իզ · 59 ։

Ե Ել · Ժ · 1 ։
Զ Գ Լ · Ժ · 19 · 42 ։
Է Ել · Ժ · 2 ։ Գ Լ · Ժ · 2 ։
Ը Գ Լ · Ժ ա · 1 · 33 ։ Ժ · 37 ։ Ժ · 32 · 35 · 49 ։
Թ Ել · Ժ · 3 ։

Ն · ք · ԶՁ · իրը 1471

Ր Հմր 16 ։ Ղ Ա · ի ա · 1 ։ Գ Լ · Ե · 2 ։ Թ · 6 · 10 ։ Լ ա · 19 ։ Ոդ · Դ · 14 · Ա՛ն · Բ · 13 ։
Ժ Գ Լ · Լ ա · 19 ։
* Ը՛ր՝ մաքրութեան ջրով

Ի Ղ Ա · Ժ · 31 ։

Ա Հմր 9 ։ Գ Լ · Ը · 7 ։
Ի Ղ Ա · Է · 20 ։ Իր · 3 ։

Ձ Ղ Ա · Ժ ա · 32 ։ Գ Լ · Լ ա · 20 ։
Ի Հմր 11 ։

Հ Հմր 9 ։

Ն Ն · Իզ · 19 ։
Ղ Մաղ · Ծ ա · 7 ։

Ճ Ղ Ա · Ժ · 9 ։

Ժ Հմր 13 ։

Յ Ա՛ն · Բ · 13 ։

Ղ Ղ Ա · Ժ · 5 ։

13 անոնց տուի ։ ՅՄերիպպայի ջուրը
աս է . վասն զի Իսրայէլի որդիքը
Ցեբոջը դէմ վիճեցան . և ինքը
փառաւորուեցաւ անոնց մէջ ։
14 Ու Մովսէս կադեսէն դեսպան-
ներ խրկեց Եդովմի թագաւորին՝
ես ըսաւ . ¶Ա յսպէս կ'ըսէ քու եղ-
բայրդ Իսրայէլ . ՀՄեզի պատա-
հած բոլոր նեղութիւնը գիտես .
15 ՀԻնչպէս մեր հայրերը Եգիպտոս ի-
ջան , Ու բնակեցանք Եգիպտոսի
մէջ շատ տարի . Ու Եգիպտացիք
չարչարեցին մեզ ու մեր հայրերը ։
16 Ու երբ մենք Ցեբոջը աղաղակե-
ցինք , լսեց մեր ձայնը . և Ս հրեշ-
տակ մը խրկեց , ու մեզ Եգիպտո-
սէն հանեց . և ահա մենք քու սահ-
մանիդ ծայրի կադէս քաղաքին
17 մէջն ենք . Ընորհք ըրէ՝ Ո անց-
նինք քու երկրէդ . արտերէն ու
այգիներէն պիտի չանցնինք , և ես
հորերուդ ջուրը պիտի չխմենք .
արքունական ճամբային պիտի եր-
թանք , աջ կամ ձախ կողմը պիտի
չխոտորինք՝ մինչև որ քու սահմա-
18 նէդ անցնինք ։ Եւ Եդովմ ըսաւ
անոր . ԹԻմ երկրէս պիտի չանցնիս ,
հապա թէ չէ՝ սրով քու դէմդ
19 կ'ելլեմ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ը-
սին անոր . Մենք մեծ ճամբային
կ'անցնինք , և թէ որ ես ու իմ ա-
նասուններս քու ջուրէդ խմենք ,
Ես անոր գինը կը հատուցանեմ . ա-
ռանց ուրիշ բան մը ընէլս իմ ոտ-
20 քերովս կ'անցնիմ ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ . Պիտի չանցնիս . և Եդովմ
մեծ բազմութիւնով ու հզօր ձեռ-
21 քով անոնց դէմ ելաւ ։ Ա յսպէս
Եդովմ իր սահմանէն Իսրայէլին
ճամբայ տալ չուզեց . ուստի Իս-
րայէլը Ս դարձաւ անկէ ։
22 Եւ Կադեսէն չուեցին , ու Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը
23 Հովը լեռը եկան ։ Եւ Տէրը խօ-
սեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
Հովը լեռը՝ Եդովմի երկրին սահ-
24 մանին քովը՝ ըսելով . Ահարոնը
իր ժողովուրդին պիտի խառնուի .
քանզի Մերիպպայի ջուրին քովը՝
իմ հրամանիս դէմ ապստամբու-
թիւն ընելնուդ համար՝ պիտի
չմտնէ ան երկիրը՝ որն որ Իսրայէլի
25 որդւոցը տուի ։ Ահարոնը ու անոր
որդին Եղիազարը առ , ու Հովը
26 լեռը հանէ զանոնք . Եւ Ահարոնը
իր զգեստներէն մերկացուր , ու ա-
նոր որդւոյն Եղիազարին հագցուր
զանոնք . ինչու որ Ահարոն իր ժո-
ղովուրդին պիտի խառնուի , ու հոն
27 մեռնի ։ Եւ Մովսէս Ցեբոջը պա-
տուիրածին պէս ըրաւ . ու բոլոր
ժողովքին աչքին առջեւը Հովը լեռը
28 ելան ։ Եւ Մովսէս մերկացուց
Ահարոնը իր զգեստներէն , ու անոր
որդւոյն Եղիազարին հագցուց զա-
նոնք . և Ահարոն հոն լեռանը
գլուխը մեռաւ . ու Մովսէս և Ե-
29 ղիազար լեռնէն իջան ։ Եւ երբ
բոլոր ժողովքը տեսան որ Ահարոնը
մեռաւ , Իսրայէլի բոլոր տունը Ա-
հարոնին համար Ե երսուն օր լացին ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Իսրայէլը քիչ մը վնաս քաշելով՝ Քանանա-
ցիները կը կարդէ Հօրմայի մէջ ։ 4 Ժողովուր-
դը տրտունջ ընելուն համար՝ կիզող օձերով կը
վիրաւորուի , 7 ու երբ դղջալով՝ պղնձէ օձին
միջոցով կ'ազատի աս տարաւածէն ։ 10 Իսրա-
յէլացւոց այլ և այլ ճամրորդութիւնները ։
21 Սեհոն թագաւորը պատերազմով ասոնց
վրայ կու գայ , ու կը յաղթուի · 33 նոյնպէս
ալ Ովգ թագաւորը ։

1 Ու Հարաւային կողմը բնակող
Քանդի Քանանացի թագա-
ւորը լսելով որ Իսրայէլը Ատարիմի
ճամբային կու գայ , Իսրայէլին հետ
պատերազմեցաւ , և անոնցմէ գերի-
2 ներ առաւ ։ Եւ Իսրայէլ ուխտ
ըրաւ Ցեբոջը՝ ու ըսաւ . Թէ որ աս
ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես ,
անոնց քաղաքները ‖ բոլորովին պի-
3 տի կործանեցընեմ ։ Եւ Ցերը Ի-
րայէլին ձայնը լսեց , ու Քանանա-
ցիները Ընդ յատ մատնեց . և Ի-
րայէլը բոլորովին կործանեցուց զա-
նոնք՝ ու անոնց քաղաքները , և
ան տեղին անունը § Հորմա դրաւ ։
4 Ու Եդովմի երկրին բոլորտիքէն
անցնելով՝ Հովը լեռնէն կարմիր
ծովուն ճամբան չուեցին . ու ճամ-
բուն մէջ ժողովուրդին Ի սիրտը նե-
5 ղացաւ ։ Եւ ժողովուրդը Աստու-
ծոյ դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսե-
ցան՝ ըսելով . Ինչո՞ւ մեզ Եգիպ-
տոսէն հանեցիք՝ որ անապատին
մէջ մեռնինք . քանզի հաց չկայ ,
ջուր չկայ . և մեր հոգին հացէն մեր
6 սիրտը զզուեր է ։ Եւ Ցերը ժո-
ղովուրդին վրայ Ի կիզող օձեր
խրկեց , ու խածին ժողովուրդը .
անանկ որ՝ Իսրայէլէն շատ ժողո-
7 վուրդ մեռաւ ։ Եւ ժողովուրդը
Մովսէսին եկան , ու ըսին . Ցե-
րոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելով
նիս մեղանչեցինք . Ա աղօթք ըրէ
Ցերոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վե-
րցնէ . և Մովսէս ժողովուրդին հա-
8 մար աղաչեց ։ Եւ Ցերը ըսաւ Մով-
սէսին . Քեզի կիզող օձ մը շինէ , ու
զանիկայ ձողի մը վրայ դիր . և ըլլայ
թէ ով որ խածնուի , անոր նայի՝ ու
9 ապրի ։ Եւ Մովսէս պղնձէ օձ մը
շինեց , ու զանիկայ ձողի մը վրայ
դրաւ . և եղաւ որ՝ օձ մը երբոր
մարդ մը խածնէր , անիկայ պղնձէ
օձին նայածին պէս՝ կ'առողջանար ։
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին՝ ու
11 Որովթի մէջ իջևան բռնին ։ Եւ

Ն · Ք · ՂԹ · Իրր 1453

Յ Ել · Ժէ · 7 ։ Բ Օր · Լ Ղ · 8 ։ Սաղ · ղ · 8 ։ Ծղ · 32 · ՃՀ ։

* Ա՛ Վ Իմաստութեան Դաան · ժա · 16 , 17 ։

Ց Բ Օր · Բ · 4 · ՃՀ ։ Իգ · 7 ։ Ներ · 10 · 12 ։

Ր Ել · Ժը · 8 ։

Յ Ծն · Խզ · 6 ։ Գօր · է · 15 ։

Ն Ել · Ժը · 40 ։

Ձ Ել · ա · 11 · ՃՀ ։ Բ Օր · Իզ · 6 ։ Գօր · է · 19 ։

Ա Ել · Բ · 23 ։ գ · 7 ։

Ձ Ել · գ · 2 ։ Ժգ · 19 ։ Իգ · 20 ։ Լգ · 2 ։

Ղ Ցես · գԼ · Իա · 22 ։ Բ Օր · Բ · 27 ։

Ի Եբր · Ինձ-մէ

Ը Բ Օր · Բ · 6 · 28 ։

Ա Դաան · ժա · 17 ։

Ա Ցես Բ Օր · Բ · 27 , 29 ։

Ը Բ Օր · Բ · 4 · 5 , 8 ։ Դաան · ժա · 18 ։

Ա ԳԼ · Լ Ղ · 87 ։

Բ ԳԼ · Իա · 4 ։

Յ Ծն · Իե · 8 ։ ԳԼ · Իե · 13 ։ Լա · 2 ։ Բ Օր · Լբ · 50 ։

Ա Ես · 12 ։

Ֆ ԳԼ · Լ Ղ · 38 ։ Բ Օր · Լբ · 50 ։

Ֆ Ել · Իթ · 29 , 30 ։

Ն · Ք · ՂԹ · 1453

Ա ԳԼ · Լ Ղ · 38 ։ Բ Օր · Ժ · 6 ։ Լբ · 50 ։

1452

Ֆ Բ Օր · Լ Ղ · 8 ։

1452

Ա ԳԼ · Լ Ղ · 40 ։ Ցես Դաան · ա · 16 ։

Ֆ Կ՚Ա՛ Քանանի

Բ Ծն · Իբ · 20 ։ Դաան · Ժա · 30 ։

‖ Կ՚Ա՛ պիտի նզովէ ։

§ Ա՛ Նզովք ։

Ֆ Դաան · Ժա · 18 ։

Ա ԳԼ · Ի · 22 ։ Լգ · 41 ։

Ի Ել · գ · 9 ։

Ղ Սաղ · Ծը · 19 ։

Ի Ել · Ժգ · 3 · Ժէ · 3 ։

Ը ԳԼ · Ժա · 6 ։ Բ ա Կոր · Ժ · 9 ։

Ֆ Բ Օր · Ը · 15 ։

Ի Սաղ · Ծը · 34 ։

Լ Հմր 5 ։

Ի Ել · Ը · 8 · 28 ։ ա Թագ · Ժբ · 19 ։ գ Թագ · Ժգ · 6 ։ Գօր · Բ · 24 ։

Ֆ գ Թագ · Ժբ · 4 ։ Ցես · գ · 14 , 15 ։

Ի ԳԼ · Լ Ղ · 43 ։

Ն · Ք · ՉՁ · 1452

Որովհետև չուեցին՝ ու Իսբաաղին մի մէջ դէպ ի արեւելեան կողմը՝ Մովաբին դիմացի անապատին մէջ
12 իջևան բրին։ Անկէ ալ չուեցին՝ և Զարեդ ձորին մէջ իջևան բրին։
13 Անկէ չուեցին՝ ու իջևան բրին Առնոնին մէկալ կողմը ան անապատին մէջ՝ որ Ամորհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ. ինչու որ Առնոն՝ Մովաբացւոց սահմանն է, Մովաբացւոց ու Ամորհացւոց մէջտեղը։
14 Անոր համար Ցերոջը պատերազմին բուն գրքին մէջ կ՚ըսուի.
Սուփային մէջ Վահեբ՝ ու Առնոնին գետերը,
15 Եւ Արին կեցած տեղը վազող՝ ու Մովաբին սահմանը կայացող գետերուն յորձանքը։
16 Եւ անկէ Ջրհորը էլաւ. ասանկ Ջրհորն է՝ որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին. Ժողովուրդը ժողվէ, ու ես անոնց ջուր պիտի տամ։
17 Այն ատենը Իսրայէլը ասանկ երգը երգեց.
Ո՛վ հոր՝ բղխէ. երգեցէք անոր.
18 Հորը՝ իշխանները փորեցին, ժողովուրդին ազնուականները Օրէնսդրին հրամանովը, իրենց գաւազաններովը փորեցին ան։
Եւ անապատէն դէպ ի Մաթթանա,
19 Ու Մաթթանայէն դէպ ի Նաալիէլ,
20 ու Նաալիելէն դէպ ի Բամոթ, Եւ Բամոթէն Մովաբի դաշտին մէջ դէպ ի Եսիմոնը նայող Փասգային գագաթը եղած հովիտը։
21 Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ըսելով.
22 Թոյլ տուր երկրէդ անցնինք. արտի կամ այգիի մէջ չենք մտներ, հորի ջուրէ չենք խմեր. մինչև որ սահմանէդ անցնելնիս արքունական
23 ճամբայէն կ՚երթանք։ Եւ Սեհոն իր սահմանէն ճամբայ չտուաւ Իսրայէլին. հապա Սեհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, և դէպ ի անապատ Իսրայէլին դէմ ելլաւ, Նու Յասսա եկաւ, և Իսրայէլին հետ
24 պատերազմեցաւ։ Եւ Իսրայէլ սուրի բերնէ անցուց զանիկայ, ու տիրեց անոր երկրին, Առնոնէն մինչև Յաբոկը՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը էրէիը. ինչու որ Ամմոնի որդւոցը սահմանը դժուարին էր։
25 Եւ Իսրայէլ ասանկ բոլոր քաղաքները առաւ. ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, Եսեբոնին մէջ՝ ու անոր բոլոր
26 գեղերուն մէջ. քանզի Եսեբոնը Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր. ինչու որ անիկայ Մովաբին առջի թագաւորին հետ պատերազմելով, անոր ձեռքէն ամ-

Ն · Ք · ՉՁ · 1452

նոր բոլոր երկիրը մինչև Առնոն
27 առած էր։ Անոր համար առակ խօսողները կ՚ըսեն.
Եսբոն եկէք. թող Սեհոնին քաղաքը շինուի ու պատրաստուի.
28 Վասն զի Եսեբոնէն կրակ ելաւ, Սեհոնին քաղաքէն բոց. Մովաբին Արը այրեց, Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը։
29 Վայ քեզ՝ Մովաբ, Քեմոսի ժողովուրդը՝ կորսուեցար. իր ազատուած որդիքը ու աղջիկները Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին գերութեան տուաւ.
30 Զանոնք նետերով զարկինք. Եսեբոնը կորսուեցաւ մինչև Դեբոնը. և կորսընցուցինք զանոնք մինչև Մեդաբային քովը եղած Նոփան։
31 Այսպէս Իսրայէլ Ամորհացւոց
32 երկիրը բնակեցաւ։ Եւ Մովսէս Յազեր խրկեց՝ Յազերը լրտեսելու, ու անոր գեղերը առին, և հոն եղած Ամորհացիները վռնտեցին։
33 Եւ դարձան ու Բասանի ճամբան ելան. և Բասանի Ովգ թագաւորը՝ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը անոնց դէմ Եդրայիին մէջ պատերազմի ելան։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Անկէ մի վախնար. քանզի քու ձեռքդ մատնեցի զանիկայ, ու անոր բոլոր ժողովուրդը, և անոր երկիրը. և դուն Եսեբոնին մէկալ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ պէս պիտի ը-
35 նես անոր։ Այսպէս զարկին անիկայ, և անոր որդիքը, ու անոր բոլոր ժողովուրդը. անանկ որ՝ մէկն ալ չմնաց. և անոր երկրին տիրեցին։

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

1 Բաղամ՝ Բաղակին առջի անգամի հրաւէրը կը մերժէ, 15 ու երկրորդ անգամին կ՚ընդունի։ 22 Հրեշտակ մը զանիկայ սպաննելու կ՚ելլայ, բայց իշուն եօթ քաշուելովը անիկայ կ՚ազատի։ 36 Բաղակ կ՚ընդունի Բաղաամը։

1 Ու Իսրայէլի որդիքը չուեցին, ու Մովաբի դաշտերուն մէջ Յորդանանու մէկալ կողմը Երիքովի դէմ իջևան բրին։
2 Եւ Սեպփորին որդին Բաղակը տեսաւ ան ամէնը՝ որ Իսրայէլ բրաւ
3 Ամորհացւոց։ Եւ Մովաբ խիստ վախցաւ ժողովուրդէն, ինչու որ շատուր էին. ու Մովաբ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն տագնապի
4 մէջ էր։ Եւ Մովաբ Մադիամու ծերերուն ըսաւ. Հիմա ասանկ ժողովուրդը պիտի լզեն մեր բոլորտիքը եղած ամէնը, ինչպէս որ արջառը դաշտին խոտը կը լզէ։ Եւ Սեպփորին որդին Բաղակ՝ Մովաբին

Ն · ք · ղԲ · 1452

5 թագաւորն էր ան առնը ։ *Եւ Բ
Իհովէի որդւոյն Բաղաամին դես-
պաններ խրկեց Ւփաթուր (որ
անոր ժողովուրդին որդւոյը
երկրին Գետին եզերքն էր" ,) զա-
նիկայ կանչելու ու ըսելու . Ահա
եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ .
ահա երկրի երեսը ծածկեց . և իմ
6 դիմացս կը նստի . Ուստի հիմա
կ'աղաչեմ՝ եկուր , ինծի համար
անիծէ աս ժողովուրդը . քանզի
անիկայ ինծմէ զօրաւոր է . գուցէ
կարող ըլլամ անիկայ զարնելու ,
ու երկրէս վռնտեմ զանիկայ .
վասն զի գիտեմ որ քու օրհնածդ
օրհնեալ է , և քու անիծածդ ա-
նիծեալ է ։
7 Եւ Մովաբին ծերերը ու Մադի-
ամին ծերերը իրենց ձեռքերուն մէջ
ըհմայութեան վարձքերով գացին .
և Բաղաամին եկան , ու Բաղակին
8 խօսքերը ըսին անոր ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց . Ի՛ք ս գիշեր հոս մնա-
ցէք . և Ցերը ինչ որ ինծի խօսե-
լու ըլլայ , անոր համեմատ պատաս-
խան պիտի տամ ձեզի . ու Մովա-
բին իշխանները Բաղաամին քովը
9 մնացին ։ Եւ Աստուած Բաղաա-
մին եկաւ , ու ըսաւ . Ո՞վ են աս
10 քու քովդ Էջ մարդիկը ։ Եւ
Բաղաամ ըսաւ Աստուծոյ . Մովա-
բին Թագաւորը Սեպփորեան Բա-
ղակը ասոնք ինծի խրկեց՝ ըսելով .
11 Ահա եգիպտոսէն ելլող ժողովուր-
դը երկրին երեսը ծածկեց . հիմա
եկուր՝ անիծէ զանիկայ ինծի հա-
մար , որ գուցէ կարող ըլլամ անոր
յաղթելու ու զանիկայ վռնտելու ։
12 Եւ Աստուած ըսաւ Բաղաամին .
Աստոնց հետ չերթաս . ժողովուրդը
չանիծես . վասն զի Էանիկայ օրհ-
13 նեալ է ։ Եւ Բաղաամ առաւոտնց
ելաւ , ու ըսաւ Բաղակին իշխան-
ներուն . Դուք ձեր երկիրը դացէք .
ինչու որ Ցերը ինծ չթողուր ձեզի
14 հետ երթալու ։ Եւ Մովաբին իշ-
խանները ելան , ու Բաղակին եկան՝
և ըսին . Բաղաամը մեզի հետ գալ
չուզեց ։
15 Եւ Բաղակ դարձեալ ան ա-ՂՔ-
ներէն աւելի շատ և աւելի պատուա-
16 ւոր իշխաններ խրկեց ։ Եւ անոնք
Բաղաամին եկան՝ ու ըսին անոր .
Սեպփորին որդին Բաղակը ասանկ
կ'ըսէ . Կ'աղաչեմ՝ ինծի գալէն մի
17 հրաժարիր . քանզի քեզի շատ պա-
տիւ պիտի ընեմ , և ինծի ինչ որ
ըսես՝ պիտի ընեմ . Լուստի կ'ա-
դաչեմ եկուր՝ անիծէ աս ժողո-
18 վուրդը ինծի համար ։ Եւ Բա-
ղաամ պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ Բաղակին ծառաներուն . Է թէ
որ Բաղակ իր տունովը լեցուն ար-

Ն · ք · ղԲ · 1452

ծաթ ու ոսկի տայ ինծի , Էի՛մ
Ցեր Աստուծոյս խօսքէն չեմ կրնար
անցնիլ , պզտիկ կամ մեծ բան մը
19 ընելու ։ Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝ ես
գիշեր դուք ալ հոս կեցէք , որ
գիտնամ թէ Ցերը ուրիշ ինչ պի-
20 տի բսէ ինծի ։ Եւ Աստուած դի-
շերը Բաղաամին եկաւ՝ ու ըսաւ
անոր . Թէ որ մարդիկը քեզ կան-
չելու գան , ելի՛ր անոնց հետ գնա .
Նըպայց ինչ որ քեզի խօսիմ , միայն
ան ընես ։
21 Եւ Բաղաամ առտուանց ելաւ ,
ու իր իշուն համեցը դրաւ , և Մո-
վաբի իշխաններուն հետ գնաց ։
22 Ու երբոր կ'երթար , Աստուծոյ
բարկութիւնը բորբոքեցաւ , Ցու
Ցերոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ
կայնեցաւ իբրև անոր թշնամի մը .
և անիկայ իր իշուն վրայ հեծած
էր , ու անոր երկու ծառաները իր
23 հետն էին ։ Եւ էշը տեսաւ Ցե-
րոջը հրեշտակը , որ ճամբուն վրայ
կայնած էր , ու իր ձեռքը մերկ
սուր մը ունէր , ու էշը ճամբայէն
դարձաւ և արտը մտաւ . ու Բա-
ղաամ էշը ծեծեց՝ որ իր ճամբան
24 դարձնէ զանիկայ ։ Եւ Ցերոջը
հրեշտակը այգիներուն նեղ ճամ-
բուն մէջ կայնեցաւ , որ որ մէկ
կողմէն պատ՝ ու մէկալ կողմէն
25 պատ կար ։ Եւ երբոր էշը Ցերոջը
հրեշտակը տեսաւ , պատին քովը
խոթուեցաւ , և Բաղաամին ոտքը
պատին քովը ճնշեց . ան ալ նորէն
26 ծեծեց զանիկայ ։ Եւ Ցերոջը հր-
եշտակը յառաջ գնաց , ու նեղ
տեղ մը կայնեցաւ , ուր աջ կամ
ձախ կողմը խուսափելու ճամբայ
27 չկար ։ Եւ երբոր էշը Ցերոջը
հրեշտակը տեսաւ , Բաղաամին տա-
կը նստաւ . ու Բաղաամին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ , և գաւա-
28 զանով ծեծեց էշը ։ Եւ Ցերը Ի-
շուն բերանը բացաւ , ու անիկայ
Բաղաամին ըսաւ . Ի՞նչ բրի քեզի՝
որ այսպէս իրեք անգամ իս ծե-
29 ծեցիր ։ Եւ Բաղաամ ըսաւ Ի-
շուն . Իս ծաղր ընելուդ համար .
երանի թէ ձեռքս սուր մը ըլլար ,
30 որ հիմա քեզ մեռցնէի ։ Եւ
էշը ըսաւ Բաղաամին . Ես ան
քու էշդ չե՞մ , որուն վրայ կը
հեծնէիր †քու մանկութենէդ" մին-
չև այսօր . քեզի ասանկ ընել իմ
սովորութի՞նս էր . ու անիկայ
31 ըսաւ . Չէ ։ Ան ատենը Ցերը
Էրացաւ Բաղաամին աչքերը . ու
երբ տեսաւ որ Ցերոջը հրեշտակը
ճամբուն վրայ կայնած էր , և իր
ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , "իր
երեսին վրայ ինկաւ ու երկրպա-
32 գութիւն ըրաւ ։ Եւ Ցերոջը հրեշ-

Ն · ք · ղԲ · 1452

* կ՚ըսէ՝ Եւ փաթուր է-ՂՔ-է դեսպանները խրկեց Բէովրի որդւոյն Բաղաամին՝ որուն հայրենիքը Գետին եզերքն էր ։

Ե Օր · իգ · 4 ։ Ցես · ժգ · 22 ։ իգ · 9 ։ Նէեմ · ժգ · 1 ։ 2 ։ Միք · գ · 5 ։ բ Պետ · բ · 15 ։ Յուդ · 11 ։ Յայտ · բ · 14 ։

Ղ Ցես գէ · իգ · 7 ։ բ Օր · իգ · 4 ։ Է Գէ · իգ · 7 ։ Ըսթագ · թ · 7 · 8 ։

Բ Հմր 19 ։

Ը Ծն · ի · 3 ։ Հմր 20 ։

Է Գէ · իգ · 20 ։ Ցես Հռով · ժա · 29 ։

Ը Հմր 6 ։

Է Գէ · իգ · 13 ։

Ծ Ծն · ի · 3 ։ Հմր 8 ։

Ը Հմր 9 ։

Ձ Հմր 35 ։ Գէ · իգ · 12 ։ 26 ։ իգ · 13 ։

Ղ Եզ · գ · 24 ։

Ե Ցես գ թագ · գ · 17 ։ Դան · ժ · 7 ։ Գոր · իր · 9 ։ բ Պետ · բ · 16 ։ Յուդ · 11 ։

Ծ Ծն · ի · 3 ։ Հմր 20 ։

Ի Գէ · իգ · 20 ։ Ցես Հռով · ժա · 29 ։

Ը Հմր 6 ։

Է Գէ · իգ · 13 ։

Ի Ծն · ի · 3 ։ Հմր 20 ։

Ի Գէ · իգ · 20 ։ Ցես Հռով · ժա · 29 ։

Ը Հմր 6 ։

Է Գէ · իգ · 13 ։

Ծ

Ն · Ք · ԳՓ · 1452

տակը ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ ասանկ իրիք անդամ քու էշդ ծեծեցիր . ահա ես քեզի թշնամութիւն ընելու ելայ . վասն զի ÷ ճամբադ
33 Ն ուղիղ չէ իմ առջեւս . Եւ էշը իս տեսաւ , ու աս իրիք անդամ է որ իմ առջեւս ինկդի քաշուեցաւ . Թէ որ անիկայ իմ առջեւս ինկդի չքաշուէր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր էի , ու զանիկայ ողջ
34 թողուցեր էի : Եւ Բաղաամ ըսաւ Տէրոջը հրեշտակին . Ես մեղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուստի թէ որ քեզի անհաճոյ կ'երեւնայ
35 Ի՛մ էրթալը , ետ դառնամ : Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ Բաղաամին . Գնա աս մարդոցը հետ , Նրայց ան խօսքը որ քեզի պիտի զրուցեմ , ան միայն խօսիս . և Բաղաամ դնաց Բաղակին իշխաններուն հետ :
36 Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բաղաամը կու գայ , ընդառաջելու ելաւ ընդ Ա րնոն ֆէրէն քովի Մովաբացոց մէկ քաղաքը՝ որ սահմանին ծայրն
37 է : Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին . Քեզ կանչելու չէ՞ր չխրկեցի՛ . ինչո՞ւ չեկար ինծի . արդեօք Ձքեզի պատիւ ընելու կարողութիւն չու-
38 նի՛մ : Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Ահա ես քեզի եկայ . բայց ես բնաւ զօրութիւն ունի՛մ բան մը ըսելու . Աստուած իմ բերանս ինչ խօսք որ դնէ , ան պիտի խո-
39 սի՛մ : Եւ Բաղաամ՝ Բաղակին հետ գնաց . ու կարիաթ հուսովէթ
40 եկան : Եւ Բաղակ՝ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց , ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց :
41 Ու երբոր առտու եղաւ , Բաղակ առաւ Բաղաամը , ու Բահաղին բարձր տեղուանքը Հաննէց զանիկայ . ու անկէ ժողովուրդին ծայրը տեսաւ :

ԳԼ · ԻԳ

1 , 13 , 28 Բաղակին գոնը : 7 , 18 Բաղաամին խօսքերը :

1 Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ և եօ-
2 թը խոյ պատրաստէ : Եւ Բաղակ՝ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ . և Բաղակ ու Բաղաամ ի՛ր մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու
3 մէյմէկ խոյ մատուցին : Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Դուն քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես երթամ , գուցէ Տէրը ի՛մ դիմացս ելլէ . և ինչ որ ինծի ցուցնէ ,

քեզի պիտի ըսեմ . ու բարձր տեղ
4 մը ելաւ : Եւ Աստուած Բաղաամին հանդիպեցաւ . ու Բաղաամ ըսաւ անոր . Եօթը սեղան պատրաստեցի , ու մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ
5 խոյ մատուցի : Եւ Տէրը Բաղաամին բերանը խօսք դրաւ , ու ըսաւ . Դարձիր Բաղակին , և ասանկ խո-
6 սէ : Եւ դարձաւ անոր . և ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր , ինքը ու Մովաբին բոլոր իշ-
7 խանները : Եւ Ի՛ր առակը սկսեց՝ ու ըսաւ .

Մովաբին թագաւորը Բաղակ զիս Արամէն՝ արեւելեան լեռներէն բերաւ , ըսելով . Եկուր՝ Յակոբը անիծէ ինծի , ու եկուր՝ Իսրայէլը նզովէ :
8 Աստուծոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ , կամ Տէրոջը չնզովածը ի՞նչպէս նզովեմ .
9 Վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկայ , և բլուրներէն կը նայիմ անոր . ահա ժողովուրդը զատ պիտի բնակի , ու ազգերուն հետ պիտի չանպատի :
10 Յակոբին փոշին ո՞վ կրնայ համրել , և Իսրայէլին քառորդը ո՞վ կրնայ հաշուել . Թող իմ անձս Ի արդարներուն մահովը մեռնի , ու իմ վախճանս անոնց վերջինին պէս ըլլայ :
11 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին . Ա՛ ինչ ըրիր ինծի . Ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու , և ահա
12 դուն բոլորովին օրհնեցիր : Եւ ա նիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ի՛նչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ , ան խօսելու հոգ տանելու չե՞մ :
13 Եւ Բաղակ Ա րնին ըսաւ անոր . Կ'աղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ մը եկուր , որ անոնք տեսնես անկէ . անոնց միայն մէկ ծայրը տեսնես , և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես . ու անկէ անիծէ անոնք ինծի համար :
14 Եւ տարաւ զանիկայ Սոփիմին արտը՝ Փասգային գլուխը , հու եօթը սեղան շինեց , և մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու
15 մէյմէկ խոյ մատուց : Եւ ըսաւ Բաղակին . Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայնէ . ու ես հոն
16 Տէրը դիմաւորեմ : Եւ Տէրը Բաղաամին դիմացը ելաւ . և նանոր բերանը խօսք դրաւ՝ ու ըսաւ . Բաղակին դարձիր՝ ու ասանկ ըսէ :
17 Եւ երբոր եկաւ անոր . ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր . Մովաբին իշխաններն ալ անոր հետն էին . և Բաղակ ըսաւ անոր .
18 Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ : Եւ անիկայ իր առակը սկսեց՝ ու ըսաւ .

Ն · Ք · ԳՓ · 1452

* Կ՛ա ռանձին , Ի՛ րաց

Ի Հմր 16 ,

Ձ Հմր 16 ; Գլ · Իր · 35 ; Ը Օր · Ժը · 18 ; Երեմ . ա . 9 ,

Ի Հմր 18 ; Գլ · Իդ · 3 , 15 , 23 ; Ցոր . Իէ · 1 ; Իհ · 1 ; Սադ · Նը · 2 ; Եզեկ · Ժէ . 2 ; Միք . բ 4 ; Ամբ . բ · 6 ,

Ը Գլ · Իր · 6 , 11 · 17 ,

Ի Ե՛ · Իէ · 12 , 13 ,

Ժ Ը Օր · Լդ 28 ,

Ի Ել · Լդ · 16 ; Եզր · Թ · 2 ; Եփես . բ · 14 ;

Լ Նե՛ . Ժգ · 16 , Իր 17 ;

Ի Պաղ . Ճժգ · 15 ,

Ժ Գլ · Իր · 11 , 17 , Իդ · 10 ,

Ի Գլ · Իր · 38 ,

† Կ՛ա՛ բլուրին

Ճ Հմր 1 , 2 ,

Ղ Հմր 5 ; Գլ · Իր · 35 ,

Ն · Ք · Գ · 1452

Ելիր ով Բազակ, ու լսէ. ով Սեպփորին որդին՝ ինծի մտիկ ըրէ։
19 Աստուած մարդ չէ որ սուտ խօսի, ոչ ալ մարդու որդի՝ որ զղջայ. ինքը ըսաւ, ու պիտի չընէ՞, կամ ինքը խօսեցաւ, ու տեղը պիտի չբերէ՞։
20 Ահա հրաման առի օրհնելու. և ինքը օրհնեց, ու ես չեմ կրնար ետ դարձընել։
21 Յակոբին վրայ անօրէնութիւն մը չզննեց, ոչ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տեսաւ. Տէր Աստուածը իր հետն է, և անոր մէջը թագաւորի ցնծութեան ձայն կայ։
22 Զանոնք Եգիպտոսէն հանողը՝ Աստուած է. անոր եղջիւրի պէս ուժ ունի։
23 Քանզի Յակոբին դէմ կախարդութիւն չըլլար. ու Իսրայէլին դէմ դիւթութիւն չրանիր. Յակոբին ու Իսրայէլին վրայով ասա ատենիս Համմամատ պիտի ըսուի թէ, Աստուած ինչեր ըրաւ։
24 Ահա ժողովուրդը Ոմատակ առիւծի պէս պիտի կելլէ, ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ. Ը պիտի չպառկի՝ մինչև որ որսը չուտէ, ու մեռածներուն արիւնը չխմէ։
25 Եւ Բազակ ըսաւ Բաղաամին. Ո՛չ անէծք տուր անոնց՝ ոչ ալ օրհնութիւն։ Ու Բաղաամ պատասխան տալով՝ Բազակին ըսաւ. Միթէ ես քեզի չխօսեցայ՝ ըսելով. Ինչ որ Տէրը խօսի՝ ան պիտի ընեմ։
27 Եւ Բազակ ըսաւ Բաղաամին. Եկուր՝ մէկ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ. գուցէ Աստուած հաճի, որ անկէ անիծես զանոնք ինծի համար։
28 Ուստի Բազակ տարաւ Բաղաամը Փողոզին գագաթը, որ
29 Հդեպ՝ի Եսիմոն կը նայի։ Ու Բաղաամ ըսաւ Բազակին. Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ, ու հոս ինծի եօթը զուարակ ու եօթը խոյ
30 պատրաստէ։ Եւ Բազակ՝ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ. ու մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ խոյ մատուց։

ԳԼ· ԻԴ

1 Բաղաամ առանց հմայքներ փնտռելու, Իսրայէլին երջանկութեանը վրայ կը մարգարէանայ։ 10 Բազակ սրդոզելով՝ կը խրկէ զանոնք որ երթայ։ 45 Բաղաամ մարգարէութիւն կ'ընէ Յակոբին Ասղին վրայ, ու քանի մը ազգերու կործանմանը վրայ։

1 Երբոր Բաղաամ տեսաւ որ Տէրը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել, մեկալ անգամներուն պէս հմայքներ փնտռելու չգնաց. այլ իր երեսը

Ն · Ք · Գ · 1452

2 դէպ՝ի անապատը դարձուց։ Ու Բաղաամ իր աչքերը վերցնելով՝ տեսաւ որ Իսրայէլը իր ցեղերուն կարգովը բնակած է. ու Աստուծոյ Հոգին անոր
3 վրայ եկաւ. Ու իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.
Բէովրին որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բացց մարդուն խօսքը,
4 Աստուծոյ խօսքերը լսող, ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող, որ գետինը ինկող՝ ու աչքերը բաց եղողին խօսքը ասէ։
5 Ով Յակոբ՝ քու վրաններդ, ու ով Իսրայէլ՝ քու խորաններդ քանի գեղեցիկ են.
6 Ձորերու պէս տարածուեցան. գետերու քով եղող պարտէզներու պէս, Տէրոջը տնկած Հալուէի ծառերուն՝ ու ջուրին եզերքը եղող եղևիններուն պէս են։
7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ. ու անոր սերմը առատ ջուրերու մէջ պիտի ըլլայ. անոր թագաւորը Ագագէն աւելի պիտի բարձրանայ, ու թագաւորութիւնը ածի։
8 Զանիկայ Եգիպտոսէն հանողը՝ Աստուած է. միեղջերուի պէս ուժ ունի. Իրեն թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ. Անոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ, ու Ընդ իր նետերովը պիտի զարնէ.
9 Առիւծի պէս նստաւ պառկեցաւ, ու մատակ առիւծի պէս. զանիկայ ո՞վ պիտի արթընցնէ։ Քեզ օրհնողները՝ օրհնեալ ըլլան, ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ։
10 Ան ատենը Բազակ շատ սրդոզեցաւ Բաղաամին, ու ձեռքերը իրարու զարկաւ. և Բազակ ըսաւ Բաղաամին. Ես քեզ կանչեցի որ իմ թշնամիներուս անէծք տաս, և ահա աս իրեք անգամ է որ
11 Հիմա դուն հիմա քու տեղդ փախիր. Քեզի շատ պատիւ ընեմ՝ ըսի, բայց ահա Տէրը քեզ պատիւէ զրկեց։
12 Եւ Բաղաամ ըսաւ Բազակին. Ես քու խրկած դեսպաններուդ ալ
13 չխօսեցայ՝ ըսելով. Բազակը թէ որ ինծի իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ, ես Տէրոջը խօսքին չեմ կրնար անցնիլ, որ ինքիմքիս աղէկ կամ դէշ բան մը ընեմ. Տէրը ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ։
14 Եւ ահա ես հիմա իմ հայրենիքս կ'երթամ. եկուր, քեզի հակիրճ ընեմ թէ ես ժողովուրդը Ետքի օրերը ինչ պիտի ընէ
15 քու ժողովուրդիդ։ Ան ատենը իր առակը սկսելով՝ ըսաւ.

Ն · Ք · Գ · 1452

Բ Գլ · բ · 2, ե։
Գլ · ժա · 25։ աԹագ. ժ · 10։ ժթ. 20, 23։ բ Մն. ժե · 1։
Գլ · իդ · 7, 18։
Կ՛ գոց
Ե ցեւ ա Թագ. ժթ. 24։ Եզեկ · ա · 28։ Դան · բ · 18։ ժ · 15, 16։ բ Կոր · ժբ · 2, 3, 4։ Ցայս · ա · 10, 17։
Սաղ · ճդ · 16։
Ե Սաղ · ա · 3։ Երեմ. ժէ · 8։
Երեմ. ծա · 13։ Ցայս · ժէ · 1, 15։
Բ ա Թագ · ժե · 9։
Բ Թագ · և · 12։ ա Մն · ժգ · 2։
Ե Գլ · իգ · 22։
Լ Գլ · ժգ · 9։ իգ · 24։
Ե Սաղ · բ · 9։ Ես · լբ · 13։ Երեմ. ծ · 17։
Ե Սաղ · խե · 5։ Երեմ. ծ · 9։
Ես · խե · 9։
Ես · ժբ · 3։ իէ · 29։
Եզեկ · իա · 14, 17։ իբ · 13։
Գլ · իգ · 11։ բ Օր · իգ · 4, 5։ Ցեւ. իգ · 9, 10։ Նէեմ. ժգ · 2։
Գլ · իբ · 17, 37։
Գլ · իբ · 18։
Միք · գ · 5։ Ցայս · բ · 14։
Ես · խե · 1։ Դան · բ · 28։ ժ · 14։
Համ 3, 4։

Ն·Ք·ԶԾ· 1452

Բհովրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը ,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող՝ և Բարձրեալոյն գիտութիւնը գիտցող , ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող , և ֆռնալը՝ պէս գետինը ինկող՝ ու աչքը բաց եղողին խօսքը ասէ ։
17 Ջանիկայ պիտի տեսնեմ , բայց հիմա չէ · զանիկայ պիտի գննեմ , բայց մօտերս չէ · Ցակոբէն մէկ աստղ մը պիտի ծագի , ու Իսրայէլէն գնչուներ գաւազան մը պիտի ելլէ , և Մովաբի իշխանները պիտի զարնէ , ու Սեթին բոլոր որդիները բնաջինջ պիտի ընէ ։
18 Նաև Եդովմը պիտի նուաճի . Սէիրն ալ իր թշնամիներէն պիտի նուաճի . բայց Իսրայէլը քաջութիւն պիտի ընէ ։
19 Ու Ցակոբէն Իջաք պիտի իշխէ , ու քաղաքին մէջ մնացողը պիտի կորսընցնէ ։
20 Ետրը Ամաղեկին նայեցաւ , ու իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ամաղէկը Հազգերուն գլուխն է . բայց վերջը բոլորովին պիտի կորսուի ։
21 Ու կենեցիին նայեցաւ , և իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ցէրուի քու նստած տեղդ անառիկ է , ու քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրեր ես .
22 Բայց կենեցին պիտի աւրուի , մինչև որ Ասուրը քեզ գերի տանի ։
23 Ետրը իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ափսոս , երբոր Աստուած ասբանները ընէ , ո՞վ ողջ պիտի մնայ ։
24 Ու Նաւ Կիտացւոց եզերքներէն նաւեր պէտ գան , և Ասուրը պիտի չարչարեն , ու Եբերը չարչարեն . բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի կորսուին ։
25 Ետրը Բաղաամ ելաւ գնաց , ու իր տեղը դարձաւ . և Բաղակն ալ իր ճամբան գնաց ։

Ն·Ք·ԶԾ· 1452

Ե Ր Օր·ղ· 3 ։ Ցես· իր·17 ։
Ը Հմր 11 ։ Բ Օր·ժգ· 17 ։
Ի Ել·ժբ· 21, 25 ։
Ի Ել·ԼՐ·27 ։ Բ Օր·ժգ· 6, 9, 13, 15 ։
Ի Ցովս·բ· 17 ։
Լ Ել·գ·25 ։
Ի Սաղ·ճգ· 30 ։
Ի Սաղ·ճգ· 30 ։
Ի Բ Օր·ղ·3 ։ ա Կոր·ժ· 8 ։
Հ Սաղ·ճգ· 30 ։
Ն Ցես Բ Կոր· ժա·2 ։
Ը Ել·ի·5 ։ Բ Օր·լբ· 16, 21 ։ ղ Թագ·ժդ· 22 ։ Սաղ·ՃԲ· 58 ։ Եզկ· ժգ·38 ։ Սոփ· ա·18 ։ գ·8 ։
Ա Մաղ·բ·4, 5 ։ գ·1 ։
Ի Ցես ա Պն· գ·4, ԸՃ ։
Ի Ել·ի·15 ։
Ն Գոր·իբ· 3 ։ Հով·ժ· 2 ։
Լ Երբ·բ·17 ։

1 Ու Իսրայէլը Սատիմի մէջ բնակեցաւ , ու Իժողովուրդը Մովաբին աղջիկներուն հետ սկսաւ պոռնկութիւն ընել ։ 2 Անոնք ժողովուրդը հրաւիրեցին իրենց աստուածներուն զոհերուն . ու ժողովուրդը ղհինէն ուտելով Անոնց աստուածներուն երկրպագութիւն 3 ըրին ։ Ու Իսրայէլը Բէլփեգովրին յարեցաւ . ուստի Ցէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ 4 ու Ցէրը Մովսէսին ըսաւ . Ի ժողովուրդին բոլոր իշխանները առ , ու զանոնք Ցէրոջը առջևը արևին դէմ կախէ , որ Ցէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլէն դառնայ ։ 5 Եւ Մովսէս Իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ . Ի մեռցուցէք ամէն մէկերնիդ ձեր մարդիկները՝ որ Բէլփեգովրին յարեցան ։
6 Եւ ահա Իսրայէլի որդւոցմէ մէկը եկաւ , ու իր եղբայրներուն մէկ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովսէսին աչքին առջևը , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին առջևը , Ի երբոր անոնք ժողովքի խորանին դրան քովը կու լային ։ Եւ Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Ի փենէհէսը — Բ Ն ը տեսնելով՝ ժողովքին մէջէն ելաւ , ու ձեռքը գեղարդ մը առաւ , 8 Եւ Իսրայէլացի մարդուն ետևէն սենեակը մտաւ , ու երկուքն ալ՝ այինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը փորէն խոցեց . ու Ի հարուածը Իսրայէլի որդւոցմէ դադրեցաւ ։ 9 Ու հարուածէն մեռածները քսանուչորս հազար հոգի էին ։
10 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով . Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Բենէհէսը՝ իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որդւոցմէ դարձուց . որովհետև անիկայ Ինծի համար նախանձ ունեցաւ անոնց մէջը . այսպէս՝ ես չիմ նախանձովս Իսրայէլի որդիքը բնա-
12 ջինջ չըրի ։ Ասոր համար բսէ որ Ես Ահա ես անոր կու տամ իմ խաղա-
13 զութեան ուխտս . Եւ անոր՝ ու անկէ ետքը անոր սերունդին Յաւիտենական քահանայութեան ուխտ մը ըլլայ . որովհետև Իր Աստուծոյն նախանձը ունեցաւ , ու Իսրայէլի որդւոցը համար քաւու-
14 թիւն ըրաւ ։ Եւ Մադիանացի կնկանը հետ զարնուող Իսրայէլացի մարդուն անունը՝ Զամբրի էր՝ Սալուին տղան , — Շմաւոնեանց
15 մէկ տոհմին իշխանն էր ։ Ու զարնուող Մադիանացի կնկանը անունը Քազբի էր , որ Մադիամու մէջ՝ ազգատոհմի իշխան եղող Սուրին աղջիկն էր ։
16 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 բսելով . Մադիանացւոց թշնամութիւն ըրէք , ու անոնք զար-
18 կէք . քանզի անոնք իրենց ըրած նենգութիւններովը ձեզի թշնամութիւն ըրին Փոգովրի գործին մէջ՝ ու իրենց քրոջը գործին մէջ՝ այինչ Մադիանացի իշխանին աղջկանը Քազբիին , որ հարուածին օրը զարնուեցաւ Փոգովրին համար ։

Ն·Ք·ԶԾ· 1452

Ե Թագ·ժդ· 22 ։ Սաղ·ՃԲ· 58 ։ Եզկ· ժգ·38 ։ Սոփ· ա·18 ։ գ·8 ։
Ա Մաղ·բ·4, 5 ։ գ·1 ։
Ի Ցես ա Պն· գ·4, ԸՃ ։
Ի Ել·ի·15 ։
Ն Գոր·իբ· 3 ։ Հով·ժ· 2 ։
Լ Երբ·բ·17 ։

Ն·Ք·ԶԾ· 1452

Ե Ցայտ·ա· 7 ։
Լ Մտա·բ· 2 ։ Ցայտ· իր·16 ։
Ղ Ծն·խթ· 10 ։ Սաղ· ճժ·2 ։
Լ Բ Թագ·բ· 2 ։ Երեմ· խբ·45 ։
Կ՞ Ծայրը
Բ Թագ·բ· 14 ։ Սաղ·կ· 8, 9, 12 ։
Ծն·խթ· 10 ։
Ի Ել·ժէ·8 ։ Ել·ժէ· 14 ։ Թագ· ժէ·3, 8 ։
Ր Ծն·ժե· 19 ։
Ց Ծն·ժ· 4 ։ Դան· ժա 30 ։ Ծն·ժ·21, 25 ։
Ի Ցես գԼ· Լ·8 ։

Գ ԳԼ·ԼԳ· 49 ։ Ցես· բ·1 ։ Մրկ· գ·5 ։
Ի ԳԼ·Լ· 16 ։ ա Կոր· ժ·8 ։
Ի Ցես·իբ· 17 ։ Սաղ· ճգ·28 ։ Ովս·թ· 10 ։
Ի Ել·ԼԳ· 15, 16 ։ ա Կոր·ժ·20 ։
Ի Ել·ի·5 ։
Ղ Սաղ·ճգ· 29 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1452

Գ Լ · Ի Զ

1 Մովաբի դաշտերուն մէջ Իսրայէլացւոց գումարը կ'առնէն ։ 52 Երկիրը ժառանգութեան համար բաժնելու օրէնքը ։ 57 Ղեւտացւոց տոհմերը և անոնց համրանքը ։ 63 Սինայի անապատին մէջ համրուածներէն՝ միայն Քաղէբը ու Յեսուն ողջ կը մնան ։

1 Ու Տէրը Մովսէսին և Ահարոնի որդւոյն Եղիազար քահանային խօսեցաւ ըսե-

– ԵԼ · Լ · 12 ։ ԼԶ · 25 · 26 ։ Գ Լ · Ա · 2 ։

2 լով . – Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը առէք , անոնց հարցը տուներուն համեմատ , ինչ-

Բ Գ Լ · Ա · 3 ։

քան տարեկանէն վեր եղողները՝ Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու

* ԵՔԲ · ՆԼՈՂՆԵՐը

3 * կարող եղողները" համրելով ։ Ուստի Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ † Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմ՝ Յորդանանու մօտ՝ անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով .

† ՀՄՐ 63 ։ Գ Լ · ԻԲ · 1 ։ ԼԱ · 12 ։ ԼԳ · 48 ։ ԼԵ · 1 ։

4 քսան տարեկանէն վեր եղողները համրեցէ՛ք , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին՝ ու եգիպտոսի երկրէն ելած Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց ։

Բ Գ Լ · Ա · 1 ։

Ե ՅՈՒ · ԽԶ · 8 ։ ԵԼ · Գ · 14 ։ Ա ՄՆ · Ե · 1 ։

5 Ռուբէն՝ Իսրայէլին անդրանիկը . – Ռուբէնի որդիքը . Ենովքէն՝ Ենովքեանց տոհմը , Փաղ-

6 ղուսէն՝ Փաղղուսեանց տոհմը , Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը , Քարմիէն՝ Քարմեանց տոհմը ։

7 Ի – ։ Ռուբենեանց տոհմերը ասոնք են . ու անոնց համրուածները՝ քառասունուերկուհարիւր հարիւր հիսուն

8 հատ էին ։ Եւ Փաղ-

9 ղուսին որդին՝ Եղիաբ էր ։ Ու Եղիաբին որդիքը՝ Նամուէլ , Դաթան ու Աբիրոն էին . ասոնք Դաթանը ու Աբիրոնը՝ ժողովքի խորհրդականներ էին , – – որ

Ը ԳԼ · ԺԶ · 1 · 2 ։

Տէրոջը դէմ կեցող Կորխին ժողովքին մէջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին

Ե ԳԼ · ԺԶ · 32 · 35 ։

10 դէմ կեցան ։ Եւ երկիրը իր բերան բանալով՝ կլլեց զանոնք ու Կորխին ալ , ան ժողովքին մեռած

Ը ԳԼ · ԺԶ · 38 ։ ՑԵՍ Ա ԿՈՐ · Ժ · 6 ։ Բ ՊԵՏ · Բ · 6 ։

ատեները՝ երբոր կրակը ան երկու հարիւր հիսուն մարդիկները կերաւ . ու անոնք – – օրինակ

Բ ԵԼ · Դ · 24 ։ Ա ՄՆ · Ղ · 22 ։

11 եղան ։ Բայց Բ Կորխին որդիքը չմեռան ։

Ժ ՅՈՒ · ԽԶ · 10 ։ ԵԼ · Չ · 15 ։

12 Շմաւոնի որդիքը իրենց տոհմերովը . Ժ † Ցամուէլէն՝ Ցամուէլեանց" տոհմը , Ցամինէն՝ Ցամինեանց տոհմը , Ի Ցաքինէն՝ Ցաքի-

Ի ԱՄՆ · Գ · 24 Կ'ԵՍՈՒ ՑԱՐԻՐ ։

13 նեանց տոհմը , Լ Զարայէն՝ Զարայեանց տոհմը , Սաուղէն՝ Սաուղեանց տոհմը ։

Լ ՅՈՒ · ԽԶ · 10 Կ'ԵՍՈՒ ՍԱՀԱՆ ։

14 Շմաւոնեանց տոհմերը ասոնք են , քսանուերկու հազար երկու հարիւր հոգի ։

Ի ՅՈՒ · ԽԶ · 16 ։

15 Գադի որդիքը իրենց տոհմերովը . Ի Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը , Անգիէն՝ Անգեանց տոհմը , Սու-

Ժ ՑԵՍ ՅՈՒ · ԽԶ · 16 ։

16 նիէն՝ Սունեանց տոհմը , Ի Ազենիէն՝ Ազենեանց տոհմը , Էրիէն՝ Էրեանց

17 տոհմը , Ի Արոդիէն՝ Արոդեանց տոհմը , Արելիէն՝ Արելեանց տոհմը

18 յ – – Լ Ի – ։ Գադի որդւոցը տոհմերը ասոնք են . ու անոնց համրուածները՝ քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

19 Հ Ցուդայի որդիքը՝ Էր ու Օնան էին . բայց Էրը ու Օնանը Քանա-

20 նու երկրին մէջ մեռան ։ Եւ Ն Ցուդայի որդիքը իրենց տոհմերովը – – Հ էին . Սելոմէն՝ Սելոմեանց տոհմը , Փարեսէն՝ Փարեսեանց տոհմը , Զարայէն՝ Զարայեանց

Ն ՅԱՄ · Բ · 3 ։

21 տոհմը յ – – Լ Ի – ։ Ու Փարեսին որդիքը – – Հ էին . Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը , Համուլէն՝ Համուլեանց տոհմը յ – – Լ Ի – ։

22 Ցուդայի տոհմերը ասոնք են . անոնց համրուածները՝ եօթանասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

Ջ ՆԵՒ · ԽԶ · 13 ։ Ա ՄՆ · Ե · 1 ։

23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհմերովը . Թովղային՝ Թովղայեանց տոհմը , Փուային՝ Փուայեանց տոհմը ,

24 Յասուբէն՝ Յասուբեանց տոհմը , Սամրոնէն՝ Սամրոնեանց տոհմը

25 յ – – Լ Ի – ։ Իսաքարի տոհմերը ասոնք են . անոնց համրուածները՝ վեցասունուչորս հազար իրեք հարիւր հոգի էին ։

26 Ֆ Զաբուղոնի որդիքը՝ իրենց տոհմերովը . Սարեդէն՝ Սարեդեանց տոհմը , Ելոնէն՝ Ելոնեանց տոհմը , Յաղելէն՝ Յաղելեանց տոհմը յա-

27 – – Լ Ի – ։ Զաբուղոնի տոհմերը ասոնք են . անոնց համրուածները՝ վեցասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

Ֆ ՆԵՒ · ԽԶ · 14 ։

28 Ս Յովսեփի որդիքը իրենց տոհմերովը՝ Մանասէն ու Եփրեմն էին ։

29 Մանասէի որդիքը . Մ Մաքիրէն՝ Մաքիրեանց տոհմը յ – – Լ Ի – . ու Մաքիր Գաղաադը , – – Գաղաադէն՝ Գաղաադեանց տոհմը

Ս ՅՈՒ · ԺԷ · 1 ։ Ա ՄՆ · Է · 14 , 15 ։

30 յ – – Լ Ի – ։ Գաղաադին որդիքը ասոնք են . Ն Իեզերէն՝ Իեզերեանց տոհմը , Գեղեգէն՝ Գեղեգեանց

Ն ՅԵՒ · ԺԷ · 2 ։ ԹՎԱՈ · Գ · 11 , 24 , 34 Կ'ԵՍՈՒՆ ԱՐԻՒՆԵՐ ։

31 տոհմը , Ու Ասրիէլէն՝ Ասրիելեանց տոհմը , ու Սիւքեմէն՝ Սիւքեմեանց

32 տոհմը , Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդայեանց տոհմը , ու Ոփերէն՝ Ոփե-

33 րեանց տոհմը յ – – Լ Ի – ։ Ու Ոփերին որդին Ս Սալպաադը բնաւ տղաքներ չունեցաւ , միայն աղջիկներ – – Ն ։ ու Սալպաադին աղջիկներուն անունները՝ Մաալա , Նուա , Եգղա , Մեղքա ու Թերսա

Ս ԵՒ · ԺԷ · 1 ։ ԼԳ · 11 ։

34 էին ։ Մանասէի տոհմերը ասոնք են . ու անոնց համրուածները յիսունուերկու հազար եօթը հարիւր հոգի էին ։

35 Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են . Սուտաղային՝ Սու-

Ն·Ք·Գ·Ե· 1452

տաղայեանց տոհմը , Բոքորէն՝ Բոքորեանց տոհմը , Թաանէն՝ Թա-
36 անեանց տոհմը յ—Ել Իս— : Ու Սուտաղային որդիքը ասոնք են .
*Կ՚Էրանէն՝ Էրանեանց տոհմը
37 յ—Ել Իս— : Եփրեմի որդւոցը տոհմերը ասոնք են . անոնց համ-
բուածները երսունուերկու հազար հինգ հարիւր հոգի էին : Յովսեփի
որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են :

* Կ՚Էրանէն՝ Էրանեանց

Ե· Ծն· Խզ· 21 ; ա Մն· է· 6 ;

38 Բենիամինի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը . Բաղայէն՝ Բաղայեանց տոհմը , Ասբելէն՝ Ասբելեանց տոհ-
մը , Աքիրամէն՝ Աքիրամեանց տոհ-
39 մը , Սուփամէն՝ Սուփամեանց տոհ-
մը , Ոփիմէն՝ Ոփիմեանց տոհմը յ—
40 —Ել Իս— : Ու Բաղային որդիքը՝
Արեգ ու Նեեման էին . Արեգեան՝
Արեգեանց տոհմը , Նեեմանէն՝
Նեեմանեանց տոհմը յ—Ել Իս— :
41 Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմե-
րովը ասոնք են . ու անոնց համ-
բուածները՝ քառասունուհինգ հա-
զար վեց հարիւր հոգի էին :
42 Դանի որդիքը իրենց տոհմերովը
ասոնք են . Ե Սուհամէն՝ Սուհա-
մեանց տոհմը յ—Ել Իս— . Դանի
տոհմերը՝ իրենց տոհմերովը ասոնք
43 են : Սուհամեանց բոլոր տոհմե-
րուն համրուածները՝ վաթսունու-
չորս հազար չորս հարիւր հոգի էին :

Ե Ծն· Խզ· 21 ; ա Մն· է· 6 ;

44 Ասերի որդիքը իրենց տոհմերո-
վը . Ցեմնայէն՝ Ցեմնայեանց տոհ-
մը , Ցեսուիէն՝ Ցեսուիեանց տոհ-
մը , Բարիայէն՝ Բարիայեանց տոհ-
45 մը : Բարիայի որդւոցմէ . Գաբե-
րիէն՝ Գաբերեանց տոհմը , Մեղքիե-
լէն՝ Մեղքիելեանց տոհմը յ—Ել
46 Իս— : Ու Ասերին աղջկանը ա-
47 նունը՝ Սարա էր : Ասերի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են . անոնց համ-
բուածները՝ յիսունուերկու հազար
չորս հարիւր հոգի էին :

Է Ծն· Խզ· 24 ; ա Մն· է· 13 ;

48 Ենեփթաղիմի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը . Ցասիելէն՝ Ցասիելեանց
տոհմը , Գունիէն՝ Գունեանց տոհ-
49 մը , Ցասերէն՝ Ցասերեանց տոհ-
մը , Սիլլեմէն՝ Սիլլեմեանց տոհմը
50 յ—Ել Իս— : Նեփթաղիմի տոհ-
մերը՝ իրենց տոհմերովը ասոնք են .
ու անոնց համրուածները՝ քառա-
սունուհինգ հազար չորս հարիւր
հոգի էին :

Ը Ցես· գԼ· ա· 46 ;

51 Ես է Իսրայէլի որդւոցը գու-
մարը . վեց հարիւր ու մէկ հազար
եօթը հարիւր երսուն :
52 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
53 սելով . Ան երկիրը ժառանգու-
թեան համար ասոնց բաժնուի՝ ի-
րենց անուններուն թուոյն համե-
54 մատ : Շատուր եղողին՝ ժառան-
գութիւնը շատ տաս , ու քիչուր

Ը Ցես· Ժա· 23 ; Ժգ· 1 ;

Ա ԳԼ· ԼԳ· 54 ;

եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ տաս . ամէն մէկուն իր համրանքին համեմատ ժառանգութիւն տուր ի :
55 Բայց երկիրը Վիճակով բաժնուի , ու իրենց նահապետաց ցեղերուն անուններուն համեմատ ժառան-
56 գեն : Շատուրի ու քիչուրի մէջ՝ ժառանգութիւնը վիճակով բաժ-
57 նուի : Ու Ղեւտացւոց համրուածները իրենց տոհմերովը ասոնք են . Գեր-
սոնէն՝ Գերսոնեանց տոհմը , Կա-
հաթէն՝ Կահաթեանց տոհմը , Մե-
րարիէն՝ Մերարեանց տոհմը յ—Ել
58 Իս— : Ղեւտացւոց տոհմերը ասոնք են . Ղոբենեանց տոհմը , Քեբրո-
նեանց տոհմը , Մոողեանց տոհմը ,
Մուսեանց տոհմը , Կորխեանց
59 տոհմը : Եւ Կահաթ ծնաւ Ամրա-
մը : Ու Ամրամին կնկանը անունը
Յոքաբեդ էր , Ղեւիին աղջիկը ,
որուն Եգիպտոսի
մէջ ծնաւ Ղեւիին . ու անիկայ Ա-
բրամին ծնաւ Ահարոնը ու Մովսէսը՝
60 և անոնց քոյրը Մարիամը : Ու-
Ահարոնին՝ Նադաբը և Աբիուդը ,
Եղիազարը ու Իթամարը ծնան :
61 Բայց Նադաբ ու Աբիուդ՝ Տէրոջը
առջեւը օտար կրակ մատուցած ա-
62 տենին մեռան : Ուրդ՝ ասոնցմէ
համրուածները՝ ամէն մէկ ամսա-
կանէն վեր եղող բոլոր արուները
քսանուիրեք հազար հոգի էին .
քանզի անոնք Իսրայէլի որդւոցը
հետ չհամրուեցան , Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ անոնց ժառանգութիւն
չտրուելուն համար :
63 Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երի-
քովի Յորդանանու մօտ՝
Իսրայէլի որդիքը հաշուի անցրնող
Մովսէսին ու Եղիազար քահանային
64 համրածները ասոնք են : Ե ա-
սոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար
Իսրայէլի որդւոցը —ի համրուած-
ներէն՝ որոնք որ Մովսէս ու Ահա-
րոն քահանան Սինայի անապատին
65 մէջ համրեցին : Քանզի Տէրը ա-
նոնց համար բաեր էր որ՝ Անշուշտ
անապատին մէջ պիտի մեռնին .
ուստի անոնցմէ մարդ մը չմնաց .
բայց ի Յեփոնեան Քաղէբէն ու
Նաւեան Յեսուէն :

Ն·Ք·Գ·Ե· 1452

Ր Ծն· Խզ· 11 ; Եւ· ղ· 16 , 17 , 18 , 19 ; ա Մն· ղ· 1 , 16 ;

Ե Եւ· բ· 1 , 2 ; ղ· 20 ;

Ա ԳԼ· գ· 2 ;

Ֆ ՂԱ· Ժ· 1 , 2 ; ԳԼ· գ· 4 ; ա Մն· Իդ· 2 ;
Ֆ Ցես գԼ· գ· 39 ;

Ա ԳԼ· ա· 49 ;
Ֆ ԳԼ· Ժբ· 20 , 23 , 24 ; Ր Օր· Ժ· 9 ; Ցես· Ժգ· 14 , 33 ; Ժգ· 3 ;
Ա Հմր 3 ;

Բ ԳԼ· ա· Ր Օր· բ· 14 , 15 ;

Ֆ ԳԼ· Ժգ· 28 , 29 ; ա Կր· Ժ· 5 , 6 ;
Յ ԳԼ· Ժգ· 30 ;

ԳԼ· ԻԶ

1 Ալպատին աղջիկները ժառանգութեան իրաւունքի համար կը բողոքեն : 6 Ժառանգութեան օրէնքը : 12 Մովսէս իմանալով թէ ինքը պիտի մեռնի , կ՚աղաչէ Տէրոջը որ իրեն յաջորդ մը բնարէ : 18 Ցեսուն կ՚ընտրուի Մովսէսին յաջորդը ըլլալու :

1 Ու Յովսեփի որդւոյն Մանասէին տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Ոփերի որդւոյն Սալպատին

Ա ԳԼ· Իզ· 33 ; ԼԳ· 1 , 11 ; Ցես· Ժէ· 3 ;

Ն · ք · ՂԲ · 1452

աղջիկները մօտեցան . ու աղջիկները անունները ասոնք են . Մաա-
լա , Նոա , Եգղա , Մեղքա ու
2 Թերսա . Ասոնք Մովսէսին և Եղիա-
զար քահանային՝ ու իշխաններուն՝ և բոլոր ժողովքին առջևը կայնե-
ցան ժողովքի խորանին դուռը , ու
Բ ԳԼ · Ժգ · 35 ; Իգ · 64 , 65 ։ 3 ըսին . Մեր հայրը Բանապատին մէջ մեռաւ . ու անիկայ Տէրոջը դէմ ժողովուածներուն ժողովքին մէջ՝ Կորխի ժողովքին մէջը չէր . բայց անիկայ իր մեղքովը մեռաւ ,
Է ԳԼ · Ժգ · 1 , 2 ։ 4 ու տղաքներ չունէր ։ Ինչու՞ համար մեր հօրը անունը իր տոհմին մէջէն վերնայ՝ տղայ չունենալուն համար . Տ մեզի կալուածք տուէք
Տ Ցես . Ժէ · 4 ։ 5 մեր հօրը եղբարցը մէջ ։ Ու Մովսէս Բանոնց դատը Տէրոջը առ-
Ե Եզ · Ժը · 15 , 19 ։ 6 ջևը դրաւ ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ
Ղ ԳԼ · ԼՂ · 2 ։ 7 Մովսէսին՝ ըսելով . Յալպադին աղջիկները շիտակ խօսեցան . Հան-
պատճառ անոնց ժառանգութեան կալուածք տաս իրենց հօրը եղ-
բարցը մէջ , ու անոնց հօրը ժա-
ռանգութիւնը իրենց վրայ դար-
8 ձրնես . Եւ Իսրայէլի որդւոցը խո-
սիս՝ ու ըսես . Թէ որ մարդ մը մեռնի , ու տղայ չունենայ , անոր ժառանգութիւնը իր աղջկանը վրայ
9 դարձրնէք . Եւ թէ որ անիկայ աղ-
ջիկ Ը չունենայ , ան ատենը անոր ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն
10 տաք . Եւ թէ որ եղբայրներ Ը չունենայ , ան ատենը անոր ժա-
ռանգութիւնը իր հօրեղբայրներուն
11 տաք . Ու թէ որ հօրեղբայրներ Ը չունենայ , անոր ժառանգութիւնը՝ իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազ-
գականին տաք , ու ան ըլլայ անոր ժառանգը . և ասիկայ՝ Իսրայէլի որ-
Ի ԳԼ · Լ · 29 ։ դւոցը Ի դատաստանի կանոն ըլլայ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեց ։
12 Եւտքը Տէրը Մովսէսին ըսաւ . Ըն-
Ը ԳԼ · ԼԲ · 47 ; Բ Օր · Գ · 27 ; ԼԲ · 49 ; ԼԴ · 1 ։ ա Աբարիմի լեռը ելլէր , ու տես
13 ան երկիրը , որն որ Իսրայէլի որ-
դւոցը պիտի տամ . Եւ ան տես-
Ի ԳԼ · Ի · 24 , 28 ; Լ · 2 ; Բ Օր · Ժ · 6 ։ նելէդ ետքը , դուն ալ Ի քու ժողո-
վուրդիդ պիտի խառնուիս , ինչպէս
Ի ԳԼ · Ի · 12 , 24 ; Բ Օր · ա · 37 ; ԼԲ · 51 ; Սաղ · ՃՂ · 32 ։ որ քու եղբայրդ Ահարոնը խառ-
14 նուեցաւ . Որովհետև Ի դուք իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն
ըրիք Սին անապատին մէջ՝ ժողով-
քին հակառակութիւն ըրած ատե-
նը , ու անոնց առջևը ջուր չփա-
ռաւորեցիք ան ջուրին քովը ։ (Ան
Է Կադեսի Ի Մերիպայի ջուրը՝ Սին անապատին մէջ ։)
Է Եզ · Ժէ · 7 ; Ղ ԳԼ · Ժգ , 22 ; ԵԲԲ , Ժբ · 9 ։ 15 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը՝ ու
Ի Բ Օր · Լ · 2 ; ա Թագ · Բ · 20 ; Ժբ , 13 ; Բ Մն · ա · 10 ։ 16 ըսաւ . Տէրը Ը բոլոր մարդոց հոգի-
ներուն Աստուածը՝ աս ժողովուր-
17 դիս վրայ մարդ մը կեցցնէ , Ի Որ անիկայ անոնց առջևէն ելլէ ու
մտնէ , ու զանոնք հանէ ու մտցը-
նէ , որպէս զի Տէրոջը ժողովքը Ի անհովիւ ոչխարներու պէս չըլլայ ։
18 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . Ա՛ռ քեզի Նաւէին որդին Յեսուն՝ Ի ո-
րուն վրայ Հոգի կայ , հու անոր
19 վրայ ձեռքդ դիր . Եւ զանիկայ Ե-
ղիազար քահանային ու բոլոր ժո-
ղովքին առջևը կայնեցուր . և Յա-
նոնց աչքին առջևը անոր պատուէր
20 տուր . Ու Ը քու փառքէդ անոր վրայ դիր , որպէս զի Իսրայէլի որ-
դւոցը բոլոր ժողովքը՝ Ժ Ը ր ջա-
21 զանդութիւն ընեն ։ Եւ անիկայ Եղիազար քահանային առջևը պի-
տի կայնի , ու Տէրոջը առջևը Ո-
րիմին իրաւունքովը անոր պիտի հարցընէ՝ . Ը անոր խօսքովը պիտի ելլեն , ու անոր խօսքովը մտնեն ,
ինքը՝ և իրեն հետ Իսրայէլի որդիքը
22 ու բոլոր ժողովքը ։ Եւ Մովսէս ա-
նանկ ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը անոր հրամայեր էր . առաւ Յեսուն , ու
զանիկայ Եղիազար քահանային ու
բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցուց ։
23 Եւ իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ Ը անոր պատուէր տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը խօսեր էր ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ընծաները որոշուած ժամանակին պիտի մատուցուէին ։ 3 Մշանջենաւոր ողջակէզը ։ 9 Շաբաթ օրերուն , 11 ամսագլուխներուն , 16 զատկին , 26 և երախայրիներուն ժամանակին մատուցելու ըղծերը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց ըսէ . Իմ անու-
շահոտ պատարագներուս Ը ընծա-
յուած հացը՝ որոշուած ատենին ինծի մատուցանելու զգուշութիւն
3 ընէք ։ Ու անոնց ըսես . Բ Ասոնք են ան պատարագները՝ որ Տէրոջը պի-
տի մատուցանէք . օրը երկու հատ
մէկ տարեկան անարատ գառներ մշանջենաւոր ողջակէզի համար .
4 Մէկ գառը՝ առտուանց մատուցա-
նես , ու մէկալ գառը՝ իրիկուան
5 դէմ մատուցանես ։ Եւ Ի մէկ ար-
դուին տասներորդ մասը բարակ ալիւրով՝ Տ հացի ընծայ ընէս , որ
շաղուած Ձէյթ ընծայ Ի հինինի մը
6 քառորդ ծեծուած եղով ։ Ասիկայ՝ Սինայ լեռանը վրայ Ի սահմանուած
Ը մշանջենաւոր ողջակէզ է , Տէրոջը
7 համար ։ Ու անոր թափելու նուէրը
ամէն մէկ գառին համար՝ հինինի մը չորրորդ մասը ըլլայ . օղին սուրբ
տեղին մէջ թափելու նուէր ընես
8 Տէրոջը . Եւ մէկալ գառը՝ իրի-
կուան դէմ մատուցանես . ա՛ռ
տուան հացի ընծային ու անոր թա-

Ն · ք · ՂԲ · 1452

Ի Գ Թագ . Իբ · 17 ; Զաբ · ժ . 2 ; Մատ . Թ · 36 ; Մար · ղ · 34 ։
Ի Ծն . խա . 38 ; Դատ . Գ · 10 ; ժա . 29 ; ա Թագ . ժգ · 13 , 18 ։
Հ Բ Օր · ԼՂ · 9 ։
Ի Բ Օր · Լ · 7 ։
Ղ Ցես · ԳԼ · ժա · 17 , 28 ; ա Թագ . ժ . 6 , 9 ; Գ Թագ . Բ · 15 ։
Ե Ցես . ա . 16 , 17 ։
Ո Ցես . Ցես . Թ · 14 ; Դատ . ա . 1 ; Ի · 18 , 23 , 26 ; ա Թագ . Իգ · 9 ; Լ · 7 ։
Ո Եզ · Իբ · 30 ։
Ա Կ՛ Եղ-
ղբ՛ անոր համար պի-
տի հարցընէ ։
Ն Ցես . Թ · 14 ; ա Թագ . Իբ · 10 , 13 , 15 ։
Ղ Բ Օր · Գ · 28 ; Լ · 7 ։

Ը Ղև . Գ · 11 ; Իա · 6 ; 8 ; Մաղ . ա · 7 , 12 ։
Բ Եզ · Լթ · 38 ։
Ի Եզ · Ժգ · 36 ; ԳԼ · Ժե · 4 ։
Տ Ղև . Բ · 1 ։
Ի Եզ · Լթ · 40 ։
Ի ԵՔՔ . և . ղած
Ղ Եզ · Լթ · 42 ; Տես Ա-
մվ . ե . 25 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1452

փելու նուէրին պէս ընես , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլա՛ս ։
9 Բայց շաբաթ օրը՝ մկ տարեկան երկու անարատ գառներ՝ ու եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայի համար , ու անոր թափելու նուէրը դէրէ մա-
10 տո՛ւցուէ ։ Ա՛յս մշտնջենաւոր ողջակէզին ու անոր թափելու նուէրին 'ի զատ , Ե՛ամէն շաբաթ օրո՛ւան ողջակէզը դէրէ ըլլայ ։
11 Եւ ձեր ամսագլուխներուն մէջ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք , երկու զուարակ՝ մկ խոյ՝ ո՛ւ եօթը հատ մկ տարեկան անարատ գառ-
12 ներ . Եւ մէն մկ զուարակին համար՝ եղով շաղուած Ե՛ իրեք տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ , և մկ խոյին համար՝ եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հա-
13 ցի ընծայ , Ու մէն մկ գառին համար՝ եղով շաղուած մէյմկ տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ մատո՛ւցուէ , Տէրոջը ողջակէզ ո՛ւ անուշահոտ պատարագ
14 ըլլա՛ս ։ Եւ անոնց թափելու նուէրները՝ մէն մկ զուարակին համար կէս հիմէն , ու մկ խոյին համար՝ հիմէնին երրորդ մասը , և մէն մկ գառին համար՝ հիմէնին չորրորդ մասը դինի պիտի ըլլայ՝ ասիկայ՝ տարուայ ամիսներուն հա-
15 մար՝ ամէն ամիս մատո՛ւցուելո՛ւ ողջակէզն է ։ Եւ մշտնջենաւոր ողջակէզէն 'ի զատ՝ մէղքի պատարագի համար՝ Ե՛այծերէն նոխազ մը իր թափելու նուէրովը մկուսեղ մատուցուի Տէրոջը ։
16 Եւ առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը՝ զատիկ է Տէրոջը .
17 Ու ան ամսուն Ե՛ղեւտասաներորդ օրը տօն է . եօթը օր բաղարջ
18 ուտուի ։ Ե՛Առաջին օրը՝ սուրբ ժողով պէտ ըլլա՛ս . բնաւ ծառայական
19 գործ մը չընէք . Եւ Տէրոջը պատարագ ո՛ ողջակէզ մատուցանէք , երկու զուարակ՝ մկ խոյ՝ ու եօթը հատ մկ տարեկան գառներ . Ե՛ա-
20 նոնց հացի ընծան՝ եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլա՛ս . ո՛ւէն մկ զուարակին համար՝ իրեք տասանորդ , ու մկ խոյին համար՝ երկու-
21 տասանորդ մատուցանէք . Եօթը գառներէն՝ ո՛ւէն մկ գառին համար՝ մէյմկ տասանորդ մատուցա-
22 նէք . Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար՝ Ե՛այծերէն մկ նոխազ մեղ-
23 քի պատարագ մատո՛ւցուէ ։ Ա՛սոնք՝ մշտնջենաւոր ողջակէզ եղող առտուան ողջակէզներէն 'ի զատ
24 պիտի մատուցանէք ։ Ա՛ն եօթը օրերուն ո՛ւէն մկ օրը՝ ասոնց պէս

Ե՛ղեկ · խզ · 4 ։
Ը Գլ · ժ · 10 ։ ա Թագ · ի · 5 ։ ա Մն · իդ · 31 ։ բ Մն · բ · 4 ։ Եզր · գ · 5 ։ Նէեմ · ժ · 33 ։ Ես · ա · 13 ։ 14 ։ Եզեկ · խե · 17 ։ խզ · 6 ։ Ովս · բ · 11 ։ Կող · բ · 16 ։ Բ Գլ · ժե · 4—12 ։
Ե՛Ելհ · 22 ։ Գլ · ժե · 24 ։
Ե՛Ել · ժբ · 6 · 18 ։ Ղե · իդ · 5 ։ Գլ · թ · 3 ։ բՕր · ժզ · 1 ։ Եզեկ · խե · 21 ։
Ղ Ղե · իդ · 6 ։
Ե՛Ել · ժբ · 16 ։ Ղե · իդ · 7 ։
Ե՛Հմր 31 ։ Ղե · իբ · 20 ։ Գլ · իթ · 8 ։ բՕր · ժե · 21 ։
Ե՛Հմր 15 ։

Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ը-
նէք . մշտնջենաւոր ողջակէզէն 'ի զատ՝ ասիկայ ու ասոր թափելու-
25 նուէրը պիտի մատուցուի ։ Եւ հ՛եօթներորդ օրը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի . բնաւ ծառա-
յական գործ մը պիտի չընէք ։
26 Եւ Ե՛երախայրիներուն օրը՝ երբոր ձեր շաբաթներուն փա՛ռն մէջ Տէրո-
ջը նոր հացի ընծայ կը մատուցա-
նէք , սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի . բնաւ ծառայական գործ մը չընէք .
27 Ու Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ Ե՛երկու զուարակ , մկ խոյ ո՛ւ մկ տարեկան եօթը հատ գառ-
28 ներ մատուցանէք . Եւ անոնց հացի ընծան՝ ո՛ւէն մկ զուարակին հա-
մար իրեք տասանորդ , մկ խոյին
29 համար երկու տասանորդ , եօթը գառներէն՝ ո՛ւէն մկ գառին համար մէյմկ տասանորդ եղով շաղուած
30 բարակ ալիւր մատո՛ւցուէ . Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար՝ այծերէն մկ նոխազ մատո՛ւցուէ ։
31 Մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր հացի ընծայէն 'ի զատ , ո՛ւէ՛ն ի՛ր իրենց թափելու նուէրներովը մա-
տուցանէք . Ե՛ Ե՛անարատ ըլլան ձեզի ։

Ե՛Հմր 19 ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Փող հնչեցընելու տօնին , 7 քաւութեան օրուան , 13 և տազաւարաշարաց տօնին ութը օրերուն գոհերը ։

1 Ու եօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամ-
սուն առաջին օրը՝ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի . բնաւ ծառայական գործ մը չընէք . Ե՛փող հնչեցընելու-
2 օր ըլլայ ձեզի ։ Եւ Տէրոջը անուշա-
հոտ ողջակէզի համար՝ մկ զուա-
րակ , մկ խոյ , ո՛ւ եօթը հատ մկ տարեկան անարատ գառներ մա-
3 տուցանէք . Եւ անոնց հացի ընծան՝ մկ զուարակին համար՝ իրեք տա-
սանորդ , ո՛ւ մկ խոյին համար՝
4 երկու տասանորդ , Եւ եօթը գառներէն՝ ո՛ւէն մկ գառին համար՝ մէյ-
մկ տասանորդ եղով շաղուած բա-
5 րակ ալիւր ըլլա՛ս . Եւ ձեզի քաւու-
թիւն ընելու համար՝ այծերէն մկ նոխազ մեղքի պատարագ մատո՛ւցու-
6 նէք ։ Ա՛սոնք՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մատո՛ւցուէ , Ե՛ամա-
մուտի ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և Ե՛մշտնջենաւոր ողջա-
կէզը ու անոր հացի ընծան , և ա-
սոնց թափելու նուէրները Ե՛իրենց կանոնովը մատո՛ւցուէ՛ն 'ի զատ ։
7 Եւ Ե՛ամ եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի . ու Ղ՛ձեր անձերը պիտի խո-
նարհեցընէք , ո՛ւ ամենևին գործ մը
8 չընէք ։ Եւ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ մկ զուարակ ,

Ն · Ք · ԳԲ · 1452

Հե՛ւ · ժբ · 16 ։ ժգ · 6 ։ Ղե · իգ · 8 ։
Ե՛ Ել · իգ · 16 ։ լգ · 22 ։ Ղե · իգ · 10 ։ 15 ։ բ Օր · ժզ · 10 ։ Գոր · բ · 1 ։
Ը՛Ես Ղե · իգ · 18 ։ 19 ։

Բ Գլ · իբ · 11 ։
Ե՛ Գլ · իբ · 3 ։
Բ Գլ · ժե · 11 · 12 ։
Ի Ղե · ժզ · 29 ։ իգ · 27 ։
Ը՛Ապ · լե · 13 ։ Ես · ծբ · 5 ։

Ն·ք·գ·
1452

Է Գ· Իբ· 19։

ՄԿ խոյ , ՚՚ եօթը հատ մկ տա-
րեկան գառներ մատուցանէք . Ե ա-
9 նոնք ձեղի անարատ ըլլան . Եւ ա-
նոնց հացի ընծան՝ ՚՚ի մկ զուա-
րակին համար իրեք տասանորդ ,
մկ խոյին համար երկու տասա-
10 նորդ , եօթը գառներէն՝ ՚՚ի մկ
գառին համար՝ մէյմկ տասանորդ
եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլ-
11 լայ · Ո՚՚ այծերէն մկ նոխազ՝ մեղ-
քի պատարագ ՚՚պ՚՚ն՚՚է · բաց
՚ի քաւութեան օրը ՚՚պ՚՚ն՚՚է
Ը Ղե· ԺԷ· 3·5։ եմեղքի պատարագէն , ու մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն , ու անոնց թափելու նուէր-
ներէն ։

Ր Ղե· Իգ· 33 , ՃՀ , բ Օր· ԺԷ· 13։ Եզկ· Իե· 25։ 12 Եւ Ր եօթներորդ ամսուն ՚ի գե-
տասաներորդ օրը՝ սուրբ ժողով ըլ-
լայ ձեղի · բնաւ ծառայական գործ
մը չընէք . ու եօթը օր Ցէրոջը տօն
Ա Եզր·Է·4։ 13 պահէք ։ Եւ Ա Ցէրոջը ողջակէզ ՚՚
անուշահոտ պատարագի համար՝
տասու իրեք զուարակ , երկու խոյ ,
՚՚ մկ տարեկան տասնուչորս
գառներ մատուցանէք . ՚՚ն՚՚է ան-
14 արատ պիտի ըլլան . Եւ անոնց
հացի ընծան՝ տասու իրեք զուա-
րակներէն ՚՚ի մկ զուարակին
համար՝ իրեք տասանորդ , ՚՚ եր-
կու խոյերէն ՚՚ի մկ խոյին հա-
15 մար՝ երկու տասանորդ , Եւ տասա-
նուչորս գառներէն ՚՚ի մկ գառին
համար՝ մէյմկ տասանորդ եղով
16 շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ · Ու
այծերէն մկ նոխազ՝ մեղքի պա-
տարագ ՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն՝ ՚՚ անոր հացի
ընծայէն և թափելու նուէրէն ։

17 Եւ երկրորդ օրը՝ տասուերկու
զուարակ , երկու խոյ , ՚՚ մկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
18 ներ ՚՚պ՚՚ն՚՚է · Եւ անոնց հա-
ցի ընծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
Է Հմր 3 , 4 , 9 , 10 ։ Գ· Ժե · 12 , Իբ · 7 , 14 ։ համեմատ՝ Ե ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն ·
19 Ու այծերէն մկ նոխազ՝ մեղքի
պատարագ ՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի
մշտնջենաւոր ողջակէզէն՝ և անոր
հացի ընծայէն ու թափելու նուէր-
ներէն ։

20 Եւ երրորդ օրը՝ տասնումկ
զուարակ , երկու խոյ , ՚՚ մկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
21 ներ ՚՚պ՚՚ն՚՚է · Եւ անոնց հացի
ընծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
Ե Հմր 18 ։ համեմատ՝ Ե ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն ·
22 Ու մկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ
՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ։

23 Եւ չորրորդ օրը՝ տասը զուա-
րակ , երկու խոյ ՚՚ մկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ Մ-
24 ՚՚պ՚՚ն՚՚է · Անոնց հացի ընծան՝
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
25 ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն · Ու այծերէն
մկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ Մ-
՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրէն ։

26 Եւ հինգերորդ օրը՝ ինը զուա-
րակ , երկու խոյ , ՚՚ մկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ Մ-
27 ՚՚պ՚՚ն՚՚է · Եւ անոնց հացի ընծան՝
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
28 ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն · Ու մկ նո-
խազ՝ մեղքի պատարագ Մ՚՚պ՚՚ն՚՚է ,
բաց ՚ի մշտնջենաւոր ողջակէ-
զէն , և անոր հացի ընծայէն , ու
թափելու նուէրէն ։

29 Եւ վեցերորդ օրը՝ ութը զուա-
րակ , երկու խոյ , ՚՚ մկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
30 Մ՚՚պ՚՚ն՚՚է · Եւ անոնց հացի ըն-
ծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն ·
31 Ու մկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ
Մ՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրներէն ։

32 Եւ եօթներորդ օրը՝ եօթը զուա-
րակ , երկու խոյ , ՚՚ մկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
33 Մ՚՚պ՚՚ն՚՚է · Եւ անոնց հացի ըն-
ծան՝ ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու գա-
ռներուն համար , իրենց թուոյն հա-
34 մեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն · Ու
մկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ Մ-
՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրէն ։

Ի Ղե· Իգ· 36· 35 Ու երերորդ օրը՝ ձեղի Ի տօնախմբ-
րութիւն ըլլայ · բնաւ ծառայա-
36 կան գործ մը չընէք ։ Եւ Ցէրոջը՝
ողջակէզ ՚՚ անուշահոտ պատա-
րագի համար՝ մկ զուարակ , մկ
խոյ , ՚՚ մկ տարեկան եօթը անա-
37 րատ գառներ մատուցանէք . Ե՚՚
անոնց հացի ընծան՝ ու թափելու
նուէրները՝ զուարակին , խոյին ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլ՚՚ն ·
38 Ու մկ նոխազ՝ մեղքի պատարագ
Մ՚՚պ՚՚ն՚՚է , բաց ՚ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծա-
յէն , ու թափելու նուէրէն ։

Ն·ք·գ·
1452

Ն·Ք·ԳԲ· 1452

39 Ձեր ծ տոներուն մէջ ասոնք պի-
տի մատուցանէք Տէրոջը , ձեր
խ ուխտերուն , ու ձեր կամաւոր ըն-
ծաներուն ողջակէզներէն , հացի
ընծաներէն , թափելու նուէրներէն
ու խաղաղութեան զոհերէն ՝ի
զատ ։

40 Եւ Մովսէս՝ Իսրայէլի որդւոցը
պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեր էր ։

ԳԼ · Լ

1 Ուխտերը կատարելու պարտաւորութիւնը ։ 3 Աղջկան մը , 6 կնկան մը , 9 որեւարիի մը կամ արձակուածի մը ուխտերուն վրայով ։

1 Ա Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
ըսելու իշխաններուն խօսե-
ցաւ՝ ըսելով . Տէրոջը պատուիրած
2 հրամանը աս է . Թէ որ մէկ մարդ
մը Տէրոջը ուխտ ընէ , կամ երդ-
ում ընելով իր անձը կապելու
ըլլայ , ։ իր խօսքը պարապ չհանէ .
Բոլոր իր բերնէն ելածին պէս ը-
նէ ։

3 Եւ թէ որ մկ կնիկ մը Տէրոջը
ուխտ ընէ , ու իր մանկութեան ա-
տունը՝ իր հօրը տանը մէջ գ-ը-ը կա-
4 պելու ըլլայ , Եւ անոր հայրը՝ անոր
ուխտը ու անձին վրայ կապած կա-
պը լսէ , և անոր հայրը բան մը չըսէ
անոր , ան ատենը անոր բոլոր ուխ-
տերը պիտի հաստատուին , ու ան-
ձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ
5 պիտի հաստատուին ։ Բայց թէ որ
անոր հայրը՝ իր լսած օրը զանիկայ
արգիլէ , ան ոչինչ անոր բոլոր
ուխտերը , ու անձին վրայ կապած
կապերը անվաւեր պիտի ըլլան . և
Տէրը անոր թողութիւն պիտի
տայ . քանզի անոր հայրը զանիկայ
արգիլեց ։

6 Եւ թէ որ կարգուելէն ետքը
ուխտ ընէ , կամ իր շրթունքներէն
7 իր անձը կապող խօսք մը ելլէ , Ու
անոր էրիկը լսէ , և լսած օրը անոր
բան մը չըսէ , ան ատենը անոր
ուխտերը պիտի հաստատուին , ու
իր անձին վրայ կապած կապերն ալ
8 պիտի հաստատուին ։ Բայց թէ որ
անոր էրիկը՝ ։ իր լսած օրը զանի-
կայ արգիլէ , ան ատենը անոր վրայ
եղած ուխտը , ու շրթունքներէն
ելած խօսքը՝ որով իր անձը կապեր
էր , անվաւեր կ՚ըլլան . և Տէրը ա-
նոր թողութիւն պիտի տայ ։

9 Բայց որբևարիի կամ արձակուա-
ծի մը ուխտը՝ ։։ իր անձին վրայ
կապած ինչ և իցէ կապը՝ իր վրայ
10 հաստատ պիտի մնայ ։ Եւ թէ որ
անիկայ՝ իր էրկանը տանը մէջ ուխտ
ըրած էր , կամ երդումով իր անձին
11 վրայ կապ կապեր էր , Ու անոր է-
րիկը լսելով՝ բան մը ըսած չէր ա-
նոր , և զանիկայ արգիլած չէր , ան
ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի
հաստատուին , ու իր անձին վրայ
12 կապած կապերը հաստատ պիտի
մնան ։ Բայց թէ որ անոր էրիկը՝
իր լսած օրը զանոնք խափանեց , ։։
ոչինչը ուխտ ընելու ու իր անձը
կապելու համար՝ անոր բերնէն ե-
լած բոլոր խօսքերը անվաւեր պիտի
ըլլան . ։։ անոր էրիկը խափա-
նեց զանոնք . և Տէրը անոր թո-
13 ղութիւն պիտի տայ ։ Կ՚ը։։ մը
ամէն ուխտ՝ ու անձը խոնարհե-
ցընելու համար ըրած կապող եր-
դումը՝ անոր էրիկը կրնայ հաստա-
տել , ու անոր էրիկը կրնայ խափա-
14 նել ։ Եւ թէ որ անոր էրիկը օրէ
օր անոր բան մը չըսէ , ան ատենը
անոր ամէն ուխտերը՝ ու վրան ե-
ղած ամէն կապերը կը հաստատէ .
իր լսած օրը անոր բան մը չըսելուն
համար՝ զանոնք հաստատած կ՚ը-
15 լայ ։ Բայց թէ որ լսած օրէն ետ-
քը՝ մկ կերպով մը խափանէ զա-
նոնք , ան ատենը ինքը պիտի կրէ
անոր անօրէնութիւնը ։

16 Էրկան մը ու անոր կնկանը մէջ ,
և հօր մը ու մանկութեան ատենը
իր հօրը տունը բ։։ աղջկանը
մէջ գ։։ կանոնները ասոնք
են , որոնք Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեց ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Մադիանացիք պատերազմի մէջ կը յաղթուին , ու Բաղաամն ալ կը մեռցուի ։ 13 Մովսէս զօրաց իշխաններուն կը սրդոյի Մադիանացւոց կիներն ողջ պահելուն համար ։ 19 Զինուորներուն , գերիներուն և աւարին մաքրուելուն կերպը ։ 25 Աւարը բաժնելուն կերպը ։ 48 Տէրոջը նուիրուած կամաւոր ընծաները ։

1 Ա Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Մադիանացիներէն՝ — ԳԼ · ԽԵ · 17 ։
Իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես .
Ետու ետքը քու ժողովուրդիդ խառ- Բ ԳԼ · ԽԵ · 13 ։
3 նուիս ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին
խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Ձեզմէ մար-
դիկներ պատրաստուին պատերազ-
մի համար , ու Մադիամու վրայ
երթան , որ Մադիամէն Տէրոջը
4 վրէժը առնեն ։ Իսրայէլի բոլոր
ցեղերուն ամէն մէկէն հազարական
5 մարդ պատերազմի խրկէք ։ Եւ
Իսրայէլի հազարաւորներէն՝ ամէն
մէկ ցեղէն հազարական ։։ տր-
րուեցաւ . ։։ տասուերկու
հազար հ։։ պատերազմի համար
6 պատրաստուած ։ Եւ Մովսէս պա-
տերազմի խրկեց զանոնք . ամէն մէկ
ցեղէն հազարական ։։ . ու ա-
նոնց հետ Եղիազար քահանային
որդին Փենէհէսը պատերազմի Իրլէց ,
որուն ձեռքն էին սուրբ անօթնե-
րը , ու հ ազդարարութեան փող- Է Գ · ԺԲ · 9 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1452

Բ Ղև · իգ · 2 ։ ա Մն · իգ · 31 ։ բ Մն · լա · 3 ։ Եզր · գ · 5 ։ Նէ-
եմ · ժ · 33 ։ Ես · ա · 14 ։ Ղև · է · 11 ։ 16 ։ իր · 21 ։ 23 ։

— Գ · ա · 4 ։ 16 ։ է · 2 ։
Բ Ղև · իե · 2 ։ բ Օր · իգ · 21 · Դատ · ժա · 30 ։ 35 ։ Ժող · և · 4 ։
Է Ղև · և · 4 ։ Մատ · ժգ · 9 ։ Գոր · իգ · 14 ։
Ը Սաղ · ծե · 20 ։
Ի Ցօր · իր · 27 ։ Սաղ · իր · 25 ։ ծ · 14 ։ կղ · 13 ։ 14 ։ ՃԺԶ · 14 ։ 18 ։ Նաա · ա · 15 ։

ՂՕՆ · գ · 16 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1452

Ը Տես Դատ. գ · 1 · 2 · 33 ·
Ի Ը Օր · ի · 13 · Դատ · իա · 11 · ա Թագ · իէ · 9 · գ Թագ · ժա. 15 · 16 ·
Ղ Ցես · ժգ · 21 ·
Ի Ցես · ժգ · 22 ·

ԸՐ Օր · ի · 14 ·

Ր Տես Ը Օր · ի · 13 · ա Թագ · ժ ն · 8 ·
Ժ Գ Լ · իդ · 14 · բ Պետ · բ · 15 · Ցայս · բ · 14 ·
* ԵՔՐ · խոս · քովը
Ի Գ Լ · իե · 2 ·
Լ Գ Լ · իե · 9 ·
Ի Դատ · իա · 11 ·

Ժ Գ Լ · և · 2 ·
Կ Գ Լ · ժԹ · 11 · ՃՀ ·

7 րը ։ Եւ Մադիանացւոց դէմ պատերազմեցան , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր . ու ամէն բոլոր Երիկ մարդիկները Իմեդյու-
8 ցին . Եւ անոնց սպաննուածներուն հետ Մադիամու թագաւորներն ալ՝ ԵՒէվին , Րոկոմը , Սուրը , Ուրը և Ռեբէն՝ Մադիամու հինգ թագաւորները սպաննեցին , ու Իբէովրի որդին Բաղաամը սրով մեռցու-
9 ցին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Մադիանացւոց կիներն ու տղաքները գերի առին , ու անոնց բոլոր անասուններն , և բոլոր հօտերը , ու բոլոր ստացուածքը թալանեցին ։
10 Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաքները ու բոլոր գեղերը կրակով այ-
11 րեցին ։ Եւ բոլոր աւարը ու բոլոր կողոպուտը առին՝ մարդ-
12 կին ևս անասուն ։ Եւ գերիները ու կողոպուտը և աւարը Մովսէսին՝ Եղիազար քահանային՝ ու Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին՝ բանակը բերին , ը Երիքովի դէմ՝ Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջն էր ։
13 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ և ժողովքին բոլոր իշխանները բանակէն դուրս ելան զանոնք դի-
14 մաւորելու ։ Եւ Մովսէս՝ պատերազմէն դարձող զօրաց իշխաններուն , հազարապետներուն ու հա-
15 րիւրապետներուն սրդողեցաւ . Եւ Մովսէս անոնց ըսաւ . Ընդհանր բոլոր կիները ողջ թողուցիք ։
16 Ահա Բաղաամին խորտովը էանոնք պատերազմող զօրքին առած աւարին դումարը ՚՚ էր . վեց հարիւր եօթանասունհինգ հազար
33 ոչխար , եօթանասունուերկու հա-
34 զար արջառ , Ու վաթսունուվեց
35 հազար էշ . Եւ մարդիկներէն՝ երիկ մարդու անկողին չհիացող կիներուն ամէնը՝ երսունուերկու հազար հոգի էին ։
36 Եւ պատերազմի գացողներուն ին-ն կէս բաժինը ՚՚ էր . ոչխարներուն թիւը՝ իրեք հարիւր երսունուեօթը հազար հինգ հարիւր էր .
37 Ու ոչխարներէն՝ Տէրոջը հասը՝ վեց հարիւր եօթանասունհինգ է-
38 դաւ . Եւ արջառները երսունվեց հազար ըՂՂՎ՝ անոնցմէ Տէրոջը հասը՝ եօթանասունուերկու ՚րՂՂ-
39 էՂՂ . Ու էշերը՝ երսուն հազար հինգ հարիւր ըՂՂՎ՝ անոնցմէ Տէրոջը հասը՝ վաթսունումէկ էՒ է-
40 ՂՂ . Եւ մարդիկները՝ տասնուվեց հազար հոգի ըՂՂՎ , անոնցմէ Տէրոջը հասը՝ երսունուերկու հոգի ԷՂՂ ։
41 Եւ Մովսէս Տէրոջը նուիրուած հասը Եղիազար քահանային

Ն · Ք · ՂԲ · 1452

Հ Գ Լ · ԺԹ · 9 · 17 ·
Յ Ղ և · ժ · 25 ·

Ղ Ցես · իր · 8 · աԹագ · ե · 4 ·

Ե Տես հմր 30 · 47 · Գ Լ · ԺԸ · 26 ·

Ժ Տես հմր 42—47 ·

Ց Գ Լ · գ · 7 · 8 · 25 · 31 · 36 · ԺԸ · 3 · 4 ·

Ո՚՚՚

Ն·Ք·ԳՓ· 1452

տուաւ , Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

42 Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս պատերազմողներէն զատեր էր՝ Տէրոջ հետ

43 ——— ։ Եւ ժողովքին կէս բաժինը՝ իրեք հարիւր երսունուեօթը

44 հազար հինգ հարիւր ոչխար ,

45 սունուվեց հազար արջառ ,

46 հազար հինգ հարիւր էշ ,

47 Նուվեց հազար հոգի էր ։ Եւ Մովսէս՝ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն՝ թէ մարդէն , թէ անասունէն՝ յիսունէն մէկը առնելով , Տէրոջը խորանին պահպանութիւնը ընող Ղեւտացիներուն տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

48 Եւ զօրքին հազարապետներուն վերակացուները՝ այսինքն հազարապետները ու հարիւրապետները

49 Մովսէսին մօտեցան . Ու Մովսէսին ըսին . Քու ծառաներդ՝ մեր ձեռքին տակը եղող պատերազմողներուն գումարը առինք , ու մեզմէ

50 մարդ մը պակաս չէ ։ Ուստի ամէն մէկերնիս ինչ որ գտանք՝ Տէրոջը ընծայ բերինք , ոսկիէ զարդեր , շղթաներ , ապարանջաններ , մատնիներ , օղեր ու լանջազեղ կամարներ , որ Տէրոջը առջեւ մեր հոգիներուն քաւութիւն ընենք ։

51 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին . ամէնն ալ

52 բանուած բաներ էին ։ Եւ հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն Տէրոջը մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին՝ տասնուվեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր ։

53 Զ պատերազմողներուն ամէն մէկը՝ իրեն համար կողոպուտ առեր էր ։

54 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան՝ հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ոսկին առին , և ժողովքի խորանը բերին , որ Տէրոջը առջեւը Իսրայէլի որդւոցը յիշատակ ըլլայ ։

Ն·Ք·ԳՓ· 1452

Տես գլ· ԺԸ· 8, 19 ։

Ա Ելմ 30 ։

Կամարներ ։

Ել·Լ·12, 16 ։

Ա Օր·Ի·14 ։

Ղ Ել·Լ·16 ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Ռուբենի և Գադի որդիքը՝ Ցորդանանու անդիի կողմը իրենց ժառանգութիւնը ըլլալ կ'ուզեն ։ 6 Մովսէս զանոնք կը յանդիմանէ , 16 սակայն ան պայմանով հաւանութիւն կու տայ՝ որ իրենց եղբայրներուն օգնեն պատերազմի մէջ ։ 33 Մովսէս ան երկիրը կու տայ անոնց , 39 որոնք պատերազմելով՝ անոր կը տիրեն ։

1 Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ շատ անասուններ ունէին . ուստի Յազերի երկիրը ու Գաղաադի երկիրը տեսնելով՝ որ ահա ան տեղը անասուն պահելու

2 յարմար տեղ մըն է , Գադի որդիքը ու Ռուբենի որդիքը գացին , ու Մովսէսին , Եղիազար քահանային , և ժողովքի իշխաններուն հետ խօսելով՝ ըսին . Ատարովթը , Դիբոնը , Յազերը , Նեմրան , Եսբոնը , Եղեաղէն , Սեբաման , Նաբոն , Բէաւրան ,

4 երկիրը՝ որ Իսրայէլի ժողովքին առջեւը զարկած երկիրը՝ անասուն պահելու յարմար երկիր մըն է , ու քու ծառաներդ անասուններ ունին .

5 Եւ ըսին . Թէ որ մենք քու առջեւդ շնորհք գտանք , ասիկա երկիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար տրուի . մեզ Յորդանանէն մի՛ անցըներ ։

6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը՝ ու Ռուբենի որդւոցը ըսաւ . Ձեր եղբայրները պատերազմի երթան , ու

7 դուք աս տեղս նստի՞ք ։ Եւ ինչո՞ւ համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը թուլցընէք , որ չանցնին ան երկիրը՝ որն որ Տէրը անոնց տուած

8 է ։ Ձեր հայրերն ալ ասանկ ըրին , երբոր զանոնք Կադէս բառնեայէն խրկեցի երկիրը լրտեսելու համար ։

9 Քանզի մինչև Եսքողի ձորը ելան , ու երկիրը տեսան , և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլցուցին , որ չմտնեն ան երկիրը՝ որն որ Տէրը

10 անոնց տուեր էր ։ Եւ նոյն օրը Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու երդում ընելով՝ ըսաւ .

11 Եգիպտոսէն ելած մարդիկներէն՝ քսան տարեկանէն վեր եղողները՝ երբոր սրտով ինծի չհաւանդելնուն համար , բնաւ պիտի չտեսնեն ան երկիրը , որուն համար Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում

12 բրի Եհոնէ . Բայց՝ ի կենեզեան Յեփոնէի որդին Քաղեբէն , ու Նաւէի որդին Յեսուէն , Եորոնք կատարեցին Տէրոջը հետեւելով՝ ըսաւ Տէրոջը հաւանդ եղան ։

13 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջ պտրտցուց . մինչև որ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընող ազգը

14 բոլորովին սպառեցաւ ։ Եւ ահա դուք ձեր հայրերուն տեղը ելած՝ մեղաւոր մարդոց զաւակներու պես , որ Տէրոջը Իսրայէլի վրայ նորէն աւելցընէք ։

15 Վասն զի թէ որ դուք հանկէ խոտորիք , ան ալ նորէն աս ամբոխը անապատին մէջ պիտի ձգէ . ու դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորստեանը պատճառ պիտի ըլլաք ։

16 Եւ անոնք մօտեցան անոր՝ ու ըսին . Մենք աս տեղս մեր անասուններուն համար փարախներ , ու մեր ընտանեացը համար քաղաքներ շինենք .

17 Բայց մենք զէնքերնիս առնենք , ու չուտով Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն երթանք , մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տանինք . և մեր ընտանիքը պարսպաւոր քա-

Ա Գլ· ԺԹ· 3, 26 ։

Բ Օր·ա·22 ։

Գ Գլ· ԺԹ· 24, 31 ։ Բ Օր·ա·24, 28 ։

Դ Գլ· ԺԹ· 11, 21 ։ Բ Օր·ա·34 ։

Ե Գլ· ԺԹ· 28, 29 ։ Բ Օր·ա·35 ։ Զ Գլ·ԺԹ·24, 30 ։

Է Գլ· ԺԹ· 24 ։ Բ Օր·ա·36 ։ Յես· ԺԴ·8, 9 ։

Ը Գլ· ԺԹ· 33, 34, 35 ։

Թ Գլ· Իէ· 64, 65 ։

Ժ Բ Օր·ա·34 ։

ԺԱ Բ Օր·Լ·17 ։ Յես· Իր·16, 18 ։ Բ Պե·է·19, ԺԵ·2 ։

ԺԲ Յես·Դ·12, 13 ։

Ն · ք · գ · 1452

զաքներու մէջ բնակին , երկրիս
18 բնակչացը պատճառաւը . Ո-
ւմինչև որ Իսրայէլի որդւոց ամէն
մէկը իր ժառանգութիւնը չժա-
ռանգէ , մենք մեր տուները չդառ-
19 նանք ։ Իսկ մենք Գօրդանանու
անդիի կողմը անոնց հետ ժառան-
գութիւն պիտի չառնենք . ‡ինչու
որ մեր ժառանգութիւնը՝ Գօրդա-
նանու ասդիի կողմը դէպ ’ի արևելք
ինկած է ։
20 Եւ ՛Մովսէս ըսաւ անոնց . Թէ
որ ասանկ ընէք , ու Ցէրոյը առ-
ջևը պատերազմի համար վրանիդ
21 զէնք առնէք , Եւ Ցէրոյը առջևը՝
դուք ամէնդ ալ զէնքերով Գօր-
դանանէն անցնիք , մինչև որ անի-
կայ իր թշնամիները իր առջևէն
22 վռընտէ , Եւ ՛ան երկիրը Ցէրոյը
առջևը նուաճի , անկէ ետև Ն երրոր
ետ դառնաք , Ցէրոյը առջևը՝ ու
Իսրայէլին առջևը անմեղ պիտի ըլ-
լաք . և չաս երկիրը Ցէրոյը առջևը
23 ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ ։ Բայց
թէ որ այսպէս չընէք , ահա Ցէրոյը
դէմ մեղք գործեցիք , ու դիտցէք
որ ֊ձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ ։
24 ՚Ձեր ընտանեացը համար քաղաք-
ներ , ու ձեր հօտերուն համար փա-
րախներ շինեցէք , ու ձեր բերնէն
ելածը ըրէք ։
25 Եւ Գադի որդիքը՝ ու Ռուբենի
որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսե-
լով . Ծառաներդ՝ մեր տիրոջը
պատուիրածին պէս պիտի ընենք ։
26 ֊Մեր զաւակները , մեր կիներնին ,
մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասուն-
ները՝ հոս Գաղաադի քաղաքներուն
27 մէջ մնան . Բայց ծառաներդ՝ մեր
տիրոջը ըսածին պէս , ամէնքս ալ
դունդ դունդ պատրաստուինք , ու
Ցէրոյը առջևէն անցնինք պատե-
բազմի համար ։
28 ֊Ան ատենը Մովսէս՝ Եղիազար
քահանային , ու Նաւէի որդւոյն
Յեսուին , և Իսրայէլի որդւոցը ցե-
ղերուն նահապետութեանց իշխան-
ներուն ասս պատուէրը տուաւ՝ ա-
29 նոնց վրայով . Եւ Մովսէս ըսաւ
անոնց . Թէ որ Գադի որդիքը՝ ու
Ռուբենի որդիքը՝ Ցէրոյը առջևը
ամէնքն ալ պատերազմի համար
պատրաստուած՝ ձեզի հետ Գօր-
դանանէն անցնին , ու ան երկիրը
ձեր առջևը նուաճի , ան ատենը
Գաղաադի երկիրը անոնց կալուածք
30 տաք . Բայց թէ որ պատրաս-
տուած ձեզի հետ չանցնին , անոնց
կալուածքը ձեզի հետ քանանու-
31 երկրին մէջ ըլլայ ։ Իսկ Գադի որ-
դիքը և Ռուբենի որդիքը պատաս-
խան տուին՝ ու ըսին . Ցէրը քու
ծառաներուդ ինչպէս որ պատուի-
32 րեց , անանկ պիտի ընենք ։ Մենք
զէնքերնիս առած՝ Ցէրոջը առջևէն
քանանու երկիրը պիտի անցնինք .
բայց մեր ժառանգութեան կա-
լուածքը Յորդանանու ասդիի կող-
33 մը ըլլայ ։ Ուստի ֊Մովսէս անոնց՝
֊յիշեալ Գադի որդւոցը , ու Ռու-
բենի որդւոցը , և Յովսեփեան Մա-
նասէին կէս ցեղին տուաւ Ամո-
հացւոց Հ Սեհոն թագաւորին թա-
գաւորութիւնը , ու Բասանի Ովգ
թագաւորին թագաւորութիւնը ,
երկիրը իր քաղաքներովը՝ ֊֊ երկ-
րին քաղաքներուն բոլորտիքը և-
34 ղած սահմաններովը ։
Եւ Գադի որդիքը ֒պարսպաւոր
քաղաքներ շինեցին , ֊յիշեալ ֒Դե-
35 բոնը , Ատարովթը ու ֒Աբրէրը ,
36 Եւ Ատրօթ սովփանը , Յազերը , ու
37 Յագբեհան , Եւ ֒Բեթնամրան ու
Բեթարանը , և հօտերու փարախ-
ներ ֊Լ ՀԻՆԴՈՅ ։
Ռուբենի որդիքն ալ ֊Եսեբոնը ,
Եղէաղէն ու Կարիաթեմը շինեցին ։
38 Ու ֊Նաբաւը և ֊Բէէլմոնը , ֊որ ա-
սոնց անունները փոխեցին . ու Սէ-
բաման . ու իրենց շինած քաղաք-
ներուն ֊Իրենց անուններըն դրին ։
39 Եւ ֊Մանասեան Մաքիրին որդի-
քը Գաղաադ գացին , ու առին
զանիկայ . և անոր մէջը Բնակող
40 Ամորհացիները վռընտեցին ։ Եւ
Մովսէս՝ ֊Գաղաադը տուաւ Մա-
նասեան Մաքիրին , որ հոն բնակե-
41 ցան ։ Ու ֊Մանասեան Յայիրը
գնաց անոնց գիւղաքաղաքները ա-
ռաւ , ու զանոնք ֊Հաւօթ Յայիր՚
42 անուանեց ։ Եւ Նոբահը գնաց ,
ու Կանաթը ու անոր գեղերը ա-
ռաւ . և զանիկայ իր անունովը՝
Նոբահ կոչեց ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Իսրայէլացւոց քառասունեւերկու իջեւաններուն անունները ։ 50 Ասոնցմէ կը պատուիրէ բնակիլ բոլոր քանանացիները ։

1 Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը՝
Եգիպտոսի երկրէն իրենց զօր-
քերովը ելլող Իսրայէլի որդւոցը
2 իջեւանները ասոնք են ։ Եւ Մովսէս՝
Ցէրոջը հրամանովը անոնց իջեւան-
ներուն համեմատ՝ անոնց գնացք-
ները գրեց . ու անոնց գնացքնե-
րուն համեմատ՝ անոնց իջեւանները
3 ասոնք են ։ ֊Առաջին ամսուն մէջ՝
֊յիշեալ առաջին ամսուն տասնե-
տասներորդ օրը՝ ֒Բամսեսէն չուեցին .
զատկին հետևեալ օրը Իսրայէլի
որդիքը՝ ֊բարձր ձեռքով ելան բոլոր
Եգիպտացւոց աչքերուն առջևը .
4 Ու Եգիպտացիք իրենց ֊մեռնելիը
կը թաղէին , ֒որանոր Ցէրը անոնց
բոլոր անդրանիկները ջարդեց . և

Ն · ք · գ · 1452

Ե Ցես · իբ · 4։

ֆ Հմր 33 ։ Ցես · ժր · 1 ։ Ժգ · 8 ։

՛ Բ Օր · գ · 18 ։ Ցես · ա · 14 ։ գ · 12 ։ 13 ։

Ո Բ Օր · գ · 20 ։ Ցես · ժա · 23 ։ ժր · 1 ։

Ն Ցես · իբ · 4։

Ւ Բ Օր · գ · 12 ։ 15 ։ 16 ։ 18 ։ Ցես · ա · 15 ։ Ժգ · 8 ։ 32 ։ իբ · 4 ։ 9 ։

֊ Ծն · գ · 7 ։ Խգ · 16։ Եսթ · 12 ։

Ւ Հմր 16 ։ 34 ։ ԷԱ ։

Ղ Ցես · ա · 14 ։

Լ Ցես · գ · 12 ։

֊ Ցես · ա · 13 ։

1491

Ֆ Բ Օր · գ · 14 ։ Ցես · ժգ · 30 ։ ա Մն · բ · 21 ։ 22 ։ 23 ։

† ֊Յայիրի գիւղաքաղաքները · Դատ · ժ · 4 ։ գ Թագ · գ · 13 ։

Ն · ք · գ · 1452

֊ Բ Օր · գ · 12–17 ։ իբ · 8 ։ Ցես · ժբ · 6 ։ Ժգ · 8 ։ իբ · 4 ։

Ա Գլ · իա · 24 ։ 33 ։ 35 ։

֊ Հմր 24 ։

՛ Գլ · լդ · 45, 46 ։

Ֆ Բ Օր · բ · 36 ։

֊ Հմր 3 ։

Ֆ Գլ · իա · 27 ։

Ֆ Ես · խգ · 1 ։

՛ Գլ · իբ · 41 ։

Ֆ Ցես Հմր 3 ։

Եւ · իդ · 13 ։ Ցես · իդ · 7 ։

֊ Կ֊՛֊ Անուններ

֊ Ծն · ժ · 23 ։

Բ Բ Օր · գ · 12 ։ 13 ։ 15 ։ Ցես · ժգ · 31 ։ ժէ · 1 ։

Ֆ Բ Օր · գ · 14 ։ Ցես · ժգ · 30 ։ ա Մն · բ · 21 ։ 22 ։ 23 ։

† ֊Յայիրի գիւղաքաղաքները · Դատ · ժ · 4 ։ գ Թագ · գ · 13 ։

֊ Եւ · ժբ · 2 ։ ժգ · 4 ։

Բ Եւ · ժբ · 37 ։

Ֆ Եւ · ժգ · 8 ։

֊ Եւ · ժբ · 29 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1452

ԻԵԼ·ԺԲ· 12՝ ԺԲ· 11՝ ԵՐ· ԺԹ·1՝ ՑԱՐ·ԺԲ· 8՝

ՀԵԼ·ԺԲ· 37՝

ԻԵԼ·ԺԳ· 20՝

ՀԵԼ·ԺԳ· 2·9՝

ՐԵԼ·ԺԳ· 23՝ ԺԴ· 22·23՝

ԺԵԼ·ԺԴ· 27՝

ԻԵԼ·ԺԶ· 1՝

ՀԵԼ·ԺԷ·1՝ ԺԹ·2՝

1490

ԻԵԼ·ԺԶ·1՝ ԺԹ·1·2՝

ԺԳԼ·ԺՁ· 34՝

ԼԳԼ·ԺՁ· 35՝

ՀԳԼ·ԺԳ· 1՝

ԻՏԵՐԸ անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան բրաւ ։

5 ՀԵ ԻսրայէԼի որդիքը՝ Ռամեսէն չուելով՝ Սոկքովթի իլևան ըրին ։

6 Ու ԻՍոկքովթէն չուելով՝ անապատին ծայրը եղած Ոթոմը իլևան ըրին ։

7 Եւ ՀՈթոմէն չուելով՝ դէպ ՚ի Փիահիրոթ դարձան՝, որ Բէելզեփոնին դիմացն է, ու Մագդոլին առջևը իլևան ըրին ։

8 Եւ Փիահիրոթին առջևէն չուելով, ու ՐԾովուն մէջէն անցնելով՝ անապատը ԻՒՆ, և Ոթոմի անապատին մէջ իրեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մեռայ իլևան ըրին ։

9 Եւ Մեռայէն չուելով՝ Ժեղիմը եկան. ու Եղիմի մէջ տասուերկու ջուրի աղբիւր՝ ու եօթանասուն արմաւենի կային. ու հոն իլևան ըրին ։

10 Եւ Եղիմէն չուելով՝ կարմիր ծովուն քովը իլևան ըրին ։

11 Եւ կարմիր ծովէն չուելով՝ ԻՍին անապատը իլևան ըրին ։

12 Եւ Սին անապատէն չուելով՝ Դափկա իլևան ըրին ։

13 Եւ Դափկայէն չուելով՝ Եղուսը իլևան ըրին ։

14 Ու Եղուսէն չուելով՝ ԼՌափիդիմը իլևան ըրին. ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար ։

15 Եւ Ռափիդիմէն չուելով՝ ԻՍինայի անապատը իլևան ըրին ։

16 Ու Սինայի անապատէն չուելով՝ ԺԿիբրոթ Հաթթաւան իլևան ըրին ։

17 Եւ Կիբրոթ Հաթթաւայէն չուելով՝ ԼԱսերովթը իլևան ըրին ։

18 Ու Ասերովթէն չուելով՝ ՀՌաթման իլևան ըրին ։

19 Եւ Ռաթմայէն չուելով՝ Ռեմոն փարէսը իլևան ըրին ։

20 Ու Ռեմոն փարեսէն չուելով՝ Լեբնան իլևան ըրին ։

21 Եւ Լեբնայէն չուելով՝ Ռեսսան իլևան ըրին ։

22 Ու Ռեսսայէն չուելով՝ Կեհելաթան իլևան ըրին ։

23 Եւ Կեհելաթայէն չուելով՝ Սոփար լեռը իլևան ըրին ։

24 Ու Սոփար լեռնէն չուելով՝ Քարադան իլևան ըրին ։

25 Եւ Քարադայէն չուելով՝ Մակելոթը իլևան ըրին ։

26 Ու Մակելոթէն չուելով՝ Թահաթը իլևան ըրին ։

27 Եւ Թահաթէն չուելով՝ Թարան իլևան ըրին ։

28 Ու Թարայէն չուելով՝ Մատեկան իլևան ըրին ։

29 Եւ Մատեկայէն չուելով՝ Հասմոնան իլևան ըրին ։

30 Ու Հասմոնայէն չուելով՝ Մոսերոթը իլևան ըրին ։

31 Եւ Մոսերոթէն չուելով՝ Բանէյականը իլևան ըրին ։

32 Ու ՝Բանէյականէն չուելով՝ ՀԳադգադ *լեռը իլևան ըրին ։

33 Եւ Գադգադ լեռնէն չուելով՝ Եոտերաթան իլևան ըրին ։

34 Ու Եոտերաթայէն չուելով՝ Եբրոնան իլևան ըրին ։

35 Ու Եբրոնայէն չուելով՝ ՀԳասիոն գաբերը իլևան ըրին ։

36 Եւ Գասիոն գաբերէն չուելով՝ ՀՍին անապատը՝ այսինքն Կադէսը իլևան ըրին ։

37 Եւ ՀԿադեսէն չուելով՝ Հովը լեռը իլևան ըրին, որ Եդոմի երկրին ծայրն է ։ Ու ՝ԸՀարոն քահանան Ցերոթը հրամանովը Հովը լեռը ելաւ, և հոն մեռաւ, Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը ։

39 Եւ ԸՀարոն՝ Հովը լեռանը վրայ մեռած ատենը՝ հարիւր քսանուիրեք տարեկան էր ։

40 Եւ Քանանու երկրին հարաւային կողմը բնակող ԼԱրադի †քանանացի թագաւորը՝ Իսրայէլի որդւոցը գալը լսեց ։

41 Եւ ՞Հովը լեռնէն չուելով՝ Սելմոնան իլևան ըրին ։

42 Ու Սելմոնայէն չուելով՝ Փունոնը իլևան ըրին ։

43 Ու Փունոնէն չուելով՝ ԼՈբովթը իլևան ըրին ։

44 Եւ ՂՈբովթէն չուելով՝ ՄՈվաբի սահմանին մէջ եղող ԼԻյէ աբարիմը իլևան ըրին ։

45 Եւ Իյէ ՚ԲՒՆ չուելով՝ ՞Դեբոն գադը իլևան ըրին ։

46 Ու Դեբոն գադէն չուելով՝ ՞Գելմոն դէբլաթէմը իլևան ըրին ։

47 Ու Գելմոն դէբլաթէմէն չուելով՝ Նաբաւին առջևը՝ ԼԱբարիմի լեռները իլևան ըրին ։

48 Եւ Աբարիմի լեռներէն չուելով՝ Երիքովի ԴԻՄԸ՝ Ցորդանանու մօտ՝ ՞Մովաբի դաշտերուն մէջ իլևան

49 բրին ։ Ուստի անոնք Ցորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իլևան բրին, Բեթեսիմոթէն մինչև ՐԱբէլսատիմը ։

50 Եւ Ցէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի ԴԻՄԸ Ցորդանանու մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով.

51 Իսրայէլի որդւոցը խօսէ, ու անոնց ըսէ. ՞Երբոր Ցորդանանէն քանացուց երկիրը անցնիք, ՞Ան երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջևէն վռընտէք, ու անոնց բոլոր

Ն·Ք·ԶԲ· 1452

ՑՏԵՍ ՆՈՒ·ԼԳ·27՝ Բ ՕՐ·Ժ·6՝ ԱՄՈՍ·Ա·42՝

ՀՐ ՕՐ·Ժ·7՝

*Կ՚՝ ՍԱՐԸ

1453

ՀԲ ՕՐ·Բ·8՝ ԳԹԱԳ·Թ·26՝ ԻՐ·49՝

ՀԳԼ·Ի·1՝ ԻԷ·14՝

ՀԳԼ·Ի·22՝ 23՝ ԻԱ·4՝

ՆԳԼ·Ի·25՝ 28՝ Բ ՕՐ·Ժ·6՝ Լ·50՝

ԼԳԼ·ԻԱ·1՝ ՃՃ՝

†Կ՚՝ ՔԱՆԱՆԱՑԻՆ

ՀԳԼ·ԻԱ·4՝

ԼԳԼ· ԻԱ· 10՝

ՀԳԼ· ԻԱ· 11՝

ԼԳԼ· ԻԱ· 11՝

ՀԳԼ·ԼԲ·34՝

ՀԵՒՄ·ԽԲ· 22՝

Է ԳԼ· ԻԱ· 20՝ Բ ՕՐ· Լ·49՝

ՀԳԼ·ԻԲ·1՝

Բ ԳԼ·ԻԷ·1՝ ՃՅՈ·Բ·1՝ ՅԲՕՐ·Է·1՝ 2՝ Թ·1՝ ՃՅՈ·Գ·17՝

ՀԵԼ·ԻԳ·24՝ 33՝ ԼԳ·13՝ ԲՕՐ·Է·2՝ 5՝ ԺԲ·3՝ ՃՅՈ·Ժ·12՝ ԴԱՆ·Բ·2՝

Ն · Ք · Դ · 1452

պատկերաւոր կոթողները կործա-
նէք , և անոնց բոլոր թափօու-
կուռքերը կործանէք , ու անոնց
53 բոլոր բարձր տեղերը փլցընէք ։ Եւ
ան երկիրը ձեր իշխանութեանը
տակը անցընելով՝ անոր մէջը բնա-
կիք . քանզի ան երկիրը ձեզի տուի
54 որ ժառանգէք ։ Եւ † ան երկիրը
վիճակով ժառանգէք ձեր տոհմե-
րուն համեմատ . շատոր եղողին
ժառանգութիւնը շատ պիտի տաք ,
ու քիչոր եղողին ժառանգութիւ-
նը քիչ պիտի տաք . մէկ տեղի մը
վիճակը որու որ ելլէ , անոր ըլլայ
[illegible] . ձեր հարցը ցեղերուն
55 համեմատ ժառանգէք ։ Բայց թէ
որ ան երկրին բնակիչները ձեր առ-
ջևէն չվռնտէք , ան ատոնք անոնց-
մէ ողջ թողուցածնիդ՝ † ձեր աչքե-
րուն փուշեր , ու ձեր կողերուն
տատասկներ պիտի ըլլան . ու ձեր
բնակած երկրին մէջ՝ ձեզի թշնա-
56 մութիւն պիտի բնեն ։ Եւ պիտի
ըլլայ որ՝ ինչ որ անոնց ընելու մը-
տածեր էի , Նոյնը պիտի ընեմ ձեզի ։

† ԳԼ · Իգ · 53։ 54 · 55 ։

† Ցես · Իգ · 13 ։ Դատ · բ · 3 ։ Սադ · ՃԺ · 34 · 36 ։ Ցես Եր · Իգ · 33 ։ Եզեկ · իբ · 24 ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Երկրին սահմանները ։ 16 Երկիրը բաժնելու համար որոշուած մարդոց անունները ։

1 Նաև Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով . Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրեա , ու անոնց ըսա . Երբոր
դուք † քանանու երկիրը մտնէք ,
ձեզի ժառանգութիւն իյնալու եր-
կիրը ասպիտի ըլլայ , քանանու-
3 երկիրը իր սահմաններովը . Եւ
† ձեր հարաւային սահմանը՝ Սին
անապատէն մինչև Եդովմ ըլլայ , և
ձեր հարաւային սահմանը արևել-
քէն՝ † Ղովի ծովուն ծայրէն սկսի .
4 Ու ձեր հարաւային սահմանը † Ակ-
րաբիմի զառ՝ի վերը պտրտելով՝
մինչև Սին հասնի , ու անկէ ելլելով՝
† Կադէս բառնեայնի հարաւային
կողմը երթայ , ու † Ասար ադդա-
5 րէն ելլելով՝ Ասեմոնը հասնի . Եւ
Ասեմոնէն † մինչև Եգիպտոսի հե-
ղեղատը պտրտելով՝ ծովուն մէջ
լմննայ սահմանը ։
6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը մեծ
ծովը ըլլայ . ձեզի արևմտեան սահ-
ման ան ըլլայ ։
7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի սահ-
մանը աս ըլլայ . մեծ ծովէն մինչև
8 † Հովր լեռը նշանակէք . Հովր լեռ-
նէն † մինչև Եմաթը նշանակէք , ու
անկէ սահմանը մինչև † Սեդադը
9 հասնի . Եւ ան սահմանը մինչև
Զեփրոնը ելլէ , ու † Ասար Ենանի
մէջ լմննայ . ձեր հիւսիսային սահ-
մանը աս ըլլայ ։
10 Եւ ձեր արևելեան սահմանին հա-
մար , Ասար Ենանէն մինչև Սեփամ

Ն · Ք · Դ · 1452

11 նշանակէք . Ու աս սահմանը՝ Ա-
յինին արևելեան կողմէն՝ Սեփամէն
Ռիբղա իջնէ . ու աս սահմանը
արևելից կողմէն իջնելով՝ մինչև
† Քինէրեթի ծովուն եզերքը հաս-
12 նի . Եւ աս սահմանը Յորդանան
իջնէ , ու † Ղովի ծովուն մէջ վեր-
ջանայ ։ Աս երկիրը՝ իր շրջակայ
սահմաններովը ձեզի ըլլայ ։
13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
պատուիրեց , ու բսաւ . Ասիկայ է
ան երկիրը՝ որ դուք վիճակով պիտի
ժառանգէք , ինչպէս որ Ցերը հրա-
մայեց ինն ու կէս ցեղի տալու անի ։
14 կայ . † քանզի Ռուբենի որդւոցը
ցեղը՝ իրենց հարցը տուներուն հա-
մեմատ , ու Գադի որդւոցը ցեղը՝
իրենց հարցը տուներուն համեմատ ,
և Մանասէին կէս ցեղը՝ իրենց ժա-
15 ռանգութիւնը առին ։ Աս երկու-
ու կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւ-
նը առին Երիքովին դիմաց՝ Յոր-
դանանու ասդիի կողմը՝ դէպ՝ի
արևելք ։
16 Եւ Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
17 սելով . Ասոնք են ան մարդոցը
անունները՝ որոնք երկիրը ժառան-
գութեան համար ձեզի պիտի բաժ-
նեն . † Եղիազար քահանան՝ ու
18 Նաւէին որդին Յեսուն . Եւ ամէն
ցեղէն ալ մէյմէկ նշխան առնէք ,
ան երկիրը ժառանգութեան բաժ-
19 նելու ։ Եւ ան մարդոցը անուննե-
րըասոնք են . Յուդայի ցեղէն՝
20 Յեփոնէին որդին Քաղերը , Շմաւո-
նի որդւոցը ցեղէն՝ Ամիուդին որ-
21 դին Սամուէլը , Բենիամինի ցեղէն՝
22 Քասղոնին որդին Եղազադը , Դանի
որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Եգղիին որ-
23 դին Բոկկին , Յովսեփի որդւոցմէ՝
Մանասէի որդւոցը ցեղէն իշխան՝
24 Եփոտին որդին Անիէլը , Ու Եփրեմի
որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սափաթա-
25 նին որդին Կամուէլը , Եւ Զաբու-
ղոնի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Փառ-
26 նակի որդին Եղիսափանը , Եւ Ի-
սաքարի որդւոցը ցեղէն իշխան՝
27 Ազանին որդին Փաղտիէլը , Ու Ա-
սերի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սելո-
28 միին որդին Ախիուդը , Ու Նեփ-
թաղիմի որդւոցը ցեղէն իշխան՝
29 Ամիուդին որդին Փադայէլը ։ Ա-
սոնք են՝ ՚ որոնց Ցերը
հրամայեց , որ քանանու երկրին
մէջ Իսրայէլի որդւոցը ժառանգու-
թիւն բաժնեն ։

Ն · Ք · Դ · 1452

Լ Գ Թագ · Իգ · 33 ։ Երեմ · լԹ · 5 · 6 ։

† Ր Օր · գ · 17 ։ Ցես · ժա · 2 ։ ԺԹ · 35 ։ Մատ · ժգ · 34 ։ Ղև · ե · 1 ։

† Հմր 3 ։

† Հմր 1 ։ Ցես · ժգ · 1 · 2 ։

† ԳԼ · լր · 33 ։ Ցես · ժգ · 2 · 3 ։

† Ցես · ժգ · 1 · ԺԹ · 51 ։

Ը ԳԼ · ա · 4 · 16 ։

— Ծն · ժէ · 8 ։ բՕր · ա · 7 ։ Սադ · Կր · 55 ։ ՃՆ · 11 ։ Եզեկ · խե · 14 ։

Բ Ցես · ժե · 1 ։ Ցես Եզեկ · խե · 13 · ՃԼ ։

† Ծն · ժգ · 3 ։ Ցես · ժե · 2 ։

† Ցես · ժե · 3 ։

Ի ԳԼ · ժգ · 26 ։ լր · 8 ։

Ղ Ցես Ցես · ժե · 3 · 4 ։

Կ Ծն · ժե · 18 ։ Ցես · ժե · 4 · 47 ։ դ Թագ · բ · 65 ։ Ես · խե · 12 ։

Ը ԳԼ · լգ · 37 ։

Ի ԳԼ · ժգ · 22 ։ դ Թագ · ժգ · 25 ։

† Եզեկ · խե · 15 ։

Լ Եզեկ · խե · 17 ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Ղևտացւոց տրուելու քառասնուերեք քա-
ղաքները՝ իրենց արուարձաններովը ։ 6 Անոնց-
մէ վեցը ապաստանի քաղաքներ պիտի ըլլային ։
9 Մարդասպանութեան վրայով օրէնքներ ։

Ն. Ք. գՁ. 1451

31 Մարդասպանի մը համար փրկանք պիտի չընդունուիր ։

1 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմ՝ Յորդանանու մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով.

– Ցես. ԺԳ. 3, 4 ։ իա. 2 ։ Տես Եզկ. խե. 1, ՁԱ, խը. 8, ՁԱ ։

2 Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը, որ իրենց ժառանգութեան կալուածքէն Ղեւտացւոց բնակելու քաղաքներ տան. նաև քաղաքներուն բոլորտիքը եղած արուարձանները

3 Ղեւտացւոց պիտի տաք ։ Եւ քաղաքները բնակութեան համար ըլլան անոնց, ու արուարձանները՝ անոնց արջառներուն, *հօտերուն ու բոլոր անասուններուն համար

* Եբր. սուրբ ցուածքին

4 ըլլան ։ Ու Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուն արուարձանները՝ քաղաքին պարիսպէն դուրս չուրջանակի հազարական կանգուն ըլլայ։

5 Դուրս-ուրնէն ան-անին ։ Ուստի քաղաքին դուրսը՝ արեւելեան կողմէն երկու հազար կանգուն, հարաւային կողմէն՝ երկու հազար կանգուն, արեւմտեան կողմէն՝ երկու հազար կանգուն, ու հիւսիսային կողմէն՝ երկու հազար կանգուն չափէք. և քաղաքը մէջտեղը պիտի ըլլայ. անոնց քաղաքներուն

6 արուարձանները ասանկ ըլլան ։ Եւ ձեր Ղեւտացւոց տալու քաղաքներէն՝ Ապվեցը ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշէք, որ սպաննողը հոն փախչի. ու ասոնցմէ զատ՝ քառասունեւերկու քաղաք պիտի տաք ։

Բ Հմր 13 ։ Բ Օր. դ. 41 ։ Ցես. ի. 2, 7, 8 ։ իա. 3, 13, 21, 27, 32, 36, 38 ։

7 Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուդ ամէնը՝ Էքառասունուութը քաղաք ըլլայ. զանոնք իրենց արուարձան-

Է Ցես. իա. 41 ։

8 ներովը տաք ։ Եւ ան քաղաքները՝ որ Թ Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի տաք, Ի շատուր եղողէն շատ՝ ու քիչուր եղողէն քիչ առնէք. ամէն մէկը իր առած ժառանգութեանը չափովը՝ իր քաղաքներէն Ղեւտացւոց պիտի տայ ։

Թ Գլ. իզ. 54 ։

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

10 սելով. Խրայէլի որդւոցը խօսիս՝ ու անոնց ըսես. Ղերբոր Յորդանանէն Քանանու երկիրը անցնիք,

11 Ժ Ձեզի քաղաքներ որոշէք, որոնք ապաստանի քաղաքներ ըլլան ձեզի, որ սխալմամբ մարդ զարնող սպան-

ՂԲ Օր. ԺԹ. 2, Ցես. ի. 2 ։

Ժ Եզ. իա. 13 ։

12 նողը հոն փախչի ։ Եւ ան քաղաքները ձեզի ապաստանարան ըլլան՝ արեան վրէժխնդիր եղողէն. ու սպաննողը՝ դատաստանի համար ժողովքին առջեւը չերեւցած՝ չմեռնի ։

ԷՐ Օր. ԺԹ. 6, Ցես. ի. 3, 5, 6 ։

13 Ան ։ Եւ ձեր տալու քաղաքներէն Ի վեցը ձեզի ապաստանի քաղաք ըլ-

Բ Հմր 6 ։

14 լայ ։ Ի քաղաքներուն իրէքը՝ Յորդանանու ադիի կողմը տաք, ու քաղաքներուն իրէքը՝ Քանանու երկրին մէջ տաք. Ե անուն ապաս-

ԺԹ Օր. դ. 41, Ցես. ի. 8 ։

15 տանի քաղաքներ ըլլան ։ Ա վեց քաղաքները Իսրայէլի որդւոցը՝ ու Էօտարականին՝ և ձեր մէջը բնակող պանդուխտին ապաստանարան ըլլան. և ով որ սխալմամբ մարդ մեռցրնէ, հոն փախչի ։

Ն. Ք. գՁ. 1451

Է Գլ. ԺԵ. 16 ։

16 Նիակ թէ որ Ժդ Ը երկաթէ զօրաձիւով մէկը զարնէ մեռցրնէ, անիկայ մարդասպան է. մարդասպանը

Ղեւ. իա. 12, 14 ՂԵ. իզ. 17 ։ Բ Օր. ԺԹ. 11, 12 ։

17 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Կամ թէ որ մահաւիթ բռնաքարով մը մէկու մը զարնէ, որ մեռնի, անիկայ մարդասպան է. մարդասպանը

18 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Կամ թէ որ ձեռքով գործածուելու փայտեղէն մահաւիթ գործիքով մը զարնէ, որ մեռնի, անիկայ մարդասպան է. մարդասպանը ան-

19 պատճառ պիտի մեռցուի. Ի Ըրեան վրէժխնդիրը պիտի մեռցրնէ մարդասպանը. երբոր անոր հանդիպի՝

Ի Հմր 21, 24, 27 ։ Բ Օր. ԺԹ. 6, 12 ։ Ցես. ի. 3, 5 ։

20 Թող մեռցրնէ զանիկայ ։ Կամ Ե թէ որ թշնամութեամբ հրէ մէկը, ու Ն նենդութեամբ վրան Բ Ռ նետելով՝ զանիկայ մեռցրնելու

Ե Ծն. դ. 8 ։ Բ Թագ. գ. 27 ։ Ի. 10 ։ Գ Թագ. բ. 31, 32 ։

21 ըլլայ, կամ թէ թշնամութեան պատճառաւ՝ ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռնի, զարնողը անպատճառ մեռցուի. անիկայ մարդասպան է. արեան վրէժխնդիրը երբոր մարդասպանին հանդիպի, զանիկայ մեռցրնէ ։

Ն Եզ. իա. 14 ։ Բ Օր. ԺԹ. 11 ։

22 Բայց թէ որ յանկարծ ու հառանց թշնամութեան հրէ, կամ թէ առանց նենդութեան անոր

Հեզ. իա. 13 ։

23 վրայ մէկ գործիք մը նետէ, կամ թէ առանց տեսնելու, անոր վրայ քնէ և իցէ մահաւիթ քար մը ձգէ, որ մեռնի, և անիկայ անոր թշնամին չէր, ու անոր չարիքը չէր ու-

24 զեր, Յ ԱՆ ատենը ժողովքը սպաննողին ու արեան վրէժխնդրին մէջտեղը՝ ասօրէնքներուս համեմատ

Յ Հմր 12 ։ Ցես. ի. 6 ։

25 դատաստան ընէ. Եւ ժողովքը պիտի ազատէ սպաննողը արեան վրէժխնդրին ձեռքէն, ու ժողովքը զանիկայ նորէն իր ապաւինած ապաստանի քաղաքը դարձրնէ. ու Ղանիկայ հոն պիտի բնակի, մինչև

Ղ Ցես. ի. 6 ։

26 որ Ծ սուրբ եղող օծուած քահանան մեռնի ։ Բայց թէ որ սպաննողը՝ իր ապաւինած ապաստանի քաղաքին սահմանէն անդամ

Ճ Եզ. ԽԵ. 7 ։ Ղև. գ. 3 ։ իա. 10 ։

27 մը դուրս ելլէ, Ու արեան վրէժխնդիրը՝ զանիկայ իր ապաստանի քաղաքին սահմանէն դուրս դտնէ, և արեան վրէժխնդիրը սպաննողը մեռցրնելու ըլլայ, մահապարտ

28 չեպուի. Քանզի անիկայ իր ապաստանի քաղաքը նստելու էր, մինչև որ քահանայապետը մեռնէր. բայց քահանայապետին մեռնելէն ետքը՝ սպաննողը իր կալուածքին

Ո Գլ. ԽԵ. 11 ։

29 երկիրը դառնայ ։ Ասոնք Ո ձեզի

դատաստանի կանոններ ըլլան ձեր ազգերուն մէջ — ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։
30 Ո՛վ որ մարդ կը մեռցընէ , ըստ պաննողը ։ վկաներուն բերնովը մեռցուի . բայց մարդ մը մեռցընելու համար , մէկ վկային վկայութիւնը չըլլայ ։
31 Եւ մահապարտ սպաննողին կենացը համար փրկանք չառնէք . քանզի անիկայ անպատճառ մեռցուելու է ։
32 Ու ապաստանի քաղաքը փախչողին համար փրկանք չառնէք , որպէս զի անիկայ իր քաղաքը դառնայ նստի՝ քահանային մահէն առաջ ։ Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք . քանզի արիւնը կը պղծէ երկիրը . ու անոր մէջը թափուած արիւնին համար՝ երկրին քաւութիւն չըլլար , բայց եթէ անիկայ թափողին արիւնովը ։
34 Նովը ։ Ուրեմն ձեր բնակած երկիրը չպղծէք , որուն մէջտեղը ես պիտի բնակիմ . քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրայէլի որդւոց մէջը ։

ԳԼ · Լ.Զ

1 Ժառանգութիւն ունեցող աղջիկը՝ 5 իր ցեղէն եղող մէկու մը հետ պիտի կարգուէր , 7 որ չըլլայ թէ ժառանգութիւնը ան ցեղէն վերնայ ։ 10 Սալպաադին աղջիկները՝ իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ կ'ամուսնանան ։

1 Ու Յովսեփի որդւոցը տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադին որդւոցը տոհմին իշխանները մօտեցան , ու Մովսէսին առջեւը՝ և Իսրայէլի որդւոցը նահապետութեանց իշխանները ։
2 Ներուն առջեւը խօսեցան , Ու ըսին . Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց , որ երկիրը Իսրայէլի որդւոցը վիճակով ժառանգութիւն տայ . ու Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց , որ մեր եղբօրը Սալպաադին ժառանգութիւնը՝ անոր աղջիկներուն տայ .
3 Արդ՝ թէ որ անոնք Իսրայէլի որդւոց մէկ ցեղի մը որդւոցը կնիկ ըլլան , անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վերնայ . ու որ ցեղը մարդոց որ ինչ ըլլան , ան ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի , ու մեր ժառանգութեանը վիճակ
4 կէն պիտի վերնայ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը Յոբելեան տարին , անոնց ժառանգութիւնը՝ իրենց հարիւներուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի . ու անոնց ժառանգութիւնը՝ մեր հայրերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վերնայ ։
5 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը հրամանաւը Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ . Յովսեփի որդւոց ցեղը ճիշտակ կը խօսի ։ Սալպաադին աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ու ըսած խօսքը աս է . Անոնք՝ որոնց որ կը հաճին , թող անոնց կնիկ ըլլան , Միայն թէ իրենց հօրը ցեղին եղողներուն կնիկ ըլլան .
7 Որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի . քանզի Իսրայէլի որդւոցը ամէնքն ալ՝ իրենց հայրերուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի յարիմ
8 րին ։ Եւ ամէն աղջիկ՝ որ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն մէջ՝ մէկ կալուածքի մը ժառանգ կ'ըլլայ , իր հօրը ցեղէն եղող մէկու մը կնիկ ըլլայ , որ Իսրայէլի որդւոցը ամէն մէկը իր հայրերուն ժառանգութիւնը ժառանգէ .
9 Եւ ժառանգութիւնը՝ մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի . բայց Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն ամէն մէկը իր ժառանգութեանը յարի ։
10 Եւ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց , Սալպաադին աղջիկները
11 անանկ ըրին ։ Քանզի Սալպաադին աղջիկները՝ Մաալան , Թերսան , Եգդան , Մեղքան ու Նուան՝ իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ կարգուեցան ։
12 Ու Յովսեփեան Մանասէին որդւոցը տոհմերէն եղողներու կնիկ եղան . ու անոնց ժառանգութիւնը՝ իրենց հօրը ցեղին և ազգատոհմին մէջ մնաց ։
13 Ասոնք են ան պատուիրանքները ու դատաստանները , որ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմ Յորդանանու մօտ՝ Մովսէսին ձեռքովը Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ։

Ն · ք · գԹ · 1451

յր Օր · ժէ · 6 ։ ժԹ · 15 ։ Մատ · ժը · 16 ։ ր Կոր · ժգ · 1 ։ Եբր · ժ · 28 ։

Ն Սաղ · ճգ · 38 ։ Մխ · գ · 11 ։

Ղ Նե · թ · 6 ։

Ղ Ա · ժը · 25 ։ ր Օր · իա · 23 ։

Ղ Եզ · ւԹ · 45 · 46 ։

— Գլ · իգ · 29 ։

Բ Գլ · իգ · 55 ։ լգ · 54 ։ Ցես · ժէ · 3 ։

Է Գլ · իէ · 1 · 7 ։ Ցես · ժէ · 3 , 4 ։

Ն · ք · գԹ · 1451

Գ Ղ · իե , 10 ։

Ե Գլ · իէ · 7 ։

Ղ Ժ · 12 ։

Ե գ Թագ · իա · 3 ։

Ը Մն · իգ · 22 ։

Բ Գլ · իէ · 1 ։

Ժ Գլ · իգ · 3 ։ լգ · 50 ։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Ք · Զ · 1451

1 Քառասներորդ տարւոյն վերջը՝ Մովսէս Իսրայէլացւոց խօսելով՝ համառօտութեամբ կը պատմէ 6 Աստուծոյ խոստմունքը, 13 իշխաններ կարգելը, 19 երկիրը լրտեսելու համար մարդ խրկելը, 34 անոնց անհաւատութեանը պատճառով Աստուծոյ բարկութիւնը, 41 և անոնց անհնազանդութիւնը։

1 Ա՛սոնք են ան խօսքերը՝ որ Մովսէս բոլոր Իսրայէլին զրուցեց՝ Յորդանանու ասդիի կողմը՝ անապատին մէջ՝ Սուփին դիմացի դաշտը՝ Փառանի, Տոփելի, Ղոբանի, Ասերովթի ու Տիզահապի մէջտեղն

– Ցես · Թ · 1 · 10 · Իր · 4 · 7 ·

2 է (Քորեբէն Բմինչև Կադէս բառնեայ՝ տասնումէկ օր է՝ Սէիր

Բ Թու · Ժգ · 27 · Գլ · Թ · 23 ·

3 լեռանը ճամբայով։) Արդ՝ Էքառասներորդ տարին մեռասաներորդ ամսուն առաջին օրը՝ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը զրուցեց ինչ որ Տէրը անոր պատուիրեր էր անոնց

Դ Թու · Իա · 24 · 33 ·

4 համար, Տ Եսեբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը, և Աստարովթի ու Էդրայիի մէջ բնակող Բասանի Ովգ թագաւորը

Ե Թու · Իա · 33 · Ցես · Ժգ · 12 ·

5 զարնելէն ետքը. Յորդանանու ասդիի կողմը Մովաբի երկրին մէջ՝ Մովսէս սկսաւ աս օրէնքը յայտնել, բսելով.

Զ Եվ · գ · 1 ·

6 Մեր Տէր Աստուածը՝ Էքորեբի վրայ մեզի խօսեցաւ՝ ու բսաւ. Աս

Է Ցես Եվ · Ժթ · 1 · Թու · Ժ · 11 ·

7 լեռը կենալնիդ Բհերիք է. Դարձէք՝ չուեցէք, ու գացէք Ամորհացւոց լեռը, և անոր ամէն շրջակայ տեղերը, դաշտերը, լեռները, ու հովիտները, և հարաւային կողմը, ու ծովեզերքը, Քանանացւոց երկիրը, ու Լիբանանը, մինչև մեծ գետը՝ Ը

Ը Ծն · Ժբ · 7 · Ժե · 18 · Ժէ · 7 · 8 · Իզ · 4 · Իբ · 13 ·

8 Եփրատ գետն է։ Ահա ան երկիրը ձեր առջևը դրի. գացէք ու ժառանգեցէք ան երկիրը, որ Տէրը ձեր Հայրերուն՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ որ տայ անոնց՝ ու անոնցմէ ետքը անոնց զաւակներուն։

Թ Ել · Ժբ · 18 · Թու · Ժա · 14 ·

9 Եւ Բան առեր ես ձեզի խօսեցայ՝ ու բսի. Ես մինակ չեմ կրնար ձեզ

Ժ Ծն · Ժե · 5 · Գլ · Ժ · 22 · Իբ · 62 · Բ Ընթագ · Իզ · 3 ·

10 տանիլ. Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ շատցուց, և ահա Բդուք այսօր երկինքի աստղերուն չափ շատ էք։

Ժա Ծն · Ժե · 5 · Իբ · 17 · Իզ · 4 · Եվ · Լբ · 13 ·

11 Ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը՝ ձեր եղածէն հազարապատիկ աւելցրնէ ձեզ, ու Եձեզի բսածին պէս

Ժբ Ծն · Ժե · 5 · Իբ · 17 · Իզ · 4 · Եվ · Լբ · 13 ·

12 ձեզ օրհնէ։ Բես մինակ ի՞նչպէս

Ժգ Ընթագ · Իզ · 8 · 9 ·

կրնամ՝ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բեռը ու հակառակութիւնը կրել։

Ն · Ք · Զ · 1451

13 Բ Դուք ձեր ցեղերէն իմաստուն ու հանճարեղ և անուանի մարդիկներ տուէք, ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կարգեցի։

Բ Ցես Եվ · Ժբ · 21 · Թու · Ժա · 16 · 17 ·

14 Եվ դուք ինծի պատասխան տուիք, ու բսիք թէ՝ Ան բսած խօսքդ ընելը աղէկ է։

15 Ուստի ես ձեր ցեղերուն երևելիները՝ իմաստուն ու անուանի մարդիկները առի, և զանոնք ձեր վրայ իշխաններ կարգեցի, Ձ՝ հազարապետներ, հարիւրապետներ, յիսնապետներ, տասնապետներ, ու ոստիկաններ՝

Ել · Ժբ · 25 ·

16 Եւ անատեն ձեր դատաւորներուն պատուիրեցի՝ բսելով. Ձեր եղբայրներուն դատերը մտիկ ըրէք, ու ամէն մարդուն դատը՝ թէ իր հեղբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարականի հետ, Ղարգարութեամբ դատեցէք. Դատաստանի մէջ աչառութիւն չընէք. պզտիկին՝ մեծի պէս մտիկ ընէք, բնաւ մարդու մը երեսէ չքաշուիք. քանզի Ձդատաստանը Աստուծոյ է. ու ձեզի դժուար երևցած դատը Ինծի ներկայացուցէք, որ անիկայ մտիկ ընեմ։

17

Ղ Ղեւ · Ժբ · 22 · Ն Գլ · Ժգ · 18 · Ցես · Է · 24 ·

18 Եւ ան ատեն ձեր ամէն ընելու բաները ձեզի պատուիրեցի։

Ղ Ել · Ժբ · 22 · 26 ·

19 Ետքը Քորեբէն չուեցինք. ու ինչպես որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեր էր, Ամորհացւոց լեռանը ճամբովը՝ ան ձեր տեսած բոլոր Ամեծ ու ահագին անապատէն անցանք, ու Մինչև Կադէս բառնեայ եկանք։ Եւ ձեզի բսի. Դուք

Ա Թու · Ժ · 12 · Գլ · Բ · 15 · Երեմ · Բ · 6 ·

20 Ամորհացւոց լեռը եկաք, որն որ մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ։

Ն Թու · Ժգ · 27 ·

21 Նայէ, քու Տէր Աստուածդ երկիրը քու առջևդ դրաւ. Ելի՛ ժառանգէ՝ Ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի բսաւ. Մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր։

Ե Ցես · Ա · 9 ·

22 Եւ դուք ամէնդ իմ քովս եկաք, ու ինծի բսիք. Մեզմէ առաջ մարդիկներ խրկենք, որ երկիրը լրտեսեն մեզի համար, ու մեզի դան պատմեն՝ թէ ինչ ճամբով հոն պիտի ելլենք, ու ինչ քաղաքներու

Ա Թու · Ժգ · 4 ·

23 մէջ պիտի մտնենք։ Եւ աս խօսքը ինծի հաճոյ թուեցաւ, Ձեզմէ

1490

տասուերկու մարդ առի , ամէն մէկ
24 ցեղէն մէյմէկ մարդ : Եւ Նանոնք գացին՝ լեռը ելան , ու մինչև Քադէշ հասան , ու ան երկիրը
25 լրտեսեցին : Եւ ան երկրին պտուղէն ձեռքերնին առնելով՝ մեզի բերին , ու մեզի զրուցեցին ըսելով . Աղէկ է ան երկիրը՝ որ մեր Տէր
26 Աստուածը մեզի կու տայ : Բայց դուք չուզեցիք ելլել , ու ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին դէմ դրիք .
27 Եւ ձեր վրաններուն մէջ տրտնջելով՝ ըսիք . Տէրը մեզատելուն համար՝ Եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց , որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ , ու մեզ կորսընչը-
28 նէ : Ո՞ւր պիտի ելլենք . մեր եղբայրները մեր սիրտերը թուլցուցին , որովհետև ըսին . Ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է . քաղաքները մեծ , ու մինչև երկինքը պարսպաւոր են . ու հոն նաև
29 Ենակին որդիքը տեսանք : Եւ ես ձեզի ըսի . Մի զարհուրիք , ու ա-
30 նոնցմէ մի՛ վախնաք . Ձեր Տէր Աստուածը՝ որ ձեր առջևէն կ'երթայ , անիկայ ձեզի համար պիտի պատերազմի , ինչպէս որ Եգիպտոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը ձե-
31 զի ըրաւ : Ու անապատին մէջն ալ տեսար որ , ինչպէս մարդ մը իր զաւակը կը տանի , քու Տէր Աստուածդ ալ՝ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ մէջը մինչև ասդ տեղ
32 գալդ քեզ անանկ տարաւ : Եւ ասով ալ ձեր Տէր Աստուածոյն չհա-
33 ւատացիք , որ անիկայ ճամբուն մէջ ձեր առջևէն կ'երթար՝ ձեզի իջևանելու տեղ փնտռելու համար , գիշերը կրակի մէջ՝ երթալու ճամբանիդ ձեզի ցուցընելով , ու ցո-
34 րեկն ալ ամպի մէջ : Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով՝ բարկացաւ , ու երդում ընելով՝ ըսաւ .
35 Ան մարդիկներէն՝ ասանօրէն ազգէն բնաւ մարդ մը պիտի չտեսնէ ան բարի երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն տալու երդում ըրի .
36 բայց միայն Յեփոնէին որդին Քաղէբը պիտի տեսնէ ան . ու անոր կոխած երկիրը՝ իրեն ու իր որդւոցը պիտի տամ . որովհետև անիկայ կատարելապէս Տէրոջը հետևեցաւ :
37 Ձեզի համար Տէրը ինծի ալ բարկացաւ՝ ու ըսաւ . Դուն ալ
38 հոն պիտի չմտնես . Նաւէի որդին Յեսուն՝ անիկայ հոն պիտի մտնէ . զօրացուր անիկայ . վասն զի ան էրէլը՝
39 բայէրին : Եւ ան ձեր պզտիկ տղաքը՝ որոնց համար կ'ըսէիք թէ աւար պիտի ըլլան , ու ան ձեր որդիները՝ որ այսօր բաղէկը ու գէշը չեն ճանչնար , անոնք պիտի մտնեն հոն . անոնց պիտի տամ ան
40 էրէլը , ու անոնք պիտի ժառանգեն ան : Բայց դուք ետ դարձէք , ու կարմիր ծովուն ճամբայէն՝ դէպ 'ի անապատը չուեցէք :
41 Ետքը դուք պատասխան տուիք , ու ինծի ըսիք . Մենք Տէրոջը առջևը մեղք գործեցինք . մենք պիտի ելլենք պատերազմինք , ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեց . ու ամէն մէկերնիդ իր պատերազմական զէնքը առնելով՝ պատրաստութիւն տեսաք՝ լեռը ելլելու :
42 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Անոնց ըսէ . Մի ելլէք՝ ու մի՛ պատերազմիր . քանզի ես ձեր մէջը չեմ . չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը ջար-
43 դուիք : Ես ալ ձեզի խօսեցայ . բայց դուք մտիկ չըրիք , հապա Տէրոջը հրամանին դէմ դրիք , և էյամառութիւն ընելով՝ լեռը ե-
44 լաք : Ու ան լեռանը վրայ բնակող Ամորհացիները ի մեղուներու պէս ձեր դէմ ելլելով՝ ձեզ հալածեցին , ու Սեիրի մէջ ձեզ զարկին մինչև
45 Հորմա : Եւ դառնալով Տէրոջը առջևը լացիք . սակայն Տէրը ձեր ձայնը չլսեց , ու ձեզի ականջ
46 չդրաւ : Եւ կադեսի մէջ շատ օրեր կեցաք , որչափ օրեր որ հոն կեցաք :

ԳԼ . Բ

1 Մովսէս իր խօսքը շարունակելով՝ կը պատմէ թէ Աստուած ինչպէս արգիլեց Իսրայէլացիները՝ որ Եդոմայեցւոց , 9 Մովաբացւոց , 17 և Ամմոնացւոց հետ պատերազմ չընեն : 24 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին յաղթութիւն :

1 Ուստի մենք դարձանք ու կարմիր ծովուն ճամբայէն՝ դէպ 'ի անապատը չուեցինք , ինչպէս որ Տէրը ինծի ըսեր էր . ու շատ օրեր Սեիր լեռանը բոլորտիքը պտտեցանք :
2 Յետքը Տէրը ինծի խօսեցաւ՝
3 ու ըսաւ . Դուք հերիք էատ լեռանը բոլորտիքը պտտելնիդ . հիւսիսա-
4 յին կողմը դարձէք : Եւ ժողովուրդին պատուիրէ ու ըսէ . Դուք հիմա Սեիր բնակող ձեր եղբարցը Եսաւի որդւոցը սահմանէն պիտի անցնիք . անոնք ձեզմէ պիտի վախնան , բայց դուք մեծապէս զգուշա-
5 ցէք . Անոնց հետ մի՛ ծեծկռտիք . քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ ոտնաթաթի տեղ մըն ալ տալու չեմ , որովհետև Սեիր լեռը՝ Եսաւին
6 ժառանգութիւն տուեր եմ : Կերակուրը ստակով ծախու առնէք անոնցմէ՝ ու ուտէք , և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ՝
7 ու խմէք : Քանզի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքիդ ամէն գործքերուն մէջ օրհնեց քեզ . ա-

Ն . ք . գբ . 1451

Ը թագ . է . 15 , 16 ։ Հռով . թ . 11 ։

ե թագ . ժգ . 25 ։

Ն . ք . գբ . 1451

ե թագ . ժգ . 40 ։

* Կ՛ ժողովուրդացաբեր ։ Կ՛ թէ թագաւոր թիւն բրիք

ե թագ . ժգ . 42 ։

ե թագ . ժգ . 44 , 45 ։

ե Սաղ . ճժբ . 12 ։

ե թագ . ժգ . 26 , ըզ ։ ի . 1 , 22 ։ Դատ . ժա . 17 ։

ե թագ . ժգ . 25 ։ ԳԼ . ա . 40 ։

բ Ես . հմգ . 7 , 14 ։

է թագ . ի . 14 , ըզ ։

ը Ես . ի . 8 ։ Ես . իդ . 4 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

Նիկայ գիտէ որ դուն աս մեծ անա-
պատին մէջ կը պտըտիս . Էքու Ցէր
Աստուածդ աս քառասուն տարին
քեզի հետ էր , ու բանի մը պակսու-
թիւն չքաշեցիր ։
8 Ղեւտի մենք մեր եղբայրներուն՝
Եսաւի որդւոյը քովէն՝ որոնք Սէիր
կը բնակէին , դաշտի ճամբայէն՝
Ելաթէն ու Գասիոն դաբերէն ան-
ցանք . ու դէպ ի Մովաբի անապատին ճամբայէն անցանք ։
9 Եւ Ցէրը ինծի ըսաւ . Մովաբա-
ցւոց թշնամութիւն մի՛ ըներ , ու
անոնց հետ պատերազմ մի՛ ըներ .
քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառան-
գութիւն տալու չեմ . որովհետև
ԸԼրը՝ Ղովտի որդւոյը ժառան-
գութիւն տուի ։ (Ըն տեղը առա-
ջուց Էմիմները կը բնակէին , որոնք
մեծ ու շատոր , ու Ենակիմներուն
պէս երկայնահասակ ազգ մըն էին .
11 Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հսկա-
ներ կը սեպուէին . ու Մովաբացիք
12 անոնց Էմիմ կը կանչէին ։ Եւ
Սէիրը՝ առաջուց Հուռեցիք կը
բնակէին . բայց Եսաւի որդիքը
զանոնք վռնտելով՝ ու իրենց առ-
ջևէն զանոնք ջարդելով՝ անոնց
տեղը բնակեցան . ինչպէս որ Իսրա-
յէլացիք երթին իրենց ժառանգու-
թեանը երկրին , որն որ Ցէրը ա-
13 նոնց տուաւ ։) Հիմա ելէք Զա-
րեդ ձորէն անցէք . ու մենք Զարեդ
ձորէն անցանք ։
14 Մեր պտըտած օրերը՝ Կադէս
բառնեայէն Էլէվ մինչև Զարեդ
ձորէն անցնելնիս՝ երեսունուութը
տարի եղաւ . մինչև որ բանակին
մէջէն պատերազմող մարդոց ան
բոլոր ազգը հատաւ , ինչպէս որ
15 Ցէրը անոնց երդումը բրեր էր ։ Եւ
զանոնք բանակին մէջէն բնաջինջ
ընելու համար՝ Ցէրոջը ձեռքն ալ
անոնց վրայ էր , մինչև որ անոնք
16 հատան ։ Ու երբոր բոլոր պատե-
րազմող մարդիկները ժողովուրդին
17 մէջէն մեռան ու հատան , Ցէրը ինծի
18 խօսեցաւ՝ ըսելով . Դուն այսօր Մո-
վաբին սահմանը եղած Արէն պիտի
19 անցնիս . Ու Ամմոնի որդւոյը սահ-
մանին պիտի մօտենաս . անոնց
թշնամութիւն մի՛ ըներ , և անոնց
հետ մի՛ ճեծկուիր . քանզի Ամմոնի
որդւոյը երկրէն քեզի ժառանգու-
թիւն տալու չեմ . որովհետև անի-
կայ Ղովտի որդւոյը ժառանգու-
20 թիւն տուի ։ (Ըն ալ հսկաներու
երկիր կը սեպուէր . առաջուց ան
տեղը հսկաներ կը բնակէին . ու
Ամմոնացիք անոնց Զամզումիմ կը
21 կանչէին , Որոնք Ենակիմներուն
պէս մեծ ու շատոր և երկայնա-
հասակ ազգ մըն էին . բայց Ցէրը
զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առ-
ջևէն , որ վռնտեցին զանոնք , և
22 անոնց տեղը բնակեցան . Ինչպէս
որ Սէիր բնակող Եսաւի որդւոյը
համար՝ Լ ըրաւ , երբոր Հուռեցի-
ները բնաջինջ ըրաւ անոնց առ-
ջևէն . և զանոնք վռնտեցին , ու
անոնց տեղը բնակեցան մինչև աս
23 օրս ։ Եւ Ազացիները՝ որ մինչև
Գազա գիւղաքաղաքներու մէջ
կը բնակէին , զանոնք ալ Կափթո-
րէն ելլող Կափթորացիք ջարդե-
ցին , ու անոնց տեղը բնակեցան ։)
24 Ելէք , չուեցէք , ու Ղառնոն ձո-
րէն անցէք . ահա Եսբոնի թա-
գաւորը՝ Ամորհացի Սեհոնը ու ա-
նոր երկիրը քու ձեռքդ տուի .
սկսէ՝ Նիկայ ժառանգելու , ու ա-
25 նոր հետ պատերազմ ըրէ ։ Այսօր
քու Նոյնէդ վախը ու սոսկումը՝
բոլոր երկինքին տակը եղող ազգե-
րուն վրայ պիտի սկսիմ դնել , ա-
նանկ որ՝ քու համբաւդ լսողները
քու երեսէդ դողան ու տագնա-
պին ։
26 Եւ կադեմոթի անապատէն՝ Ե-
սբոնի Սեհոն թագաւորին խա-
դաղութեան խօսքերով դեսպան-
27 ներ խրկեցի՝ ըսելով . Անցնիմ
քու երկրէդ . մեծ ճամբայէն՝
պիտի երթամ , ոչ աջ կամ ձախ
28 կողմը չեմ խոտորիր ։ Կերակուր
ինծի ստակով ծախէ՝ որ ուտեմ ,
ու ջուրն ալ ինծի ստակով տուր՝
որ խմեմ . Հմայն թէ ոտքերովս
29 անցնիմ . Ինչպէս որ Սէիրը բնա-
կող Եսաւի որդիքը՝ ու Արը բնա-
կող Մովաբացիք ինծի ըրին . մինչև
որ ես Յորդանանէն անցնիմ դէպ ի
ան երկիրը , որն որ մեր Ցէր Ա-
30 տուածը մեզի պիտի տայ ։ Բայց
Եսբոնի Սեհոն թագաւորը չուզեց
որ մենք անկէ անցնինք . ինչու որ
քու Ցէր Աստուածդ՝ անոր հոգին
խստացուցեր էր , ու սիրտը կարծ-
րացուցեր էր , որ զանիկայ քու
ձեռքդ տայ , ինչպէս որ այսօր կը
31 տեսնես ։ Եւ Ցէրը ինծի ըսաւ .
Ահա Սեհոնը ու անոր երկիրը
սկսայ քու ձեռքդ տալու . սկսէ
նուաճելու , որ անոր երկիրը
32 ժառանգես ։ Ուստի Սեհոն՝ ինքը իր բոլոր
ժողովուրդովը՝ Յասսայի մէջ մեր
դէմ ելաւ , որ մեզի հետ պատե-
33 րազմի ։ Եւ մեր Ցէր Աստուածը
զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց . ու
մենք անիկայ՝ և անոր որդիքը՝ ու
անոր բոլոր ժողովուրդը զարկինք .
34 Եւ նոյն ատենը անոր բոլոր քա-
ղաքները առինք , ու նուաճ բոլոր քա-
ղաքներուն մէջ եղած էրիկ մար-
դիկները , կնիկները ու տղաքները

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

– ԳԼ · Կ · 2, 26 ։

Բ ԳԼ · Գ · 12։ Դ · 48 ։ Ցես · Ժգ · 9 ։

Է Սաղ · Խդ · 3 ։

Ը Ծն · Լբ · 22 ։ Թուա · իա · 24 ։ ԳԼ · Գ · 16 ։

Ժ Հմր 5 , 9 , 19 ։

– կորսընցուցինք , անոնցմէ մէկ մըն 35 ալ ողջ չթողուցինք · Միայն անասունները՝ ու առած քաղաքներուն 36 աւարները մեզի առինք ։ Բ Ամմոնացոց ձորին եզերքը եղած Արոերէն՝ ու ձորին մէջը եղած քաղաքէն մինչև Գաղաադը՝ բնաւ մեզի դէմ դնող քաղաք մը չեղաւ · Է մեր Տէր Աստուածը ամէնն ալ մեր ձեռքը 37 մատնեց ։ Միայն թէ Ամմոնի որդւոցը երկրին , ու բոլոր Ը Ցաբոկ ձորին կողմերուն , և լեռնային քաղաքներուն , ու Թ մեր Տէր Աստուծոյն բոլոր մեզի արգիլած տեղերուն չմօտեցար ։

ԳԼ · Գ

1 Մովսէս կը պատմէ Բասանի Ովգ թագաւորին յաղթութիւնը ։ 11 անոր մահիճին մեծութիւնը ։ 12 Սեհոնին ու Ովգին երկիրները երկու ու կէս ցեղերուն տրուիլը ։ 23 և թէ ինքը ի՛նչպէս քանանու երկիրը մտնելու արտօնութիւն խնդրեր էր Աստուծմէ ։ 26 և թէ Տէրը հրամայեր էր որ միայն Հեսուէն տեսնէ ։

1 Լ՚Նկէ դարձանք՝ Բասանի ճամբան ելանք · ու – Բասանի Ովգ թագաւորը ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը՝ Բ Եդրայիի մէջ մեր դէմը ելաւ պատերազմելու համար ։ 2 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ · Ընկէ՛ մի՛ վախնար · վասն զի անիկայ ու անոր բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը քու ձեռքդ կու տամ · ու անոր ալ՝ Եսբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ 3 պէս ըրէ ։ Եւ մեր Տէր Աստուածը՝ Բասանի Ովգ թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ժողովուրդը մեր ձեռքը տուաւ · Դ և մենք անանկ ջարդեցինք * զանոնք , որ անոնցմէ* 4 մէկ մըն ալ ողջ չմնաց ։ Եւ նոյն առեն՝ անոր բոլոր քաղաքները առինք · – քաղաք մըն ալ չմնաց , որ անոնցմէ առած չըլլանք · վաթսուն քաղաք՝ Ե՛նէն Բ՚րոլոր Արգովբի գաւառը՝ Բասանի մէջ 5 Ովգին թագաւորութիւնը ։ Անոնց ամէնն ալ՝ բարձր պարիսպներով , դռներով ու դռնափակներով ամրացած քաղաքներ էին · անպատրիպ քաղաքներէն Ի զատ՝ որուն 6 խիստ շատ էին ։ Եւ զանոնք բնաջինջ ըրինք , ինչպէս որ Եսբոնի Սեհոն թագաւորը ըրինք , ամէն քաղաքներու մէջ՝ մարդիկները , կիներն ու տղաքները կորսընցընինք 7 լով · Սակայն բոլոր անասունները , ու քաղաքներուն աւարները մեզի 8 առինք ։ Եւ ան նոյն ժամանակին՝ Յորդանանու անդիի կողմը եղող Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն ձեռքէն առինք երկիրը՝ Արնոն ձորէն մինչև Հերմոն լեռը ։ 9 Սիդոնացիք Է Հերմոնին՝ Սարիոն կ՚ըսէին · բայց Ամորհացիք զանիկայ 10 Սանիր կը կոչէին ։ Բ Բոլոր դաշտի քաղաքները՝ բոլոր Գաղաադը՝ ու Բ բոլոր Բասանը՝ մինչև Սելքա ու Եդրայի՝ Բասանի մէջ եղած Ովգին թագաւորութեանը քաղաքները 11 – Քանզի Է հսկաներուն Ժ մնացորդէն՝ Լ միայն Բասանի Ովգ թագաւորը մնացեր էր · ահա անոր մահիճը՝ որ երկաթէ մահիճ մըն է , Ի Ամմոնի որդւոցը Րաբբային մէջը Ձ – Է · երկայնութիւնը ինը կանգուն է , ու լայնութիւնը չորս կանգուն է , մարդու կանգունով ։ 12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ՝ աս մեր առած երկիրը՝ Բ Արնոն ձորին վրայ եղող Արոերէն մինչև Գաղաադ լեռանը կէսը՝ իր քաղաքներովը՝ Ռուբենեանց ու Գադեանց 13 տուի · Ո Գաղաադին մնացածը՝ ու բոլոր Բասանը՝ Ա-Ի Ովգին թագաւորութիւնը՝ – բոլոր Արգովբի գաւառը՝ բոլոր Բասանին հետ՝ որ Հսկայից երկիր կ՚ըսուէր , 14 Մանասէի կէս ցեղին տուի ։ Ե-Ն Մանասեան Յայիրը բոլոր Արգովբի գաւառը առաւ՝ Լմինչև Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը , ու Ֆ անոնք իր անունովը մինչև այսօր ‡ Բասան Հաւօթ Յայիր" կոչեց ։ 15 Եւ ես՝ Ա Յայիրը՝ Գաղաադը Մաքիրին տուի ։ 16 Եւ Գաղաադէն մինչև Արնոն ձորը՝ (Ա-Ի ձորին մէջտեղը՝ որ սահմանն է ,) ու մինչև Ա Ամմոնի որդւոցը սահմանը Ելբ Յաբոկ ձորը՝ Ռուբենեանց Ն ու 17 Գադեանց տուի , նաև դաշտը Յորդանանու սահմանովը՝ Քենեռեթէն – մինչև դաշտային ծովը՝ Ա-Ի Լմինչև Աղի ծովը , արևելեան կողմը եղած Ասեդովթ փասգային տակը ։

18 Եւ ան առեն ձեզի պատուիրեցի , ու ըսի · Ձեր Տէր Աստուածը աս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն տուաւ · – ո զինուոր ընդ ամէնդ որ կտրիճներ էք , զէնքերնիդ առէք , ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայրը 19 ներուն առջևը անցէք · Բայց ձեր կիներնիդ՝ ձեր որդիները ու ձեր անասուններդ , (որովհետև ձեր անասուններուն շատ ըլլալը գիտեմ ,) թող մնան ձեր քաղաքներուն մէջ՝ 20 որոնք ես ձեզի տուի , մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգստացընէ , ու մինչև որ անոնք ալ ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը Յորդանանու անդիի կողմը անոնց պիտի տայ · ու ետքը Ձ ձեզմէ ամէն մէկը դառնայ իր ժառանգութեանը՝ որն որ ես ձեզի տուի ։

21 Ան առեն – Յեսուին պատուի-

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

Ը Ա Մն · ա · 23 ։

Ի ԳԼ · Գ · 49 ։ Ա Ցես · Ժբ · 5 ։ Ժգ · 11 ։

Ձ Ծն · Ժգ · 5 ։

Ի Կ՛ – բազմութեանէն՝ Լ Ամով · բ · 9 ։

Ղ Բ թագ · Ժբ · 26 ։ Ե բեմ · խթ · 2 ։ Եզեկ · իա · 20 ։

Ա ԳԼ · Բ · 36 ։ Ցես · Ժբ · 2 ։

Ձ Թուա · լբ · 33 ։ Ցես · Ժբ · 6 ։ Ժգ · 8 , ԼԲ ։

Հ Ցես · Ժգ · 29 ։

Յ Ա Մն · բ · 22 ։

Ղ Ցես · Ժգ · 13 ։ Բ թագ · գ · 3 ։ Ժ · 6 ։

Ֆ Թուա · լբ · 41 ։

‡ Յ՛ Յայիրի գիւղաքաղաքներուն Բասանը

Ի Թուա · լբ · 39 ։

Յ Թուա · իա · 24 ։ Ցես · Ժբ · 2 ։

Ն Բ թագ · իդ · 5 ։

Ղ Թուա · Լդ · 11 ։

– ԳԼ · Գ · 49 ։ Թուա · Լդ · 11 ։ Ցես · Ժբ · 3 ։

Ղ Ծն · Ժգ · 3 ։

Ղ Թուա · լբ · 20 , ԼԲ ։

Ղ Ցես · իբ · 4 ։

– Թուա · իէ · 18 ։

Ն·Ք·Ղ·Ե· 1451

րեցի՝ բանելով . Քու աչքերդ տեսան
ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը աս եր-
կու թագաւորներուն բրաւ . ա-
նանկ ես պիտի ընե Տէրը ան ամէն
թագաւորութիւններուն , * որոնց
22 վրայ դուն պիտի երթաս" . Ա-
նոնցմէ չվախնաք . վասն զի "ձեր
Տէր Աստուածը ինքը կը պատե-
23 րազմի ձեզի համար : Եւ Էան ա-
տենը Տէրոջը աղաչեցի , ու բսի .
24 Ով Տէր Եհովայ , դուն սկսեցիր
Ր քու մեծութիւնդ ու քու զօրա-
ւոր ձեռքդ քու ծառայիդ ցուցը-
նելու . վասն զի Երկինքին մէջ
կամ երկրիս վրայ ո՛վ է ան աս-
տուածը , որ քու գործքերուդ ու
քու զօրութեանդ պէս Ֆ*ը՛ Հ ը-
25 նելու կարող ըլլայ : Շնորհք ըրէ
որ անցնիմ , ու Ց տեսնամ Յորդանանու մէ-
կալ կողմի բարի երկիրը , ան բարի
լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ :
26 Բայց Տէրը "ձեր պատճառովը ին-
ձի սրդողելով՝ իմ խնդիրքս չըն-
դունեց . և Տէրը ինձի բսաւ . Ալ
հերիք է քեզի . մէյմըն ալատ բա-
27 նը ինձի չզրուցես . Ֆասգայիին
գագաթը ելիր , ու դէպ 'ի արև-
մուտք , հիւսիս , հարաւ ու արևելք
աչքերդ վերցուր , ու քու աչքերովդ
դիտէ . քանզի դուն ան Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս : Ու Ցե-
սուէն պատուէր տալով՝ անիկայ
զօրացուր , ու անոր սիրտ տուր .
քանզի անիկայ պիտի անցնի աս
ժողովուրդին առջևը , և քու դի-
տելու երկիրդ անիկայ պիտի ժա-
29 ռանգեցընէ անոնց : Ուստի մենք
Ց հովիտին մէջը՝ Բեթփեգովրի դի-
մացը նստանք :

ԳԼ · Դ

1 Մովսես Աստուծոյ հնազանդելու կը յորդորէ Իսրայէլացիները · 41 ու Յորդանանու ադիի կողմը իրեք ապաստանի քաղաք կը զատէ :

1 Ա՛ւ հիմա ով Իսրայէլ՝ "իմ քեզի
սորվեցուցած կանոններս ու դա-
տաստաններս մտիկ ըրէ , որ ընե-
լով՝ ողջ մնաք , ու մտնէք ժա-
ռանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր
2 հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու-
տայ : Ֆ Ձեզի պատուիրած խօսքիս
վրայ բան մը չաւելցընէք , ու անկէ
բան մը չպակսեցընէք , այլ ձեր
Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները
պահէք , որոնք ես ձեզի կը պա-
3 տուիրեմ : Ձեր աչքերը տեսան
ինչ որ Տէրը Ֆ Բէլփեգովրին բրաւ .
վասն զի քու Տէր Աստուածդ՝ Բել-
փեգովրին ետևէն գացող բոլոր
մարդիկները ձեր մէջէն կորսընցուց :
4 Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուծոյն
յարեցաք , ամէնդդ այսօր ողջ էք :
5 Ահա ձեզի կանոններ ու դատաս-

տաններ սորվեցուցի , ինչպէս որ իմ
Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց ,
որ զանոնք 'ի գործ դնէք ան երկրին
մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառան-
6 գելու համար : Ուստի դուք ՚ոնոր
պահեցէք ու ըրէք . վասն զի "ձեր
իմաստութիւնը ու հանճարը աս
պիտի ըլլայ ազգաց առջևը , որոնք
աս բոլոր կանոնները լսելով՝ պիտի
ըսեն . Իրաւցընէ աս մեծ ազգը՝
իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
7 մըն է : Քանզի Էո՛ր ազգը ՚ոյնչափ
մեծ է , որ Ըիր աստուածները իրեն
մօտ ըլլան , ինչպէս որ մեր Եհովայ
Աստուածը ինչ ժամ է ամէն բանի
8 մէջ՝ որ անկէ կը խնդրենք : Ու
Էո՛ր ազգը այնչափ մեծ է՝ որ իմ
այսօր ձեր առջևը դրած աս բոլոր
օրէնքիս նման՝ արդար կանոններ ու
9 դատաստաններ ունենայ : Միայն
քեզ ազէկ նայէ , ու քու Էհոգւոյդ
շատ զգուշութիւն ըրէ , որ Ըչըլլայ
թէ աչքերուդ տեսած բաները մոռ-
նաս , և չըլլայ թէ՝ կենացդ բոլոր
օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն . այլ
Բ անոնք քու որդիներուդ , ու որ-
դւոյդ որդիներուն սորվեցընես :
10 Ֆ Ան օրը՝ որ դուն Քորեբը քու Տէր
Աստուծոյդ առջևը կեցեր էիր , Տէ-
րը ինծի բսաւ . Ժողովուրդը ինծի
ժողվէ , ու իմ խօսքերս լսել պիտի
տամ անոնց . որպէս զի սորվին
ինծմէ վախնալը՝ որչափ օրեր որ
երկրի վրայ պիտի ապրին , ու իրենց
11 որդիներուն ՚ոլ սորվեցընեն : Եւ
դուք մօտենալով՝ լեռանը տակը
կայնեցաք . ու Էլեռը՝ խաւարով ,
ամպով ու մառախուղով Ֆ՚ոչ
Ֆ՚ոո՚ , Ֆմինչև երկինքը" կրակով
12 կր բորբոքէր : Ես Ձեր կրակին
մէջէն ձեզի խօսեցաւ . Էդուք ՚ոնոր
խօսքերուն ձայնը լսեցիք . ու նմա-
նութիւն մը չտեսաք , Ֆ Բայց միայն
13 ձայն լսէիք : Եւ իր ուխտը Ֆտաք
պատուիրանքները ձեզի իմացուց ,
ու պատուիրեց որ անոնք ընէք . և
Ֆզանոնք երկու հատ քարէ տախ-
14 տակներու վրայ գրեց : Եւ Ձան
ատենը Տէրը ինծի պատուիրեց , որ
ձեզի կանոններ ու դատաստաններ
սորվեցընեմ , որ զանոնք 'ի գործ
դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի
մտնէք ժառանգելու համար :
15 Ֆ Ուրեմն ձեր հոգիներուն ազէկ
զգուշութիւն ըրէք . որովհետև ան
օրը՝ որ Տէրը Քորեբ լեռը կրակին
մէջէն ձեզի խօսեցաւ , բնաւ Ֆ՚նմա-
16 նութիւն մը չտեսաք : Ձրլլայ որ
Ֆ անօրինիք՝ ու Ձեզի կուռք մը
Ֆ՚որ և իցէ բանի պատկերը՝ Ըթէ
արուի և թէ էգի նմանութիւնը ,
17 Կ՚ երկրի վրայ եղող անասունի
մը նմանութիւնը , Ֆ՚օդին մէջ

Ն·Ք·Ղ·Ե· 1451

Ե Ցոր · իբ · 28 : Սաղ · ժթ · 7 : ճժա · 10 : Առակ · ա · 7 :
Ը Ելս · ժդ · 11 : Բ Թագ · է · 22 : Սաղ · հա · 19 : Ձգ · 8 : ՚ժթ · 6 : 8 :
Ի Ելս · գ · 8 : ԳԼ · դ · 22 :
Լ Թուա · ի · 12 : իէ · 14 : ԳԼ · ա · 37 : լա · 2 : լբ · 51 : 52 : լդ · 4 : Սաղ · ճգ · 32 :
Խ Թուա · իէ · 12 :
Ծ Թուա · իէ · 18 : 23 : ԳԼ · ա · 38 : լա · 3 : 7 :
Կ ԳԼ · դ · 46 : լդ · 6 :
Հ Ղև · ժթ · 37 : ի · 8 : իբ · 31 : ԳԼ · է · 1 : ը · 1 : Եզկ · ի · 11 : Հոով · ժ · 5 :
Ձ ԳԼ · ժբ · 32 : Ցես · ա · 7 : Առակ · ւ · 6 : ժող · ժբ · 13 : Ցայտ · իբ · 18 : 19 :
Ղ Թուա · իէ · 4 : ըէ : Ցես · իբ · 17 : Սաղ · ճգ · 28 : 29 :

տաններ սորվեցուցի , ինչպէս որ իմ
Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց ,
որ զանոնք 'ի գործ դնէք ան երկրին
մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառան-
6 գելու համար : Ուստի դուք ՚ոնոր
պահեցէք ու ըրէք . վասն զի "ձեր
իմաստութիւնը ու հանճարը աս
պիտի ըլլայ ազգաց առջևը , որոնք
աս բոլոր կանոնները լսելով՝ պիտի
ըսեն . Իրաւցընէ աս մեծ ազգը՝
իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
7 մըն է : Քանզի Էո՛ր ազգը ՚ոյնչափ
մեծ է , որ Ըիր աստուածները իրեն
մօտ ըլլան , ինչպէս որ մեր Եհովայ
Աստուածը ինչ ժամ է ամէն բանի
8 մէջ՝ որ անկէ կը խնդրենք : Ու
Էո՛ր ազգը այնչափ մեծ է՝ որ իմ
այսօր ձեր առջևը դրած աս բոլոր
օրէնքիս նման՝ արդար կանոններ ու
9 դատաստաններ ունենայ : Միայն
քեզ ազէկ նայէ , ու քու Էհոգւոյդ
շատ զգուշութիւն ըրէ , որ Ըչըլլայ
թէ աչքերուդ տեսած բաները մոռ-
նաս , և չըլլայ թէ՝ կենացդ բոլոր
օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն . այլ
Բ անոնք քու որդիներուդ , ու որ-
դւոյդ որդիներուն սորվեցընես :
10 Ֆ Ան օրը՝ որ դուն Քորեբը քու Տէր
Աստուծոյդ առջևը կեցեր էիր , Տէ-
րը ինծի բսաւ . Ժողովուրդը ինծի
ժողվէ , ու իմ խօսքերս լսել պիտի
տամ անոնց . որպէս զի սորվին
ինծմէ վախնալը՝ որչափ օրեր որ
երկրի վրայ պիտի ապրին , ու իրենց
11 որդիներուն ՚ոլ սորվեցընեն : Եւ
դուք մօտենալով՝ լեռանը տակը
կայնեցաք . ու Էլեռը՝ խաւարով ,
ամպով ու մառախուղով Ֆ՚ոչ
Ֆ՚ոո՚ , Ֆմինչև երկինքը" կրակով
12 կր բորբոքէր : Ես Ձեր կրակին
մէջէն ձեզի խօսեցաւ . Էդուք ՚ոնոր
խօսքերուն ձայնը լսեցիք . ու նմա-
նութիւն մը չտեսաք , Ֆ Բայց միայն
13 ձայն լսէիք : Եւ իր ուխտը Ֆտաք
պատուիրանքները ձեզի իմացուց ,
ու պատուիրեց որ անոնք ընէք . և
Ֆզանոնք երկու հատ քարէ տախ-
14 տակներու վրայ գրեց : Եւ Ձան
ատենը Տէրը ինծի պատուիրեց , որ
ձեզի կանոններ ու դատաստաններ
սորվեցընեմ , որ զանոնք 'ի գործ
դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի
մտնէք ժառանգելու համար :
15 Ֆ Ուրեմն ձեր հոգիներուն ազէկ
զգուշութիւն ըրէք . որովհետև ան
օրը՝ որ Տէրը Քորեբ լեռը կրակին
մէջէն ձեզի խօսեցաւ , բնաւ Ֆ՚նմա-
16 նութիւն մը չտեսաք : Ձրլլայ որ
Ֆ անօրինիք՝ ու Ձեզի կուռք մը
Ֆ՚որ և իցէ բանի պատկերը՝ Ըթէ
արուի և թէ էգի նմանութիւնը ,
17 Կ՚ երկրի վրայ եղող անասունի
մը նմանութիւնը , Ֆ՚օդին մէջ

Ե Ցոր · իբ · 28 : Սաղ · ժթ · 7 : ճժա · 10 : Առակ · ա · 7 :
Ը Ելս · ժդ · 11 : Բ Թագ · է · 22 : Սաղ · հա · 19 : Ձգ · 8 : ՚ժթ · 6 : 8 :
Ի Ելս · գ · 8 : ԳԼ · դ · 22 :
Լ Թուա · ի · 12 : իէ · 14 : ԳԼ · ա · 37 : լա · 2 : լբ · 51 : 52 : լդ · 4 : Սաղ · ճգ · 32 :
Խ Թուա · իէ · 12 :
Ծ Թուա · իէ · 18 : 23 : ԳԼ · ա · 38 : լա · 3 : 7 :
Կ ԳԼ · դ · 46 : լդ · 6 :
Հ Ղև · ժթ · 37 : ի · 8 : իբ · 31 : ԳԼ · է · 1 : ը · 1 : Եզկ · ի · 11 : Հոով · ժ · 5 :
Ձ ԳԼ · ժբ · 32 : Ցես · ա · 7 : Առակ · ւ · 6 : ժող · ժբ · 13 : Ցայտ · իբ · 18 : 19 :
Ղ Թուա · իէ · 4 : ըէ : Ցես · իբ · 17 : Սաղ · ճգ · 28 : 29 :
Ղ Ելս · իբ · 28 : Սաղ · ժթ · 7 : ճժա · 10 : Առակ · ա · 7 :
Ճ Երթագ · է · 28 :
Մ Ղ Սաղ · խգ · 1 : ճխե · 18 : ճխը · 14 : Ես · ծե · 6 :
Յ Առակ · գ · 23 :
Ն Առակ · գ · 1 : 3 : գ · 21 :
Շ Ծն · ժբ · 19 : ԳԼ · գ · 7 : ժա · 19 : Սաղ · հը · 5 : 6 : Եփս · գ · 4 :
Ո Ելս · ժթ · 9 : 16 : ի · 18 : Երբ · ժբ · 18 : 19 :
Չ Ելս · ժթ · 18 : ԳԼ · է · 23 :
Պ Եբր · մինչև երկինքը կրակին սիրտը
Ջ ԳԼ · է · 4 · 22 :
Ռ Հմր 33 : 36 :
Ս Ելս · ի · 22 : Գ Թագ · ժթ · 12 :
Վ ԳԼ · թ · 9 · 11 :
Տ Ել · լդ · 28 :
Ր Ելս · իդ · 12 : լա · 18 :
Ց Ելս · իա · 1 : ԳԼ · իբ · իդ :
Փ Ցես · իգ · 11 :
Ք Հես · ի · 18 :
Օ Ելս · լբ · 7 :
Ֆ Ելս · ի · 4 : 5 : Հմր 23 : ԳԼ · է · 8 :
ԵՒ Հոով · ա · 23 :

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

թռչող թևաւոր թռչունի մը նը-
18 մանութիւնը , կամ երկրի վրայ սո-
ղոսնող սողունի մը նմանութիւնը ,
կամ երկրին տակը՝ ջուրերու մէջ
եղող ձուկի մը նմանութիւնը շի-
19 նէք : Նաև չըլլայ որ՝ աչքերդ
երկինքը վերցընելով , ու արևը
կամ լուսինը կամ աստղերը , ամ-
ենայն երկինքին բոլոր զարդը տեսնելով՝
խաբուիս , ու անոնց երկրպագու-
թիւն ընես , և անոնք պաշտես .
որովհետև քու Տէր Աստուածդ՝
զանոնք բոլոր երկինքին տակը ե-
ղող ազգերուն համար կարգաւորեց :
20 Բայց Տէրը ձեզ առաւ , ու ձեզ
երկաթի հնոցէն՝ եգիպտոսէն
հանեց , որ իրեն սեպհական ժո-
ղովուրդըլլաք , ինչպէս որ այսօր
է՛ : :
21 Եւ Տէրը ձեր պատճառաւը ին-
ծի սրդողելով՝ երդում ըրաւ , որ
Յորդանանէն չանցնիմ , ու չմտնեմ
ան բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ ժա-
22 ռանգելու համար : Արդ՝ ես աս
երկրիս մէջ պիտի մեռնիմ , ու
Յորդանանէն պիտի չանցնիմ .
բայց դուք պիտի անցնիք , ու ան
բարի երկիրը պիտի ժառանգէք :
23 Զգույշ կեցիք , չըլլայ որ՝ ձեր Տէր
Աստուծոյն ձեզի հետ ըրած ուխտը
մոռնաք , ու ձեզի կուռք մը՝ ամէն
որ և իցէ բանի մը նմանութիւնը
շինէք , որն որ քու Տէր Աստուածդ
24 քեզի արգիլեց : Քանզի Էքու Տէր
Աստուածդ մաշող կրակ է . անի-
կայ նախանձոտ Աստուած է :
25 Երբոր դուք որդիներ՝ ու որդւոց
որդիներ ծնանելու ըլլաք , և ան
երկրին մէջ շատ ատեն նստելու ըլ-
լաք , ու ան ատենը թէ որ անօրի-
նիք , և կուռք մը կամ որ և իցէ
բանի նմանութիւնը շինէք , ու
ձեր Տէր Աստուածոյն առջևը չա-
րութիւն ընէք՝ ու զանիկայ բար-
26 կացընէք , Ա՛յսօր երկինքը ու
երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ , որ
դուք անպատճառ շուտով պիտի
կորսուիք ան երկրէն , որն որ Յոր-
դանանէն անցնելով՝ պիտի ժա-
ռանգէք . ան տեղը կեանքերնիդ
երկար պիտի չըլլայ . այլ բոլո-
27 վին բնաջինջ պիտի ըլլաք : Եւ
Տէրը ձեզ ազգերուն մէջը պիտի
ցրուէ . ու նուազ սակաւաթիւ պիտի
մնաք ան ազգերուն մէջը , ուր որ
28 Տէրը ձեզ պիտի քշէ : Եւ հոն
մարդու ձեռքով շինուած քարէ
ու փայտէ աստուածներ պիտի
պաշտէք , որոնք ոչ կը տեսնեն՝ ոչ
կը լսեն՝ ոչ կ'ուտեն՝ ու ոչ կը հո-
29 տուրտան : Եւ հոն քու Տէր Ա-
ստուածդ պիտի փնտռես . ու թէ

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր
հոգիովդ փնտռելու ըլլաս , պիտի
30 գտնես : Երբոր քու վրադ նեղու-
թիւն գայ , ու ասս բոլոր բաները
վերջին օրերը քեզի պատահին , թէ
որ Էքու Տէր Աստուածդ դառնաս ,
31 ու անոր խօսքը մտիկ ընես , քու Տէր
Աստուածդ՝ Հզորմած Աստուած
ըլլալուն համար , քեզ պիտի չը-
թողու , ու քեզ չկորսընցընէ . ու
նաև քու հայրերուդ երդում ըրած
ուխտը պիտի չմոռնայ :
32 Արդ՝ Քեզմէ առաջ եղած առջի
օրերուն համար , յորմէ՝ Աստուած
մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն
ի վեր՝ Երկինքին մէկ ծայրէն
մինչև մէկալ ծայրը հարցուր , թէ
արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը ե-
ղած է , ու ասոր պէս բան մը
33 լսուա՞ծ է : Արդեօք մէկ ազգ մը՝
կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն
ձայնը՝ քու լսածիդ պէս լսեր ու
34 ողջ մնացե՞ր է . կամ թէ Ա-
ստուած՝ մէկ ազգը մէկ ազգի մը
մէջէն իրեն առնելու համար՝ փոր-
ձերով , հրաշքներով , զարմանալի
գործքերով , պատերազմով , զօ-
րաւոր ձեռքով , ու բարձր բա-
զուկով , և մեծ ահարկութիւննե-
րով դալ ուզե՞ր է , ինչպէս որ ձեր
Տէր Աստուածը՝ եգիպտոսի մէջ
ձեզի համար ասոնց բոլորը բրաւ
35 ձեր աչքերուն առջև : Քեզի
ցուցուեցաւ , որ գիտնաս թէ
Եհովան ինքը Աստուած է .
չկայ ուրիշ Աստուած չկայ :
36 Ձեզ խրատելու համար՝ իր ձայնը
երկինքէն լսել տուաւ քեզի . ու
երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի
ցուցուց . ու անոր խօսքերը կրա-
37 կին մէջէն լսեցիր : Եւ քու հայ-
րերդ սիրելուն համար՝ անոնցմէ
ետքը անոնց սերունդը ընտրեց , ու
իր ներկայութեամբը մեծ զօրու-
թիւնով քեզ եգիպտոսէն հանեց .
38 Որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգերը քու առջևէդ վռնտէ , ու
քեզ տանի՝ անոնց երկիրը քեզի
ժառանգութիւն տալու , ինչպէս
39 որ այսօր կը տեսնուի : Եւ այսօր
գիտցիր , ու սրտիդ մէջը դիր , որ
վերը երկինքին մէջ՝ ու վարը երկ-
րիս վրայ Եհովան ինքը Ա-
40 stուած է , ուրիշ մը չկայ : Ու-
տի անոր կանոնները ու պատուի-
րանքները պահես , որոնք ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ , որ քեզի՝ ու
քեզմէ ետքը քու որդւոյդ ազգիդ
բլլայ . ու նաև քու օրերդ երկար
բլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մշ-
տընջենապէս :
41 Ան ատենը Մովսէս Յորդանանու-

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

Ղ Ն · ԽԹ · 1 : Գ Լ · Լ · 29 : Երեմ. ԽԳ · 20 : Ովս. Գ · 5 :
Ե Ցովել · Բ 12 :
Ը Ա Մն · Հ · 9 : Նէեմ. Թ . 31 : Սաղ. ՃԺԷ · 5 : Ցովել · Գ · 2 :
Ի Ցոր · Ը · 8 :
Լ Ա Սամ. ԻԳ · 31 :
Խ Եւ. ԻԳ · 11 : ԼԳ · 20 : Գ Լ · Ե · 24, 26 :
Ծ Գ Լ · Է · 19 : ԻԹ · 3 :
Կ Եւ · Է · 3 :
Հ Եւ · Ժգ · 3 :
Ձ Եւ · Գ · 6 :
Ղ Գ Լ · ԻԳ · 8 : ԼԳ · 12 :
* Եբր · փոր-ձե՛ր
Ճ Գ Լ · Լ · 39 : Ա Թագ. Բ · 2 : Ես · Խ · 5 , 18 , 22 : Ա Սար. Ժ · 29 , 32 :
Մ Եւ · Ժ · 9 , 19 : Ի · 18 , 22 : ԻԳ · 16 : Երբ · Ժ · 18 :
Յ Գ Լ · Ժ · 15 :
Ն Եւ · Ժգ · 3 , 9 , 14 :
Շ Գ Լ · Է · 1 : Թ · 1 , 4 , 5 :
Ո Հմր 35 : Ցեսս. Բ · 11 :
Չ Ղ Ա · Իր · 31 :
Պ Գ Լ · Է · 16 : Գ · 3 , 18 : Ժ · 25 , 28 : Իր · 7 : Եփես. Գ · 3 :

ասդիի կողմը դէպ՝ ի արեւելք՝ Հիրեք
42 քաղաք զատից . Ո Որպէս զի երէ-
կուընէ ու միկալ օրուընէ ատելու-
թիւն չունեցող , ու անդիտու-
թեամբ իր դրացին մեռցրնող մար-
դասպանը հոն փախչի . ու աս քա-
ղաքներուն միկուն մէջ փախչելով՝
43 ողջ մնայ ։ Ռուբենեանց համար՝
դաշտային երկրի վրայ՝ անապատին
մէջ Հռոսորը , և Գադեանց համար՝
Գաղաադին մէջ Ռամովթը , ու
Մանասեանց համար՝ Բասանին մէջ
Գովզանը ըստէց ։
44 Ասիկայ է ան օրէնքը՝ որ Մովսէս
45 Իսրայէլի որդւոց առջեր դրաւ ։ Ե-
աստնք են ան վկայութիւնները ,
կանոնները և դատաստանները , ո-
րոնք որ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
խօսեցաւ՝ անոնց Եգիպտոսէն ելած
46 ատենը , Ո Յորդանանու ասդիի կող-
մը՝ Բեթփեգովրին դիմացի հովի-
տին մէջ՝ Եսերոնի մէջ բնակող
Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին
երկրին մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրա-
յէլի որդիքը Ո զարկին՝ իրենց Ե-
47 գիպտոսէն ելած ատենը , Եւ անոր
երկիրը՝ ու Հիսասանի Ովգ թա-
գաւորին երկիրը՝ Ա Ե Ի Ն Ք Ո Յորդա-
նանու ասդին արեւելեան կողմը
Բ Ա Ր Հ Ա Ց Ւ Ո Ց երկու թա-
48 գաւորներուն Էրէբերը , Ո Առնոն
ձորին եզերքը եղող Արոերէն մինչև
Սիոն լեռը՝ որ Հերմոն կ'ըսուի ,
49 Ու Յորդանանու ասդին՝ արեւելեան
կողմը եղած բոլոր դաշտը՝ մինչև
Ա Սեդովթ փասգային ներքեւը դաշ-
տի ծովուն քովը Ժառանգեցին ։

ԳԼ · Ե

1 Քորեբի մէջ եղած ուխտը ։ 6 Տասը պա-
տուիրանքները ։ 22 Ժողովուրդին ազդանա-
քին վրայ՝ Մովսէս Աստուծմէ օրէնքը կ'ընդ-
դունի ։

1 Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կանչեց , ու անոնց ըսաւ . Լսէ ով Իսրայէլ աս կանոնները ու դա-
տաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր
ականջներուն կը խօսիմ . սորվեցէք
անոնք և զգուշութեամբ ի գործ
2 դրէք ։ Մեր Տէր Աստուածը Քո-
րեբի վրայ մեզի հետ ուխտ ըրաւ ։
3 Տէրը Ի աս ուխտը մեր հայրերուն
հետ չըրաւ , հապա մեզի հետ , որ
մենք ամենքս այսօր հոս ողջ ենք ։
4 Տէրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն
ձեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ ։
5 (Ո Ես ան ատենը՝ Տէրոջը ու
ձեր մէջը կայնեցայ , որ Տէրոջը
խօսքերը ձեզի պատմեմ . վասն զի
Դուք կրակէն վախնալով՝ լեռը
չելաք .) և ըսաւ ։
6 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառա-
յութեան տունէն հանեցի ։
7 Իմ առջեւս ուրիշ աստուածներ
չունենաս ։
8 Դուն քեզի կուռք չշինես , ոչ
ալ վերը երկինքի մէջ՝ կամ վարը
երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի
ջուրերուն մէջ եղած Բ Ա Ն Ե Ր Ո Ւ Ն Ի կ
9 Նմանութիւնը . Անոնց երկրպա-
գութիւն չընես , ու զանոնք չը-
պաշտես . ինչու որ ես քու Տէր
Աստուածդ՝ նախանձոտ Աստուած
եմ , Ի որ կը հատուցանեմ հայրե-
րուն անօրէնութիւնը որդւոցը վը-
րայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չոր-
10 րորդ ազգը՝ որ կ'ատեն զիս . Ի Եւ
կ'ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազ-
գը՝ որ կը սիրեն զիս , ու իմ պա-
տուիրանքներս կը պահեն ։
11 Տէրոջը քու Աստուածդ անունը
պարապ տեղը Բ Է Ր Ո Ւ Ն Ի չառնես .
ինչու որ Տէրը՝ իր անունը պարապ
տեղը Բ Է Ր Ո Ւ Ն Ի առնողը՝ անմեղ պիտի
չսեպէ ։
12 Հանգստութեան օրը զգուշու-
թիւն ըրէ սուրբ պահելու , ինչպէս
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պա-
13 տուիրեց ։ Վեց օր պիտի աշխա-
14 տիս , ու բոլոր գործդ ընես . Բայց
եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Աս-
տուածդ Հանգստութեան օրն է .
Ոչ մէկ գործ մը պիտի չգործես , ոչ
դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղ-
ջիկդ՝ ոչ քու ծառադ ու աղա-
խինդ՝ ոչ քու եզդ ու էշդ՝ ոչ քու
ամէն անասունդ , ոչ ալ քու դռնե-
րուդ մէջ եղած օտարականդ , որ
քու ծառադ ու աղախինդ Ի քեզի
15 պէս Հանգստանայ . Եւ միտդ
բերես , որ դուն Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աս-
տուածդ՝ հզօրաւոր ձեռքով ու
բարձր բազուկով քեզ անկէ Հա-
նեց . անոր համար քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի պատուիրեց՝ որ
Հանգստութեան օրը պահես ։
16 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ ,
ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քե-
զի պատուիրեց , Որ քու օրերդ
երկար ըլլան , ու քեզի աղէկ ըլլայ
ան երկրին վրայ , որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ ։
17 Սպանութիւն մի՛ ըներ ։
18 Ու շնութիւն մի՛ ըներ ։
19 Եւ գողութիւն մի՛ ըներ ։
20 Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ
վկայութիւն մի՛ ըներ ։
21 Եւ քու դրացիիդ կնկանը մի՛
ցանկար . ու քու դրացիիդ տանը՝
Ի՛ անոր արտին՝ կամ անոր ծա-
ռային՝ կամ անոր աղախինին՝ Ի՛
անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու
դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի՛
ցանկար ։
22 Տէրը աս խօսքերը լեռանը վրայ ,

ն · ք · գԹ · 1451

Ը Տես Թուղ · ի · 6 , 14 ։ ԴԼ · ԺԹ · 4 ։

Ը Ցես · ի · 8 ։

– ԴԼ · դ · 29 ։

– Թուղ · իա · 24 ։ ԴԼ · ա · 4 ։

Վ Թուղ · իա · 35 ։ ԴԼ · գ · 3 , 4 ։

– ԴԼ · բ · 36 ։ դ · 12 ։

ր ԴԼ · դ · 9 ։ Սաղ · ՃԼԲ · 3 ։

ց ԴԼ · դ · 17 ։

– Ել · ԺԹ · 5 ։ ԴԼ · դ · 23 ։

Ի Տես Մատ · ԺԳ · 17 ։ Երր · բ · 9 ։

1491

Ֆ Ել · ԺԹ · 9 , 19 ։ ի · 22 ։ ԴԼ · դ · 33 , 36 ։ ԼԲ · 10 ։

Ր Ել · ի · 21 ։ Գաղ · գ · 19 ։

Ի Ել · ԺԹ , 16 ։ ի · 18 ։ Իդ · 2 ։

Ղ Ել · ի · 2 , ՁԷ , Ղա · իգ · 1 ։ ԳԼ · գ · 4 ։ Սաղ · ՃԼ · 10 ։

ն · ք · գԹ · 1451

Ի Ել · ի · 3 ։
Ը Ել · ի · 4 ։

Բ Ել · ԼԲ · 7 ։

Ի Երեմ · լբ · 18 ։ Դան · թ · 4 ։

Ի Ել · ի · 7 ։ Ղա · ԺԹ · 12 ։ Մատ · ե · 33 ։

Ա Ել · ի · 8 ։

Ի Ել · իգ · 12 ։ լե · 2 ։ Եզեկ · ի · 12 ։

Ի Ծն · բ · 2 ։ Ել · Ժգ · 29 , 30 ։ Երր · դ · 4 ։

Ֆ ԳԼ · ԺԵ · 15 ։ Ժգ · 12 ։ իգ · 18 , 22 ։

Հ ԳԼ · դ · 34 , 37 ։

Ֆ Ել · ի · 12 ։ Ղա · ԺԹ · 8 ։ ԳԼ · իհ · 16 ։ Եփես · գ · 2 , 3 ։ Կող · գ · 20 ։

Ղ ԳԼ · դ · 40 ։

Ֆ Ել · ի · 13 ։ Մատ · ե · 21 ։

Ֆ Ել · ի · 14 ։ Ղա · ԺԸ · 20 ։ Ցակ · բ · 11 ։

Ֆ Ել · ի · 15 ։ Հռով · ԺԳ · 9 ։

Ն Ել · ի · 16 ։

Ա Ել · ի · 17 ։ ՄԿբ · բ · 2 ։ Ա Մբ · բ · 9 ։ Ղա · ԺԸ · 15 ։ Հռով · է · 7 ։ ԺԳ · 9 ։

կրակին՝ ամպին ու մառախուղին մէջէն բարձր ձայնով ձեր բոլոր ժողովքին զրուցեց , և ուրիշ բան չաւելցուց . ու երկու հատ քարէ տախտակի վրայ գրեց զանոնք , ու
23 ինծի տուաւ : Իսկ լեռանը կրակով վառած ատենը՝ երբոր խաւարին մէջէն ան ձայնը լսեցիք , իմ քովս եկաք գլուխ , այինքն ձեր ցեղերուն բոլոր գլխաւորները և ձեր
24 ծերերը , ու ըսիք . Ահա մեր Տէր Աստուածը՝ իր փառքը ու մեծութիւնը մեզի ցուցուց , ու անոր ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք . այսօր տեսանք որ Աստուած մարդու հետ խօսեցաւ , ու մարդը կողջ
25 մնաց : Եւ հիմա մենք ինչո՞ւ մեռնինք . (քանզի այս մեծ կրակը մեզ պիտի սպառէ .) թէ որ մենք մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մէյմըն ալ լսելու ըլլանք , պիտի մեռնինք :
26 Վասն զի բոլոր մարմնէն ով է որ կրակի մէջէն խօսող կենդանի Աստուծոյն ձայնը մեզի պէս լսեց , ու
27 ողջ մնաց : Դուն մօտեցիր , և մեր Տէր Աստուծոյն բոլոր ըսելու խօսքը լսէ , ու Համր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ խօսի , դուն մեզի ըսէ . մենք մտիկ կ'ընենք ու կը
28 կատարենք : Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսեց , երբոր դուք ինծի կը խօսէիք , ու Տէրը ինծի ըսաւ . Աս ժողովուրդին քեզի ըսած խօսքերուն ձայնը լսեցի . քա-
29 նոնց ամէն ըսածը շիտակ է : Երանի թէ անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար , որ ինծմէ վախնալով՝ իմ բոլոր պատուիրանքներս միշտ պահէին , որ իրենց աղէկ ըլլար՝ ու իրենց որդւոցն ալ յաւիտեան :
30 Գնա անոնց ըսէ . Դուք ձեր վրան-
31 ներդ դարձէք : Բայց դուն հոս իմ հետս կեցիր , ու բոլոր անոնց սորվեցընելու պատուիրանքներդ , կանոններդ ու դատաստաններդ քեզի ըսեմ , որ Տէրոջ կատարեն ան երկրին մէջը՝ որն որ ես անոնց
32 կու տամ ժառանգութեան համար : Արդ՝ զգոյշ եղէք ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրածին պէս ընելու , աջ դին կամ ձախ դին
33 չխոտորիք : Ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրած բոլոր ճամբաներուն մէջը քալեք , որ ապրիք , ու ձեզի աղէկ ըլլայ . և ձեր ժառանգելու երկրին մէջ երկայնակեաց ըլլաք :

ԳԼ . Զ

1 Մովսէս կը սորվեցնէ թէ օրէնքին լուծմը՝ հնազանդութիւն է , 3 ու կը յորդորէ լսոնը հնազանդին :

1 Ասոնք են պատուիրանքները , կանոնները ու դատաստանները , որ ձեր Տէր Աստուածը ինձի պատուիրեց ձեզի սորվեցընելու համար , որ ձեր մտնելու ու ժառանգելու երկրին մէջ՝ ի գործ
2 դնէք զանոնք . Որպէս զի քու Տէր Աստուածդ վախնաս , ու անոր ամէն կանոնները ու պատուիրանքները՝ որ ես քեզի կը պատուիրեմ , քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ պահես , թէ դուն , թէ քու որդիդ և թէ քու որդւոյդ որդին , որ
3 քու օրերդ երկար ըլլան : Արդ՝ ով Իսրայէլ , մտիկ ըրէ , ու զգուշութիւն ըրէ զանոնք կատարելու , որ քեզի աղէկ ըլլայ , և որ կաթ ու մեղր բղխող երկրին վրայ խիստ շատնաս , ինչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ :
4 Լո՛վ Իսրայէլ , մտիկ ըրէ . Մեր Տէր Աստուածը մի միայն Տէր է :
5 Ու Քու Տէր Աստուածդ՝ ըրոլոր սրտովդ , բոլոր հոգիովդ ու բոլոր
6 զօրութիւնովդ սիրես : Եւ քու խօսքերը՝ որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի , քու սրտիդ մէջը ըլլան .
7 Ու զանոնք քու որդւոյդ կրկին և կրկին անգամ սորվեցընես . և թէ տանդ մէջ նստած ատենդ , թէ ճամբայ գացած ատենդ , և թէ պառկելու ու ելլելու ատենդ անոնց
8 վրայով խօսիս . Եւ զանոնք նշանի համար ձեռքիդ վրայ կապես , ու ճակատնոցի համար աչքերուդ
9 մէջտեղը ըլլան . Նաև անոնք քու տուներուդ դրանդեացը վրայ՝ և դռներուդ վրայ գրես :
10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը՝ որուն համար քու հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ , որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ քաղաքներ տայ , որոնք դուն չշինած չես ,
11 նաև չես , Եւ ամէն բարիքներով լցուած տուներ , որոնք դուն լեցուցած չես , ու փորուած ջրհորներ , որոնք դուն փորած չես , այգիներ ու ձիթենիներ , որոնք դուն տնկած չես . ու երբոր ուտես ու
12 կշտանաս , Զգոյշ կեցիր , որ չըլլայ թէ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանող Տէրը
13 մոռնաս : Քու Տէր Աստուածդ վախնաս , ու զանիկայ պաշտես , և անոր անունովը երդում ընես :
14 Օտար աստուածներուն՝ ձեր բոլորտիքը եղող ժողովրդոց աստուածներուն եւևէն չերթաք .
15 (Վասն զի Քու Տէր Աստուածդ որ քու մէջտեղդ է , նախանձոտ Աստուած է .) չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդոյդ բարկութիւնը քու վրադ բորբոքի , ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ ընէ ,

Ն · Ք · Գ · 1451

Բ Ել · ի · 20 ; Գլ · ժ · 12 , 13 ; Սաղ · ճժ · 10 ; ճիբ · 1 ; Ժող · ժր · 13 ;

Դ Գլ · դ · 40 ; Առակ · գ · 1 , 2 ;

Բ Ել · դ · 8 ; Ե Ղե · ժե , 5 ; Իր · 17 ; Ես · Իր · 8 ; Մար · ժր · 29 , 32 , 36 ; Ժէ · 3 ; ա Կոր · Ը · 4 , 6 ;

* ԵԲր · ՄԿ

Ե Գլ · ժ · 12 ; Մաա · Իր · 37 ; Մար · ժր · 30 ; Ղե · ժ · 27 ;

Ը Դ Թագ · իգ · 25 ;

Բ Գլ · ժա · 18 , Լր · 46 ; Սաղ · լէ · 31 , Խ · 8 ; ճժթ · 11 , 98 ; Առակ · գ · 3 ; Ես · ծա · 7 ;

Թ Գլ · դ · 9 ; ժա · 19 ; Սաղ · Հր · 4 , 5 , 6 ; Եփես · գ · 4 ;

Ի Ել · ժգ · 9 , 10 ; Գլ · ժա · 18 ; Առակ · գ · 3 , գ · 21 , է · 3 ;

Լ Գլ · ժա · 20 ; Ես · ծէ · 8 ;

Ի Ցես · իդ · 13 ; Սաղ · ճէ · 44 ;

Ժ Գլ · Ը · 10 , ԸԱ ;

Ժ Գլ · ժ · 12 , 20 ; ժգ · 4 ; Մաա · գ · 10 ; Ղե · գ · 8 ;

Ճ Սաղ · կդ · 11 ; Ես · խե · 23 ; կե · 16 ; Երեմ · գ · 2 , և · 7 ; ժր · 16 ;

Ն Գլ · Ը · 19 ; ժա · 28 ; Երեմ · իե · 6 ;

Ղ Գլ · ժգ · 7 ;

Ճ Ել · ի · 5 ; Գլ · գ · 24 ;

Մ Գլ · է · 4 ; ժա · 17 ;

Ն · Ք · Գ · 1451

Բ Ել · ի · 12 ; Լ · 18 ; Գլ · գ · 13 ;

Ե Ել · ի · 18 , 19 ;

Զ Ել · ժթ · 19 ;

Է Գլ · գ · 33 ; Դատ · ժգ · 22 ;

Ը Գլ · ժբ · 16 ;

Թ Գլ · գ · 33 ;

Ժ Ել · ի · 19 ; Երր · ժր · 19 ;

Ժ Գլ · ժբ · 17 ;

Ի Գլ · լր · 29 ; Սաղ · ճա · 13 ; Ես · խր · 18 ; Մաա · իգ · 37 ; Ղե · ժթ · 42 ;

Լ Գլ · ժա · 1 ;

Ի Գլ · գ · 40 ;

Ի Գաղ · գ · 19 ;

Ի Գլ · ժե · 20 ; Իր · 14 ; Ցես · ա · 7 ; իգ · 6 ; Առակ · գ · 27 ;

Ի Գլ · ժ · 12 ; Սաղ · ճժթ · 6 ; Երեմ · է · 23 ; Ղե · ա · 6 ;

Ի Գլ · գ · 40 ;

Ի Գլ · գ · 1 ; է · 31 ; ժր · 1 ;

Ն·Ք·ԳԾ· 1451

ՅՄատ·գ·8· Ղու·գ·12· Ն Նե·ԺԷ·2, 7· Թու·ի· 3, 4· Ես· 4, 5· ակոր· ժ·9·

Ը ԳԼ·ժա· 13, 22· Սաղ·ՃԻԹ· 4·

Ռ Նե·ժե·26· ԳԼ·ԺԸ·28· ԺԳ·18·

Ը Թու·ԼԳ· 52, 53·

Ղ Նե·ԺԳ· 14·

Ն Նե·Գ·19· ԺԳ·3·

Ռ Նե·Է·Ը· Թ·Ժ·ժա· ԺԸ· Սաղ· ՃԼԵ·9·

Ո ԵՔԲ·լար Ռ ՀՊՐ 2·

Վ ԳԼ·Ժ·13· ՑՈՐ·լԵ· 7, 8· ԵրեմՏ· լԸ·39·

Ռ ԳԼ·Գ·1· Բ·1· Սաղ· խա·2· Ղու· Ժ·28·

Բ Ղէ·ԺԸ· 5· ԳԼ·իգ· 13· Հռով· Ժ·3, 5·

Ռ Գ·Լ· 3· Սաղ· խգ·2, 3·

Բ ՀՆՅ·ԺԼ· 19, ՀՀ· Նե· ԼԳ·2·

Ֆ ԳԼ·Գ·38· Թ·1·

Ռ ՀՊՐ 23· Գ·իգ· 14·

Ի Թու·ԼԳ· 52· Գ·ի· 16, 17· ՑԱՒ·զ· 17· Ը·24· Թ·24· Ժ· 28, 40· ժա·11, 12·

Ղ Նե·իգ· 32· ԼԳ· 12, 15, 16· Դատ·Բ· 2· ՑԱՒ ԳԼ· ի·10, ՀՀ· ՑԱՒ·Ը· 14· Թ·18· Դատ·ա· 24·

Ի ՑԱՒ·իգ· 12· գԹատ· Ժա·2· Եզր·Թ·2·

16 ՛Ձեր Տէր Աստուածը չփորձէք, Ինչպէս որ Մասսայի մէջ փոր-
17 ձեցիք։ Ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները, ու ձեզի պատուիրած վկայութիւնները ու կանոնները զգուշութեամբ պա-
18 հէք։ Եւ Տէրոջը առջեւը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի է, ան ըն-
19 նես, որ քեզի աղէկ ըլլայ, ու մտնես ժառանգես ան բարի երկիրը՝ որն որ Տէրը քու հայրերուդ
20 երդում ըրաւ տալ անոնց, ու քու ամէն թշնամիներդ քու առջեւէդ հալածես, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։
21 Երբոր վաղը քու որդիդ քեզի հարցընէ՝ ու ըսէ թէ՝ Ինչ ցուցմունք ան վկայութիւնները՝ կանոնները ու դատաստանները, որոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց։ Ան ատեն քու որդւոյդ պիտի ըսես. Մենք Եգիպտոսի մէջ
22 Փարաւոնին ծառայ էինք, և Տէրը զօրաւոր ձեռքով մեզ Եգիպտոսէն
23 հանեց։ Նաև Տէրը մեր աչքերուն առջեւը՝ Եգիպտոսի վրայ, Փարաւոնին վրայ ու անոր բոլոր տանը վրայ՝ մեծ ու սոսկալի նշաններ
24 ու հրաշքներ ըրաւ։ Եւ մեզ անկէ հանեց, որ մեզ տանի, ու մեր հայրերուն երդումով խոստացած երկիրը տայ մեզի։ Ուստի Տէրը մեզի պատուիրեց, որ ասոնց բոլոր կանոնները՝ի դործ դնենք, ու մեր Տէր Աստուծմէն վախնանք, Հոր մեզի աղէկ ըլլայ միշտ, ու ողջ
25 մնանք՝ ինչպէս որ ԱՅՍՕՐ է։ Եւ մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի,

ԳԼ·Է

1 Ուրիշ ազգաց հետ հաղորդակցութիւն ընելը կ՚արգիլուի, 4 կռապաշտութենէ ազատ ըլլալու համար, 6 ժողովուրդը սուրբ ընելու համար, 9 քանզի Աստուած ողորմած ու արդար է, 12 և խրախուսուցուց պիտի օգնէ անոնց ընելու պատերազմներուն մէջ։

1 Երբոր Տէր քու Աստուածդ տա-
նի քեզ ան երկիրը, ուր որ պիտի մտնես ժառանգելու համար, ու քու առջեւէդ շատ ազգեր հալածէ, Հեթացիները, Գերգեսացիները, Ամորհացիները, Քանանացիները, Փերեզացիները, Խեւացիները ու Յեբուսացիները, աս եօթը ազգերը՝ որոնք էքեզմէ մեծ
2 ու զօրաւոր են, Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ, զանոնք պիտի զարնես, Ետ բոլորովին կորսընդնես. Ուխտ անոնց հետ չընես ու անոնց չո-
3 ղորմիս. Ո՛չ ալ Ե անոնց հետ խնա-
մութիւն ընես. քու աղջիկդ անոր տղուն չտաս, ու անոր աղջիկը քու
4 տղուդ չառնես. Վասն զի քու որդւոյդ իմ ծառայութենէս պիտի դարձընէն օտար աստուածներ պաշտելու. Ետ Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքելով՝ ձեզ
5 շուտով պիտի կորսընդնէ։ Սակայն անոնց ասանկ ըրէք. Զանոնց սեղանները կործանեցէք, անոնց արձանները խորտակեցէք, անոնց անտառները կտրեցէք, ու անոնց քանդակուած կուռքերը կրակով այրեցէք։
6 Քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովուրդն ես. Ձեզ Տէր Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ դուն անոր սեպհական ժողո-
7 վուրդը ըլլաս։ Տէրը որ ձեզ սիրեց ու ընտրեց, ամէն ազգերէն շատ որ ըլլայնուդ համար չէ, քանզի դուք
8 համէն ազգերէն քիչ էիք. Այլ Տէրը ձեզ սիրելուն համար, ու ձեր հայրերուն ըրած երդումը պահելուն համար, Տէրը ձեզ զօրաւոր ձեռքով ծառայութեան տունէն հանեց, և Եգիպտացւոց Փարաւոն թագաւորին ձեռքէն
9 ազատեց։ Արդ՝ դիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ՝ ինքն է Աստուածը, հաւատարիմ Աստուածը, որ զինքը սիրողներուն ու իր պատուիրանքները պահողներուն մինչեւ հազար ազգը՝ ուխտ ու ողորմու-
10 թիւն կը պահէ. Եւ ղինքը ատողներուն ալ իրենց երեսին դէմ պատիժը կու տայ, ու զանոնք կը կորսընդնէ. զինքը ատողին պատիժը չուշացըներ, անոր երեսը կու-
11 տայ։ Ուրեմն պահէ դուն ան պատուիրանքները, կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ ընես։
12 Ուստի թէ որ աս դատաստանները լսելով՝ անոնք պահես ու՝ի դործ դնես, քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի համար՝ քու հայրերուդ երդումը ուխտը ու ողորմու-
13 թիւնը պիտի պահէ. Նաև քեզ պիտի սիրէ, և քեզ օրհնէ, ու քեզ պիտի շատցընէ. և Քու որովայնիդ պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու ցորենդ, քու գինիդ, քու եղդ, կովերուդ ծնունդը, ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի օրհնէ ան երկրին վրայ՝ որն որ Տէրը քու հայրերուդ երդումը ըրաւ քեզի տալու։
14 Դուն ամէն ազգերէն աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս. ու ձեր մէջը՝ և ձեր անասուններուն մէջը՝ թէ արուներէն և թէ էգերէն ամուլ պիտի
15 չգտնուի։ Եւ Տէրը ամէն հիւանդութիւնները քեզմէ պիտի

Ն·Ք·ԳԾ· 1451

Ը ԳԼ·Զ·15·

Ր Նե·իգ·24· ԼԳ·13· ԳԼ· ԺԲ·2, 3·

Ֆ Նե·ԺԹ· 6· ԳԼ·ԺԳ· 2· իգ·19· Սաղ·ՃԽ·5· ԵրեմՏ·Բ· 3·

Է Նե·ԺԹ· 5· Ամով· գ·2· Ա Պետ·Բ·9·

Ւ ԳԼ·Ժ·22·

Ի ԳԼ·Ժ· 15·

Ֆ Նե·լԲ·13· Սաղ·ՃԼ· 8, 9, 10· Ղու·ա· 55, 72, 73·

Ի Նե·ԺԳ· 3, 14·

Հ Նա·խԹ· 7· Ա Կոր· ա·9· Ժ· 13· Բ Կոր· ա·18· Ա Թես·Է· 24· Բ Թես· գ·3· Բ Տիմ·Բ· 13· ԵԲՐ· Ժա·11· Ա ՑՕՀ·ա·9·

Ն Նե·ի·6· ԳԼ·Ե·10· ՆԷՄ·ա· 5· Դան· Թ·4·

Ջ Նա·ՃԹ· 18· Նա· ա·2·

Ճ ԳԼ·լԲ·35· Ղէ·իգ· 3· ԳԼ·իԲ· 1·

Յ Սաղ·ՃԼ· 8, 9· Ղու· ա·55, 72, 73·

Ն ՑՕՀ·ԺԳ· 21·

Ւ ԳԼ·իԲ·4·

Ռ Նե·իգ· 26, ՀՀ·

Ն · Ք · Դ · 1451

1 Ա[յ]ն պատուիրանքները՝ որ ես այսօր կը պատուիրեմ ձեզի՝
– զգոյշ եղէք որ ընէք, որպէս զի ապրիք, ու շատնաք, ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ
2 Տէրը ձեր Հայրերուն երդումով խոստացաւ։ Ու մի՛տդ պահէ ան բոլոր ճամբան, որ քու Տէր Աստուածդ ասք քառասուն տարին
Բ Դ Ա · ա · 3 ·
Բ · 7 · ԻԹ · 5 · Սպ · ՃԿ · 16 ·
Ա Մով · Բ · 10 ·
Բ անապատին մէջ պտրտցուց, Բ
Ա Ել · Ժգ · 4 ·
Գ Ա · Ժգ · 3 ·
Բ Ր Մ Ն · Լբ · 31 · Ճ Ո Ն · Բ · 25 ·
Բ Ել · Ժգ · 2 · 3 ·
Ղ Ել · Ժգ · 12 · 14 · 35 ·
Ի Սպ · ՃԿ · 29 · Մ Ա Ա · Գ · 4 · Դ Ա · Գ · 4 ·
Է Գ Ա · ԻԹ · 5 · Դ Ե Ա Մ · ԻԹ · 21 ·
Ի Ր Թ Ա Գ · Կ · 14 · Սպ · ԱԹ · 32 · Ա Ա Ա Կ · Գ · 12 · Ե Ր Բ · ԺՐ · Ի · 5 · 6 · Ճ Ա Յ Ա · Գ · 19 ·
Բ Գ Ա · Ե · 33 ·
Ի Գ Ա · Ժ Ա · 10 · 11 · 12 ·
Բ Ա Ա Ա Կ · Գ · 12 · Ե Ր Բ · ԺՐ · Ի · 5 · 6 · Ճ Ա Յ Ա · Գ · 19 ·
Բ Գ Ա · Ե · 33 ·
Ի Գ Ա · Ժ Ա · 10 · 11 · 12 ·

տացուց երկրէն՝ ծառայութեան
15 առնէն քեզ հանեց, եւ ան մեծ
ու ահագին, ՚ի կիզող օձերով ու
կարիճներով լեռնե՛ն, չոր ու անջուր
անապատին մէջ ՚ի բերդ պտրտցուց,
ու քեզի ապառաժ բարէն ջուր
16 հանեց. Եւ անապատին մէջ քու
հայրերուդ չճանչցած ՚ի մանանա-
յովը քեզ կերակրեց, որ քեզ խո-
նարհեցնէ ու փորձէ, և ՚ի վերջը
17 քեզի բարիք ընէ. Եւ սրտիդ մէջը
չըսես թէ՝ Ես հարստութիւնը իմ
կարողութեամբս ու իմ ձեռքիս
18 ուժովը վաստակեցայ. Հապա քու
Տէր Աստուածդ յիշես. Զանգի
հարստութիւն ստանալու համար
քեզի դժ տուողը ան է. որ քու
հայրերուդ իր երդումով ըրած
ուխտը հաստատէ, ինչպէս որ այս-
օր կ՚երեւի։
19 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով՝ ուրիշ աստուածներու
ետեւէ երթաս, զանոնք պաշտես,
ու անոնց երկրպագութիւն ընես,
ես այսօր ձեզի կը վկայեմ, որ
դուք բոլորովին պիտի կորսուիք՝
20 Ան ազգերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր
առջեւէն պիտի կորսնցընէ. Դա-
նանկ պիտի կորսուիք. ինչու որ
ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ
չըրիք։

Գ Լ · Թ

1—29 Մովսէս Իսրայէլացւոց քանի մը ապրս-
տամբութիւնները յիշելով՝ կը վերջնէ ա-
նոնցմէ ինքզինքին արդար սեպելու կարծի-
քը։

1 Լսէ՛ Իսրայէլ՝ մտիկ բրէ. Դուն
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնիս,
որ երթաս էրկմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր, ու ՚ի մինչեւ երկինքը պարսպ-
պատ մեծ քաղաքներ ժառանգես,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազ-
գը՝ Ենակիմներուն որդիքը՝ որոնք
դուն կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես
թէ՝ Ենակին որդւոցը ով կրնայ
դէմ դնել։
3 Արդ՝ գուն այսօր գիտցիր, որ
քու Տէր Աստուածդ ինքը էրկ-
ու առջեւդ կ՚անցնի ՚էրբ՚ մաշող կրակ
մը, ու զանոնք պիտի կորսնցը-
նէ, և քու առջեւդ զանոնք պիտի
ոչնչացընէ. Ես գուն անոնք պիտի
հալածես, ու շուտով կորսնցը-
նես, ինչպէս որ Տէրը քեզի բսաւ։
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք
քու առջեւդ հալածէ, ըսրտիդ
մէջը չըսես թէ՝ Տէրը իմ արդարու-
թեանս համար զիս աս երկիրը բե-
րաւ՝ որ ժառանգեմ. էքանզի Տէ-
րը աս ազգերը իրենց անօրէնու-
թեանը համար քու առջեւդ կը
5 վռնտէ։ ՚էշ թէ քու արդարու-

թեանդ ու սրտիդ ուղղութեանը
համար կը մտնես անոնց երկիրը
ժառանգելու, այլ քու Տէր Աս-
տուածդ ան ազգերուն անօրէնու-
թեանը համար՝ զանոնք քու առ-
ջեւդ կը վռնտէ, և որ հաստատէ
Աբրահամին, Իսահա-
կին ու Յակոբին երդումդ ըրաւ։
6 Ուստի գիտցիր որ՝ քու արդարու-
թեանդ համար չէ որ քու Տէր Աս-
տուածդ աս բարի երկիրը քեզի
ժառանգել կու տայ. էքանզի դուն
խստապարանոց ժողովուրդ մըն ես։
7 Միտդդ պահէ ու մի՛ մոռնար,
որ դուն քու Տէր Աստուածդ անա-
պատին մէջ բարկացուցիր. Ե-
գիպտոսի երկրէն ելած օրէդ՝ մինչեւ
հոս եկած օրդ Տէրոջը անդադար
8 եղար ։ Խորէբի մէջ ալ Տէրը
բարկացուցիք. և Տէրը ձեզ կոր-
սընցընելու համար՝ ձեզի բարկա-
9 ցաւ ։ Երբոր ես լեռը ելայ, որ
քարեղէն տախտակները առնեմ,
ուխտին տախտակները, Քառասուն
օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցայ.
ոչ հաց կերայ և ոչ ջուր խմեցի.
10 Ան առներ Տէրը տուաւ ինծի Աս-
տուծոյ մատովը գրուած երկու
քարեղէն տախտակները. ու անոնց
վրայ էր՝՚ էն բոլոր ան խօսքե-
րը, որոնք ժողովքին օրը լեռան
վրայ կրակին մէջէն Տէրը ձեզի գը-
11 րուցեց ։ Արդ՝ քառասուն օրէն ու
քառասուն գիշերէն ետքը՝ Տէրը եր-
կու քարեղէն տախտակները՝ ուխ-
12 տին տախտակները ինծի
տուաւ ։ Եւ Տէրը ինծի բսաւ.
՚Ելլ՝, շուտով ասկէ վար իջիր.
քանզի քու Եգիպտոսէն հանած
ժողովուրդդ անօրէնութիւն ընե-
լով՝ իմ պատուիրած ճամբայէս
շուտով խոտորեցան. իրենց ձու-
13 լածոյ կուռք շինեցին ։ Ու նաև
Տէրը ինծի հետ խօսելով՝ բսաւ.
Ես աս ժողովուրդին նայեցայ. և
ահա խստապարանոց ժողովուրդ
14 մըն է ան. Թող տուր ինծի՝ որ
զանոնք կորսնցընեմ, ու անոնց
անունը երկինքին տակէն բնաջինջ
բնեմ. Ես քեզ անոնցմէ զօրաւոր
ու բազմաթիւ ազգ մը պիտի բնեմ։
15 Ես ան առներ ես դարձայ, լեռնէն
վար իջայ. ու լեռը կրակով կ՚այ-
րէր, և ուխտին երկու տախտակ-
ները երկու ձեռքերուս վրան էր։
16 Երբ նայեցայ տեսայ որ՝ ձեր Տէր
Աստուծոյն դէմ մեղք գործելով՝
ձեզի ձուլածոյ որթ շիներ էիք.
Տէրոջը ձեզի պատուիրած ճամբա-
17 յէն շուտով խոտորեր էիք. Ան
առներ ան երկու տախտակները

Ն · ք · դԲ · 1451

Յ Թես · ե · 6 · Ով · ժգ · 5 ·
Ը Ես · կդ · 12 · 13 · 14 · Երեմ · ը · 6 · Թես · ի · 11 · Սազ · Ծը · 15 · ՃԺգ · 8 · Հմր 3 · Եւ · ժգ · 15 ·
Երեմ · իդ · 5 · 6 · Երբ · ժը · 11 ·
Գլ · թ · 4 · ա Կոր · գ · 7 ·
Առակ · ժ · 22 · Ով · ը · 8 ·
Գլ · կ · 8 · 12 ·

Գլ · գ · 26 · ը · 18 ·

Դան · թ · 11 · 12 ·

Գլ · ժա · 31 · Ես · գ · 16 · գ · 19 · Գլ · գ · 38 · է · 1 · ժա · 23 ·
Գլ · ա · 28 ·
Թես · ժգ · 23 · 29 · 33 · 34 ·

Գլ · լ · 3 · Ես · գ · 11 · Գլ · գ · 24 · Երբ · ժը · 29 ·
Գլ · է · 23 · Եզ · իգ · 31 · Գլ · կ · 24 ·
Գլ · բ · 17 · Հով · ժա · 6 · 20 · ա Կոր · գ · 4 · 7 ·
Ծ Նե · ժե · 16 · Գե · ժը · 24 · 25 · Գլ · ժը · 12 ·
Ես · գ · 5 ·

Ն · ք · դԲ · 1451

Նե · ժը · 7 · ժգ · 15 · ժե · 7 · ժէ · 8 · իգ · 4 · իը · 13 ·

Հմր 13 · Եւ · լը · 9 · էդ · 3 · էդ · 9 ·

Եւ · ժգ · 11 · ժգ · 2 · ժէ · 2 · Թես · ա · 4 · ի · 2 · իե · 2 · Գլ · լ · 27 ·
Եւ · լը · 4 · Սազ · ճգ · 19 ·

1491

Եւ · իգ · 12 · 15 ·
Եւ · իգ · 18 · էդ · 28 ·

Եւ · լ · 18 ·

Եւ · ժթ · 17 · ի · 1 · Գլ · գ · 10 · ժ · 4 · ժը · 16 ·

Եւ · լը · 7 ·

Գլ · լ · 29 · Դան · ը · 17 ·
Ն Եւ · լը · 9 ·

Հմր 6 · Գլ · ժ · 16 · լ · 27 · գԹագ · ժէ · 14 ·
Եւ · լը · 10 ·
Գլ · իթ · 20 · Սազ · թ · 5 · ճթ · 13 ·
Թես · ժգ · 12 ·
Եւ · լը · 15 ·
Եւ · ժթ · 18 · Գլ · գ · 11 · ե · 23 ·
Եւ · լը · 19 ·

Ն · ք · գԿ · 1451

ԳԼ · Ժ

1 Մովսէս կը յիշէ Աստուծոյ պատուիրութիւնը՝ որ
Նորէն ուրիշ երկու տախտակներու վրայ գրեց
զանոնք ։ 6 քահանայութեան յաջորդութիւնը
պատմէ ։ 8 Ղեւիին ցեղը զատուց ։ 10 ու Ժողո-
վուրդին համար Մովսէսին բռած պատուանդը
ընդունեց ։ 12 Հնազանդութեան յորդորանք
մը ։

Ն · ք · գԿ · 1451

1 Ա՛ն ատենը Տէրը ինծի բսաւ. – Քեզի առջիներուն պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփէ, ու լեռը ինծի ելլէր, ու նաև Քեզի մէկ

1491
– Նե · ւդ · 1, 2 ։

2 փայտէ տապանակ մը շինէ. Եւ տախտակներուն վրայ՝ քու կոտրած առջի տախտակներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրեմ՝ ու զանոնք

Բ Նե · իե · 10 ։

3 տապանակին մէջը դնես։ Ուստի ես Սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեցի, ու առջիներին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփեցի, ու ան երկու տախտակները ձեռքս

Գ Նե · իե · 16, 21 ։
Դ Նե · իե · 5, 10 ։ ւե · 1 ։
Ե Նե · ւդ · 4 ։

4 – Նէ՛ւ՛ լեռը ելայ, ու Աստուած տախտակներուն վրայ՝ առջի գրուածքին պէս՝ ան տասը խօսքերը գրեց, որոնք Տէրը ձեզի լեռան վրայ կրակին մէջէն խօսեցաւ ժողովքին օրը. և Տէրը զանոնք ինծի տուաւ։

Զ Նե · ի · 1 ։
Է Նե · ԺԹ · 17 ։ Գւ · Բ · 10 ։ Ժբ · 16 ։

5 Անկէ դառնալով՝ ես լեռնէն վար իջայ. ու տապանակները՝ շինած տապանակիս մէջը դրի, ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց։

Ը Նե · ւդ · 29 ։
Թ Նե · ես · 20 ։
Ի գ Թագ · բ · 9 ։

6 Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Բերոթ Բրանէ յականէն Մոսերա չուեցին. Հոն մեռաւ Ահարոն, ու հոն թաղուեցաւ. և անոր տեղ քահանայ եղաւ։

Ժ Թուա · ւդ · 31 ։
Ի Թուա · ի · 28 ։ ւդ · 38 ։

7 Անկէ Գադգադ, ու Գադգադէն Յոթբաթան չուեցին։

Ի Թուա · ւդ · 32, 33 ։

8 Ա՛ն ատենը Տէրը Ղեւիին ցեղը զատուց, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը կրէ, Տէրոջը առջևը կենայ՝ որ անոր ծառայութիւն ընէ, ու Անոր անունովը օրհնէ մինչև ա

Ժ Թուա · գ · 6 ։ դ · 4 ։ ը · 14 ։ Ժգ · 9 ։
Ի Թուա · գ · 15 ։
Ի Գւ · Ժբ · 5 ։

9 օրս։ Ես պատճառ եղայ Ղեւին իր եղբայրներ հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի. անոր ժառանգութիւնը Տէրն է, ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ անոր բսաւ։

Ի Ղեւ · ի · 22 ։ Թուա · գ · 23 ։ Գւ · իա · 5 ։
Ժ Թուա · Ժբ · 20, 24 ։ Գւ · Ժբ · 1, 2 ։ Եզեկ · խդ · 28 ։

10 Եւ ես առջի օրերուն համեմատ՝ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռան վրայ կեցայ, ու Տէրը աս անգամին ալ ինծի մտիկ ընելով՝

1491
Ի Նե · ւդ · 28 ։ Գւ · Բ · 18 · 25 ։

11 չուզեց քեզ կորսընդրնել ։ Եւ Տէրը ինծի բսաւ.Ելիր՝ ու ժողովուրդին առջևէն չուէ, որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդում ըրի ա նոնց տալու համար։

Ի Նե · ւբ · 14 · 33, 34 · ւդ · 17 · Գւ · Բ · 19 ։
Ն Նե · ւբ · 34 · ւդ · 1 ։
Ա Միք · գ · 8 ։
Բ Գւ · գ · 13 ։
Գ Գւ · ե · 33 ։

Ն · ք · գԿ · 1451

բռնեցի, ու իմ երկու ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի, և ձեր աչքերուն առջևը զանոնք կոտրտեցի ։

Հնե · ւդ · 28 · Սազ · ծդ · 23 ։
Ե Եբր · իե · կա

18 Երբը առջինին պէս Տէրոջը առջևը ազաչեցի քառասուն օր ու քառասուն գիշեր. ոչ հաց կերայ՝ ոչ ալ ջուր խմեցի, ձեր գործած բոլոր մեղքին համար. վասն զի Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելով՝

Ը Նե · իբ · 10 · 11 ։

19 զանիկայ բարկացուցեր էիք. Ու ես վախցայ ան սոսկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսընդրնելու համար. Ը սակայն Տէրը ան անգամին ալ

Թ Նե · իբ · 14 · ւդ · 17 · Գւ · ժ · 10 · Սազ · ծդ · 23 ։

20 ինծի լսեց ։ Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բարկացաւ, անանկ որ զանիկայ պիտի կորսընդրնէր. ու նոյն ատենը Ահարոնին համար ալ ա

Ժ Նե · իբ · 20 · Ես · լ · 7 ։

21 ղօթք ըրի ։ Եւ Ձեր ըրած մեղքը՝ ոսկեզոծ որթը առի, ու զանիկայ կրակով այրեցի. ետքը զանիկայ ծեծելով՝ լաւ մը փշրեցի, մինչև որ մանր փոշի եղաւ. և ան փոշին լեռնէն իջնող առուին մէջը նետեցի ։

– Թուա · ժա · 1 · 3 · 5 ։
Ա Նե · ժէ · 7 ։
Բ Թուա · ժա · 4 · 34 ։
Գ Թուա · ժգ · 4 · ժգ · 1 ։

22 Նաև Ցաբերայի, Մասասայի ու Կիբրոթ Հաթթաավայի մէջ Տէրը

Դ Սազ · ծդ · 24 · 25 ։
– Գւ · լ · 27 ։

23 բարկացուցիք ։ Ու երբոր Տէրը Ձեզ կադէս բառնեայէն խրկեց, և Ելէք, ու իմ Ձեզի տուած երկիրս ժառանգեցէք. ան ատենը Ձեր Աստուծոյն հրամանին անհնազանդութիւն բրիք, ու անոր չհաւատացիք՝ անոր խօս

Ե Բե · ա · 26 ։

24 քը մտիկ չրրիք ։ – Ձեզ ճանչցած օրէս Ի վեր Տէրոջը անհնազանդ էք ։

Զ Ելս · իգ · 81 ։

25 Ու ես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր որ ազաչեցի, Տէրոջը առջևը ազաչեցի. որովհետև Տէրը բսաւ որ Ձեզ կորսընդրնէ ։

Է Նե · իբ · 11 · ճ ։

26 Եւ ես Տէրոջը ազաչելով՝ բսի. Ո՛վ Տէր Եհովայ, մի կորսընդրներ քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝ որն որ քու մեծութեամբդ ազատեցիր, ու զօրաւոր ձեռքով

27 Եգիպտոսէն հանեցիր ։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամը, Իսահակը ու Յակոբը յիշէ, և աս ժողովուրդին խստութեանը, անօրէնութեանը

28 ու մեղքին մի նայիր ։ Զրկայ որ՝ ան երկիրը ուրկից որ մեզ հանեցիր, – Անոր Բնակիչները բսին թէ՝ Տէրը կարող չըլլալով զանոնք տանելու ան երկիրը՝ որ անոնց խոստացեր էր, կամ զանոնք ատելով, հանեց զանոնք որ ա

Ը Նե · իբ · 12 · Թուա · ժգ · 16 ։

29 նապատին մէջ մեռցընէ ։ Ո՛ր ովհետև անոնք քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ են, որոնք դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու բարձր բազուկով Եգիպտոսէն հանեցիր ։

Ն · Բ · ՂԵ · 1451

ՂԵԼ · Գ · 5 ·
Ժա · 13 · Լ · 16 · 20 ·
Ա՚ա · Իբ · 37 ·
Լ ԵԼ · Գ · 24 ·
– Գ Թագ · Բ · 27 · Ասգ · ՃԺԱ · 16 · ՃԲԲ · 4 ·
– Նէհ · Ժգ · 19 · Եզ · ԺԹ · 5 · Ասգ · Իգ · 1 ·
Լ ԵԼ · Գ · 37 ·
Ղ Ղե · Իգ · 41 · ԵԼ · Լ · 6 · Երեմ · Գ · 4 · Հռով · Բ · 28 · 29 · Կող · Բ · 11 ·
Բ ԵԼ · Թ · 6 · 13 ·
Յ Ցես · Իբ · 22 · Ասգ · ՃԼԳ · 2 · Դան · Բ · 47 · Ժա · 36 ·
– Ցայտ · Ժէ · 14 · ԺԹ · 16 ·
Ֆ ԵԼ · Է · 21 ·
Ֆ ԲՈՆ · ԺԹ · 7 · Ցոբ · ԼԳ · 19 · Գոր · Ժ · 34 · Հռով · Բ · 11 · Գաղ · Բ · 6 · Եփես · Գ · 9 · Կող · Գ · 25 · Ա Պետ · Ա · 17 ·
Ա Ասգ · Կբ · 5 · ՃԽԳ · 9 ·
Ֆ Ղե · ԺԹ · 33 · 34 ·
– ԵԼ · Գ · 13 · Ա՚ա · Գ · 10 · ՂԵ · Գ · 8 ·
Բ ԵԼ · Ժա · 22 · Ժգ · 4 ·
Ֆ Ասգ · ԿԳ · 11 ·
Ր ԵԼ · Ժէ · 2 · Ասգ · Իբ · 3 · Երեմ · Ժէ · 14 ·
Ի ա Թագ · Ժբ · 24 · Բ Թագ · Է · 23 · Ասգ · ՃԳ · 21 · 22 · Չ Նհ · Իգ · 27 · ԵԼ · Ա · 5 · Գոր · Է · 14 ·
Ի Նհ · Ժէ · 5 · ԳԼ · Ա · 10 · Իբ · 62 ·
– ԳԼ · Ժ · 12 · Լ · 16 · 20 ·
Բ Զաք · Գ · 7 ·
Ֆ ԳԼ · Բ · 5 ·
Ր ԳԼ · Է · 24 ·
Ի ԳԼ · Է · 19 ·

ճամբաներուն մէջը քալէս , և Դանիկայ սիրես , ու նաև քու բոլոր արտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու
13 Տէր Աստուածդ պաշտես , և Տէրոջը պատուիրանները ու կանոնները պահես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , Նոր քեզի ագէկ
14 ըլլայ : Ահա երկինքը ու երկինից երկինքը , Դաւէ երկիրը ու բոլոր անոր մէջը եղածը՝ քու Տէր Աստուածդ
15 ծոյդ կը Էբ-Էեր : Հայրերուդ հաւնեցաւ , ու զանոնք սիրեց , և անոնցմէ ետքը անոնց զաւակները՝ ձեզ ընտրեց բոլոր ազգերուն մէջէն ,
16 ինչպէս որ այսօր կը տեսնէ : Ուստի ձեր սրտերուն անթլփատութիները թլփատեցէք , ու ձեր պարանոցները այլ մի խստացընէք .
17 Քանզի ձեր Տէր Աստուածը՝ Աստուածներուն Աստուածը ու տէրերուն Տէրն է , մեծ՝ հզօր ու ահեղ Աստուած մըն է , որ աչառութիւն չըններ ու կաշառք չառնու
18 ներ . Անիկայ որբին ու որբևայրիին իրաւունք կ՚ընէ , պանդուխտը կը սիրէ , ու անոր հաց ու հանդերձ կու տայ :
19 Դուք ալ պանդուխտը սիրեցէք , քանզի դուք Եգիպտացւոց երկրին մէջ պանդուխտ էիք :
20 Քու Տէր Աստուածդ վախնաս , անոր պաշտես , և անոր իյարիս , ու անոր անունովը երդուես :
21 Ան ալ պարծանքդ անիկայ է , և քու Աստուածդ անիկայ է , որ քեզի համար այս մեծ ու սքանչելի բաները ըրաւ , որոնք դուն քու աչքերովդ
22 տեսար : Քու հայրերդ Հոբեթառասուն հոգի էին՝ երբոր Եգիպտոս իջան . ու հիմա քու Տէր Աստուածդ՝ քեզ երկինքի աստղերուն պէս շատցուց :

ԳԼ · ԺԱ

1 Ովսկս Տնապանդութեան կը յորդորէ խոստչելով նրանց : 2 Աստուծոյ մեծ գործերուն վրայ իրենց տեղեկութիւն տալով : 8 Աստուծոյ մեծ արդարութիւններուն խոստանալով : 16 ու սպառնալիքով : 18 Կ՚իմացընէ նաև թէ պէտք է զգուշանալ խորհրդատութիւն բնել Աստուծոյ խօսքերուն մէջ . 26 օրհնութիւնը ու անէծքը անոնց առջեւը կը դնէ :

1 Ուրեմն դուն քու Տէր Աստուածդ սիրես , և միշտ անոր պատուիրած բաները , կանոնները , դատաստանները ու պատուիրանները
2 պահես : Եւ այսօր գիտցէք , որ ձեր որդոցը չէ խօսած . որովհետև անոնք չեն գիտեր , ու չտեսան Տէր Աստուածդ խրատը , անոր մեծութիւնը , զօրաւոր
3 ձեռքը ու բարձր բազուկը , Եգիպտոսի մէջ՝ Եգիպտացւոց Փարաւոն թագաւորին՝ ու անոր բոլոր երկրին վրայ բրած նշանները ու գործքերը . և ինչ որ բրաւ Եգիպտացւոց զօրքերուն , ձիերուն ու կառքերուն , ու երբոր անոնք ձեր հետևէն ինկան , Տ ինչպէս Տէրը՝ կարմիր ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց , ու զանոնք կորսընցուց մինչև
5 այս օրս . Եւ ինչ որ բրաւ ձեզի անապատին մէջ՝ մինչև ձեր հասնալնիդ
6 դաշտ . Ու ինչ որ Ռուբենեան Եղիաբին որդոցը՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բրաւ . ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք իրենց ընտանիքներովը՝ իրենց վրաններովը՝ ու իրենց ամէն ստացուածքովը՝ բոլոր Իսրայէլին մէջէն կլեց ,
7 Սակայն Տէրոջը բրած բոլոր մեծ գործքերը տեսնողը՝ ձեր աչքերն
8 են , Ուրեմն պահեցէք ան ամէն պատուիրանքները՝ որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , որպէս զի զօրանաք՝ ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը , ուր որ կ՚երթաք զանի-
9 կայ ժառանգելու . Եւ Տ ձեր օրերը երկար բլլան ան երկրին վրայ , Տ որն որ Տէրը ձեր հայրերուն երդում բրաւ՝ անոնց և անոնց սերունդին տալու , Տ անանկ երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ :
10 Քանզի ան երկիրը՝ ուր որ դուք պիտի մտնէք անիկայ ժառանգելու համար , Եգիպտոսի երկրին պէս չէ՝ ուրկից որ ելար . Տ որ հոն երբոր սերմ կը ցանէիր , բանջարի պարտէզի պէս ոտքովդ անոր ջուր կու-
11 տայիր . Այլ ձեր մտնելու ժառանգելու երկիրը՝ լեռներու հովիտներու երկիր մըն է . երկինքի
12 անձրեւին ջրովը կը ջրուի . Անանկ երկիր մըն է , որն որ քու Տէր Աստուածդ կը դարմանէ . Տ քու Տէր Աստուածդ աչքը՝ տարւոյն սկիզբէն մինչև վերջը միշտ անոր վրայ է ,
13 Ուստի թէ որ Տ ուշադրութեամբ մտիկ ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս , որ այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , Աստ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , և զանիկայ ձեր բոլոր սրտովը
14 ու բոլոր հոգիովը պաշտէք , Ան ատենը Տ ձեր երկրին անձրեւը՝ Տ առջի ու վերջի անձրեւը՝ իրենց ատենին պիտի տամ . և քու ցորենդ , քու գինիդ ու քու եղդ պիտի ժողվես .
15 Ու նաև քու արտիդ մէջ խոտ պիտի տամ անասուններուդ համար ,
16 որ Տ ուտես ու կշտանաս : Ձեր անձերուն զգուշացիր , Տ չըլլայ որ ձեր սիրտը խաբուի , ու դուք ՏՏ ետ դառնաք՝ Տ օտար աստուածները պաշտէք , ու անոնց
17 երկրպագութիւն ընէք . Եւ Տ Տէրը ձեզի դէմ սաստիկ բարկանալով՝

Ն · Բ · ՂԵ · 1451

Ղ Աղ · Հր · 12 · ՃԼԲ · 9 ·
Ի ԵԼ · Ժգ · 27 · 28 · Ժե · 9 · 10 · Ասգ · ՃԳ · 11 ·
* ԵՔԲ · Յորդ. առաւ ·
Ը Թես · Ժգ · 1 · 31 · Իհ · 3 · Ասգ · ՃԳ · 17 ·
Ր ԳԼ · Ե · 3 · Է · 19 ·
Ք Ցես · Ա · 6 · 7 ·
Ի ԳԼ · Գ · 40 · Ե · 16 · Ա՚ա · Ժ · 27 ·
Լ ԳԼ · Թ · 5 ·
Ի ԵԼ · Գ · 8 ·
Ծ Զաք · Ժգ · 18 ·
Լ ԳԼ · Բ · 7 ·
Հգ Թագ · Թ · 3 ·
Ն Հմր 22 · ԳԼ · Գ · 17 ·
Չ ԳԼ · Ժ · 12 ·
Ճ Ղե · Իգ · 4 · ԳԼ · Իբ · 12 ·
Ք Ցովել · Բ · 23 · Ցակ · Ե · 7 ·
Յ Ասգ · ՃԳ · 14 ·
Ն ԳԼ · Գ · 11 · Ցովել · Բ · 19 ·
Լ ԳԼ · ԻԹ · 18 · Ցոբ · Լ՚ա · 27 ·
– ԳԼ · Բ · 19 · Լ · 17 ·
Չ ԳԼ · Գ · 15 ·

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

ՂԳ Թագ · ը · 35 ։ բ Մն · ղ · 26 ։ կ · 13 ։
Ի ԳԼ · դ · 26 ։ ը · 19 ։ 20 ։ լ · 18 ։ Ցես · իգ · 13 ։ 15 ։ 16 ։
– ԳԼ · ղ · 6 ։ լը · 46 ։
– ԳԼ · ղ · 8 ։
Ի ԳԼ · դ · 9 ։ 10 ։ ղ · 7 ։
– ԳԼ · ղ · 9 ։

բ ԳԼ · դ · 40 ։ ղ · 2 ։ Ա-ռակ · դ · 2 ։ դ · 10 ։ Թ · 11 ։
ց Սաղ · հր · 5 ։ ԽԹ · 29 ։
– Հմր 13 ։ ԳԼ · ղ · 17 ։
Է ԳԼ · ժ · 20 ։ լ · 20 ։
Ֆ ԳԼ · դ · 38 ։ Թ · 5 ։
Ֆ ԳԼ · Թ · 1 ։

Ֆ Ցես · ա · 3 ։ ժդ · 9 ։
– Ծն · ժե · 18 ։ Ել · իդ · 31 ։ Թու · լդ · 3 ։ ԸՃ ։
Ա ԵԲր · ևաև Բ ԳԼ · կ · 24 ։
Է ԳԼ · բ · 25 ։

Ե Ել · իդ · 27 ։
Ի ԳԼ · լ · 1 ։ 15 · 19 ։
Ձ ԳԼ · իը · 2 ։

Ի ԳԼ · իը · 15 ։

Ը ԳԼ · իէ · 12 ։ 13 ։ Ցես · բ · 33 ։

Ի Ծն · ժբ · 6 ։ Դատ · կ · 1 ։

Երկինքը դոցէ , որ անձրև չըլլայ , ու երկիրը իր պտուղը չտայ . և Ձերոջը ձեզի տուած բարի երկրէն շուտով կորսուիք ։
18 – Ա՛ս իմ խօսքերս ձեր սրտին ու հոգիին մէջ դրէք , ու նշանք նշանի համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէք , ու ճակատնոցի համար ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան .
19 Հէ՛ն զանոնք ձեր տղոցը սորվեցընէք , ու տուներ նստած ատենդ , ճամբան քալած ատենդ , և պառկելու ու ելլելու ատենդ՝ անոնք
20 խօսիս . Ե՛ն զանոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ ու դռներուդ
21 վրայ գրես . Որպէս զի ան երկրին վրայ՝ որ Ձերը ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու , Բ ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը շատնան , ց իբրև երկինքի օրեր երկրի վրայ ։
22 Քանզի – Թէ որ աս իմ ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքներս զգուշութեամբ պահէք՝ ու կատարէք , և ձեր Ձեր Աստուածը սիրէք , ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը
23 քալէք , և Է անոր յարիք , Ձերն ալ Ա աս ամէն ազգերը ձեր առջևէն պիտի վռընտէ , և դուք՝ Ֆ ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտի տիրէք ։ Ֆ Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը՝ ձերը պիտի ըլլայ . ձեր սահմանը՝ – անապատէն ու Լիբանանէն՝ գետէն՝ Ֆ–ի Եփրատ գետէն մինչև Ա արևմտեան
25 ծովը պիտի ըլլայ ։ Բ Ոնաւ մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել . ձեր Ձեր Աստուածը՝ Է ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ՝ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի բերէ , Ե ինչպէս որ ձեզի բսաւ ։
26 Ի Նա՛ ես այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ .
27 Ձ Օրհնութի՛ւնը՝ թէ որ Ղազանդութիւն ընէք ձեր Ձեր Աստուծոյն պատուիրանքներուն , որոնք ես
28 այսօր ձեզի կը պատուիրեմ . Եւ Է անէծքը՝ թէ որ ձեր Ձեր Աստուծոյն պատուիրանքներուն չՂազանդիք , ու խոտորիք ան ճամբայէն՝ որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն
29 ետևէն երթաք ։ Ու ստի երբոր քու Ձեր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը , ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես , Ը օրհնութի՛ւնը՝ Գարիզին լեռանը վրայ , ու անէծքը՝ Գե-
30 բաղ լեռանը վրայ տաս . Ա՛հա աստնկր Յորդանանու անդիի կողմը արևմտեան ճամբուն վրայ՝ Ի Մօրէի կաղնիներուն մօտ՝ Գաղգաղային դիմացի հովիտին մէջ բնակող Քանանացւոց երկրին մէջն են ։
31 Ի Որովհետև դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ մտնէք ու ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր Ձեր Աստուածը ձեզի պիտի տայ . ու զանիկայ պիտի ժառանգէք , և ա-
32 նոր մէջ պիտի բնակիք ։ Ուրեմն Է զգուշութեամբ Ի գործ դրէք ան ամէն կանոնները ու դատաստաններ՝ որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ ։

ԳԼ · Ը Բ

1 Կառապետութեան չէնքերը պէտք էր կործանել ։ 5 Աստուծոյ երկրպագութիւնը իր բնաբած տեղը պիտի մատուցուէր ։ 15 , 23 Արիւն ուտելը կ՚արգիլուի ։ 17 , 20 , 26 Սուրբ բաները սուրբ տեղի մը մէջ պիտի ուտուէր ։ 19 Ղեւտացին անտես չընելու վրայով ։ 29 Կառապետութեան սովորութիւնները քննել պէտք չէր ։

1 – Ա՛սոնք են ան կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու էք ան երկրին վրայ , որն որ ձեր Հայրերուն Ձեր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար , Բ որչափ ժամանակ
2 որ երկրի վրայ ապրիք ։ Է Ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը՝ Ը բարձր լեռներու վրայ , բլուրներու վրայ ու ամէն տերևաւոր ծառերու տակ՝ իրենց աստուածները պաշտեր են , բոլորովին կործա-
3 նէք . Նաև Ի անոնց սեղանները փլցընէք , և անոնց արձանները կոտրտէք . անոնց անտառները կրակով այրէք , ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք , և անոնց անուները ան տեղէն ոչնչացընէք ։
4 Ա Ի՛նչ ձեր Ձեր Աստուծոյն այսպէս
5 պիտի չընէք . Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տեղը՝ որն որ ձեր Ձեր Աստուածը՝ Է ձեր ամէն ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութեան համար , ու հոն պի-
6 տի երթաք . Եւ Ը ձեր ողջակէզները , ձեր զոհերը , Բ ձեր տասանորդները , ձեր բարձրացընելու ընծաները , ձեր ուխտերը , ձեր կամաւոր ընծաները՝ ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջևնիկները հոն տա-
7 նէք . Եւ Է հոն ձեր Ձեր Աստուծոյն առջևը ուտէք , և ձեր Ձեր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ Ի թէ դուք և թէ ձեր բնտանիքը ։
8 Մի՛ ընէք ան ամենուն համեմատ , որ մենք այսօր աս տեղս կ՚ընենք , ա՛յսինքն՝ Լ ամէն մարդ իր աչքերուն
9 հաճոյ եղածին պէս . քանզի մինչև հիմա չհասաք ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Ձեր Աստուածը ձեզի պիտի
10 տայ ։ Բայց Է դուք Յորդանանէն

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

Է ԳԼ · Թ · 1 ։ Ցես · ա · 11 ։
Ի ԳԼ · կ · 32 ։ ԺԲ · 32 ։

– ԳԼ · ղ · 1 ։
Բ ԳԼ · դ · 10 ։ դ Թագ · ը · 40 ։
Է Ել · լդ · 13 ։ ԳԼ · կ · 5 ։
Ը դ Թագ · ժդ · 4 ։ ԺԿ · 10 , 11 ։ Երմ · գ · 6 ։
Ի Թու · լդ · 52 ։ Դատ · բ · 2 ։

Ղ Հմր 31 ։

Ի Հմր 11 ։ ԳԼ · իդ · 2 ։ Ցես · Թ · 27 ։ դ Թագ · ը · 29 ։ բ Մն · կ · 12 ։ Սաղ · հբ · 68 ։
Ը Ղե · ԺԿ · 3 , 4 ։
Բ Հմր 17 ։ ԳԼ · ժդ · 22 , 23 ։ ԺԿ · 19 , 20 ։
Է ԳԼ · ժդ · 26 ։

Է Հմր 12 , 18 ։ Ղե · իդ · 40 ։ ԳԼ · ժդ · 11 , 14 , 15 ։ իդ · 11 ։ ԻԿ · 7 ։
Լ Դատ · ԺԿ · 6 ։ իա · 25 ։

Ի ԳԼ · ժա · 31 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

պիտի անցնիք , ու պիտի բնակիք
ան երկրին մէջ՝ որ ձեր Տէր Ա-
տուածը ձեզի ժառանգութիւն պի-
տի տայ . ու ձեր բոլոր շրջակայ
թշնամիներէն ձեզ պիտի հանդըս-
տացրնէ , ու ապահովութեամբ պի-
11 տի բնակիք . Եւ ՚ան տեղը՝ որ
ձեր Տէր Աստուածը պիտի ընտրէ
իր անուանը բնակութեան համար ,
բոլոր ձեզի պատուիրածներս հոն
տանիք , ձեր ողջակէզները՝ ձեր
զոհերը՝ ձեր տասանորդները՝ ձեր
բարձրացրնելու ընծաները՝ ու ձեր
բոլոր ուխտերուն ընտիր ընծանրը ,
12 որ Տէրոջը պիտի ուխտէք . Եւ
ձեր Տէր Աստուծոյն առջեւը ու-
րախութիւն ընէք , թէ դուք՝ թէ
ձեր տղաքները ու աղջիկները , ձեր
ծառաները ու աղախինները , և թէ
ձեր դռները եղող Ղեւտացին . վասն
զի հանիկայ ձեզի հետ բաժին ու
ժառանգութիւն չունի ։
13 Զգոյշ կեցիր , չըլլայ որ ամէն
տեսած տեղդ քու ողջակէզներդ
14 մատուցանես . Հապա քու ողջա-
կէզներդ ան տեղը մատուցանես ,
որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն
մէջ պիտի ընտրէ , ու հոն իմ բո-
լոր պատուիրած բաներս կատարես ։
15 Սակայն քու ամէն քաղաքներուդ
մէջ՝ սրտիդ բոլոր ուզածին պէս
ՙՈՍՈՍՆՆԵՐ մորթես , ու միս ու-
տես , որչափ որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի օրհնութիւն տուեր է . ու
զանիկայ անմաքուր ու մաքուր
ՙՈՐՔԸ՝ այծեամի ու եղջերուի պէս
16 ուտեն ։ Բայց արիւնը չուտէք .
դանիկայ ջուրի պէս գետինը թա-
փէք ։
17 Ցորենիդ , գինիիդ ու եղդ տա-
սանորդները , արջառներուդ ու հօ-
տերուդ առջինեկները , բոլոր ուխտ
րած ուխտերդ , և կամաւոր ու
բարձրացրնելու ընծաներդ քու
դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ու-
18 տել . Հապա անոնք քու Տէր Ա-
ստուծոյդ առջեւը՝ Տէր Աստուծոյդ
ընտրած տեղը ուտես , թէ դուն՝
թէ քու տղադ ու աղջիկդ , թէ
ծառադ ու աղախինդ , և թէ քու
դռներդ եղող Ղեւտացին . և քու
Տէր Աստուծոյդ առջեւը քու բոլոր
ձեռք զարկած բաներուդ վրայ ու-
19 րախանաս ։ Զգոյշ կեցիր , չըլ-
լայ որ Ղեւտացին անտես ընես , քա-
նի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ ։
20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ
Հընդի բաածին պէս քու սահմանդ
մեծցրնէ , ու սիրտդ միս ուտել ու-
զելով՝ Միս ուտեմ ըսես , սրտիդ
բոլոր ցանկութեանը պէս միս ու-
21 տես ։ Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ
ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնե-
լու համար , քեզի պատուիրածիս
պէս քու արջառներէդ ու ոչխար-
ներէդ մորթես , որոնք Տէրը քեզի
պիտի տայ , ու քու սրտիդ բոլոր
ցանկութեանը պէս քու քաղաքնե-
22 րուդ մէջ ուտես ։ Նէ այծեամը
ու եղջերուն ինչպէս որ կ'ուտուի ,
անոնք ալ անանկ ուտես . անմա-
քուր ու մաքուր ՙՈՐՔԸ անխտրաբար
23 ուտեն ։ Բայց արիւնը չուտես ,
որ արիւնը չուտես . Վասն զի ա-
րիւնը՝ ոդին է . ու ոդին միսին հետ
24 չուտես . Անիկայ չուտես , այլ
25 ջուրի պէս գետինը թափես ։ Անի-
կայ մի ուտեր , որ քեզի՝ ու քեզ-
մէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ ,
Տէրոջը առջեւը ուղիղ սեպուածը
26 ընելովդ ։ Բայց քու Նուիրելու
բաներդ՝ և ուխտերդ առնես , ու
27 Տէրոջը ընտրած տեղը երթաս ։ Եւ
քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւ-
նը՝ քու Տէր Աստուածոյդ սեղանին
վրայ մատուցանես . բայց քու զո-
հերուդ արիւնը՝ քու Տէր Աստու-
ծոյդ սեղանին վրայ թափուի , ու
միսը ուտես ։
28 Զգոյշ եղիր ընազանդելու ան բո-
լոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի պա-
տուիրեցի , որպէս զի քու Տէր
Աստուածոյդ առջեւը աղէկ ու հաճոյ
եղածը ընելովդ՝ քեզի ու քեզմէ
ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան ա-
ղէկ ըլլայ ։
29 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու
առջեւէդ կարդէ ան ազգերը , որոնց
երկիրը դուն ժառանգելու պիտի եր-
թաս , ու երբոր անոնք ժառանգես
ու անոնց երկրին մէջ բնակիս ,
30 Զգոյշ կեցիր , չըլլայ որ անոնց
քու առջեւդ բնաջինջ ըլլալէն ետ-
քը՝ անոնց հետեւելով որոգայթի
մէջ իյնաս , և չըլլայ որ անոնց աս-
տուածներուն վրայով հարցուփորձ
ընես , բսելով . Ան ազգերը ի՞նչ-
պէս իրենց աստուածները կը պաշ-
31 տէին . ես ալ այնպէս ընեմ ։ Դուն
քու Տէր Աստուածոյդ անանկ չընես .
քանզի անոնք՝ Տէրոջը ատելի եղած
բոլոր գարշելի բաները իրենց աս-
տուածներուն կ'ընէին . որովհետև
անոնք իրենց աստուածներուն
ԾՕՓ ընելս համար մինչև անգամ
իրենց տղաքները ու աղջիկները
32 կրակով կ'այրէին ։ Ես քեզի ինչ
որ կը պատուիրեմ , զգուշացիր ան
ընելու . անոր վրայ բան մը չաւել-
ցրնես , ու անկէ բան մը չպակաս-
ցրնես ։

ԿՐԿԻՒ · ԺԴ

1 Կռապաշտութեան յորդորողները 6 ո՛րչափ մեռ ազգականներէ ալ ըլլային , 9 պիտի քար-

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

ՙՈՐՔ · 5 · 14 · 18 · 21 · 26 · Կ · ԺԹ · 23 · ԺԱ · 20 · ԺԹ · 2 · ԸՆ · ԺԱ · 8 · ԺԲ · 6 · ԻԳ · 16 · ԻԶ · 2 · Ա · 11 · ՅՆ · ԺԲ · 1 · ԳԹԱԳ · Բ · 29 · ՍԱՂ · ՀԲ · 68 ·

ՀՐՄ 7 ·

ՀԳ · Ժ · 9 · ԺԹ · 29 ·

ՅՂՒ · ԺԿ · 4 ·

ԼՀՄ 11 ·

ՀՐՄ 21 ·

ՀՐՄ 22 · ՅԿ · ԺԹ · 5 · ԺԱ · 22 · ՆՇՆ · Թ · 4 · ՂՒ · Կ · 26 · ԺԱ · 10 · Կ · ԺԱ · 23 · ՀՄՐ 23 · 24 ·

ԼՀՄ 11 · 12 · Կ · ԺԹ · 23 ·

ՀՄՐ 12 · ԺԹ · 27 ·

ՆՇՆ · ԺԱ · 18 · ԻԲ · 14 · ԵՒ · ԼԴ · 24 · Կ · ԺՈ · 24 · ԺԹ · 8 ·

ՀՄՐ 15 ·

ՂՀՄ 16 · ՆՇՆ · Թ · 4 · ՂՒ · ԺԱ · 11 · 14 ·

ՀՄՐ 25 ·

ՀԵ · ԻԳ · 23 · Կ · ՅԹ · 1 · ՑԵՍ · ԻԳ · 4 ·

ՀԿ · Կ · 16 ·

ՀՄՐ 4 · ՂՒ · ԺԲ · 3 · 26 · 30 · ԳԹԱԳ · ԺԱ · 15 ·

ՂՒ · ԺԲ · 21 · Ի · 2 · Կ · ԺԲ · 10 · ԵՐԵՄ · ԼԲ · 35 · ԵԶԿ · ԻԳ · 37 ·

ՀԿ · Դ · 2 · ԺԳ · 18 · ՑԵՍ · Ա · 7 · ԱՄՍ · Լ · 6 · ՑԱՓ · ԻԲ · 18 ·

Ն · ք · գՔ · 1451

– Ջաք · ժ · 2 ։

Բ Մատ · իդ · 24 ։ բ Թես · բ · 9 ։

ե Ցես գԼ · ժբ · 22 ։ Երեմ · իբ · 9 ։ Մատ · է · 22 ։

զ ԳԼ · բ · 2 ։ Ցես Մատ · իդ · 24 ։ ա Կոր · ժա · 19 ։ բ Թես · բ · 11 ։ Յայտ · ժդ · 14 ։

է դ Թագ · իդ · 3 ։ բ Մն · լդ · 31 ։

ը ԳԼ · ժ · 20 ։ Լ · 20 ։

ի ԳԼ · ժբ · 20 ։ Երեմ · ժդ · 15 ։ Ջաք · ժդ · 3 ։

ը ԳԼ · ժէ · 7 ։ իբ · 21 · 22 ։ 24 ։ ա Կոր · է · 13 ։

ր ԳԼ · ժէ · 2 ։

թ Ցես Ծն · ժդ · 5 ։ ԳԼ · իբ · 54 ։ Ա · ռակ · է · 20 ։ Մխ · է · 5 ։

ժ ա Թագ · ժբ · 1 ։ 3 ։ ի · 17 ։

ժա Առակ · ա · 10 ։

ժբ ԳԼ · ժէ · 5 ։

ժգ ԳԼ · ժէ · 7 ։ Գոր · է · 58 ։

ժդ ԳԼ · ժէ · 13 ։ ժԹ · 20 ։

ի Ցես · իբ · 11 , ՃՃ ։ Դատ · ի · 1 · 2 ։

ի ա Ցոհ · բ · 19 ։ Ցուդ · 19 ։

կոծուէին ։ 12 Կառապետից քաղաքներուն չխնայելու վրայով պատուէր ։

1 Թէ որ ձեր մէջէն մէկ մարդարէ մը կամ – երազատես մը ելլէ , ի՞ու ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ ,
2 եւ ե ձեզի բսած նշանը կամ հրաշքը կատարուի , ու ձեզի ըսէ թէ՝ Երթանք օտար աստուածները պաշտենք , որոնք դուք չէք ճանչցած .
3 Ան մարգարէին կամ երազատեսին խօսքը մի՛ ընէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը զ ձեզ կը փորձէ , որ հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը
4 ու բոլոր հոգիովը կը սիրէ՛ք ։ է Ձեր Տէր Աստուծոյն հետեւող ըլլաք , ու անկէ վախնաք , անոր պատուիրանքները պահէք , ու անոր խօսքին ընդանդրութիւն ընէք , զանիկայ
5 պաշտէք , ու անոր յարիք ։ Եւ ան մարգարէն կամ երազատեսը պիտի մեռցուի . վասն զի ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող՝ ու ձեզ ծառայութեան տունէն ազատող ձեր Տէր Աստուծոյն դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ , որ ձեզ խոտորեցընէ ան ճամբայէն՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քալէք . էայսպէս չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընէք ։
6 Ը Թէ որ քու մօրդ տղան՝ քու եղբայրդ , կամ քու տղադ , կամ աղջիկդ , կամ թ ծոցիդ կնիկը , և կամ քու ընբարեկամդ՝ որ քու անձիդ պէս կը ներ , ձեզ մոլորցընել ուզելով՝ ծածկաբար ըսէ . Երթանք՝ ու օտար աստուածները պաշտենք , որոնք ո՛չ դուն ճանչցար
7 ցար՝ ո՛չ ալ քու հայրերդ . Ձեր բոլորտիքը եղող ազգաց աստուածներէն՝ թէ ձեզի մօտ ըլլա՛ն և թէ ձեզմէ հեռու , երկրիս ծի ծայրէն
8 մինչև ծի՛ծ ծայրը , Լ Անոր հաւանութիւն չտա՛ս , ո՛չ ալ անոր մտիկ ընես . քու աչքդ անոր չխնայէ , ո՛չ ալ անոր վրայ գութ ունենալով՝
9 պահես անիկայ . Ա՛լ է անշուշտ մեռցընես . ՚՚ զանիկայ մեռցնելու համար՝ ժ նախ քու ձեռքդ անոր վրայ ըլլայ , ու ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը . քարերով քարկոծես անիկայ , որ մեռնի . քանզի ուզեց քեզ ապստամբեցընել քու Տէր Աստուածիդ , որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
11 նէն հանեց ։ Եւ իբոլոր Իսրայէլը լսելով՝ վախնայ , ու ժ՛յմէն ալ ձեր մէջը ասոր պէս չարութիւն մը չընեն ։
12 ՀԹէ որ քու Տէր Աստուծոյդ բնակութեան համար քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն վրայով լսես ,
13 որ կ՛ըսեն թէ՝ ն Ձեր մէջէն քանի մը ղ՚չար մարդիկներ՚՚ ելան , ու իրենց քաղաքին բնակիչները ֈապստամբեցուցին , ըսելով . ՛ Երթանք՝ ձեր չճանչցած օտար աս-
14 տուածները պաշտենք , Ան ատենը աղէկ մը քննես , ու հարցուփորձ ընես , ու երբոր տեսնես որ ըսածը ճշմարիտ ու ստոյգ է , և ան գարշելի բանը ձեր մէջը եղած է ,
15 Ան քաղաքին բնակիչները անպատճառ սուրի բերնէ անցընես , ՛ թէ ան և թէ անոր մէջը եղած բոլոր բաները նզովելով . անասուններն
16 ալ սուրի բերնէ ՚՚նչէ՛ս . Եւ ան նոր բոլոր աւարը անոր հրապարակին մէջը ժողվես , ու ն ան քաղաքը և անոր բոլոր աւարը քու Տէր Աստուածդ համար բոլորովին կրակով այրես . ու անիկայ Հյաւիտեան աւերակ ըլլայ , մ՛յմէն ալ
17 չշինուի ։ Եւ ՚՚ան նզովածէն ձեռքիդ մէջը բան մը չմակչի , որպէս զի Տէրը Հիր սաստիկ բարկութենէն դառնայ , քեզի ողորմութիւն ընէ , և քեզ շատցընէ , Հինչպէս որ քու հայրերուդ
18 երդում ըրաւ , թէ որ դուն քու Տէր Աստուծոյդ ձայնին ջաղանդութիւն ընելով՝ Հանոր բոլոր պատուիրանքները պահես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ու Տէր Աստուծոյդ առջևը ուղիղ և-ղածը ընես ։

ԳԼ · ժԴ

1 Աստուծոյ որդիքը սուգի համար իրենց անձը ագեղացընելու չէն ։ 3 Անասուններէն , ձուկերէն , 11 ու թռչուններէն ո՞ր պիտի ուտուէր՝ ու ո՞ր չուտուէր ։ 21 Ինքիրմէ մեռածը ուտելու չէր ։ 22 Աստուածային պաշտօնը կատարողներուն տրուելու տասանորդները ։ 23 Տէրոջը առջևը վայելելու տասանորդները ու ե-րախայրինները ։ 28 Երրորդ տարւոյն ողորմութեան ու բարերարութեան տասանորդը ։

1 ՚՚Ո՞ւ-վէհե՛ր դուք – ձեր Տէր Աստուածոյն որդիքն էք , ի՞ մեռելի համար՝ ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէ՛ք , ու ձեր աչքերուն մէջտեղի
2 մազերը չածիլէ՛ք . ֈ քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովուրդն ես . և Տէրը երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներուն մէջէն քեզ ընտրեց՝ որ իրեն սեպհական
3 ժողովուրդ ըլլաս ։ Ր Բնաւ պիղծ բան մը չուտես ։
4 Ի Սոնք են ձեր ուտելու անասունները . արջառը , ոչխարը ու
5 այծը , եղջերուն , այծեամը , †դոմէզը , խարրուղը , այծքաղը , յա-
6 մյրը ու անալոտը ։ Եւ չորքոտանիներուն մէջ՝ ամէն կճղակաբաշխ , (այսինքն՝ կճղակը երկու-քի բաժնուած) , ու որոճացող անա-
7 սունները ուտէք . Բայց որոճացողներէն կամ կճղակաբաշխ և-

Ն · ք · գՔ · 1451

ը Ցես Դատ. ժԹ · 22 ։ ա Թագ · բ · 12 ։ իե · 17 , 25 ։ գ Թագ. իա · 10 · 13 ։ բ Կոր · գ · 15 ։

* ԵՔր · Բն. լիարի որդիներ

ժ դ Թագ · ժէ · 21 ։

ժա Ել · իբ · 20 ։ Ցես · գ · 17 , 21 ։

ժբ Ցես · գ · 24 ։

ժգ Ցես · բ · 28 ։ Եւ · ժէ · 1 ։ իե · 2 ։ Երեմ · իԹ · 2 ։

ժդ ԳԼ · է · 26 ։ Ցես · գ · 18 ։

ժէ Ցես · գ · 26 ։

ժը Ծն · իբ · 17 ։ իՂ · 4 , 24 ։ իբ · 14 ։

ժի ԳԼ · ժբ · 25 , 28 ։ 32 ։

– Հոով · բ · 16 ։ Թ · 8 , 26 ։ Գալ · գ · 26 ։

ի ՂԼ · ժԹ · 28 ։ իա · 5 ։ Երեմ · ժգ · 6 ։ իա · 5 ։ իե · 5 ։ ա Թես · գ · 13 ։

ի ՂԼ · ի · 26 ։ ԳԼ · է · 6 ։ իգ · 18 , 19 ։

ի Եզեկ · գ · 14 ։ Գոր · ժ · 13 , 14 ։

ի ՂԼ · ժա · 2 , ՃՃ ։

† Կ՛ · վԹ ։

ն·ք·դ·
1451

ղողներէն ասոնք չուտէք . ուղտը ,
նապաստակը ու ճագարը . քանզի
անոնք թէպէտ և կ'որոճան , բայց
կճղակաբաշխ չեն . անոնք ձեզի
8 անմաքուր ըլլան ։ Եւ խոզը՝ որ թէ
և անիկայ կճղակաբաշխ է , բայց
չորոճար . անիկայ ձեզի անմաքուր
ըլլայ ։ Ասոնց միսը չուտէք , Ու
ասոնց դիւերուն չդպչիք ։
9 Ի ջուրերուն մէջ բոլոր եղածնե-
րէն ասոնք ուտէք . ամէն թև ու
10 թեփ ունեցողը ուտէք , Բայց ամէն
թև ու թեփ չունեցողը չուտէք . ա-
նիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ ։
11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք ։
12 Եւ ձեր չուտելու խղճմտնիրը ա-
սոնք են . Արծիւը՝ և պասկուճը՝
13 ու գետարծիւը , Եւ ցինը՝ ու անգ-
ղը՝ և ուրուրը՝ իր տեսակին պէս ,
14 Ու ամէն ագռաւը իր տեսակին
15 պէս , Եւ ջայլամը՝ ու բուն՝ և կը-
կուն ու բազէն իր տեսակին պէս ,
16 Եւ հաւպատիրը՝ ու քաջհաւը՝ և
17 կարապը , Եւ հաւալուսը՝ ու սև
18 անգղը՝ և հողամտը , Եւ արագիլը՝
ու քարադրը իր տեսակին պէս , և
19 յոպոպը՝ ու ջիղջը ։ Եւ Ի ամէն
թռչող զեռուններըը ձեզի անմա-
քուր ըլլան . Ի անոնք պիտի չու-
20 տուին ։ Ամէն մաքուր թռչուն-
ները ուտէք ։
21 Ի Ինքիրմէ մեռածը բնաւ չուտէք .
զանիկայ քու դռներդ եղող պան-
դուխտին տաս , որ ուտէ , կամ օ-
տարազգիի մը ծախես . Լ քանզի
դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ
ժողովուրդն ես ։
Ի Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չե-
փես ։
22 Ի Տարիէ տարի՝ քու ցորէդ սեր-
միդ արդիւնքէն՝ արտէն ելած ամէն
արմտիքներէն անպատճառ տասա-
23 նորդ տաս ։ Եւ քու յորինիդ , գի-
նիիդ ու եղիդ տասանորդը , ու
արջառներուդ և ոչխարներուդ
առջինեկները հրու Տէր Աստուծոյդ
առջեւը ուտես , ան տեղը՝ որ ինքը
իր անուանը բնակութեանը համար
պիտի ընտրէ . որպէս զի միշտ քու
Տէր Աստուածդ վախնալ սորվիս ։
24 Ու թէ որ քու Տէր Աստուածդ
քեզ օրհնելուն համար՝ ճամբան
քեզի հեռու իյնայ , Ն և ան տեղը՝
որ քու Տէր Աստուածդ պիտի
ընտրէ իր անունը հոն դնելու հա-
մար , քեզմէ հեռու ըլլալով՝ կա-
րող չըլլաս զանոնք հոն տանելու ,
25 Ան ատեն զանոնք ստակ ընես , ու
ստակը ծրարելով ձեռքդ առնես , և
քու Տէր Աստուածդ ընտրելու տե-
26 ղը երթաս . Ու ան ստակը՝ սրտիդ
բոլոր ցանկացած բաներուն , ար-
ջառներու կամ ոչխարներու , գի-
նիի կամ օղիի , ու սրտիդ ամէն
ուզած բանին տաս . Ու հոն քու
Տէր Աստուածդ առջեւը ուտես ու
ուրախանաս , դուն և քու ընտա-
27 Նիքդ ։ Ու քու դռներդ եղող Ղե-
տացին ալ զանոց չընես . քանզի
Ո անիկայ քեզի հետ բաժին ու ժա-
ռանգութիւն չունի ։
28 Ա Ամէն իրիք տարւոյն վերջը՝ ան
նոյն տարւոյն արմտիքներուն բոլոր
տասանորդը հանես , և զանիկայ
քու քաղաքներուդ մէջը պահես .
29 Ն Ու Ղեւտացին՝ որ Լ քեզի հետ բա-
ժին ու ժառանգութիւն չունի , և
դռներդ եղող օտարականը , որբը
ու որբևարին դան , և ուտեն կըշ-
տանան . որպէս զի Ը քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ օրհնէ քու ձեռքիդ
ըրած ամէն գործքերուն մէջ ։

ն·ք·դ·
1451

Ղ Գ·ժ·7·
18 ։ Իշ·11 ։
ճ Գ·ժ·12·
18 ։ 19 ։
ո Թուա·ժ·
20 ։ Գ·ժ·
1 ։ 2 ։
ա Գ·իշ·12 ։
Ամո·գ·
4 ։
Ն Գ·իշ·12 ։
շ Հմր 27 ։
Գ·ժ·12 ։
ո Գ·ժ·10 ։
Առակ·գ·
9 ։ 10 ։ Տ՛ս
Մաղ·գ·
10 ։

Գ Լ · Ժ Ե

1 Եօթներորդ տարին թողութեան տարի պիտի
ըլլար աղքատին համար . 7 այսու ամենայնիւ
փոխ պիտի տուէր ու ձրի ալ տուէր ։ 12
Երբայեցի ծառան եօթներորդ տարին ձրի ա-
զատ պիտի ըլլար ։ 16 իսկ երբոր իր տիրոջմէն
գոհ ըլլալով՝ ուզէր քովը կենալ , պիտի կրնար
ծառայել ։ 19 Հասերէն ամէն արու առջինեկները
Տէրոջը պիտի նուիրուէին ։

1 — Ի Ամէն եօթներորդ տարին՝ թո-
2 ղութիւն ընես ։ Ու թողու-
թեան կանոնը աս է . Ամէն պար-
տատէր՝ որ իր դրացիին բան մը
փոխ տուած է , անիկայ պիտի
թողու . իր դրացիէն կամ եղբօր-
ձէն պիտի չպահանջէ ՚ն . վասն զի
թողութիւն քարոզուած է Տէրո-
3 ջը ։ Ի Օտարազգիէն պիտի պահան-
ջես , բայց քու եղբօրմէդ առնելիքդ
4 պիտի թողուս . * Մինչև որ քու
քովդ աղքատ չգտնուի . Ի վասն զի
Տէրը անշուշտ քեզ պիտի օրհնէ ան
երկրին մէջ , որն որ քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի ժառանգութիւն
5 պիտի տայ որ անոր տիրես ։ Միայն
Ր թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօս-
քին ամէն կերպով ջազանդիս , ու
աս բոլոր պատուիրանքները որ ես
այսօր քեզի կը պատուիրեմ , զգու-
6 շութեամբ ՚ի գործ դնես , Քու Տէր
Աստուածդ ալ քեզի բաժին պէս՝
քեզ պիտի օրհնէ , և Ր դուն շատ
ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց
դուն փոխ պիտի չառնես , ու Ը դուն
շատ ազգերու վրայ պիտի տիրես ,
բայց անոնք քու վրադ պիտի չտի-
րեն ։
7 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած
երկրին մէջը՝ քու քաղաքներուդ
մէկուն մէջ՝ թէ որ եղբայրներուդ
մէկը աղքատ ըլլայ , Ի խստասրտու-
թիւն չընես , ու աղքատ եղբօրդ՝
8 ձեռքդ չգոցես . Ը Հապա անպատ-
ճառ ձեռքդ պիտի բանաս անոր ,

— Ել · ի ·
2 ։ իգ · 10 ։
11 ։ Ղէ ·
ի · 2 · 4 ։
Գ·լ·10 ։
Երեմ·լգ·
14 ։

Բ Տ՛ս գլ ·
իգ · 20 ։

* Կ՛ոչ Ա-
նանկ

Ի Գ·ի · 8 ։

Ր Գ·ի · 1 ։

Ի Գ · ի ·
12 ։ 44 ։
Ը Գ · ի ·
13 ։ Առակ ·
ի · 7 ։

Ի ա Ջօ · գ ·
17 ։
Ը Ղէ · ի ·
35 ։ Մատ ·
է · 42 ։ Ղու·
գ · 34 · 35 ։

Ն · Ք · Դ · 1451

ու անոր կարօտութեանը բաւական ըլլալու չափ անոր փոխ տաս ։
9 Զգոյշ կեցիր՝ չըլլայ որ սրտիդ մէջէն չար խորհուրդ մը անցընես , ու եօթներորդ տարին՝ թողութեան տարին մօտ է՝ ըսելով , աղքատ եղբօրդ վրայ չանգուիծ աչքով նայիս , ու անոր ոչ բան չտաս . և ան Տէրոջը դէմ ձերկը քեզի աղաղակէ , 10 ու դուն մեղքի տէր ըլլաս ։ Անպատճառ անոր պիտի տաս , ու անոր տալու ատենդ սիրտդ չնեղի . վասն զի Էրու Տէր Աստուածդ աս պատճառաւ քու ամէն գործերուդ ու ամէն ձեռք զարկած բաներուդ մէջ քեզ պիտի օրհնէ ։ 11 Որովհետև երկրին մէջէն աղքատ պակաս պիտի չըլլայ , անոր համար քեզի կը պատուիրեմ՝ ու կ'ըսեմ . քու երկրիդ մէջ եղած աղքատ ու չքաւոր եղբօրդ՝ ձեռքդ բաց ըլլայ ։
12 Ե՛ թէ որ քու եղբայրներդ Եբրայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը քեզի ծախուի , անիկայ վեց տարի քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ . ու եօթներորդ տարին՝ զանիկայ քու
13 քովէդ ազատ պիտի արձակես ։ Եւ քու քովէդ ազատ արձակելու ատենդ՝ զանիկայ պարապ չարձակես .
14 քու ոչխարներէդ , քու կալէդ և քու ձիանէդ անպատճառ պարգև տաս անոր . քու Տէր Աստուածդ ինչպէս որ քեզ օրհնեց , անոնկ
15 պիտի տաս անոր ։ Եւ յիշդ որ դուն ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ փրկեց . ասոր պատճառով այսօր քեզի կը պատուիրեմ ասոր բանը .
16 Բայց թէ որ քեզ և քու տունդ սիրելուն համար , ու անիկայ քու քովդ հանդիստ ըլլալուն համար , ձքովէդ
17 չեմ ելլեր՝ ըսէ , Ան առնը հերիւն մը առնես , ու անոր ականջը դրանը վրայ ծակես , և անիկայ քեզի յաւիտեան ծառայ ըլլայ . աղախինիդ
18 ալ այսպէս ընես ։ Զանիկայ քու քովէդ ազատ արձակելդ՝ դժուար չերևնայ քեզի . վասն զի քեզի վեց տարի ծառայութիւն բրաւ , ձոր վարձկանի մը վարձքին կրկնապատիկ ընէէը անկ . ու քու Տէր Աստուածդ ամէն գործերուդ մէջ քեզ պիտի օրհնէ ։
19 Քու արջառներէդ ու հօտերէդ ծնած ամէն արու առջնեկները քու Տէր Աստուածդ պիտի նուիրես . արջառներուդ առջնեկներովը չըգործես , ու առջնեկ ոչխարներուդ
20 բուրդը չկտրես ։ Ցարիւ տարի քու Տէր Աստուածդ առջևը՝ Տէրոջը ընտրած տեղը պիտի ուտես զանոնք ,
21 դուն և քու ընտանիքդ ։ Բայց թէ

որ անոնք արատաւոր ըլլան , կաղ կամ կոյր ըլլան , կամ ինչ և իցէ ուրիշ դէշ արատ մը անոնց , զանոնք քու Տէր Աստուածդ չզոհես .
22 Անանկը՝ քու քաղաքներուդ մէջ պիտի ուտես . նամաքուր ու մաքուր եղողները անխտրաբար ուրիշ այծեամի ու եղջերուի պէս ։
23 Միայն անոր արիւնը չուտես . ջուրի պէս գետինը թափես ան ։

Ն · Ք · Դ · 1451

Ը Գլ · իբ · 54 · 56 ։ Առակ · իգ · 6 ։ իբ · 22 ։ Մատ · ի · 15 ։
Ժ Գլ · իգ · 15 ։
Ի Մատ · իե · 41 · 42 ։
Լ Բ Կոր · Թ · 5 · 7 ։
Խ Գլ · ժգ · 29 · իդ · 19 ։ Սաղ · խա · 1 ։ Առակ · իբ · 9 ։
Ծ Մատ · իդ · 11 ։ Մար · ժգ · 7 ։ Ցօհ · ժբ · 8 ։
Կ Եղ · իա · 2 ։ Ղև · իե · 39 ։ Երեմ · Լդ · 14 ։

Հ Առակ · ժ · 22 ։
Ձ Գլ · ե · 15 ։ ժզ · 12 ։

Ղ Եղ · իա · 5 · 6 ։

Ճ Տես Եռ · ժգ · 14 ։ իա · 16 ։

Մ Եղ · ժգ · 2 ։ Լդ · 19 ։ Ղև · իե · 26 ։ Թուա · գ · 13 ։
Յ Գլ · ժբ · 5 · 6 · 7 · 17 ։ ժգ · 23 ։ ժզ · 11 · 14 ։
Ն Ղև · իբ · 20 ։ Գլ · ժե · 1 ։

Ը Գլ · իբ · 15 · 22 ։

Շ Գլ · ժբ · 16 · 23 ։

Գլ · ԺԶ

1 Զատկին , 9 շաբաթներուն , 13 և տաղաւարահաւաքի տօները ։ 16 Ամէն արուն իր կարողութեանը համեմատ բնակ պիտի բերէր Տէրոջը՝ ան իրեք տօներուն մէջ ։ 18 Դատաւորներու ու դատաստանի վրայով ։ 21 Ընտան անկելը ու արձան կանգնելը կ'արգիլուի ։

1 Աբիպ ամսուն զգուշութիւնով նայէ , որ զատիկը ընես քու Տէր Աստուածդ . վասն զի քու Տէր Աստուածդ Աբիպ ամսուն մէջ գիշերով հանեց քեզ Եգիպտոսէն ։
2 Զատկին համար՝ քու Տէր Աստուածդ ոչխարներ ու արջառներ մորթես , ան տեղը՝ որ Տէրը պիտի ընտրէ իր անուանը բնակուելու համար . Ընոր հետ խմբեալ հաց չուտես . եօթը օր նեղութեան անխմոր հաց պիտի ուտես անոր հետ . վասն զի Եգիպտոսի երկրէն տագնապով ելար . որ քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ՝ Եգիպտոսի երկրէն ելած օրդ միտդ
4 բերես ։ Եւ քու բոլոր սահմաններուդ մէջ եօթը օր բնաւ խմոր չերևնայ . ոու առջի օրուան իրիկունը մորթած միսէդ մինչև առ-
5 տու չմնայ ։ Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ բնաւ կարող չըլլաս
6 զատիկը մորթելու . Հապա միայն ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութեան համար , հոն պիտի մորթես զատիկը իրիկուան դէմ՝ արևը մտածատենը , Եգիպտոսէն ելած
7 ժամանակդ ։ Եւ քու Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը խանիկայ եփես ու ուտես . և առտուանդ դառնաս՝ տունդ երթաս ։ Վեց
8 օր բաղարջ ուտես . ու եօթներորդ օրը՝ քու Տէր Աստուածդ համար ժողովոյթութեան օր ըլլայ , և գործ մը չընես ։
9 Դուն քեզի եօթը շաբաթ համրես . սկսիր եօթը շաբաթը՝ հունձքերուն մէջը մանդաղ դրած ատենէդ
10 նէդ պիտի սկսիս համրել ։ Ետքը քու Տէր Աստուածդ շաբաթներուն տօնը ընելով՝ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ՝ ձեռքդ եկած կամաւոր ըն-

Ե Գլ · ժբ · 2 ։ Ղև · իգ · 15 ։ Թուա · իբ · 26 ։ Գոր · բ · 1 ։
Է Ելմ 17 ։ ա Կոր · ժգ · 2 ։

Ն · Ք · ԶՔ · 1451

11 ծան պիտի տաս . Եւ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար , հ հոն քու Տէր Աստուածդ առջեր ուրախութիւն ընես , դուն ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու աղախինդ , ու քու *քաղաքներդ եղող Ղեւտացին , և ձեր մէջը գըտնուած օտարականը , որբը ու որբ-
12 եւարին ։ յ Ու եգիպտոսի մէջ ծառայ ըլլալդ միտդ բերելով՝ աս կանոնները զգուշութեամբ ի գործ դնես ։
13 Ը Քու կալիդ ու ձիձանիդ բերած ժողվելէն ետքը՝ եօթը օր տաղաւա-
14 րահարաց տօնը պահես ։ ֆ Եւ տօնիդ մէջը ուրախութիւն ընես , դուն ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու աղախինդ , և քաղաքներդ եղող Ղեւտացին , օտարակա-
15 նը , որբը ու որբևարին ։ Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ՝ ու ձեռքիդ բոլոր գործքերը օրհնելուն համար , Տէրոջը ընտրած տեղը՝ քու Տէր Աստուածդ եօթը օր տօն պահելով՝ ուրախութիւն ընես ։
16 ա Տարին իրեք անգամ՝ այնէն բաղարջակերաց տօնին , շաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝ քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուածդ առջեր պիտի երեւնան ան տեղը՝ որն որ ինքը պիտի ընտրէ . ու Դէմ Տէրոջը առ-
17 ջեր չերեւնայ ։ Ամէն մէկը՝ ըստ Տէր Աստուածդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ, ձեռքէն եկածին չափ պիտի բերէ ։
18 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած ամէն քաղաքներուդ մէջ , քու ցեղերուդ համեմատ՝ քեզի դատաւորներ ու ոստիկաններ կարգես, ու անոնք արդար դատաստանով
19 ժողովուրդը դատեն ։ Դ Իրաւունքը չդարձընես , Ե աչառութիւն չընես ու կաշառք չառնես . վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը կուրացընէ , ու արդարներուն խօս-
20 քը սուտ կը հանէ ։ Արդարութեան՝ արդարութեան դ-ի հետեւող ըլլաս , որ ողջ մնաս , և քու Տէր Աստուածդ քեզի տալու երկիրը ժառանգես ։
21 Է Քու Տէր Աստուածդ համար շինելու սեղանիդ քովը՝ ինչ և իցէ ծառէ անտառ չտնկես քեզի .
22 ը Արձան ալ չկանգնես քեզի , ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Տէրոջը մատուցելու զոհերը անարատ պիտի ըլլային ։ 2 Կռապաշտները պիտի մեռցուէին ։ 8 Դժուարին վէճերը՝ քահանաները ու դատաւորները պիտի վճռէին ։ 12 ու ան վճիռին դէմ ընդդէմ պիտի մեռցուէր ։ 14 Թագաւորի մը ընտրութիւնը , 16 ու անոր պարտաւորութիւնները ։

Ն · Ք · ԶՔ · 1451

1 – Ա Բրատ մը ի՛նչ և իցէ թ պակասութիւն մը ունեցող արջառը կամ ոչխարը՝ քու Տէր Աստուածդ զոհ չմատուցանես . վասն զի ան բանը՝ քու Տէր Աստուածդ առջեր պիղծ է ։
2 բ Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ՝ ձեզմէ «Ն» մարդ մը կամ կնիկ մը գտնուի , որ քու Տէր Աստուածդ առջեր չարութիւն ընէ՝ ու անոր ուխտը չպահելով ,
3 գ Ի՛մ հրամանիս դէմ՝ երթայ ուրիշ աստուածներու , ի արեգակին՝ կամ լուսնին՝ և կամ երկնից որ և իցէ ‡ զարդերուն ծառայութիւն ու
4 երկրպագութիւն ընէ . Ղեւ ասբանը քեզի պատմուի , ու դուն լսելէդ ետքը աղէկ մը քննութիւն ընես , և ահա բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է , որ Իսրայէլի մէջ անանկ
5 պղծութիւն մը եղած է . Ան առտինը աս չարութիւնը ընող մարդը կամ կնիկը դուռերդ հանես , և ան մարդը կամ կնիկը քարերով
6 քարկոծես , ու մեռնի ։ Եւ ան մահապարտը երկու կամ իրեք վկայի բերնովը մեռնի . մէկ վկայի
7 բերնովը չմեռնի ։ ե Ձանիկայ մեռցընելու համար , առաջ վկանեերուն ձեռքը անոր վրայ պիտի ըլլայ , ու անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը . ասս կերպով ի չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես ։
8 Երբոր ի զանազան տեսակ արիւնհեղութիւններու , դատերու կամ վէրքերու վրայով՝ քու քաղաքներուդ մէջ եղած վէճերուն վճռահատութիւնը խիստ դժուար երեւնայ քեզի , ան տեղը երթաս , և քու Տէր Աստուածդ ընտրած տե-
9 ղը երթաս , ու ը Ղեւտացի քահանաներուն և ան ժամանակի դատաւորին մօտենալով՝ խորհուրդ հարցընես . ու անոնք դատաստա-
10 նին վճիռը քեզի պիտի ըսեն . Եւ պիտի ընես ան վճռոյն համեմատ՝ որ Տէրոջը ընտրած տեղը քեզի կ՚ըսեն , ու ինչ որ քեզի սորվեցընեն ,
11 զգուշութեամբ ի գործ դնես . Ա-նոնց քեզի սորվեցուցած օրէնքը՝ ու քեզի ըրուցած դատաստանը պիտի կատարես . անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չխոտորիս , ոչ
12 աջ դին և ոչ ձախ դին ։ Բայց թէ որ ‡մէկ մարդ մը հպարտութիւն ընելով՝ ըրու Տէր Աստուածդ հոն պաշտելու կեցող քա-

Ն · Ք · ԶՔ · 1451

– Գլ . ԺԱ . 21 ։ Մաղ . ա . 8 ։ 13 , 14 ։
† Եբր . գէշ բան
բ Գլ . ԺԳ . 6 ։
գ Ցես . կ . 11 , 15 ։ Իգ . 16 ։ Դատ . բ . 20 ։ դ Թագ . ԺԸ . 12 ։ Ովս . բ . 1 ։
ե Երեմ . է . 22 , 23 , 31 ։ ԺԹ . 5 ։ լբ . 35 ։
զ Գլ . դ . 19 ։ Ցոր . լ . 26 ։
‡ Եբր . զօրքին
է Գլ . ԺԳ . 12 , 14 ։
ը Ղե . իդ . 14 , 16 ։ Գլ . ԺԳ . 10 ։ Ցես . է . 25 ։
ը Թուա . լե . 30 ։ Գլ . ԺԹ . 15 ։ Մատ . ԺԸ . 16 ։ Ցես . ը . 17 ։ բ Կոր . Ժգ . 1 ։ ա Տիմ . է . 19 ։ Եբր . ժ . 28 ։
թ Գլ . Ժգ . 9 ։ Դոր . է . 58 ։
ժ ՀԱՐ 12 ։ Գլ . Ժգ . 5 ։ ԺԹ . 19 ։
ի Տես Եւ . իա . 13 , 20 , 22 , 28 ։ իբ . 2 ։ Թուա . լե . 11 , 16 , 19 ։ Գլ . ԺԹ . 4 , 10 , 11 ։
լ Եբր . ա-բեան և ա-բեան մէջտեղը , դատի ու դատի մէջտեղը , կամ վէրքի ու վէրքի մէջտեղը
խ Գլ . ԺԹ . 17 ։

Ն · Ք · Ղ · 1451

Հանային՝ կամ դատաւորին Խօսէը մտիկ չընէ , ան մարդը պիտի մեռնի , ու Իսրայէլին Խրայէլէն 13 վերցընես ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը լսելով՝ վախնայ , ու մէյմին ալ ըպարտութիւն չընէ ։

14 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկիրը մտնես , ու անոր տիրելով՝ հոն բնակիս , ու ըսես . Իմ բոլորտիքս եղող ամէն ազգերուն պէս ես ալ իմ վրաս թագաւոր մը դնեմ . Անպատճառ Քու Տէր Աստուծոյդ ընտրած Ըրը վրադ թագաւոր դնես . Քու եղբայրներդ մէկը վրադ թագաւոր դնես . քու եղբայրդ չեղող օտարականը դնելու կարող չըլլաս ։ 16 Սակայն չըլլայ որ անիկայ իրեն համար ձիեր շատցընէ . ոչ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար՝ Ժողովուրդը Եգիպտոս դարձընէ . որովհետև Տէրը ձեզի ըսաւ որ՝ Էլ մէյմին ալ ան ճամբան չդառնաք ։ 17 Նաք ։ Նաև անիկայ իրեն կիներ չշատցընէ , որ սիրտը չխոտորի . ու իրեն համար խիստ շատ արծաթ ու ոսկի չժողվէ ։ 18 Եւ իր թագաւորութեանը աթոռին վրայ նստած ին պէս , ան օրինաց ըրէն օրինակը՝ Ղեւտացի քահանաներուն քովը եղած օրէնքին՝ իրեն համար մէկ գիրքի 19 մը մէջ գրէ ։ Եւ անիկայ իր քովը մնայ , ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ կարդայ . որպէս զի իր Տէր Աստուծմէն վախնալ սորվի , և ան օրէնքին բոլոր խօսքերը , ու ան կանոնները զգուշանալ 20 թեամբ ՝ի գործ դնէ . Որ իր սիրտը իր եղբայրներուն վրայ չհպարտանայ , ու Քան պատուիրանքներէն աջ դին կամ ձախ դին չխոտորի . որ իր թագաւորութեանը վրայ՝ երկար կեանք մը վայելէ Խրայէլի մէջ , թէ ինքը և թէ իր որդիները ։

Ն · Ք · Ղ · 1451

ԳԼ · ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղեւտացւոց ժառանգութիւնը Տէրը պիտի ըլլար ։ 3 Քահանայից իրաւունքը ։ 6 Ղեւտացւոց բաժինը ։ 9 Ազգայ պղծութիւններէն հեռու կենալու , 15 Քրիստոս Մարգարէին մտիկ ընելու , 20 ու սնոտապարծ մարգարէն մեռցընելու պատուէրը ։

1 Ղեւտացի քահանաները՝ Ղեւիին բոլոր ցեղը՝ Խրայէլին հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունենան . Տէրոջը պատարագները ու անոր ժառանգութիւնը ուտեն ։ 2 Ասոնց որոյ անոնք իրենց եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն չունենան . անոնց ժառանգութիւնը Տէրը ինքն է , ինչպէս որ անոնց բսաւ ։

3 Եւ աս պիտի ըլլայ քահանայից իրաւունքը ժողովուրդին կողմէն՝ երբոր զոհ կը մատուցանեն , թէ արջառ ըլլայ ան՝ և թէ ոչխար . Թևը , ծնօտները ու քաղերթը 4 քահանային պիտի տան ։ Քու ցորենիդ՝ գինիիդ ու եղիդ երախայրիները՝ ու Ոչխարներուդ առջի բուրդը՝ անոր պիտի տաս . 5 Ասոնց մէ Էրու Տէր Աստուածդ՝ քու բոլոր ցեղերուդ մէջէն ընտրեց , Որ Տէրոջը անունովը ծառայութիւն ընելու կենայ , ինքը ու իր որդիքը ։

6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու քաղաքներուդ մէկէն՝ Որ բոլոր Խրայէլին մէջ Ի պանդխտացած տեղէն ելլէ՝ ու իր սրտին փափաքելովը Տէրոջը ընտրած տեղը 7 գայ , Ան առնը հոն Տէրոջը առջևը կեցող Բրոլոր իր Ղեւտացի եղբայրներուն պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն անունովը ծառայութիւն ը8 նէ . Ու մկաներուն հետ հաւասար Բրաժին պիտի ուտէ . Ան Ի պանդխտացած տեղէն իր հայրենական Բ ը Բ ը նէ դիներէն՝ գատ ։

9 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկիրը մտնես , Ան ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս 10 րնել չսորվիս ։ Ձեր մէջը չգտնուի անանկ մարդ մը , որ իր տղան կամ աղջիկը Կրակէ անցընէ , Ի՞ գաղդ նայի , Ի՞ գուշակութիւն , կամ հմայութիւն և կամ դիւթութիւն 11 րնէ , Նաև կախարդ , կամ վհուկ , կամ նշանագէտ , կամ Մեռելը12 հմայ Ք ։ Ան գի ով որ աս բաները կ'րնէ՝ Տէրոջը առջևը գարշելի է . Հու աս գարշելի բաներուն համար՝ քու Տէր Աստուածդ քու առջևէդ կը հալածէ զանոնք ։ 13 Քու Տէր Աստուածդ առջևը Կատարեալ ըլլաս . 14 Ասոնց գի ան ազգերը՝ որոնց դուն պիտի տիրես , գուշակներուն ու բաղդ նայողներուն մտիկ կ'րնեն . բայց քու Տէր Աստուածդ քեզի այսպէս Ընդունելութիւն չտուաւ ։

15 Քու Տէր Աստուածդ քու Ղեղայրներուդ մէջէն Ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ քեզի , անոր 16 մտիկ ըրէք . Ինչպէս որ Քորէբ Ը ժողովքին օրը՝ քու Տէր Աստուածդ Ինդրեցիր , ըսելով . Իմ Տէր Աստուածոյս ձայնը մէյմին ալ չլսեմ , ու աս մեծ կրակը մէյմին ալ 17 չտեսնեմ , որ չմեռնիմ . Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ինչ որ խօսքերնին շա18 տակ է . Քեզի պէս մարգարէ մը պիտի հանեմ անոնց՝ իրենց եղբայրներուն մէջէն , և Իմ խօսքերս անոր բերանը պիտի դնեմ . Ու

Ղեւ . է . 30—34 ։
Եւ · Իր · 29 ։ Թուա . Ժր . 12 , 24 ։
Եւ · Իր · 1 ։ Թուա · գ · 10 ։
Գլ · ժ · 8 ։ Ժէ · 12 ։
Թուա . Լե . 2 , 3 ։
Գլ · Ժբ · 5 ։
Բ Մն · Լ · 2 ։
Բ Մն · Լ · 4 ։ Նէեմ . Ժր · 44 · 47 ։
* Կ՛ակնարկուի անոնց վրայ ։
Ղեւ . Ժր . 26 , 27 , 30 ։ Գլ · Ժր · 29 , 30 , 31 ։
Ղեւ . Ժր . 21 ։ Գլ · Ժր · 31 ։
Ղեւ . Ժթ . 26 , 31 ։ Ի · 27 ։ Եսա · Ը · 19 ։
Ղեւ . Ի · 27 ։ Ա թագ · Իր · 7 ։
Ղեւ . Ժր . 24 , 25 ։ Գլ · Թ · 4 ։
Ծն . Ժէ . 1 ։
Ես . Ա . 45 ։ Գործ . գ · 22 ։ Ե · 37 ։
Գլ · Թ · 10 ։
Եւ · Իր · 19 ։ Երր · Ժր · 19 ։
Գլ · Ե · 28 ։
Ես . Ա . 45 ։ Գործ . գ · 22 ։ Ե · 37 ։
Ես . Ա . 16 ։ Ցօհ . Ժէ . 8 ։ Ցօհ . գ · 25 ։ Բ · 28 ։ Ժր · 49 , 50 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1451

Ղ Գոր· դ·23։

Դ Գլ·ժգ·5։ Երեմ·ժգ· 14 ։ 15 ։ Զաք·ժգ· 3։

Ը Գլ·ժգ·1։ 2 ։ Երեմ· բ·8։

Բ Երեմ·իբ· 9։

Գ Տես գԼ· ժգ·2։

Ե Հմր 20։

Ն·Ք·ՂԲ· 1451

Ի ՚ինչ որ անոր պատուիրեմ՝ անոնց
19 պիտի ըսուցե ։ Եւ ով որ մտիկ
չընէ իմ խօսքերս , որ անիկայ իմ
անունովս պիտի խօսի , ան մարդէն
ես ՚ըն՚ դ պիտի խնդրեմ ։
20 Իսկ թէ որ Դ մարգարէ մը յան-
դգնի իմ չպատուիրած խօսքս իմ
անունովս ըսուցելու , կամ Լօտար
աստուածներու անունովը բան մը
ըսուցելու , ան մարգարէն պիտի
21 մեռնի ։ Եւ թէ որ դուն ըս ըր-
տիդ մէջ ըսես թէ՝ Տէրոջը չխօ-
սած բանը ի՚նչպէս դիտնանք .
22 Թէ որ մէկ մարգարէ մը Տէրոջը
անունովը բան մը ըսէ , Ոու ան
բանը իրօք չկատարուի , Տէրոջը
չըսած խօսքը ան է . ան մարգարէն
Էյանդգնութեամբ ըսուցեր է ան .
ու անկէ չվախնաս ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ապստամբի քաղաքները ։ 4 Ի՚նչ իրաւունքով մարդասպանը անոնց մէկուն մէջ փախչելու էր ։ 14 Կալուածքին սահմանը պէտք էր որ անշարժ մնայ ։ 15 Գոնէ երկու մարդու վկայութեամբը պիտի վճռուէր ամէն դատաստան ։ 16 Սուտ վկայի մը պատիժը ։

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ Ոբնա-
ջինջ ընէ ան ազգերը՝ որոնց եր-
կիրը քու Տէր Աստուածդ քեզի
պիտի տայ , և դուն անոնք վռըն-
տելով՝ անոնց քաղաքներուն ու
2 տուներուն մէջ բնակիս , Բ քեզի ի-
րեք քաղաք զատես քու երկրիդ
մէջ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ
3 քեզի կու տայ ժառանգելու . քեզի
ճամբայ պատրաստես , և քու Տէր
Աստուածդ քեզի ժառանգու-
թեան համար տուած քու երկրիդ
սահմանը՝ իրեքի բաժնես . որպէս
զի ամէն մարդասպան հոն փախչի ։
4 Եւ Է հոն փախչելու ու ողջ մնալու
մարդասպանին կանոնը ասկ է . Ան
Ոոր որ երէկուընէ ու մէկալ
օրուընէ թշնամութիւն չունենա-
լով՝ անգիտութեամբ իր դրացին
5 մեռցընէ . Ձոր օրինակ՝ թէ որ մէ-
կը իր դրացիին հետ անտառը երթայ
փայտ կտրելու համար , ու իր
ձեռքովը տապարը փայտ կտրելու
վերցուցած ատենը՝ երկաթը կոթէն
դուրս ցատկելով դրացիին հանդի-
պի , և զանիկայ մեռցընէ . անիկայ
ան քաղաքներէն մէկուն մէջ փախ-
6 չի , որ ապրի , Ը զըլլայ որ արեան
վրէժխնդիրը՝ սիրտը այրելուն հա-
մար՝ մարդասպանին ետևէն իյնայ ,
և ճամբան հեռու ըլլալով՝ անոր
հասնի ու զանիկայ մեռցընէ , թէ-
պէտ և մեռնելու արժանի չէր ,
որովհետև երէկուընէ ու մէկալ օ-
րուընէ անոր դէմ թշնամութիւն
7 չունէր ։ Ասոր համար ես քեզի կը
պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ , որ քեզի
իրեք քաղաք զատես ։
8 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ՝
քու հայրերուդ երդում ըրածին
պէս՝ Էքու սահմաններդ ընդար-
ձակէ , ու քու հայրերուդ խոստա-
ցած բոլոր երկիրները քեզի տայ ,
9 թէ որ պահես ու կատարես ասոնք բո-
լոր պատուիրանները՝ որ ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ , և քու Տէր
Աստուածդ սիրես , ու միշտ անոր
ճամբաներուն մէջը քալես , Հան ա-
տենը ասոնք իրեք քաղաքին վրայ ուրիշ
10 իրեք քաղաք ալ աւելցընես . Որ-
պէս զի քու երկրիդ մէջը՝ որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն պիտի տայ , անմեղ ա-
րիւն չթափուի . ու դուն արեան
պարտական չըլլաս ։
11 Բայց Է թէ որ մէկ մարդ մը իր
դրացիին սխ ունենալով՝ անոր դա-
րանամուտ ըլլայ , ու անոր դէմ ել-
լելով՝ անիկայ զարնէ մեռցընէ , ու
ԷոՂԸ աս քաղաքներուն մէկուն մէջ
12 փախչելու ըլլայ , Անատենը իր
քաղաքին ծերերը Ոարդ խրկեն , ու
զանիկայ անկէ առնեն , և արեան
վրէժխնդրին ձեռքը տան , որ մեռ-
13 նի ։ Ե Քու աչդ անոր չխնայէ .
Ր ու Իսրայէլին մէջէն անմեղ արիւնը
վերցընես , որ քեզի աղէկ ըլլայ ։
14 Ժ Քու կալուածքիդ մէջը՝ որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն տուած երկրին մէջ պիտի
ժառանգես , չըլլայ որ փոխես քու
դրացիիդ սահմանը՝ որ Ոոո նախա-
հայրերդ հաստատեցին ։
15 Է Մէկ մարդու մը որ և իցէ անօ-
րէնութեան ու մեղքին համար՝ ո-
րով կրնայ յանցաւոր ըլլալ , մէկ
վկայ * մը բաւական չսեպուի ՚ . եր-
կու կամ իրեք վկաներու բերնով
հաստատուի Ոէն բան ։
16 Թէ որ Լ մէկ մարդու մը դէմ
սուտ վկայ մը ելլէ , ու անոր վրա-
յովը անօրէնութեան մը համար
17 վկայէ , Ան ատենը ան երկու մար-
դիկը՝ որոնց մէջ Ոո հակառակու-
թիւնը կայ , Տէրոջը առջևը Է Ոո
ան ժամանակի քահանաներուն ու
դատաւորներուն առջևը կայնին .
18 Եւ դատաւորները աղէկ մը քննեն .
և թէ որ ան վկան սուտ վկայ ըլ-
լալով՝ իր եղբօրը դէմ սուտ վկա-
19 յութիւն բերեր է , Ժ Ան ատենը՝
ինչպէս որ անիկայ իր եղբօրը բնել
խորհեցաւ , նոյնը բրէք անոր , Ի ու
20 չարը ձեր մէջէն վերցուցէք . Հ Եւ
ուրիշներն ալ լսելով՝ վախնան , ու
մէյմըն ալ ձեր մէջը անանկ գործ
21 բան մը չընեն ։ Ե Քու աչդ չխնայէ .
Ձանձի տեղ՝ անձ , աչքի տեղ՝ աչք ,
ակռայի տեղ՝ ակռայ , ձեռքի տեղ՝

Ն·Ք·ՂԲ· 1451

Է Ելք·իս· 12 , ԸՀ ։ Թուա·լե· 16 ։ 24 ։ Գլ· իէ·24 ։ Ռուա·իբ· 17 ։

Ը Գլ·ժգ· 8 ։ իե·12 ։

Բ Թուա·լե· 33 ։ 34 ։ Գլ· իա·9 ։ գ Թագ·բ· 31 ։

Ժ Գլ·իէ· 17 ։ Ցոր· իգ·2 ։ Ռուա·իբ· 28 ։ Ովս· է·10 ։

Է Թուա·լե· 30 ։ Գլ· ժէ·6 ։ Մատ·ժբ· 16 ։ Ցօհ· բ·17 ։ բ Կոր·ժգ· 1 ։ ա Ցիմ· է·19 ։ Եբր·ժ· 28 ։

* Եբր· չելէ, Ո՚՝ չկենայ .

Լ Մագ·իէ· 12 ։ լե·11 ։

Ի Գլ·ժէ· 9 ։ իա·5 ։

Ձ Ռուա· ժթ·5·9 ։ Դան·զ· 24 ։

Ղ Գլ·ժգ· 5 ։ ժէ·7 ։ իա·21 ։ իբ·21·24 ։ իգ·7 ։

Հ Գլ·ժէ· 13 ։ իա·21 ։

Ձ Հմր 13 ։

Ղ Եել·իա· 23 ։ Ղև· իգ·20 ։ Մատ·է· 38 ։

Ն · Ք · ՁԲ · 1451

ձեռք , ու ոտքի տեղ՝ ոտք ղէրէ դրե՛ւ ։

ԳԼ · Ի

1 Քահանաները պիտի քաջալերեին ժողովուրդը՝ պատերազմի ժամանակ ։ 5 Ոտիկանները քարոզ կարդալովը ո՛վ կրնար պատերազմին ել դառնալ ։ 10 Խաղաղութեան հրաւէրը ընդունող կամ մերժող քաղաքներուն հետ ինչպէս պէտք էր վարուիլ ։ 16 Ո՛ր քաղաքները պէտք էր կոտորնցընել ։ 19 Պաշարման ժամանակ պտղաբեր ծառերը չկորնչցուելու վրայով պատուէր ։

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես , ու ձիեր և կառքեր — քեզմէ շատաւոր ժողովուրդ տեսնես , անոնցմէ չվախնաս . վասն զի Էքեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանող քու Տէր
2 Աստուածդ քու հետդ է ։ Ու երբոր պատերազմի մօտենաս , քահանան մօտենալով՝ ժողովուրդին
3 պիտի խօսի , ու անոնց ըսէ . Ո՛վ Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ . այսօր դուք ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու կը մօտենաք . սրտերնիդ չթուլնայ , մի՛ վախնաք , մի՛ զարհուրիք , ու անոնց երեսէն մի՛ դո-
4 ղաք . Վասն զի ձեր Տէր Աստուածը ձեզի հետ կ՚երթայ , Էձեզի համար ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու , և ձեզ ազատելու ։
5 Ան ատենը ոստիկանները ժողովուրդին խօսելով՝ պիտի ըսեն . Ո՛վ որ նոր տուն շիներ է , ու Էանոր նաւակատիքը չէ ըրեր , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , և ուրիշ մէկը
6 նաւակատիքը ընէ . Եւ ո՛վ որ այգի տնկեր է , ու անոր պտուղէն դեռ Էչէ կերած , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , ու անոր առջի պտու-
7 ղը ուրիշ մարդ մը ուտէ ։ Ընդ ո՛վ որ կնկան մը նշանուած է , ու զանիկայ չէ առած , երթայ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի , ու զանիկայ մէկ ուրիշ
8 մարդ մը առնէ ։ Եւ ոստիկանները իրենց խօսքը շարունակելով՝ պիտի ըսեն Ժողովուրդին . Էո՛վ որ վախկոտ ու թուլասիրտ է , թող երթայ՝ իր տունը դառնայ . չըլլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր
9 սրտին պէս թուլցընէ ։ Ու երբոր ոստիկանները՝ ժողովուրդին առջևը իրենց խօսքը լմընցընեն , *ժողովուրդին վրայ զօրապետներ կարգեն" ։
10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտենաս՝ անոր հետ պատերազմելու համար , Էզանիկայ խաղաղութեան
11 հրաւիրէ ։ Թէ որ քեզի խաղաղութեան պատասխան տալու ըլլայ , ու դռները քեզի բանայ , մէջը գըտնուած բոլոր ժողովուրդը քեզի հարկատու ըլլան , ու քեզի ծա-
12 ռայութիւն ընեն ։ Բայց թէ որ քեզի հետ խաղաղութիւն ընել չուզէ , ու պատերազմ ընէ , ան ա-
13 տենը անիկայ պաշարես . Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ մատնէ զանիկայ , Բանոր բոլոր արուները սուրի բերնէ անցընես .
14 Բայց կիները , տղաքները ու Ժանասունները՝ և ինչ որ կայ ան քաղաքին մէջը , անոր բոլոր աւարը քեզի համար առնես . և Էքու Տէր Աստուածդ քեզի մատնած քու թշնամիներուդ աւարը ուտես ։
15 Ահա ասանկ պիտի ընես քեզմէ խիստ հեռու եղող ամէն քաղաքներուն , որ աս ազգերուն քաղաքներէն չեն ։
16 Սակայն Ըքու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած աս ազգերուն քաղաքներուն մէջ՝ բնաւ շունչ ունեցող մը ողջ չթողուս .
17 Վասն զի Քետացիները՝ Ամորհացիները՝ Քանանացիները՝ Փերեզացիները՝ Խևացիները ու Ցեբուսացիները բոլորովին պիտի կոտորնցընես , ինչպէս որ քու Տէր Ա-
18 տուածդ քեզի պատուիրեց . Որպէս զի Ժձեզի չսորվեցընեն իրենց բոլոր գարշութիւններուն համեմատ ընել , ինչպէս որ անոնք իրենց աստուածներուն կ՚ընեն . ու դուք Ժտէրոջը ձեր Աստուածդ՝ առջևը մեղք չգործէք ։
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պատերազմիս , ու զանիկայ առնելու համար՝ երկար ժամանակ պաշարելու ըլլաս , անոր ծառերուն տապար չզարնես , ու զանոնք չարբես . ինչու որ անոնցմէ պիտի ուտես . ու բեմն անոնք չկտրես . քանզի դաշտին ծառը †մարդ է որ քու երեսէդ
20 պաշարման մէջ մտնէ" ։ Բայց ան ծառերը՝ որոնք կը ճանչնաս թէ ուտուելու պտուղ չեն բերեր , անոնք աւրես ու կտրես , և քեզի հետ պատերազմող քաղաքին դիմացը՝ ամրացուած պատնէշներ շինես , մինչև որ անիկայ նուաճի ։

Ն · Ք · ՁԲ · 1451

ԳԼ · ԻԱ

1 Անյայտ մարդասպանութեան մը քաւութիւնը ։ 10 Կնութեան առնուած գերիին հետ վարուելուն կերպը ։ 15 Էրկնոր առնլի եղող կնիկէն ծնած անդրանիկ տղան՝ իր անդրանկութեան ժառանգութենէն պիտի չզրկուէր ։ 18 Կամակոր զաւակը քարկոծուելով մեռցուելու էր ։ 22 Ջարգարծին մարմինը բոլոր գիշերը ծառէ կախուած պիտի չմնար ։

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ՝ դաշտի վրայ մէկ — մեռցուած մարդ մը գտնուի , ու անի-
2 կայ զարնողը չգիտցուի · Ան ատենը

Թ Թագ · Ա · 7 ։

Ե Ցես · Ը · 2 ։

Ե Ցես · Ի · 8 ։

Ա Թագ · Ա · 2 , 3 , 35 ։ Ես · 52 · Գլ · Է · 1 , 2 ։ Ցես · Ժ · 14 ։

Ե Գլ · Է · 4 ։ Ժբ · 30 , 31 ։ Ժբ · 9 ։

Ե Եզ · Ի · 33 ։

† Կ՚ըսէ՝ մարդու պէս քեզի օգնութեան կը հասնի պաշարման մէջ ։

— Ցես Սազ · Ի · 7 ։ Ես · Լ · 1 ։

Բ Թագ · Իգ · 21 ։ Գլ · Լ · 6 , 8 ։ Բ Մն · Ժգ · 12 ։ Լբ · 7 , 8 ։

Է Գլ · Ա · 30 ։ Գ · 22 ։ Ցես · Իգ · 10 ։

Ը Ցես Ներմ · Ժբ · 27 ։ Սազ · Լ · ին վերնագիրը ։

Է Ցես Ղև · Ժթ · 23 , 24 ։ Գլ · Իբ · 30 ։

Ղ Գլ · Իգ · 5 ։

Է Դատ · Է · 3 ։

* Կ՚ըսէ՝ զօրապետները ժողովուրդին գլուխը անցնին ։

Ը Բ Թագ · Ի · 18 , 20 ։

Ն · ք · դԲ · 1451

քու ծերերդ ու դատաւորներդ ելլեն , և մեռցուած մարդուն էղած տեղէն մինչև շրջակայ քաղաքները
3 չափեն . ու մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին ծերերը՝ արջառներէն չգործածուած ու լուծի տակ չմըտած երինջ մը առնեն .
4 եւ ան քաղաքին ծերերը՝ երինջը մէկ չհերկուած ու չցանուած ապառաժ ձոր մը իջեցընեն , ու ան ձորին մէջ
5 երինջին վիզը կոտրեն : Եւ Ղևիին որդիքը քահանաները մօտենան . վասն զի ՚քու Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց իրեն ծառայութիւն ընելու , ու Տէրոջը անունովը օրհնելու համար . և ամէն վէճ ու ամէն վէրք Բ անոնց խօսքովը
6 պիտի դատուի : Եւ ան մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին բոլոր ծերերը՝ ձորին մէջ վիզը կտրած երինջին վրայ Է ձեռքերնին լուան ,
7 Եւ պատասխան տալով ըսեն . Մեր ձեռքերը չթափեցին աս արիւնը ,
8 ու մեր աչքերը չտեսան . Ո՛վ Տէր , քաւէ՛ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ , որն որ դուն փրկեցիր , Ը ու անմեղ արիւնը քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ մի՛ սեպեր . այսպէս ան արեանը համար քաւութիւն պիտի ըլլայ
9 անոնց . Իսկ դուն Տէրոջը առջևը ուղիղ եղածը ընելով՝ Թ անմեղ արիւնը քեզմէ վերցընես ։
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմի ելլես , և քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ ,
11 ու անոնցմէ գերիներ առնես , Ժ եւ գերիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ մը տեսնես , ու զանիկայ սիրելով՝ քեզի կնիկ առնելու ըլլաս ,
12 Զանիկայ քու տունդ տանիս , և անիկայ իր գլուխը ածիլէ , ու իր
13 ըղանդները կտրէ . Եւ իր վրայէն գերութեան լաթերը հանէ , ու քու տունդ նստի , և Ամբողջ ամիս մը իր հօրը ու մօրը համար լայ . ու անկէ ետև անոր մօտենաս , և դուն անոր երիկը ըլլաս , ու ան ալ քու
14 կնիկդ ըլլայ ։ Թէ որ անկէ գոհ չըլլաս , անիկայ ազատ պիտի արձակես . բայց ստակով բնաւ չծախես , ոչ ալ ծառայեցընես , որովհետև Ի լկնեցիր զանիկայ ։
15 Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ ունենայ , ու մէկը սիրելի Ճ և մէկալըատելի ըլլայ . ու սիրելին ալ և ատելին ալ անոր զաւակներ ծնանին , և թէ որ անդրանիկ զաւակը՝
16 ատելի կնիկէն ծնած է , Ի իր ստացուածքը որդւոցը բաժնելու օրը՝ կարող չըլլայ սիրելիին զաւակը անդրանկացընելու , ու ատելիէն ծնած անդրանիկը երեսէ ձգելու .
17 Հապա ատելիին զաւակը անդրանիկ ճանչնալով՝ բոլոր իր ձեռքը գըտնուածէն Ի երկու բաժին տայ անոր . վասն զի Ի իր զօրութեանը սկիզբը անիկայ է . Ա անդրանկութեան իրաւունքը անոր կը վերաբերի ։
18 Թէ որ մէկ մարդ մը՝ անզգամ ու անլսելանդ տղայ մը ունենայ , որ իր հօրը ու իր մօրը խօսքը բնաւ մտիկ չընէր , ու երբոր զանիկայ խրատեն ,
19 անոնց չլսելանդիր . Ան ատենը անոր հայրը ու մայրը զանիկայ բռնելով , քաղաքին ծերերուն , ու անոր
20 Բ դռան տեղին դուռը հանեն . Եւ քաղաքին ծերերուն ըսեն . Ա՛ս մեր տղան անզգամ ու անլսելանդ է , մեր խօսքը մտիկ չընէր , որկրամոլ
21 ու գինեմոլ է . Ան ատենը անոր քաղաքին բոլոր մարդիկները՝ քարերով քարկոծեն զանիկայ , որ մեռնի . Ժ ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես . Ի և բոլոր Իսրայէլը լսելով՝ վախնան ։
22 Երբոր մէկ մարդ մը Լ մահու արժանի մեղք մը գործէ , և զանիկայ մեռցընելու համար ծառէ մը կախուածը՝ Ղ Աստուծոյ անիծածն է . ու Ձ չպղծես այն երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ժառանգելու համար ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Մարդասիրութիւն ընելու վրայով պատուէր ։ 5 Մարդը ու կինը իրենց հագուստովը պիտի տարբերէին ։ 6 Թռչունը իր պզտիկ ձագերովը մէկտեղ չառնելու , 8 տունի մը տանիքին բոլորտիքը շրջանակ մը չընելու , 9 խառնակութիւն հեռանալու , 12 և հանգերձի վրայ ծոպեր դնելու պատուէրներ ։ 13 Իր կնկանը համար զրպարտութիւն ընողին , 20 , 22 չնացողին , 25 կոյս ըկողին , 28 ու պոռնկութիւն ընողին պատիժը ։ 30 Ընդպզծութիւնը կ՚արգիլուի ։

1 — Երբոր տեսնես որ եղբօրդ եզը կամ ոչխարը իր ճամբայէն խոտորեր է , անոնք անտես չընես . անպատճառ զանոնք քու եղբօրդ
2 պիտի դարձընես ։ Բայց թէ որ քու եղբայրդ քեզի մօտ չէ , կամ զանիկայ չես ճանչնար , ան ատենը քու տունդ առնես ան , ու մինչև քու եղբօրդ զանիկայ փնտռելը՝ քու քովդ թող կենայ . ետքը զա-
3 նիկայ անոր դարձընես ։ Անոր իշուն ալասանկ ընես , զգեստին ալ ասանկ ընես . նաև եղբօրդ ամէն կորսուած բանը՝ որ դուն կը գըտնես , ասանկ ընես . չըլլայ որ ՚քեզ անտես ընես ։
4 Բ Երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը կամ եզը ճամբուն վրայ ինկեր է , անոնք անտես չընելով՝ անպատճառ անոր հետը վերցընես ։

Ն · ք · դԲ · 1451

Ա Ցես ա Մն · ե · 1 ։
Է Ծն · խթ · 3 ։
Լ Ծն · իե · 31 , 33 ։

— Գլ · ժ · 8 ։ ա Մն · իգ · 13 ։

Բ Գլ · ժե · 8 , 9 ։

Ե Ցես Սաղ · ժթ · 12 ։ իզ · 6 ։ Պառ · իե · 24 ։

Դ Ցոթ · ա · 14 ։

Է Գլ · ժթ · 13 ։

Ը Ցես Սաղ · խե · 10 ։

Է Ծն · լդ · 2 ։ Գլ · իբ · 29 ։ Դատ · ժթ · 24 ։
Ը Ծն · իթ · 33 ։

Ի ա Մն · ե · 2 ։ իզ · 10 ։ Բ Մն · ժա · 19 , 22 ։

— Եւ · իգ · 4 ։

Բ Եւ · իգ · 5 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

5 կնկան մը վրայ երիկ մարդու հագուստ չըլլայ , ու երիկ մարդը կնկան հագուստ չհագնի . քանզի ով որ ասոնք կ'ընէ , քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է ։

6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ կամ գետնի վրայ՝ ձագերով կամ հաւկիթներով թռչունի մը բոյն հանդիպի քու առջևդ , ու մայրը ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ նստած ըլլայ , † մայրը իր ձագերովը մէկտեղ չառնես . Անպատճառ մայրը արձակես , ու ձագերը քեզի առնես . Որպէս զի աղէկ ըլլայ քեզի , ու կեանքդ երկայն ըլլայ ։

† ՂԵ · ԻԲ · 28 ։

† Դ Օ · Գ · 40 ։

8 Նոր տուն շինած ատենդ՝ տանիքիդ շուրջանակ մը շինես , որ չըլլայ Թէ մէկը անկէ վար իյնայ , ու քու տունդ արեան պարտական ընես ։

9 Ա՛ւդիդ մէջ այլ և այլ սերմեր չցանես , որ ցանած սերմիդ արդիւնքը ու այգիդ բերքը չպղծուի ։

Ղ Ե Ւ Ա Կ Ա Ց Ի Ք · Ժ · 14 , 15 , 16 ։

10 Ծուի ։ Եզ մը ու էշ մը միասին երկնել չզօրածացես ։

Ի Ղ Ե . Ժ Թ . 19 ։

11 Խուրդով ու քթանով գործուած այլայլախառն հանդերձ չըհագնիս ։

Ը Թ Ու . Ժ Ե . 38 ։ Մ Տ Ա . Իդ · 5 ։ Ի Ա Ն . Խ Թ . 21 ։ Դ Ա Տ . Ժ Ե . 1 ։

12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայրը ծոպեր շինես ։

13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առնէ , ու Ի անոր մօտենալէն ետքը՝ զանիկայ կայ ատե , Եւ անոր վրայ զրպարտութեան խօսքեր դնելով՝ անոր անունը դէշ հանէ , ու ըսէ . Ես ասանկիկը առի , բայց երբոր անոր մօտենայի , անոր վրայ կուսութիւն

15 չգտայ . Ան ատենը աղջկանը հայրը ու մայրը՝ աղջկանը կուսութեան նշանը առնեն , և դուրս հանեն քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի ըսէ . Իմ աղջիկս ասանկիկայ տուի ,

17 ու ատելով զանիկայ , Ահա Ի՛նոր վրայ զրպարտութեան խօսքեր կը դնէ , ըսելով Թէ՝ Ես քու աղջիկդ կանդ վրայ կուսութիւն չգտայ . բայց ահա իմ աղջկանս կուսութեան նշանը . և լաթը քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի փռեն ։

18 Ետքը ան քաղաքին ծերերը ան մարդը առնեն , ու զանիկայ * պատ-

* Կ՛ յանդիմանեն ,

19 ժեն , Եւ Իսրայէլացի կոյս աղջկան անունը աւրելուն համար՝ անկէ հարիւր Ի՛նչ արծաթ տոյժ առնեն , ու աղջկանը հօրը տան . և անիկայ անոր կնիկը ըլլայ . ու իր բոլոր կեանացը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ

20 արձակելու ։ Բայց Թէ որ ասիբանը ստոյգ է , ու աղջկանը վրայ կուսութիւն չէ գտնուեր ,

21 Ան ատենը աղջիկը իր հօրը տանը դուրս հանեն , ու անոր քաղաքին մարդիկները քարերով քարկոծեն զանիկայ , որ մեռնի . որովհետև Ի Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ընելով՝ իր հօրը տունը պոռնկութիւն ըրեր է . Ասանկերով չարութիւնը ձեր մէջէն վերցրնես ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1451

Ի Ա Ն . Լ Գ · 7 ։ Դ Ա Տ . Ի . 6 · 10 ։ Բ Թ Ագ . Ժ Գ . 12 · 13 ։ Ի Դ Ւ . Ժ Գ · 5 ։ Ղ Ե . Ի . 10 ։ Ց Օ Հ . Ը · 5 ։

22 Ի Թէ որ մէկը՝ երիկ ունեցող կընկան մը հետ պառկած գտնուի , ան ատենը երկուքն ալ մեռնին , Թէ ան կնկանը հետ պառկող մարդը՝ և Թէ ան կնիկը . ու Իսրայէլէն չարութիւնը վերցրնես ։

23 Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը Ի մարդու մը նշանած ըլլայ , ու մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ գտնելով զանիկայ՝

Ի Մ Տ Ա . Ա . 18 · 19 ։

24 անոր հետը պառկի , Երկուքն ալ ան քաղաքին դուռը հանէք , ու զանոնք քարերով քարկոծէք , որ մեռնին . աղջիկը՝ քանզի քաղաքին մէջ Ի Ա Ա Ա Լ Ե Վ չկանչըրտեց . և մարդը՝ քանզի Ի իր դրացիին կնիկը լկկց . Ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցրնես ։

Բ Գ Լ . Ի Ա . 14 ։ Ի Հ Մ Ր 21 , 22 ։

25 Բայց Թէ որ մէկ մարդ մը նշանած աղջիկ մը դաշտի մէջ գտնէ , ու հզանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի , ան ատենը անոր հետ

Հ Բ Թ Ագ . Ժ Գ · 14 ։

26 պառկող մարդը միայն մեռնի ։ Եւ աղջիկին բան մը չընես . աղջիկը մահու արժանի յանցանք մը չունի . վասն զի ինչպէս որ մէկը իր դրացիին վրայ կը յարձակի , ու զանիկայ կը մեռցրնէ , ասանկ դիպուածն

27 ալ այնպէս է ։ Քանզի դաշտի մէջ գտաւ զանիկայ . ու Թէև նշանած աղջիկը կանչըրտեց , բայց ազատող մը չկար ։

28 Ե Թէ որ մէկ մարդ մը չնշանուած կոյս աղջիկ մը գտնէ , և զանիկայ բռնադատելով՝ անոր հետ պառկի ,

Ե Ել · Իբ · 16 ։ 17 ։

29 ու † բանը իմացուի՛ . Ան ատենը անոր հետ պառկող մարդը՝ աղջիկան հօրը յիսուն Ի՛նչ արծաթ պիտի տայ , ու անիկայ իր կնիկը ըլլայ . Ետևովհետև լկկց զանիկայ , իր բոլոր կենացը մէջ զանիկայ արձակելու կարող չըլլայ ։

† Ե Ք Բ · Գ Բ · Նուին ։

30 Ձըլլայ որ * մէկ մարդ մը իր հօրը կնիկը առնէ , ու Հիր հօրը քղանցքը բանայ ։

Ղ Հ Մ Ր 24 ։ Ե Ղ Ե . Ժ Բ . 8 ։ Ի . 11 ։ Դ Ւ . Լ Ե · 20 ։ Ա Կ Օ Ր . Ե · 1 ։ Ա Ց Ե Ս Հ Ր Ա Տ . Գ · 9 ։ Եզեկ · Ժ Գ · 8 ։

Գ Լ · Ի Գ

1 Ո՛վ կրնար ժողովրդին մէջ մնալ՝ ու ո՛վ չէր կրնար ։ 9 Բանակին մէջ անմաքրութիւնը կ'արդիլուի ։ 15 Իր տիրոջմէն փախչող ծառային վրայով ։ 17 Պոռնկութեան վրայով ։ 18 Պիղծ ընծաներու վրայով ։ 19 Շահով առած տալու վրայով ։ 21 Ուխտերու վրայով ։ 24 Ցանցաքներու վրայով ։

1 Ա՛մրձիկը ճղմուած կամ կրտրուած Հ՚ըրջը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ ։

Ն · Ք · ՂՖ · 1451

2 Պառնկորդին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ . ու անոր ը֊֊֊ը՝ մինչև տասներորդ ազգը՝ Տէրոջը ժողովքը չմտնէ ։

– Ն Է Հ · Ժ · 1 · 2 ։

3 – Ամմոնացին ու Մովաբացին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ . ու մինչև անոնց տասներորդ ազգը՝ անոնց ը֊֊֊ը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ յա֊

Բ Տես · գԼ · բ · 29 ։

4 ւիտեան . Բ քանզի երբոր դուք Եգիպտոսէն ելաք , ճամբուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չդիմաւորեցին . ու Միջագետին Փեթուր ը֊ը֊ի՝ Բէովրի որդին Բաղաամը վարձքով բերել տուին , որ քեզ

Է Թաւ · իր · 5 · 6 ։

5 անիծէ . Բայց քու Տէր Աստուածդ չուզեց Բաղաամին մտիկ ընել . Հապա քու Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհնութեան դարձուց , որովհետև քու Տէր Աստուածդ քեզ

Բ Եզր · Թ · 12 ։

6 սիրեց ։ Բ քու բոլոր կենացդ մէջ անոնց խաղաղութիւնը ու աղեկութիւնը չփնտռես յաւիտեան ։

7 Զրկայ որ Եդովմայեցին ատես . Բանզի անիկայ քու եղբայրդ է ։ Եգիպտացին ը֊ը չատես . քանզի Հանոր երկրին մէջ պանդուխտ է֊

Ի Օն · իե · 24 · 25 · 26 · Ուրդ · 10 · 12 ։

8 իր ։ Անոնց ծնած զաւակներուն երրորդ ազգը՝ Տէրոջը ժողովքը Թող մտնեն ։

Ղեւ · իր · 21 · իգ · 9 · Ղև · ժԹ · 34 · Գլ · ժ · 19 ։

9 Երբոր թշնամիներուդ դէմ բանակով կ'երթաս , ամէն չար բանէն

Ի Ղև · ժե · 16 ։

10 զգուշանաս ։ Բ թէ որ ձեր մէջը մէկ մարդ մը՝ երազափորձութեան պատճառաւը մաքուր չէ , Թող բանակէն դուրս ելլէ , ու բանակին մէջը

Ը Ղև · ժե · 5 ։

11 չմտնէ . Եւ իրիկուան դէմ ընջրով լուացուի , ու արևը մտածին պէս՝

12 բանակին մէջը մտնէ ։ Նաև բանակէն դուրս մէկ տեղ մը ունենաս ,

13 որ հոն դուրս ելլես . Ու զէնքերուդ մէջը ցից մը ունենաս , որ երբոր դուրսը նստելու ըլլաս , անով փորես , ու դառնաս՝ քու յետևլուա֊

14 ծրդ ծածկես ։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ քեզ ազատելու համար , ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնելու համար՝ Ը քու բանակիդ մէջը կը քալէ . ուստի քու բանակդ մաքուր ըլլայ , որ անիկայ քու վրադ աղտեղութիւն մը տեսնելով՝ քեզմէ ետ չդառնայ ։

Բ Թագ · Լ · 15 ։

15 Բ Ծառայ մը՝ որ տիրոջմէն Փախչելով քու քովդ ապաստաներ է ,

16 իր տիրոջը ձեռքը չմատնես . Թող քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը՝ քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ՝ ուր որ ինքը կ'ուզէ . Ը զանիկայ չնեղես ։

Է Եւ · իր · 21 ։

17 Ի Իսրայէլի աղջիկներէն բող չըլլայ , ու Իսրայէլի տղոցմէն Բ իգա֊

Ը Ղև · ժԹ · 29 · Տես Ա֊ռակ · բ · 16 · Ի Ծն · ժԹ · 5 · դ Թագ · իգ · 7 ։

18 կեալ չըլլայ ։ Որ և իցէ ուխտի համար՝ բոզի վարձքը կամ շունի դինը քու Տէր Աստուածդ տունը չտանես . քանզի քու Տէր Աստուածդ առջևը երկուքն ալ պիղծ են ։

Ն · Ք · ՂՖ · 1451

Բ Եզ · իր · 25 · Ղև · իե · 36 , 37 · Նէեմ · ե · 2 , 7 · Սաղ · ժե · 5 · Ղու · գ · 34 , 35 ։

19 Բ Ստակը կամ ուտելիքը՝ և կամ որ և իցէ բանը՝ որ շահով կրնայ տրուիլ , քու եղբօրդ շահով չը֊

20 տաս . Ի Օտարականէն շահ առնես , բայց քու եղբօրմէդ շահ չառնես , Հոր քու Տէր Աստուածդ քու ամէն ձեռք զարկած գործքերուդ մէջ քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ , ուր որ պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու համար ։

Տես Ղև · ժԹ · 34 · Գլ · ժե · 3 ։

Հ Գլ · ժե · 10 ։

21 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ուխտ մը ընես , առանց ուշացնելու կատարես . քանզի քու Տէր Աստուածդ անպատճառ անիկայ քեզմէ պիտի պահանջէ , ու մեղքի տէր

Ն Թաւ · Լ · 2 · ժաղ · ե · 4 , 5 ։

22 պիտի ըլլաս . Բայց թէ որ ուխտ ընել չուզես , Ն քեզի մեղք չըլ֊

23 լար ։ Ի Ինչ որ բերնովդ կը խոստանաս , ու քու կամքդ քու Տէր Աստուածդ կ'ուխտես , քու շրթունքներէդ ելածը զգուշութեամբ կատարես ։

Ղ Թաւ · Լ · 2 · Սաղ · կղ · 13 , 14 ։

24 Երբոր քու դրացիիդ պտղին կը մտնես , ուզածիդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս , բայց ամանիդ

25 մէջը չդնես ։ Երբոր քու դրացիիդ հունձքին մէջը կը մտնես , Ձ ձեռքովդ հասկերը փրցնես , բայց դրացիիդ հունձքին մանգաղ չզարնես ։

Ձ Մատ · ժբ · 1 · Մար · բ · 23 · Ղու · գ · 1 ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Արձակման թուղթ տալու վրայով ։ 5 Նոր կարգուած մարդ մը պատերազմի երթալուչէր ։ 6 , 10 Գրաւներու վրայով ։ 7 Մարդ գողցողին պատիժը ։ 8 Բորոտութեան համար զգուշութիւն ընելու պատուէրը ։ 14 Բանուրին վարձքը հատուցանելու , 16 արդարութիւն ընելու , 19 ու ողորմած ըլլալու վրայով պատուէր ։

1 Թէ որ – Մկր կնիկ մը առնէ՝ ու անոր էրիկը ըլլայ , և անոր վրայ անարդութեան բան մը գտնելուն համար , անիկայ իր աչքին հաճոյ չըլլայ , ան առնէ անոր արձակման թուղթ մը գրէ , ու անոր ձեռքը

– Մատ · և · 31 · ժԹ · 7 · Մար · ժ · 4 ։

2 տայ , և իր տունէն ճամբէ ։ Ու երբոր անիկայ անոր տունէն ելլելով , երթայ ուրիշ էրկան մը ինչ

3 ըլլայ , թէ որ ետքի էրիկն ալ զանիկայ ատելով , արձակման թուղթ մը գրէ , ու անոր ձեռքը տալով՝ իր տունէն ճամբէ , կամ թէ որ անոր հետ կարգուած ետքի էրիկը մեռ֊

4 նի , Բ Ուրչի էրիկը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր , կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ իրեն կնիկ առնելու , ա֊նոր պղծուելէն ետքը . քանզի Տէրոջը առջևը պղծութիւն է աս բանը . և այսպէս դուն մեղքով չեզոքնես ան երկիրը , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ ։

Բ Երեմ · գ · 1 ։

5 Ինչո՞ր ամուսնացած մարդը պատերազմի չերթայ, ու անոր բնաւ պաշտօն մը չտրուի. տարի մը իր տանը մէջ ազատ թող նստի, ու իր առած կնիկը ուրախացընէ։

6 Ձրլայ որ մէկը ջաղրիքը կամ անոր վերի քարը գրաւ առնէ. քանզի իր ընթերն կեանքը գրաւ առած կ'ըլլայ։

7 Եթէ որ մարդ մը գտնուի, որ իր եղբայրներուն, այսինքն Իսրայէլի որդւոցը մէկը գողնալով՝ զանիկայ ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է, ան գողը թող մեռնի. ու ձեր մէջէն չարութիւնը վերցընես։

8 Բորոտութեան ախտին համար զգուշութիւն ըրէք, Ղեւտացի քահանաներուն բոլոր ձեզի սորվեցուցած բաները ճշդիւ պահելու ու ընելու. ինչ որ անոնց պատուիրեր եմ, զգուշութեամբ ի գործ դնէք։

9 Միրիամի բան որ Աստուածդ Տէր Փարաւոնին ըրաւ ճամբուն մէջ, Եգիպտոսէն ելած ատենիդ։

10 Երբոր քու դրացիդ մէկ բան մը փոխ տաս, գրաւ առնելու համար անոր տունը չմտնես. Դուրսը կայնիս, ու փոխ առնող մարդը՝ գրաւ որ քեզի դուրս բերէ։ Եւ թէ որ ան մարդը աղքատ է, անոր գրաւ անովը չպառկիս. Արեւը մտածին պէս՝ անպատճառ անոր գրաւը ետ տաս, որ անիկայ իր հանդերձովը պառկի, ու քեզ օրհնէ. և Քու Տէր Աստուածդդ առջեւը՝ բանը քեզի արդարութիւն սեպուի։

14 Ընդբատ ու կարօտ վարձկանին զրկանք չընես, Թէ՛ քու եղբայրներէդ, և թէ քու երկրիդ մէջ՝ քու քաղաքներդ գտնուղ օտարական.

15 Ներէն ըլլայ՝ Նոյն օրը արեւը չմտած՝ անոր վարձքը հատուցանես. քանզի անիկայ աղքատ է, ու անոր խելքը միտքը անոր վրայ է. չըլլայ որ քեզի համար Տէրոջը բողոքէ, ու մեղքի տէր ըլլաս։

16 Տղոց յանցանքին համար՝ հայրերը չմեռցուին, ու հայրերուն յանցանքին համար տղաքը չմեռցուին. ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի։

17 Օտարականին՝ որբին իրաւունքը չծռես. Ու որբևարիին հանդերձը գրաւ չառնես։ Եւ մի՛ մարդ բեր, որ գուն Եգիպտոսի մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ ազատեց. ասոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ ասանկ բանը ընես։

19 Երբոր քու արտիդ մէջ հունձքդ հնձես, ու արտին մէջը մէկ որայ մը մոռցած ըլլաս, զանիկայ առնելու համար ետ չդառնաս. անիկայ օտարականին, որբին ու որբևարիին թող ըլլայ. որպէս զի քու Տէրը Աստուածդ օրհնէ քու ձեռքերուդ ամէն գործքին մէջ քեզ օրհնէ։ Ձիթենիդ թօթուելէդ ետքը՝ ճիւղերուդ ետեւէն մի՛ երթար. այրիին ու որբևարիին թող ըլլայ։ Եւ այգիիդ խաղողները ժողվելէդ ետքը՝ ճաշաքաղ չընես. անիկայ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին թող ըլլայ։ Եւ յիշէ՛ որ դուն Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ ասանկ բանը ընես։

ԳԼ. ԻԵ

1 Դատին թիւր քաւսունէն աւելի պիտի չըլլար։ 4 Կալի մէջ բանող եզին դունչը կապուելու չէր։ 5 Եղբօրը զաւակ տալու համար պատուէր։ 11 Ընպարկելու կնկան պատիժը։ 13 Պակաս կշիռներու վրայով։ 17 Ամաղեկին յիշատակը բոլորովին պիտի ջնջուէր։

1 Երբոր մարդոց մէջ վէճ մը ըլլայ, և դատաստանի երթան, որ անոնց դատը մտիկ ընելով՝ իրաւունքը ունեցողը արդարացընեն, ու յանցաւորը դատապարտեն։ Եւ յանցաւոր եղողը՝ թէ որ ծեծի արժանի է, դատաւորը զանիկայ պառկեցընէ, ու անոր յանցանքին համեմատ իր առջեւը ծեծել տայ զանիկայ՝ թուով։ Քառասունէն աւելի զարնել չտայ. չըլլայ որ ասկէ աւելի զարնելովը, եղբայրդ Քու աչքիդ առջեւը անարգուի։

4 Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապես։

5 Երբոր եղբարք մէկտեղ բնակին, ու անոնց մէկը առանց զաւկի մեռնի, մեռնողին կնիկը դուրսը օտար մարդու հետ չկարդուի. Փոտդրը անոր մօտենայ, և զանիկայ իրեն կնիկ առնէ, ու տագրութեան պարտաւորութիւնը անոր հատուցանէ։

6 Ցանէ. Եւ անոր ծնած առջնեկ տղան՝ մեռնողը եղբօրը անունովը կանչուի, որ չըլլայ թէ անոր անունը Իսրայէլէն ջնջուի։ Եւ թէ որ ան մարդը չուզէ, ան տունը հարսը առնել, ան տունը հարսը դուռը ելլէ ծերերուն՝ ու ըսէ. Իմ տագրս Իսրայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հաստատելէն կը հրաժարի. տագրութեան պարտաւորութիւնը ինծի հատուցանել չուզեր։ Ան ատենը անոր քաղաքին ծերերը զանիկայ պիտի կանչեն, ու անոր խօսին. և թէ որ անիկայ հաստատ կենալով՝ ըսէ թէ, Ես կ'ուզեմ առնել, Ան ատենը հարսը անոր պիտի մօտենայ ծերերուն առ-

Ելից. ի. 7։
Ընակ. ե. 18։
Ելից. խ. 16։
Գլ. ժէ. 19։
Ղեւ. ժգ. 2։ ժգ. 2։
Տես. Ղու. ժէ. 32։ ա Կոր. ժ. 6։

Թուա. ժբ. 10։
Ելից. իբ. 26։
Ցոր. իթ. 11, 13։ լա. 20։ բ Կոր. թ. 13։ ր Տիմ. ա. 18։
Գլ. գ. 25։ Սաղ. ճգ. 31։ ճժբ. 9։ Դան. գ. 27։
Մաղ. գ. 5։
Ղեւ. ժթ. 13։ Երեմ. իբ. 13։ Ցակ. ե. 4։
Ցակ. ե. 4։
Թագ. ժգ. 6։ բ Մն. իե. 4։ Երեմ. լա. 29, 30։ Եզեկ. ժբ. 20։
Ելից. իբ. 21, 22։ Ընակ. իբ. 22։ Եսա. 23։ Երեմ. ե. 28։ իբ. 3։ Եզեկ. իբ. 29։ Զաբ. է. 10։ Մաղ. գ. 5։
Ելից. իբ. 26։
Հմր 22։ Գլ. ժգ. 12։
Ղեւ. ժթ. 9, 10։ իգ. 22։

Համար ետ չդառնաս. անիկայ օտարականին, որբին ու որբևարիին թող ըլլայ. որպէս զի քու Տէր Աստուածդ օրհնէ քու ձեռքերուդ ամէն գործքին մէջ քեզ օրհնէ։ Ձիթենիդ թօթուելէդ ետքը՝ ճիւղերուդ ետեւէն մի՛ երթար. այրիին ու որբևարիին թող ըլլայ։ Եւ այգիիդ խաղողները ժողվելէդ ետքը՝ ճաշաքաղ չընես. անիկայ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին թող ըլլայ։ Եւ յիշէ՛ որ դուն Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ ասանկ բանը ընես։

Գլ. ժե. 10։ Սաղ. խա. 1։ Ընակ. ժթ. 17։
Հմր 18։

— Գլ. ժթ. 17։ Եզեկ. իդ. 24։
Տես Ընակ. ժէ. 15։
Ղու. ժբ. 48։
Մատ. ժ. 17։
Ելից. ժ. 24։
Ցոր. ժբ. 3։
Ընակ. ժբ. 10։ առաք. թ. 9։ ա Տիմ. ե. 18։
Մատ. իբ. 24։ Մար. ժբ. 19։ Ղու. ի. 28։
Յն. լբ. 8։ Հռոմ. ա. 12, 13։ գ. 9։
Յն. լբ. 9։
* Եբր. կնայ։
Հռոմ. գ. 10։
Հռոմ. գ. 1, 2։
Հռոմ. գ. 6։

Ն·ք·ղԲ· 1451

Ե Հռութ. դ· 7։
Ի Հռութ. դ· 11։

ջևը՝ Ե և անոր ոտքէն կօշիկը հանէ, ու անոր երեսը թքնէ, և խօսելով պիտի ըսէ. Ի՛ր եղբօրը տունը շինել չուզող մարդուն ասանկ կ՚ըլ-
10 լայ։ Եւ անոր անունը Իսրայէլի մէջ՝ Կօշիկը հանուած մարդուն տունը ըսուի։
11 Երբոր Էլիա՛ մարդիկ իրարու հետ կը ծեծկուին, և մէկուն կնիկը՝ զարնողին ձեռքէն իր երիկը ազատելու համար՝ մօտենայ, ու ձեռքը երկընցրնելով անոր ամօթոյքը
12 բռնէ, Ան աւետը անոր ձեռքը կտրես. Ե՛ հրու աչքդ ԲՒԱ՛ ՈՒՐ չխնայէ։
13 Ե՛ Մախադիդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու պզտիկ կշի՛ռ քարեր չրլայ։
14 Ցանդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու
15 պզտիկ արդուներ չրլայ։ Քու կշի՛ռ քարը լման ու արդար ըլլայ. քու արդուդ լման ու արդար ըլլայ, Ո՛ր քու օրերդ երկար ըլլան երկրին վրայ, որն որ քու Տէր
16 Աստուածդ քեզի կու տայ։ Քանզի ամէն աս բաները ընողը, ամէն անիրաւութիւն ընողը՝ քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է։
17 Ի՛ Եգիպտոսէն ելած ատենդ՝ ճամբան Ամաղեկին քեզի ըրածը մի՛ տրդ
18 պահէ. ճամբուն մէջ ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քու եանէդ Իւղ բոլոր տկարները կոտրեց, երբոր դուն աշխատած ու յոգնած էիր. ու Ա՛ս-
19 տուածմէ չվախցար։ Ուստի Ե՛րբոր քու Տէր Աստուածդ՝ քու բոլոր շրջակայ թշնամիներէդ քեզ հանգըստացընէ ան երկրին մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես, ան ատենը Ա՛մաղեկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին վերցընես. չըլլայ որ մոռնաս։

Ի՛ Ել·ժե·8։

Ա՛մաղ·ղ·1։ Ա՛ռակ·ժգ· 6։ Հռով· գ·18։

Ն աթ՚ագ· ժե·3։

Ել·ժե·14։

ԳԼ·Ի.Զ

1 Երախայրիներուն կողովը մատուցանողին խոստովանութիւնը։ 12 Երրորդ տարուընն ետասանորդները բերողին ընելու աղօթքը։ 16 Աստուծոյ և ժողովուրդին մէջտեղը եղած ուխտը։

1 Երբոր մտնես ան երկիրը, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ. և զանիկայ ժառանգես, ու հոն բնակիս,
2 Ան ատենը երկրին ամէն պտուղներուն երախայրիներէն պիտի առնես, որոնք քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրէն ժողվեր ես, ու մէկ կողովի մը մէջ դնելով Ի՛ երթաս ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը
3 հոն դնելու համար. Եւ ան օրերը եղող քահանային երթաս ըսես. Ես այսօր քու Տէր Աստուածդ ՚ի՛ն կը խոստովանիմ՝ որ ես մտայ

Ե՛ Ել·ժբ·5։

ան երկիրը, որուն համար Տէրը մեր հայրերուն երդում ըրեր էր մեզի
4 տալու։ Ետքը քահանան կողովը քու ձեռքդ առնելով՝ զանիկայ քու Տէր Աստուածդ սեղանին առ-
5 ջևը պիտի դնէ. Եւ դուն պատասխան տալով՝ քու Տէր Աստուածդ առջևը ըսես. Իմ հայրս Թափառական Ա՛ասորի մը ըլլալով, Ե՛գիպտոս իջաւ, ու հոն Է՛քիւր հոգիով պանդխտութիւն ընելով՝ մէկ մեծ՝ զօրաւոր ու շատաւոր ազգ
6 մը եղաւ. Ու Ը՛գիպտացիք մեզ չարչարեցին, մեզ նեղեցին, և մեր վրայ ծանր ծառայութիւններ դր-
7 բին. Ու Ե՛մինք մեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն աղաղակեցինք. և Տէրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը՝ աշխատութիւնը ու մեզի
8 եղած զրկանքը տեսաւ. Ը՛ետ Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով՝ Բ՛մեծ ահարկութիւններով՝ նշաններով ու հրաշքներով
9 մեզ Եգիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ աս տեղս բերաւ, ու մեզի աս երկիրը՝ Ծ՛կաթ ու մեղր բղխող երկի-
10 րը տուաւ։ Եւ արդ՝ ով Տէր, ինծի տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիները Ի՛վ բերի։ Ու անոնք քու Տէր Աստուածդ առջևը դնելով՝ Տէր Աստուածդ առջևը
11 երկրպագութիւն ընես. Եւ Է՛ր Տէր Աստուածդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն ընես, դուն ալ՝ Ղեւտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն ալ։

Ի՛ Ել·ժբ·7, 12։ Ի՛ գ·11։

12 Երրորդ տարին՝ Ետասանորդի տարի ըլլալով, երբոր դուն Է՛ր արդիւնքներուդ բոլոր տասանորդները զատես լմընցընես, անոնք Ղեւտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին տաս, որ ՚ՈՆՑ՛ ՐԼ քու քաղաքներուդ մէջը ուտեն
13 կշտանան։ Ան ատենը քու Տէր Աստուածդ առջևը ըսես. Սուրբ եղած բանը բոլորովին տունէս հանեցի, և քու բոլոր հրամայած պատուիրանքներուդ համեմատ՝ զանիկայ Ղեւտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին տուի. քու պատուիրանքներդ զանց չըրի, Ե՛ ու
14 ՚ՈՆՑ՛ չմոռցայ. Ի՛ սուգիս օրերուն՝ անկէ չկերայ, ու անմաքուր բանի մը չդործածեցի, և անկէ մեռելի համար չտուի. իմ Տէր Աստուածոյս խօսքը մտիկ ըրի. ինծի ինչ որ պատուիրեցիր, անոր հա-
15 մեմատ ըրի. Ո՛նայէ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ, և օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ, ու ան երկիրը՝ որ տուիր մեզի, ինչպէս որ մեր հայրերուն երդում ըրած էիր թ՚՚

Ն·ք·ղԲ· 1451

Ի ՈՎ·ժր· 12։
Ե՛ ՚ՈՆ·ղզ· 1·6։ Գոր· է·15։
Ի ՚ՈՆ·ղզ· 27։ Գլ·ժ· 22։
Ղեւ·ա·11, 14։
Ի Եւ·բ·23, 24, 25։ գ· 9։ դ·31։
Ը Ել·ժր·37, 51։ ժգ·3, 14, 16։ Գլ· է·15։
Ե՛ Բլ·գ·34։
Ժ Ել·դ·8։
Ի Գլ·ժր·7, 12, 18։ ժչ· 11։
Ի՛ Գլ·ժգ· 28, 29։
Ի՛ ՂՒ·իէ· 30։ Թուա· ժը·24։
Ժ Ա՛մս·ՃԺԹ· 141, 158, 176։
Ի ՂՒ·է·20։ իա·1, 11։ ՈՎ·Թ·4։
Ի՛ Հե՛ս·կդ· 15։ Զաք· բ·13։

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

ը՝ , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ։

16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պատուիրէ , որ ասոնք կանոնները ու դատաստանները՝ ի գործ դնես . ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ պահես ու կատարես զանոնք ։

Յ Եւ · ի · 19 ։ 17 Դուն այսօր Տէրոջը խոսք կու տաս , որ անիկայ քեզի Աստուած ըլլայ , ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես , և անոր կանոնները՝ պատուիրանքները ու դատաստանները պահես , ու խօսքը մտիկ ընես ·

ՂԵլ · գ · 7 ։ Ժթ · 5 ։ Գւ · է · 6 ։ Ժգ · 2 ։ Իբ · 9 ։ 18 Տէրն ալ այսօր քեզի խոսք կու տայ , որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս , ինչպէս որ քեզի բսաւ , որ անոր բոլոր պատուի-

Ֆ Գւ · գ · 7 ։ 8 ։ Իբ · 1 ։ Սաղ · ՃԽը · 14 ։ Ճ Եւ · Ժթ · 6 ։ Գւ · է · 6 ։ Իբ · 9 ։ ա Պետ · բ · 9 ։ 19 րանքները պահես . Եւ Ֆ բոլորը իր ստեղծած ազգերէն գերազանց ընէ քեզ , գովութիւնով՝ համբաւով ու փառքով , որ Ճ սուրբ ժողովուրդ մը ըլլաս քու Տէր Աստուածդ՝ իր բսածին պէս ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Մովսէս կը հրամայէ որ բոլոր պատուիրանքները քարերու վրայ գրեն , 5 և յատուած քարէ սեղան մը շինեն ։ 11 Մովսէս կ՚օրհնէ Գարիզին ու Եբեդալ լեռներուն վրայ կայնելու ցեղերը ։ 14 Գեբալ լեռան վրայ խոսուելու անէծքները ։

1 Ա՛յս Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ ժողովուրդին պատուիրելով՝ բսաւ . Պահեցէք ան բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր

— Ցես · գ · 1 ։ 2 ձեզի կը պատուիրեմ ։ Ու ՚Ցորդանանէն՝ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկիրը անցած օրդ՝ Ֆ քեզի մեծ քարեր կանգնես , ու

Բ Ցես · ը · 32 ։ 3 զանոնք կիրով ծեփես . Եւ աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը անոնց վրայ գրես , երբոր անցնիս ու մտնես ան երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուա-

4 ծը քեզի բսաւ ։ Ուստի երբոր Ցորդանանէն անցնիս , աս օրհնան քեզի պատուիրածիս պէս՝ աս քարերը Ֆ Գեբալ լեռան վրայ կանգնես , ու զանոնք կիրով ծեփես ։

Ֆ Գւ · ժ · 29 ։ Ցես · ը · 30 ։ 5 Եւ հոն քու Տէր Աստուածդ մէկ սեղան մը շինես , քարերէ ՚Երկաթ սեղան մը . Ո՛չ անոնց վրայ երկաթի

Բ Եւ · ի · 25 ։ Ցես · ը · 31 ։ 6 չպղընես . Ամէն քու Տէր Աստուածդ սեղանը ամբողջ քարերէ շինես . ու անոր վրայ քու Տէր Աստուածդ ողջակէզներ մատու-

7 ցանես . Եւ խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ հոն ուտես , ու քու Տէր Աստուածդ առջեւը ու-

8 րախանաս . Եւ աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը քարերուն վրայ խիստ պարզ կերպով մը գրես ։

9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանաներուն հետ բոլոր Իսրայէլին խօսելով՝ բսաւ . Ով Իսրայէլ , լուռ կեցիր՝ ու մտիկ ըրէ . Ի դուն այսօր քու Տէր Աստուածդ ժողովուրդը

10 եղար . Ուստի քու Տէր Աստուածդ խօսքը մտիկ ընելով՝ ի գործ դնես անոր պատուիրանքները ու կանոնները , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։

11 Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուր-

12 դին պատուիրելով՝ բսաւ · Երբոր Ցորդանանէն անցնիք , Ղժողովուրդը օրհնելու համար Գարիզին լեռան վրայասոնք թող կայնին . Շիմաւոն՝ Ղեւի՝ Ցուդա՝ Իսաքար՝

ՂԳւ · ժ · 29 · Ցես · ը · 33 · Դատ · Թ · 7 ։ 13 Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ Ի անէծքի համար Գերազ լեռան վրայ ասոնք թող կայնին . Ռուբէն՝ Գադ՝ Ասեր՝ Զաբուղոն՝ Դան ու Նեփթաղիմ ։

Ի Գւ · ժ · 29 · Ցես · ը · 33 ։ 14 Ու Ղեւտացիք Իսրայէլի բոլոր մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի բսեն .

ԸԳւ · ԻԹ · 10 · Ցես · ը · 33 · Դան · Թ · 11 ։ 15 Ր Անիծեալ բլլայ ան մարդը՝ որ արուեստաւորի ձեռագործ՝ ու Տէրոջը առջեւը պիղծ եղած փորուած կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ , ու դաղտուկ տեղ մը կը դնէ . Ժ և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տալով՝ Ամէն պիտի բսէ ։

Բ Եւ · ի · 4 · 23 · ԻՉ · 17 · Ղե · Ժթ · 4 · Իգ · 1 · Գւ · գ · 16 · 23 · ե · 8 · Ես · Իգ · 9 · Ովս · Ժգ · 2 · Ժ Ցես թես · ե · 22 · Երեմ · Ժա · 5 · ա Կոր · Ժգ · 16 ։ 16 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ իր հօրը կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ի Եւ · ի · 12 · Իա · 17 · Ղե · Ժթ · 3 · Գւ · Իա · 18 ։ 17 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ իր դրացիին սահմանը կը փոխէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ղ Գւ · Ժթ · 14 · Առակ · Իբ · 28 ։ 18 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ կոյրը էր ճամբայէն կը խոտորեցնէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ի Եւ · Իբ · 21 · 22 · Գւ · Ժ · 18 · Իգ · 17 · Մաղ · գ · 5 · Ի Ղե · Ժբ · 8 · Ի · 11 · Գւ · Իբ · 30 ։ 19 Անիծեալ բլլայ ան , որ պանդուխտին՝ որբին ու որբևարիին իրաւունքը կը ծռէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

20 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ իր հօրը կնկանը հետ կը պառկի . քանզի իր հօրը քղանցքը կը բանայ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ղ Ղե · Ժբ · 23 · Ի · 15 ։ 21 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ ո և իցէ անասունի հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Յ Ղե · Ժբ · 9 · Ի · 17 ։ 22 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող իր քրոջը հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ղ Ղե · Ժբ · 17 · Ի · 14 · Ֆ Եւ · Ի · 13 · Իա · 12 · 14 · Ղե · Իգ · 17 · Թես · Ի · 31 · Գւ · Ժթ · 11 ։ 23 Անիծեալ բլլայ ան՝ որ իր զբանչին հետ կը պառկի . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ճ Անիծեալ բլլայ ան՝ որ իր դրացին գաղտուկ կը մեռցընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

Ն · Ք · ԶԿ · 1451

Ա Ել · իգ · 7 · 8 · Գլ · Ա · 17 · Ա գ · 19 · Եզկ · իբ · 12 ·
Բ Գլ · իբ · 15 · Սադ · ՃՄԹ · 21 · Երեմ. Ա ա · 3 · Գաղ · գ · 10 ·

– Ել · Ա ե · 26 · Ղե · իգ · 3 · Ես · ֆե · 2 ·

Բ Գլ · իգ · 19 ·

Ե Հմր 15 · Ջաբ · ա · 6 ·

Զ Սադ · ՃԻբ · 1 · 4 ·

Է Ննգ · լԹ · 5 ·

Ը Հմր 11 · Ննգ · իբ · 17 · Լթ · 25 · Գլ · է · 13 · Սադ · ՃՀ · 38 · ՃԻԿ · 3 · ՃԻբ · 3 · Ազակ. Ա · 22 · ա ՏԻմ. գ · 8 ·

Թ Սադ · ՃԻա. 8 ·

Ժ Ղե · իգ · 7 · 8 · Բ Թագ · իբ · 38 · 39 · 41 · Սադ · ՄԹ · 23 · Տես Հմր 25 ·

Ի Ղե · ԽԵ · 21 ·

Ա Ազակ · գ · 10 ·

Ի Գլ · Ա է · 10 ·

Լ Ել · Ա Թ · 5 · 6 · Գլ · է · 6 · իգ · 18 · 19 · ԻԹ · 13 ·

Խ Թես · գ · 27 · Բ ՄՆ · է · 14 · Ես · կգ · 19 · Դան · Թ · 18 · 19 ·

Ծ Գլ · Ա ա · 25 ·

Կ Հմր 4 · Գլ · է · 9 · Ազակ. Ա · 22 ·

Հ Ղե · իգ · 4 · Գլ · Ա ա · 14 ·

Ձ Գլ · Ա գ · 29 ·

Ղ Գլ · Ա է · 6 ·

25 Ա Անիծեալ բլլայ ան՝ որ անմեղ մարդը մեռցընելու համար կաշառք կ՚առնէ . և բոլոր ժողովուրդը Ա-մէն պիտի բսէ ։

26 Ա Անիծեալ բլլայ ան՝ որ աս օրէնքիս խօսքերուն մէջը չկենար՝ որ զանոնք կատարէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի բսէ ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Հնազանդութեան օրհնութիւնները ։ 15 Անհնազանդութեան անէծքները ։

1 Եւ – թէ որ դու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ մտիկ ընելով՝ զգուշութեամբ Ի գործ դընես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ դու Տէր Աստուածդ Բ երկրիս բոլոր ազգերէն դերազանց պիտի
2 ընէ քեզ ։ Եւ թէ որ դու Տէր Աստուծոյդ խօսքին չնազանդիս , աս բոլոր օրհնութիւնները դու վրադ գալով՝ Էրեզի պիտի հասնին ։
3 Ք Քաղաքի մէջ օրհնեալ , ու Ք դաշ-
4 տի մէջ օրհնեալ պիտի բլլաս . Ը Դու որովայնիդ պտուղը՝ դու երկրիդ պտուղը՝ դու անասուններուդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 բլլան . Փ Դու կողովդ ու տաշտդ
6 օրհնեալ պիտի բլլան . Ի Մտած ատենդ օրհնեալ , ու ելած ատենդ
7 օրհնեալ պիտի բլլաս . Ը Տէրը քու առջեւդ ջարդել պիտի տայ քու վրադ ելլող թշնամիներդ . անոնք քեզի դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլեն , և քու առջեւդ եօթը ճամ-
8 բով պիտի փախչին ։ Ի Տէրը քու Ը շտեմարաններուդ ու ամէն Ի ձեռք զարնելու բաներուդ օրհնութիւն պիտի խրկէ . և քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկրին մէջ քեզ
9 պիտի օրհնէ ։ Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ հրամաններըը պահելով՝ ա-նոր ճամբաներուն մէջը քալես , Լ Տէրը քեզի երդում՝ բրածին պէս՝ քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ պիտի
10 հաստատէ . Ու երկրիս ամէն ժողովուրդները պիտի տեսնեն որ Ի Տէրոջը անունը քու վրադ կը կոչուի ,
11 Ծ ու քեզմէ պիտի վախնան ։ Եւ Ի Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լ-ցընէ , քու որովայնիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտուղը Ը Ղ Ե Լ ան երկրին վրայ , որն որ Տէրը քու հայրերուդ երդում՝ բրաւ քեզի տա-
12 լու ։ Տէրը իր բարութեան դան-ձը՝ Ա Ե Ն երկինքը քեզի պիտի բանայ , հոր քու երկրիդ անձրեւը առնովը տայ , ու Ի քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ . և Ղ ուն շատ ազ-գերու փոխ պիտի տաս , բայց
13 դուն փոխ պիտի չառնես ։ Տէրը Ի Ղ Ե Լ Ը Ք Ն Ե Ր Ո Ջ Ձ գլուխ պիտի ընէ քեզ , և չէ թէ պոչ . դուն միշտ վրայ պիտի ելլես , ու բնաւ վար պիտի չիյնաս , թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ պատուիրանքները մը-տիկ ընելով՝ պահես ու կատարես ,
14 որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-րեմ , Ա Եւ օտար աստուածներուն ետեւէն երթալու համար , Ա անոնց ծառայութիւն ընելու համար , աջ կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօսքերէն , որոնք ես այս-օր քեզի կը պատուիրեմ ։
15 Բայց Ա թէ որ դու Տէր Աստու-ծոյդ խօսքին չնազանդիս , և չպա-հես ու չընես անոր բոլոր պատուի-րանքները ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ան ատենը աս ամէն անէծքները քու վրադ գալով՝ Էրեզի պիտի հասնին ։
16 Ը Քաղաքի մէջ անիծեալ , ու դաշտի
17 մէջ անիծեալ պիտի բլլաս . Քու կողովդ ու տաշտդ անիծեալ պիտի
18 բլլայ . Քու որովայնիդ պտուղը՝ երկրիդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը անիծեալ
19 պիտի բլլան . Քու մտած ատենդ անիծեալ՝ ու քու ելած ատենդ
20 անիծեալ պիտի բլլաս ։ Եւ Տէրը քու ամէն ձեռք զարկած գործիդ մէջը – անէծք՝ Ը տագապանք ու Ղ յանդիմանութիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար գործքերուդ՝ ու զիս ձգելուդ համար , մինչեւ որ շուտով բնաջինջ բլլաս ու կոր-
21 սուիս ։ Տէրը Էրեզի ժանտախտը պիտի փակցընէ , մինչեւ որ քեզ հատցընէ ան երկրին վրայէն , ուր որ դուն կը մտնես անիկայ ժառան-
22 գելու ։ Եւ – Տէրը քեզ պիտի զարնէ ծիւրական ախտով՝ հրա-տագնապ տենդով՝ ջերմով՝ ու այ-րող տաքութիւնով՝ Ա սրով՝ – խոր-շակահարութեամբ ու ոսկեխոց դալուկով . և Ա Ե Ն պիտի հալա-
23 ծեն քեզ , մինչեւ որ կորսուիս ։ Եւ Էդլխուդ վրայի երկինքը պղնձէ , ու տակդ եղած երկիրը երկաթէ պիտի
24 բլլայ ։ Տէրը անձրեւի տէզ՝ հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ . Ա երկինքէն քու վրադ պիտի իջնեն , մինչեւ որ դուն բնաջինջ բլլաս ։
25 Ք Տէրը քու թշնամիներուդ առջեւը քեզ ջարդել պիտի տայ . անոնց դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլես , և անոնց առջեւէն եօթը ճամբով պի-տի փախչիս . ու Բ երկրիս բոլոր թագաւորութեանց մէջը թափա-
26 ռական պիտի բլլաս . Եւ Ղ քու մնացմունդ՝ երկինքին բոլոր թռչուն-ներուն ու երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի բլլայ . և Ա Ե Ն

Ն · Ք · ԶԿ · 1451

Գ Ես · Թ · 14 · 15 ·

Դ Գլ · Ա ե · 32 · Ժա · 16 ·

Ե Ղե · իգ · 14 · Ոգը · բ · 17 · Դան. Թ · 11 · 13 · Մադ · բ · 2 ·

Զ Հմր 2 ·

Է Տես Հմր 8 · ԷԸ ·

Ը Մադ · բ · 2 ·

Թ Ջաբ · Ժգ · 13 ·

Ժ Սադ · Ա · 16 · Եա · է · 17 · Ա ա · 20 · կգ · 15 ·

Ի Ղե · իգ · 25 · Երեմ. իգ · 10 ·

Լ – Ղե · իգ · 16 ·

Խ * Ա Ա՛ երաշ-տութեամբ , – Ամով · գ · 9 ·

Ծ Ղե · իգ · 19 ·

Կ – Հմր՝ Ղե · իգ · 17 · 37 · Գլ · իբ · 30 · Եա · գ · 17 · Բ Երեմ. Ժե · 4 · իգ · 9 · Եզկ · իգ · 46 ·

Հ ա Թագ · Ժե · 44 · 46 · Սադ · ՀԹ · 2 · Երեմ. է · 33 · Ժգ · 4 · լգ · 20 ·

Ն · Ք · ԴԲ · 1451

27 վը[ա] ընտող մը պիտի չըլլայ ։ Տէրը [b]Եգիպտոսի պարարներով , [c]թան-
չով , բոստոտութեամբ ու եռքով
պիտի զարնէ քեզ , որ անոնցմէ
28 չկարենաս բժշկուիլ ։ Տէրը ապ-
շութիւնով՝ կուրութիւնով ու
[d]սրտադողով պիտի զարնէ քեզ .
29 Եւ ինչպէս որ կոյրը խաւարի մէջ
ձեռքովը կը խարխափէ , [e]դուն ալ
կէս օրուան ատեներ անանկ պիտի
խարխափես . ու գործքերուդ մէջ
բարերաղդութիւն պիտի չունե-
նաս . և միշտ զրկանք ու յափշտա-
կութիւն պիտի քաշես . ու [f]Է[ա]
30 ազատող պիտի չըլլայ ։ [g]Դուն
կնկան մը պիտի նշանուիս , ու ա-
նոր հետ ուրիշը պիտի պառկի .
[h]տուն պիտի շինես , ու անոր մէջը
դուն պիտի չբնակիս . Քայդի պի-
տի տնկես , ու անոր խաղողը պի-
31 տի չժողվես . Քու եզդ՝ քու աչքիդ
առջեւը պիտի մորթուի , բայց դուն
անկէ պիտի չուտես . քու էշդ քու
առջեւէդ պիտի յափշտակուի , ու
քեզի ետ պիտի չդառնայ . Հօտերդ
քու թշնամիներուդ պիտի մատ-
նուին , ու [i]Հ[ա]Ռ քեզի ազատող
32 պիտի չըլլայ ։ Քու տղաքներդ
ու աղջիկներդ ուրիշ ժողո-
վուրդի մը պիտի տրուին , և
աչքերդ պիտի տեսնեն , ու էրս-
լոր օրը անոնց համար [j]Հ[ա]Յ[ր]
[k]բ[ա]ր[ե]ր պիտի նուաղին . և
ձեռքդ պիտի չհասնի օ[գ]ն[ե]լ[ո]ւ ։
33 Քու երկրիդ արդիւնքը ու քու
բոլոր աշխատութիւնդ քեզի ան-
ծանօթ եղած ժողովուրդ մը պիտի
ուտէ . և դուն ամէն օր միայն ըր-
34 կանք ու ճնշում պիտի քաշես . Եւ
[l]աչքերուդ տեսած բաներէն պիտի
35 խենդնանաս ։ Տէրը [m]Հ[ա]Ռ քու ծուն-
կերդ ու սրունքներդ , [n]— ոտքիդ
թաթէն մինչեւ գլխուդ գագաթը
դէշ պարարներով պիտի զարնէ , ու
պիտի չկրնաս բժշկութիւն գտնել ։
36 Տէրը [o]պիտի տանի քեզ՝ և քու
վրադ դրած թագաւորդ անանկ
ազգի մը՝ որ ոչ դուն ճանչցած ես ,
ոչ ալ քու հայրերդ . և [p]հ[ո]ն օտար
աստուածներու՝ փայտի ու քարի
37 ծառայութիւն պիտի ընես ։ Եւ
դուն [q]զարմանքի , ու առակի , [r]և
կատակի ենթակայ պիտի ըլլաս ան
բոլոր ժողովուրդներուն մէջը , ուր
38 որ Տէրը քեզ պիտի տանի ։ [s]Ար-
տիդ մէջը շատ սերմ պիտի ցանես ,
ու քիչ [t]ց[ո]ւ[ց]ա[ք] պիտի ժողվես .
քանզի [u]մ[ա]ր[ա]խները պիտի ուտեն
39 զանիկայ ։ [v]Այգիներ պիտի տնկես ,
ու գարմանաս , բայց գինին պիտի
չխմես , ու [w]խ[ո]ղ[ո]ղ պիտի չժողվես .
քանզի անիկայ որդերը պիտի ու-
40 տեն ։ Քու [x]ամէն սահմաններուդ

մէջ ձիթենիներ պիտի ունենաս ,
բայց եղով պիտի չօծուիս . քանզի
քու ձիթենիներդ [y]ի[ն]ձ[ո] պ[ա]ռ[ա]չ[ի]
41 պիտի թափեն ։ Ցղաքներ ու աղ-
ջիկներ պիտի ծնանիս , բայց քու կող
պիտի չըլլան . քանզի [z]Ա[ն]ո[ր] գե-
42 րութեան պիտի երթան ։ Բոլոր
ծառերդ ու երկրիդ պտուղները՝
43 [a]խ[ա]ն[ի]ծ պիտի ուտէ ։ Ձեր մէջը
եղող օտարականը՝ քեզմէ գերա-
զանց պիտի ըլլայ , և շատ պիտի
[b]բ[ա]ր[ձ]ր[ա]ն[ա]յ , ու դուն շատ վար
44 պիտի իջնես . [c]Ան[ի]կայ քեզի
փոխ պիտի տայ , բայց դուն
անոր փոխ պիտի չտաս . [d]Ան[ի]-
կայ գլուխ պիտի ըլլայ , բայց
45 դուն պոչ պիտի ըլլաս ։ Եւ հա
բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի
գան , քեզ պիտի հալածեն , ու
քեզի պիտի հասնին , մինչեւ որ
դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետեւ
քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին չա-
զանդութիւն չըրիր , և քեզի հրա-
մայած պատուիրանները ու կա-
46 նոնները չպահեցիր . Եւ անոնք
քու վրադ ու քու սերունդիդ վրայ
նշան ու հրաշք պիտի ըլլան յաւի-
47 տեան ։ Որովհետեւ դուն՝ [e]ամէն
բանին առատութեանը համար՝
ուրախութեամբ և յօժար սրտով
քու Տէր Աստուծոյդ ծառայու-
48 թիւն չըրիր , Անոր համար դուն ա-
նօթութիւնով , ծարաւով , մեր-
կութիւնով , ու ամէն բանի կարօ-
տութիւնով ծառայութիւն պիտի
ընես քու թշնամիներուդ , որոնք
Տէրը քու վրադ պիտի խրկէ . և
[f]քու պարանոցիդ վրայ երկաթէ
լուծ պիտի դնէ , մինչեւ որ բնաջինջ
49 ընէ քեզ ։ [g]Տէրը քու վրադ հե-
ռուէն՝ երկրիս ծայրէն [h]արծիւի
թռչելուն պէս ազգ մը պիտի
բերէ , անանկ ազգ մը՝ որուն լե-
50 զուն դուն չես հասկրնար , Պինա-
երես ազգ մը , [i]Ո[ր] ծերոց պատիւ
պիտի չընէ , ու տղայոց վրայ դութ
51 պիտի չունենայ . Եւ անիկայ [j]քու
անասուններուդ պտուղը՝ ու երկ-
րիդ պտուղը պիտի ուտէ , մինչեւ որ
դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետեւ
քեզի ցորեն՝ գինի՝ եղ՝ կովերուդ
ծնունդները ու ոչխարներուդ հօ-
տերը պիտի չթողու , մինչեւ որ քեզ
52 բնաջինջ ընէ . Եւ անիկայ [k]քու
բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ պի-
տի պաշարէ , մինչեւ որ կործանին
քու բարձր ու ամուր պարիսպներդ ,
որոնց դուն ապաւիներ ես՝ քու
բոլոր երկրիդ մէջ . և քեզ պիտի
պաշարէ քու ամէն քաղաքներուդ
մէջ — քու բոլոր երկրիդ մէջ , որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու-
53 տայ . Ու պաշարման ատեն՝ և

Ն · Ք · ԴԲ · 1451

Ե Ղեւ. ա · 5 ։

Զ Հմր 12 ։

Է Հմր 13 ։ Ղեւ. ա · 5 ։

Ը Հմր 15 ։

Թ Ես. ը · 18 ։ Եզեկ. ժգ · 8 ։ Ղ Ներեմ. թ · 35 ։ 36 ։ 37 ։

Ժ Գ Ե · լը · 15 ։

Ժ Երեմ. իը · 14 ։

Ի Երեմ. և · 15 ։ գ · 22 ։ 23 ։ Ղ ։ Ամ · 48 ։

Լ Երեմ. իը · 40 ։ խթ · 22 ։ Ղեւ. գ · 19 ։ Եզեկ. ժե · 3 ։ 12 ։ Ովս · ը · 1 ։

Խ Ը Մն · ւզ · 17 ։ Ես · խե · 6 ։

Ծ Հմր 33 ։ Ես · ա · 7 ։ կը · 8 ։

Կ Գ Թագ · իե · 1 ։ 2 ։ 4 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1451

ՂՂՏ·Խ· 29։ գ Թագ· գ·28։29։ Երեմ.ԺԹ· 9։ Ոզր·բ· 20։գ·10։ Ը Գէ·Ժգ·6։ -Գէ·Ժէ·9։

քու թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ Ադու որովայնիդ պտուղը՝ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած քու տգաբներուդ և աղջիկներուդ

54 միսը պիտի ուտես ։ Ձեր մէջը քնքուշ ու խիստ փափուկ մարդը՝ իր եղբօրը ու Կիր ծոցի կնկանը՝ և իր ողջ թողուցած որդւոցը -Ծուռ

55 աչքով պիտի նայի . Որպէս զի իր ուտելու որդւոցը միայն անոնց մէկուն չտայ . քանզի պաշարման ատենը՝ ու քու թշնամիդ ամէն քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ --Բիչ բան մը պիտի չմնայ

56 անոր ։ Ձեր մէջը խիստ քնքուշ ու փափուկ եղող կնիկը՝ որ իր փափկութենէն ու քնքուշ ըլլալէն՝ ոտքը գետնի վրայ կոխելու սորված չէր , իր ծոցի էրկանը՝ իր

57 տղուն՝ իր աղջկանը՝ Եւ -իր ոտքերուն մէջատղէն ելլող տղու ընկերին՝ ու իր ծնած զաւակներուն Ծուռ աչքով պիտի նայի . քանզի պաշարման ատենը՝ ու քու թշնամիդ քու քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ ամէն բանին պակսելուն համար՝ գանոնք ծածկարար պիտի ուտէ ։

58 Թէ որ դուն աս գրքիս մէջ գրուած՝ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը զգուշութեամբ չկատարես , և Աս՝ ՓՈՒ ԵՀՈՎԱՑ ԱՍՏՈՒԾՈՑԴ պատուական ու ահաւոր

59 անունէն չվախնաս , Տէրն ալ՝ Ան սովոր հարուածներով , մեծ ու երկարատև հարուածներով , գէշ ու երկայն հիւանդութիւններով պիտի զարնէ քեզ և քու սերունդդ .

60 Ու Եգիպտոսի բոլոր հիւանդութիւնները՝ որոնցմէ դուն կը վախնաս , քու վրադ պիտի դարձնէ . ու անոնք քեզի պիտի փակչին ։

61 Նաև աս օրինաց գրքին մէջը չգրուած ամէն հիւանդութիւնը՝ ու ամէն հարուածը՝ Տէրը քու վրադ պիտի բերէ , մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս ։

62 Ջինջ ըլլաս ։ Եւ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին ձայնդուիթիւն չընելուդ համար , զի՝ որ Շատութեան կողմանէ երկինքի աստղերուն պէս էիր , Խիստ սակաւաթիւ պիտի մնաք . Եւ ինչպէս որ Տէրը ձեզի ագէկութիւն ընելով ու ձեզ շատցընելով՝ Ձեր վրայ ուրախացաւ , անանկ ալ ձեզ կորսընցընելով ու բնաջինջ ընելով՝ Ձեր վրայ պիտի ուրախանայ , և պիտի ջնջուիք ան երկրին վրայէն , ուր որ հիմա կ'երթաք զանիկայ ժառանգելու ։

64 Եւ Տէրը երկրիս մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ Բոլոր ժողովուրդներուն մէջ պիտի ցրուէ քեզ , ու Հոն ծառայութիւն պիտի բնես օտար աստուածներու փայտի ու քարի , որոնք ոչ դուն ճանչցեր էիր՝ ոչ ալ քու հայրերդ .

65 Եւ Բան ազգերուն մէջը հանգրստութիւն պիտի չգտնես , ու ոտքիդ թաթին հանգչելու տեղ պիտի չըլլայ . Եւ Հոն Տէրը քեզի դողացող սիրտ , աչքի նուազում , ու Հոգիի տրտմութիւն պիտի տայ .

66 Եւ քու կեանքդ քու առջեւդ կախման մէջ պիտի ըլլայ , ու գիշեր ցորեկ պիտի վախնաս , և քու կեանքիդ վրայ ապահով պիտի չըլլաս .

67 Ու սրտիդ ահուդողէն , և աչքերուդ տեսած բաներէն , Ղառաւօտուն պիտի ըսես՝ Երանի թէ իրիկուն ըլլար , ու իրիկունն ալ պիտի ըսես՝ Երանի թէ առտու ըլլար ։

68 Եւ Տէրը Նաւերով Եգիպտոս պիտի դարձընէ քեզ ան ճամբայով , որուն համար քեզի ըսի թէ՝ անիկայ էլ պիտի չտեսնես . և հոն ծառաներ ու աղախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք ձեր թշնամիներուն . և ծախու առնող պիտի չըլլայ ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1451

Բ Ամվ·Թ· 4։

ՂՂՏ·Խ· 36։

Տ ՂՂ·Խ· 16։

Բ Հմր 34։

Ղ Ցոր·Ե·4։

Ե Ովս·բ· 13։Թ·3։

Ը Գէ·Ժէ· 16։

ԳԼ·ԻԹ

1 Մովսէս հնազանդութեան կը յորդորէ զանոնք , անոնց տեսած գործքերը յիշատակելով ։ 10 Ամէնքը կը ներկայանան Աստուծոյ առջեւը անոր հետ ուխտ բնելու ։ 18 Իր չարութեանը մէջ հանդարտ սրտով կեցողին վրայ գալու բարկութիւնը ։ 29 Գաղտուկ բաները Աստուծոյ կը վերաբերին ։

1 Ա՛սոնք են ան ուխտին խօսքերը , որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց խարայէլի որդւոցը հետ բնելու Մովաբի երկրին մէջ , -անոնց հետ Քորէբի վրայ բրած ուխտէն զատ ։

-Գէ·Ե·2, 3։

2 Ուստի Մովսէս բոլոր Խարայէլը կանչելով՝ անոնց բսաւ . Դուք տեսաք ան ամէնը՝ որ Տէրը ձեր աչքերուն առջեւը Եգիպտոսի երկրին մէջ բրաւ Փարաւոնին , և անոր բոլոր ծառաներուն , ու անոր բոլոր

Բ Եւ·ԺԲ· 4։

3 երկրին . Այ-նէ՛ն՝ Ան մեծ փորձառութիւնները , նշաններն ու մեծ հրաշքները , որոնք գուն քու աչ-

Տ Գէ·գ·34։ Ե·19։

4 քերովդ տեսար . Եւ Տէրը մինչև այսօր չտուաւ ձեզի -Դուն սիրտ մը՝ որ իմանաք , և աչքեր՝ որ տեսնէք , ոչ ալ ականջներ՝ որ լսէք ։

Ը Ծն· գ· 9, 10։ Կգ·17։ Ցօշ· Բ·43։ Գոր· Իր·26·27։ Եփս· գ· 18։ Բ Թես· Բ·11, 12։

5 Ու ես քառասուն տարի անապատին մէջ ձեզ պտրտցուցի . Ձեր վրայի լաթերը չհինցան , ու ոտքերուդ կօշիկները չմաշեցան .

Ի Գէ·Ը·3։ Բ·2։

6 Հաց չկերաք ու գինի կամ օղի չխմեցիք , որ գիտնաք թէ ես Տէր Աստուածն եմ ։ Ու երբոր ան տեղ եկաք՝ Եսեբոնի Սիհոն թագաւորը և Բասանի Ովգ թագաւորը մեր առջեւը ելան՝ մեզի հետ պատերազմելու , ու մենք զարկինք անոնք .

Ժ Գէ·Բ·4։ Ի Ցօս· Եւ· Ժգ· 12։ Գէ·Բ·8։ Սող·Տր· 24·25։

Ը Թուս·Խա· 23·24·33։ Գէ·բ·32։ գ·1։

Ն · Ք · ԳՁ · 1451

Ի Թուա · լբ · 33 · Գլ · գ · 12 · 13 ·
Ի Գլ · դ · 6 · Ցես · ա · 7 · գ Թագ · բ · 3 ·
Ի Ցես · ա · 7 ·
* Երբ · Ձեր իշխանները, Ձեր ցեղերը ·
Լ Ցես Ցես · Թ · 21 · 23, 27 ·
Ի Ղեւեմ · ժ · 29 ·
Ի Գլ · իբ · 9 ·
Ի Եւ · գ · 7 · Հ Նն · ժէ · 7 ·
Ի Երեմ · լա · 31 · 32 · 33 · Երբ · ը · 7 · 8 ·
Ղ Ցես Գոր · բ · 39 ·
Ի Գլ · ժա · 16 ·
Ի Գոր · բ · 23 · Երբ · ժբ · 15 ·
Ի Թուա · ժե · 39 · Ֆող · ժա · 9 ·
Ն Ես · լ · 1 ·
Ղ Եզեկ · ժգ · 7 · 8 ·
* Սաղ · հգ · 1 ·
Ղ Սաղ · հԹ · 5 · Եզեկ · իգ · 25 ·
Գ Գլ · Թ · 14 ·

8 Եւ անոնց երկիրը առինք, ու Ի զանիկայ Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգու-
9 Թիւն տուինք : Ի Ուստի աս ուխտին խօսքերը պահէք ու կատարէք, որ Ի ձեր ամէն գործքին մէջ յաջողութիւն գտնէք :
10 Ահաւոր դուք ամէնքդ ձեր Տէր Աստուծոյն առջեւը կը կայնիք . ձեր *ցեղերուն իշխանները" , ձեր ծերերը , ձեր ոստիկանները -- բոլոր
11 Իսրայէլի մարդիկները , Ձեր տղաքները , ձեր կիներները , և քու բանակիդ մէջը եղող օտարականդ , Ի քու փայտ կտրողէդ մինչեւ քու ջրկիրդ .
12 Որ քու Տէր Աստուծոյդ ուխտին ու Ի անոր երդումին մէջ մտնես , որն որ այսօր քու Տէր Աստուածդ քե-
13 զի հետ կ'ընէ , Որպէս զի Ի քեզ այսօր իրեն ժողովուրդ հաստատէ , և ինքը քեզի Աստուած ըլլայ , Ի ինչպէս որ քեզի ըսաւ , ու Ի ինչպէս որ քու հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահակին ու Ցակոբին երդ-
14 դումբ ըրաւ : Ու ես ոչ ուխտը և աս երդումը մինակ ձեզի հետ չեմ
15 ըներ , Հապա այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը հոս կայնողներուն հետը , Ղև այսօր մեզի հետ հոս չեղողներուն հետն ալ .
16 Քանզի դուք գիտէք , Թէ ինչպէս բնակեցանք Եգիպտոսի երկրին մէջ , և ինչպէս անցանք ան ազգերուն
17 մէջէն՝ որ դուք անցաք . Ու անոնց քովը եղած անոնց գարշելի բաները , և անոնց փայտէ՝ քարէ՝ արծաթէ ու ոսկիէ կուռքերը
18 տեսաք : Զըլլայ որ ձեր մէջը երիկ մարդ կամ կնիկ մարդ՝ կամ ազգատոհմ՝ կամ ցեղ մը դառնուի , Ի որ իր սիրտը այսօր մեր Աստուծմէն խոտորեցընելով , երթայ ան ազգաց աստուածներուն ծառայութիւն ընէ . Ի չըլլայ որ ձեր մէջը թոյն ու դառնութիւն բերող ար-
19 մատ մը գտնուի . Եւ չըլլայ որ Ղ ես ան անէծքին խօսքերը լսելով՝ սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով՝ ըսէ . Թէև Ի իմ սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ , ինծի խաղաղութիւն կ'ըլլայ , և այսպէս ա-
նիկայ Ի իր ծարաւութեանը վրայ դի-
20 նովութիւն աւելցնէ . Ի Տէրը պիտի չհաճի անոր խնայելու , Հապա ան ատենը Ի տէրոջը բարկութիւնը ու Ի նախանձը ան մարդուն վրայ պիտի բորբոքի , և աս գրքին մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ , ու Տէրը Ի անոր անունը երկինքին տակէն բնաջինջ
21 պիտի ընէ . Եւ Տէրը աս օրինաց գրքին մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ չարիք հ-ոչընէ- համար՝ զանիկայ Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն պիտի
22 զատէ , Եւ պիտի ըսէ յետագայ ազգը՝ -յ-ինչ ձեզմէ եկած զաւակներիդ՝ ու հեռու երկրէ եկող օտարականը , երբոր տեսնէն ան երկրին հարուածները , ու անոր հիւանդութիւնները , որոնցմով
23 Տէրը զանիկայ պիտի նեղէ . Ո-երբ- չ-ուին իր ան բոլոր երկիրը՝ ծծումբ , -աղ ու այրած ըլլալով , հոն բան մը չցանուիր , ու պտուղ մը չբերեր , և խոտ մը չբուսնիր , -Սոդոմին՝ Գոմորին՝ Ադմային ու Սեբոյիմին աւերմանը պէս , որոնք Տէրը իր բարկութեամբը ու սրտմ-
24 տութեամբը բնաջինջ ըրաւ . Նաև ամէն ազգերը պիտի ըսեն . Ինչո՞ւ համար Տէրը աս երկրին այսպէս ըրաւ . աս մեծ սրտմտութեան ու բարկութեան պ-ոճ-ը ի՞նչ է ,
25 Եւ -ն-ոյ պիտի ըսեն . Պատճառը աս է որ՝ անոնք մերժեցին իրենց հարցը Տէր Աստուծոյն ուխտը , որն որ անոնց հետ ըրեր էր՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած ատենը ,
26 Եւ գացին ուրիշ աստուածներու ծառայեցին , ու անոնց երկրպագութիւն ըրին , անանկ աստուածներու՝ որ իրենք բնաւ չէին ճանչցած , և որ Տէրը որոշած չէր ա-
27 նոնց . Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը ան երկրին դէմ բորբոքեցաւ , -որ աս գրքին մէջը գրուած ամէն
28 անէծքները անոր վրայ բերէ . Եւ Տէրը բարկութեամբ՝ սրտմտութեամբ ու մեծ զայրացմամբ Ի զանոնք իրենց երկրէն արմատաքի խլելով՝ մէկ ուրիշ երկիր մը նետեց ,
29 ինչպէս որ այսօր Իէ -ե-ն-ի : Ծածուկ բաները մեր Տէր Աստուծոյն Իէ վե-բ-ը-ն , բայց յայտնուած բաները՝ մեզի ու մեր որդւոցը -ը-ն- յաւիտեան , որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը կատարենք :

ԳԼ · Լ

1 Ապաշխարողներուն խոստացուած մեծ ողորմութիւնները : 11 Աստուծոյ պատուիրաններուն դիւրին ըլլալը : 15 Մահը ու կեանքը ժողովուրդին առջեւը կը դրուի :

1 Եւ -երբոր աս քեզի ցուցուցած բաները՝ Թէ անէծքը և Թէ օրհնութիւնը քու վրադ գան , ու Ի դուն -նոր- քու սրտիդ մէջը նորբէն յիշես ան բոլոր ազգերուն մէջը , ուր որ քու Տէր Աստուածդ
2 քեզ պիտի վռընտէ , Եւ դուն Ի քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս , և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ անոր խօսքին ջազանդիս , Թէ դուն և Թէ քու որդիքդ , ինչպէս որ ես
3 այսօր քեզի պատուիրեցի , Ի քու

Ն · Ք · ԳՁ · 1451

Ղ Մաա · իգ · 51 ·
-Սաղ · ճէ · 34 · Երեմ · ժէ · 6 · Սոփ · բ · 9 ·
-Նն · ժբ · 24 · 25 · Ներեմ · ի · 16 ·
Ի գ Թագ · Թ · 8 · 9 · Երեմ · իբ · 8 · 9 ·
-Դան · Թ · 11 · 13 · 14 ·
Ի գ Թագ · ժգ · 15 · Ր Մն · է · 20 · Սաղ · ծբ · 5 · Առակ · բ · 22 ·
-Ղև · իգ · 40 · Գլ · իբ · Ի Գլ · գ · 29 · 30 · գ Թագ · ը · 47 · 48 · Ի Ղեւեմ · ա · 9 · Ես · ծե · 7 · Ողբ · գ · 40 · Ցօվել · բ · 12 · 13 ·
Ի Սաղ · ճգ · 45 · ճիգ · 1 · 4 · Երեմ · իԹ · 14 · Ողբ · գ · 22 · 32 ·

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

Ա Սադ · ՀԱԲ · 2 ։ Երեմ · լբ · 37 ։ Ե· զեկ · ԼԴ · 13 ։ ԼԴ · 24 ։ Ղ ԳԼ · իբ · 64 ։ Ղեհեմ · ա · 9 ։

Տէր Աստուածդ ալ քեզ դերութիւնէն դարձընելով՝ պիտի ողորմի քեզի , ու էնորէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն , որոնց մէջը քու Տէր Աստուածդ քեզ ցրուեր էր ։
4 Ղթէ որ մինչև երկինքին ծայրը վռնտուած ալ ըլլաս , քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ ,
5 ու անկէ պիտի առնէ քեզ · Եւ քու Տէր Աստուածդ քու հայրերուդ ժառանգած երկիրը պիտի դարձընէ քեզ , ու զանիկայ պիտի ժառանգես , և քեզի աղէկութիւն ընելով՝ քու հայրերէդ աւելի պիտի շատ-
Ե ԳԼ · ժ · 16 · Երեմ · լբ · 39 ։ Եզեկ · ժա · 19 ։ ԼԴ · 26 ։
6 ցընէ քեզ · Եւ էրուս Տէր Աստուածդ քու սիրտդ և քու որդւոցդ սիրտը պիտի թլփատէ , որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ սիրես , որ ապրիս ։
7 Եւ քու Տէր Աստուածդ՝ ասոնք բոլոր անէծքները քու թշնամիներուդ վրայ՝ քեզ ատողներուն ու հալածողներուն վրայ պիտի դարձընէ ։
8 Եւ դուն պիտի դառնաս , ու Տէրոջը խօսքին ձազանգիս , ու կատարես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
Ը ԳԼ · իբ · 11 ։
9 րեմ ։ Եւ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռացդ բոլոր գործքերը՝ որովայնիդ պտուղը՝ անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատ ցընելով՝ քեզի յաջողութիւն պիտի տայ · քանզի Տէրը աղէկութիւն ընելով՝ Ե նորէն պիտի ուրա-
Ե ԳԼ · իբ · 63 ։ Երեմ · լբ · 41 ։
խանայ քու վրադ , ինչպէս որ քու հայրերուդ վրայ ուրախացաւ ,
10 Երբոր դուն քու Տէր Աստուածդ յիսաքին ձազանգիս , ու աս օրինաց դրքին մէջը գրուած անոր պատուիրանքները ու կանոնները պահես , և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր Աստուածդ դառնաս ։
11 Քանզի աս պատուիրանքը որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , Ժքեզի անիմանալի չէ , ու քեզմէ հե-
Ժ Ես · խե · 19 ։
12 ռու ալ չէ ։ Ի Անիկայ երկինքը չէ , որ ըսես Թէ , Մեզի համար ո՛վ պիտի ելլէ երկինքը , և անիկայ մեզի պիտի բերէ , որ լսենք ու բնենք ·
Ի Հռով · ժ · 6 ։ ՁԸ ։
13 Եւ անիկայ ծովուն անդիի կողմն ալ չէ , որ ըսես Թէ , Մեզի համար ծովուն անդիի կողմը ո՛վ պիտի անցնի , ու զանիկայ մեզի պիտի
14 բերէ , որ լսենք ու բնենք · Քանզի աս խօսքը քեզի շատ մօտ է , քու բերնիդ ու սրտիդ մէջն է , որ դուն անիկայ կատարես ։
15 Նայէ , Ես այսօր՝ կեանքը ու բարին , մահը ու չարը քու առջեդ
16 դրի · Որովհետև ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , որ քու Տէր Աստուածդ սիրես , անոր ճամբանե-
Լ Հռ 1 ։ 19 ։ ԳԼ · ժա · 26 ։

րուն մէջը քալես , ու անոր պատուիրանքները՝ կանոնները ու դատաստանները պահես , որ ապրիս ու շատնաս , և քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան երկրին մէջը , ուր որ կ՛երթաս ժառանգելու
17 համար ։ Բայց Թէ որ քու սիրտդ դառնայ , ու չլսես , հապա մոլորելով՝ ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ը-
18 նես , ու զանոնք պաշտես , Ի Ձեզի այսօր կը ծանուցանեմ , որ անշուշտ պիտի կորսուիք , — երկար կեանք պիտի չունենաք ան երկրին վրայ , ուր որ մտնելու ու անիկայ ժառանգելու համար՝ Յորդանանէն
Ի ԳԼ · դ · 26 ։ Ը · 19 ։
19 կ՛անցնիք ։ Ե Այսօր երկինքը ու երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի , որ Ն կեանքը ու մահը , օրհնութիւնը ու անէծքը ձեր առջևը դրի · ուրեմն կեանքը ընտրէ որ ապրիս՝ դուն և
Ե ԳԼ · լ · 28 ։ Ն Հռ 15 ։
20 քու սերունդդ · Քու Տէր Աստուածդ սիրելով՝ անոր խօսքին ձազանգութիւն ընես , ու անոր յարիս , (վասն զի քու Ո կեանքդ ու օրերուդ երկայնութիւնը ան է ,) որ դուն բնակիս ան երկրին վրայ , որն որ Տէրը քու հայրերուդ՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ անոնց տալու ։
Հ Սադ · իե · 1 ։ Կդ · 9 ։ Ցօհ · ժա · 25 ։

ԳԼ · Լ.Ա

1 Մովսես կը քաջալերէ ժողովուրդը , 7 ու Յեսուն ։ 9 Օրէնքը քահանաներուն կը յանձնէ՝ որ եօթներորդ տարին ժողովուրդին առնջներուն կարդան ։ 14 Աստուած Յեսուին պատուէր կու տայ ։ 19 ու երգ մը՝ որ ժողովուրդին վկայութիւն մը ըլլայ ։ 24 Մովսես օրինաց դիրքը Ղեւտացւոց կը յանձնէ՝ որ պահեն · 28 ու գալու բաները հրապարակաւ ծերերուն կը ծանուցանէ ։

1 Ե Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին
2 զրուցեց աս խօսքերը · Ու ա-
նոնց ըսաւ · — Ես այսօր հարիւր քսան տարեկան եմ · ալ Բ ելլելու ու մտնելու կարողութիւն չունիմ · և Տէրը ինծի ըսաւ · Ֆ Դուն աս
3 Յորդանանէն պիտի չանցնիս · Քու Տէր Աստուածդ Ծ ինքը քու առջևդ պիտի անցնի , ու աս ազգերը քու առջևդ ինքը պիտի կորսընդրնէ , և դուն անոնց ժառանգութեան պիտի տիրես · Ի Տէրոջը բսածին պէս՝ Յեսուն պիտի
4 անցնի քու առջևդ ։ Ե Եւ Տէրը անոնց այնպէս պիտի ընէ , Ի ինչպէս որ Ամօրհայւոց Սեհոն ու Ովգ թագաւորներուն՝ և անոնց երկրին ըրաւ ,
5 զանոնք բնաջինջ ընելով · Եւ Ը Տէրը անոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ , ու իմ ձեզի բոլոր պատուիրածիս
6 պէս պիտի ընէք անոնց ։ Բ Ուժովցէք , ու քաջ եղէք , Ֆ մի՛ վախնաք , ու անոնց երեսէն մի՛ դարհուրիք · քանզի քու Տէր Աս-
Ն · Ք · ՂԲ · 1451
Ե ԳԼ · Ը · 2 ։
Բ Յես · ժ · 25 ։ ա Մն · իբ · 13 ։ Ֆ ԳԼ · ա · 29 ։ Ը · 18 ։

տուածդ էինքը քու հետդ կ'երթայ . Լանիկայ քեզ չթողուր , ու քեզ երեսէ չձգեր ։

7 Եւ Մովսէս Յեսուն կանչեց , ու բոլոր Իսրայէլին առջեւը անոր ըսաւ . Էուժովցիր , ու քաջ եղիր . քանզի աս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու . ու զանիկայ դուն պիտի ժառանգեցնես անոնց ։ 8 Տէրն ինք անոնց առջեւդ գացողը՝ նոյն ինքն Տէրն է , Լանիկայ քու հետդ պիտի ըլլայ , անիկայ քեզ պիտի չթողու , ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ . մի՛ վախնար , ու մի զարհուրիր ։

9 Ուրդ՝ Մովսէս աս օրէնքը գրեց , ու զանիկայ Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացի քահանաներուն , ու Իսրայէլի բոլոր ծերերուն տուաւ . 10 ըսելուն տուաւ . Եւ Մովսէս անոնց պատուիրելով ըսաւ . Ամէն եօթը տարին՝ Ղթողութեան տարուըն ատենը՝ տաղաւարահարաց տօնին , 11 երբոր բոլոր Իսրայէլը կուգայ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը երեւնալու՝ անոր ընտրած տեղը , աս օրէնքը պիտի կարդաք , որ բոլոր Իսրայէլին առջեւը աս օրէնքը պիտի կարդաք , 12 լսեն , Ժողովեցէք ժողովուրդը , էրիկները՝ կիրկները՝ տղաքները՝ ու քաղաքներդ եղող օտարականդ , որ լսեն , և սորվելով՝ ձեր Տէր Աստուծմէն վախնան , ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը պահեն ու կատարեն . 13 Եւ անոնց չգիտցող տղաքները լսելով , Ձեր Տէր Աստուծմէն վախնալ սորվին , բոլոր ան օրերուն մէջը , որչափ որ պիտի ապրիք ան երկրին վրայ , որն որ Յորդանանէն կ'անցնիք ։

14 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ . Ահա մեռնելու օրերդ մօտեցան . Յեսուն կանչէ , ու ժողովքի խորանին մէջը ներկայացէք , Նոր անոր պատուէր տամ ։ Ուստի Մովսէս ու Յեսու գացին ժողովքի խորանին մէջը ներ- 15 կայացան ։ Եւ Տէրը ամպի սիւնով խորանին մէջը երեւցաւ , ու ամպի սիւնը խորանին դրանը վրայ կայնեցաւ ։ 16 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ . Ահա դուն քու հայրերուդ հետ պիտի ննջես , ու աս ժողովուրդը պիտի յառնէ , ու իր գացած երկրին օտար աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ անոր մէջ չնութիւն պիտի ընէ , և զիս պիտի թողու , ու իրեն հետ ըրած ուխտս 17 պիտի խափանէ ։ Եւ ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքելով՝ զանոնք պիտի մերժեմ , ու երեսս անոնցմէ պիտի ծածկեմ , ու բնաջինջ պիտի ըլլան . և շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպելով՝ ան օրը պիտի ըսեն . Մեր Աստուածը մեր մէջը չըլլալուն համար չէ որ մենք աս չարիքները 18 Ները կը կրենք ։ Եւ ան օրը՝ ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծածկեմ՝ անոնց ըրած բոլոր չարութեանը համար , որովհետեւ ուրիշ 19 աստուածներու դարձան ։ Ուստի հիմա աս երգը գրեցէք , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուցէք , զանիկայ անոնց բերանը դնելով , որպէս զի աս երգը Իսրայէլի որդւոցը մէջ ինծի վկայութեան համար ըլլայ ։ 20 Քանզի անոնք պիտի տանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող երկիրը , որուն համար ես անոնց հայրերուն երդում ըրի . և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան և գիրնան . ու Էրթը ուրիշ աստուածներու դառնալով և անոնց ծառայութիւն ընելով , զիս պիտի արդողդրնեն , ու 21 իմ ուխտս պիտի խափանեն ։ Իսկ Երբոր անոնք շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպին , աս երգը անոնց առջեւը վկայութիւն պիտի տայ . որովհետեւ անոնց զաւակներուն բերնէն պիտի չմոռցուի . վասն զի գիտեմ անոնց խորհուրդը՝ որ այսօր կ'ընեն , քանի որ դեռ իմ երդումով խոստացած երկիրս տարած չեմ զա- 22 նոնք ։ Ուստի Մովսէս նոյն օրը աս երգը գրեց , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց անիկայ ։

23 Եւ Տէրը Նաւէի որդւոյն Յեսուին պատուիրելով ըսաւ . Զօրացիր ու քաջ եղիր . քանզի Իսրայէլ որդիքը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որուն համար անոնց երդում ըրի . ու ես քու հետդ պիտի ըլլամ ։

24 Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը Եմկ գրքի մը 25 մէջ գրեց լմընցուց , Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն պատուիրեց Մովսէս՝ 26 ու ըսաւ . Աս օրէնքիս գիրքը առէք , Ձու զանիկայ ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտին տապանակին քովը դրէք , Որ հոն քեզի դէմ վկայութեան համար ըլլայ . Քանզի ես քու ապստամբութիւնդ , ու քու Էպարանոցիդ խստութիւնը գիտեմ . ահա այսօր որ տակաւին ես ձեզի հետ ողջ եմ՝ դուք Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ'ընէք , ալ որչափ աւելի իմ մեռնելէս ետքը ։ 28 Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը՝ ու ձեր ոստիկանները իմ առջեւս ժողվեցէք , որ անոնց աս խօսքերը զրուցեմ , որ լսեն . ԵՒ երկինքը ու

Ն · ք · գբ · 1451

Ի ԳԼ · ի · 4 ։
Լ Ցես · ա · 5 ։
Երբ · ժգ · 5 ։
Ի Հմր 23 ։
ԳԼ · ա · 38 ։
գ · 28 ։ Ցես · ա · 6 ։

Ե Ել · ժգ · 21 ։
22 ։ լգ · 14 ։
ԳԼ · թ · 3 ։
Ցես · ա · 5 ։
9 ։ ա Մն · իբ · 20 ։

Հ Հմր 25 ։
ԳԼ · ժէ · 18 ։
Յ Թռ · դ · 15 ։ Ցես · գ · 3 ։ ա Մն · ժե · 12 · 15 ։
Ղ ԳԼ · ժե · 1 ։
Ճ Ղէ · իգ · 34 ։
Մ ԳԼ · ժզ · 16 ։
Յ Ցես · ը · 34 ։ 35 ։ գ Թագ · իգ · 2 ։ Նէեմ · ը · 1 ։ 2 , 3 , ԸԸ ։
Եբր · կարդաս ։
Եբր · ժողվէ՛

Ն ԳԼ · ժա · 2 ։
Լ Սաղ · ծը · 6 · 7 ։

Թռ · իէ · 13 ։ Գ · լգ · 5 ։
Լ Հմր 23 ։ Թռ · իէ · 19 ։
Ղ Ել · լգ · 9 ։
Լբ Թագ · է · 12 ։
Ե Ել · լբ · 6 ։
Ե Ել · լգ · 15 ։ Դատ · բ · 17 ։
Է ԳԼ · լբ · 15 ։ Դատ · բ · 12 ։ ժ · 6 , 13 ։
Թ Դատ · բ · 20 ։
Ը Բ Մն · ժե · 2 ։
Թ ԳԼ · լբ · 20 ։ Սաղ · ճդ · 29 ։ Ես · բ · 17 ։ կդ · 7 ։ Եզեկ · լթ · 23 ։

Ն · ք · գբ · 1451

Թռ · ժգ · 42 ։
Դատ · է · 13 ։
Հմր 17 ։

Հմր 26 ։

ԳԼ · լբ · 15 ։ Նէեմ · թ · 25 , 26 ։ Ով · ժգ · 6 ։
Հմր 16 ։
Հմր 17 ։

Ով · ե · 3 ։ ժգ · 5 , 6 ։
Ամով · ե · 25 , 26 ։

Հմր 14 ։
Հմր 7 ։ Ցես · ա · 6 ։

Ը Ցես · գ Թագ · իբ · 8 ։
Ը Հմր 19 ։
Թ ԳԼ · թ · 24 · լբ · 20 ։
Ի Ել · լբ · 9 ։ ԳԼ · թ · 6 ։

Ղ ԳԼ · ե · 19 ։ լբ · 1 ։

ն · ք · գԲ · 1451

29 երկիրը վկայ բռնեմ անոնց . քանզի գիտեմ՝ որ իմ մեռնելէս ետքը՝ դուք անշուշտ Ե* անօրէնութիւն պիտի ընէք՝՝ , ու իմ ձեզի պատուիրած ճամբայէս պիտի խոտորիք . ու Ճետքի օրերը չարիքներու պիտի հանդիպիք . որովհետև Ցերոբ. առջևը չարութիւն պիտի ընէք , ու ձեր ձեռքերուն գործքերովը զանիկայ պիտի սրդողցընէք ։

30 Ուստի Մովսէս աս երգին խօսքերը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին ականջներուն ամբողջ զրուցեց ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Մովսէսին երգը՝ որով կը ծանուցանէ Աստուծոյ ողորմութիւնը ու վրէժխնդրութիւնը ։ 46 Մովսէս կը յորդորէ ժողովուրդը՝ որ իրենց սիրտը անոր վրայ դնեն ։ 48 Աստուած՝ Նաբաւ լեռը կը խրկէ Մովսէսը , որ քանանու երկիրը տեսնէ , ու մեռնի ։

1 −Լսվ երկինք՝ ականջ դրէք , որ խօսիմ . ու երկիրը իմ բերնիս խօսքերը թող մտիկ ընէ ։

2 Բիմ խրատս անձրևի պէս պիտի կաթի . իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ . Ֆանձրևի պէս կանանչեղէնի վրայ , ու առատ անձրևներու պէս խոտի վրայ .

3 քանզի Ցերոբը անունը պիտի կանչեմ . Տմեր Աստուծոյն պատիւ տուէք ։

4 †Աստուծոյ Ի գործը կատարեալ է . քանզի Ջանոր ամէն ճամբաները իրաւունք են . Ի Աստուած հաւատարիմ է , ու ըանիրաւութիւն չունի . անիկայ արդար և ուղիղ է ։

5 Բ Ա−−Ի ապականեցան . իրենց արատը՝ անոր որդուոցը չէ . −−ԻԱ−յ մէկ Ի խոտորած ու ծռած ազգ մըն է ։

6 ԻՑերոբը ըրած հատուցումիդ ատիկայ է , ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ . անիկայ Նրու Հայրդ չէ՞ , որ քեզ Իստացաւ , Հքեզ ստեղծեց , ու քեզ հաստատեց ։

7 Հին օրերը միտդ բեր . անցած դարերուն տարիները մտածէ . Նքու Հօրդ հարցուր , ու թող քեզի պատմէ . քու Ծերերուդ հ−բց՞−ր , ու թող քեզի ըսեն ։

8 Երբոր Բարձրեալը Հազգերուն ժառանգութիւն բաժնեց , ու ՖԱդամի որդիքը տարածեց , ազգերուն սահմանները Իսրայէլի որդւոց թուովը դրաւ ։

9 Քանզի ՂՑերոբը բաժինը իր ժողովուրդն է , −− իր ժառանգութեան վիճակը Ցակոբն է ։

10 Ջանիկայ Ճամայի երկրի մէջ , անկոխ −− ահագին անապատի մէջ ‡դտաւ . զանիկայ ‖պաշտպանեց ,

11 Ինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը դրդռէ , կը շարժի իր ձագերուն վրայ , իր թևերը կը տարածէ , զանոնք վրան կառնէ , −− թևերովը կը վերցնէ ,

12 Ա−−Ն −Լ Ցերը միայն զանիկայ պտրտցուց , ու անոր հետը օտար աստուած չկար ։

13 Ղանիկայ երկրիս բարձր տեղերուն վրայ §հանեց , որ արտերուն պտուղը ուտէ . ու անոր՝ −վէմէն մեղր , ու ապառաժ վէմէն՝ եղ ծծել տուաւ .

14 Ան՞ր՝ կովերու իւղ , ու ոչխարներու կաթ Ի էրց−−ղ , գառներու՝ ու Բասանի խոյերու՝ և նոխազներու ճարպով , ու Ղցորենի ¤ընտիր ալիւրով՝՝ . և Դխաղողին արիւնը՝ գինի խմեցիր ։

15 Ու ††Իսրայէլը գիրնալով ԵՒաբացեց . (−գիրցար՝ հաստըցար՝ եղ կապեցիր .) ու −իր ԵՒրարիչ Աստուածը Էթողուց , և −իր փրկութեան Վէմը արհամարհեց ։

16 Օտար −−Ի−−Ներով Բանոր նախանձը գրգռեցին , −− գարշելի բաներով զանիկայ սրդողցուցին ։

17 ՃԴեւերուն զոհ մատուցին , Ե ոչ Աստուծոյ , իրենց չգիտցած աստուածներուն , նոր՝ −− մօտերս եղողներուն , −ր ձեր հայրերը անոնցմէ չվախցան ։

18 −Դուն քեզ ծնանող Վէմը մոռցար , ու Բքեզ ստեղծող Աստուածը միտքդ հանեցիր ։

19 †Եւ Ցերը տեսնելով զզուեցաւ , որովհետև իր տղաքները ու աղջիկները Վ†ը սրդողցուցին .

20 Ու ըսաւ . ‡Անոնցմէ երեսս ծածկեմ , −− տեսնեմ Թէ անոնց վերջը ինչ պիտի ըլլայ . վասն զի ատանոնք ծուռ ազգ մըն են , −անհաւատարիմ որդիներ են .

21 Բանոնք չաստուածներով իմ նախանձս գրգռեցին , −− Ֆիրենց անոտի բաներովը զիս սրդողցուցին . Տես ալ անպիտան ժողովուրդով մը անոնց նախանձը պիտի գրգռեմ , −− անմիտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդողցընեմ .

22 Քանզի Ի իմ բարկութենէս կրակ վառեցաւ , և դժոխքին մինչև ներքին տեղը անքը պիտի այրէ . երկիրը ու անոր արմիկը պիտի ուտէ , ու լեռներուն հիմերը պիտի բռնկցընէ ։

23 ՀԱնոնց վրայ չարիքներ պիտի

ն · ք · գԲ · 1451

երկրի Օր · գ · 36 ։
ժ Սաղ · ժէ · 8 ։ Առակ · է · 2 ։ Ջաք · բ · 8 ։
ն Եզ · ժԹ · 4 ։ Գլ · ա · 31 ։ Եսա · լ · 5 ։ խգ · 4 ։ կգ · 9 ։ Ովս · ժ · 3 ։
ն Գլ · լԳ · 29 ։ Եսա · ծբ · 14 ։ Եզկ · լգ · 2 ։
§ ԵԲբ · հնձ · ցուց ։
− Ցոր · իԹ · 6 ։ Սաղ · ձա · 16 ։
ն Սաղ · ձա · 16 ։ ճխէ · 14 ։
¤ ԵԲբ · երիկամանցը ճարպով ։
†† ԵԲբ · ցնսուրները ։ Գլ · լԳ · 5 · 26 ։ Եսա · խգ · 2 ։
Ի ՑԵսա ա թագ · բ · 29 ։
− Գլ · լա · 20 ։ Ղէեմ · Թ · 25 ։ Սաղ · ժէ · 10 ։ Երեմ · բ · 7 ։ ե · 7 ։ 28 ։ Ովս · ժգ · 6 ։
− Հմր 6 ։ Եսա · ծա · 13 ։
Է Գլ · լա · 16 ։ Եսա · ա · 4 ։
− բ թագ · իբ · 47 ։ Սաղ · ճԹ · 26 ։ գե · 1 ։
բ գ թագ · ժգ · 22 ։ ա Կոր · ժ · 22 ։
ՃՂէ · ժէ · 7 ։ Սաղ · ճգ · 37 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։ Ցայս · Թ · 20 ։
− Եսա · ժէ · 10 ։
‡ Երեմ · բ · 32 ։
+ Դատ · բ · 14 ։
ֈ Եսա · ա · 2 ։
ֆ Գլ · լա · 17 ։ − Եսա · Է · 9 ։ Մատ · ժէ · 17 ։ Բ Հմր 16 ։ Սաղ · ղբ · 58 ։ ֆ ա թագ · ժբ · 21 ։ գ թագ · ժգ · 13 · 26 ։ Սաղ · լա · 6 ։ Երեմ · բ · 19 ։ ժ · 8 ։ ժգ · 22 ։ Ցոքլ · բ · 8 ։ Գոր · ժգ · 15 ։ Տ Ովս · ա · 10 ։ Հաով · ժ · 19 ։ Ի Երեմ · ժէ · 14 ։ ժէ · 4 ։ Ոգո · գ · 11 ։ ՂԵս · իՀ · 15 ։

ժ · 1 ։ Սաղ · ղբ · 71 ։ ֆ Գլ · բ · 15 ։ Երեմ · բ · 6 ։ Ովս · ժգ · 5 ։ ‡ Կ−ՆՈՂԱՑ · Հոգաց · ‖ Կ−ՆՈՂ՝ պաշտպանեց ,

դիզեմ . Իմ նետերս անոնց վրայ
Նիւէլ պիտի հատցընեմ ։
24 Անօթութեամբ պիտի մաշին ,
ու * հատաղնապ տենդով" , և
դառն ժանտախտով պիտի հատ-
նին , ու Բանոնց վրայ գազաննե-
րուն ակռաները՝ ու գետնի վրայ
սողացողներուն թոյնը պիտի խըր-
կեմ ։
25 Դուրսէն սուրը , ու †ներսէն
վախը՝ երիտասարդները ու կոյս
աղջիկները՝ կաթնկեր տղաքները՝
ու ալեւոր ծերերը պիտի ջարդեն ։
26 Ըսի որ , զանոնք Էնոս ամէն
կողմը ցրուեմ , անոնց յիշատակը
մարդոց մէջէն վերցընեմ ,
27 Միայն թէ թշնամին բարկու-
թենէն վախցայ . չըլլայ որ անոնց
հակառակորդները հպարտանան .
չըլլայ որ Ըսթեն թէ , Ան բոլոր բա-
նը ընդդէմ մեր բարձր ձեռքն է , և
ոչ թէ Տէրը ։
28 Քանզի անոնք խորհրդակորոյս
ազգ մըն են , Ու անոնց մէջ ի-
մաստութիւն չկայ ։
29 Երանի թէ իմաստուն ըլլային ,
— ասը բանը հասկընային , Ու ի-
րենց վախճանը մտածէին ։
30 Մէկ մարդ մը հազարը ի՞նչպէս
կը հալածէր , ու երկու մարդ տա-
սը հազարը ի՞նչպէս կրնար փախ-
ցընել , թէ որ անոնց Վէմը չզա-
նոնք չծախէր , ու Տէրը զանոնք
չմատնէր ։
31 Քանզի Ըանոնց վէմը մեր Վէմին
պէս չէ , ու †մեր թշնամիները —
Բ—Ն— դատաւոր ըլլան ։
32 Ինչու որ Ըանոնց որթը Սոդոմի
որթէն է , ու Գոմորի արտէն է .
անոնց խաղողները թունաւոր խա-
ղողներ են , — անոնց ողկոյզները
դառն են .
33 Անոնց գինին՝ Ցվիշապներուն
ժանտութիւնը՝ ու Նիժերուն մա-
հաբեր թոյնն է ։
34 Ասիկայ Իմ քովս պահուած ,
— իմ շտեմարաններուս մէջ կըն-
քուած չէ՞ արդեօք ։
35 Իմն է վրէժխնդրութիւնը ու
հատուցումը . անոնց ոտքը —Հ-
Ան—Ն ժամանակին պիտի դլըրի .
ինչու որ Ըանոնց կորստեան օրը
մօտ է , ու անոնց դլխուն դալիք-
ները պատրաստ են ։
36 Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը
պիտի դատէ , Ու իր ծառաներուն
վրայ պիտի դթայ , որովհետև պիտի
տեսնէ Ըանոնց տկարութիւնը , երբ-
որ Զոցուած ու ձգուած չկայ .
37 Եւ պիտի ըսէ . Ո՞ւր են անոնց
աստուածները , ան վէմը , որուն
վրայ իրենց յոյսը դրեր էին .
38 Անոնց զոհերուն ճարպը ուտող-
նե՛ր՝ ու թափելու նուէրներուն
գինին խմողները՝ թող ելլեն ու
ձեզի օդնեն , և ձեզի պաշտպան ըլ-
լան ։
39 Հիմա նայեցէ՛ք , որ Ես միայն ԵՍ
ԵՄ" , ու Զինծմէ ուրիշ Աստուած
չկայ . Ես կը մեռցընեմ , ու Ես
կ՚ապրեցընեմ . Ես կը զարնեմ , ու
Ես կը բժշկեմ , ու իմ ձեռքէս ա-
զատող մը չկայ ։
40 Քանզի ձեռքս երկինքը վերցը-
նելով՝ կ՚ըսեմ . Ես յաւիտեան
կենդանի եմ .
41 Թէ որ փայլակի պէս սուրս սր-
բեմ , ու ‡ձեռքս դատաստանի եր-
կընդնեմ , իմ թշնամիներուս վը-
րէժխնդրութիւն պիտի բնեմ , և
զիս ատողներուն հատուցում ը-
նեմ ։
42 Սպաննուածներուն ու գերինե-
րուն արիւնէն՝ †թշնամւոյ իշ-
խաններուն գլխէն՝ †իմ նետերս
արիւնով պիտի արբեցընեմ , ու
իմ սուրս միս պիտի ուտէ ։
43 Ո՛վ ազգեր՝ ‡անոր ժողովուր-
դին ուրախակից եղէք , քանզի
Իր ծառաներուն արեան վրէժը
պիտի խնդրէ . Ի՛ր թշնամիներէն
վրէժ պիտի առնէ , և Ի՛ր երկրին
— ժողովուրդին քաւութիւն պի-
տի ընէ ։
44 Ուստի Մովսէս՝ Նաւեան Ցե-
սուին հետը եկաւ , ու ասը երգին
բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-
45 կանջներուն զրուցեց ։ Ու երբոր
Մովսէս ասը ամէն խօսքերը բոլոր
46 Իսրայէլին զրուցեց լմընցուց , Ա-
նոնց բաւ . Ձեր սրտին մէջը դը-
րէք ան ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր
ձեզի վկայութիւն բերի , որ անոնք
ձեր տղոցը պատուիրէք , որ ասը օ-
րէնքիս ամէն խօսքերը պահեն ու
47 կատարեն ։ Քանզի ասիկայ ձեզի
պարապ բան մը չէ . Ի որովհետև ձեր
կեանքն է . ու ասը բանով երկայ-
նակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին
վրայ , որուն համար Յորդանանէն
կ՚անցնիք՝ անիկայ ժառանգելու ։
48 Նոյն Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ
49 Մովսէսին՝ ըսելով . Ելա Աբարիմ
լեռը երթալ՝ Մովաբի երկրին մէջը
եղող Երիքովին դիմացի Նաբաւ
լեռը , ու տես Քանանու երկիրը ,
որն որ Իսրայէլի որդւոցը կա-
50 լուածք պիտի տամ . Եւ դուն ան
քու երթած լեռանդ վրայ մեռնիս ,
ու քու ժողովուրդիդ խառնուիս ,
ինչպէս որ Էրոն եղբայրդ Ահարոն
Հոռի լեռանը վրայ մեռաւ , ու իր
51 ժողովուրդին խառնուեցաւ . Ո-
րովհետև Իսրայէլի որդւոցը մէջ՝
Սին անապատը՝ Կադեսի հակառա-
կութեան ջուրերուն վրայ՝ Բինծի

Ն . Ք . դբ . 1451

Ի Սադ . է . 12 , 13 ։ Ե-
զեկ . ե . 16 ։
ըՄմր . գ . 5 ։
* Կ՚ը՝ կոչ-
ծակով ,
Բ Ղե . իգ . 22 ։
Ա Ողո . ա . 20 ։
Եզեկ . է . 15 ։ Բ Կոր .
է . 5 ։
† Եբէր . սե-
նեականէն
Ի Եզեկ . ի . 13 , 14 , 23 ։
Լ Սադ . ճե . 8 ։
Ի Ես . իե . 11 ։
Երեմ . գ . 22 ։
Ա Դէ . ե . 29 ։
Սադ . ամ . 13 ։ ՃԷ . 43 ։
Դու . ժԹ . 42 ։
Ես . իէ . 7 ։
Ողո . ա . 9 ։
Հ Ղե . խգ . 8 ։
Ցես . իգ . 10 ։ Բ Մն .
իգ . 24 ։ Ես .
Լ . 17 ։
Ն Սադ . խգ . 12 ։ Ես . ծ .
1 ։ ծբ . 3 ։
Ղաթագ . բ . 2 ։
Ճաթագ . գ . 8 ։ Երեմ .
խ . 3 ։
Ես . ա . 10 ։
Ա Սադ . ծբ . 4 ։
Ն Սադ . ճե . 3 ։ Հռով .
գ . 13 ։
Ը Ցոր . ժգ . 17 ։ Երեմ .
բ . 22 ։ Ովս .
ժգ . 12 ։
Հռով . բ . 5 ։
Սադ . դգ .
1 ։ Հռով .
ժբ . 19 ։
Երբ . ժ . 30 ։
Ը Բ Պետ . բ .
3 ։
Ղ Սադ . ճԺ .
14 ։
Ք Դատ . բ .
18 ։ Սադ .
ձգ . 45 ։ Ե-
րեմ . լ .
20 ։ Ցովել .
բ . 14 ։
— գ Թագ .
ժգ . 10 ։ Խա .
21 ։ գ Թագ .
Թ . 8 ։ ժգ .
26 ։
— Գատ . ժ .
14 ։ Երեմ .
բ . 28 ։

Ն . Ք . դբ . 1451

Վ Սադ . ճբ .
27 ։ Ես .
Խա . 4 ։ Խբ .
12 ։
‡ Եբէր . ես՝
ես եմ ,
† Գէ . գ . 35 ։
Ես . իե . 5 ։
18 ։ Սադ .
կբ . 20 ։ Ովս .
գ . 1 ։
Ա Ես . ժգ .
22 ։ Եզ . գ .
8 ։ Թու .
ժգ . 30 ։
— Ես . իէ . 1 ։
Լգ . 5 ։ կդ .
16 ։ Եզեկ .
Խա . 9 ։ 10 ։
14 . 20 ։
Ես . ա . 24 ։
Նաա . ա . 2 ։
Ցոր . ժգ .
24 ։ Երեմ .
լ . 14 ։ Ողո .
բ . 5 ։
Երեմ . խգ .
10 ։
Հռով . ժե .
10 ։
— Ցայտ . գ .
10 ։ ժԹ . 2 ։
Բ Հմր 41 ։
Սադ . ձե . 1 ։
Գէ . գ . 6 ։
ժա . 18 ։ Ե-
զեկ . խ . 4 ։
Գէ . է . 19 ։
Ղե . ժբ .
5 ։ Ընակ .
գ . 2 , 22 ։
գ . 22 ։
Հռով . ժ .
5 ։
Ը Թու . իէ .
12 , 13 ։
Ի Թու . լգ .
47 , 48 ։ Գէ .
լգ . 1 ։
Ը Թու . ի .
25 , 28 ։ Լգ .
38 ։
Բ Թու . ի .
11 , 12 , 13 ։
իէ . 14 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

անձնազանդ եղաք . քանզի †Իսրայէլի որդւոցը մէջ գիս *չգտաք.
52 Արեցիք ։ Ի Աստուծոյ ան երկիրը †հեռուէն պիտի տեսնես . բայց դուն հոն պիտի չմտնես , ան երկիրը՝ որ ես Իսրայէլի որդւոցը կուտամ ։

ԳԼ·Լ·Գ

1 Աստուծոյ վհատութիւնը ։ 6 Ցասուերկու ցեկերուն օրհնութիւնները ։ 26 Իսրայէլի երջանկութիւնը ։

1 Դու ասիկա՛ն՝ օրինութիւնը՝ որով Աստուծոյ մարդը Մովսէս իր մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որդիները
2 րը օրհնեց . Ու ըսաւ .
Տէրը Սինայէն եկաւ , ու Սէիրէն անոնց երեցաւ , Ե փառան լեռնէն փայլեցաւ , ու Բիւրաւոր սուրբերով եկաւ . անոր աջ ձեռքէն՝ օրինաց կրակը Էր անոնց ։
3 Այո՛ , Ժանիկայ ժողովուրդները կը սիրէ . Ձրոլոր սուրբերը քու ձեռքդ են . ու անոնք Ժքու խօսքերդ ընդունելու համար , Ըքու ուղերուդ քովը կը նստին ։
4 Մովսէս մեզի տուաւ օրէնքը , Յակոբի ժողովրդին ժառանգութիւնը ։
5 Ու երբոր ժողովուրդին գլխաւորները Իսրայէլի ցեղերուն հետ միասին ժողովեցան , ինքը †Իսրայէլի մէջ Իշխան՝ եղաւ ։
6 Ռուբէնը թող ապրի ու չմեռնի , և անոր ժողովուրդը շատ ըլլան ։
7 Եւ Ցուդային համար ասա բանը բսաւ . Ով Տէր՝ Ցուդային ձայնը լսէ , ու զանիկայ իր ժողովուրդին տար . Ձանոր ձեռքերը իրեն բաւական ըլլան , և Ժանոր թշնամեացը դէմ օգնական եղիր ։
8 Ու Ղեւիին համար բսաւ . Ժքու Թումիմդ ու Ուրիմդ քու սուրբ մարդուդ ըլլայ , Որ զանիկայ Մասսայի մէջ փորձեցիր , Ձրիպայի ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար ։
9 Ան որ իր հօրը ու մօրը համար՝ Չանիկայ չտեսայ՝ բսաւ , Ձև իր եղբայրները չճանչցաւ , ու իր որդիները չգիտցաւ . քանզի Ժանոնք քու խօսքիդ զգուշութիւն ըրին , ու քու ուխտդ պահեցին ։
10 Ձքու դատաստաններդ Յակոբին , ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցընեն . Ժքու առջևդ խունկ պիտի մատուցանեն , Ժու քու սեղանիդ վրայ ողջակէզ ։
11 Ով Տէր՝ անոր զօրութիւնը օրհնէ , ու Ժանոր ձեռքին գործքը ընդունէ . անոր վրայ ելլողներուն՝ ու անոր թշնամիներուն մէջքը կոտրէ , որ ժէյմին ալ չելլեն ։
12 Բենիամինին համար բսաւ . Տէրոջը սիրելին անոր քովը ապահովութեամբ բնակի . Ամէն միշտ զանիկայ պաշտպանէ , ու Ձանոր ուսերուն մէջը բնակի ։
13 Ու Յովսեփին համար բսաւ . Ձանոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնալ ըլլայ , երկինքին ընտիր պարգևներովը , Ձցօղովը , ու վարը պառկող անդունդներովը ,
14 Եւ արեգակէն յառաջ եկած ընտիր բերքերովը , ու Ամիսներուն ընտիր արդիւնքներովը ,
15 Եւ Հին լեռներուն Ընտիր պտուղներովը՝ , ու Ձմշնջենաւոր բլուրներուն ընտիր պարգևներովը ,
16 Եւ երկրիս ու անոր առատութեանը ընտիր պարգևներովը , Ու մորենիին մէջը բնակողին բարեհաճութեամբը . Թող Յովսեփին գլխուն վրայ , իր եղբարցը մէջ ևրևելի եղողին գագաթին վրայ թող գան ։
17 Անիկայ իր ցուլին՝ առջինեկին գեղեցկութիւն ունի . ու իր եղջիւրները՝ միեղջերուի եղջիւրներուն կը նմանին . Ձանոնցմով պիտի զարնէ ժողովուրդները մինչև երկրիս ծայրերը . Ասոնք են Եփրեմին բիւրաւորները , ու Մանասէին հազարաւորները ։
18 Եւ Զաբուղոնին համար բսաւ . Ուրախացիր ով Զաբուղո՛ն՝ քու ելած ատենդ , ու դուն ով Իսաքա՛ր՝ քու վրաններուդ մէջը ։
19 Ժողովուրդները լեռը հրաւիրելով՝ հոն արդարութեան զոհեր պիտի մատուցանեն . քանզի անոնք ծովերուն առատութիւնը ու աւազին ծածուկ գանձերը պիտի ծծեն ։
20 Ու Գադին համար բսաւ . Գադը ընդարձակողը օրհնալ ըլլայ . մատակ առիւծի պէս կը նստի , ու թեւը և գլուխներ կը փառատէ .
21 Եւ Անիկա՛յ Երէցին առաջին մասը իրեն յարմար տեսաւ . քանզի հոն՝ օրէնսդրին բաժինին մէջը պահուեցաւ , և Ժողովուրդին գլխաւորներովը գալով՝ Տէրոջը արդարութիւնը ու անոր դատաստանները Իսրայէլի հետ Ի գործ դրաւ ։
22 Ու Դանին համար բսաւ . Դանը առիւծի ձագ է . Անիկայ Բասանէն պիտի ցատկէ ։
23 Ու Նեփթաղիմին համար բսաւ . Նեփթաղիմը Աստուծոյ չնորհ-

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

*չ Թագ . իդ · 23 ։ Սաղ · ի · 3 ։ Եզեկ · ի · 40 , 41 ։ Իգ · 27 ։

†Կա՛մ՝ առ մանրերուն

Ն Ներ . խթ · 25 ։

Ն Ներ . իէ · 28 ։

§ ԵՐէր · լուսիններուն

Ներ . խթ · 26 ։

‡ ԵՐէր · գլխաւոր ,

Ն Մր · գ · 6 ։

Ել · գ · 2 · 4 ։ Գոր · է · 30 , 35 ։

Ն Ներ . խթ · 26 ։

Ա Մն . է · 1 ։

Թու . իգ · 22 ։ Սաղ · ղը · 10 ։

Ջ Գ Թագ . իր · 11 ։ Սաղ · խգ · 5 ։

Ներ . խը · 19 ։

Ներ . խթ · 13 , 14 , 15 ։

Ել · ը · 3 ։ Սաղ · գ · 5 ։

† Տ Ես Ցես . ժգ · 10 , ՃՀ ։ Ա Մն . ժը · 8 , ՃՀ ։

† Թու . լը · 16 , 17 , ՃՀ ։

‡ Ցես . գ · 12 ։

† Ցես . ժթ · 47 ։ Դատ . ժը · 27 ։

Ներ . խթ · 21 ։

Հել · լը · 26 , 27 , 28 ։ Յ Տ Ես Երեմ . ժը · 18 ։ Մաղ · բ · 5 , 6 ։ Ջղէ . ժ · 11 ։ Գէ · ժէ · 9 , 10 , 11 ։ Իգ · 8 ։ Եզեկ · խգ · 23 , 24 ։ Մաղ · բ · 7 ։ Ել · լ · 7 , 8 ։ Թու . ժգ · 40 ։ Թագ . բ · 28 ։ Ջղէ . ա · 9 , 13 , 17 ։ Սաղ . ծա · 19 ։ Եզեկ · խգ · 27 ։

քովը կչտացած , և Ցերոջը օձնու-
թիւնովը յղուած , Բարևմուտքը ու
հարաւը պիտի ժառանգէ ։
24 Ու Ասերին համար բաւ . Ա-
սերը որդւոցմէ օրհնուի . իր եղ-
բայրներուն հաճոյ ըլլայ , ու Ոտքը
եղի մէջ թաթխէ ։
25 Քու * կօշիկներդ Երկաթէ ու
պղնձէ ըլլան , և քու ուժդ քու
օրերուդ չափ ըլլայ ։
26 Ե Իսրայէլի Աստուածոյն պէս
չկայ . Ըանիկայ քեզի օգնութիւն
ընելու համար , իր մեծ վայելու-
թեամբը երկինքներու ու ամպերու
վրայ կը նստի ։
27 Ցաւիտենական Աստուածը Էվէ
Բնակարան է , ու ՚Ներ յաւիտենա-
կան բազուկները ‡ Էվէ պաշտպան
են" . քանզի Թշնամիները քու
առջևէդ պիտի վռնտէ , ու Ջ-
նո՛ կոտրէ , պիտի ըսէ ։
28 Ետ Իսրայէլը ապահովութեամբ
առանձին պիտի բնակի . Ցակոբին
աղբիւրը ցորենի ու գինիի երկրին
մէջ պիտի ըլլայ , ու Էանոր երկին-
քէն ցօղ պիտի կաթի ։
29 Երանի քեզ՝ ով Իսրայէլ .
Ո՞ր ժողովուրդը քեզի պէս Ցէ-
րոջը ձեռքովը փրկուած է . Վո՛ւ ք
Քու օգնութեանդ սպարը՝ ու
յաղթութեանդ սուրը անիկայ է .
Քու Թշնամիներդ քեզի պիտի
խոնարհին , ու Ըանոնց բարձր
տեղւանքը պիտի կոխես ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Մովսէս Նարաւ լեռնէն երկիրը կը դիտէ ։ 5 ու Նոն կը վախճանի ։ 6 Ընոր թաղումը ։ 7 ու կենացը օրերը ։ 8 Ժողովուրդը երեսուն օր սուգ կը պահէ անոր համար ։ 9 Ցեսուն անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 10 Մովսէսին գովեստը ։

1 Ետ Մովսէս Մովաբի դաշտերէն՝ Նարաւ լեռանը վրայ Երիքովին դիմացի Փասգային գագաթը ելաւ . և Ցէրը Բանոր ցուցուց բո-
լոր Գաղաադու երկիրը Էմինչև
2 Դանը , Նաև բոլոր Նեփթաղիմը , ու Եփրեմի և Մանասէի երկիրը , ու Ցուդայի բոլոր երկիրը Էմինչև
3 արևմտեան ծովը , Եւ Հարաւային կողմը , ու Երիքովի հովիտին դաշ-
տը , — Էարմաւենեայ քաղաքը
4 մինչև Սեգովր ։ Եւ Ցէրը անոր բսաւ . ՂԱս է ան երկիրը՝ որուն Համար Աբրահամին , Իսահակին ու Ցակոբին երդում՚ ըրի՝ ըսելով . Քու սերունդիդ պիտի տամ անի-
կայ . Ետհա քու աչքերուդ ցու-
ցուցի . բայց դուն հոն պիտի չանց-
նիս ։
5 Ըստի Ցէրոջը ծառան Մովսէս՝ հոն Մովաբի երկրին մէջ Ցէրոջը
6 բսածին պէս՝ մեռաւ . Եւ զանիկայ Բեթփեգովրին դիմացը՝ Մովաբին երկիրը՝ ձորի մը մէջ թաղեց . ու Բ մինչև աս օրս անոր դերեզմանը
7 մարդ մը չգիտցաւ ։ Էեւ Մովսէս իր մեռած ատենը հարիւր քսան տարեկան էր . Էանոր աչքերը չը-
տկարացան , ու անոր ուժը չզը-
8 նաց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մո-
վաբի դաշտերուն մէջ՝ Մովսէսին համար Լերեսուն օր լացին . ու Մովսէսին համար սուգի լացին օ-
րերը լմընցան ։
9 Եւ Նաւէի որդին Ցեսուն Իմաս-
տութեան Հոգիով լցուեցաւ , ո-
րովհետև Մովսէս իր ձեռքերը ա-
նոր վրայ դրեր էր . ու Իսրայէլի որդիքը անոր Ճազանդութիւն ը-
րին , և Ցէրը ինչ որ Մովսէսին պատուիրեր էր , անանկ ըրին ։
10 Եւ անկէ ետև Էցէրոջը երես առ
երես ճանչցած Մովսէսին պէս՝ Հա-
11 րայէլի մէջ մարգարէ մը չելաւ , Ըն
Բոլոր նշաններով ու հրաշքներով , որ Ցէրը Իրկեց զանիկայ Եգիպտո-
սի երկրին մէջ ընելու Փարաւոնին՝ ու անոր ամէն ծառաներուն՝ և ա-
12 նոր բոլոր երկրին , Ու ան բոլոր զօ-
րաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոս-
կումով՝ որ Մովսէս բրաւ բոլոր Իս-
րայէլին աչքին առջևը ։

Բ Ցես · Ցես · ԺԹ · 32 , ՃՀ ,
Էլ Ցես · Ցն · ԽԹ · 20 ,
Ր Ցես · Ցոր · ԻԹ · 6 ,
* Կ՚ կրպակներդ
Ի Գլ · Բ · 9 ,
Ղ Գլ · ԼԲ · 15 ,
† Եբր · Ցես · սուրբնի
Ի Եզ · Ժե · 11 , Սպ · Ձգ · 8 , Եբեմ · Ժ · 6 ,
Ը Սպ · կը · 4 · 33 , 34 , Ճգ · 3 , Ամբ · գ · 8 ,
Ր Սպ · գ · 1 ,
‡ Եբր · ապան են .
Ֆ Գլ · Թ · 3 , 4 · 5 ,
Ի Թես · Իգ · 9 , Երեմ · Իգ · 6 , ԼԴ · 16 ,
Ղ Գլ · Բ · 7 · 8 ,
Ի Ցն · Իե · 28 , Գլ · Ժա · 11 ,
Ֆ Սպ · ՃԻգ · 15 ,
Լր Թագ · է · 23 ,
Հ Սպ · ՃԺե · 9 , 10 , 11 ,
Ն Բ Թագ · Իր · 45 , Սպ · Ժբ · 44 , կզ · 3 , Ձա · 15 ,
Կ՚ասեն ,
Ղ Գլ · ԼԲ · 13 ,

— Թես · Իե · 12 , ԼԴ · 47 , Գլ · Լ · 49 ,
Բ Գլ · գ · 27 ,
Է Ցն · Ժգ · 14 ,

Ր Գլ · Ժա · 24 ,
Ի Դատ · ա · 16 , գ · 18 ,
Բ Մն · Իբ · 15 ,
Ղ Ցն · Ժբ · 7 , Ժգ · 15 , Ժե · 18 , Իգ · 3 , Իբ · 13 ,
Ի Գլ · գ · 27 , Լ · 52 ,
Ը Գլ · Լ · 50 , Ցես · ա , 1 , 2 ,
Ր Ցոգ · 9 ,
Ֆ Գլ · Լ · 2 ,
Ի Ցես Ցն · Իե · 1 · Իբ · 10 , Ցես · Ժգ · 10 , 11 ·

Լ Ցես Ցն · Ֆ · 3 , 10 , Թես · Ի · 29 ,
Ի Եզ · Ժա · 2 , Դան · գ · 3 ,
Ֆ Թես · Իե · 18 , 23 ,
Էլ · Լգ · 11 , Թես · Ժբ · 6 , 8 , Գլ · Ե · 4 ,
Հ Ցես Գլ · Ժբ · 15 , 18 ,
Ն Գլ · գ · 34 , Է · 19 ,

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԵՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

1 Տէրը Մովսէսին յաջորդ կը կարգէ Յեսուն ,
3 խոստացուած երկրին սահմանները ։ 5 Ա-
ստուած կը խոստանայ Յեսուին օգնելու , 8 ու
անոր պատուէր կու տայ ։ 10 Յեսու կարգի
կը դնէ ժողովուրդը՝ Յորդանանէն անցնելու
համար · 12 կը յիշեցնէ երկուք ու կէս ցե-
ղերուն՝ ի նչ որ Մովսէսին խոստացեր էին ։
16 Անոնք ալ իրեն հնազանդութիւն կը խոս-
տանան ։

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռ-
նելէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին
– ԵԼ · ԻԳ · 13 ։ Բ Օր · Ա · 38 ։ – սպասաւորին Նաւէի որդւոյն Յե-
2 սուին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով . Բ Խմ
Բ Օր · ԼԴ · 5 ։ ծառաս Մովսէսը մեռաւ . հիմա ել
— անցիր սա Յորդանանէն՝ դուն և
աս բոլոր ժողովուրդը՝ ան երկիրը ,
3 որն որ ես Իսրայէլի որդւոյդը կու-
տամ ։ Ե Ք Օր · Ժա · 24 ։ ԳԼ · Ժգ · 9 ։ Ե Ձեր ոտքին բոլոր կոխած
տեղերը ձեզի պիտի տամ , ինչպէս որ
4 Մովսէսին ըսի . Ե Ընապատէն ու
աս Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝
Ե Ս Ի Ն Ե Ֆրատ գետը , Քետացւոց
բոլոր երկիրը՝ մինչև մեծ ծովը արև-
մտեան կողմը՝ ձեր սահմանը ըլլայ ։
5 Ի քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ՝
մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դր-
նել . Հինչպէս որ Մովսէսին հետ
եի , Էքեզի հետ ալ ԵՒՆԻ պիտի ըլ-
լամ . Էքեզ պիտի չթողում , ու
6 քեզ անտես պիտի չընեմ ։ Ի Զօ-
րացիր , ու քաջասիրտ եղիր . քան-
զի աս ժողովուրդին դուն պիտի
ժառանգեցընես ան երկիրը , որուն
համարասոնց հայրերուն երդում
7 ըրիասոնց տալու ։ Միայն Թէ
զօրացիր ու խիստ քաջ եղիր , Ե որ
իմ ծառայիս Մովսէսին բոլոր քեզի
պատուիրած օրէնքը պահես ու ը-
նես . Ե անկէ աջ կամ ձախ կողմը
չխոտորիս , որ քու ամէն երթալու
տեղդ *յաջողութիւն դանես" ։
8 Եւ աս օրինաց դիրքը քու բերնէդ
չպատուի , հապա Ե դիշեր ցորեկ ա-
նոր վրայ մտածես , որ բոլոր անոր
մէջի գրուածները պահես ու կա-
տարես . քանզի ան ատենը քու
գործերդ յաջող կը տանիս , և ան
ատենը Ե յաջողութիւն կը դանես ։
9 Ես Ահա քեզի կը պատուիրեմ , զօ-
րացիր ու քաջասիրտ եղիր , Հմի
վախնար ու մի՛ զարհուրիր . քանզի
քու ամէն երթալու տեղերդ՝ քու
Տէր Աստուածդ քու հետդ է ։
10 Անկէ ետքը Յեսու՝ ժողովուրդին

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

ոստիկաններուն պատուիրելով՝ ը-
11 սաւ . Բանակին մէջէն անցէք , ու
ժողովուրդին ապսպրելով՝ ըսէք .
Ձեզի պաշար պատրաստեցէք .
քանզի Ե իրէք օրէն ետև դուք աս
Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ
երթաք ժառանգէք ան երկիրը ,
որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի
ԳՐ · Գ · 2 ։ Տես Բ Օր · Թ · 1 ։ Ժա · 31 ։ ժառանգութիւն կու տայ ։
12 Եւ Ռուբենեանց ու Գադեանց և
Մանասէի կէս ցեղին՝ Յեսու խօ-
13 սեցաւ ու ըսաւ . Միտքերնիդ բե-
րէք Հան խօսքը , որ Տէրոջը ծառան
Մովսէս ձեզի պատուիրեց՝ ըսելով .
Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանդըս-
տացուց , ու աս երկիրը ձեզի
ԷԹՈՒ · ԼՐ · 20—28 ։ ԳԼ · Իր · 2 , 3 , 4 ։
14 տուաւ ։ Ձեր կիներները՝ ձեր տը-
ղաքներդը և ձեր անասուններդը թող
բնակին ան երկրին մէջը , որ Մով-
սէս ձեզի տուաւ Յորդանանու ա-
դիի կողմը . բայց դուք ամէնդդ որ
ուժով կտրիճներ էք՝ Հպատազի-
† Կ — Ի ԳՈՒՆԴ ԳՈՒՆԴ · ԵԼ · ԺԳ · 18 ։ նել ձեր եղբայրներուն առջևը
անցնելով՝ անոնց օգնութիւն ը-
15 նէք , Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայր-
ներն ալ ձեզի պէս հանգստացընէ ,
և անոնք ալ ժառանգեն ան երկի-
րը , որն որ ձեր Տէր Աստուածը ա-
նոնց կու տայ . Ե ու Հետը ձեր ժա-
ռանգութեան երկիրը դառնաք ,
և ժառանգէք զանիկայ , որն որ
Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ
Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ Ի
արևելք ։
16 Եւ անոնք Յեսուին պատասխան
տուին՝ ու ըսին . Ձու ամէն պա-
տուիրածներդ պիտի ընենք , և ուր
որ մեզ խրկես , պիտի երթանք ։
17 Ինչպէս որ Մովսէսին Հնազանդու-
թիւն կ՚ընէինք , անանկ ալ քեզի
Հնազանդութիւն պիտի ընենք . մի-
այն Թէ քու Տէր Աստուածդ Ի քու
հետդ ըլլայ , ինչպէս որ Մովսէսին
18 հետն էր ։ Ամէն մարդ՝ որ քու
հրամանիդ դէմ դնէ , և ամէն ինչ
որ անոր պատուիրես , քու խօսքերդ
մտիկ չընէ , պիտի մեռցուի . միայն
Թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր ։

Ի Ա Ա Զ · Ա · 2 ։

Ի Հմր 7 ։

Ի Բ Օր · Լ · 7 , 8 , 23 ։

Հ Ա Զ · Իէ · 1 ։ Երեմ . Ա · 8 ։

ԳԼ · Բ

1 Ռախաբ՝ Սաթիմէն խրկուած երկու լրտեսնե-
րը կ՚ընդունի ու կը պահէ , 8 և գաշինք կ՚ընէ ա-
նոնց հետ ։ 23 Լրտեսները կը դառնան ու լուր
կը տանին ։

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

1 Եւ Նաւէի որդին Յեսուն՝ [a]Սա-
տիմէն երկու մարդ խրկեց՝
ծածկաբար ԵՒԼԲԸ լրտեսելու հա-
մար, ու անոնց ըսաւ. Գացէք՝ ան
երկիրը ու Երիքովը տեսէք. և ա-
նոնք գացին, ու [b]Ռահաբ անու-
նով [c]պոռնիկ կնկան մը տունը
2 մտան, և Հոն [d]մնացին։ Ան ատենը
[e]Երիքովի թագաւորին լուր տուե-
ցաւ՝ ըսելով. Ահա ասոնք գիշեր եր-
կիրը լրտեսելու համար՝ Իսրայէլի
որդւոցմէ մարդիկներ եկեր են հոս։
3 Ու Երիքովի թագաւորը Ռահաբին
[f]խրկեց՝ ըսելով. Քեզի եկող
ու տունդ մտնող մարդիկները
դուրս հանէ. քանզի անոնք ամ-
բողջ երկիրը լրտեսելու եկեր են։
4 Եւ կնիկը ան երկու մարդը առաւ
պահեց, ու ըսաւ. Իրաւ ան մար-
դիկները ինձի եկան, բայց ուսկից
5 ըլլալնին չգիտցայ. Ու դռներուն
գոցուելու ատենը մութ՝ ան
մարդիկները դուրս ելան. և ան
մարդիկներուն ուր երթալը չեմ
գիտեր. շուտով անոնց ետևէն
ինկէք, որ անոնց հասնիք։ Իսկ
Ռահաբ տանիքը հանելով զանոնք
պահեր էր բթամի եղէգներուն
մէջը՝ որ տանիքին վրայ դիզուած
7 ուներ։ Ուստի մարդիկը Յորդա-
նանու ճամբով մինչև անցքերը ա-
նոնց ետևէն ինկան, և անոնց
ետևէն ինկողները՝ դուրս ելլելէն
ետքը դուռը գոցեցին։
8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնա-
ցած, կնիկը տանիքին վրայ անոնց
9 քովը ելաւ, Եւ մարդիկներուն ը-
սաւ. Ես գիտեմ որ Տէրը [g]ձեր
երկիրը ձեզի տուաւ, ու [h]ձեր վախ
մեր վրայ ինկաւ, և ձեր պատճա-
ռաւ [i]երկրիս բոլոր բնակիչները
10 [j]հալեցան. Քանզի մենք լսեցինք
թէ ինչպէս Տէրը՝ ձեր եգիպտոսէն
ելած ատենը՝ [k]կարմիր ծովուն ջու-
րերը ձեր առջևէն ցամքեցուց. նաև
[l]ինչ որ դուք երիք Յորդանանու
անդիի կողմը [m]Ամորհացւոց
երկու թագաւորներուն Սեհոնին
ու Ովգին՝ որոնք բնաջինջ երիք։
11 Ուստի [n]ձեր լսածնուս պէս՝
[o]սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երե-
սէն [p]քաջութիւն հոմար մէկու մը
վրայ [q]համարձակութիւն չմնաց.
քանզի [r]ձեր Եհովայ Աստուածը՝
վերը երկինքին մէջ ու վարը երկ-
րիս վրայ Աստուած անիկայ է։
12 Հիմա կ'աղաչեմ, [s]Տէրոջմով եր-
դում երիք ինձի, որ ես ձեզի ո-
ղորմութիւն ընելուս համար, դուք
ալ [t]իմ հօրս տանը ողորմու-
թիւն ընէք. և [u]ինձի ճշմարիտ
13 նշան մը տուէք, Որ իմ հայրս՝
մայրս՝ եղբայրներս՝ քոյրերս ու

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

բոլոր անոնց վերաբերեալները ողջ
պիտի թողուք, և մեր անձը մա-
14 հուանէ պիտի ազատէք։ Ու ան
մարդիկը անոր ըսին. Թէ որ ասս
մեր բանը չյայտնէք, ձեր տեղը մեր
անձինքը մեռնին. ու երբոր Տէրը
[v]երկիրը մեզի տայ՝ [w]քեզի ողոր-
մութիւն ու [x]հաւատարմութիւն
15 պիտի ընենք։ Ետքը Ռահաբ մկ
չուանով մը պատուհանէն վար
իջեցուց. (քանզի իր տունը բեր-
դին պարսպին վրայ էր, ու ինքը
16 պարսպին վրայ կը բնակէր.) Եւ
անոնց ըսաւ. Լեռը գացէք, չըլլայ
որ հալածողները ձեզի հանդիպին,
ու հոն իրեք օր պահուեցէք, մին-
չև որ հալածողները ետ դառ-
նան, անկէ ետև ձեր ճամբան գա-
17 յէք։ Եւ ան մարդիկը անոր ըսին.
Ահա մենք ատ [y]մեզի ընել տուած
երդումէդ [z]ազատ պարտ
18 կ'ըլլանք. [a]Երբոր մենք երկի-
րը մտնենք, ասս կարմիր դերձանէ
չուանը ան պատուհանին վրայ կա-
պես, ուսկից որ մեզ իջեցուցիր.
և քու հայրդ՝ մայրդ՝ եղբայրներդ՝
ու քու հօրդ բոլոր տունը՝ քու-
19 քովդ ասս տանը մէջ ժողվես. Ու
[b]ումեք որ քու տանդ դռնէն
դուրս ելլէ, անոր արիւնը իր գլ-
խուն վրայ ըլլայ. մենք անպարտ
ենք. բայց քու քովդ [c]տանը մէջ
բոլոր եղողներուն թէ որ ձեռք մը
դպչի, [d]անոնց արիւնը մեր գլխուն
20 վրայ ըլլայ։ Եւ թէ որ ասս մեր բա-
նը [e]հետ չյայտնես, ան ատեն
քու մեզի ընել տուած երդումէդ
21 անպարտ կ'ըլլանք։ Ու [f]Ռահաբ ըսաւ.
Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ թող
ըլլայ. և թողուց զանոնք, ու ա-
նոնք գացին. և ան կարմիր չուանը
պատուհանին վրայ կապեց։
22 Եւ անոնք անկէ լեռնակողմը գա-
ցին, ու հոն իրեք օր նստան, մին-
չև որ հալածողները ետ դարձան.
ու հալածողները զանոնք ամէն
ճամբու մէջ փնտռեցին, բայց
23 չգտան։ Ան ատեն ան երկու մար-
դիկը ետ դառնալով՝ լեռնէն վար
իջան, և անցնելով՝ Նաւէի որդւոյն
Յեսուին գացին, ու իրենց պատա-
հած բոլոր բաները անոր պատմե-
24 ցին. Եւ Յեսուին ըսին. Իրաւ-
[g]Տէրը ան բոլոր երկիրը մեր
ձեռքը տուաւ. ու ան երկրին բո-
լոր բնակիչները մեր երեսէն [h]հալե-
ցան։

Գ Լ · Գ

1 Յեսու Յորդանան կու գայ։ 2 Ոստիկանները կ'իմացընեն ժողովուրդին թէ ինչ կարգով պիտի անցին։ 7 Տէրը կը քաջալերէ Յեսուն. 9 ան ալ կը քաջալերէ ժողովուրդը։ 14 Յորդանանու ջուրերը կը բաժնուին։

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

---

a Թուա. իե. 1։
b Մատ. ա. 5։
c Երր. ժա. 31։ Յակ. բ. 25։
d Եբր. պատճան։
e Սազ. ճիե. 1։ Առակ. իա. 30։
f Տես բ Թագ. ժէ. 19, 20։
g Տես Ել. ա. 17։ բ Թագ. ժթ. 19։
h Ելհ. ժե. 15։
i Ել. ժգ. 21։ Գլ. դ. 23։
j Թուա. իա. 24, 34, 35։
k Ել. ժե. 14, 15։
l Գլ. ե. 1։ է. 5։ կա. ժգ. 7։
m Եբր. Հոգի
n Ր Օր. դ. 39։
o Տես ա Թագ. ի. 14, 15, 17։
p Տես ա Տիմ. ե. 8։
q Հմր 18։
r Յես ա. 24։ Մատ. ե. 7։
s Դատ. ա. 24։ Մատ. ե. 7։
t Դատ. թ. 25։
u Տես Ել. իգ. 31։ Գլ. դ. 23։
v Ել. ի. 7։
w Հմր 12։
x Գլ. դ. 23։
y Ել. ժգ. 12։
z Յես. իե. 25։
a Մատ. իե. 25։
b Ել. իգ. 2։ Գլ. դ. 2։ Ես. ա. 1։ Ե. 1։ Ժե. 1։ Ժզ. 1։ Ի. 1։ Ի. 1։ Ի

Ն · ք · ՂՓ · 1451

1 Եւ Յեսու առտուանդ կանուխ ե-
լաւ . և ինքը ու բոլոր Իսրայէլի
որդիքը Սատիմէն չուեցին , ու
մինչև Յորդանան եկան . և անդնա-
2 լէն առաջ հոն իջևան ըրին : Ու
3 իրեք օրէն եղաւ՝ ոստիկանները
րանակին մէջէն անցան . Եւ ժողո-
վուրդին պատուիրելով՝ ըսին .
Երբոր ձեր Տէր Աստուծոյն ուխ-
տին տապանակը տեսնէք , ու
Ղեւտացի քահանաները՝ որ զանիկայ
կը տանին , դուք ալ ձեր տեղերէն
ելէք , ու անոր ետևէն գացէք .
4 Բայց ձեր ու անոր միջտեղը՝ երկու
հազար կանգունի չափ միջոց պիտի
ըլլայ . անոր չմօտենաք , որ երթա-
լու ճամբանիդ գիտնաք . քանզի
ասկէ առաջ աս ճամբայէն անցած
5 չէք : Եւ Յեսու ժողովուրդին ը-
սաւ . Սրբեցէք ձեր անձերը . քան-
զի Տէրը վաղը ձեր մէջը հրաշքներ
6 պիտի ընէ : Անկէ ետև Յեսու քա-
հանաներուն խօսեցաւ՝ ըսելով .
Ուխտին տապանակը վերցուցէք ,
ու ժողովուրդին առջևը անցէք :
Ուստի անոնք ուխտին տապանակը
վերցուցին , ու ժողովուրդին առ-
ջևէն գացին :
7 Եւ Տէրը բսաւ Յեսուին . Այսօր
պիտի սկսիմ բոլոր Իսրայէլին աչ-
քին առջևը քեզ մեծցնելու , որ
գիտնան թէ ինչպէս որ Մովսէսին
հետ էի , քեզի հետ եմ պիտի :
8 Ուխտին տապանակը վերցնող քահանան-
երուն պատուիրելով՝ ըսես . Երբոր
Յորդանանու ջուրին եզերքը հաս-
նիք , Յորդանանու մէջը կայնե-
ցուք :
9 Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ը-
սաւ . Հոս մօտեցէք , և ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքերը մտիկ րրէք :
10 Ու Յեսու բսաւ . Ասով պիտի գիտ-
նաք , որ Կենդանի Աստուածը ձեր
մէջն է , ու ձեր առջևէն՝ քանա-
նացիները՝ քետացիները՝ խևացի-
ները՝ փերեզացիները՝ գերգեսա-
ցիները՝ Ամորհացիները ու Յերու-
սաղէմները բոլորովին պիտի վռնդ-
11 ուի . Ահա բոլոր երկրիս Տէրոջը
ուխտին տապանակը ձեր առջևը
պիտի անցնի Յորդանանու մէջ .
12 Եւ հիմա դուք Իսրայէլի ցեղերէն
տասներկու մարդ առէք՝ ամէն
13 ցեղէն մէյմէկ մարդ . Ու երբոր
բոլոր երկրիս Եհովայ Տէրոջը
տապանակը վերցնող քահանայից
ոտքերը Յորդանանու ջուրին մէջը
մտնեն , Յորդանանու ջուրը պիտի
կտրի , ու վերէն իջնող ջուրը
կարկառակոյտի մը պէս պիտի
կայնի :
14 Ու երբոր ժողովուրդը՝ Յորդա-

Ն · ք · ՂՓ · 1451

նանէն անցնելու համար իրենց վը-
րանէրէն չուեցին , ուխտին տա-
պանակը վերցնող քահանաները
ժողովուրդին առջևէն գացին .
15 Ու տապանակը վերցնողները մինչև
Յորդանան հասնելով , տապանակը
վերցնող քահանաներուն ոտքերը
ջուրին եզերքը մխուածին պէս՝
(ինչու որ Հունձքի բոլոր ժամա-
նակը՝ Յորդանանու լիքը առա-
տանալով՝ իր բոլոր եզերքները կը
16 կոխէ ,) Ան առեն վերէն իջնող
ջուրը կայնեցաւ , ու Սարթանին
քովը եղող Ադամ քաղաքէն շատ
հեռու կարկառակոյտի մը պէս
բարձրացաւ . ու Դաշտի ծովը՝
Աղի ծովը իջնողը լմընցաւ
կտրեցաւ . և ժողովուրդը Երիքովի
17 դիմացը անցաւ : Ու Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը վերցնող քահա-
նաները՝ Յորդանանու մէջը ցամա-
քի վրայ հաստատ կայնեցան . Ու
բոլոր Իսրայէլը ցամաքով անցաւ ,
մինչև որ բոլոր ժողովուրդին Յոր-
դանանէն անցնիլը լմընցաւ :

Ե · ք · ՂՓ · 1451

ԳԼ · Դ

1 Տասներկու մարդ կ'որոշուին՝ որ Յորդանանէն յիշատակի համար տասներկու քար առնեն : 9 Ուրիշ տասներկու քար ալ Յորդանանու մէջտեղը կը կանգնեն : 10 , 19 Ժողովուրդը կ'անցնի : 14 Աստուած Յեսուին պատիւ կու տայ : 20 Տասներկու քարերը Գաղգաղայի մէջ կը կանգնեն :

1 Եւ երբոր բոլոր ժողովուրդին
Յորդանանէն անցնիլը լմընց-
ցաւ , Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ու
2 բսաւ . Ժողովուրդէն տասներկու
մարդ առէք , ամէն ցեղէն մէյմէկ
3 մարդ , Ու անոնց պատուիրելով՝
բսէք . Ասկէ՝ Յորդանանու մէջէն՝
քահանայից ոտքերուն կոխած
տեղէն՝ ձեզի տասներկու քար
վերցուցէք . և զանոնք ձեր հետը
տարէք , ու դրէք Ձան տեղը՝ ուր
որ աս գիշեր իջևան պիտի ընէք :
4 Եւ Յեսու Իսրայէլի որդւոցմէ իր
որոշած տասներկու մարդիկը կան-
չեց , ամէն ցեղէն մէյմէկ մարդ .
5 Ու Յեսու անոնց բսաւ . Յորդա-
նանու մէջը՝ ձեր Տէր Աստուծոյն
տապանակին առջևը անցէք , ու
Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւո-
վը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ուսերուն
վրայ մէյմէկ քար վերցուցէք ինկ .
6 Որ ասիկայ ձեր մէջը նշան ըլլայ .
Երբոր վաղը ձեր որդիքը չէզ
հարցնելու ըլլան՝ ու բսեն թէ՝ Ա
7 քարերը ինչ ըլուի ձեզի . Ա-
նոնց բսէք . Քանզի Տէրոջը ուխտի
տապանակին առջևէն Յորդա-
նանու ջուրերը կտրուեցան . երբ-
որ անիկայ Յորդանանէն կ'անցնէր՝
Յորդանանու ջուրը կտրեցաւ . ու

Ե · ք · ՂՓ · 1451

Գոր · ե · 45 ,

Հիր 13 ,

Գլ · գ · 18 ,
ե · 10 , 12 ,
Ես Մն · ժբ ·
15 , Երեմ ·
ժբ · 5 , Խթ ·
19 ,
Դատ · գ ·
12 , է · 46 ,
Ել Օր · գ ·
17 ,
Ես Նե · ժգ ·
3 , Թուա · լգ ·
3 ,

Ես Ել ·
ժգ · 29 ,

Ել Օր · ԽԷ ·
2 , Գլ · գ ·
17 ,
Գլ · գ · 12 ,

Գլ · գ · 18 ,

Ել Օր · ժթ ·
19 ,
Ես Յեր ·
ժբ · 5 , Խթ ·
19 ,

Ես Ել · ժգ ·
29 ,

Ել Օր · է ·
26 , Թագ ·
ժէ · 26 , Դ
Թագ · ժբ ·
4 , Ովս · ա ·
10 , Մաս ·
ժգ · 16 , Ա
Թես · ա · 9 ,
Ես Ել · լդ · 2 ,
Բ Օր · է · 1 ,
Սաղ · խգ ·
2 ,
Հիր 18 ,
Միք · գ · 13 ,
Զաք · գ ·
14 , ը · 5 ,
Գլ · գ · 2 ,
Հիր 11 ,
Հիր 15 , 16 ,

Ես Յես ·
ը · 33 ,
Բ Օր · լ ·
9 , 25 ,

Ես Ել · ժթ ·
12 ,

Ել · ժթ ·
10 , 14 , 15 ,
Ղե · ի · 7 ,
Թուա · ժա ·
18 , Գլ · է ·
13 , Թագ ·
ժգ · 5 , Ես
վէ · բ · 16 ,
Ես Թուա · գ ·
15 ,

Ել Գլ · գ · 14 ,
Մն · ԻԹ ·
25 , Բ Մն ·
ա · 1 ,
Գլ · ա · 5 ,
Հիր 3 ,

Հիր 17 ,

Ես Յես ·
Ա Օր · ժ ·
26 , Թագ ·
ժէ · 26 , Դ
Թագ · ժԲ ·
4 , Ովս · ա ·
10 , Մաս ·
ժգ · 16 , ա
Թես · ա · 9 ,
Ես Ել · լդ · 2 ,
Բ Օր · է · 1 ,
Սաղ · խգ ·
2 ,
Հիր 18 ,
Միք · գ · 13 ,
Զաք · գ ·
14 , ը · 5 ,
Գլ · գ · 2 ,
Հիր 11 ,
Հիր 15 , 16 ,

Ես Ել · ժգ ·
26 ,
Ես Ել · ժգ ·
14 , Բ
Օր · գ · 20 ,
Սաղ · խգ ·
1 , Նե · 3 ,
4 , 5 , 6 ,
Ես Գլ · գ · 13 ,
16 ,

Ես Յես ·
Ա Մն · ժբ ·
15 , Երեմ ·
ժբ · 5 , Խթ ·
19 ,

Ես Նե · ժգ ·
12 , է · 46 ,

Ես Ել · ժգ ·
12 ,

Ես Յես ·
ը · 33 ,

Ես Ել · ժգ ·
10 , 14 , 15 ,
Ղե · ի · 7 ,
Թուա · ժա ·
18 , Գլ · է ·
13 , Թագ ·
ժգ · 5 , Ես
վէ · բ · 16 ,
Ես Թուա · գ ·
15 ,

Ես Ել · ժգ ·
29 ,

Ես Ել · ժգ ·
26 ,
Ես Ել · ժգ ·
14 , Բ
Օր · գ · 20 ,
Սաղ · խգ ·
1 , Նե · 3 ,
4 , 5 , 6 ,
Ես Գլ · գ · 13 ,
16 ,

ն · ք · գբ · 1451

աս քարերը Իսրայէլի որդւոց մէջը յիշատակի համար պիտի ըլլան յա-
8 ւիտեան : Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցե-
սուին պատուիրածին պէս ըրին .
ու Գորգանանու մէջէն տասներ-
կու քար առին՝ Իսրայէլի որդւոցը
ցեղերուն թուովը , ինչպէս որ Տէ-
րը Ցեսուին հրամայեր էր , և զա-
նոնք իրենց հետը իջևանի տեղը
9 տարին , ու հոն դրին : Եւ Ցեսու ե-
րէք տասներկու քարեր ել կանգ-
նեց Գորգանանու մէջը , ուխտին
տապանակը վերցընող քահանայից
ոտքերուն կեցած տեղը , ու մինչև
10 աս օրս հոն են : Եւ տապանակը
վերցընող քահանաները Գորգանա-
նու մէջը կայնեցան , մինչև որ Ցե-
սու լմընցուց ան բոլոր խօսքը , որն
որ Տէրը Ցեսուին պատուիրեց՝ ժո-
ղովուրդին ըսելու , ինչպէս որ
Մովսէս Ցեսուին պատուիրեր էր .
և ժողովուրդը արտորալով անցաւ :
11 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին անց-
նիլը լմընցաւ , ան ատենը Տէրոջը
տապանակը ու քահանաները ժո-
ղովուրդին առջևը անցան :
ը Թու · լբ · 20 , 27 , 28 ։ 12 Եւ ը Ռուբենի որդիքը ու Գադի
որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը ըս-
պառազինեալ՝ Իսրայէլի որդւոցը
առջևը անցան , ինչպէս որ Մովսէս
13 անոնց ըսեր էր . քառասուն հազարի
չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը
առջևը՝ պատերազմի համար երի-
քովի դաշտը անցան :
բ Գլ · դ · 7 ։ 14 Նոյն օրը Տէրը՝ բոլոր բ Իսրայէլին
աչքերուն առջևը Ցեսուն մեծցուց ,
ու անոր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ՝ Մովսէսէն վախցածնուն պէս
15 անկէ կը վախնային : Եւ Տէրը
ք Ել · իե · 16 · 22 ։ 16 խօսեցաւ Ցեսուին՝ ըսելով . ք Վը-
կայութեան տապանակը վերցընող
քահանաներուն հրաման ըրէ որ
17 Գորգանանէն ելլեն : Ուստի Ցե-
սու՝ քահանաներուն հրամայեց , ու
18 ըսաւ . Գորգանանէն ելէք : Ու
երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը
վերցընող քահանաները Գորգա-
նանու մէջէն ելան , և քահանայից
ոտքերուն թաթերը ցամաքի վրայ
եր Գլ · դ · 15 ։ կոխեցին , Գորգանանու ջուրը իր
տեղը դարձաւ , ե ու առջինին պէս
իր բոլոր եզերքներուն վրայ քա-
լեց :
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ
օրը՝ ժողովուրդը Գորգանանէն
ղ Գլ · ե · 9 ։ դուրս ելլելով , ղ Գաղգաղայի մէջ
Երիքովի արևելեան կողմը իջևան
ի Հմր 3 ։ 20 բրին : Եւ Էան տասներկու քա-
րը՝ որ Գորգանանէն առեր էին ,
Ցեսու Գաղգաղայի մէջ կանգնեց .
21 Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ՝
ժ Հմր 6 ։ ըսելով . ժ Վաղը՝ թէ որ ձեր որդի-
քը իրենց հայրերուն հարցընելու
ըլլան՝ ու ըսեն թէ՝ Ա՛ս քարերը

ն · ք · գբ · 1451

22 ինչ են . Ձեր տղոցը իմացընէք՝
ըսելով . Իսրայէլը աս Գորգանանէն
23 ցամաքով անցաւ . Որովհետև ձեր
Տէր Աստուածը ձեր առջևէն
Գորգանանու ջուրերը ցամքեցուց՝
մինչև որ դուք անցաք , ինչպէս որ
ձեր Տէր Աստուածը Կարմիր ծովուն
մէջն ել բրաւ , հորն որ ցամքեցուց
մեր առջևէն մինչև որ մենք ան-
24 ցանք . Որպէս զի ե երկրիս ամէն
ազգերը գիտնան՝ որ Տէրոջը ձեռքը
զօրաւոր է , և դուք ե ձեր Տէր
Աստուածէն միշտ վախնաք :

ԳԼ · Ե

1 Քանանացիք կը վախնան : 2 Ցեսու կը նորոգէ թլփատութիւնը : 10 Գաղգաղայի մէջ զատիկը կ'ընեն : 12 Մանանան իջևնէն կը դադարի : 13 Հրեշտակ մը կ'երևնայ Ցեսուին :

1 Ու երբոր ել լսեցին Ամորհացւոց բո-
լոր թագաւորները , որոնք Գոր-
դանանու ասդին արևմտեան կողմը
ի բնակէին , ու քանանացւոց բոլոր
թագաւորները , որոնք ծովեզեր-
քին քովը ի բնակէին , թէ Տէրը
Իսրայէլի որդւոցը առջևէն՝ մինչև
անոնց անցնիլը Գորգանանու ջու-
րերը ցամքեցուցեր է , անոնց սիրտը
հալեցաւ , ե ու Իսրայէլի որդւոցը
երեսէն՝ անոնց վրայ համարձակու-
թիւն չմնաց :
2 Ն ատենը Տէրը Ցեսուին բսաւ .
Քեզի ժ սուր դանակներ շինէ , ու
դարձիր Իսրայէլի որդիքը նորէն
3 թլփատէ : Եւ Ցեսու իրեն սուր
դանակներ շինեց , ու Բլուր ան-
թլփատից ը Ռ Ռ Ռ

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

8 մէջ թլփատած չէին զանոնք ։ Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփատուիլը լմընցաւ , բանակին մէջ իրենց տեղը նստան , մինչև որ ողջ
9 ջացան ։ Անատեն Տէրը Յեսուին ըսաւ . Այսօր † Եգիպտոսի նախատինքը ձեր վրայէն *վերցուցի . ուստի ան տեղին անունը մինչև աս
10 օրս † Գաղգաղա ըսուեցաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Գաղգաղայի մէջ բանակեցան . ու Լամնուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ Երիքովի դաշտերուն մէջը զատիկը
11 ըրին ։ Եւ զատկին հետեւեալ օրը ան երկրին պտուղէն բաղարջ կերան , ու նոյն օրը բոհրած ցորեն ալ կերան ։
12 Եւ հետեւեալ օրը երբոր ան երկրին պտուղէն կերան , Իմանանան դադարեցաւ . ու անկէ ետքը Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ալ մանանայ չէր գտնուեր . և ան տարին Քանանու երկրին պտուղէն կերան ։
13 Ու երբոր Յեսու Երիքովի մօտ էր , աչքերը վերցնելով տեսաւ որ՝ ահա † իր դիմացը մէկ մարդ մը կայներ էր , և անոր ձեռքը մերկ սուր մը կար . ու Յեսու անոր մօտենալով՝ անոր ըսաւ . Մեզմէ՞ ես , թէ մեր
14 թշնամիներէն ես . Եւ անիկայ ըսաւ . Չէ , այլ ես ‡ Տէրոջը զօրավարն եմ , — հիմա եկայ ։ Եւ Յեսու † երեսի վրայ դետինը խնկաու երկրպագութիւն րրաւ , և անոր ըսաւ . Իմ տէրս իր ծառային ի՞նչ
15 կը հրամայէ ։ Ու Տէրոջը զօրավարը Յեսուին ըսաւ . Ոտքերէդ կօշիկներդ հանէ . քանզի կայնած տեղդ սուրբ է . և Յեսու այնպէս ըրաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Երիքովը կը գոցուի ։ 2 Աստուած Յեսուին կ'իմացընէ թէ ի՛նչպէս պիտի պաշարէ զանիկայ ։ 12 Քաղաքին բոլորտիքէն կը դառնան ։ 17 Ան քաղաքը պիտի նզովուէր ։ 20 Պարիսպները վար կ'իյնան ։ 22 Ռախաբ կ'ազատուի ։ 26 Յեսու կ'անիծէ Երիքովը նորէն չշինողը ։

1 Ու Երիքովը Իսրայէլի որդւոցը ‡ պատճառաւ ամուր կերպով մը փակուած էր . ելլող ու մտնող
2 չկար ։ Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . Նայէ՝ Երիքովը ու անոր թագաւորը՝ և զօրաւոր կորիճները ի քու
3 ձեռքդ տուի ։ Ուստի ամէն պատերազմական մարդիկները քաղաքին բոլորտիքը դառնալով՝ մէկ անգամ քաղաքին բոլորտիքը պտր-
4 տիք . վեց օր ասանկ բնես ։ Եւ տապանակին առջևը՝ եօթը քահանայ եօթը ‖ Գօրելեան փողերը առնեն . ու եօթներորդ օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ պտր-
5 տիք , և † քահանաները փողերը ‡ ընդունեն . Ու երբոր Գօրելեան եղջիւրները ուժով ընդունին , և դուք փողերուն ձայնը լսէք , բոլոր ժողովուրդը մեծ աղաղակ մը հանէ . և քաղաքին պարիսպները վար պիտի իյնան , ու ժողովուրդին ամէն մէկը շիտակ յառաջ երթ-ը-վ ներս պիտի մտնէ ։
6 Եւ Նաւէի որդին Յեսուն՝ քահանաները կանչեց , ու անոնց ըսաւ . Ուխտին տապանակը վերցուցէք , ու Տէրոջը տապանակին առջևէն եօթը քահանայ եօթը
7 Գօրելեան փողեր առնեն ։ Ետքը ժողովուրդին ըսաւ . Անցէք՝ ու քաղաքին բոլորտիքը պտըտեցէք , և զինուորները Տէրոջը տապանա-
8 կին առջևը անցնին ։ Ու երբոր Յեսու ժողովուրդին պատուիրեց , եօթը քահանաները՝ որ եօթը Գօրելեան փողերը ունէին , Տէրոջը առջևը անցնելով՝ փողերը ընդունին , ու Տէրոջը ուխտին տապանակը անոնց ետևէն կ'երթար ։
9 Եւ զինուորները՝ փողերը ընդունող քահանաներուն առջևէն կ'երթային , † բայց վերջապահները՝ տապանակին ետևէն . — ‡ Հա-նէրը փողերը ընդունելով կ'երթա-
10 յին ։ Եւ Յեսու՝ ժողովուրդին պատուիրելով՝ ըսաւ . Բո— աղաղակ մի՛ հանէք , և ձայներնիդ չլսուի , ու ձեր բերնէն խօսք մը չելլէ , մինչև ան օրը՝ որ ես ձեզի ըսեմ թէ , Աղաղակ հանեցէք .
11 անատենը աղաղակեցէք ։ Ուստի Տէրոջը տապանակը քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ պտրտելէն ետև բանակը դարձան , ու գիշերը բանակին մէջը մնացին ։
12 Եւ Յեսու առտուանոյ կանուխ ելաւ , ու քահանաները Տէրոջը
13 տապանակը վերցուցին ։ Եւ եօթը Գօրելեան փողերը կրող եօթը քահանաները Տէրոջը տապանակին առջևէն կ'երթային՝ փողերը ընդունելով , ու զինուորները անոնց առջևէն կ'երթային , ու վերջապահները Տէրոջը տապանակին ետևէն . և ‡ Հա-նէրը փողերը ընդ-
14 ունելով կ'երթային ։ Երկրորդ օրն ալ քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ պտրտելով՝ բանակը դարձան . Վեց օր այսպէս րրին ։
15 Ու եօթներորդ օրը կանուխ ելան՝ արշալուսին ծագածատենը , ու քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ պտրտեցան նոյն կերպով . միայն թէ ան օրը՝ քաղաքին բոլորտիքը եօթը
16 անգամ պտրտեցան ։ Ու եօթներորդ անգամին երբոր քահանաները փողերը ընդունեցին , Յեսու ժողո-

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

‡ Թուա· Ժ· 8 ։

Դ Թուա· Ժ· 25 ։

Ի Օր·Լ· 25 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1451

վուրդին ըսաւ . Աղաղակեցէք . քանզի Տէրը ՚ի քաղաքը ձեր ձեռ-
17 քը տուաւ ։ Եւ քաղաքը ու բո-
լոր անոր մէջը եղածը՝ Տէրոջմէ նզոված ըլլան . միայն Ռահաբ պոռնիկը Ղմեր իւրկած լրտեսները պահելուն համար ողջ մնայ , թէ ինքը և թէ իրեն հետ տանը մէջ
18 բոլոր եղողները ։ Բայց դուք Ի-
մէն կերպով զգուշանաք նզովա-
ծէն . չըլլայ որ նզովածէն առնե-
լով՝ Ի՛՛՛՛Լ նզոված ըլլաք , ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ ձգե-
լով , Ըզանիկայ նեղութեան հան-
19 դիպցընէք ։ Եւ բոլոր արծաթը ու ոսկին՝ և պղնձէ ու երկաթէ ամաններըը՝ Տէրոջը համար սուրբ ըլլան . Տէրոջը գանձը մըտ-
նեն ։
20 Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց . որովհետև փողերը հնչեցան . ու երբոր ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց , ու ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց , Ի պարիսպները վար ինկան . և ժողովուրդին ամէն մէկը շիտակ յառաջ քաղաքը մտնելով՝
21 քաղաքը առին . Ու Ի բոլոր քաղա-
քին մէջը եղողը՝ այր և կին՝ երի-
տասարդ և ծեր՝ արջառ՝ ոչխար ու էշ՝ սուրի բերնէ ՛ՆՇՆԻԼՎ կոր-
22 ընցուցին ։ Եւ Յեսու ան երկիրը լրտեսող երկու մարդոցը ըսաւ . Ան պոռնիկ կնկանը տունը գացէք , ու Ի ինչպէս որ անոր երդում ըրիք , կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը
23 անկէ դուրս հանեցէք ։ Ուստի ան լրտես երիտասարդները գացին , ու Ռահաբը և անոր հայրը ու մայրը ու եղբայրները՝ և անոր ամէն ու-
նեցածը դուրս հանեցին , ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հա-
նեցին , և զանոնք Իսրայէլի բանա-
24 կին դուրսը կեցուցին ։ Ու քա-
ղաքը՝ և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին . Ի միայն արծա-
թը ու ոսկին , և պղնձէ ու երկաթէ ամանները՝ Տէրոջը տանը գանձին
25 մէջը դրին ։ Այսպէս Յեսու ողջ պահեց Ռահաբ պոռնիկը՝ ու անոր հօրը տունը՝ և անոր ամէն ունեցա-
ծը . ու Ի անիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր . քանզի ա-
նիկայ պահեց ան լրտեսները՝ որոնք Յեսու խրկեր էր Երիքովը լրտեսե-
լու համար ։
26 Եւ ան առեն Յեսու երդում ընելով՝ ըսաւ . Ի Տէրոջը առջև ա-
նիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ ելլէ ու աս Երիքով քաղաքը շինէ . իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ , ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ ։
27 Ի Եւ Տէրը Յեսուին հետ էր . ու

անոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ ։

ԳԼ·Է

1 Իսրայէլացիք կը յաղթուին Գայիի բնակիչնե-
րէն ։ 6 Յեսու աս բանիս համար Աստուծոյ կը բողոքէ ։ 10 Աստուած կ'իմացընէ անոր՝ թէ ինչ պարտի ընել ։ 16 Աքարը վճռակով կը բռնուի ։ 19 Անոր խոստովանութիւնը ։ 22 Ջանիկայ իր բոլոր ունեցածովը Աքորի ձորին մէջ կը կոխընցընեն ։

1 Հայց Իսրայէլի որդիքը նզովքի վրայով յանցանք գործեցին . քանզի Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քար-
միին որդին ՚Աքարը՝ նզովածէն առաւ , ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբոքե-
ցաւ ։
2 Եւ Յեսու Երիքովէն մարդիկ-
ներ խրկեց դէպ 'ի Գայի , որ Բե-
թաւանէն մօտ է , ՚ի Բեթէլէն ա-
րեւելեան կողմն է , և խօսեցաւ ա-
նոնց ըսելով . Ելէք ու ան երկիրը լրտեսեցէք . և ան մարդիկը ելան՝
3 ու Գային լրտեսեցին ։ Եւ Յե-
սուին դարձան , ու անոր ըսին . Բոլոր ժողովուրդը չելլէ , գՈՅՆ եր-
կու կամ իրեք հազար մարդու չափ ելլեն , ու Գային զարնեն . բոլոր ժողովուրդը հոն տանելով մի՛ յոգ-
նեցըներ . քանզի անոնք քիչ են ։
4 Ուստի ժողովուրդէն իրեք հազարի չափ մարդ հոն ելան . Ի բայց Գա-
5 յիի մարդոցը առջևէն փախան . Եւ Գայիի մարդիկը՝ անոնցմէ երեսուն-
ուվեց մարդու չափ զարկին . քան-
զի զանոնք դրանը առջևէն մինչև Սերարիմը հալածեցին , ու զա-
՚ի վայրին վրայ զանոնք զարկին . ուս-
տի Ի ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ ։
6 Եւ Յեսու Ի իր հանդերձները պատռելով՝ Տէրոջը տապանակին առջևը երեսին վրայ գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն , թէ ինքը և թէ Իսրայէլի ծերերը , ու Ի իրենց
7 գլխուն վրայ հող ցանեցին ։ Եւ Յեսու ըսաւ . Ո՜Հ՝ Տէր Եհովայ , Ընչո՞ւ համար աս ժողովուրդը Յորդանանու ադիի կողմը անցու-
ցիր , որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնես , ու մեզ կորսընցընես . և-
րանի թէ Յորդանանու անդիի
8 կողմը գոհ ըլլալով մնայինք ։ Ո՜Հ Տէր՝ Իսրայէլը իր թշնամիներուն առջևը կռնակ դարձընելէն ետև՝
9 ալ ես ի՞նչ ըսեմ . Որովհետև Քա-
նանացիները ու երկրին բոլոր բնա-
կիչները լսելով՝ մեզ պիտի պաշա-
րեն , ու Ի մեր անունը երկրիս վրա-
յէն բոլորովին պիտի վերցընեն . ան առեն Ը.քու մեծ անունդ ի՞նչ պիտի ընես ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1451

Յ ԳԼ·Թ·1, 3 ։

* Կ՛՛՛ Ջամբրիի . ա Մն. բ. 6 ։ — ԳԼ· իր· 20 ։ ա Մն. բ·7 ։

Բ Ղե. իզ· 17 ։ բ Օր· իբ· 25 ։

Ի ԳԼ·բ·9, 11 ։ Ղե. իզ· 36 ։ Սաղ· իբ·14 ։ Ե Ծն. լե· 29, 34 ։

Ի ա Թագ. գ· 12 ։ բ Թագ· ա. 2 ։ Ժգ· 19 ։ Նէեմ· Թ·1 ։ Յոբ· բ·12 ։

Ը Եզ· ի·22 ։ գ Թագ. գ· 10 ։

ն · ք · գԲ · 1451

10 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . Ոտքի վրայ ելիր . ինչո՞ւ համար այսպէս
11 երեսիդ վրայ ինկեր ես . Իսրայէլը մեղք գործեց , և իմ անոնց հրամայած ուխտս զանց ըրին . քանզի նզովածէն առին , ու գողութիւն ըրին , և խաբեցին , ու նաև իրենց կարասիքներուն մէջը դրին .
12 Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջևը կենալ . իրենց թշնամիներուն առջևը կռնակ պիտի դարձընեն , քանզի Ինզոված եղան . ես ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ , թէ որ դուք նզովուածը ձեր մէջէն բնաջինջ չը-
13 նէք : Ելիր , ժողովուրդը սրբէ , ու ըսէ . Վաղուան համար սրբուեցէք . քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ով Իսրայէլ՝ ձեր մէջը նզոված կայ . մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցընէք , դուք թշնամիներուդ առջևը պիտի
14 չկրնաս կենալ : Ուստի առտուանդ ձեր ցեղերովը մօտենաք , ու Տէրը որ ցեղը վճռով բռնելու ըլլայ , անիկայ իր ազգատոհմերովը մօտենայ . և Տէրը որ ազգատոհմը բռնելու ըլլայ , անիկայ իր տուներովը մօտենայ . ու Տէրը որ տունը բռնելու ըլլայ , անիկայ իր մարդիկ-
15 ներովը մօտենայ . Եւ ով որ նզովածով բռնուի , կրակով պիտի այրուի , թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը . քանզի Տէրոջը ուխտը զանց ըրաւ , ու Իսրայէլի մէջ ամօթանզամութիւն ըրաւ :
16 Ուստի Յեսու առտուանդ կանուխ ելաւ , ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց , և Յուդայի ցեղը բռնա-
17 նուեցաւ . Ու Յուդայի ազգատոհմները մօտեցընելուն , Զարայեանց ազգատոհմը բռնուեցաւ . ու Զարայեանց տոհմը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Զաբդին բռնուեցաւ .
18 Եւ իր անոր տունը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Աքարը բռնուե-
19 ցաւ : Եւ Յեսու Աքարին ըսաւ . Որդիս՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն փառք տուր , ու խոստովանէ՛ անոր եղիր , և ինծի րսածդ հիմա ինծի յայտնէ՛ ,
20 ինծմէ մի՛ պահեր : Ու Աքարը պատասխան տուաւ Յեսուին , և ըսաւ . Իրաւցընէ ես Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցի , ու
21 ասանկ ասանկ բան մը ըրի . Աչքիններն՝ աւարին մէջը մէկ աղուոր Բաբելոնի վերարկու մը՝ ու երկու հարիւր սիկղ արծաթ՝ և լիսուն սիկղ ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը տեսայ , ու անոնց

ն · ք · գԲ · 1451

ցանկալով առի . և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին տակը պահուած են , ու արծաթը անոր տակն է :
22 Ուստի Յեսու լրաբերներ խրկեց . ու անոնք վրանը վազեցին . և ահա վրանին մէջը պահուած էր ան , ու
23 արծաթը անոր տակն էր . Եւ զանոնք վրանին մէջէն առնելով՝ Յեսուին ու բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին , և զանոնք Տէրոջը առջևը դրին :
24 Ան առնը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Զարայեան Աքարը , ու ան արծաթը՝ և վերարկուն՝ ու ոսկի լեզուն՝ և անոր տղաքը՝ աղջիկները՝ արջառները՝ էշերը՝ ոչխարները՝ վրանը ու անոր ամէն բանը առին , և զանոնք Աքորի
25 ձորը հանեցին : Ու Յեսու ըսաւ . Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր . Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ . Ու ամբոխի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու զանոնք քարերով քարկոծելէն ետև՝ կրակով
26 այրեցին : Ետքը Ներոջ վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ մինչև այսօր : Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադարեցաւ . ասոր պատճառաւ ան տեղին անունը Աքորի ձոր ըսուեցաւ մինչև ասօր :

ՀՌԱԿ · ԺԶ · 33 ։

Ց Ցես ա թագ · ԺԳ · 38 , 39 ։

ՂՀԻՐ 11 ։
Ֆ ՆԻՆ · ԼԴ · 7 ։ Դատ · Ի · 6 ։

Ա ա թագ · ԺԳ · 42 ։

Բ Ցես ա թագ · Գ · 5 ։ ԵրԵմ · ԺԳ · 16 ։ Ցօհ · Թ · 24 ։

Գ Թուռ · Ե · 6 , 7 ։ Բ Մն · Լ · 22 ։ Սաղ · Ծա · 3 ։ Դան · Թ · 4 ։

Դ ա թագ · ԺԳ · 43 ։

ԳԼ · Ը

1 Աստուած կը քաջալերէ Յեսուն ։ 3 Գայի քաղաքը առնուելուն հնարքը ։ 29 Գայիին թագաւորը կը կախուի ։ 30 Յեսու սեղան մը կը շինէ · 32 քարերու վրայ կը գրէ օրէնքը · 33 և բոլոր օրհնութիւնները ու անէծքները ժողովուրդին առջևը կը կարդայ ։

1 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . Մի վախնար , ու մի զարհուրիր . բոլոր պատերազմող մարդիկները հետդ առ , ու ելիր դէպ՝ ի Գայի դուն . Ահա Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի .
2 Եւ Երիքովին ու անոր թագաւորին րրածդիդ պէս , Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես . միայն թէ անոր աւարը ու անասուններըը ձեզի առնէք : Քաղաքին ետևի կողմէն դարաններ պատրաստես ։
3 Ուստի Յեսու ու բոլոր պատերազմող մարդիկները ոտք ելան , որ Գայիի վրայ երթան . և Յեսու երսուն հազար զօրաւոր մարդ ընտրեց , ու զանոնք դիշերով խրկեց .
4 Եւ անոնց պատուիրելով՝ ըսաւ . Նայեցէք , քաղաքին ետևէն՝ ան քաղաքին համար դարանի մէջ պիտի նստիք . քաղաքէն շատ մի՛ հեռանաք , և ամէնքնիդ ալ պատ-
5 րաստ ըլլաք . Ու ես իմ հետս եղող բոլոր ժողովուրդով քաղաքին պի-

Ե Բ Օր · ա · 21 , է · 18 , Լ · 8 ։ Գ Լ · ա · 9 ։

Բ Գ Լ · Գ · 2 ։

Զ Գ Լ · Գ · 21 ։

Է Բ Օր · Ի · 14 ։

Ը Դատ · Ի · 29 ։

Ե Բ Օր · ժԷ · 5 ։

Զ Գ Լ · Բ · 29 ։ Բ Թագ · ԺԸ · 17 ։ Ողբ · Գ · 53 ։

Է Բ Օր · ԺԳ · 17 ։ Բ Թագ · Իա · 14 ։

Ը ՂՀԻՐ 24 ։ Եսդ · 10 ։ Ովբ · 15 ։

Թ Ցր Նեղութեան , Լմ՛ խռովութեան

Ն · ք · գԲ · 1451

Ղ Դատ · ի · 32 ։

տի մեռնենամ . ու երբոր անոնք առջի անգամին պէս մեզի դէմ ելլեն , Տէրոջմէ պիտի փախչինք ,
6 չէնք · Ու անոնք մեր ետևէն պիտի ելլեն , մինչև որ զանոնք քաղաքէն զատենք . որովհետև անոնք պիտի ըսեն Թէ , Մեր առջևէն փախան առջի անգամին պէս . ու մենք ա-
7 նոնց առջևէն պիտի փախչինք ։ Ան ատենը դուք դարանէն ելլէք , ու քաղաքը առնէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը
8 պիտի տայ ։ Ու երբոր քաղաքը առնէք , քաղաքը կրակով այրէք . Տէրոջը բսածին պէս ընէք . Տե՛ս հրաման ես տուի ձեզի ։
9 Յեսու զանոնք խրկեց , ու անոնք գացին դարանը նստան՝ Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը , Գայիի արևմտեան կողմէն . և Յեսու այն գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց ։
10 Ու Յեսու առտուանց կանուխ ելաւ՝ ու ժողովուրդը աչքէ անցուց , և ինքը Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ ժողովուրդին առջևէն դէպ 'ի
ը Հմր 5 ։ 11 Գայի գնաց . ըԵւ իր հետը եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներն ալ ելան , ու մօտենալով՝ քաղաքին առջևը գացին , ու Գայիի հիւսիսային կողմը բանակեցան . և անոնց ու Գայիի միջտեղը մէկ ձոր
12 մը կար ։ Եւ հինգ հազարի չափ մարդ առաւ , ու զանոնք դարանի մէջ նստեցուց Բեթէլի ու Գայիի
* Կ՚ըսի՝ Գայիին միջտեղը՝ *քաղաքին արևմտեան
13 կողմը ։ Ու ժողովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը դրաւ բոլոր բանակը , ու քաղաքին արևմտեան
Ր Հմր 4 ։ կողմը Ր դարանը . և Յեսու այն գիշերը ձորին մէջը գնաց ։
14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը զԱյ՚ը տեսաւ , քաղաքին մարդիկներովը շուտով ու կանուխ դուրս ելաւ , որ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը՝ որոշ ժամանակով մը դաշ-
ֆ Դատ · ի · 34 ։ ժղ · Թ · 12 ։ տի վրայ Իսրայէլի դէմ պատերազմին , ու Ֆչէր գիտեր որ քաղաքին ետևը իրեն համար դարան պ՚ըրա-
15 ծ՚ած էր ։ Եւ Յեսու ու բոլոր
Ի Դատ · ի · 36 , ըԸ ։ Իսրայէլը Ւանոնց առջևը գիրենք զարնուածի պէս ցուցրնելով՝ անա-
16 պատին ճամբան փախան ։ Ու քաղաքին մէջը եղող բոլոր ժողովուրդը ժողովուեցաւ որ զանոնք հալածեն , ու Յեսուին ետևէն իյնալով՝
17 քաղաքէն զատուեցան ։ Եւ Գայիի ու Բեթէլի մէջ մարդ չմնաց՝ որ Իսրայէլին ետևէն չելլէ . ուստի քաղաքը բաց թողուցին , ու Իսրայէլին ետևէն իյնան ։
18 Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ . Ձեռքդ եղած նիզակը դէպ 'ի Գայի երկրնցուր . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ

Ն · ք · գԲ · 1451

պիտի տամ . և Յեսու ձեռքը եղած նիզակը դէպ 'ի քաղաքը երկրնց-
19 ցուց · Ու դարանակալները շուտով իրենց տեղէն ելան , և անիկայ իր ձեռքը երկրնցուցածին պէս , վազեցին քաղաքը մտան , ու առին անիկայ , և շուտով մը քաղաքը
20 կրակով բռընկցուցին ։ Ու Գայիի բնակիչները ետևնին դարձան տեսան որ՝ ահա քաղաքին ծուխը մինչև երկինքը կ՚ելլէր . և անոնք հոս կամ հոն փախչելու կարողութիւն չունէին . ու անապատը փախչող ժողովուրդն ալ՝ իր ետևէն ինկող-
21 ներուն վրայ դարձաւ ։ Եւ Յեսու ու բոլոր Իսրայէլը երբոր տեսան որ դարանակալները քաղաքը առին , ու քաղաքին ծուխը վեր կ՚ելլէր , իրենք ալ ետ դարձան , ու Գայիի
22 մարդիկները զարկին ։ Մէկալներն ալ քաղաքէն անոնց դէմ ելան . ուստի մէկ կողմանէ ասոնք՝ ու մէկալ կողմանէ ալ անոնք բլլալով , Գ-յէէ Ո-ըԹէՒՆԵՐԸ Իսրայէլացւոց միջտեղը մնացին . ու զանոնք զար-
ը Օր · է · 2 ։ կին՝ մինչև որ Ւանոնցմէ մարդ մը
23 ողջ չմնաց ու չազատեցաւ ։ Եւ Գայիի թագաւորը ողջ բռնեցին , ու զանիկայ Յեսուին բերին ։
24 Ու երբոր Իսրայէլացիք՝ Գայիի բոլոր բնակիչները՝ գերենք հալածողները դաշտին ու անապատին մէջ ջարդեցին , ու անոնց ամենն ալ սուրի բերնէ իյնալով՝ հատան , բոլոր Իսրայէլացիք Գայի դարձան , ու զանիկայ սուրի բերնէ անցու-
25 ցին ։ Եւ ան օրը ինկածներուն ամենը՝ թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ մարդ , տասուերկու հազար էր , Ա-ՅԻՒՆ՝ Գայիի բոլոր մարդիկները ։
26 Ու Յեսու նիզակով երկրնցուցած ձեռքը ետ չքաշեց , մինչև որ Գայիի բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ ։
27 Ի Բայց Իսրայէլացիք՝ անասուններն ու քաղաքին աւարը իրենց առին , Տէրոջը Ր Յեսուին հրամայած խօս-
Ր Հմր 2 ։ 28 քին համեմատ ։ Եւ Յեսու՝ Գային այրեց , ու զանիկայ Ա-ՄՆՆՕՒԵՆԱՒՈՐ աւերակներու դէզ ըրաւ մինչև
Ա Օր · ԺԳ · 16 ։ 29 այսօր . ՀԵւ Գայիի թագաւորը ծառի մը կախեց մինչև իրիկուն . Յու արևը մտնելուն՝ Յեսու հրամայեց որ անոր մեռած մարմինը ծառէն վար իջեցընեն . և զանիկայ քաղաքին դրանը առջևը նետեցին , ու Ւանոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ Ը-ՒՆՈՅ մինչև այսօր ։
Հ Գլ · ժ · 26 ։ Սաղ · ճԺ · 40 ։ ճԺ · 5 ։ Յ Օր · իա · 23 ։ Գլ · ժ · 27 ։ Ղ Գլ · է · 26 ։ ժ · 27 ։
30 Ան ատենը Յեսու՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն սեղան մը շինեց Ճգե-
Ճ Օր · իէ · 4 , 5 ։ 31 բաղ լեռան վրայ , Ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլ որդւոցը պատուիրեր էր . ա՛ Մովսէ-
Մ Ել · ի · 25 ։ Բ Օր · իէ · 5 , 6 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

սին օրինաց գրքին Մէջի գրուածին պէս՝ Ցեռ— — սեղանը ամբողջ քարերէ չինէց , որոնց վրայ երկաթ չէր դպած . և ոչ անոր վրայ Ցէրօղը ողջակէզներ ու խաղաղութեան
32 զոհեր մատուցին : Եւ Նհոն ան քարերուն վրայ գրեց Մովսէսին օրինաց երէից օրինակը , որն որ Իս-
33 րայէլի որդւոցը առջևը գրեց : Ու բոլոր Իսրայէլը՝ և անոնց ծերերը՝ ու ոստիկանները՝ և դատաւորները՝ տապանակին մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն՝ Ցէրօղը ուխտին տապանակը վերցնող Ղևտացի քահանայներուն առջևէն կ'երթային , թէ՝ օտարականները և թէ բնակները . անոնց կէսը Գարիզէն լեռանը կողմը՝ ու կէսն ալ Գեբաղ լեռանը կողմը (ինչպէս որ Ցէրօղը ծառան Մովսէս պատուիրեր էր , որ առաջ Իսրայէլի ժողովուրդ-
34 դը օրհնեն : Եւ անկէ ետև Դօրէնքին բոլոր խօսքերը կարդաց , Լեռ օրհնութիւնները և թէ անէծքները , ինչ որ գրուած էր օրինաց գրքին
35 Մէջը : Մովսէսին բոլոր պատուիրածներէն բնաւ խօսք մը չմնաց , որ զանիկայ Ցեսու Իսրայէլի բոլոր ժողովքին՝ և —անոց կնիկներուն ու տղաքներուն՝ և անոնց Մէջը պտրտող —օտարականին առջևը չկարդայ :

ԳԼ · Թ

1 Թագաւորները կը միաբանին Իսրայէլին դէմ : 3 Գաբաւոնացիք խաբէութեամբ խաղաղութեան ուխտ մը ձեռք կը բերեն : 16 ասոր համար յաւիտենական ծառայութեան կը դատապարտուին :

1 Ու երբոր Ցորդանանու ասդիի կողմը եղող բոլոր Թագաւորները՝ —րեռ լեռան վրայ , դաշտի վրայ , ու —մեծ ծովուն բոլոր եզերքը՝ մինչև Լիբանանին դիմացը եղ-
2 ած Քեռևէնի , —ոհէնի Քհետացիք , Ամորհացիք , Քանանացիք , Փերեզացիք , Խևացիք ու Ցեբուսացիք
2 — Քանէրը լսեցին , Միաբանութեամբ Ժողովուեցան՝ որ Ցեսուին ու Իսրայէլին դէմ պատերազմին :
3 Բայց Գաբաւոնի բնակիչները Երբոր լսեցին ինչ որ Ցեսու Երի-
4 քովին ու Գայիին բրեր էր , Իրենք ալ վարպետութիւն մը բանեցուցին . գացին պաշարներ պատրաստեցին , ու իրենց էշերուն վրայ հին քուրձեր , ու հին՝ պատռած ու *կարկրտած գինիի տիկեր դրին ,
5 Եւ իրենց ոտքերուն կօշիկները հին-ցած ու կարկրտած էին , ու վրանին ալ հին լաթեր —էն . և բոլոր իրենց պաշար —ը հացը՝ չորցած
6 — մլած էր . Ու Ղրանակը գացին Ցեսուին՝ Գաղգաղայի Մէջ , և

անոր ու Իսրայէլի մարդիկներուն բանին . Մենք հեռու երկրէ կու գանք , ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակցու-
7 թիւն բրէք : Ան ատենը Իսրայէլի մարդիկները ան Խևացիներուն բանին . Գուցէ դուք մեր Մէջը կը բնակիք . ու ըձեզի հետ ի՞նչպէս
8 դաշնակցութիւն ընենք : Բայց անոնք Ցեսուին ըսին . Ծմենք քու ծառաներդ ենք . և Ցեսու անոնց ըսաւ . Դուք ո՞վ էք , և ո՞ւրկից-
9 կու գաք . Ու անոր ըսին . Ծքու ծառաներդ խիստ հեռու երկրէ եկած են՝ քու Եհովայ Աստուծոյդ անունը համար . քանզի Էանոր համբաւը՝ ու Եգիպտոսի Մէջ բոլոր
10 ըրածները լսեցինք . Ո— նաև Ցորդանանու անդիի կողմը Բևոհղ Ամորհացւոց Լերկու թագաւորներուն՝ Եսերոնի Սեհոն թագաւորին ու Աստարովթ Բևոհղ Բասանի Ովգ թագաւորին դէմ բոլոր երբ-
11 ները ըևէին : Եւ մեր ծերերը ու մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի խօսեցան՝ ու ըսին . Ձեռքերնիդ ճամբու համար պաշար առէք , և զանոնք դիմաւորելու գացէք , ու անոնց ըսէք . Մենք ձեր ծառաներն ենք . հիմա մեզի հետ դաշ-
12 նակցութիւն բրէք : Ան օրը՝ որ մենք ելանք ձեզի գալու համար , աս պաշարի հացերնիս մեր տուներէն տաք առինք . և ահա հիմա
13 չորցած ու մղլած են . Եւ աս գինիի տիկերը նոր էին , երբոր լեցուցինք , բայց ահա պատռած են . ու աս մեր հանդերձները և կօշիկները՝ ճամբուն խիստ երկայնութեանը հա-
14 մար հինցան : Ու †անոնց պաշարին նայելով՝ ան մարդիկները ընդունեցին" , Ի ու Ցէրօղը չհարցու-
15 ցին : Եւ Ցեսու †անոնց հետ խաղաղութիւն բրաւ , ու անոնց ուխտեց՝ որ զանոնք ապրեցընէ . և ժողովքին իշխաններն —ը անոնց երդում բրին :
16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն ընելէն իրէք օր ետքը՝ լսեցին որ անոնք իրենց դրացիներն են , ու ի-
17 րենց Մէջը կը բնակին : Եւ Իսրայէլի որդիքը չուելով՝ երրորդ օրը անոնց քաղաքները մտան . ու անոնց քաղաքները Գաբաւոն՝ Կեփիրա՝ Բէ-
18 րովթ և Կարիաթարիմ էին : Ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք չզարկին . Հբանզի ժողովքին իշխանները՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն —ովնով անոնց երդում բրեր էին . բայց բոլոր ժողովքը իշխաններուն դէմ տրտընջեցին :
19 Եւ ամէն իշխանները՝ բոլոր ժողովքին ըսին . Մենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն —ովնով անոնց եր-

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

Ե ԳԼ · ԺԱ · 19 ։

ըԵԼ·ԻԳ · 32։ Ը Օր · Է · 2 ։ Ի · 16։ Դատ· Բ · 2 ։

Ը Օր·Ի·11։ Դ Թագ · Ժ · 5 ։

Ժ Օր·Ի·15։

Ի ԵԼ·ԺԱ · 14։ Ցես · Բ · 10։

Լ Թու · Իա · 24 , 33 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 1451

† Կ—՛՝ Ի—ըՆվ մարդիկը անոնց պաշարէն առին ,

Ի Թու · ԻԷ · 21 ։ Ես · Լ · 1 , 2 ։ Տես Դատ · ա · 1։ աԹագ · իբ · 10 ։ Իգ · 10 ։ 11 ։ Լ · 8 ։ Բ Թագ · Բ · 1։ Է · 19 ։

Ձ ԳԼ · Ժա · 19 ։ Բ Թագ · Իա · 2 ։

Ղ ԳԼ · Ժբ · 25 , 26 , 28։ Եզբ · Բ · 25 ։

Հ Յոզ · Է · 2 ։ Սաղ · Ժե · 4 ։

Ն · Ք · ԶՓ · 1451

դում ըրինք , ու հիմա չենք կրնար
20 անոնց դպչիլ ։ Անոնց այսպէս ը-
նենք . զանոնք ողջ թողունք , որ
Յ մեր վրայ բարկութիւն չգայ՝ ա-
նոնց երդում ընելնուս համար ։
21 Ուստի իշխանները անոնց ըսին .
Թող ողջ մնան . բայց Հրոլոր ժո-
ղովքին փայտակուտորներ ու ջրկիր-
ներ ըլլան . Հ իշխանները --
ըսէրէներ էր՝ , ինչպէս որ իշխան-
ները ՙանոնց ըսին ։
22 Եւ կոչեց Յեսու զանոնք կանչեց , ու
անոնց խօսեցաւ՝ ըսելով . Ինչու՞
համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք թէ՝
՛Ձեզմէ շատ հեռու ենք , ու Յդուք
23 մեր մէջը կը բնակիք . Ուրեմն դուք
հիմա Ներձեալ էք , ու իմ Ա-
տուածոյս տանը համար՝ ձեզմէ ծա-
ռայ , Ն փայտակուտոր ու ջրկիր չը-
24 պակսի ։ Եւ անոնք Յեսուին պա-
տասխան տուին՝ ու ըսին . Քանզի
քու ծառաներդ ստուգիւ իմացան ,
որ քու Եհովայ Աստուածդ ի՞ր
ծառային Մովսէսին հրամայեր է
-- բոլոր երկիրը ձեզի տալու , ու
-- երկրիս բոլոր բնակիչները ձեր
առջևէն բնաջինջ ընելու . ուստի
Ն մենք ձեր պատճառաւ՝ մեր ան-
ձերուն համար շատ վախցանք , ու
25 ասոր բանը ըրինք ։ Եւ ահա հիմա
Ղքու ձեռքդ ենք . քեզի ինչ որ
համոյ ու արդար կ'երևնայ , ան ըրէ
26 մեզի ։ Ուստի անոնց այնպէս ըրաւ ,
և զանոնք Իսրայէլի որդւոցը ձեռ-
քէն ազատեց , ու զանոնք չմեռ-
27 ցուցին ։ Եւ Յեսու նոյն օրը՝
Ն փայտակուտոր ու ջրկիր ըրաւ զա-
նոնք ժողովքին ու Տէրոջը սեղա-
նին համար , ար ՙՏէրոջը ընտրելու
տեղը ֆ--ին մինչև ասօրս ։

ԳԼ · Ժ

1 Հինգ թագաւորներ Գաբաւոնի դէմ կը պա-
տերազմին ։ 6 Յեսու՝ անոր օգնութեան կը
հասնի ։ 10 Աստուած կը պատերազմի անոնց
հետ կարկուտներով ։ 12 Արեգակը ու լու-
սինը անշարժ կը կենան՝ Յեսուին խօսքովը ։
16 Հինգ թագաւորները այրի մը մէջ կը պա-
հուին ։ 21 Յեսու անկէ դուրս հանել կու
տայ զանոնք , 24 ու անոնց հետ անարգանօք
վարուելով՝ 26 կը կախէ զանոնք ։ 28 Իսրա-
յէլի որդիքը ուրիշ եօթը թագաւորներ ալ
կը յաղթեն ։ 43 Յեսու՝ Գազգազա կը դառ-
նայ ։

1 Ու երբոր Երուսաղեմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը լսեց թէ , Յե-
սու Գային առաւ , ու զանիկայ բո-
լորովին կործանեց . -- Ե՛ր ինչ որ
Երիքովին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ , Գայիին ու անոր թագաւորին
-- Լ այնպէս ըրաւ . և թէ Գա-
բաւոնի բնակիչները Իսրայէլացւոց
հետ հաշտութիւն ըրին , ու անոնց
2 մէջը մնացին , Շատ վախցան Ի-
ր -- իր ՙողովրդէրը . քանզի Գա-

Ն · Ք · ԶՓ · 1451

բաւոնը՝ թագաւորանիստ քաղա-
քի մը պէս՝ մեծ քաղաք մըն էր ,
ու անիկայ Գայիէն մեծ էր , և անոր
3 բոլոր մարդիկները զօրաւոր էին ։ Ա-
սոր համար Երուսաղեմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը՝ Քերմոնի Հոհամ
թագաւորին՝ Յերիմութի Փիրամ
թագաւորին՝ ու Լաքիսի Յափիե
թագաւորին՝ ու Էգղոնի Դաբիր
թագաւորին ՙրէր խրկեց՝ ըսելով .
4 Ինծի ելէք , ու ինծի օգնութիւն
ըրէք որ Գաբաւոնը զարնենք .
Էքանզի Յեսուին հետ ու Իսրայէլի
որդւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ ։
5 Ուստի Ամորհացւոց հինգ թագա-
ւորները՝ Երուսաղեմի թագաւորը ,
Քերմոնի թագաւորը , Յերիմութի
թագաւորը , Լաքիսի թագաւորը
-- Էգղոնի թագաւորը Հժողովե-
ցան , և իրենք ու իրենց բոլոր բա-
նակները ելան , և Գաբաւոնին
քովը բանակ դրին , ու անոր դէմ
պատերազմ ըրին ։
6 Եւ Գաբաւոնի բնակիչները՝
Ի Գաղգազայի մէջ բանակը Յե-
սուին ՙրէր խրկեցին՝ ըսելով . Քու
ծառաներէդ ձեռքդ մի՛ քաշեր ,
շուտով մեզի՛ ել , մեզ ազատէ , ու
մեզի օգնութիւն ըրէ . քանզի լեռ-
նաբնակ Ամորհացւոց բոլոր թա-
գաւորները մեր վրայ ժողովուեցան ։
7 Եւ Յեսու՝ ինքը ու Էիրէն հետ բո-
լոր պատերազմական մարդիկը՝ և
զօրքին բոլոր զօրաւորները Գաղգա-
8 զայէն ելան ։ Ու Տէրը Յեսուին
ըսաւ . Ի՞նոնցմէ մի՛ վախնար .
քանզի զանոնք քու ձեռքդ տուի .
Էրնաւ անոնցմէ մէկը պիտի չկարե-
9 նայ քու առջևդ կայնիլ ։ Եւ Յե-
սու՝ Գաղգազայէն բոլոր գիշերը
քալելով՝ յանկարծակի անոնց վրայ
10 հասաւ ։ Ու Տէրը Էխռովեցուց
զանոնք Իսրայէլին առջևը , և զա-
նոնք Գաբաւոնի ՙօդ մեծ կոտորա-
ծով մը կոտրեց , ու զանոնք Էբե-
թորոն ելլելու ճամբուն վրայ հա-
լածեց , և զանոնք մինչև Ի՞զեկա
11 ու Մակեդա զարկաւ ։ Ու երբոր
անոնք Իսրայէլին առջևէն կը փախ-
չէին , ու Բեթորոնէն վար կ'իջ-
նէին , Տէրը անոնց վրայ երկինքէն
Ի--րէ--ՙ մեծ քարեր նետեց մինչև
Ազեկա , ու մեռան . կարկուտին
քարերէն մեռնողները՝ Իսրայէլի
որդւոցը սրով մեռցուցածներէն
շատ էին ։
12 Ան ատեն Յեսու Տէրոջը հետ
խօսեցաւ , ան օրը՝ որ Տէրը Ամո-
հացիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը
տուաւ , ու Իսրայէլին առջևը ը-
սաւ . Ի՛ Արև , դուն Գաբաւոնին
դիմացը կայնէ . լո՛ւսին , դուն ալ
Հ Այեղոնի ձորին դիմացը Ի--ՙէ ։

Ն · Ք · ԶՓ · 1451

Ի Յեր 1 · Գլ · Թ · 15 ։

Ե Գլ · Թ · 2 ։

Ի Գլ · Ե · 10 ։ Թ · 6 ։

Ե Գլ · Ը · 1 ։

Ի Գլ · Ժա · 6 ։ Դատ · Դ · 14 ։
Ե Գլ · Ա · 5 ։

Ի Դատ · Դ · 15։ աԹագ · Է · 10 · 12 ։ Սաղ · Ժը · 14 ։ Ես · Իը · 21 ։
Ե Գլ · Ժգ · 3 · 5 ։
Ի Գլ · Ժե · 35 ։

Ե Սաղ · Ժը · 13 , 14 ։ Հէ · 17 ։ Ես · Լ · 30 ։ Ցայտ · Ժգ · 21 ։

Ի Ես · Իը · 21 ։ Ամր · Դ · 11 ։
Հ Դատ · Ժը · 12 ։

Ն · Ք · ԶՓ · 1451

Յ Տես Բ Թագ · Իա · 1 , 2 , 6 ։ Ե-
զեկ · Ժէ · 13 , 15 , 18 , 19 ։ Զաք · Ե · 3 , 4 ։ Մալ · Գ · 5 ։ Ղ Օր · ԻԹ · 11 ։

ֆ Յեր 15 ։

՛ Յեր 6 , 9 ։
՝ Յեր 16 ։

՞ Ծն · Թ · 25 ։

՟ Յեր 21 , 27 ։

՞ Ել · Իգ · 32 ։ Բ Օր · Է · 1 , 2 ։

՟ Ել · Ժե · 14 ։

Ղ Ծն · Ժշ · 6 ։

Ղ Յեր 21 , 23 ։

՟ Բ Օր · Ժբ · 5 ։

՟ Գլ · Ը · 21 ։

Ի Գլ · Բ · 22 , 26 , 28 ։

Ի Գլ · Թ · 15 ։

Ղ Ել · Ժե · 14 , 15 , 16 ։ Բ Օր · Ժա · 25 ։

Ն·Ք·ԴԸ· 1451

13 Ու արևը կայնեցաւ, և լուսինը իր տեղը մնաց, մինչև որ ժողովուրդը իր թշնամիներէն վրէժ առաւ։ Մի՞թէ ասիկայ *Ուղղութեան դրքին մէջը գրուած չէ՞, ուստի արևը երկինքին մէջտեղը կայնեցաւ, ու լման մէկ օրի մը չափ
14 մնալու չարտորաց։ Անոր պէս օր մը չեղաւ, ոչ առաջ ու ոչ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնը լսեց. քանզի †Տէրը Իսրայէլի համար պատերազմեցաւ։
15 ‡Ետքը Յեսու ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Գաղգաղա բանակը
16 դարձան։ Եւ հինգ թագաւորները փախան, ու Մակեդա այրի մը մէջ
17 պահուեցան։ Եւ Յեսուին պատմուեցաւ՝ ըսելով. Ան հինգ թագաւորները Մակեդա այրի մը մէջ
18 պահուած գտնուեցան։ Եւ Յեսու ըսաւ. Ա՛յրին բերանը մեծ քարեր գլորեցէք՝ ու անոր վրայ մարդիկներ դրէք, որ պահպանու-
19 թիւն ընեն. բայց դուք մի՛ կայնիք, ձեր թշնամիները հալածեցէք, ու անոնց ետևիննելը զարկէք, և անոնց թող մի՛ տաք որ իրենց քաղաքները մտնեն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանոնք ձեր
20 ձեռքը մատնեց։ Ու երբոր Յեսու Իսրայէլի որդւոցը հետ զանոնք խիստ մեծ կոտորածով մը կոտրեց, ու զանոնք հատցուց լմընցուց, և անոնց փախստականները պարսպա-
21 ւոր քաղաքներու մէջ մտան, Բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեամբ Մակեդա՝ բանակը Յեսուին դարձաւ. Յո՛ Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ մէկը իր լեզուն չշարժեց։
22 Ան ատենը Յեսու ըսաւ. Ա՛յրին բերանը բացէք, ու այրէն ան հինգ թագաւորները հանեցէ՛ք ինծի բե-
23 բե։ Եւ այնպէս ըրին. ու այրէն ան հինգ թագաւորները՝ Երուսաղէմի թագաւորը՝ Երրոնի թագաւորը՝ Գերիմութի թագաւորը՝ Լաքիսի թագաւորը՝ Եգղոնի թագաւորը հանեցին անոր
24 ա՛րբի։ Ու երբոր ան թագաւորները Յեսուին բերին հանեցին, Յեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները կանչեց, ու իրեն հետ գացող պատերազմողաց գլխաւորներուն ըսաւ. Մօտեցէ՛ք, ու ձեր ոտքերը ան թագաւորներուն պարանոցները վրայ դրէք. և անոնք մօտեցան, ու իրենց ոտքերը անոնց պա-
25 րանոցներուն վրայ դրին։ Եւ Յեսու անոնց ըսաւ. Ա՛մի վախնաք ու մի՛ զարհուրիք, ուժովցէ՛ք և քաջասիրտ եղէք. քանզի †Տէրը ասանկ պիտի ընէ ձեր ամէն թշնամիներուն, որոնց հետ որ դուք պի-
26 տի պատերազմիք։ Եւ անկէ ետև Յեսու զանոնք զարկաւ մեռցուց, ու զանոնք հինգ ծառէ կախեց. և ծառերուն վրայ մինչև իրիկուն
27 կախուած մնացին։ Ու արևը մտնելուն՝ Յեսու հրամայեց, ու զանոնք ծառերուն վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահուած այրին մէջը նետեցին զանոնք, ու այրին բերանը մեծ քարեր դրին, ար կա-
28 նան մինչև այսօր։ Եւ Յեսու նոյն օրը Մակեդան առաւ. ու զանիկայ սուրի բերնէ անցուց, և անոր թագաւորը՝ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կոտորընցուց, և մէկը ողջ չթողուց. ու Մակեդայի թագաւորին անանկ ըրաւ, ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էր։
29 Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Մակեդայէն Լբնա անցան, ու Լբնային դէմ պատերազ-
30 մեցան. Եւ Տէրը զանիկայ ալ անոր թագաւորովը՝ Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, և մէկը ողջ չթողուցին. և անոր թագաւորին անանկ ըրին, ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էր։
31 Ետքը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Լբնայէն Լաքիսը անցան, և անոր քովը բանակելով,
32 անոր դէմ պատերազմեցան. Եւ Տէրը՝ Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ երկրորդ օրը առնելով, զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, ինչպէս որ Լբնային ըրած էին։
33 Ան ատենը Գազերի Հօրամ թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն ընելու եկաւ. և Յեսու զանիկայ ու անոր ժողովուրդը կոտրեց, անանկ որ՝ անոնցմէ մէկը ողջ չմնաց։
34 Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Լաքիսէն Եգղոն անցան, և անոր քովը բանակելով, անոր
35 դէմ պատերազմ ըրին. Եւ զանիկայ նոյն օրը առնելով՝ սուրի բերնէ անցուցին. ու Յե՛՛՛ նոյն օրը՝ անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կոտրընցուց, ինչպէս որ Լաքիսին ըրած էր։
36 Ետքը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը Եգղոնէն Քերրոն եկան, ու անոր դէմ պատերազմ ըրին.
37 Եւ զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի բերնէ անցուցին զանիկայ ու անոր թագաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները, ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները. և մէկը ողջ չթողուցին, ինչպէս որ Եգղոնին ըրին.

Ն·Ք·ԴԸ· 1451

Յրթագ·ա· 18։
* Կ՛ր Ուղղին
Ես· Ը· 8։
Ել Օր· ա· 30։ Հմր 42։ Գւ· իգ· 3։ ‡ Հմր 43։
Յեղ·ժա·7։
Սաղ· ճէ· 40։ ճԺ·5։ ճխթ· 8։ 9։ Ես· իգ· 5, 6։ Մաղ· գ· 3։
Ել Օր· լ· 6, 8։ Գւ· ա· 9։
† Ր Օր· գ· 21։ Է· 19։
Ել·Ը·29։
Ել Օր·իա· 23։ Գւ·Ը· 29։
Ել·Ը·21։
Ես գԼ· ժգ· 13։ ժե· 13։ Դատ· ա· 10։

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

այսպէս զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կորսընցուց ։
38 Եփրը Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Դաբիր դարձաւ , ու
39 անոր հետ պատերազմեցաւ . Եւ զանիկայ ու անոր թագաւորը և անոր բոլոր քաղաքները առին , ու զանոնք սուրի բերնէ անցուցին . և անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կորսընցուցին , ՚ի մկը ողջ չթողուցին . ինչպէս որ Քերրոնին ըրաւ , և ինչպէս որ Լիբնային ու անոր թագաւորին ըրաւ , անանկ ալ Դաբիրին ու անոր թագաւորին ըրաւ ։
40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային՝ հարաւային՝ դաշտային՝ ու լեռնէրուն տակը եղած երկիրները և անոնց բոլոր թագաւորները զարկաւ , ՚ի մկը ողջ չթողուց , հապա ամէն շնչաւորը մեռցուց , ինչպէս որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը պատուիրեր էր ։
41 Եւ Յեսու կադէս բառնեայէն մինչև Գազա , ու բոլոր Գոսոմի երկիրը մինչև Գաբաւոն՝
42 զանոնք զարկաւ ։ Եւ աս բոլոր թագաւորները ու անոնց երկիրը՝ Յեսու մէկէն առաւ . զքանզի Իսրայէլին համար՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատերազմ կ՚ընէր ։ Եւ
43 Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը՝ Գաղգաղա բանակը դարձան ։

Ն · Ք · ԳՓ · 1451

Տես Գէ · ԺԱ · 15 ։ Դատ · Ա · 11 ։

Ել Օր · Ի · 16 ։ 17 ։ Ես · Ժ · 19 ։ Գէ · ԺԱ · 16 ։ Հմր 14 ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Քանի մը թագաւորներ Մառովնի ջուրին քովը կը յաղթուին ։ 10 Հասորը կը բռնուի ու կրակով կ՚այրուի ։ 16 Յեսու ան բոլոր երկիրը կ՚առնէ ։ 21 Ենակիմները կը կորզէ ։

1450

1 Եւ Հասորի Յաբին թագաւորը երբոր ՚ի Խնդրը լսեց , Մադոնի Յոբաբ թագաւորին՝ և ՚ի Սամրօնի թագաւորին ու Աքսափի թագաւորին՝ Եւ Հիւսիսային լեռները՝ ու ՚ի Քենեռեթի հարաւային դաշտը ու Հովիտը և արևմտեան կողմը՝ Դովրի դաւառներուն մէջը եղող
3 թագաւորներուն՝ Արևելեան ու արևմտեան կողմը եղող Քանանացիներուն՝ Ամորհացիներուն՝ Քետացիներուն՝ Փերեզացիներուն ու լեռնաբնակ Յեբուսացիներուն՝ և Հերմոնին տակը Մասփայի երկիրը եղող Խևացիներուն Մոբտ
4 խրկեց ։ Ուստի անոնք իրենց բոլոր բանակներովը ՚ի շատ ժողովուրդով ելան , ՚ի ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ բազմաթիւ էին . և հեծեալ խիստ շատ ձիեր ու
5 կառքեր ՚ի ։ Եւ աս բոլոր թագաւորները միարանելով՝ մէկտեղ գային Մառովնի ջուրին քովը բանակեցան , որ Իսրայէլին հետ պատերազմին ։

Ես Գէ · ԺԱ · 15 ։ Դատ · Ա · 11 ։

Գէ · ԺԷ · 11 ։ Դատ · Ա · 27 ։ Գ Թագ · Գ · 11 ։

Գէ · ԺԳ · 11 ։ Ես · Լ · 49 ։ Դատ · Գ · 3 ։ Գէ · Ժ · 3 ։ Ես · Իբ · 17 ։ Լբ · 12 ։ Դատ · Է · 12 ։ Ա Թագ · ԺԳ · 5 ։

6 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ . Մի՛ վախնար . քանզի վաղը աս ատենս՝ ես անոնց ամէնը Իսրայէլին առջևը կոտրուելու պիտի մատնեմ . ՚ի անոնց ձիերուն ջիղերը պիտի կտրես , ու անոնց կառքերն
7 ալ կրակով այրես ։ Ուստի Յեսու և իրեն հետ բոլոր պատերազմական ժողովուրդը՝ յանկարծակի Մառովնի ջուրին քովը անոնց դէմ երթալով՝ վրանին յարձակեցան ։
8 Եւ Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը տուաւ , ու զանոնք զարկին , և մինչև մեծ Սիդոնը ու ՚ի Մասրեփոթմայիմը , և մինչև Մասփայի Հովիտը դէպ՚ի արևելք հալածեցին , ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ մէկ
9 կը չազատեցաւ ։ Եւ Յեսու անոնց այնպէս ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը իրեն ըսեր էր . անոնց ձիերուն ջիղերը կտրեց , ու անոնց կառքերը կրակով այրեց ։
10 Եւ նոյն ատենը Յեսու դարձաւ՝ Հասորը առաւ , ու անոր թագաւորը սրով մեռցուց . քանզի Հասորը առաջուց աս բոլոր թագաւորութիւններուն գլուխն էր . Եւ անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին , ու բնաջինջ ըրին . բնաւ մէկ շնչաւոր մը չմնաց . ու Հասորը կրակով այ-
12 րեց ։ Ուստի Յեսու աս թագաւորներուն բոլոր քաղաքները՝ ու անոնց բոլոր թագաւորները առաւ , և զանոնք սուրի բերնէ անցընելով՝ բնաջինջ ըրաւ , ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր
13 էր ։ Բայց Իսրայէլ չայրեց ան քաղաքները՝ որոնք իրենց հողաբլուրներուն վրայ կը կենային , բայց միայն
14 Հասորը՝ որ Յեսուն այրեց ։ Եւ աս քաղաքներուն բոլոր աւարը ու անասունները՝ Իսրայէլի որդիքը իրենց առին . բայց բոլոր մարդիկները սուրի բերնէ անցուցին , մինչև որ զանոնք բնաջինջ ըրին , ՚ի բնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուցին ։
15 ՚ի Ինչպէս որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր , անանկ ՚ի Մովսէս Յեսուին պատուիրեց , ու Յեսուն ՚ի այնպէս ըրաւ . ՚ի ինչ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր , բնաւ անոնց մէկը զանց չըրաւ ։
16 Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը առաւ , Լեռնակողմը՝ ու բոլոր հարաւային կողմը՝ Եւ բոլոր Գոսոմի երկիրը՝ Հովիտը ու դաշտը՝ և Իսրայէլի լեռը ու անոր Հովիտը՝
17 Մէկիրը ելլող քալակ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանը տակը Լիբանանու Հովտին մէջը եղող Բաաղգադը՝ և անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց , ու զանոնք զարկաւ մեռցուց ։

Ն · Ք · ԳՓ · 1450

Գէ · Ժ · 8 ։

Բ Թագ · Բ · 4 ։

Գէ · ԺԳ · 6 ։

Ա Հմր 6 ։

Թուա · ԼԳ · 52 ։ Բ Օր · Է · 2 ։ Ի · 16 ։ 17 ։

Ես Գէ · ԺԱ · 11 ։ 12 ։

Ել Օր · Է · 2 ։ Հ Գէ · Ա · 7 ։

Գէ · Ժ · 8 ։ Գէ · Ժ · 41 ։

Գէ · Ժ · 7 ։

Ե Օր · Է · 24 ։ Գէ · Ժ · 7 ։

18 Ցեսու ասս բոլոր թագաւորներուն հետ շատ օրեր պատերազմ ըրաւ։
19 Գաբաւոնի մէջ բնակող Խևացիները՝ ի զատ՝ Իսրայէլի որդւոցը հետ հաշտութիւն ընդ. քաղաք մը չկար. ամէնն ալ պատերազմով
20 առին. Քանզի Աստուծոյ սրտին կարծրանալը՝ ու պատերազմով Իսրայէլին դէմ դնելնին Ցերոջմէն եղաւ, որ անոնց ողորմութիւն չըլլալով՝ զանոնք կորսընցընէ ու բնաջինջ ընէ, Հինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
21 Եւ ան ատենը Ցեսու գնաց՝ ու լեռներէն՝ Քերրոնէն, Դաբիրէն, Ընաբէն ու Յուդայի բոլոր լեռներէն Ենակիմները կոտրեց. Ցեսու զանոնք՝ իրենց քաղաքներովը Ջկտեղ
22 կորսընցուց։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը երկրին Ջէ՛ չմնաց, բայց միայն Գազայի, Գէթի ու Ազովդի Ջ մնացին։
23 Ու Ցեսու բոլոր երկիրը առաւ, Հինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, և Ցեսու զանիկայ Իսրայէլին ժառանգութիւն տուաւ, անոնց ցեղերուն բաժիններուն համեմատ. ու երկիրը պատերազմէն հանդստացաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ըն երկու թագաւորները՝ որոնց երկիրները Մովսէս առաւ ու բաժին ըրաւ։ 7 Յորդանանու Ջկալ դին եղած երսունուՋկ թագաւորները՝ որոնք Ցեսու զարկաւ։

1 Ասոնք են ան երկրին թագաւորները՝ որ Իսրայէլի որդիքը զանոնք զարկին, ու անոնց երկիրները առին, Յորդանանու անդիի կողմը դէպ ի արևելք, Առնոն ձորէն Մինչև Հերմոն լեռը՝ արևելեան
2 կողմին բոլոր դաշտովը, Եսերոնի Ջ բնակող Ամորհացւոց Սհոն թագաւորը, որ անիկայ՝ Առնոն ձորին եզերքը եղող Արոերէն, և ձորին Ջէջտեղէն, ու Գազաադին կէսէն Մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
3 մանը եղած Յաբոկ ձորը, նաև Դաշտին, արևելեան կողմէն Մինչև Քինէրեթի ծովը, ու արևելեան կողմէն Բեթեսիմոթի ճամբան, ու հարաւային կողմէն Ազեդովմի փասգային տակը՝ Մինչև դաշտի ծովը՝ Ջէհոն Մինչև Աղի ծովը կը տի-
4 րէր. Ու Հսկաներուն մնացորդէն Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը՝ Որ անիկայ Աստարովթի
5 ու Եդրայիի Ջէ կը բնակէր, Եւ կը տիրէր Հերմոն լեռանը, ու Սելքայի և բոլոր Բասանի Մինչև Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը, ու մինչև Գաղաադին կէսը, Ջէ Եսեբոնի Սհոն թագաւորին սահմանն էր։
6 Որին սահմանն էր։ Ասոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու Ջէ Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն տուաւ։
7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւորները, Որ Ցեսու ու Իսրայէլի որդիքը զարկին Յորդանանու ասդիի կողմէ դէպ ի արևմուտք, Լիբանանու Հովտին Ջէջը եղող Բաաղգադն Մինչև Քալակ լեռը, որ Սէիրը կ'ելլէ. և Ցեսու Ռուբենեանց՝ Իսրայէլի ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակնե-
8 րուն համեմատ. Լեռներուն՝ ու Հովիտներուն՝ ու դաշտերուն Ջէջը՝ ու լեռներուն ստորոտները՝ և անապատը, ու Հարաւային կողմը Քետացիները՝ Ամորհացիները՝ Քանանացիները՝ Փերեզացիները՝ Խևացիները ու Յեբուսացիները։
9 Սացիները՝ Երիքովի թագաւորը Ջկ. Բեթէլի քովը եղող Գա-
10 յիի թագաւորը Ջկ. Երուսաղեմի թագաւորը Ջկ. Քեբրոնի
11 թագաւորը Ջկ. Յերիմութի թագաւորը Ջկ. Լաքիսի թագաւորը Ջկ. Եգղոնի թագաւորը Ջկ.
12 Գազերի թագաւորը Ջկ. Դաբիրի թագաւորը Ջկ. Գադերի
13 թագաւորը Ջկ. Հորմայի թագաւորը Ջկ. Արադի թագաւորը Ջկ. Լիբնայի թագաւորը Ջկ.
14 Ադողոմի թագաւորը Ջկ. Մակեդայի թագաւորը Ջկ. Բեթէլի
15 թագաւորը Ջկ. Թափուայի թագաւորը Ջկ. Ոփերի թագաւորը
16 Ջկ. Փափեկի թագաւորը Ջկ. Լասարոնի թագաւորը Ջկ. Մադոնի
17 թագաւորը Ջկ. Հասորի թագաւորը Ջկ. Սիմրոն մառոնի թագաւորը Ջկ. Աքսափի թագաւորը
18 Ջկ. Թանաքի թագաւորը Ջկ.
19 Մակեդդովի թագաւորը Ջկ. Կադեսի թագաւորը Ջկ. Կարմելոս եղած Ջեկնեամի թագաւորը Ջկ.
20 Դովրի գաւառին Ջէջը՝ Դովրի թագաւորը Ջկ. Գազաղազային
21 Գոյիմի թագաւորը Ջկ. Թերսայի թագաւորը Ջկ. Թագաւորներուն ամէնը երսունուՋկ էին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Դեռ չառնուած երկրին սահմանները։ 8 Երկուք ու կէս ցեղերուն ժառանգութիւնը։ 14, 33 Տէրը ու իրեն մատուցուած զոհերը Ղևիին ժառանգութիւնը պիտի ըլլային։ 15 Ռուբենին ժառանգութեանը սահմանները։ 22 Բաղաամին մեռցուիլը։ 24 Գադին, 29 և Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութեանը սահմանները։

Ն·Ք·ԳԲ· 1445

— Տես գլ· ԺԳ· 10։ իդ· 1։

Բ Դատ. գ· 1։

է Ցովել· գ· 4։

Ը Հմր 13։ Բ Թագ· գ· 3։ ԺԳ· 37 38։

Ի Երեմ· բ· 18։

Լ Դատ. գ· 3։ ա Թագ· գ· 4, 16։ Սոփ· բ· 5։

Ի Բ Օր· բ· 23։

Ը Գլ· ԺԹ· 30։

Ի Տես Դատ· ա· 34։

Ժ Գթագ· ե· 18։ Սաղ· ՃԳ· 7։ Եզեկ· իէ· 9։

Ի Գլ· ԺԲ· 7։

Լ Գլ· ԺԱ· 8։

Ի Տես գլ· իգ· 13։ Դատ· բ· 21, 23։

Ժ Գլ· ԺԳ· 1, 2։

Ա Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Բ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Գ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Դ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ե Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Զ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Է Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ը Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Թ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ժ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԱ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԲ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԳ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԴ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԵ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԶ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԷ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԸ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԺԹ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ի Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԱ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԲ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԳ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԴ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԵ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԶ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԷ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԸ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԹ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ի Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԱ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԲ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԳ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԴ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԵ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԶ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԷ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԸ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԻԹ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ի Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԱ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԲ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԳ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԴ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԵ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԶ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԷ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԸ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԼԹ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ի Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԱ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԲ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԳ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԴ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԵ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԶ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԷ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԸ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԽԹ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ի Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԱ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԲ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԳ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԴ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԵ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԶ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԷ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

ԾԸ Ես ասացի ձեզ, Ես եմ Տէր Աստուած ձեր։ Մի՛ վախենայք Ամորհացւոց աստուածներէն, որոց երկրին մէջ դուք կը բնակիք։ Բայց ինձ չլսեցիք։

Ծ

ՆՀ ԳԴ 1445

ԼԹՀ ԼՐ 41 ՍՄՆ Ր 23
ՏԳԼ ԺՐ 4

ԼԹՀ ԼՐ 39 40

ՂՀՄՐ 14
ԳԼ ԺՐ 7
ԼԹՀ ԺՐ 20 ԲՕՐ Ժ 9 ԺԲ 1 2

ՀՐ 1444

ՄԹՀ ԼԳ 17 18

ԲԹՀ ԻԶ 55 ԼԳ 54 ԼԳ 13

ԼԳԼ ԺԳ 8 32 33

ՏՆՆ ԽԲ 5 ՍՄՆ 6 1 2

ԼԹՀ ԼԵ 2 ԳԼ ԻԱ 2

ՂԹՀ ԼՐ 12 ԳԼ ԺԵ 17

ԼԹՀ ԺԳ 24 30 ԲՕՐ Ս 36 38

ԸԹՀ ԺԳ 27

ՔԹՀ ԺԳ 7 ԺԳ 6

ուրին բոլոր թագաւորութիւնք՝ բոլոր Իսասանը, ու Իսասանի մէջ եղող Գայիրի բոլոր դիւզաքաղաք-
31 ները՝ վաթսուն քաղաք. Ու Գազաադին կէսը և Աստարովթը ու Եդրային, Իսասանի մէջ Ովգին թագաւորութեանը քաղաքները Մանասեան Մաքիրին որդուոցը եղաւ, այսինքն Մաքիրի որդուոցը կէսին՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ։
32 Ասոնք են այն տէրութիւնը, որ Մովսէս՝ Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմ՝ Յորդանանու անդիի կողմը դէպ ի արևելք ժառանգի
33 գութիւն տուաւ։ Բայց Մովսէս Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չըտուաւ. անոնց ժառանգութիւնը՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածն է, ինչպէս որ անոնց ըսաւ։

ԳԼ ԺԴ

1 Ինն ու կէս ցեղերը իրենց ժառանգութիւնը վիճակով պիտի առնէին։ 6 Քաղէբ յատուկ կերպով մը իրեն ժառանգութիւն կը ստանայ Քերրոնը։

ՀՐ 1444

1 Ու քանանու երկրին մէջ՝ Իսրայէլի որդուոցը ժառանգած տէրերը ասոնք են, որ եղիազար քահանան, և Նաւեան Յեսուն, ու Իսրայէլի որդուոցը ցեղերուն նահապետութեան իշխանները ժառան-
2 գեցուցին անոնց։ Ինն ու կէս ցեղերուն վիճակով տրուեցաւ՝ ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրա-
3 մայեր էր։ Քանզի Մովսէս երկուք ու կէս ցեղերուն՝ Յորդանանու անդիի կողմը ժառանգութիւն տուեր էր, բայց անոնց մէջը՝ Ղևտացիներուն ժառանգութիւն
4 տուած չէր. Որովհետև Յովսեփի որդիքը երկու ցեղ էին, Մանասէ ու Եփրեմ. ու երկրին մէջը Ղևտացւոց բաժին չտուին, բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար, ու արուարձաններն ալ՝ անոնց խաշանացը և ստացուածոցը համար։
5 Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին, ու երկիրը բաժնեցին։

6 Եւ Յուդայի որդիքը Գաղգալայի մէջ Յեսուին մօտեցան, ու Կենեզեան Յեփոնէին որդին Քալէբը անոր ըսաւ. Դուն գիտես Եան խօսքը՝ որն որ Տէրը Կադէս բառնեայի մէջ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ՝ ինծի ու
7 քեզի համար։ Երբոր Տէրոջը ծառան Մովսէս՝ զիս Կադէս բառնեայէն խրկեց երկիրը լրտեսելու համար, ես քառասուն տարեկան էի. ու

սրտիս մէջը եղածին պէս անոր լուր
8 բերի. Սակայն ինծի հետս ելլող եղբայրներս ժողովուրդին սիրտը թուլցուցին. բայց ես իմ բոլոր սրտովս Տէր Աստուծոյս ե-
9 տևեցայ։ Եւ նոյն օրը Մովսէս երդում ըրաւ՝ ըսելով. Անշուշտ քու ոտքիդ կոխած երկիրը՝ անպատճառ քեզի ու քու որդուոցդ յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ. որովհետև իմ Տէր Աստուծոյս քու բոլոր սրտովդ ետևէդ
10 գացիր։ Ուրդ՝ ահա Տէրը ինծի ըսածին պէս՝ աս քառասուն-ուհինգ տարին իմ կեանքս պահեց, այն ժամանակէն՝ ի վեր՝ որ Տէրը աս խօսքը Մովսէսին ըսաւ, քանի որ Իսրայէլը անապատին մէջ կը պտրտէր. և ահա ես այսօր ութսունուհինգ տարեկան եմ.
11 եւ այսօր տակաւին ուժով եմ, ինչպէս որ էի Մովսէսին զիս խրկած օրը. ան ատենի զօրութիւնս ինծոր էր, հիմակուան զօրութիւնս ալ անանկ է, պատերազմելու, և հելլելու ու մտնելու
12 կողմանէ։ Ուստի հիմա ինծի տուր ան լեռը, որուն համար Տէրը ան օրը խօսեցաւ. քանզի դուն ան օրը լսեցիր որ Ենակիմները հոն էին՝ մեծ պարսպաւոր քաղաքներ ունէին. Ղուցէ Տէրը իմ հետս ըլլայ, ու ես զանոնք վռնտեմ, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։ Եւ
13 Յեսու զանիկայ օրհնեց, ու Յեփոնեան Քաղէբին՝ Քերրոնը ժառանգութիւն տուաւ։ Ասոր
14 համար Քերրոնը՝ Կենեզեան Յեփոնէի որդւոյն Քաղէբին ժառանգութիւնը եղաւ մինչև այսօր, որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բոլոր սրտով ետևէն գացեր էր։
15 Քերրոնին անունը՝ առաջուց Կարիաթ արբա էր. ան Արբան Ենակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն էր։

Ու երկիրը պատերազմէն հանգըստացաւ։

ԳԼ ԺԵ

1 Յուդայի վիճակին սահմանները։ 13 Քաղէբին բաժինը, ու ըրած յաղթութիւնը։ 16 Գոթոնիէլ՝ իր քաջութեանը համար՝ Քաղէբին աղջիկը Աքսան իրեն կին կ'առնէ. 18 ան ալ իր հօրմէն օրհնութիւն մը կը խնդրէ, ու կը ստանայ։ 21 Յուդային քաղաքները։ 63 Յերուսաղէմացիները չվռնտեցին։

1 Ու Յուդայի որդուոցը ցեղին վիճակը իրենց տոհմերուն համաձայն՝ մինչև Եդոմայեցւոց սահմանը կը հասնէր. հարաւային կողմէն Սինի անապատը հոնոց հարաւային ծայրն էր։
2 Եւ անոնց հարաւային սահմանը հեղաւ. Աղի ծովուն ծայրէն՝

ՆՀ ԳԴ 1444

ԼԹՀ ԺԳ 32 33 Ր ՕՐ 28
*ԵԲՐ ԻՄ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԾՈՅՆ ԵՒ ԱՆԷՆ ԼԵՑՈՒՑԻ
ԼԹՀ ԺԳ 24 Ր ՕՐ Ս 36
ՏՆՆ ԺԳ 23
ԼԹՀ ԺԳ 23 24 Ր ՕՐ Ս 36
ԳԼ Ս 3
ԲԹՀ ԺԳ 30

1444

ՏՆՆ Ր ՕՐ ԼԳ 7

ՀՐ ՕՐ Լ 2
ՅԹՀ ԺԳ 29 34
ՂՍԱՂ ԺՐ 32 34 Կ 12 ՀԱՄՎ Բ 31
ՃԳԼ ԺԵ 14 ԴԱՍ Ա 20
ՃԳԼ ԻՐ 6
ՃԳԼ Ժ 37 ԺԵ 13 ԴԱՍ Ա 20 ՏՆՆ ԳԼ ԻԱ 11 12 Ա ՍՄՆ Ղ 55 56
ՆԳԼ ԻԱ 12
ՂՀՄՐ 8 9
ՍՏՆ ԻԿ 2 ԳԼ ԺԵ 13
ՓՅ' ԱՐԲՅԱՅ ՔԱՂԱՔԸ
ՂԳԼ ԺՀ 23

ՄԹՀ ԼԳ 3
ԲԹՀ ԼԳ 36

Ն · Ք · ՂԲ · 1444

Թուա · ՃՀ · 4 ։

Թուա · ԼԴ · 5 ։

ՍԳԼ · ԺԸ · 19 ։

ՂԳԼ · ԺԸ · 17 ։

ՒԳԼ · Է · 26 ։

Ը Բ Թագ · ԺԷ · 17 ։ գ Թագ · ա · 9 ։

Ր Գլ · ԺԸ · 16 ։ դ Թագ · ԻԳ · 10 ։ Ն · ԵՒՄ · ԺԹ · 2 · 6 ։

ՃԳԼ · ԺԸ · 28 ։ Դատ · ա · 21 ։ ԺԹ · 10 ։

ՒԳԼ · ԺԸ · 16 ։

ԼԳԼ · ԺԸ · 15 ։

Ի ՅՈՒՆ · ԺԳ · 6 ։

ՃԴատ · ԺԸ · 12 ։

Ն ՅՈՆ · ԼԸ · 13 ։ Դատ · ԺԳ · 1 ։

Հ Գլ · ԺԹ · 43 ։

Ն ՀՄՐ 47 ։ Թուա · ԼԴ · 6 , 7 ։

ՂԳԼ · ԺԳ · 13 ։

ՃԳԼ · ԺԳ · 15 ։

Յ-ԽՒՍ Հարաւակողմը նայող ծո-
3 ցէն Ա-ԼԼԵՎ , Ու Հարաւային կող-
մէն՝ Ի Ակրաբիմի զառ՝ ի վերը ել-
լելով՝ Սինը կ՚անցնի , ու հարաւա-
յին կողմէն կադէս բառնեայ ել-
լելով՝ Եսրոնը կ՚անցնի . ետքը
դէպ՝ ի Ադդարը ելլելով՝ կարկային
4 բոլորտիքը կը պտրտի . Ետքը Ի Ա-
սեմոնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հե-
ղեղատը կ՚ելլէ , ու ՚՚ սահմանը
ծովուն մէջ կը վերջանայ . Ձեր
հարաւային սահմանը աս է ։
5 Եւ արեւելեան սահմանը՝ Ուղ
ծովն է , մինչև Յորդանանու ծայ-
րը ։
Ու հիւսիսային կողմի սահմանը՝
Յորդանանու ծայրը եղող ծոցէն Ը
6 Ա-Ի-Է · Եւ ՚՚ սահմանը մինչև Ի Բե-
թադղա կը հասնի , ու Բեթարա-
բային հիւսիսային կողմէն կը պտը-
տի . և ՚՚ սահմանը մինչև Ղ Ռու-
7 բենեան Բաանին վէմը կ՚ելլէ . Ետ-
քը ՚՚ սահմանը՝ Ի Ադովբի ձորէն
Դաբիրը կ՚ելլէ , ու հիւսիսային կող-
մէն՝ Գաղգադա կը դառնայ , որ ան
ձորին հարաւակողմը եղող Էդովմի-
նի զառ՝ ի վերին դիմացն է . և ՚՚
սահմանը Ենսամիսի ջուրէն կ՚անց-
նի , ու Ը Ռովզելի աղբիւրը կը վեր-
8 ջանայ . Եւ ՚՚ սահմանը Բ Ենովմի
որդւոյն ձորը՝ հարաւային կողմէն
Յ Ցեբուսին՝ այսինքն Երուսաղեմին
քովը կ՚ելլէ . Ետքը ՚՚ սահմանը
մինչև ան լեռանը գլուխը կ՚ելլէ ,
որ արեւմտեան կողմէն Ենովմի ձո-
րին դիմացն է , ու հիւսիսային կող-
մէն՝ Ռափայնոց ձորին ծայրն է .
9 Եւ ՚՚ սահմանը լեռանը գլխէն՝
մինչև Ն Ցափթովպայի ջուրին աղ-
բիւրը կը հասնի , ու Եփրոն լեռանը
քաղաքները կ՚ելլէ . Ետքը ՚՚ սահ-
մանը Է մինչև Բաաղա՝ այսինքն
10 Ի Կարիաթարիմը կը հասնի . Եւ ՚՚
սահմանը՝ Բաաղայէն դէպ՝ ի արե-
մուտք՝ Սէիր լեռը կը պտրտի ,
ու հիւսիսային կողմէն Յարիմ լե-
ռանը քովէն կ՚անցնի , որ անիկայ
քեսաղօն է . անկէ Բեթսամիս
11 կ՚իջնէ , ու Թամնա կ՚անցնի . Եւ
՚՚ սահմանը Հ Ակկարոնի քովը
կ՚ելլէ դէպ՝ ի հիւսիս , ու ՚՚ սահ-
մանը Սաբարոնը հասնելով՝ Բաա-
դա լեռնէն կ՚անցնի , ու Յաբնէլը
կ՚ելլէ . և ՚՚ սահմանը ծովուն մէջ
կը վերջանայ ։
12 Եւ արեւմտեան սահմանը՝ Մեծ
ծովուն եղերքն է ։ Ցուդայի որ-
դւոցը սահմանը շուրջանակի իրենց
տոհմերուն համեմատ ասիկայ է ։
13 Ես Յեբոնեան քաղերին՝ Յու-
դայի որդւոցը մէջ Հենակի հօրը
Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քերրո-
նը բաժին տուաւ , ինչպէս որ Տէրը

14 Յեսուին հրամայեր էր ։ Եւ Քա-
ղէբ անկէ՝ Հ Ենակին իրեք որդինե-
րը՝ Հ Սեսին ու Ախիմանը և Թոլմին
15 Ենակին որդիքը վռնտեց . Եւ
Ն անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ
գնաց . (ու Դաբիրին անունը ա-
16 ռաջուց Կարիաթ սեփեր էր .) Ես Եւ
Քաղէբ ըսաւ . Ո՛վ որ Կարիաթ
սեփերը զարնէ՝ ու առնէ , իմ Աքսա
աղջիկս անոր կնութեան պիտի
17 տամ ։ Եւ Քաղէբին եղբօրը Կե-
նեզին որդին Գոթոնիէլը առաւ
զանիկայ . ու ՔՂէբ իր Աքսա
աղջիկը անոր կնութեան տուաւ ։
18 Ո՚ւ երբոր ՚՚ կ՚երթար , զանի-
կայ յորդորեց որ իր հօրմէն մէկ ա-
գարակ մը ուզէ . և Նիշուն վրա-
յէն վար իջաւ . ու Քաղէբ անոր
19 ըսաւ . Ի՞նչ եղաւ քեզի . Եւ աղ-
ջիկը ըսաւ . Ինծի ՚՚ օրհնութիւն
տուր . որովհետև ինծի հարաւային
երկիր մը տուիր , ինծի * ջուրի
աղբիւրներ՚՚ ալ տուր . ուստի ա-
նոր՝ վերի աղբիւրները ու վարի
աղբիւրները տուաւ ։
20 Ցուդայի որդւոցը ցեղին ժա-
ռանգութիւնը՝ իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է ։
21 Ու Եդովմի սահմանին քովը՝ հա-
րաւային կողմը՝ Ցուդայի որդւոցը
ցեղին վերջին քաղաքները ՚՚՚Հ
են . Կաբսեէլ , Եդեր , Ցագուր ,
22 Կինա , Դիմոնա , Ադադա ,
23 Կադէս , Հասոր , Ցեթնան ,
24 Զիփ , Տելեմ , Բեաղոթ ,
25 Հասոր Ադաթա , †Կարիօթ , Ես-
26 րոն՚՚ որ է Հասոր , Ամամ , Սամա ,
27 Մօլադա , Ասեր գադդա , Եսեմոն ,
28 Բեթփաղէդ , Ասեր սուաղ , Բեր-
29 սաբէէ , Բաղիօթիա , Բաալա ,
30 Իյիմ , Ասէմ , Էլթուղադ , Քէ-
31 սիլ , Հօրմա , ՚Սիկելակ , Մադ-
32 մաննա , Սանսաննա , Լաբաովթ ,
Սելխիմ , Ային , ու Ռեմմոն . ամէնը
քսանուերկուքը քաղաք է , ու անոնց
գեղերը ։
33 Դաշտավայրի մէջ՝ Եսթաուղ ,
34 Նարաա , Զանով , Են-
գանիմ , Թափուա , Ենայիմ ,
35 Ցերիմուդ , Ոդողոմ , Սոքով , Ա-
36 զեկա , Սագարիմ , Ատիթայիմ ,
և Գադերա , (ու Գադերօթա-
յիմ .) տասնուչորս քաղաք ու ա-
37 նոնց գեղերը ։ Սենան , Ադասա ,
38 Մադգադգադ , Դաղաան , Մաս-
39 փա , ՚Ցեկթովէլ , Լաքիս , Բազ-
40 կաթ , Էգղոն , Քաբբոն , Լամաս ,
41 Քիթլիս , Գադերօթ , Բեթդագոն ,
Նեամա , ու Մակեդա . տասն-
ուվեց քաղաք և անոնց գեղերը ։
42 Լբենա , Եթեր , Ասան , (43) Ցեփ-
44 թա , Աշնա , Նեսիբ , Կէի-
լա , Աքզիբ , և Մարեսա . ինը

Ն · Ք · ՂԲ · 1444

Դատ · ա · 10 , 20 ։

Թուա · ԺԳ · 23 ։

Գլ · Ժ · 38 ։ Դատ · ա · 11 ։

Դատ · ա · 12 ։

Թուա · ԼՐ · 12 ։ Գլ · ԺԳ · 6 ։

Դատ · ա · 13 ։ գ · 9 ։

Դատ · ա · 14 ։

Ց Ցես ՅՆ · ԻԳ · 64 ։ ա Թագ · ԻԸ · 23 ։

ՅՆ · ԼԳ · 11 ։

* Կ՚ջրաքարեր

† Կ՚ Կարիօթ Եսրոն՝

ա Թագ · ԻԷ · 6 ։

Ե Թուա · ԺԳ · 24 ։

Ֆ Դ Թագ · ԺԳ · 7 ։

Ն · ք · գԲ · 1444

45 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Ակ-
կարոն՝ իր գիւղաքաղաքներովը ու
46 գեղերովը · Ակկարոնէն մինչև Ծովը,
Ասեդովթին քովի բոլոր [illegible]
47 Նէրը՝ իրենց գեղերովը · Ասեդովթ՝
իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերո-
վը · Գազա՝ իր գիւղաքաղաքներո-
վը ու գեղերովը, մինչև [illegible] Եգիպտոսի
հեղեղատը ու մինչև [illegible] մեծ Ծովը՝ իր
սահմաններովը ։
48 Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր ,
49 Ցաթիր , Սոքով , Դաննա , Կարի-
50 աթ սաննա՝ այսինքն Դաբիր , Ա-
51 նաբ , Եսթեմով , Անիմ , [illegible] Գո-
սոմ , Քօղօն , ու Գեղոն · տասն-
ուվկ քաղաք ու անոնց գեղերը ։
52 Երբե , Դումա , Եսան , (53) Ցա-
նում , Բեթթափուա , Ափեկա ,
54 Քամմատա , [illegible] Կարիաթ արբա՝ այս-
ինքն Քեբրոն , ու Սիովը · ինը
55 քաղաք և անոնց գեղերը ։ Մաոն ,
56 Կարմելոս , Զիփ , Ցիւտա , Ցեզ-
57 րայէլ , Ցեկդաամ , Զանով , Կա-
յին , Գաբաա , ու Թամնա · տասը
58 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Աղուղ ,
59 Բեթսուր , Գեդովը , Մաարաթ ,
Բեթանովթ , ու Ելթեկոն · վեց
60 քաղաք՝ ու անոնց գեղերը ։ [illegible] Կա-
րիաթ բաալ՝ այսինքն Կարիաթա-
րիմ ու Ռաբբա · երկու քաղաք ու
անոնց գեղերը ։
61 Անապատին մէջ՝ Բեթարաբա ,
62 Մադդին , Սեքաքա , Նեբսան , Աղի
քաղաքը , ու Ենգադդի · վեց քա-
ղաք ու անոնց գեղերը ։
63 Բայց [illegible] Յուդայի որդիքը կարող
չեղան Երուսաղեմի մէջ բնակող
Ցերուսացիները վռնտելու · [illegible] ուս-
տի Ցերուսացիները Յուդայի որ-
դւոցը հետ Երուսաղեմի մէջ կը
բնակին մինչև այսօր ։

Ք Գլ. ժե. 13 ։ Դատ. ա. 8 ։
Ե Գլ. ժե. 13 ։ Ե Մն. ե. 5 ։
[illegible] Ա Մն. ե. 28 ։ գ Թագ. թ. 15 ։
Թ Գլ. ժե. 14 ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Ընդհանրապէս Յովսեփի որդւոցը սահմանն-
ըը ։ 5 Եփրեմին ժառանգութեանը սահմանը ։
10 Չվռընտուած քանանացիները ։

1 [illegible] Եւ Յովսեփի որդւոցը վիճակը
[illegible] եղաւ · անոնց սահմանը՝
Երիքովին [illegible] Յորդանանէն՝
Երիքովի ջուրին արևելեան կողմէն
ան անապատը կ'երթայ , որ Երի-
քովէն՝ լեռնակողմը՝ Բեթէլը կ'ել-
2 լէ , Ու Բեթելէն [illegible] Լուզը կ'ելլէ , և
Արքի ատարօթի սահմանէն կ'անց-
3 նի , Ու արևմտեան կողմէն՝ Յեփլե-
թիի սահմանը կ'իջնէ , [illegible] մինչև վա-
րի Բեթհորոնին սահմանը՝ ու մինչև
[illegible] Գազերը , և Ծովուն մէջ կը վեր-
4 ջանայ ։ [illegible] Եւ Յովսեփին որդիքը՝
Մանասէն ու Եփրեմ՝ ժառանգու-
թիւն առին ։
5 Ու Եփրեմի որդւոցը սահմանը՝
իրենց տոհմերուն համեմատ [illegible] և-

Ն · ք · գԲ · 1444

Ե Գլ. ժբ. 13 ։
Ը Մն. ե. 5 ։
Ե Գլ. ժէ. 7 ։

ը Մն. է. 28 ։

Ը Գլ. ժէ. 9 ։

Ե Գլ. ժէ. 9 ։

Ե Դատ. ա. 29 ։ Տես գ Թագ. թ. 16 ։

Ա Մն. խա. 51 ։ Խզ. 20 ։ Խը. 18 ։
Բ Ծն. ժ. 23 ։ Թուա. իզ. 29 ։ լը. 39 ։ 40 ։ ա Մն. է. 14 ։
Ե Բ Օր. գ. 15 ։
Թ Թուա. իզ. 29—32 ։
Ի Թուա. իզ. 30 ։ ա Մն. է. 18 ։
Լ Թուա. իզ. 31 ։
Խ Թուա. իզ. 32 ։
Ծ Թուա. իզ. 33 ։ լէ. 1 ։ լզ. 2 ։

Ը Գլ. ժգ. 1 ։

Ե Թագ. իէ. 6, 7 ։

ղաւ . այսինքն՝ անոնց ժառանգու-
թեան սահմանը՝ արևելեան կողմէն
Ե Ատարօթ ադարը եղաւ , Մինչև
6 վերի Բեթհորոնը . Եւ [illegible] սահմանը
հիւսիսային կողմէն դէպ ի Ե Մաք-
մեթաթը ծովը կ'ելլէ , ու [illegible] սահ-
մանը արևելեան կողմէն մինչև Թէ-
անթսելովը կը պտըտի , ու Եւս-
ը արևելեան կողմէն Ցանովէն կը
7 մտնէ , Եւ Ցանովէէն Ատարովթը
ու [illegible] Նաարան կ'իջնէ , ու Երիքովին
քովէն անցնելով՝ Յորդանանը կ'ել-
8 լէ · Ե [illegible] սահմանը Թափուայէն
Ը կանա հեղեղատը կ'երթայ արև-
մտեան կողմէն , ու Ծովուն մէջ կը
վերջանայ ։ Եփրեմի որդւոցը ցե-
ղին ժառանգութիւնը՝ իրենց տոհ-
9 մերուն համեմատ ասիկայ է · Նաև
Ե Եփրեմի որդւոցը համար զատուած
քաղաքները՝ Մանասէի որդւոցը
ժառանգութեանը մէջ է , բոլոր
քաղաքները իրենց գեղերովը ։
10 Ի Եւ անոնք՝ Գազերի մէջ բնակող
Քանանացիները չվռընտեցին · ու
Քանանացիները մինչև այսօր Եփ-
րեմի մէջ բնակելով՝ հարկատու
ծառաներ եղան ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Մանասէին վիճակը ։ 8 Ընոր սահմանը ։ 12
Չվռընտուած Քանանացիները ։ 14 Յովսեփի
որդիքը ուրիշ վիճակ մըն ալ ձեռք կը բերեն ։

1 [illegible] Եւ [illegible] եղաւ Մանասէի ցեղին
վիճակը · քանզի անիկայ [illegible] Յով-
սեփին անդրանիկն էր · Բ Մանասէին
անդրանիկը Մաքիր՝ Գաղաադին
հայրը՝ պատերազմող մարդ մը ըլ-
լալուն համար , Գաղաադը ու Բա-
2 սանը անորը եղաւ · Եւ Մանա-
սէին միւս որդիքն ալ՝ Ի Աբիեզերին
որդիքը , Քեղեքին որդիքը , Ա-
սրիելին որդիքը , Սիւքեմին որդի-
քը , Ի Ոփերին որդիքը , ու Սեմի-
դային որդիքը՝ իրենց տոհմերուն
համեմատ [illegible] ուներան ։
Յովսեփեան Մանասէին արու զա-
ւակները իրենց տոհմերուն համե-
3 մատ՝ ասոնք էին ։ Եւ Մանասէի որ-
դւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի
որդւոյն Ոփերին որդին Ը Սալպաադը
տղաքներ չունէր , բայց միայն աղ-
ջիկներ , ու անոր աղջիկներուն ա-
նուները ասոնք են · Մաալա ,
Նուա , Եգղա , Մեղքա ու Թերսա ։
4 Ան ոնք՝ Ե եղեազար քահանային
առջևը , Նաւեան Յեսուին առ-
ջևը , ու իշխաններուն առջևը ներ-
կայանալով՝ ըսին · Ի Տէրը Մովսէ-
սին հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ
մեզի ժառանգութիւն տուի ։ Եւ
[illegible] Տէրոջը հրամանաւ՝ անոնց
հօրը եղբարցը մէջ՝ անոնց ժառան-
5 գութիւն տուաւ ։ Եւ Մանասէին՝

Ա Գլ. ժբ. 13 ։
Ը Մն. ե. 5 ։
Ե Գլ. ժէ. 7 ։

ը Մն. է. 28 ։

Ը Գլ. ժէ. 9 ։

Ե Գլ. ժէ. 9 ։

Ե Դատ. ա. 29 ։ Տես գ Թագ. թ. 16 ։

Ա Մն. խա. 51 ։ Խզ. 20 ։ Խը. 18 ։
Բ Ծն. ժ. 23 ։ Թուա. իզ. 29 ։ լը. 39 ։ 40 ։ ա Մն. է. 14 ։
Ե Բ Օր. գ. 15 ։
Թ Թուա. իզ. 29—32 ։
Ի Թուա. իզ. 30 ։ ա Մն. է. 18 ։
Լ Թուա. իզ. 31 ։
Խ Թուա. իզ. 32 ։
Ծ Թուա. իզ. 33 ։ լէ. 1 ։ լզ. 2 ։

Ը Գլ. ժգ. 1 ։

Ե Թագ. իէ. 6, 7 ։

Ն · Ք · ՂԸ · 1444

Ցորդանանու անդիի կողմը եղող Գաղաադի ու Բասանի երկրէն՝ ի
6 զատ՝ տասը բաժին ինկաւ. Քանզի Մանասէին աղջիկները անոր տղոցը մէջ ժառանգութիւն առին. ու Գաղաադու երկիրը՝ Մանասէին միւս որդւոցը եղաւ։
7 Եւ Մանասէին սահմանը [a]Եզերէն՝ մինչև Մաքմեթաթը՝ որ Սիւքեմի դիմացն է, ու [b]սահմանը աջ կողմը դառնալով՝ մինչև Թափուայի աղբիւրին բնակողներուն կը հասնի։
8 Թափուայի երկիրը Մանասէին եղաւ. ու Մանասէի սահմանին մօտ Թափուա՝ Եփրեմին որդւոցը եղաւ։
9 Եւ [c]սահմանը՝ Կանայ հեղեղատը կ'իջնէ, հեղեղատին հարաւային կողմն։ [d]Մանասէի քաղաքներուն մէջը ասոնք Եփրեմին քաղաքներն են. և Մանասէին սահմանը՝ հեղեղատին հիւսիսային կողմն է, ու ծովուն
10 մէջ կը վերջանայ։ Հարաւային կողմը՝ Եփրեմին, ու հիւսիսային կողմը՝ Մանասէին ըլլալով, անոնց սահմանը ծովը եղաւ. և հիւսիսային կողմէն՝ Ասերին, ու արևելեան կողմէն՝ Իսաքարին հետ կը
11 միանան։ Եւ Իսաքարին ու Ասերին [e]Բեթսանը ու անոր գիւղաքաղաքները, և Ցեղրաամը ու անոր գիւղաքաղաքները, և Դովրին բնակիչները, ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Ենդովրին բնակիչները, ու անոր գիւղաքաղաքները, և Թանաքին բնակիչները, ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Մակեդդովի բնակիչները, ու անոր գիւղաքաղաքները, աս իրեք
12 դաւառը [f]Մանասէին եղաւ։ Եւ [g]Մանասէին որդիքը չկրցան աս քաղաքներուն բնակիչները դուրս վռնտել. ու Քանանացիները կամակորութեամբ ան երկրին մէջ
13 բնակեցան։ Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժովցան, Հարկատու ըրին Քանանացիները. բայց զանոնք չվռնտեցին։
14 [h]Եւ Ցովսեփի որդիքը Յեսուին հետ խօսեցան, ու ըսին. Ինչո՞ւ համար ինծի վա՞յ [i]մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր, ու ես [j]բազմաթիւ ժողովուրդ մըն եմ. քանզի Աստուած
15 մինչև հիմա զիս օրհնեց։ Եւ Յեսու անոնց ըսաւ. Թէ որ դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, անտառը երթը, ու զանիկայ կտրէ, և Փերեզացւոց ու Ռափայնոց երկրին մէջը քեզի տե՛ղ ըրէ, որովհետև Եփրեմի լեռը քեզի նեղ կու գայ։
16 Եւ Ցովսեփի որդիքը ըսին. Լեռը մեզի բաւական չէ. ու Հովխտի երկրին մէջը՝ Բեթսանի մէջ, ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, և Յեզրայէլի հովիտին մէջ բնակող բոլոր Քանանացիները՝ երկաթէ
17 կառքեր ունին։ Ու Յեսու Ցովսեփին տանը՝ Եփրեմին ու Մանասէին հետ խօսելով, ըսաւ. Դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, ու շատ ուժ ունիս. քեզի միայն
18 մէկ վիճակ մը չըլլայ, Լեռը քուկդ ըլլայ. և որովհետև անիկայ անտառ է, զանիկայ կտրէ, ու մինչև ծայրը քուկդ ըլլայ. քանզի դուն Քանանացիները անկէ պիտի վռնտես, Թէև անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան։

Ն · Ք · ՂԸ · 1444

Յ Գ · ԺԹ · 18։ Գ Թագ · Դ · 12։ [a]Դատ. Ա. 19։ Դ · 3։

Ա Գ · ԺԶ · 6։

Յ Գ · ԺԶ · 8։

Ե Գ · ԺԶ · 8։

Բ Գ · ԺԶ · 9։

Գ Ի · Ժ Ը

1 Խորանը Սիլովի մէջ կը կանգնեն։ 2 Երկրին մնացածը գծագրելով՝ եօթը բաժին կ'ընեն։ 10 Ցեսու վիճակով կը բաժնէ զանիկայ։ 11 Բենիամինին վիճակը ու սահմանը։ 21 և քաղաքները։

1 [k]Ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը [l]Սիլովի մէջ ժողվուեցան, և [m]հոն ժողովքի խորանը կանգնեցին, ու երկիրը անոնց առջևը նուաճեցաւ։
2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ՝ եօթը ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց
3 ժառանգութիւնը առած չէին։ Եւ Ցեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ. [n]Մինչև ե՞րբ անհոգութիւն պիտի ընէք, ու պիտի չերթաք ժառանգելու ան երկիրը, որն որ ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ։
4 Ահա ձեզի ցեղէն իրեք մարդ [o]ընտրեցէք, ու զանոնք խրկեմ, որ երթան ան երկրին մէջը պտրտին, ու զանիկայ իրենց ժառանգութեանը համեմատ գրեն, ու [p]ինծի
5 դառնան։ Եւ զանիկայ եօթը մասերու պիտի բաժնեն. [q]Ցուդան իր սահմանին մէջը՝ հարաւային կողմը կենայ, ու [r]Ցովսեփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը՝ հիւսիսային
6 կողմը պիտի կենան։ Եւ դուք երկիրը եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս ինծի բերէք, և մեր Տէր Աստուծոյն առջևը հոս ձեզի համար վի-
7 ճակ ձգեմ, [s]քանզի Ղեւտացիները ձեր մէջը բաժին չունին. որովհետև անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը քահանայութիւնն է. և Գադը՝ ու Ռուբէնը՝ և Մանասէին կէս ցեղը Ցորդանանու անդիի կողմը դէպ ի արևելք իրենց ժառանգութիւնները առին, որոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս անոնց տուաւ։
8 Եւ ան մարդիկները ելան գացին. ու Ցեսու ան երկիրը գրելու դացողներուն պատուիրեց՝ ըսելով.

Ն · Ք · ՂԸ · 1444

Ա Գ · ԺԹ · 51։ Ի · 2։ Իր · 9։ Ե · Բեմ. Է · 12։

[b]Դատ. Ժր · 31։ Թագ · Ա · 3 · 24։ Գ · 3 · 4։

[c]Դատ. Ժը · 9։

[d]Եբր · տուէք։

Ա Գ · Ժե · 1։

Ե Գ · Ժզ · 1 · 4։

Ա Գ · Ժ · 2։ Հմր 10։

Ե Գ · Ժդ · 33։

Ը Գ · Ժդ · 8։

Ն · Ք · ՉԿ · 1444

Գացէք , և ան երկրին մէջը պտըտելով՝ զանիկայ գրեցէք . ետքը ինծի դարձէք , որ հոս Սելովի մէջ Ցերոջը առջևը ձեզի համար վիճակ
9 ձգեմ : Եւ ան մարդիկները գացին , ու ան երկրին մէջը պտըտեցան , և զանիկայ էր քաղաքներովը եօթը բաժին ընելով՝ դիրքի մը վրայ գրեցին , ու Սելովի բանակը
10 հոն Ցեսուին : Եւ Ցեսու Սելովի մէջ Ցերոջը առջևը՝ անոնց համար վիճակ ձգեց . ու Ցեսու հոն երկիրը բաժնեց Իսրայէլի որդոցը՝ իրենց բաժիններուն համեմատ :

11 Եւ Նախ Բենիամինի որդոցը ցեղին վիճակը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ . ու իրենց վիճակին սահմանը՝ Յուդայի որդոցը ու Յով-
12 սեփի որդոցը մէջտեղը ելաւ : Եւ անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը՝ Յորդանանէն եղաւ . ու — սահմանը հիւսիսային կողմէն՝ Երիքովին քովը կ'ելլէ , և դէպ 'ի արևմուտք՝ լեռը վեր կ'ելլէ , ու Բեթաւանի անապատին մէջ կը վերջանայ .
13 Նայ . Եւ սահմանը՝ անկէ Լուզէն կ'անցնի , Լուզին՝ Այսինքն Բեթելին հարաւային կողմէն . ետքը — սահմանը՝ Ատարոթ ադարը կ'իջնէ , որ Ներվարի Բեթորոնին հարաւային կողմը եղող լեռանը քովը
14 է . Եւ — սահմանը արևմտեան ծայրը հանելով՝ դէպ 'ի հարաւ կը դառնայ՝ հարաւային կողմէն՝ Բեթորոնին դիմացի լեռնէն , ու կը վերջանայ Կարիաթբաալ մէջ՝ որ է Կարիաթարիմ , Յուդայի որդոց քաղաքը : Արևմտեան ծայրը ասի-
15 կայ է : Եւ հարաւային կողմը՝ Կարիաթարիմի ծայրէն Ներվով , սահմանը դէպ 'ի արևմուտք կ'երթայ ,
16 ու Նափթովայի ջուրին աղբիւրը կ'ելլէ : Եւ — սահմանը՝ Ռափայնոց հովիտին մէջը՝ հիւսիսային կողմը եղող Բենովմի որդոյն Ձորին դիմացի լեռանը եզերքը կ'իջնէ , ու Ցեբուսին քովէն դէպ 'ի հարաւ Ենովմի ձորէն իջնելով՝
17 Ռոգելի աղբիւրը կ'իջնէ . Եւ հիւսիսային կողմէն նշան կտրելով՝ Ենսամիսը կ'ելլէ , ու — Գղիլովմին դառ 'ի վերին դիմացը եղող Գալիլովմէր կ'ելլէ , և Բուբենեան
18 Բահանին վէմը կ'իջնէ . Եւ ետքը Արաբային դիմացի կողմէն դէպ 'ի հիւսիս անցնելով՝ Արաբա կ'իջնէ .
19 Եւ ետքը — սահմանը դէպ 'ի հիւսիս՝ Բեթհագղային քովէն կ'անցնի , ու — սահմանը՝ Աղի ծովուն հիւսիսային ծոցը՝ — Յորդանանու հարաւային ծայրը կը վերջանայ : Հարաւային սահմանը ասիկայ է :
20 Եւ արևելեան կողմի սահմանը Յոր-

Ն · Ք · ՉԿ · 1444

դանանն է : Բենիամինի որդոցը ժառանգութիւնը շուրջանակի իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :

21 Եւ — Բենիամինի որդոցը ցեղին քաղաքները՝ իրենց տոհմերուն համեմատ . Երիքով՝ Բեթհագղա՝ Եմեկկասիս՝ Բեթարաբա՝
22 Սեմարիմ՝ Բեթէլ՝ Աւիմ՝
23 Փարա՝ Եփրա՝ Քեփարամմոնա՝
24 Հովնի ու Գաբա . տասներկու քաղաք և անոնց գեղերը :
25 Գաբաոն՝ Ռամա՝ Բերովթ՝
26 Մասփա՝ Կեփիրա՝ Մոսա՝
27 Ռեկեմ՝ Յեփփայէլ՝ Թարագա՝
28 Սելա՝ Էլէփ՝ Յեբուսացին այսինքն Երուսաղէմ՝ Գաբաաթ — Կարիաթ . տասնուչորս քաղաք և անոնց գեղերը : Բենիամինին որդոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :

ՂԳԼ · ԺԱ · 8 ·

ԳԼ · ԺԹ

1 Շմաւոնին , 10 Զաբուղոնին , 17 Իսաքարին , 24 Ասերին , 32 Նեփթաղիմին , 40 և Դանին վիճակները : 46 Իսրայէլի որդիքը Յեսուին ժառանգութիւն կու տան :

1 Եւ երկրորդ վիճակը Շմաւոնին ելաւ , Շմաւոնի որդոցը ցեղին՝ իրենց տոհմերուն համեմատ . — ու անոնց ժառանգութիւնը՝ Յուդայի որդոցը ժառանգութեան — ՀՇՐ 9 ·
2 մէջը եղաւ : Եւ Բ իրենց ժառան- Բ ԱՄՆ · դ · 28 ·
գութեանը մէջ — Բերսաբէէ , Սաբէէ , Մոլադա , Հասար սուալ , Բաղա , Ասեմ , Էլթուղադ , Բեթմարքաբովթ ,
5 Մա , Սիկկլակ , Բեթմարքաբովթ ,
6 Ասեր սուսա , Բեթլաբաովթ , և Սարուհէն . տասուիրեք քաղաք ու
7 անոնց գեղերը : Ային , Ռեմմոն , Եթեր , և Ասան . չորս քաղաք ու
8 անոնց գեղերը : Եւ ասոնց քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչև Բահաղեթ բէէրը , — Հարաւային Ռաման : Շմաւոնի որդոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է :
9 Քանի որ Շմաւոնի որդոցը ժառանգութիւնը՝ Յուդայի որդոցը բաժինէն եղաւ . քանզի Յուդայի որդոցը բաժինը շատ էր իրենց . Ետնոր համար Շմաւոնի որդիքը անոնց ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին :
10 Ու երրորդ վիճակը՝ Զաբուղոնի որդոցը ելաւ՝ իրենց տոհմերուն համեմատ . և անոնց ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդը և-
11 դաս . Ու անոնց սահմանը՝ դէպ 'ի ծովը ու Մարաղան կ'ելլէ , և Դարաւեթը կը հասնի , ու Եկնամի դիմացը եղող ձորը կը հասնի ,
12 Եւ Սարիդէն՝ դէպ 'ի արևելեան

* Կ՚ըսուի Բեթհագղէթ բէէր ռաման հարաւային կողմէն ։

Բ ՑԵՍ · ԳԼ · ԺԶ · 1 ·

Ե ԾՆ · ԻԸ · 19 · Դատ · ա · 23 ·

Է ԳԼ · ԺԶ · 3 ·

Է ՑԵՍ · ԳԼ · ԺԹ · 9 ·

Ը ԳԼ · ԺԹ · 9 ·

Թ ԳԼ · ԺԹ · 8 ·

Ժ ԳԼ · ԺԹ · 7 ·

ԺԱ ԳԼ · ԺԹ · 6 ·

ԺԲ ԳԼ · ԺԹ · 6 ·

Ի ՀՇՐ 1 ·

Ի ԾՆ · ԽԹ · 13 ·

Լ ԳԼ · ԺԸ · 22 ·

Ն · ք · գԿ · 1444

կողմը՝ քաղաղովթ թաբօրին սահմանը կը դառնայ, ու Դաբարաթէն ելլելով՝ ցափիէն վեր կելլէ,
13 եւ անկէ դէպ ՚ի արեւելք անցնելով՝ արեւելեան կողմէն Գեթքոփերը, Ի-
թադասիրը կ՚անցնի, ու Ռեմմոն
14 մեթօարը Ե Նուան կ՚ելլէ. Եւ ըր
-- սահմանը՝ հիւսիսային կողմէն Ենաթօնը կը պտըտի, ու Ցեփթա-
15 յելի ձորին մէջ կը վերջանայ. Եւ Կատտաթ, ու Նաագօլ, և Սամ-
բօն, ու Ցադելա, և Բեթլէհեմ. տասնուերկու քաղաք ու անոնց գե-
16 ղերը։ Զաբուղոնի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, ասոնք քաղաքները ու անոնց գեղերը։
17 Չորրորդ վիճակը Իսաքարին ելաւ, Իսաքարի որդւոցը իրենց
18 տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց սահմանը --ին-ց եղաւ. Ցեզրայէլ,
19 ու Քասելովթ, և Սունամ, Ու Ափերէմ, և Սիան, ու Ընարէթ,
20 Եւ Ռաբբիթ, ու Կեսիօն, ու Ա-
21 բէս, Եւ Ռամաթ ու Ենգանիմ,
22 և Ենքադդա ու Բեթփասես. Եւ
-- սահմանը՝ Թաբօրը, Սասիման ու Բեթսամիւսը կը հասնի, ու ա-
23 նոնց սահմանը Ցորդանանու մէջ կը վերջանայ. տասնուվեց քաղաք
ու անոնց գեղերը։ Իսաքարի որ-
դւոցը ցեղին ժառանգութիւնը ի-
րենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է, -- քաղաքները ու անոնց գե-
ղերը։
24 Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի որդւոցը ցեղին ելաւ՝ իրենց տոհմե-
25 րուն համեմատ։ Ու անոնց սահմանը --ին-ց եղաւ. Քեղկաթ, ու
26 Ալի, և Բետէն, ու Ալբսափ, Եւ Ալամելէք, ու Ամադ, և Մասաղ.
ու արեւմտեան կողմէն մինչև Կարմեղոսը և Սիհոր լեբնաթը կը հաս-
27 նի, Ու արեւելեան կողմէն՝ դէպ ՚ի Բեթդագոն կը դառնայ, ու հիւ-
սիսային կողմէն՝ Զաբուղոնը, Ցեփթայելի ձորը, Բեթամիկը ու Նէիէ-
լը կը հասնի, և ձախ կողմէն՝ Քա-
28 բօղը կ՚ելլէ, Ու Եբրոնը, և Բոորը, ու Համմոնը, և Կանան, Մինչև
29 մեծ Սիդոնը. Եւ ըր -- սահմանը Ռամա կը դառնայ, մինչև Տիւ-
րոս՝ ամուր քաղաքը, և -- սահմանը Ուսան դառնալով՝ Ծովուն մէջ՝ Աքզիբին վիճակին մէջը կը
30 վերջանայ. Ու Ումմա, և Ափեկ, ու Ռոոբ. քսանուերկու քաղաքներ
31 ու անոնց գեղերը։ Ասերի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասիկայ է, ասոնք քաղաքները ու անոնց գեղերը։
32 Վեցերորդ վիճակը՝ Նեփթաղիմի որդւոցը եղաւ, -ին-ն Նեփթա-

Ղ ԳԼ · ժա · 8 ։ Դատ · ա · 31 ։ Ես թագ · ե · 11 ։

Ե Ելք · լը · 5 ։ Դատ · ա · 31 ։ Մխ · ա · 14 ։

ղիմի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն
33 համեմատ։ Ու անոնց սահմանը --ին-ց եղաւ. Հելեփէն -- Ալօնէն մինչև Սանանիմը, ու Ադամի նա-
գեթը, և Ցաբնէլը ու մինչև Լա-
կումը, ու --հմ-նը Ցորդանանու-
34 մէջ կը վերջանայ։ Եւ Ք -- սահմանը՝ արեւմտեան կողմէն Ազանօթ թաբօրը կը դառնայ, ու անկէ Հուկոկը կ՚ելլէ. և հարաւային կողմէն մինչև Զաբուղոնը կը հասնի, ու արեւմտեան կողմէն՝ մինչև Ասերը, և արեւելեան կողմէն՝ մինչև Ցուդան ու Ցորդանանը կը հասնի.
35 Եւ պարսպաւոր քաղաքները՝ Ասեդիմ, Սէր, Ամաթ, Ռեկկաթ,
36 Քենեռեթ, Ադամա, Ռամա,
37 Հասոր, Կադէս, Եդրայի, Են-
38 հասոր, Ցարօն, Մակդալիէլ, Հարէմ, Բեթանաթ ու Բեթսամիւս. տասնուինը քաղաք և անոնց
39 գեղերն են։ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, -- քաղաքները ու անոնց գեղերը։
40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որդւոցը ցեղին ելաւ՝ իրենց տոհմե-
41 րուն համեմատ։ Եւ անոնց ժառանգութեան սահմանը --ին-ց եղաւ. Սարաա, ու Եսթաուղ, և
42 Իրսամէս, Ու Շաղաբին, և Այ-
43 ղոն, ու Ցեթլա, Եւ Ելոն, ու
44 Թամնաթա, և Եկկարոն, Ու Ել-
թեկէ, և Գաբաթոն, ու Բաալօթ,
45 Ու Եհուդ, և Բանէ բարակ, ու
46 Գեթրէմոն, Եւ Մէարկոն ու Ռակկոն, Ցոպպէին դիմացը եղած սահ-
47 մանովը մէկտեղ։ Եւ Դանի որդւոցը սահմանը՝ իրենց դուրս ելաւ. ուստի Դանի որդիքը ոտք ելան, ու Լէսեմի հետ պատերազմեցան, և զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի բերնէ անցուցին, ու անիկայ ժառանգելով՝ անոր մէջը բնակեցան, և Լէսեմը՝ իրենց հօրը Դանին անունո-
48 վը՝ Դան կոչեցին։ Դանի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, ասոնք քաղաքները ու անոնց գեղերը։
49 Ու երկիրը իր սահմաններովը բաժնելէն լմընցնելէն ետքը, Իսրայէլի որդիքը՝ Նաւեան Յեսուին՝ իրենց մէջը ժառանգութիւն
50 տուին. Ցերոջը հրամանաւը՝ անոր ուզած քաղաքը՝ Թամնաթ սարան իրեն տուին՝ Եփրեմի լեռանը վրայ. ու անիկայ քաղաքը շինեց, և անոր մէջ բնակեցաւ։
51 Ասոնք են ան ժառանգութիւնները՝ որ Եղիազար քահանան, և Նաւեան Յեսուն, ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետները՝ Սիլովի մէջ Ցերոջը առջևը՝ ժո-

Ն · ք · գԿ · 1444

Բ Օր · լդ · 23 ։

Բ ԳԼ · իդ · 30 ։

1444

Թու · լդ · 17։ ԳԼ · ժդ · 1 ։

Հ ԳԼ · ժը · 1։ 10 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1444

ղովքի խորանին դրանը քովը վիճակով ազատեցին . ու երկիրը բաժնելը լմընցուցին ։

ԳԼ · Ի

1 Աստուած հրաման կ'ընէ , 7 ու Իսրայէլի որդիքը ապաստանի վեց քաղաքները կ'որոշեն ։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսե-
2 լով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , ու ըսէ . Մովսէսին ձեռքովը՝ ան իմ ձեզի ըսած ⁻ապաստանի քաղաքներս ձեզի համար որոշեցէք .
3 Որպէս զի սխալմամբ ⁻⁻ անդիտութեամբ մարդ զարնող սպաննողը հոն փախչի . ու անոնք ձեզի ապաստանարան ըլլան՝ արեան վրէժ-
4 խնդիր եղողէն . Եւ ⁻⁻ՆԷՒ⁻ՐԻ⁻ՄԲ ⁻ղ⁻ՆՆ⁻ողը ան քաղաքներուն մէկուն մէջը թող փախչի , ու ⁻քաղաքին դուռը կայնի , և ան քաղաքին ծերերուն իր իրաւունքը խօսի , որ լսեն . ու անոնք զանիկայ քաղաքին մէջը իրենց քովը առնելով՝ անոր մէկ տեղ մը տան , որ իրենց
5 հետ բնակի ։ Ու երբոր արեան վրէժխնդիրը անոր ետևէն իյնայ , սպաննողը անոր ձեռքը չտան . քանզի անիկայ իր դրացին անգիտութեամբ մեղցուցեր է , և առաջուց անոր դէմ թշնամութիւն
6 մը չունէր ։ Եւ անիկայ ան քաղաքին մէջը պիտի բնակի , ⁻մինչև որ դատաստանի համար ժողովքին առջևը կայնի , ⁻⁻ մինչև որ ան օրերը եղող քահանայապետը մեռնի . ետքը սպաննողը թող դառնայ , իր քաղաքը ու իր տունը երթայ , ⁻յ⁻ՆԻ⁻ՓՈ⁻ ան քաղաքը՝ ուակից որ փախչեր էր ։
7 Ուստի Գալիլեայի մէջ Կադէսը ⁻զատեցին՝ Նեփթաղիմի լեռնակողմը , ՇԻՒԷ⁻ՔԷՄ՝ Եփրեմի լեռնակողմը , և Կարիաթ արբան՝ այսինքն Քեբրոնը՝ ԸԳուդայի լեռնակողմը ։
8 Ու Երիքովի ⁻Ի⁻ՇԸ Գորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արևելք՝ Ռուբենի ցեղէն՝ անապատին դաշտին մէջ՝ Բոսորը , և Գադի ցեղէն՝ Գաղաադու մէջ՝ Ռամովթը , ու Մանասէի ցեղէն՝ Բասանի մէջ՝
9 Գովղանը տուին ։ Ա⁻ՐՈ⁻ՂՆ Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջը բնակող օտարականին համար որոշուած քաղաքներըասոնք են . որպէս զի ամէն ով որ սխալմամբ մարդ մեղցնէ , հոն փախչի , ու արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չըմեռնի , Ի մինչև որ ⁻ժ⁻ՈՂՈՎ⁻ՔԻ⁻ՆԸ՝ համար ժողովքին առջևը չկայնի ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Ղեւտացւոց վիճակով քաղաքները տրուին 43 Աստուած իր խոստմանը պէս՝ երկիրը անոնց կու տայ , ու կը հանգչեցնէ զանոնք ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1444

1 Ու Ղեւտացւոց նահապետները՝ ⁻Եղիազար քահանային , Նաւեան Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետներուն մօտե-
2 ցան , Ու Քանանու երկիրը ⁻Սիլովի մէջ խօսեցան անոնց՝ ըսելով . ⁻Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց՝ որ մեզի բնակելու համար քաղաքներ , ու մեր անասուններուն համար՝ անոնց արուարձան-
3 ները տուին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հրամանաւը՝ իրենց ժառանգութիւններէն՝ ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները Ղեւտացւոց տուին ։
4 Եւ ⁻⁻⁻Ի⁻ վիճակը կահաթեանց ազգատոհմիներուն ելաւ . ու Ղեւտացիներէն ⁻Ա⁻ՀարոՆ քահանային որդւոցը՝ ⁻Ի⁻վիճակով տասուիրեք քաղաք ելաւ , Յուդայի ցեղէն , Շմաւոնի ցեղէն ու Բենիամինի
5 ցեղէն ։ Եւ Ա⁻ԿահաթԻն միւս որդւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգատոհմներէն , ու Դանի ցեղէն , և Մանասէի կէս ցեղէն՝ վիճակով տասը
6 քաղաք ⁻ր⁻ԲԷ⁻ՅԻ⁻ ։ Ու Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղին ազգատոհմներէն , և Ասերի ցեղէն , ու Նեփթաղիմի ցեղէն , և Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն՝ վիճակով տասուիրեք քաղաք ⁻Ր⁻
7 ր⁻ԲԷ⁻ՅԻ⁻ ։ ԸՄերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն , Գադի ցեղէն , ու Զաբուղոնի ցեղէն՝ տասուերկու
8 քաղաք ⁻ր⁻ԲԷ⁻ՅԻ⁻ ։ Ի Ու Իսրայէլի որդիքը՝ ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները՝ վիճակով Ղեւտացւոց տուին , ⁻ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը ։
9 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն , ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն՝ ասոնք իրենց անունովը յիշուած քաղաք-
10 ները տուին ։ Ի Ու Ա⁻ՀարոՆի որդւոցը եղան , որոնք Ղեւիի որդւոցմէ եղող կահաթեանց ազգատոհմիներէն էին . քանզի առաջին վիճակը
11 անոնցն էր ։ Նէ անոնց՝ ⁻Ի⁻Յուդայի լեռանը վրայ՝ ⁻Ենակի հօրը ⁻Ա⁻ՐԲԱՅԻ քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոնը տուին , ասոր շրջակայ ա-
12 րուարձաններովը . Եւ հաղաքին ագարակները և գեղերը՝ Յեփոնեան Քաղէբին կալուածք տուին ։
13 Ուստի ՅԱ⁻ՀարոՆ քահանային որդւոցը՝ սպաննողի համար ապաստանի քաղաք ԸԼԻ⁻ՐՈ⁻Ն Ղեբրոնը տուին իր արուարձաններովը , ⁻Յնաև Լբնան՝ իր արուարձաննե-
14 րովը , Եւ ⁻Ցաթիրը՝ իր արուարձան-

Ն · Ք · ԶԲ · 1444

– ԳԼ · Ժգ · 1 ։ ԺԸ · 4 ։

Բ ԳԼ · Ժբ · 1 ։

Ֆ Թուա · Լե · 2 ։

Բ Հութ · գ · 1 , 2 ։

Տ Հմր 8 , 19 ։

Ի Տես գԼ · Իդ · 33 ։

Ղ Հմր 20 , ԸԱ ։

Ի Հմր 27 , ԸԱ ։

Ը Հմր 34 , ԸԱ ։

Ի Հմր 3 ։

Ֆ Թուա · Լե · 2 ։

– ԵԼ · իա · 13 ։ Թուա · Լե · 6 , 11 ։ 14 ։ Բ Օր · ԺԹ · 2 , 9 ։

Ի ԳԼ · իա · 32 ։ ա ՄՆ · գ · 76 ։

* ԵԲԲ · սբրևյին՝

Ղ ԳԼ · իա · 21 ։ Բ ՄՆ · Ժ · 1 ։

Ի ԳԼ · Ժգ · 15 ։ իա · 11 , 13 ։

ԸՂուա · 39 ։

Ի Բ Օր · դ · 43 ։ ԳԼ · իա · 36 ։ ա ՄՆ · գ · 78 ։

Ֆ ԳԼ · իա · 38 ։ գԹագ · իր · 3 ։

Ի ԳԼ · իա · 27 ։

Լ Թուա · Լե · 15 ։

Ի Հմր 6 ։

Ն·Ք·ԳՓ· 1444

Ց Գլ· Ժե· 50։
Նա Մն· Չ· 58 ։ Գլ· Ժե· 51։
Ը Գլ· Ժե· 49։
Բա Մն· Չ· 59 ։ Գլ· Ժե· 42։
Ը Գլ· Ժե· 55։
Ղ Գլ· Ժե· 10։
Ը Գլ· Ժը· 25։
Ե Գլ· Ժը· 24։
Զ Մն· Չ· 60։
Ա Ժր 5 ։ Մն· Չ· 66։

Ե Գլ· Ի· 7։

Ր Ժր 6 ։ Մն· Չ· 71։

Բ Գլ· Ի· 8։

1 ձաններովը , Ժու Եսթեմովը՝ իր
15 արուարձաններովը , Եւ Քօղոնը՝
իր արուարձաններովը , Ն ու Գաբի-
16 րը՝ իր արուարձաններովը , Եւ
Ա յինը՝ իր արուարձաններովը ,
Ն ու Ցետտան՝ իր արուարձաններո-
վը , Ե Բեթսամիւսը՝ իր արուար-
ձաններովը . ասոնք երկու ցեղէն ինը
17 քաղաք Տ ։ Ու Բենիամինի
ցեղէն՝ Ղաբաւոնը՝ իր արուար-
18 ձաններովը , Գաբան՝ իր արուար-
ձաններովը , Ընաթովթը՝ իր ա-
րուարձաններովը , ու Գաղմոնը՝
իր արուարձաններովը . չորս քա-
19 ղաք Տ ։ Ահարոնի որդւոցը
քահանաներուն բոլոր քաղաքները
տասուիրեք քաղաք էին՝ ու անոնց
արուարձանները ։
20 Եւ կահաթի որդւոցմէ մնացած
Ղևտացի կահաթեանց ազգատոհմ
ներն ալ՝ Եփրեմի ցեղէն վիճակով
21 քաղաքներ առին . Ու անոնց՝ Եփ-
րեմի լեռնակողմը՝ սպանողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ընտր-
ված Սիւքեմը տուին իր
22 արուարձաններովը . Նաև Գա-
զերը՝ իր արուարձաններովը , և
Կաբսեմը՝ իր արուարձաններովը ,
ու Բեթորոնը՝ իր արուարձանն-
23 րովը . չորս քաղաք Տ ։ Եւ
Դանի ցեղէն՝ Ելթեկէն՝ իր ա-
24 րուարձաններովը , Գաբաթոնը՝ իր
արուարձաններովը , Այեղոնը՝ իր
արուարձաններովը , ու Գեթրե-
մմոնը՝ իր արուարձաններովը . չորս
25 քաղաք Տ ։ Եւ Մանասէի կէս
ցեղէն՝ Թանաքը՝ իր արուարձան-
ներովը , ու Գեթրեմմոնը՝ իր ա-
րուարձաններովը . երկու քաղաք
26 Տ ։ Կահաթի որդւոցը մնա-
ցած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին , և անոնց ա-
րուարձանները ։
27 Ու Ղևտացւոց ազգատոհմերէն
եղող Գերսոնի որդւոցը՝ Մանա-
սէի կէս ցեղէն սպանողի համար
ապաստանի քաղաք ընտրված
Բասանի մէջ Գովղանը՝ իր
արուարձաններովը . Նաև Բեեսթա-
րան՝ իր արուարձաններովը . երկու
28 քաղաք Տ ։ Եւ Իսաքարի ցե-
ղէն՝ Կեսիոնը՝ իր արուարձաններո-
վը , Դաբարաթը՝ իր արուարձան-
29 ներովը , Ցերիմութը՝ իր արուար-
ձաններովը , Ենգանիմը՝ իր ա-
րուարձաններովը . չորս քաղաք
30 Տ ։ Եւ Ասերի ցեղէն՝ Մա-
սաղը՝ իր արուարձաններովը , Աբ-
31 դոնը՝ իր արուարձաններովը , Քեզ-
կաթը՝ իր արուարձաններովը , և
Բոորը՝ իր արուարձաններովը . չորս
32 քաղաք Տ ։ Ու Նեփթաղիմի
ցեղէն՝ սպանողի համար ապաս-

Ն·Ք·ԳՓ· 1444

Գլ· Ի· 7։

Ֆ Հր 7 ։ Ցնս ա Մն· Չ· 77։

Ե Գլ· Ի· 8։

Ի Գլ· Ի· 8։

Ֆ Թու· Լե· 7։

Ա Ժգ· 15։ Ժե· 18։ Իգ· 3։ Իբ· 4։ 13։

Բ Գլ· Ժա· 23։ Իր· 4։

Ե Ը Որ· Է· 24։

Ր Գլ· Իգ· 14։

ԳԼ· Ի Ր

1 Երկուք ու կէս ցեղերը օրհնութիւնով տու-
ներնին կը իրկուին ։ 9 որոնք իրենց ճամբոր-
դութեանը մէջ վկայութեան սեղան մը կը շի-

նեն ։ 11 Իսրայելացիք կը գայթակղին ասբանիս վրայ ։ 21 Իսկ անոնք իրենց դիտաւորութիւնը կը բացատրեն ։

1 Ըն ատենը Ցեսու էրէն կանչեց Ռուբենեանները , Գադեանները 2 րը ու Մանասէին կէս ցեղը , Եւ անոնց բսաւ . – Ցերոջը ծառան Մովսէս ինչ որ ձեզի հրամայեր էր , դուք անոնց ամէնն ալ պահեցիք . Ես իմ խօսքս մտիկ ըրիք ամէն բանի մէջ որ ձեզի պատուիրեցի 3 ի ։ Այսչափ շատ օրեր՝ մինչև աս օրս ձեր եղբայրները չըթողուցիք , և ձեր Տէր Աստուծոյն *պատուիրանները ամբողջ" 4 պահեցիք ։ Ու հիմա ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրները հանգրստացուց , ինչպէս որ անոնց բսաւ . ուստի հիմա դարձէք , ձեր վրանները — ձեր կալուածոց երկիրը գացէք , Ես որն որ Ցերոջը ծառան Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը 5 ձեզի տուաւ ։ Միայն թէ ազէկ *զգուշութիւն ընէք ի գործ դնելու ան պատուիրանքը ու օրէնքը , որն որ Ցերոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց , Ես որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , և անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալէք , ու անոր պատուիրանքները պահէք , և անոր յարիք , ու ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը զանիկայ պաշտէք ։ 6 Ու Ցեսու Ղօրշնեց զանոնք , և արձակեց . ու անոնք իրենց վրանները 7 գացին ։ (Եւ Մանասէի կէս ցեղին՝ Մովսէս Լ— տուեր էր Բասանի մէջ , Ես Ա— կէսին՝ Ցեսու անոնց եղբայրներուն հետ՝ Յորդանանու ասդիի կողմը տուաւ դէպ ի արեւմուտք ։) Ու երբոր Ցեսու զանոնք իրենց վրանները 8 խրկեց , զանոնք օրշնեց , Եւ անոնց խօսեցաւ՝ ըսելով . Շատ հարրստութիւնով ու խիստ շատ անասուններով , արծաթով , ոսկիով , պղնձով , երկաթով ու խիստ շատ հանդերձներով ձեր վրանները դարձէք , — Ձեր թշնամեաց աւարը ձեր եղբայրներուն հետ բաժնեցէք ։ 9 Ուստի Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը՝ քանանու երկիրը Սելովի մէջ Իսրայէլի որդւոցմէ զատուեցան գացին , որ իրենց ժառանգութեան երկիրը՝ *Ցերոջ Գաղաադու երկիրը երթան , որն որ Մովսէսին ձեռքովը Ցերոջը հրամանաւը առեր էին ։

10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ հեդուանքը եկան , ան կողմը՝ որ քանանու երկրին մէջն է , Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը՝ հոն Յորդանանու քովը մէկ սեղան մը շինեցին , երե- 11 այթով մեծ սեղան մը ։ Ու Իսրայէլի որդիքը *լսեցին որ՝ ահա Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը և Մանասէին կէս ցեղը՝ քանանու երկրին կողմը Յորդանանու մօտ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը անցեր էին , 12 սեղան մը շիներ են . Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը լսեցին , Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սելովի մէջ ժողվուեցան , որ անոնց վրայ երթան պատերազմելու համար ։ 13 Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Ռուբենեանց՝ Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին՝ Գաղաադու երկիրը խրկեցին Եղիազարին որդին Փենհէս քահանան , 14 նաև , Եւ անոր հետ տասը իշխան , — Ցեղին՝ Իսրայէլի ամէն ցեղերուն նահապետութիւններէն մէյմէկ իշխան , Որոնց ամէն մէկը Իսրայէլին հազարաւորներուն նահապետ- 15 տութեանց իշխաններն էին . Եւ անոնք Գաղաադու երկիրը գացին Ռուբենի որդւոցը՝ Գադի որդւոցը ու Մանասէի կէս ցեղին , և անոնց 16 հետ խօսեցան՝ ըսելով . Ցերոջը բոլոր ժողովքը այսպէս կ'ըսէ . Ատ ի՞նչ մեղք է , որ դուք Իսրայէլի Աստուծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Ցերոջմէ խոտորելով , և այսօր Ցերոջը դէմ ապստամբութիւն ընելու համար՝ ձեզի սեղան շինեցիք ։ 17 Միթէ Փոգովրի անօրէնութիւնը պզտիկ բան մըն է մեզի , որ անկէ՝ մինչև աս օրս չմաքրուեցանք , ու Ցերոջը ժողովքին վրայ ան հա- 18 րուածը եկաւ . Եւ դուք այսօր Ցերոջմէ խոտորեցաք . ուստի թէ որ դուք այսօր Ցերոջմէ ապստամբիք , ան ալ վաղը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ պիտի բարկանայ ։ 19 Սակայն թէ որ ձեր կալուածոց երկիրը անմաքուր է Ցերոջը կալուածոց երկիրը անցէք , Ուր որ Ցերոջը խորանը կանգնած է , ու մեր մէջը ժառանգութիւն առէք . և մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն զատ ձեզի սեղան շինելով՝ Ցերոջը ապստամբ մի՛ ըլլաք , ու մեզմէ ալ մի՛ ապստամբիք ։ 20 Երբոր Զարայեան Աքարը նզովածէն *նենգով՝ մեղք գործեց , միթէ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ չեկաւ . ու ան մարդը իր անօրէնութեանը մէջ մինակ չմեռաւ ։

21 Եւ Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը պատասխան տուին , ու Իսրայէլի հազարապետներուն ըսին . 22 †Աստուածներուն Եհովայ Աստուածը , աստուածներուն Եհովայ Աստուածը՝" ինքը գիտէ . ու Իսրայէլն ալ

Ն · Ք · ԳՀ · 1444

– Թուա · ԼՐ · 20 ։ Բ Օր · Գ · 18 ։

Բ Գէդ · Ա · 16 ։ 17 ։

*ԵՔԲ · պատուիրանք - ներուն պահպանութիւնը

Ե Թուա · ԼՐ · 33 ։ Բ Օր · ԻԹ · 8 ։ Գէդ · Ժգ · 8 ։

Ը Բ Օր · Զ · 6 · 17 ։ Ժա · 22 ։

Ի Բ Օր · Ժ · 12 ։

Լ Ցեր · ԽԷ · 7 ։ Եւ · ԼԹ · 43 ։ Գէդ · Ժգ · 13 ։ ԲԹագ · Գ · 18 ։ Ղուտ · Իգ · 50 ։ Ի Գէդ · Ժէ · 5 ։

Ը Թուա · ԼԱ · 27 ։ ԱԹագ · Ա · 14 ։

Ի Թուա · ԼԲ · 1 · 26 · 29 ։

Ն · Ք · ԳՀ · 1444

Ժ Բ Օր · Ժգ · 12 ։ ԸԱ ։ Դատ · Ի · 12 ։

Ի Դատ · Ի · 1 ։

Ա Բ Օր · Ժգ · 14 ։ Դատ · Ի · 12 ։

Ի Եզ · Գ · 25 ։ Թուա · ԽԱ · 7 ։

Ի Թուա · Ա · 4 ։

Ի Ցես ՂԱ · Ժէ · 8 · 9 ։ Բ Օր · Ժ · 13 · 14 ։

Ը Թուա · ԽԱ · 3 · 4 ։ Բ Օր · Գ · 3 ։

Ն Թուա · Ժշ · 22 ։

Լ Գէդ · Ժբ · 1 ։

Ֆ Գէդ · Է · 1 · 5 ։

+ Կամ՝ Աստուածն - բուն Աստուածը Եհովան է , աստուածներուն Աստուածը Եհովան է · Բ Օր · Ժ · 17 ։ Ա Գթագ · Բ · 39 ։ Յոր · Ժ · 7 ։ Իգ · 10 ։ Սաղ · Խգ · 21 ։ ՃՀ · 1 · 2 ։ Երեմ · Ժբ · 3 ։ Բ Կոր · Ժ · 11 · 31 ։

Թող գիտնայ . Թէ որ ՚՚ Բ֊ՒԷ ապստամբութեան համար՝ կամ Ցերոմը դէմ յանցանք գործելու համար ըլլա+ , մեզ այսօր *չապրե֊
23 ցընէ . Թէ որ մեզի սեղան շինեցինք Ցերոմէ ետ դառնալու համար , կամ անոր վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ մատուցանելու համար , և կամ անոր վրայ խաղաղութեան զոհեր ընելու համար , Ցերը ինքը
24 ՚քննութիւն ընէ ։ Ա,յլ մենք ասի֊կայ մեր վախուն շինեցինք . մտա֊ծելով որ գուցէ վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոցը խօսին՝ ու ըսեն Թէ՝ Դուք Իսրայէլի Ցեր Աստուածոյն
25 հետ ի՞նչ ունիք . Ո՛վ Ռուբենեանք ու Գադեանք , Ցերը՝ մեր ու ձեր մէջը Յորդանանը սահման դրաւ . դուք Ցերոմէ բնաւ բաժին չու֊նիք . և ՚՚ Խ֊դով ձեր որդիքը մեր
26 որդուոցմէ Ցերոմը երկիւղը վերցը֊նեն . Ըս պատճառաւ ըսինք . Հի֊մա մեզի մէկ սեղան մը շինենք , Բ֊ՒՅ չէ Թէ ողջակէզի համար , ոչ
27 ալ զոհի համար , Ա,յլ՝ որպէս զի անիկայ *մեր ու ձեր մէջը՝ և մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն մէջը վը֊կայութիւն ըլլայ , որ Ը մեր ողջա֊կէզներովը , մեր պատարագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը՝ Ցերոմը ծառայութիւնը՝ Ընոր առ֊ջևը ընենք , ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոցը չըսեն Թէ՝ Դուք Ցե֊
28 րոմէ բաժին չունիք ։ Ու ըսինք , Թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վաղը ՚՚ Բ֊ՒԷ ըսելու ըլլան , պիտի ըսենք Թէ՝ Ցեսէք Ցերոմը սեղանին օրինակը՝ որն որ մեր Հայրերը չշինե֊ցին , չէ Թէ ողջակէզի համար կամ զոհի համար , հապա մեր ու ձեր մէջը վկայութիւն մը ըլլալու հա֊
29 մար ։ Քաւ լիցի՝ որ մենք Ցերոմէ ապստամբինք , ու այսօր Ցերոմէ ետ դառնալով , խորանին առջևը եղող մեր Ցեր Աստուծոյն սեղանէն *ի զատ՝ *ողջակէզի համար , հացի ընծայի համար և զոհի համար սե֊ղան շինենք ։
30 Ու երբոր Փենէհէս քահանան և անոր հետ եղող ժողովքին իշխան֊ները , ու Իսրայէլին հազարապետ֊ները՝ Ռուբենի որդուոցը , Գադի որդուոցը ու Մանասէի որդուոցը ը֊սած խօսքերը լսեցին , իրենց հաճոյ
31 երևցաւ . Ու Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան՝ Ռուբենի որ֊դուոցը , Գադի որդուոցը ու Մանա֊սէի որդուոցը ըսաւ . Ա,յսօր գիտ֊ցանք որ Ցերը Ը մեր մէջն է . որով֊հետև դուք Ցերոմը դէմ ասյան֊ցանքը չգործեցիք , և Իսրայէլի որ֊դիքը Ցերոմը ձեռքէն ազատեցիք ։
32 Ա,յսպէս Եղիազարին որդին Փե֊

նէհէս քահանան և իշխանները՝ Ռուբենի որդուոցը ու Գադի որ֊դուոցը քովէն՝ Գաղաադու երկրէն՝ Քանանու երկիրը Իսրայէլի որդուո֊ցը դարձան , և անոնց լուր բերին ։
33 Ու ասոնց խօսքը՝ Իսրայէլի որդուոցը հաճոյ երևցաւ , և Իսրայէլի որդի֊քը Ղ,Աստուած օրհնեցին , ու Ռու֊բենի որդուոցը և Գադի որդուոցը բնակած երկիրը կործանելու հա֊մար՝ անոնց վրայ երթանք պատե֊
34 րազմինք՝ չըսին ։ Եւ Ռուբենի որ֊դիքը ու Գադի որդիքը՝ ան սեղա֊նին անունը Ե,Վ֊Յ֊ՐՒ֊Ն դրին . որովհետև ըսին . Ընիկայ մեր մէջը վկայ է , որ Ցեր Աստուածը Եհովան է ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Ցեսու իր մեռնելէն առաջ՝ կը յորդորէ Իսրա֊յէլացիները ։ 3 յիշելով Աստուծոյ բոլոր բա֊րերարութիւնները ։ 5 և խոստումները ։ 11 ու սպառնալիքները ։

1 ՚՚Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Ցերը ֊հանգստացուցեր էր Իսրայէլը անոր բոլորտիքը եղած ամէն թըշ֊նամիներէն , Ցեսու Բ ծերացած ու
2 տարիքը առած էր ։ Եւ Ցեսու ֊կանչեց բոլոր Իսրայէլը , անոր ծե֊րերը՝ իշխանները՝ դատաւորները՝ ու ոստիկանները , և անոնց ըսաւ .
3 Ես ծերացայ ՚՚ տարիքս առի . Եւ դուք տեսաք ան ամէնը , որ ձեր Ցեր Աստուածը ձեր առջևը ըրաւ ասոնց բոլոր ազգերուն . քանզի ձեր ֊Ցեր Աստուածը ինքը ձեզի համար
4 պատերազմ ըրաւ ։ Նայեցէք , Ես ձեզի՝ ասոնց մնացած ազգերը վիճակով ժառանգութիւն բաժնեցի ձեր շե֊ղերուն համեմատ , Յորդանանէն՝ իմ կոտրած բոլոր ազգերովս մէկ֊տեղ մինչև մեծ ծովը դէպ ՚ի արև֊
5 մուտք ։ Եւ ձեր Ցեր Աստուածը Ը֊ինքը ձեր առջևէն պիտի հալածէ զանոնք , ու պիտի վռնտէ , և ա֊նոնց երկիրը դուք պիտի ժառան֊գէք , Ի֊նչպէս որ ձեր Ցեր Աս֊
6 տուածը ձեզի ըսաւ ։ Ը֊ուտի խիստ ժիր եղէք , որ Մովսէսին օրինաց դրքին մէջը գրուած բոլոր բաները զգուշութեամբ ՚ի գործ դնէք , Ի֊ու֊անկէ աջ կողմը կամ ձախ կողմը
7 չխոտորիք ։ Որպէս զի ձեր քովը մնացած ֊ժամ ազգերուն †հետ չը֊խառնուիք՚՚ , ու Ի֊անոնց աստուած֊ներուն անունները չյիշէք , և ՚՚ Նդ֊ովք երդում չընէք , ու անոնց
8 երկրպագութիւն չընէք . Հապա Ը ձեր Ցեր Աստուծոյն յարիք , ինչ֊
9 պէս որ մինչև ասօր ըրիք ։ Ի֊Ե֊ Ցերը ձեր առջևէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր վռնտեց , ու մինչև ասօր Ի֊ըն֊ մէկը չկրցաւ ձեզի դէմ դնել ։
10 ¦Ձեզմէ մէկը՝ ՚՚նդ֊ոց հազարը պիտի

Ն֊Ք֊ԳՁ֊ 1444

* ԵԲԲ֊ Մ֊ ապրիցը֊ներ ։

Յ Ր Օր֊ Ժը֊ 19։ աթագ֊ Ի֊ 16 ։

Ն ՅՈՆ֊ Լա֊ 48։ ԳԼ֊ Իդ֊ 27 ։ Հ՚Ր 34 ։
Ը Ր Օր֊ Ժր֊ 5։6։11։12 17։18։26։ 27 ։

Ր Օր֊ Ժր֊ 13։14 ։

Ը ՂԱ֊ Իզ֊ 11 ։ 12 ։ Բ ՄՆ֊ Ժա֊ 2։

Ն֊Ք֊ԳՁ֊ 1444

ՂՄՆ֊ ԻԲ֊ 20 ։ ՆԿՀՐ֊ Բ֊6 ։ Դան֊ Բ֊19 ։ Ղու֊ Բ֊28 ։

ՂԳԼ֊ Իգ֊27։

Իրբ 1427

– Գլ֊ Ի֊ 44 ։ Իր֊ 4 ։
Բ Գլ֊ Ժգ֊1։
՛ Ր Օր֊ Լ֊ 28 ։ Գլ֊ Իգ֊ 1 ։ ա ՄՆ֊ Իբ֊ 1 ։
Ը Ել֊ Ժգ֊ 14 ։ Գլ֊ Ժ֊ 14 ։ 42 ։
Ի Գլ֊ Ժգ֊2։ 6 ։ Ժբ֊10 ։
Ղ Ել֊ Իգ֊ 30 ։ Լգ֊2։ Լգ֊ 11 ։ Բ Օր֊ Ժա֊ 23 ։ Գլ֊ Ժգ֊ 6 ։
Ի Թու֊ Լգ֊ 53 ։
ԸԳԼ֊ ա֊7 ։
Ը Ր Օր֊ Ե֊ 32 ։ Իբ֊14։
Ժ Ել֊ Իգ֊ 33 ։ Ր Օր֊ Է֊2,3 ։ Ա֊ռակ֊գ֊14։ Եփե֊Ե֊11։
Ի ԵԲԲ֊ Մ֊ Ջմռնէք ։
Ի Ել֊ Իգ֊13։ Ասղ֊ Ժգ֊ 4 ։ Երեմ֊ Ե֊7։ Սոփ֊ ա֊5 ։ Տես Թու֊ Լբ֊ 38 ։
Լ Ր Օր֊ Ժ֊ 20 ։ Ժա֊22։ Ժգ֊4 ։ Գլ֊ Իբ֊5 ։
Ի Ր Օր֊ Ժա֊ 23 ։
Ժ Գլ֊ ա֊5 ։
Ի ՂԼ֊ Իգ֊8 ։
Ր Օր֊ Լբ֊ 30 ։ Տես Դատ֊ գ֊ 31 ։ Ժե֊15։ Բ Թագ֊ Իգ֊ 8 ։

ն · ք · դԲ · Ի֊ր 1427

Հ ԵԼ · ԺԳ · 14 · Իգ · 27 · Բ Օր · գ · 22 ·
ՅԳԼ · Իր · 5 ·
ՂԵՐԲ · Ժ · 38 · 39 · Բ ՊԵՏ · Բ · 20 · 21 ·
ՃԲ Օր · է · 3 ·

Ժ Դատ · Բ · 3 ·

Ո ԵԼ · Իգ · 33 · ԹՈՒ · ԼԳ · 55 · Բ Օր · է · 16 · գ ԹԱԳ · Ժ ա · 4 ·

Ն գ ԹԱԳ · Բ · 2 · ՏԵՍ ԵՐԲ · Թ · 27 ·

Ղ ԳԼ · Իա · 45 · Ղ ՕՐ · Իա · 33 ·

Ր Օր · Իբ · 63 ·

Ղ Ղ Ա · Իգ · 16 · Բ Օր · Իբ · 15 · 16 · ՃՀ ·

1 Ի Հալածէ · քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը պատերազմի , ² ինչպէս որ ձեզի ըսաւ ։
11 Ոստի ձեր անձերուն ազէկ զգուշութիւն ընէք , որ ձեր Տէր
12 Աստուածը սիրէք ։ Բայց թէ որ անկէ դառնալու ըլլաք , ու ձեր քովը մնացած ասա ազգերուն միացորդին յարիք , և ³ անոնց հետ խնամութիւն ընէք , ու դուք անոնց հետ խառնուիք , և անոնք ալ
13 ձեզի հետ , Ստոյգ գիտցէք որ՝ ⁴ ձեր Տէր Աստուածը ՚ի՛մ֊ին ալ ասա ազգերը ձեր առջևէն պիտի չվռնտէ · ⁵ հապա անոնք ձեզի որոգայթ ու գայթակղութիւն պիտի ըլլան , և ձեր կողերուն խթաններ , ու ձեր աչքերուն փուշեր , մինչև որ բնաջինջ ըլլաք ասա բարի երկրին վրայէն , որն որ ձեր Տէր
14 Աստուածը ձեզի տուաւ ։ Եւ ահա ես այսօր ⁶ ամէն երկրին ճամբան կ'երթամ , ու դուք ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը գիտնաք որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար որչափ բարի խօսքեր որ ըսաւ , ասոնցմէ բան մը չպակսեցաւ · ⁷ անոնք ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ · անոնցմէ բնաւ մէկ խօսք մը դեւ֊
15 նը չինկաւ ։ ⁸ Ու ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածն ձեզի համար ըրած ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կատարուեցաւ , նոյնպէս ալ Տէրը Ամէն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ , մինչև որ բնաջինջ ընէ
16 ձեզ ասա բարի երկրին վրայէն , որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ ։ Թէ որ ձեր Տէր Աստուածն ձեզի պատուիրած ուխտը զանց ընէք , ու երթաք օտար աստուածները պաշտէք , և անոնց երկրպագութիւն ընէք , Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պիտի բորբոքի , ու ան ձեզի տուած բարի երկրին վրայէն չուտով պիտի կորսուիք ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Ցեսու՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Սիւքեմի մէջ կը ժողվէ · 2 Թարայէն սկսելով՝ համառօտաբար կը պատմէ Աստուածոյ բարերարութիւնները · 14 և անոնց՝ ու Աստուածոյ մէջտեղը եղած ուխտը կը նորոգէ · 26 Ան ուխտին վկայութիւն ըլլալու քարը · 29 Ցեսուին տարիքը , մահը և թաղումը · 32 Յովսեփին ոսկորներուն թաղումը · 33 Եղիազար քահանային մահը ։

1 Ի Ցեսու Իսրայէլին ամէն ցեղերը ⁹ Սիւքեմի մէջ ժողվեց , ու ¹⁰ Իսրայէլի ծերերը , իշխանները , դատաւորները և ոստիկանները կանչեց · ու անոնք ¹¹ Աստուծոյ առջևը
2 կայնեցան ։ Եւ Ցեսու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ · Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · ¹² Առաջ

ն · ք · դԲ · Ի֊ր 1427

* ՚ի՛ Եփրատին

Ի ԾՆ · լ · 53 ·
Ղ ԾՆ · Ժր · 1 · ԳՈՐ · է · 2 · 3 ·
Ի ԾՆ · իա · 2 · 3 · ՍԱՂ · ՃԻԷ · 3 ·
Ը ԾՆ · իե · 24 · 25 · 26 ·
Ր ԾՆ · ԼԳ · 8 · Բ Օր · Բ · 5 ·
Ժ ԾՆ · խգ · 1 · 6 · ԳՈՐ · է · 15 ·
Ի ԵԼ · գ · 10 ·
Լ ԵԼ · է · Բ · Թ · Ժ · Ժր ·
Ի ԵԼ · Ժր · 37 · 51 ·
Ի ԵԼ · Ժգ · 2 ·
Ձ ԵԼ · Ժգ · 9 ·
Հ ԵԼ · Ժգ · 10 ·
Յ ԵԼ · Ժգ · 20 ·
Ղ ԵԼ · Ժգ · 27 · 28 ·
Ճ Բ Օր · գ · 34 · Իթ · 2 · Ա ԳԼ · ե · 6 ·

Յ ԹՈՒ · իա · 21 · 33 · Բ Օր · Բ · 32 · գ · 1 ·

Ն ՏԵՍ ԴԱՏ · Ժա · 25 ·

Լ ԹՈՒ · Իբ · 5 · Բ Օր · Իգ · 4 ·
Ր Օր · Իգ · 5 ·
Ղ ԹՈՒ · Իգ · 11 · 20 · Իդ · 10 ·
Ղ ԳԼ · գ · 14 · 17 · գ · 10 · 11 · 12 ·
Ը ԳԼ · է · 1 · Ժ · 1 · Ժա · 1 ·

Ր ԵԼ · Իգ · 28 · Բ Օր · է · 20 ·

Ր ՍԱՂ · Խգ · 3 · 6 ·

Ճ Բ Օր · գ · 10 · 11 · ԳԼ · Ժա · 13 ·

Ր Բ Օր · Ժ · 12 · ԱԹԱԳ · Ժբ · 24 ·

ն ԾՆ · լե · 4 ·
Բ ԳԼ · Իգ · 2 ·

է ԱԹԱԳ · Ժ · 19 ·

Ր ԾՆ · Ժա · 26 · 31 ·

վախցէք , և անոր ր հաւատարմու-
թեամբ ու ճշմարտութեամբ ծա-
ռայութիւն ըրէք , և զան ա-
տուածները՝ որոնց ձեր հայրերը
գետին անդիի կողմը ու Եգիպ-
տոսի մէջ ծառայութիւն ըրին ,
մէկդի ձգեցէք , և Տէրը պաշտե-
15 ցէք ։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծա-
ռայութիւն ընելը՝ ձեզի հաճոյ
չերեւնար , ընտրեցէք այսօր
թէ որ պիտի պաշտէք , Գետին
անդիի կողմը ձեր հայրերուն պաշ-
տած աստուածները , թէ Ամո-
հացւոց աստուածները որ դուք ա-
նոնց երկրին մէջը կը բնակիք .
բայց ես ու իմ տունս Եհովան
պիտի պաշտենք ։
16 Եւ ժողովուրդը պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ . Քաւ լեցի , որ
մենք Եհովան թողունք և ուրիշ
17 աստուածներ պաշտենք . Քանզի
Եհովան ինքն է մեր Աստուածը" ,
որ մեզ ու մեր հայրերը Եգիպտոսի
երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
հանեց , և ինքը մեր աչքերուն առ-
ջեւը այս մեծ նշանները ըրաւ , ու
մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամ-
բուն մէջը և ամէն ազգերուն մէջը ,
18 որոնց մէջէն որ անցանք ։ Ու Եհո-
վան բոլոր ազգերը՝ ու երկրիս
մէջ բնակող Ամորհացիները մեր
առջեւէն վռնտեց . մենք ալ Եհո-
վան պիտի պաշտենք , որովհետեւ
մեր Աստուածը ինքն է ։
19 Եւ Յեսուա ժողովուրդին ըսաւ .
Դուք չէք կրնար Եհովան պաշ-
տել . քանզի անիկայ սուրբ Աս-
տուած է . ու անիկայ նախանձոտ
Աստուած ըլլալով՝ ձեր յան-
ցանքները ու մեղքերը չներեր ։
20 Քանզի երբոր Եհովան թողուք
ու օտար աստուածները պաշտէք ,
չան առնէր պիտի դառնայ , ու ձեզ
բարիք ընելուն տեղը" ձեզ
չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ ։
21 Եւ ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ .
Ձէ . հապա մենք Եհովան պիտի
պաշտենք ։
22 Ու Յեսուա ժողովուրդին ըսաւ .
Դուք ձեր անձանց վկայ էք , որ
դուք ձեզի Եհովան ընտրեցիք՝
զանիկայ պաշտելու համար . (ու
23 անոնք ըսին . Վկայ ենք .) Ուրեմն
հիմա ձեր մէջը եղած օտար աս-
տուածները վերցուցէք , և ձեր
սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
24 դարձուցէք ։ Ու ժողովուրդը Յե-
սուին ըսաւ . Մենք մեր Տէր Աս-
տուածը պիտի պաշտենք , ու ա-
նոր խօսքը մտիկ ընենք ։
25 Եւ նոյն օրը Յեսուա ժողովուր-
դին հետ ուխտ ըրաւ , ու Սիւքե-
մի մէջ անոր կանոն ու դատաստան
26 դրաւ ։ Եւ Յեսուա էս խօսքերը՝
Աստուծոյ օրինաց գրքին մէջը գր-
բեց , ու մէկ մեծ քար մը առաւ ,
և զանիկայ Տէրոջը սրբարանին մէ-
ջը եղած Եբեւկինիին տակը կանգ-
27 նեց ։ Ու Յեսուա բոլոր ժողովուր-
դին ըսաւ . Ահա աս քարը մեզի
վկայ ըլլայ . քանզի հասիկայ Տէրո-
ջը մեզի հետ խօսած բոլոր խօսքերը
լսեց . ուստի անիկայ ձեզի վկայ
ըլլայ , որ չըլլայ թէ ձեր Աստուա-
28 ծը ուրանաք ։ Ետքը Յեսուա ժո-
ղովուրդը արձակեց . ամէն մարդ
իր ժառանգութեանը ։
29 Ետքը աս բաներէն Տէրոջը
ծառան Նաւեան Յեսուն մեռաւ ,
հարիւր տասը տարեկան ։
30 Ու զանիկայ՝ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջը՝ Գաաս լեռանը
հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը՝
Թամնաթ սարային մէջը թաղե-
ցին ։
31 Եւ Յեսուէն երբոր օրերուն մէջը ,
ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող՝ և
Իսրայէլի համար Տէրոջը բրած ա-
մէն գործքերը գիտցող ծերերուն
բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլը Տէ-
րոջը ծառայութիւն րրաւ ։
32 Եւ Յովսեփին ոսկորները՝ որ
Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հա-
ներ էին , Սիւքեմի մէջ թաղե-
ցին՝ ադարակին ան մասին մէջ ,
Հորն որ Յակոբ՝ Սիւքեմի հօրը Ե-
մովրին որդիներէն հարիւր կտոր
արծաթի" ծախու առեր էր . ու
անիկայ՝ Յովսեփի որդւոցը ժա-
ռանգութիւնը եղաւ ։
33 Ահարոնի որդին Եղիազարն ալ
մեռաւ , ու զանիկայ՝ Եփրեմի լեռը՝
անոր որդւոյն Փենհեսին տրուած
բլուրին վրայ թաղեցին ։

Ն · ք · գԴ · Իրր 1427

ր Ծն . ժէ . 1 ։ ի . 5 ։ բ Օր . ժբ . 13 ։ Ած . ՃԺԹ . 1 ։ բ Կոր . ա . 12 ։ Եփես . գ . 24 ։ ց Հմր 2 . 23 ։ Ղև . ժէ . 7 ։ Եզեկ . ի . 18 ։

– Եզեկ . ի . 7 , 8 ։ իգ . 3 ։

† Տես Հռոմ . ա . 15 ։ գԹագ . ժբ . 21 ։ Եզեկ . ի . 39 ։ Ցոն . գ . 67 ։

+ Հմր 14 ։

ֈ Եր . իգ . 24 , 32 , 33 ։ լԴ . 15 ։ բ Օր . ժգ . 7 ։ ԻԹ . 18 ։ Դատ . գ . 10 ։

‡ Ծն . ժբ . 19 ։

* Կ՚ըսէ՝ մեր Եհովայ Աստուածը ինքն է ,

– Մատ . գ . 24 ։

Բ Ղև . ժԹ . 2 ։ աԹագ . գ . 20 ։ Ած . գԹ . 5 , 9 ։ Եսա . ե . 16 ։

† Եր . ի . 5 ։

Ֆ Եր . իգ . 21 ։

Ե ա Մն . իբ . 9 ։ բ Մն . ժէ . 2 ։ Եզր . բ . 22 ։ Եսա . ա . 28 ։ կե . 11 , 12 ։ Ենմ . ժէ . 13 ։

Ղ Գ . իգ . 15 ։ Եսա . կգ . 10 ։ Գօր . է . 42 ։

† Եբ . բնե . լէն հարը՝

Ի Ած . ՃԺԹ . 173 ։

Ն · ք · գԴ · Իրր 1427

ը Հմր 14 ։ Ծն . լե . 2 ։ Դատ . ժ . 16 ։ աԹագ . է . 3 ։

Բ Տես Եր . ժե . 25 ։ գԹագ . ժա . 17 ։

ֈ Հմր 26 ։

Է բ Օր . լ . 24 ։

Լ Տես Դատ . Թ . 6 ։

Ի Ծն . լե . 4 ։

Ֆ Տես Ծն . իր . 18 ։ ԳԼ . գ . 3 ։

Ն Տես Ծն . լա . 48 , 52 ։ բ Օր . լա . 19 , 21 , 26 ։ ԳԼ . իր . 27 , 28 , 34 ։

հր Օր . լբ . 1 ։

Իրր 1426

Ց Դատ . բ . 6 ։

Ը Դատ . բ . 8 ։

Ֆ Գե . ժԹ . 50 ։ Դատ . բ . 9 ։

Ժ Տես բ Օր . ժա . 2 ։ լա . 13 ։

Յ Դատ . բ . 7 ։

Ն Ծն . ժ . 25 ։ Եր . ժգ . 19 ։

Ը Ծն . լԴ . 19 ։

‡ Կ՚ըսէ՝ դառնակի

Իրր 1420

– Եր . գ . 25 ։ Դատ . ի . 28 ։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Ք · ԳՔ · իրր 1425

1 Յուդայի ու Շմաւոնի ցեղերուն գործերը ։ 4 Ադոնիբեզեկ իրաւունքով կը պատժուի ։ 8 Երուսաղէմը կ'առնուի ։ 10 Քեբրոնը կ'առնուի ։ 11 Դոթնիէլ՝ Դարիրը առնելուն համար, Աքսան իրեն կնութեան կը տրուի ։ 16 Կինեցիները Յուդայի հետ կը բնակին ։ 17 Հորման, Գազան, Ասկաղոնը ու Ակկարոնը կ'առնուին ։ 21 Բենիամինեանց գործերը ։ 22 Յովսեփի որդիքը Բեթէլը կ'առնեն ։ 30 Զաբուղոնի, 31 Ասերի, 33 Նեփթաղիմի, 34 ու Դանի ցեղերուն գործերը ։

1 Եւ եհոսուին մեռնելէն ետքը՝ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հարցուցին, ու ըսին. Մեզի համար՝ քանանացւոց վրայ առաջ ո՞վ ելլէ՝

– Թուա · իէ · 21 ։ Դւ · ի · 18 ։

2 անոնց հետ պատերազմելու ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Յուդան թող ելլէ. ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի ։

Բ Ծն · խթ · 8 ։

3 Եւ Յուդա՝ իր եղբօրը Շմաւոնին ըսաւ. Ինծի հետ իմ վիճակս ելիր, ու քանանացւոց հետ պատերազմինք, և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթամ. ու Շմաւոն անոր

Է Հմր 17 ։

4 հետը գնաց ։ Եւ Յուդա ելաւ, ու Տէրը՝ քանանացիները ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ. ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ տասը հազար մարդ կոտրեցին ։

Ը Թագ · ժա · 8 ։

5 Եւ Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պատերազմեցան, ու քանանացիները և Փերեզացիները զարկին ։ Եւ Ադոնիբեզեկ փախաւ. բայց անոնք անոր ետևէն իյնալով՝ ընկերայ բռնեցին, ու անոր ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատները

6 կտրեցին ։ Եւ Ադոնիբեզեկ ըսաւ. Ձեռքերնուն ու ոտքերնուն մեծ մատները կտրած եօթանասուն թագաւորներ՝ իմ սեղանիս տակը հաւաքոնտիները կը ժողվէին. ես ինչպէս որ ըրի, Աստուած ալ ինծի այնպէս հատուցում ըրաւ ։ Եւ զանիկայ Երուսաղէմ տարին, ու հոն մեռաւ ։

Ղ · իդ · 19 ։ աթագ · ժե · 33 ։ Ցակ · բ · 13 ։

7 Եւ Ցուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ պատերազմ ընելով՝ զանիկայ առին, ու սուրի բերնէ անցընելով՝ քաղաքը կրակով այրեցին ։

Ղ Ցես · ժ · 63 ։

8 Եւ Ցուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ պատերազմ ընելով՝ զանիկայ առին, ու սուրի բերնէ անցընելով՝ քաղաքը կրակով այրեցին ։

Ե Ցես · ժ · 36 ։ ժա · 21 ։ ժե · 13 ։

9 Ետքը Ցուդայի որդիքը վար իջան, որ լեռնակողմը՝ ու հարաւային կողմը՝ ու դաշտի մէջ բնակող քանանացւոց դէմ պա-

10 տերազմին ։ Եւ Ցուդա՝ Քեբրոնի մէջ բնակող քանանացիներուն վրայ գնաց. (ու Քեբրոնին անունը առաջուց Կարիաթ արբա էր.) և անոնք Սեսային, Աքիմանը ու Թոլմին զար-

11 կին ։ Եւ անկէ Դաբիրի բնակիչները վրայ գնաց. (ու Դաբիրին անունը առաջուց Կարիաթ սեփեր

12 էր.) Եւ Քաղէբ ըսաւ. Ո՛վ որ Կարիաթ սեփերը զարնէ ու առնէ, իմ աղջիկս Աքսան անոր կնու-

13 թեան պիտի տամ ։ Ուստի Քաղէբին պզտիկ եղբօրը Կենեզին որդին Գոթնիէլը ընդունելով առաւ զանիկայ. և Քաղէբ իր աղջիկը Աք-

14 սան անոր կնութեան տուաւ ։ Ու երբոր աղջիկը անոր կ'երթար, զանիկայ յորդորեց որ իր հօրմէն ագարակ մը ուզէ. և էշէն վար իջաւ. ու Քաղէբ ըսաւ անոր.

Ը Ցես · ժե · 18 · 19 ։

15 Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Եւ աղջիկը անոր ըսաւ. Ինծի օրհնութիւն տուր. որովհետև ինծի հարաւային երկիր մը տուիր, ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր ։ Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները տուաւ անոր ։

Ի Ծն · լդ · 11 ։

16 Եւ Մովսէսին աներոջը Կենեզիին որդիքը՝ Ցուդայի որդւոցը հետ Արմաւենեաց քաղաքէն՝ Արադի հարաւային կողմը եղող Ցուդայի անապատը ելան, ու գացին ժողովուրդին հետ բնակեցան ։

Բ Գւ · դ · 11 · 17 ։ աթագ · ժե · 6 ։ ա Մն · բ · 55 ։ Երեմ · լե · 2 ։

17 Եւ Ցուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ գնաց. ու Սեփաթի մէջ բնակող քանանացիները զարկին, և զանիկայ նզովեցին, ու անունը Երմաւ կոչեցին ։

Իրր 1425

Ա Բ Օր · լդ · 3 ։ Հ Թուա · իա · 1 ։ Յ Թուա · ժ · 32 ։ Ղ Հմր 3 ։ Ճ Թուա · իա · 3 ։ Ցես · ժԹ · 4 ։ * Յր՝ Նզովք ։ * Ցես · ժա · 22 ։ Ա Հմր 2 ։ գ Թագ · ժբ · 7 ։ Ն Ցես · ժէ · 16 · 18 ։ Շ Թուա · ժդ · 24 ։ Բ Օր · ա · 36 ։ Ցես · ժդ · 9 · 13 ։ ժե · 13 · 14 ։ * Տես Ցես · ժե · 63 ։ ժբ · 28 ։

18 Եւ Յուդա՝ Գազան ու անոր սահմանը, և Ասկաղոնը ու անոր սահմանը, և Ակկարոնը ու

19 անոր սահմանները առին ։ Եւ * Տէրը Յուդային հետ էր, ու անիկայ լեռնանը տիրեց. բայց հովիտներուն բնակիչները չկրցաւ վռնտել, քանզի անոնք * երկաթէ կառքեր

20 ունէին ։ Ու Քեբրոնը Քաղէբին տուին, ինչպէս որ Մովսէս ըսեր էր. ու անկէ Ենակին իրեք որդիները վռնտեց ։

21 * Եւ Բենիամինի որդիքը՝ Երու-

ն · ք · ղԲ · Իսր 1425

սաղէմի մէջ բնակող Եբրուսացի-
ները չվռնտեցին . ու Եբրուսացիք
Բենիամինի որդւոցը հետ Երուսա-
ղէմի մէջ բնակեցան մինչև ասօր ։
22 Եւ Յովսեփին տունն ալ Բե-
թէլի վրայ ելան . և ու Տէրը անոնց
23 հետն էր ։ Եւ Յովսեփին տունը՝
Բեթէլը լրտեսեցին . (ու ան քա-
ղաքին անունը առաջուց Լուզ
24 էր .) Եւ պահապանները մարդ մը
տեսան որ ան քաղաքէն կ'ելլէր ,
ու անոր ըսին . Ընորհք ըրէ , քա-
ղաքը մտնելու կողմը մեզի ցու-
ցուր , ու քեզի ողորմութիւն կ'ը-
25 նենք ։ Եւ անիկայ՝ քաղաքը մտնե-
լու կողմը ցուցուց անոնց . ու քա-
ղաքը սուրի բերնէ անցուցին , բայց
ան մարդը և անոր բոլոր ազգատոհ-
26 մը թող տուին . Ու ան մարդը
հետացաւ երկիրը գնաց , և հոն
մէկ քաղաք մը շինեց , ու անոր
անունը Լուզ կոչեց . և մինչև ասօր
անոր անունը ասի է ։
27 Ու Մանասէն՝ Բեթսանը և ա-
նոր գիւղաքաղաքները , Թանաքը
ու անոր գիւղաքաղաքները , Դով-
րի բնակիչները և անոր գիւղաքա-
ղաքները , Եբղաամի բնակիչները
ու անոր գիւղաքաղաքները , Մա-
կեդդովի բնակիչները ու անոր գիւ-
ղաքաղաքները չզարկաւ . և Քա-
նանացիք կամակորութեամբ ասի
28 երկրին մէջ բնակեցան ։ Ու երբոր
Իսրայէլը ուժովցաւ , քանանացի-
ները հարկատու ըրաւ , բայց զա-
նոնք բոլորովին չվռնտեց ։
29 Եփրեմն ալ՝ Գազերի մէջ բնա-
կող քանանացիները չվռնտեց . ուս
քանանացիք անոր հետ Գազերի
մէջ բնակեցան ։
30 Զաբուղոնը՝ Կեթրոնի բնակիչ-
ները և Նաաղոլի բնակիչները չը-
վռնտեց . ու քանանացիք անոնց
մէջը բնակելով , հարկատու եղան ։
31 Ասերը՝ Ակքովի բնակիչները , ու
Սիդոնի , Ախլաբի , Աքզիբի ,
Ելբայի , Ափեկի ու Րոոբի բնա-
32 կիչները չվռնտեց . Հապա Աս-
բենք՝ ան երկիրը բնակող քա-
նանացւոց մէջը բնակեցան , որով-
հետև զանոնք չվռնտեցին ։
33 Նեփթաղիմը՝ Բեթսամիսի բը-
նակիչները ու Բեթանաթի բնա-
կիչները չվռնտեց . Հապա ան եր-
կիրը բնակող քանանացւոց մէջը
բնակեցաւ . և Բեթսամիսին ու
Բեթանաթին բնակիչները անոր
հարկատու եղան ։
34 Եւ Ամորհացիք՝ Դանի որդիները
լեռան վրայ նեղը ձգեցին . քանզի
անոնց թող չտուին որ հովիտները
35 իջնեն ։ Ու Ամորհացիք կամակո-
րութեամբ Հարես լեռը , Այղո-
նի ու Սաղաբինի մէջ բնակեցան .
բայց երբոր Յովսեփին տանը ձեռքը
ուժովցաւ , անոնք հարկատու ե-
36 ղան ։ Եւ Ամորհացւոց սահմանը՝
Ակրաբիմի զառ՝ի վերէն՝ Վէմին
՝ի վեր էր ։

ն · ք · ղԲ · Իսր 1425

ֆ Թուս · լդ · 4 ։ Ցես · ժե · 3 ։

Գլ · Բ

1 Հրեշտակ մը Բոքիմի մէջ ժողովուրդը կը յան-
դիմանէ ։ 6 Ցեսուէն ետքը եկող նոր սերունդին
ըրած չարութիւնը ։ 14 Աստուծոյ անոնց
վրայ բարկանալը ու գթալը ։ 20 Աստուած
քանանացիներուն միջոցովը Իսրայէլը կը
փորձէ ։

1 Յու Տէրոջը հրեշտակը Գաղգաղա-
յէն Բոքիմը ելաւ , ու ըսաւ .
Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , և ձեզ
ան երկիրը բերի , որուն համար ձեր
հայրերուն երդում ըրեր էի . ու
ըսի որ՝ Ձեզի հետ ըրած ուխտս
2 յաւիտեան պիտի չաւրեմ . Եւ
դուս երկրին բնակչացը հետ դաշ-
նակցութիւն մի՛ ընէք , զանոնց
սեղանները փլցուցէք . բայց դուք
իմ խօսքիս ձայնդութիւն չը-
րիք . ինչո՞ւ համար աս բանը ը-
3 րիք ։ Եես ալ ըսի . Զանոնք ձեր
առջևէն պիտի չվռնտեմ , հապա
անոնք ձեզի թշնամի , ու անոնց
աստուածներն ալ ձեզի ծորոգայթ
4 պիտի ըլլան ։ Ու երբոր Տէրոջը
հրեշտակը՝ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը
աս խօսքերը ըսաւ , ժողովուրդը
5 ձայնը վերցընելով՝ լացաւ ։ Եւ
ան տեղին անունը Բոքիմ կոչե-
ցին . ու հոն Տէրոջը զոհ մատու-
ցին ։
6 Ու երբոր Յեսուս ժողովուրդը
արձակեց , Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն
մէկը իր կալուածքը գնաց , երկիրը
7 ժառանգելու համար ։ Եւ ժողո-
վուրդը՝ Եեսուին բոլոր օրերուն
մէջ , ու Եեսուէն ետքը ողջ մնա-
ցող՝ և Իսրայէլի համար Տէրոջը ը-
րած ամէն մեծ գործքերը տեսնող
ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրո-
8 ջը ծառայութիւն ըրին ։ Եւ Տէ-
րոջը ծառան Եեսու Նաւեան՝ հա-
9 րիւր տասը տարեկան մեռաւ . Ու
զանիկայ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջ՝ Գասս լեռանը
հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը
Թամնաթ Սարեսին մէջը թաղե-
10 ցին ։ Եւ ան դարուն բոլոր մարդիկ-
ները իրենց հայրերուն խառնուե-
ցան . ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ
ազգ մը ելաւ , որ Տէրը ու Իսրա-
յէլի համար անոր ըրած գործքերը
չճանչցան ։
11 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առ-
ջևը չարութիւն ըրին , ու Բահա-
12 ղիմը պաշտեցին . Եւ Տէրոջը հին
իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը ,
որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հա-

ն · ք · ղԲ · Իսր 1425

– Հմր 5 ։

Բ Ել · ժե · 7 ։

դ Բ Օր · է · 2 ։ Բ Բ Օր · ժբ · 3 ։

է Հմր 20 ։ Սաղ · ճգ · 34 ։

ղ Ցես · իդ · 13 ։

է Գլ · գ · 6 ։ ը Եզ · իդ · 33 ։ լդ · 12 ։ բ Օր · է · 16 ։ Սաղ · ճգ · 36 ։

* Յն՝ լացողներ ։

ը Ցես · իբ · 6 ։ իդ · 28 ։

Իսր 1444

թ Ցես · իդ · 31 ։

ժ Ցես · իդ · 29 ։

ի Ցես · իդ · 30 ։

Իսր 1426

լ Ող Ցես · ժթ · 50 ։ իդ · 30 ։ Եբ-
րայեցի թուա-
նախօսութեան ։

է Ել · ե · 2 ։ ա թագ · բ · 12 ։ ա Մն · իբ · 9 ։ Եբ-
րմ · թ · 3 ։ իբ · 16 ։ Գաղ · գ · 8 ։ բ Թես · ա · 8 ։ Տիտ · ա · 16 ։

Իսր 1406

ժ Բ Օր · լ · 16 ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իսբ 1406

ներ էր , ու Հօտար աստուածներու եւեւէ զացին , Յ-ԻՆՆ իրենց բոլորտիքը եղող ազգաց Է-ՆԷ մէ աստուածներուն , ու Հանոնց երկրպագութիւն ըրին , և Տէրը սրդողէ 13 ցուցին ։ Ուստի Տէրը Թոդուցին , Ն և Բահաղը ու Աստարովթը պաշ- 14 տեցին ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու Ֆզանոնք կողոպտիչներուն ձեռքը մատնեց , ու զանոնք կողոպտեցին . և Ֆզանոնք շրջակայ թշնամիներուն ծախեց , ու ալ Ֆչէին կրնար իրենց 15 թշնամւոց առջեւը կայնիլ ։ Ո ւր որ երթային , Տէրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր չարիք ընել— համար , ինչպէս որ Տէրը ըսեր էր , և Ինչպէս որ անոնց երդուեր էր . ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին ։

16 Եւ Տէրը դատաւորներ Հանեց , որոնք կողոպտիչներուն ձեռքէն ա- 17 զատեցին զանոնք ։ Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չըրին , ու Հօտար աստուածներու եւեւէ Էր-ԼՎ՝ պոռնկութիւն ըրին , ու անոնց երկրպագութիւն ըրին . շուտով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որուն մէջը իրենց Հայրերը կը քալէին Տէրոջը հրամաններուն Ի՞ազանդելով . Բայց ասոնք այն- 18 պէս չըրին ։ Ու երբոր Տէրը անոնց դատաւորներ կը Հանէր , Տէրը դատաւորին հետը ըլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերը՝ զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն կ՚ազատեր . քանզի անոնց նեղութիւն տուողներուն ու չարչարողներուն երեսէն՝ անոնց Հեծութիւններուն Համար Տէրը կը զղջար ։ 19 Ու երբոր Նան դատաւորը մեռնէր , կը դառնային նորէն օտար աստուածներու եւեւէ կ՚երթային , զանոնք կը պաշտէին , և անոնց երկրպագութիւն կ՚ընէին , ու իրենց Հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ՚ընէին . իրենց ըռ գործքերէն , ու իրենց *Ծուռ ճամբայէն չէին դա- 20 նար ։ Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ըսաւ . Որովհետեւ աս ազգը՝ իրենց Հայրերուն պատուիրած ուխտս *զանց ընելով՝ իմ ձայնիս չհազան- 21 դուեցին չըրին , Ես ալ այսուհետեւ անոնց առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնտեմ ան ազգերէն , որոնք Յեսու իր մեռած ատենը թո- 22 ղուց , Որպէս զի անոնցմով Իսրայէլը փորձեմ , թէ արդեօք իրենց Հայրերուն պէս զգուշութիւն պիտի ընեն Տէրոջը ճամբան քալելու , 23 թէ չէ ։ Ուստի Տէրը աս ազգերը թող տուաւ , և շուտով չվռնտեցին , ու զանոնք Գեսուին ձեռքը չմատնեց ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իսբ 1406

Գ Լ · Գ

1 Իսրայէլը՝ փորձելու համար պահուած ազգերը ։ 6 Իսրայէլը անոնց հետ Հաղորդակցութիւն ընելով՝ կռապաշտութիւն կ՚ընէ ։ 9 Գոթոնիէլ՝ Քուսարսաթեմին ձեռքէն կ՚ազատէ զանոնք ։ 15 և Ետվդ՝ Էգղոնէն , 31 ու Սամգար՝ Փղշտացիներէն ։

1 Ե՛ւ ասոնք են ազգերը՝ որոնք Տէրը թող տուաւ , որ անոնցմով Իսրայէլը՝ Յ-ԻՆՆ Քանանացւոց բոլոր պատերազմները ամէն 2 չգիտցողները փորձէ . (Միայն ասոր Համար՝ որ Իսրայէլի որդւոցը սերունդը՝ մանաւանդ առաջուց չգիտցողները պատերազմ սորվին ու 3 դիտնան .) Ֆփղշտացւոց հինգ նահապարութիւնները , և բոլոր Քանանացիները՝ ու Սիդոնացիները՝ Լիբանան լեռը բնակող Խևացիները՝ Բաաղ-Երմոն լեռնէն մինչև Ե- 4 մաթի մուտքը ։ Ֆանոնցմով պիտի փորձէր Իսրայէլը , որ գիտնայ թէ արդեօք պիտի Ղազանդին Տէրոջը պատուիրանքներուն , որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց Հայրերուն հրամայեր էր ։ 5 Ֆ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Քանանացւոց՝ Քետացւոց՝ Ամորհացւոց՝ Փերեզացւոց՝ Խևացւոց ու Ցերուսացւոց մէջը բնակեցան . Եւ Հանոնց աղջիկները իրենց կնիկ առին , ու իրենց աղջիկները՝ ՚ւ անոնց տղոցը տուին , և անոնց աստուածները 7 ները պաշտեցին ։ Ընե Իսրայէլի որդիքը՝ Տէրոջը առջեւը չարութիւն րրին , և իրենց Տէր Աստուածը մոռնալով՝ Ի-Բահաղիմը ու 8 Ֆ Աստարովթը պաշտեցին ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Միջագետի Ք-Քուսարսաթեմ թագաւորին ֎ ձեռքը մատնեց . և Իսրայէլի որդիքը ութը տարի ծառայութիւն ըրին Քուսարսաթեմին ։ 9 Եւ զը Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին . ու Տէրը Իսրայէլի որդւոցը փրկիչ մը Հանեց , Քաղէբին պզտիկ եղբօրը կենդանի որդին Է-Գոթոնիէլը , որ զանոնք ազա- 10 տեց ։ Եւ Ֆ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով՝ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ընէր . ու երբոր պատերազմի ելաւ , Տէրը Միջագետի Քուսարսաթեմ թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ . և անոր ձեռքը Քուսարսաթեմին դէմ զօրա- 11 ցաւ ։ Ու երկիրը քառասուն տարի Հանդստացաւ . և Կենեզեան Գոթոնիէլը մեռաւ ։

12 ֆՈւ Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին . և

Ն·Ք·ԶԲ· Իսբ 1406

Իսբ 1402

Իսբ 1394

Իսբ 1354

Ն · ք · դԲ · Իրր 1354

Հ ա թագ · ժբ · 9 ։

յ Գլ · ե · 14 ։

ղ Գլ · ա · 16 ։

ե բ Օր · իբ · 40 ։

Իրր 1336

ժ Հմր 9 ։ Սաղ · ծբ · 34 ։

յ Գլ · ի · 16 ։

* Եբր · աչ ձեռքը գոցուած մարդ

† Կ—ժ՝ Թըզալափ

Ծերոջը առջևը չարութիւն ընել- նուն համար՝ Ցերը ՚Մովաբի Էգ- ղոն թագաւորը Իսրայէլին դէմ 13 ուժովցուց · Եւ անիկայ Ամմոնի ու յԱմաղեկի որդիքը իր քովը ժողվեց, և գնաց Իսրայէլը զարկաւ, ու ղԵրմաւենացւոց քաղաքին տի- 14 րեց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ե՚Մովա- բի Էգղոն թագաւորին տասնուու- թը տարի ծառայութիւն ըրին ։

15 Ու Իսրայէլի որդիքը ժ՚Ցերոջը աղաղակեցին · և Ցերը անոնց մէկ փրկիչ մը հանեց, Բենիամինեան Գերայի որդին Ետուդը՝ որ ժ*ահե- կագործ էր · ու Իսրայէլի որդիքը անոր ձեռքովը՝ Մովաբի Էգղոն 16 թագաւորին ընծայ խրկեցին ։ Եւ Ետուդ մէկ †կանգնաչափ երկայնու- թեամբ երկսայրի սուր մը շինեց իրեն, ու զանիկայ լաթերուն տա- կէն՝ իր աջ ազդրին վրայ կապեց ։ 17 Եւ ընծան Մովաբի Էգղոն թագա- ւորին տարաւ · (ու Էգղոն խիստ 18 գեր մարդ մըն էր ·) Ու երբոր ըն- ծան տուաւ լմընցուց, ընծան կրող 19 մարդիկները ետ խրկեց · Եւ ինքը ՚Գաղգաղայի մօտ եղած ‡քարա- հանքէն ետ դարձաւ, ու ըսաւ · Ո՛վ թագաւոր՝ քեզի մէկ ծածուկ խօսք մը ունիմ · և անիկայ ըսաւ · Լուռ ‖կեցիր · ու բոլոր անոր քովը 20 կայնողները դուրս ելան ։ Եւ Ետուդ անոր քովը մտնեցաւ · ու անիկայ նստեր էր իրեն յատկացեալ ՚ա- մառնային վերնատանը մէջ · և Ետուդ ըՆոր ըսաւ · Քեզի Աստու- ծոյ կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ · ու անիկայ աթոռին վրայէն ելաւ ։ 21 Եւ Ետուդ իր ձախ ձեռքը երկրն- ցընելով՝ սուրը իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց, ու անոր փորը խո- 22 թեց, Ա՚յնպէս որ՝ երկաթին և- տևէն կոթն ալ ներս մտաւ · ու դի- րուցը երկաթը բռնեց, անանկ որ՝ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել, 23 ու աղբը դուրս ելաւ · Եւ Ետուդ սրահը ելաւ, ու վերնատանը դռնե- րը անոր վրայէն գոցեց՝ ու կղպեց · 24 Եւ ինքը ելաւ ֆնոց ։ Ու անոր ծառաները գացին նայեցան՝ որ ահա վերնատանը դռները կղպուած էին · ու ըսին · Անիկայ անտարա- կոյս իր ամառնային սենեակին մէջը ըզ§հարկաւորութեան գացած է՞ ։ 25 Եւ անոնք սպասեցին, մինչև որ ա- մչցան · բայց ահա վերնատանը դռները չէր բանար · ու բանալին առին բացին · և ահա իրենց տէրը 26 գետնի վրայ ինկած մեռած էր ։ Ու քանի որ անոնք կը տնտրնային, Ետուդ փախաւ, և բարահանքէն անցնելով՝ ողջ առողջ Սէիրա հա- սաւ ։

27 Ու երբոր հասաւ, ՚Եփրեմի լե- ռանը վրայ ըփող Ջշեցուց · և Իս- րայէլի որդիքը անոր հետ ան լեռ- նէն վար իջան, ու ինքը անոնց 28 առջևէն ՚Էբր— ։ Եւ անոնց ըսաւ · Իմ ետևէս եկէք · քանզի ՚Ցերը ձեր թշնամիները՝ Մովաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ · ուստի անոր ետևէն իջան, և ‡Մովաբին —ՂԼՔՆ՝ —Ցորդանանու անցքերը բռնեցին, ու թող չտուին որ մարդ մը անց- 29 նի ։ Եւ ան ժամանակը Մովաբէն՝ տասը հազարի չափ մարդ կոտրե- ցին, —բոնց ամէնն ալ յաղթան- դամ ու զօրաւոր մարդիկներ էին · 30 և մէկը չկրցաւ փախչիլ ։ Ու ան օրը Մովաբ՝ Իսրայէլին ձեռքին տակը նուաճեցաւ · ու —երկիրը ութսուն տարի հանգստացաւ ։

31 Էհ Եւ անկէ ետև՝ Ընաթին տղան Սամեգարը ելաւ, ու —եզներու խը- թանով մը Փղշտացիներէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց · ըև ասիկայ ալ ՚Իսրայէլը ազատեց ։

Գլ · Դ

1 Դերբորան ու Բարակ՝ Ցաբինին ու Սիսարային ձեռքէն Իսրայէլը կ՚ազատուի ։ 18 Ցայէլ կը մեղքնէ Սիսարա զօրագլուխը ։

1 Եւ Ետուդին մեռնելէն ետքը —Իսրայէլի որդիքը Ցերոջը առ- 2 ջևը նորէն չարութիւն ըրին, Ու Ցերը Բմատնեց զանոնք Քանանա- ցւոց Ցաբին թագաւորին ձեռքը, որ ՚Հասորի մէջ կը թագաւորէր · և անոր զօրագլուխը ՏՍիսարան էր, ու Խազազայ Արիսոթին մէջը կը 3 բնակէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցե- րոջը աղաղակեցին · քանզի անիկայ ինը հարիւր ՚երկաթէ կառքեր ու- նէր · ու անիկայ քսան տարի Խա- րայէլի որդիքը սաստիկ նեղեց ։

4 Եւ ան ատենը Դերբորա մարգա- րէուհին՝ Ղաբիդոթի կնիկը՝ Իս- րայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը- 5 նէր ։ ըՈւ անիկայ Եփրեմի լեռա- նը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթէլի մէջ- տեղը՝ Դերբորայի արմաւենիին տա- կը կը բնակէր · և Իսրայէլի որ- դիքը դատաստանի համար անոր 6 կ՚ելլէին ։ Ու Դերբոր —ղրկ խրկեց, և ՚Նեփթաղիմի Կադեսէն Աբի- նոամի որդին Բարակը կանչեց, ու անոր ըսաւ · Իսրայէլին Ցէր Ա- ստուածը Էհէյ չհրամայե՞ց՝ ըԵԼՔ · Գնա՝ Թաբոր լեռը ելիր, ու Նեփ- թաղիմի որդւոցմէ և Զաբուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը հա- 7 զար մարդ առ, Ու ես՝ Ցաբինին զօրագլուխը Սիսարան, և անոր կառքերը ու զօրաց բազմութիւնը Էբու դիմացդ պիտի հանեմ ՚Կիսոն հեղեղատին քովը, ու զանիկայ քու

Ն · ք · դԲ · Իրր 1336

Ղ Ցես · ժէ · 15 ։ Գլ · է · 24 ։ ժէ · 1 ։ ժթ · 1 ։

Գ Գլ · ե · 14 ։ գ · 34 ։ ա թագ · ժգ · 3 ։

Ղ Գլ · է · 9, 15 ։ ա թագ · ժէ · 47 ։

‡ Կ—ժ՝ Մովաբի Երիեր Էրի—ը— —Ցես · բ · 7 ։ Գլ · ժբ · 5 ։

ա Հմր 11 ։ Ղ Գլ · ե · 6, 8 ։ ա թագ · ժգ · 19, 22 ։ ա թագ · ժէ · 47, 50 ։

ը Գլ · բ · 16 ։

յ Գլ · գ · 1, 3, ՁԸ ։ ժ · 7, 17 ։ ժա · 4, ՁԸ ։ ա թագ · գ · 1 ։

Իրր 1316

— Գլ · բ · 19 ։

Բ Գլ · բ · 14 ։

ֆ Ցես · ժա · 1, 10 ։ ժթ · 36 ։

ՏՍ ա թագ · ժբ · 9 ։ Սաղ · ձգ · 9 ։

Ի Հմր 13, 16 ։

Ղ Գլ · ա · 19 ։

Ի Գլ · ե · 8 ։ Սաղ · ճզ · 42 ։

ըԾՆ · լե · 8 ։

Իրր 1296

Բ Ցես · ժթ · 37 ։

Ճ Եբր · ժա · 32 ։

Ի Եղ · ժգ · 4 ։

Ղ Գլ · ե · 21 ։ գ թագ · ժբ · 40 ։ Սաղ · ձգ · 9, 10 ։

Ն·Ք·ԳՓ· Իրր 1296

8 ձեռքդ պիտի մատնեմ ։ Եւ Բա-
րակ անոր ըսաւ . Թէ որ դո՞ւն ինձ
իմ հետս երթաս , կ'երթամ . բայց
Թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ եր-
9 թար ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ան-
շուշտ ես քու հետդ պիտի երթամ .
բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ
դուն փառք մը չես ստանար , քան-
զի Տէրը Ի Սիսարան մէկ կնկան մը
ձեռքը պիտի մատնէ ։ Ու Դեբօրա
ելաւ Բարակին հետը կադէս գնաց ։
10 Եւ Բարակ՝ Ի Զաբուղոնը ու Նեփ-
թաղիմը կադէսի մէջ ժողվեց , և
տասը հազար Ի մարդով ելաւ . Դե-
բօրան ալ անոր հետը ելաւ ։
11 (Ու Մովսէսին աներոջը Հոբաբ-
բին որդիներէն՝ Ի կենեցի քարերը՝
կենեցիներէն զատուեր էր , ու իր
վրանը Ի կադէսի մօտ՝ Սանանիմի
կաղնիին քովը կանգներ էր ։)
12 Ան ատենը Սիսարային իմացու-
ցին , որ Աբինոամի որդին Բարակը
13 Թաբօր լեռը ելեր է ։ Եւ Սիսարա
իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր եր-
կաթէ կառքերը , ու իր հետը ե-
ղող բոլոր զօրքը՝ ազգաց Արիսո-
թէն կիսոն հեղեղատը ժողվեց ։
14 Եւ Դեբօրա ըսաւ Բարակին .
Ո՛տք ելլէ , քանզի Տէրը այսօր Սի-
սարան քու ձեռքդ մատնեց . Ի՞մի-
թէ Տէրը քու առջեւդ չելա՞ւ ։ Ու
Բարակ Թաբօր լեռնէն իջաւ , և իր
հետը տասը հազար մարդ կար ։
15 Ու Տէրը՝ Սիսարան , և բոլոր կառ-
քերը , ու բոլոր բանակը՝ Բարակին
առջեւը սուրի բերնով խորտակեց .
և Սիսարա կառքէն վար իջաւ , ու
16 ոտքով փախաւ ։ Եւ Բարակ՝ կառ-
քերը ու բանակը մինչև ազգաց Ա-
րիսոթը հալածեց , ու Սիսարային
բոլորը բանակը սուրի բերնով ին-
կաւ , ու մարդ մը չմնաց ։
17 Եւ Սիսարա ոտքով՝ կենեցի Փա-
բերին կնկանը Յայելին վրանը փա-
խաւ . քանզի Հասորի Յաբին Թա-
գաւորին՝ ու կենեցի Փաբերին տա-
նը մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։
18 Ուստի Յայէլ՝ Սիսարան դիմաւո-
րելու ելաւ , ու անոր ըսաւ . Ձէր
իմ՝ դարձիր , ինծի՛ դարձիր , մի՛
վախնար ։ Ուստի անիկայ դէպ՝ ի
վրանը անոր դարձաւ , և Ինքը ա-
նիկայ մէկ լաթով մը ծածկեց ։
19 Ու անիկայ կնկանը ըսաւ . Շնորհք
բրէ՝ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ
խմեմ , քանզի ծարաւած եմ ։ Ան
ալ Ի կաթին տիկը բացաւ , ու անոր
խմցուց . ետքը զանիկայ ծածկեց ։
20 Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ . Վրանին
դուռը կեցիր , ու թէ որ մարդ մը
գայ , քեզի հարցընէ՝ ու ըսէ թէ՝
Ա՛ն տեղս մարդ կա՞յ . Ձկայ ըսես ։
21 Ու քաբերին կնիկը Յայէլ՝ Ի վրա-

Ն·Ք·ԳՓ· Իրր 1296

նին մէկ ցիցը առաւ , և ուռն ալ
ձեռքը բռնելով՝ կամացուկ մը ա-
նոր քովը գնաց , ու ցիցը անոր ծա-
մերքը մխելով՝ մինչև գետինը գա-
մեց , և անիկայ յոգնած ըլլալուն
համար խորունկ քնոյ մէջ էր . այս-
22 պէս մեռաւ ։ Եւ ահա Բարակը՝
Սիսարային եւեւէն կը վազէր . և
Յայէլ զանիկայ դիմաւորելու ելաւ ,
ու անոր ըսաւ . Եկուր , քու փնտ-
րուած մարդդ քեզի ցուցընեմ .
ու անիկայ կնկանը հետ ներս մը-
տաւ . և ահա Սիսարան մեռած
պառկեր էր , ու ցիցը անոր ծամե-
լիքին մէջն էր ։
23 Եւ Ի Ատուած ան օրը՝ քանա-
նացւոց Յաբին թագաւորը Իսրա-
յէլի որդւոց առջեւը կորագլուխ ը-
24 րաւ ։ Ու քանանացւոց Յաբին
թագաւորին դէմ Իսրայէլի որդւոց
ձեռքը օրէ օր կը զօրանար , մինչև
որ քանանացւոց Յաբին թագաւո-
րը բնաջինջ ըրին ։

ԳԼ · Ե

1—31 Դեբօրային ու Բարակին երգը ։

1 Յու ան օրը Դեբօրան ու Աբի-
նոամի որդին Բարակը՝ երգեցին
ու ըսին .
2 Իսրայէլի զօրավարացը առաջ-
նորդելուն , Բ՛ու ժողովուրդին յօ-
ժարակամ անձնանուէր ըլլալուն
համար՝ Տէրը օրհնեցէ՛ք ։
3 Ո՛վ թագաւորներ՝ մտիկ ըրէ՛ք ,
ով նախարարներ՝ ականջ դրէ՛ք .
ես Տէրոջը պիտի երգեմ , Իսրայէլի
Տէր Ատուածոյն սաղմոս պիտի ը-
սեմ ։
4 Ո՛վ Տէր՝ Երբոր դուն Սէիրէն
ելար , ու Եդոմի դաշտէն չուեցիր ,
Երկիրը շարժեցաւ , երկինքը Ինչ-
տեղաց , ամպերն ալ ջուր կաթե-
ցուցին ։
5 Ի Տէրոջը երեսէն լեռները հալե-
ցան . Ի Իսրայէլի Տէր Ատուածոյն
երեսէն Սինան ալ հա՛լ-ը՛ա՛ ։
6 Ի Ընաթի որդւոյն Սամգարին օ-
րերը՝ Ի Յայելին օրերը՝ Ի մեծ ճամ-
բաները * անկոխ էին" . ու ճանա-
պարհորդները խոտորնակ ճամբա-
ներէ կ'երթային ։
7 Իսրայէլի մէջ զօրավարներ չմնա-
ցին . չմնացին , մինչև որ ես Դեբօ-
րա ելայ , մինչև որ ելայ Ի Իսրայէլի
մէջ մայր ը՛ա՛ ։
8 Ի Նոր աստուածներ ընտրեցին .
ան ատենը էրիւոց դռներուն մէջ
պատերազմ եղաւ . Իսրայէլի քառասուն հազար զօրքէն
մէջը՝ վահան կամ նիզակ երևցա՞ւ ։
9 Իմ սիրտս՝ Իսրայէլի իշխաննե-
րուն վրայ է . Ի ով ժողովուրդին

– Տէս Եւ · ԺԱ · 1 ։ Սաղ · ԺԵ · ին վեր-
նագիրը ։
Բ Ր Մն · ԺԷ · 16 ։
Ի Ր Օր · ԼԴ · 1 ։ Յ Սաղ · Բ · 10 ։
Ք Ր Օր · ԼԴ · 2 ։ Սաղ · ԿԸ · 7 ։
Ի Ր Թագ · ԻԲ · 8 ։ Սաղ · ԿԸ · 8 ։ Ես · Կդ · 3 ։ Ա՛մ · դ · 3 · 10 ։
Ղ Ր Օր · դ · 11 ։ Սաղ · ՂԵ · 5 ։
Ի Ել՝ · ԺԹ · 18 ։
Ը ԳԼ · դ · 31 ։
Ի ԳԼ · դ · 17 ։
ՅՂԷ · ԻԶ · 22 ։ Բ Մն · ԺԵ · 5 ։ Ես · ԼԴ · 8 ։ Ողբ · ա · 4 ։ դ · 18 ։
* Եբր · պակսեցան .
Ի Ես · ԽԹ · 23 ։
Լ Ր Օր · ԼԲ · 16 ։ ԳԼ · Բ · 12 · 17 ։
Ի Ա Թագ · ԺԴ · 19 · 22 ։ ԳԼ · դ · 3 ։ Յ Հմր 2 ։

անձնանուէր. եղողները, Տէրը օրհնեցէք։
10 Ձերմակ էշերու վրայ հեծնողներ, դատաստանի առեանը նըստողներ, ու ճամբու վրայ պտրտողներ՝ զրուցեցէք,
11 Աղեղնաւորներուն ձայնէն ջուր հանելու տեղերուն մէջ. հոն ՚Տէրոջը արդարութիւնները, ու Իսրայէլի մէջ անոր զօրավարացը արդարութիւնները պատմեն. ան ատենը Տէրոջը ժողովուրդը դռները իջան։
12 Արթնցիր, արթնցիր ով Դեբորա. արթնցիր, արթնցիր, երգ ըսէ. ով Բարակ՝ ելլէ՛ր. ով Աբինոամի որդի՝ գրաւ գերութիւնդ գերի բրէ։
13 Ան ատենը փախստականները՝ ժողովուրդին զօրաւորներուն վրայ յարձակեցան. Տէրը ինծի հետ զօրաւորներուն դէմ իջաւ։
14 Եփրեմի արմատէն եղողները՝ Ամաղեկին վրայ էջան. Բենիամինը քու ետեւէդ քու ժողովուրդիդ մէջ էր. Մաքիրէն իշխաններ, ու Զաբուղոնէն՝ դպրի դրիչ բռնողներ իջան։
15 Եւ Իսաքարի զօրավարները Դեբորային հետ, ու Իսաքարն ալ Բարակին պէս՝ իր ոտքերովը հովիտը խրկուեցաւ. Ռուբենի տոհմերուն մէջը մեծ յուզմունք կար.
16 Ինչո՞ւ համար փարախներուն մէջը նստար, որ հօտերուն մայելը լսես։ Ռուբենի տոհմերուն մէջը մեծ տարակուսանք կար։
17 Գաղաադը Յորդանանու անդին կողմը կը բնակէր, ու Դանը ինչո՞ւ համար նաւերու մէջ պանդուխտ մնաց։ Ասերը ծովուն եղերքը կը նստէր, ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը բնակէր։
18 Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմը մեռնելու ժողովուրդ մըն է, որ դաշտին բարձր տեղութիւնքը՝ զինքը մահուան վտանգի մէջ կը դնէ։
19 Թագաւորները եկան, պատերազմ բրին. ան ատենը Քանանացւոց թագաւորները Մակեդովի ջուրին քովը՝ Թանաքի մէջ պատերազմ բրին. Հաստակ չշահեցան։
20 Երկինքէն պատերազմ բրին. աստղերը իրենց շրջաններէն՝ Սիսարային դէմ պատերազմ բրին։
21 Կիսոն հեղեղատը՝ ան հին հեղեղատը՝ Կիսոն հեղեղատը զանոնք քշեց տարաւ։ Ով իմ անձս՝ ոտնակոխ զօրութիւնը կոխեցիր։
22 Ան ատենը ձիերուն սմբակները՝ սաստիկ վազելուն համար կտոր կտոր եղան, զօրաւորներուն վազքնելովը։
23 Տէրոջը հրեշտակը բաւ. Մարոզը նզովեցէք. անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէք. քանզի Տէրոջը օգնութեանը՝ զօրաւոր Ընթերցուածք դէմ՝ Տէրոջը օգնութեանը չէկան։
24 Կենեցի Քաբերին կինը Յայէլ՝ կիներուն մէջը օրհնեալ ըլլայ. վրաններու մէջ կիներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ։
25 Ջուր ուզեց. կաթ տուաւ. իշխանաց ամանով կոգի մատուցց։
26 Անիկայ իր ձեռքը ցիցին, ու իր աջ ձեռքը՝ հիւսան ուրին երկրպագուց, և Սիսարային զարնելով՝ գլուխը ճեղքեց. ու ջիջը անոր ծամելքը մխելով՝ խոցեց։
27 Անիկայ ծռեցաւ, ցաւելն ոտքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ. ոտքերուն մէջը ծռեցաւ ինկաւ. ուր որ ծռեցաւ, հոն մեռած ինկաւ։
28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ, ու վանդակին ետեւէն կանչվռտեց. ինչո՞ւ համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու. ինչո՞ւ անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան։
29 Անոր իմաստուն տիկիններուն անոր պատասխան տուին. ինքն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն կու տար.
30 Անշուշտ անոնք աւար գտան. ղէ՛ր բաժնելու վրայ են. ամէն կտրիճի համար՝ մէկ կամ երկու աղջիկ, Սիսարային համար՝ գոյնզգոյն աւար մը, գոյնզգոյն նրկարագործ աւար մը, երկու կողմը բանուած ու գոյնզգոյն վզնոցներ աւար ըրած ղէրի ըլլան։
31 Ով Տէր՝ քու բոլոր թշնամիներդ այսպէս կորսուին. իսկ զանիկայ սիրողները, Ի՛ր զօրութեամբը ելլող Արեւուն պէս ըլլան։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ։

Գլ. Զ

1 Իսրայէլացիք Տէրոջը դէմ մեղանչելով՝ Մադիանացիներէն կը նեղուին։ 8 Մարգարէ մը զանոնք կը յանդիմանէ։ 11 Հրեշտակ մը Գեդէոնը կը խրկուի Իսրայէլը ազատելու համար։ 17 Գեդէոնին զոհը կրակով կը սպառի։ 25 Գեդէոն Բահաղին սեղանը կը փլցնէ, ու իր չինած սեղանին վրայ աղջիկ կը մատուցանէ։ 28 Յովաս իր որդին կը պաշտպանէ, և զանիկայ Ցերոբաաղ կ'անուանէ։ 33 Գեդէոնին զօրքը։ 36 Գեդէոնին տրուած նշանները։

1 Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեր չարութիւն բրին. ու Տէրը զանոնք եօթը տարի Բ Մա-

ն · ք · գՀ · Իսր 1296

ե Գլ · ժ · 4 ։ ժբ · 14 ։
զ Սպղ · ՋՀ · 32 ։
է Սպղ · ՃՀ · 2 ։ ՃԽե · 5 ։
ը Կ՛ — բաժնողներուն ։ Ի՛ — ժողովուրդներուն
ղ Թագ · ժբ · 7 ։ Սպղ · ՃԽե · 7 ։
ի Սպղ · ծէ · 8 ։
ձ Սպղ · կը · 18 ։
ղ Սպղ · խԹ · 14 ։
ն Գլ · գ · 27 ։
շ Գլ · գ · 18 ։
ո Թռ · լբ · 39 · 40 ։
չ Գլ · գ · 14 ։
պ Կ՛ · Հեզեաններուն
ջ Թռ · լբ · 1 ։
ռ Կ՛ · Հօտերուն մէջ արինգի ձայնը
ս Ել · Ժ · 25 · 31 ։ Թ · Ցես · ժԹ · 29 · 31 ։
վ Գլ · գ · 10 ։
տ Գլ · գ · 16 ։ Սպղ · խգ · 12 ։ Ես · ՀՃ · 30 ։
ր Ցես · Ցես · ժ · 11 ։ Սպղ · Հէ · 17 · 18 ։
ց Գլ · գ · 15 ։
ւ Գլ · գ · 7 ։

23 Ցերոջը հրեշտակը բաւ. Մարոզը նզովեցէք. անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէք. քանզի Տէրոջը օգնութեանը՝ զօրաւոր Ընթերցուածք դէմ՝ Տէրոջը օգնութեանը չէկան։
24 Կենեցի Քաբերին կինը Յայէլ՝ կիներուն մէջը օրհնեալ ըլլայ. վրաններու մէջ կիներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ։
25 Ջուր ուզեց. կաթ տուաւ. իշխանաց ամանով կոգի մատուցց։
26 Անիկայ իր ձեռքը ցիցին, ու իր աջ ձեռքը՝ հիւսան ուրին երկրպագուց, և Սիսարային զարնելով՝ գլուխը ճեղքեց. ու ջիջը անոր ծամելքը մխելով՝ խոցեց։
27 Անիկայ ծռեցաւ, ցաւելն ոտքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ. ոտքերուն մէջը ծռեցաւ ինկաւ. ուր որ ծռեցաւ, հոն մեռած ինկաւ։
28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ, ու վանդակին ետեւէն կանչվռտեց. ինչո՞ւ համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու. ինչո՞ւ անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան։
29 Անոր իմաստուն տիկիններուն անոր պատասխան տուին. ինքն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն կու տար.
30 Անշուշտ անոնք աւար գտան. ղէ՛ր բաժնելու վրայ են. ամէն կտրիճի համար՝ մէկ կամ երկու աղջիկ, Սիսարային համար՝ գոյնզգոյն աւար մը, գոյնզգոյն նրկարագործ աւար մը, երկու կողմը բանուած ու գոյնզգոյն վզնոցներ աւար ըրած ղէրի ըլլան։
31 Ով Տէր՝ քու բոլոր թշնամիներդ այսպէս կորսուին. իսկ զանիկայ սիրողները, Ի՛ր զօրութեամբը ելլող Արեւուն պէս ըլլան։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ։

ն · ք · գՀ · Իսր 1296

— ա Թագ · ժէ · 47 ։ ժբ · 17 ։ իե · 28 ։
ի Գլ · իա · 9։10 · Նէեմ · գ · 5 ։
ձ Գլ · գ · 17 ։
ղ Գծ · ա · 28 ։
ն Գլ · գ · 19 ։
շ Գլ · գ · 21 ։
ո Բ Եզ · ժե · 9 ։
չ Սպղ · ՃԳ · 9 · 10 ։
պ Սպղ · ժԹ · 5 ։
ջ Բ Թագ · իգ · 4 ։

Գլ · Զ

1 Իսրայէլացիք Տէրոջը դէմ մեղանչելով՝ Մադիանացիներէն կը նեղուին։ 8 Մարգարէ մը զանոնք կը յանդիմանէ։ 11 Հրեշտակ մը Գեդէոնը կը խրկուի Իսրայէլը ազատելու համար։ 17 Գեդէոնին զոհը կրակով կը սպառի։ 25 Գեդէոն Բահաղին սեղանը կը փլցնէ, ու իր չինած սեղանին վրայ աղջիկ կը մատուցանէ։ 28 Յովաս իր որդին կը պաշտպանէ, և զանիկայ Ցերոբաաղ կ'անուանէ։ 33 Գեդէոնին զօրքը։ 36 Գեդէոնին տրուած նշանները։

1 Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեր չարութիւն բրին. ու Տէրը զանոնք եօթը տարի Բ Մա-

Իսր 1256
— Գլ · բ · 19 ։
Բ Ամբ · գ · 7 ։

Ն·Ք·ԶԿ· Իսր 1256

2 դիանայցոց ձեռքը մատնեց ։ եւ Մադիանացոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժովցաւ ։ — Իսրայէլի որդիքը Մադիանացոց պատճառաւը՝ իրենց համար †լեռներու մէջ խոռոչներ , քարայրներ և պատնէշներ
3 շինեցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին , Մադիանացիք անոնց վրայ կ'ելլէին . և †Ամաղեկացիք *ու արեւելքի բնակիչներն
4 ալ կ'ելլէին . եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով՝ Ղազային բերքը կ'աւերէին մինչև Գազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը չէին թողուր , ոչ ոչխար՝ ոչ արջառ և ոչ էշ .
5 քանզի անոնք իրենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ելլէին , և †մարախի պէս բազմութեամբ կու գային . թէ անոնք և թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր . ու Իւրաքեվ երկիրը կու գային զանիկայ աւերելու
6 համար ։ Եւ Իսրայէլը Մադիանացոց պատճառաւը շատ աղքատացաւ . ու Իսրայէլի որդիքը ‡Տէրոջը աղաղակեցին ։
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին Մադիանացոց
8 պատճառաւը , Տէրը Իսրայէլի որդւոյը մէկ մարգարէ մը խրկեց . Ինք անիկայ բսաւ անոնց . Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս բե-
9 րի , եւ ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բոլոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէն ազատեցի , և †զանոնք ձեր առջևէն վռնտե-
10 լով՝ անոնց երկիրը ձեզի տուի . Ու ձեզի բսի . Ես եմ ձեր Եհովայ Աստուածը . †մի վախնաք Ամօրհացւոց աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ կը բնակիք . բայց դուք իմ խօսքս մտիկ չըրիք ։
11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը եկաւ , ու †Աբիեզերեան Ոփրային բևեկնին տակը նստաւ , որ Եփրային մէջն էր . ու անոր որդին Գեդէոնը Ցմանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանացոց երեսէն փախցընելու
12 համար ։ Եւ †Տէրոջը հրեշտակը անոր երևցաւ , ու բսաւ . Ով զօրաւոր կտրիճ , Տէրը †քու հետդ է ։
13 Եւ Գեդէոն անոր բսաւ . Ո՛հ՝ Տէր իմ , թէ որ Տէրը մեր հետն է , ինչո՞ւ համար ասոնք բոլոր բանները մեր դլուխը եկաւ . և Ո՞ւր են անոր ամէն հրաշքները , զորոնք մեր Հայրերը մեզի կը պատմեն՝ բսելով թէ՝ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն հանեց . բայց հիմա Տէրը †մեզ երեսէ ձգեց , ու մեզ Մադիանացոց ձեռքը
14 մատնեց ։ Եւ Տէրը անոր նայեցաւ , ու բսաւ . Ուստ քու զօրութիւնովդ

Ն·Ք·ԶԿ· Իսր 1249

դնա , որ Իսրայէլը Մադիանացոց ձեռքէն ազատես . ‡չէ՞ որ ես քեզ
15 խրկեցի ։ Ու անիկայ անոր բսաւ . Ո՛հ՝ Տէր իմ , Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ . ահա *իմ ազգատոհմս՝ Մանասէի ցեղէն պինտ աղքատն է , ու ես իմ հօրս տանը պինտ պզտիկն
16 եմ ։ Եւ Տէրը անոր բսաւ . †Ես անշուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ , ու Մադիամը՝ մէկ մարդու մը պէս
17 պիտի զարնես ։ Եւ անիկայ անոր բսաւ . Կ'աղաչեմ , թէ որ ես քու աչքիդ առջևը շնորհք գտայ , †ինձի նշան մը ցուցուր , որ ‡իրաւ†մ ըլէ
18 ինձի հետ խօսողը դուն ես ։ Կ'աղաչեմ որ ասկէ չերթաս , մինչև որ ես քեզի դամ , իմ ընծաս բերեմ , ու քու առջևդ դնեմ ։ Եւ անիկայ բսաւ . Ես կը սպասեմ , մինչև որ
19 դուն դառնաս ։ *Ու Գեդէոն ներս մտաւ , այծերէն ուլ մը և մէկ արդու պէլուրէ բաղարջ շօթեր պատրաստեց . միսը սակառի մը մէջ դրաւ , ու արդանակն ալ պտուկի մը մէջ դրաւ , և անոր առջևը հանեց բևեկնիին տակը՝ ու †անոր մա-
20 տուց ։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը անոր բսաւ . Միսը ու բաղարջ շօթերը առ , ասս վէմին վրայ դիր ,
21 ու †արդանակը թափէ ։ Եւ անիկայ անանկ ըրաւ ։ Ետքը Տէրոջը հրեշտակը իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկնցուց , ու միսին և բաղարջ շօթերուն դպաւ . ու Հվէմէն կրակ ելլելով՝ միսը և բաղարջ շօթերը այրեց . ու Տէրոջը հրեշտակը անոր աչքերուն առջևէն գնաց ։
22 Եւ Գեդէոն †տեսաւ որ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է . ու Գեդէոն բսաւ . Ո՛հ՝ Տէր Եհովայ , *որ Տէրոջը հրեշտակը երես առ երես տե-
23 սայ ։ Բայց Տէրը անոր բսաւ . Հաստատուն եղիր , պիտի չմեռնիս ։
24 Եւ Գեդէոն հոն Տէրոջը սեղան մը շինեց , ու անոր անունը *†Եհովաշալօմ կոչեց , որ մինչև աս օրս †Աբիեզերեանց Եփրային մէջը կեցած է ։
25 Եւ ան գիշերը Տէրը անոր բսաւ . Քու հօրդ զուարակը՝ ու եօթը տարեկան երկրորդ զուարակը առ , և քու հօրդ ունեցած Բահաղի սեղանը փլցուր , ու †Աշերի անտառն †կէ
26 կտրէ . Եւ ‡ասս ապառաժ քարին դլուխը՝ օրինաւոր կերպով *քու Տէր Աստուծոյդ սեղան մը շինէ , ու երկրորդ զուարակը առ , և քու կտրած անտառիդ փայտերովը ող-
27 ջակէզ ըրէ ։ Ու Գեդէոն իր ծառաներէն տասը մարդ առաւ , և Տէրոջը իրեն բսածին պէս ըրաւ , ու իր հօրը տունէն , և քաղաքին

Ն·Ք·ԶԿ· Իսր 1249

Ցես·ա·9 ։ Գէ·գ·6 ։
ՀՏես ա Թագ·թ·21 ։
*ԵՔր·հա-զարաւորս·տես Միք·ե·2 ։
ՀԵլ·գ·12 ։ Ցես·ա·5 ։
ՆԵլ·գ·1–8 ։ ՀՄր 36 ։ 37 ։ գ Թագ·ի·8 ։ Սաղ·ԺԷ·17 ։ Ես·ե·11 ։
ԼԾն·ԺԸ·3 ։ 5 ։ Գէ·ԺԳ·15 ։
*Ծն·ԺԸ·6 ։ 7 ։ 8 ։
ԼԳէ·ԺԳ·19 ։
ՂՏես ՚գ Թագ·ԺԸ·33 ։ 34 ։
ԼՂե·թ·24 ։ գ Թագ·ԺԸ·38 ։ բ Մն·է·1 ։
—Գէ·ԺԳ·21 ։
*Ծն·ԺԳ·13 ։ ւԸ·30 ։ ԵԼ·ւգ·20 ։ Գէ·ԺԳ·22 ։
ՀԴան·Ժ·19 ։
*ՏԵս Ծն·իր·14 ։ ԵՀ·ԺԷ·15 ։ Ե-րեմ·ւգ·16 ։ Եզեկ·իր·35 ։
†Ֆ՚Տէր խաղաղութեան, կամ՝ խաղաղութիւն Տեառն ։
ՃԳէ·ը·32 ։
ՃԵլ·ւգ·13 ։ բ Օր·է·5 ։
‡կամ՝ աս ամբողջս գլուխն բայց տեղը

մարդիկներէն վախնալով — Բ—նը
ցորեկը ընելու՝ գիշերը ըրաւ ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկները
առաւօտուն կանուխ ելան , տեսան
որ Բահաղին սեղանը փլած , և ա-
նոր քովի անտառը կտրած , ու երկ-
րորդ զուարակը՝ շինուած սեղանին
29 վրայ՝ ողջակէզ եղած էր ։ Ուստի
իրարու ըսին . Ա՛ս բանը ո՞վ ըրաւ .
և աղէկ մը փնտռեցին ու քննեցին .
ու ըսուեցաւ Թէ՝ Ա՛ս բանը Ցովա-
30 սին որդին Գեդէօնը ըրաւ ։ Եւ
քաղաքին մարդիկները Ցովասին ը-
սին . Որդիդ դուրս հանէ՝ որ մեռ-
նի , քանզի Բահաղին սեղանը փըլ-
ցուցեր , ու անոր քովի անտառը
31 կտրեր է ։ Եւ Ցովաս՝ իր վրան
եկող բոլոր մարդիկներուն ըսաւ .
Միթէ Բահաղին իրաւունքը դո՞ւք
պիտի պաշտպանէք , կամ թէ զա-
նիկայ դո՞ւք պիտի ազատէք . ով
որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ ,
թող մեռցուի մինչև առտու . թէ
որ անիկայ աստուած է , թող ին-
քը իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր
դէմ , իր սեղանը փլըցնելուն հա-
32 մար ։ Եւ նոյն օրը զանիկայ — *Ցե-
րոբաաղ անուանեց . քանզի ըսաւ .
Թող Բահաղ իր իրաւունքը պաշտ-
պանէ անոր դէմ , իր սեղանը փլը-
ցընելուն համար ։
33 Եւ բոլոր †Մադիանացիները ,
Ամաղեկացիները ու արևելքի բնա-
կիչները միկտեղ ժողովուեցան , ու
ցատանելով՝ †Յեզրայելի
34 հովիտին մէջ բանակեցան ։ Եւ
*Տէրոջը Հոգին Գեդէօնին վրայ
հանգչեցաւ , ու անիկայ †փող հրն-
չեցուց . և Աբիեզերեանք անոր ե-
35 տևէն ժողովուեցան ։ Ու բոլոր Մա-
նասէին պատգամաւորներ խրկեց ,
ան ալ անոր ետևէն ժողովուեցաւ .
և Ասերին , Զաբուղոնին ու Նեփ-
թաղիմին — պատգամաւորներ խրր-
կեց . ու անոնք դացին զանոնք դի-
մաւորելու ։
36 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ .
Թէ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
— Տէս Եւ · 37 ձեռքովս ազատելու ես , — Ահա ես
գ · 3 , 4 , 6 , կալին մէջը բուրդի գզաթ մը կը
7 ։ դնեմ . Թէ որ մինակ գզաթին վրայ
ցօղ՝ ու բոլոր գետնին վրայ չորու-
թիւն ըլլայ , անատենը պիտի գիտ-
նամ՝ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
38 ձեռքովս պիտի ազատես ։ Եւ այն-
պէս եղաւ . վասն զի առաւօտուն
կանուխ ելաւ , ու գզաթը քամեց ,
և գզաթէն ցօղը հանեց , — ր կոնք
39 մը լեցուն ջուր եղաւ ։ Ան ատենը
Բ՝ Ան · Ժբ · 32 ։ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ . Բ՝քու
բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի ,
ու մինակ ասանգամ — Լ խօսիմ .
միայն ասանգամ գզաթովը փոր-

ձեմ . հիմա մինակ գզաթին վրայ
չորութիւն , ու բոլոր գետնին վրայ
40 ցօղ ըլլայ ։ Եւ ան գիշերը Ա-
ստուած այնպէս ըրաւ . մինակ գը-
զաթին վրայ չորութիւն՝ ու բոլոր
գետնին վրայ ցօղ եղաւ ։

ԳԼ · Է

1 Գեդէոնի բանակին երսունեւերկու հազար մարդացնէն՝ իրենք հարիւր հոգին կ'ընտրուին ։ 9 Գեդէոն Մադիանացիի մը երազը ու մեկնութիւնը լսելով՝ կը քաջալերուի ։ 16 Փողերով՝ ու սափորներու մէջ դրուած ջահերով՝ իր բանեցուցած հնարքը ։ 24 Եփրեմի որդիքը Օրէբը ու Զէբը կը բռնեն կը մեռցընեն ։

1 Ու — Ցերոբաաղ՝ այսինքն Գեդէ- — ԳԼ · Ե · 32 ։
օնը ու անոր հետ եղող բոլոր
ժողովուրդը կանուխ ելան , Հարօ-
դի աղբիւրին քովը բանակեցան .
ու Մադիամու բանակը անոր հիւ-
սիսային կողմը՝ դէպ 'ի Մօրէի
2 բլուրը՝ հովիտին մէջն էր ։ Եւ Տէրը
ըսաւ Գեդէօնին . Քու հետդ եղող
ժողովուրդը շատ է . չ՛ — ՚ԼԷր
Մադիամ անոնց ձեռքը տալ . չըլ-
այ որ Իսրայէլը Բ՝ինձի դէմ պար- Բ ր Օր · ը · 17 ։ Ես · ժ · 13 ։ ա Կոր · ա · 29 ։ բ Կոր · գ · 7 ։ Բ ր Օր · ի · 8 ։
ծենայ ու ըսէ թէ՝ Իմ ձեռքս զիս
3 ազատեց ։ Ուստի հիմա քարող
կարդալ տաս՝ որ ժողովուրդը լսէ ,
ու ըսես . Բ՝Ո՛վ որ վատասիրտ ու
երկչոտ է՝ թող ետ դառնայ , և
շուտով Գաղաադ լեռնէն երթայ .
ու ժողովուրդէն քսանուերկու հա-
զար հո՛գի ետ դարձան , ու տասը
4 հազար մնացին ։ Եւ Տէրը ըսաւ Գե-
դէօնին . Ժողովուրդը տակաւին
շատ է . ջուրին քովը իջեցուր զա-
նոնք , ու հոն քեզի համար զանոնք
փորձեմ . և որուն համար քեզի
ըսեմ Թէ՝ Ատիկայ քու հետդ եր-
թայ , անիկայ քու հետդ թող եր-
թայ , ու որուն համար քեզի ըսեմ
Թէ՝ Ատիկայ քու հետդ չերթայ ,
5 անիկայ թող չերթայ ։ Ուստի ժո-
ղովուրդը ջուրին քովը իջեցուց .
և Տէրը Գեդէօնին ըսաւ . Ո՛վ որ
շունի լափելուն պէս ջուրը լեզուա-
վը լափէ , անիկայ զատ կայնեցը-
նես , ու ով որ խմելու համար իր
ծունկերուն վրայ ծռի , — Ն՛Ի՛Ց — Լ
6 Ը՝ՆԵՑԱՒ ։ Եւ ձեռքը բերանը
դնելով լափողներուն թիւը՝ իրեք
հարիւր մարդ էր . և բոլոր մնացած
ժողովուրդը իրենց ծունկերուն վը-
րայ ծռեցան ջուր խմելու համար ։
7 Ու Տէրը Գեդէօնին ըսաւ . Ե՛Ս — Ա թագ · ժգ · 6 ։
իրեք հարիւր մարդիկներով՝ որոնք
ջուրը լափեցին , ձեզ պիտի ազա-
տեմ , և Մադիամը քու ձեռքդ
պիտի մատնեմ . ու բոլոր ՀԱՑ՝Ի
ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր տեղը
8 երթայ ։ Ուստի ժողովուրդը իրենց
ձեռքը պաշար առին և իրենց փո-
ղերն — Լ ։ Եւ Գեդէօն Իսրայէլը

Ն · Ք · ԶԴ · Իբր 1249

ն · ք · զՔ · Ի՛ՐՐ 1249

բոլոր մարդիկները՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց, բայց ան իրեք հարիւր մարդը իր քովը պահեց. ու Մադիամու բանակը՝ անոր տակը՝ հովիտին մէջն էր։

ԻՆՆ · Խզ · 2 · 3։

9 Եւ նոյն Է գիշերը՝ Տէրը անոր ըսաւ. Ոտք ելլէ, իջիր բանակը իջիր. քանզի զանիկայ քու ձեռքդ 10 մատնեցի։ Եւ թէ որ դուն իջնելու կը վախնաս, Նէ՛ դուն քու ծառադ Փուրային հետ բանակը

ՂՀՇ 13։14։ 15։ Տես Ժն · իդ · 14։ ա Թագ. ԺԳ · 9 · 10։

11 իջիր. Եւ Ղպիտի լսես թէ անոնք ինչ կը խօսին. անկէ ետև քու ձեռքերդ պիտի ուժովնան, որ բանակը իջնես։ Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա՝ բանակին մէջի Է դուն-

Ի Եզ · ԺԳ · 18։

12 դերուն ծայրը իջան։ Ու Մադիամի, և Ամաղէկը, ու բոլոր արևելցիները՝ մարախներու պէս բազմութեամբ հովիտին մէջ պառկեր էին, և անոնց ուղտերը անթիւ էին, ու ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ

Ը Գէ · Գ · 5 · 33 · Բ · 10։

13 շատ էին։ Եւ Գեդէօն հոն երթալով՝ ընէց որ մէկ մարդ մը իր ընկերին երազ կը պատմէր, ու կ'ըսէր. Ես երազ մը տեսայ. և ահա մէկ գարեղէն հաց մը դէպ 'ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր, և վրանի մը հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ, որ ինկաւ. ու գլխիվար դարձուց, և

14 վրանը ինկաւ։ Ու անոր ընկերը պատասխան տուաւ, և ըսաւ. Ասիկայ ուրիշ բան չէ, բայց միայն Իսրայէլացի Յովասի որդւոյն Գեդէօնին սուրը. Աստուած՝ Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է։

15 Ու երբոր Գեդէօն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց, Տէր՛ն երկրպագութիւն ըրաւ, և Իսրայէլին բանակը դարձաւ, ու ըսաւ. Ոտք ելլէք, քանզի Տէրը Մադիամու բանակը ձեր

16 ձեռքը տուեր է։ Եւ ան իրեք հարիւր մարդը իրեք դունդի բաժնելով՝ ամենուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ, և սափորներուն մէջն ըՀ ջահեր դրաւ.

17 Ու անոնց ըսաւ. Ինծի նայեցէք՝ և անանկ ըրէք. ու երբոր բանակին եղերքը հասնիմ, ես ինչպէս որ ընեմ, դուք ալ այնպէս ըրէք։

18 Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները՝ փողը ֆչեցընենք, ան ատենը դուք ալ բոլոր բանակին չորս կողմը փողերը ֆչեցուցէք, և ըսէք. Տէրոջը ու Գեդէօնին սրը։

19 րը։ Եւ Գեդէօն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը՝ կէս գիշերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր պահապանները նոր դրած էին, բանակին եղերքը հասան, և փողերը ֆչեցընելով՝ ձեռքերնուն մէջը և-

20 զած սափորները կոտրտեցին։ Ան ատենը իրեք գունդն ալ փողերը ֆչեցուցին, ու սափորները կոտրտեցին, ու ձախ ձեռքով՝ ջահերը, և աջ ձեռքով՝ փողերը բռնելով ֆչեցընելու համար, կը պոռային սրը Ի՛ՀՈՎԱՅ. Տէրոջը ու Գեդէօնին

21 սուրը։ Եւ Իամէն մարդ բանակին բոլորտիքը՝ իր տեղը կայներ էր. Ու բոլոր բանակը վազելով և ա-

22 ղաղակելով կը փախչէին։ Ու երբոր ան իրեք հարիւր մարդը Է ֆչեցին փողերը ֆչեցուցին, Տէրը բոլոր բանակին մէջ Ամէն մարդուն սուրը Է իր ընկերին վրայ դարձուց. և զօրքը մինչև Բեթասետան դէպ 'ի Սարերան, սր մինչև Աբէլմեհուլային սահմանը Ե Տաբբաթ փախաւ։

Ե Սպ · Ժդ · 9։ Եզ · Թ · 4։

23 Ու Իսրայէլացիք՝ Նեփթաղիմէն, Ասերէն և բոլոր Մանասէէն ժողվուեցան, ու Մադիանացւոց ե-

24 տևէն ինկան։ Եւ Գեդէօն Է Եփրեմի բոլոր լեռնակողմը պատգամաւորներ խրկեց, ըսելով. Մադիանացիները դիմաւորելու իջէք, և անոնց առջևէն ջուրերը բռնեցէք մինչև Բեթբարա, նաև Յորդանանը։ Ուստի Եփրեմի բոլոր մարդիկները ժողվուեցան, ու Ի ջուրերը բռնեցին մինչև Հբեթբարա, նաև

Է Գէ · Գ · 27։

Է Գէ · Գ · 28։ Հ Յես · ա · 28։

25 Յորդանանը։ Եւ Ի Մադիամու երկու իշխանները Օրէբը ու Զէբը բռնեցին. Օրէբը՝ ՀՕրէբի վէմին քովը մեռցուցին, ու Զէբը՝ Զէբի Ճնձանին քովը մեռցուցին. և Մադիանացիները հալածեցին, ու Օրէբին և Զէբին գլուխները՝ Գեդէօնին բերին Ֆ Յորդանանու ան-

Ի Գէ · Բ · 3։ Սաղ · Ձգ · 11։ Ղես · Ժ · 26։

Ֆ Գէ · Բ · 4։

ԳԼ · Ը

1 Գեդէօն Եփրեմի որդւոց սիրտը կ'իջեցընէ։ 4 Սոկքովթի ու Փանուէլի բնակիչները Գեդէօնին զօրքը կերակրելը կը մերժեն։ 10 Գեդէօն կը բռնէ Զեբէէն ու Սալմանան. 13 և դառնալով՝ Սոկքովթի ու Փանուէլի բնակիչները կը ջարդէ։ 17 Գեդէօն իր եղբայրները մահուանը վրէժը Զեբէէն ու Սալմանայէն կ'առնէ. 22 և չ'ուզեր ժողովուրդին վրայ իշխան ըլլալու։ 24 Անոր չինած եփուդը կռապաշտութեան պատճառ կ'ըլլայ։ 28 Մադիամ կը նուաճի։ 29 Գեդէօնին որդիքը, ու իր մահը։ 33 Իսրայէլացւոց կռապաշտութիւնը ու ապերախտութիւնը։

1 Ու Եփրեմացիք անոր ըսին. Ա՛ս մեզի ըրած բանդ ինչ պիտի ըլլայ, որ Մադիամու դէմ պատերազմելու գացիր, և մեզ չկանչեցիր. ու անոր հետ սաստիկ վէճ

– Տես գ · Ժբ · 1։ բ Թագ. Ժթ. 41։

2 ըրին։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ. Ես հիմա ձեզի պէս ինչ բան ըրի. Եփրեմին ճռաքաղութիւնը՝ Աբիեզերի այգկութէն լաւագոյն չէ՞

3 արդեօք։ Ֆ Աստուած Մադիամու իշխանները՝ Օրէբը ու Զէբը ձեր ձեռքը տուաւ. ես ձեզի պէս ինչ

Ֆ Գէ · Է · 24, 25։ Փիլ · Բ · 3։

ան կրցայ ընել ։ Ան խօսքը ը-
սածին պէս՝ †անոնց սիրտը հան-
դարտեցաւ ։
4 Եւ Գեդէօն Յորդանան եկաւ ,
ու ինքը և իր հետը եղող իրեք հա-
րիւր մարդիկը անցան . թէպէտ և
նուաղած էին , բայց ընդ-դէն կը հա-
5 լածէին ։ Ու †Սոկքովթի մարդիկ-
ներուն ըսաւ . Շնորհք ըրէք ,
եւեէս եկող ժողովուրդին հացի
նկանակները տուէք , քանզի նուա-
ղած են . ու ես Մադիամու թագա-
ւորներուն՝ Զեբէէին ու Սաղմա-
նայինն եւեէն ինչ կը հալածեմ ։
6 Եւ Սոկքովթի իշխանները ըսին .
†Միթէ Զեբէէին ու Սաղմանային
ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն
է , որ Ենք քու զօրքիդ հաց
7 տանք ։ Ու Գեդէօն ըսաւ . Ու-
րեմն երբոր Տէրը Զեբէէն ու
Սաղմանան իմ ձեռքս տայ , †ձեր
մարմինները անապատին փուշ-
ներովը ու տատասկներովը պի-
8 տի ծեծեմ ։ Եւ անկէ Փա-
նուէլ ելաւ , ու անոնց ալ այնպէս
ըսաւ . բայց Փանուէլի մարդիկները՝
Սոկքովթի մարդիկներուն տուած
պատասխանին պէս՝ պատասխան
9 տուին ։ Ու Փանուէլի մարդիկ-
ներուն ալ խօսեցաւ , ըսելով .
Երբոր †խաղաղութեամբ դառնամ ,
†ատ աշտարակը պիտի փլցնեմ ։
10 Եւ Զեբէէ ու Սաղմանա , և ա-
նոնց հետ անոնց բանակը , — Կա-
րկէդմէի բնակիչներուն բոլոր բանա-
կէն մնացած չորէ՝ ամէնը տասնու-
հինգ հազարի չափ մարդ կարկառի
մէջ էին . ու ինկած մեռածները՝
Հարիւր քսան հազար սուսերա-
11 մարկ մարդիկներ էին ։ Եւ Գեդէօն
Ենոբահի ու Յոգբեհայի արևելեան
կողմէն՝ վրանաբնակներուն ճամ-
բովը ելաւ , ու բանակը զարկաւ .
քանզի բանակը †անհոգ կը կենար ։
12 Եւ Զեբէէն ու Սաղմանան փա-
խան . ու Գեդէօն անոնց ետևէն
իյնալով՝ Մադիամու երկու թա-
գաւորները՝ Զեբէէն ու Սաղմանան
բռնեց , ու բոլոր բանակը տակնու-
վրայ ըրաւ ։
13 Եւ Յովասին որդին Գեդէօնը՝
*արևը չելած" պատերազմէն ետ
14 դարձաւ . Ու Սոկքովթի մարդիկ-
ներէն երիտասարդ մը բռնեց , և
անոր հարցուց . ու անիկայ՝ Սոկ-
քովթի իշխանները ու ծերերը՝ եօ-
թանասունհինգ մարդ գրեց՝
15 ***** անոր ։ Եւ Գեդէօն Սոկ-
քովթի բնակիչներուն եկաւ , ու
ըսաւ . Ահա Զեբէէն ու Սաղմա-
նան՝ որոնց համար †դուք նախատե-
ցիք՝ ըսելով . Միթէ Զեբէէին ու
Սաղմանային ձեռքը արդէն քու
ձեռքիդ մէջն է , որ մենք քու
նուաղած մարդիկներուդ հաց
16 տանք ։ Ուստի քաղաքին ծերե-
րը առաւ , և անապատէն փուշեր
ու տատասկներ †ուղղ , և անոնց-
մով Սոկքովթի մարդիկները պատ-
17 ժեց ։ Ու †Փանուէլի †աշտա-
րակը փլցուց , և քաղաքին մար-
դիկները կոտրեց ։
18 Ու Զեբէէին և Սաղմանային ը-
սաւ . †Թաբօրի մէջ մեռցուցած
մարդիկներնիդ ինչպէս †էրտնիներ
էին ։ Ու անոնք ըսին . Ինչպէս ես
դուն , անոնք ալ այնպէս էին . ա-
մէն մէկը թագաւորի տղու կը նմա-
19 նէր ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Անոնք
իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն
էին . կենդանի է Տէր , թէ որ
դուք զանոնք ողջ թողուիք , ես
20 ձեզ չէի մեռցներ ։ Ու իր անդ-
րանիկ տղուն՝ Յեթերին ըսաւ .
Ելիր , ասոնք մեռցուր ։ Բայց պա-
տանին իր սուրը չքաշեց . քանզի
մանկահասակ ըլլալով՝ վախցաւ ։
21 Ուստի Զեբէէ ու Սաղմանա ըսին .
Դուն ելիր որ մեզ զարնես . քանզի
մարդուս ուժը իր հասակին համե-
մատ կ'ըլլայ . և Գեդէօն ոտք ելաւ ,
ու †Զեբէէն և Սաղմանան մեռցուց .
ու անոնց ուղտերուն պարանոցին
վրայ եղած մահիկները առաւ ։
22 Եւ Իսրայէլի մարդիկները Գե-
դէօնին ըսին . Մեր վրայ թագա-
ւորէ , դուն ու քու որդիդ և քու
որդւոյդ որդին . որովհետև մեզ
Մադիամու ձեռքէն ազատեցիր ։
23 Ու Գեդէօն անոնց ըսաւ . Ես ձեր
վրայ չեմ թագաւորեր , ոչ ալ իմ
որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ .
Ն ձեր թագաւորը Տէրը ըլլայ ։
24 Ետքը Գեդէօն անոնց ըսաւ .
Ձեզմէ բան մը պիտի խնդրեմ .
ամէն մարդ իր աւարին օղերը ինծի
տայ . (Քանզի անոնք Իսմայէլացի
25 ըլլալով՝ ոսկիէ օղեր ունէին ։) Ու
անոնք ըսին . Խոլոր սրտով կու
տանք . ուստի լաթ մը փռեցին ,
ու ամէն մարդ իր աւարին օղերը
26 հոն ձգեց ։ Եւ ան իր ուզած ոսկի
օղերուն կշիռը՝ հազար եօթը հա-
րիւր †սիկլ ոսկի եղաւ . մահիկնե-
րէն , դինեերէն , ու Մադիամու
թագաւորներուն վրայի ծիրանի
պատմուճաններէն , և անոնց ուղ-
տերուն պարանոցին վրայ եղած
27 մանեակներէն՝ ի զատ ։ Ու Գեդէ-
օն *անոնցմով եփուդ մը շինեց , և
իր եփրա քաղաքին մէջը դրաւ .
ու բոլոր Իսրայէլը †հոն անոր ե-
տևէն էրթալով՝ պոռնկեցաւ . և
Գեդէօնին ու անոր տանը Ծորո-
դայթ եղաւ ։
28 Այսպէս Մադիամ՝ Իսրայէլի որ-

ն · ք · զԿ · Էր 1249

†Առակ . ժե . 1 ։

†Ծն . լԷ · 17 ։ Սաղ · կ · 6 ։

†Ծն . գ թագ . ի · 11 ։ Ծն . ա թագ . իե · 11 ։ †Հմր 16 ։

†Ծն . լր · 30 ։ գ թագ . ժր · 25 ։

†գ թագ . իր · 27 ։ †Հմր 17 ։ †Գլ · է · 12 ։

†Գլ · ի · 2 ։ 15 ։ 17 ։ 25 ։ գ թագ . գ · 26 ։ †Թուռ . լր · 35 · 42 ։ †Գլ . ժր · 27 ։ աթես . ե · 3 ։ †Սաղ . ձգ · 11 ։

*կ—՛Ուրիշ գաւ՝ի վերէն

†Հմր 6 ։

ն · ք · զԿ · Էր 1249

†Հմր 7 ։

†գ թագ . ժր · 25 ։ †Հմր 9 ։

†Գլ · դ · 6 ։ Սաղ · ձթ · 12 ։

†Սաղ · ձգ · 11 ։

*Սաղ . ձգ . 11 ։

†Ծն . իե · 13 ։ լե · 25 ։ 28 ։

†Գլ · ժէ · 5 ։ †Գլ · ղ · 24 ։ †Սաղ · ճղ · 89 ։ †ր Օր . է · 16 ։

դուց առջևը նուաճեցաւ . և չյանդգնեցաւ հետևիլ չկրցաւ գլուխ վերցրնել . ու Գեդէօնին օրերը՝ երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ ։

29 Եւ Յովասին որդին Յերոբաաղը գնաց , ու իր տանը մէջ նստաւ ։

30 Եւ Գեդէօն եօթանասուն տղայ ունէր իր երանքէն ելած . քանզի շատ

31 կիներ ունէր ։ Ու Սիւքեմի մէջ ունեցած հարճն ալ անոր տղայ մը ծնաւ , և անոր անունը Աբիմելէք

32 դրաւ ։ Ու Յովասին որդին Գեդէօն՝ բարի ծերութեամբ մեռաւ , և թաղուեցաւ ։

33 Եւ յետ Գեդէօն մեռածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը դարձան ու բան հաղիմին ետևէն էրթալով պոռնկեցան , ու Բահաղ բերիթը իրենց

34 աստուած ըրին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը չյիշեցին իրենց Տէր Աստուածը , որ զերնէք ազատեր էր իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թըշ-

35 նամիներուն ձեռքէն ։ Ու Յերոբաաղին (այսինքն Գեդէօնին) տան՝ անոր Իսրայէլին ըրած բոլոր բարութեանը համեմատ , գթութիւն չըրին ։

ԳԼ . Թ

1 Աբիմելէք Սիւքեմացւոց հետ խորհուրդ ընելով՝ ու իր եղբայրները սպանելով՝ թագաւոր կ'ըլլայ ։ 7 Յովթամ առակով մը զանոնք կը յանդիմանէ , ու անոնց կործանումը կը գուշակէ ։ 22 Գաաղ՝ Սիւքեմացւոց հետ կը միաբանի Աբիմելէքին դէմ ։ 30 Զերուլ՝ ասբանը անոր կ'իմացընէ ։ 34 Աբիմելէք զանոնք կը յաղթէ , ու աղ կը ցանէ քաղաքը ։ 46 Բերբիթ աստուծոյն աշտարակը կ'այրէ ։ 50 Թեբեսի մէջ երկանաքարի կտորով մը կ'բսպանուի ։ 56 Յովթամին անէծքը կը կատարուի ։

1 Ու Յերոբաաղին տղան Աբիմելէքը՝ Սիւքեմ իր մօրը եղբայրներուն գնաց . և անոնց հետ՝ ու իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ

2 խօսեցաւ , ըսելով . Շնորհք ըրէք՝ Սիւքեմի բոլոր բնակչացը ականջներուն զրուցեցէք թէ՝ Ձեզի որը աղէկ է . Յերոբաաղին բոլոր որդւոցը՝ եօթանասուն մարդոց ձեր վրայ թագաւորելը , թէ մէկ մարդուն ձեր վրայ թագաւորելը . և միտերնիդ բերէք , որ ես ձեր ոսկր

3 կորը ու ձեր մարմինն եմ ։ Ուստի իր մօրը եղբայրները՝ անոր վրայով ամէն աս խօսքերը Սիւքեմի բոլոր բնակչացը ականջներուն զրուցեցին . ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին դարձաւ . քանզի ըսին թէ՝ Անիկայ

4 մեր եղբայրն է ։ Եւ Բահաղ բերիթին տունէն եօթանասուն կտոր արծաթ տուին անոր . ու Աբեմելէք՝ անոնցմով դատարկա-

կեաց ու սրիկայ մարդիկներ վարձքով բռնեց . և անոր ետևէն գացին ։

5 Ու Եփրայի մէջ իր հօրը տունը մտաւ , և իր եղբայրները Յերոբաաղին որդիքը՝ եօթանասուն հոգին մէկ քարի մը վրայ սպաննեց . բայց Յերոբաաղին պզտիկ տղան Յովթամը՝ պահուելով ողջ մնաց ։

6 Ետքը բոլոր Սիւքեմի բնակիչները , և Մելօնին բոլոր տունը՝ ժողվուելան , ու գացին Սիւքեմի մէջ Բարձանի կաղնիին քովը Աբիմելէքը թագաւոր ըրին ։

7 Ու երբոր Յովթամին իմացուցին , անիկայ գնաց Գարիզին լեռանը գլուխը կայնեցաւ , և ձայնը վերցընելով պոռաց՝ ու անոնց ըսաւ . Ով Սիւքեմի բնակիչներ՝ ինձի մտիկ ըրէք , և Աստուած

8 ձեզի մտիկ ընէ ։ Ծառերը գացին՝ որ իրենց համար թագաւոր մը օծեն . ու ձիթենիին ըսին . Դուն

9 վրայ թագաւոր եղիր ։ Բայց ձիթենին անոնց ըսաւ . Իմ պարարտութիւնս թողում , որ ինծմով զԱստուած ու մարդիկները կը պատուեն , ու երթամ ծառերուն

10 վրայ իշխան ըլլամ ։ Եւ ծառերը թզենիին ըսին . Դուն եկուր մեր

11 վրայ թագաւոր եղիր ։ Եւ թզենին անոնց ըսաւ . Իմ քաղցրութիւնս՝ ու աղէկ պտուղս թողում , ու երթամ ծառերուն վրայ իշխան

12 ըլլամ ։ Ըն ատեն ծառերը որթին ըսին . Դուն եկուր մեր վրայ թա-

13 գաւոր եղիր ։ Որթն ալ անոնց ըսաւ . Ձգնաժամ ու մարդիկները ուրախացընող գինիս թողում , ու երթամ ծառերուն վրայ իշխան

14 ըլլամ ։ Ըն ատեն ամէն ծառերը դժնիկին ըսին . Դուն եկուր մեր

15 վրայ թագաւոր եղիր ։ Եւ դժնիկը ծառերուն ըսաւ . Թէ որ դուք իրաւցընէ զիս ձեր վրայ թագաւոր կ'օծէք , եկէք իմ հովանիիս տակը նստեք , եթէ ոչ՝ դժնիկէն կրակ թող ելլէ , ու Լիբանանու

16 եղևինները այրէ ։ Եւ հիմա թէ որ դուք՝ Աբիմելէքը թագաւոր ընելով՝ ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ վարուեցաք , և թէ որ Յերոբաաղին ու անոր տանը բարութիւն ըրիք , և թէ որ Ղանոր գործքերուն համեմատ անոր հատու-

17 ցում ըրիք . (քանզի իմ հայրս ձեզի համար պատերազմ ըրաւ , ու իր անձը վտանգի մէջ դրաւ , և ձեզ

18 Մադիամու ձեռքէն ազատեց . բայց դուք այսօր իմ հօրս տանը դէմ ոտք ելաք , ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն մարդ մէկ քարի մը վրայ սպաննեցիք . ու անոր աղախինին տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղ-

Ն . ք . ՂԲ . իսր 1249
– Գլ . ե . 31 ։
– Գլ . թ . 2 , 5 ։
Ել Գլ . թ . 1 ։
իսր 1209
– Ծն . իե . 8 ։ Ցոր . ե . 26 ։
Հմր 27 ։ Գլ . ղ . 24 ։
Գլ . բ . 19 ։
– Գլ . բ . 17 ։
Գլ . թ . 4 , 46 ։
Սաղ . հը . 11 , 42 ։ Ճղ . 13 , 21 ։
Գլ . թ . 16 , 17 , 18 ։ Ժող . թ . 14 , 15 ։
– Գլ . բ . 31 ։
* Եբր . ահ-բերան
Գլ . բ . 30 ։
Ծն . իթ . 14 ։
Ծն . իթ . 15 ։
Ի Գլ . բ . 33 ։
Ղ Գլ . ժա . 3 ։ բ Մն . ժգ . 7 ։ Նոակ . ժբ . 11 ։ Գոր . ժէ . 5 ։
Ն . ք . ՂԲ . 1209
Ի Գլ . գ . 24 ։
Գ Դ Թագ . ժա . 1 , 2 ։
Բ Տճս Ցես . իդ . 26 ։
† Կ՛ կասյարանի
Ելբ Օր . ժա . 29 , իէ . 12 ։ Ցես . բ . 33 ։ Ցօ . գ . 20 ։
Բ Տճս գ Թագ . ժգ . 9 ։
Լ Գլ . ը . 22 , 23 ։
Ե Սաղ . ճգ . 15 ։
‡ Կ՛ որուն համար Աստուած ու մարդիկ զիս կը պատուեն ,
Եբր . երեքա՞ր ։
Ե Սաղ . ճգ . 15 ։
Ի Եես . լ . 2 ։ Դան . գ . 12 ։ Ովս . ժգ . 7 ։
Հմր 20 ։ Թուղ . իա . 28 ։ Եզեկ . ժթ . 14 ։
Ն գ Թագ . ժգ . 9 ։ Սաղ . ճգ . 16 ։ Եա . բ . 13 ։ լէ . 24 ։ Եզեկ . լա . 3 ։
Ղ Գլ . ը . 35 ։
§ Եբր . առջևը ձգեց ,
Հմր 5 , 6 ։

Ն · Ք · ԶԲ · Իսր 1206

բայրը ըլլալուն համար՝ Սիւքեմի բնակչացը վրայ Թագաւոր ըրիք ։)

19 Ուստի Թէ որ այսօր Ցերոբաաղին ու անոր տանը վրայով Ճշմարտու-
թեամբ ու արդարութեամբ վա-
րուեցաք , ՛ի Աբիմելեքին վրայ ու-
րախացէք , ան ալ ձեր վրայ Թող
20 ուրախանայ · Ապա Թէ ոչ՝ ՛ի Թող
Աբիմելեքէն կրակ ելլէ , և Սիւքեմի
բնակիչները ու Մելօնի տունը այրէ ·
և Սիւքեմի բնակիչներէն ու Մելօնի
տունէն կրակ ելլէ , և Աբիմելեքը
21 այրէ ։ Եւթը Ցովաթամ փախաւ
ազատեցաւ , ու Բէէր գնաց , և իր
Աբիմելեք երբօրմէն վախցաւ հե-
ռու՝ հոն բնակեցաւ ։

Ն ր Թագ · ի 14 ։

Իսր 1206

22 Եւ Աբիմելեք Իսրայէլի վրայ ի-
23 րեք տարի Թագաւորեց ։ Ու Աս-
տուած Աբիմելեքին և Սիւքեմի բր-
նակիչներուն մէջ չար ոգի մը խրր-
կեց · ու Սիւքեմի բնակիչները՝ Ա-
բիմելեքին հետ նենգութեամբ
24 վարուեցան · Որպէս զի Ցերոբա-
աղին եօթանասուն որդւոյը եղած
անիրաւութիւնը գայ՝ և անոնց
Թափուելիք արիւնը անոնց եղբօրը
Աբիմելեքին վրայ հասնի , որ զա-
նոնք սպաններ էր , ու Սիւքեմի
բնակչացը վրայ որոնք անոր ձեռ-
քերը ուժովցուցեր էին իր եղբայր-
25 ները սպաննելու ։ Ուստի Սիւքեմի
բնակիչները՝ լեռներուն գլուխները
անոր դարաններ պատրաստեցին , և
ճամբան իրենց քովէն ամէն անց-
նողները կը թալանէին · ու ՚ի Թէ
26 Աբիմելեքին իմացուցին ։ Եւ Աբե-
դի որդին Գաաղը ու անոր եղբայր-
ները եկան՝ Սիւքեմի մէջ մտան · և
Սիւքեմի բնակիչները անոր ապա-
27 ւինեցան · Ու դաշտը ելլելով՝ ի-
րենց այգիներուն խաղողները քա-
ղեցին , և կոխելով Ուրախութիւն
բրին · ու Ի իրենց աստուածոյն տու-
նը մտնելով՝ կերան ու խմեցին , և
28 Աբիմելեքը անիծեցին ։ Ու Աբե-
դեան Գաաղը ըսաւ · Աբիմելեքը
ով է , և Սիւքեմը ով է՝ որ մենք
անոր ծառայ ըլլանք · անիկայ Ցե-
րոբաաղին տղան չէ՞ , ու Զեբուղը
անոր փոխանորդը չէ՞ ։ Սիւքեմի
հօրը՝ Եմմորին մարդիկներուն ծա-
ռայութիւն ըրէք · ու մենք ինչո՞ւ
համար անոր պիտի ծառայենք ։
29 Երանի Թէ աս ժողովուրդը իմ
ձեռքս տակը անցնէր , ու ես Աբի-
մելեքը վերցնէի · և Աբիմելեքին
ըսաւ · Զօրքերդ շատցուր , ու ե-
լիր ։
30 Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ՝
երբոր Աբեդեան Գաաղին խօսքերը
31 լսեց , խիստ բարկացաւ · Եւ ծա-
ծուկ կերպով մը Աբիմելեքին պատ-
գամաւորներ խրկեց , ըսելով · Ահա

Աբեդեան Գաաղը ու իր եղբայր-
ները Սիւքեմ եկան , և ահա անոնք
քեզի դէմ քաղաքը ոտք կը հանեն ։
32 Ուստի հիմա դուն գիշերով ելլէ՛ր ,
ու դաշտը դարանի մէջ նստէ՛ քու
33 հետդ եղող ժողովուրդով · Եւ ա-
ռաւօտուն արևը ծագածին պէս՝
կանուխկեկ ելլէ՛ր , ու Է՛ր քա-
ղաքին վրայ յարձակէ · և ահա ա-
նիկայ , ու անոր հետ եղող ժողո-
վուրդը քեզի դէմ պիտի ելլեն ·
ան ատենը ՚ձեռքէդ եկածը ընես
անոր ։
34 Ուստի Աբիմելեք և անոր հետը
եղող բոլոր ժողովուրդը գիշերով
ելան , ու չորս գունդի Բ՛ԱՆ՛ԵԼ՛Ե՛Վ՝
Սիւքեմի դէմ դարանի մէջ նստան ։
35 Եւ Աբեդեան Գաաղը ելաւ , ու
քաղաքին դրանը առջին կայնեցաւ ·
և Աբիմելեք՝ իր հետը եղող ժողո-
վուրդով դարաններէն դուրս ելաւ ։
36 Ու Գաաղ ան ժողովուրդը տեսնե-
լով՝ Զեբուղին ըսաւ · Ահա լեռ-
ներուն գլուխէն ժողովուրդ կ՛իջնէ ։
Ու Զեբուղ անոր ըսաւ · Լեռնե-
րուն շուքը քեզի մարդոց պէս կ՛ե-
37 րևնայ ։ Եւ Գաաղ դարձեալ խո-
սեցաւ , ու ըսաւ · Ահա երկրին
*բարձր տեղուանքներէն՚՚ ժողո-
վուրդ կ՛իջնէ · և մէկ գունդ մըն
ալ ՚ի Մէօնենիմի կաղնիին ճամբովը
38 կու գայ ։ Ու Զեբուղ անոր ըսաւ ·
Ո՞ւր է ան քու բերանդ , որով
՚ի կ՛ըսէիր Թէ՝ Աբիմելեքը ով է՝ որ
մենք անոր ծառայութիւն ընենք ·
քու վար զարկած ժողովուրդդ ա-
տիկայ չէ՞ · հիմա ելլէ՛ր ու անոր հետ
39 պատերազմ ըրէ ։ Ուստի Գաաղ՝
Սիւքեմի բնակչացը առջևէն ելլե-
լով՝ Աբիմելեքի հետ պատերազմ
40 բրաւ ։ Եւ Աբիմելեք զանիկայ հա-
լածեց · ու անիկայ անոր առջևէն
փախաւ · ու մինչև դրանը առջին
41 շատերը մեռած ինկան ։ Եւ Աբի-
մելեք Արումայի մէջ նստաւ · ու
Զեբուղ՝ Գաաղը և անոր եղբայր-
ները վռնտեց , որ Ի՛չ՛ը՝ Սիւ-
42 քեմի մէջ չբնակին ։ Եւ հետևեալ
օրը՝ ժողովուրդը դաշտը ելաւ · ու
43 երբոր Աբիմելեք իմացաւ , Իր ժո-
ղովուրդը առաւ՝ իրեք գունդի
բաժնեց , և դաշտին մէջը դարանա-
մուտ եղաւ · ու երբ տեսաւ որ ժո-
ղովուրդը քաղաքէն դուրս կ՛ելլէ ,
անոնց վրայ յարձակելով՝ զանոնք
44 զարկաւ ։ Եւ Աբիմելեք ու անոր
հետ եղող գունդը յարձակելով՝
քաղաքին դրանը առջին կայնե-
ցան · ու երկու գունդերը բոլորը
դաշտի մէջ եղողներուն վրայ յար-
45 ձակելով՝ զանոնք զարկին ։ Եւ Ա-
բիմելեք ան բոլոր օրը քաղաքին
հետ պատերազմեցաւ , ու ՚քաղաքը

Ն · Ք · ԶԲ · Իսր 1206

՚ա Թագ · ժ · 7 ։ իե · 8 ։ Ժող · Թ · 10 ։

* ԵՒր · պորտէն

՚ր Օր · ժը · 14 ։

՚ Ժէր 28 ։ 29 ։

՚ Ժէր 20 ։

՚ Ե՛ · ը · 6 ։ Փիլ · գ · 3 ։

՚ Ժէր 15 ։ 56 · 57 ։

Ցես Դ Թագ · ժը · 15 ։ իր · 22 ։ ը Մն · ժ · 15 ։ ժը · 19 ։ Ես · Ե՛ · ժթ · 2 · 14 ։ Ե՛ · լգ · 1 ։

Ղ Ցես Ե՛ · ժ · 9 · 10 ։ Երեմ · իե · 30 ։

Ե Ժէր 4 ։

՚ա Թագ · իե · 10 ։ Գ Թագ · ժը · 16 ։

՚Ն · լդ · 2 · 6 ։

Ե ր Թագ · ժե · 4 ։

առաւ , և մէջը եղող մարդիկները կոտրեց , ու †քաղաքը փլցուց , և հոն աղ ցանեց ։

46 Ու Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնակիչները երբոր — Բ—նէ լսեցին , †Բերիթ աստուածոյն տանը բերդը

47 մտան ։ Եւ Աբիմելէքին իմացուցին թէ՝ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր

48 բնակիչները ժողովուեր են ։ Ան ատենը Աբիմելէք՝ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով *Սալմոն լեռը ելաւ . ու Աբիմելէք տապարը ձեռքը առնելով՝ ծառի ոստ մը կտրեց , ու զանիկայ վերցուց իր ուսին վրայ դրաւ , և իր հետը եղող ժողովուրդին բսաւ . Ինչ որ ես բրի , շուտով դուք ալ ինձի պէս

49 բրէք ։ Ուստի ժողովուրդին ամէնն ալ մէյմէկ ոստ կտրեցին , ու Աբիմելէքին ետևէն գացին , և —ոբէրը բերդին քովը դրին , ու անոնցմով բերդը կրակով այրեցին . այսպէս Սիւքեմի աշտարակին բոլոր մարդիկներն ալ՝ —րն‡ հազարի չափ էրիկ ու կնիկ մարդիկ էին , մեռան ։

50 Եւ Աբիմելէք Թերէս գնաց , ու Թերէսը պաշարեց , ու զանիկայ

51 առաւ ։ Եւ քաղաքին մէջտեղը մէկ ամուր աշտարակ մը կար . ու քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ թէ էրիկ և թէ կնիկ մարդիկները հոն փախան , դուռը ներսէն գոցեցին ,

52 ու աշտարակին տանիքը ելան ։ Եւ Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց , ու անոր հետ պատերազմ բրաւ , և աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ

53 զանիկայ կրակով այրէ ։ Ու կնիկ մը †Աբիմելէքին գլխուն վրայ երկանաքարի կտոր մը նետեց , և ա-

54 նոր գագաթը կոտրեց ։ Ու —անիկայ շուտով իր զէնքերը կրող երիտասարդը կանչեց՝ և անոր բսաւ . Սուրդ քաշէ , ու զիս մեռցուր . չըլլայ որ ինծի համար բսեն թէ՝ Զանիկայ մէկ կնիկ մը մեռցուց ։ Եւ երիտասարդը զանիկայ սրով խո-

55 ցեց , ու մեռաւ ։ Ու Իսրայէլի մարդիկները՝ Աբիմելէքին մեռնիլը տեսնելով , ամէն մարդ իր տեղը գնաց ։

56 Բ Այսպէս Աստուած Աբիմելէքին †Լ—Խը դարձուց ան չարութիւնը , որն որ անիկայ իր հօրը բրեր էր , իր եօթանասուն եղբայրները սպաննե-

57 լով ։ Եւ Սիւքեմի մարդոցը բոլոր չարութիւնը՝ Աստուած անոնց գլուխը դարձուց . ու †Յերոբաալի որդւոյն Յովաթամին անէծքը անոնց վրայ եկաւ ։

Գ Լ · Ա

1 Թովղա՝ Սամիրի մէջ ժողովուրդը կը դատէ . 3 Եայիրը , որուն երսուն որդիքը երսուն քաղաք ունէին ։ 6 Փղշտացիք և Ամմնացիք Իսրայէլը կը նեղեն , 10 որոնց նեղ ժամանակին Աստուած զանոնք իրենց չաստուածները կը խրկէ · 15 բայց երբոր կը ղղեան՝ անոնց կ'ողորմի ։

1 Յետ Աբիմելէքէն ետքը՝ Իսաքարեան Դովղայի որդւոյն Փուայի որդին Թովղան —ելաւ՝ Իսրայէլը ազատելու համար . ու անիկայ Եփրեմի լեռը՝ Սամիրի մէջ կը բնակէր ։

2 Եւ Իսրայէլի մէջ քսանուերկու տարի դատաւորութիւն ըրաւ . ու մեռաւ , և Սամիրի մէջ թաղուեցաւ ։

3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի Եայիրը ելաւ , և Իսրայէլի մէջ քսանուերկու տարի դատաւորութիւն

4 ըրաւ ։ Ու անիկայ երսուն որդի ունէր , որոնք Բ երսուն աւանակի վրայ կը հեծնէին . և անոնք Գաղաադու երկրին մէջ երսուն քաղաք ունէին , †որոնք մինչև աս օրս †Եայիրի գիւղաքաղաքները կ'ըսուին ։

5 Եւ Եայիրը մեռաւ , ու Կամոնի մէջ թաղուեցաւ ։

6 Եւ †Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին , ու Բահաղիմը և Աստարովթը , ու †Ասորւոց աստուածները , և Սիդոնի աստուածները , ու Մովաբի աստուածները , և Ամմոնի որդւոյը աստուածները , ու Փղշտացւոց աստուածները պաշտեցին . և Տէրը թողուցին , ու անոր ծառայու-

7 թիւն չըրին ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու †զանոնք Փղշտացւոց ձեռքը՝ ու Ամմոնի որդւոց ձեռքը

8 մատնեց ։ Եւ անոնք ան տարիէն մինչև տասնուութը տարի Իսրայէլի որդիքը նեղեցին ու հարստահարեցին , —յ—ն‡ բոլոր Իսրայէլի որդիքը , որոնք Գորգանանու անդիի կողմը՝ Գաղաադու մէջ՝ Ամորհա-

9 յոց երկրին մէջը էր Բ—ն‡ ։ Նաև Ամմոնի որդիքը Գորգանանէն անցան , որ Ցուդայի հետ , Բենիամինի հետ , ու Եփրեմի տանը հետ ալ պատերազմ ընէն . ու Իսրայէլը խիստ մեծ նեղութեան մէջ էր ։

10 †Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին , ու ըսին . Քեզի դէմ մեղք գործեցինք . քանզի մեր Աստուածը թողուցինք , ու Բահաղի-

11 մը պաշտեցինք ։ Եւ Տէրը Իսրայէլի որդւոյը ըսաւ . Չէ՞ որ յԵ—պտեացէ †Եգիպտացիներէն , և Ամորհայիներէն , †Ամմոնի որդւոյմէն ,

12 ու †Փղշտացիներէն . Նաև երբոր Սիդոնացիները , †Ամաղեկացիները , ու Մաոնացիները †ձեզ նեղեցին , ու դուք ինծի աղաղակեցիք , ես ձեզ անոնց ձեռքէն ազատեցի ։

13 †Բայց դուք զիս թողուցիք , ու ուրիշ աստուածներու ծառայու-

Ն · ք · զՔ · Իրր 1206

† ր Օր · իԹ · 23 ։ գ Թագ · ժր · 25 ։ դ Թագ · գ · 25 ։

+ ԳԼ · ը · 38 ։

* Սաղ · կը · 14 ։

Ն · ք · զՔ · Իրր 1206

Իրր 1183

Իրր 1161

Բ ԳԼ · ե · 10 ։ ժր · 14 ։

† ր Օր · գ · 14 ։ Բ Թես · ԼՐ · 41 ։

Ի ԳԼ · ր · 11 ։ գ · 7 ։ դ · 1 ։ զ · 1 ։ ժգ · 1 ։ Ղ ԳԼ · ը · 13 ։ Ի ԳԼ · ը · 12 ։ Ը գ Թագ · ժա · 33 ։ Սաղ · ՃՂ · 36 ։

Ի ԳԼ · ր · 14 ։ ա Թագ · ժր · 9 ։

† ր Թագ · ժա · 21 ։

— Ցես ա Թագ · լ · 4 ։

† Հմր 24 ։ Ցոր · լա · 3 ։ Սաղ · ղղ · 28 ։ Առակ · ե · 22 ։

† Հմր 20 ։

† Եզ · ժգ · 30 ։ Լ Թես · իա · 21 , 24 , 25 ։ Ի ԳԼ · գ · 12 , 13 ։ Ֆ ԳԼ · գ · 31 ։ † ԳԼ · զ · 3 ։ Հ Սաղ · ՃՂ · 42 , 43 ։ Ֆ ր Օր · ԼՐ · 15 ։ Երեմ · ր · 13 ։

Ն · Ք · ԳՓ · Իսր 1161

թիւն բրիք . անոր համար ես մէյ-
մին ալ ձեզ պիտի չազատեմ ։
14 Գացէք ։ Ձեր ընտրած աստուածա-
ներուն աղաղակեցէք . ձեր նեղու-
թեան ատենը՝ թող անոնք ձեզ ա-
15 զատեն ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ցե-
բոսը ըսին . Մեղք գործեցինք . Քու
աչքիդ առջևը ինչ որ հաճելի է , ան
բրէ՛ մեզի . բայց միայն կ'աղաչենք ,
16 ազատէ՛ մեզ այսօր ։ Ա՛ռաւի իրենց
մէջէն օտար աստուածները վերցու-
ցին , ու Ցեբոսը ծառայութիւն
բրին . և Անոր սիրտը իջաւ Իսրա-
յէլի նեղութեանը համար ։
17 Եւ Ամմոնի որդիքը ժողովուե-
ցան , ու Գաղաադու մէջ բանա-
կեցան . Իսրայէլի որդիքն ալ ժող-
վուեցան , ու Մասփայի մէջ բա-
18 նակեցան ։ Եւ ժողովուրդը՝ Գաղաադու իշխանները իրարու ը-
սին . Ո՛վ որ Ամմոնի որդուոցը հետ
պատերազմ ընելու սկսէ , անիկայ
Գաղաադու բոլոր բնակչացը
գլուխ ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ցեփթայէին ու Գաղաադու բնակչացը մէջտե-
ղը եղած դաշնակցութիւնը՝ որ ինքը անոնց
գլուխ ըլլայ ։ 12 Ցեփթայէին՝ Ամմոնացւոց
առաջարկած խաղաղութեան խօսքերը անօ-
դուտ կ'ըլլան ։ 29 Ցեփթայէ ուխտ կ'ընէ . 32
Ամմոնացիները կը յաղթէ , 34 ու բոլոր ուխտը
իր աղջկանը վրայ կը կատարէ ։

Ե Ր · ԺԱ · 32 ։
Բ ԳԼ · Զ · 12 ։ Գ Թագ · Ե · 1 ։

1 Եւ Գաղաադացի Ցեփթայէն
Բ զօրաւոր ու կորիճ մարդ մըն
էր . ու անիկայ պոռնիկ կնկան մը
զաւակ էր . ու Ցեփթայէին հայրը
2 Գաղաադ էր ։ Եւ Գաղաադին
կնիկը՝ անոր զաւակներ ծնաւ . ու
երբոր կնկանը զաւակները մեծցան ,
Ցեփթայէին վռնտեցին , ու անոր
ըսին . Դուն մեր հօրը տանը մէջ
ժառանգութիւն պիտի չունենաս .
քանզի դուն օտար կնկան մը զա-
3 ւակ ես ։ Ու Ցեփթայէ իր եղբայ-
րը երեսէն փախչելով՝ Տոբի երկ-
րին մէջ բնակեցաւ . և Ցեփթա-
յէին քովը Դ սրիկայ մարդիկներ
ժողվուեցան , ու անոր հետ կը
պտրտէին ։

Դ ԳԼ · Թ · 4 ։ Ա Թագ · Իբ · 2 ։

4 Եւ եղաւ որ՝ ատենէ մը ետքը
Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պա-
5 տերազմ բրին ։ Ու երբոր Ամմոնի
որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ
կ'ընէին , Գաղաադու ծերերը գա-
ցին որ Ցեփթայէն Տոբի երկրէն
6 առնեն ։ Եւ Ցեփթայէին ըսին .
Եկո՛ւր՝ մեզի զօրագլուխ եղիր , որ
Ամմոնի որդուոցը հետ պատերազմ
7 ընենք ։ Ու Ցեփթայէն Գաղաա-
դու ծերերուն ըսաւ . Ո՞չ Ահա դուք
զիս ատեցիք , և իմ հօրս տունէն
զիս վռնտեցիք , ու հիմա որ նե-
ղութեան մէջ է՛ք , ինչո՞ւ համար

Ծ Ներ · Իզ · 27 ։

8 ինծի եկաք ։ Եւ Գաղաադու ծե-
րերը Ցեփթայէին ըսին . Անոր հա-
մար Ձ՛քեզի դիմեցինք , որ մեզի
հետ երթաս , ու Ամմոնի որդուոցը
դէմ պատերազմ ընես , և Իմեզի՝
Գաղաադու բոլոր բնակչացը գլուխ
9 ըլլաս ։ Ու Ցեփթայէ Գաղաադու
ծերերուն ըսաւ . Թէ որ դուք զիս
դարձնէք Ամմոնի որդուոցը դէմ
պատերազմ ընելու համար , ու Ցե-
բոսը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ , ես
10 ձեզի գլուխ ըլլա՞մ ։ Եւ Գաղաա-
դու ծերերը Ցեփթայէին ըսին .
Ցեբոսը մեր մէջը վկայ ըլլայ , Որ
11 բսածիդ պէս պիտի ընենք՞ ։ Ու
Ցեփթայէ Գաղաադու ծերերուն
հետ գնաց . և ժողովուրդը զանի-
կայ իրենց վրայ Իգլուխ ու զօրա-
պետ դրին . ու Ցեփթայէ Մաս-
փայի մէջ Ցեբոսը առջևը իր բոլոր
խօսքերը զրուցեց ։
12 Եւ Ցեփթայէ՝ Ամմոնի որդուո-
ցը թագաւորին պատգամաւորներ
խրկեց , ըսելով . Դուն ինծի հետ
ի՞նչ բան ունիս , որ ինծի եկար՝
իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու
13 համար ։ Եւ Ամմոնի որդուոց թա-
գաւորը՝ Ցեփթայէին պատգամա-
ւորներուն ըսաւ . Իորովհետև Իս-
րայէլը Եգիպտոսէն ելած ատենը՝
Առնոնէն մինչև Եաբոկը ու
մինչև Յորդանանը իմ երկիրս ա-
ռաւ . հիմա զանիկայ խաղաղու-
14 թեամբ ետ դարձուր ։ Ու Ցեփ-
թայէ Ամմոնի որդուոցը թագաւո-
րին նորէն պատգամաւորներ խրկեց ,
15 Եւ անոր ըսաւ . Ցեփթայէն այս-
պէս կ'ըսէ . Իսրայէլը՝ Մովաբի
երկիրը ու Ամմոնի որդուոց երկիրը
16 չառաւ . Քանզի Եգիպտոսէն ելած
ատենը՝ Իսրայէլը մինչև Կարմիր
ծովը անապատէն գնաց , ու Կա-
17 դէսը եկաւ . Եւ Իսրայէլ՝ Եդոմի
թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝
ըսելով . Շնորհք բրէ , քու երկ-
րէդ անցնիմ . Բայց Եդոմի թա-
գաւորը մտիկ չըրաւ . անանկ ալ
Մովաբի թագաւորին խրկեց . ան
ալ թող չտուաւ . ու Իսրայէլը
18 Կադէսի մէջ մնաց ։ Եւ անապա-
տին մէջէն գնաց , ու Եդոմի
երկրին ու Մովաբի երկրին բոլոր-
տիբը պտրտեցաւ , և Մովաբի
երկրին արևելեան կողմէն երթա-
լով՝ Առնոնին անդիի կողմը բա-
նակեցաւ . բայց Մովաբի սահմա-
նին մէջը չմտաւ , քանզի Մովաբի
19 սահմանը Առնոն էր ։ Ու Իս-
րայէլ դեսպանները խրկեց Ամորհա-
ցւոց Սեհոն թագաւորին՝ (որ Եսե-
բոնի թագաւորն էր ,) և Իսրայէլ
անոր ըսաւ . Շնորհք բրէ , քու
երկրէդ անցնիմ , որ իմ տեղս եր-

Ն · Ք · ԳՓ · Իսր 1161

Ե ԳԼ · Ժ · 18 ։
Ղ Ղ · Ժ · 4 ։
Ե ԳԼ · Ժ · 18 ։

Ը Երեմ · Իբ · 5 ։
* ԵՓԲ · Թէ որ անանկ քու ըսածիդ պէս չընենք ։
Բ Հմր 8 ։
Ժ ԳԼ · Ժ · 17 ։ Ի · 1 ։ Ա Թագ · Ժ · 17 ։ Ժ · 15 ։

Իսր 1143

Ի Թագ · Իա · 24 , 25 , 26 ։
Լ Ծն · Լ · 22 ։

Ի Բ Օր · Բ · 9 ։ 19 ։

Ի Թագ · Ժգ · 25 ։ Բ Օր · ա · 40 ։ Ցեսս · 6 ։
Ա Թագ · Ժգ · 27 ։ Ի · 1 ։ Բ Օր · ա · 46 ։
Հ Թագ · Ի · 14 ։
Ն Թագ · Ի · 18 , 21 ։
Ղ Թագ · Ի · 1 ։
Ճ Թագ · Իա · 4 ։ Բ Օր · Բ · 1—8 ։
Ա Թագ · Իա · 11 ։
Ա Թագ · Իա · 13 ։ Իբ · 36 ։

Ն Թագ · Իա · 21 ։ Բ Օր · Բ · 26 ։

Լ Թագ · Իա · 22 ։ Բ Օր · Բ · 27 ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իրը 1143

20 թամ՝ «Բայց Սեհոն Իսրայէլին *հրաման չտուաւ» որ իր սահմանէն անցնի. ու Սեհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, և Յասսայի մէջ բանակեցան. ու անիկայ Իսրայէլի դէմ պատերազմ բրաւ։
21 բայց Տէր Աստուածը՝ Սեհոնը ու անոր բոլոր ժողովուրդը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց. ու Էզանոնք գարկին. և Իսրայէլ ան երկրին մէջը բնակող Ամորհացւոց բոլոր երկիրը առաւ։ Ու Իսրայէլ՝ Ամորհացւոց բոլոր սահմանը՝ Առնոնէն մինչև Յաբոկը, ու անապատէն մինչև Յորդանանը ժառանգեցին
23 գեց։ Ուստի հիմա որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը՝ Ամորհացիները իր Իսրայէլ ժողովուրդին առջևէն վռնբնտեր է, դուն պիտի ժառանգես
24 ան երկիրը։ Ձեռ աստուածդդ Քամոսին քեզի ժառանգութիւն տուածը դուն չես ժառանգեր. մենք ալ՝ մեր Եհովայ Աստուծոյն մեր առջևէն վռնտած ամենքն
25 երկիրը կը ժառանգենք։ Եւ հիմա դուն՝ Մովաբի թագաւորէն՝ Սեպփորեան Բաղակէն աւելի զօրաւոր ես. միթէ անիկայ բնաւ Իսրայէլի հետ ծեծկուեցաւ, կամ անոնց հետ պատերազմ բրաւ։
26 Իսրայէլը՝ Հեսեբոնի ու անոր գեղերուն մէջը, Արոերի ու անոր գեղերուն մէջը, և Առնոնի եզերքին վրայ եղող բոլոր քաղաքներուն մէջը՝ իրեք հարիւր տարի է որ կը բնակի. և ինչո՞ւ համար զանոնք այնքան ատենի մէջ չաք
27 զատեցիք։ Ուստի ես քեզի դէմ յանցանք մը չեմ բրած, և դուն ինծի հետ պատերազմ ընելով՝ ինծի չարութիւն կ'ընես. այսօր Իսրայէլի որդւոց ու Ամմոնի որդւոց մէջը դատաւոր եղող Տէրը դատող
28 դատաստան ընէ։ Բայց Ամմոնի որդւոց թագաւորը՝ Յեփթայէին խրկած խօսքերը մտիկ չըրաւ։
29 Ան ատենը Յեփթայէին վրայ Տէրոջը Հոգին եկաւ. ու անիկայ Գաղաադէն ու Մանասէէն անցաւ, և Գաղաադու Մասփայէն ալ անցաւ, ու Գաղաադու Մասփայէն՝
30 Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց։ Եւ Յեփթայէ Տէրոջը ուխտ բրաւ՝ ու ըսաւ. Թէ որ Ամմոնի որդիքը
31 բոլորովին իմ ձեռքս մատնես, Ու Ամմոնի որդւոցմէ խաղաղութեամբ ետ դառնամ, ան ատենը իմ տանս դռնէն զիս դիմաւորելու ելլողը Տէրոջը թող ըլլայ, ու զանիկայ ողջակէզ մատուցանեմ։ Եւ Յեփթայէ Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց, որ անոնց հետ պատերազմ ընէ. ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց զանոնք։
33 Եւ Արոերէն մինչև Մինննիթ՝ քսան քաղաք, ու մինչև Աբէլ-քերամիմ սաստիկ կոտորածով զարնոնք. ու Ամմոնի որդիքը՝ Իսրայէլի որդւոց առջևը նուաճեցան։
34 Եւ Յեփթայէ Մասփա իր տունը եկաւ. ու ահա իր աղջիկը թմբուկներով և պարերով զանիկայ դիմաւորելու կ'ելլէր. և անիկայ անոր միակ հատիկ զաւակն էր, ու անկէ զատ տղայ կամ
35 աղջիկ չունէր։ Եւ ըլլալէն երբոր զանիկայ տեսաւ, իր լաթերը պատռեց, ու ըսաւ. Ո՜հ՝ աղջիկս, դուն զիս բոլորովին նկուն բրիր, և դուն ինծի իմ նեղչներուս մէկը եղար. քանզի ես բերանս բացի Տէրոջը, ու չեմ կրնար ետ դարձնել։
36 Ան ալ ըսաւ. Հայր իմ, բե՜ Տէրոջը բերանդ բացիր, Ըստ ինչ եղած ըրէ ինծի. քանզի Տէրը քու թշնամիներէդ Ամմոնի որդւոցմէն՝ քեզի համար վրէժխնդրութիւն բրաւ։
37 Եւ իր հօրը ըսաւ. Միայն այս բանը ըրէ ինծի. զիս երկու ամիս թող տուր, որ լեռներուն վրայ ելլեմ ու իջնեմ. ու ես՝ իմ ընկերներովս՝
38 իմ կուսութեանս վրայ լամ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Գնա. ու զանիկայ երկու ամիս թող տուաւ. և անիկայ իր ընկերներովը գնաց, ու լեռներուն վրայ իր կուսութիւնը լաց
39 ըաւ։ Եւ երկու ամիսը լմընալէն ետքը՝ իր հօրը դարձաւ. ու անիկայ ըիր բրած ուխտը՝ անով կատարեց. և անիկայ երիկ մարդ չճանչցաւ։ Ու Իսրայէլի մէջ սովորութիւն ե-
40 ղաւ, Որ աղունի աղջիկները երթան, ու Գաղաադացի Յեփթայէին աղջկանը համար՝ տարին չորս օր լան։

ԳԼ·ԺԲ

1 Եփրեմացիք Յեփթայէին հետ վէճ կ'բնեն, ու Գաղաադացիք անոնց Շիպպոլէթ բսել տալով՝ կը մեռցնեն զանոնք։ 7 Յեփթայէի մահը։ 8 Աբեսսանը՝ որ երեսուն տղայ ու երեսուն աղջիկ ունէր, 11 ու Եղոնը, 13 և Աբդոնը՝ որ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր, Իսրայէլը դատեցին։

1 Եփրեմի մարդիկները ժողվուեցան, և դէպ ի հիւսիսային կողմը անցան, ու Յեփթայէին ըսին. Ինչո՞ւ համար՝ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմելու գացած ատենդ մեզ չկանչեցիր, որ քու հետդ երթայինք. հիմա ես՝ քու տունդ քու վրադ կրակով պիտ-
2 ի այրենք։ Եւ Յեփթայէ անոնց ըսաւ. Ես ու իմ ժողովուրդս՝ Ամմոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ ունեցանք, և ձեզ կանչեցի, բայց դուք զիս անոնց ձեռքէն չազա-

Ն·Ք·ՂԲ· Իրը 1143

Թուա·իա· 23, բ Օր· բ·32։
* Եբր· չվճռատանացաւ

Ես·Ղ·Ժ·17։ Հմր 11։
Բ Եղ·ժե·20։ աթագ· ժբ·6։ Սադ կը·25։ Ե-բեմ·լա·4։

Ես·Ղ·Ժ·17։ Հմր 11։
Բ Եղ·ժե· 20։ աթագ· ժբ·6։ Սադ կը·25։ Ե-բեմ·լա·4։

Թուա·իա· 24, 25։ բ Օր·բ·33, 34։

Բ Օր·բ· 36։

Թուա·իա· 29։ գթագ· ժա·7։ Եբեմ·խբ· 7։

Բ Օր·թ· 4, 5։ ժբ· 12։ Ցես· գ·10։

Թուա·իբ· 2։ Ցես Ցես·իդ· 9։

Եբր·ա-ղ՚ն

Թուա·իա· 25։

Բ Օր·բ· 36։

Ես·Ղ·Ժ·17։ Հմր 11։
Բ Եղ·ժե· 20։ աթագ· ժբ·6։ Սադ կը·25։ Ե-բեմ·լա·4։

Ես·Ղ·Ժ·17։ Հմր 11։
Բ Եղ·ժե· 20։ աթագ· ժբ·6։ Սադ կը·25։ Ե-բեմ·լա·4։

Ծն·լբ· 29, 34։

Ծն·լբ· 29, 34։

Ա Թագ·ե·2։
Ե Թուա·լ·2։ Սադ·ժե· 4։ Ա Թագ·ե· 4, 5։

Ղ Թուա·լ·2։ Ե բ Թագ· ժբ·19, 31։

Ղ Թուա·իա· 29։ գ Թագ· ժա·7։ Եբեմ·խբ· 7։

Ղ Թուա·լ·2։ Ե բ Թագ· ժբ·19, 31։

Ա Թագ·ա· 22, 24։ բ· 18։

Ա Հմր 31։ Ա Թագ·ա· 22, 24։ բ· 18։

Բ Ծն·ժբ· 23։
Ծն·ժգ· 5։ լա·53։ աթագ·իգ· 12, 15։
Գլ·գ·10։

Ծն·իբ· 20։ աթագ· ա·11։

Ցես ղև· իե·2, 3, 11։ աթագ·ա· 11, 28։ բ· 18։
Սադ·կդ· 13։ Ցես ղև·իե·11, 12։

Ն · ք · ԶՓ · Իսր 1143

Բ ա թագ · ժԹ · 5 ։ իր · 21 ։ Ցար · ժգ · 14 ։ Սաղ · ՃԺԹ · 109 ։

3 տեղիք ։ Ես ալ՝ երբոր տեսայ որ դուք զիս չէք ազատեր , Ի հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով՝ Ամմոնի որդւոցը վրայ գացի , ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց . և ինչո՞ւ համար դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ
4 ընելու եկաք ։ Ու Գեփթայէ Գաղաադացի բոլոր մարդիկները ժողվելով՝ Եփրեմի հետ պատերազմ բրաւ . և Գաղաադացի մարդիկը Եփրեմեանները զարկին . քանզի ըսեր էին թէ՝ Դուք Գաղաադացիք՝ Եփրեմին մէջը -- Մանասէին մէջը՝
5 Ի Եփրեմի փախստականներն էք ։ Եւ Գաղաադացիք Եփրեմին --ը Ի Ց որդանանու անցքերը բռնեցին . ու երբոր Եփրեմի փախստական մը՝ Թող տուէք անցնիմ՝ ըսէր , Գաղաադացիք անոր կ'ըսէին . Եփրեմա՞ցի ես . ու անիկայ՝
6 Չէ կ'ըսէր . Եւ անոնք անոր կ'ըսէին . Ուրեմն * Շիպպոլէթ ըսէ . ու անիկայ Սիպպոլէթ կ'ըսէր . (քանզի չէր կրնար շիտակ արտաբերել .) ուստի զանիկայ կը բռնէին , և Ց որդանանու անցքերուն մէջը կը սպաննէին . ու ան ատենը Եփրեմէն քառասունհազար հաղար մարդ ինկաւ ։

* Ո՛ր՝ հասկ ։

Իսր 1137

7 Եւ Գեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց տարի դատաւորութիւն բրաւ . ու Գաղաադացի Գեփթայէն մեռաւ , և Գաղաադու քաղաքներուն մէկուն մէջը թաղուեցաւ ։
8 Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ Բեթլեհէմացի Աբեսանը դատա-
9 ւորութիւն բրաւ ։ Եւ անիկայ երասուն տղայ ունէր , ու երասուն աղջիկ՝ որոնք դուրս տուաւ , ու դուրսէն ած իր տղոցը՝ երասուն աղջիկ ներս առաւ . ու ինքը Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաւորութիւն բ-
10 րաւ ։ Եւ Աբեսանը մեռաւ , ու Բեթլեհէմի մէջ թաղուեցաւ ։

Իսր 1130

11 Եւ անկէ ետև Զաբուղոնացի Ելօնը Իսրայէլի դատաւոր եղաւ . ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դա-
12 տաւորութիւն բրաւ ։ Եւ Զաբուղոնացի Ելօնը մեռաւ , ու Զաբուղոնի երկիրը՝ Այղոնի մէջ թաղուեցաւ ։

Իսր 1120

13 Եւ անկէ ետև Փարաթոնացի Հէլկէլին որդին Աբդօնը Իսրայէլի
14 դատաւոր եղաւ ։ Ու անիկայ քառասուն տղայ ու երասուն թոռ ունէր , որոնք Ի եօթանասուն աւանակներու վրայ կը հեծնէին . և ինքը Իսրայէլի մէջ ութը տարի դատաւո-

Իսր 1112

15 րութիւն բրաւ ։ Ու Փարաթոնացի Հէլկէլին որդին Աբդօնը մեռաւ , և Ա Մազհկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թաղուեցաւ ։

ԳԼ · ՃԳ

1 Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի ։ 2 Հրեշտակ մը Մանուէին կնկանը կ'երեւնայ ։ 8 Մանուէին ալ կ'երեւնայ ։ 15 Մանուէ զոհ մատուցանելով՝ կը հասկընայ թէ անիկայ Տէրեշտակ է ։ 24 Սամփսոնին ծնունդը ։

Ն · ք · ՂԲ · Իսր 1161

1 Ու Իսրայէլի որդիքը -- նորէն Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին . ու Տէրը զանոնք Խ տասուն տարի Փղշտացւոց ձեռքը մատնեց ։

– ԳԼ · բ · 11 ։ գ · 7 ։ դ · 1 ։ զ · 1 ։ ժ · 6 ։ Բ ա թագ · ժբ · 9 ։

2 Եւ Դանի ցեղէն՝ Մանուէ անունով Ֆ Սարաացի մարդ մը կար , ու անոր կնիկը ամուլ էր , և զաւակ
3 չէր ծնաներ ։ Ու Տ Տէրոջը հրեշտակը -- կնկանը երեւցաւ , և անոր ըսաւ . Ահա դուն հիմա ամուլ ես , ու չես ծնանիր . բայց պիտի յղա-
4 նաս , ու որդի մը ծնանիս ։ Ուստի հիմա զգոյշ կեցիր , Խ չըլլայ որ գինի կամ օղի խմես , ոչ ալ
5 անմաքուր բան մը ուտես . Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս , և որդի մը ծնանիս , ու Ջանոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ . քանզի ան տղան՝ Ի մօրը արգանդէն՝ Ի Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ . և ա-
6 նիկայ Ը Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն ազատելու պիտի սկսի ։ Ու կնիկը դնաց , և իր էրկանը պատմեց ըսելով . Ի Աստուծոյ մարդ մը ինծի եկաւ , ու անոր Ֆ դէմքը՝ Աստուծոյ հրեշտակի դէմքին պէս խիստ ահարկու էր . և Ի անոր ուսկից ըլլալը չհարցուցի , ոչ ալ անիկայ իր
7 անունը ինծի զրուցեց . Ու ինծի ըսաւ . Ահա դուն պիտի յղանաս , ու որդի մը ծնանիս . և հիմա գինի ու օղի չխմե՛ս , ու անմաքուր բան մը չուտե՛ս . քանզի ան տղան՝ Ի մօրը արգանդէն մինչև իր մահուան օրը՝ Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ ։
8 Եւ Մանուէ Տէրոջը աղաչելով՝ ըսաւ . Կ'աղաչեմ՝ ով Տէր , ան Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն խրկեցիր , նորէն մեզի գայ , ու մեզի սորվեցնէ թէ ան ծնանելու տղուն
9 ինչ ընենք ։ Եւ Աստուած Մանուէին ձայնը լսեց . ու Աստուծոյ հրեշտակը նորէն կնկանը եկաւ , երբոր անիկայ արտին մէջը նստեր էր . ու անոր էրկը Մանուէ անոր
10 հետը չէր ։ Եւ կնիկը շուտով վազեց , ու իր էրկանը պատմեց , և անոր ըսաւ . Ահա ան օրը ինծի եկող
11 մարդը նորէն ինծի երեւցաւ ։ Ու Մանուէ ելաւ՝ իր կնկանը ետևէն գնաց , և ան մարդուն քովը մտեցաւ , ու անոր ըսաւ . Կնկանը հետ խօսող մարդը դո՞ւն ես . ու անի-
12 կայ ըսաւ . Ես եմ ։ Եւ Մանուէ * ըսաւ . Երբոր քու բանդ ըլլայ , տղուն պէտք եղածը ի՞նչ է , ու

Ն·Ք·Գ·Ք· Իսր 1141

– Ծն·լբ· 13 ։ Ցես· ժե·10 ։

Բ Ծն·լդ·2։

ե Ծն·իա· 21 ։ լդ·4 ։

զ Ծն·իդ· 3·4 ։

Ի Ծն·լդ· 14 ։ Եւ·լդ· 16 ։ բ Օր· է·3 ։

ը Ցես·ժա· 20 ։ գ Թագ· ժբ·15 ։ գ Թագ·գ· 33 ։ բ Մն· ժ·15 ։ իբ· 7 ։ իե·20 ։

Ի ԳԼ·ժգ·1 ։ բ Օր·իբ· 48 ։

ը ԳԼ·գ·10 ։ ժգ·25 ։ ա Թագ·ժա· 6 ։

Ն·Ք·Գ·Ք· Իսր 1161

* Կ–՛ Ինչ ընենք ա- նոր ։

ա Հմր 4 ։

Ի Ծն·ժբ· 5 ։ ԳԼ·գ· 18 ։

ե Ծն·լբ· 29 ։

զ Ես·Թ·6 ։ Հ ԳԼ·գ·19 ։ 20 ։

Ձղ.Թ.24 ։ ա Մն·իա· 16 ։ Եզկ· ա·28 ։ Մաա·ժէ· 6 ։

ը ԳԼ·գ·22 ։ ժ Ծն·լբ· 30 ։ Եւ·լդ· 20 ։ բ Օր· է·26 ։ ԳԼ· գ·22 ։

՛ Երբ·ժա· 32 ։

յ ա Թագ·գ· 19 ։ Ղս· ա·80 ։ բ· 52 ։

Ն ԳԼ·գ·10 ։ ա Թագ· ժա·6 ։ Մաա·գ· 1 ։

ղ Ցես·ժէ· 33 ։ ԳԼ·ժբ· 11 ։

† Կ–՛ Մա- նանէ գա- նին·գԼ·ժբ· 12 ։

13 *Ի՞նչ ընելու է՞ ։ Եւ Ցերոջը հրեշ- տակը Մանուէին բսաւ . Կնիկը՝ ա-

14 մէն բսածէս թող զգուշանայ , Որ- թէն ելած բան մը բնաւ չուտէ՝ , և Լգինի ու օղի չխմէ՝ , և անմաքուր բան մը բնաւ չուտէ՝ , ՚ի՛ իմ ամէն պատուիրածս պահէ ։

15 Եւ Մանուէ՝ Ցերոջը հրեշտակին բսաւ . Կ'աղաչեմ , Էքիչ մը մեր քովը նստէ՝ , ու պիծերէն ուլ մը պատրաստենք ՚ի՛ քու առջևդ Ը-

16 նէ՞ ։ Եւ Ցերոջը հրեշտակը Մա- նուէին բսաւ . Ես քու քովդ նըս- տիմ՝ ալ , քու հացէդ պիտի չու- տեմ . բայց թէ որ ողջակէզ պիտի ընես , դանիկայ Ցերոջը ընծայէ՛ . քանզի Մանուէ չգիտցաւ թէ անի-

17 կայ Ցերոջը հրեշտակն է ։ Եւ Մա- նուէ՝ Ցերոջը հրեշտակին բսաւ . Անունդ ի՞նչ է . որպէս զի՝ երբ- որ խօսքդ կատարուի , քեզ պա-

18 տուենք ։ Ու Ցերոջը հրեշտակը ա- նոր բսաւ . Ի՞մ անունս ինչո՞ւ ա- սանկ կը հարցընես . որովհետև ա-

19 նիկայ Հաքանելի է ։ Եւ Մանուէ ուլը ու հացի ընծան առաւ , հև մէկ քարի մը վրայ Ցերոջը ընծա- յեց . ու հրէշտա՛ն Մանուէին և անոր կնկանը աչքերուն առջևը

20 հրաշք մը բրաւ . քանզի երբոր բոցը սեղանէն դէպ ՚ի երկինքը վեր կ'ել- լէր , Ցերոջը հրեշտակն ալ սեղա- նին բոցովը վեր ելաւ . և Մանուէ ու իր կնիկը կը նայէին , ու յերեսի

21 վրայ գետինը ինկան ։ Եւ Ցերոջը հրեշտակը մէյմին ալ Մանուէին ու անոր կնկանը չերևցաւ . Ան ա- տենը Մանուէ հասկրցաւ որ անի-

22 կայ Ցերոջը հրեշտակն է ։ Ու Մա- նուէ իր կնկանը բսաւ . Ք՚Անշուշտ պիտի մեռնինք , քանզի զԱստուած

23 տեսանք ։ Եւ կնիկը անոր բսաւ . Թէ որ Ցերը մեզ մեռցընել ու- զէր , մեր ձեռքէն՝ ողջակէզը ու հացի ընծան չէր ընդուներ , ու աս բոլոր բաները մեզի չէր ցուցըներ , և աս միջոցիս մէջը ասանկ խօսքեր մեզի լսել չէր տար ։

24 Ու կնիկը որդի մը ծնաւ , և անոր անունը ՚Սամփսոն կոչեց . ու Յտղան մեծցաւ , և Ցերը զանիկայ

25 օրհնէց ։ Ու Ցերոջը Հոգին՝ Լսա- րայի ու Եսթաուղի մէջ՝ †Դանի բանակին՝ մէջը՝ սկսաւ անոր վրայ գալ ։

ԳԼ · Ժ Դ

1 Սամփսոն Փղշտացիներէն կնիկ մը կ'ուզէ ։ 6 Իր ճամբորդութեանը մէջ առիւծ մը կը սպանէ ։ 8 Երկրորդ անգամ նոյն ճամբային անց- նելով՝ առիւծին դիին մէջ մեղր կը գտնէ ։ 10 Սամփսոնին հարսանիքը ։ 12 Փղշտացիք Սամփսոնին հանելուկը անոր կնկանը միջոցով կը բացատրեն ։ 19 Սամփսոն՝ երսուն Փղշտա-

ցիներ սպանելով , անոնց կողոպուտը կ'առնէ ։ 20 Իր կինիկը ուրիշի մը կը տրուի ։

1 Եւ Սամփսոն – Թամնաթա իջաւ , ու Թամնաթայի մէջ Փղշտա- ցւոց աղջիկներէն Բ կնիկ մը տեսաւ .

2 Եւ նորէն իր տո՛ւնը ելաւ , ու իր հօրը և մօրը պատմեց ու բսաւ . Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղ- ջիկներէն կնիկ մը տեսայ . ու հիմա

3 Բզանիկայ ինձի կնիկ առէք ։ Եւ անոր հայրը ու մայրը անոր բսին . Միթէ Ե.քու եղբարդդ աղջիկներուն մէջը , ու իմ բոլոր ժողովուրդիս մէջը կնիկ չկայ՝ որ դուն Ա անթըլ- փատ Փղշտացիներէն կնիկ առնելու պիտի երթաս . բայց Սամփսոն իր հօրը բսաւ . Զանիկայ ինձի առ . քանզի իմ աչքերուս անիկայ հա-

4 ճելի է ։ Եւ անոր հայրը ու մայրը չէին դիտեր որ աս բանը ՚Ցերոջմէն է . քանզի անիկայ Փղշտացիներէն մէկ առիթ մը կը փնտռէր . ու ան ատենը Ե Փղշտացիները Իսրայէլի վրայ կ'իշխէին ։

5 Եւ Սամփսոն իր հօրը ու մօրը հետ Թամնաթա իջաւ . ու մինչև Թամնաթայի այգիները եկան . և ահա առիւծի կորիւն մը մռնչելով

6 անոր դէմը ելաւ ։ Ու ՚Ցերոջը Հո- գին անոր վրայ գալով՝ ուլ մը ճեղ- քելու պէս զանիկայ ճեղքեց , ու ձեռքին մէջ բան մը չկար . և բրած բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց ։

7 Եւ իջաւ՝ ու կնկանը հետ խօսե- ցաւ . և կնիկը Սամփսոնին աչքե- րուն հաճելի երևցաւ ։

8 Ու ժամանակ մը ետքը՝ երբոր դարձաւ կնիկը առնելու , առիւծին դին տեսնելու համար՝ Ի՛ Ե–՛Բ–ՆԷ խոտորեցաւ . և ահա առիւծին դիին մէջը՝ մեղուներու դունդ ու մեղր

9 կար . Ու զանիկայ ձեռքը առաւ , և ուտելով կ'երթար . ու իր հօրը ու մօրը գնաց , և անոնց –Լ տուաւ , ու կերան . բայց անոնց չըսաւ թէ մեղրը առիւծին դիէն հանեց ։

10 Եւ անոր հայրը՝ –ն կնկանը քովը իջաւ . ու Սամփսոն հոն ինջոյք մը բրաւ . քանզի երիտասարդները այս-

11 պէս կ'ընէին ։ Ու երբոր զանիկայ տեսան , երսուն ընկեր բերին , որ անոր հետը բլլան ։

12 Եւ Սամփսոն անոնց բսաւ . Հի- մա ձեզի Բ մէկ հանելուկ մը պիտի բսեմ . թէ որ զանիկայ Ե.աս ինջոյ- քիս եօթը օրուանը մէջ ինձի բա- ցատրէ՛ք ու գտնէք , ես ալ ձեզի երսուն Ֆսաւան ու երսուն ձեռք Է փոխելու հանդերձ կու տամ .

13 Բայց թէ որ չկարենաք ընծայ- ինձի բացատրել , ան ատենը դուք ինձի երսուն սաւան ու երսուն ձեռք փոխելու հանդերձ տաք . և

Բ·գ Թագ· ժ·1 ։ Ե գկգ· ժէ· 2 ։ Ղս· ժգ·7

Բ Ծն·իթ· 27 ։

Ֆ Կ–՛ շա- պիկ ։

Է Ծն·իե· 22 ։ գ Թագ· ե·22 ։

անոր ըսին . Քու Հանելուկդ մեզի
14 ըսէ որ լսենք : Ու անոնց ըսաւ .
Կերոզէն կերակուր ելաւ , ու զօ-
րէն անուշ ելաւ : Եւ անոնք ==
Հանելուկը՝ իրենք օրուան մէջ չկրը-
15 ցան բացատրել : Ու *եօթնե-
րորդ օրը՝ Սամփսոնին կնկանը ը-
սին . Էնդրիկդ խաբէ որ Հանելուկը
մեզի բացատրէ . Ըսր չըլլայ թէ
քեզ ու քու Հօրդ տունը կրակով
այրենք . մեզ թալլելո՞ւ Համար
16 կանչեցիք . անանկ չէ՞ : Եւ
Սամփսոնին կնիկը անոր քովը լա-
լով՝ ըսաւ . Ընդունդ դուն
զիսատեցիր ու զիս չսիրեցիր .
իմ ժողովուրդիս որդւոցը մէկ Հա-
նելուկ մը ըսիր , ու ինծի չբացատ-
րեցիր : Եւ անիկայ ըսաւ անոր .
Ահա իմ Հօրս ու մօրս չբացատրեցի ,
17 ու քեզի՞ պիտի բացատրեմ : Եւ
իրենց ինջոյքին եօթը օրուանը
մէջ անոր քովը լացաւ . ու ==
==ն եօթներորդ օրը անոր բացատ-
րեց . քանզի իրեն նեղութիւն կու
տար . անիկայ ալ իր ժողովուրդին
որդւոցը բացատրեց Հանելուկը :
18 Եւ քաղաքին մարդիկները եօթնե-
րորդ օրը՝ արեւը մտնելէն առաջ ա-
նոր ըսին . Մեղրէն անուշ՝ ու ա-
ռիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ : Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց . Թէ որ դուք
իմ երինջովս չհերկէիք , իմ Հանե-
19 լուկս չէիք կրնար դտնել : Ու
Ցերոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ ,
և անիկայ Ասկաղոն իջաւ , ու ա-
նոնցմէ երեսուն մարդ մեռցուց , և
անոնց Հանդերձները առաւ , ու Հա-
նելուկը բացատրողներուն տուաւ ,
և սաստիկ բարկանալով՝ իր Հօրը
20 տունը եկաւ : Ու Սամփսոնին կնի-
կը՝ անոր *բարեկամը եղող ընկե-
րին տրուեցաւ :

ԳԼ . Ժ Ե

1 Սամփսոն տեսնելով որ իր կնիկը ուրիշի մը տրուեր է , 3 ազուէներու պոչերուն ջահեր կապելով՝ Փղշտացւոց Հունձքերը կ'այրէ : 6 Փղշտացիք Սամփսոնին կնիկը ու անոր Հայրը կ'այրեն : 7 Սամփսոն չարաչար կը զարնէ զանոնք : 9 Ցուդայի մարդոցմէ կը կապուի , ու Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի : 14 Ցնոծ ոսկորով մը Հազար Փղշտացի կը մեռցնէ : 18 Ծարաւած անոր ջուր կը խմցնէ Լէքիի մէջ :

1 Ու եղաւ որ ժամանակ մը ետքը՝ ցորենի Ջնձոց օրերը՝ Սամփսոն այծերէն ուլ մը առաւ , ու իր կնկանը այցելութեան դնաց , ու ը-
սաւ . Ներքին սենեակին մէջ կնկանս քովը մտնեմ . բայց կնկանը Հայրը զանիկայ չթողուց որ մտնէ :
2 Եւ անոր Հայրը ըսաւ . Իրաւցընէ կարծեցի որ դուն =զանիկայ բոլորովին ատեցիր , ու զանիկայ քու բարեկամիդ տուի . ահա անոր

պզտիկ քոյրը անկէ դեղեցիկ է , հիմա անոր տեղը անիկայ քեզի ըլ-
3 լայ : Եւ Սամփսոն †անոնց ըսաւ . Ես անգամ Փղշտացւոցմէ անպարտ պիտի ըլլամ , թէ որ անոնց չա-
4 րութիւն մը ընեմ : Ու Սամփսոն գնաց իրեք Հարիւր աղուէս բռնեց , և ջահեր առաւ , ու ==ը-==ները պոչ պոչի դարձուց , ու երկու պոչերուն
5 մէջ տեղը ջահ մը դրաւ ի=ոչ . Եւ ջահերը կրակով բռընկցընելէն ետքը՝ զանոնք Փղշտացւոց Հունձքերուն մէջը ձգեց , ու դիզուած և չկտրուած Հունձքերը ու մինչև անգամ այդիները == ձիթենիները
6 այրեց : Եւ Փղշտացիք ըսին . Ես բանը ո՞վ ըրաւ : Ու ըսին . Թամնացիին փեսան Սամփսոնը . քանզի անոր կնիկը առաւ , և անոր բարեկամին տուաւ : Ու Փղշտացիք ե-
լան , և կնիկը ու անոր Հայրը կրա-
7 կով այրեցին : Իսկ Սամփսոն ա-նոնց ըսաւ . Թէև դուք այսպէս ը-րիք , բայց ես վրէժ պիտի առնեմ ձեզմէ , ու ետքը պիտի դադրիմ :
8 Եւ զանոնք՝ սրունքէն մինչև երան-քը մեծ Հարուածով մը զարկաւ . ու իջաւ՝ Ետեմ ապառաժին խո-ռոչը բնակեցաւ :
9 Եւ Փղշտացիք ելան , ու Ցուդա-յի մէջ բանակեցան , ու †Լէքիի
10 մէջ տարածուեցան : Եւ Ցուդա-յեանք ըսին . Ինչո՞ւ Համար մեր վրայ ելաք : Անոնք ալ ըսին . Սամփսոնը կապելու ելանք , որ մեզի ըրածին պէս՝ մենք ալ անոր ընենք :
11 Ու Ցուդայէն իրեք Հազար մարդ Ետեմ ապառաժին խոռոչը իջան , և Սամփսոնին ըսին . Չե՞ս գիտեր որ Փղշտացիք մեր վրայ կ'իշխեն . ինչո՞ւ Համար աս բանը մեզի ըրիր : Ու անիկայ անոնց ըսաւ . Անոնք ինծի ինչպէս որ ըրին , ես ալ անոնց
12 այնպէս ըրի : Եւ անոր ըսին . Մենք իջանք որ քեզ կապենք , ու Փղշտացւոց ձեռքը տանք : Եւ Սամփսոն անոնց ըսաւ . Ինծի երդում ըրէք , որ դուք զիս պիտի
13 չմեռցընէք : Եւ անոնք անոր հետ խօսեցան ու ըսին . Չէ . բայց հիմա քեզ պիտի կապենք , ու անոնց ձեռքը տանք , և քեզ պիտի չմեռցընենք . ու զանիկայ երկու նոր չուանով կապեցին , և ապառաժէն դուրս հանեցին :
14 Երբոր անիկայ մինչև Լէքի եկաւ , Փղշտացիք աղաղակելով՝ զանիկայ դիմաւորեցին . և †Ցերոջը Հոգին անոր վրայ գալով՝ անոր թևերուն վրայ եղող չուանները՝ կրակով այրած քթանի պէս եղան , ու կա-
15 պերը ձեռքերէն թակուեցան : Եւ մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ՝ որ դեռ

Ն . Ք . ԳՔ . Իբր 1141

* Կ=՛՝ չորրորդ

Ա Գլ . Ժգ . 5 ։
Բ Գլ . Ժե . 6 ։

Բ Գլ . Ժգ . 15 ։

Ն . Ք . ԳՔ . Իբր 1140

† Կ=՛՝ ա-նոնց Համար

Բ Գլ . Ժգ . 15 ։

Ա Գլ . Գ . 10 ։ Ժգ . 25 ։

Ե Գլ . Ժե . 2 ։ Ցոն . Գ . 29 ։

Իբր 1140

– Գլ . Ժգ . 20 ։

‡ Ցե՛ս հմր 19 ։

Դ Գլ . Գ . 10 ։ Ժգ . 6 ։

Գ Գլ . Ժգ . 4 ։

Ն·Ք·ԳԿ· Իսբ 1140

չորցած չէր, ու ձեռքը երկընցուց
զանիկայ առաւ, և Հանով հազար
16 մարդ մեռցուց։ Ու Սամիսոն ը-
սաւ. Իշու ծնօտով դէզ դէզ յիւղէ
ը=նէ+. իշու ծնօտով հազար մարդ
17 մեռցուցի։ Ու երբոր իր խօսքը
լմընցուց, ծնօտը ձեռքէն նետեց,
և ան տեղին անունը՝ *Ռամաթ
լեքի կոչեց։
18 Եւ խիստ շատ ծարաւելով՝ Տէրոջը
աղաղակեց՝ ու ըսաւ. Ի Դուն քու
ծառայիդ ձեռքովը աս մեծ փրկու-
թիւնը յայտնեցիր. և հիմա ծա-
րաւով մեռնիմ, ու անթլփատ-
19 ներուն ձեռքը իյնամ։ Եւ Ան-
տուած †Լեքիին մէջ եղած փոսը
բացաւ, ու անկէ ջուր ելաւ. և
Սամսոն խմեց, ու ոգին իրեն
դարձաւ, ևապրեցաւ. անոր հա-
մար անոր անունը՝ ‡Ենգոդիք բսուե-
ցաւ, որ Լեքիին մէջն է մինչև աս
օրս։
20 Ու անիկայ Փղշտացւոց օրերը
Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատա-
ւորութիւն ըրաւ։

* Յ՝ ծնօտի բառ։

Ի Սաղ·գ·7։

† Կ՛՝ ծնօտին

‡ Ջ՝ կանչող աղբիւր։ Սաղ. ԼԴ·6։

Փ Գլ·ժգ·1։

ԳԼ·ԺԶ

1 Սամիսոն Գազայէն կը փախչի, ու քաղաքին դռները կ՛առնէ կը տանի։ 4 Դալիլա Փղշտացիներէն կաշառք առնելով՝ Սամիսոնին կամքը կ՛որսայ։ 6 իրենք անգամ կը խարուի։ 15 բայց վերջապէս իր խնդիրքը կը կատարուի։ 21 Փղշտացիք կը բռնեն զանիկայ՝ ու անոր աչքերը կը փորեն։ 22 Սամիսոնին ուժը նորէն իր վոլոշ գալով՝ Դագոնի տաճարը Փղշտացւոց վոլոշ կը կործանէ, ու ինքն ալ կը մեռնի։

Իսբ 1120

1 Եւ Սամիսոն Գազա գնաց, ու
հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ,
2 և անոր մտաւ։ Ո– Գազացւոց բ-
սուեցաւ թէ՝ Սամիսոնը հոս եկեր
է։ Եւ –պաշարեցին՝ ու բոլոր գի-
շերը անոր դարանակալ եղան քա-
ղաքին դրանը քովը, ու բոլոր գի-
շերը լուռ կեցան՝ և ըսին. Առաւօ-
տուն կանուխ զանիկայ կը մեռցը-
3 նենք։ Ու Սամիսոն մինչև կէս
գիշերը քնացաւ, և կէս գիշերուն
ելաւ, ու քաղաքին դրանը փեղկե-
րը երկու սեմերովը բռնեց, և զա-
նոնք նիգովը մկուեզ փրցուց, ու
կռնակը առնելով՝ զանոնք քերթո-
նին դիմացի լեռանը գլուխը հա-
նեց։
4 Եւ անկէ ետքը՝ Սորեկ հեղե-
ղատին Էշերժը Բ–ղ մկ կնիկ մը
սիրեց, ու անոր անունը Դալիլա
5 էր։ Եւ Փղշտացւոց նախարար-
ները Ի–ն–ը քովը ելան, ու անոր
ըսին. Բ Զանիկայ խաբէ, ու –ն–է
հասկըցիր, թէ անոր մեծ զօրու-
թիւնը ինչէն է, և թէ ինչով կըր-
նանք անոր յաղթել, որ զանիկայ
կապենք ու չարչանդրենք. և
մենք քեզի ամէն մկկերնիս հազար

Ն·Ք·ԳԸ· Իսբ 1120

հարիւր Ֆոր արծաթ կու տանք։
6 Ու Դալիլա Սամիսոնին ըսաւ.
Կ՛աղաչեմ, յայտնէ ինծի, թէ քու
մեծ զօրութիւնդ ինչէն է, և քեզ
չազանդեցընելու համար ինչ բա-
7 նով կապել պէտք է։ Ու Սամի-
սոն անոր ըսաւ. Թէ որ զիս եօթը
հատ չչորցած ‖թարմ ջլերով՝ կապեն, կը տկարանամ, և –ր-իչ
8 մարդոց մկուն պէս կ՛ըլլամ։ Ու
Փղշտացւոց նախարարները անոր
եօթը հատ չչորցած թարմ ջլեր
բերին. ու զանիկայ անոնցմով կա-
9 պեց։ Եւ անոր ներքին սենեակին
մէջը դարանակալներ նստեր էին։
Ու Ի–լ անոր ըսաւ. Ո՛վ Սամի-
սոն՝ Փղշտացիք քու վրադ ի– ֆ–ն.
ան աւետը անիկայ ջլերը՝ կրակի
հոտէն բրդած խծուծէ լարի մը պէս
փրցուց, ու անոր ուժը չհասկը-
10 ցուեցաւ։ Եւ Դալիլա ըսաւ
Սամիսոնին. Ահա զիս խաբեցիր,
ու ինծի սուտ զրուցեցիր. հիմա
կ՛աղաչեմ՝ յայտնէ ինծի, թէ ին-
11 չով կը կապուիս։ Եւ անոր ը-
սաւ. Թէ որ զիս նոր ու չգործա-
ծուած չուաններով աղէկ մը կա-
պեն, ան ատեներ կը տկարանամ,
և –ր-իչ մարդոց մկուն պէս կ՛ըլ-
12 լամ։ Ու Դալիլա նոր չուաններ
առաւ, և անոնցմով զանիկայ կա-
պեց, ու անոր ըսաւ. Ո՛վ Սամի-
սոն՝ Փղշտացիք քու վրադ ի– ֆ–ն.
(և դարանակալները ներքին սե-
նեակին մէջը նստեր էին.) ան ա-
տեներ զանոնք իր թևերէն մկ դեր-
13 ձանի մը պէս փրցուց։ Ու Դա-
լիլա ըսաւ Սամիսոնին. Մինչև
հիմա զիս խաբեցիր, և ինծի սուտ
զրուցեցիր. ըսէ ինծի թէ ինչով
կը կապուիս։ Ու անիկայ անոր
ըսաւ. Թէ որ գլխուս եօթը բա-
14 ժին մազերը ազդովս հիւսես։ Եւ
անիկայ –ն–ղ– ըր–, –ր ֆ–բ–
բ–ն–ն ցիցովը ամուրցուց, ու անոր
ըսաւ. Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք
քու վրադ ի– ֆ–ն։ Եւ անիկայ
քունէն արթընցաւ, ու ոստայնին
ցիցը ազդովը մկուեզ քաշեց գ–
15 ր–։ Ան ատեներ Դ–լ– անոր ը-
սաւ. Ֆ–ու սիրտդ իմ հետս չէ,
ու ի՞նչպէս կ՛ըսես թէ՝ քեզ կը
սիրեմ. հիմա աս երեք անգամ է
որ զիս խաբեցիր, ու ինծի չզրուց-
ցիր՝ թէ քու մեծ զօրութիւնդ ին-
16 չէն է։ Եւ որովհետև ամէն օր իր
խօսքերովը անոր նեղութիւն կու
տար, ու զանիկայ կը բռնադա-
տէր, անանկ որ անոր սիրտը մինչև
մահուան –ս–ն–ը նեղացաւ,
17 Բոլոր իր սրտին մէջի եղածը անոր
զրուցեց, ու ըսաւ անոր. Ի՛մ գլ-
խուս վրայ ածելի չէ ելած. քան-

‖ Կ՛՝ դալար ոսոխբով

Բ Գլ·ժգ· 15։ Ցես Ա-ռակ·բ· 16—19։ Կ· 3—11։ գ· 24· 25· 26· է·21, 22, 23։

Ր Մրկ·է· 5։ Ի Թու·գ· 5։ Գլ·ժգ· 5։

Ն · Ք · ԶԲ · Իսր 1120

զի իմ մօրս արդանդէն ես Աստուածոյ ուխտաւոր եմ . թէ որ ածիլուիմ , իմ ուժս ինձմէ կ'երթայ ու կը տկարանամ , և ամէն մարդոց պէս
18 կ'ըլլամ : Ու երբոր Դալիլա տեսաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէջի եղածը իրեն զըուցեց , Փղշտացւոց նախաբարները կանչել տուաւ , ու բսաւ . Ելս անգամ ելէք . քանզի բոլոր իր սրտին մէջի եղածը ինծի զըուցեց : Ան ատենը Փղշտացւոց նախաբարները անոր քովը ելան , ու արծաթն ալ *հետերնին
*Եբր · իրենց ձեռքը Ղեսաք · է · 26 , 27 ։
19 բերին : Ղեր Դ-վ- զանիկայ իր ծունկերուն վրայ քնացուց , ու մարդ մը կանչեց , և անոր գլխուն եօթը բաժին մազերը ածիլել տուաւ , ու սկսաւ զանիկայ նեղել . և անոր ուժը իրմէն գնաց :
20 Ու Ինիւ բսաւ . Ո՛վ Սամիսոն՝ փղշտացիք քու վրադ է- ֆ- . և անիկայ քունէն արթընալով՝ բսաւ . Ելլեմ , ու առջի անգամներուն պէս թօթափուիմ . և անիկայ չէր գիտեր որ
Ի Թաւ · ԺԳ · 9 , 42 , 43 ։ Ցես · է · 12։ ա Թագ · ԺԶ · 14 ։ ԺԸ · 12 ։ Իր · 15 , 16 ։ Բ Պն · Ժե · 2 ։
21 Տէրը է իրմէ դացեր է : Ու Փղշտացիք զանիկայ բռնեցին , և անոր աչքերը փորեցին , ու զանիկայ Գազա իջեցուցին , և ոտնակապերով կապեցին . ու բանտին մէջը աղօրիքի քար կը դարձընէր :
22 Եւ անոր գլխուն մազը ածիլուելէն
23 ետքը՝ բուսնիլ սկսաւ : Ու Փղշտացւոց նախաբարները ժողովուեցան , որ իրենց աստուածոյն Դագոնին՝ մեծ զոհ մատուցանեն և ուրախութիւն ընեն . ու բսին . Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
24 թշնամին Սամիսոնը : Ու ժողովուրդը զանիկայ տեսնելով՝ է իրենց աստուածը գովեցին . քանզի բսին . Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին , մեր երկիրը աւրողը
Է Դան · է · 4 ։
25 և մեր մեռնողները շատցընողը : Ու երբոր անոնց սիրտը Ֆուրախ էր , բսին . Սամիսոնը կանչեցէք որ մեր առջևը խաղայ : Ուստի Սամիսոնը բանտէն կանչեցին , ու անոնց առջևը խաղաց . և զանիկայ սիւներուն
Ֆ Գլ · Թ · 27 ։
26 մէջտեղը կայնեցուցին : Ու Սամիսոն՝ իր ձեռքէն բռնող պատանիին բսաւ . Թող տուր իս , որ աս տունը վերցընող սիւները բռնեմ , ու անոնց վրայ կռթնիմ :
27 Եւ տունը էրիկ ու կնիկ մարդիկնեբով լեցուն էր . ու Փղշտացւոց բոլոր նախաբարները հոն էին . և Ֆտանիքին վրայ իրեք հազարի չափ մարդիկներ ու կնիկներ՝ կային , ո-
Ֆր Օր · Իբ · 8 ։
րոնք Սամիսոնին խաղալը կը դիտէին :
28 Եւ Սամիսոն Տէրոջը աղաղակելով՝ բսաւ . Ո՛վ Տէր Եհովայ , է կ'աղաչեմ՝ դես յիշէ . ով Աստուած , միայն աս անգամ ալ զիս ուժովցուր , որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մկկէն
29 առնեմ : Ու Սամիսոն՝ ան տունը վերցընող երկու միջին սիւները՝ մէկը աջ ձեռքովը ու մկկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ
30 կռթընեցաւ . Եւ Սամիսոն բսաւ . Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի . ու Ֆ-ը- ուժովը ծռեցաւ . և տունը՝ նախաբարներուն ու ամբողջ բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ . և իր մեռած ատենը մեռցուցածները՝ իր կենդանու թեան ատենը մեռցուցածներէն աւելի էին :
31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան , ու զանիկայ վերցուցին . և հանեցին իր հօրը Մանուէին գերեզմանը Եթաղեցին զանիկայ Սարայի ու Եսթաւուղի մէջտեղը : Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ :
Ղ Գլ · Ժգ · 25 ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը անոր կը դարձընէ . ան ալ կուռքեր չինել կու տայ : 5 Միքա անոնց գործը չինել կու տայ . 6 ու Ղեւտացի մը վարձքով կը բռնէ իրեն քահանայ ըլլալու :
Իսր 1406
1 Ու Եփրեմի լեռնէն՝ Միքա անու-
2 նով մարդ մը կար : Եւ անիկայ իր մօրը բսաւ . Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր Ֆոր արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր , ու իմ առջևս զըուցեցիր , ահա ան արծաթը իմ քովս է , զանիկայ ես առի . ու մայրը անոր բսաւ . - Ո՛րդեակ իմ , Տէրը քեզ
- Ծն · Ժդ · 19 ։ Հռութ · գ · 10 ։
3 օրհնէ : Եւ անիկայ՝ հազար հարիւր Ֆոր արծաթը իր մօրը դարձուց . բայց անոր մայրը բսաւ . Ես ան արծաթը իմ ձեռքս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար , Ֆ անով քանդակած ու թափծու կուռք շինելու համար . ուստի հիմա զանիկայ քեզի կու տամ :
Ֆ Տես Եւ · ի · 4 , 23 ։ Ղև · Ժթ · 4 ։
4 Իսկ Մ-ն- ան արծաթը իր մօրը դարձուց . և մայրը Է երկու հարիւր Ֆոր արծաթ առաւ , ու անոնք ոսկերիչին տուաւ . ան ալ անոնցմով քանդակած ու թափծու կուռք շինեց . և անոնք Միքայի տունը
Է Ես · Խզ · 6 ։
5 դրան : Ու -- մարդը Միքա՝ աստուածներու տուն մը ունեցաւ . ու Եփուտ և Թերափիմ շինեց , ու Ղիր տղոցը մկկը օրհնեց , որ իրեն
Ր Գլ · ը · 27 ։ Ե Ծն · լ · 19 , 30 ։ Ովս · գ · 4 ։ Ղև · ԻԹ · 9 ։ գ Թագ · Ժգ · 33 ։
6 քահանայ եղաւ : Ի Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . Եամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր :
Ի Գլ · Ժը · 1 ։ Ժթ · 1 ։ Իսր · 25 ։ ը Օր · ԼԳ · 5 ։
7 Եւ Ցուդայի ազգատոհմէն՝ -- Ֆ Ցուդայի Բեթլէհեմէն մկ պատանի մը կար . և անիկայ Ղեւտացի էր , ու հոն կը բնակէր պանդուխտի
Ը Ր Օր · Ժը · 8 ։ Ֆ Տես Ցես · Ժթ · 15 ։ Գլ · Ժթ · 1 ։ Հռութ · ա · 1 · 2 ։ Միք · և · 2 ։ Մատ · ը · 1 , 5 , 6 ։
8 պէս : Եւ -- մարդը Ցուդայի

Ն · ք · գՔ · Իբր 1406

Բեթլեհեմ քաղաքէն եկաւ , որ ...գրուած տեղը պանդխտութիւն ընէ , ու ճամբորդութիւն ընելով՝ մինչև Եփրեմի լեռը ... 9 մինչև Միքայիի տունը եկաւ : Եւ Միքա անոր ըսաւ . Ո՞րկից կու գաս : Ու անիկայ անոր ըսաւ . Ես Ղեւտացի եմ , ... գրուած տեղը պանդխտանալու կ'երթամ : 10 Ու Միքա անոր ըսաւ . Իմ քովս բնակէ , ա և ինծի Հայր ու քահանայ եղիր . և ես քեզի տարուէ տասը տասը արծաթի , ձեւք մը խնէլու հանդերձ , ու քու ուտելիդ կու տամ : Եւ Ղեւտացին 11 հոն գնաց : Ու Ղեւտացին ան մարդուն հետը բնակելու հաւանութիւն տուաւ . և ... պատանին՝ անոր որդուցը մէկուն պէս եղաւ անոր : 12 Ու Միքա՝ Ղեւտացին օրհնեց . և պատանին Ը անոր քահանան եղաւ . ու Միքայիի տունը կը բնակէր : 13 Եւ Միքա ըսաւ . Հիմա ...գիտեմ որ Տէրը ինծի բարիք պիտի ընէ , քանզի ... Ղեւտացին իմ քահանաս եղաւ :

Ն · ք · գՔ · Իբր 1406

Ղ Տես գԼ · ժէ · 10 :

Ը Տես գԼ · ժէ · 5 : Հմր 14 :

Ը գ Թագ · Իբ · 5 : Ես · Լ · 1 : Ովս · գ · 12 :

Բ գ Թագ · Իբ · 6 :

ա Ցես . ժա . 47 Լ'ըսես Լեւսմ :

Հմր 27 , 28 :

ա Կ՚ . լըկար · ու ա նանկ հաբրստու թիւն ունենալով , ու Հմր 2 :

Ա Թես . ժգ · 31 : Ցես . բ · 23 , 24 :

գ Թագ · Իբ · 3 :

ԳԼ · ԺԸ

1 Դանի որդիքը հինգ մարդ կը խրկեն իրենց ժառանգութիւն մը փնտռելու համար : 3 Ու նոքա Միքայիի տունը երթալով՝ խոշոր կ'ընեն Ցոլնաթանին հետ , որ անոնց քաջալերութիւն կու տայ . 7 Լայիսը կը լրտեսեն , ու բարի լուր կը բերեն : 11 Վեց հարիւր մարդ կը խրկուի ան քաղաքը առնելու . 14 որոնք իրենց ճամբուն մէջ՝ Միքայիի քահանան՝ ու անոր սուրբ բաները կը յափշտակեն : 27 Անոնք Լայիսը առնելով՝ Դան կը կոչեն զանիկայ : 30 Կուռքերը կը կանգնեն . և Ցոլնաթան ու անոր որդիքը յաջորդաբար քահանայութիւն կ'ընեն :

1 Ի ...ն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար , ու ան օրերը Բ Դանի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր՝ բնակելու համար . քանզի մինչև ան օրը՝ Իսրայէլի ցեղերուն մէջը՝ անոր բաժին ժառանգութիւն ինկած չէր : 2 Եւ Դանի որդիքը իրենց ազգատոհմէն՝ հինգ մարդ իրենց սահմաններէն՝ Սարայէն ու Եսթաւուղէն՝ զօրաւոր մարդ խրկեցին , որ երկիրը լրտեսեն ու քննեն . և անոնց ըսին . Գացէք երկիրը քննեցէք . ու անոնք Եփրեմի լեռը մինչև Միքայիի տունը եկան , և գիշերը հոն մնացին : 3 Երբոր անոնք Միքայիի տանը քովը էին , Ղեւտացի պատանիին ձայնը ճանչցան , և հոն դարձան , ու ըսին . Ո՞վ քեզ հոս բերաւ , և դուն հոս ի՞նչ կ'ընես , ու ինչո՞ւ համար հոս կեցեր 4 ես : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Միքան ինծի ասանկ ասանկ բրաւ , ու Ղեւս վարձքով բռնեց , որ 5 անոր քահանայ ըլլամ : Եւ անոր ըսին . Հիմա Ա Աստուծոյ Հարցուր , որ գիտնանք թէ արդեօք մեր գացած ճամբան մեզի պիտի 6 յաջողի՞ : Ու քահանան անոնց ըսաւ . Խաղաղութեամբ գացէք . ձեր երթալու ճամբան Տէրոջը առջևը հաճելի է :

7 Ան հինգ մարդիկը գացին՝ Լայիսը մտան , և անոր մէջը բնակող ժողովուրդը տեսան՝ Սիդոնացւոց պէս անհոգութեամբ հանգիստ ու ապահով կը բնակէին , և ան երկրին մէջը ինսա տուող մը Չկար՝ որ իշխէր ...նոնց վրայ . ու Սիդոնացիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ 8 գործ չունէին : Եւ ...ն հինգ մարդը Սարաա ու Եսթաւուղ դարձան իրենց եղբայրներուն . և անոնց եղբայրները անոնց ըսին . Դուք ի՞նչ 9 ըրիք : Ու անոնք ըսին . Ելէք , անոնց վրայ երթանք . քանզի մենք երկիրը տեսանք , և ահա շատ աղէկ է . ու դուք Թո՞ղլ կը կենաք . երթալու ... երկիրը ժառանգելու համար հոն մտնելու անհոգութիւն 10 մի՛ ընէք : Երբոր հոն մտնէք , մէկ անհոգ ժողովուրդի մը ու շատ ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մտնէք , որ Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը տուեր է . ... հանանկ տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող բաներուն մէկը պակաս չէ :

11 Եւ Դանի ազգատոհմէն , անկէ՝ ...ինդ Սարայէն ու Եսթաւուղէն վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկ 12 գացին : Ու ելան Ցուդայի Կարիաթարիմը բանակեցան . անոր համար ան տեղը՝ մինչև աս օրս Մահանէդան կ'րսուի . ահա անիկայ՝ Կարիաթարիմին ետևն է : 13 Եւ անկէ Եփրեմի լեռը անցան , ու 14 մինչև Միքայիի տունը եկան : Եւ Լայիսի երկիրը լրտեսելու գացող ան հինգ մարդը պատասխան տալով՝ իրենց եղբարցը ըսին . Գիտէք որ այս տուներուն մէջը՝ եփուտ , թերափիմ , և քանդակած ու թափծու կուռք կայ . ու հիմա ձեր 15 ընելու բանը գիտցէք : Ան ատենը անոնք դէպ ի հոն դառնալով՝ ան Ղեւտացի պատանիին տունը՝ Միքային տունը մտան , ու անոր ողջ 16 ջուխթիւնը հարցուցին : Եւ Դանի որդւոցմէ եղող ...ան վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկները դրանը 17 բերանը կայնեցան : Ու երկիրը լրտեսելու գացող ...ան հինգ մարդիկները հոն մտան , և ...քանդակած կուռքը , եփուտը , թերափիմը ու թափծու կուռքը առին . և

Ն · ք · գՔ · Իբր 1406

Ա Սմ · ժգ · 25 :

Բ Ցես . ժԹ . 47 :

ԳԼ · ժէ · 6 : Իա · 25 :

Ե Ցես . ժԲ . 47 :

Ե ԳԼ · ժգ · 25 :

Թ Թես . ժգ · 17 : Ցես . բ · 1 :

Ի ԳԼ · ժէ · 1 :

* Եբր · ի՞նչ ունիս հոս :

Ա Սմ · ժԲ · 19 :

Ի Ելք . խե · 8 : Ցոր . իԹ · 16 :

Լ Հմր 5 :

Ի ԳԼ · ժբ · 30 :

Ն · ք · ղէ · Իսր 1406

քահանան ան վեց հարիւր սպա-
ռազինեալ մարդիկներուն հետ դը-
18 րանը բերանը կայներ էր : Ու երբոր
անոնք Միքայիի տունը մտան , և
քանդակած կուռքը , եփուտը ,
թերափիմը ու թափծու կուռքը
առին , քահանան անոնց բսաւ .
19 Դուք ի՞նչ կ'ընէք : Ու անոնք ը-
սին անոր . Լուռ կեցիր , ձեռքդ
բերնիդ վրայ դիր , ու մեր հետը
եկուր , ու մեզի հայր ու քահանայ
եղիր . քեզի մէկ մարդու մը տանը
քահանայ ըլլալը աղէկ է , թէ Ի-
սրայէլի մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհ-
20 մին քահանայ ըլլալը : Եւ քահա-
նան սրտին մէջը ուրախանալով՝
եփուտը , թերափիմը և քանդա-
կած կուռքը առաւ , ու ժողո-
21 վուրդին մէջը մտաւ : Եւ անոնք
դարձան գացին , ու ընտանիքները
և անասունները ու թանկագին
կարասիները իրենց առջևը դրին :
22 Երբոր անոնք Միքայիի տունէն
հեռացան , Միքայիի տանը մօտ ե-
ղող տուներուն մարդիկը ժողովուե-
ցան , ու Դանի որդոցը հասան :
23 Եւ Դանի որդոցը Իսկէն
կանչվրտեցին , որոնք երեսնին
դարձուցին՝ ու Միքայիին ըսին .
Քեզի ի՞նչ եղաւ՝ որ ամբոխ բազ-
24 մութիւնով կուգաս" : Եւ անիկայ
ըսաւ . Իմ շինած աստուածներս՝
ու քահանան առիք գացիք , և ասկէ
ետև ինծի ի՞նչ կը մնայ . ու ինծի
ինչո՞ւ համար կ'ըսէք Թէ՝ Քեզի
25 ի՞նչ եղաւ : Եւ Դանի որդիքը
անոր ըսին . Մեր մէջը քու ձայնդ
չլսուի . չըլլայ որ Նբարկասիրտ
մարդիկները ձեր վրայ յարձակին ,
ու քու կեանքդ և քու ընտանեացդ
26 կեանքը կորսընցընես : Ու Դանի
որդիքը իրենց ճամբան գացին . և
Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն
զօրաւոր էն , դարձաւ իր տունը
գնաց :
27 Ու անոնք Միքայիի շինածները՝
և անոր քահանան առին , ու Լա-
յիսի վրայ՝ հանդիստ և անհոգ կե-
ցող ժողովուրդի մը վրայ գացին ,
ու զանոնք սուրի բերնէ անցընե-
28 լով՝ քաղաքը կրակով այրեցին : Եւ
անոնք Ասիդոնէն հեռու ըլլալնուն ,
ու մարդու մը հետ գործ չունենալ-
նուն համար , ազատող մը
չկար . և ան Բեթրոորի
հովիտին մէջն էր . ու քաղաքը շի-
նեցին , և անոր մէջը բնակեցան :
29 Ու քաղաքին անունը՝ իրենց հօր
Իսրայէլեան Դանին անունովը՝
Դան կոչեցին . բայց քաղաքին
30 անունը առաջուց Լայիս էր : Եւ
Դանի որդիքը՝ քանդակած կուռ-
քը կանդնեցին իրենց . ու Մանա-
սէի որդւոյն Գերսոնին որդին Ցով-
նաթանը , ինքը ու իր որդիքը՝
մինչև երկրին գերութեան օրը՝
Դանի ցեղին քահանաներն էին :
31 Ուստի անոնք Միքայիին շինած
կուռքը իրենց պահեցին , որչափ
ժամանակ որ Աստուծոյ տունը Սե-
լովի մէջ էր :

Ն · ք · ղէ · Իսր 1406

– Դև · ժգ · 1 · ա Թագ · գ · 2 , 3 , 10 , 11 , Սաղ · հր · 60 , 61 : ‡ Ցես · ժբ · 1 , Դև · ժթ · 18 , իա · 12 :

ԳԼ · ԺԹ

1 Ղևտացի մը Բեթղեհեմ կ'երթայ՝ իր հարճը տուն դարձնելու համար : 16 Ծեր մարդ մը Գաբաայի մէջ իր տունը կ'ընդունի զանիկայ : 22 Գաբաացիք կը լկտեն անոր հարճը , որ կը մեռնի : 29 Իսկ Ղևտացին տասներկու կտորի բաժնելով զանիկայ՝ տասներկու ցեղերուն կը խրկէ :

1 Յն եղաւ որ՝ (ան օրերը որ Իս-
րայէլի մէջ Թագաւոր չկար ,)
Եփրեմի լեռանը կողմերը բնակող
մէկ պանդուխտ Ղևտացի մը կար .
ու անիկայ՝ Յուդայի Բեթղեհե-
2 մէն մէկ հարճ մը առաւ իրեն : Եւ
անոր հարճը շնութիւն ընելով՝ ան-
կէ իր հօրը տունը՝ Յուդայի Բեթ-
լեհեմը գնաց , ու չորս ամիսի չափ
3 հոն կեցաւ : Եւ էրիկը ելաւ անոր
ետևէն գնաց , որ բաղցրութեամբ
խօսի անոր հետ՝ ու զանիկայ ետ
բերէ . և իր հետը երէք իր ծա-
ռան՝ ու երկու էշ . ու ինկնիկ զանի-
կայ իր հօրը տունը տարաւ . և
աղջկան հայրը երբոր զանիկայ տե-
սաւ , ուրախութեամբ զանիկայ
4 դիմաւորեց : Ու աղջկան հայրը ա-
նոր աները՝ զանիկայ ներս առաւ .
և իրեք օր անոր հետը նստաւ . կե-
րան խմեցին ու գիշերները հոն մը-
նացին :
5 Եւ չորրորդ օրը՝ երբոր առաւօ-
տուն կանուխ ելան , անիկայ ոտ
ելաւ որ երթայ . բայց աղջկան
հայրը իր փեսային ըսաւ . Կտոր մը
հաց կեր , որ սիրտդ ուժովնայ , ու
6 ետքը կ'երթաք : Եւ նստան , ու
երկուքը միասին կերան և խմեցին .
ու աղջկան հայրը ան մարդուն ը-
սաւ . Կ'աղաչեմ , աս գիշեր ալ
հոս կեցիր , ու սիրտդ ուրախնայ ,
7 Նայ : Եւ ան մարդը ելաւ որ եր-
թայ . բայց անոր աները զանիկայ
բռնադատելուն համար , դարձաւ
8 գիշերը հոն մնաց : Ու հինգերորդ
օրը՝ առաւօտուն կանուխ ելաւ որ
երթայ . և աղջկան հայրը ըսաւ .
Կ'աղաչեմ , սիրտդ ուժովցուր . և
ուշացան մինչև կէս օրը անցնիլը , ու
9 երկուքը ճաշ կերան : Ու ան
մարդը ելաւ , ինքը՝ իր հարճը ու իր
ծառան՝ ճամբայ երթալու համար .
բայց անոր աները՝ աղջկան հայրը
ըսաւ անոր . Ահա օրը իրիկուն ըլ-
լալու վրայ է . կ'աղաչեմ , գիշերը
հո՛ն մնացէք . ահա օրը կ'իջնէ ,

– Դև · ժէ · 6 , ժբ · 1 , իա · 25 :

Բ Գև · ժէ · 7 ·

‡ Ծն · լդ · 3 ·

Ժողովուելու ցար :

Ը բ Թագ · ժէ · 8 ·

– Հմր 7 · 10 , բ Օր · լդ · 22 ·

– Ցես · ժթ · 47 ·

Ե Հմր 7 ·

– Թուա · ժգ · 22 · բ Թագ · ժ · 6 ·

Ցես · ժթ · 47 ·

Ծն · ժգ · 14 · Գև · ի · 1 · գ Թագ · ժբ · 29 , 30 · ժե · 20 ·

Ն · Ք · ԶՓ · Իսր 1406

գիշերը հոս կեցիր , ու սիրտդ զուարճանայ . և վաղը կանուխ ճամբայ ելլէք՝ ու ձեր վրանը դա-
10 ցէք : Եւ ան մարդը գիշերը մնալ չուզեց , ու ելաւ գնաց , ու մինչև Իեբուսին՝ այսինքն Երուսաղէմին դիմացը եկաւ . և իր հետը երկու համեստած էշ ունէր , ու իր հարճն ալ իր հետն էր :
11 Ու երբոր Ցերուսին մօտեցան , օրը շատ անցած ըլլալուն համար , ծառան իր տիրոջը ըսաւ . Եկուր աս Ցեբուսացւոց քաղաքը խոտո-
12 րինք , ու գիշերը հոն մնանք : Բայց տէրը անոր ըսաւ . Իսրայէլի որդւոցմէ չեղող օտարազգիներուն քաղաքը չխոստորինք . հապա մինչև
13 Գաբաա անցնինք : Եւ իր ծառային ըսաւ . Եկուր ան տեղերուն մէկուն մօտենանք , ու գիշերը Գաբաայի կամ Ռամայի մէջ մնանք :
14 Եւ անցան գացին . ու երբոր Բենիամինի Գաբաային մօտեցան , ա-
15 րեգը մտաւ : Եւ հոն գարձան , որ Գաբաա մտնեն՝ ու գիշերը հոն մը-նան . և գնաց քաղաքին հրապարակին մէջը նստաւ . ու մարդ մը չկար որ Ռանոնք իր տունը առնէ՝ գիշերը անցընելու համար :
16 Եւ ահա իրիկունը արտէն մէկ ծեր մարդ մը կու գար՝ Ի իր գործէն Եփրեմի լեռնէն էր . և Գաբաայի մէջ պանդխտացեր էր . ու ան տեղին բնա-
17 կիչները՝ Բենիամինեանք էին : Ու երբոր անիկայ աչքերը վերցուց , և ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապարակին մէջը տեսաւ , ծեր մարդը ըսաւ . Ո՞ւր կ'երթաս , և ո՞ւակից
18 կու գաս : Ու անիկայ ըսաւ . Մենք Յուդայի Բեթլէհեմէն մինչև Եփրեմի լեռանը կողմերը կ'անցնինք . ես ան տեղացի եմ , ու մինչև Յուդայի Բեթլէհեմը գացի , և հիմա Ցերոջը տունը կ'երթամ . ու ոչ Իր տունը ընդունող մարդ մը չը-
19 կայ . Բայց մեր էշերուն համար չարդ ու ճարակ կայ . և ինծի համար , քու աղախինիդ համար , ու քու ծառայիդդ հետ եղող մանչուն համար հաց ու գինի ունիմ . բնաւ
20 մէկ բան մը պակաս չէ : Եւ ան ծեր մարդը ըսաւ . Խաղաղութիւն քեզի . քու ամէն պակասութեանդ հոգը իմ վրաս ըլլայ . Ի բայց գիշերը
21 հրապարակին մէջ մի մնար : Ու զանիկայ իր տունը տարաւ , և էշերուն կեր տուաւ . հու անոնք ոտքերնին լուալէն ետքը , կերան և խմեցին :
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուարճանար , ահա Ն քաղաքին բնակիչներէն չար մարդիկներ՝ տանը չորս

կողմը պաշարեցին , ու դուռը ձեռք առին . և տանը տիրոջը՝ ան ծեր մարդուն հետ խօսեցան ու ըսին . Ցուն եկող մարդը հանէ , որ
23 զանիկայ գիտնանք : Եւ Ա ան տանուտէր մարդը անոնց ելաւ , ան անոնց ըսաւ . Չէ , եղբայրներս . կ'աղաչեմ , գեշութիւն մի ընէք . աս մարդը իմ տունս մտնելէն ետքը , Ա աս անզգամութիւնը մի ը-
24 նէք : Ն Ահա իմ կոյս աղջիկս , ու ան Ասրդոն հարճը հիմա ձեզի հանեմ , և չանոնք լկեցէք , ու ձեր ուզածը ըրէք անոնց , և աս մարդուն՝ աս անզգամութեան գործը
25 մի ընէք : Բայց ան մարդիկները չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել . ու ան մարդը՝ իր հարճը բռնեց դուրս հանեց անոնց . և անոնք զանիկայ գիտցան , ու բոլոր գիշերը զանիկայ լկեցին մինչև առաւօտ . ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ , զանիկայ թող տուին որ երթայ :
26 Եւ ան կինկը առտուան դէմ գնաց , ու ինկաւ ան մարդուն տանը դրանը առջևը , ուր որ իր տէրը Ը ևնոր . ոռ մինչև որ լուսցաւ՝ հոն
27 Ասց : Եւ անոր Ցէրը առաւօտուն ելաւ , տանը դռները բացաւ , որ ելլէ իր ճամբան երթայ . և ահա կինկը՝ իր հարճը տանը դրանը առջին ինկեր էր , և ձեռքերը սեմին
28 վրայ էր : Ու անոր ըսաւ . Ելի՛ր երթանք . բայց Ե պատասխան տուող չկար : Ան առէնը զանիկայ իր էշուն վրայ դրաւ , ու մարդը ելաւ
29 իր տեղը գնաց : Եւ երբոր իր տունը հասաւ , դանակ մը առաւ , ու իր հարճը բռնեց և Ֆ զանիկայ ոսկորներովը տասներկու կտորի բաժնեց , ու Իսրայէլին ամէն սահ-
30 մանները խրկեց : Եւ ամէն տեսնողները կ'ըսէին թէ՝ Իսրայէլի որդւոցը եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օրս՝ ասանկ բան մը ոչ եղեր է , ոչ ալ տեսնուեր է . ասոր վրայ մտածեցէք , Ի խորհուրդ ըրէք ու խօսեցէք :

ԳԼ · Ի

1 Ղեւտացին իրեն եղած զրկանքը ժողովրդին կը պատմէ : 8 Ժողովրդին վճիռը : 12 Բենիամինեանք Իսրայէլացւոց պահանջմունքներուն մտիկ չընելով՝ գլուխ կը վերցնեն : 18 Իսրայէլացիք երկու անգամ պատերազմ ընելով՝ իրենցմէ քառասուն հազար մարդ կը մեռնի : 26 Եւ որը մէկ Ծնորհով մը բոլոր Բենիամինեանները կը ջարդեն , բայ 'ի վեց հարիւր հոգիէն՝ որոնք կ'ազատուին :

1 Ան առէնը Ը բոլոր Իսրայէլի որդիքը ելան , ու ժողովը՝ մէկ մարդու մը պէս Ի Դանէն մինչև Բերսաբէէ՝ Գաղաադու երկիրը՝ Ի Մասփայի մէջ Ցէրոջը առջևը ժողվուեցան ,
2 Եւ բոլոր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի

Ն · Ք · ԶՓ · Իսր 1406

Ցն . ԺԹ . 5 ; Հռով . ա . 26 , 27 ; Ցն . ԺԹ . 6 , 7 ;

Իր Թագ . Ժգ . 12 ;

Ն Ցն . ԺԹ . 8 ;

Ը Ցն . ԼՂ . 2 ; Բ Օր . իա . 14 ;

Ա Ցն . գ . 1 ;

Ը Գէ . ի . 5 ;

Ղ Գէ . ի . 6 ; Ցես . ա Թագ . Ժա . 7 ;

Ը Գէ . ի . 7 ; Առակ . Ժգ . 10 ;

Ա Բ Օր . Ժգ . 12 ; Ցես . իր . 12 ; Գէ . իա . 5 ; ա Թագ . Ժա . 7 ;

Բ Գէ . Ժը . 29 ; աԹագ . գ . 20 ; Բ Թագ . գ . 10 ; Իդ . 2 ;

Գ Գէ . Ժ . 17 ; Ժա . 11 ; ա Թագ . է . 5 ; Ժ . 17 ;

Ն·Ք·ՂԲ· Խբ 1406

Ա ԳԼ·Բ·10·

բոլոր ցեղերուն գլխաւոր մարդիկները՝ չորս հարիւր հազար Ա սուր քաշող հետեւակ զօրք ընտրվ Ասուածոյ ժողովուրդին ժողովքին
3 մէջը ներկայացան ։ Եւ Բենիամինի որդիքը լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփա եկեր են ։ Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին . Մեղ պատմեցէք , թէ ասա չարութիւնը ինչպէս ե-
4 ղաւ ։ Եւ ան Ղեւտացի մարդը՝ մեռցուած կնկանը էրիկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ես ու իմ
Ի ԳԼ· ԺԹ· 15· Հարճս Բենիամինի Գաբաան ե-
Ձ ԳԼ· ԺԹ· 22· 5 կանք , որ գիշերը հոն մնանք . Ձեւ Գաբային բնակիչները ինծի դէմ ոտք եղան , ու գիշերով իմ եղած տունս պաշարեցին , և զիս մեռցընել կ'ուզէին , Ա ու իմ Հարճս լկե-
Ի ԳԼ· ԺԹ· 25, 26· 6 ցին , և մեռաւ . Ես ալ իմ Հարճս առի , ու զանիկայ կտոր կտոր ըրի , և Իսրայէլի ժառանգութեանը բոլոր երկիրը խրկեցի . քանզի անոնք
Ը ԳԼ· ԺԹ· 29· Բ Ցես·Ե·15· Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու
7 անզգամութիւն ըրին ։ Ահա դուք ամէնդ ալ Իսրայէլի որդիք էք ,
Ժ ԳԼ· ԺԹ· 30· Ժ հոս ձեր մէջը խօսեցէք ու խոր-
8 հուրդ ըրէք ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս ոտք եղաւ , ու ըսաւ . Մեզմէ բնաւ մէկը իր վրանը պիտի չերթայ , ու բնաւ մէ-
9 կը իր տունը չդառնայ ։ Եւ հիմա Գաբաային ընելու բաներնիս ասիկայ է . անոր վրայ վիճակով Ը-
10 Ռ·Ե· ։ Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ հարիւրէն՝ տասը , և հազարէն՝ հարիւր , ու տասը հազարէն՝ հազար մարդ առնենք , որ ժողովուրդին պաշար տանին . անոնք ալ Բենիամինի Գաբաան մտնելով , անոր Բ-
Ն·Լ·Ղ·Ջ Իսրայէլի մէջ ըրած բոլոր անզգամութեանը փոխարէնը հա-
11 տուցանեն ։ Եւ ան քաղաքին վրայ Ը Ր Ի·Ա· Համ՝ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները՝ մէկ մարդու մը պէս՝ միաբանութեամբ ժողվուեցան ։
Ի Ր Օր· Ժգ· 14 ։ Ցես· Ր· 13, 16· 12 Ու Իսրայէլի ցեղերը՝ Բենիամինին բոլոր ցեղին մարդիկներ խրկեցին , ու ըսին . Ա ս ինչ չարու-
Ւ Ր Օր· Ժգ· 13 ։ ԳԼ· ԺԹ· 22 ։ Ի Ր Օր· Ժէ· 12 ։ 13 թիւն է որ ձեր մէջը եղաւ ։ Եւ հիմա Գաբաայի մէջ եղող Ա ան չար մարդիկները տուէք , որ զանոնք մեռցընենք , ու Ի չարութիւնը Իսրայէլէն վերցընենք ։ Բայց Բենիամինեանք իրենց եղբարցը՝ Իսրայէլի որդւոց խօսքը մտիկ ընել չուզե-
14 ցին . Ու Բենիամինի որդիքը՝ Իսրայէլի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու համար՝ իրենց քաղաքներէն
15 Գաբաայի մէջ ժողվուեցան ։ Եւ ան օրը իրենց քաղաքներէն Ե-Ղ Բենիամինի որդիքը համրուեցան . Ա քսանուվեց հազար սուր քաշող մարդ Ք Ա Ա-Ե Ա , բաց ՚ի Գա-
բաայի բնակիչներէն՝ որոնք եօթը հարիւր ընտիր մարդիկ համրուե-
16 ցան ։ Ա ս բոլոր ժողովուրդին մէջը եօթը հարիւր ընտրուած Ձ ահեկագործ մարդիկներ կային , որոնց ամէնն ալ պարսատիկով մազի վրայ քար կը նետէին առանց վրիպելու ։
17 Եւ Իսրայէլի մարդիկներն ալ համրուեցան . Ա Բենիամինէն ՚ի զատ՝ չորս հարիւր հազար սուր քաշող մարդ Ք Ա Ա-Ե Ա Ա . ասոնք ամէնն ալ պատերազմող մարդիկներ էին ։
Ա Ա·Ր՝ Ասուածոյ տունը . տես Հմր 23, 26· Ք Թուա· Խ· 21 ։ ԳԼ· ա· 1 ։ 18 Ու զացին՝ *Բեթէլը ելան . և Իսրայէլի որդիքը Ք Ասուածոյ հարցուցին ու ըսին . Բենիամինի հետ պատերազմելու համար՝ ո՛վ մեզի առաջնորդ ըլլայ . և Տէրը ըսաւ .
19 Յուդան առաջնորդ ըլլայ ։ Ու Իսրայէլի որդիքը առաւօտուն ելան , և Գաբաային դիմացը բանա-
20 կեցան ։ Ու Իսրայէլացիք Բենիամինի հետ պատերազմ ընելու ելան . և Իսրայէլացիք Գաբաային քովը անոնց դէմ շարուեցան պատերազմի
Հ Ես· Խթ· 27· 21 համար ։ Ու Բենիամինի որդիքը Գաբաայէն ելան , և ան օրը Իսրայէլէն քսանուերկու հազար մարդ
22 գետինը փռեցին ։ Ու ժողովուրդը՝ Ա-Ի-Ն Իսրայէլացիք ուժովցան , և նորէն զացին պատերազմելու համար շարուեցան նոյն տեղը , ուր որ
Ն Հմր 26, 27· 23 առջի օրը շարուեր էին ։ (Ն Ու Իսրայէլի որդիքը ելան , և Տէրոջը առջեւը մինչեւ իրիկուն լացին , ու Տէրոջը հարցնելով՝ ըսին . Մեր եղբօրը Բենիամինին հետ պատերազմելու համար նորէն ելլե՞նք . և Տէրը ըսաւ . Անոր դէմ ելէք ։)
24 Ու երկրորդ օրը՝ Իսրայէլի որդիքը Բենիամինի որդւոցը մօտեցան ։
Ղ Հմր 21· 25 Ու Ղերկրորդ օրը՝ Բենիամինեանք Գաբաայէն անոնց դէմ ելան պ-Ա Ե Ր-Ե Ղ Ե Լ Ը Ա համբ . և Իսրայէլի որդւոցմէ նորէն տասնուութը հազար մարդ գետինը փռեցին . ասոնց ա-
մէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ
էին ։
Ճ Հմր 18· † Ա-Ի Ասուածոյ տունը 26 Ան ատենը բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ պսխինքն բոլոր ժողովուրդը ճ եկան † Բեթէլը գացին , ու հոն Տէրոջը առջեւը նստան լացին , և ան օրը մինչեւ իրիկուն ծոմ պահեցին , ու Տէրոջը առջեւը ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մա-
27 տուցին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հարցուցին . (ու ան օրերը Ո Ասուածոյ ուխտին տապանակը
Ո Ցես· Ժը· 1 ։ աթոռագ· 3· 4 ։ Յ Ցես· իգ· 33 ։ 28 հոն էր . Եւ ան օրերը՝ Ն Ր Օր· Ժ· 8 ։ Ժը· 5 ։ անոր առջեւը Յ Ա Հարոնեան Եղիազարին որդին Փենէհէսը Ն կը կայներ .) ու ըսին . Մեր եղբօրը Բենիամինին որդւոցը հետ պատերազմելու համար նորէն մէյմըն ալ ելլե՞նք , թէ ետ

քաշուինք ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Եւ-
լ.ք . քանզի վաղը զանոնք ձեր
ձեռքը պիտի մատնեմ ։
29 Ու Իսրայէլացիք Գաբաային
բոլորտիքը դարանակալներ դրին ։
30 Եւ Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը
Բենիամինի որդւոցը վրայ գացին ,
ու մկալ անգամներուն պէս գա-
31 բաային դիմացը շարուեցան ։ Ան
առանը Բենիամինի որդիքը ժողո-
վուրդին դէմը ելան , և քաղաքէն
զատուեցան , ու առջի անգամնե-
րուն պէս սկսան ժողովուրդը
զարնել , ու երասունի չափ Իսրայէ-
լացի մեռցուցին ան ճամբաներուն
մէջը՝ որոնց մէկը Բեթէլ կ'ելլէր ,
32 ու մկալը գաշտի Գաբաան ։ Եւ
Բենիամինի որդիքը ըսին . Ահա ա-
նոնք մեր առջեւը առջի անգամնե-
րուն պէս կը կոտրուին ։ Ու Իսրա-
յէլի որդիքը ըսին . Փախչինք՝ ու
զանոնք քաղաքէն դուրս ճամբա-
33 ները հանենք ։ Եւ Իսրայէլին բոլոր
մարդիկները իրենց տեղէն ելան , ու
Բաալթամարին առջեւը շարուե-
ցան ։ Եւ Իսրայէլին դարանակալները
յանկարծ իրենց տեղէն՝ Գաբաայի
34 գաշտէն դուրս ելան ։ Ու Գաբաա-
յին առջեւը՝ բոլոր Իսրայէլէն տասը
հազար ընտրուած մարդ եկան . և
պատերազմը սաստկացաւ . ⁻ու ա-
նոնք չէին գիտեր որ իրենց վրայ
35 չարիք հասեր է ։ Եւ Տէրը Իսրայէ-
լին առջեւը Բենիամինը զարկաւ . ու
ան օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիա-
մինէն քսանուհինգ հազար հարիւր
մարդ կոտրեցին . անոնց ամէնն ալ
36 սուր քաշող մարդիկ էին ։ Եւ
Բենիամինի որդիքը իրենց յաղ-
թուիլը տեսան . Իքանզի Իսրայէ-
լացիք՝ Գաբաային բոլորտիքը դր-
րած դարանակալներուն ապաւինե-
լով՝ Բենիամինեանց տեղ տուին ։
37 Եւ դարանակալները շուտով Գա-
բաային վրայ յարձակեցան , ու դա-
րանակալները ըր- Իւղը տարա-
ծուեցան , և բոլոր քաղաքը սուրի
38 բերնէ անցուցին ։ Ու Իսրայէլացիք
դարանակալներուն հետ՝ *ժամա-
նակ մը որոշեր էին , որ քաղաքէն
39 մեծ կրակով ծուխ հանեն ։ Ան ա-
տենը Իսրայէլի մարդիկը պատե-
րազմին մէջը փախուստ յուցուցին .
ու Բենիամինեանք սկսան Իսրայէ-
լացիները զարնել , ու երասուն մար-
դու չափ մեռցուցին . քանզի ըսին
Թէ՝ Անտարակոյս անոնք մեր առ-
ջեւը՝ առջի պատերազմին պէս կը
40 կոտրուին ։ Բայց երբոր քաղաքէն՝ կրակին ծուխը սիւնի պէս
բարձրանալ սկսաւ , Բենիամի-
նեանք Լետևնին դառնալով՝ նա-
յեցան որ քաղաքին հրդեհը եր-
41 կինքը կ'ելլէր ։ Ու երբոր Իսրա-
յէլացիները նորէն ետ դարձան ,
Բենիամինեանք ապշեցան մեացին ,
քանզի տեսան որ չարիքը իրենց
42 վրայ հասեր էր ։ Ուստի անոնք
Իսրայէլացւոց առջեւէն դէպ 'ի ա-
նապատին ճամբան դարձան . բայց
պատերազմը անոնց հասաւ . ու
քաղաքներէն ելլողները զանոնք ի-
43 րենց մէջը մեռցուցին ։ Այ-Բե-
Բենիամինեանները պաշարեցին ,
զանոնք հալածեցին , -- զանոնք
դիւրութեամբ մինչեւ Գաբաային
դիմացը՝ արեւելեան կողմէն՝ զար-
44 կին ։ Եւ Բենիամինէն տասնու-
ութը հազար մարդ ինկաւ . անոնց
ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։
45 Ու ճ-յ-ձ-ներէը դարձան դէպ 'ի ա-
նապատը՝ ⁻Ռեմոնի վէմը փախան .
անոնցմէ՝ ճամբաներուն մէջը՝ հինգ
հազար մարդ ճանապարհ բռին . և
զանոնք մինչեւ Գեդոմը հալածելով՝
անոնցմէ երկու հազար մարդ զար-
46 կին ։ Ու Բենիամինէն՝ ան օրը բո-
լոր ինկածները քսանուհինգ հազար
սուր քաշող մարդ էր . անոնց ա-
մէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։
47 ⁻Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան , ու
անապատը՝ Ռեմոնի վէմը փախան ,
ու Ռեմոնի վէմը չորս ամիս կեցան ։
48 Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որ-
դւոցը դառնալով , զանոնք սուրի
բերնէ անցուցին , քաղաքներուն
մէջի մարդիկներէն մինչեւ անասուն-
ները , ու ինչ որ գտնուեցաւ . ու
բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կր-
բակով այրեցին ։

ԳԼ . ԻԸ

1 Ժողովուրդը Բենիամինի ցեղին կորստանը վրայ կ'ողբան ։ 8 Գաղաադ Յաբիսը կը կորսընցընեն , ու անկէ չորս հարիւր աղջիկ առնելով՝ ողջ մնացած Բենիամինեանց կին կ բլլալու կու տան . 16 նաև կը խրատեն զանոնք՝ որ Սելովի մէջ պար բռնող աղջիկներէն ալ յափշտակեն ։

1 Ու ⁻Իսրայէլի մարդիկները Մասփայի մէջ երդում ըրեր էին , ու ըսեր էին Թէ՝ Մեզմէ բնաւ մէկ մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին
2 կնիկ ըլլալու չտայ ։ Եւ ժողովուրդը †Բեթէլ երթալով՝ հոն Աստուծոյ առջեւը մինչեւ իրիկուն նըստան , ու ձայներնին վերցընելով՝
3 մեծ լացով մը լացին , և ըսին . Ո՛վ Իսրայէլին Տէր Աստուածը , ինչու համար աս բանը Իսրայէլի մէջ պատահեցաւ , որ այսօր Իսրայէլէն ցեղ մը պակսի ։
4 Ու հետեւեալ օրը ժողովուրդը կանուխ ելաւ , և Հոն սեղան մը շինեցին , ու ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մատուցին ։

Ես . ը . 4 ։

Ես . ը . 14 ։ Ե . Խ . 11 ։

Ես . ը . 15 ։

Ես . ը . 19 ։

* Կ՛նայ

Ես . ը . 20 ։

- Ես . ժ . 32 ։

- Գլ . խ . 13 ։

- Գլ . ի . 1 ։

† Կ՛նայ Աստուծոյ տուն . Գլ . ի . 18 , 26 ։

Բ Թագ . իդ . 25 ։

Ն · Ք · ՂԴ · Իսբ 1406

5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին . Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ ժողովուրդին հետ Ցերոյը առլնը չելլողը ո՛վ է . էքանզի Ցերոյը առլնը Մասփա չելլող մարդուն համար մեծ երդումի ըրեր էին , ըսելով թէ՝ Անպատճառ պիտի մեռնի ։
6 Ան առենը Իսրայէլի որդիքը՝ իրենց եղբօրը Բենիամինին համար ցաւելով ըսին . Այսօր Իսրայէլէն մէկ
7 ցեղ մը բնաջինջ եղաւ ։ Ա՛ս ինչցածներուն ի՞նչ ընենք , որ անոնց կիներ տանք . քանզի մենք Ցերոյը անունովը երդում ըրինք՝ որ մեր աղջիկներէն անոնց կիներ չտանք ։
8 Ու ըսին . Իսրայէլի ցեղերէն ո՛վ է որ Ցերոյը առլնը Մասփա չելաւ . և ահա Գաղաադու Յաբիսէն՝ բնաւ մարդ մը եկած չէր բանակը
9 ժողովը ։ Ու ժողովուրդը աչք անցուցին . և ահա անոնց մէջը Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներէն
10 մարդ մը չգտնուեցաւ ։ Ան ատենը ժողովը՝ խիստ զօրաւորներէն հոն տասներկու հազար մարդ խրկեցին , ու անոնց պատուիրելով՝ ըսին . Երթայէք , և Գաղաադու Յաբիսին բնակիչները սուրի բերնէ անցուցէք , կիներն ալ ու տղաքներն ալ ։
11 Ասիկա է ձեր ընելու բանը որ կ՚ընէք . Ամէն էրիկ մարդը՝ ու էրիկ մարդու անկողինը գիտցող ամէն
12 կիներ կոտորեցուցէք ։ Ու Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն մէջը չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գտան , որ անոնք արուի հետ պառկած չէին , ու էրիկ մարդ չէին գիտեր , և զանոնք Քանանու երկրին
13 մէջ Սելովի բանակը ըերին ։ Ու բոլոր ժողովը Հրեթ խրկելով , Բենեամինի վէմը եղող Բենիամինի որդւոցը խօսեցան , և Խզանոնք խաղաղութեան հրաւիրեցին ։ Ու ան
14 ատենը Բենիամինեանք դարձան . և անոնց ան կիները տուին , որ Գաղաադու Յաբիսի կիներէն ողջ թողուցեր էին . բայց անոնց
15 բաւական չեղան ։ Ու ժողովուրդը Բենիամինի համար ցաւեցաւ . քանզի Ցերը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ խրամատութիւն ըրաւ ։
16 Ու ժողովին ծերերը ըսին . Մնացածներուն ի՞նչ ընենք՝ կիներ առնելու համար . որովհետև Բենիամինի ցեղէն կիները կորսուեցան ։
17 Ու ըսին . Ողջ մնացող Բենիամինեանց ժառանգութիւն Տէրէ չկայ , որ Իսրայէլէն ցեղ մը բնաջինջ չըլլայ ։
18 Բայց ։ Ու մենք անոնց՝ մեր աղջիկներէն կիներ չենք կրնար տալ . էքանզի Իսրայէլի որդիքը երդում ընելով ըսին թէ՝ Բենիամինի կիներ
19 տուողը անիծեալ ըլլայ ։ Ու ըսին . Ահա տարուէ տարի Ցերոյը տօնախմբութիւն կ՚ըլլայ Սելովի մէջ , որ Բեթելի հիւսիսային կողմը , ու Բեթելէն Սիքեմը ելլող ճամբուն արեւելեան կողմը , և Ղեբոնային հարաւային
20 կողմը կ՚ինայ ։ Ու Բենիամինի որդւոցը պատուիրելով՝ ըսին . Գացէք՝ այդիներուն մէջը պահուեցէք
21 ցէք . Ու երբոր տեսնէք որ Սելովի աղջիկները խաղալու ելեր են , ան ատենը այդիներէն ելէք , և ամէն մէկերնիդ Սելովի աղջիկներէն ձեզի մէյմէկ կին յափշտակեցէք , ու Բենիամինի երկրին
22 կիրը գացէք ։ Ու թէ որ անոնց հայրերը կամ եղբայրները մեզի գալով՝ գանգատ ընեն , անոնց կ՚ըսենք թէ՝ Մեր սիրոյն համար շնորհք ըրէք անոնց . քանզի մենք պատերազմին մէջը՝ անոնց ամէնուն մէյմէկ կին չպահեցինք . ու հիմա դուք չտուիք անոնց , որ յանցաւոր
23 ըլլաք ։ Ու Բենիամինի որդիքը անանկ ըրին , ու իրենց թիւովն չափ՝ պարբեռնողներէն կիները յափշտակելով՝ առին ու գացին իրենց ժառանգութիւնը դարձան , ու Էքաղաքները շինեցին , և անոնց
24 մէջը բնակեցան ։ Ու ան ատենը Իսրայէլի որդիքը՝ անկէ ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգատոհմին գնաց . և ամէն մարդ անկէ իր ժառանգու-
25 թեանը ելաւ ։ Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . Ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր ։

Ն · Ք · ՂԴ · Իսբ 1406

Ե Գ · Ե · 23 ։
Ե Օր · Ե · 10 ։
Ե Ցես · Ժբ · 1 ։
Ը Գ · Ի · 47 ։
Ե Ցես · Ժբ · 1 ։
Ե Ցես · Ի · 48 ։
Ե Գ · Ժէ · 6 ։ Ժբ · 1 ։ Ժթ · 1 ։
Ե Օր · Ժբ · 8 ։ Գ · Ժէ · 6 ։
Ե Ցես · Ժբ · 1 ։
Ե Ցես · Ի · 48 ։
Ե Գ · Ժէ · 6 ։ Ժբ · 1 ։ Ժթ · 1 ։
Ե Օր · Ժբ · 8 ։ Գ · Ժէ · 6 ։

ԳԻՐՔ ՀՈՒԹԵՑ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԽՐԻՍՏՈՍԻ
1912

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ելիմելէք սովի պատճառով Մովաբացւոց երկիրը կ'երթայ, ու Հոն կը մեռնի։ 4 Մաալոն և Քեղլոն՝ Մովաբացի կիներ կ'առնէն իրենց, ու կը մեռնին։ 6 Նոեմի իր քաղաքը դառնալու առնէ։ 8 Իր հարսները կը յորդորէ որ իր տեղը չերթան։ 14 Որփա անկէ կը դառնայ, բայց Հռութ հաստատուն մնալով կ'ընկերանայ անոր։ 19 Որոնք երկուքին ալ Բեթղեհեմ հասնելով՝ սիրով կ'ընդունուին։

1 Դատաւորաց կառավարութեան օրերը՝ երկրին վրայ սով եղաւ. և Յուդայի Բեթղեհեմէն մէկ մարդ մը՝ իր կնիկովը ու երկու որդիներովը Մովաբի երկիրը պանդխտանալու գնաց. 2 Եւ ան մարդուն անունը՝ Ելիմելէք, ու կնկանը անունը՝ Նոեմի, ու երկու որդուոցը անունները՝ Մաալոն ու Քեղլոն էին. անոնք Եփրաթացի էին՝ Յուդայի Բեթղեհեմէն, և Մովաբի երկիրը գացին, ու հոն բնակեցան։ 3 Եւ Նոեմիին էրիկը Ելիմելէք մեռաւ. ու անիկայ իր երկու 4 որդիներովը մնաց, Որոնք իրենց Մովաբացի կիներ առին. մէկուն անունը՝ Որփա, ու մէկալին անունը՝ Հռութ էր. և անոնք հոն տասը տարիի չափ նստան։ 5 Ու Մաալոնը և Քեղլոնը՝ երկուքն ալ մեռան. և կինիկը՝ իր երկու որդուոցմէն ու էրիկէն զուրկ մնաց։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԽՐԻՍՏՈՍԻ
1912

6 Եւ անիկայ իր երկու հարսերովը ելաւ, որ Մովաբի երկրէն դառնայ. քանզի Մովաբի երկրին մէջը լսեր էր որ Տէրը Հիր ժողովուրդին այցելութիւն ըրեր է՝ Հանոնց հաց տալով։ 7 Ու անիկայ իր եղած տեղէն՝ իր երկու հարսերուն հետը ելաւ. և Յուդայի երկիրը դառնալու համար ճամբորդութիւն կ'ընէին։ 8 Նէին։ Ու Նոեմի իր երկու հարսերուն ըսաւ. Գացէք, և ամէն մէկերնիդ Թող իր մօրը տունը դառնայ. Տէրը ձեզի ողորմութիւն ընէ, ինչպէս որ դուք մեռածներուն ու ինծի ըրիք. 9 Տէրը ձեզի տայ, որ ամէն մէկերնիդ իր էրկանը տունը հանգստութիւն գտնէ. ու զանոնք համբուրեց. և անոնք ձայներնին վերցնելով՝ լացին. 10 Ու անոր ըսին. Մենք անպատճառ քու հետդ քու ժողովուրդիդ

11 դիդ կը դառնանք։ Բայց Նոեմի ըսաւ. Ո՛վ իմ աղջիկներս՝ ետ դարձէք. ինչո՞ւ համար իմ հետս պիտի երթաք. միթէ իմ արգանդիս մէջը ուրիշ տղաքներ կան, Որ 12 ձեզի էրիկ ըլլան։ Ետ դարձէք իմ աղջիկներս, — գացէք. քանզի ես պառաւեր եմ, ու Նորէն պիտի չկարգուիմ. թէ որ յոյս ունիմ ըսելով՝ ասօր դիշեր կարգուելու ըլլայի, ու տղաքներ ալ ծնանէի, 13 Դուք՝ մինչև անոնց մեծնալը պիտի սպասէիք, և դուք ասոր համար պիտի չկարգուէիք՝ ու —ա՞խ պիտի մնայիք. չէ աղջիկներս, քանզի ձեզի համար շատ՝ կը ցաւիմ. որովհետև Ձեռքը Տէրոջը իմ վրաս 14 բաս ծանրացաւ։ Ու անոնք նորէն ձայներնին վերցնելով՝ լացին։ Եւ Որփա իր կեսուրը համբուրեց. բայց Հռութ անկէ չզատուեցաւ։ 15 Սակայն Նոեմ ըսաւ. Ահա քու ներդ՝ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ. հդուն — 16 Ներոջդ ետևէն ետ դարձիր։ Եւ Հռութ ըսաւ. Յիմ վրաս մի՛ խնդար՝ որ քեզ թողում, ու քեզմէ հեռանամ. քանզի ուր որ երթաս, հոն պիտի երթամ, և ուր որ մնաս, հոն պիտի մնամ. Հքու ժողովուրդդ՝ իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու քու Աստուածդ՝ իմ Աստուածս ըլլայ. 17 Ո՛ւր որ մեռնիս, Ես — Հոն պիտի մեռնիմ, ու Հոն թաղուիմ. Ձեր ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ, Թէ որ զիս քեզմէ՝ մահուանէ 18 — Բէլ Բոն հը զատէ։ Երբոր Նոեմ տեսաւ որ անիկայ միտքը դրեր է իր հետը գալու, ալ չխօսեցաւ անոր։

19 Ու երկուքը Բեթղեհեմ գացին, մինչև որ Բեթղեհեմ մտան, Ասոնց պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու կ'ըսէին. Նորեցաւ 20 Նոեմին ասիկայ է։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ. Զիս Նոեմի՝ կանչէք, զիս Մարա կանչեցէք. քանզի Ամենակարողը դառնութեամբ 21 Թեամբ լեցուց զիս. Ես լեցուն գացի, Ու Տէրը զիս պարապ դարձուց. ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք.

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԽՐԻՍՏՈՍԻ
1912

Ղ ՆՇ. ԼԲ. 11։ Բ Օր. ԽԱ. 5։

* Կ՚ՍՊ՝ ձեզ մի աւելի

Ի Դատ. Բ. 15։ ՃՈԲ. ԺԹ. 21։ Սաղ. ԼՐ. 4։ ԼՉ. 2։ ԼԹ. 9. 10։

†ԵՔԲ. ԵԼԱԼ։ Ի ԱՌԱԿ. ԺԱ. 17։ ԺԲ. 24։

Ն Դատ. ԺԱ. 24։

Հ ՏՑԵՍ ՃՑՈ. ԻԳ. 15. 19։ Գ ԹԱԳ. Բ. 2։ ՂՈՒ. ԻԳ. 28։

Յ Գ ԹԱԳ. Բ. 2. 4. 6։

Ղ ԳԼ. Բ. 11. 12։

Ճ ԱԹԱԳ. Գ. 17։ ԽԱ. 22։ Բ ԹԱԳ. ԺԹ. 13։ Գ ԹԱԳ. Գ. 31։

Ո ԳՈԲ. ԻԱ. 14։

Չ ՄԱԹ. ԻԱ. 10։

Ն ՏՑԵՍ ԵՒ. ԻԳ. 7։ ՈՂԲ. Բ. 15։

‡ Ը՝ Հաճելի։

‖ Ը՝ դառն։

Ջ ՏՑԵՍ ՃՑՈ. Ա. 21։

Ն · Ք · Գ · Ի՛ր 1312

քանզի Տէրը *ինձի դէմ վկայութիւն տուաւ՝ , ու Ամենակարողը
22 զիս վշտացուց : Ա՛յսպէս Նոեմի՝ իր հարսին Մովաբացի Հռութին հետ՝ Մովաբի երկրէն ետ դարձաւ . ու *գարիի ՚ձոյց սկիզբը Բեթլեհէմ հասան :

* կ՚ես խոստովանուց ։
- Ել · թ · 31 · 32 ։ Գ Ի · բ · 23 ։ բ Թագ · ի · 9 ։

Գ Լ · Բ

1 Հռութ հասկ կը ժողվէ Բոոսին արտերէն ։ 4 Բոոս իմանալով անոր ո՛վ ըլլալը՝ 8 մարդասիրութիւն կը ցուցնէ անոր ։ 18 Եւ Հռութ իր բոլոր ժողվածը Նոեմիին կը տանի ։

1 Ու Նոեմին իր էրկանը կողմանէ մէկ *ազգական մը ունէր . անիկայ ելիմելէքին ազգատոհմէն էր , ու շատ հարուստ մարդ մըն էր , և
2 անոր անունը Բոոս էր ։ Ու Մովաբացի Հռութը Նոեմիին ըսաւ . Արտերը երթամ , և որուն աչքին առջևը ողորմութիւն գտնելու ըլլամ , անոր ետևէն երթամ , ո՞ւ հասկեր ժողվեմ ։ Եւ անիկայ ըսաւ
3 անոր . Գնա՛ աղջիկս ։ Ու անիկայ գնաց . և արտի մը մէջ մտնելով՝ ՚ձողներուն ետևէն հաւ՚ կը ժողվէր . ու այնպէս պատահեցաւ՝ որ անիկայ ելիմելէքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գտնուեցաւ ։
4 Եւ ահա Բոոս Բեթլեհեմէն եկաւ , ու ՚ձողներուն ըսաւ . Տէրը ձեր հետը ըլլայ ։ Եւ անոնք ը-
5 սին . Տէրը քեզ օրհնէ ։ Ու Բոոս՝ ՚ձողներուն վրայ կեցող իր մանչուն ըսաւ . Ա՛ս աղջիկը որո՞ւնն է ։
6 Եւ ՚ձողներուն վերակացու մանչը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Է Նոեմիին հետ Մովաբի երկրէն
7 դարձող Մովաբացի աղջիկն է . Եւ Թո՛ղ ըսաւ . Կ՚աղաչեմ , որաներուն մէջը ՚ձողներուն ետևէն հաւ՚ քաղեմ ու ժողվեմ . ու անիկայ առտուանց կանուխ եկաւ , ու մինչև հիմա կեցաւ , փո՛ք մը հիմա քիչ մը տունը նստաւ ։
8 Եւ Բոոս ըսաւ Հռութին . Մըտիկ ըրէ՝ աղջիկս . հաւ՚ ժողվելու համար՝ ուրիշին արտը չերթաս , ու աս տեղէն ալ չզատուիս , հապա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս .
9 Քու աչքերդ անոնց ՚ձած արտին վրայ ըլլան , ու անոնց ետևէն գնա . ահա մանչերուն ապսպրեր եմ որ քեզի չդպչին . ու երբոր ծարաւիս , ամաններուն քովը գնա , ու մանչե-
10 րուն քաշած ը՞րէն խմէ ։ Եւ ՚ոչ ՚ինչ Ներեսի վրայ ինկաւ , ու գետնէն երկրպագութիւն ընելով՝ անոր ըսաւ . Ինչո՞ւն է որ ես քու աչքերուդ առջևը շնորհք կը գտնեմ՝ , ու դուն ինձի հետ ծանօթութիւն կ՚ընես . որովհետև ես մէկ օտար կը-
11 նիկ մըն եմ ։ Եւ Բոոս պատասխան

Ն · Ք · Գ · Ի՛ր 1312

տուաւ , ու անոր ըսաւ . Քու էրկանդ մեռնելէն ետքը՝ Է դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր , բոլորն ալ պատմեցին ինծի , և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր , ու եկար ան ժողովուրդին՝ որն որ առաջուց չէիր
12 ճանչնար ։ Ը՞րու գործդիդ փոխարէն Տէրը հատուցում ընէ , և քու վարձքդ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս տրուի . քանզի դուն եկար որ Թանոր թեւերուն տակը ապաստանարան մը
13 գտնես ։ Ու անիկայ ըսաւ . Ո՛վ Տէր իմ , ՚քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտնեմ . քանզի դուն զիս մխիթարեցիր , ու քու աղախինիդ է՚քաղցրութեամբ խօսեցար , է՚թէ պէտև ես քու աղախիններուդ մէ-
14 կուն պէս ալ չեմ ։ Եւ Բոոս կերակուրի առեն անոր ըսաւ . Հոս եկուր . ու հացէն կեր , և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ ։ Աստի անիկայ ՚ձողներուն քովը նստաւ . ու անոր՝ բոհրած ցորեն տուաւ . ան ալ կերաւ կշտացաւ , և Թաւել-
15 ցածը պահեց ։ Ու երբոր հասկ ժողվելու ելաւ , Բոոս իր մանչերուն պատուիրելով՝ ըսաւ . Թո՛ղ որաներուն մէջէն ալ ժողվէ , ու
16 զանիկայ մի՛ ամչցնէք . Եւ խուրձերէն ալ անոր համար գետինը ձգեցէք , ու թո՛ղ տուէք որ ժողվէ , և զանիկայ մի՛ յանդիմանէք ։
17 Ու անիկայ մինչև իրիկուն ան արտին մէջը ՚ձողը հաւ՚էր ժողվեց . ու երբոր ժողվածը ծեծեց , մէկ ար-
18 դուի չափ գարի եղաւ ։ Եւ զանիկայ առաւ , ու քաղաքը մտաւ . և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ . ու Հռո՛ւթ հանեց Թան իր կշտացածէն առելցածը անոր տուաւ ։
19 Եւ կեսուրը անոր ըսաւ . Ա՛յսօր ո՞ւսկից հաւ՚ ժողվեցիր , և ո՞ւր բանեցար . Է՚քեզի ճանչնորութիւն ընողը օրհնեալ ըլլայ ։ Ան ատենը անիկայ իր կեսուրին իմացուց թէ որուն քովը բաներ է , ու ըսաւ . Ան մարդը՝ որուն քովը ես այսօր
20 բանեցայ , Բոոս կը կոչուի ։ Եւ Նոեմի իր հարսին ըսաւ . Անիկայ Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ , որ չկենդանիներէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չկտրեց . և Նոեմի անոր ըսաւ . Ան մարդը մեր ազգատոհմէն է . անիկայ Հմօտ ազգական
21 է մեզի ։ Ու Մովաբացի Հռութը ըսաւ . Անիկայ նաև ինծի ըսաւ թէ՝ Իմ մանչերուս քովէն չզատուիս , մինչև որ անոնք իմ բոլոր
22 հունձքս լմընցընեն ։ Եւ Նոեմի իր հարսին՝ Հռութին ըսաւ . Աղէկ է՝ աղջիկս , որ դուն անոր աղջիկ-

Ե Գլ · ա · 14 · 16 · 17 ։
Ը ա Թագ · իգ · 19 ։
Ը Գլ · ա · 16 ։ Սաղ · ժէ · 8 ։ լզ · 7 ։ ծէ · 1 ։ կգ · 7 ։
Ի Ծն · լգ · 15 ։ աԹագ · ա · 18 ։
Ի Ծն · լգ · 3 ։ Դատ · ժԹ · 3 ։
Լ ա Թագ · իե · 41 ։
Ի Հմր 18 ։
Ի Ցես Հմր 14 ։
Ձ Հմր 10 ։ Սաղ · խա · 1 ։
Է Գլ · գ · 10 ։ բ Թագ · բ · 5 ։ Ճոբ · իԹ · 13 ։
Ի Առակ · ժէ · 17 ։
Է Գլ · գ · 9 ։ գ · 6 ։ Ղև · իե · 25 ։

ն·ք·դք· Ներուն հետը ելլես, ու քեզ ու-
Ք 1312 23 րիշ արտի մը մէջ չտեսնեն։ Եւ
անիկայ Բոոսին աղջիկներէն չզա-
տուեցաւ. ու մինչև գարիին ՚ձմոցը
և ցորենին ՚ձմոցը լմընցաւը՝ հա-
ժողվեց, ու իր կեսուրին քովը կը
բնակէր։

ԳԼ·Գ

1 Նոեմիին խրատովը՝ 5 Հռութ՝ Բոոսին ոտքե-
րուն քովը կը պառկի։ 8 Բոոս ազգականու-
թեան իրաւունքը կը խոստովանի։ 14 ու վեց
չափ գարի տալով՝ զանիկայ տուն կը խրկէ։

1 Ու անոր կեսուրը Նոեմին անոր
ըսաւ. Աղջիկս, քեզի հանգըս-
տութիւն չփնտռե՞մ, որ քեզի
– Գլ·ա·9։
2 աղէկ ըլլայ։ Հիմա Բոոսը մեր ազ-
գականը չէ՞, որ դուն Ներոր աղ-
ջիկներուն քովը կեցար. ահա անի-
կայ աս գիշեր կալին մէջը գարիին կը
Ք ա Կոր·է·
36։ ա Տիմ·
է·8։
3 հոսէ։ Եւ դուն լուացուէ, ՚ու
Ե՛ղ օծուէ, և լաթերդ հագիր,
ու կալը իջիր. և մինչև որ ուտելը
ու խմելը չվմընցընէ, ան մարդուն
Ք Բ Թագ·
ժգ·2։
4 մի՛ յայտնուիր։ Ու երբոր քնա-
նայ, անոր պառկած տեղը իմացիր,
և գնա անոր ոտքերուն կողմէն ծած-
կոցը բաց՝ ու պառկէ, և անիկայ
քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընե-
5 լու ես։ Ու Հռութ անոր ըսաւ.
Ամէն ինծի ապսպրածներդ պիտի
ընեմ։
6 Եւ կալը իջաւ, ու կեսուրին ա-
Ք Դաս·ժԹ·
6·9·22։ Բ
Թագ·ժգ·
28։ Եսթ·
ա·10։
7 մէն ապսպրածին պէս ըրաւ։ Եւ
Բոոս՝ ուտելէն, խմելէն, ու Ք սիր-
տը գուարճանալէն ետքը՝ դիզուած
ցորեկին եզերքը պառկելու գնաց. և
Հռութ ալ կամացուկ մը գնաց,
ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկո-
8 ցը բացաւ, և պառկեցաւ։ Ու կէս
գիշերուն մարդը վախցաւ, ու ծր-
ռնելով դէպ՚՚ ուր՝ ահա իր ոտքե-
րուն քովը կնիկ մը պառկեր էր։
9 Եւ ըսաւ. Դուն ո՞վ ես։ Ու անի-
կայ ըսաւ. Ես քու աղախինդ Հր-
ութն եմ. ՚ձև քու թղանցքդ քու
աղախնոյդ վրայ տարածէ. քանզի
Ղեղկ·ժգ·
8։
10 դուն Ք մօտ ազգական ես։ Ան ալ
Ք Գլ·բ·20։
Հմր 12։
ըսաւ. Ը Դուն Ցերօջմէն օրհնեալ
Ը Գլ·բ·20։
ըլլաս՝ աղջիկս. քու եղբի աղէկու-
Ր Գլ·ա·8։
թիւնդ Ք առջինէն մեծ է. որով-
հետև աղքատ կամ հարուստ երի-
տասարդներուն ետևէն չգացիր։
11 Եւ հիմա ո՞վ աղջիկս՝ մի՛ վախնար,
դուն ինծի ինչ որ ըսես, քեզի պի-
տի ընեմ. քանզի իմ *քաղաքիս
բոլոր ժողովուրդը՝՚ գիտէ որ դուն
* Եբր·ժո-
ղովուրդիս
բոլոր դու-
ը
12 Ք առաքինի կնիկ մըն ես Ու հիմա
Ք Առակ·ժբ·
4։
իրաւցընէ ես Ք ազգականդ եմ.
Հմր 9։
բայց Ը ինծմէ մօտ ևս բէրէ ազգական
Ղ Գլ·գ·1։
Ր ը Օր·իե·
5։ Գլ·գ·
13 Ղ կայ։ Աս գիշեր հա՛ կեցիր, ու
5։ Մատ·
իբ·24։
թէ որ անիկայ Ք առաւօտուն իր
ազգականութեան պարտաւորու-
թիւնը քեզի հատուցանել ուզէ,
աղէկ, թող հատուցանէ. բայց
թէ որ անիկայ ազգականութեան
պարտաւորութիւնը քեզի հատու-
ցանել չուզէ, ան ատենը ես կը
հատուցանեմ, Ե կենդանի է Տէր.
մինչև առաւօտ հա՛ պառկէ։
ն·ք·դք· Ք 1312
Ե Դատ·ը·
19։ Երեմ·
գ·2։
14 Ուստի մինչև առաւօտ անոր ոտ-
քերուն քովը պառկեցաւ. ու հա-
րո՛ն, երբոր մարդիկ դեռ չէին
կրնար միզմիզ ճանչնալ, ելաւ. և
Բոոս ըսաւ. Ի Մարդ չգիտնայ որ
Ի Հռով·ժբ·
17։ Ժգ·16։
ա Կոր·ժ·
32։ Բ Կոր·
ը·21։ ա
Թես·ե·22։
15 կալին մէջը կնիկ մտեր է։ Նաև
ըսաւ. Վրայիդ ծածկոցդ բեր, ու
զանիկայ բռնէ։ Եւ Հռութ զա-
նիկայ բռնեց. ու անոր վեց չափ
գարի չափեց, ու անոր վրայ բեռ-
նաւորեց. և անիկայ քաղաքը գր-
16 նաց։ Ու Հռութ իր կեսուրին
դարձաւ, որ անոր ըսաւ. Ո վ աղ-
ջիկս՝ Ք ինչո՞ր ես. ու անիկայ անոր
Ք Կ՚՚ ռվ
պատմեց ինչ որ ան մարդը ըրաւ
17 իրեն. Եւ ըսաւ. Ինծի աս վեց
չափ գարին տուաւ, ըսելով. Քու
18 կեսուրիդ պարապ չերթաս։ Եւ
Նոեմ ըսաւ. Ո՛վ աղջիկս՝ նստէ, մին-
չև որ դիտնաս թէ գործը ինչ-
պէս պիտի լմընայ. քանզի ան
մարդը մինչև որ աս գործը այսօր
չլմընցընէ, չհանգստանար։
Հ Սաղ·լէ·
3·5։

ԳԼ·Դ

1 Բոոս դատաստանի կը կանչէ Ելիմելէքին ա-
մէնէն մօտ ազգականը։ 6 Իսկ անիկայ Խրա-
յէլի մէջ եղած սովորութեանը համեմատ՝ ազ-
գականութեան իրաւունքը կատարելը կը մեր-
ժէ։ 9 Բոոս կը փրկէ մեռնողին ժառանգու-
թիւնը։ 11 ու իրեն կնիկ կ՚առնէ Հռութը, որ
Դաւիթին մեծ հայրը Ովբեդը կը ծնանի։ 18
Փարեսին ազգաբանութիւնը։

1 Ու Բոոս դուռը ելաւ, ու հոն
նստաւ. և ահա՝ ան Բոոսին ը-
սած ազգականը կ՚անցնէր. ու
Բոոս անունովը կանչեց զանիկայ,
ու ըսաւ. Եկուր՝ հոս նստէ. և
– Գլ·գ·12։
2 անիկայ դարձաւ ու նստաւ։ Ան
առնելը անիկայ Ք քաղաքին ծերերէն
Ք Թագ·իա·8։ Ա-
ռակ·լա·
23։
տասը մարդ առաւ, ու ՚՚անոնց ըսաւ.
Աս տեղս նստեցէ՛ք. և անոնք նըս-
3 տան։ Եւ որը ան ազգականին ը-
սաւ. Մովաբի երկրէն դարձող
Նոեմին՝ մեր եղբօրը Ելիմելէքին
արտին բաժինը ծախելու վրայ է.
4 Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացը-
նեմ, ու ըսեմ. Ը՚՚նդ՚՚այ Ե աս
Ե Ծն·իգ·
18։
նստողներուն առջևը ու իմ ժողո-
վուրդիս ծերերուն առջևը Ր ծախու-
Ր Երեմ·լը·
7·8։
առ. Թէ որ ազգականութեան ի-
րաւունքով զանիկայ ծախու առ-
նել կ՚ուզես, ծախու առ. բայց թէ
որ ծախու առնել չես ուզեր, ինծի
իմացուր որ գիտնամ. Ե քանզի
Ե Ղե·իե·
25։
քեզմէ՝ ի զատ ազգականութեան
իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ,

ու քեզմէ եւոքը ես եմ ։ Եւ անի-
կայ ըսաւ . Ես ազգականութեան
5 իրաւունքը կը կատարեմ ։ Ու Բոոս
ըսաւ . Դուն Նոեմիին ձեռքէն ար-
տը ծախու առած օրդ՝ Մեռնողին
կնիկէն՝ Մովաբացի Հռութէն ալ
ծախու առնելու ես , Որ մեռնողին
անունը պահես իր ժառանգու-
6 թեանը մէջ ։ Եւ ազգականը ըսաւ .
Ես իմ ազգականութեանս իրա-
ւունքը չեմ կրնար կատարել , չըլ-
լայ որ իմ ժառանգութիւնս ա-
րեմ . իմ ունեցած ազգականու-
թեանս իրաւունքը դուն կատարէ .
քանզի ես չեմ կրնար կատարել ։
7 (Ու Իսրայէլի մէջ առաջուց աս
--վ--ր--Ի--ն կար փրկելու ու ծա-
խու առնելու գործքերուն մէջ՝ ա-
մէն բան հաստատելու համար .
մարդը իր կօշիկը կը հանէր , ու իր
ընկերին կու տար . և ասիկայ Ի-
սրայէլի մէջ վկայութիւն կ'ըլլար ։)
8 Ուստի ազգականը Բոոսին ըսաւ .
Դուն ծախու առ . ու իր կօշիկը
հանեց ։
9 Եւ Բոոս ծերերուն ու բոլոր ժո-
ղովուրդին ըսաւ . Դուք այսօր վը-
կայ էք , որ ես Ելիմելեքին բոլոր
ստացուածքը , ու Քեղիոնին և Մա-
ալոնին բոլոր ստացուածքը՝ Նոե-
10 միին ձեռքէն ծախու առի . Ու Մա-
ալոնին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութն
ալ ինծի կնիկ առի ,, որ մեռնողին
անունը պահեմ իր ժառանգու-
թեանը մէջ , Որ մեռնողին անու-
նը իր եղբայրներէն ու իր բնակա-
րանին դռնէն չվերնայ . դուք --
11 Բ--ն--ս հ--մ--ր այսօր վկայ էք ։ Ան
ատենը դուռը եղող բոլոր ժողո-
վուրդը ու ծերերը ըսին . Վկայ
ենք . Ցերը քու տունդ մտնող
կնիկը Ռաքելին ու Լիայիին պէս ը-
նէ , որ անոնց երկուքը Իսրայէլին
տունը շինեցին . և դուն Եփրա-
թայի մէջ ուժովցիր , ու Բեթլէ-
12 հեմի մէջ անուն վաստըկէ ։ Ու
քու տունդ Փարեսին տանը պէս
ըլլայ , Որն որ Թամարը Յնաւ
Յուդային , Յան սերունդով՝ որ
Ցերը պիտի տայ քեզի աս նորա-
հասակ կնիկէն ։
13 Եւ Բոոս Հռութը առաւ , որ
իրեն կնիկ եղաւ , ու անոր մտաւ .
և Ցերոջը ողորմութեամբը յղա-
14 ցաւ , ու որդի մը ծնաւ ։ Եւ Ն կը-
նիկները Նոեմիին ըսին . Օրհնեալ
ըլլայ Ցերը , որ այսօր քեզ առանց
մօտ ազգականի չթողուց , որ անոր
15 անունը Իսրայէլի մէջ յիշուի . Ու
անիկայ քու հոգւոյդ մխիթարու-
թիւնը՝ և ծերութեանդ Ղաւա-
զանը ըլլայ . քանզի զանիկայ՝ քեզ
սիրող Հարսդ ծնաւ , որ քեզի եօ-
16 թը որդիէ աղէկ է ։ Ու Նոեմի՝
տղան առաւ , իր գիրկը դրաւ , և
17 անոր դայեակը եղաւ ։ Եւ դրացի
կնիկները անոր անուն դրին , ըսե-
լով . Նոեմիին որդի մը ծնաւ . և
անոր անունը Ովբէթ կոչեցին . ա-
սիկայ Դաւիթին հօրը Յեսսէին
հայրն էր ։
18 Ու Փարեսին ծնունդները ասոնք
19 են . Փարէս ծնաւ Եսրոնը , Ու
Եսրոն ծնաւ *Արամը , և Արամ՝՝
20 ծնաւ Ամինադաբը , Ու Ամինադաբ
ծնաւ Նաասոնը , և Նաասոն Ցծը-
21 նաւ Սալմոնը , Ու Սալմոն ծնաւ
22 Բոոսը , և Բոոս ծնաւ Ովբէդը , Ու
Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն , և Յեսսէ
ծնաւ Դաւիթը ։

ն · ք · գ · Ի՛ր 1312

Ռթ · ա · ե · 8 ։
ր Օր · իե · 5 · 6 ։ Դ · գ · 13 · Մաա · իր · 24 ։
Ռ Դ · գ · 12 · 13 ։

ը Օր · իե · 7 · 9 ։

Ի՛ր Օր · իե · 6 ։

ն · ք · գ · Ի՛ր 1312

Ռթ · ա · ե · 3 ։ Ռիբ · 3 ։
Ի՛ր Օր · իե · 9 ։
Ղ Ծն · իե · 16 · 19 ։
Ի Ծն · լը · 29 ։ ա Մն · բ · 4 ։ Մաա · ա · 3 ։
Ի՛ ա Թագ · բ · 20 ։
Ն Դ · գ · 11 ։
Հ Ծն · իթ · 31 ։ լգ · 5 ։
Ն Ղու · ա · 58 ։ Հռով · ժբ · 15 ։

Ղ Ծն · իե · 11 ։ Սաղ · ճե · 22 ։
Ե ա Թագ · ա · 8 ։

Ր Ղու · ա · 58 · 59 ։

Յ ա Մն · բ · 4 · ՃԸ ։ Մաա · ա · 3 ։
* Կ—Ր՝ Բամ, և Բամ
Ն Թու · ա · 7 ։
Ղ Մաա · ա · 4 · ՃԸ ։
՛՛ ա Մն · բ · 15 ։ Մաա · ա · 6 ։

*ՈՒԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Ն · Ք · ԳԲ · ԻԲԲ 1171

* Կ՚ՈՒԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

† ՈՐ Ի՚ ՌԱՄԱ · տես ՀՄՐ 19 ։

— ա ՄՆ · գ · 27, 34 ։

‖ ՀԱՒԹ · ա · 2 ։

‡ ԵԼ · ԻԳ · 14 ։ ր ՕՐ · ԺԳ · 16 ։ ՂՈՒ · ր · 41 ։

ՙ ՅԵՍ · ԺԲ · 1 ։

ՀՐ ՕՐ · ԺԲ · 5, 6, 7 ։

ՂՐ ՕՐ · ԺԲ · 17, 18 ։ ԺԳ · 11 ։

‡ Կ՚ՈՒ՚ ԵՐԿ · ՀԱՆԻ

Ի ՅՈՆ · Լ · 2 ։

Ը ՅՈԲ · ԻԳ · 21 ։

Ի ՀԱՒԹ · Գ · 15 ։

ՃՂ · Գ · 3 ։

Ի ՅՈԲ · Կ · 11 ։ Ժ · 1 ։ Բ ԹԱԳ · ԺԷ · 8 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եղկանա անունով Ղևտացի մը՝ որ երկու կընիկ ուներ, ամէն տարի Սելովմ կ՚երթար Ցերոյը երկրպագութիւն ընելու։ 4 Ընիկայ իր Աննա կնիկը կը սիրեր, թէև ամուլ էր։ 9 Աննա վշտացած սրտով տղայ մը կը խնդրէ Ցերոյմէն։ 12 Իսկ Հեղի նախ կը յանդիմանէ զանիկայ, ու ետքը կ՚օրհնէ։ 19 Աննա՝ Սամուէլը ծնանելէն ետև՝ տունը կը ձգայ մինչև անոր կաթէ կտրուիլը։ 24 և իր բոլոր ուխտին պէս՝ Ցերոյը կը մատուցանէ զանիկայ։

1 ‖Եւ Եփրեմի լեռնէն †Ռամաթեմ սոփիմէն՝ — Եղկանա անունով Եփրաթացի մարդ մը կար, որ Սուփիի որդւոյն Թովայի որդւոյն Եղիուսի որդւոյն Ցերոամին որդին
2 էր։ Եւ անիկայ երկու կնիկ ունէր. մէկուն անունը՝ Աննա, ու մէկալին անունը՝ Փենանա էր. ու Փենանան զաւակներ ունէր. բայց
3 Աննան զաւակ չունէր։ Եւ այն մարդը ‡տարուէ տարի իր քաղաքէն կ՚ելլէր, ՙոր Սելովմի մէջ զօրութեանց Ցերոյը Էրկրպագուելու ու զոհ մատուցանէ. և հոն Հեղիին երկու որդիքը՝ Ոփնի ու Փենէհէս՝ Ցերոյը քահանաներն էին։
4 Ու Եղկանա Էր զոհ մատուցած օրը՝ իր կնկանը Փենանայիին և անոր տղաքներուն ու աղջիկներուն
5 բուն մէյմէկ բաժին տուաւ. իսկ Աննայիին ‡կրկին բաժին տուաւ, քանզի անիկայ Աննան կը սիրէր. Էբայց Ցէրը անոր արգանդը գոցեր
6 էր։ Ու անոր նախանձորդը փնռնռա ըզանիկայ կսկծըցնելու համար խիստ վշտացուց. որովհետև Ցէրը անոր արգանդը գոցեր էր։
7 Եւ տարուէ տարի Ցէրոյը տունը երթած ատենը՝ Եվռնռա այնպէս կ՚ընէր. Փենանա ալ նոյնպէս Աննան կը վշտացընէր. ու անիկայ կու
8 լար, և չէր ուտեր։ Ու Էրիկը Եղկանան անոր բսաւ. Աննա՝ ինչո՞ւ կու լաս, և ինչո՞ւ չես ուտեր, ու ինչո՞ւ համար սիրտդ ապրեշ տըրտում է. Ի միթէ ես քեզի տասը որդիէ լաւ չեմ։
9 Եւ Աննա Սելովի մէջ ուտելէն ու խմելէն ետքը՝ ոտը ելաւ. (Ու Հեղի քահանան †Ցերոյը տաճարին սեմնայր քովը աթոռի մը վրայ նըս-
10 տեր էր.) Էնէ տրտմալից հոգւով

Ն · Ք · ԳԲ · ԻԲԲ 1171

Ցերոյը աղջիկը աղօթք ըրաւ՝ ու
11 խիստ շատ լացաւ։ Եւ Նուխտ ըՆելով՝ բսաւ. Ով Ցէր զօրութեանց, թէ որ Էքու աղախնոյդ նեղութեանը նայիս, ու Ի՞զս յիշես, և քու աղախնդ չմոռնալով՝ քու աղախնոյդ ‖արու զաւակ մը՝ տաս, զանիկայ Ցերոյը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու Նաժոր գլխուն վրայ ածելի
12 պիտի չելլէ։ Ու երբոր անիկայ Ցերոյը առջևը իր աղօթքը շատցուց, Հեղի անոր բերնին կը նայէր։
13 Եւ աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր. միայն անոր շրթունքները կը շարժէին, բայց ձայնը չէր լսուեր. անոր համար Հեղի զանիկայ գինով
14 կարծեց։ Եւ Հեղի անոր բսաւ. Մինչև ե՞րբ գինովութիւն պիտի բ-
15 նես. քու գինիդ հրաժարէ։ Եւ Աննա պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ. Ով տէր իմ. այդպէս չէ. ես վշտացած սրտով կնիկ մըն եմ, և գինի կամ օղի չեմ խմած. սակայն §Ցերոյը առջևը §իմ սիրտս
16 բացի։ Քու աղախնդ Նչար կնիկ մը մի՛ կարծեր. քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս շատութեանը հա-
17 մար մինչև հիմա խօսեցայ։ Ան ատենը Հեղի պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ. Ղգնա խաղաղութեամբ, և ¶Իսրայէլին Աստուածը քու խնդրուածքդ Էղէ տայ՝ ինչ որ անկէ
18 խնդրեցիր։ Ու անիկայ բսաւ. Քու աղախնդ թող քու առջևդ շնորհք գտնէ. և կնիկը Իր ճամբան գնաց. ու կերաւ, ու երեսը մէյմըն ալ չտրտմեցաւ։
19 Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ ելան, ու Ցերոյը առջևը երկրպագութիւն ըրին, և Ռամա դարձան՝ ու իրենց տունը գացին։ Ու Եղկանա իր Աննա կնկանը մտաբերեցաւ.
20 և Ցերը զանիկայ յիշեց։ Ու Աննա յղացաւ. և ժամանակը հասնելուն՝ տղայ մը ծնաւ, ու անոր անունը ‡Սամուէլ կոչեց՝ ըԷրլով. Քանզի
21 զանիկայ Ցերոյմէն խնդրեցի։ Եւ անոր էրիկը Եղկանան իր բոլոր ընտանիքովը ԷՍէրվ ելաւ, որ Ցերոյը առջևը տարեկան զոհը մատուցա-
22 նէ, ու իր ուխտը կատարէ։ Բայց

ԼՅՈՆ · ԻԲ · 20 ։ ԹԱՒ · Լ · 3 ։ ԴԱՍ · Ժա · 30 ։

Ի ՅՈՆ · ԻԹ · 32 ։ ԵԼ · Գ · 31 ։ ԲԹԱԳ · Ժգ · 12 ։ ՍԱՂ · ԻԱ · 18 ։

Ի ՅՈՆ · Բ · 1 ։ Լ · 22 ։

‖ ԵԲՐ · ՄԱՐԴՈՑ ԱԼ · ԲՈՒՆԴ

§ ԹԱՒ · Գ · 5 ։ ԴԱՍ · Ժգ · 5 ։

ՀՍԱՂ · ԿԲ · 8 ։ ՃՈՐ · 2 ։

§ ԵԲՐ · ԻՄ ՀՈԳԻՍ ԹԱՓԵՑԻ ։

ՅՐ ՕՐ · Ժգ · 13 ։

Ղ ԴԱՍ · Ժը · 6 ։ ՄԱՐ · Ն · 34 ։ Ղ ՈՒ · Ե · 50 ։ Բ · 48 ։

¶ ՍԱՂ · Ի · 4 · 5 ։

* ՅՈՆ · ԻԳ · 15 ։ ՀԱՒԹ · Բ · 13 ։

Յ ԺՈՂ · Թ · 7 ։

Ն ՅՈՆ · Լ · 22 ։

‡ ՙՅ՚ ԱՍՏՈՒԱԾ ՅՈՂ ՅՍԱԾԸ, ԼՍ՚՝ ԱՍՏՈՒԱԾՅ ԱՆՈՒՆ ։

Ն ՀՄՐ 3 ։

Ն · Բ · Գ · Ի · 1171

- Ղս · Բ · 22 ·

Ն Ել · Խ · 6 · - Հմր 11 , 28 · Գվ · Բ · 11 , 18 · Գ · 1 · Ն Թես · Լ · 7 · - Բթագ · Է · 25 ·

Իր 1165

- Բ Օր · Ժբ · 5 , 6 , 11 · Վ Ցես · Ժբ · 1 ·

- Ղս · Բ · 22 ·

Բ Ծն · Խբ · 15 · Գ Թագ · Բ · 2 · 4 , 6 ·

Յ Մատ · Է · 7 ·

- Հմր 11 , 22 ·

Է Ծն · Իդ · 26 , 52 ·

Ն · Բ · Գ · Ի · 1165

Ն Բ Օր · Լբ · 39 · Ցոր · Ն · 18 · Ովս · Գ · 1 ·

Ի Ցոր · Ա · 21 ·

Ժ Սաղ · Հե · 7 ·

Ի Սաղ · Ճժգ · 7 , 8 · Դան · Գ · 17 · Ղս · Ա · 52 ·

Հ Ցոր · Լզ · 7 ·

Ն Ցոր · Լը · 4 , 5 , 6 · Սաղ · Իգ · 2 · Ամր · 25 · Ճգ · 5 · Երե · Ա · 3 ·

Ղ Սաղ · Դա · 11 · Ճխա · 3 ·

Ճ Սաղ · Բ · 9 ·

Ա Գվ · Է · 10 · Սաղ · Ժբ · 13 ·

Ա Սաղ · Ղգ · 13 · Ղբ · 9 ·

Ղ Սաղ · Ամթ · 24 ·

Ն Հմր 18 · Գվ · Գ · 1 ·

- Բ Օր · Ժգ · 13 ·

Ղ Դան · Բ · 10 · Երմ · Իր · 16 · Հոս · Ա · 28 ·

1 Ա Ե՛ւ Աննա ՝ աղօթք ըրաւ , ու ը-
սաւ .
Բ Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախա-
ցաւ . Է իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձ-
րացաւ . բերանս իմ թշնամիներուս
վրայ բացուեցաւ . քանզի Ը.րու
փրկութիւնովդ ուրախացայ ։
2 Ի Տէրոջը պէս սուրբ չկայ . քան-
զի Ղբեզմէ ուրիշը չկայ . ու մեր
Աստուծոյն պէս վէմ չկայ ։
3 Ընչ ասկէ ետև հպարտութիւնով
մի՛ պարծենար , Ի՜ւ ձեր բերնէն
ամբարտաւանութիւն չելլէ . քան-
զի Տէրը՝ գիտութիւնից Աստուածն
է , ու անիկայ ՚ՓՆ՚՚ գործքը կը
կշռէ ։
4 Ը Զօրաւորներուն աղեղները կոտ-
րեցան , ու տկարները ուժ հա-
գան ։
5 Ի Կուշտ եղողները հացի համար
վարձկան եղան , և անօթի եղող-
ները կշտացան . ՚՚ թողուցին . մինչև
որ Ե ամուլը եօթը ՚՚՚ ծնաւ , ու
Ի շատ զաւակ ունեցողը տկարացաւ ։
6 Լ Մեռցընողը ու ողջացընողը ,
գերեզմանը իջեցընողը ու վեր հա-
նողը՝ Տէրն է ։
7 Ի Աղքատցընողը , ու հարստացը-
նողը , Ի ցածցընողը ու բարձրացը-
նողը՝ Տէրն է ։
8 Ի Անիկայ աղքատը փոշիէն կը
վերցընէ , ու կարօտը աղբիւսէն կը
հանէ , Հ որ իշխաններուն հետ նրս-
տեցընէ , ու փառաց աթոռը անոնց
ժառանգեցընէ . քանզի Ե երկրիս
հիմերը Տէրոջն է . ու աշխարհս
անոնց վրայ հաստատեց ։
9 Ղ Անիկայ իր սուրբերուն ոտքերը
կը պահէ . ու չարագործները մու-
թին մէջը պիտի կորսուին . քանզի
մարդը ի՛ւ ուժովը յաղթող չըլլար ։
10 Տէրոջը դէմ հակառակողները
Ճ պիտի կոտրուին . Ա երկինքէն ա-
նոնց վրայ պիտի որոտայ . Ա Տէրը
երկրիս ծայրերը պիտի դատէ , և
իր թագաւորին ուժ պիտի տայ , ու
Ն իր օծեալին եղջիւրը պիտի բարձ-
րացընէ ։
11 Ու Եղկանա Ռամա իր տունը
գնաց . Լև Ս՚՚Ե՚Լ մանուկը Հե-
ղի քահանային առջևը Տէրոջը ծա-
12 ռայութիւն կ'ընէր ։ Ու Հեղիին
որդիքը ՚՚չար մարդիկներ ըլլալով՝
13 Լ Տէրը չէին ճանչնար ։ Եւ քահա-
նայից սովորութիւնը աս էր , որ
երբոր ժողովուրդէն մէկը զոհ մա-
տուցանէր , միսին եփած ատեն՝
քահանային սպասաւորը ձեռքը ե-
րեքժանի մսահան մը առած կու-
14 գար . Ու զանիկայ կաթսային ,
կամ սանին , կամ եփարանին , կամ
պտուկին մէջը կը խոթէր , ու
մսահանը ինչ որ հանելու ըլլար ,
քահանան զանիկայ իրեն կ'առնէր ։
Անոնք Սելովի մէջ՝ բոլոր հոն եկող
Իսրայէլացիներուն այսպէս կ'ընէ-
15 ին ։ Նաև Ճ ճարպը այրելէն առաջ՝
քահանային սպասաւորը կու գար ,
ու զոհ բնող մարդուն կ'ըսէր . Ք-
հանային համար խորովելու մի՛ս
տուր . քանզի անիկայ քեզմէ եփած
միս չառնէր . այլ հում ։ Ի՚՚Ե՚՚Լ ։
16 Եւ ան մարդը երբոր ըսէր թէ՝
Թող հիմա ճարպը այրեն , ու Ի՚՚Ե
սրտիդ ուզածին չափ առ . ան ա-
տենը կ'ըսէր . Չէ՝ հիմա տուր .
17 եթէ ոչ՝ բռնի կ'առնեմ ։ Ա յսպէս
ան երիտասարդներուն մեղքը Լ Տէ-
րոջը առջևը շատ մեծ էր . քանզի
մարդիկները ՚՚Տէրոջը զոհը կ'ար-
համարհէին ։
18 ՚՚Եւ Սամուէլ մանուկը՝ Էբթանէ
եփուած հագած՝ Տէրոջը առջևը
19 ծառայութիւն կ'ընէր ։ Ու անոր
մայրը Ջ.ջէ պզտիկ պատմուճան կը
շինէր անոր , ու տարուէ տարի երբ-
որ ՚՚ իր էրկանը հետ տարեկան զոհը

- Փիլ · Դ · 6 ·

Բ Տես Ղս · Ա · 46 , Ըէ ·

Է Սաղ · Զբ · 10 · Ճժբ · 9 ·

Ը Սաղ · Բ · 14 · Իգ · 5 · Ի · 5 · Լե · 9 ·

Ի Ել · Ժե · 11 · Բ Օր · Դ · 24 · Լբ · 4 · Սաղ · Ձգ · 8 · Ամթ · 6 , 8 ·

Ղ Բ Օր · Գ · 35 · Բթագ · Իբ · 32 ·

Ի Սաղ · Ղդ · 4 · Մաղ · Գ · 13 · Ցոե · 15 ·

Ը Սաղ · Լէ · 15 , 17 · Նգ · 3 ·

Ի Սաղ · Լդ · 10 · Ղս · Ա · 53 ·

Ժ Սաղ · Ճժգ · 9 ·

Ի Ես · Ծգ · 1 · Երմ · Ժե · 9 ·

ընելու կ'ելլէր , անոր կը տանէր ։
20 Եւ Հեղի ՚ եղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով՝ ըսաւ . Տէրը քեզի աս կնիկէն զաւակներ տայ , ֊ Տէրոջը տրուած փոխին տեղը . ու անոնք
21 իրենց տեղը գացին ։ Եւ Տէրը ¯այցելութիւն ըրաւ Աննային , որ յղացաւ , ու իրեք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ . Սամուէլ մանուկն ալ ‡ Տէրոջը առջեւը մեծցաւ ։
22 Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր . ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին բոլոր Իսրայէլին , և ինչպէս անոնք ժողովքի խորանին առջեւը †խումբ բերով ժողովուած կնիկներուն հետ կը պառկէին , ամէնն ալ կը լսէր ։
23 Եւ անոնց ըսաւ . Ինչո՞ւ համար ասանկ բաներ կ'ընէք . քանզի ես աս բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի
24 համար դէշ խօսքեր կը լսեմ . Մի ընէք՝ տղաքս , քանզի աղէկ չեն ան լուրերը որ ես կը լսեմ . դուք Տէրոջը ՚ ժողովուրդը կը մոլորցնէք ։
25 Թէ որ մարդ մը՝ մարդու դէմ մեղք գործէ , * անոր դատաստանը Աստուած կը կատէ՞ . բայց թէ որ մարդ մը ֊ Տէրոջը դէմ մեղք գործէ , անոր համար ո՛վ աղաչանք պիտի ընէ ։ Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ . ‡ քանզի Տէրը զա-
26 նոնք մեռցընել կ'ուզէր ։ Ու Սամուէլ մանուկը ¯ օրէ օր կը մեծնար . և Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր ։
27 ‡ Եւ Աստուծոյ մէկ մարդը Հեղիին եկաւ , ու անոր ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ՚ Քու հօրդ տանը յայտնապէս երևցայ , երբոր անոնք եգիպտոսի մէջ փարաւոնին տանը
28 ֏ ՚ էին . Ու՛ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկայ ինծի քահանայ ընտրեցի , որ իմ սեղանիս վրայ զոհ մատուցանէ , խունկ ծխէ , ու իմ առջեւս եփուռ հագնի . և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր պատարագ-
29 ները քու հօրդ տանը տուի . Ո՛ էմ տանս համար ըպատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'անարգէք , և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհե-
30 րովը ձեզ գիրցընէք ։ Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Իրաւ ըսեր էի որ՝ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջեւս պըտտին . բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ . ֏ Քաւ լիցի . քանզի ես զիս փառաւորողները էպիտի փառաւորեմ . ու Ըզիս արհամարհողները պիտի
31 անարգուին ։ Ահա ՚ օրեր պիտի գան , որ քու թևդ ու քու հօրդ տանը թևը պիտի կտրեմ , որ քու
32 տանդ մէջ ծեր չգտնուի ։ Եւ Իսրայէլը ամէն տեսակ բարութիւն վայելած ատենը , դուն բնակարանի դժբաղդութիւն պիտի տեսնես , ու ֏ քու տանդ մէջ բնաւ ծեր պի-
33 տի չգտնուի ։ Եւ քու ¯ երես ֏ մարդը ¯ իմ սեղանէս չեմ կտրեր , քու աչքերդ նուաղեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու համար ղէպ ֏ ։ և քու տանդ բոլոր զաւակները †երիտասարդու-
34 թեան մէջ՝ պիտի մեռնին ։ Ու քու երկու որդւոցդ Ոփնիին ու Փենէհեսին դլուխը գալիքը՝ քեզի նշան ըլլայ , ¯ երկուքին ալ
35 մէկ օրուան մէջ մեռնիլը ։ Եւ ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ , որ բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ , և Ջանոր մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի շինեմ . ու միշտ ‡ իմ օծեալիս առջեւը պիտի
36 պարտի ։ ՚ Եւ քու տունէդ ով որ մնայ , կուգ մը արծաթի համար՝ ու նկանակ մը հացի համար՝ պիտի գայ անոր երկրպագութիւն ընէ , ու ըսէ . Կ'աղաչեմ , զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր , որ պատառ մը հաց ուտեմ ։

Գ Լ . Գ

1 Տէրոջը խօսքը առջի անգամ Սամուէլին կը յայտնուի ։ 11 Աստուած Սամուէլին կը ծանուցանէ Հեղիի տանը ուխտումը ։ 15 Սամուէլ ակամայ իր տեսիլքը Հեղիին կը պատմէ ։ 19 Սամուէլին համբաւը կը տարածուի ։

1 Ըւ ¯ Սամուէլ մանուկը Հեղիին առջեւը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր . և ֏ ան օրերը Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր , ¯ յայտնի
2 տեսիլք չկար ։ Ու ‡ օր մը՝ Հեղի իր տեղը պառկեր էր . (֏ և անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ , ու
3 չէր կրնար տեսնել .) Եւ ՚ Աստուծոյ կանդիլը տակաւին մարած չէր , ու Սամուէլ ֊ Տէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար , ուր որ Ա-
4 տուծոյ տապանակը կար ։ Եւ Տէրը կանչեց Սամուէլը . ու անիկայ՝
5 Հոս եմ , ըսաւ . Եւ Հեղիին վազելով՝ ըսաւ . ‖ Ահա հոս եմ՝ . ինչու որ զիս կանչեցիր ։ Ու անիկայ ըսաւ . Ես չկանչեցի . դարձիր պառկէ ։ Ան ալ դարձաւ պառ-
6 կեցաւ ։ Եւ Տէրը ժկտմին ալ՝ Ո՛վ Սամուէլ , կանչեց . ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին գնաց , ու ըսաւ . Ահա հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր ։ Ու անիկայ ըսաւ . Ո՛չ դնակ իմ՝ ես չկանչեցի . դարձիր
7 պառկէ ։ Եւ Սամուէլ Ջտակաւին Տէրոջը չէր ճանչնար . ու Տէրոջը խօսքը դեռ անոր յայտնուած
8 չէր ։ Եւ նորէն երրորդ անգամ

Ն · ք · գ · ք · ԻՐՐ 1165

բ Ծն . ժգ . 19 ։
֊ Գէ . ա . 28 ։
¯ Ծն . իա . 1 ։
‡ Հմր 26 ։ Գէ . գ . 19 ։ Դատ . ժգ . 24 ։ Ղուա . 80 ։ բ . 40 ։
† Տես Եէ բ . 8 ։

* Կամ՝ անոր համար քաւութիւն կ'ըլլայ Աստուծոյ առջեւը .
՚ Թագ . ժե . 30 ։
֏ Ցես . ժա . 20 ։ Նահ . ժե . 10 ։
¯ Հմր 21 ։
Բ Նահ . գ . 4 ։ Ղուա . բ . 52 ։ Գոր . բ . 47 ։ Հռոմ . ժգ . 18 ։
‡ գ Թագ . ժգ . 1 ։
† Եէ . գ . 14 , 27 ։
Ի Եէ . իբ . 1 , 4 ։ Թագ . ժգ . 5 ։ ժբ . 1 , 7 ։
Ղ Ղե . բ . 3 , 10 ։ գ . 16 ։ է . 7 , 8 , 34 , 35 ։ ժ . 14 , 15 ։ Թագ . ե . 9 , 10 ։ ժբ . 8—19 ։
Ե բ Օր . ժբ . 5 , 6 ։
Ը բ Օր . լբ . 15 ։
Ը Եէ . իթ . 9 ։
Ժ Երեմ . ժբ . 9 , 10 ։
Ի Սաղ . ժբ . 20 ։ զա . 14 ։
Լ Մաղ . բ . 9 ։
Խ գ Թագ . բ . 27 ։ Եզեկ . խգ . 10 ։ Տես գէ . գ . 11 , 18 , 20 ։ ժգ . 3 ։ իբ . 18 , ՃՃ ։

Ն · ք · գ · ք · ԻՐՐ 1165

֊ Տես Ջաք . բ . 4 ։
† Եբր . Մարդ ըլլ-ը-ն-ուն զէս ։
‡ գ Թագ . ժգ . 3 ։
հ Գէ . գ . 11 ։
֏ գ Թագ . բ . 35 ։ ա Մն . իթ . 22 ։ Եզեկ . խդ . 15 ։
՚ բ Թագ . է . 11 , 27 ։ գ Թագ . ժա . 38 ։
‡ Սաղ . բ . 2 ։ ժբ . 50 ։
՚ գ Թագ . բ . 27 ։

Գ · Գ

1 Ցես Գոր . ժԹ . 2 ։
¯ Գէ . բ . 11 ։
Բ Սաղ . հդ . 9 ։ Ամով . բ . 11 ։ Տես Հմր 21 ։
ԻՐՐ 1141
‡ Եբր . ան օրը
‡ Ծն . իե . 1 ։ Խր . 10 ։ Գէ . բ . 22 ։ գ . 15 ։
Ե Եէ . իե . 21 ։ Ղե . իդ . 3 ։ բ Մն . ժգ . 11 ։
Ի Գէ . ա . 9 ։
| Եբր . Ահա ես .

Ն·Ք·ԳՔ· Իսբ 1141

Տէրը կանչեց , Ո՛վ Սամուէլ . ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին գնաց , ու ըսաւ . Ահա հոս եմ . ինչու որ ինձ կանչեցիր : Եւ Հեղի իմացաւ որ մանուկը կանչողը Տէրն
9 է . Ու Հեղի Սամուէլին ըսաւ . Գնա պառկէ , ու թէ որ հոն քեզ կանչէ , ըսես . Ո՛վ Տէր՝ խօսէ , քանզի քու ծառադ մըտիկ կ՚ընէ : Ու Սամուէլ գնաց
10 իր տեղը պառկեցաւ : Եւ Տէրը եկաւ կայնեցաւ . ու առջի անգամներուն պէս՝ Սամուէլ Սամուէլ՝ կանչեց . ու Սամուէլ ըսաւ . Խօսէ Տէր , քանզի քու ծառադ
11 մտիկ կ՚ընէ : Անատենը Տէրը Սամուէլին ըսաւ . Ահա ես Իսրայէլի մէջ [a]նշան մը պիտի ընեմ , է որ զանիկայ ամէն լսողին եր-
12 կու ականջները պիտի խօսին : Ան օրը Հեղիին վրայ պիտի կատարեմ [b]ամէն ինչ որ անոր տանը վրայով խօսեր եմ . պիտի սկսիմ , ու պի-
13 տի լմընցընեմ : [c]Ես իրեն իմացուցեր եմ որ անոր տունը պիտի դատեմ մինչև յաւիտեան , իր գիտցած անօրէնութեանը համար . քանզի անոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը բերեն , ու անիկայ [d]չյանդիմաներ
14 զանոնք : Ան պատճառաւ Հեղիին տանը համար երդուայ բրի , որ Հեղիին տանը անօրէնութեանը՝ [e]զոհերով ու ընծաներով յաւիտեան քաւութիւն չըլլայ :
15 Եւ Սամուէլ մինչև առաւօտ պառկեցաւ , ու եւքը Տէրոջը տանը դռները բացաւ . և Սամուէլ վախցաւ ան տեսիլքը Հեղիին պատմե-
16 լու : Բայց Հեղի՝ Սամուէլը կանչեց , ու ըսաւ . Ո՛րդեակ իմ Սամուէլ . ու անիկայ ըսաւ . Ահա հոս
17 եմ : Եւ անիկայ ըսաւ . Քեզի ըսած խօսքը ի՞նչ է . ինծմէ մի պահեր . [f]Աստուած քեզի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ քեզի զրուցած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք
18 մը ինծմէ պահես : Եւ Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր պատմեց , ան-
կէ չպահեց : Ու Հեղի ըսաւ . [g]Անիկայ Տէրն է . իր աչքերուն հաճոյ երևցածը թող ընէ :
19 Եւ Սամուէլ [h]մեծցաւ , ու [i]Տէրը անոր հետն էր , և իր [j]բոլոր խօսքե-
20 րէն մէկը գետինը չձգեց : Ու [k]Դան-
էն մինչև Բերսաբէէ բոլոր Իսրայէլը իմացաւ , որ Սամուէլ հաստատուած է Տէրոջը մարգարէ ըլ-
21 լալու : Եւ Տէրը Սելովի մէջ նորէն երևցաւ . քանզի Տէրը Սելովի մէջ՝ Սամուէլին կը յայտնուէր [l]Տէրոջը խօսքովը : Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տարածուէր :

[a] Ելք. ժդ. Իսա. 12 : Երեմ. ժթ. 3 :
[b] Գլ. բ. 30—36 :
[c] Գլ. բ. 29, 30, 31, ճ :
[d] Եզեկ. է. 3 : ժբ. 30 :
[e] Գլ. բ. 12, 17, 22 :
[f] Գլ. բ. 23, 25 :
[g] Թուա. ժե. 30, 31 : Եսր. 14 :
[h] Հռութ. ա. 17 :
[i] Ծնր. ա. 21 : բ. 10 : Սաղ. լթ. 9 : Եսր. լթ. 8 :
[j] Գլ. բ. 21 :
[k] Դան. լթ. 2, 21, 23 :
[l] Գլ. թ. 6 :
[m] Դատ. ի. 1 :
[n] Հմր 1 : 4 :

ԳԼ· Դ

1 Իսրայէլացիք Արենեզերի մօտ փղշտացիներէն յաղթուելով , 3 տապանակը բերել կու տան : 7 Անոր վրայ փղշտացիք խիստ կը վախնան : 10 Իսրայէլացիք նորէն կը յաղթուին . տապանակը գերի կը տարուի , և Փինէհէսի ու Փենէհէսի կը սպանուին : 13 Հեղի աս բաները լսելով՝ կռնակին վրայ կ՚իյնայ , ու վիզը կը կոտրի : 19 Նաև Փենէհէսին յղի կնկանը ծիրտը խաղալով՝ Իքաբոդը կը ծնանի , ու ինքը կը մեռնի :

Ն·Ք·ԳՔ· Իսբ 1411

1 [a]Ու Իսրայէլ պատերազմով Փղշտացիները դիմաւորելու ելաւ , ու [b]Արենեզերի մէջ բանակեցաւ . ու Փղշտացիք Ափեկի մէջ բանա-
2 կեցան : Եւ Փղշտացիք Իսրայէլին դիմացը շարուեցան . ու պատերազմը տարածուեցաւ . և Իսրայէլը յաղթուեցաւ Փղշտացւոց առջևը , որոնք պատերազմի ասպարէզին մէջը չորս հազար մարդու չափ կոտրեցին :
3 Ու ժողովուրդը բանակը դարձաւ . և Իսրայէլի ծերերը ըսին . Ինչո՞ւ համար Տէրը Փղշտացւոց առջևը կոտրեց մեզ այսօր . Տէրոջը ուխտին տապանակը Սելովէն մեր քովը առնենք , ու մեր մէջը գտնուի , որ մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն
4 ձեռքէն : Ուստի ժողովուրդը [c]դրկեցին Սելով , և [d]քերովբէներուն մէջը [e]նստող՝ զօրութեանց Տէրոջը ուխտին տապանակը անկէ վերցուցին . ու Հեղիին երկու որդիքը Ոփնի ու Փենէհէս՝ հոն Աստուծոյ ուխտի տապանակին
5 հետ էին : Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջը մտաւ , բոլոր Իսրայէլը մեծ ձայնով մը աղաղակեց , ու գետինը
6 ձայն տուաւ : Եւ Փղշտացիք ան աղաղակի ձայնը լսելով՝ ըսին . Եբրայեցւոց բանակին մէջ աս բարձրաձայն աղաղակը ի՞նչ պիտի ըլլայ . ու իմացան որ Տէրոջը տա-
7 պանակը բանակը եկեր է : Եւ Փղշտացիք վախցան , քանզի ըսին . Աստուած բանակին մէջը եկաւ . ու նաև ըսին . Վա՛յ մեզի . քանզի մինչև
8 հիմա ասանկ բան եղած չէ . Վա՛յ մեզի , աս զօրաւոր Աստուածներուն ձեռքէն ով մեզ պիտի ազատէ . ասոնք ան Աստուածներն են , որ Եգիպտոսը ամէն հարուածներով գարկին անապատին մէջ ;
9 [f]Ուժովցէք ու կորիճ եղէք՝ ով Փղշտացիք , չըլլայ որ Եբրայեցւոց ծառայ ըլլաք , [g]ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ եղան . ուստի կորիճ եղէք՝ և [h]մեռնիլ պատերազմեցէք :
10 Ուստի Փղշտացիք պատերազմեցան , և Իսրայէլը յաղթուեցաւ , և ամէն մարդ իր վրանը փախաւ , ու շատ մեծ կոտորած եղաւ , և Իսրայէլէն երեսուն հազար

[a] Գլ. է. 1 : ԺԲ. 12 :
[b] Ա Կոր. ժզ. 13 :
[c] Դատ. ժգ. 1 :
[d] Ելբ 2 : 20 : Իդ. 17 : բ Օր. իբ. 25 : Սաղ. 9 : 62 :

11 Հետևակ զօրք ինկաւ . Նաև Ե Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ . ևս Հեղինէ երկու որդիքը՝ Ոփնին ու Փենէհէսը մեռան ։

12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը բա- նակէն վազելով՝ Ընդյն օրը Սկեղվը հասաւ , ու իր լաթերը պատռեր էր , և ⁂ իր գլխուն վրայ հող տրեր էր ։ 13 Եր ։ Ու երբոր հոն հասաւ , ահա Հեղի Ե աթոռով մը ճամբուն քովը նստած՝ կը սպասէր . քանզի Աս- տուծոյ տապանակին համար սիրտը կը դողար ։ Ու երբոր ան մարդը քաղաքը մտնելով՝ ⁂ Բ–նը պատ- մեց , բոլոր քաղաքը աղաղակեց ։ 14 Եւ Հեղի ան աղաղակին ձայնը լսե- լով՝ ըսաւ . Ա՛ս աղմուկին ձայնը ի՞նչ պիտի ըլլայ ։ Ու ան մարդը շուտով վազեց եկաւ , ու Է–ն Բ–ը 15 Ները Հեղինէին պատմեց ։ Եւ Հեղի ինսունուհինգ տարեկան էր , ու Լաչքերը այնպէս * տկարացած էին , 16 որ չէր կրնար տեսնել ։ Եւ ան մար- դը Հեղինէին ըսաւ . Ջօրքին մէջէն եկողը ես եմ , և պատերազմէն այս- օր փախայ . ու անիկայ ըսաւ . 17 Ո՛րդեակ՝ ի՞նչ եղաւ ։ Եւ լուր բերողը պատասխան տուաւ , ու ը- սաւ . Իսրայէլը Փղշտացւոց առ- ջևէն փախաւ , ու ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած եղաւ , և քոյ երկու որդիքդ՝ Ոփնին ու Փենէհէ- սը մեռան , ու Աստուծոյ տապա- 18 նակը առնուեցաւ ։ Ու երբոր ա- նիկայ Աստուծոյ տապանակը յի- շեց , Հեղի աթոռէն կռնակի վրայ ինկաւ դրանը քովը , և † վիզին ոս- կորը կոտրեցաւ , ու մեռաւ . քան- զի ծեր ու ծանրացած մարդ մըն էր . և անիկայ Իսրայէլի մէջ քառասուն տարի դատաւորութիւն ըրած էր ։ 19 Ու անոր հարսը՝ Փենէհեսին կնի- կը՝ յղի ու ծննդելու մօտ ըլլալով , երբոր Աստուծոյ տապանակին առ- նուելուն՝ և իր աներոջը ու երկանը մեռնելուն լուրը լսեց , ծունկ չոքե- լով՝ ծնաւ . քանզի ցաւերը անոր 20 վրայ կոխեցին ։ Ու երբոր կը մեռ- նէր , ⁂քովը կայնող կիներուն անոր ըսին . Մի վախնար , ինչու որ քու ծնածդ տղայ է . բայց անիկայ պա- տասխան չտուաւ , ու ուշադրու- 21 թիւն չըրաւ ։ Եւ տղուն անունը ‡‡Իքաբօդ կոչեց , ըսելով . Հ Իս- րայէլէն փառքը վերցաւ . (քանզի Աստուծոյ տապանակը առնուե- ցաւ , և անոր աները ու էրիկը Ֆ- 22 –ն ։) Անոր համար ըսաւ . Աս- տուծոյ տապանակը առնուելուն համար՝ Իսրայէլէն փառքը վերցաւ ։

ԳԼ . Ե

1 Փղշտացիք տապանակը Ազովտոս բերելով՝ Դագոնի տաճը մէջ կը դնեն ։ 3 Դագոն վար կ'իյնայ՝ ու կոր կոր կ'ըլլայ ։ և Ազովտացիք թանչքի ուռեցքներով կը զարնուին ։ 8 Ներ- մանպէս Աստուած կը պատժէ Գեթացիներ- ը , քանի որ իրենց քովը կը ձգայ տապանա- կը ։ 10 Նոյնպէս ալ Ակկարոնացիները , երբոր տապանակը հոն կը տարուի ։

1 Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապա- նակը առին , ու զանիկայ Ե– 2 բևնեզերէն ‖Ազովտոս տարին ։ Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին , ու զանիկայ Բ Դագոնի տու- նը տարին , և Դագոնին քովը դրին ։ 3 Ու հետևեալ օր Ազովտացիք –ն կանուխ ելլելով , տեսան որ Դագոնը Ցերոջը տապանակին առջևը † երեսի վրայ գետինը ինկեր էր . ու անոնք Դագոնը վերցուցին 4 Ր իր տեղը դրին ։ Եւ հետևեալ օ- րը՝ Ր–րյէ–լ առաւօտուն կանուխ ելան , ու տեսան որ Դագոնը Ցե- րոջը տապանակին առջևը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր , և Դագո- նին գլուխը ու ձեռքերուն երկու ափը կոտրած՝ ⁂ սեմին վրայ էին– էր , և միայն § Դագոնին մարմինը" 5 մնացեր էր ։ (Ան պատճառաւ Դագոնի քուրմերը՝ ու Դագոնի տունը բոլոր մտնողները՝ մինչև աս օրս Ազովտոս եղող Դագոնի սե- 6 մին վրայ չեն կոխեր ։) Անկէ ետև Ց Ցերոջը ձեռքը Ազովտացւոց վրայ ծանրացաւ , ու ը զանոնք կորսըն- ցուց , և զանոնք Ազովտոսի ու ա- նոր սահմաններուն մէջը Բ թանչքի ուռեցքներով զարկաւ ։ 7 Եւ Ազովտոսի բնակիչները ա- սանկ ըլլալը տեսնելով , ըսին . Ի- սրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեր քովը չկենայ . քանզի անոր ձեռքը մեր վրայ՝ ու մեր աստուծոյն Դա- 8 գոնին վրայ ծանրացաւ ։ Եւ ⁂ղ- ղ խրկեցին , ու Փղշտացւոց բոլոր նա- խարարները իրենց քովը ժողվեցին , ու ըսին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը ի՞նչ ընենք . ու ըսին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթը փոխադրուի ։ Ու Իսրա- յէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթը 9 փոխադրեցին ։ Եւ զանիկայ հոն փոխադրելէն ետքը , ⁂ Ցերոջը ձեռ- քը ան քաղաքին վրայ ըլլալով՝ Ր մեծ խռովութիւն էր– . ու Ը քա- ղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև մեծը զարկաւ . և անոնց վրայ թանչքի ուռեցքներ երևցան ։ 10 Եւ Աստուծոյ տապանակը Ակ- կարոն խրկեցին . ու երբոր Աստու- ծոյ տապանակը Ակկարոն մտաւ , Ակկարոնացիք կանչվրտուելով բ- սին . Իսրայէլի Աստուծոյն տապա- նակը մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր 11 ժողովուրդը մեռցընեն ։ Եւ ⁂ղ- ղ խրկելով՝ Փղշտացւոց բոլոր նախա- րարները ժողվեցին , ու ըսին . Ի-

Ի Սամ . Նը . 61 ։
Ը Գլ . Բ . 34 ։ Սամ . Նը . 64 ։
Ր Բթագ . ա . 2 ։
⁂ Ցես . է . 6 ։ Բթագ . ժգ . 19 ։ Ժե . 32 ։ Նէեմ . թ . 1 ։ Ցոր . բ . 12 ։
† Գլ . ա . 9 ։
* Եբր . կացած
Բ Բթագ . ա . 4 ։
† Կ–ղ՝ կըռնակին
⁂ Ես . Լե . 17 ։
‡‡ Գլ . ԺԳ . 3 ։ ‡ Ջ՝ անպատիւ ։
§ Սամ . իգ . 3 ։ Նը . 61 ։

– Գլ . գ . 1 ։ է . 12 ։
‖ Ուր՝ Աշդոդ
Բ Դատ . ԺԶ . 23 ։
⁂ Ես . ԺԹ . 1 ։ Խզ . 1 . 2 ։
Ր Ես . Խզ . 7 ։
Ի Երեմ . ծ . 2 ։ Եզեկ . գ . 4 . 6 ։ Մխ . ա . 7 ։
§ Կ–ղ՝ ձուկը . Եբր . Դագոնը ։
Ց Ես . Սոփ . ա . 9 ։
Ե Ելս . Է . 11 ։ Ել . Թ . 3 ։ Սամ . լբ . 4 ։ Դոր . Ժգ . 11 ։
Ը Գլ . գ . 5 ։ Բ Օր . Իր . 27 ։ Սամ . Նը . 66 ։
⁂ Բ Օր . բ . 15 ։ Գլ . է . 13 ։ Ժր . 15 ։
Է Հմր 11 ։
Լ Հմր 6 ։ Սամ . Նը . 66 ։

Ն·Ք·ՂԴ· Իսր 1141

ՅՀՊ 6, 9։

Իսր 1140

— Ծն·խա· 8։ Եզ·է· 11։ Դան· բ·2։է·7։ Մատ·բ· 4։

Բ Եզ·իգ· 15։ բ Օր· ժղ·16։ է Ղև·է·15, 16։ Ը ՀՊ 9։

Է Ցես ՀՊ 17։18։ Ցես·ժգ· 3։ Դատ· գ·3։

ՂԿ·է·6։ Է Ցես·է· 19։ Ես· խբ·12։ Մաղ·բ· 2։Ցօհ·Թ. 24։ Ը Կ·է·3· 4։7։ Ի Ցես գԼ· է·6։11։ Սաղ·լԹ· 10։ Ժ Եզ·է·13։ ը·15։ ժգ· 17։ Է Եզ·ժբ· 31։ Լ բ Թագ· ղ·3։ Է Թես·ժԹ· 2։

բայէլի Աստուծոյն տապանակը Թող տուէք երթայ, և իր տեղը դառնայ, որ մեզ ու մեր ժողովուրդը չմեռցընէ. քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մահառիթ սոսկում մը կար, Էո՜ հոն Աստուծոյ 12 ձեռքը խիստ ծանրացեր էր։ Եւ չմեռած մարդիկները՝ թանչքի ուռեցքներով զարնուեցան. ու քաղաքին աղաղակը երկինքը ելաւ։

ԳԼ·Զ

1 Եօթը ամիսէն ետքը Փղշտացիք խորհուրդ կ'ընեն՝ Թէ ինչպէս պարտին տապանակը ետ խրկել։ 10 Ջանիկայ նոր սայլի մը վրայ կը դնեն ընծաներով, և դէպ'ի Բեթսամիս կը խրկեն։ 19 Բեթսամիսացիք կը զարնուին՝ տապանակին մէջը նայելնուն համար։ 21 ու Կարիաթարիմի բնակիչը լուր կը խրկեն, որ գան տապանակը տանին։

Իսր 1140

1 Եւ Տէրոջը տապանակը Փղշտացւոց երկրին մէջը եօթը ամիս 2 մնաց։ Ու Փղշտացիք Էրէից քուրմերը ու բաղդ նայողները կանչեցին՝ ու ըսին. Եհովային տապանակին ի՞նչ ընենք. մեզի իմացուցէք Թէ զանիկայ ինչո՞վ իր տեղը 3 խրկենք։ Անոնք ալ ըսին. Թէ որ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը խրկէք, զանիկայ Էպարապ չխրկէք. հապա անպատճառ էյանքանչքի պատարագ տուէք անոր. ան ատենը կը բժշկուիք, ու Ձեզի յայտնի կ'ըլլայ Թէ ինչու համար անոր ձեռքը ձեր վրայէն չերթար։ 4 Եւ անոնք ըսին. Անոր ի՞նչ տեսակ պատարագ մատուցանենք։ Ու անոնք ըսին. Էփղշտացւոց նախարարուն Թուովը հինգ ոսկեղէն Թանչքի ուռեցքներ՝ ու հինգ ոսկի մուկ ընծայ։ Քանզի ձեր ամենուն վրայ՝ և ձեր նախարարներուն վրայ՝ մի և նոյն հարուածը 5 եղաւ։ Եւ հիմա ձեր Թանչքի ուռեցքներուն պատկերները, ու ձեր ջերկիրը աւրող մուկերուն պատկերները շինեցէք, ու Էիսրայէլի Աստուծոյն փառք տուէք. կարելի է որ իր ձեռքը՝ ձեր վրայէն, Ըձեր աստուածներուն վրայէն ու ձեր երկրին վրայէն Իվերացնէ։ 6 Ընչո՞ւ Եւ ինչո՞ւ համար ձեր սիրտերը կը խստացընէք, Էինչպէս որ Եգիպտացիք ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին. չէ՞ որ Աստուած անոնց մէջը հրաշալի գործքեր ընելէն ետքը՝ Էզանոնք Թող 7 տուին որ երթան։ Հիմա Լմէկ նոր սայլ մը շինեցէք, ու երկու հատ կաթնատու երինջ առէք, Էոր անոնց վրայ բնաւ լուծ դրուած չըլլայ. ու երինջները սայլին լծեցէք, և անոնց ձագերը անոնց 8 ետևէն տուն դարձուցէք. Ու Եհովային տապանակը առէք, և զանիկայ սայլին վրայ դրէք, ու Էան ոսկեղէն *պատկերները՝ որ դուք յանցանքի համար անոր ընծայ պիտի տաք, պզտիկ արկղով մը անոր մէկ կողմը դրէք. ու զանիկայ 9 խրկեցէք որ երթայ. Եւ նայեցէք, Թէ որ իր սահմանին ճամբովը Բեթսամիսը ելլէ, աս մեծ չարիքը մեզի ընողը անիկայ է. ապա Թէ ոչ՝ Հգիտնանք որ անոր ձեռքը բնաւ մեզի դպած չէ, հապա աս բանը դիպուածով պատահեր է մեզի։

10 Եւ ան մարդիկները այսպէս ըրին. երկու հատ կաթնատու երինջ առին, ու զանոնք սայլին լծեցին, և անոնց ձագերը տան մէջ գոցե- 11 ցին։ Ու Տէրոջը տապանակը, և ոսկի մուկերուն, ու իրենց Թանչքի ուռեցքներուն պատկերներուն պզտիկ արկղը սայլին վրայ դրին։ 12 Ու երինջները չիտակ Բեթսամիսի ճամբան բռնեցին, ու մեծ ճամբայէն բառաչելով կ'երթային, և աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցան. ու Փղշտացւոց նախարարները մինչև Բեթսամիսին սահմանը անոնց 13 ետևէն գացին։ Եւ Բեթսամիսացիք հովիտին մէջը ցորենի հունձք կը Ընձէին, ու իրենց աչքերը վերցընելով տապանակը տեսան, ու տեսնելնուն համար ուրախացան։ 14 Եւ սայլը Բեթսամիսացի Յեսուին արտը մտաւ, ու հոն կայնեցաւ. և հոն մէկ մեծ քար մը կար. ու սայլին փայտերը ճեղքեցին, և ան երինջները Տէրոջը ողջակէզ մատուց- 15 ցին։ Ու Ղևտացիք՝ Տէրոջը տապանակը, և անոր հետ եղող ոսկի պատկերներուն պզտիկ արկղը վար իջեցուցին, ու ան մեծ քարին վրայ դրին. և ան օրը Բեթսամիսի մարդիկը Տէրոջը ողջակէզներ ու 16 զոհեր մատուցին։ Ու Փղշտացւոց հինգ նախարարները՝ Էոնոնք տեսնելէն ետքը՝ նոյն օրը Ակկարոն 17 դարձան։ Եւ ան ոսկեղէն Թանչքի ուռեցքները՝ որ Փղշտացիք յանցանքի համար Տէրոջը ընծայ տուին, ասոնք էին. Մէկ հատ մը՝ Ազովտոսի համար, մէկ հատ մը՝ Գազայի համար, մէկ հատ մը՝ Ասկաղոնի համար, մէկ հատ մը՝ Գեթի համար, — մէկ հատ մը՝ Եկ- 18 կարոնի համար։ Եւ ոսկի մուկերը՝ Փղշտացւոց հինգ նախարարներուն բոլոր քաղաքներուն Թուովն էին, պարսպաւոր քաղաքէն մինչև անպարիսպ գեղը, ու մինչև ան մեծ քարը՝ որուն վրայ Տէրոջը տապանակը դրուեցաւ. — մինչև աս

Ն·Ք·ՂԴ· Իսր 1140

Բ ՀՊ 4, 5։
* Եբր·ա· Նօթները՝

Ցես·ժե· 10։

Հ ՀՊ 3։

Ղ ՀՊ 4։

օրս ՝ն ֆորը Բեթսամիւսացի Ցեսուին արտին մէջը կը ի՞նայ ։

19 Եւ ֆՏէրը Բեթսամիւսին մարդիկները զարկաւ . քանզի անոնք Տէրոջը տապանակին մէջը նայեցան . ու ժողովուրդէն հիսուն հազար եօթանասուն մարդ զարկաւ . և Տէրը ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած ընելուն համար , ժո-

20 ղովուրդը սուգ բռնեց ։ Ու Բեթսամիւսի մարդիկը ըսին . ֆԱս սուրբ Տէր Աստուծոյն առջևը ո՞վ կրնայ կայնիլ . ու մեր քովէն ո-

21 ո՞ւն ելլէ ։ Եւ ֆԿարիաթարիմի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեցին՝ ըսելով . Փղշտացիք Տէրոջը տապանակը ետ բերին . իջէք , ու զանիկայ ձեր քովը հանեցէք ։

ԳԼ · Է

1 Կարիաթարիմի բնակիչները Ուրինադաբին տուներ կը տանին տապանակը , ու անոր որդին Եղիազարը կ'օրհնեն որ տապանակին պահպանութիւնը ընէ ։ 2 Քանի տարիէն ետքը՝ 3 Իսրայէլացիք Սամուելին յորդորանքովը՝ Մասփայի մէջ հանդիսաւոր կերպով կ'ապաշխարեն ։ 7 Երբոր Սամուէլ կ'աղօթէ ու ոչխակէզ կը մատուցանէ , Տէրը որոտումով ու կայծակով Փղշտացիները կը լարդէ Արձենզերի մէջ ։ 13 Փղշտացիք կը նուաճին ։ 15 Սամուէլ խաղաղութեամբ և բարեպաշտութեամբ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ'ընէ ։

1 Ու ֊Կարիաթարիմի մարդիկը գացին , ու Տէրոջը տապանակը ՚ն՚էք հանեցին , և զանիկայ տարին ֆԲրինադաբին տունը՝ որ բլուրին վրայ էր . ու անոր որդին Եղիազարը *որոշեցին որ Տէրոջը տապա-

2 նակին պահպանութիւնը ընէ ։ Եւ տապանակը Կարիաթարիմի մէջ դրուած օրէն ետքը շատ օրեր անցաւ , ու քսան տարի եղաւ , և Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը ետևէն հառաչեցին ։

3 Ան ատենը Սամուէլ Իսրայէլի բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով . Թէ որ դուք ձեր բոլոր սրտովը ֆՏէրոջը դարձեր էք , ֆձեր մէջէն օտար աստուածները ու ֆԱստարովթը վերցուցէ՛ք , և ձեր սիրտերը Տէրոջը պատրաստեցէք , ու ֆմիայն զանիկայ պաշտեցէք . ու անիկայ Փղշտացւոց ձեռքէն ձեզ պիտի ազա-

4 տէ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ըՒա-հաղիմը ու Աստարովթը վերցուցին , ու միայն Տէրոջը ծառայուցին ։

5 Թիւն բրին ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ . ֆԲոլոր Իսրայէլը Մասփայի մէջ ժողվեցէք , ու ձեզի համար Տէրոջը

6 աղօթք ընեմ ։ Եւ Մասփայի մէջ ժողովեցան . ֊ու ջուր քաշեցին , և Տէրոջը առջևը թափեցին . ու ֊ան օրը ծոմ բռնեցին , և հոն բսին . ՚Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք ։ Եւ Սամուէլ Մասփայի մէջ Իսրայէլի որդւոցը դատաւորութիւն ըրաւ ։

7 Ու երբոր Փղշտացիք լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ ժողովուեր են , Փղշտացւոց նախարարները Իսրայէլին դէմ ելան . ու Իսրայէլի որդիքը ՚՚ լսելով , Փղշ-

8 տացւոց երեսէն վախցան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Սամուէլին ըսին . Ի Ընդհատ մեր Տէր Աստուծոյն աղաղակէ՛ մեզի համար , որ մեզ

9 Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ ։ Ու Սամուէլ մէկ կաթնկեր գառնուկ մը առաւ , ու զանիկայ բոլորովին ողջակէզ ըրաւ Տէրոջը . և ֆՍամուէլ Իսրայէլի համար Տէրոջը աղաղակելով ՚՚ըՀ՚ ըՀ՚՚ . ու Տէրը անոր պատասխան տուաւ ։

10 Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը մատուցանէր , Փղշտացիք մօտեցան՝ որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ընեն . ևս Տէրը նոյն օրը Փղշտացւոց վրայ մեծ ձայնով մը որոտաց , ու զանոնք խռովեցուց . ու Իսրայէլին

11 առջևը զարնուեցան ։ Եւ Իսրայէլի մարդիկը Մասփայէն ելլելով՝ Փղշտացիները հալածեցին , ու մինչև Բեթքարվրի տակը զանոնք կոտ-

12 րեցին ։ Ան ատենը Սամուէլ ֊մէկ քար մը առաւ , և Մասփային ու Սենին մէջտեղը կանգնեց , ու անոր անունը ֆԱբենեզեր կոչեց , ըսելով . Տէրը մինչև աս տեղս մեզի

13 օգնեց ։ ՚Եւ Փղշտացիք կորագրելուխ եղան , ու ֆՄ՚էյմրն ալ Իսրայէլի սահմանին մէջ չմտան . և Սամուելին բոլոր օրերը՝ Տէրոջը

14 ձեռքը Փղշտացւոց վրայ էր ։ Ու Փղշտացիք Իսրայէլէն որչափ քաղաքներ որ առեր էին , Ակկարոնէն մինչև Գէթը , ֆԻսրայէլին ետ տրուեցան . ու Իսրայէլ անոնց սահմանները Փղշտացւոց ձեռքէն ազատեց . և Իսրայէլի ու Ամորհացւոց մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։

15 Եւ Սամուէլ ՚իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլը դատեց ։

16 Ու տարուէ տարի Բեթէլը , Գաղգաղան ու Մասփան կ'երթար կը պտրտէր , և բոլոր ան տեղուանքը

17 Իսրայէլը կը դատէր ։ Ու ՚՚ն՚էք ֊Ռամա կը գառնար . քանզի իր տունը հոն էր . և հոն կը դատէր Իսրայէլը . ու հոն ֊Տէրոջը սեղան շինեց ։

ԳԼ · Ը

1 Իսրայէլացիք՝ Սամուէլի որդւոցը դէշ կառավարութենէն համբերանալով , թագաւոր կ'ուզեն ։ 6 Սամուէլ ցաւագին սրտով աղօթք կ'ընէ , ու Աստուծմէ կը մխիթարուի . 10 և ժողովուրդին կ'իմացընէ թագաւորին վարմունքը ։ 19 Աստուած կը պատուիրէ Սամուելին՝ որ ժողովուրդին խնդիրքը կատարէ ։

Ն · ք · դէ · Իրբ 1140

ֆ Ցես Եւ · ժթ · 21 ։ Թուա · գ · 5 ։ 15 ։ 20 ։ բ Թագ · է · 7 ։

՚բ Թագ · է · 9 ։ Մաղ · գ · 2 ։

֊ Ցես · ժը · 14 ։ Դատ · ժը · 12 ։ ա Մն · ժգ · 5 · 6 ։

— Գէ · է · 21 ։ Սաղ · ճլը · 6 ։

ՠ բ Թագ · է · 4 ։

*Եբր՝ սրբեցին

ֆ բ Օր · է · 2—10 ։ գ Թագ · բ · 48 ։ Ես · ծե · 7 ։ Ովս · է · 1 ։ Ցովել · բ · 12 ։

ՠՆ · լե · 2 ։ Ցես · իդ · 14 ։ 23 ։

Իրբ 1120

Ի Դատ · բ · 13 ։

Ն բ Մն · լ · 19 ։ Ցոբ · ժա · 13 ։ 14 ։

Ի բ Օր · է · 13 ։ ժ · 20 ։ ժգ · 4 ։ Մատ · գ · 10 ։ Ղու · գ · 8 ։

Ը Դատ · բ · 11 ։

Ի Դատ · ի · 1 ։ գ Թագ · իե · 23 ։

՚ բ Թագ · ժգ · 14 ։

Ի Ներեմ · թ · 1 ։ 2 ։ Դան · թ · 3 ։ 4 ։ 5 ։ Ցովել · բ · 12 ։

Ն Դատ · ժ · 10 ։ գ Թագ · ը · 47 ։ Սաղ · ճէ · 6 ։

Ն · ք · դէ · Իրբ 1120

Ի Ես · լէ · 4 ։

֊ Սաղ · դթ · 6 ։ Երեմ · ժե · 1 ։

ֆ Ցես Ցես · ժ · 10 ։ Դատ · գ · 15 ։ ե · 20 ։ Գէ · բ · 10 ։ բԹագ · իբ · 14 ։ 15 ։

Հ Ծն · իբ · 18 ։ լո · 45 ։ լե · 14 ։ Ցես · ղ · 9 ։ իդ · 26 ։

՚ Գէ · դ · 1 ։

֊ ՚՚ · օգնութեան քար ։ Ղատ · ժգ · 1 ։

ֆ Գէ · ժգ · 5 ։

՚ Հմր 6 ։ Գէ · ժը · 11 ։ Դատ · բ · 16 ։

՚ Գէ · ը · 4 ։

Ն Դատ · իա · 4 ։

1 Ա՚ երբոր Սամուէլ ծերացաւ, [=] իր որդիները Իսրայէլի վրայ [b] դա-
2 տաւոր դրաւ։ Եւ [b] իր անդրանիկ որդւոյն անունը Յովէլ, ու երկրորդին անունը Աբիա էր, [--] Բերսաբէէի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-
3 նէին։ Եւ անոր որդիքը [c] անոր ճամբաներուն մէջը չգալեցին. հապա [d] ագահութեան ետեւէ իյնալով՝ նկալառք կ՚առնէին, և իրա-
4 ւունքը կը ծռէին։ Ու Իսրայէլի ամէն ծերերը ժողովուեցան, ու [e] Հա-
5 մա Սամուէլին գացին, եւ անոր ըսին. Ահա դուն ծերացեր ես, ու քու որդիքդ քու ճամբաներուդ մէջը չեն քալեր. [---] հիմա [f] մեր վրայ թագաւոր մը դիր, որ ամէն ազգերուն պէս՝ մեզ [g] կառավարէ։
6 Ու [---] բանը Սամուէլին առջեւը դէշ երեւցաւ, որ ըսին թէ՝ Մեզի մէկ թագաւոր մը տուր, որ մեզ կառավարէ. ու Սամուէլ Տէրոջը աղօթք ըրաւ։
7 Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ. Ժողովուրդին խօսքը՝ ու ա-նոնց քեզի ամէն ըսածը մտիկ ըրէ. քանզի [h] անոնք քեզ չեն մերժեր, այլ [i] ինծի կը մերժեն, որ անոնց
8 վրայ չթագաւորեմ։ Ըանոնք ե-գիպտոսէն հանած օրէս մինչեւ ասօրս՝ ինչ որ ըրին՝ ինծի թող տալով, և ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընելով, նոյնը քեզի
9 ալ կ՚ընեն։ Ու հիմա դուն անոնց խօսքը մտիկ ըրէ. բայց անոնց յայտնի վկայութիւն ընես, ու [j] անոնց վրայ իշխելու թագաւորին վարմունքը անոնց իմացընես։
10 Եւ Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօսքերը՝ իրմէն թագաւոր ուզող ժո-
11 ղովուրդին զրուցեց. Ու ըսաւ. [k] Ձեր վրայ իշխելու թագաւորին վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ. [l] Ձեր տղաքը պիտի առնէ, ու [m] Ն-նէ՛ իրեն համար՝ իր կառքերուն ու ձիերուն վրայ պիտի դնէ. և իր կառքերուն առջեւէն պիտի վազեն.
12 Ու իրեն հազարապետներ ու յիսնապետներ պիտի ընէ, և իր արտերը պիտի հերկեն, ու հունձքերը ձգեն, և իր պատերազմական զէնքերը ու կառքերուն գործիքները
13 շինեն։ Եւ ձեր աղջիկները պիտի առնէ, որ [n] ղազդործ, խոհարար ու
14 հայթփեաց ըլլան։ Եւ [o] ձեր ընտիր արտերը, այգիները ու ձիթենիները առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի
15 տայ։ Եւ ձեր հունտերուն ու ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի առնէ, ու զանիկայ [p] իր ներքինիներուն ու ծառաներուն պիտի տայ։
16 Եւ ձեր ծառաները ու աղախիններըը, ու ձեր պինտ ազնիւ կտրիճները, և ձեր էշերը պիտի առնէ, ու իր
17 ծառայութեանը գործածէ։ Ձեր հօտերուն տասանորդը պիտի առնէ, ու դուք անոր ծառաներ պիտի ըլ-
18 լաք։ Ան օրը դուք ձեր ընտրած թագաւորին պատճառաւը պիտի աղաղակէք. բայց Տէրը [q] ան օրը ձեզի պատասխան պիտի չտայ։
19 Սակայն ժողովուրդը [r] Սամուէլին խօսքը մտիկ ընել չուզելով՝ ըսին. Չէ, անպատճառ մեր վրայ թա-
20 գաւոր մը ըլլայ. Ու մենք ալ [s] բոլոր ազգերուն պէս ըլլանք, և մեր թագաւորը մեզ կառավարէ. ա-նիկայ մեր առջեւէն ելլէ, ու մեր [t] պատերազմներուն մէջ առաջնոր-
21 դութիւն ընէ՚։ Եւ Սամուէլ ժողովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց, ու զանոնք Տէրոջը ականջներուն զրուց-
22 ցեց։ Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ. [u] Անոնց խօսքը մտիկ ըրէ, ու անոնց վրայ թագաւոր մը դիր։ Ան ատենը Սամուէլ Իսրայէլի մարդիկներուն ըսաւ. Թող ամէն մարդ իր քաղաքը երթայ։

ԳԼ. Թ

1 Սաուղ իր հօրը էշերը գտնելու յոյս չունենալով՝ 6 իր ծառային խրատովը, 11 ու աղջիկներուն առաջնորդութեամբը, 15 Աստուծոյ յայտնութեանը համեմատ, 18 Սամուէլին կու գայ։ 19 Սամուէլ խնճոյքին կը հրաւիրէ Սաուղը. 25 ու անոր հետ գաղտուկ խօսակցութիւն ընելէն ետքը՝ զանիկայ ճամբայ կը հանէ։

1 Ա՚ Բենիամինի [v] ցեղէն [=] կիս անունով զօրաւոր մարդ մը կար. ու անիկայ Բենիամինեան Ափիայի որդւոյն Բեքովրաթի որդւոյն Սերորի որդւոյն Աբիէլին որդին էր։
2 Եւ անիկայ որդի մը ունէր, որուն անունը Սաուղ էր. անիկայ կըտրիճ ու դեղեցիկ էր, ու Իսրայէլի որդւոց մէջ անկէ դեղեցիկ մարդ չկար. [w] Բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր՝ երկայն էր։
3 Եւ Սաուղին հօրը կիսին էշերը կորսուեցան, ու կիսը իր որդւոյն Սաուղին ըսաւ. Մանչերուն մէկը հետդ առ, ու ելլե՛ գնա էշերը
4 փնտռէ։ Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ, և [x] Սալիսա երկրէն ալ անցնելով, չգտան. եւրը Սաղիմի երկրէն անցան, ու հոն ալ չէին. անկէ Բենիամինեանց երկիրը անցնելով, հոն ալ չգտան։
5 Ո՚ երբոր անոնք [y] Սուփի երկիրը եկան, Սաուղ իր հետը եղող մանչուն ըսաւ. Եկուր ետ դառնանք, չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու, ու մեզի համար հոգայ։
6 Բայց անիկայ անոր ըսաւ. Ահա աս քաղաքիս մէջը [z] Աստուծոյ մարդը կայ, ու անիկայ պատուաւոր մարդ մըն է. [a] անոր ամէն ըսածը ան-

---

Ն·ք·գբ· իբր 1112

[=] Տես Դատ. ժ·4։ Ժր·14։ բազդատելով Դատ. ե·10 ին հետ։
[b] Ր Օր·ժգ·18։ բ Մն·ժթ·5։
իբր 1095
[c] ա Մն·գ·28։
[d] Երեմ. իբ·15·16·17։
[e] Եզ. ժր·21։ ա Տիմ. գ·3։ ջ·10։
ՂՐ Օր·ժգ·19։ Սազ·ժե·5։
[f] Հմր 19, 20։ բ Օր·ժէ·14։ Ովս·ժգ·10։ Գոր·ժգ·21։
[g] Եբր·դատ։
[h] Տես Եզ·ժզ·8։
[i] Գլ·ժ·19։ ժր·17·19։ Ովս·ժգ·10·11։
[j] Հմր 11։
[k] Տես բ Օր·ժէ·16·ԺԷ։ Գլ·ժ·25։ ԼԳլ·ժգ·52։
[l] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[m] Ծն·լե·36։
[n] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[o] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[p] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[q] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[r] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[s] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[t] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[u] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[v] Ն·ք·գբ· իբր 1095
[w] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[x] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[y] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[z] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։
[a] Ղ Թագ·ժ·7։ Տես Եզեկ·խզ·18։

Ն·Ք·ԳԲ· Իրբ 1095

չուշտ կը կատարուի . հիմա հոն երթանք , գուցէ մեր երթալու
7 ճամբան մեզի իմացընէ : Եւ Սաուղ իր մանչուն ըսաւ . Բայց թէ որ երթալու ըլլանք , ձան մարդուն ի՞նչ տանինք . քանզի մեր ամաններուն հացը պակսեցաւ , ու Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք . քովերնիս ի՞նչ ունինք :
8 Եւ մանչը նորէն Սաուղին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ահա իմ քովս մէկ սիկղին չորրորդ մասը արծաթ կայ . զանիկայ Աստուծոյ մարդուն կու տամ , որ մեր ճամ-
9 բան մեզի իմացընէ : (Առաջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցընելու կ'երթար , այսպէս կ'ըսէր . Եկուր տեսանողին երթանք . քանզի այսօր մարգարէ ըսուածը առաջուց տեսանող կ'ը-
10 սուէր :) Եւ Սաուղ իր մանչուն ըսաւ . Աղէկ ըսիր , եկուր երթանք . ու Աստուծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին : Ո՝ երբոր անոնք զառ՝ի վերէն դէպ՝ի քաղաքը կ'ելլէին , Ջրքանի մը աղջիկներ գտան , որ ջուր հանելու ելեր էին , ու ա-
12 նոնց ըսին . Տեսանողը հո՞ն է . Եւ աղջիկները անոնց պատասխան տուին ու ըսին . Հա՛ է . ահա քու առջեդ է . հիմա շուտ ըրէ , քանզի ժողովուրդը այսօր՝ բարձր տեղւոյն վրայ՝ զոհ ընելուն համար , անիկայ
13 այսօր քաղաքը եկաւ . քաղաքը մտնելնուդ պէս՝ զանիկայ հոն կը գտնէք , քանի որ անիկայ բարձր տեղը ելած չէ՝ կերակուրուտելու համար . քանզի մինչև անոր գալը՝ ժողովուրդը կերակուր չուտեր . ո-րովհետև անիկայ կ'օրհնէ զոհը , ո-անկէ ետքը հրաւիրուածները կ'ուտեն . հիմա ելէք . քանզի հիմա կը
14 գտնէք զանիկայ : Եւ անոնք քաղաքը ելան , ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին , ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ ա-նոնց դէմը ելաւ :
15 Եւ Սաուղին գալէն օր մը առաջ՝ Տէրը Սամուէլին էյայտներ էր ,
16 ու ըսեր էր թէ՝ Վաղը աս ատենս Բենիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի խրկեմ , ե՛ւ զանիկայ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան օծես , որ անիկայ իմ ժողովուրդս Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ . քանզի՝ ժողովուրդիս Նէղու-թիւնը նայեցայ . որովհետև անոր
17 աղաղակը ինծի հասաւ : Ու երբոր Սամուէլ Սաուղը տեսաւ , Տէրը անոր ըսաւ . Ահա՛ է քեզի ըսած մարդս . ասիկայ իմ ժողովուրդիս
18 վրայ պիտի իշխէ : Եւ Սաուղ դրանը մէջտեղը Սամուէլին մօտե-

Ն·Ք·ԳԲ· Իրբ 1095

ցաւ , ու ըսաւ . Ցեսանողին տունը ո՞ւր է , կ'աղաչեմ ինծի ցուցուր :
19 Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաուղին՝ ու ըսաւ . Ցեսանողը ես եմ , իմ առջեւս բարձր տեղը ելիր , քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք . և վաղը քեզ կը խրկեմ , ու բոլոր սրտիդ մէջի և-
20 ղածը քեզի կը պատմեմ : Եւ երկուքին իրեք օրուընէ՝ի վեր կորսուած էշերուդ համար մի՛ հոգար . քանզի անոնք գտնուած են . ու ո՞վ Իսրայէլի բոլոր *փափաքը որո՞ւն է . քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը
21 չէ՞ : Եւ Սաուղ պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ես Իսրայէլի ցեղերուն ե պզտիկն պզտիկէն՝ Բենիամինեան չե՞մ , ու իմ ազգատոհմս Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմներուն պզտիկը չէ՞ . ուստի ինչո՞ւ համար ինծի ատանկ խօսք զրուցե-
22 ցիր : Եւ Սամուէլ առաւ Սաուղը ու անոր մանչը , ու զանոնք ի-ւրեանց սրահը տարաւ , և զանոնք կոչնականներուն գլուխը նստեցուց , որոնք երեսուն մարդու չափ էին :
23 Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ . Բէր ան բաժինը , որն որ քեզի տուի , ու քեզի պատուիրեցի որ
24 զանիկայ քովդ պահես : Եւ խոհարարը՝ ազդրը վրայի մասը վերցնելով , զանիկայ Սաուղին առջեւը դրաւ : Եւ Սամուէլ ըսաւ . Ահա-ւասիկ մնացածը . զանիկայ առջեդ դիր ու կեր . քանզի երբոր ըսի որ ժողովուրդը †հրաւիրեմ , ան վայրկեանէն՝ի վեր անիկայ քեզի համար պահուած է . ու ան օրը Սաուղ՝ Սամուէլին հետ կերաւ :
25 Եւ բարձր տեղէն քաղաքը իջան . ու Սամուէլ ընդ տանը տանիքին վրայ Սաուղին հետ
26 խօսեցաւ : Եւ առաւօտուն կանուխ ելան , ու լուսացածին պէս՝ Սամուէլ Սաուղը տանիքը կանչեց , ու ըսաւ . Ելիր ու քեզ պիտի խրկեմ : Եւ Սաուղ ելաւ . ու ինքը և Սամուէլը մէկտեղ դուրս
27 ելան : Երբոր անոնք քաղաքին ծայրը կ'իջնէին , Սամուէլ ըսաւ Սաուղին . Մանչուն ըսէ , որ մեր առջեւը անցնի . (և անիկայ անցաւ .) ու հիմա դուն հո՛ կեցիր , որ Աստուծոյ պատգամը քեզի իմացընեմ :

ԳԼ · Ժ

1 Սամուէլ՝ Սաուղը կ'օծէ , 2 ու իրեք նշաններուն կանխասացութիւնը ընելով՝ կը քաջալերէ զանիկայ : 9 Սաուղին սիրտը կը փոխուի ու կը մարգարէանայ : 14 Իր հօրեղբօրմէն կը պահէ իր թագաւոր օծուիլը : 17 Սաուղ վիճակով թագաւոր կ'ընտրուի Մասփայի մէջ : 26 Ժողովուրդին զանազան զգացումները անոր վրայով :

Ն·Ք·ԳԲ· Իրբ 1095

Ղ Ցես Դաս· գ·18 ։ Ժգ· 17 ։ գԹագ· Ժգ·3 ։ գ Թագ· գ· 42 ։ ը·8 ։

Ե Ծն · իե · 22 ։

ԸԹագ·իգ· 11 ։ գԹագ· Ժէ·13 ։ ա Մն·իգ·28 ։ իթ·29 ։ բ Մն·Ժգ·7· 10 ։ Եա·լ· 10 ։ Ամո· է·12 ։

Ի Ծն · իգ · 11 ։

Ե գԹագ·գ· 2 ։

Ի Ծն · լա · 34 ։ Գլ· Ժգ·2 ։

Ղ Գլ·Ժե·1 ։ Գոր·Ժգ· 21 ։

Ի Գլ·ի·2 ։ Ե Գլ·Ժ·1 ։

Ել·ը·25 ։ գ·7·9 ։

Հ Գլ· Ժգ· 12 ։ Ոփ· Ժգ·11 ։

Ղ Ես·Դաս· ը·15 ։

Ե Գլ· Ժե· 17 ։

Ե Ես·Դաս· ը·15 ։

Ղ Ա·է·32· 33 ։ Եզեկ· իգ·4 ։

†Կ՛ հրաւիրեր եմ ,

Ղ Օր·իբ· 8 ։ բԹագ· ժա· 2 ։ Գոր·Ժ·9 ։

1 Ա՛ւ ասաց Սամուէլ եղին շիլոյ առաւ, ու անոր գլխուն վրայ թափեց, ու համբուրեց, ու ըսաւ. Չէ՞ որ Տէրը քեզ իր ժառանգութեան վրայ իշխան օծեց։
2 Այսօր ինծմէ գացած ատենդ՝ Բենիամինի սահմանը՝ Սելսահի մէջ՝ Ռաքելին գերեզմանին քովը երկու մարդ պիտի գտնես, ու քեզի պիտի ըսեն. Գտնուեցան ան էշերը՝ որոնք փնտռելու գացած էիր. և ահա քու հայրդ էշերուն հոգը թողուց, ու ձեզի համար կը հոգայ, ու կ'ըսէ. Ցղուս համար ի՞նչ ընեմ։
3 Նէմ։ Ու երբոր անկէ անդին երթաս, և թաբօրի կաղնին հասնիս, հոն իրեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին, որոնց մէկը իրեք ուլ, մէկը իրեք հացի նկանակ ու մէկն ալ տիկ մը գինի տանելով՝ Աստուծոյ
4 Ծոյ կ'ելլեն դէպ ի Բեթէլ։ Ու էքու ողջութիւնդ հարցընելով, քեզի երկու հաց պիտի տան. դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես։
5 Անկէ ետքը Աստուծոյ բլուրը պիտի երթաս, ուր որ Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կ՚ինայ. ու երբոր հոն քաղաքը մտնես, մարգարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս, որոնք ի բենց առջևէն տաւիղ, թմբուկ, սրինգ ու քնար ունենալով՝ կմարգարէանան։
6 Եւ Տէրոջը Հոգին պիտի գայ, ու անոնց հետ մարգարէութիւն պիտի ընես. և դուն պիտի փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի ըլլաս։
7 Ու երբոր աս նշանները քու վրադ գան, ձեռքէդ եկածը ընես. քանզի Աստուած քու հետդ է։
8 Եւ ինծմէ առաջ Գաղգաղա իջնես. և ահա ես քեզի պիտի իջնեմ, ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար. և դուն եօթը օր սպասես, մինչև որ ես քեզի գամ, ու քու ընելու գործդ քեզի իմացընեմ։
9 Ու երբոր անիկայ իր կռնակը դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթալու համար, Աստուած անոր մէկ ուրիշ սիրտ մը տուաւ. և նոյն օրը աս բոլոր նշանները կատարուեցան։
10 ցան։ Ու երբոր հոն բլուրը եկան, ահա մարգարէից դունդ մը անոր առջևը ելաւ. և անոր վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու անոնց մէջը մարգարէութիւն ըրաւ։
11 Եւ ամէն անոնք որ զանիկայ առաջուց կը ճանչնային, երբոր տեսան որ անիկայ մարգարէներուն հետը մարգարէութիւն կ՚ընէ, ժողովուրդը իրարու ըսին. Աս ի՞նչ բան է՝ որ Կիսին որդւոյն հանդիպեր է. Սաուղն ալ մարգարէներուն մէջն է։
12 Անոնցմէ ալ մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Հապա ա նոնց հայրը ո՞վ է։ Անոր համար ասիկայ մէկ առակ մը եղաւ. Սաուղն ալ մարգարէներուն մէջն է։
13 Ու երբոր մարգարէութիւն ընելը լմընցուց, բարձր տեղը եկաւ։
14 Եւ Սաուղին հօրեղբայրը՝ անոր ու անոր մանչուն ըսաւ. Ո՞ւր գացիք։ Ու անիկայ ըսաւ. Էշերը փնտռելու. բայց երբոր տեսանք որ
15 չկան, Սամուէլին գացինք։ Եւ Սաուղին հօրեղբայրը ըսաւ. Սամուէլը ձեզի ի՞նչ ըրուցեց, պատմէ՛
16 ինծի։ Ու Սաուղ իր հօրեղբօրը ըսաւ. Էշերուն գտնուիլը մեզի յայտնապէս իմացուց։ Բայց թագաւորութեան վրայով Սամուէլին ըսած խօսքը անոր չյայտնեց։
17 Եւ Սամուէլ՝ ժողովուրդը Մասփայի մէջ Տէրոջը առջևը ժողովեց։
18 Ու Իսրայէլի որդւոյը ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն՝ և ձեզի նեղութիւն տուող բոլոր թագաւորներուն
19 ձեռքէն ազատեցի։ Ու դուք այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատեց, ու անոր ըսիք. Ընպատճառ մեր վրայ մէկ թագաւոր մը դիր։ Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը ու հազարաւորներովը Տէրոջը առջևը կայ-
20 նեցէք։ Ու երբոր Սամուէլ Իսրայէլին ամէն ցեղերը մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցեղին ելաւ։
21 Եւ երբ Բենիամինի ցեղը ազգատոհմիներովը մօտեցուց, ու վիճակը Մատրիին ազգատոհմին ելաւ. ետքը Կիսի որդւոյն Սաուղին ելաւ. բայց երբոր զանիկայ փնտռեցին,
22 անիկայ չգտնուեցաւ։ Եւ նորէն Տէրոջը հարցուցին, թէ Արդեօք ան մարդը հոս կու գայ. ու Տէրը ըսաւ. Ահա անիկայ կարասիներուն
23 մէջտեղը պահուած է։ Եւ վազելով՝ զանիկայ անկէ առին, ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնեցաւ. և Երբոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր՝
24 երկայն էր։ Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին ըսաւ. Տէրոջը ընտրած մարդը տեսա՞ք, որ բոլոր ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ. և բոլոր ժողովուրդը աղաղակեց՝
25 ու ըսաւ. Կեցցէ արքայ։ Եւ Սամուէլ թագաւորութեան կանոնները ժողովուրդին զրուցեց, ու զանոնք գիրքի մը մէջ գրեց, ու Տէ-

– Գլ·Թ· 16, Ժգ·13; Գթագ·Թ· 3, 6։
Բ Սագ·Ր· 12։
Էբ Օր·ԼԲ· 9; Սագ·Նբ· 71։
Թ Գոր·Ժգ· 21։
Ի Ցես·Ժբ· 28։
Լ Նա·Լե· 19, 20։
Ե Նա·Իբ· 22; Լե·1, 3, 7։
Ը Դատ·Ժբ· 15։
Ը Հմր 10։
Ժ Գլ·Ժգ·3։
Ի Գլ·Թ·12։
ԼԸ·Ժե·20, 21; Գթագ·Գ·15; Ա Կոր·Ժգ·1։
Խ Թես·Ժա· 25; Գլ·Ժգ·13։
Ծ Հմր 10; Գլ·ԺԹ· 23, 24։
Կ Ել·Գ·8; Ղս·Բ·12։
Հ Դատ·Թ· 33։
Յ Դատ·Գ· 12։
Ղ Գլ·Ժա· 14, 15; Ժգ·4։
Ճ Գլ·Ժգ·8։
Մ Հմր 5։
Յ Գլ·ԺԹ· 20։
Ն Հմր 6։

Ղ Գլ·ԺԹ· 24; Մատ·Ժգ·54, 55; Ցես·Է· 15; Գոր·Գ·13։
1095
– Գլ·Է·5, 6։
Ղ Դատ·Ժա· 11; Ի·1; Գլ·Ժա· 15։
Ղ Դատ·Գ· 8, 9։
* ԵԲԲ·Թագաւորներուն
Ղ Գլ·Ը·7, 19; Ժբ·12։
– Ցես·Է· 14, 16, 17; Գոր·ա· 24, 26։
– Գլ·ԻԳ·2, 4, 10, 11։
Ղ Գլ·Թ·2։
Բ Թագ·Ի·6։
Բ Գթագ·ա· 25, 39; Գ Թագ·Ժա· 12։
Ց Ցես Բ Օր·Ժէ·14, ՃԸ; Գլ·Ը·11։

Ն·Ք·ԳՔ· 1095

– Դատ. ի· 14 ։ Գլ· ժա· 4 ։
‡ Գլ· ժա· 12 ։
+ ր Օր· ժգ· 13 ։
ւ ր Թագ· ը· 2 ։ գ Թագ· գ· 21 ։ ժ· 25 ։ ր Մն· ժէ· 5 ։ Սաղ· հր· 10 ։ Մատ· բ· 11 ։

բոլոր առջևը դրաւ· և Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց, որ
26 ամէն մարդ իր տունը երթայ ։ Սաւուղն ալ – Գաբաա իր տունը գնաց· ու խել մը զօրաւոր մարդիկներ անոր հետը գացին, որոնց
27 սիրտը Աստուած դրդեց ։ ‡Բայց +չար մարդիկները ըսին· Ասիկայ մեզ ինչպէս պիտի ազատէ· ուստի զանիկայ քամահրեցին, ւ ու անոր ընծայ մը չտարին· բայց անիկայ լուռ կեցաւ ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Նաաս՝ Գաղաադու Յաբիսի բնակչացը նախատալից պայման մը կ'առաջարկէ ։ 4 Անոնք ալ պատգամաւորներ կը խրկեն, ու Սաւուղին ձեռքը կ'ազատուին ։ 12 Անոր վրայ Սաւուղ կը զօրանայ, ու իր թագաւորութիւնը կը հաստատուի ։

– Գլ· ԺԲ· 12 ։
1 Յե – Ամմոնացի Նաասը ելաւ, ու ‡Գաղաադու Յաբիսի դէմ բանակեցաւ· և Յաբիսի բոլոր բնակիչները Նաասին ըսին· ‡Մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէ, ու քեզի
2 ծառայենք ։ Բայց Ամմոնացի Նաասը անոնց ըսաւ· Ձեզի հետ ասպայմանով դաշնակցութիւն կ'ընեմ, որ ձեր ամենուն աջ կողմի աչքը փորեմ, ու ասբանը բոլոր
Իսրայէլին վրայ +նախատինք դնեմ ։ 3 Եւ Յաբիսի ծերերը անոր ըսին· Մեզի եօթը օր ժամանակ տուր, որ Իսրայէլին բոլոր սահմանները պատգամաւորներ խրկենք, ու թէ որ մեզ ազատող չըլլայ, ան ատենը քեզի *անձնատուր կ'ըլլանք" ։
4 Ուստի պատգամաւորները ‡Սաւուղին Գաբաան գացին, և ժողովուրդին ականջներուն ասխօսքերը զրուցեցին· ու Ղբոլոր ժողովուրդը
5 ձայներնին վերցնելով լացին ։ Եւ ահա Սաւուղ արտէն կու գար իր եղներուն ետևէն· ու Սաւուղ ըսաւ· Ժողովուրդին ինչ եղաւ որ կու լան· ու Յաբիսի բնակչացը
6 խօսքերը անոր պատմեցին ։ ‡Եւ ասխօսքերը որ լսեց, Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին վրայ եկաւ, ու անոր բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ ։
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ, ու ըզանոնք կտոր կտոր ըրաւ, ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր սահմանները խրկեց՝ ըսելով· Ով որ Սաւուղին ետևէն ու Սամուէլին ետևէն չգայ, անոր եզներուն այսպէս պիտի ընեն ։ Եւ ժողովուրդին վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ· ու ‡ելնելը † մէկ մարդու մը պէս եղան ։
8 Եւ Սեզեկի մէջ համրեց զանոնք, ու Իսրայէլի որդիքը ըրկը հարիւր հազար, և Յուդայի
9 մարդիկը երեսուն հազար էին ։ Ու

Ն·Ք·ԳՔ· 1095

ւ Դատ· ի· 11· Ա Թես· դ· 16 ։
‡ Դատ· ի· 19 ։
+ Ա Թես· ե· 2 ։
† Ելք· ժդ· 31 ։

եկող պատգամաւորներուն ըսին· Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն այսպէս ըսէք· վաղը երբոր արևը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի ըլլայ ։ Ուստի երբոր պատգամաւորները գացին, և Յաբիսի բնակիչներուն – Բանը իմացուցին, ա-
10 նոնք ուրախացան ։ Ու Յաբիսի բնակիչները ըսին Ամմոնացիներուն· Վաղը † ձեզի անձնատուր կ'ըլլանք, ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի
11 ըլլայ, ան ըրէք մեզի ։ Եւ հետեւեալ օրը ‡Սաւուղ ժողովուրդը իրենք դունդի բաժնեց, ու առաւօտեան պահուն բանակին մէջը մտան· ու մինչև որ օրը տաքցաւ, Ամմոնացիները զարկին· և մնացածները այնպէս ցրուեցան՝ որ անոնցմէ երկու հոգի միասին չմնաց ։
12 Ան ատենը ժողովուրդը Սամուէլին ըսաւ· Սաւուղը մեր վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ՝ ըսողը ո՞վ է· Յանմարդիկները տուէք որ
13 մեռցնենք ։ Ու Սաւուղ ըսաւ· Ո՛չ այսօր մարդ մը չմեռցուի· քանզի այսօր †Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն ըրաւ ։
14 Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ· Եկէք ‡ Գաղգաղա երթանք, ու հոն թագաւորութիւնը նորէն
15 հաստատենք ։ Ուստի բոլոր ժողովուրդը Գաղգաղա գացին, ու հոն ‡Գաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջևը Սաւուղը թագաւոր ըրին, և հոն Տէրոջը առջևը – խաղաղութեան զոհեր մատուցին· ու Սաւուղ՝ և բոլոր Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն ըրին ։

ւ Գլ· ժ· 27 ։
յ Տես Ղա· ժթ· 27 ։
Ղ ր Թագ· ժթ· 22 ։
† Ել· ժդ· 13, 30 ։ Գլ· ժթ· 5 ։
‡ Գլ· ժ· 8 ։
յ Գլ· ժ· 17 ։
– Գլ· ժ· 8 ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Սամուէլ իր անմեղութեանը համար կը վկայէ, 6 ու ժողովուրդին ապերախտութիւնը կը յանդիմանէ· 16 ու իր պօթքովը հունձքի ժամանակ որոտում ու անձրև բերելով՝ զանոնք կը վախցնէ, 20 և կը մխիթարէ զանոնք Աստուծոյ ողորմութիւնը յիշեցնելով ։

1 Յե Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ· Ահա դուք ինծի ինչ որ զրուցեցիք, ես – ձեր խօսքը մտիկ
2 ըրի, ու ‡ձեր վրայ թագաւոր դրի ։ Եւ ահա հիմա †ձեր առջևէն թագաւորը կ'երթայ· Տբայց ես ծերացայ, ու մազերս ճերմկցան· և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են· ու ես իմ մանկութենէս մինչև աս
3 օրս ձեր առջևը քալեցի ։ Ահա ես հոս կայներ եմ· Տէրոջը առջևը ու ‡անոր օծեալին առջևը ինծի համար յայտնապէս զրուցեցէք, թէ ձես որուն եզր առի, ու որուն էշը առի, որուն զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրի, ու որուն ձեռքէն կաշառք առի, և անով †իմ աչքերս գոցեցի·
4 ու ես ձեզի հետ դարձընեմ ։ Եւ ը-

– Գլ· ը· 5· 19, 20 ։
‡ Գլ· ժ· 24· ժա· 14, 15 ։
† Թուա· իե· 17 ։ Գլ· ը· 20 ։
Տ Գլ· ը· 1· 5 ։
† Ելք· ի· 1 ։ Ա Թես· ե· 23 ։
‡ Ելք· իթ· 6 ։ ր Թագ· ա· 14, 16 ։
Ղ Թուա· ժգ· 15 ։ Գոր· ի· 33 ։ ա Թես· ը· 5 ։
† ր Օր· ժգ· 19 ։

սին . Մեզի զրկանք կամ անիրաւութիւն բրած չես , ու բնաւ մարդ 5 դուն ձեռքէ բան մը առած չես : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Այսօր Տէրը ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան , որ դուք ընդհմ ձեռքիս մէջը բան մը չգտաք : Եւ անոնք ըսին . Վկայ 6 ընե՛ն : Ան առենը Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ . Մովսէսը ու Ահարոնը ընտրողը , և ձեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է : 7 Ու հիմա առաջ եկէք , և ձեզի հետ Տէրոջը առջեւը քննեմ ան բոլոր արդարութիւնները՝ որ Տէրը ձեզի 8 ու ձեր հայրերուն ըրաւ : Երբոր Յակոբ եգիպտոս գնաց , հո՛ն ձեր հայրերը Տէրոջը աղաղակեցին . և Տէրը Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեց , որոնք ձեր հայրերը եգիպտոսէն դուրս հանեցին , ու զանոնք ասոնց տեղը բնակեցուցին : Բայց անոնք իրենց Տեր Աստուածը մոռցան . անիկայ ալ զանոնք՝ Հասորի զօրագլուխը եղող Սիսարային ձեռքը՝ ու Փղշտացւոց ձեռքը՝ և Մովաբի թագաւորին ձեռքը մատնեց , ու անոնց հետ պատերազմ ըրին : 10 Եւ Տէրոջը աղաղակելով ըսին . Մենք մեղք գործեցինք . քանզի Տէրը թողուցինք , և Բահաղիմին ու Աստարովթին ծառայութիւն ըրինք . և հիմա մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատէ , ու քեզի 11 ծառայութիւն պիտի ընենք : Ուստի Տէրը Երոբաաղը , Բեդանը , Եփթայէն ու Սամուէլը խրկեց , և ձեր չորս կողմի թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ ազատեց . ու ապահովուց 12 Թեւամբ բնակեցաք : Ու երբոր տեսաք որ Ամմոնացւոց Թագաւորը Նաաս ձեր վրայ կու գայ , ինծի ըսիք . Չէ , անպատճառ մեր վրայ Թագաւոր մը ըլլայ . Թէպէտև ձեր Թագաւորը ձեր Տէր Աստուածն էր : Եւ հիմա ահա ան Թագաւորը , Հորն որ ընտրեցիք ու ուզեցիք . ահա Տէրը ձեր վրայ Թագաւոր մը դրաւ : 14 Թէ որ Տէրոջմէ վախնաք , ու անոր ծառայութիւն ընէք , և անոր խօսքին ձազանգ ըլլաք , ու Տէրոջը պատուիրանքին դէմ չկենաք , ան առենը Թէ դուք և Թէ ձեր Թագաւորը՝ որ ձեր վրայ կը Թագաւորէ , ձեր Տէր Աստուծոյն ետևէն պիտի 15 երթաք : Բայց Թէ որ Տէրոջը խօսքին ձազանգութիւն չընէք , ու Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք , ան առենը Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ ու ձեր հայրերուն վրայ պիտի 16 ըլլայ : Եւ հիմա կայնեցէք ու տեսէք ան մեծ բանը՝ որ Տէրը ձեր աչ- 17 քերուն առջեւը պիտի ընէ : Այսօր ցորենի հունձքի ժամանակ չէ՞ . ես Տէրոջը պիտի աղաղակեմ , և անիկայ որոտում ու անձրեւ պիտի խրկէ , որ հասկընաք ու տեսնէք Թէ՝ դուք Տէրոջը առջեւը մեծ չարութիւն ըրիք՝ ձեզի Թագաւոր մը ուզելով : 18 Ան առենը Սամուէլ Տէրոջը աղաղակեց , ու Տէրը նոյն օրը որոտում ու անձրեւ տուաւ . և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէլ- 19 էն խիստ վախցաւ : Ու բոլոր ժողովուրդը Սամուէլին ըսաւ . Քու Տէր Աստուածդ աղօթք ըրէ քու ծառաներուդ համար՝ որ չմեռնինք . քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ չարութիւնն ալ աւելցուցինք՝ 20 որ մեզի Թագաւոր ուզեցինք : Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ . Մի վախնաք . դուք ընդհ՛ ամբողջ չարութիւնը ըրիք , սակայն Տէրոջմէ մի՛ խոտորիք , ու բոլոր սրտովիդ 21 Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք . Եւ դէպ մի՛ խոտորիք . Քանզի ոչինչ բաներու ետևէ գո՛ն կ՛ելլա՛ , որ անոնք չեն օգուտ մը ընելու՝ ու չեն ազատելու կարող չեն . Ինչու 22 որ անոնք ոչինչ են : Քանզի Տէրը իր մեծ անունին համար՝ իր ժողովուրդը չթողուր . որովհետև Տէրը ուզեց ձեզ իրեն ժողո- 23 վուրդ ընել : Բայց ես , քա՛ լիցի՝ որ Տէրոջը դէմ մեղք գործեմ , ձեզի համար աղօթք ընելէն ետ կենալով . Հապա ես ձեզի Բաղէկ ու շիտակ ճամբան պիտի 24 սորվեցընեմ : Միայն Թէ Տէրոջմէն վախցէք , և ճշմարտութեամբ բոլոր սրտովիդ անոր ծառայութիւն ըրէք . քանզի Նոյնաբս որ անիկայ ձեզի համար ինչ մեծ բաներ 25 ըրաւ : Իսկ Թէ որ չարութիւն ընէլը շարունակէք , Թէ դուք և Թէ ձեր Թագաւորը կ՛պիտի կորսուիք :

ԳԼ· ԺԹ

1 Սաուղին ընտրած զօրքը : 3 Անիկայ Երբայեցիները Դաղդազայի մէջ կը կանչէ Փղշտացւոց դէմ , որոնց պահապան զօրքերը զարկեր էր Գաբաաթան : 5 Փղշտացւոց անթիւ զօրքը : 6 Իսրայէլացւոց խռովութիւնը : 8 Սաուղ Ամենաբանալով Սամուելի համար սպասելէն՝ զոհը կը մատուցանէ : 11 Սամուէլ կը յանդիմանէ զանիկայ : 17 Փղշտացւոց ի-րենք ուաբառաւ գունդերը : 19 Փղշտացւոց վարպետութեամբ վարուելովը՝ Իսրայելի մէջ դարբին չգտնուիր :

1 Երբ Յեսսէ որդիները եղա՛ն , Սաուղ մէկ տարուան Թագաւոր էր . ու երբոր Իսրայելի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ , 2 Սաուղ՝ Իսրայէլէն իրեք հազար մարդ ընտրեց իրեն համար . երկու հազարը Սաուղին հետ Մաքմաս ու Բեթէլի լեռն էին , և հազարն

Աման·իդ· 1 ։
Ցես·ժ·12։ Գլ·է·9, 10 ։ Ցակ· է·16, 17, 18 ։
Գլ·ը·7 ։
Ել·ժդ· 31 ։ Ցես Եզր·ժ·9 ։
Եւ·Թ.28։ ժ.17։ Ցակ· է·15 ։ ա Ցօհ·է·16։
Օր·ժա· 16 ։
Երեմ.ժդ· 19 ։ Ամր· բ·18 ։ ա Կոր·ը·4 ։
Ցես·է·9։ Սաղ·ՃԳ· 8 ։ Երեմ. ժդ·21 ։ Եզկ·ի·9, 14 ։
Ղ Թագ·գ· 13 ։ Սաղ· ղղ·14 ։
Ր Օր·է·7, 8 ։ ժդ·2 ։ Մաղ·ա·2 ։
Գոր·ժր· 5 ։ Հով·ա· 9 ։ Կղ·ա· 9 ։ ր Տիմ· ա·3 ։
Ըգթագ·ր· 36 ։ ըՄն· գ·27 ։ Երեմ.գ·16 ։
Սաղ·լդ· 11 ։ Աման· գ·11 ։
Յհզ·ժր· 13 ։
Լես·է·12 ։
Ր Օր·ժ· 21 ։ Սաղ· ՃԳ·2, 3 ։
Ր Օր·իբ· 36 ։
Ցես·իգ· 20 ։

Ն·Բ·ՂԴ· 1093

ՍԳԼ·Ժ·26։

ԲԳԼ·Ժ·5։

ՀԵՆ·ԼԴ·30։ԵԼ·Ե·21։

ՐԴԱՕ·Զ·2։

ԷԳԼ·Ժ·8։

ՔԿՐ՞·ԱՒԵԼՈՒՂ՝

ՂԲՄՆ·Ժ·9։

ԷԳԼ·Ժ·11։

ԼՈՒ Ցոփնաթանին հետ Բէնիամինի Գաբաան էր. ու մնացած ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր վրանը խրկեց։

3 Եւ Ցոփնաթան Գաբայի մէջ եղող Փղշտացւոց Պահապան զօրքերը զարկաւ, ու Փղշտացիք լսեցին։ Ան առենը Սաուղ բոլոր երկրին մէջը փող ՚ի ՚ի ՚ի տուաւ, ըսելով. Եբրայեցիները թող լսեն։

4 Եւ բոլոր Իսրայէլը լսեց որ Սաուղ Փղշտացւոց պահապան զօրքերը զարկաւ, և Իսրայէլ Փղշտացւոց առջևը առելի եղաւ. ու ժողովուրդը Գաղգաղայի մէջ

5 Սաուղին քովը ժողվուեցան։ Եւ Փղշտացիք Ձ ժողվուեցան, որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ընեն. Ե ԱՆԱՀ երեսուն հազար կառք՝ ու վեց հազար ձիաւոր ՈՒՆԻՆ, և ժողովուրդը ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ շատ էր. ու ելան՝ և Բեթաւանին արևելեան կողմը

6 Մաքմասի մէջ բանակեցան։ Ու Իսրայէլի մարդիկները զիրենք նեղութեան մէջ տեսան. և ժողովուրդը խիստ չփոթած ըլլալով՝ Տայերու, Թուփերու, Ժայռերու, աշտարակներու ու փոսերու

7 մէջ պահուեցան։ Ու Եբրայեցիք Ցորդանանէն Գադի ու Գաղաադի երկիրը անցան. բայց Սաուղ դեռ Գաղգաղայի մէջ էր. ու բոլոր ժողովուրդը դողալով անոր ետևէն կ՚երթային։

8 Եւ անիկայ Սամուելին որոշած ժամանակին չափ եօթը օր սպասեց. բայց Սամուէլ Գաղգաղա չգալուն համար՝ ժողովուրդը ա-

9 նոր քովէն ցրուեցաւ։ Ու Սաուղ ըսաւ. Ողջակէզը և խաղաղութեան զոհը ինծի մօտ բերէք. ու ինքը

10 ողջակէզը մատուց։ Ու երբոր ա-նիկայ ողջակէզը մատուցանելը լըմընցուց, ան առենը Սամուէլ եկաւ. և Սաուղ ելաւ զանիկայ

11 դիմաւորելու ու բարևելու։ Ու Սամուէլ ըսաւ. Ի՞նչ ըրիր։ Եւ Սաուղ ըսաւ. Տեսայ որ ժողովուրդը իմ քովէս կը ցրուի, ու դուն ժամ որոշած օրերուդ մէջ չեկար, ու Փղշտացիք Մաքմասի մէջ

12 ժողուած են, Ու ըսի. Փղշտացիք հիմա իմ վրաս՝ Գաղգաղա պիտի իջնեն, ու ես Տէրոջը առջևը աղօթք ըրած չեմ. ուստի Համար-ձակութիւն ընելով՝ ողջակէզը մա-

13 տուցի։ Ու Սամուէլ ըսաւ Սաուղին. Չգիմարութիւն ըրիր, որ Էքու Տէր Աստուծոյդ քեզի պատուիրած պատուիրանքները չպահեցիր. քանզի հիմա Տէրը քու թագաւորութիւնդ Իսրայէլի վրայ

Ն·Բ·ՂԴ· 1093

ՃԳԼ·Ժե·28։

ՔՍԱՂ·ՀԹ·20։ԴԱՐ·ԺԳ·22։

ՃԳԼ·ԺԳ·2։

ՄԿ՞՝ ԳԱ-ՐԱՆ·ՀՄՐ 3։

ՃՑԵՍ·Ժբ·23։

ԼՑԵՍ·Ժչ·3։Ժբ·13, 14։

ՃՆՀԵՄ·Ժ3·34։

ՃՏԵՍ Դ ԹԱԳ·ԻԳ·14։ԵՐԵՄ·ԻԳ·1։

ՏԴԱՕ·Ե·8։

ՀԳԼ·ԺԳ·1, 4։

ինչև յաւիտեան պիտի հաստա-

14 տէր. ՃԲայց հիմա քու թագաւորութիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ։ ՔՏէրը իրեն համար՝ իր սրտին համեմատ մարդ մը կը փնտռէ, որուն որ Տէրը իշխան պիտի կարգէ իր ժողովուրդին վրայ. քանզի դուն Տէրոջը քեզի պատուիրած հրամանը չպահեցիր։

15 Ետքը Սամուէլ ելաւ, ու Գաղգաղայէն Բենիամինի Գաբաան դնաց։ Եւ Սաուղ իր քովը գտնուող ժողովուրդը համրեց, ու ՃՎեց հարիւրի չափ մարդ էին։

16 Ու Սաուղ և անոր որդին Ցոփնաթանը ու անոնց հետ գտնուող մարդիկները՝ Բենիամինի †Գաբաան կը նստէին. ու Փղշտացւոց բանակը Մաքմասի մէջ էր։

17 Եւ Փղշտացւոց բանակէն իրիք դունդ աւարառու ելաւ. դունդին մէկը՝ դէպ ՚ի Եփրայի ճամբան՝

18 Սուալի երկիրը դարձաւ. Եւ դունդին մէկը դէպ ՚ի ԼԲեթորոնի ճամբան դարձաւ. ու մէկալ դունդը դէպ ՚ի անապատը դարձաւ, որ Սերոյիմի հովիտը նայող սահմանին ճամբան ՔՆէյ։

19 Եւ ՃԻսրայէլի բոլոր երկրին մէկ դարբին մը չէր գտնուեր. քանզի Փղշտացիք ըսեր էին թէ՝ Ըրլլայ որ Եբրայեցիք սուր կամ

20 նիզակ շինեն։ Ու բոլոր Իսրայէլացիք՝ ամէն մէկը իր բրիչը, խոփը, տապարը ու բահը շինտկելու համար, Փղշտացւոց Էրէրը կ՚իջնէ-

21 ին։ Բայց բրիչներուն, խոփերուն, եռաժանի գործիքներուն ու տապարներուն համար, և խթանները սրելու համար խարտոցներ ունէին։

22 Ուստի անանկ եղաւ որ պատերազմին օրը՝ Սաուղին ու Ցոփնաթանին հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ձեռքը Նսուր կամ նիզակ չէր գըտնուեր. միայն Սաուղին ու անոր որդւոյն Ցոփնաթանին քովը կը գտնուէր։

23 Հ Ու Փղշտացւոց պահապան զօրքը Մաքմասի կիրճը ելան։

ԳԼ·ԺԴ

1 Ցոփնաթան՝ առանց իր հօրը, քահանային և ժողովուրդին գիտնալուն՝ կ՚երթայ, ու հրաշքով մը Փղշտացւոց պահապան զօրքերը կը զարնէ։ 15 որոնց վրայ Աստուծոյ վախը իջնալով՝ կը սկսին միկնիկ զարնել։ 17 Սաուղ՝ քահանային պատասխանին չսպասելով, թշնամւոց վրայ կը յարձակի։ 21 Իսկ գերի բռնուած Իսրայէլացիները, ու պահուըտածները ալ անոր հետ կը միանան Փղշտացւոց դէմ։ 24 Սաուղին անմտաբար երդում բնել տալովը՝ յաղթութիւնը ետ կը մնայ։ 32 Սաուղ ժողովուրդը կը զսպէ արիւն ուտելէն։ 35 Անդան մը կը շինէ։ 36 Ցոփնաթան վճռակով կը բռնուի. բայց ժողովուրդը կ՚ազատէ զանիկայ։ 47 Սաուղին զօրութիւնը ու անոր գերդաստանը։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1187

1 Ա[ե]ւ եղաւ որ՝ մէկ օր մը Սաւուղին որդին Ցովնաթանը իր զէնքերը կրող մանչուն բսաւ . Եկուր , անդիի կողմը եղող Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք . բայց իր 2 հօրը չիմացուց : Ու Սաւուղ Գաբաային ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր . և անոր հետ եղող ժողովուրդը մօտ 3 վեց հարիւր մարդու չափ էր : Ու Հեղիի որդւոյն Փենհէսի որդւոյն Իքաբովթին եղբօրը Աքիտովբին որդին Աքիան՝ Սելովի մէջ Տէրոջը քահանան էր , որ Եփուտ կը հագնէր . ու ժողովուրդը Ցովնաթ 4 անին երթալը չէր գիտեր : Եւ ան կիրճերուն մէջը , ուակից որ Ցովնաթան Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնիլ կ՚ուզէր , մէկ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը՝ ու մէկալ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը կար , որոնց մէկուն անունը Բազէս՝ 5 ու մէկալին անունը Սենա էր : Ան քարաժայռներուն մէկը՝ հիւսիսային կողմը՝ Մաքմասին դիմացն էր , ու մէկալը հարաւային կողմը՝ 6 *Գաբաային դիմացն էր : Եւ Ցովնաթան իր զէնքերը կրող մանչուն բսաւ . Եկուր ասանկ անթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք , կարելի է որ Տէրը մեր ձեռքովը բան մը ընէ . քանզի Տէրոջ համար չիարդով կամ քիչ բիարդով ազատելու կողմէ արգելք մը չկայ Տէ- 7 րոջը առջեւը : Ու իր զէնքերը կրողը անոր բսաւ . Իոլոր քու սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . յառաջ դրնա . ես քեզի հետ եմ քու 8 ուզածիդ պէս : Եւ Ցովնաթան բսաւ . Հիմա մենք ան մարդիկներուն անցնինք . ու անոնց երև- 9 նանք . թէ որ մեզի այսպէս բսեն . կայնեցէք՝ մինչև որ մենք ձեզի դանք , ան ատենը մեր տեղը կայ- 10 նինք , ու անոնց չելլենք : Բայց թէ որ այսպէս բսեն . Մեզի՛ ելէք , ան ատենը ելլենք . քանզի Տէրը զանոնք մեր ձեռքը տուած է . ու 11 *Ասիկայ մեզի նշան ըլլայ : Ու երբոր երկուքնին Փղշտացւոց պահապան զօրքին երևցան , Փղշտացիք բսին . Ահա Եբրայեցիք իրենց պահուրտած ծակերէն դուրս կ՚ել- 12 լեն : Եւ պահապան զօրքերը Ցովնաթանին ու անոր զէնքերը կրողին պատասխան տուին ու բսին . Մեզի՛ ելէք , ու ձեզի մէկ բան մը իմացընենք . և Ցովնաթան իր զէնքերը կրողին բսաւ . Իմ ետևէս ելի՛ր . քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէ- 13 լին ձեռքը կու տայ : Ու Ցովնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը ելաւ , և անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետևէն . ու Ցովնաթանին առջևը ինկան . անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետևէն կը մեռցը- 14 ներ : Եւ Ցովնաթան ու անոր զէնքերը կրողը աս առաջին կոտորածին մէջ՝ քսան մարդու չափ մեռցուցին կէս լծավարի չափ գետ- 15 նի վրայ : Ու բանակին մէջը՝ դաշտին մէջը՝ ու բոլոր ժողովուրդին մէջը էխռովութիւն եղաւ . պահապան զօրքերը ու †աւարառուներն ալ զարհուրեցան , ու երկիրը դողաց , անանկ որ Աստուծոյ ‡ահագին վախ մը ինկաւ :

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1087

16 Եւ Բենիամինի Գաբաայէն Սաուղին դէտերը տեսան որ՝ ահա ան բազմութիւնը †մեծ շփոթութեան մէջ է , ու երթալով կը ցրուի : 17 Եւ Սաւուղ իր հետը եղող ժողովուրդին բսաւ . Ընդ՚ անցուցէք , ու նայեցէք որ մեզմէ ով գացեր է . ուստի անոնք անցուցին , և ահա Ցովնաթանը ու անոր զէն- 18 քերը կրողը չկար : Ան ատենը Սաւուղ Աքիային բսաւ . Աստուծոյ տապանակը մօտեցուր . քանզի ան ատենը Աստուծոյ տապանակը 19 Իսրայէլի որդւոցը հետն էր : Ու երբոր Սաւուղ Հքահանային հետ կը խօսէր , Փղշտացւոց բանակին մէջի աղմուկը երթալով կը շատնար . և Սաւուղ բսաւ քահանային . 20 Ձեռդ քաշէ : Ու Սաւուղ և իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը մէկտեղ ժողվուեցան , ու մինչև պատերազմին տեղը գացին . և ահա †ամէն մարդ իր սուրը իր ընկերին վրայ դ՚րյ՚՚ցէր էր , ու շատ մեծ 21 խռովութիւն մը ‡եր : Եւ ան Եբրայեցիները՝ որ առաջուց Փղշտացւոց հետ էին , ու շրջակայ երկիրներէն անոնց հետ բանակը ելեր էին , անոնք ալ Սաւուղին ու Ցովնաթանին հետ եղող Իսրայէլին հետ 22 միացան : Ու Եփրեմի լեռանը վրայ †պահուրտած Իսրայէլի բոլոր մարդիկները՝ Փղշտացւոց փախչիլը լսելով , անոնք ալ անոնց ետևէն պա- 23 տերազմին մէջը մտան : ‡Եւ ան օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը . ու պատերազմը †Բեթաւանը անցաւ :

24 Եւ ան օրը Իսրայէլի մարդիկները տագնապեցան . քանզի Սաւուղ †ժողովուրդին երդում ընել տուեր էր՝ ըսելով . Ո՛վ որ մինչև իրիկուն հաց ուտէ՝ անիծեալ ըլլայ . որպէս զի իմ թշնամիներէս վրէժ առնեմ . ու բոլոր ժողովուրդը բերանը հաց 25 չդրաւ : Եւ բոլոր †ժողովուրդը մէկ անտառ մը մտաւ , ու գետնի 26 երեսին վրայ մեղր կար : Ու երբոր ժողովուրդը անտառը մտաւ , տեսաւ որ մեղր կը վազեր . բայց ձեռ-

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1187

– Գլ· ժգ· 15 ։

Բ Գլ·գ·21 ։

‡ Գլ· իբ· 9 ։ 11 ։ 20 ։ Ել· ---։ Աքիմելէք ։

† Գլ·բ·28 ։

† Գլ· 23 ։

* Կ՚՚՝ Գաբային

Ղ Դատ· է· 4 ։ 7 ։ բ Մն· ժգ· 11 ։

† Ցես Ցն· իդ· 14 ։ Դատ· է· 11 ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1087

ԸԳթագ·է· 7 ։ Ցոր·ԺԸ· 11 ։

Բ Գլ· ժգ· 17 ։

‡ Ցն· լե· 5 ։

† Հմր 20 ։

Լթու· իէ· 21 ։

Է Դատ· է· 22 ։ բ Մն· ի· 23 ։

† Գլ· ժգ· 6 ։

‡ Ել·ժգ·30 ։ Սաղ· խգ· 6 ։ 7 ։ Ովս· ա· 7 ։

Հ Գբ ժգ·5 ։

† Ցես· ղ· 26 ։

† Եբէր· հրկիրը· տես բ Օր· թ· 28 ։ Մատ· գ· 5 ։

Ղել·գ·8 ։ Թու· ժգ· 28 ։ Մատ· գ·4 ։

Ն·Ք·ԶՓ· Իսր 1087

քը բերնին մտեցընող չկար . քանզի Ժողովուրդը երդումին վախցաւ ։
27 Եւ Ցոնվաթան չլսեց , երբոր իր հայրը Ժողովուրդին երդումը ընել տուաւ . ուստի իր ձեռքի դաւազանին ծայրը երկրնցուց , ու զանիկայ մեղրին խորիսխին մէջը խոթեց . ու իր ձեռքը բերանը տանելով ,
28 աչքերը բացուեցան ։ Ան առնոր Ժողովուրդէն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Քու հայրդ Ժողովուրդին մեծ երդումը ընել տուաւ՝ ըսելով . Անոյսը հաց ուտող մարդը անիծեալ ըլլայ ։ Եւ Ժողովուրդը
29 նուաղած էր ։ Ու Ցոնվաթան ըսաւ . Իմ հայրս Ժողովուրդը նեղութեան մէջ ձգեց . նայեցէք , աս մեղրէն քիչ մը ուտելուս պէս՝
30 աչքերս բացուեցան . Ալ որչափ աւելի՝ թէ որ Ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներէն գտած աւարը կրնանալով ուտէր . քանզի հիմա Փղշտացւոց մէջ *աւելի մեծ կոտորած կ'ըլլար" ։
31 Եւ ան օրը անոնք՝ Փղշտացիները Մաքմասէն մինչև Այեղոնը զարկին . ու Ժողովուրդը խիստ նուաղեցաւ ։
32 ղեցաւ ։ Եւ Ժողովուրդը աւարին վրայ իյնալ . ու ոչխարները , արջառները , և որթերը առին , ու գետնի վրայ մորթեցին . ու Ժողո-
33 վուրդը †արիւնովը կերաւ ։ Եւ Սաւուղին իմացուցին ու ըսին . Անա Ժողովուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ , քանզի արիւնով կ'ուտէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Անօրէնութիւն ըրիք . հիմա ինձի մէկ մեծ քար մը
34 գլորեցէք ։ Ու Սաւուղ ըսաւ . Ժողովուրդին մէջը ցրուեցէք , և անոնց ըսէք . Ամէն մարդ իր արջառը ու իր ոչխարը ինձի մօտեցընէ , ու հոս մորթէ և ուտէ , ու արիւնով ուտելով՝ Տէրոջը դէմ մեղք չգործէ ։ Ուստի բոլոր Ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր ձեռքովը ան գիշերը իր արջառը մօտեցուց , ու հոն մոր-
35 թեց ։ Եւ Սաւուղ ‡Տէրոջը սեղան շինեց , աս էր Տէրոջը համար Սկսած շինած առջի սեղանը ։
36 Եւ Սաւուղ ըսաւ . Գիշերով Փղշտացւոց ետևէն իջնենք , ու մինչև որ առաւօտը ծագէ՝ զանոնք թալնենք , ու անոնցմէ մարդ մը չթողնենք . և անոնք ըսին . Քու աչքերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ ։ Ուսկայն քահանան ըսաւ . Հոս Աստուծոյ
37 քովը մօտենանք ։ Եւ Սաւուղ Աստուծոյ հարցուց՝ ըսելով . Փղշտացւոց ետևէն իջնե՞մ . զանոնք Իսրայէլին ձեռքը պիտի տանս ։ Բայց †ան օրը պատասխան չտուաւ անոր ։
38 Ան առնոր Սաւուղ ըսաւ . Հոս մօտեցէք՝ Ժողովուրդին բոլոր իշխանները , և հասկըցէք ու տեսէք թէ այսօր աս մեղքը որո՞ւնն է ։
39 Քանզի Իսրայէլը ազատող Տէրը կենդանի է որ՝ թէ որ իմ որդւոյս Ցոնվաթանին ալ ըլլայ , անպատճառ պիտի մեռնի . ու բոլոր Ժողովուրդին մէջը անոր պատասխան
40 տուող մը չկար ։ Ան առնոր ամենայն բոլոր Իսրայէլին ըսաւ . Դուք մէկ կողմը կայնեցէք , ու ես և իմ որդիս Ցոնվաթանը միւս կողմը կայնինք . ու Ժողովուրդը Սաւուղին ըսաւ . Աչքերուդ հաճոյ երևցա-
41 ծը ըրէ ։ Եւ Սաւուղ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ըսաւ . Ճշմարտութիւնը յայտնէ . Եւ Ցոնվաթանը ու Սաւուղը վիճակով բռնուեցան , ու Ժողովուրդը ազատ մնաց ։
42 Եւ Սաւուղ ըսաւ . Իմ վրաս՝ ու իմ որդւոյս Ցոնվաթանին վրայ վիճակ ձգեցէք . ու Ցոնվաթանը բռնա-
43 նուեցաւ ։ Եւ Սաւուղ Ցոնվաթանին ըսաւ . Ինծի իմացուր թէ ի՞նչ ըրիր . ու Ցոնվաթան անոր իմացուց ու ըսաւ . Ձեռքիս դաւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կերեր եմ . ահա ես պիտի մեռ-
44 նիմ ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ . Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ՝ Վոր անշուշտ պիտի մեռնիս ,
45 Ցոնվաթան ։ Բայց Ժողովուրդը Սաւուղին ըսաւ . Ցոնվաթա՞ն պիտի մեռնի , ան որ այսօր Իսրայէլի մէջ աս մեծ փրկութիւնը ըրաւ . քան լեցի , Տէրոջը կենդանի է որ՝ անոր գլխուն մէկ մազը գետինը պիտի չիյնայ . քանզի այսօր Աստուծով յաղթութիւն րրաւ ։ Այսպէս Ժողովուրդը Ցոնվաթանը ա-
46 զատեց , ու անիկայ չմեռաւ ։ Եւ Սաւուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ , ու Փղշտացիք իրենց տեղը գացին ։
47 Ուստի Սաւուղ սկսաւ Իսրայէլի վրայ թագաւորել . ու բոլոր շրջակայ թշնամիներուն հետ՝ Մովաբին հետ , և Ամմոնի որդւոցը հետ , Եդոմի հետ , Սուբայի թագաւորներուն հետ , ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ . և որ կողմը որ դարձաւ , յաղթութիւն
48 ըրաւ ։ Ու †զօրք ժողվելով " Ամաղեկը զարկաւ , և ազատեց Իսրայէլը՝ իր կողոպտիչներուն ձեռքէն ։
49 Ու ‡Սաւուղին որդիքը՝ Ցոնվաթան , Ցեսուի ու Մելքիսաւէ էին . և անոր երկու աղջիկներուն անունները՝ առջինին անունը՝ Մերովը , ու պզտիկին անունը Մեղ-
50 քող էր ։ Եւ Սաւուղին կնկանը անունը Աքինոամ էր՝ Ախիմասին աղջիկը , ու անոր զօրավարին ա-

Ն·Ք·ԶՓ· Իսր 1087

* Կամ՝ չատ մեծ կոտորած չեղաւ ։
† Ղեւ·գ·17 ։ է·26 ։ Ժէ·10 ։ Ժթ·26 ։ Բ Օր·Ժբ·16 , 23 , 24 ։
‡ Ել·է·17 ։
† Կամ՝ քահանային ըսելով՝ ։ Գլ·Ժ·3 , 7 ։
‡ Գլ·լա·2 ։ Ա Մն·ը·33 ։

- Բ Թագ·Ժբ·5 ։
- Ակ·Ժ·33 ։ Դտր·ա·24 ։ Ցես·է·16 ։ Գլ·Ժ·20 , 21 ։
- Ցես·է·19 ։
- Հմր 27 ։
- Հռութ·ա·17 ։
- Հմր 39 ։
- Բ Թագ·Ժգ·11 ։ Գ Թագ·ա·52 ։ Ղռ·Իա·18 ։
- Գլ·Ժա·11 ։
- Բ Թագ·Ժ·6 ։

Ն·Ք·ՂԲ· Ի՛ր 1087

նուն ԱբենՆեր էր՝ Սաւուղին հօր։
51 եղբօրը Ներին որդին ։ †Եւ կին՝ Սաւուղին հայրն էր, ու Աբենների հայրը Ներ՝ Աբիելին որդին էր ։
52 Եւ Սաւուղին բոլոր օրերը՝ Փղշտացւոց դէմ սաստիկ պատերազմ կար. ու Սաւուղ ամէն տեսած զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր եղողը †իր քովը կը ժողվէր ։

† Գ·Ե·11 ։

ԳԼ· ԺԸ

1 Սամուէլ կը խրկէ Սաւուղը՝ որ երթայ Ամաղէկը ջարդէ ։ 6 Սաւուղ կենցաղներուն մարգարէութիւն կը ցուցընէ ։ 8 Ագագին, ու աւարին ազկներուն կը խնայէ ։ 10 Սամուէլ կ'իմացընէ Սաւուղին թէ Աստուած ինչպես մերժեց զանիկայ իր անհնազանդութեանը համար ։ 24 Սաւուղ կը խոնարհի ։ 32 Սամուէլ Ագագը կը մեռցընէ ։ 34 Սամուէլ ու Սաւուղ կը զատուին ու իրենց տեղը կ'երթան ։

Իր 1079 — Գլ· Թ· 16 ։

1 Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին. — Տէրը զիս՝ իր Իսրայէլ ժողովուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծելու խրկեց. ու հիմա Տէրոջը խօսքերուն ձայնը մտիկ ըրէ ։ 2 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Միտքս բերի ինչ որ Ամաղէկը ըրաւ Իսրայէլին. անոր Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Ճամբուն մէջ անոր դէմ դնելով ։ 3 Հիմա գնա, ու Ամաղէկը զարկ, և †անոր բոլոր ունեցածը նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ, ու անոր չխնայես. և էրիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը, ու տղայէն մինչև կաթնկերը, արջառէն մինչև ոչխարը, և ուղտէն մինչև էշը մեռցրնես ։

Բ Եւ·ԺԷ·8, 14 ։ Թուս· Իդ· 20 ։ Բ Օր·Իե·17, 18, 19 ։ † Ցես· Ջ· 17, 21 ։

4 Ուստի Սաւուղ ժողովուրդը կանչեց, ու Տեղաիմի մէջ զանոնք համրեց, որ երկու հարիւր հազար հետեւակ զօրք էին, ու Ցուդայեանք 5 ալ տասը հազար ։ Եւ Սաւուղ մինչև Ամաղեկացւոց մէկ քաղաքը գնաց, ու հեղեղատին մէջը դարա- 6 նակ եղաւ ։ Եւ Սաւուղ †Կենեցիներուն ըսաւ. Գացէք, զատուեցէք, — Ամաղեկացւոց մէջէն իջէք, չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ մկտեղ զարնեմ. քանզի Ղուք բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն ըրիք, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը ։ Ուստի Կենեցիները Ամաղեկացւոց մէջէն գաղուեցան ։ 7 Եւ Սաւուղ՝ †Եւիլայէն մինչև Եգիպտոսին դիմացի ըՇուրը՝ Ամա- 8 ղէկը զարկաւ. Ու †Ամաղեկին թագաւորը Ագագը ողջ բռնեց, ու †բոլոր ժողովուրդը սուրի բերան ։ 9 Նով ջարդեց ։ Բայց Սաւուղ ժողովուրդին հետ՝ †Ագագը, և ոչխարներուն ու արջառներուն աղէկները ու *գերբերը, և գառները, ու ամէն պատուական բաները խնայեցին, և չուզեցին զանոնք ջարդել, հապա բոլոր անարգ ու անպիտան անասունները ջարդեցին ։

Ն·Ք·ՂԲ· Ի՛ր 1079

10 Եւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին եւ 11 ըսաւ, ըսելով. †Սաւուղը թագաւոր ընելուս զղջացի. Հանգի՛ն ինձմէ ետ դարձաւ, ու իմ խօսքերս չկատարեց ։ Եւ Սամուէլ տրտմեցաւ, ու բոլոր գիշերը Տէրոջը աղաղակեց ։ 12 Ու Սամուէլ առաւօտուն կանուխ ելաւ, որ երթայ Սաւուղը դիմաւորէ. և Սամուէլին իմացուցին՝ ու ըսին. Սաւուղը Կարմէղոս եկաւ, և ահա իրեն համար †յաղթութեան նշան՝ կանգնեց, ու անկէ դառնալով անցաւ, ու Գաղգաղա իջաւ ։

† Գլ· Ժգ· 13 ։ Հմր 3, 9 ։ † Հմր 35 ։ Գլ·Ժգ·1 ։ † Ցես· Ժե· 55 ։ † Եսթ·Ա՚ևգ

13 Եւ Սամուէլ Սաւուղին քովը գնաց. ու Սաւուղ անոր ըսաւ. Ղուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս. 14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ. Հապա ասոնց ոչխարներուն ձայնը ինչ պիտի ըլլայ՝ որ իմ ականջիս կու գայ, ու արջառ- 15 ներուն ձայնը որ ես կը լսեմ ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ. Զանոնք Ամաղեկացիներէն բերին. †քանզի ժողովուրդը պինդ ազկ ոչխարները ու արջառները ողջ թողուցին, որ զանոնք քու Տէր Աստուծոյդ զոհ մատուցանեն. սակայն մնկալները 16 ջարդեցինք ։ Ան ատենը Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին. Կեցիր որ քեզի պատմեմ ինչ որ Տէրը աս գիշեր ինծի խօսեցաւ ։ Ան ալ անոր ը- 17 սաւ. Խօսէ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին. ‡Ահա դուն †որ քու աչքերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր, Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն գլուխ եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ 18 թագաւոր օծեց. Եւ Տէրը քեզ մկ ճամբայ մը խրկեց՝ ըսելով. Գնա, ու ան մեղաւոր Ամաղեկացիները նզովածի պէս ջարդէ, և անոնց դէմ պատերազմ ըրէ, մինչև 19 որ զանոնք բնաջինջ ընես. Իսկ դուն ինչու համար Տէրոջը ձայնին չհնազանդութիւն չըրիր, ու աւարին վրայ իյնալով՝ Տէրոջը առջևը չա- 20 րութիւն ըրիր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ Սամուէլին. ‡Ահա ես Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն ըրի, ու Տէրը զիս որ ճամբան որ խրկեց, ան ճամբան գացի, և Ամաղեկի թագաւորը Ագագը բերի, ու Ամաղեկը նզո- 21 վածի պէս բնաջինջ ըրի ։ †Սակայն ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ ու արջառներ առաւ, նզովածներէն պինդ աղկները՝ որ Գաղգաղայի մէջ քու Տէր Աստուածդ զոհ մատուցանեն ։ 22 Ծոյդ զոհ ընեն ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ. †Միթէ Տէրոջը առջևը ողջակէզները ու զոհերը՝ Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն ընելու չափ

† Գլ· Ժգ· 13 ։ ‡ Հմր 15 ։ † Սադ·Ծ·8, 9 ։ Առակ· Իա·3 ։ Ես· ա·11, 12, 13, 16, 17 ։ Երեմ· է· 22, 23 ։ Միք·Գ·6, 7, 8 ։ Երե· Ժ·6, 7, 8, 9 ։

Ն · ք · ՂՖ · ԻԲԲ 1079

= ՀՈՂ · Ե · 1 ։ Ովս · գ · 6 ։ Մաս · Ե · 24 ։ Թ · 13 ։ Ժբ · 7 ։ Մար · Ժբ · 33 ։

Ա Օր · Ժբ · 10 ։

* ԵՔԲ · ու · Նայնութիւն ու թերափիմ

¬ Գ Ա · Ժգ · 14 ։

Ձ Տես Բ Թագ · Ժբ · 13 ։

= ԵՁ · իգ · 2 ։ Ա Ռաք · իԹ · 25 ։ Ես · Ծաւ · 12 · 13 ։

- Տես գԶ · բ · 30 ։

Ձ գ Թագ · Ժա · 30 ։

¬ Գ Ա · իբ · 17 · 18 ։ գ Թագ · Ժա · 31 ։

բ Թես · իգ · 19 ։ Եզեկ · իգ · 14 ։ բ Տիմ · բ · 13 ։ Տիտ · ա · 2 ։

ց Ցօհ · Ե · 44 ։ Ժբ · 43 ։

- ԵՁ · Ժե · 11 ։ Թես · Ժգ · 45 ։ Տես Դատ · ա · 7 ։

† Գ Ա · Ժա · 4 ։

†Տես գԶ · ԺԹ · 24 ։

։ ՀՅբ 11 ։ Գ Ա · Ժգ · 1 ։

‡ ՀՅբ 11 ։

Հաճոյ է · ահա ¬ պաղատանդութիւնը՝ զոհէն , ¬¬ Խո՛ւ մտիկ ընելը՝
23 խոյերուն ճարպէն աղէկ է · քանզի ապստամբութիւնը Ա կախարդութեան մեղքին պէս , ու կամակորութիւնը * կռապաշտութեան պէս՝՝ է · որովհետև դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , ¬ անիկայ ալ քեզ մերժեց՝ որ թագաւոր չըլլաս ։
24 Ետ Սաւուղ ըսաւ Սամուելին · Մեղք գործեցի , որ Տէրոջը հրամանը ու քու խօսքերդ զանց ըրի · քանզի ¬ ժողովուրդէն վախնալուս համար , անոնց խօսքը մտիկ
25 ըրի ։ Ու հիմա կ'աղաչեմ , իմ յանցանքս ներէ , և իմ հետս դարձիր , որ Տէրոջը երկրպագութիւն
26 ընեմ ։ Եւ Սամուել ըսաւ Սաւուղին · Ես քու հետդ չեմ դառնար · ¬ քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , Տէրն ալ քեզ մերժեց՝ որ Իսրայէլի վրայ թագաւոր չըլլաս ։
27 Ու Սամուել դարձաւ որ ՚՚՚

աչքեր ունէր , ու դէմքն ալ դեղեցիկ էր : Ն Ա ն ասեց Տէրը բսաւ . Ե-լի՛ր , ասիկայ օծէ . քանզի ասիկայ
13 է : Եւ Սամուէլ եղին եղջիւրը ա-ռաւ , ու Ազանիկայ իր եղբարցը մէջ օծեց . ու ան օրէն ետքը՝ Տէ-րոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ , ու Սամուէլ ելաւ Ռամա գնաց :
14 Եւ Տէրոջը Հոգին Սաուղէն հեռացաւ . ու Տէրոջը կողմանէ չար ոգի մը *անոր նեղութիւն
15 կու տար" : Եւ Սաուղին ծառա-ները անոր բսին . Ահա Աստուծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզի նեղու-
16 Թիւն կու տայ . Մեր տէրը Ձեր առջևը եղող ծառաներուն զրուցէ՝ որ ազէկ քնարահար մը փնտռեն , ու երբոր Աստուծոյ կողմանէ ան չար ոգին քու վրադ գայ , անիկայ Ձեր ձեռքովը ֆ-երը զարնէ , ու
17 †դուն հանգստանաս" : Եւ Սաուղ իր ծառաներուն բսաւ . Հի-մա ինծի մէկ ազէկ քնարահար մը գտէք , ու զանիկայ ինծի բերէք .
18 Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու բսաւ . Ահա Բեթլեհե-մացի Յեսսէին մէկ տղան տեսայ , որ քնար զարնելը գիտէ , ու *ա-նիկայ զօրաւոր , պատերազմող , ճարտասան , ու դեղեցիկ տեսքով կտրիճ մըն է , և Տէրը անոր հետն
19 է : Ու Սաուղ՝ Յեսսէին պատգա-մաւորներ խրկեց ու բսաւ . *Ոչ-խարներուն քովը գտնուող տղադ
20 Դաւիթը ինծի խրկէ : Եւ Յեսսէ ր-ոնչ մը հաց , տիկ մը գինի , ու այծերէն ուլ մը առնելով՝ իշու վրայ Բէ-ա-ր-էչ , ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին ձեռքովը Սա-
21 ուղին խրկեց : Եւ Դաւիթ Սա-ուղին եկաւ , ու *անոր առջևը կայնեցաւ : Եւ Ս-ա-ղ զանիկայ շատ սիրեց , ու Դ-ի՛ր անոր կա-պարճակիրը եղաւ :
22 Եւ Սաուղ Յեսսէին *ղրկ խրկեց բսելով . Դաւիթը թող իմ առջևս կայնի . քանզի անիկայ իմ
23 առջևս շնորհք գտաւ : Ու երբոր Աստուծմէ *ը-ր ոգին Սաուղին վրայ կու գար , Դաւիթ քնարը կ'առնէր , ու իր ձեռքովը կը զար-նէր . և Սաուղ կը հանգստանար ու կը զուարճանար , և չար ոգին անոր վրայէն կ'երթար :

ԳԼ . ԺԷ

1 Իսրայէլացւոց ու Փղշտացւոց բանակները պատերազմելու պատրաստուած ըլլալով , 4 Գողիաթ հպարտութեամբ կու գայ մենամար-տութեան հրաւիրելու : 12 Դաւիթ՝ իր հօր-մէն եղբայրները տեսնելու խրկուելով՝ մենա-մարտութեան մտնելու կը համարձակի : 28 Եղիաբ կը յանդիմանէ զանիկայ : 30 Դաւիթ Սաուղին առջևը կը բերուի , 32 ու հոն իր վստահութեան իրաւունքը կը ցուցընէ . 38 առանց զէնքի՝ հաւատքով զբահաւորուած , ան հոկան կը սպաննէ : 55 Սաուղ Դաւիթին վրայով տեղեկութիւն կը ստանայ :

1 Յ- Փղշտացիք *իրենց զօրքերը ժողվեցին պատերազմելու հա-մար , ու Բ-ուդայի Սոքովին մէջ ժողվուեցան . և Սոքովի ու Ազեկայի մէջտեղը Ափեսդոմմիմը բանակե-
2 ցան : Եւ Սաուղ ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան , ու Էլայի հովիտին մէջը բանակեցան . և փը-ղըշտացւոց դէմ պատերազմ ընե-լու համար կարգաւ շարուեցան :
3 Ու Փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին , ու Իսրայէլացիք մէկալ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին . ու
4 հովիտը անոնց մէջն էր : Եւ Փը-ղըշտացւոց բանակէն՝ †Գողիաթ անունով՝ վէց կանգուն ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գեթացի
5 ահագին մը ելաւ . Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ կար , ու հիւ-սուած զրահ մը հագեր էր . ու ա-նոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը
6 հինգ հազար սիկղ էր : Եւ ոտքե-րուն վրայէն պղնձէ սռնապաններ , ու ուսոցը մէջ պղնձէ †գեղարդ մը
7 ունէր : Ա Անոր նիզակին բունը ոս-տայնանկաց դլանին պէս էր , ու նի-զակին տէգը վէց հարիւր սիկղ եր-կաթէ էր . և անոր վահանը կրողը
8 անոր առջևէն կ'երթար : Անիկայ *ի-- կայնեցաւ , ու Իսրայէլի գուն-դերուն կանչելով՝ անոնց բսաւ . Ինչո՞ւ համար դուք դո՛ պատերազմ ընելու ելեր էք , ու գունդերով շարուեր էք . միթէ ես Փղշտացի չե՞մ , ու դուք *Սաուղին ծառա-ները չէ՞ք . ձեր մէջէն մարդ մը ընտրեցէք , որ իջնէ ինծի հէտ գ-
9 Ն-ո՛-ր-է . թէ որ կարող ըլլայ ին-ծի հետ ճեճկուելու , ու զիս մեռցընէ , ան ատենը մենք ձեզի ծառայ ըլլանք . բայց թէ որ ես յաղթեմ , ու զանիկայ մեռցընեմ , ան ատենը դուք մեզի ծառայ ըլ-
10 լաք , ու *մեզի ծառայութիւն ը-նէք : Եւ ան Փղշտացին բսաւ . Ես *այսօր Իսրայէլի գունդերը նախատեցի . ինծի մէկ մարդ մը տուէք , որ իրարու հետ ճեճ-
11 կուինք : Ու երբոր Սաուղ ու բո-լոր Իսրայէլը Փղշտացիին ատ խօս-քերը լսեցին , զարհուրեցան , ու խիստ վախցան :
12 Եւ Դաւիթ՝ †Եփրաթացի այս-ինքն Բուդայի Բեթլեհեմացի Յես-սէ անունով *մարդու մը որդի էր . անիկայ Ութը որդի ունէր , ու ա-նիկայ Սաուղին օրերը մարդոց մէջ
13 ծեր մարդ կը սեպուէր : Եւ Յես-սէին իրեք մեծ որդիները էր *ո-վէն

Ն . Ք . ԳԲ . Իրբ 1063

Ն Գլ . Թ . 17 ։ Ը Գլ . Ժ . 1 ։ Սազ . ԺԹ . 20 ։
* Տես Թուա . Ի . 18 ։ Դատ . Ժա . 29 ։ Ժգ . 25 ։ Ժգ . 6 ։ Գլ . Ժ . 6 , 10 ։

Իրբ 1065

Ը Տես Գլ . Ժա . 6 ։ Ժբ . 12 ։ Իբ . 15 ։ Դատ . Ժգ . 20 ։ Սազ . Ծա . 11 ։
† Դատ . Թ . 23 ։ Գլ . Ժբ . 10 ։ ԺԹ . 9 ։
* Կ՛ . զանիկայ կը զարնուբեր ։
Ը Ծն . խա . 46 ։ Հմր 21 . 22 ։ Գ Թագ . Ժ . 8 ։
- Հմր 23 ։ Գ Թագ . Գ . 15 ։
† Եբր . քեզի ազէկ ըլլայ ։
* Գլ . Ժէ . 32 , 34 , 35 , 36 ։
Է Գլ . Գ . 19 ։ Ժբ . 12 , 14 ։
- Հմր 11 ։ Գլ . Ժէ . 15 , 34 ։
Բ Տես Գլ . Ժ . 27 ։ Ժէ . 18 ։ Ծն . խգ . 11 ։ Առակ . Ժբ . 16 ։
Յ Ծն . խա . 46 ։ Գ Թագ . Ժ . 8 ։ Առակ . Իբ . 29 ։

- Հմր 14 ։ 16 ։

Ն . Ք . ԳԲ . Իրբ 1063

- Գլ . Ժգ . 5 ։
Բ Ցես . Ժե . 35 ։ Բ Մն . Իբ . 18 ։
ֆ Աբն . Ժա . 13 ։
Բ Բ Թագ . Իա . 19 ։
Ր Ցես . Ժա . 22 ։
‡ Կ՛ . ասպար
Ը Բ Թագ . Իա . 19 ։
Ր Գլ . Բ . 17 ։
Ը Գլ . Ժա . 1 ։
Ր Հմր 26 ։ Բ Թագ . Իա . 21 ։
Ժ Ծն . Լե . 19 ։
Ի Հմր 58 ։ Հռութ . Դ . 22 ։ Գլ . Ժգ . 1 , 18 ։
Լ Գլ . Ժգ . 10 , 11 ։ Տես ա Մն . Բ . 13 , 14 , 15 ։

ն · ք · գբ · Խբր 1063

Ե Գլ · ժգ · 6 · 8 · 9 · ա Մն · բ · 13 ։

եղեալով՝ Սաուղին ետևէն պատերազմի դայեր էին . և պատերազմի դացող Ե իրեք որդւոցը անունները՝ անդրանիկը Եղիաբ , ու երկրորդը Աբինադաբ , և երրորդը Սամաա
14 եր · Ու Դաւիթ անոր պինտ պըղտիկն էր . և իրեք մեծերը Սաուղին ետևէն գացին .
15 Բայց Դաւիթ՝ Սաուղին քովէն եղելով՝ Բեթղեհէմ դարձեր էր , ե որ իր հօրը ոչխարները արածէ ։
Գ Գլ · ժգ · 19 ։
16 Եւ ան փղշտացին քառասուն օր առտու ու իրիկուն կը մօտենար , ու ը-ան-ն ֆնա-ֆրտա-ՐԻՒՆ հր-էրեվ կը կենար ։
17 Եւ Ցեսսէ իր որդւոյն Դաւիթին ըսաւ . Քու եղբարցդ համար ասա մէկ արդու բոհրած ցորենը՝ ու ասա տասը հացը առ , բանակը վազէ
18 եղբարցդ տ-ր ։ Եւ ասա տասը գլուխ պանիրը ՆՆ-ց հազարապետին տար , ու Նայէ որ եղբայրներդ ողջ առողջ են , ու անոնցմէ
Ի Ծն · լէ · 14 ։
19 նշան առ ։ Եւ Սաուղ ու անոնք ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները՝ Էլայի հովիտին մէջը՝ փղշտացւոց հետ պատերազմ կ'ընէին ։
20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կանուխ ելաւ , ոչխարները պահապան հովիւին թողուց , ու ան բ-ն-ը առաւ գնաց , ինչպէս որ Ցեսսէ իրեն ապսպրեր էր . ու երբոր հ կառքերուն տեղը հասաւ , զօրքերը կարգաւ կը շարուէին , ու պատերազմի համար բարձր ձայնով կ'աղաղակէին ։
Հ Գլ · իգ · 5 ։
21 Կէին . քանզի Իսրայէլը ու Փղշտացիք՝ զօրք զօրքի դէմ դունդեր
22 շարեր էին ։ Եւ Դաւիթ իր վրայէն ամաններուը վ-ր ՆՆ-լ-վ՝ ամանեներու պահապանին ձեռքը յանձնեց , և դէպ ի գունդը վազեց , ու գնաց ։ իր եղբայրներուն
Յ Ցես Դատ. ժբ · 15 ։
23 ողջոյնը հարցուց ։ Ու երբոր անիկայ անոնց հետ կը խօսէր , ահա ան Փղշտացի ախոյեանը Գողիաթ անունով՝ որ Գէթ ե-ղ-ի-ն էր , Փղշտացւոց գունդերէն ելաւ ,
Ղ Հմր 8 ։
և ան Ղ-ի խօսքերուն պէս զրուցեց .
24 ցեց . ու Դաւիթ լսեց ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները երբոր ան մարդը տեսան , անոր երեսէն փախան ,
25 խան , ու զարհուրեցան ։ Եւ Իսրայէլի մարդիկները ըսին . Ան ելլող մարդը տեսա՞ք , որ Իսրայէլը նախատելու կ'ելլէ . ով որ զանիկայ մեռցընէ , թագաւորը մեծ հարստութիւնով պիտի հարստացընէ զանիկայ , ու ի իր աղջիկը անոր պիտի տայ , և անոր հօրը տունը Իսրայէլի մէջ ազատ պիտի
26 ընէ ։ Ու Դաւիթ իր քովը եղող մարդիկներուն հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Ան Փղշտացին մեռցընող՝ և Իսրայէլէն նախատինքը վերցընող
Ի Գլ · ժա · 2 ։
մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանզի ան անթլփատ Փղշտացին ո՞վ է՝ որ կենդանի Աստուծոյն զօրքե-
27 րը նախատէ ։ Ու ժողովուրդը նոյն խօսքերը զրուցեց անոր՝ ու ըսաւ . Զանիկայ մեռցընող մարդուն այն-
28 պէս պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր մեծ եղբայրը Եղիաբ՝ երբոր լսեց անոր խօսիլը ան մարդիկներուն հետ , Նաստիկ բարկութեամբ Դաւիթին սրդողեցաւ Եղիաբ , ու ըսաւ . Դուն ինչո՞ւ հոս իջար , և ան քիչ ոչխարները անապատին մէջը որո՞ւն ձգեցիր . ես քու հպարտութիւնդ ու սրտիդ չարութիւնը գիտեմ . անտարակոյս դուն պատե-
29 րազմը տեսնելու իջեր ես ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ . Հիմա ի՞նչ ըրի .
30 ասա խօսք չէ՞ ։ Ու անոր քովէն մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ , և նոյն խօսքերը զրուցեց , ու ժողովուրդն ալ առջի խօսքերուն պէս պատասխան տուին անոր ։
31 Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լսուեցան . ու երբոր Սաուղին առջևը պատմեցին , Ս-ղ ի ն-վ
32 բերել տուաւ զանիկայ ։ Եւ Դաւիթ Սաուղին ըսաւ . Ք Ասոր պատճառաւը բնաւ մէկ մարդու մը սիրտը չկոտրի . Քու ծառադ պիտի երթայ , ու ան Փղշտացիին հետ ծեծ-
33 կուի ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ . Դուն չես կրնար ան Փղշտացիին վրայ երթալ , ու անոր հետ ծեծկուիլ , քանզի դուն մանուկ ես , ու անիկայ իր մանկութենէն ի վեր
34 պատերազմող մարդ մըն է ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ Սաուղին . Քու ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները կ'արածէր , ու առիւծ կամ արջ կու գար , և հօտերէն ոչխար կը
35 տանէր , Ես անոր ետևէն երթալով՝ զանիկայ կը զարնէի , ու անոր բերնէն կ'աղատէի . ու երբոր անիկայ իմ վրաս յարձակէր , զանիկայ մօրուքէն կը բռնէի , կը զարնէի ու
36 կը մեռցընէի ։ Քու ծառադ առիւծ ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ . ու ասա անթլփատ Փղշտացին ալ անոնց մէկուն պէս պիտի ըլլայ . քանզի կենդանի Աստուծոյն զօր-
37 քերը նախատեց ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ . Ք առիւծին ու արջին ձեռքէն զիս ազատող Տէրը՝ ասա Փղշտացիին ձեռքէն ալ պիտի ազատէ ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ . Գնա ,
38 ու Տէրը քու հետդ ըլլայ ։ Եւ Սաուղ իր զէնքերը Դաւիթին հագցուց , ու անոր գլուխը մէկ պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ , ու ա-
39 նոր զրահ ն-ի հագցուց ։ Եւ Դաւիթ զէնքերուն վրայէն Ս-ղ-ին սուրը մէջքը կապեց , ու սկսաւ քա-

ն · ք · գբ · Խբր 1063

Յ Գլ · ժգ · 6 ։
Ն Օր · ե · 26 ։
Ձ Հմր 10 ։
Ո Հմր 25 ։
Ձ Ծն · լէ · 4 · 8 · 11 ։ Մտթ · ժ · 36 ։
* ղ-ր՝ խ-բաւունքով
Ո Հմր 26 · 27 ։
Ձ Բ Օր · ի · 1 · 3 ։
Ո Գլ · ժգ · 18 ։
Ո Ցես Թուա · ժգ · 32 · բ Օր · Թ · 2 ։
Է Սաղ · ժբ · 16 · 17 · կգ · 7 · հէ · 11 · բ Կոր · ա · 10 · բ Տիմ · դ · 17 · 18 ։
Ո Գլ · ի · 13 · ա Մն · իբ · 11 · 16 ։

Ն · Ք · Գ · Ի՛ՐԸ 1063

լել , քանզի սորված չէր . ու Դաւիթ Սաուղին ըսաւ . Ասոնցմով չեմ կրնար քալել , քանզի սորված չեմ . ուստի Դաւիթ զանոնք իր վրայէն հանեց ,

40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ , ու հեղեղատէն իրեն համար հինգ հատ դայլախազ քար ընտրեց , ու զանոնք իր հովուական ամանին՝ այսինքն մախաղին մէջը դրաւ , ու պարսը ձեռքը ԲՆԼԻ՝ Փղշտացիին

41 մօտեցաւ ։ Եւ Փղշտացին ալ եկաւ՝ ու Դաւիթին մօտեցաւ . և անոր վահանը վերցրնող մարդը ա-

42 նոր առջևն էր ։ Ու երբոր Փղշտացին նայեցաւ՝ ու Դաւիթը տեսաւ , զանիկայ արհամարհեց . քանզի անիկայ կարմիր գունով ու դեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր ։

43 Եւ Փղշտացին ըսաւ Դաւիթին . ՄԻԹԷ ես շո՞ւն եմ՝ որ իմ վրաս ցուպով կու գաս . ու Փղշտացին իր աստուածներովը Դաւիթը նզո-

44 վեց ։ Եւ Փղշտացին ըսաւ Դաւիթին . Ինծի եկուր , ու քու մարմինդ երկինքի թռչուններուն ու

45 դաշտի գազաններուն տամ ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ Փղշտացիին . Դուն ինծի սրով , նիզակով ու գեղարդով կու գաս . բայց ես զօրութեանց Տէրոջը՝ քու նախատած Իսրայէլի զօրքերուն Աստուծոյն

46 անունովը քեզի կու գամ ։ Այսօր Տէրը քեզ ԻՄ ձեռքս պիտի մատնէ՝ . ու ես քեզ պիտի մեռցնեմ , ու վրայէդ գլուխդ պիտի առնեմ . և ՓՂշտացւոց բանակին դիակունքը այսօր երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ . որպէս զի բոլոր երկիրը դիտնայ՝ որ Իսրայէլի մէջ Աստուած կայ .

47 Եւ աս բոլոր ժողովքը դիտնան՝ որ Տէրը ԲՍրով ու նիզակով չազատեր . քանզի պատերազմը Տէրոջն է . ու անիկայ ձեզ մեր ձեռքը պի-

48 տի մատնէ ։ Ու երբոր Փղշտացին եղաւ , ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ , Դաւիթն ալ շուտով պատերազմի առպարէզը վազեց Փղշտա-

49 ցին դիմաւորելու ։ Եւ Դաւիթ իր ձեռքը իր մախաղին մէջը խոթեց , ու անկէ քար մը առաւ , և ՀԱՆԿԱՒ պարսով նետեց , ու Փղշտացիին ճակատը զարկաւ . և քարը անոր ճակատին մէջը մտաւ . ու անիկայ

50 երեսի վրայ գետինը ինկաւ ։ Այսպէս ԴԱՒԻԹ պարսով ու քարով Փղշտացիին յաղթեց . և զարկաւ Փղշտացին , ու մեռցուց զանիկայ . բայց Դաւիթին ձեռքը սուր չկար ։

51 Եւ Դաւիթ վազելով Փղշտացիին վրան կայնեցաւ . ու անոր սուրը առաւ , պատեանէն հանեց , ու զանիկայ մեռցընելէն ետքը , գլուխը անով կտրեց ։ Եւ Փղշտացիք իրենց զօրաւոր մարդուն մեռնի-

52 լը տեսնելով՝ Ի ՓԱԽԱՆ ։ Ընտեղը Իսրայէլի ու Յուդայի մարդիկները ելան , և աղաղակներով մինչև Գովիտը՝ ու մինչև Ակկարոնի դռները՝ Փղշտացիները հալածեցին . և Փղշտացւոց մեռցուածները Շաագարիմի ճամբուն վրայ , ու մինչև Գէթը ու

53 Ակկարոնը ինկան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Փղշտացիները հալածելէն ետ դարձան , ու անոնց բանակը

54 կողոպտեցին ։ Եւ Դաւիթ՝ Փղշտացիին գլուխը առաւ , ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ . բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ ։

55 Ու երբոր Սաուղ Դաւիթը տեսաւ , որ Փղշտացիին դէմ ելլելէ , Իր զօրավարին Աբեններին ըսաւ . Ով Աբենններ , հաս պատանին որուն տղան է ։ Ու Աբենններ ըսաւ . կենդանի է քու անձդ , ով

56 թագաւոր , որ չեմ դիտեր ։ Եւ թագաւորը ըսաւ . Հարցուր թէ՝

57 աս պատանին որուն տղան է ։ Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին մեռցընելէն ետ դարձաւ , Աբենները առաւ զանիկայ , ու Սաուղին առջևը տարաւ . Ու Փղշտացիին գլուխը

58 իր անոր ձեռքն էր ։ Եւ Սաուղ ըսաւ անոր . Որո՞ւն տղան ես դուն՝ պատանի ։ Ու Դաւիթ ըսաւ . Բեթղեհեմացի Յեսսէին տղան եմ ։

Ն · Ք · Գ · Ի՛ՐԸ 1063

Ի ԵՐՐ · ԺԱ · 34 ։

Ղ ՅԵՍ · ԺԵ · 36 ։

Ի ՅԵՍ · ԳԼ · ԺԶ · 21 · 22 ։

Ը ՀՇՐ 54 ։

Ի ՀՇՐ 12 ։

Գ Ի · Ժ Ը

1 Ցոփսաթան՝ Դաւիթը կը սիրէ ։ 5 Սաուղ՝ Դաւիթին եղած գովաբանութեանը համար կը նախանձի , 19 ու իր բարկութեան առնելը կ'ուզէ զանիկայ մեռցնել ։ 12 Սաուղ կը վախնայ անոր բարի յաջողութեանը համար , 17 ու անոր իր աղիկը տալ կ'ուզէ որ անոր որդւոյի մը ըլլայ ։ 22 Դաւիթ համաձայնելով թագաւորին փեսայ ըլլալու , կ'երթայ Փղշտացւոցմէ երկու հարիւր անթլփատութիւն կը բերէ՝ Սեղբոցին օժիտ ըլլալու համար ։ 28 Սաուղին տանելութիւնը , ու Դաւիթին փառքը կ'աւելնայ ։

1 Ու երբոր Սաուղին հետ խօսիլը լմընցուց , ՅՈՒՓԱԹԱՆին սիրտը Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ . ԲՈՒ Ցոփսաթան իր անձին

2 պէս սիրեց զանիկայ ։ Եւ նոյն օրը Սաուղ զանիկայ առաւ , ՏՈՒ թող չտուաւ որ իր հօրը տունը դառնայ ։

3 Նայ ։ Եւ Ցոփսաթան Դաւիթին հետ ուխտ ըրաւ . քանզի իր անձին

4 պէս կը սիրէր զանիկայ ։ Ու Ցովնաթան իր վրայի վերարկուն հանեց , և զանիկայ ու իր ԶԷՆՔԵՐը , մինչև իր սուրը , իր աղեղը ու իր

5 գօտին՝ Դաւիթին տուաւ ։ Եւ Դաւիթ ամէն տեղ կ'երթար , ուր

Ն · Ք · Գ · Ի՛ՐԸ 1063

Ի ԵՐՐ · ԺԱ · 34 ։

Ղ ՅԵՍ · ԺԵ · 36 ։

Ի ՅԵՍ · ԳԼ · ԺԶ · 21 · 22 ։

Ը ՀՇՐ 54 ։

Ի ՀՇՐ 12 ։

Բ ՍԱՂ · ՃԻԳ · 4 ։ Ա ԿՈՐ · Ա · 27 · 28 ։

Բ ԳԼ · ԺԶ · 12 ։

Գ ԳԼ · ԽԴ · 15 ։ Բ ԹԱԳ · Գ · 8 ։ Թ · 8 ։ ԺԶ · 9 ։ Դ ԹԱԳ · Ը · 13 ։

Զ Գ ԹԱԳ · Ի · 10 · 11 ։

Է Բ ԹԱԳ · ԻՐ · 33 · 35 ։ ՍԱՂ · ՃԻԳ · 8 ։ ՃԻՆ · 1 ։ Բ ԿՈՐ · Ժ · 4 ։ ԵՐՐ · Ժ · 33 · 34 ։

Ը ՀՇՐ 10 ։

Թ ԵՔԲ · ԻՄ ՁԵՌՔԻՑ ՄԻ-ՋՈՑԻՐ ԳՈՂ ։

Ժ Բ ՕՐ · ԻԲ · 26 ։

Ի ՅԵՍ · Դ · 24 ։ Գ ԹԱԳ · Ը · 43 ։ ԺԶ · 36 ։ Դ ԹԱԳ · ԺԲ · 19 ։ ԵՍ · ԲՐ · 10 ։

Ի Բ ՍԱՂ · ԽԳ · 6 · 7 ։ ՈՎՍ · Ա · 7 ։ ՋԱՔ · Գ · 6 ։

Ի Բ ՄՆ · Ի · 15 ։

Լ Գ Ի · ԺԸ

Ի ԳԼ · ԽԱ · 9 ։ ՅԵՍ ԴԱՍ · Գ · 31 ։ ԺԱ · 15 ։ ԳԼ · ԽԳ · 21 ։

Ի ՅՈՒՓԱԹԱՆ՝ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐը ։

ն·ք·գՁ· Ի՛ր 1063

որ Սաւուղ զանիկայ կը խրկէր . ու Դ իմաստութեամբ կը վարուէր . և Սաւուղ զանիկայ պատերազմական մարդիկներուն վրայ կեցուց , ու բոլոր ժողովուրդին ու Սաւուղին ծառաներուն ալ հաճոյ եղաւ ։

6 Ու երբոր Դաւիթ՝ փղշտացին մեռցնելէն կը դառնար , ու ջրՀբ կու գային , Իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն Ի կիները երգելով՝ ու պար բռնելով , թմբուկներով , ուրախութեամբ ու ծնծղաներով՝ Սաւուղ թագաւորը դիմաւորելու

7 ելան ։ Եւ Ղպար բռնող կիները պատասխան տալով կ'երգէին ու կ'ըսէին . Ի Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները ։ Եւ Սաւուղ խիստ բարկացաւ , ու աս խօսքին համար Ղժուաբեցաւ , ու ըսաւ . Բիւրաւորները Դաւիթին տուին , ու հազարաւորները ինծի տուին . ու հիմա Ի թագաւորութենէ ուրիշ՝ Ի՞նչ

9 Ղ—ՈՒ Ճաց անոր ։ Եւ ան օրէն 'ի վեր՝ Սաւուղ ծուռ աչքով կը նայէր Դաւիթին ։

10 Ու հետևեալ օրը Ի Սաւուղին վրայ Աստուծմէ չար ոգի եկաւ , Ի ու տանը մէջ մարգարէութիւն ըրաւ . և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս իր ձեռքովը Ի—Ր կը զարնէր . Ու

11 Սաւուղին ձեռքը նիզակ կար ։ Եւ Սաւուղ Ի նիզակը նետեց՝ ըսելով . Դաւիթը պատին վրայ պիտի զամեմ . բայց Դաւիթ անոր երեսէն երկու անգամ Մկկի քաշուեցաւ ։

12 Ուստի Սաւուղ Ի Դաւիթին երեսէն կը վախնար . քանզի Ի Տէրը անոր հետն էր . բայց Ի Սաւուղէն հեռացեր էր ։ Եւ Սաւուղ զանիկայ իր քովէն հեռացուց , ու զանիկայ հազարապետ ըրաւ . ու Ի անիկայ ժողովուրդին առջևը կ'ելլէր կը մտնէր ։ Եւ Դաւիթ իր ամէն ճամբաներուն մէջը Ի իմաստութեամբ կը վարուէր . ու Ի Տէրը անոր հետն էր ։ Եւ Սաւուղ անոր այնքան իմաստութեամբ վարուիլը տեսնե-

16 լով , անոր երեսէն կը վախնար ։ Ու Ի բոլոր Իսրայէլը և Յուդան՝ Դաւիթը կը սիրէին . քանզի անոնց առջևը անիկայ կ'ելլէր կը մտնէր ։

17 Եւ Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ . Ահա իմ մեծ աղջիկս Մերովբը Ի քեզի կնիկ պիտի տամ . միայն թէ դուն ինծի զօրաւոր մէկ մը եղիր , ու Ն Տէրոջը պատերազմները պատերազմէ . քանզի Սաւուղ ըսաւ . Ձանոր վրայ իմ ձեռքս չբլլայ , այլ Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ բլ-

18 լայ ։ Եւ Դաւիթ Սաւուղին ըսաւ . Ես ո՞վ եմ , ու իմ կեանքս Ի՞ իմ հօրս ազգատոհմը Իսրայէլի մէջ

ի՞նչ է՝ որ թագաւորին փեսայ բլլամ ։ Եւ Սաւուղին աղջիկը Մերովբ՝ Դաւիթին տրուելու ատենը՝ Ձ Մաւալացի Ղեդրիելին տրուեցաւ ։

20 Ձ Ու Սաւուղին Մեղքող աղջիկը կը սիրէր Դաւիթը . ու երբոր Սաւուղին իմացուցին , ասիկա բանը ա-

21 նոր աչքերուն հաճոյ երևցաւ ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ . Ես զանիկայ անոր տամ՝ որ Ո անոր որոգայթ բլլայ , ու Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ բլլայ ։ Ուստի Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ . Ինծի Հայսօր Բ երկրորդ փե-

22 սայ եղիր ։ Եւ Սաւուղ իր ծառաներուն հրամայեց , որ Դաւիթին հետ ծածկաբար խօսին , ու ըսեն . Ահա թագաւորը քեզի հաւաներ է , ու անոր բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն . ուստի հիմա թա-

23 գաւորին փեսայ եղիր ։ Եւ Սաւուղին ծառաները աս խօսքերը Դաւիթին ականջներուն զրուցեցին . ու Դաւիթ ըսաւ . Թագաւորի փեսայ բլլալը ձեր աչքին պզտիկ բան կ'երևնայ . քանզի ես աղքատ

24 ու աննշան մարդ մըն եմ ։ Եւ Սաւուղին ծառաները անոր իմացուցին՝ ու ըսին . Դաւիթ այսպէս

25 խօսեցաւ ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ . Դաւիթին այսպէս ըսէք . Թագաւորը Ո—ԻՒ օժիտ չուզեր , բայց միայն Փղշտացւոց հարիւր ան-թլփատութիւնը , որպէս զի Ր թագաւորին թշնամիներէն վրէժ առնուի . (ու Ց Սաւուղ կը խորհէր Դաւիթը Փղշտացւոց † ձեռքը

26 մատնել ։) Ու երբոր անոր ծառաները աս խօսքերը Դաւիթին իմացուցին , ասիկա բանը Դաւիթին աչքերուն աղէկ երևցաւ որ թագաւորին փեսայ բլլայ ։ Ուստի

27 Ո օրերը լմննալէն առաջ՝ Դաւիթ ելաւ , ու Ֆ իր մարդիկներովը դնաց , և Փղշտացիներէն երկու հարիւր մարդ մեռցուց . ու Ֆ Դաւիթ անոնց անթլփատութիւնները բերաւ , ու զանոնք լման թագաւորին տուին , որ թագաւորին փեսայ բլլայ ։ Ու Սաւուղ իր Մեղքող

28 աղջիկը կնիկ տուաւ անոր ։ Եւ Սաւուղ երբոր տեսաւ ու հասկրացաւ որ Տէրը Դաւիթին հետն է , ու Սաւուղին Մեղքող աղջիկը զա-

29 նիկայ կը սիրէր , Սաւուղ՝ ալ աւելի վախցաւ Դաւիթէն . և Սաւուղ շարունակ Դաւիթին թշնամու-

30 թիւն կ'ընէր ։ Ու Փղշտացւոց իշխանները Ֆ ելան , և անոնց ելլելէն ետքը՝ Դաւիթ՝ Սաւուղին ամէն ծառաներէն աւելի Ֆ իմաստութեամբ կը վարուէր . ու անոր անունը շատ Ո հռչակաւոր եղաւ ։

Ն·ք·գՁ· Ի՛ր 1063

Ղ Դատ . է . 22 ։
Ղ բ Թագ . իա . 8 ։
Ղ Հմր 28 ։
Ո ԵԼ . ժ . 7 ։
Ո Հմր 17 ։
Ձ Տես Հմր 26 ։
* Կ—Ո՝ երկու աղջիկներս ալ մեկովը

Ի ԵԼ . ժե . 20 ։ Դատ . ժա . 34 ։
Ղ ԵԼ . ժե . 21 ։
Ի Գլ . իա . 11 ։ ԻԹ . 5 ։
Ը Ժող . դ . 4 ։
Ի Գլ . ժե . 28 ։
Ի Գլ . ժզ . 14 ։
Ի Գլ . ժԹ . 24 ։ գ Թագ . ժը . 29 ։ Գար . ժզ . 16 ։
Լ Գլ . ժԹ . 9 ։
Ի Գլ . ժԹ . 10 ։ Ի . 33 ։ Ռահ . իե . 4 ։
Ի Հմր 15 , 29 ։
Ձ Գլ . ժզ . 13 , 18 ։
Ձ Գլ . ժզ . 14 ։ իը . 15 ։
Ղ Հմր 16 ։ Թուա . իե . 17 ։ բ Թագ . ե . 2 ։
Ղ Հմր 5 ։
Ֆ Ծն . լԹ . 2 , 3 , 23 ։ Ցես . զ . 27 ։
Ֆ Հմր 5 ։
Ի Գլ . ժե . 25 ։
Ն Թուա . լը . 20 , 27 , 29 ։ Գլ . իե . 28 ։
Լ Հմր 21 , 25 ։ բ Թագ . ժը . 9 ։
Ո Տես Հմր 23 ։ Գլ . Թ . 21 ։ բ Թագ . է . 18 ։

Ի բ Թագ . ժա . 1 ։
Ֆ Հմր 5 ։
Ո Գլ . իզ . 21 ։ գ Թագ . ա . 13 ։ Սադ . ճժզ . 15 ։

ՆԱԽ. ՔԱՀ. ԺԲ. ՏԱՐԻ 1063

ԳԼ. ՃԹ.

1 Ցոնաթան Դաւիթին կը պատմէ իր հօրը դիտաւորութիւնը՝ զանիկայ մեռցընելու վրայով. 4 իր հայրը հաշտութեան կը համազէ. 8 Նոր պատերազմի մը մէջ Դաւիթ յաջողութիւն գտնելով՝ Սաուղին անիրաւ բարկութիւնը անոր դէմ կը բորբոքի. 12 Մեղքոյ՝ Դաւիթին անկողնին մէջ արձան մը դնելով՝ իր հայրը կը խաբէ. 18 Դաւիթ՝ Նաւաթ կու գայ Սամուէլին. 20 Դաւիթը բռնելու համար՝ Սաուղին իրկած մարդիկը, 22 ու Սաուղ ինքն ալ՝ կը մարգարէանան.

1 Ու Սաուղ իր որդւոյն Ցոնաթանին ու իր ամէն ծառաներուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռցընեն։
2 Բայց Սաուղին որդին Ցոնաթանը՝ Դաւիթը շատ կը սիրէր. ու Ցոնաթան Դաւիթին իմացուց ու ըսաւ. Իմ հայրս Սաուղ քեզ մեռցընել կ'ուզէ. ուրեմն հիմա մինչև առտու զգոյշ կենաս, ու մէկ ծածուկ տեղ մը նստէ ու պահուէ.
3 Ու ես ելլեմ, և քու նստած արտիդ մէջը հօրս քովը կայնիմ, ու քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ, և ինչ որ իմանամ, քեզի պատմեմ։
4 Ու Ցոնաթան Դաւիթին վրայով աղէկ խօսեր ըրուցեց իր հօրը Սաուղին, և անոր ըսաւ. Ո՛վ թագաւոր՝ քու ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մի՛ գործեր. քանզի անիկայ քեզի դէմ մեղք մը չըբաւ, ու անոր գործքերը քեզի շատ
5 աղէկ են։ Ինչու որ Ը իր հոգին ձեռքին մէջը դրաւ, ու Ը Փղշտացին զարկաւ. և ՀՏէրը բոլոր Իսրայէլին մէկ մեծ փրկութիւն մը շնորհեց. դուն տեսար ու ուրախացար. Ե՛ւ ինչո՞ւ համար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցընելով՝ ԷանմեղԹ արիւնի մեղք պիտի
6 մնանես։ Եւ Սաուղ Ցոնաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ. ու Սաուղ երդում ըրաւ՝ ըԵԼՀՎ. Ցէ՛ր կենդանի է որ անիկայ պիտի
7 չմեռցուի։ Եւ Ցոնաթան Դաւիթը կանչեց. ու Ցոնաթան ասոնց բոլոր խօսքերը անոր պատմեց. և Ցոնաթան Դաւիթը Սաուղին տարաւ, ու անիկայ Ի առջևին պէս անոր առջևը կը կայնէր։
8 Եւ նորէն պատերազմ եղաւ. ու Դաւիթ ելաւ Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ. ու անոնց մէջը մէկ մեծ կոտորած մը ըրաւ. և
9 անոնք անոր առջևէն փախան։ Ու ԺՍաուղին վրայ ՑԷրոջմէ չար ոգի եկաւ. և անիկայ իր տունը կը նստէր, ու նիզակը իր ձեռքն էր. Դաւիթն ալ իր ձեռքովը նուագա-
10 րանը կը զարնէր։ Եւ Սաուղ ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ, ու պատին վրայ Ֆ՚ռէ. բայց անիկայ Սաուղին երեսէն մէկդի քաշուեցաւ, և Սաուղ նիզակը պատին զարկաւ. ու Դաւիթ փախաւ, և ան գիշերը ազատեցաւ։
11 Բայց Սաուղ Դաւիթին տունը մարդիկներ խրկեց, որ զանիկայ պաշարեն, ու առաւօտուն մեռցընեն։ Սակայն Դաւիթին կնիկը Մեղքոյ անոր իմացուց՝ ու ըսաւ. Թէ որ ասօր գիշեր քու անձդ չապրեցընես, վաղը քեզ պիտի մեռ-
12 ցընեն։ Ուստի Մեղքոյ Դաւիթը պատուհանէն վար իջեցուց. և անիկայ գնաց՝ փախաւ ու ազա-
13 տեցաւ։ Ու Մեղքոյ մէկ *արձան մը առաւ, և զանիկայ անկողնին մէջը դրաւ, ու անոր գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը դրաւ, և զա-
14 նիկայ ծածկոցով մը ծածկեց։ Ու երբոր Սաուղ մարդիկներ խրկեց Դաւիթը բռնելու համար, անիկայ
15 ըսաւ. Հիւանդ է։ Եւ Սաուղ նորէն մարդիկները խրկեց Դաւիթը տեսնելու համար, ու ըսաւ. Զանիկայ անկողնովը ինծի՛ բերէք, որ
16 մեռցնեմ։ Ուստի ան մարդիկները եկան. և ահա անկողնին մէջը մէկ արձան մը կար, ու գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը։
17 Եւ Սաուղ Մեղքոյին ըսաւ. Ձիս ինչո՞ւ համար այսպէս խաբեցիր, ու իմ թշնամիս թող տուիր, ու ազատեցաւ։ Ու Մեղքոյ Սաուղին ըսաւ. Անիկայ ինծի ըսաւ. Թող տուր ինձ որ երթամ. Ի՞նչ-
18 ՏՈ՞ւ մեռցընեմ քեզ։ Այսպէս փախաւ Դաւիթ ու ազատեցաւ, և Ռամա գնաց Սամուէլին քովը, ու անոր պատմեց ան ամէնը որ Սաուղ ըրեր էր իրեն։ Ետքը անիկայ Սամուէլին հետ գնաց, ու Նաւաթի մէջ բը-
19 նակեցան։ Եւ Սաուղին իմացուցին ու ըսին. Ահա Դաւիթը Ռա-
20 մայի Նաւաթին մէջն է։ Ան ատեներ ԺՍաուղ մարդիկներ խրկեց որ Դաւիթը բռնեն, Ի ու անոնք մարգարէութիւն ընող մարգարէներուն ժողովքը՝ և անոնց վրայ կեցող Սամուէլը երբոր տեսան, Աստուծոյ Հոգին Սաուղին խրկած մարդիկներուն վրայ եկաւ, ու անոնք ալ Ի մարգարէութիւն ըրին։
21 Ու երբոր Սաուղին իմացուցին, ուրիշ մարդիկներ խրկեց, և անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին։ Ու Սաուղ նորէն երրորդ անգամ մարդիկներ խրկեց, և անոնք ալ մար-
22 գարէութիւն ըրին։ Ան ատենը ինքն ալ Ռամա գնաց, ու մինչև Սոկքովի մեծ ջրհորը գալով, հարցուց ու ըսաւ. Սամուէլը ու Դաւիթը ո՞ւր են։ Եւ Մէրքոնէ Ղէլէ ըսաւ. Ահա Ռամայի Նաւա-
23 ւաթն են։ Ուստի Ռամայի Նաւա-

ՆԱԽ. ՔԱՀ. ԺԲ. ՏԱՐԻ 1062

Ի ՍԱՂ. ՃԹ. ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ։

ՏԵՍ. ԲՆ. ԺԵ. 15։ ԴԱՐ. Թ. 24, 25։

* ԵԲՐ. ԹԱԲԻՖԻՆԳ. ԼԱ. 19։ ԴԱՍ. ԺԱ. 5։

ԻՐԹԱԳ. Բ. 22։

ՀԹՒ. ԺԱ. 25։ ՑՈՎԼ. Բ. 28։

Ն. ՔԱՀ. ԺԲ. ՏԱՐԻ 1062

Ի ՆԱՒ. ՃԹ. ՀԱՅԵՐԸ։

ՆԱՒ. ԺԹ. 1։

Բ ՌԱԿ. ԼԱ. 8, 9։

Գ ՕՆ. ԽՐ. 22։ ՍԱՂ. ԼԵ. 12։ ՃԺԹ. 5։ ՌԱԿ. ԺԱ. 13։ ԵՐԵՄ. ԺԲ. 20։ Դ ԴԱՍ. Թ. 17։ ԺԲ. 3։ ԳԼ. ԻԲ. 21։ ՍԱՂ. ՃԺԹ. 109։

Ե ԳԼ. ԺԱ. 49, 50։

Զ ԱԹԱԳ. ԺԱ. 13։ ԱՄՆ. ԺԱ. 14։

Է ԳԼ. Ի. 32։

Ը ՄԱՍ. ԻԱ. 4։

Թ ԳԼ. ԺԶ. 21։ ԺԲ. 2, 13։

ՏԱՐԻ 1062

Ժ ԳԼ. ԺԶ. 14։ ԺԲ. 10, 11։

թը գնաց . և անոր վրայ ալ Յա-
տուծոյ Հոգին եկաւ , ու մինչև
Ռամայի Նաւաթը հասնելը՝ ճամ-
բան երթալով մարգարէութիւն
24 կ՚ընէր ։ Նե անիկայ ալ իր լա-
թերը հանեց , ու Սամուելին առ-
ջևը անիկայ ալ մարգարէութիւն
կ՚ընէր . և ան բոլոր օրը ու բոլոր
գիշերը *մերկ *ինկաւ ֆէրէնը . ա-
նոր համար կ՚ըսեն թէ՝ Սաւուղն
ալ մարգարէներուն մէջն է ։

ԳԼ · Ի

1 Դաւիթ իր ապահովութեանը համար Յոնա-
թանին հետ խորհուրդ կ՚ընէ ։ 11 Յոնաթան
ու Դաւիթ երդումով կը նորոգեն իրենց ուխ-
տը ։ 18 Յոնաթանին՝ Դաւիթին տուած
նշանը ։ 34 Սաւուղ Դաւիթին երթալը իմա-
նալով՝ Յոնաթանը մեղքնել կ՚ուզէ ։ 35
Յոնաթան սիրով կը զատուի Դաւիթէն ։

1 Նե Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն
փախաւ , ու գնաց Յոնաթա-
նին առջևը ըսաւ . Ես ի՞նչ ըրեր
եմ , յանցանքս ի՞նչ է , ու ի՞նչ
մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջևը ,
որ անիկայ կիս մեռցընել կ՚ուզէ ։
2 Նե Ը-Ը-Ր-ն ըսաւ անոր . Քա-
լիլի , դուն պիտի չմեռնիս . ահա
իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը
չըններ՝ առանց *ինծի յայտնելու .
ու իմ հայրս ինչու՞ համար ատ բա-
նը ինծմէ պիտի պահէ . ատանկ
3 բան չկայ ։ Նե Դաւիթ երդումով
ալ ըրաւ , ու ըսաւ . Քու հայրդ
աղէկ գիտէ որ ես քու առջևդ չը-
նորհ՚ը գտեր եմ . անոր համար կ՚ը-
սէ թէ՝ Յոնաթան ատ բանը չգիտ-
նայ , չըլլայ որ վշտանայ . բայց
կենդանի է Տէր , ու կենդանի է
քու անձդ , որ իմ ու մահուան
մէջտեղը միայն մէկ քայլ մը մնացեր
4 է ։ Նե Յոնաթան ըսաւ Դաւի-
թին . †Սրտիդ ուզած բանը ինծի
5 ըսէ , ու ես քեզի ընեմ ։ Նե Դա-
ւիթ ըսաւ Յոնաթանին . Ահա
վաղը — ամսագլուխ է , ու պէտք է
որ ես թագաւորին հետ կերակուր
ուտելու համար *Էլէնը նստիմ .
սակայն զիս թող տուր , որ մինչև
երրորդ օրուան իրիկունը *դաշտին
6 մէջը պահուիմ . Թէ որ քու հայրդ
զիս փնտռելու ըլլայ , ըսես որ ,
Դաւիթ ինծի շատ աղաչեց որ ար-
տորնօք *իր քաղաքը Բեթլէհէմ
երթայ . քանզի հոն էր բոլոր ազ-
գատոհմին տարեկան *զոհը կ՚ըլլայ ։
7 *Թէ որ այսպէս ըսէ՝ Աղէկ , քու
ծառայիդ խաղաղութիւն է . բայց
թէ որ խիստ բարկանայ , գիտցիր
որ Չանիկայ որոշեր է ինծի չարու-
8 թիւն ընելու ։ Նե ծառայիդ *ո-
ղորմութիւն ըրէ . քանզի Էդուն
քու ծառայիդ հետ Տէրոջը *Ը-Ը-
Ն-վէ ուխտ ըրիր . ու *թէ որ իմ

վրաս մէկ յանցանք մը կայ , դուն
մեռցուր զիս . ինչու՞ համար զիս
9 քու հօրդ տանիս ։ Նե Յոնաթան
ըսաւ . Քաւ լիցի , որ ես ատոր
գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ ։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ Յոնաթանին . Հապա թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ
պատասխան տայ , ինծի ո՞վ պիտի
11 իմացընէ ։ Նե Յոնաթան ըսաւ
Դաւիթին . Եկուր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան ։
12 Նե Յոնաթան ըսաւ Դաւիթին .
Կ՚Ը-Ը-Ն է Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը . թէ որ վաղը աս ատենս կամ
մէկալ օր իմ հայրս քննելով տես-
նեմ թէ՝ Դաւիթին համար աղէ-
կութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
*Ը-Ը-Ր չխրկեմ ու *քեզի չյայտնեմ ,
13 †Տէրը Յոնաթանին այսպէս՝ ու
ասկէ աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , *Ը-Ը-Ր-ը քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Տէ-
րը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
14 հօրս հետն էր ։ Նե ոչ միայն իմ
կենդանութեանս ատենը դուն ին-
ծի Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ
15 ես չմեռնիմ , Մանաւանդ Էքու ո-
ղորմութիւնդ իմ տունէս յաւի-
տեան չկտրես , ոչ ալ ան ատենը՝
երբոր Տէրը Դաւիթին բոլոր թըշ-
նամիները երկրիս վրայէն վերցընէ ։
16 Նե Յոնաթան Դաւիթին տանը
հետ դաշնակցութիւն ըրաւ , ու
ը-ս-ս . *Տէրը Դաւիթին թշնամի-
17 ներէն վրէժ առնէ ։ Ու Յոնաթան
Դաւիթին նորէն երդումով ընել
տուաւ՝ զանիկայ սիրելուն համար .
քանզի զանիկայ իր անձին պէս կը
18 սիրէր ։ Նե Յոնաթան անոր ը-
սաւ . Վաղը ամսագլուխ է , ու
դուն պիտի փնտռուիս . քանզի քու
19 տեղդ պարապ պիտի մնայ ։ Ու եր-
րորդ օրը շուտով իջնես , և գաս
այն տեղը՝ ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու Եգելի քարին քովը
20 նստիս ։ Ու ես *նետ քովը՝ նշանի
մը նետելու պէս՝ իրեք նետ պիտի
21 նետեմ ։ Նե ահա մանչը պիտի
խրկեմ՝ ըսելով . Գնա՛ նետերը գը-
տիր . ու թէ որ մանչուն ըսեմ .
Ահա նետերը քեզմէ ասդին են , զա-
նոնք առ . ան ատենը գաս . քանզի
քեզի խաղաղութիւն է , և Տէրը
22 կենդանի է որ բան մը չկայ . Բայց
թէ որ մանչուն այսպէս ըսեմ . Ա-
հա նետերը քեզմէ անդին է . *Ը-
Ը-Ր-ը երթաս . քանզի Տէրը քեզ կը
23 խրկէ ։ Ու *ըս խօսքիս համար՝ որ
ես ու դուն խօսեցանք՝ ահա Տէրը

Ն · Ք · ԴԿ · ԻՐՐ 1062

1 Գլ · ժ · 10 ։

2 Ես · ի · 2 ։

*Միք · ա · 8 ։ Տես բ Թագ · գ · 14 , 20 ։

*Թագ · իգ · 4 ։

3 Գլ · ժ · 11 ։

*Եբր · իմ անկողին · Ղմր 12։ Գլ · թ · 15 ։

†Եբր · Ինչ որ քու անձդ ինծի բ-ս ։

— Թագ · ժ · 10 ։ իբ · 11 ։

Բ Գլ · ժթ · 2 ։

Գլ · ժգ · 4 ։ Գլ · թ · 12 ։ Տես բ Օր · ա · 23 ։ բ Թագ · ժէ · 4 ։

Գլ · իե · 17 ։ Ես · է · 7 ։ Տես · բ · 14 ։

Ղմր 16 ։ Գլ · ժբ · 3 ։ իգ · 18 ։

բ Թագ · ժգ · 32 ։

Ն · Ք · ԴԿ · ԻՐՐ 1062

9 քու հօրդ տանիս ։ Նե Յոնաթան
ըսաւ . Քաւ լիցի , որ ես ատոր
գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ ։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ Յոնաթանին . Հապա թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ
պատասխան տայ , ինծի ո՞վ պիտի
11 իմացընէ ։ Նե Յոնաթան ըսաւ
Դաւիթին . Եկուր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան ։
12 Նե Յոնաթան ըսաւ Դաւիթին .
Կ՚Ը-Ը-Ն է Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը . թէ որ վաղը աս ատենս կամ
մէկալ օր իմ հայրս քննելով տես-
նեմ թէ՝ Դաւիթին համար աղէ-
կութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
*Ը-Ը-Ր չխրկեմ ու *քեզի չյայտնեմ ,

* Հմր 2 ։

13 †Տէրը Յոնաթանին այսպէս՝ ու
ասկէ աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , *Ը-Ը-Ր-ը քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Տէ-
րը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ

† Հռութ . ա · 17 ։

Ես · ա · 5 ։ Գլ · ժէ · 37 ։ ա Մն · իբ · 11 · 16 ։

14 հօրս հետն էր ։ Նե ոչ միայն իմ
կենդանութեանս ատենը դուն ին-
ծի Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ
15 ես չմեռնիմ , Մանաւանդ Էքու ո-
ղորմութիւնդ իմ տունէս յաւի-
տեան չկտրես , ոչ ալ ան ատենը՝
երբոր Տէրը Դաւիթին բոլոր թըշ-
նամիները երկրիս վրայէն վերցընէ ։
16 Նե Յոնաթան Դաւիթին տանը
հետ դաշնակցութիւն ըրաւ , ու
ը-ս-ս . *Տէրը Դաւիթին թշնամի-
17 ներէն վրէժ առնէ ։ Ու Յոնաթան
Դաւիթին նորէն երդումով ընել
տուաւ՝ զանիկայ սիրելուն համար .
քանզի զանիկայ իր անձին պէս կը
18 սիրէր ։ Նե Յոնաթան անոր ը-
սաւ . Վաղը ամսագլուխ է , ու
դուն պիտի փնտռուիս . քանզի քու
19 տեղդ պարապ պիտի մնայ ։ Ու եր-
րորդ օրը շուտով իջնես , և գաս
այն տեղը՝ ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու Եգելի քարին քովը
20 նստիս ։ Ու ես *նետ քովը՝ նշանի
մը նետելու պէս՝ իրեք նետ պիտի
21 նետեմ ։ Նե ահա մանչը պիտի
խրկեմ՝ ըսելով . Գնա՛ նետերը գը-
տիր . ու թէ որ մանչուն ըսեմ .
Ահա նետերը քեզմէ ասդին են , զա-
նոնք առ . ան ատենը գաս . քանզի
քեզի խաղաղութիւն է , և Տէրը
22 կենդանի է որ բան մը չկայ . Բայց
թէ որ մանչուն այսպէս ըսեմ . Ա-
հա նետերը քեզմէ անդին է . *Ը-
Ը-Ր-ը երթաս . քանզի Տէրը քեզ կը
23 խրկէ ։ Ու *ըս խօսքիս համար՝ որ
ես ու դուն խօսեցանք՝ ահա Տէրը

Ե Թագ · ի · 1 · 3 , 7 ։ իա · 7 ։

† Գլ · իե · 22 ։ Տես գԼ · Լ · 2 ։ բ Թագ · գ · 7 ։ իա · 8 ։

Գլ · ժբ · 1 ։

Հ Հմր 5 ։

Ե Երեմ · գ · 2 ։

* Հմր 14 · 15 , 42 ։

Ն · Ք · Գ · Խոր 1062

իմ ու քու մէջդ յաւիտեան վկայ ըլլայ ։
24 Ուստի Դաւիթ դաշտին մէջը պահուըցաւ . և ամսագլուխը հասնելով՝ թագաւորը կերակուր ուտե-
25 լու համար սեղան նստաւ ։ Եւ թագաւորը իր սովորութեանը պէս իր աթոռը՝ պատին քովը Աբենները նըս-
տաւ , ու Դաւիթին տեղը պարապ
26 մնաց ։ Եւ Սաուղ ան օրը բան մը չխօսեցաւ . քանզի ըսաւ . անոր բան մը պատահեր է . անիկայ ՛ մա-
քուր չէ . անտարակոյս մաքուր
27 պիտի չըլլայ ։ Ու հետեւեալ օրը՝ ամսուն երկրորդ օրն ալ Դաւիթին տեղը պարապ էր . ուստի Սաուղ
իր որդւոյն Յովնաթանին ըսաւ . Յեսսէին որդին ինչու համար երէկ
28 ու այսօր սեղանը չեկաւ ։ Եւ Յով-
նաթան ՛ Սաուղին պատասխան տուաւ . Դաւիթ ինծի շատ աղա-
29 չեց որ Բեթղէհէմ երթայ , Ու ըսաւ . Շնորհք ըրէ , զիս խրկէ . քանզի ան քաղաքին մէջը մեր ազ-
գատոհմը զոհ կ՚ընէ . ու իմ եղբայրս ինծի պատուիրած է . և թէ որ քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտեր եմ , կ՚աղաչեմ՝ զիս թող տուր որ երթամ , ու եղբայրներս տեսնեմ . ասոր պատճառաւ թագա-
30 ւորին սեղանը չեկաւ ։ Եւ Սաուղին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Յովնաթանին դէմ , ու անոր ըսաւ . Ո՛վ ապստամբ ու չար զաւակ . ես չեմ գիտեր որ դուն Յեսսէին որդին ընտրեցիր քեզ ու մայրդ խայտառակելու համար .
31 քանզի քանի որ Յեսսէին որդին երկրիս վրայ ողջ է , դուն պիտի չհաստատուիս , ոչ ալ քու թագաւորութիւնդ . ուստի հիմա ղրկէ , ու զանիկայ ինծի բեր , քանզի անիկայ մահու *արժանի է ։
32 Եւ Յովնաթան իր հօրը Սաուղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ն ինչու համար պիտի մեռցուի . ա-
33 նիկայ ինչ ըրաւ ։ Եւ Սաուղ Նիզակը նետեց անոր , որ զանիկայ պարնէ . ՚ան առնը Յովնաթան իմացաւ որ իր հայրը որոշեր է Դա-
34 ւիթը մեռցընել ։ Ու Յովնաթան սաստիկ բարկութեամբ սեղանէն ելաւ , ու ամսուն երկրորդ օրը կե-
բակուր չկերաւ . քանզի Դաւիթին համար սիրտը կոտրեցաւ , որով-
հետև իր հայրը զանիկայ անարգեց ։
35 Եւ Յովնաթան առաւօտուն դաշտը ելաւ , ինչպէս որ Դաւիթին հետ ժամանակ որոշեր էր , ու իր
36 հետը պզտիկ մանչ մը կար ։ Եւ իր մանչուն ըսաւ . Վազէ , ու աս

Ն · Ք · Գ · Խոր 1062

իմ նետելու նետերս գտիր . ու մանչուն վազած ատենը՝ անիկայ
37 նետը անկէ անդին նետեց ։ Ու երբոր մանչը Յովնաթանին նետած նետին տեղը գնաց , Յովնաթան մանչուն ետևէն կանչելով ըսաւ .
38 Ահա նետը քեզմէ անդին է ։ Եւ Յովնաթան մանչուն ետևէն կանչեց . Շուտ ըրէ , արտորդիր մի՛ կե-
նար ։ Ու Յովնաթանին մանչը նետերը ժողվեց , իր տիրոջը եկաւ ։
39 Բայց մանչը բան մը չէր գիտեր . ասբանը միայն Յովնաթանը ու Դաւի-
40 թը գիտէին ։ Եւ Յովնաթան իր զրահներն իր մանչուն տուաւ , ու անոր ըսաւ . Գնա՝ քաղաքը
41 տար ։ Եւ մանչը գացածին պէս՝ Դաւիթ հարաւային կողմէն ելաւ , ու երեսի վրայ գետինը խնկաւ , ու իրեք անգամ երկրպագութիւն ը-
րաւ . և միմեանց համբուրեցին , ու իրարու վրայ լացին , մինչև որ Դա-
42 ւիթը չափէ դուրս լացաւ ։ Եւ Յովնաթան Դաւիթին ըսաւ . Ն Գնա խաղաղութեամբ , Ո ինչպէս որ երկուքնիս ալ Տէրոջը անունվը երդում ըրինք ու ըսինք . Տէրը իմ ու քու մէջդ՝ և իմ սերունդիս ու քու սերունդիդ մէջը Վկայ ըլ-
43 լայ մինչև յաւիտեան ։ Եւ Դաւիթ ելաւ գնաց . Յովնաթանն ալ քաղաքը մտաւ ։

Ն · Ք · Գ · Խոր 1062

Գ Ն · Ի Ն

1 Դաւիթ Նոբ գալով՝ Աբիմելեքէն առաջաւորութեան հացը կ՚առնէ ։ 7 Դովեկ հոն ներկայ կը գտնուի ։ 8 Դաւիթ Գողիաթին սուրը կ՚առնէ ։ 10 Գեթի մէջ՝ զինքը խելագար կը ձևացընէ ։

1 Ու Դաւիթ Նոբ գնաց Աբիմելեք քահանային . և Աբիմելեք զար-
հուրելով Դաւիթը դիմաւորեց , ու անոր ըսաւ . Ինչու համար միայակ
2 ես , ու հետդ մարդ չկայ ։ Եւ Դաւիթ Աբիմելեք քահանային ը-
սաւ . Թագաւորը ինծի բան մը հրամայեց , ու ինծի ըսաւ . Մարդ մը չգիտնայ ան բանը՝ որուն համար որ քեզ կը խրկեմ , ու ինչ որ քե-
զի հրամայեցի . ու ես մանչերուն
3 մէյմէկ տեղ որոշեր եմ ։ Հիմա ինչ կայ ձեռքիդ տակը՝ ինծի հինգ հաց տուր , կամ ինչ որ կը
4 գտնուի ։ Եւ քահանան Դաւիթին պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Ձեռքիս տակը հասարակ հաց չըկայ , միայն սուրբ հաց կայ . Թէ որ մանչերը գոնէ կնիկներէ զգու-
5 շացած են Ղ ։ Եւ Դաւիթ՝ քահանային պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ . Իրաւցընէ կնիկները մեզմէ հեռու են իմ ճամբայ ելած օրէս , այնպէս երկուընէ ու մկալ օրուընէ . և Ի մանչերուն

Ն · Ք · Գ · Խոր 1062

– Գ Ն · Ժ · 3 ։ Մար · բ · 26 ։
բ Գ Ն · Ժ · 4 ։

գ Եբ · Ժ · 5 ։ Ես Մաա · իե · 23 ։ Ղու · իդ · 22 ։
դ Գ Ն · Ժբ · 11 ։
– Հեր 7 ։

ե Ղ Ա · է · 21 ։ Ժե · 5 ։ ՃԼ ։

զ Հեր 6 ։

է Գ Ն · ա · 17 ։
ը Հեր 23 ։

ամաններըը մաքուր են . և աս ալ *հասարակ հաց կրնայ սեպուիլ՝, մանաւանդ որ այսօր Շաբաթներուն մէջը սրբել հաց կը սրբագործուի ։
6 Ուստի քահանան իսուրը հաց տուաւ անոր . քանզի հոն ուրիշ հաց չկար , բայց միայն առաջաւորութեան հացը , զոր Ցերոջը առջևէն կը վերցուէր , ու վերցուած
7 օրը տաք հաց կը դրուէր ։ Եւ ան օրը Սաուղին ծառաներէն մէկը՝ հոն Ցերոջը առջևը արգիլուած էր , ու անոր անունը Եդովմայեցի Դոուէկ էր . անիկայ Սաուղին հովիւներուն գլուխն էր ։
8 Ներուն գլուխն էր ։ Եւ Դաւիթ Աքիմելեքին ըսաւ . Ա՛ս տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ . քանզի թագաւորին գործը սուիպողական ըլլալուն համար՝ իմ սուրս ու զէնքերս հետս չառի ։
9 Եւ քահանան ըսաւ . Ահա Փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկայ †Եղլայի հովիտին մէջը մեռցուցիր , էանիկայ եփուտին ետևը լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ . թէ որ կ՚ուզես զանիկայ առնել , առ . քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ . ու Դաւիթ ըսաւ . Անոր նմանը չկայ . զանիկայ ինծի տուր ։
10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ , ու Սաուղին երեսէն փախաւ , և Գեթի Անքուս թագաւորին գնաց ։
11 Ու Անքուսին ծառաները անոր ըսին . Երկրին թագաւորը՝ Դաւիթըասիկայ չէ՞ . ասոր համար չէ՞ր որ պար բռնողները պատասխան տալով կ՚երգէին ու կ՚ըսէին .
Սաուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները ։
12 Եւ Դաւիթ ասս խօսքերը իր սրտին մէջը դրաւ , ու Գեթի թագաւորին Անքուսին երեսէն շատ վախցաւ ։
13 Եւ հանոնց առջևը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը ղինքը խենդ ձևացուց . դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր , ու լորձունքները մօրուքին վրայ կը
14 վազցնէր ։ Եւ Անքուս իր ծառաներուն ըսաւ . Ահա աս մարդուն խենդ ըլլալը տեսաք . զանիկայ
15 ինչո՞ւ համար ինծի բերիք ։ Միթէ ես խենդերու կարօտ եմ , որ ատիկայ իմ առջևս բերիք խենդութիւն ընելու համար . ատիկայ իմ տունս մտնէ ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Դաւիթին քովը մարդիկներ կը ժողվուին Ադոդոմի մէջ ։ 3 Դաւիթ Մասփայի մէջ իր ծնողքը Մովաբի թագաւորին կը յանձնէ . 5 Գադ մարգարէին խրատովը Հարեթ կուգայ ։ 6 Սաուղ Դաւիթին հետևէն ի յնդալով՝ իր ծառաներուն անհաւատարմութեանը համար կը

գանգատի ։ 9 Դովէկ ամբաստանութիւն կ՚ընէ Աքիմելեքին վրայով ։ 11 Սաուղ կը հրամայէ որ քահանաները սպաննեն ։ 17 Թիկնապահ զօրքը աս հրամանը կատարել չուզելով ։ Դովէկ ի գործ կը դնէ զանիկայ ։ 20 Արիաթար փախչելով՝ Դաւիթին կը բերէ ան գէշ լուրը ։

1 Ու Դաւիթ անկէ գնաց , ու ողջ առողջ Ադոդոմի քարայրը հասաւ . ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին , ու հոն
2 անոր իջան ։ Եւ բոլոր նեղութեան մէջ եղող՝ պարտը ունեցող՝ ու †սիրտը վերաւորուած՝ մարդիկները անոր քովը ժողվուեցան . և անիկայ անոնց վրայ զօրագլուխ եղաւ . ու անոր քովը չորս հարիւրի չափ մարդ եղան ։
3 Եւ Դաւիթ անկէ Մովաբի Մասփան գնաց , ու Մովաբի թագաւորին ըսաւ . Կ՚աղաչեմ , իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը ‡կենան , մինչև որ գիտնամ՝ թէ Աստուած ինծի
4 ինչ պիտի ընէ ։ Ու զանոնք Մովաբի թագաւորին առջևը բերել տուաւ . և անոնք անոր քովը բնակեցան , որչափ ժամանակ որ Դաւիթ բերդին մէջը կեցաւ ։
5 Եւ Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ . Բերդին մէջը մի՛ նստիր . ելլե՛ր Ցուդայի երկիրը գնա ։ Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ ։
6 Եւ Սաուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկները գտնուեր են . ու Սաուղ Գարաայի մէջ Ռամայի ‖ծառին տակը նստեր էր , ու նիզակը իր ձեռքն էր , և իր ամէն ծառաներն ալ իր բոլորտիքը
7 կայներ էին ։ Ու Սաուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ . Ո՛վ որդիք Բենիամինի՝ մտիկ բրէք . Միթէ Ցեսսէի որդին ամէնքնուդ ալ արտեր ու այգիներ պիտի տայ , ամէնքնիդ ալ հազարապետներ ու
8 հարիւրապետներ՞ պիտի ընէ , Որ ամէնքդ ինծի դէմ միաբաներ էք . ու Ցեսսէի որդուոյն իմ որդուոյս հետ բրած դաշնակցութիւնը իմ ականջիս բսող մը չկայ . և ձեր մէջը մարդ մը չկայ՝ որ ինծի համար ցաւի , ու ինծի յայտնէ . քանզի իմ որդիս՝ իմ ծառաս ինծի դէմ ոտք հանեց , որ դարանամուտ ըլլայ , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի ։
9 Եւ Սաուղին ծառաներուն վրակացուն Եդովմայեցի Դովէկը պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ցեսսէի որդին տեսայ , որ Նոբ եկաւ Աքիտոբի որդուոյն Աքիմելեքին .
10 և անիկայ՝ անոր համար Ցերոջը հարցուց , ու Լանոր պաշար տուաւ , և անոր Փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ ։

Ն . Ք . ԴԲ . Իրը 1062

* ԵԲՐ . կարպով մը հասարակ է ։

ՂԼՒ . Ը . 26 ։ Ի ՄԱՍ . ԺԲ . 3 , 4 ։ ՄԱՐ . Բ . 25 , 26 ։ ՂՈՒ . Ղ . 3 , 4 ։

Ը ՂԼՒ . ԻԳ . 8 , 9 ։

Բ ԹԼ . ԻԲ . 9 ։ ՍԱՂ . ԾԲ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։

Ժ ԹԼ . Ժ Է . 2 , 50 ։ Ի ՏԵՍ ԳԼ . Լ . 10 ։

Լ ՍԱՂ . ԼԴ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։

Ի ՍԱՂ . ՃԳ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։

Ժ ԹԼ . Ժ Ը . 7 ։ ԻԹ . 5 ։

Ն ՂՈՒ . Բ . 19 ։

Հ ՍԱՂ . ԼԴ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։

Ն . Ք . ԴԲ . Իրը 1062

— Բ ԹԱԳ . ԻԳ . 13 ։

Բ ՍԱՂ . ԾԷ . ԻՆ և ՃՆԲ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐՆԵՐԸ ։

‡ ԴԱՍ . Ժ Ա . 3 ։

† ԵԲՐ . ԴԱՌՆԱՀԱԳԻ

‡ ԵԲՐ . ԵՂԱՆ ։

Ր Բ ԹԱԳ . ԻԳ . 11 ։ Ա ՄՆ . ԻԱ . 9 ։ Բ ՄՆ . ԻԹ . 25 ։

‖ ԿԱՄ՛ ՄՇՏԻՆ

Ե ԹԼ . Բ . 14 ։

ՂԹԼ . ԺԲ . 3 ։ Ի . 30 ։ Ե ԹԼ . Ի . 2 ։

Ը ԹԼ . ԻԱ . 7 ։ ՍԱՂ . ԾԲ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ և 1 , 2 , 3 ՀԱՄԱՐՆԵՐԸ ։

Բ ԹԼ . Ժ Գ . 3 ։

Ժ ԹԼ . ԻԱ . 1 ։

Ի ԹԱՒ . ԻԷ . 21 ։

Լ ԹԼ . ԻԱ . 6 , 9 ։

ն · ք · ՉԾ · Իսր 1062

11 Ան ատենը թագաւորը մարդ
խրկեց, ու Աբիտովբի որդին Ա-
քիմելէք քահանան, ու անոր հօր
բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քա-
հանաները կանչեց. ու ամէնքն ալ
12 թագաւորին եկան։ Եւ Սաուղ
ըսաւ. Ով որդի Աբիտովբայ՝
մտիկ ըրէ. ու անիկայ ըսաւ.
13 Ահա հոս եմ՝ տէր իմ։ Եւ Սաուղ
անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ու
Յեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանե-
ցաք, ու դուն անոր հաց ու սուր
տուիր, և անոր համար Աստուծոյ
հարցուցիր, որ անիկայ ելլէ ինծի
դարանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ
14 այսօր [1]երեւայ։ Եւ Աբիմելէք
պատասխան տուաւ թագաւորին՝
ու ըսաւ. Քու բոլոր ծառաներուդ
մէջը ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին
պէս, որ թագաւորի փեսայ, քու
*ատեանիդ վերակացուն", ու քու
15 տանդ մէջ պատուաւոր է։ Միթէ
այսօ՞ր սկսայ անոր համար Աստու-
ծոյ հարցընելու. քաւ լեցի. Թա-
գաւորը իր ծառային վրայ, — իմ
հօրս բոլոր տանը վրայ — ոե՛չ բան
մը չգիտէ. քանզի քու ծառադ աս
բոլոր բաներէն՝ պզտիկ կամ մեծ
16 բան մը չէր գիտեր։ Եւ թա-
գաւորը ըսաւ. Ով Աբիմելէք՝ ան-
պատճառ պիտի մեռնիս, թէ
դուն և թէ քու հօրդ բոլոր տունը։
17 Ու թագաւորը իր քովը կայնող
սուրհանդակներուն ըսաւ. Դար-
ձէ՛ք՝ Տէրոջը քահանաները մեռ-
ցուցէ՛ք. քանզի անոնց ձեռքն ալ
Դաւիթին հետն է. որովհետև ա-
նոր փախչիլը գիտնալով՝ ինծի
չյայտնեցին. բայց թագաւորին
ծառաները Տ[1]ուզեցին իրենց ձեռ-
քը երկրնցրնել՝ Տէրոջը քահանա-
18 ները զարնելու։ Եւ թագաւորը
Դովեկին ըսաւ. Դուն դարձիր,
ու քահանաները զարկ։ Ու Ե-
դոմացի Դովեկը դարձաւ, և
քահանաները զարկաւ, ու [2]ան օրը
անիկայ ութսունհինգ մարդ մեռ-
ցուց, որ քթանէ եփուտ կը հագ-
19 նէին։ [3]Եւ քահանաներուն Նոբ
քաղաքը սուրի բերանէ անցուց.
երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը,
տղայէն մինչև կաթնկեր մանուկը,
ու մինչև արջառը, էշը ու ոչխարը
սուրի բերանէ անցուց։
20 [4]Եւ Աբիտովբեան Աբիմելէքին
մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիա-
թար էր, ազատեցաւ, ու [5]փախաւ
21 Դաւիթին ետևէն։ Եւ Աբիաթար Դաւիթին պատմեց՝ թէ
Սաուղ Տէրոջը քահանաները մեռ-
22 ցուց։ Եւ Դաւիթ Աբիաթարին
ըսաւ. Ես ան օրը գիտէի որ Ե-
դոմացի Դովեկը հոն գտնուե-
լով՝ անշուշտ Սաուղին պիտի
պատմէ. քու հօրդ տանը բոլոր
մարդիկներուն մահուանը ես պատ-
23 ճառ եղայ։ Իմ քովս նստէ, մի՛
վախնար. Հ[6]անգի իմ հոգիս փընտ-
ռողը՝ քու հոգիդ ալ կը փնտռէ.
բայց դուն իմ քովս ապահով ես։

ն · ք · ՉԾ · Իսր 1062

Հգ Թագ · բ · 26։

ԳԼ · ԻԳ

1 Դաւիթ Աբիաթարին միջոցով Տէրոջը հար-
ցընելէն ետև՝ Կէիլան կ'ազատէ։ 7 Աստուած
Դաւիթին կը յայտնէ Սաուղին գալը, ու
Կէիլացւոց անհաւատարմութիւնը. ան ալ
Կէիլայէն կը փախչի։ 14 Զիփի մէջ Յոնա-
թան կու գայ՝ ու Դաւիթը կը միխթարէ։
19 Զիփացիք Սաուղին կը յայտնեն Դաւի-
թին ո՛ւր ըլլալը. 25 ու անիկայ Մաոնի մէջ
Սաուղէն կ'ազատի՝ Փղշտացւոց յարձակմա-
նը պատճառաւ։

1 [1]Եւ Դաւիթին իմացուցին, ըսե-
լով. Ահա Փղշտացիք Կէիլա-
յի հետ պատերազմ կ'ընեն, ու կա-
2 ւերը կը կողոպտեն։ Եւ Դաւիթ
[2]Տէրոջը հարցուց՝ ու ըսաւ. Եր-
թամ աս Փղշտացիները զարնե՞մ։
Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ. Գնա՛
Փղշտացիները զարկ, ու Կէիլան
3 ազատէ։ Եւ Դաւիթին մարդիկ-
ները անոր ըսին. Ահա մենք հոս
Ցուդայի մէջ կը վախնանք. ալ
որչափ աւելի՝ թէ որ Կէիլա ե-
րթանք Փղշտացւոց դունդերուն
4 դէմ։ Ու Դաւիթ նորէն մէյմըն
ալ Տէրոջը հարցուց. և Տէրը անոր
պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ե-
լի՛ր Կէիլա իջիր. քանզի ես Փղշ-
տացիները քու ձեռքդ կու տամ։
5 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներովը Կէի-
լա գնաց, ու Փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ ըրաւ. ու անոնց անա-
սուններն առաւ, և զանոնք մեծ
հարուածով մը զարկաւ. ու Դա-
ւիթ Կէիլային բնակիչները ազա-
6 տեց։ Եւ Աբիմելէքին որդին Ա-
բիաթարը Դաւիթին քովը Կէիլա
[3]փախած ատենը՝ եփուտը ձեռքը
[4]բռնած իջաւ։
7 Ու երբոր Սաուղին իմացուցին,
թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է, Սա-
ուղ ըսաւ. Աստուած իմ ձեռքս
մատներ է զանիկայ. քանզի դռներ
ու նիդեր ունեցող քաղաքի մը մէջ
8 մտեր զոցուեր է։ Եւ Սաուղ բո-
լոր ժողովուրդը պատերազմի կան-
չեց, որ Կէիլա իջնէ, ու Դաւիթը
9 և անոր մարդիկները պաշարէ։ Իսկ
Դաւիթ իմացաւ որ Սաուղ իրեն
համար դաղտուկ չարութիւն մը կը
[5]շարէ, ու [6]Աբիաթար քահանա-
յին ըսաւ. Եփուտը մօտեցուր։
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Ով Տէր Աս-
տուած Իսրայէլի՛ քու ծառադ ըս-
տոյգ լսեց որ Սաուղ Կէիլայի վրայ
գալ կ'ուզէ, Իսր քաղաքը իմ պատ-
11 ճառովս աւրէ. Արդեօք Կէիլայի

– Ցես. ԻԵ. 44։

Բ Հմր 4 · 6 · 9 · ԳԼ · Լ · 8 · բ Թագ · Ե · 19 · 23 ·

Դ ԳԼ · Իբ · 20։

Իսր 1061

Դ Թու · ԻԵ · 21 · ԳԼ · Լ · 7 ·

Ի ԳԼ · Իբ · 19։

Ն · ք · ղԲ · Իսր 1061

բնակիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն , — ծառայիդ լսածին պէս՝ Սաուղը հա՛ պիտի իջնէ՞ . ով Ցէր Աստուած Իսրայէլի , կ՚աղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ : Եւ
12 Ցէրը ըսաւ . Պիտի իջնէ : Ու Դաւիթ ըսաւ . Կէիլայի բնակիչները՝ զիս ու իմ մարդիկներս Սաուղին ձեռքը պիտի մատնե՞ն : Եւ
13 Ցէրը ըսաւ . Պիտի մատնեն : Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկները՝ Ղվեց հարիւր մարդու չափ ելան՝ կէիլայէն գացին , և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային . ու երբոր Դաւիթին կէիլայէն ելլելը Սաուղին իմացուցին , հա՛ն երթալէն ետ կեցաւ :
14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տեղուանք կը նստէր . ու Զիփի անապատին մէջ՝ Լեռան մը վրայ նստաւ : Եւ Սաուղ Ամէն օր զանիկայ կը փնտռէր . բայց Աստուած անոր ձեռքը չմատնեց
15 զանիկայ : Ու Դաւիթ տեսաւ որ Սաուղ իր անձը փնտռելու ելեր է . և Դաւիթ Զիփի անապատը՝ անտառի մը մէջ էր :
16 Ու Սաուղին որդին Յովնաթան Եղաւ՝ անտառը գնաց Դաւիթին , ու անոր ձեռքը Աստուծով
17 զօրացուց . Եւ անոր ըսաւ . Մի վախնար . քանզի իմ հօրս Սաուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ , ու դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս , ու ես քու երկրորդդ պիտի ըլլամ . և հաս բանը իմ
18 հայրս Սաուղն ալ գիտէ : Ու երկուքնին Ցէրոջը առջևը ուխտ ըրին . և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց , բայց Յովնաթան իր տունը գարձաւ :
19 Ու Զիփացիք՝ Գարաա եկան Սաուղին , ու ըսին . Ահա Դաւիթ մեր քովը՝ ամուր տեղուանքը անտառին մէջ՝ Եքեղա բլուրին վրայ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը պա-
20 հուած է : Հիմա ով թագաւոր , ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը փափաքի , իջի՛ր , ու Ձանիկայ թագաւորին ձեռքը մատնելը մեզի
21 մնայ : Ու Սաուղ ըսաւ . Դուք Ցէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք , որ ինձի
22 ցաւակից եղաք : Երթա՛ք գացէ՛ք , — աւելի աղէկ դիտեցէ՛ք , և անոր ոտքին կոխած տեղը դիտցէ՛ք ու տեսէ՛ք , Ե՞ր ով զանիկայ հոն տեսեր է . քանզի ինձի բսած են Թէ՝ անի-
23 կայ շատ խորամանկ է : Ուստի նայեցէ՛ք , ու անոր բոլոր պահուելու տեղուանքը իմացէ՛ք , և ա՛ստուգելով ինձի դարձէ՛ք , և ձեզի հետ երթամ . ու Թէ որ անիկայ ան երկրին մէջն է , զանիկայ Ցուդայի
Ն · ք · ղԲ · Իսր 1061
բոլոր հազարաւորներուն մէջը պղտկ
24 մը պիտի փնտռեմ : Ու անոնք ելան , և Սաուղին առջևէն Զիփ գացին . ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Մաոնի անապատը դաշտին մէջ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը
25 Նո՛ւթը եր : Եւ Սաուղ իր մարդիկներովը ՝Նէյ՝ փնտռելու գրնաց . ու երբոր Դաւիթին իմացուցին , վէմը իջաւ , և Մաոնի անապատին մէջ նստաւ . ու Սաուղ լսեց , ու Դաւիթին եւևէն Մաոնի
26 անապատը վազեց : Եւ Սաուղ լեռանը աս կողմէն կ՚երթար , Դաւիթն ալ իր մարդիկներովը լեռանը մէկալ կողմէն ՝Էրթ՚ար . Ու Դաւիթ կը փութար որ Սաուղին երեսէն փախչի . բայց Սաուղ ու իր մարդիկները՝ Դաւիթին ու անոր մարդիկներուն չորս կողմը պատեցին , որ զանոնք բռնեն :
27 Եւ լրաբեր մը եկաւ Սաուղին , ու ըսաւ . Շուտով եկո՛ւր . քանզի
28 Փղշտացիք երկիրը կոխեցին : Ուստի Սաուղ Դաւիթը հալածելէն դարձաւ գնաց , որ Փղշտացւոց դէմ դնէ . անոր համար ան տեղին անունը *Սէլա մահլեկօթ ըսուեցաւ :

ԳԼ · ԻԴ

1 Դաւիթ Ենգադդիի այրի մը մէջ՝ Սաուղին քղանցքը կտրելով , անոր կենացը կը խնայէ . 9 և այսպէս իր անմեղութիւնը կը ցուցնէ : 17 Սաուղ իր յանցանքը խոստովանելով Դաւիթին երդում ընել կու տայ , ու կը մեկնի :

1 Եւ Դաւիթ անկէ ելաւ , ու Ենգադդիի ամուր տեղուանքը նըս-
2 տաւ : Ու Երբոր Սաուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ , անոր իմացուցին ու ըսին . Ահա Դաւիթ Ենգադդիի անապատին մէջն է :
3 Եւ Սաուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հազար ընտրուած մարդիկներ առաւ , ու Դնաց որ Դաւիթը ու անոր մարդիկները փնտռէ այծէ-
4 մանց ժայռերուն վրայ : Եւ ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախները եկաւ , ու հոն մէկ քարայր մը կար . ու Սաուղ Հարկաւորութեան համար ներս մտաւ . և Դաւիթ իր մարդիկներովը քար-
5 այրին ներսի դին նստեր էր : Ու Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին . Ահա Ցէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկայ է՝ Թէ , Քու թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , և քու աչքերուդ Համոյ երևցածը րրէ՛ անոր : Ու Դաւիթ ելաւ , և Սաուղին վերարկուին ծայրը գաղտուկ
6 կտրեց : Բայց անկէ ետքը Դաւիթին սիրտը խղճաց , Սաուղին վրէ՛ժխնդիր ծայրը կտրելուն վրայ :
7 Ու իր մարդիկներուն ըսաւ . Ընա-

Ն · ք · ղԲ · Իսր 1061

Բ Ցես · ԻԵ · 55 · Գլ · իե · 2 ·

Ղ Գլ · իր · 2 · իե · 13 ·

Ե Ցես · ԻԵ · 55 ·

Ը Սաղ · ԻԱ · 1 ·

Ի Սաղ · ծգ · 3 · 4 ·

Ժ Գլ · իդ · 20 ·

Ի Գլ · ԻԲ · 3 · ի · 16 · 42 · բ Թագ · իա · 7 ·

Լ Ցես գլ · իշ · 1 · Սաղ · ծգ · ին վերնագիրը ·

Ի Սաղ · ծգ · 3 ·

— բ Մն · ի · 2 ·

Բ Գլ · իգ · 28 ·

Ֆ Սաղ · լբ · 12 ·

Գ Սաղ · ճԼա · 6 ·

† ԵԲր · ոս · քերը ծաձկելու · Դատ · գ · 24 ·

Ի Սաղ · ծէ · ին և ճխր · ին վերնագիրները ·

Ղ Գլ · իշ · 8 ·

Ի բ Թագ · իգ · 10 ·

Ը Գլ · իշ · 11 ·

* Ը՝ վէմ բառ ժանմանց ·

տուած չընէ որ Ցերոյը օձեալին՝ իմ տիրոջս աս բանը ընեմ , ձեռքս անոր վրայ երկընցընելով . քանզի
8 անիկայ Ցերոյը օձեալն է : Եւ Դաւիթ Տ֊ս խօսքերով իր մարդիկները զսպեց , ու զանոնք չթողուց , որ Սաուղին վրայ յարձակին : Եւ Սաուղ քարայրէն դուրս ելաւ , ու իր ճամբան գնաց :
9 Անկէ ետև Դաւիթն ալ քարայրէն դուրս ելաւ , ու Սաուղին ետևէն կանչելով ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ թագաւոր : Ու երբոր Սաուղ ետին նայեցաւ , Դաւիթ երեսը գետինը ծռելով՝ երկրպագու-
10 թիւն ըրաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ Սաուղին . Ք Ինչո՞ւ համար մարդոց խօսքը մտիկ կ'ընես , որ ֆէղ կ'ըսեն թէ՝ Ահա Դաւիթ քեզի չարու-
11 թիւն ընել֊ կը ջանայ : Ահա այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն , որ Ցերը այսօր քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռքս մատնեց . ու ըսին որ քեզ սպանեմ . բայց ես քեզի խնայեցի , ու ըսի . Ես իմ ձեռքս իմ տիրոջս չեմ երկընցներ . քանզի
12 անիկայ Ցերոյը օձեալն է : Ու տես հայր իմ՝ տես , քու վերարկուիդ ծայրը իմ ձեռքիս մէջն է . ու ես քու վերարկուիդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չսպանեցի . ֊֊Ի՛ հասկըցիր ու տես , որ Ի իմ ձեռքիս մէջը չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ , ու քեզի չմեղանչած մը չեմ ըրած . բայց դուն * զիս սպանելու կ'աշ-
13 խատիս՝ : Ա Տէրը դատաստան ընէ իմ ու քու մէջդ , ու Տէրը իմ վրէժս քեզմէ առնէ . բայց իմ ձեռքս քու-
14 վրադ չըլլայ : Ինչպէս որ հին առակը կ'ըսէ . Անօրէններէն անօրէնութիւն կ'ելլէ . բայց իմ ձեռքս
15 քու վրադ չըլլայ : Իսրայէլի թագաւորը որո՞ւն ետևէն ելեր է , և դուն որո՞ւն ետևէն Խ֊ի կը հալածես . Խ մեռած շան մը ետևէ ,
16 Բ լուի մը ետևէ Էֆ֊ : Ի Ատով Տէրը դատաւոր ըլլայ , և իմ ու քու մէջդ դատաստան ընէ . և տեսնէ ու Պաշտպանէ զիս , և քու ձեռքէդ ազատէ :
17 Ու երբոր Դաւիթ աս խօսքերը Սաուղին խօսիլը լմընցուց , Սաուղ ըսաւ . Ը Որդեակ իմ Դաւիթ , ատիկայ քու ձա՞յնդ է . և Սաուղ
18 իր ձայնը վերցուց , ու լացաւ . Ճ Ու Դաւիթին ըսաւ . Դուն Մ ինծմէ արդար ես . քանզի Ն դուն ինծի բարիք հատուցիր , բայց ես քեզի չա-
19 րիք հատուցի : Ու դուն այսօր քու ինծի բրած աղէկութիւնդ յայտնեցիր . որովհետև Շ Տէրը զիս քու ձեռքդ Ո մատնեց , ու դուն զիս չմեռ-
20 ցուցիր : Վասն զի մէկ մարդ մը իր թշնամին գտնելու ըլլայ , զանիկայ թող կու տայ որ խաղաղութեամբ երթայ . ուստի այսօր քու ինծի ըրածիդ փոխարէն՝ Տէրը քեզի բա-
21 րիք հատուցանէ : Եւ հիմա Պ գիտեմ որ դուն անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս . ու Իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ մէջը
22 պիտի հաստատուի : Ռ Հիմա Տէրոջմով ինծի երդում ըրէ՝ Ֆթէ ինծմէ ետքը իմ սերունդս պիտի չմեռցընես , ու իմ հօրս տունէն իմ անունս բնաջինջ պիտի չընես :
23 Եւ Դաւիթ Սաուղին երդում ըրաւ : Ետքը Սաուղ իր տունը գնաց . ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Նամուր տեղը ելաւ :

ԳԼ . ԻԵ

1 Սամուէլ կը մեռնի : 2 Դաւիթ Նաբաղին մարդ կը խրկէ . 10 և Նաբաղին ժանտութեանը համար սրդոզելով՝ միտք կ'ընէ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ : 14 Աբիգեա ասոր բանը իմանալով՝ 18 բնծայ մը կը պատրաստէ . 23 և իր խնամութեամբը՝ 32 Դաւիթին սիրտը կը հանդարտեցընէ : 36 Նաբաղն ալ ասոր բանները լսելով կը սարսափի , ու հետը կը մեռնի : 39 Դաւիթ իրեն կին կ'առնէ Աբիգեան ու Աքինոամը : 44 Մեղքոզը Փաղտիելին կը տրուի :

1 Ձ Սամուէլ մեռաւ . ու բոլոր Իսրայէլը ժողվուեցան , ու Ե անոր համար սուգ ըրին . ու զանիկայ Ռամայի մէջ իր տունը թաղեցին : Եւ Դաւիթ ելաւ Ֆ փառանի անապատը իջաւ :
2 Եւ Ց Մաոնի մէջ մարդ մը կար , ու անոր Հգործը Կարմեղոսի մէջ էր . և անիկայ խիստ մեծ մարդ էր , ու իրեք հազար ոչխար՝ և հազար այծ ունէր . ու իր ոչխարները սակտուր ընելու համար Կարմե-
3 ղոսի մէջ կը գտնուէր : Եւ անմարդուն անունը Նաբաղ էր , ու անոր կնկանը անունը Աբիգեա . և կնիկը խոհեմամիտ ու գեղեցկադէմ էր . բայց էրիկը խստաբարոյ ու չարագործ էր . ու անիկայ Ք Քաղեբեան էր :
4 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ լսեց որ Նաբաղ իր ոչխարները Շասը-
5 րակտուր կ'ընէ : Ու Դաւիթ տասը մանչ խրկեց , և Դաւիթ մանչերուն ըսաւ . Կարմեղոս ելէք , ու Նաբաղին գացէք , և իմ անունովս Ո անոր ողջոյն հարցուցէք .
6 Ու ֊Որ այսպէս ըսէք . Ո՛ղջ կեցիր . Էքեզի և քու տանդ ու քու բոլոր ատացուածքիդ խաղաղութիւն
7 ըլլայ : Եւ հիմա լսեցի որ ֊ներէդ ատրակտուր կ'ընես . քու հովիւներդ մեր հետն էին . անոնց վնաս մը չտուինք . ու անոնք Կարմեղոսի մէջ որչափատեն որ կեցան , Ո անոնց մէկ բանը չկորսուեցաւ :

Ն . Ք . ԴԲ . Իսր 1061
Ն . Ք . ԴԲ . Իսր 1061
Իսր 1060

Ե Սաղ . է . 4 ։ Մատ . ե . 44 ։ Հռով . ժբ . 17 , 19 ։
Ք Սաղ . ճխա . 6 ։ Առակ . ժգ . 28 ։ ժէ . 9 ։
Ի Սաղ . է . 3 ։ լե . 7 ։
* Եբր . իմ անձս կ'որսաս զանիկայ առնելու ։ Գլ . իզ . 20 ։
Լ Ծն . ժգ . 5 ։ Դատ . ժա . 27 ։ Գլ . իզ . 10 ։ Ցար . ե . 8 ։
Ի Գլ . ժէ . 43 ։ բ Թագ . թ . 8 ։
Ծ Գլ . իզ . 20 ։
Լ Հմր 13 ։
Հբ Մն . իգ . 22 ։
Յ Սաղ . լե . 1 ։ խգ . 1 ։ ճժթ . 154 ։ Մխբ . է . 9 ։
Ը Գլ . իզ . 17 ։
Ճ Գլ . իզ . 21 ։
Մ Ծն . լբ . 26 ։
Յ Մատ . ե . 44 ։
Ն Գլ . իզ . 23 ։
Շ Գլ . իգ . 12 ։ իզ . 8 ։
Ո Գլ . իզ . 17 ։
Պ Գլ . իզ . 13 ։
Ռ Ծն . իա . 23 ։
Ս Գր Թագ . իա . 6 , 8 ։
Ց Գլ . իգ . 1 ։

Գլ . իգ . 1 ։
Ա Գլ . իզ . 1 ։
Բ Թագ . իզ . 1 ։
Գ Ծն . իա . 21 ։ Սաղ . ճի . 5 ։
Դ Գլ . իգ . 24 ։
Ե Կ՛ասացուածքը
Զ Ես . ժե . 55 ։
Է Կ՛ընբարշ
Ը Ծն . լբ . 13 ։ բ Թագ . ժգ . 23 ։
Թ Գլ . ժէ . 22 ։
Ժ Մն . ժր . 18 ։ Սաղ . ճիբ . 7 ։ Ղև . ժ . 5 ։
ԺԱ Հմր 15 , 21 ։

Ն · ք · դԲ · Ի՛ր 1060

8 Քու մանչերուդ հարցուր , ու քեզի
թող ըսեն . ուստի ՚՚ մանչերը
քու աչքերուդ առջեւը շնորհք թող
գտնեն , քանզի բարի օր եկանք .
շնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ՝ ու
քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռքէդ ե-
9 կածը տուր : Եւ Դաւիթին ման-
չերը գացին , ու ասս բոլոր խօսքե-
րուն համեմատ Դաւիթին անունովը
Նաբաղին զրուցեցին , ու կայնեցան :
10 Եւ Նաբաղ Դաւիթին ծառանե-
րուն պատասխան տուաւ , ու ըսաւ .
Դաւիթը ո՞վ է , ու Յեսսէի որդին
ո՞վ է . ասս օրերս իրենց տէրերուն
երեսէն փախչող ծառաները շատ-
11 ցեր են : Ես իմ հացս , ջուրս ու
ասրակտուր ընդներուս համար մոր-
թած անասուններս առնեմ՝ ու ա-
՚՚՚նոնք մարդիկներուն տամ , որոնց
12 ուսկից ըլլալը չեմ գիտեր : Եւ
Դաւիթին մանչերը իրենց ճամբան
դարձան , ու գացին ասս բոլոր խօս-
13 քերը անոր պատմեցին : Եւ Դա-
ւիթ իր մարդիկներուն ըսաւ . Ամէն
մարդ իր սուրը մէջքը կապէ . ու
ամէն մարդ իր սուրը մէջքը կապեց .
և Դաւիթն ալ իր սուրը մէջքը
կապեց . ու Դաւիթին ետեւէն չորս
Ի Գլ · ձ · 24 · հարիւրի չափ մարդ ելաւ , ու երկու
հարիւր մարդ հո՛ի կարասիներուն
քովը մնացին :
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբաղին
կնկանը Աբիգեայիլին իմացուց՝ ու
ըսաւ . Ահա Դաւիթ անապատէն
մարդիկներ խրկեց մեր տէրը օրհնե-
* Եբր · ա- լու համար . իսկ անիկայ * խստիւ
նոնց վրայ յարձակե- 15 խօսեցաւ անոնց հետ՝ : Բայց ան
ցաւ : մարդիկները մեզի հետ շատ աղէկ
Ի Ձմր 7 : էին , ու ի մեզի ինասս մը չտուին . և
դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց
հետ պտըտեցանք , մեզմէ բան մը
Ե Եւ · ժգ · 16 չկորսուեցաւ : Անոնք մեզի Ե պա-
22 : Ցոր · ա · 10 : րիսպ էին , թէ գիշերը և թէ ցորե-
կը , որչափ ատեն որ անոնց քովը
17 ոչխարները կ՚արածէինք : Ու հի-
մա գիտցիր ու տես՝ թէ ինչ պիտի
ընես . քանզի մեր տիրոջը վրայ և
Գլ · ի · 7 : անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը
հասած է . որովհետեւ անիկայ այն-
Յ Ր Օր · ժգ · պէս Յ չար մարդ մին է , որ անոր
13 : Պատ · հետ մարդ չկրնար խօսիլ :
ժԹ · 22 :
18 Եւ Աբիգեա շուտով ՚երկու հա-
Ա Կին · լբ · րիւր հաց , ու երկու տիկ գինի , և
13 : Առակ · հինգ † եփած ոչխար , ու հինգ գրիւ
ժը · 16 : բոհրած ցորեն , հարիւր ողկոյզ չա-
իա · 14 : † Եբր · ե- միչ , ու երկու հարիւր շարոց թուզ
ղած առաւ , ու զանոնք էշերու վրայ
19 դրաւ : Եւ իր ծառաներուն ը-
սաւ . Ես՚՚՚Ռջեւս անցէք . ահա ես
Ֆ Կին · լբ · ձեր ետեւէն կու գամ . բայց իր եր-
15 , 20 : 20 կանը Նաբաղին չիմացուց : Ու
երբոր կնիկը իշու վրայ հեծած՝
լեռանը դոց տեղէն կ՚իջնէր , ահա
Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր
առջեւը կ՚իջնէին . ու անիկայ անոնց
21 հանդիպեցաւ : Եւ Դաւիթ ըսեր
էր . Ուրեմն անապատին մէջ ասս
մարդուն բոլոր ունեցած բաները
պարապ տեղը պահեր եմ . ու անոր
բոլոր ունեցածէն բան մը չկորսուե-
ցաւ . և անիկայ ինծի ՚՚՚աղէկու-
Ա Սադ · ձԹ · թեան փոխարէն դէշութիւն ըրաւ :
5 : Առակ · ժէ · 13 :
22 ՚՚՚Աստուած Դաւիթին թշնամինե-
Յ Հռութ · ա · րուն այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ ,
17 : Գլ · գ · թէ որ Նինչև վաղը առաւոտ անոր
17 : ի · 13 : մարդիկներէն ‡ մէկ երիկ մարդ՝ մը
16 : ողջ թողուի :
Ն Հմր 34 :
23 Ու Աբիգեա՝ Դաւիթը տեսածին
‡ Եբր · պա- պէս՝ շուտով Իշուն վրայէն իջաւ ,
տի վրայ և Դաւիթին առջեւը երեսի վրայ
միզող · գ իյնալով , մինչև գետինը երկրը-
Թագ · ժգ · 24 պագութիւն ըրաւ : Ու անոր ոտ-
10 : իա · 21 : քը ինկաւ ու ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ ,
գ Թագ · Թ · յանցանքը իմ վրաս ըլլայ . բայց
8 : հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ
Ե Ցես · ժե · քու առջեւդ խօսի , և քու աղախ-
18 : Դատ · 25 նոյդ խօսքերը մտիկ ըրէ : Կ՚աղա-
ա · 14 : չեմ՝ որ իմ տէրս ասս չար մար-
դուն՝ Նաբաղին համար իր սրտին
մէջ բո՛ն մը չդնէ . քանզի իր ա-
նուանը պէս՝ ինքն ալ անանկ է .
անոր անունը ‖ Նաբաղ է , ու անըզ-
‖ Յ՝ անըզ- գամութիւնը իր հետն է . բայց ես
գամ : քու աղախինդ իմ տիրոջս իրկած
26 մանչերը չտեսայ : Եւ հիմա , ով
տէր իմ , ՚՚Ցերը կենդանի է , ու
՚՚ Գ Թագ · բ · քու հոգիդ ալ կենդանի է , որ Ցէ-
2 : րը Ն քեզ չթողուց որ արիւն մտնես ,
Ն Կին · ի · 6 : ու ՚՚՚քու վրէժդ քու ձեռքովդ առ-
Հմր 33 : ՚՚ Հռով · ժբ · նես . և հիմա Ն քու թշնամիներդ
19 : Ն բ Թագ · ու իմ տիրոջս դէշութիւն ուզող-
ժբ · 32 : 27 ները՝ Նաբաղին պէս ըլլան : Ու
հիմա ՚՚՚աս ընծան որ քու աղա-
՚՚ Կին · լԹ · խինդ իմ տիրոջս բերաւ , թող իմ
11 : Գլ · Ն · տիրոջս ՚՚ետեւէն եկող մանչերուն
26 : Թագ · ե · 15 : 28 տուի : Կ՚աղաչեմ , քու աղա-
՚՚ Հմր 42 : խինդ յանցանքը ներէ . քանզի
Պատ · գ · 10 : Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ
Ն բ Թագ · է · 11 , 27 : հաստատ տուն պիտի շինէ . որով-
Թագ · Թ · հետև իմ տէրս ՚՚՚Տէրոջը պատե-
5 : ա Մն · ժե · 10 , 25 : րազմութիւնները պատերազմեցաւ , ու քու
՚՚ Գլ · ժբ · 17 : օրերուդ մէջը ՚՚՚քու վրադ չարու-
Բ Գլ · իգ · 12 : 29 թիւն մը չգտնուեցաւ : Բայց թէ-
և քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ
փնտռելու համար մէկ մարդ մը
ոտք ելած է , իմ տիրոջս հոգին՝
քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը՝ կե-
նաց ծրարին մէջը ծրարած պիտի
ըլլայ . բայց անիկայ քու թշնամի-
ներուդ հոգիները՝ պարսատիկի մէ-
ջէն Ե՛ւթ դէս պիտի նետէ :
Ե Երեմ · ժ · 30 Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար
18 : ըսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս
ընէ , ու քեզ Իսրայէլի վրայ թա-
31 գաւոր դնէ , Ասիկայ քեզի դայ-
թակղութիւն մը ու իմ տիրոջս

սրտին խիղճ մը չըլլայ , թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր , կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ինքը առաւ . ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ , քու աղախինդ միտդ բերես ։

32 Եւ Դաւիթ ըսաւ Աբիգեային . Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը , որ այսօր քեզ խրկեց զիս
33 դիմաւորելու . ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ , և դուն ալ օրհնեալ ըլլաս , որ այսօր զիս արգիլեցիր որ արիւն չմտնեմ , ու իմ
34 վրէժս ձեռքովս չառնեմ ։ Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ զիս արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն , կենդանի է , թէ որ դուն շուտով չգայիր՝ ու առջևս չելլէիր , մինչև վաղը առտու Նաբաղին մկ էրիկ
35 մարդը չէր մնար ։ Եւ Դաւիթ առնոր բերած ընծայքը ձեռքէն առաւ , ու անոր ըսաւ . Խաղաղութեամբ տունդ գնա . ահա խօսքդ մտիկ ըրի , ու քու երեսդ ընդունեցի ։
36 Եւ Աբիգեա Նաբաղին գնաց , ու ահա անիկայ իր տանը մէջ թագաւորական կոչունքի պէս կոչունք կ'ընէր . և Նաբաղին սիրտը զուարթացեր էր , ու անիկայ շատ գինովցեր էր . ուստի կնիկը մինչև առաւօտեան լոյսը՝ պզտիկ կամ մեծ
37 բան մը չպատմեց անոր ։ Եւ առաւօտուն երբոր Նաբաղ գինիէն զգաստացաւ , կնոջը անոր կնիկը ասս բաները անոր պատմեց . ու անոր սիրտը իր ներսի դին մեռաւ , և քարի պէս եղաւ ։
38 Եւ տասը օրի չափ անցնելէն ետև , Տէրը զարկաւ Նաբաղը , որ մեռաւ ։
39 Ու Դաւիթ Նաբաղին մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ . Օրհնեալ է Տէրը , որ Նաբաղին ձեռքէն նախատինքիս դատաստանը ինքը դատեց , ու իր ծառան չարութենէ ետ պահեց . և Տէրը Նաբաղին չարութիւնը անոր գլխուը դարձուց ։ Ու Դաւիթ մարդ խրկեց՝ և Աբիգեային խօսեցաւ , որ զանիկայ
40 իրեն կնիկ առնէ ։ Ու Դաւիթին ծառաները Կարմէղոս գացին Աբիգեային , ու անոր հետ խօսեցան ու ըսին . Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց ,
41 որ քեզ իրեն կնիկ առնէ ։ Եւ անիկայ ելաւ , ու երեսի վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն րրաւ , ու ըսաւ . Ահա իրու աղախինդ իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար ատկութիւն թող ընէ ։
42 Եւ Աբիգեա շուտով ոտք ելաւ , ու իրեն սպասաւորութիւն ընող հինգ աղջիկներու հետ էշը հեծաւ , ու Դաւիթին պատգամաւորներուն
43 ետևէն գնաց , և անոր կնիկը եղաւ ։ Ու Դաւիթ Յզրայէլէն ալ Աքինոամը առաւ . ու ասոնց երկուքն ալ անոր կնիկները եղան ։
44 Բայց Սաուղ իր Մեղքող աղջիկը՝ Դաւիթին կնիկն էր՝ Գադղիմացի Լայիսի որդւոյն Փալտիէլին տուաւ ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Սաուղ Զիփացիներէն լուր առնելով՝ Եբեա կու գայ Դաւիթին դէմ ։ 4 Դաւիթ կառքերուն տեղը երթալով՝ կ'արգիլէ Աբեսսան որ Սաուղը չմեռցնէ ։ բայց Սաուղին նիզակը ու կուժը կ'առնէ ։ 13 Դաւիթ Աբենները կը յանդիմանէ ։ 18 ու Սաուղը կը յորդորէ ։ 21 Սաուղ իր յանցանքը կը խոստովանի ։

1 Ու Զիփացիք Գաբաա գացին Սաուղին , ու ըսին . Ահա Դաւիթ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի
2 բլուրին վրայ պահուեր է ։ Ու Սաուղ ելաւ Զիփի անապատը իջաւ Իսրայէլին իրեք հազար ընտրուած մարդիկներովը , որ Զիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ ։
3 Եւ Սաուղ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի բլուրը՝ ճամբուն վրայ բանակեցաւ ։ Դաւիթն ալ անապատին մէջը նստեր էր . ու երբոր տեսաւ որ Սաուղ իր ետևէն անապատը մտաւ ,
4 պատը կու գայ , Դաւիթ լրտեսներ խրկեց , ու Սաուղին ստոյգ գալը իմացաւ ։
5 Ու Դաւիթ ելաւ , և Սաուղին բանակ դրած տեղը եկաւ . ու Դաւիթ՝ Սաուղին ու անոր զօրավարին՝ Ներեան Աբեններին պառկած տեղը տեսաւ . բայց Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր , ու ժողովուրդը անոր
6 բոլորտիքը բանակեր էին ։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ , ու Փետացի Ախիմելեքին , ու Յովաբին եղբօրը Ջարուհեան Աբեսսային ըսաւ . Ո՞վ ինծի հետ Սաուղին քովը բանակը կ'իջնէ ։ Ու Աբեսսա ըսաւ . Ես քեզի հետ կ'իջնեմ ։
7 Եւ Դաւիթ Աբեսսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ . և ահա Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր կը քնանար . անոր նիզակը գլխուն քովը գետինը ցցուած էր , և Աբենները ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը պառկեր էին ։
8 Եւ Աբեսսա Դաւիթին ըսաւ . Աստուած այսօր քու թշնամիդ ձեռքդ մատնեց . ու հիմա թող տուր որ նիզակով մկ անգամին գետինը ցցեմ զանիկայ , ու չկրկնեմ ։
9 Նեմ հարուածը ։ Բայց Դաւիթ՝ Աբեսսային ըսաւ . Զանիկայ մի մեռցներ . Էքանդր Տէրոջը օծեալին ո՞վ կրնայ ձեռք երկրնցրնել ու
10 անմեղ ըլլալ ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ .

Ն · ք · ղԹ · Իրբ 1060

ը Ցես . ժե . 56 ։
ժ Գլ . իէ . 3 ։ ղ . 5 ։
իբ Թագ . գ . 14 ։
ղ Ես . ժ . 30 ։
իբ Թագ . գ . 15 ։

– Գլ . իդ . 19 ։ Սաղ . ծդ . ին վերնագիրը ։

բ Գլ . ժդ . 50 ։ ժե . 55 ։

ի Գլ . ժե . 20 ։

ք Մն . բ . 16 ։
ի Դատ . է . 10 ։ 11 ։

† Եբր . զարնեմ

ի Գլ . իդ . 7 ։ 8 ։ բ Թագ . ա . 16 ։

Ն · ք · ղԹ · Իրբ 1060

– Նն . խդ . 27 ։ Ել . ժբ . 10 ։ Սաղ . խա . 13 ։ Ղբ . 18 ։ Ղբ . ա . 68 ։

ֆ Հմր 26 ։

+ Հմր 26 ։

ս Հմր 22 ։

ֆ Գլ . ի . 42 ։ բ Թագ . ժե . 9 ։ գ Թագ . ե . 19 ։ Ղբ . է . 50 ։ ը . 48 ։

– Նն . ժթ . 21 ։

* Եբր . երեսդ

ք բ Թագ . ժգ . 23 ։

ֆ Հմր 32 ։

ֆ Առակ . իբ . 23 ։

ի Հմր 26 ։ 34 ։

ղ Գ Թագ . բ . 44 ։ Սաղ . է . 16 ։

ի Հռութ . բ . 10 ։ 13 ։ Առակ . ժե . 33 ։

ը Հմր 27 ։

Ցերը կենդանի է որ ը զանիկայ Ցե-
րը պիտի զարնէ , կամ Բանոր ա-
տենը պիտի դայ ու մեռնի , կամ
թէ ՚պատերազմի մէջ պիտի մտնէ
11 ու մեռնի ։ Աստուած չընէ որ Ցե-
րոջը օձեալին դէմ ձեռք երկընցը-
նեմ . միայն թէ հիմա անոր գրէ-
խուն քովի նիզակը ու ջուրին կու-
12 ժը առ , ու երթանք ։ Եւ Դաւիթ
Սաւուղին գլխուն քովէն նիզակը
ու ջուրին կուժը առաւ , ու դացին .
և տեսնող չկար , իմացող չկար ու
արթընցող չկար . որովհետև ա-
մէնքը կը քնանային . քանզի Ցե-
րոջը կողմանէ անոնց վրայ խորունկ
քուն մը ինկեր էր ։
13 Եւ Դաւիթ մէկալ կողմը ան-
ցաւ , ու լեռանը գլխուն վրայ՝ հե-
ռուանց կայնեցաւ , — անոնց մէջը
14 մեծ միջոց կար ։ Եւ Դաւիթ ժո-
ղովուրդին ու Ներեան Աբեններին
կանչելով ըսաւ . Ո՛վ Աբեններ ,
պատասխան չե՞ս տար . ու Աբեն-
ներ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ .
Դուն ո՛վ ես , որ թագաւորին կը
15 կանչես ։ Եւ Դաւիթ Աբեններին
ըսաւ . Դուն էրիկ մարդ չե՞ս . ու
Իսրայէլին մէջ քեզի պես ո՞վ կայ .
ու ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թա-
գաւորին պահպանութիւն չըրիր .
քանզի ժողովուրդէն մէկը՝ քու
տէրդ թագաւորը մեռցընելու և-
16 կաւ ։ Ատ քու ըրած բանդ աղէկ
չէ . կենդանի է Ցերը՝ որ դուք
Ի մեռնելու արժանի էք . քանզի
Ցերոջը օձեալին՝ ձեր տիրոջը
պահպանութիւն չըրիք . ու հիմա
նայէ , թագաւորին նիզակը ու ա-
նոր գլխուն քովի ջուրին կուժը
17 ո՞ր է ։ Ան ատենը Սաւուղ Դաւի-
թին ձայնը ճանչցաւ՝ ու ըսաւ .
Ո՞րդեակ իմ Դաւիթ՝ ատիկայ
քո՞ւ ձայնդ է . ու Դաւիթ ըսաւ .
Ո՛վ տէր իմ թագաւոր , իմ ձայնս
18 է . Ու ըսաւ . Իմ տէրս ինչո՞ւ
համար այդպէս իր ծառային ե-
տեւէն ինկեր է . քանզի ի՞նչ ըրի ,
ու ձեռքիս մէջը ի՞նչ չարութիւն
19 կայ ։ Եւ հիմա իմ տէրս թագա-
ւորը իր ծառային խօսքերը թող
մտիկ ընէ . Թէ որ Ցերը հբեզ իմ
վրաս ոտք հանեց , թող զոհ մը
*ընդունի . բայց թէ որ մարդոց
որդիքը ոտ հանեցին , անոնք Ցերո-
ջը առջևը անիծեալ ըլլան . Քան-
զի զիս այսօր վռընտեցին՝ որ Ց-
երոջը ժառանգութեանը հետ չմի-
անամ , ու ՚ինչ ըսին . Գնա օտար
աստուածներու ծառայութիւն ը-
20 րէ ։ Եւ հիմա Ցերոջը առջևը իմ
արիւնս գետինը չկ՚իյնայ . քանզի
Իսրայէլին թագաւորը ՚մկ լու մը
փնտռելու ելաւ , ինչպէս որ մկ
մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւի
մը ետեւէ կ՚իյնայ ։
21 Ու Սաւուղ ըսաւ . ՛Մեղք գոր-
ծեցի . դարձիր՝ որդեակ իմ Դա-
ւիթ . իմ հոգիս այսօր Քրա աչքե-
րուդ պատուական երևնալուն հա-
մար՝ քեզի մէյմըն ալ չարութիւն
պիտի չընեմ . ահա յիմարութիւն
22 ըրի , ու մեծապէս սխալեցայ ։ Եւ
Դաւիթ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ . Ահա թագաւորին նիզակը .
մանչերուն մէկը թող գայ՝ ու զա-
23 նիկայ առնէ ։ Եւ Ցերը ամէն
մարդուն իր արդարութեանը ու իր
հաւատարմութեանը փոխարէնը
հատուցանէ . որովհետև Ցերը քեզ
այսօր Ի՛ ձեռքս տուաւ , բայց ես
Ցերոջը օձեալին ձեռք երկընցընել
24 չուզեցի ։ Եւ ահա ինչպէս որ քու
հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պա-
տուական երևցաւ , իմ հոգիս —
Ցերոջը առջևը այնպէս պատուական
երևնայ , ու զիս ամէն նեղութենէ
25 ազատէ ։ Եւ Սաւուղ Դաւիթին
ըսաւ . Որդեակ իմ Դաւիթ , օրհ-
նեալ ըլլաս . †քու գործքերուդ
մէջ յաջողութիւն պիտի գտնես՚՚ ,
ու նաև Ի յաղթող պիտի ըլլաս ։
Եւ Դաւիթ իր ճամբան գնաց , ու
Սաւուղ իր տեղը դարձաւ ։

ԳԼ . ԻԷ

1 Սաւուղ՝ Դաւիթին Գեթի մէջ ըլլալը լսելով՝ ալ անոր հետևէն չէ յար ։ 5 Դաւիթ Սիկե-
լակը կը խնդրէ Ընդուսէն . 8 և ուրիշ կողմե-
րու վրայ յարձակելով՝ Ընդուսին կը հաս-
տատընէ թէ Ցուդայի դէմ պատերազմը է ։

1 Եւ Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ . Վերջապէս մէկ օր մը Սաւուղին ձեռքովը պիտի կորսուիմ . ինծի՛ փղշտացւոց երկիրը փախչելէն աղէկը չկայ , որ Սաւուղ ինծմէ յոյսը կտրէ , ու զիս մէյմըն ալ Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ չփնտռէ . այսպէս անոր ձեռքէն կ՚ազատիմ ։
2 Ու Դաւիթ՝ — իր հետը եղող վեց հարիւր մարդով ելաւ , ու Գեթի թագաւորին Մաւոքի որդւոյն Ի Ան-
3 քուսին քովը գնաց ։ Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները՝ իւրաքան-չիւր մարդ իր տնովը՝ Դաւիթ ալ ‡իր երկու կիներովը՝ Յեզրայելա-ցի Աքինոամին հետ ու Կարմէլացի Նաբաղին կնկանը Աբիգայիլին հետ՝
4 Ընդուսին քովը Գեթի մէջ բնակե-ցան ։ Ու երբոր Սաւուղին իմա-ցուցին , թէ Դաւիթ Գեթէ փա-խեր է , մէյմըն ալ զանիկայ չփնտը-
5 ռեց ։ Եւ Դաւիթ Ընդուսին ըսաւ . Կ՚աղաչեմ , թէ որ քու առջևդ շը-նորհք գտայ , գիւղաքաղաքներուն մէկուն մէջ ինծի տեղ տուր , որ հոն նստիմ . քանզի քու ծառադ

Ն . ք . գ . Իրր 1060

Ը Գլ . իե . 38 ։ Սաղ . գդ . 1 ։ 2 ։ 23 ։ Ղուկ . ժբ . 7 ։ Հռով . ժբ . 19 ։
Ր Ցես Ծն . խէ . 29 ։ Բ Օր . լ . 14 ։ Ցոր . է . 1 ։ ժգ . 5 ։ Սաղ . լե . 13 ։
ՃԳլ . լ . 6 ։
Ի Գլ . իդ . 7 ։ 13 ։
Լ Ծն . բ . 21 ։ ժե . 12 ։

Ի բ Թագ . ժբ . 5 ։

ՃԳլ . իդ . 17 ։

Ի Գլ . իգ . 10 ։ 12 ։

Հ բ Թագ . ժգ . 11 ։ իդ . 1 ։
*Եբր . հա-տուրսայ .
Ծն . բ . 21 ։ Ղե . իգ . 31 ։
Ն բ Օր . գ . 28 ։ Սաղ . ճի . 5 ։
Ղ բ Թագ . ժգ . 16 ։ ի . 19 ։
ֆ Գլ . իգ . 15 ։

Ն . ք . գ . Իրր 1060

՛ Գլ . ժե . 24 ։ իդ . 18 ։
՚ Գլ . ժբ . 30 ։

Ն Սաղ . է . 8 ։ ժբ . 20 ։

† Եբր . բնե-լով պիտի բնես ,
Ն Ծն . լբ . 28 ։

Իրր 1058

— Գլ . իե . 13 ։
Բ Գլ . իա . 10 ։
‡ Գլ . իե . 43 ։

Ն · ք · գԲ · Իրբ 1058

ինչու՞ համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին մէջը նստի ։
6 Եւ ան օրը Անքուս Սիկելացին տուաւ անոր . աս պատճառով Սիկելացին մինչև աս օրս Գուդայի
7 թագաւորներուն եղաւ ։ Ու Փղշտացւոց երկրին մէջը Դաւիթին նստած օրերուն Թիւը՝ Իմէկ տարի ու չորս ամիս եղաւ ։
8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկները ելան , և Ղեսուրացւոց , Իգաղերացւոց ու ԸԱմաղեկացւոց վրայ յարձակեցան . քանզի անոնք շատոնցմէ Ի վեր ան երկրին մէջ կը բնակէին , ԻՇուրէն մինչև Եգիպտոսի երկիրը ։ Եւ Դաւիթ ան երկիրը զարկաւ , ու ամենևին էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց . և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղտերը ու հանդերձները առաւ , և դարձաւ
10 Անքուսին եկաւ ։ Ու Անքուս ըսաւ . Այսօր որ կողմ յարձակեցաք . և Դաւիթ ըսաւ . Գուդայի հարաւային կողմը , ԻԳերամեելացւոց հարաւային կողմը, ու ԻԿենեցւոց հարաւային կողմը ։
11 Եւ Դաւիթ մէկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց , որ Գէթը ը՜ր բերէ . քանզի ըսաւ . Զրլայ որ մեզի համար պատմեն ու ըսեն թէ՝ Դաւիթ †այսպէս ըրաւ ։ Ու անոր սովորութիւնը ասանկ էր , քանի որ Փղշտացւոց երկրին մէջը կը
12 նստէր՝ ։ Եւ Անքուս Դաւիթին հաւատալով՝ ըսաւ . Ա՜ր՛ը՛ը՛ իր ժողովուրդին Իսրայէլին քովը ինքզինքը խիստ ատելի ընելուն համար , ինծի յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻՐ

1 Անքուս Դաւիթին վրայ կը վստահանայ ։ 3 Սաւուղ վհուկները չարգելէն ետև , երբոր երկիւղի մէջ կ'իյնայ , Նաոմեայ երեսէն ձգուած ըլլալով՝ 7 վհուկ մը կը փնտռէ , 9 ու Սամուէլը հանել կու տայ ։ 15 Սաւուղ իր կործանումը լսելով՝ կ'այլայլի ։ 21 Կնիկը և Սաւուղին ծառաները կերակուրով կը զօրացնեն զանիկայ ։

1 Եւ ան օրերը Փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին , որ ելլեն Իսրայէլին հետ պատերազմին . և Անքուս՝ Դաւիթին ըսաւ . Գիտցած ըլլաս որ դուն քու մարդիկներովդ իմ հետս բանակը պիտի ելլես ։ Ու Դաւիթ՝ Անքուսին ըսաւ . Ուրեմն ծառայիդ ընելու գործը պիտի տեսնես . և Անքուս՝ Դաւիթին ըսաւ . Անոր համար քեզ միշտ ինծի անձնապահ պիտի ընեմ ։
3 Իսկ ԲՍամուէլ մեռած էր . և բոլոր Իսրայէլը անոր համար սուգ ըրեր էին , ու զանիկայ իր քաղաքը՝ Ռամայի մէջ թաղեր էին ։ Սաւուղ ալ Իվհուկները ու նշանագէտները երկրէն վերցուցեր էր ։
4 Եւ Փղշտացիք ժողվուեցան , ու եկան ԻՇունամի մէջ բանակեցան . Սաւուղն ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , ու ԻԳեղբուէի մէջ բանակեցան ։
5 Եւ Սաւուղ Փղշտացւոց բանակը տեսնելով՝ Նվախցաւ , ու սիրտը շատ դողաց ։ Եւ Սաւուղ Տէրոջը հարցուց . բայց Տէրը՝ թէ Իերազներով՝ թէ ԸՈւրիմով և թէ մարգարէներով՝ Իանոր պատասխան
7 չտուաւ ։ Ան ատեն Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ . Ինծի մէկ վհուկ կնիկ մը փնտռեցէք՝ որ երթամ անոր հարցրնեմ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին . Ահա Ենդովրի մէջ մէկ վհուկ կնիկ մը կայ ։
8 Ու Սաւուղ՝ իր հանդերձները փոխելով , ուրիշ հանդերձներ հագաւ , և իրեն հետ եղող երկու մարդով գնաց , ու գիշերով ան կնկանը քովը հասան ։ Իեւ Սաաաղ ըսաւ . Շնորհք ըրէ , ինծի վհուկի ոգով դիւթութիւն ըրէ , ու քեզի ըսելու ը՜ր՛ը՛ ինծի վեր
9 հանէ ։ Եւ կնիկը անոր ըսաւ . Ահա դուն Սաւուղին ըրած բանը գիտես , թէ ինչպէս անիկայ Իվհուկները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ ըրաւ . ուրեմն ինչու՞ զիս մեռցընելու համար իմ անձիս որոգայթ կը պատրաստես ։ Եւ Սաւուղ Տէրոջմով երդում ըրաւ անոր՝ ու ըսաւ . Տէրը կենդանի է որ՝ աս բանէն քեզի մէկ վնաս մը
11 պիտի չպատահի ։ Ան ատենը կնիկը ըսաւ . Քեզի ո՞վ վեր հանեմ . ու անիկայ ըսաւ . Սամուէլը հանէ ինծի ։
12 Եւ կնիկը Սամուէլը տեսնելով , մեծ ձայնով մը պոռաց . ու կնիկը Սաւուղին խօսեցաւ ու ըսաւ . Ինչու՞ զիս խաբեցիր . քանզի դուն
13 Սաւուղն ես ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Մի վախնար . բայց ի՞նչ տեսար ։ Ու կնիկը Սաւուղին ըսաւ . Գետնէն ելլող աստուածներ տեսայ ։ Եւ Սաաաղ անոր ըսաւ . Անոր կերպարանքը ի՞նչպէս է ։ Ու կնիկը ըսաւ . Ահա մէկ ծեր մարդ մը կ'ելլէ , ու Լվերարկու մը հագած է ։ Եւ Սաւուղ հասկըցաւ որ անիկայ Սամուէլն է . ու երեսը գետինը ծռելով՝ անոր ե-
15 կրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին . Ինչու՞ համար ինծի նեղութիւն տուիր , ու զիս վեր հանեցիր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ . Իես մեծ նեղութեան մէջ եմ , որովհետև Փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ կ'ընեն , ու Ըա-

Ն · ք · ՃՆ · Իրբ 1560

ՓՀմր 9 ։ Եւ · Իր · 18 ։ Ղե · ԺԹ · 31 ։ Ի · 27 ։ ր Օր · Ժը · 10 · 11 ։
Տ Ցես · ԺԹ · 18 ։ դ Թագ · դ · 8 ։
Ի Գ։ · լա · 1 ։
Ղ Ցոր · Ժը · 11 ։
Ի Թագ · Ժր · 6 ։
ԸԵզ · Իը · 30 ։ Թագ · Իէ · 21 ։ ր Օր · լԳ · 8 ։
Ռ Գլ · Ժգ · 37 ։ Ածկ · ա · 28 ։ Ողբ · ր · 9 ։

ՃՐ Օր · Ժը · 11 ։ ա Մն · Ժ · 13 ։ Եա · ը · 19 ։

Ի ՀՄր 3 ։

Ղ Գլ · Ժե · 27 ։ դ Թագ · ր · 8 · 13 ։

Ի Ածկ · ե · 11 · 12 · 13 ։ Ժգ · 14 ։
Ֆ Գլ · Ժը · 12 ։

տուած ինծմէ հեռացաւ , և ‡ինծի՝ թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազներով պատասխան չտար . ա-նոր համար քեզ կանչեցի , որ ինծի
16 իմացընես թէ ինչ ընեմ ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ . Ինչո՞ւ համար ինծի կը հարցընես , հիմա որ Տէրը քեզմէ հեռացաւ՝ ու քեզի թշնամի
17 եղաւ . Եւ Տէրը հիմ *ըերնովս զրուցածին պէս †ըրաւ , ու Տէրը քու ձեռքէդ թագաւորութիւնը պատռեց , և զանիկայ քու ընկերիդ
18 Դաւիթին տուաւ ։ ¶Քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մտիկ չըրիր , ու Ամաղեկին վրայ՝ անոր սաստիկ բարկութիւնը՝ի գործ չդրիր , անոր համար այսօր Տէրը քեզի ասա բանը ը-
19 րաւ ։ Եւ Տէրը՝ քեզի հետ Իսրայէլն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ . ու վաղը դուն ու քու որդիդ իմ քովս պիտի ըլլաք . և Տէրը Իսրայէլին բանակն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ ։
20 Ան ատենը Սաուղ շուտով ինկաւ , ու դետնի վրայ փռուեցաւ , և Սամուէլին խօսքերէն շատ վախցաւ , ու ամենևին վրան ուժ չմնաց . քանզի բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
21 հաց կերած չէր ։ Եւ կինիկը Սաուղին քովը գնաց , ու անոր չափազանց սոսկումը տեսնելով՝ անոր ըսաւ . Ահա քու աղախինդ քու խօսքդ մտիկ ըրաւ . և հիմ հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով , ինծի ըսած խօսքերուդ ընդառնդութիւն ըրի ։
22 Եւ հիմա կ'աղաչեմ , դուն ալ քու աղախինդ խօսքը մտիկ ըրէ , ու քու առջևդ պատառ մը հաց դնեմ՝ ու կեր , որ ուժ առնես , քանզի
23 ճամբայ պիտի երթաս ։ Բայց անիկայ չուզեց , ու ըսաւ . սակայն երբոր իր ծառաները ու կնիկն ալ զանիկայ բռնադատեցին , անոնց խօսքը մտիկ ըրաւ . ու դետնէն ելլելով՝ անկողինին
24 վրայ նստաւ ։ Եւ կնիկը էր տանը մէջ անուցած որթ մը ուներ . շուտով զանիկայ մորթեց , ու ալիւր առաւ շաղեց , և անով բաղարջ
25 հացեր եփեց . Ու Սաուղին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը դրաւ , ու կերան , ու ելան նոյն գիշերը գացին ։

ԳԼ . ԻԹ

1 Դաւիթին Փղշտացւոց հետ պատերազմի երթալը՝ 3 անոնց նախարարներուն հաճելի չերեւնար ։ 6 Անքուս ետ կը խրկէ Դաւիթը՝ անոր հաւատարմութիւնը գովելով ։

1 Ու ¬Փղշտացիք իրենց բոլոր բանակները ¦Ափեկի մէջ ժողվեցին . ու Իսրայէլացիք Ցզրայելի մէջ եղող աղբիւրին քովը բանակեցան ։
2 Եւ Փղշտացւոց նախարարները իրենց հարիւրաւորներովը ու հազարաւորներովը կ'անցնէին . և Դաւիթ ու իր մարդիկները անոնց ետևէն ‡Անքուսին հետ կ'անցնէին ։
3 Ու Փղշտացւոց իշխանները ըսին . Ասոնք Եբրայեցիները ի՞նչ պիտի ըլլան ։ Եւ Անքուս՝ Փղշտացւոց իշխաններուն ըսաւ . Ասիկայ Իսրայէլի թագաւորին Սաուղին ծառան Դաւիթը չէ՞ , որ §այսչափ օրերէ՝ կամ մանաւանդ այսչափ տարիներէ՝ ի վեր՝ իմ քովս է . ու ինձի ինկած օրէն մինչև ասօր՝ է անոր վրայ ամենևին մէկ յանցանք
4 մը չգտայ ։ Եւ Փղշտացւոց իշխանները անոր սրդողեցան , ու Փղշտացւոց իշխանները անոր ըսին . Ետ մարդը ետ խրկէ . ու երթայ իր տեղը , ուր որ զանիկայ դրիր . ու մեր հետը պատերազմի մէջ չմտնէ . չըլլայ որ ‖պատերազմին մէջ մեզի թշնամութիւն ընէ . քանզի անիկայ ինչով պիտի հաշտուի իր տիրոջը հետ , չէ՞ որ ասոնց մարդոցը գլուխներովը ։
5 Ասիկայ ան Դաւիթը չէ՞ , որուն համար ¶իրենք պարբեր ունելով ու պատասխան տալով կ'ըսէին . ըՍաուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները ։
6 Եւ Անքուս Դաւիթը կանչեց , ու անոր ըսաւ . Տէրը կենդանի է որ դուն շիտակ մարդ մըն ես . և իմ հետս բանակին մէջը #մտնելը ու ելլելդ՝ իմ աչքիս աղէկ կ'երևնայ . †քանզի ինծի եկած օրէդ մինչև ասօր՝ քու վրադ չարութիւն մը չգտայ . բայց դուն նախարարներուն աչքին աղէկ չես ե-
7 րևնար . Ուստի հիմա դարձիր և խաղաղութեամբ գնա , ու Փղշտացւոց նախարարներուն աչքին դէշ
8 երևցածը մի՛ ըներ ։ Եւ Դաւիթ Անքուսին ըսաւ . Բայց ես ի՞նչ ըրի . ու քու առջևդ կայնած օրէս մինչև ասօր՝ ծառայիդ վրայ ի՞նչ գտար , որ ես չերթամ՝ ու իմ տիրոջս թագաւորին թշնամիներուն
9 հետ պատերազմ չընեմ ։ Եւ Անքուս պատասխան տուաւ , ու Դաւիթին ըսաւ . Գիտեմ որ դուն իմ աչքերուս՝ †Աստուծոյ հրեշտակին պէս աղէկ կ'երևնաս . բայց ըՓղշտացւոց իշխանները ըսին թէ՝ Անիկայ մեր հետը պատերազմի չել-
10 լէ ։ Ուստի առաւօտուն կանուխ ելլե՛ք դուն ու քու տիրոջդ ծառաները որոնք քու հետդ եկան . առաւօտուն կանուխ ելլե՛ք՝ ու լուսացածին պէս գացէ՛ք ։ Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները առաւօտուն կանուխ ելան որ երթան , ու

ն · ք · գ · իբր 1056

‡ ՀՇր 6 ։

* Եբր . ձեռքովս
† Եբր . իրեն համար ըրաւ ։
§ Գլ . ԺԱ . 28 ։
¶ Գ Թագ . ի . 42 ։ ա Պտ . Ժ . 13 ։ Ե-րեմ . խը . 10 ։

ն · ք · գ · իբր 1056

‡ Գլ . իբ . 1 , 2 ։

Տ Ցես գլ . իե . 7 ։

Ի Դատ . գ . 5 ։

ըՊտ . Ժբ . 19 ։

Ի Գլ . Ժգ . 21 ։

ըԳլ . Ժբ . 7 ։ իա . 11 ։

Ի ր Թագ . գ . 25 ։ Գ Թագ . Ժթ . 27 ։

Ի ՀՇր 3 ։

Ի ր Թագ . Ժգ . 17 , 20 ։ Ժթ . 27 ։

Լ ՀՇր 4 ։

= Գլ . իբ . 1 ։
¦ Գլ . գ . 1 ։

Ն · Ք · ԶԴ · Իսբ 1056

Փղշտացւոց երկիրը դառնան . Իսկ Փղշտացիք ցեղայիւ կ՚ելան ։

ԳԼ · Լ

1 Ամաղեկացիք Սիկելակը կը կողոպտեն ։ 4 Դաւիթ Աստուծոյ հարցընելով՝ կը քաջալերուի որ անոնց եւեւէն իյնայ · 11 ու Եգիպտացիի մը առաջնորդութեամբը թշնամւոց վրայ կը հասնի , ու բոլոր աւարը եւս կ՚առնէ ։ 22 Դաւիթ օրէնք կը հաստատէ աւարը հաւասարապէս բաժնելու՝ թէ պատերազմ ընող և թէ պահպանութիւն ընող զօրքերուն մէջ տեղը ։ 26 Դաւիթ իր բարեկամներուն ընծաներ կը խրկէ ։

1 Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները երրորդ օրը Սիկելակ մտան , * ահա Ամաղեկացիք հարաւային երկրին ու Սիկելակին վրայ յարձակեր էին . և Սիկելակը զարնելով՝
2 զանիկայ կրակով այրեր էին . Ու հոն եղած կիներուն գերի առեր էին . պզտիկէն մինչև մեծը՝ մարդ մը չէին մեռցուցեր , հապա ջնջելով՝ իրենց հետը տանելով՝ ճամբանին
3 գացեր էին ։ Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները քաղաքը հասան , ահա անիկայ կրակով այրուած էր . ու իրենց կիները , տղաքները ու աղջիկները գերի առնուած էին ։
4 Ուստի Դաւիթ ու իր հետը եղող ժողովուրդը ձայներնին վերցուցին ու լացին , մինչև որ անոնց վրայ
5 ուժ չմնաց լալու ։ Եւ Դաւիթին Երկու կիները՝ Ցեզրայելացի Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբաղին կիները Աբիգեան գերի առնուած
6 էին ։ Եւ Դաւիթ մեծ տագնապի մէջ էր . ժողովուրդը զանիկայ քարկոծել կ՚ուզէր . որովհետև բոլոր ժողովուրդէն ամէն մէկուն սիրտը կը կսկծար իր տղոց ու աղջիկներուն համար . բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծովը զօրացաւ ։
7 Եւ Դաւիթ Աբիմելեքի որդւոյն Աբիաթար քահանային ըսաւ . Եփուդը մօտեցուր ինծի . ու Աբիաթար եփուդը Դաւիթին
8 մօտեցուց ։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ . Ես գունդին եւեւէն իյնամ . անոնց կը հասնի՞մ . ու Տէրը ըսաւ անոր . Եւեւէն իսկիր . քանզի անշուշտ պիտի հասնիս , ու ամէն բանը պիտի ազատես ։
9 Եւ Դաւիթ՝ ինքը ու իր հետը եղող վեց հարիւր մարդիկները գացին , ու մինչև Բոսոր հեղեղատը եկան . ու ետ մնացողները հոն կայ-
10 նեցան ։ Եւ Դաւիթ չորս հարիւր մարդով Ընթացաւ հալածեց . (Ետ կային երկու հարիւր մարդիկը շատ յոգնած ըլլալնուն համար՝ Բոսոր հեղեղատին ասդիի կողմը մնացին ,
11 ու չկրցան անցնիլ ։) Ու դաշտին մէջ Եգիպտացի մարդ մը գըտան , և զանիկայ Դաւիթին բերին . ու անոր հաց տուին , ու կերաւ , ու անոր ջուր խմցուցին .
12 եւ անոր քիչ մը չոր թուզ՝ ու երկու ողկոյզ չամիչ տուին , որ ուտելաւ ու ոգին վրան եկաւ . քանզի իրեք օր ու իրեք գիշեր հաց չէր
13 կերած ու ջուր չէր խմած ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ . Դուն որմէն մարդն ես , ու ո՞ւսկից ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես Եգիպտացի պատանի մըն եմ , — Ամաղեկացի մարդու մը ծառայ . ու հիմա իրեք օր է որ՝ հիւանդ ըլլալուս համար ,
14 իմ տէրս զիս հոն թողուց . Մենք Քերեթի հարաւային կողմը՝ Յուդայի կողմերը՝ ու Քաղեբի հարաւային կողմերը յարձակեցանք , ու
15 Սիկելակը կրակով այրեցինք ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ . Զիս ան գունդին կրնա՞ս իջեցընել ։ Ու անիկայ ըսաւ . Դուն ինծի Աստուծով երդո՛ւմ ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես , ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չտաս , ես ալ քեզ ան գունդին կ՚իջեցընեմ ։
16 Եւ զանիկայ հոն իջեցուց , ու ահա անոնք բոլոր գետնին երեսին վրայ ցրուած էին . Կ՚ուտէին ու կը խմէին , և Փղշտացւոց երկրէն ու Յուդայի երկրէն առած ան բոլոր մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ՚ընէին ։ Եւ Դաւիթ արշալոյսէն մինչև հետեւեալ օրուան իրիկուանը՝ զանոնք զարկաւ , ու անոնցմէ մարդ չազատեցաւ , բայց միայն չորս հարիւր երիտասարդներ՝ որոնք ուղտերու վրայ հեծան ու
18 փախան ։ Եւ Դաւիթ՝ Ամաղեկացւոց առած բոլոր բաները ազատեց . ու Դաւիթ իր երկու կնիկ-
19 ներն ալ ազատեց ։ Եւ իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտիկէն մինչև մեծը , թէ տղայ , թէ աղջիկ , և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք առեր տարեր էին . Դաւիթ ամէնն ալ
20 ետ բերաւ ։ Ու Դաւիթ բոլոր ոչխարները ու արջառները առաւ , և զանոնք իրենց հօտերուն առջևէն կը տանէին , ու կ՚ըսէին . Դաւիթին աւարը ասիկայ է ։
21 Եւ Դաւիթ Հան երկու հարիւր մարդիկներուն եկաւ , որոնք շատ յոգնած ըլլալնուն համար չէին կրցեր Դաւիթին եւեւէն երթալ , ու զանոնք Բոսոր հեղեղատը նստեցուցեր էր . և անոնք ելան Դաւիթը ու անոր հետ եղող ժողովուրդը դիմաւորելու . ու Դաւիթ երբոր ժողովուրդին մօտեցաւ , ա-
22 նոնց Հողւոյթիւնը հարցուց ։ Եւ Դաւիթին հետ գացող մարդիկներէն Բոլոր չար ու անզգամ մար-

Ն · Ք · ԶԴ · Իսբ 1056

ը Դատ . ժ ե . 19 ։ Գլ · ԺԴ · 27 ։

Ը Հմր 16 ։ բ Թագ · ը · 18 ։ դ Թագ · ա · 38 ։ 44 ։ Եզեկ · իե · 16 ։ Սոփ · բ · 5 ։

Ժ Ես . ժդ · 13 ։ ժե · 13 ։

ժ ա Թես . ե · 3 ։

† Կ՚ուտէին հետեւեալ օրուան արշալոյսէն մինչև իրիկունը

Լ Հմր 8 ։

Ի Հմր 10 ։

Խ Դատ . ժը · 15 ։

Ա Բ Օր . ժդ · 18 ։ Դատ . ժԹ · 22 ։

* Եբր · և — Տես գլ · ժե · 7 ։ իե · 8 ։

Բ Գլ · իե · 42 ։ 43 ։ բ Թագ · բ · 2 ։

Գ Եզ · ժե · 4 ։

Դ Սադ · Խր · 5 ։ ձղ · 3 · 4 · 11 ։ Ամր · գ · 17 · 18 ։ Ե Գլ · իգ · 6 · 9 ։

Զ Գլ · իգ · 2 · 4 ։

Ն · Ք · ԶՔ · ԻՐՐ 1056

դիկները պատասխան տուին ու ըսին . Ասոնք մեր հետը չգալնուն համար , մենք ալ անոնց մեր ազատած աւարէն չենք տար . ամէն մարդ միայն իր կնիկը ու տղաքները
23 առնէ՝ ու երթայ : Բայց Դաւիթ անոնց ըսաւ . Ա՛յդպէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս . որովհետեւ Տէրը մեզի տուաւ ասիկայ , և ինքը մեզ պահեց , ու մեր վրայ եկող գունդը մեր
24 ձեռքը մատնեց . Եւ աս բանիս մէջ ո՛վ ձեզի մտիկ կ՚ընէ . քանզի կարասիներուն բովը նստողներուն բաժինը՝ պատերազմի գացողներուն բաժինին հետ հաւասար պիտի ըլլայ . հաւասարապէս պիտի բաժ-
25 նեն : Եւ ան օրէն՝ ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն ու օրէնք դրաւ , որ [Հ] մինչև աս օրս :
26 Եւ Դաւիթ Սիկեղակ եկաւ , ու ան աւարէն ծուդայի ծերոց՝ իր բարեկամներուն խրկեց՝ ըսելով . Ահա ձեզի՝ Տէրոջը թշնամիներուն
27 աւարէն * [ընծայ] [Հ] Իրիմ . Ա՛նհոն՝ Բեթելի մէջ եղողներուն , ¶ Հարաւային Ռամովթի մէջ եղողներուն ,
28 Ղաթիրի մէջ եղողներուն , ‡ Արոերի մէջ եղողներուն , Սեփամովթի մէջ եղողներուն , ⁂ Եսթեմովի մէջ
29 եղողներուն , Րաքալի մէջ եղողներուն , ¶ Յերահմելացւոց քաղաքներուն մէջ եղողներուն , Կենեցւոց քաղաքներուն մէջ եղողնե-
30 րուն , Հորմայի մէջ եղողներուն ,
31 Քովրաասանի մէջ եղողներուն , Ա-թաքի մէջ եղողներուն , ⁂ Քեբրոնի մէջ եղողներուն . և ան ամէն տեղերը՝ ուր որ Դաւիթ իր մարդիկներովը պտըտեր էր :

* ԵՓր · օրհնութիւն . Ծն · լդ · 11 ; Գլ · իե · 27 ; ¶ Ցես . ժթ . 8 ; ‡ Ցես . ժե . 48 ; ⁂ Ցես . ժգ . 16 ; ¶ Ցես . ժե . 50 ; ¶ Գլ · իե · 10 ; Դատ . ա . 16 ; Դատ . ա . 17 ; ⁂ Ցես . ժգ . 13 ; Բթագ . բ · 1 ;

ԳԼ · ԼԸ

1 Սաուղ իր զօրքը կորսընցընելով , ու իր որդիքը մեռցուած ըլլալով , ինքը ու իր կապարձակիրը ինքզինքնին կը մեռցնեն ; 7 Փղշտացիք Իսրայէլացիներէն Թողուած քաղաքներուն մէջ կը բնակին . 8 և Սաուղին ու անոր որդւոցը մեռած մարմինները գտնելով՝ իրենց յաղթութեանը վրայ կ՚ուրախանան ; 11 Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչները գիշերով կ՚երթան մարմինները կ՚առնեն , ու Ցաբիսի մէջ կ՚այրեն , և անոնց ոսկորները սուգով կը թաղեն :

1 Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ կ՚ընէին . և Իսրայէլի մարդիկները՝ Փղշտացւոց առջևէն փախան , ու ¶ Գիղբուէ լեռանը
2 վրայ †վերաւորուած ինկան : Եւ Փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդւոցը եւս հասան , ու Փղշտացիք ‡ Սաուղին որդիքը Յովնաթանը , Աբինադաբը ու Մեղքիսաւէն
3 զարկին : Եւ ⁂ պատերազմը Սաուղին վրայ սաստկացաւ , ու աղեղնաւորները զանիկայ գտան . ու աղեղնաւորներէն ‡ սաստիկ վիրաւորուեցաւ" :
4 Եւ Սաուղ իր կապարձակիրին ըսաւ . Սուրդ քաշէ , ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ աս չանթփատները գան ու զիս խոցեն , և զիս ծաղր ընեն . բայց կապարձակիրը չուզեց . Քանզի շատ վախցաւ : Եւ Սաուղ սուրը առաւ , ու Հանոր վրայ ինկաւ :
5 Եւ անոր կապարձակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ , ու անոր հետ մեռաւ :
6 Եւ Սաուղ ու անոր իրեք որդիքը , ու կապարձակիրը և անոր բոլոր մարդիկները նոյն օրը մկտեղ մեռան :
7 Ու հովիտին անդիի կողմը՝ և Յորդանանու անդիի կողմը եղող Իսրայէլի մարդիկները՝ Իսրայէլացւոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով , քաղաքները թողուցին ու փախան . և Փղշտացիք եկան , ու անոնց մէջը բնակեցան :
8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան , որ մեռելները մերկացընեն . ու Սաուղը և անոր իրեք որդիները Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գտան :
9 Ան առնեն անոր գլուխը կտրեցին , ու անոր վրայէ զէնքերը հանեցին . և Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը՝ իրենց կուռուններուն ու ժողովուրդին՝ Խաբեբաներուն աւետիսը
10 տալու համար ¶ զէնքերը խրկեցին , ⁂ Եւ անոր զէնքերը † Աստարովթին տունը դրին , ու Հանոր մարմինը Բեթսանի պարիսպէն կախեցին :
11 ⁂ Եւ Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչները երբոր լսեցին ինչ որ Փղշտացիք Սաուղին բրած էին ,
12 ¶ Բոլոր ուժի տէր մարդիկները ոտք ելան , ու բոլոր գիշերը գացին , ու Բեթսանի պարիսպէն Սաուղին մարմինը ու անոր որդւոցը մարմինները առին , և զանոնք Ցաբիս բերին , ու Հ հոն զանոնք այրեցին . Եւ անոնց ոսկորները առին , ու ¶ Ցաբիսի մէջ ‖ ծառին տակ թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին :

Ն · Ք · ԶՔ · ԻՐՐ 1056

‡ Գլ . ժդ . 49 ; ա Պն . ը · 33 ; Ա բրթագ . ա . 6 , ՃԸ ; ‡ Կ՚ըսէ՝ խիստ վախցաւ : † Դատ . թ . 54 ; Ղ Գլ . ժդ . 6 ; ժէ . 26 ; Բրթագ . ա . 14 ; Ը բրթագ . ա . 10 ;

Ը բրթագ . ա . 20 ; ⁂ Գլ . իա . 9 ; Դատ . բ . 13 ; Ը բրթագ . իա . 12 ; Ը Ցես . ժէ . 11 ; Դատ . ա . 27 ; ⁂ Գլ . ժա . 3 , 9 , 11 ; ¶ Տես գլ . ժա . 1—11 ; բրթագ . բ . 4—7 ; Հրմն . ժգ . 14 ; Երեմ . ԼԲ · 5 ; Ա-մով . գ · 10 ; Ա բրթագ . բ . 4 , 5 ; իա . 12 , 13 , 14 ; ‖ Կ՚ըսէ՝ մեջտեղին Ղ Ծն . ծ . 10 ;

*ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամաղեկացի մը Խորայէլացւոց յաղթուելուն լուրը Դաւիթին կը բերէ, ու բսելով թէ ինքը մեռցուցեր է Սաուղը, ինքն ալ կը մեռցուի։ 17 Դաւիթ՝ Սաուղին ու Յովնաթանին համար կ՚ողբայ երգով մը։

1 Եւ Սաուղին մեռնելէն ետքը՝ երբոր Դաւիթ – Ամաղեկացիները զարնելէն դարձեր էր, ու երկու օր
2 Սիկեղակի մէջ նստեր էր, երրորդ օրը՝ ահա բանակէն Սաուղին քովէն Բ մէկը եկաւ, հորուն հանդերձները պատռած էին, ու գլխուն վրայ հող կար. և անիկայ Դաւիթին քովը գալով՝ դետինը ինկաւ ու երկրպա-
3 գութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ բսաւ անոր. Ո՞ւսկից կու գաս։ Ու անիկայ բսաւ անոր. Ես Խորայէլի
4 բանակէն փախայ։ Եւ Դաւիթ բսաւ անոր. Ի՞նչ եղաւ, պատմէ ինծի։ Ու անիկայ բսաւ. Ժողովուրդը պատերազմէն փախաւ, ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ ինկան մեռան. նաև Սաուղը ու անոր որդին Յովնաթանը մեռան։
5 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին բսաւ. Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին մեռնիլը
6 ո՞ւսկից գիտես։ Ու անոր լուր բերող պատանին բսաւ. Դիպուածով Գեղբուէ լեռան վրայ գտնուեցայ, և ահա Սաուղ իր նիզակին վրայ կռթներ էր, ու կառքերը և ձիաւորները անոր վրայ կը հասնէին։
7 Ան ետևը դառնալով՝ զիս տեսաւ, ու զիս կանչեց. Ես ալ
8 բսի. Ահա հո՛ւ եմ։ Եւ անիկայ ինծի բսաւ. Դուն ո՞վ ես։ Ես ալ անոր բսի Թէ՝ Ամաղեկացի եմ։
9 Ու անիկայ ինծի բսաւ. Կ՚աղաչեմ իմ վրաս ելլէ՝ ու զիս մեռցուր. քանզի վրաս թմրութիւն մը եկաւ,
10 բայց տակաւին հոգիս վրաս է։ Ան ատենը անոր վրայ ելայ, ու զանիկայ մեռցուցի. քանզի ես գիտցայ որ անիկայ իյնալէն ետքը պիտի չապրի. ու անոր գլխուն վրայի թագը՝ և անոր թևին վրայ եղած զապարանջանը առի, ու
11 զանոնք հոս իմ տիրոջս բերի։ Ան ատենը Դաւիթ իր հանդերձները բռնեց պատռեց, նոյնպէս ալ ա-
12 նոր հետը եղող բոլոր մարդիկները։ Եւ անոնք Սաուղին համար, ու անոր որդւոյն Յովնաթանին համար, և Տէրոջը ժողովուրդին համար, ու Իսրայէլի տանը համար սուգ բռնեցին ու լացին, ու մինչև իրիկուն ծոմ բռնեցին անոնց սրով իյնալուն համար։
13 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին բսաւ. Դուն ո՞ւր տեղացի ես։ Ու անիկայ բսաւ. Ես մէկ պանդուխտ Ամաղեկացիի մը
14 զաւակ եմ։ Եւ Դաւիթ անոր բսաւ. Ի՞նչպէս չվախցար հանդգնելու՝ ու Տէրոջը օծեալը
15 մեռցընելու։ Եւ Դաւիթ մանչերուն մէկը կանչեց, ու բսաւ. Մօտեցիր՝ ասիկայ մեռցուր. և
16 զանիկայ զարկաւ, որ մեռաւ։ Ու Դաւիթ անոր բսաւ. Քու արիւնդ քու գլուխդ ըլլայ. քանզի քու բերանդ քեզի համար վկայութիւն տուաւ, բսելով. Տէրոջը օծեալը ես մեռցուցի։
17 Եւ Դաւիթ՝ Սաուղին վրայ ու անոր որդւոյն Յովնաթանին վրայ
18 այս ողբը բսաւ. Ու պատուիրեց որ ‡Աղեղը Յուդայի որդւոցը սորվեցրնեն. ահա անիկայ §Ուղղութեան գրքին մէջը գրուած է։
19 Ով Խորայէլին փառքը, քու բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւորուած ինկար. հզօրաւորները ի՜նչպէս ինկան։
20 Գեթի մէջ մի՛ պատմէք. Ասկաղոնի ճամբաներուն մէջը աւետիս մի՛ տաք. չըլլայ որ Փղշտացւոց աղջիկները ուրախանան. չըլլայ որ անթլփատներուն աղջիկները ցնծութիւն ընեն։
21 Ո՛վ Գեղբուէի լեռներ, ձեր վրայ ոչ ցօղ և ոչ անձրև, ու բերքերուն ընծաներու անդաստաններ չըլլան. քանզի զօրաւորներուն վահանը հոն ձգուեցաւ. Սաուղին վահանը իբր թէ օղով չէր օծուած։
22 Վիրաւորուածներուն արիւնէն՝ զօրաւորներուն ճարպէն՝ Յովնաթանին աղեղը ետ չդարձաւ, ու Սաուղին սուրը պարապ չդարձաւ։

Ն. ք. դ. 1056

*կ՚երկրորդ գիրքը Սամուէլի

– աթագ. Լ. 17, 26։

Բ Գլ. գ. 10։ ‡ աթագ. գ. 12։

Բ թագ. գ. 16։

Ե թագ. Լ. 1։ Ղ Տճ. ա թագ. Լ. 2, 3, 4։

Ե Դատ. Թ. 54։

†կ՚երկ. չրգ. Թան

Բ Գլ. գ. 31։ Ժգ. 31։

Ն. ք. դ. 1056

Բ Թագ. Ժր. 8։

Ե թագ. Լ. 4։

Ե թագ. իգ. 7։ իգ. 9։ Սազ. ճե. 15։

Լ Գլ. գ. 10. 12։

Ե թագ. իգ. 9։ գ թագ. բ. 32, 33, 37։

Ե Հմր 10։ Ղու. ԺԲ. 22։

‡ Յր՝ աս երգը։

§ Ճս. Ժ. 13։

Հ Հմր 27։

Ե թագ. Լ. 9։ Մկբ. ա. 10։ Տճս Դատ, Ժգ. 23։

Ղ Տճս Եզ. Ժե. 20։ Դատ. Ժա. 34։ ա թագ. Ժր. 6։

§ ա թագ. Լ. 4։

Ո թագ. Լ. 1։

Յ Տճս Դատ. ե. 23։ Ցոր. գ. 3, 4։ Երեմ. ի. 14։

Ն ա թագ. Ժ. 1։

Լ ա թագ. Ժր. 4։

23 Սաւուղ ու Յովնաթան՝ իրենց կենդանութեան առնը շատ սիրելի ու հաճելի ըլլալով, իրենց մահուան ժամանակն ալ իրարմէ չբաժնուեցան. արծիւներէն աւելի թեթեւաշարժ ու առիւծներէն աւելի զօրաւոր էին։

24 Ո՛վ Իսրայէլի աղջիկները, լացէք Սաւուղին համար, որ ձեզի վայելուչ կարմիրներ կը հագցնէր, ու ձեր հանդերձներուն վրայ ոսկիէ զարդեր կը դնէր։

25 Պատերազմին մէջը զօրաւորները ինչպէս ինկան. ով Յովնաթան՝ քու բարձր տեղերուդ վրայ մեռցուեցար։

26 Քեզի համար շատ կը ցաւիմ, ով եղբայր իմ Յովնաթան. դուն ինծի խիստ սիրելի էիր. Ձրու սէրդ ինծի զարմանալի էր. կանանց սէրէն աւելի էր։

27 Զօրաւորները ինչպէս ինկան, ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան։

ԳԼ. Բ

1 Դաւիթ՝ Աստուծոյ առաջնորդութեամբը իր զօրքերովը Քեբրոն կ՚երթայ, ու հոն Յուդայի վրայ թագաւոր կ՚ըլլայ։ 5 Գաղաադու Յաբիսի բնակիչները կը գովէ, անոնց՝ Սաւուղին վրայ ցուցուցած սիրոյն համար։ 8 Աբեներ Իսրայէլի թագաւոր կը դնէ Եբուսթէն։ 15 Աբենեերին տասուերկու մարդոց, ու Յովաբին տասուերկու մարդոց մէջ եղած մենամարտը։ 18 Ասայէլը կը մեռցուի։ 26 Աբենեերին առաջարկութիւնովը՝ Յովաբ ժողովուրդը ետ կը դարձնէ։ 32 Ասայէլին թաղումը։

1 Ու ասկէ ետև Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ. Յուդայի քաղաքներուն մէկը ելլե՞մ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Ելլե՛ր։ Ու Դաւիթ ըսաւ. Որո՞ւ ելլեմ։ Եւ 2 Տէրը ըսաւ. Քեբրոն։ Եւ Դաւիթ իր երկու կիներովը՝ Յեզրայելացի Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբալին կնիկը Աբիգեան 3 իր հետը՝ Ռենէղ՝ հոն ելլաւ։ Եւ Դաւիթ՝ իր հետ եղող մարդիկները ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը տարաւ. ու Քեբրոնի քաղաքներուն մէջը բնակեցան։ 4 Եւ Յուդայի մարդիկները եկան, ու հոն Դաւիթը՝ Յուդայի տանը վրայ թագաւոր օծեցին։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ՝ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչները Սաւուղը 5 թաղեցին։ Եւ Դաւիթ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեց, ու անոնց ըսաւ. Օրհնեա՛լ ըլլաք, որ ձեր տիրոջը Սաւուղին՝ այս ողորմութիւնը բրիք, ու զանիկայ 6 թաղեցիք։ Եւ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ. ու ես բանը ընելուդ համար, ես ալ ձեզի՝ այս աղէկութեան։

7 Խրէնը պիտի հատուցանեմ։ Եւ հիմա ձեր ձեռքը ուժովնայ, ու զօրաւոր կտրիճներ եղէք. քանզի ձեր տէրը Սաւուղը մեռաւ, և Յուդայի տունը զիս իրենց վրայ թագաւոր օծեցին։

8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Ներեր Աբենեերը՝ Սաւուղին որդին Եբուսթէն առաւ, ու զանիկայ 9 Մանայիմը անցուց, եւ զանիկայ՝ Գաղաադու վրայ, Ասուրիի վրայ, Յեզրայելի վրայ, Եփրեմի վրայ, Բենիամինի վրայ, ու բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր ըրաւ։ 10 Եբուսթէն՝ Սաւուղին որդին Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, քառասուն տարեկան էր, ու երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ. միայն Յուդայի տունը Դաւիթին 11 հպատակ եղաւ։ Եւ Յուդայի տանը վրայ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին թագաւորութիւն ըրած ժամանակը՝ եօթը տարի ու վեց ամիս էր։

12 Ու Ներեան Աբենեերը և Սաւուղին որդւոյն Եբուսթէին ծառաները՝ Մանայիմէն Գաբաւոնը եւ 13 Յան։ Եւ Ջարուհեայի որդին Յովաբը ու Դաւիթին ծառաները քէքէոնէն ելան, ու Գաբաւոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան. և աստ աւազանին մէկ կողմը՝ ու անոնք աւազանին մէկ 14 կող կողմը նստան։ Եւ Աբեներ՝ Յովաբին ըսաւ. Թող կտրիճները ելլեն՝ ու մեր առջեւը խաղան։ Եւ 15 Յովաբ ըսաւ. Թող ելլեն։ Ուստի անոնք թուով ելան, ու Բենիամինէն ու Սաւուղին որդւոյն Եբուսթէին կողմէն տասուերկու՝ որ, և Դաւիթին ծառաներէն տասուերկու՝ որ։ 16 Եւ ամէն մէկը իր ընկերին գլուխէն բռնեց, և իր սուրը իր ընկերին կողը խրեց, ու միասին ինկան. ու անոր տեղին ա նունը Քեղկաթ Ասուրիմ կոչուեցաւ, որ Գաբաւոնի մէջ է։

17 Եւ այն օրը խիստ սաստիկ պատերազմ եղաւ. ու Աբեներ Իսրայէլի մարդիկներուն հետ՝ Դաւիթին ծառաներուն առջեւը յաղթուեցաւ։ 18 Եւ Ջարուհեայի երեք որդիքը՝ Յովաբ, Աբեսսա ու Ասայէլ հոն էին. ու Ասայէլ դաշտի այծեամի մը պէս հոտովը թեթեւ 19 էր։ Եւ Ասայէլ՝ Աբեններին ետևէն գնաց, և Աբեններին ետևէն ալ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։ 20 Եւ Աբեներ ետեւը դարձաւ՝ ու ըսաւ. Ա՛սայէլ՝ դուն ես։ Ու ա 21 նիկայ ըսաւ. Ես եմ։ Եւ Աբեներ անոր ըսաւ. Քու ալ կամ

Ն · Ք · ԳՓ · Իբր 1053

ձախ կողմդ խուսոբէ , ու կորիճ-
ներուն մէկը բռնէ , ու անոր զէն-
քերը քեզի առ . բայց Սասյէլ ա-
22 նոր ետևէն դառնալ չուզեց : Եւ
Աբեններ նորէն մէյմըն ալ Սասյէ-
լին բսաւ . Ետևէս դարձիր . քեզ
ինչո՞ւ համար գետինը զարնեմ . ան
առենը ինչպէս երեսս վերցընեմ
23 քու եղբօրդ Յովաբին Նայե՞մ : Բայց
անիկայ՝ ետևը խոյս դառնալ չու-
զեց : Ու Աբեններ նիզակին ետևի
ծայրովը յ*անակուշտին զարկաւ
զանիկայ , ու նիզակը անոր կռնա-
կէն ելաւ . և հոն ինկաւ ու նոյն
տեղը մեռաւ . և ով որ Ասայելին
ինկած ու մեռած տեղը կու գար ,
24 կանգ կ'առնէր : Եւ Յովաբ ու
Աբեսսա Աբեններին ետևէն ինկած
կը հալածէին ընդ՚այ . ու երրոր
անոնք Գիայի դիմացը՝ Գաբաւոնի
անապատին ճամբան եղող Ամմայի
բլուրը եկան , արևը մտաւ :
25 Եւ Բենիամինի որդիքը Աբեն-
ներին ետևէն ժողովուեցան , գունդ
մը եղան , ու մէկ բլուրի մը գլու-
26 խը կայնեցան : Եւ Աբենններ՝ Յո-
վաբին պոռալով բսաւ . Մինէ-
սուրը անդադար պիտի ուտէ . չէ՞ս
գիտեր որ ասոր վերջը դառն կ'ըլ-
լայ . մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պի-
տի չհրամայես , որ իրենց եղբայր-
27 ները հալածելէն ետ դառնան : Ու
Յովաբ բսաւ . Կենդանի է Ա-
տուած , Ղէթ որ դուն զրուցած
չըլլայիր , ժողովուրդին ամէնն ալ
առտուընէ՝ ի վեր իր եղբայրները
հալածելէն ետ պիտի դառնար :
28 Ան առենը Յովաբ փող ֆչե-
ցուց . ու բոլոր ժողովուրդը կանգ
առաւ , ու ալ Իսրայէլին ետևէն
չհնկան , ու մէյմըն ալ պատերազմ
29 չըրին : Եւ Աբենններ ու անոր մար-
դիկները ան բոլոր գիշերը դաշտին
մէջէն երթալով՝ Յորդանանէն ան-
ցան , ու բոլոր Բեթրոնը քալելով՝
30 Մանայիմի եկան : Եւ Յովաբ Ա-
բեններէն դարձաւ , ու բոլոր ժո-
ղովուրդը ժողվեց . և Դաւիթին
ծառաներէն տասնուվեց մարդ ու
31 Ասայէլը կը պակսէին . Բայց Դա-
ւիթին ծառաները՝ Բենիամինէն ու
Աբեններուն մարդիկներէն իրեք հա-
րիւր վաթսուն մարդ զարկին , ա-
32 րանի մեռան : Եւ Ասայէլը վերցու-
ցին , ու զանիկայ Բեթլեհեմի մէջ
իր հօրը գերեզմանը թաղեցին : Ու
Յովաբ և անոր բոլոր մարդիկները
բոլոր գիշերը քալեցին , ու արշա-
լուսին Քեբրոն հասան :

ՅԱ · Գ

1 Դաւիթի օրէ օր կը զօրանայ : 2 Քեբրոնի մէջ
անոր վեց որդիք կը ծնանին : 6 Աբեններ՝
Ցերուսթէին կը բարկանայ : 12 ու Դաւիթին

կողմը կը դառնայ : 13 Դաւիթ իր Մեղքոլ
կնիկը իրեն դարձընել կը պահանջէ Աբեննե-
րէն : 17 Աբենններ՝ Դաւիթին վրայով Իսրա-
յէլին հետ կը խօսի . և Դաւիթ խնճոյքի կը
հրաւիրէ զանիկայ , ու նորը կ'արձակէ խա-
զաղութեամբ : 22 Յովաբ՝ պատերազմէն
դառնալով , թագաւորին կը բարկանայ , ու
Աբեններէն կը մեղքնէ : 28 Դաւիթ Յովաբը
կը նզովէ , 31 ու Աբեններին համար սուգ
կ'ընէ :

Ն · Ք · ԳՓ · Իբր 1053

1 Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւիթին
տանը մէջ երկայն պատերազմ
եղաւ . ու Դաւիթ երթալով կը
զօրանար , բայց Սաւուղին տունը
երթալով կը տկարանար :
2 Եւ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին որ-
դիներ ծնան . ու անոր անդրանիկը՝
Ցեզրայելացի Աքինոամէն ծնաւ
3 Ամնոն էր , Եւ անոր երկրորդը՝
Կարմելացի Նաբաղին կնիկէն Աբի-
գայէն ծնաւ : Քիլաբն էր , ու եր-
րորդը՝ Գեսուրի թագաւորին
Թողմիին աղջկանը Մաաքային որ-
4 դին Աբիսողոմն էր , Եւ չորրորդը՝
Ագգիթին որդին Ադոնիան էր ,
ու հինգերորդը՝ Աբիտալին որդին
5 Սափատիան էր , Ու վեցերորդը՝
Դաւիթին կնիկէն Եգդայէն ծնաւ՝
Ցեթրաամն էր . Քեբրոնի մէջ Դա-
ւիթին ասոնք ծնան :
6 Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւի-
թին տանը մէջ քանի որ պատե-
րազմ կար , Աբենները Սաւուղին
7 տանը թիկունքն էր : Եւ Սաւուղ
մէկ հարճ մը ունէր՝ որուն անունը
Ռիսպա էր , — Այիային աղջիկն
էր : Ու Ցէբո—ՍԹ Աբեններին բ-
սաւ . Իմ հօրս հարճին ինչո՞ւ մո-
8 տեցար : Եւ Աբենները Ցերուսթէին
խօսքերուն համար խիստ բարկա-
ցաւ , ու բսաւ . Մինէ՞ս ես Ըշան
գլո՞ւխ եմ որ Յուդայի դէմ՝ քու
հօրդ Սաւուղին տանը , անոր եղ-
բայրներուն ու բարեկամներուն
այսօր ողորմութիւն ըրի , ու քեզ
Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի , և
դուն այսօր ասկնանը համար իս
9 կը մեղադրես : Ատուած Աբեննե-
րին այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ ,
Թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ
10 Տէրը անոր երդում ըրաւ . Այս-
ինքն թագաւորութիւնը Սաւուղին
տունէն վերցընեմ , ու Դաւիթին
աթոռը Իսրայէլի վրայ և Յուդայի
վրայ Հաստատեմ՝ Դանէն մինչև
11 Բերսաբէէ : Ու Ցէբո—ՍԹ մէյմըն
ալ չկրցաւ Աբեններուն պատասխան
տալ , անկէ վախնալուն համար :
12 Եւ Աբենններ իր կողմանէ Դաւի-
թին պատգամաւորներ իրկեց ըսե-
լով . Ա՞ս երկիրը որո՞ւնն է . ու ը-
սաւ . Ինծի հետ դաշնակցութիւն
ըրէ , և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ
պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի
13 դարձընելու համար : Ու անիկայ

Ն · Ք · ԳՓ · Իբր 1053

Ա Թագ · ԺԸ · 1—4 ։
Բ Ա Թագ · ԺԸ · 43 ։
Գ Ա ՄՆ · Գ · 1 Ք՚ԷՍՍ Դանիէլ ։
Դ Ա Թագ · Ի · 8 ։ Գ Ա · Ժգ · 37 ։
Է գ Թագ · Ա · 5 ։
Ը Գ Ա · Ի · 8 , 10 ։
Թ Գ Ա · Ժգ · 21 ։
ԺԸ Օր · Իդ · 18 ։ Ա Թագ · Իգ · 15 ։ Գ Ա · Թ · 8 ։ Ժգ · 9 ։
ԺԹ Հառք · ա · 17 ։ գ Թագ · ԺԹ · 2 ։
Ք Ա Թագ · ԺԸ · 28 ։ Ժգ · 1 , 12 ։ Իբ · 17 ։ Ա ՄՆ · Ժբ · 23 ։
Ի Դատ · ի · 1 ։ Գ Ա · Ժէ · 11 ։ գ Թագ · գ · 25 ։

1048

ըսաւ . Աղէկ , ես քեզի հետ դաշ-
Ն . ք . գբ . 1048 նակցութիւն կ'ընեմ , բայց քեզմէ
բան մը կը պահանջեմ , որ իմ ե-
ղբայս տեսնելու ևկած աւտնդ՝ թէ
Ա ա թագ . ժը . 20 ։ որ Սաուղին աղջիկը Միքեղքողը ին-
Ի ՅՈՒ . խգ . 8 ։ ծի չբերես , Իմ երեսս չտեսնես ։
14 Եւ Դաւիթ՝ Սաուղին որդւոյն Ես-
բոսթէին դեսպաններ խրկեց՝ ը-
սելով . Իմ կնիկս Մեղքողը ինծի
Բ ա թագ . ժը . 25 , 27 ։ տուր , որն որ Բ Փղշտացւոց հարիւր
Իբր 1048 15 անթլփատութիւններովը առի ։ Ու
Լ աթագ . իե . 44 ։ Եսբոսթէ մարդ խրկեց , ու զանի-
կայ անոր երիկնէն Լայիսեան Փաղ-
16 տիելէն առաւ ։ Եւ անոր երիկը
Հ Գլ . ժթ . 16 ։ լալով մինչև Հրաւրիմ անոր ե-
տևէն գնաց ։ Ու Աբենններ անոր
ըսաւ . Գնա՛ դարձիր . ու անիկայ
դարձաւ ։
17 Եւ Աբենններ Իսրայէլի ծերերուն
հետ խօսեցաւ ու ըսաւ . Երէկ ու
մէկալ օր կ'ուզէիք որ Դաւիթ ձեր
18 վրայ թագաւոր ըլլայ . Ուրեմն հի-
Յ Հմր 9 ։ մա բերէք . Յբանդի Տէրը Դաւիթին
համար խօսեցաւ ըսելով . Իմ ժո-
ղովուրդս Իսրայէլը՝ Փղշտացւոց
ձեռքէն՝ ու անոր բոլոր թշնամինե-
րուն ձեռքէն՝ իմ ծառայիս Դաւի-
թին ձեռքովը պիտի ազատեմ ։
Ղ ա Մն . ժր . 29 ։ 19 Եւ Աբենններ Նոյ Խօռէբը Ներնիա-
մինին ալ ղրկեց . անկէ ետքը Ա-
բենններ Քեբրոն գնաց , որ Իսրայէլի
ու Բենիամինի բոլոր տանը հաճոյ
երևցածը Դաւիթին ալ պատմէ ։
20 Ու Աբենններ Քեբրոն եկաւ Դաւի-
թին , իր հետը քսան մարդ ոՆէ-
նոլով ։ Եւ Դաւիթ՝ Աբեններին
ու անոր հետ եղող մարդիկներուն
21 խնճոյք ըրաւ ։ Ու Աբենններ Դա-
ւիթին ըսաւ . Ելլեմ երթամ , և
Բ Հմր 10 , 12 ։ Բբոլոր Իսրայէլը իմ տիրոջս Թա-
գաւորին քովը ժողվեմ , որ քեզի
հետ դաշնակցութիւն ընեն . ու
դուն սրտիդ ամէն ուզածին պես
Ա գ թագ . ժա . 37 ։ Թագաւորութիւն ընես ։ Եւ Դա-
ւիթ՝ Աբեններէն խրկեց , որ խաղա-
ղութեամբ գնաց ։
22 Եւ ահա Դաւիթին ծառաները
* Կ՚ասպատակութենէ եւ
դարձան , ու իրենց հետը խիստ
ստակաբեր
բան Յոբ-Լիլեն
շատ աւար բերին . իսկ Աբենններ
Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ չէր .
քանզի Դաւիթ զանիկայ խրկեր էր ,
ու անիկայ խաղաղութեամբ գա-
23 ցեր էր . Ու երբոր Յովաբ և անոր
հետ եղող բոլոր զօրքը եկան , Յո-
վաբին պատմեցին ու ըսին . Նե-
րեան Աբենները Թագաւորին եկաւ .
ան ալ զանիկայ խրկեց , ու խաղա-
24 ղութեամբ գնաց ։ Ան առեներ Յո-
վաբ՝ Թագաւորին գնաց ու ըսաւ .
Ի՞նչ ըրիր . ահա Աբենները քեզի
եկեր է . ինչո՞ւ համար զանիկայ
Թող տուեր ես , ու ան ալ գացեր
25 է . Դուն †չե՞ս գիտեր՞ որ Ներեան
Ն . ք . գբ . Իբր 1048 Աբենները քեզ խաբելու , ՅԴու ել-
լելու ու մտնելու ժեղ հասկընալու ,
† Եբր . գի-
տես
ու քու ամէն գործդ իմանալու հա-
Յ ա թագ . իմ . 6 ։ Ես . լէ . 28 ։ 26 մար եկաւ ։ Եւ Յովաբ Դաւիթին
քովէն ելաւ , ու Աբեններին ետևէն
պատգամաւորներ խրկեց . ու զա-
նիկայ Սիրայի ջրհորէն ետ դար-
ձուցին . և Դաւիթ չէր գիտեր ։
27 Ու երբոր Աբենններ Քեբրոն դար-
ձաւ , Յովաբ Բզանիկայ դրանը
Ն գթագ . բ . 5 ։ Գլ . ի . 9 , 10 ։ ներսի դին քաշեց՝ անոր հետ ծա-
ծուկ խօսակցութիւն ընելու հա-
մար , ու զանիկայ հոն՝ իր եղբօրը
Լ Գլ . բ . 23 ։ Ասայէլին արեանը համար՝ ոնա-
ո Գլ . գ . 6 ։ կուշտէն զարկաւ . ու անիկայ մե-
ռաւ ։
28 Եւ անկէ ետև Դաւիթ լսեց , ու
ըսաւ . Ես ու իմ Թագաւորու-
թիւնս՝ Ներեան Աբեններին արիւ-
նէն յաւիտեան անպարտ ենք Տէրո-
29 ջը առջևը . Յովաբին գլխուն վը-
Ղ գթագ . բ . 32 , 33 ։ րայ , ու անոր հօրը բոլոր տանը
վրայ հասնի . ու Յովաբին տունէն՝
Ղ ղե . ժե . 2 ։ Բներսնակաթ , բորոտ , ցուպի
կոթ բռնող , սրով ինկող ու հա-
30 ցի կարօտ պակաս չըլլայ ։ Ասա-
պէս Յովաբ ու անոր եղբայրը Ա-
բեսա՝ Աբենները մեռցուցին .
քանզի անիկայ՝ անոնց եղբայրը
Լ Գլ . բ . 23 ։ Ասայէլը պատերազմի ժամանակ
Գաբաւոնի մէջ մեռցուցեր էր ։
31 Եւ Դաւիթ Յովաբին ու անոր
հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ը-
սաւ . ո Հանդերձնիդ պատռեցէ՛ք ,
ո Գես . է . 6 ։ Գլ . ա . 2 , 11 ։ ու ոքուրձեր հագէ՛ք , և Աբեննե-
րին առջևէն լացէ՛ք ։ Ու Դաւիթ
ո Նդ . լէ . 34 ։ թագաւորը դագաղին ետևէն գը-
32 նաց ։ Եւ Աբենները Քեբրոնի մէջ
թաղեցին . ու թագաւորը ձայնը
վերցուց՝ ու Աբեններին գերեզմա-
նին վրայ լացաւ . բոլոր ժողո-
վուրդն ալ լացաւ ։
33 Եւ թագաւորը Աբեններին հա-
մար ողբաց ու ըսաւ .
Միթէ Աբենները այնպէս մե-
ռաւ , ինչպէս որ Անզգամ մարդ
Լ Գլ . ժգ . 12 , 13 ։ մը կը մեռնի ։
34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին ,
ու ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած
չէին . անօրէններուն առջևը ին-
կողի մը պէս ինկար ։
Ու բոլոր ժողովուրդը նորէն ա-
35 նոր վրայ լացաւ ։ Եւ քանի որ
ցորեկ էր , բոլոր ժողովուրդը ե-
կաւ , ո որ Դաւիթին հաց կերցը-
ո Գլ . ժր . 17 ։ Երեմ . ժգ . 7 ։ նեն . բայց Դաւիթ երդում ըրաւ
ու ըսաւ . Բ Աստուած ինծի այս-
Բ Հսամ . ա . 17 ։ պէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ
Յ Գլ . ա . 12 ։ Յարևը մինչև առաջ՝ հաց կամ
36 ուրիշ բան մը ճաշակեմ ։ Եւ բո-
լոր ժողովուրդը ուշադրութիւն ը-
րաւ , ու ոո բանը իրենց աչքին հա-

ճոյ երևցաւ , ինչպէս որ Թագաւորին ամէն ըրածը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն հաճոյ կ'երևնար ։
37 Ե՛ւ ան օրը բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր Իսրայէլը հասկըցաւ որ Նեբեան Աբեններին մեռցուիլը Թագաւորէն չէր ։ Եւ Թագաւորը իր
38 ծառաներուն ըսաւ . Չէ՞ք գիտեր որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ
39 զօրավար մը ինկաւ . Ու ես այսօր տկար եմ , թէպէտև Թագաւոր օծուեցայ . ու ասոնք մարդիկները՝ Շարուհեայի որդիքը՝ ինծմէ խիստ են . Ցերը հատուցանէ չարութիւն ընողին՝ անոր չարութեանը համեմատ ։

Գ Լ · Դ

1 Իսրայէլացիք Աբեններին մեռնիլը լսելով՝ կը զարհուրին ։ 2 Բաանա ու Ռեքաբ՝ Ցերուսթէին կը սպաննեն , ու անոր գլուխը Քերրոն կը տանին ։ 9 Դաւիթ՝ կը հրամայէ որ զանոնք մեռցընեն , ու Ցերուսթէին գլուխը Թաղեն ։

1 Ե՛ւ Սաուղին որդին ՑԷՐՈՒՆԷՆ երբոր Աբեններին Քերրոնի մէջ մեռնիլը լսեց , ՝ձեռքերը թուլցան , ու բոլոր Իսրայէլը ի՛ տագնաց
2 պեցաւ ։ Եւ Սաուղին որդին երկու գնդապետ ունէր , մէկուն անունը Բաանա՝ ու մէկալին անունը Ռեքաբ էր . ասոնք Բենիամինի ցեղէն Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքն էին . (քանզի ՚Բերովթ ալ Բենիամին
3 ամինեանց ւ՚ը կը սեպուէր , Ու Բերովթացիները ՚Գիթթայիմ փախան , և հոն մինչև աս օրս պանդուխտի պէս բնակեցան ։)
4 Ու Սաուղին որդին Յոնաթանը ոտքերը կաղ տղայ մը ունէր , ը՚ երբոր Սաուղին ու Յոնաթանին մահ՚ը լուրը Ջեզրայելէն եկաւ , անիկայ հինգ տարեկան էր . և անոր դայեակը զանիկայ առաւ ու փախաւ . ու երբոր փախչելու կը փութար , ան՚ինկաւ կաղ եղաւ . և անոր անունը Մեմփիբոսթէ էր ։
5 Ու Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռեքաբ ու Բաանա գացին , ու ցորեկուան տաք ատենը Ցերուսթէին տունը մտան , և անիկայ կէսօրուան
6 ատենը պառկեր կը քնանար . Ու անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան , իբր թե ցորեն պիտի առնէին . և զանիկայ ո՚անկուց՚ած զարկին , ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը Բաանա
7 ՚անէ փախան ։ Ա՛ երբոր անիկայ ներքին սենեակը իր անկողինին մէջ կը քընանար , զանիկայ զարկին մեռցուցին , և անոր գլուխը կտրեցին , ու գլուխը առնելով՝ բոլոր դիշերը
8 դաշտին ճամբովը գացին ։ Եւ Ցերուսթէին գլուխը Քերրոն տարին Դաւիթին , ու թագաւորին ըսին . Ահա քու թշնամիդ՝ Ը՚քու կեանքդ փնտռող Սաուղին որդւոյն Ցերուսթէին գլուխը . և Տէրը Սաուղէն՝ ու անոր սերունդէն այսօր վրէժխնդրութիւն տուաւ մեր Թագաւորէն չէր ։ Եւ Դաւիթ՝ Բերովթացի Ռեմմոնի որդւոյը՝ Ռեքաբին ու անոր եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ , ու անոնց ըսաւ . ՚Իմ հոգիս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է ,
10 Որ ՚ան որ ինծի պատմեց ու ըսաւ թէ՝ Սաուղը մեռաւ , կարծելով թէ աւետիս տուող մը պիտի երևնայ ՚ինձ , զանիկայ բռնեցի , ու Սիկեղակի մէջ զանիկայ մեռցուցի , և անոր տուած աւետիսին վարձքը
11 աս եղաւ . Ո՛րչափ աւելի նոյն վ՚ը՚յժ՚ը կ՚է վ՚յլէ ան չար մարդիկներուն , որոնք արդար մարդ մը իր տանը մէջ՝ իր անկողինին վրայ մեռցուցին . և հիմա ՚անոր արիւնը անշուշտ ձեր ձեռքէն պիտի պահանջեմ , ու ձեզ երկրիս վրայէն պիտի
12 վերցընեմ ։ Ան ատենը Դաւիթ ի՛ իր մանչերուն հրամայեց , ու զանոնք մեռցուցին . և անոնց ձեռքերը ու ոտքերը կտրեցին , ու Քերրոնի աւազանին վրայ կախեցին ։ Իսկ Ցերուսթէին գլուխը առին , ու Քերրոնի մէջ ՚Աբեններուն գերեզմանը թաղեցին ։

Գ Լ · Ե

1 Իսրայէլի ցեղերը Քերրոն կու գան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծելու ։ 4 Դաւիթին տարիքը ։ 6 Դաւիթ Ցերուսացիներէն Սիոնը առնելով՝ հոն կը բնակի ։ 11 Քիրամ Թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ կը խրկէ ։ 13 Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տղաք կը ծնանին Դաւիթին ։ 17 Դաւիթ՝ Ընտրեալ առաջնորդութեամբը Բաալփարասիմի մէջ , 22 ու նաև Թեթևներուն անտառին մօտ Փղշտացիները կը կարդէ ։

1 Ե՛ւ ՚Իսրայէլին բոլոր ցեղերը Քերրոն եկան Դաւիթին , ու ՚անոր ըսին . Ահա ի՛ մենք քու ոսկորդ ու
2 քու մարմինդ ենք ։ Եւ ՚ասկէ առաջ՚ ալ երբոր Սաուղ մեր վրայ Թագաւոր էր , Իսրայէլը ի՛ դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . և Տէրը քեզի ըսաւ . Ի՛մ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն հովուես , ու Իսրայէլի վրայ իշխան ըլլաս ։
3 Ի՛ Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քերրոն եկան Թագաւորին . Ու Դաւիթ Թագաւորը Քերրոնի մէջ ի՛ Տէրոջը առջևը անոնց հետ դաշնակցութիւն րրաւ . ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցին ։
4 Եւ Դաւիթ երեսուն տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու քառասուն տարի Թագաւորութիւն
5 րրաւ ։ Քերրոնի մէջ Յուդայի

Ն · ք · գՓ · Իսր 1048
– Գլ · ժթ · 7 ։
ֆ Տես գլ · ժթ · 13 ։ գ Թագ · ր · 5 ։ 6 ։ 33 ։ 34 ։ Սաղ · իը · 4 ։ կը · 12 ։ բ Տիմ · գ · 14 ։
– Եզր · գ · 4 ։ Ես · ժգ · 7 ։
ք Մատ · ր · 3 ։
ֆ Ցես · ժը · 25 ։
ֆ Նէեմ · ժա · 33 ։
ի Գլ · թ · 3 ։
ղ ա Թագ · իթ · 1 ։ 11 ։
ի ա Մն · ը · 34 ։ թ · 40 ։ Ա՛ը՚՚ֆ Մեբիբաալ ։
ը Գլ · բ · 23 ։
Ն · ք · գՓ · Իսր 1048
բ ա Թագ · ժթ · 2 ։ 10 ։ 11 ։ իգ · 15 ։ իե · 29 ։
ֆ Ես · իը · 16 ։ գ Թագ · ա · 29 ։ Սաղ · լա · 7 ։
ի Գլ · ա · 2 ։ 4 ։ 15 ։
Լ Ես · թ · 5 ։ 6 ։
ի Գլ · ա · 15 ։
ֆ Գլ · գ · 32 ։
– ա Մն · ժա · 1 ։ ժբ · 23 ։
ք Ես · իթ · 14 ։
* Եբր · երեկ ու մկալ օր
ֆ ա Թագ · ժբ · 13 ։
ֆ ա Թագ · ժգ · 1 ։ 12 ։ Սաղ · նը · 71 ։ Տես գլ · է · 7 ։
ի ա Մն · ժա · 3 ։
Ղ գ Թագ · ժա · 17 ։
ի Դատ · ժա · 11 ։ ա Թագ · իգ · 18 ։
ը ա Մն · իգ · 31 ։ իթ · 27 ։

վրայ Բեսթը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Ցուդայի վրայ երեսունուերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ։

6 Եւ թագաւորը իր մարդիկներովը Երուսաղէմ գնաց՝ Հան երկիրը բնակող Եբուսացիներուն վրայ. ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով. Թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես, հոս պիտի չմտնես. կարծելով Թէ՝ Դաւիթ չկրնար հոն մտնել։

7 Բայց Դաւիթ առաւ Սիօնին բերդը, (Նոր Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսուի։)

8 Եւ Դաւիթ ան օրը ըսաւ. Ով որ Եբուսացիները զարնէ, ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին ատելի եղող կաղերը ու կոյրերը վիրաւորէ, Հոգիս ջղաձգութիւն ունի. անոր համար կ՚ըսեն. Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ։

9 Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը նստաւ, ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը անուանեց. և Դաւիթ Նոր չորս կողմը Մելոնէն դէպ ՚ի ներս՝ շիներ

10 շինեց։ Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէր Աստուածը անոր հետն էր։

11 Եւ Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ՝ Դաւիթին դեսպաններ խրկեց, նաև եղևնափայտեր ու հիւսեր ու որմնադիրներ՝ որոնք Դաւիթին

12 տուն շինեցին։ Անատեն Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց, ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար՝ իր թագաւորութիւնը

13 բարձրացուց։ Եւ Դաւիթ՝ քերթոնէն գալէն ետքը՝ Երուսաղէմէն ուրիշ հարճեր ու կիներ ալ առաւ. ու Դաւիթին ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ ալ ծնան։

14 Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անուններն ասոնք են. Սամուա,

15 Սովբաբ, Նաթան, Սողոմոն, Եբահար, Եղիսուա, Նափեկ, Եաֆիկ,

16 Փիղ, Եղիսամա, Եղիադա ու Եղիփաղէտ։

17 Ու Փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսելով, բոլոր Փղշտացիք ոտք ելան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր Դաւիթ

18 բան լսեց, երթալը իջաւ։ Ու Փղշտացիք եկան՝ և Ռափայիմ

19 հովիտին մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ. Փղշտացւոց դէմ ելլե՞մ, զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ. Ելի՛ր. քանզի Փղշտացիները անշուշտ քու

20 ձեռքդ պիտի մատնեմ։ Ան տեղը Դաւիթ Բահաղփարասինը զարնաց. ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ, ու ըսաւ. Տէրը իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատառեց, ինչպէս որ ջուրերը բաժնուին կը պատառեն. անոր համար ան տեղոյն անունը Բահաղփարասին կոչուեցաւ։

21 Ու հոն թողուցին իրենց կուռքերը. ու Դաւիթ և իր մարդիկները զանոնք առին։

22 Ու Փղշտացիք նորէն ելլելով՝ Ռափայիմ հովիտին մէջը

23 տարածուեցան։ Ու երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց, անոր ըսաւ. Չելլես. հապա դէպ ՚ի անոնց ետեւի կողմը դառնալով՝ Թթենիներուն

24 կողմէն անոնց վրայ երթաս. Ու երբոր Թթենիներուն գլուխը ղբաղուածքի մը ձայն լսես, ան ատենը շարժիս. քանզի ան ատենը Տէրը քու առջեւդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց բանակը զարնելու համար։

25 Եւ Դաւիթ այնպէս ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն հրամայեց. ու Գարայէն մինչև Գազերը Փղշտացիները զարկաւ։

ԳԼՈՒԽ Ճ

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ Կարիաթարիմէն կը բերէ։ 6 Ոզայի հարուածը։ 9 Աստուած Ուրդեդոմը կ՚օրհնէ՝ տապանակին համար։ 12 Դաւիթ՝ տապանակը պատարագներով Սիօն բերած ատենը՝ անոր առջեւը կը խաղայ. իսկ Մեղբող ասոր համար կը քամահրէ զանիկայ։ 17 Դաւիթ վրանի մը մէջ կը դնէ տապանակը մեծ ուրախութեամբ։ 20 Մեղբող՝ Դաւիթին հոգեւոր ուրախութիւնը անարգելուն համար՝ անզաւակ կը մնայ։

1 Ու Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկները ժողվեց, երեսուն հազար հոգի էին։

2 Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ՝ և Ցուդայի Բահաղը գնաց, որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հանէ, որ անոր վրայ Քերովբէից մէջ նստող զօրութեանց Տէրոջը անունը կոչուած

3 է։ Եւ Աստուծոյ տապանակը մէկ նոր սայլի մը վրայ դրին, ու զանիկայ բլրացի Աբինադաբին տունէն վերցուցին. ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա ու Ախիով՝ ան նոր սայլը կը վարէին։

4 Եւ զանիկայ Աստուծոյ տապանակին հետ Բլրացի Աբինադաբին տունէն հանեցին. ու Ախիով տապանակին առջեւէն կ՚երթար։

5 Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայրի փայտէ չհամեմատ ամէն տեսակ նուագարաններով, քնարներով, տաւիղներով, թմբուկներով, դափերով ու ծնծաղներով՝ Տէրոջը առջեւը կը խաղային։

6 Ու երբոր Նաքոնին կալը եկան, Ոզա Ուզային Աստուծոյ տապանակին երկրնցուց, ու զանիկայ բռնեց, քանզի եզները զանիկա ծռեր էին։ Եւ Տէրոջը բարկու-

7

Ն · Ք · ՂԸ · Իրր 1048

Ր Գլ · Բ · 11 ։ ա Մն · գ · 4 ։

Բ Դատ · ա · 21 ։

Բ Ցես · ժե · 63 ։ Դատ · ա · 8 ։ ԺԹ · 11 ։ 12 ։

Ե Հմր 9 ։ Գ Թագ · բ · 10 ։ ը · 1 ։

Է ա Մն · ժա · 6—9 ։

Է Հմր 7 ։

Իրր 1043

Ի Գ Թագ · ե · 2 ։ ա Մն · ժգ · 1 ։

Ի Օր · ժե · 17 ։ ա Մն · գ · 9 ։ ԺԳ · 3 ։

Լ ա Մն · գ · 5 ։ ԺԳ · 4 ։

Ծ ա Մն · ԺԱ · 16 ։ ԺԳ · 8 ։

1047

Կ Գլ · իգ · 14 ։

Հ Ցես · ժե · 8 ։ Եզ · ԺԵ · 5 ։

Հ Գլ · բ · 1 ։ աԹագ · իգ · 2 · 4 ։ Ե · 8 ։

Ն Ես · իբ · 21 ։

Ն · Ք · ՂԸ · 1047

* Ա՝ տէր իբրամասից ։

Ե Օր · է · 5 ։ 25 ։ ա Մն · ԺԳ · 12 ։

— ա Մն · ԺԳ · 13 ։

Ե Հմր 19 ։

† Կ՚ — տան ձեներուն

Գ Թագ · է · 6 ։

Է Դատ · գ · 14 ։

— ա Մն · ԺԳ · 16 Ի՚ը — Գարաւեն ։

— Ցես · ԺԶ · 10 ։

1042

— ա Մն · ԺԳ · 5, 6 ։

Բ Ցես · ԺԵ · 9, 60 ։

Ֆ Թագ · գ · 4 ։ Սաղ · Ճ · 1 ։

Ք Ցես Թու · է · 9 ։ ա Թագ · ը · 7 ։

Է Թագ · է · 1 ։

Ե ա Մն · ԺԳ · 9 ։

Է Ցես Թու · գ · 15 ։

Ն · ք · գ · 1042

Ը աթաղ · գ · 19 ։

թիւնը բորբոքեցաւ Ոգւոյն դէմ, ու Ըսաւ՝ Ասուածդ զանիկայ Հոն ՝՝ յանդանքին համար զարկաւ. և նոյն տեղը Աստուածդ տապանակին քո-
8 վը մեռաւ ։ Ու Դաւիթ տրտմեցաւ. քանզի Տէրը հարուածով Ուզան զարկաւ. ու ան տեղին անունը՝ մինչև աս օրս * Փարէս ոզա ը-
9 սուեցաւ ։ Եւ Դաւիթ ան օրը Տէրոջմէն վախցաւ, ու ըսաւ. Տէրոջը տապանակը ինչպէս ինձի
10 պիտի մտնէ ։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չուզեց տանիլ. ու Դաւիթ զանիկայ Գեթացի Աբդեդո-
11 մին տունը խոտորցուց ։ Եւ Տէրոջը տապանակը՝ Գեթացի Աբդեդոմին տունը իրէք ամիս մնաց. ու Տէրը Աբդեդոմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց ։
12 Եւ Դաւիթ թագաւորին պատմեցին ու ըսին. Աստուծդ տապանակին համար՝ Տէրը Աբդեդոմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհնեց ։ Եւ Դաւիթ գնաց, ու
13 Աստուծդ տապանակը Աբդեդոմին տունէն ուրախութեամբ Դաւիթին քաղաքը հանեց ։ Ու երբոր Տէրոջը տապանակը վերցընողնե-
14 րը վեց քայլ առաջ գացին, Նախրաներ ու պարարտ ը--ր-ի-ր
15 զոհեց ։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը առջևը բոլոր ուժովը կը խաղար, ու Դաւիթ Եփուտ հագեր
16 էր ։ Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ Տէրոջը տապանակը ուրախութեամբ ու փողե-
17 րու ձայներով կը տանէին ։ Ու երբոր Տէրոջը տապանակը Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սաւուղին աղջիկը Մեղքող պատուհանէն նայելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագաւորը Տէրոջը առջևը ցոխկրտելով կը խաղայ, ու զանիկայ իր սրտին
18 մէջը անարգեց ։ Եւ Տէրոջը տապանակը բերին, ու զանիկայ իր տեղը դրին ան վրանին մէջը, որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր. և Դաւիթ Տէրոջը առջևը ողջակէզներ ու խաղաղութեան
19 զոհեր մատուց ։ Ու Դաւիթ՝ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմընցուց, զօրաց Տէրոջը անունովը Ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը գնաց ։
20 Եւ Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհնելու համար, ու Սաուղին աղջիկը Մեղքող՝ Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ. Իսրայէլի թագաւորը այսօր ինչ փառաւոր էր, Որ անիկայ այսօր իր ծառաներուն աղախիններուն առջևը ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս
21 որ Ընչիկաներէն մէկը ինքզինքը կը մերկացընէ ։ Եւ Դաւիթ Մեղքողին ըսաւ. Ես՝՝ Տէրոջը առջևը խաղայ, Որ զիս քու հօրմէդ ու անոր բոլոր տունէն աւելի ընտրեց, ու զիս Տէրոջը ժողովուրդին Իսրայէլին վրայ իշխան դրաւ. այո, ես՝՝ Տէրոջը առջևը կը խաղամ ։
22 Նաև զիս ասկէ ալ աւելի անարգ երևցընելով՝ իմ աչքերուս առջևը նուաստ պիտի ըլլամ. իսկ ան քու ըսած աղախիններուդ առջևը պի-
23 տի փառաւորուիմ ։ Եւ Սաուղին աղջիկը Մեղքող մինչև իր մահուան օրը զաւակ չծնաւ ։

Գ Լ · Է

1 Նաթան նախ կը հաճի Դաւիթին առաջարկութեանը՝ որ Տէրոջը տուն մը շինէ · 4 Եւքը Աստուծդ խօսքովը կ'արգիլէ զանիկայ ; 12 և կը խոստանայ Թէ անոր սերունդին բարութիւններ ու օրհնութիւններ պիտի տուի ։ 18 Դաւիթին աղօթքը ու շնորհակալութիւնը ։

1 Եւ երբոր թագաւորը իր տունը նստաւ, ու Տէրը զանիկայ իր բոլորտիքը եղող ամէն թշնամինե-
2 րէն հանգստացուց, թագաւորը Նաթան մարգարէին ըսաւ. Ահա ես եղևնափայտէ շի-՝՝՝ տան մը մէջ կը բնակիմ, ու Աստուծդ տապանակը վրա-
3 նի մէջ կեցեր է ։ Եւ Նաթան ըսաւ թագաւորին. գնա՝ բոլոր սրտիդ մէջը եղածը ըրէ. քանզի Տէրը քու հետդ է ։
4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը
5 Նաթանին եղաւ՝ ըսելով. Գնա, իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դո՞ւն ինձի բնակելու համար տուն պիտի շի-
6 նես. Որովհետև Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև աս օրս՝ տան մէջ չբնակեցայ. այլ վրաններով ու խորաններով պը-
7 տտեցայ ։ Իսրայէլի բոլոր որդւոցը հետ որչափ տեղ որ պտտեցայ, միթէ բան մը խօսեցայ Իսրայէլի իշխաններուն մէկուն հետ, որոնց իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հովուելու հրաման տուեր էի, ու ըսի Թէ՝ Ինչո՞ւ համար ինձի եղև-
8 նափայտէ տուն մը չշինեցիք ։ Եւ հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսես. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն ետևէն առի, որ իմ

Ն · ք · գ · Իբր 1042

Ղ Հմր 14 ։ 16 ։ Տես ա Թագ · ժթ. 24 ։
Ղ Դատ · թ · 4 ։

— ա Թագ · ժգ · 14 ։ ժե · 28 ։

1042

— աՄն · ժէ · 1 ։ ՃԼ ։

Բ Գէ · ե · 11 ։
Տես Գօր · է · 46 ։
Եզ · իզ · 1 · Ի · 21 ։
ե գ Թագ · ը · 17 · 18 ։ ա Մն · իբ · 7 · իբ · 2 ։
Տես գ Թագ · ը · 3 · ը · 19 ։ ա Մն · իբ · 8 · իբ · 3 ։
ե գ Թագ · ը · 16 ։
Եզ · Ի · 18 · 19 · 34 ։
Ղէ · իզ · 11 · 12 · ը Օր · իզ · 14 ։
Կ — ՛ դաւանուրնեբուն · ասա Մն · ժէ · 6 ։
Գէ · ե · 2 ։ Սաղ · Ղը · 71 · 72 ։ Մատ · ը · 6 · Գօր · ի · 28 ։
ա Թագ · ժգ · 11 · 12 · Սաղ · Ղը · 70 ։

* ՟՝ Ոգւոյն Տարուածը, ՟—՛ Ոգւոյն խրամատութիւնը ։

Բ Սադ.ՃԺԹ. 120 ։ Տես Ղու · ե · 8 · 9 ։
Ֆ ամՆ · ժգ · 13 ։
Խ ամՆ · ժգ · 14 ։
Լ Նմ · Լ · 27 · ԼԹ · 5 ։

Խ ամՆ · ժե · 25 ։

Ֆ Թու · գ · 15 · Ցես · գ · 3 · ա ՄՆ · ժե · 2 · 15 ։
Տես գ Թագ · ը · 5 · ամՆ · ժե · 26 ։
Տես Եզ · ժե · 20 · Սաղ · Լ · 11 ։
Ֆաթագ · ը · 18 · ա ՄՆ · ժե · 27 ։
Ջ ամՆ · ժե · 28 ։
Ճ ամՆ · ժե · 29 ։

Ա ամՆ · ժզ · 1 ։
Յ ամՆ · ժե · 1 · Սաղ · ՃԼԲ · 8 ։

Ն գ Թագ · ը · 5 · 62 · 63 ։

Ղ գ Թագ · ը · 55 · ա ՄՆ · ժզ · 2 ։
— ա ՄՆ · ժզ · 3 ։

Ղ Սաղ · Լ · ին վերնագիրը ։

Իբր 1042

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ 1042

Իսրայէլ ժողովուրդիս վրայ ա-
9 ռաջնորդ ըլլաս . Եւ Ասուր որ կ'եր-
թայիր , քու հետդ էի . Էև քու
առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կոտ-
րեցի . ու երկրիս վրայ եղող մե-
ծերուն անունաներ պէս՝ քու անունդ
10 մեծցուցի ։ Եւ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին ՝ի մէկ տեղ մը պիտի
որոշեմ , ու [զանիկայ պիտի տըն-
կեմ . ու իր տեղը պիտի բնակի ,
ալ պիտի չշարժի . հև անիրաւու-
թեան որդիքը առջինին պէս՝ մէյ-
մին ալ պիտի չնեղեն զանիկայ ,
11 Ինչպէս որ ՝իմ ժողովուրդիս Իս-
րայէլին վրայ դատաւորներ դրած
օրէս [ի վեր էղե- . ու ՚ղբեզ քու
ամէն թշնամիներէդ պիտի հան-
գըստացընեմ ։ Եւ Տէրը քեզի
կ'իմացընէ , ֊որ Տէրը քեզի տուն
12 պիտի շինէ ։ ֊Երբոր քու օրերդ
լեցուին , ու դուն ›քու հայրե-
րուդ հետ քնանաս , ՚քեզմէ ետ-
քը՝ քու երանքէդ ելլող զաւա-
կըդ պիտի բարձրացընեմ , ու ա-
նոր թագաւորութիւնը պիտի հաս-
13 տատեմ ։ ՚Անիկայ իմ անունս
տուն պիտի շինէ . ու ֊անոր թա-
գաւորութեան աթոռը յաւիտեան
14 պիտի կանգնեմ . ՚Ես անոր հայր
պիտի ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի
պիտի ըլլայ . ֊Թէ որ անիկայ անի-
րաւութիւն ընէ , ես զանիկայ մարդ-
ոց գաւազանովը ու մարդոց որ-
դիներուն հարուածներովը պիտի
15 պատժեմ . Բայց իմ ողորմու-
թիւնս անկէ պիտի *չվերցընեմ ,
Ինչպէս որ Սաուղէն վերցուցի , ու
զանիկայ քու առջևէդ վռնտեցի ։
16 Եւ ֊քու տունդ ու քու թագաւո-
րութիւնդ քու առջևդ յաւիտեան
ապահով պիտի ըլլան . քու ա-
թոռդ յաւիտեան հաստատ պիտի
17 ՚ըլայ ։ Եւ ՚Նաթան ասոր բոլոր խօս-
քերը ու ասոր բոլոր տեսիլքը մի ըստ
միոջէ Դաւիթին զրուցեց ։

18 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց ,
Տէրոջը առջևը նստաւ , ու ըսաւ .
Ո՛վ Տէր Եհովայ , ֊ես ո՞վ եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև
19 հոս բերիր . Սակայն ասիկայ ալ
քու աչքերուդ պզտիկ երևցաւ , ով
Տէր Եհովայ , Էու քու ծառայիդ
տանը վրայով հեռաւոր ժամանա-
կին համար ալ խօսեցար . ֊Մարդ-
ոց սովորութիւնը ասիկա՞յ է ար-
20 դեօք , ով Տէր Եհովայ ։ Եւ Դա-
ւիթ նորէն մէյմըն ալ քեզի ի՞նչ
զրուցէ . քանզի դուն՝ ով Տէր Ե-
հովայ , ›քու ծառադ կը ճանչնաս ։
21 Ան բոլոր մեծ բաները քու խօսքիդ
համար՝ ու քու սրտիդ պէս ըրիր ,
22 որ ծառայիդ դիտցընես ։ Ասոր
համար ›մեծ երևցար , ով Տէր Ա-
տուած . քանզի ֊քեզի պէս ֊ուրիշ
մէկը չկայ , ու քեզմէ զատ Ա-
տուած չկայ , մեր ականջներովը

Ն · Ք · ԳԲ · ԽԲ 1042

23 բոլոր լսածներնուս համեմատ ։ Եւ
‡ո՞ր ազգը երկրիս վրայ քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար նոյն ինքն Աստուած եկաւ
զանիկայ փրկելու , իրեն ժողովուրդ
ընելու , ու իրեն հետ անուն վաստր-
կելու , †և քու երկրիդ մէջը ֊֊ մեծ
ու սոսկալի բաները ընելու , *քե-
զի համար Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջևէն՝ ազգերը ու
անոնց աստուածները վ֊ընդ֊ելով ։
24 Եւ ›քու ժողովուրդդ Իսրայէլը
յաւիտեան քեզի ժողովուրդ հաս-
տատեցիր , ֊ու դուն ով Տէր՝ ա-
25 նոնց Աստուած եղար ։ Եւ հիմա
ով Տէր Աստուած , քու ծառայիդ
համար ու անոր տանը համար ըսած
խօսքդ յաւիտեան հաստատէ , ու
26 ըսածիդ պէս ըրէ . Եւ քու անունդ
յաւիտեան մեծ ճանչցուի , ու ըսուի
թէ՝ Զօրութեանց Տէրը՝ Իսրայէլին
վրայ Աստուած է . ու քու ծառա-
յիդ Դաւիթին տունը քու առջևդ
27 հաստատ ըլայ ։ Քանզի դուն՝ ով
Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրա-
յէլի , քու ծառայիդ յայտնեցիր
ու ըսիր . Քեզի տուն պիտի շի-
նեմ . ասոր համար քու ծառադ իր
սրտին մէջ հ֊մ֊բ֊յ֊ր֊ի֊ն գտաւ
28 աս աղօթքը քեզի ընելու ։ Եւ հի-
մա ով Տէր Եհովայ , ան Աստուա-
ծը դուն ես , ու ֊քու խօսքերդ
ճշմարիտ են , և քու ծառայիդ աս
29 աղէկութիւնը խոստացար ։ Ուստի
հիմա ‡կամք ըրէ՛՛ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջևդ ըլլայ . քանզի ով Տէր Եհո-
վայ , դուն զրուցեցիր , ու քու
օրհնութեամբդ՝ ծառայիդ տունը՝
֊յաւիտեան օրհնալ պիտի ըլլայ ։

– Ցօհ . ԺԷ . 17 ։

‡ Կ֊՛ սկսէ՛

֊ Գէ . Իր . 51 ։

ԳԼ · Ը

1 Դաւիթ՝ Փղշտացիները ու Մովաբացիները կը նուաճէ . 3 Ադրազարը ու Ասորիները կը զար-
նէ ։ 9 Թովու թագաւորը՝ իր որդին Յովսա-
մը ընծաներով կը խրկէ՝ Դաւիթը օրհնելու
համար ։ 11 Դաւիթ ան ընծաները ու ատրը
Աստուծոյ կը նուիրէ ։ 14 Եդովմի մէջ պա-
հակապաններ կը դնէ ։ 16 Դաւիթին պաշտօ-
նեաները ։

Խբբ 1040

1 – Ետքը եղաւ Դաւիթ Փղշտացիները զարկաւ , զանոնք նուաճեց . և Դաւիթ Փղշտացւոց ձեռքէն Մե-
2 թեկամման առաւ ։ Նաև ֊Մովաբը զարկաւ , ու զետինը պառկեցընե-
լով զանոնք լարով չափեց . երկու լարով մեռցընելու չափեց , ու ֊ի
ամբողջ լարով ապրեցընելու . ու Մովաբացիք Դաւիթին ‡հարկա-
3 տու ծառաներ եղան ։ Եւ Դա-
ւիթ ՝ Սուբայի թագաւորը Ռու-

– ա Պն . ԺԸ . 1, ՃԲ ։
֊ Թաւ . իգ . 17 ։
‡ Ճր 6 , 14 ։ Սաղ . Ղր . 10 ։ Տես ա Թագ . ժ . 27 ։
՚ Գէ . ժ . 6 ։ Սաղ . կ . ին վերնագի-
րը ։

Ն · Ք · ԳՓ · Իսր 1040

բի որդին Ադրազարը զարկաւ, երբոր Եփրատ գետին վրայ իր *իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու" կ'երթար։ Ու Դաւիթ անկէ Հազար եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետևակ զօրք բռնեց. և Դաւիթ բոլոր †կառքի ձիերուն ջիղերը կտրեց, ու անոնցմէ միայն հարիւր ձի իրեն հա-
5 նեց։ Երբ Ասորի Դամասկոսի Ասորիները՝ Սուբայի թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն ընելու եկան. ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանուերկու հազար մարդ զարկաւ։
6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. ու Ասորիները Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան. Ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար։
7 Թիւն կու տար։ Եւ Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն Ոսկիէ վահանները առաւ, ու զանոնք Երու-
8 սաղէմ բերաւ։ Եւ Ադրազարին քաղաքներէն՝ Բետահէն ու Բերոթայէն՝ Դաւիթ թագաւորը խիստ շատ պղինձ առաւ։
9 Ու Եմաթի թագաւորը Թովու՝ երբոր լսեց որ Դաւիթ Ադրազա-
10 րին բոլոր զօրքերը ջարդեր է, Թովու իր որդին Յովրամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց, որ անոր բարև ընէ ու զանիկայ օրհնէ, Ադրազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ զարնելուն համար. (քանզի Ադրազարը Թովուին հետ պատերազմներ կ'ընէր։) Ու Յովրամ ձեռքը՝ արծաթէ անօթներ, ոսկիէ անօթներ ու պղնձէ անօթներ կա-
11 յին։ Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ Տէրոջը նուիրեց, հետ նուիրած արծաթին ու ոսկիին հետ, որոնք բոլոր իր յաղթած ազ-
12 գերէն՝ Եդոմ եր. Ասորիներէն, Մովաբէն, Ամմոնի որդիներէն, Փղշտացիներէն, Ամաղեկէն, և Սուբայի թագաւորին՝ Ռուբի որդւոյն Ադ-
13 րազարին աւարէն։ Ու Դաւիթ՝ երբոր Աղի ձորին մէջ տասնու ութը հազար Ասորիները կոտրեց ու
14 դարձաւ, դէպ անուն վաստրկեց։ Ու եդոմի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. բոլոր Եդոմի Էրէրն մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. և Բոլոր Եդոմացիք Դաւիթին ծառայ եղան. Ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար։
15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ'ը-
16 ներ։ Եւ Ջարուհեայի որդին Յովաբ զօրքերուն վրայ էր. ու Աքիտովբի որդին Յովսափատը յի-
17 շատակաց դպիր էր. Եւ Աբիաթարի որդին Սադովկ ու Աբիաթարի որդին Աբիմելեքը քահանաներ էին. ու Սարայիան ատե-
18 նադպիր էր. Եւ Յովիադայի որդին Բանեան Քերեթհիներուն ու Փելեթհիներուն վրայ էր. ու Դաւիթին որդիքը նախարարներ էին։

Ն · Ք · ԳՓ · Իսր 1040

Ա Մն · իդ · 8։
§ Կ—՛ Սուան · տես Ա Մն · Ժբ · 18։
Ա Մն · Ժբ · 17։
= Ա Թագ · Լ · 14։
* Եբր · քան Հանները · գլ · ի · 26։

Գլ · Թ

1 Դաւիթ՝ Սիբայի միջոցով Մեմփիբոսթէն բերել կու տայ; 7 ու Յովնաթանին սիբոյն համար՝ զանիկայ իրեն սեղանակից կ'ընէ, և Սաուղին բոլոր կալուածքները անոր վրայ կը դարձընէ, 9 ու Սիբան անոր երկրագործը կ'ընէ։

1 Դաւիթ ըսաւ. Արդեօք Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը կայ, որ Յովնաթանին սիբոյն համար անոր բարերարութիւն ը-
2 նեմ։ Ու Սաուղին տունէն Սիբա անունով ծառայ մը կար, ու զանիկայ Դաւիթին կանչեցին. և թագաւորը անոր ըսաւ. Սիբան դուն ես. ու անիկայ ըսաւ. Ծա-
3 ռադ եմ։ Ու թագաւորը ըսաւ. Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը չկայ, որ անոր Աստուծոյ ողորմութիւնը ընեմ։ Եւ Սիբան ըսաւ թագաւորին. Յովնաթանէն Ոտ-
4 քերը կաղ որդի մը մնաց։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ. Անիկայ ո՞ւր է։ Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին. Ահա անիկայ Լադաբարի մէջ Ամիելի որդւոյն Մաքիրին
5 տունն է։ Եւ Դաւիթ թագաւորը խրկեց, ու զանիկայ Լադաբարէն Ամիելի որդւոյն Մաքիրին
6 տունէն առաւ։ Եւ Սաուղին որդւոյն Յովնաթանին որդին Մեմփիբոսթէն երբոր Դաւիթին եկաւ, երեսի վրայ ինկաւ ու երկրպագութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ. Ով Մեմփիբոսթէ. ու ա-
նիկայ ըսաւ. Ահա քու ծառադ։
7 Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ. Մի վախնար. քանզի Ք քու հօրդ Յովնաթանին սիբոյն համար քեզի անշուշտ բարերարութիւն պիտի ընեմ, ու քու հօրդ Սաուղին բոլոր արտերը քու վրադ պիտի դարձընեմ. ու դուն միշտ իմ ա-
8 ղանս հաց պիտի ուտես։ Եւ անիկայ երկրպագութիւն ըրաւ ու ըսաւ. Քու ծառադ ո՞վ է, որ ինծի պէս Մեռած շան մը վրայ նայես։
9 ցար։ Յետոյ թագաւորը՝ Սաուղին մանչը Սիբան կանչեց, ու անոր ըսաւ. Ես Սաուղին ու անոր տանը բոլոր ստացուածքը՝ քու տիրոջդ
10 որդւոյն տուի։ Եւ դուն ու քու որդիքդ ու ծառաներդ՝ անոր համար երկիրը գործէք, ու անոր

Ա Մն · իդ · 8։
Ա Թագ · Ժբ · 3։ Ի · 14։ 15։ 16։ 17։ 42։ Ասակ · իե · 10։
Բ Գլ · Ժգ · 1։ Ժթ · 17։ 29։
Ա Թագ · Ի · 14։
Բ Գլ · գ · 4։
Ի Գլ · Ժե · 27։
Ա Մն · Բ · 34 Իբ—ի Մերիբաալ
Ի Ջմ 1, 3։
Ա Թագ · իդ · 15։ Գլ · Ժգ · 9։
Բ Տես գլ · Ժգ · 4։ Ժթ · 29։

Ն·Ք·ԳԲ· Իսբ 1040

ԺՀՇ. 7, 11, 13; ԳԼ·ԺԲ· 23։

Ի ԳԼ· ԺԹ· 17։

Ա՛ՄՆ·Ը· 34։

Ի ՀՇ. 7, 10։

Բ ՀՇ. 3։

Իսբ 1037 — ԱՄՆ.ԺԹ. 1, Ա։

Բ Ե՛Ս·Ի·4; ԽԿ·2։

դ՚՚՚ը էրէն բերես, որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հաց ունենայ. և քու տիրոջդ որդին Մեմփիբոսթէին Իմիշտ իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ։ Ու Սիբա Իտասնուհինգ
11 որդի ու քսան ծառայ ունէր։ Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին. Իմ թագաւոր տէրս քու ծառայիդ ինչ որ հրամայեց, քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ։ Բայց Մեմփիբոսթէն՝ (ը՚՚՚ Դ՚՚էր,) թագաւորին որդոցը մկուն պէս՝ իմ սեղա-
12 նիս հետ պիտի ուտէ։ Ու Մեմփիբոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր, Լուա անոր անունը Միքա էր. և Սիբային տունը բոլոր բնակողները՝ Մեմփիբոսթէին ծառա-
13 ներն էին։ Ու Մեմփիբոսթէ Երուսաղէմի մէջ բնակեցաւ. Էքանզի միշտ թագաւորին սեղանը հետ կ՚ուտէր. ու Իանիկայ իր երկու ոտքերովը կաղ էր։

ԳԼ· Ժ

1 Դաւիթ դեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին Անոնը մխիթարելու, բայց անիկայ անարգանօք կը վարուի անոնց դէմ։ 6 Ամմոնացիք թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն, բայց Յովաբէն ու Աբեսայէն կը յաղթուին։ 15 Ասորոց զօրագլուխը Սովրակ նոր ձեռնտուութիւն մը կ՚ընէ Ամմոնացիներուն. իսկ ինքը Դաւիթէն կը սպաննուի։

1 Յե անկէ ետև՝ Ամմոնի որդոց թագաւորը մեռաւ. ու անոր որդին Անոնը անոր տեղը թագաւոր
2 եղաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ. Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ, ինչպէս որ անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ իր ծառաները անոր խրկեց, որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն. ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդոց երկիրը
3 գացին։ Եւ Ամմոնի որդոց իշխանները՝ իրենց տիրոջը Անոնին ըսին. Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեդ պատուելու համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց. չէ՞ որ Դաւիթ իր ծառաները քեզի խրկեց, որ քաղաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն, որ Ե՚՚՚ը զանիկայ կոր-
4 ծանէ։ Եւ Անոն՝ Դաւիթին ծառաները առաւ, ու անոնց մօրուքին կէսը ածիլել տուաւ, ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը Բ՚մինչև նստոյ տեղը կտրել տուաւ, և
5 ՚՚՚Ն՚ խրկեց զանոնք։ Ու երբոր ՚՚ Բ՚՚՚ը Դաւիթին պատմեցաւ, զանոնք դիմաւորելու Ղրդ խրկեց. քանզի ան մարդիկները շատ անարգուեր էին. ու թագաւորը ըսաւ. Երիքովի մէջ նստէ՛ք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի, ու Ե՚՚՚ը դարձէք։
6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ աւրուեցան, Ամմոնի որդիքը Ղրդ խրկեցին, ու Բեթրոորի Ասորիներէն և Սուբայի Ասորիներէն քսան հազար հետեւակ, ու Մաաքայի թագաւորէն հազար մարդ, և *Իստովբէն տասուերկու հազար մարդ վարձ-
7 քով բռնեցին։ Ու երբոր Դաւիթ՚՚ լսեց, Յովաբը ու բոլոր Երջ-
8 րաւոր զօրքերը խրկեց։ Եւ Ամմոնի որդիքը ելան, ու քաղաքին դրանը առջևը կարգաւ պատերազմի շարուեցան. բայց Սուբայի և Բոորի Ասորիները, ու Իստովբը ու Մաաքան՝ դաշտի մէջ զատ կայ-
9 ներ էին։ Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի, Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց, ու Ասորւոց դէմ պատերազմի շա-
10 րեց. Եւ մնացած զօրքը՝ իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց, որ Ամմոնի
11 որդւոցը դիմացը շարէ. Ու ըսաւ. Թէ որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան, ինծի օգնութեան հասնիս. և թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան, ես քեզի օգնու-
12 թեան պիտի հասնիմ. Երջաքաջ եղիր, ու եմք ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք, ու Բ՚Տէրը իր աչքին հաճոյ
13 երևցածը թող ընէ։ Եւ Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ, որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ. ու անոնք
14 անոր առջևէն փախան։ Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով, անոնք ալ Աբեսային առջևէն փախան, ու քաղաքը մտան։ Եւ Յովաբ Ամմոնի որդիներէն դարձաւ, ու Երուսաղէմ ե-
15 կաւ։ Երբոր Ասորիները տեսան որ Իսրայէլին առջևը կոտրուե-
16 ցան, մէկտեղ ժողվուեցան։ Ու Ադրազար Ղրդ խրկեց, և Գետին մէկալ կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեց. ու Եղամ եկան. և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրագլուխը
17 Սովրակը Լ՚ԵրՒ՚ր։ Ու երբոր Դաւիթին պատմեցին, անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով, Յորդանանէն անցաւ, ու Եղամը հասաւ. և Ասորիները Դաւիթին դիմացը գունդերով շարուեցան, ու անոր հետ
18 պատերազմ ըրին։ Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան. ու Դաւիթ՝ Ասորիներէն եօթը հարիւր կառք ու քառասուն հազար Երձիաւոր կոտրեց, ու անոնց զօրագլուխը Սովրակը զարկաւ, որ հոն մե-
19 ռաւ։ Եւ Ադրազարին հպատակ

Ն·Ք·ԳԲ· Իսբ 1040

Ե Ծն·ԼԴ· 30։ Եզ·Ե· 21։ աթագ·Ժդ·4։

Ի ԳԼ·Ը·3, 5։

Ղ Կ՚՚՚ Տովբի մարդիկներէն. տես Դատ.Ժ. 3, 5։

Ի ԳԼ·ԻԳ·8։

Ղ ՀՇ 6։

Ի Կ՚՚՚ Տովբի ու Մաաքայի մարդիկը

Ի Բ Օր·Լ· 6։

Ը աթագ·Դ· 9։ ա Կոր· Ժդ·13։

Ի աթագ·Գ· 18։

Իսբ 1036

Ե ԱՄՆ.ԺԹ. 16։

Ի ԱՄՆ.ԺԹ. 18։

Ն · ք · գՔ · Իրր 1036

ԼԳԼ · ը · 6 ։

եղող բոլոր թագաւորները երթոր տեսան որ Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցան , Իսրայէլին հետ հաշտութիւն ըրին , ու Հանոր ծառայ եղան . և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոյը օգնելու կը վախնային ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ցովաբ՝ Ռաբբան պաշարած ատենը , Դաւիթ չնութիւն կ՚ընէ Բեերսաբէին հետ ։ 6 Դաւիթ իր երթած չնութիւնը ծածկելու համար , Ուրիան բերել կու տայ . բայց անիկայ տուն երթալ չուզեր , ո՛չ գիշատութեան ատենը և ո՛չ գինովութեան ։ 14 Ուրիա իր մահուանը պատճառ ըլլալու նամակը Ցովաբին կը տանի ։ 18 Ցովաբ անոր մեռնելուն լուրը Դաւիթին կը խրկէ ։ 26 Դաւիթ Բեերսաբէն իրեն կնիկ կ՚առնէ ։

Իրր 1035

1 Ու – հետևեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը , Դաւիթ՝ Ցովաբը ու անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը խրկեց , որոնք Ամմոնացիները կոտորեցին , ու Ռաբբան պաշարեցին . բայց Դաւիթ Երուսաղէմ
2 կը նստէր ։ Ու մի օր մը իրիկուան դէմ Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պալատին տանիքին վրայ կը պտտէր , և տանիքին վրայէն մէկ կնիկ մը տեսաւ որ կը լուացուէր , ու ան կնիկը տեսքով խիստ գեղ-
3 ցիկ էր ։ Եւ Դաւիթ հարց խրկեց , ու ան կնիկը համար հարցուց . ու մին ըսաւ . Ասիկայ Ե՛լիամին աղջիկը Ուրիային կնիկը՝ Հեթացի
4 Բեերսաբէն է ։ Եւ Դաւիթ պատգամաւորներ խրկեց , ու զանիկայ առաւ , ու երթոր Ի՛նձ անոր եկաւ , Ը՛նէն անոր հետ պառկեցաւ . ու անիկայ Ե՛ր իր անմաքրութենէն դէ՛ռ մաքրուած էր ,ետքը Ի՛նձ իր
5 տունը գնաց ։ Եւ կնիկը յղացաւ , ու Դաւիթին լո՛ւր խրկեց՝ ըսելով . Յ
6 ես յղի եմ ։ Եւ Դաւիթ՝ Ցովաբին հրա՛ման խրկեց , ու ը՛նէ . Քե-
7 տացի Ուրիան ինծի խրկէ ։ Ցովաբն ալ Ուրիան Դաւիթին խրկեց ։ Ու երթոր Ուրիան անոր եկաւ , Դաւիթ Ցովաբին ողջուներ թիւնը ու զօրքին ողջուներ թիւնը ու պատերազմին վիճակը հարցուց ։
8 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ . Ցե՛ր նդ իջիր , ու ո՛տքերդ լուա ։ Եւ Ուրիա՝ թագաւորին պալատէն ելածին պէս , անոր ետևէն թագա-
9 ւորէն պարգև գնաց ։ Բայց Ուրիա իր տիրոջը բոլոր ծառաներուն հետ՝ պալատին դուռը պառկեցաւ , 10 ու իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ՝ Ուրիան իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ . Դուն ճամբայէ չե՞ս եկեր , ինչո՞ւ համար քու տունդ
11 չես իջներ ։ Եւ Ուրիա ըսաւ Դաւիթին . Տապանակը ու Իսրայէլը ու Ցուդան վրաններու մէջ կը նստին , և իմ տէրս Ցովաբը ու իմ տիրոջս ծառաները բաց դաշտի մէջ կը բանակին , ու ես ուտելու ու խմելու և կնկանս հետ պառկելու համար իմ տունս երթամ . դուն կենդանի ես , ու քու հոգիդ կենդանի է՝ որ ես ատ բանը չեմ
12 ըներ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ . Այսօր ալ հոս մնացիր , ու վաղը քեզ խրկեմ ։ Եւ Ուրիա անօրր ու հետևեալ օրը Երուսաղէմի
13 մէջ մնաց ։ Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկայ , որ անոր առջեւը կերաւ խմից . ու Ը՛նէ՛ զանիկայ գինովցուց . իսկ Ու՛րի՛ա իրիկուն ելաւ՝ ու Իր տիրոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ պառկեցաւ . բայց իր տունը չի-
14 ջաւ ։ Եւ առաւօտուն՝ Դաւիթ նամակ մը գրեց Ցովաբին , և Ու-
15 րիային ձեռքովը խրկեց ։ Ու նամակին մէջը գրեց ու ըսաւ . Ուրիան խիստ սաստիկ պատերազմին դիմացը դրէք , ու դուք ետ քաշուեք
16 ցէք , ո՛ր զարնուի ու մեռնի ։ Ու երթոր Ցովաբ քաղաքը պաշարեց , Ուրիան անանկ տեղ մը գրաւ՝ որ հոն զօրաւոր մարդիկներ դտնուիլը
17 գիտէր ։ Եւ քաղաքին մարդիկները ելան , ու Ցովաբին հետ պատերազմ ըրին . և զօրքին՝ Դաւիթին ծառաներէն ինկան , ու Քետացի
18 Ուրիան ալ մեռաւ ։ Եւ Ցովաբ պա՛տ՛մ՛ա՛ր մը խրկեց , ու պատերազմին բոլոր պարագաները Դաւիթ
19 թին իմացուց ։ Եւ պատգամաւորին պատուիրելով՝ ըսաւ . Պատերազմին բոլոր դիպուածները
20 թագաւորին պատմելէդ ետքը , թէ որ թագաւորին բարկութիւնը ելլէ , ու քեզի ըսէ թէ՝ Ինչո՞ւ պատերազմելու համար քաղաքին մօտեցաք . չէիք գիտեր որ պարսպէն
21 նետ կը նետեն . Ե՞րբոբաաղին որդին Աբիմելէքը ո՛վ մեռցուց . չէ՞ որ մէկ կնիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքարի կտոր մը նետեց անոր վրայ , որ անիկայ Թեբեսի մէջ մեռաւ . պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք . ան ատենը դուն ըսես . Քու ծառադ Քետացի Ուրիան ալ մեռաւ ։
22 Եւ պատգամաւորը գնաց , ու Ցովաբին բոլոր իրեն պատուիրածը
23 Դաւիթին պատմեց ։ Եւ պատգամաւորը Դաւիթին ըսաւ . Ան մարդիկները մեր վրայ ուժովցան , ու մեզի դէմ դաշտը ելան . բայց մենք մինչև քաղաքին դուռը § հալածե-
24 ցինք զանոնք" . Եւ աղեղնաւորնե-
րը պարսպին վրայէն քու ծառաներուդ նետեր նետեցին , ու թա-

Ն · ք · գՔ · Իրր 1035

Բ Գլ · է · 2 , 6 ։

ԺԳլ · ի · 6 ։

Է Ցն · ԺԹ · 33 · 35 ։

Լ Ժր 9 ։

Ի Տե՛ս գ Թագ · իա · 8 , 9 ։

Ծ Գլ · ԺԸ · 9 ։

| Եբր · Ցեռոբաաղին որդի Աբիմելէք · ը ը՛ն է՝ Ամեղայից բանը Թող ջաաագովութիւն ընէ · տե՛ս Դատ · գ · 32 ։

§ Դատ · թ · 53 ։

§ Եբր · ա նանց վրայ եկինք ։

Ե Ցն · ԺԸ · 4 · ԺԹ · 2 ։

‡ կ՚ըսուի բակուրի բաժին

Ն·Ք·ԴԲ· Իրր 1035

գաւորին Ծառաներէն Ել ։ՆԷ-
ՆԷԲԸ մեռան , և քու Ծառադ քե-
25 տայի Ուրիան ալ մեռաւ ։ Ան ա-
տենը Դաւիթ պատգամաւորին ը-
սաւ . Ցովաբին այսպէս ըսես . Ա՛ս
բանը քու աչքերուդ դէշ չերեւնայ .
քանզի սուրը երբեմն ասիկայ կ՚ու-
տէ ու երբեմն անիկայ . քաղաքին
վրայ պատերազմը սաստկացուր , և
զանիկայ փլցուր . ու դո՛ւն ալ քա-
26 ջալերէ զանիկայ ։ Եւ Ուրիային
կնիկը իր էրկանը Ուրիային մեռնի-
լը լսելով՝ իր էրկանը համար սուգ
27 ըրաւ ։ Ու երբոր սուգը անցաւ ,
Դաւիթ ՚ի՛ղ խրկեց , ու զանիկայ
իր տունը առաւ . և անիկայ ՚ի՛ա-
նոր կնիկը եղաւ . ու անոր որդի մը
ծնաւ ։ Բայց Դաւիթին ասր ըրած
բանը՝ Տէրոջը աչքերուն դէշ երե-
ցաւ ։

ՀԳԼ·ԺՐ·9։

ԳԼ · ԺԲ

1 Նաթան՝ էգ գառնուկին առակը կը պատմէ , որով Դաւիթ կը սոիպուի ինքզինքը դատապարտել ։ 7 Դաւիթ՝ Նաթանէն յանդիմանուելով՝ իր մեղքը կը խոստովանի , ու թողութիւն կը ստանայ ։ 15 Դաւիթ՝ քանի որ իր տղան ողջ էր , անոր համար սուգ կ՚ընէ ու կ՚ագօթէ ։ 24 Սողոմն կը ծնանի , ու Ցեդիդիա կ՚անուանի ։ 26 Դաւիթ՝ Ռաբբան կ՚առնէ , ու անոր մէջը բնակող ժողովուրդը կը տանջէ ։

Իրր 1034 — Սպ·ծա· ին վերնագիրը ։

1 Ու Տէրը Նաթանը Դաւիթին խրկեց . ու ՚անոր եկաւ , ու ՚անոր ըսաւ . Մէկ քաղաքի մը մէջ երկու մարդ կար , մէկը հարուստ
2 ու մէկալը աղքատ ։ Հարուստը խիստ շատ հօտեր ու արջառներ
3 ունէր , բայց աղքատը ուրիշ բան մը չունէր , միայն Թէ էգ գառնուկ մը , որ ծախու առեր էր , ու կը սնուցանէր . և ՚ի՛ննէ՛ն անոր հետ ու անոր տղոցը հետ միասին մեծցաւ . անոր պատառէն կ՚ուտէր , ու անոր գաւաթէն կը խմէր , և անոր ծոցը կը պառկէր , ու անոր՝
4 աղջկան մը պէս էր ։ Եւ ճամբորդ մը եկաւ ան հարուստ մարդուն . ան ալ խնայելով իր հօտերէն ու արջառներէն առնելու , ու իրեն եկող ճամբորդին ՚ի՛րմ՚ա՛ պատրաստելու , ՚ի՛նչ ան աղքատ մարդուն էգ գառնուկը առաւ , ու պատրաստեց իրեն եկող մարդուն համար ։
5 Անատենը Դաւիթին բարկութիւնը ան մարդուն դէմ սաստիկ բորբոքեցաւ , ու Նաթանին ըսաւ . Տէրը կենդանի է որ՝ ատ բանը ընող մարդը ՚ի՛մեռնելու արժանի է ։
6 Եւ ան գառնուկը ՚չորեքպատիկ պիտի հատուցանէ . քանզի ասր բանը ըրաւ ու գութ չունեցաւ ։
7 Ան ատենը Նաթան՝ Դաւիթին ըսաւ . Ան մարդը դուն ես . Ի-

Ֆ ա թագ · իզ · 16 ։ Ծ Եւ · իր · 1 ։ Ղա · ժթ · 8 ։

րայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ի՛քեզ Իսրայէլի վրայ ես թագաւոր օծեցի , ու քեզ Սա-
8 ուղին ձեռքէն ես ազատեցի . Եւ տիրոջդ տունը քեզի՝ ու տիրոջդ կիներուը քու ծոցդ տուի , և Իսրայէլի ու Ցուդայի տունը քեզի տուի . ու Թէ որ քիչ ՚է՛ՒՆ՚ՐՆ՚ՐՔ քեզի *ասոնցմէ աւելի բաներ կու-
9 տայի՚՚ ։ Ինչո՞ւ համար Տէրոջը խօսքը Ի՛անարգեցիր , անոր աչքերուն առջևը չարութիւն ընելով . Ը՛քեաացի Ուրիան սրով մեռցուցիր , ու անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր , ու զանիկայ Ամմոնի որդւոց սրովը
10 սպաննեցիր ։ Եւ հիմա զէս անարգելուդ համար , ու Քեաացի Ուրիային կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ համար , Ի՛րու տունէդ սուրը յաւի-
11 տեան պակաս պիտի չըլլայ ։ Եւ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քու տունէդ՝ քեզի դէմ չարիք մը պիտի հանեմ . ու Ի՛րու աչքերուդ առջևը քու կնիկներդ պիտի առնեմ , և ՚ընո՛ւ՚ քու դրացիիդ պիտի տամ . ու անիկայ ասր արեգակին առջևը քու կնիկներուդ հետ պիտի պա-
12 կի ։ Քանզի դուն ծածկաբար ըրիր . Ի՛բայց ես ասր բանը բոլոր Իսրայէլին առջևը՝ ու արեգակին առջևը պի-
13 տի ընեմ ։ Եւ Դաւիթ ՚Նաթանին ըսաւ . Ի՛Տէրոջը դէմ մեղք գործեցի . ու Նաթան Դաւիթին ըսաւ . Տէրն ալ Ի՛րու մեղքդ նե-
14 րեց . պիտի չմեռնիս ։ Բայց որովհետև ասր բանով Տէրոջը թշնամիներուն ՚հայհոյութիւն ընելու առիթ տուիր , անոր համար ասր քեզի ծնած տղան անշուշտ պիտի մեռնի ։
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց ։ Եւ Տէրը զարկաւ ան մանուկը՝ որն որ Ուրիային կնիկը Դաւիթին ծներ էր . ու սաստիկ հիւանդացաւ ։
16 Եւ Դաւիթ ՚ մանուկին համար Աստուծոյ աղաչեց . ու Դաւիթ ծոմ պահեց , ու գնաց Ի՛բոլոր գիշերը
17 գետնի վրայ պառկեցաւ ։ Եւ անոր տանը ծերերը անոր †քովը գացին՚՚ , որ զանիկայ գետնէն վերցընեն . բայց անիկայ չուզեց , ու անոնց
18 հետ հաց չկերաւ ։ Ու եօթներորդ օրը մանուկը մեռաւ . և Դաւիթին ծառաները՝ մանուկին մեռնիլը ա-նոր իմացընելու վախցան . քանզի ըսին . Ահա քանի որ մանուկը ողջ էր , անոր զրուցեցինք , ու անիկայ մեր խօսքը մտիկ չըրաւ . և ի՛նչպէս անոր ըսենք Թէ՝ Մանուկը մեռաւ ,
19 որ գէշ բան մը ընէ ։ Բայց Դաւիթ իր ծառաներուն շշուկը տեսնելով՝ իմացաւ որ մանուկը մեռեր է . ու Դաւիթ իր ծառաներուն ը-սաւ . Մանուկը մեռա՞ւ . ու անոնք

Ն·Ք·ԴԲ· Իրր 1034

Ի ա թագ · իզ · 13 ։

* ԵԲՐ · այս ինչ ու այն ինչ բաները կ՚աւելցընէի ։

Ղ Տե՛ս ա թագ · իե · 19 ։

Ի թագ · իե · 31 ։

Ճ Գէ · իա · 15 · 16 · 17 · 27 ։

Ճ Ամով · է · 9 ։

Ի՛ Օր · իբ · 30 ։ Գէ · իզ · 22 ։

Ի Գէ · իզ · 22։

Ղ Տե՛ս ա թագ · իե · 24 ։

Ի Գէ · իդ · 10 ։ Ցոբ · է · 20 ։ Սաղ · լբ · 5 ։ Ծա · 4 ։ Ա՛ած · իբ · 13 ։

Ի՛ Գէ · իդ · 10 ։ Սաղ · լբ · 1 ։ Ցոբ · է · 21 ։ Մի՛ք · է · 18 ։ Զաք · գ · 4 ։

† Նե՛ · ԻԲ · 5 ։ Եզեկ · էզ · 20 · 23 ։ Հռոմ · բ · 24 ։

Հ Գէ · իդ · 31 ։

†† ԵԲՐ · վայ նշան ,

Ն · ք · գ · Ի՛ր 1034

Յ Հռոմ · գ · 8 ։
Ղ Ցոր · ա · 20 ։

20 ըսին . Մեռաւ ։ Ան առնները Դա-
ւիթի գետնէն ելաւ , լուացուեցաւ ,
Յ օծուեցաւ , հանդերձները փոխեց ,
ու Տէրոջը տունը մտնելով՝ Ղերկրը-
պադութիւն ըրաւ . ետքը իր տու-
նը դարձաւ . և ուզեց , ու անոր
21 առջևը հաց դրին , ու կերաւ ։ Եւ
ծառաները անոր ըսին . Ա՛ս ըրած
բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանի որ
մանուկը ողջ էր , անոր համար ծոմ
պահեցիր ու լացիր . իսկ մանուկը
մեռածին պէս՝ ելար հաց կերար ։
22 Եւ Դ֊էն ըսաւ . Քանի որ մանու-
կը ողջ էր , ծոմ պահեցի ու լացի .
Ֆ Տե՛ս Ես · ը · 1 · 5 ։ Յոել · գ · 9 ։ Ֆ քանզի ըսի . Ո՞վ գիտէ , գուցէ
Աստուած ինծի ողորմի , ու մանու-
23 կը առողջանայ ։ Բայց հիմա անի-
կայ մեռած է , ինչո՞ւ համար ծոմ
պահեմ . միթէ ես կրնամ զանիկայ
ետ դարձընել . ես անոր պիտի եր-
թամ , բայց Ֆ անիկայ ինծի պիտի
Ֆ Ցոր · է · 3 ։ 9 · 10 ։ 1033 24 չդառնայ ։ Եւ Դաւիթ իր կնիկը
Բերսաբէն մխիթարեց . ու անոր
քովը մտաւ , և անոր հետ պառկե-
ցաւ . ու Ֆ անիկայ որդի մը ծնաւ .
Ա Մաա · ա · 6 ։ Ա ա Մն · իր · 9 ։ ու Ա անոր անունը Սողոմոն դրաւ .
25 և Տէրը զանիկայ սիրեց ։ Ու Նա-
թան մարգարէին ձեռքովը դ֊էն Ֆ
Ա Մն · ի · 1 ։ Բ Օր · գ · 11 ։ խրկեց . և անոր անունը՝ Տէրոջը
Ա՛ Տէրոջը սիրելին ։ համար Ա Եդիդիա կոչեց ։
26 Ու Ղ Ցովաբ Ամմոնի որդւոցը
Բ Ռաբբային դէմ պատերազմ ըրաւ ,
ու թագաւորանիստ քաղաքը ա-
27 ռաւ ։ Եւ Ցովաբ՝ Դաւիթին պատ-
գամաւորներ խրկեց , ու ըսաւ .
Ռաբբայի դէմ պատերազմ բրի , ու
28 ջուրերուն քաղաքը առի . Եւ հիմա
մնացած ժողովուրդը ժողվէ , ու
քաղաքին դիմացը բանակ դիր , և
զանիկայ առ . չըլլայ որ քաղաքը ես
առնեմ , ու անոր վրայ իմ անունս
29 դրուի ։ Ուստի Դաւիթ բոլոր ժո-
ղովուրդը ժողվեց , ու Ռաբբա
գնաց , և անոր դէմ պատերազմե-
Ղ Մն · ի · 2 ։ 30 լով՝ զանիկայ առաւ . Ղ Ու անոնց
թագաւորին գլխէն թագը առաւ ,
որ տաղանդ մը ոսկիի ծանրու-
թիւն ունէր պատուական քարե-
րով Ղ բ ք ռ ո ֊ ֊ ֊

Ն · Ք · ԶԲ · Իրր 1032

ու իր եղբօրը Աբիմոնին՝ սենեակը
11 տարաւ . Եւ անոր մնտեցուց , որ ուտէ ։ Իսկ Աճառ Ղազնիկայ բըն-
12 նեց ու անոր ըսաւ . Եկուր քոյրս՝ ինծի հետ պառկէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Չէ , եղբայրս՝ ինձ մի՛ բռնադատեր . քանզի Իսրայէլի մէջ այդպէս բան չըլլար . ատ
13 Ղ անզգամութիւնը մի՛ ըներ ։ Ու ես իմ նախատինքս ո՞ւր տանիմ . դուն ալ Իսրայէլի մէջ անզգամներուն մէկուն պէս պիտի ըլլաս . և հիմա կ՚աղաչեմ՝ թագաւորին զըրուցէ , Ք ու անիկայ ինձ քեզմէ
14 չարդիլեր ։ Բայց Աճառ անոր խօսքը մտիկ ընել չուզեց . հապա անկէ զօրաւոր ըլլալով , Է զանիկայ բռնադատեց , ու անոր հետ պառկեցաւ ։
15 Ու Թ՚ը Աբիմոն զանիկայ խիստ շատատեց . անանկ որ՝ ունեցած ատելութիւնը՝ ՚ՙ ունեցած սէրէն աւելի մեծ էր . և Աբիմոն անոր ը-
16 սաւ .Ել՝ գնա ։ Ու անիկայ անոր ըսաւ . * Մի՛ ըներ ատ բանը՚՚ . ինծի վռընտելուդ չարութիւնը՝ մկկալ ինծի ըրածէդ աւելի մեծ է . բայց
17 Աճառ անոր մտիկ ընել չուզեց ։ Եւ իրեն ծառայութիւն ընող մանչը կանչեց ու ըսաւ . Ասիկայ քովէս դուրս Հանէ , ու ետևէն դուռը
18 կղպէ ։ (Եւ աղջկան վրայ Ըրազմագոյն պատմուճան մը կար , քանզի թագաւորին կոյս աղջիկները ասանկ պատմուճան կը հագնէին ։) Ու անոր ծառան զանիկայ դուրս Հանեց , ու ետևէն դու-
19 ռը կղպեց ։ Եւ Թամար Է մոխիր առաւ , ՚՚ իր գլխուն վրայ ցանէց , ու իր վրայի բազմագոյն պատմուճանը պատռեց , և Ժ ձեռքը իր գլխուն վրայ դրաւ , ու լալով գնաց ։
20 Եւ անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր ըսաւ . Մի՞թէ եղբայրդ Աբիմոնը քեզի հետ եղաւ . ու հիմա քոյրս՝ լուռ կեցիր . ան քու եղբայրդ է . ասիկայ սիրտդ մի՛ դներ . և Թամար՝ իր եղբօրը Աբիսողոմին տունը
21 անմխիթար կը նստէր ։ Ու Դաւիթ թագաւորը ասոր ամէն բաները
22 լսելով , խիստ Բ բարկացաւ ։ Եւ Աբիսողոմ Աբիմոնին հետ Ճ աղէկ կամ գէշ խօսք մը չխօսեցաւ . քանզի Աբիսողոմ Հ Աբիմոնը կ՚ատէր՝ իր քոյրը Թամարը լկելուն համար ։
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը , երբոր Աբիսողոմին ՚՚ը-ռները՝ Եփրեմի մօտ եղած Բաալազորին մէջ Ն ասրակտուր կ՚ընէին , Աբիսողոմ՝ թագաւորին բոլոր որդիները հրա-
24 իրեց ։ Եւ Աբիսողոմ՝ թագաւորին գնաց ու ՚՚որ ըսաւ . Ահա քու ծառայիդ ՚՚ը-ռները ասրակտուր կ՚ընեն . չնորհք ըրէ , թագաւորը

ու անոր ծառաները՝ քու ծառայիդ
25 հետ երթան ։ Եւ թագաւորը Աբիսողոմին ըսաւ . Չէ , որդիս , ամէնքս չերթանք , որ քու վրադ ծանրութիւն չըլլանք . ու զանիկայ ստիպեց . բայց Դ՚՚ի՛ր երթալ
26 չուզեց , ու զանիկայ օրհնեց ։ Եւ Աբիսողոմ ըսաւ . Երթ ոչ՝ գոնէ իմ եղբայրս Աբիմոնը մեր հետը դայ . ու թագաւորը անոր ըսաւ . Անի-
27 կայ ինչո՞ւ քու հետդ երթայ ։ Բայց Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն համար՝ Աբիմոնը ու թագաւորին բոլոր որդիները անոր հետը խրկեց ։
28 Եւ Աբիսողոմ իր մանչերուն պատուիրեց ու ըսաւ . Նայեցէ՛ք , երբոր Աբիմոնին Ւսիրտը գինիէն զուարթանայ , ու ես ձեզի՝ Աբիմոնը զարկէ՛ք ըսեմ , զանիկայ մեռցուցէ՛ք . մի՛ վախնաք . Ճ չէ՞ որ ես ձեզի հրամայեցի . քաջասիրտ ու զօրաւոր
29 կտրիճներ եղէք ։ Եւ Աբիսողոմին մանչերը՝ Աբիսողոմին պատուիրածին պէս ըրին Աբիմոնին . ու թագաւորին բոլոր որդիքը ոտք ելան , և ամէն մէկը իր ջորին հեծնելով՝
30 փախան ։ Ու անոնք դեռ ճամբան ըլլալով , Դաւիթին լուր բերին ու ըսին . Աբիսողոմ՝ թագաւորին բոլոր որդիները մեռցուց , ու անոնց-
31 մէ մէկը չմնաց ։ Եւ թագաւորը ոտք ելաւ , Ֆ իր հանդերձները պատռեց , ու Ֆ գետինը պառկեցաւ . ու անոր բոլոր ծառաները հանդերձին պատռած ՚՚որ Բ ըրբռէ կը կայ-
32 նէին ։ Ու Դաւիթին եղբօրը Սամմայիին որդին Ցովնադաբը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Իմ տէրս չկարծէ որ բոլոր երիտասարդները՝ թագաւորին որդիները մեռցուցին . քանզի մինակ Աբիմոնը մեռած է . վասն զի ասոր բանը Աբիսողոմին բերնովը որոշուած էր , ա-
33 նոր քոյրը Թամարը լկած օրէն՝ ի վեր ։ Ու հիմա Ւ իմ թագաւոր տէրս իր սրտին մէջ ՚՚ բան չդնէ , կարծելով թէ՝ թագաւորին բոլոր որդիքը մեռան . քանզի մինակ Ամ-
34 նոնը մեռած է ։ Եւ Աբիսողոմը փախաւ ։ Ու երբոր Դ՚՚ի՛ր պատանին՝ դէտը աչքերը վերցուց նայեցաւ , տեսաւ որ իր ետևէն լեռանը քովէն խիստ շատ ժողովուրդ
35 կու գար ։ Ն տաւնը Ցովնադաբ՝ թագաւորին ըսաւ , Ահա թագաւորին որդիքը կու գան . ծառա-
36 յիդ խօսքը եղաւ ։ Եւ անիկայ իր խօսքը լմընցուցածին պէս , ահա թագաւորին որդիքը եկան , ու ձայներնին վերցուցին ու լացին . և թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ծա-
37 ռաները մեծ լացով մը լացին ։ Իսկ Աբիսողոմ փախաւ , ու Գեսուրի

Ն · Ք · ԶԲ · Իրր 1030

ՂԴաս . ԺԹ . 6 , 9 , 22 ։ Հռութ . գ . 7 ։ աԹագ . իե . 36 ։ Ես թ . ա . 10 ։ Սաղ . ՃԳ . 15 ։

Ֆ Ցես . ա . 9 ։

Ֆ Գլ . ա . 11 ։ Ֆ Գլ . ԺԲ . 16 ։

Ն Հմր 3 ։

- Հմր 38 ։

Ն · Ք · ՂԸ · 1 · Ժամ . ԺԹ . 1 ։ Ես . ԼԴ . 2 ։ Ը Ղև . ԺԲ . 9 , 11 , Ի . 17 ։ Բ Ես . ԼԴ . 7 ։ Դատ . ԺԲ . 23 , Ի . 6 ։

Ք Ցես Ղև . ԺԲ . 9 , 11 ։

Ի Ը Օր . Իր . 25 ։ Ցես գլ . ԺԲ . 11 ։

* կ՚ըսէ՝ պատճառ չկայ .

† Եբր . հանգեցէք ։ Ես . լէ . 3 ։ Դատ . և . 30 ։ Սաղ . խե . 14 ։

Ե Ցես . է . 6 ։ Գլ . ա . 2 ։ Ցոր . բ . 12 ։ Երեմ . բ . 37 ։

‡ կ՚ըսէ՝ տրբուեցաւ ։ Ես . իդ . 50 ։ լա . 24 ։ Ղև . ԺԲ . 17 , 18 ։ 1030

Ն Ցես Ես . լբ . 12 , 13 ։ աԹագ . իե . 4 , 36 ։

Ն · Ք · ԳՖ · 1030

Լ ԳԼ · Գ · 3 ։

Դ ԳԼ · ԺԳ · 23 ։ 32։ ԺԸ · 8 ։

Լ Ա՜Ա · ՃԳ · 2 ։

Ե ՆՆ · Լ՘ · 12 ։

Թագաւորին՝ Ամիւդի որդւոյն Ը֊թոլմիին գնաց . բայց Դ֊ԻՐ ա֊մէն օր իր որդւոյն համար սուգ կ'ը֊

38 նէր ։ Եւ Երիսողոմ փախաւ , ու Դ֊ենսուր գնաց , ու Հոն իրէք տարի

39 մնաց ։ Եւ Դաւիթ Թագաւորը Երիսողոմին ելլելու Լ֊կր փափաքէր . քանզի մեռնող Ամեռնին վրայով Ե֊միթարուեր էր ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ցովաբ՝ Թեկուացի կնիկ մը վարձքով կը բրա֊նէ , որ առակով մը Երիսողոմը տուն դարձ֊նելու համար Թագաւորին սիրաց . և Ցովաբ դանիկայ Երուսաղէմ կը բերէ ։ 25 Երիսողո֊մին զեղեցկութիւնը , մազերը , ու անոր զա֊ւակները ։ 28 Երկու տարիէն ետև Երիսո֊զամ՝ Ցովաբին ձեռքը Թագաւորին առլնը կը ներկայանայ ։

1027

1 Լ֘ու Շարուհեայի որդին Ցովաբը իմացաւ որ Թագաւորին սիրտը

2 Ե֊Երիսողոմին վրայ է ։ Ու Ցովաբ՝ Բ֊Թեկուէ Ֆ֊րդ խրկեց , և անկէ խե֊լացի կնիկ մը բերել տուաւ , ու ա֊նոր բսաւ . Կ'աղաչեմ , քեզ սգա֊ւոր ձևացուր , Է ու սուգի հանդերձ֊ներ հագիր , եղով մի օծուիր , ու մեռելի մը համար չատոնցմէ սուգ

3 բռնող կնկան մի պէս եղիր . Եւ Թագաւորին մտիր , ու անոր ասա կերպով խօսէ . և Ցովաբ Ե֊անոր

4 բերանը խօսքեր դրաւ ։ Ու ան Թեկուացի կնիկը՝ Թագաւորին *մտաւ խօսելու համար" . ու Բ֊երե֊սի վրայ գետինը իյնալով՝ անոր եր֊կրպագութիւն բրաւ , ու բսաւ .

5 Ո վ Թագաւոր՝ Ջօդնէ ինձ ։ Եւ Թագաւորը անոր բսաւ . Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Ու կնիկը բսաւ . Ո՛հ , Է ես մէկ որբևարի կնիկ մըն

6 եմ , ու իմ էրիկս մեռած է . Եւ քու աղախինդ երկու որդի ունէր . ու երկուքը դաշտի մէջ իրարու հետ ծեծկուեցան . և անոնց մէջը հաշտեցրնող մը չըլլալուն համար , մէկ մէկալը զարկաւ , ու զանիկայ

7 մեռցուց ։ Եւ ահա Ըոլոր ազգա֊տոհմը՝ քու աղախինդ դէմ ոտք ելան , ու բսին . Իր եղբայրը մեռ֊ցրնողը տուր , որ զանիկայ մեռցր֊նենք՝ իր մեռցուցած եղբօրը կենացը համար , ու ժառանգն ալ կորսրն֊ցրնենք . և ինծի մնացած կայծը պիտի մարեն , երկրիս վրայ էրկանս անունը ու մնացորդը չպահելով ։

8 Եւ Թագաւորը կնկանը բսաւ . Տունդ գնա , ու ես քեզի համար

9 կը պատուիրեմ ։ Ու Թեկուացի կնիկը Թագաւորին բսաւ . Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր՝ Բ֊մեղքը իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ , Ե֊բայց Թագաւորը ու անոր աթոռը

10 անպարտ ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը բսաւ . Թէ որ քեզի բան մը բսող ըլլայ , անիկայ ինծի բեր , ու մէյ֊

11 մըն ալ քեզի չդպչիր ։ Եւ անի֊կայ բսաւ . Թագաւորը շնորհք ը֊նէ , իր Տէր Աստուածը յիշէ , ու չթողու որ Է արեան վրէժխնդիրնե֊րը շատնան ապականելու , որ իմ որդիս մեռցրնեն ։ Եւ անիկայ ը֊սաւ . Լ֘Տէրը կենդանի է որ քու որդւոյդ Ելիէն մազ մը գետինը պի֊

12 տի չիյնայ ։ Ան ատենը կնիկը ը֊սաւ . Թող քու աղախինդ իմ տի֊րոջս Թագաւորին մէկ խօսք մը զրուցէ . ու անիկայ՝ Զրուցէ բսաւ ։

13 Եւ կնիկը բսաւ . Ուրեմն Ե Աստու֊ծոյ ժողովուրդին վրայ ինչո՞ւ հա֊մար այդպէս բան կը մտածես . ո֊րովհետև Թագաւորը քանի որ Բ֊իր աքսորածը ետ չդարձրնէ , աս խօս֊քերը խօսելով յանցաւորի պէս

14 կ'ըլլայ . Քանզի մենք Լ֘ի հարկէ պիտի մեռնինք , ու գետինը թա֊փած ջուրին կը նմանինք , որ Ա֘ՀՐ֊Ա մկտեղ չժողվուիր . և Աս֊տուած Ա֘Ի Ֆ֊րդ֊ՈՒՆ հոգին չառներ , հապա Հ միջոցներ կը Ձարէ , որ աք֊սորուածը իրմէ աքսորուած չմնայ ։

15 Ու հիմա ես անոր համար իմ Թա֊գաւոր տիրոջս աս խօսքը ըսելու եկայ . քանզի ժողովուրդը զես վախցուց . ու քու աղախինդ բսաւ . Հիմա Թագաւորին հետ խօսիմ , գուցէ Թագաւորը իր աղախինին

16 խօսքը կատարէ . Որովհետև Թա֊գաւորը մտիկ ընելով՝ իր աղախինը պիտի ազատէ ան մարդուն ձեռ֊քէն , որ զիս ու իմ որդիս միկտեղ Աստուծոյ ժառանգութենէն չկորչէ

17 Լ֘՜ՈՒՆ ։ Եւ քու աղախինդ բսաւ . Իմ Թագաւոր տիրոջս խօսքը միխ֊թարութիւն պիտի ըլլայ . քանզի իմ Թագաւոր տէրս՝ Ե Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է , ո֘ բարին ու չարը կը հասկընայ . և քու Տէր

18 Աստուածդ քու հետդ Է ։ Ու Թագաւորը պատասխան տուաւ , ու կնկանը բսաւ . Քեզի հար֊ցրնելու բանս ինծմէ մի՛ պա֊հեր ։ Ու կնիկը բսաւ . Իմ

19 Թագաւոր տէրս թող զրուցէ ։ Եւ Թագաւորը բսաւ . Արդեօք աս ա֊մէն բանիս մէջ Ցովաբին ձեռքը քեզի հետ է . ու կնիկը պատաս֊խան տուաւ ու բսաւ . Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր , քու անձդ կենդանի է որ , իմ Թագաւոր տիրոջս բսած բոլոր խօսքերէն՝ բնաւ մէկը աջ դին կամ ձախ դին չկրնար խոտորիլ . քանզի քու ծառադ Ցովաբն է ին֊ծի պատուիրողը . ու աս Ը֊րոլոր խօսքերը քու աղախինդ բերաններ

20 դնողը՝ անիկայ է . Ես խօսքիս ձևը դարձրնելու համար՝ քու ծառադ Ցովաբը աս բանը բրաւ . ու իմ

Ն · Ք · ԳՖ · 1027

Է Թաւ · Լ · 19 ։

Լ ա Թագ · ԺԳ · 45 ։ Գոր · Իէ · 34 ։

Ե Դատ · Ի · 2 ։

Ե ԳԼ · ԺԳ · 37 ։ 38 ։

Է Ցոբ · Լ Դ · 15 ։ Երր · Թ · 27 ։

Հ Թաւ · Լ · 15 ։ 25 ։ 28 ։

Ե Ա՜Ա · ԺԴ · 20 ։ ԳԼ · ԺԹ · 27 ։

Է Կ՘՜ պի֊տի ըլլայ ։

Լ Ա՜Ա · 7

տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս իմաստուն է՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած բաները գիտնալու ։
21 Եւ թագաւորը Ցովաբին ըսաւ . Ահա հիմա ասիկա բանը ըրի . գնա , Աբիսողոմ պատանին ետ դարձուր ։ 22 Յովաբ ։ Ան առնը Ցովաբ երեսի վրայ գետինը խնկաւ , ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ , ու օրհնեց թագաւորը . և Ցովաբ ըսաւ . Քու ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտայ , ով տէր իմ թագաւոր . քանզի թագաւորը իր ծառային խօսքը 23 կատարեց ։ Ու Ցովաբ երթալ՝ Գեսուր գնաց , ու Աբիսողոմը Երուսաղէմ 24 դարձուց ։ Թող իր տունը դառնայ , ու իմ երեսս չտեսնէ ։ Եւ Աբիսողոմ իր տունը դարձաւ , ու թագաւորին երեսը չտեսաւ ։
25 Եւ բոլոր Իսրայէլին մէջ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար . անիկայ ներսէն թաթէն մինչև գլուխը գաղաթը 26 արատ մը չունէր ։ Ու երբոր իր մազերը կը կտրէր , (որովհետև տարին անգամ մը մազերը կը կտրէր , քանզի իր վրայ ծանրութիւն կ'ըլլար ,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր , — թագաւորական կշիռքով երկու հարիւր սիկղ ։ — 27 Եր ։ Եւ Աբիսողոմին իրեք տղայ՝ ու Թամար անունով մէկ աղջիկ մը ծնաւ . անիկայ դէմքով գեղեցիկ կնիկ մըն էր ։
28 Եւ Աբիսողոմ Երուսաղէմի մէջ լման երկու տարի նստաւ , ու 29 թագաւորին երեսը չտեսաւ ։ Եւ Աբիսողոմ՝ Ցովաբին Եր խրկեց , որ զանիկայ թագաւորին խրկէ . բայց անիկայ չուզեց անոր երթալ ։ Ու նորէն երկրորդ անգամ Եր խրկեց . ու անիկայ երթալ չուզեց ։ 30 Ան առնը Աբիսողոմ իր ծառաներուն ըսաւ . Տեսէք Ցովաբին արտը՝ որ իմ — Էն մօտն է , ու անիկայ հոն գարի ունի , գացէք՝ զանիկայ կրակով այրեցէք ։ Եւ Աբիսողոմին ծառաները ան արտը 31 կրակով այրեցին ։ Ու Ցովաբ ելաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց , և անոր ըսաւ . Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այրեցին ։ 32 Աբիսողոմ՝ Ցովաբին ըսաւ . Ահա քեզի Եր խրկեցի՝ ու ըսի . Հոս եկուր , քեզ թագաւորին խրկեմ , որ ըսես թէ՝ Գեսուրէն ինչո՞ւ եկայ . իմ հոն ըլլալս ինծի աւելի աղէկ էր . և հիմա թագաւորին երեսը տեսնեմ . ու թէ որ իմ վրաս չարութիւն մը 33 կայ , թող զիս մեռցնէ ։ Եւ Ցովաբ՝ թագաւորին գնաց , ու — Էն անոր իմացուց . և անիկայ Աբիսողոմը կանչեց . ու թագաւորին քովը գնաց . և թագաւորին առջևը երեսի վրայ Ինէ — , — մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ . ու թագաւորը Աբիսողոմը համբուրեց ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Աբիսողոմ անուշ խօսքերով և մարդասիրութիւն ցուցընելով , Իսրայէլի մարդոց սիրտերը իրեն կը գարձնէ ։ 7 Ուխտ մը կատարելու պատճառով հրաման կ'առնէ Քեբրոն երթալու . 10 ու հոն ապստամբութեան մեծ խորհուրդ մը կ'ընէ ։ 13 Դաւիթ աս լուրին վրայ Երուսաղէմէն կը փախչի ։ 19 Եթթի՝ Դաւիթէն զատուիլ չուզեր ։ 24 Սադովկ ու Աբիաթար՝ տապանակին հետ նոս կը խրկուին ։ 30 Դաւիթ ու իր ժողովուրդը լալով Ձիթենեաց լեռը կ'ելլեն ։ 61 Դաւիթ կը խնդրէ Աստուծմէ որ Աբիտոփելին խորհուրդը խափանուի ։ 32 Քուսի պատուէրներով նոս կը խրկուի ։

1 Ետ — անկ ետքը՝ Աբիսողոմ իրեն համար Ք կառքեր , ձիեր ու իր առջևէն վազող հիսուն տղաներ 2 դակ մարդ պատրաստեց ։ Եւ Աբիսողոմ կանուխ կ'ելլէր , ու դրան ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր . և Աբիսողոմ ամէն դատ ունեցող՝ ու դատաստանի համար թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ'ըսէր . Դուն ո՞ր քաղաքէն ես . ու երբոր անիկայ՝ Ծառադ Իսրայէլի 3 ցեղերուն մէկէն եմ կ'ըսէր , Աբիսողոմ անոր կ'ըսէր . Նայէ , քու դատդ բանաւոր ու ուղիղ է . բայց թագաւորին կողմանէ քեզի մնիկ 4 ընող չկայ ։ Եւ Աբիսողոմ կ'ըսէր . Երանի թէ զիս աս երկրիս վրայ դատաւոր դնէին . ու ամէն վէճ կամ դատ ունեցող մարդը ինծի 5 գար , և անոր իրաւունք բնէի ։ Ու երբոր մէկ մարդ մը մօտենար անոր երկրպագութիւն բնելու , անիկայ ձեռքը կ'երկընցընէր , զանիկայ կը 6 բռնէր ու կը համբուրէր ։ Եւ Աբիսողոմ՝ դատաստանի համար թագաւորին եկող բոլոր Իսրայէլէն այսպէս ընելով , Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը իրեն դարձուց ։
7 Ու քառասուն տարին լմննալէն ետքը՝ Աբիսողոմ ըսաւ թագաւորին . Շնորհք բրէ , երթամ , ու Տէրոջը ըրած ուխտս Քեբրոնի մէջ 8 կատարեմ . Քանզի ծառադ Երբոր Ասորւոց Գեսուրը կը բնակէի , ուխտ ըրի ու ըսի . Թէ որ Տէրը զիս Երուսաղէմ դարձնէ , Տէրոջը 9 ծառայութիւն բնեմ ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Գնա խաղաղութեամբ ։ Ու անիկայ ելաւ 10 Քեբրոն գնաց ։ Եւ Աբիսողոմ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն լրտեսներ

Ն . Բ . ՂԲ . 1027
Ե Հեր 17 ։ Գլ . ԺԹ . 27 ։
Ե Գլ . ԺԳ . 37 ։
Յ Ծն . Խգ . 3 ։ Գլ . Գ . 13 ։
Ն Ես . ա . 6 ։
Ն Ցես գլ . ԺԸ . 18 ։
Ե Հեր 24 ։

Ն . Բ . ՂԲ . 1027
1025
Ն Ծն . ԼԳ . 4 ։ Խն . 15 ։ Ղև . ԺԸ . 20 ։

1024
— Գլ . ԺԲ . 11 ։
Ք գ Թագ . ա . 5 ։
Ե Դատ . Թ . 29 ։
Ե Հռով . Ժգ . 18 ։
Ն ԵՔր . գողցաւ ։
1023
Ե Ըստ Հնդ . լրբ .
Ե ա Թագ . ԺԶ . 2 ։
Ն Գլ . ԺԳ . 38 ։
Ե Ծն . Իբ . 20 , 21 ։

խրկեց , ու ըսաւ . Փողին ձայնը լսելնուդ պէս՝ Աբիսողոմ ՔԵբրոնի
11 ՄԷ թագաւոր եղաւ , ըսելք ։ Ու Աբիսողոմին հետ՝ Երուսաղէմէն երկու հարիւր մարդ գնաց Հրաւիրուած . անոնք Խմամոութեամբ գացին , ու ամենևին բան մը չէին
12 գիտեր ։ Եւ Աբիսողոմ զոհերը ըրած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդակիցը Գեղոնացի Աբիտոփէլը իր Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ . և դաւաճանութիւնը զօրացաւ , ու ժողովուրդը երթալով կը շատնար Աբիսողոմին քովը ։
13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը եկաւ ու ըսաւ . Իսրայելի մարդիկները Աբիսողոմին * հետ մէկ՚
14 եղաւ ։ Ան ատենը Դաւիթ՝ Երուսաղէմի մէջ իր հետը եղող բոլոր ծառաներուն ըսաւ . Ելէք փախչինք . քանզի Աբիսողոմին երեսէն մեզի ազատութիւն չկայ . շուտ ըրէք՝ գացէք , չըլլայ որ անհիկայ շուտով մեզի հասնի , ու մեր վրայ չարիք հասցընէ , ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցընէ ։ Եւ թագաւորին ծառաները թագաւորին ըսին . Մեր տէր թագաւորը ինչ որ արժան համարի , ահա քու ծառաներդ պատրաստ են ։
16 Ու թագաւորը և անոր ետևէն անոր բոլոր տունը ելաւ . ու թագաւորը հինգ հարճերէն տասը կնիկ Թողուց , որ տանը մէջ պահպանու-
17 թիւն ընեն ։ Եւ թագաւորը ու անոր ետևէն բոլոր ժողովուրդը ելաւ . ու անոնք հեռու տեղ մը
18 կայնեցան ։ Եւ անոր բոլոր ծառաները ու բոլոր Քերեթիները և բոլոր Փղեթիները անոր քովէն կ՚անցնէին . ու անոր հետը Գեթէն եկած բոլոր Գեթացիները՝ վեց հարիւր մարդ թագաւորին առջևէն
19 կ՚անցնէին ։ Եւ թագաւորը Գեթացի Եթթիին ըսաւ . Ինչո՞ւ համար դուն ալ մեզի հետ պիտի երթաս . դարձիր , ու թագաւորին հետը նստէ . քանզի դուն օտարական ես . ու նաև եղած տեղդ պան-
20 դուխտ ես ։ Դուն երէկ եկար , ու այսօր ես քեզ տեղէդ խախտե՞մ , որ ինձի հետ երթաս . ահա ես կ՚երթամ , ուր որ պիտի երթամ . դուն դարձիր , ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր . ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու հետդ ըլլայ ։
21 Ու Եթթի՝ թագաւորին պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ցերը կենդանի է , ու իմ թագաւորս տէրս ալ կենդանի է , որ իմ թագաւոր տէրս ուր որ ըլլայ , թէ մահուան մէջ և թէ կենդանութեան մէջ՝ քու ծառադ ալ հոն
22 պիտի ըլլայ ։ Եւ Դաւիթ՝ Եթթիին ըսաւ . Ո՛րեմն եկուր անցիր . ու Գեթացի Եթթին իր հետը եղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր
23 ընտանիքներովը անցաւ ։ Եւ բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար . ու բոլոր ժողովուրդը կ՚անցնէր . և թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ՚անցնէր . ու բոլոր ժողովուրդը դէպ ՚ի Անապատին ճամբան կ՚անցնէին ։
24 Եւ ահա Սադովկն ալ՝ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին . և Աստուծոյ տապանակը կայնեցուցին , ու մինչև որ բոլոր ժողովուրդը քաղաքէն ելաւ լմընցաւ ,
25 Աբիաթար ևս կը մատուցա-
26 նէր ։ Եւ թագաւորը Սադովկին ըսաւ . Աստուծոյ տապանակը քաղաքը դարձուր . թէ որ Տէրոջը առջևը շնորհք գտնեմ , ան ատենը ինձ ետ պիտի դարձընէ , ու զանիկայ ու անոր բնակարանը ին-
27 ձի պիտի ցուցընէ . Բայց թէ որ ինծի այսպէս ըսէ . Չեզնի չեմ հաւնիր . ահա ես Ինձ իմ ՚ր աչքին հաճոյ երևցածին պէս թող
28 ընէ ինծի ։ Եւ թագաւորը Սադովկ քահանային ըսաւ . Դուն Հոսանող չե՞ս . խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու քու որդիդ Աքիմաասը՝ ու Աբիաթարին որդին Յովնաթանը՝ ձեր երկու որդինե-
29 րը ձեզի հետ ։ Ահա ես անապատին դաշտերուն մէջ պիտի սպասեմ , մինչև որ ձեզմէ լուր մը առ-
30 նեմ ։ Եւ Սադովկ ու Աբիաթար՝ Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին , ու անոնք հոն մնացին ։
Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ՚ելլէր , ու ելլելով կու լար . և Հղլուխը ծածկեր էր , ու անհիկայ բոկոտն կը քալէր . և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ծածկեր էին իրենց գլուխը ծածկեր էին ,
31 ու ելլելով կ՚ելլէին ։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին . Աբիտոփէլը Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընողներուն մէջն է ։ Ու Դաւիթ ըսաւ . Ով Տէր՝ կ՚աղաչեմ , Աբիտոփելին խորհուրդը իմաստնի ։
32 Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հասաւ , ուր որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրաւ , ահա Արաքացի Քուսին Հանդերձները պատառած ու
33 գլուխն վրայ հող ծրած՝ զանիկայ դիմաւորեց ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ . Թէ որ իմ հետս գաս , ինձի
34 բեռ մը կ՚ըլլաս . Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս , ու Աբիսողոմին ըսես որ , Ով թագաւոր՝ ես քու ծառադ պիտի ըլլամ . առաջուց

ԸԹՒԱԿ . Թ . 13 ։ ԺԳ . 3 ։ 5 ։
Ի ՆՈՒ . Ի . 5 ։
Ժ ՍԱՂ . ԽԱ . 9 ։ ՅՀ . 12 ։ 13 ։ 14 ։
Ի ՑՆԱ . ԺԸ . 51 ։
Լ ՍԱՂ . Գ . 1 ։
Ի ՀՄՐ 6 ։ ԴԱՒ . Թ . 3 ։
* ԵԲՐ . ՀԱԵՒԱՆ
Ե ԳԼ . ԺԲ . 9 ։ ՍԱՂ . Գ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։
Ն ՍԱՂ . Գ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ ։
† ԵԲՐ . ՈՒՆՔԸ
Հ ԳԼ . ԺԶ . 21 ։ 22 ։
‡ ԵԲՐ . ՏԱՆ
Յ ԳԼ . Բ . 18 ։
Ղ ԳԼ . ԺԸ . 2 ։
Ճ ԱՌԹ . ԻԳ . 13 ։
Ո ՀԱՒԹ . ԱՄ . 16 ։ 17 ։ ԱՌԱԿ . ՅՀ . 17 ։ ԺԲ . 24 ։

ՅՃՕՀ . ԺԲ . 1 ։
Ն ԳԼ . ԺԶ . 2 ։
Ե ԹՒԱ . Գ . 15 ։
Կ՚ԱՐԺԷՐ ։
Ի ՍԱՂ . ԽԳ . 3 ։
Ե ԹՒԱ . ԺԳ . 8 ։ ԳԼ . ԻՐ . 20 ։ ԴԹԱԳ . Ժ . 9 ։ Բ ՄՆ . Թ . 8 ։ ԵՍ . ԿՐ . 4 ։
Ղ ԱԹԱԳ . Գ . 18 ։
Ջ ԹԱԳ . Թ . 9 ։
Ա ՏՒՆ . ԳԼ . ԺԿ . 17 ։
Ա ԳԼ . ԺԿ . 16 ։
Վ ԳԼ . ԺԹ . 4 ։ ԵՍԹ . Գ . 12 ։
Փ ԵՍ . Ի . 2 . 4 ։
Բ ԵՐԵՄ . ԺԳ . 3 . 4 ։
Շ ՍԱՂ . ՃԿ . 6 ։
Ա ՍԱՂ . Գ . 1 . 2 ։ ՅԽ . 12 . ԷՃ ։
Ֆ ԳԼ . ԺԶ . 23 ։ ԺԿ . 14 ։ 23 ։
§ ԵԲՐ . ՅԻՄԱՐԱՑ . Ը ։
Ա ԳԼ . Ա . 2 ։
Ա ԳԼ . ԺԹ . 35 ։
Ֆ ԳԼ . ԺԶ . 19 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1023

քու Հօրդ ծառան էի, ու հիմա քու ծառադ եմ. ան առնը Աբիտոփելին խորհուրդը ինծի համար
35 կրնաս ցրուել։ Եւ ահա Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները հոն քեզի հետ են. ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես, – Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն պատմես։
36 Ահա հոն Ի անոնց երկու որդիները՝ Սադովկին որդին Աքիմաասը ու Աբիաթարին որդին Յովնաթանը՝ իրենց հետն են. ու ամէն լսած խօսքերնիդ անոնց ձեռքովը ինծի իմացընէք։
37 Եւ Դաւիթին բարեկամը քուսի՝ քաղաքը մտաւ. ու Աբիսողոմն ալ Երուսաղէմ մտաւ։

ԳԼ· ԺԶ

1 Սիբա ընծաներով ու խորամանկութիւն բանեցընելով՝ իր տիրոջը ստացուածքին տէր կ'ըլլայ։ 5 Սեմէի՝ Դաւիթի քովը Դաւիթը կ'անիծէ։ 9 Դաւիթ համբերութիւնով վրէժխնդիր չըլլար, ու ուրիշներն ալ վրէժխնդրութենէ կ'արգիլէ։ 15 Քուսի՝ Աբիսողոմին խորհրդակից կ'ըլլայ։ 20 Աքիտոփելին խորհուրդը։

1 Ու երբոր Դաւիթ լեռանը գլուխէն քիչ մը անցեր էր, ահա Մեմփիբոսթէին ծառան Սիբա զանիկայ դիմաւորեց, հետը երկու էշ՝ էնէլով, որոնց վրայ երկու հարիւր հաց, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու հարիւր †ամառնային պտուղ", ու տիկ մը գինի բեռ-
2 նաւորեր էր։ Եւ թագաւորը Սիբայէն ըսաւ. Ասոնք ‡ի՞նչ պիտի ընես" ։ Ու Սիբան ըսաւ. Էշերը թագաւորին տանը համար է, որ անոնց վրայ հեծնեն. և հացը ու ամառնային պտուղները մանչերուն համար է, որ ուտեն. ու գինին՝ ի անապատին մէջը նուաղածներուն
3 համար է, որ խմեն։ Եւ թագաւորը ըսաւ. Հապա քու տիրոջդ որդին ո՞ւր է։ Ու Սիբա՝ թագաւորին ըսաւ. Ահա անիկայ Երուսաղէմ կը նստի. քանզի ըսաւ թէ՝ Այսօր Իսրայէլի տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պի-
4 տի դարձընէ։ Ի Ան ատենը թագաւորը Սիբային ըսաւ. Ահա Մեմփիբոսթէին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ։ Ու Սիբա ըսաւ. Ով տէր իմ թագաւոր՝ ‖ընորհակալ եմ". թող քու առջեւդ շնորհք գտնեմ։
5 Եւ Դաւիթ թագաւորը մինչև Բաւուրիմը եկաւ. և ահա անկէ՝ Սաւուղին տանը ազգատոհմէն Գերայի որդին Սեմէի անունով մարդ մը ելաւ, ու ելլելով կ'անի-
6 ծէր, Եւ Դաւիթին՝ ու Դաւիթ թագաւորին բոլոր ծառաներուն քար կը նետէր. ու բոլոր ժողովուրդը, ու բոլոր զօրաւոր մար-
7 դիկները Քերեթացիներն ալ դիմէն ու Ձախ դիմէն Իթթայէն. Եւ Սեմէի անոր անէծք տուած ատենը՝ այսպես կ'ըսէր. Ելիր, ելիր ով արիւնահեղ մարդ, Ի ով անօրէն
8 մարդ. Տէրը Ըսաւուղին տանը բոլոր արիւնը Ը քու վրադ դարձուց, որ անոր տեղը թագաւոր եղար. ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որդւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ. և ահա քու չարիդ քեզի հասաւ. քանզի դուն արիւնահեղ
9 մարդ մըն ես։ Եւ Ջարուհեայի որդին Աբեսսան՝ թագաւորին ըսաւ. Ա Ի մեռած շունը ինչո՞ւ համար էիմ տիրոջս թագաւորին անէծք տայ. թող տուր անցնիմ, ու
10 անոր գլուխը առնեմ։ Բայց թագաւորը ըսաւ. Ով Ջարուհեայի որդիք, Էգուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք. թող տուէք որ այսպէս անէծք տայ. քանզի Ի Տէրը ըսաւ անոր. Դաւիթը անիծէ. ու Ի ո՞վ կրնայ ըսել թէ, Ինչո՞ւ համար
11 այդպես ըրիր։ Եւ Դաւիթ՝ Աբեսսային ու իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ. Ահա Ի իմ երանքէս ելլող որդիս իմ հոգիս կը փընտռէ, ո՛ւր մնայ աս Բենիամինեանը. թող տուէք զանիկայ, որ անիծէ.
12 քանզի Տէրը ըսաւ անոր։ Գուցէ Տէրը իմ Ն նեղութեանս նայի. ու աստուան անոր տուած անէծքին տեղը՝ Տէրը ինծի Ը բարիք հատուցանէ։
13 Ցանկ։ Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն հետ ճամբան կ'երթար, ու Սեմէի դիմացէն լեռանը քովէն կ'երթար, և անէծք տալով՝ քարեր նետելով՝ ու հող ցանելով կ'եր-
14 թար։ Եւ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգնած եկան, ու հոն հանգչեցան։
15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժողովուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը՝ Երուսաղէմ մտան. ու Աքիտոփել ա-
16 նոր հետն էր։ Ու երբոր Դաւիթին բարեկամը Արաքացի Քուսին Աբիսողոմին քովը գնաց, Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին. Կեցցէ արքայ, կեցցէ արքայ։ Եւ Աբիսողոմ՝
17 Քուսիին ըսաւ. Բարեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ ատիկա՞յ է. Ինչո՞ւ
18 բարեկամիդ հետ չգացիր։ Եւ Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին. Չէ. Հապա Տէրոջը ու աս ժողովուրդին և Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտրածը ով որ ըլլայ, ես անոր պիտի ըլլամ, ու անոր հետ պիտի նըս-
19 տիմ։ Մէյմըն ալ՝ Ես որո՞ւն ծառայութիւն պիտի ընեմ. անոր որդւոյն չէ՞. ինչպէս որ քու Հօրդ առջեւը ծառայեցի, անանկ ալ քու առջեւդ պիտի ըլլամ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1023

Ի Օր·ԺԳ· 13։
Ը Տես գլ·ա· 16։գ·28, 29։գ·11, 12։
Ր Դատ·Թ· 24·56, 57։գ Թագ·ը· 32, 33։
Ձ ա Թագ· իգ·15։Գլ· Թ·8։
Ի Եզ·Իր· 28։
Լ Գլ·ԺԹ· 22։ապես· ը·23։
Խ Տես գ Թագ·ԺԸ· 25։Ողջ· գ·38։
Ծ Հով·Թ· 20։
Կ Ծն·ԺԵ· 4։
Հ Գլ·ԺԸ·11։
Յ Ծն·ԽԹ· 32։աԹագ· ա·11·Պաշ· իե·18։
Ղ Հով·Բ· 28։
Ճ Գլ·ԺԵ· 37։
Մ Գլ·ԺԵ· 37։
Յ Գլ·ԺԹ· 25։Առակ· ԺԵ·17։
Ն Գլ·ԺԵ· 34։

– Գլ·ԺԵ· 15, 16։
Բ Հմր 27։
Ֆ Գլ·ԺԶ· 16։ա Մն· իէ·33։
Ր Գլ·ԺԶ· 15։
* կ–ո՛ կը մանէր։
– Գլ·ԺԵ· 30, 32։
Բ Ել·Թ·2։
†կ–ո՛ չարոց լոր Թուզ։
‡ Եբր·ի՞նչ ան քեզի։
Ֆ Գլ·ԺԵ· 23։ԺԵ·29։
Ր Գլ·ԺԹ· 27։
Ի Առակ·ԺԲ· 13։
Ձ Եբր·երկրպագու-թիւն կ'ընեմ.
Ղ Գլ·ԺԹ· 16։գ Թագ· բ·8, 44։

Ն · ք · ՉՔ · 1023

Ա ԹԱԳ · ԺԵ · 16 · Ի · 3 ·

= ՅՆ · ԼԴ · 30։ աթոռ. Ժգ · 4 ·

Ա ԹԱԳ · Բ · 7 · Ջաք · Ը · 13 ·

Դ ԹԱԳ · ԺԲ · 11 · 12 ·

Ա ԹԱԳ · ԺԵ · 12 ·

— ՏԵՒ · Բ Օր · ԻՆ · 18 · Թ Ա · ԺՂ · 14 ·

Բ Ջաք · Ժգ · 7 ·

* ԵՔԲ · ուղղ · ա թագ · ԺԲ · 20 ·

† ԵՔԲ · ուՆ ինչ որ կայ անոր բերանը

‡ Կ—՛ · բ-նե՞նք · Թէ չէ՝ գո՛ւն —Ա խօսէ ·

§ Դաա · ԺԲ · 25 ·

¶ Ովս · Ժգ · 8 ·

20 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ Աքիտոփելին . Խորհուրդ ըրէք՝ Թէ ինչ ը-
21 նելու ենք ։ Ու Աքիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին . քու հօրդ Ա հարճե-
րուն մէկը , որոնք անիկայ տանը պահպանութիւնը ընելու համար
Թողուց . ու երբոր բոլոր Իսրայէլը լսէ որ դուն քու հօրդ *ատելի ե-
ղար , ան ատեն բոլոր քեզի հետ եղողներուն Ձեռքերը պիտի ու-
22 ժեղնայ ։ Ուստի տանիքին վրայ Աբիսողոմին համար վրան կանգնե-
ցին . և Աբիսողոմ ¶բոլոր Իսրա-
յէլին աչքերուն առջեւը իր հօրը
23 հարճերուն մտաւ ։ Ու ան օրերը Աքիտոփելին տուած խորհուրդը այնպէս էր , ինչպէս որ մէկը Ա-
տուծոյ խօսքը հարցներէր . Աքի-
տոփելին ամէն խորհուրդը՝ Ե՛թէ Դաւիթին քովը և Թէ Աբիսողո-
մին քովը այնպէս էր ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Քուսիին յայտնութեամբը Աքիտոփելին խորհուրդը կը մերժուի՝ Ատուծոյ նախա-
ատեմանութեանը համեմատ ։ 15 Դաւիթին գաղտուկ կերպով լուր կը խրկուի ։ 23 Աքի-
տոփել ինքզինքը կը կախէ ։ 25 Ամասայի զօ-
րագլուխ կ'ըլլայ ։ 27 Մանայիմի մէջ Դաւի-
թին պաշար կը բերեն ։

1 Եւ Աքիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին . Հիմա տասուերկու հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ , և աս գիշեր
2 Դաւիթին ետեւէն իյնամ ։ Ու ա-
նիկայ քանի որ Ոյոդնած ու ձեռ-
քերը թուլցած է , անոր վրայ հաս-
նիմ , ու վախցընեմ զանիկայ , որ անոր հետ եղող ժողովուրդը փախ-
չի . ու Բմինակ թագաւորը զար-
3 նեմ ։ Ա յսպէս բոլոր ժողովուր-
դը քեզի պիտի դարձընեմ . քան-
զի քու փնտռած մարդդ Յ—Ե—Ր —Ն Յ Ե Լ Ո Վ՝ ամէնը ձեռքդ անցած կը
սեպուի . ու բոլոր ժողովուրդը
4 խաղաղութեան մէջ կ'ըլլայ ։ Եւ աս խօսքը Աբիսողոմին աչքին , ու Իսրայէլի բոլոր ծերերուն աչքին *հաճոյ երեցաւ ։
5 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ . Հիմա Ա-
րաքացի Քուսիին ալ կանչեցէք , †որ անոր խորհուրդն ալ՝ լսենք ։
6 Ու երբոր Քուսի՝ Աբիսողոմին քովը եկաւ , Աբիսողոմ անոր հետ խօսե-
ցաւ ու ըսաւ . Աքիտոփելը ասանկ բան մը ըսաւ . արդեօք անոր խօս-
քը ‡ընե՞նք՝ Թէ չէ , դուն խօսէ՞ ։
7 Եւ Քուսի՝ Աբիսողոմին ըսաւ . Ա-
քիտոփելին տուած խորհուրդը աս
8 անգամ աղէկ չէ ։ Եւ Քուսի ըսաւ . Դուն դիտես որ քու հայրդ ու անոր մարդիկները զօրաւոր են . ու §սր-
տերնին այրած է , դաշտի մէջ Ոձա-
դերը կորսընցուցած արջու պէս . և քու հայրդ պատերազմող մարդ
մըն է , ու գիշերը ժողովուրդին հետ
9 չկենար ։ Եւ հիմա անիկայ կամ փոսի մը մէջ՝ կամ ուրիշ տեղ մը պահուած է . ու Թէ որ առջի ան-
գամ ասոնցմէ իյնալու ըլլան , ամէն լսողը պիտի ըսէ Թէ՝ Աբիսողոմին
ետեւէն գացող ժողովուրդը կոտ-
10 րուեր է . Ան ատենը առիւծի պէս սիրտ ունեցող զօրաւոր մարդը ան-
գամ բոլորովին Բպիտի Թուլնայ . քանզի բոլոր Իսրայէլը գիտէ որ քու հայրդ զօրաւոր է , ու անոր հետ եղողները ուժի տէր մարդիկներ են ։
11 Ես պատճառաւ ես քեզի խորհուրդ կու տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլը Ղա-
նէն մինչև Բերսաբէէ՝ Ծովեզերքը եղող աւազին պէս բազմութեամբ քու քովդ ժողվուին . դուն ալ ան-
ձամբ —Ն—Ն մէջը գ—ե—ր—ի եր-
12 թաս ։ Եւ այսպէս անոր վրայ եր-
թանք՝ անիկայ ուր տեղ որ գըտ-
նուի , ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչ-
պէս որ ցօղը գետնի վրայ կ'իջնէ , և անկէ ու անոր հետ եղող բոլոր
13 մարդիկներէն մէկը —ՂՉմնայ ։ Եւ Թէ որ քաղաքի մը մէջ գոցուի , ան քաղաքը՝ բոլոր Իսրայէլը չուաններ տանի . ու զանիկայ մինչև հեղեղա-
տը քաշենք . այնպէս որ՝ հոն մէկ
14 պզտիկ քար մը անգամ չմնայ ։ Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները ըսին . Արաքացի Քուսիին խորհուրդը Աքիտոփելին խորհուր-
դէն աղէկ է ։ Քանզի Ե Ցէրը Աքի-
տոփելին աղէկ խորհուրդը ցրուե-
լու հրաման տուեր էր , որ Ցէրը Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցընէ ։
15 Բ Եւ Քուսի՝ Սադովկ ու Աբիա-
թար քահանաներուն ըսաւ . Աքի-
տոփելը՝ Աբիսողոմին ու Իսրայէ-
լի ծերերուն այս ինչ խորհուրդը տուաւ . ես ալ այս ինչ խորհուր-
16 դը տուի . Հիմա շուտով Ւ—Ր—Ք խրկեցէք , ու Դաւիթին իմացու-
ցէք՝ ու ըսէք . Գիշերը Ի անապա-
տին դաշտերուն մէջ մի՛ կենար , հապա շուտով անցիր . չըլլայ որ թագաւորը ու անոր հետ եղող բո-
լոր ժողովուրդը ‖յանկարծ զար-
17 նուին՝ ։ Եւ Յովնաթան ու Աբի-
մաս Ե Ռովգելի աղբիւրին քովը կայներ էին . քանզի չէին կրնար քաղաքը մտնել ու երևնալ . և ա-
ղախինը գնաց ու անոնց պատմեց . և անոնք գացին ու Դաւիթ Թա-
18 գաւորին իմացուցին ։ Եւ մանչ մը տեսաւ զանոնք , ու Աբիսողոմին պատմեց . բայց անոնք երկուքը մէկտեղ շուտով գացին , ու Էբա-
հուրիմի մէկ մարդու մը տունը մը-
տան . և անիկայ իր գաւիթին մէջ ջրհոր մը ունէր . ու անոնք հոն
19 իջան ։ Եւ Բ կնիկը մէկ ծածկոց մը

Ն · ք · ՉՔ · 1023

Ա ԹԱԳ · ԺԵ · 35 ·

Բ Ա ԹԱԳ · ԺԵ · 35 ·

Ե ԳԼ · ԺԵ · 31 · 34 ·

Բ Ա ԹԱԳ · ԺԵ · 35 ·

Ե ԳԼ · ԺԵ · 28 ·

‖ ԵՔԲ · կրկնութիւն ։

Ի ԳԼ · ԺԵ · 27 · 36 ·

Լ ՑԵՒ · ԺԵ · 7 · ԺԲ · 16 ·

Ի ԳԼ · ԺԶ · 5 ·

Ե ՏԵՒ ՑԵՒ · Բ · 6 ·

ՆՀ 1023

առաւ, ջրհորին բերնին վրայ փռեց. ու անոր վրայ ձաւար տարածեց,
20 ու բանը չհասկըցուեցաւ. եւ Աբիսողոմին ծառաները ան կնկանը տունը մտան, ու ըսին. Աբիմաասը ու Յովնաթանը ո՞ւր են։ եւ կնիկը անոնց ըսաւ. *Ջուրին անդին կողմը անցան։ Ու անոնք փնտռեցին ու չգտան, ու Երուսաղէմ դարձան։
21 Եւ անոնց երթալէն ետքը՝ ջրհորէն ելան, ու գացին Դաւիթ թագաւորին իմացուցին. և Դաւիթին ըսին. Ելէք, ու շուտով ջուրէն անցէք. քանզի Աքիտոփէլը ձեզի համար ասանկ
22 խորհուրդ մը ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ելան՝ ու Յորդանանէն անցան. ու մինչև առաւօտեան լոյսը Յորդանանէն չանցած մարդ մը չմնաց։
23 Եւ Աքիտոփէլ երբոր տեսաւ որ իր խորհուրդը չկատարուեցաւ, իր էշուն համեմը դրաւ, ու ելաւ իր քաղաքը ու իր տունը գնաց. և ւիր տանը համար պատուէր տուաւ, ու *ինքզինքը խեղդեց ու մեռաւ, և իր հօրը գերեզմանը թաղուեցաւ։
24 Եւ Դաւիթ *Մանայիմը հասաւ։ Աբիսողոմն ալ բոլոր Իսրայէլի մարդիկներուն հետ Յորդանանէն անցաւ։ եւ
25 Աբիսողոմ՝ Յովաբին տեղը՝ Ամեսային դրաւ զօրքին վրայ. ու Ամեսային՝ Եթեր անունով †Իսրայէլացիի մը որդի էր, որ անիկայ Յովաբին մօրը Շարուհեայի քոյրը՝ Նաասին աղջիկը *Աբիգեան առեր էր։ Եւ Իսրայէլը Աբիսողոմին հետ՝ Գաղաադու երկրին
26 մէջ բանակեցաւ։
27 Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմը եկաւ, Ամմոնի որդւոցը Հաբբայէն *Նաասի որդին Սոբին, ու Լադաբարէն *Ամիէլի որդին Մաքիրը, և Ռովգելիմէն *Գաղաադացի Բերզեղին՝ Անկողիններ, կոնքեր, Յողէ ամաններ, ցորեն, գարի, ալիւր, ու բոհրած ցորէն, ու բակլայ, և
29 ոսպ, ու բոհրած *հնոխ, Ու մեղր, և կոգի, ու ոչխարներ, և կովու պանիր, Դաւիթին ու անոր հետ եղող ժողովուրդին բերին որ ուտեն. քանզի ըսին. Ժողովուրդը *անապատին մէջ անօթի՝ յոգնած ու ծարաւած է։

ՆՀ 1023

Ֆոսի՝ Դաւիթին լուր կը բերեն։ 33 Դաւիթ Աբիսողոմին համար սուգ կ'ընէ։

1 Եւ Դաւիթ իր հետ եղող զօրքը համրեց, ու անոնց վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ
2 դրաւ։ Եւ Դաւիթ զօրքին երրորդ մասը՝ Յովաբին ձեռքը, ու երրորդ մասը՝ Յովաբին եղբօրը Շարուհեան Աբեսսայիին ձեռքը, *ու երրորդ մասը՝ Գեթացի Եթթիին ձեռքը յանձնեց. և թագաւորը ժողովուրդին ըսաւ. Անպատճառ ես ալ ձեզի հետ պիտի ելլեմ։
3 Բայց ժողովուրդը ըսաւ. Մի՛ ելլեր։ քանզի թէ որ մենք փախչելու ըլլանք, անոնք մեզի համար հոգ չեն ըներ. ու թէև կէսերնիս մեռնի, անոնք զանիկայ բանի մը տեղ չեն դներ. բայց դուն մեր տասը հազարին չափ ես. ու հիմա աղէկը ան է որ, դուն մեզի քաղաքէն օգնութիւն ընես։ Եւ թագաւորը
4 անոնց ըսաւ. Ձեր աչքերուն հաճոյ երեւցածը պիտի ընեմ. ու թագաւորը դրանը քով կայնեցաւ, և բոլոր զօրքը հարիւրներով ու հազարներով կ'ելլէին։ Ու թագաւորը
5 Յովաբին և Աբեսսային ու Եթթիին պատուիրելով ըսաւ. Ինծի համար Աբիսողոմ պատանիին խնայեցէք։ Ու երբոր թագաւորը Աբիսողոմին համար բոլոր զօրավարներուն պատուիրեց, բոլոր զօրքերը լսեցին։
6 Եւ զօրքը դաշտը ելաւ Իսրայէլին դէմ դնելու համար. ու պատերազմը *Եփրեմի անտառին մէջը
7 եղաւ։ Եւ հոն Իսրայէլին զօրքերը՝ Դաւիթին ծառաներուն առջեւ չդիմացան. ու հոն ան օրը մեծ կոտորած եղաւ, *քսան հազար
8 հոգի։ Եւ հոն պատերազմը բոլոր երկրին վրայ տարածուեցաւ, ու ան օրը անտառը՝ սուրին չափ զոհածէն աւելի ժողովուրդ կերաւ։
9 Եւ Աբիսողոմ՝ Դաւիթին ծառաներուն հանդիպեցաւ. ու Աբիսողոմ ջորիի վրայ հեծեր էր. և ջորին մէկ մեծ բեւեկնիի մը թաւ ոստերուն տակը մտաւ. ու անոր գլուխը բեւեկնիէն բռնուեցաւ, ու երկինքի ու երկրի մէջ *կախուած մնաց. և
10 ջորին տակէն անցաւ գնաց։ Ու մէկ մարդ մը *տեսնելով՝ Յովաբին պատմեց, ու բսաւ. Ահա Աբիսողոմը բեւեկնիի մը կախուած
11 տեսայ։ Եւ Յովաբ իրեն լուր բերող մարդուն ըսաւ. Որովհետև *տեսար, ինչո՞ւ համար զանիկայ հոն գետինը չզարկիր. ան ատենը քեզի տասը *հատ արծաթ ու
12 մէկ գօտի մը կու տայի։ Եւ ան մարդը Յովաբին ըսաւ. Թէ որ իմ

ՆՀ 1023

Ա Տես Եւ. ա. 19։ Ցես. բ. 4, 5։
* Եբր. Ջուրի առուին
Հ Ժր 15, 16։
Յ Գլ. ԺԶ. 12։
Ղ Թագ. ի. 1։
Ա Պատ. իէ. 5։
* Ած. լբ. 2։ Ցես. Ժգ. 26։ Գլ. բ. 8։
† Կամ՝ Իսմայէլացիի. տես ա Մն. բ. 17։
Յ ա Մն. բ. 16, 17։
Ն Ցես գլ. Ժ. 1։ Ժբ. 30։
Ն Գլ. Թ. 4։
* Գլ. ԺԹ. 31, 32։ Գ Թագ. բ. 7։
Ն Գլ. Ժգ. 2։

1 Դաւիթ՝ պատերազմի գացող զօրքերը ալէքանդրելով՝ անոնց պատուէր կու տայ իր որդւոյն Աբիսողոմին համար։ 6 Իսրայէլացիք Եփրեմի անտառին մէջ լարաչար կը զարնուին։ 9 Աբիսողոմ բեւեկնիէ մը կախուելով՝ Յովաբէն կը մեռցուի, ու փոսի մը մէջ կը ձգուի։ 18 Աբիսողոմին արձանը։ 19 Աքիմաաս և

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

ա֊ֆս հազար ֆիլէ կշռոքով ալ արծաթի դրուէր , թագաւորին որդւոյն ձեռքս չէի երկընցներ . 16 էքանզի մենք լսեցինք , երբոր թագաւորը քեզի ու Աբեսսային ու եթթիին պատուիրեց՝ ըսելով . *Ամէն մկերնիդ" Աբիսողոմ պա֊ 13 տանիին հոգ տարէք . եթէ ոչ՝ †պարապ տեղը իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի դնէի" . քանզի բնաւ բան մը թագաւորէն գաղտուկ չմնար . ու դուն ալ ինձի դէմ պիտի կենա֊ 14 յիր : Եւ Ցովաբ ըսաւ . Ես քու առջեւդ այսպէս ժամանակ չեմ անցըներ . ու իր ձեռքը իրեք նետ առաւ , ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը խոցեց , որ անիկայ տակա֊ 15 ւին բևեկնիին վրայ ողջ էր : Եւ Ցովաբին զինակիրները տասը մանչ չորս կողմը պաշարելով՝ Աբիսողոմը զարկին , ու զանիկայ մեռ֊ 16 ցուցին : Եւ Ցովաբ փող ֆչեցուց , ու զօրքը՝ Իսրայէլը հալածելէն ետ դարձաւ . քանզի Ցովաբ 17 զօրքը զսպեց : Ու Աբիսողոմը առին , և զանիկայ անտառին մէջը մէկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին , ու ‡ 2 Սմ. է. 26։ անոր վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին . և բոլոր Իսրայէլը փախաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը :

18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանութեան առեր էր , ու զանիկայ իրեն համար †Թագաւորի հովիտին մէջը կանգներ էր , ըսելով թէ՝ ‡Որդի չունիմ որ իմ անունս յիշատակը պահէ . ու ան արձանը իր անունովը կոչեր էր , որ անիկայ մինչև ա֊ 19 ս օրս՝ Աբիսողոմին ‡արձանը կ'ըսուի :

Եւ Սադովկի որդին Աքիմաասը ըսաւ . Հիմա վազեմ , ու թագաւորին աւետիս տանիմ , որ Տէրը անոր իրաւունք ըրաւ , ֊֊ ազատեց իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեց : 20 Ու Ցովաբ անոր ըսաւ . Դուն այսօր աւետիս պիտի֊֊ մարդ չես . դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար , բայց այսօր աւետիս մի՛ տանիր . քանզի թագաւորին որդին մեռաւ : 21 Եւ Ցովաբ՝ Քուսիին ըսաւ . Գնա՛ տեսածդ թագաւորին պատմէ՛ . ու Քուսի՝ Ցովաբին երկրպագութիւն 22 ըրաւ , և վազելով գնաց : Ու Սադովկին որդին Աքիմաասը նորէն Ցովաբին ըսաւ . Ինչ և իցէ հրամայեցուր՝ որ ես ալ Քուսիին ետևէն վազեմ : Ու Ցովաբ ըսաւ . Ինչո՞ւ վազես՝ որդիս , որովհետև 23 աւետիս մը չունիս տանելու : Եւ ֊֊ ազատեց ըսաւ . Ինչ և իցէ վազեմ . ու անոր ըսաւ . Վազէ : Եւ Աքիմաաս դաշտին ճամբովը վազեց , 24 ու Քուսիէն անցաւ : Եւ Դաւիթ երկու դռներուն մէջը կը նստէր . ու Ն դէտը դրանը տանիքին վրայ դէպ ի պարիսպը գնաց , և աչքերը վերցընելով տեսաւ որ՝ ահա մէկ 25 մարդ մը մինակ կը վազէր : Ան աւետիսը դէտը բարձր ձայնով Թագաւորին իմացուց . ու թագաւորը ըսաւ . Թէ որ մինակ է , անոր բերանը աւետիս կայ : Ու անիկայ 26 կու գար ու կը մօտենար : Եւ դէտը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տեսաւ . ու դէտը դռնապանին բարձր ձայնով ըսաւ . Ահա մէկ ֊րէլ մարդ մըն ալ մինակ կը վազէ : Եւ թագաւորը ըսաւ . Ան ալ աւե֊ 27 տաւոր է : Ու դէտը ըսաւ . Առջինին ընթացքը՝ Սադովկի որդւոյն Աքիմաասին ընթացքին պէս կ'երևնայ ինձի : Եւ թագաւորը ըսաւ . Անիկայ բարի մարդ է , ու բարի ա֊ 28 ւետիսով կու գայ : Եւ Աքիմաաս պոռալով՝ ըսաւ թագաւորին . Ողջոյն . ու երեսի վրայ գետինը էֆ֊֊ ըվ՝ երկրպագութիւն ըրաւ թագաւորին , ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ , որ իմ տիրոջս թագաւորին դէմ ձեռք վերցընողները ֊֊ յե֊֊ մատնեց : 29 Եւ թագաւորը ըսաւ . Աբիսողոմ պատանին ողջ է : Ու Աքիմաաս ըսաւ . Երբոր Ցովաբ՝ թագաւորին ծառան ու ինձ քու ծառադ խրկեց , մէկ մեծ խուճ մը տեսայ , բայց 30 ինչ ըլլալը չիմացայ : Եւ թագաւորը ըսաւ . Դարձիր ու հոս կաց֊ 31 նէ : Ու անիկայ դարձաւ ու կայնեցաւ : Եւ ահա Քուսին եկաւ . ու Քուսի ըսաւ . Իմ տիրոջս թագաւորին աւետիս ֊֊ տամ , որ բոլոր քու վրադ ելլողներուն ձեռքէն Տէրը այսօր ֆէլ ֊ազատեց , ֊֊ քեզի 32 իրաւունք ըրաւ : Եւ թագաւորը Քուսիին ըսաւ . Աբիսողոմ պատանին ողջ է : Ան ատենը Քուսին ըսաւ . Իմ տիրոջս թագաւորին թշնամիները՝ ու չարութիւն ընելու֊ համար քու վրադ ելլողները՝ 33 ան պատանիին պէս ըլլան : Եւ թագաւորը խռովեցաւ . ու դրան վերնատունը ելաւ , ու լացաւ . և քալելով՝ այսպէս կ'ըսէր . Ծ Որդեակ իմ Աբիսողոմ , որդեակ իմ , որդեակ իմ Աբիսողոմ , երանի թէ քու տեղդ ես մեռնէի . Աբիսողոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ :

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

Ն գ Թագ · Թ · 17 ։

Ծ Գլ · ԺԹ · 4 ։

Գլ · ԺԹ

1 Ցովաբ կ'արգիլէ թագաւորը սուգ բնելէն : 9 Իսրայէլացիք կ'որոշուին թագաւորը ետ բերելու : 11 Դաւիթ՝ քահանաներուն լուր կը խրկէ որ Ցուդայի մարդիկը յորդորեն : 18 Սեմէիին յանցանքը կը ներուի : 32 Բերզելլին իր տունը կը դառնայ , ու անոր որդին Քամա֊

* Կամ՝ ինձի համար

† Եբր · իմ կեանքիս դէմ ունայնութիւն բրած պիտի ըլլայէ ·

‡ Եբր · ձեռքը

† Թագաւորի հովիտին մէջը կանգներ էր , ըսելով թէ՝ ‡Որդի չունիմ որ իմ անունս յիշատակը պահէ . ու ան արձանը իր անունովը կոչեր էր , որ անիկայ մինչև այս օրս՝ Աբիսողոմին ‡արձանը կ'ըսուի :

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

ամը Թագաւորին պալատին մէջ կ'ընդունուի ։
41 Իսրայէլացիք կը վճռին Ցուդայանց հետ ,
որ առանց իրենց ներկայ գտնուելուն՝ Թագա-
ւորը տուն բերեր են ։

1 Յե Ցովաբին պատմուեցաւ թէ՝ Ահա Թագաւորը Աբիսողոմին համար կու լայ ու սուգ կ'ընէ ։
2 Եւ ան օրը յաղթութիւնը սուգի դարձաւ բոլոր զօրքին առջեւը . քանզի զօրքը լսեց որ Թագաւորը
3 իր որդւոյն համար կը ցաւի ։ Ու ան օրը զօրքը գողի պէս *քաղաքը կը մտնէր , պատերազմէն փախած ու
4 ամչցած զօրքի պէս ։ Եւ Թագաւորը †իր երեսը ծածկեց . ու Թագաւորը մեծ ձայնով մը կը կանչէր . ‡Որդեակ իմ Աբիսողոմ , Աբիսողոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ ։
5 Եւ Ցովաբ ներս մտաւ Թագաւորին քովը , ու ըսաւ . Այսօր քու կեանքդ , ու քու տղաքներուդ ու աղջիկներուդ կեանքը , և քու կնիկներուդ ու հարճերուդ կեանքը ազատող ամէն ծառաներուդ երե-
6 սը՝ այսօր ամօթով ըրիր . քանզի քեզ ատողները կը սիրես , ու քեզ սիրողները կ'ատես . վասն զի այսօր յայտնեցիր որ †ու իշխաններդ ու ծառաներդ բանի մը տեղ չես դներ . և այսօր աղէկ հասկըցայ որ , թէ որ այսօր Աբիսողոմը ողջ մնար , ու մենք ամէնքս մեռնէինք , ան ատե-
7 նը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի երևնար ։ Եւ հիմա ոտք ելիր , ու դուրս եկուր , ու քու ծառաներուդ *հետ քաղցրութեամբ" խօսէ . քանզի Տէրոջմով երդում կ'ընեմ որ՝ թէ որ դուն դուրս չելլես , առ դիշեր քովդ մարդ մը պիտի չմնայ . ու ասիկայ քեզի՝ քու տղայութենէդ մինչև հիմա դյուխդ եկած ամէն
8 ձախորդութիւններէն աւելի գէշ կ'ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը ելաւ , ու դուռը նստաւ . ան ատենը բոլոր զօրքին պատմեցին ու ըսին . Ահա Թագաւորը դուռը նստեր է . ու բոլոր զօրքը Թագաւորին առջեւը եկան . բայց Իսրայէլի մարդիկը իրենց վրանները փախեր էին ։
9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին ու կ'ըսէին . Մեր Թշնամիներուն ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն է , ու Փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատողը անիկայ է . և հիմա Աբիսողոմին պատճառովը †աս երկրէս
10 փախաւ . Ու Աբիսողոմ՝ որն որ մեր վրայ †օծեցինք , պատերազմի մէջ մեռաւ . և հիմա դուք Թագաւորը ետ դարձնելու վրայով ինչու բան մը չէք խօսիր ։
11 Ու Դաւիթ Թագաւորը՝ Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն հրէշտ

խրկեց՝ ըսելով . Ցուդայի ծերերուն հետ խօսեցէք ու ըսէք . Թագաւորը իր տունը դարձնելու ինչո՞ւ †ետ կը մնաք" . քանզի բոլոր Իսրայէլին խօսքը Թագաւորին հա-
12 սաւ՝ մինչև անոր տունը . Դուք իմ եղբայրներս , իմ ոսկորս ու մարմինս էք . ուրեմն Թագաւորը էր †ետ դարձնելու ինչո՞ւ ետ կը մնաք ։
13 Ու Ամեսայիին ըսէք . Դուն իմ ոսկորս ու մարմինս չէ՞ս . Ես տուած ինձի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ Ցովաբին տեղը միշտ իմ առջեւս զօրագլուխ չըլլաս ։
14 Եւ Ցուդայի բոլոր մարդոցը սիրտը՝ Էմկի մարդու †պէս էրէն դարձուց . ու Թագաւորին պատ-†մեցին խրկեցին՝ ըսելով . Դարձիր , թէ դուն և թէ քու ա-
15 մէն ծառաներդ ։ Ան ատենը Թագաւորը դարձաւ , ու մինչև Յորդանան եկաւ . Ցուդան ալ մինչև Գաղգաղա եկաւ , որ Թագաւորը դիմաւորէ , ու Թագաւորը Յոր-դանանէն անցընէ ։
16 Ու †Գերայի որդին Բաւուրիմացի Բենիամինեան Սեմէին արտորա-լով՝ Ցուդայի մարդիկներուն հետ Դաւիթ Թագաւորը դիմաւորելու
17 իջաւ . Եւ անոր հետ Բենիամինէն հազար մարդ կար . ու Սաուղին տանը ծառան †Սիբա՝ իր տասնու-հինգ որդիներովը և քսան ծառա-ներովը եկաւ . ու Թագաւորին առ-
18 ջևը՝ ‡Յորդանանը հասան" ։ Եւ Թագաւորին տունը անցընելու հա-մար , ու անոր աչքերուն հաճոյ երևցածը ընելու համար՝ մէկ նա-ւակ մը անցաւ . ու երբոր Թա-գաւորը Յորդանանէն անցաւ , Գե-րայի որդին Սեմէին՝ Թագաւորին
19 առջևը ինկաւ , Եւ Թագաւորին ըսաւ . Տիմ տէրս ինձի յանցանք չսեպէ , ու իմ Թագաւոր տիրոջս Երուսաղեմէն ելած օրը՝ †ծառայիդ բրած անօրէնութիւնը չյիշէ , ու Թագաւորը †զանիկայ իր սրտին
20 մէջը չդնէ . Քանզի քու ծառադ գիտցայ որ մեղք գործեցի . և ահա այսօր ‡Ցովսեփին բոլոր տունէն առաջ ես եկայ , որ իմ Թագաւոր տէրս դիմաւորելու իջ-
21 նեմ ։ Ու Շարուհեայի որդին Աբեսա պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Միթէ Սեմէի սոսր համար պիտի չմեռնի՞ , որ †Տէրոջը օծեա-
22 լը անիծեց ։ Բայց Դաւիթ ըսաւ . †Դուք ինձի հետ ի՞նչ բան ունիք՝ ով Շարուհեայի որդիք , որ այսօր ինձի Թշնամութիւն կ'ընէք . Մի-թէ այսօր Իսրայէլէն մարդ մը պի-տի մեռնի՞ . որովհետև գիտեմ որ ես այսօր Իսրայէլի վրայ Թագա-

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

† Եբր · վր-ջիններըը կ'ըլլաք ·

† Գլ · ե · 1 ։

Ղ Գլ · ԺԷ · 25 ։

† Հռութ · ա · 17 ։

Ը Դատ · ի · 1 ։

Ր Ցես · ե · 9 ։

† Գլ · Ժգ · 5 ։ գ Թագ · բ · 8 ։

† Գլ · Թ · 2 ։ 10 ։ Ժգ · 1 · 2 ։

‡ Կամ՝ Յորդանանէն անցան ։

Ա Թագ · իբ · 15 ։

† Գլ · Ժգ · 5 · 6 · եւ ։

† Գլ · Ժգ · 33 ։

‡ Ցես գլ · Ժգ · 5 ։

Հել · իբ · 28 ։

† Գլ · Ժգ · 10 ։

Ա Թագ · ԺԱ · 13 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1023

23 ւոր եմ ։ Եւ ֆԹագաւորը Սեմէիին
ըսաւ . Պիտի չմեռնիս . ու Թագա-
ւորը անոր երդում ըրաւ ։
24 Եւ ՛Սաուղին որդին Մեմֆի-
բոսթէն՝ Թագաւորը դիմաւորելու
իջաւ . ու անիկայ՝ Թագաւորին
գացած օրէն մինչև անոր խաղա-
ղութեամբ եկած օրը , ոտքերը չէր
դարմաներ , ու մօրուքը չէր շիտ-
25 կեր , և լաթերը չէր լուացեր ։ Ու
երբոր Թագաւորը դիմաւորելու
համար Երուսաղէմ եկաւ , Թագա-
ւորը անոր ըսաւ . Ո՛վ Մեմֆիբոս-
թէ , ՛ինչո՞ւ ինծի հետ չգացիր ։
26 Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ
Թագաւոր . իմ ծառաս զիս խա-
բեց . քանզի քու ծառադ ըսաւ .
Էշը պատրաստեմ , որ վրան հեծ-
նեմ , ու Թագաւորին հետը եր-
թամ . վասն զի ծառադ կաղ է ։
27 Եւ ՝անիկայ՝ քու ծառադ՝ իմ
Թագաւոր տիրոջս առջևը բամբա-
սեց . Հրայլ իմ Թագաւոր տէրս
Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է .
ուստի քու աչքերուդ հաճոյ երև-
28 ցածը ըրէ ։ Քանզի թէպէտև իմ
հօրս բոլոր տունը իմ Թագաւոր
տիրոջս առջևը ՚միայն մեռնելու
մարդիկներ էին , Հրայլ դուն՝ քու
ծառադ՝ քու սեղանդ կերակուր
ուտողներուն կարգը դրիր . ուստի
ալ ասկէ ետև ի՞նչ իրաւունք ու-
29 նիմ Թագաւորին բողոքելու ։ Եւ
Թագաւորը անոր ըսաւ . Ալ ին-
չո՞ւ քու բաներուդ վրայ կը խօսիս .
ես ըսի որ՝ դուն ու Սիբան արտերը
30 Ձէջերնիդ բաժնէք ։ Ու Մեմֆի-
բոսթէ ըսաւ Թագաւորին . Թող
անիկայ ամէնն ալ առնէ . որով-
հետև իմ Թագաւոր տէրս խաղա-
ղութեամբ իր տունը եկաւ ։
31 Եւ ֊Գաղաադացի Բերզելլին
Ռովգելիմէն իջաւ , ու Թագաւորին
հետ Յորդանանէն անցաւ , որ զա-
32 Նիկայ Յորդանանէն յուղարկէ ։ Ու
Բերզելլի խիստ ծեր էր , ութսուն
տարեկան մարդ ըլլար . և որչափ
ժամանակ որ Թագաւորը Մանայի-
մի մէջ կեցաւ , Հզանիկայ ինքը
կերակրեց . քանզի խիստ մեծ մարդ
33 մըն էր ։ Ու Թագաւորը Բերզելլիին
ըսաւ . Ինծի հետ անցիր , և քեզ
իմ քովս Երուսաղէմի մէջ կերակ-
34 րեմ ։ Ու Բերզելլի՝ Թագաւորին
ըսաւ . Իմ կենացս տարիներուն օ-
րերը որչափ պիտի ըլլան՝ որ Թա-
գաւորին հետ Երուսաղէմ ելլեմ .
՚՚ Սաղ·ղ· 10 ։ 35 ես այսօր ՚՚ութսուն տարեկան եմ .
միթէ աղէկը ու դէշը կրնամ որո-
շել . միթէ ծառադ իր կերածին
ու խմածին համը կրնայ առնել .
և ասկէ ետքը խաղ կանչող մար-
դիկներուն կամ կնիկներուն ձայնը
կրնամ լսել . ու քու ծառադ իմ
Թագաւոր տիրոջս ինչո՞ւ համար
36 բեռ ըլլայ ։ Քու ծառադ՝ Թագա-
ւորին հետ քիչ մը Յորդանանէն
պիտի անցնի . ու Թագաւորը ին-
չո՞ւ ինծի այսպէս փոխարէն մը հա-
37 տուցանէ ։ Թող ծառադ դառ-
նամ , ու իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս
ու մօրս գերեզմանին քովը մեռ-
նիմ . ահա քու ծառադ ՚՚քամաա-
մը իմ տիրոջս Թագաւորին հետ
անցնի . ու քու աչքերուդ հաճոյ
38 երևցածը ըրէ անոր ։ Եւ Թագա-
ւորը ըսաւ . Թող Քամաամը ինծի
հետ անցնի , ու ես քու աչքերուդ
հաճոյ երևցածը պիտի ընեմ անոր .
և ինծմէ ինչ որ խնդրես , քեզի
39 պիտի ընեմ ։ Ու բոլոր ժողովուր-
դը Յորդանանէն անցաւ . Թագա-
ւորն ալ անցաւ ։ Եւ Թագաւորը
Բերզելլին Հսամբուրեց , ու զանի-
կայ օրհնեց . ան ալ իր տեղը դար-
40 ձաւ ։ Եւ Թագաւորը Գաղգաղա
անցաւ . ու Քամաամը անոր հետ
անցաւ . այսպէս Ցուդային բոլոր
ժողովուրդը ու Իսրայէլին ալ կէս
ժողովուրդը Թագաւորը անցու-
ցին ։
41 Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկ-
ները Թագաւորին եկան , ու Թա-
գաւորին ըսին . Ինչո՞ւ համար մեր
եղբայրները՝ Ցուդայի մարդիկը քեզ
գողցան , ու ՚Թագաւորը՝ և անոր
տունը՝ ու անոր հետ Դաւիթին
բոլոր մարդիկները Յորդանանէն
42 անցուցին ։ Եւ Ցուդայի բոլոր
մարդիկը՝ Իսրայէլի մարդոցը պա-
տասխան տուին ՚՚՚ ըսին . Քանզի
Թագաւորը Հմեզի մօտ ազգական է ,
ու ասոր բանիս համար ինչո՞ւ այսպէս
կը նեղանաք . միթէ Թագաւորէն
բան մը կերա՞նք , կամ թէ անիկայ
43 մեզի պարգև մը տուա՞ ։ Եւ Իսրա-
յէլի մարդիկը Ցուդայի մարդոցը
պատասխան տուին ու ըսին . Մենք
Թագաւորին քովը տասը բաժին
ունինք , ու նաև Դաւիթին վրայ
մենք Հեզմէ աւելի իրաւունք ու-
նինք . և ինչո՞ւ համար մեզ անար-
դեցիք , ու մեր Թագաւորը ետ
դարձնելու համար՝ առաջ ՚մեզմէ
խորհուրդ չհարցուցիք՞՞ . Բայց
֊Ցուդայի մարդիկներուն խօսքը՝
Իսրայէլի մարդիկներուն խօսքէն
աւելի խիստ էր ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1023

՚՚ գ Թագ· բ· 7 ։ Երեմ· խա· 17 ։

՚՚՚ Ա Թագ· իշ· 16 ։ Հ Գլ· Թ· 7 , 10 , 13 ։

՚՚՚՚ Հմր 15 ։

՚ Հմր 12 ։

* Եբր· մեր խօսքը չեղաւ ։

֊ Տես Դատ· բ· 1 ։ Ժբ· 1 ։

ԳԼ· Ի

1 Իսրայէլի ու Ցուդայի մէջ եղած վէճին պատճառովը՝ Սաբէէ երկպառակութիւն մը կը հանէ Իսրայէլի մէջ ։ 3 Դաւիթ իր տասը հարճերը մինչև իրենց մահուան օրը՝ պատանդ մը պէս պահել կու տայ ։ 4 Ամեսայի Ցուդային վրայ զօրապետ կ'ըլլայ · իսկ Յովաբ զանիկայ կը մեռցնէ ։ 14 Յովաբ՝ Սաբէէին եաւէն կ'իյնայ մինչև Աբէլ ։ 16 Իմաստուն

Գլ· ժդ· 3 ։

Գլ· ժգ· 17 , 20 ։

Գլ· ժգ· 17 ։

Գլ· ժէ· 27 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 1022

կին մը Աբէլէն գլխովը քաղաքը կ'աղաւաղ։
23 Դաւիթին պաշտօնատարները։

1 Ա[ւ]ր Հոն Բենիամինի ցեղէն Բոքորեան Սարէէ անունով անօրէն մարդ մը դանուեցաւ. և անիկայ փող ՚ի[ն]ց[ու]ց՝ ու ըսաւ. — Մենք Դաւիթին բովը բաժին՝ ու Յեսսէի որդւոյն բովը ժառանգութիւն չունինք. ով Իսրայէլ՝ բամէն մարդ
2 իր վրանը դո՛ն։ Ուստի Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Դաւիթէն զատուեցան, ու Բոքորեան Սարբէէին ետևէն գացին. բայց Յուդայի մարդիկները՝ Յորդանանէն մինչև Երուսաղէմ՝ իրենց թագաւորին յարեցան։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր տունը եկաւ. ու թագաւորը իր տանը պահպանութեանը համար թողուցած տասը հարճերը առաւ, ու զանոնք մէկ տան մը մէջ պահել տուաւ, և զանոնք կը կերակրէր. բայց անոնց չմտաւ. և անոնք մինչև իրենց մեռնելու օրը՝ պահուած մնացին, ու որբևայրի պէսապրեցան։
4 Եւ թագաւորը Ամեսայիին ըսաւ. — Ինձի՛ իրեք օր Յուդայի մարդիկները բնծի կանչէ, ու դուն ալ հոս
5 ներկայ եղիր։ Ուստի Ամեսայի՝ Յուդան կանչելու դնաց. ու դարձած ատենէն աւելի ուշացաւ։ Ան ատենը Դաւիթ Աբեսսայիին ըսաւ. Հիմա Բոքորեան Սաբէէն՝ Աբիսողոմէն աւելի չարութիւն պիտի ընէ մեզի. ա՛ռ ձեզի դուն էրուս տիրոջդ ծառաները և հե՛տ առ, ու անոր ետևէն ինկիր. չըլլայ որ իրեն պարսպաւոր քաղաքներ գտնէ, ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ։
7 Ա[յ]սպէս Յովաբին մարդիկները ու Քերեթհիները ու Փելեթհիները և բոլոր զօրաւորները անոր ետևէն ելան, ու Բոքորեան Սաբէէն հալածելու համար Երուսաղէմէն ելան։
8 Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ եղող մեծ քարին քովն էին, Ամեսայի անոնց դիմացը եկաւ. և Յովաբ իր հագած հանդերձը գօտևորած էր, ու անոր վրայէն ա՛ռէլ գօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր պատեհանովը մէկտեղ. ու երբոր անիկայ կ'երթար, սա՛րը պոկե՛ցաւ
9 ինկաւ։ Եւ Յովաբ՝ Ամեսայիին ըսաւ. Ե՛ղբայրս՝ ողջ առո՛ղջ ես. ե՛ւ Յովաբ Ամեսային համբուրելու համար՝ աջ ձեռքովը անոր մօրուքը
10 բռնեց։ Եւ Ամեսայի՝ Յովաբին ձեռքը եղած սուրէն չզգուշացաւ. ու անով Յովաբ Ամեսային որովայնը տէն զարկաւ զանիկայ, և անոր աղիքները գետինը թափեց, ու անոր երկու անգամ չզարկաւ. ու անիկայ մեռաւ։ Եւ Յովաբ ու անոր եղբայրը Աբեսսա՝ Բոքորեան Սաբէէին ետևէն ինկան։
11 Ան ատենը Յովաբին մանչերուն մէկը անոր քովը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ. Ո՛վ որ Յովաբը կը սիրէ՝ ու ով որ Դաւիթին կողմէն է, Յովաբին ետևէն
12 երթա՛յ։ Եւ Ամեսայի ճամբուն վրայէր արեանը մէջ կը թաւալէր։ Ուան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր զօրքը կայնեցաւ անոց, Ամեսային ճամբու վրայէ վերցուց, — արտի մը մէջ տ֊ծ, և անոր վրայ լաթ մը ծածկեց. քանզի տեսաւ որ ամէն անոր քովը եկողը կանգ կ'առնէ։
13 Ու զանիկայ ճամբուն վրայէն վերցուցած պէս՝ ամէն մարդ Յովաբին ետևէն գնաց՝ Բոքորեան Սաբէէն հալածելու համար։
14 (Բայց անիկայ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն մինչև Աբէլը ու Բեթմաաքան անցեր էր բոլոր Բերացիներուն հետ, որոնք անոր քովը ժողովուելով՝ անոր
15 ետևէն գացեր էին։) Եւ անոնք եկան, ու Բեթմաաքային Աբէլը՝ զանիկայ պաշարեցին. ու քաղաքին առջևը հողաբլուր մը չինեցին, որ պարսպին մօտ կանգնուեցաւ. և Յովաբին հետը եղող բոլոր զօրքը պարիսպը փլցընելու կ'աշխատէին։
16 Ու մէկ իմաստուն կին մը քաղաքէն կանչեց. Լսեցէ՛ք, լսեցէ՛ք. ընդրկ բրէ՛ք, Յովաբին ըսէ՛ք. Հոս մօտեցիր որ քեզի հետ խօսիմ։
17 Եւ Յովաբ անոր մօտեցաւ. ու կինը ըսաւ. Յովաբը դո՞ւն ես։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ես եմ։ Ու ինքը անոր ըսաւ. Քու աղախինիդ խօսքերը մտիկ ըրէ. ու անիկայ ըսաւ.
18 Ահա՛ մտիկ կ'ընեմ։ Եւ ինքը խօսեցաւ ու ըսաւ. Հին ատենը սովորաբար կ'ըսէին. Թող Աբէլին †երթան խրա՛տ հարցընեն", ու
19 անանկ կ'ընդցընեն։ Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղարար ու հաւատարիմ ե՛ղած մըն եմ. ու դուն կը ջանաս աւերել ‡մե՛ծ քաղաք մը՝ որ Իսրայէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է". Ե՞ Տէրոջը ժառանգութիւնը ինչո՞ւ
20 բնաջինջ կ'ընես։ Եւ Յովաբ պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Քա՛ւ լեցի, քա՛ւ լեցի, որ ես բնաջինջ
21 ընեմ կամ աւերեմ. Բանը այդպէս չէ. Հապա Եփրեմի լեռնէն Բոքորեան Սաբէէ անունով մարդ մը՝ իր ձեռքը Դաւիթ թագաւորին դէմ վերցուց. մինակ անիկայ տուէ՛ք, ու — քաղաքէս երթամ։ Եւ կինը Յովաբին ըսաւ. Ահա անոր գլուխը պարսպին վրայէն քեզի պի-
22 տի նետուի։ Ու կինիկը բոլոր ժողովուրդին գնաց ի՛ր իմաստութեամբը։ Եւ Բոքորեան

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 1022

— Գլ · ԺԹ · 43։

Բ գ Թագ · ԺԲ · 16։ Բ Մն · Ժ · 16։

Է Գլ · Ժե · 16։ Ժգ · 21, 22։

Թ Գլ · ԺԹ · 13։

Ի Գլ · Ժա · 11։ գ Թագ · ա · 33։

Ղ Գլ · Բ · 18։ գ Թագ · ա · 38։

Ի Մաա · իգ · 49։ Ղա · իբ · 47։

Ը գ Թագ · բ · 5։ Ի Գլ · բ · 23։

* Եբր · կ'աւերէին։

† Եբր · հարցընելով հարցընեն,

‡ Եբր · քաղաք և մայր Իսրայէլի մէջ։

Ղ Թագ · իգ · 19։ Գլ · իա · 3։

Ի Թագ · Թ · 14 · 15։

Սաբէէին զլուխը կտրեցին , ու Ցո-
վաբին նետեցին ։ Ան ատենը ա-
նիկայ փող ՚ի՚ծեցուց . ու ամէն
մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քա-
շուեցաւ . Ցովաբն ալ Երուսաղէմ՝
Թագաւորին դարձաւ ։

23 Եւ ՚ի Ցովաբ Իսրայէլի բոլոր զօր-
քերուն վրայ էր . ու Ցովհադայի
որդին Բանեան քերեթհիներուն ու
24 Փելեթհիներուն վրայ էր . Եւ Ադո-
րամ ՚ի Հարկերուն վրայ . ու ՚ի Աբի-
զուդի որդին Ցովսափատը յիշա-
25 տակաց դպիր էր . Եւ Սուսա ա-
տենադպիր էր . ու ՚ի Սադովկ ու Ա-
26 բիաթար քահանաներ էին ։ Ու Եւ
Ցայիրացի Իրասն ալ Դաւիթին
ՙնախարարն էր ։

ԳԼ · ԻՆ

1 Գարաւոնացւոց պատճառովը եղած իրեք տա-
րուան սովը Սաւուղին եօթը որդիներուն կա-
խուելովը կը դադարի ։ 10 Ռեսփային գութը
որ մեռցուածներուն ցուցուց ։ 12 Դաւիթ՝
Սաւուղին ու Ցովնաթանին ոսկորները կիսին
դերեզմանին մէջ թաղել կու տայ ։ 15 Փղշ-
տացւոց դէմ եղած չորս պատերազմներուն
մէջ՝ Դաւիթին չորս մարդիկը չորս հսկաներ
կը մեռցընեն ։

1 Ու Դաւիթին օրերը՝ իրարու ե-
տեւէ իրեք տարի սով եղաւ . ու
Դաւիթ ՚ի Ցերոջը * հարցուց ։ Եւ
Ցէրը ըսաւ . Ա՛յ՛ Սաւուղին ու
անոր արիւնահեղ տանը համար է ,
քանզի անիկայ Գաբաւոնացիները
2 մեռցուց ։ Ու Թագաւորը Գա-
բաւոնացիները կանչեց , ու անոնց
խօսեցաւ . (և Գաբաւոնացիք Իս-
րայէլի որդւոցմէ չէին , այլ ՚ի Ամո-
հացւոց մնացորդէն էին . ու Իսրա-
յէլի որդիքը անոնց երդում ըրեր
էին . բայց Սաւուղ՝ Իսրայէլի ու
Ցուդայի որդւոցը համար նախան-
ձաւորութիւն ընելով , զանոնք
3 զարնել ուզեր էր ։) Եւ Դաւիթ
Գաբաւոնացիներուն ըսաւ . Ձեզի
ի՞նչ ընեմ , ու ինչո՞վ քաւութիւն
ընեմ , որ ՚ի Ցերոջը ժառանգու-
4 թիւնը օրհնէք ։ Եւ Գաբաւոնացիք
անոր ըսին . Սաւուղէն ու անոր
տունէն արծաթ կամ ոսկի չենք
ուզեր , ու Իսրայէլէն մարդ մը մեռ-
ցընել չենք ուզեր ։ Եւ անիկայ ը-
սաւ . Դուք ինչ որ ըսէք , ձեզի
5 պիտի ընեմ ։ Ու անոնք թագաւո-
րին ըսին . Ան մարդը որ մեզ ջար-
դեց , ու մեզ անանկ կորսընցընել
ուզեց , որ ամէնեին Իսրայէլի սահ-
6 մաններուն մէջը չգտնուինք , Անոր
որդիներէն մեզի եօթը մարդ տուր ի ,
ու զանոնք ՚ի Ցերոջը ընտրեալ ՚ի Սա-
ուղին Գաբաային մէջ Ցերոջը հա-
մար կախենք ։ Եւ Թագաւորը՝ Կու
տամ ըսաւ ։

7 Բայց Թագաւորը՝ Սաւուղեան
Ցովնաթանին որդւոյն Մեմփիբոս-
թէին խնայեց , Սաւուղին որդւոյն
Ցովնաթանին ու Դաւիթին մէջ-
տեղը եղած ՚ի Ցերոջը երդումին հա-
8 մար ։ Բայց Թագաւորը՝ Ռիսփային
աղջկանը Ռեսփային երկու որ-
դիները , որոնք Սաւուղին ծներ էր ,
Յ-ԻՆ Ըրմոնին ու Մեմփիբոս-
թէն , և Սաւուղին աղջկանը †Մեղ-
քողէն հինգ որդիները՝ որոնք ՚ի Մա-
ուլացի Բերզելլին որդւոյն Եդրիե-
9 լին ծներ էր , առաւ , Ու զանոնք
Գաբաւոնացւոց ձեռքը տուաւ .
ու զանոնք ՚ի Ցերոջը առջևը լեռա-
նը վրայ կախեցին , ու եօթն ալ
մէկտեղ մեռան . և անոնք Ջոզոյ
առջի օրերը՝ գարնի Ջոզոյ սկիզբը
մեռցուեցան ։

10 Ու Ռիսփային աղջիկը Ռեսփա
Ահ քուրձ մը առաւ , ու զանիկայ
իրեն համար ապառաժի մը վրայ
փռեց , ՚ի Ջոզոյ սկիզբէն՝ մինչև ա-
նոնց վրայ երկինքէն անձրև գալը .
ու ցորեկը երկինքին թռչունները՝
ու գիշերը անապատին գազանները
11 չէր թողուր որ անոնց դպչին ։ Եւ
Սաւուղին հարճին՝ Այիայեան աղ-
ջրկանը Ռեսփային ըրածը Դաւի-
12 թին պատմեցին ։ Ու Դաւիթ գը-
նաց , և Սաւուղին ու անոր որդւոյն
Ցովնաթանին ոսկորները առաւ
ՙի Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչնե-
րէն , որոնք Բեթսանի հրապարա-
կէն զանոնք գողցեր էին . վասն զի
Ա Փղշտացիք զանոնք հոն կախեր
էին ան օրը՝ որ Փղշտացիք Գել-
բուէի վրայ Սաւուղը մեռցուցեր
13 էին . Եւ Սաւուղին ոսկորները ու
անոր որդւոյն Ցովնաթանին ոսկոր-
ները անկէ վերցուց . ու կախուած-
ներուն ոսկորներն ալ ժողվեցին ։
14 Եւ Սաւուղին ու անոր որդւոյն
Ցովնաթանին ոսկորները՝ Բենիա-
մինի երկիրը՝ ՚ի Սելայի մէջ անոր
հօրը Կիսին դերեզմանը թաղեցին .
ու Թագաւորին բոլոր պատուիրա-
ծը ըրին . ու անկէ ետքը ՚ի Աս-
տուած երկրին համար Էղ՚ ա-
ղօթքը ընդունեց ։
15 Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի
հետ պատերազմ ըրին . և Դաւիթ
ու իր ծառաները իր հետը իջան ,
ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ը-
րին . ու Դաւիթ ուժէ կտրեցաւ ։
16 Եւ Ցեսբիբենոբը՝ որ Ռափայի որ-
դիներէն էր , ու իրեք հարիւր -ԻՆ
ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը
ունէր , ու մէջը նոր ---ր Հ կա-
պեր էր , ուզեց որ Դաւիթը զար-
17 նէ ։ Բայց Ջարուհեայի որդին Ա-
բեսան անոր օգնութեան հասաւ ,
ու Փղշտացին զարկաւ , ու զանի-
կայ մեռցուց ։ Ան ատենը Դաւի-

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 1022

՚ի ԳԼ · Բ · 16 , 18 ։
՚ի Թագ · Գ · 6 ։
՚ի ԳԼ · Բ · 16 ։ Թագ · Գ · 3 ։
՚ի ԳԼ · Բ · 17 ։ Թագ · Գ · 4 ։
՚ի ԳԼ · Խգ · 38 ։
՚ի ԳԼ · Բ · 18 ։

Իրր 1021

* Եբր. երեսը փնռաց ։

— Ցես . Թ . 3 , 15 , 16 , 17 ։

՚ի ԳԼ · Ի · 19 ։

՚ի Ա թագ . Ժ . 24 ։
՚ի Ա թագ . Ժ . 26 , Ժա . 4 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 1021

՚ի Ա թագ . Ժ . 3 , Ի . 8 , 15 , 42 , Իգ · 18 ։
՚ի ԳԼ · Գ · 7 ։
† Կ՚ Մեբովբոշեթ . ա թագ . Ժ . 19 ։
՚ի Ա թագ . Ժ . 19 ։

1019

՚ի ԳԼ · Ջ · 17 ։

Ռ Հմր 8 ։ ԳԼ · Գ · 7 ։

՚ի Ցես Բ Օր · Իա · 23 ։

՚ի Ա թագ . Լա . 11 , 12 , 13 ։

՚ի Ա թագ · Լ · 10 ։

՚ի Ցես . Ժբ · 28 ։

՚ի Ցես . Է · 26 ։ ԳԼ · Իգ · 25 ։

Իրր 1018

Ն · Ք · Գ · 1018

ՅՈՒԻՒ 1018

Թին մարդիկները անոր երդում ըրին ու ըսին . Ա Ակէկ ետքը դուն մեզի հետ պատերազմի չելլես , որ Իսրայէլին ճրագը չմարես ։

18 Յ Եւ ասկէ ետքը՝ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ . ան ատենը Ղովսացի Սիբքայը՝ Ռափայի որդւոցմէ եղող Սեփիան մեռցուց ։

19 Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ . ու Բեթլէհեմացի Ելհորդիմին որդին Ելհանանը՝ Գեթացի Գողիաթին Իէրը-յրը զարկաւ , որ անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր ։

20 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար , որ անոր ձեռքերուն մատերը ու ոտքերուն մատերը վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր . անիկայ ալ Ռափայի որդւոցմէ էր ։ 21 Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց . բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայիին որդին Ցովնաթանը զանիկայ զարկաւ ։

22 Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին . և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ԳԼ · ԻԲ

1—51 Աստուծոյ մեծ փրկութեանը և պէսպէս բարութիւններուն համար՝ շնորհակալութեան երգ մը ։

1 Եւ Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զանիկայ իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաւուղին ձեռքէն ազատեց , ասոնց երգին խօսքերը Տէրոջը խօսեցաւ , Ու ըսաւ .

2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս , ու փրկիչս է .

3 Իմ Աստուածս իմ *պարիսպս է . Ես անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս , ու իմ փրկութեանս եղջիւրը , իմ աշտարակս , իմ ապաւէնս , ու ազատիչս է ։ Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազատես ։

4 Օրնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ ։

5 Քանզի մահուան ալիքները իմ բոլորտիքս առին , անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին .

6 Դերեզմանին լարերը իս պաշարեցին , մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին ։

7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի . որ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր ականջներուն հասաւ ։

8 Երկինքին հիմերը շարժեցան ու սասանեցան . քանզի Անիկայ բարկացաւ ։

9 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող հուրակ . անկէ կայծակները բռնկեցան ։

10 Եւ անիկայ երկինքը խոնարհեցուց , ու իջաւ . և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ կար .

11 Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ , ու թռաւ . և Հովին թեւերուն վրայ երեւցաւ ։

12 Ու Խաւարը , ու թանձր ջուրերը , ու երկինքին ամպերը՝ իր բոլորտիքը վարագուր քաշեց ։

13 Անոր առջեւը եղող ճառագայթէն հուրակի կայծակները բռնկեցան ։

14 Տէրը երկինքէն որոտաց , ու Բարձրեալը իր ձայնը լսել տուաւ ։

15 Եւ նետեր խրկեց , ու զանոնք ցրուեց . կայծակները խրխռ , ու զանոնք խռովեցուց ։

16 Եւ Տէրոջը յանդիմանութենով — անոր բարկութեան հովին փչելովը , ծովին յատակները երեւցան , — աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան ։

17 Բարձրէն խրկեց , — զիս բռնեց , և շատ ջուրերէն զիս հանեց ։

18 Իմ զօրեղ թշնամիս — զիս ատողներէն ազատեց զիս . վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին ։

19 Իմ նեղութեանս օրը՝ իմ առջեւս առին . բայց Տէրը ինծի հոգեւոր-ներս զաւազան եղաւ .

20 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց , ու զիս ազատեց . ինչու որ ինծի հաճեցաւ ։

21 Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի փոխարէն կու տայ . իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ՝ հատուցում կ'ընէ ինծի .

22 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութիւն չըրի ։

23 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առջեւս էին . ու անոր օրէնքներէն չհեռացայ ։

24 Եւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ . ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ ։

25 Ու Տէրը ինծի հատուցում բրաւ , իմ արդարութեանս համեմատ . իմ մաքրութեանը համեմատ , որ անոր աչքերուն առջեւն է ։

26 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս , կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս .

27 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս , ու խոտորինին հետ՝ կը ծռիս ։

28 Եւ վշտացած ժողովուրդը դուն կ'ազատես . ու քու աչքերդ համ-

Ն · Ք · Գ · 1018

ՅՈՒԻՒ 1018

Ի Ցոր · իղ · 11 ։
Ի Սաղ · ղէ · 3 ։ Ամր · գ · 5 ։ Երր · ժր · 29 ։
Լ Սաղ · ճխդ · 5 ։ Ես · կդ · 1 ։
Հել · ի · 21 ։
Գ Թագ · ը · 12 ։ Սաղ · ղէ · 2 ։
Յ Սաղ · ճդ · 3 ։
Ղ Հմր 10 ՝։ Սաղ · ղէ · 2 ։
Ե Հմր 9 ։
Մ Դատ · ե · 20 ։ ա Թագ · ը · 10 ։ է · 10 ։ Սաղ · իխ · 3 ։ Ես · լ · 30 ։
Յ Բ Օր · լբ · 23 ։ Սաղ · է · 13 ։ Հէ · 17 ճխդ · 6 ։ Ամր · գ · 11 ։
Ն Ել · ժե · 8 ։ Սաղ · ճզ · 9 ։ Նա · ա · 4 ։ Մատ · ը · 26 ։
Ղ Սաղ · հդ · 1 ։
Ա Սաղ · ճխդ · 7 ։
Ղ Հմր 1 ։
Դ Սաղ · լա · 8 ։ ճժը · 5 ։
Լ Գէ · ժե · 26 ։ Սաղ · իբ · 8 ։
Ա Հմր 25 ։ ա Թագ · իգ · 23 ։ գ Թագ · ը · 32 ։ Սաղ · է · 8 ։
Ա Սաղ · իգ · 4 ։
Վ Ծն · ժը · 19 ։ Սաղ · ճժթ · 3 ։ ճիբ · 1 ։ Ասակ · ը · 32 ։
Ա Բ Օր · է · 12 ։ Սաղ · ճժթ · 30 · 102 ։
Բ Ծն · գ · 9 ։ ժէ · 1 ։ Ցոր · ա · 1 ։
Ե Հմր 21 ։
Ա Մատ · ե · 7 ։
Ֆ Ղէ · իզ · 23 ։ 24 ։ 27 ։ 28 ։
Ս Սաղ · ժը · 26 ։
Ս Ել · գ · 7 ։ 8 ։ Սաղ · հբ · 12 ։ 13 ։
Ֆ Ցոր · իա · 11 ։ 12 ։ Ես · ը · 11 ։ 12 ։ 17 ։ է · 15 ։
Դան · գ · 37 ։

Ն · Ք · Գ · 1018

ՅՈՒԼԻՍ 1018

Ա Սաղ · ժը · ին վերնագիրը ։ Սաղ · իդ · 19 ։
Բ Ել · ժե · 1 ։ Դատ · ե · 1 ։
Է Բ Օր · լբ · 4 ։ Սաղ · ժը · 2 , ըճ ։ լա · 3 ։ հա · 3 ։ գ · 2 ։ ճխդ · 2 ։
* Եբր · ժա · ը
Ա Երր · բ · 13 ։
Ի Ծն · ժե · 1 ։
Ղ Ղւկ · ա · 69 ։
Ի Ասակ · ժը · 10 ։
Ը Սաղ · թ · 9 ։ ժգ · 6 ։ ծթ · 16 ։ հա · 7 ։ Ես · ժգ · 19 ։
Ի Սաղ · ճժգ · 3 ։
Ի Սաղ · ճժգ · 4 ։ ճի · 1 ։ Ցոքել · բ · 2 ։
Ի Ել · գ · 7 ։ Սաղ · իդ · 6 ։ 15 ։ 17 ։
Լ Դատ · ե · 4 ։ Սաղ · հէ · 18 ։ ղէ · 4 ։

բարտաւաններուն վրայ է , որ չ-
նո՛ւ ցածցընես ։
29 Քանզի իմ ՚ճրագս դուն ես ,
ով Տէր . ու իմ խաւարս Տէրը կը
լուսաւորէ ։
30 Վասն զի քեզմով գունդի մը
վրայ կը վազեմ , ՚՚ իմ Աստու-
ծովս պարիսպէ կ՚անցնեմ ։
31 Բ Աստուծոյ ճամբան կատարեալ
է . †Տէրոջը խօսքերը փորձուած
են . անիկայ ամէն իրեն յուսացող-
ներուն ասպար է ։
32 Քանզի †Տէրոջմէն զատ՝ ո՞վ է
Աստուած , կամ մեր Աստուածմէն
զատ՝ ո՞վ է վէմ ։
33 Իմ †զօրաւոր բերդս՝ Աստուած
է . ու չիմ ճամբաս կատարեալ
կ՚ընէ ։
34 Իմ ոտքերս էգջերուի ոտքե՛ր-
պէս կ՚ընէ , ու ըիմ բարձր տեղե-
րուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։
35 Ի Ձեռքերս պատերազմի կը վար-
ժէ . ու իմ *բազուկներս պղնձէ
աղեղ կը լարեն՚՚ ։
36 Ինծի նաև քու փրկութեանդ
ասպարը տուիր . ու քու քաղց-
րութիւնդ զիս մեծցուց ։
37 Իմ †քալելու ճամբաս ներքեւս
լայնցուցիր , ու իմ ոտքիս յօ-
դուածները չսասանեցան ։
38 Իմ թշնամիներս հալածեցի , ու
զանոնք ջարդեցի . ու ետ չդար-
ձայ՝ մինչև որ զանոնք հատցու-
ցի ։
39 Ես զանոնք հատցուցի , գետինը
զարկի , որ չկանգնին . անոնք էիմ
ոտքերուս տակը ինկան ։
40 Ու պատերազմի համար՝ ինծի
Ս զօրութիւն հագցուցիր . և Ի իմ
վրաս ելլողները տակս ձգեցիր ։
41 Ու իմ թշնամիներուս †կռնակը
ինծի տո՛ւիր՚՚ , որ զիս ա-
տողները ջարդեմ ։
42 ‡Աղաղակեցին , բայց ազատող
չկար . †Տէրոջը ՚՚ղա՛ղ-ի՛ցէ՛ , բայց
անոնց պատասխան չտուաւ ։
43 Անոնք ես ատենը զանոնք ‖երկրի փո-
շիին պէս մանրեցի . զանոնք ՙփո-
ղոցներուն ցեխին պէս կոխեցի ՚՚
ճմլեցի ։
44 Ես ես իմ ժողովուրդիս կռիւներէն
զիս ազատեցիր . ՚՚ զիս պահեցիր ,
Ո՛ր ազգերու գլուխ ըլլամ . ՚՚ ինձ
չգիտցած ժողովուրդս ինծի ծա-
ռայեց ։
45 Օտարները ինծի ՚‖խոնարհու-
թիւն ըրին՚՚ . էրէնց ականջներովը
լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդե-
ցան ։
46 Օտարները տկարացան , ու ‖ի-
րենց պահուըտած տեղերէն դողա-
ցին ։
47 Տէրը կենդանի է , ու իմ Վէմս
օրհնեալ ըլլայ . և Ի իմ փրկութեանս
վէմը Աստուած բարձր ըլլայ ։
48 Աստուած է որ ԻՀմ վրէժս կը
խնդրէ , ու ՙժողովուրդները ինծի
կը ՚ազանդեցընէ ։
49 Իմ թշնամիներէս զիս հանելով՝
զիս իմ վրաս ելլողներէն ՚՚ւելի
բարձրացուցիր , ՚՚ Ձրնաւոր մար-
դէն ազատեցիր ։
50 Ասոր համար ո՛վ Տէր՝ Ղազգե-
րուն մէջը քեզ պիտի դովեմ , ու
քու անուանդ սաղմոս պիտի եր-
գեմ ։
51 Ինչ թագաւորին փրկութիւննե-
րը մեծցընողը՝ ու իր ՚՚օծեալին՝
Դաւիթին ու ՚՚անոր սերունդին
յաւիտեան ողորմութիւն ընողը
Ան է ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Դաւիթ իր վերջին խօսքերուն մէջ կը խոստո-
վանի Աստուծոյ խոստմանցը վրայ իր ունեցած
հաւատքը ։ 6 Չարերուն վիճակին ստորագ-
րութիւնը ։ 8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը
համրանքը ։

1 Ե՛ւ Դաւիթին վերջին խօսքերը ա-
սոնք են ։
Յեսսէի որդին Դաւիթ կ՚ըսէ .
՚՚Ան մարդը որ բարձրացաւ , Բ Յա-
կոբայ Աստուծոյն օծեալը , ու Ի-
սրայէլի վայելուչ երգերը շարադրո-
ղը , կ՚ըսէ .
2 †Տէրոջը Հոգին ինծմով խօսե-
ցաւ . ու անոր խօսքը իմ լեզուիս
վրայ էր ։
3 Իսրայէլին Աստուածը ըսաւ , ՚՚
Իսրայէլին †Վէմը ինծի խօսեցաւ ,
ըԻԼՎ . Իմարդոց վրայ իշխողը
արդար ըլլայ . ու ՚՚Աստուծոյ վա-
խովը իշխէ ։
4 Ան ատենը Ի՛նչ-ա՛յ առաւօտեան
լոյսին կը նմանի , որ արեւուն ծա-
գած ատենը ՚՚ի՛ր-ա՛ւնայ . անանկ ա-
ռաւօտի մը՝ որ առանց ամպի է .
ու ՚՚ր-ի՛ա՛ծառագայթին , որ
անձրևէն ետքը գետնէն կանանչ
խոտը կը Բո՛ւղէ ։
5 Թէև իմ տունս Աստուծոյ քովը
այսպէս չէ , եսակայն ինծի հետ
յաւիտենական ուխտ մը ըրաւ , որ
ամէն բանի մէջ պատրաստ ու հաս-
տատ է . քանզի իմ բոլոր փրկու-
թիւնս ու իմ բոլոր բաղձանքս ՚՚
է . § ու պիտի չծաղկեցընէ՚՚՚ ։
6 Բայց բոլոր անօրէնները՝ դուրս
նետուած փուշերու պէս պիտի ըլ-
լան . քանզի անոնք ձեռքով չեն
բռնուիր ։
7 Եւ անոնց դպչելու մարդը՝ երկա-
թը ու նիզակին բունը ‡‡իրեն զէնք
պիտի ընէ՚՚ . ու իրենց եղած տե-
ղը՝ բոլորովին կրակի մէջ պիտի
այրին ։
8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը ա-

Ն · Ք · ՂԲ · 1018

ՆՍաղ · ՃԹ · 26 ։
Ղ ա Թագ · ԻԸ · 39 ։ Գլ · Ժբ · 19 , 31 ։
՚՚ Սաղ · ՃԿԳ · 2 ։
Ղ Սաղ · ՃԿ · 1 ։
Ղ Հռով · Ժե · 9 ։
Ի Սաղ · ՃԿԳ · 10 ։
՚՚ Սաղ · ՃԹ · 20 ։
՚՚ Գլ · Ե · 12 , 13 ։ Սաղ · ՃԹ · 29 ։

§ Կ՚ըսէ՝ թէև չծաղկեցընէ

‡‡ Եբր · լե-
ցուր ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1018

Ա Սաղ · ՃԹ · 26 ։
Ղ ա Թագ · ԻԸ · 39 ։ Գլ · Ժբ · 19 , 31 ։
՚՚ Սաղ · ՃԿԳ · 2 ։
Ղ Սաղ · ՃԿ · 1 ։
Ղ Հռով · Ժե · 9 ։
Ի Սաղ · ՃԿԳ · 10 ։
՚՚ Սաղ · ՃԹ · 20 ։
՚՚ Գլ · Ե · 12 , 13 ։ Սաղ · ՃԹ · 29 ։

՚՚ Գլ · Ե · 8 , 9 ։ Սաղ · Ղբ · 70 , 71 ։ ՃԹ · 27 ։
Բ ա Թագ · Ժգ · 12 , 13 ։ Սաղ · ՃԹ · 20 ։
† բ Պետ · ա · 21 ։
Բ Օր · լբ · 4 , 31 ։ Գլ · իբ · 2 , 32 ։
Ի Սաղ · ՃԺ · 2 ։
Ղ Եզ · Ժբ · 21 ։ բ Մն · Ժբ · 7 , 9 ։
Ի Դատ · Ե · 31 ։ Սաղ · ՃԹ · 36 ։ Առակ · Գ · 18 ։ Ովս · Զ · 5 ։ Տես Սաղ · ՃԺ · 3 ։
Ը Գլ · Է · 15 , 16 ։ Սաղ · ՃԹ · 29 ։ Եսա · Ծե · 3 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1018

նուններըը ասոնք են . *Ցօսէբ բահսեբեթ՝ թահքեմոնացին , որ զօրավարներուն գլխաւորն էր . անիկայ †է Ասօնացի Ադինօ , Ր որ ՚ՆՓՄՀ ուրիք հարիւր մարդը մէկէն մեռցուց՝ ։

9 Եւ անկէ ետքը Ա՛Ելէազարի Դովզային որդին Եղիազարը՝ որ Դաւիթին հետ եղող իրեք զօրաւորներուն մէկն էր , երբոր անոնք պատերազմելու համար հոն ժողվուած Փղշտացիները նախատեցին ,

10 ու Իսրայէլի մարդիկը փախան , Ասիկայ ելաւ , ու Փղշտացիները զարկաւ , մինչև որ ձեռքը յոգնեցաւ , ու ձեռքը էր սուրին վրայ փակաւ , և Տէրը ան օրը մեծ փրկութիւն ըրաւ . ու ժողովուրդը անոր ետևէն դարձաւ , միայն կողոպուտը առնելու համար ։

11 Եւ անկէ ետքը †Արարացի Ագէին որդին Սամման էր . Ու Փղշտացիք ‡դունդ մը կազմեցին՝ . ու հոն ոսպով լեցուն ադարակ մը կար . և ժողովուրդը Փղշտացւոց

12 առջևէն փախաւ . Բայց անիկայ ադարակին մէջտեղը կայնեցաւ , զանիկայ պաշտպանեց , ու Փղշտացիները զարկաւ . և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ ։

13 Ու Ե երսուն ‖ զօրավարներուն իրեքը իջան , և Հունձքի ատեն Ո՛Ադոզոմի քարայրը՝ Դաւիթին եկան . ու Փղշտացւոց մէկ գունդը ‖ Ռափայնոց

14 հովիտին մէջը բանակեր էր ։ Եւ ան ատենը Դաւիթ հրերդին մէջն էր . ու ան ատենը Փղշտացիք Բեթլէհեմի մէջ բերդապահ զօրք

15 ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով ըսաւ . Բեթլէհեմին դուռը եղող ջրհորէն ո՛վ ինծի ջուր կը խմցնէ ։

16 Ան ատենը ասս իրեք զօրաւորները՝ Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին անցան , ու Բեթլէհեմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , ու առին Դաւիթին տարին . բայց անիկայ չուզեց անկէ խմել , հապա զանիկայ թափելով՝ Տէրոջը Ն՛երբէ .

17 Ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր , քա՛ւ լեցի որ ես ասս բանը ընեմ . իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելով զաց՚ող մարդիկներուն †արի՞նը խմի՛ . ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն ըրածները ։

18 Եւ Ջարուհեան Ցովաբին եղբայրը Ն Աբեսսա ան իրեք մարդոց գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպաննեց ը՛Նդ՛ . ու անիկայ իրեքին մէջը անուանի էր ։

19 Եւ անիկայ իրեքէն աւելի համբաւ ունենալուն համար , անոնց գլուխ եղաւ . բայց ՚՚Ա՛ իրեքին ՚՚ԱՓՏՆՆ չհասաւ ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1018

20 Ու մեծ գործքեր գործող Կաբսէելացի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Ցովիադային որդին Բանեան՝ Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց . Նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ՝ ու գուբին մէջը

21 առիւծը մեռցուց ։ Ասիկայ Եգիպտացի մարդ մըն ալ մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը մէկ նիզակ մը կար . բայց Բ՚ՆՁՅՈՒՊՈՎ մը անոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին ձեռքին նիզակը յափշտակեց , և զանիկայ իր նիզակովը մեռցուց ։ Ցովիադայի

22 որդին Բանեան ասս բաները ըրաւ , ու իրեք զօրաւորներուն մէջը ա՚

23 նուանի եղաւ . Երսունէն աւելի պատիւ ունէր . բայց ՚՚Ա՛ իրեքին ՚՚ԱՓՏՆՆ չհասաւ . ու Դաւիթ զանիկայ իր Ռ՚ատեանին վերակացու դրաւ ։

24 Ցովաբին եղբայրը Ասայէլ երսունէն էր . Նո՚ Բեթլէհեմացի

25 Դովզայի որդին Ելհանան , Ո՚Հաբօդացի Սամմա , Ցարօդացի Եղիկա , § Փելլատացի Քեղղէս , Թե՚

26 կուացի Եկդեսի որդին Իրաս , Անաթովթացի Աբիեզեր , Ովսացի

27 Մերունայ , Աբուբացի Սելմօն ,

28 Նետոփաթացի Մահարայ , Նետոփաթացի Բանայի որդին Ելեբ , Բենիամինի որդւոյն Գաբաայէն՝

29 Ռիփայի որդին Եթթի , Փարաթոնացի Բանեա , Գաասի Ո՚Ճոր

30 բերէն Ադդայի , Արաբաթացի Աբիելրոն , Բարումացի Ազմաթ ,

31 Սաղարիւնացի Եղհաբա , Հասենի

32 որդիներէն՝ Ցովնաթան , Արարացի Սամմա , Արարացի Սարարի որդին

33 Ա՚քիամ , Մաքաթթիի որդւոյն Ահասբայիին որդին Եղիփազէտ , Գեղոնացի Ա՚քիտոփելի որդին Եղիամ՝

34 Կարմելացի Հասրէ , Արբացի Փաա՚

35 բայ , Սուբացի Նաթանի որդին

36 բայ , Գադացի Բանի , Ամմոնացի Սելեկ , Շարուհեան Ցովաբին կապարձակիրը Բերովթացի Նաա՚

37 րա , Հեթթերացի Իրաս , Գեթթերա՚

38 ցի Գարեբ , Փետայացի Ուրիա . ա՚

39 մէնը երսունուեօթն էին ։

Գ Լ · Ի Դ

1 Դաւիթ՝ Սատանային փորձուելով , կը տեսնէ Ցովաբը որ երթայ Ժողովուրդը համրէ ։ 5 Ջօրապետները իր ամու ու քսան օրուան մէջ մէկ միլիոն իրեք հարիւր հազար պատերազմական մարդոց հաշիւը կը բերեն ։ 10 Դաւիթ մէջտղով՝ իրեք հարուած կ՚առաջարկուի Դաւիթին , որ կը ղէնայ , ու իրեք օրուան ժանտախտը կ՚ընտրէ ։ 15 Երթանասուն հազար մարդոց մեռնելէն ետքը՝ Դաւիթ ապաչխարելով՝ Երուսաղէմի կործանմանը առջևը կ՚առնէ ։ 18 Դաւիթ՝ Դադին ծանուցանելո՚

Ն · Ք · ՂԲ · 1018

* Ց՚ա՛ տեղը նստող

† Կ՚ի՛ իրենց վերցուց ուրիք հարիւր մարդոց վրայ , ու զանոնք մէկէն մեռցուց ։

Ր Ցեսս ՆՄՆ . ժա . 11 ։ իէ . 2 ։

ՀՆՄՆ . ժա . 12 ։ իէ . 4 ։

Հ ՆՄՆ . ժա . 27 ։

Ղ Ցեսս ՆՄՆ . ժա . 13 ։ 14 ։

‡ Կ՚ի՛ քաւյուն մէջ ժողովեցան .

Հ ՆՄՆ . ժա . 15 ։

‖ Կ՚ի՛ գըլխաւորներուն

Ծ Ա Թագ . իբ . 1 ։

ՃԳԼ . Ե . 18 ։

Հ Ա Թագ . իբ . 4 ։ 5 ։

Յ ՂԼ . ԺԷ . 10 ։

Ղ ՆՄՆ . ժա . 20 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1018

Ճ Ցես . ԺԷ . 21 ։

Յ ԵԼ . ԺԷ . 15 ։ ՆՄՆ . ժա . 22 ։

Յ ՆՄՆ . ժա . 23 ։

Ն Ա Թագ . իբ . 14 ։ Գ Լ · Բ · 18 ։ Բ · 28 ։

Ն ԳԼ · Բ · 18 ։ Ո Ցես ՆՄՆ . ժա . 27 ։

§ Կ՚ի՛ փելլատացի . տես ՆՄՆ . ժա . 27 ։

Ն Դատ . Բ · 9 ։

Ղ Բ Օր · ա · 24 ։

Ն ԳԼ · Ի · 26 ։

Ո ԳԼ . ժա . 3 ։ 6 ։

Ն · Ք · ԶԴ · 1017

– Գլ. իա. 1։
բ Տես ալՆ. իա. 1։ Յակ. ա · 13, 14։
գ ա ՄՆ. իէ. 23, 24։
դ Դատ. ի. 1։
ե Երեմ. ժէ. 5։
զ Օր. բ. 36։ Տես. ժգ. 9, 16։
է Թուա. լբ. 1, 3։
* Կ՚Դանեանը. որ. տես Ես. ժթ. 47։ Դատ. ժբ. 29։
ը Ես. ժթ. 28։ Դատ. ժբ. 28։
թ Տես ալՆ. իա. 5։
ժ ա Թագ. իգ. 5։
ի Գլ. ժբ. 13։
լ ա Թագ. ժգ. 13։
խ ա Թագ. ի. 9։ ա ՄՆ. իէ. 29։
ծ ա Թագ. իբ. 5։
կ Տես ա ՄՆ. իա. 12։

վը Ռոնային կալը ծախու կ՚առնէ. ուր տեղ զոհ մատուցանելով՝ ժանտախտը կը դադարի։

1 Եւ ՚Ցերոնջը բարկութիւնը նորէն Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ. ու ՚Դաւիթը անոնց դէմ դրդռեց, ըսելով. ՚Գնա Իսրայէլը ու Յու-
2 դան համրէ։ Եւ թագաւորը իր քովը եղող զօրապետին ըսաւ. Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն մէջը՝ ՚Դանէն մինչև Բերսաբէէ պտըտէ. ու ժողովուրդը համրեցէք, որ ՚ժողովուրդին թիւը
3 գիտնամ։ Եւ Յոաբ ըսաւ թագաւորին. Քու Տէր Աստուածդ՝ ժողովուրդը որչափ որ է, հարիւրապատիկ աւելցընէ, ու իմ թագաւոր տիրոջս աչքերը տեսնեն. բայց իմ թագաւոր տէրս ինչո՞ւ
4 համար ասոր բանիս կը ցանկայ։ Ու երբոր թագաւորին խօսքը՝ Յոաբին ու զօրավարներուն վրայ սաստկացաւ, Յոաբը զօրավարներուն հետ թագաւորին առջևէն ելաւ, որ Իսրայէլի ժողովուրդը
5 համրէ։ Եւ Յորդանանէն անցան, ու Գադի ձորին մէջը եղող քաղաքին աջ կողմը՝ Ներոերը բանակե-
6 ցան. եւրը ՚Յազերը, Եւ գաղաադը ու թաբթիմհադասի երկիրը եկան. անկէ *Դանեանը, ու ԸՍի-
7 դոնի շրջակաները եկան։ Եւ ՚Եվէ Տիւրոսի ամրոցը՝ ու Խևացւոց ու Քանանացւոց ամէն քաղաքները գացին. և Յուդայի հարաւային
8 կողմը՝ Բերսաբէէն ելան։ Ու բոլոր երկիրը պտըտեցան. և ինը ամիսէն ու քսան օրէն ետքը՝ Երու-
9 սաղէմ դարձան։ Եւ Յոաբ ժողովուրդին համրանքին յուցակը թագաւորին տուաւ. ՚Ու Իսրայէլի մէջ ութը հարիւր հազար սուր քաշող պատերազմական մարդ կար. և Յուդայեանք հինգ հարիւր հազար մարդ էին։
10 Եւ ՚Դաւիթ ժողովուրդը համրելէն ետքը՝ իր խղճմտանքը զինքը դրդեց. ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ. Ես ընկրուս Էմեծ մեղք գործեցի. ով Տէր՝ հիմա քու ծառայիդ ՚՚ մեղքը ներէ. քանզի Էմեծ յիմա-
11 րութիւն ըրի։ Ու երբոր Դաւիթ առաւօտուն ելաւ, Տէրոջը խօսքը Դաւիթին Ի տեսանողին՝ ՚Գադ
12 մարգարէին եղաւ, ըսելով. Գնա ու Դաւիթին ըսէ. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզի իրք բան կ՚առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
13 քեզի ընեմ։ Եւ Գադ՝ Դաւիթին գալով՝ անոր պատմեց, ու անոր ըսաւ. Եօթը տարի քու երկրիդ վրայ սով րլլայ, կամ իրեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսէն փախչիս, ու անոնք քեզ հալածեն, կամ
թէ՝ իրեք օր քու երկրիդ վրայ ժանտախտ րլլայ. հիմա մտածէ ու տես՝ թէ ինչ պատասխան տանիմ
14 դիս խրկողին։ Եւ Դաւիթ՝ Գադին ըսաւ. Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ. հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնանք, հրաշալի անոր գթութիւնը շատ է. ու Յմարդու ձեռքը չիյնամ։
15 Եւ ՚Տէրը ան առաւօտէն մինչև որոշուած ժամանակը՝ Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց. ու Դանէն մինչև Բերսաբէէ՝ ժողովուրդէն եօթանասուն հազար մարդ մեռաւ։
16 ՚Եւ Ա՚՚՚ հրեշտակը ձեռքը Երուսաղէմին վրայ երկրնցուց, որ զանիկայ ջնջէ. ու աս չարիքին վրայ՝ ՚Տէրոջը սիրտը իջաւ, ու ժողովուրդը ջնջող հրեշտակին ըսաւ. Հերիք է. ալ ձեռքդ քաշէ. ու Տէրոջը հրեշտակը ՚Տերունացի
17 Ռոնային կալին քովը էր։ Եւ Դաւիթ՝ ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տեսնելով, Տէրոջը ըսաւ. Ահա Ես մեղանչեցի, ու ես անօրէնութիւն ըրի. բայց աս ոչխարները ի՞նչ ըրին. կ՚աղաչեմ՝ քու ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ րլլայ։
18 Եւ նոյն օրը Գադ՝ Դաւիթին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Ելի՛ր Երուսացի Ռոնային կալին մէջ Տէրո-
19 ջը սեղան մը կանգնէ։ Եւ Դաւիթ՝ Գադին բոլորին համեմատ վեր ելաւ, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր
20 էր։ Ու Ռոնա նայեցաւ. ու երբոր տեսաւ որ թագաւորը և անոր ծառաները դէպ՚ի իրեն կու գան, Ռոնա ելաւ, ու երեսը մինչև դետինը երկրպագութիւն ըրաւ թա-
21 գաւորին։ Եւ Ռոնա ըսաւ. Ուրդեօք ի՞նչ պատճառով իմ թագաւոր տէրս իր ծառային եկաւ։ ՚Ու Դաւիթ ըսաւ. Ա՚՚ կալը քեզմէ ծախու առնելու, ու Տէրոջը սեղան մը շինելու համար, որ ժողովուրդին
22 վրայէն Հարուածը վերնայ։ Եւ Ռոնա ըսաւ Դաւիթին. Իմ թագաւոր տէրս ՚՚՚՚՚ առնէ, ու իր աչքերուն հաճոյ երևցածին ՚՚՚՚՚ զոհ բնէ. Ահա եզները ողջակէզի համար, կամնասայլերը ու եղներուն գործիքները փայտի համար ընծա։
23 Ասոնց ամէնը †Ռոնա՝ թագաւորի մը պէս՚՚ թագաւորին տուաւ. ու Ռոնա՝ թագաւորին ըսաւ. Քու Տէր Աստուածդ ՚քեզ ընդունի։
24 Բայց թագաւորը Ռոնային ըսաւ. Չէ. հապա ես ՚՚՚՚՚ քեզմէ ստակով ծախու պիտի առնեմ, ու ձրի ՚՚՚՚՚ իմ Տէր Աստուծոյս ողջակէզ պիտի չմատուցանեմ։ Եւ ՚Դաւիթ կալը ու եզները չիսուն սիկղ ար-
25 ծաթի ծախու առաւ։ Ու Դաւիթ

Ն · Ք · ԶԴ · 1017

ե Ես. ժէ. 6։ Ջաք. ա. 15։
զ ՄՆ. իա. 14։ իէ. 24։
է Ել. ժբ. 23։ ալՆ. իա. 15։
ը Ծն. գ. 6։ ասթագ. ժե. 11։ Յովել. բ. 13, 14։
թ ալՆ. իա. 15։ Տես Համ. 18։ բՄՆ. գ. 1։
ժ ալՆ. իա. 17։
ի Տես. ՚Ցերոնջ. իգ. 18, ՟։
լ Թուա. ժզ. 48, 50։
խ գ Թագ. ժբ. 21։
ծ Եբր. Ռոնա թագաւորը
կ Եզեկ. ի. 40, 41։
* Տես ալՆ. իա. 24, 25։

Ն·Ք·ՂԲ· 1017

հոն Ցերոյը սեղան չկնեց , ու ան-
որ վոյնակէզներ ու խաղաղու-
թեան զոհերը մատուց ։ 35 Եւ Ցերը
լսեց ան-
որ աղօթքը երկրին համար ,
ու Իսրայէլին վրայէն Հարուածը
վերցաւ ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1017

Ա Կր 21։

- Գլ·խ· 14։

* Կ–՛ Ա-ՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱ-ՒՈՐԱՑ

*ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Ն·Ք·ՂԲ· 1015

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աբիսակ կը դարմանէ Դաւիթը՝ անոր ծերու-
թեան առներ ։ 5 Ադոնիա՝ Դաւիթին սիրե-
լի որդին թագաւորութիւնը յափշտակելու կը
համարձակի ։ 11 Նաթանին խրատովը՝ 15
Բերսաբէն թագաւորը կը գրգռէ ։ 22 ու Նա-
թան մեռնում կ'ըլլայ անոր ։ 28 Դաւիթ կը
նորոգէ իր խոստմունքը՝ որ Բերսաբէին ըրած
էր ։ 32 Սադովկին՝ Նաթանին մեռածը թագաւոր
կ'օծուի ։ ու ժողովուրդը ուրախութեան հան-
դեսը կը կատարէ ։ 41 Ցոլնաթան ասլ լուրը
առնելով , Ադոնիային կոչնականները կը ցը-
րուին ։ 50 Ադոնիա սեղանին եղիբներուն
քովը կը փախչի ։ իսկ Սողոմոն կ'արձակէ զա-
նիկայ այն պայմանով՝ որ այնուհետև բարի
վարմունքը մը ունենայ ։

1 Ի՛ւ Դաւիթ թագաւորը ծերացած
ու տարիքը առած ըլլալով ,
զանիկայ հանդերձներով կը ծած-
2 կէին , բայց չէր տաքնար ։ Եւ
ծառաները անոր ըսին . Մեր թա-
գաւոր տիրոջը համար մէկ կոյս
աղջիկ մը փնտռեն՝ որ թագաւորին
առջևը կայնի , զանիկայ դարմանէ ,
ու անոր ծոցը պառկի , որ մեր
3 թագաւոր տէրը տաքնայ ։ Ու Իս-
րայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ
մէկ գեղեցիկ աղջիկ մը փնտռեցին .
– Ցես·ԺԹ· 18։ և Սունամացի Աբիսակը գտան ,
ու զանիկայ թագաւորին բերին ։
4 Եւ ան աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր .
ու անիկայ թագաւորը կը դարմա-
նէր , ու անոր սպասաւորութիւն
կ'ընէր . բայց թագաւորը զանիկայ
չգիտցաւ ։
Բ Ր Թագ· գ·4։ 5 Ան ատենը Բ Ադոնիան Հպարտացաւ ու ըսաւ . Ես
Ե Ր Թագ· ԺԵ·1։ թագաւոր ըլլամ . և Ե իրեն համար
կառքեր ու ձիաւորներ պատրաս-
տեց , և հիսուն մարդ , որ իր առ-
6 ջևէն վազեն ։ Եւ անոր Հայրը ա-
նոր կենացը մէջ ամենևին յանդի-
մանած չէր զանիկայ , ըսելով թէ՝
Ի՞նչու այդպէս ըրիր . և անիկայ
Ե Ր Թագ· գ·3, 4։ ա Մն·գ·2։ խիստ գեղեցիկ էր . Ե ու անոր մայրը
զանիկայ Աբիսողոմին եղբը ծներ
7 էր ։ Եւ անիկայ խօսքը մէկ ըրաւ
Ղարուհեայի որդւոյն Ցոլաբին
Բ Ր Թագ· բ·25։ ՂԳԼ·Բ·22, 28։ հետ , ու Բ Աբիաթար քահանային
հետ , Ղորոնք Ադոնիային հետևե-
լով՝ անոր օգնութիւն կ'ընէին ։
8 Բայց Սադովկ քահանան , ու Ցո-
վիադայի որդին Բանեան , և Նա-
թան մարգարէն , ու Բ Սեմէին , և
Ռէին , ու Ը Դաւիթին զօրաւոր
մարդիկները՝ Ադոնիային հետ չէ-
9 ին ։ Եւ Ադոնիա Բ Ոզելէթի աղբիւ-
րին մօտ եղող Զոողելէթի քարին
քովը՝ ոչխարներ , արջառներ ու
գեր անասուններ մորթեց . և իր
ամէն եղբայրները՝ թագաւորին
որդիքը , ու Ցուդայի բոլոր մար-
դիկները՝ թագաւորին ծառաները
10 հրաւիրեց . Բայց Նաթան մարգա-
րէն , ու Բանեան , և զօրաւորները ,
ու իր Սողոմոն եղբայրը չհրաւի-
րեց ։
11 Եւ Նաթան՝ Սողոմոնին մօրը
Բերսաբէին հետ խօսեցաւ՝ ու ը-
սաւ . Չլսեցիր որ Բ Ադդիթի որդին
Ադոնիան թագաւոր եղաւ , ու մեր
Բ Ր Թագ· գ·4։ 12 տէրը Դաւիթ չիմացաւ ։ Ուրեմն
հիմա եկուր քեզի խրատ մը տամ ,
որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ
13 Սողոմոնին կեանքը ազատես ։ Եկի՛ր
Դաւիթ թագաւորին քովը գնա ,
ու անոր ըսէ . Ո՛վ Տէր իմ թա-
գաւոր՝ դուն քու աղախինիդ եր-
դում չըրիր , ու չըսի՞ր որ Բ Ինձ-
Է Ա Մն·Իր· 9։ մէ ետքը քու որդիդ Սողոմոնը թա-
գաւոր պիտի ըլլայ , և իմ աթոռս
անիկայ պիտի նստի . ու ինչու՞
համար Ադոնիան թագաւոր եղաւ ։
14 Ահա դուն ան տեղը թագաւորին
հետ խօսած առենդ՝ ես ալ ետևէդ
կու գամ , ու քու խօսքերդ կը ը-
րայցնեմ ։
15 Եւ Բերսաբէ՝ ներքին սենեակը
մտաւ թագաւորին քովը . և թա-
գաւորը շատ ծերացած էր . ու
Սունամացի Աբիսակը թագաւորին
16 սպասաւորութիւն կ'ընէր ։ Եւ
Բերսաբէ գլուխը ծռեց , ու թա-
գաւորին երկրպագութիւն ըրաւ ։
Ու թագաւորը ըսաւ . Ի՞նչ կ'ու-
17 զես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր .
Ո՛վ Տէր իմ , Դուն քու աղախի-
նիդ՝ քու Տէր Աստուծոյդ անու-
նովը երդում ըրիր , ըսելով . Ինձմէ
Է Ր Ա Կր 13։30։ եղբը քու որդիդ Սողոմոնը թա-
գաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս
18 ան պիտի նստի . Եւ ահա հիմա

Ն·Ք·ՂԴ· 1015

Ադոնիան թագաւոր եղած է , ու դուն չիմացար , ով տէր իմ թա-
19 գաւոր . Ե եւ անիկայ շատ արջառներ՝ ու գէր անասուններ՝ ու ոչխարներ մորթեց , և թագաւորին բոլոր որդիները , ու Աբիաթար քահանան , և Յովաբ զօրապետը հրաւիրեց , բայց քու ծառադ Սո-
20 ղոմոնը չհրաւիրեց ։ Հիմա ով տէր իմ թագաւոր , բոլոր Իսրայէլին աչքերը քու վրադ են , որ անոնց իմացընես թէ՝ իմ թագաւոր տիրոջս աթոռը իրմէ ետքը ով պիտի
21 նստի . Եթէ ոչ՝ երբոր իմ թագաւոր տէրս իր հայրերուն հետ քնանայ , ես ու իմ որդիս Սողոմոնը յանցաւոր պիտի սեպուինք ։
22 Ու երբոր անիկայ թագաւորին հետ կը խօսէր , Նաթան մարգա-
23 րէն եկաւ ։ Եւ թագաւորին իմացուցին ու ըսին թէ՝ Ահա Նաթան մարգարէն Ի՛ա՛ . ու անիկայ ներս մտաւ թագաւորին առջևը , ու երեսը մինչև գետինը Ե՛Ւ՛Լ՛Վ՛ թագաւորին երկրպագութիւն ը-
24 րաւ . Եւ Նաթան ըսաւ . Ով տէր իմ թագաւոր , դո՞ւն ըսիր որ՝ Ինծմէ ետքը Ադոնիան թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս անի-
25 կայ պիտի նստի . Քանզի անիկայ այսօր իջաւ , և շատ արջառներ , ու գէր անասուններ , ու ոչխարներ մորթեց . և թագաւորին բոլոր որդիները , զօրավարները , ու Աբիաթար քահանան հրաւիրեց . և ահա անոնք անոր առջևը կ'ուտեն , կը խմեն ու կ'ըսեն . Կեցցէ
26 արքայ Ադոնիա ։ Բայց զիս քու ծառադ , ու Սադովկ քահանան , և Յովհադայի որդին Բանեան , ու քու
27 ծառադ Սողոմոնը չկանչեց ։ Այս բանը արդեօք իմ թագաւոր տիրոջս ձեռքովը եղաւ , ու քու ծառայիդ չիմացուցիր՝ թէ քեզմէ ետքը իմ թագաւոր տիրոջս աթոռը ով պիտի նստի ։
28 Եւ Դաւիթ թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Բերսաբէն ինծի կանչեցէք ։ Եւ անիկայ թագաւորին առջևը եկաւ , ու թագաւորին առջևը կայնեցաւ ։
29 Եւ թագաւորը երդում բրաւ , ու ըսաւ . Յիմ անձս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է որ ,
30 Ինչպէս որ քեզի Իսրայէլին Տէր Աստուծովը երդում բրի , ու ըսի թէ՝ Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոնը թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ տեղս իմ աթոռիս վրայ անիկայ պիտի նստի . ահա այսօր այն-
31 պէս պիտի ընեմ ։ Ան ատենը Բերսաբէն երեսը մինչև գետինը ծռելով՝ թագաւորին երկրպագութիւն ը-
րաւ ու ըսաւ . Իմ Տէրս Դաւիթ թագաւորը յաւիտեան ողջ կե-
32 նայ ։ Եւ Դաւիթ թագաւորը ըսաւ . Սադովկ քահանան , ու Նաթան մարգարէն , և Յովհադայի որդին Բանեան ինծի կանչեցէք ։ Ու ա-
նոնք թագաւորին առջևը եկան ։
33 Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ . Ձեր տիրոջը ծառաները ձեր հետը առէք , ու իմ որդիս Սողոմոնը յիմ ջորիիս վրայ հեծցուցէք , ու զա-
34 նիկայ Գեհոնը իջեցուցէք . Եւ Սադովկ քահանան ու Նաթան մարգարէն Հոն զանիկայ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեն . ու փող ՚ի՛ Ջ՛ Ե՛ Ց՛ Ու՛ Ց՛ Ե՛ Ք՛ Ք՛ արքայ Սողոմոն . Եւ անոր ետևէն
35 ելէք , ու անիկայ թող գայ ու իմ աթոռս նստի , և իմ տեղս անիկայ թագաւոր ըլլայ . քանզի ես հրամայեցի , որ անիկայ Իսրայէլի վրայ ու Յուդայի վրայ իշխան ըլ-
36 լայ ։ Ան ատենը Յովհադայի որդին Բանեան՝ թագաւորին պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Ամէն . իմ թագաւոր տիրոջս Տէր Աս-
37 տուածն ալ այդպէս ըսէ ։ Ինչպէս որ Տէրը իմ թագաւոր տիրոջս հետն եր , Սողոմոնին հետն ալ այնպէս ըլլայ , ու Դանոր աթոռը իմ տիրոջս Դաւիթ թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ ։ Ան ատենը Սադովկ քահանան , Նաթան մարգարէն , Յու Յովհադայի որդին Բանեան , և Քերեթիները ու Փելեթիները իջան , ու Սողոմոնը Դաւիթ թագաւորին ջորիին վրայ հեծցուցին , ու զանիկայ Գեհոն
39 տարին ։ Եւ Սադովկ քահանան խորանէն Եղին եղջիւրը առաւ , ու Սողոմոնը օծեց . և փողը ՚ի՛ Ջ՛ Ե՛ Ց՛ Ու՛ Ց՛ Ե՛ Ք՛ Ք՛ , Ու բոլոր ժողովուրդը կ'ըսէր .
40 Կեցցէ արքայ Սողոմոն ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը անոր ետևէն կ'ելլէին . ու ժողովուրդը սրինգներ Ջ՛ Ե՛ Ց՛ Ու՛ Ց՛ Ե՛ Ք՛ Ք՛ նելով մեծ ուրախութեամբ մը կ'ուրախանային , անանկ որ անոնց ձայնէն գետինը * կը դղրդէր ։
41 Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր բազմականները լսեցին . ու անոնք կերակուրէն ելեր էին . և Յովաբ փողին ձայնը լսելով՝ ըսաւ . Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս դղրդման ձայնը որ
42 քաղաքէն կ'ելլէ ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր , ահա Աբիաթար քահանային որդին Յովնաթանը եկաւ . ու Ադոնիա ըսաւ . Եկուր . քանզի դուն քաջ մարդ մըն ես , ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս ։ Եւ Յովնաթան պատասխան տուաւ , ու Ադոնիային ըսաւ . Շիտակը աս է որ՝ մեր տէրը Դա-

Ն·Ք·ՂԴ· 1015

՚ Նէեմ. բ· 8 ։ Դան . բ· 4 ։

՚ բ Թագ . ի· 6 ։

յ Ցես Նաթ . գ· 8 ։

Ն բ Մն . լբ· 30 ։

Լ ա Թագ . ժ· 1 ։ ժգ· 8, 12 ։ բ Թագ . բ· 4 ։ ե· 3 ։ Գլ· ժթ . 16 ։ դ Թագ . թ· 3 ։ ժա . 12 ։

՚ բ Թագ . ժե· 10 ։ դ Թագ . թ· 13 ։ ժա . 14 ։

Լ Ցես . ա· 5, 17 ։ ա Թագ . ի· 13 ։

՚ Հմր 47 ։

Լ բ Թագ . բ· 18 ։ իգ· 20—23 ։

՚ Եւ . լ· 23 ։ 25, 32 ։ Սադ . ԺԹ . 20 ։

՚ ա Մն . իթ· 22 ։

Վ ա Թագ . ժ· 24 ։

* Եբր · կը ձեղքուէր ։

՚ բ Թագ · ժբ· 27 ։

Ի Հմր 7 ։ 8 ։ 9 ։ 25 ։

Ե Հմր 19 ։

Հ ա Թագ . ժ· 24 ։

Յ բ Թագ · գ· 9 ։

Ղ Հմր 17 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1015

ւիթի թագաւորը՝ Սողոմոնը թա-
44 գաւոր ըրաւ . Ու թագաւորը՝ Սա-
դովկ քահանան , և Նաթան մար-
գարէն , ու Յովիադայի որդին Բա-
նեան , և Քերեթհները ու Փելեթի-
ները անոր հետը խրկեց . ու զա-
նիկայ թագաւորին Ջորիին վրայ
45 հեծցուցին . Եւ Սադովկ քահանան
ու Նաթան մարգարէն զանիկայ
Գեհոնի մէջ թագաւոր օծեցին , ու
անկէ ուրախութեամբ ելան . ու
քաղաքը դղրդեցաւ . Ա՛ձեր լսած
46 ձայնը աս է : Նաև Սողոմոն՝ թա-
գաւորութեան աթոռին վրայ նըս-
47 տաւ . Եւ թագաւորին ծառաներն
ալ մեր տէրը Դաւիթ թագաւորը
օրհնելու եկան , ու ըսին . Յիս-
ուսածագ Սողոմոնին անունը քու
անունէդ աւելի մեծցընէ , ու անոր
աթոռը քու աթոռէդ աւելի բարձ-
բացընէ : Եւ թագաւորը իր ան-
կողնին վրայ երկրպագութիւն ը-
48 րաւ : Նաև թագաւորը այսպէս
ըսաւ . Իսրայէլին Տէր Աստուածը
օրհնեալ ըլլայ , որ այսօր իմ աթո-
ռիս վրայ նստող մը տուաւ , ու իմ
49 աչքերս տեսան : Եւ Ադոնիային
բոլոր կոչնականները զարհուրեցան ,
ու ելան և ամէն մէկերնին իրենց
ճամբան գացին :
50 Եւ Ադոնիա Սողոմոնին երեսէն
վախցաւ , ու ելաւ գնաց , ու սե-
51 ղանին եղջիւրները բռնեց : Եւ Սո-
ղոմոնին պատմեցին ու ըսին . Ահա
Ադոնիան՝ Սողոմոն թագաւորէն
վախցաւ , և ահա անիկայ սեղանին
եղջիւրները բռնեց , ու ըսաւ . Սո-
ղոմոն թագաւորը այսօր ինծի եր-
դումբ ընէ որ իր ծառան սրով պիտի
52 չմեռցընէ : Ու Սողոմոն ըսաւ ,
Թէ որ անիկայ առաքինի ըլլայ ,
անոր մէկ մազը գետինը պիտի չիյ-
նայ . բայց թէ որ անոր վրայ չա-
րութիւն գտնուի , ան առնը պիտի
53 մեռնի : Եւ Սողոմոն թագաւորը
մարդ խրկեց . ու զանիկայ սեղանէն
վար իջեցուցին : Եւ անիկայ եկաւ ,
ու Սողոմոն թագաւորին երկրպա-
գութիւն ըրաւ . ու Սողոմոն անոր
ըսաւ . Ցունդ գնա :

Ն · Ք · ԶԲ · 1015

– Ծն · խէ · 29 , բ Օր · լ · 14 :

Բ Ցես · իգ · 14 :

* Եբր · երիկ մարդ

է բ Օր · ժէ · 19 , 20 :

ԺԲ Օր · իթ · 9 , Ցես · ա · 7 , ա Պն · իր · 12 , 13 :

է ա Թագ · ժբ · 5 , 14 , 30 :

ՀԲ Թագ · է · 25 :

է Սաղ · ճլբ · 12 :

ը Թագ · ի · 3 :

Ի բ Թագ · է · 12 , 13 , Գէ · բ · 25 :

ի բ Թագ · գ · 39 , ժբ · 5 , 12 , 14 , ժթ · 5 , 6 , 7 :

իբ Թագ · գ · 27 :

ԼԲ Թագ · ի · 10 :

է Հմր 9 , Ա-մակ · ի · 26 :

ի բ Թագ · ժթ · 31—38 :

լ բ Թագ · թ · 7 , 10 , ժթ · 28 :

հ բ Թագ · ժէ · 27 :

յ բ Թագ · ժգ · 5 :

ՀԲ Թագ · ժթ · 18 :

ճ բ Թագ · ժթ · 23 :

Եզ · ի · 7 , Ցոբ · թ · 28 :

յ Ցես Ն · Իր · 38 , խդ · 31 :

Գէ · ա · 21 , Գոր · բ · 29 , ժգ · 36 :

ԼԲ Թագ · է · 7 :

ա բ Թագ · է · 4 , ա Պն · իթ · 26 , 27 :

Գէթ երթալուն համար , մահուան կը դատապարտի :

1 Ու երբոր Դաւիթին մեռնելու օրերը մօտեցան , իր որդւոյն Սողոմոնին պատուէր տուաւ՝ ըսե-
2 լով . Ես ահա ես ամէն երկրին ճամբան կ'երթամ . իսկ դուն ուժով-
3 ցիր , ու * քաջասիրտ եղիր . Եւ քու Տէր Աստուծոյդ պահպանութիւնը պահէ , որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես , ու անոր կանոնները , պատուիրանքները , դատաստանները ու վկայութիւնները պահես , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած է . որպէս զի ինչ որ ընես , և ուր որ երեսդ դարձընես , յաջողութիւն գտնես .
4 Որպէս զի Տէրը Ձիր խօսքը հաստատէ , որն որ ինծի համար խօսեցաւ՝ ըսելով . Եթէ որ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն , ու իմ առջեւս բոլոր սրտով , բոլոր հոգիով ու ճշմարտութեամբ քալեն , Իսրայէլի աթոռին վրայէն քեզմէ մարդ պակաս պիտի չըլլայ :
5 Եւ դուն դիտես ինչ որ Ջարուհայի որդին Յովաբը ինծի ըրաւ , ինչ որ Իսրայէլին երկու զօրավարներուն՝ Ներեան Աբենների ու Յեթերեան Ամեսայիին ըրաւ . քանզի զանոնք մեղուց , ու խաղաղութեան ատենը պատերազմի արիւն թափեց , և իր մէջքի գօտիին ու ոտքի կօշիկներուն վրայ պատե-
6 րազմի արիւն սրսկեց : Ուրեմն դուն ք քու իմաստութիւնդ ի գործ դնես , ու անոր ճերմակ մազերը խաղաղութեամբ գերեզմանը չիջե-
7 ցընես : Բայց Գաղաադացի Բերզելիին որդւոցը ողորմութիւն ընես , ու քու սեղանէդ ուտողներուն հետ ըլլան . քանզի երբոր քու եղբօրդ Աբիսողոմին երեսէն փախայ , ինծի այնպէս մօտեցան :
8 Եւ ահա Բաւուրիմացի Բենիամինեան Գերային որդին Սեմէին քու քովդ է . ու անիկայ՝ Մանայիմը գացած օրս՝ ինծի ծանր անէծք տուաւ . բայց Երբոր անիկայ ինձ դիմաւորելու համար Յորդանան իջաւ , Տէրոջմով երդուեցայ թէ ա-նոր՝ ու ըսի . Քեզ սրով չեմ մե-
9 ռնիր : Եւ հիմա զանիկայ անմեղ չսեպես . քանզի դուն խելացի մարդ ես , ու անոր ինչ ընելիքդ գիտես . և անոր ճերմակ մազերը յարիւնով գերեզմանը իջեցընես :
10 Ու Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու Դաւիթի քաղաքին
11 մէջ թագուեցաւ : Եւ Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը՝ քառասուն տարի էր . Եօթը տարի Քեբրոնի մէջ թագա-

Ն·Ք·ՂԲ· 1015

ՀԱՄՍ·ԻԹ· 23 ։ Բ ՄՆ· ա·1 ։

1014

¤ա Թագ· ժԶ·4·5 ։

ԼԳԼ·ա·5 ։

¤ա ՄՆ·իբ· 9·10 ։ իբ· 5·6·7 ։ Ա-ռակ·իա· 30 ։ Դան· բ·21 ։

* ԵՔԲ· իմ երեսս մի՛ դարձներ ։ Սաղ·ճԼԲ· 10 ։

¤ԳԼ·ա·8· 4 ։

ՀԵԼ·Ի·12 ։

¤Ցես Սաղ· խե·9 ։

ԲԳԼ·ա·7 ։

ՅՀաւթ·ա· 17 ։

¤Բ Թագ·է· 11·13 ։ ա ՄՆ·իբ·10 ։

ւորութիւն ըրաւ , ու երսունուվրեք տարի Երուսաղեմի մէջ Թագաւորութիւն ըրաւ ։

12 Եւ Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին աթոռը նստաւ . ու անոր թագաւորութիւնը շատ հաստատ եղաւ ։

13 Եւ Ադդիթի որդին Ադոնիան՝ Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին գնաց . ու Բէր-Բէն անոր ըսաւ . Խաղաղութեամ՞ր եկար . ու անիկայ ըսաւ . Խաղաղութեամբ .

14 Եւ ըսաւ . Քեզի մէկ խօսք մը ու-

15 նիմ . ու անիկայ ըրաւ . Խօսէ՛ . Եւ անիկայ ըսաւ . Դուն գիտես որ թագաւորութիւնը Իմն էր , ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս էր , որ թագաւոր ըլլամ . բայց թագաւորութիւնը դարձաւ , ու իմ եղբօրս եղաւ . քանզի անոր

16 Ցերոյմէ եղաւ ։ Եւ հիմա ես քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ . *ինծի չէ չըսես ։ Ու Բէր-Բէ

17 անոր ըսաւ . Խօսէ՛ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Կ'աղաչեմ , Սողոմոն թագաւորին ըսէ (քանզի անիկայ քեզի չէ չըսեր ,) որ Սունամացի

18 Աբիսակը ինծի կնիկ տայ ։ Ու Բերսաբէ ըսաւ . Աղէկ , ես քեզի համար թագաւորին կը խօսիմ ։

19 Եւ Բերսաբէ՝ Սողոմոն թագաւորին գնաց , որ Ադոնիային համար անոր հետը խօսի . ու թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու համար ոտք ելաւ , ու Ւանոր երկրպագութիւն ըրաւ . ու երբոր իր աթոռը նըստաւ , թագաւորին մօրը համար ալ աթոռ դնել տուաւ . ¤ և անիկայ

20 անոր աջ կողմը նստաւ . Ու ըսաւ . Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդիրք մը կը խնդրեմ . ինծի չէ չըսես ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Խնդրէ՛ մայր իմ . քանզի քեզի չէ պիտի

21 չըսեմ ։ Ու անիկայ ըսաւ . Սունամացի Աբիսակը եղբօրդ Ադոնիա-

22 յին կնիկ տրուի ։ Եւ Սողոմոն թագաւորը պատասխան տուաւ , ու իր մօրը ըսաւ . Դուն ինչո՞ւ Ադոնիային համար Սունամացի Աբիսակը կը խնդրես . անոր համար թագաւորութիւնն ալ խնդրէ , (քանզի անիկայ իմ մեծ եղբայրս է ,) անոր՝ ու ՚Աբիաթար քահանային՝ և Շարուհեան Յովաբին

23 համար ։ Ու Սողոմոն թագաւորը Ցերոյմով երդում ըրաւ , ու ըսաւ . ՚Աստուած ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , որ Ադոնիա ատ խօսքը իր կենացը

24 դէմ խօսեր է . Եւ հիմա ղիս հաստատողը , ու զիս իմ հօրս Դաւիթին աթոռը նստեցրնողը , և ¤իր բսածին պէս՝ ինծի տուն շինող Ցերը կենդանի է , որ Ադոնիան այսօր

25 պիտի մեռնի ։ Ու Սողոմոն Թագաւորը՝ Յովհադայի որդին Բանեան խրկեց . ու զարկաւ զանիկայ , որ մեռաւ ։

26 Եւ Թագաւորը Աբիաթար քահանային ըսաւ . †Անաթովթ՝ քու ագարակդ գնա . քանզի դուն մեռնելու արժանի ես , բայց այսօր քեզ չեմ մեռցներ . +որովհետև իմ հօրս Դաւիթին առջևը Տէր Եհովային տապանակը վերցուցիր . °ու իմ հօրս ամէն քաշած նեղութիւններ

27 րուն մասնակից եղար ։ Ու Սողոմոն՝ Աբիաթարը Տէրոջը քահանայութենէն հանեց . որ Սիլովի մէջ Հեղիին տանը համար ‡Տէրոջը բսած խօսքը կատարուի ։

28 Եւ աս լուրը մինչև Յովաբին հասաւ . (քանզի Յովաբ Թէպետև Աբիսողոմին հետևող չէր , բայց ¤Ադոնիային հետևող եղաւ .) ու ան առանը Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ , ու Բսեղանին եղջիւրները

29 բռնեց ։ Եւ Սողոմոն Թագաւորին իմացուցին Թէ՝ Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ , և ահա անիկայ սեղանին քովն է . ու Սողոմոն՝ Յովհադայի որդին Բանեան խրկեց , ու ըսաւ . Գնա՛ անիկայ զարկ ։

30 Եւ Բանեա Տէրոջը խորանը Յովբէն գնաց , ու անոր ըսաւ . Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Դուրս ելլէր . ու անիկայ ըսաւ . Ո՛չ , ես հոս պիտի մեռնիմ . ու Բանեա՝ Թագաւորին պատմեց ու ըսաւ . Յովաբ այսպէս ըսաւ , ու ինծի

31 այսպէս պատասխան տուաւ ։ Եւ Թագաւորը անոր ըսաւ . †Անոր ըսածին պէս ըրէ՛ , ու զանիկայ մեռցուր , և զանիկայ Թաղէ՛ . ՚որ իմ վրայէս , ու իմ հօրս տանը վրայէն Յովաբին Թափած անմեղ արիւնը

32 վերցընես ։ Եւ Տէրը Բանոր Բ-ֆ-ի արիւնը անոր գլուխը դարձրնէ . որովհետև անիկայ առանց իմ հօրս Դաւիթին գիտութեանը՝ երկու իրմէ արդար Ւու աղէկ մարդիկներուն , Իսրայէլի սպարապետին՝ Ներներան Աբեններին , ու Յուդայի սպարապետին՝ ՀՅեթերեան Ամասային վրայ յարձակեցաւ , ու զա-

33 նոնք սրով մեռցուց ։ Ուստի անոնց արիւնը Յովաբին գլուխը ու անոր Բ սերունդին գլուխը դառնայ յաւիտեան . ²բայց Դաւիթին՝ ու անոր սերունդին՝ և անոր տանը՝ ու անոր աթոռին՝ Տէրոջը կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն ըլլայ ։

34 Եւ Յովհադայի որդին Բանեան ելաւ , ու անոր վրայ յարձակեցաւ , ու զանիկայ մեռցուց . և անիկայ անապատին մէջ՝ իր տունը թա-

35 ղուեցաւ ։ Ու Թագաւորը անոր

Ն·Ք·ՂԲ· 1014

Ցես·իա· 18 ։

+ա Թագ·իգ· 6 ։ Բ Թագ· ժե·24,29 ։

°ա Թագ·իբ· 20 , 23 ։ Բ Թագ·ժե· 24 ։

‡ա Թագ·բ· 31—35 ։

¤ԳԼ·ա·7 ։

Բ ԳԼ·ա·50 ։

¤Թուա·լե· 33 ։ Բ Օր· ժԹ·13 ։ իա· 8·9 ։

Ի Դատ·Թ· 24,57 ։ Սաղ· է·16 ։

ՂՐ ՄՆ·իա· 13 ։

Ի Թագ·գ· 27 ։

ՃԲ Թագ·ի· 10 ։

Ի Թագ·գ· 29 ։

²Առակ·իե· 5 ։

տեղը զօրքերուն վրայ՝ Ցովիադային որդին Բանեան դրաւ. ու Թագաւորը Սադովկ քահանան Աբիաթարին տեղը դրաւ։

36 Եւ Թագաւորը Դ՚ըդ խրկեց, Սեմէին կանչեց, ու անոր ըսաւ. Քեզի Երուսաղեմի մէջ տուն մը շինէ, ու հոն նստէ, ու անկէ՝ ասդին

37 կամ անդին չելլես. Քանզի ալէկ գիտնաս որ, թէ որ ելլես, ու Կեդրոն հեղեղատը անցնես, նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս. Ես քու արիւնդ քու գլուխդ պիտի

38 ըլլայ։ Եւ Սեմէի՝ Թագաւորին ըսաւ. Ա՛ս խօսքդ բարի է. իմ Թագաւոր տէրս ինչպէս որ ըսաւ, քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ։ Ուստի Սեմէի շատ օրեր Երուսաղեմի մէջ նստաւ։

1011

39 Ու իրեք տարիէն եղաւ Սեմէիին երկու ծառաները՝ Գեթի Թագաւորին՝ Մաաքայի որդւոյն Ենքուսին քովը փախան. ու Սեմէիին իմացուցին՝ ըսելով. Ահա քու ծա-

40 ռաներդ Գեթի մէջ են։ Եւ Սեմէի ելաւ, ու իր իշուն համեցը դրաւ, ու իր ծառաները փնտռելու համար Գեթ գնաց Ենքուսին քովը. և Սեմէի գնաց՝ ու իր ծա-

41 ռաները Գեթէն բերաւ։ Ու երբոր Սեմէիին Երուսաղեմէն Գեթ երթալը ու դառնալը Սողոմոնին

42 պատմեցին, Ան ատեներ Թագաւորը Դ՚ըդ խրկեց, ու Սեմէին կանչեց, ու անոր ըսաւ. Չէ՞ որ քեզի Տէրոջմով երդում ընել տուի, և քեզի վկայութիւն ըրի ու ըսի Թէ, Աղէկ գիտնաս որ երբ-ա-ա-ղէն ելած ու ասդին կամ անդին գացած օրդ՝ անպատճառ պիտի մեռնիս. ու դուն ինծի՝ Լսած խօս-

43 քըս բարի է՝ ըսիր. Ուրեմն ինչո՞ւ համար Տէրոջը երդումին ու քեզի տուած պատուէրիս չդազանդուս

44 Թիւն չըրիր։ Եւ Թագաւորը Սեմէիին ըսաւ. Դուն իմ հօրս Դաւիթին դէմ քու ըրած Յ բոլոր չարութիւնդ գիտես, *որուն քու սիրտդ Ա կը վկայէ՝. ուստի Տէրը Ադոնէ չարութիւնդ քու գլուխդ

45 պիտի դարձընէ. Բայց Սողոմոն Թագաւորը օրհնեալ, ու Դաւիթին աթոռը Տէրոջը առջեւը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ։

46 Եւ Թագաւորը Ցովիադային որդւոյն Բանեային հրաման տուաւ. ու անիկայ ելաւ, ու զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ։ Եւ Թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Սողոմոն՝ փարաւոնին աղջիկը իրեն կնիկ կ՚առնէ։ 2 Բարձր տեղերը զոհ մատուցա-

Նեղը սովորութիւն ըլլալով՝ Սողոմոն Գարաւոնի մէջ զոհեր կը մատուցանէ։ 5 Սողոմոն Գարաւոնի մէջ՝ Աստուծոյ առաջարկած բաներէն՝ իմաստութիւնը ընտրելուն համար, իմաստութիւն՝ հարստութիւն ու պատիւ կը առնայ։ 16 Սողոմոն երկու պոռնիկ կնիկներուն դատաստանը իմաստութեամբ կըտրելուն համար՝ խիստ անուանի կ՚ըլլայ։

Ն · Ք · ԶԴ · 1014

1 Եւ Սողոմոն՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին հետ խնամութիւն ըրաւ, ու Փարաւոնին աղջիկը առաւ, ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը բերաւ, մինչև որ իր տունը ու Տէրոջը տունը, ու Երուսաղէմին շրջակայ պարիսպը շի-

2 նեց լմընցուց։ Ասկայն ժողովուրդը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր. քանզի մինչև անօրերը Տէրոջը անուանը տուն շինուած չէր։

3 Եւ Սողոմոն Տէրը կը սիրէր, Հու իր հօրը Դաւիթին կանոնները կը քալէր. միայն Թէ բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցա-

4 նէր ու խունկ կը ծխէր։ Եւ Թագաւորը Գաբաւոն գնաց, որ հոն զոհ մատուցանէ. Քանզի մեծ բարձր տեղը անիկայ էր. Սողոմոն այն սեղանին վրայ հազար ողջակէզ

5 զոհեց։ Ո՚ Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին երեւցաւ Գիշերուան երազով. և Աստուած ըսաւ. Խնդրէ մի՛ խնդրէ, որ քեզի տամ։ Ու

6 Սողոմոն ըսաւ. Դուն քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ինչպէս որ անիկայ Քու առջեւդ ճշմարտութեամբ, արդարութեամբ և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց, ու անոր՝ այս մեծ ողորմութիւնը պահեցիր, ու իր աթոռը նստող որդի մը տուիր անոր, ինչպէս որ այսօր Ի՚Երևաց։

7 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած իմ, դուն քու ծառադ՝ իմ հօրս Դաւիթին տեղը Թագաւոր ըրիր. Հապայց ես պզտիկ տղայ մըն եմ. Ես

8 Ելլել ու մտնել չեմ գիտեր. Ու քու ծառադ քու Ընտրած ժողովուրդիդ մէջն է, որ անհիկայ շատ՝ Անթիւ ու անհամար ժողո-

9 վուրդ մըն է։ Ո՚ Ուստի քու ծառայիդ Իմաստուն սիրտ տուր, Որ քու ժողովուրդդ դատէ, ու Բարին ու չարը որոշէ. քանզի աս քու մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ

10 դատել։ Եւ աս խօսքը՝ Յոյնեան Սողոմոնին աս բանը խնդրելը՝ Տէրոջը այքերուն հաճոյ եղաւ։

11 Ու Աստուած անոր ըսաւ. Որովհետև աս բանը խնդրեցիր, ու Քեզի շատ օրեր չխնդրեցիր, ու քեզի Հարստութիւն չխնդրեցիր, ու քու Թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր, հապա իրաւունքը

Ն · Ք · ԶԴ · 1014

– Գլ. է · 8։ Թ · 24։

Բ Թագ. ե · 7։

Գլ. է · 1։

Գլ. գ ·

Գլ. Թ · 15, 19։

Ղ Ղ. ժէ · 3, 4, 5։ Բ Օր. ժ · 2, 4 · 5։ Գլ. իբ · 44։

Ե Օր. գ · 5։ ա · 16, 20։ Սաղ. լա · 23։ Հռով. բ · 28։ Ա Կոր. բ · 3։

Ջ Ելք 6 · 14։ Բ Մն. ա · 3։

Յ Մն. ժգ · 39։ Բ Մն. ա · 3։

Ի Գլ. Թ · 2։ Բ Մն. ա · 7։

Ղ Թես. ժբ · 6։ Մատ. ա · 20։ բ · 13, 19։

Ե Մն. ա · 8, ՃԼ։

Ծ Գլ. բ · 4։ Թ · 4։ Դ Թագ. ի · 3։ Սաղ. ժե · 2։

Ի Գլ. ա · 48։

Համ. ԽԹ · 1։

Ի Թես. իե · 17։

Ղ Օր. է · 6։

Ժ Ես. ժգ · 16։ ժե · 5։

Բ Մն. ա · 10։ Առակ. բ · 3—9։ Ցակ. ա · 5։

Ե Եբր. լ · 4։ Յ Սաղ. հր · 1, 2։

Ն Եբր. ե · 14։

Ը Ցակ. գ · 3։

Յ Բ Թագ. ժգ · 5։

*Եբր. որն որ քու սիրտդ գիտէ։

Ա Սաղ. է · 16։ Եզեկ. ժէ · 19։

Ե Առակ. իե · 5։

Ք Հռ 12։ Բ Մն. ա · 1։

Ն · ք · ղԲ · 1014

* ԵԲր · լսե · ա Ցօ՛ · ե · 14 , 15 ։ Ղ Գ՛ · գ · 29 , 30 , 31 ։ ե · 12 ։ ժ · 24 ։ ժող · ա · 16 ։ Ղ Մաա · գ · 33 ։ Եփե · գ · 20 ։ Ղ Գ՛ · գ · 21 , 24 ։ ժ · 23 , 25 , ՃՃ ։ Ա-ռակ · գ · 16 ։ Գ՛ · ժե · 5 ։ Սաղ · զա · 16 ։ Առակ · գ · 2 ։ Ղ Ես · խա · 7 ։ Ես · խ · 20 ։ Գ՛ · ը · 65 ։ Եսթ · ա · 3 ։ Դան. ե · 1 ։ Մար · գ · 21 ։ ը Թես · իե · 2 ։

* իմանալու իմաստութիւն խնդրե-
12 ցիր · "Ահա քու խօսքիդ պէս
ըրի · Ահա քեզի իմաստուն ու
հանճարեղ սիրտ տուի , այնպէս
որ՝ քեզմէ առաջ քեզի պէս մէկը
եղած չէ , ու քեզմէ ետքն ալ քու
13 նմանդ պիտի չելլէ ։ Նաև զքու
չխնդրածդ ալ քեզի տուի , թէ
Հարստութիւն և թէ փառք ·
այնպէս որ՝ քու Թագաւորաց մէջ քեզի
14 պէս մէկը չգտնուի ։ Եւ թէ որ
իմ ճամբաներուս մէջը քալես՝ իմ
հրամաններս ու պատուիրանքներս
պահելով , "ինչպէս որ քու Հայրդ
Դաւիթ քալեց , ան ատենը "քու
15 օրերդ պիտի շատցընեմ ։ Ու Սո-
ղոմոն Հարթընցաւ , և ահա երազ
էր · ու Երուսաղէմ գնաց , ու Ցէ-
րոջը ուխտին տապանակին առջևը
կայնեցաւ , և ողջակէզներ մատուց ,
ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ , ու
"իր բոլոր ծառաներուն կոչունք
ըրաւ ։
16 Ան ատենը երկու պոռնիկ կնիկ-
ներ Թագաւորին եկան , ու Հանոր
17 առջևը կայնեցան ։ Եւ կնիկներէն
մէկը ըսաւ · Ո՛վ տէր իմ , "ըղջ-
ինծի · ես ու աս կնիկը մէկ տան մը
մէջ կը բնակինք · ու Նոյն տանը
մէջ ասոր քովը ԹՂՅ Հը ծնայ ։
18 Եւ իմ ծնանելուս երրորդ օրը՝ աս
կնիկն ալ ԹՂՅ Հը ծնաւ · ու մենք
մէկտեղ էինք · տանը մէջ մեր Հե-
տը օտար մարդ չկար · Հապա տա-
նը մէջ մենք երկու-քնիս ՓՆԻ ԷինՀ ։
19 Եւ աս կնկանը տղան գիշերով մե-
ռաւ · քանզի ասիկայ անոր վրայ
20 պառկեցաւ · Ու կէս գիշերուն ե-
լաւ , և քու աղախինիդ քնացած
առնը՝ իմ տղաս քովէս առաւ ,
ու զանիկայ իր ծոցը պառկեցուց ,
ու իր մեռած տղան իմ ծոցս պառ-
21 կեցուց ։ Ու երբոր առաւօտուն ե-
լայ , որ տղուս ծիծ տամ , ահա ա-
նիկայ մեռած էր · ու առաւօտուն
մտադրութեամբ անոր նայեցայ , և
ահա անիկայ իմ ծնած տղաս չէր ։
22 Իսկ միւս կնիկը բսաւ · Ձէ · Հա-
պա ողջ եղողը իմ տղաս է , ու մե-
ռածը քու տղադ է ։ Եւ ասիկայ
բսաւ · Ձէ · Հապա մեռածը քու
տղադ է , ու ողջ եղողը իմ տղաս
է · ու Թագաւորին առջևը ԽՕՍԵ-
23 կը խօսէին ։ Ան ատենը Թագա-
ւորը բսաւ · Ասիկայ կ'ըսէ՝ Իմ
տղաս աս ողջ եղողն է , ու մեռա-
ծը քու տղադ է · ու անիկայ կ'ը-
սէ՝ Ձէ , Հապա մեռածը քու տղադ
24 է , ու ողջ եղողը իմ տղաս է · Եւ
Թագաւորը բսաւ · Ինծի մէկ սուր
մը բերէք · ու Թագաւորին առջևը
25 սուր մը բերին ։ Եւ Թագաւորը
բսաւ · Ողջ եղողը տղան կտրեցէք ,
երկու կտոր ընէք · ու կէսը մէկուն ,
26 ու կէսն ալ մէկալին տուէք ։ Ան
ատենը ողջ տղուն մայրը եղող
կնիկը՝ Թագաւորին պատասխան
տուաւ , ու իր տղուն վրայ ողջոյ-
նքը գալարելուն Համար , ասանկ ըսաւ ·
Ո՛վ տէր իմ , "ողջոյն ինծի · ողջ
տղան անոր տուէք , ու զանիկայ
մի՛ մեռցընէք ։ Բայց միւսը ըսաւ ·
Ոչ ինծի ըլլայ , ոչ քեզի · ԸՆԿՆՈՂ-
27 ՁեղքեցէՔ ։ Եւ Թագաւորը պա-
տասխան տուաւ , ու ըսաւ · Ողջ
տղան աս կնկանը տուէք , ու չըլ-
լայ որ զանիկայ մեռցընէք , ԻՆՔ
28 անոր մայրը ասիկայ է ։ Եւ բոլոր
Իսրայէլը Թագաւորին կտրած դա-
տաստանը լսելով՝ Թագաւորէն
վախցան · քանզի տեսան որ անոր
վրայ "Աստուծոյ իմաստութիւնը
կայ՝ դատաստան ընելու Համար ։

Գ Լ · Դ

1 Սողոմոնին իշխանները · 7 Անոր տասներկու պաշտօնատարները՝ որոնք իրեն ռճիկ կու տային ։ 20 , 24 Սողոմոնին Թագաւորութեանը խաղաղութիւնը ու ընդարձակութիւնը ։ 22 Անոր ամէն օրուան ռճիկը ։ 26 Անոր ախոռները ։ 29 անոր իմաստութիւնը ։

1 Ու Սողոմոն Թագաւորը բոլոր
Իսրայէլի վրայ Թագաւոր էր ։
2 Ու անոր իշխանները ասոնք էին ·
Սադովկի որդին Ազարիան քահա-
3 նայ էր · †Սիսային որդիքը Ելիքո-
րէփը ու Աքիան ատենադպիրներ
էին · և "Աքիղուդի որդին Յովսա-
4 փատը յիշատակաց դպիր էր · Ու
ՖՅովիադայի որդին Բանեան զօր-
քերուն վրայ էր · և Սադովկը ու
5 ‡Աբիաթարը քահանաներ էին · Ու
Նաթանի որդին Ազարիան Տ-
ՂՐՅ գործակալներուն վրայ էր ·
ու Նաթանի որդին Զաբուդը ‡նա-
խարար ու †Թագաւորին բարե-
6 կամն էր · Ու Աքիսարը տանը հը-
րամանատարն էր · ու Աբդայի որ-
դին Ադոնիրամ հարկերուն վրայ
էր ։
7 Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ
տասներկու գործակալներ ունէր ,
ու անոնք՝ Թագաւորը ու անոր
տունը կը կերակրէին · "կերակ-
րելը ամէն մէկուն՝ տարին մէկ ամիս
8 կ'իյնար ։ Եւ անոնց անուններ
ասոնք են · Եփրեմի լեռան մէջ՝
9 ‖Բենհուրը · Մաքասի , Սաղաբինի ,
Բեթսամիսի , ու Ելոն Բեթհանա-
10 նի մէջ՝ §Բենդակարը · Արաբովթի
մէջ՝ ‡Բենհեսեդը , որուն Նը Սո-
քոյէբէր Սոքովը ու բոլոր Ողերի եր-
11 կիրը · Բոլոր Դովրի գաւառին մէջ՝
††Բենաբինադաբը · Սողոմոնին աղ-
ջիկը Տափաթը՝ ասոր կնիկն էր ·
12 Թանաքի ու Մակեդդովի մէջ , ու

Ն · ք · ղԲ · 1014

ե Կ՛՝ Սուսային , տես ա Մն · ժբ · 16 ։
– ր Թագ · բ · 16 ։ ի · 24 ։
Բ ԳԼ · բ · 35 ։
‡ Տես գԼ · բ · 27 ։
† ՀՃր 7 ։
‡ ԵՔր · քահանայ · ր Թագ · ը · 18 ։ ի · 26 ։
† ր Թագ · ժե · 37 ։ ժգ · 16 ։ ա Մն · իե · 33 ։
Ղ ԳԼ · ե · 14 ։

‖ Յ՛՝ Ովսի որդին ։
§ Յ՛՝ Դեկոբի որդին ։
‡ Յ՛՝ Հեսեդի որդին ։
†† Յ՛՝ Աբինադաբի որդին ։

ե Ծն · խգ · 30 ։ Ես · խթ · 15 ։ Երեմ. լա · 20 ։ Ովս · ժա · 8 ։

– Հճր 9 , 11 , 12 ։

Ցեզրայելին տակը՝ Սարթանին քովը եղող բոլոր Բեթսանին մէջ՝ ու Բեթսանէն մինչև Ըրէլմաուլա , — մինչև Եկմամին անդիի կողմը , Ա-
13 քիղուդի որդին Բասանան . Ռամովդ գաղաադի մէջ՝ * Բէնդաբերը . Գաղաադի մէջ եղող Մանասեան Յայիրին գիւղաքաղաքները , ու Բասանի մէջ եղող Արգովբի նահանգը , վաթսուն մեծ պարսպաւոր ու պղնձանիգ քաղաքները անոր ։
14 Վէր-Բէրէն ։ Մանայիմի մէջ՝ Ադ-
15 դովի որդին Ախինադաբը . Նեփթաղիմի մէջ՝ Ախիմասը . ասիկայ ալ Սողոմոնին աղջիկը Բասեմաթը
16 կնիկ առաւ . Ասերի ու Բաալոթի մէջ՝ Քուսիի որդին Բասանան .
17 Իսաքարի մէջ՝ Փարուայի որդին
18 Յովսափատը . Բենիամինի մէջ՝
19 Էլայի որդին Սեմէին . Գաղաադի երկիրը՝ ու Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ու Բասանի Ովգ թագաւորին Երկիրը՝ Ուրիի որդին Գաբերը . ու ան երկրին մէջ փոյն մէկ դործակալ մը կար ։
20 Ցուդան ու Իսրայէլը շատ էին , ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ շատ էին . կ՚ուտէին , կը խմէին , ու ուրախ էին ։
21 Թիւն կ՚ընէին ։ Եւ Սողոմոն Եփրատ գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը , ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը , Բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ կ՚իշխէր . և անոր Բնծաներ կը բերէին , ու Սողոմոնին ծառայութիւն կ՚ընէին՝ անոր կեանցը բոլոր օրերուն մէջ ։
22 Եւ Սողոմոնին մէկ օրուան ռոճիկը — էր . երսուն քոռ նաշխ , ու
23 վաթսուն քոռ ալիւր , Ցասը գէր արջառ , ու քսան արօտական արջառ , ու Հարիւր ոչխար . բայ Ի եղջերուներէն , այծեամներէն , Վիթերէն ու գիրցուցած Թռչուն-
24 ներէն ։ Քանզի անիկայ Գետին բոլոր ասդիի կողմին՝ Թափսայէն մինչև Գազա՝ Գետին ասդիի կողմը եղող Բոլոր թագաւորներուն վրայ կ՚իշխէր . ու Ի իր բոլորտիքը եղողներուն հետ խաղաղութիւն ունէր ։
25 Եւ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Ցուդան ու Իսրայէլը՝ Դանէն մինչև Բերսաբէէ , Ը իւրաքանչիւր մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը ապահովութեամբ Ժ կը նստէր ։
26 Եւ Սողոմոն իր Ի կառքի ձիերուն համար՝ Չորսուն հազար ախոռ ունէր , ու տասներկու հազար
27 ձիաւոր ։ Եւ Ն ան գործակալները՝ ամէն մէկը իր ամսուն մէջ՝ Սողոմոն թագաւորը , ու Սողոմոն թագաւորին սեղանը բոլոր մօտեցող-
ները կը կերակրէին՝ մէկ բան մը
28 պակաս չընելով . Նաև ձիերուն ու Երիվարներուն համար՝ անոնց եղած տեղը՝ ամէն մէկը իր վրայ դրուած հարկին չափովը գարի ու յարդ կը բերէին ։
29 Եւ Աստուած Սողոմոնին իմաստութիւն ու խիստ շատ հանճար , և սրտի լայնութիւն տուաւ , ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ ։
30 Ու Սողոմոնին իմաստութիւնը՝ բոլոր Արեւելցիներուն իմաստութենէն , ու Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութենէն աւելի էր ։ Եւ
31 անիկայ Եամէն մարդոցմէ իմաստուն էր . Եզրահացի Եթմանէն , ու Մաուղի որդւոցմէն Եմանէն , Քալքօլէն ու Դարդայէն իմաստուն էր . ու բոլոր շրջակայ ազգերուն
32 մէջ անուանի եղաւ ։ Եւ Հանիկայ իրեք հազար առակ խօսեցաւ , ու Անոր երգերը հազար
33 ու հինգ էին ։ Եւ անիկայ ծառերուն վրայ խօսեցաւ , Լիբանանի եղևինէն՝ մինչև պատի վրայ բուսնող զոպան . ու նաև անասնոց վրայ , թռչուններու վրայ , սողուններու վրայ , ու ձուկերու
34 վրայ խօսեցաւ ։ Եւ Ամէն ժողովուրդներէն , — անոր իմաստութեանը համբաւ լսող երկրիս բոլոր թագաւորներէն՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը մտիկ ընելու կու գային ։

ԳԼ · Ե

1 Քիրամ շնորհաւորութեան համար՝ պատգամաւորներ խրկելով Սողոմոնին , կ՚իմանայ որ անիկայ Տէրոջը տաճար չինելու է · 6 և Սողոմոն կը խնդրէ որ աս շինութեանս հարկաւոր բլլալու փայտերը՝ Քիրամ հոգայ ։ 7 Քիրամ գնատուած կը փառաւորէ Սողոմոնին համար , և անկէ իր ընտանեացը համար կերակուր խնդրելով , ինքն ալ անոր փայտեր կը խրկէ ։ 13 Սողոմոնին գործավարներուն ու բանւորներուն թիւը ։

1 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը իր ծառաները Սողոմոնին խրկեց . քանզի լսեր էր որ անոր Հօրը տեղը զանիկայ թագաւոր օծեր են . Վասն զի Քիրամ միշտ Դաւիթը
2 կը սիրէր ։ Սողոմոն ալ Քիրամին
3 հրէշտ խրկեց , ու ըսաւ . Դուն դիտես որ իմ Հայրս Դաւիթ չկրցաւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը տուն շինել , Ան պատերազմներուն պատճառաւ՝ որոնք անոր բոլորտիքը պատեր էին , մինչև որ Տէրը զանոնք անոր ոտքին թաթերուն տա-
4 կը դրաւ ։ Հայդ հիմա իմ Տէր Աստուածս Եամէն կողմանէ ինծի հանդրստութիւն տուաւ . Թշնամի չկայ , ու ձախորդ պատահար մը չկայ ։
5 Եւ ահա ես կ՚ըսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս անուանը տուն մը շինեմ ,

Ն · Ք · ԳԸ · 1014

Ե Ելթ · Բ · 14 ։ Մխք · ա · 13 ։

* Յր · Գաբաւնի որդին ։ Ի Թագ · Լ · 41 ։ Ը Բ Օր · Գ · 4 ։

Ա ԳԼ · Գ · 12 ։

Ե Ես · Գ · 12 ։ Ղ Ծն · իե · 6 ։ Ղ Ցես Գօր · է · 22 ։ Է ԳԼ · Գ · 12 ։ — ա Մն · Ժե · 19 ։ Սաղ · ձթ · ին վերնագիրը ։ Ը Ցես ա Մն · Բ · 6 ։ գ · 33 ։ Ժե · 19 ։ Սաղ · ձբ · ին վերնագիրը ։ Թ Ա ած · ա · 1 ։ Ծագ · Ժբ · 9 ։ Ժ Երգ · ա · 1 ։

Ի Բ Օր · Գ · 8 ։

Ա Ծն · իր · 17 ։ Գէ · Գ · 8 ։ Ա ած · Ժգ · 28 ։

Բ Սաղ · հր · 3 · 7 ։ Մխք · գ · 4 ։

Գ Ծն · Ժե · 18 ։ Ցես · ա · 4 ։ Ե Ր Մն · Թ · 26 ։ Սաղ · հր · 8 ։

Զ Սաղ · կբ · 29 ։ հր · 10 · 11 ։

Ը Գ — Ժամանակագրութեան համար՝ տե՛ս Ծննդոց ԺԱ · 10 ։ Ել · Ժ · 40 ։ Ա Մն · զ · 1 ։ Ա Ես · Ժ · 14 ։ Ա Մկ · զ · 1 ։ Ա Ես · Ա · 1 ։ Ա Մկ · զ · 1 ։ Ա Մն

Ն · ք · ղԿ · 1014

Ինչպէս որ Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով . Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցրնեմ՝ անիկայ իմ անունս պիտի շինէ ։ Ու հիմա հրաման ըրէ, որ ինծի համար Լիբանանէն եղևիններ կտրեն . ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան . և քու ծառաներուդ վարձքը քու ամէն ըսածիդ պէս՝ քեզի կու տամ . քանզի դուն գիտես որ՝ մեր մէջը Սիդոնացւոց պէս փայտ կտրող վարպետ մարդ չկայ ։

Եր Թագ · է · 13 ։ ա Մն · ժէ · 12 ։ իբ · 10 ։

Ու երբոր Քիրամ՝ Սողոմոնին խօսքերը լսեց, շատ ուրախացաւ, ու ըսաւ . Այս մեծ ժողովուրդին վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ ։

Եր Մն · բ · 8 ։ 10 ։

Եւ Քիրամ՝ Սողոմոնին հրէշտ խրկեց՝ ըսելով . Ինծի խրկած խոսքդ լսեցի . ես եղևնափայտի ու մայրփայտի համար քու ամէն կամքդ պիտի կատարեմ ։ Իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջեցրնեն . ու ես զանոնք լաստեր շինելով, մինչև ինծի ցուցուցած տեղդ՝ ծովէն տանիմ, և հոն զանոնք քակեմ, ու դուն վերցրնես . դուն ալ իմ տանս պաշար տալով՝ իմ կամքս կատարես ։

Եր Մն · բ · 16 ։

Տես Եզր · գ · 7 ։ Եզեկ · իէ · 17 ։ Գոր · ժբ · 20 ։

Եւ Քիրամ՝ Սողոմոնին ուզածին չափ եղևնափայտ ու մայրփայտ

Տես բ Մն · բ · 10 ։

փայտ կու տար ։ Ու Սողոմոն՝ Քիրամին տանը համար քսան հազար քոռ ցորեն, ու երկու հարիւր մար մաքուր եղ՝ պաշար կու տար ։ Սողոմոն Քիրամին՝ տարուէ տարի

*Երբ · քսան քոռ ձէ · ծուած եղ

12 առանկ կու տար ։ Եւ Տէրը Սողոմոնին իմաստութիւն տուաւ, Ինչպէս որ անոր խոստացեր էր . ու Քիրամին ու Սողոմոնին մէջտեղը խաղաղութիւն կար . ու երկուքին դաշնակցութիւն ըրին ։

Ղկ · է · 12 ։

Եւ Սողոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլէն †մարդ ժողվեց . ու ժողվածը երսուն հազար մարդ եղաւ ։

†Կ՚ մարդաշարակ

Եւ զանոնք յաջորդաբար՝ ամիսը տասնական հազար հոգի Լիբանան կը խրկէր, ուր մէկ ամիս Լիբանանը կը կենային, ու երկու ամիս իրենց տունը . ու Ադոնիրամ՝

Թկ · է · 6 ։

մարդահարկին վրայ էր ։ Եւ Սողոմոն եօթանասուն հազար բեռնակիր, ու լերը ութսուն հազար

Թկ · ի · 21 ։ Բ Մն · բ · 17 , 18 ։

փայտ կտրող ունէր, բաց՝ ի Սողոմոնին իրեք հազար իրեք հարիւր գլխաւոր գործակալներէն՝ որոնք գործը բանող ժողովուրդին վրայ

Կ՚իշխէին ։ Եւ թագաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական քարեր կտրեն, որ տանը հիմը հատ-

Ա Մն · իբ · 2 ։

շուած քարերով դնեն ։ Ու Սողոմոնին վարպետները, ու Քիրամին վարպետները, և Գեբալացիք՝

Եզեկ · իէ · 9 ։

փայտերը ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին՝ տանը շինութեանը համար ։

Ն · ք · ղԿ · 1014

ԳԼ · Զ

1 Սողոմոնի տաճարին շինութիւնը · 5 անոր սեղնեակները ։ 11 Աստուծոյ խոստմունքը անոր վրայով ։ 15 Տաճարին ձեղունը ու զարդերը · 23 քերովբէները · 31 դռները · 36 գաւիթը ։ 37 Տաճարին շինութեանը ժամանակը ։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն չորս հարիւր ութսուներորդ տարին, — Սողոմոնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն չորրորդ տարին, Զիւս ամսուն՝ այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ Տէրոջը տունը †շինելու սկսաւ՝ ։

1012

Բ Մն · գ · 1 , 2 ։

Գոր · է · 47 ։ † Եբր · կը շինէր ։

2 Եւ Սողոմոն թագաւորին Տէրոջը համար շինած †տանը երկայնութիւնը վաթսուն կանգուն, լայնութիւնը քսան, ու բարձրութիւնը

† Տես Եզեկ · խա · 1 , ճ ։

3 երսուն կանգուն էր ։ Եւ Տանը տաճարին առջևի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէր, որ տանը լայնութեանը չափ էր . և անոր լայնութիւնը տանը առջևէն՝ տասը

4 կանգուն էր ։ Եւ տանը ‖վանդակ

‖Կ՚՝ Ներսէն լայն դուրսէն նեղ · տես Եզեկ · խ · 16 ։ խա · 16 ։

5 կապատ պատուհաններ շինեց ։ Ու տանը պատին բոլորտիքը՝ տանը պատին կցուած †դստիկոններ շինեց, թէ տաճարին և թէ դաբիրին բոլորտիքը . և յօդեր շուրջանակի

† Տես Եզեկ · խա · 6 ։

6 սենեակներ շինեց ։ Վարի կարգին լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու միջին վեց կանգուն, ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կանգուն էր . քանզի դուրսէն տանը բոլորտիքը միջոցներ ձգեց Իսրայէլը հետզհետէ՝

Բ Ճր 16 , 19 , 20 , 21 , 31 ։

7 որ տանը պատին մէջը չմտնեն ։ Ու երբոր տունը կը շինուէր, քարահանքին մէջ պատրաստուած քարերով կը շինուէր . այնպէս որ անոր շինուած ատեն՝ մուրճի, կամ տապարի, և երկաթէ գործիքի մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ ։

Տես բՕր · իէ · 5 , 6 ։ Գկ · ե · 18 ։

8 Միջին կարգին դուռը՝ տանը §աջ կողմն էր . ու շրջանակաւոր սանդուխներով միջին կարգը, ու միջին կարգէն երրորդ կարգը կ՚ելլէին ։

§ Յ՚՝ Հարաւային ։

9 Եւ տունը շինեց, ու զանիկայ լմընցուց . ու տանը ձեղունը եղևնափայտի տախտակներով դրուագա-

Բ Ճր 14 · 38 ։ 1005

10 զարդ շինեց ։ Եւ բոլոր տանը վրայ ‖հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց . ու եղևնափայտերով տանը կցուած էր ։

‖Կ՚՝ շրջանակը

11 Եւ Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին և-

12 ըսաւ՝ ըսելով . Ինծի որ դուն սա տունը կը շինես, եթէ որ իմ կանոններովս քալես, ու իմ դատաստաններս՝ ի գործ դնես, և իմ բոլոր պատուիրաններս պահես՝ ա-

Ղկ · բ · 4 , Թ · 4 ։

Ն·Ք·ԶԴ· 1005

Ընթաց·է· 13 ։ ա ՄՆ իր · 10 ։ ՚Ելս·իե·8 ։ Ղև · իգ · 11 ։ բ Կոր · գ·16 ։ Ցայս· իա · 3 ։ Ի ԲՕր·լա·6 ։ Ա Հմր 38 ։ Ի Հմր 16 ։

նոնց մէջը քալելով , ան աւուրը քու վրադ պիտի հաստատեմ ան խօսքը՝ ինչ որ քու հօրդ Դաւիթին խոսեր
13 եմ . Ու ՚Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ , ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլը չպիտի լքեմ ։
14 Ա Եւ Սողոմոն տունը շինեց , ու
15 գանիկայ լմընցուց ։ Ու տանը պատերը անոր ներսի դիէն՝ Իյատակէն մինչև պատերուն վերի ծայրը , եղևնափայտի տախտակներով շինեց . ու տանը յատակը մայր փայտի տախտակներով պատեց ։ Եւ
16 տանը եւեւի կողմէն քսան կանգուն՝ յատակէն մինչև պատին ծայրը , եղևնափայտի տախտակներով շինեց . ու ան ներսի միջոցը դարիրին՝ սրբութեանց սրբութիւն
17 նին համար շինեց ։ Իսյց տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը քառասուն
18 կանգուն էր ։ Եւ տանը մէջ եղող եղևնափայտերուն վրայ՝ գնդակներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրուած էր . ամէնը եղևնափայտ էր , ամենևին քար մը չէր ե-
19 րևնար ։ Եւ դարիրը ներքին տանը մէջ պատրաստեց , որ հոն Ցերոջը
20 ուխտին տապանակը դնէ ։ Ու դարիրին երեսը քսան կանգուն էր , և անոր լայնութիւնը քսան կանգուն , ու բարձրութիւնը քսան կանգուն էր . և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց . եղևնա-
21 փայտէ սեղանն ալ պատեց ։ Ուստի Սողոմոն տանը ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց . ու դարիրին առջևը՝ ոսկի շղթաներով ՚Ի վր-փոր մը անցուց , և զանիկայ ոսկիով
22 պատեց ։ Ու բոլոր տունը ոսկիով պատեց առանց տեղ մը ձգելու . և դարիրին քովի բոլոր սեղանն ալ ոսկիով պատեց ։
23 Եւ Դարիրին մէջը՝ *նոճիէ հերկու քերովբէները շինեց . անոնց երկայնութիւնը տասը կանգուն էր ։
24 Եւ քերովբէին մէկ թևը հինգ կանգուն , ու քերովբէին մէկալ թևը հինգ կանգուն էր . ՚Ի թևին ծայրէն մինչև ՚Ի-Լ թևին ծայրը տասը
25 կանգուն էր ։ Ու մէկալ քերովբէին ալ՝ տասը կանգուն էր . երկու քերովբէներուն չափ ու ձևը
26 մէկ էր ։ Մէկ քերովբէին բարձրութիւնը տասը կանգուն էր , ու մէկալ քերովբէինն ալ նոյնչափ էր ։
27 Ու քերովբէները ներքին տանը մէջ դրաւ . ու Ե քերովբէները իրենց թևերը կ՚երկրնցնէին . մէկուն թևը մէկ պատին կը դպչէր , ու մէկալ քերովբէին թևը մէկալ պատին կը դպչէր . և անոնց ՚Ի-Լ թևերը տանը մէջտեղը թև թևի կը
28 դպչէին ։ Ու քերովբէները ոսկիով պատեց ։
29 Եւ տանը բոլոր պատերուն վրայ՝ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ քանդակաձև փորագրեց , թէ՛ ներսի կողմը և թէ
30 դուրսի կողմը ։ Ու տանը ներսի ու դուրսի յատակը ոսկիով պատեց ։
31 Եւ դարիրին դռները նոճիէ փեղկեր շինեց , որոնց դռնդիքներով մկուեղ դռներն հինգերորդ մասն
32 էին ։ Ու նոճիէ շինուած երկու փեղկերուն վրայ՝ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց , և զանոնք ոսկիով պատեց , քերովբէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին տարածելով ։
33 Նոյնպէս ալ տաճարին դռները քրաւ . նոճիէ դռնդիքներ շինեց ,
34 որոնք դռներն չորրորդ մասն էին ։ Ու դռները երկու փեղկերը մայր փայտէ էին . մէկ փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը ծալլուէր , ու մէկալ փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը
35 ծալլուէր ։ Եւ անոնց վրայ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց . և դրուագներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց ։
36 Ու ներքին գաւիթը իրէք կարգ տաշուած քարերով , ու մէկ կարգ եղևնափայտի †հեծաններով շինեց ։
37 ‡Ցերոջը տանը հիմը՝ չորրորդ տարին Զիւ ամսուն մէջ դրուե-
38 ցաւ . Ու մետասաներորդ տարին Բուլ ամսուն՝ այսինքն ութերորդ ամսուն մէջ՝ տունը իրեն վերաբերեալ ամէն բաներովը լմընցաւ ։ Եւ յոգևս ՚Հօթը տարուան մէջ շինեց անիկայ ։

Ի Եւ·է·1 ։ 3 , 6 ։ * Կ՚ տայ՝ վայրենի ձիթենի նիւ , Էջր · իւղալի փայտէ ։ Հ Եւ·է·7 , 8 ։ 9 ։ բՄՆ· գ · 10 ։ 11 ։ 12 ։

Յ Եւ·իե·20 ։ է·9 ։ բՄՆ· ե · 8 ։

† Կ՚ տաշուած կոճղերով ‡ Հմր 1 ։ ՚ Բազդատէ՛ Հմր 1 ։

Գ Լ · Ի

1 Սողոմոնին տանը , 2 Լիբանանի անտառին տունը , 6 սիւներուն սրահին , 7 դատաստանի սրբարանին , 8 ու Փարաւոնի աղջիկին տանը շինութիւնը ։ 13 Երկու սիւները , 23 ծուլածոյ ծովը , 27 տասը մեքենովթիները , 38 տասը աւազանները ։ 40 և բոլոր կարասիները՝ որոնք Քիրամ շինեց ։

1 Ա Եւ Սողոմոն իր տունը տասուերեք տարուան մէջ շինեց . ու
2 լմընցուց իր բոլոր տունը ։ Եւ Լիբանանի անտառին տունն ալ շինեց . երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու բարձրութիւնը երսուն կանգուն . չորս կարգ եղևնափայտէ սիւներու վրայ ՚Ի-Ե , ու սիւներուն վրայ եղևնափայտէ հե-
3 ծաններ ՚Ի-Ե . Ու նաև եղևնափայտէ յարկ մը շինեց ան գերան-

Ն·Ք·ԶԴ· 1005

1005 էն մինչև 992 – Ցե՛ս Գլ · Թ · 10 ։ բ ՄՆ · ը · 1 ։

Ն · Ք · ՂԴ · 1005

ներուն վրայ , որոնք քառասունու-
հինգ սիւներու վրայ էին . — —
4 կարգը տասնուհինգ էր ։ Եւ իրեք
կարգ իրարու դիմացէ դիմաց շա-
րուած վանդակաւոր պատուհան-
5 ներ կային ։ Ու բոլոր դռները ու
դրանդիքները քառակուսի էին . և
վանդակաւոր պատուհանները իրա-
րու դիմացէ դիմաց իրեք կարգ է-
ին ։
6 Եւ սիւներուն սրահը շինեց . եր-
կայնութիւնը յիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը երսուն կանգուն . ու
անոնց առջևը սրահ մը՝ ու անոնց
առջևը սիւներ ու *սանդուխ մը
* Կ՚ը՛ վայ-
րագաւիթ
7 կար ։ Նաև աթոռին սրահը շինեց ,
ուր որ դատաստան կ՚ընէր . — —
Նիւ-ց առեանի սրահ կ՚ը——եր . ու
† ԵԲՐ · յա-
տակը
անիկայ յատակէն մինչև †ձեղունը
եղևնափայտով ծածկուած էր ։
8 Եւ իր նստած տանը —ը ասր
գործիս պէս ուրիշ գաւիթ մը
կար , տանը ու սրահին մէջտեղը .
ու Փարաւոնին աղջկանը համար՝
Բ ԳԼ · գ · 1 ·
բ Մն · ը · 11 ·
Բորն որ Սողոմոն իրեն ինկ առեր
էր , ասր սրահին պէս տուն մը շի-
9 նեց ։ Ասոնց ամէնը՝ ներսէն ու
դուրսէն , և հիմէն մինչև առաս-
տաղը , ու դուրսի կողմէն մինչև
մեծ գաւիթը , տաշուած քարերու
չափով՝ սղոցած ազնիւ քարերով
10 ը——ր էր ։ Հիմն ալ թանկագին
քարերէ էր . մեծ քարերէ՝ տասը
կանգուն քարերէ , ու ութը կան-
11 գուն քարերէ էր ։ Ու վերը տա-
շուած քարերուն չափովը՝ ազնիւ
12 քար ու եղևնափայտ էր ։ Եւ մեծ
գաւիթին չորս կողմը՝ ու Տէրոջը
տանը ներքին գաւիթը և տանը
‡ Ցօհ . ժ ·
23 ։ Գոր ·
գ · 11 ·
‡սրահը՝ իրեք կարգ տաշուած քա-
րերով ու մէկ կարգ եղևնափայտի
հեծաններով չ——ր էր ։
13 Եւ Սողոմոն թագաւորը մ——ր
խրկեց , ու Տիւրոսէն Տ քիրամը
Տ բ Մն · գ ·
11 ։ Տե՛ս
Հմր 40 ։
14 բերել տուաւ . Ի Նիկայ Նեփթա-
ղիմի ցեղէն որբևարի կնկան մը որ-
դի էր , ու Հանոր Հայրը Տիւրացի
Ր բ Մն · բ ·
14 ։
Ջ բ Մն · գ ·
16 ։
Ի Եւ · լ · 3 ·
ԼԶ · 1 ·
պղնձագործ մըն էր . և ի—ս մ——ը՝
պղնձէ ամէն տեսակ գործքերը գոր-
ծելու մեծ հմտութիւն , խմաստու-
թիւն ու դիտութիւն ունէր . և
Սողոմոն թագաւորին եկաւ , ու
անոր ամէն գործքը կատարեց ։
Ը գ Թագ ·
ի՛ · 17 · բ
Մն · գ · 15 ·
գ · 12 · Ե-
րեմ . ծր ·
21 ·
15 Եւ —ին-ց Հպղնձէ երկու սիւն
ձուլեց . մէկ սիւնին երկայնութիւ-
նը տասնուութը կանգուն , ու շոր-
ջապատը տասուերկու կանգուն
էր . —յ—գե— էր երկրորդ սիւնինն —լ ։
16 Եւ սիւներուն գլուխը դնելու հա-
մար՝ պղնձէ երկու խոյակ ձու-
լեց . մէկ խոյակին բարձրութիւ-
նը հինգ կանգուն , ու մէկալ խո-
յակին բարձրութիւնը հինգ կան-
17 գուն էր ։ Ե— սիւներուն գլուխը
եղող խոյակներուն համար՝ մէկ
խոյակին համար եօթը՝ ու մէկալ
խոյակին համար եօթը ցանցակերպ
— շղթայագործ հիւսուած զար-
18 դեր կ՚ինէ ։ Ա յսպէս սիւները շի-
նեց . ու մէկ ցանցակերպ զարդին
վրայ շուրջանակի երկու կարգ
նո——եր շ——ը , որ ի—ն-ին գլուխը
եղած խոյակը նուռերով ծած-
կուի . մէկալ խոյակին ալ այն-
19 պէս բրաւ ։ Եւ սրահին մէջի սիւ-
ներուն գլուխը եղող խոյակները
չորս կանգուն էին՝ շուշանաձև շի-
20 նուածքով ։ Ու երկու սիւներուն
վրայի խոյակներուն , ու ցանցա-
կերպ զարդին մօտ եղող փորին
վրայէն ալ նո——եր կար . ու ‡երկու
խոյակներուն՝ վրայ Ր կարգով շա-
րուած երկու հարիւր նուռ կար ։
‡ Կ՚ը՛ երկ-
րորդ խոյա-
կին
Ր Տե՛ս Մն ·
գ · 16 · գ ·
13 · Երեմ ·
ծր · 23 ·
21 Եւ սիւները Հտաճարին սրահին
մէջը կանգնեց . ու աջ կողմի սիւնը
կանգնելով , անոր անունը ‖Յաքին
կոչեց , ու ձախ կողմի սիւնը կանգ-
նելով , անոր անունը §Բոոզ կո-
22 չեց ։ Եւ սիւներուն գլխուն վրայ
շուշանաձև գործ ի—ր . այսպէս
սիւներուն գործը լմընցաւ ։
Ժ բ Մն · գ ·
17 ·
Ի ԳԼ · գ · 3 ·
‖ Յ՚ պիտի
հաստատէ ։
§ Յ՚ անոր
մէջը զօրու-
թիւն ։
23 Եւ Հծովը ձուլածոյ շինեց . ու մէկ
շրթունքէն մինչև մէկալ շրթունքը
տասը կանգուն էր , ու բոլորաձև
էր . և անոր բարձրութիւնը հինգ
կանգուն , ու անոր շրջապատը եր-
24 սուն կանգուն էր ։ Ու անոր շոր-
ջ թունքին տակը շուրջանակի ամէն
կողմէն դնդակներ շարուած էին .
Ը ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի
մէջ՝ տասնական փո——ներ կար . ու
դնդակները երկու կարգ էին , ո-
րոնք ը—ը ձուլած առեններին ձուլեր
Լ Թագ ·
ի՛ · 13 · բ ·
Մն · գ · 2 ·
Երեմ . ծր ·
17 ·
Ի բ Մն · գ ·
3 ·
25 էին ։ Ընկ—յ Ի տասուերկու եզնե-
րու վրայ կը կենար . ո—ն իրեքը
դէպ ՚ի հիւսիս , իրեքը դէպ ՚ի
արևմուտք , իրեքը դէպ ՚ի հարաւ ,
ու իրեքը դէպ ՚ի արևելք կը նա-
յէին , ու ծովը անոնց վրայ էր , և
ամենուն ետևի կողմը դէպ ՚ի ներս
Ծ բ Մն · գ · 4 ·
5 · Երեմ ·
ծր · 20 ·
26 ո—յն-ը էր ։ Ու անոր թանձրու-
թիւնը չորս մատնաչափ էր , և շոր-
ջ թունքը գաւաթի շրթունքի պէս
էր , ու վրան շուշանի ծաղիկներ ը-
ն——ը էր . ‖ երկու հազար մար
կ՚առնէր ։
‖ Տե՛ս բ Մն ·
գ · 5 ·
27 Եւ պղնձէ տասը ‡ մեքենովթի շի-
նեց . —ին մէկ մեքենովթին երկայ-
նութիւնը չորս կանգուն , ու լայ-
նութիւնը չորս կանգուն , և բարձ-
‡ Յ՚ խա-
րիսխ , կ—՛
խարխափանք
պատուան-
դան
28 րութիւնը իրեք կանգուն էր ։ Ու
մեքենովթները այսպէս շինուած
էին , անոնք սպառուածներ ունէին ,
և սպառուածները եզերքներուն
29 մէջտեղն էր ։ Ու եզերքներուն
մէջտեղը եղող սպառուածներուն

Ն·ք·գ·
1005

* Կ՚նայե՛ պէս

վրայ՝ առիւծներ, եղներ ու քերովբէներ կար. ու եզերքներուն վրայ՝ վերի կողմը * խարիսխն էր. ու առիւծներուն ու եղներուն տակը
30 կախուած զարդեր կար։ Եւ անոնք մէկ մէքենովթը պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ առանցքներ ունէր, ու չորս ոտքերը ուսեր էին անոնց. ու ամէն կախուած զարդին քովը ա-
31 ւազանին տակը ձուլածոյ ուսեր կար։ Եւ անոր բերանը խոյակին մէջէն դէպ 'ի վեր՝ մէկ կանգուն էր. ու անոր բերանը խարիսխի գործքի պէս բոլորաձև էր, ու մէկ ու կէս կանգուն էր. և բերնին վրայ ալ քանդակներ ու սպա-
32 ռուածներ կային, քառակուսի և ոչ բոլորաձև։ Ու սպառուածներուն տակը չորս անիւ կար. և անիւներուն առանցքները մէքենովթին վրայ էին, ու անոնք մէկ անիւին բարձրութիւնը մէկ ու
33 կէս կանգուն էր։ Եւ անիւներուն շինուածքը կառքի անիւներուն շինուածքին պէս էր. անոնց առանցքները, շրջանակները, շառաւիղները ու գունտերը՝ բոլորը
34 ձուլածոյ էին։ Եւ անոնք մէկ մէքենովթին չորս անկիւններուն վրայ չորս ուս կար. և ուսերը նոյն
35 իսկ մէքենովթէն էին։ Ու մէքենովթին գլուխը՝ կէս կանգուն բարձրութեամբ բոլորակ մը կար. ու մէքենովթին գլխուն վրայ էջերը ու սպառուածները իրմէ
36 էին։ Ու եզերքներուն տախտակներուն վրայ ու սպառուածներուն վրայ՝ քերովբէներ, առիւծներ ու արմաւենիներ քանդակուած էր, ամէն մէկ տեղին չարմարութեանը համեմատ. ու անոնց բոլորտիքը
37 կախուած զարդեր կար։ Ձասը մէքենովթներն ալ այսպէս բրաւ. ամենուն ձուլուածքը, չափ ու ձևը մէկ էր։
Հբմն·գ·6· 38 Եւ հատը հատ պղնձէ աւազան շինեց. անոնք մէկ աւազանը քառասուն մարով կը լեցուէր. ու անոնք մէկ աւազանը չորս կանգուն էր. ու հատը մէքենովթներուն վրայ
39 մէկմէկ աւազան կար։ Եւ հինգ մէքենովթը տանը աջ կողմը՝ ու հինգ մէքենովթը տանը ձախ կողմը դրաւ. ու ծովը տանը աջ կողմը՝ հարաւոյ դէմ՝ դէպ 'ի արևելք դրաւ։
40 Եւ Քիրամ՝ աւազանները, թիակները ու կոնքերը շինեց. ու Քիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Ցէրոջը տանը համար Սողոմոն թագաւորին կը շինէր.
41 Ձ՚ւյնպէս երկու սիւները, ու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն

Ն·ք·գ·
1005

երկու գունտերը, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու
42 ցանցակերպ զարդերը, Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նուռերը, ՝յնպէս սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ անոնք մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու
43 կարգ նուռեր։ Եւ տասը մէքենովթները, ու մէքենովթներուն
44 վրայի տասը աւազանները, Ու մէկ ծովը, ու ծովին տակի տասուերը-
45 կու եզները, Եւ կաթսաները, ու թիակները, ու կոնքերը. և ասոնք բոլոր կարասիները որ Քիրամ Սողոմոն թագաւորին շինեց Ցէրոջը տանը համար, փայլուն պղնձէ էին։
46 Թագաւորը զանոնք Ցորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ, Սոկքովթի ու
47 Սարթանի մէջտեղը։ Եւ Սողոմոն ասոնց կարասիները ամենայնը ձգեց. վասն զի խիստ շատ էին. ոչ պղնձին կշիռքը համբարանքի չէր գար։
48 Եւ Սողոմոն՝ Ցէրոջը տանը բոլոր կարասիները շինեց. ոսկի սեղանը, ու վրան առաջաւորութեան հացը դրուելու ոսկի սեղանները,
49 նը, Եւ դաբիրին առջևի գուտ ոսկիէ աշտանակները, որոնց հինգը աջ կողմն էին, ու հինգը ձախ կողմը. և ոսկիէ ծաղիկները, ու ճրագները, ու ունելիները, Եւ գուտ ոսկիէ գաւաթները, բազմակալնեը, կոնքերը, խնկամանները և բուրվառները, ու ներքին տանը՝ Ձ՚ւյնսրբութեանց սրբութիւնին դռներուն, ու տանը՝ Ձ՚ւյնտաճարին դռներուն ոսկի ծղնիները։
51 Ձ՚ւյսպէս Ցէրոջը պաշտարին համար՝ Սողոմոն թագաւորին բոլոր շինած գործքերը լմընցան. ու Սողոմոն Դաւիթ հօրը Դաւիթին նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները տարաւ, Ցէրոջը տանը գանձերուն մէջը դրաւ։

Գ Ա Գ · Ը

1 Ցաճարին նաւակատեաց հանդէսը։ 12, 54 Սողոմոնին օրհնութիւնը։ 22 անոր ազօթքը։ 62 անոր մասուցած խաղաղութեան զոհերը։

1 Ձ՚ն ատենը Սողոմոն Իսրայէլի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները, Սողոմոն թագաւորին քովը՝ Երուսաղէմ ժողվեց, Որ Ցէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն
2 հանեն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն՝ Ընթանի ամսուն մէջ՝ տոնին առթ-

---

Ա·Մն·ե·2· ՃՃ։
Բ Թագ·գ·17։
Է Թագ·ե·7·9։ գ·12· 16։
Գ ԳՂ·իգ·34։ Բմն·է·8։

Ն. Ք. ՉՓ. 1004

ՆՐ. ԳԼ. 15, Ր Օր. ԼՈ. 9, ՃԱԾ. Գ. 3, 6, Ա ՄՆ. ԺԱ. 14, 15,

ՂԵՒ. Գ. 4, ԲՄՆ. Ա. 3,

ԲԹԱԳ. Գ. 13,

ԸԹԱԳ. Գ. 17,

ԲՆԵ. ԽԶ. 33, 34, ԹՒ. Գ. 19,

ՃԳՒ. Գ. 27,

Ի ԵԼ. ԽՆ. 14, 15,

ԼԲՄՆ. Ե. 9,

Ի ԵԼ. ԽՆ. 21, Ր Օր. Ժ. 2,

ԻՐ Օր. Ժ. 5, ԵԶՐ. Թ. 4,

ՅԵԼ. Խ. 20,

ՀՆԵ. ԼԳ. 27, 28, Ր Օր. Գ. 13, ՀԺՐ 21,

ՅՆԵ. Խ. 34, 35, Ր ՄՆ. Ե. 13, 14, Է. 2,

ՂՐ ՄՆ. Գ. 1, ՃՃ,

ՃՂՃ. ԺԳ. 2, ՍԱՂ. ՃՐ. 11, ԳԷ. 2,

ՃԲԹԱԳ. Է. 13,

ՃՍԱՂ. ՀՂԲ. 14,

ՆԲԹԱԳ. Գ. 18,

Ն ՂԻ. Ա. 68,

ՈՐԹԱԳ. Է. 5, 25,

ՂԲ ԹԱԳ. Է. 6, Ր ՄՆ. Գ. 5, ՃՃ,

ՊՀԺՐ 29, Ր Օր. ԺՐ. 11,

Ը Ա ԹԱԳ. ԺԳ. 1, Բ ԹԱԳ. Է. 8, Ա ՄՆ. ԻԲ. 4,

նը՝ Սողոմոն Թագաւորին քովը
3 Ժողովուեցան ։ Ու Իսրայէլի բոլոր
ծերերը եկան . Ու քահանաները
4 տապանակը վերցուցին ։ Եւ Տէ-
րոջը տապանակը , Ուու Ժողովքի
խորանը , և խորանին մէջը եղած
բոլոր սուրբ անօթները հանեցին .
ու զանոնք քահանաները ու Ղե-
5 տացիները հանեցին ։ Եւ Սողոմոն
Թագաւորը ու անոր քովը ժող-
ովուած Իսրայէլին բոլորը Ժողովքը
անոր հետ՝ տապանակին առջևը ըլ-
լալով , Ոչխարներ ու արջառներ
կը զոհէին , այնչափ շատ որ անթիւ
6 ու անհամար էին ։ Եւ քահանա-
ները ԸՏէրոջը ուխտին տապանակը
ներս տարին Ի իր տեղը՝ տանը դարի-
բը՝ սրբուհիւն սրբութեանցը , ՚ի
Ք երովբէներուն թևերուն տակը
7 Ցրէ. Քանզի քերովբէները տապա-
նակին տեղ ը վրայ էբ ևնց թևերը
կը տարածէին , ու քերովբէները
վերէն կը ծածկէին տապանակը ու
8 անոր ձողերը ։ Եւ ՚ձողերը երկըն-
ցուցին , այնպէս որ ձողերուն ծայ-
րերը ԵՒսրբութիւնէն կ՚երևնային
դարիրին առջևը . բայց դուրսէն
չէին երևնար . ու մինչև աս օրս հոն
9 են ։ Ի Տապանակին մէջը ուրիշ
բան չկար , Ը բայց միայն երկու քա-
րէ տախտակները՝ որ Մովսէս Փո-
րեբի մէջ Ն հոն դրաւ . Հորոնցմով
Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ՝ ա-
ռնոց Եգիպտոսի երկրէն ելած ա-
10 տենը ուխտ ըրաւ ։ Ու երբոր քա-
հանաները սրբութիւնէն ելան ,
11 ամպը Ն լեցուց Տէրոջը տունը . Եւ
ամպին պատճառաւը քահանանե-
րը չէին կրնար հոն կենալ , որ Ի-
րէնց պաշտօնը կատարեն . վասն զի
Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լե-
ցուցեր էր ։

12 Ղ Ան ատենը Սողոմոն ըսաւ . Տէ-
րը ըսաւ որ ինքը Ֆ մառախուղի մէջ
13 կը բնակի ։ Ա Ես քեզի բնակու-
թեան համար տուն , Ա ու յաւի-
տեան քու նստելուդ համար տեղ
14 շինեցի ։ Եւ թագաւորը իր երեսը
դարձուց , ու Ն Իսրայէլի բոլոր ժո-
ղովքը օրհնեց . ու Իսրայէլի բոլոր
ժողովքը ոտքէ վրայ կայներ էին .
15 Եւ անիկայ ըսաւ . Ն Օրհնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ Ր իր
բերնովը իմ հօրս Դաւիթին խօսք
տուաւ , ու իր ձեռքովը կատարեց .
16 քանզի ըսաւ . Ն Իմ ժողովուրդս
Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս
Ա ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
բնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի
տուն շինելու համար , որ Դ իմ ա-
նունս հոն ըլլայ . բայց Ն Դաւիթը
ընտրեցի , որ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին վրայ Ք ահ ա ր ըլլայ ։
17 Եւ Ր իմ հայրս Դաւիթի միտք ու-
նէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
18 անունը տուն մը շինէ . Ր Բայց
Տէրը իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ .
Որովհետև դուն միտք դրիր , որ
իմ անունս տուն շինես , աղէկ
ըրիր որ Ա ՚ի ՚նէը միտք դրիր .
19 Սակայն Ն տունը դուն պիտի չշի-
նես , հապա քու որդիդ , որ քու
երանքէդ պիտի ելլէ , անիկայ իմ
20 անունս՝ տունը պիտի շինէ ։ Եւ
Տէրը իր ըսած խօսքը կատա-
րեց , ու ես իմ հօրս Դաւիթին
տեղը յաջորդեցի , ու Ր Տէրոջը ը-
սածին պէս՝ Իսրայէլի աթոռը
նստայ , ու Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն անունը՝ Ա տունը շինեցի .
21 Եւ հոն տեղ մը պատրաստեցի տա-
պանակին համար , որուն մէջը Ի-
նչ ՚ Տէրոջը ուխտը , որն որ մեր
հայրերուն հետ ըրաւ , երբոր զա-
նոնք Եգիպտոսի երկրէն դուրս հա-
նեց ։

22 Եւ Սողոմոն ՚ Տէրոջը սեղանին
առջևը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
դիմացը կայնելով , Ր ձեռքերը դէպ
23 ՚ի երկինքը տարածեց , Ու ըսաւ .
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , վե-
րը երկինքը ու վարը երկրի վրայ
Ք ըզի պէս Աստուած չկայ , որ
Ր քու առջևդ իրենց բոլոր սրտովը
քալող ծառաներուդ հետ Ո ուխտ
24 ու ողորմութիւն կը պահես . Դուն
քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին
ըրած խոստմունքդ պահեցիր , ու
բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատա-
րեցիր , ինչպէս որ այսօր Կ՚երևայ ։
25 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրա-
յէլի , պահէ ան խոստմունքդ , որն
որ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դա-
ւիթին ըրիր , ու ըսիր . Ֆ Իմ առ-
ջևս Իսրայէլի աթոռին վրայ նս-
տող մարդ՝ քեզմէ պակաս պիտի
չըլլայ . միայն թէ քու որդիդ ի-
րենց ճամբաներուն զգուշութիւն
ընէն , ու իմ առջևս քալեն , ինչ-
պէս որ դուն իմ առջևս քալեցիր ։
26 Ր Եւ հիմա ով Աստուած Իսրայէլի ,
թող քու ծառայիդ՝ իմ հօրս
Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստա-
տուի ։
27 Բայց Բ միթէ Աստուած իրաւ ը-
նէ Ե երկրիս վրայ պիտի բնակի Ր .
ահա երկինքը ու Ե երկնից երկին-
քը քեզ չեն կրնար պարունակել .
ո՛ւր կը մնայ աս իմ շինած տունս ։
28 Սակայն ով Տէր Աստուած իմ , քու
ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուած-
քին նայէ , որ քու ծառայիդ այսօր
քու առջևդ ըրած պաղատանքը ու
29 աղօթքը լսես . Որպէս զի աս տանը
վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ բաց
ըլլան , ան տեղ ը վրայ՝ որուն

Ն. Ք. ՉՓ. 1004

Ր ԹԱԳ. Է. 2 ՈՄՆ. ԺԷ. 1 ։

Ր ՄՆ. Գ. 8, 9 ։

Վ Ր ԹԱԳ. Է. 5, 12, 13, ԳԼ. Է. 3, 5,

Ր ՄՆ. ԻԲ. 5, 6 ։

Ր ՀԺՐ 9 ։ Ր Օր. ԼՈ. 26,

Ր ՄՆ. Գ. 12, ՃՃ ։

ՐՆԵ. Թ. 33, ԵԶՐ. Թ. 5, ԵՍ. Ա. 15 ։

Ք ԵԼ. ԺԷ. 11, ՐԹԱԳ. Է. 22 ։

Ք ՅՈՒ. ԺԷ. 1, ԳԼ. Գ. 6, Գ ԹԱԳ. Ի. 3 ։

Ր Օր. Է. 9, ՂԵՒ. Ա. 5, ԴԱՆ. Թ. 4 ։

Ֆ ԳԼ. Բ. 4, Ր ԹԱԳ. Է. 12, 16 ։

Ր ԹԱԳ. Է. 25 ։

Ի Ր ՄՆ. Բ. 6, ԵՍ. ԿԶ. 1, ԵՐԵՄ. ԻԳ. 24, ԳՈՐ. Է. 49, ԺԷ. 24 ։

Ի Ր ԿՈՐ. ԺԲ. 2 ։

համար ըսիր Թէ՝ Իմ անունս հոն պիտի ըլլայ . այնպէս որ՝ աս տեղը քու ծառայիդ ըրած աղօթքը լսես ։
30 Եւ քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը ըրած աղօթքները լսես . այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լսես , ու լսածատենդ ներես ։
31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու անկէ երդում ընել տալու համար՝ անոր երդում առաջարկէ , ու երդումը աս տունը
32 քու սեղանիդ առջեւը գայ , Անատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես , ու քու ծառաներդ դատես , Եւ յանցաւորը դատապարտես , ու անոր *ըրածը անոր գլուխը բերես . և արդարը արդարացնես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես ։
33 Եւ Թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուին , ու Քեզի դառնան և քու անունդ փառք տան , ու աս տանս մէջ քեզի աղօթք ու աղաչանք ընեն , Ան ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ՝ զանոնք դարձընես ։
35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար Երկինքը գոցուի , ու անձրեւ չգայ . ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն , և քու անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար՝ իրենց մեղքերէն
36 դառնան , Ան ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , որ Եանոնց սորվեցընես Եան ազէկ ճամբան , որուն մէջը պիտի քալեն . ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս ։
37 Երբ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խորշակահարութիւն , կամ սրմոխոց դալուկ , կամ մարախ , կամ թրթուր ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց †բնակած երկրին մէջը նեղեն , կամ որ և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն ըլլայ ,
38 Քու բոլոր ժողովուրդէդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ՝ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր սրտին ախտը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ 'ի աս տունը երկրնցընէ ,
39 Ան ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես , ու ներես , ու ընես . և ամէն մարդու՝ իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում ընես , անոր սիրտը գիտնալուդ համար . վասն զի Դու լոյս մարդոց որդիներուն սիրտը միայնակ գիտես .
40 Նակ դուն գիտես . Որպէս զի քեզմէ վախնան երկնից բոլոր օրերուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին ։
41 Ու քու ժողովուրդէդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու անունդ համար եկող օտարականն
42 (Վասն զի քու մեծ անունդ ու հզօրաւոր ձեռքդ ու երկրնցած բազուկդ պիտի լսեն ,) Թէ որ դայ ու աս տանս մէջ աղօթք ընէ ,
43 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը կատարես , Որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս Քեզմէ վախնան , և գիտնան Թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած է ։
44 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք , Թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդ համար աս իմ շինած տանս կողմը Նայելով՝ Տէրոջը աղօթք ընեն ,
45 Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց իրաւունք ընես ։
46 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (Քանզի մեղք չգործող մարդ չկայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարները Թշնամիին հեռու կամ մօտ երկիրը գերի տանի ,
47 Նին զանոնք , Եթէ որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջը զղջի դան ու դառնան , և իրենց գերվարներուն երկրին մէջը քեզի աղաչեն ու Ընթան . Մեղք գործեցինք , անօրէնութիւն ու անիրաւութիւն ըրինք . Եւ Թէ որ զանոնք գերի տանող թշնամիներուն երկրին մէջը՝ Իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգիովը քեզի դառնան , ու իրենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդ համար իմ շինած տանս կողմը Նայելով՝ քեզի աղօթք
49 ընեն . Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , ու անոնց
50 իրաւունք ընես , Եւ քու ժողովուրդիդ քեզի դէմ ըրած մեղքը ու բոլոր յանցանքը ներես . ու Նայնպէս ընես՝ որ անոնց գերեվարները անոնց վրայ գթան , և անոնց ողորմութիւն ընեն . Քանզի Դանոնք

Ն · Ք · Ը · 1004

Դ Օր · Ժ · 11 ։
Ի Մն · Ի · 9 ։ Նէեմ · ա · 6 ։
Ղեւ · Իր · 11 ։ Ղև · ե · 1 ։
Ի Օր · Ի · 1 ։
* Եբր · Ճամբան
Ղև · Իզ · 17 ։ Բ Օր · Իը · 25 ։
Ղև · Իզ · 39 , 40 ։ Նէեմ · ա · 9 ։
Ղև · Իզ · 19 ։ Բ Օր · Իը · 23 ։
Ա Պտ · Իե · 4 ։ Իե · 11 ։ Գդ · 12 ։ Հպտ · 8 ։
Ա Թագ · Ժբ · 23 ։
Ղև · Իզ · 16 , 25 , 26 ։ Բ Օր · Իը · 21 , 22 , 27 , 38 , 42 , 52 ։ Բ Մն · Ի · 9 ։
† Եբր · Դրա-ներուն
Ն · Ք · Ը · 1004

Դ Թագ · Ժզ · 7 ։ Ա Մն · Իը · 9 ։ Պտ · Ժա · 4 ։ Երեմ · Ժէ · 10 ։ Դոր · ա · 24 ։
Պտ · Ճլ · 4 ։
Բ Օր · գ · 24 ։
Դ Թագ · Ժէ · 46 ։ գ Թագ · Ժթ · 19 ։ Պտ · կ · 2 ։ Ա Պտ · Ճբ · 15 ։
Ա Թագ · Ը · 36 ։ Առակ · Ի · 9 ։ Ժող · է · 20 ։ Յակ · գ · 2 ։ ա Ցօհ · ա · 8 , 10 ։
Ղև · Իզ · 34 , 44 ։ Բ Օր · Իը · 36 , 64 ։
Ղև · Իզ · 40 ։
Նէեմ · ա · 6 ։ Պտ · Ճզ · 6 ։ Դան · Թ · 5 ։
Երեմ · Իթ · 12 , 13 , 14 ։
Դան · ը · 10 ։
Եզր · է · 6 ։ Պտ · Ճզ · 46 ։
Բ Օր · Թ · 29 ։ Նէեմ · ա · 10 ։

Ն · Ք · ՁԲ · 1004

Ա Բ Օր · դ · 20 · Երեմ · ժա · 4 ·

քու ժողովուրդդ ու քու ժառանգութիւնդ են , որ զանոնք Եգիպտոսէն՝ Երկաթի նոցին մէջէն հանեցիր ։
52 Եւ քու ծառային եւ քու ծառայիդ խնդրուածքին ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին խնդրուածքին՝ քու ա՛յդ ամէն լսելու համար , որ ամէն ատեն որ կանչեն քեզի ըրած ամէն աղաղակը
53 լսես ։ Քանզի երկրին ամէն ժողովուրդներէն դուն զատեցիր անոնք , որ քու ժառանգութիւնդ ըլլան . – ինչպէս որ քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը խօսեցար , երբոր մեր հայրերը Եգիպտոսէն հանեցիր , ով Տէր Եհովայ ։

– Ել · ժթ · 5 ։ Բ Օր · թ · 26 , 29 ։ ժդ · 2 ։

54 Երբոր Սողոմոն աս բոլոր աղօթքը ու խնդրուածքը Տէրոջը ըրաւ լմընցուց , Տէրոջը սեղանին առջեւէն եղաւ , ուր որ ձեռքը դէպ ՚ի երկինքը երկընցուցած ծունկ չոքեր
55 էր , Ու ոտքի վրայ կայնելով , ՚Իսրայէլին բոլոր ժողովքը բարձր ձայնով օրհնեց ,
56 ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , որ իր բոլոր բսածին համեմատ՝ իր Իսրայէլ ժողովուրդին հանգստութիւն տուաւ , Ու իր ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսած ամէն բարի խօսքերէն բնաւ
57 մէկ խօսք մը դեռ ինկած չ՚ենկաւ ։ Մեր Տէր Աստուածը մեզի հետ ըլլայ , ինչպէս որ մեր հայրերուն հետ էր . ՚ու մեզ չթողու , ու մեզ երեսկ
58 չդարձնէ , Եւ մեր սիրտը իրեն դարձնէ , որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը քալենք , ու պահենք իր պատուիրանքները , կանոնները ու իրաւունքները , որոնք մեր հայրերուն
59 պատուիրեց ։ Եւ Տէրոջը առջեւը մատուցած աս պաղատանքի խօսքերս՝ յորեկու գիշեր մեր Տէր Աստուծոյն մօտենան , որ օրէ օր պատահած գործքերուն մէջը՝ իր ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին
60 իրաւունք բնէ . ՚Որ երկրիս ամէն ժողովուրդները դիտեն , թէ – Եհովան ինքն է Աստուածը , Ուրիշ
61 մը չկայ ։ Ու ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղիղ ըլլայ , որ աս օրուան պէս՝ անոր կանոններուն մէջ քալէք , ու անոր պատուիրանքները պահէք ։
62 Եւ թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլը անոր հետ՝ Տէրոջը առջեւը
63 զոհեր մատուցին ։ Եւ Սողոմոն Տէրոջը մատուցած խաղաղութեան զոհին համար՝ քսանուերկու հազար արջառ , ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ . և թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
64 տանը նաւակատիքը ըրին ։ Ն՚ն օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առջեւը եղող գաւիթին մէջտեղը սրբեց . քանզի ՚ն ողջակէզները ,

Ա Բ Մն · դ · 1 ։

հացի ընծաները , ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց . վասն զի ՚ն Տէրոջը առջեւի պղնձէ սեղանը պզտիկ կու գար աս ողջակէզները , հացի ընծաները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը ընդունելու ։
65 Եւ ան ատենը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ մէկ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մտքէն մինչեւ Եգիպտոսի հեղեղատը՝ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը ՚եօթը օր՝ ու եօթը օր Ա՛ , յաւնդ տաւնու-
66 ցորս օր Տոն ըրին ։ Ե՛ Սողոմոն ութերորդ օրը ժողովուրդը արձակեց , որոնք թագաւորը օրհնեցին , ու իրենց վրանները գացին , զուարթ սրտով մը ու բախանալով ան բոլոր բարիքներուն համար , որ Տէրը իր Դաւիթ ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրաւ ։

– Թաւ · լդ · 8 ։ Ցես · ժգ · 5 ։ Դատ · գ · 3 ։ դ Թագ · ժգ · 25 ։

Բ Նն · ժե · 18 ։ Թաւ · լդ · 5 ։

Գ Լ · Թ

1 Աստուած Սողոմոնին հետ ուխա կ՚րնէ տեսիլքի մէջ ։ 10 Սողոմոնին ու Քիրամին իրարու խրկած ընծաները ։ 15 Սողոմոնին գործքերուն մէջը՝ օտարազգիները անոր ստորին ծառաներն էին , և Իսրայէլացիք պատուաւոր ծառաները ։ 24 Փարաւոնին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի ։ 25 Սողոմոնին տարեկան հանդիսաւոր զոհերը ։ 26 Սողոմոնին նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն ։

Ա Մն · է · 9 , 10 ։

Ա Ն · Ք · ՁԲ · 1004

Իբր 992

1 – Երբոր Սողոմոն՝ Տէրոջը տունը , Բ ու թագաւորական տունը , և ՚իր սրտին բոլոր ուզած բաները
2 շինեց լմընցուց , Տէրը Սողոմոնին նորէն երեւցաւ , Տ ինչպէս որ Գաբաւոնի մէջ երեւցեր էր ։
3 Բաւոնի մէջ երեւցեր էր ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ . Ի՛մ առջեւս բրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի . Ես աս շինած տունդ սրբեցի , Զոր իմ անունս յաւիտեան հոն դնեմ . Ի՛ու իմ աչքերս ու սիրտս միշտ հոն պի-
4 տի ըլլան ։ Եւ թէ որ դուն իմ առջեւս՝ Հրու Հօրդ Դաւիթին քալածին պէս , Ի կատարեալ սրտով և ուղղութեամբ քալես , ու բոլոր քեզի պատուիրածներս ընես , ու իմ կանոններս ու դատաստաններս
5 պահես , Ն՚ն ատենը քու թագաւորութեանդ աթոռը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան պիտի հաստատեմ , ՚ինչպէս որ քու Հօրդ Դաւիթին խօսեցայ՝ ըսելով . Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ պակաս պի-
6 տի չըլլայ ։ Եթէ որ դուք կամ ձեր որդիքը ինծմէ խոտորիք , ու ձեր առջեւը դրած պատուիրանքներս ու կանոններս չպահէք , ու երթաք ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընէք , և անոնց երկրպագութիւն ընէք ,
7 դուն Իսրայէլը պիտի չընջեմ ան երկրին վրայէն , որն որ իրենց տուի . ու

Բ Թագ · ե · 12 , 16 ։ Գէ · ը · 4 ։ ղ · 12 ։ Մն · իբ · 10 ։ Սաղ · ՃԼը · 12 ։

Բ Թագ · է · 14 ։ Բմն · է · 19 , 20 ։ Սաղ · ՃԹ · 30 , ՃԸ ։

Ե Օր · դ · 26 ։ դ Թագ · ժէ · 23 ։ իե · 21 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իրր 992

Ի իմ անուանս համար աս սրբած տունս երեսէս պիտի ձգեմ . ե և Իսրայէլը բոլոր ազգաց մէջ առակ
8 ու կատակ պիտի ըլլայ : Եւ [1] աս բարձր տանը համար՝ ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ , ու սու֊ լելով պիտի ըսէ . [2]Ինչո՞ համար աս երկրիս ու աս տանս այս֊
9 պէս ըրաւ : Եւ պիտի ըսեն . Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուածը թողուցին , որ անոնց հայրերը ե֊ դիպտոսի երկրէն հաներ էր , ու ու֊ րիշ աստուածներու յարեցան , և անոնց երկրպագութիւն ու ծառա֊ յութիւն ըրին . աս պատճառաւ Տէրը անոնց վրայ աս բոլոր չարիք֊ ները բերաւ :

Ն · ք · գբ · Իրր 992

Ի Երեմ . է . 14 :

ե Օր · իբ · 37 : Սաղ · խդ · 14 : [1] Բ Մն . է . 21 : [2] Օր · ւթ . 24 , 25 , 26 : Երեմ . իբ . 8 , 9 :

10 [3]Եւ Սողոմոն երկու տունը՝ Տէ֊ րոջը տունը ու թագաւորական տունը քսան տարուան մէջ շինեցին
11 Տիւրոսի թագաւորը Փի֊ րամ՝ եղևնափայտերով , մայր փայ֊ տերով , ու ոսկիով , անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին օգ֊ նութիւն ընելուն համար , Սողոմոն թագաւորն ալ ան տասնը քաղաք տուաւ Գալիլեայի
12 երկրին մէջ : Ու Փիրամ Տիւրո֊ սէն ելաւ , որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները տեսնէ . և իր
13 աչքերուն հաճոյ չերևցան . Ու ը֊ սաւ . Ե՛ղբայր , աս ի՛նչ քաղաքներ էն՝ որ ինծի տուիր . [4]ու անոնց ա֊ նունը [*]Քաբօղի երկիր կոչեց մինչև
14 աս օրս : Եւ Փիրամ՝ թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի խըր֊ կեց :
15 Ու [5]Սողոմոն թագաւորին դրած հարկին պատճառը աս էր՝ որ Տէ֊ րոջը տունը , իր տունը , ու [6]Մե֊ լլօնը , ու Երուսաղէմի պարիսպը , [7]Հասորը , [8]Մակեդդովը ու [9]Գա֊
16 զերը շինէ : (Քանի Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորը ելլելով՝ Գա֊ զերը առեր , ու զանիկայ կրակով այրեր էր , և ան [10]քաղաքին մէջը բնակող Քանանացիները մեռցընե֊ լով , զանիկայ իր աղջկանը՝ Սողո֊ մոնին կնկանը օժիտ տուեր էր :)
17 Ու Սողոմոն՝ Գազերը ու [11]Վարի
18 Բեթորոնը շինեց , Նաև [12]Բաալե֊ թը ու Թադմորը երկրին անապա֊
19 տին մէջ , Եւ Սողոմոնին բոլոր բըջ֊ տեմարանի քաղաքները , ու [13]կառ֊ քերուն քաղաքները , ու ձիաւոր֊ ներուն քաղաքները , և ան բոլոր շէնքերը , որ Սողոմոն [14]ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ , Լիբանանի մէջ , ու իր տէրութեանը բոլոր երկրին մէջ :
20 Ինչ բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ամորհայիներէն , Քետացիներէն , Փերեզացիներէն , Եւսացիներէն ու

Գ · ե

21 Իսրայէլէ որդւոցմէ չէին , Այլ անոնց զաւակները , որ անոնցմէ ետքը ան երկրին մէջ մնացեր էին , [15]ու Իսրայէլի որդիքը չէին կրցեր զանոնք բնաջինջ ընել , Սողոմոն զանոնք [16]հարկատու ծառայ ը֊
22 րաւ մինչև ցայսօր : Բայց Սողոմոն՝ Իսրայէլի որդիներէն իրեն [17]ծառայ չըրաւ . Հապա անոնք էր պատե֊ րազմական մարդիկները , իր [18]պա֊ լատականները , իշխանները , զօ֊ րավարները , ու իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վերակացուներն
23 էին : Սողոմոնին գործքին վրայ [19]հինգ հարիւր յիսուն գլխաւոր իշ֊ խաններ կային , որոնք բանւոր ժո֊ ղովուրդին վրայ կ'իշխէին :
24 Իսկ [20]Փարաւոնին աղջիկը Դաւի֊ թին քաղաքէն ելաւ , — [21]ինք տունը՝ որն որ Սողոմոն անոր համար շիներ էր . — ան ատենը Մելլոնը շի֊ նեց :
25 Եւ Սողոմոն տարին իրեք ան֊ գամ Տէրոջը համար շինած սեղա֊ նին վրայ ողջակէզներ ու խաղա֊ ղութեան զոհեր կը մատուցանէր , և Տէրոջը առջևի [22]վրայ խունկ կը ծխէր :
26 Ու Երբոր տունը լմընցուց , Սո֊ ղոմոն թագաւորը Եդովմի երկրին մէջ՝ կարմիր ծովուն եղերքը՝ Ելա֊ թին քովը եղող [23]գասիոնգաբերի
27 մէջ [24]նաւեր շինեց : Եւ Փիրամ՝ Սողոմոնին ծառաներուն հետ , ծո֊ վու [25]քարտուղարները հմուտ եղող իր նաւավար ծառաները ան նաւե֊
28 րով խրկեց : Ու անոնք [26]Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր քսան տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն Թագաւորին բերին :

Ն · ք · գբ · Իրր 992

[1] Դատ . ա . 21 , 27 , 29 : գ · 1 :
[2] Ցես . ժե . 63 : ժէ . 12 :
[3] Դատ . ա . 28 :
[4] Ցես Ցե . Թ · 25 , 26 : Եզր · բ · 55 , 58 : Նեհեմ . է . 57 : ժա . 3 :
[5] Ղե . իե . 39 :
[6] Եբբ . ծա֊ ռաները :
[7] Տես բ Մն . ը · 10 :
[8] Դւ . գ · 1 : բ Մն . ը · 11 :
[9] Դւ . է . 8 :
[10] բ Թագ . ե . 9 : Գւ . ժա . 27 : բ Մն . ւբ · 5 :
[11] Թաւ . լդ . 35 : բ Օր . ը · 8 : Գւ . իբ . 49 :
[12] բ Մն . ը · 17 , 18 :
[13] Դւ . ժ . 11 :
[14] Ցես . ժբ . 27 :

Գ · ժ

1 Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին իմաստութեանը վրայ կը զարմանայ : 14 Սողոմոնին ոսկին . 16 անոր վահանները . 18 անոր փղոսկրեայ աթոռը . 21 անոր սամանները . 24 անոր բերուած ընծաները . 26 անոր կառքերը ու ձիերը :

1 [1]Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց , ու եկաւ [2]որ խրթին հարց֊
2 մունքներով զանիկայ փորձէ : Եւ անիկայ Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ զօրքով , խունկեր՝ ու խիստ շատ ոսկի՝ ու պատուական քարեր բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին քովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին
3 մէջը եղածը անոր զրուցեց : Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքնե֊ րը բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ Թագաւորը չը֊
4 հասկրնայ ու չբացատրէ անոր : Եւ Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին բոլոր իմաստութիւնը , ու անոր

[1] Բ Մն . Թ . 1 , եե : Մատ . ժբ . 42 : Ղուկ . ժա . 31 :
[2] Տես Դատ . ժդ · 12 : Առակ . ա . 6 :

5 շինած տունը , Եւ անոր սեղանին
կերակուրները , ու անոր ծառանե-
րուն *բնակարանները , և սպասա-
ւորներուն կայնուածքը , ու ա-
նոնց հագուստները , և անոր մատ-
ռուակները , Եւ †Տէրոջը տունը
ելլելու սանդուխը" տեսնելով ,
6 խելքը գլխէն գնաց . Եւ թագաւո-
րին ըսաւ . Քու վիճակիդ ու իմաս-
տութեանդ վրայով իմ երկրիս
մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են ե-
7 ղեր . Բայց ես ան խօսքերուն չհա-
ւատացի , մինչև որ ՚ՆՅՄԸ եկայ
ու իմ աչքերովս տեսայ . և ահա
ինծի՝ ՚՚՚ որ կէսը չպատմեցին . քու
իմաստութիւնդ ու երջանկու-
թիւնդ իմ լսած համբաւէս աւելի
8 է : †Երանի քու մարդիկներուդ՝
երանի աս քու ծառաներուդ՝ ո-
րոնք միշտ քու առջևդ կայնելով
քու իմաստութիւնդ կը լսեն :
9 Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ
ըլլայ , որ քեզի հաճեցաւ , ու քեզ
Իսրայէլի աթոռին վրայ դրաւ . Ե-
հովան Իսրայէլը յաւիտեան սիրե-
լուն համար , քեզ թագաւոր ը-
րաւ , Նոր իրաւունք ու արդարու-
10 թիւն ընես : Եւ †թագաւորին՝
հարիւր քսան տաղանդ ոսկի , ու
խիստ շատ խունկեր , ու պատուա-
կան քարեր տուաւ : Ալ անկէ
եւս այնչափ շատ խունկ չեկաւ ,
որչափ որ Սաբայի թագուհին Սո-
ղոմոն թագաւորին տուաւ :
11 Եւ Քիրամին նաւերը՝ որ Ոփի-
րէն ոսկի կը բերէին , Ոփիրէն խիստ
շատ †ալմուկ փայտեր ու պա-
12 տուական քարեր բերին : Եւ
թագաւորը ալմուկ փայտէն յենա-
րաններ շինեց՝ Տէրոջը տանը ու
թագաւորական տանը համար , և
քնարներ ու տաւիղներ՝ երգեցող-
ներուն համար . ասանկ էալմուկ
փայտ բնաւ չեկաւ , ու չերեւցաւ
մինչև յայսօր :
13 Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի
թագուհիին բոլոր ուզած ու խընդ-
րած բաները տուաւ , Սողոմոն
թագաւորը իր ‡առատաձեռնու-
թեամբը անոր տուածէն 'ի զատ :
Եւ անիկայ իր ծառաներուն հետ
դարձաւ իր երկիրը գնաց :
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռը՝ վեց հարիւր
վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր .
15 Առուտուր ընողներէն , ու վաճա-
ռականներէն , և Ա|Ռարաբացւոց
բոլոր թագաւորներէն , ու երկրին
նախապարներէն ՚՚՚ 'ի զատ :
16 Եւ Սողոմոն թագաւորը կռածոյ
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց .
՚՚ ՚ՆՆ մէկ վահանին համար վեց
17 հարիւր ՚ՒՒՂ ոսկի գնաց , †կռա-
ծոյ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ
ՂՒՒՉ . ՚՚ ՚ՆՆ մէկ ասպարին իրեք
մնաս ոսկի գնաց . ու թագաւորը
Լիբանանի անտառին տունը դրաւ
զանոնք :
18 ¦Եւ թագաւորը փղոսկրէ մեծ
աթոռ մը շինեց , ու զուտ ոսկիով
19 պատեց զանիկայ . Ա՛ս աթոռը վեց
աստիճան ունէր . ու աթոռին վե-
րի ծայրը եւեէն բոլորշի էր , և նըս-
տելու տեղը մէկ կողմէն ու մէկալ
կողմէն յենարաններ ունէր , ու
յենարաններուն քովը երկու ա-
20 ռիւծներ կը կայնէին : Եւ հոն վեց
աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն
ու մէկալ կողմէն տասներկու ա-
ռիւծներ կը կայնէին . բոլոր թա-
գաւորութիւններու մէջ ասանկ
բան մը շինուած չէր :
21 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր
խմելիքի ամանները ոսկի էին . և
Լիբանանի անտառին տանը բոլոր
ամանները զուտ ոսկի էին . արծա-
թէ չկար . ԻՒՂ որ ՚ՆՒՀ Սողոմո-
նին օրերը՝ բանի մը տեղ չէր սե-
22 պուեր : Վասն զի թագաւորը ծո-
վու վրայ՝ Քիրամին նաւերուն հետ
†Թարսուսցի նաւեր ունէր . Թար-
սուսցի նաւերը իրեք տարին անգամ
մը՝ ոսկիով , արծաթով , փղոս-
կրով , և կապիկներով , ու սիրա-
մարդներով բեռնաւորուած կու
գային :
23 Եւ Սողոմոն թագաւորը հա-
րստութեան ու իմաստութեան
կողմանէ՝ երկրիս բոլոր թագաւոր-
24 ներէն մեծ եղաւ : Ու բոլոր երկիրը
կը փափաքէր Սողոմոնին երեսը
ՊՒՆԼԸ , և անոր իմաստութիւնը
լսելու , որն որ Աստուած անոր սրտին
25 մէջը դրեր էր : Ու անոնց ամէնը
տարուէ տարի իրենց ընծաները կը
բերէին , ՚ՄՒՒՒՆ՝ արծաթէ աման-
ներ , ոսկիէ ամաններ , հանդերձ-
ներ , զէնքեր , խունկեր , ձիեր ու
ջորիներ :
26 Եւ Սողոմոն †կառքեր ու ձիա-
ւորներ ժողվեց , ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք , ու տասներ-
կու հազար ձիաւոր ունէր . ու
զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջը , ու Երուսաղէմի մէջ՝ թա-
27 գաւորին քովը տեղաւորեց : †Եւ
թագաւորը Երուսաղէմի մէջ՝ ար-
ծաթը քարերու պէս հասարակ ըն-
ծաւ ըրաւ , ու եղևնափայտը շատու-
թենէն՝ դաշտի մէջ եղող մոլա-
28 թզենիներուն պէս ըրաւ : Եւ
Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու
գային . ու թագաւորին վաճա-
ռականներուն կարաւանը մէկ որո-
շուած գնով մը կ'ԷՒՒՐ երամակներ
29 ծախու կ'առնէին : Ու Եգիպտոսէն

Ն · Ք · դԲ · Իսր 992

* Կ՚ ժա-ղովս ·

† ա ՄՆ · իշ · 16 ·

† Կ՚ Տէրոջը տանը մէջ բուած ոգեկութիւնը

Բ Ոաակ · բ · 34 ·

Ե Գլ · ե · 7 ·

Ը Թագ · բ · 15 · Սաղ · Ղբ · 2 · Ոաակ · բ · 15 ·

Ի Սաղ · Ղբ · 10 , 15 ·

Ը Գլ Թ · 27 ·

Ի ՐՄՆ · բ · 8 · Թ · 10 · 11 ·

Ժ ՐՄՆ · Թ · 11 ·

Ի ՐՄՆ · Թ · 10 ·

‡ ԵՒՐ · Ձիաքին Նամանման

Ա ՐՄՆ · Թ · 24 · Սաղ · Ղբ · 10 ·

Կ՚ խառնիճաղանձ ժողովուրդներուն

Ի Գլ · Ժգ · 26 ·

Ն · Ք · դԲ · Իսր 992

Ի Գլ · ե · 2 ·

Ա ՐՄՆ · Թ · 17 , ԼԱ ·

Ա ՐՄՆ · Թ · 20 , ԼԱ ·

Ը Գլ · գ · 12 · 13 · դ · 36 ·

Ե Գլ · գ · 26 · Ր ՄՆ · ա · 14 · Թ · 25 · Ժ ՐՕր · Ժե · 16 ·

Ա ՐՄՆ · ա · 15—17 ·

Ե ՐՕր · Ժե · 16 · Ր ՄՆ · ա · 16 · Թ · 28 ·

Ն·Ք·ՂՁ· Իրր 992

Ը Ցես·ա· 4։ դ Թագ· է·6։

մէկ կառք մը դուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր արձաթով վեր կու գար, ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծաթով. Ը ու ձեռքովը այնպէս կը հանէին։

ԳԼ· ԺԱ

1 Սողոմոնին կնիկները ու հարճերը 4 անոր ծերութեան ատենը՝ զանիկայ կռապաշտութեան կը դարձընեն։ 9 Աստուած սպառնալիքներ կ'ընէ անոր։ 14 Սողոմոնին հակառակորդները, Ադադ՝ որ Եդիպտոսի մէջ իբրև հիւր ընդունուած էր, 23 ու Ռազոն՝ որ Դամասկոսի մէջ կը թագաւորէր, 26 և Ներոբովամ՝ որուն համար Աքիան մարգարեացաւ։ 41 Սողոմոնին գործքերը, իր թագաւորութեանը օրերը, ու մահը։ Ներոբովամ անոր տեղը կը յաջորդէ։

– Նէեմ· ժգ·26։
Բ Օր·ժէ·17։

1 Եւ Սողոմոն թագաւորը՝ Փարաւոնին աղջիկէն՝ ի զատ Բ շատ օտարազգի կիներ, Մովաբացի, Ամմոնացի, Եդովմացի, Սիդոնացի, Քետացի կը-
2 նիկներ սիրեց. Ան ազգերէն՝ որոնց համար Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ըսեր էր. Ընոնց քովը մի մտնէք, ու անոնք ալ ձեր քովը չմտնեն, որ ձեր սիրտերը իրենց աստուածներուն չդարձընեն, Սողոմոն սի-
3 րով անոնց յարեցաւ։ Եւ անիկայ եօթը հարիւր իշխանազուն կնիկ, ու իրեք հարիւր հարճ ունէր. ու անոր կնիկները անոր սիր-

Իրր 984
Ժ Օր·ժէ·17։ Նէեմ· ժգ·26։
Ի ԳԼ·ը·61։
Ղ ԳԼ·Թ·4։

4 տր խոտորցուցին։ Եւ Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը Թանոր կնիկները անոր սիրտը՝ օտար աստուածներու դարձուցին, ու Իանոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ՝
5 Ղիր հօրը Դաւիթին սրտին պէս կատարեալ չէր։ Եւ Սողոմոն՝ Սիդոնացւոց աստուծոյն Ի Աստարովթին ետևէն, ու Ամմոնացւոց գար-
6 շելի Մեղբոմին ետևէն գնաց։ Եւ Սողոմոն՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Ր Տէրոջը ետևէն՝ իր հօրը Դաւիթին պէս կատարեալ
7 ոտքով չգնաց։ Ան ատենը Սողոմոն՝ Երուսաղեմին դիմացը եղող լեռանը վրայ Մովաբացւոց գարշելի քամովսին համար Բարձր տեղ մը շինեց, ու Ամմոնացւոց գարշելի
8 Մողբին համար ալ։ Եւ իր բոլոր օտարազգի կնիկներուն համար ալ այնպէս ըրաւ, որոնք իրենց աստուածներուն խունկ կը ծխէին ու զոհ կը մատուցանէին։
9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ, վասն զի անիկայ Ի իր սիրտը խոտորցուց Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն, Ե ան որ երկու անգամ իրեն երևցաւ, ու հաս բանիս համար պատուիրեց որ ուրիշ աստուածներու ետևէ չերթայ. բայց անիկայ Տէ-
10 րոջը պատուէրը չպահեց։ Եւ Տէրը Սողոմոնին ըսաւ. Որովհետև Է դուն ասանկ ըրիր՝ և իմ ուխտս ու քեզի պատուիրած կանոններս չպահեցիր, Ը Թագաւորութիւնդ անշուշտ քեզմէ պիտի պատռեմ, ու քանիկայ քու ծառայիդ պիտի տամ։
12 Միայն Թէ աս բանը քու օրերուդ մէջը չեմ ըներ, քու հօրդ Դաւիթին համար. Բայց զանիկայ քու որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատռեմ։
13 Սակայն բոլոր Թագաւորութիւնը պիտի չպատռեմ. Ը Ա իմ ծառայիս Դաւիթին համար, ու Ձիմ ընտրած Երուսաղեմիս համար Ե քու որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ։
14 Եւ Տէրը Ժ Սողոմոնին դէմ մէկ թշնամի մը հանեց, Յեդովմի Թագաւորին սերունդէն Եդով-
15 մայեցի Ադադը. Ի վասն զի Դաւիթ Եդովմի մէջ եղած ատենը, երբոր Ցովաբ զօրագլուխը մեռցուածները թաղելու համար ելաւ, Ն ու Եդովմի մէջ բոլոր արուները մեռցուց.
16 (Որովհետև Ցովաբ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ հոն վեց ամիս նստաւ, մինչև որ Եդովմայեցւոց բոլոր ա-
17 րուները մեռցուց.) Ան ատենը Ադադ իր հօրը քանի մը Եդովմայեցի ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ. ու Ադադ դեռ
18 պզտիկ տղայ էր։ Եւ անոնք Մադիամէն ելան՝ ու Փառան եկան, և Փառանէն իրենց հետ մարդիկներ առին, ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին, որ անոր տուն տուաւ, ու անոր ռճիկ կապեց, ու անոր երկիր տուաւ։
19 Եւ Ադադ՝ Փարաւոնին առջևը շատ շնորհք գտաւ. ու Փ Ան իր կնկանը քոյրը՝ Թահփենէս Թագուհիին քոյրը՝ անոր կնիկ տուաւ։
20 Եւ Թահփենէսին քոյրը Ափ Ան որդի մը ծնաւ, որ Գանեբաթ Ան Ե Ան. ու Թահփենէս զանիկայ Փարաւոնին տանը մէջ մեծցուց. ու Գանեբաթ՝ Փարաւոնին տունը՝ Փարաւոնին որդւոցը մէջն էր։
21 Ե Ու երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ լսեց Թէ, Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացեր է, ու Ցովաբ զօրապետը մեռեր է, Ադադ՝ Փարաւոնին ըսաւ. Արձակէ զիս, որ իմ երկիրս
22 երթամ։ Եւ Փարաւոն անոր ըսաւ. Իմ քովս քու Ի՞նչդ պակաս է, որ քու երկիրդ երթալ կ'ուզես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ոչ, Բ Ան Ը Ան Ժ Ան, բայց անպատճառ արձակէ զիս։
23 Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ Ա Ան Թշնամի մը հանեց, Յելիադային որդին Ռազոնը, որ իր տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար Թա-

Ն·Ք·ՂՁ· Իրր 984

Ե Եբր·ասի-կայ քու քովդ եղաւ։
Հ Հմր 31։ ԳԼ· ժբ·15, 16։

Յբ Թագ·է· 15։ Սաղ· ԽԹ·33։
Ղբ Օր·ժբ· 11։
Ը ԳԼ·ժբ· 20։
Ժ Մն·ա· 26։
Յբ Թագ·բ· 14։ ա Մն· ժբ·12, 13։
Ն Թես·իդ· 19։ բ Օր· ի·13։

Բ Թագ·ը· 8։

24 գաւորին քովէն փախեր էր ։ Ու
անիկայ իր քովը մարդիկներ ժողո-
վեց , և դնդապետ եղաւ . և ու երբ-
որ Դաւիթի զանոնք կոտրեց , Դա-
մասկոս գացին ու հոն բնակեցան ,
ու Դամասկոսի մէջ թագաւորու-
25 Թիւն ըրին ։ Ուստի Ռ֊ը՝ Սողո-
մոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Իսրայէ-
լին Թշնամի եղաւ , Ադադին ըմ֊
չարութենէն՝ի զատ . ու Իսրայէլին
նեղութիւն կու տար , և Ասորւոց
վրայ կը թագաւորէր ։
26 Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Սարե-
դայէն Եփրաթացի Ն֊նաբատի որ-
դին Ցերոբովամն ալ , որուն մայրը
որբևարի կնիկ մըն էր Սարուա ա-
նունով , Ն֊թագաւորին դէմ ձեռք
27 վերցուց ։ Ու թագաւորին դէմ
ձեռք վերցընելուն պատճառը աս
էր . ՚երբոր Սողոմոն Մելոնը շի-
նեց , և իր հօրը Դաւիթին քաղա-
28 քին փլած տեղը գոցեց , Ցերոբո-
վամ խիստ ուժով մարդ մը ըլլա-
լով , ու Սողոմոն տեսնելով որ
անիկայ գործուներայ կարի՛ մըն է ,
զանիկայ Յովսեփի տանը բոլոր
29 բեռներուն վրայ դրաւ ։ Եւ եղաւ
որ ան ժամանակը Ցերոբովամ Ե-
րուսաղեմէն դուրս ելաւ . ու Ճամ-
բուն մէջ ՚Սիլովնացի Աքիա մար-
գարէն անոր հանդիպեցաւ . և ա-
նիկայ նոր վերարկու մը հագեր էր .
ու դաշտին մէջը երկուքնին մինակ
30 էին ։ Եւ Աքիա անոր վրայի նոր
վերարկուն բռնեց , ու զանիկայ
տասներկու կտոր պատռեց ։
31 Եւ Ցերոբովամին ըսաւ ։ Տասը
կտորը քեզի՝ առ . քանզի ՚Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Ահա Սողոմոնին ձեռքէն Թա-
գաւորութիւնը պիտի պատռեմ ,
ու տասը ցեղը քեզի պիտի տամ ։
32 Եւ իմ ծառայիս Դաւիթին հա-
մար՝ ու Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն
ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս հա-
մար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ .
33 ՚Որովհետև զիս Թողուցին , ու
Սիդոնացւոց աստուածոյն Աստա-
րովթին , և Մովաբացւոց աստու-
ծոյն Քամովսին , ու Ամմոնի որ-
դւոցը աստուածոյն Մելքոմին եր-
կրպագութիւն ըրին , և իմ Ճամ-
բաներուս մէջը չգալեցին , որ իր
հօրը Դաւիթին պէս՝ իմ աչքիս
ուղիղ եղածը , ու իմ կանոններս
ու դատաստաններս՝ի գործ դնեն ։
34 Սակայն անոր ձեռքէն բոլոր Թա-
գաւորութիւնը պիտի չառնեմ , ու
զանիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ իշխան պիտի Թողում , իմ
պատուիրանքներս ու կանոններս
պահող իմ ընտրած ծառայիս Դա-
35 ւիթին համար ։ Բայց ՚անոր որ-
դւոյն ձեռքէն Թագաւորութիւնը
պիտի առնեմ , ու տասը ցեղը քեզի
36 պիտի տամ ։ Եւ անոր որդւոյն մէկ
ցեղ մը պիտի տամ , որ ՚իմ ծա-
ռաս Դաւիթը իմ առջեւս միշտ մէկ
ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քա-
ղաքին մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ ա-
37 նունս հոն դնելու համար ։ Ու քեզ
պիտի առնեմ , և սրտիդ բոլոր
ուզածին պէս Թագաւորութիւն
պիտի ընես , ու Իսրայէլի վրայ
38 Թագաւոր պիտի ըլլաս ։ Եւ Թէ
որ իմ բոլոր քեզի պատուիրածնե-
րուս ջաղանդութիւն ընես , ու իմ
Ճամբաներուս մէջը քալես , և իմ
ծառայիս Դաւիթին ըրածին պէս՝
իմ կանոններս ու պատուիրանք-
ներս պահելով՝ իմ առջեւս ուղիղ
եղածը ընես , անատենը ֊ես քեզի
հետ պիտի ըլլամ , ու ֊քեզի մնա-
յուն տուն պիտի շինեմ , ինչպէս
որ Դաւիթին շինեցի , ու Իսրայէլը
39 քեզի պիտի տամ ։ Եւ ասոր հա-
մար Դաւիթին սերունդը պիտի
40 չարչարեմ , բայց չէ Թէ միշտ ։ Ու
Սողոմոն՝ Ցերոբովամը մեռցընել
ուզեց , բայց Ցերոբովամ ելաւ
Եգիպտոս փախաւ , ֊֊ Եգիպտոսի
Սիսակ Թագաւորին քովը ֊֊ ,
ու մինչև Սողոմոնին մեռնիլը Ե-
գիպտոս մնաց ։
41 Եւ ՚Սողոմոնին մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու անոր բոլոր ըրած-
ները , ու անոր իմաստութիւնը ,
ահա Սողոմոնին պատմութեանը
42 գրքին մէջ գրուած չէն ։ ֊Եւ Սո-
ղոմոնին Երուսաղեմի մէջ բոլոր
Իսրայէլի վրայ Թագաւորութիւն
ըրած օրերը՝ քառասուն տարի է-
43 ղաւ ։ ՚Ու Սողոմոն իր հայրերուն
հետ քնացաւ , և իր հօրը Դաւի-
թին քաղաքին մէջը Թաղուեցաւ .
ու անոր որդին ֊Ռոբովամ՝ անոր
տեղը Թագաւոր եղաւ ։

Գ Լ · Ժ Բ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամ Թագաւոր ընելու
համար Սիւքեմի մէջ ժողվուելով՝ Ցերոբովա-
մին միջոցովը անկէ կը խնդրեն որ իրենց վրայ
դրուած լուծը Թեթևցընէ ։ 6 Ռոբովամ՝
երիտասարդներուն խորհրդովը ծերերուն խր-
բատը մերժելով՝ խստութեամբ կը պատաս-
խանէ անոնց ։ 16 Տասը ցեղերը կ՚ապստամ-
բին , ու Ադորամը կը մեռցընեն . ասոր վրայ
Ռոբովամ կը փախչի ։ 21 Ռոբովամ բանակ
կը կազմէ , բայց Սեմայիային կ՚արգիլուի ։ 25
Ցերոբովամ իր Թագաւորութիւնը զօրացնե-
լու համար քաղաքներ կը շինէ ։ 26 ու երկու
որթերուն կռապաշտութիւնը կը հաստատէ ։

1 Եւ ֊Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց .
վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանի-
կայ Թագաւոր ընելու համար
2 Սիւքեմ գացեր էր ։ Ու ֊Նաբա-
տեան Ցերոբովամ՝ որ Սողոմոն
Թագաւորին երեսէն փախած՝ Ե-
գիպտոս կը բնակէր , դեռ ֊Ե-

Ն · ք · ղ · Իրր 984
Ը Թագ · բ · 3 ։ ժ · 8 ։ 18 ։
Գ Գէ · ժբ · 2 ։ բ Մն · ժգ · 6 ։
Ը Թագ · ի · 21 ։
֊ Գէ · Թ · 24 ։
Իրր 980
֊ Գէ · ժդ · 2 ։
Վ Ցես ա Թագ · ժե · 27 ։ իդ · 5 ։
֊ Հմ 11 , 13 ։
Բ Հմ 5 , 6 , 7 ։
Գ Գէ · ժբ · 16 , 17 ։
Ն · ք · ղ · Իրր 980
֊ գ Թագ · ժե · 4 ։ գ Թագ · բ · 19 ։ Սաղ · ճբ · 17 ։
֊ Գէ · ժա · 5 ։
֊ Բ Թագ · է · 11 , 27 ։
֊ բ Մն · Թ · 29 ։
֊ բ Մն · Թ · 30 ։
֊ բ Մն · Թ · 31 ։
Իրր 975
Բ Մաս · ա · 7 ։
֊ բ Մն · ժ · 1 , ՟ ։
Ը Գէ · ժա · 26 ։
֊ Գէ · ժա · 40 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 975

զիպտոսի մէջ էր երրոր ա-
3 ֆեանը լսեց , եւ Հոդբ խրբ-
կելով զանիկայ կանչեցին . ու ճե-
րոբովամ և Իսրայէլի բոլոր ժողով-
քը եկան , ու Ռոբովամին հետ խո-
4 սեցան ու ըսին . Քու հայրդ մեր
Բ Թագ · ը · 11—18 · Գէ · դ · 7 ։ վրայ Բ ծանր լուծ մը դրաւ . դուն
հիմա քու հօրդ խիստ ծառայու-
թիւնը , ու մեր վրայ դրած ծանր
լուծը թեթեւցուր , ու քեզի ծա-
5 ռայութիւն ընենք ։ եւ անիկայ
ըսաւ անոնց . Գացէք՝ ու իրեք օ-
րէն ետքը ինծի դարձէք . ու ժո-
ղովուրդը գնաց ։
6 Եւ Ռոբովամ Թագաւորը խոր-
հուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին
երրոր անիկայ ողջ էր , ու ըսաւ .
Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու
տաք , որ աս ժողովուրդին պա-
7 տասխան տամ ։ եւ անոր խօսեցան
Ի Թագ · ժ · 7 ։ Ածակ · ժե · 1 ։ ու ըսին . Եթէ որ դուն այսօր աս
ժողովուրդին ծառայ ըլլաս , ու ա-
նոնց ծառայութիւն ընես , և անոնց
բարի խօսքեր ըսելով պատասխան
տաս , ան ատեն անոնք քեզի միշտ
8 ծառայ կ՚ըլլան ։ Բայց Ռոբովամ ծե-
րերուն իրեն տուած խորհուրդը
մերժեց , ու իր առջեւը կայնող ե-
իր հետը մեծցած երիտասարդներուն
9 խորհուրդ հարցուց . Եւ անոնց ը-
սաւ . Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու
տաք , որ աս ժողովուրդին պա-
տասխան տամ . քանզի անոնք ինծի
խօսեցան , ու ըսին . Քու հօրդ մեր
10 վրայ դրած լուծը թեթեւցուր ։ Ու
անոր հետ մեծցած երիտասարդնե-
րը անոր խօսեցան ու ըսին . Քու
հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու
դուն մեր վրայէն թեթեւցուր՝ ըսող
ժողովուրդին այսպէս խօսիս , ու
անոնց այսպէս ըսես . Իմ պզտիկ
մատս՝ իմ հօրս մէջքէն հաստ է .
11 Իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր
է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խա-
րազաններով խրատեր է , բայց ես
ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։
12 Եւ Ճերոբովամ ու բոլոր ժողո-
վուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին ե-
կան , ինչպէս որ թագաւորը ըսեր
էր թէ՝ Երրորդ օրը ինծի եկէք ։
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խըս-
տութեամբ պատասխան տուաւ ,
և ծերերուն իրեն տուած խրատը
14 մերժելով , Երիտասարդներուն խոր-
հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ,
ու ըսաւ . Իմ հայրս ձեր լուծը ծան-
րացուցեր է , բայց ես ձեր լուծը
աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ
հայրս ձեզ խարազաններով խրա-
տեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով
15 պիտի խրատեմ ։ Եւ թագաւորը
ժողովուրդին խօսքը մտիկ չըրաւ .
վասն զի Աստուծմէ եղաւ ,
որ Տէրը Սիլոնացի Ախիային ձեռ-
քովը Նաբատեան Ճերոբովամին
16 ըսած խօսքը հաստատէ ։ Ու երրոր
բոլոր Իսրայէլը տեսաւ որ թագա-
ւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողո-
վուրդն ալ թագաւորին պատաս-
խան տուին ու ըսին . Մենք Դա-
ւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք ,
ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառան-
գութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝
ձեր վրաններդ դարձէ՛ . ով Դա-
ւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա .
ու Իսրայէլը իրենց վրաններդ գա-
17 ցին ։ Բայց Յուդայի քաղաքնե-
Բ Գէ · ժա · 13 · 36 ։ րուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւո-
ցը վրայ՝ Ռոբովամը թագաւոր ե-
18 ղաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը
Ա Գէ · դ · 6 · ե · 14 ։ երրոր հարկերուն վրայ եղող Ա-
դորամը խրկեց , բոլոր Իսրայէլը
զանիկայ քարերով քարկոծեցին ,
ու մեռաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագա-
ւորը արտորալով կառքը հեծաւ ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի ։ Այսպէս
Իդ Թագ · ժէ · 21 ։ Իսրայէլը Դաւիթի տունէն ապըս-
տամբեցաւ մինչև աս օրս ։
20 Եւ բոլոր Իսրայէլը Ճերոբովամին
դառնալը լսելով՝ Հոդբ խրկեցին ,
ու զանիկայ ժողովքին մէջը կան-
չեցին , և զանիկայ բոլոր Իսրայէ-
լի վրայ թագաւոր դրին , ու Յու-
դայի ցեղէն՝ի զատ Դաւիթին տա-
Ա Գէ · ժա · 13 · 32 ։ 21 նը ուրիշ հետևող մը չկար ։ Եւ
Ռոբովամ Երուսաղէմ մտաւ , ու
Բ Մն · ժա · 1 ։ բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիա-
մինի ցեղէն հարիւր ութսուն հա-
զար ընտիր պատերազմողներ ժող-
վեց , որ Իսրայէլի տանը հետ պա-
տերազմին , ու թագաւորութիւնը
Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դար-
ձընեն ։
22 Եւ Աստուծոյ մարդուն Սեմա-
յիային՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ՝
Բ Մն · ժա · 2 ։ 23 ըսելով . Սողոմոնի որդւոյն Յու-
դայի Ռոբովամ թագաւորին , ու
բոլոր Յուդայի տանը , ու Բենիամի-
նին , և մնացորդ ժողովուրդին խօ-
24 սիս , ու ըսես . Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ . Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որ-
դւոցը՝ ձեր եղբայրներուն հետ մի
պատերազմիք . ամէն մարդ թող
իր տունը դառնայ . Ես վասն զի աս
Ա Հմր 15 ։ բանը ինծմէ եղաւ ։ Եւ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրին , ու Տէրոջը ը-
սածին պէս՝ * ետ դարձան ։
* Կ՚երթալէն Տես Դատ · թ · 45 ։ 25 Ու Ճերոբովամ Եփրեմի լեռանը
Յ Դատ · բ · 17 ։ վրայ Սիքեմը շինեց , ու հոն բը-
նակեցաւ . և անկէ ելլաւ , Յ Փա-
26 նուէլը շինեց ։ Ու Ճերոբովամ իր
սրտին մէջը ըսաւ . Հիմա թագա-
ւորութիւնը Դաւիթին տանը պի-
27 տի դառնայ ։ Թէ որ աս ժողո-

Ն·Ք·ԳԲ· 975

ՂԲ Օբ·ժբ· 5, 6։

վուրդը Երուսաղէմ Ղ Ցէրոջը տուն ը ելլէ զոհ ընելու համար, ան ատենը աս ժողովուրդին սիրտը իրենց տիրոջը Ցուդայի Ռոբովամ թագաւորին պիտի դառնայ, և զիս պիտի մեռցընեն, ու Ցուդայի Ռոբովամ թագաւորին պիտի դառ-

ֆԳ Թագ·ժ· 29 · ժե · 16։

28 նան։ Եւ թագաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու ֆերկու հատ ոսկիէ որթ շինեց. ու անոնց ըսաւ. *Ասկէ ետև ձեզի Երուսաղէմ ելլել պէտք չէ՝ ով Իսրայէլ, *ահա քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի

*Կ՚Ել·լբ·4, 8։

29 երկրէն հանեցին։ Ու մէկը ⁂Բեթէլի մէջ դրաւ, ու մէկալն ալ Դանի

⁂Յն·իբ· 19։ Ում·գ· 15։

30 մէջ դրաւ։ Եւ ասիկա մեղքի պատճառ եղաւ. վասն զի ժողովուրդը մինչև Դան կ՚երթար ան-

Ն Դատ·ժբ· 29։

31 րկուն առջևը երկրպագանելու։ Բարձր տեղերու վրայ կատուններ շինեց. և Ղժողովուրդին ցած մարդիկներէն քուրմեր ըրաւ, որոնք Ղևիի որդւոյմէ չէին։

Ղ Գլ·ժգ· 34։ գԹագ· ժէ· 21։

32 Ու ցերորդ ամսուն մէկը՝ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը, Ցուդայի մէջ տօն տօնին պէս տօն սահմանեց, ու սեղանին վրայ †զոհեր մատուց՝. Բեթէլի մէջ այսպէս ըրաւ, ու իր շինած որթերուն զոհեր մատուց. և բարձր տեղերուն համար ըրած Ղքուրմերը Բեթէլի մէջ դրաւ։

Ա Գլ·ժգ· 32։ Թում· գ· 10։ Գլ· ժգ· 33։ գ Թագ· ժէ· 32։ բ Մն· ժա· 14։ 15։ Եզկ· խգ· 7, 8։

33 Ու ՚իր մտքէն ընտրած ամսուն մէջ՝ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը՝ Բեթէլի մէջ իր շինած սեղանին վրայ զոհեր մատուց, ու Իսրայէլի որդւոցը տօն սահմանեց, ու սեղանին վրայ †զոհեր մատուցանելով՝ ՚խունկ ծխեց՝։

Ղ Ա՚մով· է· 13։

՚Թում· ժե· 39։

†Կ՚Ել·խունկ ծխելու եղաւ։

՚Գլ·ժգ·1։

ԳԼ·ԺԳ

1 Ցերոբովամին ձեռքը կը չորնայ, Բեթէլի մէջ իր շինած սեղանին վրայով մարգարէութիւն ընողին դէմ չարութիւն մտածելուն համար, 6 և մարգարէին աղաթքովը կը բժշկուի։ 7 Ան մարգարէն թագաւորին ընելու պատիւը մերժելով՝ Բեթէլէն կ՚երթայ։ 11 Մէկ ծեր մարգարէ մը խաբելով՝ ետ կը դարձնէ զանիկայ, 20 որ Աստուծմէ կը յանդիմանուի, 23 ու առիւծէ մը կը մեռցուի։ 26 ու ծեր մարգարէն զանիկայ կը թաղէ, 31 և անոր մարգարէութիւնը կը հաստատէ։ 33 Ցերոբովամին կամակորութիւնը։

՚Գլ·ժբ· 32·33։

1 Ու ՚երբոր Ցերոբովամ՝ խունկ ծխելու համար սեղանին քովը կը կայներ, ահա Բ Աստուծոյ մարդ մը Ցէրոջը խօսքովը Ցուդայէն Բեթէլ

Բ գ Թագ· իգ·17։

2 եկաւ։ Եւ Ցէրոջը խօսքովը սեղանին կանչեց ու ըսաւ. Ո՛վ սեղան, ով սեղան, Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա Դաւիթին տանը որդի մը պիտի ծնանի ‡Յովսիա անունով, և քու վրադ խունկ ծխող բարձր տեղերուն քուրմերը՝ քու վրադ

Գ Թագ·իգ·15·16։

պիտի զոհէ, ու քու վրադ մարդոց
3 ոսկորներ պիտի այրեն։ Եւ նոյն օրը Ժնշան մը տալով՝ ըսաւ. Ցէրոջը խօսելուն նշանը աս է. ահա սեղանը պիտի պատռի, ու վրայի մխիրը պիտի թափի։

Ն·Ք·ԳԲ· 975

ԺԵս·է·14։ Ցօ·բ·18։ ա Կոր·ա· 22։

4 Ու երբոր թագաւորը Աստուծոյ մարդուն Բեթէլի մէջ սեղանին համար կանչած խօսքը լսեց, Ցերոբովամ սեղանին վրայէն ձեռքը երկընցուց, ու ըսաւ. Աս ՚բռնեցէք. և անոր վրայ երկընցուցած ձեռքը չորցաւ, ու զանիկայ իրեն դարձընելու կարող չեղաւ։

5 Եւ Աստուծոյ մարդուն Ցէրոջը խօսքովը տուած նշանին պէս՝ սեղանը պատռեցաւ, ու մխիրը սեղանէն թափեցաւ։ Եւ թագաւորը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ժքու Ցէր Աստուծոյդ առջևը աղաչէ, ու ինծի համար աղօթք ըրէ, որ ձեռքս ինծի դառնայ։ Ան ատենը Աստուծոյ մարդը Ցէրոջը առջևը աղաչեց. և թագաւորին ձեռքը իրեն դարձաւ, ու առջինին պէս եղաւ։

Ժ Ել·ը·8։ թ·28։ ժ· 17։ Թում· իա·7։ Գոր· ը·24։ Ցակ· ե·16։

7 Եւ թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ըսաւ. Ինծի հետ տուն եկուր, և քիչ մը կերակուր կեր՝, ու Ղքեզ

Եբէր·էրէտ զօրացո՛ւր։

8 զի պարգև տամ։ Եւ Աստուծոյ մարդը թագաւորին ըսաւ. Ժթէ որ ինծի քու տանդ կէսն ալ տաս, քեզի հետ պիտի չերթամ, ու աս տեղս հաց պիտի չուտեմ, ոչ ալ

Ղ ա Թագ· թ·7։ գ Թագ· ե· 15։

9 ջուր խմեմ. Վասն զի Ցէրը իր խօսքովը ինծի այսպէս պատուիրեց ու ըսաւ. ԸՀաց չուտես, ու ջուր չխմես, ու դացած ճամբայէդ

Ժ Թում· իբ· 18։ իդ·13։

10 չդառնաս։ Ուստի անիկայ ուրիշ ճամբով դնաց, ու Բեթէլ դացած ճամբովը չդարձաւ։

Ը ա Կոր·ե· 11։

11 Եւ Բեթէլի մէջ ծեր մարգարէ մը կը բնակէր. ու անոր որդիքը եկան, ու Աստուծոյ մարդուն նոյն օրը Բեթէլի մէջ բոլոր ըրած գործքերը անոր պատմեցին, և անիկայ թագաւորին ինչ խօսքեր որ ըրուցեր էր, զանոնք ալ իրենց հօրը

12 պատմեցին։ Ու անոնց հայրը ա-նոնց ըսաւ. Ո՞ր ճամբայէն դնաց։ Եւ անոր որդիքը Ցուդայէն եկող Աստուծոյ մարդուն դացած ճամ-

13 բան §ցուցուցին։ Ու իր որդուցը ըսաւ. Էշը պատրաստեցէք ինծի. և անոնք անոր համար էշը պատրաստեցին, ու անիկայ վրան հեծաւ.

§Կ՚Ել· սեր էին։

14 Եւ Աստուծոյ մարդուն ետևէն գընաց, ու զանիկայ բևեկնիի մը տակ նստած գտաւ, ու անոր ըսաւ. Ցուդայէն եկող Աստուծոյ մարդը դուն ես. և անիկայ ըսաւ. Ես

15 եմ։ Ու անոր ըսաւ. Ինծի հետ

16 տունն եկուր, ու հաց կեր։ Եւ ա-

Ն·Ք·ԳՀ· 975

Նիկայ ըսաւ . Ի՞նչեղ հետ չեմ կրնար դառնալ ու քու դուռդ մըտնել . ոչ ալ աս տեղս քեզի հետ հաց պիտի ուտեմ , ու ոչ ջուր
17 խմեմ . Վասն զի Ե Տէրոջը խօսքովը ինծի ըսուեցաւ . Հոն հաց չուտես , ջուր ալ չխմես , ու գացած ճամ-
18 բայէդ չդառնաս : Բայց անիկայ ըսաւ անոր . Ես ալ քեզի պէս մարգարէ եմ , ու մէկ հրեշտակ մը ինծի հետ Տէրոջը խօսքովը խօսեցաւ ու ըսաւ . Զանիկայ քեզի հետ քու տունդ դարձուր՝ որ հաց ուտէ , ու ջուր խմէ : Սուտ
սուտ զրուցեց անոր :
19 Ան տունը անոր հետը դարձաւ , և անոր տունը հաց կերաւ , ու ջուր
20 խմեց : Ու երբոր անոնք սեղանը նստեր էին , Տէրոջը խօսքը զանիկայ դարձնող մարգարէին եղաւ .
21 Ու անիկայ Յուդայէն եկող Աստուծոյ մարդուն կանչելով՝ ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև դուն Տէրոջը խօսքին անշնազանդութիւն ըրիր , ու քու Տէր Աստուծոյդ քեզի պատուիրած պա-
22 տուէրը չպահեցիր , Եւ դարձար , ու հաց կերար ու ջուր խմեցիր Ե անոր տեղը՝ որուն համար քեզի ըսած էր որ հաց չուտես ու ջուր չխմե՛ս , քու մեռելդ քու հայրերուդ գերեզմանը պիտի չմտնէ :
23 Եւ հաց ուտելէն ու ըմբ խմելէն ետքը՝ անիկայ իր ետ դարձուցած
24 մարգարէին էշը պատրաստեց . Ան ալ գնաց . ու ճամբուն մէջ Լմէկ առիւծ մը գտաւ զանիկայ ու մեռցուց . և անոր մեռելը ճամբուն վրայ փռուած մնաց . և էշը անոր քովը կայներ էր , առիւծն ալ մե-
25 ռելին քովը կայներ էր : Եւ ահա՜ Ն՜ի՜ քանի մը մարդիկ անցնելով՝ ճամբուն վրայ փռուած մեռելը ու մեռելին քովը կայնող առիւծը տեսան . ու գացին ան ծեր մարգարէին բնակած քաղաքին մէջը
26 պատմեցին : Եւ զանիկայ ճամբայէն դարձնող մարգարէն երբոր լսեց , ըսաւ . Անիկայ՝ Տէրոջը խօսքին անշնազանդութիւն ընող Աստուծոյ մարդն է . ու Տէրը զանիկայ առիւծին տուեր է , որ զանիկայ պատառելով մեռցուցեր է , Տէրոջը անոր ըսած խօսքին հա-
27 մեմատ : Եւ իր որդուոցը խօսեցաւ ու ըսաւ . Ինծի համար էշը պատրաստեցէք . ու անոնք պատ-
28 րաստեցին : Եւ գնաց անոր մեռելը գտաւ , որ ճամբուն վրայ փռուած էր . ու էշը ու առիւծը մեռելին քովը կայներ էին . առիւծը մեռելը կերած չէր ,
29 ոչ ալ էշը պատառեր էր : Եւ

Ն·Ք·ԳՀ· 975

ան մարգարէն Աստուծոյ մարդուն մեռելը վերցուց , ու զանիկայ իշուն վրայ դրաւ , ու զանիկայ դարձուց . և ծեր մարգարէն քաղաքը մտաւ , որ լալով զա-
30 Նիկայ թաղէ . Եւ անոր մեռելը իր գերեզմանին մէջը դրաւ . ու Ե՜վ՜այ եղբայր ը՜հ՜ը՜վ , անոր վրայ լացին ,
31 Ու զանիկայ թաղելէն ետքը՝ իր որդուոցը խօսեցաւ ու ըսաւ . Երբոր ես մեռնիմ , զիս Աստուծոյ մարդուն թաղուած գերեզմանին մէջը թաղէ՛ք . Ի՞մ ոսկորներս անոր ոս-
32 կորներուն քովը դնէք . Վասն զի Բեթէլի մէջ եղող սեղանին համար , ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կառ-
տուններուն համար՝ Հանոր Տէրոջը խօսքովը կանչած խօսքը անպատճառ պիտի կատարուի :
33 Յետ բանէն ետքը Ցերոբովամ իր չար ճամբայէն չդարձաւ . մանաւանդ նորէն ժողովուրդին ցած մարդիկներէն բարձր տեղերուն Ղբուրմեր կ'ընէր . ամէն ուզողը կ'օրհներ . ու անիկայ բարձր տեղերուն քուրմ
34 կ'ըլլար : Եւ աս բանը Ցերոբովամին տանը մեղքի պատճառ եղաւ , նաև Հանոր երկրիս երեսէն կորսուելուն ու բնաջինջ ըլլալուն :

ԳԼ· ԺԴ

1 Ցերոբովամ իր որդւոյն Աբիային հիւանդանալուն համար՝ իր կնկանը հագուստը փոխել կու տայ , ու զանիկայ ընծաներով Սելով կը խրկէ Ախիա մարգարէին : 5 Ախիա Աստուծոյ յայտնութեամբը Աստուծոյ դատաստանը կը ցուցընէ անոր : 17 Աբիա կը մեռնի ու կը թաղուի : 19 Նադաբ՝ Ցերոբովամին յաջորդը կ'ըլլայ : 21 Ռոբովամին չար վարմունքը : 25 Սիսակ Երուսաղէմը կը կողոպտէ : 29 Աբիա՝ Ռոբովամին յաջորդը կ'ըլլայ :

1 Ն՚ԱՆ ատենը Ցերոբովամին որդին
2 Աբիան հիւանդացաւ : Ու Ցերոբովամ իր կնկանը ըսաւ . Ելիր , կերպարանքդ փոխէ , այնպէս որ Ցերոբովամին կնիկը ըլլալդ չգիտցուի , ու Սելով դնա . ահա Ախիա մարգարէն հոն է . անիկայ էր՝ որ ինծի համար ըսաւ Թէ ես ժողովուրդին վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
3 լամ . Ու ձեռքդ տասը հաց , և բլիթներ , ու մէկ սափոր մեղր առ , ու անոր դնա . անիկայ քեզի պիտի պատմէ ինչ որ տղուն պիտի պա-
4 տահի : Եւ Ցերոբովամին կնիկը այնպէս ըրաւ . ու ելաւ Ե Սելով գընաց , և Ախիային տունը մնաւ . բայց Ախիային աչքերը ծերութենէն տկարացեր էին , ու չէր կրնար տեսնել :
5 Եւ Տէրը Ախիային ըսաւ . Ահա Ցերոբովամին կնիկը՝ իր տղուն համար քեզի բան հարցընելու կու գայ .

956

վան զի անիկայ հիւանդ է . անոր այսպէս ու այսպէս խօսիս . ու անիկայ գալու ատենը անծանօթ
6 կերպարանքով ձեւ ի՛նչ ։ Ու երբոր անիկայ դռնէն ներս կը մտնէր , ընքիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս , ըսաւ . Ո՛վ Ցերոբովամին կնիկը՝ եկուր , դուն ինչո՞ւ ատանկ անծանօթի կերպարանք մտեր ես . բայց ես քեզի խիստ լուր ղրկե-
7 խրկուեցայ ։ Գնա , Ցերոբովամին ըսէ . Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի , ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
8 վրայ իշխան ըրի , եւ Թագաւորութիւնը Դաւիթին տունէն պատռեցի , ու զանիկայ քեզի տուի . ու դուն՝ ինչ պատուիրանքներս պահող , ու իմ առջեւս ուղղութիւն ընելու համար իր բոլոր սրտովը ինծի նազանդ եղող իմ Դաւիթ ծառայիս պէս չեղար .
9 Ա՛նանաւանդ բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն ըրիր , ու գնա բարկացընելու համար՝ դացիր քեզի ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր շինեցիր , ու
10 զիս ետիդ նետեցիր . Ասոր համար ահա Ցերոբովամին տանը վրայ չարիք պիտի բերեմ , ու Ցերոբովամին ամէն երիկ մարդիկները Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոտորեմ , և Ցերոբովամին տունը պիտի աւլեմ , ինչպէս որ աղբը կ'աւլեն , մինչեւ որ
11 հատնի ։ Ցերոբովամին քաղաքի մէջ մեռնողը՝ շուները պիտի ուտեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը՝ երկինքի թռչունները պիտի ուտեն .
12 քանզի Տէրը խօսեցաւ ։ Եւ դուն ելի՛ր , քու տունդ գնա . ու Էքու ոտքերդ քաղաքին մէջը մտած ա-
13 տենը տղան պիտի մեռնի . Ու բոլոր Իսրայէլը լալով զանիկայ պիտի թաղեն . վասն զի Ցերոբովամէն՝ միայն անիկայ գերեզման պիտի մտնէ . որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջեւը Ցերոբովամին տանը մէջ՝ բարի բան մը գտաւ .
14 Նոր վրայ գտնուեցաւ ։ Եւ Տէրը իրեն համար Իսրայէլի վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի հանէ , որ անիկայ ի՛նոյն օրը Ցերոբովամին տունը պիտի կոտորէ . ու ալ ի՞նչ ճաց . գրեթէ հիմա ձեւ ի՛ոտքոնէ
15 — բռնը ։ Եւ Տէրը ջուրերու մէջ եղող շարժուն եղէգի պէս՝ Իսրայէլը պիտի զարնէ , ու Իսրայէլը պիտի խլէ աս բարի երկրիս երեսէն , որն որ անոնց հայրերուն տուեր էր , ու զանոնք Գետին անդին կողմը պիտի ցրուէ , որով-

հետև Տէրը բարկացընելով իրենց Աստարովթի կուռքեր՝ շինեցին .
16 Եւ Իսրայէլը երեսէ պիտի ձգէ , Ցերոբովամին մըրած մեղքերուն համար , ու Իսրայէլին ալ մեղանչել տալուն համար ։
17 Ան տատնը Ցերոբովամին կնիկը ելաւ գնաց , ու Թրսա մտաւ . ու անիկայ տանը դռնէն ներս մտա-
18 ծին պէս , տղան մեռաւ ։ Եւ զանիկայ թաղեցին . ու բոլոր Իսրայէլը անոր վրայ լացին , Ցերոբովամ իր ծառային Ախիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր ։
19 Ու Ցերոբովամին մնացորդ պատմութիւնը՝ թէ ինչպէս պատերազմ ըրաւ , և թէ ինչպէս թագաւորեց , ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը
20 գրուած է ։ Եւ Ցերոբովամին թագաւորութիւն ըրած օրերը քսանուերկու տարի եղաւ , ու իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Նադաբը թագաւոր եղաւ ։
21 Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբովամ Ցուդայի մէջ թագաւորեց . Ռոբովամ քառասունմէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ . և տասնուեօթը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղէմի մէջ , այնտեղ ան քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէլին ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար . Ու անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաամա
22 անունով ։ Եւ Ցուդայեանք ու Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին . ու իրենց ըրած մեղքերովը՝ իրենց հայրերուն բոլոր ըրածէն աւելի
23 զանիկայ բարկացուցին ։ Եւ անոնք ալ ամէն բարձր բլուրներուն վրայ , ու Համէն կանանչ ծառերուն տակը բարձր տեղեր , ու արձաններ , և Աստարովթի կուռքեր
24 շինեցին ։ Ու երկրին մէջ Սոդոմական մեղք ալ գործողներ կային , ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն բոլոր գարշելի բաներուն նման կ'ընէին ։
25 Եւ Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տարին՝ Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ
26 ելաւ . Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ . ամէնն ալ առաւ . Սողոմոնին շինած բոլոր ոսկիէ ասպար-
27 ներն ալ առաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ շինեց , ու զանոնք թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն ընող սուրհանդակաց ոստիկաններուն ձեռքը

Ն · Բ · ԳԲ · 956

Ա Տէո Բ Թագ · Ժբ · 7 · 8 ։ ԳԼ · Ժգ · 2 ։
Բ ԳԼ · Ժա · 31 ։
Գ ԳԼ · Ժա · 33 · 38 ։ Ժե · 5 ։
Դ Եբր · իմ նահէտ և կող
Է ԳԼ · Ժբ · 28 ։ Բ Մն · Ժա · 15 ։
Ը Նէեմ · Թ · 26 ։ Սաղ · Ծ · 17 ։ Եզեկ · իգ · 35 ։

Իբր 956

Ա ԳԼ · Ժե · 29 ։
Բ ԳԼ · իա · 21 ։ գ Թագ · Թ · 8 ։
Գ Բ Օր · լբ · 36 ։ գ Թագ · Ժգ · 26 ։
Դ ԳԼ · Ժգ · 4 ։ իա · 24 ։
Ե Հմր 17 ։
Զ Բ Մն · Ժբ · 12 ։ ԺԹ · 3 ։
Է ԳԼ · Ժե · 27 ։ 28 ։ 29 ։
Ը Կա՛ · այսօր
Թ գ Թագ · Ժե · 6 ։ Սաղ · Ծբ · 5 ։
Ժ Ցճե · իգ · 15 ։ 16 ։
ԺԱ գ Թագ · Ժե · 29 ։
ԺԲ Ել · լգ · 13 ։ Բ Օր · Ժբ · 3 · 4 ։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 956

‡ Կա՛ · անատներ
՛ ԳԼ · Ժբ · 30 ։ Ժգ · 34 ։ Ժե · 30 ։ 34 ։ Ժզ · 2 ։
՜ ԳԼ · Ժզ · 6 ։ 8 ։ 15 ։ 23 ։ Երդ · գ · 4 ։
Ն Հմր 12 ։
Շ Հմր 13 ։

Բ Մն · Ժգ · 2 · ՁԱ ։

954

Ը Բ Մն · Ժբ · 13 ։

975

Ա ԳԼ · Ժա · 36 ։
Ը Հմր 31 ։

972

Բ Մն · Ժբ · 1 ։
Գ Բ Օր · լբ · 21 ։ Սաղ · Ղբ · 58 ։ ա Կոր · Ժ · 22 ։
Ե Ես · Ծէ · 5 ։
Զ Բ Օր · Ժբ · 2 ։ Եզեկ · Ժզ · 24 · 25 ։
Է դ Թագ · Ժէ · 9 · 10 ։

971

Ը Բ Օր · իգ · 17 ։ ԳԼ · Ժե · 12 ։ իբ · 46 ։ գ Թագ · իգ · 7 ։
Թ ԳԼ · Ժա · 40 ։ Բ Մն · Ժբ · 2 ։
Ժ Բ Մն · Ժբ · 9 · 10 · 11 ։
ԺԱ ԳԼ · Ժ · 17 ։

Ն·ք·ղ· 971

28 յանձնեց ։ Ու երբոր Թագաւորը Ցերոբովամ տուն կ'երթար, սուրհանդակները զանոնք կը կրէին, ու էր՝ զանոնք սուրհանդակներուն խուրջը կը դարձընէին ։

ՐԱՄՆ·ԺԲ· 15 ։

29 Եւ Յորոբովամին ետեւորդ պատմութիւնը, ու անոր ամէն բրածը՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած

ՖԳԼ·ԺԲ· 24 ։ ԺԵ· 6 ։ ՐԱՄՆ· ԺԲ· 15 ։

30 է ։ Ու Յորոբովամին և Ցերոբովամին մէջտեղը միշտ պատերազմ

958 ՐԱՄՆ·ԺԲ· 16 ։

31 կար ։ Եւ Յորոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղուեցաւ. Եւ անոր մայրը Ամմինացի էր Նաամա անունով. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աբիան Թագաւոր եղաւ ։

ՖԲՀԺԲ 21 ։ ՐԲՄՆ·ԺԲ· 16 ։ ՄԱԹ· 1 ։ ԵՔԲ· Աբիամ

ԳԼ· ԺԵ

1 Աբիային դէշ վարմունքը ։ 7 Ասա անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 9 Ասային բարի վարմունքը · 16 Բաւասային ու իրեն մէջտեղը եղած պատերազմը պատճառ կ'ըլլայ որ Ինքը Բնադարին հետ դաշնակցութիւն կ'ընէ ։ 23 Ցովնափատ՝ Ասային տեղը կը յաջորդէ ։ 25 Նադարին դէշ վարմունքը ։ 27 Բաւասա ապստամբելով՝ Աբիային մարդահամարութիւնը ի գործ կը դնէ ։ 31 Նադարին մահը ։ 33 Բաւասային դէշ վարմունքը ։

958 ՐԱՄՆ·ԺԴ· 1 ։

1 Եւ Նաբատեան Ցերոբովամին թագաւորութեանը տասնուութերորդ տարին՝ Աբիա Ցուդայի վրայ թագաւորեց ։

2 Երուսաղէմի մէջ իրեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ. Ու անոր մօրը անունը Մաաքա էր, որ Աբիսողոմին աղջիկն էր ։

ԲՐՄՆ·ԺԱ· 20 ։ 21 ։ 22 ։ ԲՐՄՆ·ԺԳ· 2 Ուրիէլ Գաբաացի Ուրիելին աղջիկը ։

3 Եւ անիկայ իրմէ առաջ իր հօրը բրած բոլոր մեղքերուն հետեւեցաւ. ու Տաճոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ չէր, իր հօրը Դաւիթին պէս ։

ՐԳԼ·ԺԱ· 4 ։ ՍԱՂ· ՃԺԹ· 80 ։ ԲԳԼ·ԺԱ· 32 ։ 36 ։ ՐՄՆ·ԻԱ· 7 ։ ԼԳԼ·ԺԱ· 36 ։ ԲԳԼ·ԺԳ· 8 ։

4 Թին սրտին պէս ։ Բայց Դաւիթին սիրոյն համար՝ անոր Տէր Աստուածը Երուսաղէմի մէջ անոր մէկ ճրագ մը տուաւ, անկէ ետքը անոր որդին նստեցընելով, ու Երուսաղէմ

ԸՐԹԱԳ· ԺԱ· 4 ։ 15 ։ ԺԲ· 9 ։

5 սաղէմը հաստատելով. Որովհետեւ Դաւիթ՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ բնաւ անոր պատուիրանքներէն չխոտորեցաւ, Ուրիայի բանէն զատ ։

ԲԳԼ·ԺԳ· 30 ։

6 Ու Աբիային ետեւորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր բրածը՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած է. ու Աբիային ու Ցերոբովամին մէջտեղը

ՖԲՄՆ·ԺԳ· 2 ։ 3 ։ 22 ։

8 պատերազմ կար ։ Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. և անոր տեղը՝ անոր որդին Ասան Թագաւոր եղաւ ։

955 ԻՐՄՆ·ԺԳ· 1 ։

9 Իսրայէլի Ցերոբովամ Թագաւորին քսաներորդ տարին՝ Ասա Ցուդայի վրայ Թագաւոր եղաւ ։

10 Երուսաղէմի մէջ քառասունմէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Մաաքա էր, Աբիսողոմին աղջիկն էր ։ Եւ Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ ։

11 Ու Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն վերցուց, և իր հայրերուն շինած բոլոր կուռքերը բնջիկնջ ըրաւ ։ Ու իր մայրը Մաաքան տիկնութենէն հանեց. քանզի անիկայ Աստարովթի կուռք մը շիներ էր. և Ասա անոր կուռքը կոտրեց, ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց ։

12 Բայց բարձր տեղերը չվերցան. սակայն Ասային Սիրտը իր Ամբողջ բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրոջը հետ կատարեալ էր ։

13 Եւ իր հօրը նուիրած բաները ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները՝ Տէրոջը տունը տարաւ ։

14 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին մէջտեղը՝ անոնց բոլոր

15 օրերուն մէջ պատերազմ կար ։ Ու Իսրայէլի Թագաւորը Բաասա Ցուդայի դէմ ելաւ. և Ռամաան շինեց, որ Ցուդայի Ասա Թագաւորին ել-

16 լող մտնող մարդ չմնողաւ. Ուստի Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն մէջը՝ ու Թագաւորական տանը գանձերուն մէջը մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ, և իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ, ու Ասա Թագաւորը՝ Դամասկոս բնակող Ասորւոց Թագաւորին՝ Ենհադի որդւոյն Տաբրեմոնի որդւոյն Բենհադադին խրկեց զանոնք, ու ըսաւ ։

17 Իմ ու քու մէջդ, և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ խրկեցի. արի Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ ալրէ, որ անի-

18 կայ իմ վրայէս ետ քաշուի ։ Ու Բենհադադ՝ Ասա Թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ. և իր զօրքերուն իշխանները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց, ու Իյոնը, Դանը, Աբէլբեթմաաքան, ու բոլոր Քենէրեթը, ու բոլոր Նեփթաղիմի

19 երկիրը գարկաւ։ Եւ Բաասա Խօսքը լսելով, Ռաման շինելէն ետ կեցաւ, ու Թերսայի մէջ նստաւ ։

20 Ուն ատենը Ասա Թագաւորը բոլոր Ցուդայի Արբիներէն կանչեց առանց մէկը ձգելու, որոնք Բաասային շինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին. և Ասա Թա-

ՆՔՂ· 955

ՐԱՄՆ·ԺԵ· 15 ։

ՖԳԼ·ԺԲ· 24 ։ ԺԵ· 6 ։ ՐՄՆ· ԺԲ· 15 ։

958 ՐՄՆ·ԺԲ· 16 ։

ՖՀՄՐ 21 ։ ՐՄՆ·ԺԲ· 16 ։ ՄԱԹ· 7 ։ ԵՔԲ· Աբիամ

ՐՄՆ·ԺԴ· 1 ։

ԲՐՄՆ·ԺԱ· 20 ։ 21 ։ 22 ։ ԲՐՄՆ·ԺԳ· 2 Ուրիէլ Գաբաացի Ուրիելին աղջիկը ։

ԲԳԼ·ԺԱ· 4 ։ ՍԱՂ· ՃԺԹ· 80 ։ ԲԳԼ·ԺԱ· 32 ։ 36 ։ ՐՄՆ·ԻԱ· 7 ։ ԼԳԼ·ԺԱ· 36 ։ ԲԳԼ·ԺԳ· 8 ։

ԸՐԹԱԳ· ԺԱ· 4 ։ 15 ։ ԺԲ· 9 ։

ԲԳԼ·ԺԳ· 30 ։

ՖԲՄՆ·ԺԳ· 2 ։ 3 ։ 22 ։

955 ԻՐՄՆ·ԺԳ· 1 ։

ՆՔՂ· 955

ԻՐՄՆ·ԺԵ· 15 ։

ՖՅ· ՄԱԹ ՄԸՐ· տես ՀՄՐ 2 ։ ԼՐՄՆ·ԺԳ· 2 ։

ԻՐՐ 951

ԲԳԼ·ԺԳ· 24 ։ ԻՐ· 47 ։

ԲՐՄՆ·ԺԵ· 16 ։

ԵԼ·ԼԲ· 20 ։

ՀԳԼ·ԻՐ· 44 ։ ՐՄՆ·ԺԵ· 17 ։ 18 ։

ՅՏԱՍ ՀՄՐ 3 ։

ԼՐՄՆ·ԺԳ· 1 ։ ԼԱ ։

ՓՏԱՍ·ԺԲ· 25 ։

ՅՏԱՍ ԳԼ· ԺԲ· 27 ։

ՅԳԼ·ԺԱ· 23 ։ 24 ։

ՆՐՄՆ·ԺԳ· 2 ։

ԼԳԹԱԳ·ԺԵ· 29 ։

ՊԴԱԹ·ԺԲ· 29 ։

ԼԲԹԱԳ·Ի· 14 ։

ՊՐՄՆ·ԺԳ· 6 ։

գաւորը անոնցմով Լ Բենիամինի Գաբան ու ՚Մասփան շինեց ։

23 Եւ Ասային բոլոր միացորդ պատ-
մութիւնը, ու անոր բոլոր զօրու-
թիւնը, ու բոլոր ըրածը, և անոր
շինած քաղաքները՝ ահա Յուդայի
թագաւորներուն յիշատակաց դրբ-
քին մէջը գրուած են. բայց ՚անի-
կայ իր ծերութեանատենը ոտքե-
24 րու ցաւ ունէր ։ Ու Ասա իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ, և իր հայ-
րերուն հետ իր Հօրը Դաւիթին
քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. Ու-
րամ անոր տեղը՝ անոր որդին ՚Յովա-
փատ թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին
երկրորդ տարին՝ Ելբոովամի որ-
դին Նադաբը Իսրայէլի վրայ թա-
գաւոր եղաւ. ու անիկայ Իսրայէլի
վրայ երկու տարի թագաւորու-
26 թիւն ըրաւ, Եւ Ելբոովը առջևը
չարութիւն ըրաւ ։ ու իր Հօրը
ճամբուն մէջ քալեց, ու ՚անոր
ըրած մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին
27 մեղանչել տուաւ ։ Եւ Իսաքարի
տունէն՝ ՚Ահիայի որդին Բաասան
անոր դէմ դաւ դնելով սպաննեց
անոր Գեթեթոնին քովը զարկաւ, երբոր
Նադաբ բոլոր Իսրայէլի հետ Գա-
28 բաթոնը պաշարեր էր. Եւ Յու-
դայի Ասա թագաւորին երրորդ
տարին՝ Բաասա մեռցուց զանի-
կայ, ու անոր տեղը թագաւոր ե-
29 ղաւ. Եւ ինքը թագաւոր եղածին
պէս՝ Ելբոովամին բոլոր տունը
զարկաւ. ոչ ՚Ելբոովամին խօսքին հա-
մեմատ՝ որ իր ծառային Սիլովնացի
Ահիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր
էր, Ելբոովամին բնաւ մէկ շնչա-
ւոր մը ողջ չթողուց, ու զանիկայ
30 բնաջինջ ըրաւ՝ ՚Ելբոովամին
մեղքերուն համար՝ որոնցմով մե-
ղանչել տուեր էր, ու Իսրայէլին մեղան-
չել տուեր էր, Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը բարկացընելով ։
31 Եւ Նադաբին միացորդ պատմու-
թիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ա-
հա Իսրայէլի թագաւորներուն յի-
շատակաց դրբին մէջը գրուած է ։
32 ՚Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա
թագաւորին մէջտեղը՝ անոնց բոլոր
օրերուն մէջը պատերազմ կար ։
33 Յուդայի Ասա թագաւորին եր-
րորդ տարին՝ Ահիայի որդին Բաա-
սան՝ Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի
վրայ թագաւոր եղաւ, ոչ քսան-
ուչորս տարի [illegible] ։
34 ը ։ Եւ անիկայ Տէրոնը առջևը
չարութիւն ըրաւ, ու ՚Ելբոովամին
ճամբուն մէջ քալեց, և անոր
մեղքին մէջ՝ որով անիկայ Իսրա-
յէլին մեղանչել տուեր էր ։

Գլ. ԺԶ

1 Ցեհուին մարգարէութիւնը Բաասային դէմ ։
6 Էլա իր Հօրը տեղը կը յաջորդէ ։ 8 Զամբրի
Էլային դէմ դաւաճանութիւն ընելով՝ անոր
տեղը կ'անցնի ։ 11 Ցեհուին մարգարէութիւնը
Զամբրիին ձեռքովը կը կատարուի ։ 15 Ժո-
ղովուրդը Ամրին թագաւոր կ'ընէն. ու Զամբ-
րի յուսահատելով՝ ինքզինքը կ'այրէ ։ 21 Ժո-
ղովուրդին մէջ երկպառակութիւն պատճա-
ռելով՝ Ամրի՝ թաբնիին դէմ յաղթող կը
գտնուի ։ 23 Ամրի՝ Սամարիան կը շինէ ։ 25
Անոր գէշ վարմունքը ։ 27 Ը քաւար անոր
տեղը կը յաջորդէ ։ 29 Ը քաւարին խիստ գէշ
վարմունքը ։ 34 Ցեհուին անէծքը՝ Երիքովը
նորոգող Ցիելին վրայ կը կատարուի ։

1 Եւ Բաասային համար՝ Ցերոնը
խօսքը ՚Անանիի որդւոյն Ցեհուին
2 եղաւ՝ ըսելով. ՚Որովհետև քեզ
փոշիէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ
ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշ-
խան դրի, և ՚դուն Ցերոբովամին
ճամբան գացիր, ու իմ ժողովուր-
դիս Իսրայէլին մեղանչել տուիր,
ու անոնց մեղքերովը զիս բարկա-
3 ցուցիր, Ահա ես ՚՚Բաասան ու ա-
նոր տունը՚՚ բնաջինջ պիտի ընեմ,
և քու տունդ Նաբաատեան Ելբո-
բովամին տանը պէս պիտի ընեմ ։
4 Ը Բաասային քաղաքի մէջ մեռնո-
ղը՝ շուները պիտի ուտեն, ու
դաշտի մէջ մեռնողը՝ երկինքի
թռչունները պիտի ուտեն ։
5 Եւ Բաասային միացորդ պատ-
մութիւնը, ու անոր ըրածը, ու
զօրութիւնը՝ ՚ահա Իսրայէլի թա-
գաւորներուն յիշատակաց դրբին
6 մէջը գրուած է ։ Եւ Բաասա իր
հայրերուն հետ քնացաւ, ու Ը Թեր-
սայի մէջ թաղուեցաւ. և անոր
տեղը՝ անոր որդին Էլա թագաւոր
7 եղաւ ։ Նաև Ը Անանիի որդւոյն
Ցեհու մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը
խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր
տանը վրայ՝ ան ամէն չարիքներուն
համար, որ ինքը Տէրոջը առջևը
ըրած էր, զանիկայ իր ձեռքերուն
գործքովը բարկացընելով, ոչ Ելբո-
բովամին տանը պէս ըլլալով. Նաև ՚զանիկայ մեռցընելուն հա-
մար ։
8 Յուդայի Ասա թագաւորին քը-
սանուվեցերորդ տարին՝ Բաասայի
որդին Էլա՝ Թերսայի մէջ Իսրայէ-
լի վրայ թագաւոր եղաւ, ոչ եր-
կու տարի [illegible] ։
9 Անիկայ երրոր Թերսայի մէջ՝ Թեր-
սայի տանը հաղարապետին Արսա-
յին տունը խմեր ու դինովցեր էր,
՚անոր ծառան Զամբրի՝ որ ՚՚ե-
կաքերուն կէսին վրայ իշխան էր,
10 անոր դէմ դլուխ վերցուց. Եւ
Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկայ
զարկաւ մեռցուց, և անոր տեղը
ինքը թագաւոր եղաւ, Յուդայի
Ասա թագաւորին քսանուեօթնե-

Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 951
Լ Ցես. իա. 17։
՚՚ Ցես. ԺԸ. 26։
՚՚ ԲՄՆ. Ժզ. 12։
914
ԵրՄՆ. Ժէ. 1։
՚՚ Մաա. ա. 8։
954
Բ Գլ. Ժբ. 30։ Ժգ. 16։
Յ Գլ. Ժգ. 14։
՚՚ Ցես. ԺԹ. 44։ իա. 23։ Գլ. Ժզ. 15։
Ֆ Գլ. Ժգ. 10, 14։
Ֆ Գլ. Ժգ. 9, 16։
Ֆ Հմր 16։
953
Ֆ Գլ. Ժբ. 28, 29։ Ժգ. 33։ Ժգ. 16։
Ն. Ք. ՂԲ. Իրր 930
՚՚ Հմր 7։ Բ ՄՆ. ԺԹ. 2։ Ի. 34։
Բ Գլ. Ժգ. 7։
Ֆ Գլ. Ժէ. 34։
Ր Հմր 11։
* ԵՒՐ. Բաասային և տանէն ու ա-նոր տանը եաեէն
Ի Գլ. Ժգ. 10։ Ժէ. 29։
Ղ Գլ. Ժգ. 11։
Ե ՄՆ. Ժզ. 1։
Ը Գլ. Ժգ. 17։ Ժէ. 21։
Բ Հմր 1։
Ֆ Գլ. Ժէ. 27, 29։ Ցես Ովս. ա. 4։
930
Ի Թագ. Թ. 31։
929

11 րորդ տարին ։ Ու երրոր Թագաւոր եղաւ , ու իր աթոռը նստաւ , իսկոյն Բաասային բոլոր տունը՝ Թէ անոր ազգականները և Թէ բարեկամները մեռցուց , ու ա-
12 նոր Լմկ երիկ մարդը ողջ չթո-
12 ղուց . Եւ Զամբրի՝ Բաասային բոլոր տունը բնաջինջ ըրաւ , Բաասային վրայով Ի6էու մարգարէին ձեռքովը ՝Ցերոջը բսած խօս-
13 քին համեմատ , Բաասային բոլոր մեղքերուն համար , ու անոր որդւոյն Էլային մեղքերուն համար , որոնցմով իրենք մեղանչեցին , և Իսրայէլին մեղանչել տուին , ու իրենց անապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։
14 Ու Էլային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր բոլոր ըրածը՝ ա-
15 հա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։
15 Ցուդայի Ասա Թագաւորին քսանուեօթներորդ տարին՝ Զամբրի Թերսայի մէջ եօթը օր Թագաւորութիւն ըրաւ . բայց ժողովուրդը Փղշտացւոց Գաբաթոնին դէմ
16 բանակեր էր ։ Եւ բանակին մէջը եղող ժողովուրդը լսելով որ Զամբրի դլուխ վերցուցեր է , ու նաև Թագաւորը մեռցուցեր է , նոյն օրը բոլոր Իսրայէլը բանակին մէջը Ամբրի զօրավարը Իսրայէլի վրայ Թա-
17 գաւոր դրին ։ Եւ Ամբրի ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը Գաբաթոնէն ելան , ու Թերսան պաշարեցին ։
18 Ու երրոր Զամբրի՝ քաղաքին առնուիլը տեսաւ , Թագաւորական տանը *ներսի կողմը" մտաւ , և իր վրայ Թագաւորական տունը կրա-
19 կով այրեց , ու մեռաւ , Իր գործած մեղքերուն համար՝ որոնցմով Ցերոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , ու քալեց Ցերոբովամին ճամբուն մէջ ու անոր ըրած մեղքին մէջ , որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։
20 Եւ Զամբրիին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած դաւաճանութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։
21 Ան ատեն Իսրայէլի ժողովուրդը երկու-քի բաժնուեցաւ . ժողովուրդին կէսը Գինաթի որդւոյն Թաբնիին հետևէն դնաց , որ զանիկայ Թագաւոր դնեն . ու կէսն ալ Ամ-
22 բրիին հետևէն դնաց ։ Եւ Ամբրիին հետևէն գացող ժողովուրդը՝ Գինաթեան Թաբնիին հետևէն գացող ժողովուրդէն զօրաւոր դտնուեցաւ . ու Թաբնին մեռաւ , և Ամ-
23 բրին Թագաւոր եղաւ ։ Ցուդայի Ասա Թագաւորին երսունուհինգերորդ տարին՝ Ամբրի Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ , ան տասներկու տարի Թերսայի մէջ Թագաւորու-
24 Թիւն ըրաւ . Ու Սամերէն՝ երկու տաղանդ արծաթով Սամարիայի լեռը ծախու առաւ , ու լեռանը վրայ [illegible] շինեց . և շինած քաղաքին անունը՝ ան լեռանը տիրոջը Սամերին անունովը՝ Սամարիա կոչեց ։
25 Ու Ամբրի Ցերոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , և բոլորը իրմէ առաջ
26 եղողներէն աւելի չար եղաւ . քանզի անիկայ Նաբատեան Ցերոբովամին բոլոր ճամբուն մէջ քալեց , ու անոր մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ . անանկ որ իրենց անապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։
27 Եւ Ամբրիին ըրած գործերուն մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
28 քին մէջը գրուած է ։ Եւ Ամբրի իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու Սամարիայի մէջ Թագուեցաւ . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աքաաբը Թագաւոր եղաւ ։
29 Եւ Ամբրիին որդին Աքաաբը՝ Ցուդայի Ասա Թագաւորին երսունուհնգերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ . ու Ամբրիին որդին Աքաաբը Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ քսանուերկու տարի
30 Թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Ամբրիին որդին Աքաաբը բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի՝ Ցերոջը
31 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Ու նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերուն մէջ քալելը՝ [illegible] ոչինչ բան մը սեպուելով , Սիդոնացւոց Եթբաալ Թագաւորին աղջիկը՝ Ցեզաբէլը կնիկ առաւ , և դնաց Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու
32 անոր երկրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ Սամարիայի մէջ՝ իր շինած Բահաղի տանը մէջ՝ Բահաղին սեղան մը
33 կանգնեց ։ Ու Աքաաբ Աստարովթի կուռք մը շինեց . և Աքաաբ իր ըրած գործքերովը իրմէ առաջ եղող Իսրայէլի բոլոր Թագաւորներէն աւելի՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։
34 Անոր օրերը՝ Բեթելացի Ցիէլը երիքովը շինեց . [illegible] իր անդրանիկ տղովը Աբիրոնով՝ անոր հիմը դրաւ , և իր պզտիկ տղովը Սեգուբով՝ անոր դռները կանգնեց , [illegible] ինչպէս Ցեսուին ձեռքովը Տէրոջը բսած խօսքին համեմատ ։

925

Ն · ք · գՓ · 929

Լ ա Թագ · ին · 22 ։

Ի Հմր 1 ։

Ի Հմր 3 ։

Ի Օր · լ · 21 ։ աԹագ · ժր · 21 ։ Եսայ · խա · 29 ։ Ցոէլ · բ · 8 ։ ա Կոր · ը · 4 ։ ժ · 19 ։

Հ Գլ · ժե · 27 ։

* Կ՛ պաւլսը

Յ Գլ · ժր · 28 ։ ժե · 26 ։ 34 ։

925

Ն · ք · գՓ · 925

Ես Գլ · ժգ · 32 ։ գ Թագ · ժէ · 24 ։ Ցօհ · գ · 4 ։

Մխ · գ · 16 ։

Հմր 19 ։

Հմր 13 ։

918

Ն Դատ · ժր · 7 ։

Ը Ի Օր · է · 3 ։

Գլ · իա · 25 · 26 ։ գ Թագ · ժ · 18 ։ ժե · 16 ։

Ը գ Թագ · ժ · 21 · 26 · 27 ։

Ը գ Թագ · ժգ · 6 ։ ժէ · 10 ։ իա · 3 ։ Երեմ · ժէ · 2 ։

Ը Հմր 30 ։ Գլ · իա · 25 ։

— Ցես · գ · 26 ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Եղիա՝ Աքաաբին դէմ մարգարէութիւն ընելէն ետքը՝ Տէրը Քերիթ կը խրկէ զանիկայ, ու հոն ագռաւները զանիկայ կը կերակրեն։ 8 Աստուած Սարեփթացի որբևարի կնոջ մը տունը կը խրկէ զանիկայ։ 17 Եղիա՝ որբևարի կնոջը մեռած տղան կը յարուցանէ։ 24 ու որբևարին կը հաւատայ անոր։

ն · բ · գէ · Իրր 910

1 Եւ Գաղաադու բնակիչներէն Թեզբացի Եղիան Աքաաբին ըսաւ. — Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ Բ ո ր ո ւ ն առջևը կը կայնիմ, կենդանի է, որ ես տարիներուս մէջը Ցօղ ու անձրև պիտի չըլլայ, բայց եթէ իմ խօսքովս։

— գԹագ · գ · 14։
Բ ր Օր · ժ · 8։
Ղ ա · գ · 25։
Ցակ · ե · 17։

2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ 3 ըսելով. Ասկէ դնա, ու դէպ 'ի արևելք դառնալով՝ Յորդանանու դիմացը եղող Քերիթ հեղեղատին քովը պահուէ. 4 քովը պահուէ. Դուն ան հեղեղատէն կ՚ը՛ խմես. ու ագռաւներուն հրամայեր եմ, որ հոն քեզ 5 կերակրեն։ Եւ անիկայ դնաց, ու Տէրոջը ըսածին պէս ըրաւ. ու գընաց Յորդանանու դիմացը եղող Քերիթ հեղեղատին քովը նստաւ։ 6 Եւ ագռաւները առտուանց անոր հաց ու միս՝ ու իրիկուան ալ հաց ու միս կը բերէին, ու անիկայ հե- 7 ղեղատէն կ՚ը՛ կը խմէր։ Եւ ժամանակ մը եղաւ հեղեղատը ցամքեցաւ. վասն զի երկրի վրայ անձրև չեկաւ։

8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ 9 ըսելով. Ելի՛ր, Սիդոնացւոց Ե Սարեփթան դնա, ու հոն նստէ. ահա հոն մէկ որբևարի կնկան մը հրա- 10 մայեր եմ որ քեզ կերակրէ։ Եւ անիկայ ելաւ Սարեփթա գնաց. ու քաղաքին դուռը հասնելով՝ տեսաւ որ մէկ որբևարի կնիկ մը փայտ կը ժողվէր. ու զանիկայ կանչեց, ու ըսաւ. Կ՚աղաչեմ՝ ինծի ամանով 11 քիչ մը ջուր բեր որ խմեմ։ Ու երբոր անիկայ բերելու գնաց, ե- ղ՚ը՛ անոր ետևէն կանչեց, ու ըսաւ. Ձեռքդ պատառ մըն ու հաց — 12 — ինծի բեր։ Եւ կնիկը ըսաւ. Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ նկանակ չունիմ, բայց միայն կառասին մէջը մէկ բուռն չափ ալիւր կայ, ու կուժին մէջն ալ քիչ մը եղ կայ. և ահա երկու կտոր փայտ կը ժողվեմ, որ երթամ զանիկայ ինծի ու իմ տղուս համար եփեմ, 13 ու ուտենք, ու եռչը մեռնինք։ Ու Եղիա անոր ըսաւ. Մի վախնար. դնա ըսածիդ պէս ըրէ. բայց անկ նախ ինծի համար մէկ պզտիկ շօթ մը շինէ, ու ինծի բեր, և քեզի ու քու տղուդ համար ետքը շինէ. 14 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Կառասէն ալիւրը պիտի չպակսի, ու կուժէն եղը պիտի չպակսի՝ մինչև ան օրը որ Տէրը

ն · բ · գէ · Իրր 910

15 երկրի վրայ անձրև տայ։ Եւ Ելիա դնաց, ու եղիային ըսածին պէս ըրաւ. ու անիկայ և ինքը ու իր ընտանիքը խել մը աւուն կերան։ 16 Կառասէն ալիւրը չհատաւ, ու կուժէն եղը չպակսեցաւ, ինչպէս որ Տէրը Եղիային ձեռքովը ըսուցեր էր։

17 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ տանը տիկնոջը տղան հիւանդացաւ, ու անոր հիւանդութիւնը շատ ծանր էր, այնպէս որ անոր 18 վրայ շունչ չմնաց։ Եւ Ելիա Եղիային ըսաւ. Մարդ Աստուծոյ, Ղ Տ ես Ղա · ե · 8։ Ինծի հետ ի՞նչ ունիս. միթէ իմ մեղքս յիշեցընելու, ու իմ տղաս մեռցընելո՞ւ համար ինծի եկար։ 19 Ու անիկայ անոր ըսաւ. Տղադ ինծի տուր. ու զանիկայ անոր ծոցէն առաւ, և իր բնակած վերնատունը հանեց, ու զանիկայ իր 20 անկողինին մէջը պառկեցուց, Եւ Տէրոջը աղաղակելով՝ ըսաւ. Ո՛վ Տէր Աստուած իմ, իրաւ ցրնկ՞ աս որբևարի կնիկն ալ՝ որուն քովը ես պանդխտութեամբ կը բնակիմ, պիտի չարչարես, անոր 21 տղան մեռցընելով։ Ե Ու տղուն վրայ իրեք անգամ երկննալով՝ ու Տէրոջը աղաղակելով, ըսաւ. Ո՛վ Տէր Աստուած իմ, կ՚աղաչեմ որ աս տղուն հոգին իր մարմինին 22 դառնայ։ Եւ Տէրը Եղիային ձայնը լսեց. ու տղուն հոգին իր մարմինին դարձաւ. և անիկայ ը կենդա- 23 նացաւ։ Ու Եղիա տղան առաւ, ու զանիկայ վերնատունէն տունը իջեցուց, և անոր մօրը տուաւ. ու Եղիա ըսաւ. Նայէ՛, տղադ կեն- 24 դանի է։ Եւ կնիկը Եղիային ըսաւ. Հիմա ասով Ի գիտցայ որ դուն Աստուծոյ մարդն ես, ու քու բերնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմարիտ է։

Ե ԱԲդ · 20։ Ղա · գ · 26։
ը Երր · ժա · 35։
Ի Ցօհ · գ · 2։ ժգ · 30։

ԳԼ · ԺԸ

1 Շատ ատեն անցնելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին Եղիային եղաւ՝ ըսելով. Գնա Աքաաբին երևցիր. ու Ե երկրի վրայ 2 անձրև պիտի տամ։ Ու Եղիա Աքաաբին երևնալու գնաց. և Սամարիայի մէջ սաստիկ սով կար։

Իրր 906 — Ղա · գ · 25։ Ցակ · ե · 17։ Բ ր Օր · Իբ · 12։

3 Ու Աքաաբ իր տանը տնտեսը Աբդիան կանչեց. (ու Աբդիա Տէ- 4 րոմէ շատ կը վախնար. Ու երբոր

Ն·Ք·ԳՔ· ԻՐԲ 906

Ցեզաբէլ՝ Ցէրոյը մարգարէները
ջարդեց, Աբդիա հարիւր մարգարէ
առաւ, և զանոնք լիսուն լիսուն՝
քարայրներու մէջ պահեց, ու զա-
նոնք հացով ու ջրով կերակրեց։)
5 Եւ Աքաաբ ըսաւ Աբդիային. Ե-
կուր աս երկրիս մէջ եղած բոլոր
ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հե-
ղեղատներուն քովերը պըտըտինք,
կարելի է որ խոտ գտնենք, և ձիերը
ու ջորիները ապրեցընենք, ու բո-
լոր անասունները չկորսընցընենք։
6 Եւ անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժ-
նեցին՝ պտըտելու համար. Աքաաբ
մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբ-
դիան մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ
գնաց։
7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն
էր, ահա Եղիան անոր դիմացը ե-
լաւ. ու Աբդիա զանիկայ ճանչցա-
ծին պէս՝ իր երեսին վրայ ինկաւ ու
ըսաւ. Արդեօք իմ տէրս Եղիան
8 դուն ես։ Ու եղիա անոր ըսաւ.
Ես եմ. գնա՛ քու տիրոջդ ըսուցէ
9 թէ, Ահա Եղիան [ներ] ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ. Ես ի՞նչ մեղք գոր-
ծեր եմ, որ դուն քու ծառադ Ա-
քաաբին ձեռքը կը մատնես, որ զիս
10 մեռցընէ։ Քու Տէր Աստուածդ
կենդանի է որ՝ մէկ ազգ մը կամ
թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր
որ իմ տէրս՝ քեզ փնտռելու համար
[ղրկած] չըլլայ. ու երբոր Ձկայ
ըսին, ան թագաւորութեանը կամ
ան ազգին երդում ընել տուաւ՝ որ
11 քեզ գտած չեն. Եւ հիմա դուն
կ'ըսես. Գնա՛ քու տիրոջդ ըսէ թէ՝
12 Ահա Եղիան [ներ] ։ Ու կրնայ
ըլլալ որ ես քու քովէդ երթալէս
ետքը՝ Ցէրոյը Հոգին քեզ իմ չը-
գիտցած տեղս փոխադրէ, ու ես
գացած Աքաաբին պատմած ըլլա-
լով՝ երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի
մեռցընէ. ու ես քու ծառադ տղա-
յութենէս՝ի վեր Ցէրոյմէ կը վախ-
13 նամ։ Իմ ըրածս իմ տիրոջս չը-
պատմուեցաւ, թէ երբոր Ցեզա-
բէլ Ցէրոյը մարգարէները սպան-
նեց, ես Ցէրոյը մարգարէներէն
հարիւր մարդ՝ լիսուն լիսուն քար-
այրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք
14 հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ
հիմա դուն կ'ըսես. Գնա՛ ու տիրոջդ
ըսէ թէ՝ Ահա Եղիան [ներ] ։ ու
15 անիկայ զիս պիտի մեռցընէ։ Ու
Եղիա ըսաւ. Զօրութեանց Տէրը
որուն առջևը կը կայնիմ, կենդանի
է, որ այսօր անոր պիտի երևնամ։
16 Եւ Աբդիա՝ Աքաաբին առջևը ե-
լաւ, ու անոր պատմեց. ու Ա-
քաաբ՝ Եղիան դիմաւորելու գնաց։
17 Եւ Աքաաբ՝ Եղիան տեսածին պէս,
Աքաաբ անոր ըսաւ. Իսրայէլը
նեղութեան մէջ ձգողը դուն ես։
18 Ու անիկայ ըսաւ. Իսրայէլը ես
չնեղեցի, հապա դուն ու քու հօրդ
տունը. Ըւանզի Ցէրոյը պատուի-
րանքները թողուցիք, ու Բահա-
19 ղիմին ետևէն գացիք։ Եւ հիմա
[ղրկ] խրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և
Բահաղին չորս հարիւր լիսուն մար-
գարէները, ու Ցեզաբէլին սեղանէն
ուտող Աստարովթի չորս հարիւր
մարգարէները Կարմէղոս լեռան
20 վրայ իմ քովս ժողվէ։ Եւ Աքաաբ
բոլոր Իսրայէլի որդւոցը [ղրկ]
կեց, ու Մարգարէները Կարմէղոս
լեռը ժողվեց։
21 Ու Եղիա բոլոր ժողովուրդին մո-
տեցաւ, ու ըսաւ. Ե՞րբ մինչև
երբ երկու մտքի վրայ կը կաղաք.
Թէ որ Եհովան Աստուած է, անոր
ետևէն գացէք, իսկ թէ որ Բահա-
ղը Աստուած է, [անոր] ետևէն գա-
ցէք. և ժողովուրդը բնաւ պա-
22 տասխան մը չտուաւ անոր։ Ու
Եղիա ժողովուրդին ըսաւ. Ցէրոյը
մարգարէն՝ ես միայն մնացի, Ե-
Բահաղին մարգարէները չորս հա-
23 րիւր լիսուն մարդիկ են։ Ուրեմն
մեզի երկու զուարակ տուրւ. ու
զուարակին մէկը անոնք իրենց հա-
մար բնտրեն, ու կտոր կտոր ընեն,
և զանիկայ փայտերու վրայ դնեն,
բայց կրակ չդնեն. ու մէկալ զուա-
րակը ես պատրաստեմ, ու զանի-
կայ փայտերու վրայ դնեմ, բայց
24 կրակ չդնեմ։ Եւ դուք ձեր աս-
տուածոյն անունը կանչեցէք, ես ալ
Եհովային անունը կանչեմ. ու
[կրակով] պատասխան տուող աս-
տուածը՝ Աստուած անիկայ է. և
բոլոր ժողովուրդը պատասխան
տուին ու ըսին. Ա՛ս խօսքը բարի
է։
25 Ու Եղիա՝ Բահաղին մարգարէ-
ներուն ըսաւ. Ձեզի զուարակնե-
րուն մէկը ընտրեցէք, ու առաջ
դուք ըրէք. վասն զի դուք շատուր
էք. ու ձեր աստուածոյն անունը
կանչեցէք, բայց կրակ մի՛ դնէք։
26 Եւ անոնք իրենց տրուած զուարա-
կը առին, ու պատրաստեցին. և
առաւօտէն մինչև կէս օր Բահաղի
անունը կանչեցին, ու ըսին. Ո՛վ
Բահաղ՝ մեզի պատասխան տուր.
բայց [ձայն չկար, ու պատասխան
տուող չկար. և անոնք իրենց շի-
նած սեղանին *քովը կը ցատկը-
27 տէին։ Ու երբոր կէս օր եղաւ, Ե-
ղիա զանոնք ծաղր ընելով ըսաւ.
Բարձր ձայնով կանչեցէք. քանզի
անիկայ աստուած է, դուցէ †խո-
սակցութիւն մը ունի, կամ զբա-
ղած է, կամ ճամբորդութիւն կ'ը-
նէ, կամ գուցէ քնացած է, ու

Ն·Ք·ԳՔ· ԻՐԲ 906

Ի ԳԼ·Խ· 20։
Ղ Բ Մն·Ժե· 2։
Ի ԳԼ·Ժգ· 33։
Ը Ցես·ԺԹ· 26։
Ի ԳԼ·Իբ·6։
Ի գ Թագ· Ժէ·41։ Մատ·Ղ· 24։
Ի Ցես Ցես· Իգ·15։
Լ ԳԼ·ԺԹ· 10, 14։ Ի Հմր 19։
Ի Հմր 38։ ա Մն·Խ· 26։
Ի Սաղ·ՃԺե· 5։ Երեմ·ժ· 5։ ա Կոր· ը·4։ Ժր· 2։
*Կ—՛ վրայ
†Կ—՛ մը-ատածմունք

† գԹագ·ր· 16։ Եզեկ· գ·12, 14։ Մատ·գ·1։ Գոր·ը·39։
† Ցես·է·25։ Գոր·Ժգ· 20։

28 պէտք է որ արթընայ ։ Եւ անոնք
բարձր ձայնով կը պոռային . ու
իրենց սովորութեանը պէս՝ հգա-
նակներով ու գեղարդներով իրենց
մարմինները կը կտրէին , մինչև որ
իրենց վրայէն արիւն կը վազէր ։
29 Ու երբոր կէս օրը անցաւ , մինչև է-
ւրիւ—ն զոհին ատենը մարգարէու-
թիւն ըրին . ու ոչ ձայն չկար , ու
պատասխան տուող չկար , ու մտիկ
ընող չկար ։
30 Ան ատենը Եղիա բոլոր ժողո-
վուրդին ըսաւ . Ինծի մօտեցէք .
ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտե-
ցաւ . Ան անիկայ Տէրոջը փլած
31 սեղանը նորոգեց ։ Ու Եղիա տա-
սներկու քար առաւ ցակոբին որ-
դւոյը ցեղերուն թուովը , որուն
Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով .
32 Քու անունդ Իսրայէլ ըլլայ . Եւ
ան քարերով Տէրոջը անուանը սե-
զան շինեց , ու սեզանին բոլորտիքը
մէկ փոս մը բրաւ , որ երկու դրիւի
33 չափ հունտ կ'առնէր ։ Եւ փայ-
տերը շարեց , ու զուարակը կտոր
կտոր բրաւ , և փայտերուն վրայ
34 դրաւ . Ու ըսաւ . Ջորս սափոր լե-
ցուն ջուր բերէք , ու ողջակէզին
վրայ ու փայտերուն վրայ թափե-
ցէք . ու ըսաւ . Երկրորդ անգամ
անանկ ըրէք , ու երկրորդ անգամ
անանկ ըրին . ու ըսաւ . Երրորդ
անգամ անանկ ըրէք , ու երրորդ
35 անգամ անանկ ըրին ։ Եւ ջուրը
սեզանին բոլորտիքը քալեց , ու
փոսն ալ ջրով լեցուեցաւ ։
36 Եւ է ւ ի—ն զոհին մատուցուե-
լու ատենը՝ Եղիա մարգարէն մօտե-
ցաւ ու ըսաւ . Ո՛վ Եհովայ ։ Ա-
տուած Աբրահամու , Իսահակայ և
Իսրայէլի , այսօր գիտցուի որ Ի-
սրայէլի մէջ Աստուած դուն ես , ու
ես քու ծառադ եմ , ու ես բոլոր
37 բաները քու խօսքովդ ըրի . Ինծի
պատասխան տուր՝ ով Տէր , ինծի
պատասխան տուր . ու ասոնք ժողո-
վուրդը գիտնայ թէ դուն ես Աս-
տուածը՝ ով Տէր , և թէ անոնց
սիրտը ետ դարձընողը դուն ես ։
38 Ան ատենը Տէրոջմէ կրակ իջաւ , և
ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու
հողը այրեց , ու փոսին մէջի ջուրն
39 ալ լափեց ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
—ն ը—նը տեսնելով՝ երեսի վրայ ին-
կան , ու ըսին . Եհովան է Աս-
տուածը , Եհովան է Աստուածը ։
40 Ու Եղիա անոնց ըսաւ . Բահա-
ղին մարգարէները բռնեցէք , ո՛
անոնցմէ մարդ մը չազատի . և զա-
նոնք բռնեցին . ու Եղիա զանոնք
Կիսոն հեղեղատը իջեցուց , և հոն
զանոնք մեռցուց ։
41 Ու Եղիա Աքաաբին ըսաւ . Վեր

ելիր , կեր ու խմէ . վասն զի * անձ-
42 րևի ոտնաձայն" կայ ։ Եւ Աքաաբ
ուտելու ու խմելու ելաւ , ու Եղիա
Կարմեղոս լե—նը գլուխը ելաւ ,
ԵՒու գետինը ծռեցաւ , ու երեսը
43 ծունկերուն մէջը դրաւ . Եւ իր
մանչուն ըսաւ . Հիմա ել , ո՛ գէպ
'ի ծովակողմը նայէ . և անիկայ ե-
լաւ նայեցաւ , ու ըսաւ . Բան մը
չկայ . ու Եղ— եօթը անգամ՝ Նո-
44 րէն գնա՝ ըսաւ ։ Ու եօթներորդ
անգամին ըսաւ . Ահա ծովէն՝ մար-
դու թաթի չափ պզտիկ ամպ մը
կ'ելլէ . ու անիկայ ըսաւ . Ելիր ,
Աքաաբին ըսէ . կո—ւդ լծէ ու ի-
45 ջիր , որ անձրևի չբռնուիս ։ Ու
մինչև ասդին անդին դո—ն—ը՝ եր-
կինքը ամպերով մթընցաւ , և հով
46 կար . ու մեծ անձրև եղաւ ։ Ու
Աքաաբ հեծաւ , Յեզրայէլը գնաց ։
Եւ Տէրոջը ձեռքը Եղիային հետ
եղաւ . ու անիկայ ո իր մէջքը
պնդեց , ու մինչև Յեզրայէլին դու-
ռը Աքաաբին առջևէն վազեց ։

Գ Լ . Ա Թ

1 Եղիան Յեզաբելին սպառնալիքէն վախնա-
լով՝ դէպ 'ի Բերսաբէէ կը փախչի ։ 4 Անա-
պատին մէջ իր կեանքէն գոցած ըլլալով՝
հրեշտակ մը զանիկայ կը մխիթարէ ։ 9 Քո-
րէբի վրայ Աստուած Եղիային կ'երեւնայ , ու
զանիկայ կը խրկէ որ Ազայէլը , Յեհուն ու Ե-
լիսէն օծէ ։ 19 Եղիսէ իր բարեկամներէն
զատուելով՝ Եղիային ետևէն կ'երթայ ։

1 Ու Աքաաբ՝ Եղիային բոլոր ըրա-
ծը , ու անոր՝ ը բոլոր մարգա-
րէները սրով մեռցընելը Յեզաբելին
2 պատմեց ։ Ու Յեզաբել պատգա-
մաւոր մը խրկեց Եղիային՝ ըսելով .
Աստուածները այսպէս՝ ու ասկէ
աւելի ընեն ինծի , թէ որ վաղը աս
ատենս քու անձդ անոնց մէկուն
անձին տեղը չդնեմ ։
3 Ու Եղ— ի—ս ը—նը տեսնելով"
ելաւ իր անձին ա—ղ—ո—ի—ն—ը հա-
մար գնաց , և Յուդայի Բերսաբէէն
մնաւ , ու իր մանչը հոն ձգեց ։
4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օ-
րուան ճամբայ գնաց , ու գիհիի մը
տակ նստաւ . և ‡ սրտանց մեռնիլ
ուզեց , ու ըսաւ . Ալ հերիք է ,
ով Տէր , առ իմ հոգիս . քանզի
5 ես իմ հայրերէս լաւ չեմ ։ Ու գի-
հիի մը տակ պառկեցաւ քնացաւ .
և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դը-
պաւ , ու անոր ըսաւ . Ելիր կեր ։
6 Ու Եղ— նայեցաւ , և ահա գլխուն
քովը ‡ մխիրի տակ եփուած շօթ"
մը ու մէկ կուժ ջուր կար . ու կե-
րաւ խմեց , ու նորէն պառկեցաւ ։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը դարձաւ երկ-
րորդ անգամ անոր դպաւ , ու ա-
նոր ըսաւ . Ելիր կեր . քանզի ‖ քու
8 երթը շատ է ։ Եւ ա-

Ն · ք · գէ · Իսր 906

* կ—ՙ՝ շատ անձրևի ձայն

Ղ Յակ . ե . 17 , 18 ։

ե Ղեւ . 26 ։

Ը ԳԼ . ԺԹ . 10 ։

է Ծն . ԼՐ . 28 , լի . 10 ։ դ Թագ . ԺԸ . 34 ։

ը Ղև . ա . 6 , 7 , 8 ։

թ Տես Դատ . գ . 20 ։

Ժ Ղեւ . ա . 6 ։

ի ԳԼ . ԺԲ . 40 ։

ժ Ելս . գ . 6 ։

ժա ԳԼ . բ . 43 ։ դ Թագ . ԺԹ . 19 ։ Սաղ . ՃԺ . 18 ։

ժբ Թուա . Ժգ . 28 ։

ժգ Ղև . Թ . 24 ։ Դատ . գ . 21 ։ ա Մն . խ . 26 ։ բ Մն . Ե . 1 ։

ժդ Ղ Հմր 24 ։

ժե Գթագ . Ժ . 25 ։

ժզ բ Օր . Ժգ . 5 ։ ԺԸ . 20 ։

ա Ն · ք · գէ · Իսր 906

Ղ Ցակ . ե . 17 , 18 ։

բ Գթագ . դ . 29 , թ . 1 ։

գ Ծն . ԼՐ . 28 , լի . 10 ։ դ Թագ . ԺԹ . 34 ։

դ ԳԼ . ԺԲ . 40 ։

ե Հռութ . ա . 17 ։ ԳԼ . ի . 10 ։ գ Թագ . գ . 31 ։

զ Ա—ՙ՝ վախնալով՝

է Թուա . ԺԱ . 15 ։ Յոբ . գ . 8 , 8 ։

ը Եբր . կայծերու չօթ

թ Եբր . ճամբան քեզմէ

Ն·Բ·ԳՔ· Իբր 906

Տ Եւ·ԼԳ·28։ բ Օր·Թ·9։18։ Մատ·դ·2։
Ի Եւ·գ·1։

ՂԹես·իե·11։13։ Սաղ·կԹ·9։
Ի Հռով·ժա·3։
Ը ԳԼ·ժբ·4։
Ր ԳԼ·ժբ·22։ Հռով·ժա·3։
Ֆ Եւ·իդ·12։
Ի Եզեկ·ա·4։Լե·7։
Լ Եւ·գ·6։ Ես·զ·2։
Ի Հեր 9։
Ֆ Հեր 10։
Ի Տես գ Թագ·բ·12։13։ Հգթագ·Թ·1—3։
Ն Ղու·գ·27։
ՂԳթագ·բ·12։Թ·14։ Ես։ ժ·6։ Ես։ ժգ·3։
ֆ Տես Ովս·զ·5։
՛ Հռով·ժա·4։
՜ Կ՛պիտի պահեմ,
Ֆ Տես Ովս·ժգ·2։

նիկայ ելաւ, կերաւ ու խմեց. և ան կերակուրին ուժովը Տ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց, ՚ի մինչև Քորեբ՝ Ի Աստուծոյ լեռը հ՚՚՚։

9 Եւ հոն քարայրը մտաւ, ու գիշերը հոն մնաց. և ահա Ցերոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով. Ո՛վ
10 եղիա՝ հոս ի՞նչ բան ունիս։ Ու անիկայ ըսաւ. Ջօրաց Ցէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ. Իքանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղաններդ փլցուցին, ու Իքու մարգարէներդ սրով մեռցուցին. ու մինակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝
11 որ զանիկայ վերցընեն։ Ու ՚՚ըսաւ. Ելիր, ու Ի լեռը Ցէրոջը առջևը կայնէ։ Եւ ահա Ցէրը կ՛անցնէր. ու Ցէրոջը առջևէն լեռները քակող ու ապառաժները կոտրող Իմեծ ու սաստիկ հով եղաւ. Իայց Ցէրը անհովին մէջը չէր. և հովին ետևէն գետնաշարժ եղաւ. Իայց Ցէրը գետնաշարժին
12 մէջը չէր. Ու գետնաշարժին ետևէն կրակ եղաւ. Իայց Ցէրը կրակին մէջը չէր. և կրակին ետևէն մեղմ ՚՚՚
13 բարակ ձայն մը Ի՚՚՚էր։ Ու եղիա ՚՚՚

Ն · ք · ղՒ · 901

սաւ . Հիմա դիտցէք ու տեսէք , որ ասիկայ չարութիւն կ'ուզէ ընել . վասն զի իմ կնիկներուս , ու որդիներուս , ու արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի ՟բդ խրկեց . ու ես
8 անոր չէ չըսի : Եւ բոլոր ծերերը ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին . Ականջ մի դներ , ու չանձնառու
9 մի ըլլար : Անիկայ ալ Բենադադին դեսպաններուն ըսաւ . Իմ թագաւոր տիրոջս ըսէք . Առջի անգամին քու ծառայիդ ինչ հր՟ան որ խրկեցիր , անիկայ պիտի ընեմ , բայց աս բանը չեմ կրնար ընել . ու դեսպանները գացին , և
— պատասխանը տարին անոր :
10 Ու Բենադադ ՟բդ խրկեց անոր՝ — ԳԼ · ԺԹ · 2 ·
ու ըսաւ . — Աստուածները ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընեն , թէ որ Սամարիայի հողը ԲԻՄ ետևէս եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգ-
11 տէ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Անոր այսպէս ըսէք . Իր զէնքը մէջքը կապողը՝ զՆԻՒՅ մէջքէն
12 հանողի պէս չպարծի : Ու ա- Նիկայ իր հետը ԻՒՂ թագաւորներուն հետ վրաններու մէջ ‡կը խըմէր , և աս խօսքը լսածին պէս՝ իր ծառաներուն ըսաւ . ՊՊԷՐՂՔ՝ շարուեցէք . ու քաղաքին դիմացը ՊՊԷՐՂՔ շարուեցան :
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրայէլի Ա.քաաբ թագաւորին մօտեցաւ՝ ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Բոլոր աս մեծ բազմութիւնը տեսար . ահա ԵՍ այսօր անիկայ քու ձեռքդ պիտի տամ , որ գիտ-
14 նաս թէ Տէրը ես եմ : Եւ Ա.քաաբ ըսաւ . Որո՞ւն ձեռքովը . ու անիկայ ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Գաւառաց իշխաններուն մանչերուն ձեռքովը : Եւ ըսաւ . Պատերազմը ո՞վ
15 սկսի . ու ՆԻՒՅ ըսաւ . Դուն : Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց . ու երկու հարիւր երսունուերկու հոգի էին . և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր Իսրայէլի որդիքը համրեց . ու եօթը
16 հազար հոգի էին : Եւ ասոնք կէսօրին ելան . բայց Բենադադ ինքը ու անոր օգնական թագաւորները , ան երսունուերկու թագաւորները վրաններու մէջ ‖խմելով կը գինով- ‖ ՀՇ · 12 · ԳԼ · ԺԶ · 9 ·
17 նային : Եւ առաջ՝ գաւառաց իշխաններուն մանչերը ելան . ու Բենադադ ՟բդ-ԻՆԵՐ խրկեց , որոնք անոր պատմեցին թէ Սամարիայէն
18 մարդիկներ ելան : Ու անիկայ ըսաւ . Թէ որ անոնք խաղաղութեան համար ելան , զանոնք ողջ բռնեցէք , ու թէ որ պատերազմելու և-
19 լան , զանոնք ողջ բռնեցէք : Եւ
աս գաւառաց իշխաններուն մանչերը՝ ու անոնց ետևէն գացող զօր-
20 քը՝ քաղաքէն դուրս ելան . Եւ ամէն մարդ իր *դիմացը ելլողը՝ զարկաւ , ու Ասորիները փախան . և Իսրայէլը զանոնք հալածեց . ու Ասորւոց Բենադադ թագաւորը ձիի վրայ հՒՆՈՒ՝ ՟ՆԻ մը ձիաւորներով
21 ազատեցաւ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը ելաւ , ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ , ու Ասորիները մեծ կոտորածով մը զարկաւ :
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի թագաւորին մօտեցաւ , ու անոր ըսաւ . Գնա ուժովցիր , ու դիտցիր ու տես թէ ինչ պիտի ընես . Վասն զի եկող տարի Ասորւոց թագաւորը քու վրադ պիտի ելլէ : Ղ Բ Թագ · Ժա · 1 ·
23 Եւ Ասորւոց թագաւորին ծառաները անոր ըսին . Անոնց աստուածները լեռներու աստուածներ են , անոր համար մեզի յաղթեցին . բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք , անտարակոյս ա-
24 նոնց կը յաղթենք : Ուրեմն աս բանը ըրէ . թագաւորներուն ամէն մէկը իր տեղէն հանէ , ու անոնց
25 տեղը նախարարներ դիր . Եւ դուն քեզմէ կորսուած զօրքին չափ զօրք , ու ձիերուն չափ ձիեր , ու կառքերուն չափ կառքեր †պատրաստէ քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք . անտարակոյս անոնց կը յաղթենք . ու անիկայ անոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այնպէս
26 ըրաւ : Ու հետևեալ տարին՝ Բենադադ՝ Ասորիները համրեց , ու ԻՒՓԵկ ելաւ Իսրայէլի հետ պատերազ-
27 մելու համար : Իսրայէլի որդիքն ալ համրուեցան ու ‡պատրաստուեցան , ու զանոնք դիմաւորելու գացին . և Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը՝ այծերու երկու երամակներու պէս բանակ կազմեցին . բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին :
28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու Իսրայէլի թագաւորին հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Ասորիները ըսին թէ՝ ԵՀովան լեռներու Աստուած է , ու հովիտներու Աստուած չէ , ասոր համար Ը բոլոր աս մեծ բազմութիւնը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
29 Եւ իրարու դէմ եօթը օր բանակեցան . ու եօթներորդ օրը պատերազմ եղաւ , և Իսրայէլի որդիքը մէկ օրուան մէջ՝ Ասորիներէն հարիւր հազար հետևակ զօրք զարկին .
30 Ու մնացածները Ափէկ քաղաքը փախան . և ան մնացած քսանուեօթը հազար մարդիկներուն վրայ պարիսպը ինկաւ : Ու Բենադադ

Ն · ք · ղՒ · 901

* ԵՔՐ · մարդը

† ԵՔՐ · համբե

900

Ի ԹԱԳ · Ժգ · 4 ·

‡ Կ՟՝ պատրաստուեցան ու

Ը ՀՇ 13 ·

Ն · Ք · ԶԲ · 900

Բ ԳԼ · ԽԲ · 25 ։

Ք ՏԵՎ ՅՌ · ԼԲ · 34 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 900

† ԵՔՐ · ԿԶ · ՈՆՍ ։

Ե ԳԼ · ԽԲ · 31—37 ։

Ղ ԳԼ · ԽԳ · 4 ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ա֊քաաբ՝ չկրնալով Նաբովթին այգին ձեռք բերել, կը տրտմի։ 5 Ցեզաբէլ նամակներ գրելով Նաբովթին դէմ, անիկայ Հայհոյութեան մեղքով կ'ամբաստանուի, ու կը քարոզարուի։ 15 Ա֊քաաբ իրեն կ'առնէ ան այգին։ 17 Եղիա՝ Ա֊քաաբին ու Ցեզաբէլին դէմ Աստուծոյ դատաստանները կը ծանուցանէ։ 25 Զար Ա֊քաաբը կ'ապաշխարէ. ան պատճառով Աստուած անոր դատաստանը կ'ուշացընէ։

1 Ա֊ ասոնց բաներէն ետքը՝ Ցեզրայելացի Նաբովթը Սամարիայի Ա֊քաաբ Թագաւորին պալատին քովը Ցեզրայելի մէջ այգի մը ունէր։

2 Ու Ա֊քաաբ Նաբովթին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ. Քու ՚այգիդ ինծի տուր, որ ինծի բանջարի պարտէզ ըլլայ, քանզի իմ տանս մօտ է. և անոր տեղը՝ անկէ աղէկ այգի մը տամ քեզի. կամ թէ որ կ'ուզես, անոր գինը ստակով վճարեմ քեզի։

3 Ու Նաբովթ՝ Ա֊քաաբին ըսաւ. Ցերը ինծի չտուցընէ՝ Ի՛ որ իմ հայրերուս ժառանգութիւնը քեզի տամ։

4 Եւ Ա֊քաաբ՝ Ցեզրայելացի Նաբովթին ըսած խօսքին համար՝ որ ըսաւ Թէ՝ Իմ հայրերուս ժառանգութիւնը քեզի չեմ տար, սիրտը կոտրած ու նեղացած իր տունը գնաց, և իր անկողինին վրայ պառկեցաւ, ու երեսը դարձուց, 5 ու հաց չկերաւ։ Եւ անոր կնիկը Ցեզաբէլ անոր քովը գնաց՝ ու ըսաւ. Ինչո՞ւ համար սիրտդ այդպէս նեղացած է, ու հաց չես ու֊ 6 տեր։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Վասն զի Ցեզրայելացի Նաբովթին հետ խօսեցայ՝ ու անոր ըսի. Քու այգիդ ինծի ստակով տուր. կամ թէ որ կը հաճիս, անոր տեղը քեզի ո՛րէ այգի մը տամ. բայց ա֊ նիկայ՝ Իմ այգիս քեզի չեմ տար՝

Ե ԳԹագ · ԺԸ · 24 ։

Զ ԳԹագ · Բ· 3 ։ 5 ։ 7 ։ 15 ։ Է ԳԼ · ԺԳ · 17 ։ 18 ։

Ը ԳԼ · ԺԳ · 24 ։

Թ ԳԼ · ԺԴ · 23 ։ ԼԶ · 7 ։ ԵԶԿ · ԽԶ · 18 ։

899 — ԱԹագ · Բ· 14 ։

Ժ ԿՐ՝ ՄԱԽԻՐ

Ի ՏԵՎ Բ ԹԱԳ · ԺԲ · 1 ։ Ը ։

Լ ԳԹագ · Ժ. 24 ։

վախաւ, ու քաղաքին մէջ՝ Խօսենեակէ սենեակ մտաւ։

31 Եւ անոր ծառաները անոր ըսին. Ահա մենք լսեր ենք որ Իսրայէլի տանը Թագաւորները ողորմած Թագաւորներ են. հիմա՛ մէջքերնիս քուրձեր, ու գլուխնիս չուաններ դնենք, և Իսրայէլի Թագաւորին առջևը ելլենք, գուցէ քու 32 անձդ ապրեցընէ։ Ու մէջքերնին քուրձեր, ու գլուխնին չուաններ կապեցին, և Իսրայէլի Թագաւորին դացին ու ըսին. Քու ծառադ Բենհադադը կ'ըսէ. Կ'աղաչեմ, Թող անձս ապրի։ Ու անիկայ ըսաւ. Ցակաւին ո՞ղջ է. անիկայ իմ եղ֊ 33 բայրս է։ Եւ ան մարդիկները աւիկայ յայտնութիւն սեպելով՝ անոր բերնէն աս խօսքը առածնուն պէս, շուտով պատասխան տուին. Քու եղբայրդ Բենհադադը հո՛ է։ Ու անիկայ ըսաւ. Գացէք զանիկայ բերէք։ Ու երբոր Բենհադադը անոր եկաւ, զանիկայ էր կառքին 34 մէջը առաւ։ Ան ալ անոր ըսաւ. Իմ հօրս քու հօրմէդ առած քաղաքները ետ տամ, ու դուն Դամասկոսի մէջ քեզի համար հրապարակներ ունենաս, ինչպէս որ իմ հայրս Սամարիայի մէջ ունեցաւ։ Ո֊ ՚ԱՒՒ֊Յ ը՛՚՚՚. Ես ալ աս դաշինքով քեզ կ'արձակեմ. ուստի անոր հետ դաշնակցութիւն ըրաւ, ու զանիկայ արձակեց։

35 Եւ Սմարդարէից որդիներուն մէկը Ի՛ Ցեհոջը խօսքովը իր ընկերին ըսաւ. Ընորհ֊ք ըրէ, զիս զարկ. ու ան մարդը անիկայ զարնել չուզեց։ 36 Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Ցեհոջը խօսքին չհլաւնդութիւն չընելուդ համար, ահա իմ քովէս գացածիդ պէս, քեզ մէկ առիւծ մը պիտի մեռցընէ։ Ու անիկայ անոր քովէն դնաց, ու մէկ առիւծ մը Ի՛ զանիկայ 37 գտաւ, ու մեռցուց։ Եւ ըր անիկայ մէկ ուրիշ մարդ մը գտաւ, ու ՚ԱՒՈՐ ըսաւ. Ընորհ֊ք ըրէ, զիս զարկ. ու ան մարդը զանիկայ զարկաւ, ու զարնելով վիրաւորեց։ 38 Եւ ան մարդարէն դնաց ճամբուն վրայ Թագաւորին սպասեց, ու չըճանչցուելու համար աչքերուն վր֊ 39 րայ Ի՛ ծածկոց մը՚՚ դրաւ։ Ու Ի՛ երբոր Թագաւորը ՚ԱՒՒ֊ կ'անցնէր, Թագաւորին աղաղակելով ըսաւ. Քու ծառադ պատերազմին մէջը դնաց, և ահա մէկ մարդ մը պ՚՚՚֊ ը՚՚֊ձէն դուրս ելլելով, ինծի մարդ մը բերաւ, ու ըսաւ. Աս մարդը պահէ. Թէ որ ասիկայ մէկ կերպով մը կորսուելու ըլլայ, Ի՛քու անձդ անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ, կամ տաղանդ մը արծաթ 40 պիտի Ի՛վճարես։ Ու երբոր ծառադ ասդին անդին դործքով զբաղեր էի, անիկայ կորսուեցաւ։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր ըսաւ. Քու դատաստանդ այդպէս է, ինքդ՚՚՚ որ դուն Ի՛՚՚ Ի՚՚Ի֊՚ վճռեցիր։ 41 Ու անիկայ շուտով մը ծածկոցը աչքերուն վրայէն հանեց. ու Իսրայէլի Թագաւորը իմացաւ որ ա֊ 42 նիկայ մարգարէներէն մէկն է։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Յորովհետև դուն իմ նզոված մարդս Ի՛՚՚ ձեռքէդ ազատ արձակեցիր, անոր համար քու անձդ անոր անձին տեղը, ու քու ժողովուրդդ անոր ժողովուրդին 43 տեղը պիտի ըլլայ։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորը Ը սիրտը կոտրած ու նեղացած՝ իր տունը դարձաւ, ու Սամարիա եկաւ։

Ն · Ք · ՉԲ · 899

7 բաւ ։ Ան տունը անոր կնիկը Ցե-
զաբէլ անոր բսաւ . Դուն հիմա
Իսրայէլի վրայ Աիդիէ թագաւո-
րութիւն պիտի ընես . ելի՛ր՝ հայ
կեր . ու սիրտդ թող զուարճա-
նայ . Ցեզրայէլացի Նաբովթին
այգին ես քեզի տամ ։
8 Եւ անիկայ Աքաաբին անունովը
նամակներ գրեց , ու Ջնիէ անոր
կնիքովը կնքեց , և ան նամակները
Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն
9 ու ազնուականներուն խրկեց ։ Ու
նամակներուն մէջը այսպէս գրեր
էր . Ծոմապահութիւն քարոզե-
ցէք , ու Նաբովթը ժողովուրդին
10 գլուխը նստեցուցէք . Եւ անոր
դիմացը երկու անօրէն մարդիկներ
նստեցուցէք , որոնք անոր համար
վկայութիւն տան ու բսեն թէ՝
Դուն Աստուծոյ ու թագաւորին
դէմ հայհոյութիւն ըրիր . ու զա-
նիկայ հանեցէք , ու Քարկոծե-
ցէք որ մեռնի ։
11 Եւ անոր քաղաքակիցները՝ անոր
քաղաքին մէջը բնակող ծերերը ու
ազնուականները՝ Ցեզաբէլին իրենց
ապսպրածին պէս ըրին , ինչպէս որ
անոր խրկած նամակներուն մէջը
12 գրուած էր ։ Ծոմապա-
հութիւն քարոզեցին . և Նաբով-
թը ժողովուրդին գլուխը նստե-
13 ցուցին ։ Ու երկու անօրէն մարդիկ-
ներ գացին անոր դիմացը նստան .
և ան անօրէն մարդիկները ժողո-
վուրդին առջևը Նաբովթին համար
վկայութիւն տուին ու բսին թէ՝
Նաբովթը Աստուծոյ ու թագաւո-
րին դէմ հայհոյութիւն ըրաւ .
Ուստի զանիկայ քաղաքէն դուրս
հանեցին , և քարերով քարկոծե-
14 ցին , ու մեռաւ ։ Ու Ցեզաբէլին
լուր խրկեցին՝ բսելով . Նաբովթը
քարկոծուեցաւ ու մեռաւ ։
15 Ու երբոր Ցեզաբէլ՝ Նաբովթին
քարկոծուիլը ու մեռնիլը լսեց ,
Ցեզաբէլ Աքաաբին բսաւ . Ելի՛ր
ժառանգէ Ցեզրայէլացի Նաբով-
թին այգին , որն որ ինքը քեզի
ստակով տալ չուզեց . քանզի Նա-
բովթը ողջ չէ , հապա մեռաւ ։
16 Ու երբոր Աքաաբ՝ Նաբովթին
մեռնիլը լսեց , Աքաաբ ոտք ելաւ
որ Ցեզրայէլացի Նաբովթին այ-
գին իջնէ , ու զանիկայ ժառանգէ ։
17 Եւ Ցէրոնը խօսքը Թեզբացի Ե-
18 ղիային եղաւ՝ բսելով . Ելի՛ր ,
Սամարիա բնակող Իսրայէլի Աք-
աաբ Թագաւորը դիմաւորելու
իջեր , և ահա անիկայ Նաբովթին
այգիին մէջն է , ուր որ իջեր է
19 զանիկայ ժառանգելու համար . Ու
անոր խօսիս ու բսես . Ցերը այս-
պէս կ՚բսէ . Մեռցուցիր , ու կը
ժառանգե՞ս ալ . ու նաև անոր
բսես . Ցերը այսպէս կ՚բսէ . Ի՞ն
տեղը՝ որ շուները Նաբովթին ա-
րիւնը լափեցին , հո՛ն շուները քու
20 արիւնդ ալ պիտի լափեն ։ Եւ
Աքաաբ՝ Եղիային բսաւ . Ո՞վ իմ
թշնամիս , գիս գտա՛ր . ու անիկայ
բսաւ . Գտայ . որովհետև Էդուն
քեզ ծախեցիր Ցերոջը առջևը չա-
21 րութիւն ընելու համար . Ահա Ես
քու վրադ չարիք պիտի բերեմ , ու
*քեզ Հալածելով՝ պիտի ջնջեմ , և
Աքաաբին Էշըը էրիկ մարդիկները
ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու
ձգուածը պիտի կորսընցնեմ .
22 Եւ քու տունդ՝ Նաբատի որդւոյն
Երոբովամին տանը պէս , ու
Աքիայի որդւոյն Բաասային տա-
նը պէս պիտի ընեմ . որովհետև վ-
բարկացուցիր , ու Իսրայէլին մեղք
23 գործել տուիր ։ Եւ Ցերը Ցեզա-
բէլին համար ալ խօսեցաւ ու ը-
սաւ . Ցեզաբէլը՝ Ցեզրայելի պարըս-
պին քովը շուները պիտի ուտեն ։
24 Աքաաբէն՝ քաղաքի մէջ մեռնո-
ղը՝ շուները պիտի ուտեն , ու դաշ-
տի մէջ մեռնողը՝ երկինքի թըռ-
չունները պիտի ուտեն ։
25 Բայց Աքաաբին պէս բնաւ ի-
ւոր հչ եղած չէր , որ զինքը ծա-
խէ Ցերոջը առջևը չարութիւն ընե-
լու համար , որն որ անոր կնիկը
26 Ցեզաբէլ գլխէ հանեց ։ Ու անի-
կայ կուռքերուն ետևէն երթալով՝
շատ գարշելի եղաւ , ** բոլոր Ա-
մորհացւոց բրածները ըրաւ , որոնք
Ցերը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
վռընտեց ։
27 Եւ Աքաաբ ատ խօսքերը լսածին
պէս՝ իր հանդերձները պատռեց , ու
Նմարմնոյն վրայէն քուրձ հագաւ ,
ու ծոմ պահեց . և քուրձով կը
պառկէր , ու կամաց կը քալէր ։
28 Եւ Ցերոջը խօսքը Թեզբացի Եղիա-
յին եղաւ՝ բսելով . Կը տեսնե՞ս որ
Աքաաբը իմ առջևս խոնարհու-
թիւն կ՚ընէ . անոր իմ առջևս խո-
նարհութիւն ընելուն համար՝ անոր
օրերուն մէջ ան չարիքը պիտի չը-
բերեմ . Հանոր որդւոյն օրերը՝ ան
չարիքը անոր տանը վրայ պիտի բե-
րեմ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Աքաաբ սուտ մարգարէներէն խարուելով՝
Միքիային բանին պէս՝ Ռամոթի գաղաադի
մէջ կը սպաննուի ։ 37 Շուները անոր արիւ-
նը կը լափեն . ու Աքազիա անոր տեղը կը յա-
ջորդէ ։ 41 Յովսափաթին բարի թագաւո-
րութիւնը ։ 45 անոր գործքերը ։ 50 Յով-
րամ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 51 Աքազիա-
յին դէշ վարմունքը ։

1 Եւ երեք տարի անցաւ , որ Ասո-
րիներուն ու Իսրայէլին մէջը
2 պատերազմ չեղաւ ։ Ու երրորդ

Ն · Ք · ՉԲ · 899

Բ ԳԼ · ԻԲ · 38 ։

Ժ ԳԼ · ԺԸ · 17 ։

Է Դ Թագ · ԺԷ · 17 ։ Հռով · Է · 14 ։

Լ ԳԼ · Ժդ · 10 ։ Դ Թագ · Թ · 8 ։

* Կամ՝ քու ներսունդդ , Եբր · քու ետևէդ

Է Թագ · ԻԸ · 22 ։

Ժ ԳԼ · Ժդ · 10 ։

Ի ԳԼ · ԺԸ · 29 ։

Հ ԳԼ · Ժդ · 3 , 11 ։

Յ Դ Թագ · Թ · 36 ։

Ղ ԳԼ · Ժդ · 11 ։ Ժզ · 4 ։

Ճ ԳԼ · Ժզ · 30 , ՌԼ ։

Մ ԳԼ · Ժզ · 31 ։

Յ Ծն · ԺԸ · 16 ։ Դ Թագ · ԻԱ · 11 ։

Ն Ծն · Լ · 34 ։

Ղ Դ Թագ · Թ · 25 ։

տարին՝ = Ցուդայի Ցովսափատ
թագաւորը Իսրայէլի թագաւորին
3 ի՛ջաւ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը
իր ծառաներուն ըսաւ. *Գիտէք
որ Ի Ռամովթ գաղաադը մերն է,
ու մենք դանիկայ Ասորւոց թագա-
ւորին ձեռքէն առնելու հոգ չենք
4 տանիր։ Եւ Ցովսափատին ըսաւ.
Ինծի հետ Ռամովթ գաղաադը պա-
տերազմելու կ՚երթա՞ս։ Ու Ցովսա-
փատ՝ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ.
Ի Ես քեզի պէս եմ. իմ ժողովուրդս՝
քու ժողովուրդդ պէս, = իմ
ձիերս՝ քու ձիերուդ պէս են։
5 Եւ Ցովսափատ՝ Իսրայէլի թա-
գաւորին ըսաւ. Հիմա Տէրոջը
6 խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի թա-
գաւորը Ը մարգարէները ժողվեց,
որոնք չորս հարիւրի չափ մարդիկ
էին, ու անոնց ըսաւ. Ռամովթ
գաղաադի վրայ պատերազմելու եր-
թա՞մ, թէ ետ կենա՞մ. ու անոնք
ըսին. Գնա՛. վասն զի Տէրը ՚ՆՒՒ-ոյ
թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։
7 Եւ Ցովսափատ ըսաւ. Ա՛ն տեղս
Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ
չկա՞յ, որ անոր հարցընենք։ Ու Իս-
րայէլի թագաւորը Ցովսափատին ը-
սաւ. Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ,
որուն միջոցով կրնանք Տէրոջը հար-
ցընել. բայց ես զանիկայ կ՚ատեմ.
քանզի ինծի համար աղէկ մարգա-
րէութիւն չըներ, հապա դէշ. = ՚Ն-
ՒՒ-ոյ Ցեմլայի որդին Միքիան է։
8 Եւ Ցովսափատ ըսաւ. Թագաւորը
այդպէս չղրուցէ։
9 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքի-
նի մը կանչեց, ու ըսաւ. Ցեմլայի
որդին Միքիան շուտով հո՛ բեր։
10 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցու-
դայի Ցովսափատ թագաւորը Սա-
մարիայի դրանը առջևի հրապարա-
կին մէջ՝ ամէն մէկը ֆ=ո=ո=ր ըղ-
գեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ
նստեր էր. ու բոլոր մարգարէնե-
րը անոնց առջևը մարգարէութիւն
11 կ՚ընէին։ Եւ Քանանայի որդին
Սեդեկիան իրեն երկաթէ եղջիւրներ
շինեց, ու ըսաւ. Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Ասորիները ասոնցմով պիտի
զարնես, մինչև որ զանոնք բնաջինջ
12 ընես։ Բոլոր մարգարէներն ալ
այնպէս կը մարգարէանային ու կ՚ը-
սէին. Ռամովթ գաղաադը ելլէր,
ու յաջողութիւն պիտի ունենաս,
և Տէրը ՚ՆՒՒ-ոյ թագաւորին ձեռ-
քը պիտի տայ։
13 Ու Միքիան կանչելու գացող
մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով. Ա-
հա ՚ՀՆ մարգարէները մէկ բերնով
թագաւորին համար բարութիւն
խօսեցան. թող քու խօսքդ ալ
անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ,
14 ու բարութիւն խօսէ։ Իսկ Միքիա
ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ, Ղ՚Տէ-
րը ինծի ինչ որ ըսէ, ան պիտի խո-
սիմ։
15 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ.
Ո՛վ Միքիա, Ռամովթ գաղաադը
պատերազմելու երթանք, թէ ետ
կենանք։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր.
Ելլէ՛ր, ու յաջողութիւն պիտի ու-
նենաս, ու Տէրը ՚ՆՒՒ-ոյ թագա-
16 ւորին ձեռքը պիտի տայ։ Եւ թա-
գաւորը անոր ըսաւ. Մինչև քանի՞
անգամ երդմնցընեմ քեզ, որ Տէ-
րոջը անունովը ճշմարիտը միայն
17 խօսիս ինծի։ Ու անիկայ ըսաւ.
Բոլոր Իսրայէլը Ի՚հովիւ չունեցող
ոչխարներու պէս լեռներու վրայ
ցրուած տեսայ. և Տէրը ըսաւ. Ա-
սոնք տէր չունին. ամէն մարդ խա-
ղաղութեամբ թող իր տունը
18 դառնայ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը
Ցովսափատին ըսաւ. Քեզի չըսի՞
որ անիկայ ինծի համար աղէկ մար-
գարէութիւն չըներ, հապա դէշ։
19 Ու Մ՚ԻՔ= ըսաւ. Ուրեմն Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէ. Ը Տէրը իր աթո-
ռին վրայ նստած տեսայ, Ի ու եր-
կինքի բոլոր զօրքերը անոր բոլոր-
տիքը՝ աջ կողմը ու ձախ կողմը
20 կայներ էին. Եւ Տէրը ըսաւ. Ա-
քաաբը ո՞վ կրնայ խաբել, որ Ռա-
մովթ գաղաադը ելլէ, ու կորսուի.
ու մէկը այսպէս՝ ու մէկալը այն-
21 պէս ըսաւ։ Ու մէկ ոգի մը ելաւ,
և Տէրոջը առջևը կայնեցաւ, ու ը-
սաւ. Ջանիկայ ես կը խաբեմ։
22 Ու Տէրը անոր ըսաւ. Ի՞նչ միջո-
ցով։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ելլեմ,
ու անոր բոլոր մարգարէներուն բե-
րանը սուտ ոգի ըլլամ. ու Տէրը =
Նոր ըսաւ. Ի Դուն պիտի խաբես,
ու պիտի յաջողիս. ելլէ՛ր ու այն-
23 պէս ըրէ։ Ի Եւ հիմա ահա Տէրը աս
քու բոլոր մարգարէներուդ բերանը
սուտ ոգի դրեր է. բայց Տէրը
քեզի համար չարիք խօսեցաւ։
24 Ըն աւետը Քանանայի որդին
Սեդեկիան մօտեցաւ, ու Միքիային
ծնօտին զարկաւ, ու ըսաւ. Ղ՚Տէ-
րոջը Հոգին ի՞նչպէս իմ քովէս ե-
լաւ՝ քեզի հետ խօսելու համար։
25 Եւ Միքիա ըսաւ. Դուն ալ պիտի
տեսնես՝ ան օրը որ պահուելու հա-
մար Ի սենեակէ սենեակ մտնես։
26 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ.
Միքիան առ, ու զանիկայ Ամոն
քաղաքապետին՝ և թագաւորի որ-
27 դւոյն Ցովասին տար, Ու ըսէ.
Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ. Ասի-
կայ բանտը դրէք, ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ, զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-

Ն · Ք · ԶՀ · 897
= ԲՄՆ · ԺԸ · 2, ՃԼ։
* ԵՖՐ · ԳԻ-ԱՀՔ
Ի Բ Օր · Դ · 43։
Ի ԴԹԱԳ · Գ · 7։
Ը ԴՂ · ԺԸ · 19։
Ի ԴԹԱԳ · Գ · 11։
Ն · Ք · ԶՀ · 897
Ղ ԹՈՒ · ԻՐ · 38։
Ի ՄԱԹ · Թ · 36։
Ը ԵՒ · Ղ · 1։ ԴԱՆ · Է · 9։
Ի ՅՈՐ · Ա · 6։ Ր · 1։ ՍԱՂ · ՃԳ · 20, 21։ ԴԱՆ · Է · 10։ ՄԱԹ · ԺԸ · 10։ ԵՐԵ · Ա · 7, 14։
Ի ԴԹԱԳ · Ի · 22։ ՅՈՐ · Ա · 16։ ԵՂԿ · ԺԳ · 9։ Ր ԹԱՆ · Ր · 11։ Ի ԵՂԿ · ԺՂ · 9։
Ը ԲՄՆ · ԺԸ · 23։
Ի ԳԼ · Ի · 30։

ն · ք · գէ · 897

28 Թեան ջրով կերակրեցէք ։ Եւ Միքիա ըսաւ . Թէ որ բնաւ խաղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ . Ո՛վ ժողովուրդներ՝ ամէնքդ լսեցէք ։

29 Եւ Իսրայէլի Թագաւորը ու Ցուդայի Գովսափատ Թագաւորը՝ Ռամովթգաղաադը ելան ։ Ու իսրայէլի Թագաւորը Գովսափատին ըսաւ . Կերպարանքս պիտի փոխեմ , ու պատերազմի պիտի մըտնեմ . բայց դուն քու հագուստդ հագիր . և Իսրայէլի Թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց , ու պատերազմին մէջը մտաւ ։

ա Ր Մն · ժբ · 22 ։

31 Եւ Ասորւոց Թագաւորը իր երեսուներկու կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ . Պզտիկի կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք , բայց միայն Իսրայէլի Թագաւորին հետ ։ Ու երբոր կառապետները Գովսափատը տեսան , Իսրայէլի Թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու դացին . և Գովսափատ հաղաղակեց ։ Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկայ Իսրայէլի Թագաւորը չէ , անկէ ետ դարձան ։

ա Ր Մն · ժբ · 31 ։ Առակ · ժգ · 20 ։

34 Եւ մարդուն մէկը *ուժով մը էր աղեղը քաշեց , ու Իսրայէլի Թագաւորը †զրահին օղակներուն մէջէն՝ զարկաւ . ան առենը անիկայ իր կառավարին ըսաւ . Ձեռդդարձուր , ու զիս բանակէն հանէ՛ .

* Կ՚ա՛ առանց դիտաւորութեան . Թեան . տես բ Թագ . ժե . 11 ։

† Եբր . յօդուածնեբրուն ու զրահին մէջտեղէն

35 քանդի վերաորուեցայ ։ Եւ ան օրը պատերազմը սաստկացաւ . ու Թագաւորը Ասորւոց դիմացը՝ իր կառքին մէջը կեցաւ , և իրիկուան դէմ մեռաւ . ու վէրքին արիւնը 36 կառքին մէջը վազեց ։ Ու երբոր արևը կը մտնէր , բանակին մէջը մունետիկ պտըտեցաւ՝ ու ըսաւ . Ամէն մարդ իր քաղաքը ու ամէն 37 մարդ իր երկիրը դ—ն—ա ։ Եւ Թագաւորը մեռաւ , ու Սամարիա բերուեցաւ . ու Թագաւորը Սամարիայի աւազանին քովը լուացին . ու շուները անոր արիւնը լափեցին . ‡ անոր զէնքերն ալ հանլուացին՚ , ՝ Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ ։

‡ Կ՚ա՛ բրնզերն ալ հանլուացուեցան ,

՝ Գ Լ · իա · 19 ։

39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր ըրածը , և Հպղոսկրով շինած տունը , ու բոլոր շինած քաղաքները՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակագրքին մէջը գրուած են ։ Եւ Աքաաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու անոր տեղը՝ անոր որդին *Ոքոզիան Թագաւոր եղաւ ։

* Հմր 52 ։

41 Եւ Իսրայէլի Աքաաբ Թագաւորին չորրորդ տարին՝ Ցուդայի վրայ Ասայի որդին ՛Գովսափատը Թագաւոր եղաւ ։ Գովսափատ երեսունհինգ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ քսանուհինգ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Ազուբա էր , — Սաղէին աղջիկն 43 էր ։ Ու ՛անիկայ իր հօրը Ասային բոլոր ճամրուն մէջ քալեց . անկէ չխոտորեցաւ , ու Տէրոջը առջևը 44 ուղղութիւն ըրաւ ։ Բայց Ժբարձր տեղուանքը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհեր կը մատուցանէր , ու խունկ 45 կը ծխէր ։ Եւ Գովսափատ՝ Իսրայէլի Թագաւորին հետ խաղաղութիւն ըրաւ ։

ա Ր Մն · ժբ . 2 ։ բ Կոր · գ · 14 ։

46 Եւ Գովսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ և անոր ըրած քաջութիւնը ու պատերազմները՝ ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակագրքին մէջը գրուած են ։

47 Եւ անիկայ *իր հօրը Ասային ժամանակէն մնացած՝ Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն բնաջինջ ըրաւ ։

* Գլ · ժգ · 24 , ժե . 12 ։

913

48 Եդոմի մէջ Թագաւոր չկար . մէկ փոխարքայ մը կար ։

49 Ո— Գովսափատ Թարսիսի նաւեր շինեց , որ Ոփիր երթան ոսկիի համար . — բայց չգացին՝ . քանզի նաւերը Գասիոնգաբերի մէջ 50 կոտոր կոտոր եղան ։ Ան առենը Աքաաբի որդին Ոքոզիան Գովսափատին ըսաւ . Իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ նաւերով երթան . բայց Գովսափատ չհաճեցաւ ։ 51 Եւ Գովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . և անոր տեղը՝ անոր որդին Գովրամը Թագաւոր եղաւ ։

Ն · ք · գէ · 914

՛ Ր Մն . ի · 31 ։

՛ Ր Մն . ժէ . 3 ։

Ն Գլ . ժգ . 28 ։ ժե . 14 ։ գ Թագ . ժբ . 3 ։

Ն Ր Մն . ժթ . 2 ։ բ Կոր · գ · 14 ։

— Գլ · ժգ · 24 ։ ժե . 12 ։

913

Ն Ե՛ն · իե · 23 ։ բ Թագ · բ · 14 ։ գ Թագ · գ · 9 ։ բ · 20 ։

դ Ր Մն · ի · 35 , ՟ ։

Է Գլ · ժ · 22 ։ Կ՚ա՛ երբայ ոսկիի համար · բայց չգնացած ·

— Ր Մն · ի · 37 ։

— Գլ · Բ · 26 ։

Էր Մն · իա · 1 ։

889

52 Ցուդայի Գովսափատ Թագաւորին տասնուեօթներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ *Աքաաբի որդին Ոքոզիան Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ու Իսրայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն ը-
53 րաւ ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ . ու ՛իր հօրը ճամրան , և իր մօրը ճամրան , և Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Եր-
54 բոբովամին ճամրան բռնեց . Ու ՛Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ . և իր հօրը բոլոր ըրածին պէս ընելով Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։

* Հմր 40 ։

898

՛ Գլ . իե . 26 ։

՛ Դատ . բ · 11 ։ Գլ · ժգ · 31 ։

ՅՈՐՈՎԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Ք · դԲ · Իբր 896

1 Մովաբ կ'ապստամբի ։ 2 Ո.քոզիա՝ Բահաղ Ճանճիկին բան Հարցընելու համար մարդ կը խրկէ · բայց Եղիա անոր վրայ գալու դաւաստանը կ'իմացընէ անոր ։ 5 Եղիա երկու անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցընէ ան մարդոցը վրայ՝ որոնք Ո.քոզիա խրկեր էր զանիկայ բռնելու · 18 իսկ երրորդ զօրագլխին կը խնայէ ։ ու Հրեշտակէ մը քաջալերութիւն առնելով կ'երթայ Թագաւորին կ'իմացընէ Թէ պիտի մեռնի ։ 17 Յովրամ՝ Ո.քոզիային տեղը կը յաջորդէ ։

*Կ=՛ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

1 Ա-Ե-Ք-Ա-Բ-Ա-Ե-Ի-Ն մեռնելէն ետքը՝ Մովաբ Իսրայէլին դէմ ապըստամբեցաւ ։

-Գլ · գ · 5 ։

Բ Թագ · ը · 2 ։

2 Ու Ո.քոզիա՝ Սամարիայի մէջ իր վերնատունը վանդակապատէն վար ինկաւ , ու հիւանդացաւ · ու պատգամաւորներ խրկեց՝ անոնց ըսելով · Գացէք Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն հարցուցէք , Թէ արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի առողջանամ ։ 3 Եւ Ցէրոջը հրեշտակը Թեզբացի Եղիային ըսաւ · Ելի՛ր , Սամարիայի Թագաւորին պատգամաւորները դիմաւորելու գնա , ու անոնց ըսէ · Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ դուք Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն 4 հարցընելու կ'երթաք · Անոր համար Ցէրը այսպէս կ'ըսէ · Քու եկած անկողինդ վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս · ու Եղիա գնաց ։

Ա Թագ · ԺԹ · 21 ։ Սաղ · Հր · 14 ։

5 Եւ պատգամաւորները անոր դարձան · ու Ո.քոզիա անոնց ըսաւ · 6 Ինչո՞ւ համար ետ դարձաք ։ Եւ անոր ըսին · Մեր դիմացը մարդ մը ելաւ , ու մեզի ըսաւ · Գացէք ձեզ խրկող Թագաւորին դարձէք , ու անոր ըսէք · Ցէրը այսպէս կ'ըսէ · Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծոյն հարցընելու կը խրկես · անոր համար քու եկած անկողինդ վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց · Ձեզ դիմաւորող ու ասոնց խօսքերը ձեզի զրուցող 8 ոյդ մարդը ինչպէս մարդ էր ։ Ու անոր ըսին · Ընիկայ Թ-մադու մարդ մըն էր , ու մէջքը մաշկեղէն գօտի մը կապած էր ։ Եւ Թէ-Ի-Բ-Ի-Ա-Ն-Ի-Ն ըսաւ · Ընիկայ Թեզբացի Եղիան է ։

Ն · Ք · դԲ · Իբր 896

9 Ու անոր՝ յիսուն հոգով մէկ յիսնապետ մը խրկեց · և անիկայ եղբայրն քովը ելաւ · ու եղեւ լեռան գլուխը նստած էր · և չէ-Ն-Պ-Է-Ք անոր ըսաւ · Մարդ Աստուծոյ , Թագաւորը կ'ըսէ որ վար իջնես ։ 10 Ու Եղիա պատասխան տուաւ , ու յիսնապետին ըսաւ · Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , Երկինքէն կրակ Թող իջնէ , և քեզ ու քու յիսուն հոգիդ ուտէ ։ Ու երկինքէն կրակ իջաւ , և զանիկայ ու անոր յիսուն հոգիը կերաւ ։

Ե Գլ · Թ · 54 ։

11 Եւ անոր՝ նորէն յիսուն հոգով մէկ ուրիշ յիսնապետ մը խրկեց · ու անիկայ խօսեցաւ՝ ու անոր ըսաւ · Մարդ Աստուծոյ , Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ · Շուտով վար 12 իջիր ։ Ու Եղիա պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ · Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , երկինքէն կրակ Թող իջնէ , և քեզ ու քու յիսուն հոգիդ ուտէ ։ Ու երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ , և զանիկայ ու անոր յիսուն հոգիը կերաւ ։

13 Ու նորէն յիսուն հոգով մէկ երրորդ յիսնապետ մը խրկեց · ու ան երրորդ յիսնապետը վեր ելաւ , ու գնաց Եղիային առջեւը ծունկ չոքեց , և անոր աղաչեց ու ըսաւ · Մարդ Աստուծոյ , Թող իմ հոգիս՝ ու աս յիսուն ծառաներուդ հոգիները Ձ-քու աչքերուդ առջեւը պա-

Ե ա Թագ · ԺԹ · 21 ։ Սաղ · Հր · 14 ։

14 տուական սեպուին · Ահա երկինքէն կրակ իջաւ , ու ան առջի երկու յիսնապետները և անոնց յիսուն հոգիները կերաւ · բայց հիմա իմ հոգիս քու աչքիդ առջեւը Թող պատուական սեպուի ։

15 Ու Ցէրոջը հրեշտակը Եղիային ըսաւ · Անոր հետ իջի՛ր , անոր երեսէն մի՛ վախնար · ու եղեւ ելաւ 16 անոր հետ Թագաւորին իջաւ ։ Եւ անոր ըսաւ · Ցէրը այսպէս կ'ըսէ · Որովհետեւ Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ աստուծմէն հարցընելու համար պատգամաւորներ խրկեցիր , իբր Թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար , որ անոր բան հարցընէիր , անոր համար ատ քու եկած անկողինդ

Ր Ցե՛ս Ջ.աք· ժգ · 4 ։ Ա.ա · գ · 4 ։

վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս ։

17 Եւ անիկայ մեռաւ , Ցերոբ֊ոամայ թագաւորը եղաւ , Ցուդայի Ցովաքիմ թագաւորին տասեւերկրորդ տարին ։ Եւ Ցոզիայի բոլոր գործքերուն մնացորդը պատմութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։

ԳԼ · Բ

1 Եղիա իր զաւուելուն համար Եղիսէին խօսելով՝ իր վերարկուովը Յորդանանը երկուքի կը բաժնէ ։ 9 ու Եղիսէին խնդիրքը կատարելով՝ ինքը հրեղէն կառքով երկինքը կը վերնայ ։ 12 Եղիսէ՝ Եղիային վերարկուովը Յորդանանը երկուքի բաժնելով՝ իրեւ Եղիային յաջորդը կ'ընդունուի ։ 16 Մարգարէից որդիները Եղիսէին դժուարութեամբ հրաման առնելով՝ Եղիան փնտռելու կ'երթան , բայց չեն կրնար գտնել ։ 19 Եղիսէն ազով կը բժշկէ վնասակար ջուրերը ։ 23 Արջերը՝ Եղիսէն ծաղր ընդ տղաքը կը փառատեն ։

1 Ու երբոր Տէրը՝ Եղիան մրրիկով երկինք պիտի վերցնէր , Եղիա ու Եղիսէ Գաղգաղայէն գացին ։
2 Ու Եղիան ըսաւ Եղիսէին . Դուն հոս նստէ . քանզի Տէրը զիս Բեթէլ խրկեց ։ Ու Եղիսէն ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր . ու երկուքն իջան Բեթէլ ։
3 Ու Բեթէլի մէջ գտնուող Մարգարէից որդիները Եղիսէին ելան , ու անոր ըսին . Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես ալ գիտեմ . լուռ կեցէք ։
4 Ու Եղիա անոր ըսաւ . Ով Եղիսէ , դուն հոս նստէ . քանզի Տէրը զիս Երիքով խրկեց ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր . ու Երիքով
5 գացին ։ Ու Երիքովի մէջ գտնուող մարգարէից որդիները Եղիսէին մօտեցան , ու անոր ըսին . Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ես ալ գիտեմ , լուռ
6 կեցէք ։ Ու Եղիա անոր ըսաւ . Դուն հոս նստէ . քանզի Տէրը զիս Յորդանան խրկեց ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր . ու երկուքն գացին ։
7 Եւ մարգարէից որդիներէն հիսուն մարդ գացին դիմացը՝ հեռուանոյ կայնեցան . ու անոնք երկուքը
8 Յորդանանու քովը կայնեցան ։ Ու Եղիա իր վերարկուն առաւ ծալլեց , և ջուրերուն զարկաւ , ու

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 896

896

Ե Գլ · ԺԹ · 1 ։

— Ծն · Ե · 24 ։

Բ Գ Թագ · ԺԹ · 21 ։
Է Տես Հռութ · Ա · 15 · 16 ։
Ը Ա Թագ · Ա · 26 ։ Հմր 4 · 6 ։ Գլ · Դ · 30 ։
Ի Գ Թագ · Բ · 35 ։ Հմր 5 ։ 7 · 15 ։ Գլ · Դ · 1 · 38 ։ Թ · 1 ։

ՆԱԽԱՀԱՍ

Ն · Ք · ՂԴ · 896

Ել · Ժդ · 21 ։ Ցես · Դ · 16 ։ Հմր 14 ։

Ե Գլ · Դ · 17 ։ Սաղ · ՃԴ · 4 ։

Ը Գլ · Ժդ · 14 ։

Ի Հմր 8 ։

Ի Հմր 7 ։

Է Տես Դ Թագ · Ժբ · 12 ։ Եզեկ · Բ · 3 ։ Գոր · Բ · 39 ։

Ո՞ր բա-ժակ

Լ Տես Եւ · Ժե · 25 ։ Գլ · Դ · 41 ։ Ղ · 6 ։ Յոն · Թ · 6 ։

Ն · Ք · ՂԴ · 896

Ել · Ժդ · 21 ։ Ցես · Դ · 16 ։ Հմր 14 ։

Ե Գլ · Դ · 17 ։ Սաղ · ՃԴ · 4 ։

Ը Գլ · Ժդ · 14 ։

Ի Հմր 8 ։

Ի Հմր 7 ։

Է Տես Դ Թագ · Ժբ · 12 ։ Եզեկ · Բ · 3 ։ Գոր · Բ · 39 ։

Ո՞ր բա-ժակ

Լ Տես Եւ · Ժե · 25 ։ Գլ · Դ · 41 ։ Ղ · 6 ։ Յոն · Թ · 6 ։

Ն · Ք · ՂԴ · 896

նետից , ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ս ջուրերը բժշկեցի . մէյմին ալ ասկէ մահ ու անպտղութ-
22 թիւն չըլլայ : Եւ ան ջուրերը բժշկուեցան մինչեւ ասօր , եղիսէին ըսած խօսքին համեմատ :
23 Ու անկէ Բեթէլ ելաւ . ու երբոր ճամբայէն վեր կ'ելլէր , քաղաքէն պզտիկ տղաքներ ելան , և զանիկայ ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին . Ելիր
24 կնատակ , ելիր կնատակ : Ու անոր դարձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Տէրոջը անունովը զանոնք անիծեց : Ու անտառէն երկու մատակ արջ ելան , ու անոնցմէ քառասունուերկու
25 տղայ պատռեցին : Եւ անկէ Կարմեղոս լեռը գնաց , ու անկէ Սամարիա դարձաւ :

Գ Լ · Գ

1 Յովրամ Թագաւորութիւնը : 4 Մեսա Թագաւորը կ'ապստամբի : 6 Յովրամը , Յովսափատ , ու Եդովմի Թագաւորը Լուրի համար նեղութիւն կրելով՝ Եղիսէին կ'երթան . ան ալ Լոր ու յաղթութիւն կը խոստանայ : 21 Մովաբացիք Լուրին դիմելնէ խարուելով՝ աւար առնելու մտոք կ'երթան , ու կը յաղթեն : 26 Մովաբի Թագաւորը իր անդրանիկ որդին ողջակէզ մատուցանելով՝ պատերազմը կը դադրեցնէ :

– Գ Լ · ա · 17 ·

1 Եւ Ա՛քաաբի որդին Յովրամը՝ Յուդայի Յովսափատ Թագաւորին տասնուութերորդ տարին՝ Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ . ու տասուերկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ :
2 Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ , բայց ոչ իր Հօրը ու իր Մօրը պէս . քանզի անիկայ է իր Հօրը շինած Բահաղի կուռքը վեր-
3 ցուց : Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբաատեան Երոբովամին մեղքերուն յարեցաւ . ա-նոնցմէ չհատուեցաւ :
4 Եւ Մովաբի Մեսա Թագաւորը Հօտերու տէր ըլլալով , Իսրայէլի Թագաւորին Հարիւր Հազար Գառներն , ու Հարիւր Հազար գեղմեաւոր
5 խոյ կու տար : Բայց Ա՛քաաբին մեռնելէն ետքը՝ Մովաբի Թագաւորը Իսրայէլի Թագաւորին դէմ
6 ապստամբեցաւ : Եւ ան օրը Յովրամ Թագաւորը Սամարիայէն ելաւ , ու բոլոր Իսրայէլը համրեց ,
7 Ու գնաց , և Յուդայի Յովսափատ Թագաւորին Հրէշտակ խրկեց՝ ըսելով . Մովաբի Թագաւորը ինծի դէմ ապստամբեցաւ . ինծի հետ Մովաբի վրայ պատերազմելու կ'երթաս ։
Ու անիկայ ըսաւ . Կ'երթամ . ելս քեզի պէս եմ , իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս , ու ձիերս
8 քու ձիերուդ պէս են : Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՞ր ճամբայէն երթանք : Ան ալ ըսաւ . Եդովմի անապատին
9 ճամբայէն : Եւ Իսրայէլի Թագաւորը՝ Յուդայի Թագաւորը ու Եդովմի Թագաւորը գացին , ու եօթը օրուան ճամբայ պտրտեցան . և Բանակին հետը եղող բանակին ու անասուններուն համար ջուր չկար :
10 Անատեն Իսրայէլի Թագաւորը ըսաւ . Ափսոս , Տէրը աս իրեք Թագաւորները Մովաբին ձեռքը
11 տալու կանչեր է : Եւ Յովսափատ ըսաւ . Ա՛ս տեղս Տէրոջը մարգարէ մը չկայ , որ անոր միջոցովը Տէրոջը հարցընենք : Ու Իսրայէլի Թագաւորին ծառաներէն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Եղիսային ձեռքերուն ջուր լեցընող
12 Սափատեան Եղիսէն հոս է : Եւ Յովսափատ ըսաւ . Անոր քովը Տէրոջը խօսքը կայ . ու Իսրայէլի Թագաւորը և Յովսափատը ու Եդովմի
13 Թագաւորը Բանոր իջան : Ու Եղիսէ Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ . Դուն ինծի հետ ի՛նչ բան ունիս . էդուն քու Հօրդ և մարգարէներուն ու քու մօրդ մարգարէներուն դնա : Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր ըսաւ . Չէ , վասն զի Տէրը աս իրեք Թագաւորը Մովաբին ձեռքը մատ-
14 նելու կանչեր է : Ու Եղիսէն ըսաւ . Զօրաց Տէրը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ , Էկենդանի է որ , եթէ Յուդայի Յովսափատ Թագաւորին վրայ համարում չունենայի , քնաւ քու էրեսդ պիտի չնայէի , ու քեզ
15 պիտի չտեսնէի : Եւ հիմա ինծի Մէկ նուագածու մը բերէք . ու երբոր նուագածուն նուագարանը կը զարնէր , Տանոր վրայ Տէրոջը
16 ձեռքը եղաւ . Ու ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ս հեղեղատը փոս
17 փոս ըրէք . Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հով պիտի չտեսնէք , ու անձրեւ պիտի չտեսնէք . բայց աս հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի , և պիտի խմէք դուք ու ձեր հօտերը
18 ու ձեր անասունները : Սակայն ասիկայ Տէրոջը առջեւը պզտիկ բան մը ըլլալով , Մովաբն ալ ձեր ձեռ-
19 քը պիտի մատնէ . Եւ ամէն պարսպաւոր քաղաքը՝ ու ամէն ընտիր քաղաքը պիտի զարնէք , և ամէն ազնիւ ծառերը կոտրէք , ու ամէն ջուրի աղբիւրները գոցէք , ու ամէն ընտիր արտերը քարերով աւրէք :
20 Եւ առաւօտուն Պզտիկը մատուցուած ատենը , ահա Եդովմի ճամբայէն ջուրեր կու գային , ու երկիրը ջրով լեցուեցաւ :
21 Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք լսեցին որ Թագաւորները ելեր են իրենց հետը պատերազմելու , ամէն զօտի կապելու կարողութիւն ունեցողները ժողովուեցան , ու սահ-

Ն · Ք · ՂԴ · 895

Ե Տես Եւ · ժա · 8 ·

Ը գ Թագ · իը · 7 ·

Ը Գ Լ · բ · 25 ·

Ժ Եզեկ · ժգ · 3 ·

Ի Դատ . ժ . 14 · Հռութ . ա . 15 ·

Լ գ Թագ · ժը · 19 ·

Խ գ Թագ · ժէ · 1 · Գ Լ · ե · 16 ·

Ծ Տես ա Թագ · ժ · 5 ·

Կ Եզեկ · ա · 3 · գ · 14 , 22 · բ · 1 ·

Հ Տես Գ Լ · գ · 3 ·

Ձ Եւ · իթ · 39 , 40 ·

Ն · ք · դԲ · 895

22 Մանագլուխը կայնեցան ։ Եւ առա-
ւօտուն կանուխ ելան , ու արեւուն
ճառագայթները ջուրերուն վրայ
զարկած ըլլալով , Մովաբացիք դի-
մացէն ան ջուրերը արիւնի պէս
23 կարմիր տեսան , ու ըսին · Ասիկայ
արիւն է . անտարակոյս թագաւոր-
ները իրարու հետ կռուեր են , ու
մէկզմէկ զարկեր են . հիմա ով Մո-
24 վաբացիք , առաջը ՚ելլէ՛ ։ Ա-
սանկով անոնք Իսրայէլի բանակը
գացին . ու Իսրայէլացիք ելան Մո-
վաբացիները զարկին , որոնք անոնց
երեսէն փախան . ու Իսրայէլացիք
Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց
25 երկիրը մնան . Եւ քաղաքները կոր-
ծանեցին , ու ամէն ընտիր արտերու
մէջ՝ ամէն մարդ իր քարը նետեց ,
ու զանոնք լեցուցին , և ամէն ջուրի
աղբիւրները գոցեցին , ու ամէն ազ-
նիւ ծառերը կոտրեցին . այնպէս
Ել · ԺԷ · 7 · 11 · որ՝ միայն Կիրհարեսեթին քարերը
թողուցին . ու պարսաւորները զա-
նիկայ պաշարեցին , ու զարկին ։
26 Եւ Մովաբին թագաւորը երբոր տե-
սաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստ-
կացաւ , իր հետը եօթը հարիւր
սուսերամերկ զօրք առաւ , որ մին-
չև Եդովմի թագաւորը ճեղքեն
27 անցնին . բայց չկրցան ։ Ուստի
առաւ իր անդրանիկ որդին՝ որ իր
տեղը պիտի թագաւորէր , ու զա-
նիկայ պարսպին վրայ ողջակէզ ը-
րաւ . և Իսրայէլացւոց դէմ մեծ
բարկութիւն եղաւ . ու անոր վրա-
յէն ետ քաշուեցան , ու երկիրը դարձան ։

ԳԼ · Դ

1 Եղիսէ՝ որբևարիին եղը կը շատցընէ · 8 բարի Սունամացիին զաւակ մը կը խոստանայ · 18 անոր մեռած տղան կը յարուցանէ · 38 Գազգաղայի մէջ թունաւոր ապուրը կը բժշկէ · 42 Հարիւր մարդը քսան հացով կը կշտացընէ ։

— գԹագ · ի · 35 ։

1 Եւ Մարգարէից որդւոցը կնիկնե-
րէն մէկ կնիկ մը Եղիսէին աղա-
ղակելով ըսաւ . Քու ծառադ երկիւ-
ղած ըլլալը դիտես . և
պարտատէրը եկաւ Բոր իմ երկու
Բ Ցէս Ղև · ին · 39 ։ Մատ · ժբ · 25 ։ 2 որդիներս իրեն ծառայ առնէ ։ Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ . Քեզի ի՞նչ ը-
նեմ . ըսէ ինծի , տունը ի՞նչ ու-
նիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Քու ա-
* Կամ՝ ա-
ծուելու մը չափ
ղախինդ տանը մէջ * աման մը" եղէն
3 ի զատ՝ ուրիշ բան մը չունի ։ Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ . Գնա դուրսէն
քու բոլոր դրացիներդ քեզի պա-
րապ ամաններ ուզէ , ու քիչ մի՛
4 ուզեր . Եւ ներս մտիր՝ քու վրա-
յէդ ու քու որդւոդդ վրայէն դու-
ռը գոցէ , և ետ եղ ան բոլոր ա-
մաններուն մէջը պարպէ , ու լե-
5 ցուածը վերցուր ։ Ու անիկայ ա-
նոր քովէն գնաց . ու իր վրայէն
ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գո-
ցեց . անոնք անոր կը մատուցընէին ,
6 ու անիկայ կը լեցնէր ։ Ու երբոր
ան ամաններըը լեցուեցան , իր որ-
դւոյն ըսաւ . Ինծի ուրիշ աման
մատեցուր . ու անիկայ ըսաւ անոր .
Ուրիշ աման չկայ . ան ատենը եղը
7 կայնեցաւ ։ Եւ Իսկը գնաց Աստու-
ծոյ մարդուն պատմեց . ու անիկայ
ըսաւ . Գնա եղը ծախէ , ու պարտքդ
վճարէ . և աւելցածովը՝ դուն ու
քու որդիքդ ապրեցէք ։
Բ Ցէս · ԺԹ · 18 ։ 8 Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ Սու-
նամէն կ՚անցնէր , հոն մէկ երևելի
կնիկ մը կար , որ զանիկայ հաց ու-
տելու ստիպեց . ու ԽՍՒԸ քանի որ
ՆԻՔ կ՚անցնէր , հաց ուտելու հա-
9 մար հոն կ՚իջնէր ։ Եւ ՆՈՆ Իսկը
իր էրկանը ըսաւ . Ահա գիտեմ որ
ասիկայ Աստուծոյ մէկ սուրբ մարդն
է , որ միշտ մեր քովէն կ՚անցնի .
10 Հիմա մէկ պզտիկ վերնատուն մը
շինենք պատին վրայ , ու հոն անոր
համար՝ անկողին , սեղան , աթոռ ,
ու աշտանակ դնենք , որ երբոր մեզի
11 գայ՝ հոն իջնէ ։ Եւ եղաւ որ մէկ
օր մը անիկայ հոն եկաւ , ու վեր-
նատունը մտաւ , ու հոն պառկե-
12 ցաւ . Եւ իր մանչուն Գէեզիին ը-
սաւ . Սունամացի կնիկը կանչէ .
ու զանիկայ կանչեց . և անոր առջևը
13 կայնեցաւ ։ Ու անիկայ իր մանչուն
ըսաւ . Անոր ըսէ . ահա դուն մեզի
համար ասօրոր աշխատանքը քա-
շեցիր . քեզի ի՞նչ ընեմ . թագա-
ւորին կամ զօրագլուխին բանէ մը
ունի՞ս . և անիկայ բսաւ . Ես իմ
ժողովուրդիս մէջը կը բնակիմ ։
14 Ու Եղիսէ ըսաւ . Անոր ի՞նչ ը-
նել , ու Գէեզի ըսաւ . Ի-
րաւ ըրնէ անիկայ զաւակ չունի , ու
15 անոր էրիկը ծերացեր է ։ Ու Ե-
ղիսէ ըսաւ . Զանիկայ կանչէ . և
զանիկայ կանչեց . ու դրանը մէջ
16 կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէ ՆՈՒՆ ըսաւ .
†Գալ տարի՞ ասատենս՝ գիրկդ †Եբր · կե-
նաց ժամա-
նակին. Ծն.
ժբ · 10 · 14 ։
Ա Հմր 28 ։
որդի մը պիտի ունենաս ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ . Չէ , ով տէր իմ՝
մարդ Աստուծոյ , Էքու աղախինիդ
17 սուտ մի՛ զրուցեր ։ Ու կնիկը
յղացաւ , ու հետևեալ տարին նոյն
ատենը որդի մը ծնաւ , ինչպէս որ
Եղիսէ անոր ըսեր էր ։
18 Եւ տղան մեծցաւ . ու մէկ օր մը
իր հօրը գնաց ՚ձողներուն քովը ։
19 Եւ իր հօրը ըսաւ . Գլո՛ւխս գը-
լո՛ւխս . ան ալ մանչուն ըսաւ .
20 Անիկայ իր մօրը տար ։ Ու զանի-
կայ վերցուց , ու անոր մօրը տա-
րաւ . և անիկայ մինչև կէս օր անոր
ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մե-
21 ռաւ ։ Եւ կնիկը վեր ելաւ , ու

զանիկայ Աստուծոյ մարդուն անկողնին մէջը պառկեցուց , ու դուռը գոցեց ու ելաւ . 22 Եւ իր էրիկը կանչեց՝ ու ըսաւ . Կ՚աղաչեմ՝ ինծի մանչերուն մկուն հետ էշ մը խրկէ , որ շուտով մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը երթամ , ու ետ դառնամ : 23 Նամ ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ի՞նչ կայ որ դուն այսօր անոր պիտի երթաս . ամսագլուխ չէ , շաբաթ չէ : Ու 24 անիկայ ըսաւ . Ողջութիւն ։ Ու էշը պատրաստել տուաւ , և մանչուն ըսաւ . Քշէ գնա , ու մինչև որ քեզի չըսեմ , քշելէն ետ մի՛ կենար 25 ինծի համար : Եւ Կարմեղոս լեռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն քովը գնաց : Ու երբոր Աստուծոյ մարդը դիմացէն զանիկայ տեսաւ , իր մանչուն Գէեզիին ըսաւ . Ահա 26 Սունամացի կինիկը ։— ։— . Հիմա վազէ դիմաւորէ զանիկայ , ու ասոր ըսէ . Ողջ առո՞ղջ ես . էրիկդ ողջ առո՞ղջ է . տղան ողջ առո՞ղջ է : Եւ անիկայ ըսաւ . Ողջ առողջ 27 ։— : Ու ։Իւիը լեռը Աստուծոյ մարդուն եկաւ , և ։անոր ոտքերուն փաթթուեցաւ . ու Գէեզի մտեցաւ որ զանիկայ ետ քաշէ , բայց Աստուծոյ մարդը ըսաւ . Թող տուր զանիկայ . քանզի անոր սիրտը ցաւած է . ու Տէրը ինծմէ պահեց , ու ինծի չյայտնեց : 28 Եւ ։Իւիը ըսաւ . Ես իմ տիրոջմէս որդի խնդրեցի՞ . ըես չըսի՞ որ՝ Զիս մի՛ խաբեր : 29 Ու անիկայ Գէեզիին ըսաւ . ։Մէջդ գօտի կապէ , և իմ գաւազանս ձեռքդ առ ու գնա . և թէ որ մարդու մը հանդիպիս , ։անոր բարև մի՛ տար . ու թէ որ մէկ մարդ մի՛ քեզի բարև տայ , պատասխան մի՛ տար . և իմ գաւազանս 30 զանս տղուն երեսին վրայ դիր : Իսկ տղուն մայրը ըսաւ . ։Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ քեզ պիտի չթողում : Ու Եղիսէ ելաւ անոր ետևէն գնաց : 31 Բայց Գէեզի անոնց առջևը անցաւ , ու գաւազանը տղուն երեսին վրայ դրաւ . սակայն ոչ ձայն կար , և ոչ զգացում . ուստի զանիկայ դիմաւորելու դարձաւ , և անոր պատմեց՝ ու ըսաւ . Տղան ։չարթնցաւ : 32 Եւ երբոր Եղիսէ տունը մտաւ , ահա տղան մեռած ։— իր 33 անկողինին վրայ պառկած էր : Ու ։Ներս մտնելով , երկուքնուն վրայէն դուռը գոցեց , և Տէրոջը աղօթք 34 ըրաւ . Ու ելաւ տղուն վրայ պառկեցաւ . և իր բերանը անոր բերնին վրայ , ու իր աչքերը անոր աչքերուն վրայ , ու իր թաթերը անոր թաթերուն վրայ դրաւ , և ։անոր վրայ կծկեցաւ , ու տղուն մարմինը 35 տաքցաւ : Եւ դարձաւ տանը մէջ մէյմը աս կողմը՝ ու մէյմը ան կողմը պտրտեցաւ , ։ու ելաւ անոր վրայ կծկեցաւ . և Հտղան եօթը անգամ փռնդաց , ու տղան աչքերը 36 բացաւ : Ան ատենը Գէեզիին կանչեց՝ ու ըսաւ . Սունամացի կինիկը կանչէ . ու զանիկայ կանչեց . և անոր եկաւ . ու Եղ։ե ։որ ըսաւ . 37 Ցղաղ ։ա : Եւ ։Իւիը ներս մտնելով՝ անոր ոտքերը ինկաւ , ու գետնէն խոնարհութիւն ըրաւ , և ։իր տղան առնելով դուրս ելաւ :

38 Ու եղիսէ ։Գաղցաղա դարձաւ . և ան երկրին մէջը ։սով կար . ու մարգարէից որդիքը ։անոր առջևը կը նստէին . ու անիկայ իր մանչուն ըսաւ . Մեծ կաթսան ։Իւիէն վրայ դիր , և մարգարէից որդիներուն 39 ապուր եփէ : Ու մէկը դաշտը ելաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ վայրենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հանդերձ լեցուն վայրենի վարունգ ժողվեց , ու եկաւ՝ զանոնք ապուրին կաթսային մէջը մանրեց . քանզի 40 զի չէին ճանչնար : Եւ ան մարդիկներուն առջևը դրին որ ուտեն . ու երբոր ան ապուրէն կերան , պոռալով ըսին . Կաթսային մէջը ։մահ կայ՝ ով մարդ Աստուծոյ . 41 ու չկրցան ուտել : Եւ անիկայ ըսաւ . Ալիւր բերէք . ու ։զանիկայ կաթսային մէջը նետեց , ու ըսաւ . Ժողովուրդին առջևը դիր որ ուտեն . ան ատենը կաթսային մէջը վնասակար բան մը չկար :

42 Եւ ։Բահաղ սաղիսայէն մարդ մը եկաւ . ։ու Աստուծոյ մարդուն՝ երախայրիներէ ։Իւ։։ հացեր՝ քսան հատ գարեղէն հաց , ու թարմ հասկեր բերաւ իր պարկովը : Եւ անիկայ ըսաւ . Ժողովուրդին 43 տուր որ ուտեն : Եւ անոր ծառան ըսաւ . Ինչա՞ չէ որ հարիւր մարդոց առջևը դնեմ . բայց անիկայ ըսաւ . Ժողովուրդին տուր որ ուտեն . քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ։Պիտի ուտեն ու պիտի աւելնայ : 44 Եւ անոնց առջևը դրաւ . ու կերան , և Տէրոջը ըսածին պէս ։աւելցաւ :

ԳԼ · Ե

1 Նէեման՝ դերի բռնուած աղջկան մը ծանուցանելովը՝ Սամարիա կը խրկուի , որ իր բորոտութենէն բժշկուի : 8 Եղիսէ զանիկայ Յորդանան խրկելով՝ բորոտութիւնը կը բժշկէ . 15 ու Նէեմանին պարգևները չընդունելով՝ երկրին հողէն կու տայ անոր : 20 Գէեզի՝ իր տիրոջը անունովը Նէեմանը խաբելուն համար՝ բորոտութեամբ կը պատժուի :

1 Նէ Ասորւոց թագաւորին զօրագլուխը ։Նէեման՝ իր տիրոջը առջևը ։մեծ ու յարգելի մարդ մըն էր . քանզի Տէրը անոր ձեռքովը

Ն · ք · գ · 895

Ղ Գ Թագ · ժէ · 21 ։ Ղ Գ · ը · 1 ։ 5 ։

Ն · ք · գ · 895

Ե Գ Թագ · ժէ · 28 ։ Եբր · ժա · 35 ։

Իբր 891

Ա Գ · բ · 1 ։ Ա Գ · ը · 1 ։ Բ Գ · բ · 3 ։ Ղ · ժ · 39 ։ Գոր · իբ · 3 ։

Ա Գ · բ · 25 ։

Ե Մատ · իբ · 9 ։

Ը Հմր 16 ։

Ի Գ Թագ · ժբ · 46 ։ Գ · թ · 1 ։

Ա Ղ · ժ · 4 ։

Ի Ցես Եր · է · 19 ։ ժգ · 16 ։ Գ · բ · 8 · 14 ։ Գոր · ժթ · 12 ։ Ը Գ · բ · 2 ։

Ի Ցօ · ժա · 11 ։

Ա Հմր 4 ։ Մատ · գ · 6 ։

Ի Գ Թագ · ժէ · 20 ։

Հ Գ Թագ · ժէ · 21 ։ Գոր · ի · 10 ։

Ն · ք · գ · 895

Ե Գ Թագ · ժէ · 21 ։ Ղ Գ · ը · 1 ։ 5 ։

Ե Գ Թագ · ժէ · 28 ։ Եբր · ժա · 35 ։

Իբր 891

Ա Գ · բ · 1 ։ Բ Գ · ը · 1 ։ Գ Գ · բ · 3 ։ Ղ · ժ · 39 ։ Գոր · իբ · 3 ։

Ը Եւ · ժ · 17 ։

Ա Ցես Եւ · ժէ · 25 ։ Գ · բ · 21 ։ Ցօ · թ · 6 ։

Լ Թագ · թ · 4 ։

Ղ Թագ · թ · 7 ։ Ա Կոր · թ · 11 ։ Գաղ · գ · 6 ։

Ի Ղ · թ · 13 ։ Ցօ · գ · 9 ։

Ա Ղ · թ · 17 ։ Ցօ · գ · 11 ։

Ա Մատ · ժգ · 20 ։ ժէ · 37 ։ Ցօ · գ · 13 ։

Ն · ք · ղԲ · Իսր 894

Ասուրոց փրկութիւն տուեր էր . ու
աս մարդը զօրաւոր կտրիճ մըն էր ,
2 բայց բորոտ էր : Եւ Ասուրոց դուն-
դերը ելլելով՝ Իսրայէլի երկրէն մէկ
պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին .
ու անիկայ Նէեմանին կնկանը քովը
3 էր : Եւ անիկայ իր տիկնոջը ը-
սաւ . Երանի թէ իմ տէրս՝ Սա-
մարիա եղող մարգարէին առջևը
ըլլար . ան ատենը զանիկայ իր բո-
4 րոտութենէն կը բժշկէր : Ու Նէե-
ման գնաց իր տիրոջը պատմեց , ու
ըսաւ . Իսրայէլի երկրէն եղող աղ-
ջիկը այսպէս ու այնպէս խօսեցաւ :
5 Եւ Ասուրոց թագաւորը ըսաւ .
Գնա ուրեմն . ես Իսրայէլի թագա-
ւորին նամակ կը խրկեմ : Ու ա-
նիկայ գնաց . և †իր ձեռքը տասը
տաղանդ արծաթ , ու վեց հազար
ոսկի , ու տասը ձեռք փոխելու
6 հանդերձ առաւ : Եւ Իսրայէլի
թագաւորին բերաւ նամակը , *որ
այսպէս գրուած էր՝ . Ըրդ՝ երբոր
աս նամակը քեզի հասնի , †գիտցած
ըլլաս որ՝ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի
կը խրկեմ , որ զանիկայ իր բորո-
7 տութենէն բժշկես : Ու երբոր Իս-
րայէլի թագաւորը նամակը կար-
դաց , իր հանդերձները պատռեց ,
ու ըսաւ . Միթէ ես Աստուած եմ ,
որ մեռցընելու ու ապրեցընելու իրաւունք ունիմ , որ ասիկայ ինծի
մարդ մը խրկեր է՝ իր բորոտութե-
նէն բժշկելու համար . ուստի աղէկ
գիտցէք , ու տեսէք , որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ :
8 Ու երբոր Աստուծոյ մարդը Եղի-
սէն լսեց՝ որ Իսրայէլի թագաւորը
իր հանդերձները պատռեր է , թա-
գաւորին հետ խրկեց՝ ու ըսաւ .
Ինչո՞ւ հանդերձներդ պատռեցիր .
թող անիկայ ինծի գայ , ու գիտ-
նայ թէ Իսրայէլի մէջ մարգարէ
9 կայ : Եւ Նէեման իր ձիերովը ու
կառքովը գնաց , ու Եղիսէին տա-
10 ռը դուռը կայնեցաւ : Ու Եղիսէն
մարդ մը խրկեց անոր՝ ըսելով .
Գնա †Յորդանանու մէջ եօթը ան-
գամ լուացուէ , և մարմինդ քեզի
11 կը դառնայ , ու կը մաքրուիս : Ու
Նէեման բարկացաւ ու գնաց՝ ըսե-
լով . Ահա ես կ'ըսէի որ անիկայ
անտարակոյս իմ քովս պիտի գայ ,
ու կայնի , և իր Եհովայ Աստու-
ծոյն անունը պիտի կանչէ , ու ձեռ-
քը ան տեղւոյն վրայ պիտի երե-
ցընէ , ու բորոտութիւնը բժշկէ :
12 Դամասկոսի Աբանա ու Փարփար
գետերը Իսրայէլին բոլոր ջուրերէն
աղէկ չէ՞ն . միթէ չե՞մ կրնար ա-
նոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ .
և դարձաւ բարկութենով գնաց :
13 Իսկ անոր ծառաները մօտեցան , ու

Ն · ք · ղԲ · Իսր 894

անոր խօսեցան ըսելով . Ով հայր ,
Ե՛ր մարգարէն քեզի մէկ մեծ բան
մը ըսէր , պիտի չընէի՞ր . ո՛ւր
մնաց որ անիկայ քեզի՝ Լուացուէ
14 ու պիտի մաքրուիս՝ ըսաւ : Ան
ատենը անիկայ իջաւ , ու Աստու-
ծոյ մարդուն խօսքին համեմատ՝
եօթը անգամ Յորդանանու մէջ
լուացուեցաւ . ու Ղանոր մարմինը
պզտիկ տղու մը մարմինին պէս
եղաւ , ու †մաքրուեցաւ :
15 Եւ անիկայ իր բոլոր բանակովը
Աստուծոյ մարդուն դարձաւ , ու
գնաց անոր առջևը կայնեցաւ , ու
ըսաւ . Ահա հիմա գիտցայ՝ որ բո-
լոր երկրի վրայ Աստուած չկայ ,
բայց միայն Իսրայէլի մէջ . ուստի
հիմա կ'աղաչեմ , քու ծառայէդ
16 ընծայ մը ընդունէ : Բայց անիկայ
ըսաւ . Ի՛ր՝ որուն առջևը կը
կայնիմ , կենդանի է որ պիտի չըն-
դունիմ . ու զանիկայ ստիպեց՝ որ
ընդունի . բայց անիկայ չհաճեցաւ :
17 Ու Նէեման ըսաւ . Ուրեմն քու
ծառայիդ՝ — Էրէէ՛ հողէն երկու
ջորիի բեռ չտրուի՞ . քանզի քու
ծառադ մէկմէն ալ ուրիշ աս-
տուածներու ողջակէզ կամ զոհ
պիտի չընէ , բայց միայն Եհովային :
18 Ցէրը աս բանիս համար քու ծա-
ռայիդ թողութիւն տայ , — յանձն
երբոր իմ տէրս Ռեմոնի տունը
մտնէ հոն երկրպագութիւն ընելու
համար , և †անոր իմ ձեռքիս վրայ
կռթընելովը , ես ալ Ռեմոնի տանը
մէջ ծռիմ , աս բանիս՝ — յանձն
Ռեմոնի տանը մէջ իմ ծռելուս
համար , Ցէրը քու ծառայիդ թո-
19 ղութիւն տայ : Եւ Եղիսէ անոր
ըսաւ . Գնա խաղաղութեամբ . և
անիկայ անոր քովէն գնաց , —
Էքիչ մը ճամբայ —։

Ն · ք · ղԲ · Իսր 894

20 Եւ Աստուծոյ մարդուն Եղիսէին
մանչը Գէեզին ըսաւ . Ահա իմ
տէրս աս Ասորի Նէեմանին խնա-
յեց , ու անոր ձեռքէն՝ անոր բե-
րածը չառաւ . Ցէրը կենդանի է որ
ես անորետևէն կը վազեմ , և անկէ
21 բան մը կ'առնեմ : Ու Գէեզի
Նէեմանին ետևէն վազեց . ու Նէե-
ման երբոր տեսաւ որ — յանձն իր
ետևէն կը վազէ , իր կառքէն ի-
ջաւ զանիկայ դիմաւորելու , ու ը-
22 սաւ . Ողջո՞ւթիւն է : Եւ անի-
կայ ըսաւ . Ողջութիւն է . իմ
տէրս զիս խրկեց ու կ'ըսէ . Ահա
հիմա Եփրեմի լեռնէն մարգարէից
որդիներէն երկու մանչ եկաւ ին-
ձի . շնորհք ըրէ , անոնց համար
տաղանդ մը արծաթ , ու երկու
23 ձեռք փոխելու հանդերձ տուր : Ու
Նէեման ըսաւ . Շնորհք ըրէ՝ եր-
կու տաղանդ առ . և զանիկայ բըռ-

Ա Թագ · Թ · 8 ; ԳԼ · ը · 8 , 9 ։

* ԵՖր · ըսե-ԼՎ ։

† ԵՖր · ահա՛

Ե ՅՆ · Լ · 2 ; ԲՕր · լբ · 39 ; աթագ · ը · 6 ։

† Ցճս · ԳԼ · դ · 41 ; ՑՕՏ · Թ · 7 ։

Ղ Ցոր · Լգ · 25 ։

Ի Ղս · գ · 27 ։

ը Դան · բ · 47 ; գ · 29 ; ջ · 26 , 27 ։

‡ ԵՖր · օրՆուԹիւն ՅՆ · Լգ · 11 ։

Ի ԳԼ · գ · 14 ; Ի ՅՆ · ժգ · 23 ; Տճս Մատ · ժ · 8 ; Գոր · ը · 18 , 20 ։

Ի ԳԼ · Ե · 2 , 17 ։

Լ ՅՆ · լե · 16 ։

Ն · ք · ՂԲ · Իրր 894

նագատեց . ու երկու պարկի մէջ երկու տաղանդ արծաթ ՚ը— , ու երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ ծրարեց . և իր ծառաներէն երկուքին տուաւ , որ անոր առջևէն տա-

* Կ—՛ ա-ռանձին տե-ղը

24 րին : Ու երբոր *բլուրը եկաւ , ա-նոնց ձեռքէն առաւ , ու տանը մէջ պահեց , և ան մարդիկները ճամ-

25 բեց , ու գացին . Եւ ինքը ներս գնաց իր տիրոջը առջևը կայնեցաւ . ու եղիսէ անոր ըսաւ . Ո՛վ Գէեզի՝ ո՞րսկից կ— ֊—. և անիկայ ըսաւ .

26 Ծառադ մէկ տեղ մը չգնաց : Ու եղի-է անոր ըսաւ . Երբոր ան մարդը իր կառքէն քեզ դիմաւորելու դարձաւ , միթէ իմ հոգիս հո՞ չըգնաց . ատ հիմ արծաթ առնելու , և հանդերձներ , ու ձիթենիներ , և պղինձներ , ու ոչխարներ , և արջառներ , ու ծառաներ , ու աղախիններ

Ի ա ՏԻՄ · Ղ · 10 :

27 առնելու ատո՞ւն է : Ուրեմն Նէեմանին բորոտութիւնը Էլեզէ ու քու սերունդիդ փակչի յաւիտեան : Եւ անիկայ՝ անոր առջևէն ձիւնի պէս բորոտեալ ելաւ :

Բ Ել · գ · 6 : Թուա · ժբ · 10 : Գլ · ժե · 5 :

ԳԼ · Զ

1 Եղիսէ հրաման կու տայ մարգարէից որդիներուն՝ որ երթան իրենց բնակարանները մեծցընեն , ու երկաթը կը լողացընէ : 8 Եղիսէ՝ Ասորւոց թագաւորին խորհուրդը կը յայտնէ Իսրայէլի թագաւորին : 13 Եղիսէն բռնելու համար՝ Դոթայիմ խրկուած զօրքը կուրութեամբ կը զարնուին , 19 ու Սամարիա տարուելով՝ խաղաղութեամբ նա կը խրկուին : 24 Սամարիայի մէջ պատնած սովին պատճառաւ՝ կնիկները իրենց զաւակները կ'ուտեն : 30 Թագաւորը մարդ կը խրկէ որ Եղիսէն սպաննէ :

Իրր 893 — Գլ · դ · 38 ։

1 Ու —մարգարէից որդիքը Եղիսէին ըսին . Ահա աս տեղս՝ ուր որ մենք քու առջևդ կը նստինք , մեզի

2 նեղ է : Երթանք ուրեմն մինչև Յորդանան . ու ան տեղէն ամէն մէկերնիս մէյմէկ գերան առնենք , ու հոն մեզի բնակելու տեղ շինենք . Ըսաւ .

3 Եւ անիկայ ըսաւ . Գացէք : Ու —ննդ մէկը ըսաւ . Շնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ հետ եկուր .

4 և անիկայ՝ Կու գամ՝ ըսաւ . Ու անոնց հետ գնաց . և Յորդանան

5 հասնելով՝ ծառեր կտրեցին : Ու երբոր մէկը գերան մը կը կտրէր , ՚ո—ո—ին երկաթը ջուրին մէջը ինկաւ . ուստի անիկայ պոռալով ըսաւ . Ո՛հ , տէր իմ , ան ալ փոխ

6 առնուած էր : Եւ Աստուծոյ մարդը ըսաւ . Ո՞ր ինկաւ . ու անիկայ ան տեղը ցուցուց անոր : Ու Բ Եղիսէ փայտ մը կտրեց՝ ու հոն նետեց . ու երկաթը ջուրին երեսը

Բ Տես Գ Ե · բ · 21 ։

7 ելաւ : Եւ —նոր ըսաւ . Զ—ն—ս վերցուր . ան ալ ձեռքը երկընցուց , ու զանիկայ առաւ :

8 Եւ Ասորւոց թագաւորը՝ Իսրա-

Ն · ք · ՂԲ · Իրր 893

յէլի դէմ պատերազմ կ'ընէր . ու իր ծառաներուն հետ խորհուրդ ըրաւ , ու ըսաւ . Այս ինչ կամ այն

9 ինչ տեղը բանակ դնեմ : Եւ Աստուծոյ մարդը Իսրայէլի թագաւորին հաղորդ խրկեց՝ ըսելով . Զգուշացիր , որ ան տեղէն չանցնիս . վասն զի Ասորիները հոն իջած են :

10 Ու Իսրայէլի թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ըսած տեղը հաղորդ խրկելով՝ տեղեկացաւ , ու անկէ զգու-

11 շացաւ † շատ անգամ : Եւ ասոր բանին համար Ասորւոց թագաւորին սիրտը նեղանալով՝ իր ծառաները կանչեց , ու անոնց ըսաւ . Ձե՞ք յայտներ ինձի , թէ մերիններէն ով կայ որ Իսրայէլի թագաւորին

† Բէր · ո՛չ մէկ ու ո՛չ երկու

12 Ը—ր կը Իւիե : Ու ծառաներուն մէկը ըսաւ . Ձկայ —ռա՛կ ֊ելը՝ ով տէր իմ թագաւոր . Հապա Իսրայէլի մէջ եղող Եղիսէ մարգարէն՝ քու պառկելու սենեակիդ մէջը խօսած խօսքերդ Իսրայէլի թագաւորին կը

13 յայտնէ : Եւ անիկայ ըսաւ . Գացէք , ու անոր ուր ըլլալը տեսէք , որ զանիկայ բռնել տամ : Եւ անոր պատմեցին , ու ըսին . Ահա անիկայ Դոթայիմի մէջ է :

Ծ · լբ · 17 ։

14 Ուստի անիկայ՝ ձիեր , ու կառքեր , ու բազմաթիւ զօրքեր խրկեց հոն , որոնք գիշերով գացին , և

15 քաղաքը պաշարեցին : Եւ Աստուծոյ մարդուն ծառան առաւօտուն կանուխ ելաւ , ու դուրս գընաց . և ահա զօրքեր , ձիեր ու կառքեր՝ քաղաքը պաշարեր էին . ու մանչը անոր ըսաւ . Ո՛հ , տէր

16 իմ , ի՞նչ ընենք : Ու եղի-է ըսաւ . Մի վախնար . քանզի Տ մեզ հետ եղողները՝ անոնց հետ եղողնե-

Ծբ Մն · լբ · 7 : Սազ · ծե · 18 : Հռով · ը · 31 ։

17 րէն շատ են : Ու Եղիսէ աղօթք ըրաւ ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ ասոր աչքերը բաց որ տեսնէ : Եւ Տէրը մանչուն աչքերը բացաւ . ու տեսաւ որ ահա լեռը՝ Եղիսէին չորս կողմը Հրեղէն ձիերով ու կառք-

Ի Գլ · բ · 11 : Սազ · լԳ · 7 : կը · 17 : Ջաք · ա · 8 : գ · 1—7 :

18 րով լեցուն էր : Ու երբոր անոնք եղի-էին քովը իջան , Եղիսէ Տէրոջը աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Կ'աղաչեմ , ասոնց ‡ կուրութեամբ զարկ . և ՚Տէրը զանոնք կուրութեամբ զարկաւ՝ Եղիսէին խօսքին

‡ Կ—՛ շլացութեամբ

՚Ը՚Ն · ժթ · 11 ։

19 համեմատ : Ան ատենը Եղիսէ ասոնց ըսաւ . Ճամբան աս չէ , ու քաղաքը ասկայ չէ . հետևէս եկէք՝ որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն տանիմ . և զանոնք Սամարիա տարաւ :

20 Ու երբոր Սամարիա եկան , Եղիսէ ըսաւ . Ո՛վ Տէր՝ ասոնց աչքերը բաց որ տեսնեն : Եւ Տէրը անոնց աչքերը բացաւ , ու տեսան . և ահա Սամարիայի մէջ էին :

21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը զանոնք

տեսնելով՝ Եղիսէին ըսաւ . Ո՛վ
22 Հայր իմ՝ զարնե՞մ , զարնե՞մ : Եւ
անիկայ ըսաւ . Մի զարներ . միթէ
քու սրովդ ու աղեղովդ գերի բըռ-
նած ներդ կը զարնե՞ս . Հանուն առ-
ջին հաց ու ջուր դիր , որ ուտեն
խմեն , ու իրենց տիրոջը երթան :
23 Եւ անոնց՝ մէկ մեծ կոչունը մը ը-
րաւ . ու կերան խմեցին . ու զա-
նոնք ետ խրկեց . ու իրենց տիրոջը
գացին . և Ասուրոց գունդերը
մէյմըն ալ Իսրայէլի երկիրը չե-
կան :

Իր 892

24 Եւ անկէ ետքը՝ Ասուրոց Բենա-
դադ թագաւորը իր բոլոր բանակը
ժողվեց , ու ելաւ Սամարիան պա-
25 շարեց : Եւ Սամարիայի մէջ մեծ
սով եղաւ , քանզի զանիկայ պաշա-
րեր էին , այնպէս որ մէկ իշուս գլու-
խը՝ ութսուն հինգ արծաթի , ու մէկ
կապիճին չորրորդ մասը աղաւնիի
աղբը՝ հինգ հինգ արծաթի ծախուե-
26 ցաւ : Ու երբոր Իսրայէլի թագա-
ւորը պարսպին վրայէն կ'անցնէր ,
մէկ կնիկ մը անոր աղաղակեց ու
ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝
27 օգնէ՛ ինձի : Եւ անիկայ ըսաւ . Թէ
որ Տէրը քեզի չօգնէ , ես քեզի
ո՞րկից օգնեմ , կալո՞ն թէ ջնձա-
28 նէն : Ու թագաւորը անոր ըսաւ .
Քեզի ի՞նչ եղաւ : Եւ անիկայ
ըսաւ . Ան կնիկը ինծի ըսաւ որ՝
Քու տղադ տուր , ու այսօր զանի-
կայ ուտենք , և իմ տղաս վաղը
Բ Ղե . իզ . 29 ուտենք : Ուստի Ես իմ տղաս եփե-
29 ցինք , և զանիկայ կերանք . ու երկ-
րորդ օրը անոր ըսի . Ցղաղ տուր
որ ուտենք . բայց անիկայ իր տղան
30 պահեց : Եւ թագաւորը ան կրնա-
կանը խօսքը լսածին պէս՝ Ես իր հան-
դերձները պատռեց , ու պարսպին
վրայէն անցած ատենը , ժողովուր-
դը տեսաւ որ , ահա ներսէն՝ անոր
31 մարմնոյն վրայ քուրձ կար : Եւ
անիկայ ըսաւ . Հնաստուած ինծի
այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , թէ
որ այսօր Սափատեան Եղիսէին
32 գլուխը իր վրայ մնայ : Ու Եղիսէ իր
տունը կը նստէր , ու Ծերերը անոր
հետ կը նստէին . և Թագաւորը իր
առջևէն մարդ մը խրկեց անոր . ու
խրկուած մարդը դեռ չեկած՝ Ե-
ղիսէ Ծերերուն ըսաւ . Իմ տես-
նէ՞ք որ աս Ե մարդասպանի որդին
գլուխս առնելու Հրդ խրկեց . Նա-
յեցէ՛ք , ան մարդը եկածին պէս՝
դուռը գոցեցէ՛ք , ու զանիկայ դրա-
նը քովը բռնեցէ՛ք . միթէ անոր
տիրոջը ոտքերուն ձայնը անոր
33 ետևէն չէ՞ : Ու երբոր անոնց հետ
կը խօսէր , ահա ան խրկուած մար-
դը անոր քովը իջաւ , ու ըսաւ .
Ահա աս չարիքը Տէրոջմէն է . ինչ

Ն · ք · ՂԲ · Իր 893

Է Հաւ . ԺԸ · 20 ·

Է Գլ . ե . 2 · Հմր 8 · 9 ·

Իր 892

Ե Ղե . իգ · 29 · բ Օր · իբ · 53 · 57 ·

Ե գ Թագ · իա · 27 ·

Է Հաւթ . ա · 17 · գ Թագ · ԺԹ · 2 ·

Լ Եղկ · բ · 1 · ի · 1 ·

Ի Ղս . ԺԳ · 32 ·

Ե գ Թագ · ԺԸ · 4 ·

Է Ցոբ . բ · 9 ·

ասկէ եւս Տէրոջմէն ի՞նչ պիտի
յուսամ :

Ն · ք · ՂԲ · Իր 892

Գ Լ · Ի

1 Եղիսէ Սամարիայի մէջ պատահելու անհաւա-
տալի առաւօտեան կը նախագայնէ : 3 Ձորս
բորոտներ համարձակութիւն ընելով Ասորւոց
բանակը մտնելու , անոնց փախչելուն լուրը կը
բերեն : 12 Թագաւորը լրտեսներու միջոցով
ան լուրին ճշմարիտ ըլլալը տեսնելով՝ Ասո-
րւոց վրանները կը կողոպտէ : 17 Ան իշխանը՝
որ առաւօտեան համար Եղիսէին բըսած մար-
գարէութեանը չհաւատաց , դրան պահպանու-
թիւնը իրեն յանձնուած ըլլալով՝ ամբոխէն
ոտնակոխ կ'ըլլայ ու կը մեռնի :

1 Ու Եղիսէ բսաւ . Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք . Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Վաղը աս ատենս Սամարիայի — Հմր 18 · 19 ·
դրանը մէջ՝ մէկ դրիւ բարակ ալիւ-
րը՝ մէկ սիկղ ՚րդ-ին , ու երկու
դրիւ գարին՝ մէկ սիկղի դէմ ծա-
2 խայ : Եւ ան զօրապետը՝ որուն Բ Հմր 17 · 19 ·
ձեռքին վրայ թագաւորը կը կըռ- 20 · Տես գլ
թռներ , Աստուծոյ մարդուն պա- ե · 18 ·
տասխան տուաւ՝ ու բսաւ . Ի՞նչ
որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ‡ Մաղ · գ ·
ալ շինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ 10 ·
բան է : Եւ անիկայ ըսաւ . Դուն
քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց
անկէ պիտի չուտես :

3 Ու Դրանը առջևը չորս բորոտ Դ Ղե . ԺԳ · 46 ·
մարդիկներ կային . և անոնք իրա-
րու ըսին . Ինչո՞ւ հոս նստինք մին-
4 չև որ մեռնինք . թէ որ ըսենք՝ թէ
քաղաքը մտնենք , քաղաքին մէջ
սով կայ , ու հոն պիտի մեռնինք ,
և թէ որ հոս մնանք , նոյնպէս պի-
տի մեռնինք . ուրեմն եկէ՛ք Ասո-
րւոց բանակը դիմենք . թէ որ մեզ
ողջ թողուն՝ կ'ապրինք , ու թէ որ
5 մեզ մեռցընեն՝ կը մեռնինք : Եւ
մութ ատեն ելան որ Ասորւոց բա-
նակը երթան . ու մինչև Ասորւոց
բանակին ծայրը գացին . և ահա
6 հոն մարդ մը չկար . Քանզի Տէրը Ի ր Թագ · է · 24 · Գլ · ԺԹ · 7 · Ցոբ · ԺԸ · 21 ·
բու ձայն , ու ձիերու ձայն , մէկ
մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ . և
իրարու ըսին . Ահա Իսրայէլի թա-
գաւորը՝ Ջհետացւոց թագաւոր- Ջ Թագ · ԺԹ · 29 ·
ները ու Եգիպտացւոց թագաւոր-
ները վարձքով բռնեց որ մեր վրայ
7 գան : Ու ելան մութուն փա- Է Սաղ · խը · 4 · 5 · 6 · Ասակ · իբ · 1 ·
խան . և իրենց վրանները , ու
ձիերը , ու էշերը , Ե բանակը եղա-
ծին պէս՝ թողուցին , ու իրենց
անձը ապրելո՛ւ համար փախան :
8 Եւ աս բորոտները մինչև բանակին
ծայրը գացին , ու մէկ վրան մը
մտնելով՝ կերան ու խմեցին . և
անկէ արծաթ , ու ոսկի , ու հան-
դերձներ վերցուցին , ու գացին
պահեցին . ու ետ դառնալով՝ մէկ
ուրիշ վրան մը մտան , և անկէ
ալ վերցուցին , ու գացին պահ-
9 ցին : Ետքը իրարու ըսին . Ադէկ

չէ մեր ըրածը . աս օրս աւետեաց
օր է , ու մենք լուռ կեցեր ենք . թէ
որ մինչև առաւօտեան լոյսը սպա-
սենք , *չէր անօրէնութեանը պա-
տիժը պիտի կրենք" . ուստի հիմա
եկէք երթանք , ու թագաւորին
10 տունը պատմենք : Եւ գացին քա-
ղաքին դռնապանին պոռացին , ու
անոնց պատմեցին ու ըսին . Մենք
Ասորւոց բանակը մտանք . և ահա
հոն մարդ՝ կամ մարդու ձայն չկայ ,
բայց միայն ձիերը կապուած , ու է-
շերը կապուած , ու վրաններն ա-
11 այնպէս կեցեր էն : Եւ դռնապան-
ները պոռացին , ու թագաւորին
տանը ներսը իմացուցին :
12 Ու թագաւորը գիշերով ելաւ ,
և իր ծառաներուն ըսաւ . Ասորի-
ներուն մեզի ըրած բանը ես ձեզի
պատմեմ . անոնք մեր անօթի ըլ-
լալը գիտնալով՝ բանակէն ելած
են , ու դաշտին մէջը պահուած
են՝ ըսելով . Երբոր անոնք քաղա-
քէն դուրս ելլեն , զանոնք ողջ
13 բռնենք , ու քաղաքը մտնենք : Եւ
անոր ծառաներուն մէկը պատաս-
խան տուաւ՝ ու ըսաւ . Թող մնա-
ցած ձիերուն հինգը առնեն , որոնք
հոս մնացած են . ահա անոնք բոլոր
Իսրայէլին բազմութեանը պէս է-
ղան , [որոնք հոս մնացած են .
ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազ-
մութեանը պէս եղան ,] որ հատ-
նելու վրայ է . և հոն խրկենք ու
14 տեսնենք : Ու †երկու կառք առին
իրենց ձիերովը" . և թագաւորը
Ասորւոց բանակին ետևէն խրկեց՝
15 ու ըսաւ . Գացէք նայեցէք : Ու
անոնք մինչև Յորդանան՝ անոնց
ետևէն գացին . և ահա բոլոր ճամ-
բան լեցուն էր հանգերձներով ու
ամաններով՝ որոնք Ասորիները ար-
տորալով փախած աւելնին ձգեր
էին : Եւ պատգամաւորները ետ
դարձան ու թագաւորին պատմե-
ցին :
16 Ան աւեները ժողովուրդը ելաւ , ու
Ասորւոց բանակը կողոպտեց . ու
‡Տերոջը խօսքին համեմատ՝ մէկ
ղրուշ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ ար-
ժողալով փախած աւելնին ձգեր
էին : Եւ պատգամաւորները ետ
դարձան ու թագաւորին պատմե-
ցին :
17 սիկղլ ‡ծախուեցաւ : Եւ թա-
գաւորը դրանը վերակացու դրաւ
ան զօրապետը՝ որուն ձեռքին
վրայ ինքը կը կռթնէր . ու ժո-
ղովուրդը դրանը մէջ զանիկայ
կոխկրտուեցին , ու մեռաւ , *Ա-
ստուծոյ մարդուն խօսքին համե-
մատ՝ որ խօսեր էր , թագաւորը
18 անոր քովը իջած աւեները : Ու ե-
ղաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը
թագաւորին խօսեր էր՝ ըսելով .
‡Վաղը աս աւեներս Սամարիայի
դրանը մէջ երկու դրիւ գարին՝ մէկ
սիկղ արժողալով , ու մէկ դրիւ բարակ
ալիւրը՝ մէկ սիկղլ պիտի ծախուի .
19 Եւ ան զօրապետը Աստուծոյ մար-
դուն պատասխան տուեր ու ըսեր
էր . Թէ որ Տէրը երկինքը պա-
տուհաններ ալ շինէ , միթէ աս-
կայ ըլլալու բան է . ու Ուրիշ
մը ըսեր էր . Ահա դուն քու
աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց ան-
20 կէ պիտի չուտես . Այսպէս եղաւ
անոր . քանզի ժողովուրդը զանի-
կայ դրանը մէջ կոխկրտեցին , ու
մեռաւ :

ԳԼ . Ը

1 Սունամացի կնիկը որվէն պատճառաւը եօթը
տարի իր երկրէն կը հեռանայ . իսկ թագաւո-
րը Եղիսէին հրաշքներուն պատմութիւնը լսե-
լով՝ ետ կու տայ անոր կալուածքը : 7 Դա-
մասկոս՝ Բենադադէն ընծայով մը Եղիսէին խըր-
կուելով Դամասկոսի մէջ , անոր մարգարէու-
թիւնը լսելէն ետև՝ իր տէրը կը մեռցնէ , ու
անոր տեղը կ'անցնի : 16 Յուդայի Յովրամ
թագաւորին չար վարմունքը : 20 Եդովմը
ու Լիբնան կ'ապստամբին : 23 Ոքոզիա՝
Յովրամին տեղը կը յաջորդէ : 25 Ոքոզիային
չար վարմունքը : 28 Ախիկայ Յեզրայել կ'եր-
թայ՝ վերաւորուած Յովրամին տեսութիւն
ընելու :

1 Եղիսէ խօսեցաւ ան կնկանը , Իբր 891
որուն տղան ողջընցուցեր էր , – ԳԼ . դ . 35 :
ու ըսաւ . Ելիր դուն քու ընտա-
նիքովդ գնա . և ուր որ կրնաս ,
հոն պանդխտութիւն բռնէ . վասն
զի Տէրը †սովը կանչեց . և ահա կու- † Սաղ . ևե .
դայ՝ եօթը տարի աս երկրիս վրայ 16 : Անգ .
2 Ե-ը- : Ու ան կնիկը ելաւ , ու ա . 11 :
Աստուծոյ մարդուն բանին պէս
ըրաւ . և ինքը իր ընտանիքովը գը-
նաց՝ ու Փղշտացւոց երկրին մէջ
եօթը տարի պանդխտութիւն ը-
րաւ :
3 Ու եօթը տարին լմընալէն ետ- Իբր 885
քը՝ ան կնիկը Փղշտացւոց երկրէն
դարձաւ , և իր տանը համար ու իր
արտին համար թագաւորին բողո-
քելու գնաց :
4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մար- ‡ ԳԼ . ե . 27 :
դուն մանչուն ‡Գէեզիին հետ խօ-
սեցաւ՝ ու ըսաւ . Եղիսէին ըրած
բոլոր մեծ Ե-ր-ը-ը ինձի պատմէ :
5 Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը Թ ԳԼ . դ . 35 :
պատմէր , թէ ինչպէս անիկայ †մե-
ռած ողջ ողջընցուց , ահա ան
կնիկը՝ որուն տղան ողջընցուցեր
էր , իր տանը համար և իր արտին
համար թագաւորին կը բողոքէր .
ու Գէեզի ըսաւ . Ո վ տէր իմ թա-
գաւոր՝ աս է ան կնիկը , ու աս
է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէն ող-
6 ջընցուց : Եւ թագաւորը կնկանը
հարցուց . ու անիկայ անոր պատ-
մեց : Ու թագաւորը մէկ ներքինի
մը տուաւ անոր , ու ըսաւ . Անոր
ամէն ստացուածքը , նաև երկիրը

Ն . ք . գբ . Իբր 892

* Եբր . անօ-
րէնութիւ-
նը մեզ պի-
տի գտնէ :

† Կ-՛ . եր-
կու զրպ
ձիեր առին :

‡ Եբր . և-
ղաւ :

* ԳԼ . գ . 32 ;
Հմր 2 :

‡ Հմր 1 :

Ն · Ք · ԳՔ · ԽԲ 885

885

թողած օրէն մինչև հիմա էր արտին բոլոր արդիւնքը իրեն դարձուր ։
7 Ու Եղիսէ Դամասկոս գնաց ։ Եւ Ասորւոց Բենադադ թագաւորը հիւանդացեր էր . ու անոր պատմեցին ու ըսին թէ՝ Աստուծոյ
8 մարդը հոս եկաւ ։ Եւ թագաւորը Ազայելին ըսաւ . Ձեռդ ընծայ առ , ու գնա Աստուծոյ մարդը դիմաւորէ , ու Տանոր միջոցովը Տէրոջը հարցուր , թէ արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի
9 առողջանամ ։ Եւ Ազայէլ զանիկայ դիմաւորելու գնաց . ու ձեռքը ընծայ առաւ , այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քառասուն ուղտ բեռնաւորած , ու գնաց և անոր առջևը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Քու որդիդ Ասորւոց Բենադադ թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝ ըսելով . Արդեօք աս հիւանդու-
10 թենէս պիտի առողջանամ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ . Գնա անոր ըսէ . Անշուշտ պիտի առողջանաս . բայց Տէրը ինծի ցուցուց , որ ե-
11 նիկայ անշուշտ պիտի մեռնի ։ Եւ աչքերը անթարթափ կերպով տրնկեց , մինչև որ անիկայ ամչցաւ . ու
12 Աստուծոյ մարդը լացաւ ։ Եւ Ազայէլ ըսաւ . Իմ տէրս ինչո՞ւ կու լայ ։ Ու անիկայ ըսաւ . Անոր համար որ՝ Տ Իսրայէլի որդւոցը բնաջինջ ընելու չարութիւնդ դիտեմ . ա-նոնց ամրոցները կրակով պիտի այրես , ու անոնց կտրիճները սրով պիտի մեռցնես , և Տանոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնես , ու
13 յղի կիներները պիտի ճեղքես ։ Եւ Ազայէլ ըսաւ . Քու ծառադ ի՞նչ Հշուն է , որ այս մեծ բանները ընէ ։ Ու Եղիսէ ըսաւ . Տ Տէրը ինծի ցուցուց , որ դուն Ասորւոց վրայ թա-
14 գաւոր պիտի ըլլաս ։ Եւ անիկայ Եղիսէին քովէն եկաւ , ու իր տիրոջը գնաց . ու անիկայ անոր ըսաւ . Եղիսէն քեզի ի՞նչ ըսաւ . և անիկայ ըսաւ . Ինծի ըսաւ որ՝
15 անշուշտ պիտի առողջանաս ։ Ու հետևեալ օրը՝ անիկայ * հաստ լաթ՚ մը առաւ , ջուրը թաթխեց , ու անոր երեսին վրայ փուեց . և անիկայ մեռաւ . ու Ազայէլ անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

892

16 Եւ Իսրայէլի թագաւորին Աքաաբեան Յովրամին հինգերորդ տարին՝ երբոր Յովսափատ Դէ-Յուդայի վրայ կը թագաւորէր , Յուդայի Յովսափատ թագաւորին որդին Տ Յովրամ թագաւոր եղաւ ։
17 Անիկայ երեսունուերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ ութը տարի թա-
18 գաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Աքիկայ Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբան բռնեց . քանզի Աքաաբին աղջիկը ասոր կնիկ եղաւ . ու ասիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
19 Սակայն Տէրը Յուդան կորսընկընել չուզեց , իր Դաւիթ ծառային սիրոյն համար . Ինչպէս որ անոր խօսք տուեր էր , որ Քէ՛ անոր և Քէ՛ անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տայ ։
20 Անոր օրերը՝ Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան , Ու իրենց վրայ թագաւոր մը
21 դրին ։ Ու Յովրամ էր բոլոր կառքերը հետը առաւ , ու Սայիր անցաւ . և գիշերով ելաւ , ու իր չորս կողմը առնող Եդովմայեցիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ . և ժողովուրդը իրենց վրաննները փա-
22 խան ։ Բայց Եդովմայեցիք՝ Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև աս օր ։ Այն ատենը Լբնան ևս ապստամբեցաւ ։
23 Եւ Յովրամին մնացորդ պատմութիւնը , ու բոլոր ըրածները՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջը գրուած է ։
24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թագուեցաւ . և անոր որդին Ոքոզիան անոր տեղը թագաւոր եղաւ ։

885

25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յովրամ թագաւորին երկոտասաներորդ տարին՝ Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ոքոզիան թագաւոր ե-
26 ղաւ ։ Ոքոզիա քսանուերկու տարեկան էր , և երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր , որ Իսրայէլի Ամրի թագաւորին աղ-
27 ջիկն էր ։ Եւ անիկայ Աքաաբին տանը ճամբուն մէջ քալեց , ու Աքաաբին տանը պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ . քանզի Ա-
28 քաաբին տանը փեսան էր ։ Եւ անիկայ Աքաաբեան Յովրամին հետ՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին վրայ Ռամոթի դաղաադը զբնաց պատերազմելու համար . և Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին ։
29 Եւ Յովրամ թագաւորը դարձաւ որ Ցեզրայելի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամոթի մէջ , Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը . ու Յուդայի Թագաւորը Յովրամի որդին Ոքոզիան Ցեզրայէլ իջաւ , Աքաաբին որդին Յովրամը տեսնելու համար . քանզի անիկայ հիւանդ էր ։

Ն · Ք · ԳՔ · 892

Հ Հմր 26 ։

Ե Թագ · Ը · 13 ։ Գ Թագ · Ժա · 36 ։ Ժե · 4 ։ Բ Մն · Խա · 7 ։

Ը Ծն · Խէ · 40 ։ Բ Մն · Խա · 8 , 9 , 10 ։

Գ Թագ · Իբ · 48 ։

Ծ Ծն · Խէ · 40 ։

Բ Մն · Խա · 10 ։

Ն Բ Մն · Իբ · 1 ։

Բ Մն · Իբ · 6 ՝Ը–Ի Աքաբիա , Ի–Բ Մն · Խա · 17 · — Խէ · 23 ՝Ը–Ի Յովաբաղ ։

Ը Տն Բ Մն · Իբ · 2 ։

Տն Հմր 18 ։

Ն Բ Մն · Իբ · 3 , 4 ։

884

Ղ Բ Մն · Իբ · 5 ։

Ե Գ · Թ · 15 ։

Հմր 28 ։

Ե Եբ · Ութ · մայի

Գ · Ե · Թ · 16 ։ Բ Մն · Իբ · 6 , 7 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 884

Գ Լ · Թ

1 Եղեսե՝ մարգարէից որդիներէն մէկը պատուէրներով կը խրկէ, որ Գէուն Թագաւոր օծէ Ռամովթ գաղաադի մէջ։ 4 Անիկայ ալ իրեն ապստրուած գործքը կատարելէն ետքը՝ կը փախչի։ 11 Զինուորները Թագաւոր կը նատեցընեն Գէուն, որ Նաբովթին արիւնին մէջ Յովրամը կը մեռցընէ։ 27 Ոքզիա՝ Գուրի մէջ կը մեռցուի, ու Երուսաղէմի մէջ կը թաղուի։ 30 Հպարտ Գեզաբէլը պատուհանէ մը վար ձգուելով՝ շուներուն կերակուր կ'ըլլայ։

1 Եւ Եղիսէ մարգարէն՝ մարգարէից որդիներուն մէկը կանչեց, ու անոր ըսաւ. Գօտիդ մէջդ կապէ, ու աս եղին շիշը ձեռքդ առ, և Ռամովթ գաղաադը գնա։

2 Ու երբոր հոն երթաս, Նամեսսեան Յովսափատին որդին Գէուն գտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ իր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ

3 ներքին սենեակ մը տար։ Ու Եղին շիշը առ, և անոր գլուխը թափէ, ու ըսէ. Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանաս՝ ու փախչելու

4 չուշանաս։ Եւ ան մանչը՝ ան նոքահասակ մարգարէն՝ Ռամովթ գաղաադը գնաց։

5 Ու երբոր հո՛ն հասաւ, ահա զօրքի իշխանները նստեր էին. և ա՛նիկայ ըսաւ. Ո՛վ իշխան, քեզի խօսք մը ունիմ. ու Գէուս ըսաւ. Մեր ամենէն որո՞ւն. ու անիկայ

6 ըսաւ. Քեզի՛, ո՛վ իշխան։ Եւ Գէո՛ւ ելաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլուխը թափեց, ու անոր ըսաւ. Ի՛սրայէլին Ցեր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Ցերոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ

7 թագաւոր օծեցի. Եւ քու տիրոջդ Աքաաբին տունը զարնես, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Ցերոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին համար, ի Գեզաբելին ձեռքէն վրէժ առնեմ։

8 Ու Աքաաբին բոլոր տունը բնաջինջ պիտի ըլլայ. և Աքաաբին ըԲոլոր երիկ մարդիկները, ու ի Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը ի պիտի

9 կորսընցընեմ. Եւ Աքաաբին տունը Նաբատի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս՝ ու Աքիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ը-

10 նեմ. Ի Ու Գեզաբէլը՝ Գեզրայէլի ագարակին մէջ շուները պիտի ուտեն, ու ոՆի՛ոյ թաղող պիտի չըլլայ։ Ետքը դուռը բացաւ, ու փախաւ։

11 Եւ Գէու իր տիրոջը ծառաներուն ելաւ. ու անոր ըսին. Ողջո՞ւ թի՛ւն է. ի ա՞ս անմիտը ինչո՞ւ քեզի եկաւ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ. Դուք ան մարդը, ու անոր խօսքե-

12 րը գիտէք։ Եւ անոնք ըսին. ուռա

Ն · Ք · ԳԲ · 884

է. պատմէ՛ մեզի հիմա. ան ալ ըսաւ. Անիկայ ինծի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով. Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վը-

13 րայ թագաւոր օծեցի։ Ան ատենը շուտով իւրաքանչիւրմէն մարդ իր հանդերձը առաւ, ու սանդուխին գլխուն վրայ՝ անոր տակը դրին, ու փող ինչեցընելով՝ ըսին. Գէուն թագաւ-

14 որ եղաւ։ Այսպէս Նամեսսեան Յովսափատին որդին Գէուն՝ Յովրամին դէմ գլուխ վերցուց։ (Իսկ Յովրամ բոլոր Իսրայէլի հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին երեսէն Ռամովթ գաղաադը կը պահպա-

15 նէր. Սակայն ՀՅովրամ թագաւորը՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը՝ Ասորիներուն տուած վէրքերէն առողջանալու համար՝ Յեզրայէլ դարձեր էր։) Եւ Գէու ըսաւ. Թէ որ կը հաճիք, փախստական մը աս քաղաքէս դուրս չելլէ, որ երթայ

16 ու բե՛ր Յեզրայէլի մէջ պատմէ։ Եւ Գէու հեծաւ, ու Յեզրայէլ դնաց. քանզի Յովրամ հոն պառկած էր. և ՅՈւզդայի Ո.քոզիա թագաւորը՝ Յովրամը տեսնելու իջեր

17 էր։ Ու Յեզրայելի մէջ աշտարակին վրայ դէտ մը կայներ էր, որ Գէուի դունդին գալը տեսնելով, ըսաւ. Ես մէկ դունդ մը կը տեսնեմ։ և Յովրամ ըսաւ. Մէկ ձիաւոր մը առ, ու անոնց դիմացը խրրկէ, ու թող ըսէ. Խաղաղութի՞ւն

18 է։ Եւ ձիաւորը զանիկայ դիմաւորելու գնաց. ու ըսաւ. Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է. ու Գէու ըսաւ. Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես. ետիս անցիր։ Եւ դէտը պատմեց ու ըսաւ. Պատգամաւորը մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ։

19 Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր մը խրկեց. անիկայ ալ անոնց գնաց, ու ըսաւ. Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։ Եւ Գէու ըսաւ. Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի

20 ընես. ետիս անցիր։ Ու դէտը պատմեց ու ըսաւ. Մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ. և աս ընթացքը Նամեսսեան Գէուին ընթացքին կը նմանի. քանզի կատաղաբար կը քշէ։

21 Ան ատենը Յովրամ ըսաւ. Կապէ՛ պատրաստէ. ու անոր կառքը պատրաստեցին, և Իսրայէլի թագաւորը ՀՅովրամ, ու Յուդայի Ո.քոզիա՝ ամէն մէկը իր կառքովը Գէուն դիմաւորելու ելան, ու զանիկայ Յեզրայելացի Նաբովթին ագարակին մէջը գտան։

22 Եւ Յովրամ՝ Գէուն տեսնելուն պէս՝

ընաւ . Ով Ցէու՝ խաղաղութի՛ւն է . ու անիկայ ըսաւ . Ի՞նչպէս խաղաղութիւն ։՝ըլլայ , քանի որ քու մօրդ Ցեզաբելին պոռնկութիւնները ու կախարդութիւնները կը
23 շատնան ։ Եւ Ցովրամ ձեռքերը դարձուց՝ ու փախաւ , ու Ո.քոզիա՝ յին ըսաւ . Ով Ո.քոզիա՝ դաւաճանութիւն կայ ։ Եւ Ցէու * Էր
24 աղեղը ուժով քաշեց՝ , ու Ցովրամ ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ , ու նետը անոր սրտէն ելաւ , և անիկայ
25 իր կառքին մէջը կ՚ծկեցաւ ։ Ու Ցէու իր զօրագլուխին Բադեկարին ըսաւ . Առիկայ վերցուր , Ցեզրայելացի Նաբովթին կալուածքի ագարակին մէջը նետէ , քանզի մի տրդ բեր որ երբոր ես ու դուն անոր հօրը Աքաաբին ետևէն յիշը՝ վայ հեծած՝ քովէքով կ՚երթայինք ,
ֆգ Թագ . ի . 29 ։ ֆ Տէրը անոր դէմ աս վճիռը տուաւ .
26 Տէրը կ՚ըսէ որ՝ Իրաւցընէ երէկ Նաբովթին արիւնը ու անոր որդւոցը արիւնը տեսայ , ու ֆքեզի աս ագարակին մէջը պիտի հատուցանեմ ,
ֆգ Թագ . ի . 19 ։ կ՚ըսէ Տէրը ։ Անոր համար հիմա վերցուր զանիկայ աս ագարակին մէջը նետէ , Տէրոջը բանին համեմատ ։
27 Եւ Ցուդայի Ո.քոզիա Թագաւորը ՚՚ իմնը տեսնելով՝ պարտէզի տանը ճամբային փախաւ . ու Ցէու անոր ետևէն իյնալով՝ ըսաւ . Ասիկայ ալ կառքին վրայ զարկէք . ՚՚ Եղ՚՚ Ցերղամի քովը եղող Գուր բլուրին վրայ . ու Ի՛՚զ՚՚
յ Մակեդդով փախաւ , ու հոն մե
28 ռաւ ։ Եւ անոր ծառաները զանիկայ կառքով Երուսաղէմ տարին , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքը իր դերեզմանին մէջ՝ իր հայրերուն հետ թաղեցին ։
29 Եւ Ո.քոզիա՝ Աքաաբի որդւոյն Ցովրամին մետասաներորդ տարին՝ Ցուդայի վրայ Թագաւոր եղեր էր ։
30 Եւ Ցէու՝ Ցեզրայէլ եկաւ . ու երբոր Ցեզաբէլ լսեց , ՚իր աչքերուն ծարոյր դրաւ , և իր դլուխը զարդարեց , ու պատուհանէն կը
31 նայէր ։ Ու երբոր Ցէու դռնէն ներս կը մտնէր , անիկայ ըսաւ . ՚Մ՚իթէ իր տէրը մեղցընող Զամբրին յաջողութիւն ֆ՚՚ ։ Եւ
32 Ցէու իր երեսը դէպ ՚ի պատուհանը վերցուց , ու ըսաւ . Ինծի հետ ո՞վ կայ , ո՞վ . ու երկու իրէք ներ
33 քինները անոր նայեցան ։ Ան ատենը ըսաւ . Զանիկայ վար նետեցէք . ու զանիկայ վար նետեցին . և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն վրայ ցամքեց . ու կոխկրտեց զ
34 նիկայ ։ Եւ ինքը ներս մտաւ , ու

կերաւ խմեց , ու ըսաւ . Հիմա աս անիծած կնկանը հոգ տարէք , ու զանիկայ թաղեցէք . քանզի ՚թագա
35 ւորի աղջիկ է ։ Եւ զանիկայ թաղելու գացին . բայց անոր գագաթէն՝ ու ոտքերէն՝ ու ձեռքերուն թաթերէն ՚ի զատ՝ ուրիշ բան մը
36 չգտան ։ Եւ դարձան անոր պատմեցին . ու անիկայ ըսաւ . Աս է Տէրոջը խօսքը՝ որ իր ծառային Թեզբացի Եղիայուն ձեռքովը խօսեցաւ՝ ըսելով . Ցեզաբելին մարմինը Ցեզրայելի ագարակին մէջ
37 շուները պիտի ուտեն . Ու Ցեզաբելին դիակը՝ Ցեզրայելի ագարակին մէջ՝ Դարտի երեսի վրայ եղող աղբի պէս պիտի ըլլայ , այնպէս որ չըսուի թէ՝ Ասիկայ Ցեզաբէլն է ։

ընդ . բ . գէ . 884

* Էէր . պատզով իր ձեռքը լեցուց ,

ե գ Թագ . իա . 23 ։

է Մաղ . ձգ . 10 ։

ԳԼ . ծ

1 Ցէու Նամակներ խրկելով՝ Ա.քաաբին եօթանասուն որդիները գլխատել կու տայ . 8 ու աս բանը կ՚արդարացընէ՝ Եղիային մարգարէութիւնը յիշելով . 12 Հովիւներու բեթակադին քովը՝ Ո.քոզիային քառասունեւերկու եղբայրները կը մեռցընէ ։ 15 Ցէու իրեն ընկեր կ՚առնէ Ցովնադաբը , 18 ու խորամանկութիւնով՝ Բահաղին երկրպագութիւն բնողներուն ամէնն ալ բնաջինջ կ՚ընէ ։ 29 Ցէու Ցերոբովամին բրած մեղքերուն կը հետևի ։ 32 Ադայէլ՝ Իսրայէլը կը նեղէ ։ 34 Ցովքազ՝ Ցէուին տեղը կը յաջորդէ ։

1 Եւ Ա.քաաբ Սամարիայի մէջ եօթանասուն որդի ունէր . ու Ցէու նամակ մը գրեց , և Սամարիա խրկեց Ցեզրայելի իշխաններուն , ՚՚ ծերերուն , և Ա.քաաբին որդւոցը հոգաբարձուներուն՝ ու
2 բսաւ . Երբոր աս նամակս ձեզի հասնի , ահա ձեր տիրոջը որդիքը ձեր քովն են . ու կառքեր , ու ձիեր , և պարսպաւոր քաղաք , ու
3 զէնքեր ֊ն ունիք . Ուրեմն ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ աղէկ ու յարմար կը դատէք , ՚՚ներ՚՚ իր հօրը աթոռին վրայ նստեցուցէք , ու ձեր տիրոջը տանը համար պա
4 տերազմ բրէք ։ Ու անոնք խիստ շատ վախցան , ու ըսին . Ահա երկու Թագաւորներ չկրցան անոր առջևը կայնիլ , ու մենք ի՞նչպէս
5 պիտի կայնինք ։ Եւ պալատին հազարապետը , ու քաղաքապետը , ու ծերերը , և հոգաբարձուները՝ Ցէուին ՚՚ղ՚՚ խրկեցին ու ըսին . Մենք քու ծառաներդ ենք . ու մեզի ինչ որ հրամայես , պիտի բնենք . բնաւ մէկը Թագաւոր պիտի չդնենք . քու աչքերուդ աղէկ երևցածը բրէ ։
6 Եւ անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝ ըսելով . Թէ որ դուք իմ հետս էք , ու իմ խօսքս մտիկ կ՚ընէք , ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները առէք , ու վաղը աս ատենս ինծի

ընդ . բ . գէ . 884

ե գ Թագ . ժզ . 31 ։

884

իբր 886 Աս ժամանակը սկսեց Թագաւորել իբրև փոխանորդ իր հօրը՝ անոր հիւանդութեանը ատենը . բ Մն . իա . 18 , 19 ։ Բայց Ցովրամին 12 երորդ տարին սկսեց մինակ Թագաւորել գԼ . 25 ։

իբր 884 Ն Եզեկ . իգ . 40 ։ Ա գ Թագ . ժզ . 9—20 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 884

Ցեղրայէլ եկէք . ու թագաւորին որդիքը եօթանասուն հոգի էին , ու զանոնք մեծցընող՝ քաղաքի մե-
7 ծերուն քովն էին : Եւ նամակը անոնց հասածին պէս՝ թագաւորին որդիները բռնեցին , ու – եօթանասուն հոգի մորթեցին , և անոնց գլուխները կողովներու մէջ դրին ,
8 ու անոր խրկեցին Ցեզրայէլ : Եւ լրաբեր մը եկաւ , ու անոր պատմեց՝ ըսելով . Թագաւորին որդւոց գլուխները բերին : Եւ անիկայ ըսաւ . Զանոնք մինչև առտու դրանը քովը դրէք երկու դէզ ընելով :
9 Ու առտուանց դուրս ելաւ կայնեցաւ , և բոլոր ժողովուրդին ըսաւ . դուք արդար էք . ահա ես իմ տիրոջս դէմ դլուխ վերցուցի , ու զանիկայ սպաննեցի . բայց ասոնք
10 ամէնը ո՞վ սպաննեց : Հիմա գիտցէք որ Տէրոջը խօսքէն ոչ բան մը գետինը պիտի չկրնայ , որն որ Տէրը Աքաաբին տան համար խօսեցաւ . ու Տէրը Իր ծառային Եղիայէին ձեռքովը ըսածը ըրաւ :
11 Եւ Ցեզրայէլի մէջ Աքաաբին տունէն բոլոր մնացածները , ու անոր բոլոր մեծ նախարարները , և մտերիմ բարեկամները , ու քուրմերը սպաննեց , այնպէս որ անոր մնացորդ մը չթողուց :
12 Անկէ ետքը ելաւ Սամարիա դընաց . — ճամբուն վրայ հովիւնե-
13 րու *Բեթակադին հասնելով , Ցեզրայէլի թագաւորին եղբայրները գտաւ , ու անոնց ըսաւ . Դուք ո՞վ էք : Եւ անոնք ըսին . Ա.քոզիային եղբայրներն ենք , ու թագաւորին որդիները՝ ու թագուհիին որդիները ողջունելու իջանք :
14 Ան ատենը անիկայ ըսաւ . Ասոնք ողջ բռնեցէք . ու զանոնք ողջ բռնեցին , և Բեթակադի ջրհորին քովը մեռցուցին զանոնք , որ քառասունուերկու հոգի էին . ու անոնց մէկը ողջ չթողուց :
15 Եւ անկէ դնաց . ու իր դիմացը ելլող Ռեքաբի որդին Յովնադաբը գտաւ , ու անոր բարև տուաւ ու ըսաւ . Ինչպէս որ իմ սիրտս քու սրտիդ հետ ուղիղ է , արդեօք քու սիրտդ ալ այնպէս ուղիղ է . և Յովնադաբ ըսաւ . Այո : Ուրեմն ձեռքդ տուր : Ու անիկայ ձեռքը տուաւ . ու զանիկայ կառքին
16 մէջ իր քովը առաւ , Եւ ըսաւ . Ինծի հետ եկուր , ու Տէրոջը համար ունեցած նախանձաւորութիւնս տես . այսպէս անոր կառքը
17 հեծցուցին զանիկայ : Եւ Սամարիա դնաց , ու Սամարիայի մէջ Աքաաբին բոլոր մնացածները զարկաւ , մինչև որ զանիկայ բնաջինջ

Ն·Ք·ՂՓ· 884

ըրաւ , ան խօսքին համեմատ որ Տէրը Եղիայի խօսեր էր :
18 Եւ Եհու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու անոնց ըսաւ . Աքաաբը Բահաղին քիչ ծառայութիւն ըրաւ . Եհու անոր շատ ծառայու-
19 թիւն պիտի ընէ : Եւ հիմա Բահաղին բոլոր մարգարէները , բոլոր ծառաները , ու բոլոր քուրմերը ինծի կանչեցէք , — մարդ մը պակաս չըլլայ . քանզի Բահաղին մեծ զոհ պիտի ընեմ" : ամէն հոն չգտնուողը պիտի չապրի . ասիկայ Եհու խարէութեամբ ըրաւ , որ Բահաղին ծառայութիւն ընողները
20 բնաջինջ ընէ : Եւ Եհու ըսաւ . Բահաղին համար տօնախմբութիւն մը սահմանեցէք . ու ծանուցում
21 ըրին : Եւ Եհու բոլոր Իսրայէլին դրկեց , ու Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողները եկան , ու չեկող մարդ չմնաց . և Բահաղին տունը եկան . ու Բա-
22 հաղին տունը ծայրէ՛ի ծայր լեցաւ : Եւ հանդերձապետին ըսաւ . Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողներուն պատմուճաններ հանէ . ու պատմուճանները հա-
23 նեց անոնց : Եւ Եհու Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին հետ՝ Բահաղին տունը մտաւ , ու Բահաղին ծառայութիւն ընողներուն ըսաւ . փնտռեցէք նայեցէք , չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Եհովային ծառաներէն մէկը դտնուի , բայց միայն Բահա-
24 ղին ծառայութիւն ընողները : Եւ զոհեր ու ողջակէզներ ընելու մտան . ու Եհու իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ կայնեցուց , ու անոնց ըսաւ . Ով որ ձեր ձեռքը տուած մարդիկներէս ձերբ ազատէ , իր անձը անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ :
25 Ու երբոր ողջակէզը ըրաւ լմընցուց , Եհու սուրհանդակներուն ու զօրապետներուն ըսաւ . Գացէք , ասոնք մեռցուցէք . մարդ մը դուրս չելլէ : Ու զանոնք սուրէ անցուցին . և սուրհանդակները ու զօրապետները զանոնք նետեցին . ու ետքը Բահա-
26 ղին տանը քաղաքը մտան . Եւ Բահաղին տանը հարձանները հանեցին , ու զանոնք կրակով այրե-
27 ցին : Եւ Բահաղին արձանը կործանեցին , ու Բահաղին տունը փլցուցին , ու զանիկայ արտաքնոց
28 ըրին մինչև ասօր : Այսպէս Եհու՝ Իսրայէլէն բնաջինջ ըրաւ
29 Բահաղը : Սակայն Եհու՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Եզերովամին մեղքերէն՝ այսինքն Բեթելի ու Դանի մէջ եղող ոսկիէ որթերէն ետ չկեցաւ :
30 Եւ Տէրը Եհուին ըսաւ . Որով-

Ի·Գ·ԹԱԳ· ԺԹ·21 ։

Ա·Գ·ԹԱԳ· Ժ·31·32 ։

Ի·Գ·ԹԱԳ· ԻԲ·6 ։

† ԵՍԴ· ու ՆԻՄ·

‡ ԵՍԴ· ՍԲՐԱ-ՅԵՑ·

Բ·ԹԱԳ· Ժ·32 ։

Ե·ԹԱԳ· Ժ·39 ։

Ժ·ԹԱԳ· Ժ·23 ։

Յ ԵԶՐ· Գ· 11 ։ ԴԱՆ· Բ·5 ։ Գ· 29 ։

Ա·Գ·ԹԱԳ· Ժ·28·29 ։

* Կ՚ԱՍԱԲԱԿՈՒՐ ԸՆԼՈՒ ՄՈՒՆԸ Ի ԳԼ·Բ·29 ։ ԲՄՆ·ԻԲ·8 ։

Ա ՄՆ·Բ· 55 ։ Ի ԵՐԻՄ· ԼԵ· 6 ։ ՃՃ ։

Ը ԵԶՐ· Ժ· 19 ։

Ի·Գ·ԹԱԳ· ԺԹ·10 ։

Ի ԳԼ·Թ·8 ։ Բ ՄՆ·ԻՐ· 8 ։

Ն · ք · գ · 884

հետև դուն իմ աչքերուս առջևը ուղիղ եղածը՝ ի գործ դնելով՝ աղէկ ըրիր , — Ա.քահարին տանը՝ բոլոր իմ սրտիս մէջը եղածին համեմատ ըրիր , ‡ քու որդիդդ մինչև չորրորդ ազգը՝ Իսրայէլի աթոռին
31 վրայ պիտի նստին : Բայց ցէու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն օրէնքին մէջը՝ բոլոր սրտով քալելու զգուշութիւն չըրաւ , — ‡ Իսրայէլին մեղանչել տուող Եղրոբոամին մեղքերէն ետ չկեցաւ :
32 Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը * կոտրել . և ‡ Ազայէլ Իսրայէլացւոց բոլոր սահմաններուն մէջը
33 զանոնք զարկաւ , Յորդանանէն դէպ՝ ի արևելք բոլոր Գաղաադացւոց երկիրը , — Գադեացիները , Ռուբենեանները , ու Մանասեանները , Արնոն ձորին վրայ եղող Արոերէն մինչև Գաղաադը ու Բասանը :
34 Եւ ցէուին մնացորդ պատմութիւնը , ու ամէն ըրածը , ու բոլոր զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է : Եւ ցէու
35 իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին . և անոր որդին Յովաքազ
36 անոր տեղը թագաւոր եղաւ : Ու ցէուին Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ թագաւորութիւն ըրած օրերը՝ քսանուութը տարի էր :

Ն · Ա՛մով · ա · 3 ,

Ն · ք · գ · 878

դակները կանչեց , և զանոնք իր քովը Տէրոջը տունը բերաւ , ու անոնց հետ ուխտ ըրաւ , ու Տէրոջը տանը մէջ անոնց երդումը ընել տուաւ , ու թագաւորին որդին ա-
5 նոնց ցուցուց : Եւ անոնց պատուիրելով՝ ըսաւ . Ձեր ընելու բանը աս է . ձեր երրորդ մասը՝ որ Շաբաթ օրը պիտի մտնեն , թագաւորին տանը պահապանութիւն
6 ընեն . Ու երրորդ մասը՝ Սուրի դուռը , ու երրորդ մասն ալ՝ սուր-հանդակաց ետևի դուռը կ'ըլլայ . և այսպէս տանը պահպանութիւնը ը-
7 նէք որ մարդ մը չմտնէ : Ու ձեզմէ երկու գունդը՝ որ Շաբաթ օրը պիտի ելլեն , թագաւորին բոլորտիքը՝ Տէրոջը տա-
8 նը պահպանութիւն ընեն : Եւ ամէն մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝ թագաւորին չորս կողմը առնէք . ու կարգերէն ներս մտնողը սպանուի . ու թագաւորին հետը ըլլաք , անոր ելած ու մտած աեեն :

Ե ա Մն · Թ · 25 ,

Ղ Մն · իգ · 8 ,

9 Եւ Հարիւրապետները՝ Յովիադա քահանային բոլոր պատուիրածները ըրին . ու ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ , թէ շաբաթ օրը մտնողները , և թէ շաբաթ օրը ելլողները , ու Յովիադա քահանա-
10 յին քովը եկան : Եւ քահանան՝ Տէրոջը տունը եղած Դաւիթ թագաւորին նիզակները ու վահանները
11 հարիւրապետներուն տուաւ : Ու սուրհանդակները ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը՝ թագաւորին բոլորտիքը
12 կայնեցան : Եւ թագաւորին որդին հանեց , ու անոր վրայ թագը ու վկայութիւնը դրաւ . և զանիկայ թագաւոր ըրին , ու օծեցին , ու ծափ զարնելով՝ ըսին . Կեցցէ արքայ :

Ե ա Թագ · ժ · 24 ,

13 Եւ Գոթողիա՝ երբոր † վազող ժողովուրդին ձայնը լսեց , Տէրոջը
14 տունը ժողովուրդին եկաւ . Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը բուն սովորութեան Իսիւնին քովը կայներ էր , և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը շչեցնէին . ան ատեն Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց , ու պոռաց . Դաւաճանու-
15 թիւն է , դաւաճանութիւն : Եւ Յովիադա քահանան՝ զօրքերուն վրայ եղող հարիւրապետներուն հրամայեց , ու անոնց ըսաւ . Ասիկայ կարգերուն մէջէն հանեցէք , ու ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցուցէք . (քանզի քահանան ըսեր էր որ Տէրոջը տանը մէջ չմեռցուի :)

Ը ա Մն · իգ · 12 , ե ,
† կ՛ սուրհանդակներուն ,
Բ Գւ · իգ · 3 ։ բ Մն · լդ · 31 ,

ԳԼ · ԺԱ

1 Գոթողիա՝ բոլոր թագաւորի որդիքը կորդած աեեն , Յովաս իր Յոասբէկ հօրաքրոջը ձեռքովը կ'ազատուի , ու վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ կը պահուի : 4 Յովիադա՝ հարիւրապետներուն պատուէրներ տալով , եօթներորդ տարին թագաւոր կ'օծէ Յովաս : 13 Գոթողիա կը սպաննուի : 17 Յովիադա՝ Աստուծոյ երկրպագութիւնը ընելը նորէն կը հաստատէ :

884 — Գւ · բ · 26 ։ Բ Ր Մն · իր · 10 ։ ‡ Ր Մն · իր · 11 ։

1 Եւ Աթոզիային մայրը Գոթողիա՝ իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով , ելաւ բոլոր † թագաւորական
2 սերունդը բնաջինջ ըրաւ : Բայց Յովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Յոսաբէէ՝ Աքոզիային քոյրը Յոասբէէ՝ Աքոզիային որդին Յովասը առաւ , ու թագաւորին սպաննուած որդւոյոց մէջէն գողցաւ զանիկայ՝ ու անոր դայեակը . և Գոթողիային երեսէն անկողիններու սենեակին մէջը պահեցին զանիկայ , ու չմեռցուեցաւ :
3 Եւ անիկայ անոր հետ վեց տարի Տէրոջը տանը մէջ պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ'ընէր :

878 — Ր Մն · իգ · 1 , ե ,

4 Ու † եօթներորդ տարին՝ Յովիադան մարդ իրկեց , և հարիւրապետները՝ թիկնապահները ու սուրհան-

Ն·Ք·ԳԲ· 878

16 Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկընցուցին . ու երբոր անիկայ թագաւորական տունը մտնող ձիերուն ճամբայէն կ'երթար , Հոն մեռցուեցաւ ։

Բ Մն·Իգ·16։

17 Եւ Ցովիադա՝ Ցէրոջը , ու թագաւորին ու ժողովուրդին մէջտեղը ուխտ ըրաւ , որ Ցէրոջը ժողովուրդը ըլլան . Ինաև թագաւորին ու

Է Թագ·ե·3։

18 ժողովուրդին մէջտեղը ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան , և զանիկայ կործանեցին , ԵՒ անոր սեղանները ու կուռքերը Է կտոր կտոր ըրին , և Բահաղին քուրմը Մատթանը՝ սեղաններուն առջեւը սպաննեցին . ու Էքահանան Ցէրոջը տանը մէջ պաշտօնեաներ

Ղ ԹԼ·Ժ·26։

Ի Օր·ԺԲ·3։ Բ Մն·Իգ·17։ Ի Բ Մն·Իգ·18, ՃԼ։

19 դրաւ ։ Եւ հարիւրապետները , Թիկնապաշները , ու սուրհանդակներն , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ . և Թագաւորը Ցէրոջը տունէն իջեցուցին , ու սուրհանդակաց դրանը ճամբայէն Թագաւորին տունը մտան . և անիկայ Թագաւորներուն աթոռին վրայ նստաւ ։

20 Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ , ու քաղաքը հանդարտուԹեան մէջ էր . իսկ Գոթողիան՝ Թագաւորական տանը

Ե Բ Մն·Իգ·1։

21 մեռցուցին ։ Եօաս եօԹը տարեկան էր , երբոր Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ·ԺԲ

1 Ցովաս ազէկ կերպով կը կառավարէ ժողովուրդը՝ Ցովիադային բոլոր օրերուն մէջ . 4 տաճարը Նորոգելու հրաման կ'ընէ ։ 17 Ազայէլ՝ Երուսաղէմի վրայ երԹալէն կը դառնայ , սուրբ գանձերը իրեն ընծայ ուրուելուն համար ։ 19 Ցովաճին ծառաները դինքը կը սպաննեն , ու Ամասիան անոր տեղը կը յաջորդէ ։

Բ Մն·Իգ·1։

1 Եհուին եօԹներորդ տարին՝ Ցովաս Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի ԹագաւորուԹիւն ըրաւ . ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր , Բէերսաբէէ ։

2 Ցոյեան ։ Եւ Ցովաս Ցէրոջը առջեւը ուղղուԹիւն ըրաւ ան բոլոր օրերուն մէջ՝ որ Ցովիադա քահանան

Բ Գ Թագ·Ժ·6·14։ Իր·44։ ԳԼ·Ժգ·4։

3 անոր կը սորվեցընէր ։ Բայց Բարձր տեղուանքը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին , ու խունկ կը ծխէին ։

Է ԳԼ·Իր·4։ Ը Եզ·Լ·13։ Ի Ղե·Իե·2։

4 Եւ Ցովաս՝ քահանաներուն ըսաւ . Է Ցէրոջը տունը բերուած սուրբ բաներուն բոլոր ստակը , Ը համրուած մարդոց ստակը , Ի գինը կրտրուած անձինքներուն ստակը , և ան բոլոր ստակը՝ որ Ա մարդ մը Ցէրոջը տունը բերելու կամք կ'ընէ ,

Ղ Եզ·Լե·5։ Ա Մն·Իթ·9։

5 քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց ճանչորներէն առնեն , ու տանը փլած տեղուանքը իրենք նորոգեն , ուր որ փլած տեղ մը գտնուի ։

6 Սակայն Ցովաս Թագաւորին քսաներորդ երեքերորդ տարին՝ Էքահանները տանը փլած տեղուանքը

7 չնորոգեցին ։ Եւ Ցովաս Թագաւորը Էբէն կանչեց Ցովիադա քահանան , ու ուրիշ քահանաները , և անոնց ըսաւ . Տանը փլած տեղուանքը ինչո՞ւ չէք նորոգեր . ու հիմա ձեր ճանչորներէն դադրեցէք ստակ մի՛ առնէք , հապա զանիկայ տանը փլած տեղերուն համար

8 տուէք ։ Եւ քահանաները հաւանեցան Թի տուին , որ իրենք ստակ չառնեն ժողովուրդէն , *ոչ ալ տանը փլած տեղուանքը նորոգեն՝ ։

9 Եւ Ցովիադա քահանան Մէկ սրտուկ մը առաւ , ու անոր վրան ծակ մը ծակեց , ու զանիկայ սեղանին քովը՝ Ցէրոջը տունը մտնողներուն աջ կողմը դրաւ . և դուռը սպասող քահանաները Ցէրոջը տունը բերուած բոլոր ստակը հոն

10 կը դնէին ։ Ու երբոր կը տեսնէին որ անոթուկին մէջ ստակը շատցեր է , Թագաւորին դրագիրը ու մեծ քահանան կ'ելլէին , ու Ցէրոջը տունը գտնուած ստակը համրելով՝

11 կը ծրարէին . Եւ պատրաստուած ստակը՝ Ցէրոջը տանը Էրդիէն վրայ դրուած բանւորներուն ձեռքը կու տային , որ անոնք Ցէրոջը տանը մէջ գործող հիւսերուն , ու շինող-

12 ներուն , Եւ որմնադիրներուն , ու քարահատներուն վճարեն . նաև Ցէրոջը տանը փլած տեղուանքը նորոգելու համար՝ փայտեր ու տաշուած քարեր ծախու առնեն , և տանը նորոգուԹեան համար բոլոր պէտք եղած բաներուն ծախք ընեն ։

13 Բայց Ցէրոջը տունը բերուած ստակէն՝ Ի Ցէրոջը տանը համար արծաթէ դաւաթներ , բազմակալներ , կոնքեր , փողեր , ու ոսկիէ ամաններ , կամ արծաթէ ամաններ

14 ամենևին չշինուեցաւ . քանզի բանւորներուն կու տային զանիկայ , որ անով Ցէրոջը տունը նորոգեն ։

15 Եւ որոնց ձեռքը որ կը յանձնէին ան ստակը՝ բանւորներուն տալու համար , Էանոնցմէ հաշիւ չէին առներ . քանզի անոնք հաւատարմութեամբ

16 ԹեամբԼ կ'աշխատէին ։ Ե Ցանցանքի ստակը ու մեղքի ստակը՝ Ցէրոջը տունը չէր մտներ . Էանիկայ քահանաներուն կ'ըլլար ։

17 Անատեն Ի Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորը ելաւ՝ ԳԹթի դէմ պատերազմ ըրաւ , ու զանիկայ առաւ . ետքը Ազայէլ իր երեսը դարձուց ,

18 որ Երուսաղէմի վրայ ելլէ ։ Եւ Յուդայի Թագաւորը Ցովաս՝ իր հայրերուն Յուդայի Թագաւորներուն՝ Ցովսափատին , ու Ցովրամին

Ն·Ք·ԳԲ· 856

Ի Բ Մն·Իգ·5։ Ը Բ Մն·Իգ·6։

* Կամ՝ անանց նորոգելու տանը փլած տեղուանքը ։

Ի Բ Մն·Իգ·8, ՃԼ։

Բ Մն·Իգ·14։

Է ԳԼ·Իբ·7։

Ը Ղե·Լ·15, 18։

Ի Ղե·Լ·7։ Թուա·Ժբ·9։

Իրբ 840

Ի ԳԼ·Բ·12։

Ա Ցե՛ Բ Մն·Իգ·23։

մին , և Ոքոզիային հնուիրած բոլոր
սուրբ բաները , ու իր նուիրածը ,
և Ցերոբէ տանը ու թագաւորական
տանը գանձերուն մէջը գտնուած
բոլոր ոսկին առաւ , ու Ասորւոց
Ազայէլ թագաւորին խրկեց . այս-
պէս անիկայ Երուսաղէմի վրայէն
* ետ քաշուեցաւ " ։
19 Եւ Ցովասին մնացորդ պատմու-
թիւնը , ու անոր բոլոր ըրածը՝ ա-
հա Ցուդայի թագաւորներուն յի-
շատակաց դրքին մէջը գրուած է ։
20 Եւ նանոր ծառաները ոտք ելան ,
ու անոր դէմ դաւաճանութիւն ը-
րին . ու Ցովասը զարկին Մելօնի
տանը մէջ , որ Սիլլայի ճամբան
21 բին վրայ է ։ Եւ անոր ծառաները՝
Սամեթի որդին Ցովզաբար , ու
Սովմերի որդին Ցովզաբադ՝ զանի-
կայ զարկին . ու մեռաւ . և զանի-
կայ իր հայրերուն հետ՝ Դաւիթի
քաղաքին մէջը թաղեցին . ու անոր
տեղը անոր որդին Ամասիան թա-
գաւոր եղաւ ։

ն · ք · գէ · իրր 840

հգ Թագ. ժե. 18։ Գլ. ժը. 15 , 16 ։

* Եբր. ելաւ ։

նգլ. ժգ. 5։ բ Մն. իգ. 25 ։

839

ղբՄն. իգ. 26 Յ'ըՈւ Զաբադ ։

ճբՄն. իգ. 27 ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ցովաքազին չար վարմունքը ։ 3 Ցովաքազ՝ Ադազելէն նեղութիւն կը կրէ , բայց աղօթքով կը գօրանայ ։ 8 Ցովաս անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 10 Ցովասին չար վարմունքը ։ 13 Երկրորդ Ցերոբովամը անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 14 Եղիսէ իր մեռնելու առնը՝ Ասորւոց դէմ Ցովասին բնելու իրեք յաղթութիւններուն վրայ կը մարգարէանայ ։ 20 Մովաբացւոց Իսրայէլի երկրին վրայ ասպատակութիւն բնելու եկած առնը՝ մեռած մարդ մը եղիսէին ոսկորներուն դպչելով՝ կ'ողջենայ ։ 22 Ազայէլին մեռնելէն ետքը՝ Ցովաս Բենադադին վրայ իրեք յաղթութիւնները կը կատարէ ։

856

1 Ցուդայի թագաւորին՝ Ոքոզիայի
որդւոյն Ցովասին քսանուիրեք-
երորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ
Եհուի որդին Ցովաքազը թագաւոր
եղաւ Սամարիայի մէջ , ու տասն-
2 ուեօթը տարի Իւթ՚ուրէց ։ Եւ
Ցերոբէի առջևը չարութիւն ըրաւ ,
ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նա-
բաատեան Ցերոբովամին մեղքերուն
հետևող եղաւ . անոնցմէ ետ չհե-

իրր 849 — Դատ. բ. 14 ։ բ Գլ. բ. 12 ։

3 ցաւ ։ Եւ — Ցերոբէի բարկութիւնը
Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու
զանոնք՝ շարունակ բ Ասորւոց Ազա-
յէլ թագաւորին ձեռքը , ու Ազա-
յէլի որդւոյն Բենադադին ձեռքը
մատնեց ։

իրր 842 ե Սադ. հը. 34 ։ զ Եզ. գ. 7 ։ Գլ. ժգ. 26։ է Ցէս հմր 25 ։ Գլ. ժգ. 25 , 27 ։

4 Եւ Ցովաքազ ե Ցերոբէի աղօթք
րաւ . ու Ցերը անոր մտիկ րաւ .
Ասորւոց թագաւորը Իսրայէլի նեղու-
թիւնը , որով Ասորւոց թագաւո-
5 րը զանոնք նեղեց ։ Եւ Ցերը Իս-
րայէլին մէկ փրկիչ մը տուաւ , ու
Ասորւոց ձեռքին տակէն ելան . և
Իսրայէլի որդիքը երէկուան ու մի-
կալ օրուան պէս՝ իրենց վրաննե-
6 րուն մէջը կը նստէին ։ Բայց Իս-

րայէլին մեղանչել տուող Ցերոբո-
վամին տանը մեղքերէն ետ չկեցան ,
հ—ո— անոնց մէջը քալեցին . Ու
Աստարովթի կուռքն ալ Սամա-
7 րիայի մէջ կը կենար ։ Իսկ Ցովա-
քազին ո—րէն զօրք չթողուց , բայց
միայն յիսուն ձիաւոր , տասը կառք ,
ու տասը հազար հետևակ զօրք .
վասն զի Ասորւոց թագաւորը զա-
նոնք բնաջինջ րրեր էր , ու զա-
նոնք կոխուած հողի պէս րրեր էր ։

ի Մմով. ա. 3 ։

8 Եւ Ցովաքազին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ,
ու զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի
թագաւորներուն յիշատակաց դրբ-
9 քին մէջը գրուած է ։ Եւ Ցովա- 839
քազ իր հայրերուն հետ քնացաւ .
ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թա-
ղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին
Ցովասը թագաւոր եղաւ ։

10 Ցուդայի Ցովաս թագաւորին եր- 841
սունուեօթներորդ տարին՝ Իսրայէ-
լի վրայ ը Ցովաքազի որդին Ցովասը
թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ ,
ո— տասնուվեց տարի Իւթ՚ուրէց ։
11 Եւ Ցերոբէը առջևը չարութիւն ը-
րաւ , ո— Իսրայէլին մեղանչել տու-
ող Նաբաատեան Ցերոբովամին բոլոր
մեղքերէն ետ չկեցաւ , հ—ո— անոնց
մէջը քալեց ։
12 Բ Եւ Ցովասին մնացորդ պատմու- բ Գլ. ժգ. 15 ։
թիւնը , ու թ անոր բոլոր ըրածը , թ Ցէս հմր
և Ցուդայի Ամասիա թագաւորին 14 , 25 ։
հետ պատերազմ ըրած առնէր իր նգլ. ժգ. 9 ։ եզ ։ բ Մն. իե. 17 , եզ ։
քաջութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թա-
գաւորներուն յիշատակաց դրքին
13 մէջը գրուած է ։ Ու Ցովաս իր 825
հայրերուն հետ քնացաւ . և անոր
աթոռը Ցերոբովամ նստաւ . ու
Ցովաս Իսրայէլի թագաւորներուն
հետ՝ Սամարիայի մէջ թաղուե-
ցաւ ։
14 Եւ Եղիսէ իր մեռնելու հիւան- իրր 839
դութիւնովը հիւանդացաւ . և Իս-
րայէլի թագաւորը Ցովաս անոր ի-
ջաւ , ու անոր երեսին վրայ լացաւ
ու ըսաւ . Հայր իմ , հայր իմ , լ Իսրայէլին կառքը՝ ու անոր ձիա- լ Գլ. բ. 12 ։
15 ւորները ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ .
Մէկ աղեղ մը ու նետեր առ ։ Եւ
անիկայ աղեղ մը ու նետեր առաւ ։
16 Ու Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ .
Ձեռքդ աղեղին վրայ հնծցուր . և
անիկայ ձեռքը հնծցուց . ու Եղիսէ
իր ձեռքերը թագաւորին ձեռքե-
17 րուն վրայ դրաւ , Ու ըսաւ . Արևե-
լեան կողմի պատուհանը բաց . ան
ալ բացաւ . ու Եղիսէ ըսաւ . Նե-
տէ . ան ալ նետեց ։ Ան ա՚ինը
եղիսէ ըսաւ . Ցերոբէը փրկութեան
նետը , ու Ասորւոց դէմ փրկու-
թեան նետը . քանզի Ասորիները
Ե Ափեկի մէջ պիտի զարնես՝ մինչև

ն · ք · գէ · իրր 842

Ը գ Թագ. ժգ. 33 ։

ե Գլ. ժգ. 18 ։

18 որ հատցընես ։ Նաև բաւ . Նետե-
րը ան . ու անիկայ առաւ . և Խ-
րայէլի թագաւորին բսաւ . Գե-
տինդ զարկ . ու անիկայ իրեք ան-
գամ ֆէխէը զարկաւ , ու կեցաւ ։
19 Եւ Աստուծոյ մարդը անոր բարկա-
նալով բսաւ . Թէ որ հինգ կամ վեց
անգամ զարնէիր , ան ատենը Ասո-
րիները պիտի զարնէիր , ու պիտի
հատցընէիր . բայց հիմա Ասորի-
ները քեզ իրեք անգամ պիտի զար-
նեն ։
20 Ու Եղիսէ մեռաւ . և զանիկայ
թաղեցին ։ Ու Հետևեալ տարին՝
Մովաբացւոց դունդերը երկրին վը-
21 րայ եկան ։ Ու երբոր մարդ մը կը
թաղէին , ահա դունդ մը տեսան ,
ու մարդը Եղիսէին գերեզմանը նե-
տեցին . և ան մարդը Եղիսէին ոս-
կորներուն դպաւ՝ կենդա-
նացաւ , ու իր ոտքերուն վրայ կայ-
նեցաւ ։
22 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւո-
րը՝ Յովաքազին բոլոր օրերուն մէջ
23 Իսրայէլը նեղեց ։ Բայց Տէրը
Աբրահամին , Իսահակին , ու Յա-
կոբին հետ իր ըն ուխտին համար՝
անոնց ողորմեցաւ ու գթութիւն
բրաւ , և Ջանոնց նայեցաւ . զա-
նոնք կորսընցընել չուզեց , ու զա-
նոնք դեռ իր երեսէն չձգեց ։
24 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը
մեռաւ , ու անոր տեղը՝ անոր որ-
դին Բենադադ թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Յովաքազի որդին Յովասը՝ Ա-
զայէլի որդւոյն՝ Բենադադին ձեռ-
քէն ետ առաւ ան քաղաքները , որ
Ազ-եբէ անոր հօրը Յովաքազին
ձեռքէն պատերազմով առեր էր ։
Յովաս զանիկայ իրեք անգամ
զարկաւ , ու Իսրայէլին քաղաքնե-
րը ետ առաւ ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ամասիային բարի վարմունքը ։ 5 Իր հայրը մեռցընողներուն՝ իր բռած արդար դատաս-
տանը ։ 7 Իր բռած յաղթութիւնը Եդովմի
վրայ ։ 8 Ամասիա՝ Յովասը կը դրգռէ , բայց
անկէ կը յաղթուի ու կը կողոպտուի ։ 15 Երկ-
րորդ Յերոբովամը՝ Յովասին տեղը կը յա-
ջորդէ ։ 17 Ամասիա դառնութիւնով մը
կը մեռնի ։ 21 Ազարիան անոր յաջորդը
կ'ըլլայ ։ 23 Յերոբովամին չար վարմունքը ։
28 Ջոբարիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

839
1 Իսրայէլի Թագաւորին՝ Յովաքա-
զեան Յովասին երկրորդ տարին՝
Յուդայի Թագաւորին՝ Յովասին
որդին Ամասիան թագաւոր եղաւ ։
2 Ունիկայ քսանուհինգ տարեկան էր՝
երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երու-
սաղէմի մէջ քսանուինը տարի թա-
գաւորութիւն բրաւ . և անոր մօրը
անունը Յովադան էր , ի Երու-
3 սաղէմացի էր ։ Ու Տէրոջը առջևը
ուղղութիւն բրաւ , բայց ոչ իր
հօրը Դաւիթին պէս . իր հօրը
Յովասին բոլոր բրածներուն համե-
4 մատ բրաւ ։ Բայց բարձր տե-
ղերուանքը չվերցան . ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ
զոհ կը մատուցանէին , ու խունկ
5 կը ծխէին ։ Ու երբոր թագաւորու-
թիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստա-
տուեցաւ՝ իր ծառաները մեռցուց ,
6 որոնք իր հայրը թագաւորը ըս-
պաններ էին ։ Բայց սպաններուն
որդիքը չմեռցուց , ինչպէս որ
Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գր-
բուած է , որ Տէրը պատուիրեց ը-
սելով . Հայրը չանչահին համար՝
հայրերը չմեռցուին , ու հայրերուն
չանչահին համար՝ տղաքը չմեռ-
ցուին . հապա ամէն մարդ իր յան-
ցանքին համար պիտի մեռցուի ։
7 Ասիկայ Ադի ձորին մէջը Հ տասը
հազար Եդովմայեցի զարկաւ , ու
Վէմը պատերազմով առաւ , ևս
անոր անունը Ցկեթովէլ կոչեց
մինչև աս օրս ։
8 Ան ատենը Ամասիա՝ Իսրայէլի
Թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Յո-
վաքազի որդւոյն Յովասին դես-
պաններ խրկեց՝ ըսելով . Եկուր ,
9 երես երեսի տեսնուինք ։ Եւ Իս-
րայէլի Յովաս Թագաւորը Յու-
դայի Ամասիա Թագաւորին հետ
խրկեց ու բսաւ . Լիբանանի փուշը
Լիբանանի եղևնափայտին պա-
տասխան խրկեց՝ ըսելով . Քու աղջիկդ
իմ տղուս կնիկ տուր . բայց Լի-
բանանի մէջ եղող գազանի գա-
զանը անցաւ , ու փուշը կոխկրտ-
10 տեց ։ Իրաւ Եդովմայեցիները զար-
կիր , ու Լբու սիրտդ քեզ հը-
պարտացուց . Քու փառքովդ զոհ
եղիր , ու տունդ նստէ . քանզի
ինչո՞ւ համար չարութեան խառ-
նուիս , որ իյնաս դուն ու քեզի
11 հետ Յուդան ։ Բայց Ամասիա
մտիկ չբրաւ ։ Ուստի Իսրայէլի
Յովաս Թագաւորը ելաւ . և ինքը
ու Յուդայի Ամասիա Թագաւորը
Յուդայի Բեթսամիսին մէջ երես
12 երեսի տեսնուեցան ։ Եւ Յուդա՝
Իսրայէլին առջևը յաղթուեցաւ .
ու ամէն մարդ իր վրաններ փախաւ ։
13 Եւ Իսրայէլի Յովաս Թագաւորը՝
Աքոզիայի որդւոյն Յովասին որդին
Ամասիան՝ Յուդայի Թագաւորը՝
Բեթսամիսի մէջ բռնեց , ու Ե-
րուսաղէմ եկաւ , ու Եփրեմի
դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ Ե-
րուսաղէմի պարսպին չորս հարիւր
14 կանգունը փլցուց . Եւ Բոլոր ոս-
կին ու արծաթը՝ ու Տէրոջը տանը
մէջ ու Թագաւորին տանը գանձե-
րուն մէջ գտնուած բոլոր ամաննե-

ՆՇ · Ք · ԳԲ · Իրբ 839
ՖԳԼ · ԺԲ · 3 ։
Թ Գլ · ԺԲ · 20 ։
Իրբ 838
Ի Բ Օր · Իդ · 16 ։ Եզեկ · ԺԸ · 4 , 20 ։
Իրբ 827
ՂԲԹագ · Բ · 13 ։ Սաղ · կ · ին վեր-նագիրը ։
Ե Բ Մն · Իե · 11 ։
Իրբ 826
Ը Ցես · ԺԱ · 38 ։
Ի Բ Մն · Իե · 17 , 18 , ԸԱ ։
Ֆ Ցես Դատ · Թ · 8 ։
Ի Գ Թագ · Դ · 33 ։
Լ Բ Օր · Բ · 14 · Բ Մն · ԻՐ · 25 · Եզեկ · Իբ · 2 , 5 , 17 · Ամր · Բ · 4 ։
* ԵՔԲ · փառաւորուէ ,
Ֆ Ցես · ԺԹ · 38 · իա · 16 ։
Ֆ Ն Ե Մ · Բ · 16 · ԺԲ · 39 ։
Ի Երեմ · լա · 38 · Զաք · ԺԴ · 10 ։
Հ Գ Թագ · Է · 51 ։
Իրբ 825

Ն · Ք · ԳԿ · Իրբ 825

յ ԳԼ · ժգ · 12։

ը Ր ՄՆ · իե · 25 ; եէ ։

ե Ր ՄՆ · իե · 27 ։

զ Ցես · ժ · 31։

810

ի Կ—Ժ՝ Ոզիան · տես գԼ · ժե · 13 ։ Ր ՄՆ · իզ · 1 ։

ժ ԳԼ · ժգ · 6 ։ Ր ՄՆ · իզ · 2 ։

825 Հիմն կը սկսի միևնակ թագաւորել ։

ն Թես · ժգ · 22 ։ ԼԳ · 8 ։ ը Ր Օր · գ · 17 ։

ա Ցես · ժԹ · 13 ։

ե Ցոէլ · ա · 1 ։ Ամո · ժբ ։ 39 , 40 ։

822

ղ ԳԼ · ժգ · 4 ։

է Ր Օր · լբ · 31 ։

ը ԳԼ · ժգ · 5 ։

րը առաւ , և պատանդներ ը— ա— , ու Սամարիա դարձաւ ։

15 յ Եւ Ցովասին գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր զօրութիւնը , և Ցուդայի Ամասիա թագաւորին հետ րրած պատերազմը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

16 է ։ Ու Ցովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ , և Իսրայէլի թագաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Ցերոբովամ թագաւոր եղաւ ։

17 Եւ Ցուդայի թագաւորը՝ Ցովասի որդին Ամասիան , Իսրայէլի թագաւորին Ցովաբազի որդւոյն Ցովասին մեռնելէն ետքը՝ տասնու—

18 հինգ տարի ապրեցաւ ։ Ու Ամասիային մնացորդ պատմութիւնը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

19 է ։ ե Անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն րրին . և անիկայ ի Լաքիս փախաւ . բայց անոր ետևէն Լաքիսը ղ—ը խրկեցին , ու զանի—

20 կայ հոն մեռցուցին ։ Եւ զանիկայ ձիերով վերցուցին . ու Երուսաղէմ իր հայրերուն հետ՝ Դաւիթի քա—

21 ղաքին մէջը թաղուեցաւ ։ Եւ բոլոր Ցուդայի ժողովուրդը ի Ազարիան առին , որ տասնուվեց տարեկան էր , ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր դրին ։

22 Ասիկայ ի Ելաթը շինեց , ու թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը՝ զանիկայ Ցուդային ետ դարձուց ։

23 Ցուդայի թագաւորին՝ Ցովասի որդւոյն Ամասիային տասնուհինգերորդ տարին՝ Իսրայէլի Ցովաս թագաւորին որդին Երոբովամ Սամարիայի մէջ թագաւոր եղաւ , ո— քառասունմէկ տարի ԲՀ—ո—ը

24 ըԻԲ ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն րրաւ , ո— Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ ։

25 Ասիկայ Իսրայէլին սահմանը Եմաթի մուտքէն մինչև դաշտի ծովը ետ դարձուց , Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն խօսքին համեմատ , որ իր ծառային Գէթքափերացի Ամաթեան Ցովնան մարգարէին

26 ձեռքովը խօսեր էր ։ Քանզի Տէրը դիտաւ Իսրայէլին խիստ սաստիկ տառապանքը , որ նոյ դողցած ու ոչ ձգուած կար , ու Իսրայէլը

27 օգնական չունէր ։ Եւ Տէրը չըսաւ որ Իսրայէլին անունը երկնքին տակէն բնաջինջ ընէ . ուստի Ցովասեան Երոբովամին ձեռքովը զանոնք ազատեց ։

28 Ու Երոբովամին մնացորդ պատմութիւնը , և անոր բոլոր րրածը , ու պատերազմական քաջութիւնը , և Դամասկոսը ու Եմաթը Ցուդային ետ դարձընելը Իսրայէլի մէջ , ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը

29 գրուած է ։ Ու Երոբովամ իր հայրերուն՝ Իսրայէլի թագաւորներուն հետ քնացաւ . և անոր տեղը՝ անոր որդին Զաքարիան թագաւոր եղաւ ։

Ն · Ք · ԳԿ · Իրբ 826

ի Կ—Ժ՝ Ցուդայի Եմաթը Իսրայէլին ետ դարձընելը , ը Ր Թագ · ը · 6 ։ գ Թագ · ժա · 24 ։ Ր ՄՆ · ը · 3 ։

784 Զ Թագաւորութեան ութերորդ տարի պարապ մնալէն վերջը · գԼ · ժե · 8 ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Ազարիային բարի վարմունքը ։ 5 Անիկայ բորոտ կը մեռնի , ու Ցովաթամ անոր յաջորդը կ'ըլլայ ։ 8 Զաքարիա՝ Ցեհուին վերջին սերունդը՝ չար կերպով կը թագաւորէ , ու Սեդղումին կը մեռցուի ։ 13 Սեդղում ամիս մը թագաւորելէն ետև՝ Մանայեմին կը սպանուի ։ 16 Մանայեմ Ասորեստանի փուղ թագաւորին օգնութիւնով կը զօրանայ ։ 21 Փակէխա անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 23 Փակէխա՝ Փակէէին կը սպանուի ։ 27 Փակէէ՝ թագլաթ փաղասարէն կը նեղուի , ու Ովսէէին կը սպանուի ։ 32 Ցովաթամին բարի վարմունքը ։ 36 Աքազ անոր յաջորդը կ'ըլլայ ։

Իրբ 810 Ասիկայէ Եհորովամի իր հօրը հետ մեկնիլ թագաւորելուն 27երորդ տարին , որ անոր հայրը Ասորւոց պատերազմներուն գացած ատենը զանիկայ աթոռակից ըրաւ ։ Իսկ անոր միապետութեանը՝ 16երորդ տարին է ։

1 Իսրայէլի Երոբովամ թագաւորին քսանուեցերորդ տարին՝ Ցուդայի Ամասիա թագաւորին որդին Ազարիան թագաւոր եղաւ ։

2 Անիկայ տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տարի թագաւորութիւն րրաւ . և անոր մօրը անունը Եքեղիա էր , ո— Երուսաղէմացի էր ։

3 Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն րրաւ , իր հօրը Ամասիային բոլոր րրածին

4 պէս ։ Բայց բարձր տեղերուն չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։

5 Եւ Տէրը թագաւորը զարկաւ . ու մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր , և զատ տան մը մէջ կը բնակէր . ու պալատին վրայ իշխողը՝ թագաւորին որդին Ցովաթամն էր , ու անիկայ կը դատէր երկրին ժողովուրդը ։

6 Եւ Ազարիային մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր րրածը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

7 է ։ Ու Ազարիա իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու Ղազանիկայ իր հայրերուն հետ՝ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ցովաթամ թագաւոր եղաւ ։

8 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին երեսունուութերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ՝ Երոբովամին որդին Զաքարիան թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ո— վեց ամիս Բ—ը—

9 ո—ըԻԲ ։ Եւ անիկայ իր հայրերուն րրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չա—

Իրբ 765 Բ ԳԼ · ժգ · 21 ։ Ր ՄՆ · իզ · 1 , 3 , 4 ։ ֆ Հմր 35 ։ ԳԼ · ժբ · 3 ։ ժգ · 4 ։ Ե Ր ՄՆ · իզ · 19—21 ։ Ի Ղև · ժգ · 46 ։

Իրբ 758 Ը Ր ՄՆ · իզ · 23 ։

Իրբ 773 Աթոռը 11 տարի պարապ մնացած ըլլալով ։

Ն·Ք·ԳՔ· ԻՐԲ 773

ԻՐԲ 772

Ի Սմվ· Ե· 9։

ը ԳԼ·Ժ·30։

Ի Մատ·ա· 8, 9։ Իսկ Տմր 1 Ի՛ը---Ի Աղաբիա։

Ի գ Թագ· Ժգ·17։

Ի Թափսան ու բոլոր անոր մէջը եղողները, ու անոր սահմանը զարկաւ *մինչև Թերսա՝. և չրանալնուն համար զարկաւ, -- Հոն եղող բոլոր հղի կնիկները ճեղքեց։

*ԵԲր· Թերսայէն.

Լ ԳԼ·ը·12։

772

17 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին երսունուհիններորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանայեմը թագաւոր եղաւ, -- Սամարիայի մէջ տասը տարի Ի--Ի---րէց։

18 Եւ անիկայ Ցէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ. -- իր բոլոր օրերուն մէջ՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

771

Ի ա Մն· ե· 26։ Ե-· Թ· 1։ Ովս· ը· 9։

19 Ե- Ի Ասորեստանի Փուղ թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանայեմ հազար տաղանդ աբծաթ տուաւ Փուղին, որ †անիկայ իրեն օգնական ըլլայ՝, Ի թագաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ հաստատե-

† ԵԲր· ա· Նոր ձեռքը իր հետը ըլլայ։

Ի ԳԼ·Ժգ·5։

20 ղու համար։ Ու Մանայեմ՝ առ արծաթը Ասորեստանի թագաւորին տալու համար՝ Իսրայէլին բոլոր հարուստներուն վրայ հարկ դրաւ, -- ամէն մէկէն չիսունական սիկղ արծաթ --Ի--. և Ասորեստանի թագաւորը ետ դարձաւ, ու ան երկրին մէջ չկեցաւ։

21 Ու Մանայեմին մնացորդ պատմութիւնը, և անոր ամէն բրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն

չիշատակաց դրքին մէջը գրուած է։

Ն·Ք·ԳՔ· 771

22 Ե։ Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ. և անոր տեղը՝ անոր որդին Փակէիան թագաւոր եղաւ։

23 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին չիսուներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Մանայեմի որդին Փակէիան Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, 761

24 -- երկու տարի Ի--Ի---րէց։ Եւ Ցէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, -- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքե-

25 րէն ետ չկեցաւ։ Եւ անոր զօրապետը Ռովմելիայի որդին՝ անոր դէմ դուրս վերցուց, ու իր հետը Արգովբը ու Արիէն, ու Գաղաադացիներէն չիսուն մարդ --Ի---, և Սամարիայի մէջ՝ թագաւորին տանը ‡Ներսի կողմը՝ զանիկայ զարկաւ մեռցուց. ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։ 759

‡ Կ--՛ պալատը

26 Եւ Փակէիային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր բրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն չիշատակաց դրքին մէջը գրուած է։

27 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին չիսուներկուերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Ռովմելիայի որդին Փակէէն թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, -- քսան տարի Ի-

28 Ի---րէց։ Եւ Ցէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, -- Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

29 Իսրայէլի Փակէէ թագաւորին օրերը՝ Ասորեստանի Թագղաթ փալասար թագաւորը եկաւ, ու Յիյոնը, և Աբէլբեթմաաքան, ու Ցանովէն, և Կադէսը, ու Հասորը, և Գաղաադը, ու Գալիլեան, և Նեփթաղիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց Բ-Ի-Ե-Ը Ասորեստան

30 գերի տարաւ։ Ու Էլայի որդին Ովսէէն Ռովմելիայի որդւոյն Փակէէին դէմ դաւաճանութիւն ըրաւ, և զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու Հանոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ, Ողիայի որդւոյն Ցովաթամին քսաներորդ տարին։

Ի գ Թագ· Ժե· 20։

740

Ե ա Մն· ե· 26։ Ե-· Թ· 1։

739

Ջ-քանի մը տարի անիշխանութեն Նէն եաև· Գէ·Ժե·1։ Ովս·Ժ·3, 7, 15։

31 Ու Փակէէին մնացորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր բրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն չիշատակաց դրքին մէջը գրուած է։

32 Իսրայէլի թագաւորին՝ Ռովմելիայի որդւոյն Փակէէին երկրորդ տարին՝ Ցուդայի թագաւորը Ողիայի որդին Ցովաթամ թագաւոր եղաւ։

758

Ի բ Մն· Իե· 1։

33 Անիկայ քսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղեմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ցե-

ՆՇ. ՔԿ. ՂԿ. 758

ՃՀՄՐ 3։

ՃՀՄՐ 4։

ՆՐ ՄՆ. ԽԿ. 3, ՃԼ։

ԻՐԲ 742 Ցովաթամին թագաւորութեանը վերջացած առնը։

ԼԳԼ. ԺԳ. 5։ ԵՍ. Կ. 1։ ՃՀՄՐ 27։

742

34 եր։ Եւ անիկայ Ցերոբովամ առջեւը ուղղութիւն ըրաւ. Ի իր հօրը Ղեւայիին բոլոր ըրածին պէս ըրաւ։

35 Ի բայց բարձր տեղերը չվերցան. ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին։ Նաեւ անիկայ Ցերոբովամ տանը ամենէն բարձր դուռը շինեց։

36 Եւ Ցովաթամին մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

37 է։ Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին թագաւորը, ու Ռովմելայի որդին Փակէէն՝ Ցուդայի

38 վրայ խրկելու սկսաւ։ Եւ Ցովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ՝ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աքազը թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Աքազին չար վարմունքը։ 5 Աքազ տեսնելով որ Ռասին ու Փակէէ իր վրայ կը յարձակին, թագաւոր փաղաստրին վարձք տալով՝ անոնց դէմ դնելու կը գրգռէ զանիկայ։ 10 Աքազ Ուրիա քահանային սեղանի օրինակ մը խրկելով Դամասկոսէն, առջի պղնձէ սեղանը իրեն կը յատկացնէ. 17 տաշարը կը կողոպտէ։ 19 Եզեկիա անոր յաջորդը կ'ըլլայ։

ԻՐԲ 742

1 Ռովմելայի որդւոյն Փակէէին տասնուեօթներորդ տարին՝ Ցուդայի թագաւորին Ցովաթամին որդին Աքազը թագաւոր ե-

ԲՐՄՆ. ԻԸ. 1, ՃԼ։

2 ղաւ։ Աքազ քսան տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ. ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղղութիւն չը-

3 րաւ. Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց. Ի ու իր որդին ալ կրակէ անցուց, Ի ան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց։

4 Եւ բարձր տեղերուն, ու բլուրներու վրայ, և ամէն կանանչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր։

5 Ի Ան ատենը Ասորւոց Ռասին թագաւորը, ու Իսրայէլի թագաւորը՝ Ռովմելայի որդին Փակէէն՝ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու ելան, ու Աքազը պաշարեցին. բայց պատերազմը շարունակելու կարող չե-

6 ղան։ Ան ատենը Ասորւոց Ռասին թագաւորը Ելաթը Ասորիներուն դարձուց, և Ցուդայեանները Ելաթէն վռնտեց, ու * Ասորիք Ելաթ եկան, ու հոն բնակեցան մինչեւ աս-

7 օրս։ Եւ Աքազ՝ Ասորեստանի Թագդաթ փաղասար թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝ ու ըսաւ. Ես քու ծառադ ու որդիդ եմ. ելիր, ու զիս ազատէ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն, ու Իսրայէլի թագաւորին ձեռքէն, որոնք իմ վրաս ե-

8 լեր են։ Եւ Աքազ Ցերոբովամ տանը մէջ, ու թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ, և Ասորեստանի թա-

9 գաւորին ընծայ խրկեց։ Ու Ասորեստանի թագաւորը անոր մտիկ ըրաւ. և Ասորեստանի թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց, ու Ռասնիկայ առաւ, և անոր բնակիչները Կիրը գերի տարաւ, ու Ռասինը մեռցուց։

10 Եւ Աքազ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագդաթ փաղասար թագաւորը դիմաւորելու համար՝ Դամասկոս գնաց, ու Դամասկոսի մէջ եղած սեղանը տեսաւ. և Աքազ թագաւորը ան սեղանին օրինակը ու ձեւը՝ անոր բոլոր շինուածքին համեմատ՝ Ուրիա քահանային խրր-

11 կեց։ Եւ Ուրիա քահանան՝ Աքազ թագաւորին Դամասկոսէն խրկած † օրինակին նման սեղան մը շինեց. մինչեւ Աքազ թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահա-

12 նան այնպէս ըրաւ։ Ու երբոր թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ, թագաւորը սեղանը տեսաւ. և թագաւորը սեղանին մօտեցաւ, ու անոր վրան ողջակէզ մատուց.

13 Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան այրեց, ու նուէրը թափեց, և իր խաղաղութեան զոհին արիւնը ան-

14 սեղանին վրայ սրսկեց։ Ու Տէրոջը առջեւը եղող Ի պղնձէ սեղանը տանը առջեւէն՝ այսինքն նոր սեղանին ու Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց, ու զանիկայ նոր սեղանին կողմը դրաւ

15 դէպ Ի հիւսիս։ Եւ Աքազ թագաւորը Ուրիա քահանային հրամայեց՝ ըսելով. Մեծ սեղանին վրայ՝ Առտուան ողջակէզը՝ ու իրիկուան հացի ընծան, և թագաւորին ողջակէզը՝ ու անոր հացի ընծան, ու երկրին բոլոր ժողովուրդին ողջակէզը՝ և անոնց հացի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես. ու ողջակէզներուն բոլոր արիւնը, և զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես. ու պղնձէ սեղանը իմ ըլ-

16 լայ՝ հարցրնելու համար։ Եւ Ուրիա քահանան Աքազ թագաւորին բոլոր հրամայածին պէս ը-

17 րաւ։ Ի Ու Աքազ թագաւորը զմեքենովթներուն սպառուածները կտրեց, ու աւազանները անոնց վրայէն վերցուց. և ծովը ալ՝ իր

ՆՇ. ՔԿ. ՂԿ. 742

Ի ԳԼ. ԺԸ. 29։ ՄՆ. Ե. 26։ ԲՄՆ. ԻԸ. 20։

740

ԸԳԼ. ԺԸ. 18։ ՏԻՍ ԲՄՆ. ԻԸ. 21։

ՐԱՄՒ. Ա. 5։

†ԵՔԲ. ԱՄԵՆՆ.

ԻԲՄՆ. ԻԳ. 16, 19։

ԼԵԼ. ԻԹ. 39, 40, 41։

ԻԲՄՆ. Դ. 1։

ԻՐ ՄՆ. ԻԸ. 24։

739

ԺԳԹԱԳ. Է. 27, 28։

ԱԳԹԱԳ. Է. 23, 25։

տակը եղող պղնձէ եղներուն վրայ՝ որ իջեցուց, ու զանիկայ քարա-
18 յատակի մը վրայ դրաւ։ Եւ Տէրոջ տանը մէջ շինուած շաբաթին ծածկոցը, ու թագաւորին դուրսի ճամբան՝ Ասորեստանի թագաւորին պատճառաւ՝ Տէրոջը * տունը դարձուց։
19 Եւ Ազգին գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
20 մէջը գրուած է։ Եւ Ազգ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու հիր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. և անոր տեղը՝ անոր որդին Եզեկիան թագաւոր եղաւ։

ԺԱ. ԺԸ

1 Ովսէէին չար վարմունքը։ 3 Ովսէէ՝ Սաղմանասարէն նուաճելով՝ անոր դէմ ապստամբութեան խորհուրդ մը կ՚րնէ Եգիպտոսի Սովա թագաւորին հետ։ 5 Սամարացիք իրենց մեղացը համար դերի կը տարուին։ 24 Սամարիա փոխադրուած օտարազգիները՝ առիւծներէն կը կարդուին. անոնց խառնակ կրօնքը։

1 Յուդայի Ազգ թագաւորին երկոտասաներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Եղլայի որդին Ովսէէն թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ,
2 ու ինը տարի թագաւորեց։ Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, բայց ոչ իրմէ առաջ եղող Իսրա-
3 յէլի թագաւորներուն պէս։ Անոր դէմ ելաւ Ասորեստանի Սաղմանասար թագաւորը. և Ովսէէ անոր ծառայ եղաւ, ու անոր հարկ կու-
4 տար։ Եւ Ասորեստանի թագաւորը Ովսէէին վրայ նենգութիւն գտաւ. որովհետև անիկայ Եգիպտոսի Սովա թագաւորին դեսպաններ խրկեր էր, ու Ասորեստանի թագաւորին՝ ամէն տարուան պէս՝ հարկ վճարած չէր. անոր համար Ասորեստանի թագաւորը զանիկայ բռնեց, ու բանտի մէջ կապեց։
5 Եւ Ասորեստանի թագաւորը բոլոր երկրին վրայ ելաւ. Սամարիայի վրայ ալ ելաւ, ու զանիկայ իրէք տարի պաշարեց։
6 Ովսէէին իններորդ տարին՝ Ասորեստանի թագաւորը Սամարիան առաւ, ու Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, և զանոնք Գովզան գետին քովը՝ Քաղայի ու Քաբովրի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն մէ-
7 ջը բնակեցուց։ Քանզի Իսրայէլի որդիքը ղերեվնք Եգիպտոսի երկրէն՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին ձեռքին տակէն հանող՝ իրենց Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցին, և ուրիշ աստուածներէն վախցան.
8 ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն վռնտած ազգերուն կանոնները Յուդայի Ազգ թագաւորներուն հաստատած կանոնները Իսրայէլի թագաւորներուն դրած կանոններուն
9 համեմատ քալեցին։ Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց Տէր Աստուծոյն առջևը ուղիղ չեղած բաները գաղտուկ ըրին, և իրենց ամէն քաղաքներուն մէջը՝ Պահապանաց աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը՝ իրենց
10 բարձր տեղեր շինեցին։ Ու անոնք Ամէն բարձր բլուրներու վրայ, և ամէն կանանչ ծառերու տակ՝ իրենց արձաններ ու Աստարովթի
11 կուռքեր՝ կանգնեցին. Եւ հոն ամէն բարձր տեղերու վրայ խունկ ծխեցին՝ Տէրոջը անոնց առջևէն վռնտած ազգերուն պէս, ու չար գործքեր ըրին, ու Տէրը բարկացու-
12 ցին։ Եւ կուռքերու ծառայութիւն ըրին, Որոնց համար Տէրը անոնց ըսեր էր թէ՝ Ասա բանը մի՛ ընէք։
13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր տեսանողներուն ձեռքովը՝ Իսրայէլին ու Յուդային վկայութիւն ընելով՝ ըսեր էր. Ձեր չար ճամբաներէն դարձէ՛ք, և իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահեցէ՛ք, ան ամէն օրէնքին համեմատ՝ որն որ ձեր հայրերուն պատուիրեցի, ու իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն ձեռքովը ձեզի
14 խրկեցի։ Բայց անոնք մտիկ չըրին. հապա հիրենց պարանոցը՝ իրենց Տէր Աստուծոյն չհաւատացող իրենց հայրերուն պարանոցին
15 պէս խստացուցին. Եւ անոր կանոնները, ու իրենց հայրերուն հետ անոր ըրած ուխտը, և անոր ցուցած վկայութիւնները մկդի ձգեցին, ու Ունայնապաշտութեան ետևէ գացին, ու Ունայնապաշտ եղան, և իրենց չորս կողմը գտնուած ազգերուն հետևող եղան, որոնց համար Տէրը իրենց պատուիրեր էր,
16 որ Անոնց պէս չընեն։ Բայց իրենց Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները թողուցին, և Իրենց երկու հատ ձուլածոյ որթ շինեցին, Ու Աստարովթի կուռք շինեցին, ու երկինքին բոլոր զօրութիւնները երկրպագութիւն ըրին, և
17 Բահաղին ծառայեցին. Ու իրենց տղաքները ու աղջիկները կրակէ անցուցին, և կախարդութիւն ու հմայութիւն ըրին, և Ղրեվնք ծախեցին՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելու, Զանիկայ բարկա-
18 ցընելու։ Ուստի Տէրը Իսրայէլին խիստ բարկացաւ, ու զանոնք իր երեսէն ձգեց. Նոնէ որ Յուդան ալ չմնաց, Բայց միայն Յուդայի ցեղը։
19 Յուդան ալ իր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները չպահեց. Հապա

ն · ք · գՁ · 739

* Կ՚ասի՝ տուն։

726
Բ Մն · իբ · 27։

730
Թագաւորութեան աթոռը ժամանակ մը պարապ մնալէն վերջը. գԼ · ժե · 30։

Բ ԳԼ · ժբ · 9։

Բրթագ · բ · 2։

725
Բ ԳԼ · ժբ · 9։
723

721
Բ ԳԼ · ժբ · 10, 11 · Ովս · ժգ · 16։
Ղ Ղ · իգ · 32 · 33 · բ Օր · իր · 36, 64։ իթ · 27, 28։
Ե ա Մն · ե · 26։

Ղ Ղ · ժբ · 3։ բ Օր · ժբ · 9։ ԳԼ · ժգ · 3։

ն · ք · գՁ · 721

Բ ԳԼ · ժբ · 8։

Ժբ Օր · ժբ · 2 · ԳԼ · ժգ · 4։
Կ՚ասի՝ անառներ · Եւ · լԳ · 18։ բ Օր · ժգ · 21 · ՄԻք · ե · 14։
գ Թագ · ժգ · 23։ Եսա · ձԼ · 5։
Ե Եւ · ի · 3, 4։ Ղե · իգ · 1։ բ Օր · ե · 7 · 8։
Ը բ Օր · գ · 19։
Թագագ · թ · 9։
Երեմ · ժբ · 11 · իե · 5 · լե · 15։

Բ Օր · լ · 27։ Նահ · իթ · 1։

Ե բ Օր · իթ · 25։
Ը բ Օր · լբ · 21։ գԹագ · ժգ · 13։ ա Կոր · բ · 4։ Ա Յագ · ՀԺե · 8։ Հով · ա · 21։
Ժ բ Օր · ժբ · 30 · 31։
Ա Եւ · լբ · 8։ գԹագ · ժբ · 28։
Ն գ Թագ · ժգ · 15 · 23։ ժե · 13։ ժգ · 33։
Ծ գ Թագ · ժգ · 31։ իբ · 54։ ԳԼ · ժա · 18։
Ղե · ժբ · 21։ ԳԼ · ժգ · 3։ Եզեկ · իգ · 37։
Ը բ Օր · ժբ · 10։
Ղ գ Թագ · իա · 20։
Ի գ Թագ · ժա · 13 · 32։
Երեմ · գ · 8։

Ն · Ք · ՂԴ · 731

Իսրայէլին ըրած կանոններովը քա-
20 լեց : Եւ Տէրը Իսրայէլին բոլոր սե-
րունդը մերժեց , ու զանոնք չարչա-
րեց , և զանոնք յափշտակողներուն
- ձեռքը մատնեց , մինչև որ զանոնք
21 Բ-ը-ր-ե-ն իր երեսէն ձգեց . Քան-
զի Իսրայէլը Դաւիթի տունէն
պատռեց . - անոնք ալ Նաբատեան
Ցերոբովամը թագաւոր դրին . ու
Ցերոբովամ՝ Իսրայէլը Տէրոջը հե-
տեւելէն արգիլեց , ու անոնց մեծ
22 մեղք գործել տուաւ : Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը Ցերոբովամին բոլոր
րըած մեղքերուն մէջը քալեցին .
23 անոնցմէ ետ չկեցան , Մինչև որ
Տէրը Իսրայէլը իր առջևէն վեր-
ցուց . ? ինչպէս որ իր բոլոր ծառա-
ներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը
խօսեր էր : ? Այսպէս Իսրայէլը իր
երկրէն Ասորեստան փոխադրուե-
ցաւ մինչև ասօր :

Իրր 678

24 Ը-Ու Ասորեստանի թագաւորը՝
Բաբիլոնէն , ‡ Քութայէն , * Աւա-
յէն , Եմաթէն , ու Սեփարուիմէն
Ֆ-ր-Ի-Խ-Ե-ր բերաւ , ու Սամարիայի
քաղաքներուն մէջը՝ Իսրայէլի որ-
դւոց տեղը բնակեցուց . և անոնք
Սամարիան ժառանգեցին , ու անոր
25 քաղաքներուն մէջը բնակեցան : Ու
երբոր անոնք սկսան հոն բնակելու ,
Տէրոջմէ չէին վախնար . ու Տէրը
անոնց մէջը առիւծներ խրկեց , որ
26 զանոնք կը մեռցընէին : Եւ Ասո-
րեստանի թագաւորին խօսեցան ,
ու ըսին . Ան ազգերը՝ որ դուն փո-
խադրեցիր՝ ու Սամարիայի քաղաք-
ներուն մէջը բնակեցուցիր , ան երկ-
րին Աստուծոյն կրօնքը չեն գիտեր .
ու անիկայ անոնց մէջը առիւծներ
խրկեր է , և ահա զանոնք կը մեռ-
ցընեն , ան երկրին Աստուծոյն
27 կրօնքը չգիտնալնուն համար : Ան
ատենը Ասորեստանի թագաւորը
հրաման ըրաւ՝ ըսելով . Ձեր անկէ
դերի առած քահանաներուն մէկը
հոն տարէք , ու երթան հոն բնա-
կին , ու անիկայ ան երկրին Աստու-
ծոյն կրօնքը թող անոնց սորվեցը-
28 նէ : Եւ Սամարիայէն դերի առ-
նուած քահանաներուն մէկը գնաց
Բեթէլի մէջ բնակեցաւ , ու անոնց
կը սորվեցընէր թէ ինչպէս Տէրոջմէ
29 վախնալու էին : Եւ ամէն մէկ ազգ
իր աստուածները կը շինէր , ու Սա-
մարացւոց շինած բարձր տեղերուն
տուները կը դնէր ամէն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքին մէջը : Եւ
* Բաբիլացիք՝ Սաբքովթ բանովթը
շինեցին , ու Քութացիք՝ Ներգաղը
շինեցին , ու Եմաթացիք՝ Ասիմա-
31 թը շինեցին , ‡ Եւ Աւացիք՝ Նեբա-
սը ու Թարթակը շինեցին , ու
Սեփարուիմացիք - իրենց տղաքը՝

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 678

Սեփարուիմացւոց աստուածներուն՝
Ադրամելեքին ու Անամելեքին հա-
32 մար՝ կրակով կ'այրէին : Ուստի
Տէրոջմէ կը վախնային , Բ ու իրենց
պինտ ցած մարդիկներէն բարձր
տեղերուն քուրմեր կ'ընէին , որոնք
անոնց համար բարձր տեղւոյանքը
33 ըրհ կ'ընէին : ‡ Անոնք Տէրոջմէ կը
վախնային , ու Նաև իրենց աս-
տուածներուն ծառայութիւն կ'ը-
նէին ան ազգերուն արարողու-
թիւններովը՝ որոնց մէջէն փոխադ-
րուած էին :
34 Անոնք մինչև ասօր առջի սովո-
րութիւններուն պէս կ'ընեն . ոչ
Տէրոջմէ կը վախնան , և ոչ իրենց
կանոնները ու դատաստանները կը
կատարեն , ոչ ալ ան օրէնքը ու
պատուիրանքը , որ Տէրը Յակոբին
որդւոցը տուաւ , Տ որուն անունը
35 Իսրայէլ դրեր էր : Եւ Տէրը ա-
նոնց հետ ուխտ ըրեր էր , ու անոնց
պատուիրեր էր՝ ըսելով . Ի Ուրիշ
աստուածներէն չվախնաք , ու Ա-
նոնց երկրպագութիւն չընէք , և
անոնց ծառայութիւն չընէք , ու
36 անոնց զոհ չմատուցանէք . Հապա
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն մեծ զօրու-
թիւնով ու Բ բարձր բազուկով հա-
նող Ը Տէրոջմէն վախնաք , և անոր
երկրպագութիւն ընէք , ու անոր
37 զոհ մատուցանէք . Եւ ձեզի համար
գրած կանոնները , դատաստաննե-
րը , օրէնքը , ու պատուիրանքը
Ե միշտ զգուշութեամբ Ի գործ
դնէք , և ուրիշ աստուածներէն
38 չվախնաք . Ու ձեզի հետ ըրած
ուխտս Ֆ չմոռնաք , և ուրիշ աս-
39 տուածներէն չվախնաք . Հապա ձեր
Տէր Աստուածէն վախնաք . ու անի-
կայ ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռ-
40 քէն ձեզ պիտի ազատէ : Բայց ա-
նոնք չազանդութիւն չըրին , հա-
պա իրենց առջի սովորութիւննե-
41 րուն պէս կ'ընէին : Ի Այս ազգերն
ալ Ի-ե-ո-վ-ա Տէրոջմէ կը վախնային ,
Բ-ա-յ-ց իրենց կուռքերուն ալ ծա-
ռայութիւն կ'ընէին . Նաև անոնց
որդիքը , ու անոնց որդւոցը որդիքը՝
մինչև ասօր իրենց հայրերուն ը-
րածին պէս կ'ընեն :

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 678

Բ Գ Թագ · Ժր · 31 :

‡ Սոփ · ա · 5 :

Բ Գ Թագ · Ժ · 16 :
? Հմր 6 :

Բ Ն · ւբ · 28 , ւե · 10 :
Գ Թագ · Ժա · 31 :

Ի Դատ · գ · 10 :

Ղ Եւ · Ի · 5 :

Ի Եւ · գ · 6 :
Ը Բ Օր · Ժ · 20 :

Ե Բ Օր · ե · 32 :

Զ Բ Օր · դ · 23 :

Ի Հմր 32 , 33 :

Իրր 726

ԳԼ · ԺԸ

1 Եզեկիային բարի վարմունքը : 4 Անիկայ կոտ-
պաւոութիւնը բնաջինջ կ'ընէ , ու յաջողութիւն
կը դնէ : 9 Սամարացիք գերի կը տարուին
իրենց մեղքերուն համար : 13 Սենեքերիմ՝
Ցուդայի վրայ կը յարձակի , ու անոր վրայ
հարկ մը դնելով՝ խաղաղութիւն կ'ընէ : 17
Նորէն Սենեքերիմ Րաբսակը կը խրկէ . ան
ալ Եզեկիան կը նախատէ , և Հայհոյութեան
խօսքերով Ժողովուրդը ապստամբութեան կը
գրգռէ :

1 Ղ Եւ Իսրայէլի թագաւորին՝ Էլայի
որդւոյն Ովսէէին երրորդ տա-

ն · ք · ղճ · Իրբ 726

բ Մն · իբ · 27 · իթ · 1 · Մատ · ա · 9 ·

բ Մն · իթ · 1 ·

բ Մն · լ · 1 ·

բ Թու · իա · 9 ·

* ՟ պղնձի կաթսայ ·

ա Գվ · ժթ · 10 · Ճոբ · ժգ · 15 · Սաղ · ժգ · 5 · Ղվ · իդ · 25 ·

ե Օր · ժ · 20 · Ճես · իգ · 8 ·

Իրբ 725

ը Մն · ժե · 2 ·

Ա Թագ · ժը · 5, 14 · Սաղ · կ · 12 ·

ժ Գվ · ժզ · 7 · ի Մն · գ · 41 · Ես · ժգ · 29 · Ղվ · ժէ · 9 · Ի Գվ · ժէ · 3 ·

Իրբ 723

Իրբ 721

ԺԳվ · ժէ · 6 ·

Ի Գվ · ժէ · 6 ·

հ Մն · ե · 26 ·

Յ Գվ · ժէ · 7 · Դան · թ · 6, 10 ·

713

Ղբ Մն · լբ · 1, ՃԼ · Ես · ԼԲ · 1, ՃԼ ·

բրին՝ Ցուդայի Ասքազ թագաւորին որդին – Եզեկիան թագաւոր եղաւ ։
2 Քսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Աբիա էր, – Զաքարիային
3 աղջիկն էր ։ Եւ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը
4 առջևը ուղղութիւն ըրաւ ։ Ասիկայ բարձր տեղուանքը վերցուց, ու արձանները կոտրտեց, և Աստարովթի կուռքերը կտրեց, ու Մովսէսին շինած պղնձէ օձը կտոր կտոր ըրաւ, (քանզի մինչև ան օրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին,) ու զանիկայ Նեհես-
5 թան կոչեց ։ Անիկայ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ապաւինեցաւ. և անկէ ետքը Ցուդայի բոլոր թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ, ոչ ալ անկէ առաջ եղող-
6 ներուն մէջ. Ու Տէրոջը յարեցաւ, և անոր ետևէն չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած
7 պատուիրանքները պահեց ։ Եւ Տէրը ընոր հետն էր. և ուր որ կ'երթար, յաջողութիւն կը գտնէր ։ Եւ Ասորեստանի թագաւորին ապստամբեցաւ, ու անոր
8 ծառայութիւն չըրաւ ։ Անիկայ Փղշտացիները զարկաւ մինչև Գազա՝ ու անոր սահմանները, Ապահապանց աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը ։
9 Եւ Եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չորրորդ տարին, որ Իսրայէլի թագաւորին՝ Էլայի որդւոյն Ովսէէին եօթներորդ տարին էր, Ասորեստանի Սաղմանասար թագաւորը Սամարիայի վրայ ելաւ, ու
10 զանիկայ պաշարեց. Եւ իրենք տարիէն ետքը զանիկայ առաւ. Սամարիան՝ Եզեկիային վեցերորդ տարին՝ (այսինքն Իսրայէլի թագաւորին Ովսէէին իններորդ տարին)
11 առնուեցաւ ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը՝ Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, և զանոնք Գովզան գետին քովը՝ Քաղայի ու Քաբովրի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն
12 մէջը դրաւ. Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ականջ չդրին, ու անոր ուխտը չըպահեցին, և Տէրոջը ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մնիկ չըրին, ու՛ի գործ չդրին ։
13 Ու Եզեկիա թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ ելաւ, ու զանոնք
14 առաւ ։ Եւ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորը Լաքիսը Մարդարեստանի թագաւորին՝ ըսելով. Մեղայ. վրայէս ետ դարձիր. ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը հատուցանեմ ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին վրայ իրեք հարիւր տաղանդ արծաթ՝ ու երսուն տաղանդ ոսկի
15 հաւրի դրաւ ։ Ու Եզեկիա՝ Տէրոջը տանը մէջ, և թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր
16 արծաթը տուաւ ։ Ան առենը Եզեկիա Տէրոջը տաճարին դռներուն ու դրանդիքներուն վրայ՝ որ Ինքը Ցուդայի Եզեկիա թագաւորը պատեր էր, ու Ասորեստանի թագաւորին տուաւ ։
17 Եւ Ասորեստանի թագաւորը՝ Տարաթանը, Ռաբսարիսը, ու Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա թագաւորին. անոնք ալ ելան Երուսաղէմ եկան, ու հաս հասնելով՝ Թափիչի ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ կայնեցան ։
18 Ու թագաւորը կանչեցին. և Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հաղարապետը, ու Սերնաատենադպիրը, ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաքը՝ անոնց ելան ։
19 Եւ Ռափսակ անոնց ըսաւ. Եզեկիային ըսէք. Մեծ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ի՞նչ էատ յոյսը՝ որուն
20 դուն կ'ապաւինիս. Դուն ըսիր. Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն – ունիմ. բայց շրթունքի խօսքեր են. հիմա որո՞ւն ապաւի-
21 նելով՝ ինծմէ ապստամբեցար ։ Ահա դուն ան ջախջախած եղէգէ գուպին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար, որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կոթընի, ձեռքը պիտի մտնէ, ու զանիկայ պիտի ծակէ. Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինող-
22 ներուն այնպէս է ։ Բայց թէ որ ինծի ըսէք թէ՝ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք, ասիկայ ան չէ՞, Ուրուն բարձր տեղերը ու սեղանները Եզեկիան վերցուց, և Ցուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ՝ Ա՛յս սեղանիս առջևը Երուսաղէմի՛ մէջ երկրպագութիւն ը-
23 րէք ։ Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի թագաւորին հետ հաշտուէ՛ք, ու քեզի երկու հազար ձի տամ, թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ հեծնողներ դնելու կա-
24 րող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պինտ պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն կառքերու ու ձիերու համար

ն · ք · ղճ · 713

Ն · ք · դ · Խբ 710

25 Եգիպտոսին կ'ապաւինիս ։ Հիմա ան երկրիս վրայ արդեօք առանց ԵՀովայի հրամանի՞ն ելեր եմ՝ զայն իկայ աւերելու համար . ինծի ԵՀովան ըսաւ . Ան երկրին վրայ ելիր , ու զանիկայ աւիր ։

26 Ու Քեղկեայի որդին Եղեակիմը , և Սեբնան , ու Յովաքը՝ Ռափսակին ըսին . Շնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ հետ Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկընանք , ու մեզի հետ Եբրայեցերէն մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը

27 լսէ ։ Բայց Ռափսակ անոնց ըսաւ , Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ դէպ՝ խրկեց . չէ՞ որ մարդիկներուն՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին , ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու , ու իրենց մէզը խմելու ։

28 Եւ Ռափսակ ոտք ելաւ , ու մեծ ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց , ու խօսեցաւ՝ ըսելով . Մեծ թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին խօսքը մտիկ ըրէք .

29 թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Եզեկիան ձեզ չխաբէ . քանզի անիկայ չկրնար ձեզ ազատել .

30 անոր ձեռքէն՝ ըսելով . ԵՀովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը

31 պիտի չտրուի ։ Եզեկիային մտիկ մի ընէք . քանզի Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք , ու ինծի ելէք . և ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ ,

32 Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը՝ իւղ տուղ ձիթենիներու ու մեղրի երկիր մը տանիմ , որ ապրիք ու չմեռնիք . ու Եզեկիային մտիկ մի՛ ընէք , քանզի ձեզ գլխէ կը հանէ՝ ըսելով . ԵՀովան մեզ պիտի ազատէ ։ Ո՞ր

33 աստուածները Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր երկիրը կրցած ազատել ։

34 Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են . Սեփարուիմի , Ենայի ու Ուայի աստուածները ո՞ւր են . միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն .

35 Երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , Որ ԵՀովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ , և անոր պատասխան մը չտուաւ . քանզի թագաւորը հրաման բերեր՝ ըսելով . Անոր պատասխան մի տաք ։

37 Ու Քեղկեայի որդին Եղեակիմ՝ պալատին հազարապետը , և Սեբնա ատենադպիրը , ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաքը՝ Հեզեկիային գացին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Եզեկիա սուգ ընելով Եսայիին մարգ կը խրկէ որ իրենց համար աղօթք ընէ ։ 6 Եսայի զանոնք կը մխիթարէ ։ 8 Սենեքերիմ թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ատենը՝ նախատալից նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային ։ 14 Եզեկիային աղօթքը ։ 20 Եսայիին մարգարէութիւնը Սենեքերիմին հպարտութեանը ու կործանմանը ։ և Սիոնին ըլլալու բարիքին վրայով ։ 35 Հրեշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը ջարդէ ։ 36 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպանուի Նինուէի մէջ ։

1 Ու երբոր Եզեկիա թագաւորը լսեց , իր հանդերձները պատռեց , ու քուրձ հագաւ , և Տէրոջը

2 տունը մտաւ . Ու Եղեակիմ՝ պալատին հազարապետը , և Սեբնա ատենադպիրը , ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց ։

3 Եւ անոր ըսին . Եզեկիա այսպէս կ'ըսէ . Ա յսօր նեղութեան , կշտամբանաց ու նախատանաց օր է . քանզի տղաքը մինչև ծննդելու վայրկեանը հասան , բայց ծննդելու

4 ոյժ չկայ ։ Գուցէ որ քու Տէր Աստուածդ Ռափսակին բոլոր խօսքերը լսէ , զորն որ իր տէրը Ասորեստանի թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար , ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար Դատաստանութիւն տայ . ուրեմն դուն գտնուող մնացորդին համար ա-

5 ղօթք բրէ ։ Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիին գացին ։

6 Ու Եսայի անոնց ըսաւ . Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ , որոնցմով Ասորեստանի թագաւորին ծառաները զիս հայ-

7 հոյեցին ։ Ահա ես անոր վրայ Ի մէկ ոգի մը կը խրկեմ , ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ . ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործանեմ ։

8 Եւ Ռափսակ դարձաւ , ու Ասորեստանի թագաւորը գտաւ , որ Լբնայի հետ կը պատերազմէր . վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն

9 չուեր է ։ Ու Թիրհակա Եթովպացւոց թարակա թագաւորին համար լսեց , որ կ'ըսէին . Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր

Ք · ք · դ · Խբ 710

Ժե · լդ · 7 ։

Ա Կամ՝ Քաղդէացին

Ժե · լդ · 1 , 2 ։

Բ Թագ · ԺԹ · 12 ։

Դ Գլ · Ժբ · 35 ։

Գ Մագ · Ե · 21 ։

Ե Ես · լբ · 6 , 7 ։

Ես · Ժբ · 17 ։

Զ Հմր 35 , 36 , 37 ։ Երեմ · Ե · 1 ։

Է Գլ · Ժբ · 14 ։

Ը Տես ա Թագ · Իդ · 27 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 710

է . ու նորէն Եզեկիային դեսպան-
10 ներ խրկեց՝ ըսելով . Ցուդայի Եզե-
կիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու
ըսէք . Ան քու Աստուածդ՝ * որուն
դուն ապաւիներ ես , թող քեզ
չխաբէ ըսելով . Երուսաղէմը Ա-
սորեստանի թագաւորին ձեռքը
11 պիտի չտրուի : Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորնե-
րը բոլոր երկիրներուն ըրին , ու
ինչպէս զանոնք բոլորովին կործա-
նեցին , ու հո՞ն պիտի ազա-
12 տիս : † Միթէ իմ հայրերուս կոր-
ծանած ազգերուն՝ Գոզա-
նին , Խառանին , Ռեսեփին , ու
Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որ-
դւոցը աստուածները զանոնք ա-
13 զատեցի՞ն : Ո՞ր է Եմաթի թա-
գաւորը , ու Արփադի թագաւորը ,
ու Սեփարուիմ քաղաքին , Անա-
յին , և Աւային թագաւորը :
14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաննե-
րուն ձեռքէն առաւ , ու զանիկայ
կարդաց . և Տէրոջը տունը ելաւ .
ու Եզեկիա Տէրոջը առջեւը * բացաւ
15 զանիկայ : Ու Եզեկիա Տէրոջը
առջեւը աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ .
Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , ‖ որ
քերովբէներուն մէջը կը նստիս ,
երկրիս ամէն թագաւորութիւննե-
րուն վրայ † Աստուած մինակ դուն
ես . երկինքը ու երկիրը դուն ըս-
16 տեղծեցիր : Ով Տէր՝ ականջդ
խոնարհեցուր ու լսէ . ով Տէր՝
դաչքերդ բաց ու նայէ . և լսէ Սե-
նեքերիմին խօսքերը , ‡ որ խրկեց
կենդանի Աստուածը նախատելու
17 համար : Ով Տէր , իրաւցընէ Ա-
սորեստանի թագաւորները՝ ազգերը
18 ու անոնց երկիրը աւերեցին , Եւ ա-
նոնց աստուածները կրակի տուին .
վասն զի անոնք Աստուած չէին ,
հապա ‡ մարդու ձեռագործ՝ փայտ
ու քար էին . անոր համար զանոնք
19 կորսընցուցին : Եւ հիմա դուն ով
Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն , ‡ որպէս զի երկրիս
բոլոր թագաւորութիւնները գիտ-
նան , որ Տէր Աստուած՝ միայն
դուն ես :
20 Ու Ամովսի որդին Եսայիան Եզե-
կիայի * խրկեց՝ ըսելով . Իս-
րայէլի Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ . Ես Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորին համար ինծի ըրած
21 աղօթքդ լսեցի : Անոր վրայով
Տէրոջը բան խօսքը սա է .
Սիոնի * կոյս աղջիկը քեզ անար-
ձեց , քեզ ծաղր ըրաւ . Երուսա-
ղէմի աղջիկը քու ետեւդ † գլուխ
շարժեց :
22 Դուն ո՞վ նախատեցիր ու հայ-
հոյեցիր , ու որո՞ւն վրայ ձայնդ
վերցուցիր . և աչքերդ † Իսրայէլի
Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր :
23 Քու Նզեսպաններուդ ձեռքովը
Տէրը նախատելով ըսիր . Իմ
* կառքերուս շատութիւնովը լեռ-
ներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու
քովերը ելայ , ու անոր բարձր եղե-
ւիններուը՝ ընտիր մայրերը † պիտի
կտրեմ" . ու անոր վերջին բնա-
կութիւնը անոր ‡ կարմղոսին ան-
տառը ‖ պիտի մտնեմ" :
24 Ես փորեցի , ու օտար ջուրերը
խմեցի , ու § պաշարուած տեղե-
րուն" բոլոր գետերը ոտքերուս
թաթովը ցամքեցուցի :
25 Միթէ լսած չե՞ս որ * ասիկայ
շատոնգմէ ես կազմեցի , ու առջի
օրերէն՝ ի վեր ձևակերպեցի . հիմա
հասուցի , որ Նդուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակի հողակոյտ-
ներու դարձընես :
26 Ուստի անոնց բնակիչներուն
ձեռքը կարճ ըլլալուն համար՝
զարհուրեցան ու ամչցան . անոնք
դաշտի խոտի պէս , և կանանչ
բանջարի պէս , * տանիքի խոտի
պէս , և դեռ չհասած ու խորշակէն
զարնուած հունձքի պէս եղան :
27 Բայց † ես քու բնակութիւնդ ,
ելլելդ ու մտնելդ , և ինծի ունեցած
սրտմտութիւնդ գիտեմ :
28 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմ-
տութիւնդ , ու քու ամբարտա-
ւանութիւնդ իմ ականջներուս ե-
լաւ , ես ալ * իմ կարթս քու բի-
թերդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ
պիտի դնեմ , ու * քու եկած ճամ-
բայդ քեզ ետ պիտի դարձնեմ :
29 Եւ ասիկայ քեզի † նշան ըլլայ .
ասս տարի ինքիրմէ բուսածը , ու
երկրորդ տարին՝ ինկած հատերէն
բուսածը պիտի ուտէք . ու երրորդ
տարին՝ ցանեցէք ու հնձեցէք , և
այգիներ տնկեցէք , ու անոնց պը-
տուղը կերէք :
30 † Եւ Ցուդայի տան ազատուած
մնացորդը՝ վարէն արմատ պիտի
արձակէ , ու վերէն պտուղ պիտի
տայ :
31 Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ ,
ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի
ելլէ . ասիկայ * զօրաց Տէրոջը նա-
խանձը պիտի ընէ :
32 Ասոր համար Ասորեստանի թա-
գաւորին վրայով՝ Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չձգէ ,
և անոր առջեւը վահանով պիտի
չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պի-
տի չկանգնէ .
33 Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի
դառնայ , ու աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը :

Ն·Ք·ՂԲ· 710

Դ Սամ·նա· 22 ; Եսա· ե· 24 ; Երեմ· ծա· 5 ;
Ղեւ·ժբ·17 ;
– Սամ·ի·7 ;
† կ՚ըսէ· կըսէ ·
‡ կ՚ըսէ· պրտղարեր ա· գարակին · Եսա·ժ·18 ;
‖ կ՚ըսէ· մբ· սայ ;
§ կ՚ըսէ· Եփիսոսի
· Եսա·խե·7 ;
Հ Եսա·ժ·5 ;
Դ Սամ·ճիթ· 6 ;
Բ Սամ·ճիթ· 1 , ՃԼ ;
Յ Ցոր·խա· 2 ; Եզեկ· իթ·4 ; լը· 4 ; Ամով· գ·2 ;
– Հմր 33 , 36 , 37 ;
‡ աթագ·բ· 34 ; Գաղ·ի· 8 , 9 ; Եսա· ե·11 , 14 ; Ղա·բ·12 ;
+ բ Մն·լբ· 22 , 23 ;
• Եսա·թ·7 ;

Ն · Ք · ԳԲ · 710

Ֆ ԳԼ · Ի · 6 ։
— գ Թագ · ԺԱ · 12, 13 ։
Ֆ Բ ՄՆ · Լ · 21 ։ Եփ · Լ · 36 ։

Ֆ ՆԱ · Ժ · 11 ։

709

Ծ Բ ՄՆ · Լ · 21 ։
Ի ՀՅՐ 7 ։

Ղ ԵԶԼ · գ · 2 ։

34 Եւ ՚ասաց քաղաքը պիտի պաշտպանեմ, ու զանիկայ ազատեմ ինձի համար՝ ու —իմ ծառայիս Դաւիթին համար ։
35 Ու Ի եղաւ որ ան գիշերը Տէրոջը հրեշտակը ելաւ, և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ուԹսունուհինգ հազար Ա–ԸՐ զարկաւ. ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան, ահա անոնց ամէնը մեռած մարմին։
36 Ներ էին ։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը չուեց գնաց, ու դարձաւ Ի Նինուէի մէջ նստաւ ։
37 Ու երբոր անիկայ իր աստուածոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր, անոր որդիքը Ի Ադրամելէք ու Սարասար Ի զանիկայ սրով զարկին, ու Արարադի երկիրը փախան. և անոր տեղը՝ անոր որդին Ղ Ասորդան Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · Ի

1 Եզեկիա իր մահուան լուրը առնելով՝ ազօթք կ՚ընէ. ու կենաց երկրննալուն խոստմունքը կ՚առնէ ։ 8 Արևը տասը աստիճան ետ կ՚երթայ՝ ան խոստմունքին նշան մը ըլլալու համար ։ 12 Մարովդաք բաղադան՝ ան եղած հրաշքին համար Եզեկիայի տեսութեանը մարդ կը խրկէ, ու անոր ունեցած գանձերուն կը տեղեկանայ ։ 14 Եսայի ան բաները իմանալով՝ Հրէից Բաբիլոն գերի տարուելուն վրայ կը մարգարէանայ ։ 20 Մանասէ՝ Եզեկիային տեղը կը յաջորդէ ։

713

— Բ ՄՆ · Լ · 24, ԼԸ ։ Եփ · Լ · 1 · ԼԸ ։

Ֆ Բ Թագ · ԺԷ · 32 ։

1 — Յն օրերը Եզեկիա մահուան աստիճանը հիւանդացաւ ։ Ու Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ, ու անոր ըսաւ. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ֆ Ցանդ համար պատուէր տուր. քանզի դուն մեռնելու ես, ու պիտի չապրիս ։
2 Եւ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց, ու Տէրոջը ազօթք ըրաւ՝
3 ըսելով. Ո՛վ Տէր՝ կ՚աղաչեմ, Ֆ քու առջևդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելս՝ և քու աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելս Ֆյիշէ. ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ ։
4 Ու Եսայի տակաւին միջինն դաւիթէն չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր
5 եղաւ՝ ըսելով. Դարձիր, ու իմ ժողովուրդիս Ի իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ. Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ղ Քու աղօթքդ լսեցի, Ֆ քու —ըՒԲ արցունքը տեսայ. ահա քեզ պիտի բժշկեմ, —— երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի ելլես.
6 Եւ քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցընեմ, ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ, և Ըաս քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի ընեմ ինձի համար՝ ու իմ ծառայիս Դաւիթ համար ։
7 Ին համար ։ Ու Ի Եսայի ըսաւ. Քանի մը չոր թուզ առէք. ու առին, և վերքին վրայ դրին, ու ողջացաւ ։
8 Ու Եզեկիա՝ Եսայիին ըսաւ. Տէրոջը զիս բժշկելուն՝ ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը ելլելուս Ի նշանը
9 ի՞նչ ըլլայ ։ Ու Եսայի ըսաւ. Ի Ասիկայ քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ՝ Թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ. Ստուերը՝ կամ տասը աստիճան յառաջ երթայ, կամ
10 տասը աստիճան ետ դառնայ ։ Ու Եզեկիա ըսաւ. Ստուերին տասը աստիճան յառաջ երթալը դիւրին է. չէ, հապա ստուերը տասը աստիճան ետ դառնայ ։ Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց. ու Ետասը աստիճան ետ դարձուց ստուերը ան աստիճաններէն որ Ահազին արևու ժամացոյցին վրայ իջած էր ։

712

Ի Ես · ԼԹ · 1, ԼԸ ։
* ԵՔԲ · Բաբովդաք բաղադանը

Ֆ Բ ՄՆ · Լ · 27 ։ 31 ։
† Կ—՛՛ ա. նանց վրայ ուրախացաւ. տես Ես · ԼԹ · 2 ։

13 Եր ։ Ու Ի Եզեկիա †անոնց մտիկ ըրաւ՝՚՚, և Թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը, ու ոսկին, ու խունկերը, և պատուական եղը. ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց. իր տանը մէջ՝ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց, որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ ։
14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա Թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Ան մարդիկները ի՞նչ ըսին, և ո՞ւրկից եկան քեզի. ու Եզեկիա ըսաւ. Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն
15 եկան ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան. ու Եզեկիա ըսաւ. Ցանս մէջ ինչ որ կար՝ տեսան, —— գանձերուս մէջ անոնց
16 չցուցուցած բանս չմնաց ։ Ան ատենը Եսայի՝ Եզեկիային ըսաւ.
17 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ. Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ, ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին, Հ Բաբիլոն պիտի տարուի. մէկ բան մը
18 պիտի չմնայ, կ՚ըսէ Տէրը. Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ Ն պիտի առնեն. Ղ և անոնք Բաբիլոնի Թագաւորին պալատին
19 մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան ։ Ու Եզեկիա՝ Եսայիին ըսաւ. Ֆ Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն ըսիր, բարի է. նաև ըսաւ. Բո՛ղ չէ՞, որովհետև

Ն · Ք · ԳԲ · 713

Ի Ես · Լ · 21 ։

Ֆ Տես Դատ. Գ · 17 ։ 37 ։ 39 ։ Եփ · Հ · 11 ։ 14 ։ Լ · 22 ։

Ի Տես Ես · Լ · 7 ։ 8 ։

Լ Տես Ճես · Ժ · 12 ։ 14 ։ Եփ · Լ · 8 ։

712

Ի Ես · Լ · 1 ։ ԼԸ ։

* ԵՔԲ · Բաբովդաք բաղադանը

Ֆ Բ ՄՆ · Լ · 27 ։ 31 ։
† Կ—՛՛ ա. նանց վրայ ուրախացաւ. տես Ես · ԼԹ · 2 ։

Ի ՀՅՐ 13 ։

Հ ԳԼ · Իգ · 13 ։ Իե · 13 ։ Երեմ · Իէ · 21, 22 ։ Ծր · 17 ։
Ն ԳՀ · Իգ · 12 ։ Բ ՄՆ · Հ · 11 ։
Ղ Տես Դան · Ա · 3 ։
Ֆ Թագ · Գ · 18 ։ Ճր · Ա · 21 ։ Սաղ · ԼԹ · 9 ։

Ն · Ք · Ղ · 712

Իրր 710

Ա Բ Մն · Լբ · 32 ։
Ա Նկեմ. գ · 16 ։
Ն Բ Մն · Լբ · 30 ։
Ն Բ Մն · Լբ · 33 ։

Իրր 698

Ա Բ Մն · Լդ · 1, ՃԼ ։

Բ Գլ · Ժգ · 3 ։

Է Գլ · Ժբ · 4 ։

Ը Գ Թագ · Ժգ · 32, 33 ։
Ի Բ Օր · գ · 19 ։ Ժէ · 3 ։ Գլ · Ժէ · 16 ։
Ղ Երեմ · լբ · 34 ։

Ի Բ Թագ · է · 13 ։ Գ Թագ · բ · 29 ։ Թ · 3 ։

Ը Ղէ · Ժբ · 21 ։ ի · 2 ։ Գլ · Ժգ · 3 ։ Ժէ · 17 ։

Ի Ղէ · Ժթ · 26, 31 ։ Գլ · Ժէ · 17 ։ Բ Օր · Ժբ · 10, 11 ։

* Եբր · կ'ըն· եր ·

Ժ Բ Թագ · է · 13 ։ գ Թագ · բ · 29 ։ թ · 3 ։ Գլ · իգ · 27 ։ Սաղ · ՃՂբ · 13, 14 ։ Երեմ · լբ · 34 ։
Ի Բ Թագ · է · 10 ։

իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ ։
20 Ա՛ Ու Եզեկիային մնացորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր զօրութիւնը, ու Ա շինած աւազանը ու ջրմուղը, և Ե քաղաքը բերած ջուրը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
21 է ։ Ու Եզեկիա իր հայրերուն հետ քնացաւ. և անոր տեղը՝ անոր որդին Մանասէն թագաւոր եղաւ ։

Գ Լ · Ի Ն

1 Մանասէին թագաւորութիւնը · 3 անոր չափազանց կապաշտութիւնը · 10 անոր ըրած չարութեանը պատճառով՝ Ցուդայի վրայ գալու չարիքները մարգարէներուն ձեռքովը կը յայտնուին ։ 17 Ամն անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 19 Ամնին չար վարմունքը ։ 23 Անիկայ իր ծառաներէն կը մեռցուի ։ Ժողովուրդն ալ ան մարգասպանները կը մեռցընէն, ու Ցովսիան թագաւոր կ'ընեն ։

Իրր 698

1 — Մանասէ տասուերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. ու անոր մօրը անունը Էփսիբայ էր ։
2 Եւ անիկայ՝ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոց առջևէն վռնտած Ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
3 Ու անիկայ Ի՛ր հօրը Եզեկիային կործանած բարձր տեղւանքը նորէն շինեց, ու Բահաղին սեղաններ կանգնեց, և Աստարովթի կուռք մը շինեց, Ը Իսրայէլի Ա.քաաբ թագաւորին ըրածին պէս. ու Է երկնքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրաւ, և անոնց
4 ծառայութիւն ըրաւ. Ու Ը սեղաններ շինեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր Թէ՝ Ի՛մ անունս Երուսաղէմի մէջ պիտի դնեմ ։
5 Եւ Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ՝ երկինքի բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ
6 շինեց. Ը Ու իր տղան կրակէ անցուց. և Բ գուշակութիւն ու հմայութիւն կ'ընէր, և վհուկներ ու նշանագէտներ * ունէր. և Տէրոջը առջևը շատ չարութիւն ըրաւ,
7 ու Ը Ա՛ի բարկացուց ։ Եւ իր շինած Աստարովթի կուռքը ան տանը մէջ դրաւ, որուն համար Տէրը՝ Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր էր. Բ Ի՛մ անունս ա տանը մէջ, ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան. Է Ես Իսրայէլին ոտքը ա՛լ պիտի չշարժեմ ատ երկրէն, որն որ ա նոնց հայրերուն տուի. միայն Թէ անոնք իմ՝ ամէն պատուիրանքներս՝ ու իմ Մովսէս ծառային անոնց պատուիրած բոլոր օրէնքը զգուշանան ։
9 Ը Ա՛ Ը Ա՛ Ը Ա՛

Ն · Ք · ՂԴ · 643

Ը Գ Թագ · ԺԱ · 33 ·

641

Ա Ր ՄՆ · ԼԴ · 24 , 25 ·

ու անոնց երկրպագութիւն ըրաւ .
22 Եւ Հիր հայրերուն Ցէր Աստուածը թողուց , ու Ցերոբովը ճամբուն մէջը չքալեց ։
23 Եւ Ամնին ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին , ու թագաւորը իր տանը մէջ մեռցուցին ։ Ու երկրին ժողովուրդը՝ Ամնի
24 թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին . ու երկրին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան՝ անոր տեղը թագաւոր դրին ։
25 Եւ Ամնին ըրած գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։ Ու
26 Ղանիկայ Ոզայի պարտէզը՝ իր դրեզմանին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Յովսիան թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Յովսիային բարի թագաւորութիւնը ։ 3 Յովսիա՝ տաճարին նորոգութեանը հոգ կը տանի ։ 8 Քեղկիա օրինաց գիրքը՝ գտնելով՝ Յովսիային կը խրկէ . ան ալ լուր կը խրկէ Ողդային՝ որ Ցերոբը հարցնէ ։ 15 Ողդա Երուսաղեմի կործանումը կը գուշակէ . բայց նաև կ'իմացնէ թէ Յովսիային կենդանութեան ատենը պիտի չըլլայ ։

641
Ա Ր ՄՆ · ԼԴ · 1 ·

1 Յովսիա ութը տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ երեսունուհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Եդիդա էր , — Բ Բ Ե Բ Ա Ց Ի Ա Ն Ա ։
2 Դայիային աղջիկն էր ։ Եւ անիկայ Ցերոբը առջևը ուղղութիւն ըրաւ , ու իր հօրը Դաւիթին բոլոր ճամբուն մէջը քալեց , ու ձախ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։
3 Եւ Յովսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին՝ թագաւորը Մեսուղամի որդուն Եսելիային որդին Սափան գիրը Ցերոբը տունը
4 խրկեց՝ բսելով . Քեղկիա քահանայապետին դնա . ու անիկայ Ցերոբը տունը բերուած ստակը թող համրէ , որն որ Ղդրան պահապանները ժողովուրդէն ժողվեցին .
5 Ները ժողովուրդէն ժողվեցին . Ու ղանիկայ Ցերոբը տանը Բ Ե Ր Ը Ի Ն վրայ դրուած բանւորներուն տան , ու տանը փլած տեղերունքը շինելու համար՝ Ցերոբը տանը մէջի գործը
6 բանողներուն տան ղանիկայ , Հիւսերուն , շինողներուն ու որմնադիրներուն . նաև փայտ ու տաշուած քարեր ծախու առնուն՝ տունը նորոգելու համար ։ Բայց Բ անոնց
7 ձեռքը տրուած ստակին հաշիւը չէին հարցներ . քանի անոնք հաւատարմութեամբ կ'աշխատէին ։
8 Եւ Քեղկիա քահանայապետը Սափան դպիրին ըսաւ . Ի Ցերոբը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ . ու Քեղկիա ան գիրքը Սափանին
9 տուաւ . ու զանիկայ կարդաց ։ Եւ Սափան դպիրը թագաւորին եկաւ , ու թագաւորին պատասխան բերաւ , ու ըսաւ . Քու ծառաներդ տանը մէջ գտնուած ստակը հաներ , ու Ցերոբը տանը Բ Ե Ր Ը Ի Ն վրայ դրուած բանւորներուն ձեռքը
10 տուին ։ Եւ Սափան դպիրը թագաւորին պատմեց՝ ու ըսաւ . Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . և Սափան զանիկայ թագաւորին առջևը կարդաց ։
11 Ու թագաւորը օրինաց գրքին խօսքերը լսածին պէս՝ իր հանդերձները պատառեց ։
12 Եւ թագաւորը Քեղկիա քահանային , ու Սափանի որդուն Ակիկամին , ու Միքիայի որդուն Ակբորին , և Սափան դպիրին , ու թագաւորի ծառային՝ Ասայիային
13 պատուիրեց ու ըսաւ . Գացէք՝ ինծի համար , ու ժողովուրդին համար , ու բոլոր Ցուդային համար՝ այս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Ցերոբը հարցուցէք . քանզի մեր վրայ Ի Ցերոբը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է . որովհետև մեր հայրերը այս գրքին խօսքերուն չհազանդութիւն չըրին , ու մեզի համար ամէն գրուած բանները ի գործ չդրին ։
14 Ու Քեղկիա քահանան , և Ակիկամ , ու Ակբորը , և Սափանը , ու Ասայիան , Ըրասի որդուն Տիկուայի որդուն Սեղղում հանդերձապետին կնկանը Ողդա մարգարէին գացին . ու անիկայ Երուսաղէմը՝ * Մասենայի մէջ կը բնակէր . ու
15 անոր հետ խօսեցան ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Իսրայէլին Ցէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեզ ինծի
16 խրկող մարդուն ասանկ ըսէք . Ցէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Ես այս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ , այսինքն Ցուդայի թագաւորին կարդացած գրքին ամէն խօսքերը .
17 Որովհետև զիս թողուցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացընեն . ուստի այս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բորբոքի , ու պիտի չմարի ։
18 Բայց Ի Ցերոբը հարցընելու համար ձեզ խրկող Ցուդայի թագաւորին ասանկ ըսէք . Իսրայէլի Ցէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ՝ լսած խօսքերուդ համար .
19 Որովհետև հքուսիրտդ կակղացաւ , ու Ցերոբը առջևը Ի խոնարհեցար , երբոր լսեցիր իմ խօսքս , Թէ այս տեղիս վրայ ու

Ն · Ք · ՂԴ · 624

Ի Ր Օր · Լ · 24 , ՃՃ ։ Ր Ա Ր ՄՆ · ԼԴ · 14 , ՃՃ ։

Ի Ր Օր · ԼԹ · 20 Ի'ԸՐԴՈՅ ԱՐԴՕՆ ։

Ի Ր ՄՆ · ԼԴ · 22 ։

* ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍԵՆԱՅԻ

Ի Ր Օր · ԼԹ · 27 · Դան · Թ · 11 , 12 , 13 , 14 ։

Ի Ր Օր · ԼԹ · 25 , 26 , 27 ։

Ի Ր ՄՆ · ԼԴ · 26 , ՃՃ ։

Բ Ա Ղ · Ծ · 17 , Ե · Ժէ · 15 ։ Ղ Գ Թագ · ԻԲ · 29 ։

անոր բնակիչներուն վրայ ՚աւերում ու ՚անէծք պիտի բլլայ , և քու հանդերձներդ պատռեցիր , ու իմ առջևս լացիր . ես ալ լսեցի , 20 կ'ըսէ Տէրը : Անոր համար ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու ՚խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս . և աս տեղիս վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքները՝ քու աչքերդ պիտի չտեսնեն : Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին :

ԳԼ . ԻԳ

1 Ցովսիա հանդիսաւոր ժողովքի մը մէջ՝ անդիքը կարդալ կու տայ : 3 Անիկայ Տէրոջը ուխտը կը նորոգէ . 4 կռապաշտութիւնը կը կործանէ . 15 Բեթէլի սեղանին վրայ մեռելոց ոսկորներ կ'այրէ , ինչպես որ մարգարէութիւն եղած էր : 21 Ցովսիա խիստ հանդիսաւոր զատիկ մը կ'ընէ . 24 կախարդները ու բոլոր պղծութիւնները բնաջինջ կ'ընէ : 26 Աստուծոյ վերջին բարկութիւնը Ցուդայի դէմ : 29 Ցովսիա յանդգնութեամբ փարաւոն Նեքաւովին վրայ երթալով՝ Մակեդովի մէջ կը մեռցուի : 31 Ցովաքազ անոր տեղը կը յաջորդէ . բայց փարաւոն Նեքաւով զանիկայ բանտարկելով՝ Ցովակիմը թագաւոր կը նստեցնէ : 36 Ցովակիմին չար վարմունքը :

1 Յե- թագաւորը ՚Յուդ խրկեց . ու Ցուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը անոր քովը ժողվուեցան : 2 Եւ թագաւորը , ու անոր հետ Ցուդայի բոլոր մարդիկները , ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչները , ու քահանաները , և մարգարէները , ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը ելան . և ՚Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը 3 րը անոնց *առջևը կարդաց : Եւ թագաւորը ՚սիւնին քովը կայնեցաւ , ու Տէրոջը առջևը ուխտ բրաւ , որ ան գրքին մէջը գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար՝ Տէրոջը ետևէն երթայ , և անոր պատուիրանքները , ու վկայութիւնները , ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ . և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաստատեցաւ : 4 Նուիրիւն տուաւ : Ու թագաւորը ՚քեղկիա քահանայապետին , ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն , և դրան պահապաններուն հրամայեց , որ Բահաղին համար՝ ու ՚Աստարովթին համար՝ ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն համար շինուած գործիքներուն համար՝ Տէրոջը տաճարէն դուրս հանեն . ու զանոնք Երուսաղէմէն դուրս՝ Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ այրեց , ու անոնց մոխիրը Բեթէլ 5 տարաւ : Եւ Ցուդայի թագաւորներուն՝ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ ծխող Էքուրմերը , և Բահաղին , արեգակին , ու լուսնին , և ՚համաբէլա կենդանակերպներուն , ու Երկինքին բոլոր զօրութիւնները խունկ ծխողները վերցուց . 6 Եւ Աստարովթի կուռքը Տէրոջը տունէն՝ Երուսաղէմին դուրսը Կեդրոն հեղեղատը հանեց , ու զանիկայ Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց , ու ծեծեց փոշի բրաւ , ու փոշին ՚ժողովուրդին որդւոցը գերեզմանները 7 ներուն վրայ ցանեց . Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուող ՚Սոդոմական մեղքը գործողներուն տուները փլեցուց , ՚ուր որ կնիկները Աստարովթին †վարագուրներ կը գործէին 8 ին : Ու Ցուդայի քաղաքներէն բոլոր քահանաները Երուսաղէմ բերաւ , ու ՚Գաբայէն մինչև Բերսաբէէ՝ պղծեց ան բարձր տեղուանքը , որոնց մէջը քահանաները խունկ կը ծխէին . և քաղաքի իշխանին՝ Եսուին դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն 9 բարձր տեղուանքը փլցուց : Բայց բարձր տեղերուն քահանաները՝ Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէին ելլեր , ՚հապա իրենց եղբայրներուն 10 ներուն մէջ բաղարջ կ'ուտէին : Ու ՚Ենովմի որդւոյն Ձորին մէջը եղող ՚Տոփեթը պղծեց , ՚որ մարդ մը իր տղան կամ աղջիկը Մողոքին համար կրակէ չանցընէ : 11 Ու Նաև վերցուց Տէրոջը տանը դրանը առջևէն ան ձիերը , որ Ցուդայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին , և անոնք Փարուրիմ եղող Նաթանմելէք Ներքինիին սենեակին քովը էին . ու արեգական կառքերը կրակով այրեց : 12 Եւ ՝Ահազին վերնատանը տանիքին վրայ՝ Ցուդայի թագաւորներուն շինած սեղանները , ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեղանները՝ թագաւորը փլեցուց , ու անկէ բնաջինջ բրաւ , և անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նետեց : 13 Ու Երուսաղէմին դիմացը՝ Աւպականութեան լեռան աջ կողմը՝ Իսրայէլի ՚Սողոմոն թագաւորին Սիդոնացւոց գարշելիին՝ Աստարովթին համար , ու Մովաբացւոց գարշելիին՝ քամովսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մեղքոմին համար շինած բարձր տեղին : 14 Ցուանքը՝ թագաւորը պղծեց . Եւ ՚արձանները խորտակեց , ու Աստարովթի կուռքերը կոտրտեց , ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց :

15 Ու Բեթէլի սեղանն ալ , և Իսրայէլին մեղանչել տուող ՚Երոբովամին շինած բարձր

Ն . ք . գՓ . 624
ՂԳԼ . Իշ . 31 , 32 :
՚Երեմ . իշ . 6 : Խզ . 22 :
/ Սաղ . լՀ . 37 : Ես . ծէ . 1 , 2 :
Բ ՊՆ . լԳ . 29 , 30 , ԽԱ :
Բ ԳԼ . Իբ . 8 :
* ԵՀԲ . ա . կանիներուն
՚ ԳԼ . ժա . 14 : 17 :
Բ ՊՆ . լԳ . 3 , 7 :

Ն . ք . գՓ . 624
Ի ՈՎ . ժ . 5 : Սոփ . ա . 4 :
ՂԳԼ . իա . 3 :
Ի ԳԼ . իա . 7 :
Ը Բ ՊՆ . լԳ . 4 :
Ր գ Թագ . ժգ . 24 : ժե . 12 :
՚ Եզեկ . ժգ . 16 :
† ԵՀԲ . տուներ
Ի գ Թագ . ժե . 22 :
Լ ՏԹ Եզեկ . խգ . 10–14 :
Խ ՈԹագ . բ . 36 :
Ծ ՏԹ . ժե . 8 :
Ի Ես . լ . 33 : Երեմ . է . 31 : ժԹ . 6 : 11—13 :
Հ ՂԼ . ժբ . 21 : Բ Օր . ժբ . 10 : Եզեկ . իգ . 37 , 39 :
Յ ՏԹ Երեմ . ժԹ . 13 : Սոփ . ա . 5 :
ՂԳԼ . իա . 5 :
Ճ գ Թագ . ա . 7 :
Ֆ Եղ . իգ . 24 : Բ Օր . է . 5 , 25 :
Յ գ Թագ . ժբ . 28 , 33 :

տեղը՝ (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը պրեց ու փոշի դարձուց, ու Աստարովթի
16 կուռքը պրեց։ Եւ Յովսիա դարձաւ, ու հոն լեռանը վրայի գերեզմանները տեսաւ, և մարդ խրկեց՝ գերեզմաններուն միջէ ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ պրելով՝ զանիկայ պղծեց, ըստ Տէրոջը խօսքին համեմատ, որն որ աս բանները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայ-
17 նով խօսեր էր։ Եւ ըսաւ. Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս կոթողը՝ որ ես կը տեսնեմ. ու քաղաքին մարդիկը անոր ըսին. Անիկայ Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Յուդայէն եկաւ, ու Բեթէլի սեղանին վրայ աս քու ըրած բաներդ
18 խօսեցաւ։ Եւ ըսաւ. Զանիկայ թողուցէք. անոր ոսկորները մարդ մը տեղէն չշարժէ. ուստի անոր ոսկորներուն՝ Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորնե-
19 րուն հետ թող տուին։ Ու Յովսիա՝ Սամարիայի քաղաքներուն միջի բոլոր բարձր տեղերուն տուներն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորները զանոնք շինելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին. ու Բեթէլի միջ բոլոր ըրածին պէս՝ անոնց
20 ը ըրաւ։ Եւ հոն գտնուած բարձր տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ եմորթեց, ու անոնց վրայ մարդու ոսկորներ այրեց.ետքը Երուսաղէմ դարձաւ։
21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ըսելով. Զերդ Տէր Աստուծոյն զատիկ ըրէք, Ինչպէս որ աս ուխտի գրքին միջը
22 գրուած է։ Քանզի Իսրայէլը դատող դատաւորներուն օրերէն՝ ի վեր՝ և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Յուդայի թագաւորներուն բոլոր օրերն ալ՝ աս զատկին պէս եղած
23 չեր. Հայց Յովսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին աս զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի միջ։
24 Ու նաև Յովսիա՝ փհուկները, նշանագէտները, ու թերափիմները, ու կուռքերը, և Յուդայի երկրին միջ՝ ու Երուսաղէմի միջ երևցած բոլոր գարշութիւնները վերցուց, որ քհղկիա քահանային՝ Տէրոջը տունը գտած գրքին միջը գրուած օրէնքին խօսքերը հաս-
25 տատէ։ Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը՝ ու բոլոր հոգիովը՝ ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ. ոչ ալ անկէ ետքը անոր
26 նմանը ելաւ։ Հայց Տէրը՝ Յուդայի վրայ բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ՝ ան բոլոր չար գործքերուն՝ համար, որոնցմով Մանասէ զանիկայ
27 բարկացուցեր էր։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ես Յուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձգեմ, ինչպէս որ Իսրայէլը ձգեցի. ու պիտի մերժեմ աս քաղաքը՝ իմ ընտրած Երուսաղէմն, ու աս տունը՝ որուն համար ըսի թէ՝ Իմ անունս հոն ըլլայ։
28 Եւ Յովսիային միւսոյդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին միջը գրուած է։
29 Անոր օրերը Եգիպտոսի թագաւորը Փարաւոն Նեքաւով՝ Ասորեստանի թագաւորին վրայ Եփրատ գետը ելաւ. ու Յովսիա թագաւորը անոր դէմ ելլելու գնաց. ու անիկայ Մեգիդոյի տեսած պէս՝ զանիկայ մեռցուց։
30 Մէջ։ Եւ անոր ծառաները անոր մարմինը Մակեդդովէն կառքով Երուսաղէմ բերին, ու զանիկայ իր գերեզմանին մէջը թաղեցին. ու երկրին ժողովուրդը Յովսիային որդին Յովաքազը առին ու օծեցին, և զանիկայ իր հօրը տեղը թագաւոր դրին։
31 Յովաքազ քսանուիրեք տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր, ան Լիբնացի
32 Երեմիային աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ը-
33 րաւ։ Ու Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ Եմաթի երկիրը Ռիբղայի մէջ բանտարկեց, որ Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն չընէ. ու երկրին վրայ՝ հարիւր տաղանդ արծաթ, ու տաղանդ մը ոսկի հարկ
34 դրաւ։ Եւ Փարաւոն Նեքաւով Յովսիային որդին Եղիակիմը՝ անոր հօրը Յովսիային տեղը թագաւոր դրաւ, ու անոր անունը փոխեց՝ Յովակիմ ըսէց. Հայց Յովաքազը առաւ եգիպտոս տարաւ.
35 ու անիկայ հոն մեռաւ։ Եւ Յովակիմ ան արծաթը ու ոսկին Փարաւոնին տուաւ. բայց երկրին վրայ հարկ դրաւ, ան արծաթը Փարաւոնին պատուիրածին պէս տալու համար. ան երկրին ժողովուրդէն՝ ամէն մարդուն վրայ դրուած հարկին համեմատ՝ արծաթը ու ոսկին առաւ, որ Փարաւոն Նեքաւովին տայ։
36 Երբոր Յովակիմ թագաւոր եղաւ՝ քսանուհինգ տարեկան էր, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ

Ն. Ը. ՂԴ. 624

Ն Գ Թագ. ԺԳ. 2։

Ն Գ Թագ. ԺԳ. 1, 30։

Ն Գ Թագ. ԺԳ. 31։

Ն Եզր. կանչեց։

Ն Գ Թագ. ԺԳ. 2։

Ն Տ՚ես բՄՆ. ԼԴ. 6, 7։

Ն Գ Թագ. ԺԳ. 2։

Ն Եղ. իր. 20։ Գ Թագ. ԺԸ. 40։ Գ Ն. Ժա. 18։

Ն բՄՆ. ԼԴ. 5։

Ն բՄՆ. ԼԸ. 1։

Ն Եղ. Ժր. 3։ Ղե. իգ. 5։ Թուա. Թ. 2։ բՕր. Ժզ. 2։

Ն բՄՆ. ԼԸ. 18, 19։

Ի՚ր 623

Ն Գ Ն. ԼԸ. 6։ Ն Ծ՚Ն. Լ. 19։

Ն Ղե. ԺԹ. 31։ Ի. 27։ բ Օր. Ժը. 11։

Ն Գ Ն. Ժը. 5։

Ն. Ը. ՂԴ. Ի՚ր 623

Ն Գ Ն. Ի. 11, 12։ Իգ. 3, 4։ Երեմ. Ժե. 4։

Ն Եզր. գալարութիւնը Ներուն

Ն Գ Ն. ԺԷ. 18, 20։ Ժը. 11։ Ի. 13։

Ն Գ Թագ. ը. 29։ Թ. 8։ Գ Ն. Ի. 4, 7։

610

Ն բՄՆ. ԼԸ. 20։

Ն Գ Ն. ԺԴ. 8։ Ն Ձաք. Ժը. 11։

Ն բ Մն. ԼԸ. 24։

Ն բՄՆ. ԼԳ. 1։

Ն Տ՚ես աՄՆ. գ. 15։ Եզրեմ. Իր. 11։

Ն Գ Ն. Իգ. 18։

Ն Գ Ն. Ի. 6։ Երեմ. Ծր. 27։

Ն բր Մն. ԼԳ. 3։

Ն Ժր Մն. ԼԳ. 4։

Ն Տ՚ես գ Ն. Իգ. 17։ Դան. ա. 7։

Ն Մ՚ատ. ա. 11։

Ն Երեմ. Իր. 11, 12։ Եզեկ. ԺԹ. 3, 4։

Ն Հմր 33։

Ն Յ՚Ե. 17։ Ն Ն. Ի. 11։ Ն Գ Ն. Ի. 5։

Ն · Ք · ԳԲ · 610

տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Զաբիդա էր , ից Ռումացի Փադայիային աղջիկն
37 էր : Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ :

ԳԼ · ԻԴ

1 Ցովակիմ նախ Նաբուգոդոնոսորին կը Տնազանդի . ետքը անոր դէմ ապստամբելով՝ ինքը իր կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ : 5 Ցովաքին անոր տեղը կը յաջորդէ : 7 Եգիպտոսի թագաւորը՝ Բաբիլոնի թագաւորէն կը յաղթուի : 8 Ցովաքինին չար վարմունքը : 10 Երուսաղէմ կ'առնուի , ու անոր բնակիչները Բաբիլոն գերի կը տարուին : 17 Սեդեկիա թագաւոր կ'ըլլայ , ու չար կերպով կը թագաւորէ մինչև Ցուդայի վերջին կործանումը :

607 606 603 600 1 — Նոր օրերը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ելաւ . ու Ցովակիմ իրեք տարի անոր ծառայ եղաւ . ու էփէը դարձաւ՝ անոր
2 դէմ ապստամբեցաւ : Եւ Տէրը անոր վրայ Քաղդեացւոց դունդերը , ու Ասորւոց դունդերը , և Մովաբացւոց դունդերը , ու Ամմոնի որդւոց դունդերը խրկեց . զանոնք Ցուդայի վրայ խրկեց , որ զանիկայ կործանէ ։ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն որ իր ծառաներուն մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր ։
3 Իրաւցընէ ասիկայ Տէրոջը հրամանովը եղաւ Ցուդային , որ զանիկայ իր առջևէն վերժէ՝ Մանասէին ըրած բոլոր մեղքերուն համար ,
4 Եւ նաև անոր թափած անմեղ արիւնին համար . քանզի Երուսաղէմը անմեղ արիւնով լեցուց . ու Տէրը չուզեց որ ներէ ։
5 Եւ Ցովակիմին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։
599 6 Նու Ցովակիմ իր հայրերուն հետ քնացաւ . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ցովաքինը թագաւոր եղաւ ։
7 Ու Եգիպտոսի թագաւորը անկէ ետքը մէյմըն ալ իր երկրէն չելաւ . քանզի Բաբիլոնի թագաւորը Եգիպտոսի հեղեղատէն մինչև Եփրատ գետը՝ Եգիպտոսի թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր ։
8 Ցովաքին տասնուութ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Նեհուսթա էր , ից Երուսաղէմացի Եղնաթանին աղջիկն
9 էր : Եւ անիկայ իր հօրը բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
10 Ան ատենը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառանները Երուսաղէմ ելան , ու քաղաքը
11 պաշարուեցաւ : Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ , երբոր անոր ծառաները զանիկայ պաշարեր
12 էին : Ու Ցովաքին թագաւորը Ցովաքին՝ իր մօրը ու ծառաներուն և իշխաններուն ու ներքինիներուն հետ՝ Բաբիլոնի թագաւորին ելաւ . Ու Բաբիլոնի թագաւորը՝ ի իր թագաւորութեանը ութերորդ տարին՝ զանիկայ բռնեց ։
13 Եւ անկէ Տէրոջը տանը բոլոր գանձերը , ու թագաւորին տանը գանձերը հանեց . ու կոտրտեց ան ամէն ոսկեղէն անօթները , որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Տէրոջը տաճարին համար շիներ էր՝
14 Տէրոջը բանին համեմատ : Եւ Երոլոր Երուսաղէմը , ու ամէն իշխանները , և ամէն զօրաւոր մարդիկները , տասը հազար գերի , ու ամէն հիւսերը ու դարբինները քշեց տարաւ . երկրին ժողովրդոցը աղքատներէն՝ի զատ մարդ մը
15 չմնաց : Եւ Ցովաքինը Բաբիլոն փոխադրեց . ու թագաւորին մայրը , ու թագաւորին կիներուն , և անոր ներքինիները , ու երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն Բաբիլոն
16 գերի տարաւ : Եւ Երոլոր զօրաւոր մարդիկը եօթը հազար մարդ , ու հազար հիւս ու դարբին , որոնց ամէնն ալ պատերազմող կտրիճներ էին , Բաբիլոնի թագաւորը գերի տարաւ :
17 Նոնք Բաբիլոն թագաւորը անոր տեղը՝ Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղը Մաթանիան Անոր հօրեղբայրը Սեդեկիայի փոխեց ։
18 Սեդեկիա քսանուվեց տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր , ից Լերնացի Երեմիային աղջիկն էր ։
19 Եւ անիկայ Ցովակիմին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն
20 ըրաւ : Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Ցուդային վրայ էր , մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Սեդեկիա՝ Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Երուսաղէմ կը պաշարուի : 4 Քաղքացիք Սեդեկիան կը բռնեն . անոր տղաքը կը սպանեն , ու անոր աչքերը կը կուրացընեն : 8 Նաբուզարդան՝ քաղաքը կ'աւրէ , ու աղքատ երկրագործներէն՝ի զատ՝ Սկսալ Ճացածները գերի կը տանի . 13 տաճարին անօթները ու գանձերը կը կողոպտէ : 18 Գլխաւորները Ռիբղայի մէջ կը մեռցուին : 22 Գոդողիա՝ որ ան Ճացած ժողովուրդին վրայ կուսակալ դրուեր էր , կը մեռցուի . ու ժողովուրդը ե-

Ն · Ք · ԳԲ · 599

Երեմ . իգ · 1 , իթ · 1 , 2 , Եզեկ · ԺԷ · 12 ։
Երեմ . իե · 1 ։
Տես Երեմ . ծբ · 28 ։
Տես գԼ · իե · 27 ։
Գլ · ի · 17 , Ես · լԹ · 6 ։
Տես Դան . ե · 2 , 3 ։
Երեմ . ի · 5 ։
Երեմ . իգ · 1 ։
Տես Երեմ . ծբ · 28 ։
Ա Թագ . ԺԳ · 19 , 22 ։
Գլ · իե · 12 ։ Երեմ . ի · 7 ։
Ր Մն · լզ · 10 ։ Եսթ · բ · 6 ։ Երեմ . իբ · 24 , ից ։
Տես Երեմ . ծբ · 28 ։
— Երեմ . լէ · 1 ։
Ա Մն · գ · 15 ։ Ր Մն · լզ · 10 ։
Գլ · իգ · 34 ։ Ր Մն · լզ · 4 ։
Ը Ր Մն · լզ · 11 ։ Երեմ . լէ · 1 ։ ծբ · 1 ։
— Գլ · իգ · 31 ։

593

— Ր Մն · լզ · 12 ։

Ը Ր Մն · լզ · 13 ։ Եզեկ · ԺԷ · 15 ։

դիպաոս կը փախչի ։ 27 Եղմաբովդաք կը բարձրացընէ Ցովաքիմը իր պալատին մէջ ։

Ն · Ք · ԳԲ · 590

1 Եւ եղաւ որ՝ տարին թագաւորութեան իննսերորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ , ու անոր դիմացը բանակեցաւ . և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին .
2 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին մետասաներորդ տարին՝ քաղաքը
3 պաշարման մէջ էր ։ Եւ Յամսուն իննին՝ քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար , ու երկրին ժողովուրդը հաց
4 չունէր . Եւ քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ , ու բոլոր պատերազմողները գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայէն Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին . ու
5 Սեդեկիայի աչքերը կուրացուցին , և զինքը շղթաներով կապեցին , ու Բաբիլոն տարին ։
6 Եւ Բաբիլոնի թագաւորը՝ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Երուսաղէմի տասներորդ տարին հինգերորդ ամիսը՝ Յամսուն եօթներորդ օրը՝ Բաբիլոնի թագաւորին ծառան՝ Նաբուզարդան դահճապետը եկաւ , Ու Տէրոջը տունը Եւ թագաւորին տունը այրեց , ու Երուսաղէմին բոլոր տուները , ու ամէն մեծ տունները կրակով այրեց ։ Եւ դահճապետին հետը եղող քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը՝ Երուսաղէմին շրջակայ պարիսպները փլցուցին ։ Ու քաղաքին մնացած ժողովուրդին մնացորդը , ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները , ու մնացած բազմութիւնը՝ Նաբուզարդան դահճապետը գերի տարաւ ։ Եւ դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց՝ այգեզործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար ։
13 Եւ քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները ու մեքենովթները , ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կտոր կտոր ըրին , ու անոնց պղինձը Բաբիլոն

14 տարին ։ Եւ թաղարները , ու թիակները , և բազմակալները , ու խնկամանները , ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթ-
15 ները առին ։ Եւ դահճապետը ոսկիէ ու արծաթէ բուրվառները ու
16 կոնքերը առաւ՝ . Նոյն Սողոմոնին՝ Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները , մէկ ծովը , ու մեքենովթները . բոլոր այս գործիքներուն
17 պղինձը կշռի չէր գար ։ մէկ սիւնին բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր , և անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար . ու խոյակին բարձրութիւնը իրեք կանգուն էր . և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նուռներ կային , ամէնն ալ պղնձէ էին . ու մկալ սիւնն ալ ցանցակերպ զարդով այնպէս էր ։
18 Եւ դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան՝ ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝ ու իրեք
19 դռնապանները առաւ . Եւ քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ , որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխն էր . ու Թագաւորին առջևը կայնողներէն՝ քաղաքին մէջը գտնուած հինգ մարդ , ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը , և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին
20 ժողովուրդէն վաթսուն մարդ ։ Ու Նաբուզարդան դահճապետը զանոնք առաւ , ու Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռեբղա տա-
21 րաւ ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ , ու Եմաթի երկրին Ռեբղային մէջ զանոնք մեռցուց ։ Այսպէս Յուդան իր երկ-
22 րէն գերի տարուեցաւ ։ Բայց Յուդայի երկրին մէջը մնացած ժողովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հետ թողուցեր էր , անոնց վրայ Սափանեան Ակիկամին որդին Գոդողիան կուսակալ դրաւ ։
23 Եւ զօրաց բոլոր իշխանները իրենց մարդիկներովը երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագաւորը Գոդողիան կուսակալ ըրեր է , Գոդողիային՝ Մասփա եկան . այսինքն Նաթանիայի որդին Իսմայէլը , Կարէի որդին Յոհանանը , ու Թանհումեթի որդին Նետոփաթացի Սարայիան , ու Մաքաթիի որդին Յեզոնիան , Թէ իրենք և Թէ իրենց մարդիկները ։
24 Ու Գոդողիա անոնց՝ ու անոնց մարդիկներուն երդում բրաւ , ու անոնց բսաւ . Քաղդէացիներուն ծառայութիւն ընելէն՝ մի վախնաք . — երկրիս մէջ բնակեցէք , և Բաբիլոնի թագաւորին

Ն · Ք · ԳԲ · 588

Եզ · իէ · 3 ։ գ Թագ · է · 45 ։ 50 ։

* Կ՚բուրվառները ու կոնքերը աոաւ , ինչ որ ոսկիէ էր · էբէսոսկի , ու ինչ որ արծաթէ էր՝ էբէս· արծաթ .

՛ գ Թագ · է · 47 ։

՛՛ գ Թագ · է · 15 ։ Երեմ· ծբ · 21 ։

Ն Երեմ· ծբ · 24 , ՀԸ ։

Ը Ա Մն · գ · 14 ։ Եզր · է · 1 ։

Երեմ· իա · 1 ։ իԲ · 25 ։

† Եբր · և բնաւ տեսնողներէն · Եսթ · ա · 14 ։

Տես Երեմ· ծբ · 25 ։

Գղ · իգ · 33 ։ բ Օբ · իբ · 36 · 64 ։ Գլ · իգ · 27 ։

Երեմ· խ · 5 ։

Երեմ· խ · 7 , 8 , 9 ։

‡ Կ՚ծառաներէն

ծառայութիւն ըրէք , ու ձեզի ա-
ղէկ պիտի ըլլայ ։
25 Եւ ՚եղաւ որ եօթներորդ ամիսը՝
թագաւորաց սերունդէն եղող ե-
ղիսամայի որդւոյն Նաթանիայեն
որդին Իսմայէլը տասը մարդով ե-
կաւ . ու Գադողիան զարկին , ու
մեռաւ , նոյնպէս ալ անոր հետ
Մասփա եղող Հրէաները ու քաղ-
26 դէացիները ։ Եւ բոլոր ժողովուր-
դը պզտիկէն մինչև մեծը՝ ու զօրաց
իշխանները ելան Եգիպտոս գա-
ցին . քանզի քաղդէացիներէն
վախցան ։
27 ՚Ու եղաւ որ Յուդայի Յովաքին
թագաւորին գերութեանը երսուն-
ուեօթներորդ տարին երկոտասա-
ներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուեօթ-
ներորդ օրը , Բաբիլոնի Եղմարով-
դաք թագաւորը՝ իր թագաւոր ե-
ղած տարին , Յուդայի Յովաքին
թագաւորին ՚գլուխը բարձրա-
ցուց , ու ՚ելլէյ բանտէն հանէց .
28 եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօ-
սեցաւ , ու անոր աթոռը՝ Բաբի-
լոնի մէջ իր հետը եղող թագա-
29 ւորներուն աթոռէն վեր դրաւ . Եւ
անոր բանտի լաթերը փոխեց . ու
անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ՝ ՚միշտ անոր առջևը հաց կ՚ու-
30 տէր ։ Եւ անոր ռոճիկը միտաւև
ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բո-
լոր օրերուն մէջ՝ թագաւորին կող-
մէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

ն · ք · գբ · 588

= Երեմ. խա. 1, 2 ։

Ա Երեմ. խգ · 4, 7 ։

562

= Երեմ. ծբ · 31, ճ ։

ն · ք · գբ · 588

բ Տճս Ես · Խ · 13, 20 ։

ՅրԹագ. թ. 7 ։

ԸՈՒՆԿԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ադամ սերունդը մինչև Նոյ ։ 5 Յաբեթի որդիքը ։ 8 Քամի որդիքը ։ 17 Սեմի որդիքը ։ 24 Սեմի սերունդը մինչև Աբրահամ ։ 29 Իսմայէլի որդիքը ։ 32 Քետուրայի որդիքը ։ 34 Աբրահամի սերունդը՝ Իսահակ ։ 43 Եդովմի թագաւորները ։ 51 Եդովմի իշխանները ։

ն · ք · գբ · 4004, ճ

= Ես . գ · 25, 26 ։ և . 3, 6 ։

1 Ադամ , =Սէթ , Ենովս , (2) Կայ-
նան , Մաղաղիէլ , Յարեդ ,
3 Ենովք , Մաթուսաղայ , Ղամէք ,
4 Նոյ · Սէմ , Քամ ու Յաբեթ ։
5 Բ Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր , Մա-
գոգ , Մադայ , Յաւան , Թոբէլ ,
6 Մոսոք ու Թիրաս էին ։ Եւ Գո-
մերին որդիքը՝ Ասքանաս , *Րիփաթ
7 ու Թորգոմա էին ։ Եւ Յաւանին
որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կի-
տացիք ու †Դոդացիք էին ։
8 Ք Քամին որդիքը՝ Քուշ , Մեսո-
բոմ , Փուտ ու Քանան էին ։
9 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա , Եւի-
լա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սեբէ-
թաքա էին ։ Եւ Ռեգմայի որ-
10 դիքը՝ Սաբա ու Դեդան էին ։ Եւ
Քուշ Ծնաւ Ներրովդը . ասիկայ
սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ ։
11 Եւ Մեսրեմ Ծնաւ Ղուդացիներ-
րը , Ենամացիները , Ղաբացիներ-
12 րը , Նեփթուքացիները , Պաթու-
րեսացիները , ու Քասղուքացիներ-
րը , (ուսկից որ Փղշտացիք ելան ,)
13 ու Կափթորացիներն ալ ։ Եւ
Ղանան Ծնաւ իր անդրանիկը Սի-
14 դոնը , նաև Գետը , Յերուսացին ,
15 Ամորհացին , Գերգեսացին , Խեւա-
16 ցին , Արուկեցին , Սինացին , Ա-
րուադացին , Սամարացին ու Ամա-
թացին ։
17 Ե Սեմին որդիքը՝ Եղամ , Ասուր ,
Արփաքսադ , Ղուդ , Արամ , Հուս ,
Հուլ , Գաթեր ու ԸՄոսոք էին ։
18 Եւ Արփաքսադ Ծնաւ Սաղան , և
19 Սաղա Ծնաւ Եբերը . Ու Եբերին
երկու որդի Ծնան . մէկուն անունը
‡Փաղէկ էր , քանզի երկիրը անոր
օրերը բաժնուեցաւ . և անոր եղ-
20 բօրը անունը Յեկտան էր ։ Ու
Թ Յեկտան Ծնաւ Եղմոդադը , Սա-
21 ղաբը , Ասարմաթը , Յարաբը , Ու-
22 զալը , Դեկղան , Գե-
23 բաղը , Աբիմայէլը , Սաբան , Ոփիրը ,
Եւիլան ու Յոբաբը . ամէն ասոնք
Յեկտանին որդիքն էին ։
24 Ժ Սեմ , Արփաքսադ , Սաղայ ,
25 Ի Եբեր , Փաղէկ , Ռագաւ , (26) Սե-
27 րուգ , Նաքովր , Թարայ , ԼԱբ-
րամ , այսինքն Աբրահամ ։
28 Աբրահամին որդիքը՝ Ի Իսահակ
29 ու Ժ Իսմայէլ էին ։ Անոնց Ծնունդ-
ները ասոնք են . Իսմայէլին անդ-
րանիկը՝ Նաբէոթ , ետքը Կեդար ,
30 Ադբեէլ , Մաբսամ , Մասմա ,
Դումա , Մասէ , ՀՓոդադ , Թե-
31 մա , Յետուր , Նափիս ու Կեդմա .
Իսմայէլի որդիքը ասոնք էին ։
32 Եւ Աբրահամին հարճին՝ Ն Քե-
տուրային որդիքը . անիկայ Ծնաւ
Զեմրանը , Յեկտանը , Մադանը ,
Մադիանը , Յեսբոկը ու Սուվէն ։
Ու Յեկտանին որդիքը՝ Սաբա ու
33 Դեդան էին ։ Եւ Մադիանին որ-
դիքը՝ Գեփա , Ափէր , Ենովք ,

ն · ք · գբ · 4004, ճ

Ի Ծն . ժ . 22 ։ ժա . 10 ։

Ը Ծն . ժ . 23 ։ Ա Ը՚ը-ի Մաշ ։

‡ Յի՝ բաժա-
նում . Ծն . ժ . 25 ։

Ր Ծն . ժ . 26 ։

* Կ՚ Դի-
փաթ .

† Կ՚ Ռո-
դացիք

Ֆ Ծն . ժ . 6, ճ ։

Ժ Ծն . ժա . 10 , ճ ։ Ղու . գ · 36 · ճ ։

Ի Ծն . ժա . 15 ։

Լ Ծն . ժէ . 5 ։

Խ Ծն . իա . 2, 3 ։

Ծ Ծն . ժզ . 11, 15 ։

Կ Ծն . իե . 13—16 ։

Հ Ծն . իե . 15 ։

Իրբ 1853

Յ Ծն . իե . 1, 2 ։

Արիդա ու Ելզագա էին . ասոնք ամէնը քեռուրային որդիքն էին ։
34 Եւ Աբրահամ ծնաւ Իսահակը ։ Իսահակին որդիքը՝ Եսաւ ու Իս-
35 րայէլ էին ։ Եսաւին որդիքը՝ Ե-
ղիփազ , Ռագուէլ , Ցեուս , Ելդղոմ
36 ու Կորխ էին ։ Եղիփազին որդիքը՝ Թեման , Օմար , Սեփո , Գոթամ ,
կենէզ , Թամնա ու Ամաղէկ էին ։
37 Ռագուէլին որդիքը՝ Նահաթ , Զա-
38 րա , Սամմա ու Մէզա էին ։ Ու
Սէիրին որդիքը՝ Ղոտան , Սոբաղ ,
Սեբեգօն , Աննա , Դիսօն , Եսեր ու
39 Դիսան էին ։ Եւ Ղոտանին որդի-
քը՝ Քոռի ու Հեմամ էին . և Թամնա՝ Ղոտանին քոյրն էր ։
40 Սոբաղին որդիքը՝ Գաղուան , Մա-
նաքաթի , Գեբաղ , Սեփո ու Օնամ
էին ։ Ու Սեբեգօնին որդիքը՝ Ա-
41 յիա ու Աննա էին ։ Աննային որդին
Դիսօն . ու Դիսօնին որդիքը՝
Ամրան , Եսբան , Ցեթրան ու Քա-
42 ռան էին ։ Եսերին որդիքը՝ Բաղ-
ղան , Զաաւան ու Յական էին ։
Դիսանին որդիքը՝ Հուս ու Առան
էին ։
43 Եւ ասոնք են ան թագաւորնե-
րը՝ որ Եդովմի երկրին մէջ թա-
գաւորեցին , Իսրայէլի որդւոցը
վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն առաջ . Բէովրի որդին Բաղան .
ու անոր քաղաքին անունը Դին-
44 նաբա էր ։ Եւ Բաղան մեռաւ , ու
անոր տեղը Բոսրացի Զարային որ-
45 դին Յոբաբը թագաւորեց ։ Եւ
Յոբաբը մեռաւ , ու անոր տեղը
Թեմանացւոց երկրէն Հուսամը
46 թագաւորեց ։ Եւ Հուսամը մե-
ռաւ , ու անոր տեղը Բադադին
որդին Ադադը թագաւորեց , որ
Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանա-
ցիները կոտորեց . և անոր քաղա-
47 քին անունը Աւիթ էր ։ Եւ Ա-
դադը մեռաւ , ու անոր տեղը Մաս-
րեկացի Սամղան թագաւորեց ։
48 Եւ Սամղան մեռաւ , ու անոր
տեղը Գետին քովը Ռոռովթին և-
49 ղող Սաուղը թագաւորեց ։ Եւ Սա-
ուղը մեռաւ , ու անոր տեղը Աքո-
բորին որդին Բաաղանանը թագա-
50 ւորեց ։ Եւ Բաաղանանը մեռաւ , ու
անոր տեղը Ադադը թագաւորեց .
և անոր քաղաքին անունը Փոգով
էր . ու անոր կնկանը անունը Մե-
տաբեէլ էր , որ Մէզաաբին աղջի-
կանը Մատրեթին աղջիկն էր ։
51 Եւ Ադադին մեռնելէն ետքը՝
Եդովմի իշխանները եղան . Թամ-
նա իշխան , Գաղուա իշխան , Ցե-
52 թամ իշխան , Ողիբամա իշխան ,
53 Էլա իշխան , Փինօն իշխան , Կե-
նէզ իշխան , Թեման իշխան , Մաբ-
54 զար իշխան , Մագեդիէլ իշխան ,
Իրամ իշխան . Եդովմին իշխանները
ասոնք էին ։

ԳԼ . Բ

1 Իսրայէլի որդիքը ։ 3 Ցուդայի սերունդը՝ Թամարէն ։ 13 Ցեսսէի որդիքը ։ 18 Եսրոնեան քաղերին սերունդը ։ 21 Եսրոնի սերունդը՝ Մաքիրի աղջիկն ։ 25 Ցերամիէլի սերունդը ։ 34 Սեսանի սերունդը ։ 42 Քաղերի սերունդին մէկ ուրիշ ճիւղը ։ 50 Ովբեան քաղերին որդիքը ։

1 Իսրայէլի որդիքը ասոնք են .
Ռուբէն , Շմաւոն , Ղեւի , Ցու-
2 դա , Իսաքար , Զաբուղոն , Դան ,
Ցովսէփ , Բենիամին , Նեփթաղիմ ,
Գադ ու Ասեր ։
3 Ցուդայի որդիքը՝ Էր , Օնան ու
Սելօմ էին . Էրը՝ իրեքը՝ Քանանա-
ցի Շաւային աղջիկէն ծնան անոր .
ու Ցուդային անդրանիկը Էր՝ Ե-
րոջը առջեւը չար բլլալուն հա-
մար , Տէրը զանիկայ մեռցուց ։
4 Եւ անոր հարսը Թամար՝ Փարէսը
ու Զարան ծնաւ անոր ։ Ցուդային
բոլոր որդիքը հինգ էին ։
5 Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու
6 Համուլ էին ։ Եւ Զարային որ-
դիքը՝ Զամբրի , Եթան , Եման ,
Քալքօլ ու Դարա ։ Ամէնը հինգ
7 էին ։ Եւ Քարմիին որդին՝ Աքար
էր , որ Նզովածով մեղք գործեց ,
ու Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձգ-
8 եց ։ Ու Եթանին որդին՝ Ազա-
9 րիա էր ։ Ու Եսրոնին որդիքը՝ ո-
րոնք անոր ծնան , Ցերամէլ , Ռա-
մ ու Քելուբա էին ։
10 Եւ Ռամ ծնաւ Ամինադաբը ,
ու Ամինադաբ ծնաւ Ցուդայի որ-
11 դւոց իշխանը Նաասոնը , Եւ Նաա-
սոն ծնաւ Սալմոնը , ու Սալմոն
12 ծնաւ Բոոսը , Եւ Բոոս ծնաւ Ովբէդը , ու Ովբէդ ծնաւ Եսսէն ,
13 Եւ Եսսէ ծնաւ իր անդրանիկը՝
Եղիաբը , ու երկրորդը՝ Աբինադա-
14 բը , ու երրորդը՝ Սամաան , Չոր-
րորդը՝ Նաթանայէլը , Հինգերորդը՝
15 Հռադդային , Վեցերորդը՝ Ասոմը ,
16 Եօթներորդը՝ Դաւիթը ։ Եւ
անոնց քոյրերը՝ Ճարուհեա ու Ա-
բիդեա էին ։ Ու Ճարուհեային
որդիքը իրեք էին . Աբեսսա , Ցո-
17 վաբ ու Ասայէլ ։ Եւ Աբիգեա
ծնաւ Ամեսային . ու Ամեսային
հայրը՝ Իսմայէլացի Ցեթերն էր ։
18 Ու Եսրոնի որդին Քաղերը՝ էր
կնիկէն Ազուբայէն Ցերիոթը ծը-
նաւ . և ասոր որդիքը ասոնք են .
19 Ցասեր , Սովբաբ ու Արդօն ։ Ու
երբոր Ազուբա մեռաւ , Քաղեբ
իրեն Եփրաթը , որ ա-
20 նոր ծնաւ Ովբը ։ Եւ Ովբ ծնաւ
Ուրին , ու Ուրի ծնաւ Բեսելէլը ։
21 Եւ ետքը Եսրոն՝ Գաղաա-
դու հօրը Մաքիրին աղջիկը մը-

Ն . Ք . ՂԲ . Իրբ 1853

Ը Ն . Ի . 2 , 3 ։
Թ Ն . Իե . 25 , 26 ։
Ժ Ն . ԼԲ . 9 , 10 ։

Ի Ն . ԼԲ . 20 ։

Ն Ն . ԼԲ . 25 ։
Ա Ն . ԼԲ . 26 Յ՝Ը---ի Ամադան ։
Բ Ն . ԼԲ . 27 Յ՝Ը---ի Ական ։

Իրբ 1676
Գ Ն . ԼԲ . 31 , ՃԼ ։

Ն . Ք . ՂԲ . Իրբ 1496

1752 , Ճ
Դ Ն . ԽԹ . 32 ։ Լ . 5 ։ Լե . 18 , 22 ։ Խ . 8 , ՃԼ ։

Ե Ն . ԼԳ . 3 ։ Խ . 12 ։ Թու . Իշ . 19 ։
Զ Ն . ԼԳ . 2 ։
Է Ն . ԼԳ . 7 ։

Ը Ն . ԼԳ . 29 , 30 ։ Մատ . ա . 3 ։

Թ Ն . Խ . 12 ։ Հռութ . դ . 18 ։
Ժ Ցես . Է . 1 Յ՝Ը---ի Զաբդի ։
Ի Գ Թագ . դ . 31 ։
Ձ Կ--՛ Դարդա ։
ԺԱ Ցես . ՂԼ . դ . 1 ։
ԺԲ Ցես . ՂԼ . 18 ։ Է . 1 ։
ԺԳ Մատ . ա . 3 , 4 ։

Իրբ 1471
ԺԴ Եբր . Բատ

Իրբ 1090
ԺԵ Կ--՛ Քաղեր . անս Հմր 18 , 42 ։
ԺԶ Հռութ . դ . 19 , 20 ։ Մատ . ա . 4 ։
ԺԷ Թագ . ա . 7 ։ Բ . 3 ։
ԺԸ Հռութ . դ . 21 ։ Մատ . ա . 4 ։
ԺԹ Ա Թագ . ԺԶ . 6 ։ Հրթագ . Բ . 18 ։
Ի Ցես . Բ Թագ . ԺԷ . 25 ։

Իրբ 1471
Ի Հմր 50 ։

ԺԱ Եզ . Լ . 2 ։
ԺԲ Թու . Իե . 1 ։

ն · ք · գէ · Իսր 1471

տաւ , ու զանիկայ առաւ . և ինքը վաթսուն տարեկան էր . ու անի-
22 կայ Սեղուբը ծնաւ անոր : Եւ Սեղուբ ծնաւ Ցայիրը . ու ասիկայ Գաղաադու երկրին մէջ քսանու-
23 իրեք քաղաք ունէր : ♪ Ու *Գեսուրը , ու Արամը" , Ցայիրի գիւղաքաղաքները , կանաթը ու անոր գեղերը՝ վաթսուն քաղաք առաւ անոնցմէ . ասոնց ամէնը՝ Գաղաադու
24 Հօրը Մաքիրին որդւոցն էր : Ու †Եսրոն՝ քաղէբ Եփրաթայի մէջ մեռնելէն ետքը , Եսրոնին կնիկը Աբիան" անոր ծնաւ Թեկուէին
25 Հայրը Ասքուրը : Ու Եսրոնին անդրանկանը Եբամէլին որդիքը ասոնք էին . անդրանիկը՝ Հռամ , Բունա , Օրէն ,
26 Ասոմ -- Աբիա : Եւ Եբրամէլը մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր , ու անոր անունը Ատարա էր . անիկայ Օնա-
27 մի մայրը եղաւ : Ու Եբրամէլին անդրանկանը Հռամին որդիքը ասոնք էին . Մաաս , Ցամին ու Ա-
28 կոր : Եւ Օնամի որդիքը՝ Սամայի ու Ցադայ էին : Եւ Սամայիին որդիքը՝ Նադար ու Աբիսուր էին :
29 Եւ Աբիսուրին կնկանը անունը Աբիհայիլ էր , որ անոր ծնաւ Աբ-
30 բանը ու Մովղեդը : Եւ Նադաբին որդիքը՝ Սաղադ ու Ափփեմ էին . ու Սաղադ անորդի մեռաւ :
31 Եւ Ափփեմին որդին՝ Ցեսսի , ու Ցեսսիին որդին՝ Սեսան , ու Ես-
32 սանին որդին Աղայի էր : Եւ Սամայիին եղբօրը՝ Ցադայիին որդիքը , Ցեթեր ու Ցովնաթան էին . ու
33 Ցեթեր անորդի մեռաւ : Եւ Ցովնաթանի որդիքը՝ Փաղէթ ու Զազա էին : Եբրամէլին որդիքը ասոնք էին :
34 Եւ Սեսան տղաքներ չունեցաւ , բայց միայն աղջիկներ : Ու Սեսան՝ Ցարբա անունով Եգիպտացի ծա-
35 ռայ մը ունէր . Ու Սեսան իր աղջիկը՝ իր Ցարբա ծառային կնիկ տուաւ . որ անոր՝ Եթթին ծնաւ :
36 Ու Եթթի ծնաւ Նաթանը , և
37 Նաթան ծնաւ *Զաբադը , Ու Զաբաթ ծնաւ Ոփղալը , և Ոփղալ
38 ծնաւ Ովբէդը , Ու Ովբէդ ծնաւ Ցէուն , և Ցէու ծնաւ Ազարիան ,
39 Ու Ազարիա ծնաւ Քեղղեսը , և
40 Քեղղես ծնաւ Եղեասան , Ու Եղեասա ծնաւ Սասոմն , և Սասոմ
41 ծնաւ Սեղղումը , Ու Սեղղում ծնաւ Ցեկամիան , և Ցեկամիա ծնաւ Եղիսաման :
Իսր 1471, ք
42 Ու Եբրամէլին եղբօրը Քաղէբին որդիքը . անոր անդրանիկը Մեսա՝ Զիփի Հայրն էր , ու Քեբրոնի Հայ-
43 րը՝ Մարեսայի որդին էր : Եւ Քեբրոնի որդիքը՝ Կորհ , ու Թափուա ,
44 և Րոկոմ ու Սեմա էին : Ու Սեմա ծնաւ Հռաամը՝ Ցարկաամի Հայրը ,
45 ու Րոկոմ ծնաւ Սամայիին : Եւ Սամայիին որդին Մաոն էր . ու Մաոնը՝ Բեթսուրին Հայրն էր :
46 Եւ Քաղէբին հարճը Գեփան ծնաւ Առանը , Մոսան ու Գաղէզը . և
47 Առան ծնաւ Գաղէզը : Ու Ցադայիին որդիքը՝ Հռադեմ , Ցովաթամ , Գեսան , Փաղէտ , Գեփա
48 ու Սագաֆ էին : Եւ Քաղէփին հարճը Մաաքան ծնաւ Սեբերը ու
49 Թաբանան . Նաև ծնաւ Մադմանայի Հայրը Սագաֆը , ու Մաքաբենայի Հայրը ու Գաբաայի Հայրը Շաւան . և Քաղէբին աղջիկը՝ Աքսա էր :
50 Եփրաթի անդրանկանը Ովբի որդւոյն Քաղէբին որդիքը ասոնք էին . Կարիաթարիմի Հայրը Սո-
51 բաղ , Բեթլէհեմի Հայրը՝ Սաղմոն ,
52 Բեթգադերի Հայրը՝ Հարեփ : Եւ Կարիաթարիմի Հօրը Սորաղին որդիքը՝ Հարօէ , -- Մանագաթա-
53 ցւոց կէսն էին : Եւ Կարիաթարիմի տոհմերը՝ Ցեթերացիք , Փութացիք , Սամաթացիք ու Մասարացիք էին . Սարաացիք ու Եսթա-
54 ւուղացիք ասոնցմէ ելան : Սաղմոնին որդիքը՝ Բեթլէհեմ , Նետոփաթացիք , Ատարովթ , Ցովաբին տունը , ու Մանաքաթացւոց
55 կէսը , ու Սարացիք էին : Եւ Գաբեսի մէջ բնակող դպիրներուն տոհմերը Թարգաթացիք , Սամաթացիք , Սովկաթացիք . ասոնք՝ Ռեքաբի տանը Հօրմէն՝ Եմաթէն ելլող Կենեցիք էին :

Գ Լ · Գ

1 Դաւիթին որդիքը : 10 Անոր սերունդը մին-
չև Սեդեկիա : 17 Ցեքոնիային յաջորդները :

1 Եւ Գաւիթին Քեբրոնի մէջ ծնած որդիքը ասոնք էին . անդրանիկը Ամնոն՝ Ցեզրայէլացի Աբիհոամէն , երկրորդը Դանիէլ՝ Կարմելացի Աբիգայէլէն ,
2 երրորդը Աբիսողոմ՝ Գեսուրի թագաւորին Թողմիին աղջկանը Մաաքային որդին , չորրորդը Ադոնիա՝ Ագգիթին
3 որդին , Հինգերորդը Սափատիա՝ Աբիտալէն , վեցերորդը Ցեթրամ՝
4 իր կնիկէն՝ Եգղայէն : Այս վեցը անոր ծնան Քեբրոնի մէջ . և Հոն եօթը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ . ու Երուսաղեմի մէջ երեսուներիք տարի թագաւորութիւն ըրաւ :
5 Ու Երուսաղեմի մէջ ասոնք ծնան անոր . Սամուա , Սովբաբ , Նաթան ու Սողոմոն . -- չորսը՝ Բաթսուայէլի աղջիկէն՝ Բեբսաբէէն ,
6 Եբհ . Եւ Ցեբաար , ու Եղիսամա ,

ն · ք · գէ · Իսր 1471, ք

ւ Ցես . ժե . 17 ։
Դ Հմր 19 ։

ւ Դատ . ա . 16 ։
– Երեմ . լե . 2 ։

Իսր 1053, ք
– բ Թագ . գ . 2 ։
բ Ցես . ժե . 56 ։
† բ Թագ . գ . 3 Յ՚ը---ն Քիլոբ ։
ա բ Թագ . գ . 5 ։
ե բ Թագ . բ . 11 ։
Ը բ Թագ . ե . 5 ։
ի բ Թագ . ե . 14 ։ Գլ · ժգ · 4 ։
ը բ Թագ . ժբ · 24 ։
Ք բ Թագ . ժա · 3 Յ՚ը---ն Էլիամ ։
‡ կ–՛ Եղիսամա . բ Թագ . ե . 15 ։

7 ու Եղիփազէտ, Եւ Նոբա, ու Նա-
8 փեկ, և Գափիէ, Ու Եղիսամա,
ու ՛Եղիադա ու Եղիփազէտ. Ի-
9 սրա՛ինն էին. Ամէնն ալ Դաւիթին
որդիներն էին, հարճերուն որդի-
ներէն, ու անոնց քրոջմէն՝ Թա-
մարէն ՝ի զատ։
10 Եւ Սաղոմոնին որդին Ռոբովամ
էր. անոր որդին Աբիա, անոր որ-
դին Ասա, անոր որդին Յովսա-
11 փատ, Անոր որդին Յովրամ, անոր
որդին ՛Ոքոզիա, անոր որդին Յո-
12 վաս, Անոր որդին Ամասիա, անոր
որդին ՛Ազարիա, անոր որդին Յո-
13 վաթամ, Անոր որդին Ահազ, ա-
նոր որդին Եզեկիա, անոր որդին
14 Մանասէ, Անոր որդին Ամոն, ա-
15 նոր որդին Յովսիա։ Եւ Յովսիա-
յին որդիքը, անդրանիկը Յօհա-
նան, երկրորդը Յովակիմ, եր-
րորդը Սեդեկիա, չորրորդը Սող-
16 ղում էր։ Ու Յովակիմին որդիքը,
անոր որդին Յեքոնիա, անոր որդին
17 Սեդեկիա էր։ Ու Յեքոնիային որ-
դիքը՝ Ասիր. անոր որդին Սաղա-
18 թիէլ. Նաև Մելքիրամ, Փա-
դայիա, Սանէսար, Յեկամիա,
19 Ովսամա ու Նադաբիա էին։ Եւ
Փադայիային որդիքը Զօրաբաբէլ
ու Սեմէի էին. ու Զօրաբաբելին
որդիքը՝ Մեսուղամ ու Ընանիա.
ու անոնց քոյրը Սաղոմիթ էր.
20 Նաև Ասուբա, ու Ոհղ, և Բա-
բաքիա, ու Ասադիա և Յովսաբե-
21 սեդ. Հինգ էին։ Եւ Ընանիային
որդիքը՝ Փաղատիա ու Եսայի էին.
*Հռափայիային որդիքը, Ռոնայի
որդիքը, Արդիային որդիքը, Սե-
22 քենիային որդիքը՝։ Ու Սեքենիա-
յին որդին՝ Սեմայիա էր. ու Սե-
մայիային որդիքը՝ Հքետտուս, և
Իգաղ, ու Բերիա, և Նաարիա
23 ու Սափատ. վեց էին։ Եւ Նաա-
րիայի որդիքը՝ Եղհովէնայի, ու
Եզեկիա ու Եզրիկամ. Իրեք էին։
24 Ու Եղհովէնայիին որդիքը՝ Ովդու-
իա, ու Եղիասիբ, և Փաղայիա,
ու Ակկուբ, և Յօհանան, ու Դա-
ղայիա և Ընանի. եօթն էին։

Գ Լ · Դ

1 Յուդայի սերունդը։ 5 Եսրոնին մեռնելէն
ետքը՝ իրեն ծնած Ասքուրէն յառաջ եկած սե-
րունդը։ 9 Գաբեսին ու անոր աղօթք ընե-
լուն վրայով։ 21 Սելոմի սերունդը։ 24
Շմաւոնի սերունդը, ու քաղաքները. 39 ա-
նոնք Գեդովրին՝ ու Սէիր լեռը բնակող Ամա-
ղեկացիներուն վրայ կը տիրեն։

1 Յուդայի որդիքը՝ Փարէս, Ես-
րոն, ու Քարմի, և Ովր ու Սորագ
2 էին։ Եւ Սորագին որդին Բ՚ռէա-
յիան՝ Յեթը ծնաւ. ու Յեթ՝ Ա-
քիմային ու Ղաադը ծնաւ. Սա-
3 բաստոց տոհմերըասոնք են։ Ու

Ետամի †Հօրմէն ասոնք եղան. Յեզ-
րայէլ, ու Յեսմա ու Յեդբաս. և
անոնց քրոջը անունը Եսելեփօն
4 էր։ Ու Գէդովրի հայրը Փանուէլ,
և Ովսայի հայրը Եզեր էր. ասոնք
Բեթլէհեմի հօրը՝ Եփրաթի անդ-
րանկանը ‡Ովրին որդիքն էին։
5 Ու Թեկուէի հայրը Ասքուր եր-
կու կնիկ ունէր, Եղասա ու Նաա-
6 րա. Եւ Նաարա անոր ծնաւ Ոքո-
զամը, Ոփերը, Թեմանը ու Ա-
հասթարին. Նաարային որդիքը
7 ասոնք էին։ Ու Եղասայի որդիքը՝
Սարեթ, Սահառ ու Եթնան էին։
8 Եւ Կովս ծնաւ Ենովրը, Սօբե-
բան, ու Հառումի որդւոյն Ահար-
հելին տոհմերը։
9 Եւ Գաբես՝ իր եղբայրներէն
Ժփառաւոր էր. ու անոր մայրը ա-
նոր անունը ‡Գաբես դրաւ, ըսե-
լով. Զանիկայ տրտմութեամբ
10 ծնայ։ Եւ Գաբես՝ Իսրայէլի Ա-
տուծոյն աղաղակեց, ու ըսաւ. Ե-
րանի թէ ամէն կողմանէ զիս օրհ-
նես, ու իմ սահմանս մեծցընես, և
քու ձեռքդ ինծի հետ ըլլայ, ու
զիս չարէն ազատես, որ ինծի
տրտմութիւն չըլլայ։ Եւ Ա-
տուած անոր խնդիրքը կատարեց։
11 Ու Սուհայի եղբայրը Քեղուբ՝
Մահիրը ծնաւ, որ անիկայ Եսթօնի
12 հայրն էր։ Եւ Եսթօն ծնաւ Բեթ-
ռափան, ու Փասէն, և Իրնահասին
հայրը Թանան. ասոնք Հռեքայի
13 մարդիկներն էին։ Ու Կենազի որ-
դիքը՝ Ղոթոնիէլ ու Սարայիա
էին. և Գոթոնիէլին որդին Ա-
14 թաթ էր։ Ու Մաոնաթայի ծնաւ
Եփրան. և Սարայիա ծնաւ Յո-
վաբը՝ ‖Խեզքարասիմի հայրը.
(քանզի անոնք արհեստաւորներ
15 էին։) Ու Յեփոնեան Քաղերին
որդիքը՝ Իրու, Էլա ու Նաամ էին.
16 ու Էլային որդին՝ Կենազ էր։ Եւ
Յալելելի որդիքը՝ Զիփ, Զիփա,
17 Թիրիա ու Ասարէլ. Ու Եզրային
որդիքը՝ Յեթեր, Մօրադ, Ափեր
ու Յաղօն էին. ու ===որ Բ՚ինէը ծը-
նաւ Մարիամը, և Սամայիին, ու
18 Եսթեմովէ հայրը Յեսբան. Եւ
անոր կնիկը Յուդիան ծնաւ Գե-
դովրի հայրը Յարեդը, Սոքովի
հայրը Քաբերը, ու Զանովհի հայ-
րը Յեքթիէլը. և Մօրադին առած
Փարաւոնի աղջկանը՝ Բեթիային
19 որդիքը ասոնք էին։ Ու ===որ կընի-
կանը Նահամին քրոջը՝ Ովդիային
որդիքը՝ Կեիլային հայրը Գարմին,
ու Մաաթացի Եսթեմոին էր։
20 Եւ Սիմոնի որդիքը՝ Ամնոն, Հռի-
նա, Բենհանան ու Թիղոն էին. ու
Յեսսիին որդիքը՝ Զոհեթ ու Բեն-
զոհեթ էին։

Ն · ք · գԲ · Խբ 1053, ՃՃ

՛Գլ · ԺԳ · 7 ի՚ըռւթ Բաղդադա։
Ի Ցես բ Թագ · ե. 14 · 15 · 16 · Ա բ Թագ · Ժգ · 1։
Ի գ Թագ · Ժա. 43։ Ժե. 6։
՛՛բ Մն. ի. 17 ի՚ըռւթ Ցովաքազ · Ի-ի Խր · 6 ի՚ըռւթ Ազարիա։
Ի գ Թագ. Ժե. 30 ի՚ըռւթ Ոզիա։

Ն · ք · գԲ · 1300, ՃՃ

† Կ՚՝ որդիքը

‡ Գլ · բ · 50։
Գլ · բ · 24։

Ի Ծն · լԶ · 19։
‡Ի՚՝ տրտմութիւն։

ՂՑես · Ժե · 17։

‖Ի՚՝ արհեստաւորաց ձորին
Ի Նէեմ. Ժա. 35։

*Կ՚՝ անոր որդին Հռափայիա, անոր որդին Ռոնայ, անոր որդին Արդիա, անոր որդին Սեքենիա։
Հ Եզր · բ · 2։

1300, ՃՃ

— Ծն · լԲ · 29 · իզ · 12։
Բ Գլ · բ · 52 ի՚ըռւթ Հաբօթ։

21 Եւ ԷԳուդայի որդւոյն Սելոմին որդիքը՝ Ղէբայի հայրը էր, ու Մարեսայի հայրը Ղասադա, և Ասբէայի տանը՝ բէզեզադործներուն
22 տանը տոհմերն էին. Նաև Ցովաղիմի, և Քուզեբայի մարդիկները, ու Ցովասը և Սարափը՝ որոնք Մովաբի մէջ տէրութիւնը ունեցան, ու Յասուբի լեհէմ, *ու Ադդէբա-
23 բիմ աթթիկիմ՝՝: Ասոնք բրուտներ, և պարտէզներու ու փարախներու մէջ բնակողներ էին. Թագաւորին քովը անոր գործքին համար հոն կը բնակէին:
24 Շմաւոնի որդիքը՝ Նամուէլ, Յամին, Յարիբ, Զարա, ու Սաա-
25 ուղ. Անոր որդին Սեղղում, անոր որդին Մասմա, անոր որդին
26 Մասմա. Ու Մասմայի որդիքը, անոր որդին Ամուէլ, անոր որդին
27 Զաքուր, անոր որդին Սեմէի. Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց աղջիկ ունէր. բայց անոր եղբայրները շատ տղաքներ չունէին. ու անոնց բոլոր տոհմերը Ցուդայի որ-
28 դւոցը չափ չշատցան. Եւ անոնք †Բեերսաբէէի, ու Մօղադայի, ու
29 Ասեր սուաղի, Եւ Բաղայի, ու Ա-
30 սեմի, և Թուղադի, Ու Բաթուէլի,
31 ու Հորմայի, և Սիկեղակի, Ու Բեթմարքաբաովթի, և †Ասեր սուսիմի, ու Բեթբարէէի և Սագարիմի մէջ բնակեցան. մինչև Դաւիթին թագաւոր եղած ատենը ասոնք էին
32 անոնց քաղաքները, Ու անոնց գեղերը՝ Նոր Եթամ, Ային, Ռեմմոն, Թորան ու Ասան. հինգ քա-
33 ղաք՝ Եւ ասոնց քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը մինչև Բահաղը. անոնց բնակութիւնները
34 ու †վճռակները ասոնք էին՝ Ու Մոսոբաբ, և Ցամլէք, ու Ամա-
35 սիայի որդին Ցոսա, Եւ Ցովէլ, ու Ասիելի որդւոյն Սարայիայի որդւոյն
36 Ցոսաբիայի որդին Ցէուն, Ու Եղովէնայի, ու Ցակոբայ, և Ցասուբիա, ու Ասայիա, և Ադիել, ու
37 Ցեսիմիէլ, ու Բանեա, Եւ Սեմայիայի որդւոյն Սամարիի որդւոյն Ցեդայիայի որդւոյն Աղոնի որդւոյն
38 Սեփեդիի որդին Զիզան՝ Ասոնունները՝ իրենց տոհմերուն մէջ իշխաններ էին. ու անոնց աղգատոհմերը խիստ շատ-
39 ցան՝ Եւ իրենց անասուններուն համար արօտ փնտռելով՝ Գեդովրի մուտքը գացին մինչև ձորին արևե-
40 լեան կողմը. Եւ առատ ու աղէկ արօտ գտան. ու ան երկիրը ընդարձակ էր, և խաղաղութեան ու հանդարտութեան մէջ էր. քանզի առաջ՝ Քամէն եղողները հոն կը
41 բնակէին՝ Եւ ասոնունները՝ գրուածները՝ Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը գացին, ու անոնց վրանները և հոն գտնուած բոլոր նակարանները Էզարկին, ու զանոնք բնաջինջ ըրին մինչև ասօրա, և անոնց տեղը բնակեցան. վասն զի հոն իրենց հօտերուն համար արօտ
42 էր՝ Ու անոնցմէ՝ Սիմէոնի Շմաւոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սեիր լեռը գացին, իրենց վրայ Ցեսսիի որդիքը՝ Փաղատիան, Նեարիան, Հռափայիան ու Ոզիէլը
43 իշխան ՚՚Ն՚՚ւով. Եւ †Ամաղեկին փախստական մնացորդները զարկին, ու մինչև ասօրա հոն բնակեցան:

ԳԼ. Ե

1 Իր անդրանկութենէն զրկուած Ռուբենին անդրանգը մինչև գերութիւնը. 9 անոնց բնակութիւնը, ու Հագարացւոց վրայ ըրած յաղթութիւնը՝ 11 Գադի որդւոցը գլխաւոր մարդիկը՝ ու բնակութիւնները՝ 18 Ռուբենեանց, Գադեանց, ու Մանասէի կէս ցեղին թիւը ու յաղթութիւնները՝ 23 Կէս ցեղին բնակութիւնները ու գլխաւոր մարդիկները՝ 25 Անոնց գերութիւնը իրենց մեղքին համար:

1 Եւ Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը՝ (քանզի ՚՚անդրանիկը անիկայ էր. բայց †իր հօրը անկողինը պղծելուն համար, †իր անդրանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որդւոյն՝ Ցովսեփին որդւոցը տրուեցաւ. ու ազգահամարին մէջ
2 անդրանիկի պէս չգրուեցաւ՝ Իսկ †Ցուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ. ու անկէ †իշխաններ Էլան. բայց անդրանկութեան իրաւունքը
3 Ցովսեփինն էր՝) Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը՝ Ենովք, Փաղղուս, Եսրոն ու Քարմի էին՝ Ցովսելին որդիքը, անոր
4 որդին Սեմայիա, անոր որդին Գոգ,
5 անոր որդին Սեմէի, Անոր որդին Միքա, անոր որդին Ռէայիա, ա-
6 նոր որդին Բաալ, Անոր որդին Բէերա, որն որ †Ասորեստանի թագաւորի փաղասար թագաւորը գերի տարաւ. անիկայ Ռուբե-
7 նեանց իշխանն էր՝ Եւ անոր եղբայրները՝ իրենց տոհմերովը ՚՚երբոր ազգահամարին մէջ գրուեցան, ՚՚Ն՚՚ց գլխաւորը՝ Ցէիէլն էր, եղբը
8 Զաքարիան, Եւ Ցովելի որդւոյն Սեմայի որդւոյն Ազազին որդին՝ Բաղան. ասիկայ †Արոերի մէջ, ու ՚՚նէ մինչև Նաբաւ, ու Բէէլմոն
9 բնակեցաւ. Եւ արևելեան կողմը՝ Եփրատ գետէն մինչև անապատը բնակեցաւ. քանզի անոնց անասուները †Գաղաադու երկրին մէջ
10 շատցեր էին՝ Ու Սաուղին օրերը՝ անոնք պատերազմ բրին †Հագարացւոց հետ, որոնք իրենց ձեռքը ինկան. ու Գաղաադու բոլոր ա-

ն. ք. գ.Ե. 1300, ԸԸ
ԸՆ. լը. 1, 5; Ել. 12:
* կ՚ըսէ՝ բայց ՚՚Ն՚՚ հին բաներ են:
Ն. ք. գ.Ե. իրր 715
Ի Գ Թագ. ԺԸ. 8:
Բ Ցես. ա Թագ. Ժե. 8; է. 17; բ Թագ. Ը. 12:
Բ Ցես. խզ. 10, և Եզ. զ. 15, և Թու. իզ. 12 Լ՚ԸՆ՚Ի Ցամուէլ՝
†Ցես. ԺԹ. 2:
†Ցես. ԺԹ. 5 Լ՚ԸՆ՚Ի Ասեր սուսա:
Լ Ցես. ԺԹ. 8 Լ՚ԸՆ՚Ի Բաալգէթ բէեր:
† կ՚ըսէ՝ ազգարանութիւնները
իրր 715
1300, ԸԸ
ՆՆ. խթ. 32; խԹ. 3:
Բ Ընդ. լե. 22; խԹ. 4:
‡ Ընդ. խը. 15, 22:
Բ Ընդ. խթ. 8, 10; Սաղ. կ. 7; ՃԸ. 8; Ի Մխ. ե. 2; Մաա. բ. 6:
Ղ Ընդ. իզ. 9; Ել. գ. 14; Թու. իզ. 5:
Ի Գ Թագ. ԺԵ. 29; ԺԶ. 7:
Ը Ցես հԾ 17:
Բ Ցես. ԺԳ. 15, 16:
†Ցես. իր. 9:
Ի Ընդ. իե. 12:

Ն · Ք · ԳՒ · 1300 , ՃՀ

Ղ ՑԽ · Ժգ · 11 , 24 ։

բևէլեան կողմերը՝ անոնց վրաննե-
րուն մէջը բնակեցան ։
11 Եւ Գադի որդիքը ասոնց դիմա-
ցը՝ Բասանու երկրին մէջ բնակե-
12 ցան մինչև Սելքա · Գլխաւորը՝
Յովէլ , ու երկրորդը՝ Սափամ ,
ետքը Յանայի , ու Սափատ՝ Բա-
13 սանի մէջ ։ Եւ անոնց եղբայրները
իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ,
Միքայէլ , Մեսուղամ , Սաբէէ ,
Յովրէ , Յաքան , Զիա , ու Եբեր ,
14 եօթն էին ։ Ասոնք Բուզի որդւոյն
Յաքդովի որդւոյն Գեսիսայի որ-
դւոյն Միքայէլի որդւոյն Գաղաա-
դի որդւոյն Յարոայի որդւոյն Հու-
րիի որդւոյն Աբիխըլէլն որդիքն Ե-
15 ին ։ Անոնց ազգատոհմներուն իշ-
խանը՝ Գունիի որդւոյն Աբդիէլէն
16 որդին Աքին էր ։ Եւ անոնք Գա-
ղաադու մէջ , Բասանի ու անոր
[1] ԳԼ · ԽԵ · 29 · գիւղաքաղաքներուն մէջ , ու Իսա-
բոնի բոլոր արուարձաններուն մէջ՝
մինչև անոնց սահմանները բնակե-
[2] դ Թագ · Ժե · 5 , 32 · 17 ցան ։ Ամէն ասոնք Ցուդայի [3] Յո-
[4] դ Թագ · Ժգ · 16 , 28 · վաթամ Թագաւորին օրերը , ու
Իսրայէլի [4] Երոբոամ Թագաւո-
րին օրերը՝ ազգահամարին մէջ
գրուեցան ։
18 Ռուբենի որդիքը , ու Գա-
դեանք , ու Մանասէի կէս ցեղը՝
քառասունուչորս հազար եօթը հա-
րիւր վաթսուն զօրաւոր , վահան
ու սուր կրող , և աղեղ քաշող ,
պատերազմ սորված , ու պատե-
19 րազմի ելլող մարդիկներ էին ։ Եւ
[5] Ծն · Իե · 15 ։ Գւ · ա · 81 ։ անոնք Հագարացւոց , [5] Ցետուրա-
ցւոց , Նափեսացւոց , ու Նոդա-
Իսր 1300, ՃՀ 20 բացւոց հետ պատերազմ բրին , Եւ
[6] Ց Ես · Հմր 22 ։ անոնց յաղթեցին . ու Հագարա-
ցիք և բոլոր անոնց հետ եղողները
անոնց ձեռքը տրուեցան . քանզի
անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ
Ել Սպ · Իր · 4 , 5 · աղաղակեցին , ու անոնց լսեց .
21 վասն զի Աստոր ապաւինեցան ։ Եւ
անոնց անասունները՝ հինսուն հա-
զար ուղտ , ու երկու հարիւր հինսուն
հազար ոչխար , ու երկու հազար
էշ , և հարիւր հազար մարդ գերի
22 բրին . (Քանզի շատերը մեռած ին-
կան . ինչու որ [6] պատերազմը
[6] դ Թագ · Ժե · 29 · Ժէ · 6 · Աստուծմէ էր .) ու մինչև [7] գերու-
թիւնը՝ անոնց տեղը բնակեցան ։
23 Եւ Մանասէի որդւոյոյը կէս ցեղը
ան երկրին մէջ բնակեցան , Բա-
սանէն մինչև Բաալհերմոնը , Սա-
նիրը , ու Հերմոն լեռը . [8] Նոքա բազ-
24 մաթիւ էին ։ Եւ անոնց ազգա-
տոհմներուն իշխանները ասոնք Ե-
ին · Ափեր , Ցեսսի , Եղիէլ , Եզրի-
էլ , Երեմիա , Ովդուիա ու Ցաքդի-
էլ , [9] զօրաւոր՝ քաջ ու ա-
նունի մարդիկներ էին , ու իրենց
ազգատոհմներուն իշխաններն էին ։
25 Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն
դէմ ապստամբեցան , ու ան երկ-
րին ազգացը [7] Աստուածներուն ե-
տևէն էրթալով պոռնկեցան , որ Ա-
ստուած զանոնք անոնց առջևէն
26 բնաջինջ բրած էր ։ Եւ Իսրայէլին
Աստուածը՝ Ասորեստանի [10] Փուղ
Թագաւորի հոգին՝ ու Ասորեստա-
նի [11] Թագղաթ փաղասար Թագա-
ւորին հոգին գրգռեց , ու Ռուբե-
նեանները , Գադեանները , ու Մա-
նասէին կէս ցեղը գերի բրաւ , և
զանոնք [12] Քաղան , ու Քաբովրը ,
ու Հարան , ու Գովզան գետը տա-
րաւ մինչև աս օրս ։

Իսր 1300, ՃՀ

[7] դ Թագ · Ժէ · 7 ։

Իսր 771

[8] դ Թագ · Ժե · 19 ։

Իսր 740

[9] դ Թագ · Ժե · 29 ։

[10] դ Թագ · Ժէ · 6 ։ Ժբ · 11 ։

ԳԼ · Զ

1 Ղևիի որդիքը ։ 4 Քահանայից ազգահամարը մինչև գերութիւնը ։ 16 Գերսոնին , Մերարիին , ու Կահաթին տոհմերը ։ 49 Ահարոնին պաշտօնը , ու անոր սերունդը մինչև Աբիմաաս ։ 54 Քահանայից ու Ղեւտացւոց քաղաքները ։

1 Ղևիի որդիքը՝ [1] Գերսոն , Կահաթ
2 [2] ու Մերարի էին ։ Եւ Կահա-
թին որդիքը՝ Ամրամ , Իսահառ ,
3 Քեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Եւ Ամ-
բամին որդիքը՝ Ահարոն , Մովսէս
ու Մարիամ էին ։ Ու Ահարոնին
որդիքը՝ [3] Նադաբ , Աբիուդ , Ե-
4 ղիազար ու Իթամար էին ։ Եղիա-
զար Ծնաւ Փենէհէսը , [4] Փենէհէս
5 Ծնաւ Աբիսուան , Եւ Աբիսուա
Ծնաւ Բոկկին , ու Բոկկի Ծնաւ
6 Ոզին , Եւ Ոզի Ծնաւ Զարհիան , ու
7 Զարհիա Ծնաւ Մարիոթը , ու Մա-
րիոթ Ծնաւ Ամարիան , և Ամարիա
8 Ծնաւ Աքիտովը , Ու [5] Աքիտով
Ծնաւ Սադովկը , ու [6] Սադովկ Ծնաւ
9 Աքիմաասը , Եւ Աքիմաաս Ծնաւ
Ազարիան , ու Ազարիա Ծնաւ Յո-
10 հանանը , Եւ Յոհանան Ծնաւ Ա-
զարիան . (Ասիկայ էր որ Սողոմո-
նին Երուսաղէմը շինած Տաճա-
րին մէջ Քահանայութիւն բրաւ .)
11 Ու [7] Ազարիա Ծնաւ Ամարիան , և
12 Ամարիա Ծնաւ Աքիտովը , Ու Ա-
քիտով Ծնաւ Սադովկը , ու Սա-
13 դովկ Ծնաւ Սեղղումը , Եւ Սեղ-
ղում Ծնաւ Քեղկիան , ու Քեղկիա
14 Ծնաւ Ազարիան , Եւ Ազարիա
Ծնաւ Սարայիան , ու Սարայիա
15 Ծնաւ Յովսադակը ։ Եւ Յովսադակ
գնաց , [8] երբոր Տէրը Յուդան ու
Երուսաղէմը Նաբուգոդոնոսո-
րին ձեռքովը փոխադրեց ։
16 Ղևիի որդիքը՝ [9] Գերսոն , կա-
17 հաթ ու Մերարի էին ։ Ու Գեր-
սոնին որդւոյոյը անուններն ասոնք
18 էին · Ղոբենի ու Սեմէի ։ Եւ կա-
հաթին որդիքը՝ Ամրամ , Իսա-
19 հառ , Քեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Մե-
րարիին որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի

Ն · Ք · ԳՒ · Իսր 1300, ՃՀ

Ա Թագ · Ժէ · 7 ։

Իսր 771

Ա Թագ · Ժե · 19 ։

Իսր 740

Ն Թագ · Ժե · 29 ։

Ն Թագ · Ժէ · 6 ։ Ժբ · 11 ։

[1] Ծն · Խգ · 11 ։ Եւ · գ · 16 ։ Թուա · Իգ · 57 ։ Գւ · Իգ · 6 ։ Հմր 16 ։

[2] Ել · Ե · 1 ։

[3] Ղև · Ժ · 1 ։

[4] Ր Թագ · Բ · 17 ։

[5] Ա Թագ · Ժ · 27 ։

[6] Ա Թագ · գ · 8 ։ Մն · գ ։

[7] Ցեսր Մն · Իգ · 17 , 18 ։

[8] Ցես Եզր · է · 3 ։

[9] Ընկեմ. Ժա · 11 ։

Ա Թագ · Իե · 18 ։

[10] Ել · գ · 16 ։ Հմր 1 ։

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր1300, ԷՀ

ԵՒ ասոնք էին՝ զհատացուց տոհմերը իրենց հայրերուն համեմատ ։
20 Գերսոնին՝ Ռեհէլը · անոր որդին Ղոբենի , անոր որդին Ցեհէ , անոր
ՏՀԺ· 42 · 21 որդին Յոամմա , Անոր որդին Ցովաք , անոր որդին Ադդով , անոր որդին Զարա , անոր որդին Ցաթրի էր ։
22 Կահաթին որդիքը · անոր որդին Ամինադաբ , անոր որդին Կորխ ,
23 անոր որդին Ասիր , Անոր որդին Եղկանա , անոր որդին Աբիասափ ,
24 անոր որդին Ասիր , Անոր որդին Թահաթ , անոր որդին Ուրիէլ , անոր որդին Ոզիա , ու անոր որդին
25 Սաւուղ էր ։ Ու Եղկանային որ-
ԼՏԱՎ ՀԺՐ 35 · 36 · 26 դիքը՝ Նամեսայի , Ախիմոթ , Ո-Եղկանա էին · Եղկանային որդիքը · անոր որդին Սուփի , ու անոր
27 որդին Նահաթ , Անոր որդին Եղիաբ , անոր որդին Ցերոամ , անոր
28 որդին Եղկանա էր ։ Ու Սամուէլին որդիքը , անոր անդրանիկը՝ Ցօ-վէլ , ու երկրորդը՝ Աբիա էր ։
ՏՀԺ 38 · ա Թագ · ը · 2 · 29 Մերարիին որդիքը՝ Մոողի · անոր որդին Ղոբենի , անոր որդին
30 Սհմի , անոր որդին Ոզա , Անոր որդին Սամաա , անոր որդին Անդիա , անոր որդին Ասայիա էր ։
Իսր1280, ԷՀ ՏԳԼ · ԺԳ · 1 · 31 Ու ասոնք էին որ Դաւիթ երգեցողութեան պաշտօնին վրայ դրաւ Ցերոջը տանը մէջ՝ տապանակին
32 հանգստանալէն ետքը · Ու անոնց պաշտօնը՝ ժողովքի խորանին առջևը օրհնութիւն երգել էր , մինչև որ Սողոմոն Երուսաղէմի մէջ Ցերոջը տունը չհնեց · ու իրենց կարգին համեմատ՝ իրենց պաշտօնին վրայ
33 կը կենային ։ Ու իրենց որդիներովը կեցողները ասոնք էին · Կահաթեանց որդիներէն Երգեցող Եմանը՝ Ցովելին որդին , Ը՛ Սա-
34 մուելին որդին , Ը՛ Եղկանային որդին , Ը՛ Ցերոամին որդին , Ը՛ Եղկելին որդին , Ը՛ Թո-
35 վային որդին , Ը՛ Սուփիին որդին , Ը՛ Եղկանային որդին , Ը՛ Մահաթին որդին , Ը՛
36 Ամեսայիին որդին , Ը՛ Եղկանային որդին , Ը՛ Ցովելին որդին , Ը՛ Ազարիային որդին , Ը՛
37 Ը՛ Սոփոնիային որդին , Ը՛ Թահաթին որդին , Ը՛ Ասիրին
ՏԵՒ· Ա· 24 · որդին , Ը՛ Աբիասափին որ-
38 դին , Ը՛ Կորխին որդին , Ը՛ Իսահարին որդին , Ը՛ կահաթին որդին , Ը՛ Ղևիին որդին ,
39 Ը՛ Իսրայելին որդին էր · Եւ անոր աջ կողմը կայնողը՝ իր եղբայրը Ասափն էր · Ը՛ Ասափ՝ Բարաքիային որդին , Ը՛ Սա-
40 մայիին որդին , Ը՛ Միքայէլին որդին , Ը՛ Բահասիա-
յին որդին , Ը՛ Մեղքիային
41 որդին , Որ Ը՛ Ադդայիին որդին , Ը՛ Զարայիին որդին , Ը՛
42 Ադդայիային որդին , Որ Ը՛ Եթանին որդին , Ը՛ Զամմայիին որ-
43 դին , Ը՛ Սեմէիին որդին , Որ Ը՛ Ցեհէին որդին , Ը՛ Գերսոնին
44 որդին , Ը՛ Ղևիին որդին էր · Ու անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որդիքը ձախ կողմը կային · Եթան՝ Կիսեային որդին , Ը՛
45 Աբդիին որդին , Ը՛ Մալուքին որդին , Որ Ը՛ Ասաբիային որդին , Ը՛ Ամասիային որդին , Ը՛
46 Քեղկիային որդին , Որ Ը՛ Ամասիին որդին , Ը՛ Բանիին որ-
47 դին , Ը՛ Սամերին որդին , Որ Ը՛ Մոողիին որդին , Ը՛ Մուսիին որդին , Ը՛ Մերարիին որ-
48 դին , Ը՛ Ղևիին որդին էր ։ Ու անոնց եղբայրները՝ Ղևտացիք Աստուծոյ տանը խորանին ամէն ծառայութեանը նուիրուած էին ։
49 Բայց Ահարոն ու անոր որդիքը՝ ողջակէզի սեղանին վրայ ողջակէզ ու խունկի սեղանին վրայ խունկ կը մատուցանէին , սրբութեանց սրբութիւնին ամէն գործը կատարելով , ու Իսրայէլին համար քաւութիւն ընելով , ան ամենուն համեմատ՝ որ Աստուծոյ ծառան
50 Մովսէս պատուիրեր էր ։ Եւ Ահարոնին որդիքը ասոնք էին · Անոր որդին Եղիազար , անոր որդին Փի-
51 նեհէս , անոր որդին Աբիսուա , Անոր որդին Բոկկի , անոր որդին Ո-
52 զի , անոր որդին Զարիա , Անոր որդին Մարիոթ , անոր որդին Ամա-
53 րիա , անոր որդին Ախիտով , Անոր որդին Սադովկ , անոր որդին Ախիմաաս ։
54 Եւ կահաթի տոհմին՝ Ահարոնի որդւոցը բնակութիւնները ասոնք էին , իրենց գեղերովը ու իրենց սահմաններովը · քանզի անվիճա-
55 կը անոնց եղաւ ։ Եւ Յուդայի երկրին մէջ Քեբրոնը՝ ու անոր շրջակայ արուարձանները անոնց
56 տուին · Բայց ան քաղաքին արտերը ու անոր գեղերը՝ Յեփոնեան
57 Քաղեբին տուին ։ Եւ Յուդայի քաղաքներէն՝ Ահարոնի որդւոցը Քեբրոնը տուին (որ ապաստանի քաղաք էր) , ու Լբնան՝ իր արուարձաններովը , և Ցաթիրը ու Եսթեմովը՝ իր արուարձաններովը ,
58 Եւ Քիլէնը՝ իր արուարձաններովը , Դաբիրը՝ իր արուարձան-
59 ներովը , Եւ Ասանը՝ իր արուարձաններովը , ու Բեթսամիսը՝ իր ա-
60 րուարձաններովը · Եւ Բենիամինի ցեղէն Գարան՝ իր արուարձաններովը , ու Գաղեմէթը՝ իր արուար-

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր1280, ԷՀ

ԼՑԱՎ· ԻԱ ։

ՏՀԺ· ԺԳ· 13· ԺԵ· 13 ։

ՀՕ ԻԱ· 13 ։

ՆՀՄ· Ը· 15 Ի՛ԶՈՒԹ ՔՕՂՈՄ ։

ԼՑԱՎ· ԻԱ· 16 Ի՛ԶՈՒԹ ԱՀԻՆ ։

ՀՕ· ԻԱ· 18 Ի՛ԶՈՒԹ ԳԱՂԵՄԻ ։

ձաններովը , և Ենաթովթը՝ իր արուարձաններովը . անոնց տոհմերուն ամէն քաղաքները՝ տասուիրեք քաղաք էին ։

61 Ու աս Կեղէն տոհմերէն մնացած կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս ցեղէն՝ Հ վիճակով տասը քաղաք տրուեցաւ ։

62 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Իսաքարի ցեղէն , Ասերի ցեղէն , ու Նեփթաղիմի ցեղէն , ու Բասանի մէջ Բաղամի ցեղէն՝ տասուիրեք քաղաք տրուեցաւ ։

63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն , ու Գադի ցեղէն , և Զաբուղոնի ցեղէն՝ վիճակով Կտասուերկու քաղաք տրուեցաւ ։

64 Ու Իսրայէլի որդիքը աս քաղաքները իրենց արուարձաններովը

65 Ղևտացիներուն տուին ։ Եւ Ցուդայի որդւոցը ցեղէն , ու Շմաւունի որդւոցը ցեղէն , ու Բենիամինի որդւոցը ցեղէն՝ վիճակով՝ աս անուններով կիշուած քաղաքները

66 տուին ։ Եւ Կահաթի որդւոցը տոհմերուն կալուածքի քաղաքները Եփրեմի ցեղէն էր ։

67 Ու անոնց՝ Եփրեմի լեռանը վրայ Սիքեմը տուին , (որ ապաստանի քաղաքներէն էր ,) ու անոր արուարձանները , և Գազերը՝ իր արուարձաններովը ,

68 Ու Եկեմամը՝ իր արուարձաններովը , և Բեթորոնը՝ իր արուարձաններովը ,

69 Ու Այղոնը՝ իր արուարձաններովը , և Գեթրեմոնը՝ իր արուարձաններովը ,

70 Ու Մանասէի կէս ցեղէն՝ Ները՝ իր արուարձաններովը , և Բերղաամը՝ իր արուարձաններովը՝ կահաթի որդւոցը մնացած տոհմին տուին ։

71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղին տոհմէն՝ Բասանի մէջ Գովզանը՝ իր արուարձաններովը , ու Աստարովթը՝ իր արուարձաններովը ,

72 Ու Իսաքարի ցեղէն՝ Կադէսը՝ իր արուարձաններովը , Դաբարաթը՝ իր արուարձաններովը ,

73 Ու Ռամովթը՝ իր արուարձաններովը , և Ենեմը՝ իր արուարձաններովը .

74 Ու Ասերի ցեղէն՝ Մասաղը՝ իր արուարձաններովը , և Աբդօնը՝ իր արուարձաններովը ,

75 Ու Քուկոկը՝ իր արուարձաններովը , և Բոորը՝ իր արուարձաններովը .

76 Ու Նեփթաղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ՝ Կադեսը՝ իր արուարձաններովը , և Համմոնը՝ իր արուարձաններովը , ու Կարիաթեմը՝ իր արուարձաններովը տուին ։

77 Եւ մնացածներուն՝ Մերարիի որդւոցը Զաբուղոնի ցեղէն Ռեմոնը՝ իր արուարձաններովը , Թաբօրը՝ իր արուարձաններովը .

78 Ու Երիքովի Յորդանանու անդիի կողմը՝ Յորդանանու արևելեան կողմը՝ Ռուբենի ցեղէն՝ անապատի մէջ Բոսորը՝ իր արուարձաններովը , ու Յասսան՝ իր արուարձաններովը ,

79 Եւ Կադեմոթը՝ իր արուարձաններովը , ու Մեփաաթը՝ իր արուարձաններովը .

80 Ու Գադի ցեղէն՝ Գաղաադի մէջ Ռամովթը՝ իր արուարձաններովը , ու Մանայիմը՝

81 իր արուարձաններովը , Ու Եսբոնը՝ իր արուարձաններովը , և Յազերը՝ իր արուարձաններովը տուին ։

ԳԼ · Ի

1 Իսաքարի , 6 Բենիամինի , 13 Նեփթաղիմի , 14 Մանասէի , 20 , 24 ու Եփրեմի որդիքը ։ 21 Եփրեմին կրած նեղութիւնը Գերի մարգոյժ ։ 23 Բարիա կը ծնանի անոր ։ 28 Եփրեմացոց բնակութիւնները ։ 30 Ասերի որդիքը ։

1 Ու Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա , ու Փուա , Յասուբ ու Սամրոն , չորս էին ։ Եւ Թովղային որդիքը՝ Ոզի , ու Հռափայիա , և Յերիէլ , ու Եմայի , և Եփսամ , ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղայիին տանը իշխանները , իրենց ազգին մէջ զօրաւոր կորիձներ էին . Դաւիթին օրերը՝ Հանոնց թիւը քսանուերկու հազար վեց հարիւր էր ։ 3 Եւ Ոզիին որդիքը՝ Յերրիա , ու Յերրիային որդիքը՝ Միքայէլ , և Աբդիա , ու Յովէլ , Եսիա՝ հինգ էին , Ամէնն ալ իշխաններ էին . 4 Ու անոնց հետ՝ անոնց ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի շարուող երսունուվեց հազար զօրք Հար . քանզի անոնց կիներ ու 5 որդիները շատ էին ։ Եւ անոնց եղբայրները Իսաքարին բոլոր տոհմերուն մէջ զօրաւոր կորիձներ ըլլալով՝ իրենց ազգահամարին համեմատ՝ ամէնը ութսունուեօթը հազար էին ։

6 Բենիամինի որդիք՝ Բաղա , Բոքեր ու Յեդիէլ՝ երեք էին ։ 7 Ու Բաղային որդիքը՝ Եսբօն , Ոզի , Ոզիէլ , Յերիմոթ ու Իրի՝ իրենց ազգատոհմին իշխանները՝ զօրաւոր կորիձները՝ հինգ էին . և անոնց ազգահամարին մէջ գրուածները՝ քսանուերկու հազար երսունուչորս 8 հոգի էին ։ Ու Բոքորին որդիքը՝ Զամիրա , Յովաս , Եղիազար , Եղիովենայի , Ամրի , Յերիմոթի , Աբիա , Ենաթովթ , ու Գագեմթէ էին . ասոնք ամէնը Բոքորին որդիքն էին ։ 9 Եւ անոնց ազգահամարին մէջ՝ իրենց ազգատոհմներուն իշխանները՝ զօրաւոր կորիձներ

ն · ք · գԴ · 1400 , ՃՃ

ԸԸ-ԼՎ՝ քսան հազար երկու հարիւր
10 հոգի ։ Եւ Ցեդիէլի որդին՝ Բազղան , ու Բազղանին որդիքը՝ Ցեուս , Բենիամին , Ուոմդ , Քաննանա , Ջելեթան , Թարսիս ու Ա-
11 քիսաար էին ։ Ասոնք ամէնը Ցեդիէլին որդիքը՝ իրենց տոհմերուն իշխանները՝ — զօրաւոր կտրիճներ էին . — տասնուհինգ հազար երկու հարիւր պատերազմի ելլող մար-

ը Թոու · իգ · 39 Լ'ԸՈՒՔ Սուփամ ։
12 դի էին ։ Եւ Տուփիմ ու Ոփիմ՝ Իրիի որդիքն էին , Հուսիմին — Ի Ա-
13 քերին որդին էր ։ Նեփթաղիմի որդիքը՝ Ցասիել , Գունի , Ցասեր ու ԸՍելղում՝ Բազղային որդիքն էին ։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ , որ զանիկայ էր Իւիը ծնաւ . — անոր Ասորի հարճը՝ Գաղաադին հայրը
15 Մաքիրը ծնաւ ։ Եւ Մաքիր իրեն կնիկ առաւ Ոփիմին ու Սուփիմին քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր , — ու երկրորդին անունը Սալպաադ էր . և Սալպաադին աղջիկներ
16 ծնան ։ Ու Մաքիրին կնիկը Մաաքա որդի մը ծնաւ , և անոր անունը Փարէս կոչեց . ու անոր եղբօրը անունը Սարէս էր , և անոր որդի-
17 ները՝ Ուղամ ու Րոկոմ էին ։ Եւ Ուղամի որդին՝ Ի Բեդան էր . Մա-

է ա Թագ · ժը · 11 ։
նասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադին որդիքը ասոնք էին ։
18 Ու անոր քոյրը Մաղքէթ ծնաւ Իսուդը , ԸԱբիեզերը ու Մաալան ։
19 Եւ Սեմիդայի որդիքը՝ Աքիան , Սիւքէմ , Ղակէի ու Անիամ էին ։
20 Ու Ի Եփրեմի որդիքը՝ Սուտաղա , (և անոր որդին Բարադ , ու անոր որդին Թաահ , ու անոր որդին Եղիադա , և անոր որդին Թաահ ,
21 Ու անոր որդին Զաբադ , և անոր որդին Սուտաղա ,) նաև Եզեր , ու Եղիադ էին . ու զանոնք՝ ան երկրին մէջ ծնած Գէթացիք մեռցուցին . քանզի անոնց անասուններն առնե-
22 լու իջան ։ Եւ անոնց հայրը Եփրեմ՝ շատ օրեր սուգ բռնեց . ու անոր եղբայրները զանիկայ մխիթա-
23 րելու գացին ։ Եւ անիկայ իր կընկանը մտաւ . ու անիկայ յղանալով՝ որդի մը ծնաւ . և անոր անունը * Բարիա կոչեց . վասն զի իր տանը
24 վրայ չարիք եկած էր ։ Ու անոր աղջիկը Սէէրա էր . ասիկայ՝ վարի ու վերի Բեթորոնը , ու Ոզան սէէ-
25 րան շինեց ։ Եւ անոր որդին Հռափէ , ու Հռասէփ , ու անոր որդին Թաղէ , և անոր որդին Թա-
26 ան , Լնոր որդին Ղաադան , անոր որդին Ամիուդ , անոր որդին Եղիշ-
27 սամա , Լնոր որդին Ի Նաւէ , —
28 անոր որդին Ցեսու էր ։ Եւ անոնց կալուածքները ու բնակութիւննե-

ն · ք · գԴ · 1400 , ՃՃ

է Ցես . ժզ · 7 ։
ը Ցես . ժէ · 7 ։
ի Ցես . ժէ · 11 ։
ձ Ծն . խզ · 17 ։ Թոու · իզ · 44 ։

րը — մինչև Եէն . Բեթէլը ու անոր գեղերը , ու արևելեան կողմն Ի Նաարանը , և արևմտեան կողմն Գազերը ու անոր գեղերը , և Սիւքէմը ու անոր գեղերը , մինչև Գազա ու
29 անոր գեղերը . Եւ Մանասէի որդւոյը սահմաններուն քովը՝ Բեթսանը ու անոր գեղերը , Թանաքը ու անոր գեղերը , Ի Մակեդդովը ու անոր գեղերը , Դովրը ու անոր գեղերը . Իսրայէլի որդւոյն Ցովսեփին որդիքը ասոնց մէջ կը բնակէին ։
30 Ձ Ասէրի որդիքը՝ Ցեմնա , Ցէսուա , Ցեսուի ու Բարիա , և անոնց
31 քոյրը Սարա էր ։ Ու Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու Մեղքիէլ էին .
32 ասիկայ Բարսայիթի հայրն էր . Ու Քաբեր ծնաւ Ցափաղլէթը , Սովմերը , և Քովլիամը , ու անոնց
33 քոյրը Սովզան ։ Ու Ցափաղլէթին որդիքը՝ Փասաք , Բամայէլ ու Ասուաթ էին . Ցափաղլէթին որդիքը
34 ասոնք էին ։ Եւ Սովմերին որդիքը՝ Ախի , Հռոհգա , Որա ու Ա-
35 րամ էին ։ Ու անոր եղբօրը Հելեմին որդիքը՝ Սովփա , Ցամնա ,
36 Սելէս և Ամաղ էին ։ Սովփային որդիքը՝ Սուա , Հռնափար , Սու-
37 աղ , Բարի , Ցեմրա , Բասար , Ովդ , Սամմա , Սաղիսա , Ցեթրան
38 և Բէերա ։ Ու Ցեթերին որդիքը՝ Ցեփոնէ , Փասփա և Արա էին ։
39 Ու Ովզային որդիքը՝ Արահ , Անիէլ
40 ու Հռասիա էին ։ Ասոնք ամէնը Ասէրի որդիքն էին , ու իրենց ազգատոհմերուն իշխաններն էին , ընտիր ու զօրաւոր կտրիճներ , և գլխաւոր իշխաններ էին . ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար մարդ էր ։

Գ Լ · Ը

1 Բենիամինի որդիքը , ու անոր գլխաւոր մարդիկները ։ 33 Սաուղին ու Ցովնաթանին ազգաբանութիւնը ։

1 ‖ Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը — Բազան , երկրորդը՝ Ասբէլը ,
2 երրորդը՝ Ահարան , Չորրորդը՝ Նո-
3 վան , ու հինգերորդը՝ Ռափան ։ Եւ Բազային որդիքը՝ † Ադար , Գե-
4 րա , Աբիուդ , Աբիսուա , Նէէ-
5 ման , Ախոք , Գերա , Ի Սուփան և
6 Քիրամ էին ։ Ու Ախոդի որդիքը ասոնք էին , Ե Գաբայի բնակչացը իշխանները ասոնք էին , ու զանոնք
7 ‡ Մանաքաթի փոխադրեցին . Եւ Նէէման , ու Ախիա , ու զանոնք փոխադրողը Գերա . ասիկայ Ոզան
8 ու Ախիուդը ծնաւ ։ Եւ Սահարիմ զանոնք խրկելէն ետքը՝ Մովաբի երկրին մէջ ը — Հուսիմ ու Բասարա

— Ծն · խզ · 21 ։ Թոու · իզ · 38 ։ Դէս · ե · 6 ։
† կ — Ա · Ընդ · Ծն · խզ · 21 ։
Ի Թոու · իզ · 39 Լ'ԸՈՒՔ Սուփամ ։ Տես գլ · ե · 12 ։
‡ Գէ · ր · 52 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1400 , ԷՔ

9 էին ։ Եւ անոր կնիկէն Գոդեսէն՝
Ցորաբը , Սաբիան , Մեսան , Մեզ-
10 քամը , Ցեուսը , Սեքբիան ու Մար-
ման ծնաւ . ասոնք անոր որդիքը՝
11 — տոհմերու իշխաններ էին ։ Եւ
Հուսիմէն՝ Աբիտովբը ու Եղբաալը
12 ծնաւ ։ Ու Եղթաալին որդիքը՝
Եբեր , Միսաամ ու *Սամեր , (ա-
սիկայ Ոնոնովը , Ղովը՝ ու անոր
13 գեղերը շինեց ,) Եւ Բարիա ու Սե-
մա էին . ասոնք Այեղոն բնակող
տոհմերուն իշխաններն էին . — ա-
սոնք վռընտեցին Գեթի բնակիչնե-
14 րը ։ Եւ †Ադիով , Սովսեկ , Ցե-
15 րիմովթ , Զաբաթիա , Արադ ,
16 Եգեր , Միքայէլ , Ցեսիա ու
Ցովքա՝ Բարիայի որդիքն էին ։
17 Եւ Զաբադիա , Մեսուղամ , Ա-
18 զակի , Քաբեր , Ցեսամաբի , Ցեզ-
դիա և Ցորաբ՝ Եղփաաղի որդիքն
19 էին ։ Եւ Ցակիմ , Զեբբի , Զաբ-
20 դի , Եղիէնայի , Սաղթի , Եղիէլ ,
21 Ադայիա , Բաբեա և Սամարաթ՝
22 Սեմեիի որդիքն էին ։ Ու Ցես-
23 փան , Եբեր , Եղիէլ , Աբդոն ,
24 Զեբբի , Անան , Անանիա , Եղամ ,
25 Անաթովթիա , Ցեփադիա ու
Փանուէլ՝ Սովսեկի որդիքն էին ։
26 Եւ Սամսարի , Սաարիա , Գո-
27 թողիա , Ցաբասիա , Եղիա և
Զեբբի՝ Ցերոամի որդիքն էին ։
28 Ասոնք իրենց տոհմերուն համեմատ՝
նահապետներ — իշխաններ էին ,
ու Երուսաղեմի մէջ կը բնակէին ։
29 Եւ †Գաբաւոնի մէջ՝ Գաբաւոնի
Հայրը կը բնակէր . ու անոր կնկանը
30 անունը Մաաքա էր . Եւ անոր
անդրանիկ որդին Աբդոն էր . ետքը
Սուր , Կիս , Բաալ , Նադաբ ,
31 Գեդովը , Ախիով ու Զաքար էին ։
32 Եւ Մակելոթ ծնաւ Շամաա . ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղեմի մէջ իրենց եղ-
բայրներուն հետ բնակեցան ։
33 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը , ու Կիս
ծնաւ Սաուղը , և Սաուղ ծնաւ
Ցովնաթանը , Մեղքիսուէն , Ա-
34 բինադաբը ու Եսբաալը ։ Եւ
Ցովնաթանի որդին Մերիբբաալ
էր . ու Մերիբբաալ ծնաւ Միքան ։
35 Եւ Միքային որդիքը՝ Փիթօն ,
Մելէք , Թարէ ու Ախազ էին ։
36 Եւ Ախազ ծնաւ Ցովադան , ու
Ցովադա ծնաւ Գաղեմէթը , Ազա-
մաթը ու Զամբրին . և Զամբրի
37 ծնաւ Մոսան . Ու Մոսա ծնաւ
Բանաան . անոր որդին Ռափա , ,
անոր որդին Եղեասա , ու անոր որ-
38 դին Եսել էր ։ Ու Եսել վեց որ-
դի ունէր . և անոնց անունները ա-
սոնք են . Եզրիկամ , Բոքերու ,
Իսմայէլ , Սաարիա , Աբդիա ու
Անան . ասոնք ամէնը՝ Եսելին որ-
39 դիքն էին ։ Եւ անոր եղբօրը՝ Ե-
սեկին որդիքը՝ անդրանիկը Ուղամ ,
երկրորդը Ցեուս , երրորդը Եղի-
40 փաղէտ էր ։ Եւ Ուղամին որդիքը
զօրաւոր կտրիճներ — աղեղնաւոր-
ներ էին . և անոնք շատ որդիներ
ու թոռներ ունէին , հարիւր յի-
սունի չափ . ասոնք ամէնը Բենիա-
մինի որդւոցմէ էին ։

Գ Լ · Թ

1 Իսրայէլի ու Ցուդայի արձանագրութիւնը . 2
Իսրայէլացիք ։ 10 քահանաները ։ 14 Ղեւա-
յիները ու Նաթանայիմները՝ որոնք Երու-
սաղեմի մէջ բնակեցան ։ 27 Ղեւացւոց մէկ
քանիներուն պաշտօնը ։ 35 Սաուղին ու
Ցոնաթանին աղգաբանութիւնը ։

1 Ա Յակոբ — բոլոր Իսրայէլացիք ար- 1200 , ԷՔ
ձանագրուած էին . և ահա Ի- — Եզր · բ · 59 ։
րայէլի ու Ցուդայի թագաւորաց
դրքին մէջը գրուած էին . Ե իրենց
անօրէնութեանը համար Բաբիլոն
գերի տարուեցան ։
2 Բ Եւ անոնց կալուածքներուն մէջ՝ Իբր 536
անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ Բ Եզր · բ · 70 ։
բնակողները՝ Իսրայէլացիներէն , Նէեմ . է ·
քահանաներէն , Ղեւտացիներէն և 73 ։
3 Գ Նաթանայիմներէն — էին ։ Ու Գ Ցես · Թ ·
Երուսաղէմի մէջ՝ Ցուդայի որ- 27 ։ Եզր · բ ·
դւոցմէ , Բենիամինի որդւոցմէ , 43 ։ ը · 20 ։
Եփրեմի ու Մանասէի որդւոցմէ Դ Նէեմ · ժա ·
4 բնակեցան . Ցուդայի որդւոյն Փա- 1 ։
րեսին որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն
Իմրիի որդւոյն Ամրիի որդւոյն Ամ-
5 ուդին որդին Ութայէլն ։ Եւ Ե Սիլո- Ե Կ՛ սե-
նացիներէն՝ անոր անդրանիկը Ասա- լոմանները-
6 կիա , ու անոր որդիքը ։ Եւ Զա- րէն՝
րայի որդւոցմէ՝ Ցեհիէլ , ու անոնց
եղբայրները՝ վեց հարիւր հինսուն
7 մարդ ։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝
Ասանուայի որդւոյն Ովզուիայի որ-
դւոյն Մեսուղամին որդին Սալլու ։
8 Եւ Ցերոամին որդին Ցերնիա , ու
Մաքբիի որդւոյն Ողնին որդին Է-
լա , ու Ցերնիայի որդւոյն Ռագուե-
լի որդւոյն Սափատիային որդին
9 Մեսուղամ , Եւ անոնց եղբայրնե-
րը իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր յիսունուվեց մարդ . ասոնք բո-
լորը մարդիկներ իրենց տոհմերուն
նահապետներն էին ։
10 Ե Ու քահանաներէն՝ Ցեդայիա , Ե Նէեմ · ժա ·
11 Ցովարիբ , ու Ցաքին , Եւ Ասա- 10 , ԷՔ ։
ծոյ տանը վերակացու՝ Ախիտովբի
որդւոյն Մարիոթի որդւոյն Սա-
դովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն
12 Քեղկիայի որդին Ադարիան , Ու
Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որ-
դւոյն Ցերոամին որդին Ադայիան ,
ու Եմմերի որդւոյն Մեսեղամմէի
որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Եղի-
բայի որդւոյն Ադիելին որդին Մա-
13 սէն , Եւ անոնց եղբայրները իրենց
տոհմերուն իշխանները՝ հազար եօ-

Ն·Ք·ԳԲ· 1200, ՃՀ

թը հարիւր վաթսուն զօրաւոր կտրիճներ՝ Աստուծոյ տանը գործքին ծառայութեանը մէջ էին։
14 Ու Ղևտացիներէն՝ Մերարիի որդւոցմէն՝ Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին որդին
15 Սեմայիա, եւ Բակբակար, ու Երէս, և Գաղաղ, ու Ասափի որդւոյն Զէքրիի որդւոյն Միքայէլին
16 որդին Մաթանիան, եւ Իդիթունի որդւոյն Գաղաղի որդւոյն Սեմայիային որդին Աբդիան, ու Եղկանայի որդւոյն Ասային որդին Բարաքիան, որ Նետոփաթացւոց գեղերուն մէջ կը բնակէր։
17 Դռնապանները՝ Սեղդում, Ակկուբ, Տելմոն, և Ախիման, ու անոնց եղբայրները. Սեղդում էր։
18 Մինչև հոս թագաւորին դուռը կը [*] նէին՝ որ արեւելեան կողմն է. ասոնք Ղևիի որդւոցը բանակներուն դռնապաններն էին։
19 Եւ Կորխի որդւոյն Աբիասաբի որդւոյն Կովրէին որդին Սեղդում, ու անոր եղբայրները՝ անոր հօրը տունէն եղող Կորխացիները՝ ծառայութեան գործքին վրայ էին, ու խորանին սեմերուն պահապանութիւնը կ'ընէին. և անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին մէջ՝ դրան պահապանութիւնը կ'ընէին։
20 Եւ Եղիազարի որդին Փենէհէսը առաջ անոնց վրայ իշխան
21 էր, — Տէրը անոր հետ եր։ Մաասեղամիայի որդին Զաքարիան՝ Ժողովքի խորանին դրանը պահապանն
22 էր։ Դռներուն մէջը պահպանելու համար բոլոր դռնապան ընտրուածները՝ երկու հարիւր տասնուերկու հոգի էին. ասոնք իրենց գեղերուն մէջը ազգահամարի մէջ գրուեցան. Դաւիթը [*] Սամուէլ Տեսանողը զանոնք իրենց
23 պաշտօնին վրայ դրին։ Եւ անոնք ու անոնց որդիքը՝ Տէրոջը տանը՝ այսինքն խորանի տանը դռներուն քովը փոխանակաւ պահպանելու
24 կ'ընէին։ Դռնապանները չորս կողմերը կը կայնէին. արեւելեան, արեւմտեան, հիւսիսային ու հարաւային կողմերը։ Եւ գեղերու մէջ
25 եղող անոնց եղբայրները ատեն ատեն կու գային, ու [*] Ոեօթնեակ
26 օր անոնց հետ կը [*] Քանզի ան Ղևտացիները՝ ան չորս գլխաւոր դռնապանները միշտ իրենց պաշտօնին մէջ՝ սենեակներուն վրայ ու Աստուծոյ տանը գանձերուն վրայ
27 էին. Ու գիշերը Աստուծոյ տանը բոլորտիքը կը կենային. քանզի պահպանութիւնը անոնց վրայ էր. և ամէն առտու զանիկայ անոնք
28 պիտի բանային։ Ու պաշտօնի ա-

Նօթներուն վերակացուները ասնոցմէ էին. քանզի զանոնք համրանքով ներս կը բերէին, ու համրանքով դուրս կը հանէին։
29 Եւ ուրիշ ամաններուն, ու սրբարանին բոլոր գործիքներուն, և նաշիհին, ու գինիին, ու եղին, և կնդրուկին, ու համեմներուն վերակացուները անոնցմէ էին։ Եւ
30 համեմներուն բաղադրութեամբը եղը շինողները՝ քահանայից որդիներէն էին։
31 Ներէն էին։ Ու Ղևտացիներէն՝ Կորխացի Սեղդումին անդրանիկը Մատաթիան՝ հատակի գործքին
32 վերակացուն էր։ Եւ Առաջաւորութեան հացին վերակացուները անոնց եղբայրներէն՝ Կահաթացւոց որդիներէն էին, որ [*] շաբաթէ շաբաթ պատրաստեն։
33 Ու ասոնք՝ այսինքն Ղևտացւոց տոհմերուն իշխանները՝ երգեցողներ էին. և սենեակներուն մէջը կ'ազատէին, — ուրիշ գործ մը չունէին. քանզի գորեկ ու գիշեր աս
34 պաշտօնովս զբաղած էին։ Ասոնք Ղևտացւոց տոհմերուն իշխանները՝ իրենց ցեղերուն համեմատ իշխաններ էին. անոնք Երուսաղէմի մէջ կը բնակէին։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ՝ Գաբաւոնին հայրը՝ Եհիէլը կը բնակէր. ու անոր կնկանը անունը [*] Մաաքա էր.
36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդօն էր. ետքը Սուր, Կիս, Բաալ,
37 Ներ, Նադաբ, Գեդոր, Ախիով,
38 Զաքարիա և Մակելոթ էին։ Ու Մակելոթ ծնաւ Սամաամը. ու ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը՝ Երուսաղէմի մէջ իրենց եղբայրներուն հետ բնակեցան։
39 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծնաւ Յովնաթանը, Մեղքիսուէն, Աբինադաբը ու Եսբաաղը։ Եւ
40 Յովնաթանին որդին Մերիբաաղ էր. ու Մերիբաաղ ծնաւ Միքան։
41 Եւ Միքային որդիքը՝ Փիթօն, Մելէք, Թարէա ու Ախազ էին։ Եւ
42 Ախազ ծնաւ Յովադան, ու Յովադա ծնաւ Գաղէմէթը, Ազմաւէթը ու Զամբրին. և Զամբրի ծնաւ
43 Մոսան. Ու Մոսա ծնաւ Բանաան. անոր որդին Ռափայիա, անոր որդին Եղեասա, — անոր որդին Եսել էր։
44 Ու Եսել վեց որդի ունէր. և անոնց անունները ասոնք են. Եզրիկամ, Բոքերու, Իսմայէլ, Սաարիա, Աբդիա ու Անան. Եսելին որդիքը ասոնք էին։

Ն·Ք·ԳԲ· 1200, ՃՀ

Ա Մաս. 24·31։ Ե Ելք 25·30։ Ղ Ղևտ. 24·5։ Ը Ղևտ. 24·8։ Ի Ելք 30·23։ ԺԱ Ղևտ. 8·35։ ԺԲ Ելք 31·2։ ԺԳ Ելք 35·30։ ԺԵ Ղևտ. 8·31։ ԺԶ Թուոց 4·3։ ԺԷ Ղևտ. 8·6։ ԺԸ Ելք 29·29։ ԺԹ Ելք 28·38։ ԻԱ Թուոց 3·9։ ԻԲ Ել. 1·2։ ԻԴ Ելք 28·1։ ԻԵ Թուոց 3·5։

ԳԼ. Ա

1 Սաուղին յաղթութիւնը ու մահը։ 8 Փղշտացիք Սաուղին վրայ յաղթութեան հան-

Ն · ք · գՔ · 1056

դէսը կը կատարեն ։ 11 Գաղատացւոց Ցարխի բնակիչներուն՝ Սաուղին ու անոր որդւոցը ցուցուցած սէրը ։ 13 Սաուղին մեղքը՝ ուրուն համար թագաւորութիւնը անկէ վերցաւ , ու Դաւիթին դարձաւ ։

Ա թագ · ղՔ · 1 · 2 ։

1 Ու Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին . ու Իսրայէլի մարդիկները Փղշտացւոց առջեւէն փախան , ու Գեղբուէ լեռանը վրայ

* Կ՚ըպանուած

2 * վիրաւորուած ինկան ։ Եւ Փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդւոցը եւեւէն հասան . ու Փղշտացիք Սաուղին որդիքը՝ Յովնաթանը , Աբինադաբը ու Մեղքիսուէն զար-

Բ թագ · ԺԹ · 49 ։ Ես. ԽԴ · 11 ։

3 կին ։ Եւ պատերազմը Սաուղին վրայ սաստկացաւ . ու աղեղնաւորները զանիկայ դտան . ու աղեղնա-

4 ւորներէն վիրաւորուեցաւ ։ Եւ Սաուղ իր կապարճակիրին ըսաւ . Սուրդ քաշէ , ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ աս անթլփատները դան , ու զիս ծաղր ընեն . բայց կապարճակիրը չուզեց . քանզի շատ վախցաւ ։ Եւ Սաուղ սուրը առաւ ,

5 ու անոր վրայ ինկաւ ։ Եւ անոր կապարճակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ

6 ինկաւ ու մեռաւ ։ Այսպէս մեռաւ Սաուղ՝ ու անոր իրեք որդիքը . անոր բոլոր տունն ալ միասին մեռաւ ։

7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մարդիկները՝ անոնց փախչիլը , և Սաուղին ու անոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով , իրենց քաղաքները թողուցին փախան . և Փղշտացիք եկան , ու անոնց մէջը բնակեցան ։

8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան , որ մեռելները մերկացնեն . ու Սաուղը և անոր որդիները Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած դր-

9 տան . Ու զանիկայ մերկացուցին , և անոր դլուխը ու զէնքերը առին . ու Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը՝ իրենց կուռքերուն ու ժողովուրդին՝ ա- ա բանեբաւ աւետիսը տալու

Է ա թագ · Ժ · 10 ։

10 համար մէջտ խրկեցին ։ Եւ անոր զէնքերը՝ իրենց աստուածոյն տունը դրին , ու անոր դլուխը Դագոնի տանը մէջ դամեցին ։

11 Եւ Գաղատացւոց Ցարխի բոլոր բնակիչները երբոր լսեցին ան ամենը՝ որ Փղշտացիք Սաուղին բրած էին ,

12 Բոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք եղան , և Սաուղին մարմինը ու անոր որդւոցը մարմինները վերցուցին , և զանոնք Ցարխ բերին . և անոնց ոսկորները Ցարխի մէջ բեւեկնիին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին ։

13 Այսպէս մեռաւ Սաուղ՝ Տէրոջը դէմ բրած ապստամբութեան մեղ-

Ն · ք · գՔ · 1056

Բ թագ · Ա · 4 ։ Ե թագ · Ժ · 13 ։ Ժ · 23 ։ Ի թագ · Իբ · 7 ։ Ղ թագ · Ժ · 28 ։ Բ թագ · գ · 9 ։ 10 ։ Ե · 3 ։

քին համար . որովհետև Տէրոջը խօսքը չպահեց , ու նաև վհուկ փնտռեց Իմն հարցընելու համար ,

14 Ու Տէրոջը չհարցուց . ուստի Տէրը զանիկայ մեռցուց , ու Իթագաւորութիւնը Եսսէի որդւոյն Դաւիթին դարձուց ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Դաւիթ՝ բոլոր Իսրայէլի հաճութեամբը Քերրոնի մէջ թագաւոր կ՚ըլլայ · 4 Յովաբին քաջութեամբը Եբրուսացիներէն Սիոնին բերդը կ՚առնէ ։ 10 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը անունները ։

1048 Բ թագ · Ե · 1 ։

1 Ու Բոլոր Իսրայէլը Դաւիթին քովը Քերրոնի մէջ Իսրայէլի վրայ ժողովուեցան , ու ըսին . Ահա մենք քու ոս-

2 կորդ ու քու մարմինդ ենք ։ Եւ ասկէ առաջ ալ երբոր Սաուղը թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . ու քու Տէր Աստուածդ քեզի ըսաւ . Իմ Իսրայէլ ժողովուրդս դուն պիտի Իհովուես , ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դուն

Բ Սաղ · Հը · 71 ։

3 իշխան պիտի ըլլաս ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քերրոն Եկան թագաւորին . ու Դաւիթ Քերրոնի մէջ՝ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ . ու Իանոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին , ինչպէս որ Տէրը Սամուէլին ձեռքով խօսեր էր ։

Ե թագ · Ը · 3 ։

4 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ Երուսաղէմ՝ այսինքն Եբուս դընաց . Հոն՝ ան երկրին բնակիչ-

Ե թագ · Ժ · 1 · 12 · 13 ։ Ի թագ · Ը · 6 ։

5 ները՝ Եբուսացիք Իբ Իէն ։ Եւ Եբուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին . Հոս պիտի չմտնես . բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը , (որ Դաւիթին քաղաքը Իը Իոբ է ։)

Ղ Դաս · ա · 21 ։ Ժթ · 10 ։

6 Ու Դաւիթ ըսաւ . Ո՛վ որ Եբուսացիները առաջ զարնէ , անիկայ իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ . և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբը ելաւ , ու անիկայ զօրավար

7 եղաւ ։ Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը բնակեցաւ . անոր համար Ի անիկայ՝ Դաւիթին քաղաքը կո-

Ի թագ · Ը · 7 ։

8 չուեցաւ ։ Ու Դ-էն՝ քաղաքը շինեց շուրջանակի՝ այ-էն Մելոնը ու անոր շրջակայ տեղուանքը . ու Յովաբ՝ քաղաքին մնացորդը նորո-

9 գեց ։ Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէրը անոր հետն էր ։

Ը թագ · Իգ · 8 ։

10 Եւ Ասոնք են Դաւիթին զրկաւոր զօրաւորները , որոնք անոր թագաւորութեանը համար անոր օգնութիւն բրին բոլոր Իսրայէլի հետ՝ որ զանիկայ թագաւոր հաստատեն , ի Տէրոջը Իսրայէլի վրա-

Ա թագ · Ժ · 1 · 12 ։

11 յով ըստ խօսքին համաձայն ։ Եւ Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը

Ն·Ք·ՂԲ· 1048

ասիկայ է . Հաքեմոնիի որդին Յեսբաամ՝ զօրավարներուն գլուխը , որ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցուց , ու մէկէն զանոնք մեռցուց ։

12 Եւ անկէ ետքը՝ Աբուքացի Դովդայիին որդին Եղիազարը՝ որ իրեք

1047 ՅՇ·Թագ· ԻԱ·1։ 13 զօրաւորներէն էր . Ասիկայ երբոր Ֆղշտացիք Ափեսդոմմինի մէջ Դաւիթին հետ էր , Փղշտացիք հոն ժողվուեցան պատերազմելու համար . և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր . ու ժողովուրդը Փղշտացւոց

14 երեսէն փախաւ . իսկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան , և զանիկայ ազատեցին , ու Փղշտացիները զարկին . և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ ։

15 Ու երսուն զօրավարներուն իրեքը Ոդոդոմի քարայրը՝ Դաւիթին քովը Ադմը իջան . և Փղշտացւոց բանակը Ռափայնոց հովիտին մէ-

Ի Բ Թագ· ԻԳ·13։ ԼԳԼ·ԺԳ· 9։ 16 ջը բանակեր էր ։ Եւ ան ատենը Դաւիթ բերդին մէջն էր . ու ան ատենը Փղշտացիք Բեթլեհեմի մէջ

17 բերդապահ զօրք ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով ըսաւ . Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ո՛վ

18 ինձի ջուր կը խմցընէ ։ Ան ատենը ասոնք իրեք Ֆըդը՝ Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին անցան , ու Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , և առին Դաւիթին տարին . բայց Դաւիթ զանիկայ խմել չուզեց , հապա զանիկայ

19 Թափելով՝ Տէրոջը Ներէց , Ու ըսաւ . Իմ Աստուածս չցուցընէ ինձի՝ որ ես ասոնք ընեմ . միթէ ես ան մարդիկներուն արիւնը իրենց կեանքո՛վը պիտի խմեմ . վասն զի իրենց կեանքին վտանգովը ասոնք ըրին . ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն ըրածները ։

Ի Բ Թագ· ԻԳ·18, ԼԸ։ 20 Եւ Յովաբին եղբայրը Ի Աբեսսա՝ ան իրեք Ֆըդը՝ գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք . ու անիկայ իրեքին մէջը

Ի Բ Թագ· ԻԳ·19, ԼԸ։ 21 անուանի էր . Եւ Ի իրեքին երկուքէն աւելի համարում ունենալուն համար , անոնց գլուխ եղաւ . բայց ոչ իրեքին առջևները չհասաւ ։

22 Ու մեծ գործքեր գործող կաբսեելացի Ցօյադայի որդի Բանեան՝ Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց . նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ , ու գուբին մէջը առիւ-

Ի Բ Թագ·ԻԳ· 20։ 23 ծը մեռցուց ։ Ասիկայ Եգիպտացի մարդը՝ ան հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը ոստայնանկաց գլանին պէս

Ն·Ք·ՂԲ· 1047 նիզակ մը կար . բայց Բանեայ ցուպով մը անոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և զանիկայ իր նի-

24 զակովը մեռցուց ։ Ցովիադայի որդին Բանեան ասոնք բրաւ , ու իրեք զօրաւորներուն մէջը անուա-

25 նի եղաւ ։ Անիկայ ահա երսունէն աւելի պատիւ ունէր , բայց ոչ իրեքին առջևները չհասաւ . ու Դաւիթ զանիկայ իր ատեանին վրակացու դրաւ ։

26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները՝ Ասայէլ , Բեթլեհեմացի Դովդայի որ-

ՀՐ Թագ·ԻԿ· 24։ 27 դին Ելհանան , Արովրացի Սամոթ ,

28 Բելօնացի Քեղղէս , Թեկուացի Իկդեսի որդին Իրաս , Անաթովթացի

29 Աբիեզեր , Ովսացի Սովբաք , Ա բու-

30 քացի Եղի , Նետոփաթացի Մահարա , Նետոփաթացի Բանեայի

31 որդին Ալաթ , Բենիամինի որդւոյը Գաբաայէն՝ Ռիբայի որդին Եթթի ,

32 Փարաթոնացի Բանեա , Գահասի ձորերէն Հուրայ , Արաբաթացի

33 Աբիէլ , Բարումացի Ազմաթ , Սա-

34 ղաբինացի Եղիահբա , Գեզոնացի Հասեմի որդիներէն՝ Արարացի Սա-

35 գէի որդին Յովնաթան , Արարացի Սաբարի որդին Ահիամ , Ովրի որ-

36 դին Եղիփաղ , Մեքերաթացի Ո-

37 փեր , Փելօնացի Ահիա , Կարմելացի Հասրէ , Նզրիայի որդին Նահա-

38 րայ , Նաթանի եղբայրը Յովէլ ,

39 Հագարայի որդին Մաբար , Ամմոնացի Սելեկ , Շարուհեան Յովաբին կապարձակիրը Բերովթացի Նահա-

40 րա , Յեթերացի Իրաս , Յեթերա-

41 ցի Գարեբ , Քետացի Ուրիա , Ա-

զայիի որդին Զաբադ , Ռուբե-

42 նեանց գլուխը՝ Ռուբենեան Սիզայի որդին Ադինա , ու անոր հետը եր-

43 սուն Ֆըդը Ի՝ , Մահաբայի որդին Հանան , Մաաթացի Յովսափատ ,

44 Աստարովթացի Ոզիա , Արոերացի Քովթամի որդիքը՝ Սամա ու Յեհիէլ ,

45 էլ , Սամրիի որդին Յեդիէլ , ու անոր եղբայրը Թիսացի Յովբա ,

46 Մահաւացի Եղիէլ , Եղնաամի որդիքը Յարիբայի և Յոսաւիա ,

47 Մովաբացի Յեթեմա , Եղիէլ , Ովբէդ , ու Մեսոբացի Յեսիէլ ։

ԳԼ·ԺԲ

1 Սիկելակի մէջ՝ Դաւիթին քովը ժողվուղ մարդիկը ։ 23 Քերբոնի մէջ՝ անոր քովը եկող զօրքերը ։

1 Ի՛ւ - ասոնք են որ Ի Սիկելակ եկան Դաւիթին քովը , երբոր անիկայ դեռ Կիսեան Սաուղին երեսէն պահուած էր . ու ասոնք զօրաւորներէն ըլլալով՝ պատերազմի մէջ օգ-

Իբր 1058 — ա Թագ· ԺԱ·2։ Բ ա Թագ· ԺԱ·6։ 2 նութիւն կ՚ընէին ։ Քանի աղեղ-

Ն · Ք · ԳԲ · Իրր 1058

նաւոր էին , ու դրօշով քարերը , ու աղեղով նետերը Նէֆէլ՝ թէ աչ և թէ †ձախ ձեռքերնին կը գործածէին . անոնք Սաուղին եղբայրներէն Բենիամինեաններէն էին ։

† Դատ . Ի . 16 ։

3 Անոնց գլուխը Ակիեզերն էր ,ետքը Ցովաս՝ Գաբաացի Սամայային որդիքը , և Ցեզիէլ ու Փաղէտ՝ Ազմաթի որդիքը , և Բարաքա , ու
4 Անաթովթացի Ցէու , Ու երեսունին մէջը զօրաւոր՝ ու երեսունին վրակացուն Գաբաւոնացի Իսմաիան , ու Երեմիա , ու Յազիէլ , և Ցօհանան , ու Գադերացի Ցովզաբադ ,
5 Բաղ , Եղիոզայ , ու Ցերիմովթ , և Բաալիա , ու Սամարիա , և Յարոմափացի Սափատիա , Եղկանա ,
6 Ցեսիա , Ազարիէլ , Ցովեզեր , ու
7 Ցեսբաամ՝ Կորխացիք , Ու Գեդովրացի Ցերոամին որդիքը՝ Ցովելա ու Զաբադիա ։
8 Եւ Գադեաններէն ալ Դաւիթին քովը՝ անապատին մէջ բերդը քաշուելան՝ զօրաւոր , քաջ , պատերազմական , վահան ու նիզակ դործածող մարդիկներ . անոնց դէմքը առիւծի դէմքի կը նմանէր , ու լեռներու վրայի †այծեաններուն պէս
9 թեթեւաշարժ էին ։ Առաջինը՝ Եզեր , երկրորդը՝ Աբդիա , երրորդը՝ Եղիաբ ,
10 ը , Հորրորդը՝ Մասմանա , Հինգերորդը՝ Երեմիա , Վեցերորդը՝ Եթթի ,
11 *եօթներորդը՝ Եղիէլ , Ութերորդը՝ Ցօհանան , իններորդը՝
12 Դը՝ Եղզաբաթ , Տասներորդը՝ Երեմիա , մեւտասաններորդը՝ Մաքբաբա ։
13 Նայ Եր ։ Առնք Գադի որդւոցմէ՝ զօրքին իշխաններն էին . պզտիկներուն մէկը՝ հարիւրի վրայ , ու մեծերուն մէկը՝ հազարի վրայ էր ։
15 Առնք են որ առաջին ամսուն մէջ Ցորդանանէն անցան , երբոր ջուրը իր բոլոր †եզերքները կոխեր էր , և դէպ 'ի արեւելք ու արեւմուտք՝ բոլոր Հովիտի բնակիչները փախցուցին ։
16 Ու բերդը Դաւիթին քովը՝ Բենիամինի ու Ցուդայի որդւոցմէ ։
17 Եկան ։ Եւ Դաւիթ անոնց առջեւը ելաւ , ու պատասխան տուաւ՝ ա նոնց ըսելով . Թէ որ խաղաղութեամբ ինծի օգնութիւն ընելու եկեր էք , իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի բլլայ . բայց թէ որ խարէութեամբ զիս իմ թշնամացս ձեռքը մատնելու համար էիր եւ , (որ իմ ձեռքերուս մէջ անօրէնութիւն մը չկայ ,) մեր Հայրերուն Աստուածը
18 տեսնէ , ու յանդիմանէ ։ Եւ իշխաններուն գլուխը Ղէմեայի՝ †Հոգւով լեցուեցաւ , ։ ։ ։ ։

Մենք քուկդ ենք , ով Դաւիթ , ու քեզի հետ պիտի բլլանք , ով

Ն · Ք · ԳԲ · Իրր 1058

Ցեսսէի որդի . խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն քեզի , ու քու օգնականներուդ խաղաղութիւն բլլայ . քանզի քու Աստուածդ քեզի օգնական է ։

Անատենը Դաւիթ զանոնք ընդունեց , ու զանոնք էր գունդին իշխաններուն մէջը դրաւ ։

19 Մանասէէն ալ Դաւիթին անցան , ‡երբոր անիկայ Փղշտացւոց հետ՝ Սաուղի վրայ պատերազմելու դնաց . բայց անոնց օգնութիւն *չբրին . քանզի Փղշտացւոց նախարարները խորհրդով զանիկայ ետ խրկեցին՝ ըսելով . Ա†ի՛ մեր գլուխներո՛ւն Վ՛ովը Իր տիրոջը
20 Սաուղին պիտի անցնի ։ Երբոր անիկայ Սիկեղակ կ'երթար , Մանասէէն՝ Մանասէին հազարապետները՝ Եդնան , Ցովզաբադը , Ցեդիէլը , Միքայէլը , Ցովզաբադը , Եղիուսը
21 ու Սաղթին անոր անցան . Եւ անոնք Դաւիթին օգնութիւն բրին †ոգնդին վրայ յ՛ոյ՝ Ի՛ելով" . քանզի ամէնքն ալ զօրաւոր կտրիճներ էին . ու զօրաց
22 իշխաններ եղան . Ինչու որ ան աւուրէ օր Դաւիթին կու գային՝ անոր օգնութիւն ընելու համար , մինչեւ որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը եղաւ ։
23 Եւ ասոնք են ան սպառազինեալ ‡զօրքերուն համրանքները՝ որոնք Խեբերոն եկան Դաւիթին , որ Տ՛ՏԷրոջը խօսքին համեմատ Տանոր դարձընեն Սաուղին թագաւորութիւնը ։
24 Թիւնը . Ցուդայի որդւոցմէ՝ վահան ու նիզակ կրող վեց հազար ութը հարիւր սպառազինեալ զօրք ։
25 Շմաւունի որդւոցմէ՝ եօթը հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր
26 կտրիճներ . Ղեւիի որդւոցմէ չորս
27 հազար վեց հարիւր . Եւ Ահարոնեաններուն առաջնորդը Ցովիադան , ու անոր հետ իրեք հազար
28 եօթը հարիւր մարդիկ . Եւ զօրաւոր կտրիճ Սադովկ երիտասարդը , ու անոր հօրը տունէն քսանուերկու
29 իշխան . Եւ Սաուղին §եղբայրներէն՝ Բենիամինի որդւոցմէ իրեք հազար մարդիկ . քանզի մինչեւ ան աւուրը՝ հանոնց շատը Սաուղին տանը պահպանութիւնը կ'ընէին ։
30 Ու Եփրեմի որդւոցմէ՝ անոնց ազգատոհմներուն անուանի մարդիկները՝ քսան հազար ութը հարիւր զօրաւոր
31 ւոր կտրիճներ . Եւ Մանասէին կէս ցեղէն՝ տասնուութը հազար մարդիկ , որոնք իրենց անուններովը որոշուեցան երթալու՝ ու Դաւիթ
32 Թէ թագաւոր դնելու . Եւ Իսաքարի որդւոցմէ՝ երկու հարիւր իմաստուն իշխաններ , ‖ որոնք ժա-

1048

‡ Կ՛ը զօրաց իշխաններուն . Եբր · զօրաց գլխաներուն

Իր թագ · ր · 3 , 4 , ե · 1 ։ Գլ · ժա · 1 ։

Ե թագ · ժգ · 1 , 3 ։

Ի Գլ · ժ · 14 ։

Բ թագ · ր · 17 ։

§ Ծն · լ · 23 ։

Բ թագ · ր · 8 , 9 ։

‖ Ես · ա · 13 ։

† Կ՛ը՝ ընդ պատնդին ՝ըսյ էբ՝ե-լով ։

Բ թագ · լ · 1 , 9 , 10 ։

Ա թագ · ր · 18 ։

Ի Ցես · գ · 15 ։

Ե բ թագ · ԺԿ · 25 ։

Ի Դատ · գ · 34 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1048

մանկներուն համեմատ գիտէին թէ Իսրայէլը ի՛նչ ընելու է ։ ու անոնց բոլոր եղբայրները անոնց բե-
33 րանը կը նայէին ։ Զաբուղոնէն՝ պատերազմի ելլող Ա ամէն տեսակ պատերազմական զործիքներով պատերազմող չիսուն հազար մար-
* ԵՒՐ · ՛ի սրտով ու սրտով · Սադ · ԺԲ · 2 ։

ՐԻԼ, որոնք *մէկ սրտով՝ կարգաւ
34 կը շարուէին ։ Ու Նեփթաղիմէն հազար իշխան , և անոնց հետ երսունեւեօթը հազար վահանաւոր
35 ու նիզակաւոր մարդիկ ։ Ու Դանէաններէն՝ քսանուեւթը հազար վեց հարիւր պատերազմական մար-
36 ԴԻԼ · Եւ Ասերէն՝ քառասուն հազար
37 պատերազմի գացող զօրք ։ Ու Յորդանանու անդիի կողմէն՝ Ռուբենեաններէն ու Գադեաններէն և Մանասէի կէս ցեղէն՝ ամէն տեսակ պատերազմական զործիքներով պատերազմող հարիւր քսան
38 հազար մարդիկ ։ Բոլոր ասոնք զուն-զով շարուող պատերազմական մարդիկները անկեղծ սրտով Քեբրոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու համար ։ ու Իսրայէլին բոլոր մնացորդն ալ մէկ սրտով էր՝ Դա-
39 ւիթը թագաւոր ընելու ։ Եւ հոն՝ Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով՝ իրեք օր կեցան ։ քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատ-
40 րաստութիւն տեսեր էին ։ Եւ անոնց մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անգամ Իսաքարը , Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմը՝ էշերով , ուղտերով , ջորիներով ու եզներով հաց բերին ։ Նաև ուտելիքի համար շատ ալիւր , չոր թուզ , չամիչ , գինի , եղ , արջառներ ու ոչխարներ ։ քանզի Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Դաւիթ մեծ հանդէսով տապանակը Կարիաթարիմէն բերելու կ՛երթայ ։ 9 Ոզային զարնուելուն համար՝ տապանակը Աբդեդոմին տունը կը ձգուի ։

1045

1 Եւ Դաւիթ հազարապետներուն ու Հարիւրապետներուն և բոլոր իշխաններուն հետ խորհուրդ ըրաւ ։
2 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողովքին ըսաւ . Թէ որ ձեզի հաճոյ կ՛ելնայ , ու — ԲՈՒՆը մեր Ա ԱՍՏուածմէն է , Իսրայէլի բոլոր երկիրներուն մէջը — մնացած մեր եղբայրներուն , ու անոնց հետ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց քաղաքները ու արուարձանները † ՀՐՊ խրկենք " , որ մեր քո-
3 վը ժողվուին ։ Եւ մեր Աստուծոյն տապանակը մեր քովը փոխադրենք · քանզի Սաուղին օրերը զանիկայ
4 չհնդրեցինք ։ Ու բոլոր ժողովքը այսպէս ընելու հաճութիւն տուաւ · քանզի ասիկա բոլոր ժողովուրդին աչքերուն ուղիղ
5 երեցաւ ։ Եւ † Դաւիթ՝ † Եգիպտոսի Սիհովրէն մինչև Եմաթի մուտքը բոլոր Իսրայէլը ժողվեց՝ Աստուծոյ տապանակը † Կարիաթա-
6 րիմէն բերելու համար ։ Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ ՂԲաաղը — որ ԻՒՏԷՔ ԳՈՒԴայի Կարիաթարիմը ելլաւ , որ անկէ՝ † քերովբէից մէջ նստող ԵՀովայ կոչուած Աստուծոյն տապանակը վեր հանէ ։
7 Եւ Աստուծոյ տապանակը ԸԱբինադարին տունէն ԼԻՑՔԵԼՎ † մկ նոր սայլի մը վրայ դրին · ու Ոզա ու Ախիով ան սայլը կը վարէին ։
8 ‡ Եւ Դաւիթ ու բոլոր Իսրայէլը բոլոր ուժով Աստուծոյ առջեւը կը խաղային օրհնութիւններով , քնարներով , տաւիղներով , թմբուկներով , ծնծղաներով ու փող-
9 երով ։ Ու մինչև † Քիդոնին կալը եկան · և Ոզա իր ձեռքը երկրնցուց որ տապանակը բռնէ · քանզի եզները ը-
10 ՆԿՈՂ ծռեր էին ։ Ու ՅԵՀՈՎԱՅ բարկութիւնը Ոզային դէմ բորբոքեցաւ · և ձեռքը տապանակին երկրնցընելուն համար՝ զանիկայ զարկաւ · ու անիկայ հոն՝ † Աստու-
11 ծոյ առջեւը մեռաւ ։ Եւ Դաւիթ տրտմեցաւ · քանզի ՅԵՐը ՀարուաԾով Ոզան զարկաւ · ու ան տեղին անունը՝ մինչև աս օրս ‡ Փարէս Ոզա
12 բսուեցաւ ։ Եւ Դաւիթ ան օր Աստուածմէ վախցաւ , ու բսաւ · Աստուծոյ տապանակը ի՛նչպէս
13 քովս բերեմ ։ Ու Դաւիթ՝ տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չբերաւ · հապա զանիկայ Գեթացի Աբդեդոմին տունը խոտոր-
14 ցուց ։ Եւ Աստուծոյ տապանակը՝ Աբդեդոմին քովը՝ անոր տանը մէջ իրեք ամիս մնաց · ու ՅԵՐը ՀԱբդեդոմին տունը ու անոր բոլոր ստացուածքը օրհնեց ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Քիրամին՝ Դաւիթին ցուցուցած մարդասիրութիւնը ։ 2 Դաւիթին երջանկութիւնը , անոր կիներն ու որդիները ։ 8 Դաւիթ երկու անգամ Փղշտացիները կը յաղթէ ։

1 Եւ ՅԻՒՐոսի — քիրամ թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ խրկեց , ու եղևնափայտեր , որմնադիրներ , ու հիւսեր , որ անոր տուն շինեն ։
2 ԱՆատեն Դաւիթ իմացաւ որ ՅԵՐը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց · վասն զի իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար՝ անոր թագաւորութիւնը բարձրացաւ ։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ ու-

Ն · Ք · ՂԲ · 1045

† Ա Թագ · Ը · 1 · Բ Թագ · Զ · 1 ։ † ՅԵՇ · ԺԳ · 3 ։ ‡ Ա Թագ · Զ · 21 · Ե · 1 ։ ՀԱ ՅԵՇ · ԺԵ · 9 · 60 ։ † Ա Թագ · Գ · 4 · Բ Թագ · Զ · 2 ։ ԸՍ Թագ · Է · 1 ։ ՐՏԵս Թուս · Գ · 15 · Գէդ · ԺԵ · 2 · 13 ։ ՃԲ Թագ · Զ · 5 ։

ՃԲ Թագ · Զ · 6 ՀԸՐԻՒ Նաբան ։

Է Թուս · Գ · 15 · Գէդ · 13 · 15 ։ ՀՂԵ · Ժ · 2 ։

‡ ՅՈՒ Ոզայի խրամատումը ։

† Բ Թագ · Զ · 11 ։ ‡ ՅՈՇ · Լ · 27 · Գէդ · Ի · 5 ։

ՃԲ 1043 — Բ Թագ · Ի · 11 · ԸԱ ։

† ԵՒՐ · տասներկուքը — խրկենք ։ ՐՔ Թագ · Ա · 2

— Ա Թագ · Լ · 1 · ԵՒ · ԼՏ · 4 ։

ր՝ Ա՝ Ե՝ Ի՝ Ո՝ Ք՝ Ռ՝ Ս՝ Տ՝ Վ՝ Ց՝ Ւ՝ Փ՝ Օ՝ Ֆ՝

ի՝ ա՝ բ՝ գ՝ դ՝ ե՝ զ՝ է՝ ը՝ թ՝ ժ՝ ի՝ լ՝ խ՝ ծ՝ կ՝ հ՝ ձ՝ ղ՝ ճ՝ մ՝ յ՝ ն՝ շ՝ ո՝ չ՝ պ՝ ջ՝ ռ՝ ս՝ վ՝ տ՝ ր՝ ց՝ ւ՝ փ՝ ք՝ օ՝ ֆ՝

ն · ք · գ՝ · Իսր 1043

Բ Գէ · գ · 5 ։

բրիչ կնիկներ ալ առաւ . ու Դաւիթի ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ
4 ալ ծնաւ ։ Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անունները ասոնք են . Սամուա , Սովբաբ , Նաթան , Սողոմոն , Ցեբսաար , Եղիսուա , Եղիփաղէտ , Նոգա , Նափեկ ,
7 Ցափիէ , Եղիսամա , Էբաղիադա ու Եղիփաղէտ ։

Էրթագ · ե · 16 Ի՛շ՛՛՛

Ն·Ք·ԶԲ· Իր 1042

ժ Բարաբիայի որդին Ասափը, ու անոնց եղբայրներէն՝ Մերարիի որդւոյմէ Էկիսեային որդին Եթանը
18 կայնեցուցին. Եւ անոնց հետ երկրորդ դռնապանները՝ Զաքարիան, Բենը, Յազիէլը, Սեմիրամովթը, Եհիէլը, Ունին, Եղիաբը, Բանեան, Մասսիան, Մատաթիան, Եղիբաղէն, Մակենիան, Ովբեդոմը ու Եհիէլը։
19 Երդ՝ Եման, Ասափ ու Եթան երգեցողները՝ պղնձէ ծնծղաներ կը
20 զարնէին։ Եւ Զաքարիա, Ազիէլ, Սեմիրամովթ, Եհիէլ, Ունի, Եղիաբ, Մասսիա ու Բանեա՝ տաւիղներով Ալամոթի երաժշկի վրայ
21 բայ էին։ Եւ Մատաթիա, Եղիփաղէ, Մակենիա, Ովբեդոմ, Եհիէլ ու Ազազիա՝ քնարներով Հեմինիթի երաժշկի կ'առաջնորդէին։
22 Քենան՝ Ղեւտացիներուն երգեցողութեան առաջնորդը ըլլալով, երգելու կը վարժէր, որովհետեւ հանճարեղ
23 էր։ Ու Բարաքիա ու Եղկանա՝ տապանակին դռնապաններն էին։
24 Եւ Սեբանիա, ու Յովսափատ, և Նթանայէլ, ու Ամեսայի, և Զաքարիայ, ու Բանեա, ու Եղիազար քահանաները՝ Աստուծոյ տապանակին առջեւ փող կը հնչեցնէին. և Ովբեդոմ ու Եհիա՝ տապանակին դռնապաններն էին։
25 Ա,յսպէս Դաւիթ, և Իսրայէլի ծերերը ու հազարապետները՝ Տէրոջը ուխտին տապանակը Ովբեդոմին տունէն ուրախութեամբ
26 հանելու գացին։ Ու երբոր Աստուած՝ Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն օգնութիւն բրաւ, եօթը զուարակ
27 ու եօթը խոյ զոհ ըրին։ Եւ Դաւիթ բեհեզէ պատմուճան հագեր էր. նոյնպէս ալ տապանակը վերցնող բոլոր Ղեւտացիները, ու երգեցողները, ու երգեցողներուն երգոց իշխանը Քենանիան. և Դաւիթին վրայ քթանէ եփուդ կար։
28 Ու բոլոր Իսրայէլը Տէրոջը ուխտին տապանակը ուրախութեան աղաղակով, փողի ձայնով, սրինգներով, ու ծնծղաներով, տաւիղներ ու քնարներ զարնելով՝ վեր կը
29 հանէին։ Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը մինչև Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սաւուղին աղջիկը Մեղքող պատուհանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ Թագաւորին կաքաւելը ու խաղալը տեսնելով՝ զանիկայ իր սրտին մէջը անարգեց։

Ն·Ք·ԶԲ· Իր 1042

ԳԼ·ԺԶ

1 Դաւիթ ուրախութեան զոհ կը մատուցանէ. 4 երգեցողներուն կը հրամայէ որ շնորհակալութեան երգ երգեն։ 7 Շնորհակալութեան սաղմոս։ 37 Դաւիթ պաշտօնեաներ, դռնապաններ, քահանաներ ու երգեցողներ կ'օրհնէ, որ շարունակ տապանակին քովը ծառայութիւն ընեն։

1 Եւ Աստուծոյ տապանակը տարին, ու զանիկայ ան վրանին մէջը դրին, որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր. և Աստուծոյ առջեւը ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցին։ Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմընցուց, Տէրոջը անունով ժողովուրդը օրհնեց։ Ու Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն՝ երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ հաց, կտոր մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց։
4 Եւ Տէրոջը տապանակին առջեւը՝ Ղեւտացիներէն պաշտօնեաներ դրաւ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը բ,յիշելու՝ օրհնելու ու փառաբանելու համար. Գլխաւորը Ասափն էր, ու անոր երկրորդը Զաքարիան, Նեա Եհիէլը, Սեմիրամովթը, Եհիէլը, Մատաթիան, Եղիաբը, Բանեան, Ովբեդոմը, ու Եհիէլը՝ տաւիղներու ու քնարներու նուագարաններ կը զարնէին. բայց Ասափ ծնծղաներ
6 կը զարնէր։ Եւ Բանեա ու Զազիէլ քահանաները՝ Աստուծոյ ուխտի տապանակին առջեւը միշտ փող կը հնչեցնէին։
7 Եւ ան նոյն օրը Դաւիթ՝ Տէրոջը անգամ առաքեց առաջին երգը Ասափին ու անոր եղբայրներուն ձեռքը, որ Տէրոջը գոհութիւն տան։
8 Գոհացէք Տէրոջմէ. անոր անունը կանչեցէք. անոր գործքերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէք։
9 Երգեցէք անոր. սաղմոս ըսէք անոր. պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները։
10 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ։
11 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէք. ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէք։
12 Յիշեցէք անոր բրած հրաշքները, անոր նշանները, ու բերնին դատաստանները։
13 Ո՛վ անոր ծառային Իսրայէլին սերունդը, ով Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալները.
14 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը. անոր դատաստանները բոլոր երկրիս մէջն են։
15 Անոր ուխտը յաւիտեան յիշեցէք. անոր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ.

– ԲԹագ·գ· 17–19։

Բ Սաղ·լը· ին, և Հ·ին վերնագիրները։

Ե Սաղ·ին վերնագիրը։

Ա Թես·ժ·8։ Սաղ·ձա· 3։

Բ Թագ·գ· 12։13. եւ։ Գ Թագ·ը· 1։

Ե Գէն· 9 Ա Թագ·իգ· 1։

Գ Սաղ·ճէ· 1—15։

Ա Մնաց·իզ· 1—6։

Ա Մնաց·ժգ· 8։

Ղ Թագ·գ· 16։

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 1042

Ի ՅԵՒ · ԺԷ · 2 · Իկ · 3 · Իբ · 13 · Լե · 11 ·

16 Ան Ի--Իոբ՝ որ Աբրահամին հետ բրաւ , ու իր երդումը՝ ու Իսահակին ըր-- .
17 Յակոբին ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք մը ըլլալու , -- Իսրայէլին Էբե- յաւիտենական ուխտ մը ,
18 Ըսելով . Քեզի պիտի տամ քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը .
19 Երբոր դուք սակաւաթիւ էիք , ու քիչ ու պանդուխտ՝ անոր մէջը ,

ՂՅՆ · ԼԴ · 30 ·

20 Եւ անոնք Ֆէ ազգ --րէն ազգի գացին , ու Ֆէ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի .
21 Անիկա մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ . Ի թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար ,

Ի ՅՆ · ԺՐ · 17 · Ի · 3 · ԵԼ · Կ · 15-- 18 ·

22 Ը-Ի-Վ . Ըմի օծեալներուս մի դպչիք , ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք ։

Ը ԱՍՂ · ՀՆ · 15 ·

Ր ԱՍՂ · ՂՂ · 1 · ՃԼ ·

23 Ի երգեցէք Տէրոջը՝ ով բոլոր երկիր , օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։
24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէք , -- անոր հրաշքները՝ ամէն ժողովուրդներու մէջ .
25 Քանզի Տէրը մեծ է , ու խիստ գովելի . անիկայ ամէն աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։

Բ ՂԼ · ԺԹ · 4 · * Կ--Ի՝ ուրիշ նայուածքներ

26 Ինչու որ * ազգերուն ամէն աստուածները կուռքեր են . բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ։
27 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջին , զօրութիւն ու ուրախութիւն անոր բնակութեանը մէջ .
28 Տէրոջը տուէք՝ ով ժողովրդոց տոհմերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
29 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը . բնծայ առէք , ու անոր առջևը եկէք . սուրբ հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք ։
30 Ով բոլոր երկիր՝ անոր երեսէն վախցէք . աշխարհս ալ պիտի հաստատուի , ու պիտի չսասանի ։
31 Երկինքը թող ուրախանայ , ու երկիրը ցնծայ , և ազգերուն մէջ ըսեն Թէ՝ Տէրը կը թագաւորէ ։
32 Ծովը իր լեցութեամբը թող գոռայ , դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան ։
33 Ան ատեներ անտառին ծառերը Տէրոջը առջևը ցնծան , քանզի երկրին դատաստան ընելու կու գայ ։

Ի ԱՍՂ · ՃՂ · 1 · ՃԷ · 1 · ՃԺԲ · 1 · ՃԼՂ · 1 ·

34 Խոստովանեցէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

Լ ԱՍՂ · ՃՂ · 47 · 48 ·

35 Նաև ըսէք . Ով մեր փրկութեան Աստուածը՝ մեզ փրկէ , ու մեզ ժողվէ , և մեզ ազգերէն ազատէ , որ քու սուրբ անունդ դոհութիւն մատուցանենք , ու քու օրհնութիւնովդ պարծենանք ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 1042

36 Ի Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից ։

Ի ԹԱԳ · Բ · 15 ·

Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն ըսելով՝ Տէրը օրհնեցին ։

Ժ Ր Օր · ԽԵ · 15 ·

37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առջևը՝ Ասափ ու անոր եղբայրները թողուց , որ շարունակ ամէն օրուան պաշտօնը կատարեն
38 տապանակին առջևը ։ Եւ Արդեդոմ ու անոր վեթասունուներ եղբայրները , և Իդիթունի որդին Արդեդոմ և Ուսան՝ դռնապաններ
39 էրա-- ։ Եւ Սադովկ քահանան ու անոր քահանայ եղբայրները՝ Գաբաւոնի բարձր տեղւոյն վրայ Տէ-

Ի ԹԱԳ · Գ · 4 ·

Հ ԳԼ · ԽԱ · 29 · Բ ՄՆ · Ա · 3 ·

40 րոջը խորանին առջևը Ը-ղ--ց , Որ միշտ Ն առտու ու իրիկուն ողջակէզի սեղանին վրայ՝ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն , ու Տէրոջը Իսրայէլին պատուիրած օրէնքին մէջև ա-

Ն ԵԼ · ԽԹ · 38 , ՃԹԱՒ · ԻԸ · 3 , ՃԼ ·

41 մէն գրուածը Ի Ֆ-ր-ե Ե-Ն ։ Եւ ա-Նոնց հետ Ե-- Եմանը , ու Իդիթունը , ու ուրիշ ընտրուածները՝ որոնք անունով յիշուեցան , որ Տէրոջը դոհութիւն մատուցանեն , Ը-քանզի անոր ողորմութիւնը յաւի-

Ը ՀՅԳ 34 · Բ ՄՆ · Ե · 13 · Է · 3 · ԵԶՐ · Գ · 11 · Ե-ՐԵՄ · ԼԴ · 11 ·

42 տեան է . Եւ անոնց՝ --Ի-Ն-ե Եմանին ու Իդիթունին հետ Ե-ղող նուագածուներուն փողեր ու ծնծղաներ Գ--- , նաև Աստուծոյ երգերուն նուագարանները . ու Իդիթունի որդիքը դրան Գ-Հ-Ա--Ր-Ե-Ն Ի-Ը-

43 Ն-Ե-Ն ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը դնաց՝ ամէն մէկը իր տունը . Դաւիթն ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ ։

Ճ Բ ԹԱԳ · Ղ · 19 , 20 ·

ԳԼ · ԺԷ

1 Նաթան նախ կը հաճի Դաւիթին առաջարկութեանը՝ որ Աստուծոյ տուն մը շինել կ'ուզէր ։ 3 բայց ետքը Աստուծոյ խօսքովը կ'արդիւ զանիկայ ։ 11 Նաթան օրհնութիւններ ու բարիքներ կը խոստանայ Դաւիթին սերունդին ։ 16 Դաւիթին աղօթքը ու շնորհակալութիւնը ։

1 Եւ Ե-ղերոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ , Դաւիթ՝ Նաթան մարգարէին ըսաւ . Ահա ես եղևնափայտէ շէ--ն տան մէջ կը բնակիմ , բայց Տէրոջը ուխտին տապա-
2 նակը վրանի տակ է ։ Եւ Նաթան՝ Դաւիթին ըսաւ . Ինչոր սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . քանզի Աստուած
3 քու հետդ է ։ Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը Նաթանին եղաւ՝
4 ըսելով . Գնա , իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իմ բնակելու տունս դուն պիտի
5 չշինես . քանզի Իսրայէլը Եգիպտո-ւէն հանած օրէս մինչև այս օրս՝ տան

Ե ԹԱԳ · Է · 1 , ՃԷ ·

Ն·ք·դԲ· Իրբ 1042

մէջ չբնակեցայ , հապա վրանէ վրան
6 ու խորանէ խորանի պտըտեցայ : Բո-
լոր Իսրայէլին հետ որչափ տեղ որ
պտըտեցայ , միթէ բան մը խօսե-
ցա՞յ Իսրայէլի դատաւորներուն մէ-
կուն հետ՝ որոնց իմ ժողովուրդս
հովուելու հրաման տուեր էի , ու
ըսի՞ թէ՝ Ինչո՞ւ համար ինծի եղե-
7 նափայտէ տուն մը չշինեցիք : Եւ
հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ա-
սանկ ըսես . Զօրաց Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ես քեզ փարախէն՝ ոչխար-
ներուն ետեւէն առի , որ իմ Իսրա-
յէլ ժողովուրդիս առաջնորդ ըլ-
8 լաս . Եւ ուր որ կ՚երթայիր , քու
հետդ էի , և քու առջեւդ բոլոր
թշնամիներդ կոտրեցի . ու քու ա-
նունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն
9 անուանր պէս ըրի : Եւ իմ ժո-
ղովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ
մը պիտի որոշեմ , ու զանիկայ պի-
տի տնկեմ . ու իր տեղը պիտի բնա-
կի , ալ պիտի չշարժի . և անիրա-
ւութեան որդիքը առջինին պէս՝
մէյմըն ալ պիտի չնեղեն զանիկայ ,
10 Ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս
՚ի վեր եղա՛ . ու քու ամէն թշնա-
միներդ պիտի նուաճեմ . ու քեզի
կ՚իմացընեմ որ Տէրը քեզի տուն
11 պիտի շինէ : Ու երբոր քու օրերդ
լեցուին , և քու հայրերուդ խառ-
նուիս , քեզմէ ետքը՝ քու սերունդդ՝
քու որդիներէդ հէնց պիտի բարձ-
րացընեմ , ու անոր թագաւորու-
12 թիւնը պիտի հաստատեմ : Ան-
կայ ինծի տուն պիտի շինէ . ու ա-
նոր աթոռը յաւիտեան պիտի
Բ Թագ. է. 13 կանգնեմ . Բ Ես անոր հայր պիտի
14 · 15 · ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի պիտի
ըլլայ . ու իմ ողորմութիւնս անկէ
† Ղու . ա . 33 · պիտի չվերցընեմ , ինչպէս որ քեզմէ
14 առաջ եղողէն վերցուցի : Եւ † զա-
նիկայ յաւիտեան իմ տանս մէջ՝ ու
իմ թագաւորութեանս մէջ պիտի
հաստատեմ . ու անոր աթոռը յա-
15 ւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ : Եւ
Նաթան ասս բոլոր խօսքերը ու ասս
բոլոր տեսիլքը մի քսան միջէ Դա-
ւիթին զրուցեց :
Բ Թագ. է. 13 · 16 Բ Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց ,
Տէրոջը առջեւը նստաւ , ու ըսաւ .
Ո՞վ Տէր Աստուած՝ ես ո՞վ եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև
17 հոս բերիր . Սակայն ասիկայ քու
աչքերուդ պզտիկ երեւցաւ՝ ով Աս-
տուած , ու քու ծառայիդ տանը
վրայով հեռաւոր ժամանակի հա-
մար խօսեցար , ու ինծի՝ ով Տէր Աս-
տուած՝ բարձր աստիճանի մարդու
18 պէս նայեցար : Եւ քու ծառայիդ
փառքին համար՝ Դաւիթ՝ ալ աւելի
ի՞նչ խօսի . դուն քու ծառադ կը
19 ճանչնաս : Ո՛վ Տէր՝ քու ծառա-
յիդ սիրտիդ համար , ու քու սրտիդ
ըստ կամաց պէս՝ ասս բոլոր մեծ բաները
ըրիր , որ ասս բոլոր մեծ բաները
20 գիտցընես : Ո՛վ Տէր՝ քեզի պէս
չկայ , ու քեզմէ զատ
Աստուած չկայ , մեր ականջներովը
21 բոլոր լսածներնուս համեմատ : Եւ
երկրիս վրայ ո՞ր ազգը քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար Նոյն Ինքն Աստուած եկաւ
ազատել փրկելու , իրեն ժողովուրդ
ընելու . որ Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջեւէն ազգեր վռնտելով՝ քեզի մեծ ու երեւելի անուն
22 ստացար : Եւ քու ժողովուրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողո-
վուրդ ըրիր , ու դուն ով Տէր՝ ա-
23 նոնց Աստուած եղար : Եւ հիմա
ով Տէր՝ քու ծառայիդ ու անոր
տանը համար ըսած խօսքդ Թող
յաւիտեան հաստատուի . ու ըսա-
24 ծիդ պէս ըրէ . Թող հաստատուի ,
ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ճանչցուի , ու ըսեն Թէ՝ Զօրու-
թեանց Տէրը Իսրայէլին Աստուածն
է , Աստուած Իսրայէլի . ու քու
ծառայիդ Դաւիթին տունը քու
25 առջեւդ հաստատ ընէ : Քանզի
դուն ով Աստուած իմ , քու ծա-
ռայիդ յայտնեցիր , որ անոր տուն
պիտի շինես . անոր համար քու ծա-
ռադ էր սրտին մէջ հոգացիր դատաւ քու առջեւդ աղօթքը ը-
26 նելու : Եւ հիմա ով Տէր՝ ան Աս-
տուածը դուն ես , ու քու ծառա-
յիդ ասս աղէկութիւնը խոստացար :
27 Եւ հիմա * կամք ըրէ՞ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջեւդ ըլլայ . քանզի դուն օրհնե-
ցիր՝ ով Տէր , ու յաւիտեան օրհ-
նեալ է :

* Կ՚ակնարկուի

ԳԼ· ԺԸ

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Մովաբացիները կը նուաճէ : 3 Ադրազարը ու Ասորիները կը զարնէ : 9 Թովու՝ Ադորամը կը խրկէ ընծաներով՝ Դաւիթը շնորհաւորելու համար : 11 Դաւիթ ասս ընծաները իր առած աւարներովը մէկտեղ՝ Աստուծոյ կը նուիրէ : 13 Եդոմի մէջ պահակապահներ կը դնէ : 14 Դաւիթին պաշտօնատարները :

Իրբ 1040 — Բ Թագ. ը. 1, ա ,

1 — Յետոյ եղաւ Դաւիթ փղշտացիները զարկաւ , ու զանոնք նուա-
ճեց , և Գէթը ու անոր գեղերը
2 փղշտացւոց ձեռքէն առաւ : Եւ-
ր Մովաբը զարկաւ . ու Մովա-
բացիք Դաւիթին հարկատու ծա-
3 ռաներ եղան : Եւ Դաւիթ՝ Սու-
բայի Բ Ադրազար թագաւորը Եմա-
թի կողմերը զարկաւ , երբոր էփ-
րատ գետին վրայ իր † իշխանու-
թիւնը հաստատելու կ՚երթար :
4 Եւ Դաւիթ անկէ հազար կառ-

Բ Թագ. ը. 8 ·

† Եբր. ձեռքը

ու † եօթը հազար ձիաւոր՝ ու քրա-
ան հազար հետեւակ զօրք բրա-
նեց . և Դաւիթ բոլոր *կառքի
ձիերուն ջլերը կտրեց , ու անոնց-
մէ միայն հարիւր ձի իրեն համար
5 պահեց" : Եւ Դամասկոսի Ասորի-
ները՝ Սուբայի թագաւորին Ադրա-
զարին օգնութիւն ընելու եկան .
ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանու-
6 երկու հազար մարդ զարկաւ : Եւ
Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ
[illegible] . ու Ասորի-
ները Դաւիթին հարկատու ծառայ
եղան . ու Դաւիթ ուր որ կ'եր-
թար , Տէրը անոր յաջողութիւն
7 կու տար : Եւ Դաւիթ՝ Ադրազա-
րին ծառաներուն վրայ եղող ոսկիէ
վահանները առաւ , ու զանոնք Ե-
8 րուսաղէմ բերաւ : Եւ Ադրազա-
րին քաղաքներէն՝ Տեբահէն ու
Քունէն՝ Դաւիթ խիստ շատ պղինձ
առաւ . †անկէ շինեց Սողոմոն
պղնձէ ծովը , ու սիւները , ու
պղնձէ գործիքները :
9 Ու Եմաթի թագաւորը †Թովու՝
երբոր լսեց որ Դաւիթ Սուբայի
Ադրազար թագաւորին բոլոր զօր-
10 քերը ջարդեր է , իր որդին ՂԱդո-
րամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց ,
որ անոր բարեւ ընէ , ու †զանիկայ
օրհնէ" , Ադրազարին դէմ պատե-
րազմ ընելուն ու զանիկայ զարնե-
լուն համար . (քանզի Ադրազարը
Թովուին հետ պատերազմներ կ'ը-
նէր .) ու [illegible] ամէն տեսակ ոսկիէ ,
արծաթէ ու պղնձէ անօթներ Եր-
11 ուսաղէմ : Դաւիթ թագաւորը զանոնք
ալ Տէրոջը նուիրեց , ան արծա-
թով ու ոսկիով մկտեղ՝ որ ամէն
ազգերէն՝ Եդովմէն , Մովաբէն ,
Ամմոնի որդիներէն , Փղշտացինե-
12 րէն ու Ամաղեկէն առեր էր : Եւ
Շարուհեայի որդին Աբեսա՝ Աղի
ձորին մէջը †տասնուութը հազար
Եդովմայեցի զարկաւ :
13 Ու Եդովմի մէջ բերդապահ զօր-
քեր դրաւ . և բոլոր Եդովմայեցիք
Դաւիթին ծառայ եղան . ու Դա-
ւիթ ուր որ կ'երթար , Տէրը անոր
յաջողութիւն կու տար :
14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վը-
րայ թագաւորութիւն ըրաւ , ու
իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու
15 արդարութիւն կ'ընէր : Եւ Շա-
րուհեայի որդին Յովաբը զօրքե-
րուն վրայ էր . ու Աքիղուդի որդին
Յովսափատ յիշատակաց դպիր
16 էր . Եւ Աքիտոբի որդին Սադովկը
ու Աբիաթարի որդին †Աբիմելեքը
քահանաներ էին . և †Սուսան ա-
17 տենադպիր էր . Ու Յովհադայի որ-
դին †Բանեան քերեթհիներուն ու
Փելեթհիներուն վրայ էր . և Դա-

ւիթին որդիքը թագաւորին քովը
նախարարներ էին :

ԳԼ . ԻԹ

1 Դաւիթ գեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին Անոնը մխիթարելու . բայց անիկայ անարգա-
նաք կը վարուի անոնց կողմէ : 6 Ամմոնացիք
թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն ,
բայց Յովաբէն ու Աբեսայէն կը յաղթուին :
16 Ասորւոց զօրագլուխը Սովթակ նոր ձեռ-
նաւութիւն մը կ'ընէ Ամմոնացիներուն . իսկ
ինքը Դաւիթէն կը սպանուի :

1 -Նաս անկէ ետև Ամմոնի որդւոց
թագաւորը նաաս մեռաւ , ու
անոր տեղը՝ անոր որդին թագաւոր
2 եղաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ . Նաասի
որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն
ընեմ . քանզի անոր հայրը ինծի
մարդասիրութիւն ըրաւ . ու Դա-
ւիթ դեսպաններ խրկեց , որ զանի-
կայ իր հօրը վրայով մխիթարեն .
ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի
որդւոց երկիրը Անոնին դացին՝ զա-
3 նիկայ մխիթարելու համար : Եւ
Ամմոնի որդւոց իշխանները Անոնին
ըսին . Միթէ Դաւիթ քու հայրդ
քու առջեւդ պատուելու համար
քեզի մխիթարիչներ խրկեց . միթէ
անոր ծառաները աս երկիրը քննե-
լու , տակնուվրայ ընելու , ու լրտե-
4 սելու համար չեկաւ քեզի : Եւ
Անոն՝ Դաւիթին ծառաները բռնե-
նեց , ու զանոնք ածիլեց , և անոնց
հանդերձներուն [illegible] կէսը՝ մինչև
նստդ տեղը կտրել տուաւ , և [illegible]
5 խրկեց զանոնք : Ու դացին՝ ան
մարդիկներուն [illegible] Դա-
ւիթին պատմեցին . ան ալ զանոնք
դիմաւորելու [illegible] խրկեց . քանզի
ան մարդիկները շատ անարգուեր
էին . ու թագաւորը ըսաւ . Երի-
քովի մէջ նստէք՝ մինչև որ մօրու-
նիդ աճի , ու [illegible] դարձէք :
6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ
Դաւիթին հետ աւրուեցան , Անոնը
ու Ամմոնի որդիքը հազար տաղանդ
արծաթ խրկեցին , որ Միջագետաց
Ասորիներէն , ու Մաաքայի Ասո-
րիներէն , ու †Սուբայէն վարձքով
7 կառքեր ու ձիաւորներ բռնեն : Եւ
անոնք իրենց վարձքով բռնեցին
երեսունուերկու հազար կառք , ու
Մաաքայի թագաւորը , և անոր
զօրքը , որոնք գացին Մեդաբային
առջեւը բանակեցան . Ամմոնի որ-
դիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժողո-
վուեցան , ու պատերազմելու գա-
ցին :
8 Ու երբոր Դաւիթ [illegible] լսեց , Յո-
վաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
9 խրկեց : Եւ Ամմոնի որդիքը ե-
լան , ու քաղաքին դրանը առջեւը
կարգաւ պատերազմի շարուեցան .
ու [illegible] եկող թագաւորները

Ն . Բ . ԳԲ . Իրր 1040

† Տես Բ Թագ . Ը . 4 :
* Կ՚ուզէ կառքերը քա-
կեց , ու ա-
նոնցմէ մի-
այն հարիւր կառք պա-
հեց :

Իրր 1037 — Բ Թագ . Ժ . 1 , ԺԱ :

Բ Գ Թագ . Է . 15 , 23 ; Բ Մն . Դ . 12 , 15 , 16 :
Ի Բ Թագ . Ը . 9 :
Ը Բ Թագ . Ը . 10 Ի՚ընդ Յովրամ :
† Կ՚ուզէ Հաւորու-
թիւն ընէ անոր :
Ի Բ Թագ . Ը . 13 :
Ը Բ Թագ . Ը . 14 , ԺԱ :
Ի Գ Ա . Ժբ . 5 , 9 :
Ի Բ Թագ . Ը . 17 Ի՚ընդ Աբիմելէք :
Ի Բ Թագ . Ը . 17 Ի՚ընդ Սարայիա :
Ի Գ Թագ . Դ . 3 Միասն :
Ի Բ Թագ . Ը . 18 :

10 դաշտի մէջ զատ կայներ էին ։ Եւ Ցովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորւոց
11 դէմ պատերազմի շարեց . Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային յանձնեց . ու անոնք Ամմոնի որ-
12 դւոցը դիմացը շարուեցան . Եւ ըսաւ . Թէ որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան , ինծի օգնութեան հասնիս . ու թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի
13 օգնութեան պիտի հասնիմ . քաջասիրտ եղիր , ու մեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք . և Տէրը իր աչքին հաճոյ երևի-
14 ցածը թող ընէ ։ Ու Ցովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնք դէմ պատերազմ ընէ . ու անոնք անոր առջևէն
15 փախան ։ Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով , իրենք ալ անոր եղբօրը Աբեսսային առջևէն փախան , ու քաղաքը մտան ։ Եւ Ցովաբ Երուսաղէմ եկաւ ։
16 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրայէլին առջևը կոտրուեցան , դեսպաններ խրկեցին , ու Գետին անդիի կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեցին . և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրագլուխը Սով-
17 բակը ։ Երբ Դաւիթին պատմեցին , անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն անցաւ , ու անոնց վրայ գնաց , և անոնց դէմ դունդեր շարեց . ու երբոր Դաւիթ՝ Ասորիները պատերազմով դիմաւորելու համար դունդեր շարեց , անոնք անոր հետ պա-
18 տերազմ բռին ։ Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան . ու Դաւիթ՝ Ասորիներէն եօթը հազար կառքի վրայ , ու քառասուն հազար հետևակ զօրք կոտրեց , ու Սովբակ
19 զօրագլուխն ալ մեռցուց ։ Եւ Ադրազարին ծառաները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան , Դաւիթին հետ հաշտութիւն բռին , ու անոր ծառայ եղան . և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը օգնել չուզեցին ։

ԳԼ . Ի

1 Ցովաբ՝ Ռաբբան կը պաշարէ . Դաւիթ ասոր կ'առնէ , ու ան ուղի ժողովուրդը կը տանջէ ։ 4 Փշուռացող իրէք անգամ յաղթուած առնիր իրէք հսկաներ կը սպաննուին ։

1 Ու հետևեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը , Ցովաբ՝ զօրքերուն գլուխ *գունդերը հանեց , և Ամմոնի որդւոցը երկիրը աւրեց , ու գնաց Ռաբբան պաշարեց . բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նստէր . ու Ցովաբ Ռաբբան զարկաւ , ու զանիկայ
2 կործանեց ։ Եւ Դաւիթ *անոնց թագաւորին թագը անոր գլխուն վրայէն առաւ , ու զանիկայ գտաւ տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր , և անոր վրայ պատուական քարեր կար . ու Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ . և Ռ*իմ՝ քաղաքէն
3 խիստ շատ աւար առաւ ։ Ու անոր մէջը եղած ժողովուրդը հանեց , ու *ղ*նդ*ն սղոցներով՝ երկաթէ կամնասյլներով ու տապարներով կտրեց . և Դաւիթ Ամմոնի որդւոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս ըրաւ . ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ ։

4 Ետքը՝ Գազերի մէջ Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ . ան ատենը Ովսացի Սովբայը՝ Ռափայի որդւոցմէ եղող Սիփհան մեռցուց , ու անոնք նուաճեցան ։
5 Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ . ու Ղեայիրի որդին Ելհանանը՝ Գեթացի Գողիաթին եղբայրը Ղէմին զարկաւ , որուն նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր ։
6 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար , որուն մատները վեց վեց ըլլալով՝ քսանուչորս *ունէր . անիկայ ալ Ռափայի որ-
7 դւոցմէ էր ։ Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց . բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայիին որդին Ցովնա-
8 թան զանիկայ զարկաւ ։ Ասոնք Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին . և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ԳԼ . ԻԱ

1 Դաւիթ Սաւանայէն փորձելով՝ կը տեսնէ Ցովաբը որ ժողովուրդը կամրէ ։ 5 Երբոր ժողովուրդին թիւը կը բերեն՝ Դաւիթ իր բռածին համար կը զղջայ ։ 9 Գադ մարգարէին ձեռքովը առաջարկուած իրեք տարուան ներէն՝ Դաւիթ ժանտախտը կ'ընտրէ ։ 14 Եօթանասուն հազար հոգի մեռնելէնետքը ։ Դաւիթ ապաչխարելով՝ երուսաղէմին կործանմանը առջևը կ'առնէ ։ 18 Դաւիթ՝ Գադին ծանուցանելովը Ռառնային կալը ծախու կ'առնէ , ու հոն սեղան մը կը շինէ . ասոր վրայ Աստուած իր հաճութեանը նշան մը կու տայ կրակով , ու ժանտախտը կը դադրեցնէ ։ 28 Դաւիթ հոն ողջակէզ կը մատուցանէ . քանզի Տիրոջմէն վախնալուն համար՝ չէր կրնար մինչև Գաբաւոն երթալ ։

1 Յետ Սաւանան Իսրայէլին դէմ ելաւ , ու Դաւիթը դրդեց որ
2 Իսրայէլը համրէ ։ Եւ Դաւիթ՝ Ցովաբին ու ժողովուրդին իշխաններուն ըսաւ . Գացէք Իսրայէլը համրեցէք Բեերսաբէէն մինչև Դան , ու հաշիւը ինծի բերէք , որ գիտ-

ն · բ · դ · Ե · Խբ 1037

Խբ 1036

Խբ 1035 — բ Թագ . ժա . 1 ։

* Եբր . զօրութիւնը

ն · բ · դ · Ե · Խբ 1035 — բ Թագ . ժբ . 26 ։ Խբ 1033 — բ Թագ . ժբ . 30 , 31 ։

Խբ 1018 — բ Թագ . իա . 18 ։ Ա Գլ . ժա . 29 ։

Ղ բ Թագ . իա . 19 ։ Եբր . Լեհմին ։

Ե բ Թագ . իա . 20 ։

1017 — բ Թագ . իդ . 1 , ԼԵ ։

Բ Գլ . իե . 23 ։

Ն · Ք · ԴԲ · 1017

3 նամ ։ Եւ Ցովաբ ըսաւ . Տէրը՝ իր ժողովուրդը որչափ որ է , հարիւրապատիկ աւելցնէ . ով տէր իմ թագաւոր՝ միթէ անոնց ամէնը իմ տիրոջս ծառաները չե՞ն . իմ տէրս ինչո՞ւ աս բանը կը փնտռէ . ինչո՞ւ համար Իսրայէլին 4 յանցանքի պատճառ կըլլայ ։ Բայց երբոր թագաւորին խօսքը Ցովաբին վրայ աստկացաւ , Ցովաբ ելաւ , ու բոլոր Իսրայէլի մէջ պտըտեցաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ ։ 5 Եւ Ցովաբ ժողովուրդին համրանքին ցուցակը Դաւիթին տուաւ . ու Իսրայէլին ամէնը՝ հազար անգամ հազար ու հարիւր հազար սուր քաշող մարդ էր . և Ցուդան չորս հարիւր եօթանասուն հազար
‡ Գր. Ել. 24. 6 սուր քաշող մարդ էր ։ ‡Ղակային ղեւտացիները ու Բենիամինեանները անոնց մէջ չհամրեց . քանզի թագաւորին խօսքը Ցովաբին զզուելի էր ։ 7 Եւ աս բանը Աստուծոյ առջեւը դէշ երեւնալուն համար՝ Իսրայէլը 8 պարկաւ ։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ
Բ Թագ · իդ · 10 ։ Ի Թագ · ժբ · 13 ։ ըսաւ . Ես բանը ընելովս մեծ մեղք գործեցի . ու հիմա կ'աղաչեմ՝ քու ծառայիդ մեղքը ներէ , քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի ։
Ղ Տես ա Թագ · թ · 9 ։ 9 Եւ Տէրը Դաւիթին Ղտեսանողին՝ Գադին խօսեցաւ ու ըսաւ . 10 Գնա ու Դաւիթին խօսէ՝ ըսելով . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի երեք բան կ'առաջարկեմ . անոնցմէ մէկը 11 ընտրէ որ քեզի ընեմ ։ Եւ Գադ՝ Դաւիթին եկաւ ու անոր ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընտրէ քեզի՝
Ի Բ Թագ · իդ · 13 ։ 12 Եկամ իրեք տարուան սով , կամ իրեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսէն փախչիս , ու քու թշնամիներուդ սուրը հեղ հասնի , և կամ իրեք օր Տէրոջը սուրը՝ այսինքն ժանտախտ ըլլայ երկրիս մէջը , ու Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն մէջը կոտորած ընէ . և հիմա տես , դիս խրկողին ի՞նչ պատասխան տանիմ ։ 13 Ու Դաւիթ ըսաւ Գադին . Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ . հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնամ , քանզի անոր գթութիւնը խիստ շատ է . ու
Ը Բ Թագ · իդ · 16 ։ 14 մարդու ձեռք չիյնամ ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց , ու Իսրայէլէն եօթանասուն հազար
Ի Տես Ներ · գ · 6 ։ 15 մարդ ինկաւ ։ Եւ Աստուած հրեշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ , որ զանիկայ կորսընցընէ . ու երբոր կը կորսընցընէր , Տէրը նայեցաւ , ու աս չարիքին վրայ սիրտը խղաւ , և կոտորած ընող հրեշտակին ըսաւ . Հերիք է , ալ ձեռքդ քաշէ . ու Տէրոջը հրեշտակը Ռաւնային կալին քովը կը Ցերուսացի
Ն · Ք · ԴԲ · 1017 Ի Բ Մն · գ · 1 ։ 16 վը կայներ էր ։ Եւ Դաւիթ իր աչքերը վերցուց , ու Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ , որ երկրին ու երկինքին մէջտեղը կայներ էր , ու ձեռքը մերկ սուր մը կար , որ Երուսաղէմի վրայ երկընցուցեր էր . անատենը Դաւիթ ու ծերերը քուրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ
17 ինկան ։ Եւ Դաւիթ Աստուծոյ ըսաւ . Ահա ես պատուիրեցի որ ժողովուրդը համրեն , ու ես եմ որ մեղանչեցի , ու մեծ չարութիւն ըրի . բայց աս ոչխարները ի՞նչ ըրին . ով Տէր Աստուած իմ՝ քու ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ . բայց քու ժողովուրդիդ վրայ չըլլայ *զանիկայ բնաջնջելու համար" ։
* Եբր · հարուածի համար ։ Ի Բ Մն · գ · 1 ։ 18 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գադին ըսաւ . Դաւիթին ըսես որ ելլէ , ու Ցերուսացի Ռաւնային կալին մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ ։
19 Եւ Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէրոջը անունովը ըսած խօսքին հա-
20 մաձայն ։ Ու Ռաւնա դարձաւ , ու հրեշտակը տեսաւ , և իր չորս որդիքը իր հետը պահուեցան . (քան-
21 զի Ռաւնա ցորեն կը ձեծէր ։) Ու Դաւիթ Ռաւնային եկաւ . և Ռաւնա նայեցաւ , ու Դաւիթը տեսնելով՝ կալէն ելաւ , ու երեսը մինչև գետինը Դաւիթին երկրպագութիւն
22 ըրաւ ։ Անատենը Դաւիթ Ռաւնային ըսաւ . Ա՛ կալին տեղը ինձի տուր , որ հոն Տէրոջը սեղան մը շինեմ , (զանիկայ լեցուն գնով տուր ինձի ,) ու ժողովուրդին
23 վրայէն հարուածը վերնայ ։ Եւ Ռաւնա՝ Դաւիթին ըսաւ . Զանիկայ քեզի առ . ու իմ տէրս թագաւորը իր աչքին աղէկ երեւցածը թող ընէ . ահա եղները ողջակէզի համար , ու կամեսայները փայտի համար , ու ցորենը հացի ընծայի համար կու տամ , ամէնն ալ կու
24 տամ ։ Եւ Դաւիթ թագաւորը Ռաւնային ըսաւ . Չէ , հապա ես անշուշտ լեցուն գնով ծախու պիտի առնեմ . քանզի քու կդ եղածը Տէրոջը համար պիտի չառնեմ , ոչ ալ ձրի ողջակէզ մատու-
Ի Բ Թագ · իդ · 24 ։ 25 ցանեմ ։ Ու Դաւիթ ան տեղուն համար՝ կշիռով վեց հարիւր սիկղ
26 ոսկի տուաւ Ռաւնային ։ Եւ Դաւիթ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց , և Տէրոջը աղաղակեց . ու Երկինքէն կրակով՝ ողջակէզի սեղանին վրայ ա-
Ի Ղե · թ · 24 , Բ Մն · գ · 1 · ե · 1 ։ 27 նոր պատասխան տուաւ ։ Եւ Տէրը հրեշտակին խօսեցաւ , ու անիկայ սուրը իր պատեանը դարձուց ։

Ն·Ք·Գ·Ե· 1017

28 Ան առենը Դաւիթ տեսնելով որ Տէրը Ցերուսաղի Ովնայեան կալին մէջ իրեն պատասխան տուաւ, ան
29 տեղը զոհեր մատուց։ Իսկ Մովսէսին՝ անապատին մէջ շինած Տ֊ՏԷրոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը՝ ան առենը Գաբաւոնի բարձր տեղն
30 էր. Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հարցնելու համար՝ չկրցաւ անոր առջևը երթալ, քանզի Տէրոջը հրեշտակին սուրին երեսէն վախցաւ։

ԳԼ·ԻԲ

1 Դաւիթ՝ տաճարին համար որոշուած տեղը գիտնալով՝ անոր շինութեանը հարկաւոր եղած բաները առաւօրէն կը պատրաստէ. 6 ու Սողոմոնին կ'իմացընէ Աստուծոյ խոստումնալիրը, ու նաև անոր պարտաւորութիւնը տաճարը շինելու վրայով. 17 Իշխաններուն կը պատուիրէ, որ իր որդւոյն ձեռնտու ըլլան։

1 Ու Դաւիթ ըսաւ. Անիկայ է Տէր Աստուծոյն տունը, ու անիկայ է Իսրայէլի ողջակէզին սեղանը։
2 Եւ Դաւիթ հրամայեց որ Իսրայէլի երկրին մէջ գտնուղ Հօտարազինները ժողվին. ու Աստուծոյ տունը շինելու համար՝ քարատհատներ դրաւ, որ տաշուած քարեր
3 պատրաստեն։ Եւ Դաւիթ գրան փեղկերուն բևեռներուն համար ու շրջանակներուն համար՝ խիստ շատ երկաթ պատրաստեց, և այնչափ շատ պղինձ՝ Հոր կշռոքի չէր գար.
4 Ու ¤֊ԹՐԱՖ եղևնափայտին համբանքը չկար. քանզի Տիդոնացիք և Տիւրացիք Դաւիթին շատ եղևնափայտեր կը բերէին։
5 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Իմ որդիս Սողոմոնը փափուկ տղայ մըն է, ու Տէրոջը շինուելու տունը մեծ՝ բարձրը՝ ու ամէն երկիրներու մէջ անուանի ու փառաւոր պիտի ըլլայ. հիմա անոր համար պատրաստութիւն տեսնեմ. և Դաւիթ իր մեռնելէն առաջ՝ խիստ շատ պատրաստութիւն տեսաւ։
6 Ետքը իր որդին Սողոմոնը կանչեց, ու անոր պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուն շինէ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին ըսաւ. Որդեակ իմ՝ Աստիս մէջը ունենայի Հոր իմ Տէր Աստուծոյս անուանը
8 տուն շինեմ. Բայց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Դուն շատ արիւն թափեցիր, ու մեծ պատերազմներ ըրիր. դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես. քանզի իմ առջևս գետնի վրայ շատ արիւն
9 թափեցիր. Ահա քեզի որդի մը պիտի ծնանի. անիկայ հանգստութեան մարդ պիտի ըլլայ. և զանիկայ Հիր ամէն շրջակայ թշնամիներէն պիտի հանդչեցընեմ. քանզի անոր անունը Սողոմոն պիտի ըլ-

Ն·Ք·Գ·Ե· Իբր 1017

լայ. ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէլին խաղաղութիւն ու հանդարտու-
10 թիւն պիտի տամ։ Անիկայ իմ անուանս տուն պիտի շինէ. ու Անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ, ու ես անոր հայր պիտի ըլլամ. և անոր թագաւորութեան աթոռը Իսրայէլի մէջ յաւիտեան պիտի հաս-
11 տատեմ։ Ուրեմն որդեակ իմ, Տէրը քու հետդ ըլլայ, ու յաջողութիւն գտնես, և քու Տէր Աստուծոյդ տուն շինես, ինչպէս որ
12 քեզի համար խօսեցաւ։ Միայն թէ Տէրը Քեզի իմաստութիւն ու հանճար տայ, և քեզ Իսրայէլի վրայ հաստատէ, որ քու Տէր Աս-
13 տուծոյդ օրէնքը պահես։ Ան ատենը յաջողութիւն կը գտնես, եթէ զգուշութեամբ՝ի գործ դնես ան կանոնները ու դատաստանները, որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց Իսրայէլի համար. Հզօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, մի՛ վախնար ու
14 մի՛ զարհուրիր։ Եւ ահա ես իմ †նեղութիւններուս մէջ" Տէրոջը տանը համար՝ հարիւր հազար տաղանդ ոսկի, ու հազար անգամ հազար տաղանդ արծաթ պատրաստեցի. իսկ պղինձը ու երկաթը շատութեանը համար Հկշռոքի չգար. փայտեր ու քարեր ալ պատրաստեցի, ու անոնց վրայ դուն ալ աւելցընես։ Եւ դուն քու քովդ խիստ
15 շատ արուեստաւորներ, քարահատներ, որմնադիրներ, հիւսեր, ու
16 ամէն գործքի համար ամէն †Հոգի վարպետ մարդիկները ունիս։ Ոսկիին, արծաթին, պղնձին ու երկաթին համրանքը չկայ. ելիր, ու ‡աս գործին ձեռք զարկ", ու Տէրը քու հետդ ըլլայ։
17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն պատուիրեց, որ իր որդւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան.
18 Ո֊ԸՍՍ. Ահա ձեր Տէր Աստուածը ձեր հետն է, և անիկայ ձեզ ամէն կողմանէ հանգստացուց. որովհետև աս երկրիս բնակիչները իմ ձեռքս տուաւ. ու երկիրը Տէրոջը առջևը ու անոր ժողովուրդին առ-
19 ջևը հնազանդեցաւ։ Եւ հիմա ձեր սիրտը ու ձեր հոգին՝ ձեր Տէր Աստուածը խնդրելուն տուէք, և ելէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը շինեցէք, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ անօթները՝ Տէրոջը անուանը համար շինուած տունը տանիք։

Ե·ԹԳ·Է· 13, գթագ·ա·5, Գվ·ԺԷ·12, 13, իբ·6։

Ա Ընդ·ա·5։

Ի ՀՇՐ 16։

Ժգթագ·գ· 9, 12։ Սագ·Ժբ·1։

Ձ ՑԵՍ. ա. 7, 8։ Գվ·իբ·7։

Հբ Օր·լ· 7, 8։ ՑԵՍ. ա·6, 7, 9։ Գվ·իբ·20։ †Կ֊՛՝ ազգատոհմ

Ղ ՀՇՐ 3։

Ճ ԵՍՐ·բԽ՛, ՂՀՇՐ 11։

Ճ Բ Օր·Ժբ·10։ ՑԵՍ. իբ·4։ բ թագ·է·1։ Գվ·իԷ·25։

Ր Ա ԹԳ·Ե· 6։

Ս Ա ՄՆ·ԺԲ·3։

Տ ԳԹԳ·Ե· 6·21։ բՄՆ. է·7։ գ·11։

Ն ՀՇՐ 7։ գթագ·է·8։

Ա Ընդ·է· 2։ գթագ·բ·17։ Գվ·ԺԷ·1։ իբ·2։

Ի Բ Օր·Ժբ·5·11։

Ը ԺԹագ·է· 3։ Գվ·իբ·3։

Ի Գվ·իբ·5։

Ժ ԳԹագ·դ· 25։ է·4։

* Ֆ՝ խագաղարար։

1 Դաւիթ ծերացած ըլլալով՝ Սողոմոնը թագաւոր կ'ընէ։ 2 Ղեւտացւոց թիւը ու դասակարգութիւնը։ 7 Գերսոնեանց ճիւղերը։

Ն·Ք·ԴԲ· 1015

12 Կահաթի որդիքը՝ 21 Մերարիի որդիքը՝ 24 Ղևտացւոց պաշտօնը։

1 Նաև Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով, իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
2 դրաւ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր իշխանները, նաև քահանաները, ու Ղևիները
3 տացինները ժողվեց։ Ու Ղևտացիները՝ երեսուն տարեկանէն վեր եղող էրիկ մարդիկները մէկիկ մէկիկ համրուելով, անոնց թիւը
4 երեսունուութը հազար էր։ Դատաւորս. Անոնցմէ քսանուչորս հազարը՝ Տէրոջը տանը գործքին վրայ, ու վեց հազարը՝ վարակայուներ ու դատաւորներ ըլ-
5 լան, Ու չորս հազարը՝ դռնապաններ, ու չորս հազարը՝ օրհնելու համար Դաւիթի շինած նուագարաններովս։
6 Տէրոջը օրէնքները ըլլան։ Եւ Դաւիթ զանոնք բաժնեց, Ղևիի որդուոցը՝ Գերսոնին, Կահաթին ու Մերարիին դասակարգութիւնները ցուցնելով։
7 Գերսոնեաններէն՝ Ղադան ու
8 Սեմէի էին. Ղադանին որդիքը՝ առջինը Ցեքիէլ, ետքը Զեթամ,
9 ու Յովէլ՝ իրեք էին։ Սեմէիին որդիքը՝ Սաղոմոթ, Ազիէլ ու Ուրան՝ իրեք էին.ասոնք Ղադանին տոհ-
10 մերուն իշխաններն էին։ Եւ Սեմէիին որդիքը՝ Ցեթ, Զիզա, Ցեուս ու Բարիա էին.ասոնք Սեմէի-
11 ին որդիքը։ չորս հոգի էին։ Եւ առջինը՝ Ցեթ, ու երկրորդը՝ Զիզա էր. բայց Ցեուս ու Բարիա շատ որդիներ չունեցան համար, մէկ ազգատոհմ հաշուելու համար։
12 Կահաթի որդիքը՝ Ամրամ, Իսահար, Քեբրոն ու Ոզիէլ՝ չորս
13 էին։ Ամրամին որդիքը՝ Ահարոն ու Մովսէս էին. և Ահարոն ինքը՝ ու իր որդիքը յաւիտեան որոշուելու համար՝ ամենասուրբ բաներուն մէջ իրենց սուրբ պաշտօնը կատարելու, Տէրոջը առջևը խունկ ծխելու, անոր ծառայութիւն ընելու, ու անոր անունով յաւիտեան օրհնե-
14 լու համար։ Եւ Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին որդիքը՝ Ղևիի
15 ցեղին հետ համրուեցան։ Մովսէսին որդիքը՝ Գերսամ ու Եղիա-
16 զար էին։ Գերսամին որդիքը՝ առ-
17 ջինը Սուբայէլ էր։ Ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը Հռաբիա էր. ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չուներ. բայց Հռաբիային որդիքը
18 խիստ շատցան։ Իսահարին որդի-
19 քը՝ առջինը Սաղոմոթ էր։ Քեբրոնին որդիքը՝ առջինը Ցերիա, երկրորդը՝ Ամարիա, երրորդը՝ Ցազիէլ, չորրորդը՝ Ցեկամամ էր։

Ն·Ք·ԴԲ· 1045

20 Ոզիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա, երկրորդը՝ Ցեսիա էր։
21 Մերարիի որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի էին. Մոողիին որդիքը՝ Ե-
22 ղիազար ու Կիս էին։ Ու Եղիազար ուղիղ մեռաւ. անիկայ որդիներ չունէր, հապա միայն աղջիկներ ունէր. ու զանոնք իրենց եղբայրնե-
23 րը Կիսին որդիքը առին։ Մուսիին որդիքը՝ Մոողի, Եդեր ու Ցերիմովթ՝ իրեք էին։
24 Ասոնք Ղևիի որդիքն էին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու անունով մէկիկ մէկիկ համրուած էքսան տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը սպասաւորութիւնը կատարողներուն տոհմապետներն էին։
25 Քանզի Դաւիթ ըսեր էր. Իսրայէլի Տէր Աստուածը Իր ժողովուրդը հանգստացուց, ու յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի բը-
26 նակի. Ու Ղևտացիք ալ՝ Խորանը ու անոր պաշտօնին համն անօթները՝ ալ սրբոհիկ պիտի չկր-
27 բեն։ Քանզի Դաւիթին վերջին խօսքերովը՝ Ղևիի որդուոցմէ քսան տարեկանէն վեր եղողնե-
28 րը համրուեցան. Որովհետև անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծառայութեանը մէջ Ահարոնի որդուոցը օգնութիւն ընել, դաւիթներու ու սենեակներու վերակացու ըլլալ, բոլոր սուրբ բաները մաքրել, ու Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը
29 կատարել էր. Նաև առաջաւորութեան հացին, ու հացի ընծայի նաշխին, և Հանիմոր լաւաշնեբուն, ու տապակի մէջ եփած և տապկուած բաներուն, ու բոլոր չափերուն վերակացութիւնը ընել,
30 Եւ ամէն առտու ու իրիկուն՝ Տէրը օրհնելու ու գովելու համար ոտքի
31 վրայ կայնիլ, Ու շաբաթի օրերը, ամսագլուխները, ու մեծ տօներու մէջ Տէրոջը բոլոր ողջակէզները իրենց թուովը ու իրենց օրէնքովը՝ միշտ Տէրոջը առջևը մատու-
32 ցանել, Ու Տէրոջը տանը ծառայութեանը համար Ժողովքի խորանին պահպանութիւնը, և սրբարանին պահպանութիւնը, ու իրենց եղբայրներուն՝ Ահարոնի որդուոցը պահպանութիւնը ընել էր։

ԳԼ·ԻԴ

1 Ահարոնի որդուոցը վիճակով բաժնուելուց դասակարգութիւններու բաժնուիլը։ 20 Կահաթեանք 27 ու Մերարեանք վիճակով կը բաժնուին։

1 Նաև Ահարոնի որդուոցը դասակարգութիւնները եղան. Ահարոնի որդիքը՝ Նադաբ, Աբիհուդ,
2 Եղիազար ու Իթամար էին։ Եւ

Ա·ԹԱԳ·Ա· 33-39։ ՓԼ·ԻԲ·5։

ԻՐԲ 1045

Բ ԹԱՐ·Գ·3, 47։

Ե Օր·ԺԳ·18։ ՓԼ·ԻԳ·29։ Բ ՄՆ·ԺԹ·8։

Զ ՏԵՎ Բ ՄՆ·ԻԹ·25, 26։ ԱՄՈՎ·Գ·5։

Է ԵԼ·Գ·16։ ԹԱՐ·Իշ·57։ ՓԼ·Գ·1, ՃԱ։ Բ ՄՆ·Բ·14։ ԻԹ·25։

Ը ՓԼ·ԻԳ·21։

Թ ԵԼ·Գ·18։

Ժ ԵԼ·Գ·20։

Ի ԵԼ·ԻԲ·1։ ԵԶՐ·Ե·4։

Լ ԵԼ·Լ·7։ ԹԱՐ·ԺԳ·40։ ԱԹԱԳ·Բ·28։

Խ Օր·ԻԱ·5։

Ծ ԹԱՐ·Գ·23։

Կ ՏԵՎ ԳԼ·ԻԳ·23, 24, 25։

* ԵԶՐ·ԿՈՒՆԵՑԱՆ։

Հ ԵԼ·Բ·22։ ԺԲ·3·4։

Ձ ՓԼ·ԻԳ·20։ ԻԳ·24։

Ղ ՓԼ·ԻԳ·25։

Ճ ՓԼ·ԻԳ·22։

Մ ՓԼ·ԻԳ·23։

Յ ՓԼ·ԻԳ·20։

Ն ՓԼ·ԻԳ·26։

Շ ԳԼ·ԻԳ·29։

Ո ԳԼ·ԻԳ·28։

Չ ՏԵՎ ԹԱՐ·ԼԳ·6, 8։

Պ ՓԼ·ԻԳ·30։

Ջ ԹԱՐ·Ժ·17, 21։

Ռ ՀԱՐ 27։ ՏԵՎ ԹԱՐ·Ա·3, Գ·3, Բ·24։ ԵԶՐ·Գ·8։

Վ ԳԼ·ԻԲ·18։

Տ ԼԵՒ·Գ·16։ ԹԱՐ·Իշ·57։ ՓԼ·Գ·1, ՃԱ։

Ր ԻՐԲ 1015

Ց ԵԼ·ԻԹ·30։

Ւ ՂԱ·Գ·20։ ՓԼ·ԹԻ·29, ՃԱ։

Փ ՂԱ·Բ·4։

Ք ՂԱ·Բ·5։ 7։

Օ ՂԱ·ԺԹ·35։

Ֆ ԹԱՐ·Ժ·10։ ԱՂ·Ա·3։

ՈՒՂ·ԻԳ·4։

Ֆ ԹԱՐ·Ա·53։

Ֆ ԹԱՐ·Գ·6—9։

Ն·Ք·ԳԲ· 1015
Բ Թագ· գ· 4, իգ· 61,

Բնադաբ ու Ելիհուդ իրենց հօրը առջևը մեռան, ու անոնք որդիներ չունեցին. ու Եղիազար ու Իթամար
3 քահանայ եղան։ Եւ Դաւիթ, ու Եղիազարի որդիներէն Սադովկ, ու Իթամարի որդիներէն Աբիմելէք՝ զանոնք բաժնեցին իրենց համրանքովը իրենց պաշտօնին համար։
4 Ու Եղիազարի որդուոցը մէջ գտնուած իշխանները՝ Իթամարի որդուոցը մէջ քան զանոնք շատ էին. ու զանոնք այսպէս բաժնեցին. Եղիազարի որդուոցը համար տասնուվեց իշխան՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ, ու Իթամարի որդուոցը համար ութը իշխան՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ։
5 Եւ ասոնք ու անոնք վիճակով բաժնուեցան. քանզի սրբարանին իշխանները ու Աստուծոյ դռնէն իշխանները՝ Եղիազարի որդիներէն ու Իթամարի որդիներէն էին։
6 Ու Ղեւտացիներէն՝ Նաթանայելի որդին Սեմայիա դպիրը՝ թագաւորին ու իշխաններուն, և Սադովկ քահանային, ու Աբիաթարի որդւոյն Աբիմելէքին, և քահանայից ու Ղեւտացւոց նահապետներուն առջևը՝ մէկ ազգատոհմ մը Եղիազարէն առնելով, ու մէկ ազգատոհմ մը Իթամարէն առնելով՝ զանոնք գրեց։
7 Եւ առաջին վիճակը՝ Յովարիբին
8 ելաւ, երկրորդը՝ Ցեդայիային, երրորդը՝ Հարիմին, չորրորդը՝ Սէորիմին,
9 հինգերորդը՝ Մելքիա-
10 յին, վեցերորդը՝ Միամինին, եօթներորդը՝ Ակկոսին, ութերորդը՝
11 Աբիային, իններորդը՝ Ցեսուին,
12 տասներորդը՝ Սեքենիային, Մեսաասանեերորդը՝ Եղիասիբին, երկոտասանեերորդը՝ Ցակիմին,
13 երեքտասանեերորդը՝ Ոփփային, չորեքտասանեերորդը՝ Ցեսբէաբին,
14 տասնըհինգերորդը՝ Բեղգային, վեչտասանեերորդը՝ Իմմերին,
15 տասնըվեցերորդը՝ Եզիրին, եօթնուտասանեերորդը՝ Փեթայիային, քսաներորդ-
16 որդը՝ Ափեսսին, իննուտասանեերորդը՝ Եհեզկիելին, քսանումեկերորդը՝
17 Յաքինին, քսանուերկուերորդը՝ Գամուլին, քսանուերեքերորդը՝ Դաղայիային, քսանուչորսերորդը՝
18 Մաազիային։ Ասոնք են անոնց կարգադրութիւնը իրենց պաշտամանց համար, որ Տէրոջը տունը մտնելու համար՝ իրենց հօրը Ահարոնին ձեռքովը իրենց պաշտօնին համեմատ, ինչպէս որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը անոր պատուիրեր էր։
20 Ու Ղեւիի որդուոցը մնացորդները եղան. Ամրամի որդիներէն՝ Սուբայէլ. Սուբայէլին որդիներէն՝
21 Ցադայիա. Ռեհաբիայէն՝ Հառաբիային որդիներէն առջինը՝
22 Ցեսիա. Իսահարի որդիներէն՝ Սաղոմոթ. Սաղոմոթին որդիներէն՝
23 Եհն Ցեթ. Ու Երիէրոնի որդիներէն՝ Ամարիա, երկրորդը՝ Ամարիա, երրորդը՝ Ցազիէլ, չորրորդը՝
24 Ցեկամամ. Ոզիելի որդիներէն՝ Միքա. Միքային որդիներէն՝ Սամիր.
25 Միքային եղբայրը՝ Ցեսիա. Ցեսիային որդիներէն՝ Զաքարիա։
26 Մերարիի որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի էին. Ցազիայի որդին Բենո.
27 Մերարիի որդիքը Ցազիայէն՝ Բենո, Սոհամ, Զաքուր ու Եբրի
28 էին։ Մոողիէն՝ Եղիազարը՝ որ անիկայ որդիներ չունէր։
29 Կիսէն՝ Կիսին որդիներէն՝
30 Ցերամէլ էր։ Մուսիին որդիքը՝ Մոողի, Եդեր ու Ցերիմովթ էին։ Ղեւտացւոց որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ասոնք էին։
31 Եւ ասոնց համար ալ իրենց եղբարցը Ահարոնի որդուոցը պէս՝ Դաւիթ թագաւորին, ու Սադովկին, ու Աբիմելէքին, և քահանայից ու Ղեւտացւոց տոհմապետներուն առջևը վիճակ ձգեցին, թէ տոհմապետներուն և թէ առնոնց պզտիկ եղբայրներուն համար։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երգեցողներուն թիւը ու պաշտօնը. 8 անոնց՝ վիճակով քահանայից դասակարգութիւնները բաժնուիլը։

1 Ու Դաւիթ ու զօրքին իշխանները՝ Ասափին, Եմանին ու Իդիթունին որդիներէն՝ քնարներով, տաւիղներով ու ծնծղաներով մարգարէութիւն ընողները որոշեցին՝ պաշտօնին համար. ու իրենց պաշտօնին համեմատ՝ ասոնք ծառայութիւնը ընող մարդիկներուն համրանքը ասիկայ էր։
2 Ասափի որդիներէն՝ թագաւորին քովը մարգարէութիւն ընող Ասափին ձեռքին տակը՝ Ասափին որդիքը՝ Զաքուր, Յովսէփ, Նաթա-
3 նիա և Ասարէլա էին։ Իդիթունէն՝ Իդիթունի որդիքը՝ Գոդողիա, Եզրի, Եսայի, Սուբէ, Ասարիա ու Մատաթիա՝ վեց էին. ու իրենց հօրը Իդիթունին ձեռքին տակն էին, որ քնարով Տէրոջը գոհութիւն ու օրհնութիւն երգելով՝ մարգարէութիւն կ'ընէր։
4 Եմանէն՝ Եմանին որդիքը՝ Բոկքիա, Մաթանիա, Ոզիէլ, Սուբայէլ, Ցերիմովթ, Ընանիա, Անանի, Եղիաթա, Գեդողաթի, Ռոմամթիեզեր, Ցեսբակասա, Մեղեթի, Ցոթիր ու Մագիովթ
5 էին։ Ասոնց ամէնը Եմանին որ-

Ն·Ք·ԳԲ· 1015
Ա Թագ· գ· 4, իգ· 61,
Ա Գր·Ից·17,
Ա Գր·Ից·18,
Ա Գր·Ից·19,
Իգ· 31,
Բ Եզ·գ·19,
Գր·Ից·21,
Բ Գր·Իգ· 22,
Ա Գր·Իգ· 23,
Իսր 1015
Ա Գր·գ·33, 39, 44,
Ա Նեեմ. Ժր· 4, 17, Ղեւ· ա·5,
Բ Ճար 14 ի՛ը Ցեսբրեա,
Ա Ցես Ճր 17,
Ա Գր·Թ·25,
Ա Գր·Իգ·16,
* կ՛ Ղեւրիէլ· տես Ճր 18,

ն · ք · ՂԴ · Իբր 1015

դիքն էին , որ թագաւորին տեսա-
նողն էր՝ Աստուծոյ խօսքերուն
մէջ եղչխրը վերցընելու . ու Ա-
տուած՝ Եմանին տասնուչորս տղայ
6 ու իրեք աղջիկ տուեր էր : Ասոնք
ամէնը Աստուծոյ տանը պաշտօնին
համար՝ ծնծղաներով , տաւիղնե-
րով ու քնարներով՝ իրենց հօրը
ձեռքին տակը՝ Ցերոյնը տանը եր-
գերը կ'երգէին . և՛ Ասափ , Իդի-
թմուն ու Եմման՝ թագաւորին ձեռ-
7 քին տակն էին : Եւ անոնց թիւը՝
Ցերոյնը երգերը սորված իրենց եղ-
բայրներուն հետ , չորեքհարիւր բոլոր
հանճարեղներուն ։ ։ երկու հա-
րիւր ութսունուվեց էր :
8 Եւ իրենց յաջորդական պաշտօ-
նին համար՝ պզտիկը ու մեծը ,
Դ վարպետը ու աշակերտը՝ միասեղ
9 վիճակ ձգեցին : Եւ առաջին վի-
ճակը՝ Ասափի ։ ։ ։ Ցովսեփին
ելաւ . երկրորդը՝ Գոդոդիային , որ
ինքը ու իր եղբայրները ու որդի-
10 քը՝ տասուերկու հոգի էին . եր-
րորդը՝ Զաքուրին , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը՝ տասուեր-
11 կու հոգի էր . Չորրորդը՝ Եզրիին ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
12 տասուերկու հոգի էր . Հինգերոր-
դը՝ Նաթանիային , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասուերկու
13 հոգի էր . Վեցերորդը՝ Բոկբիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
14 վը՝ տասուերկու հոգի էր . Եօթ-
ներորդը՝ Ցեսարէլային , որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
15 սուերկու հոգի էր . Ութերորդը՝
Եսայիին , որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը՝ տասուերկու հոգի
16 էր . Իններորդը՝ Մաթանիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
17 վը՝ տասուերկու հոգի էր . Տասնե-
րորդը՝ Սեմէիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասուերկու
18 հոգի էր . Մետասաներորդը՝ Ազա-
րիելին , որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը՝ տասուերկու հոգի էր .
19 Երկոտասաներորդը՝ Ասաբիային ,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
20 տասուերկու հոգի էր . Երեքտա-
սաներորդը՝ Սուբայելին , որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
21 սուերկու հոգի էր . Չորեքտասա-
ներորդը՝ Մատաթիային , որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
22 սուերկու հոգի էր . Հնգետասա-
ներորդը Երիմովթին , որ իր որդի-
ներովը ու եղբայրներովը՝ տասու-
23 երկու հոգի էր . Վեցտասաներոր-
դը՝ Անանիային , որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը՝ տասուերկու
24 հոգի էր . Եօթնուտասաներորդը՝
Ցեսբակասային , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասուերկու
25 հոգի էր . Ութուտասներորդը՝
Անանիին , որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը՝ տասուերկու հոգի
26 էր . Իննուտասներորդը՝ Մեղէթի-
ին , որ իր որդիներովը ու եղբայր-
ներովը՝ տասուերկու հոգի էր .
27 Քսաներորդը՝ Եղիաթային , որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը՝ տա-
28 սուերկու հոգի էր . Քսանումէկե-
րորդը՝ Ցոթիրին , որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը՝ տասուերկու
29 հոգի էր . Քսանուերկուերորդը՝
Գեդոդաթիին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասուերկու
30 հոգի էր . Քսանուերեքերորդը՝
Մազիովթին , որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը՝ տասուերկու
31 հոգի էր . Քսանուչորսերորդը՝
Ռոմամթիեզերին , որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը՝ տասուեր-
կու հոգի էր :

ն · ք · ՂԴ · Իբր 1015

Գ Լ · Ի Զ

1 Դռնապաններուն դասակարգութիւնները : 13 Դռներուն պահպանութիւնը վիճակով ա-
նոնց կը յանձնուի : 20 Ցերոյնը գանձերուն
վերակացու բնորոշած Ղեւտացիները : 29
Ոստիկաններ ու դատաւորներ :

1 Դռնապանաց դասակարգութիւն-
ները . Կորխեաններէն՝ Ասափի
որդիներէն՝ Կորէին որդին ՝ Մա-
2 սեղամիան էր : Ու Մասեղամիայի
որդիքը՝ անդրանիկը Զաքարիա ,
երկրորդը՝ Եդիէլ , երրորդը՝ Զա-
բադիա , չորրորդը՝ Ցաթնիէլ ,
3 Հինգերորդը՝ Եղամ , վեցերորդը՝
Ցոհանան , եօթներորդը՝ Եղեհովե-
4 նայի էին : Եւ Աբդեդոմի որդի-
քը՝ անդրանիկը Սեմայիա , երկ-
րորդը՝ Ցովզաբադ , երրորդը՝ Ցո-
վահ , չորրորդը՝ Սաքար , հինգե-
5 րորդը՝ Նաթանայէլ , վեցերորդը՝
Ամիէլ , եօթներորդը՝ Իսաքար ,
ութերորդը՝ Փեղաղթի . քանզի
Աստուած *ղանիկայ օրհներ էր :
6 Ու անոր որդւոյն Սեմայիային որ-
դիներ ծնան , որոնք իրենց հօրը
տանը իշխաններ եղան . քանզի ա-
7 նոնք զօրաւոր կորիճներ էին : Սե-
մայիային որդիքը՝ Ոթնի , Ռափա-
յէլ , Ովբէդ , Եղզաբադ , †Ա֊քի-
ով , Բենհայիլ՝ , Եղիուս ու Սամա-
8 քիա էին : Ասոնք ամէնը Աբդե-
դոմի որդիներէն էին , ։ ։ իրենք ու
իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝
ծառայութեան համար զօրաւոր
ու կորիճ մարդիկներ՝ Աբդեդոմին
9 վաթսունուերկու էին : Եւ Մա-
սեղամիան՝ տասնուութը զօրաւոր
10 որդիներ ու եղբայրներ ունէր : Ու
Մերարիի որդւոյմէ Ը Ոսան որդի-
ներ ունէր . դլխաւորը Սամարի էր .

– Հմր 14 Ի֊ե֊
ւէ Աղե-
ւիա .

* ՟ի՝ Աբդե-
դոմը . տես
գլ · ԻԳ · 14 ։

† կ՟՝ անոր
եղբայրները
զօրաւոր
մարդիկ ։

Ը Գլ · ԻԷ · 38 ։

քանզի թէպէտև անիկայ անդրանիկ չէր , բայց սնոր հայրը զանի-
11 կայ գլուխ ըրաւ . Երկրորդը՝ Քեղկիա , երրորդը՝ Ցաբազեա , չորրորդը՝ Զաքարիա էր .* Ուսայիին բոլոր որդիները ու եղբայրը-
12 ները՝ տասուիրեք էին ։ Դոնայաններուն դասակարգութիւնները սսոնց տղոց էբլա գլխաւոր մարդիկներու , որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն ընելով՝
13 Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն ։ Եւ պզտիկը ու մեծը հաւասարապէս վիճակ ձգեցին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ՝ ամէն մէկ դրան
14 համար ։ Եւ արեւելեան կողմին վիճակը՝ Սեղեմիայիին ելաւ . ետքը անոր որդւոյն՝ խելացի ու խորհրդական Զաքարիայիին համար վիճակ ձգեցին , ու անոր վիճակը հիւսիսային կողմը ելաւ ։
15 Աբդեդոմին՝ հարաւային կողմը , ու անոր որ-
16 դւոցը՝ Բեթասուփիմը ։ Սուփիմին և Ուսայիին՝ արեւմտեան կողմը էլաւ՝ Սալեքեթին դրանը քովը՝ Տվեր ելլող ճամբուն վրայ . ու մէկ պահպանութիւնը մէկալ պահպա-
17 նութեանը դիմացն էր ։ Արեւելեան կողմը՝ վեց Ղեւտացի , հիւսիսային կողմը՝ օրը չորս , հարաւային կողմը՝ օրը չորս , ու Ասուփիմի կողմը՝
18 երկերկուք էին ։ Փարպարին կողմը դէպ ի արեւմուտք սանդուխին ճամբան՝ չորս , ու Փարպարը՝ եր-
19 կու դռնապաններուն դասակարգութիւնները սսոնք էին ։
20 Ու Ղեւտացիներէն՝ Ասուծոյ տանը գանձերուն ու նուիրական
21 գանձերուն վրայ՝ Ախիան էր ։ Գերսոնացի Ղադանին ազգատոհմներուն իշխաններէն՝ Գերսոնացի Ղադանին որդիներէն՝ Ցեհիէլն
22 էր ։ Ցեհիէլին որդիքը՝ Զեթամ , ու անոր եղբայրը Յովէլ՝ Տէրոջը
23 տանը գանձերուն վրայ էին ։ Ամրամեաններէն , Իսահարեաններէն , Քեբրոնեաններէն ու Ոզիե-
24 լեաններէն ։ Մովսէսի որդւոյն Գերսամին որդին Սուբայէլը՝ գանձերուն վերակացուն էր ։
25 Եւ անոր եղբայրները Եղիազարին որդիէ . անոր որդին Հռաբիա , անոր որդին Եսայի , անոր որդին Յովրամ , անոր որդին Զեքրի , ու
26 անոր որդին Շաղոմոթ էր ։ Ան Շաղոմոթը ու անոր եղբայրները՝ Դաւիթ թագաւորին , ու տոհմից իշխաններուն , ու հազարապետներուն , և հարիւրապետներուն , ու
27 զօրաց իշխաններուն նուիրած ամէն սուրը գանձերուն վրայ էին ։ Որոնք պատերազմներէն ու աւարէն՝
28 Տէրոջը տանը շինութեանը համար նուիրեր էին . Նաև Սամուէլ Տեսանողին , ու Կիսեան Սաուղին , ու Ներեան Աբենններին , և Յոաբու Զարուհեան Յովաբին նուիրած բոլոր նուէրները՝ Սաղոմոթին ու անոր եղբայրներուն ձեռքին տակն էին ։
29 Իսահարեաններէն՝ Քոնոնիա ու անոր որդիքը՝ արտաքին գործքերու համար՝ Իսրայէլի վրայ Տոստիկաններ ու դատաւորներ էին ։
30 Քեբրոնեաններէն՝ Ասաբիա ու անոր եղբայրները՝ հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մարդիկներ՝ Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ ի արեւմուտք՝ Տէրոջը ամէն գործքին համար ու թագաւորին ծառայութեանը համար՝ Իսրայէլի վրայ ոս-
31 տիկաններ էին ։ Քեբրոնեաններէն՝ Քեբրոնեաններուն ազգատոհմին իշխանը Եեբիա էր . Դաւիթին թագաւորութեանը քառասներորդ տարին՝ անոնք համրուեցան , ու Գաղաադու Երացերի մէջ՝ անոնց մէջ զօրաւոր կտրիճներ գտնուեցան ։
32 Եւ անոր եղբայրները՝ երկու հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մարդիկներ — տոհմերու իշխաններ էին . և Դաւիթ թագաւորը զանոնք՝ Ռուբենեանց , Գադեանց , ու Մանասեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ , Աստուծոյ և թագաւորին ամէն գործքին համար ։

ԳԼ . ԻԷ

1 Տասուերկու գործակալները տասուերկու ամիսներուն համար ։ 16 Տասուերկու ցեղերուն տասուերկու իշխանները ։ 23 Ժողովուրդը համրելը կը խափանուի ։ 25 Դաւիթին մասնաւոր գործակալները ։

1 Ու Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց համրանքովը՝ ազգատոհմի նահապետներէն , ու հազարապետներէն , և հարիւրապետներէն , ու անոնց ոստիկաններէն՝ դասակարգութեանց ամէն գործքին մէջը՝ թագաւորին ծառայութիւն ընողներուն , և տարւոյն ամէն ամիսներուն մէջը՝ ամէն ամիս մտնողներուն ու ելլողներուն — մէկ մէկ դասը՝ քսան-
2 ուչորս հազար հոգի էր ։ Առաջին ամսուն համար առաջին դասին վրայ Զաբդիելի որդին — Ցեսբաամին էր . ու անոր դասը քսանուչորս
3 հազար հոգի էր ։ Առաջին ամսուն ամէն զօրավարներուն իշխանը՝ Փա-
4 րեսին որդիներէն էր ։ Ու երկրորդ ամսուն դասին վրայ՝ Ախոքացի Դովդան էր . ու Մակղոթ անոր դասին իշխանն էր . ասոր դասն ալ
5 քսանուչորս հազար հոգի էր ։ Երրորդ ամսուն համար երրորդ զօրա-

* Եբր . տուր նր հաստատելու

ն · ք · գե · Իսր 1015

ե Հմր 1 Ի-ռահ Մասեղաիա ։

ե Գլ · իգ · 4 ։

է Գլ · իգ · 19 ։

ը Տես Գես · իս · 39 ։

թ Գլ · իգ · 4 ։

ժ Գլ · ի · 17 ։ ի Գլ · իգ · 8 ։ իթ · 8 ։

ի Գլ · իգ · 16 ։

ի Գլ · իգ · 18 ։

ն · ք · գե · Իսր 1015

— Տես բ Թագ · իգ · 8 ։ Գլ · ժա · 11 ։

բ բ Թագ · իգ · 2 ։

պետը՝ Զովիադայի որդին Բանեան մեծ քահանան էր . ու անոր դասը
6 քանուչորս հազար հոգի էր : Ա-
Բանեան՝ երսունէն զօրաւոր էր ,
ու երսունին վրայ էր . և անոր որ-
դին Ամիզաբադը անոր դասին մէջն
7 էր : Չորրորդ ամսուն համար չոր-
րորդ ընտրեալը՝ Զովաբին եղբայրը
Ասայէլը , ու անկէ ետքը անոր
որդին Զաբադիան էր . և անոր դա-
սը քանուչորս հազար հոգի էր :
8 Հինգերորդ ամսուն համար հինգե-
րորդ զօրապետը՝ Եզրացի Սամա-
ովթին էր . ու անոր դասը քսանու-
9 չորս հազար հոգի էր : Վեցերորդ
ամսուն համար վեցերորդ ընտրեալը՝
Թեկուացի Իկդեսին որդին Իրա-
բան էր . ու անոր դասը քսան-
10 ուչորս հազար հոգի էր : Եօթ-
ներորդ ամսուն համար Եօթներորդ
ընտրեալը՝ Եփրեմի որդւոցմէ Փե-
լոնացի Հեզրէսն էր . ու անոր
դասը քսանուչորս հազար հոգի էր :
11 Ութերորդ ամսուն համար՝ ութե-
րորդ ընտրեալը՝ Զարայեանց Իով-
սացի Սոփերքն էր . ու անոր դասը
12 քսանուչորս հազար հոգի էր : Ին-
ներորդ ամսուն համար իններորդ
ընտրեալը՝ Բենիամինեաններէն Ա-
նաթովթացի Աբիեզերն էր . և ա-
նոր դասը քսանուչորս հազար հոգի
13 էր : Տասներորդ ամսուն համար
տասներորդ ընտրեալը՝ Զարայեանց
Նետոփաթացի Մաարան էր . ու
անոր դասը քսանուչորս հազար
14 հոգի էր : Մետասաներորդ ամսուն
համար մետասաներորդ ընտրեա-
լը՝ Եփրեմի որդւոցմէ՝ Փարաթո-
նացի Բանեան էր . և անոր դասը
15 քսանուչորս հազար հոգի էր : Եր-
կոտասաներորդ ամսուն համար եր-
կոտասաներորդ ընտրեալը՝ Գոթո-
նիելի Քերոնդին՝ Նետոփաթացի
Ալադն էր . ու անոր դասը քսան-
ուչորս հազար հոգի էր :
16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ՝
էր . Ռուբենի ցեղին իշխան՝
Զէքրիի որդին Եղիազար , Շմա-
ւոնի ցեղին՝ Մաաքայի որդին Սա-
17 փատիա , Ղևիի ցեղին՝ Կամուէլի
որդին Հասաբիա , Ահարոնի որ-
18 դւոյն՝ Սադովկ , Յուդայի ցեղին՝
Դաւիթին եղբայրներէն՝ Եղիուա ,
Իսաքարի ցեղին՝ Միքայէլի որդին
19 Ամրի , Զաբուղոնի ցեղին՝ Երդիա-
յի որդին Իսմայիա , Նեփթաղիմի
ցեղին՝ Եզրիէլի որդին Ազրիմովթ ,
20 Եփրեմի որդւոցը՝ Ազազիայի որդին
Ովսէէ , Մանասէի կէս ցեղին՝ Փա-
21 դայիայի որդին Յովէլ , Գաղաադ
եղող Մանասէի կէս ցեղին՝ Զաքա-
րիայի որդին Իդդով , Բենիամինի
ցեղին՝ Աբէններու որդին Յասիէլ ,
22 Դանի ցեղին՝ Յերոամի որդին Ա-
զարիէլ : Իսրայէլի ցեղերուն իշ-
խաններըասոնք էին :
23 Եւ Դաւիթ՝ քանի տարեկանէն
վար եղողները չհամրեց . վասն զի
Տէրը ըսեր էր որ Իսրայէլը երկին-
քին աստղերուն չափ պիտի շատցը-
24 նէ : Ծարուհեայի որդին Յովաբը
սկսաւ համրել , բայց չվմրնցուց .
ու անոր համար Իսրայէլի վրայ
բարկութիւն եկաւ . և ան համ-
րանքը Դաւիթ Թագաւորին յի-
շատակաց դրքին մէջ չմտաւ :
25 Ու Թագաւորին գանձերուն վրայ՝
Ադիէլի որդին Ազմաթն էր . և
դաշտը՝ քաղաքները և գեղերը
ու աշտարակները եղող շտեմա-
րաններուն վրայ՝ Ոզիայի որդին
26 Յոնաթանն էր . Եւ արտը բանող
երկրագործներուն վրայ՝ Քեղուբի
27 որդին Եզրին էր . Ու այդիներուն
վրայ՝ Ռամաթացի Սեմէին էր . ու
այդիներուն ‡ բերքերուն , — գինիի
շտեմարաններուն վրայ՝ Սեփամացի
28 Զաբդին էր . Եւ դաշտը եղող
ձիթենիներուն ու մոլաթզենինե-
րուն վրայ՝ Գադերացի Բաաղա-
նանն էր . ու եղի շտեմարաններուն
29 վրայ՝ Յովասն էր . Ու Սարոնի մէջ
եղող արօտական արջառներուն
վրայ՝ Սարոնացի Սհտրան էր . ու
հովիտներու մէջ եղող արջառնե-
րուն վրայ՝ Ադղլի որդին Սափատ
30 էր . Եւ ուղտերուն վրայ՝ Իսմայէ-
լացի Ովբիլն էր . ու էշերուն վրայ՝
31 Մերոնոթացի Յադայիան էր . Եւ
հօտերուն վրայ՝ Հադարացի Յա-
զիզն էր : Ասոնք ամէնը՝ Դաւիթ
Թագաւորին ստացուածոցը վերա-
կացուներն էին :
32 Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Յով-
նաթան խորհրդական էր . անիկայ
խելացի ու դիտուն մարդ մըն էր .
և Հաքեմոնիի որդին Եհդիէլը՝ Թա-
33 գաւորին որդւոցը հետ էր . Ու Ա-
քիտոփէլ՝ Թագաւորին խորհրդա-
կանը , և Արաքացի Քուսին՝ Թա-
34 գաւորին բարեկամն էր . Ու Ա-
քիտոփելէն ետքը՝ Բանեայի որդին
Յովիադան , ու Աբիաթարն էին .
ու Թագաւորին զօրագլուխը՝ Յո-
վաբն էր :

ԳԼ . ԻԸ

1 Դաւիթ հանդիսաւոր ժողովքի մը մէջ ծա-
նուցանելով իր վրայով Աստուծոյ ունեցած
հաճութիւնը , ու իր որդւոյն Սողոմոնին հա-
մար բրած խոստումները , դանոնք կը յորդորէ
որ Աստուծմէ վախնան . 9 , 20 կը յորդորէ
նաև իր որդին Սողոմոնը՝ որ տաճարը շինէ .
11 ու անոր ի նչ ձևով ըլլալուն օրինակը կու
տայ :

1 Եւ Դաւիթ՝ Իսրայէլին բոլոր իշ-
խանները , — ցեղերուն իշխաննե-
րը , ու Թագաւորին ծառայութիւն

Ն . ք . դէ . Իրբ 1015

* կամ՝ Նա-
խարար . գ
Թագ . գ .
5 :

Ի Ծն . ժե .
5 :

Իրբ 1017

ե բ Թագ .
իգ . 15 ; Գլ .
խ . 7 :

Իրբ 1015

Ի Գլ . ժա .
28 :

Ե Գլ . ժա .
27 :

Ը բ Թագ .
իա . 18 ; Գլ .
ժա . 29 :

Ը Գլ . ժա .
28 :

Ի բ Թագ .
իգ . 28 ; Գլ .
ժա . 30 :

Ի Գլ . ժա .
31 :

Ի Գլ . ժա .
30 :

Լ Գլ . իգ .
30 :

† կամ՝ Ե-
դեար . ա
Թագ . ժգ .
6 :

‡ Եբր . մկի
բաներուն ,

Ն . ք . դէ .
Իրբ 1015

Ի Ծն . ժե .
5 :

Ե բ Թագ .
ժե . 12 :

Զ բ Թագ .
ժե . 37 ; ժգ .
16 :

Ի գ Թագ . ա .
7 :

Ի Գլ . ժա . 6 :

— Գլ . իե .
16 :

ընող † դասերուն իշխանները, և հազարապետները, ու հարիւրապետները, և թագաւորին ու անոր որդուոյը բոլոր ստացուածոց ու ընչից ‡ վերակացուները, ներքինիները, ¶ զօրաւորները, ու զօրքին բոլոր կտրիճները՝ Երուսաղէմի մէջ
2 ժողվեց։ Եւ Դաւիթ թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու ըսաւ. Ով իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս՝ ինծի մտիկ ըրէք. Իմ սրտիս մէջը ունեցայ՝ որ Տէրոջը ուխտի տապանակին, ու մեր Աստուծոյն ոտիցը Հպատուանդանի համար՝ մէկ հանգստեան տուն մը շինեմ. ու շինելու պատրաստութիւն
3 տեսայ. Բայց Աստուած ինծի ըսաւ. Դուն իմ անունս տուն պիտի չշինես. քանզի դուն պատերազմի մարդ ես, ու *շատ արիւն"
4 թափեցիր։ Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլամ. քանզի առաջնորդը՝ Ցուդայէն, ու Ցուդայի տունէն՝ † իմ հօրս տունը ընտրեց. ու † իմ հօրս որդուոյը մէջէն ինծի հաւնեցաւ, որ վրաս բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր
5 ընէ։ Եւ իմ բոլոր որդիներէս՝ (որովհետև Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ,) Իմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց, որ Իսրայէլի վրայ՝ Տէրոջը թագաւորութեան աթոռը նստի.
6 Ու ինծի ըսաւ. † Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս. քանզի զանիկայ ինծի որդի ընտրեցի, ու ես անոր
7 հայր պիտի ըլլամ. Եւ անոր թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատեմ, ¶ թէ որ ան օրուան պէս՝ իմ հրամաններս ու դատաստաններս † գործ դնելու մէջ յա-
8 րատևէ։ Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովին առջեւ՝ ու մեր Աստուծոյն լսելովը Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները պահեցէք ու զգուշութեամբ որոնեցէք, որ ‒ բարի երկիրը ժառանգէք, ու ձեզմէ ետքը ձեր որդուոյը ժառանգութիւն թողուք յաւիտեան։
9 Եւ դուն՝ որդեակ իմ Սողոմոն, գիտցիր Աստուածը ճանչցիր, ու անոր՝ † կատարեալ սրտով ու յօժար կամքով ծառայութիւն ըրէ. քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը քննէ, ու ամէն մտաց խորհուրդները կը ճանչնայ. ‡ Թէ որ զանիկայ փնտռես, † պիտի գտնես", և թէ որ զանիկայ թողուս, անպէտ քեզ յա-
10 ւիտեան պիտի մերժէ։ Հիմա նայէ որ * Տէրը քեզ ընտրեց՝ Իր սրբա-

Ն. ք. գե. տրր 1015

† Գլ. իե. 1, 2։
‡ Գլ. իե. 25։
¶ Գլ. ժա. 10։

իր թագ. է. 2։ Սաղ. ճլը. 3, 4, 5։

ղ Սաղ. ղթ. 5։ ճլը. 7։

իր թագ. է. 5, 13։ գ թագ. է. 3։ Գլ. ժէ. 4։ իր. 8։
* Եբր. արիւններ
ը ա թագ. ժզ. 7—13։
Ընդ. խթ. 8։ Գլ. ե. 2։ Սաղ. կ. 7։ նր. 68։
թ ա թագ. ժզ. 1։
ի ա թագ. ժզ. 12, 13։
Լ Գլ. գ. 1։ ճ։ իդ. 1։
Ի Գլ. իբ. 9։

ծր թագ. է. 13, 14։ Գլ. իր. 9, 10։ բ Մն. ա. 9։

¦ Գլ. իր. 13։

Հ երեմ. թ. 24։ Ովս. գ. 1։ Յօն. ժէ. 3։
ն գ թագ. ի. 3։ Սաղ. ճա. 2։
ղ ա թագ. ժզ. 7։ գ թագ. բ. 39։ Գլ. իհ. 17։ Սաղ. է. 9։ ճլթ. 2։ Առակ. ժէ. 3։ Երեմ. ժա. 20։ ժէ. 10։ ի. 12։ Յայտ. բ. 23։
ֆր Մն. ժե. 2։
† Եբր. պիտի գտնուի քեզի։
/ Հմր 6։

Ն. ք. գե. տրր 1015

յ Յես. Եւ. իե. 40։ Հմր 19։

‡ Կ՛ըսէ՝ իր մտքին մէջ ունեցած

ն Գլ. իկ. 20։

20 րանին համար տուն մը շինելու. զօրապիր, ու ‒ ‒ ‒ ‒ կատարէ։
11 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ † սրահին, ու անոր սենեակներուն, և անոր գանձարաններուն, ու անոր վերնատուններուն, և անոր ներքին շտեմարաններուն, ու քաւութիւնին տանը դաղափարը
12 տուաւ. Եւ ‡ Հոգիին ազդեցութեամբը իրեն յայտնած՝ բոլոր բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն, ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն, և † Աստուծոյ տանը շտեմարաններուն, ու նուիրուած բաներուն գանձարաններուն
13 գաղափարը ‒ ‒ ‒ ‒. Նաև քահանայից ու Ղևտացւոց դասակարգութիւններուն համար, ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին համար, և Տէրոջը տանը ծառայութեանը ամէն անօթներուն հա-
14 մար ‒ ‒ ‒ ‒ ‒ ‒ ‒ ‒. Ո՛ ամէն պաշտօններուն ամէն ոսկի անօթներուն կշռոքը, ‒ ամէն արծաթէ անօթներուն, ‒ ամէն պաշ-
15 տօնի անօթներուն ‒ կշռոքը, Եւ ամէն ոսկիէ աշտանակներուն, ու անոնց ամէն ոսկիէ ճրագներուն կշռոքը, և ամէն արծաթէ աշտանակին, ու անոր ճրագներուն, ամէն մէկ աշտանակին գործածութեանը համեմատ՝ կշռոքը ‒ ‒ ‒ ‒.
16 Եւ առաջաւորութեան սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝ ոսկիին կշռոքը, ու արծաթէ սեղաններուն համար՝ արծաթին կշռոքը։
17 Նաև, Եւ մաքուր ոսկիէ մսհաններուն, ու կոնքերուն, և բաժակներուն, ու ոսկիէ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշռոքը, և արծաթէ տաշտերուն համար՝ ամէն
18 մէկ տաշտին կշռոքը ‒ ‒ ‒. Ու խունկի սեղանին համար կշռոքով մաքուր ոսկի, և Երկնից Կառքը տարածող՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող Հքերովբէից կառքին դաղափարին համար՝ ոսկի
19 ‒ ‒ ‒. Ամ բոլոր բաները՝ ըսաւ դաղափարին բոլոր գործքերը՝ * Տէրը իր ձեռքին դրովը ինծի յայտնեց՝ ըսաւ։
20 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին ըսաւ. Զօրացիր, ու քաջասիրտ եղիր, ու ‒ ‒ ‒ ‒ կատարէ. մի՛ վախնար, ու մի՛ զարհուրիր. քանզի Տէր Աստուածը՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է. Ան նիկայ քեզ պիտի չթողու, ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ, մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր գործ-
21 քերը լմնցընես։ Եւ ահա Հքահանայից ու Ղևտացւոց դասերը՝ Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայու-

ն Ել. իե. 18—22։ ա թագ. գ. 4։ գ թագ. գ. 23. ճ։
* Տես Եւ. իե. 40։ Հմր 11. 12։

ն Որ. լ. 7, 8։ Յես. ա. 6, 7, 9։ Գլ. իր. 13։

դ Յես. ա. 5։

է Գլ. իդ։ իե. իզ։

Ն · Ք · ԳՁ · Իսր 1015

– Ել · լԹ · 25 , 26 ; ԼՂ · 1 , 2 ։

թեանը համար են . ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն գործքի մէջ՝ – ամէն յաժարակամ իմաստունները քեզի հետ են . և իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քու ամէն հրամանիդ կը նային ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Դաւիթ՝ իր օրինակովը ու յորդորանքովը 6 պատճառ կ'ըլլայ որ իշխանները ու ժողովուրդը կամաւոր ընծաներ կը մատուցանեն ։ 10 Դաւիթին շնորհակալութիւնը ու աղօթքը ։ 20 Ժողովուրդը զԱստուած օրհնելով ու զոհ մատուցանելով , Սողոմոնը թագաւոր կը նստեցընեն ։ 26 Դաւիթին թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

1015

1 Եւ Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժողովքին ըսաւ . Իմ որդիս Սողոմոնը՝ որ Աստուած միայն անիկայ ընտրեց , – փափուկ տղայ մըն է , ու գործքը մեծ է · քանզի –– պալատը մարդու համար չէ , հապա

– գ Թագ · դ · 7 ; Գլ · իր · 5 ; Առակ · դ · 3 ։

2 Տէր Աստուծոյ համար է ։ Ուստի ես իմ բոլոր կարողութեամբս՝ իմ Աստուծոյս տանը համար՝ ոսկիէ ըաւլը– բոնէրուն համար՝ ոսկի , ու արծաթեղէններուն համար՝ արծաթ , և պղնձեղէններուն համար՝ պղինձ , –– երկաթեղէններուն համար՝ երկաթ , և փայտեղէններուն համար՝ փայտ , –– Բ եղնդնաքարեր , և գամելու ւոբեր , ու զարդի համար՝ գոյնզգոյն քարեր , և ամէն տեսակ պատուական քարեր , ու մարմարիոն քարեր առատօրէն

Բ Տես Ես · ծգ · 11 · 12 ; Ցայտ · իա · 18 , ըճ ։

3 պատրաստեցի ։ Ու նաև իմ Աստուծոյս տանը վրայ մեծ սէր ունենալուս համար , սրբարանի տանը համար ամէն պատրաստած բաներս 'ի զատ , իմ յատուկ գանձիս մէջը եղած ոսկին ու արծաթն – ը իմ Աստուծոյս տանը համար տուի ,

4 Ոփիրի ոսկիէն՝ իրեք հազար տաղանդ ոսկի , ու եօթը հազար տաղանդ մաքուր արծաթ՝ որ անոնցմով տուներուն որմունքը պատեն .

Դ Թագ · թ · 28 ։

5 Ոսկիէ ըաւլը– բոնէրուն համար ոսկի , ու արծաթեղէններուն համար արծաթ , ու արուեստաւորներուն ձեռքովը ըաւլը– ամէն տեսակ գործքին համար հոգւոյ էրծը տալ . և այսօր ՅեղՀ իր կամքովը Տէրոջը " ընծայ տուող " ով կայ ։

* Եբր · իր ձեռքը լեցնող

6 Ան ատենը † տոհմից իշխանները , ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները , և հազարապետները , ու հարիւրապետները , և Թագաւորին գործքին վերակացուները՝ յաժար կամ

† Գլ · իե · 1 ։

7 մար ընծայ բերին , Ու Աստուծոյ տանը գործքին համար՝ հինգ հազար տաղանդ և տասը հազար դրամ ոսկի , ու տասը հազար տաղանդ արծաթ , և տասնուութը հազար տաղանդ պղինձ , ու հարիւր

Ե Թագ · ժ · 26 ։

հազար տաղանդ երկաթ տուին ։

8 Եւ ոքուն քովը որ քարեր գտնուեցաւ , Գերսոնացի Ղեբիելին ձեռքովը Տէրոջը տանը գանձին ընծայ

9 յեցին ։ Ու ժողովուրդը՝ անոնց կամաւոր ընծաներ մատուցանելուն համար ուրախացան . քանզի Թ կամաւոր ընծան բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը . ու Դաւիթ թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ ։

Ա Ընդ · իե · 21 ։

Ե Ընդ · իե · թ · 7 ։

10 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին աչքին առջեւը Տէրը օրհնեց . ու Դաւիթ ըսաւ . Ով Տէր՝ մեր Հօրը Իսրայէլին Աստուածը , յաւիտենից մինչև յաւիտեանս օրհնեալ ես .

11 Ով Տէր՝ ըմեծութիւնը , զօրութիւնը , փառքը , յաւիտենականութիւնը ու վայելչութիւնը քուկդ է . քանզի բոլոր երկինքի ու երկրի վրայ եղածը թ–կ է . ով Տէր՝ թագաւորութիւնը քուկդ է , ու դուն իբրև գլուխ ամէնէն

Ը Մատ · գ · 13 ; ա Տիմ · ա · 17 ; Ցայտ · և · 13 ։

12 բարձրացած ես ։ Բ Եւ հարստութիւնը ու փառքը քեզմէ է , ու ամէնուն իշխանը դուն ես . և զօրութիւնը ու կարողութիւնը քու ձեռքիդ մէջն է . և ամէնը մեծցնելը ու ուժովցնելը՝ քու ձեռքդ

Բ Հռով · ժա · 36 ։

13 է ։ Եւ հիմա ով մեր Աստուածը՝ քեզի գոհութիւն կու տանք , ու քու փառաւորեալ անունդ կ'օրհ–

14 նենք ։ Բայց ես ով եմ , ու իմ ժողովուրդս ով է , որ այսպէս կամաւոր ընծայ տալու կարող ըլլանք . քանզի ամէն բան քեզմէ է , ու

15 † քու կիններէդ քեզի տուինք ։ Վասն զի ‡ մենք քու առջեւդ՝ մեր բոլոր հայրերուն պէս՝ օտարականներ ու պանդուխտներ ենք . երկրի վրայ եղած մեր օրերը շուքի պէս է , ու ‡ մնա–

† Եբր · քու ձեռքէդ

‡ Յաղ · լԹ · 12 ; Երր · ժա · 13 ; ա Պետ · բ · 11 ։

16 յուն բան" մը չկայ ։ Ով Տէր Աստուած մեր , քեզի՝ քու սուրբ անունդդ շինուելու տանը համար ասոնք մեր պատրաստած բոնէրուն բոլոր առատութիւնը քու ձեռքէդ է ,

Ի Ցոր · ժգ · 2 ; Յաղ · գ · 9 ; Ես · 11 ; Ծխգ · 4 ։

‡ Եբր · ապրիլնութիւն

17 ու ամէնն ալ քուկդ է · Եւ գիտեմ՝ ով Աստուած իմ՝ որ Նախրտերը կը փորձես , և Ուղղութիւնը կը սիրես . ասոնց ամէնը ես ուղիղ սրտով ու յօժար կամքը ընծայ ըրի . ու հիմա հոս գտնուած ժողովուրդդ ուրախութեամբ տեսայ , որ քեզի կամաւոր ընծայ կը մա–

Լ Թագ · ժգ · 7 ; Գլ · իբ · 9 ; Ի Առակ · ժա · 20 ։

18 տուցանեն ։ Ով մեր հայրերուն՝ Աբրահամին , Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուածը , ասիկայ յաւիտեան քու ժողովուրդիդ սրտին խորհուրդներուն մէջը պահէ , ու ‖ անոնց սիրտը քեզի ‖ ուղղէ ։

Ա Յաղ · ժ · 17 ։

‖ Կամ՝ հաստատէ ։

19 Եւ † իմ որդուս Սողոմոնին կատարեալ սիրտ տուր , որ քու պատուիրանքներդ , վկայութիւններդ ու

† Ա Յաղ · Ղբ · 1 ։

ն · ք · գբ · 1015

կանոններդ պահէ, և ամէնը՝ ի գործ դնէ, ու շինէ ան պալատը՝ որուն համար հպատրաստութիւն տեսեր եմ։

20 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին ըսաւ. Հիմա ձեր Տէր Աստուածը օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեցին, և ծռելով՝ Տէրոջը ու թագաւորին երկրպագութիւն ըրին։ 21 Ու հետևեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ մատուցին Տէրոջը. հազար զուարակ, հազար խոյ, հազար գառն, անոնց թափելու նուէրներովը. ու բոլոր Իսրայէլին համար շատ 22 զոհեր մատուցին։ Եւ ան օրը Տէրոջը առջևը մեծ ուրախութիւնով կերան խմեցին. ու Դաւիթին որդին Սողոմոնը նորէն թագաւոր ըրին. յԱնիւյ Տէրոջը համար թագաւոր, ու Սադովկը քահանայ օծեցին։ 23 Եւ Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին տեղը՝ Տէրոջը աթոռին վրայ թագաւոր նստաւ, ու յաջողութիւն գտաւ. և բոլոր Իսրայէլը 24 անոր ունդանդեցաւ։ Ու ամէն իշխանները ու զօրաւորները, և Դաւիթ թագաւորին բոլոր որդիներն ալ՝ Սողոմոն թագաւորին ենթացան։ 25 Ան Տէրը՝ բոլոր Իսրայէլին առջևը՝ Սողոմոնը խիստ մեծցուց, և անոր այնպէս թագաւորութեան փառք տուաւ, որ անկէ առաջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղողի մը ամենևին եղած չէր։ 26 Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորեց։ 27 Թիւն ըրաւ. յԵ անոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ. յՔեբրոնի մէջ՝ եօթը տարի թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ՝ երեսունուերկու տարի թագաւորութիւն 28 ըրաւ։ Եւ երբարի ծերութեամբ մեռաւ, կեանքէն՝ մեծութենէն ու փառքէն իր բաղձանքը առած. և անոր տեղը՝ անոր որդին Սողոմոն 29 նը թագաւոր եղաւ։ Ու Դաւիթ թագաւորին առաջին ու վերջին գործքերը՝ ահա Սամուէլ տեսանողին գրքին մէջը, ու Նաթան մարգարէին գրքին մէջը, և Գադ տեսանողին գրքին մէջը գրուած են, 30 Նաև անոր բոլոր թագաւորութիւնը, ու քաջութիւնը, ու թէ անոր, թէ Իսրայէլին, և թէ երկիրներուն ամէն թագաւորութեանցը պատահած դիպուածները։

ն · ք · գբ · 1015

ես գթագ · գ · 13 ։ բ Մն · ա · 12 ։ ժող · բ · 9 ։

յ բ թագ · ե · 4 ։ գ թագ · բ · 11 ։

յ բ թագ · ե · 5 ։

ե Ծն · իե · 8 ։ ե Գո · իգ · 1 ։

յ գ թագ · ա · 35 ։ 39 ։

ե ժող · բ · 2 ։

* Եբր · ձեռք տուին. տե՛ս Ծն · իդ · 2 ։ խե · 29 ։ բ Մն · է · 8 ։ Եզեկ · ժե · 18 ։

- Դան · բ · 21 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ն · ք · գբ · 1015

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գարաւոնի մէջ Սողոմոնին մատուցած հանդիսաւոր զոհը։ 7 Սողոմոն՝ իմաստութիւնը բնորելուն համար՝ Աստուծմէ կ'օրհնուի։ 13 Սողոմոնին ուժը ու հարստութիւնը։

1 Եւ Դաւիթի որդին Սողոմոն իր թագաւորութեանը մէջ զօրացաւ. ու Անոր Տէր Աստուածը անոր հետ էր, ու զանիկայ խիստ 2 մեծցուց։ Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին՝ հազարապետներուն, հարիւրապետներուն, դատաւորներուն, ու բոլոր Իսրայէլին ամէն տոհմապետներուն խօսեցաւ։ 3 Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը անոր հետ՝ գաբաւոնի բարձր տեղը գացին. քանզի Տէրոջը ծառային Մովսէսին՝ անապատին մէջ շինած՝ Աստուծոյ ժողովքի խորանը հոն 4 էր. Ումիայն թէ Դաւիթ՝ Աստուծոյ տապանակը Կարիաթարիմէն իր պատրաստած տեղը հաներ էր. քանզի Երուսաղէմի մէջ անոր վրան մը կանգներ էր. Սակայն Ովբեդան Ուրիին որդւոյն Բեսելէլին շինած բագնէկ սեղանը՝ հոն Տէրոջը խորանին առջևն էր. և Սողոմոն ու 6 ժողովքը զանիկայ փնտռեցին։ Եւ Սողոմոն՝ հոն Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին պղնձէ սեղանին երթալով՝ անոր վրայ հազար ողջակէզ մատուց։

7 ՅԱն գիշերը Աստուած Սողոմոնին երևցաւ, ու անոր ըսաւ. Խնդրէ, 8 քեզի ի՞նչ տամ։ Եւ Սողոմոն Աստուծոյ ըսաւ. Դուն իմ Հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ու զիս՝ անոր տեղը թագաւոր ըրիր. 9 Հիմա ով Տէր Աստուած՝ իմ Հօրս Դաւիթին ըրած խոստումնդ հաստատ ըլայ. Քանզի դուն զիս՝ երկրիս հողին չափ շատ ժողովուրդի 10 վրայ թագաւոր ըրիր։ Յ Հիմա ինծի իմաստութիւն ու գիտութիւն տուր, որ աս ժողովուրդիս առջևը ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի աս քու

ն · ք · գբ · 1015

ե Եզ · լ · 2 ։ ը Եզ · իե · 1 · 2 ։ լբ · 1 · 2 ։

† Կ՚ վասն մատուց ։

ի գ թագ · գ · 4 ։

յ գ թագ · գ · 5 · 6 ։

է ա Մն · իբ · 5 ։

ե գ թագ · գ · 7 · 8 ։

է գ թագ · գ · 9 ։

յ թես · իե · 17 ։ բ Օր · լ · 2 ։

ն · ք · գբ · 1015

ես գթագ · գ · 13 ։ բ Մն · ա · 12 ։ ժող · բ · 9 ։

յ բ թագ · ե · 4 ։ գ թագ · բ · 11 ։

յ բ թագ · ե · 5 ։

ե Ծն · իե · 8 ։ ե Գո · իգ · 1 ։

յ գ թագ · ա · 35 ։ 39 ։

ե ժող · բ · 2 ։

* Եբր · ձեռք տուին. տե՛ս Ծն · իդ · 2 ։ խե · 29 ։ բ Մն · է · 8 ։ Եզեկ · ժե · 18 ։

- Դան · բ · 21 ։

ն · ք · գբ · 1015

ե Եզ · լ · 2 ։ ը Եզ · իե · 1 · 2 ։ լբ · 1 · 2 ։

† Կ՚ վասն մատուց ։

ի գ թագ · գ · 4 ։

յ գ թագ · գ · 5 · 6 ։

է ա Մն · իբ · 5 ։

ե գ թագ · գ · 7 · 8 ։

է գ թագ · գ · 9 ։

յ թես · իե · 17 ։ բ Օր · լ · 2 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1015

Ա Գ Թագ · գ · 11 · 12 · 13 ·

Հա ԱՌ · ԻԹ · 25 · ԳԼ · Թ · 22 · Ժող · ը · 9 ·

Ա Գ Թագ · գ · 26 · Ժ · 26 · Եզ · ԳԼ · Թ · 25 ·

Ա Գ Թագ · Ժ · 27 · ԳԼ · Թ · 27 · Ցար · ԻԲ · 24 ·

Ա Գ Թագ · Ժ · 28 · 29 · ԳԼ · Թ · 28 ·

— Գ Թագ · ե · 5 ·

* ԵՔԲ · բսաւ ·

Բ Գ Թագ · ե · 15 · Հմր 18 ·

† ԵՔԲ · Համ բէց ·

Է Գ Թագ · ե · 1 ·

Բ ԱՌ · Ժգ · 1 ·

մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ դա-
11 տել ։ Եւ Աստուած Սողոմոնին
ըսաւ . Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը
ասիկայ եղաւ , ու հարստութիւն ,
ստացուածք , փառք , և քու
թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր ,
ու երկար կեանք ալ չխնդրեցիր ,
հապա քեզի իմաստութիւն ու գի-
տութիւն խնդրեցիր , որ դատես
իմ ժողովուրդս՝ որուն վրայ քեզ
12 թագաւոր ըրի , Ո՛րբեմ իմաստու-
թիւն ու գիտութիւն տրուի քեզի ,
և հարստութիւն , ստացուածք ու
փառք ալ պիտի տամ քեզի . ա-
նանկ որ՝ քեզմէ առաջ եղող թա-
գաւորներուն այնպէս եղած չէ , ու
քեզմէ ետքը ի՛ւնէրբեն ալ այնպէս
13 պիտի չըլլայ ։ Եւ Սողոմոն Գաբա-
աւոնի բարձր տեղէն՝ ժողովքի խո-
րանին առջևէն՝ Երուսաղէմ դար-
ձաւ , ու Իսրայէլի վրայ թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։
14 Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր-
ներ ժողվեց . ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք՝ ու տասներ-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ . և
զանոնք կառքի քաղաքներուն մէ-
ջը , ու թագաւորին քովը Երուսա-
15 ղեմի մէջ տեղաւորեց ։ Ու թա-
գաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը
ու ոսկին քարերու պէս ըրաւ , ու
եղևնափայտը շատութենէն՝ դաշտի
մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
16 ըրաւ ։ Եւ Սողոմոնին ձիերը Ե-
գիպտոսէն կու գային . ու թա-
գաւորին վաճառականներուն կա-
րաւանը՝ մէկ որոշուած գնով մը
Կ՛երթա՛ Երամակներ ծախու կ՛առ-
17 նէին . Ու Եգիպտոսէն մէկ կառք
մը դուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր
արծաթով վեր կը հանէին , ու մէկ
ձին՝ հարիւր հիսուն Ա՛րծա՛ւով . ու
Քետացւոց բոլոր թագաւորներուն
համար , և Ասորւոց բոլոր թագա-
ւորներուն համար ալ՝ անոնց ձեռ-
քովը այնպէս կը հանէին ։

ԳԼ · Բ

1 · 17 Սողոմոնին դործաւորները՝ տաճարը շինե-
լու համար ։ 3 Սողոմոն՝ Քիրամին վարպետներ
ու շինութեան համար նիւթ կ՛ուղէ ։ 11 Քի-
րամին ալ բարեկամարէն պատասխան կը խրկէ ։

1 Ա՛ Սողոմոն * միտքը դրաւ" որ Ե-
ղովջը անուանը տուն՝ ու իր թա-
2 գաւորութեանը տուն շինէ ։ Ու
Բ Սողոմոն եօթանասուն հազար
բեռնակիր՝ ու լեռը Հ՛ուն կտրող
ութսուն հազար մարդ † ընտրեց , և
անոնց վրայ իրեք հազար վեց հա-
րիւր վերակացու դրա՛ ։
3 Ու Սողոմոն Է Տիւրոսի թագաւո-
րին Քիրամին հ՛ղա՛ խրկեց՝ , ու ը-
սաւ . Ք Ինչպէս որ իմ հօրս Դաւի-

Ն · Ք · ԳԲ · 1015

Ի Հմր 1 ·

Ղեւ · Լ · 7 ·
Ի Ել · Ի՛ե · 30 ·
ՂՏ · Իդ · 8 ·
Ը Թես · Իբ · 3 · 9 · 11 ·

թին ըրիր , ու անոր եղևնափայտեր
խրկեցիր՝ որ իրեն բնակելու համար
4 տուն շինէ , Ահա Ես իմ Ե՛ղ Ա-
տուծոյս անուանը տուն կը շինեմ ,
որ անոր նուիրուի , Ղանոր առջևը
անուշահոտ խունկ ծխուի , ու Ի՛միշտ
առաջաւորութեան հացը դրո՛ւի , և
ըառտու ու իրիկուն , շաբաթները ,
և ամսագլուխները ու մեր Ե՛ղ Ա-
տուծոյն տօներուն օրէրը՝ ողջակէզ-
ներ մատո՛ւցո՛ւի . ասիկայ Իսրայէ-
լին յաւիտենական պարտաւորու-
5 թիւնն է ։ Եւ ան տունը որ Ես կը
շինեմ , մեծ ըլլո՛ւ է . քանզի
Մեր Աստուածը՝ ամէն աստուած-
6 ներէն մեծ է . Ք Ու անոր տուն շի-
նելու ով կարող է . քանզի եր-
կինքը , ու երկնից երկինքը չեն
կրնար պարունակել զանիկայ , ու-
րեմն ես ով եմ , որ անոր տուն
շինեմ . միայն թէ անոր առջևը
խունկ ծխելու համար պէղ պիտի
7 գո՛ւրգո՛ւի ։ Եւ հիմա ինծի մէկ ի-
մաստուն մարդ մը խրկէ , որ ոսկին ,
արծաթը , պղինձը , երկաթը , ծի-
րանեղոյնը , կարմիրը և կապուտակը
բանիլ գիտնայ , ու քանդակագոր-
ծութիւն ալ գիտնայ , որ իմ քովս
Ցուդայի ու Երուսաղեմի մէջ և-
ղող՝ Ի՛մ Հօրս Դաւիթին պատ-
րաստած իմաստուններուն հետ
8 ըլլայ ։ Ու Եւ ինծի Լիբանանէն ե-
ղևնափայտեր , մայր փայտեր ու
Խալմուկ փայտեր խրկէ . քանզի
Ես գիտեմ որ քու ծառաներդ
Լիբանանէն փայտ կտրելը գիտեն .
և ահա իմ ծառաներս քու ծառա-
9 ներուդ հետ ըլլո՛ւն , Ու ինծի խիստ
շատ փայտեր պատրաստեն . քանզի
իմ շինելու տունս մեծ ու փառաւոր
10 ըլլալու է ։ Ք Եւ ահա Ես քու ծա-
ռաներուդ՝ փայտ կտրող բանուո-
ղներուն՝ քսան հազար քոռ ծե-
ծուած ցորեն , ու քսան հազար
քոռ գարի , ու քսան հազար մար
դինի , ու քսան հազար մար եղ կու-
տամ ։
11 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը
Սողոմոնին նամակ խրկեց՝ ու ըսաւ .
Ա՛ Ցերը իր ժողովուրդը սիրելուն
համար՝ քեզ անոնց վրայ թագաւոր
12 դրաւ ։ Եւ Քիրամ ըսաւ . Հ՛եր-
կինքը ու երկիրը ստեղծող Իսրա-
յէլին Ցեր Աստուածը Ե՛օրհնեալ ըլ-
լայ , որ Դաւիթ թագաւորին՝ խո-
հեմութիւն ու գիտութիւն ունե-
ցող իմաստուն որդի մը տուաւ , որ
անիկայ Ցերոջը տուն , ու իր թա-
գաւորութեանը տուն պիտի շինէ ։
13 Եւ հիմա իմ Է վարպետս Քիրամը
կը խրկեմ՝ , որ հանճարեղ ու իմաս-
14 տուն մարդ մըն է . Ը Ընիկայ Դանի
աղջիկներէն եղող կնկան մը որդի

Ա Գ Թագ · Ժ · 9 · ԳԼ · Թ · 8 ·
Հ Նե · ա · 2 · Սաղ · լդ · 6 · Ես · 25 · Ծիգ · 8 · ՃԼգ · 5 · 6 · Գոր · գ · 24 · Ժգ · 14 · Ցաց · Ժ · 6 ·
Ա Գ Թագ · ե · 7 ·

Բ ԵՔԲ · Հաշ՛ո՛ ·

Ա Գ Թագ · է · 13 · 14 ·

Ն·Ք·Գ·
1015

է , ու անոր հայրը Ցեւրացի է . ա-
նիկայ՝ ոսկի , արծաթի , պղինձ , եր-
կաթ , քարեր ու փայտեր , Նաև
ծիրանեգոյնի , կապուտակի , բեհե-
զի և կարմիրի վրայ բանելու կող-
մանէ , ու ամէն տեսակ քանդակը
քանդակելու կողմանէ յաջողակ է .
և քու իմաստուններուդ հետ , ու
քու Հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս
իմաստուններուն հետ՝ իրեն ամէն
առաջարկուած բանին հնարքը կը
15 գտնէ : Եւ հիմա իմ տէրս իր ը-
սած ցորենը ու գարին , եղը ու
դինին իր ծառաներուն թող խրկէ .
16 Ու մենք Լիբանանէն՝ քեզի հար-
կաւոր եղածին չափ փայտեր կը
կտրենք , և զանոնք ծովէն լաստեր
ընելով Յոպպէ կը բերենք քեզի ,
ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հա-
նէ :
17 Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէ-
ջը եղող բոլոր օտարազգի մարդիկ-
ները՝ իր Հօրը Դաւիթին համրե-
լէն ետքը համրեց. և անոնք հարիւր
յիսնուհիւրեք հազար վեց հարիւր
18 հոգի գտնուեցան . Ու անոնցմէ եօ-
թանասուն հազար բեռնակիր , ու
լեռը կտրող ութսուն հա-
զար , ու զանոնք բանեցընելու հա-
մար՝ իրեք հազար վեց հարիւր վե-
րակացու ըրաւ :

ԳԼ· Գ

1 Տաճարին տեղը ու շինութեան սկզբնաւորու-
թիւնը : 3 Անոր չափերը ու զարդերը : 11 Քե-
րովբէները : 14 Վարագոյրը ու սիւները :

1012
— գ Թագ· զ·
1, ճ ;
Բ Նն· իր·
2 , 14 ;
Ⅎ ա Մն· իա·
18 , իր· 1 ;

1 Ապա Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը
շինել Երուսաղէմի մէջ՝ Մօրիա
լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր
Հօրը Դաւիթին երեւցեր էր , ան
տեղը՝ որն որ Դաւիթ Ցերուսացի
Ոնայիին կալին մէջը պատրաստեր
2 էր : Եւ իր թագաւորութեանը
չորրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն
երկրորդ օրը սկսաւ շինել :
3 Ու Աստուծոյ տունը շինելու հա-
մար՝ Սողոմոնին դրած հիմը ասիկայ
էր . առջի չափով՝ վաթսուն կան-
գուն երկայն , ու քսան կանգուն
4 լայն էր : Եւ դիմացը եղող սրա-
հին երկայնութիւնը՝ տանը լայ-
նութեամբը քսան կանգուն , ու
բարձրութիւնը հարիւր քսան էօ-
թը էր . ու զանիկայ ներսէն մա-
5 քուր ոսկիով պատեց : Եւ մեծ
տունը մայր փայտով ծածկեց , ու
զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ,
ու անոր վրայ արմաւենիներ ու
6 շղթաներ փորագրեց : Եւ շքե-
ղութեան համար՝ տունը պա-
տուական քարերով զարդարեց .
7 ու ոսկին՝ Փարուիմի ոսկի էր : Եւ
տանը գերանները , սեմերը , պա-

Ն·Ք·Գ·
1012

տերը ու դռները ոսկիով պատեց .
ու պատերուն վրայ քերովբէներ
քանդակեց :
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին
տունը շինեց . անոր երկայնութիւ-
նը տանը լայնութեանը պէս՝ քսան
կանգուն , ու լայնութիւնը քսան
կանգուն էր . և զանիկայ վեց հա-
րիւր տաղանդի չափ մաքուր ոսկի-
9 ով պատեց : Ու բևեռներուն կը-
շիռը յիսուն սիկղ ոսկի էր .
ու վերնատուները ոսկիով պա-
10 տեց : Եւ սրբութեանց սրբու- Ⅎ գ Թագ·
թիւնին տանը մէջ երկու քանդա- զ· 23 , ճ ;
կագործ քերովբէներ շինեց , ու զա-
11 նոնք ոսկիով պատեց . Եւ քերով-
բէներուն թեւերը քսան կանգուն
երկայնութիւն ունէին . մէկ թեւը
հինգ կանգուն էր , ու տանը պա-
տին կը դպչէր , և միւս թեւը հինգ
կանգուն էր , ու մէկալ քերովբէին
12 թեւին կը դպչէր . Մէկալ քերովբէին
ալ մէկ թեւը հինգ կանգուն էր , ու
տանը պատին կը դպչէր , ու միւս
թեւը հինգ կանգուն էր , ու մէկալ
13 քերովբէին թեւին կցուած էր : Ա-
ս քերովբէներուն տարածուած թեւե-
րուն երկայնութիւնը՝ քսան կանգուն
էր . ու անոնք իրենց ոտքերուն
վրայ կայնած էին , ու անոնց երեսը
դէպ ի տունը կը նայէր : Ⅎ Կամ՝ Ներս
14 Եւ ըվարագոյրը՝ կապուտակէ , ըեւ· իգ·
ծիրանիէ , կարմիրէ ու բեհեզէ շի- 31 , Մաա·
նեց , ու անոր վրայ քերովբէներ իգ· 51 ;
գործեց : Երբ· Թ· 3 ;
15 Եւ տանը առջևը՝ երեսունու- Ⅎ գ Թագ· է·
հինգ կանգուն երկայնութեամբ եր- 15—21 ; եւ
կու սիւն շինեց , ու ամէն մէկուն բիմ· ծր·
վրայի խոյակը հինգ կանգուն էր : 21 ;
16 Եւ դաբիրին մէջի ընտրեալ գե- Ⅎ գ Թագ· է·
ղերով շղթաներ շինեց , ու սիւներուն 20 ;
վրայ դրաւ . և հարիւր նուռ շի-
նեց , ու շղթաներուն անցուց :
17 Եւ սիւները տաճարին առջևը Ⅎ գ Թագ· է·
կանգնեց , մէկը աջ կողմն՝ ու մէ- 21 ;
կալը ձախ կողմն . և աջ կողմը
եղողն անունը Յաքին , ու ձախ
կողմը եղողն անունը Բոոզ կոչեց :

ԳԼ· Դ

1 Պղնձէ սեղանը : 2 Ջուրերու ծովը տասներ-
կու եզներու վրայ : 6 Տասը աւազանները ,
աշտանակները ու սեղանները : 9 Գաւիթնե-
րը , ու պղնձէ գործիքները : 19 Ոսկեղէն
անօթները :

1 Ու պղնձէ սեղան մը շինեց , եր- — Եզ· իե· 1·
կայնութիւնը քսան կանգուն , 2 ; գ Թագ·
և լայնութիւնը քսան կանգուն , ու ժգ· 14 ; Ե-
բարձրութիւնը տասը կանգուն : զեկ· խգ·
2 Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց . ա- 13 , 16 ;
մէկ շրթունքէն մինչև մէկալ շըր- Ⅎ գ Թագ· է·
թունքը տասը կանգուն էր , ու 23 ;
բոլորաձև էր , և անոր բարձրու-

Ն·Ք·ԳՁ· 1012

թիւնը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջապատը երսուն կանգուն էր.
3 եւ անոր տակը շուրջանակի ամէն կողմէն եղներու նմանութիւններ կային. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական էջեր։ — եղները երկու կարգ էին, որոնք ձուլած աւեններին ձուլերէ էին։ Աւե-
4 ւոյ տասուերկու եզներու վրայ կը կենար, որոնց իրեքը դէպ 'ի հիւսիս, իրեքը դէպ 'ի արեւմուտք, իրեքը դէպ 'ի հարաւ, ու իրեքը դէպ 'ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և ամենուն ետեւի կողմը դէպ 'ի ներս
5 դարձած էր։ Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր, — վրան շուշանի ծաղիկներ կերտուած էր, ու իրեք հազար մար կ'առնէր։
6 Եւ տասը աւազան շինեց. ու հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ՝ լուացման համար. ողջակէզները անոնց մէջը կը լուային. բայց ծովը քահանայից համար էր, որ հոն լուացուին։
7 Եւ տասը ոսկեղէն աշտանակները շինեց իրենց օրինակին համեմատ, ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ. հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը։
8 Եւ տասը սեղան շինեց, ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ. հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը. ու հարիւր ոսկեղէն կոնքեր շինեց։
9 Եւ քահանայից գաւիթը, ու մեծ գաւիթը, և գաւիթին դռները շինեց, ու անոնց փեղկերը պղնձով պատեց։
10 Ծովը աջ կողմը՝ հարաւոյ դէմ դէպ 'ի արեւելք դրաւ։
11 Ու Քիրամ՝ կաթսաները, թիակները ու կոնքերը շինեց. և Քիրամ կատարեց ան բոլոր գործերը՝ որ Աստուծոյ տանը համար Սողոմոն
12 թագաւորին կը շինէր. Այսինքն երկու սիւները, ու երկու սիւներուն գլուխը եղող խոյակները, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու դունտերը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ
13 գարդերը, Ու երկու ցանցակերպ գարդերուն չորս հարիւր նուռերը, այսինքն՝ սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու դունտերը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ գարդին վրայ երկու կարգ նուռեր.
14 Եւ մեքենովթներն շինեց, ու մեքենովթներուն վրայի աւազանները
15 շինեց. Մէկ ծովը ու անոր տա-
16 կի տասուերկու եզները. Եւ կաթսաները, ու թիակները, ու մսա-

Ն·Ք·ԳՁ· 1012

հանները, և անոնց բոլոր գործիքները՝ Ցերոբովամ Սողոմոն թագաւորին՝ փայլուն պղնձէ շինեց
17 անոր վարպետը Քիրամ՝ Թագաւորը զանոնք Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ Սոկքովթի ու Սարեդայի մէջտեղը։
18 Եւ Սողոմոն ասոնց բոլոր կարասիները խիստ շատ շինեց. քանզի պղինձը կշռոքի չէր
19 գար։ Ու Սողոմոն՝ Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները շինեց. նաև ոսկի սեղանը, ու անոնց սեղանները՝ որոնց վրայ հառաջա-
20 բերութեան հացը էր դրուէր. Եւ մաքուր ոսկիէ աշտանակները, ու անոնց ճրագները՝ դաբիրին առջեւը վառելու համար ըստ սովորու-
21 թեան։ Եւ մաքուր ոսկիէ ծաղիկները, ու ճրագները, և ունելիները, մաքուր ոսկիէ բազմակալները, տաշտերը, խնկամաններըը, ու բուրվառները. և տանը դռները՝ ներսի սրբութեանց սրբութիւնին ներսի դռանները փեղկերը, և տանը՝ այսինքն տաճարին դռանները փեղկերը ոսկիէ էին։

ԳԼ· Ե

1 Նուիրուած դանձերը։ 2 Տապանակին հանդիսաւոր կերպով դարիրի մէջ դրուիլը։ 11 Երբոր Աստուած կ'օրհնէ, անիկայ տեսանելի կերպով իր հաճութեանը նշան մը կուտայ։

1 Ու Սողոմոնին Ցերոբովամ տանը համար շինած բոլոր գործը լմընցաւ. ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին նուիրած բաները, և արծաթը, ու ոսկին, ու բոլոր անօթները տարաւ, և Աստուծոյ տանը դանձին մէջ դրաւ։
2 Ապա Սողոմոն՝ Իսրայէլի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները՝ Երուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Ցերոբովամ ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն
3 Սիոնէն հանեն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն տօնին առներ՝ թագաւորին
4 քովը ժողվուեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան. ու Ղեւտացիները
5 տապանակը վերցուցին։ Եւ տապանակը, ու ժողովքի խորանը, և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին. զանոնք քահանաները — Ղեւտացիները հանեցին։
6 Ու Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողվուած Իսրայէլին բոլոր ժողովքը՝ տապանակին առջեւը ըլլալով, ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին, այնչափ շատ՝ որ անթիւ ու անհամար էին։

Ն·Ք·ԳՁ· 1012

ՀԳթագ·Է· 24, 25, 26։
Ա Տճ գ թագ·է· 26։
Ի գթագ·է· 38։
* Ելք·ողջակէզի գործը
Ղգթագ·է· 49։
Ի Եզ·իե·31, 40։ ալն·իբ·12, 19։
Ըգթագ·է· 48։
Ի գթագ·ղ· 36։
Ի գթագ·է· 39։
Ի Տճ գ թագ·է· 49։
Լգթագ·է· 41։
Ի Տճ գ թագ·է· 20։
Ի գթագ·է· 27, 43։

1005 — գթագ·է· 51։
1004 Բ գթագ·ը· 1, ճ։
Ի գթագ·ղ· 12։
Գգթագ·ը· 2։
Ի Տճ գլ·է· 8, 9, 10։
ՀԳթագ·է· 14, 45։
Հգթագ·է· 46։
Ա կ՛ Սարթանի·գ թագ·է· 46։
Ի գթագ·է· 47։
Ղգթագ·է· 48, 49, 50։
Ֆ Ել·իե·30։
Ֆ Ել·իե·20, 21։
Ֆ Ել·իե·31, ճ։

Ն · Ք · ԶԲ · 1004

7 Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը դարիրը՝ սրբութիւն սրբութեանցը, — քերովբէներուն թեւերուն տակը 8 բե։ Ու քերովբէները տապանակին տեղւոյն վրայ՝ էրէց թեւերը կը տարածէին. և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն կը 9 ծածկէին։ Եւ ձողերը երկընգույին. և ձողերուն ծայրերը տապանակէն՝ դարիրին առջեր կ'երեւնային, բայց դուրսէն չէին երեւնար. 10 ու ընդհանուր աս օրս հոն է։ Տապանակին մէջը ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու տախտակները, որ Մովսէս Խորեբի մէջ հոն դրաւ. որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ րրաւ, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատեն։

11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան, (վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները սրբուեր էին, չէ թէ իրենց յաջորդական 12 կարգը պահելով. Ը Ու երգեցող Ղեւտացիներուն բոլորը՝ Ասափին, Եմանին — Իդիթունին, և անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ՝ բեհեզներ հագած, ծնծղաներով՝ տաւիղներով ու քնարներով՝ սեղանին արեւելեան կողմը կայնեցան. Բև անոնց հետ հարիւր քսան քահանայ փող կը շչեցընէին.) 13 Ու երբոր փող շչեցընողները ու երգեցողները միաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գովէին, և փողերով, ծնծղաներով, ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վերցընելով՝ Տէրը կ'օրհնէին, ըոեըվ. ֊ Գոհացէ՛ք Տէր-ջէն, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է.

Ան ատենը Տէրոջը տունը ամպով լեցուեցաւ։ 14 Եւ ամպին պատճառաւ քահանաները չէին կրնար հոն կենալ, որ էրէց պաշտօնը կատարեն. Է քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր։

Ն · Ք · ԶԲ · 1004

4 Եւ անիկայ ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսաբ տուաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց. 5 քանզի ըսաւ. Իմ ժողովուրդս Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս՝ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն ընաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ մը չընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ 6 իշխան ըլլայ. Է Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ. ու Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ ըե֊է֊ 7 ֊ր ըլլայ։ Եւ Է իմ Հայրս Դաւիթ միտք ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը տուն մը շինէ. 8 Բայց Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին ըսաւ. Որովհետև դուն միտդ դրիր որ իմ անունս տուն շինես, աղէկ ըրիր որ աս բանը միտդ դրիր. 9 Սակայն տունը դուն պիտի չշինես. Հապա քու որդիդ՝ որ քու երանքէդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ անունս 10 տուն պիտի շինէ։ Եւ հիմ՝ Տէրը իր ըսած խօսքը կատարեց, ու ես իմ Հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի, ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ Իսրայէլի աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը՝ ֊֊ 11 տունը շինեցի։ Եւ հոն դրի տապանակը՝ Տէրոջ ուխտը, որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ ըրաւ։

12 Է Ու Տէրոջը սեղանին առջեւ՝ Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին դիմացը կայնելով, ձեռքերը տարածեց. 13 (Քանզի Սողոմոն պղնձէ խարիսխ մը շինելով՝ զանիկայ դաւիթին մէջտեղը դրեր էր. անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրութիւնը իրեք կանգուն էր. և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին առջեւը ծունկ չոքեց, ու ձեռքերը դէպ՝ի երկինքը տարածեց.)

14 Եւ ըսաւ. Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, էերկինքի մէջ՝ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու 15 ողորմութիւն կը պահես. Բ Դուն քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին ըրած խոստումնդ պահեցիր, ու բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւի։ 16 Նոյ։ Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ ան խոստումնդ, որն որ քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին ըրիր, ու ըսիր. Է Իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ

ԳԼ· Ջ

1 Սողոմոն՝ ժողովուրդը օրհնելէն եաև, զԱստուած կ'օրհնէ։ 12 Տաճարին նուակատեաց օրը՝ պղնձէ կայսրանին վրայ Սողոմոնին մատուցած աղօթքը։

1 Ըն ատենը — Սողոմոն ըսաւ. Տէրը ըսաւ որ ինքը Բ մառախուղի մէջ 2 կը բնակի։ Բայց ես քեզի բնակութեան համար տուն՝ ու յաւիտեան քու նստելուդ համար տեղ 3 շինեցի։ Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր ժողովը ֊֊է վո֊ կայներ էին։

Ն · Ք · ՉՁ · 1004

Ի Սադ · ՃԼԲ · 12 ։

նստող մարդ՝ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ . Իսկայն թէ քու որդիդ ի-
րենց ճամբաներուն զգուշութիւն
ընէն , ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն ,
ինչպէս որ դուն իմ առջեւս քալե-
17 ցիր ։ Եւ հիմա ով Տէր Աստուած
Իսրայէլի , թող քու ծառայիդ՝
Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստա-
տուի ։
18 Բայց միթէ Աստուած իրաւ երկրի
երկիս վրայ մարդոց հետ պիտի
Ղ Գ · Բ · 6 ։ Ե՝ · կդ · 1 ։ Գոր · է · 49 ։ բնակի . Նայա երկինքը ու երկնից
երկինքը քեզ չեն կրնար պարունա-
կել . ո՛ւր կը մնայ ասիմ շինած
19 տունս ։ Սակայն ով Տէր Աս-
տուած իմ , քու ծառայիդ աղօթ-
քին ու խնդրուածքին նայէ , որ
քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ
բրած պաղատանքը ու աղօթքը
20 լսես . Որպէս զի աս տունը վրայ
գորեկ ու գիշեր քու աչքերդ բաց
ըլլան , ան տեղւոյն վրայ՝ որուն
համար բսիր թէ՝ քու անունդ հոն
պիտի դնես . այնպէս որ՝ աս տե-
ղը քու ծառայիդ բրած աղօթքը
21 լսես ։ Ուրեմն քու ծառայիդ՝ և
քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս
տեղը բրած աղօթքները լսես . այո
քու բնակութեանդ տեղէն՝ եր-
կինքէն լսես , ու լսած ատենդ նե-
րես ։
22 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ
մեղանչէ , ու ան ալ երդում ընել
տալու համար՝ անոր երդում ա-
ռաջարկէ , ու երդումը աս տունը՝
23 քու սեղանիդ առջեւը գայ , Ան ա-
տենը դուն երկինքէն լսես ու կա-
տարես , ու քու ծառաներդ դա-
տես , և յանցաւորը դատապար-
տես , ու անոր բրածը անոր գլուխը
բերես . և արդարը արդարացընես ,
ու անոր արդարութեանը չափովը
անոր հատուցում ընես ։
24 Եւ Թէ որ քու ժողովուրդդ Իս-
րայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելուն
համար՝ իրենց թշնամիներուն առ-
ջեւը յաղթուին , ու դէպ դառնան
և քու անունդ փառք տան , ու
աս տանս մէջ քու առջեւդ աղօթք
25 ու աղաչանք ընեն , Ան ատենը
դուն երկինքէն լսես , և քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես .
ու անոնց՝ և անոնց հայրերուն
տուած երկիրդ դարձընես զանոնք ։
Ի գ Թագ · ԺԷ · 1 ։ 26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք
գործելուն համար երկինքը գո-
ցուի , ու անձրեւ չգայ . ու անոնք
աս տեղս քեզի աղօթք ընեն , և քու
անուանդ փառք տան , ու զանոնք
նեղելուդ համար՝ իրենց մեղքերէն
27 դառնան , Ան ատենը դուն երկին-
քէն լսես , և քու ծառաներուդ ու
քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղ-
քը ներես , որ անոնց սորվեցընես
ան աղէկ ճամբան՝ որուն մէջը պի-
տի քալեն . ու քու ժողովուրդիդ
ժառանգութիւն տուած երկրիդ
վրայ անձրեւ տաս ։
28 Թէ որ երկրի վրայ սով , կամ
ժանտախտ , կամ խորշակահարու-
թիւն , կամ արբեցուցիչ դալարիկ , կամ
մարախ , կամ թրթուր ըլլայ ,
կամ անոնց թշնամիները զանոնք
իրենց *բնակած երկրին մէջը նե-
ղեն , կամ որ և իցէ հարուած կամ
29 հիւանդութիւն ըլլայ , Քու բոլոր
ժողովուրդէդ Իսրայէլէն որ և իցէ
մարդ՝ աղօթք մը ու խնդրուածք
մը ընելու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր
մարդ իր սիրտը ու ցաւը ճանչնա-
լով՝ ձեռքերը դէպ ի աս տունը
30 երկրնցընէ , Ան ատենը դուն եր-
կինքէն՝ քու բնակութեանդ տե-
ղէն լսես , ու ներես . և ամէն մար-
դու՝ իր բոլոր ճամբաներուն հա-
մեմատ հատուցում ընես , անոր
սիրտը դիտնալուդ համար . վասն
զի Իմարդոց որդիներուն սիրտը
31 միայակ դուն գիտես . Որպէս զի
քեզմէ վախնան ու քու ճամբանե-
րուդ մէջը քալեն բոլոր իրենց օրե-
րուն մէջը , որչափ ժամանակ որ մեր
հայրերուն տուած երկրիդ վրայ
պիտի ապրին ։
32 Ու հքու ժողովուրդէդ Իսրայէլէն
չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու
մեծ անուանդ համար՝ և զօրաւոր
ձեռքիդ համար՝ ու բարձր բազու-
կիդ համար եկող օտարականն ալ՝
թէ որ գայ ու աս տանս մէջ ա-
33 ղօթք ընէ , Դուն երկինքէն քու
բնակութեանդ տեղէն լսես , և օ-
տարականին քեզի բրած ամէն
խնդրուածքը կատարես , որ երկրիս
ամէն ժողովուրդները քու անունդ
ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ
Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան , և
գիտնան թէ աս իմ շինած տանս
վրայ քու անունդ կոչուած է ։
34 Երբոր քու ժողովուրդդ իր
թշնամիին դէմ պատերազմի եր-
թայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի
իրկես զանոնք , թէ որ անոնք աս
քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու
անուանդ համար աս իմ շինած
տանս կողմը Նայելով՝ քեզի աղօթք
35 ընեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը
ու խնդրուածքը լսես , և անոնց
իրաւունք ընես ։
36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն ,
(քանզի Ոմեղք չգործող մարդ չը-
կայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զա-
նոնք թշնամիին ձեռքը մատնես ,
ու անոնց գերեվարները հեռու կամ
մօտ երկիր մը գերի տանին զանոնք ,
37 Թէ որ ան իրենց գերութեան երկ-

Ն · Ք · ՉՁ · 1004

Ի Գվ · Ի · 9 ։

* Եբր · գրա-
ներուն

Ի ա Մն · Իը · 9 ։

Հ Ցօ · Ժը · 20 ։ Գոր · Ը · 27 ։

Ի Առակ · Ի · 9 ։ Ժող · Է · 20 ։ Ցակ · գ · 2 ։ ա Ցօ · ա · 8 ։

Ն · ք · գԲ · 1004

բին մէջը զեղջի դան ու դառնան , և իրենց գերութեան երկրին մէջը քեզի աղաչեն ու ըսեն . Մեղք գործեցինք , անօրէնութիւն ու անի-
38 րաւութիւն ըրինք . Եւ ի՞ր անոնք իրենց գերութեան երկրին մէջը՝ ուր որ գերի տարուած են , իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգիովը քեզի դառնան , ու իրենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունիդ համար իմ շինած տանս
39 կողմը նայելով՝ աղօթք ընեն , Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , ու անոնց իրաւունք ընես , և քու ժողովուրդիդ քեզի
40 դէմ ըրած մեղքը ներես ։ Հիմա ով Աստուած իմ , աս տեղը ա-չքերդ բաց ըլլան , ու քու ականջ-
41 ներդ մտիկ ընեն ։ Եւ հիմա ով Տէր Աստուած , ելիր հանգստութեանդ տեղը երթիր , դուն՝ ու քու զօրութեանդ տապանակը . ով Տէր Աստուած՝ քու քահանաներդ փրկութիւն հագնին , և քու սուրբերդ բարութիւնով ուրախանան ։
42 Ով Տէր Աստուած՝ քու օծեալիդ երեսը մի՛ անարգեր . յիշէ՛ քու ծառայիդ Դաւիթին ըլլալ ողորմութիւնները դէպ ի քեզ ։

Ն · ք · գԲ · 1004

ը ա Մն · ժե · 16 ։

* կ՚ըսէ՝ Դաւիթին օրհնութիւնը իրենց ձեռքը ՝նայելով ։

Բ Գե · ե · 12 ։

Բ գ Թագ · ը · 64 ։

Ե Ագ · ճլը · 8 , 9 , 10 , 16 ։ ե ա Մն · իբ · 2 ։

Բ գ Թագ · ը · 65 ։

Ե Ցես · ժգ · 3 ։

Ա Նէեմ · թ · 25 ։

Ա Ագ · ճլը · 1 ։ Ես · ժե · 3 ։

Բ գ Թագ · ը · 66 ։

Գ Լ · Ը

1 Աստուած երկինքէն կրակ խրկելով՝ Սողոմոնին աղօթքին ընդունելի ըլլալը կը յայտնէ , ու տաճարը փառքով կը լեցնէ . ժողովուրդն ալ Տէրոջը երկրպագութիւն կ՚ընէ ։ 4 Սողոմոն Նաղխաւոր զոհը ։ 8 Սողոմոն՝ տաղաւարահարաց տօներ ու սեղանին նաւակատեաց տօներ կատարելէնետքը , ժողովուրդը կ՚արձակէ ։ 12 Աստուած Սողոմոնին կ՚երեւնայ , ու պայմանով անոր խոստումնքներ կ՚ընէ ։

1 Ու երբոր Սողոմոն իր աղօթքը
Բ Գե · ը · 54 ։
Բ Ղե · թ · 24 ։ Դատ · ղ · 21 ։ գ Թագ · ժբ · 38 ։ ա Մն · իա · 26 ։
Բ գ Թագ · բ · 10 , 11 ։ Գե · ե · 13 , 14 ։ Եզեկ · ժ · 3 , 4 ։
Բ Գե · ե · 14 ։
Բ Գե · ե · 13 ։ Ագ · ճկգ · 1 ։
Ե ա Մն · ժգ · 41 ։ Գե · ի · 21 ։
Բ գ Թագ · բ · 62 , 63 ։

լմընցուց , Բերկինքէն կրակ իջաւ , ու ողջակէզները և զոհերը սպառեց . ու Տէրոջը փառքը
2 տունը լեցուց ։ Եւ քահանաները չէին կրնար Տէրոջը տունը մտնել . քանզի Տէրոջը փառքը Տէրոջը
3 տունը լեցուցեր էր ։ Ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը կրակին իջնելը՝ և տանը վրայ Տէրոջը փառքին հանդիսը կը տեսնէին . ու երեսի վրայ գետինը իյնալով՝ քարայատակին վրայ երկրպագութիւն ըրին , ու Տէրը օրհնեցին , Ըոր բարի է , Ըոր անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
4 Եւ թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը առջեւը զոհեր կը
5 մատուցանէին ։ Եւ Սողոմոն թագաւորը քսանուերկու հազար արջառ , ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ . այսպէս թա-
6 գաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Աստուծոյ տանը նաւակատիքը ըրին ։
Եւ քահանաները իրենց պահպանութեանը համեմատ կը կայնէին , ու Ղեւտացիները՝ Տէրոջը երգոց նուագարաններովը՝ որոնք Դաւիթ թագաւորը շիներ էր Տէրը գովելու համար , որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է , *երբոր Դաւիթ անոնց ձեռքովը Տէրը օրհնեց" . ու Ըքահանաները անոնց դիմացը փողերը կը հնչեցնէին . ու բոլոր Իսրայէլը ոտքի վրայ կայներ էր ։
7 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տանը առջեւը եղող գաւիթին մէջտեղը սրբեց՝ . քանզի ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց . որովհետեւ Սողոմոնին շինած պղնձէ սեղանը՝ ողջակէզները , ու հացի ընծաները ու ճարպերը չէր կրնար պարունակել ։
8 Եւ անատենը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ խիստ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը՝ եօթը օր
9 տօն ըրին ։ Եւ ութերորդ օրը մեծ ժողովք ըրին . քանզի եօթը օր սեղանին նաւակատիքը՝ ու եօթը օր
10 տօնը կատարեցին ։ Ու Ըեօթներորդ ամսուն քսանուիրեքերորդ օրը՝ ժողովուրդը արձակեց , որ-նէ իրենց վրանները ՝երթն , զուարթ սրտով մը ուրախանալով ան բարիքներուն համար՝ որ Տէրը Դաւիթին , Սողոմոնին , ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրեր էր ։
11 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը՝ ու թագաւորական տունը լմընցուց . ու Տէրոջը տանը մէջ , և իր տանը մէջ՝ Սողոմոնին սիրտը ինչ որ շինել ուզեց , ամէնն ալ յաջողեցաւ ։
12 Ու Տէրը գիշերով Սողոմոնին երեւցաւ , և անոր ըսաւ . Քու աղօթքդ լսեցի , ու աս տեղը ընտրեցի , որ ինծի զոհի տուն ըլլայ ։
13 Ըթէ որ երկինքը գոցեմ՝ որ անձրեւ չըլլայ , և թէ որ մարախին պատուիրեմ՝ որ երկիրը ուտէ , կամ թէ որ իմ ժողովուրդիս մէջը
14 ժանտախտ խրկեմ . Ու իմ անունովս կոչուած ժողովուրդս՝ Ըթէ որ խոնարհին , ու աղօթք ընեն , ու իմ երեսս խնդրեն , և իրենց չար ճամբաներէն դառնան , Ես ալ երկինքէն պիտի լսեմ , ու անոնց մեղքը ներեմ , ու անոնց երկիրը
15 պիտի բժշկեմ ։ Հիմա Ըաս տեղս ՝նայելով աղօթքին՝ իմ աչքերս բաց՝ ու ականջներս մտիկ
16 ընող պիտի ըլլան ։ Եւ հիմա Ըաս տունը ընտրեցի ու սրբեցի , որ իմ անունս յաւիտեան հոն ըլլայ . ու իմ

Ե Գե · ը · 40 ։

Ա Գ թագ · ը · 3 ։ Գե · ը · 6 ։

ա՛չքերս ու սիրտս ամէն ատեն հոն
17 պիտի ըլլայ։ Ու թէ որ դուն իմ առջեւս՝ քու հօրդ Դաւիթին քա-
լածին պէս քալես, ու բոլոր ինչ պատուիրածներս ընես, և իմ կա-
նոններս ու դատաստաններս պա-
18 հես, ես տեսնեմ քու թագաւորու-
թեանդ աթոռը պիտի հաստա-
տեմ, ինչպէս որ քու հօրդ Դաւի-
թին հետ ուխտ ըրի՝ ըսելով.
Քեզմէ Իսրայէլի վրայ իշխող
19 մարդ պակաս պիտի չըլլայ։ Բայց
թէ որ դառնաք, ու ձեր առջեւը
դրած կանոններս ու պատուիրանք-
ները թողուք, ու երթաք ուրիշ
աստուածներու ծառայութիւն
ընէք, և անոնց երկրպագութիւն
20 ընէք, Ես տեսնեմ ձեզ արմատի
պիտի խլեմ ան երկրին վրայէն՝ որն
որ ձեզի տուի. և ա՛ս տունը՝ որ
իմ անուանս համար սրբեցի, ե-
րեսէս պիտի ձգեմ, ու զանիկայ
բոլոր ազգաց մէջ առակ ու կատակ
21 պիտի ընեմ։ Ես բարձր տա-
նը համար՝ ամէն քովէն անցնողը
պիտի զարմանայ, ու պիտի ըսէ.
22 Տէրը ինչո՞ւ համար ա՛ս երկրիս ու
ա՛ս տանս այսպէս ըրաւ։ Ես պիտի
ըսեն. Վասն զի իրենց Հայրերուն
Տէր Աստուածը թողուցին, որ
զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ
էր, ու ուրիշ աստուածներու չա-
րեցան, և անոնց երկրպագութիւն
ու ծառայութիւն ըրին. ա՛ս պատ-
ճառով անոնց վրայ ա՛ս բոլոր չա-
րիքները բերաւ։

Գ Լ · Ը

1 Սողոմոնին շինութիւնները։ 7 Իսրայէլա-
ցւոց մէջ ողջ թողուած հեթանոսները՝ Սո-
ղոմոն հարկատու ծառաներ կ'ընէ, բայց Իս-
րայէլացիները իշխաններ կ'ընէ։ 11 Փարաւո-
նին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի։ 12
Սողոմոնին տարեկան հանդիսաւոր զոհերը։
14 Սողոմոն՝ քահանաները ու Ղեւտացիները
իրենց պաշտօններուն վրայ կը կեցնէ։ 17
Նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն։

1 Ու Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր
տունը քսան տարուան մէջ շի-
2 նելէնետքը, Սողոմոն ան քաղաք-
ները ալ շինեց, որոնք Քիրամ
Սողոմոնին տուեր էր, ու հոն Իս-
3 րայէլի որդիները բնակեցուց։ Ու
Սողոմոն Սուբայի Եմաթը դնաց,
4 ու անոր տիրեց։ Ու անապատին
մէջ Թադմորը շինեց, ու ան բոլոր
5 շտեմարանի քաղաքները՝ որոնք Ե-
մաթի Էլէէն մէջ շինեց. Ու վերի
Բեթորոնը և վարի Բեթորոնը՝
պարիսպներով, դռներով ու նի-
գերով ամրացած քաղաքներ շինեց.
6 Նաև Բահաղեթը, ու Սողոմոնին
բոլոր շտեմարանի քաղաքները, ու
կառքերուն բոլոր քաղաքները, ու

ձիաւորներուն քաղաքները, և ան
բոլոր շէնքերը՝ որ Սողոմոն ուզեց
շինել Երուսաղէմի մէջ, Լիբանանի
մէջ, ու իր տէրութեանը բոլոր
երկրին մէջ։
7 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ
Քետացիներէն, Ամորհացիներէն,
Փերեզացիներէն, Խեւացիներէն ու
Ցեբուսացիներէն մնացեր էին, և
8 Իսրայէլի որդիքը զանոնք բոլո-
րովին կորնչուցած չէին, Սողոմոն
զանոնք հարկատու ըրաւ մինչև
9 ցայսօր։ Ու Սողոմոն իր գործքին
համար՝ Իսրայէլի որդիներէն ծա-
ռաներ չըրաւ. հապա անոնք պա-
տերազմական մարդիկներ, ու իր
զօրավարներուն իշխանները, և իր
կառքերուն ու ձիաւորներուն վե-
10 րակացուներն էին։ Ու Սողոմոն
թագաւորին գլխաւոր իշխանները
երկու հարիւր յիսուն էին, որոնք ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին։
11 Ու Սողոմոն՝ Փարաւոնին աղջի-
կը Դաւիթի քաղաքէն՝ անոր հա-
մար շինած տունը հանեց. վասն զի
ըսաւ. Իմ կինիկս Իսրայէլի թագա-
ւորին՝ Դաւիթին տունը չնստի.
ինչու որ Տէրոջը տապանակին մը-
տած տեղուանքը սուրբ են։
12 Ան ատենը Սողոմոն սրահին առ-
ջեւը շինած Տէրոջը սեղանին վրայ՝
13 ողջակէզներ մատուց Տէրոջը։ Ու
Մովսէսին պատուիրածին համե-
մատ Շաբաթներու, ամսագլուխներու,
ու Հանդիսաւոր տոներուն մէջ՝
տարին իրեք անգամ՝ այսինքն բա-
ղարջակերաց տոնին, շաբաթներու
տոնին, ու տաղաւարահարաց տո-
14 նին կը մատուցանէր։ Ու իր հօրը
Դաւիթին կանոնովը՝ քահանա-
ներուն դասերը իրենց պաշտամանը
վրայ, ու Ղեւտացիները իրենց
պահպանութեանցը վրայ՝ ամէն օ-
րուան որոշուածին պէս՝ քահանա-
ներուն առջեւը օրհնելու ու սպա-
սաւորութիւն ընելու համար, և
դռնապաններն ալ իրենց դաս-
րուն կարգովը՝ ամէն մէկ դուռը
դրաւ. քանզի այսպէս էր Աստու-
ծոյ մարդուն Դաւիթին հրամանը։
15 Ու քահանաներուն ու Ղեւտացինե-
րուն համար, և դանձարաններուն
համար՝ ամէն բանի մէջ թագաւո-
16 րին հրամանէն դուրս չելան։ Ու
Սողոմոնին ամէն գործքը՝ Տէրոջը
տանը հիմը դրուած օրէն՝ մինչև
անոր լմընալը՝ պատրաստուած
էր։ Այսպէս կատարուեցաւ Տէ-
րոջը տունը։

Ն · Ք · ԳԲ · 1004

յԳ Թագ. Թ. 4, ՃԻ։

Ն ԳԼ · Ը · 16։

Ը Ղ Ե · Իզ · 14, 33։ Բ Օր · Իր · 15, 36, 37։

* Եբր · զանոնք

† Եբր · անոնց

Բ Օր · Իթ · 24։ Երեմ. Իր · 8, 9։

Ն · Ք · ԳԲ · 992

‡ Գ Թագ. Թ. 20, ՃԻ։

Ա Գ Թագ. Թ. 23։

Բ Տե՛ս Գ Թագ. Թ. 1, 6, 8։ Թ. 24։

Ղ Եզ. Իթ. 38։ Թուոց. Իբ. 3, 9, 11, 26։ Իթ. 1, ՃԻ։

Ե Եզ. Իգ. 14։ Բ Օր. Ժզ. 16։

Ը Ա Մնաց. Իգ. 1։

Ը Ա Մնաց. Իե. 1։

Ա Մնաց. Թ. 17։ Իզ. 1։

992

Ա Գ Թագ. Թ. 10, ՃԻ։

Բ Գ Թագ. Թ. 17, ՃԻ։

‡ Կ՚ըսէ՝ կարգաւորած

17 Ան առնեը Սողոմոն եղովմի երկրին մէջ՝ ծովեզերքը եղող Էգաոիոնգաբերը ու Ելաթը դնաց ։
18 Եւ Ի՛քիրամ՝ իր ծառաներուն ձեռքովը նաւեր՝ ու ծովու ճարպետ Ի՛ր հմուտ եղող ծառաներ խրկեց անոր . ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր յիսուն տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն Թագաւորին բերին ։

Գ Լ . Թ

1 Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին խմաստութեանը վրայ կը զմայլի ։ 13 Սողոմոնին ոսկին . 15 անոր վահանները . 17 անոր փղոսկրեայ աթոռը . 20 անոր ամանները . 23 անոր բերուած բնծաները . 25 անոր կառքերը ու ձիերը . 29 անոր Թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

Ե՛ւ Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց , ու Սողոմոնը խրթին հարցմունքներով փորձելու համար Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ զօրքով , և խունկեր , ու շատ ոսկի , և պատուական քարեր բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին քովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին մէջը եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ ։ 2 Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ Սողոմոն չհասկընայ ու չբացատրէ անոր ։ 3 Եւ Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը , ու անոր շինած տունը , 4 եւ անոր սեղանին կերակուրները , ու անոր ծառաներուն * բնակարանները , և սպասաւորներուն կայնուածքը , ու անոնց հագուստները , և անոր մատուռակները , ու անոնց հագուստները , ու Ցերոջը տունը ելլելու սանդուխը տեսնելով , խելքը գլխէն գնաց . 5 Եւ Թագաւորին բսաւ . Քու վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են եղեր . 6 բայց ես ան խօսքերուն չհաւատայի , մինչև որ ես եկայ , ու իմ աչքերովս տեսայ . և ահա քու իմաստութեանդ շատութեանը կէսը ինծի չպատմուեցաւ . դուն զերազանց ես քան համբաւէդ՝ 7 որ ես լսեցի ։ Երանի քու մարդիկներուդ՝ ու երանի ասոնք քու ծառաներուդ՝ որոնք միշտ քու առջեւդ կայնելով քու իմաստութիւնդ կը 8 լսեն ։ Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ , որ քեզի հաճեցաւ , ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ , որ քու Ցերը Աստուածդդ համար թագաւոր ըլլաս . քու Աստուածդ՝ Իսրայէլը սիրելուն համար՝ ու զանիկայ յաւիտեան հաստատելու համար , քեզ անոնց վրայ թագաւոր դրաւ , որ իրաւունք ու արդարութիւն գործադրես ։ 9 Թիւն ընես ։ Եւ Թագաւորին՝ հարիւր քսան տաղանդ ոսկի , ու խիստ շատ խունկեր , և պատուական քարեր տուաւ . ու Սաբայի Թագուհիին՝ Սողոմոն Թագաւորին տուած խունկերուն պէս չկար ։ 10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծառաները՝ Ոփիրէն ոսկի կը բերէին , Էալմուկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ 11 բերին ։ Եւ Թագաւորը էալմուկ փայտէն՝ Ցերոջը տանը ու Թագաւորական տանը աստիճաններ , ու երգեցողներուն համար՝ քնարներ ու տաւիղներ շինեց . և անոնց պէս՝ անկէ առաջ Ցուդայի երկրին մէջը չէր երեւցած ։ 12 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սաբայի Թագուհիին բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տուաւ , ան բաներէն 'ի զատ՝ որ անիկայ Թագաւորին բերաւ . և անիկայ իր ծառաներուն հետ դարձաւ իր երկիրը գնաց ։ 13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոսկիին կշիռը՝ վեց հարիւր վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր , 14 Առուտուր բնողներուն , ու վաճառականներուն , և Արաբացւոց բոլոր Թագաւորներուն , ու երկրին նախարարներուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն 'ի զատ ։ 15 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռածոյ ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց . մէկ վահանին համար վեց հարիւր հատ կռածոյ ոսկի գնաց ։ 16 Կռածոյ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ շինեց . մէկ ասպարին իրեք հարիւր հատ ոսկի գնաց . ու Թագաւորը Լիբանանի անտառին տունը դրաւ զանոնք ։ 17 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը շինեց , ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ։ 18 Ու աթոռը վեց աստիճան , ու ոսկիէ պատուանդան մը ունէր , որոնք աթոռին կից էին . և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն չէնարաններ ունէր , ու չէնարաններուն քովը երկու առիւծներ կը կայնէին ։ 19 Եւ հոն վեց աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայնէին . բնաւ մէկ Թագաւորութեան մէջ ասանկ բան մը շինուած չէր ։ 20 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմելիքի ամանները ոսկի էին . և Լիբանանի անտառին տունը բոլոր ամանները զուտ ոսկի էին . արծաթ չկար . ինչ որ անիկայ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սեպուեր ։ 21 Քանզի Թագաւորին նաւերը

Ն . ք . գ . 992 — Իսր 992

Ե գ թագ . 26 ։ Ա ր Օր . ր . 8 ։ գ թագ . ժգ . 22 ։ Ե գ թագ . թ . 27 ։ գ Ա . թ . 10 ։ 13 ։

Իսր 992 — գ թագ . ժ . 1 ։ ԵՐ Մատ . ժբ . 42 ։ Ղ ա . ժա . 31 ։

* կ՛ ժողովը ։

Ն . ք . գ . 992 — Իսր 992

Բ գ Ա . ր . 18 ։ Բ գ թագ . ժ . 11 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իսր 992

ւերը քիրամին ծառաներուն հետ թարսիս կ'երթային . թարսիսի նաւերը իրեք տարին անգամ մը՝ ոսկիով , արծաթով , փղոսկրով , կապիկներով ու սիրամարգներով բեռնաւորուած կու գային ։

22 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարբուտութեան ու իմաստութեան կողմանէ՝ երկրիս բոլոր թագաւորներէն 23 րէն մեծ եղաւ ։ Ու երկրի բոլոր թագաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին երեսը դէմ առնել , և անոր իմաստութիւնը լսելու , որն որ Աստուած անոր սրտին մէջը դրեր էր ։ 24 Ու անոնց ամէնը տարուէ տարի իրենց ընծաները կը բերէին , սպիտակ արծաթէ ամաններ , ոսկիէ ամաններ , հանդերձներ , զէնքեր , խունկեր , ձիեր ու ջորիներ ։

Բ Գ Թագ · գ · 26 ։ Ժ · 26 ։ Գլ · ա · 14 ։

25 Եւ Սողոմոն Բ ձիերու ու կառքերու համար չորս հազար ախոռներ , ու տասներկու հազար ձիաւոր , ու զանոնք կառքերու քաղաքներուն մէջը ու Երուսաղէմի մէջ՝ թագաւորին քովը տեղաւորեց ։ Ու Ե Եփրատ գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը՝ ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը՝ Հրոլոր թագաւորներուն վրայ կ'իշխէր ։ Ե Եւ թագաւորը Երուսաղէմի մէջ՝ արծաթը քարերու պէս հասարակ ըրաւ , ու եղևնափայտը շատութենէն՝ դաշտի մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս ըրաւ ։ Ը Եւ Սողոմոնին համար՝ Եգիպտոսէն ու ամէն երկիրներէն ձիեր կը հանէին ։

Ի Ն · ժե · 18 ։ Սաղ · Ծբ · 8 ։

Ղ Թագ · դ · 21 ։ Ե Թագ · ժ · 27 ։ Գլ · ա · 15 ։

Ը Գ Թագ · ժ · 28 ։ Գլ · ա · 16 ։

29 Ե Եւ Սողոմոնին առաջին ու վերջին պատմութեանը մնացորդը՝ Նաթան մարգարէին գրքին մէջը , ու Ե Սիլովնացի Աքիային մարգարէութեանը մէջ , և Ի Ադդով տեսանողին՝ Նաբատեան Ցերոբովամին վրայով Ջ տեսիլքներուն մէջը

Ի Գ Թագ · ժա · 41 ։

Ե Գ Թագ · ժա · 29 ։ Ի Գլ · Ժր · 15 ։ ժգ · 22 ։

30 գրուած են ։ Ա Ու Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին վրայ՝ Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն

Ա Գ Թագ · ժա · 42 , 43 ։

975

31 բրաւ ։ Եւ Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ իր Հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ռոբովամ թագաւոր եղաւ ։

Գլ · ժ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամ թագաւոր ընելու համար Սիւքեմի մէջ ժողվուելով՝ Ցերոբովամին միջոցով անկէ կը խնդրեն որ իրենց վրայ դրուած լուծը թեթևցընէ ։ 6 Ռոբովամ ծերերուն խրատը մերժելով՝ իր տնդամ կից պատանիներուն տուած խորհուրդին համաձայնած՝ խստութեամբ կը պատասխանէ ա-նոնց ։ 16 Ցասը ցեղերը կ'ապստամբին ու Ադորամ կը մեռցընեն . ասոր վրայ Ռոբովամ կը փախչի ։

Ա Գ Թագ · ԺԲ · 1 , ԼԱ ։

1 Ա Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց . վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ թագաւոր ընելու համար Սիւքեմ էր եկեր ։ 2 Եւ երբ Նաբատեան Ցերոբովամը՝ որ Բ Սողոմոն թագաւորին երեսէն փախած՝ Եգիպտոս կը բնակէր , ա Բ-ը լսեցին 3 Եգիպտոսէն դարձաւ ։ Եւ Ղ-ԲԴ խրկելով՝ զանիկայ կանչեցին . ու Ցերոբովամը և բոլոր Իսրայէլը եկան , ու Ռոբովամին հետ խօսեցան 4 ու ըսին . Քու հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ . ու հիմա քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը , ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթևցուր , ու քեզի ծառայութիւն 5 ընենք ։ Եւ անիկայ բսաւ անոնց . Իրեք օրէն եկէք ինծի դարձեք . ու ժողովուրդը գնաց ։

6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին առջևը կը կայնէին երբոր անիկայ ողջ էր , ու բսաւ . Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ ։ 7 Եւ անոր խօսեցան ու ըսին . Թէ որ աս ժողովուրդին հետ քաղցրութեամբ վարուիս , ու անոնց հաճելի ըլլաս , ու անոնց բարի խօսքեր զրուցես , ան ատենը անոնք միշտ քեզի ծառայ կ'ըլլան ։ 8 Բայց անիկայ ծերերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժեց , ու իր առջևը կայնող ա իր հետը մեծցած երիտասարդներուն խորհուրդ հարցուց . Եւ անոնց ըսաւ . Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ . քանզի անոնք ինծի խօսեցան , ու ըսին . Քու հօրդ մեր վրայ դրած լուծը 10 թեթևցուր ։ Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան ու ըսին . Քու հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու դուն մեր վրայէն թեթևցուր՝ բսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս , ու անոնց այսպէս ըսես . Իմ պզտիկ մատս՝ 11 իմ հօրս մէջքէն հաստ է . Եւ հիմա իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես չէզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։

12 Եւ Ցերոբովամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին եկան , ինչպէս որ թագաւորը բսեր էր թէ՝ Երրորդ օրը ինծի դարձէք ։ 13 Ու թագաւորը անոնց խստութեամբ պատասխան տուաւ . և Ռոբովամ թագաւորը ծերերուն 14 խորհուրդը մերժելով , երիտասարդներուն խորհուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ , ու բսաւ . Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է , բայց ես զանիկայ աւելի պիտի

Ն · Ք · ԳԲ · Իսր 975

Բ Գ Թագ · ժա · 40 ։

ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես յիւ կարիճներով ղեխ էր-
15 ՚ի : Եւ Թագաւորը Ժողովուրդին խօսեր մտիկ չըրաւ . ՚վասն զի աս բանը Աստուածմէ եղաւ , որ Տէրը ՚Սիլօնացի Աքիային ձեռքովը՝ Նաբատեան Ցերոբովամին ըսած խօսքը հաստատէ :
16 Ու երբոր բոլոր Իսրայէլը տեսաւ , որ Թագաւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողովուրդն ալ Թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին . Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք . ու Եսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝ Թող ամէն մարդ իր վրանը գնայ . ով Դաւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու բոլոր Իսրայէլը իրենց վրանները գացին ,
17 Բայց Ցուդայի քաղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ՝
18 Ռոբովամ Թագաւոր եղաւ : Եւ Ռոբովամ Թագաւորը երբոր Հարկերուն վրայ եղող Ադորամը խրկեց , Իսրայէլի որդիքը զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու մեռաւ : Եւ Ռոբովամ Թագաւորը արտորալով կառքը հեծաւ , որ
19 Երուսաղէմ փախչի : Եւ Իսրայէլը Դաւիթի տունէն ապըստամբեցաւ մինչև աս օրս :

ԳԼ . ԺԲ

1 Ռոբովամ զօրք կը ժողվէ Իսրայէլը հնազանդեցընելու համար , բայց Սեմայիայէն կ'արգիլուի : 5 Իր Թագաւորութիւնը կը զօրացընէ պարիսպներ շինելով ու պաշարներ ժողվելով : 13 Քահանաները ու Ղեւտացիները , և անոնք որ Աստուծմէ կը վախնային՝ Ցերոբովամէն մերժուելով , կ'երթան Ցուդային Թագաւորութիւնը կը զօրացընեն : 18 Ռոբովամին կիներն ու որդիները :

1 Ու Ռոբովամ Երուսաղէմ եկաւ , ու Ցուդայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմողներ ժողվեց , որ Իսրայէլի հետ պատերազմ բնեն , ու Թագաւորութիւնը Ռո-
2 բովամին դարձընեն : Բայց ՚Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային՝ Տէ-
3 րոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով . Սողոմոնի որդւոյն Ցուդայի Ռոբովամ Թագաւորին , ու Ցուդայի ու Բենիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէ-
4 լացիներուն խօսիս , ու ըսես . Տէրը այսպես կ'ըսէ . Մի ելլէք , ու ձեր եղբայրներուն հետ մի՛ պատերազմիք . ամէն մարդ Թող իր տունը դառնայ . վասն զի աս բանը ինծմէ եղաւ : Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին , ու Ցերոբովամին վրայ երթալէն ետ կեցան :
5 Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ բնակեցաւ . ու Ցուդայի մէջ պարսպա-
6 պաւոր քաղաքներ շինեց : Բեթղեհեմ , Ետամ , Թեկուէն ,
7 Լեհէմ , Ետամ , Թեկուէն , Բեթսուրը , Սոքովը , Ոդողոմ , Գեթը ,
8 Մարեսան , Զիփը , Ադորայիմը ,
9 Լաքիսը , Ազեկան , Սարաան , Այեղոնը ու Քերբոնը շինեց , որոնք Ցուդայի ու Բենիամինի մէջ պարսպա-
11 պաւոր քաղաքներ էին : Եւ պարիսպները ամրացուց , ու անոնց մէջ զօրապետներ , և կերակուրի , ու ձէթի , ու գինիի շտեմարաններ ,
12 Ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ . և զանոնք խիստ շատ ամրացուց . ու Ցուդան ու Բենիամինը անոր հպատակ էին :
13 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները ու Ղեւտացիները՝ իրենց բոլոր սահմաններէն անոր քո-
14 վը ժողվուեցան . (Քանզի Ղեւտացիք ՚իրենց արուարձանները ու կալուածքները Թողուցին , և Ցուդայի Երուսաղէմ գացին . վասն զի Ցերոբովամ ու անոր որդիքը՝ զանոնք Ձէրոջը քահանայութենէն մերժեցին .
15 յուդենէն մերժեցին . Եւ անիկայ բարձր տեղերուն համար , ու Դիւացի համար , ու իր շինած Ուրթերուն համար Իրեն քուրմեր
16 դրաւ :) Եւ անոնց ետևէն՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն՝ Իսրայէլի Ձէր Աստուածը ՚սրտանց փնտռողները՚ իրենց Հայերուն Ձէր Աստուծոյն զոհ ընելու համար Երու-
17 սաղէմ կ'երթային : Ու Ցուդայի Թագաւորութիւնը զօրացուցին , և Սողոմոնին որդին Ռոբովամը իրեք տարուան մէջ ուժովցուցին . քանզի իրեք տարի Դաւիթին ու Սողոմոնին ճամբովը քալեցին :
18 Եւ Ռոբովամ՝ Դաւիթի որդւոյն Ցերիմովթին աղջիկը Մայելէթը իրեն կնիկ առաւ . Նաև Եսսէի որդւոյն Եղիաբին աղջիկը Աբիքէլը .
19 Ու անիկայ որդիներ ծնաւ անոր . Ցեուսը , Սամարիան ու Զահամը :
20 Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմին աղջիկը ՚Մաաքան առաւ , որ անոր ծնաւ Աբիան , Եթթին , Զիզան ու Սա-
21 ղոմիթը : Եւ Ռոբովամ՝ Աբիսողոմին աղջիկը Մաաքան իր բոլոր կնիկներէն ու հարճերէն աւելի կը սիրէր . (վասն զի անիկայ տասնուութը կնիկ՝ ու վաթսուն հարճ առեր էր . և քսանուութը տղայ ու
22 վաթսուն աղջիկ ծնաւ .) Եւ Ռոբովամ՝ Մաաքայի որդին Աբիան գլուխ դրաւ , որ՝ իր եղբայրներուն վրայ իշխան . քանզի զանիկայ
23 Թագաւոր ընելու վրայ էր : Ու խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տղաքները՝ բոլոր Ցուդայի ու Բենիամինի գաւառներուն մէջ՝ բոլոր

Ն . ք . գՓ . Իրր 975

՚ա Թագ . բ . 25 , գ Թագ . ժբ . 15 , 24 :

՚գ Թագ . ժա . 29 :

Ն . ք . գՓ . Իրր 975

974

՚ Թաւ . լե . 2 :

՚գ Թագ . ժբ . 28 :

Ղ գ Թագ . ժբ . 19 :

Ղ Գէս . ժէ . 7 ; ա Կոր . ժ . 20 :

Ղ գ Թագ . ժբ . 28 , ժգ . 9 ; Ովս . ժգ . 2 :

Ե Տես գւ . ժե . 9 , լ . 11 , 18 :

՚ Եբր . փընտռելու համար իրենց սիրտը տուողները

Ա գ Թագ . ժբ . 21 , ՚՚ :

Բ Գէ . ժբ . 1 :

Բ Գէ . ժբ . 15 :

՚գ Թագ . ժե . 2 ; Ի՛ գւ . ժգ . 2 ՚՚ Եբր՝ Միքայիա՝ Ուրիէլին աղջիկը

Ե Տես բ Օր . ԻԵ . 15 , 16 , 17 :

պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ
* տեղաւորեց, և անոնց առատ ապ-
րուստ կու տար. ու շատ կնիկներ
փնտռեց։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ռոբովամ՝ Տէրը Թող տալուն համար՝ Սիսա-
կին միջոցովը կը պատժուի։ 5 Ռոբովամ ու
իշխանները՝ Սեմայիային քարոզութեամբը
դարձի գալով, կործանումէ ազատ կը մնան,
բայց կը կողոպտուին։ 13 Ռոբովամին թա-
գաւորութեանը օրերը ու մահը։

1 Ռ– Երբոր Ռոբովամին թագաւո-
րութիւնը հաստատուեցաւ, ու
ինքը զօրացաւ, Բ Տէրոջը օրէնքը
թողուց. ու անոր հետ բոլոր Իս-
րայէլն ալ։
2 Բ Եւ Ռոբովամ թագաւորին հին-
գերորդ տարին՝ Եգիպտոսի Սիսակ
թագաւորը Երուսաղէմի վրայ ե-
լաւ. (քանզի Տէրոջը դէմ ապրս-
3 տամբութիւն բերեր էին.) Ռ–Ի–յ
հազար երկու հարիւր կառքով, ու
վաթսուն հազար ձիաւորով Ե– .
ու անոր հետ Եգիպտոսէն եկած
ժողովուրդը անթիւ էր, –յ–Ի–ն
Ք Լիբեացիք, † Սովկիացիք, ու Ե-
4 թէովպացիք. Եւ Գուդային պա-
րսպապաւոր քաղաքները առաւ, ու
5 մինչև Երուսաղէմ եկաւ։ Եւ Ի Սե-
մայիա մարգարէն եկաւ Ռոբովամին
ու Գուդայի իշխաններուն՝ որոնք
Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժող-
վուեր էին, ու անոնց ըսաւ. Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Ղ–ուք զիս թողու-
ցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսակին ձեռ-
6 քը կը թողում։ Եւ Իսրայէլի
իշխանները ու թագաւորը Ի խոնար-
հեցան՝ ու ըսին. Ճ Տէրը արդար է։
7 Ու երբոր Տէրը անոնց խոնարհիլը
տեսաւ, Բ Տէրոջը խօսքը Սեմայիա-
յին եղաւ՝ ըսելով. Անոնք խոնար-
հեցան, պիտի չկորսընցնեմ զա-
նոնք. Հապա անոնց քիչ մը ազա-
տութիւն պիտի տամ. ու իմ
բարկութիւնս Սիսակին ձեռքովը
Երուսաղէմի վրայ պիտի չթափի.
8 Սակայն Ա անոր ծառաները պիտի
ըլլան, որ Իմ ծառայութեանս՝
ու երկրի թագաւորներուն ծառա-
յութեանը Պ–բ–ե–Ռ–ն պիտ-
9 նան։ Ա Ու Եգիպտոսի Սիսակ թա-
գաւորը Երուսաղէմի վրայ ելաւ, և
Տէրոջը տանը գանձերը՝ ու թագա-
ւորին տանը գանձերը առաւ. ա-
մէնն ալ առաւ. Սողոմոնին Ի շինած
10 ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ։ Եւ
Ռոբովամ թագաւորը անոնց տեղը
պղնձէ ասպարներ շինեց, ու զա-
նոնք՝ թագաւորական տանը դուռը
պահպանութիւն ընող Ի սուրհան-
դակաց ոստիկաններուն ձեռքը
11 յանձնեց։ Ու երբոր թագաւորը
Տէրոջը տունը կ'երթար, սուրհան-

դակները կու գային զանոնք կը
կրէին, ու Ի–ե–ը զանոնք սուրհան-
դակներուն խուցը կը դարձընէին։
12 Ուստի անոր խոնարհելուն համար
Տէրոջը բարկութիւնը անկէ դար-
ձաւ, ու Ը–Ի–յ բոլորովին չկորսըն-
ցուց. Նաև Գուդայի մէջ աղէկ
բաներ կային։
13 Եւ Ռոբովամ թագաւորը Երու-
սաղէմի մէջ զօրացաւ, ու թագա-
ւորութիւն բրաւ. ու Ի երբոր Ռո-
բովամ թագաւորեց, քառասունու-
մէկ տարեկան էր, ու տասնուեօթը
տարի թագաւորութիւն բրաւ Ե-
րուսաղէմի մէջ, –յ–Ի–ն Ն ան քա-
ղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէլի
ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը
հոն դնելու համար. ու անոր մայրը
Ամմոնացի էր Նաամա անունով։
14 Եւ անիկայ չարութիւն բրաւ.
քանզի իր սիրտը չուղղեց որ Տէրը
15 փնտռէ։ Ու Ռոբովամին առաջին
ու վերջին գործքերը՝ ահա Սեմայիա
մարգարէին գրքին մէջ՝ Ղ ու Ադ-
դով տեսանողին ազգաբանութեա-
նը մէջ գրուած են։ Ե Եւ Ռոբո-
վամին ու Ջերոբովամին մէջտեղը
16 միշտ պատերազմ կար։ Ու Ռոբո-
վամ իր հայրերուն հետ քնացաւ,
և Դաւիթի քաղաքին մէջը թա-
ղուեցաւ. ու անոր տեղը Ւ անոր
որդին Աբիան թագաւոր եղաւ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Աբիա՝ Ռոբովամին տեղը անցնելով, Ջերոբո-
վամին դէմ պատերազմ կ'երթ։ 4 Իր փաստին
իրաւացի ըլլալը կը յայտնէ։ 13 Ու Ասատէյ
ապատինելով՝ Ջերոբովամը կը յաղթէ։ 21 Ա-
բիային կնիկները ու որդիները։

1 –Ջերոբովամ թագաւորին տաս-
նուութ երորդ տարին՝ Գուդայի
2 վրայ Աբիան թագաւորեց։ Անի-
կայ Երուսաղէմի մէջ իրեք տարի
թագաւորութիւն բրաւ. և անոր
մօրը անունը Բ Միքայիա էր, ––
Գաբաացի Ուրիէլին աղջիկն էր.
և Աբիային ու Ջերոբովամին մէջ-
3 տեղը պատերազմ կար։ Եւ Աբիա
զօրաւոր ու պատերազմող զօրքե-
րով՝ չորս հարիւր հազար ըն-
տիր մարդիկներով պատերազմելու
պատրաստուեցաւ. Ջերոբովամն
ալ անոր դիմացը եկաւ՝ ութ հա-
րիւր հազար ընտիր՝ զօրաւոր ու
պատերազմող մարդիկներով։
4 Եւ Աբիա՝ Եփրեմի լեռնակողմը
Սեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ՝
ու ըսաւ. Ո–մ Ջերոբովամ ու բո-
լոր Իսրայէլ՝ ինձի մտիկ բրէք.
5 Դուք գիտնալու չէ՞ք որ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը Թ Իսրայէլի վրայ
թագաւորելը՝ յաւիտեան Դաւի-
թին ու անոր որդւոցը տուած է

Ն · Բ · Դ · 974

* Ե Բ · յբ-
րուէց ։

972

– Գ Լ · ժա · 17 ։
Բ գ թագ · ժգ · 22, 23, 24 ։
Ե գ թագ · ժգ · 24, 25 ։

971

Թ Գ Լ · ժգ · 8 ։
† Կ–՛ Տբ-
րոգդոգա-
յիք ։
Ի Գ Լ · ժա · 2 ։

Ջ Գ Լ · ժե · 2 ։

Ի Ճակ · դ · 10 ։
Ը Եզ · Թ · 27 ։

Ի գ թագ · ժա · 28, 29 ։

Ժ Ցես · Ե ա · իգ · 13 ։
Ի Բ Օր · իբ · 47 · 48 ։

Լ գ թագ · ժգ · 25, 26 ։

Խ գ թագ · ժ · 16 · 17 ։ Գ Լ · Թ · 15 · 16 ։

Ծ Ցես · բ թագ · ը · 18 ։

Ն · Բ · Դ · 971

Ե Ցես · Ծն · ժբ · 24 ։ գ թագ · ժգ · 13 ։ Գ Լ · ժԲ · 3 ։

Հ գ թագ · ժգ · 21 ։

Ձ Գ Լ · գ · 6 ։

Ջ Գ Լ · Թ · 29 · ժգ · 22 ։

Ե գ թագ · ժգ · 30 ։

Ձ գ թագ · ժգ · 31 ։

958

– գ թագ · ժե · 1, Ճ ։

Բ Ցես · գԼ · ժա · 20 ։

957

Ե Ցես · ժբ · 22 ։

Թ բ թագ · ե · 12 · 13 · 16 ։

6 Խաղի ուխտով ։ Եւ Դաւիթի որդուոյն Սողոմոնին ծառան Նաթանեան Գերոբովամը ոտք ելաւ , ու
7 Ղիր տիրոջմէն ապստամբեցաւ . Եւ անոր քովը Խ դատարկակեաց ու անօրէն մարդիկներ ժողվուեցան , ու Սողոմոնին որդուոյն Ռոբովամին դէմ կեցան . քանզի Ռոբովամ մանկահասակ ու փափկասիրտ ըլլ-
8 լով՝ անոնց դէմ չդրաւ ։ Եւ հիմա դուք շատոր ըլլալնուդ համար , ու Գերոբովամին Ճ ձեզի չհնազանդած աստուածները՝ ան ոսկիէ որթերը ձեր քովը ըլլալուն համար , Դաւիթին որդուոյը ձեռքը եղող Տէրոջը թագաւորութեանը դէմ կենալ կը մը-
9 տածէք ։ Խ Միթէ դուք Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները՝ ու Ղեւտացիները դուրս չըրի՞ք , և ոբէլ երկիրներուն ժողովրդոցը պէս ձեզի քուրմեր չըրի՞ք ան բոլոր մբդէլնէրը , Խ որոնք մկ զուարա-
կով ու եօթը խոյերով կու գային Էզերնք նուիրելու , որ չաստուածա-
10 ներու քուրմ ըլլան ։ Բայց մեր Աստուածը Եհովան է , ու մենք զանիկայ չթողուցինք . և Տէրոջը ծառայութիւն ընող քահանաները Ահարոնի որդիքն են . ու Ղեւտացիները էրէնց պաշտօնին վրայ են .
11 Ն Եւ ամէն առտու ու ամէն իրիկուն Տէրոջը ողջակէզներ կը մոթոցնէն , ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն , Խ ու մաքուր սեղանին վրայ առա-
ջաւորութեան հացերը կը շրէն , Խ և ամէն իրիկուն վառելու համար՝ ոսկիէ աշտանակը ու անոր ճրագները կը պոթոցնէն . քանզի մենք մեր Տէր Աստուծոյն պահպանութիւնը կը պահենք . բայց դուք
12 զանիկայ մերժեցիք ։ Եւ ահա Աստուած ինքը մեր հետն է՝ մեր իշխանը ըլլալու . Նեաև անոր քահանաները ազդարարութեան փողերով , որ ձեզի դէմ ՚ի՛ղեցընեն . ով Իսրայէլի որդիք , Հձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի՛ պատերազմիք . քանզի դուք յաջողութիւն պիտի չգտնէք ։
13 Բայց Գերոբովամ դարանակալները դարձուց , որ անոնց ետևէն դան . ու Իսրայէլացիք Գուդայեանց առջևն էին , ու դարանակալները
14 անոնց ետևն էին ։ Եւ Գուդայեանք դարձան նայեցան որ պատերազմը իրենց առջևէն ու ետևէն էր , ու Տէրոջը աղաղակեցին , և քահանաները փողերը ՚ի՛ղեցուցին .
15 Ո Գուդայի մարդիկը աղաղակ վերցուցին . ու երբոր Գուդայի մարդիկը աղաղակեցին , Աստուած՝ Ն Գերոբովամը ու բոլոր Իսրայէլը Աբիային ու Գուդային առջևը
16 զարկաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Գուդային առջևէն փախան . ու Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց
17 զանոնք ։ Եւ Աբիա ու իր զօրքը մեծ կոտորած ըրին անոնց մէջը . ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար ընտիր մարդիկ վերաւորուած ին-
18 կան ։ Ըն ատենը Իսրայէլի որդիքը նուաճեցան , ու Գուդայի որդիքը Հիրենց Հայրերուն Տէր Աստուծոյն ապաւինելնուն համար ոյժ գտան ։
19 Եւ Աբիա Գերոբովամը հալածեց , ու անկէ քաղաքներ առաւ , Ցէ-
խէն Բեթէլը ու անոր գեղերը , և Գեսանան ու անոր գեղերը , ու
20 Եփրոնը ու անոր գեղերը ։ Եւ Գերոբովամ՝ Աբիային օրերուն մէջը մէյմն ալ չկրցաւ ոյժ գտնել . ու Տէրը Հզանիկայ զարկաւ , ու Ցմեռաւ ։
21 Եւ Աբիա ուժովցաւ , ու իրեն տասնուչորս կնիկ առաւ . և քսանուերկու տղայ ու տասնուվեց աղ-
22 ջիկ ծնաւ ։ Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր գործքերը ու խօսքերը՝ Ոադդով մարգարէին յիշատակարանին մէջը գրուած է ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ասա՝ Աբիային տեղը յաջորդելով՝ կոտպաշտութիւնը կը վերցընէ . 6 ու խաղաղութիւն ունենալով՝ իր թագաւորութիւնը կը զօրացընէ բերդերով ու զօրքերով ։ 9 Ասա՝ Աստուծոյ ազդակելով՝ Զարային կը յաղթէ , ու Եթէովպացիներէն խիստ շատ աւար կ՚առնէ ։

1 Ու Աբիա իր Հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ասա թագաւոր եղաւ . ասոր օրերը՝ երկիրը տասը
2 տարի հանդստութիւն դտաւ ։ Ու Ասա իր Տէր Աստուծոյն առջևը
3 բարի և ուղիղ եղածը ըրաւ . Ու օտար սոթոցնէրէնէն սեղանները , ու Խ բարձր տեղերը վերցուց , և Խ ար-
ձանները կոտրտեց , Ծ ու Աստարովթի կուռքերը կտոր կտոր ըրաւ .
4 Եւ Գուդային հրամայեց որ իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը փընտռէն , ու օրէնքը ու պատուիրանք-
5 ները կատարեն ։ Եւ Գուդային ամէն քաղաքներէն բարձր տեղեանքը , ու արեգական կուռքերը վերցուց . ու իր առջևը թագաւորու-
6 թիւնը հանդիստ էր ։ Եւ անիկայ Գուդայի մէջ պարսպատոր քաղաքներ շինեց . քանզի ան տարիներուն մէջ երկիրը հանդստութիւն կը վայելէր , ու անոր հետ պատերազմ ընող չկար . վասն զի Տէրը անոր
7 հանդստութիւն տուաւ ։ Եւ Ասա Գուդային բսաւ . Ան երկիրը քանի որ մեր Ճիշխանութեանը տակն է՝ , ան քաղաքները շինենք , ու զանոնք

955

— գ թագ . ժե . 8 , ճ ;

Խբբ 951

Բ Տես գ թագ . ժե . 14 ։ Գլ . ժե . 17 ։

Է Եւ լգ . 13 ։

941

Ծ գ թագ . ժա . 7 ։

Ճ Էբբ . առ ՝ լեռն է ։

Ի Թագ . ժբ . 19 ։
Ղ գ Թագ . ժա . 26 ։ ժբ . 20 ։
Ի Դաս . թ . 4 ։
Ը գ Թագ . ժբ . 28 ։ ժգ . 9 ։ Ովս . ը . 6 ։
Բ Գլ . ժա . 14 ։ 15 ։
Ժ Եզ . իթ . 35 ։
Ի Տես Եզ . իթ . 1 ։ Ղև . ը . 2 ։
Լ Գլ . բ . 4 ։
Ի Ղև . իգ . 6 ։
Ժ Եզ . իե . 20 ։ 21 ։ Ղև . իգ . 2 ։ 3 ։
Ի Թագ . ժ . 8 ։
Հ Գոր . ե . 39 ։
Ն Գլ . ժգ . 12 ։

Ղ ա Մն . ե . 20 ։ Սաղ . իբ . 5 ։
Ժ Ցես . ժե . 9 ։
Ի ա Թագ . իե . 38 ։
Ի գ Թագ . ժգ . 20 ։
Ն Գլ . ժբ . 15 ։

պարիսպներով՝ աշտարակներով՝ դռներով ու նիգերով շրջապատենք . քանզի մենք մեր Տէր Աստուածը փնտռեցինք , ⁓ փնտռելնուս համար՝ ամէն կողմանէ մեզի հանգստութիւն տուաւ : Եւ շինեցին , ու յաջողութիւն
8 գտան : Եւ Ասա՝ Ցուդային վահան ու նիզակ կրող իրեք հարիւր հազար զօրք , ու Բենիամինէն՝ ասպար կրող ու աղեղ քաշող երկու հարիւր ութսուն հազար զօրք ունէր . ասոնք ամէնը զօրաւոր կըտրիճներ էին :
9 Ու Եթէովպացի Զարան հազար անգամ հազար զօրքով ու իրեք հարիւր կառքով անոնց վրայ եկաւ ,
10 ու մինչև Մարեսա եկաւ : Եւ Ասա անոր դիմացը ելաւ . ու Մարեսայի Սեփաթա ձորին մէջ պատերազմի
11 շարուեցան : Եւ Ասա իր Տէր Աստուծոյն աղաղակեց , ու ըսաւ . Ով Տէր՝ զքու առջեդ տարբերութիւն մը չկայ թէ շատով և թէ քիչով օգնութիւն ընելու մէջ . մեզի օգնութիւն ըրէ՝ ով Տէր Աստուած մեր , որովհետև քեզի ապաւինեցանք , ու քաս բազմութեանս վրայ քու անունովդ եկանք . ով Տէր , մեր Աստուածը դուն ես . մի՛ թողուր որ մարդը քեզի դէմ
12 զօրանայ : Եւ Տէրը Եթէովպացիները Ասային ու Ցուդային առջեւը զարկաւ . ու Եթէովպացիք
13 փախան : Եւ Ասա ու անոր հետ եղող ժողովուրդը՝ զանոնք մինչև Գերարա հալածեցին . ու Եթէովպացիք ինկան , և անոնց վրայ կենդանութիւն չմնաց . քանզի Տէրոջը առջեւը ու անոր բանակին առջեւը խորտակեցան . ու խիստ շատ աւար առին :
14 Եւ Գերարայի բոլորտիքը եղող ամէն քաղաքները զարկին . քանզի Եանոնց վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ . ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին . վասն զի
15 անոնց մէջը շատ աւար կար : Եւ հօտերուն վրաններն ալ զարկին , ու խիստ շատ ոչխար և ուղտ առին , ու Երուսաղէմ դարձան :

ԳԼ · Ա Ե

1 Ասա՝ Ցուդային հետ ու Իսրայէլէն պանդխտ եղողներուն հետ Ազարիա մարգարէին խօսքերէն քաջալերուելով՝ Աստուծոյ հետ հանդիսաւոր ուխտ մը կ'ընէ . 16 իր մայրը Մաքան տիկնութենէն կը հանէ՝ անոր կռապաշտութենեանը համար . 18 ու նուիրուած բաները Աստուծոյ տունը կը տանի , ու երկար ժամանակ խաղաղութիւն կը վայելէ :

1 Ու Ովդեդի որդւոյն Ազարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ .
2 Եւ Ասային առջեւը ելլելով՝ ըսաւ անոր . Ով Ասա , ու բոլոր Ցուդա ու Բենիամին , ինծի մտիկ ըրէք . Տէրը ձեզի հետ կ'ըլլայ , քանի որ դուք անոր հետ էք . ու եթէ որ զանիկայ փնտռէք , զանիկայ կը գտնէք . բայց եթէ որ զանիկայ թողուք , անիկայ ալ ձեզ պիտի
3 թողու : Եւ Իսրայէլը երկար ժամանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ , առանց ուսուցանող քահանայի , ու առանց օրէնքի մնացեր
4 էր . Բայց Իրենց նեղութեանը մէջ՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձան , ու զանիկայ փնտռելով՝ գըտան : Եւ Էն ատեններն ելլողին ու մտնողին ապահովութիւն չկար . քանզի երկիրներուն բոլոր բնակչացը մէջ շատ խռովութիւններ
6 կար . Եւ ազգ ազգի հետ , ու քաղաք քաղաքի հետ կը զարնուէր . ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւններով զարհուրեցուց
7 զանոնք : Եւ հիմա դուք զօրացէք , ու ձեռքերնիդ չթուլնայ . վասն զի ձեր գործքին վարձքը կայ :
8 Եւ Ասա ասս խօսքերը՝ ու Ովդեդ մարգարէին մարգարէութիւնը լսելով՝ զօրացաւ , և Ցուդայի ու Բենիամինի բոլոր երկրէն , ու Եփրեմի լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղծութիւնները վերցուց , ու Տէրոջը դիմաց սրահին առջևը եղող
9 Տէրոջը սեղանը նորոգեց . Եւ բոլոր Ցուդան ու Բենիամինը , ու Եփրեմէն և Մանասէէն ու Շմաւունէն անոնց քովը գտնուած պանդուխտները ժողվեց . քանզի Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան , տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը
10 անոր հետն է : Եւ անոնք՝ Ասային թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարւոյն երրորդ ամիսը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան . Ու
11 ան օրը իրենց Եբերած աւարէն Տէրոջը զոհ ըրին . եօթը հարիւր արջառ ու եօթը հազար ոչխար .
12 Եւ Ուխտ ըրին որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը բոլոր սրտով
13 ու բոլոր հոգիով խնդրեն . Եւ ով որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը չփնտռէ , թէ պզտիկ և թէ մեծ , թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ ըլլայ՝
14 մեռցուի : Ու մեծ ձայնով , և ցնծութեամբ , ու փողերով , ու եղջիւրներով՝ Տէրոջը երդումի ըրին :
15 Եւ բոլոր Ցուդան ան երդումին վրայ ուրախացաւ . քանզի իրենց բոլոր սրտովը երդում ըրին , ու Իրենց բոլոր կամքովը խնդրելով՝ գտան զանիկայ . ու Տէրը ամէն կողմանէ հանգստացուց զանոնք :
16 Եւ Ասա թագաւորը իր մայրը Մաաքան ալ տիկնութենէն հանեց . վասն զի անիկայ Աստարով-

ն · ք · գ · 941

Ե Ցակ · գ · 8 ։
զ Ելմր 4 · 15 ։ ա Մն · իր · 9 ։ Գլ · լդ · 12 , 13 ։ Ե րեմ · իթ · 13 ։ Մաա · է · 7 ։
ը Գլ · իդ · 20 ։
Թ Ովս · գ · 4 ։
ժ Ղկ · ժ · 11 ։
ի Ր Օր · գ · 29 ։
ձ Դատ. ե. 6 ։

ն · ք · գ · 941

Ր Մաա · իդ · 7 ։

‡ Ըստ Լ Ա · Ե · Ր · Ե Ա · Ր · Ե · Ր զ ։ Ովզեդի որդւոյն Ազարիա

ծ Գլ · ժգ · 19 ։

ի Գլ · ժա · 16 ։

լ Գլ · ժգ · 15 ։
խ Գլ · ժգ · 13 ։

ծգ Թագ · իդ · 8 ։ Գլ · լդ · 31 ։ Նէեմ · ժ · 29 ։
կ Եզ · իր · 20 ։

հր Օր · ժգ · 5 , 9 , 15 ։

յ Հմր 2 ։
ղ Ցր՝ Մեծ մայրը · տես գ Թագ · ժե · 2 , 10 ։
ճ գ Թագ · ժե · 13 ։

ն · ք · գ · 951

Ի Գլ · ժգ · 8 ։

ղ Ցես · ժե · 44 ։

Ի Ել · ժգ · 10 ։ Գլ · ժգ · 14 ։ Սաղ · իր · 5 ։
ը ա Թագ · ժգ · 6 ։
* Եբր · տըկարով

Ր ա Թագ · ժէ · 45 ։ Ռաթ · ժը · 10 ։

ժ Գլ · ժգ · 15 ։

ի Ծն · ժ · 19 ։ ի · 1 ։

լ Ծն · լե · 5 ։ Գլ · ժէ · 10 ։

խ Ցր՝ Հովիւներուն

— Թաւ · իդ · 2 ։ Դատ · գ · 10 ։ Գլ · ի · 14 ։ իդ · 20 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 941

Թին կուռք չիներ էր . իսկ Ասա անոր կուռքը կոտրեց ու փշրեց , ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց ։
17 Բայց ¶բարձր տեղուանքը Իսրայէլին չվերցան . սակայն Ասային սիրտը իր [1]Ա֊ՆԻ բոլոր օրերուն մէջ՝
18 ուղիղ էր ։ Եւ իր հօրը նուիրած ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը , ու ոսկին , ու անօթները՝ Աստուծոյ տունը տարաւ ։ Ու մինչև Ասային թագաւորութեանը երեսունհինգերորդ տարին՝ պատերազմ չեղաւ ։

ԳԼ · Ժ Զ

1 Ասա՝ Աստրիներուն օգնութեամբը՝ Ռաման չինելէն կը դադրեցնէ Բասասան ։ 7 Ան բանիս վրայով Անանիէն յանդիմանութիւն լսելուն համար՝ բանտը կը դնէ զանիկայ ։ 12 Ասա իր հիւանդութեան առնը՝ Աստուծմէ օգնութիւն չփնտռեր , հապա բժիշկներէն ։ 13 Անոր մահը ու թաղումը ։

940 Որ է տասը ցեղերուն Ցուդային բաժնուելէն հետէ , որուն վրայ Ասա թագաւորեր աս առնը ։

1 Ասային թագաւորութեանը երեսունուվեցերորդ տարին՝ Իսրայէլի Բասասա թագաւորը Ցուդային դէմ ելաւ , ու Ռաման շինեց , ¶որ Ցուդայի Ասա թագաւորին ելլող
2 մնող մը չթողու ։ Եւ Ասա Տէրոջը տանը՝ ու թագաւորին տանը գանձերէն արծաթ ու ոսկի հանեց , ու Դամասկոս բնակող Ասուրոց թագաւորին՝ Բենհադադին
3 խրկեց՝ ըսելով . Իմ ու քու մէջդ , և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ . ահա քեզի արծաթ ու ոսկի կը խրկեմ . եկուր , Իսրայէլի Բասասա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ , որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի ։
4 Ու Բենհադադ Ասա թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ . և իր զօրագլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց . ու Իյօնը , Դանը , Աբէլմայիմը , ու Նեփթաղիմի բոլոր շտեմարանի քաղաքները զարկին ։ 5 Եւ Բասասա ¶որ լսեց՝ Ռաման շինելէն ետ կեցաւ , ու
6 գործը դադրեցուց ։ Ուստի Ասա թագաւորը բոլոր Ցուդան առաւ , ու Բասասային շինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին . ու անոնցմով Գաբան ու Մասփան շինեց ։
7 Եւ ան առնը ¶Անանի տեսանողը Ցուդային Ասա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ . Որովհետև դուն Ասորւոց թագաւորին ապաւինեցար , ու քու Տէր Աստուծոյդ չապաւինեցար , անոր համար Ասորւոց թագաւորին զօրքը քու ձեռքէդ ազատեցաւ ։ 8 քեզ ազատեցաւ ։ Միթէ Եթէոպացիք ու Ղիբէացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով՝ բազմաթիւ զօրք չէի՞ն . բայց որովհետև դուն Տէրոջը ապաւինեցար , զանոնք քու ձեռքդ մատ֊
9 նեց . Քանզի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը կը դիտեն , որ իրեն ուղղ սրտով յարողները ուժովցնէ . Ըդուն ասոր բանիս մէջ տգիտութիւն ըրիր . ասկէետքը ¶պատերազմներ պիտի ունենաս ։ 10 Եւ Ասա ան տեսանողին որդողեցաւ , ու զանիկայ բանտը դրաւ . վասն զի աս բանիս համար խիստ բարկացաւ անոր . ու ան առնը Ասա ժողովուրդէն մէկ քանիները հարըստահարեց ։
11 Եւ Ասային առաջին ու վերջին պատմութիւնը՝ ահա Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին
12 մէջը գրուած է ։ Եւ Ասա իր թագաւորութեանը երեսունիններորդ տարին՝ ոտքի չհիւանդացաւ . ու անոր հիւանդութիւնը ծանրացաւ . և իր հիւանդութեանը մէջն ալ Տէրը չփնտռեց , հապա բժիշկ֊
13 ները ։ Եւ Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու անիկայ իր թագաւորութեանը քառասուն֊
14 ումկերորդ տարին մեռաւ ։ Ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը՝ իրեն համար փորած դերեզմանը թաղեցին . և զանիկայ խունկերով ու իւղագործի արուեստին զանազան բաղադրութիւններովը լեցուն անկողինի մը մէջ պառկեցուցին , ու անոր վրայ ¶խիստ շատ խո֊ն֊ջ֊ներ ծխեցին ։

ԳԼ · Ժ Ը

1 Ցովսափատ՝ Ասային տեղը յաջորդելով՝ առղէկ կերպով կը կառավարէ ու յաջողութիւն կը գտնէ ։ 7 Ղեւացիներ ու իշխաններ կը խրկէ , որ Աստուծոյ օրէնքը Ցուդային սորվեցընեն ։ 10 Աստուծոյ վախը Ցովսափատին թշնամիներուն վրայ բլլալով՝ անոնցմէ անանք անոր բնծաներ կը բերեն ու հարկ կու տան ։ 12 Անոր մեծութիւնը , պաշտօնատարները ու զօրքերը ։

1 Ու անոր տեղը՝ անոր որդին ¶Ցովսափատը թագաւոր եղաւ , ու Իսրայէլի դէմ զօրացաւ ։
2 Եւ Ցուդային ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը զօրքեր դրաւ . ու Ցուդայի երկրին մէջը՝ ու Եփրեմի քաղաքներուն մէջը բերդապահ
3 զօրքեր դրաւ ։ Եւ Տէրը Ցովսափատին հետն էր . քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջը քալեց , ու Բահադիմի
4 չփնտռեց , հապա իր հօրը Աստուածը փնտռեց , անոր պատուիրանքներուն մէջը քալելով , և չէ թէ ¶Իսրայէլին րրածին պէս
5 ընելով ։ Եւ Տէրը թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջը հաս֊

Ն · Ք · ՂԲ · 941

Ե Գլ · Ժ · 3 ։ 5 ։ գ Թագ · Ժ · 14 , ԼԱ ։

Ե Գլ · Ժ · 26 ։ Երեմ · Ի · 2 ։ Մատ · Ժ · 3 ։

Ե գ Թագ · Ժ · 23 ։

Ե Երեմ · Ժ · 5 ։

914

Ե գ Թագ · Ժ · 24 ։

Ե Նշն · Ծ · 2 ։ Մար · Ժ · 1 ։ Ցօհ · Ժթ · 39 , 40 ։

Ե Գլ · Ի · 19 ։ Երեմ · Լդ · 5 ։

— գ Թագ · Ժ · 24 ։

Ե Գլ · Ժ · 8 ։

Ե գ Թագ · Ժ · 28 ։

տատեց . ու բոլոր Ցուդան Երուսաղէմին ընծաներ կու տար . Եւ անոր հարստութիւնը ու փառքը
6 շատցաւ . Ու անոր սիրտը Տէրոջը ճամբաներուն մէջը բարձրացաւ . և Ղանիկայ բարձր տեղերը՝ ու Աստարովթի կուռքերն ալ Ցուդայէն վերցուց ։
7 Եւ իր թագաւորութեանը երորդ տարին՝ իր իշխանները՝ Բենհայիլը , Աբդիան , Զաքարիան , Նաթանայէլը ու Միքիան խրկեց , Էոր Ցուդայի քաղաքներուն մէջը
8 սորվեցընեն . Եւ անոնց հետ էին Սեմայիա , Նաթանիա , Զաբադիա , Ասայէլ , Սեմիրամովթ , Յովնաթան , Ադոնիա , Տուբիա ու Տոբադոնիա Ղեւտացիները . Նաև անոնց հետ Եղիսամա ու Յովրամ
9 քահանաները . Էու Ցուդայի մէջ կը սորվեցընէին , ու Տէրոջը օրինաց գիրքը անոնց հետն էր , և Ցուդային ամէն քաղաքները կը պտրտէին , ու ժողովուրդին կը սորվեցընէին ։
10 Եւ Ցուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ Էտէրոջը վախը ինկաւ , ու Յովսափատին հետ
11 պատերազմ չբռին ։ Եւ Փղշտացիներէն ալ Էյովսափատին ընծաներ ու հարկի ստակ կը բերէին . ԵՒ Արաբացիներն ալ՝ հօտերէն եօթը հազար եօթը հարիւր խոյ , ու եօթը հազար եօթը հարիւր նոխազ կը բերէին անոր ։ Եւ Յովսափատ երթալով խիստ մեծցաւ , ու Ցուդայի մէջ բերդեր , ու շտեմարանի քաղաքներ չինեց ։ Եւ անիկայ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ շատ գործքեր ունէր , ու Երուսաղեմի մէջ զօրաւոր կտրիճներ ու պատերազմող մարդիկներ ։
14 Ներ ։ Եւ ասոնք էր անոնց թիւը ի բենց աղգատոհմներուն համեմատ . Ցուդայի հազարապետները՝ Եդնա իշխան , ու անոր հետ երեք հարիւր
15 հազար զօրաւոր կտրիճներ . Եւ անկէ ետքը՝ Յովհանան իշխան , ու անոր հետ երկու հարիւր ութսուն
16 հազար մարդիկ . Եւ անկէ ետքը՝ Զիքրիի որդին Ամասիան , որ Տէրոջը ուխտաւորն էր , ու անոր հետ երկու հարիւր հազար զօրաւոր
17 կտրիճներ . Ու Բենիամինէն՝ զօրաւոր կտրիճ Եղիադան , և անոր հետ երկու հարիւր հազար աղեղնաւոր
18 ու ասպարաւոր մարդիկ . Եւ անկէ ետքը՝ Յովզաբադ , ու անոր հետ հարիւր ութսուն հազար սպառազէն
19 զինեալ մարդիկ ։ Ասոնք էին թագաւորին ծառայութիւն բնողները , բայց ի Նան մարդիկներէն՝ որոնք թագաւորը բոլոր Ցուդային պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը դրաւ ։

ԳԼ . ԺԸ

1 Յովսափատ՝ Աքաաբին հետ խնամութիւն ունենալով , անոր հետ Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմի երթալու կը համոզուի ։ 4 Աքաաբ՝ սուտ մարգարէներէն խորհուրդ հարցնելով՝ պատերազմին մէջ կը սպանուի՝ Միքիային բաժին համեմատ ։

1 Եւ Յովսափատ խիստ շատ հարստութիւն ու փառք ունեցաւ . և Էաքաաբին հետ խնամութիւն
2 մտութիւն բրաւ ։ Էու մի քանի տարիէն ետքը Սամարիա իջաւ Աքաաբին . և Աքաաբ անոր՝ ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ շատ ոչխարներ ու արջառներ մորթեց , ու զանիկայ համոզեց որ Ռամովթ գաղաադ
3 դը ելլէ ։ Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը Ցուդայի Յովսափատ թագաւորին ըսաւ . Ինձի հետ Ռամովթ գաղաադը կ՚երթաս . ու անիկայ անոր ըսաւ . Ես քեզի պէս եմ , ու իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս է . ու քեզի հետ պատերազմի կ՚երթանք ։
4 Եւ Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ . Հիմա Տէրոջը
5 խօսքը փնտռէ ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց , չորս հարիւր հոգի էին , ու անոնց ըսաւ . Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթանք , թէ ետ կենամ . ու անոնք ըսին . Գնա . վասն զի Աստուած ձեռքը պիտի տայ ։
6 Եւ Յովսափատ ըսաւ . Ես տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ
7 չկայ . որ անոր հարցընենք ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ . Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ , որուն միջոցովը Յեհովա Տէրոջը հարցընել . բայց ես զանիկայ կ՚ատեմ . քանզի ինձի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա միշտ դէշ . անիկայ Գեմլային որդին Միքիան է ։ Եւ Յովսափատ ըսաւ . Թագաւորը այդպէս չզրուցէ ։
8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց , ու ըսաւ . Գեմլային որդին Միքիան շուտով հոս բեր ։
9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցուդայի Յովսափատ թագաւորը՝ Սամարիայի դրանը առջևի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը Յեհովա զգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր . ու բոլոր մարգարէները անոնց առջևը մարգարէու-
10 թիւն կ՚ընէին ։ Եւ Քանանային որդին Սեդեկիան իրեն երկաթէ եղջիւրներ չինեց , ու ըսաւ . Տէրը

Ն . Ք . դԲ . 914
Բ ա Թագ . ժ . 27 ։ Դ Թագ . ժ . 25 ։
913
Ի դ Թագ . ժ . 27 ։ ԳԼ . ԺԸ . 1 ։
912
Ձ դ Թագ . իբ . 43 ։ ԳԼ . ԺԹ . 17 ։ ԺԹ . 3 ։ Ի . 33 ։
Ի ԳԼ . ԺԹ . 3 ։
Ը ԳԼ . լԹ . 3 ։ Նէեմ . Ը . 7 ։
Ը Ծն . լԹ . 5 ։
Ժ բ Թագ . Ը . 2 ։
Ժ Դատ . Ե . 2 , 9 ։
Լ Հռ 2 ։
Ն . Ք . դԲ . 912
897 — ԳԼ . ԺԹ . 5 ։
Բ դ Թագ . Ը . 18 ։
Գ դ Թագ . իբ . 2 , Ճ ։
Բ ա Թագ . իդ . 2 , 4 , 9 ։ Բ Թագ . Բ . 1 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 897

այսպէս կ'ըսէ . Ասորիները ասոնց-
մով պիտի զարնես , մինչև որ զա-
11 նոնք բնաջինջ ընես : Բոլոր մար-
գարէներն ալ այնպէս կը մարգա-
րէանային ու կ'ըսէին . Ռամովթ
գաղաադը ելլէր , ու յաջողութիւն
պիտի ունենար , և Տէրը ՚ի՚նչ-
Թագաւորին ձեռքը պիտի տայ :
12 Ու Միքիան կանչելու գացող
մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով .
Ահա՝ մեր մարգարէները մէկ բեր-
նով թագաւորին համար բարու-
թիւն խօսեցան . Թող քու խօսքդ
ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլ-
13 լայ , ու բարութիւն խօսէ : Իսկ
Միքիա ըսաւ . Տէրը կենդանի է
որ՝ Իմ Աստուածս ինծի ինչ որ
ըսէ , ան պիտի խօսիմ :
14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
եկաւ , թագաւորը անոր ըսաւ . Ո՛վ
Միքիա՝ Ռամովթ գաղաադը պա-
տերազմելու երթա՞նք , թէ ետ կե-
նամ : Եւ անիկայ ըսաւ . Ելէ՛ք ,
ու յաջողութիւն պիտի ունենաք .
15 ու ձեր ձեռքը պիտի տրուին : Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ . Մինչև
քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ ,
որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը
16 միայն խօսիս ինծի : Ու անիկայ
ըսաւ . Բոլոր Իսրայէլը հովիւ չու-
նեցող ոչխարներու պէս՝ լեռներու
վրայ ցրուած տեսայ . և Տէրը ը-
սաւ . Ասոնք տէր չունին . ամէն
մարդ խաղաղութեամբ թող իր
17 տունը դառնայ : Եւ Իսրայէլի
թագաւորը՝ Յովսափատին ըսաւ .
Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար
աղէկ մարգարէութիւն չընէր , հա-
18 պա դէշ : Ու Միւռ- ըսաւ . Ու-
րեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք .
Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տե-
սայ . ու երկինքի բոլոր զօրքերը
անոր աջ կողմը ու ձախ կողմը կայ-
19 ներ էին . Եւ Տէրը ըսաւ . Իսրայէ-
լի Աքաաբ թագաւորը ո՞վ կրնայ
խաբել , որ Ռամովթ գաղաադը
ելլէ ու կորսուի . և մէկը այսպէս՝
20 ու մէկալը այնպէս ըսաւ : Ու մէկ
Ղոզի մը ելաւ , և Տէրոջը առջևը
կայնեցաւ , ու ըսաւ . Ջանիկայ
ես կը խաբեմ : Եւ Տէրը անոր ը-
21 սաւ . Ի՞նչ միջոցով : Ու անիկայ
ըսաւ . Ելլեմ , ու անոր բոլոր մար-
գարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլ-
լամ . և Տէրը ՚անոր ըսաւ . Դուն
պիտի խաբես , ու պիտի յաջողիս .
22 ելլէ՛ ու այնպէս ըրէ : Եւ հիմա
ահա Տէրը աս քու մարգարէնե-
րուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է .
բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօ-
սեցաւ :
23 Ան ատենը Քանանայի որդին Սե-
դեկիան մօտեցաւ , ու Միքիային
ծնօտին զարկաւ , ու ըսաւ . Տէրոջը
Հոգին ՚ի՚նչպէս իմ քովէս ելաւ՝
24 քեզի հետ խօսելու համար : Եւ
Միքիա ըսաւ . Դուն ալ պիտի
տեսնես՝ ան օրը որ պահուելու հա-
մար սենեակէ սենեակ մտնես :
25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ .
Միքիան առէ՛ք , ու զանիկայ Ամոն
քաղաքապետին՝ և թագաւորի որ-
26 դւոյն Յովասին տարէ՛ք , Ու ըսէ՛ք .
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Բանտը
դրէ՛ք զանիկայ , ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ , զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-
27 թեան ջրով կերակրեցէ՛ք : Եւ
Միքիա ըսաւ . Թէ որ բնաւ խա-
ղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծ-
մով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ . Ո՛վ
ժողովուրդներ՝ ամէնդ ալ լսեցէ՛ք :
28 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու
Յուդայի Յովսափատ թագաւորը՝
29 Ռամովթ գաղաադը ելան : Ու
Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին
ըսաւ . Կերպարանքս պիտի փոխեմ ,
ու պատերազմի պիտի մըտ-
նեմ . բայց դուն քու հագուստդ
հագիր . և Իսրայէլի թագաւորը իր
կերպարանքը փոխեց . ու պատե-
30 րազմին մէջը մտան : Եւ Ասորւոց
թագաւորը իր կառապետներուն
պատուիրեց ու ըսաւ . Պզտիկի
կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք ,
բայց միայն Իսրայէլի թագաւորին
31 հետ : Ու երբոր կառապետները
Յովսափատը տեսան , Իսրայէլի
թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , ա-
նոր վրայ պատերազմելու գացին .
և Յովսափատ աղաղակեց . ու Տէ-
րը անոր օգնութիւն բրաւ . և Աս-
տուած զանոնք անկէ դարձուց :
32 Ու երբոր կառապետները տեսան որ
անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ ,
33 անկէ ետ դարձան : Եւ մարդուն
մէկը † ուժով մը իր աղեղը քաշեց ,
ու Իսրայէլի թագաւորը ‡ զրահին
օղակներուն մէջէն՝ զարկաւ . ան
ատենը անիկայ իր կառավարին ը-
սաւ . Ձեռքդ դարձուր , ու զիս
բանակէն հանէ . քանզի վիրաւո-
34 րուեցայ : Եւ ան օրը պատերազմը
սաստկացաւ . ու Իսրայէլի թագա-
ւորը մինչև իրիկուն Ասորւոց դի-
մացը՝ իր կառքին մէջը կեցաւ , ու
արևուն մտած ատենը մեռաւ :

ԳԼ · ԺԹ

1 Յովսափատ՝ Ցէու մարգարէին կը յանդիմա-
նուի . իր թագաւորութեանը մէջ կը պարտի
ու աստուածպաշտութեան կը յորդորէ ժողո-
վուրդը . 5 դատաւորներուն , 8 քահանաներ-
ուն ու Ղեւտացիներուն պատուէրները կու
տայ :

1 Ու Յուդայի Յովսափատ թագա-
ւորը խաղաղութեամբ Երուսա-

Ն · Ք · ԶԲ · 897

* ԵՔԲ · ՈՂ Ճամբով

Բ Գր. Ժգ. 10։

† Կամ՝ ա-
ռանց դի-
տաւորու-
թեան

‡ ԵՔԲ · յա-
գուածնե-
րուն ու գո-
րշին մէջ-
տեղն

896

Ն · Ք · ՂԲ · 11։

Ա Թաւ · իր · 18 · 20 · 35 ։ իդ · 12 · 26 ։ իդ · 13 ։ գ Թագ · իր · 14 ։

Ղ Ցար · ա · 6 ։

Ե Ցար · ժր · 16 · Նա.ժԲ. 14 ։ Եզեկ · ժգ · 9 ։

Ը ԵրեմՀ · ի · 2 ։ Մար · ժգ · 65 ։ Գար · իգ · 2 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 896

2 ղէմ իր տունը դարձաւ ։ Ու Ննա-
նեի որդին Ցէու – տեսանողը անոր
դիմացը ելաւ , ու Ցովսափատ
թագաւորին ըսաւ . Պէտք էր որ
մեղաւորին օգնէիր , ու Տէրը ա-
տողները սիրէիր . ահա ասոր հա-
մար Տէրոջը երեսէն էքու վրադ
3 բարկութիւն էր ։ Բայց Քու
վրադ բարի բաներ գտնուեցան .
քանզի Աստարովթի կուռքերը
երկրէն բնաջինջ ըրիր , ու քու
սիրտդ Աստուած խնդրելու պատ-
րաստեցիր ։

4 Եւ Ցովսափատ Երուսաղեմի մէջ
կը բնակէր . ու նորէն ելաւ ժողո-
վուրդին մէջը Ղբէրսէսայ՝ Բերսա-
բէէն մինչև Եփրեմի լեռը , ու
զանոնք իրենց հայրերուն Տէր Աս-
5 տուծոյն դարձուց ։ Ու երկրին
մէջ՝ քաղաք քաղաք դատաւորներ
դրաւ , Ցուդայի ամէն պարսպաւոր
6 քաղաքներուն մէջը ։ Եւ դա-
տաւորներուն ըսաւ . Նայեցէք ինչ
կ'ընէք . քանզի ձեր տեսնելու
դատաստանը մարդու չվերաբերիր ,
հապա Տէրոջը՝ որ դատաստա-
7 նի մէջ ձեզի հետ է . Ուրեմն Տէ-
րոջը վախը ձեր վրայ ըլլայ .
զգուշութեամբ բան տեսէք .
քանզի մեր Տէր Աստուծոյն քո-
վը անիրաւութիւն , խաչառու-
թիւն , ու կաշառք առնել չը-
կայ ։

8 Եւ Ցովսափատ Երուսաղեմի մէջ
ալ՝ Ղեւտացիներէն , ու քահանա-
ներէն , ու Իսրայէլի նահապետնե-
րէն դրաւ , Տէրոջը իրաւունքին
համար , ու *դատերու համար . ու
9 Երուսաղէմ դարձան" ։ Եւ անոնց
պատուէր տուաւ ու ըսաւ . Ա-
պէս ընէք՝ Տէրոջը վախովը , հա-
ւատարմութեամբ ու ուղիղ սրտ-
10 տով ։ Ու երբոր իրենց քաղաքնե-
րուն մէջը բնակող ձեր եղբայրնե-
րէն դատ մը գայ ձեր առջևը՝ Իր
արեան և արեան մէջտեղը , Իր
օրէնքի ու պատուիրանքի մէջտե-
ղը , Ի՜ Իր կանոններու ու դատաս-
տաններու մէջտեղը , անոնց խր-
բատ տուէք , որ Տէրոջը դէմ յան-
ցանք չգործեն . որպէս զի Ի՜ձեր
վրայ ու ձեր եղբայրներուն վրայ
Ի՜բարկութիւն չգայ . այսպէս ըրէք՝
11 որ յանցաւոր չըլլաք ։ Եւ ահա
Տէրոջը ամէն գործքին համար՝
Ամարիա մեծ քահանան ձեր վրայ
– Ղեւբդ է , ու թագաւորին ա-
մէն գործքին համար՝ Ցուդայի
տանը իշխանը Իսմայէլի որդին
Զաբադիան , ու ձեր առջևէն՝ Ղև-
տացիները ոստիկաններ են . զօ-
րացէ՛ք ու յաջո՛ղ ըրէք . և Տէրը
հրաբիին հետ ըլլայ ։

Ն · Ք · ՂԲ · 896

ԳԼ · Ի

1 Ցովսափատ վախնալով՝ Ծոմապահութիւն կը
քարոզէ ։ 5 Ընոր ազգքը ։ 14 Յազիելին
մարգարէութիւնը ։ 20 Ցովսափատ կը յոր-
դորէ ժողովուրդը , ու երգեցողներ կը դնէ որ
Տէրը օրհնեն ։ 22 Թշնամիներուն մեծ կոր-
ծանումը ։ 26 Ժողովուրդը Օրհնութեան հո-
վիտին մէջ Տէրը օրհնելով՝ յաղթանակ կը
դառնան ։ 31 Ցովսափատին թագաւորու-
թիւնը ։ 35 Ընոր նաւերը՝ որ Ոքոզիային
հետ չինել տուեր էր , եղիազարին մարգարէ-
ութեանը համեմատ կը կործանին ։

1 Ե՛ւ ասկէ ետքը Մովաբի որդիքը ,
ու Ամմոնի որդիքը , ու անոնց
հետ †Մաոնացիներէն ալ Ցովսա-
փատին վրայ պատերազմելու և-
2 կան ։ Ուստի գացին , ու Ցովսա-
փատին պատմեցին ու ըսին . Քու
վրադ՝ ծովուն անդիի կողմէն Ա-
սորեաց մէջէն մեծ բազմութիւն
կու գայ . և ահա անոնք – Ասա-
սանթամարի (այսինքն Ի՜Ենգադ-
3 դիի) մէջ են ։ Ու Ցովսափատ
վախցաւ , ու ‡Տէրը փնտռելու
‡եռևէ եղաւ" . և բոլոր Ցուդայի
մէջ Ծոմապահութիւն քարոզեց ։
4 Ու Ցուդայեանք ժողվուեցան որ
Տէրոջմէ օգնութիւն խնդրեն . ու
Ցուդայի բոլոր քաղաքներէն ալ
5 Տէրը խնդրելու եկան ։ Եւ Ցով-
սափատ՝ Տէրոջը տանը մէջ նոր
գաւիթին առջևը՝ Ցուդայի ու
Երուսաղեմի ժողովքին մէջը կայ-
6 նեցաւ , Ու ըսաւ . Ո՛վ մեր հայ-
րերուն Տէր Աստուածը , դուն Ի՜ան
Աստուածը չե՞ս՝ որ երկինքը կ
բռնես , ու Ղբոլոր ազգաց թագա-
ւորութիւններուն վրայ կը տիրես ,
և Ի՜քու ձեռքիդ մէջը անանկ մկ
զօրութիւն ու այժ մը կայ , որ
բնաւ մկը չկրնար քեզի դէմ դնել .
7 Չէ՞ որ դուն՝ Ըո՛վ մեր Աստուածը ,
Իսս երկրիս բնակիչները քու Ի-
սրայէլ ժողովուրդիդ առջևէն վը-
ռնտեցիր , ու զանիկայ յաւիտեան
Ի՜քու սիրելոյդ Աբրահամին սերուն-
8 դին տուիր ։ Եւ անոնք հոն բնա-
կեցան , ու հոն քու անուանդ հա-
մար քեզի սրբարան մը շինեցին ,
9 ու ըսին . Ի՜թէ որ մեր վրայ չարիք՝
սուր՝ դատաստան՝ ժանտախտ՝ կամ
սով գայ , Ի՜ մենք աս տանս առջևը՝
ու քու առջևդ կայնինք , (վասն զի
Ի՜աս տանս մէջ քու անունդ կայ ,)
ու մեր նեղութեան ատենը քեզի
աղաղակենք , ան ատենը լսես , ու
10 ձեզ ազատես ։ Եւ հիմա՝ ահա
Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը , ու
Սէիր լեռանը բնակիչները՝ որոնց մէջը
մտնելու Ի՜Իսրաէլ չտուիր Իսրա-
յէլի երթալուէն իրենց Եգիպտոսէն
եկած ատենը , հապա Ի՜անոնցմէ
խուսորեցան , ու զանոնք չկորսնը-
11 ցուցին , Ահա անոնք մեզի հատու-
ցում ընելու համար՝ Իկու գան

Ն · Ք · ՂԲ · 896

+ կ՛ Ամ-
մոնացինե-
րէն Ի՜ ը-
րեն ։

– Ծն · ԺԴ · 7 ։
Բ Ցես · Ժե · 62 ։
‡ Գէ · ԺԹ · 3 ։
‡ Եզր · Ը · 21 ։ Երեմ. ԼՂ · 9 ։ Ցովէ · Գ · 5 ։
Ե Օր · Ի · 39 ։ Ցես · Ը · 11 ։ Գ Թագ · Ը · 23 ։ Մատ · Ղ · 9 ։
Ղ Սադ · խէ · 2, 8 ։ Դան · Դ · 17, 25, 32 ։
Ե Մն · ԻԹ · 12 ։ Սադ · կը · 11 ։ Մատ · Գ · 13 ։
Ը Ծն · Ժե · 7 ։ Եւ · Գ · 7 ։
Բ Սադ · խԳ · 2 ։
Ժ Ցես · խա · 8 ։ Ցակ · Ը · 23 ։
Ի Գթագ · Ը · 33 · 37 ։ Գէ · Գ · 28, 29, 30 ։
Լ Գէ · Գ · 20 ։
Ի Օր · Ը · 4 · 9, 19 ։
Ժ Թուս · Ի · 21 ։
Ի Սադ · Ժգ · 12 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 896

– ա Թագ · Թ · 9 ։
Բ Սադ · ՃԹ · 21 ։
Ի Գէ · Լ · 25 ։
Ր Գէ · Ժէ · 4, 6 ։ Ցես գէ · Ժբ · 12 ։
Ի Գէ · Լ · 19 ։ Եզր · Է · 10 ։
Ղ Բ Օր · ա · 17 ։
Ի Սադ · Ձբ · 1 ։ Ժող · Ե · 8 ։
Ը Բ Օր · Լբ · 4 ։ Հռով · Թ · 14 ։
Ի Բ Օր · Ժ · 17 ։ Ցոր · ԼԴ · 19 ։ Գոր · Ժ · 34 ։ Հռով · Բ · 11 ։ Գադ · Բ · 6 ։ Եփե · Գ · 9 ։ Կող · Գ · 25 ։ ա Պետ · ա · 17 ։
Ժ Բ Օր · Ժգ · 18 ։ Գէ · Ժէ · 8 ։
* Ըստ ա՛ննչ Բ՜երէ · Եբրայեցիներ բնակիչները դատելու համար ։
Ի Բ Թագ · խգ · 3 ։
Լ Բ Օր · Ժէ · 8, ԸԱ ։
Ի Եզկ · գ · 18 ։
Ժ Թուս · Ժգ · 46 ։
Ի ա Մն · խգ · 30 ։
Հ Գէ · Ժէ · 2 ։

Ն · Ք · ԳՓ · 896

Հաթագ · գ · 13 ։

Յ Սաղ · իե · 15։ ճիա · 1 ։ 2 ։ ճիգ · 1 ։ 2 ։ ճիա · 8 ։

Ղ Թես · ժա · 25։ 26 ։ իդ · 2 ։ Գլ · ժե · 1 ։ իդ · 20 ։

Ել · ժգ · 13 ։ 14 ։ ր Օր · ա · 29 ։ 30 ։ լա · 6 ։ 8 ։ Գե · լբ · 7 ։

Ել · ժգ · 13 ։ 14 ։

Յ Թես · ժգ · 9 ։ Գլ · ժե · 2 ։ լբ · 8 ։

Ն Ել · գ · 31 ։

Ղե · է · 9 ։

Ա Կր · ժգ · 29 ։

Ա Կր · ժգ · 34 ։ Սաղ · ճկդ · 1 ։

Ղ Կր · ժգ · 41 ։ Գլ · է · 13 ։ է · 3 ։ 6 ։

մեզ վրընտելու քու ժառանգու-
12 թենէդ , որն որ մեզի տուիր ։ Ո՛վ
մեր Աստուածը՝ հանոնց դատաս-
տան չե՞ն ըներ . քանզի մեր վրայ
եկող ասս մեծ բազմութեանը դէմ
դնելու զօրութիւն չունինք , ու
չենք գիտեր ինչ ընելու ենք . հա-
պա Յ մեր աչքերը քու վրադ են ։
13 Եւ բոլոր Գուդայեանք իրենց ըն-
տանիքներովը , կնիկներովը՝ ու
տղաքներովը՝ Ցէրոջը առջեը կայ-
ներ էին ։
14 Ան ատենը Ասափի որդիներէն
Ղեւտացի Մաթանիայի որդւոյն
Զէխելի որդւոյն Բանեայի որդւոյն
Զաքարիայի որդւոյն Ցազիելեն վը-
րայ Ցէրոջը Հոգին եկաւ ժողով-
քին մէջը . Ու անիկայ ըսաւ . Ո՛վ
15 բոլոր Գուդա ու Երուսաղեմի բնա-
կիչներ , ու դուն Ցովսափատ թա-
գաւոր՝ մտիկ ըրէք , Ցէրը ձեզի
այսպէս կ՚ըսէ . Դուք մի վախնաք ,
ու ասս մեծ բազմութեանը երեսէն
մի՛ զարհուրիք . քանզի պատերազ-
մը ձերը չէ , հապա Աստուծոյ է ։
16 Վաղը անոնց վրայ իջէք . ահա ա-
նոնք Ասիսի զառ՚ի վերը պիտի ել-
լեն . ու զանոնք հեղեղատին ծայրը՝
Եերուելի անապատին առջեւը պիտի
17 գտնէք ։ Աս գործողութեան մէջ դուք
պիտի չպատերազմիք . դուք երե-
ցէք ու կայնեցէք , որ Ցէրոջը ձե-
զի ըրած փրկութիւնը տեսնէք . ով
Գուդա ու Երուսաղէմ՝ մի՛ վախ-
նաք ու մի՛ զարհուրիք . վաղը ա-
նոնց դիմացը ելէք . Ցու Ցէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ ։ Ան ատենը Ցով-
սափատ երեսը գետինը ծռեց . ու
բոլոր Գուդան , ու Երուսաղեմի
բնակիչները Ցէրոջը առջեը երեսի
վրայ ինկան , ու Ցէրոջը երկրպա-
19 գութիւն ըրին ։ Եւ Կահաթեանց
որդիներէն , ու Կորխեանց որդինե-
րէն եղող Ղեւտացիները՝ Իսրայէլին
Ցէր Աստուածը խիստ բարձր ձայ-
նով օրհնելու ելան ։
20 Եւ առաւօտուն կանուխ ելան ,
ու Թեկուէի անապատը գացին .
ու անոնց երթալու ատենը՝ Ցով-
սափատ կայնեցաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ
Գուդա ու Երուսաղեմի բնակիչներ՝
ինծի մտիկ ըրէք . Ձեր Ցէր Աս-
տուածոյն հաւատացէք , ու ապա-
հով պիտի ըլլաք . անոր մարգարէ-
ներուն հաւատացէք , ու յաջո-
21 ղութիւն պիտի ունենաք ։ Եւ ժո-
ղովուրդին հետ խորհուրդ ըրաւ ,
ու Ցէրոջը երգեցողներ որոշեց , որ
զօրքին առջեւէն ելլեն , ու Ցէրո-
ջը սուրբ փառքը օրհնեն , ու ըսեն .
Ցոհացէք Ցէրոջմէն , որ
անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան

երգը ու օրհնութիւնը սկսան , Գու-
դայի վրայ եկող Ամմոնի ու Մո-
վաբի որդիներուն , ու Սէիր լեռանը
բնակիչներուն դէմ՝ Ցէրը դարանա-
կալներ հանեց . և անոնք կոտրուե-
23 ցան . քանզի Ամմոնի ու Մովաբի
որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն
վրայ ելան , որ զանոնք ջարդեն ու
բնաջինջ ընեն . ու երբոր Սէիրի
բնակիչները հատցուցին , մէկզմէկ
24 կոտրելու ելան ։ Եւ Գուդայեանք
անապատին մէջ եղող դիտանոցը
հասնելով , ան բազմութեանը նա-
յեցան . և ահա անոնց դիերը գետ-
նի վրայ փռուած էին , ու ազա-
25 տուած մը չկար ։ Ան ատենը Ցով-
սափատ ու անոր ժողովուրդը անոնց
աւարը ժողվելու գացին . ու դիե-
րուն մէջը շատ ապրանք ու պա-
տուական առնուներ գտան . ու ի-
րենց համար կողոպտեցին , մինչև
որ ալ չէին կրնար տանիլ . ու ա-
ւարը իրեք օր ժողվեցին , վասն զի
26 խիստ շատ էր ։ Եւ չորրորդ օրը Օրհնութեան
հովիտը ժողվուեցան . քանզի հոն
Ցէրը օրհնեցին . անոր համար ան
տեղւոյն անունը Օրհնութեան հո-
27 վիտ կոչեցին մինչև ասօր ։ Եւ
բոլոր Գուդայի ու Երուսաղեմի
մարդիկները ու անոնց առաջնորդը
Ցովսափատ՝ մեծ ուրախութեամբ
Երուսաղէմ դարձան . քանզի Ցէրը
՚ զանոնք իրենց թշնամիներէն ։
28 Եւ՝ ուրախացուցեր էր . Եւ տա-
ւիղներով , քնարներով ու փող-
րով Երուսաղէմ Ցէրոջը տունը
29 գացին ։ Ու ամէն երկիրներուն
թագաւորութեանցը վրայ Աս-
տուծոյ վախը ինկաւ , երբոր լսե-
ցին որ Ցէրը Իսրայէլի թշնամեացը
30 հետ պատերազմեցաւ ։ Եւ Ցովսա-
փատին թագաւորութիւնը խա-
ղաղ էր . ու անոր Աստուածը
անդիկայ ամէն կողմանէ հանգստա-
ցուց ։
31 Ու Ցովսափատ Գուդայի վրայ
թագաւորութիւն ըրաւ . երեսուն-
հինգ տարեկան էր՝ երբոր թա-
գաւոր եղաւ , ու քսանուհինգ տա-
րի Երուսաղեմի մէջ թագաւորեց .
և անոր մօրը անունը Ազուբա էր ,
32 աղջիկն էր ։ Եւ անիկայ
իր հօրը Ասային ճամբուն մէջ քա-
լեց , ու անկէ չխոտորեցաւ , Ցէրոջը
33 առջեւը ուղղութիւն ընելով ։ Բայց
բարձր տեղւոյնները չվերցան . ու
ժողովուրդը տակաւին Սիրտերնին
չէին շիտկած իրենց հարցը Աստու-
34 ծոյն ։ Եւ Ցովսափատին մնացորդ
պատմութիւնը՝ առաջինը ու վեր-
ջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորնե-
րուն գրչին մէջը յիշուած Անա-

Ն · Ք · ԳՓ · 896

Ղ Դատ · է · 22։ Հաթագ · ժգ · 20 ։

Ել · ժգ · 13 ։ 14 ։

Ել · ժգ · 13 ։ 14 ։

Ել · ժգ · 13 ։ 14

նիի որդւոյն Ճէուհին պատմութեան մէջ գրուած է ։
35 Եւ ասկէ ետքը † Ցուդայի Ցովսափատ թագաւորը չարութիւն ընող Իսրայէլի Ախազիա թագաւորին հետ միաբանեցաւ , *ու անոր հետ ընկերութիւն ըրաւ , որ թարսիս երթալու նաւեր շինեն . ու
36 Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր շինեցին ։
37 Յետ ։ Եւ Մարեսացի Դոդիայի որդին Եղիազարը՝ Ցովսափատին վրայ մարգարէութիւն ըրաւ , ու ըսաւ . Որովհետեւ դուն Ախազիային հետ ընկերացար , Տէրը քու գործդ ապրեց ։ *Ու նաւերը խորտակեցան , ու չկրցան † թարսիս երթալ ։

ԳԼ · ԻՆ

1 Ցովրամ՝ Ցովսափատին տեղը յաջորդելով , իր եղբայրները կը մեռցնէ ։ 5 Անոր չար վարմունքը ։ 8 Եդովմ ու Լիբնա կ'ապստամբին ։ 12 Եղիային անոր դէմ գրած մարգարէական գիրը ։ 16 Փղշտացիք ու Արաբացիք կը նեղեն զանիկայ ։ 18 Անոր անբժշկելի ախտը , անպատիւ մահը , ու թագումը ։

1 Եւ Ցովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . և անոր տեղը՝ անոր որ-
2 դին Ցովրամը թագաւոր եղաւ ։ Ու անոր եղբայրները՝ Ցովսափատի որդիքը՝ Ազարիա , Ցեքիէլ , Զաքարիա , Ազարիու , Միքայէլ ու Սափատիա էին . ասոնք ամէնը Իսրայէլի թագաւորին Ցովսափատին
3 որդիքն էին ։ Եւ անոնց հայրը՝ արծաթի ու ոսկի ու թանկագին բաներ՝ շատ պարգեւներ տուաւ անոնց , նաև Ցուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ . բայց թագաւորութիւնը † Ցովրամին տուաւ . քանզի
4 անդրանիկը ան էր ։ Ու երբոր Ցովրամ իր հօրը թագաւորութեանը աթոռը նստաւ՝ ու զօրացաւ , իր բոլոր եղբայրները , ու Իսրայէլի իշխաններէն մէկ քանիները սրով մեռցուց ։
5 † Ցովրամ երեսունուերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թա-
6 գաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ անիկայ Աքաաբին տանը րրածին պէս՝ Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց , (քանզի † Աքաաբին աղջիկը անոր կնիկն էր .) ու Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ ։
7 Բայց Տէրը Դաւիթին հետ րրած ուխտին համար , և անոր ու անոր † որդւոյը միշտ մէկ ճրագ մը տալու խոստմունքին համար , Դաւիթին տունը կորսընդրնել չուզեց ։
8 Ազանոր օրերը Եդովմացիք Ցուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան , ու իրենց վրայ թագաւոր մը
9 դրին ։ Եւ Ցովրամ իր իշխաններովը ու բոլոր կառքերովը դնաց , ու գիշերով ելաւ , և իր չորս կողմը առնող Եդովմայեցիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ ։ Բայց Եդովմայեցիք Ցուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչեւ ասօրս . ան ատենը Լիբնան ալ անոր ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ . քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր
11 Աստուածը թողուցեր էր ։ Անիկայ Ցուդայի լեռներուն վրայ բարձր տեղեր ալ շինեց . ու Երուսաղէմի բնակիչներուն † պոռնկութիւն ընել տուաւ , և Ցուդան ալ ետ նեց ։
12 Ու Եղիա մարգարէէն անոր թուղթ եկաւ , որ կ'ըսէր . Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ քու հօրդ Ցովսափատին ճամբաները , ու Ցուդայի Ասա թագաւորին
13 ճամբաները չըռնեցիր , Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբաները րռնեցիր , և Ցուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչներուն՝ Ընդ քաաբին տանը պոռնկութիւնները րուն պէս՝ † պոռնկութիւն ընել տուիր , ու նաև էքեզմէ աղէկ եղող եղբայրներդ՝ քու հօրդ * որդիներդ
14 ները մեռցուցիր , Ահա Տէրը քու ժողովուրդդ , քու որդիներդ , ու կնիկներդ , և քու բոլոր ստացուածքդ մեծ հարուածով պիտի
15 զարնէ . Ու դուն չարաչար պիտի հիւանդանաս Լփորի հիւանդութիւնով , մինչեւ որ փորոտիքդ դուրս պիտի թափի ան հիւանդութեանը պատճառաւ , որ օրէ օր պէտ առաջանայ ։
16 Եւ Տէրը † Ցովրամին դէմ գրգռեց Փղշտացիները , ու Եթէովպացւոց մօտերը բնակող Արաբացիները
17 րը · Եւ անոնք Ցուդայի վրայ ելան , ու զանիկայ կողոպտեցին . և թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքը , ու † անոր որդիները ,, ու կնիկներն ալ քչեցին տարին . ու անոր որդիներէն միայն անոր պզտիկ որդին Ցովաքազը մնաց ։
18 Եւ ասոնք բոլոր բաներէն ետքը՝ Տէրը զանիկայ անանչ † փորոտիքի հիւանդութեամբ մը զարկաւ , որ
19 անբժշկելի էր ։ Ու խել մը օրերէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ , ու չարաչար հիւանդութիւնով մեռաւ ։ Եւ ժողովուրդը անոր վրայ խունկեր չծխեցին , ինչպէս որ անոր հայրերուն
20 վրայ ծխեր էին ։ Անիկայ թագա-

ն · ք · ղէ · 896
† գ Թագ · իբ · 49 · 50 ։
† Տես գ Թագ · իբ · 50 ։
* գ Թագ · իբ · 49 ։
‡ Գէ · թ · 21 ։
889 — գ Թագ · իբ · 51 ։
892 Ցովրամ աթոռակից եղաւ իր հօրը ։ † գ Թագ · ը · 16 ։
† գ Թագ · ը · 17 , ՃԼ ։
† Գէ · իբ · 2 ։
† բ Թագ · է · 12 · 13 ։ գ Թագ · ժա · 36 ։ գ Թագ · ը · 19 · Ասղ · ճգր · 11 , ՃԼ ։
889 * գ Թագ · ը · 20 , ՃԼ ։

ն · ք · ղէ · 889
* Ել · թ · 21 ։
Ղե · ժէ · 7 ։ Ի · 5 ։ Հմր 13 ։
Ե Հմր 11 ։
Ր գ Թագ · ժգ · 31—33 ։ գ Թագ · թ · 22 ։
† Ել · ւդ · 15 ։ բ Օր · լ · 16 ։
† Հմր 4 ։
* Եբր · առաջնը
Ւ Հմր 18 · 19 ։
իբր 887 † գ Թագ · ժա · 14 · 23 ։
887 † Գէ · իդ · 7 ։
Ի Գէ · իբ · 1 Ա՛ք — Ոքոզիա , իոլ իբ · 6 Ազարիա ։
885 Հ Հմր 15 ։
Յ Գէ · ժգ · 14 ։

ուր եղած առենը՝ երսունուերկու տարեկան էր. և ուրթ տարի Երուսաղեմի մէջ թագաւորուեցաւ։ Անոր մօր անունը Զեբուդա էր, որ Փեդայիայի աղջիկն էր Ռումայէն։ 2 Ան ալ Տէրոջ աչքին առջեւ ուղիղ բանը կ'ընէր, հապա ոչ իր հայր Դաւիթին պէս. հապա իր հայր Ամասիայի ամէն ընթացքովը կ'երթար։ 3 Ժողովուրդը դեռ բարձր տեղերը կը զոհէր ու կը խունկ կ'ընծայէր։ 4 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանը քանդեց։ Ան Տէրոջ տունին դրան մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը շինեց։ 5 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 6 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 7 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 8 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 9 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 10 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 11 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 12 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 13 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 14 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 15 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 16 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 17 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 18 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 19 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 20 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 21 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 22 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 23 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 24 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 25 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 26 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 27 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 28 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 29 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 30 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 31 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 32 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 33 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 34 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 35 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 36 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 37 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 38 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 39 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 40 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 41 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 42 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 43 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 44 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 45 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 46 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 47 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 48 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 49 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 50 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 51 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 52 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 53 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 54 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 55 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 56 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 57 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 58 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 59 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 60 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 61 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 62 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 63 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 64 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 65 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 66 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 67 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 68 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 69 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 70 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 71 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 72 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 73 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 74 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 75 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 76 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 77 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 78 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 79 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 80 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 81 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 82 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 83 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 84 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 85 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 86 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 87 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 88 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 89 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 90 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 91 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 92 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 93 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 94 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 95 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 96 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 97 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 98 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 99 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 100 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 101 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 102 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 103 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 104 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 105 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 106 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 107 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 108 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 109 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 110 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 111 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 112 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 113 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 114 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 115 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 116 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 117 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 118 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 119 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 120 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 121 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 122 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 123 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 124 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 125 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 126 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 127 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 128 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 129 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 130 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 131 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 132 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 133 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 134 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 135 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 136 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 137 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 138 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 139 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 140 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 141 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 142 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 143 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 144 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 145 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 146 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 147 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 148 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 149 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 150 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 151 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 152 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 153 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 154 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 155 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 156 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 157 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 158 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 159 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 160 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 161 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 162 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 163 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 164 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղերուն զոհասեղանը քանդեց։ 165 Ան Տէրոջ տունին մէջ եղած զոհասեղանին առջեւ ոսկի վահաններ շինեց։ Ան Երուսաղեմի մէջ եղած Բարձր տեղ

Ն · ք · գԲ · 878

թագաւորին տունը, ու երրորդ մասը՝ հիման դուռը ըլլան . բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը գալիք-
6 ներուն մէջը լայն . Խակ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու ծառայութիւն ընդող Ղևտացիներէն 'ի զատ՝ ոչինչ մարդ չմտնէ . անոնք թող մտնեն , քանզի անոնք սուրբ են . և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը
7 պահպանութիւնը պահեն . Ու Ղևտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին . ու տունը մտնողը մեռցուի . և թագաւորին հետը ըլլաք՝ անոր մտած ու ելած ատենը :
8 Ու Ղևտացիք ու բոլոր Յուդան՝ Յովհադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին . և ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ , թէ՛ շաբաթ օրը մտնողները և թէ շաբաթ օրը ելլողները . քանզի Յովհադա քահանան ի դասակարգութիւնները
9 չարձակեց : Եւ Յովհադա քահանան՝ Դաւիթ թագաւորին նիզակները , ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին ,
10 հարիւրապետներուն տուաւ . Եւ բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնեցուց :
11 Եւ թագաւորին որդին հանեցին , ու Ջանոր վրայ դրին թագը ու վկայութիւնը , ու զանիկայ թագաւոր ըրին . և Յովհադա ու անոր որդիքը զանիկայ օծեցին , ու ըսին . Կեցցէ՛ արքայ :
12 Խակ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին ու թագաւորը կ'օրհնէին , Տէրոջը տուա-
13 նը ժողովուրդին եկաւ . Ու տեսաւ որ՝ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը արտէն մուտքը կայներ էր , և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը ՚ի՛ւչեցընէին , ու երգեցողները երգի նուագարաններով , ու ներաժըշտապետները օրհնութիւններ կ'երգէին . ան ատենը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց , ու ըսաւ . Դաւաճանութիւն է , դաւաճա-
14 նութիւն : Եւ Յովհադա քահանան զօրքին վրայ եղող հարիւրապետները հանեց , ու անոնց ըսաւ . Ասիկայ դուրսերուն մէջէն հանեցէք , ու ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցուի . (քանզի քահանան ըսեր էր . Զանիկայ Տէրոջը տանը
15 մէջ մի՛ մեռցընէք :) Եւ անոր վրայ ձեռք բերին երկընցուցին . ու երբոր անիկայ թագաւորական տանը

Ն · ք · գԲ · 878

ը Նէեմ. գ · 28 :

ծ ա Մն . իգ · 28 , 29 :

ծ Օր . ժգ · 9 :

ք ա Մն . իգ · 6 , 30 , 31 : իդ · 1 :

է Թու . իը · 2 :

լ ա Մն . իե · 2 , 6 :

է ա Մն . իգ · 1 , ըճ :

ի գ Թագ · ժ . 19 :

ՂԲ Օր . ժէ · 18 :

է ա Մն . իե · 8 :

ձիերու դռնէն ներա կը մտնէր , զանիկայ հոն մեռցուցին :
16 Եւ Յովհադա իրեն՝ ու բոլոր ժողովուրդին ու թագաւորին մէջտեղը դաշնակցութիւն ըրաւ , որ
17 Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան : Եւ բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան , ու զանիկայ կործանեցին , և անոր սեղանները ու կուռքերը կտոր կտոր ըրին , ու Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն
18 առջևը սպաննեցին : Եւ Յովհադա՝ Ղևտացի քահանաներուն ձեռքովը՝ Դաւիթին Տէրոջը տանը վրայ բաժնած Տէրոջը տանը պաշտօնեաները դրաւ , որ Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս՝ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն ու-
19 րախութեամբ ու երգով , ինչպէս որ Դաւիթ սահմաներ էր : Եւ դռնապանները Տէրոջը տանը դռները կայնեցուց , որպէս զի ինչ և իցէ կերպով անմաքուր եղող մը
20 չմտնէ : Ու անիկայ՝ հարիւրապետները , ու ազնուականները , և ժողովուրդին իշխանները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ , ու թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուց . և բարձր դռնէն թագաւորին տունը մտան . ու թագաւորը նստեցուցին թագաւորութեանը
21 աթոռին վրայ : Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ , և քաղաքը հանդստութեան մէջ էր . ու Գոթողիան սրով մեռցուցին :

ի գ Թագ · ժա . 19 :

ԳԼ · ԻԴ

1 Յովաս ազէկ կերպով կը կառավարէ ժողովուրդը՝ Յովհադային բոլոր օրերուն մէջ . 4 կը հրամայէ որ տաճարը նորոգեն : 15 Յովհադային մահը ու պատուաւոր թաղումը : 17 Յովաս՝ հպատակութեան խլելով՝ Յովհադային որդին Զաբարիան կը մեռցնէ : 23 Ասորիք կը կողոպտեն Յովասը , ու անոր ծառաները Զաբադ ու Յովզաբադ կը մեռցընեն զանիկայ : 27 Ամասիա անոր տեղը կը յաջորդէ :

1 Յովաս եօթը տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն ըրաւ . ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր , Բերսաբէէ
2 ցի : Եւ Յովաս՝ Յովհադա քահանային բոլոր օրերուն մէջ՝
3 Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ : Ու Յովհադա անոր երկու կնիկ առնել տուաւ . ու տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ :
4 Եւ ասկէ ետքը՝ Յովաս ուզեց որ
5 Տէրոջը տունը նորոգէ : Ու քահանաները ու Ղևտացիները ժողվեց , և անոնց ըսաւ . Ցուդայի քաղաքները ելէք , ու ձեր Աստուծոյն տունը նորոգելու համար՝ բոլոր Իսրայէլէն տարուէ տարի

իբր 878 — գ Թագ · ժա . 21 : ժբ · 1 , ըճ :

Բ Տէս գԼ · իգ · 5 :

856

է գ Թագ · ժբ · 4 :

ստակ ժողվեցէք, ու աս գործը շուտով ըրէք. բայց Ղևտացիք շուտով չըրին։ 6 Եւ Թագաւորը Յովիադա իշխանը կանչեց, ու անոր ըսաւ. Ձերոջը Յոհանանին ու Իսրայէլի ժողովքին վկայութեան խորանին համար պատրաստուած տուրքը ինչու համար Ղևտացիներէն չպահանջեցիք, որ Յուդայէն ու Երուսաղէմէն բերեն։ 7 (Քանզի Աթալիան՝ անոր որդիքը՝ Աստուծոյ տունը աւերեր էին, ու Ցերոջը տանը բոլոր ըսուրբ բաները՝ Բահաղիմին 8 նուիրեր էին։) Եւ Թագաւորը հրամայեց. Մէկ սնտուկ մը շինեցին, ու զանիկայ Ցերոջը տանը դրանը դուրսի կողմը դրին։ 9 Եւ Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին, որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին՝ անապատին մէջ Իսրայէլին պատուիրած տուրքը Ցերոջը բերեն։ 10 Եւ բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը ուրախացան, ու բերին սնտուկին մէջը ձգեցին, մինչև որ անիկայ լեցուեցաւ։ 11 Ու երբոր սնտուկը Ղևտացւոց ձեռքովը թագաւորին վերակացուներուն կը տարուէր, և անոնք կը տեսնէին որ ստակը շատցեր է, թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանային վերակացուն կու գար. և սնտուկը կը պարպէին, ու զանիկայ վերցընելով՝ իր տեղը կը դարձընէին. օրէ օր այսպէս կ'ընէին. ու շատ ստակ 12 ժողվեցին։ Եւ Թագաւորը ու Յովիադան՝ զանիկայ Ցերոջը տանը ծառայութեան գործը ընողներուն կու տային. ու անոնք Ցերոջը տունը նորոգելու համար՝ վարձքով քարահատներ ու հիւսեր կը բռնէին. ու Ցերոջը տունը ամրացընելու համար՝ երկաթագործներուն ալ 13 ու պղնձագործներուն ալ։ Եւ բանուորները կ'աշխատէին. ու նորոգութեան գործը անոնց ձեռքովը կատարուեցաւ. ու Աստուծոյ տունը իր ձևին բերելով՝ զանիկայ ամրացուցին։ 14 Ու երբոր Յոհոյդային ու իր որդիքը լմընցուցին, մնացած ստակը Թագաւորին ու Յովիադային առջևը բերին. և անով՝ Ցերոջը տանը համար անօթներ, պաշտօնին ու ողջակէզներուն համար ամաններ, ու խնկամաններ, և ոսկիէ ու արծաթէ ամաններ շինեցին. ու Յովիադային բոլոր օրերը՝ Ցերոջը տանը մէջ միշտ ողջակէզներ կը մատուցանէին։ 15 Եւ Յովիադա ծերացած ու օրերը լեցուած բլլալով՝ մեռաւ. ա-

մեռած ատենը՝ հարիւր երսուն 16 տարեկան էր։ Եւ զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը՝ Թագաւորաց հետ թաղեցին. քանզի անիկայ Իսրայէլի մէջ՝ Աստուծոյ ու անոր տանը համար աղէկութիւն ըրեր էր։ 17 Եւ Յովիադային մեռնելէն ետքը՝ Յուդայի իշխանները եկան, ու Թագաւորին երկրպագութիւն ըրին. ան ատենը Թագաւորը ա- 18 նոնց մտիկ ըրաւ. Ու իրենց Տէր Աստուծոյն տունը թողուցին, և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստուածներուն ծառայութիւն ըրին. և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն եկաւ՝ իրենց 19 այս յանցանքին համար։ Ալ զի անոնց մարգարէներ խրկեց, որ զանոնք Ցերոջը դարձընեն. ու անոնց վկայութիւն ըրին. բայց անոնք մտիկ չըրին։ 20 Եւ Յովիադա քահանային որդւոյն Զաբարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ. ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կայնեցաւ, ու անոնց ըսաւ. Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինչու համար Ցերոջը պատուիրանքներէն կը խոտորիք. դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չգտնէք. Ցերոջը դուք Տէրը մերժեցիք. ան ալ ձեզ պիտի մերժէ։ 21 Եւ անոնք՝ անոր դէմ միաբանեցան, ու զանիկայ Թագաւորին հրամանովը՝ Ցերոջը տանը գաւիթին մէջ քարեր- 22 րով քարկոծեցին։ Եւ Յովաս Թագաւորը՝ անոր հօրը Յովիադային իրեն ըրած բարերարութիւնը չյիշելով՝ անոր որդին մեռցուց. ու անիկայ՝ մեռած ատենը ըսաւ. Ցերը տեսնէ, ու դատէ։ 23 Եւ հետևեալ տարին՝ Ասորւոց զօրքը անոր դէմ ելլելով, Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ եկան, ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռցուցին, ու անոնց բոլոր աւարը Դամասկոսի Թագաւորին խրկեցին։ 24 Ասորւոց զօրքը քիչ մարդիկներով եկաւ. բայց Ցերը խիստ շատ զօրք եղող զօրքը անոնց ձեռքը մատնեց. քանզի անոնք իրենց հայրերուն Ցեր Աստուածը թողուցեր էին։ Այսպէս Աստուծոյ դատաստանը՝ Յովաս դործ դրին։ 25 Ու երբոր անոնք դացին անկէ, մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձգելով զանիկայ, անոր ծառաները՝ անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին Յովիադա քահանային որդւոյը սրեանը համար, ու զանիկայ իր անկողնին մէջը սպաննեցին, ու մեռաւ. ու զանի-

Ն · ք · գԴ · 856

Բ դ Թագ · ԺԲ · 7։

Ե Ել · Լ · 12։ 13։ 14։ 16։ Ղ Թուա · ա · 50։ Գոր · է · 44։

Ե Գէ · իա · 17։

Ը դ Թագ · ԺԲ · 4։

Ը դ Թագ · ԺԲ · 9։

Բ Հմր 6։

Ի դ Թագ · ԺԲ · 10։

Ա Ցեր դ Թագ · ԺԲ · 13։

Իրր 850

Ն · ք · գԴ · Իրր 850

Ե դ Թագ · ԺԴ · 23։

Ե Դատ · է · 8։ Գէ · ԺԹ · 2։ Իբ · 13։ ԻԹ · 8։ Լբ · 25։

Ի Գէ · ԼԴ · 15։ Երեմ · է · 25։ 26։ Իե · 4։

Է Գէ · Ժե · 1։ Ի · 14։

Յ Թուա · Ժգ · 41։

Է Գէ · Ժե · 2։ 840

Է Պատ · Իգ · 35։ Գոր · է · 57։ 58։

Ե Եբր · Խընդրէ։ 839

Ժ դ Թագ · ԺԲ · 17։

Յ Ղև · Իգ · 8։ Բ Օր · Լբ · 30։ Եսա · է · 17։

Ն Ղև · Իգ · 25։ Բ Օր · Իբ · 25։

Լ Գէ · Իր · 8։ Եա · Ժ · 5։

Ա դ Թագ · ԺԲ · 20։

Լ Հմր 21։

Ն · ք · դԲ · 839

կայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թա-
դեցին . բայց թագաւորաց գերեզ-
26 մաններուն մէջ չթաղեցին ։ Եւ
անոր դէմ դաւաճանութիւն ընող-
ները ասոնք էին . Ամմոնացի կըն-
կանը Սամեթին որդին՝ Զաբադը,
ու Մովաբացի կնկանը Սամարիթին
27 որդին՝ Յովզաբադը ։ Եւ անոր
որդւոյը համար , ու իր քովը Ա֊
ստուածոյ տուրքին շատութեանը հա-
մար , ու Աստուծոյ տանը նորո-
գութեանը համար՝ ահա թագաւո-
րաց գրքին յիշատակարանին մէջը
գրուած է ։ Ու անոր տեղը՝ ա-
նոր որդին Ամասիան թագաւոր
եղաւ ։

Գ Թագ · ժգ · 21 ։ Ա֊ --- Յով֊ զաբար ։

Ա Գ Թագ · ժգ · 18 ։

Ե՛ր · Հի֊ մանը

Ա Գ Թագ · ժգ · 21 ։

ԳԼ · Ի Ե

1 Ամասիա իր թագաւորութեանը սկիզբը ազէկ
վարմունք կ'ունենայ · 3 դաւաճանութիւն ը-
նողներուն արդար դատաստան կ'ընէ · 5 Ե-
դովմայեցւոց վրայ երթալու համար՝ Իսրայէ-
լացիներէն զօրաց գունդ մը վարձքով կը բըռ-
նէ , սակայն մէկ մարդարէի մը խօսքով՝ իր
տուած հարիւր տաղանդը կորսընցընելով , ան
զօրքերը ետ կը խրկէ · 11 Եդովմայեցիները
կը յաղթէ ։ 10 ։ 13 Իսրայէլացիք՝ իրենց ետ
խրկուելուն վրայ նեղանալով՝ իրենց տուները
դարձած տեսնին՝ Յուդայի քաղաքները կը
կողոպտեն ։ 14 Ամասիա Եդովմի աստուած-
ները կու ծառայէ , ու մարգարէին խրատը
կ'անարգէ ։ 17 Յովասը գերգելով՝ ինքը իր
կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ ։ 25 Ամասիա-
յին թագաւորութեանը օրերը ։ 27 Անոր
դաւաճանութեամբ սպանուիլը ։

1 Ամասիա քսանուհինգ տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի
թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Յովադան էր , ա֊
2 Երուսաղէմացի էր ։ Եւ Տէրոջը
առջևը ուղղութիւն ըրաւ , բայց
ոչ կատարեալ սրտով ։
3 Ու երբոր թագաւորութիւնը
անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր
ծառաները մեռցուց , որոնք իր
հայրը թագաւորը սպաններ էին .
4 Բայց անոնց որդիքը չմեռցուց ,
ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գըր-
քին մէջը գրուած է , որ Տէրը պա-
տուիրեց՝ ըսելով . Հայրերը յան֊
ցանքին համար պիտի չմեռցուին , ու
հայրերուն յանցանքին համար տղաքը
չմեռցուին , հապա ամէն մարդ իր
յանցանքին համար պիտի մեռ֊
ցուի ։
5 Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց ,
ու անոնց տոհմերուն վրայ հազա-
րապետներ ու հարիւրապետներ
դրաւ՝ բոլոր Յուդայի ու Բենիա-
մինի մէջ , և զանոնք Հայրերուն տա-
րեկանէն վեր համրեց , ու պատե-
րազմի ելլող և նիզակ ու վահան
կրող իրեք հարիւր հազար ընտիր
6 զօրք գտաւ ։ Ու անիկայ հարիւր
տաղանդ արծաթով՝ Իսրայէլէն

Ն · ք · դԲ · 839

հարիւր հազար զօրաւոր կտրիճ
7 վարձքով բռնեց ։ Եւ Աստուծոյ
մարդ մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ .
Ով թագաւոր՝ Իսրայէլի զօրքը
քեզի հետ չերթայ . քանզի Տէրը
Իսրայէլի հետ՝ Հ֊ԻՆԴ բոլոր Եփրե֊
8 մի որդւոցը հետ չէ . Բայց թէ որ
դուն երթալ կ'ուզես՝ ՈՆՈՒ ըրէ ,
ու պատերազմի համար ուժովցիր ,
բայց Աստուած թշնամիին առջևը
պիտի կործանէ քեզ . քանզի Աս֊
նելու ու կործանելու զօրութիւնը
9 Աստուծոյ ձեռքն է ։ Եւ Ամասիա՝
Աստուծոյ մարդուն ըսաւ . Հապա
ինչպէս ընելու է ան հարիւր տա-
ղանդը՝ որ ես Իսրայէլի զօրքին
տուի . ու Աստուծոյ մարդը ըսաւ .
Տէրը քեզի՝ անկէ աւելին կրնայ
10 տալ ։ Եւ Ամասիա՝ Եփրեմէն ի-
րեն եկող գունդերը զատեց , որ
իրենց տեղը երթան . ու անոնք
Յուդայի վրայ խիստ սրդողեցան ,
ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց
տեղը դարձան ։
11 Եւ Ամասիա ուժովցաւ , ու իր
զօրքը հանեց , ու Աղի ձորը գը-
նաց . և Սէիրի որդւոցմէ տասը հա-
12 զարը գարկաւ , Ու տասը հազարն
ալ Յուդայի որդիքը ողջ գերի ա-
ռին , և քարաժայռին գլուխը տա-
րին , ու զանոնք քարաժայռին գլը-
խէն վար ձգեցին , ու ամէնքն ալ
կտոր կտոր եղան ։
13 Եւ այն զօրքերը՝ որոնք Ամասիա
ետ խրկեց , որ իրեն հետ պատե-
րազմի չերթան , Յուդայի քաղաք-
ներուն վրայ յարձակեցան , Սամա-
րիայէն մինչև Բեթհորոն , ու անոնց-
մէ իրեք հազար մարդ սպաննեցին ,
և շատ աւար առին ։
14 Ու երբոր Ամասիա Եդովմայեցի-
ները ջարդելէն դարձաւ , Սէիրի
որդւոցը աստուածները բերաւ . ու
զանոնք կանգնեց , որ իրեն աս-
տուածներ ըլլան . և անոնց առջևը
երկրպագութիւն կ'ընէր , ու անոնց
15 խունկ կը ծխէր ։ Ու Տէրոջը բար-
կութիւնը Ամասիային վրայ բոր-
բոքեցաւ , և անոր մէկ մարգարէ մը
խրկեց՝ ըսելով . Դուն ինչո՞ւ փընտ-
ռեցիր էին ժողովուրդին աս-
տուածները՝ որոնք չկրցան իրենց
ժողովուրդը քու ձեռքէդ ազա-
16 տել ։ Ու երբոր անոր հետ կը խօ-
սէր , Խո֊ՐԴԸ ըսաւ անոր . Մի՞թէ
քեզ թագաւորի խորհրդակից
դրին . լռէ՛ կեցիր , ինչո՞ւ որ
քեզ զարնեն ։ Եւ մարգարէն լռեց .
ու ըսաւ . Գիտեմ որ Ա֊
տուած Խորհուրդ է քեզ կորսընց-
ընելու , որովհետև իմ խրա-
տս մտիկ չընելով՝ ատ բանը ը-
րիր ։

Ա Մակ · ժ · 22 ։

իր 827

Բ Գ Թագ · ժգ · 7 ։

Բ Տէր · գ · իր · 23 ։

Բ Եզ · Խ · 3 ; 5 ։

Ի Սագ · ղղ · 5 ։
Ե Հմր 11 ։

Ի Գ֊՛ ԽՈ֊ ՐՈՒ

Ի Թագ · ր · 25 ։

Ն·ք·ԳԲ· 826

Ա գ Թագ· ԺԳ·8, 9, ՃԻ,

17 Եւ Բ Ցուդայի Ամասիա Թագաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու Խորայէլի Թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովասին Հրէշ խրկեց՝ ըսելով· Եկուր, երես
18 երեսի տեսնուինք։ Եւ Խորայէլի Յովաս Թագաւորը՝ Ցուդայի Ամասիա Թագաւորին Հրէշ խրկեց ու ըսաւ· Լիբանանի փուշը՝ Լիբանանի եղևնափայտին դարձեր խրկեց՝ ըսելով· Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր· բայց Լիբանանի մէջ եղող գաշտի գազանը անցաւ,
19 ու փուշը կոխկրտեց։ Դուն՝ Ա-հա եդովմը զարկի՝ ըսիր, ու քու սիրտդ քեզ բարձրացընելով հպարտացուց· հիմա քու տունդ նստիր· քանդի ինչու համար չարութեան խառնուիս, որ իյնաս դուն ու քե-
20 զի հետ Ցուդան ալ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ· քանզի Աստիկայ Աստուածմէ եղաւ, որ զանոնք Էդոմ Ընդդիմբռնութեան ձեռքը մատնէ, Էդովմայեցւոց աստուածները փընտ-
21 ռելնուն համար։ Ուստի Խորայէլի Յովաս Թագաւորը ելաւ· և ինքը ու Ցուդայի Ամասիա Թագաւորը՝ Ցուդայի Բեթսամիսին մէջ երես
22 երեսի տեսնուեցան։ Եւ Ցուդա՝ Խորայէլին առջևը յաղթուեցաւ, ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ։
23 Եւ Խորայէլի Յովաս Թագաւորը՝ Յովաքազի որդւոյն Յովասին որդին Ամասիան՝ Ցուդայի Բեթսամիսի մէջ բռնեց, ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ· ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ Երուսաղէմի պարսպին չորս հա-
24 րիւր կանգունը փլցուց։ Եւ բոլոր ոսկին ու արծաթը, և Աստուծոյ տանը մէջ գտնուած՝ Աբդեդոմին քովի բոլոր ամանները, ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ, և պատանդներ ալ առաւ, ու Սամարիա դարձաւ։

Ն գ Թագ· ԺԳ·17, 810

25 Եւ Ցուդայի Թագաւորը Յովասի որդին Ամասիան՝ Խորայէլի Թագաւորին՝ Յովաքազի որդւոյն Յովասին մեռնելէն ետքը՝ տասնու-
26 հինգ տարի ապրեցաւ։ Ու Ամասիային մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Ցուդայի ու Խորայէլի Թագաւորներուն գրը-

810

27 քին մէջը գրուած է։ Եւ Ամասիա երբոր Տէրոջը հետևելէն խոտորեցաւ, անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին· ու անիկայ Լաքիս փախաւ· բայց անոր ետևէն Լաքիսը Հրէշ խրկեցին, և
28 զանիկայ հոն մեռցուցին։ Ու ձիերով վերցուցին, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ *Ցուդայի քաղաքին մէջը թաղեցին։

* Կամ՝ Դաւիթի· գ Թագ· ԺԳ· 20։

ԳԼ· Ի.Ջ

1 Ողիա կը Թագաւորէ, ու Ջաքարիային օրերը Տէրոջը հետևելուն համար յաջողութիւն կը գտնէ։ 16 Անիկայ հպարտութեամբ քահանայից պաշտօնին ձեռք կը զարնէ· անոր համար բորոտութեամբ կը պատժուի։ 22 Ողիա կը մեռնի, ու Յովաթամ անոր տեղը կը յաջորդէ։

Ն·ք·ԳԲ· 810

1 Ու բոլոր Ցուդայի ժողովուրդը — Ողիան առին, որ տասնուվեց տարեկան էր, ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը Թագաւոր դրին։
2 Ասիկայ Ելաթը շինեց, ու Թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը՝ զանիկայ Ցուդային ետ դար-
3 ձուց։ Ողիա տասնուվեց տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ· և անոր մօրը անունը Եքեղիա էր, —
4 Երուսաղէմացի էր։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, իր հօրը Ամասիային բոլոր ըրածին
5 պէս։ Ու Բ Աստուծոյ տեսիլքները Հմուտ եղող Զաքարիային օրերը՝ Զ Աստուած կը խնդրէր· և Տէրը խնդրած օրերը՝ Աստուած ա-
6 նոր յաջողութիւն կու տար։ Ու ելաւ Թ Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ· և Գեթի պարիսպը, Յաբնէի պարիսպը, ու Ազովտոսի պարիսպը փլցուց· և Ազովտոսի Ժ — — — Ին մէջ՝ ու Փղշտացւոց — րէլ Երկիրներուն մէջ քաղաքներ շի-
7 նեց։ Եւ Աստուած անոր օգնութիւն ըրաւ Ի Փղշտացւոց դէմ, ու Գուր բահաղը բնակող Արաբացւոց
8 դէմ, ու Մաոնացւոց դէմ։ Եւ Ամմոնացիք Ողիային ընծաներ կուտային· ու անոր անունը մինչև Եգիպտոսի մուտքը տարածուեցաւ· քանզի անիկայ խիստ ուժովցաւ։
9 Եւ Ողիա Երուսաղէմի մէջ՝ Ը Անկեան դրանը վրայ, ու Ձորին դրանը վրայ, և Գ — — Ին դարձուածքին վրայ աշտարակներ շինեց, ու
10 զանոնք ամրացուց։ Եւ անապատին մէջ աշտարակներ շինեց, ու շատ ջրհորներ փորեց· քանզի անիկայ դաշտի մէջ ու հովիտի մէջ շատ անասուններ, — լեռնակողմն՝ նաև կարմելոս Լ — ը՝ երկրագործներ ու այգեգործներ ունէր· քանզի երկրագործութիւնը կը սի-
11 րէր։ Եւ Ողիա՝ Եքեղ դպրապետին ու Մասեիա ոստիկանին ձեռքովը համրուած թուոյն համեմատ, Թագաւորին իշխաններէն Անանիային ձեռքին տակը՝ գունդով պատերազմի ելլող զօրքեր ու-
12 ներ։ Բոլոր զօրաւոր կտրիճներուն տոհմապետներուն թիւը՝ երկու-
13 հազար վեց հարիւր էր։ Եւ անոնց ձեռքին տակը՝ իրենք հարիւր եօթը

Ա գ Թագ· ԺԳ·21, 22, ԺԼ·1, ՃԻ,

Բ Ն·խ·15, Դաւ·ա·17, բ·19, Ժ·1,

Է Տես գԼ·իգ·2,

Թ Տես· Ժգ·29,

Ը ԳԼ·խ·16,

Ը գ Թագ· ԺԳ·13, Նէեմ· գ·13, 19, 32, Ջաք·Ժգ·10,

Ղ Թագ·բ·2, Գ·ԺԼ·11,

Ն · Ք · Ղ · 810

Հազար հինգ հարիւր պատերազմող մարդ կար , որոնք մեծ ուժով կը պատերազմէին , ու թշնամիին դէմ՝ թագաւորին օգնութիւն կ՚ընէին ։
14 Եւ Ոզիա ան բոլոր զօրքին համար՝ վահաններ , նիզակներ , սաղաւարտներ , զրահներ , աղեղներ , ու քարերու համար պարսէր պատրաս-
15 տեց ։ Ու անիկայ՝ Երուսաղէմի մէջ՝ արուեստաւորներուն ճարտարութեամբը մեքենաներ շինեց , որ նետեր ու մեծ քարեր նետելու համար՝ աշտարակներուն վրայ և անկիւններուն վրայ կենան . ու անոր անունը հեռու տեղուանք տարածուեցաւ . վասն զի անիկայ զարմանալի օգնութիւններ գտաւ ,
Իբ 765 Ը Բ Օր · ւբ · 15 ։ Ի Բ Օր · Բ · 14 ։ Գ Լ · Իե · 19 ։
16 մինչև որ ուժովցաւ ։ Բայց Ը երբոր ուժովցաւ , անոր Ի սիրտը հպարտանալով՝ * չարութիւն ըրաւ , և իր Տէր Աստուծոյն դէմ յանցանք գործեց . ու Ֆ Տէրոջը տաճարը մտաւ , որ խունկի սեղանին վրայ
17 խունկ ծխէ ։ Եւ անոր ետևէն Ի Ազարիա քահանան մտաւ , ու անոր հետ Տէրոջը ութսուն քահանաները՝ որոնք զօրաւոր մարդիկ էին .
18 Եւ անոնք Ոզիա թագաւորին դէմ կեցան , ու անոր ըսին . Ո՛վ Ոզիա՝ Ա բեզի չի յնար որ Տէրոջը խունկ ծխես , հապա Ի Ահարոնեան քահանաներուն՝ որոնք խունկ ծխելու համար սրբուած են . սրբարանէն դուրս ելիր . քանզի յանցանք գործեցիր . ու ԱՄ Բ Ն Հ Մ Ր Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի չառնես ։
19 Եւ Ոզիա բարկացաւ . ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու համար բուռ-վառ կար . ու երբոր քահանաներուն բարկացաւ , քահանաներուն առջևը՝ Տէրոջը տանը մէջ խունկի սեղանին քովը՝ անոր ճակատին վրայ Ֆ բորոտութիւն երև-
20 ցաւ ։ Եւ Ազարիա քահանայապետը ու բոլոր քահանաները անոր նայեցան , և ահա անոր ճակատին վրայ բորոտութիւն կար . ու զանիկայ շուտով անկէ հանեցին . ու անիկայ ալ Ի ելլելու արտօրայ՝ , քանզի Տէրը զանիկայ զարկեր էր ։
21 Եւ Ոզիա թագաւորը մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր , ու Ն զատ տան մը մէջ բորոտած կը նստէր , վասն զի Տէրոջը տունէն արգիլուեցաւ , ու անոր որդին Յոթամ՝ թագաւորին տանը վրայ իշխելով՝ երկրին ժողովուրդը կը դատէր ։
22 Եւ Ոզիային մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ Ա մովսի որդին Եսայի մարգարէն գրե-
23 րեց ։ Ֆ Եւ Ոզիա իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ իր հայրերուն հետ՝ թագաւորաց գերեզմաններուն դաշտին մէջը թաղեցին . վասն զի ըսին . Անիկայ բորոտ է ։ Եւ անոր որդին Յովաթամ անոր տեղը թագաւորեց ։

Ն · Ք · Ղ · Իբ 765

ԳԼ · ԻԷ

1 Յովաթամ բարի վարմունք ունենալով՝ կը յաջողի · 5 Ամմոնացիները կը հնազանդեցնէ ։ 7 Յովաթամին թագաւորութեանը օրերը ։ 9 Անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 Յովաթամ Ա քսան ու հինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Ցերուսա էր , Ա Ա
2 Սադովկին աղջիկն էր ։ Եւ իր Հօրը Ոզիային բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ . բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ . ու Բ ժողովուրդը տակաւին ապականած էր ։
3 Անիկայ Տէրոջը տանը ամենէն բարձրը դուռը շինեց , ու Գ Ոփաղի պարսպին վրայ շատ Բ ՆԷր շինեց ։
4 Եւ Ցուդայի լեռնակողմը քաղաքներ , ու անտառներու մէջ բերդեր
5 ու աշտարակներ շինեց ։ Եւ անիկայ Ամմոնի որդւոցը թագաւորին հետ պատերազմ ըրաւ , ու զանոնք յաղթեց . և նոյն տարին Ամմոնի որդիքը հարիւր տաղանդ արծաթ , ու տասը հազար քոռ ցորեն , և տասը հազար քոռ գարի տուին անոր . այսպէս երկրորդ ու երրորդ տարին ալ Ամմոնի որդիքը բերին
6 անոր ։ Եւ Յովաթամ զօրացաւ . վասն զի իր ճամբաները իր Տէր Աստուծոյն առջևը շիտակեց ։
7 Ու Յովաթամին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր պատերազմները , ու ճամբաները՝ ահա Իսրայէլի ու Ցուդայի թագաւորաց
8 գրքին մէջը գրուած է ։ Անիկայ թագաւոր եղած ատենը՝ քսանուհինգ տարեկան էր , ու տասնուվեց տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւո-
9 րութիւն ըրաւ ։ Ու Յովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր որդին Ա քազ՝ անոր տեղը թագաւորեց ։

758 — Գ Թագ · ԺԱ · 32 , ԷԱ ։

Բ Գ Թագ · ԺԱ · 35 ։

Է Գ Լ · ԼԳ · 14 ։ Նէեմ. Գ · 26 ։

Իբ 742 Ը Գ Թագ · ԺԱ · 38 ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ա քազ չար վարմունք ունենալով՝ Ասորիներէն խիստ շատ նեղութիւն կը կրէ ։ 6 Ցուդայանք Իսրայէլացիներէն գերի կը տարուին , բայց Ովդէդ մարգարէին խրատովը ետ կը խրկուին ։ 16 Ա քազ Ասորեստանի թագաւորէն օգնութիւն կը խնդրէ · բայց անկէ օգուտ մը չ ըգտներ ։ 22 Իր նեղութեան ատենը՝ ալ աւելի կատաղութեան կը հնտաւ ։ 26 Ա քազ կը մեռնի , ու Եզեկիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 Ա քազ Ա քսան տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսա-

741 — Գ Թագ · ԺԶ · 2 ։

ղեմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորուեցաւ Երուսաղէմ։ Եւ իր հօրը Դաւիթին պէս՝ Տէրոջը առջևը 2 ուղղութիւն չբրաւ. Հապա Իսրայէլի թագաւորաց ճամբաներուն մէջ քալեց, ու Բահաղիմին ձուլածոյ կուռքեր շինեց։ 3 Եւ անիկայ Ենոմի որդւոյն ձորին մէջը խունկ կը ծխէր, ու իր որդիները կրակով այրեց, ան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոց առջևէն վռնտեց։ 4 Բարձր տեղուանքը, ու բլուրներուն վրայ, և ամէն կանանչ ծառերուն տակ զոհ կը մատուցանէր, ու խունկ կը ծխէր։

5 Եւ Հանոր Տէր Աստուածը զանիկայ Ասորւոց թագաւորին ձեռքը մատնեց. ու Դամասկոս տարին. Նաև Իսրայէլի թագաւորին ձեռքը մատնուեցաւ, որ զանիկայ մեծ հարուածով զարկաւ։ 6 Եւ Ռովմելիայի որդին Փակէհն՝ մէկ օրուան մէջ՝ Յուդայէն հարիւր քսան հազար մարդ մեռցուց, որոնց ամէնն ալ զօրաւոր կտրիճներ էին. քանզի իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր էին։ 7 Ու Եփրեմէն՝ Զէքրի անուանով զօրաւոր մարդ մը՝ թագաւորին որդին Մաասիան, և պալատին հազարապետը Եզրիկամը, ու թագաւորին փոխանորդը Եղկանան մեռցուց։ 8 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց Եղբայրներէն՝ կնիկներ, ու տղաքներ, ու աղջիկներ՝ երկու հարիւր հազար ղերի առին. և անոնցմէ շատ աւարներ առին, ու աւարը Սամարիա տարին։

9 Եւ հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն կար Ովզէդ անունով, որ Սամարիա եկող զօրքին դիմացը ելաւ, ու անոնց բսաւ. Ահա ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը Յուդայի վրայ բարկանալուն համար՝ զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց. ու մեռցուցիք զանոնք, այնպէս բարկութեամբ՝ որ մինչև երկինքը հասաւ։ 10 Եւ հիմա կը մտածէք որ Յուդայի ու Երուսաղէմի որդիքը՝ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ընէք. չէ՞ որ ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը միայն դուք յանցաւոր կ'ըլլաք։ 11 Ու հիմա լսեցէք ինծի մտիկ ըրէք, ու ետ դարձուցէք ան գերիները՝ որոնք ձեր եղբայրներէն առիք. Բանզի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր վրայ է։ 12 Ու Եփրեմի որդւոցը իշխաններէն Յոհանանի որդին Ազարիան, Մեսեզամեթի որդին Բարաքիան, Սեղղումի որդին Եզեկիան, ու Ադդայի որդին Ամեսայիին՝ պատերազմէն 13 եկողներուն դէմ կեցան, Եւ անոնց ըսին. Գերիները հոս մի՛ բերէք. քանզի դուք մեզ յանցաւոր ընել կ'ուզէք Տէրոջը առջևը, աւելցնելով մեր մեղքերուն ու մեր յանցանքներուն վրայ աւելցնելով. Ինչու որ մեր յանցանքը շատ է, ու Իսրայէլի վրայ սաստիկ բարկութիւն կայ։ 14 Ուստի զինեալ մարդիկները՝ իշխաններուն ու բոլոր ժողովրդին առջևը թողուցին զերիները ու աւարը։ 15 Եւ յիշեալ անուններովը յիշուած մարդիկները ելան, ու գերիները առին, ու բոլոր մերկ եղողները աւարէն հագցուցին. անոնց հանդերձներ ու կօշիկներ հագցուցին, կերակուր ու ըմպելի տուին ու եղով օծեցին, և բոլոր տկարները էշերու վրայ հեծցնելով՝ Երմաւեանց քաղաքը՝ Երիքովը տարին անոնց եղբայրներուն քովը, ու Սամարիա դարձան։

16 Այն ատենը Աքազ թագաւորը Ասորեստանի թագաւորներուն խնդրեց, որ իրեն օգնութիւն ընեն. Վասն զի Եդովմայեցիք նորէն եկեր էին, ու Յուդան զարնելով՝ գերիներ տարեր էին։ 17 Թիւն ընեն. Վասն զի Եդովմայեցիք նորէն եկեր էին, ու Յուդան զարնելով՝ գերիներ տարեր էին։ 18 Ու Փղշտացիք ալ՝ դաշտի մէջ ու Յուդայի հարաւային կողմը եղող քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝ Բեթսամիսը, Այեղոնը, Գադերոթը, Սոքովը ու անոր գեղերը, և Թամնան ու անոր գեղերը, և Գամզովը ու անոր գեղերը առեր՝ ու 19 հոն բնակեր էին։ Վասն զի Տէրը Իսրայէլի թագաւորին Աքազին պատճառաւ Յուդան նկուն բրաւ. որովհետև անիկայ Յուդան *դլեխ հանեց", ու Տէրոջմէ ապստամբեցաւ։ 20 Եւ Ասորեստանի թագաւորը անոր եկաւ, ու զանիկայ նեղեց. բայց անոր 21 օգնութիւն չբրաւ։ Քանզի Թէպհսէ Աքազ՝ Տէրոջը տունէն, ու թագաւորին և իշխաններուն տուներէն Բաժիններ առաւ, ու Ասորեստանի թագաւորին տուաւ, բայց անիկայ օգնութիւն չբրաւ անոր։

22 Եւ իր նեղութեանը մէջ՝ ալ աւելի Տէրոջը դէմ մեղք կը գործեր. ասանկ ըսաւ ինքն Աքազ 23 թագաւորը։ Ու զանիկայ զոհեր կը մատուցանէր Դամասկոսի աստուածներուն՝ որոնք զինքը զարկեր էին. քանզի բսաւ. Ասորւոց թագաւորներուն աստուածները՝ անոնց օգնութիւն ընելուն համար՝ անոնց զոհ մատուցանեմ, որ ինծի օգ-

---

Ն · Բ · ԳՖ · 741

Բ Դաս · Բ · 11։
Ե Եզ · ԼԴ · 17։ Ղև · ԺԹ · 4։
Ը Դ Թագ · Իգ · 10։
Ի Ղև · Ժբ · 21 ։ Դ Թագ · Ժգ · 3 ։ ԳԼ · ԼԴ · 6։
Ղ Ես · Է · 1։
ԻԲԸ 741
Ի Դ Թագ · Ժգ · 5 ։ 6։
Ը Դ Թագ · Ժե · 27։
Ը Գ Թագ · Ժե · 27։
Ի ԳԼ · Ժա · 4։
Ժ Սաղ · կԹ · 26 ։ Ես · Ժ · 5 ։ Խէ · 6 ։ Եզկ · ԽԱ · 12 ։ 15 ։ Իգ · 2 ։ Ներ · 10 ։ ՃԱ ։ Ջաբ · ա · 15 ։
Ի Եզր · Թ · 6 ։ Ցայս · Ժբ · 5 ։
Լ Ղև · ԽԱ · 89 ։ 42 ։ 43 ։ 46 ։
Ի Ցակ · բ · 13։

Ն · Բ · ԳՖ · ԻԲԸ 741

Ի Ժամ · Իգ · 12 ։
Ի Դ Թագ · Ժգ · 22 ։ Առակ · ԻԱ · 21 ։ 22 ։ Ղև · գ · 27 ։ Հռով · Ժբ · 20 ։
Ի Բ Օր · ԼԴ · 3 ։ Դատ · ա · 16 ։
Ի Դ Թագ · Ժգ · 7 ։
Ի Եզկ · Ժգ · 27 ։ 57 ։
Ի Գ Թագ · Ժե · 29 ։ Ժգ · 7 ։ 8 ։ 9 ։
Ի Կ՛ ինչ որ կար

740

Ն·Ք·ԳՓ· 740

Նուիթիւն ընէն . բայց անոնք՝ իրէն ու բոլոր Իսրայէլին աւերմանը
24 պատճառ եղան : Եւ Ա.քազ Աստուծոյ տանը անօթները ժողվեց , ու զանոնք կոտրեց , և Տէրոջը տանը դռները գոցեց , ու Երուսաղէմին ամէն անկիւնները իրէն սե-
25 ղանները շինեց : Եւ Յուդայի ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր շինեց , որ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխէ , ու իր հայրերուն Տէր Աստուածը սրդողցուց :

- դ Թագ· ԺԳ· 19, 20·

26 "Եւ անոր միացորդ պատմութիւնը , ու բոլոր վարմունքը՝ առաջինը ու վերջինը , ահա Յուդայի ու Իսրայէլի Թագաւորներուն դրքին մէ-
27 ջը գրուած է : Եւ Ա.քազ իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջը Թագեցին . բայց Իսրայէլի Թագաւորներուն գերեզմաններուն չտարին . և անոր որդին Եզեկիան անոր տեղը Թագաւոր եղաւ :

726

ԳԼ · ԻԹ

1 Եզեկիային բարի Թագաւորութիւնը : 3 Անոր կրօնապաշտութիւնը նորէն կը հաստատէ : 5 Ղեւտացիները կը յորդորէ : 12 Անոնք ալ իրենց անձր սրբելով՝ Տէրոջը տունը կը մաքրեն : 20 Եզեկիա Հանդիսաւոր զոհեր կը մատուցանէ , ու աս գործիս մէջ Ղեւտացիները աւելի յօժարասիրտ կը գտնուին քան Թէ քահանաները :

726

- դ Թագ· ԺԸ· 1 ·

1 Եզեկիա Յոթանասնհինգ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուհինը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Աբիա էր , որ Զա-
2 քարիային աղջիկն էր : Եւ անիկայ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ :

Բ Գլ· Իշ· 5·

3 Անիկայ իր Թագաւորութեանը առաջին տարւոյն առաջին ամիսը՝ Տէրոջը տանը դռները բացաւ , ու

Ե Տէս գլ· իբ· 24 ; Էզր· 7 ·

4 զանոնք նորոգեց : Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները բերել տուաւ , ու զանոնք արևելեան հրապարակին
5 մէջ ժողվեց , Եւ անոնց բսաւ . Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով Ղեւտացիներ , Հիմա սրբուեցէք , ու ձեր հարցը Տէր Աստուծոյն տունը սրբեցէք , և պղծութիւնը սրբարանէն դուրս

Բ Մն· ԺԹ· 12 ; Գլ· Լ· 6 ·

6 հանեցէք . Քանզի մեր հայրերըապստամբեցան , ու մեր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրին , ու զանիկայ թողուցին . և Իրենց երեսը Տէրոջը խորանէն դարձուցին , ու * արհամարհեցին զՆէ-
7 [ա]ն" · Ու Սրահին դռներն ալ գոցեցին , ճրագները մարեցին , խունկ չծխեցին , ու սուրբ տեղը Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզ չմատուցին :

Ե Գլ· Իբ· 24 ·

8 Անոր համար Յուդային ու Երու-

Ն·Ք·ԳՓ· 726

սաղէմին վրայ Է Տէրոջը բարկութիւնը եկաւ , ու զանոնք Ըխռովութեան , աւերման ու Խայտառակութեան մէջ ձգեց , ինչպէս որ հէ՞ ձեր աչքերովը կը տեսնէք :
9 Եւ ասոր պատճառաւ ահա Է մեր հայրերը սրով ինկան . ու մեր տղաքները , և աղջիկները , ու կնիկ-
10 ները գերութեան մէջ են : Հիմա իմ սրտիս մէջ [illegible] ունիմ , որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ Ուխտ ընեմ , որպէս զի իր սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ :
11 Արդ՝ որդեակք իմ , անհոգութիւն մի՛ ընէք . վասն զի Տէրը Ձեզ ընտրեց , որ իրեն ծառայութիւն ընելու համար՝ իր առջևը կայնիք , իրեն սպասաւորները ըլլաք , ու խունկ ծխէք :

Է Գլ · ԺԱ · 12 ·

12 Ան ատենը ոտք ելան Ղեւտացիները՝ Մահաթի որդւոցմէ Ամեսայիի որդին Մաաթը , ու Ազարիայի որդին Յովէլը . և Մերարիի որդւոցմէ՝ Աբդիի որդին Կիսը , ու Յալէլելի որդին Ազարիան . ու
13 Գերսոնեաններէն՝ Զամմայի որդին Յովաքը , և Յովաքի որդին Եդէ-
14 նը . Ու Եղիսափանի որդիներէն՝ Սամարի ու Ցեհիէլ . և Ասափի որդիներէն՝ Զաքարիա ու Մաթթանիա .
15 Եւ Իրենց եղբայրները ժողվեցին ու Ի սրբուեցան . և Թագաւորին հրամանովը ու Ե Տէրոջը խօսքովը՝ Տէ-
16 րոջը տունը մաքրելու գացին : Եւ քահանաները՝ մաքրելու համար՝ Տէրոջը տանը ներսի կողմը մտան , ու Տէրոջը տաճարին մէջ գտնուած բոլոր պղտեղութիւնը՝ Տէրոջը տանը գաւիթը հանեցին . ու Ղեւտացիները Ը-
17 նին : Եւ առաջին ամսուն առաջին օրը սկսան սրբել . ու ամսուն ութերորդ օրը՝ Տէրոջը սրահը եկան , ու Տէրոջը տունը ութ օրուան մէջ սրբեցին . և առաջին ամսուն տասնուվեցերորդ օրը լմընցուցին : Ու Եզեկիա Թագաւորին
18 ըսին՝ Ամէն պղծութիւնը մաքրեցինք . Տէրոջը բոլոր տունը , ողջակէզի սեղանը , ու անոր բոլոր գործիքները , և առաջաւորութեան հացին սեղանը , ու անոր բոլոր գործիքները
19 մաքրեցինք . Ու նաև պատրաստեցինք ու սրբեցինք ան բոլոր ամանները , որոնք Ա.քազ Թագաւորը իր Թագաւորութեանը ատեն պղծեց . և ահա անոնք Տէրոջը սեղանին առջևն են :

Ե Մն· ԻԹ· 5 ; Բ Գլ· Լ· 12 ; Ե Մն· ԻԳ· 28 ·

Է Ելհ· 5 ·

Բ Գլ· Ը· 24 ·

Ն·Ք·ԶԲ· 726

20 Ու Եզեկիա թագաւորը կանուխ
ելաւ, ու քաղաքին իշխանները
ժողվելով՝ Ցերոբովը տուաւը գնաց.
21 Եւ էր թագաւորութեանը, ու
սրբարանին, ու Յուդային համար՝
եօթը զուարակ, եօթը խոյ, ու
եօթը գառն, ու Իսրայէլի պատա-
րագ ըլլալու համար՝ եօթը նոխազ
բերին. և անիկայ Ահարոնի որդւո-
ցը՝ քահանաներուն հրամայեց, որ
ըլլան Ցերոբովը սեղանին վրայ մա-
22 տուցանեն։ Ու զուարակները
մորթեցին, և քահանաները արիւ-
նը առին, ու սեղանին վրայ սրսկե-
ցին. և խոյերն ալ մորթեցին, ու
արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին.
և գառներն ալ մորթեցին, ու ա-
րիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին։
23 Ու մեղքի պատարագի նոխազները՝
թագաւորին ու ժողովքին առջեւը
բերին. և անոնց ձեռքերնին ա-
24 նոնց վրայ դրին։ Ու քահանանե-
րը զանոնք մորթեցին, և անոնց
արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին
բոլոր Իսրայէլին քաւութիւն ը-
նելու համար. վասն զի թագաւորը
ըսեր էր որ՝ ողջակէզը ու մեղքի
պատարագը բոլոր Իսրայէլին հա-
25 մար ընծայուին։ Ու Ղեւտացի-
ները ծնծղաներով՝ տաւիղներով
ու քնարներով՝ Ցերոբովը տանը մէջ
կայնեցուց, ինչպէս որ Դաւիթ,
ու Գադ Թագաւորին տեսանո-
ղը գաղ, և Նաթան մարգարէն
պատուիրեր էին. վասն զի Ցերը
իր մարգարէներուն ձեռքովը ե-
26 ղեւ հրամայեր էր։ Ու Ղեւտա-
ցիները՝ Դաւիթին նուագարան-
ներովը՝ և քահանաները փող-
27 րով կայնեցան։ Ու Եզեկիա հրա-
մայեց որ ողջակէզը սեղանին վրայ
մատուցանեն. ու ողջակէզին սկսած
ատենը՝ Ցերոբովը օրհնութիւնն ալ
փողերով, ու Իսրայէլի թա-
գաւորին Դաւիթին նուագարան-
28 ներովը սկսաւ։ Ու մինչև ող-
ջակէզին լմընալը՝ բոլոր ժողով-
քը երկրպագութիւն կ'ընէր, եր-
գեցողները օրհնութիւն կ'երգէին,
և փողերը կը փչեցընէ-
29 ին։ Ու երբոր ողջակէզ մատու-
ցանելը լմընցուցին, թագաւորը և
բոլոր քովը գտնուողները ծռելով՝
30 երկրպագութիւն ըրին։ Ու Եզե-
կիա թագաւորը ու իշխանները
Ղեւտացոց ըսին որ Ցերոբովը օրհնու-
թիւն երգեն՝ Դաւիթին ու Ասափ
տեսանողին խօսքերովը. անոնք ալ
ուրախութեամբ երգեցին, ու խո-
նարհելով երկրպագութիւն ըրին։
31 Ու Եզեկիա պատասխան տուաւ,
ու ըսաւ. Հիմա ինքզինքնիդ Ցե-
րոբովը նուիրեցիք. մօտեցէք, ու

Ցերոբովը տուները զոհեր ու օրհնու-
թեան ընծաներ բերէք։ Եւ ժողով-
քը զոհեր ու օրհնութեան ընծաներ
բերաւ. և ամէն յօժարութիւն
32 ունեցողը ողջակէզներ էր։ Ու
ժողովքին բերած ողջակէզներուն
թիւը եր էր. եօթանասուն ար-
ջառ, հարիւր խոյ, երկու հա-
րիւր գառն. ասոնց ամէնը Ցերոբովը
33 ողջակէզ ըլլալու համար էր։ Եւ
նուիրուածները վեց հարիւր ար-
ջառ, ու իրեք հազար ոչխար էին։
34 Բայց քահանաները քիչ էր ըլլալ-
նուն համար՝ բոլոր ողջակէզներուն
մորթերը հանելու կարող չեղան.
ու մինչև գործին ըմբնալը, ու
մինչև քահանաներուն սրբուի-
լը, Վիրենց Ղեւտացի եղբայրները
իրենց օգնութիւն ըրին. քանզի
Ղեւտացիք քահանաներէն աւելի
35 յօժարութեամբ սրբուեցան։ Ու
նաև ողջակէզները՝ խաղաղութեան
զոհերուն ճարպովը, և ողջակէզ-
ներուն Ցթափելու նուէրներովը
մկկտեղ շատ էին։ Այսպէս Ցե-
րոբովը տանը պաշտօնը կարգի դը-
36 րուեցաւ։ Եւ Եզեկիա և բոլոր
ժողովուրդը ուրախացան որ Աս-
տուած ժողովուրդը յանկարծ պատ-
րաստեց. քանզի բանը այնպէս
կարծ եղաւ։

Ն·Ք·ԶԲ· 726

ՂԵ·Է·12։

ԳԼ·Լ

1 Եզեկիա կը հրամայէ՝ որ Յուդայեանք ու Իսրայէլացիք երկրորդ ամսուն մէջ Հանդիսաւոր զատիկ բնեն։ 13 Բոլոր ժողովը՝ կոտորածութեան սեղանները կը կործանեն, ու տասնուչորս օր տօն կը պահեն։ 27 Քահանայք ու Ղեւտացիք ժողովուրդը կ'օրհնեն։

1 Ու Եզեկիա բոլոր Իսրայէլին և
Յուդային Ցղրկեց. ու Եփ-
րեմին ու Մանասէին ալ նամակներ
գրեց, որ Երուսաղէմ Ցերոբովը տու-
նը գան, ու Իսրայէլի Ցեր Աստու-
2 ծոյն զատիկ բնեն։ Եւ թագա-
ւորը ու անոր իշխանները, ու բո-
լոր ժողովքը Երուսաղէմի մէջ խոր-
հուրդ ըրին, որ զատիկը երկրորդ
3 ամսուն մէջ բնեն. վասն զի Ցան
ատենը կարող չէին զանիկայ բնե-
լու. Ցինչու որ բաւական քահա-
նաներ սրբուած չէին, ու ժողո-
վուրդը Երուսաղէմ ժողովուած
4 չէր։ Եւ բանը թագաւորին
առջեւը՝ ու բոլոր ժողովքին առջեւը
5 հաճոյ երեցաւ. Ու այնպէս որոշե-
ցին, որ բոլոր Իսրայէլի մէջ՝ Բեր-
սաբէէն մինչև Դան լուր խրկեն, որ
գան ու Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի
Ցեր Աստուծոյն զատիկ բնեն.
քանզի շատ ատենէ Ցի վեր դրուա-
ծին պէս բրած չէին։
6 Եւ սուրհանդակները՝ թագաւո-

ԵԹ·ՄԿ·ԺԶ· 4·ԽԵ·6։
ՆԱ ՄՆ·ԻԳ· 5·ԽԵ·1։
ԳԼ·Բ·14։
ԼՐ ԹԱԳ· ԽԳ·11։
ՏԳԼ·Լ·12։
ՆԱ ՄՆ·ԻԳ· 5·ԱՄՈՎ· Գ·5։
Ղ ԹԱՒ·Ա·Ժ· 8·10։ Ա ՄՆ·ԺԵ· 24·ԺԳ·6։
ՆԿԼ·ԽԳ· 18։
ՏԳԼ·Ի·18։
ՂԵ·Գ·15· 24։
*ԵԲՐ·ՄԵՂՔԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ՊԷՍ ՄԱՏՈՒՑԻՆ
ՂԵ·Ժ·20։
ՅԱ ՄՆ·ԺԶ· 4·ԽԵ·6։
ՆԱ ՄՆ·ԻԳ· 5·ԽԵ·1։
ԳԼ·Բ·14։
ՏԳԼ·Լ·12։
ՂԵ·Գ·16։
Ղ ԹԱՒ·ԺԵ· 5·7·10։
ԵԲ·ԺԳ· 6·18։
ՀԳԼ·ԼԵ·11։
ՏԳԼ·Լ·3։
ՏԳԼ·Ի·18։
ՀԵԶ·ԽԴ· 34։

Ն·Ք·ԶՁ· 726

բին ու իշխաններուն նամակներովը՝ բոլոր Իսրայէլին ու Ցուդային գալին, ու թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին. Ով Իսրայէլի որդիք՝ Տ Աբրահամին, Իսահակին ու Իսրայէլին Ձեր Աստուծոյն դարձէք, ու ես պիտի դառնայ ձեզի, որ Ասորեստանի թագաւորներուն ձեռքէն ազատելով՝ չէր

Եբեմ. դ· 1· Ցովել· բ·13·

7 Երկիրը ամայեր էք։ Եւ ձեր հայրերուն պէս ու ձեր եղբայրներուն պէս մի ըլլաք, որոնք իրենց հայրերուն Ձեր Աստուածին ապստամբեցան. ես ալ զանոնք կործանման մատնեց, ինչպէս որ դուք կը տեսք։

Իգթագ.ժե. 19, 29·

Ղ Եզեկ·ի· 18·

8 Նէք։ Ուրեմն ձեր հայրերուն պէս ձեր պարանոցը մի՛ խստացընէք. Տ՚ի՛ նազանդեցէք Ձերոջը, ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն որ ինքը յաւիտեան սրբած է. ու ձեր Ձեր Աստուծոյն ծառայութիւն ըրէք, և որ անոր սաստիկ բարկութիւնը ձեզ

Տ ԳԼ· ԽԹ·8·

Ընդ Օր· ժ· 16·

Ընդ Տես ա Մն· ԽԹ· 24· Եզր·ժ·19·

* Եբր. ձեռք տուէք

9 մէ դառնայ։ Քանզի թէ որ դուք Ձերոջը դառնաք, ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը՝ զերինք գերի տանողներուն երեսէն ողորմութիւն պիտի գտնեն, և աս երկիրը պիտի դառնան. ինչու որ ձեր Ձեր Աստուածը Ողորմած ու գթած է. ու թէ որ Ինծի դառնաք, ձեզմէ երես պիտի չդարձընէ։

Ժ ԳԼ· ԽԹ· 10·

Ի Սաղ· ճգ· 46·

ԼԵԼ·ԼԳ·6· Ի Ես·ծե·7·

10 Եւ սուրհանդակները Եփրեմի ու Մանասէի երկիրը՝ քաղաք քաղաք պտըտելով, մինչև Զաբուղոն ։ Բայց զանոնք ծաղր կ՚ընէին

Ծ ԳԼ· ԼՁ· 16·

11 ու կ՚արհամարհէին։ Սակայն Ասերէն ու Մանասէէն՝ ու Զաբուղոնէն ոմանք խոնարհեցան՝ ու Երու-

Ի ԳԼ· ժա· 16· Հմր 18, 21·

12 սաղէմ գացին։ Ցուդայի վրայ ալ Աստուծոյ ձեռքը կար, որ անոնց մէկ սիրտ տայ, որպէս զի թագաւորին ու իշխաններուն՝ Ցերոջը խօսքին համեմատ պատուիրածը կատարեն։

Ի Փիլ· բ· 13·

Ն ԳԼ· ԽԹ· 25·

13 Ու Երուսաղէմի մէջ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ ամսուն մէջ բաղարջակերաց տօնը կատարելու համար, ես խիստ մեծ

14 ժողով մը էր։ Եւ ելան՝ Երուսաղէմի մէջ եղող զոհի սեղանները, ու բոլոր խունկի սեղանները վերցուցին, ու կեդրոն հեղեղ-

Ղ ԳԼ· ԽԸ· 24·

15 զատը նետեցին։ Ու երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը մորթեցին. և քահանաները ու Ղեւտացիները ամչցան ու սրբուեցան, ու Ցերոջը տունը ողջակէզներ

Ճ ԳԼ· ԽԹ· 34·

16 բերին։ Եւ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց սովորութեանը պէս՝ իրենց տեղը կայնեցան. քահանաները Ղեւտացւոց ձեռքէն արիւնը ի՛ւր-

17 Նէին ես կը սրսկէին, քանզի ժո-

ղովքին մէջ չսրբուածները շատ էին. ։ ու բոլոր մաքուր չեղողներուն համար՝ զատկի գառը Ղեւտացիները կը մորթէին, որ Ես՚ի՛ւ-

18 Ցերոջը սրբեն։ Վասն զի ժողովուրդին շատերը՝ Եփրեմէն, Մանասէէն, Իսաքարէն ու Զաբուղոնէն Ես՚ի՛ւր շատերը մաքուր չէին. Այսու ամենայնիւ զատիկը կերան, բայց չի թէ գրուածին համեմատ. իսկ Եզեկիա անոնց համար աղօթք ըրաւ՝ ու ըսաւ. Բարերար Ցերը ասոր համար քաւութիւն ընէ ան բոլոր Ար՚ի՛ր-

Ի Ես·ի·8·

19 ես՝ Որոնք սրտերին ուղեցին Ցեր Աստուածը՝ իրենց հայրերուն Աստուածը փնտռելու, թէև անոնք սրբարանին մաքրութեանը

Ղ ԳԼ· ԺԹ· 3·

20 համեմատ Ար՚ի՛ր չըլլան։ Եւ Ցերը Եզեկիային ես՚ի՛ր լսեց, ու †ժողովուրդին թողութիւն տուաւ։

† Եբր· ժողովուրդը բժշկեց·

21 Ու Երուսաղէմի մէջ գտնուող Իսրայէլի որդիքը մեծ ուրախութեամբ՝ * եօթը օր բաղարջակերաց տօնը կատարեցին. ու Ղեւտացիները և քահանաները ամէն օր բարձրաձայն նուագարանները Ցերոջը

* Ել· ժբ· 15· ժգ·6·

22 հնչեցնելով՝ Ցերը կ՚օրհնէին։ Ու Եզեկիա Ղեւտացիներուն համար խօսեցաւ՝ Ցերոջը բարի հանճարը ‡ իմացող բոլոր Ղեւտացիներուն. և տոնին եօթը օրը խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ ու Հրենց հայրերուն Ցեր Աստուծոյն գոհու-

Ես·խ·2· ‡ Կամ՝ սորվեցնող· բ Օր·ԼԳ·10· ԳԼ·ժէ·9· Ես·3·

23 թիւն տալով՝ կ՚ուտէին։ Եւ բոլոր ժողովքը խորհուրդ ըրին որ Ուրիշ եօթը օր ուրախութիւն ընեն, ու եօթը օր ևս մեծ ուրախութիւն ըրին։

Ղ Ցես գ Թագ· ը· 65·

24 Քանզի Ցուդայի Եզեկիա թագաւորը՝ ժողովքին հազար զուարակ ու եօթը հազար ոչխար պարգեւեց. իշխանները ալ ժողովքին հազար զուարակ ու տասը հազար ոչխար պարգեւեցին. ու շատ քահանաներ

ԳԼ·ԼԵ·7· 8·

25 սրբուեցան։ Եւ բոլոր Ցուդայի ժողովքը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և Իսրայէլէն եկողներուն բոլոր ժողովքը, ու Իսրայէլի երկրէն եկող և Ցուդայի մէջ բնակող պանդուխտները ուրախա-

Հմր 11·18·

26 ցան։ Ու Երուսաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն եղաւ. քանզի Իսրայէլի թագաւորին՝ Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին օրերէն՝ ի վեր Երուսաղէմի մէջ ասանկ ոբխես Ի՛ն չեղած էր։

27 Ընկէ ետքը Ղեւտացի քահանաները ելան՝ ու ժողովուրդը * օրհնեցին. և անոնց ձայնը լսուեցաւ. ու անոնց աղօթքը Ասուրբ բնակարանը՝ երկինքը հասաւ։

* Թուս· գ· 23·

Բ Սաղ· կը· 5·

Ն · Ք · ԳՔ· 726

ԳԼ · Լ.Ա

1 Ժողովուրդը յաժար կամաք՝ կառպաչաութիւնը կը կործանէ ։ 2 Եզեկիա կարգի կը դնէ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասակարգութիւնները , ու անոնց գործքը ու ապրուստը կը հոգայ ։ 5 Ժողովուրդին յաժարամտութիւնը՝ զոհեր մատուցանելու ու տասանորդներ տալու համար ։ 11 Եզեկիա վերակացուներ կը դնէ տասանորդները բաժին ընելու համար ։ 20 Եզեկիային անկեղծ բարեպաշտութիւնը ։

1 Ու երբոր ասա ամէնը լմընցաւ , հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլացիք Յուդայի քաղաքները ելան , և բոլոր Յուդայի , Բենիամինի , Եփրեմի ու Մանասէի մէջ եղող արձանները կտոր կտոր ըրին , Աստարովթի կուռքերը կտրեցին , և բարձր տեղերը ու սեղանները փլցուցին , անանկ որ՝ բան մը չմնաղուցին . ետքը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց քաղաքները դարձան ։

2 Ու Եզեկիա՝ Էքահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեց իրենց կարգերուն համեմատ , թէ քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներուն , ամէն մէկուն գործքին նայելով , Ողջակէզներու ու խաղաղութեան զոհերու համար , ու Տէրոջը սրաձներուն դռներուն մէջ՝ պաշտելու , գովելու ու օրհնութիւն երթալու համար ։ 3 Նաև իր ստացուածքէն՝ ողջակէզներուն համար՝ այսինքն Տէրոջը օրինաց գրքին մէջը գրուածին պէս՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզներուն համար , և շաբաթներուն՝ ու ամսագլուխներուն՝ ու հանդիսաւոր տօներուն ողջակէզներուն համար թագաւորին բաժինը որոշեց ։ 4 Բին բաժինը որոշեց ։ Ու երուսաղեմի մէջ բնակող ժողովուրդին հրամայեց , որ Էքահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան , որպէս զի անոնք Տէրոջը օրէնքը կարդան ։ 5 Երբ այս հրամանը հրատարակուեցաւ , Իսրայէլի որդիքը՝ ցորենին , գինիին , ձէթին , մեղրին , և բոլոր անասնոց բերքերուն երախայրիները առատութեամբ բերին , ու ամէն բանին տասանորդը առատաձեռնութեամբ բերին ։ 6 Իսրայէլի ու Յուդայի որդիքը՝ անոնք ալ՝ արջառներուն ու ոչխարներուն տասանորդները , և իրենց Տէր Աստծոյն նուիրած սուրբ բաները Էտասանորդները բերին , ու դիզեցին ։ 7 Անոնք երրորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել , և եօթներորդ ամսուն մէջ լմընցուցին ։ 8 Ու Եզեկիա ու իշխանները եկան . ու երբոր անդեզերը տեսան՝ Տէրը ու անոր ժողովուրդը Իսրայէլ օրհնեցին ։ 9 Եզեկիա ան դեզերուն համար՝ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն հարցուց ։ 10 Եւ Սադովկի տունէն եղող մեծ քահանան Ազարիան՝ անոր պատասխան տուաւ , ու բսաւ . Քանի որ ընծաները Տէրոջը տունը բերելու սկսան՝ կերանք , կշտացանք , ու խիստ շատ աւելցաւ . վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը օրհնեց . ու աւելցածը ասա մեծ դեզերն է ։ 11 Ու Եզեկիա հրամայեց որ Տէրոջը տանը մէջ շտեմարաններ պատրաստեն . ու պատրաստեցին . 12 Եւ ընծաները , ու տասանորդները , ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ ներս տարին . և անոնց վերակացուն՝ Ղեւտացի Քոնոնիան էր , ու անոր եղբայրը Սեմէի՝ անոր 13 փոխանորդն էր . Եւ Եհիէլ , Ազազիա , Նահաթ , Ասայէլ , Երիմովթ , Յովզաբադ , Եղիէլ , Իսմաքիա , Մահաթ ու Բանեա՝ Քոնոնիային ու անոր եղբօրը Սեմիին ձեռքին տակը՝ Եզեկիա թագաւորին , ու Տէրոջը տանը առաջնորդին Ազարիային հրամանովը վերակացու էին ։ 14 Յուներ Եէ ։ Եւ արեւելեան կողմին դռնապանը՝ Ղեւտացի Իմնայի որդին Կովրէն՝ Տէրոջը բարձրացընելու ընծաները , ու ամենասուրբ բաները բաժնելու համար՝ Աստուծոյ 15 կամաւոր ընծաներուն վրայ էր . Եւ անոր հրամանին տակը՝ Էդեմին , Մինիամինին , Իսուին , Սեմայիային , Ամարիային ու Սեքենիային յանձնուած էր , իրենց եղբայրներուն՝ մեծին ու պզտիկին դասակարգութեանը նայելով՝ ընծայելու 16 բաժնելը . Նաև ազգահամարին մէջը գրուած իրեք տարուընէ վեր եղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օրէ օր Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութիւններուն մէջ՝ իրենց դասակարգութեանցը համեմատ՝ իրենց ծառայութիւնը կատարելու 17 համար . Ու նաև ազգահամարին մէջը գրուած քահանաներուն՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ , ու Լբսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութեանցը ու իրենց դասակարգութիւններուն մէջ՝ իրենց պաշտօնին համեմատ՝ 18 իրենց ամէն ընտանիքներուն՝ կնիկներուն , տղաքներուն ու աղջիկներուն , այսինքն՝ անոնց բոլոր ժողովին . քանզի հաւատարմութեամբ կը սրբուէին ։ 19 Եւ անոնց քաղաքներուն Յարուարձանաց արտերուն մէջը եղող Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի

Ն · Ք · ԳՔ · 726

Բ Մաղ · գ · 10 ։

Ե Նէեմ. ժգ · 13 ։

Ա Մնաց. իգ · 9 ։

Ա Մնաց. իգ · 24 , 27 ։

Ե Ղե. իե · 34 ։ Թուա · լե · 2 ։

մէջ Իւդէոյ անուններովը յիշուած մարդիկներ կային, որոնք քահանայից բոլոր արուներուն ու կնտացուոց ազգահամարին մէջը բոլոր զրուածներուն բաժիններ կու տային։ 20 Ու Եզեկիա բոլոր Ցուդայի մէջ այսպէս ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն առջեւը Ճարի, ուղիղ ու ճշմարիտ եղածը ըրաւ։ 21 Եւ իր ամէն ձեռք զարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար, և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար, իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով ըրաւ, ու յաջողեցաւ։

ԳԼ · ԼԲ

5 Սենեքերիմ Ցուդայի վրայ կը յարձակի · իսկ Եզեկիա սիրտը ամուր բռնելով՝ իր ժողովուրդը կը քաջալերէ։ 9 Սենեքերիմին՝ թէ պատգամաւորներու միջոցով և թէ գրուածքով ըրած հայհոյութեանցը դէմ, Եզեկիա ու Եսայի աղօթք կ'ընեն։ 21 Հրեշտակ մը Ասորեստանի բանակը բնաջինջ կ'ընէ։ 24 Եզեկիա՝ իր հիւանդութեանը առնը աղօթելով՝ Աստուած անոր առողջանալուն նշան մը կու տայ։ 25 Եզեկիա կը հպարտանայ, բայց Աստուծով կը խոնարհի։ 27 Անոր հարստութիւնը ու գործերը։ 31 անոր յանցանքը՝ Բաբիլոնի դեսպաններուն եկած առնը։ 32 Եզեկիա մեռնելով՝ Մանասէն անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 — Լ՚ս *բաներէն ու աս ճշմարտութենէն" ետքը՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը եկաւ, ու Ցուդայի էլլէը մտնելով, պարսպապաւոր քաղաքներուն դէմը բանակեցաւ, ու միտքը դրած էր որ զանոնք բռնութեամբ իրեն առնէ։ 2 Ու Եզեկիա տեսնելով որ Սենեքերիմ եկեր է, ու Երուսաղեմի դէմ 3 պատերազմիլ կ'ուզէ, Իր իշխաններուն ու զօրաւորներուն հետ խորհուրդ ըրաւ, որ քաղաքէն դուրս եղող աղբիւրներուն ջուրերը գոցէ · և անոնք անոր օգնութիւն ըրին։ 4 Ու խիստ շատ ժողովուրդ ժողվուեցաւ, ու բոլոր աղբիւրները ու երկրին մէջէն անցնող հեղեղատը գոցելով՝ ըսելով · Ինչո՞ւ համար Ասորեստանի թագաւորները գան, 5 ու առատ ջուր գտնեն։ Ու Եզեկիա զինքը ուժովցուց · և ամէն փլած պարիսպները շինեց, ու աշտարակները բարձրացուց, ու դուրսէն մէկ ուրիշ պարիսպ մըն ալ վնեց · և Դաւիթի քաղաքին մէջը եղող Մելլոնը նորոգեց · ու շատ †նիզակներ ու ասպարներ շինեց։ 6 Նէց։ Եւ ժողովուրդին վրայ պատերազմի զօրապետներ դրաւ, ու զանոնք քաղաքին դրանը հրապարակին մէջ իր քովը ժողվեց, և անոնց հետ էքաղցրութեամբ խօսելով՝ ըսելով · 7 Զօրացէ՛ք ու քաջասիրտ եղէք · Ասորեստանի թագաւորին երեսէն, ու անոր հետը եղող բոլոր բազմութեանը երեսէն մի վախնաք ու մի զարհուրիք · վասն զի Մեզի հետ եղողները՝ անոր հետ եղողներէն շատուր են։ 8 Անոր հետ Իմարմնեղէն բազուկ կայ, բայց Մեզի հետ եղողը՝ մեր Տէր Աստուածն է, որ պիտի օգնէ մեզի, ու մեր ‡պատերազմներուն մէջ առաջնորդութիւն պիտի ընէ"։ Եւ ժողովուրդը Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին խօսքերէն սիրտ առաւ։

9 Իսկ ետև Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը, երբոր ինքը ու իր բոլոր ‖իշխանները Լաքիսի վրայ էին, իր ծառաները Երուսաղեմ խրկեց Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին ու Երուսաղեմ եղող 10 բոլոր Ցուդային՝ ըսելով · Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը այսպէս կ'ըսէ · Դուք որո՞ն ապաւինելով՝ Երուսաղեմ §պաշարման 11 մէջ կը նստիք · Չէ՞ որ Եզեկիան ձեզ դլխէ կը հանէ, որ ձեզ անօթութեամբ ու ծարաւով մեռնելու մատնէ, ըսելով թէ՝ Իմեր Տէր Աստուածը մեզ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատէ։ 12 Ասիկայ նոյն Եզեկիան չէ՞, որ անոր բարձր տեղերը ու սեղանները վերցուց, և Ցուդային ու Երուսաղեմի Բնակիչներուն ըսաւ · Մինակ մէկ սեղանին առջեւը երկրպագութիւն բերէք, ու անոր վրայ խունկ 13 ծխեցէք։ Չէք դիտեր թէ երկիրներուն ամէն ժողովուրդոցը ինչ բրի ես՝ ու իմ հայրերս · միթէ ան երկիրներուն ազգաց աստուածները՝ իրենց երկիրները կրցան իմ 14 ձեռքէս ազատել։ Իմ հայրերուս բնաջինջ բրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն ո՞րը իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ազատելու կարող եղաւ, որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս ազատելու կա- 15 րող ըլլայ։ Եւ հիմա Եզեկիան ձեզ չխաբէ, ու ձեզ այդպէս գրէխէ չհանէ · անոր մի հաւատաք · վասն զի ազգի մը կամ թագաւորութեան մը բնաւ մէկ աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս, ու իմ հայրերուս ձեռքէն չկրցաւ ազատել · ո՛ւր մնաց որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքս 16 ազատէ։ Եւ անոր ծառաները Տէր Աստուածոյ դէմ, ու անոր ծառային Եզեկիային դէմ աւելի խօսքեր ալ 17 ըսին։ Եւ Սենեքերիմ Իսրայէլի Տէր Աստուածը հայհոյելով ու անոր դէմ խօսելով՝ նամակ դրեց ու բաւ · Ինչպէս որ երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց ժողո-

---

Ն · ք · դԲ · 726

Բ Հմր 12 · 13 · 14 · 15 ·

Ի դ Թագ · ի · 3 ·

713

— դ Թագ · ժբ · 13, ՃԼ ; Ես · լզ · 1 · ՃԼ ·

* Կ՛ Համաձայնութեամբ բրած գործքերէն

Բ Ես · իբ · 9 · 10 ·

‡ Գլ · իե · 23 ·

Ը դ Թագ · ե · 9 · դ Թագ · թ · 24 ·

† Կ՛ սուրբեր

Ի Գլ · ի · 22 · Ես · ի · 2 · Ղ Օր · լ · 6 ·

Ն · ք · դԲ · 713

Ի Գլ · ի · 15 · Ը դ Թագ · ղ · 16 ·

Ի Երեմ · ժէ · 5 · ա Ցօհ · դ · 4 ·

Ֆ Գլ · ժգ · 12 · Հռով · ը · 31 ·

‡ Եբր · պատերազմներուն պիտի պատերազմի ·

710

Ի դ Թագ · ժբ · 17 ·

‖ Կ՛ զորքը

Լ դ Թագ · ժբ · 19 ·

§ Կ՛ առ բոցին

Ի դ Թագ · ժբ · 30 ·

Բ դ Թագ · ժբ · 22 ·

Ի դ Թագ · ժբ · 33, 34, 35 ·

Հ դ Թագ · ժբ · 29 ·

Ֆ դ Թագ · ժթ · 9 ·

Ղ դ Թագ · ժթ · 12 ·

Ն·ք·ԶՓ· 710

ե դ Թագ. ժբ· 26, 27, 28։

զ դ Թագ. ժբ· 28։

վուրդները իմ ձեռքէս չկրցան ա-
զատել, այնպէս ալ Եզեկիային
Աստուածը իր ժողովուրդը իմ
18 ձեռքէս պիտի չազատէ։ Եւ ե պա-
րսպին վրայ եղող Երուսաղէմի
ժողովուրդին զ բարձր ձայնով Եբ-
րայեցերէն պոռացին, զանոնք
վախցընելու, ու շփոթութեան
մէջ ձգելու համար, որ քաղաքը
19 առնեն։ Ու Երուսաղէմի Աստու-
ծոյն դէմ խօսեցան, իբրև երկրի
ժողովրդոց աստուածներու դէմ,
որ մարդու ձեռադործ էն։
է դ Թագ. ժԹ· 18։
20 Ու Եզեկիա թագաւորը, և
Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն
աս բանիս համար դէպ ի երկինքը
ը դ Թագ. ժԹ· 15։
21 աղաղակելով՝ աղօթք ըրին։ Եւ
թ դ Թագ. ժԹ· 2, 4։
Իսր 710
Տէրը հրեշտակ մը խրկեց, ու Ա-
սորեստանի թագաւորին բանակին
մէջը՝ ամէն զօրաւոր կտրիճը, ու
իշխանը, ու զօրագլուխը զարկաւ.
և անիկայ ամօթով իր երկիրը
դարձաւ. ու իր աստուծոյն տունը
մտաւ. և իր երանքէն ելած որդիէ՝
զանիկայ հոն սրով մեռցուցին։
22 Այսպէս Տէրը՝ Եզեկիան ու Երու-
սաղէմի բնակիչները՝ Ասորեստանի
Սենեքերիմ թագաւորին ձեռքէն,
և ամենուն ձեռքէն ազատեց, ու
զանոնք ամէն կողմանէ պաշտպա-
710
23 նեց։ Եւ շատերը Տէրոջը ընծա-
ներ կը բերէին Երուսաղէմ, ու
ժ Գլ· ԺԶ· 5։
Ezech. 17. 1։
Ezech. 17. 5։
Ezech. 17. 6։
Ezech. 17. 7։
Ezech. 17. 8։
Ezech. 17. 9։
Ezech. 17. 10։
Ezech. 17. 11։
Ezech. 17. 12։
Ezech. 17. 13։
Ezech. 17. 14։
Ezech. 17. 15։
Ezech. 17. 16։
Ezech. 17. 17։
Ezech. 17. 18։
Ezech. 17. 19։
Ezech. 17. 20։
Ezech. 17. 21։
Ezech. 17. 22։
Ezech. 17. 23։
Ezech. 17. 24։
Ezech. 17. 25։
Ezech. 17. 26։
Ezech. 17. 27։
Ezech. 17. 28։
Ezech. 17. 29։
Ezech. 17. 30։
Ezech. 17. 31։
Ezech. 17. 32։
Ezech. 17. 33։
Ezech. 17. 34։
Ezech. 17. 35։
Ezech. 17. 36։
Ezech. 17. 37։
Ezech. 17. 38։
Ezech. 17. 39։
Ezech. 17. 40։
Ezech. 17. 41։
Ezech. 17. 42։
Ezech. 17. 43։
Ezech. 17. 44։
Ezech. 17. 45։
Ezech. 17. 46։
Ezech. 17. 47։
Ezech. 17. 48։
Ezech. 17. 49։
Ezech. 17. 50։
Ezech. 17. 51։
Ezech. 17. 52։
Ezech. 17. 53։
Ezech. 17. 54։
Ezech. 17. 55։
Ezech. 17. 56։
Ezech. 17. 57։
Ezech. 17. 58։
Ezech. 17. 59։
Ezech. 17. 60։
Ezech. 17. 61։
Ezech. 17. 62։
Ezech. 17. 63։
Ezech. 17. 64։
Ezech. 17. 65։
Ezech. 17. 66։
Ezech. 17. 67։
Ezech. 17. 68։
Ezech. 17. 69։
Ezech. 17. 70։
Ezech. 17. 71։
Ezech. 17. 72։
Ezech. 17. 73։
Ezech. 17. 74։
Ezech. 17. 75։
Ezech. 17. 76։
Ezech. 17. 77։
Ezech. 17. 78։
Ezech. 17. 79։
Ezech. 17. 80։
Ezech. 17. 81։
Ezech. 17. 82։
Ezech. 17. 83։
Ezech. 17. 84։
Ezech. 17. 85։
Ezech. 17. 86։
Ezech. 17. 87։
Ezech. 17. 88։
Ezech. 17. 89։
Ezech. 17. 90։
Ezech. 17. 91։
Ezech. 17. 92։
Ezech. 17. 93։
Ezech. 17. 94։
Ezech. 17. 95։
Ezech. 17. 96։
Ezech. 17. 97։
Ezech. 17. 98։
Ezech. 17. 99։
Ezech. 17. 100։
Ezech. 17. 101։
Ezech. 17. 102։
Ezech. 17. 103։
Ezech. 17. 104։
Ezech. 17. 105։
Ezech. 17. 106։
Ezech. 17. 107։
Ezech. 17. 108։
Ezech. 17. 109։
Ezech. 17. 110։
Ezech. 17. 111։
Ezech. 17. 112։
Ezech. 17. 113։
Ezech. 17. 114։
Ezech. 17. 115։
Ezech. 17. 116։
Ezech. 17. 117։
Ezech. 17. 118։
Ezech. 17. 119։
Ezech. 17. 120։
Ezech. 17. 121։
Ezech. 17. 122։
Ezech. 17. 123։
Ezech. 17. 124։
Ezech. 17. 125։
Ezech. 17. 126։
Ezech. 17. 127։
Ezech. 17. 128։
Ezech. 17. 129։
Ezech. 17. 130։
Ezech. 17. 131։
Ezech. 17. 132։
Ezech. 17. 133։
Ezech. 17. 134։
Ezech. 17. 135։
Ezech. 17. 136։
Ezech. 17. 137։
Ezech. 17. 138։
Ezech. 17. 139։
Ezech. 17. 140։
Ezech. 17. 141։
Ezech. 17. 142։
Ezech. 17. 143։
Ezech. 17. 144։
Ezech. 17. 145։
Ezech. 17. 146։
Ezech. 17. 147։
Ezech. 17. 148։
Ezech. 17. 149։
Ezech. 17. 150։
Ezech. 17. 151։
Ezech. 17. 152։
Ezech. 17. 153։
Ezech. 17. 154։
Ezech. 17. 155։
Ezech. 17. 156։
Ezech. 17. 157։
Ezech. 17. 158։
Ezech. 17. 159։
Ezech. 17. 160։
Ezech. 17. 161։
Ezech. 17. 162։
Ezech. 17. 163։
Ezech. 17. 164։
Ezech. 17. 165։
Ezech. 17. 166։
Ezech. 17. 167։
Ezech. 17. 168։
Ezech. 17. 169։
Ezech. 17. 170։
Ezech. 17. 171։
Ezech. 17. 172։
Ezech. 17. 173։
Ezech. 17. 174։
Ezech. 17. 175։
Ezech. 17. 176։
Ezech. 17. 177։
Ezech. 17. 178։
Ezech. 17. 179։
Ezech. 17. 180։
Ezech. 17. 181։
Ezech. 17. 182։
Ezech. 17. 183։
Ezech. 17. 184։
Ezech. 17. 185։
Ezech. 17. 186։
Ezech. 17. 187։
Ezech. 17. 188։
Ezech. 17. 189։
Ezech. 17. 190։
Ezech. 17. 191։
Ezech. 17. 192։
Ezech. 17. 193։
Ezech. 17. 194։
Ezech. 17. 195։
Ezech. 17. 196։
Ezech. 17. 197։
Ezech. 17. 198։
Ezech. 17. 199։
Ezech. 17. 200։
Ezech. 17. 201։
Ezech. 17. 202։
Ezech. 17. 203։
Ezech. 17. 204։
Ezech. 17. 205։
Ezech. 17. 206։
Ezech. 17. 207։
Ezech. 17. 208։
Ezech. 17. 209։
Ezech. 17. 210։
Ezech. 17. 211։
Ezech. 17. 212։
Ezech. 17. 213։
Ezech. 17. 214։
Ezech. 17. 215։
Ezech. 17. 216։
Ezech. 17. 217։
Ezech. 17. 218։
Ezech. 17. 219։
Ezech. 17. 220։
Ezech. 17. 221։
Ezech. 17. 222։
Ezech. 17. 223։
Ezech. 17. 224։
Ezech. 17. 225։
Ezech. 17. 226։
Ezech. 17. 227։
Ezech. 17. 228։
Ezech. 17. 229։
Ezech. 17. 230։
Ezech. 17. 231։
Ezech. 17. 232։
Ezech. 17. 233։
Ezech. 17. 234։
Ezech. 17. 235։
Ezech. 17. 236։
Ezech. 17. 237։
Ezech. 17. 238։
Ezech. 17. 239։
Ezech. 17. 240։
Ezech. 17. 241։
Ezech. 17. 242։
Ezech. 17. 243։
Ezech. 17. 244։
Ezech. 17. 245։
Ezech. 17. 246։
Ezech. 17. 247։
Ezech. 17. 248։
Ezech. 17. 249։
Ezech. 17. 250։
Ezech. 17. 251։
Ezech. 17. 252։
Ezech. 17. 253։
Ezech. 17. 254։
Ezech. 17. 255։
Ezech. 17. 256։
Ezech. 17. 257։
Ezech. 17. 258։
Ezech. 17. 259։
Ezech. 17. 260։
Ezech. 17. 261։
Ezech. 17. 262։
Ezech. 17. 263։
Ezech. 17. 264։
Ezech. 17. 265։
Ezech. 17. 266։
Ezech. 17. 267։
Ezech. 17. 268։
Ezech. 17. 269։
Ezech. 17. 270։
Ezech. 17. 271։
Ezech. 17. 272։
Ezech. 17. 273։
Ezech. 17. 274։
Ezech. 17. 275։
Ezech. 17. 276։
Ezech. 17. 277։
Ezech. 17. 278։
Ezech. 17. 279։
Ezech. 17. 280։
Ezech. 17. 281։
Ezech. 17. 282։
Ezech. 17. 283։
Ezech. 17. 284։
Ezech. 17. 285։
Ezech. 17. 286։
Ezech. 17. 287։
Ezech. 17. 288։
Ezech. 17. 289։
Ezech. 17. 290։
Ezech. 17. 291։
Ezech. 17. 292։
Ezech. 17. 293։
Ezech. 17. 294։
Ezech. 17. 295։
Ezech. 17. 296։
Ezech. 17. 297։
Ezech. 17. 298։
Ezech. 17. 299։
Ezech. 17. 300։
Ezech. 17. 301։
Ezech. 17. 302։
Ezech. 17. 303։
Ezech. 17. 304։
Ezech. 17. 305։
Ezech. 17. 306։
Ezech. 17. 307։
Ezech. 17. 308։
Ezech. 17. 309։
Ezech. 17. 310։
Ezech. 17. 311։
Ezech. 17. 312։
Ezech. 17. 313։
Ezech. 17. 314։
Ezech. 17. 315։
Ezech. 17. 316։
Ezech. 17. 317։
Ezech. 17. 318։
Ezech. 17. 319։
Ezech. 17. 320։
Ezech. 17. 321։
Ezech. 17. 322։
Ezech. 17. 323։
Ezech. 17. 324։
Ezech. 17. 325։
Ezech. 17. 326։
Ezech. 17. 327։
Ezech. 17. 328։
Ezech. 17. 329։
Ezech. 17. 330։
Ezech. 17. 331։
Ezech. 17. 332։
Ezech. 17. 333։
Ezech. 17. 334։
Ezech. 17. 335։
Ezech. 17. 336։
Ezech. 17. 337։
Ezech. 17. 338։
Ezech. 17. 339։
Ezech. 17. 340։
Ezech. 17. 341։
Ezech. 17. 342։
Ezech. 17. 343։
Ezech. 17. 344։
Ezech. 17. 345։
Ezech. 17. 346։
Ezech. 17. 347։
Ezech. 17. 348։
Ezech. 17. 349։
Ezech. 17. 350։
Ezech. 17. 351։
Ezech. 17. 352։
Ezech. 17. 353։
Ezech. 17. 354։
Ezech. 17. 355։
Ezech. 17. 356։
Ezech. 17. 357։
Ezech. 17. 358։
Ezech. 17. 359։
Ezech. 17. 360։
Ezech. 17. 361։
Ezech. 17. 362։
Ezech. 17. 363։
Ezech. 17. 364։
Ezech. 17. 365։
Ezech. 17. 366։
Ezech. 17. 367։
Ezech. 17. 368։
Ezech. 17. 369։
Ezech. 17. 370։
Ezech. 17. 371։
Ezech. 17. 372։
Ezech. 17. 373։
Ezech. 17. 374։
Ezech. 17. 375։
Ezech. 17. 376։
Ezech. 17. 377։
Ezech. 17. 378։
Ezech. 17. 379։
Ezech. 17. 380։
Ezech. 17. 381։
Ezech. 17. 382։
Ezech. 17. 383։
Ezech. 17. 384։
Ezech. 17. 385։
Ezech. 17. 386։
Ezech. 17. 387։
Ezech. 17. 388։
Ezech. 17. 389։
Ezech. 17. 390։
Ezech. 17. 391։
Ezech. 17. 392։
Ezech. 17. 393։
Ezech. 17. 394։
Ezech. 17. 395։
Ezech. 17. 396։
Ezech. 17. 397։
Ezech. 17. 398։
Ezech. 17. 399։
Ezech. 17. 400։
Ezech. 17. 401։
Ezech. 17. 402։
Ezech. 17. 403։
Ezech. 17. 404։
Ezech. 17. 405։
Ezech. 17. 406։
Ezech. 17. 407։
Ezech. 17. 408։
Ezech. 17. 409։
Ezech. 17. 410։
Ezech. 17. 411։
Ezech. 17. 412։
Ezech. 17. 413։
Ezech. 17. 414։
Ezech. 17. 415։
Ezech. 17. 416։
Ezech. 17. 417։
Ezech. 17. 418։
Ezech. 17. 419։
Ezech. 17. 420։
Ezech. 17. 421։
Ezech. 17. 422։
Ezech. 17. 423։
Ezech. 17. 424։
Ezech. 17. 425։
Ezech. 17. 426։
Ezech. 17. 427։
Ezech. 17. 428։
Ezech. 17. 429։
Ezech. 17. 430։
Ezech. 17. 431։
Ezech. 17. 432։
Ezech. 17. 433։
Ezech. 17. 434։
Ezech. 17. 435։
Ezech. 17. 436։
Ezech. 17. 437։
Ezech. 17. 438։
Ezech. 17. 439։
Ezech. 17. 440։
Ezech. 17. 441։
Ezech. 17. 442։
Ezech. 17. 443։
Ezech. 17. 444։
Ezech. 17. 445։
Ezech. 17. 446։
Ezech. 17. 447։
Ezech. 17. 448։
Ezech. 17. 449։
Ezech. 17. 450։
Ezech. 17. 451։
Ezech. 17. 452։
Ezech. 17. 453։
Ezech. 17. 454։
Ezech. 17. 455։
Ezech. 17. 456։
Ezech. 17. 457։
Ezech. 17. 458։
Ezech. 17. 459։
Ezech. 17. 460։
Ezech. 17. 461։
Ezech. 17. 462։
Ezech. 17. 463։
Ezech. 17. 464։
Ezech. 17. 465։
Ezech. 17. 466։
Ezech. 17. 467։
Ezech. 17. 468։
Ezech. 17. 469։
Ezech. 17. 470։
Ezech. 17. 471։
Ezech. 17. 472։
Ezech. 17. 473։
Ezech. 17. 474։
Ezech. 17. 475։
Ezech. 17. 476։
Ezech. 17. 477։
Ezech. 17. 478։
Ezech. 17. 479։
Ezech. 17. 480։
Ezech. 17. 481։
Ezech. 17. 482։
Ezech. 17. 483։
Ezech. 17. 484։
Ezech. 17. 485։
Ezech. 17. 486։
Ezech. 17. 487։
Ezech. 17. 488։
Ezech. 17. 489։
Ezech. 17. 490։
Ezech. 17. 491։
Ezech. 17. 492։
Ezech. 17. 493։
Ezech. 17. 494։
Ezech. 17. 495։
Ezech. 17. 496։
Ezech. 17. 497։
Ezech. 17. 498։
Ezech. 17. 499։
Ezech. 17. 500։
Ezech. 17. 501։
Ezech. 17. 502։
Ezech. 17. 503։
Ezech. 17. 504։
Ezech. 17. 505։
Ezech. 17. 506։
Ezech. 17. 507։
Ezech. 17. 508։
Ezech. 17. 509։
Ezech. 17. 510։
Ezech. 17. 511։
Ezech. 17. 512։
Ezech. 17. 513։
Ezech. 17. 514։
Ezech. 17. 515։
Ezech. 17. 516։
Ezech. 17. 517։
Ezech. 17. 518։
Ezech. 17. 519։
Ezech. 17. 520։
Ezech. 17. 521։
Ezech. 17. 522։
Ezech. 17. 523։
Ezech. 17. 524։
Ezech. 17. 525։
Ezech. 17. 526։
Ezech. 17. 527։
Ezech. 17. 528։
Ezech. 17. 529։
Ezech. 17. 530։
Ezech. 17. 531։
Ezech. 17. 532։
Ezech. 17. 533։
Ezech. 17. 534։
Ezech. 17. 535։
Ezech. 17. 536։
Ezech. 17. 537։
Ezech. 17. 538։
Ezech. 17. 539։
Ezech. 17. 540։
Ezech. 17. 541։
Ezech. 17. 542։
Ezech. 17. 543։
Ezech. 17. 544։
Ezech. 17. 545։
Ezech. 17. 546։
Ezech. 17. 547։
Ezech. 17. 548։
Ezech. 17. 549։
Ezech. 17. 550։
Ezech. 17. 551։
Ezech. 17. 552։
Ezech. 17. 553։
Ezech. 17. 554։
Ezech. 17. 555։
Ezech. 17. 556։
Ezech. 17. 557։
Ezech. 17. 558։
Ezech. 17. 559։
Ezech. 17. 560։
Ezech. 17. 561։
Ezech. 17. 562։
Ezech. 17. 563։
Ezech. 17. 564։
Ezech. 17. 565։
Ezech. 17. 566։
Ezech. 17. 567։
Ezech. 17. 568։
Ezech. 17. 569։
Ezech. 17. 570։
Ezech. 17. 571։
Ezech. 17. 572։
Ezech. 17. 573։
Ezech. 17. 574։
Ezech. 17. 575։
Ezech. 17. 576։
Ezech. 17. 577։
Ezech. 17. 578։
Ezech. 17. 579։
Ezech. 17. 580։
Ezech. 17. 581։
Ezech. 17. 582։
Ezech. 17. 583։
Ezech. 17. 584։
Ezech. 17. 585։
Ezech. 17. 586։
Ezech. 17. 587։
Ezech. 17. 588։
Ezech. 17. 589։
Ezech. 17. 590։
Ezech. 17. 591։
Ezech. 17. 592։
Ezech. 17. 593։
Ezech. 17. 594։
Ezech. 17. 595։
Ezech. 17. 596։
Ezech. 17. 597։
Ezech. 17. 598։
Ezech. 17. 599։
Ezech. 17. 600։
Ezech. 17. 601։
Ezech. 17. 602։
Ezech. 17. 603։
Ezech. 17. 604։
Ezech. 17. 605։
Ezech. 17. 606։
Ezech. 17. 607։
Ezech. 17. 608։
Ezech. 17. 609։
Ezech. 17. 610։
Ezech. 17. 611։
Ezech. 17. 612։
Ezech. 17. 613։
Ezech. 17. 614։
Ezech. 17. 615։
Ezech. 17. 616։
Ezech. 17. 617։
Ezech. 17. 618։
Ezech. 17. 619։
Ezech. 17. 620։
Ezech. 17. 621։
Ezech. 17. 622։
Ezech. 17. 623։
Ezech. 17. 624։
Ezech. 17. 625։
Ezech. 17. 626։
Ezech. 17. 627։
Ezech. 17. 628։
Ezech. 17. 629։
Ezech. 17. 630։
Ezech. 17. 631։
Ezech. 17. 632։
Ezech. 17. 633։
Ezech. 17. 634։
Ezech. 17. 635։
Ezech. 17. 636։
Ezech. 17. 637։
Ezech. 17. 638։
Ezech. 17. 639։
Ezech. 17. 640։
Ezech. 17. 641։
Ezech. 17. 642։
Ezech. 17. 643։
Ezech. 17. 644։
Ezech. 17. 645։
Ezech. 17. 646։
Ezech. 17. 647։
Ezech. 17. 648։
Ezech. 17. 649։
Ezech. 17. 650։
Ezech. 17. 651։
Ezech. 17. 652։
Ezech. 17. 653։
Ezech. 17. 654։
Ezech. 17. 655։
Ezech. 17. 656։
Ezech. 17. 657։
Ezech. 17. 658։
Ezech. 17. 659։
Ezech. 17. 660։
Ezech. 17. 661։
Ezech. 17. 662։
Ezech. 17. 663։
Ezech. 17. 664։
Ezech. 17. 665։
Ezech. 17. 666։
Ezech. 17. 667։
Ezech. 17. 668։
Ezech. 17. 669։
Ezech. 17. 670։
Ezech. 17. 671։
Ezech. 17. 672։
Ezech. 17. 673։
Ezech. 17. 674։
Ezech. 17. 675։
Ezech. 17. 676։
Ezech. 17. 677։
Ezech. 17. 678։
Ezech. 17. 679։
Ezech. 17. 680։
Ezech. 17. 681։
Ezech. 17. 682։
Ezech. 17. 683։
Ezech. 17. 684։
Ezech. 17. 685։
Ezech. 17. 686։
Ezech. 17. 687։
Ezech. 17. 688։
Ezech. 17. 689։
Ezech. 17. 690։
Ezech. 17. 691։
Ezech. 17. 692։
Ezech. 17. 693։
Ezech. 17. 694։
Ezech. 17. 695։
Ezech. 17. 696։
Ezech. 17. 697։
Ezech. 17. 698։
Ezech. 17. 699։
Ezech. 17. 700։
Ezech. 17. 701։
Ezech. 17. 702։
Ezech. 17. 703։
Ezech. 17. 704։
Ezech. 17. 705։
Ezech. 17. 706։
Ezech. 17. 707։
Ezech. 17. 708։
Ezech. 17. 709։
Ezech. 17. 710։
Ezech. 17. 711։
Ezech. 17. 712։
Ezech. 17. 713։
Ezech. 17. 714։
Ezech. 17. 715։
Ezech. 17. 716։
Ezech. 17. 717։
Ezech. 17. 718։
Ezech. 17. 719։
Ezech. 17. 720։
Ezech. 17. 721։
Ezech. 17. 722։
Ezech. 17. 723։
Ezech. 17. 724։
Ezech. 17. 725։
Ezech. 17. 726։
Ezech. 17. 727։
Ezech. 17. 728։
Ezech. 17. 729։
Ezech. 17. 730։
Ezech. 17. 731։
Ezech. 17. 732։
Ezech. 17. 733։
Ezech. 17. 734։
Ezech. 17. 735։
Ezech. 17. 736։
Ezech. 17. 737։
Ezech. 17. 738։
Ezech. 17. 739։
Ezech. 17. 740։
Ezech. 17. 741։
Ezech. 17. 742։
Ezech. 17. 743։
Ezech. 17. 744։
Ezech. 17. 745։
Ezech. 17. 746։
Ezech. 17. 747։
Ezech. 17. 748։
Ezech. 17. 749։
Ezech. 17. 750։
Ezech. 17. 751։
Ezech. 17. 752։
Ezech. 17. 753։
Ezech. 17. 754։
Ezech. 17. 755։
Ezech. 17. 756։
Ezech. 17. 757։
Ezech. 17. 758։
Ezech. 17. 759։
Ezech. 17. 760։
Ezech. 17. 761։
Ezech. 17. 762։
Ezech. 17. 763։
Ezech. 17. 764։
Ezech. 17. 765։
Ezech. 17. 766։
Ezech. 17. 767։
Ezech. 17. 768։
Ezech. 17. 769։
Ezech. 17. 770։
Ezech. 17. 771։
Ezech. 17. 772։
Ezech. 17. 773։
Ezech. 17. 774։
Ezech. 17. 775։
Ezech. 17. 776։
Ezech. 17. 777։
Ezech. 17. 778։
Ezech. 17. 779։
Ezech. 17. 780։
Ezech. 17. 781։
Ezech. 17. 782։
Ezech. 17. 783։
Ezech. 17. 784։
Ezech. 17. 785։
Ezech. 17. 786։
Ezech. 17. 787։
Ezech. 17. 788։
Ezech. 17. 789։
Ezech. 17. 790։
Ezech. 17. 791։
Ezech. 17. 792։
Ezech. 17. 793։
Ezech. 17. 794։
Ezech. 17. 795։
Ezech. 17. 796։
Ezech. 17. 797։
Ezech. 17. 798։
Ezech. 17. 799։
Ezech. 17. 800։
Ezech. 17. 801։
Ezech. 17. 802։
Ezech. 17. 803։
Ezech. 17. 804։
Ezech. 17. 805։
Ezech. 17. 806։
Ezech. 17. 807։
Ezech. 17. 808։
Ezech. 17. 809։
Ezech. 17. 810։
Ezech. 17. 811։
Ezech. 17. 812։
Ezech. 17. 813։
Ezech. 17. 814։
Ezech. 17. 815։
Ezech. 17. 816։
Ezech. 17. 817։
Ezech. 17. 818։
Ezech. 17. 819։
Ezech. 17. 820։
Ezech. 17. 821։
Ezech. 17. 822։
Ezech. 17. 823։
Ezech. 17. 824։
Ezech. 17. 825։
Ezech. 17. 826։
Ezech. 17. 827։
Ezech. 17. 828։
Ezech. 17. 829։
Ezech. 17. 830։
Ezech. 17. 831։
Ezech. 17. 832։
Ezech. 17. 833։
Ezech. 17. 834։
Ezech. 17. 835։
Ezech. 17. 836։
Ezech. 17. 837։
Ezech. 17. 838։
Ezech. 17. 839։
Ezech. 17. 840։
Ezech. 17. 841։
Ezech. 17. 842։
Ezech. 17. 843։
Ezech. 17. 844։
Ezech. 17. 845։
Ezech. 17. 846։
Ezech. 17. 847։
Ezech. 17. 848։
Ezech. 17. 849։
Ezech. 17. 850։
Ezech. 17. 851։
Ezech. 17. 852։
Ezech. 17. 853։
Ezech. 17. 854։
Ezech. 17. 855։
Ezech. 17. 856։
Ezech. 17. 857։
Ezech. 17. 858։
Ezech. 17. 859։
Ezech. 17. 860։
Ezech. 17. 861։
Ezech. 17. 862։
Ezech. 17. 863։
Ezech. 17. 864։
Ezech. 17. 865։
Ezech. 17. 866։
Ezech. 17. 867։
Ezech. 17. 868։
Ezech. 17. 869։
Ezech. 17. 870։
Ezech. 17. 871։
Ezech. 17. 872։
Ezech. 17. 873։
Ezech. 17. 874։
Ezech. 17. 875։
Ezech. 17. 876։
Ezech. 17. 877։
Ezech. 17. 878։
Ezech. 17. 879։
Ezech. 17. 880։
Ezech. 17. 881։
Ezech. 17. 882։
Ezech. 17. 883։
Ezech. 17. 884։
Ezech. 17. 885։
Ezech. 17. 886։
Ezech. 17. 887։
Ezech. 17. 888։
Ezech. 17. 889։
Ezech. 17. 890։
Ezech. 17. 891։
Ezech. 17. 892։
Ezech. 17. 893։
Ezech. 17. 894։
Ezech. 17. 895։
Ezech. 17. 896։
Ezech. 17. 897։
Ezech. 17. 898։
Ezech. 17. 899։
Ezech. 17. 900։
Ezech. 17. 901։
Ezech. 17. 902։
Ezech. 17. 903։
Ezech. 17. 904։
Ezech. 17. 905։
Ezech. 17. 906։
Ezech. 17. 907։
Ezech. 17. 908։
Ezech. 17. 909։
Ezech. 17. 910։
Ezech. 17. 911։
Ezech. 17. 912։
Ezech. 17. 913։
Ezech. 17. 914։
Ezech. 17. 915։
Ezech. 17. 916։
Ezech. 17. 917։
Ezech. 17. 918։
Ezech. 17. 919։
Ezech. 17. 920։
Ezech. 17. 921։
Ezech. 17. 922։
Ezech. 17. 923։
Ezech. 17. 924։
Ezech. 17. 925։
Ezech. 17. 926։
Ezech. 17. 927։
Ezech. 17. 928։
Ezech. 17. 929։
Ezech. 17. 930։
Ezech. 17. 931։
Ezech. 17. 932։
Ezech. 17. 933։
Ezech. 17. 934։
Ezech. 17. 935։
Ezech. 17. 936։
Ezech. 17. 937։
Ezech. 17. 938։
Ezech. 17. 939։
Ezech. 17. 940։
Ezech. 17. 941։
Ezech. 17. 942։
Ezech. 17. 943։
Ezech. 17. 944։
Ezech. 17. 945։
Ezech. 17. 946։
Ezech. 17. 947։
Ezech. 17. 948։
Ezech. 17. 949։
Ezech. 17. 950։
Ezech. 17. 951։
Ezech. 17. 952։
Ezech. 17. 953։
Ezech. 17. 954։
Ezech. 17. 955։
Ezech. 17. 956։
Ezech. 17. 957։
Ezech. 17. 958։
Ezech. 17. 959։
Ezech. 17. 960։
Ezech. 17. 961։
Ezech. 17. 962։
Ezech. 17. 963։
Ezech. 17. 964։
Ezech. 17. 965։
Ezech. 17. 966։
Ezech. 17. 967։
Ezech. 17. 968։
Ezech. 17. 969։
Ezech. 17. 970։
Ezech. 17. 971։
Ezech. 17. 972։
Ezech. 17. 973։
Ezech. 17. 974։
Ezech. 17. 975։
Ezech. 17. 976։
Ezech. 17. 977։
Ezech. 17. 978։
Ezech. 17. 979։
Ezech. 17. 980։
Ezech. 17. 981։
Ezech. 17. 982։
Ezech. 17. 983։
Ezech. 17. 984։
Ezech. 17. 985։
Ezech. 17. 986։
Ezech. 17. 987։
Ezech. 17. 988։
Ezech. 17. 989։
Ezech. 17. 990։
Ezech. 17. 991։
Ezech. 17. 992։
Ezech. 17. 993։
Ezech. 17. 994։
Ezech. 17. 995։
Ezech. 17. 996։
Ezech. 17. 997։
Ezech. 17. 998։
Ezech. 17. 999։
Ezech. 17. 1000։

29 Նէց։ Եւ քաղաքներ շինեց իրեն, ու շատ ոչխարներ ու արջառներ ստացաւ. վասն զի Աստուած խիստ շատ ստացուածք տուաւ ա-
30 նոր։ Եւ ա Եզեկիան Գիհոնին վերի ջրանցքը գոցեց, ու զանիկայ դէպ ի վար՝ Դաւիթի քաղաքին արևմտեան կողմը ուղղեց. ու Եզեկիա իր բոլոր գործքերուն մէջ յաջողութիւն դտաւ։
31 Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխանաց դեսպանները բ անոր խրկուեցան՝ երկրին մէջը եղած հրաշքը հարցընելու համար, Աստուած զանիկայ թողուց, գ որ փորձէ ու բոլոր ա-
նոր սրտին մէջ եղածը գիտնայ։
32 Ու Եզեկիային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բարեպաշտութիւնը՝ ահա Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին դ մարգարէութեան մէջ՝ Ե Ցուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն դրքին մէջ
33 գրուած է։ Ու Եզեկիա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու զանիկայ Դաւիթի որդւոյն պինտ բարձր գերեզմաններուն մէջը թաղեցին. և բոլոր Ցուդան ու Երուսաղէմի բնակիչները զ պատիւ ըրին անոր՝ իր մահուան առներ. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Մանասէն թագաւոր եղաւ։

ԳԼ· ԼԴ

1 Մանասէին չար վարմունքը։ 3 Անիկայ կռապաշտութիւնը կը հաստատէ, ու խրատ ընդունել չուզեր։ 11 Մանասէ Բաբելոն կը տարուի. 12 ու հոն Աստուծոյ աղօթելով՝ դերութենէ կ'ազատուի. ու կը դառնայ կռապաշտութիւնը կը կործանէ։ 18 Անոր գործքերը։ 20 Մանասէ մեռնելով Ամմն անոր տեղը կ'անցնի։ 21 Ամմնին չար վարմունքը ու իր ծառաներէն սպաննուիլը։ 25 Ժողովուրդը ան սպաննող մարդիկը կը մեռցընէն ու Յովսիան թագաւոր կ'ընեն։

Ն·ք·ԶԺ· 713

ը դ Թագ. իե· 12։

թ Եսա. իթ· 9, 11։

712

ժ դ Թագ. իե· 12։ Եսա. լԹ· 1։

ի Օր· բ· 2։

1 Ի՚անասէ տասներկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ։ Անոր մօրը անունը Եփսիբա էր։
2 Եւ անիկայ Տէրոջը խորհրդի որդւոյն առջևէն վռնտած ազգերուն գ գարշելի գործքերուն պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն բրաւ։
3 Ու անիկայ իր հօրը Եզեկիային ժ կործանած բարձր տեղութիւնները նորէն շինեց, ու Բահաղիմին սեղաններ կանգնեց, և Աստարովթի կուռքեր շինեց. ու Երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն բրաւ, և անոնց ծառայութիւն բրաւ. Ու սեղաններ շինեց
4 Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր թէ՝ Երմ անունս յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի
5 դնուայ։ Ու Տէրոջը տանը Երկու գաւիթներուն մէջ՝ երկինքի բոլոր

ե դ Թագ. իա· 1, ՃԺ։

գ Օր· ժբ· 9։ բ Մն· իբ· 3։

է դ Թագ. ժբ· 4։ Գլ· ւ· 14։ լա· 1։ լբ· 12։

ը Օր· ժգ· 21։

թ Օր· ժե· 3։

ի Օր· ժբ· 11։ դ Թագ. բ· 29։ Թ· 3։ Գլ· գ· 6։ ե· 16։

ժ Գլ· գ· 9։

զօրութիւններուն սեղանները շի-
6 նեց . Եւ անիկայ Ենովմի որդւոյն
Ձորին մէջը էիր որդիները կրակէ
անցուց , Բու գուշակութիւն ,
հմայութիւն և դիւթութիւն կ'ը-
նէր . և Բ վհուկներ ու նշանագէտ-
ներ ունէր . Ե Ցերոբ առջևը շատ
չարութիւն ըրաւ , ու զանիկայ
7 բարկացուց : Եւ էիր շինած քան-
դակեալ կուռքը Աստուծոյ տունը
դրաւ , որուն համար Աստուած՝
Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողո-
մոնին ըսեր էր . Իմ անունս Նաս
տանս մէջ , ու Իսրայէլի բոլոր ցե-
ղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան . Բ Եւ
Իսրայէլին ոտքը մէյմըն ալ պիտի
չշարժեմ աս երկրէն , որուն մէջ
ձեր հայրերը հաստատեցի . միայն
թէ անոնք զգուշութեամբ Ի գործ
դնեն ան բոլոր օրէնքը , կանոնները
ու դատաստանները՝ որոնք Մով-
սէսին ձեռքովը անոնց պատուիրե-
9 ցի : Բայց Մանասէ՝ Ցուդան ու
Երուսաղէմի բնակիչները պնպէս
մոլորցուց , որ Ցերոբ Իսրայէլի
որդւոցը առջևէն կորսնցուցած
ազգերէն աւելի չարութիւն ըրին :
10 Եւ Տէրը Մանասէին ու անոր ժո-
ղովուրդին խօսեցաւ . բայց ա-
նոնք մտիկ չրրին :
11 Բ Եւ Տէրը անոնց վրայ՝ Ասորես-
տանի թագաւորին զօրագլուխները
բերաւ . ու Մանասէն * կապերով
բռնեցին , և Ձանիկայ ուռնակապե-
րով կապեցին , ու Բաբիլոն տա-
12 րին : Ու անիկայ իր նեղութեան
ատենը՝ իր Տէր Աստուծոյն երեսը
խնդրեց , և իր հայրերուն Աստու-
ծոյն առջևը Ճմեծապէս խոնարհե-
13 ցաւ , Ու անոր աղօթք ըրաւ . և
Տէրը Ձանոր աղօթք ընդունեց , ու
աղաչանքը լսեց , ու զանիկայ Ե-
րուսաղէմ՝ իր թագաւորութեանը
դարձուց : Ան ատենը Մանասէ
Ճիմացաւ որ Եհովան է Աստուա-
14 ծը : Եւ ասկէ ետքը Դաւիթի
քաղաքին դուրսը՝ Գեհոնին ա-
րևմտեան կողմը հեղեղատին մէջ՝
ու մինչև Ձկանց դրանը բերանը մէկ
պարիսպ մը շինեց , Ոփաղն ալ
մէջը առնելով , ու զանիկայ շատ
բարձրացուց , և Ցուդայի բոլոր
պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ
15 զօրքի իշխաններ դրաւ : Ու Ձօ-
տար աստուածները ու կուռքը՝
Տէրոջը տունէն վերցուց , ու Տէ-
րոջը տանը լեռանը վրայ , ու Երու-
սաղէմի մէջ իր շինած բոլոր սե-
ղանները վերցուց , և քաղաքէն
16 դուրս նետեց : Ու Տէրոջը սեղա-
նը շինեց . և անոր վրայ խաղաղու-
թեան ու Շնորհակալութեան զո-
հեր մատուց . և Ցուդային պա-
տուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աս-
տուծոյն ծառայութիւն ընեն :
17 Ւ Սակայն ժողովուրդը տակաւին
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մա-
տուցանէին , Բայց միայն իրենց Տէր
Աստուծոյն :
18 Եւ Մանասէին մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու իր Աստուծոյն Ը-
նդ աղօթքը , ու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անունովը անոր խօ-
սող տեսանողներուն խօսքերը՝
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց Բբ-Ե մէջը Բբ-Ե
19 է : Ու անոր աղօթքը , և ըն-
դունելը , ու անոր բոլոր մեղքը ,
ու յանցանքը , և ան տեղերը՝
ուր որ իր դարձի գալէն ա-
ռաջ բարձր տեղեր շինեց , ու Ա-
տարովթի կուռքեր ու քանդակած
կուռքեր կանգնեց , ահա Հ ողային
ժամանակագրութեանը մէջ գը-
20 րուած է : Ե Եւ Մանասէ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ
իր տանը մէջ թաղեցին . և անոր
տեղը՝ անոր որդին Ամոնը թագա-
ւոր եղաւ :
21 Ամոն Ղբսանութերկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երկու տարի թա-
22 գաւորութիւն ըրաւ : Ու Տէրոջը
առջևը չարութիւն ըրաւ՝ իր հօր
Մանասէին րրածին պէս . և իր հօ-
րը Մանասէին շինած բոլոր կուռ-
քերուն՝ Ամոն զոհ մատուց , ու ա-
23 նոնց ծառայութիւն ըրաւ : Բայց
Տէրոջը առջևը չխոնարհեցաւ ,
Ի ինչպէս որ իր հայրը Մանասէն
խոնարհեր էր . Մանաւանդ աս Ա-
մոնը աւելի յանցանք գործեց :
24 Ե Եւ իր ծառաները դաւաճանու-
թիւն ըրին իրեն դէմ , ու զանիկայ
25 իր տանը մէջ մեռցուցին : Ու երկ-
րին ժողովուրդը՝ Ամոն թագաւո-
րին դէմ դաւաճանութիւն ընող-
ներուն ամէնը մեռցուցին . ու երկ-
րին ժողովուրդը անոր որդին Ցով-
սիան՝ անոր տեղը թագաւոր դրին :

ԳԼ . ԼԴ

1 Ցովսիային բարի թագաւորութիւնը : 3 Ա-
նիկայ կատարեալ գործերը : 8
Տաճարին նորոգութեանը ձեռք կը գարնէ :
14 Գիւտ կ'ընէ քահանան օրինաց գիրքը մը կը
գտնէ , ու Ցովսիա մարդ կը խրկէ Ողջոյն՝
որ անոր վրայով Տէրոջը հարցընէ : 23 Ող-
ջոյն կը մարգարէանայ թէ Երուսաղէմը պիտի
կործանուի , բայց չէ թէ Ցովսիային օրերը :
29 Ցովսիա ան օրինաց գիրքը հանդիսաւոր
ժողովքի մը մէջ կարդացընել տալով , Աստու-
ծոյ հետ նորէն ուխտ կ'ընէ :

1 Ցովսիա ութ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երեսունմէկ տարի
2 թագաւորեց : Եւ անիկայ Տէրոջը

Ն . Բ . Գ . 698
Ը ՂԱ . Ժ . 21 ։ Բ Օր . Ժ . 10 ։ Գ Թագ . Իդ . 10 ։ Գ Լ . Իր . 3 ։ Ե-
զեկ . Իդ . 37 ։ 39 ։
Ի Բ Օր . Ժ . 10 ։ 11 ։
Ա Գ Թագ . Ի ա . 6 ։
Բ Գ Թագ . Ի ա . 7 ։
Ը Սաղ . Ճը . 14 ։
Ի Գ Թագ . Ե . 10 ։
677
Ձ Բ Օր . Իը . 36 ։ Ցոր . ԼԳ . 8 ։
* Կ—Յ՝ կոբ-
թերով
Ե Սաղ . Ճէ . 10 ։ 11 ։
Հ ա Պետ . Ե . 6 ։
Յ ա Մն . Ե . 20 ։ Եզր . Բ . 23 ։
Ը Սաղ . Թ . 16 ։ Դան . Գ . 25 ։
Ե Գ Թագ . Ա . 33 ։
Յ ԳԼ . Իե . 3 ։
Յ ՀԻ 3 ։ 5 ։ 7 ։
Ն ՂԱ . Է . 12 ։
Ն . Բ . Գ . 677
Ը ՂԱ . Ժ . 34 ։ Ա Մակ . Ե . 22 ։
Ա Գ Թագ . Ի ա . 12 ։
Ը Գ Թագ . Ա . 9 ։
† Կ—Յ՝ տե-
սանողնե-
րուն
Ը Գ Թագ . Ի ա . 18 ։
Գ Գ Թագ . Ի ա . 19 ։ Ճ ։
Ե ՀԻՇ 12 ։
Ա Գ Թագ . Ի ա . 23 ։ 24 ։
641
Ա Գ Թագ . Իբ . 1 ։ Ճ ։

Ն·ք·գՀ· 677

634

Բ Գլ·ժե·2։

630

է գ Թագ· ժգ·2։

Ր Գլ·ԼԲ· 17, 22։

Ի Ղև·իզ· 30։ գ Թագ· իգ·4։

Ղ գ Թագ· իգ·4։

Ի՞ գ Թագ· ժգ·2։

*Կ՚ շուրջանակի անոնց տուները փընտռեց։

ը Ր Օր·թ· 21։

624

Ի գ Թագ· իր·3։

ժ Ցե՛ս գ Թագ·ժբ· 4, ճԸ.

†Եբբ.տուին,

առջևը ուղղութիւն բրաւ, ու իր հօրը Դաւիթին ճամբաներուն մէջը քալեց, ու աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։

3 Եւ իր թագաւորութեանը ու-թերորդ տարին՝ երրոր դեռ ինքը պատանի էր, Բ իր հօրը Դաւիթին Աստուածը խնդրել սկսաւ. ու երկոտասաներորդ տարին՝ է Ցուդան ու Երուսաղէմը՝ Ր բարձր տեղերէն, Աստարովթի կուռքերէն, և քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերէն

4 մաքրել սկսաւ։ Ի Եւ Բահաղիմի սեղանները անոր առջևը կործանեցին. ու անոնց վրայի արեգական կուռքերը կոտրտեց. և Աստարովթի կուռքերը, ու քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերը մանրեց ու փշրեց, Հու անոնց զոհ մատուցանողներուն գերեզմաններուն վը-

5 րայ ցանեց։ Եւ Բ քուրմերուն ոսկորները՝ անոնց սեղաններուն վրայ այրեց. ու Ցուդան ու Երուսաղէմ մաքրեց։

6 Եւ Մանասէի, ու Եփրեմի, ու Շմաւոնի քաղաքներուն մէջը՝ մինչև Նեփթաղիմ, *Ե անոնց բոլորտիքը եղած տեղուանքը նոյն բանը ըրաւ։

7 Ու սեղանները, և Աստարովթի կուռքերը կործանեց. ու Ը քանդակած կուռքերը մանրեց ու փշրեց, և Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ եղող բոլոր արեգական կուռքերը կոտրտեց, ու Երուսաղէմ դարձաւ։

624

8 Եւ Ի իր թագաւորութեանը տասնուութերորդ տարին, երբոր երկիրը ու էր տունը մաքրեց, Եսելիայի որդին Սափանը, ու քաղաքին իշխանը Մասսիան, ու Յովահազի որդին Յովաքը՝ յիշատակաց դպիրը խրկեց, որ իր Ցէր

9 Աստուծոյն տունը նորոգէն։ Եւ անոնք Քեղկիա քահանայապետին եկան. ու Ե Աստուծոյ տունը բերուած ստակը †առին, որն որ Ղեւտացիները՝ դրան պահապաններըը՝ Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն, և Իսրայէլի բոլոր մնացորդէն, ու բոլոր Ցուդայէն, ու Բենիամինէն, ու Երուսաղէմի բնակիչներէն ժողո-

10 վեր էին. Եւ Ցէրոյը տանը Ջ-ձին վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը տուին. անոնք ալ Ցէրոյը տանը մէջ գործող բանուորներուն տուին զանիկայ, տունը նորոգելու

11 ու շինելու համար, Ա.յսինքն՝ հիւսներուն ու շինողներուն տուին, որ Ցուդայի թագաւորներուն աւրած տունները շինելու համար՝ տաշուած քարեր, ու գերաններու համար՝

12 փայտեր ծախու առնեն։ Եւ անմարդիկները գործը հաւատարմու-

Ն·ք·գՀ· 624

թեամբ կը բանէին. ու Ջ-ձին վրայ տանելու համար անոնց վրայ կեցողները՝ Մերարիի որդիներէն՝ Ղևատացի Ցեթը ու Աբդիան, և Կահաթեանց որդիներէն՝ Զաքարիան ու Մեսուղամն էին. և ամ-Ղևատացիները՝ ամէնքն ալ երգող նուագարաններուն աղէկ տեղեակ

13 էին. Նաև բեռնակիրներուն ու ամէն տեսակ գործը բանողներուն վերակացուներն էին. Ի և դպիրները, ոստիկանները ու դռնապանները՝ Ղևատացիներէն էին։

14 Ու երբոր Ցէրոյը տունը բերուած ստակը կը հանէին, Քեղկիա քահանան Մովսէսին ձեռքովը գտաւ

15 Ն Ցէրոյը օրինաց գիրքը գտաւ. Ու Քեղկիա պատասխան տուաւ, ու Սափան դպիրին ըսաւ. Ցէրոյը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ. ու Քեղկիա ան գիրքը Սափանին տուաւ։

16 Եւ Սափան՝ գիրքը թագաւորին տարաւ, ու թագաւորին պատասխան բերաւ՝ ըսելով. Քու ծառաներդ իրենց յանձնուած բո-

17 լոր գործը կը կատարեն. Եւ Ցէրոյը տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին, ու զանիկայ վերակացուներուն ձեռքը՝ ու գործը բանողներուն ձեռքը տուին։ Եւ Սափան

18 դպիրը թագաւորին պատմեց, ու ըսաւ. Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ. ու Սափան անոր մէջէն թագաւորին առջևը

19 կարդաց։ Ու թագաւորը օրինաց խօսքերը լսածին պէս՝ իր հանդերձ-

20 ները պատռեց։ Եւ թագաւորը՝ Քեղկիային, ու Սափանի որդւոյն Ա.քիկամին, ու Միքայի որդւոյն Ե Աբդօնին, և Սափան դպիրին, ու թագաւորի ծառային՝ Ասայիային

21 պատուիրեց, ու ըսաւ. Գացէք ինծի համար, և Իսրայէլի ու Ցուդայի մնացորդներուն համար՝ գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Ցէրոյը հարցուցէք. վասն զի մեր հայրերը Ցէրոյը խօսքը չպահելնուն համար, և աս գրքին մէջը բոլոր գրուածները չկատարելնուն համար, մեր վրայ թափուած Ցէրո-

22 ջը բարկութիւնը մեծ է։ Ու Քեղկիա՝ ու թագաւորին մարդիկները՝ Ե Ասրայի որդւոյն Թեկուայի որդւոյն Սեղղում՝ հանդերձապետին կնկանը՝ Ողդա մարգարէին գացին. և անիկայ Երուսաղէմ՝ Մասենայի մէջ կը բնակէր. ու անոր հետ այնպէս խօսեցան։

23 Եւ անիկայ ըսաւ ասոնց. Իսրայէլին Ցէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեզ ինծի խրկող մարդուն

24 ըսէք. Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ընդ ես աս տեղիս ու անոր բնակիչնե-

ի գ Թագ· իր·8, ճ։

Ի գ Թագ· իր·12 Ի՚ը-ից Աքբոր։

ի գ Թագ· իր·14 Ի՚ը-ից Աբաս։

Ն · Ք · ՉՁ · 624

բուն վրայ չարիք պիտի բերեմ . զայնոնկ ան բոլոր անէծքները՝ որ Ցուդայի թագաւորին առջևը կարդացուած գրքին մէջը գրուած է .
25 Որովհետև զիս թողուցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացնեն . ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի թափի , ու պիտի չմարի ։ Բայց
26 Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ խրկող Ցուդայի թագաւորին ասանկ ըսէք . Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ յաղագս խօսքերուդ որ լսեցիր .
27 Որովհետև քու սիրտդ կակղացաւ , ու Աստուծոյ առջևը խոնարհեցար , երբոր աս տեղիս վրայ՝ ու անոր բնակչացը վրայ անոր ըսած խօսքերը լսեցիր , և իմ առջևս խոնարհեցար , ու հանդերձներդ պատռեցիր , ու իմ առջևս լացիր , ես ալ լսեցի , կ'ըսէ
28 Տէրը ։ Ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի անփոփուիս . և աս տեղիս վրայ ու անոր բնակչացը վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքներս՝ քու աչքերդ պիտի չտեսնեն ։ Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին ։
29 ¦ Եւ թագաւորը ղրկեց , ու Ցուդային ու Երուսաղէմին բոլոր
30 ծերերը ժողվեց ։ Եւ թագաւորը , ու Ցուդային բոլոր մարդիկները , ու Երուսաղէմին բնակիչները , և քահանաները , ու Ղեւտացիները , ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տունը ելան . և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը անոնց * առ-
31 ջևը կարդաց ։ Ու թագաւորը † իր տեղը ոտքի վրայ կայնեցաւ , ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ , որ անգրքին մէջը գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու համար՝ Տէրոջը ետևէն երթայ , և անոր պատուիրանքները , ու վկայութիւնները , ու կանոնները բոլոր սրտով ու բո-
32 լոր հոգիով պահէ ։ Ու Երուսաղէմի և Բենիամինի մէջ բոլոր գտնուողները կայնեցուց . ու Երուսաղէմի բնակիչները Աստուծոյ՝ իրենց հարցը Աստուծոյն ուխտին
33 պէս ըրին ։ Եւ Յովսիա Իսրայէլի որդուցը ամէն երկիրներէն ‡ բոլոր գարշութիւնները վերցուց . ու բոլոր Իսրայէլի մէջ գտնուողներուն՝ իրենց Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընել տուաւ . զանոր կէսօրը բոլոր օրերուն մէջ՝ իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն չխոտորեցան ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Յովսիա խիստ հանդիսաւոր զատիկ մը կ'ընէ ։ 20 Անիկայ փարաւոն Նեքաւովը գրգռելով՝ Մակեդովի մէջ կը սպանուի ։ 25 Յովսիային վրայ ըսուած ողբերը ։

Ն · Ք · ՉՁ · Իբր 623

1 Յովսիա Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը զատիկ ըրաւ . ու զատիկը՝ առաջին ամսուն ‖ չորեքտասա-
2 ներորդ օրը մորթեցին ։ Եւ քահանաները իրենց † պահպանութեանը վրայ կայնեցուց , ու ‡ զանոնք Տէրոջը տանը ծառայութիւնը ընել-
3 քաջալերեց ։ Եւ բոլոր Իսրայէլին § սորվեցնող՝ * Տէրոջը նուիրուած Ղեւտացիներուն ըսաւ . Ձեր տապանակը՝ Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին չինած տունը դրէք . † ձեր ուսերուն վրայ բեռ չըլլայ . * հիմա ձեր Տէր Աստուծոյն ու անոր ժողովուրդին Իսրայէլին ծառայե-
4 թիւն ըրէք . Եւ ձեր ազգատոհմ ներովը ու ձեր դասերովը ‡ Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթին գրածին պէս՝ § ու անոր որդւոյն Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաստ
5 եղէք ։ Եւ ձեր եղբայրներուն ժողովուրդին որդուցը տոհմերուն ու բոլմունքներուն համեմատ , ու Ղեւտացւոց ազգատոհմերուն բաժանմունքներուն համեմատ՝ ‖ սրբա-
6 րանին մէջը կայնեցէք ։ Եւ զատիկը մորթեցէք , ու † սրբուեցէք , ու ‡ ձեր եղբայրներուն համար պատրաստեցէք , որ անոնք Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը ըսած խօսքին
7 պէս ընեն ։ Եւ Յովսիա § բոլոր հոն գտնուող ժողովուրդին որդուցը՝ հօտերէն երսուն հազար գառն ու այծի ձագ պարգևեց . ամէնն ալ զատկի համար . նաև իրեք հազար արջառ . ասոնք թագաւորին ստա-
8 ցուածքէն էին ։ Իշխաններն ալ՝ ժողովուրդին , քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ յօժարութեամբ պարգև տուին . Աստուծոյ տանը իշխանները՝ Քեղկիա , Զաքարիա ու Յեհիէլ՝ զատկի համար՝ երկու հազար վեց հարիւր ‖ , ու իրեք հարիւր արջառ քահանաներուն
9 տուին ։ Եւ Քոնոնիա , ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթանայէլ , ու Ղեւտացւոց իշխանները՝ Ասաբիա , Յեհիէլ և Յովզաբադ՝ զատկի համար՝ Ղեւտացիներուն հինգ հազար ‖ ու հինգ հարիւր արջառ պարգևեցին ։
10 Եւ պաշտօնը պատրաստուեցաւ . ու թագաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները † իրենց կարգին համեմատ , ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն համեմատ կայնեցան .
11 Եւ զատիկը կը մորթէին , ու քա-

* Եբր . առջևներուն
† գ Թագ · ԺԱ · 14 ։ Իգ · 3 ։ Գլ · Ջ · 13 ։
‡ գ Թագ · ԺԱ · 5 ։
Ա Երեմ · Գ · 10 ։
¦ գ Թագ · Իգ · 1 , ԽԱ ։
‖ գ Թագ · Իգ · 21 , 22 ։
‖ Եզ · Ժբ · 6 ։ Եզր · Ջ · 19 ։
† Գլ · Իգ · 18 ։ Եզր · Ջ · 18 ։
‡ Գլ · Իթ · 5 , 11 ։
§ Օր · ԼԳ · 10 ։ Գլ · Լ · 22 ։ Մաղ · Բ · 7 ։
* Գլ · Ե · 7 ։ Ես Մն · Իգ · 26 ։
† Մն · Իգ · Իգ , Իս , Իզ ։
‡ Գլ · Բ · 14 ։
§ Մաղ · Ճկ · 1 ։
‖ Գլ · Իթ · 5 , 15 ։ Լ · 3 , 15 ։ Եզր · Ջ · 20 ։
§ Գլ · Լ · 24 ։
‖ Եզր · Ջ · 18 ։

Ն·Ք·ԴԲ· Իրր 623

Հանանները անոնց ձեռքէն –րէ–ն –ՒԼ–՝ ի կը սրակէին . իսկ Ղևտա–

12 ցիները Մոաբեր կը հանէին , Եւ ողջակէզ ըլ–լ– Մոաբը կը զատէին , ու զանոնք ժողովուրդին որդւոցը ազգատոհմներուն համեմատ կը բաժնէին , որ Տէրոջը մատուցանեն՝

Ղև·գ·3 ՝ Մովսէսին գրքին մէջը գրուածին պէս . արջառներուն ալասանկ ։ը–

Նեհ·ժր·8, 9 ; ր Օր·ժգ·7 ; Ղա Թագ·ր· 13, 14, 15 ։

13 նէն ։ Եւ ի զատիկը ըստ սովորու–թեան կրակով խորովելին . բայց նուիրուած բաները Ղևեթացիներով , սաներով ու տապակներով եփ–ցին , ու շուտով բաժնեցին ղ–նոնք

14 բոլոր ժողովուրդին որդւոցը ։ Եւ իրենց ու քահանայից համար՝ ետ–քը պատրաստեցին . քանզի Ահա–րոնի որդիքը՝ քահանաները՝ մին–չև գիշերը ողջակէզները ու ճար–պերը մատուցանելու ը–ղ–ի էին . ուստի Ղևտացիները իրենց հա–մար և Ահարոնի որդւոցը քահա–նաներուն համար պատրաստեցին ։

15 Իսկ Ասափի որդիքը երգեցողնե–րը՝ ի Դաւիթին , ու Ասափին ու Եմանին , և թագաւորական տեսանող Իդիթունին պատուի–րածին համեմատ իրենց տեղը՝ ու դռնապանները ի ամէն մէկ դուռը ։–յներ էին . պէտք չեղաւ որ ի–րենց պաշտօնէն զատուին . վասն զի անոնց համար անոնց եղբայրները Ղևտացիները կը պատրաստէին ։

16 Եւ Ցովսիա թագաւորին հրամա–յածին պէս՝ ան օրը Տէրոջը ամէն պաշտօնը կարգի գրուեցաւ , զա–տիկը ընելու ու ողջակէզները Տէ–րոջը սեղանին վրայ մատուցանե–լու համար ։ Եւ ան ատենը՝ հռ գտնուող Իսրայէլի որդիքը՝ զա–տիկը ու բաղարջակերաց տօնը

Նեհ·ժր· 15 ; ժգ·6 ; Գև·ւ·21 ։

18 եօթը օր ըրին ։ Եւ Սամուէլ մար–գարէին օրերէն ի վեր՝ Իսրայէլի մէջ ասոր պէս զատիկ մը չեղաւ . ու Ցովսիային , ու քահանանե–րուն , ու Ղևտացիներուն , և բոլոր հռ գտնուող Ցուդային , ու Իսրա–յէլին , ու Երուսաղէմի բնակչացը ըրած զատկին պէս՝ Իսրայէլի բոլոր

Ղդ Թագ· իգ·22, 23 ։

19 թագաւորները ըրած չէին ։ Ան զատիկը Ցովսիայի թագաւորու–թեանը տասնուութերորդ տարին եղաւ ։

20 Ւ Ան ամէն բաներէն ետքը՝ ու Ցովսիային՝ տաճարին ։–ր–ը–ո–Ր–ի–ն–ը հաստատելէն ետքը , Եգիպ–տոսի Նեքաւով թագաւորը՝ Եփ–րատին քովը Քարքամիս ։–ղ–ի դէմ պատերազմելու ելաւ . ու Ցովսիա զանիկայ դիմաւորելու

21 դնաց ։ Իսկ անիկայ դեսպաններ խրկեց անոր՝ ու ըսաւ . Ո՛վ Ցու–դայի թագաւոր՝ դուն ինծի հետ

610

Ղդ Թագ՝· իգ·29 ։ Եր–բնմ· խզ· 2 ։

ինչ ։–ր–ի ունիս . ։– այսօր քեզի դէմ Ել–ի չեմ , հապա ինծի հետ պատերազմ ընող տանը դէմ . ու Աստուած ինծի հրամայեց որ շու–տով ընեմ . իմ հետս եղող Աս–տուածմէն ետ կեցիր , որ քեզ չկոր–

22 սընցընէ ։ Բայց Ցովսիա իր երեսը անկէ չդարձուց , հապա անոր հետ պատերազմելու *համար "իր հա–դուստը փոխեց" , ու մոիկ չըրաւ Նեքաւովին խօսքը՝ որ Աստուծոյ բերնէն էր , ու Մակեդդովի հովիտը

23 պատերազմելու գնաց ։ Եւ ա–ղեղնաւորները Ցովսիա թագաւորը նետով զարկին , ու թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ . Ձիս վերցու–ցէք –ւէ . վասն զի սաստիկ Ն վի–

24 րաւորուեցայ ։ Դ Եւ իր ծառանե–րը զանիկայ կառքէն հանեցին , ու իր երկրորդ կառքը հնծցընելով՝ Երուսաղէմ տարին . և անիկայ մեռաւ , ու իր հարցը գերեզմաննե–րուն մէջը թաղուեցաւ . և Ներոլոր Ցուդան ու Երուսաղէմը Ցովսիա–

25 յին վրայ սուգ ըրին ։ Ու Երեմիա՝ –Ցովսիային վրայ ողբ ըսաւ . ու *բոլոր երգեցողները արք և կա–նայք՝ մինչև ասօր իրենց ողբե–րուն մէջ Ցովսիան կը յիշեն . ու զանոնք ԷրէԼ–սովորութիւնը Իս–րայէլի մէջ մտցուցին . և ահա ող–բերուն մէջը գրուած են ։

26 Եւ Ցովսիային մնացորդ պատ–մութիւնը , ու անոր՝ Տէրոջը օ–րէնքին մէջ գրուածին համեմատ՝

27 ը–ի բարեգործութիւնը , Եւ անոր առաջին ու վերջին պատմութի–ւնը՝ ահա Իսրայէլի ու Ցուդայի թագաւորներուն գրքին մէջը գը–րուած է ։

Ն·Ք·ԴԲ· 610

Ղդ Թագ· իգ·30 ։

Կ–ի՛· փոխեց ։

Ղդ Թագ· իր·30 ։

Ղդ Թագ· իր·34 ։

Ղդ Թագ· իգ·30 ։

Ես Զաք·ժր· 11 ։

–Ողբ·գ· 20 ։

–Տես Պատ, թ·23 ։

ԳԼ·ԼԶ

1 Ցովաքազ իր հօրը տեղը կը յաջորդէ . իսկ Փարաւն Նեքաւով զանիկայ աթոռէն վար առնելով՝ Եգիպտոս կը տանի իր հետը ։ 5 Ցովակիմ չարութիւն կ'ընէ Տէրոջը առջևը , ու կապուած Բաբիլոն կը տարուի ։ 9 Ցով–քին անոր տեղը յաջորդելով՝ չար վարմունք կ'ունենայ , ու Բաբիլոն կը տարուի ։ 11 Սե–դեկիա անոր տեղը կ'անցնի ու չար վարմունք կ'ունենայ . մարգարէները կ'անարգէ , ու Նաբուգոդոնոսորին դէմ կ'ապստամբի ։ 14 Երուսաղէմ՝ քահանաներուն ու ժողովուրդին մեղացը պատճառով՝ բոլորովին կը կործա–նուի ։ 22 Կիւրոսին հրովարտակը ։

1 Ու –երկրին ժողովուրդը Ցովսիա–յին որդին Ցովաքազը առին , և զանիկայ իր հօրը տեղը՝ Երուսա–

Ղդ Թագ· իգ·30, ։

2 ղեմի մէջ թագաւոր դրին ։ Ցո–վաքազ քսանուիրեք տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երու–սաղեմի մէջ իրեք ամիս թագաւո–

3 րութիւն ըրաւ ։ Ու Եգիպտոսի թագաւորը զանիկայ Երուսաղեմի մէջ –ր–ի վար առաւ , ու երկրին

Ն · Ք · ԳՁ
610

վրայ Հարիւր տաղանդ արծաթ՝ ու մէկ տաղանդ ոսկի Հարկ դրաւ ։
4 Ու Եգիպտոսի Թագաւորը՝ անոր եղբայրը Եղիակիմը Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ Թագաւոր դրաւ , և անոր անունը Յովակիմի փոխեց . ու Նեքաւով՝ անոր եղբայրը Յովաքազը առաւ՝ ու Եգիպտոս տարաւ ։

Բ Դ Թագ · Իդ · 36 , 37 ։

5 Յովակիմ Էքսանուհինգ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ իր Տէր Աստուծոյն

Է Դ Թագ · Իդ · 1 ։

607

Ը Ամբ · ա · 6 ։

606

6 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Էնոր վրայ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը ելաւ , ու Էզանիկայ Բաբիլոն տանելու Համար՝

Ի Տես Դ Թագ · Իդ · 6 ։ Երեմ · Իբ · 18 , 19 ։ Եզ · 30 ։

7 մար՝ ոտնակապերով կապեց ։ Ընե Նաբուգոդոնոսոր՝ Տէրոջը տանը անօթներէն ՚՚՚ , ՚՚ Բաբիլոն տարաւ . ու զանոնք Բաբիլոն իր

Ա Դ Թագ · Իդ · 13 ։ Դան · ա · 1 , 2 ։ Բ · 2 ։

8 տաճարին մէջը դրաւ ։ Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած գարշութիւնները , և անոր վրայ գտնուածը՝ ահա Իսրայէլի ու Յուդայի Թագաւորներուն գրքին մէջը գրուած են . ու անոր տեղը՝ անոր որդին Յովաքիմ Թագաւոր եղաւ ։

Ի Ա Մն · գ · 16 Ա՚ՏՏՈՒՆ Յէքոնիա ։

599

9 Յովաքին Էփտնուութը տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս ու տասը օր Թագաւորեց . և անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։

Ը Դ Թագ · Իդ · 8 ։

Բ Դ Թագ · Իդ · 10-17 ։ Ժ Դան · ա · 1 · 2 , Ե · 2 ։

10 Ու հետևեալ տարին՝ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը ղրկեց , ու զանիկայ Տէրոջը տաճարին պատուական սպասներովը Բաբիլոն բերել տուաւ . և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ՝ Էանոր հօրը եղբայրը Սեդեկիան Թագաւոր դրաւ ։

Ի Դ Թագ · Իդ · 17 ։ Ա Երեմ · Լե · 1 ։

Ի Դ Թագ · Իդ · 18 ։ Երեմ · ծբ · 1 , ՃԼ ։

11 Սեդեկիա Էքսանուէկ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի

Ժ Երեմ · ծբ · 3 ։ Եզեկ · Ժէ · 15 , 18 ։

593

12 Թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ անիկայ իր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրաւ . ու Տէրոջը բերնէն Իռոդ Երեմիա մարգարէին

Ժ Երեմ · ծբ · 3 ։ Եզեկ · Ժէ · 15 , 18 ։

593

13 առջևը չխոնարհեցաւ . Ու Ժնաև ապստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորէն , որ անոր երդումը բնել տուեր էր Աստուծոյ ՚՚ռոռ անունովը , և Իր պարանոցը խստացուց ու իր սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն չդառնայ ։

Ի Դ Թագ · Ժէ · 14 ։

14 Քահանաներուն բոլոր իշխանները ու ժողովուրդն ալ՝ ազգերուն բոլոր գարշութիւններուն հետևելով՝ խիստ շատ անօրէնութիւններ ըրին , ու Տէրոջը Երուսաղէմի մէջ

Ն · Ք · ԳՁ · 593

15 սրբած տունը պղծեցին ։ Եւ Նոյնց Հայրերուն Տէր Աստուածը՝ իր ժողովուրդին ու իր բնակարանին խնայելուն համար , իր պատգամաւորներուն ձեռքովը՝ *մեծ փութով՚՚ ՚՚ղրկեց ։

Ա Երեմ · ե · 12 , 13 ։

16 Իսկ Նոյնք Աստուծոյ Իսրայէլ պատգամաւորները կ՚անարգէին , Նանոր խօսքերը կ՚արհամարհէին , ու Նանոր մարգարէները ծաղր կ՚ընէին . մինչև որ Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ , անանկ որ՝ ալ

Ա Ընակ · ա · 25 , 30 ։

17 բժշկութիւն չմնաց ։ Եւ Նանոնց վրայ Քաղդէացւոց Թագաւորը հանեց . անիկայ ալ Նանոնց երիտասարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռցուց . ու երիտասարդին ու կոյսին , ծերին ու ալեւորին չխնայեց . ամէնն ալ Տէրը

Ե Երեմ · լբ · 3 ։ լբ · 6 ։ Ա Սամ · իգ · 34 ։

Զ Ա Սադ · Ին · 1 ։ Ա Թ · 5 ։

590

18 անոր ձեռքը մատնեց ։ Եւ Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ անօթները , ու Տէրոջը տանը գանձերը , և Թագաւորին ու անոր իշխաններուն գանձերը՝ ամէնն ալ

Ա Ա Օր · իբ · 49 ։ Դ Թագ · իե · 1 , Ճ ։ Եզր · Թ · 7 ։

588

19 Բաբիլոն տարաւ ։ ՚Եւ Աստուծոյ տունը այրեցին , ու Երուսաղէմին պարիսպը փլցուցին , ու անոր ամէն պալատները կրակով այրեցին , ու բոլոր զեղեցիկ բաները աւերեցին ։

Է Սադ · Ին · 20 ։ Ա Թ · 2 , 3 ։

Է Դ Թագ · իե · 13 , Ճ ։

20 Եւ Նսուրէն փախած մնացորդները՝ Բաբիլոն դերի տարաւ . ու մինչև Պարսից Թագաւորութեանը հաստատուիլը , Նանոր՝ և անոր որ-

Ը Դ Թագ · իե · 9 ։ Սադ · Ին · 6 , 7 ։ Ա Թ · 1 , 7 ։

21 դուցը ծառաներ եղան . Որպէս զի Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը կատարուի , մինչև որ երկիրը ՚իր շաբաթները վայելէ ։ Իր աւերմանը բոլոր օրերը ՚շաբաթ պահեց , մինչև եօթանասուն տարին լմննալը ։

Է Դ Թագ · իե · 11 ։

Ը Երեմ · իե · 7 ։

Է Երեմ · իե · 9 , 11 , 12 ։ Ի Ղ · 6 , 7 ։ Ա Թ · 10 ։

Ը Ղև · Ի Ղ · 34 · 35 · 43 ։ Դան · Թ · 2 ։

Ը Ղև · իե · 4 , 5 ։

536

22 Ա Պարսից Կիւրոս Թագաւորին առջև տարին՝ ՚Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը †կատարուելու Համար՚՚ , Տէրը Պարսից Կիւրոս Թագաւորին Հոգին արթընցուց . ու անիկայ իր բոլոր Թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև հրովարտակ դրեց՝ ըսելով .

Ա Եզր · ա · 1 ։ Ը Երեմ · իե · 12 , 13 ։ Իթ · 10 ։ Լդ · 10 , 11 , 14 ։

† Կ՚՝ կատարուելուն պէս ,

Բ Ես · խդ · 28 ։

23 Ա Այսպէս կ՚ըսէ Կիւրոս՝ Պարսից Թագաւորը . Երկնից Ենովայ Աստուածը երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները ինծի տուաւ . ու անիկայ ինծի պատուիրեց , որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն մը շինեմ ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է , իր Ենովայ Աստուածը իր հետը ըլլայ , ու ելլէ ։

Ա Եզր · ա · 2 , 3 ։

ԳԻՐՔ ԵԶՐԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 536

1 Կիւրոսին հրամանը տաճարին շինութեանը համար ։ 5 Ժողովուրդը կը պատրաստուի Հրէաստան դառնալու ։ 7 Կիւրոս թագաւորը տաճարին անօթները Սասբասարին կը յանձնէ ։

1 Յե՛ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին՝ – Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը * կատարուելու համար՝ , Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց . ։ ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսելով .

– բ Մն · լզ · 22 , 23 ։ Եզրաս · ա · 1 , 2 ։ * կ՚ըսէ՝ կատարուելուն պէս ։

2 Այսպէս կ՚ըսէ Կիւրոս Պարսից թագաւորը . Երկինից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինձի տուաւ . ու անիկայ ։ ինձի պատուիրեց , որ Ցուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն

Բ Օ · խզ · 28 ։ Ես · 1 , 13 ։

3 մը շինեմ ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է , իր Աստուածը իր հետը ըլլայ , ու Ցուդայի Երուսաղէմը ելլէ , և Իսրայէլի Եհովայ Աստուածն՝ ան Երուսաղէմի մէջ եղող Տ Աստուծոյն տունը

Տ Դան · ը · 26 ։

4 շինէ ։ Ու անոր քաղաքացիները՝ այսինքն բոլոր մնացորդները՝ իրենց պանդխտութեանը տեղէն՝ արծաթով , ոսկիով , ստացուածքով ու անասուններով՝ անոր օգնութիւն ընեն , Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տանը համար ազատ կամաւոր ընծաներէն ՝ի զատ ։

5 Ան տունը Ցուդայի ու Բենիամինի տոհմերուն իշխանները , և քահանաները ու Ղեւտացիները ոտք ելան ան բոլոր մարդիկներուն հետ , որոնց հոգին Ա Աստուած արթընցուցեր էր , որ ելլեն ու երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը շինեն ։

Ա Փիլ · բ · 13 ։

6 Նեն ։ Ու անոնց բոլորտիքը եղողներուն ամէնը բոլոր կամաւոր ընծաներէն ՝ի զատ՝ արծաթէ աման ներով , ոսկիով , ստացուածքով , ու անասուններով , և պատուական պարգևներով անոնց † օգնութիւն ըրին " ։

† Եզր · ձեռքերը ուժովացուցին ։

7 Ղեւ Կիւրոս թագաւորը Տէրոջը տանը անօթները հանեց , Ա որոնք Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն հանելով՝ իր աստուծոյն տունը

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 536

8 դրեր էր . Պարսից Կիւրոս թագաւորը զանոնք Միթրիդատ գանձապետին ձեռքովը հանել տուաւ , ու զանոնք համրանքով Ցուդայի Սասբասար նախարարին յանձնեց ։

Եզ Ա · ը · 14 ։

9 Նեց ։ Եւ ասոնց թիւը . երսուն ոսկեղէն կոնք , հազար արծաթեղէն կոնք , քսանուինը դանակ ,

10 նակ , երսուն ոսկեղէն տաշտ , ու չորս հարիւր տասը արծաթէ տաշտ՝ երկրորդ կարգէն , և հազարաւոր

11 ուրիշ անօթներ ։ Բոլոր ոսկիէ ու արծաթէ ամանները հինգ հազար չորս հարիւր էին ։ Ասոնց ամէնը Սասբասար՝ Բաբիլոնի գերութենէն Երուսաղէմ ելլողներուն հետը հանեց ։

ԳԼ · Բ

1 Գերութենէ դարձող ժողովուրդին , 36 քահանաներուն , 40 Ղեւտացիներուն , 43 Նաթանայիմներուն , 55 և Սողոմոնի ծառաներուն որդւոցը թիւը . 62 Նաև ան քահանաներուն՝ որոնք չէին կրնար իրենց ազգաշամարը գրանել ։ 64 Բոլոր ժողովքին գումարը իրենց ստացուածներովը ։ 68 Անոնց ընծաները ։

1 Յե՛ – Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոն տարած գերիներէն ելլող Բ գաւառի բնակիչները ասոնք էին , որոնք Երուսաղէմը ու Ցուդան գարձան , ամէն

– Ղեմ. է · 6 , ա ։

Բ դ Թագ · իգ · 14 , 15 , 16 ։ իե · 11 ։ բ Մն · լզ · 20 ։

2 մէկը իր քաղաքը . Ու Զօրաբաբելին , Յեսուին , Նէեմիային , Ե Սարայիային , Հռէէղիային , Մուրթքէին , Բաղասանին , Մասփարին , Բագուէին , Հռեհումին , ՚ի Բանայային հետը եկան ։ Եւ ՚ի Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը թիւ

Ե Ղեմ. է · 7 ։ Ա զարիա ։

3 ւը . Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար

4 հարիւր եօթանասունեւերկու . Սափատիայի որդիքը՝ իրեք հարիւր եօ

5 թանասունեւերկու . Արահի որդիքը՝ Թ եօթը հարիւր եօթանասուն

Թ Ցես Նէեմ · է · 10 ։

6 ուհինգ . Ի Փահաթ Մովաբի որդիքը՝ Յեսուի ՚՚ Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազար ութը հարիւր տա

Ի Նէեմ · է · 11 ։

7 սուերկու . Եղամի որդիքը՝ հազար

8 երկու հարիւր յիսունուչորս . Զաթուի որդիքը՝ ինը հարիւր քառ

9 սունուհինգ . Զաքքայի որդիքը՝

10 եօթը հարիւր վաթսուն . Բանիի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու

Ը Նէեմ · է · 15 ։ Ադոնիկամի ։

11 երկու . Բեբայիի որդիքը՝ վեց հա-

Ն · ք · ՁԲ · Իսր 536

12 բիւր քսանուիրեք · Ազգադի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր քսան-
13 ուերկու · Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց
14 հարիւր վաթսունուվեց · Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար չիսունու-
15 վեց · Ադինի որդիքը՝ չորս հարիւր
16 չիսունուչորս · Ատերի որդիքը՝ Ե-
17 զեկիային իննսունուութը · Բե-
սէիի որդիքը՝ իրեք հարիւր քսան-
Է Նէեմ. է. 24 Ի՚ը---ի Ուրիփ ։ 18 ուիրեք · Է Ցորայի որդիքը՝ հա-
19 բիւր տասուերկու · Հասումի որդիքը՝ երկու հարիւր քսանուիրեք ·
Ը Նէեմ · է 25 Ի՚ը---ի Գաբաւոն ։ 20 Ը Գաբերի որդիքը՝ իննսունուհինգ ·
21 Բեթլէհեմի որդիքը՝ հարիւր քսան-
22 ուիրեք · Նետոփայի մարդիկը՝
23 չիսունուվեց · Անաթովթի մար-
24 դիկը՝ հարիւր քսանուութը · Ա-
զմաթի որդիքը՝ քառսունուեր-
25 կու · Կարիաթարիմի , Կեփիրայի ու Բերովթի որդիքը՝ եօթը հա-
26 բիւր քառսունուիրեք · Ռամայի ու Գաբայի որդիքը՝ վեց հարիւր
27 քսանուվեց · Մաքմասի մարդիկը՝
28 հարիւր քսանուերկու · Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քը-
29 սանուիրեք · Նաբաւի որդիքը՝ չի-
30 սունուերկու · Մակեբիսի որդիքը՝
Բ Ցէս հմր 7 ։ 31 հարիւր չիսունուվեց · Միւս Բե-
զամին որդիքը՝ հազար երկու հա-
32 բիւր չիսունուչորս · Հարիմի որդի-
33 քը՝ իրեք հարիւր քսան · Ղոմզի , Ադիդի ու Ովնովէ որդիքը՝ եօթը
34 հարիւր քսանուհինգ · Երիքովէ որդիքը՝ իրեք հարիւր քառսուն-
35 ուհինգ · Սենասայի որդիքը իրեք հազար վեց հարիւր երսուն ։
36 Քահանաները՝ Ցեսուէ տունէն՝ Ի Ցեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
Ե Մն · իդ · 7 ։ 37 եօթանասունուիրեք · Իմմերի որ-
Է Մն · իգ · 14 ։ դիքը՝ հազար չիսունուերկու ·
Ը Մն · թ · 12 ։ 38 Ը Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու
Թ Մն · իգ · 8 ։ 39 հարիւր քառսունուեօթը · Ի Հա-
րիմի որդիքը՝ հազար տասնուեօթն
էին ։
40 Ղեւտացիները՝ Ովդուիայի որդիներէն՝ Ցեսուէ ու Կադմիէլի որդի-
քը՝ եօթանասունուչորս էին ։
41 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝ հարիւր քսանուութն էին ։
42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սէղ-
ղումի որդիքը , Ատերի որդիքը , Ցեղմոնի որդիքը , Ակկուբի որդի-
քը , Ատիտայի որդիքը , Սուբայի որդիքը՝ ամէնը հարիւր երսունու-
ինն էին ։
Ժ Մն · թ · 2 ։ 43 Ժ Նաթանայիմները ---ն էին · Սիհայի որդիքը Ասուփայի որդի-
44 քը , Ցաբաւոթի որդիքը , Կերոսի որդիքը , Սիհայի որդիքը , Փագոնի
45 որդիքը , Ղաբանայի որդիքը , Ա-
գաբայի որդիքը , Ակկուբի որդի-
46 քը , Ագաբի որդիքը , Սալամէի
47 որդիքը , Անանի որդիքը , Գեդ-
դելի որդիքը՝ Գահարի որդիքը ,
Ն · ք · ՁԲ · Իսր 536
48 Ռէզայիայի որդիքը , Ռասինի որդիքը , Նեկոդայի որդիքը , Գա-
49 զամի որդիքը , Ոզայի որդիքը , Փասէի որդիքը , Բասիի որդիքը ,
50 Ասենայի որդիքը , Մովանիմի որ-
51 դիքը , Նեփուսիմի որդիքը , Բակբոկի որդիքը , Ակուփայի որդիքը ,
52 Արուրի որդիքը , Ի Բասաղոթի որդիքը , Մէհիդայի որդիքը , Արսայի
Ի Նէեմ. է. 54 ։
53 որդիքը , Բարկոսի որդիքը , Սիսարայի որդիքը , Թամայի որդի-
54 քը , Նեսիայի որդիքը , Ատիփայի
55 որդիքը · Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը , Սոփերաթի որդիքը , Ժ Փարեդայի որդի-
Զգեցադ. Թ. 21 ։
Ժ Նէեմ. է. 57 ։
56 քը , Ցեղայի որդիքը , Դերկոնի
57 որդիքը , Գեդդելի որդիքը , Սափատիայի որդիքը , Ատտիլի որդիքը , Փաքարաթ ասեբայիմի որդի-
58 քը , Ամիի որդիքը · Բոլոր Ի Նաթանայիմները՝ ու Ի Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ իրեք հարիւր
Ղ Նէեմ. է. 59 Ի՚ը---ի Ամն ։
ննսունուերկու էին ։
Ցես · Թ · 21 , 27 ։ ա Մն · Թ · 2 ։
59 Ու Թելմելայէն , Թելարսայէն , Քերուբէն , Ադդանէն -- Իմմերէն ելլողները ասոնք էին , և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլին ըլլալին
Զգեցադ. Թ. 21 ։
Յ Նէեմ. է. 61 Ի՚ը---ի Ադդան ։
60 ցուցընելու կարող չեղան · Դաղայիայի որդիքը , Ցուբիայի որդիքը -- Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
61 հարիւր չիսունուերկու · Եւ քահանայից որդիներէն՝ Աբաիայի որդիքը , Ակկուսի որդիքը , Բերզելէի որդիքը , որ Ի Գաղաադացի Բերզելէին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունովը կոչուե-
Ն Բ Թագ · ԺԷ · 27 ։
62 ցաւ · Ասոնք իրենց ազգաբանութեան դիրքը փնտռեցին , բայց չկրցան գտնել · Ու անմաքուր սեպուելով՝ քահանայութենէ արդի-
Ղ Թես · գ · 10 ։
63 լուեցան · Եւ * Աթարսաթան ա-
Ցես Նէեմ. ը · 9 ։
* Կ՚ ըսէ կառավարիչը
նոնց ըսաւ · Մինչև որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ , անոնք Ամենասուրբ բաներէն չուտեն ։
Ել · իբ · 30 ։ Թես · իէ · 21 ։
64 Հրոլոր ժողովքը մէկտեղ՝ քառսունուերկու հազար իրեք հարիւր
Դ Ղ · իր · 2 , 10 , 15 , 16 ։
65 վաթսուն հոգի էր · Բայ ի անոնց ծառաներէն ու աղախիններէն , որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր
Ղ Նէեմ. է · 66 ։
երսունուեօթն էին · ու անոնց մէջը երկու հարիւր այր և կին երգե-
66 ցողներ կային ։ Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսունուվեց , ջորիները երկու հարիւր քառսունուհինգ ,
67 Ուղտերը չորս հարիւր երսունուհինգ , -- էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին ։
68 Եւ տոհմերու իշխաններէն -- ոմանք՝ երբոր երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը գացին , Աստուծոյ
-- Նէեմ. է · 70 ։

տանը կամաւոր ընծաները տուին, որ զանիկայ իր * տեղը հաստատեն։
69 Անոնք իրենց կարողութեանը չափ՝ վաթսունհազարմէկ հաղար դրամ ոսկի, ու հինգ հազար մնաս արծաթ, ու հարիւր քահանայական պատմուճան տուին։ 70 Դանէին ու Եհէ քահանաները, ու Ղեւտացիները, ու ժողովուրդէն ոմանք, երգեցողները, դռնապանները և նաթանայիմները՝ իրենց քաղաքներուն մէջը, ու բոլոր Իսրայէլը իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան։

ԳԼ · Գ

1 Սեղանը կը կանգնուի։ 4 Զոհերը սոսկ կը մատուցին։ 7 Գործաւորները կը պարտաւորուին։ 8 Ցաւարին հիմնադրութիւնը մեծ ուրախութիւնով ու լացով կ'ըլլայ։

1 Ու երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջն էին. ու ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Երուսաղէմի մէջ ժողովեցան։ 2 Եւ Յովսեդեկեան Յեսուն, ու անոր քահանայ եղբայրները, և Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը ու անոր եղբայրները կեան, ու Իսրայէլի Աստուծոյն սեղանը շինեցին, որ անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն, ինչպէս որ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը 3 գրուած է։ Ու սեղանը իր տեղը շինեցին. վասն զի անկից երկիրներուն ժողովուրդներէն կը վախնային. և անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցին, Առաւօտեան ու երեկոյ 4 կեան ողջակէզները։ Եւ տաղաւարահարաց տօնը Գրուածքին պէս կատարեցին. ու ամէն օրուան ողջակէզները իրենց թուովը օրէ օր 5 հրամայուածքին պէս Յոյժ։ Եւ անկէ ետքը ընծանվիրեալ ողջակէզը, ու Տէրոջը ամէն սուրբ տօներուն ազատ ընծաները Յոյժ. նաև ան կամաւոր ընծաները՝ որ ամէն մարդ յօժար սրտով Տէրոջը կը մատուցանէր 6 նէր։ Եօթներորդ ամսուն առաջին օրէն՝ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանելու սկսան. բայց Տէրոջը տաճարին հիմը դրուած չէր։ 7 Եւ քարահատներուն ու հիւսներուն ստակ, ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց Ուտելիք ու խմելիք ու եղ տուին, որ Լիբանանէն ծովով եղևնափայտեր Ցոպպէ բերեն, ինչպէս որ Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն տուեր էր։

8 Եւ անոնց Երուսաղէմ՝ Աստուծոյ տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ, Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը, ու Յովսեդեկեան Յեսուն, և անոնց միւս եղբայրները քահանաները ու Ղեւտացիները, ու գերութենէ բոլոր եբուսաղէմ դարձողները՝ սկսան Լեւիներ սկսան, և քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիները Տէրոջը տանը գործքին վրայ վերակացու 9 դրին։ Ու Եշուա, և անոր որդիքը ու եղբայրները, և Կադմիէլ, ու անոր որդիքը, Յուդայի որդիքը, Ենադադի որդիքը, անոնց որդիքը ու եղբայրները՝ Ղեւտացիները՝ գործաւորներուն վրայ վերակացութիւն ընելու ելան մէկ մարդու մը պէս։

10 Ու երբոր ճարտարապետները Տէրոջը տաճարին հիմը դրին, քահանաները իրենց զգեստները հագած՝ փողերով՝ ու Ղեւտացիները Ասափի որդիքը ծնծղաներով՝ Տէրը օրհնելու համար կայնեցուցին, Իսրայէլի Դաւիթ թագաւորին կարգադրութեանը համեմատ. 11 Եւ փոփոխակի կ'երգէին՝ Տէրոջմէ գոհանալով ու Որ չնորհակալութիւն մատուցանելով՝ Ինչու որ բարի է, Քանի որ անոր ողորմութիւնը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է. ու բոլոր ժողովուրդը մեծ ձայն աղաղակելով՝ Տէրը օրհնեցին, Տէրոջը տանը հիմը դրուելուն համար։

12 Եւ քահանաներէն, ու Ղեւտացիներէն, ու տոհմերու իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով՝ Տէրոջ առջի տունը տեսած էին, երբոր իրենց աչքին առջևը աս տանը հիմը դրուեցաւ, մեծ ձայնով լացին, ու շատերը էրէց ուրախութենէն ձայներնին վերցնելով 13 աղաղակեցին. Ու ժողովուրդը՝ ուրախութեան աղաղակին ձայնը ու բազմութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել. վասն զի բազմութիւնը մեծ ցնծութեան ձայնով կ'աղաղակէր. ու ձայնը նին մինչև հեռու տեղուանք կը լսուէր։

ԳԼ · Դ

1 Թշնամիները՝ տաճարին շինութեանը մէջ Հրէից հետ մասնակից ըլլալու չընդունուելնուն համար, կը լանան որ ան շինութիւնը խափանեն։ 7 Արտաշեսին նամակ կը գրեն։ 17 Արտաշեսին խրկած հրովարտակը։ 23 Շինութիւնը կը խափանուի։

1 Ու Յուդայի ու Բենիամինի թշնամիները երբոր լսեցին որ գերութենէ եկողները Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տաճարը կը շինեն, 2 Զօրաբաբէլին ու նահապետներուն մօտեցան, ու անոնց ըսին. Կինք ձեզի հետ շինենք. քանզի մենք

ն · ք · գճ · իրբ 536

* կ՛ — Ի կացութեանը մէջ

- ա Մն · իգ · 20։ Ես · գ · 16, 17։ Նէեմ. է · 73։

ն · ք · գճ · 535

Ա Մն · իգ · 24 · 27։

Ի Գէ · բ · 40։

‡ կ՛ Ովդուիայի · տես գէ · բ · 40։

Ե Մն · ժգ · 5 · 6 · 42։

ՙ ա Մն · գ · 31 · ժգ · 4 · իե · 1։ Հել. ժե · 21 · բ Մն · է · 3։ Նէեմ. ժբ · 24։ Յ ա Մն · ժգ · 34 · Սաղ · ճէդ · 1։ Ը ա Մն · ժգ · 41 · Երեմ. ԼԴ · 11։

ՙ Տես Ընգ · բ · 3։

- Տես Հմր 7—9։

‖ Եբր. գերութեան որդեք

- Ընգ · ա · 1 · բ · 2։ Զաք · գ · 1։

Բ Պատ. ա · 12։ Ղեւ · գ · 27։

‡ բ Օր · ժբ · 5։

† կ՛ — Ի կացութեանը մէջ

Բ Թագ. իբ · 3 · 4։

Ի Նէեմ. բ · 14 · 17։ Զաք · ժգ · 16 · 17։

Ղեւ · իգ · 16։ Ի Թագ. իթ · 12 · ՚։

Ը Եզ · իթ · 38։ Թագ. իբ · 3 · 11 · 19 · 26 · իթ · 2 · 8 · 13։

Ր գ Թագ. ե · 6 · 9 · բ Մն · բ · 10 · Գործ · ժբ · 20։

Ժբ Մն · բ · 16։ Գործ · թ · 36։

է Գէ · գ · 3։

535

Ն·Ք·ՂԸ· Իրբ 678

Բ դ Թագ· ԺԷ, 24, 32, 33 ։ ԺԹ· 37 ։ Հմր 10 ։

† Նէեմ· բ· 20 ։

† Գ Գր· ա·1, 2, 3 ։

Ե Գր· գ·3 ։ 534

529

522

* Կ՚Քազդէարէն

Ղ Ցէս դ Թագ· ԺԷ· 30, 31 ։

Իրբ 678

522

ՆՔՂ· 522

Ե Գր· է·24 ։ † Ք-ՂԸ· ազբ

–Լ ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը ինդրենք , ու մեզ հոս բերող Ի-
սորեստանի Ասորեան Թագաւորին օրերէն ՚ի վեր՝ անոր ղօհ կը մա-
3 տուցանենք ։ Բայց Զօրաբաբէլը , ու Յեսուն , ու Իսրայէլի միւս նա-
հապետները անոնց ըսին . † Ձվայ-
լեր ձեզի ու մեզի որ Դիւրէ մեր Աս-
տուածոյն տուն շինենք . Հապա Իս-
րայէլի Տէր Աստուածոյն տունը մի-
նակ մենք պիտի շինենք , ինչպէս
† որ † Պարսից Թագաւորը՝ Կիւրոս
4 Թագաւորը մեզի հրամայեց ։ Եւ
Է ան երկրին ժողովուրդը՝ Յուդայի
ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցը-
նէին , ու զանոնք՝ շինելէն կը խա-
5 փանէին ։ Եւ անոնց խորհուրդը
խափանելու համար՝ վարձքով ա-
նոնց դէմ խորհրդականներ բռնե-
ցին , Պարսից Կիւրոս Թագաւորին
բոլոր օրերը , ու մինչև Պարսից
Դարեհ Թագաւորին Թագաւորու-
6 Թեանը ժամանակը ։ Եւ Ասուե-
րոսին Թագաւորութեան առեն՝
անոր Թագաւորութեանը սկիզբը՝
Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակչաց
դէմ ամբաստանութեան դիր գրե-
ցին ։
7 Եւ Արտաշէսին օրերը՝ Բեսե-
ղամ , Միթրիդատ , Տաբէէլ , ու
ասոնց ուրիշ ընկերները՝ Պարսից
Արտաշէս Թագաւորին գրեցին . ու
նամակին գիրը * Ասորերէն գրուած
էր , ու մեկնութիւնը * Ասորերէն
8 էր ։ Հռէում հրամանատարը , ու
Սամսայ դպիրը՝ Երուսաղէմի դէմ
ասս կերպով նամակ մը գրեցին Ար-
տաշէս Թագաւորին ։
9 Ան առենը Հռէում հրամանա-
տարը , ու Սամսայ դպիրը , և ա-
նոնց ուրիշ ընկերները՝ Դինացիք ,
Ափարսաթաքացիք , Տարփաղե-
ցիք , Ափերսացիք , Արքուեցիք ,
Բաբիլոնացիք , Շուշանացիք , Դա-
10 ւեցիք , Եղամացիք , Եւ միւսած
ազգերը՝ որոնք մեծ ու պատուական
Ասենափարը փոխադրեց ու Սամա-
րիայի քաղաքներուն մէջը բնակե-
ցուց , ու մկալները՝ որ Գետին
ասդիի կողմը կը գտնուին , և այ-
11 լըն ։ Ա է ան նամակին օրինակը՝
որ Արտաշէս Թագաւորին խրկե-
ցին ։

Գետին ասդիի կողմը բնակող
12 քու ծառաներդ , և այլն ։ Թագա-
ւորիդ յայտնի ըլլայ , որ մեր կող-
մանէ մեզի վեր եկող Հրէաները Ե-
րուսաղէմ եկան , ու պարիսպներ
կանգնելով , ու հիմեր ձգելով՝ ան
ապստամբ ու անիրաւ քաղաքը կը
13 շինեն ։ Հիմա Թագաւորիդ յայտնի
ըլլայ , որ եթէ աս քաղաքը նորէն
շինուի , ու անոր պարիսպները
կանգնուին , անոնք Է հարկ՝ տուրք
ու մաքս պիտի չտան . և աս պատ-
ճառով Թագաւորներուն վնաս
14 տուած պիտի ըլլաս ։ Ու մեր †ռո-
ճիկը պալատէն ըլլալուն համար՝
մեզի չվայլեր որ Թագաւորին վնասը
տեսնենք . անոր համար –– Նմ-Լը
խրկեցինք , ու Թագաւորիդ իմա-
15 ցուցինք , Որ քու հայրերուդ յի-
շատակաց գրքին մէջը փնտռուի ,
որ ան յիշատակաց գրքին մէջը
գտնես ու իմանաս Թէ ան քաղաքը
ապստամբ՝ և Թագաւորներուն և
գաւառներուն վնասակար քաղաք
մը եղած է , և Թէ հին ատենը ա-
նոր մէջ դաւաճանութիւն բրած
են , ու անոր համար աս քաղաքը
16 կործանուեր է ։ Մենք Թագաւո-
րիդ կ՚իմացընենք՝ որ եթէ աս քա-
ղաքը շինուի , ու անոր պարիսպ-
ները հաստատուին , աս պատճա-
ռով Գետին ասդիի կողմը բաժին
պիտի չունենաս ։
17 Ի-Ի Թագաւորը՝ Հռէում հրա-
մանատարին , և Սամսայ դպիրին ,
ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց
ընացած ընկերներուն , ու Գետին
անդիի կողմը եղող ընացածնե-
րուն՝ հրովարտակ խրկեց –– Խօս-
18 բով ։
Ողջոյն , և այլն . Մեզի խրկած
նամակնիդ՝ իմ առջև յայտնապէս
19 կարդացուեցաւ . Ու ես հրաման
ըրի , ու փնտռեցին , և գտան որ՝
ան քաղաքը հին ատենէն ՚ի վեր
Թագաւորներու դէմ դրեր է , ու
անոր մէջը ապստամբութիւն ու
20 դաւաճանութիւն եղեր է ։ Ու Ե-
րուսաղէմի մէջ զօրաւոր Թագա-
ւորներ եղած են , որ բոլոր Գետին
Բանդիի կողմը եղողներուն վրայ կը
տիրէին . ու անոնց՝ հարկ , տուրք
ու մաքս կը տրուէր ։
21 Հիմա պատուէր տուէք՝ որ ան
մարդիկները արգիլեն . ու աս քա-
ղաքը չշինուի , մինչև որ իմ կող-
մանէս մէկ հրովարտակ մը տրուի ։
22 Եւ զգոյշ եղէք որ աս բանիս ան-
հոգութիւն չընէք . չրլայ որ չա-
րութիւնը շատնայ , ու Թագաւոր-
ներուն վնաս տան ։
23 Ու երբոր Արտաշէս Թագաւորին
նամակին օրինակը՝ Հռէումին ու
Սամսայ դպիրին , և անոնց ընկեր-
ներուն առջևը կարդացուեցաւ ,
արտորնօք Երուսաղէմ գացին Հր-
էաներուն , և զանոնք բռնու-
24 Թեամբ դիւրեցուցին ։ Ան 520
առենը Երուսաղէմ եղող Աստու-
ծոյ տանը գործը արգիլուեցաւ .
ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագա-
ւորին Թագաւորութեանը երկրորդ
տարին արգիլուած մնաց ։

Ն·Ք·ԳՓ· 520

ԳԼ · Ե

1 Զօրաբարէլ ու Ցեսու՝ Ընդհէն ու Զաբադ բիայէն յորդորուելով՝ տաճարին շինութիւնը յառաջ կը տանին ։ 3 Թաթանայի ու Սաթրարզան չեն կրնար Հրեաները արգիլել ։ 6 Անոնք՝ Դարեհ Թագաւորին նամակ կը գրեն Հրէից դէմ ։

1 Ու – Անգէ մարգարէն , ու Ադդովի
– Անգ· ա· 1·
որդին Զաբարիա մարգարէն՝ Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը
Ք Զաբ · ա · 1 ·
մարգարէութիւն ըրին Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ եղող Հրեանե-
2 րուն ։ Ան ատենը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը , ու Յովսեդեկեան
Ք ԳԼ · գ · 2 ·
Ցեսուն ելան , ու Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը շինելու սկսան . և Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետը ըլլալով՝ անոնց օգնութիւն կ՚ընէին ։
3 Ան ատենը Եփրա- գետին այդ կողմի իշխանը Թաթանային , ու
Ր Էզր 6 · ԳԼ · գ · 6 ·
Սաթրարզանը՝ իրենց ընկերները անոնց եկան , և այսպէս ը-
Ս Էզր 9 ·
սին . Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք , ու աս պա-
Ձ Էզր 10 ·
4 րիսպները կանգնէք ։ Ուն ատենը անոնց ըսինք թէ աս շէնքը շինող մարդիկներուն անունները ինչ է-
Ս Ցես գլ· է· 6·28· Սաղ· լգ · 18 ·
5 ին ։ Բայց Աստուծոյ աչքը Հրէից ծերերուն վրայ էր . ու զանոնք չարգիլեցին , մինչև որ բանը Դա-
Ը ԳԼ · գ · 6 ·
րեհին հասնի , ու անկէ ետս բանիս համար հրովարտակ բերել տան ։

519

6 Ան է ան նամակին օրինակը որ Գետին այդիի կողմի իշխանը Թա-
Ր ԳԼ · գ · 9 ·
թանային , ու Սաթրարզանը , ու Գետին այդիի կողմը եղող Բա-
նոնց ընկերները Ափարսաքայիք՝
7 Դարեհ Թագաւորին խրկեցին . Եւ իրենց անոր խրկած նամակին մէջը այսպէս գրուած էր .

Դարեհ Թագաւորին շատ բարև ։
8 Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ , որ Հրէաստանի գաւառը՝ մեծ Աստու-
Ծոյն տունը գացինք . ու անիկայ մեծ քարերով կը շինուի , և անոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուի . ու գործքը շուտով կը բանուի , ու
9 անոնց ձեռքովը կը յաջողուի ։ Եւ ան ծերերուն հարցուցինք , ու ա-
Բ Էզր 3 · 4 ·
նոնց այսպէս ըսինք . Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շի-
նէք , ու աս պարիսպները կանգ-
10 նէք ։ Ու քեզի իմացընելու համար՝ անոնց անուններն ալ հար-
ցուցինք , որ անոնց առաջնորդ եղող մարդոց անունները գիտ գր-
11 րենք ։ Եւ անոնք մեզի այսպէս պատասխան տուին ու ըսին . Մենք երկնից ու երկրի Աստուծոյն ծա-
ռաներն ենք . ու շատ տարիներէ առաջ շինուած տունը կը շինենք , որ զանիկայ Իսրայէլին մէկ մեծ

Ն·Ք·ԳՓ· 519

Ե Դ Թագ · ԻԳ · 2 · ԻԵ · 8 · 9 · 11 ·
թագաւորը շինեց ետու լմընցուց ։
12 Բայց Մեր հայրերը՝ երկինքին Աստուածը բարկացընելնուն համար , զանոնք Բաբիլոնի Թագաւորին՝ Քաղդեացի Նաբուգոդոնոսորին
Ե ԳԼ · ա · 1 ·
ձեռքը մատնեց . ան ալ աս տունը աւրեց , ու ժողովուրդը Բաբիլոն
536
13 գերի տարաւ ։ Բայց Բաբիլոնի Կիւրոս Թագաւորին առջի տարիին՝ Կիւրոս Թագաւորը աս Աստուծոյ տունը շինելու հրաման
14 տուաւ ։ Եւ Աստուծոյ տանը ոսկեղէն ու արծաթեղէն անօթներն
Է ԳԼ · ա · 7 · Ը · ԺԵ · 5 ·
ալ՝ որոնք Նաբուգոդոնոսոր՝ Երուսաղէմի տաճարէն հանելով , Բաբիլոնի տաճարը տարեր էր , Կիւրոս Թագաւորը Բաբիլոնի տաճարէն հանեց , ու Սասբասար անունով մէկու մը յանձնեց , որն որ
Ա Անգ · ա · 14 · Բ · 2 · 21 ·
15 նախարար ըրաւ , Ու անոր ըսաւ . Աս անօթները առ , գնա զանոնք Երուսաղէմ եղող տաճարը տար . ու Աստուծոյ տունը իր տեղը շի-
16 նուի ։ Ան ատենը Սասբասար եկաւ , ու Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը հիմը դնեց . և ան
Յ ԳԼ · գ · 8 · 10 ·
ատենէն մինչև հիմա կը շինուի ,
17 Բայց չէ լմընցած ։ Ու հիմա թէ որ Թագաւորը կը հաճի , հոն Բա-
Ղ ԳԼ · Ը · 15 ·
բիլոն եղող Թագաւորին գանձատանը մէջ փնտռուի , թէ արդեօք Կիւրոս Թագաւորը հրաման տուեր է որ Երուսաղէմի մէջ աս Աստուծոյ տունը շինուի . ու Թագաւորը աս բանիս վրայով իր կամքը մեզի
Ե ԳԼ · Ը · 1 · 2 ·
* հասկըցընէ ։

ԳԼ · Զ

1 Դարեհ Թագաւորը Կիւրոսին հրովարտակը գտնելով՝ նոր հրովարտակ մը կը խրկէ շինութիւնը յառաջ տանելու համար ։ 13 Թշնամիներուն օգնութեամբը և մարգարէներուն աոաջնորդութեամբը տաճարը կը լմընայ ։ 16 Նաւակատեաց 19 ու զատիկն ասոր կը կատարուի ։

1 Ին ատենը Դարեհ Թագաւորը
519
հրաման բրաւ . ու հոն Բաբիլո-
– ԳԼ · Ե · 17 ·
նի – դիւանին մէջը փնտռեցին , ուր
2 որ գանձերը կը պահուէին ։ Եւ Մարաց գաւառին մէջը եղող Եկ-
Ք Ա Եզր · Ա Եսթ
բատանայի պալատին մէջ տոմս մը գտնուեցաւ , որուն մէջ աս կեր-
պով գրուած յիշատակարան մը կար ։
3 Կիւրոս Թագաւորին առջի տարին , Կիւրոս Թագաւորը՝ Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը համար հրաման տուաւ , որ ան տունը շինուի , ուր որ զոհ կը մատուցանեն . և անոր հիմերը ամուր ըլլան . անոր բարձրութիւնը վաթսուն կանդուն , ու լայնութիւնը
4 վաթսուն կանդուն , Երեք կարգ մեծ քարերէ , ու մէկ կարգ նոր
Բ Դ Թագ · Գ · 36 ·

ՆԿՔ 519

փայտե ըլլայ , ու անոր ծախքը
5 թագաւորին տունէն տուր ։ Եւ
Նաբուգոդոնոսորին Երուսաղէմի
տաճարէն հանած ու Բաբիլոն բե-
րած՝ † Աստուծոյ տանը ոսկեղէն
ու արծաթեղէն անօթներն ալ ետ
տուրին , ու Երուսաղէմ եղող տա-
ճարը՝ իրենց տեղը տարուին ու
Աստուծոյ տունը դրուին ։
6 Ե՛ս՝ Հիմա՝ Գետին անդիի կողմի
իշխանը Թաթանայի , Սաթրա-
բուզան , ու Գետին անդիի կողմը
եղող անոնց ընկերները Ափարսա-
7 քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք . Ա՛ս
Աստուծոյ տանը գործքը թող
տուէք . Հրէից նախարարը ու Հը-
րէից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
8 թող իր տեղը շինեն ։ Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ †Ի՛նչ-որ թէ
Հրէից ծերերուն ինչ պիտի ընէք
աս Աստուծոյ տանը շինութեանը
համար , —այինքն արքունի գանձէն՝
Գետին անդիի կողմէն †հարկէն՝ ան մարդիկներուն ծախքը
չուտով տրուի , որ արգելք մը չու-
9 նենան ։ Եւ անոնց ինչ որ պէտք
ըլլայ , թէ զուարակներ , թէ խո-
յեր և թէ գառներ՝ երկնից Աստու-
ծոյն ողջակէզներու համար , Նա՛-
ցորէն , աղ , գինի ու եղ՝ ամէն օր
անոնց տրուի անպակաս , Երուսա-
ղէմի մէջ եղող քահանաներուն
10 խօսքովը , †որ երկնից Աստուծոյն
անուշահոտ զոհեր մատուցանեն , և
Թագաւորին ու անոր որդւոցը
11 կենացը համար աղօթք ընեն ։ Ու
ես կը հրամայեմ որ՝ ով որ աս
խօսքիս դէմ կենայ , անոր տունէն
փայտ մը քակելով տնկեն , ու ան
մարդը անոր վրայ գամուի . †ու աս
բանիս համար անոր տունը աղբա-
12 նոց ըլլայ ։ Եւ ան Աստուածը՝ որ
իր †անունը հոն դրեր է , թող կոր-
ծանէ ամէն թագաւորը ու ժողո-
վուրդը , որ ձեռք կ'երկնցընէ —
հրամանիս դէմ կենալու , —ու Երու-
սաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը
աւերելու ։ Ես Դարեհս աս հրամա-
նը ըրի , թող շուտով †ի գործ
դրուի ։
13 Անատենը Գետին անդիի կողմի
իշխանը Թաթանայիին , Սաթրա-
բուզանը , և անոնց ընկերները՝
Դարեհ Թագաւորին խրկած հրա-
14 մանը շուտով կատարեցին ։ †Եւ
Հրէից ծերերը կը շինէին , ու կը
յաջողէին , Անդէ մարգարէին ու
Ադդովի որդւոյն Զաքարիայիին
մարգարէութիւնովը . ու անոնք՝
Իսրայէլի Աստուծոյն հրամանովը ,
և Պարսից †Կիւրոս , ու †Դարեհ ,
ու †Արտաչէս Թագաւորին հրա-
15 մանովը շինեցին լմնցուցին ։ Եւ աս

ՆԿՔ 515

տունը՝ Ադար ամսուն երրորդ օրը՝
Դարեհ Թագաւորին Թագաւորու-
թեանը վեցերորդ տարին լմնցաւ ։
16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահա-
նաները , ու Ղեւտացիները , ու միւս
գերութենէ ելլողները՝ ուրախու-
թեամբ †Աստուծոյ տանը նուա-
17 կատիքը րրին ։ Եւ Աստուծոյ տա-
նը նուակատիքին համար՝ հարիւր
զուարակ , երկու հարիւր խոյ , չորս
հարիւր գառն , ու բոլոր Իսրայէլին
մեղքի պատարագ ըլլալու համար՝
Իսրայէլի ցեղերուն թուովը՝ այծե-
րէն տասներկու նոխազ †մատու-
18 ցին ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Աստու-
ծոյ սպասաւորութեանը վրայ՝ քա-
հանաները իրենց †կարգերուն մէջ
ու Ղեւտացիները իրենց †դասերուն
մէջ կայնեցուցին , †ինչպէս որ
Մովսէսին գրքին մէջը գրուած է ։
19 Ու գերութենէ ելլողները՝ Ղեւտա-
ցին առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
20 զատիկը րրին . Քանզի քահանա-
ները ու Ղեւտացիները †մէկտեղ
սրբուեցան , —ամէնքն ալ մա-
քուր եղան . ու բոլոր գերութենէ
ելլողներուն համար , և իրենց եղ-
բարցը քահանաներուն համար , ու
իրենց համար †զատիկը մորթեցին .
21 Ու գերութենէ գարձող Իսրայէլի
որդիքը , ու Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուածը փնտռելու համար անոնց
հետ †միանալու , որ †ան երկրին ազգերուն
պղծութենէն զատուեր էին՝ ամէնն
22 ալ կերան ։ Եւ †նաեթը օր բազար-
ջակերաց տօնը կատարեցին ուրա-
խութեամբ . վասն զի Տէրը զանոնք
ուրախացուց . ու †Ասորեստանի
Թագաւորին †սիրտը անոնց դար-
ձուց , որ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Ա-
ստուծոյն տանը գործին մէջ անոնց
ձեռքը ուժովցընէ ։

ԳԼ · Է

1 Եզրաս Երուսաղէմ կ'երթայ , 11 Արտաչէս
Թագաւորէն մարդասիրական հրովարտակ մը
ձեռքը ունենալով ։ 27 Եզրաս աս իրեն եղած
ընծորհին համար՝ Տէրը կ'օրհնէ ։

1 Ե՛տ աս բաներէն ետքը՝ Պարսից
Թագաւորին †Արտաչէսին Թա-
գաւորութեանը ատենը՝ Եզրաս՝
†Սարայիայի որդին , †ո՛ր Ազա-
րիայի որդին , †ո՛ր Քեղկիայի որ-
2 դին , Ո՛ր Սեղդումի որդին , †ո՛ր
Սադովկի որդին , †ո՛ր Ա՛քի-
3 տովբի որդին , Ո՛ր Ամարիայի
որդին , †ո՛ր Ազարիայի որդին , †ո՛ր
4 Մարիոթի որդին , Ո՛ր Զա-
բիայի որդին , †ո՛ր Ոզիի որդին ,
5 †ո՛ր Բոկկիի որդին , Ո՛ր Ափի-
սուայի որդին , †ո՛ր Փենէհեսի
որդին , †ո՛ր Եղհազարի որդին , †ո՛ր
—Մեծ քահանայիին Ահարոնին որ-

457
—Նեհեմ. բ · 1 ։
բ—Մն · ջ · 14 ։

6 դին էր, Ա՛ս Եզրասը Բաբիլոնէն ե-
լա՛ւ. ու անիկայ Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուծոյն տուած Մովսէսին †օրի-
նացը արագագիր դպիրն էր. ու
Տէր Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր
վրայ ըլլալուն համար՝ ամէն խընդ-
րածը թագաւորը անոր կու տար։
7 Եւ Արտաշէս թագաւորին եօթ-
ներորդ տարին՝ Իսրայէլի որդի-
ներէն, քահանաներէն, ու Ղե՛ւ-
տացիներէն, ու երգեցողներէն, և
դռնապաններէն, ու Նաթինա-
յիմներէն Երուսաղէմ ելան։
8 Եւ անիկայ հինգերորդ ամսուն
մէջ՝ թագաւորին եօթներորդ
9 տարին՝ Երուսաղէմ եկաւ. քան-
զի առաջին ամսուն առաջին օրը՝
Բաբիլոնէն ելլելու սկսաւ. ու
Աստուծոյ բարի ձեռքը անոր
վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամսուն
առաջին օրը՝ Երուսաղէմ եկաւ։
10 Վասն զի Եզրաս իր սիրտը պատ-
րաստեց՝ որ Տէրոջը օրէնքը փնտ-
րտէ, ու կատարէ, ու Իսրայէլի
մէջ †օրէնք ու դատաստան սորվե-
ցընէ։
11 Եւ ասիկայ է ան նամակին օրի-
նակը՝ որն որ Արտաշէս թագաւորը
տուաւ Եզրաս քահանային ու դպի-
րին, որ Տէրոջը Իսրայէլին տ՛՛՛՛
պատուիրանաց և օրինաց խօսքե-
րուն դրիչն էր։
12 †Թագաւորաց թագաւորը Ար-
տաշէս՝ Եզրաս քահանային՝ երկնից
Աստուծոյն օրինացը կատարեալ
13 գրչին, և այլն։ Հրաման կու տամ
որ՝ իմ թագաւորութեանս մէջը ե-
ղող Իսրայէլի ժողովուրդէն, ու
անոր քահանաներէն, ու Ղեւտա-
ցիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը Ե-
րուսաղէմ ելլել ուզողները քեզի
14 հետ ելլեն. Վասն զի տ՛՛՛՛ թա-
գաւորին ու անոր եօթը խորհր-
դականներուն կողմանէ կը խրա-
կուիս, որ քու ձեռքդ եղող քու
Աստուծոյդ օրէնքովը ճշդան ու
15 Երուսաղէմը քննես, Եւ տանիս
ան արծաթը ու ոսկին, որն որ
թագաւորը ու անոր խորհրդական-
ները՝ իրենց կամքովը ընծայ տուին
Իսրայէլի Աստուծոյն՝ †որուն բնա-
կութիւնը Երուսաղէմի մէջ է.
16 †Նաև Բաբիլոնի բոլոր դաշտին
մէջը գտած բոլոր արծաթդ ու ոս-
կիդ, որն որ ժողովուրդը ու քա-
հանաները Երուսաղէմի մէջ եղող
իրենց Աստուծոյն տանը համար՝
կամաւոր ընծայի պէս պիտի մա-
17 տուցանեն, Որ ան ստակով անյա-
պաղ՝ զուարակներ, խոյեր, դառ-
ներ, ու անոնց հացի ընծաները ու
թափելու նուէրները ծախու առ-
նես, ու զանոնք Երուսաղէմ ե-
ղող ձեր Աստուծոյն տանը սեղա-
18 նին վրայ մատուցանես. Եւ ինձ-
ցած արծաթով ու ոսկիով՝ քեզի
ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատ-
շաճ կ'երևնայ ընել, ձեր Աստու-
19 ծոյն կամացը համեմատ ընէք։ Եւ
ան անօթները, որ քու Աստուծոյդ
տանը պաշտօնին համար՝ քեզի տր-
ուեցան, Երուսաղէմի Աս-
20 տուծոյն առջևը դո՛ր յանձնէ։ Եւ
ուրիշ ինչ որ քու Աստուծոյդ տա-
նը համար պէտք ըլլայ, որ քեզի կր
վայլէ տալ, զանիկայ թագաւորին
21 գանձատունէն տաս։ Ու ես՝ Ար-
տաշէս թագաւորս՝ յԻ՛՛՛՛

Ն·Ք·ԳՔ· 457

ԳԼ· Ը

1 Եզրասին ընկերները՝ որոնք Բաբիլոնէն եւ դարձան ։ 15 Եզրաս՝ Ադդովին մարդ կը խրկէ , անկէ տաճարին համար պաշտօնեաներ ուղելով · 21 ծոմ կը պահէ · 24 գանձերը քահանայից պահպանութեանը կը յանձնէ ։ 31 Անավայէն Երուսաղէմ կու գան ։ 33 Գանձերը տաճարին մէջը կը կշռուին ։ 36 Թագաւորին հրովարտակը իշխաններուն կը յանձնուի ։

1 Ա֊ Արտաշէս թագաւորին թագաւորութեանը առնէն՝ ինձի հետ Բաբիլոնէն ելլողներուն տոհմապետները , ու համրանքը ասոնք
2 են ։ Փենհէսի որդիներէն՝ Գերսոն , Իթամարի որդիներէն՝ Դանիէլ , Դաւիթի որդիներէն՝ Քատ֊
3 տուս , Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Զաքարիա , ու անոր հետ հարիւր յիսուն էրիկ
4 մարդ համրուեցան · Փահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Զարհայի որդին Եղհովէնայի , ու անոր հետ երկու
5 հարիւր էրիկ մարդ · Սեքենիայի որդիներէն՝ Ցազիելի որդին , ու անոր հետ իրեք հարիւր էրիկ մարդ ·
6 Եւ Ադինի որդիներէն՝ Ովնաթանի որդին Աբեդ , ու անոր հետ յի֊
7 սուն էրիկ մարդ · Ու Եղամի որդիներէն՝ Գոթոդեայի որդին Եսայի , ու անոր հետ եօթանասուն
8 էրիկ մարդ · Եւ Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայելի որդին Զաբադիա , ու անոր հետ ութսուն
9 էրիկ մարդ · Յովաբի որդիներէն՝ Եհեքիելի որդին Աբդիա , ու անոր հետ երկու հարիւր տասնուութը
10 էրիկ մարդ · Եւ Սաղոմիթի որդիներէն՝ Յոսեփիայի որդին , ու անոր հետ հարիւր վաթսուն էրիկ
11 մարդ · Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Բեբայիի որդին Զաքարիա , ու անոր հետ քսանուութը էրիկ մարդ ·
12 Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Ակատանի որդին Յոհանան , ու անոր հետ հա֊
13 րիւր տասը էրիկ մարդ · Եւ Ադոնիկամի որդիներէն վերջինները՝ որոնց անունները ասոնք էին · Եղիփաղէտ , Ցէիել ու Սեմայիա , և անոնց հետ վաթսուն էրիկ մարդ ·
14 Եւ Բագուէի որդիներէն՝ Ութայի , ու Զաբուդ , ու անոնց հետ եօթանասուն էրիկ մարդ ։
15 Եւ ասոնք՝ Ահավա վազող դեռին եզերքը ժողվեցի , ու հոն իրեք օր իջևան բրինք · և ժողովուրդը ու քահանաները աչքէ անցուցի , ու հոն Ղևտացւոց որդիներէն չգտայ ։ Ան ատենը Եղիազար , Արիէլ , Սեմայիա , Եղնաթան , Ցարիբ , Եղնաթան , Նաթան , Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխանները , ու Յովարիբ ու Եղնաթան
17 իմաստունները կանչել տուի · Եւ

Ն·Ք·ԳՔ· Իբր 457

զանոնք՝ Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդովի իշխանին՝ պատուէրներով խրկեցի , ու Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդովին , ու անոր եղբարցը՝ Նաթանայիմներուն զրուցուելու խօսքերը՝ Տանոնց բերանը դրի , որ մեր Աստուծոյն տանը համար մեզի պաշտօնեաներ բե֊
18 րեն ։ Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր վրայ ըլլալուն համար , Իսրայէլեան Ղևիին որդւոյն Մոոզիին որդիներէն Իմկ հանճարեղ մարդ մը , այսինքն Սարաբիան ու անոր որդիները ու եղբայրները՝
19 տասնուութը բերին մեզի · Նաև Ասաբիան , ու անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝ Եսային ու անոր եղբայրները , ու անոնց որդի֊
20 ները՝ քսան չորս · Ու Նաթանայիմներէն , որ Դաւիթ ու իշխանները Ղևտացւոց ծառայութեանը տուեր էին , ամէնը իրենց անուններովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նաթանայիմներ ։
21 Եւ հոն Ահավայի գետին քովը՝ Ծոմապահութիւն քարոզեցի , որ Հոնարհինք մեր Տէր Աստուծոյն առջևը , ու անկէ Իյաջող ճամբորդութիւն խնդրենք՝ մեզի ու մեր ընտանեացը և մեր բոլոր ըն֊
22 տացուածքին համար · Վասն զի ճամբուն մէջ մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուզելու ամչցայ · որովհետև թագաւորին ըսեր էինք թէ՝ Մեր Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ փնտռողներուն վրայ է Լաւութեամբ , ու անոր զօրութիւնը ու բարկութիւնը Ամէն անոնց վրայ՝ որ զանի֊
23 կայ կը թողուն ։ Ուստի ծոմ բռնեցինք , ու աս բանիս համար՝ մեր Աստուծմէն ուղղութիւն խնդրեցինք · ու անիկայ մեր խնդրուածքը ընդունեց ։
24 Եւ քահանայից իշխաններէն տասուերկու Սերեբիան , Ասաբիան , ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տասը
25 Սերեբիան , Եւ Հարծաթը , ու ոսկին , ու անօթները , նաև թագաւորին , ու անոր խորհրդականներուն , ու իշխաններուն , և հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլին՝ մեր Աստուծոյն տանը համար տուած ընծաները՝
26 կշռով անոնց յանձնեցի ։ Ու վեց հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ , և հարիւր տաղանդ արծաթէ ամաններ , ու հարիւր տաղանդ
27 ոսկի , Եւ քսան ոսկի տաշտ զարական դրամէ , ու մխտուր ու փայլուն և ոսկիի պէս պատուական պղնձէ երկու աման՝ կշռով ա֊

Ա֊ Ցես ա ԹագԺգ· 3, 19 ։
Բ֊ Նեհ·ը· 7, Թ·4,5։
Գ֊ ա Մն·գ· 22 ։
Դ֊ Գլ·բ·3։
Ե֊ Ցես գլ·բ· 43 ։
Զ֊ Բ Մն·ի· 3 ։
Է֊ Ղև·Ժգ· 29, իգ·29; Ես·ծը·3, 5 ։
Ը֊ Սաղ·ճ·8։
Թ֊ Ցես ակոր· Թ·15 ։
Ժ֊ Գլ·է·6, 9, 28 ։
Ի֊ Սաղ·ւգ· 18, 19, ւգ· 15, 22, Հբռով·ը·28 ։
Լ֊ Սաղ·ւգ· 16 ։
Խ֊ Բ Մն·ԺԵ· 2 ։
Ծ֊ ա Մն·ե· 20, բ Մն· ւգ·13, Ես·ԺԹ· 22 ։
Կ֊ Գլ·է·15, 16 ։

Ն·ք·ղԲ· իրր 457

յՂԱ· ի· 6, 7, 8, բ Օր·ԼԳ·8, ՂՂԱ· իբ· 2, 3, թես. գ· 4, 15, 19, 20,

28 Նոյնպէս յանձնեցի, ու անոնց ըսի· Դուք ՝ Տէրոջը նուիրուած էք, — անօթներն ալ նուիրուած են. և արծաթը ու ոսկին՝ ձեր կարցը Տէր Աստուծոյն կամաւոր ընծայ մըն

29 է· Արթուն կացէք, ու պահեցէք, մինչև որ կշռեմ Տէրոջը տանը սենեակներուն մէջ՝ քահանայից՝ ու Ղեւտացւոց իշխաններուն, ու Իսրայէլի տոհմապետ-

30 ներուն առջևը կշռէք։ Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները՝ արծաթը ու ոսկին ու ամանները՝ կշիռքով առին, որ Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը տանին։

31 Եւ առաջին ամսուն երկուտասաներորդ օրը՝ Ահավայի գետէն չուեցինք Երուսաղէմ երթալու համար, ու Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ էր, ու մեզ ճամբան թշնամիին ու դարանակալին ձեռ-

32 քէն ազատեց· Ու Երուսաղէմ եկանք, և հոն իրեք օր նստանք։

33 Ու չորրորդ օրը՝ արծաթը, ու ոսկին, ու անօթները՝ մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա քահանային որդւոյն Մերամոթին ձեռքը՝ ու անոնց հետ՝ Գեսուի որդին Յովզաբադ, ու Բանուիի որդին Նովադիա Ղեւտացիները կային։ Ամէնը

34 թուով ու կշիռքով յԱյնմոմէնէ. ու ան ատենը բոլոր կշիռքը գրուեցաւ։

35 Գերութեան որդիքը՝ որոնք դերութենէն դարձած էին, Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզներ մատուցին· բոլոր Իսրայէլին համար տասնեւերկու զուարակ, իննսունուվեց խոյ, եօթանասունուեօթը գառն, — մեղքի պատարագի համար՝ տասնեւերկու նոխազ· — ամէնը

36 Տէրոջը ողջակէզ մատուցին։ Եւ անոնք թագաւորին հրովարտակը՝ գետին սատրափներուն ու իշխաններուն տուին· անոնք ալ՝ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տանը ձեռնտու եղան։

ԳԼ· Թ

1 Ժողովուրդը ատար ազգաց հետ խնամութիւն ընելուն համար՝ եղբաս սուգ կ'ընէ· 5 ու գործած մեղքերը խոստովանելով՝ Աստուծոյ աղօթք կ'ընէ։

457

1 Ու երբոր ասոնք բաները կատարուեցան, իշխանները ինծի մատեցան, ու ըսին· Իսրայէլի ժողովուրդը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները՝ — — երկիրներուն ժողովուրդներէն չզատուեցան, հետ քանանացւոց, քետացւոց, փերեզացւոց, Յերուսացւոց, Ամմոնացւոց, Մովաբացւոց, Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծութեանց պէս։

2 Թիւներուն պէս՝ անոնց աղջիկներէն առին իրենց համար ու իրենց որդւոցը համար՝ եւ սուրբ սերունդը խառնուեցաւ· ու իշխանները ու ոստիկանները ասոնց մեղքը գործելու

3 մէջ առաջինները եղան։ Եւ ասոնք լսածիս պէս՝ հանդերձս ու վերարկուս պատռեցի, և գլխուս ու մօրուքիս մազերը փետռեցի,

4 ու ապշած նստայ։ Ան ատենը դերութենէն դարձողներուն յանցանքին պատճառաւ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն խօսքերէն բոլորը վախցողները իմ քովս ժողվուեցան· ու ես մինչև իրիկուան զոհին ապշած նստայ։

5 Եւ իրիկուան զոհին ոտքս տառապանքէս ելայ, ու պատռած հանդերձներովս ու վերարկուովս՝ ծնկան վրայ եկայ, ու ձեռքերս իմ Տէր Աստուծոյս առջևը

6 տարածեցի, ու ըսի· Ով Աստուած իմ՝ ես կ'ամչնամ, ու իմ երեսս քեզի վերցընելու չեմ համարձակիր, ով Աստուած իմ· վասն զի մեր անօրէնութիւնները մեր գլխէն վեր բարձրացան, ու մեր յանցանքը մինչև երկինքը ելաւ։

7 Մեր հայրերուն օրերէն՝ ի վեր՝ մենք մեծ յանցանքի մէջ ենք մինչև այս օրս· ու մեր անօրէնութիւններուն համար՝ մենք ու մեր թագաւորները՝ մեր քահանաները՝ երկիրներու թագաւորներուն ձեռքը՝ սուրի, գերութեան, յափշտակութեան ու հերևսի սևութեան տրուեցանք, ինչպէս որ այսօր կ'երևի։

8 Հիմա քիչ մը առեն մեր Տէր Աստուծմէն ողորմութիւն եղաւ, որ մեզի փրկութիւն շնորհէ, ու իր սրբութեանը տեղին մէջ մեզ հաստատէ՝, որ մեր Աստուածը մեր աչքերը լուսաւորէ, ու մեր ծառայութեանը մէջ մեզի քիչ մը

9 հանգստութիւն տայ։ Վասն զի մենք ծառայ էինք, բայց մեր Աստուածը մեզ երեսէ չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ· հապա մեզի հանգստութիւն տալու, ու մեր Աստուծոյն տունը կանգնելու, և անոր աւերակները նորոգելու, ու մեզի Ցուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պարսպապատ տեղ մը տալու համար, պարսից թագաւորներուն

10 առջևը մեզի շնորհք գտնել տուաւ։ Եւ հիմա ով Աստուած մեր՝ ասկէ ետքը ի՞նչ բանք· քանզի քու պա-

11 տուիրանքներդ թողուցինք, որ

Ն·ք·ղԲ· 427

ֆԵԼ· Լղ· 16, բ Օր· է·3, Նէեմ. ժգ· 23,

ֆԵԼ· ԺԹ· 6, իբ· 31, բՕր·է·6, ԺԳ· 2,

ի Ա՞ր·ղ· 14,

ՂՑբ·ա· 20,

ի Ա՞ղ·ՀԿգ· 4,

ըԳԼ·Ժ·3, Ես·կգ·2,

ֆԵԼ·ԽԹ· 39,

ֆԵԼ·Թ· 29, 33,

իԴԱՆ·Թ· 7, 8,

ԼՄՂ·լբ· 4,

իրՄՆ·իբ· 9, Ցայ·Ժբ·5,

ֆՄՂ·ճղ· 6, Դան.Թ· 5, 6, 8,

ֆբ Օր·իբ· 36, 64, Նէեմ.Թ.30,

հԴԱՆ·Թ· 7, 8,

*ԵՔԲ·մեզի բևեռ մը տայ· Ես· իբ·23,

յՄՂ·ԺԳ· 3, լՂ·5, ՂՆէեմ.Թ. 36,

ֆՄՂ·ճկԸ· 23,

ՀԵ·է·2, յԳԼ·է·28,

Ն · Ք · ՂԲ · 457

քու ծառաներուդ մարդարէներուն ձեռքովը պատուիրեցիր՝ ըսելով . Ան երկիրը՝ որ պիտի մտնէք զանիկայ ժառանգելու համար , գարշելի երկիր մըն է , երկիրներու ազգերուն գարշելի պղծութիւններովը լեցուն . որովհետև զանիկայ ձեզի չտայինք ի ծայր իրենց անմաքրութեամբը

ՆԳԼ · Գ · 21 ·

ՆԵՂ · Գ · 16 ·

12 լեցուցեր են ։ Ուրեմն ՚ձեր աղջիկները անոնց որդւոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները ձեր որդւոցը համար չառնէք , և յաւիտեան անոնց խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը չփնտռէք , որպէս զի ուժովնաք , ու ան երկրին բարիքը ուտէք , ու ՚ձեզմէ՚ ձեր որդւոցը յաւիտենական ժառանգութիւն

ԵՐՕր · Իգ · 6 ·

ՂԱռակ · Ժգ · 22 ։ Ի · 7 ·

13 թողուք ։ Ու մեր չար գործերուն համար , ու մեր մեծ յանցանքին համար՝ ՚՚ բոլոր բաները մեր վրայ գալէն ետքը (թէպէտև դուն ով Աստուած մեր՝ Ն ՚ի՚ չպատժեցիր մեր մեղացը չափ , հապա մեզի այս-

ԼՍող · Ճգ · 10 ·

14 պէս փրկութիւն տուիր ,) պի՞տի էր որ նորէն ՚քու պատուիրանքներդ զանց ընէինք , և ՚աս գարշելի ազգերուն հետ խնամութիւն ընէինք . միթէ դուն Ամէն պիտի չսրդողէիր , ու մեզ պիտի չպահռէիր , մինչև որ ՚ՆՀԵ մնացորդ ու-

ՀԵՐ 2 ։ ՆԵՒՀՄ. Իգ · 23 ։ 27 ։ ԼԵՕր · Թ · 8 ։ ՚ՆԵՒՀՄ. Թ · 33 ։ Դան · Թ · 14 ։

15 ազատուած մը չմնար ։ Ո՛վ Ցէր Աստուած Իսրայէլի , ՚դուն արդար ես . վասն զի մենք մինչև աս օրս ողջ մնացինք . ահա մենք ՚մեր յանցանքովը չքու առջեւդ ենք . Թէպէտև աս պատճառաւ ՚՚քու առջեւդ չենք կրնար կայնիլ ։

ՐԵՄՍ · Ի · 9 ։

Բ Դան · Թ · 20 ։

ՆՀԵՄ. Իգ · 27 ։

ԵՐՄՍ · ԼԲ · 31 ։

Գ Լ · Ժ

1 Սէքենիա կը յորդորէ Եզրասը՝ որ օտար ազգաց հետ եղած ամուսնութիւնները խափանէ ։ 6 Եզրաս սուգ բռնելով՝ ժողովուրդը կը ժողվէ ։ 9 Ժողովուրդը՝ Եզրասին յորդորանքը կը զգան , ու կը խոստանան որ այնուհետև ան մեղքէն հրաժարին ։ 15 Ան բանը գլուխ կը տարուի ։ 18 Օտարազգի կիներ ունեցողներուն անունները ։

1 ՚՚Ու երբոր Եզրաս՝ լալով ու ՚՚Աստուծոյ տանը առջեւը գետինը ինկած՝ ՚՚ աղօթքը ու խոստովանութիւնը կ՚ընէր , Իսրայէլէն խիստ շատ բազմութիւն՝ երիկ ու կնիկ մարդիկ , ու տղաքներ՝ անոր քովը ժողվուեցան . և ժողովուրդը

2 խիստ շատ լացաւ ։ Ու Եղամի որդիներէն՝ Ցեքիէլի որդին Սէքենիան՝ Եզրասին պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Մենք ՚մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու երկրին ժողովուրդներէն օտար կնիկներ առինք . բայց հիմա աս բանիս մէջն

3 ՚Լ Իսրայէլի համար յոյս կայ ։ Եւ հիմա ՚մեր Աստուծոյն առջեւը ուխտ ընենք , որ բոլոր կնիկները ու անոնցմէ ծնածները՝ իմ տիրոջս , ու մեր Աստուծոյն ՚ի հրամանէն ՚՚վախցողներուն խրատովը հանենք , և ՚՚ ՚ՏՐՅՆ օրէնքին համեմատ թող

4 ըլլայ ։ Ելիր , վասն զի աս գործը քեզի կ՚իյնայ . մենք ալ քեզի հետ կ՚ըլլանք . ՚ զօրացիր ու ըրէ ։

5 Ու Եզրաս ելաւ , և քահանայից իշխաններուն , Ղեւտացիներուն , ու բոլոր Իսրայէլին ՚երդում՚ ընել տուաւ որ աս խօսքիս պէս ընեն .

6 և անոնք երդում՚ ըրին ։ Ու Եզրաս՝ Աստուծոյ տանը առջեւէն ելաւ , ու Եղիասիբի որդւոյն Ցոհանանին սենեակը գնաց . և հոն մնալով՝ ՚Հաց չկերաւ , ու ջուր չխմեց . վասն զի գերութենէ եկածներուն յանցանքին համար

7 սուգ կը բռնէր ։ Եւ Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին , որ բոլոր գերութենէ եկածները Երուսաղէմ ժողովուին .

8 Ու մինչև իրեք օր ով որ չգար՝ իշխաններուն ու ծերերուն հրամանին համեմատ , անոր բոլոր ստացուածքը *նզոված պիտի ըլլար , ու ինքը գերութենէ դարձողներուն ժողովքէն պիտի զատուէր ։

9 Եւ Ցուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկները ան իրեք օրուանը մէջ՝ այսինքն իններորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝ Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան . և ՚՚ բոլոր ժողովուրդը ՚՚ գործիս համար՝ ու սաստիկ անձրևներուն համար՝ դողալով նստան Աստուծոյ տանը հրապա-

10 րակին մէջ ։ Ու Եզրաս քահանան ելաւ , ու անոնց ըսաւ . Դուք մեղք գործեցիք , և օտար կնիկներ առնելով՝ Իսրայէլին յանցանքը

11 աւելցուցիք ։ Ու հիմա ձեր հայրերուն Ցէր Աստուծոյն ՚՚ԼՔ իյնէր խոստովանեցէք , և անոր հաճոյ եղածը ըրէք , ու ՚երկրիս ժողովուրդներէն ու օտար կնիկներէն զատուեցէք ։

12 Ան ատենը բոլոր ժողովը պատասխան տուին , ու բարձր ձայնով ըսին . †Մեր պարտքն՚ է որ անանկ՝ քու ըսածիդ պէս ընենք .

13 Բայց ժողովուրդը շատ՚ ու ժամանակը անձրեւոտ է , ու դուրս տեղ չենք կրնար կայնիլ . և ասիկայ մէկ օրուան կամ երկու օրուան գործ չէ . քանզի շատերնիս աս

14 բանիս մէջ յանցաւոր ենք ։ Հիմա մեր իշխանները բոլոր ժողովքին համար կայնին , ու մեր քաղաքներուն մէջը բոլոր օտար կնիկ առնողները որոշուած ժամանակներու մէջ դան . և ամէն մէկ քաղաքին ծերերը ու դատաւորները անոնց հետը ըլլան , մինչև որ աս

Ն · Ք · ՂԲ · 457

ԵՐՕր · Է · 2 ։ 3 ։

ՂԳԼ · Թ · 4 ։

ԵՄՍ · Իբ · 10 ։

ՃՆԵՀՄ. Ե · 12 ։

ՖՐՕր · Թ · 18 ։

*Կ՚գրաւել

ՃՑես · Ա Թագ · Ժբ · 18 ։

ՃՑես. Է. 19 ։ ՂԱռակ · Իբ · 13 ։ ԼՀԵՐ 3 ։

†ԵՀԲ · Մ՚ր վրայ

Ն · Ք · ՂԲ · 457

ԻՐ ՄՆ · Հ · 8 ։ ՚ Կ–՛ ՄԻՒՆ

բանիս համար Իմր Աստուծոյն սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ ։

15 *Ուստի Ասայելի որդին Յովնաթանը , ու Թեկուայի որդին Յազիան աս գործիս վրայ կայնեցան , ու Մեսուղամ , ու Ղևտացի Սաբեթան անոնց օգնութիւն ըրին ։

16 Եւ գերութենէ ելածները այնպէս ըրին . ու Եզրաս քահանան , ու քանի մը տոհմապետներ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ (ամէնն ալ իրենց անուններովը) ընտրուեցան . ու տասներորդ ամսուն առաջին օրը՝ աս գործը քննելու նստան . Եւ

17 բոլոր օտար կնիկ առնող մարդիկներուն գործը առաջին ամսուն առաջին օրը լմընցուցին ։

456

18 Ու քահանայից որդիներէն օտար կնիկ առնողներ ---ն գտնուեցան . Յովսեդեկեան Յեսուին որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մասսիա , Եղիա-

19 զար , Յարիբ ու Գոդողիա . Եւ իրենց կնիկները արձակելու † խօսք տուին . ու † յանցաւոր ըլլալով՝ իրենց յանցանքին համար հօտերէն

20 մէյմէկ խոյ ---ն ։ Ու Եմմերի որդիներէն՝ Անանի ու Զաբադիա .

21 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Մասսիա , Եղիա , Սեմայիա , Եհիէլ ու Ո-

22 զիա . Եւ Փասուրի որդիներէն՝ Եղովէնայի , Մասսիա , Իսմայէլ , Նաթանայէլ , Յովզաբադ ու Ե-

23 ղեասա . Ու Ղևտացիներէն՝ Յովզաբադ , Սեմէի , Կովղիա , այսինքն Կովղիտա , Փեթայիա , Յուդա ու Եղիաւեր . Ու դռնապաններէն՝

24 25 Սեղղում , Յէլէմ և Ուրի . Ու Իսրայէլէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Ռամիա , Յեզեա , Մելքիա , Միամին , Եղիազար , Մելքիա ու Բանայիա .

26 Նեա . Ու Եղամի որդիներէն՝ Մաթանիա , Զաքարիա , Յեհիէլ ,

27 Աբդի , Յերիմովթ ու Եղիա . Եւ Զաթուի որդիներէն՝ Եղովէնայի , Եղիասիբ , Մաթանիա , Յերիմովթ ու Զաբադ ու Ազիզա . Եւ

28 Բեբայիի որդիներէն՝ Յովհանան , Անանիա , Զաբբայ --- Աթլայ .

29 Եւ Բանիի որդիներէն՝ Մեսուղամ , Մալուք , Ադայիա , Յասուբ , Սա-

30 ղ ու Ռամովթ . Եւ Փահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Եղնա , Քաղէլ , Բանեա , Մասսիա , Մաթանիա , Բեսելէէլ , Բանուի ու Մանասէ .

31 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Եղիազար , Յեսիա , Մելքիա , Սեմայիա ,

32 Շմաւոն , Բենիամին , Մալուք ---

33 Սամարիա . Հասումի որդիներէն՝ Մաթթանայ , Մատտաթա , Զաբադ , Եղիփաղէտ , Յերեմի , Մանասէ

34 --- Սեմէի . Բանիի որդիներէն՝

35 Մաադայ , Ամրամ , Ուէլ , Բա-

36 նեա , Բադայիա , Փեղուհայ , Ուա-

37 նիա , Մերամոթ , Եղիասիբ , Մաթթանիա , Մաթթանայ , Յասասու ,

38 Բանի , Բանուի , Սեմէի , (39) Սե-

40 ղեմիա , Նաթան , Ադայիա , Մաք-

41 նադբայ , Սասայ , Սարայ , Ազա-

42 րիէլ , Սեղեմիա , Սամարիա , Սեղ-

43 ղում , Ամարիա --- Յովսէփ . Նաբաւի որդիներէն՝ Յէհիէլ , Մատթիթիա , Զաբադ , Զերինա , Յա-

44 դայի , Յովէլ --- Բանեա ։ Ամէնք ամէնը օտար կնիկներ առեր էին . ու անոնցմէ ոմանք՝ զաւակ բերած կնիկներ ունէին ։

Ն · Ք · ՂԲ · 456

† ԵՍՔ · ՀՆԱ-ԳԵՐՆԻՆ ՅՂԱ · Գ · 4 , 6 ։

ԳԻՐՔ ՆԱՀԱՄԱՑ

ՆԱՀ. ԳԼ. 446

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Նէեմիա՝ Ընտիէն լսելով Երուսաղէմի դրժբաղդութիւնը, սուգ կ'ընէ, ծոմ կը պահէ, ու կ'աղօթէ։ 5 Ընոր աղօթքը։

– ԳԼ. Ժ. 1։

1 Քաղիայի որդւոյն Նէեմիային խօսքերը։

Ու եղաւ որ՝ Քասղև ամսուն մէջ՝ Արտաշէս Թագաւորին քսաներորդ տարին՝ երբոր ես Շուշան մայրաքաղաքն էի, Անանի անունով եղբայրներէս մէկը, ու քանի մը ցուդայի մարդիկներ էնէն ելան. և անոնց՝ գերութենէ ազատուած ու մնացած Հրէաներուն վրայով՝ ու Երուսաղէմին վրայով հարցուցի։

3 Եւ ինծի ըսին. Գերութենէ ազատուած մնացածները՝ հոն գաւառին մէջը՝ մեծ նեղութեան ու անարդութեան մէջ են, ու Երուսաղէմին պարիսպը փլած, և անոր դռները կրակով այրուած են։

4 Ու երբոր ես ա խօսքերը լսեցի, նստայ լացի. ու քանի մը օր սուգ բռնեցի, և ծոմ պահելով՝ երկնից Աստուծոյն առջևը աղօթք ըրի,

5 ու ըսի. Ո՛Տ, Տ՛Ցէր Աստուած երկնից, որ մեծ ու ահեղ Աստուած ես, ու քեզ սիրողներուն և քու պատուիրանքներդ պահողներուն՝ ուխտ ու ողորմութիւն կը

6 պահես. կ'աղաչեմ, քու ականջներդ թող մտիկ ընեն, ու աչքերդ բաց ըլլան, որ լսես քու ծառայիդ աղօթքը, որն որ քու ծառաներուդ Իսրայէլի որդւոյը համար հիմա ցորեկ ու գիշեր քեզի կը մատուցանեմ, և խոստովանելով Իսրայէլի որդւոյը մեղքը, որով քեզի դէմ մեղանչեցինք. քանզի Թէ ես՝ և Թէ իմ հօրս

7 տունը մեղք գործեցինք. Ցիրաւի ըմենք քու առջևդ անօրէնութիւններ ըրինք, ու քու ծառայիդ Մովսէսին տուած պատուիրանքներդ, կանոններդ ու դատաստան։

8 Ներդ չպահեցինք։ Ա՛յն կ'աղաչեմ՝ յիշէ ան խօսքը, որ քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրեցիր, բսելով. Թէ որ յանցանք ընէք, ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրեմ.

9 բայց Թէ որ ինծի դառնաք, ու իմ պատուիրանքներս պահէք, ու զանոնք կատարէք, և ձեզմէ ցրուածները Թէև երկրիս ծայրը ըլլան, զանոնք անկէ պիտի ժողվեմ, ու ան տեղը պիտի տանիմ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն

10 դնելու համար։ Եւ հիմա անոնք՝ քու մեծ ուժովդ ու զօրաւոր ձեռքովդ ազատած ծառաներդ ու ժողովուրդդ են։ 11 Ո՛Տ Ցէր, հիմա քու ծառայիդ աղօթքը, ու քու անունդդ վախնալու փափաք ունեցող ծառաներուդ աղօթքը խնդրանքդ թող լսէ. և այսօր քու ծառայիդ յաջողութիւն տուր, ու աս մարդուն առջևը ինծի շնորհք դանել տուր։ Վասն զի ես թագաւորին հմատուական էի։

ՆԱՀ. ԳԼ. 446

ԼԲ Օր. Լ. 4։

* ԵՔԲ. երկնից

Ի Բ Օր. Թ. 29։ Դան. Թ. 15։

Ե Ես. Իդ. 8։ Երբ. Ժգ. 18։ ¶ Հմր 6։

Հ Գլ. Բ. 1։

ԳԼ. Բ

1 Արտաշէս՝ Նէեմիային որոմութեանը պատճառը կ'իմանայ, ու նամակներ ու պատուէրներ տալով՝ զանիկայ Երուսաղէմ կը խրկէ։ 9 Նէեմիա Երուսաղէմ կու գայ. իսկ Հրէից թշնամիները անոր գալուն վրայ կը տրտմին։ 12 Անիկայ գաղտուկ կ'երթայ՝ պարսպին փլած տեղուանքը տեսնելու։ 17 Նէեմիա կը յորդորէ Հրէաները որ պարսպին շինութիւնը սկսին, թշնամեաց խօսքերուն ականջ չդնելով։

1 Ու եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջը՝ Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարին՝ անոր առջևը գինի կար, և ես գինին առի, ու թագաւորին տուի. ու անոր առջևը ես

2 տրտում երես չէի եղեցած։ Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ. Ինչո՞ւ երեսդ տրտում է, որովհետև հիւանդ չես. ատիկայ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ սրտի տրտմութիւն.

3 ու ես խիստ շատ վախցայ։ Ըն ատենը թագաւորին ըսի. Թագաւորը յաւիտեան ողջ կենայ. ինչպէս իմ երեսս տրտում չըլլայ, որ իմ հարցս գերեզմաններուն տեղը եղող Էքաղաքը աւերակ՝ ու անոր դռները կրակով այրած են։

4 Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ. Դուն ինծմէ ի՞նչ կը խնդրես աս բանիս վրայով։ Ըն ատենը երկնից Ա-

5 տուծոյն աղօթք ըրի. Ու թագաւորին ըսի. Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ, ու Թէ որ քու ծառադ քու առջևդ շնորհք գրտաւ, զիս Հրէաստան խրկես իմ

ԽԲԲ 445

– Եզր. Է. 1։

Բ Գլ. Ա. 11։

Ի Առակ. Ժե. 13։

Ե Գ Թագ. Ա. 31։ Դան. Բ. 4։ Ե. 10։ Չ. 6։ 21։

Ի Գլ. Ա. 3։

Հարցս գերեզմաններուն քաղաքը ,
6 որ զանիկայ չինեմ : Եւ Թագաւորը ինծի բսաւ . (ու Թագուհին անոր քովը նստեր էր .) Քու ճամբորդութիւնդ որչափ առեն պիտի քշէ , ու ե՞րբ պիտի դառնաս . և Թագաւորին հաճոյ երեցաւ որ զիս խրկէ . ես ալ անոր ժամանակ
7 որոշեցի : Ու Թագաւորին բսի . Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ , ինծի նամակներ տրուի Գետին միւս կողմը եղող իշխաններուն , որ զիս անցընեն , մինչև որ Հրեաս-
8 տան երթամ , Ու մէկ նամակ մը Ասափին՝ որ Թագաւորական * պարտէզին պահապանն է , որպէս զի ինծի փայտ տայ , Աստուծոյ տանը աշտարակին դռները , և քաղաքին պարիսպը , ու մնելու տունս չինելու համար : Եւ Թագաւորը ինծի տուաւ . վասն զի ես իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս էր :
445 9 Ու Գետին միւս կողմը եղող իշխաններուն գացի , ու Թագաւորին նամակները անոնց տուի . և Թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
10 ու ձիաւորներ խրկեց : Ու երբոր Սանաբաղատ Որոնացին՝ ու Ամմոնացի ծառան Ցուբիան լսեցին , շատ նեղացան , որ Իսրայէլի որդուոյր աղէկութիւնը փնտռելու հա-
11 մար մարդ մը եկաւ : Ու Երուսաղէմ եկայ , և հոն իրեք օր մնացի :
12 Ու ես քանի մը մարդոց հետ՝ գիշերով ելայ . ու ինչ որ իմ Աստուածս սրտիս մէջը դրեր էր Երուսաղէմին համար ընելու , զանիկայ մարդու մը չզրուցեցի , և ինծի հետ՝ իմ հեծած անասունէս 'ի զատ՝ ուրիշ անասուն մը չկար :
13 Եւ գիշերով Ձորի դռնէն՝ վիշապի աղբիւրին առջևէն Աղբիւրի դուռը ելայ , ու Երուսաղէմին փլած պարիսպները ու կրակէն այ-
14 րած դռները զննեցի : Եւ Աղբիւրի դուռը ու Թագաւորին աւազանը անցայ , ու տակս եղող անա-
15 սունին անցնելու տեղ չկար : Եւ գիշերով Հեղեղատէն վեր ելայ՝ ու պարիսպը զննեցի . ու դարձայ Ձորի դռնէն մտայ , ու այսպէս նորէն
16 իմ տեղս եկայ . Եւ ոստիկանները իմ ուր երթալս ու ինչ ընելս չիմացան . ու Հրեաներուն , կամ քահանաներուն , կամ ազնուականներուն , կամ ուրիշներուն՝ որոնք գործը կ'ընէին , մինչև հիմա չզրուցեցի :
17 Ետքը անոնց բսի . Դուք կը տեսնէք աս թշուառութիւնը՝ որուն մէջը կը գտնուինք , և թէ ինչպէս Երուսաղէմը աւերակ , ու անոր
դռները կրակով այրուած են . եկէք Երուսաղէմին պարիսպը շինենք , որ այսուհետև ծնաստինք այլևս նախատանք չրլլանք :
18 Եւ ինծի ցոյց տուի իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս ըլլալը , ու Թագաւորին ինծի բսած խօսքերն ալ անոնց պատմեցի . ու անոնք բսին . Ելլենք շինենք . և իրենց ձեռքերը ուժովցուցին՝ բարի գործին համար :
19 Բայց Որոնացի Սանաբաղատը , ու Ամմոնացի ծառան Ցուբիան , և Արաբացի Գեսամը լսելով՝ մեզ ծաղր ըրին , ու մեզ քամահրելով՝ բսին . Ա՞ս ձեր ըրած գործը ի՞նչ պիտի ըլլայ . Ուզե՞ք դուք թագաւորին ապստամբի՞լ :
20 Եւ անոնց պատասխան տուի , ու բսի . Երկնից Աստուածը՝ ինքը մեզի յաջողութիւն պիտի տայ , ու մենք՝ որ անոր ծառաներն ենք , պիտի ելլենք ու շինենք , բայց դուք Երուսաղէմի մէջ բաժին , իրաւունք ու յիշատակ չունիք :

ԳԼ . Գ

1-32 Պարիսպը շինող մարդոց անունները ու անոնց կարգը :

1 Ու մեծ քահանան Եղիասիբ , և անոր քահանայ եղբայրները ելան , ու Ոչխարաց դուռը շինեցին . անոնք զանիկայ նուիրեցին , և անոր փեղկերը կանգնեցին . ու զանիկայ մինչև Մէային աշտարակը , մինչև Հանանայելի աշտարակը նուի-
2 րեցին : Եւ անոր քովը՝ Երիքովի մարդիկը շինեցին . ու անոնց քովը՝
3 Իմրիի որդին Զաբուդը շինեց : Եւ Ձկանց դուռը՝ Սենայայի որդիքը շինեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր փեղկերը , փականքը ու
4 նիգևերը անցուցին : Եւ անոնց քովը՝ Ակկուսի որդւոյն Ուրիայեան որդին Մերամոթը նորոգեց . ու անոնց քովը՝ Մասիզաբելի որդւոյն Բարաքիայեան որդին Մեսուղամը նորոգեց . և անոնց քովը՝ Բաանայի
5 որդին Սադովկը նորոգեց : Ու անոնց քովը՝ Թեկուացիք նորոգեցին . բայց անոնց մեծերը Տիրեանց Ցերոջը գործին իրենց վիզը չծռե-
6 ցին : Եւ Հին դուռը՝ փասէի որդին Յովիադան ու Բասոդիայի որդին Մեսուղամը նորոգեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր փեղկերը , փականքը ու նիգերը
7 անցուցին : Եւ անոնց քովը՝ Գաբաւոնացի Մելատիան , ու Մերոնոթացի Յադոնը , և Գաբաւոնի ու Մասբայի մարդիկները շինեցին , մինչև Գետին աս կողմը եղող իշ-
8 խանին Թաթոռը : Անոր քովը՝ ոսկերիչներէն Հարհայայի որդին

Ն . Ք . ՂՓ . Իրր 445
Ն . Ք . ՂՓ . Իրր 446
ՂԳԼ . Ե . 14 ; Ժգ . 6 ;
* Կ՚ ան-տառին
Ի ԳԼ . Գ . 7 ;
ԸԵԶՐ . Ե . 5 ; Է . 6 , 9 , 28 ; ՀԺՐ 18 ;
Ի ԵԶՐ . Բ . 32 ;
Ի Բ ՄՆ . ԻԳ . 9 ; ԳԼ . Գ . 13 ;
Ի ԳԼ . Ա . 3 ; ՀԺՐ 17 ;
ՂԳԼ . Գ . 15 ;
Ի Բ ԹԱԳ . Ժե . 23 ; ԵՐԵՄ . ԼԱ . 40 ;
ԹԳԼ . Ա . 3 ; Սաղ . ԽԹ . 13 ; ՀԲ . 4 ; ԵՐԵՄ . ԻԹ . 9 ; Եզկ . Ե . 14 , 15 ; Իր . 4 ;
Ն ՀԺՐ 8 ;
ՀԲ ԹԱԳ . Բ . 7 ;
ՅՍաղ . ԽԹ . 13 ; ՀԲ . 4 ; Ե . 6 ;
ՂԳԼ . Զ . 6 ;
Ֆ ԵԶՐ . Դ . 3 ;
— ԳԼ . Ժբ . 10 ;
Բ ՑՈՒ . Ե . 2 ;
Ֆ ԳԼ . Ժբ . 39 ;
Ֆ ԵՐԵՄ . ԼԱ . 38 ; Զաք . Ժգ . 10 ;
Ի ԵԶՐ . Բ . 34 ;
ՂԲՄՆ . ԼԴ . 14 ; ԳԼ . Ժբ . 39 ; ՄՓ . Ա . 10 ;
Ի ՑԵՒ ԳԼ . Ջ . 1 ; Է . 1 ;
Ը ԴԱՆ . Է . 23 ;
Ի ԳԼ . Ժբ . 39 ;
ՃԳԼ . Բ . 8 ;

Ն · ք · գՔ · 445

Ոզիէլը նորոգեց . ու անոր քովը՝ դեղագործներուն որդին Ննանիան նորոգեց . ու Երուսաղէմը՝ մինչև
9 Հլայն պարիսպը Թողուցին ։ Եւ անոնց քովը՝ Երուսաղեմի կէս մասին իշխանը՝ Ովրի որդին Հռափա-
10 յիան նորոգեց ։ Եւ անոնց քովը՝ ու իր տանը դիմացը՝ Հարումափի որդին Յեդայիան նորոգեց . ու անոր քովը՝ Ասաբանէայի որդին
11 Փետոուսը նորոգեց ։ Միւս բաժինը , Լու փուռերու աշտարակը՝ Հարիմի որդին Մելքիան , ու Փահաթ մովաբի որդին Ասուբը նո-
12 րոգեցին ։ Եւ անոր քովը՝ Երուսաղեմի կէս մասին իշխանը՝ Ալոհեի որդին Սեղդումը՝ ինքը ու իր աղ-
13 ջիկները նորոգեցին . Հ Զորի դուռը՝ Անոնը , ու Զանովհի բնակիչները նորոգեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր փեղկերը , փականքը ու նիգերը անցուցին . ու պարիսպէն հազար կանգուն Հնէգին՝
14 մինչև Հ Աղբից դուռը ։ Եւ Աղբից դուռը՝ Բեթհաքարմայի կողմանց իշխանը՝ Ռեքաբի որդին Մելքիան նորոգեց . զանիկայ ան շինեց , ու անոր փեղկերը , փականքը ու նիգե-
15 րը անցուց ։ Եւ Աղբիւրի դուռը՝ Մասփայի կողմանց իշխանը՝ Քողղէի որդին Սեղդունը նորոգեց . զանիկայ ան շինեց , ու ծածկեց . և անոր փեղկերը , փականքը ու նիգերը անցուց . ու Թադաւորի պար-
տէզին մօտ եղող Սիլովայի աւազանին պարիսպը՝ մինչև Դաւիթի քաղաքէն իջնող աստիճանները
16 Հնէց ։ Անկէ ետքը՝ Բեթսուրի կէս մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին Նէեմիան նորոգեց , մինչև Դաւիթին գերեզմաններուն դիմացը , ու մինչև Հշինծու աւազանը , ու մինչև
17 Բեթհաքարիրը ։ Անկէ ետքը՝ Ղեւտացիք նորոգեցին . Բանիի որդին Հռէհումը . անոր քովը՝ Կէիլայի կէս մասին իշխանը Ասբիան՝
18 իր տեղուանքը նորոգեց ։ Անկէ ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի կէս մասին իշխանը՝ Ենադադի որ-
19 դին Բաւային նորոգեց ։ Եւ անոր քովը՝ Մասփայի իշխանը՝ Ցեսուի որդին Եզերը՝ միւս բաժինը նորո-
գեց , Հյինէն Ղ-ը-ղէն դարձուածքը , ու զինապանը ելլելու տ-ջ-ն
20 դիմացն է ։ Անկէ ետքը՝ միւս բաժինը Դ-ը-ղէն դարձուածքէն մինչև մեծ քահանային Եղիասիբին տանը դուռը՝ Զաբբայի որդին Բարուքը
21 փութով նորոգեց ։ Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ Եղիասիբին տանը դունէն մինչև Եղիասիբին տանը ծայրը՝ Ակկուսի որդւոյն Ուրիային
22 որդին Մերամոթը նորոգեց ։ Եւ

Ն · ք · գՔ · 445

անկէ ետքը քահանաները՝ դաշտի
23 բնակիչները նորոգեցին ։ Ու անկէ ետքը՝ Բենիամինը ու Ասուբը իրենց տուներուն առջևը նորոգեցին . անկէ ետքը՝ Անանիայի որդւոյն՝ Մասասիային որդին Ազարիան՝ իր
24 տանը դիմացը նորոգեց ։ Անկէ ետքը՝ միւս բաժինը՝ Ազարիայի տունէն մինչև տ-ր-ղէն դարձուածքը՝ մինչև անկիւնը ,
25 Ենադադի որդին Բանուին նորոգեց ։ Ե-ուզայի որդին Փաղաղը՝ դ-ր-դէն դարձուածքին դիմացը , ու Հբանտի դաւիթին քովը եղող թագաւորին վերի պալատին դուրսի աշտարակը
Ջինէց . — անոր ետևէն՝ Փարոսի որ-
26 դին Փադայիան Ջինէց ։ Եւ Նաթանայիմները՝ Ոփաղ կը բնակէին , մինչև արևելեան կողմը եղող Ջուրի դրանը դիմացը , ու
27 դուրսի աշտարակը Նր-ֆէնէն ։ Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ դուրսի մեծ աշտարակին դիմացէն մինչև Ոփաղի պարիսպը՝ Թեկուացիք նորոգեցին ։
28 Ձիերու դռնէն վեր՝ քահանաները նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տանը
29 դիմացը ։ Անկէ ետքը՝ Իմմերի որդին Սադովկը՝ իր տանը դիմացը նորոգեց . ու անկէ ետքը արևելեան դրանը պահապանը՝ Սեքենիայի որդին Սեմայիան նորոգեց ։
30 Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ Սելեմիայի որդին Ննանիան , ու Սեղեփի վեցերորդ որդին Ասոնը նորոգեց . անկէ ետքը՝ Բարաքիայի որդին Մեսուղամը՝ իր սենեակին դիմացը
31 նորոգեց ։ Անկէ ետքը՝ *Սարեփիի որդին Մելքիան՝ մինչև Նաթանայիմներուն ու վաճառականաց տունը Մափկաթի դրանը դիմացը՝ ու մինչև †անկիւնը ելլելու տեղը"
32 նորոգեց ։ Եւ անկիւնը ելլելու տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը՝ ոսկերիչները ու վաճառականները նորոգեցին ։

Գ Լ · Դ

1 Երբոր Թ-նամիները ծաղր կ'ընէն , Նէեմիա ազօթք կ'ընէ , ու գործը կը շարունակէ . 7 ու Թ-նամիներուն բարկութիւնը ու գաղտի խորհուրդը իմանալով՝ պահապաններ կը դնէ . 13 գործը բանողներուն կը հրամայէ որ վրանին զէնք առնեն , 19 ու անոնց պաշտպաններ կու-
տայ ։

1 Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց որ մենք պարիսպը կը շինենք , սիրտը նեղացաւ , ու շատ սրդողելով՝
2 Հրէաները ծաղր բրաւ ։ Եւ իր եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին առջևը խօսեցաւ , ու բաւ . Ա՛ս տկար Հրէաները ի՞նչ կը շինեն . միթէ թոյլտուութիւն կ'ըլլայ ա-
նոնց . միթէ զոհ պիտի զոհեն , ու այսօր լմընցընեն . միթէ այրած քարերը փոշիի դէզերէ՞ն պիտի կեն-

Գ Լ · ժ · 10 · 19 ։

* Կ-ի՛ ոսկերչի

* Կ-ի՛ անկան վերնաոտնը

Ն·Ք·Գ·445

3 դանացընէն ։ Եւ բ Ամմինադայի Ցուբիան անոր քովը էր , ու ըսաւ . Թէ որ աղուէս մըն ալ ելլէ անոնց շինածին վրայ , անոնց քարէ պարիսպը պիտի փլըլնէ ։

բ Գլ·բ·10, 19։

4 Ընկ մեր Աստուածը՝ լսէ . վասն զի նախատուեցանք . ու դ անոնց նախատինքը իրենց գլուխը դարձուր , ու զանոնք գերութեան երկրի մէջ աւար ըլլալու մատնէ .

դ Սաղ·Ճիգ·3, 4։

5 Եւ Էանոնց անօրէնութիւնը մի ծածկեր . ու քու առջեւդ անոնց մեղքը չջնջուի . քանզի շինողներուն առջեւը բարկացուցին ։

ե Սաղ·Ճ·12։ Առակ·գ·34։

6 Եւ պարիսպը շինեցինք . ու բոլոր պարիսպը մինչև կէսը զ հասաւ . վասն զի ժողովուրդը գործելու սիրտ ունէր ։

զ Հմր 1։

Է Սաղ·կթ·27, 28։ Ճթ·14, 15։ Երեմ·ժը·23։

7 Ու Ղերբոր Սանբարաղատ , ու Ցուբիա , և Արաբացիք , ու Ամմինացիք , ու Ազովտացիք լսեցին , որ Երուսաղէմին պարիսպներուն նորոգութիւնը յառաջ կ'երթայ , ու փլած տեղուանքը սկսեր են շինուիլ , շատ սրդողեցան ։

Է Սաղ·ձգ·3, 4, 5։

8 Եւ Էամէնքը մէկտեղ խօսք ըրին , որ գան Երուսաղէմին դէմ պատերազմ ընեն , ու անոր վնաս

Ը Սաղ·ծ·15։

9 տան ։ Բայց Ըմենք մեր Աստուծոյն աղօթք ըրինք , ու թ դէզ անոնցմէ գիշեր-ցերեկ հսկող գորեկ ու գիշեր անոնց դէմ պահապաններ

թ Եզր·ա·նոնց երեսէն

10 դրինք ։ Եւ Ցուդան ըսաւ . Բեռնակիրներուն ուժը հատաւ , ու հողը շատ է . մենք պիտի չկրնանք

11 պարիսպը շինել ։ Ու մեր թշնամիները կ'ըսէին . Չգիտնան , ու չտեսնեն , մինչև որ մենք անոնց մէջը մտնենք , ու զանոնք սպաննենք , և անոնց գործը խափանենք ։

12 Ու եղաւ որ՝ անոնց քովը բնակող Հրէաները մեզի եկան , և տասը անգամ մեզի ըսին Թէ՝ Ամէն կողմանէ ուր որ դառնաք , մեր վրայ պիտի յարձակին ։

13 Ուստի ցած տեղուանքը՝ պարըսպին ետեւը , ժ բարձր տեղուանքը՝ ժողովուրդը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ բ-ձիւով կայնեցուցի , ու իրենց սուրերովը , նիզակներովը ու աղեղներովը կայնեցուցի ։ Եւ նայեցայ , ու ելայ , և իշխաններուն ու ոստիկաններուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի . Ընոնց երեսէն մի՛ վախնաք . յիշեցէք Տէրը՝ որ մեծ ու ահեղ է , և էմեր եղբայրներուն , տղաքներուն , աղջիկներուն , կիներուն ու տուներուն համար պատերազմ ըրէք ։

‡ Կ՚՝ լոր տեղուանքը։ Ը՚՝ յարկերու տակ

ժ Թուս·ժգ·9։ բՕր·ա·29։

ը Բ Օր·ժ·17։

Էբ Թագ·ժ·12։

15 Ու երբոր մեր թշնամիները լսեցին որ մենք իմացեր ենք , և Աստուած անոնց խորհուրդը յղուեց . ու մենք ամէնքս պարիսպը վերադարձանք , ամէն մէկը իր գործին ։

Ն·Ք·Գ·445

16 Եւ ան օրէն ՚ի վեր՝ իմ մարդիկներուս կէսը կ'աշխատէին , ու կէսն ալ՝ նիզակներ , ասպարներ , աղեղներ ու զրահներ կը բռնէին . ու իշխանները Ցուդայի բոլոր ‖ազգատոհմներուն ետեւը կը կայնէին ։

‖ Եզր·տա·նը

17 Պարիսպը շինողները , ու բեռնակիրները , — բեռցընողները՝ — մէկ ձեռքը իր մէկ գործովը կը բանէր , ու

18 միւս կէսովը զէնքը կը բռնէր ։ Եւ շինողներուն ամէն մէկը՝ իր սուրը մէջքը կապած՝ կը գործէր . ու

19 փողհարը իմ քովս էր ։ Եւ ազնուականներուն , ու ոստիկաններուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի . Ա- գործը մեծ ու ընդարձակ է , ու մենք պարսպին վրայ ցրուած

20 ենք , Ե իրարմէ հեռու էք . Ո՞ւր փողին ձայնը ուր տեղ որ լսէք , հոն մեր քովը ժողովուրդ . Ընդէ համար մեր Աստուածը պատերազմ

Ե Եւ·ժգ·14, 25։ բ Օր·ա·30։ գ·22։ ի·4։ Ցես·իգ·10։

21 պիտի ընէ ։ Ու մենք ս-ովը գործը կ'ընէինք . և էառաւօտուընէն կէսը արշալոյսին ծագած աստղերուն մինչև աստղերուն ելնցած ատենը՝

22 նիզակներ բռնած կը կնայէին . Եւ ան ատենը ժողովուրդին ըսի . Ամէն մարդ իր ծառային հետ՝ գիշերները Երուսաղէմի մէջ մնայ , որ գիշերը մեզի համար պահպանութիւն ընէ , ու ցորեկը գործէ ։

23 Ու ես , ու իմ եղբայրներս , և իմ ծառաներս , ու իմ ետեւէս եկող պահապան մարդիկները՝ ամենեին մեր հանդերձները չէինք հաներ , § լուացուելու ատենէն ՚ի զատ" ։

§ Եզր·ամէն մէկը լուրը կը խրկէր ։

ԳԼ·Ե

1 Հրէայք իրենց պարտքերուն , գրաւներուն ու ծառայութեանը համար կը գանգատին ։ 6 Նէեմիա վշտառուները կը յանդիմանէ , և ուխտ բնել կու տայ անոնց՝ որ ետ դարձնեն իրենց առած գրաւները ։ 14 կը թողու իր ռոճիկը , ու հիւրասիրութիւն կ'ընէ ։

1 Ձու — ժողովուրդը ու անոնց կիներն՝ իրենց Ե եղբարցը Հրէաներուն դէմ մեծ գանգատ ըրին ,

— Եսա·ե·7։ Բ Ղե·իե·35, 36, 37։ բ Օր·ժե·7։

2 եւ ոմանք կ'ըսէին . Մենք մեր տղաքներովը ու աղջիկներովը շատ ենք . ուտելիք ծախու առնենք , ու ուտենք որ ապրինք ։

3 Ոմանք ալ կ'ըսէին . Մենք մեր արտերը , այգիները , ու տուները գրաւի կը դնենք , որ սովի համար

4 ուտելիք ծախու առնենք ։ Եւ ոմանք կ'ըսէին . Թագաւորին հարկ ը-ը- համար՝ մեր արտերուն ու այգիներուն վրայ ստակ փոխ առ-

5 նինք ։ Ու հիմա էմեր մարմինը՝ մեր եղբայրներուն մարմինին պէս է , ու մեր որդիքը՝ անոնց որդւոցը պէս . և ահա մենք ը մեր տղաքները

է Ես·ծը·7։

ը Եւ·իա·7։ Ղե·իե·39։

Ն · ք · գԲ · 445

ու աղջիկները ծառայութեան կը ծախենք . և արդէն մեր աղջիկներէն աղախին ըլլալու ծախուածներ կան , ու մեր ձեռքը կարողութիւն չկայ . որովհետև մեր արտերը ու այգիները ուրիշներուն չ՚են ։

6 Ու երբոր ես անոնց աղաղակը՝ ու ասոնք խօսքերը լսեցի , խիստ դժուա-

7 րեցայ ։ Ես մտքիս մէջ խորհելէն ետև՝ ազնուականները ու ոստիկանները յանդիմանեցի , ու անոնց ըսի . Դուք ամէնդ ալ ձեր եղբայրներէն վաշխ կ՚առնէք . ու

8 անոնց դէմ մեծ ժողովք ըրի ։ Ան ատենը անոնց ըսի . Մենք հեթանոսներու ծախուած մեր Հրէայ եղբայրները՝ մեր կարողութեանը չափ ձեծախու առինք , ու հիմա դուք ձեր եղբայրնե՞րը կը ծախէք , կամ անոնք մեզի ծախուի՞ն . և անոնք լռեցին , ու չկրցան պատասխան

9 տալ ։ Ու ըսի . Ատ ձեր րրածը աղէկ բան չէ . պէտք չէ՞ որ Ի մեր Աստուծոյն վախովը քալէք , ետր մեզի թշնամի եղող ազգերուն նա-

10 խատինք չըլլանք ։ Ես ալ , ես իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ՝ ստակ ու ցորեն փոխ տուած ենք անոնց . Բայց հիմա ասոնք պարտքը

11 անոնց չներենք ։ Ես ձեզի կ՚ա-ղաչեմ , որ այսօր անոնց ետ դարձնէք անոնց արտերը , այգիները , ձիթենիները ու տուները . նաև ստակին , ցորենին , գինիին ու եղին հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը

12 պահանջէք ։ Եւ անոնք ըսին . Ետ պիտի դարձնենք , ու անոնցմէ բո՛ն մը պիտի չպահանջենք . ինչպէս որ ըսիր , այնպէս պիտի ընենք ։ Ան ատենը քահանաները կանչեցի , ու անոնց երդում ընել

13 տուի , որ ասանկ ընեն . Նաև *հանդերձս ծալեցի ու ըսի . Ո՛վ որ ասոնք բանը չկատարէ , իր տունէն ու իր վաստակէն՝ Աստուած այսպէս թօթվէ , ու այսպէս թօթվուած ու դատարկ ըլլայ ։ Եւ բոլոր ժողովքը՝ Ամէն ըսին , ու Տէրը օրհնեցին . Ու ժողովուրդը ասոնք բանը կատարեց ։

14 Եւ Յուդայի երկրին մէջ անոնց իշխանը եղած օրէս՝ Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարիէն Լմինչև երսունուերկուերորդ տարին՝ տասուերկու տարի՝ Թէ ես և Թէ իմ եղբայրներս Ի†իշխանու-

15 թեան ուռճիկը չառինք՝՝ ։ Բայց ինծմէ առաջ եղող նախորդ իշխանները ժողովուրդին բեռ կ՚ըլլային , ու անոնցմէ հաց ու գինի կ՚առնէին , քառասուն սիկղ արծաթէն ՝ի զատ . անոնց ծառաներն ալ ժողովուրդին բռնութիւն կ՚ը-

Ն · ք · գԲ · 445

Ի 2Մր 9 ։
Ել Կոր · ժա · 9 ։ ժբ · 13 ։

Հբ Թագ · Թ · 7 ։ գ Թագ · ժբ · 19 ։
Յգ Թագ · գ · 22 ։

Ղ Հմր 14 ։ 15 ։

ֆ Գլ · ժգ · 22 ։

ԳԼ · Զ

1 Սանաբազատ՝ խորամանկութեամբ , երկիւղալի լուրերով , ու վարձքով բռնուած մարգարէներու միջոցով կը ջանայ որ Ղեմահան վախցընէ ։ 15 Ան գործիս լմընալուն վրայ՝ թշնամիները կը վախնան ։ 17 Թշնամիներուն ու Յուդայի ազնուականներուն միջեւերը դաղտուկ նաղորդակցութիւն կ՚ըլլայ ։

1 Ու երբոր Սանաբազատ , Ցուբիա , ու Արաբացի Գեսամ , ու մեր միւս թշնամիները լսեցին , որ ես պարիսպը շինեցի , ու հոն փլած տեղ մը չմնաց , (Բ Թէպէտև մինչև ան ատենը դռներուն փեղկերը դր-

2 րած չէի ,) Սանաբազատ ու Գեսամ †ինծի հրդ խրկեցին՝ ու ըսին . Եկուր , Տ Ովնովի դաշտին գեղերուն մէջը իրարու հետ տեսնուինք . բայց անոնք †ինծի չա-

3 րութիւն ընել կը խորհէին ։ Եւ անոնց պատգամաւորներ խրկեցի ու ըսի . Ես մեծ գործով մը զբաղած եմ , ու չեմ կրնար իջնել . ինչո՞ւ համար գործը դադարի , երբոր զանիկայ թողում , ու ձեզի իջնեմ ։

4 Եւ անոնք ինծի չորս անգամ ասանկ խօսքեր խրկեցին . ես ալ անոնց նոյն պատասխանը տուի ։

5 Ու հինգերորդ անգամին՝ Սանաբազատ նոյն խօսքերով իր մանչը ինծի խրկեց , ձեռքը մէկ բաց

6 թուղթով մը՝ Որուն մէջը այսպէս գրուած էր . Ազգաց մէջը լսուելա , ու Գեսամ կ՚ըսէ՝ որ Հրէաները ապստամբիլ կը խորհիք . դուն անոր համար կը շինես պարիսպը , որ անոնց թագաւոր

7 ըլլաս , ‡ինչպէս որ կ՚բսուի՞՝ ։ Ու նաև Երուսաղէմի մէջ մարգարէներ հաստատեցիր , որ քարոզեն ու քեզի համար բսեն , Թէ՝ Ն՚ի-

Ն · ք · գԲ · 445

– Գլ · բ · 10 · 19 ։ դ · 1 · 7 ։

Բ Գլ · գ · 1 · 3 ։

ֆ Առակ · իգ · 24 · 25 ։
Բ ՝՝ Մն · ը · 12 ։ Գլ · ժա · 35
Ի Սաղ · լէ · 12 · 32 ։

Ղ Հմր 19 ։

‡ Եբր · ասի խօսքերուն համեմատ ։

Ի Ել · իբ · 25 ։ Ղա · իե · 36 ։ Եզեկ · իբ · 12 ։

Ղ Ղա · իե · 48 ։

Ի Ղա · իե · 36 ։

Ը բ Թագ · ժբ · 14 ։ Հռով · բ · 24 ։ 2Պետ · բ · 12 ։

Բ Եզր · ժ · 5 ։ Երեմ · լդ · 8 ։ 9 ։
* Եբր · ծոցս ։ Բ Մաա · ժ · 14 ։ Գոր · ժգ · 51 ։ ժբ · 6 ։

Է գ Թագ · իգ · 3 ։

Լ Գլ · ժգ · 6 ։

Ի Ցճս ա Կոր · Թ · 4 · 15 ։

† Եբր · իշխանի հացը չկերանք ։

Ն · ք · գՖ · 445

Հրէաստանի թագաւոր է . ու հիմա աս խօսքերը թագաւորին ականջը պիտի հանի . ուրեմն եկուր որ մեկտեղ խորհուրդ ընենք ։
8 Բայց ես անոր ՚ըսի՝ խրկեցի՝ ու ըսի . Բանը քու ըսած խօսքերուդ պէս չէ . հապա ատոնք դուն քու
9 սրտէդ ՚նարեցիր ։ (Վասն զի անոնց ամէնը մեզ կը վախցընէին՝ ըսելով . Թող անոնց ձեռքը ան գործէն թուլնայ , որ չկատարուի ։ Ու հիմա ՚Վ Ցէր՝ իմ ձեռքերս ուժովցուր ։)
10 Ու ես Մեհաբէելի որդւոյն Դալայիայի որդւոյն Սեմայիային տունը մտայ . և անիկայ փակ էր , ու ըսաւ . Եկո՛ւր մեկտեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին մէջը երթանք , ու տաճարին դռները գոցենք . վասն զի քեզ մեռցընելու կու գան . ու անոնք գիշերով պիտի գան քեզ մեռցընելու ։
11 Ու ես ըսի . Մի՞թէ ինծի պէս մարդը կը փախչի՞ . և ով կայ ինծի պէս որ տաճարը մտնէ ապրելու համար .
12 չեմ մտներ ։ Ու աղէկ հասկըցայ որ զանիկայ Աստուած խրկած չէր , հապա Ե իմ վրաս մարգարէութիւնը Ե՛ԼԻՂԷՆ խօսեցաւ . վասն զի Ցուբիա ու Սանաբաղատ զանիկայ
13 վարձքով բռներ էին ։ Ե՛ ասոր համար վարձքով բռներ էին զանիկայ , որ ես վախնամ՝ ու ասանկ ընելով՝ ՚մեղանչեմ , որ զիս բամբասելու , ու իմ անունս աւրելու
14 պատճառ մը ունենան ։ ԷՈՎ Աստուած իմ՝ Ցուբիան ու Սանաբաղատը աս իրենց գործոցը համեմատ , ու Նովադիա Ի՛մարգարէուհին , ու զիս վախցընող միւս մարգարէները յիշէ ։
15 Եւ պարիսպը Ելուլ ՙՀՆԳԱՆ քսանուհինգերորդ օրը՝ լիսուներեք-
16 կու օրուան մէջ լմընցաւ ։ Ու երբոր մեր ամէն թշնամիները լսեցին , մեր բոլորտիքը եղող ամէն ազգերը վախցան ու շատ ամչցան , ու Ի՛մացան որ աս գործը մեր Աստուծոյն օգնականութեամբը կատարուեցաւ ։
17 Եւ ան օրերը՝ Ցուդայի ազնուականներէն Ցուբիային շատ նամակներ կ՚երթար . Ցուբիայէն ալ ա-
18 նոնց կու գար . Վասն զի Ցուդայի շատ մարդիկները անոր հետ երդումով միաբաներ էին . քանզի անիկայ Արահեան Սեքենիային փեսան էր . ու անոր որդին Յովհաննէսը՝ Բարաքիայի որդւոյն Մեսուլլամին աղջիկը առեր էր ։ Նաև իմ առջեւս անոր աղէկութիւնները կը զրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը հասցընէին . Ե՛ Ցուբիա Ի՛նձ նա-
մակներ կը խրկէր զիս վախցընելու համար ։

Ն · ք · գՖ · Իբր 445

ԳԼ · Է

1 Նէեմիա՝ Երուսաղէմին պահպանութիւնը Անանիին ու Անանիային կը յանձնէ ։ 5 Առջի անգամ Բաբիլոնէն դարձող 9 Ժողովուրդին , 39 քահանաներուն , 43 Ղեւտացիներուն , 46 Նաթանայիմներուն , 57 Սողոմոնի ծառաներուն , 63 և իրենց ազգաւտոմարը կորսընցուցած քահանաներուն ցուցակը ։ 66 Անոնց ամբողջ թիւը՝ իրենց սեպհականութիւններովը ։ 70 Անոնց մասուցած ընծաները ։

1 Ու երբոր պարիսպը լմընցաւ , ես դռներուն փեղկերը անցուցի . ու դռնապաններ , երգեցողներ ու
2 Ղեւտացիներ դրուեցան . Եւ իմ եղբայրս Անանին , ու պալատին իշխանը Անանիան՝ (որ հաւատարիմ , ու շատերէն աւելի Ի՛Աստուծմէ վախցող մարդ մըն էր ,) Երուսա-
3 ղեմի վրայ դրի , Ու անոնց ըսի . Մինչեւ որ արեւը չտաքնայ , Երուսաղեմին դռները չբացուին . և իրենց ներկայութեամբը դռները գոցեն , ու նիգերը դնեն , ու Երուսաղեմի բնակիչներէն պահապաններ կարգեն , ամէն մէկը իր պահպանութեանը մէջ , ու ամէն մէկը իր տանը դիմացը ։
4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր . բայց մէջի ժողովուրդը քիչ էր , ու
5 տուներ չշինուած չէր ։ Եւ իմ Աստուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ , որ ազնուականները , ոստիկանները ու ժողովուրդը ժողվեմ որ արձանագրուին . ու առջի անգամ Ե՛ԼԻՂՆԷ ելլողներուն մէկ ազգաբանութեան գիրքը գտայ . ու անոր մէջը ՚ՅՍՂԷ- գրուած գտայ ։
6 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տարած գերիներէն ելլող Գաւառի բնակիչները աստնք էին , որոնք Երուսաղէմը ու Ցուդան գարձան , ամէն մէկը իր քաղաքը ։
7 Ու Զօրաբաբելին , Յեսուին , Նէեմիային , Ազարիային , Ռաամիային , Նաեմանիին , Մուրթքէին , Բաղասանին , Մասփարաթին , Բագուէին , Նաւումին ՝՝ Բաանային հետ եկան ։ Ե՛ ՝՝ էր Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը
8 թիւը . Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար հարիւր եօթանասունուերը ։
9 կու . Սափատիայի որդիքը՝ երեք
10 հարիւր եօթանասունուերկու . Ա-
րահի որդիքը՝ վեց հարիւր հիսուն
11 ուերկու . Փահաթ Մոաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազար ութը հարիւր տասն-
12 ուութը . Եղամի որդիքը՝ հազար
13 երկու հարիւր հիսունուչորս . Զաթուի որդիքը՝ ութը հարիւր քառա-
14 սունուհինգ . Զաքքայի որդիքը՝
15 եօթը հարիւր վաթսուն . Բանուիի

Իբր 445

– ԳԼ · գ · 1 ·

Ե ԵԶԿ · 2 · 6 ·

Ե ԵԶԿ · Ժգ · 22 ·

Ե Դ · Ժգ · 29 ·

Ե ԵԶԿ · Ժգ · 17 ·

Իբր 445

Ե ԳԼ · բ · 10 · գ · 1 · 7 · գ 1 ·

Ե Ա՛Զ · ՃԻԳ · 2 ·

Իբր 536

Ե ԵԶԲ · բ · 1 · ՀԱ ·

Ն · Ք · ԶԿ · Իրր 536

որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու-
16 ութը · Բերայիի որդիքը՝ վեց հա-
17 րիւր քսանուութը · Ազզադի որ-
դիքը՝ երկու հազար իրեք հարիւր
18 քսանուերկու · Ադոնիկամի որդի-
քը՝ վեց հարիւր վաթսունուեօթը ·
19 Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար
20 վաթսունուեօթը · Ադինի որդիքը՝
21 վեց հարիւր յիսունուհինգ · Ատերի
որդիքը Եզեկիայէն՝ իննսունուու-
22 թը · Հասումի որդիքը՝ իրեք հա-
23 րիւր քսանուութը · Բեսէիի որդի-
24 քը՝ իրեք հարիւր քսանուչորս · Ա-
րիփեի որդիքը՝ հարիւր տասուերկու ·
25 Գաբաւոնի որդիքը՝ իննսունու-
26 հինգ · Բեթլէհեմի ու Նետոփայի
մարդիկը՝ հարիւր ութսունուու-
27 թը · Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր
28 քսանուութը · Ազմաւեթի տանը
մարդիկները՝ քառասունուերկու ·
29 Կարիաթարիմի, Կեփիրայի ու Բե-
րովթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր
30 քառասունուիրեք · Ռամայի ու Գա-
բայի մարդիկը՝ վեց հարիւր քսան-
31 ուվեց · Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր
32 քսանուերկու · Բեթելի ու Գայիի
մարդիկը՝ հարիւր քսանուիրեք ·
33 Միւս Նաբաւին մարդիկը՝ յիսուն-
34 ուերկու · Միւս Եղամին որդիքը՝
հազար երկու հարիւր յիսունու-
35 չորս · Հարիմի որդիքը՝ իրեք հա-
36 րիւր քսան · Երիքովի որդիքը՝ իրեք
37 հարիւր քառասունուհինգ · Ղովզի,
Ադիդի ու Ոնովի որդիքը՝ եօթը
38 հարիւր քսանուվեց · Սենասյի որ-
դիքը՝ իրեք հազար ինը հարիւր ե-
սուն ։

39 Քահանաները՝ Յեսուի տունէն՝
Յեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
40 եօթանասունուիրեք · Ն Եմմերի
որդիքը՝ հազար յիսունուերկու ·
41 Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու
42 հարիւր քառասունուեօթը · Ը Հա-
րիմի որդիքը՝ հազար տասնուեօթն
էին ։

43 Ղեւտացիները՝ Ոդզուիայի որ-
դիներէն՝ Յեսուի — Կադմիէլի որ-
դիքը՝ եօթանասունուչորս էին ։

44 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝
հարիւր քառասունուութն էին ։

45 Դռնապանները՝ Սեղղումի որդի-
քը, Ատերի որդիքը, Յեղմոնի
որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ատի-
տայի որդիքը, Սուբայի որդիքը՝
հարիւր երսունուութն էին ։

46 Նաթանայիմները — Ցիխա, Եփ-
Սիայի որդիքը, Ասուփայի որդի-
47 քը, Յարաովթի որդիքը, Կերոսի
որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի
48 որդիքը, Ղաբանայի որդիքը, Ա-
գաբայի որդիքը, Սաղմէի որդի-
49 քը, Անանի որդիքը, Գեդդէլի որ-
50 դիքը, Գահարի որդիքը, Ռէայիա-
յի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նե-
51 կոդայի որդիքը, Գազամի որդիքը,
Ողայի որդիքը, Փասէի որդիքը,
52 Բասիի որդիքը, Մովանիմի որդի-
53 քը, Նեփուսիմի որդիքը, Բակ-
բոկի որդիքը, Ակուփայի որդիքը,
54 Արուրի որդիքը, Բասաղոթի որ-
դիքը, Մէիդայի որդիքը, Արսայի
55 որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսա-
րայի որդիքը, Թամայի որդիքը,
56 Նեսիայի որդիքը, Ատիփայի որ-
57 դիքը · Սողոմոնի ծառաներուն որ-
դիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերաթի
58 որդիքը, Փարեդայի որդիքը, Ցե-
ղայի որդիքը, Դերկոնի որդիքը,
59 Գեդդէլի որդիքը, Սափատիայի
որդիքը, Ատտիլի որդիքը, Փա-
քարաթ ասեբայիմի որդիքը, Ա-
60 մոնի որդիքը · Բոլոր Նաթանա-
յիմները, ու Սողոմոնի ծառանե-
րուն որդիքը՝ իրեք հարիւր իննսունուերկու էին ։

61 Ու Թելմելայէն, Թելարսայէն, Քերուբէն, Ադդօնէն ու Եմմերէն եկողները ասոնք էին, և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալնին ցուցընելու կարող չեղան ·
62 Դաղայիայի որդիքը, Ցուբիայի որդիքը, Նեկոդայի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունուերկու ։
63 Եւ քահանաներէն՝ Աբայիայի որդիքը, Ակկուսի որդիքը, Բերզելլի որդիքը՝ որ էառ Գաղաադացի Բերզելլեին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝
64 անոնց անունովը կոչուեցաւ · Ասոնք իրենց ազգաբանութեան դիրքը փնտուեցին, բայց չկրցան գըտնել · ու անմաքուր սեպուելով՝
65 քահանայութենէ արգիլուեցան ։ Եւ *Աթարսաթան անոնց ըսաւ · Մինչև որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ, անոնք ամենասուրբ բաներէն չուտեն ։
66 Բոլոր ժողովը միասին՝ քառասունուերկու հազար իրեք հարիւր
67 վաթսուն հոգի էր · բայց ի անոնց ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր երսունուեօթն էին · ու անոնց մէջը երկու հարիւր քառասունուհինգ այր և կին երգեցողներ կային ։
68 Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսունուվեց, ջորիները երկու հարիւր
69 քառասունուհինգ, ուղտերը չորս հարիւր երսունուհինգ, — էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին ։
70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք՝ գործին համար ընծայ տուին · Թաթարսաթան՝ հազար դրամ ոսկի, յիսուն սկաւառակ, — հինգ հարիւր երսուն քահանայական պատ-

Ն · Ք · ԶԿ · Իրր 536

Ե Ցե՛ս հմր 12 ։

Ե՛ՄՆ · իգ · 7 ։
Ը՛ՄՆ · իգ · 14 ։
Ե Ցե՛ս ԱՆՆ · Թ · 12 · իգ · 9 ։
Ը՛ՄՆ · իգ · 8 ։
Ե Եզր · բ · 40 ։

* Կ՛ տեսնուի տես գԼ · ը · 9 · ԺԲ · 26 ։

Ե ԳԼ · ը · 9 ։

Ե Եզր · բ · 59 ։

71 մուճան տուաւ գանձին ։ Եւ տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործաւորութեան գանձին Հ քսան հազար դրամ ոսկի , ու երկու հազար երկու հարիւր մնաս արծաթ տուին ։
72 Եւ մնացած ժողովուրդին տուածները՝ քսան հազար դրամ ոսկի , ու երկու հազար մնաս արծաթ , ու վարսունուհինգ քահանայական պատմուճան էր ։ Եւ քահանաները , ու Ղեւտացիները , և դռնապանները , ու երգեցողները , և ժողովուրդէն եղողները , ու Նաթանայիմները , և բոլոր Իսրայէլը՝ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան . Եւ երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ , Իսրայէլ որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջն էին ։

Գ Լ · Ը

1 Իսրայէլացւոց ջերմեռանդութիւնը օրէնքը կարդալու ու մարիկ ընելու մէջ ։ 9 Նէեմիա , Եզրաս , ու Ղեւտացիք կը մխիթարեն ժողովուրդը ։ 13 որոնք լսելու ու սորվելու յօժարամտութիւն ունէին ։ 16 Տաղավարահարաց տօնը կը պահուի ։

1 Եւ բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Ի Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջը ժողվուեցան , ու եզրաս Ի դպիրին ըսին , որ Մովսէսին օրինաց գիրքը բերէ , որն որ Տէրը Իսրայէլին պատուիրած էր ։ 2 Ու Ը օրինաց եօթներորդ ամսուն առջի օրը՝ եզրաս քահանան Ի օրինաց Ի Ի ժողովին առջևը բերաւ , որ էրիկ ու կնիկ մարդիկներէ , ու ամէն լսելու ու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէն 3 ներէ Բ-վ-ր-Ե էր · Եւ զանիկայ՝ Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջը առտուընէ մինչև կէս օրը՝ էրիկ ու կնիկ մարդիկներուն ու հասկընալու կարողներուն առջևը կարդաց . և բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները օրինաց գրքին 4 դուէր էին ։ Ու եզրաս դպիրը յատուկ սաոր համար շինուած փայտեղէն բեմին վրայ կայնեցաւ . ու անոր քովը աջ կողմը՝ Մատաթիան , Սեման , Անաիան , Ուրիան , Քեղկիան ու Մասսիան , և ձախ կողմը՝ Փադայիան , Միսայէլը , Մելքիան , Հասսումը , Ասբադանան , Զաքարիան ու Մեսուղամը 5 կայնեցան ։ Ու եզրաս գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն առջևը . վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն բարձր էր . ու զանիկայ բացածին պէս՝ բոլոր ժողովուրդը 6 Ղոտբի վրայ ելաւ ։ Ան առաջ եզրաս՝ Եհովան մեծ Աստուածը օրհնեց . ու բոլոր ժողովուրդը Ի ձեռքերնին վերցուցին , Ը ու Ամէն , Ամէն՝ ըսին . և Ի իրենց երեսին վրայ դետինը ծռելով՝ Ցերօջը երկրպագութիւն ըրին ։ 7 Ու Յեսուա , Բանի , Սարաբիա , Ցամին , Ակկուբ , Սաբեթա , Ովդիա , Մասսիա , Կովղիտա , Ազարիա , Ցովզաբադ , Անան , Փաղայիա , ու Ղեւտացիք՝ Ի օրէնքը ժողովուրդին կը հասկըցընէին . և ժողովուրդը իրենց կարգին կայներ էին ։ 8 Ովը կարդացին Աստուծոյ օրինաց գիրքը յստակ կերպով կարդացին , ու միտքը տալով՝ կարդացածնին հասկրցուցին ։ 9 Ի Ու Նէեմիա Աթարսաթան , ու եզրաս քահանան — դպիրը , և ժողովուրդին հասկըցընող Ղեւտացիները՝ բոլոր ժողովուրդին ըսին . Ի Այս օրս՝ ձեր Տէր Աստուծոյն սուրբ օր Ջն է . Ի սուգ մի ընէք , ու մի լաք . վասն զի բոլոր ժողովուրդը կու լայինէ երբոր օրէնքին 10 խօսքերը կը լսէին ։ Եւ անոնց ըսաւ . Գացէք , պարարտ բաներ կերէք , ու անուշ բաներ խմեցէք , ու պատրաստութիւն չունեցողներուն Ի բաժիններ խրկեցէք . քանզի աս օրս՝ մեր Տէրոջը սուրբ օր Ջն է , ու մի տրտմիք . վասն զի Տէրոջը ուրախութիւնը 11 ձեր զօրութիւնն է ։ Ան առաջ Ղեւտացիք բոլոր ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով . Լուռ կեցէք , քանզի ասիկայ սուրբ օր է , ու մի 12 տրտմիք ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու , ու Ի բաժիններ խրկելու , և մեծ ուրախութիւն ընելու գացին . վասն զի իրենց բացատրուած խօսքերը Ի հասկըցան ։ 13 Ու երկրորդ օրը՝ բոլոր ժողովուրդին տոհմապետները , քահանաները ու Ղեւտացիները՝ եզրաս դպիրին քովը ժողվուեցան , որ օրինաց Ի Ի մէջը գրուած դատաստանը 14 ուսանին ։ Եւ գտան որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր է , որ եօթներորդ ամսուն տօնին առնեն՝ Իսրայէլ որդիքը Ղեւտաւարաններու մէջ բնակին , 15 Նաև իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ , ու Ե Երուսաղէմի մէջ Ի հրատարակեն ու քարոզեն ըսելով . Լեռը ելէք , Ի ու ձիթենիի ոստեր , Նոճիի ոստեր , ու մրտենիի ոստեր , և արմաւենիի ոստեր , ու տերևախիտ ծառերու ոստեր բերէք , որ տաղաւարներ շինէք , ինչպէս որ 16 գրուած է ։ Եւ ժողովուրդը ելաւ ու բերաւ . ու ամէն մարդ Ի իր տանիքին վրայ , ու իր գաւիթին մէջը . և Աստուծոյ տանը գաւիթներուն մէջը , ու Ջուրի դրանը հրապարակին մէջը , Ը ու Եփրեմի դրանը հրապարակին մէջը՝ իրենց տաղաւարներ շինեցին ։ Ու դերութենէ 17

Ն · ք · գՁ · Իրր 536
ԼԶզր · ր · 69 ։
Ի Եզր · գ · 1 ։
Իրր 445
— Եզր · գ · 1 ։
Բ ԳԼ · գ · 26 ։
Ե Եզր · է · 6 ։
Ը ՂԼ · իգ · 24 ։
Ի ր Օր · լ · 11 , 12 ։
Ղ Դատ . գ · 20 ։
Ի Ոզր · գ · 41 ։ ա Տիմ. ր · 8 ։
Ը ա Պր · ժգ · 16 ։
Ի Եւ · գ · 31 ։ Ժր · 27 ։ ր Մն · ի · 18 ։
Ն · ք · գՁ · Իրր 445
Ի Եզր · ր · 63 ։ Գւ · է · 65 ։ ժ · 1 ։
Ը ր Մն · լե · 3 ։ Հմր 8 ։
Ի ՂԼ · իգ · 24 ։ Թոս · ԻԹ · 1 ։
Ե ր Օր · ժգ · 14 , 15 ։ ՅՂ · գ · 4 ։
Ի Եթ · Թ · 19 · 22 ։ Ցայս · ժա · 10 ։
Ե Հմր 10 ։
Ի Հմր 7 , 8 ։
Ղ ՂԼ · իգ · 34 , 42 ։ ր Օր · ժգ · 13 ։
Ճ ր Օր · ժգ · 16 ։
Ի ՂԼ · իգ · 4 ։
Ի ՂԼ · իգ · 40 ։
Ր Օր · իր · 8 ։
ԼԳԼ · ժր · 37 ։
— գ Թագ · ժգ · 18 ։ Գւ · ժր · 39 ։

դարձողներուն բոլոր ժողովքը՝ տաղաւարներ շինեցին , ու տաղաւարներու մէջ նստան . վասն զի Իսրայէլի որդիքը՝ նաւեան ցեսուին օրերէն մինչև ան օրը՝ այնպէս բրած չէին . ու խիստ մեծ ուրախութիւն եղաւ ։ 18 Եւ Դաւթի օրէն մինչև գերի օրը՝ ամէն օր Աստուծոյ օրինաց գիրքը կարդացուեցաւ . ու եօթը օր տօն ըրին . և ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողով եղաւ , ի նչպէս որ հրամայուած էր ։

ԳԼ · Թ

1 Ժողովրդին հանդիսաւոր ծոմապահութիւնը ու ապաշխարանքը ։ 4 Ղեւտացիք՝ բարեպաշտութեամբ կը խոստովանին , թէ՝ Աստուծոյ բարութիւնը և թէ իրենց չարութիւնը ։

1 Եւ՝ ասն ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ Իսրայէլի որդիքը՝ ծոմով , քուրձերով , ու վրանին հող ։ 2 Եւ՝ Իսրայէլի որդիքը բոլոր օտարազգիներէն զատուեցան . ու ։ Եւ՝ կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց հայրերուն անօրէնութիւնները խոստովանեցան ։ 3 Եւ իրենց տեղը կայնելով՝ օրուան չորրորդ մասը՝ իրենց Տէր Աստուծոյն օրինաց դրքէն կարդացին , ու չորրորդ մասը՝ իրենց Տէր Աստուծոյն խոստովանութիւն ու երկրպագութիւն ըրին ։

4 Եւ ցեսու , Բանի , Կադմիէլ , Սաբանիա , Բունի , Սարբիա , Բանի ու Քենանի Ղեւտացիները բեմին վրայ ելան , ու իրենց Տէր Աստուծոյն բարձր ձայնով աղաչեցին ։ 5 Եւ ցեսու , Կադմիէլ , Բանի , Ասաբանիա , Սարբիա , Ոզիա , Սարանիա ու Փեթայիա Ղեւտացիները ըսին . Եկէք , ձեր Տէր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեցէք ։

Օրհնեալ ըլլայ Է քու փառաւոր անունդ , ու ամէն օրհնութենէ ու գոհութենէ բարձր ըլլայ ։ 6 Դուն՝ միայն դուն Տէր ես . երկինքը , Է երկինից երկինքը , և ամեն բոլոր զօրքերը , երկիրը՝ ու բոլոր անոր վրայ եղածը , ծովերը՝ ու բոլոր անոնց մէջը եղածը Բ դուն բոլորդ կեցուցիչ ես . և Գ ամենուն դուն կեանք տալու , ու երկնից զօրքերը քեզի երկրպագութիւն կ՚ընեն ։ 7 Դուն ես ան Տէր Աստուածը՝ որ Է Աբրամը ընտրեցիր , և զանիկայ քաղդեացւոց Ուր Է՚ելլէն հանեցիր , ու անոր անունը 8 Աբրահամ դրիր . Եւ անոր սիրտը քու առջեւդ Է հաւատարիմ գտար , ու անոր հետ Ը ուխտ բրիր որ քանանացւոց , քետացւոց , Ամորհացւոց , Փերեզացւոց , Եբուսացւոց ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սերունդին տաս . ու Է քու խօսքդ հաստատեցիր . վասն զի արդար ես .

9 Ու Եգիպտոսի մէջ Հ մեր հայրերուն նեղութեանը նայեցար , ու կարմիր ծովուն վրայ Ց անոնց աղաղակը լսեցիր . Եւ Ղ Փարաւոնին , ու անոր բոլոր ծառաներուն , ու անոր երկրին բոլոր ժողովուրդին՝ նշաններ ու հրաշքներ ցուցուցիր . վասն զի գիտցար որ անոնց վրայ Հպարտացան . ու ասկէ օրուան պէս 11 Բեզի անուն վաստրկեցար . Յ Եւ ծովը անոնց առջեւէր պատռեցիր , անանկ որ ծովուն մէջէն ցամաքով անցան , և զանոնք հալածողները՝ Խորունկ ջուրերու մէջ Նէպոռաի քարի պէս՝ անդունդը նետեցիր ։ 12 Եւ ցորեկը ամպի սիւնով , ու գիշերը անոնց դացած ճամբան լուսաւորելու համար՝ կրակի սիւնով Ճառաչնորդեցիր անոնց ։

13 Նաև Սինայ լեռանը վրայ իջար , ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար . և անոնց՝ Ճուղիղ դատաստաններ , ճշմարիտ օրէնքներ , ու բարի կանոններ ու պատուիրանքներ տուիր . 14 Եւ քու Դ սուրբ շաբաթդ անոնց դիտցուցիր , ու քու ծառային Մովսէսին ձեռքովը՝ անոնց պատուիրանքներ , կանոններ ու օրէնք տուիր ։ 15 Եւ հրամայեցիր . Ու երբոր անօթեցան , անոնց Ե երկինքէն հաց տուիր , ու երբոր ծարաւեցան , անոնց Ռ ապառաժէն ջուր հանեցիր . և անոնց ըսիր , որ Մտնեն ու ժառանգեն այն երկիրը՝ որն որ ատնոնց տալու համար Ֆ ձեռքդ վերցուցիր ։

16 Բայց անոնք՝ այսինքն մեր հայրերը հպարտացան , ու Ռ իրենց պարանոցը խստացուցին , և քու պատուիրանքներուդ Ձ ուշադրութիւն 17 չըրին , Ու չուզեցին մտիկ ընել , Բ և անոնց մէջը բրած հրաշքներդ չյիշեցին . հապա իրենց պարանոցը խստացուցին , ու իրենց ապստամբութեամբը՝ Ռ իրենց ծառայութեանը դառնալու դլուխ դրին . բայց դուն ներող՝ Ռ ողորմած՝ դրթած՝ երկայնամիտ և բազում Ողորմ Աստուած ըլլալով , զանոնք երես 18 ակ չձգեցիր . Մանաւանդ Բ երբոր անոնք իրենց ձուլածոյ որթ շինեցին , ու քեզ եգիպտոսէն հանող Աստուածդ ասիկայ է՝ ըսելով , Ե՚ 19 մեծապէս անարգեցին , Դուն քու Ռ մեծ ողորմութեամբդ զանոնք անապատին մէջ երես չձգեցիր . ճամբան անոնց առաջնորդութիւն ընելու համար՝ ցորեկը Ռ ամպի սիւ-

Ել · Իդ · 14 ։
Ել · Բ · 25 ։ Գ · 7 ։
Ել · Ժդ · 10 ։
Ել · Է · Բ · Թ · Ժ · Ժբ · Ժդ ։
Ել · Ժբ · 11 ։
Ել · Թ · 16 ։ Ես · Կդ · 12 , 14 ։ Երեմ · Լբ · 20 ։ Դան · Թ · 15 ։
Ել · Ժդ · 21 , 22 , 27 , 28 ։ Սաղ · Հբ · 13 ։
Ել · Ժե · 5 , 10 ։
Ել · Ժդ · 21 ։
Ել · Ժթ · 20 ։ Ի · 1 ։
Սաղ · Ժթ · 8 , 9 ։ Հռով · Է · 12 ։
Դտն · Բ · 3 ։ Ել · Ի · 8 , 11 ։
Ել · Ժդ · 14 , 15 ։ Ցած · Ղ · 31 ։
Ել · Ժե · 6 ։ Թուա · Ի · 9 , ։
Բ Օր · Ա · 8 ։
Յ՝ երդում բերիր · Թուա · Ժդ · 30 ։
Վ Հռ 29 ։ Սաղ · Ճզ · 6 ։
Բ Օր · Լ · 27 ։ դ Թագ · Ժէ · 14 ։ Բ Մն · Լ · 8 ։ Երեմ · Ժթ · 15 ։
Բ Սաղ · Հբ · 11 , 42 , 43 ։
Թագ · Ժդ · 4 ։
Ել · Լդ · 6 ։ Թուա · Ժդ · 18 ։ Սաղ · Ճզ · 5 , 15 ։ Ցովել · Բ · 13 ։
Ել · Լբ · 4 ։
Հռ 27 ։ Սաղ · Ճզ · 45 ։
Ել · Ժդ · 21 , 22 ։ Թուա · Ժդ · 14 ։ Ա Կոր · Ժ · 1 ։

Ել · Ժդ · 6 ։
Ել · Ի · 11 ։ Ց՚՚ · Ժդ · 7 ։
Սաղ · Լէ · 6 ։
Ծն · Ժա · 31 ։ Ժբ · 1 ։
Ծն · Ժե · 5 ։
Ծն · Ժե · 6 ։
Ծն · Ժբ · 7 ։ Ժե · 18 ։ Ժէ · 7 , 8 ։

Գլ · Բ · 2 ։
Ց Ել · է · 6 ։ Թագ · դ · 12 ։ Բ Թագ · ա · 2 ։ Ցոր · Բ · 12 ։
Եզր · Ժ · 11 ։ Գլ · Ժգ · 3 , 30 ։
Գլ · Բ · 7 ։ 8 ։
Ա՚՚ Մն · Խթ · 13 ։
Ղ Թագ · Ժթ · 15 , 19 ։ Սաղ · Ճզ · 10 ։ Ես · լե · 16 , 20 ։
Ի Բ Օր · Ժ · 14 ։ դ Թագ · Բ · 27 ։
Ը Ծն · Բ · 1 ։ Ի Ծն · Ա · 1 ։ Ի · 11 ։ Ցաս · Ժգ · 7 ։
Ի Սաղ · Լէ · 6 ։
Ի Ծն · Ժա · 31 ։ Ժբ · 1 ։
Ե Ծն · Ժե · 5 ։
Ի Ծն · Ժե · 6 ։
Ի Ծն · Ժբ · 7 ։ Ժե · 18 ։ Ժէ · 7 , 8 ։

* Կ՚՚ աստիճաններուն

Ն. Ք. ԳՓ. 445

նը, ու դիշերը անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու համար՝ կրակի սիւնը անոնց վրայէն չվերցուցիր։
20 Նաև զանոնք իմաստուն ընելու համար՝ քու հոգիդ տուիր, ու անոնց բերնէն՝ քու մանանադ չպակսեցուցիր, ու ծարաւած առ-
21 տեններին անոնց ջուր տուիր։ Եւ զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջը կերակրեցիր. անոնց բան մը չպակսեցաւ, անոնց հանդերձները չմաշեցան, ու անոնց ոտքերը
22 չուռեցան։ Եւ անոնց՝ թագաւորութիւններ ու ժողովուրդներ տուիր, ու անոնց սահմաններ որոշեցիր. ու Սեհոնին երկիրը՝ այսինքն Եսեբոնի թագաւորին երկիրը, ու Բասանի Ովգ թագաւորին
23 երկիրը ժառանգեցին։ Նաև անոնց որդիները՝ երկնից աստղերուն չափ շատցուցիր. ու տարիր զանոնք աներկիրը՝ որուն որ անոնց հայրերուն խոստացեր էիր, թէ՝ անոնք հոն պի-
24 տի մտնեն ու ժառանգեն։ Եւ անոնց որդիքը մտան, ու ան երկիրը ժառանգեցին. և Քանանացիները՝ անոնց առջևը նուաճեցուցիր, ու զանոնք, ու անոնց թագաւորները, ու երկրին ժողովուրդը՝ անոնց ձեռքը տուիր, որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
25 հետ։ Եւ պարսպաւոր քաղաքներ, ու պարարտ երկիր մը առին. ու ամէն բարիքով լեցուն տուներ, փորուած ջրհորներ, այգիներ, ձիթենիներ, ու պտղաբեր ծառեր առատօրէն ժառանգեցին. ու կերան, կշտացան ու գիրցան, և քու մեծամեծ Երաիքներովդ ու-
26 րախացան։ Սակայն քեզի անհնազանդութիւն ու ապստամբութիւն ըրին. և քու օրէնքդ ետևնին ձգեցին, ու քու մարգարէներդ սպանեցին, որ զանոնք քեզի դարձնելու համար՝ անոնց վկայութիւն կուտային". և մեծապէս անարգե-
27 ցին։ Եւ զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր, որ զանոնք նեղեցին. ու երբոր իրենց նեղութեան ատեն քեզի աղաղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր, և քու առատ ողորմութեանդ համեմատ Ազատիչներ տուիր. ու ազատեցին զանոնք իրենց թըշ-
28 նամիներուն ձեռքէն։ Բայց երբոր հանգստութիւն գտան, ետևէն քու առջևդ չարութիւն ըրին. ու զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը թողուցիր, որ անոնց վրայ տիրեցին. ու երբոր նորէն քեզի աղաղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր, և քու ողորմութեանդ հա-
մեմատ շատ անգամ զանոնք ազա-
29 տեցիր. ու քու օրէնքիդ դարձնելու համար՝ անոնց վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք չհպարտացան, ու քու հրամաններուդ չհաւանեցան, քու դատաստաններուդ դէմ մեղք գործեցին, (որ զանոնք պահող մարդը՝ անոնցմով կ'ապրի,) ու իրենց ուսերը չհնազանդեցուցին, հապա իրենց պարանոցը խստացուցին,
30 ու չհաւանեցան։ Եւ շատ տարիներ անոնց երկայնմտութիւն ըրիր, ու քու Հոգիովդ՝ քու մարգարէներուդ ձեռքովը՝ անոնց վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք մտիկ չըրին. ուստի զանոնք՝ երկիրներուն ժողովրդոցը
31 ձեռքը մատնեցիր։ Սակայն քու առատ ողորմութեամբդ զանոնք բոլորովին չկորընցուցիր, ու չմերժեցիր. վասն զի դուն ողորմած ու գթած Աստուած ես։
32 Եւ հիմա ով Աստուած մեր՝ որ ուխտ ու ողորմութիւն պահող մեծ, զօրաւոր ու ահեղ Աստուած ես, Ասորեստանի թագաւորներուն օրերէն մինչև այս օրս՝ մեզի, մեր թագաւորներուն, մեր իշխաններուն, մեր քահանաներուն, մեր մարգարէներուն, մեր հայրերուն և քու բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պատահած նեղութիւնները քու առ-
33 ջևդ քիչ չերևնան։ Սակայն բոլոր մեզի պատահած բաներուն մէջ դուն արդար ես. քանզի դուն ճշմարտութեամբ ըրիր, բայց
34 մենք անօրէնութիւն ըրինք։ Ու մեր թագաւորները, իշխանները, քահանաները ու հայրերը՝ քու օրէնքդ չպահեցին, ու քու պատուիրանքներդ, ու անոնց ըրած
35 վկայութիւններդ մտիկ չըրին։ Եւ անոնք իրենց թագաւորութեան աստեն, ու անոնց շատ բարիքներ տուած աստեդ, և ան ընդարձակ ու պարարտ երկրին մէջը՝ որ անոնց տուիր, քեզի ծառայութիւն չըրին, ու իրենց չար գործքերէն
36 չդարձան։ Ահա մենք այսօր ծառայ ենք. մանաւանդ ան երկրին մէջ՝ որն որ մեր հայրերուն տուիր, որ անոր պտուղները ու բարիքները ուտեն, ահա մենք հոն ծառայ
37 ենք։ Եւ անոր էրեքը շատ պտուղ կու տայ ան թագաւորներուն, որոնք մեր մեղացը համար մեր վրայ դրիր, ու անոնք մեր մարմնոյն վրայ ու մեր անասուններուն վրայ՝ իրենց ուզածին պէս կը տիրեն. ու մենք մեծ նեղութեան մէջ ենք,
38 Եւ ասի ամենուն համար՝ մենք հաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը

Ն. Ք. ԳՓ. 445

ՅՀմր 16։
ՂՂա. Ժը. 5։ ԵզԿ.Ի. 11։ Հռով. Ժ. 5։ Գաղ. գ. 12։
ՂՋաք. է. 11։
ՑՀա Գոր. է. 51։ ա Պետ. ա. 11։ բ Պետ. ա. 21։
Ղ Թագ. Ժէ. 13։ բ Մն. լդ. 15։ Երեմ. է. 25։ իե. 4։
ՂԵսթ. է. 5։ Իսր. 24։
Ղ Երեմ. գ. 27։ է. 10, 18։
ՀՀմր 17։
ՑԵլ. լդ. 6, 7։ Գլ. ա. 5։
Ղ Թագ. Ժէ. 3։
ՒԴան. Թ. 14։ Սաղ. ճԺԹ. 137։
բ Սաղ. ճգ. 6։ Դան. Թ. 5, 6, 8։
ՅՀմր 25։
ՀՀմր 25։
ՖբՕր. Իբ. 47։
+ բՕր. Իր. 48։ ԵզԹ. 9։
ՈՀ. Ժ. 29։ Եզե. Ժ. 3։
ՎՀ. Ժ. 5։ Ես. Ի. 11։
ՏՀմ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՖՀմր 25։
ՖբՕր. Իբ. 47։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։
ՔՀ. Ժ. 4։ Ես. Ի. 10։ բ Մն. Իգ. 20, 21։ Ամս. Իգ. 37։ Գոր. է. 52։

դրենք , ու մեր իշխանները , մեր Ղեւտացիները — մեր քահանաները Բ ՏԷՐՈՋ կը կնքեն ։

ԳԼ · Ժ

1 Ուխտը կնքողներուն անուանները ։ 29 Ուխտին բովանդակութիւնը ։

1 Նու — կնքողները — — — ԵՒ . Բ-
քաղիայի որդին՝ Էղէազիա Ա-
2 թարաթեան , Սեդեկիա , Տ Սարա-
3 յիա , Ազարիա , Երեմիա , Փա-
4 սուր , Ամարիա , Մելքիա , Քեթ-
5 տուս , Սարանիա , Մալուք , Հարիմ ,
6 Մերամոթ , Աբդիա , Դանիէլ ,
7 Կանաթօն , Բարուք , Մեսուղամ ,
8 Աբիա , Միամին , Մաազիա , Բել-
գա ու Սեմայիա . ասոնք քահանա-
9 ներն էին ։ Ու Ղեւտացիները՝ Ա-
զանիայի որդին Յեսու , Բանուի ,
— Ենադադի որդիներէն՝ Կադ-
10 միէլ · Եւ անոնց եղբայրները՝ Սա-
բանիա , Ովդիա , Կողիտա , Փա-
11 ղայիա , Ենան , Միքա , Բոոր ,
12 Ասաբիա , Զաքուր , Սարաբիա ,
13 Սարանիա , Ովդիա , Բանի —
14 Բանինու ։ Ժողովուրդին իշխան-
ները՝ Բարոս , Բահաթ Մովաբ , Ե-
15 ղամ , Զաթու , Բանի , Բունի ,
16 Ազգադ , Բեբայի , Ադոնիա , Բա-
17 գուէ , Ադին , Ատեր , Եզեկիա ,
18 Ազուր , Ովդիա , Հասում , Բե-
19 սէի , Արիփ , Ենաթովթի , Նովբայ ,
20 Մագփիաս , Մեսուղամ , Եզիր ,
21 Մասիզերէլ , Սադոկ , Յադդուա ,
22 Փաղատիա , Ենան , Ենանիա ,
23 Ովսէէ , Ենանիա , Ասուբ , (24) Ա-
25 լօհես , Պիլա , Սոբէկ , Հոհէում ,
26 Ենաբանա , Մահասիա , Ենքիա ,
27 Ենան , Ոնան , Մալուք , Հարիմ
— Բանա ։

28 Ընդ Միացած ժողովուրդը՝ քա-
հանաները , Ղեւտացիները , դռնա-
պանները , երգեցողները , Նաթի-
նայիմները , ու երկիրներու ժողո-
վուրդներէն Աստուծոյ օրինացը
հետեւելու համար Բոլոր զաւուղ-
ները , իրենց կիներն , տղաքները
ու աղջիկները՝ որոնք ամէն գիտնք
29 որ կրնային հասկընալ , իրենց ե-
ղբայրներուն հետ միաբանե-
ցան , ու անէծքով երդում ըրին ,
որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին
ձեռքովը տրուած Աստուծոյ օ-
րէնքին մէջը քալեն , ու մեր Եհո-
վայ Տէրոջը բոլոր պատուիրանքնե-
րը , ու դատաստանները , և կանոն-
30 ները պահեն ու կատարեն ։ Եւ
Ե— — — — — Բ մեր աղջիկները՝
երկրին ժողովուրդներուն չտանք ,
և անոնց աղջիկները մեր տղոցը
31 չառնենք ։ Ու երկրին ժողո-
վուրդներուն՝ շաբաթ օրը ծա-
խելու համար բերած ապրանքները
և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթ
օրը կամ սուրբ օրերը՝ անոնցմէ
չառնենք . ու եօթներորդ տարին
ու Եամէն պարտքի պահանջմունքը
32 թողունք ։ Ու մեզի կանոն դրինք ,
որ մեր Աստուծոյն տանը ծառա-
յութեանը համար ամէն տարի մէկ
33 սիկղին երրորդ մասը տանք , Բ-
ռաջաւորութեան հացին համար ,
Միշտնջենաւոր հացի ընծային հա-
մար , Միշտնջենաւոր ողջակէզին հա-
մար , շաբաթներուն համար , ամ-
սագլուխներուն համար , տօներու
համար , սուրբ բաներու համար ,
ու Իսրայէլին քաւութիւն ըլլալու
մեղքի պատարագներուն համար ,
ու մեր Աստուծոյն տանը ամէն
34 գործքին համար . (Հնէ փայտի
ընծային համար՝ քահանաներուն ,
Ղեւտացիներուն ու ժողովուրդին
վիճակ ձգեցինք , որ Ենէ մեր
Տէր Աստուծոյն սեղանին վրայ
վառելու համար , տարուէ տարի՝
որոշուած ատեններէն՝ ըստ ազգա-
տոհմից՝ մեր Աստուծոյն տունը բե-
րենք , Ինչպէս որ օրէնքին մէջը
35 գրուած է .) Ու մեր երկրին ա-
ռաջին պտուղները , և ամէն ծա-
ռին ամէն առաջին պտուղները
տարուէ տարի Տէրոջը տունը տա-
36 նինք ։ Ու մեր որդիներուն , ու
մեր անասուններուն առջինեկները՝
ինչպէս որ Հօրէնքին մէջը գրուած
է , ու մեր արջառներուն ու ոչ-
խարներուն առջինեկները մեր Ա-
ստուծոյն տունը տանինք՝ մեր Ա-
ստուծոյն տանը մէջ պաշտօն կա-
37 տարող քահանաներուն ։ Ու մեր
խմորներուն երախայրիները , և մեր
ընծաները՝ պտղինքն ամէն ծառի
պտուղը , գինի ու եղ տանինք
քահանաներուն՝ մեր Աստուծոյն
տանը սենեակները , ու մեր Երկրին
տասանորդը Ղեւտացիներուն Հա-
ու Ղեւտացիները մեր բոլոր երկրա-
գործութեան քաղաքներուն մէջ
38 տասանորդները առնեն ։ Ու Ա-
հարոնի որդին քահանան՝ Ղեւտա-
ցիոց հ տասանորդին մէջը՝ Ղեւտա-
ցիները մասնակից ըլլայ , ու Ղեւտա-
ցիք՝ տասանորդին տասանորդը
մեր Աստուծոյն տունը՝ գանձա-
39 տանը Ենեսենակները տանին . Վասն
զի Իսրայէլի որդիքը՝ ու Ղեւիի որ-
դիքը՝ ցորենին — գինիին ու ե-
ղին ընծան՝ ան սենեակները պիտի
տանին , ուր որ սրբարանին անօթ-
ները , ու պաշտօն կատարող քա-
հանաները , ու դռնապանները , ու
երգեցողները կը կենան . Ենու մեր
Աստուծոյն տանը վրայով անհոգ
պիտի չըլլանք ։

— Գլ·Թ·38 ։
Բ Գլ·ա·1 ։
Է Գլ·բ·9 ։
Տ Ես· գլ·
Ժբ·1—21 ։
Ե Ես· Եզր·
բ·3· ՃՃ ։
Գլ·է·8 ։
ՃՃ ։
Ե Եզր·թ·1 ։
ժ·11·12·
19 ։ Գլ·ժգ·
3 ։
Ճբ Օր·իթ·
12·14 ։ Գլ·
ե·12·13 ։
Պաղ·ճժթ·
106 ։
Ի գ Թագ ·
իգ·3 ։ բ
Մն·լդ·31 ։
Ե Եզ·լդ·16 ։
բ Օր·է·3 ։
Եզր · թ ·
12·14 ։
Ի Եզ·ի·10 ։
Ղե·իգ·3 ։
բ Օր·ե·12 ։
Գլ·ժգ·15·
ՃՃ ։
Ղ Եզր · բ ·
36—48 ։
Ե Եզ·ի·10 ։
Ղե·11·12·
19 ։ Գլ·ժգ·
3 ։
Ճբ Օր·իթ·
12·14 ։ Գլ·
ե·12·13 ։
Պաղ·ճժթ·
106 ։
Ի գ Թագ ·
իգ·3 ։ բ
Մն·լդ·31 ։
Ե Եզ·լդ·16 ։
բ Օր·է·3 ։
Եզր · թ ·
12·14 ։
Ի Եզ·ի·10 ։
Ղե·իգ·3 ։
բ Օր·ե·12 ։
Գլ·ժգ·15·
ՃՃ ։
Ե Ես· Եզր·
բ·3· ՃՃ ։
Գլ·է·8 ։
ՃՃ ։
Ղ Եզր · բ ·
36—48 ։
Ե Եզ·ի·10 ։
Ղե·11·12·
19 ։ Գլ·ժգ·
3 ։
Ճբ Օր·իթ·
12·14 ։ Գլ·
ե·12·13 ։
Պաղ·ճժթ·
106 ։
Ի գ Թագ ·
իգ·3 ։ բ
Մն·լդ·31 ։
Ե Եզ·լդ·16 ։
բ Օր·է·3 ։
Եզր · թ ·
12·14 ։
Ի Եզ·ի·10 ։
Ղե·իգ·3 ։
բ Օր·ե·12 ։
Գլ·ժգ·15·
ՃՃ ։
Ղ Եզր · բ ·
36—48 ։
Ե Եզ·ի·10 ։
Ղե·11·12·
19 ։ Գլ·ժգ·
3 ։
Ճբ Օր·իթ·
12·14 ։ Գլ·
ե·12·13 ։
Պաղ·ճժթ·
106 ։
Ի գ Թագ ·
իգ·3 ։ բ
Մն·լդ·31 ։
Ե Եզ·լդ·16 ։
բ Օր·է·3 ։
Եզր · թ ·
12·14 ։
Ի Եզ·ի·10 ։
Ղե·իգ·3 ։
բ Օր·ե·12 ։
Գլ·ժգ·15·
ՃՃ ։
Ե Ես· Եզր·
բ·3· ՃՃ ։
Գլ·է·8 ։
ՃՃ ։
Ղ Եզր · բ ·
36—48 ։
Ե Եզ·ի·10 ։
Ղե·11·12·
19 ։ Գլ·ժգ·
3 ։
Ճբ Օր·իթ·
12·14 ։ Գլ·
ե·12·13 ։
Պաղ·ճժթ·
106 ։
Ի գ Թագ ·
իգ·3 ։ բ
Մն·լդ·31 ։
Ե Եզ·լդ·16 ։
բ Օր·է·3 ։
Եզր · թ ·
12·14 ։
Ի Եզ·ի·10 ։
Ղե·իգ·3 ։
բ Օր·ե·12 ։
Գլ·ժգ·15·
ՃՃ ։

Ղեւ · իգ · 10 ·
11 · Ղե · իե ·
4 ։
Բ Օր · ժե ·
1 · 2 ։ Գլ ·
ե · 12 ։
Ի Ղե · իգ · 5 ·
ՃՃ ։ բ Մն ·
բ · 4 ։
Ե Ես Թու ·
իբ · իթ ։
Հ Գլ · ժգ ·
31 ։ Ես · ի · 16 ։
Յ Ղե · գ · 12 ։
Ղեւ · իգ · 19 ·
իդ · 26 · Ղե ·
ժթ · 23 ։
Թու · ժբ ·
12 ։ բ Օր ·
իգ · 2 ։
Ե Ես · ժգ · 2 ·
12 · 13 · Ղե ·
իե · 26 · 27 ։
Թու · ժբ ·
15 · 16 ։
Ղ Ղե · իգ ·
17 ։ Թու ·
ժե · 19 · ժբ ·
12 ։ ՃՃ ։ բ
Օր · ժբ · 4 ։
իգ · 2 ։
Յ Ղե · իե ·
30 ։ Թու ·
ժբ · 21 ։ ՃՃ ։
Ն Թու · ժբ ·
26 ։
Ե Մն · թ ·
26 · բ Մն ·
լ — 11 ։
— բ Օր · ժբ ·
6 · 11 ։ բ
Մն լ — 12 ։
Գլ · ժգ · 12 ։
Ե Գլ · ժգ · 10 ·
11 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 445

ԳԼ· ԺԱ

1 Իշխանները, յաժառակամ մարդիկ, ու ժողովուրդէն վիճակով ընտրուած տասներորդ մասը՝ Երուսաղէմ կը բնակին։ 3 Անոնց անուններուն ցուցակը։ 20 Ժողովուրդին միւս ցորդը ուրիշ քաղաքներու մէջ կը բնակին։

1 Նաև ժողովուրդին իշխանները Երուսաղէմի մէջ բնակեցան. ու միւսացած ժողովուրդը վիճակ ձգեցին, որ տասնէն մէկը բերեն Երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաքը բնակելու. ու ինը բաժինը՝ — Հմր 18։ Մատ. դ·5։ Իս·58։

2 քաղաքներու մէջ բնակին։ Եւ ժողովուրդը օրհնեց ան ամէն մարդիկները՝ որոնք իւրաքմար իրենց անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ

3 բնակելու։ Ասոնք Երուսաղէմի մէջ բնակող գաւառին իշխանները ասոնք էին. (սակայն Իսրայէլը, քահանաները, Ղեւտացիները, Նաթինայիմները, ու Սողոմոնին ծառաներուն որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ՝ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան։) Ու Երուսաղէմի մէջ՝ Իսրայէլի որդիներէն՝ Մաղաղիելի որդուն Սափատիայի որդուն Ամարիայի որդուն Զաքարիայի որդուն Ողիային որդին Աթայիան,

5 որ Փարեսի որդիներէն էր, Եւ Սիլոնիի որդուն Զաքարիայի որդուն Իսրայիայի որդուն Ազայիայի որդուն Քոլոզէի որդուն Բարուքին որդին

6 Մաասիան։ Երուսաղէմի մէջ բնակող Փարեսի որդիներուն ամէնը՝ չորս հարիւր վաթսունուութը զօրաւոր մարդիկ էին։

7 Ու Բենիամինի որդիքը ասոնք էին. Եսայիի որդուն Իթիելի որդուն Մասիայի որդուն Կոլոհայիի որդուն Փագայիայի որդուն Զաւադի որդուն Մեսուղամին որ-

8 դին Սալլուն։ Եւ անկէ ետքը՝ Գեբէի, Սելլէի, Ասուն, ինը հա-

9 րիւր քսանուեւթը հոգի։ Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զիքրիի որդին Յովէլն էր. ու Սենուայի որդին Յուդան՝ քաղաքին վրայ տեղակալ էր։

10 Քահանաներէն՝ Յովարիբի որ-

11 դին Յեդայիա, Սարին, Ամարիայի որդուն Մարիովթի որդուն Սադովկի որդուն Մեսուղամի որդուն

12 Քեղկիային որդին Սարայիան. Եւ անոնց եղբայրները՝ որ Տան տանը գործը կը բանէին, ութը հարիւր քսանուերկու էին. ու Մեղքիայի որդուն Փասուրի որդուն Զաքարիայի որդուն Ամասիի որդուն Փաղաղիայի որդուն

13 Յերոամին որդին Ադայիան, Ու անոր եղբայրները՝ տոհմապետները՝ երկու հարիւր քառասունուերկու էին. ու Իմմերի որդուն Մեսեղամթի որդուն Ազհզայի որդուն Ազարիելին որդին Ամեսային,

14 Եւ անոնց եղբայրները՝ հարիւր քսանուութը զօրաւոր կտրիճներ էին. ու անոնց վրայ իշխան՝ Ագեդողիմի որդին Զաբդիէլն էր։

15 Ու Ղեւտացիներէն՝ Բունիի որդուն Ասաբիայի որդուն Եղրիկամի որդուն Ասուբին որդին Սեմա-

16 յիան, Նաև Սաբեթա ու Յովզաբադ՝ որոնք Ղեւտացոց իշխաններէն էին, Աստուծոյ տանը Քարտ Ա Մն·իզ· 29։

17 տաքին գործքին վրայ էին։ Եւ Ասափի որդուն Զաբդիի որդուն Միքայի որդին Մաթանիան՝ երգեցողներուն գլխաւորն էր, ու աղօթքներուն օրհնութիւնները նախ անիկայ կը սկսէր երգել. և անոր եղբայրներէն Բակբոկիան՝ երկրորդն էր. ու Աբդա Սամուայի որդուն Գաղաղի որդուն Եդութունի որդուն

18 Սուրբ քաղաքին մէջ բնակող բոլոր Ղեւտացիները՝ երկու հարիւր ութսունուչորս էին։ Ե Հմր 1։

19 Եւ դռնապանները՝ Ակկուբ ու Տելմոն, ու անոնց եղբայրները՝ դռներուն պահապանները՝ հարիւր եօթանասունուերկու էին։

20 Եւ Իսրայէլին, քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն միւսցորդը՝ Յուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեանը մէջն

21 էր։ Բայց Նաթինայիմները Ոփաղի մէջ կը բնակէին. և Սիա ու Գիսպա՝ Նաթինայիմներուն վրայ

22 էին։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացոց վերակացուն՝ Միքայի որդուն Մաթանիայի որդուն Ասաբիայի որդուն Բանիին որդին Ոզին էր, Ասափի որդիներէն երգեցողներէն, որոնք Աստուծոյ տանը

23 գործքին վրայ էին. Վասն զի Ա ա նոնց համար թագաւորը հրաման տուեր էր, որ երգեցողներուն օրէ

24 օր ոճիկ տրուի։ Եւ Յուդայեան Ե Զարային որդիներէն Մասիզեելի որդին Փեթայիան՝ ժողովուրդին ամէն գործքին մէջը թագաւորին գործակալն էր։

25 Ու Յուդայի որդիներէն գեղերու ու արտերու մէջ բնակեցան, այսՔիրիաթ արբային՝ ու անոր գեղերուն մէջը, Դիբոնին՝ ու անոր գեղերուն մէջը, Կաբսեէլին՝ ու

26 անոր գեղերուն մէջը, Ու Յեսուային, ու Մօլադային, ու Բեթփա-

Ն·Ք·ԳՔ· 445

Ա Մն·իզ· 29։ Ե Հմր 18։ Մատ. դ·5։ Իս·58։ Բ Դատ. ե· 9։ Բ Սմ·թ· 2, 3։ Բ Եզր. բ·43։ Ե Եզր. բ·55։ Ղ Մն·թ· 3, ԼԱ։ Ե Մն·լբ· 29։ Ե Ցն·լբ· 29։ Ղ Մն·թ· 10, ԼԱ։ Ե Ցն·լբ· 30։ Ե Եզր·գ·8, 9։ Ե·20, ԼԱ։ Ե Ցեռ. ԺԶ· 15։ Ե Ցն·լբ· 26։

Ն·Բ·ԳԲ· 445

27 դեթին , Եւ Ասեր սուաղին , ու Բերսաբէէին՝ ու անոր գեղերուն
28 Ժէջը , Եւ Սիկելակին , ու Մէքո-
29 նային և անոր գեղերուն Ժէջը , Ու Ենոեմմնին , Սարասային , Ցերի-
30 մութին , Զանովին , Ողդոմին՝ ու անոնց գեղերուն Ժէջը , Լաքիսին՝ ու անոր արտերուն Ժէջը , Ազե-կային՝ ու անոր գեղերուն Ժէջը , ու Բերսաբէէէն մինչև Ենոմի ձո-րը բնակեցան ։
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբա-էէն Ադէլ Մաքմասը , Ա էիան , ու Բեթէլը՝ ու անոր գեղերուն Ժէջը՝
32 Անաթովթը , Նոբը , Անանիան ,
33 Հասորը , Ռաման , Գեթթայիմը ,
34 Հադիդը , Սերոյիմը , Նեբալա-
35 դը , Ղովզը , Ոնովը , — Գեքա-րասիմը Բ—Ի—ն ։
36 Ու Ղեւտացիներէն —Ն— Ցու-դայի ու Բենիամինի Ժէջ բաժ-նուած էին ։

ՅԱ·ՄՆ·Գ· 14։

ԳԼ· ԺԲ

1 Զօրաբաբելին հետ եկող քահանաները , 8 ու Ղեւտացիները ։ 10 Քահանայապետներուն յաջորդութիւնը ։ 22 Քանի մը երեւելի Ղե-ւտացիներ ։ 27 Պարիսպներուն նուագաւոր հանդէսը ։ 44 Տաճարին Ժէջ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն համար որոշուած պաշտօ-նները ։

Իէր 536 — ԵԶԲ·Բ· 1·2·

1 Ցու —Սաղաթիելեան Զօրաբաբե-լին ու Ցեսուին հետ եկող քա-հանաները ու Ղեւտացիները ասոնք են . Բ Սարայիա , Երեմիա , Եզրաս ,
2 Ամարիա , Մալուք , Քետտուս ,
3 Սեքենիա , Հոհէում , Մերամոթ ,
4 Ադդով , Կանաթօն , Ի Ուրիա ,
5 Միամին , Մոովադիա , Բեղգա ,
6 Սեմայիա , Ցոյարիբ , Ցեդայիա ,
7 Սալլու , Ամոկ , Քեղկիա , Ցեդա-յիա . Ը Ցեսուին օրերը՝ ասոնք էին քահանաներուն իշխանները՝ իրենց եղբայրներովը ։
8 Ու Ղեւտացիք՝ Ցեսու , Բանուի , Կադմիէլ , Սարարիա , Ցուդա — Մաթթանիա . Ի ասիկայ իր եղբայր-ներուն հետ օրհնութեանց վրայ
9 էր . Եւ անոնց եղբայրները Բակբո-կիա ու Ունի՝ անոնց դիմացը Ի-րենց կարգին Ժէջը Ը Ի—ն ։
10 Ու Ցեսու ծնաւ Ցոյակիմը , և Ցոյակիմ ծնաւ Եղիասիբը , ու
11 Եղիասիբ ծնաւ Ցոյիադան , Եւ Ցոյիադա ծնաւ Ցոնաթանը , ու Ցոնաթան ծնաւ Ցադդուան ։
12 Եւ Ցոյակիմին օրերը՝ տոհմա-պետ քահանաները —Ն— էին . Սա-րայիայէն՝ Մարայիա , Երեմիայէն՝
13 Անանիա , Եզրաէն՝ Մեսուղամ ,
14 Ամարիայէն՝ Ցօհանան , Մալու-քէն՝ Ցոնաթան , Սարանիայէն՝ Ցով-
15 սէփ , Հարիմէն՝ Եդնայ , Մարիոթէն՝
16 Քեղկայ , Ադդովէն՝ Զաքարիա ,
17 Կանաթոնէն՝ Մեսուղամ , Աբիա-յէն՝ Զէքրի , Մինիամինէն՝ Մոով-
18 դիայէն՝ Փաղտի , Բեղգայէն՝ Սա-մուա , Սեմայիայէն՝ Ցոնաթան ,
19 Ցոյարիբէն՝ Մաթնայ , Ցեդա-
20 յիայէն՝ Ոզի , Սալլուէն՝ Կալլայ ,
21 Ամոկէն՝ Եբեր , Քեղկիայէն՝ Ասա-բիա , Ցեդայիայէն՝ Նաթանայէլ ։
22 Եղիասիբին , Ցոյիադային , Ցո-հանանին ու Ցադդուային օրերը՝ Ղեւտացիք —Ն—Ն տոհմա-պետները դրուեցան . նաև քահա-նաները՝ մինչև Պարսից Դարեհին
23 թագաւորութիւնը ։ Ղեւիի որ-դւոցը տոհմապետները մինչև Ե-ղիասիբեան Ցօհանանին օրերը՝ ժա-մանակագրութեան դրքին Ժէջը
24 դրուեցան ։ Ու Ղեւտացւոց իշխան-ները՝ Ասաբիա , Սարաբիա , ու Կադմիէլի որդին Ցեսուն էին . և անոնց եղբայրները անոնց առջեւը Ի—ՆԻՆ Ղաս դասի դէմ , որ Ի Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին հրամայածին պէս օրհնութիւն ու
25 դոհութիւն մատուցանէն ։ Մա-թթանիա , Բակբոկիա , Աբդիա , Մեսուղամ , Տեղմոն — Ակկուբ՝ դրան շտեմարաններուն Ժէջը՝ պահ-պանութիւն ընող դռնապաններ
26 էին ։ Ցոյակիմին Ցեսուին որ-դւոյն Ցոյակիմին օրերը՝ ու Նէէմիա ը կառավարիչին , ու Եզրաս քահա-նային — Ի դպիրին օրերը՝ ասոնք էին ։
27 Ու Երուսաղէմի պարսպին Ի-նաւակատեաց առէնը՝ Ղեւտացիները փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն , որ զանոնք Երուսաղէմ բերէն , ու նաւակատիքը՝ ուրախութեամբ , Ի դոհութեամբ , օրհնութիւններով , ծնծղաներով , տաւիղներով ու քր-
28 նարներով կատարէն ։ Ու երգե-ցողներուն որդիքը՝ Երուսաղէմին շրջակայ տեղերէն , ու Նետոփա-
29 թացւոց գեղերէն , Եւ Գաղգա-դայի տուներէն , ու Գաբայի դաշտե-րէն , ու Ազմաթէն ժողովեցան . վասն զի երգեցողները Երուսաղէմին բոլորտիքը իրենց գեղեր շիներ էին ։
30 Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները սրբուեցան , ու ժողովուրդը , ու դռները , ու պարիսպը սրբեցին ։
31 Եւ Ցուդայի իշխանները պարսպին վրայ հանեցի , ու դոհութիւն երգող երկու մեծ դաս կարգեցի . Ա-ջէկ պարսպին վրայ աջ կողմը Դ ջէկ Ի Աղբիւրդ դուռը Ի—Ր ։
32 Եւ անոր ետեւէն՝ Ոսէիան , ու Ցուդայի իշխաններուն կէսը դա-
33 ցին . Նաև Ազարիան , Եզրասը ,
34 Մեսուղամը , Ցուդան , Բենիամի-
35 նը , Սեմայիան ու Երեմիան . Եւ Ի փողերով՝ քահանայից որդիներէն՝

Ն·Բ·ԳԲ· 536

ՅԱ·ՄՆ·ԻԳ· ԻԱ·Իշ։

ԸԶԼ·Բ·9։ Ը ԵԶԲ·Է·6· 11։

445

ՅԲՕՐ·Ի·5։ ՍաՂ·Լ·ԻՆ վերնագի-րը ։

ՅԱՄՆ·ԻՆ· 6։ ԲՄՆ·Ե· 13։ Է·6։

*Կ—Ի՝ Բեթ-գադդադա-յէն ։

Ե ԾՆԾ Ն՝Ը 38։

Ի ԳԼ·Բ·13։ Գ·13։

Ը ԹՈԱ·Ժ· 2·8։

Ասափի որդւոյն Զաքարի որդւոյն Միքիայի որդւոյն Մահանիայի որդւոյն Սեմայիայի որդւոյն Ցովնաթանին որդին Զաքարիան .
36 Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիան , Ազարիէլը , Միլալան , Գիլալան , Մաան , Նաթանայէլը , Ցուզան , — Ենանին՝ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին երգոց նուագարաններովը Իրիմոթ . ու անոնց առ-
37 ջևէն Եզրաս գպիրը . Ես իրենց առջևը եղող Աղբիւրի դուռը է՛ն , ու Դաւիթի քաղաքին աստիճաններէն պարսպին աստիճանները ելան , Դաւիթի տանը վրայէն՝ դէպ ի ա-
38 րևելք մինչև Ջուրի դուռը ։
Եւ Գոհութիւն երգողներուն մէկալ դասը դիմացէն կ՛երթային . ու ես՝ ժողովուրդին կէսին հետ պարսպին վրայ՝ Փուռերուն աշտարակէն մինչև լայն պարիսպը ,
39 Ու Եփրեմի դրանը վրայէն , և Հինը դրանը վրայ , ու Ձկանց դրանը , և Ենանայէլի աշտարակին , ու Մէայի աշտարակին վրայ , մինչև Ոչխարաց դուռը անոնց ետևէն Իրիմոթ . ու Բհանտի դու-
40 ռը կայնեցան . Եւ գոհութիւն երգողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը մէջ կայնեցան . Նոյնպէս ալ ես ու ոստիկաններուն կէսը՝ ո-
41 իմ հետս էին , Նաև քահանաները՝ Եղիակիմ , Մաասիա , Մինիամին , Միքիա , Եղիովէնայի , Զաքարիա
42 — Ենանիա՝ փողերով . Եւ Մաասիա , Սեմայիա , Եղիազար , Ոզի , Ցոհանան , Մելգիա , Եղամ ու Եզեր ։ Ն աւելը երգեցողները իրենց վերակացուին Ցեզերիային հետ
43 ձայներնին վերցուցին ։ Եւ ան օրը մեծ զոհեր մատուցին , ու ուրախութիւն ըրին . վասն զի Աստուած մեծ ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք . ու կիները ու տղաքներն ալ ուրախութիւն ըրին . ու Երուսաղէմին ուրախութիւնը մինչև հեռու տեղուանք լսուեցաւ ։
44 Եւ ան օրը սենեակներուն վրայ՝ գանձերուն համար , ընծաներուն համար , երախայրի պտուղներուն համար , ու տասանորդներուն համար՝ մարդիկներ որոշուեցան , որ քաղաքներուն ագարակներէն՝ քահանայից ու Ղևտացւոց օրինաւոր բաժիննե-
45 րը հոն ժողվեն . քանզի Ցուդան՝ կայնող քահանայից ու Ղևտացւոց վրայ ուրախացաւ . ինչու որ անոնք իրենց Աստուծոյն հրամանը , ու սրբութեանն հրամանը կը պահէին , Նոյնպէս ալ երգեցողները՝ Դաւիթին — անոր որդւոյն Սողոմոնին պա-
46 տուիրածին համեմատ . Վասն զի առաջ՝ Դաւիթին ու Ասափին օրերը՝ երգեցողներուն ղեկաւորներ կար , և զԱստուած օրհնելու ու
47 գովելու երգեր ։ Ու բոլոր Իսրայէլը՝ Զօրաբաբելին օրերը՝ ու Նէեմիայի օրերը՝ երգեցողներուն ու դռնապաններուն օրէ օր ռաճիկ կու տային . Ու սուրբ բաները Ղևտացւոց կու տային , Ղևտացիք ալ՝ Ահարոնի որդւոյը կու տային ։

Գ Լ · Ը Գ

1 Օրէնքը կարդալուն վրայ օտար ազգերէն կը գտուին ։ 4 Նէեմիա երբոր Երուսաղէմ կը գտնայ՝ սենեակները մաքրել կու տայ , 10 ու Ցերոյզ տանը մէկ՝ ամէն մէկուն պաշտօնը կարգի կը դնէ ։ 15 Շաբաթապղծութիւնը , 23 ու օտար կիներու հետ ամուսնանալը կը խափանուի ։

1 Ան օրը — Մովսէսին գրքէն * կարդացուեցաւ , ու ժողովուրդը լսեց՝ , ու հոն գրուած գտնուեցաւ Որ Ամմոնացիք ու Մովաբացիք՝ Աստուծոյ ժողովքին մէջը յաւիտեան չմտնեն .
2 Որովհետև անոնք Իսրայէլի որդիները՝ հացով ու ջրով չդիմաւորեցին . հապա Բաղաամը անոնց դէմ վարձքով բրոնեցին , որ զանոնք անիծէ . Բայց մեր Աստուածը՝ անէծքը օրհնու-
3 թեան դարձուց ։ Ու երբոր օրինաց Խօսքը լսեցին , Իրոլոր խառնուած մարդիկները Իսրայէլէն զատեցին ։
4 Բայց ասկէ առաջ Ելիաշիբ քահանան՝ Ցուբիային հետ ազգական եղեր էր ,
5 Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը շիներ էր ան տեղը՝ Ուր որ առաջ հացի ընծաները , կնդրուկը , ու անօթները , Ու Ղևտացիներուն , երգեցողներուն և դռնապաններուն Համար որոշուած ցորենին , գինիին , ու եղին տասանորդները , ու քահանաներուն պրոֆ ընծաները
6 կը դնէին ։ Եւ ասէ ամէն Բոնէբոռ առեներ ես Երուսաղէմի մէջ չէի . Վասն զի Բարիլոնի Արտաշէս թագաւորին երեսունուերկուերորդ տարին թագաւորին դացի ։ Ու ժամանակէ մը ետքը թագաւորէն հրա-
7 ման առի , Ու Երուսաղէմ գալով՝ Եղիասիբին բրած չարութիւնը իմացայ , որ Աստուծոյ տանը դաւիթին մէջ Ցուբիային Համար
8 սենեակ մը շիներ էր ։ Եւ շատ դժուարեցայ , ու Ցուբիային բոլոր կարասիները սենեակէն դուրս նե-
9 տեցի . Եւ հրաման բրի , ու էսենեակները մաքրեցին , և Աստուծոյ տանը անօթները , ու հացի ընծան ,
10 և կնդրուկը նորէն հոն տարի ։ Ու նաև իմացայ որ Ղևտացւոց Բրա-

ն · բ · գէ · 445
ա Մն · իգ · 5 ։
հ Գլ · բ · 14 ։ գ · 15 ։
յ Գլ · գ · 15 ։
ղ Գլ · գ · 26 ։ բ · 1 ։ 3 ։ 16 ։
ե Ցե · հՄբ 31 ։
ո Գլ · գ · 11 ։
յ Գլ · գ · 8 ։
ն գ Թագ · ժգ · 13 ։ Գլ · բ · 16 ։
ղ Գլ · գ · 6 ։
շ Գլ · գ · 3 ։
չ Գլ · գ · 1 ։
ո Գլ · գ · 32 ։
Ներմ · լբ · 2 ։
— բՄն · լա · 11 · 12 ։ Գլ · ժգ · 5 · 12 · 13 ։
— ա Մն · իե · իգ ։
ն · բ · գէ · 445
Ել Մն · իե · 1 · ըե ։ բՄն · իթ · 30 ։
— Թու · ժբ · 21 · 24 ։
բ Թու · ժբ · 26 ։
— Բ Օր · լա · 11 · 12 ։ գ Թագ · իգ · 2 ։ Գլ · բ · 3 · 8 ։ թ · 3 ։ Ես · լգ · 16 ։
* Եբբ · ժո · զովուրդին ականջնեբուն կարգացեբցաւ ։
Բ Բ Օր · իգ · 3 · 4 ։
է Թու · իբ · 5 ։ Ցես · իգ · 9 · 10 ։
ը Թու · իգ · 11 ։ իգ · 10 ։ բ Օր · իգ · 5 ։
Ե Գլ · թ · 2 ։ ժ · 28 ։
ղ Գլ · ժբ · 44 ։
Ե Գլ · ժբ · 44 ։
ը Թու · ժբ · 21 · 24 ։
Բ Գլ · ե · 14 ։ իբբ 434
ժ Հմբ 1 · 5 ։
Ե բՄն · իթ · 5 · 15 · 16 · 18 ։
լ Մագ · գ · 8 ։

ժիները տրուած չէին . վասն զի սպասաւորութիւն ընող Ղեւտացիները ու երգեցողները՝ ամէնն ալ Իրենց ագարակները փախեր
11 էին : Ընոր համար ոստիկաններուն հետ վիճեցայ , ու ըսի . Ասուածոյ տուները ինչ պատճառաւ ԱՆՀԱՅԹողուած է . ու Ղեւտացիները ժողվեցի , ու զանոնք իրենց պաշտօնը
12 ներուն մէջը հաստատեցի : Եւ բոլոր Ցուդան՝ ցորենին , գինիին ու եղին տասանորդները՝ զանձա-
13 րանները տարին : Եւ զանձարաններուն վրայ՝ Սելեմիա քահանան , ու Սադովկ դպիրը , ու Ղեւտացիներէն՝ Փադայիան՝ զանձապետ կարգեցի . ու անոնց քովը՝ Մաթանիայի որդւոյն Զաքուրին որդին Անանն էր . վասն զի անոնք Հաւատարիմ կը սեպուէին , ու անոնց գործը՝ իրենց եղբայրներուն
14 բաժին տալ էր : ՈՎ Ասուածս իմ՝ ասոր համար զիս յիշէ , ու իմ Ասուծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութիւնը մէջ իմ բրած բարեգործութիւնները մի՛ ջնջեր :
15 Ան օրերը Հրէաստանի մէջ տեսայ որ՝ Շաբաթ օրը խաղող կը կոխէին , ու ցորեն որաներ կը բերէին , ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցնէին . նաև գինի , խաղող , թուղ ու ամէն տեսակ բեռ Երուսաղէմ կը բերէին . ու ես՝ ուտելիք ծախած օրերնին՝
16 մանեցի" : Եւ հոն բնակող Ցիւրացիք՝ ձուկ ու ամէն տեսակ ապրանք կը տանէին . ու շաբաթ օրը Ցուդայի որդիներուն , ու Երուսաղէմի բնակիչներուն կը ծախէին :
17 Եւ Ցուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ , ու անոնց ըսի . Ես ինչ գէշ բան է որ դուք կ'ընէք , ու շաբաթ օրը կը պղծէք
18 ձեր հայրերն ալ այսպէս ըրին , ու մեր Ասուածը մեր վրայ ու աս քաղաքին վրայ՝ աս բոլոր չարիքները բերաւ . և դուք շաբաթը պղծելով՝ Իսրայէլին վրայ
19 բարկութիւնը կ'աւելցնէք : Ուստի շաբաթին առաջ Երուսաղէմին դռներէն մարևը քաշուածին պէս" , հրամայեցի որ դռները գոցուին . նաև հրամայեցի որ շաբաթը չանցած՝ չբացուին . ու դրռները իմ մանչերէս կայնեցուցի , որ շաբաթ օրը ներսը բեռ չմտնէ :
20 Եւ վաճառականները , ու ամէն տեսակ ապրանք ծախողները՝ մէկ երկու անգամ Երուսաղէմին դուրս անցուցին գիշերը : Ու ես զանոնք յանդիմանեցի՝ ըսելով . Դուք ինչո՞ւ համար պարսպին քովը գիշերը կ'անցընէք . թէ որ մէյմըն ալ այդպէս ընէք , ձեռքս վրանիդ կը դնեմ : Ան առենէն՝ մէյմըն ալ շաբաթ օրը չեկան : Ու Ղեւտացիներուն ըսի որ զիրենք սրբեն , ու շաբաթ օրը սրբելու համար՝ երթան դռները պահպանութիւն ընեն : ՈՎ Ասուած իմ՝ ասոր համար ալ զիս յիշէ , ու քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ինծի ողորմէ :
23 Եւ ան օրերը Հրէաներ տեսայ , որ Ազովտացի , Ամմոնացի ու Մովաբացի կիներ առեր էին .
24 Ու անոնց տղաքը Հրէարէն խօսիլը աղէկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազովտացւոց լեզուն կը խօսէին . նմանապէս ուրիշ ազգերուն լեզուներ
25 ը : Ես պատճառաւ անոնց հետ վէճ ըրի , ու զանոնք նզովեցի , և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի , ու մազերնին փետտեցի , և Աստուծոյ անունովը զանոնք երդմնցուցի , ըսելով . Ձեր աղջիկները անոնց տղոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները ձեր տղոցը կամ ձեզի Իսի չառ-
26 նէք : Սողոմոն Իսրայէլի թագաւորը մեղանչեց . ու թէպէտև շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար , ան իր Աստուծոյն սիրելի էր , ու Աստուած զանիկայ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ , օտարացի կիները անոր ալ
27 մեղանչել տուին : Եւ հիմա ձեզ ԹՈՂՈՒՆՔ , որ աս բոլոր մեծ չարութիւնը ընէք , ու օտարազգի կիներ առնելով՝ մեր Աստուծոյն
28 դէմ մեղք գործէք : Եւ մեծ քահանային Եղիասիբին որդւոյն Յոյադային որդիներէն Ելէ՝ Որոնացի Սանաբաղատին փեսան էր . անոր համար զանիկայ քովէս վռնտեցի :
29 ՈՎ Ասուած իմ՝ զանոնք յիշէ , քահանայութիւնը , և քահանայից ու Ղեւտացւոց ուխտը
30 պղծելնուն համար : Այսպէս զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեցի , անոնց ամէն մէկը իր պաշտօնին վրայ դնելով . նաև որոշուած ժամանակներուն Բերելիփայտի ընծային համար , ու Երախայրի պտուղներուն համար հոգ տարի : ՈՎ Ասուած իմ , զիս ի բարին յիշէ :

Ն·Ք·ԳՔ· Իրր 434

Ե Թես. Դ· 2·
Բ Հմր 17·25· Առակ·Իբ· 4·
Ել·Ժ·39·
Գլ·Ժ·38· 39·Ժբ·44·
Գլ·Ժբ·44· Բ Մն·Լ· 12·
Ղ Գլ·Է·2·ա Կոր·Գ·2·
Բ Հմր 22·31· Գլ·Ե·19·
Ել·Ի·10·
Ե Երեմ. Ժէ· 21·22· Գլ· Ժ·31·
Ը Երեմ. Ժէ· 21·22·23·
Ե Հմր 11·
Ղ Երեմ. Ժէ· 21·22·
Ի Թես. Դ·ՌՆ· ԴԷ՝ վկայութիւն բերի·
Ղ Ել·Ե·20·
Ա Մակ·Ժ·3·
Ե Գլ·Ժ·39

ԳԻՐՔ ԵՍԹԵՐԸՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասուերոս թագաւորական կոչումները կ'ըսէ. 10 Վաշթի թագուհին կանչել կու տայ. բայց անիկայ չերթար. 13 Ասուերոս՝ Յեհմուքանին առաջ խորհուրդին համան կը հրամայէ որ Վրիները իրենց կնիկներուն վրայ խլող ըլլան.

1 Եւ եղաւ որ՝ Ասուերոսին օրերը՝ (այսինքն ան Ասուերոսին՝ որ Հնդկաստանէն մինչև Եթէովպիա հարիւր քսանուեւթը գաւառի վրայ թագաւորութիւն կ'ընէր,)
2 Ան օրերը, երբոր Ասուերոս թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ իր թագաւորութեանը աթոռին վրայ կը նստէր,
3 թուին վրայ կը նստէր, իր թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ուխտ կ'ընէր. Պարսից ու Մարաց մեծերը, նախարարները ու գաւառաց իշխանները
4 անոր առջեւն էին. Ան ատենը շատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ութսուն օր՝ իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը, ու իր մեծութեանը պատուական շքեղութիւնը ցուցուց.
5 Ու երբոր ան օրերը լմընցան, թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին գաւիթին մէջը եօթը օր կուռնք ըրաւ. ճերմակ բեհեզ, կերպասէ, ու կապուտակ վարսիկներ՝ բարակ քթանէ և ծիրանի նեղոյնէ չուաններով՝ ու արծաթէ օղակներով՝ մարմարիոն սիւներէ վար կախուած էին, և պորփիւրէ, ճերմակ մարմարիոնէ, աղաբաստրէ, ու սև մարմարիոնէ յատակի վրայ՝ ոսկիէ ու արծաթէ նստատեղեր էին.
7 Եւ խմելիքները՝ ոսկիէ ամաններով, ու տեսակ տեսակ ամաններով կու տային. ու թագաւորական գինին առատ էր, ինչպէս որ թագաւորին կը վայլէր.
8 Ու խմելիքը կանոնաւոր էր. բռնադատող չկար. վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր տանը բոլոր վերակացուներուն, որ ամէն մէկուն ուզածին պէս ընեն.
9 Եւ Վաշթի թագուհին ալ Ասուերոս թագաւորին պալատին մէջը՝ կնիկներուն կոչումնք ըրաւ.
10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր Ը թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր էր, Ի առջևը ծառայութիւն ընող եօթը ներքինիներուն՝ Մհումանին, Բիզթային, Ն Արբոնային, Բիգթային, Աբագթային, Զեթարին ու Քարքասին ըսաւ,
11 Որ Վաշթի թագուհին իր արքայական թագովը՝ թագաւորին առջևը բերեն, որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գեղեցկութիւնը տեսնեն. վասն զի անիկայ խիստ դեղեցիկ էր.
12 Բայց Վաշթի թագուհին ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին հրամանին համեմատ երթալ չուզեց, ու թագաւորը խիստ սրդողեցաւ ու իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ.
13 Ան ատենը թագաւորը՝ Ժամանակները գիտցող իմաստուններուն ըսաւ. (վասն զի թագաւորը՝ ամէն օրէնք ու իրաւունք գիտցողներուն այսպէս խորհուրդ կը հարցնէր.
14 Եւ Պարսից ու Մարաց եօթը իշխանները՝ Կարսենա, Սեթար, Ադմաթա, Թարսիս, Մերես, Մարսենա՝՝ Մեհմուքան՝ որ անոր մօտ էին, ու Թագաւորին երեսը կը տեսնէին, Թագաւորութեան առաջին ||խորհրդականներն էին.) Օրէնքին համեմատ՝ ինչ պէտք է ընել Վաշթի թագուհիին. որովհետև Ասուերոս թագաւորին՝ ներքինիներուն ձեռքովը Իւ հրամանը չկատարեց.
16 Ան ատենը Մեհմուքան՝ թագաւորին ու իշխաններուն առջևը բսաւ. Վաշթի թագուհին ոչ միայն թագաւորին դէմ, հապա բոլոր իշխաններուն դէմ, ու Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող բոլոր ժողովուրդներուն
17 դէմ յանցանք ըրաւ. Վասն զի թագուհիին բրածը՝ բոլոր կանանց մէջը տարածուելով, անոնք Ֆ իրենց էրիկները պիտի անարգեն, ըսելով թէ՝ Ասուերոս թագաւորը հրամայեց որ՝ Վաշթի թագուհին իր առջևը բերեն. բայց անիկայ չե-

---

Ն. ք. գք. Իրր 521

– Եզր. դ. 6։ Դան. թ. 1։

Բ Գէ. ը. 9։

Դան. զ. 1։

Ղ Նէեմ. ա. 1։

Ի գ Թագ. ա. 46։

Իրր 519

Ես. խ. 20։ Գէ. բ. 18։ Մար. զ. 21։

* Եսթ. զօրութիւնը։

Ի Ցես. գէ. 8։ Եզեկ. իգ. 41։ Ամով. զ. 4։

† Եսթ. Թագաւորին ձեռքին համեմատ։

Ն. ք. գք. Իրր 519

Ը ր Թագ. ժգ. 28։

‡ Եսթ. Ասուերոս Թագաւորին

Բ Գէ. է. 9։

Ես. ծ. 33։

Ն · ք · գ · Ի · 519

18 կաւ ։ Եւ աս օրուան օրս՝ Թագու-
հին բրածը լսող Պարսից ու Մա-
րաց տիկիններըը՝ Թագաւորին բո-
լոր իշխաններուն Յայտնի պիտի
խօսին . ու խիստ շատ անարգանք
ու հակառակութիւն պիտի բլլայ ։
19 Արդ՝ Թէ որ Թագաւորին հաճոյ
կ'երեւնայ , իր կողմանէ հրովարտակ
տարածուի , և Պարսից ու Մարաց
օրէնքներուն մէջը գրուի՝ Որ ետ
չդառնայ . որպէս զի Վաշթին Ազգէն
Ա Ա ուերոս Թագաւորին առջևը
չգայ . ու Թագաւորը անոր տիկնու-
թիւնը՝ անկէ աղէկ եղող մէկ ու-
20 րիշ կնկան մը տայ ։ Ու երբոր Թա-
գաւորին բրած հրամանը լսուի իր
բոլոր Թագաւորութեանը մէջ՝ որ
Ա Ա բնդարձակ է , բոլոր կնիկները՝
մեծէն մինչև պզտիկը՝ Հիրենց էրիկ-
ները պիտի պատուեն ։
21 Եւ Ա Ա խօսքը Թագաւորին ու
իշխաններուն հաճոյ երեւցաւ . ու
Թագաւորը Մեմուքանին ըսածին
22 պէս բրաւ ։ Եւ Թագաւորին բոլոր
գաւառներուն՝ Ամէն մէկ գաւա-
ռին իր գրովը , ու ամէն մէկ ժողո-
վուրդին իր լեզուովը նամակներ
խրկեց , որ ամէն մարդ Իր տանը
մէջ տէր բլլայ , ու իր ժողովուրդին
լեզուովը խօսի ։

Գ Ե · Բ

1 Ընարուած կոյս աղջիկներուն մէջէն՝ Թագուհի
մը պիտի ընորուէր ։ 5 Մուրթաք՝ Եսթե-
րին մեռցիչ Հայրը ։ 8 Եսթեր միւս աղջիկնե-
րէն աւելի շնորհք կը գտնէ Հեգէին առջևը ։
12 Սպրբուելու , ու Թագաւորին մտնելու կա-
նոնը ։ 15 Եսթեր բոլոր աղջիկներէն աւելի
հաճոյ Թուելով Թագաւորին՝ անոր Թագու-
հին կ'բլլայ ։ 21 Մուրթաք՝ Թագաւորին դէմ
բլլալու դաւաճանութիւնը յայտնելովը՝ անոր
անունը ժամանակագրութեան մէջ կը գրուի ։

518 1 Ա Ս բաներէն ետքը՝ երբոր Ա Ա ուե-
րոս Թագաւորին բարկութիւնը
իջաւ , Վաշթին ու անոր բրածը , ու
Ա անոր դէմ եղած վճիռը յիշեց ։
2 Եւ Թագաւորին ծառայութիւն ը-
նող սպասաւորները ըսին . Թա-
գաւորին համար դեղեցիկ կոյս աղ-
3 ջիկներ փնտռուին . Ու Թագաւորը
իր Թագաւորութեանը բոլոր գա-
ւառներուն մէջը վերակացուներ
դնէ , որ ամէն դեղեցիկ կոյս աղջիկը
ընդրէն , Ա Շուշան մայրաքաղա-
քը՝ կանանց տունը՝ Թագաւորին
ներքինիին՝ կանանց պահապան ե-
ղող Հեգէին ձեռքին տակը ժողո-
վեն , ու անոնց մաքրութեանը հա-
մար պէտք եղած բաները տրուի .
4 Եւ Թագաւորին աչքին հաճոյ երե-
ցած աղջիկը՝ Վաշթիին տեղը Թա-
գուհի բլլայ ։ Ու աս խօսքը Թա-
գաւորին առջևը հաճելի եղաւ . ու
այնպէս բրաւ ։
5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հր-

Ն · ք · գ · Ի · 518

Բ գ Թագ . իդ · 14 , 15 ։ Բ Մն . ի գ · 10 , 20 ։ Ե-
ռեմ . իդ · 1 ։
Ե գ Թագ . իդ · 6 ի'ջ-
նէ Ցովա-
քին ։
Բ Հմր 15 ։
Ի Եփս . գ · 4 ։

րէայ մարդ մը կար , որուն անունը
Մուրթաք էր , ու Բենիամինեան Կի-
սի որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Ցայի-
6 րին որդին էր ։ Բ Ասիկայ Երուսա-
ղեմէն գերի տարուած էր ան գերի-
ներուն հետ՝ որոնք Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր Թագաւորին գերի
տարած Ցուդայի Ե Ցեքոնիա Թա-
7 գաւորին հետ տարուեցան ։ Եւ
անիկայ Ե իր հօրեղբօրը աղջիկը՝ Ա-
դասսան այսինքն Եսթերը Ե կը սր-
նուցանէր . վասն զի անիկայ Հայր
ու մայր չունէր . ու աս աղջիկը
խիստ դեղեցիկ դէմք ու խիստ վա-
յելուչ կերպարանք մը ունէր . և
անոր հօրը ու մօրը մեռնելէն ետքը՝
Մուրթաք զանիկայ իբրև աղջիկ
առեր էր իրեն ։
8 Ու երբոր Թագաւորին հրամա-
նը ու հրովարտակը լսուեցաւ , և
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հե-
գէին ձեռքին տակը շատ աղջիկներ
Ժողովուեցան , Եսթերն ալ Թա- Ը Հմր 3 ։
գաւորին պալատը՝ կանանց պահա-
պան եղող Հեգէին պահպանու-
9 թեանը յանձնուեցաւ ։ Եւ աղջի-
կը անոր հաճելի եղաւ , ու անոր
առջևը շնորհք գտաւ , և շուտով
Ե անոր մաքրութեան համար պէտք Ի Հմր 3 · 12 ։
եղած բաները , ու անոր ուռճիկը ,
ու Թագաւորին պալատէն՝ անոր
տրուելու համար պատրաստուած
եօթը ազախինները տուաւ անոր ,
և զանիկայ իր ազախիններուն հետ՝
կանանց տունը Ա Ն Ի աղէկ տեղը
10 փոխադրեց ։ Ը Եսթեր իր ազգը ու Ը Հմր 20 ։
հայրենիքը չյայտնեց . վասն զի
Մուրթաք անոր պատուիրեր էր որ
11 չյայտնէ ։ Եւ Մուրթաք ամէն օր
կանանց տանը գաւիթին առջևը կը
պտրտէր , որ Եսթերին առողջու-
թիւնը ու անոր ինչ բլլալիքը ի-
մանայ ։
12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կար- Իրբ 515
գը կու գար Ա ուերոս Թագաւո-
րին քովը երթալու՝ կանանց սովո-
րութեանը պէս տասներկու ամի-
ս ը լրիննալէն ետքը , (որովհետև
անոնց մաքրութեան օրերը աս կերպով՝ Յ Ի Ն Ի վեց ամիս զմուռսի
եղով , ու վեց ամիս անուշահոտ
խունկերով , ու կանանց մաքրու-
թեանը վերաբերեալ բաներովը կր
13 լրիննար ։) Ան ատենը աղջիկը
Թագաւորին քովը այսպէս կու
գար . անիկայ ինչ որ ուզէր , անոր
կը տրուէր , որ իր հետը կանանց
տունէն՝ Թագաւորին պալատը եր-
14 թայ ։ Անիկայ իրիկունը կ'եր-
թար , ու առաւօտուն կանանց
մէկալ տունը՝ Հարճերուն պահա-
պանը եղող Թագաւորին ներքի-
նիին Սաասգազին ձեռքին տակը կը

դառնար . անիկայ մէյմըն ալ թագաւորին քովը չէր երթար , բայց միայն՝ թէ որ թագաւորը անոր հաւնէր , ու անիկայ անունով կանչուէր ։

15 Եւ թագաւորին քովը երթալու կարգը՝ Մուրթքէին Հօրեղբօրը Աբիքելին աղջկանը՝ Եսթերին գալով , (որն որ Մ֊ր֊ի֊ իրեն աղջիկ ըրեր էր ,) անիկայ կանանց պահապանը եղող թագաւորին հեգ ներքինիին ըսածէն 'ի զատ՝ ուրիշ բան չխնդրեց . ու Եսթեր՝ բոլոր զինքը տեսնողներուն առջևը 16 շնորհք գտաւ ։ Ու Եսթեր՝ Ասուերոս թագաւորին քովը՝ անոր թագաւորական պալատը առնուելու տասներորդ ամիսը , այսինքն թէբեթ ամսուն մէջ , անոր թագաւորութեանը եօթներորդ տարին ։ 17 Եւ թագաւորը՝ Եսթերը ամէն կրնիկներէն աւելի սիրեց , ու անիկայ՝ անոր առջևը ամէն աղջիկներէն աւելի սէր ու շնորհք գտաւ . և թագաւորական թագը անոր գլուխը դրաւ , ու զանիկայ Վաշթիին տեղը թագուհի ըրաւ ։ 18 Եւ թագաւորը իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն մեծ կոչունք ըրաւ , Եսթերի կոչունք . ու գաւառներուն հանգստութիւն շնորհեց , և թագաւորի վայելուչ պարգևներ տուաւ ։

19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղջիկներ ժողվեցին , Մուրթքէ՝ թագաւորին դուռը կը նստէր ։ 20 Եսթեր իր հայրենիքը ու իր ազգը յայտնած չէր , ինչպէս որ Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր . վասն զի Եսթեր՝ Մուրթքէին ըսածը կ'ընէր , անոր քովը մեծցած ատենին պէս ։

21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ՝ թագաւորին դուռը կը նստէր , դրան պահապաններէն Բիգթան ու Թարէս անունով՝ թագաւորին երկու ներքինիները սրդողելով , Ասուերոս թագաւորին վրայ ձեռք երկնցընել խորհեցան ։ 22 Մուրթքէն բանը իմանալով՝ Եսթեր թագուհիին յայտնեց . ու Եսթեր՝ Մուրթքէին անունովը թագաւորին պատմեց ։ 23 Եւ բանը քննուելով ճշմրտի գտնուեցաւ . ու անոնց երկուքն ալ ծառի վրայ կախուեցան . ու թագաւորին առջևը Ժամանակագրութեան գրքին մէջը գրուեցաւ ։

Գ Լ . Գ

1 Համան՝ թագաւորէն պատիւ կը ստանայ , ու Մուրթքէէն անարգուելուն համար՝ բոլոր Հրէաներէն վրէժ առնել կ'ուզէ ։ 7 վիճակ կը ձգէ ։ 8 Համան զրպարտութեան խօսքերով՝ թագաւորէն հրաման կը ստանայ Հրէաները մեռցընելու ։

1 Ետ ասոնց բաներէն ետքը՝ Ասուերոս թագաւորը՝ Ագագացի Ամմադաթային որդին Համանը մեծցուց , ու զանիկայ բարձրացուց , ու անոր աթոռը՝ իր հետը եղող բոլոր իշխաններուն վերի կողմը դրաւ ։ 2 Եւ թագաւորին դուռը եղող թագաւորին բոլոր ծառաները՝ ծնրադրութեամբ երկրպագութիւն կ'ընէին Համանին . վասն զի թագաւորը անոր համար այսպէս հրամայեր էր . բայց Մուրթքէ ծնրադրութիւն ու երկրպագութիւն չըրաւ ։ 3 Եւ թագաւորին դուռը եղող՝ թագաւորին ծառաները Մուրթքէին ըսին . Ինչո՞ համար դուն թագաւորին հրամանէն դուրս կ'ելլես ։ 4 Ու անոնք ամէն օր անոր կը զրուցէին . ու երբոր անոնց մտիկ չըրաւ , ան ատենը Համանին իմացուցին , որ տեսնեն թէ Մուրթքէին բանը ուր պիտի կայանայ" . վասն զի անիկայ՝ իր Հրէայ ըլլալը անոնց զրուցեր էր ։ 5 Ու երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթքէ իրեն ծնրադրութիւն ու երկրպագութիւն չընէր , Համան ի խիստ բարկացաւ ։ 6 Ու մինակ Մուրթքէին ձեռք զարնելը անոր աչքին ցած բան մը երևցաւ . և որովհետև Մուրթքէին ազգը անոր իմացուցեր էին , Համան՝ Մուրթքէին ազգը՝ Ասուերոսին բոլոր թագաւորութեանը մէջ եղող բոլոր Հրէաները կորսընցընել խորհեցաւ ։

7 Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան ամսուն մէջ , Ասուերոս թագաւորին երկոտասաներորդ տարին՝ մինչև երկոտասաներորդ Ադար ամիսը , այսինքն Ադար ամիսը , օրէ օր ու ամսէ ամիս՝ Համանին առջևը Փուր այսինքն վիճակ ձգեցին ։

8 Եւ Համան՝ Ասուերոս թագաւորին ըսաւ . Քու թագաւորութեանդ բոլոր գաւառներուն մէջ՝ ժողովուրդներուն մէջը ցրուած ու տարածուած ազգ մը կայ . ու անոնց օրէնքները ամէն ժողովուրդներուն օրէնքներէն տարբեր են . ու թագաւորին օրէնքները չեն կատարեր . ուստի չվայելեր որ թագաւորը անոնց թոյլտուութիւն ընէ ։ 9 Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , հրաման տուրէ՞ որ զանոնք կորսընդնեն , ու ես պաշտօնատարներուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը բերելու համար՝ տասը հազար տաղանդ արծաթ կը կշռեմ խո֊տ ։ 10 Ան ատենը թագաւորը՝ իր ձեռքէն իր մատնին հանեց , ու զանիկայ Հրէից Թշնամիին՝ Ագագացի Ամմադաթային որդին Համանին տուաւ ։

11 Թագաւորը Համանին ըսաւ . Արծաթը քեզի տրուեցաւ , ու ժողովուրդն ալ՝ որպէս թէ քու աչքիդ բարի երևնայ՝ անոնց ըրէ ։ 12 Առաջին ամսուն տասներեքերորդ օրը թագաւորին գրագիրները կանչուեցան , ու Համանին հրամայածին պէս՝ թագաւորին հեգ փոխանակողներուն , ու ամէն գաւառներուն իշխաններուն , ու ամէն ազգերուն իշխաններուն՝ ամէն գաւառներուն գիրերուն պէս , ամէն ազգերուն լեզուին պէս՝ գրուեցաւ ։ Թագաւորին անունովը գրուեցաւ , ու անոր մատնին դրոշմուեցաւ ։ 13 Ու նամակները փութկոտներուն ձեռքով՝ թագաւորին բոլոր գաւառները ղրկուեցան , որ մէկ օրուան մէջ՝ տասներկուերորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն մէջ՝ երիտասարդ ու ծեր՝ կիներն ու մանուկները՝ բոլոր Հրէաները կորսընդնեն , սպաննեն ու բնաջինջ ընեն , ու անոնց ստացուածքը կողոպտեն ։ 14 Նամակին օրինակը՝ որ հրաման մը ըլլար՝ բոլոր ազգերուն տրուելու համար՝ որ այդ օրուան համար պատրաստ ըլլան իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու համար , հրատարակուեցաւ ։ 15 Փութկոտները թագաւորին հրամանովը՝ շտապելով ելան , ու հրամանը Շուշան հանդիսարանին մէջ ալ տրուեցաւ ։ Թագաւորը ու Համան նստան խմելու , բայց Շուշան քաղաքը խռովութեան մէջ էր ։

Գ Լ . Դ

1 Մուրթքէ սգաւոր հագուստ կը հագնի ։ 4 Եսթեր անոր հագուստ կը ղրկէ ։ 5 Հաթաք Մուրթքէին մօտ կը ղրկուի ։ 10 Եսթեր Մուրթքէին կը պատուիրէ որ թագաւորին մօտ չերթայ առանց կանչուելու ։ 12 Մուրթքէ Եսթերին կը պատուիրէ որ թագաւորին մօտ երթայ ։

1 Երբոր Մուրթքէ ամէն եղածը գիտցաւ , Մուրթքէ հագուստները պատռեց , ու տոպրակ հագաւ ու մոխիր վրան ցանեց , ու քաղաքին մէջտեղը ելաւ , ու մեծ ու դառն ձայնով կանչեց ։ 2 Ու մինչև թագաւորին դրան առջևը հասաւ . որովհետև տոպրակ հագած մարդ մը թագաւորին դուռէն ներս չէր մտներ ։ 3 Ու ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանն ու անոր հրովարտակը հասաւ , Հրէաներուն մեծ սուգ մը եղաւ , ու պահոց ու լացի ու ողբի տրուեցան . շատերը տոպրակ ու մոխիր վրանին փռեցին ։ 4 Եսթերին աղջիկները ու ներքինիները եկան , ու անոր պատմեցին . ու թագուհին մեծապէս տրտմեցաւ , ու Մուրթքէին հագուստ ղրկեց՝ որ հանէ իր տոպրակը իրմէ , բայց չընդունեց ։ 5 Ան ատեն Եսթեր Հաթաքը՝ որ թագաւորին ներքինիներէն մէկն էր , որ անոր առջևը կեցեր էր , կանչեց , ու անոր պատուիրեց որ Մուրթքէին երթայ՝ իմանայ թէ ինչ բան է ու ինչո՞ համար է ։ 6 Հաթաք ելաւ Մուրթքէին քովը՝ քաղաքին հրապարակը՝ որ թագաւորին դրան առջևն էր ։ 7 Մուրթքէ անոր պատմեց ամէն եղածը , ու Համանին խոստացած արծաթին չափը՝ որ թագաւորին գանձերուն մէջ տալու էր Հրէաներուն կորսընդնելուն համար , ճշդութեամբ անոր յայտնեց ։ 8 Ու անոր տուաւ Շուշանի մէջ տրուած հրովարտակին գիրը՝ որ զանոնք կորսընդնելու համար տրուեցաւ , որ Եսթերին ցուցնէ ու յայտնէ անոր , ու պատուիրէ որ Եսթեր թագաւորին մօտ երթայ՝ անկէ խնդրէ ու անոր առջևը իր ազգին համար աղաչէ ։ 9 Հաթաք եկաւ ու Մուրթքէին խօսքերը Եսթերին պատմեց ։ 10 Եսթեր Հաթաքին խօսեցաւ , ու Հաթաքին Մուրթքէին պատուիրեց՝ ըսելով ։ 11 Թագաւորին բոլոր ծառաները ու թագաւորին գաւառներուն ժողովուրդները գիտեն որ ով որ՝ կին թէ մարդ՝ առանց կանչուելու թագաւորին ներքին սրահը կը մտնէ՝ որ թագաւորին չի մեռցընելու համար՝ անոր համար միայն մէկ օրէնք կայ՝ որ թագաւորը անոր ոսկի մէկ գաւազան երկնցընէ , ու անիկայ անունով կանչուէր ։ 12 Ու Մուրթքէին Եսթերին խօսքերը պատմեցին ։ 13 Մուրթքէ Եսթերին պատուիրեց որ ըսէ թէ՝ Թագաւորին տան մէջ ամէն Հրէաներէն միայն դուն պիտի չազատիս ։ 14 Որովհետև եթէ այս ատենը լռես , Հրէաներուն համար ուրիշ տեղէ մը օգնութիւն ու ազատութիւն պիտի ելլէ , ու դուն ու հայրիկիդ տունը պիտի կորսընդնիք . ու ո՞վ գիտէ թէ դուն թագուհի եղար այս ատենուան համար ։ 15 Եսթեր Մուրթքէին պատուիրեց որ դառնայ ։ 16 Եսթեր Մուրթքէին ըսաւ . Գնա՝ Շուշանի բոլոր Հրէաները ժողվէ , ու ինծի համար պահեցէք , ու երեք օր ու գիշեր մի ուտէք ու մի խմէք , ես ալ ու իմ աղջիկներս ալ նոյնպէս պիտի պահենք , ու այնպէս օրէնքին դէմ թագաւորին պիտի երթամ , թէ որ մեռնելու ալ ըլլամ , կը մեռնիմ ։ 17 Մուրթքէ գնաց ու Եսթերին պատուիրածին պէս ամէն բան ըրաւ ։

Գ Լ . Ե

1 Եսթեր թագաւորին կը մտնէ ։ 3 Թագաւորը Եսթերին ինչ որ ուզէ կը խոստանայ ։ 4 Եսթեր թագաւորին ու Համանին կը հրաւիրէ ։ 5 Թագաւորը Համանին կը հրամայէ որ Եսթերին հրաւէրին երթայ ։ 9 Համան ուրախ կ'ելլէ , բայց Մուրթքէին վրայ բարկանալով ։ 10 Համան տունը կ'երթայ ։ 11 Համան իր կնոջը ու բարեկամներուն իր մեծութիւնը կը պատմէ ։ 12 Եսթեր միայն Համանին հրաւիրած է ։ 14 Համանին կնիկը ու բարեկամները Համանին կը խորհրդեն որ Մուրթքէին համար փայտէ մեծ խաչ մը շինէ ։

1 Երրորդ օրը Եսթեր թագուհի հագուստները հագաւ , ու թագաւորին տան ներսի սրահին դիմացը կեցաւ . թագաւորը թագաւորական գահուն վրայ տան դրան դիմացը նստեր էր ։ 2 Ու երբոր թագաւորը սրահին մէջ կեցող թագուհի Եսթերը տեսաւ , թագուհին շնորհք գտաւ անոր աչքին առջևը , ու թագաւորը ոսկի գաւազանը՝ որ ձեռքը կը բռնէր , Եսթերին երկնցուց ։ Եսթեր մօտեցաւ ու գաւազանին ծայրը դպաւ ։ 3 Թագաւորը անոր ըսաւ . Ի՞նչ ունիս թագուհի Եսթեր , ու ի՞նչ է քու խնդրուածքդ . մինչև կէս թագաւորութիւնն ալ թէ որ ուզես՝ քեզի պիտի տրուի ։ 4 Եսթեր ըսաւ . Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , թագաւորը ու Համան այսօր ինծի պատրաստած հրաւէրին թող երթան ։ 5 Ան ատեն թագաւորը ըսաւ . Շուտ Համանը հրամայեցէք որ Եսթերին խօսքին պէս ընէ ։ Թագաւորը ու Համան Եսթերին պատրաստած հրաւէրին եկան ։ 6 Ու թագաւորը գինի խմելու ատենը Եսթերին ըսաւ . Ի՞նչ է քու խնդրուածքդ , որ քեզի պիտի տրուի , ու ի՞նչ է քու ուզածդ , մինչև կէս թագաւորութիւնն ալ թէ որ ուզես՝ պիտի կատարուի ։ 7 Եսթեր պատասխանեց ու ըսաւ . Իմ խնդրուածքս ու ուզածս է ։ 8 Թէ որ թագաւորին աչքին առջևը շնորհք գտած եմ , ու թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ՝ իմ խնդրուածքս տալու ու ուզածս ընելու , թագաւորը ու Համան ինծի պատրաստելիք հրաւէրին թող երթան , ու վաղը ես թագաւորին խօսքին պէս պիտի ընեմ ։ 9 Համան ուրախ ու բարի սրտով դուրս ելաւ , բայց Համան Մուրթքէին վրայ , որ թագաւորին դրան առջևը կեցեր էր , ու անկէ չելլելով ու իրեն չդողալով տեսաւ , Համան Մուրթքէին վրայ բարկացաւ ։ 10 Համան ինքզինքը զսպեց ու տունը գնաց , ու իր բարեկամները ու կնիկը Զերեշ կանչել տուաւ ։ 11 Համան անոնց իր մեծութեան հարստութեան բազմութիւնը , ու իր որդիներուն բազմութիւնը , ու թագաւորին իրեն ամէն բանի մէջ ինչպէս մեծցուցած ըլլալը , ու թագաւորին իշխաններուն ու ծառաներուն վրայ բարձրացուցած ըլլալը պատմեց ։ 12 Համան ալ ըսաւ . Եսթեր թագուհին ինծի հետ միայն թագաւորին հրաւիրած է՝ ինչ որ ինծի պատրաստած է իր հրաւէրին ։ Ու վաղն ալ թագաւորին հետ հրաւիրուած եմ ։ 13 Բայց այս բոլորը ինծի բան չեն ըներ , որչափ ատեն որ Հրէացի Մուրթքէն թագաւորին դրան առջևը կը տեսնեմ ։ 14 Ան ատեն կինը Զերեշ ու բոլոր բարեկամները անոր ըսին . Հիսուն կանգուն բարձրութեամբ փայտէ խաչ մը շինեցնէ , ու առտուն թագաւորին ըսէ՝ որ Մուրթքէն անոր վրայ կախեն , ու դուն թագաւորին հետ հրաւէրին ուրախ երթա ։ Այս խորհուրդը Համանին հաճոյ եկաւ , ու խաչը շինել տուաւ ։

Գ Լ . Զ

1 Թագաւորը Մուրթքէին պատիւ կ'ընէ ։ 4 Համան Մուրթքէն կախելու համար թագաւորին կը խօսի ։ 6 Թագաւորը Համանին Մուրթքէին պատիւ ընելու կը հրամայէ ։ 12 Մուրթքէ իր տունը կը դառնայ ։ 13 Համան իր կնոջը ու բարեկամներուն կը պատմէ ։ 14 Եսթերի հրաւէրին կ'երթան ։

1 Այն գիշեր թագաւորին քունը չեկաւ , ու հրամայեց որ յիշատակարանին գիրքը՝ որ տարեգրութիւններ էին , բերեն ։ Ու թագաւորին առջևը կարդացուեցան ։ 2 Ու գտնուեցաւ գրուած՝ որ Մուրթքէ թագաւորին դրան առջևը կեցող թագաւորին երկու ներքինիներուն՝ Բիգթանայ ու Թարէսայ՝ որ դրան պահապաններէն էին՝ թագաւորին Ահասուերոսին վրայ ձեռք երկնցընել խորհեցան՝ պատմեր էր ։ 3 Թագաւորը ըսաւ . Ասոր համար Մուրթքէին պատիւ ու մեծութիւն ընծայուեցաւ ։ Թագաւորին ծառաները՝ որ անոր առջևը կը սպասէին , ըսին . Ասոր համար ոչինչ ընծայուեցաւ ։ 4 Թագաւորը ըսաւ . Ո՞վ է սրահին մէջ ։ Համան թագաւորին տան արտաքին սրահը եկեր էր՝ որ թագաւորին ըսէ՝ որ Մուրթքէն անոր վրայ կախեն՝ որ անոր համար պատրաստած էր ։ 5 Թագաւորին ծառաները անոր ըսին . Ահա Համան սրահին մէջ կեցեր է ։ Թագաւորը ըսաւ . Թող ներս գայ ։ 6 Համան ներս եկաւ , ու թագաւորը անոր ըսաւ . Ի՞նչ ընեմ այն մարդուն՝ որ որուն պատիւ ընել կ'ուզէ թագաւորը ։ Համան իր սրտին մէջ ըսաւ . Ո՞ւր թագաւորը ինծմէ աւելի պատիւ ընել կ'ուզէ ։ 7 Համան թագաւորին ըսաւ . Այն մարդուն՝ որ որուն պատիւ ընել կ'ուզէ թագաւորը , 8 թագաւորին հագած հագուստները թող բերեն , ու թագաւորին հեծած ձին՝ որուն գլխուն թագաւորական պսակ մը կը դրուի ։ 9 Ու հագուստները ու ձին թագաւորին ազնուականներէն մէկուն ձեռքը թող տան , ու անոնք՝ որ թագաւորին պատիւ ընել կ'ուզէ , զանիկայ հագցնեն , ու զանիկայ ձիուն հեծցընելով՝ քաղաքին հրապարակը տանին , ու անոր առջևէն՝ Այն մարդուն՝ որ որուն պատիւ ընել կ'ուզէ թագաւորը՝ այսպէս պիտի ընեն՝ թող ըսեն ։ 10 Թագաւորը Համանին ըսաւ . Շուտ առ հագուստները ու ձին , ինչպէս որ ըսիր , ու Մուրթքէ Հրէային՝ որ թագաւորին դրան առջևը կեցեր է , այնպէս ըրէ ։ Ինչ որ ըսիր , բան մի՛ թողուր ։ 11 Համան հագուստները ու ձին առաւ , ու Մուրթքէին հագցուց , ու հեծցընելով՝ քաղաքին հրապարակը տարաւ , ու անոր առջևէն՝ Այն մարդուն՝ որ որուն պատիւ ընել կ'ուզէ թագաւորը՝ այսպէս պիտի ընեն՝ ըսաւ ։ 12 Ետքը Մուրթքէ թագաւորին դրան առջևը դարձաւ ։ Համան ալ շտապելով տունը՝ սգաւոր ու գլուխը ծածկած գնաց ։ 13 Ու Համան իր կնոջը Զերեշի ու բոլոր բարեկամներուն իրեն պատահածը պատմեց ։ Անոր իմաստուն ազգականները ու կինը Զերեշ անոր ըսին . Եթէ Մուրթքէ՝ որուն առջևը սկսեր ես իյնալ , Հրէայ ազգէն է , չես կրնար անոր վրայ յաղթել , հապա անշուշտ անոր առջևը պիտի իյնաս ։ 14 Անոնք դեռ անոր հետ կը խօսէին , երբոր թագաւորին ներքինիները եկան , ու Համանը շտապեցուցին՝ որ Եսթերին հրաւիրած խրախճանքին երթայ ։

Գ Լ . Է

1 Եսթեր Համանին հետ թագաւորին կը մտնէ ։ 3 Եսթեր թագաւորին կը խնդրէ որ իր ազգին համար աղաչէ ։ 5 Թագաւորը Եսթերին կը հարցնէ թէ ո՞վ է ։ 7 Համան Եսթերին առջևը կը խնդրէ ։ 8 Համան կախելու համար Մուրթքէին խաչ կը շինէ ։

1 Ուստի թագաւորը ու Համան Եսթեր թագուհիին խրախճանքին եկան ։ 2 Ու երկրորդ օրն ալ թագաւորը գինի խմելու ատենը Եսթերին ըսաւ . Ի՞նչ է քու խնդրուածքդ , թագուհի Եսթեր , որ քեզի պիտի տրուի , ու ի՞նչ է քու ուզածդ , մինչև կէս թագաւորութիւնն ալ թէ որ ուզես՝ պիտի կատարուի ։ 3 Թագուհի Եսթեր պատասխանեց ու ըսաւ . Թէ որ թագաւորին աչքին առջևը շնորհք գտած եմ , թագաւոր իմ , ու թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , խնդրուածքիս համեմատ ինծի իմ կեանքս տրուի , ու ուզածիս համեմատ՝ իմ ազգիս ալ ։ 4 Վասն զի ես ու իմ ազգիս ալ ծախու տրուեցանք՝ որ կորսընդնուինք , սպաննուինք ու բնաջինջ ըլլանք ։ Եթէ ծառայ ու աղախին ծախու տրուէինք , կը լռէի , բայց թշնամին թագաւորին վնասը չի կրնար հատուցանել ։ 5 Ան ատեն թագաւորը Եսթեր թագուհիին ըսաւ . Ո՞վ է ան , ու ո՞ւր է ան՝ որ իր սրտին մէջ այսպէս ընելու խորհեցաւ ։ 6 Եսթեր ըսաւ . Ան չար թշնամին Համանն է ։ Համան թագաւորին ու թագուհիին առջևը սարսափեցաւ ։ 7 Թագաւորը բարկութեամբ գինիին տունէն ելաւ՝ պարտէզին ծառերուն մէջը գնաց ։ Համան ալ կեցաւ՝ որ թագուհի Եսթերէն իր կեանքին համար խնդրէ , որովհետև տեսաւ որ թագաւորին կողմանէ չարիք մը իրեն վրայ հաստատուած է ։ 8 Թագաւորը պարտէզին ծառերուն մէջէն գինիին տունը դարձաւ , ու Համան Եսթերին պատուիրած աթոռին վրայ կը գտնուէր ։ Թագաւորը ըսաւ . Ինչո՞ւ համար տունիս մէջ թագուհիին առջևէն բռնութիւն ալ ընելու է ։ Խօսքը թագաւորին բերանէն ելաւ , ու անոնք Համանին երեսը ծածկեցին ։ 9 Ան ատեն թագաւորին առջևը ներկայ եղող ներքինիներէն Հարբոնա ըսաւ . Ահա Համանին տունը՝ որ թագաւորին բարիք խօսած Մուրթքէին համար հինգ տասնեակ կանգուն բարձրութեամբ փայտէ խաչ մը շինեցուցեր է ։ Թագաւորը ըսաւ . Անոր վրայ կախեցէք զանիկայ ։ 10 Համանին շինած խաչին վրայ անոր կախեցին ։ Ան ատեն թագաւորին բարկութիւնը հանդարտեցաւ ։

Գ Լ . Ը

1 Համանին տունը Եսթերին կը տրուի ։ 2 Մուրթքէ թագաւորին կը մտնէ ։ 3 Եսթեր թագաւորին կը խնդրէ որ Համանին չարութիւնը ետ դարձնէ ։ 7 Եսթեր Մուրթքէին տունը կը տրուի ։ 8 Մուրթքէ Եսթերին ու թագաւորին անունով գիր կը գրէ ։ 9 Գրագիրները կանչուելով՝ գիրը կը գրուի ։ 11 Հրէաները կը հրամայուի որ իրենց թշնամիներէն վրէժ առնեն ։ 15 Մուրթքէ թագաւորին կը մտնէ ։ 16 Հրէաներուն ուրախութիւն ու պատիւ կ'ըլլայ ։

1 Այն օրը թագաւորը Հրէաներուն թշնամի Համանին տունը՝ Եսթեր թագուհիին տուաւ ։ Մուրթքէ թագաւորին առջևը եկաւ , վասն զի Եսթեր իրեն ինչ ըլլալը յայտներ էր ։ 2 Թագաւորը իր մատնին՝ որ Համանէն առեր էր , հանեց ու Մուրթքէին տուաւ ։ Եսթեր Մուրթքէն Համանին տանը վրայ կարգեց ։ 3 Եսթեր դարձեալ թագաւորին խօսեցաւ , ու անոր ոտքերուն առջևը ինկաւ , ու լալով ու աղաչելով անոր խնդրեց որ Համանին Ագագացի չարութիւնն ու անոր Հրէաներուն դէմ խորհած խորհուրդը ետ դարձնէ ։ 4 Թագաւորը Եսթերին ոսկի գաւազանը երկնցուց ։ Եսթեր ելաւ ու թագաւորին առջևը կեցաւ , 5 ու ըսաւ . Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , ու թէ որ թագաւորին աչքին առջևը շնորհք գտած եմ , ու թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , ու ես անոր աչքին առջևը սիրելի եղած եմ , թող գրուի՝ որ Համանին՝ Համմադաթային որդին Ագագացիին՝ որ Հրէաները կորսընդնելու համար գրեր էր՝ իմ գրածներս ետ դարձնեն ։ 6 Վասն զի ինչպէ՞ս կրնամ տեսնել այն չարիքը՝ որ իմ ազգիս պիտի գայ , ու ինչպէ՞ս կրնամ տեսնել իմ ազգիս կորուստը ։ 7 Թագաւորը Եսթեր թագուհիին ու Հրէացի Մուրթքէին ըսաւ . Ահա Համանին տունը Եսթերին տուի , ու զանիկայ խաչին վրայ կախեցին , վասն զի Հրէաներուն վրայ ձեռք երկնցընել խորհեցաւ ։ 8 Դուք ալ Հրէաներուն համար թագաւորին անունով ինչ որ ձեզի հաճոյ կ'երևնայ՝ գրեցէք , ու թագաւորին մատնին դրոշմեցէք ։ Վասն զի թագաւորին անունով գրուած ու թագաւորին մատնին դրոշմուած գիրը՝ որ կարդացուի , կարելի չէ ետ դարձնել ։ 9 Ան ատեն թագաւորին գրագիրները կանչուեցան՝ երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քսաներեքերորդ օրը , ու Համանին հրամայածին պէս՝ Հրէաներուն , ու Հնդկաստանէն մինչև Քուշ հարիւր քսանեւեր գաւառներուն իշխաններուն , գաւառներուն գիրերուն պէս , ամէն ազգերուն լեզուին պէս՝ գրուեցաւ ։ Հրէաներուն ալ իրենց գիրերուն ու լեզուներուն պէս գրուեցաւ ։ 10 Թագաւորին անունովը գրուեցաւ , ու թագաւորին մատնին դրոշմուեցաւ ։ Ու նամակները փութկոտներուն ձեռքով՝ թագաւորին բոլոր գաւառները ղրկուեցան , որ մէկ օրուան մէջ՝ տասներկուերորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն մէջ՝ երիտասարդ ու ծեր՝ կիներն ու մանուկները՝ բոլոր Հրէաները կորսընդնեն , սպաննեն ու բնաջինջ ընեն , ու անոնց ստացուածքը կողոպտեն ։ 12 Նամակին օրինակը՝ որ հրաման մը ըլլար՝ բոլոր ազգերուն տրուելու համար՝ որ այդ օրուան համար պատրաստ ըլլան իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու համար , հրատարակուեցաւ ։ 13 Փութկոտները թագաւորին հրամանովը՝ շտապելով ելան , ու հրամանը Շուշան հանդիսարանին մէջ ալ տրուեցաւ ։ Թագաւորը ու Համան նստան խմելու , բայց Շուշան քաղաքը խռովութեան մէջ էր ։

Գ Լ . Թ

1 Հրէաները իրենց թշնամիներէն վրէժ կ'առնեն ։ 5 Հրէաները իրենց թշնամիները կը սպաննեն ։ 6 Շուշանի մէջ հինգ հարիւր մարդ կը սպաննեն ։ 11 Թագաւորը Եսթերին կը խնդրէ որ Շուշանի մէջ ալ հրաման տայ ։ 12 Եսթեր թագաւորին կը խնդրէ որ Համանին տասը որդիները խաչին վրայ կախեն ։ 15 Շուշանի մէջ երեք հարիւր մարդ կը սպաննեն ։ 16 Հրէաները իրենց թշնամիներէն վրէժ կ'առնեն ։ 17 Հրէաները տօնելու համար՝ Պուրիմ անունով տօն մը կը սահմանուի ։ 20 Մուրթքէ Հրէաներուն կը պատուիրէ որ Պուրիմ տօնեն ։ 23 Հրէաները Պուրիմ տօնելու կը սկսին ։ 24 Համան Պուրիմ կը կոչուի ։ 26 Պուրիմ անունին պատճառը ։ 29 Եսթեր Պուրիմին վերաբերեալ նամակ մը կը գրէ ։

1 Երբոր թագաւորին հրամանն ու անոր հրովարտակը մերձեցաւ՝ որ այդ օրը՝ երբոր Հրէաներուն թշնամիները յուսացեր էին որ զանոնք կը տիրանան , հակառակ եղաւ , ու Հրէաները իրենց թշնամիներէն տիրացան՝ որ զանոնք կորսընդնեն ։ 2 Հրէաները իրենց քաղաքներուն մէջ՝ թագաւորին Ահասուերոսին բոլոր գաւառներուն մէջ ժողովեցան՝ որ իրենց վնասուելու խորհողներուն ձեռք զարնեն ։ Ու ոչ ոք անոնց դէմ կեցաւ , վասն զի բոլոր ազգերուն վախը անոնց վրայ ինկեր էր ։ 3 Ու գաւառներուն բոլոր իշխանները , ու սատրապները , ու գաւառներուն գործակալները , ու թագաւորին գործերուն վարիչները Մուրթքէին վախէն Հրէաներուն օգնեցին ։ 4 Վասն զի Մուրթքէ թագաւորին տունը մեծ էր , ու անոր համբաւը բոլոր գաւառներուն մէջ կը տարածուէր , որովհետև Մուրթքէ գնալով կը զօրանար ։ 5 Հրէաները իրենց բոլոր թշնամիները սրի բերանէն անցուցին , սպաննեցին ու բնաջինջ ըրին , ու իրենց թշնամիներուն ինչպէս որ կ'ուզէին՝ անոնց ալ այնպէս ըրին ։ 6 Շուշան հանդիսարանին մէջ հինգ հարիւր մարդ սպաննեցին ու բնաջինջ ըրին ։ 7 Ու Փարշանդաթան , ու Դալփոն , ու Ասպաթան , 8 ու Փորաթան , ու Ադալիան , ու Արիդաթան , 9 ու Փարմաշթան , ու Արիսայի , ու Արիդայի , ու Վայզաթան , 10 Համանին՝ Համմադաթային որդիին՝ Հրէաներուն թշնամիին տասը որդիները սպաննեցին , բայց աւարին ձեռք չտուին ։ 11 Շուշան հանդիսարանին մէջ սպաննուածներուն թիւը թագաւորին ըսուեցաւ այն օրը ։ 12 Թագաւորը Եսթեր թագուհիին ըսաւ . Հրէաները Շուշան հանդիսարանին մէջ հինգ հարիւր մարդ ու Համանին տասը որդիները սպաննեցին ու բնաջինջ ըրին , ուրիշ գաւառներուն թագաւորին ուրիշներն ալ ինչ ըրեր են ։ Հիմա ի՞նչ է քու խնդրուածքդ , որ քեզի պիտի տրուի , ու ի՞նչ է քու ուզածդ , որ ալ կատարուի ։ 13 Եսթեր ըսաւ . Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , Շուշանի մէջ ալ վաղը այսօրուան հրամանին պէս ընելու հրաման տրուի , ու Համանին տասը որդիները խաչին վրայ կախեն ։ 14 Թագաւորը հրամայեց որ այնպէս ըրուի , ու հրամանը Շուշանի մէջ տրուեցաւ , ու Համանին տասը որդիները կախեցին ։ 15 Շուշանի մէջ եղող Հրէաները Ադար ամսուն տասնչորսերորդ օրը ժողովեցան , ու Շուշանի մէջ երեք հարիւր մարդ սպաննեցին , բայց աւարին ձեռք չտուին ։ 16 Թագաւորին գաւառներուն մէջ եղող ուրիշ Հրէաները ալ ժողովեցան , ու իրենց անձերուն համար կեցան , ու իրենց թշնամիներէն հանգստութիւն ունեցան , ու իրենց թշնամիներէն եօթանասունհինգ հազար մարդ սպաննեցին , բայց աւարին ձեռք չտուին ։ 17 Ադար ամսուն տասներեքերորդ օրը եղաւ , ու տասնչորսերորդ օրը հանգստացան , ու զանիկայ խրախճանքի ու ուրախութեան օր ըրին ։ 18 Բայց Շուշանի մէջ եղող Հրէաները տասներեքերորդ ու տասնչորսերորդ օրերը ժողովեցան , ու տասնհինգերորդ օրը հանգստացան , ու զանիկայ խրախճանքի ու ուրախութեան օր ըրին ։ 19 Ուստի գիւղական Հրէաները՝ որ անպարիսպ քաղաքներուն մէջ կը բնակին , Ադար ամսուն տասնչորսերորդ օրը ուրախութիւն ու խրախճանք ունենալու ու իրարու բաժակներ ղրկելու տօն ըրին ։ 20 Մուրթքէ այս բաները գրի առաւ , ու թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ եղող մերձաւոր ու հեռաւոր Հրէաներուն նամակներ ղրկեց , 21 որ Ադար ամսուն տասնչորսերորդ օրը ու անոր տասնհինգերորդ օրը՝ ամէն տարի տօնեն , 22 ինչպէս որ Հրէաները իրենց թշնամիներէն հանգստացան , ու ինչպէս որ անոնց համար սգոյ օրը ուրախութեան ու խրախճանքի օր եղաւ , ու անոնք զանիկայ ուրախութեան ու խրախճանքի ու իրարու բաժակներ ղրկելու ու աղքատներուն ընծաներ տալու օրեր ընեն ։ 23 Հրէաները սկսան ընել այն՝ ինչ որ սկսեր էին , ու ինչ որ Մուրթքէ անոնց գրեր էր ։ 24 Վասն զի Համան՝ Համմադաթային որդին Ագագացին՝ բոլոր Հրէաներուն թշնամին՝ Հրէաները կորսընդնելու համար անոնց դէմ խորհեցաւ , ու Փուր՝ այսինքն վիճակ ձգեցին՝ որ զանոնք կորսընդնէ ու բնաջինջ ընէ ։ 25 Բայց երբոր Եսթեր թագաւորին առջևը եկաւ , թագաւորը գրով հրամայեց որ անոր չարութիւնը՝ որ Համան Հրէաներուն դէմ խորհեր էր , անոր գլխուն դառնայ , ու զանիկայ ու անոր որդիները խաչին վրայ կախեցին ։ 26 Ուստի Պուրիմ անունով կոչեցին այս օրերը՝ Պուրի անունին համեմատ ։ Ուստի այս նամակին բոլոր խօսքերուն համեմատ , ու ինչ որ այդ բանին համար տեսեր ու անոնց հասեր էր , 27 Հրէաները հաստատեցին ու իրենց ու իրենց սերունդին ու անոնց հետ միանալու բոլոր անոնց վրայ առին՝ որ անխափան ամէն տարի այդ

Ն·Ք·ԳԲ· 510

* ԵԲԲ· կը որուի,

Ի ԳԼ·Բ·9։

Ֆ ԳԼ·ա·22։ Բ·9։

Ն դ Թագ· իա·8։ ԳԼ· Բ·8·10։

Հ ԳԼ·Բ·10։

Յ ԳԼ·Բ·12· Ճ։

Ղ ԳԼ·Բ·11։

Ժ ԳԼ·Բ·13· 14։

† ԵԲԲ· որ- բուեցաւ· ✓ տես գլ·բ· 15։ Ա տակ· իԹ·2։

Ե Ք·ԲԲ·5։ Դան·Թ·3։

Ն·Ք·ԳԲ· Իրր 510

մադաթային որդւոյն Համանին
11 տուաւ։ Եւ Թագաւորը Համանին ըսաւ. Ան արծաթը քեզի * կու տամ, ու ան ազգն ՚Ա, որ քու աչքերուդ Համոյ երևցածը ընես անոնց։
12 Եւ առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ Ի Թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու Թագաւորին նախարարներուն, ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կուսակալներուն, և ամէն գաւառին ամէն մէկ ժողովուրդին իշխաններուն Ի իրենց գրովը, ու ամէն ժողովուրդին իր լեզուովը՝ Համանին բոլոր հրամայածները գրուեցաւ. Ի Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրուեցաւ, ու Թագաւորին մատանիովը կնքուեցաւ։ 13 Նիռվը կնքուեցաւ։ Եւ Ի սուրհանդակներու ձեռքով Թագաւորին ամէն գաւառները հրովարտակներ խրկուեցաւ, որ Յ մէկ օրուան մէջ՝ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ բոլոր Հրէաները՝ երիտասարդներէն մինչև ծերերը, Ղ ու տղաքները ու կիներուն կոտորեն, մորթեն, ու կորսընցնեն. և Ղ անոնց ՚ՈՒՆԵ-ԾԸ ԼԲԼ աւար յափշտակեն։ 14 Ժ Ո՚ հրովարտակին պատուէրը ՚՚ ԼԲ՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ ան օրուան համար պատրաստ գտնուին։ 15 Նուին։ Սուրհանդակները Թագաւորին հրամանէն ստիպուելով՝ ճամբայ ելան, ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջն ՚Ա † հրատարակուեցաւ. և Թագաւորը ու Համանը խմելու նստան. սակայն ✓ Շուշան քաղաքը շփոթութեան մէջ էր։

Ն·Ք·ԳԲ· Իրր 510

որ Թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները մեծ սուգ կ՚ունենային, ծոմ կը կենային, կու լային ու կ՚ողբային. Շատերը Տ.ուրձի ու մոխիրի վրայ կը պառկէին։

Տ Ես·ծբ·5։ Դան·Թ·3։

4 Ու Եսթերին աղախինները ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին. և Թագուհին մեծապէս խռովեցաւ, ու հանդերձներ խրկեց որ Մուրթքէին հագցընեն, ու անոր վրայէն քուրձը հանեն. բայց 5 անիկայ չընդունեց։ Ու Եսթեր՝ Հաթաքը կանչեց, որ Թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր, (որն որ Բ՚՚ԲԸ անոր սպասաւոր տուեր էր,) ու անոր հրամայեց որ Մուրթքէն հասկընայ՝ Թէ աս ի՚նչ պիտի 6 ըլլայ, ու ինչո՚ւ Համար է։ Եւ Հաթաք Մուրթքէին գնաց, որ Թագաւորին դրանը առջին եղող քաղաքի հրապարակին մէջն էր։ 7 Ու Մուրթքէ բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց, նաև Համանին Ի ասկարկութիւնը՝ որով Թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրէաներուն Համար, 8 որ զանոնք կորսընցընէ։ Եւ զանոնք կորսընցընելու Համար՝ Շուշանի մէջ Ղ հրատարակուած հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ, որ Եսթերին ցուցընէ ու հասկցընէ, և անոր պատուիրէ որ Թագաւորին քովը երթայ, և անոր աղաչէ, ու անոր առջևը իր ազգին Համար 9 մար ՚ՀՔՈՒՆ-ԻՒՆ խնդրէ։ Եւ Հաթաք գնաց, ու Մուրթքէին խօսքերը Եսթերին պատմեց։

Ի ԳԼ·Ե·1։

Ե Դան·Բ· 9։

10 Ու Եսթեր՝ Հաթաքին հետ խօսեցաւ, ու հրամայեց որ Մուրթքէին ՚ՅՕՂԵ ՊԱՊՈՒԽԱՆ ՓՈՒՆ։ 11 Թագաւորին բոլոր ծառաները, ու Թագաւորին գաւառներուն ժողովուրդները ՚ՀԻ գիտեն որ՝ մէկ Էրիկ կամ կնիկ մարդ մը Թէ որ չը- կանչուած՝ Թագաւորին Ի ներքին գաւիթը մտնէ, Ը զանիկայ մեռցընելու Համար մէկ օրէնք մը կայ. ու անիկայ միայն կ՚ապրի՝ Ի որուն վրայ Թագաւորը Էջ ոսկի գաւազանը կ՚երկրնցընէ. և հիմա երեսուն օր է որ ես Թագաւորին քովը մտնելու

Ե Դան·Ե·9։

Ի ԳԼ·Ե·2· Ը·4։

Իրր 510

12 կանչուած չեմ։ Ու Եսթերին խօսքերը Մուրթքէին պատմեցին։ 13 Եւ Մուրթքէ ըսաւ՝ որ՝ Եսթերին ՚ՅՕՂԵ պատասխան տանին. Դուն մի՚ կարծեր որ Թագաւորին տունը ԸՂԼՎԸ՝ բոլոր Հրէաներէն՝ դուն 14 միայն պիտի ազատիս։ Վասն զի աս ժամանակիս մէջ Թէ որ դուն լռես, Հրէաներուն մէկ ուրիշ տեղէն օգնութիւն ու ազատութիւն կու գայ. բայց դուն, ու քու հօրդ

Ա Մակ·իԲ·2։

Ա Ու երբոր Մուրթքէ բոլոր եղածները իմացաւ, Մուրթքէ ՚իր հանդերձները պատռեց, և քուրձ հագաւ, ու վրան Բ մոխիր ցանեց, ու քաղաքին հրապարակը ելլելով, Ե մեծ ու Է ողբալի ձայնով աղաղակեց։ 2 Եւ մինչև Թագաւորին դրանը առջևը եկաւ ՚ՅՆԿՅՈ. վասն զի քուրձ հագած ✓ ՐԲ չէր կրնար Թագաւորին դռնէն ներս մտնել։ 3 Եւ ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր

Ե Եսթ·Դ·6։ Եզեկ·իԱ· 30։

Է Նե·իԱ· 34։

‡ ԵԲԲ·գաւ

տունը կը կորսուիք . և ով գիտէ , դուցէ դուն ասանկ մէկ տունի մը համար թագուհի եղար ։

15 Ու Եսթեր ըսաւ՝ Մուրթքէին
16 պատասխան տանին . Գնա դուն Շուշանի մէջ եղող բոլոր Հրէաները ժողվէ , ու ինծի համար ծոմ պահեցէք , գիշեր ցորեկ երեք օր մի՛ ուտէք ու մի՛ խմէք . նոյնպէս ալ ես իմ աղախիններուովս ծոմ կը պահեմ , ու այնպէս թագաւորին առջևը կ՚երթամ , թէպէտև օրէնքի դէմ է . ու թէ որ մեռնիմ 17 նիմ՝ թող մեռնիմ ։ Ան տունը Մուրթքէ գնաց , ու ըրաւ ան ամենուն հանմատ՝ որ Եսթեր իրեն պատուիրեր էր ։

ԳԼ . Ե

1 Եսթեր իր անձը վտանգի մէջ դնելով՝ թագաւորին առջևը շնորհք կը գտնէ , և թագաւորը ու Համանը կուշտերի կը հրաւիրէ ։ 6 Թագաւորը կը քաջալերէ Եսթերը՝ որ իր աղաչանքը զրուցէ . բայց անիկայ հետևեալ օրուան ուրիշ կուշտերի մը կը հրաւիրէ զանոնք ։ 9 Համան՝ իր յաւակնոտութեան վրայ կը հպարտանայ . բայց երբոր Մուրթքէ դանիկայ չպատուեր , խիստ կը դժուարի ։ 14 Ջերմին տուած խրատին համեմատ Մուրթքէին համար կախաղան մը շինել կուտայ ։

1 Ու եղաւ որ՝ երրորդ օրը Եսթեր էր թագաւորական զգեստները հագաւ , ու թագաւորին տանը ներքին դահլիճին մէջը՝ թագաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ . և թագաւորը՝ թագաւորական պալատին մէջը՝ պալատին դրանը դիմացը՝ իր թագաւորական աթոռին վրայ նստեր էր ։
2 Ու երբոր թագաւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ՝ որ գահլիճին մէջը կը կայներ , ետքէր շնորհք գտաւ անոր առջևը , և թագաւորը իր ձեռքը եղած ոսկի գաւազանը՝ Եսթերին երկընցուց . ու Եսթեր մօտեցաւ , ու գաւազանին ծայրին
3 դպաւ ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ . Ո՛վ Եսթեր թագուհի՝ քեզի ինչ եղաւ , ու ուզածդ ինչ է . մինչև թագաւորութեանը կէսը
4 քեզի տրուի ։ Ու Եսթեր ըսաւ . Թէ որ թագաւորը կը հաճի , այսօր թագաւորը Համանին հետ իրեն
5 ըրած կուշտերիս գայ ։ Եւ թագաւորը ըսաւ . Շուտով Համանը կանչեցէք , որ Եսթերին ըսածը կատարէ . ու թագաւորը Համանին հետ՝ Եսթերին ըրած կուշտերին գնաց ։
6 Ու երրոր գինի կը խմէին՝ թագաւորը Եսթերին ըսաւ . Ի՞նչ է քու խնդիրքդ՝ որ տրուի քեզի , ու քեզի պիտի կատարուի ։ Ինչ է քու աղաչանքդ . մինչև թագաւորութեանը
7 կէսը պիտի կատարուի ։ Ու Եսթեր պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Իմ աղաչանքս ու խնդիրքս է .
8 թէ որ թագաւորին առջևը շնորհք գտայ , ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս տալու ու իմ աղաչանքս կատարելու , թող թագաւորը ու Համանը Ներքն իրենց համար ընելու կուշտերիս գան , ու վաղը թագաւորին խօսքին պէս կ՚ընեմ ։
9 Եւ Համան ան օրը զուարթ և ուրախ սրտով դուրս ելաւ . բայց երբոր Համան՝ թագաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ , որ ոտք չէր ելլեր , ու իր տեղէն չէր շարժեր , Համանին սիրտը շատ նեղացաւ Մուրթքէին վրայ ։ Բայց Համան ինքզինքը զսպելով՝ իր տունը գնաց . ու մարդ խրկեց՝ իր բարեկամները ու իր կնիկը Զերեշ
11 ետքը կանչել տուաւ ։ Եւ Համան պատմեց անոնց իր հարստութեանը փառքը , ու իր որդոցը շատութիւնը , և ան ամէն բաները՝ որոնցմով թագաւորը զինքը մեծցուցեր էր , և թէ ինչպէս իշխաններէն ու թագաւորին ծառաներէն
12 աւելի բարձրացուցեր էր ։ Ու Համան ըսաւ . Նաև Եսթեր թագուհին՝ թագաւորին հետ ինծի զատ մէկը չհրաւիրեց իր ըրած կուշտերին . ու վաղուան համար ալ ես
13 թագաւորին հետ հրաւիրեց ։ Բայց ա՛ս ամէնէն բնաւ գոհ չեմ , քանի որ Հրէայ Մուրթքէն թագաւորին
14 դուռը նստած կը տեսնեմ ։ Եւ անոր կնիկը Զերեշ , ու անոր բոլոր բարեկամները անոր ըսին . Ցցիւն կանգնուն բարձրութեամբ փայտ մը թող շինուի , ու վաղ առտու թագաւորին ըսէ , որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի . և դուն թագաւորին հետ՝ ուրախ սրտով կուշտերը գնա ։ Ու այս խօսքը Համանին հաճոյ երևցաւ , ու փայտը պատրաստեց ։

ԳԼ . Զ

1 Ասուերոս՝ յիշատակաց գրքին մէջը Մուրթքէին հաւատարիմ ծառայութիւնը կարդալով՝ կը մտածէ որ անոր փոխարէն մը ընէ ։ 4 Համան կ՚երթայ Մուրթքէն կախելու համար թագաւորէն հրաման խնդրելու , սակայն անդիտութեամբ թագաւորին խրատ կուտայ որ անոր պատիւ ընէ ։ 12 Համան իր անարգուածութեանը համար կը գանգատի , իսկ անոր բարեկամները անոր վերջին կորուստը կը գուշակեն ։

1 Ան գիշերը թագաւորին քունը փախաւ , ու հրամայեց որ՝ դիպուածները պատմող յիշատակաց գիրքը բերեն . ու թագաւորին
2 առջևը կարդացուեցաւ ։ Ու գրուած գտնուեցաւ որ Մուրթքէ՝ դրանը պահպանութիւն ընող թա-

գաւորին երկու ներքինիներուն Բ Բիգթանին ու Թարեսին համար իմացուցեր էր , Թէ անոնք Ասուերոս Թագաւորին վրայ ձեռք եր-
3 կընցընել ուզեր էին : Եւ Թագաւորը ըսաւ . Ասոր փոխարէն ի՞նչ պատիւ կամ մեծութիւն տրուեցաւ Մուրթքէին . ու Թագաւորին ծառայութիւն ընող մանչերը ըսին .
4 Անոր բան մը չեղաւ : Եւ Թագաւորը ըսաւ . Գաւիթը ո՞վ կայ . (ու Համան Թագաւորին պալատին ‡ դուրսի գաւիթը եկեր էր Թագաւորին խօսելու , որ Մուրթքէն կախէ ան փայտին վրայ , որ Ի՛ր անոր համար պատրաստեր էր .)
5 Եւ Թագաւորին մանչերը անոր ըսին . Ահա Համան գաւիթը կը սպասէ . ու Թագաւորը ըսաւ . Թող ներս գայ :
6 Ու երբոր Համան ներս մտաւ , Թագաւորը անոր ըսաւ . Ի՞նչ բնել պէտք է ան մարդուն , որուն որ Թագաւորը պատիւ բնել կ'ուզէ : Եւ Համան իր սրտին մէջը ըսաւ . Թագաւորը ինծմէ ուրիշ որմէն պատիւ բնել պիտի ուզէ :
7 Ու Համան ըսաւ Թագաւորին . Ան մարդուն համար՝ որուն որ Թագաւորը պատիւ բնել կ'ուզէ ,
8 թագաւորական զգեստ , ու † Թագաւորին հեծած ձին , ու անոր գլուխը դրուած Թագաւորական թագը բերեն .
9 Եւ զգեստը ու ձին՝ Թագաւորին խիստ պատուաւոր իշխաններէն մէկուն ձեռքը տրուի . ու հագցընեն ան մարդուն՝ որուն որ Թագաւորը պատիւ բնել կ'ուզէ . ու ձիին վրայ հեծցընեն , և քաղաքին փողոցին մէջէն հնչեն , ու առջևէն կանչեն ա՛ր ըն . Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն , որուն որ Թագաւորը
10 պատիւ տալ կ'ուզէ : Ան ատենը Թագաւորը Համանին ըսաւ . Շուտով բսածիդ պէս զգեստը ու ձին առ , ու Թագաւորին դուռը նստող Հրէայ Մուրթքէին այնպէս ըրէ . քու բսածէդ բնաւ մէկ բան մը պակաս չըլլայ :
11 Եւ Համան զգեստը ու ձին առաւ , ու զգեստը Մուրթքէին հագցընելով՝ զանիկայ ձիին վրայ հեծցուց , և քաղաքին փողոցէն հնչեց , ու առջևէն * կը կանչէր . Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն , որուն որ Թագաւորը պատիւ տալ
12 կ'ուզէ : Եւ Մուրթքէ՝ Թագաւորին դուռը դարձաւ . բայց Համան տրտում եղլուխը ծածկած՝ շտապով
13 տուն իր տունը քաշուեցաւ : Եւ Համան՝ իր կնկանը Զերեսին , ու բոլոր բարեկամներուն պատմեց ա-
մէն ինչ որ իր գլուխը եկած էր . և անոր իմաստունները , ու անոր կնիկը Զերէս՝ անոր ըսին . Թէ որ Մուրթքէն՝ (որուն առջևը դուն իյնալու սկսար ,) Հրէից ազգէն է , դուն անոր պիտի չյաղթես . հապա անոր առջևը անշուշտ պիտի
14 իյնաս : Երբոր անոնք տակաւին անոր հետ կը խօսէին , Թագաւորին ներքինիները հասան , որ Համանը շուտով Բ Եսթերին պատրաստած կոչունքին տանին :

ԳԼ · Է

1 Եսթեր՝ Թագաւորին ու Համանին կոչունք բրած առնը՝ իր կեանքը ու իր ազգին կեանքը չնորհել կը խնդրէ . 5 Համանին համար կը գանգատի : 7 Թագաւորը իր բարկութեանը մէջ՝ լսելով որ Համան կախազան մը չիներ է Մուրթքէին համար , կը հրամայէ որ զանիկայ անոր վրայ կախեն :

1 Նու Թագաւորը Համանին հետ՝ Եսթեր Թագուհիին քովը † կո-
2 չունքի գնաց : Ու Թագաւորը երկրորդ օրն ալ՝ ⁻ գինի խմելու առնը Եսթերին ըսաւ . Ով Եսթեր Թագուհի , ի՞նչ է քու խնդիրքդ . ը՛ռ՛ջ , ու քեզի պիտի տրուի . և ի՞նչ է քու աղաչանքդ . մինչև Թագաւորութեանը կէսը պիտի կատարուի :
3 Ու Եսթեր Թագուհին պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Թէ որ քու առջևդ չնորհք գտայ՝ ով Թագաւոր , ու Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , խնդիրքովս իմ հոգիս՝ ու աղաչանքովս իմ ազգս ինծի
4 տրուի . Վասն զի Թէ ես և Թէ իմ ազգս՝ կոտրուելու , մեռնելու ու բնաջինջ ըլլալու Բ ծախուեցանք . ու Թէ որ ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախուէինք , բան մը չէի խօսեր . Թէպետև Թշնամին՝ Թագաւորին ⁺ չքսաք վնասը չէր կրնար հատուցանել :
5 Եւ Ասուերոս Թագաւորը խօսեցաւ , ու Եսթեր Թագուհիին ըսաւ . Ո՞վ է անիկայ , և ո՞ւր է անիկայ , որ աս բանը բնելու հա-
6 մարձակեցաւ : Ու Եսթեր ըսաւ . Հակառակորդը ու թշնամին աս չար Համանն է . ու Համան՝ Թագաւորին ու Թագուհիին երեսէն խիստ վախցաւ :
7 Եւ Թագաւորը գինի խմելէն բարկութեամբ ելաւ , պալատին պարտէզը ֆ՛ռ՛ջ . բայց Համան հո՛ ինայ , որ իր անձին համար Եսթեր Թագուհիին աղաչէ . վասն զի տեսաւ որ՝ իր վրայ չարիքը հասած է Թագաւորէն :
8 Ու Թագաւորը երբոր պալատին պարտէզէն կոչունքին սենեակը դարձաւ , Համան՝ Եսթերին եղած

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 510

Բ Գէս · բ · 21 ·

‡ Տես գլ · ե · 1 ·

† Գլ · ե · 14 ·

† գ Թագ · ա · 33 ·

* կ՛ · մկր կը կանչէր ·

† բ Թագ · ժե · 30 · և բեմ · ժգ · 3 · 4 ·

ը բ Մն · իզ · 20 ·

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 510

Բ Գլ · ե · 8 ·

† Եսթ · խմ · լու

– Գլ · ե · 6 ·

Բ Գլ · գ · 9 · դ · 7 ·

Ն·Ք·ԳԴ· Իրր 510

էրազմոցին վրայ ինկած էր . ու Թագաւորը ըսաւ . Միթէ իմ տանս մէջ իմ քովս՝ Թագուհիո՞ն ալ պիտի բռնադատէ . աս խօսքը Թագաւորին բերնէն ելածին պէս՝

Բ Թագ· Թ· 24։ Ի ԳԼ·ա·10։

9 Համանին երեսը ծածկեցին ։ Ան առեներ Աբբոնա անունով ներքինիներուն մէկը՝ Թագաւորին առջեւը ըսաւ . Ահա Ղան յիսուն կանգուն բարձր փայտը , որ Համան՝ Թագաւորին բարերարութիւն *ընող Մուրթքէին համար պատրաստեց , Համանին տանը մէջ կը կենայ ։ Ու Թագաւորը ըսաւ . Զանիկայ

ՂԼ·ե·14։ Սաղ·ե·16։ Առակ·ժա·5, 6։ * ԵԲր· խօսող

10 անոր վրայ կախեցէք ։ Եւ Համանը՝ Մուրթքէին համար պատրաստած փայտին վրայ կախեցին ։ Ան ատեն Թագաւորին բարկութիւնը իջաւ ։

Ի Դան · զ· 24 ։ Սաղ· լէ· 35, 36։

ԳԼ · Ը

1 Մուրթքէ կը յառաջանայ ։ 3 Եսթեր կը խնդրէ որ Համանին գրած նամակները խափանուին ։ 7 Ասուերոս Թոյլտուութիւն կը շնորհէ Հրեաներուն՝ որ իրենց անձերը պաշտպանեն ։ 15 Մուրթքէին պատիւը , ու Հրեից ուրախութիւնը ։

1 Ն ՕՐը Ասուերոս Թագաւորը՝ Հրեից Թշնամիին Համանին տունը Եսթեր Թագուհիին պարգեւեց . ու Մուրթքէ՝ Թագաւորին առջեւը եկաւ . վասն զի Եսթեր՝ ի՞նչ-ըն էր թէ ոչ անի-

ԳԼ· բ· 7։

2 կայ իրեն ինչ-ըէ-ոե էր ։ Եւ Թագաւորը առաւ իր մատանին՝ որ Համանէն հաներ էր , ու զանիկայ Մուրթքէին տուաւ , ու Եսթեր՝ Համանին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն ։

Ի ԳԼ· զ· 10։

3 Ու Եսթեր նորէն Թագաւորին առջեւը խօսեցաւ , ու անոր ոտքերը ինկաւ , և լալով անոր աղաչեց որ Ագագացի Համանին չարութիւնը՝ ու Հրեից դէմ անոր ծարած ծար-

4 քը խափանէ ։ Եւ Թագաւորը՝ ոսկի գաւազանը Եսթերին երկրն-

Էսթ· զ· 11։ Ե· 2։

ցուց . ու Եսթեր ելաւ , ու Թա-

5 գաւորին առջեւը կայննալաւ , Ու ըսաւ . Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ , ու ես քու առջեւդ շնորհք գտայ , ու Թէ որ ան բանը Թագաւորին առջեւը ուղիղ կ'երեւնայ , ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ , Թող գրուի որ՝ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին ծարքը՝ ոյ-ինչ-ոե Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրեաները կորսընցրնելու համար անոր գրած Հրովարտակները խափա-

Ծ ԳԼ· է· 4։ Նեեմ · բ· 3։

6 նուին ։ Վասն զի ԹԻՄ ժողովուրդիս վրայ գալու չարիքը ինչպէս կրնամ տեսնել . իմ ազգականներուս կորուստը ինչպէս կրնամ տեսնել ։

7 Եւ Ասուերոս Թագաւորը Եսթեր Թագուհիին ու Հրեայ Մուրթքէին ըսաւ . Ահա Համանին տունը Եսթերին պարգեւեցի . ու զանիկայ փայտի վրայ կախեցին՝ Հրէից վրայ

Ն·Ք·ԳԴ· Իրր 510

Ի Մր 1 ։ Ես· Ժգ· 22։

8 ձեռք երկրնցրնելուն համար ։ Եւ դուք Հրէից համար՝ ձեզի հաճոյ երեւցածը՝ Թագաւորին անունովը գրեցէք , ու Թագաւորին մատնիովը կնքեցէք . վասն զի Թագաւորին անունովը գրուած՝ ու Թագաւորին մատնիովը կնքուած Հրովարտակը չէ խափանուիր ։

Ղ Ես գԼ· ա· 19 ։ Դան · զ· 8 , 12 , 15։

9 Եւ ան ատեն՝ երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քսանուերեքերորդ օրը՝ Թագաւորին գրագիրները կանչուեցան , ու Հրեաներուն , ու Հնդկաստանէն մինչեւ Եթէովպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանուեօթը գաւառին նախարարներուն , և կուսակալներուն , ու իշխաններուն , Իւրաքանչիւր գաւառին իր գրովը , ու ամէն ազգին իր լեզուովը , ու Հրեաներուն՝ իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ , Մուրթքէին բոլոր հրամա-

Ի ԳԼ· ա· 22։ Գ· 12։

10 յածին պէս ։ Եւ Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրեց , ու Թագաւորին մատնիովը կնքեց . և Հրեաներու , Նժոյգներու , ու մատակ Հրեաներու քուռակ ջորիներու վրայ հեծած սուրհանդակներով՝ հրովար-

Ե Գ Թագ· Իա· 8 ։ ԳԼ· գ· 12, 13։

11 տակներ խրկեց , Որոնցմով Թագաւորը՝ ամէն քաղաքներու Հրեաներուն հրաման տուաւ որ ժողովուրդին , ու իրենց կեանքը պաշտպանեն , և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդիկները , տղաքները ու կիներները կոտորեն , մեռցրնեն ու կորսընցրնեն , և Իանոնց ունե-

Ի Ես գԼ·թ· 10, 15, 16։

12 ցածը յափշտակեն ։ Մէկ օրուան մէջ՝ Ասուերոս Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը , երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը ։

Ա ԳԼ· գ· 13։ Ճ· Թ· 1։

13 Հրովարտակին պատուէրը ՝՝ էր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի , ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի , որ Հրեաները նոյն օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ

Ի ԳԼ· գ· 14, 15։

14 ըլլան ։ Սուրհանդակները նժոյգներու ՝՝ ջորիներու վրայ հեծան , ու Թագաւորին հրամանէն ստիպուելով՝ արտորացին ճամբայ ելլելու . ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ ։

15 Եւ Մուրթքէ ելաւ Թագաւորին առջեւէն՝ կապուտակէ ու ճերմակ բեհեզէ Թագաւորական զգեստով և ոսկիէ մեծ Թագով , ու բեհե-

զերզին ու Ծիրանի պատմուճանով . և Շուշան քաղաքը ուրախացաւ
16 ու ցնծութիւն ըրաւ : Հրէաները՝ լոյս, ուրախութիւն, ցնծութիւն
17 ու պատիւ ունեցան : Եւ ամէն գաւառներու մէջ՝ ու ամէն քաղաքներու մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան, և կոչունքի ու տօնախմբութեան օր էին . ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրէայ եղան . վասն զի Հանոնց վրայ Հրէաներուն վախը ինկաւ :

ԳԼ . Թ

1 Կառավարիչները Մուրթքէէն վախնալուն համար՝ Հրէաներուն ձեռնտու կ'ըլլան . ա. նոնք ալ իրենց թշնամիները, նաև Համանին տասը տղաքները կը մեռցընեն : 12 Ասուերոս՝ Եսթերին աղաչանքովը հրաման կը շնորհէ՝ որ մէկ օր մըն ալ կոտորած ընեն, ու Համանին տղաքները կախեն : 20 Փուրիմին երկու օրերը տօն կը սահմանուին :

1 Եւ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ ան օրը որ Հրէից թշնամիները կը յուսային անոնց վրայ տիրել, ներհակը պատահեցաւ . վասն զի Հրէաները իրենց թշնամիներուն վրայ տիրեցին . 2 Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հրէաները իրենց քաղաքներուն մէջը ժողովուեցան, որ իրենց չարիք ուզողներուն վրայ ձեռք երկընցընեն . ու ամենևին մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ . վասն զի Հանոնց վախը ամէն ժողովուրդներուն վրայ ինկեր էր : 3 Եւ գաւառներուն բոլոր իշխանները, ու նախարարները, և կուսակալները, ու թագաւորին գործակալները՝ Հրէաներուն ձեռնտու էին . ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին 4 վախը ինկեր էր : Քանզի Մուրթքէ՝ թագաւորին պալատին մէջը մեծ էր, ու անոր համբաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր . վասն զի Մուրթքէ երթալով կը մեծ- 5 նար : Եւ Հրէաները իրենց բոլոր թշնամիները սրով մեռցուցին, ու խիստ մեծ կոտորած ըրին, ու գիրենք ատողներուն՝ իրենց ուզածին 6 պէս ըրին : Եւ Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ մեռցընելով կորսընցուցին, 7 ցին . Նաև Փարսանդաթան, Դալ- 8 փոնը, Ասփաթան, Փորաթան, Ա- 9 դալիան, Արիդաթան, Փարմաշթան, Արիսայիի, Արիդայիի ու

10 Վայեզաթան, Հրէից Թշնամիին՝ Ամադաթայի որդւոյն Համանին տասը տղաքները մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկընցու- 11 ցին : Ան օրը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռցուածներուն հաշիւը թագաւորին առջևը եկաւ :
12 Եւ թագաւորը Եսթեր թագուհիին ըսաւ . Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ, ու Համանին տասը տղաքը մեռցընելով կորսընցուցին . թագաւորին մնկալ գաւառներուն մէջը ինչե՛ր ըրած պիտի ըլլան . հիմա ի՞նչ է խնդիրքդ . պիտի տրուի քեզի . ալ ի՞նչ աղաչանք ունիս .
13 պիտի կատարուի : Ու Եսթեր ըսաւ . թէ որ թագաւորը կը հաճի, Շուշանի մէջ եղող Հրէաներուն հրաման տրուի, որ վաղն ալ Հասն օրուան հրովարտակին համեմատ ընեն, ու Համանին տասը տղաքը Լփայտի վրայ կախուին :
14 Եւ թագաւորը ըսաւ որ այնպէս ըլլայ . ու Շուշանի մէջ հրաման հրատարակուեցաւ, ու Համանին
15 տասը տղաքը կախուեցան : Եւ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ ժողովուեցան, ու Շուշանի մէջ երեք հարիւր մարդ մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկընցուցին :
16 Եւ թագաւորին գաւառներուն մէջը եղող միւս Հրէաները ժողովուեցան, ու իրենց կեանքը պաշտպանեցին, և իրենց թշնամիներէն հանգստացան, ու զերեզ ատողներէն եօթանասուն- ուհինգ հազար մարդ մեռցուցին . Բայց աւարին ձեռք չերկընցու- 17 ցին : Ան՝ Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը էր, և անոր չորեքտասաներորդ օրը հանգըստացան, ու զանիկայ կոչունքի
18 և ուրախութեան օր ըրին : Իսկ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները՝ ան ամսուն երեքտասաներորդ օրը, ու չորեքտասաներորդ օրը ժողովուեցան . ու անոր տասնուհինգերորդ օրը հանգստացան, և զանիկայ կոչունքի ու ուրախութեան օր ըրին :
19 Ան պատճառով գեղացի Հրէանները՝ անպարիսպ գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողները՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը՝ ուրախութեան, կոչունքի ու տօնախրմութեան օր կ'ընեն, ու ան օրը ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ կը խրկէ :
20 Եւ Մուրթքէ ասբանները գրեց, ու Ասուերոս թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը՝ մօտ ու հեռու եղող Հրէաներուն թուղթեր խրր-

Ն . ք . գՀ . Իրր 510
Բ Տես գԼ . գ . 15 ; Ասակ . իԹ . 2 ;
Ա Սագ . զէ . 11 ;
Հ ա թագ . իէ . 8 ; գԼ . Թ . 19 , 22 ;
Յ Սագ . ժբ . 43 ;
ՂԾՆ . լե . 5 ; Եւ . ժե . 16 ; ԲՕր . բ . 25 ; ժա . 25 ; գԼ . Թ . 2 ;
Իրր 509
Ա գԼ . ը . 12 ;
Բ գԼ . դ . 13 ;
Է բ թագ . իր . 41 ;
Ը գԼ . ը . 11 ; Հմր 16 ;
Թ Սագ . հա . 13 , 24 ;
ՂԳԼ . ը . 17 ;
Ժ բ թագ . գ . 1 ; ա Մն . ժա . 9 ; Ասակ . գ . 18 ;
Ն . ք . գՀ . Իրր 509
ԸԳԼ . ե . 11 ; Ցոր . ժը . 19 ; իէ . 13 , 14 , 15 ; Սագ . իա . 10 ;
Ի Տես գԼ . ը . 11 ;
ԺԳԼ . ե . 6 ; է . 2 ;
ԻԳԼ . ը . 11 ;
ԼԲ թագ . իա . 6 , 9 ;
Ի Հմր 2 , ԳԼ . ը . 11 ;
ԺՀմր 10 ;
Ա Հմր 2 , ԳԼ . ը . 11 ;
Հ Տես ԳԼ . ը . 11 ;
509
Յ Հմր 11 . 15 ;
ՂԲՕր . ժգ . 11 , 14 ;
Ա ԳԼ . ը . 17 ;
Ա Հմր 22 ; Նէեմ . ը . 10 , 12 ;

Ն·Ք·ԳՖ· Իրր 509

21 կեց , Պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորք-
տասաներորդ օրը , ու անոր Ցգե-
տասաներորդ օրը զոն կատարեն ,
22 (Ան օրերուն համեմատ՝ որ Հրեա-
ները իրենց Թշնամիներէն հանգըս-
տացան , և ան ամսուն համեմատ՝
որ յանոնց տրտմութիւնը ուրա-
խութեան , ու անոնց սուգը բարի
օրուան գարձաւ ,) զանոնք կո-
չունքի ու ուրախութեան օրեր ը-
նեն , որոնց մէջ Ուամէն մարդ իր
բարեկամին ընծաներ , ու աղքատ-
23 ներուն պարգևներ խրկեն : Եւ
Հրէաները խօսք տուին որ իրենց
սկսածին պէս՝ ու Մուրթքէին ի-
24 րենց գրածին պէս ընեն : Վասն
զի բոլոր Հրէաներուն Թշնամին Ա-
գագացի Ամադաթայի որդին Հա-
մանը՝ Հրէաները կորսընցընել
խորհեցաւ ու զանոնք բնաջինջ ը-
նելու ու կորսընցընելու համար՝
Փուր այսինքն վիճակ ձգեց ,
25 Բայց երբոր Եսթեր՝ թագաւորին
առջևը գնաց , Խոփոորը հրովար-
տակով հրամայեց՝ որ Հրէից դէմ
Համանին ըրած չար ծարքը Ն անոր
գլուխը դառնայ , և զանիկայ ու
անոր տղաքը փայտի վրայ կախեն :
26 Ասոր համար ասս օրերը՝ Փուր ա-
նունէն՝ Փուրիմ ըսուեցան . Ե ասս
պատճառաւ Դ ասս թուղթին խօս-
քերուն համար , ու անոնց տեսած
ու անոնց պատահած բաներուն
27 համար՝ Հրէաները որոշեցին , ու
իրենց՝ և իրենց սերունդին , ու բո-
լոր Ի իրենց հետ միացողներուն կա-
նոն դրին , որ ամէն տարի ան երկու
օրը՝ իրենց գրուածին ու ատենին
համեմատ՝ անպատճառ զոն պա-
28 հեն . Եւ ասս օրերը՝ ամէն գաւառու
մէջ , ամէն ազգատոհմի մէջ , ամէն
գաւառի մէջ , ու ամէն քաղաքի
մէջ յիշուին ու պահուին . և ասս
Փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակաս
չըլլան , ու անոնց յիշատակը իրենց
սերունդէն չվերնայ :
29 Եւ Աբիխէլին աղջիկը Եսթեր
թագուհին ու Հրեայ Մուրթքէն՝
Փուրիմը հաստատելու համար՝ աս
երկրորդ նամակը կատարեալ իշ-
30 խանութեամբ գրեցին . Եւ Ասու-
րոսին թագաւորութեանը Հ հա-
րիւր քսանուեօթը գաւառներուն
մէջը եղող բոլոր Հրէաներուն՝
խաղաղութեան ու հաւատարմու-
թեան խօսքերով թուղթեր խրկե-
31 ցին , Որ ասս Փուրիմի օրերը իրենց
որոշ ժամանակին մէջը հաստա-
տեն , ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան
ու Եսթեր թագուհին անոնց պա-
տուիրեցին , ու ինչպէս որ Հրէ-ներք
իրենց համար ու իրենց սերունդին
համար զոմապահութեան ու ա-
ղօթից վերաբերեալ բաները հաս-
32 տատեցին , Ա յսպէս Եսթերին
հրամանը՝ ասս Փուրիմին պահպա-
նութիւնը հաստատեց , ու գրքի
մէջ գրուեցաւ :

ԳԼ· Ժ

1 Ասուերոսին մեծութիւնը : 3 Մուրթքէին յառաջանալը :

1 Եւ Ասուերոս թագաւորը՝ ցամաք
երկիրներու վրայ , ու ծովու
2 կղզիներուն վրայ հարկ ձգեց : Եւ
անոր քաջութեանը բոլոր գործքե-
րը , ու զօրութիւնը , և Մուրթ-
քէին մեծութեանը փառքը՝ Բ որով
թագաւորը զանիկայ մեծցուց , ա-
հա Մարաց ու Պարսից թագաւոր-
ներուն ժամանակագրութեանը
3 գրքին մէջ գրուած է : Վասն զի
Մուրթքէ Հրէան՝ Ի Ասուերոս թա-
գաւորին երկրորդն էր , ու Հրէա-
ներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրնե-
րուն բազմութեանը հաճոյ էր . Ր իր
ազգին աղէկութիւնը կը փնտռէր , և
իր բոլոր սերունդին խաղաղութեա-
նը վերբերեալ բաները կը խօսէր :

Ն·Ք·ԳՖ· Իրր 509

– Գէ·Բ·15·

– Ցե·գէ·Բ· 10· Հեր 20·

Էգէ·ա·1·

– Գէ·գ·3· 16·

Իրր 495

– Ծն·ժ·5· Սաղ·հր· 10· Ես·խգ· 15·

Բ Գէ·Բ·15· թ·4·

Է Ծն·խա· 40· բ Մն· իբ·7·

Ր Նէհմ·բ· 10· Սաղ· ճիբ·8, 9·

ԳԻՐՔ ՅՈՒԲԻԼԵԱՆՑ

ՆՈՐ ՏԱՐԵԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԻՐԸ 1520

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցորին բարեպաշտութիւնը, հարստութիւնը, ու իր որդւոցը համար ունեցած հոգը։ 6 Սատանան՝ Աստուծոյ առջեւը կը ներկայանայ, ու Ցորին համար չարախօսութիւն բնելով՝ զանիկայ փորձելու հրաման կ'առնէ։ 13 Ցոր իր ստացուածոցը ու իր որդւոցը կորուստը լսելով՝ իր տգաւորութեանը մէջ Տէրը կ'օրհնէ։

1 * Ուս երկրին մէջ Ցոր անուն Նով մարդ մը կար. ու ան մարդը † կատարեալ ու արդար և ‡ աստուածավախ էր, ու չարութենէ ետ կը քաշուէր։ 2 Թիւնէ ետ կը քաշուէր։ Եւ անոր եօթը տղայ ու իրեք աղջիկ ծնաւ։ 3 Ու անոր ստացուածքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու իրեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր. ու խիստ շատ ծառաներ ունէր. և ան մարդը բոլոր արեւելցիներէն մեծ էր։ 4 Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը՝ տուներնին հացկերոյթ կ'ընէին, և †ուղարկելով՝ իրեք քոյրերնին կը հրաւիրէին, որ 5 իրենց հետ ուտեն ու խմեն։ Ու երբոր հացկերոյթին օրերը կը լմընար, Ցոր †կանչել կու տար՝ զանոնք ու կը սրբէր. և առտուանց կ'ելլէր՝ անոնց ամենուն թուովը †ողջակէզներ կը մատուցանէր. ո՞ր բովհետև կ'ըսէր Ցոր. Գուցէ իմ տղաքս մեղք գործեցին, ու սրտերնուն մէջ †Աստուծոյ հայհոյեցին. միշտ այսպէս կ'ընէր Ցոր։

6 Արդ՝ Ս մէկ օր մը †Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջեւը կայնելու. ու ‡Սատանան ալ գնաց 7 անոնց մէջը. Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. Ո՞ւակից կու գաս. ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ. †Երկրի վրայ չրջելէն ու անոր մէջը պտտելէն։ 8 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. †Իմ Ցոր ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն բրի՞ր, որ երկրի վրայ անոր պէս † կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ ետ 9 քաշուող մարդ չկայ։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ. Միթէ Ցոր ‡Աստո՞ւած կը 10 պահէ զ'Ան. Չէ՞ որ դուն անոր՝ ու անոր տանը՝ և անոր ամէն ունեցածներուն բոլոր-

ՆՈՐ ՏԱՐԵԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԻՐԸ 1520

տիքը չանկով պատեցիր, † անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր, ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ 11 շատցաւ։ ‡Բայց հիմա ձեռքդ երկընցուր, ու անոր ամէն ունեցածին դպչէ, — պէտ պէսէ թէ ինչպէս կ'քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։ 12 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. Ահա անոր ամէն ունեցածը քու † ձեռքդ է՝ միայն թէ իրեն վրայ ձեռք չերկընցընես։ Ան ժամանակը Սատանան Տէրոջը առջեւէն ելաւ։

13 Ու եղաւ որ օր մը † անոր տղաքը ու աղջիկները՝ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը 14 խմէին։ Ու մէկ պատգամաբեր մը եկաւ Ցորին՝ ու ըսաւ. Երբոր եզները կը հերկէին, ու մատակ էշերը անոնց քովը կ'արածուէին, 15 Սաբայեցիք յարձակեցան՝ ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատմեմ։ 16 Մե՛ս։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, — եկաւ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ, ու հօտերը ու ծառաները այրեց, ու զանոնք սպառեց. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատմեմ։ 17 Քեզի պատմե՛մ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, — եկաւ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Քաղդեացիք իրեք դունդի բաժնուած՝ ուղտերուն վրայ յարձակեցան, և զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատմեմ։ 18 Մե՛ս։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, — եկաւ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Որ տուն Ս տղաքդ ու աղջիկներդ՝ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խմէին, 19 Ահա անապատին անդիի կողմէն մեծ հով մը եկաւ, ու տանը չորս կողմը — չ'նկե՛ — զարկաւ, որ տղոցը վրան փլաւ, ու անոնք մեռան. և միայն ես ազատեցայ, որ քեզի պատմեմ։

20 Ան ատենը Ցոր ելաւ, † իր պատմուճանը պատռեց, և գլխուն մազերը կտրեց, ու ‡ գետինը իյնալով՝

Ն·Ք·ԳԴ·
ՅՈՎ 1·1
* ՏԵս ՅՆ·
ՅՈ·20, 21։
Մովսէս՝ կը
կարծուի թէ՝
գրեց Ցորայ
գիրքը երբոր Մադիանացւոց մէջն էր՝ ՅՈՎ
1520 Նախքան գիրքս։
— Եզեկ·ԺԴ·
14։ Ցակ·
Ե·11։
† ՅՆ·Զ·9։
ԺԵ·1։ Գւ·
2·3։
‡ Ածկ·Ը·
13։ ԺԶ·6։
† ԵՔԸ·կը
խրկէր
‡ ՅՆ·Բ·
20։ Գւ·
Խր·8։
† Գ Թագ·
Իա·10, 13։
‡ Գւ·Բ·1։
† Գ Թագ·
ԻՐ·19։ Գւ·
ԼԸ·7։
‡ ԱՄՆ·Իա·
1։ Ցայտ·
ԺՐ·9, 10։
† Գւ·Բ·2։
Մատ·ԺՐ·
43։ ՍԳԼատ·
Ե·8։
† Գւ·Բ·3։
† ՀԺՐ 1։
‡ ԵՔԸ·ՅՐԻ՞
կը վախնայ
Աստուածմէ։
Լ Սադ·ԼԳ·
7։ Ես·Ե·
2։

Ն·Ք·ԳԴ·
ՅՈՎ 1·20
Ի Սադ·ՅԻԸ·
1, 2։ Առակ·
Ժ·22։
† Գւ·Բ·5։
ԺԹ·21։
‡ Ես·Ը·21։
Մադ·Գ·
13, 14։
ՀՅՆ·ԺՀ·
6։
§ ՅՈՎ·Ա·
12։
¶ ՀՈՎ·Թ·
29։ ԵԿԸ·
Թ·3։
ՀԱՊԱԿ·Ե·
6։

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1520

յ Սաղ·խթ· 17 ։ Ժող· ե· 15 ։ ա Տիմ·գ·7 ։ ե Ժող· ե· 19 ։ Ցակ· ա·17 ։ է Մատ· ի· 15 ։ ը Եփես· ե· 20 ։ աԹես· ե· 18 ։ ի Գլ·բ·10 ։

21 երկրպագութիւն ըրաւ, ու ըսաւ· յՄօրս արգանդէն մերկ ելայ, ու հոն մերկ պիտի դառնամ՝· Տէրը տուաւ, ու Տէրը առաւ· ընօրհնեալ ըլլայ Տէրոջ անունը։ 22 Նեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։ Ա՛յս ամենուն մէջ Յոբ չմեղանչեց, ու Աստուծոյ անզգամութիւն չըսուաւ։

ԳԼ· Բ

1 Սատանայ նորէն Աստուծոյ առջևը ներկայացնալով՝ երկրորդ անգամ Տրաման կ'առնէ որ Յոբը փորձէ։ 7 Զարշալար պալարներով զանիկայ կը զարնէ։ 9 Յոբ իր կնիկը կը յանդիմանէ, երբոր կը տեսնէ որ անիկայ եկեր է գինքը զրգռելու որ զԱստուած անիծէ։ 11 Յոբին իրեք բարեկամները լուրհեամբ ցաւակից կ'ըլլան անոր։

1 [illegible] օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջևը կայնելու· ու Սատանան ալ գնաց անոնց մէջը՝ Տէրոջը առջևը կայնելու։ 2 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային· Ո՞ւրկից կու գաս· ու ընդ Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ· Երկրի վրայ շրջելէն ու 3 անոր մէջը պտըտելէն։ Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ· Իմ Յոբ ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրիր, որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ ետ քաշուող մարդ չկայ, ու անիկայ տակաւին իր կատարելութեանը մէջ հաստատ է, թէև դուն ուզեցիր զիս համոզել՝ որ զանիկայ զուր տեղը կորսընցնեմ։ 4 Եւ Սատանան պատասխան տուաւ ու Տէրոջը ըսաւ· Մորթի տեղ մորթ՝ նաև մարդս իր բոլոր ստացուածքը՝ իր կեանքին տեղը կուտայ։ 5 Բայց հիմա ձեռքդ երկրնցուր, ու անոր ոսկորին ու մարմինին դպչէ, ու տեսնէ թէ ինչպէս քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։ 6 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային· Ահա անիկայ քու ձեռքդ է՝ միայն թէ անոր կեանքը պահէ։ 7 Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առջևէն, ու Յոբը ոտքին թաթէն մինչև գագաթը գէշ պալարներով 8 զարկաւ։ Եւ անիկայ խեցիի մը կտոր առաւ, որ անով քերուի՝ ու մոխիրի մէջ նստաւ։ 9 Եւ անոր կնիկը ըսաւ անոր· Դուն տակաւին Աստուծոյ ձեռքէն միայն բարիքը ընդունիլ, ու չարիքը չընդունի՞ր։ Ա՛յս ամենուն մէջը Յոբ իր շրթունքներովը չմեղանչեց։ 11 Եւ Յոբին իրեք բարեկամները՝ Եղիփազ Թեմանացին, Բաղդատ Սուքեցին, ու Սոփար Նաամացին՝ երբոր լսեցին անոր գլուխը եկած աս բոլոր փորձութիւնները, ամէն մէկը իր տեղէն Էլիփազ եկան՝ ու մէկտեղ ժողվուեցան, որ երթան ցաւակից ըլլան անոր, ու զանիկա 12 կայ միխթարեն։ Ու հեռուէն աչքերնին վեր ընելով չկրցան ճանչցան զանիկայ· և ձայներնին վերցուցին ու լացին· ու ամէն մէկը իր պատմուճանը պատռելով՝ դէպ ի երկինք հող ցանեցին։ 13 Եւ անոր հետ յեօթը օր ու եօթը գիշեր գետնի վրայ նըստան· ու մէկը անոր խօսք մը չըսրուցեց· քանզի տեսան որ անոր ցաւը խիստ սաստիկ էր։

ԳԼ· Գ

1 Յոբ իր ծննդեան օրը կ'անիծէ։ 13 Մահուան հանգստութիւնը։ 20 Յոբ իր նեղութեանը պատճառով՝ իր կեանքէն կը դանդաղի։

1 Ետքը Յոբ իր բերանը բացաւ, 2 ու իր օրը անիծեց։ Եւ Յոբ †խօսեցաւ ու ըսաւ·

3 Կորսուի՛ ան օրը՝ որ ես ծնայ, ու ան գիշերը՝ որ ըսին Թէ՝ Արուզաւակ մը ‡ծնաւ։

4 Ան օրը խաւար ըլլայ, ու Աստուած չփնտռէ զանիկայ վերէն, ու երբէք լոյս չծագի անոր վրայ։

5 Խաւարը ու Մահուան շուքը ||իրենց սեպհականէն՝ զանիկայ· ամպը ծածկէ զանիկայ· օրուան մթութիւնը վախցընէ զանիկայ։

6 Ան գիշերը՝ մառախուղը պաշարէ· անիկայ տարուան օրերուն §հետ չմիաւորուի՝, ու ամիսներուն մէջ չհամրուի։

7 Ահա ան գիշերը թող ամայի մնայ, ու անոր մէջ ուրախութեան ձայն չհնչէ։

8 Թող անիծեն զանիկայ՝ #օրը անիծողները, որոնք պատրաստ են ‡վիշապը արթընցընելու։

9 Անոր գիշերուան աստղերը աղօտանան· լոյսին սպասէ, ու չունենայ· ու առաւօտուան ††ճառագայթները չտեսնէ·

10 Վասն զի իմ մօրս արգանդին դռները չգոցեց, ու տառապանքը աչքերէս չծածկեց։

11 Ինչո՞ւ համար մօրս արգանդէն չմեռայ, ու որովայնէն ելածիս պէս չկորսուեցայ։

12 Ինչո՞ւ ծունկերը ընդունեցին զիս, ու ինչո՞ւ ստինք տուին ինծի՝ որ ես ծծեմ։

13 Ինչու որ հիմա պառկած կը հանդչէի ու կը քնանայի· ան ժամանակը հանգստացած կ'ըլլայի,

14 Իրենց համար †աւերակներ շինող

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1520

յ Ծն·լղ· 11 ։ Երեմ· խթ·7 ։ * կ՛ըսվին· տես Ծն·իե·2 ։ ը Գլ·խբ· 11 ։ Հով· ժբ·15 ։ ի Նէեմ·թ· 1 ։ Ողբ·բ· 10 ։ Եզեկ· իե·30 ։ ժ Ծն·ծ·10 ։

† Եբր· պատասխան տուաւ ։ ‡ Գլ·ժ·18, 19 ։ Երեմ· ժե·10 ։ ի· 14 ։ ‡ Եբր· արգանդի մէջ դրցաւ ։ § Գլ·ժ·21, 22 ։ ժզ 16 ։ իբ·3· Սաղ· իգ·4 ։ խգ· 19 ։ ծէ·10 ։ 14 ։ Երեմ· ժգ· 16 ։ Ամով· ե· 8 ։ || կ՛ըսվին պըղծեն ։ § կ՛ըսվի՝ մէջը չուրախանայ ։ # Տես Երեմ· թ·17, 18 ։ ‡ Եբր· Լևիաթանը ։ †† Եբր· թարթիչները

Ն · Ք · ԳԲ · Իբբ 1520

երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներուն հետ ,
15 կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝ որոնք տուներնին արծաթով կը լեցնեն .
16 կամ թէ գաղտուկ վիժածի մը պէս կ'ոչնչանայի , ան երախանեղուն պէս՝ որոնք երբէք լոյս չտեսան ։
17 Հոն չարերը դադրե տանջելէն կը դադարին . և հոն ուժէ ինկածները կը հանգստանան ։
18 Նմանապէս բանտարկեալները հոն կը հանդչին , ու ալ չեն լսեր հարկապահանջին ձայնը ։
19 Պզտիկը ու մեծը հոն են . ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է ։
20 Ինչու՞ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝ ու դառնահոգիներուն կեանք տրուի ,
21 Որոնք Սմահուան կը սպասեն , ու անիկայ չգար , ու գանձերէն աւելի զանիկայ կը փնտռեն .
22 Գերեզմանը գտած ժամանակնին՝ խիստ ուրախ կ'ըլլան ու կը ցնծան .
23 Անանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է , ու Աստուած արգիլեր է զանիկայ ամէն կողմէն ։
24 Որովհետև կերակուր ուտելէս առաջ՝ իմ հեծութիւնս կու գայ , ու իմ աղաղակներս ջուրերու պէս կը հոսին ։
25 Վասն զի ինչ բանէ որ շատ կը վախնայի՝ ան ինծի հանդիպեցաւ , և ինչ բանէ որ երկիւղ ունէի , ան ինծի հասաւ ։
26 Ո՛չ խաղաղութիւն ունիմ , ո՛չ հանգստութիւն , և ո՛չ հանդարտութիւն . բայց թշուառութիւնը իմ վրաս կու գայ ։

ԳԼ · Դ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Յոբը՝ իբրև ամբարիշտ մէկ մը ։ 7 Կ'իմացընէ թէ Աստուծոյ դատաստանները արդարներուն համար չէ , հապա չարերուն համար ։ 12 Կը պատմէ իր զարհուրելի տեսիլքը , որով տեղեկացնելու համար Յոբին թշուառութիւնը կը յանդիմանուէր ։

1 Ետ՚ն ատենը Եղիփազ Թեմանացին՝ պատասխան տուաւ ու բսաւ .
2 Պիտի դժուարի՞ս արդեօք , թէ որ սկսինք քեզի խօսիլ . բայց ո՞վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօսի ։
3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր , ու տկար ձեռքերը զօրացուցիր ։
4 Քու խօսքերդ սահելու վրայ եղողը հաստատեցին . ու դուն ի՛տրկարացած ծունկերը կ'կազդուրեցիր ։
5 Բայց հիմա հասաւ քեզի պատահեցաւ , ու դժուարեցար . քեզի դպաւ , ու բոլորովին շփոթեցար ։
6 Միթէ աստուածպաշտութիւնդ քու յոյսդ չէ՞ , ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկալութիւնդ չէ՞ ։
7 Աղէ մի՛տդ բեր , ո՞ր անմեղը կորսուեցաւ , և ո՞ւր տեղ արդարները բնաջինջ եղան ։
8 Ինչպէս որ տեսայ , Ղանօրէնութիւն հերկողները , և անիրաւութիւն ցանողները՝ նոյնը կը ջնձեն .
9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին , ու անոր բունգայրը հովէն բնաջինջ կ'ըլլան ։
10 Առիւծուն ձայնը՝ և խոժոռ առիւծին մռնչիւնը՝ և մեծ առիւծին ձայնը . ու ը կորիւններուն ակռաները կը կոտրտուին ։
11 Առիւծը առանց որսի կը կորսուի , ու մատակ առիւծին կորիւնները կը ցրուին ։
12 Եւ ինծի գաղտուկ կերպով խօսք մը բսուեցաւ , ու անոր շշունչը ականջս հասաւ ։
13 Գիշերուան տեսիլքներուն դէպ՚ խորհուրդներուն առնեն՝ երբոր խորունկ քուն մը մարդոց վրայ կ'իջնէ ,
14 Վրաս ահ՚ վախ մը ու դող մը եկաւ , որ բոլոր ոսկորներս ցնցեց ։
15 Առջևէս մէկ ոգի մը անցաւ , մարմինս մազերը փուշ փուշ եղան .
16 Անիկայ կայնեցաւ . բայց ես չըկրցայ զանազանել անոր կերպարանքը . աչքերուս առջին երևոյթ մը ի՛ր . լռութիւն եղաւ , ու ձայն մը լսեցի , որ ի՛ըբ ·
17 Միթէ մարդը Աստուծմէ արդար կ'ըլլա՞յ . մարդը իր Արարիչէն մաքուր կ'ըլլա՞յ ·
18 Ահա Անիկայ ի՛ր ծառաներուն չհաւատար , ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը դտնէ .
19 Ընդ ո՛ւր կը մնան անոնք՝ որ կաւեղէն տուներու մէջ կը բնակին , որոնց հիմը փոշիին մէջն է , և որոնք ցեցէն առաջ կը ճզմուին ։
20 Անոնք առտուընէ մինչև իրիկուն կը ձնշուին , ու առանց մէկու մը իմանալուն՝ կը կորսուին յաւիտեան ։
21 Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վերցուի . Ղանոնք կը մեռնին՝ առանց իմաստուն ըլլալու ։

ԳԼ · Ե

1 Ընդհանրութեան ձեռք ։ 3 Զարերուն վախճանը թշուառութիւն է ։ 6 Նեղութեան ատենը պէտք է Աստուծոյ նայիլ ։ 17 Աստուծոյ խրատին երջանիկ վախճանը ։

1 Հիմա աղաղակէ . քեզի պատասխան տուող մը կա՞յ արդեօք ,

Ն · Ք · ԳԲ · Իբբ 1520

‖ Եբբ · ը· կիւղ·տես գլ· ա · 1 ։ Ռոմ· գ · 26 ։ Ա Սաղ · լե · 25 ։ Ղ Սաղ · է · 14 ։ Առակ · իր · Տ ։ Ովս · ժ · 13 ։ Գաղ · ղ · 7 · Տ ։ Ի Ես · լ · 33 ։ Տես եւ · ժե · Տ ։ Գլ · ա · 19 ։ ժե · 30 ։ Ես · ժա · 4 ։ ը Թես · բ · Տ ։ Ը Սաղ · ծը · 6 ։ Ի Սաղ · լդ · 10 ։

Ի Գլ · 15 · 15 ։

Ի Մր · գ · 16 ։

Լ Գլ · Թ · 2 ։

Ի Գլ · ժե · 15 ։ ԽԵ · 5 ։ ր Պետ · բ · 4 ։

Ի Գլ · ժե · 16 ։ Ի ր Կոր · գ · 7 ։ ե · 1 ։

Հ Սաղ · ղ · 5 ։ 6 ։

Յ Սաղ · լԹ · 11 ։ Խթ · 14 ։ Ղ Գլ · լԶ · 12 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իբբ 1520

Ը Սաղ · ծը · 8 ։

Բ Տես գլ · լԹ · 7 ։

Ի Երեմ · ի · 18 ։ Ի աթ · ա · 10 ։ դ Թագ · գ · 21 ։ Առակ · լ · 6 ։ Լ Ցաւ · Թ · 6 ։ Ի Առակ · բ · 4 ։

Ի Գլ · ժԹ · 8 ։ Ովս · գ · 7 ։

— Ես · լե · 3 ։

Ի Եբբ · ժբ · 12 ։ Ի Ես · լե · 3 ։

ու սուրբերէն որոնց պիտի դարձընես քու երեսդ ։

2 Մտդդ է որ բարկութիւնը յիմարը կը սպաննէ , ու նախանձը անմիտը կը մեռցընէ ։

3 Ես յիմարին արմատանալը տեսայ , բայց շուտ մը անոր բնակութիւնը անիծեցի ։

4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են . անոնք դրանը մէջ կը կոխկրտուին , և ազատող մը չգտնուիր .

5 Անօթի եղողը կ'ուտէ անոր հունձքը , ու ջանիկայ փուշերու ծռէն մէջէն կը յափշտակէ . ու անոնց ստացուածքը թ* աւարառուն կը կլլէ ։

6 Որովհետև չարիքը հողէն չելլեր , ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսանիր .

7 Թէպէտ մարդը թշուառութեան համար կը ծնանի , ինչպէս որ †կրակի կայծերը՝ վեր կը թռչին ։

8 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի դիմիմ , ու իմ գործս Աստուծոյ պիտի յանձնեմ ,

9 Որ մեծ բաներ կ'ընէ , որ մբդ չկրնար քննել , ու սքանչելիքներ ։'ընէ , որ չէ համրել զանոնք ։

10 Անիկայ երկրիս վրայ անձրև կու տայ , ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ ։

11 Ընաև ցածերը կը բարձրացընէ , ու սգաւորները ապահովութեան կ'ելլեն ։

12 Անիկայ խորամանկներուն խորհուրդները կը ցրուէ , որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործքերը գլուխ տանելու .

13 Իմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ , ու նենգաւորներուն խորհուրդը շուտով կը խափանուի ։

14 Ցորեկը՝ մութի կը բռնուին , ու կէս օրին՝ դիշերուան պէս խարխափելով կ'երթան ։

15 Բայց աղքատը՝ սուրէն , անոնց բերնէն , ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ ։

16 Ուրեմն յոյսը աղքատը կ'ունենայ , իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ ։

17 Անա երանելի է ան մարդը՝ որն որ Աստուած կը խրատէ . ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի՛ անարգեր ։

18 Քանզու որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ . կը զարնէ , ու իր ձեռքերը կը բժշկեն ։

19 Վէց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ , ու եօթներորդին՝ չքեզի չարիք պիտի չդպչի ։

20 Սովի ժամանակ՝ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ , ու պատերազմի մէջ՝ սուրին ձեռքէն ։

21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս , ու կործանման դալուստեղնը անկէ չվախնաս .

22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս , ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս .

23 Քանզի դաշտի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս , ու դաշտի գազանները քու հետդ խաղաղութեամբ պիտի վարուին ։

24 Ու պիտի դիտնաս որ վրանիդ մէջ յաջողութիւն կայ . և քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ընես , ու ‡բան մը պակաս պիտի չգտնես՝ ։

25 Եւ պիտի դիտնաս որ Քրու զաւակներդ շատուր , ու քու սերունդդ Երկրի խոտերուն պէս պիտի ըլլան ։

26 Աղէկ մը ծերացած՝ գերեզմանը պիտի մտնես , ցորենի խուրձերուն դէզին պէս՝ որ իր ժամանակին կը դիզուի ։

27 Ահա մենք ասոր բանը քննեցինք , ասանկ է . մտիկ ըրէ անոր , ու գրու օգուտ համար դիտցիր զանիկայ ։

ԳԼ . Զ

1 Ցոր՝ իր դանդաղները իրաւացի ըլլալ կը ցուցընէ ։ 8 Մեռնելու կը ցանկայ , յուսալով որ իր մխիթարութիւնը հոն պիտի գտնէ ։ 14 Կը յանդիմանէ իր բարեկամները իրենց անողորմ մտքերով ։

1 Յոբ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .

2 Երանի թէ իմ սրտմտութիւնս աղէկ կշռուէր , ու իմ թշուառութիւնս մէկ տեղ կշիռքի մէջ դրուէր ։

3 Քանզի հիմա անիկայ ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար . անոր համար իմ խօսքերս կը հատնին ։

4 Որովհետև Ամենակարողին նետերը իմ ներսի դիս են , որոնց թոյնը իմ հոգիս կը ծծէ . Աստուծոյ արհաւիրքները ինծի դէմ պատրաստվեր են ։

5 Մխիթէ վայրենի էշը խոտին քովը կը զռնչէ . կամ եղը իր մսուրին քովը կը բառաչէ .

6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի . հաւկիթի ճերմկուցին մէջը համ կայ արդեօք ։

7 Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր ուզեր դպչիլ , իմ ղաղրալի կերակուրս եղան ։

8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր , ու տար Աստուած ան բանը՝ որուն կը սպասեմ .

9 Այսինքն թէ՝ Աստուած զիս

ՆՔԳԲ · Իսր 1520

– Սաղ · լե · 35 · 36 ։ Եբեմ · ժբ · 2 · 3 ։

բՍաղ · ճժթ · ճնե · ճիե · 5 ։

գՍաղ · ճթ · 12 ։

դԳԼ · ժը · 9։ * Կ՛ածաւրաւը

ե Ծն · գ · 17, 18 , 19 ։ ա Կոր · ժ · 13։

զ Կ՛արծիները . եբբ · կայծի որդիքը

էԳԼ · թ · 10։ լե · 5 ։ Սաղ · խ · 5 ։ Հր · 18 ։ ճխե · 3 ։ Հռով · ժա · 33 ։

ըԳԼ · իբ · 26։ Սաղ · կն · 9, 10։ ճխե · 8։ Երեմ · ե · 24 ։ ժ · 13 ։ ծա · 16 ։ Գոր · ժգ · 16 ։

թաթագ · բ · 7 ։ Սաղ · ճժգ · 7 ։

ժ Նէեմ · գ · 15 ։ Սաղ · լդ · 10 ։ Ես · ը · 10 ։

ի Սաղ · թ · 15 ։ ա Կոր · գ · 19 ։

լ բ Օր · իբ · 29։ Ես · ծթ · 10 ։ Ամով · ը · 9 ։

խ Սաղ · լե · 10 ։

ծ աթագ · բ · 9։ Սաղ · ձէ · 42 ։

կ Սաղ · զդ · 12 ։ Ղառակ · գ · 11 · 12 ։ Երբ · ժբ · 5։ Ցակ · ա · 12։ Ցայտ · գ · 19 ։

հ բ Օր · լբ · 39։ աթագ · բ · 6 ։ Ես · լ · 26 ։ Ովս · ղ · 1 ։

ձ Սաղ · լդ · 19 ։ զ · 3 ։ Ղառակ · իդ · 16 ։ ա Կոր · ժ · 13 ։

ղ Սաղ · զա · 10 ։

ՆՔԳԲ · Իսր 1520

ղ Սաղ · լդ · 19 ։ լե · 19 ։

ճ Սաղ · լա · 20 ։

ՃԵս · ժա · 9 ։ լե · 9 ։ կե · 25 ։ Եզեկ · լդ · 25 ։

յ Սաղ · դա · 12 ։ Ովս · բ · 18 ։

‡ Կ՛պիտի չխաւխ ։

նՍաղ · ճժբ · 2 ։

շ Սաղ · հբ · 16 ։

– Ղառակ · թ · 11 ։ ժ · 27 ։

չՍաղ · ճժա · 2 ։

ոՂառակ · թ · 12 ։

ՆՔԳԲ · Իսր 1520

ղ Սաղ · լդ · 19 ։ լե · 19 ։

ճ Սաղ · լա · 20 ։

ՃԵս · ժա · 9 ։ լե · 9 ։ կե · 25 ։ Եզեկ · լդ · 25 ։

յ Սաղ · դա · 12 ։ Ովս · բ · 18 ։

– Ղառակ · իե · 3 ։

բՍաղ · հէ · 4 ։

‖ Կ՛յան դրգռութեամբ են ։

գ Սաղ · լբ · 2 ։

դ Սաղ · ձբ · 15 , 16 ։

ե թագ · ժբ · 4 ։

Ն · Ք · Գ · Ի · 1520

ձնչելու հաւանէր , ու ձեռքը երկընցընելով զիս կործանէր ։
10 Բայց տակաւին — մխիթարութիւնը պիտի ունենամ , և անողորմ ցաւին մէջը պիտի ուրախանամ , որ ես Աստուծոյն խօսքերը չուրացայ ։
11 Ոյժս ի՞նչ է՝ որ դիմանամ , ու վախճանս ի՞նչ է՝ որ կեանքս երկընցընեմ ։
12 Միթէ իմ ոյժս քարերու ոյժ է , կամ թէ մարմինս պղնձեղէն է .
13 Չէ՞ որ օգնութենէ զուրկ եմ , ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է ինծմէ ։
14 Ընկերութեան մէջ եղողին՝ իր բարեկամին կարեկցութիւնը պէտ է . բայց անիկայ Ամենակալողին վախը մէկդի թողուց ։
15 Իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս խարէութիւն ըրին , հոսերու հեղեղատներուն պէս՝ որ կ'անցնին .
16 Որոնք սառէն պղտորած են , երբոր անոնց վրայ ձիւնը կը դիզուի՝ .
17 Ցաւը տեսածնուն պէս կը ցամքին . խիստ տաք ատեն՝ իրենց տեղէն աներեւոյթ կ'ըլլան ։
18 Կարաւանները իրենց ճամբան կը դարձընեն , բայց դատարկ ելլելով՝ կը կորսուին .
19 Թեմայի կարաւանները նայեցան . Սաբայի ճամբորդները անոնց յուսացան .
20 Ցուսալնուն համար ամչցան . հոն գացած ատենին կարմրեցան ։
21 Ցիրաւի ինձի հանդուգն եղաք . թշուառութիւն տեսաք ու սոսկացիք ։
22 Ես ձեզի ըսի՞ որ ինծի բերէք , ու ձեր ստացուածքին ընծայ տուէք ինծի .
23 Կամ թէ զիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք , ու բռնաւորներուն ձեռքէն զիս փրկեցէք ։
24 Սորվեցուցէք ինծի՝ ու լուռ պիտի կենամ . ու հասկրցուցէք ինծի՝ թէ ինչ բանի մէջ սխալեր եմ ։
25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր են . բայց ձեր յանդիմանութիւնը ինչ կը նշանակէ ։
26 Արդեօք խօսքեր յանդիմանել կը մտածէք . յուսահատին խօսքերը հով են ։
27 Մանաւանդ որբին համար վիճակ կը լարէք , ու ձեր բարեկամին համար հոս կը փորէք ։
28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայելու . թէ որ սուտ կը խօսիմ , յայտնի է ձեզի ։
29 Դարձէ՛ք՝ կ'աղաչեմ , ու անիրաւութիւն չըլլայ . այո դարձէ՛ք . քանզի ասով իմ արդարութիւնս յայտնուի ։
30 Միթէ իմ լեզուիս վրայ անիրաւութիւն կայ . միթէ ինծի քիմքս չար բաները չըկրնար զանազանել ։

Ն · Ք · Գ · Ի · 1520

ԳԼ · Ը

1 Ցոր իր մեռնելու փափաքիլը կ'արդարացընէ ։ 12 Իր անհանգստութեանը համար , 17 ու Աստուծոյ քննողութեանը համար դանդատ կ'ընէ ։

1 Միթէ մարդս երկրի վրայ — պատերազմի ասպարէզ մը չունի՞ . և անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չե՞ն ։
2 Ինչպէս որ ծառան էրէվոհ շուքին կը փափաքի , ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ ,
3 Անանկ ալ ունայնութեան ամիսներ ինծի բաժին տրուած են , ու թշուառութեան գիշերները ինծի համար որոշուած են ։
4 Պառկածատենս կ'ըսեմ . Ե՛րբ պիտի ելլեմ . ու գիշերը ե՛րբ պիտի անցնի . ու մինչև արշալոյսը անհանգստութեամբ լցուած եմ ։
5 Մարմինս որդերով ու հողի կոշտերով ծածկուած է . մորթս կը ճեղքուի ու կը հալի ։
6 Օրերս ոստայնանկին կկոցէն արագ կ'անցնին , ու կը սպառին առանց յոյս մը տեսնելու ։
7 Ցիշէ որ Աստուած հովի պէս է . աչքս այսուհետև բարիք պիտի չըտեսնէ ։
8 Ինձ տեսնողին աչքերը՝ Ներէն զիս պիտի չտեսնեն . քու աչքերդ իմ վրաս են , ու ես բնաջինջ կ'ըլլամ ։
9 Ինչպես ամպը կը ցրուի կ'երթայ , անանկ ալ գերեզմանը իջնողը պիտի չելլէ .
10 Ալ անիկայ իր տունը պիտի չդառնայ , ու իր բնակարանը ալ զանիկայ պիտի չճանչնայ ։
11 Ուստի ես իմ բերանս պիտի չզսպեմ . հոգիիս նեղութեամբը պիտի խօսիմ , հոստիս դառնութեամբը պիտի դանդատիմ ։
12 Միթէ ես ծով եմ , կամ կէտ , որ իմ վրաս պահապաններ կը դնես ։
13 Երբոր ես կ'ըսեմ թէ անկողինս զիս պիտի մխիթարէ , մահիճս իմ դանգատներս պիտի պակսեցընէ ,
14 Ձիս երազներով կը վախցընես , ու ցնորքներով կը զարհուրեցընես ։
15 Ուստի աւելի կ'ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ , քան թէ իմ ոսկորներուս պահպանուիլը ։
16 Ես ձանձրացած եմ , ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ .

Ե · Գ · Ի · 1 ։
Ղ Գ · Ժ · 11 ։ Ա · 3 ։
Ա Թագ · Ժ · 2 ։ Ես · Ծէ · 15 ։ Ովս · Ժա · 9 ։
Ի Գոր · Ի · 20 ։
Ը Ռահ · Ժէ · 17 ։
Բ Սաղ · Լը · 11 ։ Խա · 9 ։
Ի Երեմ · Ժե · 18 ։
* Կա՛մ ա նոնց մէջ ձիւնը կը ծածկուի ։
† Կա՛մ անապատը
Ի Յոբ · Խե · 15 ։
Ա Թագ · Ժ · 1 ։ Սաղ · Հր · 10 ։ Եզեկ · Իէ · 22 , 23 ։
Ի Երեմ · Ժգ · 8 ։
Բ Գլ · Ժգ · 4 ։
Է Սաղ · Լը · 11 ։
Ե Գլ · Ժ · 10 ։
Ե Գլ · Ժ · 27 ։
Ի Գլ · Ժ · 1 ։

Ն · Ք · Զ Ք · ԻՐՐ 1520

Ի ինձմէ եւս կեցիր . ինչու որ ‖ իմ օրերս ունայնութիւն է ։
17 Մարդը ո՞վ է՝ որ դուն անիկայ մեծ բան մը համարիս , ու անոր համար հոգ տանիս .
18 Եւ ամէն առտու զանիկայ դիտես , — ամէն վայրկեանի մէջ փորձես ։
19 Մինչեւ ե՞րբ ինձմէ եւս չես կենար . թուքս կլլելու չափ ալ թող չես տար ։
20 Մեղանչեցի , քեզի ի՞նչ ընեմ , ով մարդիկները ՓՆնող . ինչու համար ‖ զիս քեզի նշան առիր , ու ես ինծի բեռ եղայ ։
21 Ինչու՞ իմ մեղքս չես ներեր , ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցներ . որովհետեւ հիմա հողին մէջը պիտի պառկիմ , ու առաւօտուն թէ որ զիս փնտռես , պիտի չգտնուիմ ։

ԳԼ · Ը

1 Բաղդատ կը ցուցընէ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որով կը վարուի մարդոց հետ իրենց գործքերուն համեմատ ։ 8 Անիկայ առջի դարերէն ապացոյցներ յառաջ բերելով , կեղծաւորին անխորշելի կործանումը կը հաստատէ ։ 20 Աստուծոյ արդար գործքերը յիշելէն եաեւ՝ զանոնք Ցոբին վրայ կը յարմարցընէ ։

1 Ետն ատենը Բաղդատ Սոքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ .
2 Մինչեւ ե՞րբ այդպէս պիտի խօսիս , ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի ըլլան ։
3 Թէ՞ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞ , կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞ ։
4 Եթէ քու ԲՏղաքդ անոր դէմ մեղանչեր են , ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք .
5 ‡Եթէ դուն առտուները կանուխ զԱստուած փնտռես , ու Ամենակարողէն շնորհք խնդրես ,
6 Եթէ դուն մաքուր ու շիտակ ըլլաս , հիմա անշուշտ անիկայ քեզի համար պիտի արթննայ , ու քու արդարութեանդ բնակարանին յաջողութիւն պիտի տայ .
7 Թէեւ քու սկիզբդ փոքր ըլլայ , բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ ։
8 ՏՀիմա հարցուր առջի ազգերուն . ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն բրէ .
9 (Ինչու որ Խմենք երէկուաններն ենք , ու բան մը չենք գիտեր . քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ ստուերի պէս է .)
10 Անո՛ր անոնք քեզի պիտի սորվեցընեն , քեզի պիտի խօսին , ու իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հանեն ։
11 Մթէ պտուտն առանց տիղմի կը բուսանի՞ . կնիւնը առանց ջուրի կ'աճի՞ .
12 Անիկայ դ դեռ իր գալարութեանը մէջ՝ — չկտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ ։
13 Ասանկ պիտի ըլլայ ամէն անոնց ճամբաներուը՝ որ զԱստուած կը մոռնան . ու Ե*կեղծաւորին յոյսը պիտի կորսուի .
14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կըտրուի . ու անոր վստահութիւնը Ըսարդի †ոստայնին պէս պիտի ըլլայ .
15 ՖԱնիկայ իր տանը պիտի կռթնի , բայց ան՝ հաստատութիւն պիտի չունենայ . իր յարութիւն զանիկայ պիտի բռնէ , բայց ան՝ կանգնած պիտի չմնայ ։
16 ‡Արեւը չծագած՝ դալար է , ու անոր ճիւղերը՝ իր ԷՂ պարտէզին վեր կ'ելլէ ։
17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթթուին , — քարերուն տեղը կը տեսնէ ։
18 ՃԹէ որ Ռէհ զանիկայ իր տեղէն խլէ , Պէղ պիտի ուրանայ զանիկայ՝ ըՌէվ Ռ՝ ես քեզ չտեսայ ։
19 Ահա անոր ճամբուն ուրախութիւնը աս է , ու ‡հողէն ուրիշները պիտի ելլեն ։
20 Ահա Աստուած արդար մարդը չմերժեր , ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ'ըլլայ ,
21 Մինչեւ որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ , ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով ։
22 Քեզ ատողները Ւ ամօթով պիտի ըլլան . ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Թ

1 Ցոր՝ Աստուծոյ արդարութիւնը խոստովանելով՝ կը ցուցընէ Թէ ո՛րչափ անկարելի բան է անոր հետ վիճաբանիլը ։ 22 Կը հաստատէ Թէ անմեղ մարդը պէտք չէ դատապարտել իր քաշած նեղութիւններուն համար ։

1 Յու Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ .
2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ . ու — մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւը ։
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ , հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ ։
4 ՖԱնիկայ սրտով իմաստուն՝ և ուժով կարող է . ո՞վ անոր դէմ իր ԽէրԹը խստացուցեր , ու յաջողութիւն գտեր է ։
5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ , ու անոնք չեն գիտեր . իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ ։
6 ‡Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ , ու Տանոր սիւները կը դողան ։
7 Արեւին հրաման կ'ընէ , ու անիկայ չծագիր . ու աստղերը կը կնքէ ։

Ն · Ք · Զ Ք · ԻՐՐ 1520

ՂՍաղ · ՃԻԹ · 6 ։ Երեմ · ԺԷ · 6 ։
Ե Գլ · ԺԱ · 20 ։ ԺԳ · 14 ։ ԻԷ · 8 ։ Սաղ · ՃԺԲ · 10 ։ Առակ · Ժ · 28 ։
* Կ՚ամ բարբառին
ը Եփ · Ծ Թ · 5 · 6 ։
† Եբր · տանը
Ը Գլ · ԻԷ · 18 ։
‡ Եբր · Արեւն առաջ

Ի Գլ · ԺԳ · 12 ։ Սաղ · Իա · 12 ։ Ոգբ · գ · 12 ։

Ծ Ծն · ԺԸ · 25 ։ ը Օբ · լը · 4 ։ ը Պն · ԺԹ · 7 ։ Գլ · ԼԳ · 12 ։ 17 ։ Դան · Թ · 14 ։ Հոով · գ · 5 ։
Բ Գլ · ա · 5 · 18 ։
‡ Գլ · ե · 8 ։ ԺԱ · 13 ։ Իր · 23 ։ ՃԼ ։

Ժ Բ Օբ · գ · 32 ։ ԼԲ · 7 ։ Գլ · ԺԱ · 18 ։
Ի Ծն · խե · 9 ։ ա Պն · ԻԹ · 15 ։ Գլ · է · 6 ։ Սաղ · ԼԹ · 5 ։ ՃԲ 11 ։ ՃԽԳ · 14 ։

Ե Գլ · Ժ · 20 ։ ԺԳ · 6 ։ Սաղ · ԼԹ · 13 ։
Ն Սաղ · կբ · 9 ։
Հ Սաղ · ը · 4 ։ ՃԽԳ · 3 ։ Եբր · բ · 6 ։

Ն·Ք·ԳՓ· Իսր 1520

Ի Կն·ա·6։ Սաղ·ճգ·2, 3։
* Եբր. բարձ. բերուն

Ղ Կն·ա·16։ ԳԼ·լը·31·ճ։ Ա մով·ե·8։
Ի ԳԼ·ե·9։ Սաղ·հա·15։
Ը ԳԼ·իգ·8, 9։ լե·14։
Ր Ես·խե·9։ Երեմ·ժը·6։ Հռով·թ·20։
Ք ԳԼ·իզ·12։ Ես·Լ·7։

Է ԳԼ·ժ·15։

Լ ԳԼ·բ·3։ լԳ·6։

Ա Ես·ի·2։ Ղկ·ե·16։ Ա Կր·ա·2։ Ես·ի·1։ Ա Կր·ա·2։ Ես·ի·1։

Ա

Ն·Ք·ՂՖ· ԽԲԲ 1520

ցիր , ու պանիրի պէս թանձրա-
ցուցիր ։
11 Ձիս մորթով ու մսով հագուե-
ցուցիր , ու ձիս ոսկորներով ու ջի-
ղերով հիւսեցիր ։
12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն
շնորհեցիր , և քու խնամքդ իմ
հոգիս պահեց ։
13 Ու սասնք սրտիդ մէջը պահե-
ցիր · գիտեմ որ սասնք քու * միտքդ
են ։
14 Եթէ մեղք գործեմ , ինդուն ձիս
կը դիտես , ու իմ անօրէնութենէս
անմեղ չես համարիր ձիս ։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ ,
†վայ է ինծի , ու արդար ալ ըլ-
լամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերցընել ·
անարգանօք լցուած եմ · հիմա
Իմ թշուառութեանս նայէ ,
16 †որ առիւծի պէս ձիս կ'որսաս , և դար-
ձեալ իմ վրաս ‡յաղթող կ'ըլլաս ։
17 Ինծի դէմ վկաներդ կը նորոգես ,
ու քու սրտմնոտութիւնդ իմ վրաս
կը շատցընես · փոփոխութիւններ
ու պատերազմ ունիմ ։
18 Արդ՝ †ինչո՞ւ համար ձիս արգան-
դէն հանեցիր · երանի՛ ըն հոն մեռ-
նէի , ու աչք չտեսներ ձիս ,
19 Որ չեղածի պէս ըլլայի , ու ծոց
անգանդէն դերեզմանը տարուէի ։
20 †Իմ օրերս սակաւաթիւ չե՞ն ·
հետ կեցիր ինծմէ , ու թող տուր
որ քիչ մը հանդչիմ ·
21 Ան †երթալէս առաջ , ուս-
կից որ ետ պիտի չդառնամ , ‡մութ
երկիրը ու ՀՀմահուան շուքը ,
22 Ան խիստ մութ երկիրը , մա-
հուան շուքին խաւարը , ուր տեղ
կարգ չկայ , ու լոյսը խաւարի պէս
է ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Սոփար կը յանդիմանէ Ցոբը՝ իր անձը արդա-
րացընելուն համար ։ 5 Աստուծոյ իմաստու-
թեանը անքննելի ըլլալը ։ 13 Ապաշխարողին
համար որոշուած օրհնութիւնը ։

1 Ան ատենը Սոփար Նեսամացին
պատասխան տուաւ ու բսաւ ·
2 Ընդքան խօսքերուն պատասխան
պիտի չտրուի՞ , ու լեզուանի մար-
դը կրնայ խօսքով արդարանալ ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը
պիտի լռեցընե՞ն , ու երբոր դուն
ծաղր կ'ընես , պիտի չըլլայ մէկը որ
հեղ ամչցընէ ։
4 Ինչու որ †դուն ըսիր Թէ՝ Իմ
խօսքս մաքուր է · ու քու աչքիդ
առջևը անարատ եմ ։
5 Սակայն երանի Թէ Աստուած
խօսէր , ու քեզի դէմ իր շրթուն-
քը բանար ,
6 Ու քեզի յայտներ իմաստութեան
գաղտնիքը , որ †բոլոր իմացածին
կրկինն է · Հիմա գիտցիր որ †Աս-
տուած՝ քու անօրէնութենդ †մո-
ռը ‖անտես կ'ընէ" ։
7 †Աստուծոյ գաղտնիքը կրնաս
գտնել · Ամենակարողը կատարելա-
պէս կրնաս իմանալ ։
8 Անիկայ երկինքի պէս բարձր է ·
ի՞նչ կրնաս ընել · դժոխքէն խո-
րունկ է · ի՞նչ կրնաս գիտնալ ։
9 Անոր չափը երկրէն երկայն՝ ու
ծովէն լայն է ։
10 †Եթէ անիկայ փոխէ , դոցէ ,
կամ ժողվէ , ո՛վ †անոր արգելք
պիտի ըլլայ ·
11 Քանզի Ընքը ունայն մարդիկը
կը ճանչնայ · ու անօրէնութիւնը
տեսնելով՝ ուշադրութիւն պիտի
չընէ՞ ։
12 Բայց †անմիտ մարդը կը հպար-
տանայ · ու մարդը՝ վայրենի իշու
ձագի պէս կը ծնանի ։
13 Եթէ որ դուն †սիրտդ պատրաս-
տես , ու †ձեռքերդ անոր երկընդը-
նես ·
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնու-
թիւն կայ , անիկայ †հեռա-
ցուր , ու †մի՛ թողուր որ վրաննե-
րուդ մէջ անզգամութիւն բնակի ։
15 ԵՒն ատենը անշուշտ կրնաս
պարզերես ինալ · հաստատ կ'ըլ-
լաս , ու բոնե՛ր չես վախնար ։
16 †Քու թշուառութիւնդ պիտի
մոռնաս · անցած ջուրերու պէս
պիտի չիշես զանիկայ ։
17 Ու կեանքդ՝ §†կէս օրուան լոյսէն
պայծառ պիտի ըլլայ" · Ըսկ խաւա-
րի մէջ է , առտուան պէս պիտի
ըլլաս ·
18 Եւ ապահով պիտի ըլլաս , ինչու
որ յոյս կայ †հէն · պիտի փորես ,
ու †ապահովութեամբ քնանաս ։
19 Եւ պիտի պառկիս , ու վախցը-
նող պիտի չըլլայ · ու շատերը †քու
երեսդ պիտի փնտռեն ։
20 Բայց †ամբարիշտներուն աչքերը
պիտի նուաղին , ու անոնց ապաս-
տանարան պիտի ‡չգտնուի , ու
Ոյոյսերնին հոգևվարութիւն պիտի
ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ցոբ իր անձին չաստգովութիւն կ'ընէ իր բա-
րեկամներուն դէմ՝ որոնք զինքը կը յանդիմա-
նէին ։ 7 Աստուծոյ ամենակարողութիւնը կը
խոստովանի ։

1 Ցոբ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ ·
2 Արդարև ժողովուրդը դուք եք ,
ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի
մեռնի ։
3 †Ես ալ ձեզի պէս խելք ունիմ ·
ես ձեզմէ նուաստ չեմ · ու ասանկ
բաներ †† ո՛վ չգիտեր" ։
4 Իր բարեկամին ծաղր եղող †Ցոբ

Ն·Ք·ՂՖ· ԽԲԲ 1520

Բ Նդր · Թ · 13 ։
‖ԵԲբ · քեզի կը մտցընէ ։
† Ժող · գ · 11 ։ Հռով · ժա · 33 ։
† Գլ · Թ · 12 ։ ԺԲ · 14 ։ Ցայտ · գ · 7 ։
† Գլ · Թ · 12 ։
‡ Սաղ · ժ · 11 · 14 ։ լե · 22 ։ ղդ · 11 ։
§ Սաղ · հգ · 22 ։ զբ · 6 ։ Ժող · գ · 18 ։ Հռով · ա · 22 ։
‡ Գլ · ե · 8 ։ իբ · 21 ։
Բ Աթաագ · է · 3 ։ Սաղ · ՀԸ · 8 ։
† Սաղ · Ձբ · 9 ։ Ճխգ · 6 ։
† Սաղ · ՃԱ · 3 ։
‡ Տես Ծն · գ · 5 · 6 ։ Գլ · իբ · 26 ։ Սաղ · ճժԹ · 6 ։ ա Ցօհ · գ · 21 ։
Ի Ես · կե · 16 ։
§ ԵԲբ · կես օրէն պիտի բարձրա-նայ ։
† Սաղ · լէ · 6 ։ ճժբ · 4 ։ Ես · Ձբ · 8 ։ 10 ։
‡ ՂԱ · իշ · 5 · 6 ։ Սաղ · գ · 5 ։ դ · 8 ։ Առակ · գ · 24 ։
Հ Սաղ · խե · 12 ։
Ն ՂԱ · իշ · 16 ։ բ Օր · իբ · 65 ։
* ԵԲբ · կորսուի ,
Ղ Գլ · բ · 14 ։ ԺԲ · 14 ։ Առակ · ժա · 7 ։

— Գլ · ԺԳ · 2 ։
†† ԵԲբ · ո-րոնն քովը չկայ ։
Բ Գլ · ԺԶ · 10 ։ ԺԷ · 2 · 6 ։ իա · 3 ։ Լ · 1 ։

Ն ը · գբ · Իբր 1520

ֆ Սաղ · ղա · 15 ·

ֆ Ես՝ մեմ եմ . բայց ով որ ֆԱստուծոյ աղաղակէ , Աթոռ՝ պատասխան կու տայ անոր . արդար ա՝ կատարեալ մարդը ծաղր կ'ըլլայ ։

5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը՝ հանդիստ ւԻ՝ն՝ Լրոյին կարծեացը համեմատ՝ անպիտան ջահ մըն է ։

ֆ ԳԼ · իա · 7 · Սաղ · լէ · 1 · 35 · Նգ · 11 · 12 · ղբ · 7 · Երեմ · ժբ · 1 · Մաղ · գ · 15 ·

* ԵԷբ · կը բերէ ։

6 ֆԴողերուն վրանները յաջողութեան մէջ են , ու զԱստուած բարկացնողները ապահով են , որոնց ձեռքը Աստուած աթոռ՝ Բիւ՝ր *կը լեցնէ ։

7 Բայց աղէ՝ անասուններուն հարցուր , որ քեզի սորվեցընեն , ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի իմացընեն ։

8 Կամ թէ երկրին զրուցէ , ու անիկայ քեզի պիտի սորվեցընէ . ծովուն ձուկերը անդամ քեզի պիտի պատմեն ։

9 Ա՝ ամէն բաներով ո՞վ չգիտեր , թէ ասիկայ ընողը Տէրոջը ձեռքն է .

ֆ Թոս · ժգ · 22 · Գաղ · ե · 23 · Գոր · ժէ · 28 ·

10 ֆՈր ամէն ապրողին անձը՝ ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին ա՝ նոր ձեռքն է ։

ֆ ԳԼ · լէ · 3 · ֆ ԳԼ · գ · 30 ·

11 ՀՄիթէ ականջը խօսքերը չ՚որոշեր , ինչպէս որ ֆբիմբը կերակուրին համը կ'առնէ ։

ը ԳԼ · լբ · 7 ·

12 ըԻմաստութիւնը ծերերուն քովը է , ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ ։

ֆ ԳԼ · թ · 4 · լզ · 5 ·

13 ֆՈր քովը է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը . հանճարը ու իմաստութիւնը Անորն է ։

14 Ահա ֆԱն կը փլցընէ , ու ա՝լ չշինուիր . իրե՝ր մէկուն վրայ գոցէ , ալ չբացուիր ։

ֆ Ես · իբ · 22 · Յայտ · գ · 7 ·

15 Ահա ՀԱնիկայ ջուրերը կ'արգիլէ ու կը չորնան , ու ֆզանոնք թող կու տայ , ու երկիրը տակնուվրայ կ'ընեն ։

Լ ֆԹագ · ը · 35 · ժէ · 1 · ֆ Ես · է · 11 · ա ։

16 ֆԶօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են . խաբուողը ու խաբողը անորն են ։

ֆ Հոբ 13 ·

17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պտրտցընէ , ու Հդատաւորները կը յիմարեցընէ ։

Հ ֆԹագ · ժե · 31 · ժէ · 14 · 23 · ա · ժթ · 12 · իխ · 14 · ա Կոր · ա · 19 ·

18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ , ու մէջքերնին չուան կը կապէ ։

† Կա՛՝ քա՝նանները

19 †Նախարարները կողոպտուած կը պտրտցընէ , ու զօրաւորները կը կործանէ ։

20 ՀՀաւատարիմներուն շրթունքը կը պապանձեցընէ , ու ծերերուն խելքը կ'առնէ ։

Հ ԳԼ · լբ · 9 · ես · գ · 1 · 2 · 3 ·

21 ՅԱզնուականներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ , ու հզօրներուն զօտին կը թուլցընէ ։

Յ Սաղ · ճէ · 40 · Դան · բ · 21 ·

22 ՂԽորունկ բաները՝ խաւարէն հանելով կը յայտնէ , ու մահուան ստուերը լոյսը կը հանէ ։

Ղ Դան · բ · 22 · Մատ · ժ · 26 · ա Կոր · գ · 5 ·

23 ֆԱզգերը կը շատցընէ , ու զանոնք կը կորսընցընէ . ազգերը աւերէ կը տարածէ , ու զանոնք ետ կը դարձընէ ։

Ն · ը · գբ · Իբր 1520

ֆ Սաղ · ճէ · 38 · ես · թ · 3 · իշ · 15 ·

24 Երկրի ժողովրդոց առաջնորդներուն խելքը կ'առնէ , ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք ։

ՃՍաղ · ճէ · 4 · 40 ·

25 ՃԱնոնք առանց լոյսի՝ մութին մէջ խարխափելով կ'երթան . ու Նգինովիներու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք ։

յ ը Օր · իբ · 29 · ԳԼ · ե · 14 ·

Ն Սաղ · ճէ · 27 ·

ԳԼ · ԺԳ

1 Ցոր իր բարեկամները կը յանդիմանէ այս առթիւ Եան համար ։ 14 Կը խոստովանի թէ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ է ։ 20 Կը փափաքի գիտնալ թէ ինչ են իր մեղքերը , և թէ Աստուած ինչ դիտաւորութիւնով զանիկայ Նզութեան մէջ ձգած է ։

1 Ա՚հա աչքս ամէնը իմ աչքս տեսաւ , ականջս լսեց զանիկայ ու իմացաւ ։

2 Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ . ես ձեզմէ նուաստ չեմ ։

– ԳԼ · ժբ · 3 ·

3 ԲԲայց ես Ամենակարողին խօսիլու՝ ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացընելու կը փափաքիմ .

Բ ԳԼ · իգ · 3 · լա · 35 ·

4 Սակայն դուք սուտ խօսո՚ղ կը ձարէք . ֆամէնդդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք ։

ֆ ԳԼ · գ · 21 · ժգ · 2 ·

5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կենայիք . և տա՝ ԲՈՒԸ ձեզի իմաստութիւն պիտի սեպուէր ։

Դ Առակ · ժէ · 28 ·

6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք , ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք ։

7 Աստուծոյ համար անիրաւութի՚ւն կը զրուցէք , ու անոր համար նենգութի՚ւն կը խօսիք ։

8 Մի՞թէ աչառութի՚ւն կ'ընէք անոր , կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք ։

9 Աղէկ է որ անիկայ ձեզ քննէ . պիտի խաբէ՞ք զանիկայ մարդ խաբելու պէս ։

10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք , անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ ։

11 Մի՞թէ անոր փառքը ձեզ չը՚վախցընէր , ու անոր ահը ձեր վրայ չի՚ինար ։

12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխիրի առակներ են , ձեր ‡մարմիններուն կաւէ մարմիններու՞ պէս են ։

‡ Կա՛՝ պատնէշներ կաւէ պատնէշներու ։

13 Լռեցէք իմ առջևս , ու ես խօսիմ . և ինչ որ ըլլայ՝ թող պատահի ինծի ։

Ի ԳԼ · ժբ · 4 · Ղա թագ · իբ · 21 · Սաղ · ճժթ · 109 ·

14 Ինչո՞ւ համար Իմարմինս ակռաներուս մէջը կ'առնեմ , ու Ղհոգիս ափիս մէջը կը դնեմ ։

Ի Սաղ · իգ · 4 · Առակ · ժգ · 32 ·

15 Իթէև անիկայ զիս սպաննէ , ես անոր պիտի յուսամ . ըմանաւանդ

ը ԳԼ · իէ · 5 ·

Ն·Ք·ԳՁ· Իսր 1520

իմ ճամբաներս անոր առջևը պիտի պաշտպանեմ ։
16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկայ է . բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջևը պիտի չգայ ։
17 Ընդէ՛կ մտիկ ըրէք իմ խօսքս , ու իմ բսելիքս ձեր ականջներուն հնչէ ։
18 Ահա հիմա կ՚դատս կարգի դրած եմ . գիտեմ որ պիտի արդարանամ ։
19 Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի . քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ , պիտի մեռնիմ ։
20 Միայն թէ երկու բանը մի ըներ ինծի , ան ատենը քու երեսէդ պիտի չպահուըտիմ ։
21 Հեռդ վերցուր , ու քու երկիւղդ զիս չզարհուրեցընէ ։
22 Ետքը դուն կանչէ , ու ես պատասխան տամ . կամ թէ ես խօսիմ , ու դուն ինծի պատասխան տուր ։
23 Որչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս . իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացուր ։
24 Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես , ու զիս քեզի թշնամի կը սեպես ։
25 Հովէն քշուած տերեւի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս , կամ թէ չոր մղե՞ղ մը պիտի հալածես ։
26 Որովհետև դառնութեան վճիռ կու տաս՝ ինծի , ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինծի կը ժառանգեցընես .
27 Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես , ու բոլոր ճամբաներս կը զննես , և իմ ոտքերուս շաւիղներուն նշան կը դնես ։
28 Ու անիկայ փտած բանի պէս՝ ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշի ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ցօր չնորհք կը խնդրէ Աստուծմէ՝ կեանքին կարճութիւնը ու մահուան սաստկութիւնը յառաջ բերելով ։ 7 Կը խոստովանի թէ մարդուս հոգին անգամ մը ելլելով՝ ալ ետ չդառնար . սակայն ինքը իր փոփոխութեանը կը սպասէ ։ 16 Մարդս մեղքի պատճառաւ պականութեան ենթակայ է ։

1 Կնիկէ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի , ու նեղութիւնով լեցուն է .
2 ծաղկի պէս կ՚ելլէ , ու կը կտրուի , ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար ։
3 Բայց անոր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս , ու զիս քու հետդ դատաստանի՞ կը բերես ։
4 Անմաքուրէն ո՞վ կրնայ մաքուր հանել . բնաւ մէկը չէ՞ ։
5 Որովհետև անոր օրերը որոշուած են . անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է . դուն անոր սահման դրիր , ու անիկայ չկրնար անդին անցնիլ ։
6 Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ , որ անիկայ հանգչի , մինչև որ վարձկանի պէս իր օրը լրցընէ ։
7 Վասն զի թէ որ ծառը կտրուի , դեռ յոյս կայ , որ վերստին ծլի , ու շառաւիղը պակաս չըլլայ ։
8 Թէև անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ , ու անոր բունը հողին մէջը մեռած ,
9 Անիկայ ջուրին հոտէն կը ծաղկի , ու նոր տնկուած ծառի պէս ճիւղեր կ՚արձակէ ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի , ու կ՚երթայ . մարդը իր հոգին կ՚աւանդէ , ու ո՞ւր տեղ է ։
11 Ինչպէս որ ջուրերը ծովէն կը պակսին , ու գետը կը չորնայ ու կրցամքի ,
12 Նոյնպէս ալ մարդը չի կը պառկի , ու չելլեր . մինչև որ ալ երկինք չըլլայ՝ պիտի չելլեն , ու իրենց քունէն պիտի չարթընան ։
13 Երանի թէ մինչև քու բարկութեանդ անցնիլը՝ գերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս . ինծի ժամանակ մը որոշէիր , ու յիշէիր զիս միտդ բերէիր ։
14 Թէ որ մարդը մեռնի , պիտի ո՞չ ընչանա՞յ արդեօք . պատերազմիս բոլոր օրերը պիտի սպասեմ , մինչև որ իմ փոխուելու կոչս գայ ։
15 Պիտի կանչես , ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ . քու ձեռքերուդ գործքին պիտի փափաքիս ։
16 Որովհետև հիմա քայլերս կը համրես , մեղքս չե՞ս զններ ։
17 Իմ յանցանքս քսակի մէջ կընքուած է , ու իմ անօրէնութեանս վրայ կարեցիր ։
18 Իրաւ որ լեռը իյնալով կը կործանի , ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի ։
19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը . յորդած ժամանակներին դետնին հողերը կը քշեն կ՚տանի . դուն ալ մարդուն յոյսը ոչնչ կը կորսընցընես ։
20 Դուն բոլորովին յաղթող կ՚ըլլաս անոր վրայ , ու անիկայ կ՚երթայ . անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկայ կը վռընտես ։
21 Անոր տղաքը պատիւ կ՚ունենան , ու ինքը չգիտնար . անոնք անարդ կ՚ըլլան , ու ինքը անոնց վշտալը չմտածեր ։
22 Միայն թէ իր վրայի մարմինը ցաւ պիտի քաշէ . ու իր հոգին պիտի տրտմի իր ներսի դին ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Ցոբը , անոր իր անձը արդարացընելը ամբարշտութիւն սեպելով ։

Ն·Ք·ԳՁ· Իսր 1520

Ե Գլ·է·16· 19 ։ Ժ·20 · Սաղ·լԹ· 13 ։
Ը Գլ·է·1 · Ե Հմր 14 ։
† Կ՚ապաքանաւթիւն կը սեպէ ։
Ժ Սաղ·ՃՐ· 26 ։ Իս·Ծա· 6 ։ կե·17 · կգ · 22 · Գոր · գ · 21 ։ Հով· ը · 20 ։ Ը Պետ·գ·7 · 10 · 11 · Ցայս · ի · 11 ։ իա·1 ։
Ի Գլ·Ժգ·15 · Ա Հմր 7 ։
Ի Գլ·Ժգ · 22 ։
Ի Գլ·Ժ·6 · 14 ։ Ժգ·27 · լա·4 ։ լԴ· 21 ։ Սաղ· ԽԷ·8 ։ ՃԹ· 1 ։ 2 ։ 3 ։ Անակ·ե·21 ։ Երեմ·լը· 19 ։
Ն Բ Օր·լը· 34 ։ Ովս· Ժգ·12 ։
‡ Կ՚աւելցուցիր ։
Ղ Ժող·Բ· 5 ։ Եփ·կԴ· 16 ։

Ն·Ք·ԳՁ· Իսր 1520

Ե Գլ·է·16· 19 ։ Ժ·20 · Սաղ·լԹ· 13 ։
Ը Գլ·է·1 · Ե Հմր 14 ։
† Կ՚ապաքանաւթիւն կը սեպէ ։
Ժ Սաղ·ՃՐ· 26 ։ Իս·Ծա· 6 ։ կե·17 · կգ · 22 · Գոր · գ · 21 ։ Հով· ը · 20 ։ Ը Պետ·գ·7 · 10 · 11 · Ցայս · ի · 11 ։ իա·1 ։
Ի Գլ·Ժգ·15 · Ա Հմր 7 ։
Ի Գլ·Ժգ · 22 ։
Ի Գլ·Ժ·6 · 14 ։ Ժգ·27 · լա·4 ։ լԴ· 21 ։ Սաղ· ԽԷ·8 ։ ՃԹ· 1 ։ 2 ։ 3 ։ Անակ·ե·21 ։ Երեմ·լը· 19 ։
Ն Բ Օր·լը· 34 ։ Ովս· Ժգ·12 ։
‡ Կ՚աւելցուցիր ։
Ղ Ժող·Բ· 5 ։ Եփ·կԴ· 16 ։

Ն·Ք·ԳՁ· Իսր 1520

Ե Գլ·է·16· 19 ։ Ժ·20 · Սաղ·լԹ· 13 ։
Ը Գլ·է·1 · Ե Հմր 14 ։
† Կ՚ապաքանաւթիւն կը սեպէ ։
Ժ Սաղ·ՃՐ· 26 ։ Իս·Ծա· 6 ։ կե·17 · կգ · 22 · Գոր · գ · 21 ։ Հով· ը · 20 ։ Ը Պետ·գ·7 · 10 · 11 · Ցայս · ի · 11 ։ իա·1 ։
Ի Գլ·Ժգ·15 · Ա Հմր 7 ։
Ի Գլ·Ժգ · 22 ։
Ի Գլ·Ժ·6 · 14 ։ Ժգ·27 · լա·4 ։ լԴ· 21 ։ Սաղ· ԽԷ·8 ։ ՃԹ· 1 ։ 2 ։ 3 ։ Անակ·ե·21 ։ Երեմ·լը· 19 ։
Ն Բ Օր·լը· 34 ։ Ովս· Ժգ·12 ։
‡ Կ՚աւելցուցիր ։
Ղ Ժող·Բ· 5 ։ Եփ·կԴ· 16 ։

Ն·Ք·ԴԲ· Իբր 1520

17 Աստգութիւններով կ'ապացուցանէ լոր մարդոց անհնազանութիւնը։

1 Ետն ատենը Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ.

2 Մի՞թէ իմաստուն մարդը հովի պէս *խօսքերով պատասխան պիտի տայ, ու իր փորը արևելեան հովով պիտի լեցնէ՞։

* ԵԲԲ· գիտութիւնով։

3 Պարապ խօսքերով պիտի վիճաբանի՞, ու անօգուտ զրոյցներով՝ որոնք օգուտ մը չունին։

4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը խափանես, ու Աստուծոյ մտատուելու աղօթքը կ'արգիլես։

5 Որովհետև բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը ցուցընէ. ու նենգաւորաց լեզուն ընտրեցիր։

– Ղուկ. ԺԹ. 22։

6 –Քու բերանդ քեզ պիտի դատապարտէ, ու չէ թէ ես, և քու շրթունքներդ քեզի դէմ պիտի վկայեն։

7 Առջի ծնած մարդը դո՞ւն ես. Բլեռներէն առաջ ստեղծուեցար։

Բ Սաղ·ղ·2։ Առակ· ը· 25։

8 †Աստուծոյ գաղտնեացը ունկնդի՞ր եղար. և իմաստութիւնը ինքն քեզի՞ պահեցիր։

† Հռով. ԺԱ. 34։ ա Կոր· բ· 11։

9 Ի՞նչ գիտես դուն՝ որ մենք չենք գիտեր. ի՞նչ բան տեղեկութիւն ունիս, որ մենք չունինք։

Բ Գլ. ԺԲ· 2։

10 Մէջերնիս ճերմակ մազերով՝ ու խիստ ծեր մարդիկ ալ կան, որոնք տարիքով քու հօրմէդ աւելի մեծ են։

Ի Գլ. լբ· 6, 7։

11 Մի՞թէ քի՞չ կը թուին քեզի Աստուծոյ մխիթարութիւնները, †ու քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը՞։

† Կամ՝ Նաճուկ բան մը ունի՞ որ արդեօք։

12 Քու սիրտդ ո՞ւր կը տանի քեզ, ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'ակնարկեն,

13 Որ հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձընելով՝ բերնէդ ասանկ խօսքեր կը հանես։

Ղ Թագ· բ· 46· բ Մն· գ· 36։ Գլ· ԺԳ· 4։ Սաղ· ԺԳ· 3։ Առակ· ի· 9։ Ժող· է· 20։ ա Ցհ· ա· 8, 10։

14 Ո՞վ է մարդը՝ որ մաքուր ըլլայ, ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարանայ։

Ի Գլ· դ· 18։ Իե· ե· 5։

15 †Ահա Աստուած իր սուրբերուն չհաւատար. ու երկինքը անոր աչքերուն առջևը մաքուր չէ.

Ը Գլ· դ· 19։ Սաղ· ԺԳ· 3։ Բգ· 3։

16 Ո՞ւր կը մնայ դարչելի ու պիղծ մարդը՝ որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ։

Ի Գլ· ԺԴ· 7։ Առակ· ԺԹ. 28։

17 Քեզի իմացընեմ, մտիկ ըրէ ինծի, ու տեսածս պատմեմ քեզի.

Բ Գլ· ը· 8։

18 Ինչ որ իմաստունները յայտնեցին, ու բնաւ չծածկեցին †իրենց հայրերէն ասանկ։

† Գլ· ը· 8։

19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ, ու †անոնց մէջէն օտարական մը չանցաւ։)

† Ցովել· գ· 17։

20 Ջարդը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ. Ու բռնաւորին քիչ տարիներ պահուած է։

Լ Սաղ· ղ· 12։

21 Վախերուն ձայնը անոր ականջն է. Ի խաղաղութեան մէջ՝ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ.

22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ. ու անիկայ սուրի պահուած է։

23 †Հացը ո՞ւր է ըսելով՝ թափառական կը պտըտի. գիտէ որ մութ օրը պատրաստ է՝ Ե իր ձեռքն է։

† Սաղ· ԽԹ. 15։ ՃԹ· 10։ Գլ· ԺԸ· 12։

24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկայ կը վախցընեն, ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յաղթող կ'ըլլան։

25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց, ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ։

26 Անոր վրայ կը յարձակի †դոռոզութեամբ, ու իր ասպարներուն թանձր դմբեթներովը։

† ԵԲԲ· պառանոցով։

27 Որովհետև իր երեսը ճարպով ծածկեց, ու երիկամունքները պարտուելիունով դոցեց։

28 Եւ անիկայ աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցաւ, ու կործանելու մօտեցած անշէն տուներու մէջ։

29 Անիկայ պիտի չհարստանայ. ա նոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան. ու անոնց շատութիւնը երկրին վրայ պիտի չտարածուի։

30 Մութէն պիտի չդառնայ. բոցը պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը, ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչնչանայ։

Հ Գլ· գ· 9։

31 Խաբուելով ունայնութեան չվստահի. վասն զի անոր փոխարէնը՝ ունայնութիւն պիտի ըլլայ։

Յ Ես· ԽԹ· 4։

32 Օրերը չլմընցած՝ պիտի կտրուի, ու ճիւղերը նորէն պիտի չկանանչին.

Ղ Գլ· իբ· 16։ Սաղ· ԽԱ. 23։

33 Որթի պէս իր ազոխը պիտի թափէ, ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափէ։

34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամայի պիտի ըլլայ, ու կաշառք առնողներուն վրանները՝ կրակը պիտի այրէ։

Ճ Սաղ· է· 14։ Ես·ԽԹ. 4։ Ովս· ժ. 13։

35 Ճանոնք թշուառութիւն կը յղանան, անօրէնութիւն կը ծնանին, ու սրտերնին խաբէութիւն կը պատրաստէ։

ԳԼ· ԺԶ

1 Յոբ իր բարեկամները կը յանդիմանէ՝ զանոնք անգութ անուանելով. 7 իր վհճակին թշուառութիւնը կը ցուցընէ. 17 իր անմեղութիւնը կը հաստատէ։

1 Յոբ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ.

2 Ես ասոնց պէս շատ բաներ լսած եմ. –ամէնքդ ալ ձանձրութիւն տուող մխիթարիչներ էք։

– Գլ· ԺԳ· 4։

3 Դատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն. եթէ ոչ՝ ի՞նչ բանէ դրդուած պատասխան կու տաս։

Ն · Բ · ՂԲ · Իբր 1520

4 Եւ ալ ձեզի պէս կրնայի խօսիլ · թէ որ ձեր անձին տեղը ըլլար , կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել , ու բ ձեզի դէմ գլուխս ե֊ բերցընել ։

5 Ա֊յո՛ւ իմ բերնովս ձեզ կը զօ֊ բացընեի · ու շրթունքներուս շար֊ ժումը չէր դադրեցներ ։

6 Թէ որ խօսիմ՝ տրտմութիւնս չ֊փարատիր , և թէ որ լռեմ , ի՞նչ կը պակսի ինծմէ ։

7 Բայց հիմա զիս յոգնեցուց · բո֊ լոր * տունս ամայի բրիր ·

8 Նաև զիս †խորշոմութիւններով ծածկեցիր՝ , ու ա֊յո՛ւ ինձի դէմ վկայութիւն մըն է · ու իմ նիհա֊ րութիւնս ինծի դէմ ելլելով՝ երե֊ սիս վրայ վկայութիւն կ'ընէ ։

9 ‡Անոր բարկութիւնը զի֊ պատ֊ ռեց , ու ինծի թշնամի եղաւ · ակ֊ ռանները իմ վրաս կճըռցուց · դ թշնամիս սուր աչքերով ինծի նայեցաւ ։

10 Բերանները վրաս բացին , ու զի֊ նախատելու համար ականջներուս ապտակ զարկին · Խմկտեղ վրաս ժողվուեցան ։

11 Աստուած ը զիս ամբարշտին յանձնեց , ու անօրէններուն ձեռ֊ քը ձգեց ։

12 Հանգիստ էի , ու զիս ձնշեց , ու վիզէս բռնելով՝ զիս ջախջախեց , ու ը զիս իրեն նշան դրաւ ։

13 Անոր աղեղնաւորները իմ բոլոր֊ տիքս առին · երիկամուններս կը խոցէ , ու ինծի չխնայեր · լեղիս գետինը կը թափէ ։

14 Կոտորածի վրայ կոտորած բնե֊ լով՝ զիս կոտրեց · իմ վրաս զօրա֊ ւորի մը պէս յարձակեցաւ ։

15 Մորթիս վրայ քուրձ կարեցի , ու ‡ եղջիւրս ‡ Հողով աղտոտեցի ։

16 Երեսս լալէն ‖ ուռեցաւ · ու աչ֊ քիս թարթիչներուն վրայ մահուան շուք կայ ·

17 Թէև ձեռքերուս մէջը անօրէ֊ նութիւն չկայ , ու աղօթքս մա֊ քուր է ։

18 Ո՛վ երկիր՝ իմ արիւնս մի՛ ծածկեր , ու խաղաղակիս տեղ չըլ֊ լայ ։

19 Հիմա ալ ահա Իմ վկաս երկին֊ քին մէջն է , ու փաստաբանս բարձր տեղուանքն է ։

20 Զիս ծաղր ընողները իմ բարե֊ կամներս են · աչքերս Աստուծոյ առջևը արցունք կը թափեն ։

21 Երանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ վիճաբանիլ , ինչ֊ պէս մարդը իր ընկերին հետ ։

22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝ ժանանկ ճամբայ մը պիտի երթամ , ուսկից որ ալ պիտի չդառնամ ։

Ն · Բ · ՂԲ · Իբր 1520

ԳԼ · ԺԷ

1 Ցոր մարդոց ձեռքէն Աստուծոյ կը բողոքէ ։ 6 Մարդոց՝ առակապետներուն հետ անգթու֊ թեամբ վարուիլը թէև արդարը կ'ապշեցընէ , բայց չյուսահատեցըներ ։ 11 Ցոր կ'ըսէ նաև՝ թէ իր յոյսը կեանքի վրայ չէ , հապա մահուան վրայ ։

1 Շունչս կը նուազի , օրերս կը մարին , — գերեզմանը ինծի կը պատրաստ ։

— Սաղ · Ձբ · 3 , 4 ։

2 Չէ՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ քովս · ու աչքս անոնց բ վիճմունքովը գիշերը կ'անցընէ ։

բ Աթագ · ա · 6 , 7 ։

3 Ա՛ղ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը դիր · ե՞վ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ ։

‡ Առակ · գ · 1 ; ԺԷ · 18 ; Իբ · 26 ։

4 Ինչու որ դուն իմաստութիւնը անոնց սրտին ծածկեցիր · անոր հա֊ մար պիտի չբարձրացընես զանոնք ։

5 Ով որ էր § բարեկամները կողոպ֊ տուելու կը մատնէ՝ , անոր տղոցը աչքերը պիտի նուաղին ։

§ Կ—յ՝ բա֊ րեկամնե֊ րուն շողջո֊ ղրթու֊ թիւն կ'ընէ ։

6 Զիս ժողովուրդներուն ք առակ ըրաւ · անոնց առջևը զզուելի եղայ ։

ք Գլ · Լ · 9 ։

7 Նաև Խաչքերս տրտմութենէն շլացաւ , ու մարմնոյս բոլոր անդամները շուքի պէս եղան ։

Ի Սաղ · զ · 7 ; Լ · 9 ։

8 Ուղիղները սա բանիս վրայ պիտի զարմանան , և անմեղները պիտի արթննան կեղծաւորին դէմ ։

9 Ու արդարը հաստատ պիտի կե֊ նայ իր ճամբուն մէջը , և Ղմաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի զօրանայ ։

Ղ Սաղ · Իդ · 4 ։

10 Բայց դուք ամէնքդ ալ Խդար֊ ձէք ու եկէք · ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն չեմ գտներ ։

Խ Գլ · ղ · 29 ։

11 ԸԻմ օրերս անցան · իմ դիտա֊ ւորութիւններս ու սրտիս խոր֊ հուրդները խափանեցան ։

ը Գլ · Է · 6 ; Թ · 25 ։

12 Գիշերը ցորկի փոխուեցաւ , ա֊ լոյսը ‡ խաւարին մօտեցաւ՝ ։

‡ Կ—յ՝ խա֊ ւարին առ֊ ջևէն կարճ եղաւ ։

13 Միայն գերեզմանին կը սպասեմ , որ իմ տունս պիտի ըլլայ · անկո֊ ղնս մթութեան մէջ փռեցի ։

14 Ապականութեանը աղաղակեցի՝ ըսելով · Դուն իմ հայրս ես · և որ֊ դերուն՝ Դուք իմ մայրս ու քոյրս եք ։

15 Ու հիմա ո՞ւր է իմ յոյսս · իմ յոյսս ո՞վ պիտի տեսնէ ։

16 Բ Գերեզմանին առանձնութեանը մէջ պիտի իջնէ , երբոր Խմկտեղ հողին մէջը հանգստանանք ։

Բ Գլ · Ժբ · 13 ։

Խ Գլ · գ · 17 , 18 , 19 ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Բաղդատ կը յանդիմանէ Ցոբը՝ դանիկայ ինք֊ նահաւան ու անշահաբեր անուանելով ։ 5 Ա֊ րերուն թշուառութիւնները ։

1 Պն ատեն Բաղդատ Սօքեցին պա֊ տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ·

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 1520

2 Եւ՞րբ ատ խօսքերը պիտի հատ-
ցընէք . հասկըցէք , ու անկէ ետքը
խօսինք ։
3 Ինչո՞ւ համար — անասնոց պէս
համարուինք , — աչքերնուդ առ-
ջին անմաքուր սեպուինք ։
4 (Բ Իր բարկութիւնովը զինքը կը
պատառէ .) միթէ երկիրը քեզի
համար երեսի վրայ պիտի ձգուի՞ ,
ու ապառաժը իր տեղէն պիտի
փոխադրուի՞ ։
5 Անշուշտ Ե ամբարշտին լոյսը պի-
տի մարի , ու անոր կրակին բոցը
լոյս պիտի չտայ .
6 Անոր վրանին մէջ լոյսը պիտի
խաւարի , Ը ու անոր ճրագը՝ անոր
վրայ պիտի մարի ։
7 Անոր զօրութեանը քայլերը նե-
ղութիւն պիտի կրեն , ու Թ անոր
խորհուրդը զանիկայ գետինը պիտի
զարնէ ։
8 Ինչու որ Ի իր ոտքերովը ուռ-
կանի մէջ պիտի բռնուի , ու ցանցի
վրայ պիտի քալէ ։
9 Վարմը — Խ դարչապարը պիտի
բռնէ . — Լ աւարառուն անոր պի-
տի յաղթէ ։
10 Անոր համար գետնին մէջը թա-
կարդ պահուած է , ու — Խ ճամ-
բուն վրայ որոգայթ ։
11 Մ Արհաւիրքը զանիկայ ամէն կող-
մէն պիտի պաշարէ , ու զանիկայ
իր ոտքերովը ասդին անդին պիտի
վազցընէ ։
12 Անոր զօրութիւնը պիտի անօ-
թենայ , ու Ն կորուստը անոր քովը
պատրաստ է ,
13 Ո՛ր անոր մորթին ոյժը պիտի ու-
տէ . մահուան առջինեկը պիտի
ուտէ անոր ոյժը ։
14 Ծ Անոր վստահութիւնը իր վրա-
նէն պիտի կորուի , ու անիկայ
դէպ ՚ի զարհուրանաց թագաւորը
պիտի քշուի ։
15 Անոր վրանին մէջը ՚ՐՀՈՐՈՆ
պիտի բնակի , որ — ՀԱՆԻՒՐ իր
պիտի չըլլայ . — անոր բնակարա-
նին վրայ ծծումբ պիտի ցանուի ։
16 Ի Անոր արմատները տակէն պիտի
չորնան , ու վերէն ճիւղերը պիտի
կտրուին ։
17 Լ Անոր յիշատակը երկրէն պիտի
կորսուի , ու անոր անունը հրա-
պարակներուն մէջը պիտի չզրու-
ցուի ։
18 Անիկայ լոյսէն խաւարը պիտի
քշուի , ու անիկայ աշխարհէն
պիտի վռնտուի ։
19 Ի Իր ժողովուրդին մէջ ոչ զաւակ
պիտի ունենայ և ոչ թոռ . ու ա-
նոր բնակութիւններուն մէջ մէկը
պիտի չմնայ ։
20 Ո Ետքինները Ն անոր օրուանը վը-
րայ պիտի զարմանան , ու Տ առա-
ջինները պիտի սոսկան ։
21 Արդարև ամբարշտին բնակա-
րանները ասանկ պիտի ըլլան , ու
Ձ զԱստուած չճանչցողին տեղը ա-
սանկ է ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ցոր իր բարեկամներուն անգթութենէն կը գանգատի , 21 , 28 կը խնդրէ որ իր վրայ գութ ունենան ։ 23 Մեռելոց յարութիւն առնելը կը խոստովանի ։

1 Յու Ցոր պատասխան տուաւ ու
ըսաւ .
2 Մինչև Ե՞րբ հոգիս պիտի վշտա-
ցընէք , ու զիս խօսքերով պիտի
ճնշէք ։
3 Արդէն — տասը անգամ է որ զիս
կը մեղադրէք . չէք ամչնար որ զիս
կ՚ապշեցընէք ։
4 Եւ թէ որ յիրաւի ես սխալեր
եմ , իմ սխալմունքս իմ քովս կը
մնայ ։
5 Թէ որ անպատճառ Բ ամբարտա-
ւանութեամբ խօսիլ կ՚ուզէք ինծի
դէմ , ու ամօթս երեսս զարնել ,
6 Գիտցէք ուրեմն որ զիս Աստուած
կործանեց , ու իր ցանցը իմ վրաս
դարձուց ։
7 Ահա ԻՆՁ ԼՂԻ անիրաւութեանը
համար կ՚աղաղակեմ , ու պատաս-
խան տուող չկայ . կը բողոքեմ ,
բայց դատաստան չկայ ։
8 Դ Անիկայ իմ ճամբաս գոցեց , ա-
նանկ որ չեմ կրնար անցնիլ . իմ
շաւիղներուս վրայ խաւար դրաւ ։
9 Տ Զիս իմ փառքէս մերկացուց ,
ու գլխէս թագը վերցուց ։
10 Զիս ամէն կողմէն աւրեց , ու ես
գացի , ու իմ յոյսս ծառի մը պէս՝
արմատէն խլեց ։
11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս
բորբոքեցաւ , ու Ի զիս իր թշնա-
միներուն կարգը դրաւ ։
12 Անոր գունդերը միկտեղ եկան ,
Ւ ու ճամբանին ինծի դէմ պատ-
րաստեցին , ու վրանիս բոլորտիքը
բանակեցան ։
13 Ի Անիկայ իմ եղբայրներս ինծմէ
հեռացուց . ու իմ ծանօթներս օ-
տարացան ինծմէ ։
14 Ազգականներս վրաս թողուցին , ու
իմ ճանչցորներս զիս մոռցան ։
15 Իմ տունս բնակողները ու աղա-
խիններս զիս անծանօթ մէկ մը սե-
պեցին . — անոնց աչքին առջևը
օտարական եղայ ։
16 Ծառաս կանչեցի , ու անիկայ
պատասխան չտուաւ , թէև բեր-
նովս անոր աղաչեցի ։
17 Իմ շունչս առնէլի եղաւ կնոջս , ու
իմ աղաչանքներս՝ իմ մօր որովայ-
նին որդուցը ։
18 Ճ Փոքր տղաքն ալ զիս կ՚անարգեն ,

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 1520

† Կ՚ա-
ռնելք բը-
նակողները

‡ Երեմ . Թ .
3 ; Ժ . 25 ;
ա Թես . գ .
5 ; բ Թես .
ա . 8 ; Տիտ .
ա . 10 ։

— Ծն . լ .
7 ; Ղկ . իզ .
26 ։

Բ Սաղ . լբ .
16 ։

Ե Գլ . գ . 23 ։
Սաղ . Ժբ .
8 ։

Թ Սաղ . ԽԹ .
44 ։

Ի Գլ . Ժգ .
24 ։ Ոգր .
բ . 5 ։

Ղ Գլ . լ . 12 ։

Ի Սաղ . լ .
11 ։ լբ . 11 ։
կԹ . 8 ։ Ժբ .
8 ։ 18 ։

Ճ Թագ . բ .
23 ։

ու երբոր կ'ելլեմ, կը բամբասեն զիս։

19 Բ Բոլորը մտերիմ բարեկամներս ինծմէ զգուշացան, ու իմ սիրականներս ինծի դէմ դարձան։

20 Գ Ոսկորներս՝ մորթիս ու մարմնոյս կպչուեցայ։

21 Ո՛վ իմ բարեկամներս՝ դուք ողորմեցէք ինծի, ողորմեցէք ինծի. Էքանդի Աստուծոյ ձեռքը ինծի դպաւ։

22 Ինչո՞ւ Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք, ու մարմինէս չէք կշտանար։

23 Երանի թէ հիմա խօսքերս գրուէր. երանի թէ գիրքի մը մէջ բանդակուէին.

24 Երկաթէ գրիչով կապարի վրայ, — քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին։

25 Վասն զի գիտեմ որ իմ * Փրկիչս ողջ է, ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի ելլէ † երկրի վրայ։

26 Ու թէև մորթէս ետքը՝ աս ալ բմնանայ, բայց Է իմ մարմնովս զԱստուած պիտի տեսնեմ,

27 Որն որ ես ինծի համար պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկայ, և ոչ թէ ուրիշը. երիկամունքներս իմ ներսի դիս կը հալին։

28 Պէտք էր ըսէիք. Դ Ինչո՞ւ կը հալածենք զանիկայ. որովհետև բանին արմատը իմ վրաս գտնուեցաւ։

29 Սուրէն վախցէք. ինչու որ բարկութեան պատիժը սուրն է, Ե որ դիտնաք թէ դատաստան կայ։

ԳԼ. Ի

1—29 Սոփար՝ չարերուն վիճակը ու բաժինը կը ցուցընէ։

1 Ձ Ան առնը Սոփար Նեեմացին պատասխան տուաւ ու բսաւ.

2 Ասոր համար իմ կարծիքս ինծի պատասխան տալ կուտայ, ու ասոր համար կ'արտորամ։

3 Զիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի. բայց Է՛ հոգիս՝ — Ան — իմաստութենէս պատասխան տալ կը ստիպէ զիս։

4 Դուն ասիկայ գիտե՞ս՝ որ 'ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուեցաւ 'ի վեր,

5 — Անզգամին յաջողութիւնը քիչ ժամանակ կը տեւէ, ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է։

6 Բ Թէև անոր փառաւորութիւնը մինչև երկինքը ելլէ, ու գլուխը ամպերուն հասնի,

7 Է Իր աղբին պէս յաւիտեան պիտի ոչնչանայ, ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն. Ո՞ւր է անիկայ։

8 Տ Երազի պէս պիտի թռչի, ու պիտի չգտնուի. ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի։

9 Է Զանիկայ տեսնող աչքը՝ ալ պիտի չտեսնէ. ու անոր բնակութեան տեղը՝ ալ պիտի չնայի անոր։

10 Անոր զաւակները Ը աղքատներէն շնորհք պիտի խնդրեն՝, ու անոր ձեռքերը իր Թ յափշտակածը ետ պիտի տան.

11 Անոր ոսկորները՝ Է իր Ժ երիտասարդութեան ներքնապատկերը լեցուն է. ու անոր հետ հողին մէջը պիտի պառկի։

12 Թէ որ անզգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է, և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ,

13 Թէ որ զանիկայ խնայէ ու չձգէ, ու իր քմացը մէջ պահէ զանիկայ,

14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի, անոր ներսի դին՝ քարրի լեղի պէս ըլլայ։

15 Ունիկայ հարստութիւններ կուլ տուաւ, բայց պիտի փսխէ զանոնք. — Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հանէ զանոնք։

16 Անիկայ քարրին թոյնը պիտի ծծէ, — զանիկայ իժի լեզուն պիտի մեռցընէ։

17 Ի Անիկայ պիտի չտեսնէ վտակները, մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը։

18 Իր աշխատանքով վաստկածը ետ պիտի տայ ու պիտի չկլլէ, ու ետ տուածը՝ Էր հարստութեանը չափ պիտի ըլլայ, ու — Որ վրայ պիտի չուրախանայ։

19 Որովհետև աղքատները ձնշեց, ու երեսի վրայ թողուց, ու իր չշինած տունը յափշտակեց.

20 Է Անշուշտ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չզգայ, ու ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել։

21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ, անոր համար անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ։

22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ՝ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ. թշուառութեան մէջ եղողներուն ամէն Ը հարուածը անոր վրայ պիտի գայ։

23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ, Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ. ու անձրևի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝ Լ կերակուր ուտելու ատենը։

24 Է Երկաթէ զէնքին առջևէն փախած ատենը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի խոցէ։

25 Ան — Ր Ե՛ արձակուածը՝ մարմինը

ն · ք · գՁ · Իբր 1520

ը Սաղ · խա · 9 · ՃԵ · 13 · 14 · 20 ·

ե ԳԼ · Լ · 30 · Սաղ · ՃՐ · 5 · Ողբ · դ · 8 ·

է ԳԼ · ա · 11 · Սաղ · լԹ · 2 ·

լ Սաղ · կԹ · 26 ·

* կ՛ Վերջին դիրքս

† Եբր · Հողի

է Սաղ · ԺԷ · 15 · ա Կոր · ԺԳ · 12 · ա Յով · գ · 2 ·

ժ Հմր 22 ·

ի Սաղ · ՃԸ · 10 · 11 ·

ձ Սաղ · լԵ · 35 · 36 ·

բ Եփ · ԺԳ · 13 · 14 · Ամր · 3 · 4 ·

ե Սաղ · Ձգ · 10 ·

ն · ք · գՁ · Իբր 1520

դ Սաղ · Ծդ · 20 · գ · 5 ·

է ԳԼ · է · 8 · 10 · ը · 18 · Սաղ · լՀ · 36 · ՃԳ · 16 ·

ը Եբր · ազգաները պիտի Նայ ձեռքին,

թ Կ՛ Հարբասուքիւնը

ղ Հմր 18 ·

է ԳԼ · ԺԳ · 26 · Սաղ · իե · 7 ·

ի Կ՛ Ծածուկ

ծ ԳԼ · իա · 26 ·

ե Սաղ · լգ · 9 · Երեմ · ԺԷ · 6 ·

ժ Հմր 10 · 15 ·

է Յով · ե · 13 · 14 ·

ը Եբր · Ձեռքը · ուսգը իգ · 2 ·

լ Թուա · ժա · 33 · Սաղ · Ծը · 30 · 31 ·

է Եփ · իդ · 18 · Երեմ · Խը · 43 · 44 · Ամով · ե · 19 ·

պիտի թափանցէ , ու ֆայլուն սուրը անոր մաղձէն ցէխէ եղէ . ա- նոր վրայ արհաւիրք ցէխէ ֆայ ։

26 Խոլոր խաւարը անոր գաղտուկ տեղուանքը պիտի պահուի . հ՚չփ- չուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ . անոր վրանը մնացողը "ապերջանիկ պիտի րլլայ" ։

27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ , երկիրն ալ անոր դէմ պիտի ելլէ ։

28 Անոր տանը եկամուտը պիտի յափշտակուի . օրն բո՜ն պիտի անցնի Աստուծոյ բարկութեան օրը ։

29 Այսիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը՝ որ Աստուծմէ ցէխէ ՚ունի . և ասիկայ է ան ժառանգութիւնը՝ որ Աստուած անոր համար սահմա- ներ է ։

ԳԼ· ԻԱ

1 Ցոր կը հաստատէ թէ ինքը իրաւունք ունի տրամելու ։ 7 Երբեմն չարերը այնքան յաջո- ղութեան մէջ կ՚րլլան , մինչև որ Աստուած կ՚արհամարհէն ։ 16 Երբեմն անոնց կործանու- մը յայտնի կերպով կ՚րլլայ ։ 22 Երջանիկը ու ապերջանիկը մեռած ատեննին հաւասար են ։ 27 Ջարերուն դատաստանը գալու աշխարհին մէջ պիտի տեսնուի ։

1 Այս Ցոր պատասխան տուաւ ու ը- սաւ .

2 Խօսքս ադէկ մտիկ րրէք , ու աս րլլայ ձեր միխիթարութիւնը ։

3 Ինձի համբերեցէք , ու ես խօ- սիմ , ու խօսելէս ետքը ՚ծաղր ը- րէք ։

4 Մարդո՞ւ հետ կը վի- ճիմ . և ինչո՞ւ համար հոգիս չը- տրտմի ։

5 Ինձի նայեցէք , ու ապշեցէք , ու բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։

6 Ա- ՚նէրը մտածելով՝ կը զար- հուրիմ , ու մարմինս կը սկսի դո- ղալ ։

7 Ամբարիշտները ինչո՞ւ կ՚ապրին . կը ծերանան , ու խիստ կ՚ուժով- նան ։

8 Անոնց սերունդը հետերնին կը հաստատուի իրենց առջևը , և ա- նոնց զաւակները աչքերնուն առ- ջին ։

9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ է , ՚ն վախէն ազա . Տէ Աստուծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ ։

10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի , ու դաստարկը չելլեր . կովը իր ՚ղիը կը ծնանի , ու չվիժեր ։

11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի պէս կը հանեն . ու անոնց տղաքը ՚ր-ի-ն-կ՚ը կը ցատկրտեն .

12 Թմբուկով ու քնարով կ՚ը կը վերցընեն , ու սրինդին ձայնովը ուրախ կ՚րլլան ։

13 Անոնք Տէրերնին զուարճութիւ- նով կ՚անցընեն , ու մէկ վայրկեանի մէջ գերեզմանը կ՚իջնեն ։

14 Ես Աստուծոյ կ՚ըսեն . Քաշուէ մեզմէ , ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք ուզեր .

15 Ո՞Ամենակարողը ո՞վ է՝ որ անոր ծառայենք . ու թէ որ անոր ա- ղօթք ընենք , ի՞նչ օգուտ պիտի ունենանք ։

16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ . ամբարշտին խորհուրդը ինծ- մէ հեռու րլլայ ։

17 Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՞ անգամ կը մարի , ու տառապանքը անոնց վրայ կու գայ . Աստո՜ւած Իր բարկութեամբը անոնց ցաւեր կը բաժնէ ։

18 Հովին առջևը եղած չարդին պէս ու մրրկին յափշտակած շի- ղին պէս կ՚րլլան ։

19 Աստուած անոր անիրաւութիւ- նը ՚անոր որդւոցը կը պահէ . ա- նոր փոխարէն պիտի հատուցանէ , ու ան ալ պիտի գիտնայ ։

20 Անոր աչքերը իր կորուստը պիտի տեսնեն , ու Ամենակարողին բար- կութենէն պիտի խմէ ։

21 Անիկայ ինչ զուարճութիւն պի- տի ունենայ իրմէ ետքը մնացած տունէն , որովհետև իր ամիսներուն թիւը կոտրուած է ։

22 Մի՞թէ Աստուծոյ գիտութիւն սորվեցընել ՚նար է , անոր՝ որ բարձրերը կը դատէ ։

23 Մէկը կը մեռնի իր առուդա- թեանը մէջ , բոլորովին հանդարտ և հանգիստ .

24 Անոր ՚ղովերը ճարպով՚ լեցուն են , ու ոսկորներուն ծուծը թարմ է ։

25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի ցաւով , ու առանց բարիքով կըչ- տանալու .

26 Սո՚յն երկո՜ւքն ալ մէկտեղ հողին մէջը կը պառկին , ու որդերը կը ծածկեն զանոնք ։

27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները , ու ինծի դէմ ՚նարած անիրաւու- թիւնները ։

28 Ինչու որ կ՚ըսէք . Ո՞ր է նա- խարարին տունը , և ո՞ր է ամբա- րիշտներուն բնակած վրանը ։

29 Ճամբորդներուն չհարցուցի՞ք , ու անոնց նշանները չէ՞ք հասկը- նար ։

30 Ինչու որ չարը՝ կորստեան օ- րուան կը պահուի , ու բարկու- թեան օրուան կը տարուի ։

31 Անոր երեսին դէմ ո՞վ պիտի յանդիմանէ անոր ճամբան . և ա- նոր րրածին փոխարէնը ո՞վ անոր պիտի հատուցանէ ։

32 Բայց ան ալ դերեզմանը պիտի

Ն· Ք· ԴԲ· իբր 1520
Ֆ Գլ· ԺԶ· 13 ։
Ի Գլ· Ժբ· 11 ։
Հ Սաղ· իա· 9 ։
* Կ՚ պի- տի սպառէ ։
Յ Գլ· իէ· 18 ։ լ՚· 2 ։ 3 ։
— Գլ· ԺԶ· 10 ։ ԺԷ· 2 ։
Բ Դատ· Ժբ· 19 ։ Գլ· իհ· 9 ։ ի՚· 4 ։ Սաղ· ճԹ· 9 ։
Է Գլ· Ժբ· 6 ։ Սաղ· ԺԷ· 10· 14 ։ Նգ· 3 ։ 12 ։ Ե- րեմ· Ժբ· 1 ։ Ամբ· ա· 16 ։
Ը Սաղ· Նգ· 5 ։
Ի Եզ· Իգ· 26 ։
Լ Գլ· Լգ· 11 ։

Ն· Ք· ԴԲ· իբր 1520

Ի Գլ· Իբ· 17 ։
Ը Եզ· է· 2 ։ Գլ· ԼԳ· 9 ։
Ի Գլ· լե· 3 ։ Մաղ· գ· 14 ։
Ֆ Գլ· Իբ· 18 ։ Սաղ· ա· 1 ։ Ա- մոս· ա· 10 ։
Ի Գլ· Ժբ· 6 ։
Լ Ղու· Ժբ· 46 ։
Ի Սաղ· ա· 4 ։ լե· 5 ։ Ես· ԺԷ· 13 ։ իԹ· 5 ։ Ովս· Ժգ· 3 ։
Ֆ Եզ· ի· 5 ։
Ի Սաղ· հե· 8 ։ Ես· ծա· 17 ։ Երեմ· իե· 15 ։ Յայտ· Ժգ· 10 ։ ԺԹ· 15 ։
Հ Ես· ի· 13 ։ իե· 9 ։ Հբ- ռով· Ժա· 34 ։ ա Կոր· բ· 16 ։
Կ՚ Նո- ահներուն կամով
Ա Գլ· Ժբ· 19 ։ Գլ· իհ· 9 ։ ի՚· 4 ։ Սաղ· ճԹ· 9 ։
Ի Գլ· Ժբ· 11 ։ Ծաղ· Թ· 2 ։
Ղ Գլ· ի· 7 ։
Ֆ Առակ· Ժգ· 4 ։ բ Պետ· բ· 9 ։
Ի Գաղ· բ· 11 ։

ՆՈՐ ԴԱՐԻ ԽՐԲ 1520

տարուի , ու տապանին մէջը պիտի մնայ ։

33 Ձորին հողի կոշտերը անոր ա-նուշ պիտի գայ . ու †ամէն մարդ անոր եւէն պիտի երթայ . իսկ անոր առջեւէն ‡յոյներուն հաշիւը չկայ ։

34 Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ միխիթա-րութիւններ կու տաք ինծի . ո-րովհետեւ ձեր պատասխաններուն մէջ սուտութիւն կայ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Եղիփազ կը ցուցընէ թէ մարդուն ազնկու-թիւնը Աստուծոյ օգուտ մը չունի ։ 5 Ջանա-զան մեղքերու համար Ցորը կը յանդիմանէ ։ 21 զանիկայ կը յորդորէ որ դղրայ , ու Աս-տուծոյ ողորմութիւնը անոր կը խոստանայ ։

1 Այն ատենը Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տալով՝ ըսաւ .

2 —Միթէ մարդը կրնայ Աստուծոյ օգտակար ըլլալ . խելացի մարդը միայն իրեն օգուտ կ'ընէ ։

3 Ամենակարողին հաճութիւն մը կ'ըլլայ , թէ որ արդար ըլլաս , կամ մէկ շահ մը՝ թէ որ քու ճամբաներդ շիտկես ։

4 Միթէ քեզմէ վախնալով քեզի հետ վիճաբանութիւն կ'ընէ՞ . քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞ ։

5 Չէ՞ որ քու անգամութիւնդ մեծ է , ու անօրէնութիւններդ անհա-մար են ։

6 Որովհետեւ եղբայրներէդ առանց պատճառի գրաւ առիր , ու մեր-կերուն հանդերձները յափշտակե-ցիր .

7 Ծարաւածին ջուր չխմցուցիր , ու †հացը՝ անօթիէն խնայեցիր .

8 Բայց երկիրը զօրաւորինն էր . ու անոր մէջը պատուաւորը կը բը-նակէր ։

9 Որբևարի կնիկները դատարկ խրկեցիր . ու Տորբերուն թեւերը կոտրեցուս ։

10 Անոր համար քու բոլորտիքդ ո-րոգայթներ լարուած են , ու յան-կարծահաս վախը քեզ կը զարհու-րեցընէ՝

11 կամ անդէ խաւար մը եւ դո-ղեր է՝ որ չես կրնար տեսնել . ու ջուրերուն շատութիւնը քեզ կը ծածկէ ։

12 Աստուած երկինքին խիստ բարձր տեղը չէ՞ . հիմա աստղերուն *բարձ-րութեանը նայէ , ո՛րչափ բարձր են ։

13 Ու դուն ըսիր . Ի՞նչ գիտէ Աս-տուած . մառախուղին մէջէն դա-տաստան պիտի ընէ .

14 Հմպերը անոր առջեւը ծածկոյթ են , ու չտեսներ . և անիկայ երկ-նից կամարին վրայ կը պտըտի ։

15 †Ուշադրութիւն ըրիր՝ ան ‡հին ճամբային՝ , որ անօրէն մարդիկը պտըտեցան .

16 Որոնք Ժամանակի չափշտա-կուեցան , ու անոնց հիմերը հեղեղը ընկղմեց ։

17 Ասոնք կ'ըսէին Աստուծոյ . Հե-ռացիր մեզմէ . ու Ամենակարողը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ .

18 Թէեւ անոնց տուները բարութի-նով լեցուցեր էր ։ Անզգամներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։

19 Արդարները պիտի տեսնեն ու ուրախ ըլլան . և անմեղները զա-նոնք ծաղր պիտի ընեն , ըսելով .

20 Մեր թշնամիները կորսուած չէ՞ն , ու անոնց մնացորդը կրակը չկերաւ ։

21 Ա՛ղէ Անոր հետ բարեկամ եղիր , ու †խաղաղութիւն ունեցիր . ու ասկէ քեզի օգուտ կ'ըլլայ ։

22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ , ու Ѣանոր խօսքերը սիրտդ դիր ։

23 Հթէ որ Ամենակարողին դառնաս , դուն պիտի §հաստատուիս . անօ-րէնութիւնը քու վրաններէդ հե-ռացուր .

24 Ու Ոսկին հողին ¶վրայ պիտի դնես , ու Ոփիրի ոսկին՝ հեղեղատ-ներու քարերուն ¶վրայ .

25 Եւ Ամենակարողը քու ոսկիդ ըլլալով , քու զօրութեանդ արծա-թը պիտի ըլլայ ։

26 Ինչու որ ան ատենը Ամենակա-րողէն ուրախութիւն պիտի ունե-նաս , ու *երեսդ դէպ՝ի Աստուած պիտի վերցընես .

27 Անոր պիտի աղաչես , ու քեզի պիտի լսէ . և քու ուխտերդ պիտի կատարես ։

28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ու-նենաս , քեզի պիտի յաջողի . ու ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճա-ռագայթէ ։

29 Երբոր ձգեն ցածնայ , ու դուն ը-սես . ††Թող բարձրանայ՛՝ , ան ա-տենը Ապիտի ազատէ զանիկայ՝ որ աչքերով խոնարհած էր ։

30 Ննմեղ չէղողն ալ պիտի ազա-տէ . ու քու ձեռքերուդ մաքրու-թիւնովը պիտի ազատուի ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ցոր կը փափաքի Աստուծոյ առջեւը երեւնալու՝ 6 անոր ողորմութեանը ապաւինելով ։ 8 Աս-տուած թէեւ անտեսանելի է , սակայն մեր ճամբաները կը դիտէ ։ 11 Ցորին անմեղու-թիւնը ։ 13 Աստուծոյ վճիռը անփոփոխելի է ։

1 Յև Ցոր պատասխան տուաւ ու ը-սաւ .

2 Ա՛յսօր ալ իմ դանդատս դառն է , ††հարուածս հառաչանքէս ծանր է ։

3 —Երանի թէ կարող ըլլայի գըտ-

ՆՈՐ ԴԱՐԻ ԽՐԲ 1520

† Կ—՛ պի-տի հետեւի՞ս

‡ Կ—՛ հին աշխարհին ճամբային ։

ՐԳԼ · ԺԱ · 32 ։ Սաղ · Ծա · 23 ։ Ճր · 24 ։ Ժող · Կ · 17 ։

ՃԳԼ · Իա · 14 ։

ԽՍաղ · Դ · 6 ։

§ԵՔԲ · անանց

ԼԳԼ · Իա · 16 ։

ՒՍաղ · Ծը · 10 ։ Ճէ · 42 ։

ՅԵՍ · ԻԷ · 5 ։

¶Սաղ · ՃԺԹ · 11 ։

ՀԳԼ · Ը · 5 · 6 ։ Ժա · 13 · 14 ։

§ԵՔԲ · ջի-նուիս ·

ՅՐՄՅ · ա · 15 ։

*Կ—՛ պէս

ՂԳԼ · Իէ · 10 ։ ԵՍ · Ծը · 14 ։

ՃԳԼ · Ժա · 15 ։

՛Սաղ · Ծ · 14 · 15 ։ ԵՍ · Ծը · 9 ։

††ԵՔԲ · Բարձրու-թիւն ,

ՃԱռակ · ԻԹ · 23 ։ Ճակ · գ · 6 ։ ա Պետ · ե · 5 ։

ՆՏԹՍ ՅՆ · Ժը · 26 · ԸԱ ։

ՆՈՐ ԴԱՐԻ ԽՐԲ 1520

ՃԲԵՐ · Թ · 27 ։

—ԳԼ · ԼԵ · 7 · ՂԱ · Ժէ · 10 ։

ՔԵԼ · ԻՐ · 26 · 27 ։ Բ Օր · Իգ · 10 · ԸԱ ։ Գլ · Իգ · 3 · 9 ։ Եզեկ · Ժը · 12 ։

‡ՏԹՍ ՂԼ · Լա · 17 ։ Բ Օր · Ժե · 7 · ԸԱ ։ ԵՍ · Ծը · 7 ։ Եզեկ · Ժը · 7 · 16 ։ Մատ · ԻԵ · 42 ։

ՐԳԼ · Լա · 21 ։ ԵՍ · Ժ · 2 ։ Եզեկ · ԻՐ · 7 ։

ԻԳԼ · Ժը · 8 · 9 · 10 ։ Ժթ · 6 ։

ՂՍաղ · ԿԹ · 1 · 2 ։ ՃԻգ · 4 ։ Ողբ · գ · 54 ։

*ԵՔԲ · ԳԸԸ · խուն

ԽՍաղ · Ժ · 11 ։ ՃԹ · 7 ։ Նգ · 11 ։ ՂԳ · 7 ։

ՃՍաղ · ՃԼԹ · 11 · 12 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 1520

նել զԱնիկայ . մինչև անոր աթոռը կ'երթայի .

4 Իմ դատս անոր առջևը կը տա-
րածէի , ու բերանս փաստերով կը
լեցընէի ։

5 Կը գիտնայի թէ ինծի ինչ պա-
տասխան կու տար , ու կը լսէի ինչ
որ ինծի կ'ըսէր ։

Բ Ես · իե · 4 ·
8 ։ Ծէ · 16 ։

6 Միթէ Հուժին շատութիւնովը
ինծի հետ պիտի վիճէր . չէ . հա-
պա ինքը զիս պիտի զօրացընէր ։

7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճա-
բանիլ անոր հետ . ու ես յաւի-
տեան իմ Դատաւորէս կ'ազատէի ։

Ք Գե · Թ · 11 ։

8 Բայց Ահա դէպ 'ի արևելք կ'եր-
թամ , ու անիկայ չերևնար , և դէպ
'ի արևմուտք , ու զանիկայ չեմ
նշմարեր .

9 Դէպ 'ի հիւսիս կ'երթամ , ուր որ
ինքը կը գործէ , բայց զանիկայ
չեմ կրնար դիտել . հարաւային
կողմը կը պահուի , ու չեմ կրնար
տեսնել զԱնիկայ ։

Բ Սադ · ճլԹ · 1 · 2 · 3 ։
Ի Սադ · Ժէ · 3 ։ կղ · 10 ։ Ցակ · ա · 12 ։

10 Իսկ անիկայ Բ գիտէ իմ ճամ-
բաս . երբոր Ի զիս փորձէ , ոսկիի
պէս պիտի ելլեմ ։

Ղ Սադ · Խդ · 18 ։

11 Ղ Ոտքս անոր քայլերուն վրայ
հաստատուեցաւ . անոր ճամբան
պահելով՝ չմոլորեցայ ։

12 Անոր շրթունքներուն պատուի-
րանքներէն չդատուեցայ . Ի անոր
բերնին խօսքերը իմ պիտոյքիս
աւելի պահեցի ։

Ի Ցօ · գ · 32 ։ 34 ։

13 Բայց անիկայ մէկ Բ գիւղ վրայ է ,
և ըՈվ կրնայ զանիկայ դարձընել .
ու Ի սրտին ուզածը կ'ընէ ։

ը Գե · Թ · 12 · 13 ։ Ժբ · 14 ։ Հռով · Թ · 19 ։

14 Ուրեմն Ի ինծի համար սահմա-
նուածը պիտի կատարէ . ու ասոր
պէս շատ բաներ կան անոր քովը ։

Ի Սադ · ճԺե · 3 ։ Յ աթես · գ · 3 ։

15 Անոր համար անոր ներկայու-
թենէն կը շփոթիմ , ու երբոր կը
մտածեմ , անկէ կը վախնամ ։

Ի Սադ · Իբ · 14 ։

16 Ինչու որ Ամենակարողը զիս
կը շփոթէ ։

17 Որովհետև ես Խաւարէն առաջ չմեռայ . ու մու-
թը առջևէս չծածկեց ։

Գ Լ · Ի Դ

1 Ձարութիւնը շատ անգամ անպատիժ կը մը-
նայ ։ 17 Ձարերուն համար դազանի դասաս-
տան մը կայ ։

1 Ի՞նչպես Ամենակարողէն պահուած
չեն ժամանակները , ու զանի-
կայ ճանչցողները անոր օրերը չեն
տեսներ ։

Ա Թոր · ա · 7 ։

2 Ջրերը Բ սահմաններ կը փոխեն ,
հօտեր կը յափշտակեն , ու ընդ-
կ'արածեն ։

Բ Օր · Ժթ · 14 · Իե · 17 ։ Ղ ակ · Իբ · 28 · իգ · 10 ։ Ովս · և · 10 ։

3 Որբերուն էշերը կ'առնէն կը տա-
նին , Բ որբևարիին եզը գրաւ կ'առ-
նեն .

Ք Գե · Իբ · 6 ։ Բ Օր · իգ · 6 · 10 · 12 · 17 ։

4 Աղքատները ճամբայէն կը մե-
լորցընեն . ու Բ երկրին տնանկները
միտեղ կը պահուին ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 1520

Բ Ղ ակ · Իբ · 28 ։

5 Ահա անոնք անապատի վայրենի
էշերուն պէս՝ իրենց գործքին կ'ել-
լեն , կանուխ որս փնտռելու կ'եր-
թան . անապատը անոնց տղոցը
հաց Ա ու Բ ։

6 Իրենցը չեզած արտը կը ջնէն ,
ու անիրաւութեամբ այգի կ'աւե-
րեն ։

7 Գիշերը Ի առանց հանդերձի կը
պառկեցընեն մերկը , ու ցուրտ ժա-
մանակին առանց ծածկոցի Ի ը Ե-
ղե ։

Ի Ել · Իբ · 26 · 27 ։ Բ Օր · իգ · 12 · 13 ։ Գլ · Իբ · 6 ։

8 Անոնք լեռներուն սաստիկ անձ-
րևներէն կը թրջուին , ու ապաս-
տանարան մը չունենալնուն համար՝
Ի ժայռերը կը գրկեն ։

Ղ Ոդ · գ · 5 ։

9 Որբը ծիծէն կը փրցընեն , ու աղ-
քատէն գրաւ կ'առնեն ։

10 Մերկերը առանց հանդերձի կը
պտըտցընեն . ու անօթիները Ե ոն-
ց ցորնի խուրձերը կը կրեն ։

11 Իրենց պատերուն միջը եղ հա-
նողները՝ ու Ջնաններուն մէջ Ֆին
կոխողները ծարաւ կը մնան ։

12 Քաղաքին միջէն մարդիկները կը
հեծեծեն , ու վիրաւորուածներուն
հոգին կ'աղաղակէ . բայց Ա-
տուած Ե ոնց ըՈ-ը անզգամու-
թիւն չհամարիր ։

13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն
են . անոր ճամբաները չեն դիտեր ,
ու անոր շաւիղներուն մէջը չեն կե-
նար ։

14 Ի Մարդասպանը՝ լուսանալուն պէս
կ'ելլէ , աղքատը ու տնանկը կը
սպաննէ , ու գիշերը գողի պէս
կ'ըլլայ ։

Ի Սադ · Ժ · 8 ։

15 ըՇնացողին աչքն ալ իրիկուան
մթին կը սպասէ՝ Բ ըսելով . Ձիս
աչք չտեսնէ . ու երեսին ծածկոց
կը դնէ ։

ը Ղ ակ · է · 9 ։ Ի Սադ · Ժ · 11 ։

16 Մութ առեն կը ծակեն ան տու-
ները՝ որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան
դրած են . Ի անոնք լոյսը չեն ճանչ-
նար .

Ք Ցօ · գ · 20 ։

17 Ինչու որ առտուան լոյսը մա-
հուան շուքի պէս է անոնց . որով-
հետև մահուան շուքին երկիւղնե-
րուն սորված են ։

18 Անիկայ ջուրին երեսին վրայ
թեթև է . անոնց բաժինը երկրի
վրայ անիծեալ է . ու այդիներուն
ճամբան չդառնար ։

19 Ձորութիւնը ու տաքութիւնը՝
ձիւնին ջուրը կը հատցընեն , ա-
դերեզմանը՝ մեղք գործողները ։

20 Որովայնը զանիկայ պիտի մո-
նայ . որդերը պիտի ուտեն զանի-
կայ՝ անուշ բանի պէս . Ի ալ անի-
կայ պիտի չյիշուի . ամբարշտու-

Ի Ղ ակ · Ժ · 7 ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իրբ 1520

թիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի ։
21 Անիկայ զաւակ չծնանողը կը չարչարէ , ու որբևարիին աղեկութիւն չընէր ։
22 Անիկայ իր ուժովը զօրաւորներն ալ վար կը քաշէ · Խ՝ երբոր ելլէ , մէկուն կեանքը ապահով չէ ։
23 Ա֊֊֊

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 1520

կարողին քովը եղածը պիտի չծածկեմ ։
12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք , ու ինչո՞ւ այդպէս բոլորովին ուղղայնացեր էք ։
13 †Անիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աստուծոյ առջին , ու բռնաւորներուն՝ Ամենակարողէն առնելու ժառանգութիւնը .
14 Եթէ անոր տղաքը շատնան , սուրի համար է . ու անոր սերունդը հացով պիտի չկշտանայ ։
15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին , բայց Հանոր որբևարիները պիտի չլան ։
16 Թէև հողի պէս արծաթ դիզէ , ու տիղմի պէս հանդերձներ պատրաստէ ,
17 Անիկայ պիտի պատրաստէ , բայց Հարդարը պիտի հագնի , ու անմեղը՝ արծաթը պիտի բաժնէ .
18 Իրեն տուն մը կը շինէ ցեցի պէս , ու այգէկ պահապանին շինած խրճիթին պէս ։
19 Հարուստը կը պառկի ու չամփոփուիր . *աչքերը կը բանայ ու՝ ոչինչ կ'ըլլայ ։
20 ¦Արհաւիրքը ջուրերու պէս անոր պիտի հասնի . դիշերով փոթորիկը պիտի յափշտակէ զանիկայ ։
21 Արևելեան հովը պիտի քշէ զանիկայ , ու ան պիտի երթայ . ու փոթորիկի պէս զանիկայ իր տեղէն պիտի վերցընէ ։
22 Աստուծոյ էր Նէրբերը անոր դէմ պիտի նետէ , ու պիտի չխնայէ . Հանոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ ։
23 Անոր համար ծափ պիտի զարնեն , ու անոր Հրէշ տեղէն անոր դէմ պիտի սուլեն ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ցոր կը ցուցընէ թէ մարդիկ բնական բանականութեան վրայով գիտութիւն ունին . 12 բայց իմաստութիւնը՝ Աստուծոյ մէկ գերազանց պարգեւն է ։

1 Արդարև արծաթը էր երակը ունի , ու ոսկին էր զտուելու տեղը ։
2 Երկաթը հողէն կ'առնուի , հանքը կը հալի Հ պղինձ ¦Ելլէ ։
3 Մարդը խաւարին վախճան կը դնէ , ու ամէն բան կատարելապէս կը քննէ , պլնտ ծածուկ պահուած քարերը՝ որ մահուան ստուերին մէջն են ։
4 Իր բնակած տեղին քովէն փոս կը բանայ . ոտք չկոխած՝ կը կախուին , Հ մարդոցմէ հեռու կ'երեւան ։
5 Երկրէն հաց կ'ելլէ , ու անոր տակը կրակի նման բանէր կը գըտնուին .
6 Անոր քարերը շափիւղաներու տեղ են , ու հոն ոսկիի աւազ կայ ։
7 Ցափշտակող թռչունը Հոր շաւիղը չճանչցաւ , ու անդղին աչքը զանիկայ չտեսաւ ։
8 †Վայրենի գազանները՝ հոն ոտք կոխած չեն , առիւծը անկէ անցած չէ ։
9 Մարդը իր ձեռքը կ'երկընցընէ ապառաժներուն , ու լեռները հիմէն կը տապալէ .
10 Ապառաժները ձեղքելով՝ Հոնոց մէջէն վտակներ կ'անցընէ . ու ամէն թանկագին բաները անոր աչքը կը տեսնէ ։
11 Գետերը վազելէն կ'արգիլէ , ու գաղտուկ եղածը երեան կը հանէ ։
12 Բայց իմաստութիւնը ո՞ւր կը գտնուի , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է ։
13 Մարդը անոր Էյարդը չգիտեր . ու կենդանեաց երկրին մէջ չգըտնուիր ։
14 †Անդունդը կ'ըսէ . Անիկայ իմ մէջս չէ . ու ծովը կ'ըսէ . Իմ քովս չէ ։
15 †Ջուտ ոսկիով ծախու չառնուիր , ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր ։
16 Ո՛չ Ոփիրի ոսկիով կը փոխուի , Հ՛չ Հ պատուական եղնդնաքարով ու շափիւղայով ։
17 Ոսկին ու ակնվանին չեն կրնար անոր հաւասարիլ , ու զուտ ոսկիէ ամանները անոր փոխանակ չեն ըլլար ։
18 Բուստը ու բիւրեղը Հոր յիշուիր չեն յիշուիր , ու իմաստութեան գինը՝ ‡յակինթներու ֆինեն աւելի բարձր է ։
19 Եթէովպիայի տպազիոնին գինը անոր հաւասար չգար , ու զուտ ոսկիով չփոխուիր ։
20 Ուրեմն իմաստութիւնը ո՞ւրկից կու գայ , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է .
21 Որովհետև բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծածկուած՝ ու երկինքի թռչուններէն պահուած է ։
22 Ջնորուստը ու մահը կ'ըսեն . Մենք անոր համբաւը մեր ականջներովը լսեր ենք ։
23 Անոր ճամբան Աստուած կը հասկընայ , ու անոր տեղը ինքը գիտէ .
24 Քանզի մինչև երկրիս ծայրերը կը նայի , Հ երոյր երկինքէ տակը եղածը կը տեսնէ ։
25 Ըներոր հովին կշիռ կը դնէր , ու ջուրերը չափով կը չափէր ,
26 Երբոր Իանձրևին օրէնք՝ ու ոռոտումներուն փայլակին ճամբայ կ'որոշէր ,
27 Ան աստնը տեսաւ զանիկայ՝ ու

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 1520

† ԵՀՐ · ՀԲ · պարտութեան որդիքը

Ե Ր · Օր · Իբ · 41 · Եսթ · Թ · 10 · Ովս · Թ · 13 ։

Լ Ա Ղ · Հբ · 64 ։

Ի Առակ · Իբ · 8 · Ժող · Բ · 26 ։

Ե Ես · ա · 8 · Ողբ · Բ · 6 ։

* Կ՛ա կրնթարթի մէջ

Գլ · Ժբ · 11 ։

— Հմր 20 · Ժող · է · 24 ։

Ի Առակ · գ · 15 ։

† Հմր 22 ։

† Առակ · գ · 13 , 14 , 15 · Բ 10 , 11 , 19 · Ժղ · 16 ։

‡ Կ՛բուսաւորու

Ի Հմր 12 ։

† Ես · Հբ · 8 ։

Լ Ղ · Ի · 25 ։

Ե Ղ · Իբ · 28 ։

յայտնեց . պատրաստեց զանիկայ՝ ու նաև քննեց .

28 Ու մարդուն ըսաւ . Ահա Ծե-
րոջը վախն է իմաստութիւնը , ու
չարութենէ ետ քաշուիլը հանճարն
է ։

ԳԼ . ԻԹ

1-25 Ցոր իր առջի յաջողութեանը ու պատուոյն վրայ կ'ողբայ ։

1 Յաւ Ցոր նորէն իր առակը սկսելով՝
ըսաւ .

2 Երանի՛ թէ առջի ամիսներուն
պէս՝ Աստուծոյ ղիս պահած օրե-
րուն պէս ըլլայի .

3 Երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս
վրայ լոյս կու տար , ես խաւա-
րի մէջ անոր լուսովը կը քալէի .

4 Երիտասարդութեանս օրերը ե-
ղածիս պէս՝ երբոր Աստուծոյ մի-
տերմութիւնը իմ վրանիս մէջն էր .

5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին
ինծի հետ էր , տղաքս իմ բոլոր-
տիքս էին ։

6 Երբոր իմ ճամբաներս կոդիով
կը թրջէի , ու ապառաժէն ինծի
համար ձէթի հեղեղներ կը վա-
զէին ։

7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ'ելլէի ,
ու աթոռս հրապարակին մէջ կը
դնէի ,

8 երիտասարդները զիս տեսնելով
կը պահուէին , ու ծերերը ոտք կ'ել-
լէին կը կայնէին .

9 իշխանները խօսելէն կը դադա-
րէին , ու ձեռքերնին իրենց բեր-
նին վրայ կը դնէին .

10 Ազնուականները ձայներնին կը
կտրէին . Եանոնց լեզուն իրենց
քմացը կը փակչէր ։

11 Ինձի մտիկ ընող ականջը՝ երանի՛
կ'ըսէր ինծի , ու զիս տեսնող աչքը՝
վկայութիւն կու տար ինծի .

12 Ինչու որ ես՝ ազաղակող աղքա-
տը , և որբը ու օգնութիւն չունե-
ցողը կ'ազատէի ։

13 Կորսուելու վրայ եղողին օրհնու-
թիւնը վրաս կու գար , ու որբևա-
րիին սիրտը կ'ուրախացընէի ։

14 Ընդարութիւն կը հագնէի , ա-
նիկայ էր իմ հանդերձս . ես դա-
տաստանը ինծի պատմուճանի ու
խոյրի պէս էր ։

15 Կոյրին աչքեր էի , ու կաղին
ոտքեր .

16 Աղքատին հայր էի , ու չգիտ-
ցած դատաստանս կը քննէի ։

17 Անիրաւին ժանիքը կը կոտրէի ,
ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի .

18 Ու կ'ըսէի . Ի բոյնիս մէջը պիտի
մեռնիմ , ու օրերս աւազի պէս պի-
տի շատցընեմ ։

19 Արմատս դէպ 'ի ջուրերը կը
տարածուէր , ու ցօղը բոլոր գիշե-
րը ոստերուս վրայ էր ։

20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր ,
ու հաղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժով-
նար ։

21 Մարդիկ ինծի մտիկ կ'ընէին ու
կը սպասէին , ու երբոր իմ խոր-
հուրդս կ'ըսէի , լուռ կը կենային ։

22 Իմ զրուցելէս ետքը՝ անոնք չէին
կրկներ , ու իմ խօսքս անոնց վրայ
կը կաթէր ։

23 Անձրևի պէս՝ ինծի կը
սպասէին , ու Հետքի անձրևին
պէս՝ բերաննին կը բանա-
յին ։

24 Թէ որ անոնց վրայ խնդայի , չէին
հաւատար , ու երեսիս լոյսը չէին
կրնար արհամարհել ։

25 Անոնց ճամբաները ընտրելով՝ իշ-
խան կը նստէի , և իր զօրքին մէջը
եղող թագաւորի մը պէս՝ սգա-
ւորներուն մխիթարիչի մը պէս կը
բնակէի ։

ԳԼ . Լ

1 Ցոր կը գանգատի թէ իր առջի պատիւը յետին
ասոհճանի անարգութեան փոխուեր է , 15 ու
իր յաջողութիւնը՝ թշուառութեան ։

1 Հայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտ-
տիկ եղողները ղիս ծաղր կ'ընեն ,
որոնց հայրերը՝ հօտերուս շուներուն
հետ դնելու չէի համեր .

2 Նաև անոնց ձեռքերուն ոյժը
ինծի ի՞նչ օգուտ ունէր . անոնց
առուգութիւնը կորսուած էր ։

3 Զբաւորութենէ ու անօթութե-
նէ նիհարացեր էին , ու անապատը՝
մթին՝ աւերակ ու վայրի տեղերը կը
փախչէին ։

4 Իրենց կերակուրին համար՝ մա-
ցառներուն քովի մոլոշները կը
քաղէին , ու դիհիի արմատ կը ձոզ-
վէին ։

5 Մարդոց մէջէն կը վռնտուէին .
ու անոնց ետևէն՝ գողի ձոո-
ղը պէս կը պոռային ։

6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնա-
կէին . հողի ու ապառաժներու
ծակտիքներուն մէջը ։

7 Մացառներուն մէջը կը կանչուր-
տէին . եղինձներուն տակը կը ժող-
վուէին ։

8 Ցիմար ու աննշան մարդոց դա-
ւակներ ըլլալով , երկրէն կը վռնը-
տուէին ։

9 Ու հիմա ես անոնց խաղը՝ նաև
անոնց առակը եղեր եմ ։

10 Ինծմէ գարշելով կը հեռանան
ինծմէ , ու երեսէս թուքը չեն
խնայեր ։

11 Ինչու որ սանձը թուլցընելով՝
զիս նեղեցին , ու իմ առջիս երա-
նականը թող տուին ։

Ն . ՔՐ . ԳՔ . Իոբ 1520
Ք Օր . դ . 6 ։ Սաղ . ճժա . 10 ։ Առակ . ա . 7 ։ թ . 10 ։ Ժող . ժբ . 13 ։
— Տես գԼ . է . 3 ։
Բ ԳԼ . ժբ . 6 ։ Սաղ . ժբ . 28 ։
Է Սաղ . իե . 14 ։
Ծ Ն . խթ . 11 ։ բ Օր . լբ . 13 ։ ԼԳ . 24 ։ ԳԼ . ի . 17 ։
Ի Սաղ . ձա . 16 ։
Ղ ԳԼ . իա . 5 ։
Ի Սաղ . ճԼ . 6 ։
Ը Սաղ . հր . 12 ։ Առակ . իա . 13 ։ իդ . 11 ։
Ի բ Օր . իդ . 13 ։ Սաղ . ճԼ . 9 ։ Ես . ԽԹ . 17 ։ կա . 10 ։ Եփս . գ . 14 ։ ԸԸ ։ ա Թես . ե . 8 ։
Ժ Թես . ժ . 31 ։
Ի Առակ . իԹ . 7 ։
Լ Սաղ . ԽԸ . 6 ։ Առակ . Լ . 14 ։
Ի Սաղ . Լ . 6 ։
Ն ԳԼ . ժբ . 16 ։
Խ Սաղ . ա . 3 ։ Երեմ . ԺԷ . 8 ։
Ն . ՔՐ . ԳՔ . Իոբ 1520
Հ Ն Ն . խԹ . 24 ։
Յ Ջաք . ժ . 1 ։
Կ՝ Ո՛ր . փբր . փբրեաները
— ԳԼ . ժԷ . 6 ։ Սաղ . լե . 15 ։ կԹ . 12 ։ Ողբ . գ . 14 ։ 63 ։
Ը Թես . ժբ . 14 ։ բ Օր . իե . 9 ։ Ես . Ծ . 6 ։ Մատ . իգ . 67 ։ իե . 30 ։

12 Ալ կողմէս լակատները կ'ելլեն . անոնք ոտքերս կը հրեն , ու † ինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն ։
13 Անոնք շաւիղներս կ'աւերեն , վիշտս կ'աւելցընեն . * ու անոնց դէմ ինձի օգնութիւն ընող մը չըկայ " ։
14 Լայն խրամատէ մը ։ պէս կը յարձակին . աւերակներուն տակէն վ պէս կը դիմեն ։
15 Արհաւիրքները իմ վրաս դարձան , ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն . ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ ։
16 † Եւ հիմա հոգիս իմ ներսի դիս կը հալի . տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։
17 Իմ ջ պէս դիշերանց ոսկորներս ծակեց . ու չիղերս հանգստութիւն չունեցան ։
18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հանդերձս փոխեց , ու իմ պատմուճանիս օձիքին պէս պատեց զիս ։
19 Զիս ցեխին մէջը նետեց . ու ես հողի ու մոխիրի նմանեցայ ։
20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ , ու ինծի պատասխան չես տար . կը կայնիմ , ու դուն ինծի ուշադրութիւն † չես ըներ " ։
21 Դուն ինծի անգութ ‡ եղար . ձեռքիդ զօրութեամբը թշնամիի պէս կը վարուիս ինծի հետ ։
22 Զիս վերցընելով՝ հովին վրայ կը հեծցընես , ու զիս բոլորովին կը հալեցընես ։
23 Ստոյգ գիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանիս , ու † ամէն ապրողներուն համար սահմանուած տունը ։
24 ‖ Արդարև աղաչանքը ոչինչ կ'օգտէ , երբոր Անիկայ կորսընցընէ , ոչ ալ անոնց աղաղակը՝ երբոր Անիկայ կորսընցընէ " ։
25 Ղժբաղդութեան մէջ եղողին համար չէ՞ լար . աղքատին համար հոգիս չէ՞ր նեղնար ։
26 † Բայց երբոր ես բարիք կը յուսայի , չարիքը հասաւ . ու երբոր լոյսին կը սպասէի , խաւարը եկաւ ։
27 Փորոտիքս եռաց ու չհանգարտեցաւ . թշուառութեանս օրերը ինծի հասան ։
28 ‖ Սեւցած պտըտեցայ , բայց ոչ արեւէն . ելայ ժողովքին մէջը աղաղակեցի ։
29 † Ջգաղարներուն եղբայր՝ ու ջայլամներուն ընկեր եղայ ։
30 † Մորթս վրաս սեւցաւ . ու † ոսկորներս տաքութենէն այրեցան ։
31 Վասն որոյ իմ քնարս սուգի փոխուեցաւ , ու իմ սրինգս՝ լալկաններու ձայնի ։

ԳԼ · ԼԱ

1—40 Յոբ հանդիսաւոր կերպով կը հաստատէ իր անարատ վարմունքը մէկ քանի պարտաւորութիւններու մէջ ։

1 — ‖ Աչքերուս հետ ուխտ ըրի . ու ըեմն ի՞նչպէս կոյսի վրայ մտածեմ ։
2 Քանզի վերէն՝ † Աստուծմէ ի՞նչ բաժին կ'ընդայ ինձի , ու բարձր տեղուանքէն՝ Ամենակարողէն ի՞նչ ժառանգութիւն ։
3 Կորուստը ամբարշտին համար ո՞չ չէ՞ , ու սոսկալի պատիժը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։
4 † Միթէ Անիկայ իմ ճամբաներս չը՞տեսներ , ու ամէն քայլերս չը՞համրեր ։
5 Թէ որ ստութեան մէջ քալեցի , կամ իմ ոտքս նենգութեան արտորայ ,
6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշիռքով , ու Աստուած իմ անմեղութիւնս դիտնայ ։
7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ , ու † սիրտս աչքերուս ետեւէն դնաց , ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ ,
8 † Թող ես սերմանեմ , և ուրիշը ուտէ . ու բուսցուցածս արմատէն փրցուի ։
9 Թէ որ սիրտս կնկան մը ետեւէ մոլորեցաւ , կամ թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ ,
10 Իմ կինս ուրիշի մը համար աղօրիքի քար դարձընէ , և ուրիշները անոր վրայ ծռին ։
11 Ինչու որ աս պղծագործութիւն է , ու † դատաւորներէն պատժելու անօրէնութիւն .
12 Որովհետև մինչև վա կորսընցընելը լափող կրակ մըն է , ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։
13 Թէ որ ծառայիս կամ աղախինիս իրաւունք ընել չուզեցի , երբոր ինծի հետ վէճ ունեցան .
14 Ես ի՞նչ պիտի ընեմ , երբոր Աստուած ելլէ . ու երբոր քննէ , ի՞նչ պատասխան պիտի տամ անոր ։
15 † Զի՞ որ զիս որովայնի մէջ ստեղծողը զանոնք ալ ստեղծեց . ու մեզ մէկ արգանդին մէջ ձեւակերպողը մէկ չէ՞ ։
16 Թէ որ աղքատին ցանկացածը չտուի , ու որբևարիին աչքերը մաղցուցի .
17 Թէ որ պատառս մինակ կերայ , ու անկէ որբն ալ չկերաւ .
18 (Ինչու որ երիտասարդութենէս ի վեր՝ հօր պէս մեծցուցի § զանիկայ , ու մօրս արգանդէն ‡ անոր խնամք տարի ։)

Ն · Բ · Գ · Ի · Ր Ր 1520

† Գլ · ժթ · 12 ։
* կամ՝ ես մէկու մը անոնց օգնելուն ։
† Սաղ · խը · 4 ։
† կամ՝ կ'ընե՞ս ։
‡ Եբր · փոխուեցար ։
† Երր · թ · 27 ։
‖ կամ՝ Բայց Անիկայ միչև գերեզմանը ձեռք պիտի չերկընցընէ , թէ որ կորսընծանան ատենը անոնք ազատին ։
† Սաղ · լե · 13 · 14 ։ Հոսէ · ժբ · 15 ։
† Երեմ · ը · 15 ։
† Սաղ · լը · 6 ։ Խբ · 9 ։ խգ · 2 ։
† Սաղ · ծբ · 6 ։ Մտթ · ա · 8 ։
† Սաղ · ՃԺԹ · 83 ։ Ողբ · գ · 8 ։ ե · 10 ։
† Սաղ · ծբ · 8 ։

Ն · Բ · Գ · Ի · Ր Ր 1520

— Մատ · ե · 28 ։
† ԳԼ · ի · 29 ։ Իէ · 13 ։
† բՄՆ · ժզ · 9 ։ ԳԼ · ԼԹ · 21 ։ Առակ · ե · 21 ։ ժե · 3 ։ Երեմ · լբ · 19 ։
† Տես Թուոց · ժե · 39 ։ Յով · ժա · 9 ։ Եզեկ · գ · 9 ։ Մատ · ե · 29 ։
† Ղե · իզ · 16 ։ բ Օր · իբ · 30 ։ 38 ։ ՃԼ ։
Ղ բ Թագ · ժբ · 11 ։ Երեմ · բ · 10 ։
† Ես · լբ · 24 ։ Ղե · ի · 10 ։ բ Օր · իբ · 22 ։ Տես Ամր 28 ։
† ԳԼ · ԼԹ · 19 ։ Առակ · ժգ · 31 ։ իբ · 2 ։ Մաղ · բ · 10 ։
† Ես · Ղ · 8 ։
† Սաղ · ճ · 6 ։ Ես · ծ · 1 ։
† Սաղ · ճ · 3 ։
§ կամ՝ որբը ։
‡ կամ՝ որբևարիին

Ն · Բ · ԳԴ · Խբ 1520

19 Թէ որ հանդերձ չունեցող մը կորսուելու վրայ , կամ ծածկոց չունեցող չքաւոր մը տեսայ ,
20 Ո– Թէ որ անոր երիկամունքը †չօրհնեցին զիս , ու իմ ոչխարներուս բուրդէն չտաքցաւ .
21 Թէ որ ձեռքս Ետրբին դէմ վերցուցի , երբոր տեսայ որ դրանը մէջ ինծի օգնականներ կան ,
22 Թող իմ թեւս ուսէն իյնայ , ու բազուկս արմունկէն կոտրուի ։
23 Ինչու որ Ը Աստուծոյ *դատաստանէն կը վախնայի , ու անոր մեծափառութեանը առջեւը չէի կրնար ‡դնալ ։
24 Թէ որ յոյսս ոսկիի վրայ դնելով , զուտ ոսկիին ըսի Թէ՝ Իմ վստահութիւնս դուն ես .
25 †Թէ որ ստացուածքս շատ ըլլալէն՝ ու ձեռքս շատ գտնելէն ուրախացայ .
26 ‡Թէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր խիստ փայլուն եղած ատենը , կամ պայծառութեամբ քալող լուսինին ,
27 Ու սիրտս գաղտնի խաբուելով՝ բերանս ձեռքս պագաւ ,
28 (Որ ասս ալ ‡դատուելու անօրէնութիւն մըն է . որովհետեւ վերը բնակող Աստուածը ուրացած կ'ըլլայի ·)
29 †Թէ որ զիսատողին թշնամութեանը վրայ ուրախացայ , կամ անոր փորձանքի հանդիպելուն համար խնդացի .
30 (Չ†Լեզուիս ալ մեղք գործելու թող չտուի , անէծքով անոր մեռնելը ուզելով ·)
31 Թէ որ վրանիս մարդիկները չըսին . ‡Ո՞րը անոր միսէն չէինք կշտանար .
32 (‡Հիւրը երբեք դիշերը դուրսը չէր մնար . ճանապարհորդին դուռս կը բանայի ·)
33 Թէ որ յանցանքներս ՛ ‖ Ադամին պէս ծածկեցի , ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահեցի ,
34 Շատ †բազմութենէ վախնալով , ու ազգերուն անարգութիւնը զիս վախցնելով , ալ չհնօսիմ ու դռնէն չելլեմ ։
35 Ո՞երանի Թէ ինծի ականջ դնող մը ըլլար , (ահա ասս է իմ փափաքս՝ Ո՛ր Ամենակարողը ինծի պատասխան տայ ·) ու իմ դատախազս գրուածք մը դրէր .
36 Անշուշտ զանիկայ իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի , ու պսակի պէս ինծի պիտի կապէի .
37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի զրուցէի . իշխանի պէս պիտի մօտենայի անոր ։
38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը բողոքէ , ու անոր ակօսները կուլան ,
39 Թէ որ Ո՞անոր արդիւնքը առանց ստակի կերայ , կամ Ո՞անոր տէրերուն հոգին հանեցի ,
40 Ցորենին տեղը Ղ փուշ՝ ու գարիին տեղը որոմ բուսցընէ ։

Ցոբին խօսքերը լմընցաւ ։

ԳԼ · ԼՐ

1 Եղիուս՝ Ցոբին ու անոր իրեր բարեկամներուն կը բարկանայ ։ 6 Իր երիտասարդական համարձակութիւնը կ'արդարացընէ , բսելով Թէ՝ իմաստութիւնը տարիքին չնայիր · 11 ու զանոնք կը յանդիմանէ՝ որ չկրցան Ցոբը համոզել ։ 16 Եղիուսին փափաքը՝ խօսելու համար ։

1 Ըն ատենը ասս իրեք մարդիկը Ցոբին պատասխան տալէն դադրեցան . ինչու որ անիկայ †իր աչքերուն առջեւը արդար ի՛նբնաբ ։
2 Եւ §Արամի ազգատոհմէն Բ Բուզացի Բարաքիելին որդի Ելիուսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ . անոր բարկութիւնը Ցոբին դէմ բորբոքեցաւ , ինչու որ Աստուծմէ աւելի ինքզինքը կ'արդարացընէր ։
3 Նաև իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր իրեք բարեկամներուն դէմ . որովհետեւ պատասխան չգտան , ու Ցոբը յանցաւոր հանեցին ։
4 Ու Եղիուս Ցոբին խօսքերուն ընդնալով սպասեր էր . որովհետեւ անոնք իրմէ ծեր էին ։ 5 Բայց երբոր Եղիուս տեսաւ , որ ան իրեք մարդոց բերանը ալ պատասխան չմնաց , իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։ 6 Ան ատենը Բուզացի Բարաքիելին որդին Եղիուսը պատասխան տալով՝ բսաւ .

Ես տարիքով փոքր եմ , ու դուք շատ ծեր էք . անոր համար ետ կեցայ , ու դիտցածս ձեզի յայտնելու վախցայ .
7 Ըսի Թէ · ‡Երկար կ'անքը՝ Թող խօսի , ու տարիներուն շատութիւնը Թող իմաստութիւնը դիտցընէ .
8 Բայց մարդուն ներսի դին հոգի կայ . ու †Ամենակարողին շունչը անոնց հանճար կու տայ ։
9 †Երբեմն մեծերը իմաստուն չեն , ու ծերերը դատաստան չեն հասկընար ։
10 Անոր համար ըսի . Ինծի՛ մտիկ ըրէ , որ ես ալ իմ դիտցածս ըրբուցեմ ։
11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի , ձեր փաստերուն ականջ դրի , մինչև որ դուք խօսքերը քննեցիք ։
12 Ես ձեզի ուշադրութիւն ըրի , և ահա ձեզմէ մէկը չկայ , որ Ցոբը յանդիմանէ , ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ .

Ն · Բ · ԳԴ · Խբ 1520

– Ցակ · ե · 4 ։
§ Ծն · ԻԲ · 4 ։
Ղ Թագ · ի · 19 ։
† Ծն · գ · 18 ։

– Գլ · ԼԳ · 9 ։
§ Եբր · Ռա-մի
Բ Ծն · Իր · 21 ։

† Գլ · ԺԶ · 10 ։
‡ Եբր · Օրհ-րը

† Դ Թագ · գ · 12 ։ գ · 29 ։ Գլ · լե · 11 ։ լը · 36 ։ Առակ · բ · 6 ։ Ժող · բ · 26 ։ Դան · ա · 17 ։ բ · 21 ։ Մատ · Ժա · 25 ։ Ցակ · ա · 5 ։ Ի ա Կոր · ա · 26 ։

† Ծն · Ժթ · 2, 3 ։ Դատ · Ժթ · 20 , 21 ։ Հռով · Ժբ · 13 ։ Եբր · Ժգ · 2 ։ ա Պետ · գ · 9 ։
՛ Ծն · գ · 8 , 12 ։ Առակ · Իբ · 13 ։ Ովս · գ · 7 ։ ‖ Կ՛ մար-գու
յ Ել · Իգ · 2 ։
Ն Գլ · ԼԳ · 6 ։
Ը Գլ · Ժգ · 22 ։

Ն·Ք·ԴԲ· Խրբ 1520

ՂԵՐԵՄ. Թ. 23 ։ ա Կոր· ա·29 ։

13 ՂԶՐԼԱՅ որ ըսէք Թէ՝ Խմաստու-
թիւն դուանք . Աստուած է որ
զանիկայ կը յաղթէ , և չէ Թէ
մարդ ։
14 Անիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ
չպատրաստեց . ես ալ ձեր խօսքե-
րուն համեմատ՝ անոր պատասխան
պիտի չտամ ։
15 Անոնք ապշեցան , ալ պատաս-
խան չտուին . անոնց խօսքերը հա-
տաւ .
16 Ու ես սպասեցի , մինչև որ ալ
բան մը չըսին , (Հառչ կեցան՝ ու
ալ չկրկնեցին ։
17 Ես ալ իմ կարդիս պատասխան
տամ . ես ալ իմ գիտցածս զրու-
ցեմ .
18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ .
իմ ներսի դիս եղած Հոգին զիս կը
ստիպէ ։
19 Ահա որովայնս՝ չբացուած գինիի
պէս է . նոր տիկերու պէս՝ պատ-
ռելու վրայ է ։
20 Զրուցեմ որ շունչ առնեմ , շրթունքներս բանամ , ու պատաս-
խան տամ ։
21 Ո՛չ Է մէկու մը ազաւութիւն
չընեմ , ու մարդու մը շողոքոր-
թութիւն չընեմ .
22 Քանզի չեմ գիտեր շողոքորթու-
թիւն ընելը . զիս Ստեղծողը շու-
տով զիս պիտի վերցընէր ։

ԳԼ· Լ Գ

1 Եղիսա հեղութեամբ իր անձը Աստուծոյ տե-
ղը կը դնէ , Ցորին հետ վիճաբանելու համար .
8 զԱստուած կ'արդարացընէ , ըսելով Թէ՝ Ա-
նիկայ մեծ ըլլալով՝ իր գործերը մարդուն ի-
մացընելու պարտաւորութիւն չունի . 14 կը
հաստատէ Թէ Աստուած ապաշխարելու կը
կանչէ մարդը՝ տեսիլքներով , 19 նեղութիւն-
ներով , 23 և իր պատգամաւորներովը ։ 31 Ե-
զեկիա կը յորդորէ Ցորը՝ որ ականջ դնէ ։

1 Հայց աղէ ով Ցոր՝ իմ խօսքս մը-
տիկ բրէ , ու ամէն բաներուս
ականջ դիր ։
2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ ,
ու լեզուս քմիացս հետ կը խօսի .
3 Խօսքերս սրտիս ուղղութեանը
պէս պիտի ըլլան , ու շրթունքներս
զուտ իմաստութիւն պիտի խօսին ։
4 Ջիս Աստուծոյ Հոգին ստեղ-
ծեց , ու Ամենակարողին շունչը ին-
ծի կեանք տուաւ ։
5 Թէ որ կրնաս՝ պատասխան տուր
ինծի , պատրաստուելով՝ դիմացս
կայնէ ։
6 Ահա ես քու բաածիդ համեմատ՝
Աստուծոյ համար կը յայտնուիմ . ես ալ
հողէն ստեղծուեցայ ։
7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի
չզարհուրեցընէ , ու իմ ձեռքս քու
վրադ պիտի չծանրանայ ։
8 Արդարև ականջիս ըսիր . ու
խօսքերուդ ձայնը լսեցի , որ ը-
սէիր .
9 Ես մաքուր եմ՝ առանց յան-
ցանքի . ես անարատ եմ , ու իմ
վրաս անօրէնութիւն չկայ .
10 Ահա Անիկայ վրաս պատճառներ
կը գտնէ . ինձ իրեն թշնամի կը
սեպէ .
11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ .
իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ ։
12 Ահա քեզի պատասխան կու
տամ , որ ասս բանիս մէջ իրա-
ւունք չունիս . ինչու որ Աս-
տուած՝ մարդէն մեծ է ։
13 Անոր հետ ինչո՞ւ կը վիճիս . ո-
րովհետև անիկայ՝ բնաւ իր ըրած-
ներուն համար պատասխան չտար ։
14 Ըստիրաւի Աստուած մէկ անգամ
կամ երկու անգամ կը խօսի , (Ըն-
և մարդը ուշադրութիւն չըներ ,)
15 Երազի մէջ՝ գիշերուան տեսիլ-
քի մէջ՝ երբոր խորունկ քուն մը
կ'իյնայ մարդոց վրայ , ու անոնք
էրէնց անկողիններուն մէջ կը քնա-
նան ։
16 Ան ատենը մարդոց ականջները
կը բանայ , ու անոնց խրատը կը
կնքէ ,
17 Որ մարդը՝ ինչ գործքէն դարձը-
նէ , ու մարդէն հպարտութիւնը
արգիլէ ։
18 Անոր Հոգին գերեզմանէն կը պա-
հէ , ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի ։
19 Նաև մարդը իր անկողինին մէջ
ցաւով կը պատժուի , և իր բոլոր
ոսկորները սաստիկ ցաւով ։
20 Ան ատենը հաացին անոր հացէն կը
զզուի , և անոր հոգին՝ փափաքելի
կերակուրէն ։
21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի ,
որ ալ չերևնար . ու անոր չերևցած
ոսկորները դուրս կ'ելլեն ։
22 Անոր անձը գերեզմանին կը մո-
տենայ , ու անոր կեանքը՝ կորըս-
տեան ։
23 Եթէ անոր քովը թարգման պատ-
գամաւոր մը ըլլայ , հազարէն մէկը ,
որ անոր ուղղութիւնը մարդուն ի-
մացընէ ,
24 Ան ատենը անոր ողորմելով պի-
տի ըսէ . Ազատէ զանիկայ՝ որ գե-
րեզմանը չիջնէ . ես քաւութիւն
մը գտայ ։
25 Անոր մարմինը՝ տղու մարմնէն ա-
ւելի փափուկ պիտի ըլլայ , ու ա-
նիկայ իր մանկութեան օրերուն
պիտի դառնայ .
26 Աստուծոյ պիտի աղաղակէ , ու
ան զանիկայ պիտի ընդունի .
ու Անոր երեսը ուրախութեամբ
պիտի տեսնէ . քանզի Անիկայ պի-
տի հատուցանէ մարդուն՝ անոր
արդարութեանը համեմատ ։

Ն·Ք·ԴԲ· Խրբ 1520

Ը ԳԼ·Թ·17, Ժ·7 ։ Ժա· 4 ։ Ժգ·17 ։ Իգ·10, 11 ։ Իէ·5 ։ ԻԹ· 14 ։ Լ·1 ։
Ի ԳԼ·Ժգ· 24 ։ Ժգ·9 ։ ԺԹ·11 ։
ԼԴԼ·Ժգ·27 ։ Ժգ·16 ։ Լ· 4 ։
Ի ԵՍ·Խե·9 ։
ԸԳԼ·Խ·5 ։ ՍՂ·կբ· 11 ։
Ի ԹԱՒ·Ժբ· 6 ։ ԳԼ·դ· 13 ։
Ի ԳԼ·ւէ· 10, 15 ։
† ԵՔԲ·Ծած· կէ ։
Ի ՍՂ·ճէ· 18 ։

— Ծն·բ·7 ։
Բ ԳԼ·Թ·34, 35 ։ Ժգ·20, 21 ։ Լ·35 ։
‡ ԳԼ·Թ·34, Ժգ·21 ։
*Կ՛երթայ

Ն · Բ · ԴԲ · Իբր 1520

27 Անիկայ մարդոց վրայ կը նայի · ու ԲԷ որ ձեւը Լըսէ · Մեղք գործե֊ցի , ու իրաւունքը աւրեցի , ու ա֊սիկայ Է ինծի օգտակար չեղաւ ,

28 Ան ⁻որ֊ինը ֊ անոր հոգին կ՚աղա֊տէ , որ գերեզմանը չիջնէ · ու ա֊նոր կեանքը լոյսը կը տեսնէ ։

29 Անյա Աստուած ասանկ բաները երկու իրեք անգամ մարդուն կ՚ը֊նէ ,

30 ¦Որ անոր հոգին գերեզմանէն դարձընէ , որ ապրողներուն լու֊սովը լուսաւորուի ։

31 Լսէ ով Ցոբ՝ ինծի մտիկ ըրէ , լուռ կեցիր , որ ես խօսիմ ։

32 · Թէ որ բսելիք ունիս՝ ինծի պա֊տասխան տուր · զրուցէ , ինչու որ քեզ արդարացընելու կը փափա֊քիմ ։

33 ԵԹԷ ոչ՝ հինծի մտիկ ըրէ · լուռ կեցիր , որ ես քեզի իմաստութիւն սորվեցընեմ ։

ԳԼ · Լ՚Դ

1 Եղիուս կը յանդիմանէ Ցոբը՝ քանզի Աստու֊ծոյ վրայ անիրաւութիւն կը դնէր ։ 10 Կը հաստատէ թէ Աստուած Ամենակարողը չկրնար անիրաւ ըլլալ · 31 Մարդը պարտի խոնար֊հիլ Աստուծոյ առջին ։ 34 Եղիուս՝ Ցոբը կը յանդիմանէ ։

1 Ա֊յնատենը Եղիուս իր խօսքը շա֊րունակելով՝ ըսաւ ·

2 Ո՛վ իմաստուններ՝ իմ խօսքերս մտիկ ըրէք , և դուք ով գիտուն֊ներ՝ ինծի ականջ դրէք ։

3 ⁻Քանզի ականջը խօսքերը կ՚որո֊շէ , ինչպես որ քիմքը կերակուրին համը կ՚առնէ ։

4 Իրաւունքը մեղի ընտրենք · մե֊ջերնիս գիտնանք , թէ որ բանը ա֊ղեկ է ։

5 Որովհետև Ցոբ ըսաւ · ԲԵս ար֊դար եմ , բայց †Աստուած իմ ի֊րաւունքս մէկդի ձգեց ։

6 ⁻Մինէ իմ իրաւունքս պիտի ստե՞մ · իմ *վերքս մահաբեր է , Թէև յանցանք չունիմ ։

7 Ցոբին պէս մարդ ով կայ՝ , Է որ հայհոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ·

8 Որ անօրէնութիւն գործողներուն հետ ընկերութեամբ կը պտըտի , ու ամբարիշտ մարդոց հետ կը քալէ ·

9 Ինչու որ Ըսաւ · Աստուծոյ համճոյ ըլլալէն մարդուս օգուտ մը չկայ ։

10 Ասոր համար ինծի մտիկ ըրէք՝ ով իմաստուններ , Է֊քան լեցի որ Աստուծոյ քովը չարութիւն , ու Ամենակարողին քովը անօրէնու֊թիւն ըլլայ ։

11 ԸՈրովհետև Անիկայ մարդուն ը֊րածին համեմատ կը հատուցանէ , ու ամէն մարդուն՝ իր ճամբուն համեմատ դտնել կու տայ ։

12 Արդարև Աստուած անօրէնու֊թիւն չընէր , ու Ամենակարողը Է դատաստան չծռեր ։

13 Երկիրը ո՞վ յանձնեց անոր , ու բոլոր աշխարհքը ո՞վ կարգի դրաւ ։

14 Թէ որ իր սիրտը †անանկ ուզե֊ր՝ ու ըլլայ՝ , Է մարդուս հոգին ու շունչը իրեն կը ժողվէ ։

15 Ան ⁻որ֊ինը Համէն մարմին մէկէն կը մեռնի · ու մարդը հող կը դառնայ ։

16 Հիմա թէ որ ընտրողութիւն ունիս , ասիկայ մտիկ ըրէ · խօսքե֊րուս ձայնին ականջ դիր ։

17 Ա՞միթէ արդարութիւնը ատողը կրնայ իշխել , կամ ‡խիստ արդար եղողը՝ յանցաւոր կրնաս հանել ,

18 Է՞ն որ թագաւորին կ՚ըսէ՝ Թէ , Եղեռնագործ ես , ու աղնուական֊ներուն Թէ՝ Զար մարդիկ եք ·

19 Ան որ իշխաններուն Է աչառու֊թիւն չընէր , ու հարուստը աղքա֊տէն աւելի չխնամեր · որովհետև Ա֊նոնք ամէնն ալ իր՝ ձեռացը գործն են ։

20 Մէկ վայրկեանի մէջ պիտի մեռ֊նին · ու Հ֊կէս գիշերուանատեն ժողովուրդը խռովութեան մէջ ի֊ջնալով՝ պիտի անցնին · ու զօրեղ֊ները պիտի վերցուին՝ առանց ձեռ֊քի ձեռքը ⁻ոնց դպչելո՞ւն ։

21 Ա֊ինչու որ Անոր աչքերը մարդուն ճամբաներուն վրայ են , ու անոր ամէն քայլերը կը տեսնէ ։

22 Ո՛չ խաւար կայ , և ոչ մահուան չու֊ք՝ որ անօրէնութիւն գործող֊ները հոն պահուին ։

23 Ինչու որ մարդուս վրայ §երկար քննութիւն չըներ՝ , երբոր անիկայ Աստուծոյ առջևը դատաստանի կ՚երթայ ։

24 ¦Անհմանալի ⁻երպ֊վ՝ Հզօրաւոր֊ները կը կոտրէ , ու անոնց տեղը ուրիշները կը հաստատէ ։

25 Քանզի անոնց գործերը գիտէ , ու ը֊նդ֊ գիշերով տակնուվրայ կ՚ընէ , ու կը խորտակուին ։

26 Անոնց ամբարիշտ ըլլալուն հա֊մար՝ ††ամենուն առջևը՝ զանոնք կը զարնէ ։

27 Որովհետև Հանոր հետևելէն մէկ֊դի քաշուեցան , ու Հանոր ճամբա֊ները բնաւ չհանչցան ·

28 Անանկ որ Հաղքատին աղաղակը անոր հասցուցին · ու անիկայ Հ զրկեալներուն աղաղակը լսեց ։

29 Թէ որ անիկայ հանդստութիւն տայ , ո՞վ կրնայ նեղութիւն տալ · ու թէ որ անիկայ երեսը պահէ , ո՞վ կրնայ զանիկայ տեսնել · ⁻ո֊՞նի է՝ թէ՝ ազգի մը և թէ մէկ մարդու մը ·

Ն · Բ · ԴԲ · Իբր 1520

Ա Թագ · Ժ · 13 ։ Առակ · Իբ · 13 ։ Ղե֊ւ · Ժ · 21 ։ ա Ցօհ · ա · 9 ։

Ի Հռով · Ը · 21 ։

Ե Ես · Լը · 17 ։

Ի Սալ · Ծգ · 13 ։

Հ Սալ · Լդ · 11 ։

— ԳԼ · Ը · 30 ։ Ժբ · 11 ։

Բ ԳԼ · Լդ · 9 ։

‡ ԳԼ · Խ · 2 ։

Ր ԳԼ · Թ · 17 ։

*Եբր · Նեռս · ԳԼ · Ը · 4 ։ Ժը · 13 ·

Ի ԳԼ · Ժ · 16 ։

Ղ ԳԼ · Թ · 22 , 23 , 30 ։ Լե · 3 ։ Մաղ · Գ · 14 ։

Ի Ցն · Ժբ · 26 ։ Բ Օբ · Լը · 4 ։ Բ Մն · Ժթ · 7 ։ ԳԼ · Բ · 3 ։ Լղ · 23 ։ Սաղ · ղբ · 15 ։ Հբ֊ռով · Թ · 14 ։

Ը Սաղ · Կբ · 12 ։ Առակ · Իդ · 12 ։ Ե֊բեմ · Լբ 19 ։ Եզեկ · Լդ · 20 ։ Մաա · Ժը · 27 ։ Հբ֊ռով · Բ · 6 ։ Բ Կոր · Ե · 10 ։ ա Պետ · ա · 17 ։ Ցայտ · Իբ · 12 ։

Ն · Բ · ԴԲ · Իբր 1520

Բ ԳԼ · Ը · 3 ։

†Եբր · անոր վրայ դնէ ։

Ա Սալ · Ծգ · 29 ։

Ի Ցն · գ · 19 ։ Ա֊ղղ · Ժբ · 7 ։

Լ Տես Ցն · Ժբ · 25 ։ Բ Թագ · Իգ · 3 ։

‡ Կ՚ը՝ Ար֊դարը ⁻ոբ֊տորը

Ի Եւ · Իբ · 28 ։

¦ Կ՚ը՝ Կրնա֊յ մէկը թագաւո֊րին ը֊սել

Ե Բ Օբ · Ժ · 17 · Բ Մն · Ժթ · 7 ։ Գոր · Ա · 34 ։ Հբ֊ռով · Բ · 11 ։ Գաղ · Բ · 6 ։ Եփս · Ը · 9 ։ Կող · Գ · 25 ։ ա Պետ · ա · 17 ։

§ ԳԼ · Լ · 15 ։

Հ Եւ · Ժբ · 29 , 30 ։

Ն Բ Մն · Ժղ · 9 ։ ԳԼ · Լ · 4 ։ Սաղ · Լդ · 15 ։ Առակ · Ե · 21 ։ Ժե · 3 ։ Երեմ · Ժղ · 17 ։ Լբ · 19 ։

Ղ Սաղ · Ճիթ · 12 ։ Ամով · Թ · 2 , 3 ։ Եբր · դ · 13 ։

§ Եբր · ալ չդներ ,

‡ Կ՚ը՝ Ան֊թիւ

Ե Դան · Բ · 21 ։

†† Եբր · տես֊նողներուն տեղը

Ի ա Թագ · Ժե · 11 ։

Ա Սալ · Իբ · 5 ։ Ես · Ե · 12 ։

Ն ԳԼ · Լե · 9 ։ Ցակ · Ե · 4 ։

Լ Եւ · Իբ · 23 ։

Ն · ք · ղԲ · Խր 1520

30 Որպէս ղէ կեղծաւոր մարդը չը-
թագաւորէ , ու "ժողովուրդին ո-
րոգայթ չըլլայ ։
31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ ը-
սել . Ն պ-ր է կրեցի , ալ չարու-
թիւն չեմ ըներ .
32 Ցտեսածս դուն ինծի սորվեցուր ,
եթէ ամբարշտութիւն գործեցի՝
ալ չեմ գործեր ։
33 Արդեօք "քու ուղածիդ պէս"
պիտի հատուցանէ՞ , որ հակառակ
կը կենաս . քանզի դուն ընտրելու
ես՝ ու չէ՛ թէ ես . ուրեմն ինչ որ
գիտես՝ խօսէ՛ ։
34 Իմաստունները պիտի ըսեն ինծի
հետ . (ու գիտուն մարդը մտիկ
պիտի ընէ ինծի .)
35 "Ցոր խելացութիւնով չզրու-
ցեց , ու անոր խօսքերը իմաստու-
թեամբ չեն ։
36 Իմ փափաքս ասե է , որ Ցոր մին-
չեւ վերջը փորձուի . ինչու որ ամ
բարիշտ մարդոց †պէս պատաս-
խաններ տուաւ ։
37 Քանզի իր մեղքին վրայ ապըս-
տամբութիւն կ'աւելցընէ . մէջեր-
նիս ծափ կը զարնէ , ու Աստուծոյ
դէմ իր խօսքերը կը շատցընէ ։

ԳԼ · ԼԵ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ պէտք չէ որ մարդը Աստուծոյ հետ բազդատուի . որովհետեւ մեր ազէկութիւնը ու գէշութիւնը չկրնար անոր հասնիլ ։ 9 Մարդիկ իրենց նեղութեանը մէջ շատ անգամ կ'աղաղակեն . բայց անոնց հե-ծութիւնները լսուիր , քանզի առանց Հատ-տոյ է ։

1 Դարձեալ Եղիուս իր խօսքերը շա-
րունակելով՝ ըսաւ .
2 Արդեօք իրաւունքո՞վ ըլլալ կը
կարծես ասիկայ , որ ըսիր թէ՝ Ես
Աստուծմէ աւելի արդար եմ ։
3 Քանզի "դուն ըսիր . Քեզի ի՞նչ
օգուտ կ'ըլլայ . Մեղքէս աւելի ի՞նչ
կը վաստըկիմ ։
4 Ես եմ քեզի պատասխան կու
տամ , նաեւ Քեզի հետ՝ քու բարե-
կամներուդ ։
5 †Երկինքը նայէ ու տես . ամպե-
րը դիտէ , որ անոնք քեզմէ աւելի
բարձր են ։
6 Թէ որ դուն մեղք գործես , "Ա-
նոր դէմ ի՞նչ բան կ'ըլլաս , ու
երբոր քու անօրէնութիւններդ
շատնան , Անոր ի՞նչ կ'ընես ։
7 †Թէ որ արդար ես , Անոր ի՞նչ
կու տաս , կամ անիկայ քու ձեռ-
քեդ ի՞նչ կ'առնէ ։
8 Քու ամբարշտութիւնդ քեզի
պէս մարդուն՝ ու արդարութիւնդ
մարդու որդիին կը ջրէ ։
9 Հ Անիրաւութիւններուն շատու-
թենէն կը բողոքեն . բռնաւորնե-
րուն բազուկին համար կ'աղաղա-
կեն ։
10 Բայց Դէը չըսեր որ՝ Ո՞ր ստեղ-
ծող Աստուածը ո՞ւր է , Ան որ
գիշերուան մէջ երգեր կու տայ .
11 Ան որ մեզ երկրի անասուններէն
աւելի Գիտուն , ու երկինքի թռըռ-
չուններէն աւելի իմաստուն կ'ընէ ։
12 ‡Հոն չարերուն հպարտութեանը
համար ի՞նչ կ'աղաղակեն , բայց Ա-
---ի պատասխան չտար" ։
13 †Արդարև Աստուած ունայնու-
թիւն մտիկ չըներ , ու Ամենակա-
րողը անոր չնայիր ։
14 Ու թէև կ'ըսես թէ , Զանիկայ
չես տեսներ . բայց դատաստան կայ
անոր առջեւը , ու Ի անոր յուսա ։
15 Եւ հիմա †իր բարկութեանը ը-
րածը բան մը չէ , ու անօրէնու-
թիւնը սաստիկ քննած չէ .
16 Ուստի Ցոր իր բերանը զուր
տեղը բանալով , անգիտութեամբ
խօսքեր կը շատցընէ ։

ԳԼ · Լ Զ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ՝ Աստուած արդար է իր ճամբաներուն մէջ , 16 և թէ Ցորին մեղ-քերը՝ Աստուծոյ օրհնութիւններուն արգելք կ'ըլլան ։ 24 Աստուծոյ գործերը մեծարելի են ։

1 Ու Եղիուս շարունակելով՝ ըսաւ .
2 Քիչ մը համբերէ՛ ինծի , ու ես
քեզի յայտնեմ , որ Աստուծոյ հա-
մար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ ։
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի
առնեմ , ու արդարութիւնը Ստեղ-
ծողիս ընծայեմ ։
4 Իրաւ ըրնէ իմ խօսքերս սուտ
չեն . գիտութեամբ կատարեալ մէկ
մը քու քովդ է ։
5 Ահա Աստուած հզօր է , բայց
Դէը չմերժեր , "անիկայ հզօր է իր
սրտին զօրութեամբը ։
6 Անիկայ ամբարիշտը չապրեցը-
ներ , ու նեղեալներուն իրաւունք
կ'ընէ .
7 †Արդարներուն վրայէն աչքերը
չվերցըներ , ու ընդ †թագաւոր-
ներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ .
զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ ,
ու կը բարձրանան ։
8 Ու անոնք †թէ որ շղթաներով
կապուած՝ թշուառութեան կա-
պերուն մէջ բռնուին ,
9 Ան ատենը անոնց կը յայտնէ ի-
րենց գործքերը , ու իրենց յան-
ցանքներուն շատնալը ։
10 Նաեւ †անոնց ականջը կը բանայ ,
որ խրատ ընդունին , և "անոնց կը
պատուիրէ , որ անօրէնութենէ
դառնան ։
11 Թէ որ անոնք ‡հպատակելով՝ "Նոր
ծառայութիւն ընեն , Հօրերնին

Ն · ք · ղԲ · Խր 1520

† Ես . ծա . 13 ։
Ը Սաղ . խը . 8 ։ Տէ . 6 ։ Յոբ . 5 ։ Գար . ժզ . 25 ։
Բ Սաղ . զղ . 12 ։
‡ Կ՛՝ Հոն կ'աղաղակեն , բայց Ա---ի պատասխան չտար՝ չարերուն հպարտութեանը հա-մար ։
† Առակ . ա . 28 ։
† Գլ . իէ . 9 ։ Առակ . ժ . 29 ։ Ես . ա . 15 ։ Երեմ . ժ ա . 11 ։
Ն Գլ . թ . 11 ։
† Սաղ . լբ . 5 ։ 6 ։
† Սաղ . ձԲ . 32 ։
Ն Գլ . լզ . 35 ։ 37 ։ լը . 2 ։

— Գլ . թ . 4 ։ ժը . 13 ։ 16 ։ լէ . 23 ։ Սաղ . ղԲ . 4 ։
Բ Սաղ . լզ . 18 ։ լզ . 15 ։
‡ Սաղ . ճժ . 8 ։
† Սաղ . ճէ . 10 ։
† Ես . ծա . 13 ։
Ը Սաղ . խը . 8 ։ Տէ . 6 ։ ճխթ . 5 ։ Գար . ժզ . 25 ։
Բ Սաղ . զղ . 12 ։
‡ Կ՛՝ Հոն կ'աղաղակեն , բայց Ա---ի պատասխան չտար՝ չարերուն հպարտութեանը հա-մար ։
† Առակ . ա . 28 ։
† Գլ . իէ . 9 ։ Առակ . ժ . 29 ։ Ես . ա . 15 ։ Երեմ . ժ ա . 11 ։
Ն Գլ . թ . 11 ։
† Սաղ . լբ . 5 ։ 6 ։
† Սաղ . ձԲ . 32 ։
Ն Գլ . լզ . 35 ։ 37 ։ լը . 2 ։

— Գլ . խ . 15 ։ լզ . 9 ։
Բ Գլ . լզ . 8 ։
‡ Գլ . իբ . 12 ։
† Առակ . բ . 36 ։ Երեմ . է . 19 ։
† Գլ . իբ . 2 ։ 3 ։ Սաղ . ժզ . 2 ։ Առակ . թ . 12 ։ Հե-ռով . ժ ա . 35 ։
Ը Եղ . բ . 23 ։ Գլ . լզ . 28 ։

Ն · Ք · Գ·Ե · Իբբ 1520

բարութիւնով՝ ու տարիներնին ու-
րախութիւնով կ'անցընեն ։
12 Բայց թէ որ անոնք չհաղանդու-
թիւն չընեն , սուրէ պիտի անցնին ,
ու առանց գիտութեան պիտի
մեռնին ։
13 Եւ անոնք որ սրտով կեղծաւոր
են , իրենց վրայ Է բարկութիւն կը
դիզեն . երբոր զանոնք կապէ , անոր
չեն աղաղակեր ։
14 Ը Անոնց անձր երիտասարդու-
թեան մէջ պիտի մեռնի , ու անոնց
կեանքը պիղծերուն մէջը դէպի վե-
ճանի ։
15 Աղբատը կ'ազատէ իր թշուա-
ռութեան առնեը . ու նեղութեան
մէջ անոր ականջը կը բանայ ։
16 Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ա-
զատէր , ու անոնչ Ը րնդարձակու-
թեան բերէր , ուր որ նեղութիւն
չկայ . ու Ը քու սեղանդ դրուածը
Է պարարտութեամբ լեցուն պիտի
ըլլար ։
17 Բայց Ը է որ դուն չարին փաստը
* պաշտպանեցիր , անոնչ փաստը
ու դատաստանը իրարու հետ կա-
պուած են ։
18 Որովհետև բարկութիւն կայ ,
չըլլայ որ հարուածով մը քեզ
վերցընէ . ան ատենը Լ մեծ փրկան-
քը քեզ չկրնար ազատել ։
19 Ի՞մ իմ անիկայ քու հարստու-
թիւնդ բանի տեղ կը դնէ՞ . ոչ
ոսկին ու ոչ մեծ գանձերը քեզ
Ի՞ հ-ամբէ ։
20 Մի փափաքիր ան գիշերին՝ որուն
մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն
† անհետ կ'ըլլան" ։
21 Զգուշացիր Ծ անօրէնութեան
դառնալէն . ինչու որ դուն Ի ասի-
կայ թշուառութենէն աւելի ընտ-
րեցիր ։
22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնո-
վը † բարձրացեալ է" . հ՞ով կրնայ
անոր պէս սորվեցընել ։
23 Ն Անոր ի-լը- ճամբան ո՞վ որո-
շեց անոր . և Ը՞ով բսաւ անոր Թէ՝
Դուն անիրաւութիւն գործեցիր ։
24 Միտդ պահէ որ Ե մեծարես ա-
նոր գործերը՝ որն որ մարդիկները
‖ կը տեսնեն ։
25 Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք .
իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դի-
տէ ։
26 Ահա Աստուած մեծ է , ու մենք
չենք դիտեր . և Ծ անոր տարինե-
րուն համրանքը անքննելի է ։
27 Ինչու որ Ը ջուրերուն կաթիլները
կը քաշէ . անոնք իր գոլորշիէն
անձրև կը թափեն ,
28 Ը որն որ ամպերը վաղցընելով՝
մարդոց վրայ առատօրէն կը կա-
թեցընեն ։
29 Բայց ընաւ մէկը ամպերուն տա-
րածուիլը՝ — Անոր վրանին դըր-
գռումը կրնայ հասկընալ ։
30 Ահա Ո անոր վրայ իր լոյսը կը
տարածէ , ու ծովուն խորութիւնը
կը ծածկէ ։
31 Ը ժողովուրդները սա բաներով
§ կը դատէ , — Ո առատօրէն կե-
րակուր կու տայ ։
32 Ափովը ‡ կայծակը կը ծածկէ , ու
անոր հրաման կու տայ , թէ ուր
պիտի զարնէ ։
33 Է †† Անոր շառաչիւնը անոր համար
լուր կու տայ , խաշինքն ալ՝ եկող
՞ոխն համար" ։

ԳԼ · Լ Է

1 Եղիուս իր խօսքը չարունակելով կ'ըսէ Աստուծմէ վախնալ՝ անոր մեծ գործերուն համար , 15 և թէ անոր իմաստութիւնը անքննելի է իր գործերուն մէջ ։

1 Ա՛նոր համար ալ սիրտս կը դողայ ,
ու իր տեղէն կ'երերայ ։
2 Անոր ձայնին որոտումը՝ ու անոր
բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ ը-
րէք ։
3 Իրոլոր երկինքի տակը կը խրկէ զա-
նիկայ , ու անոր լոյսը՝ մինչև երկրին
ծայրերը ։
4 Անոր ետևէն — մէկ մեծ ձայն մը
կ'ելլէ , իր վեհափառութեան ձայ-
նովը կ'որոտայ , ու իր ձայնը լսուե-
լէն ետև չի շարժներ զանոնք ։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի
կերպով կ'որոտայ , — Ի անանկ մեծ
բաներ կ'ընէ՝ որ մենք չենք կրնար
հասկընալ ։
6 Ինչու որ Ֆ անիկայ կ'ըսէ ձիւնին .
Երկրի վրայ եղիր , նաև սաստիկ
անձրևին , ու իր զօրութեանը սաս-
տիկ անձրևներուն ։
7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը
կը կնքէ , Ո որ իր ստեղծած բոլոր
մարդիկները հասկընան ։
8 Գազանները Ի որջերնին կը մտնեն ,
ու այրերնուն մէջ կը բնակին ։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ , ու
հիւսիսէն ցուրտ ։
10 Ը Աստուծոյ շունչէն սառնամա-
նիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայ-
նութիւնը կը նեղնայ ։
11 Նաև պարզութիւնը մեղր կը
փարատէ . անոր լոյսը ամպը կը
ցրուէ ։
12 Անոր խորհրդովը տեղ տեղ կը
փոխագրուին , որ աշխարհիս երե-
սը՝ երկրի վրայ անոր բոլորը Է հրա-
ման բրածը կատարեն ։
13 Ը Ձանոնք կը բերէ՝ Թէ խրատի
համար , Բ Թէ իր երկրին համար , և
Ծ Թէ շնորհքի համար ։
14 Ո՛վ Ցոբ՝ սա ը-ոն մտիկ ըրէ .
կայնէ՝ ու Է Աստուծոյ սքանչելիք-
ներուն վրայով մտածէ ։

Ն · Ք · Գ·Ե · Իբբ 1520

= Գէ · լԷ · 3 ։
Լ Գէ · լԷ · 13 ։ լը · 23 ։
§ կ—՛՝ կը խնամէ ։
¬ Սաղ · ճէ · 25 ։ Գար · ԺԳ · 16 ։
‡ Եբր · լոյսը Լ գ թագ · ԺԸ · 41 · 45 ։
†† կ—՛՝ Անոր վրայով իր բարկամը թող պատ-
ժէ ։ Անի-
րաւութեան դէմ բար-
կութեան առաջնաձր է՝ ։

3 Ա՛նոր համար ալ սիրտս կը դողայ ,
ու իր տեղէն կ'երերայ ։
2 Անոր ձայնին որոտումը՝ ու անոր
բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ ը-
րէք ։
3 Իրոլոր երկինքի տակը կը խրկէ զա-
նիկայ , ու անոր լոյսը՝ մինչև երկրին
ծայրերը ։
4 Անոր ետևէն — մէկ մեծ ձայն մը
կ'ելլէ , իր վեհափառութեան ձայ-
նովը կ'որոտայ , ու իր ձայնը լսուե-
լէն ետև չի շարժներ զանոնք ։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի
կերպով կ'որոտայ , — Ի անանկ մեծ
բաներ կ'ընէ՝ որ մենք չենք կրնար
հասկընալ ։
6 Ինչու որ Ֆ անիկայ կ'ըսէ ձիւնին .
Երկրի վրայ եղիր , նաև սաստիկ
անձրևին , ու իր զօրութեանը սաս-
տիկ անձրևներուն ։
7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը
կը կնքէ , Ո որ իր ստեղծած բոլոր
մարդիկները հասկընան ։
8 Գազանները Ի որջերնին կը մտնեն ,
ու այրերնուն մէջ կը բնակին ։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ , ու
հիւսիսէն ցուրտ ։
10 Ը Աստուծոյ շունչէն սառնամա-
նիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայ-
նութիւնը կը նեղնայ ։
11 Նաև պարզութիւնը մեղր կը
փարատէ . անոր լոյսը ամպը կը
ցրուէ ։
12 Անոր խորհրդովը տեղ տեղ կը
փոխագրուին , որ աշխարհիս երե-
սը՝ երկրի վրայ անոր բոլորը Է հրա-
ման բրածը կատարեն ։
13 Ը Ձանոնք կը բերէ՝ Թէ խրատի
համար , Բ Թէ իր երկրին համար , և
Ծ Թէ շնորհքի համար ։
14 Ո՛վ Ցոբ՝ սա ը-ոն մտիկ ըրէ .
կայնէ՝ ու Է Աստուծոյ սքանչելիք-
ներուն վրայով մտածէ ։

Ն · Ք · Գ·Ե · Իբբ 1520

Ա Գէ · լԷ · 3 ։
Լ Գէ · լԷ · 13 ։ լը · 23 ։
§ կ—՛՝ կը խնամէ ։
¬ Սաղ · ճէ · 25 ։ Գար · ԺԳ · 16 ։
‡ Եբր · լոյսը Լ գ թագ · ԺԸ · 41 · 45 ։
†† կ—՛՝ Անոր վրայով իր բարկամը թող պատ-
ժէ ։ Անի-
րաւութեան դէմ բար-
կութեան առաջնաձր է՝ ։

Ի Ա՛նոր համար ալ սիրտս կը դողայ ,
ու իր տեղէն կ'երերայ ։
2 Անոր ձայնին որոտումը՝ ու անոր
բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ ը-
րէք ։
3 Իրոլոր երկինքի տակը կը խրկէ զա-
նիկայ , ու անոր լոյսը՝ մինչև երկրին
ծայրերը ։
4 Անոր ետևէն — մէկ մեծ ձայն մը
կ'ելլէ , իր վեհափառութեան ձայ-
նովը կ'որոտայ , ու իր ձայնը լսուե-
լէն ետև չի շարժներ զանոնք ։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի
կերպով կ'որոտայ , — Ի անանկ մեծ
բաներ կ'ընէ՝ որ մենք չենք կրնար
հասկընալ ։
6 Ինչու որ Ֆ անիկայ կ'ըսէ ձիւնին .
Երկրի վրայ եղիր , նաև սաստիկ
անձրևին , ու իր զօրութեանը սաս-
տիկ անձրևներուն ։
7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը
կը կնքէ , Ո որ իր ստեղծած բոլոր
մարդիկները հասկընան ։
8 Գազանները Ի որջերնին կը մտնեն ,
ու այրերնուն մէջ կը բնակին ։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ , ու
հիւսիսէն ցուրտ ։
10 Ը Աստուծոյ շունչէն սառնամա-
նիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայ-
նութիւնը կը նեղնայ ։
11 Նաև պարզութիւնը մեղր կը
փարատէ . անոր լոյսը ամպը կը
ցրուէ ։
12 Անոր խորհրդովը տեղ տեղ կը
փոխագրուին , որ աշխարհիս երե-
սը՝ երկրի վրայ անոր բոլորը Է հրա-
ման բրածը կատարեն ։
13 Ը Ձանոնք կը բերէ՝ Թէ խրատի
համար , Բ Թէ իր երկրին համար , և
Ծ Թէ շնորհքի համար ։
14 Ո՛վ Ցոբ՝ սա ը-ոն մտիկ ըրէ .
կայնէ՝ ու Է Աստուծոյ սքանչելիք-
ներուն վրայով մտածէ ։

Ն · Ք · Գ·Ե · Իբբ 1520

= Գէ · լԷ · 3 ։
Լ Գէ · լԷ · 13 ։ լը · 23 ։
§ կ—՛՝ կը խնամէ ։
¬ Սաղ · ճէ · 25 ։ Գար · ԺԳ · 16 ։
‡ Եբր · լոյսը Լ գ թագ · ԺԸ · 41 · 45 ։
†† կ—՛՝ Անոր վրայով իր բարկամը թող պատ-
ժէ ։ Անի-
րաւութեան դէմ բար-
կութեան առաջնաձր է՝ ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 1520

15 Գիտե՞ս թէ Աստուած ինչպէս կը կարգաւորէ զանոնք , և իր ամպէն լոյս կը փայլեցընէ ։
16 Գիտե՞ս ամպերուն հաւասարակշռութիւնը , ու Ի իմաստութեամբ կատարեալ եղողին սքանչելիքները ։
17 Երկիրը հարաւային հովէն հանդըստացած ժամանակը , ֆէոխ՞ Ի ինչու համար քու հանդերձներդ կը տաքնան ։
18 Անոր հետ մկուտ՞ղ Ի տարածեցիր երկինքը , որ ամուր է՝ թափծու հայելիի պէս ։
19 Սորվեցուր մեզի՝ Թէ ի՞նչ պիտի ըսենք անոր . Էնոս՝ որ մթութեան պատճառովը՝ չենք կրնար մեր խօսքը կարգաւորել ։
20 Թէ որ ես խօսելու ըլլամ , պիտի պատմուի՞ Անոր , եթէ մկը զրուցէ , անշուշտ պիտի կլուի ։
21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ , երբոր երկինքը կը փայլատակէ , բայց հովը կ'անցնի , ու զանիկայ կը սրբէ ։
22 Ահա հիւսիսէն ոսկիի ղեհ Ըոյս կու գայ . Աստուծոյ քովը ահաւոր փառաւորութիւն կայ ։
23 Անիկայ Ամենակարող է , Ի չենք կրնար հասկրնալ զանիկայ . Հմեծ է զօրութեամբ՝ դատաստանով ու շատ արդարութեամբ , ու Ֆէոխ զրկանք չըներ" ։
24 Անոր համար մարդիկ Ն վախնալու են անկէ . Ղսրտով իմաստուններուն †բնաւ չնայիր" ։

ԳԼ · ԼԸ

1 Աստուած կը կանչէ ցորը որ իր հարցմանը Ներուն պատասխան տայ ։ 4 Աստուած իր մեծամեծ գործերը յիշելով կը յանդիմանէ Ցորին ապիտութիւնը , ու տկարամտութիւնը ։

1 Այն առենը Եհովայ - փոթորիկին մէջէն պատասխան տալով Ցորին՝ ըսաւ .
2 Բո՞վ է ատիկայ՝ որ Ի անիմաստ խօսքերով խորհուրդը կը նսեմացընէ ։
3 Ո՛հիմա կտրիճի պէս մէջդ պընդէ . քեզի հարցընեմ , և քու դիտցածդ ինծի իմացընես ։
4 Ո՞ւր էիր դուն՝ երբոր ես երկրին հիմերը կը դնէի . ըսէ ինծի՝ Թէ որ իմաստութեան տեղեկութիւն ունիս ։
5 Թէ որ գիտես՝ ը՛ն՛ . Ո՞վ դրաւ անոր չափերը , կամ Թէ անոր վրայ լարը ով քաշեց ։
6 Անոր հիմերը ինչի՞ վրայ հաստատուած են , կամ Թէ անոր անկիւնին քարը ով դրաւ ,
7 Երբոր առաւօտեան աստղերը մկուտեղ փառաբանութիւն կ'ընէին , ու երբոր Հ Աստուծոյ բոլորորդիները ցնծութեամբ կ'աղաղակէին ։
8 Ի՞նչ ծովը որովայնէն ելած ժամանակը՝ ով դռնեց զանիկայ դրուներով ,
9 Երբոր ամպը անոր հանդերձ դրի , ու մէգը խանձարուր .
10 Եւ Հանոր վրայ իմ հրամանս հաստատելով՝ անոր փականք ու դռներ դրի ,
11 Ու ըսի Անոր . Մինչև հոս դաս՝ ու անդին չանցնիս , և քու ալիքներուդ հպարտութիւնը հոս Ի դադարի ։
12 Կեանքիդ մէջը երբեք Ի առաւօտուն հրաման ըրի՞ր , արշալոյսին իր Ի տեղը ցուցի՞ր ,
13 Որ երկրին ծայրերը բռնէ , ու Ի չարագործները անկէ թօթվուին ։
14 Երկիրը նոր ձև մը կ'առնէ , կընքուած կաւի պէս , և Անէն Ի հանդերձով զարդարուածի պէս կ'երևնայ ։
15 Սակայն ամբարիշտներէն կ'արգիլուի իրենց Լոյսը . ու Ի բարձր բազուկը կը խորտակի ։
16 Ի՞ծովուն աղբիւրները մտե՞ր ես , ու անդունդին ծածուկ տեղուանքը պտրտե՞ր ես ։
17 Մահուան դռները յայտնուեցան քեզի , ու մահուան շուքին դռները տեսա՞ր ։
18 Երկրին լայնութեանը խելքդ հասա՞ւ . Թէ որ ամէնը գիտես , զրուցէ ։
19 Լոյսին †բնակարանը ո՞ւր է , ու խաւարին տեղը ո՞ւր է ,
20 Որ զանիկայ առնես իր սահմանը պահէս , ու անոր տանը ճամբաները իմանաս ։
21 Դուն ան ատենը ծնած ըլլալուդ համար , ու քու օրերուդ համրանքը շատ ըլլալուն համար դիտես ։
22 Հ Ձիւնին շտեմարանները մտե՞ր ես , ու կարկուտին դանձերը տեսե՞ր ես ,
23 Որ ես կը պահեմ նեղութեան ժամանակին , ու կռիւի ու պատերազմի օրուան համար ։
24 Ի՞նչ ճամբով լոյսը կը բաժնուի , և Է՞նդէռ արևելեան հովը երկրի վրայ կը տարածուի ։
25 Ջհեղեղներուն համար անցք՝ ու որոտումներուն փայլակին համար ճամբայ ով բացաւ ,
26 Որ անձրև տայ ան երկրին վրայ՝ ուր որ մարդ չկայ , անապատին վրայ՝ ուր տեղ մկը չընակիր ,
27 Որ անապատները ու անչէն տեղերը կշտացընէ , ու կանանչ խոտին բնձիւղը բուսցընէ ։
28 Ունձրևը հայր ունի՞ . կամ Թէ ցօղին կաթիլները ով ծնաւ ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 1520

Ի Ցոբ . ա . 9 ։ Սաղ . ւգ · 7 ։ Ճգ · 9 ։ Առակ . ը · 29 ։ Եբեմ . և . 22 ։
Է Գլ . իզ · 10 ։
Ը Սաղ . ՃԹ . 9 ։ ղգ · 4 ։
Թ Սաղ . ՀԴ . 16 ։ ՃԽը . 5 ։
Ի Սաղ . ՃԴ . 35 ։
Լ Գլ . ժը . 5 ։ Ի Սաղ . ժ . 15 ։
Ի Սաղ . Հէ . 19 ։
Ի Սաղ . Թ . 13 ։
‡ Եբր . բնակարան տեղ ։ Ճամբան
Հ Ցոբ Սաղ . ՃԼ . 7 ։
Ի Ել . Թ . 18 ։ Ցես . ժ . 11 ։ Եզ . ը . 30 ։ Եզկ . ժգ . 11 ։ 13 ։ Ցար . ժգ . 21 ։
Ղ Գլ . Իբ . 26 ։
Ճ Սաղ . ՃԷ . 35 ։
Ե Երեմ . ժգ . 22 ։ Սաղ . ՃԽ . 8 ։

Ն · ա · 6 ։ Բ Ցոն . ա . 6 ։ Եբ . Խգ . 24 ։
Ա Տիմ . գ . 16 ։
Հ Գլ . ւղ . 5 ։ ° Կա՛մ պատասխան չտար ։
Ն Մատ . ժ . 28 ։
Ղ Մատ . ժա . 25 ։ ա Կոր . ա . 26 ։
† Կա՛մ մկը բնաւ չկրնար տես նել ղՆէ ։

Ե Գլ . ժԹ . 16 ։ 18 ։ Գ Թագ . ժԹ . 11 ։ Եզկ . ա . 4 ։ Նաե . ա . 3 ։
Բ Գլ . ւգ . 35 ։ Խր . 3 ։
Ի Տիմ . ա . 7 ։
Է Գլ . Խ . 7 ։
Ը Սաղ . ճգ . 5 ։ Առակ . ը . 29 ։ Լ . 4 ։
Ղ Գլ . ա . 6 ։

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 1520

29 Սառը որոն արգանդէն կ'ելլէ . ու երկնից ‡ եղեամը ո՞վ ծնաւ ։

30 Ջուրերը քարի պէս կ'ըլլան կը պահուին , ու անդունդին երեսը * կը սառի ։

31 Ես Բազմաստեղին †կապերը կրնա՞ս կապել , կամ Թէ Հայկին կապերը կրնա՞ս քակել ։

32 ‡Մազաթոթը ժամանակին կրնա՞ս հանել , ու Արջին և իր զաւակացը առաջնորդել ։

33 "Երկինքին կանոնները գիտե՞ս . անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնա՞ս դնել ։

34 Ձայնդ ամպերուն կրնա՞ս վերցընել , որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ ։

35 Կայծակները կրնա՞ս խրկել որ երթան , ու քեզի՝ Ահա պատրաստ ենք՝ ըսեն ։

36 Ես Երիկամունքներուն մէջ ո՞վ իմաստութիւն դրաւ , կամ սրտին ո՞վ հանճար տուաւ ։

37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել , ու երկնից տիկերը ‖տեղաւորել ,

38 Երբոր փոշին Իրլ-ելով զանգուած մը կ'ըլլայ , ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին ։

39 "Առիւծին համար որս կրնա՞ս որսալ , ու կորիւններուն ախորժակը կրնա՞ս կշտացընել ,

40 Երբոր անոնք էրէոց այրերուն մէջ կը կծկտին , ու դարանի համար օրջներուն մէջ կը կենան ։

41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին՝ իր որսը , երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ'աղաղակեն , ու ուտելիք չունենալնուն համար կը թափառին ։

ԳԼ · ԼԹ

1 Ա յծեաժներուն ու եղջերուներուն վրայով · 5 վայրենի իշուն , 9 միեղջերուին , 13 էյլամին , 19 ձիուն , 26 բազէին , 27 ու արծուին վրայով ։

1 Յայոի այծեաժներուն ծնանելու ժամանակը գիտե՞ս . Եղնիկներուն ծնանիլը դիտեցի՞ր ։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրնա՞ս համրել , ու ծնանելու ժամանակին գիտե՞ս ։

3 Անոնք ծռելով ձագերնին կը ծընանին , ու ցաւերնին կ'անցընեն ։

4 Անոնց ձագերը կը զօրանան , դաշտի մէջ կը մեծնան . կ'երթան , ու նորէն անոնց չեն դառնար ։

5 Ցիռը ո՞վ համարձակ թող տուաւ , ու վայրենի իշուն կապերը ո՞վ քակեց ,

6 Բ Որուն՝ դաշտը տուի տունի համար , ու անապատը՝ անոր բնակութեանը համար ։

7 Անիկայ քաղաքին աղաղակը ծաղր կ'ընէ , ու բանեցրնողին պոռալը չլսեր ·

8 Անոր պտրտած լեռները իր արօտն է , ու ամէն տեսակ խոտերը կը փնտռէ ։

9 ‡ Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը համձի՞ , կամ քու մսուրիդ քովը գիշերը կը մնա՞յ ։

10 § Արտ վարելու համար" միեղջերուն կրնա՞ս լուծանով կապել , կամ Թէ քու ետեւդ հովիտները կը տափանէ՞ ։

11 Անոր ոյժը շատ ըլլալուն համար՝ անոր կը վստահի՞ս , ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս ։

12 Կը հաւատա՞ս անոր՝ Թէ քու արմտիքդ պիտի բերէ , և քու կալդ ժողվէ ։

13 Ջայլամին Թևը ցնծութեամբ կը շարժի . արդեօք արագիլին Թեւերուն ու փետուրներուն կը նմանի՞ ։

14 Անիկայ իր հաւ կիթնները գետինը կը ձգէ , ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցընէ ,

15 Ու միտքը չդար որ ֆեռ՝ ոտքը կը կոտրէ զանոնք , կամ դաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընէն ։

16 Անիկայ Տանգութ է իր ձագերուն՝ իրենը չեզածներու պէս . իր աշխատութիւնը դատարկ ելլելուն ‡ հոգ չընէր" ·

17 Ինչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ըրաւ զանիկայ , ու ի հանճարէն անոր բաժին չտուաւ ։

18 Անիկայ բարձրը ելած ժամանակը՝ ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ'ընէ ։

19 Ձիին դո՞ն ոյժ տուիր . անոր պարանոցին †† բաշը դո՞ն հագցուցիր ։

20 Զանիկայ մարախի պէս կրնա՞ս ցաթկեցընել . անոր վրնջելուն ‡‡ փառաւոր ձայնը" ահաւոր է ։

21 Հովիտի մէջ գետինը կը փորէ , ու իր զօրութեամբը կը զուարճանայ . Նպատազէնը դիմաւորելու կ'ելլէ ·

22 Երկիւղը ծաղր կ'ընէ , բնաւ մը չվախնար , ու սուրին երեսէն ետ չդառնար ։

23 ‖‖ Նետերը անոր վրայ կը սուլեն" , Նաև փայլուն նիզակը ու դեղարդը ·

24 Կատաղութեամբ ու բարկութեամբ գետինը կը կլլէ , ու փողին ձայնը լսելուն §§ չկրնար ինքզինքը զսպել" ։

25 Քանի որ փողը կ'ըսէ , աղէ՛ կ'ըսէ · Հեռուէն կ'առնէ պատերազմին հոտը · զօրագլուխներուն որոտումը ու ազաղարարութիւնը կը լսէ ։

26 Բազէն քու իմաստութիւնովդ

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 1520

‡ Թոբ · իգ · 22 ։ ր Օր · ԼԳ · 17 ։

§ Եբր · Ակսին մէջը

* Եբր · կը բռնուի ։

‡ Կ–՛ ցուարճութիւնները

§ Կ–՛ Տեղերէն կենդանակերպները · Երեմ · Լ · 35 ։

† Կ–՛ գուարճութիւնները

‡‡ Եբր · փառքը

Ղ Գլ · Լ · 10 ։ Սաղ · ՃԽԵ · 16 ։

Ղ Գլ · Լ · 8 ։ Սաղ · ԾԳ · 6 · Ժող · Բ · 26 ։

Ղ Սաղ · ՀՂ · 21 ։ ՃԽԵ · 15 ։

Ղ Սաղ · ՃԽԵ · 9 ։ Մատ · Ղ · 26 ։

Բ Գլ · իգ · 5 ։ Երեմ · Բ · 24 ։ Ովս · Բ · 9 ։

Ղ Սաղ · ԽԹ · 9 ։

Ղ Երեմ · Բ · 6 ։

Ղ Կ–՛ վախ չունի ·

Ղ Կ–՛ թափել տալ ։

Ղ Կ–՛ որոտումը

Ղ Կ–՛ չհաւատար ։

կը թռչի, — թևերը դէպ՚ի հարաւ կը բանայ։
27 Արծիւը քու հրամանովդ կը բարձրանայ, ու Է բոյնը բարձրը կը հաստատէ։
28 Անիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի գագաթներու վրայ՝ ու ապառաժներու մէջ բնակելով կը կենայ.
29 կերակուրը անկէ կը փնտռէ. անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն։
30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծեն. և ուր որ դիեր ըլլան, անիկայ հոն է։

ԳԼ. Խ

1 Ցոր Աստուծոյ առլիը կը խոնարհի։ 6 Աստուած զանիկայ կը հրաւիրէ՝ որ իր արդարութիւնը, կարողութիւնը և իմաստութիւնը խօսի։ 15 Բեհեմովթին վրայով։

1 Ու Աստուած Ցոբին խօսելով՝ ըսաւ.
2 Արդ՝ — Ամենակարողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցընէ՞. Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ։
3 Ան ատենը Ցոր Տէրոջը պատասխան տալով՝ ըսաւ.
4 Ահա ես նուաստ եմ. քեզի ի՞նչ պատասխան տամ. Ձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ։
5 Մէկ անգամ խօսեցայ, ալ պատասխան պիտի չտամ. երկու անգամ ալ, բայց պիտի չկրկնեմ։
6 Ան ժամանակը Աստուած՝ մրրիկէն Ցոբին պատասխան տալով՝ ըսաւ.
7 Հիմա կորիճի պէս մէջդ պընդէ, Ես քեզի հարցընեմ, ու դուն ինծի իմացուր։
8 Իմ դատաստանս պիտի խափանե՞ս. քեզ արդարացընելու համար զիս յանցաւոր պիտի հանես։
9 Աստուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս, և ես ձայնովդ կրնաս անոր պէս որոտալ։
10 Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ, և պատիւով ու փառքով հագուէ։
11 Բարկութեանդ եռանդը տարածէ, և ամէն հպարտին նայէ, ու զանիկայ խոնարհեցուր։
12 Ամէն հպարտին նայէ, ու զանիկայ նուաճէ, ու անօրէնները՝ իրենց տեղը կոխկրտէ։
13 Անոնց ամէնն ալ հողին մէջը աներևոյթ ըրէ, երեսներին դաղտուկ տեղ պահէ։
14 Ան ատենը ես ալ քեզի կը խոստովանիմ, որ աջ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել։
15 Ահա Բեհեմովթը որ քեզի հետ ստեղծեցի, անիկայ արջառի պէս խոտ կ՚ուտէ։
16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է, և ոյժը փորին †մկանները։
17 Պոչը կ՚երերցընէ եղևինի պէս. ազդրերուն ջիղերը հիւսուած են։
18 Անոր ոսկորները ‡պղնձէ խողովակներ՝ են. անոր ոսկորները երկաթէ նիդերու պէս են։
19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկայ է. զանիկայ ստեղծողը ‖իր սուրը կրնայ մօտեցընել՝։
20 Արդարև անոր Էպաշար կը բերեն լեռները, ուր որ դաշտի բոլոր գազանները կը խաղան։
21 Անիկայ հովանաւոր ծառերուն տակը՝ եղէգներուն շուքին՝ ու ճահիճներուն մէջը կը պառկի։
22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքովը կը ծածկեն զանիկայ. հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են։
23 Թէ որ գետը առատանայ, անիկայ չվախնար. Թէև Ցորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու ըլլայ, հանդարտ կը կենայ։
24 Մրիթէ անիկայ յայտնի Է կը բռնուի՞. §քիթովը որոդայթները կը ծակէ՞։

ԳԼ. ԽԱ

1—34 Լևիաթանին վրայ երեւցած Աստուծոյ մեծ զօրութիւնը։

1 — Լևիաթանը կարթով կրնա՞ս վերցընել, ու անոր լեզուէն լարով կրնա՞ս քաշել։
2 Անոր քիթին չուան անցընելով՝ ծնոտը կրնա՞ս փուշով ծակել։
3 Մրիթէ անիկայ քեզի շատ աղաչանքներ կ՚ընէ՞, քեզի մեղմ խօսքեր կ՚ըսէ՞։
4 Անիկայ քեզի հետ ուխտ կ՚ընէ՞. զանիկայ մշտնջենաւոր ծառայի պէս կրնա՞ս առնել։
5 Թռչունի հետ խաղա՞ս պէս՝ անոր հետ կրնա՞ս խաղալ, կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկայ կրնա՞ս կապել։
6 Ընկերները անոր վաճառ հացկերոյթի կրնա՞ն ընել. անիկայ վաճառականներուն մէջը կը բաժնուի՞։
7 Անոր մորթը սլաքներով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի տէգերով կրնա՞ս լեցընել։
8 Ձեռդ անոր վրայ դիր, պատերազմը չիյշէ. — Նորէն պիտի չընես։
9 Ահա անոր Բ-նոտ-ե-լո-ն յոյսը պարապ է. զանիկայ տեսնելով ալ՝ ո՞ւր չը՞զարհուրիր։
10 Ոչինչ քաջասիրտ մէկը՝ որ զանիկայ արթնցընէ. հապա իմ առջիս ո՞վ կրնայ կայնիլ։
11 Ո՞վ ինծի առաջուց տուաւ, որ

Ն · ք · գբ · իբր 1520
Ե Երեմ. խթ. 16։ Ուդ · 4։
Ը Մատ · իդ · 28։ Ղու · ժէ · 37։
— Գլ · լդ · 13։
Բ Եզր · թ · 6։ Գլ · խբ · 6։ Սաղ · ծա · 4։
Գ Գլ · իթ · 9։ Սաղ · լթ · 9։
Դ Գլ · լբ · 1։
Ե Գլ · լբ · 8։ Ղ Գլ · խբ · 4։
Ե Սաղ · ծա · 4։ Հռով · գ · 4։
Ը Գլ · լէ · 4։ Սաղ · իթ · 3, 4։
Ը Սաղ · դդ · 1։ ծգ · 1։
Ժ Ես · բ · 12։ Դան · դ · 37։
* Կ՚ակնարկուի Սատանային, Ես Կ՚ակնարկուի փիղը
Ն · ք · գբ · իբր 1520
† Կ՚ակնարկուի պորտին
‡ Կ՚ակնարկուի պղնձէ մասուր կառուցուածքներ
‖ Կ՚ակնարկուի անոր սուրը իրէն կու տայ։
Է Սաղ · ծդ · 14։
Լ Գլ · խա · 1, 2։
§ Կ՚ակնարկուի որոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծակել։
— Սաղ · ծդ · 26։ Ես · իէ · 1։
* Կ՚ակնարկուի կոկորդիլոսը
Բ Տես Ես · լէ · 29։
† Հռով · ժա · 35։

ես անոր հատուցանեմ. Տ բոլոր երկինքին տակը եղածը իմն է ։

12 Անոր անդամներուն ու զօրութեանը, նաև գեղեցիկ կարգաւորութեանը վրայով խօսելու պիտի չլռեմ ։

13 Անոր հանդերձին երեսը ո՛վ կրնայ բանալ. անոր երկու կզակներուն մէջը ո՛վ կրնայ մտնել.

14 Անոր երեսին դռները ո՛վ կրնայ բանալ. ահը անոր ակառներուն բոլորտիքն է ։

15 Անոր ամուր վահանները իր հպարտութիւնն են. պինդ կնքուած իբրև դոց են.

16 Անոնք իրարու կցուած են, որ անոնց մէջը քամի չկրնար մտնել.

17 Իրարու կցուած են, միկտմիկ կը բռնեն, ու բնաւ չեն զատուիր ։

18 Անոր փռնդտալէն լոյս կը փայլի. ու աչքերը արշալոյսին արտևանունքներուն կը նմանին ։

19 Անոր բերնէն վառած ջահեր կ'ելլեն, ու կրակի կայծեր կը ցայտեն ։

20 Քիթին ծակերէն շոգի կ'ելլէ՝ եռացող սանի կամ կաթսայի պէս ։

21 Անոր շունչէն կրակի կայծեր կը բորբոքին, ու բերնէն բոց կ'ելլէ ։

22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի. ու երկիւղը անոր առջևէն կը խաղայ ։

23 Անոր միսին ծալուածքները փակած են, անոր վրան հաստատուելով՝ չեն երերար ։

24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է, ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է ։

25 Անոր ելած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան, ու երկիւղէն կը շփոթին ։

26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չդիմանար, ու նիզակը՝ գեղարդը ու զրահը ։

27 Երկաթը յարդի պէս է անոր առջևը, ու պղինձը փտած փայտի պէս ։

28 Աղեղին նետը զանիկայ չփախցընէր. պարսաւարերը անոր դէմ մղեղի կը դառնան ։

29 Մահակները շիւղերու տեղ կը սեպէ. տէգին ճօճալը ծաղր կ'ընէ ։

30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կը տորուանք կան. ցեխին վրայ սուր բաներ կը տարածէ ։

31 Անդունդը սանի մը պէս կ'եռացընէ, ու ծովը սպեղանիի կաթսային նման կ'ընէ ։

32 Իր ետևէն ճամբան պայծառ կ'երեցընէ. անդունդը ճերմկած մազերու կը նմանի ։

33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ, որ անվախ ստեղծուած ըլլայ ։

34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը նայի. բոլոր *հպարտութեան որդւոցը" թագաւորն է ։

ԳԼ. ԽԶ

1 Ցոր Ասուծոյ կը հնազանդի ։ 7 Ասուած Ցորը կ'արդարացընէ, անոր բարեկամները կը խանարհեցընէ, ու Ցորին աղօթքը կ'ընդունի ։ 10 Ասուած կը մեծցընէ ու կ'օրհնէ Ցորը ։ 16 Ցորին տարիքը ու մահը ։

1 Յետոյ Յոբ իր բերանը բացաւ, ու իր ծնունդի օրը անիծեց։

2 Ու Յոբ սկսաւ խօսիլ ու ըսաւ.

3 Կորսուի՛ այն օրը որ ես ծնայ, ու այն գիշերը որ ըսին՝ Արու մը յղացաւ։

4 Թող այն օրը խաւար ըլլայ, Աստուած վերէն չհոգայ զայն, ոչ ալ լոյս փայլի անոր վրայ։

5 Թող խաւարն ու մահուան ստուերը զայն ծածկեն, ամպ թող բնակի անոր վրայ, ու ամէն ինչ զայն սարսափեցնէ։

6 Թող գիշերը խաւարը բռնէ զայն, տարուան օրերուն մէջ թող չուրախանայ, ամսուան թիւերուն մէջ թող չմտնէ։

7 Ահա՛ թող այն գիշերը անապատ ըլլայ, ոչ մի՛ ուրախութիւն թող մտնէ անոր մէջ։

8 Թող անիծեն զայն անոնք որ անէծք կ'ընեն օրերուն, որոնք Լեւիաթանը արթնցնել գիտեն։

9 Թող անոր մթնշաղի աստղերը խաւարին, թող լոյս ակնկալէ, բայց չգտնէ, ոչ ալ առտուան արշալոյսի արտեւանունքները տեսնէ։

10 Վասն զի չփակեց արգանդիս դռները, որ աչքերէս չվրիպի նեղութիւնը։

11 Ինչո՞ւ չմեռայ արգանդէն, կամ ծնած ատենս չվախճանեցայ։

12 Ինչո՞ւ ծունկերը ընդունեցին զիս, կամ ինչո՞ւ ծիծերը, որ ծծեմ։

13 Վասն զի հիմա պառկած պիտի ըլլայի ու հանգիստ պիտի ունենայի, քնացած պիտի ըլլայի, ու հանգստութիւն պիտի վայելէի

14 երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներուն հետ, որոնք աւերակներ իրենց համար շինեցին,

15 կամ իշխաններուն հետ, որոնք ոսկի ունէին, որոնք իրենց տուները արծաթով լեցուցին։

16 Կամ ինչո՞ւ ինծի համար ծածուկ չեղաւ վիժած պատառիկի պէս, ինչպէս մանուկներ որ լոյս չտեսան։

17 Հոն ամբարիշտները դադրեցուցած չեն նեղել, հոն հոգնածները հանգիստ կ'առնեն։

18 Հոն գերիները միասին հանգիստ կ'առնեն, չեն լսեր հարկատուին ձայնը։

19 Հոն փոքր ու մեծ կայ, ու ծառան իր տիրոջմէն ազատ է։

20 Ինչո՞ւ լոյս տրուեցաւ նեղութեան մէջ եղողին, ու կեանք՝ դառնութիւն ունեցողներուն,

21 որոնք մահուան կը սպասեն, բայց չգայ, ու գանձերու պէս զայն կը փնտռեն,

22 որոնք ուրախանան ու շատ ցնծան, երբ գերեզման գտնեն։

23 Ինչո՞ւ լոյս տրուեցաւ մարդուն որուն ճամբան պահուած է, ու Աստուած զայն ամէն կողմէ փակեց։

24 Վասն զի հառաչանքս հացիս պէս կու գայ, ու կարկամութիւններս ջուրի պէս կը հոսին։

25 Վասն զի զարհուրելին զիս պատեց, ու զոր կը վախնայի՝ ինծի եկաւ։

26 Հանգիստ չունեցայ, ոչ ալ հանդարտեցայ, ոչ ալ հանգչեցայ, բայց նեղութիւն եկաւ։

ԳԼ. ԽԷ

1 Եղիփազ Թեմանացի պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Եթէ մէկը քեզի խօսք մը ըսելու ջանայ, պիտի դժուարանա՞ս. բայց ո՞վ կրնայ խօսքը զսպել։

3 Ահա՛ դուն շատերը խրատեցիր, ու տկար ձեռքերը զօրացուցիր։

4 Քու խօսքերդ ինկողը կանգնեցուցին, ու ծնկները դողդողացողներուն զօրութիւն տուիր։

5 Բայց հիմա քեզի եկաւ, ու դուն չհամբերեցիր, դպաւ քեզի, ու դուն խռովեցար։

6 Քու երկիւղդ չէ՞ որ քու յոյսդ եղաւ, ու քու ուղիղ ճամբաներդ չէ՞ որ քու հոգիդ հաստատեցին։

7 Յիշէ՛ հիմա, ո՞վ է որ անմեղ կորսուեցաւ, կամ ո՞ւր ուղիղները կտրուեցան։

8 Ինչպէս որ տեսայ, անիրաւութիւն հնցողները ու չարիք սերմանողները կը հնձեն զայն։

9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին, ու անոր բարկութեան հովէն կը վերնան։

10 Առիւծին ձայնը, ու գազանին ձայնը, ու կատաղի առիւծուկներուն ատամները կոտրտուեցան։

11 Առիւծը որսի պակսելով կը կորսուի, ու առիւծուկները կը ցրուին։

12 Ինծի խօսք մը գաղտնի եկաւ, ու անոր մէկ մասը ականջս առաւ։

13 Գիշերային տեսիլներու խորհուրդներէն, երբ խոր քունը մարդոց վրայ կ'իյնայ,

14 վախ ու դող ինծի եկաւ, ու ինծի համար ահագին ոսկորներս սարսափեցուցին։

15 Ու հոգի մը երեսիս առջևէն անցաւ, մազերս ցցուեցան։

16 Կեցաւ, բայց չճանչցայ անոր երեսը, պատկեր մը աչքերուս առջև էր, լռութիւն կար, ու լսեցի ձայն մը որ ըսաւ.

17 Մարդ մահկանացուն Աստուծմէ՞ աւելի արդար պիտի ըլլայ, կամ մարդ իր Ստեղծողէն՞ աւելի մաքուր պիտի ըլլայ։

18 Ահա՛ իր ծառաներուն մէջ չի վստահիր, ու իր հրեշտակներուն վրայ յիմարութիւն կը դնէ։

19 Որչա՛փ աւելի՝ կաւէ տուներու մէջ բնակողները, որոնց հիմը հողին մէջ է, ու որ ցեցի պէս կը ջախջախուին։

20 Առտուընէ իրիկուն կը կործանին, ու յաւիտեան կորսուին, առանց մէկուն ուշադրութիւն դարձնելու։

21 Անոնց վրանին պարանը չէ՞ որ կը պոկուի, ու անոնք իմաստութեան չմերձենալով կը մեռնին։

ԳԼ. ԽԸ

1 Աղաղակէ՛ հիմա, կարելի է որ քեզի պատասխանէ մէկը, ու սրբերէն ո՞ր մէկուն պիտի դիմես։

2 Վասն զի անմիտը բարկութիւնը կը սպաննէ, ու տարակուսողը նախանձը կը մեռցնէ։

3 Ես անմիտը արմատ գցած տեսայ, բայց յանկարծ անոր բնակարանը անիծեցի։

4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռացած են, դռան մէջ կը ճզմուին, ու ազատող չկայ։

5 Անոր հունձքը քաղցածները կ'ուտեն, ու փշերուն միջէն կ'առնեն զայն, ու ծարաւածները անոր ստակին վրայ կը տիրանան։

6 Վասն զի չարիքը հողէն չի ծլիր, ու նեղութիւնը գետնէն չի բուսանիր։

7 Բայց մարդը նեղութեան համար կը ծնանի, ինչպէս որ կայծակները վերէն վար կը թռչին։

8 Ես որ եմ, Աստուծոյ պիտի դիմէի, ու իմ գործս Աստուծոյ պիտի յանձնէի,

9 որ մեծ ու անքննելի գործեր կ'ընէ, հրաշալի գործեր՝ որոնց թիւ չկայ։

10 Որ անձրեւ կու տայ երկրի երեսին, ու ջուրերը դաշտերուն կը ղրկէ։

11 Որ խոնարհները վեր կը բարձրացնէ, ու սգաւորները կը բարձրացնէ փրկութեան։

12 Որ խորամանկներուն խորհուրդները կը խափանէ, որ անոնց ձեռքերը յաջողութիւն չունենան։

13 Որ իմաստունները իրենց խորամանկութեան մէջ կը բռնէ, ու խորհրդականներուն խորհուրդը կը շուարեցնէ։

14 Ցորեկը խաւարի կը հանդիպին, ու կէսօրին գիշերուան պէս կը շօշաքայլեն։

15 Բայց նեղութենէ կ'ազատէ զանոնք, որ անոնց բերնէն կը ելլէ, ու զօրաւորին ձեռքէն կ'ազատէ զանոնք։

16 Ուստի աղքատին յոյս կայ, ու անիրաւութիւնը իր բերանը կը գոցէ։

17 Ահա՛ երանի՝ Աստուծոյ կը յանդիմանէ մարդը, ուստի Յաւիտենականին խրատը մի՛ արհամարհեր։

18 Վասն զի ինք կը վիրաւորէ, ու կը կապէ, կը խոցոտէ, ու իր ձեռքերը կը բժշկեն։

19 Վեց նեղութիւններէ պիտի ազատէ զքեզ, ու եօթնիւ չարիք քեզի պիտի չդպչի։

20 Սովուն մէջ քեզ պիտի չմեռցնէ, ու պատերազմին մէջ սուրէն պիտի ազատէ զքեզ։

21 Լեզուին մտրակէն պիտի պահուիս, ու աւերակներ գալուն պիտի չվախնաս։

22 Աւերակներուն ու սովուն պիտի ծիծաղիս, ու երկրի գազանները պիտի չվախնաս։

23 Վասն զի դաշտի քարերուն հետ ուխտ պիտի ունենաս, ու դաշտի գազանները հաշտ պիտի ըլլան քեզի հետ։

24 Ու պիտի գիտնաս որ քու վրանդ խաղաղութիւն ունի, ու քու տունդ պիտի այցելես, ու բան մը պակաս պիտի չգտնես։

25 Գիտես որ քու սերունդդ շատ պիտի ըլլայ, ու քու ծոցդ՝ երկրի խոտին պէս։

26 Հասուն հասակով գերեզման պիտի երթաս, ինչպէս հունձքի ժամանակ խուրձերը կը տարուին։

27 Ահա՛ ասիկա քննեցինք, ու այսպէս է, լսէ՛ զայն ու գիտցի՛ր քու օգտիդ համար։

ԳԼ. ԽԹ

1 Յոբ ալ պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Երանի՝ թէ իմ տրտունջս կշռուէր, ու իմ նեղութիւնս միասին դրուէր կշռոյի մէջ։

3 Վասն զի հիմա ծովուն աւազէն աւելի ծանր պիտի ըլլայ, ուստի խօսքերս շուարած են։

4 Վասն զի Յաւիտենականին նետերը իմ մէջս են, որոնց թոյնը հոգիս կը խմէ, Աստուծոյ սոսկալիները զիս կը պատերազմին։

5 Վայրի էշը խոտի վրայ կանչե՞ր, կամ եզը կերակուրի վրայ բառա՞ղ։

6 Համով կերակուրը առանց աղի կ'ուտուի՞, կամ ձուի սպիտակուցին մէջ համ կա՞յ։

7 Զոր հոգիս չուզեր դպչիլ, անոնք հիմա իմ հիւանդ կերակուրներս են։

8 Ո՛հ թէ իմ խնդրածս գտնէր, ու Աստուած ինծի իմ յոյսս տար,

9 թէ Աստուած հաճէր զիս ջախջախել, ձեռքը արձակէր ու զիս կտրատէր,

10 ապա թէ ինծի մխիթարութիւն ըլլար, ու ես ցաւերուս մէջ ցնծայի, որ չխնայեց, վասն զի Սրբոյն խօսքերը չուրացայ։

11 Ինչ է իմ զօրութիւնս, որ համբերեմ, ու ինչ է իմ վախճանս, որ երկարաձգեմ հոգիս։

12 Իմ զօրութիւնս քարերու զօրութի՞ւնն է, կամ իմ մարմինս պղնձի՞ է։

13 Ես ինծի օգնական չունիմ, ու իմաստութիւնը ինծմէ հեռացած է։

14 Ընկերէն գթութիւն պէտք է ունենայ նեղութեան մէջ եղողը, որ Յաւիտենականին երկիւղը չլքէ։

15 Իմ եղբայրներս առուի պէս դաւեցին, ինչպէս առուներուն հոսանքը որ կ'անցնին,

16 որոնք սառոյցէն սեւնան, ու ձիւնը անոնց մէջ կը պահուի։

17 Երբ տաքնան՝ կը կորսուին, երբ շոգին ելլէ՝ իրենց տեղերէն կը սպառին։

18 Ճամբաներուն կողմերէն կը դառնան, անապատ կ'երթան ու կը կորսուին։

19 Թէմայի ճամբորդները նայեցան, Սաբայի երթեւեկները յոյս դրին անոնց վրայ։

20 Վասն զի ամչցան որ յոյս դրած էին, հոն հասան ու ամչնալով մնացին։

21 Հիմա դուք ալ ինծի նման եղաք, ահը տեսաք ու վախցաք։

22 Ես ըսա՞ծ եմ, Ինծի բան մը տուէք, կամ ձեր ստակէն ինծի համար նուէր մը տուէք,

23 կամ թշնամիի ձեռքէն ազատեցէք զիս, կամ զարհուրելիներու ձեռքէն ինծի համար փրկեցէք զիս։

24 Ուսուցէ՛ք ինծի, ու ես պիտի լռեմ, ու ինծի ըրէք որ սխալած եմ։

25 Ո՛հ թէ ուղիղ խօսքերը ցաւ պատճառեն, բայց ձեր յանդիմանութիւնը ինչի՞ համար է։

26 Խօսքերը յանդիմանելո՞ւ համար կը խորհիք, ու անապատացածի խօսքերը հովի՞ համար։

27 Ո՛հ թէ որբին վրայ վիճակ կը ձգէիք, ու ձեր բարեկամը ծախուի պէս կը ծախէիք։

28 Հիմա ինծի դարձէ՛ք երեսներնիդ, վասն զի ձեր առջև սուտ պիտի չխօսիմ։

29 Դարձէ՛ք, խնդրեմ, անօրէնութիւն մի՛ ըլլայ, դարձէ՛ք, ես դեռ արդար եմ այս բանիս մէջ։

30 Անիրաւութիւն կա՞յ իմ լեզուիս վրայ, կամ իմ բերանս չարը չի՞ զգար։

ԳԼ. Խ

1 Ասկէ ետքը Սոփար Նեսամացի պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Ասոր համար իմ խորհուրդներս զիս կը դրդեն պատասխանելու, ու ասոր համար իմ մէջս կը շարժին։

3 Ես իմ նախատինքս որ լսեցի, իմ հանճարիս հոգին զիս կը պատասխանէ։

4 Չգիտե՞ս այս հնուց, երբ մարդ երկրի վրայ դրուեցաւ,

5 որ ամբարիշտներուն յաղթանակը կարճ է, ու անաստուածին ուրախութիւնը՝ մի՛ւս վայրկեան։

6 Թէ որ անոր հպարտութիւնը երկինքը հասնի, ու անոր գլուխը ամպերուն դպչի,

7 ինքը իր աղբին պէս յաւիտեան պիտի կորսուի, ու անոր տեսնողները պիտի ըսեն՝ Ո՞ւր է։

8 Երազի պէս պիտի թռչի ու չգտնուի, ու գիշերային տեսիլքի պէս պիտի փախչի։

9 Զանիկայ տեսնող աչքը պիտի չտեսնէ, ու անոր տեղը զանիկայ պիտի չդիտէ։

10 Անոր որդիները աղքատներուն հաճոյանալ պիտի ջանան, ու անոր ձեռքերը իր ստակը պիտի դարձնեն։

11 Անոր ոսկորները իր երիտասարդութեան կորովով լեցուն են, բայց անոնք անոր հետ հողին մէջ պիտի պառկին։

12 Թէպէտ չարիքը անոր բերնուն մէջ քաղցր է, ու անոր լեզուին տակ կը պահուի,

13 թէպէտ զայն կը խնայէ, ու չի թողուր որ անցնի, հապա անոր միսերուն մէջ կը պահէ,

14 անոր կերակուրը անոր ներսիդին մէջ կը փոխուի, ու անոր մէջ օձերուն թոյնը կը դառնայ։

15 Ստակ կուլ տուաւ, ու զայն պիտի փսխէ, Աստուած անոր փորէն պիտի հանէ զայն։

16 Օձերուն թոյնը պիտի ծծէ, ու իժին լեզուն պիտի սպաննէ զանիկայ։

17 Չի տեսնար գետերը, հեղեղները, մեղրի ու կարագի առուները։

18 Ինչ որ աշխատեցաւ՝ պիտի վերադարձնէ, ու չի կլլեր, ստակին համեմատ ալ չի ուրախանար։

19 Վասն զի աղքատները ճզմեց, ու զանոնք չհոգաց, տունը որ չշինեց զոր գրաւեց,

20 վասն զի անոր փորը երբեք չի յագեցաւ, իր ցանկալիներէն ոչինչ պիտի ազատի։

21 Ոչինչ մնաց որ չկերաւ, ասոր համար անոր բարիքը չի տեւեր։

22 Իր առատութեան ժամանակ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ, ամէն տեսակ չարչարանքի ձեռքը պիտի իյնայ։

23 Երբ որ փորը լեցնելու վրայ ըլլայ, Աստուած իր բարկութեան բորբոքը անոր վրայ պիտի ղրկէ, ու անոր վրայ պիտի տեղացնէ իր կերակուրին մէջ։

24 Երկաթեայ զէնքէն պիտի փախչի, ու պղնձեայ աղեղը զայն պիտի խոցոտէ։

25 Նետը մէջքէն դուրս կ'ելլէ, ու նիզակը լեղիէն կ'անցնի, սարսափներ անոր վրայ կու գան։

26 Ամէն խաւարներ անոր գանձերուն համար պահուած են, անոր չվառած կրակը զայն պիտի ուտէ, անոր տան մէջ մնացածը պիտի չարչարէ։

27 Երկինքը անոր անօրէնութիւնը պիտի յայտնէ, ու երկիրը անոր դէմ պիտի ելլէ։

28 Անոր տան բերքը պիտի քաշուի, ու անոր ստացուածները իր բարկութեան օրը պիտի հոսին։

29 Ասիկա է ամբարիշտ մարդուն Աստուծմէ ունեցած բաժինը, ու Աստուծմէ իրեն տրուած ժառանգութիւնը։

ԳԼ. ԽԱ

1 Յոբ ալ պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Լսեցէ՛ք, խնդրեմ, ականջ դրէ՛ք իմ խօսքերուս, ու ասիկա ձեր մխիթարութիւնը թող ըլլայ։

3 Ինծի հանդուրժեցէ՛ք, ու ես ալ պիտի խօսիմ, ու ես խօսելէս ետքը՝ կրնաք ծաղրել։

4 Ինծմէ մարդո՞ւ կը գանգատիմ, որ ինչո՞ւ չհամբերեմ հոգիիս համար։

5 Նայեցէ՛ք ինծի, ու զարհուրեցէ՛ք, ու ձեռքը բերանուդ դրէ՛ք։

6 Երբ որ կը յիշեմ՝ կը վախնամ, ու մարմինս կը դողայ։

7 Ինչո՞ւ ամբարիշտները կ'ապրին, կը ծերանան, ու զօրութեամբ կ'աճին։

8 Իրենց սերունդը իրենց առջև կը հաստատուի, ու իրենց ծոռները իրենց աչքին առջև։

9 Իրենց տուները խաղաղութիւն ունին, ու վախ չկայ, ոչ ալ Աստուծոյ գաւազանը կայ անոնց վրայ։

10 Անոնց ցուլը կը բազմանայ, ու չի ձախողիր, անոնց կովը կը ծնանի, ու չի վիժեցներ։

11 Իրենց մանուկները հօտի պէս կը դուրս հանեն, ու իրենց տղաքը կը պարեն։

12 Թմբուկին ու քնարին հետ կ'երգեն, ու սրինգին ձայնով կը խնդան։

13 Իրենց օրերը բարութեան մէջ կ'անցընեն, ու հանգիստ կերթան գերեզման։

14 Ու Աստուծոյ կ'ըսեն՝ Մեզմէ հեռացի՛ր, վասն զի քու ճամբաներուդ գիտութիւնը չուզեցինք։

15 Ո՞վ է Ամենակալը որ անոր ծառայենք, ու մեզի ի՞նչ օգուտ պիտի ունենանք եթէ անոր աղաչենք։

16 Ահա՛ անոնց բարիքը իրենց ձեռքը չէ՞, ամբարիշտներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու է։

17 Քանի՞ անգամ ամբարիշտներուն ճրագը կը մարի, ու անոնց վրայ իրենց նեղութիւնը կու գայ, ու իր բարկութեամբ ցաւեր կը բաժնէ։

18 Քանի՞ անգամ հովուն առջև հասկի պէս կ'ըլլան, ու մրրիկը զանոնք կը տանի։

19 Աստուած իր որդիներուն համար իր անօրէնութիւնը կը պահէ։ Թող հատուցանէ անոր, որ գիտնայ։

20 Թող իր աչքերը տեսնեն իր կորուստը, ու Ամենակալին բարկութենէն թող խմէ։

21 Վասն զի իր տունէն ետքը ինչ հոգ ունի, երբ որ իր ամիսներուն թիւը կտրուի։

22 Աստուծոյ գիտութիւնը մէկը կրնա՞յ սորվեցնել, որ բարձրեալները կը դատէ։

23 Մէկը իր զօրութեան մէջ կը մեռնի, ամբողջ ու հանգիստ ու խաղաղ,

24 իր կուրծքերը կաթով լեցուն, ու իր ոսկորներուն ծուծը թարմ։

25 Ու մէկալը իր հոգիին դառնութեամբ կը մեռնի, ու բարիք չի վայելեր։

26 Երկուքն ալ հողին մէջ միասին կը պառկին, ու անոնց վրայ որդեր կը ծածկեն։

27 Ահա՛ գիտեմ ձեր խորհուրդները, ու ինծի դէմ ձեր անիրաւ դատաստանները։

28 Վասն զի կ'ըսէք՝ Ո՞ւր է իշխանին տունը, ու ո՞ւր են ամբարիշտներուն բնակարանները։

29 Ճամբորդներէն չհարցուցի՞ք, ու անոնց նշանները չի՞ ճանչնաք,

30 որ չարը կորուստի օրուան համար կը խնայուի, ու զայն կը տանին բարկութեան օրուան համար։

31 Ո՞վ իր երեսին պիտի յանդիմանէ զայն, ու ինչ որ ըրաւ՝ ո՞վ պիտի հատուցանէ անոր։

32 Ինք գերեզման պիտի տարուի, ու գերեզմանին վրայ պիտի հսկուի։

33 Ձորակին գերդաստանը անոր քաղցր պիտի ըլլայ, ու ամէն մարդ անոր ետևէն պիտի քաշուի, ինչպէս անհամար մարդիկ անոր առջևէն գացին։

34 Ուրեմն ինչո՞ւ զուր տեղը զիս կը մխիթարէք, վասն զի ձեր պատասխանին մէջ սուտ մնաց։

ԳԼ. ԽԲ

1 Եղիփազ Թեմանացի պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Մարդը Աստուծոյ օգտակա՞ր կրնայ ըլլալ, կամ իմաստունը իրեն համար օգտակա՞ր կրնայ ըլլալ։

3 Ի՞նչ հաճոյք Ամենակալին համար թէ դուն արդար ես, կամ ի՞նչ շահ անոր թէ դուն ճամբաներդ կատարեալ ընես։

4 Քեզի պատուելո՞ւ համար քեզ կը յանդիմանէ, կամ քեզի հետ դատաստանի՞ կը մտնէ։

5 Քու չարութիւնդ չէ՞ որ մեծ է, ու քու անօրէնութիւններդ անհուն են։

6 Վասն զի եղբօրդ անիրաւ կերպով գրաւ առիր, ու մերկերուն հագուստները մերկացուցիր։

7 Յոգնածին ջուր չտուիր, ու քաղցածէն հացը պահեցիր։

8 Զօրաւորը երկրին տէրն էր, ու պատուական մարդը հոն կը բնակէր։

9 Այրիները ձեռնունայն արձակեցիր, ու որբերուն թեւերը կոտրտուեցան։

10 Ասոր համար որոգայթներ քեզի շրջապատ են, ու յանկարծական վախ քեզ կը զարհուրեցնէ,

11 կամ խաւարը որ չտեսնես, ու ջուրերուն առատութիւնը որ քեզ կը ծածկէ։

12 Աստուած երկինքին բարձրութեան մէջ չէ՞, ու տե՛ս աստղերուն բարձրութիւնը որչա՛փ բարձր են։

13 Ու դուն կ'ըսես՝ Աստուած ինչ կը գիտնայ, խաւարին միջէն կրնա՞յ դատել։

14 Հաստ ամպերը զանիկայ կը ծածկեն, որ չտեսնէ, ու երկնքի շրջանակին վրայ կը պտտի։

15 Դուն հին ճամբան պահե՞ս որ անօրէն մարդիկ քալեցին,

16 որոնք ժամանակէ առաջ կորսուեցան, որոնց հիմը գետերու պէս հոսեցաւ,

17 որոնք Աստուծոյ կ'ըսէին՝ Մեզմէ հեռացի՛ր, ու թէ Ամենակալը անոնց ի՞նչ պիտի ընէ։

18 Բայց ինք անոնց տուները բարիքով լեցուցած էր, ուստի ամբարիշտներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու է։

19 Արդարները կը տեսնեն ու կ'ուրախանան, ու անմեղը կը ծաղրէ զանոնք,

20 թէ՝ Անոնց ունեցածը կորսուեցաւ, ու անոնց մնացորդը կրակը կերաւ։

21 Հիմա անոր հետ հաշտուէ՛ ու խաղաղութիւն ունեցիր, ասոնով քեզի բարիք պիտի գայ։

22 Խնդրեմ, անոր բերնէն օրէնք ընդունէ, ու անոր խօսքերը սրտիդ մէջ դիզէ։

23 Եթէ Ամենակալին դարձի գաս՝ պիտի շինուիս, անիրաւութիւնը քու վրանէդ պիտի հեռացնես։

24 Ու ոսկին հողի պէս պիտի դնես, ու Ովփարի ոսկին գետի քարերուն պէս։

25 Ու Ամենակալը քու ոսկիդ ու արծաթդ պիտի ըլլայ։

26 Վասն զի այն ատեն Ամենակալին մէջ պիտի զուարճանաս, ու Աստուծոյ երեսը պիտի վերցնես։

27 Անոր պիտի աղաչես, ու ան քեզ պիտի լսէ, ու դուն քու ուխտերդ պիտի հատուցանես։

28 Ինչ որ խորհիս՝ պիտի յաջողի քեզի, ու լոյս պիտի փայլի քու ճամբաներուդ վրայ։

29 Երբ որ ուրիշները խոնարհեցնեն, ու դուն ըսես՝ Վերանալ կայ, ան խոնարհ մարդը պիտի ազատէ։

30 Անմեղին ալ պիտի ազատէ, ու ձեռքերուդ մաքրութեան համար պիտի ազատի։

ԳԼ. ԽԳ

1 Յոբ ալ պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Այսօր ալ դառնութեան մէջ է իմ տրտունջս, իմ հարուածս իմ հառաչանքէս աւելի ծանր է։

3 Ո՛հ թէ գիտնայի զայն որ գտնեմ, ու անոր աթոռին մօտ գամ։

4 Դատաստանս անոր առջև պիտի դնէի, ու բերանս փաստերով պիտի լեցնէի։

5 Անոր խօսքերը պիտի գիտնայի, ու ինծի ինչ որ պիտի ըսէր՝ պիտի հասկնայի։

6 Իր զօրութեան մեծութեամբ ինծի դէմ պիտի վիճէ՞ր, կամ ինծի պիտի ունկնդրէ՞ր։

7 Հոն ուղիղ մարդ մը անոր հետ պիտի վիճէր, ու ես իմ դատաւորէս պիտի ազատէի։

8 Ահա՛ արեւելք կ'երթամ, բայց հոն չկայ, ու արեւմուտք, բայց չեմ հասկնար զայն։

9 Հիւսիսի կողմը՝ անոր գործած ատենը, բայց չեմ տեսներ զայն, կը դառնայ դէպի հարաւ, բայց չեմ տեսներ զայն։

10 Վասն զի ինք իմ ճամբան գիտէ, զիս որ փորձէ՝ պիտի ելլեմ իբրև ոսկի։

11 Իր ոտքը իմ քայլերուս հետևեցաւ, անոր ճամբան պահեցի ու չշեղեցայ։

12 Անոր շրթանց պատուիրանէն չհեռացայ, անոր բերնին խօսքերը իմ ծոցիս մէջ աւելի քան իմ հաստատ կերակուրս պահեցի։

13 Բայց ինք մէկ է, ու ո՞վ կրնայ զայն դարձնել։ Ինչ որ հոգին կ'ուզէ՝ կ'ընէ։

14 Վասն զի ինծի համար որոշածը կատարեց, ու այսպիսի բազում բաներ ունի։

15 Ասոր համար անոր առջև կը զարհուրիմ, կը խորհիմ ու անկէ կը վախնամ։

16 Աստուած իմ սիրտս կը տկարացնէ, ու Ամենակալը զիս կը զարհուրեցնէ։

17 Վասն զի խաւարէն չկտրուեցայ, ու մթութիւնը երեսէս չծածկեց։

ԳԼ. ԽԴ

1 Ինչո՞ւ ժամանակները Ամենակալէն պահուած չեն, ու անոր գիտցողները անոր օրերը չեն տեսներ։

2 Մարդիկ սահմանները կը տեղափոխեն, հօտը կը գողնան ու կը հովուեն։

3 Որբերուն էշը կը քշեն, այրիին եզը գրաւ կ'առնեն։

4 Աղքատները ճամբայէն կը դարձնեն, երկրի աղքատները միասին կը պահուին։

5 Ահա՛ անապատի էշերուն պէս՝ իրենց գործին համար առտուընէ կ'ելլեն որսի, անապատը անոնց հացն է իրենց զաւակներուն համար։

6 Դաշտին մէջ կը հնձեն իրենց կերակուրը, ու ամբարիշտին խաղողի հատերը կը քաղեն։

7 Մերկ կը գիշերեն առանց հագուստի, ու ցուրտին մէջ ծածկոց չունին։

8 Լերանց վրայ եղած անձրեւէն կը թրջուին, ու ապաստանի համար ժայռին կը գիմեն։

9 Որբը կուրծքէն կը խլեն, ու աղքատին վրայ գրաւ կ'առնեն։

10 Մերկ կը շրջին առանց հագուստի, ու հունձքը կը տանին քաղցած։

11 Ձիթենիներուն մէջ իրենց իւղերը կը հանեն, հնձանները կը կոխեն ու կը ծարաւնան։

12 Քաղաքէն մեռելներ կը հառաչեն, ու վիրաւորներուն հոգին կը գոչէ, բայց Աստուած անոնց անպատշաճութիւնը չի դներ։

13 Անոնք լոյսին հակառակ են, անոր ճամբաները չեն ճանչնար, ու անոր շաւիղներուն մէջ չեն կենար։

14 Սպանողը լոյսի հետ կ'ելլէ, կը սպաննէ աղքատն ու կարիքաւորը, ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ։

15 Պոռնիկին աչքը կը սպասէ իրիկունին, ու կ'ըսէ՝ Ոչ ոք զիս պիտի տեսնէ, ու երեսս պիտի ծածկէ։

16 Խաւարին մէջ տուները կը ծակեն, ցերեկը իրենց համար գոցուած են, լոյսը չեն ճանչնար։

17 Վասն զի բոլորին համար առտուն մահուան ստուերն է, վասն զի մահուան ստուերներուն սարսափները կը ճանչնայ։

18 Ջուրին վրայէն թեթեւ է, անոր բաժինը երկրի վրայ անիծուած է, ինք ալ ձիթենիի պարտէզին ճամբան չի դառնար։

19 Երաշտն ու տօթը ձիւնի ջուրերը կը գողնան, գերեզմանը՝ մեղանչողները։

20 Մայրը զանիկայ կը մոռնայ, որդեակը անոր քաղցր կ'ըլլայ, ալ չի յիշուիր, ու անիրաւութիւնը ծառի պէս կը կոտրտուի։

21 Վասն զի ամուլ կնոջ չարիք կ'ընէ, ու այրիին բարիք չի գործեր։

22 Բայց զօրաւորները իրենց զօրութեամբ կը քաշէ, ու երբ որ ելլէ՝ կեանքին յոյս չունի։

23 Ապահովութեան մէջ զանիկայ կը պահէ, ու անոր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ են։

24 Բարձրացան, մի՛ւս վայրկեան չկան, ու կ'իջնան, կը թառամին ամէն ուրիշներուն պէս, ու հասկերուն պէս կը կտրուին։

25 Եթէ ասիկա այդպէս չէ, ո՞վ զիս պիտի ստիպէ սուտ ըսելու, ու իմ խօսքերս ունայնութեան պիտի հաւասարեցնէ։

ԳԼ. ԽԵ

1 Բաղդատ Սուհացի ալ պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Իշխանութիւն ու սոսկալիք անոր հետ են, ինք իր բարձունքներուն մէջ խաղաղութիւն կ'ընէ։

3 Անոր զինուորներուն թիւ կա՞յ, ու անոր լոյսը ո՞ւր չի ծագիր։

4 Ուրեմն մարդ ինչպէ՞ս կրնայ Աստուծոյ առջև արդար ըլլալ, կամ կինէ ծնած մարդ ինչպէ՞ս կրնայ մաքուր ըլլալ։

5 Ահա՛ լուսինն ալ չի լուսաւորեր, ու աստղերն ալ անոր աչքին առջև մաքուր չեն։

6 Ուրեմն մարդ որ որդ է, ու մարդկային որդը որ ճիճու է՝ որչա՛փ աւելի։

ԳԼ. ԽԶ

1 Յոբ ալ պատասխանեց ու ըսաւ.

2 Ինչպէ՛ս օգնեցիր անզօրին, ու զօրութիւն չունեցողին բազուկը փրկեցիր։

3 Ինչպէ՛ս խրատեցիր անմիտը, ու ինծի ինչպէ՛ս յայտնեցիր իրական իմաստութիւնը։

4 Ո՞ւմ համար խօսքեր ըսիր, ու ո՞ւմ հոգին քեզմէ ելաւ։

5 Մեռելները ջուրերուն տակէն ու անոնց բնակի

ստակ՝ ու մէյմէկ ոսկի օղ տուին
12 անոր ։ Եւ Տէրը Ղացրին վերջը առջևէն աւելի օրհնեց . անանկ որ՝ Ի տասնուչորս հազար ոչխար , ու վեց հազար ուղտ , և հազար զոյգ եզ , ու հազար մատակ էշ
13 ունեցաւ ։ Ի Եւ անոր՝ եօթը տղայ
14 ու իրեք աղջիկ եղաւ ։ Ու մէկ աղջկան անունը *Եմիմա՝ ու երկրորդին անունը Կասիա՝ ու երրորդին անունը †Կերեն Հապուք դրաւ ։
15 Եւ բոլոր երկրին վրայ Ցոբին աղջկերանուն պէս դեղեցիկ կնիկներ չէր գտնուեր . ու Հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայրներուն մէջը ։
16 Եւ ասկէ ետքը ¦Ցոբ հարիւր քառասուն տարի ապրելով՝ տեսաւ իր որդիները՝ ու իր որդուոցը որդիները՝ չորս չորրորդ աղգը ։ Ու Ցոբ ծերացած ու հօրերը լեցուած մեռաւ ։

ն · ք · գՓ · Իբր 1520

¦ Գէն · ե · 7 ։ Ցակ · ե · 11 ։ Ի Տես գէ · ա · 3 ։

Ի Գէ · ա · 2 ։

* ՟ի · աԲ ։

† ՟ի · եղիւր ծարրդ ։

ն · ք · գՓ · Իբր 1520

¦ Գէ · ե · 26 ։ Ասակ · գ · 16 ։

Հ Ծն · իե · 8 ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

1 Բարեպաշտ մարդուն երջանկութիւնը . 4 ամբարշտին ապերջանկութիւնը ։

‡ Ղու · ի · 42 ։ Գոր · ա · 20 ։

1 Երանելի է – ան մարդը՝ որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չքալեր , ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար , և Ի ծաղր ընողներուն նստած տեղը չնստիր .

– Ասակ · գ · 14 , 15 ։

Ի Սաղ · իգ · 4 ։ Երեմ · ժե · 17 ։

2 Հապա Ի անոր կամքը Տէրոջը օրէնքին մէջն է , և Ի ցորեկ ու գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ ։

‡ Սաղ · ճժԲ · 35 , 47 , 92 ։

3 Եւ անիկայ Ի ջուրի ճամբաները տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր ժամանակին իր պտուղը կուտայ . ու անոր տերևը պիտի չթափի , և ինչ բան որ ընէ՝ Ղպիտի յաջողի ։

Ի Ցե · ա · 8 ։ Սաղ · ճժԲ · 1 , 97 ։

4 Ասանկ չեն ամբարիշտները , հապա Ի մղեղի պէս՝ որ հովը կը ցրուէ ։

Ի Երեմ · ժե · 8 ։ Եզեկ · խե · 12 ։

5 Ասոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ , ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովքին մէջ ։

Ղ Նե · 3 , 23 ։ Սաղ · ճՀը · 2 ։ Ես · գ · 10 ։

6 Վասն զի Ը Տէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան . բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի ։

Ի Ցոբ · խա · 18 ։ Սաղ · իե · 5 ։ Ես · ժէ · 13 ։ իԹ · 5 ։ Ովս · ժգ · 3 ։

ՍԱՂՄ · Բ

1 Քրիստոսի թագաւորութիւնը ։ 10 թագաւորներուն յորդորանք մը որ անոր հնազանդին ։

Ը Սաղ · իե · 18 ։ Նաե · ա · 7 ։ Ցօհ · ժ · 14 ։ բ Տիմ · բ · 19 ։

1 Ինչո՞ւ – հեթանոսները խռովութիւն կ'ընեն , ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտածեն ։

– Սաղ · խգ · 6 ։ Գոր · գ · 25 , 26 ։

2 Երկրի թագաւորները ինքզինքնին կը հաստատեն , ու իշխանները մէկտեղ խորհուրդ կ'ընեն Տէրոջը դէմ , ու անոր Բ Օծեալին դէմ ,

Բ Սաղ · խե · 7 ։ Ցօհ · ա · 41 ։

3 Ըսելով . Հկոտրենք անոնց կապերը , ու մեզմէ ձգենք անոնց ‖ լուծը ։

Հ Երեմ · ե · 5 ։ Ղու · 14 · իԹ · 14 ։

‖ Եբր · լուանաձևերը ։

4 Երկինքը բնակողը անոնց վրայ Ի պիտի ծիծաղի . Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանոնք ։

Ի Սաղ · ժա · 4 ։

5 Ան ատենը իր բարկութիւնովը պիտի խօսի անոնց , և իր սրտմտութիւնովը պիտի խռովեցնէ զանոնք , ըԻԼով .

Ի Սաղ · լէ · 13 ։ ՆԹ · 8 ։ Ասակ · ա · 26 ։

6 Ես օծեցի իմ Թագաւորս իմ սուրբ լեռանս՝ Ղսիոնին վրայ ։

Ղ Բրթագ · ե · 7 ։

7 Հրամանը պիտի պատմեմ . Տէրը ինծի ըսաւ . Ի Դուն իմ Որդիս ես . ես այսօր քեզ ծնայ .

Ի Գոր · ժգ · 33 ։ Երր · ա · 5 ։ ե · 5 ։

8 Խնդրէ ինծմէ , ու հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ , ու երկրին ծայրերը՝ քեզի ստացուածք .

Ը Սաղ · իբ · 27 ։ Հր · 8 ։ ՆԹ · 27 ։ Դան · է · 13 , 14 ։ Տես Ցօհ · ժէ · 4 , 5 ։ ժԹ · 15 ։

9 Ի Զանոնք երկաթէ գաւազանով պիտի § կոտրես , բրուտի անոթի պէս պիտի փշրես զանոնք ։

Ի Սաղ · ՆԹ · 23 ։ Ցայտ · բ · 27 ։ ժբ · 5 ։

§ Կ՟ըսէ հովսես ,

10 Ուստի հիմա ով Թագաւորներ՝ միտքերնիդ առէք , երկրի դատաւորներ՝ խրատուեցէք ։

Ի Եբր · ժբ 28 ։

11 Ի Երկիւղով Տէրոջը ծառայեցէք , ու Ի դողալով ‡ անկե վախցէք " ։

Ի Փիլ · բ · 12 ։

‡ Կ՟ըսէ յընծայեցէք ։

12 Որդին համբուրեցէք որ չբարկանայ , ու ճամբուն մէջ չկորսուիք , երբոր Լանոր բարկութիւնը քիչ մը բորբոքի ։ Ի Երանի ան ամենուն՝ որ անոր կը յուսան ։

Լ Ցայտ · գ · 16 , 17 ։

Ի Սաղ · լԹ · 8 ։ ձգ · 12 ։ Ասակ · ժգ · 20 ։ Ես · լ · 18 ։ Երեմ · ժէ · 7 ։ Հրոով · Թ · 33 ։ ժ · 11 ։ ա Պետ · բ · 6 ։

ՍԱՂՄ · Գ

1–8 Աստուծոյ պաշտպանութեանը ապահովութիւնը ։

Սաղմոս Դաւթի , – իր որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը ։

– Բ Թագ · ժե · ժզ · ժէ · ժը ։

1 Վա՛յ Տէր՝ Ի իմ թշնամիներս որչափ շատցան . իմ վրաս ելլողները շատ են ։

Ի Բ Թագ · ժե · 12 ։ ժզ · 15 ։

2 Շատերը իմ անձիս համար կ'ը-

սեն թէ՝ †Աստր փրկութիւն չկայ Աստուածմէն ։ (*Սէլայ ։)

3 Բայց ով Տէր՝ դուն ես Թիմ ասպարս , իմ փառքս , ու Ի՛մ գլուխս բարձրացընդը ։

4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի , ու Ընր սուրբ լեռնէն Ի՛նծի պատասխանեց ։ (Սէլայ ։)

5 Ես պառկեցայ ու քնացայ . արթընցայ , վասն զի Տէրը զիս պաշտպանեց ։

6 Ի՛ես պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն՝ որոնք իմ չորս կողմս պատեցին ։

7 Ելի՛ր ով Տէր , զիս փրկէ ով իմ Աստուածս , Ի՛վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներուս թուշը . ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր ։

8 Ի՛փրկութիւնը Տէրոջն է . քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ †է ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · Դ

1 Դաւիթ կ'ազդէ որ Աստուած իրեն ականջ դնէ ։ 2 Իր թշնամիները կը յանդիմանէ , ու անոնց յորդորանքներ կ'ընէ ։ 6 Մարդուն երջանկութիւնը Աստուծոյ շնորհքովը կ'ըլլայ ։

– Գլխաւոր երգեցողին ; ‡Նկինոթի վրայ · Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Կանչելու ատենս ինծի պատասխան տուր՝ ով իմ արդարութեանս Աստուածը . նեղութեան մէջ զիս ընդարձակեցիր . ողորմի՛ ինծի , ու լսէ՛ իմ աղօթքս ։

2 Մարդոց որդիներ՝ մինչև ե՞րբ իմ փառքս ամօթի դէմ դարձնէք , և ունայնութիւն պիտի սիրէք , սուտութիւն փնտռէք ։ (Սէլայ ։)

3 Բայց գիտցէ՛ք որ Ի՛Տէրը իրեն նուիրաւած Հրէ՛ ‖որոշեց · Տէրը պիտի լսէ իրեն կանչելու ատենս ։

4 †Դողացէ՛ք ու մեղք մի՛ գործէք . Ի՛խօսեցէ՛ք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ , ու լռեցէ՛ք ։ (Սէլայ ։)

5 Ի՛Արդարութեան զոհեր մատուցէ՛ք , ու Ի՛Տէրոջը յուսացէ՛ք ։

6 Շատերը կ'ըսեն թէ՝ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցընէ . Ի՛ով Տէր՝ քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ ։

7 Ընդ սրտիս ուրախութիւն տուիր , անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի ։

8 Ի՛խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ . Ի՛վասն զի դուն միայն ով Տէր՝ զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես ։

ՍԱՂՄ · Ե

1 Դաւիթ աղօթք ընելով՝ իր ընթեռնողութիւնը կը յայտնէ ։ 4 Աստուած չարերուն չհաճիր ։ 7 Դաւիթ իր հաւատքը յայտնելով՝ Աստուծոյ կ'աղօթէ որ իրեն առաջնորդէ ։ 10 Իր թշնամիները կործանէ ։ 11 ու արդարը պահպանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , §Նհիլոթի վրայ · Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ով Տէր՝ ականջ դիր իմ խօսքերուս . միտքդ առ իմ աղաղակը ։

2 – Իմ կանչելուս ձայնը մտիկ ըրէ՝ ով իմ Թագաւորս ու Աստուածս , վասն զի Ի՛ես քեզի կ'աղաչեմ ։

3 Ո՛վ Տէր՝ †առտուանց պիտի լսես իմ ձայնս . առտուանց ‖պատրաստ պիտի ըլլամ՝՝ քեզի , ու ըսպասեմ ։

4 Վասն զի դուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած չես . չարը քու քովդ պիտի չբնակի ։

5 Ի՛Հպարտները քու աչքերուդ առջին պիտի չկենան . բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես .

6 Ի՛Սուտ խօսողները կը կորսընցընես . Ընդ Տէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը զզուի ։

7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շատութիւնովը քու տունդ պիտի մտնեմ . քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ Ի՛քու սուրբ տաճարիդ մէջը ։

8 Ընդ Ով Տէր՝ քու արդարութեամբդ ինծի առաջնորդ եղիր թշնամիներուս համար . Ի՛քու ճամբադ շտկէ՛ իմ առջեւս .

9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ . անոնց ներսիդին չարութիւն է . Ի՛անոնց կոկորդը բաց գերեզման է . Ի՛իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան ։

10 Ո՛վ Աստուած՝ յանցաւոր հանէ զանոնք . Ի՛իրենց խորհուրդներովը թող իյնան . անոնց մեծ ամբարշտութիւններուն համար հալածէ զանոնք . վասն զի քեզի դէմ ապստամբեցան ։

11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները Ի՛թող ուրախ ըլլան . յաւիտեան թող ցնծան , ինչու որ դուն զանոնք կը պաշտպանես . և քու անունդ սիրողները թող քեզմով զուարճանան ։

12 Վասն զի դուն Ի՛պիտի օրհնես արդարը՝ ով Տէր . բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պի-

---

Բ Ցոր · ժա · 18 · 19 ։ Սաղ · գ · 5 ։ Ի՛ղև · իե · 18 , 19 ։ Իկ · 5 ։ բ Օր · ժբ · 10 ։

§ Ասիկա հատանէ՝ կան խորհրդեօք եկեղեցական ոտանաւորներէ՝ որոնք նուագին ։ – Սաղ · գ · 4 ։ Բ Սաղ · կե · 2 ։ †Սաղ · լ · 5 ։ Ժբ · 13 ։ Ոչ · 6 ։ ‖ Կամ՝ պիտի ներկայացնեմ ։ Ընդ Ամ · ա · 13 ։

Ի Ցայտ · իա · 8 ։ Ղ Սաղ · ծե · 23 ։

Ի Թագ · բ · 29 , 30 , 35 ։ 38 ։ Սաղ · իբ · 2 ։ Ոչբ · 7 ։ Ոչբ · 2 ։ Ը Սաղ · իե · 5 ։ Բ Սաղ · իե · 4 ։ իկ · 11 ։

Ի Ղև · ժա · 44 ։ Հռով · գ · 13 ։ Ի Սաղ · կբ · 4 ։ Լ բ Թագ · ժե · 31 ։ ժէ · 14 , 23 ։

Ի Ես · կե · 13 ։

Ի Սաղ · ճժե · 13 ։

Ի բ Թագ · ժե · 8 ։ Սաղ · նա · 11 ։

* Ա՛ն բառիս սկզբնական նշանակութիւնը ընթանալ ընելն է , յայտնի չէ , սակայն ենթադրուած քնացող ընտրելն ձեզ ընդունելի՛ դնել ալտոհէնց տարբերութեան մէջ ։ կ'ենթադրեն որ այդ երգերէն մէկուն կամ երկուքին երգեցողները սովոր էին իրենց երգերը սկսիլ այդ բառերով ։

Ե Ծն · ժե · 1 ։ Սաղ · իբ · 7 ։ ճժթ · 114 ։

Ի Սաղ · իէ · 6 ։

Ղ Սաղ · բ · 6 ։ խգ · 3 ։ ղթ · 9 ։

Ի Սաղ · լգ · 4 ։

Ը Ղև · իզ · 6 ։ Սաղ · գ · 8 ։ Առակ · գ · 24 ։

Բ Սաղ · իէ · 3 ։

Ի Ցոր · ժգ · 10 ։ խթ · 17 ։ Սաղ · ծբ · 6 ։ Ոչբ · գ · 30 ։

Ի Առակ · իա · 31 ։ Ես · խգ · 11 ։ Երեմ · գ · 23 ։ Ովս · ժգ · 4 ։ Ցոէլ · բ · 9 ։ Ցայտ · է · 10 ։ ժթ · 1 ։

†Կամ՝ բլայ։

– Կամ · գ · 19 ։ ‡ Ասիկա հատանէկան խորհրդեօք պարզ նկարագրութեան անունն է ։ Բ Բ Տիմ · բ · 19 ։ բՊետ · բ · 9 ։ ‖ Կամ՝ երեւելի բառ ։ է Եփես · գ · 26 ։ Բ Սաղ · հէ · 6 ։ բ Կոր · ժգ · 5 ։ Իբ Օր · լգ · 19 ։ Սաղ · ծ · 14 ։ ծա · 19 ։ Տես բ Թագ · ժե · 12 ։ Ղ Սաղ · լէ · 3 ։ կբ · 8 ։ Ի Թես · ղ · 26 ։ Սաղ · ձ · 3 , 7 , 19 ։ ճժթ · 135 ։ Ընս · թ · 3 ։

տի պատես , որպէս թէ վհանով մը ։

ՍԱՂՄ · Զ

1 Դաւիթին գանդաձները իր հիւանդութեանը առեն ։ 8 Անիկայ հաւատքով իր թշնամիներուն վրայ յաղթող ըլլալ կը յուսայ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ , — * Շէմինիթի վրայ · Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Վ Ե Տէր՝ քու սրտմտութեամբդ զիս մի՛ յանդիմաներ , և քու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր ։

2 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ ինծի՛ վասն զի տկար եմ ես . Ը զիս բժշկէ՛ ով Տէր , վասն զի ոսկորներս կը սարսափին ։

3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ . և դուն ով Տէր՝ Թ մինչև ե՞րբ ։

4 Դարձիր ով Տէր՝ փրկէ՛ իմ անձս . քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ՛ ։

5 Ը Վասն զի մահուան մէջ քեզ յիշատակել չկայ . դերեզմանին մէջ ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն պիտի ընէ ։

6 Հառաչանք ընելէն յոգնեցայ . ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուամ իմ անկողինս . արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս ։

7 Թ Իմ աչքս մաշեցաւ տրտմութենէն . իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ ։

8 Ը Ինծմէ հետ կեցէք ամէնքդ ալ՝ որ անօրէնութիւն կը գործէք . վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը Ի լսեց .

9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց · Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի ։

10 Թող ամէնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն թշնամիներս . ետ դառնան , ա՛ն շուտով Թող ամչնան ։

ՍԱՂՄ · Է

1 Դաւիթ իր անմեղութիւնը յուցընելով՝ իր թշնամիներուն չարութեանը դէմ կ'աղաթէ ։ 10 Անիկայ հաւատքով կը սեպնէ իր պաշտպանութիւնը , ու իր թշնամիներուն կործանումը ։

† Շիկկայօն Դաւիթի . որ երգեց Տէրոջը՝ — Բենիամինեան Քուշին խօսքերուն համար ։

1 Վ իմ Տէր Աստուածս՝ քեզի կը յուսամ , Ի փրկէ՛ զիս իմ ամէն հալածիչներէս , ու ազատէ՛ զիս ,

2 Զըլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս փառատէ , ու պատառէ , և ազատող մը չըլլայ ։

3 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս՝ Թէ որ ես բանը ըրի , կամ Թէ Ձիմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն կայ ,

4 Թէ որ բարեկամիս չարութիւն ըրի , ու Ի չափազանցեցի՛ ը՞նդ՝ որ առանց պատճառի իմ թշնամիս Եր ,

5 Թող թշնամին հալածէ՛ իմ անձս՝ ու հասնի ա՞ր . ու երկրի վրայ կոխկրտէ՛ իմ կեանքս , և իմ փառքս հողի վրայ բնակեցընէ ։ (Սէլայ ։)

6 Ելիր ով Տէր , քու բարկութեամբդ , Ը իմ թշնամեացս կատաղութիւններուն դէմ բարձր եղիր , և քու հրամայած դատաստանիդ՝ Ի ինծի համար արթընցիր ։

7 Եւ ժողովուրդներուն ժողովը քու չորս կողմդ պիտի պատեն . անոնց համար դէպ ի՛ բարձրը դարձիր ։

8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները . ով Տէր՝ իմ դատաստանս տես , Ի իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղութեանս նայելով ։

9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հատնի . բայց դուն արդարը հաստատէ . Ի վասն զի դուն՝ ով արդար Աստուած , կը քննես սիրտերը ու երիկամունքները ։

10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է , ան որ կ'ապրեցընէ Ը սրտով ուղիղները ։

11 Աստուած արդար դատաւոր է . ու Աստուած ա՛ւ—օրին ամէն օր բարկացած է .

12 Թէ որ անիկայ չդառնայ , Ի իր սուրը պիտի սրէ . աղեղը լարեր ու պատրաստեր է .

13 Ու մահու զօրաձիքները անոր համար պատրաստեր է . Ի իր նետերը ‡ կրակոտ շիներ է ։

14 Ի Ահա անօրէնութեան երկունքը բռնեց զանիկայ . չարութիւն յղացաւ ու ստութիւն ծնաւ ։

15 Հոր փորեց ու խորունկցուց , Ի բայց իր շինած փոսին մէջը ինքը պիտի իյնայ ։

16 Ն Անոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ , ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ պիտի իջնէ ։

17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր արդարութեանը համար , ու սաղմոս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը անուանը ։

ՍԱՂՄ · Ը

1—9 Աստուծոյ փառքը յայտնի կ'ըլլայ իր գործքերէն՝ ու մարդոց վրայ իր ունեցած սէրէն ։

Գլխաւոր երգեցողին , — Կիթթիթի վրայ · Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՜նչ Ի փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ , որ Ի քու փառքդ երկինքներէն վեր դրիր ։

2 Ը Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերնէն § դովութիւն կատարեցիր քու թշնամիներուդ համար ,

— Տես ա Մն. ժե·21 ։ Սաղ. ժր · ին վերնագիրը ։

* ՚ի՛՝ ուներ որդի ։

Ի Սաղ. լը· 1 ։ Երեմ . ժ . 24 ։ խղ · 28 ։

‡ Սաղ · խա · 4 ։

Ը Ով · ղ · 1 ։

Ի Սաղ· ղ· 13 ։

ՂՍաղ · լ· 9 ։ Ժր· 11 · ՃԺե. 17 ։ ՃԺը . 17 ։ Եռ · լը · 18 ։

Ի Ցոր . ժէ . 7 ։ Սաղ· լա· 9 ։ լը · 10 ։ Ժր· 9 ։ Ոզր· ե · 17 ։

ՃՍաղ. ՃԺթ. 115 ։ Մառ. է · 23 ։ իե . 41 ։ Ղա· . ժգ · 27 ։

Ի Սաղ· գ· 4 ։

† Կ՚՝ Մե. զեպի · ան Ամր · գ · 1 ։ — բ Թագ . ժգ ։

Ի Սաղ · լ · 15 ։

‡ Եռ· լը· 13 ։

Ը Սաղ · ծ . 22 ։

Ի բ Թագ . ժգ · 7 · 8 ։

Ղ ա Թագ . իդ · 11 ։

Ի ա Թագ . իդ · 7 · իգ · 9 ։

5 Թող թշնամին հալածէ՛ իմ անձս՝ ու հասնի ա՞ր . ու երկրի վրայ կոխկրտէ՛ իմ կեանքս , և իմ փառքս հողի վրայ բնակեցընէ ։ (Սէլայ ։)

6 Ելիր ով Տէր , քու բարկութեամբդ , Ը իմ թշնամեացս կատաղութիւններուն դէմ բարձր եղիր , և քու հրամայած դատաստանիդ՝ Ի ինծի համար արթընցիր ։

7 Եւ ժողովուրդներուն ժողովը քու չորս կողմդ պիտի պատեն . անոնց համար դէպ ի՛ բարձրը դարձիր ։

8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները . ով Տէր՝ իմ դատաստանս տես , Ի իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղութեանս նայելով ։

9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հատնի . բայց դուն արդարը հաստատէ . Ի վասն զի դուն՝ ով արդար Աստուած , կը քննես սիրտերը ու երիկամունքները ։

10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է , ան որ կ'ապրեցընէ Ը սրտով ուղիղները ։

11 Աստուած արդար դատաւոր է . ու Աստուած ա՛ւ—օրին ամէն օր բարկացած է .

12 Թէ որ անիկայ չդառնայ , Ի իր սուրը պիտի սրէ . աղեղը լարեր ու պատրաստեր է .

13 Ու մահու զօրաձիքները անոր համար պատրաստեր է . Ի իր նետերը ‡ կրակոտ շիներ է ։

14 Ի Ահա անօրէնութեան երկունքը բռնեց զանիկայ . չարութիւն յղացաւ ու ստութիւն ծնաւ ։

15 Հոր փորեց ու խորունկցուց , Ի բայց իր շինած փոսին մէջը ինքը պիտի իյնայ ։

16 Ն Անոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ , ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ պիտի իջնէ ։

17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր արդարութեանը համար , ու սաղմոս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը անուանը ։

ՍԱՂՄ · Ը

1—9 Աստուծոյ փառքը յայտնի կ'ըլլայ իր գործքերէն՝ ու մարդոց վրայ իր ունեցած սէրէն ։

Գլխաւոր երգեցողին , — Կիթթիթի վրայ · Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՜նչ Ի փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ , որ Ի քու փառքդ երկինքներէն վեր դրիր ։

2 Ը Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերնէն § դովութիւն կատարեցիր քու թշնամիներուդ համար ,

ը Սաղ · ղգ · 2 ։

Ի Սաղ · խգ · 23 ։

ժ Սաղ · ժը · 20 ։ լը · 24 ։

ի Թագ . ժգ · 7 ։ ա Մն . իը · 9 ։ Սաղ · ՃԼԹ · 1 ։ Երեմ . ժա . 20 ։ ժէ · 10 ։ Ի · 12 ։ Ցայտ · բ · 23 ։

ԸՍաղ · ՃԻե · 4 ։

Ի Բօր · լը · 41 ։

Ժ Բօր · լը · 23·42 ։ Սաղ· կդ · 7 ։

‡ Կ՚՝ Հաստատութեան համար

§ Ցոր . ժե . 35 ։ Եռ · լդ · 11 ։ ծԹ . 4 ։ Յակ. ա. 15 ։

Հ Եսթ . է . 10 ։ Ցոր · դ · 8 ։ Սաղ· Թ · 15 ։ ժ · 2 ։ լե · 8 ։ ղդ · 23 ։ ՃԼա . 10 ։ Ա առակ · ե . 22 ։ իգ · 27 ։ ժ · 8 ։

Ն գ Թագ . բ · 23 ։ Եսթ . Թ . 25 ։

— Սաղ . ձա . և ձգ . ին վերնագիրները ։

‖ Կը խորհուրդ է՝ որ պատ ՚ը նատափառ բոնի անուն է ։

Բ Սաղ · ՃԼը· 13 ։

‡ Սաղ · ՃԺգ · 4 ։

Ը Տես Մառ. ժա. 25 ։ իա. 16 ։ ա Կոր · ա . 27 ։

§ Կ՚՝ Զօրութիւն

որ Է թշնամին ու վրէժխնդիրը լռեցընես ։

3 Երբոր Ձեռներէմ երկինքդ՝ քու մատներուդ գործքը , լուսինը ու աստղերը՝ որոնք դուն հաստատեցիր ,

4 Է՞րարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին , որ անոր այցելութիւն կ՚ընես ։

5 Քիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշտակներէն . փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ .

6 Ձքու ձեռացդ գործքերուն վրայ կեցուցիր զանիկայ . Ամէն բան անոր ոտքին տակը դրիր .

7 Բոլոր ոչխարները ու արջառները , նաև վայրենի անասունները ,

8 Երկինքի թռչունները , ու ծովուն ձուկերը՝ Ե՛ ինչ որ ծովու ճամբաներուն մէջը կը պտրտի ։

9 Է՛ Ո՛վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՛նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ · Թ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ՝ անոր դատաստաններուն համար ։ 11 Ուրիշներն ալ կը յորդորէ որ զանիկայ գովաբանեն ։ 13 Աղօթելով կը խնդրէ որ զանիկայ գովաբանելու առիթ ունենայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Մութլապպէնի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը՝ իմ բոլոր սրտովս . քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ ։

2 Ձքեզմով ուրախ պիտի ըլլամ ու ցնծամ . քու անունդ սաղմոս պիտի երգեմ՝ ով Է Բարձրեալ .

3 Թշնամիներս ետ դառնալու ատենին՝ քու երեսէդ պիտի իյնան ու կորսուին .

4 Վասն զի դատաստանս և իրաւունքս դուն տեսար . աթոռին վրայ նստար Էրե՛ արդարութեան դատաւոր ։

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր . ամբարիշտը կորսընցուցիր . Ձանոնց անունները ընջեցիր յաւիտեանս յաւիտենից ։

6 Թշնամին աւերմունքները բոլորովին վերջացան . քաղաքները աւրեցիր . անոնց յիշատակը իրենց հետ կորսուեցաւ ։

7 Բայց Տէրը յաւիտեան կը մնայ . անիկայ իր աթոռը պատրաստեց դատաստանի համար ։

8 Ի՛նքը պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով . ժողովուրդներուն դատաստան պիտի ընէ ուղղութիւնով ։

9 Ընչնանկին ալ ապաւէն պիտի ըլլայ Տէրը . ապաւէն նեղութեան ժամանակները ։

10 Եւ անոնք որ Ձքու անունդ գիտեն՝ քեզի պիտի յուսան . վասն զի քեզ փնտռողները՝ ով Տէր , երեսէ չձգեցիր ։

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը՝ որ Սիոնը կը բնակի . Ժողովրդոց մէջ պատմեցէք անոր ըրածները ։

12 Ի՛վասն զի արեան վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք . չմոռցաւ նեղեալներուն աղաղակը ։

13 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ՛ ինծի , տես իմ թշնամիներէս Ձքեզ նեղութիւնս , դուն որ զիս մահուան դռներէն կը վերցընես .

14 Որպէս զի քու ամէն գովութիւններդ պատմեմ Սիոնի ազջկանց դռներուն մէջ . Ձպիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ ։

15 Ձհեթանոսները իրենց շինած փոսին մէջը ընկղմեցան . իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջը ի՛րենց ոտքը բռնուեցաւ ։

16 Ծ Տէրը ճանչցուած է , Ձնո՛ր դատաստան ըրաւ . ամբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որոգայթը կ՚իյնայ ։ (* Հիկկայօն . Սէլայ ։)

17 Ամբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան , Ե՛ ամէն ազգերը՝ Ձոր զԱստուած կը մոռնան ։

18 ՁԲայց աղքատը պիտի չմոռցուի մինչև վերջը . Ձտանկներուն յոյսը յաւիտեան պիտի չկորսուի ։

19 Ելի՛ր ով Տէր , մարդը չզօրանայ . թող հեթանոսները դատուին քու առջիդ ։

20 Ո՛վ Տէր՝ †զանոնք վախցո՛ւր" . թող հեթանոսները ճանչնան թէ իրենք մարդ են ։ (Սէլայ ։)

‡ՍԱՂՄ · Ժ

1 Դաւիթ Ձստուծոյ կը գանգատի չարերուն ամբարտաւանութեանը համար . 12 օգնութիւն կը խնդրէ . 16 իր վստահութիւնը կը խոստովանի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ ինչո՞ւ հեռու կը կենաս . Նեղութեան ժամանակները անտես կ՚ըլլաս ։

2 Ամբարիշտը իր ամբարտաւանութիւնովը սաստիկ կը հալածէ աղքատը" . — իրենց խորհած չարքներուն մէջը թող բռնուին ։

3 Վասն զի ամբարիշտը Ե՛ իր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ , §ու Ե՛ Տէրը մերժող ագահը կը գովէ" ։

4 Ամբարիշտը իր երեսին ամբարտաւանութեանը համար Է՛ Ձնո՛ր չփնտռեր . բոլորովին Ե՛ անոր մտքին մէջը Աստուած չկայ ։

Ե Սաղ · զ · 14 ։
Ը Սաղ · շէ · 22 ։
Բ Ջն · Թ · 5 ։
Ք Սաղ · ժգ · 5 ։ Ի · 5 ։ Լե · 9 ։
Ե Սաղ · է · 15, 16 ։ Լե · 8 ։ Ծէ · 6 ։ Ղ · 28 ։ Առակ · ե · 22 ։ Իր · 8 ։ Իզ · 27 ։
Լ Եզ · է · 5 ։ Ժգ · 4, 10, 31 ։
* Ա՛յ՝ մատնութիւն ։
Ե Ցոր · Բ · 13 ։ Սաղ · ֆ · 22 ։
Ձ Հմր 12 ։ Սաղ · Ժբ · 5 ։
Ի Առակ · իգ · 18 ։ իդ · 14 ։
† Կ՚ո՛ւ ա նոնց վրայ սորվեցընո՛ղ դիր ։
‡ Ան Ա՛ստուծոյ Սաղմոսը Եհովան նաեւ Ե Հայոց Էրեբուն ընթերցանութիւնն է Ե՛ Տէրոջ դէմ թէ՛ իրենք հպարտ են , որովհետեւ ընթերցանութեան դէմ Ա՛ստուածն է , ու ամէն չարերուն մէջ Ա՛ստուածը՝ ու նոյն դէմ Ա՛ստուածն է որ իրենք կը տեսնեն ։
§ Կ՚ո՛ւ ամբարիշտին ամբարտաւանութեանը պատճառով աղքատը կ՚ըլլի կը տեսնէ ։

Ե Սաղ · զ · 16 ։
Ը Սաղ · ե · 16 ։
Ք Սաղ · ժ · 18 ։
Ֆ Ր Օր · Թ · 14 ։ Առակ · ժ · 7 ։
Ծ Սաղ · ճբ · 12, 26 ։ Երր · ա · 11 ։
Ի Սաղ · զզ · 13 ։ զը · 9 ։
Ղ Սաղ · լբ · 7 ։ լէ · 39 ։ Խզ · 1 ։ զա · 2 ։

— Սաղ · է · 16 ։ Թ · 15, 16 ։ Առակ · ե · 22 ։ Բ Սաղ · զգ · 4 ։ § Կ՚ո՛ւ կը գովէ ագահը , Ե՛ կը մերժէ Տէրը ։ Ե՛ Ա՛ստուած կը գովէ ագահը՝ որն որ Տէրը կը մերժէ ։ Ֆ Առակ · իբ · 4 ։ Հռով · ա · 32 ։ Ծ Սաղ · ժգ · 2 ։ Ի Սաղ · ժգ · 1 ։ ծգ · 1 ։

5 Ամէն ժամանակ անոր ճամբանե-
րը պինտ են . Ձրու դատաստան-
ներդ անոր առջևէն բարձր են .
անիկայ Ի իր բոլոր թշնամիներուն
վրայ կը փչէ ։
6 Իր սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ Պիտի
չսասանիմ . Ի վասն զի ազգ մինչև
ազգ նեղութեան մէջ պիտի չըլ-
լամ ։
7 Ի Անոր բերանը անէծքով ու
նենգութիւններով ու հարստահա-
րութիւնով լեցուն է . Ի տանի-
բաւութիւնը ու անօրէնութիւնը
անոր լեզուին տակն են ։
8 Գեղերուն դարանի տեղուանքը
կը նստի . Ի գաղտուկ տեղերու մէջ
անմեղը կը սպաննէ . Ի անոր աչ-
քերը ծածկաբար տնանկներուն կը
նային ։
9 Ի Գաղտուկ տեղեր դարանամուտ
կ'ըլլայ , ինչպէս որ առիւծը իր որ-
ջին մէջ . դարանակալ կը նստի՝
աղքատը յափշտակելու համար .
աղքատը կը յափշտակէ՝ իր որո-
գայթը ձգելով զանիկայ .
10 Ու կծկտած կը պառկի , և տը-
նանկները անոր ճանկերուն տակը
կ'իյնան ։
11 Իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ Ա-
ստուած մոռցեր է , Ի իր երեսը
ծածկեր է՝ որ բնաւ չտեսնէ ։
12 Ելիր ով Ցէր . ով Աստուած՝
Ի ձեռդ վեր վերցուր . մի՛ մոռնար
նեղեալները ։
13 Ինչո՞ւ համար ամբարիշտը կ'ա-
նարգէ զԱստուած . իր սրտին մէջը
ըսաւ թէ՝ Պիտի չքննես ։
14 Դուն տեսար , ինչու որ ցաւին
ու նեղութեանը կը նայիս , քու
ձեռքովդ Ի Ի Ի Հատուցանելու
համար ։ Ի Աղքատը ինքզինքը քե-
զի կը յանձնէ . Ի որբին օգնականը
դուն ես ։
15 Ի Ամբարշտին բազուկը կոտրէ .
ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝
գՆէ որ Ի չգտնես ։
16 Ի Ցերը յաւիտեանս յաւիտենից
թագաւոր է . հեթանոսները կոր-
սուած են անոր երկրէն ։
17 Ցնանկներուն ցանկութիւնը լը-
սեցիր , ով Ցէր . Ի անոնց սիրտերը
պիտի հաստատես , Ի քու ականջդ
պիտի տաս ,
18 Որբին ու տնանկին դատաստա-
նը տեսնելու , որ երկրին մարդը՝
ալ Ի Ի Ի չվախցընէ ։

ՍԱՂՄ · ԺԱ

1 Դաւիթ Աստուածով կը զօրանայ իր թշնամի-
ներուն դէմ ։ 4 Աստուծոյ նախախնամու-
թիւնը ու արդարութիւնը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ս Ի Դաւ-
թի ։

1 Տէրոջը ապաւինեցայ . Ե ի՞նչպէս
իմ անձիս կ'ըսէք թէ՝ Թռչու-
նի պէս դէպ ի ձեր լեռը թռչէ .
2 Վասն զի ահա Ի մեղաւորները ա-
զեղ լարեցին . Ի իրենց նետերը լա-
րին վրայ պատրաստեցին , որ մութ
տեղէն սիրտը շիտակ եղողներուն նե-
տեն ։
3 Ե թէ որ հիմերը կործանին , ար-
դարը ի՞նչ պիտի ընէ ։
4 Ցերը իր սուրբ տաճարին մէջն
է . Ցերոջը Ի աթոռը երկինքն է .
Ի անոր աչքերը կը տեսնեն , անոր
թարթիչները կը քննեն մարդոց
որդիները ։
5 Ցերը Ի կը քննէ արդարը . բայց
անոր անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու
բռնութիւն սիրողը ։
6 Ի Ամբարիշտներուն վրայ պիտի
տեղայ *որոգայթներ , հուր , և
ծծումբ ու խորշակ . Ի Ի Ի Ե-
լոյ անոնց բաժակին բաժինը ։
7 Բայց արդար Ցերը Ի արդարու-
թիւնը կը սիրէ . Ի անոր երեսը ու-
ղիղն կը նայի ։

ՍԱՂՄ · ԺԲ

Դաւիթ մարդկային միթոմոռթենէ զուրկ մը-
նալով՝ Աստուծմէ օգնութիւն կը խնդրէ ։
3 Աստուծոյ յարերուն ըրած դատաստաննե-
րովը՝ ու Աստուծոյ հաւատարիմ խոստմունք-
ներովը՝ ինքզինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Շէմինիթի
վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Վ Ցէր փրկէ , վասն զի սուրբը
չմնաց . վասն զի Ի հաւատա-
րիմները մարդոց որդիներուն մէջէն
պակսեցան ։
2 Ի Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր
ընկերին հետ . Ի շողոքորթող շըր-
թունքներով Ի կրկին սրտով կը
խօսին ։
3 Ցերը պիտի կտրէ ամէն շողոքոր-
թող շրթունքները , Ի Ի մեծախօս
լեզուն ,
4 Որ ըսին թէ՝ Լեզուներուիս պի-
տի յաղթենք . շրթունքներնիս
մերն է , մեր վրայ տիրող ո՞վ դէպ
ըլայ ։
5 Աղքատներուն տառապանքին Ի Ի
տնանկներուն հեծութեանը հա-
մար՝ Ես հիմա պիտի ելլեմ , կ'ըսէ
Ցերը , ազատութեան մէջ պիտի
դնեմ զանիկայ որ Ի կը փչուի ։
6 Ցերոջը խօսքերը Ի մաքուր խօս-
քեր են . բովի մէջ հողէն զը-
տուած՝ Ի Ի Ի եօթը անգամ մաք-
րուած արծաթի պէս են ։
7 Ո՛վ Ցէր՝ դուն պիտի պահես ա-
նոնք , Ի պիտի պաշտպանես ա-
ազգէն մինչև յաւիտեան ։
8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը
պտրտին , երբոր մարդոց որդինե-
րուն մէջը անարգները բարձրանան ։

ՂԵ՞ · ԽԶ · 11 ։
Ի Սաղ · ԺԲ · 5 ։
Ը Սաղ · Լ · 6 ։ ԺՕՂ · Բ · 11 ։ Ես · ՃՂ · 12 ։
Ի Ցայտ · ԺԲ · 7 ։
Ի ՀՈՎ · Գ · 14 ։
Ի Ցոր · Ի · 12 ։ Սաղ · ԺԲ · 2 ։
ԼՈՄ · Գ · 14 ։
Ի Սաղ · ԺԷ · 11 ։
Ի Սաղ · ԺԷ · 12 ։ ՄԻՔ · Է · 2 ։
Ի Ցոր · Իբ · 13 ։ Սաղ · ՆԳ · 11 ։ ՂԳ · 7 ։ Ե-ղԿ · Ը · 12 ։ Թ · 9 ։
ՀՄԻՔ · Ե · 9 ։
Ի Բ ՑԻՄ. Ա · 12 ։ ՍՊԱՏ · Գ · 19 ։
ՂՍաղ · ԿԲ · 5 ։ ՈՎ · ԺԳ · 3 ։
Ի Սաղ · ԼԷ · 17 ։
Ի Սաղ · ԻԹ · 10 ։ ՃԽԵ · 13 ։ ՃՂԿ · 10 ։ ԵՐԵՄ · Ժ · 10 ։ ՈՂՐ · Ե · 19 ։ ԴԱՆ · Գ · 34 ։ Գ · 26 ։ ԱՏԻՄ · Ա · 17 ։
ՅԱՄՆ · ԻԹ · 18 ։
Ն Սաղ · ՃՐ · 3 ։ Ես · Ժա · 4 ։

---

1 Ցերոջը ապաւինեցայ . Ե ի՞նչպէս
իմ անձիս կ'ըսէք թէ՝ Թռչու-
նի պէս դէպ ի ձեր լեռը թռչէ .
2 Վասն զի ահա Ի մեղաւորները ա-
զեղ լարեցին . Ի իրենց նետերը լա-
րին վրայ պատրաստեցին , որ մութ
տեղէն սիրտը շիտակ եղողներուն նե-
տեն ։
3 Ե թէ որ հիմերը կործանին , ար-
դարը ի՞նչ պիտի ընէ ։
4 Ցերը իր սուրբ տաճարին մէջն
է . Ցերոջը Ի աթոռը երկինքն է .
Ի անոր աչքերը կը տեսնեն , անոր
թարթիչները կը քննեն մարդոց
որդիները ։
5 Ցերը Ի կը քննէ արդարը . բայց
անոր անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու
բռնութիւն սիրողը ։
6 Ի Ամբարիշտներուն վրայ պիտի
տեղայ *որոգայթներ , հուր , և
ծծումբ ու խորշակ . Ի Ի Ի Ե-
լոյ անոնց բաժակին բաժինը ։
7 Բայց արդար Ցերը Ի արդարու-
թիւնը կը սիրէ . Ի անոր երեսը ու-
ղիղն կը նայի ։

Ի Ցոր · Իբ · 13 ։ Սաղ · ՆԳ · 11 ։ ՂԳ · 7 ։ Ե-ղԿ · Ը · 12 ։ Թ · 9 ։
ՀՄԻՔ · Ե · 9 ։
Ի Բ ՑԻՄ. Ա · 12 ։ ՍՊԱՏ · Գ · 19 ։
ՂՍաղ · ԿԲ · 5 ։ ՈՎ · ԺԳ · 3 ։
Ի Սաղ · ԼԷ · 17 ։
Ի Սաղ · ԻԹ · 10 ։ ՃԽԵ · 13 ։ ՃՂԿ · 10 ։ ԵՐԵՄ · Ժ · 10 ։ ՈՂՐ · Ե · 19 ։ ԴԱՆ · Գ · 34 ։ Գ · 26 ։ ԱՏԻՄ · Ա · 17 ։
ՅԱՄՆ · ԻԹ · 18 ։
Ն Սաղ · ՃՐ · 3 ։ Ես · Ժա · 4 ։

— Սաղ · Ծգ · 11 ։
Բ Ցես · Ա Թագ · Իգ · 19 · 20 ։
Ի Սաղ · ԿԳ · 3 · 4 ։
Ի Սաղ · Իա · 12 ։
Ի Սաղ · ՃՐ · 5 ։
ՂՄՐ · Բ · 20 ։
Ի Սաղ · Բ · 4 ։ Ես · ԿՂ · 1 ։ Մատ · Ե · 34 · Իգ · 22 ։ Դոր · Է · 49 ։ Ցայտ · Գ · 2 ։
ԸՍաղ · ԼԳ · 13 ։ ԼԳ · 15 · 16 ։ ԿՂ · 7 ։
Ի Ցե · Իբ · 1 ։ Ցակ · Ա · 12 ։
Ի Ցե · ԺԹ · 24 ։ Եզկ · ԼԸ · 22 ։
*Կ՛ փայլակներ ։
Ի Ցես Ցե · Իգ · 34 ։ Ա Թագ · Ա · 4 ։ Թ · 23 ։ Սաղ · Կե · 8 ։
ԼՍաղ · Խե · 7 ։ ՃԽՂ · 8 ։
Ի Ցոր · ԼԳ · 7 ։ Սաղ · ԼԳ · 18 ։ ԼԳ · 15 ։ ՍՊԱՏ · Գ · 12 ։

— Սաղ · Գ · ԻՆ վերնագիրը ։
Բ Ես · ԺԷ · 1 ։ ՄԻՔ · Է · 2 ։
Ի Սաղ · Ժ · 7 ։
Ի Սաղ · ԻԲ · 8 ։ Կբ · 4 ։ Երեմ · Թ · 8 ։ ՀՈՎ · ԺԳ · 18 ։
Ի Աթագ · Բ · 3 ։ Սաղ · ԺԷ · 10 ։ Դան · Է · 8 · 25 ։

ՂԵԼ · Գ · 7 ։ 8 ։ Ես · ԼԳ · 10 ։
Ի Սաղ · Ժ · 5 ։
ԸՐ Թագ · ԻԲ · 31 ։ Սաղ · ԺԲ · 30 ։ ԺԹ · 8 ։ ՃԺԹ · 140 ։ Ա-ռակ · Լ · 5 ։

ՍԱՂՄ · Ի.Ե

1—5 Դաւիթ Սիօնի բնակիչ մը կը սաստկապրէ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Տէր՝ – ո՛վ պիտի կենայ քու վրաս նիդ մէջը . ո՛վ պիտի բնակի Է քու սուրբ լեռանդ վրայ ։

2 † Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ , ու արդարութիւն կը գործէ , և † ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը ,

3 Ան որ լեզուովը չզրպարտեր , ընկերին չարութիւն չըներ , ու իր դրացիին վրայ նախատինք չըներ .

4 Որուն առջեւն անարգուած է չարագործը . բայց աստուածավախները կը պատուէ . երդում կ՚ընէ իր † դրացիին՝ ու չդառնար .

5 Ի՛ր արծաթը վարձքով չտար , ու անմեղին դէմ կաշառք չառներ . ո՛վ որ ասոնք կ՚ընէ , Էյաւիտեան պիտի չսասանի ։

ՍԱՂՄ · Ի.Զ

1 Դաւիթի իր բարի գործերուն վրայ յուսահատելով՝ ու կռապաշտութիւնը առելով՝ Աստուծոյ կը դիմէ պաշտպանութեան համար ։ 5 Իր կոչումը , յարութեան , ու յաւիտենական կեանքայսը կը յայտնէ ։

Երգ Դաւիթի ։

1 Պահ Աստուած՝ զիս պահէ . – ինչու որ քեզի յուսացայ ։

2 Տէրոջը ըսի . Իմ Տէրս դուն ես , առանց քեզի բարիք մը չունիմ ։

3 Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն՝ անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս ։

4 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան , որոնք որ ուրիշի մը կ՚արտորան . անոնց արիւնի նուէրները պիտի չնուիրեմ . Ի՛ու անոնց անուններըը շրթունքներուս վրայ պիտի չառնեմ ։

5 † Տէրն է իմ ժառանգութեանս ու † բաժակիս բաժինը . իմ վիճակս դուն պիտի պահես ։

6 Վիճակներ ելան ինծի գուարճալի տեղերու մէջ . իրաւ Է՛ ժառանգութիւնս ինծի հաճելի եղաւ ։

7 Պիտի օրհնեմ Տէրը՝ որ զիս խրատեց . նաև Ի՛մ երիկամունքներս դիշերուան մէջ ինծի կը սորվեցնեն ։

8 Աչքս Տէրը իմ առջեւս դրի . որովհետև Ի՛մ աջ կողմս է , Էպիտի չսասանիմ ։

9 Անոր համար սիրտս ուրախ եղաւ , Ի՛ու ‡ փառքս բերկրեցաւ . – մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։

10 † Վասն զի իմ անձս ‖ դերեզմանին մէջը պիտի չթողուս . ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս ։

ՍԱՂՄ · Ի.Է

1 Դաւիթի օգնութեանը ուշանալուն համար կը դանդաղի . 3 կանխահաս չնորհքի համար աղօթք կ՚ընէ . 5 աստուածային ողորմութեամբ կը պարծի ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ա՛վ Տէր՝ մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս . – մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինծմէ պիտի ծածկես ։

2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջը հոգեր պիտի դնեմ , ամէն օր սրտիս մէջը տրտմութիւն ունենալով . մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ ։

3 Նայէ՛ ով իմ Տէր Աստուածս , ու պատասխան տուր ինծի . Ի՛ լուսաւորէ իմ աչքերս , † որ մահուան քունը չքնանամ ։

4 Զրկայ որ թշնամիս ըսէ թէ՝ Յաղթեցի անոր . ‡ Ի՛ր ինծի դէմ կեցողները խնդան իմ սասանելուս առենս ։

5 Ես քու ողորմութեանդ Էյուսացայ . իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ ։

6 Պիտի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ ինծի Ընարերարութիւն ըրաւ ։

ՍԱՂՄ · Ի.Դ

1 Դաւիթի մարմնաւոր մարդուն ապականութիւնը կը սաստկապրէ . 4 յարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը . 7 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 – Ընդգամ իր սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ Աստուած չկայ . Ի՛ապականեցան ու պիղծ գործքեր ըրին . Մէկ մը չկայ՝ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 † Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ՝ կայ արդեօք իմաստուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։

3 † Ամէնքը խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մրն ալ չկայ ։

4 Միթէ չե՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները , որոնք հաց ուտելու պէս Իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն , ու Տէրոջը չեն կանչեր ։

5 Ան տեղը Էշատ վախցան . քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է ։

6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք . * սակայն անոր Էյոյսը Տէրն է ։

7 Ի՛սրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ ։

– Սաղ · ժ · 4 ։ Ծգ · 1 ։ ՃԷ ։

Բ Ծն · ը · 11 ։ 12 ։ Հռով · գ · 10 · ՃԷ ։

† Սաղ · Լգ · 13 ։ Ճբ · 19 ։

† Հռով · գ · 10 ։ 11 ։ 12 ։

Ի Եբեմ · ժ · 25 ։ Ամով · ը · 4 ։ Միք · գ · 3 ։

Ղ Սաղ · Հթ · 6 ։ Ես · կդ · 7 ։

Ի Սաղ · Ծգ · 5 ։

* Կ՚ըսէ՝ քանզի

Ը Սաղ · Թ · 9 ։ Ճխբ · 5 ։

Ի Սաղ · Ծգ · 6 ։ Ցես Հռով · ժ · 26 ։

Ի Ծոր · խբ · 10 ։ Սաղ · Ճիզ · 1 ։

– Բ Օր · լ · 17 ։ Ծոր · ժգ · 24 ։ Սաղ · խդ · 24 ։ Ճբ · 14 ։ ՃԹ · 46 ։ Ես · ԽԹ · 2 ։

Բ Եզր · Թ · 8 ։

† Երեմ · ծա · 39 ։

Ը Սաղ · իե · 2 ։ լե · 19 ։ լը · 16 ։

Ի Սաղ · Լգ · 21 ։

Ղ Սաղ · ՃԺզ · 7 ։ ՃԺԹ · 17 ։

– Սաղ · իդ · 3 ։ ՃԷ ։

Բ Սաղ · բ · 6 ։ գ · 4 ։

† Ես · Լգ · 15 ։

Ը Ջաք · բ · 16 ։ Եփե · գ · 25 ։

Ի Ղև · ԺԹ · 16 ։ Սաղ · Լգ · 13 ։

Ղ Ել · իգ · 1 ։

Ի Ես · գ · 2 ։

Ը Դատ · ժա · 35 ։

† Կ՚ըսէ՝ զնա սին՝

Ի Ել · իբ · 25 ։ Ղև · իե · 36 ։ բ Օր · իգ · 19 ։ Եզկ · ԺԸ · 8 ։ իբ · 12 ։

Ի Ել · իգ · 8 ։ բ Օր · ժգ · 19 ։

Ի Սաղ · ժգ · 8 ։

– Սաղ · իե · 20 ։

Բ Ել · իգ · 13 ։ Ցես · իգ · 7 ։ Ովս · բ · 16 17 ։

† Բ Օր · լբ · 9 ։ Սաղ · Հգ · 26 ։ ՃԺԹ · 57 ։ Ճխբ · 5 ։ Երեմ · ժ · 16 ։ Ողբ · գ · 24 ։

Ի Սաղ · ժա · 6 ։

Ի Սաղ · ժէ · 3 ։

Ղ Գոր · բ · 25 ։ ՃԷ ։

Ի Սաղ · Հգ · 23 ։ ՃԺ · 5 ։ Ճիա · 5 ։

Ը Սաղ · ժե · 5 ։

Ի Սաղ · լ · 12 ։ Ծէ · 8 ։ ‡ Ար՝ անձս ։

Կ՚ըսուսւ

Ի Սաղ · իթ · 15 ։ Գոր · բ · 27 · 31 ։ ժգ · 35 ։

‖ Կ՚ըսէ՝ գերեզմանին

11 Է կենաց ճամբան ինծի պիտի ցուցընես . Երեսիդ առջին լեցուն ուրախութիւն կայ . Էքու աջ կողմդ միշտ հաճութիւններ կան ։

ՍԱՂՄ · ԾԷ

1 Դաւիթ իր անկեղծութեանը վրայ վստահելով՝ Աստուծմէ պաշտպանութիւն կը խնդրէ իր թշնամիներուն դէմ ։ 10 Անոնց ամբարտաւանութիւնը , խորամանկութիւնը ու բռնութիւնը կը ցուցընէ ։ 13 Իր ունեցած յոյսին վստահութիւնովը անոնց դէմ աղօթք կ'ընէ ։

Աղօթք Դաւթի ։

1 ||Վ Տէր՝ լսէ արդարութիւնը . մտիկ ըրէ իմ աղաղակս . ականջ դիր աղօթքիս , որ խաբեբայ շրթունքներով չէ ։

2 Իմ դատաստանս քու երեսէդ թող ելլէ . քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսնեն ։

3 Իմ սիրտս փորձեցիր . գիշեր ատեն քննեցիր . Զիս կրակով փորձեցիր , ու բան չգտար . *միտքս դրի որ բերանս պատուիրանազանց չըլլայ" ։

4 Մարդոց գործքերուն նայելով՝ քու շրթունքներուդ խօսքերովը ես բռնաւորին ճամբաներէն զգուշացայ ։

5 †Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ՝ , որ իմ գնացքներս չսասանին ։

6 Ես քեզի կանչեցի , ինչու որ ինծի պատասխան պիտի տաս , ով Աստուած . խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ խօսքս ։

7 Էն քանչելի կերպով քու ողորմութիւններդ ցուցուր , դուն որ ձեռքով կ'ազատես հակառակ կեցողներէն ։

8 Ընչքի բիբի պէս զիս պահէ՝ , Էթևերուդ հովանաւորութեանը տակը զիս ծածկէ՝

9 Ինծի տառապանք տուողամբարիշտներուն երեսէն , իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին ։

10 Ընչունց պարարտութիւնովը ծածկուեցան , իրենց բերնովը Էամբարտաւանութեամբ խօսեցան ։

11 Հիմա քայլերնուս †չորս կողմը պատելով՝ Էաչքերնին վրէ վար տնկեցին դետինը զարնելու համար ,

12 Առիւծի պէս՝ որ կը փափաքի յափշտակելու , առիւծի կորիւնի պէս՝ որ դարանակալ կ'ըլլայ ։

13 Ելի՛ր ով Տէր՝ անոր առջևը Էդէմ–ընէ–նէ հասիր . զանիկայ դետինը զարկ . Էքու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,

14 Քու ձեռքովդ մարդիկներէն՝ ով Տէր , աշխարհի մարդիկներէն՝ Էորոնց բաժինը — կեանքիս մէջն է , ու անոնց փորերը շտեմարաններէդ կը լեցընես . †—անոնց որդիքն —՝ կը կշտանան , ու իրենցմէ աւելցածը իրենց տղոցը կը թողուն ։

15 Ես՝ Էարդարութեամբ պիտի տեսնեմ քու երեսդ . երբոր արթննամ՝ Էքու դէմքէդ պիտի կշտանամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԸ

1—50 Դաւիթ կը գովարանէ զԱստուած իր բազմապատիկ և զարմանալի բարիքներուն համար ։

Գլխաւոր երգեցողին . —Տէրոջը ծառային Դաւիթին Ս—ՂՈՒԹ , որ ըսաւ Տէրոջը՝ Էաս երգին խօսքերը այն օրը՝ որ Տէրը ազատեց զանիկայ իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , և Սաւուղին ձեռքէն . ու ըսաւ .

1 †||Վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս՝ քեզ պիտի սիրեմ ։

2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս , ու փրկիչս է ։ Իմ Աստուածս իմ պարիսպս է , Էես անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս՝ ու իմ փրկութեանս եղջիւրը՝ — իմ բարձր աշտարակս է ։

3 Էորշնալ Տէրը կը կանչեմ . ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ ։

4 Ընահուան լարերը իմ բոլորտիքս առին , ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին ։

5 Գերեզմանին լարերը զիս պաշարեցին , — մահուան որոգայթները իմ առջևս առին ։

6 Իմ նեղութեանս մէջ՝ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի . անիկայ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր առջևը՝ անոր ականջը հասաւ ։

7 Էն ատենը երկիրը սասանեցաւ ու դողաց , ու լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան . քանզի անիկայ բարկացաւ ։

8 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող կրակ . անկէ կայծակներ բռնկեցան ։

9 Նե՛ անիկայ երկինքը խոնարհեցուց , ու իջաւ . և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ կար ։

10 ԷՈւ քերովբէի մը վրայ ելաւ , ու թռաւ . ու Էհովին թևերուն վրայ սլացաւ ։

11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ , — Էիր բոլորտիքը իրեն բնակարան Էանձր ջուրերը ու երկինքի ամպերը շուրջ — ։

12 Ընոր առջևը եղող պայծառութենէն՝ անոր ամպերը անցան կարկուտով ու կրակի կայծակներով ։

13 Ու Տէրը երկինքին մէջը որոտաց , և Բարձրեալը Էիր ձայնը լսել տուաւ

† Կ—՛ Անձնք որդիներով

Բ ա Ցօհ . գ · 2 ։

Ա Սաղ · դ · 6 , 7 ։ Ժգ · 11 ։ կե · 4 ։

— Սաղ · լզ · Ին վերնագիրը ։

Բ բ Թագ · Իր ։

† Սաղ · ճկդ · 1 ։

Բ Երր · բ · 13 ։

Է Սաղ · հզ · 4 ։

Ընդ · ճժգ · 5 ։

† Գոր · գ · 31 ։

Ընդ · ճկգ · 5 ։

Բ Սաղ · ղթ · 1 ։

Է Սաղ · ճդ · 3 ։

Է Սաղ · ղէ · 2 ։

Ընդ · ղէ · 3 ։

Է Սաղ · ԻԹ · 3 ։

Է Մատ · է · 14 ։

Ընդ · ժէ · 15 ։ իա · 6 ։ Մատ · ե · 8 ։ ա Կոր · ժգ · 12 ։ ա Ցօհ · գ · 2 ։

Է Սաղ · լզ · 8 ։

— Սաղ · ժգ · 7 ։

Բ Ցոր · իդ · 10 ։ Սաղ · իգ · 2 ։ կդ · 10 ։ ճլԹ · 1 ։ Ջաբ · ժգ · 9 ։ Մաղ · դ · 2 · 3 ։ ա Պետ · ա · 7 ։

* Կ—՛ Բնաբանս իմ խորհուրդս դէս պիտի չհնանայ ։

Է Սաղ · ճժԹ · 133 ։

Բ Սաղ · ճժգ · 2 ։

Է Սաղ · լա · 21 ։

Ընդ Օր · լբ · 10 ։ Ջաբ · բ · 8 ։

Է Հռուբ · բ · 12 ։ Սաղ · լզ · 7 ։ ծէ · 1 ։ կա · 4 ։ կդ · 7 ։ զա · 1 · 4 ։ Մատ · իգ · 37 ։

Ընդ Օր · լբ · 15 ։ Ցոր · ժե · 27 ։ Սաղ · հդ · 7 ։ ճժԹ · 70 ։

Բ Թագ · բ · 3 ։ Սաղ · լա · 18 ։

Ե ա Թագ · իդ · 26 ։

Է Սաղ · ժ · 8 , 9 , 10 ։

Ես · ժ · 5 ։

Է Սաղ · հգ · 12 ։ Ղբ · ժգ · 25 ։ Ցակ · ե · 5 ։

կարկուտով ու կրակի կայծակնե-
րով ։
14 Եւ իր նետերը խրկեց , ու զա-
նոնք ցրուեց . և շատ կայծակներ
Իրւէէ , ու զանոնք խռովեցուց ։
15 Եւ քու յանդիմանութիւնովդ՝
ով Տէր , քու բարկութեանդ հո-
վին փչելովը՝ Յորերուն յատակ-
ները երեցան , ու աշխարհիս հիմե-
րը յայտնուեցան ։
16 Բարձրէն խրկեց , ու զիս բռնեց .
Ե շատ ջուրերէն զիս հանեց ։
17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ա-
տողներէն ազատեց զիս . վասն զի
ինծմէ զօրաւոր էին ։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս
առին . բայց Տէրը ինծի հ-ու-պ-ո-
ր-ի-ա-ն դաւազան եղաւ .
19 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հա-
նեց , ու զիս ազատեց . ինչու որ
ինծի հաւնեցաւ ։
20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս՝
ինծի փոխարէն կու տայ . իմ ձե-
ռացս մաքրութեանը համեմատ՝
հատուցում կ'ընէ ինծի .
21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները
պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի ։
22 Քանզի անոր ամէն դատաստան-
ները իմ առջեւս էին . ու անոր օ-
րէնքները ինծմէ չհեռացուցի ։
23 Նաև անոր առջեւը կատարեալ
եղայ , ու իմ անօրէնութենէս ըղ-
գուշացայ ։
24 Եւ Տէրը ինծի հատուցում ը-
րաւ իմ արդարութեանս համեմատ,
իմ ձեռացս մաքրութեանը համե-
մատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է ։
25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ-
լաս , կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս .
26 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս ,
ու ծռուրին հետ կը ծռիս ։
27 Վասն զի դուն՝ վշտացած ժողո-
վուրդը կ'ազատես , ու ամբար-
տաւան աչքերը կը ցածցընես ։
28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վա-
ռես . իմ Տէր Աստուածս իմ խա-
ւարս կը լուսաւորէ ։
29 Վասն զի քեզմով գունդի մը վր-
բայ կը վազեմ , ու իմ Աստուծովս
պարիսպ կ'անցնիմ ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ
է . Տէրոջը խօսքերը փորձուած
են . անիկայ ամէն իրեն յուսա-
ցողներուն ասպար է ։
31 Քանզի Տէրոջմէն զատ՝ ով է Ա-
ստուած , կամ մեր Աստուծմէն զատ՝
ով է վէմ ։
32 Աստուած է որ ինծի զօրութիւն
կը հագցընէ , ու իմ ճամբաս կա-
տարեալ կ'ընէ ։
33 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն
պէս կ'ընէ , ու Վիմ բարձր տեղե-
րուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։
34 Ձեռքերս պատերազմի կը վար-
ժէ , ու իմ բազուկներս պղնձէ
աղեղ կը լարեն ։
35 Ինծի նաև քու փրկութեանդ ա-
սպարը տուիր . և քու աջ ձեռքդ
զիս զօրացուց , ու քու քաղցրու-
թիւնդ զիս մեծցուց ։
36 Իմ քալելու ճամբաս ներքեւս
լայնցուցիր . ու իմ ոտքիս յօ-
դուածները չսասանեցան ։
37 Իմ թշնամիներս հալածեցի , ու
անոնց հասայ , ու ետ չդարձայ՝
մինչև որ զանոնք հատցուցի .
38 Զանոնք գետինը զարկի , ու
կանգնելու կարող չեղան . անոնք
իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
39 Ու պատերազմի համար՝ ինծի
զօրութիւն հագցուցիր . իմ վրաս
ելլողները տակս ձգեցիր ։
40 Ու իմ թշնամիներուս կռնակը
ինծի դ-ր-յ-ձ-ի-լ տուիր , որ զիս ա-
տողները ջարդեմ ։
41 Աղաղակեցին , բայց ազատող
չկար . Տէրոջը ա-ղ-ա-ղ-ի-ե-ց-ի-ն , բայց
անոնց պատասխան չտուաւ ։
42 Ու զանոնք հովին առջեւէն մ-ա-ն-ր
փոշիի պէս մանրեցի , ե փողոցնե-
րուն ցեխին պէս ջ-ն-կ-ի ձգեցի զա-
նոնք ։
43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս
ազատեցիր , ու զիս ազգերու գը-
լուխ ըրիր . իմ չգիտցած ժողո-
վուրդս ինծի ծառայեց ։
44 Իրենց ականջներովը լսածնուն
պէս՝ ինծի հնազանդեցան . օտար-
ները ինծի խոնարհութիւն ըրին ։
45 Օտարները տկարացան , և իրենց
պահուրտած տեղերէն դողացին ։
46 Տէրը կենդանի է , ու իմ վէմս
օրհնեալ ըլլայ , և իմ փրկութեանս
Աստուածը բարձր ըլլայ ։
47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը
խնդրէ , ու ժողովուրդները ինծի
կը հնազանդեցընէ ։
48 Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ .
նաև զիս իմ վրաս ելլողներէն ա-
ւելի բարձրացուցիր , ու բռնաւոր
մարդէն զիս ազատեցիր ։
49 Ասոր համար ով Տէր՝ ազգերուն
մէջը քեզ պիտի գովեմ , և քու ա-
նուանդ սաղմոս պիտի երգեմ ։
50 Իր թագաւորին փրկութիւնները
մեծցընողը , ու իր օծեալին՝ Դաւի-
թին ու անոր սերունդին յաւի-
տեան ողորմութիւն ընողը Ան է ։

ՍԱՂՄ · ԺԹ

1 Սոեղծուածները Աստուծոյ փառքը կը ցուցը-
նեն . 7 իսկ անոր խօսքը իր չնորհքը կը
յայտնէ ։ 12 Դաւիթ չնորհք կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւիթի։

Ելք Օր · լբ · 13 ։ Լգ · 29։
* Սաղ · ճխդ · 1 ։
* Կ՚ըլլայ բազուկներովս պղնձէ աղեղ մը կը կոտրուի ։
Բ Նահ · գ · 12 ։
† Կ՚ըլլայ պատնոցը ինծի տուիր ,
Ե Օր · իէ · 9։ լե · 12 ։ Նահ · ա · 28։ Ես · ա · 15 ։ Երեմ · ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Եզեկ · բ · 18 ։ Միք · գ · 4։ Զաք · է · 13 ։
— Զաք · ժ · 5 ։
‡ Բթագ · բ · 9 · 10։ գ · 1 ։
+ Բ Թագ · ը ։
ա Ես · ծբ · 15 ։ ծե · 5 ։
§ Բ Օր · լգ · 29 ։ Սաղ · կղ · 3 ։ Ամ · 15 ։
‡ Եբր · սահ · ցին ։
— Միք · է · 17 ։
Բ Սաղ · խէ · 3 ։
‡ Սաղ · ծԹ · 1 ։
Հռով · ժե · 9 ։
Ի Սաղ · ճխդ · 10 ։
Ղ Բ Թագ · է · 13 ։

1 Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ, ու էրկինէ հաստատուԹիւնը անոր ձեռացը գործքերը կը յուցընէ։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը, ու գիշերը գիշերին կը յուցընէ գիտուԹիւնը։
3 Ձկայ զրոյց ու չկան խօսքեր. անոնց ձայնը չլսուիր.
4 Բայց ի ամէն երկիր ելաւ անոնց նչխունը, ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը։ Անոնց մէջը արեւին համար վրան մը կանգնեց.
5 Ու * անիկայ իր առագաստէն ելած փեսայի պէս է. հզօր մարդու պէս † իր ճամբան վազելով կ'ուրախանայ։
6 Անոր ելքը երկնից ծայրէն է, ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրերը. և անոր տաքուԹենէն բան մը չծածկուիր։
7 ‡ Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է. հոգին կը նորոգէ. Տէրոջը վկայուԹիւնը ճշմարիտ է. տգէտը իմաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են. սիրտը կ'ուրախացընեն. ի Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են. Ղ աչքերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է. յաւիտեան կը մնայ. Տէրոջը դատաստաններր ճշմարիտ — բոլորովին արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն, ու շատ փորձուած ոսկիէն. և մեղրէն անուշ են, ու խորիսխէ կաթած մեղրէն։
11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի, — ի զանոնք պահելուն վարձքը շատ է։
12 ‡ Ո՛վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները. Ծածուկ մեղքերէն Ղրնս մաքրէ.
13 Ի Նմբարտաւան մեղքերէն ալ պահէ քու ծառադ. † Թող անոնք ինծի չտիրեն. ան ատեն անմեղ կ'ըլլամ, ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնուԹենէ։
14 Իմ բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլլան, ով Տէր՝ իմ վէմս ու փրկիչս։

ՍԱՂՄ · Ի

1 Ժողովրդը կ'օրհնէ Թագաւորը ու անոր ամէն ձեռք զարնելու գործքերը։ 7 Ժողովրդին ու նոցա յոյսը՝ Աստուծոյ օգնական ըլլալուն վրայ։

Դլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս ԴաւԹի։

1 ՂեղուԹեան օրը Տէրը պատասխանէ քեզի. — Յակոբին Աստուծոյն անունը քեզ պաշտպանէ.
2 ՕգնուԹիւն իրկէ քեզի ի սուրբ տեղէն, ու Սիոնէն զօրացընէ քեզ.
3 Քու ամէն ընծաներդ յիշէ, և քու ողջակէզներդ ընդունի. (Սէլայ.)
4 ‡ Քու սրտիդ համեմատ քեզի տայ, և քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ։
5 Քու փրկուԹիւնովդ պիտի ուրախանանք. ու Մեր Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք։ Տէրը կատարէ քու ամէն խնդրուածքներդ։
6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր Ե օծեալը, անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն, իր աջ ձեռքին փրկուԹեան ուժովը։
7 Ղ Ոմանք կառքերու, և ոմանք ալ ձիերու յիշատակ կ'ընեն. Ե բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յիշենք։
8 Անոնք կորացան ու ինկան, բայց մենք ելանք ու շիտակ կայնեցանք։
9 † Ո՛վ Տէր՝ փրկէ Թագաւորը. պատասխան տուր մեզի՝ մեր կանչելու օրը։

ՍԱՂՄ · ԻԱ

1 ՑաղԹուԹեան համար շնորհակալուԹիւն։ 7 Ուրիշ յաղԹուԹիւններու յոյս։

Դլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս ԴաւԹի։

1 Ո՛վ Տէր՝ քու զօրուԹիւնովդ Թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ, ու քու փրկուԹիւնովդ որչափ շատ պիտի ցնծայ։
2 Ի Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր. ու անոր շրԹունքներուն խնդիրքը չերծիլեցիր։ (Սէլայ։)
3 Վասն զի բարուԹեան օրհնուԹիւններով անոր հասար. ի անոր գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր։
4 ‡ Քեզմէ կեանք խնդրեց, — ա նոր Ե երկային օրեր տուիր յաւիտեանս յաւիտենից։
5 Անոր փառքը մեծ է քու փրկուԹիւնովդ. փառք ու վայելչուԹիւն դրիր անոր վրայ։
6 Վասն զի ՂօրհնուԹիւնները անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան. Ե ուրախուԹեամբ ուրախ ըրիր զանիկայ քու երեսիդ առջեւն։
7 Ինչու որ Թագաւորը Տէրոջը կը յուսայ, ու Բարձրելոյն ողորմուԹեամբը շպիտի չսասանի։
8 Ի Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն Թշնամիներդ. քու աջ ձեռքդ պիտի գտնէ քեզ ատողները։
9 Ձանոնք † կրակի Ղոցի պէս պիտի ընես քու բարկուԹեանդ ժամանակը. Տէրը իր բարկուԹիւնովը

– Ած. ա. 6; Ես. խ. 22; Հռով. ա. 19, 20։
Բ Հռով. ժ. 18։
* Յհ՝ արեւը։
‡ Ժող. ա. 5։
† Սաղ. ճժա. 7։
Ի Սաղ. ժբ. 6։
Ղ Սաղ. ժգ. 3։
Ի Սաղ. ճժԹ. 72, 127; Առակ. բ. 10, 11, 19։
Ը Սաղ. ճժԹ. 103։
Ի Առակ. ԻԹ. 18։
Ժ Սաղ. խ. 12։
Ի Սաղ. ղ. 8։
Ղ Ղև. դ. 2, ԷԼ։
Ի Ած. ի. 6; ա Թագ. իե. 32, 33, 34, 39։
Ի Սաղ. ճժԹ. 133; Հռով. ղ. 12, 14։
Ն Սաղ. ծա. 15։
Հ Ես. խգ. 14; խգ. 6; խէ. 4; ա Թես. ա. 10։

Բ գ Թագ. գ. 16; բ Մն. ի. 8; Սաղ. նգ. 17։
‡ Սաղ. իա. 2։
† Եր. ԺԷ. 15; Սաղ. կ. 4։
Ի Սաղ. բ. 2։
Ղ Սաղ. ԼԳ. 16, 17; Առակ. իա. 31; Ես. լա. 1։
Ի Բ Մն. լբ. 8։
† Կ՛ Ո՛վ Տէր՝ փրկէ. Թագաւորը մեզի պատասխան տայ մեր կանչելու օրը։

– Սաղ. ի. 5, 6։
Բ Սաղ. ի. 4, 5։
‡ Բ Թագ. ԻԲ. 30; ա Մն. ի. 2։
† Սաղ. կա. 5, 6։
Ի Բ Թագ. է. 19; Սաղ. զ. 16։
Ղ Ես. Ժբ. 2; Սաղ. Նբ. 17։
Ի Սաղ. Ժգ. 11; խա. 7; Դտր. բ. 28։
Ը Սաղ. Ժգ. 8։
Ի Բ Թագ. լա. 3։
Ժ Մաղ. գ. 1։

բոլորովին պիտի կորսընցընէ զանոնք , եւ կրակը պիտի ուտէ զանոնք ։

10 Ա Անոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսընցընես , ու անոնց սերունդը մարդոց որդիներէն ։

11 Ինչու որ քեզի դէմ չարութիւն պատրաստեցին . Ինենգութեան խորհուրդ ըրին , բայց կարող չեղան յաջողիլ ։

12 Վասն զի դուն անոնց կռնակը դարձընել պիտի տաս . երբ նետերդ անոնց երեսին դէմ՝ լարերուդ վրայ պիտի պատրաստես ։

13 Ո վ Տէր՝ քու ուժովդ բարձր եղիր . պիտի երգենք , ու սաղմոս ընենք քու զօրութեանդ ։

ՍԱՂՄ · Իը

1 Դաւիթ իր սրսաբեկութեան առեւը կը գանգատի . 9 մեծ ապնապի մէջ ըլլալով աղօթք կ'ընէ . 23 զԱստուած կը փառաւորէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Ալկեդ շահարի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 – Աստուած իմ՝ Աստուած իմ , զիս ինչու թողուցիր . զիս փրկելէն , ու բ պոռալուս խօսքերէն հեռու եղար ։

2 Ո վ իմ Աստուածս՝ ցորեկը էլ կը կանչեմ , ու չես պատասխաներ . և գիշերը նե՛նվ , ու չեմ դադարիր ։

3 Բայց դուն սուրբ ես , ով էիսրայէլի գովաբանութեանց մէջ բնակող ։

4 Մեր հայրերը քեզի յուսացան . յուսացան , ու փրկեցիր անոնք ։

5 Քեզի աղաղակեցին , ու ազատեցան . Քեզի յուսացան ու չամրչցան ։

6 Բայց ես Իորդ եմ , ու մարդ չեմ . Նմարդոց մէջը քամահրուած , ու ժողովրդոց մէջը անարգուած ։

7 Ը Ամէն զիս տեսնողները զիս ծաղրը կ'ընեն . շրթունք կը բանան , ըգլուխ կ'երերցընեն ,

8 Ը՝Ցերոջը յուսացաւ , ա՛ թող փրկէ անիկայ . բթող ազատէ զանիկայ , ինչու որ անոր հաւնեցաւ ։

9 Բայց զիս մօրս արգանդէն հանողը դուն ես . մօրս ծիծը եղած ատենս՝ դուն ինծի յոյս տուիր ։

10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ . Նիմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ Աստուածս ։

11 Մի հեռանար ինծմէ , վասն զի նեղութիւնը մօտ է . վասն զի օգնող մը չկայ ։

12 Ը Շատ զուարակներ չորս կողմն առին . Բասանի ցուլերը զիս պաշարեցին .

13 Բ Իրենց բերանը իմ վրաս բացին , յափշտակող ու մռնչող առիւծի պէս ։

14 Ջուրի պէս թափուեցայ , եւ ամէն ոսկորներս բակուեցան . Հսիրտս մոմի պէս եղաւ . Հալեցաւ փորիս մէջը ։

15 Զ Զօրացաւ իմ ոյժս՝ հողէ ամանի մը պէս , ու Նլեզուս քմացս փակաւ . և զիս մահուան հողը դրիր ։

16 Է Վասն զի շուները չորս կողմս առին , չարերուն ժողովը զիս պատեցին , ՛ ձեռքերս ու ոտքերս ծակեցին ։

17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համրել . Ժանոնք կը նային , կը տեսնեն զիս ։

18 Ի Իմ հանդերձներս իրենց մէջը կը բաժնեն . ու պատմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն ։

19 Բայց ե դուն ով Տէր՝ մի՛ հեռանար Ինէ . ով իմ զօրութիւնս՝ շուտով ինծի օգնութեան հասիր .

20 Իմ անձս սուրէն ազատէ՝ , ու *կեանքս Նշանը ձեռքէն ։

21 Ը Փրկէ զիս առիւծին բերնէն , ու ինծի պատասխան տուր Ի՛միեղջերուներուն եղջիւրներէն ։

22 – Քու անունդ *եղբայրներուս պիտի պատմեմ . ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ ։

23 Հո՛վ Տէրոջմէ վախցողներ՝ գովեցէք զանիկայ . ով Ցակոբին բոլոր զաւակները՝ փառաւորեցէք անիկայ , ու վախցէք անկէ՝ Իսրայէլին բոլոր զաւակները ։

24 Վասն զի չանարդեց ու չքամահրեց տառապեալին Ֆտառապանքը , ու երեսը անկէ չդարձուց . հապա երբ կանչած առեւը լսեց ։

25 Ր Քեզմով պիտի ըլլայ իմ գովեստիւնս մեծ ժողովքին մէջը . ց իմ ուխտերս անկէ վախցողներուն առջեւն պիտի կատարեմ ։

26 – Ծնանկները պիտի ուտեն ու կշտանան . Տէրը պիտի գովեն՝ զանիկայ փնտռողները . ձեր սիրտը էյաւիտեան պիտի ապրի ։

27 Պիտի յիշեն ֈու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն ծայրերը , ՛ ու քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ազգերուն ամէն տոհմերը ։

28 Ֆ Վասն զի թագաւորութիւնը Տէրոջն է , ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ ։

29 – Երկրի ամէն պարարտները պիտի ուտեն ու երկրպագութիւն պիտի բնեն . Բ ամէն հողը իջնողները ծունկ պիտի չբերեն անոր առջեւն , ու ան –ը ոչ իր անձը չապրեցըներ ։

30 Զաւակը պիտի ծառայէ անոր . – Տէրոջը վրայով պիտի պատմուի ֏ը– դարուն մէջ ։

31 Ֆ Պիտի գան ու անոր արդարու-

Ե Սաղ · ժը · 8 ։ Ես · Իզ · 11 ։

Լ Գ Թագ · ժգ · 34 ։ Ցոր · ժը · 16 · 17 · 19 ։ Սաղ · լէ · 28 ։ ՃԹ · 18 ։ Ես · ժգ · 20 ։

Ի Սաղ · բ · 1 ։

– Մատ · Իէ · 46 ։ Մար · ժե · 34 ։

Բ Եբր · ե · 7 ։

Ր Բ Օր · ժ · 21 ։

Ժ Սաղ · Իե · 2 · 3 ։ Լա · 1 ։ Նա · 1 ։ Ես · Խթ · 23 ։ Հռով · Թ · 33 ։

Ի Ցոր · Իե · 6 ։ Ես · Խա · 14 ։

Ղես · Ձգ · 3 ։

Ի Մատ · Իէ · 39 ։ Մար · ժե · 29 ։ Ղու · Իգ · 35 ։

Ը Ցոր · ժզ · 4 ։ Սաղ · ՃԹ · 25 ։

Ի Մատ · Իէ · 43 ։

Ժ Սաղ · զա · 14 ։

Ի Սաղ · Հա · 6 ։

Ղ Ես · Խզ · 3 ։ Խթ · 1 ։

Ի Սաղ · Կը · 30 ։ Եզեկ · ԼԹ · 18 ։ Ամվ · Գ · 1 ։

Ֆ Ցոր · ժզ · 10 ։ Սաղ · լե · 21 ։ Ողբ · բ · 16 ։ գ · 46 ։

Ե Դան · ե · 6 ։

Հ Ցես · է · 5 ։ Ցոր · Իգ · 16 ։

Յ Ածա · ժէ · 22 ։

Ղ Ցոր · Իթ · 10 ։ Ողբ · գ · 4 ։ Ցոհ · ժԹ · 28 ։

Ճ Ցայտ · Իբ · 15 ։

Մ Մատ · Իէ · 35 ։ Մար · ժե · 24 ։ Ղու · Իգ · 33 ։ Ցոհ · ժԹ · 23 · 37 · Ի · 25 ։

Յ Ղու · Իգ · 35 ։

Ն Ղու · Իգ · 34 ։ Ցոհ · ժԹ · 23 · 24 ։

Շ Հմր 11 ։ Սաղ · ժ · 1 ։

– Սաղ · լե · 17 ։

* Եբր · մխա · մորութիւնս

Ղ Հմր 16 ։

Գբ Տիմ · գ · 17 ։

Ղ Ես · լգ · 7 ։

† Կ՛ վկայի ցուցերուն

– Եբր · բ · 12 ։ Սաղ · խ · 9 ։

– Ցոհ · ի · 17 ։ Հռով · ը · 29 ։

Վ Սաղ · ՃԼ · 19 · 20 ։

‡ Կ՛ ազազակը ։

Եբր · ե · 7 ։

Բ Սաղ · լե · 18 ։ խ · 9 · 10 ։ ՃԺա · 1 ։

Ց Սաղ · կզ · 13 ։ ՃԺզ · 14 ։ Ժող · ե · 4 ։

– Ես · կե · 13 ։

Ֆ Ցոհ · զ · 51 · 52 ։

Ֆ Սաղ · բ · 8 ։ Ող · 11 ։ Ձգ · 9 ։ զը · 3 ։ Ես · Խթ · 6 ։

Ֆ Սաղ · զգ · 7 ։

Ֆ Սաղ · խե · 8 ։ Ընդ · 21 ։ Ջաք · ժգ · 9 ։ Մատ · ԺԼ · 13 ։

– Սաղ · խե · 12 ։

Բ Ես · իգ · 19 ։ Փիլ · բ · 10 ։

Ֆ Սաղ · Կը · 6 ։ Ձգ · 9 ։ Ող · 18 ։ Ես · կ · 3 ։ Տես Հռով · գ · 21 · 22 ։

թիւնը պիտի պատմեն ան ժողովուրդին , որ պիտի ծնանի . վասն զի ան բանը ան կատարեց ։

ՍԱՂՄ · Ի Դ

1—6 Դաւիթին վստահութիւնը Աստուծոյ շնորհացը վրայ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրը իմ հովիւս է . ես բան չեմ կարօտութիւն պիտի չունենամ ։
2 Ինձ խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկեցընէ . զանդարտ ջուրերուն քովը ինծի կ'առաջնորդէ ։
3 Հոգիս կը նորոգէ . իր անուանը համար՝ արդարութեան ճամբաներուն մէջը կ'առաջնորդէ ինծի ։
4 Թէև ես մահուան շուքի ձորին մէջն ալ պտըտիմ , չեմ վախնար չարէն պիտի չվախնամ . վասն զի դուն իմ հետս ես . քու ցուպդ ու գաւազանդ՝ անոնք իս պիտի մխիթարեն ։
5 Սեղան կը պատրաստես իմ առջեւս , իմ թշնամիներուս դիմացը . իմ գլուխս իւղով կ'օծես . իմ բաժակս խիստ լեցուն է ։
6 Ցիրաւի բարերարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան կենացս բոլոր օրերուն մէջը , ու շատ օրեր Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ ։

ՍԱՂՄ · Ի Դ

1 Աստուծոյ տէրութիւնը երկրին վրայ ։ 3 Անոր հոգեւոր թագաւորութեանը նպատակները ։ 7 Զանիկայ ընդունելու յորդորանք մը ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրոջն է երկիրը , ու անոր լիութիւնը , աշխարհքը , ու անոր բնակիչները ։
2 Ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց , ու զանիկայ գետերուն վրայ հաստատեց ։
3 Ո՞վ պիտի ելլէ Տէրոջը լեռը . կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը ։
4 Ձեռքերով սուրբը , ու խորտով մաքուրը , որ ստութեան անձնատուր չեղաւ , ու չնենգութեամբ երդում չըրաւ .
5 Անիկայ Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի ստանայ , ու իր փրկութեան Աստուծմէն՝ արդարութիւն ։
6 Զանիկայ փնտռողներուն ցեղը աս է . քու երեսդ խնդրողները *Յակոբն է" ։ (Սելայ ։)
7 Ո՛վ դռներ՝ գլուխնիդ վեր վերցուցէք . ու վերցուեցէք՝ ով յաւիտենական դռներ , Որ փառաց թագաւորը մտնէ ։
8 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը . կարող ու հզօր Տէրը , պատերազմի մէջ հզօր Տէրը ։
9 Ո՛վ դռներ՝ գլուխնիդ վեր վերցուցէք . ու վերցուեցէք՝ ով յաւիտենական դռներ , որ փառաց թագաւորը մտնէ ։
10 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը . զօրքերուն Տէրը , ինքն է փառաց թագաւորը ։ (Սելայ ։)

ՍԱՂՄ · Ի Ե

1 Դաւիթին վստահութիւնը աղօթքի մէջ ։ 7 Մեղքերու թողութեան համար ։ 16 ու նեղութենէ ազատուելու համար աղօթք կ'ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ անձս քեզի վերցուցի ։
2 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ քեզի յուսացայ . թող չամչնամ , ու թշնամիներս իմ վրաս չցնծան ։
3 Նաև ամէն քեզի սպասողները թող չամչնան . ունայնութեամբ անօրէնութիւն ընողները թող ամչնան ։
4 Ո՛վ Տէր՝ ճամբաներդ ցուցուր ինծի . քու շաւիղներդ սորվեցուր ինծի ։
5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ , ու սորվեցուր ինծի . քանզի դուն ես իմ փրկութեանս Աստուածը . ես քեզի կը սպասեմ ամէն օր ։
6 Ո՛վ Տէր՝ քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ . ինչու որ յաւիտենական են ։
7 Ջմանկութեան մեղքերս ու յանցանքներս մի՛ յիշեր . հապա քու ողորմութիւնովդ իս յիշէ , քու բարութեանդ համար՝ ով Տէր ։
8 Տէրը բարի և ուղիղ է . անոր համար մեղաւորներուն կը սորվեցընէ ճամբան ։
9 Դատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն , ու իր ճամբան հեզերուն պիտի սորվեցընէ ։
10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն ։
11 Ո՛վ Տէր՝ քու անուանդ համար ներէ իմ անօրէնութիւնս , Քանզի մեծ է ։
12 Ո՞վ է ան մարդը՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ . հապա անոր պիտի սորվեցընէ իր ընտրած ճամբան ։
13 Անոր անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի , ու անոր սերունդը երկիրը պիտի ժառանգէ ։
14 Տէրոջը բնաւնութիւնը իրմէ վախցողներուն հետն է . ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցընէ ։
15 Իմ աչքերս ամէնատեն Տէրոջը կը նային . ինչու որ իմ ոտքերս որոգայթէն ան պիտի հանէ ։

– Ես · խ · 11 ։ Երեմ · իգ · 4 ։ Եզեկ · ւգ · 11 ։ 12 ։ 23 ։ Ցօ · ժ · 11 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ Ցայտ · է · 17 ։
Բ Փիլ · գ · 19 ։
† Եզեկ · ւգ · 14 ։
Ա Յակ · է · 8 ։ Լա · 3 ։ Ընակ · բ · 20 ։
Ղ Ցօր · գ · 5 ։ ժ · 21 ։ 22 ։ իգ · 17 ։ Սաղ · խգ · 19 ։
Ի Սաղ · գ · 6 ։ իէ · 1 ։ ճմբ · 6 ։
Ը Ես · խգ · 2 ։
Ի Սաղ · ճգ · 15 ։
Ի Սաղ · ղբ · 10 ։

– Ել · Թ · 29 ։ ժթ · 5 ։ բ Օր · ժ · 14 ։ Ցօր · խա · 11 ։ Սաղ · ծ · 12 ։ ա Կոր · ժ · 26 ։
Բ Նե · ա · 9 ։ Ցօր · լբ · 6 ։ Սաղ · ճգ · 5 ։ ճկդ · 6 ։ բ Պետ · գ · 5 ։
† Սաղ · ժե · 1 ։
Ց Ցօր · ժէ · 9 ։ Ես · ւէ · 15 ։ 16 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։
Ի Պաս · ե · 8 ։
Ղ Սաղ · ժե · 4 ։
Ի Սաղ · իէ · 8 ։ ճե · 4 ։
* կամ՝ ով Յակոբ ։
Ը Ես · իգ · 2 ։
Ր Սաղ · ղէ · 6 ։ Պաղ · գ · 1 ։ ա Կոր · բ · 8 ։

– Սաղ · ձգ · 4 ։ ճխգ · 8 ։ Ողբ · գ · 41 ։
Բ Սաղ · իբ · 5 ։ լա · 1 ։ ւգ · 8 ։ Ես · իբ · 16 ։ խթ · 23 ։ Հռով · ժ · 11 ։
† Սաղ · ժգ · 4 ։
Ց Եւ · ւգ · 13 ։ Սաղ · ե · 8 ։ իէ · 11 ։ ձգ · 11 ։ ճժթ ։ ճխգ · 8 · 10 ։

Ի Սաղ · ճգ · 17 ։ ճգ · 1 ։ ճէ · 1 ։ Ես · կգ · 15 ։ Երեմ · ւգ · 11 ։
Ղ Ցօր · ժգ · 26 ։ ի · 11 ։ Երեմ · գ · 25 ։
Ի Սաղ · ծա · 1 ։

Ը Սաղ · լ · 3 ։ հթ · 9 ։ ճթ · 21 ։ ճխգ · 11 ։
Ր Տես Հռով · ե · 20 ։
† Սր՛ թէև
Ք Սաղ · լէ · 23 ։
Ի Առակ · ժթ · 23 ։
Լ Սաղ · լէ · 11 · 22 · 29 ։
Ի Առակ · գ · 32 ։ Տես Ցօ · է · 17 ։ ժե · 15 ։
Ֆ Սաղ · ճխա · 8 ։

16 Ինձի դարձիր, ու ողորմի՛ ինձի,
Սաղ · կթ · 16 ; Ժղ · 16 ;
վասն զի մինակ ու վշտացած եմ ։
17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան.
իմ վիշտերէս իս հանի՛ ։
18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքիս նայէ՛, ու բոլոր մեղքերս ներէ ։
Հրեշտ · Ժղ · 12 ;
19 Տե՛ս իմ թշնամիներս, ինչու որ շատցան, ու անիրաւ ատելութեամբ զիս ատեցին ։
20 Պահէ՛ իմ անձս, ու փրկէ՛ զիս.
Յ Հռ 2 ;
Ինձ ոչ չամչնամ, վասն զի քեզի յուսացայ ։
21 Կատարելութիւնը և ուղղութիւնը իս թող պահեն, ինչու որ քեզի սպասեցի ։
22 Ով Աստուա՛ծ, Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն ։
Ղ Սաղ · ճԼ · 8 ;

ՍԱՂՄ · Ի Զ

1—12 Դաւիթ Աստուծոյ կը դիմէ իր անարատութեանը վրայ վստահանալով ։

Ս—ղմ— Դաւթի ։

1 Ով Տէր՝ իս դատէ՛, վասն զի ես իմ անարատութիւնովս քալեցի. Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ ։
Սաղ · է · 8 ;
Բ Հռ 11 ; գ Թագ · ի · 3 ; Առակ · ի · 7 ։
2 Ով Տէր՝ զիս փորձէ՛ ու քննէ՛. փորձէ՛ իմ երիկամունքներս ու սիրտս.
Սաղ · իբ · 7 ; լա · 14 ; Առակ · իճ · 25 ;
3 վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջին է, ու ես քու ճշմարտութեանդ մէջը քալեցի ։
Սաղ · է · 9 ; Ժէ · 3 ; կզ · 10 ; ճլԹ · 23 ; Զաք · ժգ · 9 ;
4 Ունայն մարդիկներուն հետը չնստայ, ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ ։
Դ Թագ · ի · 3 ;
5 Չարերուն ժողովքը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետը պիտի չնստիմ ։
Ղ Սաղ · ա · 1 ; Երեմ · Ժե · 17 ;
6 Անմեղութիւնով ձեռքերս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ չորս կողմը պիտի պտտիմ՝ ով Տէր,
Ե Սաղ · լա · 6 ; ճԼԹ · 21 ; 22 ;
7 Որ շնորհակալութեան ձայնը լսել տամ, ու քու ամէն սքանչելիքներդ պատմեմ ։
Ը Սաղ · ա · 1 ; Բ Տե՛ս Եզ · ԼԹ · 19 ; 20 ; Սաղ · Կդ · 13 ; ա Տիմ. բ · 8 ;
8 Ով Տէր՝ սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը, և քու փառքիդ կեցած տեղը ։
Թ Սաղ · իե · 4 ;
9 Մի՛ կորսընդներ իմ անձս մեղաւորներուն հետ, ու իմ կեանքս՝ արիւնահեղ մարդիկներուն հետ,
Ժ Տե՛ս ա Թագ · իե · 29 ; Սաղ · իբ · 3 ;
10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ, ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է ։
Ի Եզ · իգ · 8 ; Բ Օր · ժգ · 19 ; աԹագ · ը · 3 ; Ես · լԳ · 15 ;
11 Բայց ես իմ անարատութեանովս պիտի քալեմ, զիս փրկէ՛, ու ինձի ողորմի՛ ։
Ի Հռ 1 ;
12 Իմ ոտքս ուղիութեան մէջ կը կենայ. ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ ։
Ժ Սաղ · խբ · 22 ; ճէ · 32 ; ճժա · 1 ;

ՍԱՂՄ · Ի Է

1 Դաւիթ Աստուծոյ կարողութեամբը, 4 և Աստուծոյ ծառայութեանը համար իր ունեցած սիրովը, 9 ու աղօթքով իր հաւատքը կը պահպանէ ։

Ս—ղմ— Դաւթի ։

1 Տէրը՝ իմ լոյս՝ ու իմ փրկութիւնս է, ես ո՞ւակից պիտի վախնամ. Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ո՞ւակից պիտի դողամ ։
Սաղ · կբ · 11 ; Եփ · կ · 19 , 20 ; Միք · է · 8 ;
Բ Եզ · ժե · 2 ;
2 Չարերը՝ իմ մարմինս ուտելու համար ինձի մօտեցած ատենին՝ իմ նեղիչներս, ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան ։
Սաղ · կբ · 2 , 6 ; ճԺը · 14 , 21 ; Եփ · ԺբՀ · 2 ;
3 Թէև որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ, սիրտս պիտի չվախնայ. թէ որ վրաս պատերազմի պատրաստութիւն ըլլայ, անով ես վստահ պիտի ըլլամ ։
Դ Սաղ · գ · 6 ;
4 Ըհան մը կը խնդրեմ Տէրոջմէն, ա՛ս ասիկայ կ՚աղաչեմ, որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ, Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու, ու անոր տաճարին մէջ ընդհարելու համար ։
Ղ Սաղ · իգ · 8 ;
5 Վասն զի չար օրուան մէջ՝ իր բնակարանին մէջը զիս պիտի պահէ, իր վրանին ծածկոյթովը զիս պիտի ծածկէ. վէմի վրայ պիտի վերցրնէ զիս ։
Ե Սաղ · կե · 4 ; Ղ · բ · 37 ;
Ը Սաղ · ղ · 17 ;
6 Ու հիմա իմ գլուխս պիտի բարձրանայ իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ. ու անոր վրանին մէջը ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ. պիտի երգեմ, ու սաղմոս պիտի ըսեմ Տէրոջը ։
Ժ Սաղ · լա · 20 ; ճգ · 3 ; ղա · 1 ; Եփ · գ · 6 ;
7 Ով Տէր՝ ձայնս լսէ կանչելուս ատենս, ու ողորմի՛ և պատասխան տուր ինձի ։
Ի Սաղ · խ · 2 ;
8 Իմ երեսս փնտռեցէ՛ք՝ որ ըսէր, իմ սիրտս քեզի ըսաւ. քու երեսդ պիտի փնտռեմ՝ ով Տէր ։
Ի Սաղ · դ · 3 ;
9 Քու երեսդ ինձմէ մի՛ ծածկեր. բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի՛ ձգեր. ինձի օգնական եղար, զիս մի՛ մերժեր, և զիս մի՛ թողուր՝ ով իմ փրկութեանս Աստուածը ։
Ժ Սաղ · խե · 4 ; Ժ · 11 ; ճԺԹ ;
10 Թէև հայրս ու մայրս զիս թողուն, բայց Տէրը իս պիտի ընդունի ։
Ա Սաղ · խղ · 12 ;
11 Ով Տէր՝ քու ճամբադ ինձի սորվեցո՛ւր, ու հշիտակ ճամբուն մէջը ինձի առաջնորդէ թշնամիներուս համար ։
Ե Սաղ · լե · 25 ;
12 Զիս իմ թշնամիներուս կամքը մի՛ մատներ, ինչու որ ինձմէ վրաս սուտ վկաներ, ու անիրաւութիւն փչողներ եկան ։
Ղ Ա Թագ · իբ · 9 ; Բ Թագ · ժգ · 7 , 8 ; Սաղ · լե · 11 ;
13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու ի կենդանիներուն երկրին մէջ ։
Ժ Սաղ · ծգ · 9 ; ճԽբ · 5 ; Երեմ. ժա · 19 ; Եզեկ · իզ · 20 ;
14 Տէրոջը սպասէ՛. զօրացիր, ու սիրտդ թող զօրանայ. ալ Տէրոջը սպասէ ։
Մ Սաղ · լա · 24 ; կբ · 1 ; 5 ; ճԼ · 5 ; Եփ · իե · 9 ; Ամր · բ · 3 ;

ՍԱՂՄ · ԻԸ

1 Դաւիթ ներմեռանդութեամբ աղօթք կ'ընէ իր թշնամիներուն դէմ · 6 գԱստուած կ'օրհնէ · 9 Ժողովուրդին համար աղօթք կ'ընէ ։

Ս–ղմս Դաւթի ։

1 ՈՎ Տէր՝ քեզի՛ կը կանչեմ · ով իմ Վէմս՝ – մի՛ լռեր ինծի · Ի չըլլայ որ ինծի լռելովդ * գերեզմանը իջնողներուն նմանիմ ։

2 Լսէ՛ իմ խնդրուածքիս ձայնը՝ երբոր քեզի կ'աղաչեմ · † երբոր իմ ձեռքերս կը վերցընեմ դէպ 'ի քու սուրբ ‡ դարիրդ ։

3 Ի Զիս մի՛ †կորսընցըներ ամբարիշտներուն հետ , ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ , Որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսին , բայց սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ ։

4 Ի Տո՛ւր անոնց իրենց գործքերուն պէս , ու իրենց ըրածներուն չարութեանը պէս · իրենց ձեռացը գործքերուն պէս տուր անոնց , հատուցում ըրէ անոնց ։

5 Որովհետեւ ☐ անոնք Տէրոջը ըրածներուն ու անոր ձեռացը գործքերուն չեն նայիր , պիտի կործանէ զանոնք , ու – Լ պիտի չշինէ ։

6 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը , որ լսեց իմ աղօթքիս ձայնը ։

7 Տէրը Ի իմ զօրութիւնս ու իմ վահանս է · Ի իմ սիրտս անոր յուսացաւ , ու ես օգնութիւն գտայ · ուստի սիրտս ուրախացաւ , և ես իմ երգովս զանիկայ պիտի գովեմ ։

8 Տէրը անոնց ոյժն է , ու իր օծեալին † փրկութեանը պարիսպն է ։

9 Փրկէ՛ քու ժողովուրդդ , ու օրհնէ՛ Ձքու ժառանգութիւնդ · նաև հովուէ՛ զանոնք , ու յաւիտեան բարձրացուր ։

ՍԱՂՄ · ԻԹ

1 Աստուծոյ փառաբանութիւն կը վայլէ 3 իր կարողութեանը համար , 11 ու իր ժողովուրդը պաշտպանելուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 – Տէրոջը տուէ՛ք՝ ով ‡ հզօրաց որդիքը , Տէրոջը տուէ՛ք փառք ու զօրութիւն ։

2 Տէրոջը տուէ՛ք իր անուանը փառքը , Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէ՛ք սրբութեան զարդարանքով ։

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է · Ի փառաց Աստուածը կ'որոտայ · Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է ։

4 Տէրոջը ձայնը ուժով է · Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է ։

5 Տէրոջը ձայնը եղևինները կը կոտրէ , ու Տէրը կը կոտրտէ † Լիբանանի եղևիննները ·

6 Ի Զանոնք կը ցաթկեցընէ որթուպէս , Լիբանանը ու Ի Սարիոնը միեղջերուներուն ձագին պէս ։

7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճեղքէ ։

8 Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ անապատը · Տէրը Ղկադեսի անապատը կը դողացընէ ։

9 Տէրոջը ձայնը Ի եղնիկները կը ծըննեցընէ , ու անտառները կը մերկացընէ · անոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին – Նոր փառքը ։

10 Տէրը ☐ Ջրհեղեղին վրայ կը նստի · Ի Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի ։

11 ☆ Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ · Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ ։

ՍԱՂՄ · Լ

1 Դաւիթ իր փրկութեանը համար՝ գԱստուած կը գովաբանէ · 4 կը յորդորէ ուրիշներն ալ որ գանիկայ գովաբանեն , յիշեցընելով անոնց՝ թէ Աստուած ինչպէս վարուեցաւ իրեն հետ ։

Սաղմոս Դաւթի · – տանը նաւակատեաց երգը ·

1 ՈՎ Տէր՝ կը բարձրացընեմ քեզ , վասն զի ինծ ազատեցիր , ու թշնամիներս Ի իմ վրաս չուրախացուցիր ։

2 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս՝ քեզի կանչեցի , ու † ինծ բժշկեցիր ։

3 Ո՛վ Տէր՝ Ծ իմ անձս գերեզմանէն հանեցիր · Ի զուրգ իջնողներուն մէջէն ինծ ապրեցուցիր ։

4 ՂՍաղմո՛ս երգեցէ՛ք Տէրոջը՝ ով անոր սուրբերը , ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէ՛ք ։

5 Վասն զի Ի մէկ րոպէ մը իր բարկութեանը մէջն է , Քայց ☐ իր հաճութեանը մէջն է ☆ Ջրբ Քաղը կենացը · իրիկունը լաց կայ , Ի բայց առտուն ուրախութիւն ։

6 Ես ☆ իմ յաջողութեանս մէջ ըսի թէ՝ յաւիտեան պիտի չսասանիմ ։

7 Ո՛վ Տէր՝ քու հաճութեամբդ իմ լեռս հաստատուն ըրիր · † երեսդ ծածկեցիր , ու – ես խռովեցայ ։

8 Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ , ու Տէրոջը աղաչանք կ'ընեմ ։

9 Իմ արիւնիս ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ , թէ որ ես գուբը իջնեմ · միթէ Հողը քեզ պիտի գովէ՞ , Ի՞ անիկայ պիտի պատմէ՞ քու ճշմարտութիւնդ ։

10 Լսէ՛ ով Տէր՝ ու ողորմի՛ ինծի · ով Տէր՝ ինծի օգնական եղիր ։

11 Ես Իմ սուգս պարի փոխեցիր , քուրձս ինծմէ հանեցիր , և ինծի ուրախութիւն հագցուցիր ·

12 Որպէս զի ☆ Ի՛նձ փառքս սաղմոս երգէ քեզի , ու ալ չլռէ · ով իմ

– Սաղ · ձգ · 1 ։
Բ Սաղ · մբ · 4 · ճխգ · 7 ։
* Եբբ · Գուրբ
† գ Թագ · ը · 28 · 29 ։
‡ գ Թագ · ը · 22 · 23 · Սաղ · ե · 7 · ճլը · 2 ։
Ի Սաղ · իշ · 9 ։
† Եբբ · քաշեր
☐ Սաղ · ժբ · 2 · ձե · 21 · կը · 4 · Եբեմ. թ · 8 ։
Ի Բ Տիմ. գ · 14 · Ցայտ · ժբ · 6 ։
☆ Ծոր · լդ · 27 · Ես · ե · 12 ։

Բ Սաղ · ժբ · 2 ։
☆ Սաղ · ժգ · 5 · իբ · 4 ։

Ի Սաղ · ի · 6 ։

Ի Բ Օր · թ · 29 · գԹագ · ը · 51 · 53 ։

– ա Մն · ժգ · 28 · 29 · Սաղ · ղգ · 7 · 8 · 9 ։
‡ Կ՛ա՛ Աստուծոյ

Բ Ծոր · լե · 4 · 5 ։

† Ես · ը · 13 ։

☆ Սաղ · ճժգ · 4 ։

Ի Բ Օր · գ · 9 ։

☐ Ղթու · ժգ · 27 ։

Ի Ցոր · լթ · 1 · 2 · 3 ։

☐ Ծն · գ · 17 · Ցոր · լը · 8 · 25 ։
Բ Սաղ · ժ · 16 ։
☆ Սաղ · իբ · 8 ։

– Բ Օր · ի · 5 · ը Թագ · ե · 11 · գ · 20 ։

Բ Սաղ · իե · 2 · լե · 19 · 24 ։

† Սաղ · գ · 2 · ճգ · 3 ։
☆ Սաղ · ձգ · 13 ։
Ի Սաղ · իբ · 1 ։
Ղ Մն · ժգ · 4 · Սաղ · ղե · 12 ։
Ի Սաղ · ճգ · 9 · Ես · իկ · 20 · ձգ · 7 · 8 · ը Կոր · գ · 17 ։
☐ Սաղ · կգ · 3 ։
Բ Սաղ · ճիգ · 5 ։
☆ Ցոր · իթ · 18 ։
Ի Սաղ · ճգ · 29 ։

Ղ Սաղ · գ · 5 · ձբ · 11 · ճձև · 17 · ճժբ · 17 · Ես · լը · 18 ։

Ի Բ Թագ · գ · 14 · Ես · կա · 3 · Երեմ · լ · 4 ։

☆ Սաղ · ձէ · 8 ։

Տէր Աստուածս՝ յաւիտեան քեզ պիտի դովեմ։

ՍԱՂՄ · ԼԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութիւնը ցուցընելով՝ անկէ օգնութիւն կը խնդրէ ։ 7 Աներ ողորմութիւններովը կ'ուրախանայ ։ 9 Իր նեղութեանը մէջ կ'աղօթէ ։ 19 Աստուծոյ բարութիւնները յիշելով՝ զանիկայ կ'օրհնէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով Տէր՝ քեզի յուսացայ , յաւիտեան չամչնամ . Ի քու արդարութեամդ զիս ազատէ ։

2 Քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր . շուտով զիս ազատէ . ինծի ամրութեան վէմ մը եղիր , և զիս փրկելու համար ապաստանի տուն մը .

3 Որովհետև դուն իմ վէմս ու բերդս դուն ես . և քու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ ։

4 Որոգայթէն զիս հանէ , որ ինծի համար գաղտուկ լարեր են , ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես ։

5 Իմ հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ . ով Եհովայ՝ Աստուած ճշմարտութեան՝ դուն իս փրկեցիր ։

6 Ի մունայ ունայնութիւններ պահողները ատեցի . բայց ես Տէրոջը յուսացայ ։

7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցընծամ և ուրախ ըլլամ . ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար , և իմ անձս տառապանքներուն մէջ գիտցար .

8 Եւ զիս Թշնամիին ձեռքը չընմատնեցիր , հոգս իմ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանդնեցուցիր ։

9 Ով Տէր՝ ողորմէ ինծի , վասն զի նեղութեան մէջ եմ . սրտնեղութենէն Ի մաշեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս ։

10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն՝ ու տարիներս հառաչանք ընելէն սպառեցան . իմ ոյժս Թըշուառութենէս տկարացաւ . ԵՒոսկորներս ալ մաշեցան ։

11 Իմ բոլոր Թշնամիներուս՝ Ի մանաւանդ դրացիներուս առջևը Ի նախատինք եղայ , ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ . Ի իս դուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։

12 Ի Մեռածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ , կոտրուած ամանի նմանեցայ ։

13 Ի Վասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի . Ի չորս կողմս վախ կար . երբոր անոնք Ի ինծի համար մէկտեղ ժողվուեցան , խորհուրդ կ'ընէին որ հոգիս առնեն ։

14 Բայց ես քեզի յուսացայ՝ ով Տէր . ըսի Թէ՝ Դուն ես իմ Աստուածս .

15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են . փրկէ զիս Թշնամիներուս ձեռքէն՝ ու զիս հալածողներէն ։

16 Ֆ Քու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր . քու ողորմութեամդ զիս փրկէ ։

17 Ով Տէր՝ չամչնամ , վասն զի քեզի կանչեցի . ամբարիշտները Թող ամչնան , Ն՚ գերեզմանին մէջը Թող լուռ կենան ։

18 Ն Թող պապանձին նենգաւոր շրթունքները , որոնք Հպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ ։

19 Ո՛րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր , Ա՚ քեզի յուսացողներուն համար ըրիր , մարդոց որդիներուն առջևը ։

20 Ղ Զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն . Ղ խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն ։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , վասն զի Ա՚ր ողորմութիւնը զարմանալի ըրաւ ինծի Ա պարսպաւոր քաղաքի մէջ ։

22 Ի մ շփոթութեանս մէջ ըսի Թէ՝ Կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջևէն . սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաղակեցի ։

23 Տ Տէրը սիրեցէք՝ ով անոր բոլոր սուրբերը . Վ՚ն չ Տէրը հաւատարիմները կը պահէ , ու ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատօրէն հատուցում կ'ընէ ։

24 Ֆ Կորիճ եղէք ու ձեր սիրտը Թող զօրանայ , դուք ամէնքդ՝ որ Տէրոջը կը յուսաք ։

ՍԱՂՄ · ԼԲ

1 Երջանկութիւնը մեղքերուն Թողութեանը մէջ կը կայանայ ։ 3 Մեղաց խոստովանութիւնը խղճմտանքը կը հանգարտեցընէ ։ 8 Աստուծոյ խոստմունքները ուրախութիւն կը պատճառեն ։

Դաւիթին * երգը ։

1 Երանի՚ անոր՝ որուն Ա՚յանցանացը Թողութիւն եղաւ , Ա՚ անոր մեղքերը ծածկուեցան ։

2 Երանի՚ ան մարդուն՝ որ Տէրը Բ անօրէնութիւն չսեպեր անոր , ու Է անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ ։

3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան իմ ամէն օր աղաղակելովս .

4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր Ֆ քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ . իմ

* Կ՚ի՚ իմաստաւորեան սաղմոսը ։

Ա Սաղ · ձե · 2 ։ Հռով · դ · 6 · 7 · 8 ։

Բ Ա Կոր · ե · 19 ։

Է Ցհ · ա · 47 ։

Ֆ ա Թագ · ե · 6 · 11 · Ցոր · լգ · 7 ։ Սաղ · լբ · 2 ։

Ա Թես · ղ · 25 · 26 · Սաղ · դ · 6 ։ կե · 1 ։

Յ Սաղ · իե · 2 ։

Ն Սաղ · ճժ · 17 ։

Ո Սաղ · ժբ · 3 ։

Ա Թագ · բ · 3 · Սաղ · դդ · 4 ։ Ցուդ · 15 ։

Չ Ես · կդ · 4 · Ակր · բ · 9 ։

Ղ Սաղ · իե · 5 · լբ · 7 ։

Ջ Ցոր · ե · 21 ։

Ա Սաղ · ժե · 7 ։

Ա Թագ · իդ · 7 ։

Վ Ա Թագ · իդ · 26 · Սաղ · ճժգ · 11 ։

Ա Ես · լբ · 11 · 12 · Ղոր · գ · 54 · Ցօղ · բ · 4 ։

Բ Սաղ · լդ · 9 ։

Յ Սաղ · իե · 14 ։

Ա Սաղ · իբ · 5 · իե · 2 · Նա · 1 · Ես · խթ · 23 ։

Բ Սաղ · ձխգ · 1 ։

Է Սաղ · Նա · 2 ։

Ֆ Սաղ · ժբ · 1 · 2 ։

Ի Սաղ · իդ · 3 · իե · 11 ։

Ղ Ես · իգ · 46 · Գոր · է · 58 ։

Ջ Ցօղ · բ · 8 ։

Ե Ցոհ · ժ · 27 ։

Ը Ր Օր · լբ · 30 · աԹագ · ժե · 46 · իդ · 19 ։

Թ Սաղ · դ · 1 · ժբ · 19 ։

Ժ Սաղ · ղ · 7 ։

Ի Սաղ · լբ · 3 · ձբ · 3 ։

Լ Ցոր · ժթ · 13 · Սաղ · լթ · 11 · ԺԸ · 8 · 18 ։

Խ Սաղ · խա · 8 · Ես · ծգ · 4 ։

Ծ Սաղ · կդ · 8 ։

Կ Սաղ · ԺԸ · 4 · 5 ։

Հ Երեմ · ի · 10 ։

Ձ Երեմ · զ · 25 · ի · 3 · Ողբ · բ · 22 · Ա Մատ · իե · 1 ։

թացութիւնս ամառուան չորութեան դարձաւ։ (Սէլայ։)
5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի, ու իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի. Ըսի թէ՝ Ցերոջը պիտի խոստովանիմ յանցանքներս. ու դուն թողուցիր իմ մեղքիս անօրէնութիւնը։ (Սէլայ։)
6 Ասոր համար ամէն աստուածապաշտ ազօթք պիտի ընէ քեզի քու գտնուելու ժամանակդ. յիբաւի շատ ջուրերուն հեղեղներունատենը անոր պիտի չմօտենան։
7 Դուն ես իմ ապաստանարանս. նեղութենէն զիս պիտի պահես. դուն իս պիտի պատես ազատութեան երգերով։ (Սէլայ։)
8 Քեզի պիտի սորվեցընեմ, ու երթալու ճամբադ պիտի ցուցընեմ քեզի. խորհուրդ պիտի ընեմ քեզի հետ՝ աչքս քիւ վրադ պիտի բլլայ։
9 Ձիի պէս ու ջորիի պէս մի՛ բլլաք, որ միտք չունին, ու իրենց սանձին ու պախուրցին զարդովը կապելու է, որ քեզի չմօտենան։
10 Ամբարշտին տանջանքները շատ պիտի բլլան. սակայն Ցերոջը յուսացողին չորս կողմը ողորմութիւնը պիտի պատէ։
11 Ով արդարներ՝ Ցերոջմով ուրախ եղէք ու ցնծացէք, ցնծութեամբ երգեցէք դուք ամէնքդ՝ որ սրտով ուղիղ էք։

ՍԱՂՄ. ԼԴ

1 Աստուած գովաբանութեան արժանի է իր բարութեանը համար։ 6 Իր կարողութեանը համար։ 12 Ու իր նախախնամութեանը համար։ 20 Պէտք է որ մեր վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ դնենք։

1 Ով արդարներ՝ Ցերոջմով ցնծացէք. ուղիղներուն կը վայլէ օրհնութիւն երգելը։
2 Գովեցէք Ցերը քնարով, տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս երգեցէք անոր։
3 Նոր երգ մը երգեցէք անոր. վարպետութեամբ նուագելը զարկէք ցնծութեան ձայնով։
4 Վասն զի Ցերոջը խօսքը շիտակ է, ու անոր բոլոր գործքերը ճշմարտութեամբ են։
5 Անիկայ արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ. Ցերոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուն է։
6 Ցերոջը խօսքովը երկինքը ստեղծուեցաւ, ու իր բերնին հոգիովը անոր բոլոր զօրքը։
7 Ծովուն ջուրերը դէզի մը պէս կը ժողվէ, անդունդները շտեմարաններուն մէջը կը դնէ։
8 Բոլոր երկիրը թող Ցերոջմէն վախնայ, ու անկէ դողան աշխարհի բոլոր բնակիչները։
9 Վասն զի անիկայ ըսաւ, ու եղաւ. ինքը հրամայեց, ու հաստատուեցաւ։
10 Ցերը կը ցրուէ հեթանոսաց խորհուրդները. փուճը կը հանէ ժողովրդոց դիտաւորութիւնները։
11 Ցերոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, անոր սրտին դիտաւորութիւնները՝ ազգէ մինչև ազգ։
12 Երանի՜ ան ազգին՝ որուն Աստուածը Ցերն է. ան ժողովուրդին՝ որ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց,
13 Ցերը երկինքէն կը նայի, բոլոր մարդոց որդիները կը տեսնէ.
14 Իր բնակութեանը տեղէն՝ աշխարհի բոլոր բնակիչները կը դիտէ։
15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս ինքը ստեղծեց. անոնց բոլոր բրածները կ'իմանայ։
16 Թագաւոր մը զօրքի շատութիւնով չազատիր. ոչ հզօրաւոր մարդ մը ուժի շատութիւնով կը փրկուի։
17 Ձին՝ ազատութեան համար պարապ բան է, ու իր ուժին շատութիւնովը չկրնար ազատել։
18 Ահա Ցերոջը աչքը իրմէ վախցողներուն, որ ողորմութեանը յուսացողներուն վրայ է,
19 Անոնց անձը մահուանէ փրկելու, ու սովի ժամանակ զանոնք ապրեցընելու համար։
20 Մեր անձը Ցերոջը կը սպասէ. մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկայ է։
21 Վասն զի մեր սիրտերը անով կ'ուրախանան. ինչու որ անոր սուրբ անուանը յուսացանք։
22 Ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ մեր վրայ բլլայ, ինչպէս որ քեզի կը յուսանք։

ՍԱՂՄ. ԼԴ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ, ու իր փրկութեամբը ուրիշներն ալ կը յորդորէ նոյն բանը ընելու։ 8 Աստուծոյ յուսացողին երջանկութիւնը։ 11 Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը։ 15 Արդարներուն պատմութիւնները։

Ա—ՂԴ Դաւթի. ան ատենը՝ որ Աբիմելեքին առջին յիմար ձևացաւ. ան ալ դուրս բրաւ զանիկայ, որ գնաց։

1 Միշտ ժամանակ Տէրը պիտի օրհնեմ. անոր գովութիւնը միշտ իմ բերանս պիտի բլլայ։
2 Իմ անձս Տէրոջմով պիտի պարծի. խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ բլլան։

Ի Նահ. իր. 13։ Նա. կ. 24։ Ղև. Ժե. 18, 21։ Ես. ա Ցօհ. ա. 9։
Ղե. Ժե. 6։ Ցօհ. է. 34։
Ի Սաղ. թ. 9։ իէ. 5։ լա. 20։ ՃԺԹ. 114։
Ընկ. Ժե. 1։ Դատ. ե. 1։ ր Թագ. իր. 1։
* Կամ՝ Քէհ պիտի խրատեմ.
Բ Նահ. իդ. 3։ Ցակ. գ. 3։
Ք Ցես Ցոր. լե. 11։
Ի Նահ. Ժգ. 21։ Հաով. բ. 9։
Ա Սաղ. լդ. 8։ Ձդ. 12։ Նահ. Ժգ. 20։ Երեմ. Ժե. 7։
Ի Սաղ. կդ. 10։ կը. 3։

Ա Սաղ. լբ. 11։ գե. 12։
Բ Սաղ. ՃԽԵ. 1։
Ք Սաղ. գբ. 3։ ՃԽԴ. 9։
Ր Սաղ. դղ. 1։ դբ. 1։ ՃԽԴ. 9։ ՃԽԹ. 1։ Եսթ. իբ. 10։ Ցայտ. ե. 9։
Ի Սաղ. Ժա. 7։ խե. 7։
Ա Սաղ. ՃԺԹ. 64։
Ի Նե. ա. 6, 7։ Երբ. Ժա. 3։ բ Պետ. գ. 5։
Ը Ցոր. իդ. 13։
Ի Նե. բ. 1։
Ք Նե. ա. 9։ Ցոր. իդ. 10։ լբ. 8։
†Կամ՝ որպէս թէ տիկի մը ՄԷ

Ի Նե. ա. 3։ Սաղ. ՃԽԵ. 5։
Ա Նե. բ. 10։ ԺԹ. 3։
Ի Ցոր. իդ. 13։ Նահ. ԺԹ. 21։ Եսթ. 10։
Ք Սաղ. կե. 4։ ՃԽԴ. 15։
Ի Ել. ԺԹ. 5։ բ Օր. է. 6։
Հբ Մն. Ժգ. 9։ Ցոր. իբ. 24։ Սաղ. Ժա. 4։ Ժգ. 2։ Նահ. Ժե. 3։
Ի Ցոր. լդ. 21։ Երեմ. լբ. 19։
Ղ Սաղ. խգ. 6։
Ժ Սաղ. ի. 7։ ՃԽԷ. 10։ Նահ. իա. 31։
Ի Ցոր. լղ. 7։ Սաղ. լդ. 15։ ա Պետ. գ. 12։
Յ Սաղ. ՃԽԷ. 11։
Ն Ցոր. է. 20։ Սաղ. լե. 19։
Ղ Սաղ. կբ. 1, 5։ ՃԼ. 6։
— Սաղ. ՃԺԵ. 9, 10, 11։
Ղ Սաղ. Ժգ. 5։ Ջաք. Ժ. 7։ Ցօհ. Ժգ. 22։

‡ Ես՝ Անբուսին. տես ա Թագ. իա. 10, ՃՃ։
— Եփես. է. 20։ աԹես. է. 18։ բ Թես. ա. 3։ բ. 12։
Բ Երեմ. իե. 24։ ա Կոր. ա. 31։ բ Կոր. Ժ. 17։
‡ Սաղ. ՃԺԹ. 74։ ՃԽբ. 7։

3 Ի՛նձի հետ Տէրը մեծցուցէ՛ք , ու միասին բարձրացընենք անոր անունը ։
4 Ես Տէրը խնդրեցի , ու ինծի պատասխան տուաւ , և իմ ամէն երկիւղներէս իս փրկեց ։
5 Անոր նայեցան ու լոյս առին . և անոնց երեսները չամչցան ։
6 Ես աղքատը աղաղակեց , ու Տէրը լսեց անոր , և զանիկայ իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց ։
7 Տէրոջը հրեշտակը՝ իր բանակը անկէ վախցողներուն չորս կողմը կը դնէ , ու զանոնք կը պահէ ։
8 Ճաշակեցէ՛ք ու տեսէ՛ք որ Տէրը բարի է . երանի՜ ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ ։
9 Տէրոջմէ վախեցէ՛ք՝ ով անոր սուրբերը . վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար ։
10 Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու անօթութիւն կը կրեն . Բայց Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ ։
11 Եկէ՛ք որդիք , մտիկ ըրէ՛ք ինծի , Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ ։
12 Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ կ'ուզէ , ու լաւ օրեր կը սիրէ , բարութիւն տեսնելու համար ։
13 Քու լեզուդ չարութենէ պահէ , ու շրթունքներդ նենգութիւն խօսելէն ։
14 Չարութենէ հեռացիր , ու բարութի՛ւն ըրէ . խաղաղութի՛ւն փնտռէ , ու անոր ետևէն գնա ։
15 Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են , ու անոր ականջները անոնց աղաղակին ։
16 Տէրոջը երեսը չարագործներուն դէմ է , Անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու համար ։
17 Արդարները կ'աղաղակեն , ու Տէրը կը լսէ , ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ զանոնք ։
18 Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիրտը կոտրած է , ու հոգիով խոնարհածները կ'ապրեցընէ ։
19 Արդարին նեղութիւնները շատ են . բայց Տէրը ամէնէն կը փրկէ զանիկայ ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ . անոնցմէ մէկը չկոտրուիր ։
21 Չարութիւնը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ , ու արդարըատողները պիտի կորսուին ։
22 Տէրը իր ծառաներուն անձը կը փրկէ . և իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի չկորսուի ։

ՍԱՂՄ · Լ Ե

1 Դատէ՛ իր անձին պատասխանները համար , ու իր թշնամիները նուաճելու համար կ'աղօթէ . 11 անոնց անիրաւութեանը համար կը դատի , 22 ու զԱստուած անոնց դէմ կը գրգռէ ։

Ս—ղմս Դաւթի ։

1 Վ՛ Տէր՝ ինծի հետ հակառակողներուն հետ հակառակէ . Ինծի հետ պատերազմողներուն հետը պատերազմէ ։
2 Վասպարը ու վահանը առ , ու ելի՛ր ինծի օգնութիւն ընելու ։
3 Նաև նիզակը քաշէ , ու հալածողներուն դէմ . ըսէ՛ անձիս թէ՝ Քու փրկութիւնդ ես եմ ։
4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան ու խայտառակ ըլլան . Ետ դառնան ու ամչնան անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին ։
5 Հովին առջևը եղած մղեղին պէս ըլլան անոնք . և Տէրոջը հրեշտակը փախցընէ զանոնք ։
6 Անոնց ճամբան խաւար ու սրկրդեցընող ըլլայ , և Տէրոջը հրեշտակը հալածէ զանոնք ։
7 Վասն զի զուր տեղը իրենց որոգայթը փոսի մէջ ինծի համար ծածկեցին , ու զուր տեղը փոսը փորեցին անձիս համար ։
8 Թող անոր վրայ չյանկարծ աւերում գայ . և իր ծածկած որոգայթը զինքը բռնէ . Նոյն աւերմանի մէջը իյնայ ։
9 Սակայն իմ անձս Տէրոջմով պիտի ցնծայ . Հանոր փրկութիւնովը ուրախ պիտի ըլլայ ։
10 Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի բսեն . Տէր՝ ո՞վ քեզի նման է , որ աղքատը կ'ազատես անկէ՝ որ կը զօրանայ անոր վրայ , ու աղքատը և տնանկը իր յափշտակողէն ։
11 Սուտ վկաներ ելան , չգիտցածներս կը հարցընէին ինծի ։
12 Ազգութեան փոխարէն՝ ինծի դէշութիւն ըրին՝ կողոպտելով իմ անձս ։
13 Բայց ես հանոնց հիւանդութեան ատեն քուրձ կը հագնէի . իմ անձս ծոմով կը չարչարէի , Ու իմ աղօթքս իմ ծոցս պիտի դառնայ ։
14 Ինչպէս իմ ընկերիս կամ եղբօրս հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը վարուէի , իր մօրը համար սուգ ունեցողի մը պէս տրտմութեամբ կը ցածնայի ։
15 Բայց անոնք իմ կաղութեանս ատենը խնդացին ու ժողվուեցան . Զարնողները իմ վրաս ժողվուեցան , ու ես բան մը չէի դիտեր . Կը ճեղքէին զիս ու չէին դադարեր .
16 Խնճոյքի կեղծաւոր խեղկատակներուն հետ Ակռաներնին իմ վրաս կը կճրտընէին ։
17 Ո՛վ Տէր՝ մինչև ե՞րբ պիտի նա-

— Սաղ · խգ · 1 ։ ճԺԹ · 154 ։ Ողբ · գ · 58 ։
Բ Եզ · Ժգ · 25 ։
Ք Ես · Խր · 13 ։
Ր Հմր 26 ։ Սաղ · խ · 14 , 15 ։ Տ · 2 , 3 ։
Ի Սաղ · ճԻԹ · 5 ։
Ղ Ցոր · իս · 18 ։ Սաղ · ս · 4 ։ Ձգ · 13 ։ Ես · իԹ · 5 ։ Ովս · Ժգ · 3 ։
Ի Սաղ · հգ · 18 ։ Երեմ · իգ · 12 ։
Ը Սաղ · Թ · 15 ։
Ն Յովել · և · 3 ։
Ք Սաղ · է · 15 , 16 ։ Ծէ · 6 ։ ճխս · 9 , 10 ։ Առակ · և · 22 ։
Խ Սաղ · Ժգ · 5 ։
Ղ Տես Սաղ · ծա · 8 ։
Ի Եզ · Ժե · 11 ։ Սաղ · հա · 19 ։
Ֆ Սաղ · իէ · 12 ։
Ձ Սաղ · լը · 20 ։ ՃԹ · 3 , 4 , 5 ։ Երեմ · Ժր · 20 ։ Ցօհ · ժ · 32 ։
Հ Ցոր · լ · 25 ։ Սաղ · կԹ · 10 , 11 ։
Յ Սաս · ժ · 13 ։ Ղս · ժ · 6 ։
* Կ՛ երգուի ։

Ղ Սաղ · լը · 17 ։
Ճ Ցոր · լ · 1 · 8 , 12 ։
Մ Ցոր · Ժգ · 9 ։
Յ Ցոր · Ժգ · 9 ։ Սաղ · լէ · 12 ։ Ողբ · բ · 16 ։
Ն Մր · ա · 18 ։

,յիս . ազատէ իմ անձս անոնց ա-
ւերումներէն , Հիմ կեանքս՝ ա-
ռիւծի կորիւններէն ։
18 Մրճ ժողովքի մէջ քեզ պիտի
դովեմ . շատ ժողովուրդի մէջ
քեզ պիտի օրհնեմ ։
19 Զուր տեղը Հինծի թշնամի ե-
ղողները թող իմ վրաս չխնդան .
Հառանց պատճառի զիս ատող-
ները Հաչքով նշան թող չտան ։
20 Ինչու որ խաղաղութիւն չեն խօ-
սիր , Հապա երկրի մէջ Հանդարտ-
ներուն դէմ նենգութիւն կը խոր-
հին ,
21 Ու Իրենց բերանը ինծի դէմ կը
լայնցընեն՝ ըսելով . Վաշ վաշ ,
մեր աչքերը տեսան ։
22 Ով Տէր՝ դուն Հտեսար , Մի՛
կենար . ով Տէր՝ Հինծմէ մի՛
Հեռանար ։
23 Արթընցիր ով իմ Աստուածս
ու Տէրս , ու իմ դատաստանիս ա-
դատիս եղիր ։
24 Քու արդարութեանդ համեմատ
Հիրաւունք ըրէ ինծի՝ ով իմ Տէր
Աստուածս , և Հիմ վրաս թող
չխնդան .
25 Իրենց սրտին մէջը թող չըսեն
թէ՝ Ահա մեր կամքը եղաւ , ա-
թող չըսեն թէ՝ Հկլեցինք անի-
կայ ։
26 Թող ամչնան ու մկտեղ խայ-
տառակ ըլլան անոնք որ իմ չարի-
քիս վրայ կը խնդան . Հիմ վրաս
հպարտացողները Համօթ ու խայ-
տառակութիւն հագնին ։
27 Թող ցնծան ու ուրախանան
անոնք որ իմ արդարութիւնս
կ'ուզեն , ու Միշտ թող ըսեն թէ՝
Աստուած մեծանայ , Նոր իր ծա-
ռային խաղաղութիւնը կ'ուզէ ։
28 Ու իմ լեզուս քու արդարու-
թիւնդ պիտի խօսի , ամէն օր
քու գովութիւնդ ։

ՍԱՂՄ · ԼԶ

1 Ջարերուն դէմ վիճակը ։ 5 Աստուծոյ ողորմութեանը գերազանցութիւնը ։ 10 Դաւիթ Աստուծոյ արդյոցը համար ընորհք կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ս՚ղմս Դաւիթի՝ Տէրոջը ծառային ։

1 Ամբարշտին չարութեանը վրայով
սրտիս մէջէն խօսքը ես . Աստուածոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջեւն ։
2 Ինչու որ Հինքզինքը կը շողոքոր-
թէ իր աչքերուն առջեւն՝ իր անօ-
րէնութեանը գտնուելուն ու ատե-
լի ըլլալուն վրայով ։
3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնու-
թիւն ու Հնենգութիւն են . բարի
ընելու համար Հիմաստուն ըլլալը
մէկդի ձգեց ։
4 Հիր անկողինին մէջը անօրէնու-
թիւն կը մտածէ , կը կենայ
Հանանկ ճամբու մէջ՝ որ աղէկ չէ ,
և չարէն չզզուիր ։
5 Ով Տէր՝ Հքու ողորմութիւնդ
մինչև երկինքը կը Հասնի , քու
ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։
6 Քու արդարութիւնդ հզօր լեռ-
ներու պէս է . քու Հիրաւունքդ
մեծ անդունդ մըն է . Հմարդիկը ու
անասունները դուն կ'ապրեցընես ,
ով Տէր ։
7 Ով Աստուած՝ Հի՛նչ գերազանց
է քու գթութիւնդ , որ մարդոց
որդիքը Հքու թեւերուդ հովանաւո-
րութեանը կ'ապաւինին ։
8 Կ'ընտրք քու տանդ պարարտու-
թենէն պիտի կշտանան . ու Հքու
Հաճութիւններուդ Հգետէն պիտի
խմցընես անոնց ։
9 Հինչու որ կենաց աղբիւրը քու
քովդ է . Հքու լուսովդ լոյս պիտի
տեսնենք ։
10 Քու գթութիւնդ Հքեզ ճանչցող-
ներուն շարունակէ , ու քու ար-
դարութիւնդ Հսրտով ուղիղնե-
րուն ։
11 Ամբարտաւանութեան ոտքը
թող իմ վրաս չգայ , ու չարերուն
ձեռքը զիս չշարժէ ։
12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գոր-
ծողները . գետինը զարնուեցան ու
Հչկրցան վեր ելլել ։

ՍԱՂՄ · ԼԷ

1–40 Դաւիթ՝ բարեպաշտ ու չար մարդոց տարբեր վիճակները ստորագրելով՝ Համբերելու ու Աստուծոյ ապաւինելու կը Համոզէ մարդիկը ։

Ս՚ղմս Դաւիթի ։

1 Չարերուն համար մի՛ նեղանար ,
անօրէնութիւն գործողներուն
մի՛ նախանձիր .
2 Վասն զի անոնք Հխոտի պէս շու-
տով պիտի կտրուին , ու կանանչ
խոտի պէս պիտի չորնան ։
3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն
ըրէ , երկրի վրայ բնակէ ու ճշմար-
տութեան մէջ արածուէ ,
4 Ու Հտէրոջմով ուրախացիր . և
անիկայ կու տայ քեզի քու սրտիդ
խնդրուածքները ։
5 Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ ,
ու անոր յուսայ , և անիկայ պիտի
կատարէ .
6 Ու դուրս պիտի հանէ քու ար-
դարութիւնդ լոյսի պէս , ու քու
իրաւունքդ կէս օրուան պէս ։
7 Տէրոջը համբերէ Հու անոր
սպասէ . Ըհ՛ մի՛ նեղանար իր ճամ-
բան յաջողութեամբ գացողին հա-
մար , խարէութիւն ընող մար-
դուն համար ։
8 Դադարէ բարկութենէն , ու

Ի Առակ · գ · 16 ։ Միք · բ · 1 ։
Ըհս · կ · 2 ։
Ի Սաղ · ծէ · 10 ։ Ճր · 4 ։
Ը Ցօր · ժա · 8 ։ Սաղ · հէ · 19 ։ Հռով · ժա · 33 ։
Ր Ցօր · է · 20 ։ Սաղ · ճխե · 9 ։ ա Տիմ · գ · 10 ։
Ք Սաղ · լ · 19 ։
Ի Հռութ · բ · 12 ։ Սաղ · ժէ · 8 ։ զ · 4 ։
Լ Սաղ · կե · 4 ։
Ի Սաղ · ժզ · 11 ։
Ի Ցօր · ի · 17 ։ Ցայս · իբ · 1 ։
Ն Երեմ · բ · 13 ։ Ցօհ · գ · 10 ։ 14 ։ Հագէ · բ · 9 ։
Յ Երեմ · իբ · 16 ։
Ղ Սաղ · է · 10 ։ ղդ · 15 ։ ղէ · 11 ։
Ճ Սաղ · ա · 5 ։

– Հմր 7 ։ Սաղ · հգ · 3 ։ Առակ · իգ · 17 ։ իդ · 1 ։ 19 ։
Բ Սաղ · ղ · 5 , 6 ։

Ֆ Ես · ծբ · 14 ։
Ֆ Սաղ · ծե · 22 ։ Առակ · ժզ · 3 ։ Պատ · գ · 25 ։ Ղտ · ժբ · 22 ։ ա Պետ · ե · 7 ։
Ի Ցօր · ժա · 17 ։ Միք · է · 9 ։
Ղ Սաղ · կբ · 1 ։
Ի Ես · լ · 15 ։ Ողթ · գ · 26 ։
Ը Հմր 1 · 8 ։ Երեմ · ժբ · 1 ։

սրդողները վերջ ըրէ . Ե՛մ նեղանար , որ չարութիւն ընես ։
9 Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին , սակայն Տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառանգեն ։
10 Վասն զի Լքիչ ժամանակէ ետև ամբարիշտը պիտի չըլլայ , Ե՛ւ անոր տեղը պիտի փնտռես , ու ինքը պիտի չգտնուի ։
11 Սակայն Հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը , ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ պիտի ըլլան ։
12 Մեղաւորը արդարին դէմ չար կը խորհի , Ու անոր վրայ ակռաները կը կճրտըցնէ ։
13 Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկայ , վասն զի Անոր օրը հասնելու վրայ կը տեսնէ ։
14 Մեղաւորները թուր քաշեցին , ու աղեղնին լարեցին , աղքատը ու տնանկը վար ձգելու համար , Շիտակ ճամբու մէջ քալողները" ըսպաննելու համար ։
15 Ա՛նոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ , ու անոնց աղեղները պիտի կոտրտին ։
16 Արդարին քիչ բանը շատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն աղէկ է ։
17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին . բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է ։
18 Արդարներուն օրերը գիտէ Տէրը . և անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական պիտի ըլլայ ։
19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչնան , ու Սովի օրերը պիտի կշտանան ։
20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին , ու Տէրոջը թշնամիները դառնուկներու ճարպին" պէս պիտի սպառին , մուխի պէս պիտի սպառին ։
21 Ամբարիշտը փոխ կ՛առնէ ու չվճարեր . սակայն Արդարը կ՛ողորմի ու կու տայ ։
22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը . բայց անկ անիծուածները պիտի կորսուին ։
23 Բ՛էի մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին , ու Անիկայ անոր ճամբուն կը հաճի ։
24 Թէև իյնայ , պիտի չկործանի . վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ ։
25 Տղայ էի ու ծերացայ . բայց արդարը անտես եղած չտեսայ , կամ անոր զաւակը Հաց մուրացող ։
26 Ամէն օր կ՛ողորմի ու փոխ կու տայ . և անոր սերունդը օրհնուած է ։
27 Չարութենէ ետ կեցիր ու բարութիւն ըրէ , և յաւիտեան պիտի մնաս .
28 Ինչու որ Տէրը կը սիրէ իրաւունքը , և իր սուրբերը երեսէ չձգեր . յաւիտեան կը պահուին անոնք . բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի ։
29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը , ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին ։
30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի , ու անոր լեզուն իրաւունք կը զրուցէ ։
31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջն է . և անոր քայլերը պիտի չսահին ։
32 Մեղաւորը արդարը կը դիտէ , և զանիկայ մեռցընելու ետևէ կ՛իյնայ ։
33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկայ , և անոր դատաստանը տեսնուած ատենը պիտի չդատապարտէ զանիկայ ։
34 Տէրոջը համբերէ՛ ու անոր ճամբան պահէ՛ , և անիկայ քեզ կը բարձրացընէ որ երկիրը ժառանգես . ամբարիշտներուն սատակումը պիտի տեսնես ։
35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ , ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած .
36 Բայց Ան անցաւ , ու ահա չկար . և զանիկայ փնտռեցի , բայց չգտնուեցաւ ։
37 Արդարը նկատէ՛ ու ուղիղին նայէ . վասն զի Ան մարդուն վախճանը խաղաղութիւն է ։
38 Իսկ անօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին . ամբարիշտներուն վախճանը կորուստ պիտի ըլլայ ։
39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է , Նեղութեան ժամանակ Ինքը անոնց ապաւէնն է ։
40 Ու Տէրը պիտի օգնէ անոնց , և պիտի ազատէ զանոնք . ամբարիշտներէն պիտի ազատէ , ու պիտի փրկէ զանոնք , Վասն զի անոր կը յուսան ։

ՍԱՂՄ · ԼՀ

1—22 Դաւիթ իր ողորմելի վիճակին համար գթութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ ։

Սաղմոս Դաւիթի , յիշատակի համար ։

1 Ով – Տէր՝ քու սրտմտութեամբդ զիս մի յանդիմաներ , ու բարկութեամբդ զիս մի խրատեր ։
2 Վասն զի Քու նետերդ իմ ներսիդս մխուեցան , և Քու ձեռդ իմ վրաս կ՛իջնէ ։
3 Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ քու բարկութեանդ համար , – Ոսկորներուս մէջ հանգստութիւն չկայ իմ մեղքիս համար ։

Ե Սաղ · հգ · 3 ։ Եփ · դ · 26 ։
ֆ Ցոր · իէ · 13 ։ 14 ։
ի Հմր 11 ։ 22 ։ 29 ։ Ես · ծէ · 13 ։
լ Երր · ժ · 36 ։ 37 ։
խ Ցոր · է · 10 ։ ի · 9 ։
ձ Մաա · ե · 5 ։
ղ Սաղ · լե · 16 ։
հ Սաղ · բ · 4 ։
յ ա Թագ · իգ · 10 ։
* Եբր · ճամբով չհասկցողները
ղ Միք · ե · 6 ։
ճ Ածխ · ժե · 16 ։ ժզ · 8 ։ ա Տիմ · զ · 6 ։
մ Ցոր · լը · 15 ։ Սաղ · ժ · 15 ։ Եզեկ · է · 21 ։ ՃԼ ։
յ Սաղ · ա · 6 ։
ն Ես · կ · 21 ։
շ Ցոր · ե · 20 ։ Սաղ · լէ · 19 ։
† Կ՛ասի պատրաստ արօտի
– Սաղ · ծբ · 3 ։
չ Սաղ · ճժբ · 5 ։ 9 ։
ղ Ածխ · գ · 33 ։
Հ Հմր 9 ։
– ա Թագ · բ · 9 ։ Ածխ · ժզ · 9 ։
– Սաղ · լէ · 19 ։ 20 ։ խ · 2 ։ գ – 12 ։ Ածխ · իդ · 16 ։ Միք · է · 8 ։ բ Կոր · գ · 9 ։
Հ Ցոր · ժե · 23 ։ Սաղ · ծթ · 15 ։ ճթ · 10 ։
ֆ բ Օր · ժե · 8 ։ 10 ։ Սաղ · ճժբ · 5 ։ 9 ։
ր Սաղ · լէ · 14 ։ Ես · ա · 16 · 17 ։
ց Սաղ · ժ · 7 ։
– Սաղ · խ · 10 ։ Ածխ · բ · 22 ։ Ես · ժգ · 20 ։
ֆ Ածխ · բ · 21 ։
ֆ Մաա · ժբ · 35 ։
ֆ բ Օր · գ · 6 ։ Սաղ · խ · 8 ։ ճժթ · 98 ։ Ես · ծա · 7 ։
ֆ Սաղ · ժ · 8 ։
– բ Պետ · բ · 9 ։
ֆ Սաղ · ճթ · 31 ։
ֆ Հմր 9 ։ Սաղ · իէ · 14 ։ Ածխ · ի · 22 ։
ֆ Սաղ · ծբ · 5 ։ 6 ։ գա · 8 ։
ի Ցոր · ե · 3 ։
ղ Ցոր · ի · 5 ։ ՃԼ ։
ի Ես · լբ · 17 ։ ծէ · 2 ։
ը Սաղ · ա · 4 ։ ծբ · 5 ։
ֆ Սաղ · գ · 8 ։
ֆ Սաղ · թ · 9 ։
ի Ես · լ · 5 ։
լ ա Պն · է · 20 ։ Դան · գ · 17 ։ 28 ։ զ · 23 ։
– Սաղ · զ · 1 ։
ֆ Ցոր · զ · 4 ։
ֆ Սաղ · լբ · 4 ։
ֆ Սաղ · զ · 2 ։

4 Ինչու որ Ի անօրէնութիւններս դլխիս վեր բարձրացան . ծանր բեռի պէս Ը իմ վրաս՝ ծանրացած են ։
5 Վէրքերս հոտեցան ու փտեցան իմ յիմարութեանս պատճառովը ։
6 Նուաստացայ ու խիստ ցած-ցայ . ամէն օր տրտում կը պըտտիմ .
7 Վասն զի աղիքներս Ի ջերմութիւնով լեցուեցաւ , ու Ի մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ ։
8 Ցկարացայ ու խիստ ձնշուեցայ . Ի սրտիս հեծութենէն մռնչեցի ։
9 Ո՛վ Տէր՝ իմ ամէն բաղձանքս քու առջիդ է , ու իմ հեծութիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ ։
10 Սիրտս կը բաբախէ , ոյժս զիս թողու տուաւ , ու Ի իմ աչքերուս լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ ։
11 Ի Սիրականներս ու ընկերներս Ի իմ չարչարանքիս հեռու կը կեն-նան , ազգականներս ալ Ի հեռու կը կենան .
12 Ու անձս փնտռողները Ի նէնդ որոգայթ կը լարեն , ու ինծի չարիք ուզողները Ի անօրէնութիւն կը խօսին , և ամէն օր Ընենդութիւն կը մտածեն ։
13 Սակայն ես խուլի պէս չեմ լսեր , ու բերանը չբացող համրի մը պէս եմ ։
14 Եւ ես ունկն մարդու մի պէս եմ՝ որ չլսեր , ու հակառակ խօսք չկայ իր բերանը ։
15 Վասն զի ով Տէր՝ ես քեզի կը յուսամ , դուն պիտի պատասխանես՝ ով իմ Տէր Աստուածս ։
16 Ինչու որ ըսի . Ո՛թող չհնդան իմ վրաս . ոտքիս սահած ժամանակը՝ ինծի դէմ ձեղի կը մեծցընեն ։
17 Վասն զի ես կաղ ըլլալու պատրաստ եմ , ու իմ ցաւս ամէն առտն առջիս է ։
18 Ինչու որ Ի անօրէնութիւնս պիտի պատմեմ , ու մեղքիս համար հոգ պիտի ընեմ ։
19 Բայց թշնամիներս ողջ են , ու ժողվրդեան . Ի զիս զուր տեղը ատողները շատցան .
20 Ու աղէկութեան փոխարէն դէշութիւն ընողները ինծի դէմ կը կենան , վասն զի ես աղէկութեան ետևէ կ'երթամ ։
21 Իս մի՛ թողուր՝ ով Տէր , ով իմ Աստուածս՝ Ի ինծմէ մի՛ հեռանար ։
22 Ինծի օգնութիւն ընելու արտորդիր ով Տէր՝ փրկութիւնս ։

ՍԱՂՄ · ԼԹ

1 Դաւիթին զգուշութիւնը իր խորհուրդներուն վրայով ։ 4 Կենաց կարճութեանը և ունայնութեանը վրայ եղած խորհրդածութիւնը ։ 7 Աստուծոյ դատաստաններուն երկիւղը ։ 10 ու աղօթքը՝ անմխիթարութեան ատենը են ։

Գլխաւոր երգեցողին , Իդիթունին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ըսի թէ Ի ճամբաներուս զգուշութիւն ընեմ , որ լեզուովս մեղք չգործեմ . Ի բերանս սանձով պահեմ՝ Ի մինչ որ իմ առջևս եղած ատենը ։
2 Ի Մունջ եղայ լռութիւնով , աղէկութենէն վրայով Ի լռեցի , ու ցաւս շարժեցաւ ։
3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսի դիս , Ի ջերմութենէս մէջ Ի կրակ վառեցաւ . ես Ի խօսքը լեզուովս խօսեցայ ։
4 Ի Ցուցուր ինծի՝ ով Տէր , իմ վերջս , ու օրերուս չափը որչափ է , որ գիտնամ թէ ինչպէս անցաւոր եմ ։
5 Ահա իմ օրերս թիզերու չափ դրբիր , ու ըիմ կեանքս ոչինչի պէս է քու առջիդ . Ի իրաւ ամէն մարդ Ի՛ն հաստատուած ըլլայ , բայց բոլորովին ունայնութիւն է ։ (Սէլայ ։)
6 Ցիրաւի մարդը Ի ստուերի մը պէս կը պտըտի . արդարև փուճ տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ . Ի կը դիզէ , բայց չգիտեր թէ ով պիտի առնէ զանոնք ։
7 Ու հիմա ի՞նչ բանի սպասեմ՝ ով Տէր , Ի իմ յոյսս քեզի է .
8 Փրկէ զիս իմ բոլոր յանցանքներս , իս Ի յիմարներուն նախատինք ընե՛ր մի՛ դներ ։
9 Ի Մունջ եղայ ու բերանս չբացի , վասն զի Ի դուն ըրիր ։
10 Ի Քու հարուածդ հեռացուր ինձմէ . ձեռքիդ զարնելովը ես կորսուեցայ ։
11 Ընօրէնութեան համար յանդիմանութիւններով կը իրատես մարդը . Ի ցեցի մը պէս կը հալեցընես անոր ցանկալի բաները . Ի բաւ ամէն մարդ ունայնութիւն է ։ (Սէլայ ։)
12 Ո՛վ Տէր՝ լսէ իմ աղօթքս , ու ականջ դիր աղաղակիս . արցունքներուս մի՛ լռեր . Ի ինչու որ քու առջիդ պանդուխտ մըն եմ ես , հիւր մը՝ Ի իմ բոլոր նախնիքներուս պէս ։
13 Ի Թոյլտուութիւն ըրէ ինծի որ զուարթանամ քանի որ չեմ գացեր ու երթալ՝ որ Ի ալ պիտի չգտնուիմ ։

ՍԱՂՄ · Խ

1 Աստուծոյ ապաւինելուն օգուտը ։ 6 Հնազանդութիւնը խիստ ընդունելի գոհ է ։ 11 Դաւիթ իր նեղութիւններուն գացումովը աւելի ջերմեռանդութեամբ կ'աղօթէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւթի ։

Ի Եզր · թ · 6 ։ Սաղ · խ · 12 ։
Ղ Մատ · ժա · 28 ։
« Եբր · ինծ · մէ
Ի Սաղ · լե · 14 ։
Ը Ցոր · լ · 28 ։ Սաղ · խը · 9 ։ խգ · 2 ։
Ր Ցոր · է · 5 ։
Ֆ Հմր 3 ։
Ի Ցոր · գ · 24 ։ Սաղ · խը · 1 ։ Ես · ծթ · 11 ։
Լ Սաղ · գ · 7 ։ ՃԸ · 9 ։
Ի Սաղ · լա · 11 ։
Ֆ Գաղ · ժ · 31 ։ 32 ։
Ի Դտ · խգ · 49 ։
Հ Թագ · ԺԷ · 1 ։ 2 ։ 3 ։
Յ Թագ · ԺԳ · 7 ։ 8 ։
Ղ Սաղ · լե · 20 ։
Ճ Ես Բ Թագ · ԺԳ · 10 ։
Մ Սաղ · լթ · 2 ։ 9 ։
Յ Թագ · ԺԳ · 12 ։ Սաղ · լթ · 7 ։
Ն Սաղ · ԺԳ · 4 ։
ՆԲ Օր · ԼԲ · 35 ։
Շ Սաղ · լե · 26 ։
Չ Սաղ · լբ · 5 ։ Առակ · Իբ · 13 ։
Ց Բ Կոր · է · 9 ։ 10 ։
Է Սաղ · լե · 19 ։
Ը Սաղ · լե · 12 ։
Թ Տես ա Պետ · գ · 13 ։ ա Ցհ · գ · 12 ։
Ժ Սաղ · լե · 22 ։
Ի Սաղ · Իէ · 1 ։ Կր · 2 · 6 ։ Ես · ԺԲ · 2 ։

Ա Մ՚Ն · ԺԶ · 41 ։ Իե · 1 ։ Սաղ · կբ , և Հէ · ին վերջ · նագիրները
Բ Գ Թագ · Բ · 4 ։ Գ Թագ · ժ · 31 ։
Դ Սաղ · ճԽա · 3 ։ Ցակ · գ · 2 ։
Ե Կող · գ · 5 ։
Զ Սաղ · ԼԲ · 13 ։
Է Մ՚Ն · ԺԲ · մԺթ · 84 ։
Ը Սաղ · գ · 4 ։
Ժ Հմր 11 ։ Սաղ · կբ · 9 ։ ՃԽգ · 4 ։
Ի Ա Կոր · է · 31 ։ Ցակ · գ · 14 ։
Լ Ցոր · Իէ · 17 ։ Ժող · Բ · 18 ։ 21 ։ 26 ։ Է · 14 ։ Դտ · ԺԲ · 20 ։ 21 ։
Խ Սաղ · ԼԲ · 15 ։
Ծ Սաղ · խգ · 13 ։ Կթ · 4 ։
Կ Գաղ · ժ · 3 ։ Ցոր · Խ · 4 ։ 5 ։ Սաղ · լթ · 13 ։
Հ Թագ · ԺԳ · 10 ։ Ցոր · Բ · 10 ։
Ձ Ցոր · Թ · 34 ։ ԺԳ · 21 ։
Ղ Ցոր · գ · 19 ։ ԺԳ · 28 ։ Ես · ծ · 9 ։ Ովս · է · 12 ։
Ճ Հմր 5 ։
Մ Գաղ · Իէ · 23 ։ ա Մ՚Ն · ԻԹ · 15 ։ Սաղ · ճԺթ · 19 ։ Բ Կոր · է · 6 ։ Երր · ժա · 13 ։ ա Պետ · ա · 17 ։ Բ · 11 ։
Յ Ծն · Իէ · 9 ։
Ն Ցոր · ժ · 20 ։ 21 ։ ԺԳ · 5 ։ 6 ։
Շ Ցոր · ԺԳ · 10 ։ 11 ։ 12 ։

1 Ապասելով սպասեցի Տէրոջը, ու
ծռեցաւ ինծի, ու լսեց իմ ա-
ղաղակս.
2 Եւ զիս կորստեան փոսէն՝ ելոյզ-
մալից կաւէն հանեց, ու ոտքերս
վէմի վրայ ամուրցուց, ու քա-
լուածքս հաստատեց.
3 Ու բերանս դրաւ նոր երգ
մը՝ մեր Աստուծոյն գովութիւնը։
Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի
վախնան, ու Տէրոջը պիտի յու-
սան։
4 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր
յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ, ու
չդիմայիր հպարտներուն, ու ստու-
թեան դարձողներուն։
5 Շատ են սքանչելիքներդ որ
դուն ըրեր ես՝ ով իմ Տէր Աս-
տուածս, ու մեր վրայ ունեցած
խորհուրդներդ մէկը չկրնար կար-
գաւ պատմել քու առջիդ. պիտի
պատմէի ու խօսէի, բայց համրան-
քէն աւելի շատ են։
6 Զոհի ու ընծայի չհաւնեցար.
հո՛ղ իմ ականջներս բացիր. ող-
ջակէզ ու մեղքի պատարագ չպա-
հանջեցիր։
7 Ան ժամանակը ըսի թէ՝ Ահա
կու գամ ես. գիրքի տոմսի մէջ
ինծի համար գրուած է։
8 Ով իմ Աստուածս՝ քու կամքդ
կատարելու փափաքեցայ, ու քու
օրէնքդ իմ ներսի դիս է։
9 Արդարութիւն քարոզեցի շատ-
ուոր ժողովքի մէջ. ահա շրթը-
թունքներս չարգիլեցի. ով Տէր՝
դուն գիտես։
10 Սրտիս մէջը գաղտուկ չպահեցի
քու արդարութիւնդ. հաւատար-
մութիւնդ ու փրկութիւնդ պատ-
մեցի. քու ողորմութիւնդ ու ճշ-
մարտութիւնդ շատուոր ժողովքէն
չծածկեցի։
11 Դուն՝ ով Տէր, քու դթու-
թիւնդ ետ մի պահեր ինծմէ. քու
ողորմութիւնդ ու ճշմարտու-
թիւնդ ամէն ժամանակ պաշտպա-
նեն զիս։
12 Վասն զի անթիւ չարիքներ իս
պատեցին. անօրէնութիւններս
ինծի հասան, ու ես չեմ կրնար
տեսնել. գլխուս մազէն շատ են.
ու սիրտս իս թողուց։
13 Ով Տէր՝ հիս փրկելու կամք ըրէ.
ով Տէր՝ ինծի օգնելու արտորդի՛ր։
14 Թող ամչնան ու միկտեղ խայ-
տառակ ըլլան իմ անձս փնտռող-
ները անիկայ կորսընցնելու հա-
մար. ետ դառնան ու ամօթով
ըլլան ինծի չարութիւն ուզողնե-
րը։
15 Թող ամչնալով ակորձանին
անոնք որ ինծի վայ վայ կ'ըսեն։
16 Ամէն քեզ փնտռողները քեզ-
մով թող ցնծան ու ուրախանան.
քու փրկութիւնդ սիրողները ա-
մէն ժամանակ թող ըսեն. Տէրը
մեծանայ։
17 Բայց ես աղքատ ու տնանկ
եմ. Տէրը հոգ կը տանի
ինծի. իմ օգնականս ու փրկիչս
դուն ես. ով իմ Աստուածս՝ մի
ուշանար։

ՍԱՂՄ · ԽԱ

1 Աստուած աղքատին հոգ կը տանի։ 4 Դա-
ւիթ իր թշնամիներուն նենգութեանը համար
կը գանգատի։ 10 Օգնութեան համար Աս-
տուծոյ կը դիմէ։

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւ-
թի։

1 Երանի՛ անոր՝ որ աղքատին հոգ
կը տանի. նեղութեան օրը
Տէրը պիտի փրկէ զանիկայ։
2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցընէ
զանիկայ. երանելի պիտի ըլլայ
երկրի վրայ. ու թշնամիներուն
կամացը պիտի չմատնես զանիկայ։
3 Տէրը անոր ցաւ պիտի տայ տը-
կարութեան անկողինին մէջը. ա-
նոր ամէն անկողինը պիտի դար-
ձընես անոր հիւանդութեան ա-
տենը։
4 Ես ըսի. Ով Տէր՝ ողորմէ՛ ին-
ծի, բժշկէ իմ անձս, ինչու որ ես
քեզի դէմ մեղանչեցի։
5 Թշնամիներս դէշ կը խօսին իմ
վրայովս, ըսելով թէ՝ Ե՞րբ պիտի
մեռնի՝ ու անունը կորսուի։
6 Թէ որ գէշ բան գալու ըլլայ
տեսնելու համար, դատնայնութիւն
կը խօսի. իր սիրտը անօրէնութիւն
կը ժողվէ իրեն համար, որ դուրս
ելլելով գրուցէ։
7 Ինծի դէմ միկտեղ կը փսփսան
ամէն իս ատողները. իմ վրայովս
չարութիւն կը խորհին.
8 Կ'ըսեն թէ՝ Զարութեան բան մը
անոր վրայ թափեցաւ. ու հիմա որ
պառկած է, ալ պիտի չելլէ։
9 Մինչև անգամ իմ բարեկամս՝
որուն ապաւիներ էի, հիմ հացս
ուտողը՝ ինծի դէմ կրունկ վեր-
ցուց։
10 Սակայն ով Տէր՝ դուն ողորմէ՛
ինծի ու կանգնեցուր զիս, ու ես
փոխարէնը տամ անոնց։
11 Անկէ գիտեմ որ ինծի կը հաւ-
նիս, որ թշնամիս իմ վրաս չպար-
ծենար։
12 Ես զիս իմ անմեղութեանս մէջ
կը պահես, ու յաւիտեան հիս
քու առջիդ կը կայնեցընես։
13 Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր
Աստուածը յաւիտեանս յաւիտե-
նից։ Ամէն ու ամէն։

– Սաղ · իէ · 14 · լէ · 7 ·
բ Սաղ · կթ · 2 · 14 ·
գ Սաղ · իէ · 5 ·
դ Սաղ · լէ · 23 ·
ե Սաղ · լդ · 3 ·
զ Սաղ · ծբ · 6 ·
է Սաղ · լդ · 8 · Երեմ · ժէ · 7 ·
ը Սաղ · ճա · 3 · 7 ·
թ Եզ · ժե · 11 · Ցոր · ե · 9 · թ · 10 · Սաղ · հա · 15 · ղբ · 5 · ճլթ · 6 · 17 ·
ժ Ես · ծե · 8 ·
ի ա Թագ · ժե · 22 · Սաղ · ծ · 8 · ծա · 16 · Ես · ա · 11 · կղ · 3 · Ովս · գ · 6 · Մատ · թ · 13 · ժբ · 7 · Երբ · ժ · 5 ·
լ Դնդ · իդ · 44 ·
խ Սաղ · ճժթ · 16 · 24 · 47 · 92 · Ցոհ · գ · 34 · Գործ · է · 22 ·
ծ Սաղ · լէ · 31 · Երեմ · լա · 33 · Ր Կոր · գ · 3 ·
կ Սաղ · իբ · 22 · 25 · լե · 18 ·
հ Սաղ · ճժթ · 13 ·
ձ Սաղ · ճլթ · 2 ·
ղ Գոր · ի · 20 · 27 ·
ճ Սաղ · խգ · 3 · ծէ · 3 · կա · 7 ·
մ Սաղ · լը · 4 ·
յ Սաղ · հգ · 26 ·
ն Սաղ · հ · 1, ճ ·
շ Սաղ · լե · 4 · 26 · հ · 2, 3 · հա · 13 ·
– Սաղ · հ · 3 ·
* Կամ՝ Իրենց ամօթին պատճառը վը
չ Սաղ · հգ · 19 ·

ղ Սաղ · հ · 4 ·
ձ Սաղ · լե · 27 ·
– Սաղ · հ · 5 ·
* Գործ · ե · 7 ·

ՍԱՂՄ · Խ Բ

1 Դաւիթ կը փափաքի Աստուծոյ ծառայելու՝ խորանին մէջ ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրի վտակներուն կը փափաքի , անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի՝ ով Աստուած ։

2 Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ կենդանի Աստուծոյն . ե՞րբ պիտի գամ ու երևնամ Աստուծոյ առջին ։

3 Ցորեկ ու գիշեր արցունքներս ինծի հաց եղան . որովհետև ամէն օր ինծի կ՚ըսեն թէ՝ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

4 Ես բաները միտքս կը բերեմ , ու հոգիս կը թափեմ իմ ներսի դիս , զանոնք հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնեմ՝ ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով , տօնախմբող բազմութեան հետ ։

5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ իր երեսին փրկութեանը համար ։

6 Ով իմ Աստուածս՝ հոգիս իմ ներսի դիս կը ցածնայ . անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն ու Հերմոններէն — Փոքր լեռնէն ։

7 Անդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը . քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան ։

8 Ցորեկը Տէրը պիտի հպատուիրէ իր ողորմութեանը . ու գիշերը իր երգը ինծի հետ դէպի ըլլայ . — աղօթքս իմ կենացս Աստուծոյն ըլլայ ։

9 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ իմ վէմիս . Ինչո՞ւ իս մոռցեր ես . Ինչո՞ւ տրտում պտրտիմ թշնամիին հարբտահարութենէն ։

10 Ոսկորներս կոտրտելու չափ թշնամիներս զիս կը նախատէին ամէն օր ինծի ըսելով թէ՝ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

11 Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ . Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · Խ Գ

1 Դաւիթ աղօթքը կ՚ընէ Աստուծոյ որ գինքը խորանը դարձնէ , ու կը խոստանայ ուրախութեամբ անոր ծառայելու ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

1 Ինծի դատաստան ըրէ՝ ով Աստուած , ու հիրաւունքս պաշտպանէ սուրբ չեղող ազգէն . նենգաւոր ու անօրէն մարդէն իս ազատէ ։

2 Քանզի դուն ես հիմ ամրութեանս Աստուածը . ինչո՞ւ իս կը մերժես , ինչո՞ւ տրտում պտրտիմ թշնամիին հարբտահարութենէն ։

3 Քու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ խրկէ . անոնք առաջնորդեն ինծի , ու իս հանեն Ղբուս սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ ։

4 Ու Աստուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ , իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Աստուծոյն առջին . ու քեզ քնարով պիտի գովեմ , ով Աստուած՝ իմ Աստուածս ։

5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ինչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ . Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · Խ Դ

1 Եկեղեցին իր առջի բնդունած չնորհքները յիշելով՝ ներկայ ժամանակի չարիքներուն համար կը գանգատի ։ 17 Իր անկեղծութիւնը խոստովանելով՝ 24 Ընդունդութեամբ կ՚աղօթէ օգնութեան համար ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ով Աստուած՝ մեր ականջներովը լսեցինք , հայրերնիս մեզի պատմեցին գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակը ։

2 Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր , ու զանոնք տնկեցիր . չարչարեցիր ժողովուրդները , ու վռընտեցիր զանոնք ։

3 Քանզի չէ թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը , ու չէ թէ իրենց բազուկը զերենք փրկեց . հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը . վասն զի անոնց համեցար ։

4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս՝ ով Աստուած , հրաման տուր Յակոբին փրկութիւններուն համար ։

5 Քեզմով ընդդիմներնիս գետինը պիտի զարնենք . մեր վրայ ելլողները քու անունովդ ոտքի տակ պիտի առնենք ։

6 Վասն զի հաղելիս չեմ յուսար , ու թուրս իս չկրնար ազատել .

7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն , ու ամեզ ատողները ամօթով կ՚ընես ։

— Սաղ · կգ · 1 ։ Հգ · 2 ։ Ցօհ · է · 37 ։
Բ Աթես · ա · 9 ։
Է Սաղ · Ա · 5 ։ Ծբ · 9 ։
Ը Հբր 10 ։ Սաղ · ՀԹ · 10 ։ Ա՞ժ · 2 ։
Ի Ցոբ · Լ · 16 ։ Սաղ · կբ · 8 ։
Ձ Նա · Լ · 29 ։
Ի Հբ 11 ։ Սաղ · խգ · 5 ։
ԺԱղբ · գ · 24 ։
Ր Երեմ · գ · 20 ։ Եզեկ · է · 26 ։
Ր Սաղ · Ա բ · 7 ։ Ցակ · բ · 3 ։
Ի Ղե · իե · 21 ։ բ Օր · իբ · 8 ։
Լ Ցոր · լե · 10 ։ Սաղ · լբ · 7 ։ կգ · 6 ։ Ա՞թի · 5 ։
Ի Սաղ · լբ · 6 ։ խգ · 2 ։
Ծ Հբր 3 ։ Ցովէլ · բ · 17 ։ Միք · է · 10 ։
Ի Հբր 5 ։ Սաղ · խգ · 5 ։
— Սաղ · իգ · 1 ։ լե · 24 ։
Բ Սաղ · լե · 1 ։
Է Սաղ · իբ · 7 ։
Ը Սաղ · խբ · 9 ։
Ի Սաղ · խ · 11 ։ Ա՞է · 3 ։
Ձ Սաղ · գ · 4 ։
Ի Սաղ · խբ · 5 ։ 11 ։
— Եւ · Ժբ · 26 ։ 27 ։ Սաղ · Ա՞բ · 3 ։
Բ Եւ · Ժե · 17 ։ բ Օր · է · 1 ։ Սաղ · Ա՞բ · 55 ։ Ա · 8 ։
* Յ՚ Հայրերնիս
Է բ Օր · բ · 17 ։ Ցես · իգ · 12 ։
Ը բ Օր · գ · 37 ։ է · 7 ։ 8 ։
Ի Սաղ · Ա՞գ · 12 ։
Ձ Դան · բ · 4 ։
Ի Սաղ · լգ · 16 ։ Ովս · ա · 7 ։
Ը Սաղ · խ · 14 ։

8 Ամէն օր Աստուծով կը պարծենանք, ու յաւիտեան քու անունդ պիտի գովենք։ (Սելայ։)
9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայտառակ ըրիր, ու մեր զօրքերուն հետը չելար։
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր, ու մեզ ատողները հեղ կողոպտեցին իրենց համար։
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտելու տուիր, ու հեթանոսներուն մէջը մեզ ցրուեցիր։
12 Քու ժողովուրդդ ոչինչ գնով ծախեցիր, ու չաւելցուցիր քու հարստութիւնդ անոնց գիներովը։
13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայտառակ ըրիր, մեր բոլորտիքը եղողներուն ծաղր ու կատակ։
14 Մեզ հեթանոսներուն մէջը առակ ըրիր, ժողովուրդներուն մէջը գլուխին երերցնելու պատճառ։
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջեւս է, ու երեսիս ամօթը զիս կը ծածկէ,
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայնէն, վրէժխնդրին ու վրէժխնդրին երեսէն։
17 Այս ամէնը մեր վրայ եկաւ. սակայն մենք քեզ չմոռցանք, և քու ուխտիդ սուտ չելանք.
18 Սիրտերնիս ետ չդարձան, ու քալուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս չելան.
19 Թէպէտ զմեզ գայլերուն եղած տեղը մեզ ճզմեցիր, ու մահուան ստուերովը մեզ ծածկեցիր։
20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք, կամ օտար աստուծոյ ձեռքերնիս երկնցուցեր ենք,
21 Միթէ Աստուած ասը բանը պիտի չփնտռէ՞, որովհետեւ ինքը սրտին գաղտնիքները գիտէ։
22 Բայց ամէն օր քեզի համար կը սպաննուինք, մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք։
23 Զարթընցիր ով Տէր, ինչո՞ւ կը քնանաս, ելլէ՛ր, Նմի՛ մերժեր ընդ յաւիտեան։
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես, մեր տրտմութիւնը ու տառապանքը կը մոռնաս։
25 Ինչու որ մեր անձը մինչեւ հողը ծռեցաւ, մեր փորը գետինը փակաւ։
26 Ելի՛ր մեր օգնութեանը, ու ազատէ՛ մեզ քու ողորմութեանդ համար։

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Քրիստոսին թագաւորութեանը վերափառութիւնը ու շնորհքը։ 10 Եկեղեցիին պարտաւորութիւնները ու արժանութիւնները։

Դպրապետ երգեցողին. — Շօշանիմի վըրայ. Կորխի որդւոցը քերթուածը. երգ սիրոյ։

1 Իմ սրտես բարի խօսք կը բղխի. շարադրածս թագաւորին համար կը խօսիմ. իմ լեզուս արագադիր դպիրին գրչին պէս է։
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի գեղեցիկ ես. քու շրթանցդ վրայ շնորհք թափուած է. անոր համար Աստուած քեզ օրհնեց յաւիտեան։
3 Ով հզօր՝ թուրդ մէջդ կապէ քու փառքովդ ու վայելչութիւնովդ։
4 Ու քու վայելչութիւնովդ յաջողէ՛. ճշմարտութեան ու հեզութեան և արդարութեան համար հեծիր. ու քու աջ ձեռքդ քեզի ահաւոր բաներ պիտի սորվեցընէ։
5 Քու նետերդ սրուած են, — թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջը ի՛ն. ժողովուրդները քու տակդ պիտի իյնան։
6 Ով Աստուած՝ քու աթոռդ յաւիտեանս յաւիտենից է. քու թագաւորութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է.
7 Արդարութիւնը կը սիրես ու անօրէնութիւնը կ'ատես. անոր համար ով Աստուած՝ քու Աստուածդ ուրախութեան եղով քեզ օծեց քու ընկերներէդ աւելի։
8 Քու բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու հալուէ և կասիայ կը հոտին, փղոսկրէ պալատներէն նուագարանները քեզ ուրախացուցին։
9 Թագաւորներուն աղջիկները քու պատուականներուդ մէջն են. թագուհին Ոփիրի ոսկիով զարդարուած քու աջ կողմդ կը կանգնի։
10 Ով աղջիկ՝ լսէ՛ ու տես, և քու ականջդ ծռէ՛. մոռցիր քու ժողովուրդդ ու քու հօրդ տունը։
11 Ան ատենը թագաւորը պիտի ցանկայ քու գեղեցկութեանդ, քանի որ ան է քու տէրդ, ու անոր երկրպագութիւն ըրէ։
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը, — հարուստները ընծայով պիտի խնդրեն քու երեսդ։
13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին փառաւոր է ներսը, ոսկի թելով հիւսուած է իր հանդերձը։
14 Նկարակերպած հանդերձով պիտի բերուի թագաւորին. անոր ետեւէն եկող աղջիկ ընկերները քեզի պիտի բերուին։
15 Ցնծութիւնով ու ուրախութիւնով պիտի բերուին. թագաւորին պալատը պիտի մտնեն։

— Սաղ · կթ, և ա · ին վերնագիրները։
բ Ղեւ · գ · 22։
է Ես · թ · 6։ ը Ես · խթ · 2։ Երր · դ · 12։ Ցայտ · ա · 16։ Ժթ · 15։
ի Ցայտ · զ · 2։
ա Սաղ · զդ · 2։ Երր · ա · 8։
ե Սաղ · լդ · 5։
ը Ես · կա · 1։ ը Սաղ · խա · 6։
բ գ Թագ · ա · 39, 40։
ի Երգ · ա · 3։
* Կամ՝ ուս. կից
լ Երգ · զ · 8։
ի Տես գ Թագ · բ · 19։
ի Տես բ Օր · իա · 13։
ա Սաղ · զե · 6։ Ես · ծգ · 5։
հ Սաղ · իր · 29։ Նր · 10։ Ես · խթ · 23։ կ · 3։
ն Ցայտ · ժթ · 7, 8։
ղ Երգ · ա · 4։

ա Սաղ · լդ · 2։ Երեմ · թ · 24։ Հռոմ · բ · 17։
բ Սաղ · կ · 1, 10։ Նդ · 1։ Ար · 14։ Եթ · 38։ Ծբ · 11։
գ Ղեւ · իգ · 17։ բ Օր · իբ · 25։ Ցես · է · 8, 12։
դ Հռոմ · ը · 36։
ե Բ Օր · գ · 27։ իբ · 64։ Սաղ · կ · 1։
զ Ես · ծբ · 3, 4։ Երեմ · ժե · 13։
է Բ Օր · իբ · 37։ Սաղ · ղթ · 4։ 4 · 6։
ը Երեմ · իգ · 9։
թ Դ Թագ · ժթ · 21։ Ցոբ · ժգ · 4։ Սաղ · իբ · 7։
ժ Սաղ · ը · 2։
ի Դան · թ · 13։
լ Ցոբ · իգ · 11։ Սաղ · ճժթ · 51, 157։
խ Ես · լգ · 13։ լե · 7։
ծ Սաղ · իգ · 4։
կ Ցոբ · ժա · 13։ Սաղ · կը · 31։
հ Ցոբ · լա · 14։ Սաղ · ճլթ · 1։ Երեմ · ժէ · 10։
ձ Հռոմ · ը · 36։
ղ Սաղ · է · 6։ լե · 23։ Եթ · 4, 5։ Նր · 65։
ճ Ը Հմր 9։
մ Ցոր · ժգ · 24։ Սաղ · ժգ · 1։ Ար · 14։
յ Սաղ · ճժթ · 25։
ն Սաղ · կթ, և ա · ին վերնագիրները։
շ Ղեւ · գ · 22։
ո Ես · թ · 6։ պ Ես · խթ · 2։ Երր · դ · 12։ Ցայտ · ա · 16։ Ժթ · 15։
ջ Ցայտ · զ · 2։
ռ Սաղ · զդ · 2։ Երր · ա · 8։
ս Սաղ · լդ · 5։
վ Ես · կա · 1։ տ Սաղ · խա · 6։
ր Գ Թագ · ա · 39, 40։
ց Երգ · ա · 3։
ւ Կամ՝ ուս. կից
փ Երգ · զ · 8։
ք Տես գ Թագ · բ · 19։
օ Տես բ Օր · իա · 13։
ֆ Սաղ · զե · 6։ Ես · ծգ · 5։
և Սաղ · իր · 29։ Նր · 10։ Ես · խթ · 23։ կ · 3։
ա Ցայտ · ժթ · 7, 8։
բ Երգ · ա · 4։

16 Քու հայրերուդ տեղը որդիդդ պիտի բլլան , բոլոր երկրին մէջ ‡իշխաններ պիտի ընես անոնք ։
17 ♂ Քու անունդ հոչակել պիտի տամ ազգէ մինչև ազգ . անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գովեն յաւիտեանս յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ · Խ Զ

1 Եկեղեցիին Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութիւնը ։ 8 Զանիկայ դիտելու համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը երգը — Ալամոթի վրայ ։

1 Աստուած մեր ‡ապաւէնը ու զօրութիւնն է . ‡նեղութիւններուն մէջը խիստ օգնական կը գըտնուի ։
2 Անոր համար պիտի չվախնանք , թէև երկիրը փոխուի , ու լեռները ծովուն մէջտեղը ձգուին ։
3 †Թէև անոր ջուրերը գոռան ու պղտորին , լեռները դողան անոր ուռենալովը ։ (Սէլայ ։)
4 ‡Գետի վտակները պիտի ուրախացընեն Աստուծոյ քաղաքը՝ Բարձրեալին սուրբ բնակարանները ։
5 Աստուած ‡անոր մէջն է , անիկայ պիտի չսասանի . Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ ։
6 Հեթանոսները կը խռովին , թագաւորութիւնները կը շարժին . Բարձրաձայն իր ձայնը կու տայ , երկիրը կը հալի ։
7 ‡Զօրաց Տէրը մեզի հետ է ։ Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլայ ։)
8 ‡Եկէք — տեսէք Տէրոջը գործքերը , որ աւերումներ ըրաւ երկրի մէջ ։
9 Պատերազմները կը դադրեցընէ մինչև երկրի ծայրը . ‡աղեղը կը կոտրտէ , ու նիզակը կը ջարդէ , †կառքերը կրակով կ'այրէ ։
10 Հանդարտ կեցէք ու ճանչցէք որ ես եմ Աստուած . հեթանոսներուն մէջը ‡պիտի բարձրանամ , երկրի վրայ պիտի բարձրանամ ։
11 ‡Զօրաց Տէրը մեզի հետ է . Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · Խ Է

1—9 Աղթերուն յորդորանք մը՝ որ ուրախութեամբ ջրհեղեղի թագաւորութիւնը ընդունին ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 — Ծափ զարկէք ամէն ժողովուրդներ , ցնծութեան ձայնով Աստուծոյ աղաղակեցէք ։
2 Վասն զի Տէրը՝ Բարձրեալ , Ահարկու է . բոլոր երկրի վրայ ‡մեծ թագաւոր է ։
3 †Ժողովուրդները մեզի կը ‡հնազանդեցընէ , ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը ։
4 Ընտրեց մեզի ‡մեր ժառանգութիւնը , Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ ինքը սիրեց ։ (Սէլայ ։)
5 Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ , Տէրը փողի ձայնով ։
6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք . սաղմոս երգեցէք մեր թագաւորին , սաղմոս երգեցէք .
7 ‡Վասն զի բոլոր երկրի վրայ թագաւոր Աստուած է , ըերգ երգեցէք —որ ։
8 †Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ , Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժողովուեցան ‡Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ . ‡վասն զի երկրի ասպարները Աստուծոյն են . ինքը խիստ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄ · Խ Ը

1—14 Եկեղեցիին վայելչութիւնը ու արժանութիւնները ։

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոսը ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է — մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը՝ ‡իր սուրբ լեռանը վրայ ։
2 ‡Գեղեցիկ բարձրութիւնով՝ †բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝ ‡հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է , Մեծ թագաւորին քաղաքը ։
3 Աստուած անոր պալատներուն մէջը ապաւէն գիտցուած է ։
4 Վասն զի ‡ահա թագաւորները ժողովուեցան , — միասին անցան ։
5 Անոնք տեսածնուն պէս՝ զարմացան . զարհուրեցան , — շուտով փախան ։
6 Հոն ըդողումը բռնեց զանոնք , ‡— ցաւը՝ ծնանողի ցաւի պէս ։
7 ‡Արևելեան հովով †Թարսիսի նաւերը կը խորտակես ։
8 Ինչպէս որ լսեցինք , անանկ ալ տեսանք Մեր զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջ , մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը . Աստուած ‡անիկայ պիտի հաստատէ յաւիտեան ։ (Սէլայ ։)
9 Ով Աստուած՝ ‡քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք քու տաճարիդ մէջը ։
10 Քու գովութիւնդ՝ ով Աստուած , ‡քու անունդ պէս մինչև երկրին

‡ ա Պետ . բ . 9 ։ Ցայտ . ա . 6 ։ Ե . 10 ։ ի . 6 ։ ♂ Սաղ . ա . 11 ։

— ա Մն . ժե . 20 ։
‡ Սաղ . կբ . 7 , 8 ։ դա . 2 ։ Ճար . 5 ։
‡ բ Օր . դ . 7 ։ Սաղ . ՃԽե . 18 ։

† Սաղ . դդ . 3 , 4 ։ Երեմ . և . 22 ։ Մատ . է . 25 ։
‡ Ցե՛ս Ես . բ . 7 ։
Ա Սաղ . խը . 1 , 8 ։ Ես . կ . 14 ։
‡ բ Օր . իգ . 14 ։ Ես . ժբ . 6 ։ Եզեկ . խգ . 7 , 9 ։ Ովս . ժա . 9 ։ Ցովել . բ . 27 ։ Սոփ . գ . 15 ։ Զաք . բ . 5 ։ 10 , 11 ։ բ . 3 ։
Ը Սաղ . բ . 1 ։
Բ Ցե՛ս . բ . 9 , 24 ։
‡ Հմր 11 ։ Թագ . ժգ . 9 ։ բ Մն . ժգ . 12 ։
‡ Սաղ . կը . 5 ։
Ա Ես . բ . 4 ։
‡ Սաղ . Հգ . 3 ։
† Եզեկ . լթ . 9 ։
‡ Ես . բ . 11 , 17 ։
‡ Հմր 7 ։

— Ես . ՅԵ . 12 ։

Բ Ր Օր . է . 21 ։ Նեհմ . ա . 5 ։ Սաղ . Հգ . 12 ։
‡ Սաղ . ա . 14 ։
† Սաղ . ժբ . 47 ։
‡ ա Պետ . ա . 4 ։
Ա Սաղ . կը . 24 , 25 ։

‡ Զաք . ժգ . 9 ։
Ը ա Կոր . ժգ . 15 , 16 ։
Բ ա Մն . ժգ . 31 ։ Սաղ . ղգ . 1 ։ ղդ . 10 ։ ղէ . 1 ։ ղթ . 1 ։ Ցայտ . ժթ . 6 ։
‡ Հռով . գ . 11 , 12 ։
‡ Սաղ . ձԹ . 18 ։

— Սաղ . խզ . 4 ։ ՃԼ . 3 ։
Բ Ես . բ . 2 , 3 ։ Միք . դ . 1 ։ Զաք . բ . 3 ։
‡ Սաղ . ծ . 2 ։ Երեմ . գ . 19 ։ Ողբ . բ . 15 ։ Դան . բ . 9 ։ ժա . 16 ։
† Եզեկ . ի . 6 ։
‡ Ես . ժգ . 13 ։
Ա Մատ . և . 35 ։
‡ բ Թագ . ժ . 6 , 14 , 16 , 18 , 19 ։
Ը Ել . ժե . 15 ։
Բ Ովս . ժգ . 13 ։
‡ Երեմ . ժբ . 17 ։
‡ Եզեկ . իէ . 25 , 26 ։
Ա Հմր 1 , 2 ։
‡ Ես . բ . 2 ։ Միք . դ . 1 ։
‡ Սաղ . իզ . 3 ։ խ . 10 ։
‡ բ Օր . իբ . 58 ։ Ցես . է . 9 ։ Սաղ . ՃԺգ . 3 ։ Մատ . ա . 11 , 14 ։

ծայրերն է . արդարութիւնով լեցուն է քու աջ ձեռքդ ։
11 Սիօն լեռը թող ուրախանայ , — Ցուդային աղջիկները թող ցնծան քու դատաստաններուդ համար ։
12 Սիոնին չորս կողմը պտրտեցէք , ու անոր բոլորտիքը շարուեցէք , — աշտարակները համրեցէք ։
13 Ուշադրութեամբ դիտեցէք անոր պարիսպները . անոր պալատները զննեցէք , որ գալու ազգին պատմէք ։
14 Վասն զի այս Աստուածը մեր Աստուածն է յաւիտեանս յաւիտենից . անիկայ [1] պիտի առաջնորդէ մեզ մինչև ի մահ ։

[1] Հեբ. ծբ. 11։

ՍԱՂՄ · խթ

1 Ցորդորանք մը՝ որ մարդիկ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ հաստատեն , և չէ թէ ուխարհային մեծութեան վրայ ։ 16 Աչխարհային յաջողութիւններուն վրայ պարմանալ պէտք չէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով բոլոր ազգեր , ականջ դրէք՝ աշխարհի բոլոր բնակիչները .
2 — Ութամիկներ ու ազնուականներ , հարուստներ ու աղքատներ միասին ։
3 Բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , ու սրտիս խորհուրդները հանճար ։
4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ . խրթնաբանութիւնս քնարով պիտի բանամ ։
5 Ինչո՞ւ վախնամ չար օրերուն մէջը , երբոր [1] դարանակալներուն անօրէնութիւնը չորս կողմս կը պատէ ։
6 Իրենց զօրութեանը յուսացողներուն ու իրենց հարստութեանը շատութիւնովը պարծողներուն
7 Մէկը բնաւ չկրնար փրկել իր եղբայրը , ոչ [2] Աստու տանոր փրկանքը Աստուծոյ հատուցանել .
8 (Քանզի հասուղ է անոնց անձին փրկութեան գինը . ու յաւիտեան պիտի դադարի .)
9 Որ ապրի յաւիտեան , — չապականութիւն չտեսնէ ։
10 Ինչու որ կը տեսնէ թէ իմաստուները կը մեռնին , յիմարը ու անխելքը միասին կը կորսուին , ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը թողուն ։
11 Անոնց խորհուրդը — է , Թէ իրենց տուները յաւիտեան պիտի մնան , — իրենց բնակարանները ազգէ մինչև ազգ . Երկիրները իրենց անուններովը կը կոչեն ։
12 Բայց [3] մարդը պատուոյ մէջ չմնար , անասուններուն նման է՝ որ կը կորսուին ։
13 Անոնց այս ճամբան իրենց էյիմաութիւն է . սակայն անոնց ետեւէն եկողները անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի տան ։ (Սէլայ ։)
14 Անոնք ոչխարներու պէս գերեզմանը կը դրուին . մահը պիտի հովուէ զանոնք . և ուղիղները առտուընդ անոնց վրայ պիտի տիրեն աստուանդ . Իսկ անոնց դէմքը գերեզմանը պիտի մաշեցընէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած [4] գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս , ինչու որ իս պիտի ընդունի ։ (Սէլայ ։)
16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ , ու անոր տանը փառքը շատնայ ։
17 Վասն զի մեռնելու ատենը անմնելին բան մը իր հետը պիտի չառնէ , — իր փառքը իր ետեւէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպէտև հիր անձը օրհնեց իր կենդանութեանը ատենը , (ու քեզ կը գովէն երբոր դուն քու անձիդ աղէկութիւն կ'րնես ,)
19 Սակայն իր նախնիքներուն ազգին պիտի երթայ . մինչև յաւիտեան Լոյս պիտի չտեսնեն ։
20 [5] Մարդը որ պատուոյ մէջ է , ու իմաստութիւն չունի , [6] անասուններուն կը նմանի՝ որ կը կորսուին ։

[1] Սաղ. կբ · 9։
[2] Կ՚ասի՝ իմ գարշապարներուս
[3] Ցոր · լս · 24, 25։ Սաղ. ծբ. 7։ կբ · 10։ Մար · ժ · 24։ ա · Տիմ. գ · 17։ Մատ. ժգ 26։
[4] Ցոր · լբ · 18, 19։
[5] Ղև. ժ. 2։ Թագ. ժգ · 35։ Սաղ. գէ. 3։ Դան. է. 10։
[6] Ը Օր · դ · 26։ լս · 28։ լբ · 1։ ես · ա · 2։ Միք. գ · 1, 2։
[7] Ը Օր · լգ · 3։ Եսա · ժգ · 3։
[8] Ելեւ. իդ · 7։
[9] Ա Սաղ. գէ · 6։
[10] Սաղ. հե. 7։
[11] Սաղ. ձե. 8։

ՍԱՂՄ · Ծ

1 Աստուծոյ վերափառութիւնը իր ժողովուրդին մէջը ։ 5 Անոր հրամանը սուրբերը ժողվելու համար ։ 7 Աստուած արարողութիւնները չնաճիը ։ 14 Հապա անկեղծ գնազանութեան ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսեցաւ , ու երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչև արեւմուտք ։
2 Սիօնէն՝ գեղեցկութեան կատարելութենէն [7] Աստուած փայլեցաւ ։
3 Մեր Աստուածը պիտի գայ , ու պիտի չլռէ . Հանոր առջեւն մաշող կրակ , ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի ըլլայ ։
4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն , ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար .
5 Հնձի ժողվեցէք իմ սուրբերս , — հինձի հետ զոհով ուխտ ընողները ։
6 Ու երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն , վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է ։ (Սէլայ ։)
7 Լսէ ով իմ ժողովուրդս , ու

խօսիմ . ով Իսրայէլ , ու քեզի վկայութիւն ընեմ , որ Ես եմ Աստուած քու Աստուածդ ։

8 Ես Քեզ թէ Հրու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ , ու քու ողջակէզներուդ համար՝ որոնք միշտ իմ առջեւս են ։

9 Ես քու տունէդ զուարակ չեմ առներ , ոչ ալ քու գոմերէդ նոխազներ ։

10 Ինչու որ իմն է անտառին բոլոր գազանները , հազարաւոր լեռներուն անասունները ։

11 Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչունները , ու դաշտի գազանները իմ քովս են ։

12 Թէ որ անօթենամ՝ քեզի պիտի չըսեմ . Վասն զի աշխարհքը ու անոր լիութիւնը իմն է ։

13 Միթէ ես ցուլերու միս կ'ուտեմ , կամ նոխազներու արիւն կը խմե՞մ ։

14 Շնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ , ու հրու ուխտերդ կատարէ Բարձրելոյն .

15 Ու Նեղութեան օրը ինծի կանչէ . ես քեզ պիտի ազատեմ , ու դուն Ինծ պիտի փառաւորես ։

16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ'ըսէ . Քեզի ինչ՝ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես , ու իմ ուխտս բերանդ կ'առնես ։

17 Վասն զի դուն խրատը ատեցիր , ու իմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր .

18 Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միաբանեցար , ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար .

19 Քու բերանդ չարութեան տուիր , ու Քու լեզուդ նենգութիւն կը ձարէ .

20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս , մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ'ընես ։

21 Ես բաները ըրիր՝ ու ես լռեցի , Կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ . Բայց Քեզ պիտի յանդիմանեմ , ու աչքերուդ առջեւը պիտի շարեմ ։

22 Արդ իմացէք ասիկայ՝ Նով դուք Աստուած մոռցողներ , չըլլայ որ Ես պատռեմ , և ազատող մըն ալ չգտնուի ։

23 Շնորհակալութիւն մատուցանողը իս կը փառաւորէ . ու Իր ճամբուն զգուշացողին պիտի ցուցնեմ Աստուծոյ փրկութիւնը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Աղմոս Դաւթի , ան ժամանակը՝ որ Նաթան մարգարէն անոր եկաւ , Բեր սարէին քովը մտնելէն ետքը ։

1 Ողորմէ ինծի ով Աստուած՝ քու ողորմութեանդ համեմատ , քու առատ գթութեանդ համեմատ Ջնջէ իմ յանցանքներս ։

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա , ու իմ մեղքէս իս սրբէ ։

3 Վասն զի Ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս , ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է ։

4 Քեզի՝ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի , և Քու աչքերուդ առջեւը չարութիւն րրի . Որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ , ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ ։

5 Ահա ես անօրէնութիւնով ծրնայ , Ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս ։

6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես Երկրկամներուս մէջ . ու ծածուկ տեղը իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի ։

7 Զոպայի մշտիկով մաքրէ զիս , ու մաքուր ըլլամ . զիս լուա , ու Ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ ։

8 Ցնծութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի . Թող ցնծան ոսկորները՝ որ կոտրեցիր ։

9 Իմ մեղքերէս երեսդ ծածկէ , ու Բոլոր անօրէնութիւններս ջնջէ ։

10 Ով Աստուած՝ իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ , և իմ ներսի դիս ուղիղ հոգի նորոգէ ։

11 Իս Ներկեսդ մի ձգեր , ու քու Սուրբ Հոգիդ ինծմէ մի հաներ ։

12 Քու փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի ետ դարձուր , ու Կամաւոր հոգի մը թող հաստատէ զիս ։

13 Ամբարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քու ճամբաներդ , ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան ։

14 Ով Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը , փրկէ զիս Արիւնհեղութենէն . Լեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութեանդ վրայով ։

15 Ով Տէր՝ իմ շրթունքներս բաց , ու բերանս պիտի պատմէ քու գովութիւնդ ։

16 Վասն զի Զոհի չես հաճիր որ Ընէի մատուցանէի . դուն ողջակէզի չես հաւնիր ։

17 Աստուծոյ զոհը կոտրած հոգին է . կոտրած ու խոնարհ սիրտը ով Աստուած՝ դուն չես անարգեր ։

18 Քու բարեհաճութեամբդ Սիովնին բարիք ըրէ , Երուսաղէմին պարիսպները շինէ ։

Բ Եւ . ի . 2 ։

Ի Ես . ա . 11 ։ Երեմ . է . 22 ։ Ովս . գ . 6 ։

Ի Միք . գ . 6 ։ Գոր . ժէ . 25 ։

* Կ՛ա ատուածութիւնը . . . է ։

Բ Եւ . ժԹ . 5 ։ Ր Օր . ժ . 14 ։ Ցոր . խա 11 ։ Սաղ . իդ . 1 ։ ա Կոր . ժ . 26 ։

Ե Ովս . ժգ . 2 ։ Երր . ժգ . 15 ։

Հ Ր Օր . իգ . 21 ։ Ցոր . իր . 27 ։ Սաղ . Նգ . 11 ։ Ժող . է . 4 , 5 ։

Ն Ցոր . իր . 27 ։ Սգ . գա . 15 ։ ՃՂ . 6 , 13 , 19 , 28 ։ Ջաք . ժգ . 9 ։

Ղ Հմր 23 ։ Սաղ . իր . 23 ։

Ճ Հաւ . բ . 21 , 22 ։ Ղեհմ . Թ . 26 ։ Հաւ . ա . 32 ։

Ն ա Տիմ . է . 22 ։

Ղ Սաղ . ծբ . 2 ։

Ժող . ը . 11 , 12 ։ Ես . իգ . 10 ։ Ծէ . 11 ։

Ղ Տես Հաւ . բ . 4 ։

Ղ Սաղ . գ . 8 ։

Ջ Ցոր . ը . 13 ։ Սգ . Թ . 17 ։ Ես . ծա . 13 ։

Ա Սգ . իէ . 6 ։ Հաւ . ժբ . 1 ։

Գաղ . գ . 16 ։

Ր Թագ ժբ . 1 ։ ժա 2 , 4 ։

Բ Հմր 9 ։ Ես . խգ . 25 ։ խգ . 22 ։ Կաղ . ր . 14 ։

Ե Երր . Թ . 14 ։ ա Յով . ա . 7 , 9 ։ Ցայտ . ա . 5 ։

Ծ Սաղ . լբ . 5 ։ լը . 18 ։

Ի Ծն . ի . 6 ։ լԹ . 9 ։ Ղև . և 19 ։ Ղ . 2 ։ ր Թագ . ժբ . 13 ։

Ղ Ղբ . ժե . 21 ։

Ի Հաւ . գ . 4 ։

Ը Ցոր . ժգ . 4 ։ Սպ . ծբ . 3 ։ Ցոն . գ . 6 ։ Հաւ . և . 12 ։ Եփ . բ . 3 ։

Ր Ցոր . ժգ . 4 .

Բ Ցոր . լբ . 36 ։

Ն Ղև . ժգ . 4 , 6 , 49 ։ Թուա . ժԹ . 18 ։ Երր . Թ . 19 ։

Ե Ես . ա . 18 ։

Ի Մատ . և . 4 ։

Բ Երեմ . ժգ . 17 ։

Ե Հմր 1 ։

Հ Գոր . ժե . 9 ։ Եփես . բ . 10 ։

Ն Ծն . գ . 14 ։ գ Թագ . ժգ . 23 ։

Ղ Հաւ . բ . 9 ։ Եփես . գ . 30 ։

Ճ բ Կոր . գ . 17 ։

Ի Կ՛ազ նիւ

Ր բ Թագ . ժբ . 27 ։ ժբ . 9 ։

Յ Սաղ . լԹ . 28 ։

Ն Թուա . ժե . 27 , 30 ։ Սաղ . խ . 6 ։ Ծ . 8 ։ Ես . ա . 11 ։ Եբմ . է . 22 ։ Ովս . գ . 6 ։

Ղ Սաղ . իգ . 18 ։ Ես . ծէ . 15 ։ կգ . 2 ։

19 Ան աւետը պիտի հաւնիս ՝ արդարութեան զոհերուն՝ ողջակէզներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն . ան ատեն քու սեղանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Բ

1 Դաւիթ Դովիկին չարութիւնը դատապարտելով՝ անոր կործանումը կը գուշակէ , 6 որուն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։ 8 Դաւիթ՝ Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութեամբը չնորհակալութիւն կը մատուցանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Դաւիթին երգը , երբոր ՝Դովիկ Եդովմայեցին եկաւ ու Բզրուցեց Սաւուղին , ու անոր բսաւ թէ՝ Դաւիթ Աքիմելէքին տունը մտեր է ։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս՝ ով բռնաւոր . Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։

2 Լեզուդ չարութիւններ կը հնարէ , Բսուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ .

3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես , — Խստութիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սէլայ ։)

4 Ամէն կործանման խօսքերը , — Նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ , քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ ի— բնակարանէդ , ու Ք.եզ արմատէդ պիտի խլէ կենդանեաց երկրէն ։ (Սէլայ ։)

6 Արդարները պիտի տեսնեն ու վախնան , ու Բանոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով ։

7 Ահա ան մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ , հապա Բիր շատ հարստութեանը վստահացաւ , — իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։

8 Սակայն ես Աստուծոյ տանը մէջ Բկանանչ ձիթենիի պէս եմ . Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեան յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան , որ — Բ–նը կատարեցիր . ու քու անուանդ պիտի յուսամ , Բվասն զի բարի է սուրբերուդ առջեւն ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Գ

1 Դաւիթ մարմնաւոր մարդուն ապականութիւնը կը սառագրէ . 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը . 6 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երգեցողին , Մահալաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Ընդզդամը իր սրտին մէջ բսաւ թէ՝ Աստուած չկայ . ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն բրին . Բմէկ մը չկայ՝ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Աստուած Երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ՝ կայ արդեօք խմաստուն մէկը որ Ը.զԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնքը խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Մի թէ Է.ւ՞ն ճանչնար անօրէնութիւն ընողները , որոնք հաց ուտելու դէ՝ իմ ժողովուրդս կ'ուտեն , — Աստուծոյ չեն կանչեր ։

5 Ահնոնք ան տեղը շատ վախցան՝ — որ վախ չկար . ինչու որ քեզ պաշարողներուն Ե.սկորները ցրուեց Աստուած . ամչցուցիր զ–նե.ւ , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։

6 Ը.երանի թէ Սիօնէն դար Իսրայէլին փրկութիւնը . Աստուած իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը , Ցակորը պիտի ցընծայ , — Իսրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Դ

1 Դաւիթ Զիփացիներէն գանգատելով՝ իր փրկութեանը համար աղօթք կ'ընէ ։ 4 Աստուծոյ օգնականութեանը վրայ վստահանալով՝ ողջակէզներ մատուցանել կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ . Դաւիթին երգը , ան ատենը որ ՝Զիփացիք եկան ու բսին Սաւուղին . Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած է ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ քու անունովդ զիս ազատէ՛ , ու քու զօրութիւնովդ իրաւունքը ըրէ ինծի ։

2 Ո՛վ Աստուած՝ լսէ՛ իմ աղօթքս , բերնիս խօսքերուն ականջ դիր .

3 Վասն զի Բօտարները իմ վրաս ելան , ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս . — զԱստուած իրենց առջեւը չդրին ։ (Սէլայ ։)

4 Ահա Աստուած ինծի օգնական է . Ե.ՏԵրը իմ հոգիիս պաշտպաններուն հետն է ։

5 Չարութիւնը թշնամիներուս վրայ պիտի դարձնէ . Ը.րու ճշմարտութեանդիդ կորսընցուր զանոնք ։

6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ . ով Տէր՝ քու անունդ պիտի գովեմ . Ե.ինչու որ բարի է ։

7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց , ու Ւիմ աչքս թշնամիներուս Ը.ր–ոջը տեսաւ ։

ՍԱՂՄ · Ծ՛Ե

1 Դաւիթ իր աղօթքին մէջ իր երկիւղալի վճռին համար կը գանգատի ։ 9 Իր թշնամիներուն դէմ կ'աղօթէ , ու անոնց չարութեանը ու նենգութեանը համար կը գանգատի ։ 16 Ինքզինքը կը մխիթարէ՝ յուսալով որ Աստուած պիտի լսէ զինքը ։

- Սաղ · դ · 5 ։ Մաղ · դ · 3 ։

— ա Թագ · իր · 9 ։ Բ Եզեկ · իր · 9 ։

Ղևտ · իգ · 19 ։ Բ Սաղ · ծ · 4 ։ ծթ · 7 ։ կդ · 3 ։ Ե Երեմ · թ · 4 ։ 5 ։

Ղևտ · բ · 22 ։ Ե Ծոր · իր · 19 ։ Սաղ · լե · 34 ։ ի · 3 ։ կդ · 9 ։ Մաղ · ա · 5 ։ Ը Սաղ · ծբ · 10 ։ Ի Սաղ · խթ · 6 ։

Ե Երեմ · ժա · 16 ։ Ովս · ժգ · 6 ։

Ի Սաղ · ծգ · 6 ։

— Սաղ · ժ · 4 ։ ժգ · 1 · եե ։

Բ Հռով · գ · 10 ։

Բ Սաղ · լդ · 13 ։

Բ Ը.Մ՛Ն · ժե · 2 ։ ժթ · 3 ։

Ե Երեմ · գ · 22 ։

Ղ.ե · իշ · 17 · 36 ։ Ռաք · իբ · 1 ։ Ե Եզեկ · ջ · 5 ։

Ը Սաղ · ժգ · 7 ։

— ա Թագ · իգ · 19 ։ իգ · 1 ։

Ա Մակ · ժդ · 13 ։

Ա Մակ · ե · 2 ։ Ե Ծոր · իգ · 19 ։ Ա Մակ · ե · 3 ։

Ա Մակ · ժդ · 7 ։

Ա Մակ · ժդ · 14 ։

Ա Մակ · ե · 3 ։

Ա Մակ · ժդ · 7 ։

Ա Մակ · ժթ · 49 ։

Ա Մակ · ծբ · 9 ։

Ղ Մակ · ժթ · 10 ։ ղբ · 11 ։

տուած գինըը պիտի պահպանէ , ու իր թշնամիները ամօթով պիտի ըլլէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Ով Աստուած՝ ականջ դիր իմ աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքէս քու երէսդ մի ծածկեր ։

2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ՝ ինծի . — իմ դանգատովս * կը մղլըրիմ ու կը խռովիմ ,

3 թշնամիին ձայնէն ու ամբարիշտին նեղութիւն տալէն . ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն , ու բարկութիւնով գիս կը հալածեն ։

4 Սիրտս դողայ իմ ներսի դիս , ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան ։

5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս , ու սոսկումը իս ծածկեց ։

6 Ու բսի . Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի ։

7 Ահա հեռուն կը փախչէի , անապատին մէջ կը բնակէի ։ (Սէլայ ։)

8 Սաստիկ հովէն — փոթորիկէն իմ փախչելս կ'արտորդրնէի ։

9 Ով Տէր՝ կորսընցուր , անոնց լեզուները բաժնէ . վասն զի քաղաքին մէջը բռնութիւն ու կռիւ տեսայ ։

10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պրտրտին . անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը ։

11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ . և բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր ։

12 Ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը , որ համբերէի . կամ ատողը չէր ինծի վրաս հպարտացողը , որ անկէ պահուէի .

13 Հապա դուն ով մարդ՝ իմ հաւասարս , իմ ընկերս ու ճանչցօրս ,

14 Որ իրարու հետ անուշ խօսակցութիւն կ'ընէինք , — Աբազմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ'երթայինք ։

15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի , — Թողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն . վասն զի իրենց բնակարաններուն — իրենց մէջը չարութիւն կայ ։

16 Ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ , ու Տէրը իս պիտի փրկէ ։

17 Իրիկունը՝ առտուն ու կէս օրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ , և անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։

18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն . ինչու որ շատերը կան իմ կռիւս ։

19 Աստուած պիտի լսէ , ու Եհովա իտենականութեան մէջ բնակողը պիտի ցածցրնէ զանոնք . (Սէլայ .) որովհետև չեն փոխուիր անոնք , ու Աստուծմէ չեն վախնար ։

20 Ի Զեռքը՝ իրեն հետ հաշտուածներուն վրայ երկընցուց . իր ուխտը աւրեց ։

21 Անոր բերնին խօսքերը կողիէն կակուղ են , բայց անոր սրտին մէջը պատերազմ կայ . անոր խօսքերը ձէթէն կակուղ են , բայց մերկ սուրեր են ։

22 Քու հոգդ Տէրոջը վրայ ձգէ , ու ան քեզ պիտի խնամէ . Յանիկայ յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։

23 Բայց դուն ով Աստուած՝ անոնք ապականութեան գուբին մէջը պիտի իջեցրնես . Ղարիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկը օրերնուն կէսին պիտի չհասնին . սակայն ես քեզի պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԶ

1 Դաւիթ՝ Աստուծոյ խօսքին վրայ վստահանալով՝ իր աղօթքին մէջը իր թշնամիներուն համար կը գանգատի ։ 9 Կը խոստովանի թէ իր յոյսը Աստուծոյ խօսքին վրայ է , ու կը խոստանայ որ զԱնիկայ դովէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Եօնաթ էլէմ րէհոգիմին վրայ . Դաւիթին երգը , երբոր Փղշտացիք — Գէթի մէջ բռնեցին զանիկայ ։

1 Ով Աստուած՝ ինծի , վասն զի մարդը կ'ուզէ իս կլլել . ամէն օր պատերազմ ընելով՝ իս կը նեղէ ։

2 Թշնամիներս ամէն օր կ'ուզեն իս կլլել . վասն զի շատ մարդիկ ամբարտաւանութիւնով ինծի հետ կը մարտնչեն ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։

4 Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը . Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

5 Ամէն օր իմ բաներուս վնաս կուտան . իմ վրայովս անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։

6 Ու կը ժողովուին ու կը պահուին . իմ շաւիղներս կը դիտեն . վասն զի ի՛մ անձիս կը սպասեն ։

7 Մրիթէ անօրէնութիւնով անոնց փրկութիւն կ'ըլլայ . բարկութիւնով ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։

8 Իմ թափառական պտրտիլս համբերեցիր . արցունքներս քու տիկիդ մէջը դիր . Ըմրիթէ անոնք քու գրքիդ մէջը գրուած չե՞ն ։

9 Քեզ կանչած օրս ետ պիտի

տուած գինըը պիտի պահպանէ , ու իր թշնամիները ամօթով պիտի ըլլէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Ով Աստուած՝ ականջ դիր իմ աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքէս քու երէսդ մի ծածկեր ։

2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ՝ ինծի . — իմ դանգատովս * կը մղլըրիմ ու կը խռովիմ ,

3 թշնամիին ձայնէն ու ամբարիշտին նեղութիւն տալէն . ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն , ու բարկութիւնով գիս կը հալածեն ։

4 Սիրտս դողայ իմ ներսի դիս , ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան ։

5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս , ու սոսկումը իս ծածկեց ։

6 Ու բսի . Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի ։

7 Ահա հեռուն կը փախչէի , անապատին մէջ կը բնակէի ։ (Սէլայ ։)

8 Սաստիկ հովէն — փոթորիկէն իմ փախչելս կ'արտորդրնէի ։

9 Ով Տէր՝ կորսընցուր , անոնց լեզուները բաժնէ . վասն զի քաղաքին մէջը բռնութիւն ու կռիւ տեսայ ։

10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պրտրտին . անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը ։

11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ . և բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր ։

12 Ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը , որ համբերէի . կամ ատողը չէր ինծի վրաս հպարտացողը , որ անկէ պահուէի .

13 Հապա դուն ով մարդ՝ իմ հաւասարս , իմ ընկերս ու ճանչցօրս ,

14 Որ իրարու հետ անուշ խօսակցութիւն կ'ընէինք , — Աբազմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ'երթայինք ։

15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի , — Թողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն . վասն զի իրենց բնակարաններուն — իրենց մէջը չարութիւն կայ ։

16 Ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ , ու Տէրը իս պիտի փրկէ ։

17 Իրիկունը՝ առտուն ու կէս օրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ , և անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։

18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն . ինչու որ շատերը կան իմ կռիւս ։

19 Աստուած պիտի լսէ , ու Եհովա իտենականութեան մէջ բնակողը պիտի ցածցրնէ զանոնք . (Սէլայ .) որովհետև չեն փոխուիր անոնք , ու Աստուծմէ չեն վախնար ։

20 Ի Զեռքը՝ իրեն հետ հաշտուածներուն վրայ երկընցուց . իր ուխտը աւրեց ։

21 Անոր բերնին խօսքերը կողիէն կակուղ են , բայց անոր սրտին մէջը պատերազմ կայ . անոր խօսքերը ձէթէն կակուղ են , բայց մերկ սուրեր են ։

22 Քու հոգդ Տէրոջը վրայ ձգէ , ու ան քեզ պիտի խնամէ . Յանիկայ յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։

23 Բայց դուն ով Աստուած՝ անոնք ապականութեան գուբին մէջը պիտի իջեցրնես . Ղարիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկը օրերնուն կէսին պիտի չհասնին . սակայն ես քեզի պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԶ

1 Դաւիթ՝ Աստուծոյ խօսքին վրայ վստահանալով՝ իր աղօթքին մէջը իր թշնամիներուն համար կը գանգատի ։ 9 Կը խոստովանի թէ իր յոյսը Աստուծոյ խօսքին վրայ է , ու կը խոստանայ որ զԱնիկայ դովէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Եօնաթ էլէմ րէհոգիմին վրայ . Դաւիթին երգը , երբոր Փղշտացիք — Գէթի մէջ բռնեցին զանիկայ ։

1 Ով Աստուած՝ ինծի , վասն զի մարդը կ'ուզէ իս կլլել . ամէն օր պատերազմ ընելով՝ իս կը նեղէ ։

2 Թշնամիներս ամէն օր կ'ուզեն իս կլլել . վասն զի շատ մարդիկ ամբարտաւանութիւնով ինծի հետ կը մարտնչեն ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։

4 Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը . Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

5 Ամէն օր իմ բաներուս վնաս կուտան . իմ վրայովս անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։

6 Ու կը ժողովուին ու կը պահուին . իմ շաւիղներս կը դիտեն . վասն զի ի՛մ անձիս կը սպասեն ։

7 Մրիթէ անօրէնութիւնով անոնց փրկութիւն կ'ըլլայ . բարկութիւնով ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։

8 Իմ թափառական պտրտիլս համբերեցիր . արցունքներս քու տիկիդ մէջը դիր . Ըմրիթէ անոնք քու գրքիդ մէջը գրուած չե՞ն ։

9 Քեզ կանչած օրս ետ պիտի

— Ես · լը · 14 ։ * Կ՚ատ. կը տրտմիմ
Բ ր Թագ · ժգ · 7 , 8 ։
Ֆ Սաղ · ճժգ · 3 ։
Ե Երեմ · ղ · 7 ։
Ի Սաղ · խա · 9 ։
Ղ Սաղ · լե · 26 ։ լը · 16 ։
Ի ր Թագ · ժե · 12 ։ ժգ · 23 ։ Սաղ · խա · 9 ։ Երեմ · թ · 4 ։
Ը Սաղ · խը · 4 ։
Բ Թես · ժգ · 30 ։
Ք Դան · գ · 10 ։ Ղշ · ժբ · 1 ։ Դտր · գ · 1 ։ ժ · 3 , 9 , 30 ։ ա Թես · ե · 17 ։
Ի ր Մն · լը · 7 , 8 ։
Լ ր Օր · լգ · 27 ։
Ի Դտր · ժբ · 1 ։
Ֆ Սաղ · ե · 4 ։
Ի Սաղ · իը · 3 ։ ձէ · 4 ։ կը · 4 ։ կդ · 3 ։ Աստ · ե · 8 , 4 ։ ժբ · 18 ։
Հ Սաղ · լէ · 5 ։ Մտա · գ · 25 ։ Ղշ · ժբ · 22 ։ ա Պետ · ե · 7 ։
Ն Սաղ · լէ · 24 ։
Ղ Սաղ · ե · 6 ։
Ֆ Յոբ · ժե · 32 ։ Աստ · ժ · 27 ։ Ժող · է · 17 ։
— ա Թագ · իա · 11 ։
Բ Սաղ · ձէ · 1 ։
Ֆ Սաղ · ձէ · 3 ։
Կ՚ատ՝ բարձրբրեն , Ե՚ատ՝ ով Բարձրեալ
Ժ Հռ 10 , 11 ։
Ի Սաղ · ճժբ · 6 ։ Ես · լա · 8 ։ Երբ · ժգ · 6 ։
Կ՚ատ՝ խօսքերս կը ծռեն ։
Ղ Սաղ · ձԹ · 3 ։ ճխ · 2 ։
Ի Սաղ · հա · 10 ։
Ը Սաղ · ը · 16 ։

դառնան իմ թշնամիները . ասիկայ գիտեմ , ինչու որ Ը Աստուած ինծի հետ է ։

Ը Հով . բ . 31 ։

10 Ը Աստուծով պիտի գովեմ էր խօսքը , Տէրոջմով պիտի գովեմ էր խօսքը ։

Ը Հբր 4 ։

11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ո՛վ Աստուած՝ քու ուխտերդ իմ վրաս են . քեզի շնորհակալութիւններ պիտի հատուցանեմ ։

13 Որովհետև Ի՛մ անձս մահուանէ ազատեցիր , ոտքերս ալ գայթակղելէն չէ՞ս ուզեր , որ Աստուծոյ առջևը քալեմ Ի կենդանիներուն լոյսին մէջը ։

Ի Սաղ . ԾԶ . 8 ։

Ե Ցոր . ԼԴ . 30 ։

ՍԱՂՄ . ԾԻ

1 Դաւիթ ագռաքի մէջ Աստուծոյ դիմելով իր վանգաւոր վիճակին համար կը գանգատի ։ 7 Ինքզինքը կը քաջալերէ որ գԱստուած գովէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ա Ալթաշհէթ , Դաւիթին երգը . — Սաւուղին երեսէն դէպ ՚ի քարայրը փախած ատենը ։

1 Ի՛մ ողորմէ՛ ինծի՛ ով Աստուած , ողորմէ՛ ինծի , վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ . ու Ը քու թևերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ , Ը մինչև որ թշուառութիւնները անցնին ։

* Յի՛ մի կորսուիցներ ։ — ա թագ . իր . 1 ։ իդ . 3 ։ Սաղ . ՃԾԲ . ին վերնագիրը ։

Բ Սաղ . ԾԶ . 1 ։

Ի Սաղ . ԺԸ . 8 ։ կդ . 7 ։

Ը Ես . իգ . 20 ։

2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ , Ի ինծի համար գործող Աստուծոյն ։

Ի Սաղ . ՃԼԹ . 8 ։

3 Ե՛րկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս , ԲԿԼ Ի՛ս կլլել ուզողը վերնախատէ . (Սէլայ .) Աստուած Ը պիտի խրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։

Ը Սաղ . ՀԾԳ . 5 . 7 ։

Ի Սաղ . ԾԶ . 1 ։

4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է . բոց փչող մարդոց որդիներուն Ղէնը կը պահկիմ , Ը որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են , և Ի անոնց լեզուները սրած թուրեր են ։

Ը Առակ . Լ . 14 ։

Ի Սաղ . ԾԼ . 21 ։ կդ . 3 ։

Ի Հբր 11 ։ Սաղ . ՃԸ . 5 ։

5 Ո՛վ Աստուած՝ Ե՛րկինքց վրայ բարձրացիր . քու փառդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

Լ Սաղ . է . 15 . 16 ։ թ . 15 ։

6 Ե Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին . անձս վար ծռեցաւ . փոս փորեցին առջևս , ո՛ւ իրենք ինկան անոր մէջը ։ (Սէլայ ։)

Ի Սաղ . ՃԸ . 1 , ԸԱ ։

7 Ի Սիրտս պատրաստ է՝ ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է . պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ ։

Ի Սաղ . ԺԶ . 9 ։ Լ . 12 ։ ՃԸ . 1 . 2 ։

8 Ուրթննցիր ի՛ով իմ փառքս . արթննցիր ով տաւիղ ու քնար . ես կանուխ պիտի արթննամ ։

Ի Սաղ . ՃԸ . 3 ։

9 Ո՛վ Տէր՝ Ի ժողովրդոց մէջը քեզ պիտի գովեմ . Սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջը .

Ե Սաղ . ԼԶ . 5 ։ Նա . 10 ։ ՃԳ . 11 ։ ՃԸ . 4 ։

10 Ե՛ւ որովհետև քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը , ու քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։

11 Ե՛րկինքց վրայ բարձրացիր՝ ով Աստուած , քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

Ե Հբր 5 ։

ՍԱՂՄ . ԾԸ

1 Դաւիթ կը յանդիմանէ անիրաւ դատաւորները . 3 չարերուն բնութիւնը կը սարսափեցնէ . 6 զանոնք Աստուծոյ դատաստանին կը յանձնէ . 10 որուն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . — Ալ թաշհէթ , Դաւիթին երգը ։

— Սաղ . ԽԷ . ին վերնագիրը ։

1 Ի՛րաւացընէ † անարարբառ արդարութիւն կը խօսիք . ուղղութեամբ դատաստան կը տեսնէ՞ք , ով մարդոց որդիներ ։

† Կամ՝ արդար

2 Ցիրաւի սրտով անօրէնութիւններ կը գործէք . երկրի վրայ Բ ձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէք ։

Բ Սաղ . ԿԴ . 20 ։ Եսա . ԺԴ . 1 ։

3 Ի Ամբարիշտները էրէնց ծոցը արգանդէն խոտորեցան . որովայնէն կը մոլորին՝ սուտ խօսելով ։

Ի Սաղ . ԽԸ . 5 ։ Եսա . Խը . 8 ։

4 Ը Անոնց թոյնը օձի թոյնի պես է , Ի խուլ իժի պէս՝ որ կը գոցէ իր ականջները ,

Ը Սաղ . ԽԹ . 3 ։ Ժող . Ժ . 11 ։

Ի Երեմ . բ . 17 ։

5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը , թէև վարպետութեամբ կախարդութիւն կրնեն ։

6 Ո՛վ Աստուած՝ Ջանոնց ակռաները իրենց բերաններուն մէջը փշրէ . ով Տէր՝ առիւծի կորիւնները ժանիքները կոտրտէ ։

Ջ Ցոր . դ . 10 ։ Սաղ . գ . 7 ։

7 Ի Թող անոնք հալի՛ն ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն . Էրբոր իրենց աղեղները կը լարեն , թող կոտրտին .

Ի Ցեսա . է . 5 ։ Սաղ . ՃԺ . 10 ։

8 Խխունջի պէս՝ որ քալած ատենը կը հալի . Ը կնկան մը վիժած զաւակին պէս արեւը չտեսնեն ։

Ը Ցոր . գ . 16 ։ Ժող . գ . 3 ։

9 Ձեր կաթսաները փուշերուն Ը բռնէը զգալէն առաջ , թէ թարմ և թէ այրուող Ի՛ւրէը Ը փոթորիկով պիտի ցրուէ ։

Ը Առակ . Ժ . 25 ։

10 Ի Արդարը պիտի ուրախանայ , երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնէ . Էր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի լուայ ։

Ի Սաղ . կը . 23 ։

11 ԵՒու մարդը պիտի ըսէ թէ՝ Իրաւացընէ արդարին համար վարձք կայ . իրաւացընէ Աստուած կայ , որ Է երկրի վրայ դատաւոր է ։

Ե Սաղ . ԳԲ . 15 ։ Ի Սաղ . կէ . 4 ։ ղՂ . 13 ։ ղը . 9 ։

ՍԱՂՄ . ԾԹ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն ազատ ձեալու համար աղօթք կ՚ընէ . 6 անոնց անպատեհանքը կը գանգատի . 8 Աստուծոյ կ՚ապաւինի . 11 անոնց դէմ կ՚աղօթէ . 16 գԱստուած կը գովաբանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ալ թաշհէթ , Դաւիթին երգը , — ան աւուրները՝ որ Սաւուղ Ը մարդ խրկեց , ու տուներ պաշարեցին , որ մեռցընեն զանիկայ ։

— ա թագ . ԺԹ . 11 ։

1 Ի՞նչ համբերէս իմ փրկէ՛ ով իմ Աստուածս . իմ վրաս եկողներէն իմ վէր վերցուր ։
2 Անօրէնութիւն գործողներէն իմ ազատէ , ու արիւնահեղ մարդիկներէն իմ փրկէ ։
3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մտան . հզօրաւոր մարդիկ իմ վրաս ժողվուեցան , ո՛չ թէ մեղքիս ու յանցանքիս համա՛ր ով Տէր ։
4 Մեղք չունեցած առնո՛ վազեցին ու պատրաստուեցան . ար-թընցիր ինձ դիմաւորելու , ու նայէ ։
5 Ո՛վ Տէր Աստուած զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի , արթընցիր բոլոր հեթանոսները քննելու . չար անօրէններուն բնաւ մի՛ ողորմիր ։ (Սէլայ ։)
6 Նանո՛ր իրիկուան ետ կը դառնան , շան պէս կ՚ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը կը պտրտին ։
7 Ահա իրենց բերնէն ըսո՛ւր-կ՚ուռն դուրս կը թափին . Թանոնց շրթունքներուն վրայ սուրեր կան . ինչու որ՝ «Ո՞վ կ՚լսէ» ըսի՛ պիտի լսէ ։
8 Բայց դո՛ւն ով Տէր՝ անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս . բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի ընես ։
9 Ո՛վ իմ զօրութիւնս՝ քեզի պիտի սպասեմ ։ Վասն զի Աստուած է իմ ապաւէնս ։
10 Ողորմութեանս Աստուածը ինձի պիտի հասնի . Աստուած ինձի ցուցընէ ինծի թշնամիներուս ցո՛ւ-ո՛ւ-ը ։
11 Մի՛ մեռցըներ անոնք , որ ժողովուրդս չմոռնայ . զանոնք ցիրուցան ըրէ քու զօրութեամբդ , ու վար ձգէ զանոնք ով Տէր՝ մեր վահանը ,
12 Անոնք իրենց բերաններուն մեղքին՝ շրթունքներուն խօսքին համա՛ր՝ իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնուին . նաև անէծքին ու սուտին համար՝ որ կը խօսին ։
13 Կորսընցուր բարկութիւնով , կորսընցուր զանո՛նք՝ որ ոչնչանան , ու գիտնան թէ Աստուած կը տիրէ Յակոբին վրայ մինչև երկրի ծայրերը ։ (Սէլայ ։)
14 Նանո՛ր իրիկուան ետ պիտի դառնան , շան պէս պիտի ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը պտրտին .
15 Ուտելիքի համար պիտի թափառին . թէ որ չկշտանան՝ պիտի մրմրան ։
16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ , ու առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ . վասն զի դուն ինծի պահապան եղար , ու ապաւէն՝ իմ նեղութեանս օրը ։
17 Ո՛վ իմ զօրութիւնս՝ քեզի սաղմոս պիտի երգեմ . վասնզի որ իմ պաշտպանս Աստուած է՝ իմ ողորմութեանս Աստուածը ։

ՍԱՂՄՈՍ · Կ

1 Դաւիթ առջի պատիժները կը յիշատակէ . 4 երբ բարի յուսով մը ապաշխարեցան հնամանքը կ՚ազդէ . 6 Աստուծոյ խոստումներովը զինքը մխիթարելով անկէ օգնութիւն կը խնդրէ ։

Դպետապետ երգեցողին . — Շուշան Ե-տութի վրայ . Դաւիթին երգը , սորվեցընելու համար . Բան աւետը որ պատերազմեցաւ Միջագետի Ասորւոց , ու Սուբայի Ասորւոց հետ , ու Յովաբ ետ դառնալով՝ եդովմայեցիներէն՝ տասներկու հազար հոգի զարկաւ Աղի ձորին մէջ ։

1 Ո՛վ Աստուած մեզ երեսէ ձգեցիր , մեզ ցրուեցիր — բարկացար . մեզի դարձիր ։
2 Երկիրը դողացուցիր , անիկայ պատռեցիր . դանոր փլած տեղուանքը նորոգէ՛ , ինչու որ կ՚երերայ ։
3 Քու ժողովուրդիդ խստութիւն ցուցուցիր , Մեզի թմրութեան գինի խմցուցիր ։
4 Քեզմէ վախցողներուն դրօշակ տուիր , ճշմարտութեան համար վերցընելու՝ . (Սէլայ .)
5 Որ քու սիրելիներդ փրկուին . ազ ձեռքովդ ապրեցուր , ու պատասխան տուր մեզի ։
6 Աստուած իր սրբութիւնովը՝ խօսեցաւ . ես պիտի ցնծամ , Սիւքէմը պիտի բաժնեմ , ու Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ ։
7 Իմն է Գաղաադը , ու իմն է Մանասէն . Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է . Յուդան իմ օրէնադիրս է .
8 Մովաբը իմ լուացուելու ամանս է . Եդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս . հով Փղշտացիք՝ ինծի համար ձայնով ցնծացէք ։
9 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւոր քաղաքը . ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչև Եդովմ ։
10 Հէ՞ որ դուն՝ ով Աստուած , որ չերեսէ ձգեցիր մեզ , ու Աստուած , որ քերուն հետը չելար՝ ով Աստուած ։
11 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնութիւն տուր , վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը ։
12 Աստուծով յաջողութիւն պիտի ընենք . ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ԿԱ

1 Դաւիթ իր փորձառութենէն քաջալերելով՝ Աստուծոյ կը պիմէ . 4 յատկանան անոր ծա-

Բ Սադ · ԺԸ · 48 ։
Ֆ Սադ · Ժգ · 6 ։
Բ Թագ · Իգ · 12 ։
Ի Սադ · լե · 23 ։ Խգ · 23 ։
Ղէմր 14 ։
Ի Սադ · Ծէ · 4 ։ Առակ · ԺԸ · 18 ։
Ը Սադ · Ժ · 11 · 13 ։ կդ · 5 ։ Նգ · 11 ։ ղգ · 7 ։
Ա Թագ · ԺԹ · 16 ։ Սադ · Բ · 4 ։
Կ՚ասէ՝ անոր զօրութիւնը
Ֆ Ղէմր 17 ։ Սադ · կր · 2 ։
Ի Սադ · իա · 3 ։
Ը Սադ · Ծգ · 7 ։ դԸ · 11 ։ ճԺԸ · 8 ։
Ի Նե · գ · 12 · 15 ։
Ֆ Առակ · ԺԸ · 13 ։ ԾԸ · 7 ։
Ֆ Սադ · է · 9 ։
Հ Սադ · Ֆգ · 18 ։
Յ Ղէմր 6 ։
Ղ Ցար · Ժե · 23 ։ Սադ · ճԹ · 10 ։

ասելու ուխտ կ'ընէ՝ անոր խոստմունքներուն համար։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի։

1 Վ Աստուած՝ լսէ իմ աղաղակս , մի՛ մտիկ ըրէ իմ աղօթքս ։

2 Երկրին ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ , սրտիս մարելու ատենը . ինձմէ բարձր եղած վէմին առաջնորդէ ինծի ։

3 Ինչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար , — ամուր աշտարակ մը՝ թշնամիին երեսէն ։

4 Քու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւիտեան . Քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ապաւինիմ ։ (Սէլայ ։)

5 Ինչու որ դուն ով Աստուած՝ լսեցիր իմ ուխտերս . քու անունդ վախցողներուն ժառանգութիւնը ինձի տուիր ։

6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես . անոր տարիները իբրև ազգէ մինչև ազգ պիտի ըլլան ։

7 Անիկայ յաւիտեան Աստուծոյ առջին պիտի նստի . Ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն ։

8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անունդ յաւիտեան , որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ ։

ՍԱՂՄ · ԿԲ

1 Դաւիթ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ իր թշնամիները յանակնկալ կ'ընէ ։ 5 Նոյն յուսով բարեպաշտները կը քաջալերէ ։ 9 Կը հաստատէ թէ՝ աշխարհի բաներուն վատահիլ պէտք չէ , 11 և թէ կարողութիւնը ու ողորմութիւնը Աստուծոյ կը վերաբերի ։

Գլխաւոր երգեցողին , Իդիթունին վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Յիրաւի Ի իմ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ , անկէ է իմ փրկութիւնս .

2 Յիրաւի Ինք է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , Շատ պիտի չսասանիմ ։

3 Մինչև ե՞րբ մարդու վրայ կը յարձակիք . դուք ամէնդդ պիտի կուտրիք . Ծռած պատի — խախտած ցանկի պէս պիտի ըլլաք ։

4 Ուրդարև իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն . ստութիւն կը սիրեն . Իրենց բերնովը կ'օրհնեն , բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն ։ (Սէլայ ։)

5 Ո՛վ իմ անձս՝ միայն Աստուծոյ սպասէ , վասն զի անկէ է իմ յոյսս ։

6 Յիրաւի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , պիտի չսասանիմ ։

7 Աստուածմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս . իմ զօրութեանս վէմը — իմ ապաւէնս Աստուած է ։

8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք՝ ով ժողովուրդ . Անոր առջին սիրտերնիդ թափեցէք . Աստուած ապաւէն է մեզի ։ (Սէլայ ։)

9 Ուրդարև ոամիկ մարդիկը փուճ են , ազնուական մարդիկը սուտ են . Թէ որ կշռոքի մէջ դրուելու ըլլան , ամէնքն ալ ունայնութենէն ընդհանրապէս են ։

10 Հարստահարութեան մի՛ յուսար , ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի՛ դնէք . Հարստութիւնը թէ որ շատնայ , անոր վրայ սիրտ մի՛ դնէք ։

11 Մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած . երկու անգամ լսեցի ասիկայ , Թէ զօրութիւնը Աստուծոյ է ։

12 Ողորմութիւնն ալ քուկդ է՝ ով Տէր , ինչու որ համն ալ իր գործքին համեմատ կ'ընես ։

ՍԱՂՄ · ԿԳ

1 Դաւիթին փափաքը Աստուծոյ համար · 4 Անոր Աստուած օրհնելուն կերպը · 9 Իր թշնամիներուն կործանմանը , ու իր ապահովութեանը վրայով իր վստահութիւնը ։

Սաղմոս Դաւթի , երբոր ինքը Ցուդայի անապատին մէջն էր ։

1 Վ Աստուած՝ դուն ես իմ Աստուածս , ես առտուընոյ քեզ կը փնտռեմ . Հոգիս կը ծարաւի քեզի , ու մարմինս քեզի կը փափաքի չոր ու ծարաւ տեղը , ուր որ ջուր չկայ .

2 Քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար , ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջը ։

3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն աղէկ է . իմ շրթունքներս քեզ պիտի դովին ։

4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ Իմ կենացս մէջ . քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերցընեմ ։

5 Իբր թէ ճարպով ու պարարտութիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս , ու ցնծութեան շրթունքներով պիտի գովէ զիս իմ բերանս .

6 Երբոր Անկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ , Քնէն առաջ պահերուն մէջ քու վրայովդ կը մտածեմ .

7 Վասն զի ինծի օգնական եղար . ու քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ցնծամ ։

8 Իմ անձս քեզի հետեւելով կը յարի . քու աջ ձեռքդ իս կը պահէ ։

9 Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն — Անոր կորսընցընելու համար , գետնին խորունկ տեղերը պիտի մտնեն .

10 Սուրբ պիտի մատնուին . Ա-
ղուէսներուն բաժին պիտի ըլլան ։
11 Բայց թագաւորը Աստուծով պի-
տի ուրախանայ . Ո՛անով երդուած
բնդղներուն բոլորը պիտի պարծին .
իսկ ստախօսներուն բերանը պիտի
պապանձի ։

ՍԱՂՄ · ԿԴ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն դանդաղ բնկալ՝ փրկութեան համար կ'աղօթէ . 7 կը մարգա-
բանայ թէ իր թշնամիներուն յաջողի կը-
պով կործանումը ինքը պիտի տեսնէ , անանկ
որ արդարը անոր վրայ ուրախանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դա-
թի ։

1 Ա վ Աստուած՝ լսէ՛ իմ ձայնս իմ
դանդաղելու ատենս . Թշնա-
միին վախէն իմ կեանքս պահպանէ ։
2 Ծածկէ՛ զիս չարերուն ժողով-
քէն , անօրէնութիւն գործողնե-
րուն բազմութենէն ,
3 Որոնք իրենց լեզուները թուրի
պէս կը սրեն , Ի իրենց նետերը կը
քաշեն , որ լեզի խօսքեր են ,
4 Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետե-
լու համար . յանկարծակի անոր կը
նետեն ու չեն վախնար ։
5 Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաս-
տատեն . որոգայթներ դնելու հա-
մար կը խօսին , Կ'ըսեն Թէ՝ Ա-
նոնք ո՞վ պիտի տեսնէ ։
6 Անօրէնութիւն կը շարեն . Ի՛ն-
ձի՛ Ըն՝ Կատարեցինք հը շարած
չարքը" . մարդուն ներսը և սիրտը
խորունկ է ։
7 Բայց Աստուած անոնք պիտի
զարնէ նետով . անոնք յարկարծ
պիտի վիրաւորին ։
8 Ու Ը իրենց լեզուն իրենց վրայ
պիտի հանդպցընէն . Ամէն անոնք
տեսնողները պիտի փախչին ։
9 Ը Ե- բոլոր մարդիկ պիտի վախ-
նան , ու Ո Աստուծոյ գործքը պատ-
մեն , ու անոր բրածին ուշադրու-
թեամբ պիտի նային ։
10 Ի Արդարը Տէրոջմով պիտի ու-
րախանայ , և անոր պիտի յուսայ .
և ամէն ուղիղ սրտով եղողները
պիտի պարծին ։

ՍԱՂՄ · ԿԵ

1 Դաւիթ գԱստուած կը գովաբանէ՝ անոր շնոր-
հացը համար ։ 4 Աստուծոյ բնութեանները
երջանկութիւնը ու անոնց վայելած բարիք-
ները ։

Գլխաւոր երգեցողին . Դաւիթին
Սաղմոսը ա- երգը ։

1 Չարէն չկը սպասէ օրհնութիւնը՝
ով Աստուած , Սիոնի մէջ , ու
քեզի ուխտը պիտի կատարուի ։
2 Ո վ աղօթքի լսող՝ -քեզի պիտի
գայ ամէն մարմին ։
3 Անօրէնութիւնները իմ վրաս
զօրացան . Ձեր մեղքերը դուն պի-
տի քաւես .
4 Երանի անոր՝ որ կ'ընտրես , ու
ձեզի կը մօտեցընես , որ բնակի քու
սրաշներուդ մէջը . Պիտի յագնինք
քու տանդ՝ քու սուրբ տաճարիդ
բարութենէն ։
5 Ահռելի բաներով՝ արդարու-
թիւնով պիտի պատասխանես մե-
զի , ով մեր փրկութեան Աստուա-
ծը , որ Երկրի ամէն ծայրերուն ու
ծովուն մէջը հեռու եղողներուն
յոյսն ես .
6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները
հաստատեցիր , Ըկարողութիւնով
զօտի կապուելար .
7 Ո՞ր կը յուծցընես ծովուն ձայնը ,
անոր ալիքներուն ձայնը , Ժու ազ-
գերուն խռովութիւնը ։
8 Ու Երկրի ծայրերը բնակողները
պիտի վախնան քու նշաններէդ .
առտուան ու իրիկուան ելքը դուն
կ'ուրախացընես ։
9 Երկրին այցելութիւն կ'ընես ու
Ը զանիկայ կը ջրես . շատ կը հա-
րստացընես անիկայ . Ի Աստուծոյ
գետը ջրով լեցուն է . անոնց ցորեն
կը պատրաստես . վասն զի ասանկ
պատրաստեցիր անիկայ ։
10 Անոր ակօսները կը խմցընես , ու
անոր փոսերը կը շիտակես . անձրև-
ներով կը կակուղցընես անիկայ .
կ'օրհնես անոր բոյսը ։
11 Կը պսակես տարին քու բարու-
թիւնովդ , ու քու շաւիղներդ պա-
րարտութիւն կը կաթեցընեն .
12 Անապատի արօտներուն վրայ կը
կաթեցընեն . ու բլուրները ուրա-
խութիւնով պատած են ։
13 Արօտները հօտերով հագուած
են , ու Ֆ հովիտները ցորենով ծած-
կուած են . ցնծութեամբ կ'աղա-
ղակեն , ու կ'երգեն ։

ՍԱՂՄ · ԿԶ

1 Դաւիթ կը յորդորէ մարդիկը որ գԱստուած
գովեն , 5 անոր մեծ գործերը գովաբանմամբ
ցնծալեն , 8 և գանիկայ օրհնեն իր բարութի-
ւններուն համար . 12 իսկ ինքը ուխտ կ'բնէ՝ որ
Աստուծոյ հոգևոր ծառայութիւն մատուցա-
նէ , 16 և Աստուծոյ իրեն բրած մեծաւոր
բարութիւնները կը պատմէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս ա-
երգ ։

1 Ա՛վ բոլոր երկիր՝ ցնծութիւնով
-Աստուծոյ աղաղակեցէք ։
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը
փառքին . փառաւոր բրէք անոր
օրհնութիւնը ։
3 Աստուծոյ ըսէք Ն՝ Ինչպէս
Ի սքանչելի են քու գործքերդ . Ի քու
մեծ զօրութենանդ համար թշնա-

Ի Սաղ · լը · 4 ։ խ · 12 ։
ՙ Կ՚ Աստուածոյ իրենց թագաւորը
Ի Սաղ · ծա · 2 ։ ՆԹ · 9 ։ Ես · գ · 7 ։ Երբ Թ · 14 ։ ա Ցով · ա · 7 ։ 9 ։
Ի Սաղ · ւդ · 12 ։ ՃԳ 4 ։
Ի Սաղ · գ · 3 ։
Ղ Սաղ · ւղ · 8 ։
Ի Սաղ · իր · 27 ։
Ը Սաղ · ղդ · 1 ։
Ի Սաղ · ՃՒ · 9 ։ ՃԷ · 29 ։ Ա՛սա · բ · 26 ։
Ի Սաղ · Ոդ · 10 ։ Ես · ԺԱ · 12 · 13 ։
Ի Ր Օր · Ժա · 12 ։
Ղ Սաղ · կը · 9 · 10 ։ ՃԳ 13 ։ Երեմ. ե · 24 ։
Ի Սաղ · խգ · 4 ։

Ֆ Ես · ՅԸ · 12 ։

— Սաղ · Ճ · 1 ։

Ի Սաղ · կե · 5 ։
Ֆ Սաղ · ԺԸ · 44 ։

Ի Եզեկ · լե · 5 ։
՚ Կ՚ Ճա-
գաթներուն
Ի Ր Օր · գ · 13 ։ Ես · խե · 23 ։ կե · 16 ։ Սոփ · ա · 5 ։

— Սաղ · ԺԱ · 2 ։ ՆԷ · 4 ։
Ի Սաղ · Որ · 7 ։ Երեմ. Թ · 3 ։

Ֆ Տես Առակ. ա · 11 ։
Ի Սաղ · Ժ · 11 ։ ՆԹ · 7 ։
† Կ՚ Իրենց խորհած խորհուրդը կը ծածկեն .
Ի Սաղ · է · 12 · 13 ։

Ղ Առակ · ԺՐ · 13 ։ ԺՐ · 7 ։
Ի Սաղ · լ · 11 ։ Որ · 6 ։
Ը Սաղ · խ · 3 ։
Ի Երեմ. Ծ · 28 ։ ԾԱ · 10 ։

Ի Սաղ · լր · 11 ։ Որ · 10 ։ կը · 3 ։

‡ Կ՚ լոկ կը սպասէ . տես Սաղ · կը · 1 ։
— Ես · կղ · 23 ։

մինեւրդ քեզի *խոնարհութիւն պիտի բնեն" ։
4 Տ Խոլոր երկիրը երկրպագութիւն պիտի բնեն քեզի . Է սաղմոս պիտի երգեն քեզի , սաղմոս պիտի երգեն քու անունդ ։ (Սելայ ։)
5 Ղեկեք ու տեսեք Աստուծոյ ըրածները - Ան||ի՜ս էր գործքովը մարդոց †որդիներուն վրայ" ահաւոր է ։
6 Ծովը ցամաքի դարձուց , գետէն ոտքով անցան . ան տեղը իրմով ուրախացանք ։
7 Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ ։ Ի Անոր աչքերը ազգերը կը դիտեն . ապստամբները Թող չբարձրանան ։ (Սելայ ։)
8 Ով ժողովուրդներ՝ օրհնեցէք մեր Աստուածը , ու լսել տուէք անոր գովութեան ձայնը ։
9 Անիկայ մեր հոգին կենդանի կը պահէ , ու Ժ ոտքերնուս սասանիլ չտար ։
10 Ինչու որ Էդուն քննեցիր մեզ՝ ով Աստուած . Լ փորձեցիր մեզ , ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի ։
11 Ի Մեզ որոգայթի մէջ մտցուցիր , ծանր բեռ դրիր մեր ‡ կռնակին վրայ ։
12 Ժ Մեր գլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր . Կրակի ու ջուրը մտանք , սակայն մեզ առատութեան տեղը հանեցիր ։
13 Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ , Քեզի պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս ,
14 Որ շրթունքներս խոստացան , ու Նեղութեանս մէջ բերանս խօսեցաւ ։
15 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով . զուարակներ պիտի զոհեմ նոհաղներու հետ ։ (Սելայ ։)
16 Ղեկէք լսեցէք դուք ամենքդ որ Աստուծմէ կը վախնաք , ու պատմեմ՝ ինչ որ ըրաւ իմ անձիս ։
17 Բերնովս անոր աղաղակեցի , ու լեզուս անիկայ || բարձրացուցի ։
18 ¶ Թէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի , Տէրը պիտի չլսէր ։
19 Սակայն Աստուած լսեց , իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ ։
20 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած , որ իմ աղօթքս չդիզեց , ու իր ողորմութիւնը ինձմէ եւս չդարձուց ։

ՍԱՂՄ · ԿԷ

1 Սաղմոսերգուն աղօթք կ՚ընէ Աստուծոյ արքայութեանը բերկրակութեանը համար , 3 որ ժողովուրդը ուրախանայ , 6 ու Աստուծոյ բարերարութիւնները տարածուին ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վրայ · Սաղմոս ∞ Երգ ։

1 Աստուած ողորմի մեզի , ու օրհնէ մեզ , ∞ Երեսը փայլեցընէ մեր վրայ , (Սելայ ,)
2 Որ Ի երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի , ∞ Եւ ամէն ազգայ մէջ քու փրկութիւնդ ։
3 Տ Թող ժողովուրդները քեզ գովեն՝ ով Աստուած , բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն ։
4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան . վասն զի Ի ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես , ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես ։ (Սելայ ։)
5 Թող ժողովուրդները քեզ գովեն՝ ով Աստուած , բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն ։
6 Ներկիրը իր պտուղը պիտի տայ ։ ∞ Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ ։
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ , ու Երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան ։

ՍԱՂՄ · ԿԸ

1 Աստուծոյ ողորմութիւններուն համար , 7 իր եկեղեցիին Հոգ տանելուն համար , 19 ու իր մեծ գործքերուն համար՝ զինքը գովաբանելու յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երգեցողին . Դաւիթին Սաղմոսը ∞ Երգ ։

1 – Թող կրկե Աստուած , անոր թշնամիները Թող ցրուին , ու զանիկայ ատողները իր երեսէն Թող փախչին ։
2 Ի Մուխին ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք . Ինչպէս որ մոմը կրակին առջին կը հալի , այսպէս Թող կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն ։
3 Բայց Տարդարները Թող ուրախանան , Աստուծոյ առջին Թող ցնծան , և ուրախութիւնով զուարճանան ։
4 Երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք անոր անունը . ∞ Հարթեցէք պատրաստեցէք անապատներուն մէջէն հնձողին , Նորուն անունը § Եհով է , ու ցնծայէք անոր առջին ։
5 Ո Որբերուն հայրը ու որբևարիներուն դատաւորը Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ ։
6 Աստուած մինակ եղողները տան մէջ կը բնակեցընէ , Կապուածները յաջողութեան կը հանէ . բայց Ժ ապստամբները չոր տեղ կը բնակին ։
7 Ով Աստուած՝ Երբ ժողովուրդիդ առջեւէն գացած ատենդ , անապատէն անցած ատենդ , (Սելայ ։)
8 Երկիրը շարժեցաւ , երկինքն

* Եբր · պիտի աւեն · Սաղ · ԺԸ · 44 ։ Ձա · 15 ։
Տ Սաղ · իբ · 27 ։ կէ · 3 ։ ՃԺէ · 1 ։
Ի Սաղ · ղղ · 1 · 2 ։
Ղ Սաղ · խգ · 8 ։
† Կ՚՝ որդիներին աւելի
Ի Եղ · Ժգ · 21 ։
Ը Ցես · գ · 14 · 16 ։
Ր Սաղ · ժա · 4 ։
Ժ Սաղ · ՃԻա · 3 ։
Ի Սաղ · Ժէ · 3 ։ Ես · Խը · 10 ։
Լ Ջաք · Ժգ · 9 ։ ա պետ · ա · 6 ։ 7 ։
Խ Ողբ · ա · 13 ։
‡ Եբր · երիկամունքներուն
Ծ Ես · ծա · 23 ։
Կ Ես · խգ · 2 ։
Հ Սաղ · Ճ · 4 ։ ՃԺգ · 14 · 17 · 18 · 19 ։
Յ Ժող · Ե · 4 ։
Ղ Սաղ · Լէ · 11 ։
Ա Եբր · բարձրացաւ ։
Ճ Ցոբ · իէ · 9 ։ Առակ · Ժ · 29 ։ իբ · 9 ։ Ես · ա · 15 ։ Ցես · Թ · 31 ։ Ցակ · գ · 3 ։
՛ Սաղ · ՃԺգ · 1 · 2 ։

– Թու · գ · 25 ։ Սաղ · գ · 6 ։ լա · 16 ։ Ա · 3 · 7 · 19 ։ ՃԺԹ · 135 ։
Բ Գոր · Ժբ · 25 ։
Գ Ղես · բ · 30 · 31 ։ Տիտ · բ · 11 ։
Դ Սաղ · կգ · 4 ։
Ե Սաղ · ղղ · 10 · 13 ։ զբ · 9 ։
Զ Ղե · իգ · 4 ։ Սաղ · ձե · 12 ։ Եզեկ · լգ · 27 ։
Է Սաղ · իբ · 27 ։

– Թու · Ժ · 35 ։ Ես · լգ · 3 ։
Բ Ես · Թ · 18 ։ Ով · Ժգ · 3 ։
Գ Սաղ · դէ · 5 ։ Միք · ա · 4 ։
Դ Սաղ · լբ · 11 ։ Ծբ · 10 ։ կդ · 10 ։
Ե Սաղ · կդ · 4 ։
Զ Եզ · գ · 3 ։
§ Կ՚՝ Ե՛հովայ · ՅՈՒր Ի՛Ն ։
Է Սաղ · Ժ · 14 ։ 18 ։ ՃԽգ · 9 ։
Ը Ա՛թագ · բ · 5 ։ Սաղ · ՃԺգ · 9 ։
Ր Սաղ · ՀՀ · 10 ։ 14 ։ ՃԽգ · 7 ։ Գոր · Ժբ · 6 · ՃԸ ։
Ժ Սաղ · ՀՀ · 34 · 40 ։
Ի Եզ · Ժգ · 21 ։ Դատ · գ · 14 ։ Ամբ · գ · 13 ։
Լ Եզ · ԺԹ · 16 ։ 18 ։ Դատ · Ե · 4 ։ Ես · կգ · 1 · 3 ։

ալ Լ–Ը կաթեցուց Աստուծոյ ե-
րեսէն . Սինան –Լ Լ–բ–Ից–– Աս-
տուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն առ-
ջեւէն ։

Ի բ Օր . ժա . 11 . 12 . Ե-զեկ . լդ . 26 ։

9 Ո վ Աստուած՝ Էքու ժառան-
գութեանդ աւազտօրէն անձրեւ
տուիր . երբոր յոգնած էր , դուն
հաստատեցիր անիկայ ։

10 Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բը-
նակեցաւ . Էքու քաղցրութեամբդ
աղքատին համար պատրաստեցիր ,
ով Աստուած ։

11 Տէրը խօսք տուաւ . աւետիս
տուողները մեծ բազմութիւն են ։

Ի թագ . լա . 8 . ՃԼ ։ Ցհս . ժ . 16 ։ Ժբ . 8 ։

12 Զօրքերուն թագաւորները կը
փախչին . կը փախչին , ու տան մէջ
բնակող Ի՛նչ աւարը կը բաժնէ ։

Հ Սապ . Ջե . 37 ։

13 Թէեւ գոմերուն մէջտեղը պառ-
կած ըլլաք , հաղաւնիի թեւերուն
պէս ծիրանի ածխաթով պատած ,
ու անոր փետուրները դեղնի ոս-
կիով ։

Յ Թագ . իա . 3 ։ Ցհս . ժ . 10 ։ Ժբ . 1 . ՃԼ ։ Ղ Սապ . ՃԺդ . 4 . 6 ։

14 Ամենակարողը ան Էրէքէ վրայ
թագաւորները ցրուած ատենը՝ Էր-
մէրը Սելմանին մէջի ձիւնին պէս
ճերմկցաւ ։

Ե բ Օր . ժբ . 5 . 11 ։ գ Թագ . ի . 3 ։ Սապ . Ա է . 1 . 2 ։ Ջբ . 13 . 14 ։

Ժ բ Օր . լդ . 2 ։ գ Թագ . գ . 16 . 17 ։ Դան . է . 10 ։ Եբր . ժբ . 22 ։ Յայտ . ի . 16 ։

16 Ո վ բազմազգաթի լեռներ՝
ինչու նախանձով կը նայիք , * ա-
ն լեռն է՝ որ Աստուած հաճեցաւ
անոր մէջը բնակելու . յիրաւի Տէ-
րը հոն պիտի բնակի յաւիտեան ։

* Կ–ՀՈՎ . Հա-զարաւոր Նրեչտակ-ներ ։

Ժ Գոր . ա . 9 ։ Եփես . գ . 8 ։

17 Աստուծոյ կառքերը երկու ան-
գամ տասը հազար են , * հազար
հազարաց՝ . Տէրը անոնց մէջն է ,
էր սուրբ տեղն է՝ Էքէ–Սինայի մէջ ։

Ն Գոտ . ե . 12 ։

18 Բարձր տեղը ելար , Ղերու-
թիւնը գերի բրիր , Ընդարգիներ
առիր մարդոց համար , ու * ապըս-
տամբներուն համար ալ , Որ Տէր
Աստուած Անոնց հետը բնակի ։

Ղ Սապ . Տը . 60 ։

19 Տէրը օրչեալ ըլլայ † օրէ օր . Թէ
որ հետը բեռ մը դնէ մեր վրայ՝ , Աս-
տուած է մեր փրկիչը ։ (Սէլայ ։)

† Կ–ՈՎ ՝ օր օ-րէ օր մեր վրայ Բ–ՐԲ–ՐԻ–Ա բեռ կը դնէ ։

20 Աստուած մեզի փրկութեան Աս-
տուած է , ու Տ՝ մահուանէ ազա-
տութիւր Տէր Եհովային է ։

Ղ Բ Օր . լբ . 39 ։ Ա Սամ . գ . 23 ։ Յայտ . ա . 18 ։ ի . 1 ։

21 Սակայն Ի Աստուած պիտի փշրէ
իր թշնամիներուն գլուխը , Նաև
–իր անօրէնութիւններուն մէջը
պտրտողին գիսաւոր գագաթը ։

Ղ Սապ . ՃԺ . 6 ։ Ա՛մ . գ . 13 ։

– Սապ . Ծե . 23 ։

– Թհս . իա . 38 ։

Հ Եզ . ժդ . 22 ։

– Սապ . ծբ . 10 ։

Բ գ Թագ . իա . 19 ։

25 Առջեւէն երգեցողները գային ,
ետեւէն նուագածուները , Թմբու կ
զարնող կոյսերուն մէջտեղը ։

26 Ժողովուրդներուն մէջը օրհնեցէք
զԱստուած , Տէրը՝ ով – Իսրայէլի
աղբիւրէն եղողներ ։

27 Ան տեղն է † փոքր Բենիամինը ––
անոնց տիրապետողը , Ցուդայի իշ-
խաններուն իրենց բազմութեամբը ,
Զաբուղոնի իշխանները , Նեփ-
թազիմի իշխանները ։

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ
հաստատեց . զօրացուր ով Աս-
տուած՝ ան բանը որ մեզի համար
ըրիր ։

29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ հա-
մար † թագաւորները քեզի ընծաներ
պիտի բերեն ։

† գ Թագ . ժ . 10 . 24 . 25 ։ բ Մն . լբ . 23 ։ Սապ . Հբ . 10 ։ Նէ . 11 . Ես . կ . 16 . 17 ։

30 Եղէգներու մէջ բե–հե–ղ գազան-
ները , ու ցուլերուն ժողովը
ժողովրդոց զուարակներուն հետ
ոտատէ , Ո՛ր խոնարհին արծաթի
կտորուանք բէրբէլ . պատռեալմ
սիրող ժողովուրդները ցրուէ ։

Սապ . իբ . 12 ։

31 – Եգիպտոսէն ազնուականներ
պիտի գան . Է Եթովպիա Է իր
ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի
երկրնկրնէ ։

Է Սապ . Ոբ . 9 . Նա . խե . 14 ։ Սոփ . գ . 10 ։ Գոր . բ . 27 ։

32 Ո վ երկրի թագաւորութիւններ՝
երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս ըսէք
Տէրոջը , (Սէլայ .)

Ֆ Սապ . խգ . 20 ։

33 Անոր՝ Տ որ ի յաւիտենից երկինք-
ներուն երկինքին վրայ Է կը նստի .
ահա անիկայ Է իր ձայնովը զօրաւոր
ձայն կու տայ ։

Ր Սապ . ժբ . 10 ։ ծգ . 3 ։

Է Եբբ . կը Նէեզե ։

34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ .
անոր մեծ վայելչութիւնը Իսրայէլին
վրայ է , ու անոր զօրութիւնը ամ-
պերուն մէջն է ։

Ի Սապ . իթ . 3 . ՃԼ ։

Ղ Սապ . իթ . 1 ։

35 Ի Նէհաւոր Է– ով Աստուած՝ Իս-
րայէլին Աստուածը , քու սուրբ
տեղերուդ մէջ . ինքը կու տայ Էր
ժողովուրդին ոյժ ու կարողու-
թիւն . Աստուած օրչեալ ըլլայ ։

ՍԱՂՄ . ԿԹ

1 Դաւիթ իր նեղութեանը համար կը գանգա-
ստ . 13 ապրիք կ՛ընէ իր ապաստութեանը հա-
մար . 22 ու իր թշնամիներուն կործանմանը
համար . 30 զԱստուած կը փառաւորէ շնոր-
հակալութիւնով ։

Գլխաւոր երգեցողին , – Շօշանիմի վը-
րայ . Սաղմոս Դաւիթի ։

– Սապ . խե . իե վերնա-գիրը ։

1 Լսէցէր ինծ՝ ով Աստուած ,
վասն զի Է ջուրերը Էն անձիս հա-
սան ։

Բ Էմր 2 . 14 ։ 15 . Ցհմ . բ . 5 ։

2 Խորունկ ցեխի մէջ կ՛ընկղմիմ ,
ուր որ կայնելու տեղ չկայ . Ջուրե-
րուն խորունկ տեղերը մտայ , ու
յորձանքները իս ընկղմեցին ։

Ր Սապ . գ . 6 ։

3 Ցոգնեցայ ես կանչելէս . կո-
կորդս ցամքեցաւ . Իմ աչքերս նուա-
զեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն ։

Ի Սապ . ՃԺ . 82 . 123 . Եսա . լբ . 14 ։

4 ՂԱռանց պատճառի իս ատողնե-
րը դլխուս մազերէն շատ են . իս
փուճ տեղը կորսընդրնող թշնամի-
ներս զօրացան . ան բանը՝ որ չէի
յափշտակեր , ան ատնը վճարեցի ։
5 Ով Աստուած՝ իմ յիմարու-
թիւնս դուն դիտես , ու յանցանք-
ներս քեզմէ ծածկուած չէն ։
6 Քեզի համբերողները իմ պատ-
ճառովս չամչնան , ով Տէր՝ զօրաց
Տէրը . քեզ փնտռողները իմ պատ-
ճառովս ամօթով չըլլան , ով Իս-
րայէլին Աստուածը ։
7 Վասն զի քեզի համար նախա-
տինքի համբերեցի . ամօթը ծած-
կեց իմ երեսս .
8 Ի եղբայրներուս օտար՝ ու մօր
որդւոցը անծանօթ եղայ ։
9 Ընչու որ քու տանդ նախանձը
իս կերաս , ու քեզ նախատողնե-
րուն նախատինքները իմ վրաս ին-
կան ։
10 Ի Իմ անձիս ծոմ պահելովը լա-
ցի , ու — ինձի նախատինք սե-
պուեցաւ ։
11 Եւ իմ հանդերձս քուրձ ըրի ,
ու անոնց առակ եղայ ։
12 Դուռը նստողները իմ վրայովս
կը խօսին , ու Հարբեցողներուն
խաղը եղայ ։
13 Բայց ես իմ աղօթքս կ'ընեմ քե-
զի ով Տէր՝ Ի ընդունելի ժամանա-
կին . ով Աստուած՝ քու մեծ ո-
ղորմութիւնովդ , քու փրկու-
թեանդ ճշմարտութիւնովը ինձի
պատասխան տուր .
14 Հանէ զիս ցեխէն , ու չընկղմիմ .
Ի զիս ատողներէն , ու խորունկ
ջուրերէն ազատուիմ ։
15 Ջուրերուն յորձանքը թող իս
չընկղմէ , ու անդունդը իս չկլլէ ,
ու * ջրհորը Ի իր բերանը վրաս չդո-
ցէ ։
16 Պատասխան տուր ինձի՝ ով
Տէր , Հվասն զի քու ողորմու-
թիւնդ քաղցր է . քու առատ դր-
թութեանդ համեմատ Նայէ ինձի .
17 Ու Ընդեսդ մի ծածկեր քու ծա-
ռայէդ . վասն զի ես նեղութեան
մէջ եմ , շուտով պատասխան
տուր ինձի ։
18 Իմ անձիս մօտեցիր , — գանի-
կայ փրկէ . իմ թշնամիներուս
համար իս ազատէ ։
19 Դուն գիտես Ի իմ նախատինքս ,
և իմ ամօթս ու իմ խայտառա-
կութիւնս . քու առջիդ են բոլոր
իս նեղողները ։
20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու
հիւանդ եղայ . Ո վշտակից եղողի մը
նայեցայ , բայց չկար , ու Ոմխիթա-
րութիւն տուողներուն՝ բայց չը-
գտայ ։
21 Հապա կերակուրի տեղ թոյն
տուին ինձի . Ն ու ծարաւած ատենս
քացախ խմցուցին ինձի ։
22 Ը Անոնց սեղանը իրենց առջին
որոգայթ , ու յաջողութեան տեղ
վարմ ըլլայ ։
23 Ո Անոնց աչքերը մթանան որ
չտեսնեն . ու անոնց մէջքերը միշտ
դողացուր ։
24 Ը Քու սրտմտութիւնդ անոնց
վրայ թափէ . ու սաստիկ բարկու-
թիւնդ անոնց վրայ հասնի ։
25 Ղ Անոնց բնակարանը աւերակ ըլ-
լայ , — անոնց վրաններուն մէջը
բնակող չգտնուի ։
26 Վասն զի Ան որ դուն զարկիր ,
Ո անոնք կը հալածեն , և քու վերա-
ւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին ։
27 Ռ Անոնց անօրէնութեանը վրայ
անօրէնութիւն դիր , Վև քու ար-
դարութեանդ չհասնին ։
28 Ֆ Կենաց դրքէն թող ջնջուին ,
Ր ու արդարներուն հետ չգրուին ։
29 Բայց ես աղքատ ու վշտացած
եմ . ով Աստուած՝ քու փրկու-
թիւնդ թող իս պաշտպանէ ։
30 Ց Աստուծոյ անունը պիտի գո-
վեմ երգով , ու պիտի բարձրացը-
նեմ անիկայ գոհութիւնով ։
31 Ծ Ու — Ի՛հ եղջերաւոր — կճղա-
կաւոր եղէն — զուարակէն աւելի
ընդունելի պիտի ըլլայ Տէրոջը ։
32 Ձ Հեզերը պիտի տեսնեն և ուրա-
խանան . Ո ով Աստուած փնտռող-
ներ՝ ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի ։
33 Վասն զի Տէրը տնանկներուն կը
լսէ , ու Ո իր կապուածները չանար-
գեր ։
34 Ֆ Թող դովեն զանիկայ երկինքը ու
երկիրը , ծովը — ու բոլոր անոր մէ-
ջը շարժողները ։
35 Բ Ընչու որ Աստուած Սիոնը պի-
տի փրկէ , ու Ցուդայի քաղաքները
պիտի շինէ . և հոն պիտի բնակին
ու ժառանգեն անիկայ ։
36 Ե Եւ իր ծառաներուն սերունդը
պիտի ժառանգէ անիկայ . ու իր
անունը սիրողները անոր մէջը պի-
տի բնակին ։

ՍԱՂՄ · Հ

1—5 Դաւիթ կը խնդրէ Աստուծմէ որ չուտով չարերը կորձանէ , ու բարեպաշտները պաշ-պանէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Ա՛ՀԱ Դաւ-թի , — յիշատակի համար ։

1 Բ Ով Աստուած՝ իս փրկելու Ֆ՛ս ըրէ , ով Տէր՝ ինձի օգնելու արտորցիր ։
2 Ե Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները . ետ դառնան ու ամօթով ըլլան ինձի չարիք ուզողները ։

ՂՍաղ · լէ · 19 ։ Ցօհ · Ժե · 25 ։

Ի Սաղ · լա · 11 ։ Ես · ծգ · 3 ։ Ցօհ · ա · 11 ։ է · 5 ։
Ը Սաղ · ճժթ · 139 ։ Ցօհ · բ · 17 ։
Ր Ցես Սաղ · ամթ · 50 · 51 ։ Հառվ · Ժե · 3 ։
Ի Սաղ · լե · 13 · 14 ։
Իգ Թագ · Թ · 7 ։ Երեմ · իգ · 9 ։
Լ Ցոբ · լ · 9 ։ Սաղ · լէ · 15 · 16 ։
Ի Ես · խթ · 8 ։ Ծե · 6 ։ բ Կոր · գ · 2 ։

Ի Սաղ · ճկգ · 7 ։ Հմր 1 · 2 · 15 ։

* Կ՛գուբը Ի Թես · Ժգ · 33 ։

Հ Սաղ · կգ · 3 ։
Ն Սաղ · իե · 16 ։ Ժգ · 16 ։
Ղ Սաղ · իէ · 9 ։ ճբ · 2 ։

Ե Սաղ · իբ · 6 · 7 ։ Ես · ծգ · 8 ։ Երբ · Ժբ · 2 ։

Ո Սաղ · ճկո · 4 ։ Ես · կգ · 5 ։
Ո Ցոբ · Ժգ · 2 ։

Ն Մատ · իէ · 34 · 48 ։ Մար · Ժե · 23 ։ Ցօհ · ԺԹ · 29 ։
Ղ Հառվ · Ժա · 9 · 10 ։
Ո Ես · գ · 9 · 10 ։ Ցօհ · Ժբ · 39 · 40 ։ Հառվ · Ժա · 10 ։ բ Կոր · գ · 14 ։
Ղա Թես · բ · 16 ։
Ղ Մատ · իդ · 38 ։ Գոր · ա · 20 ։
Ղ Ես · ծգ · 4 ։
— Ցես բ Մն · իբ · 9 ։ Զաք · ա · 15 ։
— Հառվ · ա · 28 ։
Վ Ես · իգ · 10 ։ Հառվ · Թ · 31 ։
Ո Եր · լբ · 32 ։ Փիլ · գ · 3 ։ Ցայտ · գ · 5 ։ Ժգ · 8 ։
Ր Եզկ · Ժգ · 9 ։ Դան · Ժ · 20 ։ Երբ · Ժբ · 23 ։
Ց Սաղ · իբ · 7 ։
— Սաղ · ծ · 13 · 14 · 23 ։

Ֆ Սաղ · լդ · 2 ։
Ո Սաղ · իբ · 26 ։
Ո Եփես · գ · 1 ։

Ֆ Սաղ · գգ · 11 ։ Հբր · 1 ։ Ես · խգ · 23 · խթ · 13 ։
— Ես · ծե · 12 ։
Բ Սաղ · ծա · 18 ։ Ես · խգ · 26 ։

Ֆ Սաղ · ճր · 28 ։

— Սաղ · լբ · ին վերնագիրը ։
Բ Սաղ · խ · 13 ։ ՃՃ ։ Նա · 12 ։
Ֆ Սաղ · լե · 4 · 26 ։ Նա · 13 ։

3 Թ Թող *ամչնալով ետ դառնան անոնք որ ինձի Վա՛շ վա՛շ կ'ըսեն ։

4 Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով թող ցնծան ու ուրախանան . և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ թող ըսեն . Աստուած մեծցնայ ։

5 Ի Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ . ով Աստուած՝ Ջ շուտով հասիր ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես . ով Տէր՝ մի՛ ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Դաւիթ հաւատքի վստահութիւնով ու Աստուծոյ շնորհքին փրկաւութեամբը՝ ազօթք կ'ընէ իրեն համար , և իր անձին թշնամիներուն դէմ · 14 հաւատարմութիւն կը խոստանայ · 19 զԱստուած կը փառաւորէ , ու կը խոստանայ յաժար սրտիւ անոնկ բնել ։

1 Ա Ով Տէր՝ ՚քեզի յուսացայ , չամչնամ յաւիտեան ։

2 Բ Քու արդարութեամդ ղիս ազատէ՛ ու ազատէ՛ ղիս . Ե ականջդ ծռէ ինծի , ու փրկէ ղիս ։

3 Թ Ինծի ապաւինութեան վէմ և ղիր , որ միշտ հոն երթամ . դուն Ի հրաման տուիր իս փրկելու , ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես ։

4 Ը Ով իմ Աստուածս՝ ամբարիշտին ձեռքէն , անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ՛ .

5 Ա Վասն զի Ի իմ ակնկալութիւնս դուն ես՝ ով Տէր Եհովայ . մանկութենէս Ի վեր իմ յոյս դո՛ն ես .

6 Ը Ես քեզի հաստատուեցայ արդանդէն , մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես . իմ գովեստիս միշտ քու վրադ է ։

7 Ի Զարմանալի բանի մը պէս եղայ շատերուն , բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես ։

8 Ի Բերանս քու գովաբանութիւնովդ լցուի , ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ ։

9 Ի Ծերութեան ատենս իս մի՛ ձրգեր . ոյժս պակսած ատենս իս մի՛ թողուր ։

10 Ինչու որ թշնամիներս ինծի համար կը խօսին , ու իմ անձս պահարողները Ա միկտեղ խորհուրդ կ'ընեն ,

11 Ըսելով . Աստուած թողուց զինիկայ . հալածեցէք ու բռնեցէք անոր , վասն զի ազատող մը չըկայ ։

12 Ի Ով Աստուած՝ ինծմէ մի՛ հեռանար . ով իմ Աստուածս՝ Ի ինծի օգնելու արագորդիր ։

13 Ի Թող ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները . նախատինքով ու ամօթով թող ծածկուին ինծի չարութիւն ուզողները ։

14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ , և քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցնեմ ։

15 Հ Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ . ամէն օր քու փրկութիւնդ . ինչու որ ես Ե՚անոնց համրանքը չեմ գիտեր ։

16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զօրութիւնովը . քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ ։

17 Ո Ով Աստուած՝ մանկութենէս Ի վեր սորվեցուցիր ինծի . ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործերդ պատմեցի ։

18 Ղ Հիմա մինչև ծերութեան ու ալեւորութեան ատենս իս մի՛ ձգեր՝ ով Աստուած , մինչև որ պատմեմ քու կարողութիւնդ ՚ալ՚ ազգին , և քու զօրութիւնդ ան ամենուն՝ որ պիտի գան ։

19 Ճ Քու արդարութիւնդ ալ շատ բարձր է՝ ով Աստուած , որ դուն մեծամեծ բաներ ըրիր . ՛քեզի պէս ով կայ՝ ով Աստուած ։

20 Յ Դուն որ շատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի , Ն նորէն իս պիտի կենդանացընես , ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես ։

21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցընես , ու դառնալով իս պիտի մխիթարես ։

22 Ուսաի ես ալ պիտի գովեմ քեզ Ե տաւիղով քու ճշմարտութեանդ համար՝ ով իմ Աստուածս . սաղմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով՝ ով ՚Իսրայէլին Սուրբը ։

23 Քեզի սաղմոս երգած ատենս՝ իմ շրթունքներս պիտի ցնծան , ու Ի իմ հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր ։

24 Ի Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի . ինչու որ ինծի չարիք ուզողները Ամչցան ու խայտառակ եղան ։

ՍԱՂՄ · ՀԲ

1 Սաղմոսերգուն ազօթք բնելով Աղոմներին համար , անոր թագաւորութեանը օրհնակոչը փրխաոսին թագաւորութեանը բարութիւնը ու փառքը կը յայտնէ · 18 ու զԱստուած կ'օրհնէ ։

— †Աղոմներին համար՚՚ ։

1 Ա Ով Աստուած՝ քու դատաստանները թագաւորին տուր , ու արդարութիւնդ թագաւորին որդւոյն ։

2 Բ Ընդհա՛յ արդարութիւնով պիտի դատէ քու ժողովուրդդ , ու աղքատներդ իրաւունքով ։

3 Է Լեռները խաղաղութիւն պիտի բուսցընեն ժողովուրդին , ու բլուրներն ա՛ր արդարութիւնով ։

Բ Սաղ · խ · 15 ։
*Կ՚իրենց ամօթին պատճառը

Ի Սաղ · խ · 17 ։
Ջ Սաղ · հխա · 1 ։

— Սաղ · իե · 2 · 3 ։ լա · 1 ։
Բ Սաղ · լա · 1 ։
Է Սաղ · ժէ · 6 ։
Թ Սաղ · լա · 2 · 3 ։
Ի Սաղ · խգ · 4 ։
Ջ Սաղ · ճե · 1 · 4 ։
Ի Երեմ. ժէ · 7 · 17 ։
Ը Սաղ · իր · 9 · 10 ։ նա · խգ · 3 ։
Բ Եզ · բ · 18։ Զաք · գ · 8 ։ ա Կոր · գ · 9 ։
Բ Սաղ · լե · 28 ։
Ի Հմր 18 ։
Ն Բ Թագ · ժէ · 1 ։ Պատ · իե · 1 ։
Ի Սաղ · իր · 11 · 19 ։ լե · 22 ։ լը · 21 · 22 ։
Բ Սաղ · Ղ · 1 ։
Է Հմր 24 ։ Սաղ · լե · 4 · 26 ։ խ · 14 ։ Ղ · 2 ։

Ա Ով Տէր՝ մի՛ հեռանար . ով իմ Աստուածս՝ օգնելու արագորդիր ։
Բ Ամչնան ու կորսուին անոնք որ իմ անձիս չարիք կ'ուզեն . նախատինքով ու ամօթով թող ծածկուին անոնք որ ինծի վատ կ'ընեն ։
Գ Թող *ամչնալով ետ դառնան անոնք որ ինծի Վա՛շ վա՛շ կ'ըսեն ։
Դ Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով թող ցնծան ու ուրախանան . և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ թող ըսեն . Աստուած մեծցնայ ։
Ե Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ . ով Աստուած՝ Ջ շուտով հասիր ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես . ով Տէր՝ մի՛ ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Դաւիթ հաւատքի վստահութիւնով ու Աստուծոյ շնորհքին փրկաւութեամբը՝ ազօթք կ'ընէ իրեն համար , և իր անձին թշնամիներուն դէմ · 14 հաւատարմութիւն կը խոստանայ · 19 զԱստուած կը փառաւորէ , ու կը խոստանայ յաժար սրտիւ անոնկ բնել ։

1 Ա Ով Տէր՝ ՚քեզի յուսացայ , չամչնամ յաւիտեան ։
2 Բ Քու արդարութեամդ ղիս ազատէ՛ ու ազատէ՛ ղիս . Ե ականջդ ծռէ ինծի , ու փրկէ ղիս ։
3 Թ Ինծի ապաւինութեան վէմ և ղիր , որ միշտ հոն երթամ . դուն Ի հրաման տուիր իս փրկելու , ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես ։
4 Ը Ով իմ Աստուածս՝ ամբարիշտին ձեռքէն , անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ՛ .
5 Ա Վասն զի Ի իմ ակնկալութիւնս դուն ես՝ ով Տէր Եհովայ . մանկութենէս Ի վեր իմ յոյս դո՛ն ես .
6 Ը Ես քեզի հաստատուեցայ արդանդէն , մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես . իմ գովեստիս միշտ քու վրադ է ։
7 Ի Զարմանալի բանի մը պէս եղայ շատերուն , բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես ։
8 Ի Բերանս քու գովաբանութիւնովդ լցուի , ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ ։
9 Ի Ծերութեան ատենս իս մի՛ ձրգեր . ոյժս պակսած ատենս իս մի՛ թողուր ։
10 Ինչու որ թշնամիներս ինծի համար կը խօսին , ու իմ անձս պահարողները Ա միկտեղ խորհուրդ կ'ընեն ,
11 Ըսելով . Աստուած թողուց զինիկայ . հալածեցէք ու բռնեցէք անոր , վասն զի ազատող մը չըկայ ։
12 Ի Ով Աստուած՝ ինծմէ մի՛ հեռանար . ով իմ Աստուածս՝ Ի ինծի օգնելու արագորդիր ։
13 Ի Թող ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները . նախատինքով ու ամօթով թող ծածկուին ինծի չարութիւն ուզողները ։
14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ , և քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցնեմ ։
15 Հ Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ . ամէն օր քու փրկութիւնդ . ինչու որ ես Ե՚անոնց համրանքը չեմ գիտեր ։
16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զօրութիւնովը . քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ ։
17 Ո Ով Աստուած՝ մանկութենէս Ի վեր սորվեցուցիր ինծի . ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործերդ պատմեցի ։
18 Ղ Հիմա մինչև ծերութեան ու ալեւորութեան ատենս իս մի՛ ձգեր՝ ով Աստուած , մինչև որ պատմեմ քու կարողութիւնդ ՚ալ՚ ազգին , և քու զօրութիւնդ ան ամենուն՝ որ պիտի գան ։
19 Ճ Քու արդարութիւնդ ալ շատ բարձր է՝ ով Աստուած , որ դուն մեծամեծ բաներ ըրիր . ՛քեզի պէս ով կայ՝ ով Աստուած ։
20 Յ Դուն որ շատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի , Ն նորէն իս պիտի կենդանացընես , ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես ։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցընես , ու դառնալով իս պիտի մխիթարես ։
22 Ուսաի ես ալ պիտի գովեմ քեզ Ե տաւիղով քու ճշմարտութեանդ համար՝ ով իմ Աստուածս . սաղմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով՝ ով ՚Իսրայէլին Սուրբը ։
23 Քեզի սաղմոս երգած ատենս՝ իմ շրթունքներս պիտի ցնծան , ու Ի իմ հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր ։
24 Ի Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի . ինչու որ ինծի չարիք ուզողները Ամչցան ու խայտառակ եղան ։

ՍԱՂՄ · ՀԲ

1 Սաղմոսերգուն ազօթք բնելով Աղոմներին համար , անոր թագաւորութեանը օրհնակոչը փրխաոսին թագաւորութեանը բարութիւնը ու փառքը կը յայտնէ · 18 ու զԱստուած կ'օրհնէ ։

— †Աղոմներին համար՚՚ ։
1 Ա Ով Աստուած՝ քու դատաստանները թագաւորին տուր , ու արդարութիւնդ թագաւորին որդւոյն ։
2 Բ Ընդհա՛յ արդարութիւնով պիտի դատէ քու ժողովուրդդ , ու աղքատներդ իրաւունքով ։
3 Է Լեռները խաղաղութիւն պիտի բուսցընեն ժողովուրդին , ու բլուրներն ա՛ր արդարութիւնով ։

Բ Սաղ · խ · 15 ։
*Կ՚իրենց ամօթին պատճառը
Ի Սաղ · խ · 17 ։
Ջ Սաղ · հխա · 1 ։
— Սաղ · իե · 2 · 3 ։ լա · 1 ։
Բ Սաղ · լա · 1 ։
Է Սաղ · ժէ · 6 ։
Թ Սաղ · լա · 2 · 3 ։
Ի Սաղ · խգ · 4 ։
Ջ Սաղ · ճե · 1 · 4 ։
Ի Երեմ. ժէ · 7 · 17 ։
Ը Սաղ · իր · 9 · 10 ։ նա · խգ · 3 ։
Բ Եզ · բ · 18։ Զաք · գ · 8 ։ ա Կոր · գ · 9 ։
Բ Սաղ · լե · 28 ։
Ի Հմր 18 ։
Ն Բ Թագ · ժէ · 1 ։ Պատ · իե · 1 ։
Ի Սաղ · իր · 11 · 19 ։ լե · 22 ։ լը · 21 · 22 ։
Բ Սաղ · Ղ · 1 ։
Է Հմր 24 ։ Սաղ · լե · 4 · 26 ։ խ · 14 ։ Ղ · 2 ։

4 Թ ժողովուրդին աղքատներուն իրաւունք պիտի ընէ , տնանկին զաւակները պիտի ազատէ , ու բռնաւորը պիտի ջարդէ ։

5 Քեզմէ պիտի վախնան էքանի որ արեգակը ու լուսինը կը մնան , ազգէ մինչև ազգ ։

6 Ես ձեռնաձ խոտի վրայ իջած անձրևի պէս պիտի իջնէ , շաղերու պէս՝ որ երկիրը կը թրջեն ։

7 Անոր օրերուն մէջ արդարը պիտի ծաղկի . ու շատ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ , մինչև որ ալ լուսին չըլլայ ։

8 Ու ծովէն մինչև ծովը պիտի տիրէ Եհովա , ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը ։

9 Անոր առջին անապատին բնակիչները ծունկ պիտի չոքեն , ու անոր թշնամիները փոշի պիտի լզեն ։

10 Թարսիսի ու կղզիներուն թագաւորները ընծայ պիտի մատուցանեն . Շաբայի ու Սաբայի թագաւորները պարգև պիտի բերեն ։

11 Ու բոլոր թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն . բոլոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն ։

12 Վասն զի Խաղբատը պիտի փրկէ աղաղակելու առնեը , խեղճն ալ , ու անիկայ ալ՝ որ օգնութիւն չունի ։

13 Պիտի խղճայ աղքատին ու տրնանկին , և տնանկներուն անձերը պիտի ազատէ ։

14 Նենգութենէ ու բռնութենէ պիտի փրկէ անոնց անձը , և Ձանոնց արիւնը պատուական պիտի ըլլայ անոր առջին ։

15 Ու պիտի ապրի , և Շաբայի ոսկիէն անոր պիտի տրուի . ու ամէն առեն աղօթք պիտի մատուցուի անոր համար . ամէն օր պիտի օրհնեն զանիկայ ։

16 Ցորենի առատութիւն պիտի ըլլայ երկրին մէջ , լեռներուն գլուխը . անոր պտուղը Լիբանանին պէս պիտի շարժի . ու Ցգեանի խոտին պէս պիտի ծաղկին քաղաքացիները ։

17 Անոր անունը յաւիտեան պիտի մնայ . քանի որ արեգակը կը ծագի , անոր անունն ալ պիտի մնայ . ու Ցաբդիկ անով պիտի օրհնուին . ամէն ազգերը երանութիւն պիտի տան անոր ։

18 Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝ Իսրայէլին Աստուածը . Միայն ինքն է հրաշքներ ընողը ։

19 Ու օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան անոր փառաւոր անունը , ու բոլոր երկիրը թող լցուի անոր փառքովը ։ Ամէն ու ամէն ։

20 Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին աղօթքները լմընցան ։

ՍԱՂՄ · ՀԴ

1 Մարգարէն՝ փոքրութեան մը մէջ յաղթող դառնալէն եաև՝ 2 կը ցուցընէ ան փոքրութեանը պատճառը՝ այսինքն չարերուն յաջողութիւնը , 13 անոր տուած վասը՝ այսինքն երանաւետութիւնը , 15 ու անոր վայ յաղթող ըլլալուն կերպը՝ այսինքն իմանալով Աստուծոյ խորհուրդը՝ թէ անիկայ չարը պիտի կործանէ ու արդարը պիտի պաշտպանէ ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Իսրաէլին Աստուած բարի է Իսրայէլին , այսինքն սրտով մաքուր եղողներուն ։

2 Բայց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս պիտի ծռէին , ես մազ մնաց որ իմ քայլերս դալթակղէին ։

3 Վասն զի նախանձեցայ հպարտներուն , երբոր ամբարիշտներուն յաջողութիւնը տեսայ ։

4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամանակն ալ ցաւեր չունին . մարմիններն ալ պարարտ է ։

5 Անոնք մարդոց նեղութեանը մէջ չեն , և ոչինչ մարդոց հետ չեն տանջուիր ։

6 Անոնց համար վզնոցի պէս ամբարտաւանութիւնը անոնք կը շրջապատէ . բռնութիւնը հանդերձի պէս անոնք կը ծածկէ ։

7 Անոնց աչքերը պարարտութենէն դուրս կ'ելլեն . անոնք սրտի խորհուրդներէն անդին կ'անցնին ։

8 Ծաղր կ'ընեն ու չարութիւնով կը խօսին բռնութեան համար . Ցհպարտութիւնով կը խօսին ։

9 Բերաննին երկինքին դէմ կը դրնեն , ու իրենց լեզուն երկրին մէջը կը պտրտի ։

10 (Անոր համար իր ժողովուրդը հոս պիտի դառնայ , Ցու առատութիւնով ջուր պիտի քամուի ա նոնց ։)

11 Ու կ'ըսեն . Աստուած ինծի՞ պիտի . ու Բարձրեալը գովը գիտութիւն կա՞յ ։

12 Ահաասոնք են ամբարիշտները որ միշտ էյաջողութիւն ունին , ես հարստութիւն կ'աւելցընեն ։

13 Եւ Ցիրաւի զուր տեղը իմ սիրտս մաքրեցի , ու Ցիմ ձեռքերս անմեղութիւնով լուացի ։

14 Որովհետև ամէն օր կը տանջուիմ . ու ամէն առտու կը խրատուիմ ։

15 Թէ որ ըսէի՝ Թէ ես առանկ խօսիմ , ահա քու որդւոդդ ազգին նենգութիւն բրած պիտի ըլլայի ։

16 Ցերբոր խորհեցայ ասիկայ իմանալու , դժուար եկաւ իմ աչքերուս ։

Ա Սաղ · ծ · Ին վերնագիրը ։

Բ Ցոր · իա · 7 ։ Սաղ · լե · 1 ։ Եբեմ · ժբ · 1 ։

Գ Ցոր · իա · 6 , ես ։

Դ Սաղ · ճԺ · 18 ։

Ե Ցոր · ժե · 27 ։ Սաղ · ժե · 10 ։ ճԺԲ · 70 ։ Երեմ · և · 28 ։

Զ Ովս · և · 16 ։

Է Բպետ · բ · 18 ։ Ցուդ · 16 ։

Ը Ցայտ · ժդ · 6 ։

Թ Սաղ · հե · 8 ։

Ժ Ցոր · իր · 18 ։ Սաղ · ժ · 11 ։ Ղդ · 7 ։

ԺԱ Հմր 3 ։

ԺԲ Ցոր · իա · 15 ։ Ղդ · 9 ։ լե · 3 ։ Մտթ · գ · 14 ։

ԺԳ Սաղ · իգ · 6 ։

ԺԴ Հաղ · բ · 17 ։

Ա Ծն · Ժե · 4 ։

Բ Հմր 7 ։ 17 ։ Սաղ · ԽԹ · 36 · 37 ։

Գ Թագ · իգ · 4 ։ Ովս · գ · 3 ։

Դ Ես · բ · 4 ։ Դան · բ · 44 ։ Ղս · ա · 33 ։

Ե Ծն · Եւ · իգ · 31 ։ Թագ · գ · 21 · 24 ։ Սաղ · բ · 8 ։ ե · 11 ։ ԽԹ · 25 ։ Ջաք · թ · 10 ։

Զ Սաղ · հդ · 14 ։

Է Ես · խթ · 23 ։ Միք · է · 17 ։

Ը Ամն · թ · 21 ։ Սաղ · խե · 12 ։ կբ · 29 ։ Ես · խթ · 7 ։ կ · 6 · 9 ։

Թ Ես · խթ · 22 · 23 ։

Ժ Ցոր · իթ · 12 ։

ԺԱ Սաղ · ճԺզ · 15 ։

ԺԲ Ծն · գ Թագ · գ · 20 ։ * Եբր · քաղքէն ։

ԺԳ Սաղ · ԽԹ · 36 ։

ԺԴ Ցն · Ժբ · 3 ։ իբ · 18 ։ Երեմ · գ · 2 ։

ԺԵ Ղս · ա · 48 ։

ԺԶ Ամն · իթ · 10 ։ Սաղ · խա · 13 ։ ճՂ · 48 ։

ԺԷ Եւ · Ժե · 11 ։ Սաղ · հէ · 14 ։ ճՂ · 4 ։

ԺԸ Նէեմ · թ · 5 ։

ԺԹ Թու · Ժգ · 21 ։ Ջաք · Ժգ · 9 ։

17 Մինչև որ Աստուծոյ սրբարանը մտայ, ու Անոնց վերջը իմացայ։
18 Իրաւ որ Դուն անոնք սահելու տեղերը դրեր ես. կործանման մէջ իջեցուցիր անոնք։
19 Ի՜նչպէս յանկարծակի աւերմունքի մէջ ինկան. հատան, ու վախերով կորսուեցան։
20 Ինչպէս երազ մը Տէրո՜ւն արթննալէն ետքը, ով Ցէր՝ քաղաքին մէջը՝ անոնց պատկերը պիտի անարգես։
21 Բայց իմ սիրտս էգաւեցաւ, ու իմ երիկամունքներէս խոցուեցայ։
22 Ես յիմար էի ու չէի իմանար, քու առջիդ անասուններու պէս էի։
23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ. Դուն իմ աջ ձեռքէս կը բռնես։
24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհրդովդ, ու վերջը փառքով իս պիտի ընդունիս։
25 Ո՞վ ունիմ ես երկինքի մէջ. երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր։
26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին. Բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու իմ բաժինս է յաւիտեան։
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին. Դուն կը սատկեցընես ամէնը՝ որ չնորհաւ քեզմէ բաժնուելով։
28 Բայց Աստուծոյ մօտենալս բարի է ինծի. յոյս դրեր եմ Տէր Եհովային վրայ, որ Քու բոլոր գործերդ պատմեմ։

ՍԱՂՄ · ՀԴ

1 Սրբարանին առնչակ դառնալուն համար՝ մար. պարէն կը դնանգատի. 10 զԱստուած օգնութեան կը կանչէ՝ յիշելով անոր կարողութիւնը, 18 զանիկայ նախատողները, ա. նոր ժողովրդը, ու բոյսն ուխտը։

Երգ Ասափայ։

1 Ով Աստուած՝ ինչո՞ւ մեզ բոլորովին մերժեցիր, Բարկութիւնդ կը մխայ Քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ։
2 Յիշէ քու ժողովուրդդ որ սկիզբէն ստացեր ես, Քու ժառանգութեանդ վիճակը որ փրկեր ես, ասս Սիօն լեռը ուր որ բնակեր ես։
3 Խարձրացուր քու ոտքերդ դէպ ի բոլորովին աւերուածներուն, սուրբ տեղին մէջը թշնամիին բրած բոլոր գէշ գործերուն։
4 Քու թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը. Իրենց նշանները նշանի տեղ կը դնեն։
5 Անիկայ անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցնողի մը պէս դիտցուեցաւ.
6 Ու հիմա Անոր քանդակագործ գարդերը, ամէնը մկիկն կացիններով ու մուրճերով կը կոտրտեն։
7 Կրակով այրեցին քու սրբարանդ. Մինչև գետինը կործանեցին քու անունդ բնակարանը։
8 Իրենց սրտերուն մէջը րսին թէ՝ Կորսընդնենք զանոնք ամէնը միասին. երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին։
9 Մեր նշանները չենք տեսներ. Այլ մարգարէ չկայ. ու քովերնիս մէկն ալ չկայ, որ գիտնայ թէ՝ մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ։
10 Ով Աստուած՝ մինչև ե՞րբ նախատինք պիտի ընէ նեղիչը. Թշնամին մինչև յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ՞։
11 Ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ ձեռքդ. ընկէ՛ծ ծոցէդ հանէ՝ կորսընցուր զանոնք։
12 Բայց սկիզբէն Իմ թագաւորս Աստուած է, որ փրկութիւններ կ'ընէ երկրին մէջ։
13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատառեցիր, վիշապներուն գլուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր։
14 Դուն ջարդեցիր Լևիաթանին գլուխները. անիկայ կերակուր ըլլալու տուիր Անապատին մէջի ժողովուրդին։
15 Դուն ճեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը, դուն չորցուցիր մշտնջենաւոր գետերը։
16 Քուկդ է ցորեկը, և քուկդ է գիշերը. Լոյսը ու արևը դուն պատրաստեցիր։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները. Ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր։
18 Յիշէ ասիկայ՝ որ թշնամին նախատինք տուաւ Տէրոջը, ու Լիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց։
19 Մի մատներ գազանին Քու տատրակիդ անձը. Մի՛ մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը։
20 Նայէ՛ ուխտիդ, ինչու որ երկրին խաւար տեղուանքը բռնութեան բնակարաններով լցուած են։
21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամօթով. Թող աղքատը ու տնանկը օրհնէն քու անունդ։
22 Ելի՛ ով Աստուած, քու դատդ պաշտպանէ. Յիշէ ան նախատինքը՝ որ անլեզամը ամէն օր քեզի կ'ընէ։
23 Մի մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը. քեզի դէմ ոտք ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ։

Ա Սաղ · լէ · 38։
Հ Սաղ · լե · 6։
Յ Ցոր · ի · 8։ Սաղ · դ · 5։ Ես · իթ · 7, 8։
* Կ՛ար թրննալով · Սաղ · հը · 65։
Ղ Հմր 3։
Մ Սաղ · դր · 6։ Ռահ · ե · 2։
Ն Սաղ · լը · 8։ Ես · ծը · 8։
Ս Փիլ · գ · 8։
Շ Սաղ · ձգ · 2։ ՀԺԹ · 81։ · 82։
Ո Սաղ · ժգ · 5։ ՀԺԹ · 57։
- Սաղ · ՀԺԹ · 135։
Չ Եղ · ւդ · 15։ Թաս · ժե · 39։ Ցակ · գ · 4։
Պ Երր · ժ · 22։
Ջ Սաղ · ձՂ · 22։ ՀԺԸ · 17։

- Սաղ · խգ · 9, 23։ կ 1, 10։ ՀԷ · 7։ Երեմ · լա · 57։ լդ · 24։ Բ ԲՕր · իթ 20։
Ռ Սաղ · դե 7։ Ճ · 8։
Վ Եղ · ժե · 16։ Բ ԲՕր · թ · 29։
Ր Բ ԲՕր · լբ 3։ Երեմ · ժ · 16։
Ց Ողբ · բ · 7։ Ի Դան · գ · 27։

Ա Սաղ · ԼԷ · 38։
Հ Սաղ · Լե · 6։
Յ Ցոր · Ի · 8։ Սաղ · դ · 5։ Ես · ԻԹ · 7, 8։
* Կ՛ար Թրննալով · Սաղ · Հը · 65։
Ղ Հմր 3։
Մ Սաղ · ԴՐ · 6։ Ռահ · Ե · 2։
Ն Սաղ · ԼԲ · 8։ Ես · ԾԸ · 8։
Ս Փիլ · Գ · 8։
Շ Սաղ · ՁԳ · 2։ ՀԺԹ · 81։ · 82։
Ո Սաղ · ԺԳ · 5։ ՀԺԹ · 57։
- Սաղ · ՀԺԹ · 135։
Չ Եղ · ԺԴ · 15։ Թաս · ԺԵ · 39։ Ցակ · Գ · 4։
Պ Երր · Ժ · 22։
Ջ Սաղ · ՁՂ · 22։ ՀԺԸ · 17։

Ա Ով Աստուած՝ ինչո՞ւ մեզ բոլորովին մերժեցիր, Բարկութիւնդ կը մխայ Քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ։
2 Յիշէ քու ժողովուրդդ որ սկիզբէն ստացեր ես, Քու ժառանգութեանդ վիճակը որ փրկեր ես, ասս Սիօն լեռը ուր որ բնակեր ես։
3 Խարձրացուր քու ոտքերդ դէպ ի բոլորովին աւերուածներուն, սուրբ տեղին մէջը թշնամիին բրած բոլոր գէշ գործերուն։
4 Քու թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը. Իրենց նշանները նշանի տեղ կը դնեն։
5 Անիկայ անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցնողի մը պէս դիտցուեցաւ.

Ե Գթած · գ · 18 · 29 · 32 · 35։
Զ Գթած · ժ · Իե · 9։
Է Սաղ · ԼԹ · 39։
Ը Սաղ · ՃԳ · 4։
Թ Գթած · գ · 1։ Ամով · բ · 11։
Ժ Ողբ · բ · 3։
Ի Սաղ · խգ · 4։
Լ Եղ · ԺԳ · 21։ Հե · Ա · 9, 10։ Եզկ · ԻԹ · 3։ լբ · 2։
Խ Թաս · ժգ · 9։
Ծ Սաղ · Ար · 9։
Կ Եղ · ԺԵ · 5, 6։ Թաս · Ի · 11։ Սգ · ՀՆ · 41։ Ես · Խը · 21։ Ծ Ծնն · գ · 13, ԸՃ։
Հ Ննհ · ա · 14, ԸՃ։
Ձ Գոր · ԺԵ · 26։
Ղ Ծն · բ · 22։
- ՀՃր 22։ Ցայտ · Ժգ · 19։
Մ Սաղ · ԼԹ · 8։
Յ Երգ · բ · 14։
Ն Սաղ · ԿՐ · 10։
Շ Կ՛ար Ժողովը։
- Ծն · ԺԵ · 7, 8։ Ղև · Իգ · 44, 45։ Սաղ · ՀՂ · 45։ Երեմ · ԼՋ · 21։
Ո ՀՃր 18։ Սաղ · ՃԹ · 51։

ՍԱՂՄ · Հ Ե

1 Մարգարէն զԱստուած կը գովաբանէ · 2 կը խոստանայ արդարութեամբ դատաստան տեսնել · 4 Տպարտը կը յանդիմանէ՝ Աստուծոյ նախախնամութիւնը յիշեցնելով · 9 զԱստուած կը գովէ, ու կը խոստանայ որ արդարութիւն ի գործ դնէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . — Ալ թաշ-
հէթ , Ասափին Սաղմոսը — երգը ։

1 Կը գովենք քեզ՝ ով Աստուած ,
կը գովենք , և քու անունդ մօտ
է . քու հրաշքներդ կը պատմուին ։
2 Երբոր որոշեալ ժամանակ ունե-
նամ , ուղիղ դատաստան պիտի
տեսնեմ ։
3 Երկիրը՝ ու անոր բոլոր բնակիչ-
ները մաշեցան . անոր սիւները ես
կը հաստատեմ ։ (Սէլայ ։)
4 Ըսի հպարտներուն թէ՝ Հպար-
տութիւն մի՛ ընէք . ու ամբա-
րիշտներուն թէ՝ Եղջիւր մի՛ վեր-
ցընէք ։
5 Ձեր եղջիւրները վեր մի՛ վերցը-
նէք . ամբարտաւան պարանոցով
մի՛ խօսիք ։
6 Ինչու որ բարձրանալը ոչ արև-
ելքէն է , և ոչ արևմուտքէն՝ ոչ
ալ անապատէն ,
7 Հապա Դատաւորը Աստուած
է . Տ մէկը կը ցածցընէ , ու միւսը
կը բարձրացընէ ։
8 Ինչու որ Ցերոջը ձեռքը բա-
ժակ կայ , ու գինին կարմիր է . ա-
նիկայ Հառնուածքով լեցուն է ,
ու անկէ կը թափէ . և իրաւ երկ-
րին բոլոր ամբարիշտները Անոր
մրուրները քամելով պիտի խմեն ։
9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատ-
մեմ . Յակոբին Աստուծոյն սաղ-
մոս պիտի երգեմ ։
10 Ու ամբարիշտներուն բոլոր եղ-
ջիւրները պիտի փշրեմ . Արդարին
եղջիւրները պիտի բարձրանան ։

ՍԱՂՄ · Հ Զ

1 Աստուծոյ վեհափառութիւնը եկեղեցւոյ մէջ ։ 11 Անոր յարգանաք ծառայելու համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինօթի վը-
րայ . Ասափին Սաղմոսը — երգը ։

1 — Աստուած Յուդայի մէջ ճանչ-
ցուած է . անոր անունը Իս-
րայէլի մէջ մեծ է ։
2 Ու անոր խորանը Սաղեմին մէջն
է , և անոր բնակարանը Սիօնին
մէջն է ։
3 Ան տեղը Ջարդեց աղեղին նե-
տերը , վահանը , սուրը ու պատե-
բազմը ։ (Սէլայ ։)
4 Դուն լուսափայլ ես . Ցափշտա-
կութեան լեռներէն աւելի գերա-
զանց ես ։
5 Սրտով զօրաւորները յափշտա-
կուեցան , Տքուներնին քնացան .
ու բոլոր զօրեղ մարդիկները ձեռ-
քերնին չգտան ։
6 Ո՛վ Յակոբին Աստուածը՝ Էքու
յանդիմանելէդ կառքը ու ձին ան-
զգայ պառկեցան ։
7 Դուն ով Տէր , դուն ահաւոր ես ,
և ո՞վ կրնայ կայնիլ քու առջիդ՝
քու բարկութեանդ ատենը ։
8 Էդուն երկինքէն լսել տուիր
դատաստանը . Երկիրը վախցաւ
ու լռեց ,
9 Երբոր Աստուած Ցդատաստան
ընելու ելաւ՝ որ երկրին բոլոր Հե-
ղերը փրկէ ։ (Սէլայ ։)
10 Իրաւ զքեզ մարդուն բարկու-
թիւնը քեզ պիտի գովէ . — մնա-
ցած բարկութիւնը դուն պիտի
զսպես ։
11 Ուխտ ըրէք , ու կատարեցէք
ձեր Տէր Աստուծոյն . Եանոր բո-
լորտիքը եղողներուն ամէնը Թող
ընծաներ բերեն Ահաւորին ։
12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի
կտրէ . Ահաւոր է երկրի թագա-
ւորներուն ։

ՍԱՂՄ · Հ Է

1 Սաղմոսերգուն կը յայտնէ թէ ո՛րքան սաստիկ պատերազմ ունեցաւ Թերսհաւատութեան դէմ , 10 և թէ Աստուծոյ մէծ ու չքնորհալի գործքերուն վրայ մտածելով՝ ինչպէս յաղթող դառնացաւ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Իդիթունին
վրայ . Ասափին Սաղմոսը ։

1 Իմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ես
կ՛աղաղակեմ . իմ ձայնս Աս-
տուծոյ է , ու ան ինծի պիտի լսէ ։
2 Իմ նեղութեանս օրը Տէրը
փնտռեցի . դիշերը տարածուած էր
իմ ձեռքս , ու չէր թուլնար . իմ
անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր ։
3 Աստուած յիշեցի , ու անհան-
դիստ եղայ . խորհեցայ , ու Իմ
հոգիս մարեցաւ ։ (Սէլայ ։)
4 Իմ աչքերս արթուն պահեցիր .
խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ ։
5 Ամիտս բերի առջի օրերդ , հին
ժամանակներուն տարիները ։
6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ Էիմ
երգս , Իմ սրտիս հետ կը խօսիմ ,
ու իմ հոգիս քննութիւն կ՛ընէ ։
7 Ընդհ՞ար Տէրը յաւիտեան պիտի
մերժէ՞ , ու ալ Ընաւ պիտի չհա-
ճի՞ ։
8 Մինչ անոր ողորմութիւնը բո-
լորովին պակսեցա՞ , — Էր խոստ-
մունքը վերջացա՞ ազգ մինչև
ազգ ։
9 Մինչ Աստուած Ողորմութիւն
ընելը մոռցա՞ , մինչ բարկութիւ-
նով արգիլե՞ց իր ողորմութիւնը ։
(Սէլայ ։)

— Սաղ · ԺԷ · ին վերնագիրը ։

Բ Ջաբ · ա · 21 ։

Է Սաղ · Ծ · 6 · ԾԸ · 11 ։ Ե աթթագ · բ · 7 ։ Դան · բ · 21 ։ Ի Ցոր · իա · 20 ։ Սաղ · կ · 3 ։ Ե բեմ · իե · 15 ։ Ցայտ · ԺԳ · 10 · ԺԶ · 19 ։ ՂԱմակ · իգ · 30 ։ Ի Սաղ · Հգ · 10 ։ Ը Սաղ · ՃԱ · 8 ։ Երեմ · խը · 25 ։ Ի Սաղ · ՃԹ · 17 ։ Ճխը · 14 ։

— Սաղ · ԽԸ · 1 , ՃԱ ։

Բ Սաղ · խզ · 9 ։ Եզեկ · լԹ · 9 ։

Է Եզեկ · լը · 12 · 13 · լԹ · 4 ։

Ե Սաղ · ԺԳ · 3 ։ Երեմ · ՃԱ · 39 ։

Է Եզ · ԺԱ · 1 , 21 ։ Եզեկ · լԹ · 20 ։ Նաա · բ · 13 ։ Զաք · ԺԲ · 4 ։ ՂՆաա · ա · 6 ։ Ի Եզեկ · լը · 20 ։

Ը Բ Մն · Ի · 29 , 30 ։

Ի Սաղ · Թ · 7 , 8 , 9 ։ Նր · 4 ։

Ի Կ՚՝ խեզճերը ։

Ի Ցն Եզ · Թ · 16 · ԺԲ · 11 ։ Սաղ · կն · 7 ։

Ի Ժող · և · 4 , 5 , 6 ։

Լ Բ Մն · լը · 22 , 23 ։ Սաղ · կը · 29 ։ ՃԹ · 7 ։ Ի Սաղ · կը · 35 ։

— Սաղ · լԹ , և կ · ին վերնագիրները ։

Բ Սաղ · գ · 4 ։

Է Սաղ · ծ · 15 ։

Տ Ես · իզ · 9 , 16 ։

Ի Սաղ · ՃԽԲ · 3 ։ ՃԽԳ · 4 ։

ԼԲ Օր · լը · 7 ։ Սաղ · ՃԽԳ · 5 ։ Եա · ծա · 9 ։

Ի Սաղ · խը · 8 ։

Ը Սաղ · գ · 4 ։

Ի Սաղ · Հգ · 1 ։

Բ Սաղ · ՃԷ · 1 ։

Է Հաւ · Թ · 6 ։

Լ Եա · խԹ · 15 ։

10 Ուստի ըսի . Ան է Իմ տկարութիւնս , *Բարձրելոյն աջ ձեռքին փոփոխութիւնը" ։
11 Ես Տէրոջը գործքերը պիտի յիշեմ . յիրաւի քու առջի հրաշքներդ պիտի յիշեմ ։
12 Խոլոր գործքերուդ վրայ պիտի խորհիմ , ու քու ըրածներուդ վրայ պիտի մտածեմ ։
13 Ով Աստուած՝ քու ճամբադ սրբութեան մէջ է . Աստուծոյ պէս մեծ Աստուած ով կայ ։
14 Հրաշքներ ընող Աստուածը դուն ես . քու զօրութիւնդ ժողովուրդներուն մէջը յուցուցիր ։
15 Քո բազուկովդ փրկեցիր քու ժողովուրդդ՝ Յակոբին ու Յովսեփին որդիները ։ (Սէլա ։)
16 Ջուրերը քեզ տեսան՝ ով Աստուած , ջուրերը քեզ տեսան ու դողացին . անդունդներն ալ սարսափեցան ։
17 Ամպերը ջուր թափեցին . երկինքները ձայն հանեցին . Նետերդ ալ գացին ։
18 Քու որոտմունքիդ ձայնը երկինքն էր . Փայլակները լոյս տուին աշխարհին . Երկիրը սասանեցաւ ու դողաց ։
19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջն է , և քու ճամբադ մեծ ջուրերուն մէջն է . . Ու քու շաւիղներդ չեն գիտցուիր ։
20 Հօտի պէս քու ժողովուրդդ առաջնորդեցիր , Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը ։

ՍԱՂՄ · ՀԸ

1 Աստուծոյ օրէնքը սորվելու ու քարոզելու յորդորանք մը ։ 9 Աստուծոյ բարկութիւնը անհաւատներուն ու անհնազանդներուն դէմ ։ 67 Աստուած Իսրայէլացիները մերժելով կ'ընտրէ Յուդան , Սիոնը ու Դաւիթը ։

– Երգ Ասափայ ։

1 Ով իմ ժողովուրդս՝ Իմիկ ըրէք իմ օրէնքս , խոնարհեցուցէք ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն ։
2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս , հին ժամանակի խրթնաբանութիւնները պիտի խօսիմ ,
3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք , և մեր հայրերը մեզի պատմեցին ։
4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն . Ետքի ակող ազգին պիտի պատմենք Տէրոջը գովութիւնները , ու անոր զօրութիւնը , և անոր բրած հրաշքները ։
5 Վասն զի Վկայութիւն հաստատեց Յակոբին մէջ , ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ , որոնք պատուիրեց մեր հայրերուն , Որ սորվեցընեն իրենց որդւոցը ։
6 Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու տղաքը հասկնան , և ելլեն իրենց որդւոցը պատմեն .
7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ չմոռնան Աստուծոյ գործքերը , հապա անոր պատուիրանքները պահեն .
8 Ու իրենց հայրերուն պէս Կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան , Անհաստատ ազգ մը՝ Որ իրենց սիրտը չէն շիտակած , ու իրենց հոգին հաւատարիմ չէ Աստուծոյ վրայ ։
9 Եփրեմի որդիքը՝ որ սպառազինեալ աղեղնաւորներ էին , պատերազմին օրը ետ դարձան .
10 Աստուծոյ ուխտը չպահեցին , ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել .
11 Ու Մոռցան անոր գործքերը , և անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր ։
12 Անոնց հայրերուն առջին հրաշքներ ըրաւ , Եգիպտոսի երկրին՝ Ցայանիսի դաշտին մէջ ։
13 Ծովը պատռեց , ու անոնք անցուց . և Ջուրերն ալ դէզի պէս կանգնեցուց ։
14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց , և բոլոր գիշերը կրակի լուսով ։
15 Վէմերը պատռեց անապատին մէջ , ու խմցուց անոնց իբր Թէ մեծ անդունդէ մը ։
16 Եւ առուներ հանեց վէմէն , ու ջուրերը գետերու պէս բղխեցուց ։
17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին աւելցուցին անոր դէմ , Բարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ .
18 Եւ Իրենց սրտերուն մէջ Աստուած փորձեցին , կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար .
19 Եւ Աստուծոյ դէմ խօսեցան ըսին . Միթէ կարո՞ղ է Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստելու .
20 Անշա վէմին զարկաւ , ու ջուրերը դուրս բղխեցին , ու առուներ վազեցին . արդեօք հաց ալ կրնայ տալ . արդեօք միս կը պատրաստէ իր ժողովուրդին համար ։
21 Ուստի Տէրը լսեց ու Բարկացաւ . և կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ , ու նաև բարկութիւն ելաւ Իսրայէլին վրայ .
22 Վասն զի Աստուծոյ չհաւատացին , ու յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չդրին .
23 Թէպէտ ինքը վերէն հրամայեր էր ամպերուն , ու երկինքին դռները բացեր էր ,
24 Եւ կերակուրի համար անոնց

Ի Սաղ · լա · 22 ։
* Կամ՝ Ահա բարձրելոյն աջ ձեռքին տարբերները ։
Ի Սաղ · ճխգ · 5 ։
Ել · ժե · 11 ։
Ել · դ · 6 ։ Բ Օր · թ · 29 ։
Ել · ժգ · 21 ։ Ցես · գ · 15 ։ 16 ։ Սաղ · ճժգ · 8 ։ Ամր · գ · 8 ։
Ը Բ Թագ · իբ · 15 ։ Ամր · գ · 11 ։
Կամ՝ մրրիկի մէջ
Սաղ · զե · 4 ։
Բ Թագ · իբ · 8 ։
Ամր · գ · 15 ։
Ել · ժգ · 28 ։
Ել · ժգ · 21 ։ ժգ · 19 ։ Սաղ · նը · 52 ։ Ա · 1 ։ Ես · կգ · 11 ։ 12 ։ Ովս · ժբ · 14 ։
Սաղ · հգ · ին վերնագիրը ։
Ե Ես · ծա · 4 ։
Կամ՝ վարժարութիւնս ,
Սաղ · խթ · 4 ։ Առա · ժգ · 35 ։
Ը Սաղ · խգ · 1 ։
Ի Բ Օր · գ · 9 ։ ը · 7 ։ Յովէլ · ա · 3 ։
Ել · ժբ · 26 , 27 ։ ժգ · 8 , 14 ։ Ցես · գ · 6 , 7 ։
Ի Սաղ · ճխէ · 19 ։
Ը Բ Օր · գ · 9 ։ ը · 7 ։ ժա · 19 ։
Ի Սաղ · ճբ · 18 ։
Ա Թագ · ժէ · 14 ։ Ե · զկ · ի · 18 ։
Ել · լբ · 9 ։ Լգ · 3 ։ Լգ · 9 ։ Բ Օր · թ · 6 · 13 ։ լ · 27 ։ Սաղ · կբ · 6 ։
Ա Հմ · 37 ։ Բ Մն · ի · 33 ։
Ի Թագ · ժէ · 15 ։
Ի Սաղ · ճզ · 13 ։
Ել · է · ը · թ · ժ · ժա · և ժբ ։
Ծն · լբ · 3 ։ Թուա · ժգ · 23 ։ Հմր 43 ։ Ես · ժթ · 11 , 13 ։ Ե · զկ · լ · 14 ։
Ել · ժգ · 21 ։
Ել · ժե · 8 ։ Սաղ · լէ · 7 ։
Ել · ժգ · 21 ։ ժգ · 24 ։ Սաղ · ճե · 39 ։
Ել · ժէ · 6 ։ Թուա · ի · 11 ։ Սաղ · ճե · 41 ։ ա Կոր · ժ · 4 ։
Բ Օր · թ · 21 ։ Սաղ · ճե · 41 ։
Բ Օր · թ · 22 ։ Սաղ · դ · 8 ։ Երր · գ · 16 ։
Ել · ժգ · 2 ։ Թուա · ժա · 4 ։
Ել · ժե · 6 ։ Թուա · ի · 11 ։
Թուա · ժա · 1 · 10 ։
Ես Երր · գ · 18 ։ Յուդ · 5 ։ Ծն · է · 11 ։ Սաղ · գ · 10 ։
Ել · ժգ · 4 · 14 ։ Սաղ · ճե · 40 ։ Ցես · գ · 31 ։ ա Կոր · ժ · 8 ։

վրայ մանանայ տեղացեր էր , ու երկինքի ցորենը տուեր էր ա-նոնց ,

25 * Մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան" . կշտանալու չափ պաշար խրկեց անոնց ։

26 Երկինքի մէջ արեւելեան հովը հանեց , և իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ .

27 Եւ անոնց վրայ փոշիի պէս միս տեղաց , ու ծովու աւազին չափ թեւաւոր թռչուններ ,

28 Եւ անոնց բանակին մէջը՝ անոնց վրաններուն չորս կողմը իջեցուց ։

29 * Ու կերան , և ազէկ կշտացան . ու իրենց ցանկութիւնը իրենց տուաւ .

30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չըմնացին . Ա էքանի որ իրենց կերակուրը իրենց բերանն էր ,

31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ , ու սպաննեց անոնց պարարտներէն , ու դետինը զարկաւ Իսրայէլին ընտիրները ։

32 Ա՛ս բոլոր բաներուն վրայ չնորէն մեղանչեցին , ու չհաւատացին անոր հրաշքներուն ։

33 Եւ ունայնութեան մէջ սպառեց անոնց օրերը , և ահի մէջ՝ անոնց տարիները ։

34 Երբոր կը սպաննէր անոնք , զինքը կը խնդրէին . ու ետ կը դառնային , և զԱստուած կանուխ կը փնտռէին ։

35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց վէմն էր . և Բարձրեալ Աստուածը Փրկիչն էր ։

36 Սակայն իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն կ'ընէին անոր , ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր .

37 Եւ իրենց սիրտը ուղիղ չէր անոր առջեւը , ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ ։

38 Բայց ինքը ողորմած ըլլալով՝ անոնց անօրէնութիւնը կը քաւէր , ու չէր կորսընցներ զանոնք . և շատ անգամ կը դարձնէր իր բարկութիւնը , ու չէր բորբոքեցներ իր բոլոր սրտմտութիւնը ։

39 Ինչու որ կը յիշէր թէ անոնք մարմին են , շնչովի մը պէս՝ որ կ'երթայ ու ետ չդառնար ։

40 Քանի անգամ անիկայ անապատին մէջ , — բարկացուցին անիկայ անջուր տեղին մէջ ,

41 Եւ դարձան Աստուած փորձեցին , ու Իսրայէլին Սուրբը նեղացուցին ։

42 Չյիշեցին անոր ձեռքը , — ան օրը՝ որ զիրենք թշնամիէն փրկեց .

43 Թէ ինչպէս իր նշանները բերաւ Եգիպտոսին մէջ , ու իր հրաշքները Ցոյանիսի դաշտին մէջ .

44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը , և անոնց առուները , որ չըկրցան խմել .

45 Ճանճաձանձեր խրկեց անոնց վրայ , որ կերան զանոնք , ու դորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք .

46 Ու հանոնց բերքը թրթուրին տուաւ , և անոնց վաստակը մարախին .

47 Անոնց որթերը փճացուց կարկուտով , ու անոնց ժանտաթզենիները խաչոր կարկուտով .

48 Եւ Անոնց անասունները կարկուտին մատնեց , ու անոնց հօտերը կայծակին ։

49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրբկեց անոնց վրայ , սրտմտութիւն , ու բարկութիւն , ու նեղութիւն , չար հրեշտակները խրկելով ։

50 Իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ . անոնց անձը մահուանէ չըխնայեց . հապա անոնց կեանքը ժանտախտի մատնեց .

51 Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց Եգիպտոսի մէջ , Ա առջինեկները Քամի վրաններուն մէջ .

52 Ու իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց , ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին մէջը .

53 Եւ Անոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց , ու չվախցան . իսկ Անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց .

54 Ու զանոնք տարաւ իր սրբութեան սահմանը , ան լեռը Աորն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր .

55 Ու Անոնց առջեւէն աղգեր վռնտեց , և Չափով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց , ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջը բնակեցուց ։

56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրդդողցուցին Բարձրեալ Աստուածը , ու չպահեցին անոր վկայութիւնները .

57 Եւ իրենց հայրերուն պէս ետ դարձան ու նենգութիւն ըրին . Խաբեբայ աղեղի պէս խոտորեցան ։

58 Ինչու որ զանիկայ սրդողցուցին իրենց բարձր տեղերովը , ու նախանձի շարժեցին զանիկայ իրենց կուռքերովը ։

59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ , և շատ անարգեց Իսրայէլը .

60 Ու Սելովի խորանը մերժեց , ան վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր .

61 Եւ իր զօրութիւնը գերութեան մատնեց , ու իր փառքը թշնամիներուն ձեռքը .

---

* Կ՛Աննց ամէն մէկը աղեուական-ներուն հացը կերան .
Վ Թուս . ժա . 31 ։

Թուս . ժա . 20 ։

Բ Թուս . ժա . 33 ։

Յ Թուս . ժգ . ժզ . ժէ ։
— Հմր 22 ։

Թուս . ժգ . 29 , 35 ։ Իզ . 64 , 65 ։

Տես Ովս . և . 15 ։

ՐՕր . լբ . 4 , 15 , 31 ։
Եզ . ժե . 13 ։ Ր Օր . է . 8 ։ Ես . խա . 14 ։ խդ . 6 ։ կգ . 9 ։
— Եզեկ . լէ . 31 ։
Բ Հմր 8 ։
Թուս . ժգ . 18 , 20 ։
Ես . խը . 9 ։ Ե գ Թագ . իա . 29 ։
Ղ Սաղ . ճգ . 14 , 16 ։
Ներ . գ . 3 ։ Ցոհ . գ . 6 ։
Ցոր . է . 7 , 16 ։ Ցակ . գ . 14 ։
Ա Հմր 17 ։ Սաղ . զե . 9 , 10 ։ Ես . է . 13 ։ կգ . 10 ։ Եփես . գ . 30 ։ Երր . գ . 16 , 17 ։
Թուս . ժգ . 22 ։ Ր Օր . գ . 16 ։
Ե Հմր 20 ։
Ղ Հմր 12 ։ Սաղ . ճե . 27 . ՃԼ ։

Եզ . է . 20 ։ Սաղ . ճե . 29 ։
Բ Եզ . ը . 24 ։ Սաղ . ճե . 31 ։
Ա Եզ . ը . 6 ։ Սաղ . ճե . 30 ։
Հ Եզ . ժ . 13 , 15 ։ Սաղ . ճե . 34 , 35 ։
Յ Եզ . թ . 23 , 25 ։ Սաղ . ճե . 33 ։
Ղ Եզ . թ . 23 , 24 , 25 ։ Սաղ . ճե . 32 ։

Կ՛ չարիքներուս .

Կ՛ անասունները . Եզ . թ . 3 , 6 ։
Եզ . ժը . 29 ։ Սաղ . ճե . 36 ։ ճԼԴ . 10 ։
Սաղ . ճգ . 22 ։
Սաղ . հէ . 20 ։
Եզ . ժգ . 19 , 20 ։
Եզ . ժգ . 27 , 28 ։ ժե . 10 ։
— Եզ . ժե . 17 ։
Սաղ . խգ . 3 ։
Սաղ . խգ . 2 ։
Ես . ժգ . 7 ։ թթ . 51 ։ Սաղ . ճԼԴ . 21 , 22 ։
— Դատ . բ . 11 , 12 ։

— Հմր 41 ։ Եզեկ . ի . 27 , 28 ։
Ովս . է . 16 ։
Ր Օր . լը . 16 , 21 ։ Դատ . բ . 12 , 20 ։ Եզեկ . ի . 28 ։
Ր Օր . ժը . 2 , 4 ։ Ե Թագ . ժա . 7 ։ ժբ . 31 ։
Ա Թագ . գ . 11 ։ Երեմ . է . 12 , 14 ։ իգ . 6 , 9 ։
— Դատ . ժը . 30 ։

Կ՛ անոր

62 Եւ †իր ժողովուրդը սուրի մատ-
նեց, ու իր ժառանգութեանը վրայ
բարկացաւ։
63 Անոր երիտասարդները կրակը
կերաւ. ու անոր *աղջիկները սուգ
չըրին"։
64 †Անոր քահանաները սրով ին-
կան. ու †անոր որբևարիները չա-
ղին։
65 Բայց Տէրը †արթընցաւ՝ որպէս
թէ քունէն, –դինիէն սթափած
զօրաւոր մարդու մը պէս,
66 Ու †իր թշնամիները ետևնուն
զարկաւ. յաւիտենական նախա-
տինք տուաւ անոնց։
67 Եւ Յովսեփին վրանը մերժեց,
ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց.
68 Հապա Յուդային ցեղը ընտրեց,
–– Սիօն լեռը՝ †որն որ սիրեց.
69 Եւ †իր սրբարանը շինեց բարձր
Բե––ռնե––պէս, երկրին պէս՝ որ
յաւիտեան հաստատեց։
70 †Ու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց,
և զանիկայ ոչխարի փարախներէն
առաւ.
71 Ետիթ տուող ոչ––ռներ––ետև-
ւէն բերաւ զանիկայ, †որ իր Յակոբ
ժողովուրդը ու իր Իսրայէլ ժա-
ռանգութիւնը հովուէ։
72 Անիկայ ալ հովուեց զանոնք †իր
սրտին անմեղութեամբը. ու իր
ձեռքերուն յաջողակութեամբը
առաջնորդեց անոնց։

ՍԱՂՄ. ՀԹ

1 Սաղմոսերգուն երուսաղէմին աւերմանը վրա-
յով կը գանգատի. 8 ազատութեան համար
աղօթք կ'ընէ, 13 ու կը խոստանայ գոհու-
թիւն մատուցանել։

Սաղմոս Ասափայ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ հեթանոսները
–քու ժառանգութեանդ մէջը
մտան. †քու սուրբ տաճարդ պղծ-
եցին. †Երուսաղէմը աւերակնե-
րու դարձուցին։
2 †Քու ծառաներուդ դիերը եր-
կինքի թռչուններուն կերակուր
տուին, քու սուրբերուդ մարմինը
երկրի գազաններուն։
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թա-
փեցին Երուսաղէմին բովորտիքը,
†ու մէկը չկար որ ընդունի թաղէր։
4 Մեր դրացիներուն նախատինք
եղանք, ծաղր ու կատակ՝ մեր բո-
լորտիքը եղողներուն։
5 †Մինչև ե՞րբ՝ ո՛վ Տէր. միշտ
պիտի բարկանա՞ս. †քու նախանձդ
կրակի պէս պիտի բորբոքի՞։
6 Թափէ՛ քու բարկութիւնդ ան
ազգերուն վրայ՝ որ †քեզ չեն
ճանչնար, ու ան թագաւորու-
թիւններուն վրայ՝ որ †քու անունդ
չեն կանչեր։
7 Ինչու որ Յակոբը կերան, ու
անոր բնակութիւնը աւերակ դար-
ձուցին։
8 Լմի՛ յիշեր մեզի դէմ առջի ա-
նօրէնութիւնները. թող շուտով
հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ներդ. ինչու որ †խիստ թշուա-
ռացանք։
9 Քու անուանդ փառքին համար
†օգնէ մեզի՝ ով մեր փրկութեան
Աստուածը. և †քու անուանդ հա-
մար փրկէ մեզ, ու մեր մեղքերը
քաւէ։
10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները թէ,
Ո՞ր է անոնց Աստուածը. թող
յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր
աչքերուն առջեւը քու ծառանե-
րուդ թափուած արիւնին վրէժը։
11 †Կապուածին հառաչանքը քու
առջեւդ թող ելլէ. քու զօրու-
թեանդ մեծութիւնովը մահուան
մատնուածները ապրեցուր.
12 Ու Լեռնպատիկ հատուցո՛ւմ
ըրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին
մէջը՝ ան †իրենց նախատինքին †–
–ր––ը, որով քեզ անարգեցին՝
ով Տէր։
13 Բայց †մենք քու ժողովուրդդ ու
քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւի-
տեան քեզ պիտի գովենք, –– †քու
փառքդ պիտի պատմենք ազգ
մինչև ազգ։

ՍԱՂՄ. Հ

1 Սաղմոսերգուն իր աղօթքին մէջը՝ եկեղեցիին
դժբաղդութիւններուն վրայով, 8 և Աստու-
ծոյ առջի ընծաները գտաստանները փո-
խանելուն վրայով կը գանգատի. 14 ազատու-
թեան համար աղօթք կ'ընէ։

Գլխաւոր երգեցողին, –Ըօշանիմ է-
տութին վրայ. Ասափին Սաղմոսը։
1 Լ՛կանչ դիր՝ ով Իսրայէլին հո-
վիւը, որ Յովսեփին †հօտի պէս
կ'առաջնորդես. †դուն որ քերով-
բէից վրայ կը նստիս, †պայծառա-
ցիր։
2 †Եփրեմին ու Բենիամինին և Մա-
նասէին առջեւն արթընցուր քու զօ-
րութիւնդ, ու եկուր մեզ փրկե-
լու։
3 Ո՛վ Աստուած՝ Ղմեզ դարձո՛ւր,
և †քու երեսդ փայլեցուր, ու պի-
տի փրկուինք։
4 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը,
մինչև ե՞րբ կը բարկանաս քու ժո-
ղովուրդիդ աղօթքին դէմ։
5 ԸԱրտասուքի հաց կը կերցընես
անոնց, ու մեծ չափով արտասուք
կը խմցընես անոնց։
6 †Մեզ կռիւի պատճառ կ'ընես
մեր դրացիներուն, ու մեր թշնամի-
ները †ի՛ր ծաղր կ'ընեն իրենց մէջը։
7 Ո՛վ զօրաց Աստուածը՝ †մեզ

† ա Թագ. դ. 10։

* Կ–՛ ազ. ջիկներուն համար սուգ ընող չկար։
† ա Թագ. դ. 11։ իբ. 18։
† Ցոր. իէ. 15։ Եզեկ. իդ. 23։
† Սաղ. խդ. 23։
– Ես. խը. 13։
† ա Թագ. է. 6, 12։ ղ. 4։
† Սաղ. ձէ. 2։
† գ Թագ. ղ։
† ա Թագ. ժգ. 11, 12։ բ Թագ. է. 8։
Ը ՅՆ. լգ. 13։ Ես. խ. 11։
† բ Թագ. է. 2։ ա ՄՆ. ժա. 2։
Ը գ Թագ. թ. 4։

– Եզ. ժե. 17։ Սաղ. հդ. 2։
† Սաղ. հդ. 7։
† գ Թագ. իե. 9, 10։ բ ՄՆ. լգ. 19։ Միք. գ. 12։
† Երեմ. է. 33։ ժգ. 4։ լգ. 20։
† Սաղ. ճեա. 7։ Երեմ. ժգ. 16։ ժգ. 4։ Ցսյն. ժա. 9։
Ը Սաղ. խդ. 13։ ձ. 6։
† Սաղ. հդ. 1, 9, 10։ ձե. 5։ ձթ. 46։
Ը Սոփ. ա. 18։ գ. 8։
† Երեմ. ժ. 25։ Ցսյն. ժգ. 1։
† Ես. խե. 4, 5։ բ Թես. ա. 8։
† Սաղ. ծգ. 4։

† Սաղ. խե. և կթ. ին վերնագիրները։
† Սաղ. հէ. 20։
† Եզ. իե. 20, 22։ ա Թագ. գ. 4։ բ Թագ. գ. 2։ Սաղ. ղթ. 1։
† Ր Օր. լգ. 2։ Սաղ. ծ. 2։ գդ. 1։
† Թես. բ. 18–23։
Ը Հռ. 7, 19։ Ոզր. ե. 21։
† Թես. գ. 25։ Սաղ. գ. 6։ կե. 1։
Ը Սաղ. խբ. 8։ ծբ. 9։ Ես. լ. 20։
† Սաղ. խգ. 13։ հթ. 4։
† Հմր. 3, 19։

դարձուր , և քու երեսդ փայլեցուր , ու պիտի փրկուինք ։

8 Եգիպտոսէն Իմկ որթ մը փոխադրեցիր , Հեթանոսները վռնտեցիր , ու զանիկայ տնկեցիր ։

9 Անոր առջևէն պէղ պատրաստեցիր , ու անոր արմատները հաստատեցիր . և անիկայ երկիրը լեցուց ։

10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը , ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ եղևիններուն պէս եղան ։

11 Իր ճիւղերը երկրպագուց մինչև ծովը , ու իր բողբոջները մինչև գետը ։

12 Ինչու փլցուցիր անոր ցանկերը , որ ճամբայէն բոլոր անցնողները անիկայ փրցընեն ։

13 Անտառին խոզը ապականեց անիկայ , ու դաշտի գազանները կերան անիկայ ։

14 Ով զօրաց Աստուածը՝ կ'աղաչեմ դարձիր . հնայէ երկինքէն ու տես , ու այցելու եղիր աս որթին ,

15 Եւ աս տունկին՝ որ քու աջ ձեռքովդ տնկեցիր , ու որդիին՝ որ Քեզի համար հաստատեցիր ։

16 Կրակով այրուած ու կտրուած է . Ըքու երեսիդ սաստելէն կը կորընչին ։

17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն վրայ բլլայ , ու մարդու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի համար հաստատեցիր ։

18 Մենք ալ ետ պիտի չդառնանք քեզմէ . կենդանացուր մեզ , ու քու անունդ պիտի կանչենք ։

19 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուածը , դարձուր մեզ դարձուր , և քու երեսդ փայլեցուր , ու պիտի փրկուինք ։

ՍԱՂՄ · ՁԱ

1 Հանդիսաւոր կերպով զԱստուած գովաբանելու յորդորանք մը ։ 4 Աստուած կը պահանջէ աս պարտաւորութիւնը իր բուռ բարիքներուն համար ։ 8 Աստուած հնազանդութեան յորդորելով ժողովուրդը , կը գանգատի անոնց անհնազանդութենէն՝ որ իրենց վնասին պատճառ կ'ըլլայ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Կիթթիթի վրայ . Ասափին Սաղմոս ։

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջին , որ մեր զօրութիւնն է , ուրախութեամբ աղաղակեցէք Յակոբին Աստուծոյն ։

2 Սաղմոս առէք , ու թմբուկը բերէք , Նաև անուշ քնարը տաւիղին հետ ։

3 Փող փչեցուցէք ամսու գլխուն , Նաև լուսնի լրման առնը՝ մեր տօնին օրը .

4 Վասն զի Ասիկայ Իսրայէլին կանոն մըն է , Յակոբին Աստուծոյն իրաւունքն է ։

5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկայ Յովսեփին մէջը , Եդիպտոսի երկրին վրայ ելած ատենը . Որ չէի դիտեր ։

6 Անոր թիկունքը հեռացուցի բեռէն , անոր ձեռքերը հանդիպեցան կողովէն ։

7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր , ու քեզ փրկեցի . Պատասխան տուի քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն . Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը ։ (Սելա ։)

8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս , ու վկայեմ քեզի . ով Իսրայէլ՝ թէ որ ինծի մտիկ ընես .

9 Օտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ , ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես ։

10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ , որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն . Լիայն բաց քու բերանդ , ու զանիկայ ես պիտի լեցընեմ ։

11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս , ու Իսրայէլը Ինծ չուզեց ։

12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի , որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն ։

13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր , Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջը քալէր .

14 Շուտով պիտի խոնարհեցընէի անոնց թշնամիները , ու ձեռքս պիտի դարձընէի անոնց նեղիչներուն վրայ ։

15 Տէրը ատողները խոնարհութիւն պիտի ընէին՝ իրեն , ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի բլլար ։

16 Ան պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով . ու վէմէն վոչ մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի ։

ՍԱՂՄ · ՁԲ

1 Աղմնկերգուն դատաւորները յորդորելէն , 5 ու անոնց անհոգութիւնը յանդիմանելէն ետև , 8 Աստուածմէ կը խնդրէ որ ինքը դատաստան ընէ ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Աստուած կայնած է Աստուծոյ ժողովքին մէջը , աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ ։

2 Մինչև ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք , ու ամբարիշտներուն երեսառութիւն պիտի ընէք ։ (Սելա ։)

3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին . Խեղճին ու չքաւորին իրաւունք ըրէք ։

4 Փրկեցէք աղքատը ու տնանկը , ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք ։

5 Չգի՛ն իմանար ու միտք չեն առ-

ելք . ե . 1 ։ 7 ։ Երեմ . բ . 21 ։ Եզեկ . ժե . 6 ։ ժէ . 6 ։ ժթ . 10 ։

Սաղ . խգ . 2 ։ Ղ . 55 ։

Եզ . իգ . 28 ։ Ցես . իդ . 12 ։

Սաղ . հր . 8 ։

Սաղ . ձթ . 40 ։ 41 ։ ես . ե . 5 ։ Նաե . բ . 2 ։

Հես . կդ . 15 ։

Ես . խթ . 5 ։

Սաղ . լթ . 11 ։ Ղ . 7 ։

Սաղ . ձթ . 21 ։

Հմր 3 ։ 7 ։

Սաղ . բ . Ին վերնագիրը ։

Սաղ . ձ . 1 ։

Ես . թ . 4 ։ ժ . 27 ։

Եզ . ա . 14 ։

Եզ . բ . 23 ։ ժդ . 10 ։ Սաղ . ծ . 15 ։

Եզ . ժթ . 19 ։

Ես . ժե . 6 ։ 7 ։ Թաե . ի . 13 ։

Սաղ . ծ . 7 ։

Եզ . ի . 3 ։ 5 ։ Որ . լբ . 12 ։ Ես . խգ . 12 ։

Եզ . ի . 2 ։

Սաղ . լէ . 3 ։ 4 ։ Ցօ . ժե . 7 ։ Ես . փե . գ . 20 ։

Եզ . լբ . 1 ։ Որ . լբ . 15 ։ 18 ։

Գոր . է . 42 ։ ժգ . 15 ։ Համ . ա . 24 ։ 26 ։

Բ Օր . է . 29 ։ ժ . 12 ։ 13 ։ լբ . 29 ։ Ես . խբ . 18 ։

Սաղ . ժբ . 45 ։ Համ . ա . 30 ։

Եբր . պիտի սուին

Բ Օր . լբ . 13 ։ 14 ։ Սաղ . ճխէ . 14 ։

Ղ Ցոր . ի . 6 ։

Սաղ . ժբ . 6 ։ ժղ . է . 8 ։

Ա՛ . դատաւորներ . Եզ . իա . 6 ։ իբ . 28 ։

Բ Օր . ա . 17 ։ Որ . ժթ . 7 ։ Ասակ . ժբ . 5 ։

Երեմ . իբ . 3 ։

Ցոր . իթ . 12 ։ Ասակ . իգ . 11 ։

Միք . գ . 1 ։

ներ . խաւարի մէջ կը պտըտին . Ա երկրին բոլոր հիմերը շարժեցան ։
6 Ես ըսի թէ՝ Դուք աստուածներ էք , ու դուք ամէնքդ Բարձրելոյն որդիներն էք .
7 Բայց Ա մարդոց պէս պիտի մեռնիք , ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք ։
8 Ելի՛ր ով Աստուած՝ դատէ երկիրը . Ի՞նչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես ։

ՍԱՂՄ · Հ Գ

1 Թշնամիներուն դաւաճանութեանը համար գանգատ մը . 9 ու եկեղեցիին նեղութիւն տուողներուն դէմ աղօթք մը ։

Ասափին երգը ՝— Սաղմոս ։

1 Վ Աստուած՝ Ա լուռ մի՛ կենար . անձայն մի՛ ըլլար , ու հանդարտ մի՛ կենար ով Աստուած ։
2 Ինչու որ ահա Ի քու թշնամիներդ կը գոռան , ու Ի քեզ ատողները գլուխ կը վերցնեն .
3 խորամանկութեան ՝ խարբ կը դանեն քու ժողովուրդիդ դէմ , ու խորհուրդ կ՝ընեն Ի քու պահպանածներուդ դէմ ։
4 Կ՝ըսեն թէ՝ Եկէք , Ի կորսընչենք անոնք՝ որ ազգ չըլլան , ու Ա չյիշուի Իսրայէլին անունը ։
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ ըրին , ՝— քեզի դէմ դաշնակցութիւն ըրին
6 Էդոմի վրանները ու Իսմայէլացիք , Մովաբ ու Հագարացիք ,
7 Գեբաղը ու Ամմոնը և Ամաղէկը , Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակչացը հետ ։
8 Նաև Ասուրը անոնց հետ միաբանեցաւ . Ղովտին որդւոցը ձեռնտու եղան ։ (Սէլայ ։)
9 Ըրէ՛ անոնց ինչպէս Ի Մադիամին՝ ինչպէս Ա Սիսարային ու Յաբինին Ա Կիսոն հեղեղատին քովը .
10 Անոնք Ենդովրի մէջ սատկեցան . Ի պղծի դէմ եղան երկրի վրայ ։
11 Անոնց իշխանները Ի Օրեբին ու Զէերին պէս , ու անոնց բոլոր երեւելիները Ի Զեբեէին ու Սաղմանային պէս ըրէ .
12 Որոնք ըսին թէ՝ Աստուծոյ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար ։
13 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ անոնք Ա մէղեղի պէս , Ի հովի առջեւ եղող շիւղի պէս ըրէ ։
14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ՝այրէ , ու բոցը Ի լեռները կը բռնկըցընէ ,
15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք Ի քու մրրիկովդ , ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ ։
16 Ի լեցուր անոնց երեսները անարգանքով , որ քու անունդ խնդրեն՝ ով Տէր ։
17 Թող ամչնան ու խռովին յաւիտեան , և ամօթալից ըլլան ու կորսուին .
18 Որ գիտնան թէ միայն դուն՝ որ քու Ա անունդ Եհովայ է , Ա Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ · Հ Դ

1 Մարգարէն սրբարանին հաղորդակցութեանը փափաքելով՝ 4 կը ցուցընէ թէ ուրիշի երանելի են անոր մէջը բնակողները . 8 իր Տէրն դառնալուն համար աղօթք կ՝ընէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , Ա կիթթիթի վրայ . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Ո՜Նչպէս Ի սիրելի են քու բնակարանները դ , ով զօրաց Տէրը ։
2 Ի Իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մարի Տէրոջը սրաձներուն համար . իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ՝աղաղակեն կենդանի Աստուծոյն ։
3 Ճնճղուկն ալ տուն գտաւ , ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար , քու սեղաններուդ քովը՝ ով զօրաց Տէրը , իմ Թագաւորս ու Աստուածս ։
4 Երանի՛ անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին . անոնք անդադար քեզ պիտի օրհնեն ։ (Սէլայ ։)
5 Երանի՛ ան մարդոյը որոնց զօրութիւնը քեզմէ է . ու իրենց սրտին մէջը Ա ճամբաներդ կան ։
6 Ի Արտասուաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի պէս կ՝ընեն անիկայ . առջի անձրևն ալ Ա օրհնութիւնով պիտի ծածկէ զանիկայ ։
7 Անոնք Ա զօրութենէ զօրութիւն կ՝երթան , Ա Նէ ՝ր Սիօնի մէջ Ի Աստուծոյ առջին երևնան ։
8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը , լսէ՛ իմ աղօթքս . ականջ դիր՝ ով Յակոբին Աստուածը ։ (Սէլայ ։)
9 Ո՛վ Ա մեր վահանը Աստուածը՝ տե՛ս , ու քու օծեալիդ երեսը նայէ ։
10 Ինչու որ քու սրաձներուդ մէջը մէկ օրը հազարէն աղէկ է . աւելի բնտրեցի իմ Աստուծոյս տանը շեմին վրայ կենալ՝ քան թէ ամբարբշտաց վրաններուն մէջը բնակիլ ։
11 Քանզի Տէր Աստուած Ի արև ու Ի վահան է . Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ . Ի բարութիւն մը պիտի չպակսեցընէ ուղղութեամբ քալողներէն ։
12 Ո՛վ զօրաց Տէրը՝ Ա երանելի է քեզի յուսացող մարդը ։

ՍԱՂՄ · Հ Ե

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ առջի շնորհքները յիշելով՝ կը խնդրէ որ ան շնորհքները շարու-

Ա Սաղ · ժա · 3 ։ Հե · 3 ։ Ի Հմր 1 ։ 6ՈՀ · ժ · 34 ։
Ա 6որ · իա · 32 ։ Սաղ · խթ · 12 ։ Ե-զեկ · լ · 14 ։
Ի Սաղ · բ · 8 ։ 6ոյա · ժա · 15 ։

— Սաղ · իբ · 1 ։ լե · 22 ։ ՃԹ · 1 ։
Բ Սաղ · բ · 1 ։ Գոր · գ · 25 ։
Ի Սաղ · ձա · 15 ։
Ր Սաղ · իէ · 5 ։ լ · 20 ։
Ի Տե՛ս Ելթ · գ · 6 ։ 9 ։ Ե-բամ · ժա · 19 ։ լ · 36 ։
Ա Տե՛ս ԵՄՆ · ի · 1 ։ 10 ։ 11 ։
Ի Թուա · լ · 7 ։ Դատ · է · 22 ։
Ա Դատ · գ · 15 ։ 24 ։ և · 21 ։
Ի գ Թագ · թ · 37 ։ Սոփ · ա · 17 ։
Ի Դատ · է · 25 ։
Ի Դատ · բ · 12 ։ 21 ։
Ա Ես · ժէ · 13 ։ 14 ։
* Կ՝՛ անխ · փ
Ի Սաղ · լե · 5 ։
Ի Բ Օր · լբ · 22 ։
Ի 6որ · թ · 17 ։
Հ Սաղ · լե · 4 ։ 26 ։

Ա Սաղ · խթ · 15 ։
Ա Նե · գ · 3 ։
Ի Սաղ · գբ · 8 ։

— Սաղ · բ · ին վերնագիրը ։
Բ Սաղ · իէ · 4 ։
Ի Սաղ · խր · 1 ։ 2 ։ կգ · 1 ։ 26 ։ ՃԺԹ · 20 ։
Ր Սաղ · կե · 4 ։
Ի Բ Թագ · ե · 22 ։ 23 ։
† Կ՝՛ աւաղանները կը լեցնէ ։
Ա Ածակ · գ · 18 ։ Բ Կոր · գ · 18 ։
Ի Բ Օր · ժգ · 16 ։ Ջաք · ժգ · 16 ։
Ա Ծն · ժե · 1 ։ Հմր 11 ։

Ր Ես · կ · 19 ։
Ի Ծն · ժե · 1 ։ Հմր 9 ։ Սաղ · ՃԺե · 9 ։ 10 ։ 11 ։ ՃԺԹ · 114 ։ Ածակ · բ · 7 ։
Ի Սաղ · լգ · 9 ։ 10 ։
Լ Սաղ · բ · 12 ։

նակուին · 8 կը խոստանայ անոնց ապաքինու-
Աստուծոյ բարութեանը յուսալով ։

Գլխաւոր երգեցողին . — Կորխի որ-
դւոցը Սաղմոսը ։

1 Վ Տէր՝ դուն հաճեցար քու
երկրիդ . Բ Յակոբին գերութիւ-
նը դարձուցիր .
2 Բ քու ժողովուրդիդ անօրէնու-
թիւնը ներեցիր . անոնց բոլոր մեղ-
քերը ծածկեցիր ։ (Սէլայ ։)
3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրտմ-
տութիւնդ . Դ ետ դարձար քու
սաստիկ բարկութենէդ ։
4 * Մեզի՛ դարձիր" ով մեր փրկու-
թեան Աստուածը , և քու բար-
կութիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադրե-
ցուր ։
5 Է Մինթէ յաւիտեան պիտի բար-
կանաս մեզի . քու բարկութիւնդ
ազգ մինչև ազգ պիտի երկրնցը-
նե՞ս ։
6 Մինթէ ետ պիտի չդառնաս , ու
մեզ կենդանացընես , որ քու ժողո-
վուրդդ քեզմով ուրախ ըլլայ ։
7 Ցուցուր մեզի՝ ով Տէր , քու ո-
ղորմութիւնդ . և քու փրկութիւնդ
մեզի տուր ։
8 Ը Պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր
Աստուած . ինչու որ Է խաղաղու-
թիւն պիտի խօսի իր ժողովուրդին
ու իր սուրբերուն . ու Ը յիմարու-
թեան չդառնան անոնք ։
9 Արդարև Բ իր փրկութիւնը մօտ է
իրմէն վախցողներուն , Բ որ մեր երկ-
րին մէջը փառք բնակի ։
10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտու-
թիւնը իրարու պատահեցան . Է ար-
դարութիւնը ու խաղաղութիւնը
էրթ համբուրեցին ։
11 Ը Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի
բուսնի , ու արդարութիւնը եր-
կինքէն վար պիտի նայի ։
12 Նաև Է Տէրը բարութիւն պիտի
տայ , ու Բ մեր երկիրը իր պտուղը
պիտի տայ ։
13 Ի Արդարութիւնը անոր առջևէն
պիտի երթայ . ու † իր դնացքները
ճամբու" պիտի դնէ ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՁԶ

1 Դաւիթ իր հաւատքին վստահութիւնովը , 5
և Աստուծոյ բարութիւնը ու կարողութիւնը
յիշելով՝ իր աղօթքը կը զօրացընէ · 11 առջի
շնորհքին չարունակութեանը կը ցանկայ · 14
Տպաւորութեան համար գանգատ ընելով՝ Աս-
տուծոյ բարութեանը մէկ նշանը կը խնդրէ ։

Աղօթք Դաւթի ։

1 Վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու ա-
կանջդ . պատասխան տուր ին-
ծի , ինչու որ աղքատ ու տնանկ
եմ ։
2 Պահէ իմ անձս , ինչու որ ես
սուրբ եմ . ով իմ Աստուածս՝
քեզի յուսացող ծառադ դուն
փրկէ ։
3 Ծ Ողորմէ՛ ինծի՛ ով Տէր , ինչու որ
քեզի կը կանչեմ ամէն օր ։
4 Ուրախացուր քու ծառայիդ ան-
ձը , Է ինչու որ դէպ ի՛ քեզի կը վեր-
ցընեմ իմ անձս՝ ով Տէր ։
5 Ք Վ ասն զի դուն՝ ով Տէր , բարի
ու ներող ես , և խիստ ողորմած ան
ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն ։
6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս՝ ով
Տէր , ու մտիկ ըրէ իմ աղաչանքնե-
րուս ձայնը ։
7 Ի Նեղութեանս օրը քեզի կ՚աղա-
ղակեմ , ինչու որ դուն ինծի կը
պատասխանես ։
8 Ձ Աստուածներուն մէջը քեզի նը-
ման մէկը չկայ՝ ով Տէր , և Է քու
գործքերուդ պէս չկայ ։
9 Ը Բոլոր ազգերը՝ որ դուն ստեղ-
ծեցիր , պիտի գան , ու երկրպա-
գութիւն ընեն քու առջիդ՝ ով
Տէր , և քու անուանդ փառք պի-
տի տան ։
10 Վ Ասն զի դուն մեծ ու Բ հրաշք-
ներ գործող ես , Է Աստուած մինակ
դուն ես ։
11 Է Ով Տէր՝ սորվեցուր ինծի քու
ճամբադ , որ քու ճշմարտութեանդ
մէջ քալեմ . Ի միացուր իմ սիրտս" ,
որ քու անունէդ վախնայ ։
12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գո-
վեմ՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս , ու
յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու
անունդ ։
13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ
եղաւ իմ վրաս . ու դուն Լ փրկե-
ցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն ։
14 Ո՛վ Աստուած՝ Է ամբարտաւան-
ները ինծի դէմ ելան , ու բռնաւոր-
ներուն ժողովը իմ անձս փնտռե-
ցին , և քեզ իրենց առջևը չդրին ։
15 Բ Բայց դուն ով Տէր՝ գթած ու
ողորմած Աստուած ես , երկայնա-
միտ ու ողորմութիւնով և ճշմար-
տութիւնով առատ ես ։
16 Ի Նայէ՛ ինծի , ու ողորմէ՛ ինծի .
քու զօրութիւնդ տուր քու ծառա-
յիդ , ու Ֆ քու աղախինիդ որդին
փրկէ ։
17 Բարութեան նշան մը ըրէ ինծի ,
որ իսատողները տեսնեն ու ամօչ-
նան . ինչու որ դուն՝ ով Տէր , ին-
ծի օգնեցիր ու իս մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՁԸ

1 Եկեղեցիին բնութիւնը ու փառքը · 4 անոր
անդամներուն աւելնալը , պատիւը ու մխիթա-
րութիւնը ։

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը — Երգը ։

1 Ի նոր հիմերը — սուրբ լեռներուն
վրայ են ։
2 Բ Տէրը Սիոնին դռները Յակոբին

— Սաղ · խբ · ին վերնա-
գիրը ։

Բ Եզր . ա . 11 ։ բ · 1 ։ Սաղ · ժդ · 7 ։ Երեմ. լ · 18 ։ լա · 23 ։ Եզեկ · լթ · 25 ։ Յա-
վել · գ · 1 ։

† Սաղ · լբ · 1 ։

Բ Օր · ժգ · 17 ։

* կ՚ը՛ Մեզ դարձո՛ւր . Սաղ · ձ · 7 ։

Ի Սաղ · հդ · 1 ։ Ղթ · 5 ։ ձ · 4 ։

Ղ Մր · բ · 1 ։ Ի Ջաք · թ · 10 ։

Ը Պետ · բ · 20 ։ 21 ։

Ր Ես · խզ · 13 ։

Ֆ Ջաք · բ · 5 ։ Յով . ա. 14 ։

Ի Սաղ · հր · 3 ։ Ես · լբ · 17 ։ Ղուս. բ. 14 ։

Լ Ես · խե · 8 ։

Ի Սաղ · ձգ · 11 ։ Յակ · ա · 17 ։

Ֆ Սաղ · կէ · 6 ։

Ի Սաղ · ձթ · 14 ։

† կ՚ը՛ Դէզ իր քայլե-
րուն ճամ-
բուն մէջ

— Ես · իզ · 3 ։

Բ Սաղ · ձզ · 1 · ձէ · 1 ։

Ֆ Սաղ · իե · 1 · ճիգ · 8 ։

† Հմր 15 ։ Սաղ · ճԼ · 7 · ճխե · 9 ։ Յովել · բ · 13 ։

Ի Սաղ · ծ · 15 ։

Ղ Ել · ժե · 11 ։ Սաղ · ձթ · 6 ։

Ի Բ Օր · գ · 24 ։

Ը Սաղ · իբ · 31 · ճբ · 18 ։ Ես · խգ · 7 ։ Յայտ · ժե · 4 ։

Ր Ել · ժե · 11 ։ Սաղ · հբ · 18 ։ հե · 14 ։

Ֆ Բ Օր · գ · 3 ։ լբ · 39 ։ Ես · լէ · 16 ։ խդ · 6 ։ Մար · ժբ · 29 ։ ա Կոր · բ · 4 ։ Եփս · դ · 6 ։

Ի Սաղ · իե · 4 ։ իէ · 11 ։ ճժթ · 33 ։ ճխգ · 8 ։

‡ կ՚ը՛ իմ սիրտս պի-
տի ուրա-
խանայ ։

Լ Սաղ · ծղ · 13 ։ ճժզ · 8 ։

Ի Սաղ · ծգ · 3 ։

Ֆ Ել · լդ · 6 ։ Թես · ժգ · 18 ։ Նէեմ. թ · 17 ։ Հմր 5 ։ Սաղ · ճգ · 8 ։ ճժա. 4 ։ ճՂ · 4 · 7 ։ ճխե · 8 ։ Յովել · բ · 13 ։

Ի Սաղ · իե · 16 ։ կթ · 16 ։

Հ Սաղ · ճժզ · 16 ։

բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ ։

3 † Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար , ով Աստուծոյ քաղաքը ։ (Սէլայ ։)

4 Ե՞ Ռահաբը ու Բաբիլոնը պիտի յիշեմ իս †ճանչցողներուն . ահա Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշին հետ . ասոնք՝ Հոն ծընան ։

5 Ու Սիօնին համար պիտի ըսուի թէ՝ Ա՛ս մարդը ու ա՛ն մարդը Հոն ծնաւ . և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկայ ։

6 Ցերը աղգերը Է գրած ժամանակը պիտի ըսէ՝ թէ ասիկայ Հոն ծնաւ ։ (Սէլայ ։)

7 Ու երգեցողներ , նոյնպէս՝ Լ ‡ արնպահարներ ‖ ԳԼՒԽ ԷՆՈՒՆ ՀՈՒՆ. իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են ։

ՍԱՂՄ · ՁԸ

1-8 Ծառը գանգատ մը պարունակող աղօթք մը ։

Կորխի որդւոցը երգը՝ Սաղմոս . Գլխաւոր երգեցողին , Մահալաթ Լէաննոթի վրայ . Եման Եզրահացիին երգը ։

1 ‖ Վ Ցէր՝ Է իմ փրկութեանս Աստուածը , Էցորեկը կ'աղաղակեմ , զիշերը քու առջիդ Է՛ ։

2 Իմ աղօթքս քու առջի՛դ թող ելլէ . խոնարհեցուր քու ականջդ իմ աղաղակիս ։

3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ , ու իմ կեանքս Ցգերեզմանին մօտեցաւ ։

4 Գուրը իջնողներուն հետ սեպուեցայ . Ղոյժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ ։

5 Մեռելներուն մէջը ինկած Է՛ . գերեզմանի մէջ պառկող մեռցուածներուն պէս , որոնք ալ չես յիշեր , ու քու ձեռքէդ Է՛ մերժուած են ։

6 Դուն զիս ամենէն խորունկ գուբին մէջը դրիր , խաւարային անդունդներուն մէջ ։

7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս , և Ը քու բոլոր ալիքներովդ վրաս չարչարեցիր ։ (Սէլայ ։)

8 Ի՛ Իմ ճանչցորներս ինձմէ հեռացուցիր . իս գարշելի ըրիր անոնց առջին . Է գոցուեցայ , ու դուրս չեմ ելլեր ։

9 Էաչքերս վատեցան . Լամէն օր քեզի աղաղակեցի՝ ով Ցէր , Է ձեռքերս քեզի երկրնցուցի ։

10 Ե՞ Մի՞թէ մեռելներուն հրաշք պիտի ընես . միթէ մեռածնե՞րը պիտի ելլեն ու քեզ գովեն ։ (Սէլայ ։)

11 Մի՞թէ կը պատմուի՞ քու ողորմութիւնդ գերեզմանին մէջ , ո՞ւ քու ճշմարտութիւնդ կորստեան մէջ ։

12 Ի՞մ թէ կը ճանչցուի՞ն քու հրաշքներդ խաւարին մէջ , հ՞ւ քու արդարութիւնդ՝ մոռացման երկրին մէջ ։

13 Բայց ես՝ ով Ցէր , քեզի աղաղակեցի , ու Ի՛մ աղօթքս առտուանդ քու առջիդ պիտի ելլէ ։

14 Ո՛վ Ցէր՝ Ընչո՞ւ իմ անձս կը մերժես , ո՞ւ Էքրու երեսդ կը ծածկես ինծմէ ։

15 Ես խեղճ եմ ու մանկութենէս ի վեր մեռնելու վրայ եմ . Էքու ահերդ քաշեցի ո՞ւ խռովեցայ ։

16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս իջաւ , և քու զարհուրանքներդ իս կորսընցուցին ։

17 Ամէն օր ջուրի պէս իս պատեցին . Էմէկտեղ չորս կողմս առին ։

18 Ը Հեռացուցիր ինծմէ սիրելին ու բարեկամը . իմ ճանչցորներս խաւարի մէջ են ։

ՍԱՂՄ · ՁԹ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած կը գովէ իր ուխտին համար , 5 իր հրաշալի կարողութեանը համար , 15 իր ակնեցիին հոգ տանելուն համար , 19 ու Դաւիթին թագաւորութեանը բուռն ընդդիմին համար ։ 38 Եւբը ձախող դիպուածներու վերայով կը գանգատի , 46 կը բողոքէ , կ'աղօթէ , ու զԱստուած կ'օրհնէ ։

– Եթան Եզրահացիին երգը ։

1 Բ Ցերոջը ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի երգեմ . քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս ազգէ ազգ պիտի պատմեմ ։

2 Վասն զի ըսի թէ՝ Ողորմութիւն յաւիտեան պիտի շինուի . Երկինքի մէջ պիտի հաստատես քու հաւատարմութիւնդ ։

3 Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ բրի , Էիմ Դաւիթ ծառայիս երդում բրի , ըսելով ։

4 Էքու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ , և Ը ազգէ ազգ պիտի շինեմ քու աթոռդ ։ (Սէլայ ։)

5 Բ Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ՝ ով Ցէր , և քու հաւատարմութիւնդ Ժ սուրբերուն ժողովին մէջ ։

6 Վասն զի Է՞ով կայ երկինքի մէջ Ցերոջը հաւասար . ո՞ § Հզօրաց որդիներուն մէջ ո՞վ կը նմանի Ցերոջը ։

7 Լ Աստուած խիստ զարհուրելի է սուրբերուն ժողովին մէջը , և ահաւոր է ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն ։

8 Ո՛վ Ցէր՝ զօրաց Աստուածը , ո՞վ է Էքեզի պէս հզօր Ցէր . որ

11 Ցերոջ · ժ · 21 ։ Սաղ · ճխգ · 3 ։
Հ Սաղ · լա · 12 ։ Հմր 5 ։ ժող · ը · 10 ։ թ · 5 ։
Ն Սաղ · ե · 3 ։ ճժթ · 147 ։
Ղ Սաղ · խգ · 2 ։
Ճ Ցոր · ժգ · 24 ։ Սաղ ժգ · 1 ։
Ո Ցոր · ղ · 4 ։
Յ Սաղ · իբ · 16 ։
Ն Ցոր · ժթ · 13 ։ Սաղ · լա · 11 ։ լթ · 11 ։

– գթագ · գ · 31 ։ ա Մն · բ · 6 ։
Բ Սաղ · իէ · 9 ։ ծա · 14 ։
Է Ղու · ժը · 7 ։
Ը Սաղ · ձէ · 18 ։
Ի Սաղ · իբ · 1 ։
Ղ Սաղ · լա · 12 ։
Ծ Ես · ծգ · 8 ։
Ը Սաղ · խը · 7 ։
Ի Ցոր · ժթ · 13 ։ 19 ։ Սաղ · լա · 11 ։ ճխը · 4 ։
Ժ Ողբ · գ · 7 ։
Ի Սաղ · լթ · 10 ։
Լ Սաղ · ձգ · 8 ։
Խ Ցոր · ժա · 13 ։ Սաղ · ճխգ · 6 ։
Ծ Սաղ · գ · 5 ։ լ · 9 ։ ճժե · 17 ։ ճժը · 17 ։ Ես · լը · 18 ։

Ե Ցոր · ժ · 21 ։ Սաղ · ճխգ · 3 ։
Հ Սաղ · լա · 12 ։ Հմր 5 ։ ժող · ը · 10 ։ թ · 5 ։
Ն Սաղ · ե · 3 ։ ճժթ · 147 ։
Ղ Սաղ · խգ · 2 ։
Ճ Ցոր · ժգ · 24 ։ Սաղ ժգ · 1 ։
Ո Ցոր · ղ · 4 ։
Յ Սաղ · իբ · 16 ։
Ն Ցոր · ժթ · 13 ։ Սաղ · լա · 11 ։ լթ · 11 ։

– գթագ · գ · 31 ։ ա Մն · բ · 6 ։
Բ Սաղ · ճա · 1 ։
Է Հմր 4 ։ Սաղ · ճժթ · 90 ։
Ը Սաղ · ճժթ · 89 ։
Ի գթագ · ը · 16 ։ Ես · խը · 1 ։
Ղ Բ թագ · է · 11 ։ ԸԼ ։ ա Մն · ժէ · 10 ։ ԸԼ ։ Տես Երեմ · լ · 9 ։ Եզեկ · լդ · 23 ։ Ովս · գ · 5 ։
Ի Հմր 29 ։ 36 ։
Ը Տես Հմր 1 ։ Ղու · ա · 32 ։ 33 ։
Ի Սաղ · ժթ · 1 ։ զէ · 6 ։ Ցայս · է · 10 ։ 11 ։ 12 ։
Ժ Հմր 7 ։
Ի Սաղ · խ · 5 ։ Հա · 19 ։ Ժգ · 8 ։ ճժգ · 5 ։
§ Կ՛ասուածոց
Լ Սաղ · հգ · 7 ։ 11 ։
Խ Եր · ժե · 11 ։ ա Թագ · բ · 2 ։ Սաղ · լե · 10 ։ Հա · 19 ։

քու հաւատարմութիւնդ քու բոլորիդդ է ։
9 Դուն կը տիրես ծովուն հպարտութեանը վրայ . երբոր անոր ալիքները կը բարձրանան , դուն կը հանդարտեցընես անոնք ։
10 Դուն ձկնեցիր Ռահաբը խոցոտածի պէս . քու զօրութեանդ բազուկովը ցրուեցիր քու թշնամիներդ ։
11 Քուկդ է երկինքը , ու քուկդ է երկիրը . դուն հիմնեցիր աշխարհքը ու անոր լիութիւնը ։
12 Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ըստեղծեցիր . Թաբափոր ու Հերմոն քու անունովդ կը ցնծան ։
13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունիս . քու ձեռքդ ուժով է , քու աջ ձեռքդ բարձրացած է ։
14 Արդարութիւնը ու իրաւունքը քու աթոռիդ հիմն է , ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու երեսիդ առջեւէն կ'երթան ։
15 Երանի՛ ան ժողովուրդին՝ որ գիտէն զաղաղարուեստ ձայնը . ով Տէր՝ անոնք քու երեսիդ լուսովը պիտի քալեն ։
16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան , ու քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան ։
17 Վասն զի դուն ես անոնց զօրութեանը փառքը , ու քու հաճութեամբդ պիտի բարձրանայ մեր եղջիւրը ։
18 Ինչու որ մեր վահանը Տէրոջն է , ու մեր թագաւորը Իսրայէլին Սուրբինն է ։
19 Ան ժամանակը տեսիլքով խօսեցար քու սուրբիդ հետ , ու ըսիր . Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ , ժողովուրդէն ընտրուածը բարձրացուցի ։
20 Իմ ծառաս Դաւիթը գտայ , իմ սուրբ եղովս օծեցի անիկայ ։
21 Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի հաստատուի , ու իմ բազուկս պիտի զօրացընէ զանիկայ ։
22 Թշնամին պիտի չկարասահարէ զանիկայ , ու անօրէնութեան որդին պիտի չկարչարէ զանիկայ ։
23 Ես անոր թշնամիները իր առջեւէն պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ ատողները պիտի զարնեմ ։
24 Ես հիմ հաւատարմութիւնս ու ողորմութիւնս անոր հետ պիտի ըլլայ . ու անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձրանայ ։
25 Անոր ձեռքը ծովուն մէջը պիտի դնեմ , ու անոր աջ ձեռքը գետերուն մէջը ։
26 Անիկայ ինծի պիտի կանչէ թէ՝ Դուն ես իմ Հայրս , իմ Աստուածս , ու իմ փրկութեանս վէմը .
27 Ու ես զանիկայ անդրանիկ պիտի ընեմ , երկրի թագաւորներէն աւելի բարձր ։
28 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան պիտի պահեմ անոր համար , ու իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի ըլլայ ։
29 Եւ անոր սերունդը յաւիտեան , ու անոր աթոռը երկինքի օրերուն չափ պիտի ընեմ ։
30 Թէ որ անոր որդիքը իմ օրէնքս թողուն , ու իմ իրաւունքներովս չքալեն ,
31 Թէ որ իմ կանոններս անարգեն , ու իմ պատուիրանքներս չպահեն ,
32 Ես ալ գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց յանցանքը , ու հարուածներով՝ անոնց անօրէնութիւնը ։
33 Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի չկտրեմ անկէ , ու իմ հաւատարմութիւնս սուտ պիտի չհանեմ ։
34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ , ու շրթունքներէս ելածը պիտի չփոխեմ ։
35 Անգամ մը երդուար իմ սրբութիւնովս , որ սուտ պիտի չըսեմ Դաւիթին .
36 Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի մնայ , ու անոր աթոռը իմ առջեւս արեգակին չափ .
37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի հաստատուի , ու երկինքին մէջ հաւատարիմ վկայի պէս ։ (Սէլայ ։)
38 Բայց դուն երեսծ ձգեցիր ու անարգեցիր , քու օծեալիդ բարկացար .
39 Քու ծառայիդ ուխտը մերժեցիր . Անոր թագը գետնին հաւասար պղծեցիր .
40 Անոր բոլոր պարիսպները փլցուցիր . անոր բերդերը աւերակ ըրիր ։
41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կողոպտեցին զանիկայ . նախատինք եղաւ իր դրացիներուն ։
42 Անոր նեղիչներուն աջ ձեռքը բարձրացուցիր . անոր բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր ։
43 Անոր սուրին բերանն ալ դարձուցիր , ու զինքը պատերազմին մէջ կայնեցուցիր ։
44 Անոր փառքը դադրեցուցիր , ու անոր աթոռը գետինը զարկիր ։
45 Անոր երիտասարդութեան օրերը կարճեցուցիր . զանիկայ ամօթով ծածկեցիր ։ (Սէլայ ։)
46 Մինչև երբ ով Տէր . քու անդ միշտ պիտի պահե՞ս . ընդ քու սրբտմտութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ։
47 Զիշէ՛ իմ կեանքիս ինչ ըլլալը . ինչ ունայնութեան համար ստեղծեցիր մարդոց բոլոր որդիները ։

ծ Սաղ . կե . 7 ։ ղգ . 8 , 4 ։ ճէ . 29 ։
ի Եզ . ժգ . 26 , 27 , 28 ։ Սաղ . ԼԷ . 4 ։ Ես . լ . 7 ։ Յով . ա . 1 ։ ա Մն . իթ . 11 ։ Սաղ . խդ . 1 , 2 ։ ծ . 12 ։
ձ Ցոր . խդ . 7 ։ ընթ . ժթ . 22 ։
ղ Ցնս . ժբ . 1 ։
ճ Սաղ . զէ . 2 ։
ձ Սաղ . ձե . 13 ։
ն Թու . ժ . 10 ։ Սաղ . զբ . 6 ։
շ Կ՚ցրնծութեան . Թու . խգ . 21 ։
ո Սաղ . դ . 6 ։ խդ . 3 ։
չ Հմր 24 ։ Սաղ . հն , 10 ։ զբ . 10 ։ ճլբ . 17 ։
պ Հմր 3 ։ գ Թագ . ժա . 34 ։
ջ Թագ . ժգ . 1 , 12 ։
ռ Սաղ . ժ . 17 ։
ս Թագ . է . 13 ։
վ Թագ . է . 9 ։
տ Սաղ . կա . 7 ։
ր Հմր 17 ։
ց Սաղ . հբ . 8 , ժ . 11 ։
ւ Թագ . է . 14 ։ ա Մն . իբ . 10 ։
փ Թագ . իբ . 47 ։
ք Սաղ . բ . 7 ։ Կող . ա . 15 , 18 ։
օ Թու . իդ . 7 ։
ֆ Ես . ծե . 3 ։
և Հմր 34 ։
– Հմր 4 , 36 ։
ֆ Հմր 4 ։ Ես . թ . 7 ։ Երեմ . լգ . 17 ։
ֆ Բ Օր . ժա . 21 ։
ֆ Բ Թագ . է . 14 ։
ֆ Սաղ . ճժթ . 53 ։ Երեմ . թ . 13 ։
ֆ Բ Թագ . է . 14 ։ գ Թագ . ժա . 31 ։
ֆ Բ Թագ . է . 13 ։
ֆ Ամվ . դ . 2 ։
ֆ Բ Թագ . է . 16 ։ Ղուա . 33 ։ Ցոհ . ժբ . 34 ։ Հմր 4 . 29 ։
ֆ Սաղ . հբ . 5 . 17 ։ Երեմ . լգ . 20 ։
ֆ ա Մն . իբ . 9 ։ Սաղ . խդ . 9 ։ կ . 1 , 10 ։
ֆ Բ Օր . լբ . 19 ։ Սաղ . հբ . 59 ։
ֆ Սաղ . հդ . 7 ։ Ողբ . կ . 16 ։
ֆ Սաղ . ժ . 12 ։
ֆ Սաղ . խդ . 13 ։ հթ . 4 ։
ֆ Հմր 39 ։
ֆ Սաղ . հթ . 5 ։
ֆ Սաղ . հբ . 63 ։
ֆ Ցոբ . է . 7 ։ ժ . 9 ։ ժգ . 1 ։ Սաղ . լթ . 5 ։ ճժթ . 84 ։

48 Ո՛վ է ան մարդը որ ապրի ու չտեսնէ, և իր անձը դժոխքին ձեռքէն փրկէ։ (Սելայ։)
49 Ո՛վ Տէր՝ ո՞ւր են քու առջի ողորմութիւնները, որ Դաւիթին երդումով երդում եղար քու հաւատարմութիւնովդ։
50 Ո՛վ Տէր՝ յիշէ քու ծառաներուդ նախատինքը, որ իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն.
51 Որ անով քու թշնամիներդ անարգեցին՝ ով Տէր, որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին։
52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան։ Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ. Գ

1 Մովսէս Աստուծոյ նախախնամութիւնը խոստովանելով՝ 3 մարդոց տկարութեանը համար, 7 Աստուծոյ պատիժներուն, 10 և մարդկային կենաց կարճութեանը համար կը գանգատի։ 12 Անիկայ Աստուծոյ բարի նախախնամութեանը գիտութեանը ու յայտնի եղելուն համար կ'աղօթէ։

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին աղօթքը։

1 Ո՛վ Տէր՝ Դուն մեզի ապաւէն եղար ազգ մինչև ազգ։
2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ, ու երկրի և աշխարհի ստեղծուելէն առաջ, յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն ես Աստուած։
3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես, ու կ'ըսես. Դարձէք՝ մարդոց որդիներ։
4 Քու աչքիդ հազար տարին քու առջիդ երէկուան օրին պէս է՝ որ անցաւ, կամ դիշերուան պահու մը պէս։
5 Կ'ընկղմես անոնք, ջերմաղէս կ'ըլլան. առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ'ըլլան.
6 Առտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչանայ, իրիկունը կը կտրուի ու կը չորնայ։
7 Ինչու որ քու բարկութենէդ կը մաշինք, և քու սրտմտութենէդ կը խռովինք։
8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ, մեր ծածուկ գեղերը քու երեսիդ լուսին մէջը դրիր։
9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութիւնովդ կ'անցնին. մեր տարիները ցնորքի մը պէս կ'անցընենք։
10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են. ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան, տակաւին անոնց փառքը աշխատանք ու ցաւ է. ինչու որ անոնք շուտով կ'անցնին, ու մենք կը թռչինք։
11 Ո՞վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը, և քու սրտմտութիւնդ քու վախիդ համեմատ։
12 Ինանակ սորվեցուր մեզի մեր օրերը համրել, որ սրտի իմաստութիւն ստանանք։
13 Դարձիր ով Տէր, մինչև ե՞րբ. ու զգթութիւն ըրէ քու ծառաներուդ։
14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ, որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջը։
15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը, որ տրտմեցուցիր. ան տարիներուն չափովը, որ չարիք տեսանք։
16 Թող երևնայ քու գործդ քու ծառաներուդ, և քու փառդ անոնց որդիներուն։
17 Ու մեր Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ. և ձեռքերնուս գործքը հաստատէ մեր վրայ. մեր ձեռքերուն գործքը հաստատէ։

ՍԱՂՄ. ՂԱ

1 Բարեպաշտ մարդոց վիճակը. 3 անոնց ապահովութիւնը. 9 անոնց ապաստանարանը։

1 Հարթելոյն ծածկոցին տակը բնակողը Բձմնակարողին հովանաւորութեանը տակը պիտի հանգչի։
2 Տէրոջը համար պիտի ըսեմ թէ՝ Իմ ապաւէնս ու իմ ամրոցս է. իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ։
3 Արդարև Ան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որոգայթէն, ապականիչ ժանտամահէն։
4 Քեզ Իր փետուրներովը պիտի ծածկէ, ու իր թևերուն տակը պիտի ապաստանիս. անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար մը պիտի ըլլայ քեզի։
5 Պիտի չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն, նո՛ր ցորեկը թռչող նետէն,
6 Ո՛չ մութ տեղը պտրտող ժանտամահէն, նո՛ր կէս օրուան աւերնը սատակեցնող հարուածէն։
7 Հազար հոգի քու քովիդ, ու տասը հազար քու աջ կողմիդ պիտի իյնան. բայց քեզի հարուած մը պիտի չմօտենայ։
8 Միայն Քու աչքերովդ պիտի նայիս, ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տեսնես։
9 Որովհետև դուն Տէրը իմ ապաւէնս՝ Բարձրեալը Քեզի ապաստանարան ըրիր,
10 Քեզի չարիք պիտի չհասնի, և քու բնակարանիդ հարուած մը պիտի չմօտենայ։
11 Ինչու որ իր հրեշտակներուն

Ա Սաղ. խթ. 9։
Ա Երբ. ժա. 5։
Ներ Թագ. է. 15։ Ես. ծե. 3։
Ա Սաղ. ծգ. 5։
Սաղ. կթ. 9, 19։
Ա Սաղ. Նգ. 22։
Ա Սաղ. խա. 13։
Բ Օր. լդ. 1։
Բ Օր. լդ. 27։ Եզեկ. ժա. 16։
Ա Առակ. ը. 25, 26։
Բ Ծն. գ. 19։ Ժող. ժբ. 7։
Ե Պետ. գ. 8։
Ա Սաղ. Նգ. 20։
Ե Սաղ. ծգ. 15։ Ես. խ. 6։
Ը Սաղ. դբ. 7։ Յոբ. ժգ. 2։
Բ Սաղ. ծ. 21։ Երեմ. ժզ. 17։
Ժ Սաղ. ժթ. 12։
Ա Սաղ. լթ. 4։
Լբ Օր. լբ. 36։ Սաղ. ճլե. 14։
Ե Սաղ. ձե. 6։ ճխթ. 2։
Ժ Ամբ. գ. 2։
Ի Սաղ. իե. 4։
Հ Ես. իզ. 12։
Սաղ. իե. 5։ լա. 20։ լբ. 7։
Բ Սաղ. ժէ. 8։
Ի Սաղ. ճխբ. 5։
Ծ Սաղ. ճիգ. 7։
Ե Սաղ. ժէ. 8։ ձէ. 1։ կա. 4։
Ղ Ցոր. ե. 19, 20։ Սաղ. ճժբ. 7։ ճխա. 6։ Առակ. գ. 23, 24։ Ես. խգ. 2։
Ա Սաղ. լէ. 34։ Մաղ. ա. 5։
Ը Հմր Ձ։
Բ Սաղ. հա. 3։ ղ. 1։
Ժ Առակ. ժբ. 21։
Ի Սաղ. լդ. 7։ հա. 3։ Մատ. գ. 6։ Ղկ. գ. 10, 11։ Երբ. ա. 14։

պիտի ապսպրէ քեզի համար , որ քու բոլոր ճամբաներուդ մէջը քեզ պահեն ։

12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ , Լոր չըլլայ թէ ոտքդ քարի դարնես ։

13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քալես . առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկրտես ։

14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ , անոր համար ես պիտի փրկեմ անիկայ . անոր ամրութիւն պիտի ըլլամ , ինչու որ անիկայ իմ անունս դիտցաւ ։

15 Ինծի պիտի կանչէ , ու ես անոր պատասխան պիտի տամ . Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ . պիտի ապրեցընեմ ու փառաւորեմ անիկայ .

16 Երկայն օրերով պիտի կշտացընեմ անիկայ , ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցընեմ ։

ՍԱՂՄ · ՂԲ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը որ զԱստուած գովեն , 4 անոր մեծ գործերուն համար , 6 նաև անոր դատաստանին համար որ չարերուն կ'ընէ , 10 ու անոր բարեութեանը համար որ բարեպաշտներուն կ'ընէ ։

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս ։ Երգ ։

1 Քարի է գոհանալ Տէրոջմէն , ու սաղմոս ըսել քու անունդ՝ ով Բարձրեալ ,

2 Առտուանց Քու ողորմութիւնդ , ու գիշերները քու հաւատարմութիւնդ պատմել ,

3 Տասը լար ունեցող նուագարանով ու տաւիղով , Քնարի ձայնով ։

4 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , քու գործքովդ իս ուրախացուցիր . քու ձեռքերուդ գործքերովը պիտի ցընծամ ։

5 Ո՛վ Տէր՝ ի՛նչ մեծ են քու գործքերդ . Շատ խորունկ են քու խորհուրդներդ ։

6 Ընչմիտ մարդը ասիկայ չիմանար , ու յիմարը չհասկրնար ։

7 Ամբարիշտներուն խոտի պէս բուսնիլը , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղկիլը , իրենց յաւիտենական կորստեանը կը փանի ։

8 Բայց դուն՝ ով Տէր , յաւիտեան բարձր ես ։

9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ՝ ով Տէր , վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին . բոլոր անօրէնութիւն գործողները պիտի ցրուին ։

10 Բայց իմ եղջիւրս միեղջերուին պէս պիտի բարձրացընես . ես Նոր իւղով օծուեցայ .

11 Նաև իմ աչքերս թշնամիներուս կորուածը պիտի տեսնեն . իմ ականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործներուն կրծ պատէժը պիտի լսեն ։

12 Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի , Լիբանանի եղևինի պէս պիտի մեծնայ ։

13 Տերոջը տանը մէջ տնկուածները Մեր Աստուծոյն սրաններուն մէջը պիտի ծաղկին .

14 Ծերութեանատեն ալ պտուղ պիտի տան . պարարտ ու կանանչ պիտի մնան .

15 Որ պատմեն թէ՝ Տէրը ուղիղ է . Անիկայ իմ Վէմս է , ու հանիրաւութիւն չկայ անոր քովը ։

ՍԱՂՄ · ՂԳ

1-5 Քրիստոսի Թագաւորութեանը վեհափառութիւնը , զօրութիւնը ու սրբութիւնը ։

1 Տէրը կը թագաւորէ , Մեծափառութիւն հագած է . Տէրը զօրութիւն հագած ու գօտեւորած է . Աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասանի ։

2 Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է . Դուն յաւիտենից ես դուն ։

3 Ով Տէր՝ գետերը բարձրացուցին , գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը . գետերը կը բարձրացընեն իրենց շառաչիւնը ։

4 Ըշատ ջուրերուն ձայնէն ու ծովուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։

5 Քու վկայութիւններդ շատ հաւատարիմ են . ով Տէր՝ սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՂԴ

1 Մարգարէն արդարութիւն խնդրելով՝ բռնաւորութեան ու ամբարշտութեան համար կը գանգատի . 8 Աստուծոյ նախախնամութիւնը կ'իմացընէ . 12 վշտացած մարդուն երջանկութիւնը կը ցուցընէ . 16 կը հաստատէ թէ Աստուած նեղելը կը պատժէ ։

1 Ով Տէր՝ վրէժխնդրութեանց Աստուածը , ով վրէժխնդրութեանց Աստուածը , յայտնուէ ։

2 Ելի՛ր ով երկրին Դատաւորը , ամբարտաւաններուն հատուցում բէ ։

3 Ով Տէր՝ մինչև ե՞րբ ամբարիշտները , մինչև ե՞րբ ամբարիշտները պարծենան .

4 Խօսուղութեամբ բարբառելով խօսին , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան ։

5 Ով Տէր՝ անոնք քու ժողովուրդդ կը հարստահարեն , ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն .

ԼՍաղ · ծդ · 7 ։ ծթ · 10 ։ ճժբ · 8 ։

ԼՑոր · ե · 23 ։ Սաղ · լէ · 24 ։

ԻՍաղ · թ · 10 ։

ԺՍաղ · ծ · 15 ։

ՀԵս · խգ · 2 ։

Հաթագ · բ · 30 ։

ՅԱռակ · գ · 2 ։

ԻՍաղ · ծթէ · 1 ։

ԲՍաղ · ձթ · 1 ։

ՀՍաղ · խգ · 5 ։ Սաղ · լէ · 2 ։

ՌՍաղ · խ · 5 ։ ճլթ · 17 ։

ԻԵս · իբ · 29 ։ Հռով · ժա · 33 ։ 34 ։

ՂՍաղ · հգ · 22 ։ ղդ · 8 ։

ԼՑոր · ժբ · 6 ։ իա · 7 ։ Սաղ · լէ · 1 ։ 2 ։ 35 ։ 38 ։ Երեմ · ժբ · 1 ։ 2 ։ Մաղ · գ · 15 ։

ԷՍաղ · ձգ · 18 ։

ԲՍաղ · կբ · 1 ։ ձթ · 10 ։

ԺՍաղ · ձթ · 17 · 24 ։

ՅՍաղ · իգ · 5 ։

Ա Մնաց · իդ · 11 ։ Ես · իգ · 10 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

Ա Մնաց · իդ · 1 ։

6 Որբևարին ու պանդուխտը կը սպաննեն , և որբերը կը մեռցընեն .
7 Ու կ՚ըսեն . Տէրը չտեսներ , և Յակոբին Աստուածը չիմանար ։
8 Խմացէք՝ ով ժողովուրդին անմիտները , ու դուք ով յիմարներ՝ ե՞րբ միտք պիտի առնէք ։
9 Ըմրիթէ ականջը տնկողը չը՞լսեր , կամ թէ աչքը ստեղծողը չը՞տեսներ ։
10 Մրիթէ ազգերը խրատողը չը՞յանդիմաներ . միթէ Մարդուս գիտութիւն սորվեցընողը ը՞նէ՞ր ։
11 Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ՝ որ ունայնութիւն են ։
12 Երանի՛ ան մարդուն՝ որն որ դուն կը խրատես՝ ով Տէր , և քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցընես ,
13 Որ չարութեան օրերուն մէջը անհիկայ հանգչեցընես , մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի ։
14 ԵՒվասն զի Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ պիտի չձգէ , ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ .
15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ , ու ամէն սրտով ուղիղները անոր ետևէն պիտի երթան ։
16 Ո՞վ ինծի համար չարերուն դէմ պիտի ելլէ , ով ինծի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի ։
17 Եթէ որ Տէրը ինծի օգնական չըլլար , քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան տեղը բնակէր ։
18 Երբոր կ՚ըսէի թէ՝ Իմ ոտքս կը սասանի , ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ իս կը հաստատէր ։
19 Իմ ներսի դիս հոգերս շատցած ատենը՝ քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ՚ուրախացընէին ։
20 Միթէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՞ անօրէնութեան աթոռը , որ հ՚օրէնքին դէմ՚՚ չարիք կը պատրաստէ ։
21 Արդարին անձին դէմ կը ժողվուին , ու ձանմեղ արիւնը կը դատապարտեն ։
22 Բայց Տէրը իմ ամրութիւնս է , ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը .
23 Եւ անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձընէ , ու զանոնք իրենց չարութիւնովը պիտի ջնջէ . մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք ։

ՍԱՂՄ · Ղ Ե

1 Աստուած գովաբանելու յորդորանք մը , 3 իր մեծութեանը , 6 ու իր բարութեանը համար ։ 8 Աստուած չխոռնելու յորդորանք մը ։

1 Գնկէք գնծութիւն ընենք Տէրոջը առջևը , աղաղակենք մեր փրկութեան վէմին ։
2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջևը գանք , սաղմոսներով աղաղակենք անոր ։
3 Ինչու որ Տէրը մեծ Աստուած է , ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է ։
4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորունկ տեղերը , ու լեռներուն †բարձրութիւնները անորն են ։
5 Ծովը իրն է , ու ինքը շինեց անհիկայ . և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը ։
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք , ու ծռինք . Ծունկ չբերենք մեզ ստեղծող Տէրոջը առջևին .
7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը . ու Ժմենք անոր արօտին ժողովուրդը՝ և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք . Այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,
8 Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք Մինչպէս Մերիպային մէջ , անապատին մէջ փորձութեան օրուանը պէս ,
9 Ուր որ Ձեր հայրերը զիս փորձեցին . քննեցին զիս , ու Իմ գործերս տեսան ։
10 Քառասուն տարի զզուեցայ ան ազգէն , ու ըսի . Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են , իմ ճամբաներս չճանչցան ։
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ Երդուայ բրի թէ , անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն ։

ՍԱՂՄ · Ղ Զ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը , 4 իր մեծութեանը , 8 իր թագաւորութեանը , 11 և իր տիեզերական դատաստանին համար ։

1 Եկէք երգ՝ երգեցէք Տէրոջը . ով բոլոր երկիր՝ երգեցէք Տէրոջը ։
2 Երգեցէք Տէրոջը , օրհնեցէք անոր անունը . օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։
3 Անոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք , ան անոր հրաշքները՝ բոլոր ժողովուրդներուն մէջ .
4 Քանզի Տէրը մեծ է , ու †խիստ գովելի . Ան†նիկայ բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։
5 Ինչու որ Ազգերուն բոլոր աստուածները ‡կուռքեր են . Ըբայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ։
6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջևն , զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ ։
7 Տէրոջը տուէք ով ժողովրդոց տոհմերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
8 Տէրոջը տուէք իր անունանը փառքը . ընծայ առէք , ու անոր սրաձերուն մէջը մտէք .
9 Սուրբ Հանդէսով՚՚ Տէրոջը եր-

2 Սաղ · ղղ · 4 · ղե · 9 · ճղե · 5 ։
† Կ՚՚ զօրութիւնները
Դ Ծն · ա · 9 , 10 ։
Ես Կոր · ղ · 20 ։
Ղ Սաղ · ՀԹ · 13 · Ճ · 1 · ճ · 3 ։
Ե Երր · գ · 7 , 15 · դ · 7 ։
Ըբև · ժե · 2 , 7 · Թու · ի · 13 · Բ Օր · ղ · 16 ։
Ր Սաղ · Հր · 18 , 40 , 56 · ա Կոր · ժ · 9 ։
Ժ Թու · ժգ · 22 ։
Ի Երր · գ · 10 , 17 ։
Լ Թու · ժգ · 23 , 28 , 30 · Երր · գ · 11 , 18 · գ · 3 , 5 ։

— ամն · ժզ · 23—33 · Սաղ · Լգ · 3 ։
Բ Սաղ · ՀԼԵ · 3 ։
‡ Սաղ · ժբ · 3 ։
Դ Սաղ · ղե · 3 ։
Ի Տես Երեմ · ժ · 11 , 12 ։
‡ Կ՚՚ ուներ
Ղ Սաղ · ՃԺե · 15 · Ես · Իր · 5 ։
Ի Սաղ · ԻԹ · 1 , 2 ։
Ը Սաղ · ԻԹ · 2 · ՃԺ · 3 ։
‖ Կ՚՚ Սրբութեան զարդարանքով

Ղ Սաղ · ժ · 11 , 13 · ՃԹ · 7 ։
Ի Սաղ · Հդ · 22 · ղբ · 6 ։
Ըբև · դ · 11 · Ամակ · ի · 12 ։
Բ Ցոր · լե · 11 · Ես · Իբ · 26 · Ժ Յակոբ · գ · 20 ։
Ի Ցոր · ե · 17 · Ամակ · գ · 11 · ա Կոր · ժա · 32 · Երր · ժբ · 5 · ճե ։
Լ Թագ · ժբ · 22 · Հառվ · ժա · 1 , 2 ։
Ի Սաղ · ՃԻԳ · 1 , 2 ։
Ժ Սաղ · լը · 16 ։
Ե Ամով · զ · 3 ։
Հ Սաղ · ծբ · 2 · Ես · ժ · 1 ։
* Կ՚՚ իբ առհասարակ օրէնքովը
Ն Մատ · իե · 1 ։
Ղբև · իգ · 7 · Ամակ · ժե · 15 ։
Ճ Սաղ · ՃԹ · 9 · կբ · 2 , 6 ։
Ն Սաղ · է · 16 · Ամակ · բ · 22 · ե · 22 ։

— Սաղ · ճ · 1 ։
Բբ Օր · լբ · 15 · բԹագ · իբ · 47 ։

կըրպագութիւն ըրէք . վախցէք անոր երեսէն՝ ով բոլոր երկիր ։

10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք Թէ՝ Թագաւորէ . աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չասասանի . Ժանիկայ պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

11 Երկինքը Թող ուրախանայ , ու երկիրը ցնծայ . Լծովը իր լիութեամբը Թող գոռայ .

12 Դաշտը՝ ու բոլոր անոր մէջը եղողները Թող ուրախանան . ան ատենը անտառին բոլոր ծառերը Թող ցնծան

13 Տէրոջը առջևը , ինչու որ կու գայ , ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու . Ժպիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը ։

ՍԱՂՄ · ՂԷ

1 Աստուծոյ Թագաւորութեանը վերափոխութիւնը ։ 7 եկեղեցին՝ կռապաշտներուն վրայ Աստուծոյ բերած դատաստաններովը կ'ուրախանայ ։ 10 Բարեպաշտութեան և ուրախութեան յորդորանք մը ։

1 Տէրը կը Թագաւորէ , երկիրը Թող ցնծայ . շատ Ժկղզիներ Թող ուրախանան ։

2 Ամպ ու բոլորտիքը ամպ ու մառախուղ կայ , Ժարդարութիւնը ու իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են ։

3 Ժանոր առջևէն կրակ կ'երթայ , ու անոր բոլորտիքը եղած Թշնամիները կ'այրէ ։

4 Ամանոր փայլակները աշխարհքը կը լուսաւորեն . երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ ։

5 Ժլեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն , բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն ։

6 Ամերկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը , ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը ։

7 Ժթող ամէնան ան ամէնը որ կուռքերուն կը ծառայեն , որ ուրնայնութիւններով կը պարծենան . ով բոլոր աստուածներ՝ Ժանոր երկրպագութիւն ըրէք ։

8 Սիոնը լսեց և ուրախացաւ , ու Ցուդայի աղջիկները ցնծացին քու իրաւունքներուդ համար՝ ով Տէր ։

9 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , Ժբարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ . Լշատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ ։

10 Ով Տէրը սիրողներ՝ Ժչարութիւնը ատեցէք . Ժանիկայ իր սուրբերուն անձերը կը պահէ , Ժամբարիշտներուն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք ։

11 Արդարին համար լոյս ցանուեցաւ , ու սրտով ուղիղներուն համար ուրախութիւն ։

12 Ժ Տէրոջմով ուրախացէք՝ ով արդարներ , Ժու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք ։

ՍԱՂՄ · ՂԸ

1 Աղմոսերգուն կը յորդորէ Հրեաները , 4 Հեթանոսները , 7 ու բոլոր սաղմոսածները՝ որ գԱստուած գովեն ։

Սաղմոս ։

1 Ժ Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , ինչու որ Ժհրաշքներ բրաւ . Ժիր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը իրեն *փրկութիւն տուաւ ։

2 Ժ Տէրը ցուցուց իր փրկութիւնը , ազգերուն առջևն Ժյայտնեց իր արդարութիւնը ։

3 Ժնշխեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը Իսրայէլին տանը համար . Ժերկրին ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան ։

4 Ժցնծացէք Տէրոջը առջևը՝ ով բոլոր երկիր . ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք ու սաղմոս ըսէք ։

5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով , քնարով ու սաղմոսի ձայնով .

6 Ժփողերով ու շեփորի ձայնով աղաղակեցէք Տէր Թագաւորին առջևը ։

7 Ժթող գոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը . աշխարհքը , ու անոր բնակիչները ։

8 Գետերը Ժթող ծափ զարնեն , ՚՚ լեռները միկտեղ Թող ցնծան

9 Տէրոջը առջևը , Ժինչու որ կու գայ երկիրը դատելու . անիկայ պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

ՍԱՂՄ · ՂԹ

1 Մարգարէն՝ Սիոնի մէջ եղող Աստուծոյ Թագաւորութիւնը կը սորագրէ · 5 ու Նախահայրերուն օրինակովը կը յորդորէ ամէնքն ալ որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ընեն իր սուրբ լեռանը վրայ ։

1 Տէրը կը Թագաւորէ , ժողովուրդները Թող սարսափին . Ժինքը քերովբէից վրայ կը նստի , երկիրը Թող շարժի ։

2 Տէրը մեծ է Սիոնի մէջ , ու Ժբարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն վրայ ։

3 Թող գովեն Ժքու մեծ ու ահաւոր անունդ . անիկայ սուրբ է ։

4 Ժև †Թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը սիրէ" . ուղղութիւն հաստատեցիր , իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր Ցակորին մէջը ։

Ը Ցոր · իբ · 28 ։ Սաղ · ճԺբ · 4 ։ Ածակ · գ · 18 ։
Ի Սաղ · լդ · 1 ։
Ղ Սաղ · լ · 4 ։

Բ Սաղ · ղդ · 1 ։ ղէ · ի ։ Ցայտ · ժա · 15 ։ ԺԹ · 6 ։
Ժ Հմր 13 ։ Սաղ · կէ · 4 ։ ղը · 9 ։
Ի Սաղ · կԹ · 34 ։
Լ Սաղ · ղը · 7 , ՃԺ ։

Ի Սաղ · կէ · 4 ։ Ցայտ · ԺԹ · 11 ։

— Սաղ · ղղ · 10 ։
Բ Եզ · կ · 9 ։
Ի գԹագ · ը · 12 ։ Սաղ · ԺԸ · 11 ։
Ժ Սաղ · ճԹ · 14 ։
Ի Սաղ · ԺԸ · 8 ։ Ժ · 3 ։ Դան · է · 10 ։ Ամբ · գ · 5 ։
Ղ Եզ · ԺԹ · 18 ։ Սաղ · Կէ · 18 ։ ՃԳ · 32 ։
Ի Դատ · և · 5 ։ Միք · ա · 4 ։ Նաւ · ա · 5 ։
Ը Սաղ · ԺԹ · 1 ։ Ժ · 6 ։
Բ Եզ · ի · 4 ։ Ղէ · իզ · 1 ։ ը Օր · ե · 8 ։ իէ · 15 ։
Ժ Երր · ա · 6 ։
Ի Սաղ · ճգ · 18 ։
Լ Եզ · Ժը · 11 ։ Սաղ · ղե · 3 ։ ղզ · 4 ։
Ի Սաղ · լԺ · 14 ։ լէ · 27 ։ ճա · 3 ։ Ամով · ե · 15 ։ Հաով · Ժը · 9 ։
Ժ Սաղ · լա · 23 ։ լէ · 28 ։ ՃԿե · 20 ։ Ածակ · բ · 8 ։
Ի Սաղ · լե · 39 , 40 ։ Դան · գ · 28 ։ ը · 22 , 27 ։

Ա Ցոր · իբ · 28 ։ Սաղ · ճԺբ · 4 ։ Ածակ · գ · 18 ։
Ի Սաղ · լԺ · 1 ։
Ղ Սաղ · լ · 4 ։

— Սաղ · լԺ · 3 ։ ղղ · 1 ։ Եա · իբ · 10 ։
Բ Եզ · Ժե · 11 ։ Սաղ · Կէ · 14 ։ Ձղ · 10 ։ ՃԿ · 5 ։ ՃԼգ · 4 ։ ՃԼԹ · 14 ։
Ի Եզ · Ժե · 6 ։ Եա · Ժե · 16 ։ կգ · 5 ։
* Կ—՛ յաղթութիւն
Ը Եա · Ժբ · 10 ։ Ղու · բ · 30 , 31 ։
Ի Եա · կբ · 2 ։ Հաով · գ · 25 , 26 ։
Ղ Ղու · ա · 54 , 55 , 72 ։
Ի Եա · խԹ · 6 ։ Ժբ · 10 ։ Ղու · բ · 30 , 31 ։ գ · 6 ։ Գոր · Ժգ · 47 ։ իբ · 28 ։
Ը Սաղ · ղե · 1 ։ Ճ · 1 ։
Բ Թես · Ժ · 10 ։ ա Պն · Ժե · 28 ։ բ Պն · իԹ · 27 ։
Ժ Սաղ · ղդ · 11 , ՃԿ ։
Ի Եա · Ժե · 12 ։
Լ Սաղ · ղդ · 10 , 13 ։

— Սաղ · ղգ · 1 ։
Բ Եզ · իե · 22 ։ Սաղ · Ժը · 10 ։ Ձ · 1 ։
Ժ Սաղ · ղե · 9 ։
Ը Ցոր · իբ · 58 ։ Ցայտ · Ժե · 4 ։
Ի Ցոր · լէ · 5—7 ։
† Կ—՛ գուն ով իրաւասէր զօրաւոր Թագաւոր ։

5 Ընարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն ըրէք անոր ոտքերուն պատուանդանին. Ան սիկայ սուրբ է։
6 Իմովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջը, և Սամուէլ անոր անունը կանչողներուն մէջը, Տէրոջը կ'աղաղակէին, ու անիկայ պատասխան կու տար անոնց.
7 Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ. անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները, ու այն հրամանը՝ որ իրենց տուաւ։
8 Ով Տէր՝ մեր Աստուածը, դուն կը լսէիր անոնց. Եղուն անոնց նեղող Աստուած էիր, թէպէտ Էվրէժխնդիր եղար անոնց գործքերուն։
9 Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն ըրէք անոր սուրբ լեռանը վրայ. ինչու որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է։

ՍԱՂՄ · Ճ

1 Ուրախութեամբ գԱստուած գովելու յորդորանք մը՝ 3 անոր մեծութեանը, 4 ու կարողութեանը համար։

Գոհութեան սաղմոս։

1 Աղաղակեցէք Տէրոջը՝ ով բոլոր երկիր,
2 Ծառայեցէք Տէրոջը ուրախութեամբ. անոր առջին եկէք ցընծութեամբ։
3 Ճանչցէք որ Եհովան է Աստուած. Ինքիսկայ ստեղծեց մեզ, ու *չէ թէ մենք". Մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք։
4 Մտէք անոր դռները գոհութեամբ, ու անոր սրահները օրհնութեամբ. գոհացէք անկէ, ու օրհնեցէք անոր անունը։
5 Վասն զի Տէրը բարի է. Ու անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, ու անոր հաւատարմութիւնը ազգէ մինչև ազգ։

ՍԱՂՄ · ՃԱ

1—8 Դաւիթ բարեպաշտութեան ուխտ ու խոստմունք կ'ընէ։

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ. ով Տէր՝ քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ։
2 Իմաստութիւնով պիտի քալեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ. ե՞րբ ինծի պիտի դաս. Իմ տանս մէջ սրտիս կատարելութիւնով պիտի վարուիմ։
3 Աչքերուս առջին չար բան մը պիտի չդնեմ. Մոլորածներուն գործը կ'ատեմ. Թող անիկայ ինծի չփակչի։
4 Ծուռ սիրտը թող զատուի ինծմէ. Չարը պիտի չճանչնամ։
5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ, պիտի ջնջեմ. Ան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան, անոր պիտի չհամբերեմ։
6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ դէպի ըլլան, որ ինծի հետ բնակին. Կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն պիտի ընէ։
7 Նենգաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ. սուտ խօսողը աչքերուս առջին պիտի չհաստատուի։
8 Առտուանց Ը կանուխ պիտի ջընջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները, որ Տէրոջը քաղաքէն բոլոր անօրէնութիւն գործողները կորսընցընեմ։

ՍԱՂՄ · ՃԲ

1 Մարգարէն իր աղօթքին մէջ ծանր դանգատ մը կ'ընէ. 12 բայց Աստուծոյ յաւիտենականութիւնը ու ողորմութիւնը յիշելով՝ կը միխթարուի. 18 չնաձիր որ Աստուծոյ ողորմութիւնները անյիշատակ մնան. 23 իր տկարութիւնը կը զօրացնէ Աստուծոյ անփոփոխ բնլալը միայ բերելով։

Վշտալիին աղօթքը՝ երբոր Էրոբ կը մարի ու իր դանդատը Տէրոջը առջին կը թափէ։

1 Ով Տէր՝ լսէ իմ աղօթքս. Ու իմ աղաղակս թող քեզի հասնի։
2 Ինծմէ երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ իմ նեղութեանս օրը. Ականջդ դարձուր ինծի քու ականջդ. շուտով պատասխան տուր ինծի այն օրը՝ որ Ինձ կանչեմ։
3 Ինչու որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան, և Իմ ոսկորներս խոռիլի պէս այրեցան։
4 Սիրտս զարնուեցաւ ու Խոտի պէս չորցաւ, անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ։
5 Հառաչանքիս ձայնէն Ոսկորներս մարմինիս փական։
6 Անապատին մկնի Հաւալուսին Նմանեցայ, աւերակներուն բուին պէս եղայ։
7 Ընդուն մնացի, ու նման եղայ տանիքին վրայ Մինակ եղող ճընճղուկին։
8 Ամէն օր իմ թշնամիներս ինծ կը նախատեն, Իմ վրաս բարկացողները Ինծի դէմ երդում կ'ընեն։
9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ, ու Խմիլիքս արցունքով խառնեցի
10 Քու բարկութեանդ ու սրտմտութեանդ համար, ինչու որ ինծ վերցուցիր ու նետեցիր։
11 Իմ օրերս երկընցած ստուերի պէս եղան. ու Ես խոտի պէս չորցայ։

ՂՀմր 9։ Ես Մն. իբ. 2։ Սաղ. ՃԼբ. 7։ Ը Ղե. ժթ. 2։ Ր Երեմ. ԺԱ. 1։ Ժ Եւ. ժգ. 15։ ԺԱ. 25։ աթ Գաղ. Ե. 9։ Ժբ. 18։ Ի Եւ. Լգ. 9։ Լթ Ու. ժգ. 20։ Երեմ. խգ. 28։ Սոփ. գ. 7։ Ի Տես Եւ. Լբ. 2։ ըե։ թ Ու. Ի. 12, 24։ ր Օր. Թ. 20։ Ձ ՀՀր 5։ Եւ. ԺԱ. 2։ Սաղ. ԼԳ. 3։ ՃԺը. 28։

— Սաղ. զե. 1։ զը. 4։

Բ Սաղ. ՃԺԹ. 73։ ՃՀԹ. 13, ըե։ ՃԽԹ. 2։ Եփս. բ. 10։

* Կամ՝ մենք անոր ենք.

Գ Սաղ. զե. 7։ Եզեկ. ԼԳ. 30, 31։

Դ Սաղ. կշ. 13։ ՃԺգ. 17, 18, 19։ Ի Սաղ. ՃԼգ. 1, ըե։

— Սաղ. ՃԹ. 1։

Բ ա Թագ. ԺԸ. 14։

Գ գ Թագ. Թ. 4։ ԺԱ. 4։

Դ Ցես. իգ. 6։ աթագ. ԺՌ. 20, 21։ Սաղ. Խ. 4։ ՃԽե. 5։

Ի Սաղ. զե. 10։

Ա Մտթ. է. 23։ ԲՏիմ. Բ. 19։ Ի Սաղ. ԺԸ. 27։ Առակ. գ. 17։

Ը Սաղ. ՃԺԹ. 1։

Ր Սաղ. հե. 10։ Երեմ. իա. 12։ Ք Սաղ. Խը. 2, 8։

— Սաղ. կա. 2։ ՃԽԲ. 2։

Բ Եւ. Բ. 23։ աթագ. Թ. 16։ Սաղ. ԺԸ. 6։ Գ Սաղ. Խե. 9։ կԹ. 17։ Դ Սաղ. հա. 2։ ԺԸ. 2։ Ի Սաղ. ՃԺԹ. 83։ Ցակ. գ. 15։ Ղ Ցոր. Լ. 30։ Սաղ. լա. 10։ Ողբ. ա. 13։ Ի Սաղ. Լե. 2։ ՀՃր 11։ Ը Ցոր. ԺԹ. 20։ Ողբ. գ. 8։ Ր Եզ. Լդ. 11։ Սոփ. Բ. 14։ Ք Ցոր. Լ. 29։ Ի Սաղ. հե. 4։ Լ Սաղ. լը. 11։ Ի Դտր. Իգ. 11։ Ծ Դտր. Խգ. 12։ Կ Սաղ. Խբ. 3։ Ա. 5։ Հ Ցոր. Ժգ. 2։ Սաղ. ՃԹ. 23։ ՃԽգ. 4։ Ժող. գ. 12։ Ն ՀՀր 4։ Եզ. Խ. 6, 7, 8։ Ցակ. ա. 10։

ղ ՀՄր 26 ։ Սաղ · թ · 7 ։ Ողբ · ե · 19 ։

զ Սաղ · ճլե · 13 ։

ե Ես · կ · 10 ։ Ջաք · ա · 12 ։

յ Ես · խ · 2 ։ ՆՏես Սաղ · ՀԹ · 1 ։

ղ Գթ ագ · ը · 43 ։ Սաղ · ճլը · 4 ։ Ես · կ · 3 ։

ը Ես · կ · 1, 2 ։

ղ Նեեմ · ա · 6, 11 ։ բ · 8 ։

ղ Հռով · ժե · 4 ։ ա Կոր · ժ · 11 ։

ի Սաղ · իբ · 31 ։ Ես · խգ · 21 ։

ը Օր · իզ · 15 ։ Սաղ · ժգ · 2 ։ լգ · 13, 14 ։

ը Սաղ · ՀԹ · 11 ։

է Սաղ · իբ · 22 ։

ը Ճոր · իա · 21 ։

բ Ես · լը · 10 ։

ց Սաղ · գ · 2 ։ Ամբ · ա · 12 ։

ը Ծն · ա · 1 ։ բ · 1 ։ Երբ · ա · 10 ։

է Ես · լգ · 4 ։ ծա · 6 ։ կե · 17 ։ կգ · 22 ։ Հռով · բ · 20 ։ բ Պես · գ · 7, 10, 11, 12 ։

+ ՀՄր 12 ։

։ Մաղ · գ · 6 ։ Երբ · ժգ · 8 ։ Ցակ · ա · 17 ։

ֆ Սաղ · կԹ · 36 ։

ը ՀՄր 22 ։ Սաղ · ՃԳ · 1 ։ ճԽգ · 1 ։

12 Բայց Նդուն ով Ցէր՝ յաւիտեան կը կենայ , և Ֆքու յիշատակդ ազգէ մինչև ազգ ։

13 Դուն պիտի ելլես ու Սիօնին ողորմիս . ինչու որ ժամանակ է ա նոր ողորմելու , ինչու որ Ժորոշուած ժամանակը հասաւ ։

14 Վասն զի քու ծառաներդ Նանոր քարերուն կը հաւնին , ու անոր հողին կը դթան ։

15 Եւ հեթանոսները Նպիտի վախնան Ցէրոջը անունէն , ու երկրի բոլոր թագաւորները քու փառքէդ ։

16 Ինչու որ Ցէրը պիտի շինէ Սիօնը . Ըիր փառքովը պիտի երևնայ ։

17 Նցնանկներուն աղօթքը մտիկ պիտի ընէ , ու անոնց աղօթքը պիտի չանարգէ ։

18 Ասիպտի Ոգրուի գալու ազգին համար . ու Նստեղծուելու ժողովուրդը Ցէրոջը գոհութիւն պիտի տայ ։

19 Վասն զի Ըիր սրբութենէն բարձրութենէն հայեցաւ . Ցէրը երկինքէն երկրին վրայ նայեցաւ .

20 Որ Ոկապուածին հառաչանքը լսէ , ու մահու որդիները արձակէ ,

21 Որ Սիօնի մէջ Նէրոջը անունը պատմեն , ու անոր գովութիւնը Երուսաղէմի մէջ ,

22 Երբոր ժողովուրդները միկտեղ ժողովուին , ու թագաւորութիւնները՝ Ցէրոջը ծառայելու համար ։

23 Ընիկայ զօրութիւնս տկարացուց ճամբուն մէջ , Ըիմ օրերս կարճցուց ։

24 Ըես ըսի . Ով իմ Աստուածս՝ իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի՛ վերցներ . Ֆքու տարիներդ ազգէ մինչև ազգ են ։

25 Ըսկիզբէն երկրին հիմերը դրիր , ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է ։

26 Ընոնք պիտի կորսուին՝ Ըբայց դուն պիտի կենաս . ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին . Նանդերձի պէս պիտի փոխես Ըանոնք , ու պիտի փոխուին ։

27 Բայց Ոդուն նոյն ինքն ես , և քու տարիներդ պիտի չվերջանան ։

28 Ֆքու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին , ու անոնց սերունդը հաստատ պիտի մնայ քու առջեդ ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը՝ անոր ողորմութեանը համար , 15 ու անոր դթութեանը առողջական ըլլալուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով իմ անձս՝ Ըօրհնէ Ցէրը , ու ան ամէնը որ իմ ներսի դիս է՝ անոր սուրբ անունը ։

2 Ով իմ անձս՝ օրհնէ Ցէրը , և անոր բոլոր բարերարութիւնները մի՛ մոռնար .

3 Ըոր կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ , Ոև Ֆկը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ .

4 Որ Ֆկը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն , և Ֆկը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գթութիւնով .

5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ բարութիւնով . Ոև Նքու մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի ։

6 Ֆ Ցէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ կ'ընէ բոլոր զրկուածներուն ։

7 Ընիկայ իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց , Ոև իր գործքերը՝ Իսրայէլի որդիներուն ։

8 ԸԲարեգութ ու ողորմած է Ցէրը , երկայնամիտ ու առատ՝ ողորմութիւնով ։

9 Ընիկայ մինչև վերջը չկակաուկիր , և յաւիտեան ոխ չպահեր ։

10 Ընիկայ մեր մեղքերուն համեմատ չըրաւ մեզի , ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հատուցում չըրաւ մեզի ։

11 ՆՀապա՝ որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , ՈնըԸ իր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ զօրաւոր է ։

12 Որչափ որ արևելքը արևմուտքէն հեռու է , ՈնըԸ Ֆհեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները ։

13 Ընչպէս որ հայր մը կը գթայ իր որդուոցը վրայ , Ոնոյնպէս Նև Ցէրը կը գթայ իրմէն վախցողներուն վրայ ։

14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը , Ֆկը յիշէ որ մենք Ֆհող ենք ։

15 Ցմարդուն օրերը խոտի պէս են . Նինչպէս դաշտի ծաղիկը , անանկ կը ծաղկի ։

16 Վասն զի հովը անոր վրայէն կ'անցնի ու ան կ'ոչնչանայ , և Ֆալ անոր տեղը չճանչնար զանիկայ ։

17 Բայց Ցէրոջը ողորմութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից իրմէն վախցողներուն վրայ է , ու անոր արդարութիւնը Ոորդուոց որդիներուն վրայ .

18 Ոանոնց վրայ է որ կը պահեն անոր ուխտը , և կը յիշեն անոր պատուիրանքները , ու կը կատարեն ։

19 Ցէրը իր Նաթոռը երկինքի մէջ հաստատեց . ու Նանոր թագաւորութիւնը ամէնուն վրայ կը տիրէ ։

20 ԸՕրհնեցէք Ցէրը՝ ով անոր հրեշտակները , որ ուժով զօրաւոր էք , որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ Նիր հրամանը կը կատարէք ։

21 Օրհնեցէք Ցէրը՝ ով Ոանոր բոլոր

ը Սաղ · ճլ · 8 ։ Ես · լդ · 24 ։ Մատ · Ղ · 2, 6 ։ Մար · բ · 5, 10, 11 ։ Ղուկ · կ · 47 ։

ֆ Եզ · ժե, 26 ։ Սաղ · ճխե · 3 ։ Երեմ · ժե · 14 ։

ը Սաղ · լդ · 22 ։ ծգ · 13 ։

ի Սաղ · ե · 12 ։

ղ Ես · խ · 31 ։

ի Սաղ · ճխգ · 7 ։

է Սաղ · ճխե · 19 ։

ը Եզ · լդ · 6, 7 ։ Թուա · ժգ · 18 ։ բ Օր · ե · 10 ։ Նեեմ · Ղ · 17 ։ Սաղ · ժգ · 15 ։ Երեմ · լբ · 18 ։

ֆ Սաղ · լ · 5 ։ Ես · ծէ · 16 ։ Երեմ · գ · 5 ։ Միք · է · 18 ։

ի Եզր · Ղ · 13 ։

ղ Սաղ · ծէ · 10 ։ Եփես · գ · 18 ։

ի Ես · խգ · 25 ։ Միք · է · 18 ։

ֆ Մաղ · գ · 17 ։

ի Սաղ · Նը · 39 ։

հ Ծն · գ · 19 ։ Ժող · ժբ · 7 ։

ն Սաղ · գ · 5, 6 ։ ա Պես · ա · 24 ։

ղ Ցոր · ժգ · 1, 2 ։ Ցակ · ա · 10, 11 ։

ճ Ցոր · է · 10 ։ ի · 9 ։

ֆ Եւ · ի · 6 ։

յբ Օր · է · 9 ։

ղ Սաղ · ժա · 4 ։

ղ Սաղ · խէ · 2 ։ Դան · գ · 25, 34, 35 ։

ը Սաղ · ՃԽը · 2 ։

ղ Մատ · գ · 10 ։ Երբ · ա · 14 ։

ղ Ծն · լբ · 2 ։ Ցակ · ա · 14 ։ Սաղ · կբ · 17 ։

զօրքերը , Լանոր կամքը կատարող պաշտօնեաները ։
22 — Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր բոլոր գործքերը անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ . — օրհնէ Տէրը՝ ով իմ անձս ։

ՍԱՂՄ · ՃԴ

1 Աստուծոյ մեծ զօրութեանը , 7 և աքանչելի նախախնամութեանը վրայով խորհրդածութիւն մը ։ 31 Աստուածային փառաց յաւիտենականութիւնը ։ 33 Մարգարէն ուխտ կ'ընէ որ միշտ գԱստուած գովէ ։

1 — Օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս . ով Տէր՝ իմ Աստուածս , դուն խիստ մեծ ես . Բ փառք ու վայելչութիւն հագած ես .
2 Գ Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնիս , Դ երկինքը վարագուրի պէս կը տարածես ։
3 Ե Անիկայ իր վերնատունները ջուրերուն վրայ կը շինէ . Զ ամպերը իրեն կառք կ'ընէ . Է հովին թևերուն վրայ կը պտրտի ։
4 Ը Իր հրեշտակները հոգիներ կ'ընէ , — Թ իր պաշտօնեաները կրակի բոց ։
5 Ժ Անիկայ հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ , որ յաւիտեանս յաւիտենից չխախտի ։
6 Ի Զանիկայ անդունդով ծածկեցիր՝ իբր թէ հանդերձով . ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան .
7 Լ Քու սաստելդ փախան . քու որոտմունքիդ ձայնէն արտորալով փախան .
8 Խ Լեռներուն վրայ ելան , — հովիտներուն մէջ իջան , Ծ ան տեղը՝ որ դուն հաստատեցիր անոնց համար ։
9 Կ Սահման դրիր , որ չանցնին , հու նորէն երկիրը չծածկեն ։
10 Ձորերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ . Ղ — բիւրը լեռներուն մէջէն կ'երթան ։
11 Մ Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցընեն . — վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ'անցընեն ։
12 Ն Անոնց քովը երկինքի թռչունները կը բնակին , ոստերուն մէջէն ձայն կու տան ։
13 Շ Անիկայ իր վերնատուններէն լեռները կը ջրէ . քու Ղ գործքերուդ պտուղէն Ո երկիրը կը կշտանայ ։
14 Չ Անիկայ անասուններուն համար խոտ կը բուսցընէ , ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս , որ Պ կերակուր հանէ երկրէն ,
15 Ու Ջ գինի՝ որ կ'ուրախացընէ մարդուն սիրտը , Ռ " իւղ՝ որ " անոր երեսը կը փայլեցընէ , ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը ։
16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են , Լիբանանի եղևիններ՝ Ս որ ինքը տնկեց ։
17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն , — արագիլին բնակարանը մայրերուն վրայ է ։
18 Բարձր լեռները այծեամներուն ապաւէն են , — վէմերը Ճ ապարաններուն ։
19 Ն Ժամանակներու համար լուսինը ստեղծեց . արեգակը Դ իր մայրը մտնելը կը ճանչնայ ։
20 Է Խաւարը կը դնես , ու գիշեր կ'ըլլայ , որուն մէջ անտառին բոլոր գազանները կը պտրտին ։
21 — Առիւծներուն կորիւնները կը մռնչեն յափշտակութեան համար , ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն .
22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին , և իրենց որջերուն մէջը կը պառկին ։
23 Մարդը մինչև իրիկուն Ի իր գործքին ու իր ծառայութեանը կ'երթայ ։
24 Ի՜վ Տէր՝ որչափ շատ են քու գործքերդ . անոնց բոլորը իմաստութիւնով ըրիր . երկիրը լցուած է քու Կ ստեղծածներովդ ։
25 Ա՛ս ծովը մեծ ու խիստ լայն է , հոն անթիւ սողացողներ , պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան ։
26 Հոն նաւերը կը քալեն , — Լ ևիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր ։
27 Ո Ասոնց ամէնը քեզի կը սպասեն , որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս ։
28 Դուն անոնց կու տաս , — անոնք կը ժողվեն . ձեռքդ կը բանաս , — բարութիւնով կը կշտանան ։
29 Եբ Բ քու երեսդ կը ծածկես , կը խռովին . Եբ Գ անոնց հոգին կ'առնես , կը մեռնին , և իրենց հողը կը դառնան ։
30 — Հոգիդ կը խրկես — անոնք կը ստեղծուին , ու երկրիս երեսը կը նորոգես ։
31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ . Տէրը Ֆ իր գործքերուն վրայ ուրախանայ .
32 Երկրիս վրայ կը նայի , ու ան Ֆ կը դողայ . Ֆ լեռներուն կը դպչի , և անոնք կը մխան ։
33 Ֆ Տէրոջը պիտի երգեմ իմ կեանցս մէջ . սաղմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուածոյս՝ քանի որ ոջ եմ ։
34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ . ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ ։
35 — Մեղաւորները աշխարհէն պիտի պակսին , ու ամբարիշտները ոչնչանան ։ Բ Օրհնէ Տէրը՝ ով իմ անձս ։ ‡ Ալէլուիա ։

Ը Դան. է · 9 , 10 ։ Երբ · ա · 14 ։ — Սաղ. ճխե. 10 ։ - Հմր. 1 ։

— Սաղ. ճգ · 1 ։ Հմր 35 ։
Բ Սաղ. ղգ · 1 ։
Գ Դան. է · 9 ։
Դ Ես. խ. 22 ։ խե · 12 ։
Ե Ամով. թ · 6 ։
Զ Ես . ժթ . 1 ։
Է Սաղ . ժբ . 10 ։
Ը Երբ · ա. 7 ։
Թ Գ Թագ . բ. 11 ։ գ · 17 ։
Ժ Ցոր. իգ. 7 ։ լը · 4 ։ 6 ։ Սաղ · իդ · 2 ։ ճկդ · 6 ։ ժող. ա · 4 ։
Ի Ած. է · 19 ։
Լ Ած · ը · 1 ։

Խ Ած · ը · 5 ։
Ծ Ցոր · լը · 10 ։ 11 ։

Կ Ցոր · իգ · 10 ։ Սաղ · լգ · 7 ։ Բ րեմ. է. 22 ։
Հ Ած. թ. 11 ։ 15 ։
Յ Սաղ. ճխե · 8 ։
Ղ Երեմ. ժ . 13 ։ ժգ · 22 ։
Ճ Սաղ · կե · 9 ։ 10 ։
Մ Ած. ա · 29 , 30 ։ գ · 18 ։ թ. 3 ։ Սաղ. ճխե · 8 ։
Յ Սաղ · ճկդ · 25 ։ ճխե . 9 ։ Ցոր . իը · 5 ։
Ն Դատ . թ . 13 ։ Սաղ · իգ · 5 ։ Առակ · լա · 6 ։ 7 ։
Շ Եբ · իւղէն , [— իւղէն ասի. լէ

զ Թագ · իգ · 6 ։
Չ Ած · ա · 7 ։ Ղ Ամ. ե · 8 ։ Պ Յոբ · ժ · 10 ։ Ռ Սաղ · ճգ · 15 ։ Առակ · լ · 26 ։
Ս Ած. ա. 14 ։
Վ Ծն. ա. 14 ։ Ցոր · լը · 12 ։
Տ Ես . խ . 7 ։
Ր Ցոր · լը · 39 ։ Ճովել · ա · 20 ։
Ց Ած. գ · 19 ։
Ւ Առակ · գ · 19 ։
Փ Կ — ՛ստացուածնե. բովդ ։
Ք Ցոր · խա · 1 ։
Օ Սաղ · ճլդ · 25 ։ ճխե · 15 ։ ճխե · 9 ։
Ֆ Ած. ա. 31 ։
Ա Մր · գ · 10 ։ Սաղ · ճխգ · 5 ։
Բ Սաղ · կգ · 4 ։ ճխզ · 2 ։
Գ Սաղ · լե · 38 ։ Առակ · բ · 22 ։
Դ Հմր 1 ։
Ե ՛ Տէրը օրհնեցէք ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Աստուած գովաբանելու ու անոր գործքերը քննելու յորդորանք մը ։ 7 Աստուծոյ նախախնամական դէմքը որ ցուցուցեր էր Աբրահամին , 16 Ցովսեփին , 23 Եգիպտոսի մէջ Ցակորին , 26 Իսրայէլացիները ազատող Մովսէսին , 37 ու Իսրայէլացիներուն՝ որոնք Եգիպտոսէն դուրս Հանեց , անապատին մէջը կերակրեց , ու Քանանու մէջ բնակեցուց ։

1 – Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն . անոր անունը կանչեցէ՛ք . Իր անոր գործքերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէ՛ք ։

2 Երգեցէ՛ք անոր . սաղմոս բանէ՛ք անոր . Իր պատմեցէ՛ք անոր բոլոր հրաշքները ։

3 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէ՛ք . Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ ։

4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէ՛ք . ամէն ժամանակ Իր անոր երեսը փնտռեցէ՛ք ։

5 Իմ Յիշեցէ՛ք անոր ըրած հրաշքները , անոր նշանները ու բերնին դատաստանները ,

6 Ո՛վ անոր ծառային Աբրահամին սերունդը , ով Ցակորին որդիքը՝ անոր ընտրեալները .

7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը . Ամբողջ դատաստանները բոլոր երկրիս մէջն են ։

8 Անիկայ Իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ , Իր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ .

9 Որ ան Աբրահամին հետ ըրաւ , ու իր երդումը՝ որ Իսահակին ըրաւ .

10 Ցակորին ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք մը ըլլալու , Իսրայէլին՝ յաւիտենական ուխտ մը ,

11 Ըսելով . Քեզի պիտի տամ Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը .

12 Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին , քիչ ու պանդուխտ անոր մէջը ,

13 Ու Ի՛ ազգէ Իրէն ազգի գացին , Ի՛ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի .

14 Ուանիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ . Իր թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար ,

15 Ըսելով . Իմ օծեալներուս մի՛ դպչիք , ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի՛ ընէք ։

16 Ու Իսով կանչեց երկրին վրայ . Հացին բոլոր զօրութիւնը կոտրեց ։

17 Անոնց առջևէն մարդ խրկեց , Ցովսեփը՝ որ ծառայութեան ծախուեցաւ ։

18 Անոր ոտքերը կապանքով նեղեցին . անոր անձը երկաթի մէջ դրուեցաւ .

19 Մինչև ան ժամանակը որ անոր խօսքը եկաւ , Տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ ։

20 Թագաւորը խրկեց ու արձրկեց անիկայ . ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց անիկայ ։

21 Իր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկայ , և իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող .

22 Որ անոր իշխանները իր ուզածին պէս կապէ , ու անոր ծերերը խմաստուն ընէ ։

23 Ու Իսրայէլը եգիպտոս եկաւ , ու Ցակորը պանդուխտ եղաւ Քամի երկրին մէջ ։

24 Ու Տէրը իր ժողովուրդը խիստ շատցուց , ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր բրաւ ։

25 Անոնց սիրտը դարձուց որ իր ժողովուրդը ատեն , ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն ։

26 Ի՛ր ծառան Մովսէսը խրկեց , և Իր ընտրած Ահարոնը ,

27 Որ անոնց մէջը իր նշանները ըրին , ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ .

28 Խաւար խրկեց ու խաւարեցուց . և անոր խօսքին դէմ չկեցան ։

29 Անոնց ջուրերը արիւնի դարձուց , ու անոնց ձուկերը սպաննեց ։

30 Անոնց երկիրը առատօրէն դորտեր դուրս բերաւ , մինչև անոնց թագաւորներուն ներքին սենեակներուն մէջը ։

31 Ըսաւ , ու շանճանճեր և մուներ անոնց բոլոր սահմաններուն մէջը եկան ։

32 Անձրևի տեղ կարկուտ տուաւ անոնց , կրակի բոցեր՝ անոնց երկրին մէջը ։

33 Ու անոնց որթերը ու թզենիները զարկաւ , և անոնց սահմաններուն ծառերը կոտրտեց ։

34 Ըսաւ , ու եկաւ մարախը , և ջորեակը՝ առանց համրանքի .

35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խոտը կերան , և անոնց արտերուն պտուղը կերան ։

36 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր անդրանիկները , անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ ։

37 Ու Զանոնք արծաթով ու ոսկիով հանեց . ու անոնց ցեղերուն մէջ տկար մարդ չկար ։

38 Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց դուրս ելլելուն . Ինչու որ անոնց ահը իրենց վրայ ինկած էր ։

39 Ցոլիքը Հովանի ըլլալու համար ամպը , ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը տարածեց ։

40 Խնդրեցին , ու լորամարգիներ բերաւ , ու Երկինքի հացով կշտացուց զանոնք ։

41 Ժայռը պատռեց , ու ջուրերը

– ամՆ . ժգ . 8–22 ։ Եմ . ժբ . 4 ։
Բ Մակ . ճխե . 4 , 5 , 11 ։

Ե Սագ . ճժԹ . 27 ։

Թ Սագ . խէ . 8 ։

Ի Սագ . հէ . 11 ։

ՂԵմ . իգ . 9 ։

Ի Ղեւ . ա . 72 ։

ԸՆՆ . ժէ . 2 ։ իբ . 16 , 22 ։ իգ . 3 ։ իբ . 13 ։ լե . 11 ։ Ղեւ . ա . 73 ։ Երբ . ը . 17 ։

ԲՆՆ . ժգ . 15 ։ ժե . 18 ։

ԺՆՆ . լդ . 30 ։ բ Օր . է . 7 ։ իգ . 5 ։

Իերբ . ժա . 9 ։

ԼՆՆ . լե . 5 ։ Ի՛ՆՆ . ժբ . 17 ։ Ի . 3 , 7 ։

ԺՆՆ . խա . 54 ։

Ի Ղե . իգ . 26 ։ Եմ . գ . 1 ։ Եզեկ . գ . 16 ։

ՀՆՆ . խե . 5 ։ ժ . 20 ։

Յ ՆՆ . լէ . 28 , 36 ։

ԼՆՆ . լԹ . 20 ։ Ի . 15 ։

վազեցին . գետի պէս քալեցին իր տեղերուն մէջ ։

42 Ինչու որ Էիր սուրբ խօսքը յիշեց , որ Աբրահամ ծառային հետ ըրէր էր ։

43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց , և իր ընտրածները ուրախութիւնով ։

44 Ու հեթանոսաց երկիրները անոնց տուաւ . և ժողովրդոց վաստակները ժառանգեցին անոնք .

45 Որպէս զի անոր պատուիրանքները պահեն , ու անոր օրէնքները կատարեն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ մարդիկը գնահատած գովաբանելու ։ 4 Մեղքի թողութեան համար աղօթք կ'ընէ , յիշելով թէ ինչպէս Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը ներեց ։ 7 Ժողովուրդին ապստամբութիւնը՝ ու Աստուծոյ ողորմութիւնը կը պատմէ ։ 47 Աղօթքով ու գովութիւնով կը վերջացընէ սաղմոսը ։

1 Ալէլուիա ։ Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

2 Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործերը . ո՞վ պիտի իմացընէ անոր ամէն գովութիւնը ։

3 Երանի անոնց՝ որ իրաւունքը կը պահեն , և Ամէն ժամանակ Տարդարութիւն կ'ընեն ։

4 Ցիշէ զիս՝ ով Տէր , քու ժողովուրդիդ վրայ ունեցած հաճութեանդ համեմատ , ինծի այցելութիւն ըրէ քու փրկութիւնովդ .

5 Որ քու ընտրեալներուդ բարութիւնը տեսնեմ , քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախանամ . քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։

6 Ամենք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք . անօրէնութիւն ըրինք , ամբարշտութիւն գործեցինք ։

7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ չիմացան քու հրաշքներդ , չյիշեցին քու ողորմութեանդ շատութիւնը . Հապա ապստամբեցան ծովուն քովը , կարմիր ծովուն քովը ։

8 Բայց զանոնք Էիր անուանը համար փրկեց , որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչցընէ ։

9 Եւ կարմիր ծովուն սաստեց , ու ցամքեցաւ . ու Հանդուններուն մէջէն քալել տուաւ անոնց իբր թէ անապատին մէջէն ։

10 Եւ զանոնք փրկեց ատողին ձեռքէն , ու ազատեց զանոնք թշնամիին ձեռքէն ։

11 Եւ ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին . անոնցմէ մէկը չմնաց ։

12 Ան ատեն հաւատացին անոր խօսքին , և անոր օրհնութիւն երգեցին ։

13 Շուտով մոռցան անոր գործքերը , ու անոր խրատին չսպասեցին ։

14 Եւ անապատին մէջ խիստ ցանկացան . ու զԱստուած փորձեցին անջուր տեղին մէջ ։

15 Եւ անոնց տուաւ իրենց ուզածը , Թէպետև Վատութիւն խրկեց անոնց անձերուն վրայ ։

16 Եւ Մովսէսին նախանձեցան բանակին մէջը , ու Տէրոջը սուրբին Ահարոնին ։

17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց Դաթանը , ու Աբիրոնին ժողովը ծածկեց ։

18 Եւ կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժողովին մէջը . բոցը այրեց ամբարիշտները ։

19 Որթ շինեցին Քորեբի մէջ , ու երկրպագութիւն ըրին ձուլածոյ պատկերին ։

20 Եւ Իրենց Փառքը խոտակեր արջառի նմանութեանը փոխեցին ։

21 Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուածը՝ որ մեծամեծ գործքեր ըրաւ Եգիպտոսի մէջ ,

22 Ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ , և ահաւոր բաներ՝ Կարմիր ծովուն մէջ ։

23 Ուստի ըսաւ որ զանոնք կորսընդունի , թէ որ անոր ընտրեալը Մովսէս Մէջտեղը" անոր առջին կայնած չըլլար , անոր բարկութիւնը ետ դարձընելու համար՝ որ չսատկեցընէ ։

24 Նաև Ան ցանկալի երկիրը անարգեցին , ու անոր խօսքին չհաւատացին ։

25 Եւ իրենց վրաններուն մէջ տրտնջեցին . Տէրոջը ձայնը չլսեցին ։

26 Ուստի անոնց համար երդում ըրաւ" , որ զանոնք անապատին մէջ ձգէ ,

27 Եւ անոնց սերունդը ազգերուն մէջ ձգէ , ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցրուէ ։

28 Եւ անոնք Բեղփեգովրին յարեցան , ու մեռածներուն զոհերը կերան .

29 Եւ իրենց գործքերովը Տէրը բարկացուցին . ու անոնց վրայ ժանտամահ հասաւ ։

30 Եւ Փինեհէս կեցաւ ու դատաստան ըրաւ . և ժանտամահը դադրեցաւ ։

31 Ու ասիկա անոր արդարութիւն սեպուեցաւ , ազգէ մինչև ազգ յաւիտեան ։

32 Նաև բարկացուցին Մերիպայի ջուրերուն վրայ . ու անոնց համար Մովսէսին դէշ եղաւ .

33 Ինչու որ դառնացուցին անոր հոգին . ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը ։

ը Նմ . ժե . 14 ։

ը Բ Օր · ղ · 10 , 11 ։ Ցհս . ժգ . 7 , ըէ ։ Սաղ · հը · 55 ։

ի Բ Օր · գ · 1 , 40 ։ ղ · 21—25 ։

— ամն . ժղ · 34 ։ Սաղ · ճէ . 1 ։ Ցժբ . 1 ։ ճկդ . 1 ։

բ Սաղ · խ · 5 ։

ի Գոր · իգ · 16 ։ Գաղ · ղ · 9 ։

գ Սաղ . ժե . 2 ։

ի Սաղ . ճժթ . 132 ։

ղՂե · իղ · 40 ։ գԹագ · ը . 47 ։ Դան . թ . 5 ։

ի Եզ · ժգ · 11 , 12 ։

ը Եզկ · ի · 14 ։

ի Եզ · Թ . 16 ։

ի Եզ · ժգ · 21 ։ Սաղ · ժը · 15 ։ Նաե · ա · 4 ։

ի Ես · կդ · 11 , 12 , 13 , 14 ։

Եզ · ժգ · 30 ։

ի Եզ · ժգ · 27 , 28 ։ ժե . 5 ։

ի Եզ · ժգ · 31 ։ ժե . 1 ։

ե Եզ · ժե . 24 ։ ժգ . 2 ։ ժէ . 2 ։ Սաղ · հը · 11 ։

է Թու . ժա . 4 , 33 ։ Սաղ · հը · 18 ։ ա Կոր . ժ . 6 ։

ի Թու . ժա . 31 ։ Սաղ · հը · 29 ։

ը Ես . ժ . 16 ։

ե Թու . ժգ . 1 , ըէ ։

ի Թու . ժգ . 31 , 32 ։ բ Օր . ժա . 6 ։

ի Թու . ժգ · 35 , 46 ։

ն Եզ · ԼՐ · 4 ։

ը Երեմ . բ . 11 ։ Հաով . ա . 23 ։

ա Սաղ · հը · 11 , 12 ։

ը Սաղ · հը · 51 ։ ճն . 23 , 27 ։

գ Եզ · ԼՐ · 10 , 11 , 32 ։ բ Օր · Թ · 19 , 25 ։ ժ . 10 ։ Եզկ · ի · 13 ։

* ԵԷր · Իրամարի մէջը . Եզկ · ժգ . 5 ։ Իր . 30 ։

ԼՐ Օր · ը · 7 ։ Երեմ · գ · 19 ։ Եզկ · ի · 6 ։

— ԵԷր · գ · 18 ։

ա Թու . ժգ · 2 , 27 ։

է Թու . ժգ ։ 28 , ըէ ։ Սաղ · ղ · 11 ։ Եզկ · ի · 15 ։ Երր · գ · 11 , 18 ։

† ԵԷր . ձեռքը վերցուց . Եզ · գ · 8 ։ բ Օր · ԼՐ · 40 ։

գ Ղե . իգ · 33 ։ Սաղ · խգ · 11 ։ Եզկ · ի · 23 ։

բ Թու . իե . 2 , 3 ։ լ . 16 ։ բ Օր . գ · 3 ։ ԼՐ . 17 ։ Յով . Թ . 10 ։ Ցայտ . բ · 14 ։

ց Թու . իե . 7 , 8 ։

— Թու . իե , 11 , 12 , 13 ։

ի Թու . ի . 3 , 13 ։ Սաղ · ճա . 7 ։

† Թու . ի . 12 ։ բ Օր . ա . 37 ։ գ . 26 ։

ա Թու . ի . 10 ։

34 ֊ Ձկորսընդուցին ան ազգերը ,
– որ Տէրը ըսեր էր անոնց .
35 Բ Հապա հեթանոսներուն հետ
խառնուեցան , ու անոնց գործքերը
սորվեցան .
36 Եւ ֊ անոնց կուռքերուն ծառա-
յեցին , ու Տ անոնք իրենց որոգայթ
եղան ։
37 Եւ Ի իրենց տղաքները ու աղջիկ-
ները Դեւերուն զոհեցին .
38 Ու անմեղ արիւն թափեցին , ի-
րենց տղաքներուն ու աղջիկներուն
արիւնը , որոնք որ զոհեցին քանա-
նու կուռքերուն . ու Ի երկիրը
պղծուեցաւ արիւնով ։
39 Եւ իրենց գործքերովը Ը պըղ-
ծուեցան , ու իրենց ըրածներովը
Ի պոռնկութիւն ըրին ։
40 Ուստի ֊ Տէրոջը բարկութիւնը
բորբոքեցաւ իր ժողովուրդին վը-
րայ , ու զզուեցաւ Ի իր ժառան-
գութենէն .
41 Եւ Լ զանոնք հեթանոսներուն
ձեռքը մատնեց . ու զանոնք ա-
տողները տիրեցին անոնց վրայ ։
42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին
զանոնք . ու անոնց ձեռքին տակը
խոնարհեցան ։
43 Ի Շատ անգամ փրկեց զանոնք .
բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը
դառնացուցին Աէհ|ով , ու նուաս-
տացան իրենց անօրէնութիւննե-
րուն համար ։
44 Սակայն անիկայ նայեցաւ անոնց
նեղութեանը , երբոր ֊ անոնց ա-
ղաղակը լսեց .
45 Ի Ու անոնց համար իր ուխտը յի-
շեց , և Հ իր մեծ ողորմութեանը
համեմատ Ֆ ղղջացաւ .
46 Ու Ջանոնց բոլոր գերեվարնե-
րուն առջին գթութիւն գտնել
տուաւ անոնց ։
47 Ֆ Փրկէ մեզ ով Տէր՝ մեր Աս-
տուածը . ու ժողվէ մեզ հեթա-
նոսներուն մէջէն , որ քու սուրբ
անուանդ գոհութիւն մատուցա-
նենք , ու քու օրհնութեամդ
պարծենանք ։
48 Ր Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը յաւիտեան յաւիտե-
նից . ու բոլոր ժողովուրդը թող
ըսէ՝ Ամէն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԵ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ փրկուածները որ գՀԱստուած գովելու մէջ՝ գոհութեամբ ղօնին անոր բազմաւեակ խնամքները , 4 որ կ'ընէ ճամրորդներուն , 10 գերիներուն , 17 հիւանդներուն , 23 նաւորդներուն , 33 ու ամէն ատիճանի մարդոց ։

1 – Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ
Բ բարի է . ինչու որ անոր ո-
ղորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 Թող ասանկ ըսեն Տէրոջը փրը-
կածները , Է որոնք փրկեց թշնամի-
ին ձեռքէն ,
3 Ու Տ ժողվեց անոնք երկիրներէն ,
արեւելքէն ու արեւմուտքէն , հիւսի-
սէն ու * ծովէն ։
4 Անոնք Ի մոլորեցան Ջանապա-
տին մէջ՝ անջուր ճամրուն մէջ ,
բնակելու քաղաք չգտան ։
5 Անօթի ու ծարաւ ըլլալով , հո-
գինին իրենց նեղսի դին կը մարէր ։
6 Ի Ու Տէրոջը աղաղակեցին իրենց
նեղութեանը մէջ , Ա անիկայ փըր-
կեց զանոնք իրենց տառապանքնե-
րէն .
7 Ու անոնց Ը ուղիղ ճամրու մէջ
առաջնորդեց , որ բնակելու քա-
ղաք երթան ։
8 Բ Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
9 Ինչու որ ֊ անիկայ ծարաւած հո-
գին կը խմցնէ , ու անօթեցածը
բարութիւնով կը լեցընէ ։
10 Անոյ Է խաւարի ու մահուան
շուքի մէջ կը նստէին , Լ տառա-
պանքով ու երկաթով կապուած
էին .
11 Ինչու որ Ի Աստուծոյ խօսքերուն
հակառակ կեցան , ու Ֆ Բարձրելոյն
խորհուրդը անարգեցին ։
12 Ուստի անիկայ – Նեղութիւնով
խոնարհեցուց անոնց սիրտը . ին-
կան , ու Է օգնական մը չկար ։
13 Եւ Հ Տէրոջը աղաղակեցին իրենց
նեղութեանը մէջ , ֊ զանոնք փըր-
կեց իրենց տառապանքներէն ։
14 Ֆ Զանոնք խաւարէն ու մահուան
շուքէն հանեց , ու անոնց կապանք-
ները կոտրտեց ։
15 Ը Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
16 Ինչու որ Ֆ պղնձէ դռնները փշրեց ,
ու երկաթէ նիգերը կոտրտեց ։
17 Ցիմարները Ր իրենց չար ճամրուն
համար , ու իրենց անօրէնութիւն-
ներուն համար նեղութիւն կը կրեն .
18 Ր Անոնց անձր ամէն կերակուրէ կը
ղզուի . ու մինչև Ֆ մահուան դռնե-
րուն կը մօտենան ։
19 Եւ Ւ Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց
նեղութեանը մէջ , ֊ կը փրկէ
զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
20 ֊ Իր խօսքը կը խրկէ ու Ւ կը բժշկէ
զանոնք , ու Գ կ'ազատէ զանոնք
իրենց կործանումէն ։
21 Ը Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
22 Եւ – գոհութեան պատարագներ

ֆ Գաս . ա · 21 , 27 , 28 , 29 , Եզ ։
– Բ Օր · է · 2 , 16 ։ Գաս · բ · 2 ։
Բ Գաս · բ · 2 ։ գ · 5 , 6 ։ Ես · բ · 6 ։ ա Կոր · ե · 6 ։
֊ Գաս · բ · 12 , 13 , 17 , 19 ։ գ · 6 , 7 ։
Տ Եզ · իգ · 33 ։ Բ Օր · է · 16 ։ Գաս · բ · 3 , 14 , 15 ։
Ի գ Թագ · ժզ · 3 ։ Ես · ֆէ · 5 ։ Եզ · գկ · ժզ · 20 ։ ի · 26 ։
Ը Ղե · ժէ · 7 ։ Բ Օր · լբ · 17 ։ Բ Մն · ժա · 15 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։
Լ Թու · լե · 33 ։
Ի Եզկ · ի · 18 , 30 , 31 ։
Ր Ղե · ժէ · 7 ։ Թու · ժե · 39 ։ Եզկ · ի · 30 ։
Ֆ Գաս · բ · 14 , Եզ ։ Սաղ · ծբ · 59 · 62 ։
Է Բ Օր · թ · 29 ։
Ը Գաս · բ · 14 ։ Նէեմ · թ · 27 , Եզ ։
Ի Գաս · բ · 16 ։ Նէեմ · թ · 27 , Եզ ։
Ֆ Գաս · գ · 9 ։ գ · 3 ։ գ · 7 ։ ժ · 10 ։ Նէեմ · թ · 27 , Եզ ։
Ի Ղե · իգ · 41 , 42 ։
Հ Սաղ · ծա · 1 ։ կթ · 16 ։ Ես · կգ · 7 ։ Ողո · գ · 32 ։
Ֆ Գաս · բ · 18 ։
Ը Եզր · թ · 9 ։ Երէմ · խբ · 12 ։
Ֆ Ա Մն · ժգ · 35 , 36 ։
Ր Սաղ · խա · 13 ։

– Սաղ · ճգ · 1 ։ ճժբ · 1 ։ ճլգ · 1 ։
Բ Սաղ · ճժթ · 68 ։ Առա · ժթ · 17 ։

մատուցանեն , ու ՚անոր գործքերը
ընծութեամբ պատմեն ։
23 Նաւերով ծովը իջնողները , ՚՚
մեծ ջուրերու մէջ գործ գործողնե-
րը ,
24 Անոնք Տէրոջը գործքերը ու ա-
նոր հրաշքները կը տեսնեն անդուն-
դին մէջը ։
25 Վասն զի ան կ'ըսէ , ու հմրրկալից
հովը կը հանէ , որ անոր ալիքները
կը բարձրացընէ ։
26 Երկինքը կ'ելլեն ՚՚ անդունդը
կ'իջնեն . ՚անոնց անձերը նեղու-
թենէ կը հալին .
27 Գինով մարդու պէս կը դողդո-
ղան ու կ'երերան , և անոնց բոլոր
իմաստութիւնը կը հատնի ։
28 ՚Ան առենը Տէրոջը կ'աղաղակեն
իրենց նեղութեանը մէջ , ու կը
փրկէ զանոնք իրենց տառապանք-
ներէն ։
29 ՚Մրրիկը հանդարտութեան կը
դարձնէ , ու ալիքները կը դա-
դարին ։
30 Իրենք ալ կ'ուրախանան որ դա-
դարեցան . և կ'առաջնորդէ անոնց՝
իրենց ուզած նաւահանգիստը ։
31 ՚Թող դոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
32 Եւ թող բարձրացընեն զանիկայ
ժողովուրդին ժողովքին մէջը , ու
ծերոց առեանին մէջը գովեն զանի-
կայ ։
33 ՚Գետերը անապատի կը դարձը-
նէ , ու ջուրերուն գնացքները չոր
երկրի ,
34 Ո՚՚պտղաբեր երկիրը աղի երկ-
րի , անոր բնակիչներուն չարու-
թեանը համար ։
35 ՚Անապատը ջուրերու լիճի կը
փոխէ , ու չոր երկիրը ջուրերու
գնացքի .
36 Եւ անօթիները հոն կը բնակե-
ցընէ , որ բնակելու քաղաք հաս-
տատեն ,
37 Ու արտեր ցանեն , և այգիներ
տնկեն , որ արմտիքի պտուղ բե-
բեն ։
38 ՚՚Զանոնք կ'օրհնէ , և անոնք
՚խիստ կը բազմանան , ու անոնց
անասուները չպակսեցընէր ։
39 Նորէն ՚ կը պակսին ու կը ցած-
նան բռնութենէ , նեղութենէ ու
տրտմութենէ ։
40 ՚Ընարգանք կը թափէ իշխաննե-
րուն վրայ , ու զանոնք ճամբայ
չունեցող անապատի մէջ կը մոլոր-
ցընէ ։
41 ՚Բայց աղքատը խեղճութենէն
կը բարձրացընէ , և ՚՚նոր տոհմերը
ոչխարներու հօտի պէս կ'ընէ ։
42 ՚Ուղղները պիտի տեսնեն և ու-
րախանան . ու ամէն ՚անօրէնու-
թիւն իր բերանը պիտի գոցէ ։
43 ՚Ո՞վ է իմաստուն , որ ասոնները
պահէ . անիկայ Տէրոջը ողորմու-
թիւնները պիտի հասկընայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԸ

1 Դաւիթ ինքզինքը կը քաջալերէ որ գՆստուած գովէ · 5 աղօթքով օգնութիւն կը խնդրէ Նստուածմէ՝ անոր խոստմանը համեմատ · 11 Իր վստահութիւնը Նստուծոյ օգնականութեանը վրայ ։

Դաւիթին երգը ՚՚ Սաղմոս ։

1 Յ՚՚ սիրտս պատրաստ է՝ ով Նս-
տուած , պիտի երգեմ ու սաղ-
մոս պիտի բամ իմ փառքովս ալ ։
2 ՚Արթընցիր ով տաւիղ ու քնար .
ես կանուխ պիտի արթննամ ։
3 Ո՛վ Տէր՝ ժողովրդոց մէջը քեզ
պիտի գովեմ , ու սաղմոս պիտի
երգեմ քեզի ազգերուն մէջը .
4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ
է ՚՚ երկինքէն վեր , և քու ճշմար-
տութիւնդ մինչև ամպերը ։
5 ՚Երկինքի վրայ բարձրացիր՝ ով
Նստուած , ու քու փառքդ բոլոր
երկրի վրայ ըլլայ ։
6 ՚Որ քու սիրելիներդ փրկուին .
աջ ձեռքովդ ապրեցուր , ու պա-
տասխան տուր մեզի ։
7 Նստուած *իր սրբութիւնովը՚՚
խոսեցաւ . Ես պիտի ցնծամ , Սի-
քեմը պիտի բաժնեմ , ու Սոկքովթի
հովիտը պիտի չափեմ ։
8 Իմն է Գաղաադը , ՚՚ իմն է
Մանասէն . և Եփրեմը գլխուս զօ-
րութիւնն է . ՚Ցուդան իմ օրէնս-
դիրս է .
9 Մովաբը իմ լուացուելու ամանս
է . Եդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ
մուճակս . Փղշտացիներուն վրայ
ձայնով պիտի ցնծամ ։
10 Ո՚՚վ պիտի տանի զիս պարսպա-
ւոր քաղաքը . ո՞վ պիտի առաջ-
նորդէ ինձի մինչև Եդովմ ։
11 Չէ՞ որ դուն՝ ով Նստուած , ո՛ր
երեսէ ձգեցիր մեզ , ու մեր զօրքե-
րուն հետը չելար՝ ով Նստուած ։
12 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնու-
թիւն տուր , վասն զի փուճ է մար-
դուն փրկութիւնը ։
13 ՚Նստուածով քաջութիւն պիտի
ընենք . ու ան պիտի կոխէ մեր
թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ՃԹ

1 Դաւիթ՝ իր չարախօս թշնամիներուն համար գանգատելով՝ զանոնք կ'անիծէ · 16 անոնց չանցածը կը պատմէ · 21 իր թշուառութեանը համար գանգատելով՝ օգնութիւն կը խնդրէ , 29 և Նստուծոյ շնորհակալութիւն կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւիթի ։

- Սաղ · թ · 11 ։ Հգ · 28 ։ ՃԺբ · 17 ։
Է Ճոխ · ա · 4 ։
Ը Սաղ · իբ · 14 ։ ՃԺԹ · 28 ։ Նաւ · բ · 10 ։
Բ Հմր 6 · 13 ։ 19 ։
Ց Սաղ · ԺԹ · 9 ։ Մաա · ը · 26 ։
- Հմր 8 · 15 ։ 21 ։
Ժ Սաղ · իբ · 22 · 25 · ՃԺա · 1 ։
ժ գ Թագ · ԺԷ · 1 · 7 ։
ժ Ծն · Ժգ · 10 ։ Ժգ · 3 ։ ԺԹ · 25 ։
Ի Սաղ · ՃԺգ · 8 ։ Եա · խա · 18 ։
- Ծն · Ժբ · 2 ։ Ժէ · 16 · 20 ։
Բ Եզ · ա · 7 ։
ժ գ Թագ · Ժ · 32 ։
Ք Ճոր · Ժբ · 21 · 24 ։
Ե ՚՚ Թագ · բ · 8 ։ Սաղ · ՃԺգ · 7 · 8 ։
Ղ Սաղ · Հը · 52 ։
Ե Ճոր · իբ · 19 ։ Սաղ · ԽԲ · 6 · ԽԸ · 10 ։
Ը Ճոր · և · 16 ։ Սաղ · կգ · 11 ։ Ռաթ · Ժ · 11 ։ Հով · գ · 19 ։
Ի Սաղ · կգ · 9 ։ Երեմ · Ի · 12 ։ Ովս · Ժգ · 9 ։
- Սաղ · Ծէ · 7 ։
Բ Սաղ · Ծէ · 8—11 ։
ժ Սաղ · Ծէ · 5 · 11 ։
Ք Սաղ · կ · 5 · ՃԸ ։
* կ—՛ իր սրբարանին մէջը
Ե Ծն · Խի · 10 ։
Ղ Սաղ · կ · 9 ։
Ե Սաղ · կ · 12 ։

1 Ով իմ օրհնութեանս Աստուածը, լուռ մի՛ կենար.
2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս. ինծի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան։
3 Ատելութեան խօսքերով իս պատեցին, և ինծի հետ ի՞նչիրաւ տեղը կռուեցան։
4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակութիւն ըրին ինծի, բայց ես աղօթք [1]ըրի։
5 Նաև [2]բարիին տեղը չար հատուցին, ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելութիւն։
6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերակացու դիր, և [*]Սատանան թող կայնի անոր աջ կողմը.
7 Երբոր դատուի, յանցաւոր ելլէ, ու [3]անոր աղօթքը մեղք ըլլայ։
8 Անոր օրերը պակսին, և [4]անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ.
9 [5]Անոր որդիները որբ ըլլան, ու անոր կնիկը որբևարի։
10 Եւ անոր որդիները թափառական ըլլան ու մուրան, և իրենց աւերակներէն [6]հեռվ փնտռուին։
11 [7]Փոխ տուողը առնէ անոր բոլոր ունեցածը, ու օտարները յափշտակեն անոր վաստկածը։
12 Բնաւ մէկը գթութիւն չընէ անոր, ու մէկը չողորմի անոր որբերուն։
13 [8]Անոր զաւակները սատկելու մատնուին. անոնց [9]անունը դալու ազգին մէջ ջնջուի։
14 [10]Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առջին յիշուի, և անոր մօրը մեղքը չջնջուի։
15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջին ըլլան, որ [11]անոնց յիշատակը երկրէն վերցնէ։
16 Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն ընելը չսիրեց, հապա խեղճը ու աղքատը հալածեց, որ [12]սիրտը կոտրածը սպաննէ։
17 Նաև [13]անէծքը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ, և օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հեռու ըլլայ։
18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ. և անիկայ [14]ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ, ու ձէթի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջը։
19 Հագնելու հանդերձի պէս, ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս ըլլայ անոր։
20 Ինծի հակառակ կեցողներուն ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձքը աս ըլլայ Տէրոջմէն։
21 Բայց դուն՝ ով Տէր Եհովայ, օգնէ ինծի քու անուանդ համար. փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն համար։
22 Ինչու որ ես խեղճ ու աղքատ եմ. ու իմ սիրտս ներսի դիս խոցուած է։
23 Ես [15]երկրնցող ստուերի պէս անցայ. մարախի պէս թօթվուեցայ։
24 Ծունկերս ծոմապահութենէն տկարացան, ու մարմինս էր պարարտութենէն մաշեցաւ։
25 Ու ես [16]անոնց նախատինք եղայ. երբոր զիս կը տեսնեն, [17]գլուխնին կը շարժեն։
26 Օգնէ՛ ինծի՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս. փրկէ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ.
27 Ու գիտնան թէ՝ քու ձեռքդ աս է, և դուն ըրիր ասիկայ՝ ով Տէր։
28 [18]Թող անոնք անիծեն՝ բայց դուն օրհնէ՛. երբոր [19]ելլեն՝ թող ամչնան. բայց [20]քու ծառադ թող ուրախ ըլլայ։
29 Իմ թշնամիներս թող նախատինք հագնին, ու իրենց ամօթը պատմուճանի պէս վրանին առնեն։
30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս, ու [21]շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անիկայ։
31 Ինչու որ [22]ինքը աղքատին աջ կողմը կը կայնի, որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 [1]Քրիստոսի Թագաւորութիւնը, 4 քահանայութիւնը, 5 ու յաղթութիւնը։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 [2]Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ. Նստէ՛ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։
2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիոնէն պիտի խրկէ. քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ՛։
3 [3]Ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի ըլլայ [4]սրբութեան զարդարանքներով. քու [5]երիտասարդներդ արշալոյսին արգանդի ցօղն" [6]են պիտի ըլլան քեզի։
4 Տէրը երդում ըրաւ, ու [7]պիտի չզղջայ. [8]դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ ես։
5 Տէրը [9]քու աջ կողմդ է. անիկայ [10]իր բարկութեան օրը թագաւորներ պիտի ջարդէ։
6 Անիկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի ընէ. մեռելներով պիտի լեցնէ. շատ երկիրներու վրայ [11]գլուխը պիտի ջարդէ։
7 [12]Ճամբուն մէջ գետէն պիտի

– Սաղ · ՃԺ · 1։
Բ Սաղ · Լե · 7 ։ Կթ · 4 ։ Ցօհ · Ժե · 25։
Գ Սաղ · Լե · 12 ։ Լը · 20 ։
Դ Ջաք · Գ · 1 ։
* Կամ՝ հակառակորդը
Ե Առակ · Իբ · 9 ։
Զ Դտր · ա · 20 ։ Ես · Իբ · 24։
Է Ցտր · Ե · 5 ։ Ժը · 9 ։
Ը Ցտր · Ժը · 19 ։ Սաղ · Լե · 28 ։
Թ Առակ · Ժ · 7 ։
Ժ Ես · Ի · 5 ։ Նէեմ · Դ · 5 ։ Երեմ · Ժը · 23 ։
ԺԱ Ցտր · Ժը · 17 ։ Սաղ · Լդ · 16 ։
ԺԲ Սաղ · Լդ · 18 ։
ԺԳ Առակ · Ժգ · 14 ։ Եզեկ · Լե · 6 ։
ԺԴ Թուա · Ե · 22 ։
ԺԵ Սաղ · ՃԺ · 11 ։ Ճխղ · 4 ։
ԺԶ Երբ · Ժբ · 12 ։
ԺԷ Սաղ · Իբ · 6 ։ 7 ։ Մատ · Իէ · 39 ։
ԺԸ Սաղ · Իբ · 9 ։ Ես · Կե · 14 ։
ԺԹ Սաղ · Լե · 26 ։ Ճբ · 18 ։
Ի Սաղ · Լե · 18 ։ ՃԺ · 1 ։
ԻԱ Սաղ · Ժգ · 8 ։ Կդ · 23 ։ ՃԺ · 5 ։ Ճխա · 5 ։

– Մատ · Իբ · 44 ։ Մար · Ժբ · 36 ։ Ղուս · Ի · 42 ։ Գոր · Բ · 34 ։ Աւգ · Ժե · 25 ։ Երբ · ա · 13 ։ ա Պետ · Գ · 22 ։ Տես Սաղ · Խե · 6 ։ 7 ։
Բ Դատ · Ե · 2 ։
Գ Սաղ · Ղզ · 9 ։
Դ Եբր · Երիտասարդութեանդ ցօղ՝ արշալուսին արգանդէն
Ե Թուա · Իգ · 19 ։
Զ Երբ · Ե · 6 ։ Ղ · 20 ։ Է · 17, 21 ։ Տես Ջաք · Դ · 13 ։
Է Սաղ · Ժգ · 8 ։
Ը Սաղ · Բ · 5 ։ 12 ։ Հռով · Բ · 5 ։ Ցայտ · Ժա · 18 ։
Թ Սաղ · Կբ · 21 ։ Մտ · Դ · 13 ։
Ժ Գատ · Է · 5, 6 ։

խմ. ֊ անոր համար դլուխ պիտի վերցընէ։

ՍԱՂՄ. ՃԻԱ

1 Սաղմոսերգուն իր օրինակովը ուրիշները կը յորդորէ զԱստուած գովելու՝ անոր փառաւոր գործերուն 5 ու շնորհքին համար։ 10 Աստուծոյ երկիւղը ճշմարիտ իմաստութիւն կը պատճառէ։

1 Ալէլուիա։ Բոլոր սրտով ֊ Տէրը պիտի գովեմ ուղիղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջը։
2 ֏Տէրոջը գործքերը մեծ են. ա֊նոնք սիրողներուն բոլորէն ֏կը քննուին։
3 Անոր գործքը ֍փառաւոր ու վա֊յելուչ է, և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ։
4 Ցիշել տուաւ իր հրաշքները. ֏Տէրը ողորմած ու գթած է։
5 Ակերակուր տուաւ իրմէն վախ֊ցողներուն. իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ։
6 Իր գործքերուն զօրութիւնը ցու֊ցուց իր ժողովուրդին, անոնց տա֊լով ազգերուն ժառանգութիւնը։
7 Անոր ձեռքերուն գործքերը ֏ճշ֊մարտութիւն ու իրաւունք են. Հանոր բոլոր պատուիրանքները հաւատարիմ են.
8 Բ֊ցաւիտեանս յաւիտենից հաս֊տատուած են. ֊ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են։
9 ֏Փրկութիւն խրկեց իր ժողո֊վուրդին. իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց. Նսուրբ ու ահաւոր է անոր անունը։
10 Ի֏մաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է. բարի խոհեմութիւն ու֊նին ֊ն ամէնը՝ որ անոնք կ'ընեն. անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ։

ՍԱՂՄ. ՃԻԲ

1 Աստուածպաշտութիւնը Թէ՛ աս կեանքիս 4 և Թէ հանդերձեալին խոստմունքները ունի։ 10 Բարեպաշտ մարդուն յաջողութիւնը՝ չարերուն տրտմութիւն պիտի պատճառէ։

1 Ալէլուիա։ ֊ Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ, ֍֊ Հանոր պատուիրանքներուն շատ կը հաւնի։
2 ֏Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ. ֍ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի։
3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ, ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ։
4 Ի֏խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ու֊ղիղներուն. ողորմած ու գթած ու արդար է։
5 Ձ֏Բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կու տայ. իր բանները Ի֏րաւունքով կը կատարէ։
6 Ցիրաւի Հանիկայ յաւիտեան պի֊տի չսասանի. Բարդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ.
7 ֏Անիկայ գէշ լուրէն չվախնար. անոր սիրտը հաստատ է, ֍֊ Ի֏Տէրոջը կը յուսայ։
8 Անոր սիրտը հաստատուած է, Հչվախնար, մինչև որ Ի֏ր թշնա֊միներուն Խ֊ր֊֊֊ը տեսնէ։
9 ֏Ցարաձեց՝ աղքատներուն տուաւ. Հանոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ. Հանոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ։
10 Ա֏մբարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ, Հիր ակռաները պիտի կճըդցընէ ու ֏պիտի հալի. Յ֏ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պի֊տի կորսուի։

ՍԱՂՄ. ՃԻԳ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը իր գերա֊զանցութեանը 6 ու իր ողորմութեանը հա֊մար։

1 Ալէլուիա։ ֊ Օրհնեցէ՛ք՝ ով Տէրո֊ջը ծառաները, օրհնեցէ՛ք Տէրո֊ջը անունը։
2 ֏Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։
3 ֏Արևելքէն մինչև արևմուտք օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։
4 Տէրը ֍բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ. Հանոր փառքը երկինքէն վեր է։
5 Ո՞վ Տէր Աստուծոյն պէս ով կայ, որ բարձրութեան մէջ կը բնակի.
6 Հ֏Որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած բաները տեսնելու համար կը խո֊նարհի.
7 Ը֏Որ աղքատը փոշիէն վեր կը վեր֊ցընէ, ֍֊ տնանկը աղբանոցէն կը բարձրացընէ,
8 Ո֏ր ֍ազնուականներուն իշխաննե֊րուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխան֊ներուն հետը.
9 Ո֏ր ֏ամուլ կնիկը տունը կը բնակեցընէ, ֍֊ որդիներու ուրախ մայր ի֏նէ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԻԴ

1—8 Անհաս էակներուն օրինակովը՝ Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը։

1 ֊ Երբոր Իսրայէլը Եգիպտոսէն դուրս ելաւ, ֍֊ Յակոբին տունը Բ֏օտարալեզու ժողովուրդին մէջէն,
2 ֏Յուդան անոր սրբարանը՝ ֍֊ Իսրայէլը անոր իշխանութիւնը եղաւ։
3 ֍Ծովը տեսաւ ու փախաւ. Ֆ֏Յորդանանըետ դարձաւ։
4 Ղ֏Լեռները խոյերու պէս ցատկը֊

ԸՍաղ. ԺԵ. 5։
Բ֏Առակ. Ժ. 7։
֏Առակ. Ա. 33։
Ի֏Սաղ. ԿԴ. 10։
ԼԱռակ. Գ. 25։
Ի֏Սաղ. ՃԺ. 10։ ՃԺԸ. 7։
֏Բկոր. Թ. 9։
Ի֏Օր. ԻԴ. 13։ ՀՃԻ. 3։
ՀՍաղ. ՀՆ. 10։
ՅՏես Ղու. Ժգ. 28։
ՂՍաղ. Լ. 12։
ՃՍաղ. ԾԸ. 7, 8։
ՄԱռակ. Ժ. 28։ ԺԱ. 7։

— Սաղ. ՃԼԵ. 1։
Բ֏Դան. Բ. 20։
֏Ես. ԽԲ. 19։ Մաղ. Ա. 11։
Ֆ֏Սաղ. ՂԷ. 9։ ՂԹ. 2։
Ի֏Սաղ. Բ. 1։
ՂՍաղ. ՃԹ. 6։
Ի֏Սաղ. ԺԱ. 4։ ՃԼԲ. 6։ Ես. ԽԷ. 15։
ԸՓԹագ. Բ. 8։ Սաղ. ՃԷ. 41։
Ր֏Ցոր. ԼՋ. 7։
֏Ա Թագ. Բ. 5։ Սաղ. ԿԲ. 6։ Ես. ԽԳ. 1։ Գաղ. Գ. 27։

— ԵԼ. ԺԳ. 8։
Բ֏Սաղ. ՀԱ. 5։
֏ԵԼ. Ղ. 7։ ԺԹ. 6։ ԽԱ. 8։ ԽԹ. 45, 46։ Բ֏Օր. ԽԷ. 9։
Ֆ֏ԵԼ. ԺԳ. 21։ Սաղ. ՀԷ. 16։
Ի֏Ցես. Գ. 13, 16։
ՂՍաղ. ԽԹ. 6։ Ամ. Գ. 6։

խմ. ֊ անոր համար դլուխ պիտի վերցընէ։

ՍԱՂՄ. ՃԻԱ

1 Սաղմոսերգուն իր օրինակովը ուրիշները կը յորդորէ զԱստուած գովելու՝ անոր փառաւոր գործերուն 5 ու շնորհքին համար։ 10 Աստուծոյ երկիւղը ճշմարիտ իմաստութիւն կը պատճառէ։

1 Ալէլուիա։ Բոլոր սրտով ֊ Տէրը պիտի գովեմ ուղիղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջը։
2 ֏Տէրոջը գործքերը մեծ են. ա֊նոնք սիրողներուն բոլորէն ֏կը քննուին։
3 Անոր գործքը ֍փառաւոր ու վա֊յելուչ է, և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ։
4 Ցիշել տուաւ իր հրաշքները. ֏Տէրը ողորմած ու գթած է։
5 Ակերակուր տուաւ իրմէն վախ֊ցողներուն. իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ։
6 Իր գործքերուն զօրութիւնը ցու֊ցուց իր ժողովուրդին, անոնց տա֊լով ազգերուն ժառանգութիւնը։
7 Անոր ձեռքերուն գործքերը ֏ճշ֊մարտութիւն ու իրաւունք են. Հանոր բոլոր պատուիրանքները հաւատարիմ են.
8 Բ֊ցաւիտեանս յաւիտենից հաս֊տատուած են. ֊ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են։
9 Ի֏Փրկութիւն խրկեց իր ժողո֊վուրդին. իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց. Նսուրբ ու ահաւոր է անոր անունը։
10 Ի֏մաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է. բարի խոհեմութիւն ու֊նին ֊ն ամէնը՝ որ անոնք կ'ընեն. անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ։

ՍԱՂՄ. ՃԻԲ

1 Աստուածպաշտութիւնը Թէ՛ աս կեանքիս 4 և Թէ հանդերձեալին խոստմունքները ունի։ 10 Բարեպաշտ մարդուն յաջողութիւնը՝ չարերուն տրտմութիւն պիտի պատճառէ։

1 Ալէլուիա։ ֊ Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ, ֍֊ Հանոր պատուիրանքներուն շատ կը հաւնի։
2 ֏Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ. ֍ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի։
3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ, ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ։
4 Ի֏խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ու֊ղիղներուն. ողորմած ու գթած ու արդար է։
5 Ձ֏Բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կու տայ. իր բանները Ի֏րաւունքով կը կատարէ։
6 Ցիրաւի Հանիկայ յաւիտեան պի֊տի չսասանի. Բարդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ.
7 ֏Անիկայ գէշ լուրէն չվախնար. անոր սիրտը հաստատ է, ֍֊ Ի֏Տէրոջը կը յուսայ։
8 Անոր սիրտը հաստատուած է, Հչվախնար, մինչև որ Ի֏ր թշնա֊միներուն Խ֊ր֊֊֊ը տեսնէ։
9 ֏Ցարաձեց՝ աղքատներուն տուաւ. Հանոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ. Հանոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ։
10 Ա֏մբարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ, Հիր ակռաները պիտի կճըդցընէ ու ֏պիտի հալի. Յ֏ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պի֊տի կորսուի։

ՍԱՂՄ. ՃԻԳ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը իր գերա֊զանցութեանը 6 ու իր ողորմութեանը հա֊մար։

1 Ալէլուիա։ ֊ Օրհնեցէ՛ք՝ ով Տէրո֊ջը ծառաները, օրհնեցէ՛ք Տէրո֊ջը անունը։
2 ֏Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։
3 ֏Արևելքէն մինչև արևմուտք օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։
4 Տէրը ֍բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ. Հանոր փառքը երկինքէն վեր է։
5 Ո՞վ Տէր Աստուծոյն պէս ով կայ, որ բարձրութեան մէջ կը բնակի.
6 Հ֏Որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած բաները տեսնելու համար կը խո֊նարհի.
7 Ը֏Որ աղքատը փոշիէն վեր կը վեր֊ցընէ, ֍֊ տնանկը աղբանոցէն կը բարձրացընէ,
8 Ո֏ր ֍ազնուականներուն իշխաննե֊րուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխան֊ներուն հետը.
9 Ո֏ր ֏ամուլ կնիկը տունը կը բնակեցընէ, ֍֊ որդիներու ուրախ մայր ի֏նէ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԻԴ

1—8 Անհաս էակներուն օրինակովը՝ Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը։

1 ֊ Երբոր Իսրայէլը Եգիպտոսէն դուրս ելաւ, ֍֊ Յակոբին տունը Բ֏օտարալեզու ժողովուրդին մէջէն,
2 ֏Յուդան անոր սրբարանը՝ ֍֊ Իսրայէլը անոր իշխանութիւնը եղաւ։
3 ֍Ծովը տեսաւ ու փախաւ. Ֆ֏Յորդանանըետ դարձաւ։
4 Ղ֏Լեռները խոյերու պէս ցատկը֊

ԸՍաղ. ԺԵ. 5։
Բ֏Առակ. Ժ. 7։
֏Առակ. Ա. 33։
Ի֏Սաղ. ԿԴ. 10։
ԼԱռակ. Գ. 25։
Ի֏Սաղ. ԺԹ. 10։ ՃԺԸ. 7։
֏Բկոր. Թ. 9։
Ի֏Օր. ԻԴ. 13։ ՀՃԻ. 3։
ՀՍաղ. ՀՆ. 10։
ՅՏես Ղու. Ժգ. 28։
ՂՍաղ. Լ. 12։
ՃՍաղ. ԾԸ. 7, 8։
ՄԱռակ. Ժ. 28։ ԺԱ. 7։

— Սաղ. ՃԼԵ. 1։
Բ֏Դան. Բ. 20։
֏Ես. ԽԹ. 19։ Մաղ. Ա. 11։
Ֆ֏Սաղ. ՂԷ. 9։ ՂԹ. 2։
Ի֏Սաղ. Բ. 1։
ՂՍաղ. ԺԹ. 6։
Ի֏Սաղ. ԺԱ. 4։ ՃԼԲ. 6։ Ես. ԽԷ. 15։
ԸՓԹագ. Բ. 8։ Սաղ. ՃԷ. 41։
Ր֏Ցոր. ԼՋ. 7։
֏Ա Թագ. Բ. 5։ Սաղ. ԿԲ. 6։ Ես. ԽԳ. 1։ Գաղ. Գ. 27։

— ԵԼ. ԺԳ. 8։
Բ֏Սաղ. ՀԱ. 5։
֏ԵԼ. Ղ. 7։ ԺԹ. 6։ ԽԱ. 8։ ԽԹ. 45, 46։ Բ֏Օր. ԽԷ. 9։
Ֆ֏ԵԼ. ԺԳ. 21։ Սաղ. ՀԷ. 16։
Ի֏Ցես. Գ. 13, 16։
ՂՍաղ. ԽԹ. 6։ Ամ. Գ. 6։

տեցին , — բլուրները գառնուկնե-
րու պէս ։
Ի՛մ · գ · 8 ։ 5 Ի՞նչ եղաւ քեզի , ով ծով՝ որ
փախար , և դուն Յորդանան՝ որ
ետ դարձար ։
6 Ով լեռներ՝ ինչո՞ւ խոյերու պէս
ցնծակըտեցիք , — դուք բլուրներ՝
գառնուկներու պէս ։
7 Սարսափէ՛ ով երկիր՝ Տէրոջը ե-
րեսէն՝ Յակոբին Աստուծոյն երե-
սէն ,
Ել · ժէ · 6 ։ Թուա · ի · 11 ։ Սաղ · ՃԷ · 35 ։ 8 Ան որ վէմը ջուրերու լիճի
դարձուց , — ապառաժը ջուրերու
աղբիւրի ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ ճշմարիտ փառքը ։ 4 ու կուռքերուն ունայնութիւնը ցուցընելով ։ 9 կը յորդորէ Աստուծոյ վստահելու ։ 12 և անոր գոհութիւն մատուցանելու՝ իր բարե-
բարութիւններուն համար ։

— Տես Ես · խը · 11 ։ Եզեկ · լդ · 32 ։ 1 — Ո՛չ թէ մեզի ով Տէր՝ չէ թէ մե-
զի , հապա քու անուանդ
փառք տուր , քու ողորմութեանդ
և ճշմարտութեանդ համար ։
Բ Սաղ · խը · 3 , 10 ։ Ղե · 10 ։ Ցովել · բ · 17 ։ 2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ը-
սեն թէ՝ Ո՞ւր է հիմա անոնց Ա-
ստուածը ։
Ա Թես · ժգ · 26 ։ Սաղ · ՃԼԵ · 6 ։ Դան · գ · 35 ։ 3 Բայց մեր Աստուածը երկինքն
է . անիկայ իր բոլոր ուզածը ըրաւ ։
Բ Օր · գ · 28 ։ Սաղ · ՃԼԵ · 15 , 16 , 17 ։ Երեմ · ժ · 3 , ԾԱ ։ 4 Անոնց կուռքերը արծաթ ու
ոսկի են . մարդու ձեռքի գործքեր
են .
5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր .
աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .
6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր ,
քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ .
7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշա-
փեր . ոտքեր ունին՝ բայց չեն քա-
լեր , — իրենց կոկորդովը ձայն չեն
հաներ ։
8 Անոնց նման *ըլլան անոնք որ
զանոնք կը շինեն , — բոլոր անոնց
որ կը յուսան
ՂՏես Սաղ · ճԺը · 2 , 3 , 4 ։ ՃԼԵ · 19 , 20 ։ † Կ՚ուզէ՝ Իսրայէլը Տէրոջը կը յուսայ ։ 9 Ով Իսրայէլ՝ Տէրոջը յուսա՛ .
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ա-
պարը ։
Ի Սաղ · ԼԶ · 20 ։ Ածաւ · ե · 5 ։ 10 Ով Ահարոնի տունը՝ Տէրոջը
յուսացէ՛ . ան է անոնց օգնու-
թիւնը ու ապարը ։
‡ Կ՚ուզէ՝ Ահարոնի տունը Տէրոջը կը յուսան ։ 11 Ով Տէրոջմէ վախցողներ՝ Տէ-
րոջը յուսացէ՛ . ան է անոնց օգ-
նութիւնը ու ապարը ։
| Կ՚ուզէ՝ Տէրոջմէ վախցողները Տէրոջը կը յուսան ։ 12 Տէրը մեզ կը յիշէ , — պիտի
օրհնէ , Իսրայէլի տունը պիտի օրհ-
նէ , Ահարոնի տունը պիտի օրհնէ .
Ը Սաղ · ճԻԸ · 1 , 4 ։ 13 Տէրոջմէ վախցողները պիտի
օրհնէ , պզտիկները մեծերուն հետ ։
Բ Ծն · ժգ · 19 ։ 14 Տէրը ձեզի բազմ-
նէ , ձեզի ու ձեր որդիներուն ։
Բ Ծն · ա · 1 ։ Սաղ · ՂՀ · 5 ։ 15 Օրհնեալ ըլլաք դուք Տէրոջմէն ,
որ արարած երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց ։
16 Երկինքից երկինքը Տէրոջն է , բայց
երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ ։
17 Մեռելները Տէրը չեն օրհներ .
ոչ ալ անոնք , որ § գերեզմանը
կ՚իջնեն ։
Ի Սաղ · ղ · 5 ։ Ժբ · 10 , 11 , 12 ։ Ես · լը · 18 ։ § Եբր · լոութիւնը 18 Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք ,
ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։ Ա-
լէլուիա ։
Լ Սաղ · ճԺգ · 2 ։ Դան · բ · 20 ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Սաղմոսերգուն կը խոստովանի իր սէրը ու իր պարտաւորութիւնը առ Աստուած՝ անոր փրկութեանը համար ։ 12 Ու խոստ կ՚ընէ որ ընդհակառակութիւն մատուցանէ Աստուծոյ ։

‡ Կ՚ուզէ՝ Տէրէ կը սիրեմ · Սաղ · ԺԸ · 1 ։ 1 ‡ Սիրեցի եմ որ Տէրը
իմ ձայնս ու աղաչանքս լսեց .
2 Ինչու որ անիկայ իր ականջը ին-
ծի խոնարհեցուց . ու իմ օրերուս
մէջ անոր պիտի կանչեմ ։
— Սաղ · ԺԸ · 4 , 5 , 6 ։ 3 — Մահուան լարերը իս պատե-
ցին , ու գերեզմանին վիշտերը իս
դտան . նեղութիւն ու տրտմու-
թիւն դտայ ։
4 Բայց ես Տէրոջը անունը կան-
չեցի , կ՚աղաչեմ՝ ով Տէր , փրկէ
իմ անձս ։
Բ Սաղ · ճգ · 8 ։ 5 Ողորմած ու †արդար է Տէրը ,
և մեր Աստուածը գթած է ։
† Եզր · թ · 15 ։ Նէեմ · թ · 8 ։ Սաղ · ճԺԹ · 137 ։ ՃխԵ · 17 ։ 6 Տէրը միամիտները կը պահէ . ես
խեղճ եղայ , ու անիկայ զիս ազա-
տեց ։
Երեմ · ղ · 16 ։ Մատ · ԺԱ · 29 ։ 7 Ով իմ անձս՝ դարձիր քու
†հանգստութեանդ , ինչու որ
Տէրը քեզի բարիք ըրաւ ։
Ի Սաղ · ԺԳ · 6 ։ ճԺԹ · 17 ։ 8 Ազատեցիր զի դուն իմ անձս մա-
հուանէ փրկեցիր , իմ աչքերս ար-
ցունքէն , — իմ ոտքերս դայթակ-
ղելէն ։
Ը Սաղ · ԾԶ · 13 ։ 9 Տէրոջը առջևը պիտի քալեմ
Կենդանիներուն երկրին մէջը ։
Ի Սաղ · ԻԷ · 13 ։ Ը Բ Կոր · գ · 13 ։ 10 Հաւատացի՝ անոր համար խո-
սեցայ . ես խիստ թշուառացայ ։
Բ Սաղ · լ · 22 ։ 11 Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի
թէ՝ Ամէն մարդ սուտ է ։
Հով · գ · 4 ։ 12 Ի՞նչ հատուցանեմ Տէրոջը՝ ա-
նոր բոլոր ինծի ըրած բարութեանը
փոխարէն ։
13 Փրկութեան բաժակը պիտի
առնեմ , ու Տէրոջը անունը պիտի
կանչեմ ։
Ի Հմր 18 ։ Սաղ · իր · 25 ։ Ցովել · բ · 9 ։ 14 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հա-
տուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին
առջևին ։
Լ Սաղ · հբ · 14 ։ 15 Պատուական է Տէրոջը առջևին
իր սուրբերուն մահը ։
Ի Սաղ · ՃԽԳ · 12 ։ ճԺԹ · 125 ։ ՃԽԳ · 12 ։ 16 Կ՚աղաչեմ ով Տէր , Ի՛նչու որ
ես քու ծառադ եմ , ես քու ծա-
ռադ եմ , ու †քու աղախինիդ որ-
դին . դուն իմ կապերս արձրկե-
ցիր ։
Բ Սաղ · Ա · 16 ։ 17 Գոհութեան պատարագ պիտի
մատուցանեմ քեզի , ու Տէրոջը
անունը պիտի կանչեմ ։
Ղկ · է · 12 ։ Սաղ · Ծ · 14 ։ ՃԿ · 22 ։

18 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին առջեւն ,

19 Տէրոջը տանը սրաձիերուն մէջը , քու մէջդ՝ ով Երուսաղէմ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

1 , 2 Աստուած փառաւորելու յորդորանք մը իր ողորմութեանը ու ճշմարտութեանը համար ։

1 — Օրհնեցէք Տէրը՝ ով բոլոր ազգեր , գովեցէք անիկայ՝ ով բոլոր ժողովուրդներ .

2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է , ու Տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան է ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

1 Աստուծոյ ողորմութեանը համար գինքը փառաւորելու յորդորանք մը ։ 5 Աղաղմասերգուն իր փորձառութեամբը կը ցուցնէ թէ ո՛րչափ աղէկ բան է Աստուծոյ ապաւինիլը ։ 19 Աղաղմասերգուին օրհնակովը՝ Քրիստոսին իր թագաւորութեամբը գալը կը ցուցուի ։

1 — Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

2 Իսրայէլը թող ըսէ թէ՝ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

3 Ահարոնին տունը թող ըսէ թէ՝ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն թէ՝ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

5 Նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչեցի , և Տէրը պատասխան տուաւ ինծի , Լայնարձակ տեղ մը հանեց զիս ։

6 Տէրը իմ հետս է , չեմ վախնար . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

7 Տէրը իմ օգնականներուս հետ ինծի հետս է , ու ես իմ թշնամիներուս վրայ պիտի տեսնեմ ։

8 Աւելի է Տէրոջը յուսալ , քան թէ մարդոց ապաւինիլ ։

9 Աւելի է Տէրոջը յուսալ , քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ ։

10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին . Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք ։

11 Իմ բոլորտիքս առին , և զիս պաշարեցին . Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք ։

12 Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս առին . և փուշերու կրակի պէս մարեցան . Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք ։

13 Սաստիկ հրելիր զիս , որ վար իյնամ , բայց Տէրը օգնեց ինծի ։

14 Տէրը իմ զօրութիւնս ու սաղմոս է , ու իմ փրկութիւնս եղաւ ։

15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ ։

16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ ։

17 Պիտի չմեռնիմ , հապա պիտի ապրիմ , ու Տէրոջը գործքերը պատմեմ ։

18 Տէրը ինձ շատ խրատեց , բայց մահուան չմատնեց զիս ։

19 Բացէք ինծի արդարութեան դռները . անոնց մէջը պիտի մտնեմ , ու Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ ։

20 Ասիկա է Տէրոջը դուռը , արդարները ասկէ պիտի մտնեն ։

21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր , ու ինծի փրկութիւն եղար ։

22 Ան քարը՝ որ շինողները անարգեցին , անկիւնին գլուխը եղաւ ։

23 Ասիկայ Տէրոջմէն եղաւ . զարմանալի է ասիկայ մեր աչքերուն ։

24 Ասիկայ այն օրն է , որ Տէրը ստեղծեց . ցնծանք և ուրախ ըլլանք անոր մէջը ։

25 Հիմա կ՚աղաչեմ ով Տէր՝ փրկէ , հիմա կ՚աղաչեմ ով Տէր՝ յաջողէ ։

26 Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ . օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն ։

27 Տէրը Աստուած է , և լոյս կը ցուցընէ մեզի . զոհի անասունները պարաններով կապեցէք , մինչեւ սեղանին եղջիւրներուն ։

28 Դուն ես իմ Աստուածս , ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ։ Դուն իմ Աստուածս՝ քեզ պիտի բարձրացնեմ ։

29 Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1—176 Զանազան աղօթքներ , գովաբանութիւններ , ու խնդանդութեան խոստմունքներ ։

ՆԷՓ

1 Երանի՝ ճամբով ամբիծներուն՝ որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն ։

2 Երանի՝ անոնց՝ որ անոր վկայութիւնները կը պահեն , ու բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն ,

3 Եւ անօրէնութիւն չեն ըներ , հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն ։

4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ ըշդուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք ։

5 Երանի՝ թէ իմ ճամբաներս յաջողին , որ քու կանոններդ պահեմ ։

ՀՀԵՐ 14 ։

Յ Սաղ · ղղ · 8 ։ Ծ · 4 ։ Ծղ · 2 ։

— Հռով · ժե · 11 ։

Բ Սաղ · Ճ · 5 ։

— ա Պն · ժղ · 8 ։ 34 ։ Սաղ · Ճղ · 1 ։ Ճէ · 1 ։ Ճղ · 1 ։

Բ Տես Սաղ · ՃԺե · 9 ։ ՃԼ ։

Է Սաղ · Ճի · 1 ։

Ը Սաղ · ԺԸ · 19 ։

Ի Սաղ · իէ · 1 ։ ծղ · 4 ։ 11 ։ ՃԽղ · 5 ։ Ես · ծա · 12 ։ Երբ · ժգ · 6 ։

Լ Սաղ · ծգ · 4 ։

Ի Սաղ · ծԹ · 10 ։

Ը Սաղ · խ · 4 ։ կր · 8 ։ 9 ։ Երեմ · ժէ · 5 ։ 7 ։

Ր Սաղ · ՃԽղ · 3 ։

Ժ Սաղ · ձը · 17 ։

Ի Բ Օր · ա · 44 ։

Լ Ժող · է · 6 ։ Նաե · ա · 10 ։

Ի Եզ · ժե · 2 ։ Ես · ԺԸ · 2 ։

Ի Եզ · ժե · 6 ։

Ի Սաղ · ղ · 5 ։ Ամբ · ա · 12 ։ Հ Սաղ · Հգ · 28 ։

Յ Բ Կոր · ղ · 9 ։

Ղ Ես · իղ · 2 ։

Ճ Սաղ · իգ · 7 ։

Ա Ես · լե · 8 ։ Ցայտ · իա · 27 ։ իր · 14 ։ 15 ։

Յ ՀՀԵՐ 14 ։

Ն Մատ · իա · 42 ։ Մաբ · ԺԸ · 10 ։ Ղուկ · ի · 17 ։ Գործ · գ · 11 ։ Եփես · Բ · 20 ։ Ա Պետ · Բ · 4 ։ 7 ։

Ն Մատ · իա · 9 ։ իգ · 39 ։ Մար · ժա · 9 ։ 10 ։ Ղուկ · ԺԹ · 38 ։ Տես Ջաք · գ · 7 ։ — Եսթ · Բ · 16 ։ Ա Պետ · Բ · 9 ։

Ն Եզ · ժե · 2 ։ Ես · իե · 1 ։

Գ ՀՀԵՐ 1 ։

— Սաղ · ՃԻԲ · 1 ։

Բ Ա Ցօհ · գ · 9 ։ 6 · 18 ։

6 ‡Ան ատենը պիտի չամչնամ, երբոր քու բոլոր պատուիրանքներուդ զգուշութիւն ընեմ։
7 Պիտի դովեմ քեզ ուղիղ սրտով, երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ։
8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ. իս բոլորովին մի՛ թողուր։

Պ Է Թ

9 Երիտասարդը ինչով մաքրէ իր ճամբան. քու խօսքիդ համեմատ անոր զգուշութիւն ընելով։
10 Իմ բոլոր սրտովս †ինդրեցի քեզ, մի՛ թողուր զիս որ էքու պատուիրանքներէդ մոլորիմ։
11 Ես իմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ, որ չմեղանչեմ քեզի դէմ։
12 Օրհնեալ ես դուն՝ ով Տէր, ‡սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
13 Իմ շրթունքներովս §պատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստաննե-րը։
14 Քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ, որպես թէ ամէն կերպ հարստութիւնով։
15 ¶Քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ, և քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ։
16 ♰Քու կանոններովդ պիտի ուրախանամ, ✠ քու խօսքդ պիտի չմոռնամ։

Կ Ի Մ Է Լ

17 ‡‡Բարութիւն ըրէ քու ծառայիդ, որ ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ։
18 Բաց իմ աչքերս, որ քու օրէնքէդ հրաշքներ տեսնեմ։
19 §§Պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ. մի՛ ծածկեր ինծմէ քու պատուիրանքներդ։
20 ¶¶Իմ անձս կը նեղուի ամէն ժամանակ քու դատաստաններուդ ցանկանալէն։
21 Դուն սաստեցիր անիծած ամբարտաւանները, ♰♰քու պատուիրանքներէդ մոլորողները։
22 ‖‖Նախատինքը ու անարգանքը վերցուր ինծմէ, ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի։
23 Իշխաններ ալ կը նստէին ու ինծի դէմ կը խօսէին. բայց քու ծառադ՝ ‡‡քու կանոններուդ վրայով կը մտածէր։
24 §§Քու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս՝ ✠ իմ խորհրդա-կաններս են։

Տ Ա Լ Է Թ

25 ¶¶Իմ անձս հողին կը փակչի. ♰♰կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ։
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն ինծի պատասխան տուիր. ‡‡սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
27 Քու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացուր, և քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի *մտածեմ։
28 ‡‡Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի. հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ։
29 Ստութեան ճամբան հեռացուր ինծմէ, ու քու օրէնքդ շնորհէ ինծի։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի, և քու դատաստաններդ իմ առջեւս դրի։
31 Քու վկայութիւններուդ յարեցայ, ով Տէր՝ իս մի՛ ամչցներ։
32 Քու պատուիրանքներուդ ճամբան մէջ պիտի վազեմ. ինչու որ դուն †իմ սիրտս պիտի լայնցընես։

Հ Է

33 Ո՛վ Տէր՝ §§սորվեցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան. ու ¶¶մինչեւ վերջը պիտի պահեմ անիկայ։
34 ♰♰Իմաստուն ըրէ զիս, որ քու օրէնքդ պահեմ, ու բոլոր սրտով անիկայ ‡‡ի դործ դնեմ։
35 §§Առաջնորդէ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ. ինչու որ անոր հաւնեցայ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ յօժարեցուր, ու չէ՛ թէ ¶¶ագահութեան։
37 Ե՛տ դարձուր իմ աչքերս, որ ✠✠անոտի բան չտեսնեն. և ✠✠զիս քու ճամբուդ մէջ կենդանացուր։
38 ‡‡Հաստատէ՛ քու խօսքդ քեզմէ վախցող ծառայիդ վրայ։
39 Ե՛տ դարձուր ինծմէ իմ նախատինքս, ուսկից որ կը վախնամ, ինչու որ քու դատաստաններդ բարի են։
40 §§Ահա †ցանկացայ քու հրամաններուդ. քու արդարութեանդ մէջ ¶¶կենդանացուր զիս։

Վ Ա Ւ

41 Ո՛վ Տէր՝ ♰♰թող իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ, և քու փրկութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ իս նախատողին. վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի՛ հեռացըներ իմ բերնէս. ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ յաւիտեան յաւիտենից.
45 Եւ լայնարձակ տեղ մէջ պիտի քալեմ, քանզի քու հրամաններդ խնդրեցի։

‡ Ծոմ. իբ. 26։ ա Ծոհ. բ. 28։
Բ Մն. ժե. 15։
Ե Հմր 21, 118։
Ղ Սաղ. լէ. 31։ Ղեւ. բ. 19, 51։
Ե Հմր 26, 33, 64, 68, 108, 124, 135։ Սաղ. իե. 4։
Ը Սաղ. լԲ. 11։
Ի Սաղ. ա. 2։ Հմր 23, 48, 78։
Լ Սաղ. ա. 2։ Հմր 47, 70, 77։
Խ Սաղ. ճժզ. 7։
Ա Ես. խէ. 9։ ա Մն. իթ. 15։ Սաղ. լԹ. 12։ բ Կոր. և. 6։ Երր. ժա. 13։
Ի Սաղ. խբ. 1, 2։ կդ. 1։ ՃԲ. 2։ Հմր 40, 131։
Ք Հմր 10, 110, 118։
Ի Սաղ. լԹ. 8։
Հ Հմր 15։
Ղ Հմր 77, 92։
Ղ Սաղ. խգ. 25։
Ճ Հմր 40։ Սաղ. ճխգ. 11։
Ա Հմր 12։ Սաղ. իե. 4, իէ. 11։ ՃԶ. 11։
* Կ՚ես. խօսիմ. Սաղ. ճխե. 5, 6։
Յ Սաղ. ՃԷ. 26։
Ն Գ Թագ. գ. 29։ Եզ. կ. 5։ Բ Կոր. գ. 11։
Շ Հմր 12։
Ո Հմր 112։ Մատ. ժ. 22։ Յայտ. բ. 26։
Չ Հմր 73։ Առակ. բ. 6։ Յակ. ա. 5։
Պ Եղկ. լԲ. 31։ Մար. է. 21, 22։ Ղեւ. ժբ. 15։ ա Տիմ. գ. 10։ Երր. ժգ. 5։
Ջ Եզ. լԲ. 15։ Առակ. իգ. 5։
Ռ Հմր 40։
Վ Բ Թագ. է. 25։
Տ Հմր 20։
Ր Հմր 25, 37, 88, 107, 149, 156, 159։
Ց Սաղ. ՃԳ. 4։ Հմր 77։

46 Ու ־քու վկայութիւններդ թա-
գաւորներուն առջին պիտի խօսիմ,
և պիտի չամչնամ ։
47 Ու †պիտի ուրախանամ քու պա-
տուիրանքներովդ, որոնք սիրեցի ։
48 Եւ ձեռքերս դէպ 'ի քու պա-
տուիրանքներուդ պիտի վերցընեմ,
որոնք սիրեցի, ու †քու կանոննե-
րուդ վրայով պիտի մտածեմ ։

ԶԱԾԻՆ

49 Ցիշէ քու ծառայիդ եղած խօս-
քը, որուն վրայ ինծի 'յուսալ
տուիր ։
50 Իմ նեղութեանս մէջ †մխիթա-
րութիւնս ասէ. վասն զի քու
խօսքդ զիս կենդանացուց ։
51 Ամբարտաւանները խիստ շատ
־ծաղր ըրին զիս. բայց ես †քու
օրէնքէդ չխոտորեցայ ։
52 Ո՛վ Տէր՝ քու առջի դատաս-
տաններդ յիշեցի, ու մխիթա-
րուեցայ ։
53 †Սոսկումը իս բռնեց ան ամբա-
րիշտներուն համար, որ քու օրէնքդ
կը թողուն ։
54 Քու կանոններդ ինծի երգեր ե-
ղան իմ պանդխտութեանս տանը
մէջ ։
55 Ո՛վ Տէր՝ գիշերը Ե.քու անունդ
յիշեցի, ու քու օրէնքդ պահեցի ։
56 Ես եղաւ ինծի, ինչու որ քու
հրամաններդ կը պահեմ ։

ԽԷԹ

57 Ի Դ՚ո՚ւ՚ն իմ բաժինս է՝ ո՛վ Տէր.
ըսի որ քու խօսքերդ պահեմ ։
58 Բոլոր սրտով քու երեսդ խընդ-
րեցի. ողորմէ՛ ինծի Ը.քու խօսքիդ
համեմատ ։
59 Ի՛մ ճամբաներուս վրայով մտա-
ծեցի, և իմ ոտքերս քու վկայու-
թիւններուդ դարձուցի ։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու
արտորացի ու չուշացայ ։
61 Ամբարիշտներուն *խումբերը իս
պատեցին, բայց ես քու օրէնքդ
չմոռցայ ։
62 Ես գիշերին կ'ելլեմ քեզի դո-
հութիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար ։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամենուն որ
քեզմէ կը վախնան, ու քու հրա-
մաններդ կը պահեն ։
64 Ո՛վ Տէր՝ Բ.երկիրը լեցուն է քու
ողորմութեամբդ, †սորվեցուր ին-
ծի քու կանոններդ ։

ԴԷԹ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառայիդ՝
ո՛վ Տէր, քու խօսքիդ համեմատ ։
66 Բարի իմաստութիւն ու գիտու-
թիւն սորվեցուր ինծի. ինչու որ
քու պատուիրանքներուդ հաւա-
տացի ։
67 †Քանի որ վշտացած չէի, կը սը-
խալէի. բայց հիմա քու խօսքդ կը
պահեմ ։
68 †Բարի ես դուն, ու բարերար.
†սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
69 Ամբարտաւանները †ստութիւն
չարեցին ինծի դէմ. բայց ես ըս-
լոր սրտով քու հրամաններդ պա-
հեցի ։
70 †Անոնց սիրտը ճարպի պէս պա-
րարտացաւ. բայց †ես քու օրէն-
քովդ ուրախացայ ։
71 †Ընդհակ եղաւ ինծի որ վշտացայ,
որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։
72 †Ինծի համարաւոր ոսկիէ ու
արծաթէ աւելի աղեկ է քու բեր-
նիդ օրէնքը ։

ԵՕՏ

73 †Ձիս քու ձեռքերդ ըրին ու ըս-
տեղծեցին. †իմաստուն ըրէ զիս,
որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ ։
74 †Քեզմէ վախցողները իս պիտի
տեսնեն և ուրախանան. †ինչու որ
քու խօսքիդ յուսացայ ։
75 Գիտեմ ո՛վ Տէր, որ քու դա-
տաստաններդ արդարութիւնով
են. ու †իրաւունքով զիս վշտա-
ցուցիր ։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ
ինծի մխիթարութիւն ըլլայ, քու
ծառայիդ ո՚ո՚ւ՚ն խօսքիդ համե-
մատ ։
77 ־Թող քու գթութիւններդ իմ
վրաս գան որ ապրիմ. վասն զի
Ը.քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է.
78 Ամբարտաւանները †պիտի ամչ-
նան. ինչու որ Ը.առանց պատճա-
ռի անիրաւութիւն ըրին ինծի
դէմ. բայց ես ־քու հրամաններուդ
վրայ պիտի մտածեմ ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ
վախցողները, և քու վկայութիւն-
ներդ ճանչցողները ։
80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլ-
լայ քու կանոններուդ մէջը, ա-
նանկ որ չամչնամ ։

ՓԱՓ

81 ־Իմ անձս քու փրկութեանդ
†կը կարօտի, ո՚ւ՚ր՚ քու խօսքիդ
կը յուսամ ։
82 ־Իմ աչքերս քու խօսքիդ հա-
մար կը նուաղին, ըսելով թէ՝
ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս ։
83 Ինչու որ †ես ծուխի մէջ տ՚ր՚ո՚ւ՚մ
տիկի պէս եղայ. բայց քու կանոն-
ներդ չմոռցայ ։
84 †Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրե-
րը. ־ե՞րբ հալածողներուն ը՞րը դա-
տաստան պիտի ընես ։

† Սաղ. ճլը. 1, Մատ. ժ. 18, 19, Գոր. Ի. 1, 2,
† Հմր 16,
+ Հմր 15,
* Հմր 74, 81, 147,
‡ Հռով. ժե. 4,
־ Երեմ. ի. 7,
Բ Ցոր. իդ. 11, Սաղ. խդ. 18, Հմր 157,
‡ Եզր. Թ. 3,
Ր Սաղ. կդ. 6,
Ի Սաղ. ժգ. 5, Երեմ. ժ. 16, Ողբ. գ. 24,
Ղ Հմր 41,
Ի Ղուկ. ժե. 17, 18,
* կ՚ո՚ւ՚ր՚ Լ.բերը
Ը Գոր. ժգ. 25,
Բ Սաղ. լդ. 5,
† Հմր 12, 26,
† Հմր 71, Երեմ. լ. 18, 19, Երր. ժբ. 11,
Լ Սաղ. ճղ. 1, ճէ. 1, Մատ. ժթ. 19,
Խ Հմր 12, 26,
Ծ Ցոր. ժգ. 4, Սաղ. ճթ. 2,
† Սաղ. ժե. 10, Եսա. գ. 10, իբ. 27,
Հ Հմր 35,
Յ Հմր 67, Երր. ժբ. 10, 11,
Ղ Հմր 127, Սաղ. ժթ. 10, Առակ. բ. 10, 11, 19,
† Ցոր. ժ. 8, Սաղ. ճ. 3, ճլը. 8, ճկթ. 14,
† Հմր 84, 144,
† Սաղ. լդ. 2,
Ն Հմր 49, 147,
Շ Երր. ժբ. 10,
־ Հմր 41,
Չ Հմր 24, 47, 174,
Պ Սաղ. իե. 3,
Ջ Հմր 86,
Ռ Հմր 23,
† Եբր. կը մարի,
Վ Հմր 74, 114,
Տ Հմր 123, Սաղ. կթ. 3,
Ր Ցոր. Լ. 30,
† Սաղ. լթ. 4,
־ Ցաւ. գ. 10,

85 †Ամբարտաւանները փոսեր փո-
րեցին ինձի համար , որ քու օրէն-
քիդ պէս չեն ։
86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ
ճշմարիտ են . *զուր տեղը *զիս կը
հալածեն , օգնէ ինձի ։
87 Քիչ մնաց որ զիս կորսընդրնէին
երկրին մէջ . բայց ես քու հրա-
մաններդ չլթողուցի ։
88 †Քու ողորմութեանդ համեմատ
կենդանացուր զիս , և քու բերնիդ
վկայութիւնը պիտի պահեմ ։

ԼԱՄԷՑ

89 Ո՛վ Տէր՝ քու խօսքդ յաւի-
տեան հաստատ է երկինքի մէջ ։
90 Քու հաւատարմութիւնդ ազգէ
մինչև ազգ կը մնայ . դուն հաս-
տատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։
91 †Քու հրամաններուդ պէս կը
կենան մինչև այս օր . ինչու որ բո-
լորը քու ծառաներդ են ։
92 Թէ որ †քու օրէնքդ իմ ուրա-
խութիւնս չըլլար , ան ատենը կոր-
սուած պիտի ըլլայի իմ տրտմու-
թեանս մէջ ։
93 Ցաւիտեան պիտի չմոռնամ քու
հրամաններդ , քանզի անոնցմով
կենդանացուցիր զիս ։
94 Ես քուկդ եմ , փրկէ զիս . ին-
չու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։
95 Ամբարիշտները ինձի սպասե-
ցին , որ իս կորսընդրնեն . բայց ես
քու վկայութիւններդ միտքս պիտի
բերեմ ։
96 †Ամէն կատարելութեան վերջը
տեսայ . քու պատուիրանքդ շատ
ընդարձակ է ։

Մ Է Մ

97 Ո՛րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ .
†ան է ամէն օր իմ մտածու-
թիւնս ։
98 Քու պատուիրաններովդ զիս
*իմ թշնամիներէս իմաստուն ըրիր .
քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։
99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի
հանճարեղ եղայ . †ինչու որ քու
վկայութիւններդ իմ մտածու-
թիւնս են ,
100 †Ծերերէն աւելի իմաստուն ե-
ղայ , վասն զի քու հրամաններդ
պահեցի ։
101 †Ամէն դէշ ճամբայէն իմ ոտ-
քերս ետ քաշեցի , որ քու խօսքդ
պահեմ ։
102 Քու դատաստաններէդ չխոտո-
րեցայ . ինչու որ դուն սորվեցու-
ցիր ինձի ։
103 †Ո՛րչափ քաղցր է քու խօսքդ
իմ բմացս . մեղրէն աւելի *անոյշ
է իմ բերնիս ։
104 Քու հրամաններովդ իմաստուն
եղայ . անոր համար †ատութեան
ամէն ճամբան ատեցի ։

Ն Ո Ւ Ն

105 Ե Քու խօսքդ իմ ոտքերուս
ճրագ է , ու իմ շաւիղներուս
լոյս ։
106 †Երդում ըրի , ու պիտի կա-
տարեմ , որ քու արդար դատաս-
տաններդ պահեմ ։
107 Շատ նեղացայ , ովՁ Տէր՝ †կեն-
դանացուր զիս քու խօսքիդ համե-
մատ ։
108 Հիմա իմ բերնիս կամաւոր
գոհերը ընդունէ՛ ովՁ Տէր , ու հրա-
դատաստաններդ սորվեցուր ինձի ։
109 †Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ա-
փիս մէջն է . բայց քու օրէնքդ
չեմ մոռնար ։
110 Ե Ամբարիշտները որոգայթ լա-
րեցին ինձի համար . բայց ես
†քու հրամաններէդ չմոլորեցայ ։
111 *Քու վկայութիւններդ յաւի-
տեան ինձի ժառանգութիւն ա-
ռի . ինչու որ *անոնք իմ սրտիս
ցնծութիւնն են ։
112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս , որ
քու կանոններդ կատարեմ յաւի-
տեան *մինչև վերջը ։

Ս Ա Մ Է Խ

113 Երկմիտ *հոգիներըատեցի ,
բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
114 Ե Իմ ապաւէնս ու վահանս
դուն ես , *քու խօսքիդ յուսա-
ցայ ։
115 Ե Եւ՛ք քաշուեցէք ինձմէ՝ ով
չարագործներ , ինչու որ ես իմ
Աստուծոյս պատուիրանքները պի-
տի պահեմ ։
116 Պահպանէ՛ զիս քու խօսքիդ
համեմատ , որ ապրիմ . և զիս
*իմ յոյսէս մի՛ ամչցըներ ։
117 Զօրացուր զիս որ ապրիմ , ու
միշտ քու կանոններուդ ուշադ-
րութիւն ընեմ ։
118 Ընարդեցիր ան ամէնը՝ որ Ձքու
կանոններէդ խոտորեցան . քանզի
անոնց նենգութիւնը սուտ է ։
119 Դուն *ոտքովներս կղզիանք
կը համարիս երկրի բոլոր ամբա-
րիշտները . անոր համար ես քու
վկայութիւններդ կը սիրեմ ։
120 *Իմ մարմինս քու ահէդ դո-
ղաց , ու ես քու դատաստաննե-
րէդ վախցայ ։

Ա Ց Ի Ն

121 Իրաւունք ու արդարութիւն
ըրի . զիս իմ նեղիչներուս մի՛
մատներ ։
122 Ձքու ծառայիդ՝ բարութեան
համար երաշխաւոր եղիր , որ ամ-

† Սաղ . լե . 7 ։ Առակ . ժզ . 27 ։
* Սաղ . լե . 19 ։ լը . 19 ։
* Հմր 78 ։
† Հմր 40 ։
— Սաղ . ԺԹ . 2 ։ Մատ . իդ . 34 ։ 35 ։ ա Պետ . ա . 25 ։
† Երեմ . լէ . 25 ։
† Հմր 24 ։
Ր Մատ . ե . 18 ։ իդ . 35 ։
† Սաղ . ա . 2 ։
Ղ Օր . դ . 6 ։ 8 ։
† Բ Տիմ . գ . 15 ։
Ը Ցոր . լբ . 7 ։ 8 ։ 9 ։
Ի Առակ . ա . 15 ։
† Սաղ . ժթ . 10 ։ Առակ . ը . 11 ։
† Հմր 128 ։
Լ Առակ . գ . 23 ։
† Ղեւեմ . ժ . 29 ։
† Հմր 88 ։
Ո Ովս . ժգ . 2 ։ Երր . ժգ . 15 ։
† Հմր 12 ։ 26 ։
Ֆ Ցոր . ժգ . 14 ։
Ղ Սաղ . ՃԽ . 5 ։ ՃԽԱ . 9 ։
† Հմր 10 ։ 21 ։
* Ր Օր . Լգ . 4 ։
* Հմր 77 ։ 92 ։ 174 ։
Ն Հմր 38 ։
Ա Սաղ . ղ . 8 ։ ՃԼԹ . 19 ։ Մատ . ե . 23 ։
Գ Սաղ . իե . 2 ։ Հռով . ե . 5 ։ Թ . 33 ։ ժ . 11 ։
Ե Հմր 21 ։
— Եզեկ . իբ . 18 ։
* Կ— : կղզիանքի պէս մերժեցիր
— Ամր . գ . 16 ։
Վ Երր . ե . 22 ։

բարտաւանները , չհարստահարեն զիս ։

123 Թ Իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար , ու քու արդարութեանդ խօսքին համար ։

124 Ըրէ՛ քու ծառային քու ողորմութեանդ համեմատ , և ինձ քու կանոններդ սորվեցուր ինծի ։

125 Յ Ես քու ծառադ եմ , իմաստուն ըրէ զիս , որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ ։

126 Ցերօջը բան տեսնելու ժամանակն է . ինչո՞ւ որ քու օրէնքդ խափանեցին ։

127 Ք Ընոր համար քու պատուիրանքներդ ոսկիէն՝ ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի ։

128 Ուստի ամէն բանի վրայով Ռ՚ուէղ կը համարիմ , ու ատեցի թեան ամէն ճամբան կ՚ատեմ ։

Փ Ի

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են . անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ ։

130 Քու խօսքերուդ յայտնութիւնը լոյս կու տայ , ու միամիտները իմաստուն կ՚ընէ ։

131 Իմ բերանս բացի ու հևացի . վասն զի քու պատուիրանքներուդ ցանկացայ ։

132 Ֆ Ինծի նայէ ու ողորմէ՛ ինծի , ինչպէս որ սովորաբար կ՚ընես քու անունդ սիրողներուն ։

133 Ի Իմ դնացքներս հաստատէ քու խօսքիդ մէջը , ու ինձմէ անօրէնութիւն մը չտիրէ ինծի ։

134 Ր Փրկէ զիս մարդոց բռնութենէն , և քու հրամաններդ պիտի պահեմ ։

135 Ե Երեսդ փայլեցուր քու ծառայիդ վրայ , ու ուսուցուր ինծի քու կանոններդ ։

136 Ե Ջուրերու առուներ կ՚իջնեն իմ աչքերէս . ինչու որ Ռ՚ուէ՛ն քու օրէնքդ չպահեցին ։

Ց Ծ Ձ

137 Ը Արդար ես դուն՝ ով Տէր , և քու դատաստաններդ ուղիղ են ։

138 Ր Քու պատուիրած վկայութիւններդ արդար ու խիստ ճշմարիտ են ։

139 Ժ Իմ նախանձս իս մաշեց . ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան ։

140 Ե Քու խօսքդ խիստ մաքուր է . անոր համար քու ծառադ անիկայ կը սիրէ ։

141 Ես ցած ու անարդուած եմ , բայց քու հրամաններդ չմոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է , ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է ։

143 Նեղութիւնը ու ցաւը իս դըտան . բայց քու պատուիրանքներդ Ի իմ ուրախութիւնս են ։

144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտեան է . հասկացուր ըրէ զիս , ու պիտի ապրիմ ։

Գ Օ Ֆ

145 Բոլոր սրտով աղաղակեցի . ով Տէր՝ պատասխան տուր ինծի , քու կանոններդ պիտի պահեմ ։

146 Քեզի աղաղակեցի , փրկէ՛ զիս , և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ ։

147 Կ Կանուխ ելայ արշալոյսին , ու աղաղակեցի . Հուսացայ քու խօսքիդ ։

148 Յ Գիշերները աչքերէնս առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար ։

149 Իմ ձայնս լսէ՛ քու ողորմութեանդ համեմատ . Ղով Տէր՝ քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս ։

150 Ընօրէնութեան հետևողները մօտեցան . անոնք քու օրէնքէդ հեռացան ։

151 Ո՛վ Տէր՝ դուն մօտ ես , ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են ։

152 Առաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններէդ , որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր ։

Ր Է Շ

153 Ռ Տես իմ խղճութիւնս , ու իս փրկէ՛ . ինչու որ քու օրէնքդ չմոռցայ ։

154 Ւ Իմ իրաւունքս պաշտպանէ՛ ու փրկէ՛ զիս . քու խօսքիդ համեմատ կենդանացուր զիս ։

155 Ւ Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն . վասն զի քու կանոններդ չխնդրեցին ։

156 Ո՛վ Տէր՝ քու գթութիւններդ շատ են . քու դատաստաններուդ համեմատ Ղ կենդանացուր զիս ։

157 Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս . բայց ես քու վկայութիւններէդ Լ չխոտորեցայ ։

158 Անօրէնները տեսայ ու Ղ զզուեցայ . ինչու որ անոնք քու խօսքդ չէին պահեր ։

159 Նայէ՛ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ . ով Տէր՝ քու ողորմութեանդ համեմատ Ղ կենդանացուր զիս ։

160 Քու խօսքիդ * սկիզբը ճշմարտութիւն է , ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։

Ր Հոր 81 , 82 ։

Ր Հոր 12 ։

Յ Սաղ . ճԺզ . 16 ։

Ր Հոր 72 ։ Սաղ . ԺԹ . 10 ։ Ռահակ . բ . 11 ։

Ֆ Հոր 104 ։

Ի Սաղ . ԺԹ . 7 ։ Ռահակ . ա . 4 ։

Ի Հոր 20 ։

Ֆ Սաղ . ճԷ . 4 ։ Բ Թես . ա . 6 , 7 ։

Բ Սաղ . ԺԸ . 5 ։

Ֆ Սաղ . ԺԹ . 13 ։ Հով . է . 12 ։

Ր Ղև . ա . 74 ։

Ի Սաղ . դ . 6 ։

Ղ Հոր 12 , 26 ։

Ի Երեմ . Թ . 1 ։ ԺԴ . 17 ։ Տես Եզեկ . Թ . 4 ։

Ը Եզր . Թ . 15 ։ Նէեմ . Թ . 33 ։ Բեսմ . Ժբ . 1 ։ Դան . Թ . 7 ։

Ր Սաղ . ԺԹ . 7 , 8 , 9 ։

Ֆ Սաղ . կԹ . 9 ։ Ցօհ . բ . 17 ։

Ի Սաղ . Ժբ . 6 ։ Ժբ . 30 ։ ԺԹ . 8 ։ Ռահակ . է . 5 ։

Ղ Հոր 151 ։ Սաղ . ԺԹ . 9 ։ Ցօհ . ԺԷ . 17 ։

Ի Հոր 77 ։

Ժ Հոր 34 , 73 , 169 ։

Ի Սաղ . է . 3 ։ Ձբ . 13 ։ Ճէ . 6 ։

Հ Հոր 74 ։

Յ Սաղ . կէ . 1 , 6 ։

Ղ Հոր 40 , 154 ։

Յ Ղև . Ի . 33 ։

Ն Ողբ . է . 1 ։

Ւ ա Թագ . Ի . 16 ։ Սաղ . լԹ . 1 ։ Մխ . է . 9 ։

Հոր 40 ։

Ւ Ցոբ . է . 4 ։

Ղ Հոր 149 ։

Ւ Սաղ . Ի . 18 ։ Հոր 51 ։

Հոր 136 ։ Եզեկ . Թ . 4 ։

Հոր 88 ։

* Կ՚ըմբռնենք թանգակութիւնը

ՇԻՆ

161 Վիշխանները զուր տեղը ինս հա-
լածեցին . բայց իմ սիրտս քու
խօսքէդ վախցաւ ։
162 Ես կը ցնծամ քու խօսքերովդ
շատ աւար գտնողի պէս ։
163 Սուտ Թիւնը ատեցի ու անար-
գեցի . Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
164 Օրը եօթը անգամ կ'օրհնեմ
քեզ , քու արդար դատաստաննե-
րուդ համար ։
165 Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ
խաղաղութիւն կայ . ու անոնց
գայթակղութիւն չըլլար ։
166 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
սպասեցի , և քու պատուիրանք-
ներդ կատարեցի ։
167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ
պահեց , ու ես անոնք շատ կը սի-
րեմ ։
168 Քու հրամաններդ և քու վկա-
յութիւններդ պահեցի . Ինչու
որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առ-
ջիդ են ։

ԹԱՒ

169 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ աղաղակս
քու առջիդ մօտենայ . քու խօս-
քիդ համեմատ հասուն ըրէ
զիս ։
170 Թող իմ աղաչանքս քու առջի՛դ
ելլէ . քու խօսքիդ համեմատ
փրկէ՛ զիս ։
171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն
պիտի բղխեն . վասն զի քու կա-
նոններդ սորվեցուցիր ինծի ։
172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի
պատմէ . Ինչու որ քու բոլոր պա-
տուիրանքներդ արդար են ։
173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնա-
կան ըլլայ . Ինչու որ ես քու հրա-
մաններդ ընտրեցի ։
174 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
ցանկացայ , ու քու օրէնքդ իմ
ուրախութիւնս է ։
175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ
օրհնէ՛ , և քու դատաստաններդ
օգնեն ինծի ։
176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորե-
ցայ . փնտռէ՛ քու ծառադ , Ին-
չու որ քու պատուիրանքներդ չը-
մոռցայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Դաւիթ ապօթք կ'ընէ Նենգութեան դէմ . 5 Ինքը չարերուն հետ խօսակցութիւն ընելու սոխպուելուն համար գանգատ կ'ընէ ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Իմ Նեղութեանս մէջ Տէրոջը ա-
ղաղակեցի , ու անիկայ ինծի
պատասխան տուաւ ։
2 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ՛ իմ անձս սուտ
շրթունքներէն , ու նենգաւոր լե-
զուէն ։
3 Նենգաւոր լեզուն քեզի ի՞նչ կու
տայ , և քեզի ի՞նչ կ'աւելցնէ՝ ։
4 Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը ,
ու դիհիին կայծերը ։
5 Վա՛յ ինծի՝ որ Բ Մոսոքի մէջ
պանդուխտ եղայ , և Կեդարի
վրաններուն քովերը բնակեցայ ։
6 Շատ ժամանակ իմ անձս բնա-
կեցաւ խաղաղութիւնը ատողնե-
րուն հետ ։
7 Ես խաղաղասէր էի . բայց երբոր
կը խօսէի , անոնք կռիւ կ'ընէին ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1—8 Բարեպաշտ մարդոց ապահովութիւնը՝ ո-
րոնք Աստուծոյ պաշտպանութեանը վրայ կը
դնեն իրենց յոյսը ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Աչքերս դէպ ի լեռները պիտի
վերցընեմ , ուսկից որ իմ օգ-
նութիւնս պիտի գայ ։
2 Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է ,
ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց ։
3 Բնիկայ քու ոտքդ չդողացընէ ,
ու քու Պահապանդ չքնանայ ։
4 Ահա Իսրայէլի Պահապանը պիտի
չմրափէ ու պիտի չքնանայ ։
5 Տէրը քու պահապանդ է . Տէրը
քու աջ ձեռքիդ քովը Քու հո-
վանիդ է ։
6 Ցօրեկը արեգակը քեզ պիտի
չզարնէ , ոչ ալ գիշերը լուսինը ։
7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի
պահպանէ . Քու անձդ պիտի
պահպանէ ։
8 Տէրը Քու ելլելդ ու մտնելդ պի-
տի պահպանէ , ասկէ ետև մինչև
յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Դաւիթ նկնգեցին համար իր ունեցած ուրա-
խութիւնը կը յայտնէ . 6 անոր խաղաղու-
թեանը համար կ'աղօթէ ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Ուրախանայի երբոր ինծի կ'ը-
սէին . Տէրոջը տունը երթանք ։
2 Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը
կայնեցան , ով Երուսաղէմ ։
3 Երուսաղէմ Հաստ քաղաքի մը
պէս շինուած է , որ Բ ինքնիրեն
միաւորուած է ։
4 Որ ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը Հոն
կ'ելլեն Իսրայէլին պատուիրածին
պէս , Տէրոջը անունը գոհութիւն
մատուցանելու համար ։
5 Ի Ինչու որ Հոն գրուած են դա-
տաստանի աթոռները , Դաւիթին
տանը աթոռները ։
6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը
խնդրեցէք . թող յաջողին անոնք
որ քեզ կը սիրեն ։
7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու

ա Թագ · իդ · 12 , 15 ; իգ · 18 ; Հմր 23 ։

բ Նն · խթ · 18 ; Հմր 174 ։

գ Առակ · ե · 21 ։

դ Հմր 144 ։

ե Ցես · իդ · 22 ; Առակ · ա · 29 ; Ղու · ժ · 42 ։

զ Հմր 166 ։

է Հմր 16 , 24 , 47 , 77 , 111 ։

ը Ես · ծգ · 6 ; Ղու · ժե · 4 ; Եզ ; ա Պետ · բ · 25 ։

թ Սաղ · ճժբ · 5 ; Ցոել · բ · 2 ։

* Կամ՝ Ո՛վ նենգաւոր լեզու՝ ի՞նչ արուի քեզի , ու ի՞նչ աւելցուի ։

ա Նն · ժ · 2 ; Եզեկ · իէ · 13 ։

բ Նն · իէ · 13 ; Թագ · իե · 1 ; Ե-րեմ · խթ · 28 , 29 ։

գ Սաղ · ճիդ · 8 ։

դ Ա Թագ · բ · 9 ; Առակ · գ · 23 , 26 ։

ե Սաղ · ճիե · 1 ; Ես · իէ · 3 ։

զ Սաղ · ժգ · 8 ; ճԹ · 31 ։

է Ես · իե · 4 ։

ը Սաղ · զա · 5 ; Ես · խթ · 10 ; Ցայտ · է · 16 ։

թ Սաղ · խա · 2 ; զէ · 10 ; ճխե · 20 ։

ժ Ը Օր · իբ · 6 ; Առակ · բ · 8 ; գ · 6 ։

ա Ես · բ · 3 ; Զաք · բ · 21 ։

բ Ցես բ Թագ · է · 9 ։

գ Եւ · իգ · 17 ; բ Օր · ժգ · 16 ։

դ Եր · ժգ · 34 ։

ե Ը Օր · իե · 8 ; բ Մն · ժԹ · 8 ։

զ Սաղ · ծա · 18 ։

պարիսպներուդ մէջը, ու յաջողութիւն՝ քու պալատներուդ մէջը։
8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար հիմա պիտի ըսեմ. Խաղաղութիւն ըլլայ քեզի։
9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝ ե քեզի բարութիւն պիտի ուզեմ։

ե Նէեմ. բ. 10։

ՍԱՂՄ. ՃԻԴ

1 Բարեպաշտները իրենց վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ կը դնեն, 3 ու կ'աղօթեն որ մարդոց նախատինքներէն ազատ մնան։

Աստիճաններուն երգը։

1 Քեզի՛ կը բարձրացնեմ իմ աչքերս, ե՛ով երկինքի մէջ բնակող։
2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կը նային, ու ինչպէս որ աղախինին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին, անոնք ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն կ'ուղղեն, մինչև որ մեզի ողորմի։
3 Ողորմէ՛ մեզի՛ ով Տէր, ողորմէ՛ մեզի, ինչու որ խիստ լեցուեցանք անարգանքով։
4 Խիստ լեցուած է մեր անձը դուրգուներուն նախատինքովը, ու ամբարտաւաններուն անարգանքովը։

Սաղ. ճիա. 1։ ճիա. 8։ ե Սաղ. բ. 4։ ժա. 4։ ճժե. 3։

ՍԱՂՄ. ՃԻԳ

1—8 Եկեղեցին կ'Աստուած կ'օրհնէ հրաշալի ազատութեան մը համար։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, — հիմա Իսրայէլը թող ըսէ՛,
2 թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան.
3 Ան ատենը ե՛ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ, երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր.
4 Ան ատենը ջուրերը մեզ պիտի ընկղմէին, հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր.
5 Ան ատենը հպարտացած ջուրերը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին։
6 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը, որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։
7 Մեր անձերը է՛ն ճնճղուկի պէս որսորդներուն որոգայթէն ազատեցան. որոգայթը կտրտեցաւ, ու մենք ազատեցանք։
8 ե՛Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է, ե՛ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց։

Սաղ. ճիբ. 1։
ե Սաղ. ճիգ. 4։ Ա՛ակ. ե. 12։
է Սաղ. զ. 3։ Ա՛ակ. չ. 5։
ը Սաղ. ճիա. 2։
ե Ծն. ա. 1։ Սաղ. ճկդ. 3։

ՍԱՂՄ. ՃԻԵ

1 Իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնողներուն ապահովութիւնը։ 4 Բարեպաշտ մարդոց համար՝ ու չարերուն դէմ աղօթք։

Աստիճաններուն երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիօն լեռանը պէս են, որ չտասանիր, հա՛ստատ կը մնայ։
2 Ինչպէ՛ս որ Երուսաղէմը լեռներով պատած է, ա՛յնպէս ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։
3 Ինչու որ ե՛ամբարշտին գաւազանը արդարներուն վիճակին վրայ պիտի չմնայ, որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկնցնեն։
4 Ո՛վ Տէր՝ բարի՛ք ըրէ բարիներուն, ու սրտով ուղիղներուն։
5 Սակայն անոնք որ իրենց ե՛ծուռ ճամբաներուն մէջը կը մոլորին, Տէրը պիտի *կորսընցընէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ։ է Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

Ա՛ակ. իբ. 8։ Ե՛ս. ժգ. 5։
* Եբր. տանի
Սաղ. ճիբ. 6։ Գաղ. ե. 16։

ՍԱՂՄ. ՃԻԶ

1 Եկեղեցին իր անկումներուն գերեզմանութիւնը հրատարակելով՝ 4 աղօթք կ'ընէ, ու անոր բարի յաջողութեանը վրայ կը մարգարէանայ։

Աստիճաններուն երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիօնին գերութիւնը դարձուց, — ե՛երազ տեսնողներու՞ պէս եղանք։
2 Ան ժամանակը ե՛մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ, ու մեր լեզուն ցնծութիւնով. ան ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ՝ Տէրը մեծ բաներ ըրաւ։
3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ, ա՛նիկա ուրախացանք։
4 Ո՛վ Տէր՝ դարձուր մեր գերութիւնը հարաւին առուներուն պէս։
5 է Անոնք որ արցունքով կը ցանեն, ցնծութիւնով պիտի հնձեն։
6 Ան որ լալով կ'երթայ ցանելու սերմը տանելով, անշուշտ ցնծութեամբ ետ պիտի դառնայ իր ցորէնի խուրձերը բերելով։

— Դոր. ժր. 9։
† Կ՛ա. ուղղացողներու
ե Ցոր. ը. 21։
է Ես Երեմ. լա. 9, ԵՒ։

ՍԱՂՄ. ՃԻԷ

1 Աստուծոյ օրհնութեանը զօրութիւնը։ 3 Բարի տղաքը անոր պարգեւն են։

Սողոմոնի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը, զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները. — թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը, զուր տեղը կը հսկեն պահապանները։
2 Պարապ բան է ձեզի համար կանուխ ելլելը, ե՛ուշ հանգչիլը, — ե՛ցաւով հաց ուտելը. յիրաւի — նո՛յն իր սիրելիին քուն կու տայ։
3 Ահա է տղաքը Տէրոջը ժառանգութիւնն են. ը որովայնի պտուղը անոր է պարգեւն է։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին

— Սաղ. ճիա. 3, 4, 5։
ե Ծն. գ. 17, 19։
է Ծն. լգ. 5։ Խը. 4։ Ցես. իդ. 3, 4։
ը Բօր. իբ. 4։
† Կ՛ա. վարձքն

ձեռքին մէջը, այնպէս են երիտասարդներուն տղաքը։
5 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց. երբոր դրանը մէջ թշնամեաց հետ խօսելու ըլլան, ԷՊիտի չամչնան։

Ա. Տես Ցոր. ե. 4։ Առակ. իէ. 11։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

1-6 Ջանազան օրհնութիւններ՝ որոնք աստուածավախներուն կը տրուին։

Աստիճաններուն երգը։

1 Երանի՛ ան ամենուն՝ որ Ցերոջմէն կը վախնան, ԷՆ անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։

Բ. Սաղ. ճժր. 1։ Ճժե. 13։ Ճժթ. 1։

2 Ի վասն դի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես. երանի՛ է քեզի, ու քեզի բարի պիտի ըլլայ։

Բ Ես. գ. 10։

3 Քու կնիկդ Էպտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ քու տանդ ներսի դիերը, ԷՆ քու որդիներդ Ծձիթենիի տունկերու պէս՝ քու սեղանիդ չորս կողմը։

է Եզեկ. ժթ. 10։

4 Ահա Ցերոջմէն վախցող մարդը ասանկ պիտի օրհնուի։

Դ Սաղ. ծբ. 8։ Ճպգ. 12։

5 Ծ Ցերը քեզ Սիօնէն օրհնէ, ու երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջը։

Ե Սաղ. ճվդ. 3։

6 Եւ Էքու որդուոցդ որդիները տեսնես։ Ե Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

Ղ Յով. ա. 23։ Ցոր. խբ. 16։ Ե Սաղ. ճիե. 5։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Ասուած գովելու յորդորանք մը՝ Իսրայէլը իր մեծ նեղութիւններէն փրկելուն համար։ 5 Եկեղեցին աստղներուն վրայ գալու լուրիքները։

Աստիճաններուն երգը։

1 Իմա՛ Իսրայէլը թող ըսէ. Ե Իմ մանկութենէս Ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին.

Ա. Սաղ. ճիգ. 1։ Բ Ես Եզեկ. իգ. 3։ Ովս. բ. 15։ Ժա. 1։

2 Իմ մանկութենէս Ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին, բայց ինծի չյաղթեցին։

3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին, ԷՆ իրենց ակօսները երկընցուցին։

4 Ցերը արդար է. անիկայ ամբարիշտներուն լուանները կտրտեց։

5 Սիօնըատողներուն ամէնը պիտի ամչնան ու ետ դառնան.

6 Տանիքի վրայի Էխոտին պէս պիտի ըլլան, որ դեռ չփրցուած կը չորնայ.

Է Սաղ. լե. 2։

7 Որ ինձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցընել, ոչ ալ խուրձ կապողը իր գոգը.

8 Եւ անցնողները չեն ըսեր Թէ՝ Ցերոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ. ԷՆ ձեզ Ցերոջը անունովը կ՚օրհնենք։

Ը Հռութ. բ. 4։ Սաղ. ճժբ. 26։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1 Սաղմոսերգուն աղօթքի մէջ իր ունեցած յոյսը, 5 և իր յուսոյն յաթսեւութիւնը կը ցուցընէ. 7 կը յորդորէ Իսրայէլացիները որ իրենց յոյսը Ասուծոյ վրայ դնեն։

Աստիճաններուն երգը։

1 Վորուն՝ կ տեղերէն քեզի կանչեցի՝ ով Ցեր։

Ա Ողբ. գ. 55։ Ցոել. բ. 2։

2 Ով Ցեր՝ իմ ձայնս լսէ. քու ականջներդ թող մտիկ ընեն իմ աղօթքիս ձայնը։

Բ Սաղ. ճխգ. 2։ Հաւ. գ. 20, 23, 24։

3 Ով Ցեր՝ Ե թէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս, Ցեր ով կրնայ կենալ։

է Եզ. լդ. 7։ Ծ գթած. բ. 40։ Սաղ. բ. 11։ Ես. ըեմ. լդ. 8, 9։

4 Բայց Էքու քովդ է թողութիւնը, որ Ծքեզմէ վախնան։

Ե Սաղ. իէ. 14։ լդ. 20։ կ. 1։ Ես. բ. 17։ իգ. 8։ լ. 18։

5 Ես Ցերոջը կը սպասեմ, իմ անձս կը սպասէ, ու Ձանոր խօսքին կը յուսամ։

Ղ Սաղ. ճժթ. 81։

6 Ես Առտուան սպասողներէն՝ առտուան սպասողներէն աւելի իմ անձս Ցերոջը կը սպասէ։

Ը Սաղ. կգ. 6։ ճժթ. 147։

7 Իսրայէլը թող Ցերոջը յուսայ, ինչու որ Ե Ցերոջը քովը ողորմութիւն կայ. ու անոր քովը շատ փրկութիւն կայ.

Ը Սաղ. ճլա. 3։

8 Եւ Ժ անիկայ պիտի փրկէ Իսրայէլը իր բոլոր անօրէնութիւններէն։

Ժ Սաղ. ճդ. 8։ Մատ. ա. 21։

ՍԱՂՄ · ՃԼԱ

1 Դաւիթ իր խոնարհութիւնը ցուցընելով՝ 3 կը յորդորէ Իսրայէլը որ Ասուծոյ յուսայ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Վ Ցեր՝ իմ սիրտս չդոռոզացաւ, և իմ աչքերս չբարձրացան. Ու ես մեծամեծ բաներու մէջ՝ և ինծմէ բարձր բաներու մէջ չքալեցի։

Ա Յով. ժբ. 16։

2 Ցիրաւի իմ անձս հանդարտեցուցի ու հանգստացուցի Ե իր մօրը կաթէն կտրուած տղու մը պէս. իմ անձս կաթէն կտրուած տղու մը պէս է։

Բ Մատ. ժբ. 3։ ա Կոր. ժգ. 20։

3 Էիսրայէլը թող Ցերոջը յուսայ սակէ ետև մինչև յաւիտեան։

է Սաղ. ճլ. 7։

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

1 Դաւիթ իր աղօթքին մէջ՝ տապանակին համար իր ունեցած հոգը կը յիշէ Ասուծոյ առջևը։ 8 Իր աղօթքը տապանակը վերցուցած ատենը։ 11 Ասուծոյ խոստումներուն յիշատակութիւնը։

Աստիճաններուն երգը։

1 Դաւիթին համար յիշէ՝ ով Ցեր, անոր բոլոր նեղութիւնը.

2 Որ ան երդում բրաւ Ցերոջը, Ֆ ուխտ դրաւ Ե Յակոբին Զօրաւորին,

Ա Սաղ. կե. 1։ Բ Ծն. խթ. 24։

3 Ը Ըսաւ թէ՝ Իմ տանս բնակարանը չմտնեմ, ու իմ փռած անկողնիս վրայ չելլեմ,

4 Թէ Էիմ աչքերուս քուն՝ և արտևանունքներուս նինջ չտամ,

է Առակ. գ. 4։

տևանունքներուս Նիրհումէ չըմտամ,
5 Մինչև որ Տ Տէրոջը համար տեղ մը գտնեմ, — բնակարան Յակոբին Զօրաւորին համար բնակարան։
6 Ահա անոր վրայով լսեցինք Եփրաթայի մէջ, և զանիկայ գտանք Անտառի դաշտերուն մէջը։
7 Մտնենք անոր բնակարանները, — երկրպագութիւն ընենք անոր պատուանդանին քովը։
8 Քու հանգստութեանդ բէ՛ղ ելլէ՝ ով Տէր, դուն՝ ու Քու զօրութեանդ տապանակը։
9 Քահանաներդ էթող արդարութիւն հագնին, և քու սուրբերդ ցնծան։
10 Քու Դաւիթ ծառայիդ համար անդին մի՛ դարձներ քու օծեալիդ երեսը։
11 Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին ճշմարտութեամբ, — ետ չդառնար անկէ թէ, Քու որովայնիդ պտուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ։
12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ ուխտս ու վկայութիւններս որ անոնց պիտի սորվեցընեմ, — անոնց որդիներն ալ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան։
13 Ինչու որ Տէրը Սիօնը ընտրեց, և ընդունայ իրեն բնակութեան համար ուզեց,
14 Ըսելով. Ասա է յաւիտեան իմ հանգիստս. ասոր մէջը պիտի բնակիմ, ինչու որ ասիկայ ուզեցի։
15 Անոր պաշարը առատաբար պիտի օրհնեմ, — անոր աղքատները հացով պիտի կշտացընեմ։
16 Նաև անոր քահանաներուն փրկութիւն պիտի հագցընեմ. ու անոր սուրբերը ուրախութեամբ պիտի ցնծան։
17 Անդ տեղը Դաւիթին եղջիւր պիտի բուսցընեմ, — ճրագ պիտի պատրաստեմ իմ օծեալս համար։
18 Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցընեմ, բայց անոր վրայ իր թագը պիտի ծաղկի։

ՍԱՂՄ · ՃԼԳ

1—3 Սուրբերուն միաբանութեանը օգուտը։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Ո՛հ որչափ բարի ու որչափ վայելուչ է որ — եղբայրները իրարու հետ միաբանութեամբ բնակին։
2 Ան Քաղնիւ իւղին պէս է, որ գլխուն վրայէն մօրուքին վրայ՝ Ահարոնին մօրուքին վրայ վազեց, — մինչև անոր զգեստներուն ծայրը իջաւ։
3 Սիօնի լեռներուն վրայ իջած է Հերմոնին շաղին պէս է. ինչու որ Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը — կեանքը մինչև յաւիտեան։

ՍԱՂՄ · ՃԼԴ

1—3 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը։

Աստիճաններուն երգը։

1 Ըղէ՛ օրհնեցէք Տէրը՝ — ով Տէրոջը բոլոր ծառաները, Որ Տէրոջը տունը կը կենաք գիշերները։
2 Սուրբը տեղը ձեռքերնիդ վերցուցէք, ու օրհնեցէք Տէրը։
3 Երկինքը ու երկիրը ստեղծող Տէրը Թող օրհնէ՛ քեզ Սիօնէն։

ՍԱՂՄ · ՃԼԵ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ իր ողորմութեանը համար, 5 իր կարողութեանը համար, 8 իր դաստաստաններուն համար։ 15 Կուռքերուն ունայնութիւնը։ 19 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը։

1 Ըլէլուիա։ Օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը, — օրհնեցէ՛ք՝ ով Տէրոջը ծառաները,
2 Որ Տէրոջը տունը կը կենաք, Մեր Աստուածոյն տանը սրահներուն մէջը։
3 Օրհնեցէ՛ք Տէրը, ինչու որ Տէրը բարի է. սաղմոս ըսէ՛ք անոր անունին, Քանի որ քաղցր է։
4 Վասն զի Ցէրը իրեն համար ընտրեց Յակոբը, — Իսրայէլը իրեն սեպհական Ըղձալի ըլլալու։
5 Վասն զի ես իմացայ, որ Եհովան մեծ է, ու մեր Տէրը բոլոր աստուածներէն։
6 Տէրը ամէն ինչ որ ուզեց՝ ըրաւ, երկինքի ու երկրի մէջ, ծովերուն ու բոլոր անդունդներուն մէջը։
7 Երկրի ծայրերէն ջոգիներ կը հանէ, Անձրևի համար փայլակներ կը շինէ, — հով կը հանէ իր Գանձարաններէն։
8 Անիկայ Եգիպտոսին առջինեկները զարկաւ մարդէ մինչև անասուն.
9 Նշաններ ու հրաշքներ խրկեց քու մէջդ՝ ով Եգիպտոս, Փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն վրայ.
10 Շատ ազգեր զարկաւ, ու զօրեղ թագաւորներ սպաննեց,
11 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը, Բասանի Ովգ թագաւորը, և Քանանու բոլոր թագաւորութիւնները.
12 Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուաւ, իր Իսրայէլ ժողովուրդին ժառանգութիւն։
13 Ո՛վ Տէր՝ Քու անունդ մինչև յաւիտեան կը Ցայ. ով Տէր՝ քու յիշատակդ ազգէ մինչև ազգ։
14 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը

— Սաղ. ճիգ. 1, 2։
Բ Ա Մն. թ. 33։
Ե Ա Տիմ. բ. 8։
Գ Սաղ. ճիդ. 8։
Ի Սաղ. ճիբ. 5։ ճլե. 21։

Ե Բ Օր. դ. 48։

— Սաղ. ճիե. 1։
Բ Ղևտ. բ. 37։
Է Սաղ. դբ. 13։ դգ. 8։ ճժգ. 19։
Թ Սաղ. ճիժ. 68։
Ի Սաղ. ճխէ. 1։
Ղեղ. ժթ. 5։ Բ Օր. է. 6։ 7։ ժ. 15։
Ի Սաղ. զե. 3։ զէ. 9։
Ը Սաղ. ճիե. 3։
Բ Երեմ. ժ. 13։ ծա. 16։
Ի Ցոր. իբ. 25, 26։ լբ. 25։ ՃՃ։ Զաբ. ժ. 1։
Ի Ցոր. լթ. 22։
Ծ Եզ. ժբ. 12, 29։ Սաղ. հը. 51։ ճկգ. 10։
Ի Ել. է. ը. Թ. ժ. ժգ։
Ի Սաղ. ճկգ. 15։
Ա Թագ. իա. 24, 25, 26։ 34, 35։ Սաղ. ճկգ. 17։ ՃՃ։
Հ Ցես. ժբ. 7։
Յ Սաղ. հը. 55։ ճկգ. 21, 22։
Ղ Ել. գ. 15։ Սաղ. ճբ. 12։
Ե Բ Օր. լբ. 36։

Տ Գոր. է. 46։
Ի ա Թագ. ժէ. 12։
Ղ ա Թագ. է. 1։
Իա Մն. ժգ. 5։
Ը Սաղ. ե. 7։ զԹ. 5։
Բ Թագ. ժ. 35։ բ Մն. է. 41, 42։
Ժ Սաղ. հը. 61։
Ի Ցոր. իԹ. 14։ Հմր 16։ Ես. կա. 10։
Ծ Սաղ. ՃԹ. 3։ 4։ 33։ ՃՃ։ ՃԺ. 4։
Ի բ Թագ. է. 12։ գ Թագ. բ. 25։ բ Մն. զ. 16։ Ղեղ. ա. 69։ Գոր. բ. 30։
Ժ Սաղ. խը. 1, 2։
Ե Սաղ. կը. 16։
Հ Սաղ. ճխէ. 14։
Յ բ Մն. զ. 41։ Հմր 9։ Սաղ. ճխԹ. 4։
Ղ Ովս. ժբ. 1։
Ճ Եզեկ. իԹ. 21։ Ղեղ. ա. 69։
Ժ Ցես. գ Թագ. ժա. 36։ ժէ. 4։ բ Մն. իա. 7։
Յ Սաղ. լէ. 26։ ճԹ. 29։

— Նն. ժգ. 8։ Երր. ժգ. 1։
Բ Ել. է. 25։ 30։

կը դատէ , և իր ծառաներուն կ՚ողորմի ։

15 ՛Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են . մարդու ձեռքի գործքեր են .

16 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .

17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր , ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջը ։

18 Անոնց նման *ըլլան անոնք շինողները , ու բոլոր անոնց յուսացողները ։

19 ՛Ով Իսրայէլի տունը՝ օրհնեցէք Տէրը . ով Ահարոնի տունը՝ օրհնեցէք Տէրը .

20 Ով Ղևիի տունը՝ օրհնեցէք Տէրը . ով Տէրոջմէն վախցողներ՝ օրհնեցէք Տէրը ։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը Սիօնէն , ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԶ

1—26 Աստուծոյ մանաւանդ ողորմութիւններուն համար՝ իրեն շնորհակալութիւն մատուցանելու յորդորանք մը ։

1 Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

2 Գոհացէ՛ք Աստուածներուն Աստուածմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

3 Գոհացէ՛ք տէրերուն Տէրոջմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

4 Մինակ մեծ հրաշքներ ընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

5 Երկինքը իմաստութեամբ ստեղծողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

6 Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

7 Մեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

8 Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

10 Եգիպտացւոց անդրանիկները զարնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

11 Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

12 Հզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

13 Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

14 Ու Իսրայէլը անոր մէջէն անցնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

15 Եւ Փարաւոնը ու անոր զօրքը կարմիր ծովուն մէջը թօթվողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

16 Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտըտցընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

17 Մեծ թագաւորներ զարնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

18 Ու զօրեղ թագաւորներ սպանողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

19 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

20 Ու Բասանի Ովգ թագաւորը . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

21 Եւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

23 Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

25 Բոլոր մարմինի հաց տուողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

26 Գոհացէ՛ք երկինքին Աստուածմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԷ

1 Կրօնքի կողմէ Հրեից անդրդուելի բնութիւնը գերութեան մէջ ։ 7 Մարգարէն կ՚անիծէ Եդովմը ու Բաբիլոնը ։

1 Բաբիլոնի գետերուն քովը՝ հոն կը նստէինք , ու Սիօնը միտքերնիս բերելով կու լայինք ։

2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները ։

3 Ինչու որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը խնդրեցին , ու մեր կողոպտիչները ուրախութիւն , ըսելէ . Երգեցէք մեզի Սիօնին երգերէն ։

4 Տէրոջը երգը ի՞նչպէս երգենք օտար երկրի մէջ ։

5 Ով Երուսաղէմ՝ թէ որ քեզ մոռնամ , թող իմ աջ ձեռքս իր պաշտօնը մոռնայ .

6 Թող իմ լեզուս իմ քմացս

փակչի, թէ որ քեզ չթիշեմ, թէ որ Երուսաղէմը իմ գլխաւոր ուրախութենէս աւելի մեծ չհամարիմ։

7 Ցիլէ ով Տէր՝ †Եդովմի որդիները երուսաղէմի օրուանը մէջ, որ կ՚ըսէին. Փլցուցէք փլցուցէք մինչեւ անոր հիմը։

8 Ո՛վ Բաբիլոնի *աւերող աղջիկը՝ երանի անոր, որ քեզի կը հատուցանէ Ⴕ մեզի ըրած գործքերուդ փոխարէնը.

9 երանի անոր՝ որ Ⴖ քու զաւակներդ կը բռնէ ու քարի կը զարնէ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԸ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր խօսքին ճշմարտութեանը համար. 4 կը մարգարէանայ թէ՝ երկրի թագաւորները զԱստուած պիտի գովաբանեն. 7 իր վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ ըլալ կը ցուցնէ։

Ս՚ղմս Դաւթի։

1 Ⴑ Հեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ իմ բոլոր սրտովս. Ⴒ †աստուածներուն առջին քեզի սաղմոս պիտի երգեմ։

2 Ⴓ Երկրպագութիւն պիտի ընեմ Ⴔ դէպ՚ի քու սուրբ տաճարդ, և քու անունդ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար. ինչու որ քու բոլոր անունէդ վեր Ⴕ մեծցուցիր քու խօսքդ։

3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի, իմ անձիս մէջը զօրութիւնով զիս ուժովցուցիր։

4 Ո՛վ Տէր՝ Ⴖ երկրին բոլոր թագաւորները քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեն, երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն.

5 Ու Տէրոջը ճամբաներուն մէջը պիտի երգեն. ինչու որ Տէրոջը փառքը մեծ է։

6 Ը Թէպէտ Տէրը բարձր է, բայց Ⴘ ցածը եղողը կը տեսնէ, ու բարձրամիտը հեռուէն կը ճանչնայ։

7 Ⴙ Թէ որ նեղութեան մէջ ալ քալեմ, դուն զիս պիտի կենդանացնես. իմ թշնամիներուս բարկութեանը դէմ քու ձեռքդ պիտի երկննցընես, և քու աջ ձեռքդ իս պիտի փրկէ։

8 Ⴚ Տէրը պիտի գործէ ինծի համար. ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ յաւիտեան է. Ⴛ քու ձեռացդ գործքերը երեսէ մի՛ ձգեր։

ՍԱՂՄ · ՃԼԹ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր ամենատես նախախնամութեանը, 17 ու իր անհուն ողորմութիւններուն համար. 19 չարերը կը նախատէ. 23 իր հատատարիմ ըլալուն համար կ՚աղօթէ։

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի։

1 ‖ Ո՛վ Տէր՝ Ⴍ իս քննեցիր ու ճանչցար։

2 Ⴎ Դուն գիտես իմ նստիլս ու ելլելս. Ⴏ իմ խորհուրդս հեռուանց կ՚իմանաս։

3 Ⴐ Իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քննես. ու իմ բոլոր ճամբաներս գիտես։

4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լեզուիս վրայ, ահա ով Տէր՝ Ⴑ դուն ամէնը գիտես։

5 Իմ ետեւէս ու առջեւէս զիս պաշարեցիր, և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր։

6 Ⴒ Այս գիտութիւնը ինծի խիստ զարմանալի է. բարձր է ես՝ չեմ կրնար հասկընալ անիկայ։

7 Ⴓ Ո՞ւր երթամ քու Հոգիէդ, և քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ։

8 Ⴔ Թէ որ երկինքը ելլեմ, դուն հոն ես. Ⴕ թէ որ դժոխքը անկողինս ընեմ, ահա դուն հոն ես.

9 Ⴖ Թէ որ արշալոյսին թեւերը առնեմ՝ և ծովուն վերջի ծայրերը բնակիմ,

10 Հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ, ու քու աջ ձեռքդ զիս պիտի բռնէ։

11 Թէ որ ըսեմ, Խաւարը թող խաւարը զիս պիտի ծածկէ, ես՝ գիշերը գիշերն ալ լոյս կ՚ըլլայ իմ բոլորտիքս։

12 Ⴜ Մութն ալ քեզի խաւար չէ. հապա գիշերը ցորեկի պէս լուսաւոր կ՚ըլլայ. խաւարը և լոյսը մի և նոյն բան է ես՝ ես։

13 Ինչու որ դուն ‡ ստեղծեցիր իմ երիկամունքներս, ես՝ իմ մօրս որովայնին մէջը դուն իս ծածկեցիր։

14 Կը գոհանամ քեզմէ, որ ահաւոր ես՝ զարմանալի կերպով ստեղծուեցայ. քու գործքերդ զարմանալի են, ու իմ անձս ալ դիտէ։

15 Ⴟ Իմ դոյութիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ, երբոր դաղտուկ տեղը շինուեցայ, երկրի խորութեանը մէջ ‖ ճարտարութեամբ կազմուեցայ՝։

16 Ⴠ Քու աչքերդ իմ անկատար կազմուածքս տեսան. ու անդամներս բոլորը քու դրքիդ մէջը գրուած էին, որ ժամանակին պիտի կազմուէին, երբոր դեռ անոնցմէ մէկը չկար։

17 Ⴡ Որչափ պատուական են ինծի քու խորհուրդներդ՝ ով Աստուած. որչափ մեծ է անոնց թիւը։

18 Ⴢ Թէ որ համրեմ անոնք, աւազէն շատ են. երբոր արթննամ, դեռ քեզի հետ եմ.

19 Ⴣ Իրաւցընէ Ⴤ ամբարիշտը պիտի

---

†Երեմ. խթ. 7, ճ։ Ողբ. գ · 22։ Եզեկ · իե · 12։ Աբդ · 10, ճ։
*Կամ՝ աւերուելու. Ես · ժգ · 1, 6, ճ։ Խէ · 1։ Երեմ. իե · 12։ ծ · 2։
Երեմ. ծ · 15, 29։ Ցայտ · ժբ · 6։
Ես · ժգ · 16։

Սաղ. ճժթ. 46։
†Կամ՝ հրեշտակներուն, կամ՝ դատաւորներուն, կամ՝ Աստուծոյ
Սաղ · իբ · 2։
Դատ · բ · 29, 30։ Սաղ · ե · 7։
Ես · խր · 21։
Սաղ · ճբ · 15, 22։

Սաղ · ճժդ · 5, 6։ Ես · ծէ · 15։
Աստ · գ · 34։ Ցակ · գ · 6։ Պետ · ե · 5։
Սաղ · իգ · 3, 4։

Սաղ · ծէ · 2։ Փիլ · ա · 6։
Տես Ցոր · ժ · 3, 8։ ժդ · 15։

Սաղ · ժէ · 3։ Երեմ · ժբ · 3։
Դ Թագ · ժթ · 27։
Մատ · թ · 4։ Ցօհ · բ · 24, 25։
Ցոր · լ · 4։
Երբ · դ · 13։

Սաղ · ժէ · 3։ Երեմ · ժբ · 3։
Դ Թագ · ժթ · 27։
Մատ · թ · 4։ Ցօհ · բ · 24, 25։
Ցոր · լ · 4։
Երբ · դ · 13։

Ցոր · խր · 3։ Սաղ · խ · 5։ Ձլա · 1։
Երեմ. իգ · 24։ Ցակ · ա · 3։
Ամով · թ · 2, 3, 4։
Ցոր · իգ · 6։ Նահ · ժբ · 11։

Ցոր · իգ · 6։ Նահ · ժբ · 11։
Ցոր · իզ · 22։ Դան · բ · 22։ Երբ · գ · 13։
Կամ՝ բոտասցար

Ցոր · ժ · 8, 9։ Ժող · ժա · 5։
‖ Եբր · նկատակերպեցայ։

Սաղ · խ · 5։

ապաննես՝ ով Աստուած . 20 ուրեմն ով արիւնահեղ մարդիկ՝ հեռացէք ինձմէ ,

20 Անոնք խօսեզ դէմ նենգութեամբ կը խօսին . և քու *թշնամիներդ ունայն պարապ տեղը կ'առնեն" ,

21 Հռչակ ատողները չէմ ատեր՝ ով Տէր , ու քեզի դէմ ելլողներէն չէմ զզուիր ,

22 Զանոնք կատարեալ ատելութեամբ կ'ատեմ , և ինծի թշնամի կը համարիմ ,

23 Փորձէ՛ զիս՝ ով Աստուած , ու գիտցիր իմ սիրտս . իս քննէ՛ ու գիտցիր իմ մտածմունքներս ,

24 Եւ նայէ՛ թէ արդեօք չար ճամբու մէջ եմ , և ղիս դէպ 'ի յաւիտենական ճամբան առաջնորդէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽ

1 Դաւիթ իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատութիւն կը խնդրէ . 8 անոնց դէմ կ'աղօթէ . 12 Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութեամբը զինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւթի ,

1 ՈվՏէր՝ չար մարդէն իս փրկէ՛ , ու բռնաւոր մարդէն իս պահէ ,

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն , ու ամէն օր կռիւներու համար կը ժողովուին ։

3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին . իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակ ։ (Սէլայ ։)

4 ՈվՏէր՝ զիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ՛ . զիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ՛ , որոնք իմ գնացքներս խափանելու խորհուրդ ըրին ։

5 Ամբարտաւանները ինծի համար գաղտնի որոգայթ ու չուաններ լարեցին . ուրկան մը փռեցին իմ ճամբուս վրայ . վարմեր դրին ինծի համար ։ (Սէլայ ։)

6 Ըսի Տէրոջը . Դուն ես իմ Աստուածս . ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղաչանքիս ձայնը ։

7 ՈվՏէր Եհովայ՝ իմ փրկութեանս զօրութիւնը , դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը ։

8 ՈվՏէր՝ ամբարշտին ցանկութիւնները մի՛ տար . անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողեր , որ չլլայ ինք բարձրանայ ։ (Սէլայ ։)

9 Իս պաշարողներուս գլուխը՝ ընդունց շրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ ։

10 Վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ . կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք , ու խորունկ ջուրերու մէջ , որ բնաւ վեր չելլեն ։

11 Չարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի . թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը , որ ջնջէ կործանէ ։

12 Գիտեմ որ Տէրը դատաստան պիտի ընէ խեղճին , ու իրաւունք՝ աղքատներուն ։

13 Ցիրաւի արդարները քու անունդ պիտի գովեն . ուղիղները քու առջեդ պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԱ

1 Դաւիթ կ'աղաչէ որ իր աղօթքը ընդունելի ըլլայ ։ 3 Իր խղճմտանքը մաքուր , 7 ու իր կեանքը որոգայթներէն ազատ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 ՈվՏէր՝ քեզի կը կանչեմ , շուտով հասիր ինծի . ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ ։

2 Թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի շնորհուի . և իմ ձեռքերուս վեր վերցուիլը իրիկուան պատարագին պէս ։

3 ՈվՏէր՝ պահապան դիր իմ բերնիս . ու իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ՛ ։

4 Իմ սիրտս չար բանի եւեհ խոտորելու մի՛ թողուր , որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ գէշ գործքեր չընեմ , ու անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ ։

5 Ուրդարը թող զիս զարնէ . ան ողորմութիւն է . և զիս յանդիմանէ . ան գլխու իւղ է . իմ գլուխս չմերժէ ջնջէ՛ . ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ ։

6 Երբոր անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին , ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն , ինչու որ քաղցր են ։

7 Ինչպէս որ հերկողը ու ճեղքողը կը յորանջէ երկրի վրայ , անոնվ ալ մեր ոսկորները կ'ելլեն գերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան ։

8 Սակայն ով Տէր Եհովայ , իմ աչքերս դէպ 'ի քեզի են . քեզի յուսացայ , իմ հոգիս մի՛ մերկացներ ։

9 Ինծի համար լարուած որոգայթէն , ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմերէն իս պահէ՛ ։

10 Ամբարիշտները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան , երբոր ես բոլորովին անցնիմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԲ

1—7 Դաւիթ կը ցուցնէ թէ՝ իր նեղութեանը մէջ իր բոլոր մխիթարութիւնը Աստուծոյ աղօթելէն է ։

Դաւիթին երգը ու աղօթքը՝ երբոր ինքը այրին մէջն էր ։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ'աղաղակեմ . իմ ձայնովս Տէրոջը կ'աղաչեմ ։

Ա Սաղ · ճԺԹ · 115 ։

Ա Ցուդ · 15 ։ * Կամ՝ քաղաքներդ անիրաւութեամբ կ'առնեն ։ Հբմ . ԺԹ · 2 ։ Սաղ · ճԺԹ · 158 ։

Ա Ցոր · ղ · 6 ։ Սաղ · իզ · 2 ։

ՂՍաղ · ե · 8 ։ ՃԽգ · 10 ։

— Հմր 4 ։

Բ Սաղ · ծզ · 6 ։

Է Սաղ · ծր · 4 ։ Հռով · ԺԳ · 13 ։

Ը Սաղ · հա · 4 ։

Ի Հմր 1 ։

ՂՍաղ · լե · 7 ։ ծէ · 6 ։ ճԺԹ · 110 ։ Հես · 9 ։ Երեմ . ԺԸ · 22 ։

Ի Օր · լ · 27 ։

ԸՍաղ · է · 16 ։ ՂԳ · 23 ։ Առակ · ԺԸ · 13 ։ ԺԸ · 7 ։

Ի Սաղ · ժա · 6 ։

Ա Սաղ · ճԺԹ · 115 ։

Ա Ցուդ · 15 ։ * Կամ՝ քաղաքներդ անիրաւութեամբ կ'առնեն ։ Հբմ . ԺԹ · 2 ։ Սաղ · ճԺԹ · 158 ։

Ա Ցոր · լա · 6 ։ Սաղ · իզ · 2 ։

ՂՍաղ · ե · 8 ։ ՃԽգ · 10 ։

— Հմր 4 ։

Բ Սաղ · ծզ · 6 ։

Է Սաղ · ծր · 4 ։ Հռով · Գ · 13 ։

Ը Սաղ · հա · 4 ։

Ի Հմր 1 ։

ՂՍաղ · լե · 7 ։ ծէ · 6 ։ ճԺԹ · 110 ։ Հես · 9 ։ Երեմ . ԺԸ · 22 ։

Ի Օր · լ · 27 ։

ԸՍաղ · է · 16 ։ ՂԳ · 23 ։ Առակ · ԺԸ · 13 ։ ԺԸ · 7 ։

Ի Սաղ · ժա · 6 ։

Ա Դհ · Ը · 45 ։ Սաղ · Ժ · 4 ։

— Սաղ · Հ · 5 ։

Բ Ցայտ . ե · 8 ։ Ը · 3 ։ 4 ։

Է Սաղ · ճԼԳ · 2 ։ ա Տիմ . Բ · 8 ։

Ը Եզ · ԻԹ · 39 ։

Ի Առակ · իգ · 6 ։

ՂՑես Առակ · Թ · 8 ։ ԺԹ · 25 ։ իե · 12 ։ Գաղ · գ · 1 ։

Ի Կամ՝ Հերկողը

Ի Կոր · ա · 9 ։

ԸՐՄ · Ի · 12 ։ Սաղ · իե · 15 ։ ճԻգ · 1 , 2 ։

Ի Սաղ · ճԺԹ · 110 ։ ճԽ · 5 ։ ճԽբ · 3 ։

Ի Սաղ · լե · 8 ։

— ա Թագ · Իր · 1 ։ Իգ · 3 ։

2 Բ Իմ գանգատս անոր առջեւն կը թափեմ . իմ նեղութիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ ։

3 Է երբոր հոգիս իմ մէջս կը մաշէր , դուն իմ շաւիղս գիտցար . իմ ետքալած ճամբուս մէջ ինծի համար դաղտուկ որոգայթ լարեցին ։

4 Նայէ՛ աջ կողմը ու տես որ Է՛նաւ իս ճանչցող մը չկայ . ապաւէնը ինծմէ կորսուեցաւ . բնաւ մէկը չկայ՝ որ իմ անձիս համար հոգ ընէ ։

5 Ո՛վ Ցէր՝ քեզի աղաղակեցի , ըսի . Դուն ես իմ ապաւէնս , և Է՛ իմ վիճակս ը՛կենդանեաց երկրին մէջ ։

6 Ականջ դիր իմ աղաղակիս , ինչու որ Շատ նուաստացայ . ազատէ զիս իմ հալածիչներէս , ինչու որ ինծմէ զօրաւոր են ։

7 Իմ անձս բանտէն հանէ , որ քու անուանդ դոհութիւն մատուցանեմ . Ի՛ արդարները իմ չորս կողմս պիտի պատեն , Է՛ երբոր ինծի բարութիւն ընես ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԴ

1 Դաւիթ աղօթք կ՛ընէ՝ դատաստանի մէջ շրջորհք գտնելու համար · 3 իր օրհնութեանը համար կը գանգատի · 5 իր հաւատքը կը զօրացընէ մտածութիւնով ու աղօթքով · 7 շնորհքի համար , 9 ազատութեան համար , 10 արդարութեան համար , 12 ու իր թշնամիներուն կործանմանը համար կ՛աղօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Ցէր՝ լսէ՛ իմ աղօթքս , ականջ դիր իմ աղաչանքիս . – պատասխան տուր ինծի քու ճշմարտութիւնովդ , ու քու արդարութիւնովդ ։

2 Եւ Բ՛քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի՛ մտներ . ինչու որ Է՛նաւ կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջիդ ։

3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հալածեց . իմ կեանքս գետինը զարկաւ , զիս շատոնցուընէ մեռածներուն պէս մութը նստեցուց ։

4 Ե՛ւ իմ հոգիս ներսի դիս մարեցաւ , իմ սիրտս ներսի դիս խռովեցաւ ։

5 Ի՛ Առջի օրերը կը յիշեմ . քու բոլոր գործքերուդ վրայ կը մտածեմ . քու ձեռացդ բրածներուն վրայ կը խորհիմ ։

6 Ձեռքերս դէպ՛ի քեզի կ՛երկընցընեմ . Է՛ իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կ՛ԾՐՒԱ ։ (Սէլայ ։)

7 Շուտով պատասխան տուր ինծի՝ ով Ցէր , իմ հոգիս մաըեցաւ . քու երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ , ըսր գուբը իջնողներուն պէս չըլլամ ։

8 Բ՛Առտուանց քու ողորմութիւնդ ինծի լսել տուր , ինչու որ քեզի յուսացայ . Ի՛ իմ երթալու ճամբաս ինծի ցուցուր , վասն զի Է՛ իմ անձս դէպ՛ի քեզի վերցուցի ։

9 Ո՛վ Ցէր՝ փրկէ զիս իմ թշնամիներէս . ԻՆՔՆ՝ ՈՐ քեզ իմ ապաւէնս ըրի ։

10 Ս՛որվեցուր ինծի որ քու կամքդ ընեմ . քանզի դուն ես իմ Աստուածս . թող Է՛քու բարի Հոգիդ զիս Ի՛ուղիղ երկիրը առաջնորդէ ։

11 Ո՛վ Ցէր՝ քու անուանդ համար Է՛կենդանացուր զիս . քու արդարութեամդ իմ անձս նեղութենէ հանէ ։

12 Եւ քու ողորմութեամդ Հ՛սատկեցուր իմ թշնամիներս , ու կորսընցուր բոլոր իմ անձս վշտացընողները . ինչու որ Ն՛ես քու ծառադ եմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԴ

1 Դաւիթ Թէ՛ իրեն և Թէ մարդոց եղած ողորմութեանը համար զԱստուած կ՛օրհնէ · 5 կը խնդրէ Աստուծմէ որ նշանաւոր կերպով ազատէ զինքը իր թշնամիներէն · 9 կը խոստանայ զԱստուած գովել · 11 իր թագաւորութեանը երջանիկ վիճակին համար կ՛աղօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Օրհնեալ ըլլայ Ցէրը՝ – իմ Վէմս , Բ՛որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ , ու իմ մատերս պատերազմելու ։

2 Է՛Ընիկայ է իմ ողորմութիւնս ու պարիսպս , իմ ապաւէնս ու իմ փրկիչս , իմ վահանս , և ես անոր կը յուսամ , որ իմ ժողովուրդս ինծի կը ՚նազանդեցընէ ։

3 Տ՛Ո՛վ Ցէր՝ մարդը ի՛նչ է որ զանիկայ կը ճանչնաս , ու մարդու որդին՝ որ զանիկայ կը յարգես ։

4 Է՛Մարդը ունայնութեան պէս է , Ւանոր օրերը՝ անցնող շուքի պէս են ։

5 Է՛Ո՛վ Ցէր՝ խոնարհեցուր քու երկինքդ , ու վար իջիր . Ը՛լեռներուն դպչէ՛ ու պիտի մխան ։

6 Բ՛Փայլակը նետէ՛ ու ցրուէ՛ զանոնք . քու նետերդ խրկէ՛ ու զանոնք խռովեցուր ։

7 Ի՛ քու ձեռդ վերէն խրկէ՛ , և Է՛ազատէ զիս . փրկէ՛ զիս մեծ ջուրերէն , ու Է՛օտարներուն ձեռքէն ,

8 Է՛Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի , և անոնց աջ ձեռքը ստութեան աջ ձեռք է ։

9 Ո՛վ Աստուած՝ Ի՛քեզի նոր երգ պիտի երգեմ . տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի ։

10 Է՛Թագաւորներուն փրկութիւն տուողը , ու իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է ։

11 Հ՛ս ազատէ՛ ու օտարներուն ձեռ-

Բ Սաղ · ՀՐ · ին վերնագիրը ։

Է Սաղ · ՃԽԳ · 4 ։

Ր Սաղ · ՃԽ · 5 ։

Է Սաղ · Լ · 11 ։ Ժբ · 8 , 18 ։

Ղ Սաղ · ԽՂ · 1 ։ ղա · 2 ։

Ի Սաղ · Ժգ · 5 ։ Հգ · 26 ։ ՃԺԹ · 57 ։ Ոզ · գ · 24 ։

Ը Սաղ · Խ · 13 ։

Ն Սաղ · ՃԺգ · 6 ։

Ժ Սաղ · ԼԴ · 2 ։

Ւ Սաղ · Ժգ · 6 ։ ՃԺԹ · 17 ։

– Սաղ · Լ · 1 ։

Բ Ցոր · Ժգ · 3 ։

Է Եւ · ԼԴ · 7 ։ Ցոր · գ · 17 ։ Թ · 2 ։ Ժե · 14 ։ Խ · 4 ։ Սաղ · ՃԼ · 3 ։ Ամոս · է · 20 ։ Հառվ · գ · 20 ։ Դատ · բ · 16 ։

Ր Սաղ · Հէ · 3 ։ ՃՆբ · 3 ։

Ւ Սաղ · Հէ · 5 , 11 ։

Ղ Սաղ · Ծբ · 9 ։

Ւ Սաղ · Կդ · 1 ։

Ը Սաղ · Իբ · 1 ։

Ն Ցես Սաղ · Խգ · 5 ։

Ժ Սաղ · Ի · 8 ։

Ւ Սաղ · Ծ · 1 ։

Ղ Սաղ · Ծ · 1 ։

Ի Սաղ · Ժ · 1 ։

Ւ Սաղ · Ծ · 1 ։

Ն Սաղ · Ծ · 1 ։

Ժ Սաղ · Ծ · 1 ։

Ւ Սաղ · Ծ · 1 ։

Ղ Սաղ · Ծ · 1 ։

Ի Սաղ · Ծ

քէն փրկէ , որոնց բերանը ունայ-
նութիւն կը խօսի , և անոնց աջ
ձեռքը ստութեան աջ ձեռք է .
12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասար-
դութեանը մէջ Նտունկերու պէս
մեծնան , — մեր աղջիկները պա-
լատի շէնքին համար փորագրուած
անկիւնի քարերու պէս ըլլան .
13 Որ մեր ամբարները լեցուին , և
ամէն տեսակ կեր-կեր-ներէ բղխեն .
— մեր ոչխարները հազարաւոր և
բիւրաւոր ծնանին մեր արտերուն
մէջը .
14 Որ մեր արջառները * բազմածին
ըլլան , ու ամենևին բռնութեամբ
մտնել ու ելլել չըլլայ , ոչ ալ ա-
ղաղակ՝ մեր հրապարակներուն մէ-
ջը ։
15 Երանի՛ ասանկ վիճակի մէջ և-
ղող ժողովուրդին . երանի՛ — ժո-
ղովուրդին՝ որուն Աստուածը ԵՀո-
վան է ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԵ

1 Դաւիթ ղԱստուած կը գովաբանէ՝ յիշելով
անոր Նամբաւը ։ 8 անոր բարութիւնը ։ 11 ա-
նոր թագաւորութիւնը ։ 14 անոր նախախնա-
մութիւնը ։ 17 ու փրկարար ողորմութիւնը ։

Օրհնութիւն Դաւթի ։

1 Վհզ պիտի բարձրացընեմ՝ ով
իմ Աստուածս , որ թագաւոր
ես , ու քու անունդ յաւիտեանս
յաւիտենից պիտի օրհնեմ ։
2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ , և
քու անունդ յաւիտեանս յաւիտե-
նից պիտի գովեմ ։
3 — Մեծ ու խիստ գովելի է Ցէրը ,
ու Բ անոր մեծութիւնը անքննելի է ։
4 Ի Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործ-
քերդ , և քու զօրութիւններդ պի-
տի պատմէ ։
5 Քու փառացդ մեծութեանը վա-
յելչութիւնը , ու քու հրաշալի
գործքերդ պիտի զրուցեմ ։
6 Եւ քու ահաւոր գործքերդ պիտի
խօսին , ու ես քու մեծութիւնդ
պիտի պատմեմ ։
7 Քու մեծ բարերարութեանդ յի-
շատակը պիտի հրատարակեն , և
քու արդարութեամբդ պիտի ցըն-
ծան ։
8 Ո Ողորմած ու գթած է Ցէրը .
երկայնամիտ և բազումողորմ է ։
9 Ի Ցէրը ամենուն բարի է . ու անոր
ողորմութիւնները իր բոլոր գործ-
քերուն վրայ է ։
10 Ո՛վ Ցէր՝ Նքու բոլոր գործքերդ
քեզ պիտի գովեն . և քու սուր-
բերդ քեզ պիտի օրհնեն ։
11 Քու թագաւորութեանդ փառքը
պիտի խօսին , ու քու զօրութիւնդ
պիտի պատմեն .
12 Որ անոր զօրաւոր գործքերը ու
անոր թագաւորութեանը փառա-
ւոր մեծութիւնը մարդոց որդինե-
րուն դիտցընեն ։
13 Ի Քու թագաւորութիւնդ յաւի-
տենական թագաւորութիւն է , ու
քու տէրութիւնդ ազգէ մինչև ազգ ։
14 Ցէրը կը հաստատէ բոլոր իյնա-
լու վրայ եղողները , և Շբոլոր վար
ծռածները կը կանգնեցընէ ։
15 Ի Ամենուն աչքերը քեզի կը սպա-
սեն . ու ժամանակին Ի անոնց կե-
րակուրը դուն անոնց կու տաս ։
16 Քու ձեռքդ կը բանաս , Ի ու ա-
մէն կենդանիին փափաքը կը լեցը-
նես ։
17 Ցէրը արդար է իր բոլոր ճամբա-
ներուն մէջ , ու ողորմած է իր բո-
լոր գործքերուն մէջ ։
18 Ի Ցէրը մօտ է ան ամենուն՝ որ
զինքը կը կանչեն , ան ամենուն՝ որ
Ի ճշմարտութեամբ զինքը կը կան-
չեն ։
19 Անիկայ իրմէն վախցողներուն
փափաքը կը լեցընէ , և անոնց ա-
ղաղակը կը լսէ , ու կը փրկէ զա-
նոնք ։
20 Ի Ցէրը բոլոր զինքը սիրողները կը
պահէ , սակայն բոլոր ամբարիշտ-
ները կը կորընչցընէ ։
21 Իմ բերանս Ցէրոջը գովութիւնը
պիտի խօսի , ու ամէն մարմին անոր
սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեանս
յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ մշտնջենաւոր գո-
վութիւններ մատուցանելու ուխտ կ'ընէ ։ 3
մարդոց յուսալը կ'արգիլէ ։ 5 ու Աստուծոյ
կարողութիւնը , արդարութիւնը , ողորմու-
թիւնը ու թագաւորութիւնը յիշելով՝ միայն
անոր ապաւինիլը արժանաւոր ըլլալ կը հաս-
տատէ ։

1 Վհլելուիա ։ — Օրհնէ՛ Ցէրը , ով իմ
անձս ։
2 Բ Ցէրը պիտի օրհնեմ իմ կենդանի
ըլլալուս մէջ , քանի որ ոգի եմ՝ իմ Աստու-
ծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ ։
3 Ի Մի յուսաք իշխաններուն , մար-
դու որդիին՝ որուն քովը փրկու-
թիւն չկայ ։
4 Ր Անոր հոգին կ'ելլէ , անիկայ իր
հողը կը դառնայ . նոյն օրը Ի անոր
խորհուրդները կը կորսուին ։
5 Ղ Երանի՛ անոր՝ որուն օգնականը
Ցակոբին Աստուածն է , — անոր
յոյսը իր Ցէր Աստուծոյն վրայ է ,
6 Ի Ան որ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը
ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղ-
ծեց , ճշմարտութիւն կը պահէ
յաւիտեան ,
7 Ը Իրաւունք կ'ընէ զրկուածնե-
րուն , — Ի հաց կու տայ անօթի-
ներուն . Ի Ցէրը կ'արձրկէ կա-
պուածները ։

յ Սաղ · ՃԻԸ · 3 ։

* Կ՚ը՛ պա-
րարտ

ՂԲՕր · ԼԴ · 29 ։ Սաղ · ԼԴ · 12 ։ կն · 4 ։ ՃԽԶ · 5 ։

—

—

Ի Սաղ · ՂՂ · 4 ։ ՃԽԷ · 5 ։
Բ Ցոր · Ե · 9 ։ Թ · 10 ։ Հբ-
ռով · ԺԱ · 33 ։
Ի Եփ · Լը · 19 ։

Ր Եզ · ԼԴ · 6 , 7 ։ Թուա · Ժգ · 18 ։ Սաղ · Ֆզ · 5 , 15 ։ ՃԳ · 8 ։
Ի Սաղ · Ճ · 5 ։ Նաե · Ա · 7 ։
Ղ Սաղ · ԺԹ · 1 ։

— Սաղ · ՂՂ · 1 ։
Բ Սաղ · ՃԳ · 33 ։
Ի Սաղ · ՃԺԸ · 8 , 9 ։ Եփ · Բ · 22 ։
Ր Սաղ · ՃԳ · 29 ։ Ժող · Ժր · 7 ։ Եփ · Բ · 22 ։
Ի Տես ա Կոր · Բ · 6 ։
Ղ Սաղ · ՃԽԳ · 15 ։ Երեմ · Ժէ · 7 ։
Ի Ծն · Ա · 1 ։ Ցայտ · Ժգ · 7 ։
Ը Սաղ · ՃԳ · 6 ։
Ր Սաղ · ՃԷ · 9 ։
Ի Սաղ · ԿԸ · 6 ։ ՃԷ · 10 ։ 14 ։

8 Ի Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը . Լ Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռածները . Տէրը կը սիրէ արդարները .

9 Ի Տէրը կը պահէ պանդուխտները , կը հաստատէ որբը ու որբևարին . Ի բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ ։

10 Լ Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան , քու Աստուածդ՝ ով Սիօն , ազգէ մինչև ազգ ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԷ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը զԱստուած գովելու՝ իր խնամքին համար որ ունի եկեղեցիին վրայ , 4 իր կարողութեանը համար , 6 իր ողորմութեանը համար , 7 իր նախախնամութեանը համար , 12 Իսրայէլի թագաւորութեանը համար , 15 մեռելոցից վրայ իր ունեցած իշխանութեանը համար , 19 ու եկեղեցւոյ մէջ իր դրած կարգադրութիւններուն համար ։

1 Գովեցէք Տէրը . ինչու որ բարի է մեր Աստուածոյն սաղմոս ըսելը . Ի ինչու որ քաղցր ևս է վայելուչ է օրհնութիւնը ։

2 Տէրը Ր կը շինէ Երուսաղէմը . Ի Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ .

3 Ը Սրտով կոտրածները կը բժշկէ . ու անոնց խոցերը կը փաթթէ .

4 Ի Աստղերուն թիւը կը համրէ . անոնց ամէնն ալ էրէնց անուններովը կը կանչէ ։

5 Ը Մեծ է մեր Տէրը , ու Ի իր զօրութիւնը շատ է . Ի անոր իմաստութիւնը անհուն է ։

6 Ի Տէրը կը հաստատէ խեղճերը . ևս ամբարիշտները մինչև հողը կը խոնարհեցընէ ։

7 Երգեցէք Տէրոջը գոհութիւնով . մեր Աստուածոյն սաղմոս ըսէք քնարով .

8 Ը Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ , անձրև կը պատրաստէ երկրիս համար , խոտ կը բուսցընէ լեռներուն վրայ .

9 Ի Որ անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ , ևս Ի ագռաւին ձագերուն՝ որ կ'աղաղակեն ։

10 Լ Անիկայ ձիուն զօրութեանը չը հաճիր , մարդուն սրունքներուն չհաւնիր ։

11 Տէրը կը հաւնի իրմէն վախցողներուն , ևս իր ողորմութեանը յուսացողներուն ։

12 *Ո՛վ Երուսաղէմ՝ գովէ Տէրը . օրհնէ քու Աստուածդ՝ ով Սիօն ։

13 Ինչու որ անիկայ քու դռներուդ նիգերը ամրցուց , Լ քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց ։

14 Ի Անիկայ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ , ևս Ի պատրաստ ցորենով քեզ կը կշտացընէ ։

15 Ը Անիկայ իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ . իր խօսքը շուտով կը վազէ ։

16 Ե Անիկայ բուրդի պէս ձիւն կու տայ , ևս եղեամը մոխիրի պէս կը ցանէ ։

17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ . անոր ցուրտին դէմ ով կրնայ կենալ ։

18 Ժ Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ , ու կը հալեցընէ զանոնք . իր հովը փչել կու տայ , ևս ջուրերը կը վազեն ։

19 Ժ Անիկայ իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին , Լ Ի իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին ։

20 Ը Ինաւ մէկ ազգի մը ասանկ չըրաւ . ու անոնք ևս՝ իր դատաստանները չճանչցան ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԸ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած գովելու կը յորդորէ երկնաւորները , 7 երկրաւորները , 11 ու բանական սեռէն ստեղծուածները ։

1 Ալէլուիա ։ Օրհնեցէք Տէրը երկինքէն . օրհնեցէք անիկայ բարձր տեղերուն մէջ ։

2 ևս Օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր հրեշտակները . օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր զօրքերը ։

3 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով արեգակ ու լուսին . օրհնեցէք անիկայ՝ ով բոլոր փայլուն աստղեր ։

4 Օրհնեցէք անիկայ Ի ով երկինից երկինքը , ու Ի երկինքէն վեր եղող ջուրեր ։

5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն . ինչու որ Ր ինքը հրամայեց , ու ա նոնք ստեղծուեցան ։

6 Ի Եւ զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաստատեց . կանոն դրաւ , որ չխափանուիր ։

7 Օրհնեցէք Տէրը երկրէն , Ը ով վիշապներ , ու բոլոր անդունդներ .

8 Կրակ և կարկուտ , ձիւն ու շոգի , Լ Ի անոր խօսքը կատարող մրրկալից հով .

9 Ը Լեռներ ու բոլոր բլուրներ , պտղատու ծառեր ու բոլոր եղևինները .

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ , սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ .

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր , իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ .

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ , ծերեր ու տղաքներ .

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնէն . ինչու որ Ի մինակ անոր անունը բարձր է . Ի անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է ։

14 Ի Անիկայ բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը , Լ իր բոլոր սուր-

Ի Մատ . Թ . 30 ։ Ցոհ . Թ . 7—32 ։ Լ Սաղ . ՃԽԵ . 14 ։ ՃԽԷ . 6 ։ Ղու . Ժգ . 13 ։ Ի Բ Օր . Ժ . 18 ։ Սաղ . Կը . 5 ։ Ի Սաղ . ՃԽԷ . 6 ։ Ի Եր . Ժ . 18 ։ Սաղ . Ժ . 16 ։ ՃԽԷ . 13 ։ Ցայտ . Ժա . 15 ։

— Սաղ . ՂԲ . 1 ։ Բ Սաղ . ՃԼԹ . 3 ։ Ի Սաղ . ԼԶ . 1 ։ Ր Սաղ . ՃԸ . 16 ։ Ի Բ Օր . Լ . 3 ։ Ը Սաղ . Ծա . 17 ։ Եա . Ծէ . 15 ։ կա . 1 ։ Ղու . Գ . 18 ։ Ի Տես Ցն . Ժէ . 5 ։ Եա . Խ . 26 ։ Ը ա Մն . Ժգ . 25 ։ Սաղ . Խը . 1 ։ ՂԶ . 4 ։ ՃԽԹ . 3 ։ Ի Նա . ա . 3 ։ Ժ Եա . Խ . 28 ։ Ի Սաղ . ՃԽԳ . 8 , 9 ։ Լ Ցոր . ԼԲ . 26 , 27 ։ Սաղ . ՄԶ . 13 , 14 ։ Ի Ցոր . Լը . 41 ։ Սաղ . ՃԳ . 27 , 28 ։ ՃԼԳ . 25 ։ ՃԽԹ . 15 ։ Ժ Ցոր . ԼԲ . 41 ։ Մատ . Չ . 26 ։ Ի Սաղ . ԼԳ . 16 , 17 , 18 ։ Ովս . ա . 7 ։ *Ելևնաասս . Նէկ Ե Հա . յոց Գրա . Բաա Ըսրէ . Ֆանա . Ընկանց Ռէլ ա . Ի Ե Հէ . Ֆ Ճ Ա Խ Ի Էրոջ Սաղ . Ֆասը ։ Տէ՛ս Սաղմս ժԽ . Բոլորին վրայ Ձանձրա . Ընկանը ։ Հ Եբ . կ . 17 , 18 ։ Յ Բ Օր . Լբ . 14 ։ Սաղ . Ձա . 16 ։ ՃԼբ . 15 ։

8 Ի Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը . Լ Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռածները . Տէրը կը սիրէ արդարները .

9 Ի Տէրը կը պահէ պանդուխտները , կը հաստատէ որբը ու որբևարին . Ի բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ ։

10 Լ Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան , քու Աստուածդ՝ ով Սիօն , ազգէ մինչև ազգ ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԷ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը զԱստուած գովելու՝ իր խնամքին համար որ ունի եկեղեցիին վրայ , 4 իր կարողութեանը համար , 6 իր ողորմութեանը համար , 7 իր նախախնամութեանը համար , 12 Իսրայէլի թագաւորութեանը համար , 15 մեռելոցից վրայ իր ունեցած իշխանութեանը համար , 19 ու եկեղեցւոյ մէջ իր դրած կարգադրութիւններուն համար ։

1 Գովեցէք Տէրը . ինչու որ բարի է մեր Աստուածոյն սաղմոս ըսելը . Ի ինչու որ քաղցր ևս է վայելուչ է օրհնութիւնը ։

2 Տէրը Ր կը շինէ Երուսաղէմը . Ի Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ .

3 Ը Սրտով կոտրածները կը բժշկէ . ու անոնց խոցերը կը փաթթէ .

4 Ի Աստղերուն թիւը կը համրէ . անոնց ամէնն ալ էրէնց անուններովը կը կանչէ ։

5 Ը Մեծ է մեր Տէրը , ու Ի իր զօրութիւնը շատ է . Ի անոր իմաստութիւնը անհուն է ։

6 Ի Տէրը կը հաստատէ խեղճերը . ևս ամբարիշտները մինչև հողը կը խոնարհեցընէ ։

7 Երգեցէք Տէրոջը գոհութիւնով . մեր Աստուածոյն սաղմոս ըսէք քնարով .

8 Ը Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ , անձրև կը պատրաստէ երկրիս համար , խոտ կը բուսցընէ լեռներուն վրայ .

9 Ի Որ անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ , ևս Ի ագռաւին ձագերուն՝ որ կ'աղաղակեն ։

10 Լ Անիկայ ձիուն զօրութեանը չը հաճիր , մարդուն սրունքներուն չհաւնիր ։

11 Տէրը կը հաւնի իրմէն վախցողներուն , ևս իր ողորմութեանը յուսացողներուն ։

12 *Ո՛վ Երուսաղէմ՝ գովէ Տէրը . օրհնէ քու Աստուածդ՝ ով Սիօն ։

13 Ինչու որ անիկայ քու դռներուդ նիգերը ամրցուց , Լ քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց ։

14 Ի Անիկայ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ , ևս Ի պատրաստ ցորենով քեզ կը կշտացընէ ։

15 Ը Անիկայ իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ . իր խօսքը շուտով կը վազէ ։

16 Ե Անիկայ բուրդի պէս ձիւն կու տայ , ևս եղեամը մոխիրի պէս կը ցանէ ։

17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ . անոր ցուրտին դէմ ով կրնայ կենալ ։

18 Ժ Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ , ու կը հալեցընէ զանոնք . իր հովը փչել կու տայ , ևս ջուրերը կը վազեն ։

19 Ժ Անիկայ իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին , Լ Ի իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին ։

20 Ը Ինաւ մէկ ազգի մը ասանկ չըրաւ . ու անոնք ևս՝ իր դատաստանները չճանչցան ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԸ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած գովելու կը յորդորէ երկնաւորները , 7 երկրաւորները , 11 ու բանական սեռէն ստեղծուածները ։

1 Ալէլուիա ։ Օրհնեցէք Տէրը երկինքէն . օրհնեցէք անիկայ բարձր տեղերուն մէջ ։

2 ևս Օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր հրեշտակները . օրհնեցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր զօրքերը ։

3 Օրհնեցէք անիկայ՝ ով արեգակ ու լուսին . օրհնեցէք անիկայ՝ ով բոլոր փայլուն աստղեր ։

4 Օրհնեցէք անիկայ Ի ով երկինից երկինքը , ու Ի երկինքէն վեր եղող ջուրեր ։

5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն . ինչու որ Ր ինքը հրամայեց , ու ա նոնք ստեղծուեցան ։

6 Ի Եւ զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաստատեց . կանոն դրաւ , որ չխափանուիր ։

7 Օրհնեցէք Տէրը երկրէն , Ը ով վիշապներ , ու բոլոր անդունդներ .

8 Կրակ և կարկուտ , ձիւն ու շոգի , Լ Ի անոր խօսքը կատարող մրրկալից հով .

9 Ը Լեռներ ու բոլոր բլուրներ , պտղատու ծառեր ու բոլոր եղևինները .

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ , սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ .

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր , իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ .

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ , ծերեր ու տղաքներ .

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնէն . ինչու որ Ի մինակ անոր անունը բարձր է . Ի անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է ։

14 Ի Անիկայ բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը , Լ իր բոլոր սուր-

Լ Սաղ . ՃԷ . 20 ։ Տես Ցոր . Լէ . 12 ։ ևս Ցոր . Լէ . 6 ։ Ժ Հմր 15 ։ Տես Ցոր . Լէ . 10 ։ Ա Բ Օր . Լգ . 2 , 3 , 4 ։ Սաղ . Հղ . 1 ։ Հր . 5 ։ ՃԶ . 7 ։ Ն Մատ . Գ . 4 ։ Լ Տես Բ Օր . Գ . 32 , 33 , 34 ։ Հռով . Գ . 1 , 2 ։

— Սաղ . ՃԳ . 20 , 21 ։ Բ Գ Թագ . Ը . 27 ։ Բ Կոր . Ժբ . 2 ։ Ի Ծն . ա . 7 ։ Ր Ծն . ա . 1 , 6 , 7 ։ Սաղ . ԼԳ . 6 , 9 ։ Ի Սաղ . ՃՄ . 37 ։ ՃԺԹ . 90 , 91 ։ Եբրհ . Ը . 35 , 36 ։ ԼԳ . 25 ։ Ղէս . Խգ . 20 ։ Ի Սաղ . ՃԽԵ . 15 , 18 ։ Ը Եա . Խգ . 28 ։ Խթ . 13 ։ Ծե . 12 ։

բերուն , Իրեն մօտ եղող ժողովուրդին , Իսրայէլի որդւոցը օրհնութիւնը : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԽԹ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը որ զԱստուած գովեն՝ նկեղեցիին վրայ իր ունեցած սիրոյն համար , 5 և ան իշխանութեանը համար՝ որն որ ինքը նկեղեցիին տուաւ :

1 Ալէլուիա : Տէրոջը նոր երգ երգեցէք . ա անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքին մէջը :

2 Իսրայէլը թող ուրախանայ Իր Ստեղծողին վրայ . Սիօնի որդիքը թող ցնծան իրենց Թագաւորին վրայ :

3 Թող անոր անունը պարով օրհնեն . թմբուկով ու քնարով սաղմոս թող բսեն անոր :

4 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի . Ազխոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ :

5 Թող սուրբերը ուրախանան փառքով , ա Իրենց անկողիններուն մէջը ցնծան :

6 Աստուծոյ գովութիւնները անոնց բերնին մէջը թող ըլլայ , ու երկու բերնով սուր՝ անոնց ձեռքին մէջը ,

7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն , ա ժողովուրդները պատժեն ,

8 Որ անոնց թագաւորները շղթաներով կապեն , ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով ,

9 Որ գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն . Ասիկա անոր բոլոր սուրբերուն փառքն է : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃՕ

1 Ցորդորակ զԱստուած գովելու 3 ամէն տեսակ նուագարաններով :

1 Ալէլուիա : Օրհնեցէք զԱստուած իր սրբարանին մէջ . օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ :

2 Օրհնեցէք անիկայ իր զօրաւոր գործքերուն համար . օրհնեցէք անիկայ իր մեծափառութեանը համեմատ :

3 Օրհնեցէք անիկայ փողի ձայնով . օրհնեցէք անիկայ տաւիղով ու քնարով :

4 Օրհնեցէք անիկայ թմբուկով ու պարով . օրհնեցէք անիկայ լար ունեցող նուագարաններով ու սրինգով :

5 Օրհնեցէք անիկայ ղմեծաձայն ծնծղաներով . օրհնեցէք անիկայ ցնծութեան ծնծղաներով :

6 Ամէն շունչ ունեցողը թող Տէրը օրհնէ : Ալէլուիա :

Ե Եփս · բ · 17 :

ա Սաղ · ԼԲ · 3 : Ես · խբ · 10 :
Բ Տն Ցոր · լե · 10 : Սաղ · ճ · 3 : Ես · ծգ · 5 :
է Զաք · Թ · 9 : Մատ · իա · 5 :
թ Սաղ · ձա · 2 : ճՅ · 4 :
Ի Սաղ · լե · 27 :
ղ Սաղ · ճլը · 16 :
Ի Ցոր · լե · 10 :
ը Երբ · դ · 12 : Ցայտ · ա · 16 :

Բ բ Օր · է · 1 , 2 :
ք Սաղ · ճԽը · 14 :

ա Սաղ · ՀԽ · 3 : Ես · խբ · 10 :
Բ Տն Ցոր · լե · 10 : Սաղ · ճ · 3 : Ես · ծգ · 5 :
է Զաք · Թ · 9 : Մատ · իա · 5 :
թ Սաղ · ձա · 2 : ճՅ · 4 :
Ի Սաղ · լե · 27 :
ղ Սաղ · ճլը · 16 :
Ի Ցոր · լե · 10 :
ը Երբ · դ · 12 : Ցայտ · ա · 16 :

ա Սաղ · ՀԽ · 5 , 6 :
Բ բ Օր · դ · 24 :
է Սաղ · ձա · 2 : ճԽԹ · 3 :
թ Եզ · ԺԵ · 20 :
Ի Սաղ · ՀԴ · 2 : զբ · 3 : ճԽԴ · 9 : Եա · լը · 20 :
ղ Ա Մն · ԺԵ · 16 , 19 , 28 : Ժզ · 5 : իե · 1 , 6 :

ԳԻՐՔ ԸՈՒՆԿԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Առակաց օգուտը : 7 Աստուծմէ վախնալու , ու իր խօսքին հաւատալու համար յորդորանք մը : 10 Մեղաւորներուն հրապուրանքներէն փախչելու պատուէր : 20 Իմաստութիւնը իր քամահրուելուն համար կը դանգատի . 24 զինքը քամահրողներուն սպառնալիքներ կ'ընէ :

1 Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն ՝ Սողոմոնին առակները :

2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտնալու համար , հանճարին խօսքերը հասկընալու համար .

3 Իմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու համար , արդարութիւնը , դատաստանը և ուղղութիւնը .

4 Մխամխտներուն սրամտութիւն տալու համար , ա երիտասարդներուն գիտութիւն և հանճար :

5 Իմաստունը թող լսէ , ու իր իմաստութիւնը աւելցնէ , ու

8 Որ անոնց թագաւորները շղթաներով կապեն , ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով ,

9 Որ գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն . Ասիկա անոր բոլոր սուրբերուն փառքն է : Ալէլուիա :

Ն · ք · ՂՔ · Իրբ 1000

ա Թագ · դ · 32 : Գլ · ժ · 1 , իե · 1 : Ծաղ · ժբ · 9 :
Բ Գլ · բ · 1 , 9 :
է Գլ · Թ · 4 :
թ Գլ · Թ · 9 :

հանճարեղ մարդը խոհեմութիւն ստանայ ,

6 Առակը ու *նմանութիւնը հասկընալու համար , ա Իմաստուններուն խօսքերը , ու անոնց խրթնաբանութիւնները :

7 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է , Յիմարները իմաստութիւնը ու կրթութիւնը կ'անարգեն :

8 Որդեակ իմ՝ Հօրդ խրատը մտիկ ըրէ , ու քու մօրդ †օրէնքը մի՛ մերժեր .

9 Քանզի Անոնք քու գլուխդ՝ շնորհաց պսակ , և քու պարանոցդ՝ մանեակներ պիտի ըլլան :

10 Որդեակ իմ՝ Թէ որ մեղաւորները քեզ գլխէ հանել ուզեն , դուն Հանդց հաւանութիւն մի՛ տար :

11 Թէ որ բսեն . Մեզի հետ եկուր , Արեան համար դարանամուտ ըլլանք , անմեղ մարդուն համար ա-

Ն · ք · ՂՔ · Իրբ 1000

* Կ՛ Նկատութիւնը

Ի Սաղ · Հը · 2 :
Ղ Ցոր · իբ · 28 : Սաղ · ճժա · 10 : Գլ · Թ · 10 : Ժող · ժբ · 13 :
Ի Գլ · գ · 1 : ղ · 20 :
† Յ՝ վարժութիւնը
Ը Գլ · գ · 22 :
Ի Ես · լԹ · 7 , Ճ : Սաղ · ա · 1 : Եփես · ե · 11 :
Ք Երեմ · ե · 26 :

ռանց պատճառի ծածուկ տեղ ըս-
պասեն ։
12 Զանոնք դերեզմանի պէս ողջ
ողջ՝ և էգուբը իջնողներուն պէս
ամբողջ կլլենք ։
13 Ամէն տեսակ պատուական ստա-
ցուածք գտնենք , ու մեր տուները
աւարով լեցընենք ։
14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ . ա-
մէնքս մէկ քսակ ունենանք ։
15 Ո՛րդեակ իմ՝ Լանոնց հետ ճամ-
բայ մի՛ երթար . Լանոնց շաւիղէն
քու ոտքերդ ետ պահէ ։
16 Ք-քանզի անոնց ոտքերը չարու-
թեան կը վազեն , և արիւն թափե-
լու կ'արտորան ։
17 Ցիրաւի ամէն թռչունին աչքե-
րուն առջեւը պարապ տեղը վարմեր
կը լարուի ։
18 Բայց անոնք իրենց արեանը հա-
մար դարան կը գործեն , ու իրենց
կենացը համար ծածուկ տեղ կը
սպասեն ։
19 Ամէն ագահին ճամբաները ա-
սանկ են . ոչ-հա-ՐԼԼԼ՝ իրեն անձ-
նատուր եղողները կը մեռցընէ ։
20 Իմաստութիւնը դուրսը բարձ-
րաձայն կ'աղաղակէ , ու հրապա-
րակներու մէջ իր ձայնը կու տայ ։
21 Անիկայ բազմութիւն եղած տե-
ղերուն գլուխը՝ Ե դրանց մուտքե-
րուն մէջ կ'աղաղակէ , ու քաղա-
քին մէջ իր խօսքերը կը խօսի , ու
Ի՛ԷՒ ։
22 Ո՛վ անմիտներ՝ մինչև ե՞րբ ան-
միտութիւնը պիտի սիրէք . Ցնծալ
Է՞րբ ծաղր ընողները ծաղր ընելով
պիտի զուարճանան , ու յիմարները
գիտութիւնը ատեն ։
23 Իմ յանդիմանութեանս դար-
ձէք . ահա Ն իմ հոգիս ձեր վրայ
պիտի թափեմ . իմ խօսքերս ձեզի
պիտի հասկըցընեմ ։
24 Ընդորվհետև ես կանչեցի , ու
դուք չուզեցիք Լսել . ձեռքս եր-
կընցուցի , ու մարդ ընող չեղաւ ։
25 Հապա Ձիմ բոլոր խրատներս
մերժեցիք , և իմ յանդիմանու-
թիւնս չուզեցիք ։
26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը
վրայ պիտի ծիծաղիմ , ու ձեր վա-
խը հասնելուն , ծաղր պիտի ընեմ ։
27 Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս
հասնի , ձեր թշուառութիւնը մըր-
րիկի պէս պատահի , և ձեր վրայ
նեղութիւն ու տառապանք գայ ,
28 Ան ատենը ինծի պիտի աղաղա-
կեն , ու պատասխան պիտի չտամ .
զիս պիտի փնտռեն , ու պիտի չը-
կրնան գտնել ։
29 Ընդորվհետև Ը գիտութիւնը ատե-
ցին , ու Ցերոջը վախը չընտրեցին ։
30 Ը Իմ խրատներս չուզեցին . ու
բոլոր յանդիմանութիւնս անար-
գեցին ։
31 Ո՞ւրեմն անոնք իրենց ճամբուն
պտուղէն պիտի ուտեն , ու իրենց
խորհուրդներէն պիտի կշտանան ։
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորի-
լը զիրենք պիտի մեռցընէ , և յի-
մարներուն Ձանհոգութիւնը զիրենք
պիտի կորսընցընէ ։
33 Ե Բայց ինծի մտիկ ընողը ապահո-
վութեամբ պիտի բնակի , ու Ձա-
րիքներու վախէն հանդարտ պիտի
ըլլայ ։

ԳԼ · Բ

1 Իմաստութիւնը կը խոստանայ իր որդուոջը՝ բարեպաշտութիւն , 10 և գէշ ընկերներէ ա-
պահովութիւն , 20 ու չհետակ ճամբաներու մէջ առաջնորդութիւն ։

1 Ո՛րդեակ իմ՝ թէ որ իմ խօսքերս
ընդունիս , ու Ձիմ պատուի-
րանքներս քովդ պահես ,
2 Ականջդ իմաստու-
թեան տաս , ու սիրտդ հանճարին
բանաս ,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը Ձէ-
ղի կանչես , և քու ձայնդ հանճարին
ուղղես ,
4 Ք Թէ որ զանիկայ արծաթի պէս
փնտռես , ու ծածուկ դանձերու
պէս խնդրես ,
5 Ան ատենը Ցերոջը վախը պիտի
հասկընաս , և Աստուծոյ գիտու-
թիւնը պիտի գտնես ։
6 Ձ Վասն զի իմաստութիւնը Ցերը
կու տայ . գիտութիւնը ու հանճա-
րը անոր բերնէն է ։
7 Անիկայ ուղիղներուն համար
Ֆրկութիւն կը պահէ . Ո անիկայ
ուղղութեամբ քալողներուն վա-
հանն է ,
8 Որ արդարութեան ճամբաները
պաշտպանէ , ու Ձիր սուրբերուն
ճամբան պահէ ։
9 Ան ատենը արդարութիւնը , դա-
տաստանը և ուղղութիւնը , ամէն
աղէկ ճամբան պիտի հասկընաս ։
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրբ-
տիդ մէջը մտնէ , և գիտութիւնը
քու հոգւոյդ ախորժելի ըլլայ ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պա-
հէ , ու Ը հանճարը քեզ պիտի
պաշտպանէ ,
12 Որ քեզ չար Ֆբերուն ճամբայէն ,
նենգութիւններ խօսող մարդէն ա-
զատէ .
13 Անոնք՝ որ ուղիղ ճամբան թո-
ղուցեր են , ու Ձխաւար ճամբանե-
րու մէջ կը քալեն .
14 Ը Զարութիւն ընելով կ'ուրախա-
նան , և Ֆչարին նենգութիւններո-
վը կը ցնծան .
15 Ձ Որոնց ճամբաները ծուռ են , ու
անոնց ընթացքը խոտորնակ է ։

Ն · ք · ղ · Ի՛ր 1000
Ը Սաղ · իբ · 1 ։ Ճառգ · 7 ։
Լ Սաղ · ա · 1 ։ Գլ · դ · 14 ։
Ի Սաղ.ճժթ. 101 ։
Ձ Ես · ծթ . 7 ։ Հռով · գ · 15 ։
Ն · ք · ղ · Ի՛ր 1000
Ղ Գլ · ժե · 27 ։ ա Տիմ. գ · 10 ։
Ճ Գլ · բ · 1 · ԷՒ · Թ · 3 ։ Ցող · է · 37 ։
Ն · ք · ղ · Ի՛ր 1000
Ղ Ցաքե · բ · 28 ։
Ղ Ես · կե · 12 ։ կղ · 4 ։ Երեմ · է · 13 ։ Զաք · է · 11 ։
Ճ Սաղ · ճէ · 11 ։ Հմր 30 ։ Ղտ · է · 30 ։
Մ Սաղ · բ · 4 ։
Յ Գլ · ժ · 24 ։
Ն Ցօր · իէ · 9 ։ լե · 12 ։ Ես · ա · 15 ։ Երեմ. ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Եզեկ · ը · 18 ։ Միք · գ · 4 ։ Զաք · է · 13 ։ Ցակ · գ · 3 ։
Շ Ցօր · իա · 14 ։ Հմր 22 ։ ՚ Սաղ.ճժթ. 173 ։
Շ Հմր 25 ։ Սաղ · ձա · 11 ։
Ո · ք · ղ · Ի՛ր 1000
Ոչ Ցօր · դ · 8 ։ Գլ · ժգ · 14 ։ Իր · 8 ։ Ես · գ · 11 ։ Երեմ. ղ · 19 ։
Պ Կ՚յաջողութիւնը
Չ Սաղ · իե · 12 ։ 13 ։ ՚ Սաղ.ճժբ. 7 ։
Ո · ք · ղ · Ի՛ր 1000
՚ Գլ · դ · 21 ։ է · 1 ։
Բ Գլ · գ · 14 ։ Մաա · ժգ · 44 ։
Ֆ Գաղ · գ · 9 · 12 ։ Ցակ · ա · 5 ։
Ֆ Կ՚իմաստութիւն
Ր Սաղ · ձգ · 11 ։ Գլ · է · 5 ։
Ֆ Աղաղ · բ · 9 ։ Սաղ · կղ · 9 ։
Ո · ք · ղ · Ի՛ր 1000
Չ Գլ · ղ · 22 ։
Ֆ Ցօ · գ · 19 , 20 ։
Ը Գլ · ժ · 23 ։ Երեմ. ժա · 15 ։
Ր Հռով · ա · 32 ։
Ֆ Սաղ · ճիե · 5 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1000

16 Որ Տ֊Ե քեզ ազատէ օտար կնիկէն , Է֊ղողբորթուԹիւն խօսող օտար կնիկէն .

17 Ե֊Ն որ իր երիտասարդուԹեան բարեկամը կը Թողու , և իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ .

18 Ե֊քանզի անոր տունը մահուան կը տանի , ու անոր շաւիղները մեռելներուն ։

19 Անոր գացողները բնաւ չեն դառնար , և կենաց ճամբաներուն չեն հասնիր ։

20 Որպէս զի բարի մ֊դ֊ց ճամբան երԹաս , ու արդարներուն շաւիղները պահես ։

21 Ի֊քանզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին , և կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան ։

22 Հ֊բայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին , ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին ։

ԳԼ · Գ

1 ՀնազանդուԹեան , 5 հաւատքի , 7 խոնարհուԹեան , 9 բարեպաշտուԹեան , 11 և համբերուԹեան յորդորանք մը ։ 13 ԽմաստուԹեան երջանիկ օգուտը ։ 19 ԽմաստուԹեան գործքերը ։ 21 ու շահը ։ 27 Ողորմած , 30 խաղաղարար , 31 և գոհ ըլլալու յորդորանք մը ։ 33 Ձարերուն ահեղ վճռակը ։

1 Որդեակ իմ՝ մի մոռնար իմ օրէնքս , ՚ հապա քու սիրտդ Թող իմ պատուիրանքներս պահէ .

2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր , ու կենդանուԹեան տարիներ , և խ֊յաջողուԹիւն պիտի աւելցնեն ։

3 ՈղորմուԹիւնը ու ճշմարտուԹիւնը քեզ չԹողուն . Ի֊զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ . Ը֊րու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք ։

4 Ե֊ւ այսպէս Աստուծոյ և մարդոց առջեւ՝ շնորհք ու բարի համարում պիտի գտնես ։

5 Ք֊ու Ը֊րոյը սրտովդ Տ֊էրոջը ապաւինէ , Ե֊և քու իմաստուԹեանդ մի՛ վստահիր ։

6 Ը֊Ք֊ու ամէն ճամբաներուդ մէջ գանիկայ ճանչցիր . ու անիկայ Ի֊քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ ։

7 Ի֊Դուն քու աչքիդ առջեւ իմաստուն մի՛ ըլլար . Ի֊Տ֊էրոջմէ վախցիր , ու չարութենէ ետ քաշուէ ։

8 Անիկայ քու * ջիղերուդ առողջուԹիւն , և քու Լոսկորներուդ պարարտուԹիւն կ՛ըլլայ ։

9 Ի֊Տ֊էրոջը պատիւ ըրէ քու ստացուածքէդ , և քու բոլոր բերքերուդ երախայրիներէրէն .

10 Ի֊Եւ քու շտեմարաններդ առատուԹեամբ պիտի լեցուին , ու հրնձաններէդ նոր գինին դուրս պիտի Թափի ։

11 Ո՛րդեակ իմ՝ Ի֊Տ֊էրոջը խրատը մի՛ անարգեր , ու անոր յանդիմանուԹենէն մի՛ Թուլնար ։

12 Վասն զի Տ֊էրը իր սիրածը կը խրատէ , հ֊ինչպէս որ հայր մը իր սիրական զաւակին Կ֊ընէ ։

13 Ի֊երանի՛ ան մարդուն որ իմաստուԹիւն կը գտնէ , ու ան մարդուն՝ որ հանճար կը ստանայ .

14 Ն֊վասն զի անոր շահը արծաԹի շահէն աղէկ է , ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն ։

15 Անիկայ † գոհարներէն պատուական է . և ո֊րու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ ։

16 Մ֊Անոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնուԹիւն , Ե֊ ձախ ձեռքին մէջ՝ հարստուԹիւն ու փառք կայ ։

17 Ն֊Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են , և անոր բոլոր շաւիղները խաղաղուԹիւն են ։

18 Անիկայ իրեն յարղներուն Ե֊կեղնայ ծառ է . ու զինքը բռնողները երջանիկ կ՛ըլլան ։

19 Ե֊Տ֊էրը իմաստուԹեամբ հիմնեց երկիրը , Ե֊ հանճարով հաստատեց երկինքը ։

20 Անոր գիտուԹեամբը անդունդները կը պատռին , ու * ամպերը ցօղ կը կաթեցընեն ։

21 Ո՛րդեակ իմ՝ ***** քու աչքերուդ առջեւէն չերԹան . իմաստուԹիւնը ու խոհեմուԹիւնը Ո֊վ֊ր պահէ .

22 Եւ քու հոգւոյդ կեանք՝ ու Ե֊քու պարանոցիդ † զարդ ըլլան ։

23 Ո֊Ան ատենը ճամբադ ապահովուԹեամբ պիտի քալես , և քու ոտքդ պիտի չսայի ։

24 Ե֊Թէ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս , ու Թէ որ քնանաս՝ քունդ անուշ պիտի ըլլայ ։

25 * Պիտի չվախնաս յանկարծահաս վախէն , ոՀ ալ ամբարիշտներուն ‖ կորուստէն՝ երբոր գայ .

26 Վասն զի քու յոյսդ Տ֊էրը պիտի ըլլայ , և քու ոտքդ պիտի պահէ , որ չբռնուի ։

27 * Երբոր ձեռքէդ աղէկուԹիւն ընել կու գայ , § կարօտ եղողէն՝ մի՛ արգիլեր զանիկայ ։

28 Է֊քու դրացիդ բնաւ մի՛ ըսեր , Գնա՝ ու Ե֊տ֊ը եկուր , կամ՝ վաղը կու տամ , երբոր քու քովդ կայ ։

29 Քու դրացիդ դէմ չարուԹիւն մի՛ մտածեր , քանի որ անիկայ վստահուԹեամբ քեզի հետ կը բնակի ։

30 * Առանց պատճառի՝ մարդու հետ մի՛ վիճիր , երբոր անիկայ քեզի չարուԹիւն մը ըրած չէ ։

31 Բ֊ռնաւոր մարդուն մի՛ նախանձիր , ու անոր ճամբաները բնաւ մի՛ ընտրեր .

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1000

Հ֊բօր · Բ · 5 ։

Ի֊ԳԼ · Բ · 34 ։ 35 ։

Է֊Ցօր · Իբ · 13 , ՃՀ , Սաղ · ԺԹ · 10 ։ ԳԼ · Բ · 4 ։ Ը · 11 , 19 ։ Ժգ · 16 ։

† Կ֊՛ բուսաւերէն

ե Մաա · Ժգ · 44 ։

ֆ ԳԼ · Բ · 18 ։ ա Տիմ · Գ · 8 ։

ց Մաա · Ժա · 29 , 30 ։

Ն Ծն · Բ · 9 ։ Գ · 22 ։

Է֊Սաղ · ՃԳ · 24 ։ ՃԼԳ · 5 ։ ԳԼ · Բ · 27 ։ Երեմ · Ժ · 12 ։ Ծա · 15 ։

* Բ Օր · ԼԳ · 28 ։ Ցօր · ԼԶ · 28 ։

Է֊ԳԼ · ա · 9 ։

‡ Եբր֊ · չընորհք

Ո Սաղ · Լէ · 24 ։ ղա · 11 , 12 ։ ԳԼ · Ժ · 9 ։

Է֊Ղէ · Իգ · 6 ։ Սաղ · գ · 5 ։ գ · 8 ։

* Սաղ · զա · 5 ։ ՃԺբ · 7 ։ Կ֊՛ արշաւանքէն՝

* Հաւ · Ժգ · 7 ։ Գ֊Պետ · Ջ · 10 ։

§ Եբր · անոր տէրէն

Է֊ՂԷ · ԺԹ · 13 ։ Բ Օր · Իգ · 15 ։

* Հաւ · Ժբ · 18 ։

Բ Սաղ · Լէ · 1 ։ Նգ · 3 ։ ԳԼ · Իգ · 1 ։

32 Ա՛ան զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջևը պիղծ է . բայց Անոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է ։

33 Անմարիչտ մարդուն տանը մէջ՝ Տէրոջը անէծքը կայ . բայց ի՛ար դալ՛երուն բնակարանը Անիկայ կ՛օրհնէ ։

34 Ճիրաւի անիկայ ծաղր ընողները ծաղր կ՛ընէ , բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ ։

35 Իմաստունները փառք պիտի ժառանգեն . բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . Դ

1 Սողոմն մարդիկը հնազանդութեան համոզելու համար , 3 կը ցուցնէ թէ ինչ կրթութիւն առեր է ինքը իր ծնողքէն , 5 իմաստութիւն սորվելու համար , 14 ու չարերուն ճամբայէն փախչելու համար ։ 20 Հաւատքի , 23 և արդութեան յորդորանք մը ։

1 Որդիք՝ ՝ներ հօրը խրատը լսեցէք , ու մտիկ ըրէք՝ որ իմաստութիւնը ճանչնաք ։

2 Ա՛ան զի ձեզի աղէկ կրթութիւն կու տամ . իմ օրէնքս մի՛ թողուք ։

3 Քանի ես իմ հօրս տղան էի , փափուկ ու սիրելի՝ իմ մօրս առջևը ։

4 Անիկայ ինծի կը սորվեցընէր , ու կ՛ըսէր . քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ . իմ պատուիրանքներս պահէ , ու ապրէ ։

5 Իմաստութիւն ստացիր , խոհեմութիւն ստացիր . մի՛ մոռնար , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիր .

6 Զանիկայ մի՛ թողուր , ու անիկայ քեզ պիտի պահէ . զանիկայ սիրէ , ու անիկայ քեզ պիտի պաշտպանէ ։

7 Ամէն բաներէն գլուխ իմաստութիւնն է . իմաստութիւն ստացիր . ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմութիւն ստացիր ։

8 Զանիկայ մեծարէ , ու անիկայ քեզ պիտի բարձրացընէ . թէ որ զանիկայ գրկես , քեզ պիտի պատուէ ։

9 Անիկայ քու գլխուդ շնորհայ զարդ պիտի տայ . քեզի փառաց պսակ պիտի պարգևէ ։

10 Մտիկ ըրէ՛ որդեակ իմ , ու իմ խօսքերս ընդունէ՛ . և քու կեանդ տարիները պիտի շատնան ։

11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ ցոյց սորվեցուցի . քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պատըցուցի .

12 Որ քալելուատենդ՝ քայլերը չեզնան , և ու վազելու ատենդ չսահիս ։

13 Ամուր բռնէ խրատը , ու՛ բնաւ մի՛ թողուր . զանիկայ պահէ՛ . վասն զի քու կեանդ անիկայ է ։

14 Ամբարիշտներուն ճամբան մի՛ երթար , ու չարերուն ճամբուն մէջ մի՛ քալեր ։

15 Անկէ զգուշացիր . անոր քովէն մի՛ անցնիր . անկէ խոտորէ՛ , ու անցիր ։

16 Վասն զի անոնք մինչև որ չարութիւն չընեն , չեն քնանար . ու թէ որ հէնը չկործանեն , քուներնին կը փախչի ։

17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ՛ուտեն , ու անիրաւութեան գինին կը խմեն ։

18 Բայց արդարներուն ճամբան՝ ծագող լոյսին պէս է , որ երթալով կը լուսաւորուի , մինչև որ կատարեալ օր ըլլայ ։

19 Ամբարիշտներուն ճամբան՝ խաւարի պէս է , ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սայթի ։

20 Որդեակ իմ՛ մտիկ ըրէ իմ խօսքերս . քու ականջներդ իմ խօսքերուս տուր ։

21 Անոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան . զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ ։

22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք են , և անոնց բոլոր մարմնոյն՝ բժշկութիւն ։

23 Ամէն զգուշութիւնով քու սիրտդ պահէ . քանզի կենաց աղբիւրները անկէ են ։

24 Ծուռ բերանը քեզմէ մէկդի ըրէ , ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր ։

25 Քու աչքերդ ուղիղ նային , ու աստեւանունքներդ շիտակ դէպ ի՛ առջևդ ըլլան ։

26 Ոտքերուդ շաւիղները շիտակէ՛ , և քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուին ։

27 Աջ կամ ձախ կողմ մի՛ խոտորիր . ոտքդ չարութենէ դարձուր ։

ԳԼ . Ե

1 Սողոմն կը յորդորէ մարդիկը իմաստութիւն սորվելու . 3 պատկերացնելով ու անառակութեան վնասը կը ցուցնէ . 15 կը պատուիրէ գոհ , առատաձեռն ու պարկեշտ ըլլալ . 22 կ՛իմացընէ թէ չարը իր մեղքերովը պիտի բռնուի ։

1 Որդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ իմաստութեանս , և քու ականջդ իմ հանճարիս տուր ,

2 Որ խոհեմութիւն պահես , ու քու շրթունքներդ գիտութիւն պահեն ։

3 Վասն զի օտար կնկան շրթունքներէն խորիսխի մեղր կը կա-

Ն . Ք . Դ . Իբր 1000

ՅՍազ . իե . 14 ։
Ղև . իդ . 14 , ԼԸ ։ Սազ . լ . 22 ։ Զաք . ե . 4 ։ Մազ . բ . 2 ։
Սազ . ա . 3 ։
Ճակ . գ . 6 ։ ա Պետ . ե . 5 ։

Սազ . լդ . 11 ։ Գլ . ա . 8 ։

Առն . իթ . 1 ։
Առն . իբ . 9 ։ Եփես . գ . 4 ։
Գլ . է . 2 ։
Գլ . բ . 2 , 3 ։

Ղբ Թես . բ . 10 ։
Առած . ժգ . 44 ։ Ղև . ժ . 42 ։
Ռաթագ . բ . 30 ։
Գլ . ա . 9 ։ գ . 22 ։
Գլ . գ . 2 ։
Սազ . ժը . 36 ։
Սազ . ղա . 11 , 12 ։

Ն . Ք . Դ . Իբր 1000

Սազ . ա . 1 ։ Գլ . ա . 10 , 15 ։
Սազ . լդ . 4 ։ Ես . ծէ . 20 ։
Մատ . ե . 14 , 45 ։ Փիլ . բ . 15 ։
Բ Թագ . իգ . 4 ։
Առած . բ . 9 ։ Ցոր . ժը . 5 . 6 ։ Ես . ծթ . 9 , 10 ։ Երեմ . իդ . 12 ։ Ցոհ . ժբ . 35 ։
Գլ . գ . 3 , 21 ։
Գլ . բ . 1 ։
Առած . գ . 8 ։ ժբ . 18 ։
Եբր . ԺԲ . 8
Ոբ . ե . 32 ։ իբ . 14 ։ Ցես . ա . 7 ։
Եչ . ա . 16 ։ Հռով . ժբ . 9 ։

Ն·Ք·ՂՁ· Իբր 1000

թի, և անոր քիմքը ‡ եղէն կակուղ է.

‡ Սաղ·ծե· 21։

4 Բայց անոր վախճանը † օշինդրի պէս դառն, — Ի երկսայրի սուրի պէս սրած է։

† Ժող·է· 26։

5 Անոր ոտքերը մահուան կ'իջնեն, ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին։

Ի Եբր·դ· 12։

6 Անոր ճամբաները փոփոխական են, ու չես կրնար գնանդ գիտնալ, որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մոռանաս։

Ղ Պղ·է·27։

7 Եւ հիմա ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիք։

8 Ան կնիկէն ճամբադ հեռացուր, ու անոր տանը դրանը մի՛ մօտենար.

9 Չըլլայ որ քու փառդ ուրիշներու, և տարիներդ անողորմ մարդու տաս.

10 Չըլլայ որ օտարները քու զօրութիւնէդ կշտանան, ու քու վաստակդ օտարներուն տունը մնայ.

11 Եւ քու վերջին ատենդ չհառաչես, երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մաշին,

Ի Պղ·ա·29։ Ղ Պղ·ա·25։ Ժբ·1։

12 Ու չըսես. Ես ի՛նչպէս ի խրատըատեցի, ու իմ սիրտս Հյանդիմանութիւնը անարգեց.

13 Եւ իմ ուսուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի, ու իմ ականջս զիս վարժողներուն չտուի.

14 Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ գրեթէ ամէն փորձանքի մէջ ինկայ։

15 Դուն քու ջրակոյտէդ ջուր խմէ, և քու ջրհորիդ մէջը վազող ջուրէն։

16 Քու աղբիւրներդ դուրսը տարածուին, հրապարակներուն մէջը։

17 Անոնք մինակ քուկդ ըլլան, ու չէ թէ քուկդ և օտարներունը։

18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ. և քու երիտասարդութեանդ կնկանը հետ ուրախ եղիր։

Ի Պաղ·բ·14։

† Տես Երգ·բ·9։ դ·5։ է·3։

19 † Անոյշ եւ սիրելի եղնիկի պէս, և շնորհալի այծեմեան պէս ըլլայ. ամէն ատեն անոր ստինքները քեզ կշտացընեն, — միշտ անոր սիրովը զմայլիս։

Է Գլ·բ·16։ է·5։ Ա Պե·ժզ·9։ Ցոր·լա·4։ Լղ·21։ Գլ·ժե·3։ Երեմ.ժզ·17։ Լբ·19։ Ովս·է·2։ Երբ·դ·13։ Ի Սաղ·թ·15։ † Ցոր·դ·21։ Լղ·12։

21 Ա Վասն զի մարդուն ճամբաները Տէրոջը աչքերուն առջեւն են. ու անոր ամէն քայլերը Ինքը կը կշռէ։

22 Ի Չարագործը իր անօրէնութիւնները պիտի բռնեն. ու անիկայ իր մեղքին չուաններովը պիտի բռնուի։

23 † Անիկայ առանց խրատի պիտի մեռնի, ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի։

Ն·Ք·ՂՁ· Իբր 1000

ԳԼ·Զ

1 Երաշխաւորութեան, 6 Ծուլութեան, 12 և անզգամութեան դէմ պատուէրներ։ 16 Աստուծոյ ատելի եղած եօթը բաներ։ 20 Հնազանդութեան օրհնութիւնները։ 25 Շնութեան վնասները։

1 Որդեակ իմ՝ — թէ որ քու բարեկամիդ համար երաշխաւոր եղար, Ինչ օտար մարդու համար քու ձեռքդ տուիր,

— Գլ·ժ· 15։ Ժէ·18։ Ի·16։ Իր·26։ Իէ·13։

2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար, բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար։

3 Ո՛րդեակ իմ՝ շուտով ասանկ բրէ որ ազատիս. որովհետև դուն քու բարեկամիդ ձեռքը մտար, գնա՛ քու բարեկամիդ խոնարհէ՛, ու զանիկայ թախանձէ՛։

4 Ի Աչքերուդ քուն՝ ու արտևանունքներուդ նիրհում մի՛ տար.

Ի Սաղ·ճԼր· 4։

5 Փրկէ ազատէ՛ ինչպէս որ այծեամը որսորդէն ձեռքէն, կամ թռչունը հաւորսին ձեռքէն։

6 Ո՛վ ծոյլ՝ † մրջիւնին դնա՛. անոր ճամբաները տե՛ս, ու իմաստուն եղիր.

† Ցոր·ժբ·7։

7 Վասն զի անիկայ՝ Իշխան, ոստիկան, կամ տիրող չունի,

8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստէ. իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ։

9 Ո՛վ ծոյլ՝ † մինչև ե՞րբ կը պառկիս. քունէդ ե՞րբ պիտի արթննաս։

† Գլ·իդ· 33։ 34։

10 Քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար.

11 Ի Ան ատենը քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, ու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մարդու պէս։

Ի Գլ·ժ·4։ ԺԳ·4։ Ի·24։

12 Անօրէն ու չար մարդը ծուռ բերնով կը շարժի.

13 Ձանիկայ իր աչքերովը ակնարկութիւն կ'ընէ, ոտքերովը կը խօսի, ու մատերովը բան կը սորվեցընէ.

Ղ Ցոր·ժե· 12։ Սաղ·լե·19։ Գլ·ժ·10։

14 Անոր սրտին մէջը ծուռութիւն կայ, ի միշտ չարութիւն կը հնարէ, — Ը կռիւներ կը հանէ։

Ի Առ·բ·1։ Ը Հռ 19։

15 Ասոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ. անիկայ յանկարծ Ի պիտի կոտրուի, ու — Ինոր ի դարման պիտի չգտնուի։

Ի Երեմ·ԺԹ· 11։

16 Տէրը աս վեց բանէն կը զզուի, ու անոր հոգւոյն առջեւը եօթը բան պիղծ է.

Ի Մաղ·ԺԸ· 16։

17 Ի Ամբարտաւան աչքեր, Լ ստախօս լեզու, և Ի անմեղ արիւն թափող ձեռքեր,

Ի Սաղ·ԺԵ· 27։ Ճա·5։ Լ Սաղ·ՃԻ· 2։ 3։ Ի Ես·ա·15։

Ն. Ք. ՁՖ. Իրը 1000

18 Զաւր խորհուրդները չարող սիրտ, չարութիւն ընելու համար շուտ վազող ոտքեր,
19 Սուտ խօսող անիրաւ վկայ, ու եղբարց մէջ կռիւներ ցանող մարդ։
20 Որդեակ իմ՝ քու հօրդ պատուիրանքը պահէ, և քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր։
21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ. զանոնք քու պարանոյդ կախէ։
22 Քալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն, քնացած ատենդ քեզ պահպանեն, ու արթընցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին։
23 Քանզի պատուիրանքը ճրագ, ու օրէնքը լոյս է, և խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ է.
24 Որ քեզ դէշ կնիկէն՝ օտար կընկան շողոքորթող լեզուէն պահէ։
25 Սրտիդ մէջը անոր գեղեցկութեանը մի՛ ցանկար. և քեզ իր արտեւանունքներովը չգրնէ։
26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառաւ մարդ մինչև պատառ մը հացի կ՚իջնայ. Ընդոդող առնակինը նպատուական հոգին կ՚որսայ։
27 Հնարք է որ մէկը իր ծոցը կրակ դնէ, ու հանդերձները չայրին.
28 Հնարք է որ մէկը կրակի կայծեր վրայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայրին։
29 Ասոր պէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողն ալ. ով որ անոր դպչի, անմեղ չըլլար։
30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ, չեն քամահրեր զանիկայ։
31 Սակայն թէ որ գտնուի, եօթնապատիկ կը հատուցանէ. իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ։
32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին խելքը պակաս է. աս բանը ընողը իր հոգին կը կորսընցընէ։
33 Անիկայ վէրք ու անարգանք կը գտնէ, և անոր նախատինքը անջնջելի է։
34 Քանզի նախանձը՝ էրկանը կատաղութիւնն է. ու անիկայ վրէժխնդրութեան օրը՝ չխնայեր.
35 Անիկայ բնաւ մէկ փրկանքի մը չնայիր. կաշառք ալ շատցընելու ըլլաս, անիկայ չհաճիր։

Գ Լ. Է

1 Սողոմոն կը յորդորէ մարդիկը որ իմաստութեան հետ հաւատարիմ ու քաղցր ընտանութիւն ունենան. 6 օրինակով մը կը ցուցընէ 10 պոռնիկին խաբեմանկութիւնը, 22 և անպարկեշտ երիտասարդին անմտութիւնը։ 24 Ան տեսակ չարութիւններէն կը զգուշացընէ մարդիկը։

Ն. Ք. ՂԲ. Իրը 1000

1 Որդեակ իմ՝ պահէ իմ խօսքերս, ու իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ։
2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս, ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ։
3 Զանոնք մատներուդ վրայ կապէ. զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ։
4 Իմաստութեան ըսէ. Դուն իմ քոյրս ես. ու խոհեմութեանը՝ Ծանօթ կանչէ,
5 Որ քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահէն։
6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝ իմ վանդակէս նայեցայ.
7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ, երիտասարդներուն մէջը պակասամիտ պատանի մը գտայ,
8 Որ փողոցին մէջ անկիւնին քովէն կ՚անցնէր, ու անոր տանը ճամբան բռնեց,
9 Երբոր իրիկուն եղաւ, օրը տաքաժամեցաւ, ու գիշերուան մութը տիրեց.
10 Եւ ահա անոր առջևը կնիկ մը ելաւ. անիկայ պոռնիկի կերպարանք՝ ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր.
11 Անիկայ աղաղակող ու անզգամ էր, որ տանը ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար.
12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները, և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ՚ըլլար.
13 Զանիկայ բռնեց համբուրեց, ու լիրը երեսով անոր ըսաւ.
14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան. ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.
15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ։
16 Իմ անկողինս ծածկոցներով զարդարեր եմ՝ Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.
17 Անկողինիս վրայ զմուռս, հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ.
18 Եկուր մինչև առտու սիրով զուարճանանք, ու ցանկութիւններով զրօսնունք.
19 Վասն զի էրիկս տունը չէ, անիկայ հեռու ճամբայ գնաց.
20 Ստակին քսակը իր հետը առաւ, և «լուանի լման» օրը իր տունը պիտի դառնայ։
21 Այսպէս իր շատ խօսքերովը զանիկայ հրապուրեց, ու Լիր շրթունքներուն շողոքորթութիւնովը զանիկայ ստիպեց։
22 Ան իսկոյն շիտակ՝ կնկանը ետևէն՝

Ն. Ք. ԳՁ. Իրը 1000

1 Որդեակ իմ՝ պահէ իմ խօսքերս, ու իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ։
2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս, ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ։
3 Զանոնք մատներուդ վրայ կապէ. զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ։
4 Իմաստութեան ըսէ. Դուն իմ քոյրս ես. ու խոհեմութեանը՝ Ծանօթ կանչէ,
5 Որ քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահէն։
6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝ իմ վանդակէս նայեցայ.
7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ, երիտասարդներուն մէջը պակասամիտ պատանի մը գտայ,
8 Որ փողոցին մէջ անկիւնին քովէն կ՚անցնէր, ու անոր տանը ճամբան բռնեց,
9 Երբոր իրիկուն եղաւ, օրը տաքաժամեցաւ, ու գիշերուան մութը տիրեց.
10 Եւ ահա անոր առջևը կնիկ մը ելաւ. անիկայ պոռնիկի կերպարանք՝ ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր.
11 Անիկայ աղաղակող ու անզգամ էր, որ տանը ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար.
12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները, և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ՚ըլլար.
13 Զանիկայ բռնեց համբուրեց, ու լիրը երեսով անոր ըսաւ.
14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան. ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.
15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ։
16 Իմ անկողինս ծածկոցներով զարդարեր եմ՝ Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.
17 Անկողինիս վրայ զմուռս, հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ.
18 Եկուր մինչև առտու սիրով զուարճանանք, ու ցանկութիւններով զրօսնունք.
19 Վասն զի էրիկս տունը չէ, անիկայ հեռու ճամբայ գնաց.
20 Ստակին քսակը իր հետը առաւ, և «լուանի լման» օրը իր տունը պիտի դառնայ։
21 Այսպէս իր շատ խօսքերովը զանիկայ հրապուրեց, ու Լիր շրթունքներուն շողոքորթութիւնովը զանիկայ ստիպեց։
22 Ան իսկոյն շիտակ՝ կնկանը ետևէն՝

Ա Տիմ. ե. 13 ։ Տիտ. բ. 5։

* Կ՚ակնարկէ Նախամարգութեան օրենքը։

Ել. Ի. 3։ Ղեւ. ժբ. 8։

Ն·ք·գԲ· Իրր 1000

սպանդանոցը դացող արջառի պէս, պատժուելու ի՞ցոյզ կապուած յիմարի մը պէս կ'երթայ.

23 Մինչև որ նետը անոր լեարդը ծակէ. Ի՞նչպէս որ թռչուն մը արտորալով դէպ 'ի ծուղակը կ'երթայ, ու չդիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն համար լրո՜ւմ է։

Ի Յով·Թ·12։

24 Եւ հիմա ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէք։

25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի, և անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս.

26 Վասն զի անիկայ շատերը խոցոտեց ու կործանեց. ու ի՞նոր բոլոր մեծցուցած մարդիկները զօրաւոր էին։

Ի Նէեմ·ժգ·26։

27 Անոր տունը դժոխքին ճամբաներն է. անոնք մահուան շտեմարանները կ'իջնեն։

Ի ԳԼ·բ·18։ Ե·5։ Թ·18։

ԳԼ·Ը

1 Իմաստութեան համբաւը, 6 բացայայտութիւնը, 10 գերազանցութիւնը, 12 բնութիւնը, 15 զօրութիւնը, 18 ճախութիւնը, 22 ու յատուկնականութիւնը։ 32 Իմաստութիւնը փափաքելի բան մըն է, քանզի անոր հետեւանքը երջանկութիւն է։

1 Ա՜հա իմաստութիւնը կը կանչէ, ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ։

Ա՜ԳԼ·ա·20։ Թ·3։

2 Անիկայ բարձր տեղերու գլուխ, ճամբու վրայ, և շաւիղներու մէջ կը կայնի։

3 Անիկայ դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը, ու դռներուն մուտքը աղաղակելով կ'ըսէ.

4 Ով մարդիկ՝ ձեզի կը կանչեմ. և իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է։

5 Ով տգէտներ՝ իմաստութիւն սորվեցէք. ով անմիտներ՝ իմացող սիրտ ունեցէք։

6 Լսեցէք, վասն զի ի՞ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ, ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ խօսելու համար։

Բ Ցես գԼ·իբ·20։

7 Քանզի իմ բիմբս ճշմարտութիւն պիտի խօսի. բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի։

8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են, և անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ։

9 Անոնք ալ հասկցողին ուղիղ են, ու դիտութիւն գտնողներուն շիտակ են։

10 Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ արծաթ. ու ընտիր ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ուէ՛նէ։

Է Ցոբ·իբ·15, ԸՍաղ·ժԹ·10, ճժԹ·127, ԳԼ·գ·14, 15, գ·5, 7, ժգ·16։

11 Վասն զի իմաստութիւնը դահարներէն աղէկ է. և բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ։

12 Ես՝ իմաստութիւնս սրամտութեան հետ կը բնակիմ, և ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ։

13 Ծերոջը վախը՝ չարութիւնը ատելն է. ես ի՞հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, չար ճամբան, ու չնչնդաւոր բերանը կ'ատեմ.

Ծ ԳԼ·ժգ·6։ Ի ԳԼ·ղ·17։ Չ ԳԼ·գ·24։

14 Խորհուրդը և իսկականութիւնը իմն է. ես եմ հանճարը՝ ու ի՞զօրութիւնը իմն է։

Ի Յով·է·19։

15 Թագաւորները ինծմով կը թագաւորեն. ու նախարարները ինծմով արդարութեան կանոնները կը դնեն։

Ը Ցես Դան·բ·21, Հոսով·ժգ·1։

16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները, ազնուականները՝ երկրիս բոլոր դատաւորները։

17 Ե՞ս կը սիրեմ զիս սիրողները, և ի՞զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն։

Ի Աթաղ·բ·30, Սաղ·դ·14, Ցօհ·ժգ·21։

18 Իմ քովս է՞հարստութիւն ու փառք, ընտիր ստացուածք, և արդարութիւն կայ։

ի Ցակ·ա·5։

19 Իմ պտուղս ոսկիէն՝ ու մաքուր ոսկիէն, և իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղէկ է։

ի ԳԼ·գ·16։ Մատ·չ·33։

20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ, իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ,

Լ ԳԼ·գ·14։ Հմր 10։

21 *Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցընեմ՝. ու անոնց գանձերը պիտի լեցընեմ։

* Կա՛ Զիս սիրողներուն ժառանգութիւն տալու խոչընդոտ ունիմ.

22 Ի՞տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝ իր վաղեմի գործքերէն առաջ զիս ստացեր էր։

23 Ե՞ս յաւաջմանէ՝ երկրիս սկիզբէն առաջ †օծուեցայ։

Ի ԳԼ·գ·19։ Ցօհ·ա·1։

24 Անդունդները չեղած՝ առատ ջուրերուն աղբիւրները չեղած՝ ես ծնած էի։

Ե Սաղ·բ·6։ † Կա՛ Հաստատեցայ։

25 Լեռները չտեղաւորուած՝ բլուրներէն առաջ ես ծնած էի։

Է Ցոբ·ժե·7, 8։

26 Ցակաւին երկիրը, ու բաց տեղուանքը, և աշխարհիս հողերուն ‡առջինը չստեղծուած,

‡ Կա՛ բարձր տեղերը

27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր, ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր, ես հոն էի։

28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժովցընէր, և անդնդոց աղբիւրները կը հաստատէր,

Հ Ծն·ա·9, 10։ Ցոբ·լը·10, 11։ Սաղ·լգ·7։ ճդ·9։ Երեմ·ե·22։

29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր, որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն, ու երբոր երկրիս հիմերը կը ձգէր,

Ց Ցոբ·լը·4։

30 Ես առեն ես անոր քովը ճարտարապետ էի, և ամէն օր անոր զուարճութիւնն էի, ու միշտ առջեւը կ'ուրախանայի։

Չ Ցօհ·ա·1, 2, 18։ Ճ Մատ·գ·17։ Կող·ա·13։

Ն · Ք · ԶՔ · Իրբ 1000

31 Ես աշխարհիս մէջ , ո՛ր անոր երկրին վրայ կ՚ուրախանայի , ու ՛իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն հետ էր ։

32 Եւ հիմա ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք . վասն զի ՛իմ ճամբաներս պահողները երջանիկ կ՚ըլլան ։

33 Խրատ մտիկ ըրէք , ու իմաստուն եղէք , ու ընդհատ մի՛ մերժէք ։

34 Երանի ան մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ՚ընէ , ամէն օր իմ դռներուս քովը կը հսկէ , և իմ դրանդիքներս կը դիտէ ։

35 Ինչու որ զիս գտնողը կեանք կը գտնէ , ու Ցերոջմէ շնորհք կը ստանայ ։

36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը ՚իր հոգւոյն անիրաւութիւն կ՚ընէ , ո՛ր բոլոր զիս ատողները մահը կը սիրեն ։

Ն · Ք · ԶՔ · Իրբ 1000

Ղ Հմր 3 ։

Յ Սաղ · ՃԺԹ · 1 , 2 ։ ՃԻԲ · 1 , 2 ։ Ղա · ԺԱ · 28 ։

Ե Գլ · Գ · 13 · 18 ։

Ը Գլ · ԺԲ · 2 ։

Թ Գլ · Ի · 2 ։

ԳԼ · Թ

1 Իմաստութեան դաստիարակութիւնը , 4 ու վարդապետութիւնը ։ 13 Ցիմարութեան որպիսութիւնը , 16 ու մոլորութիւնը ։

1 Իմաստութիւնը ՚իր տունը շինեց , ո՛ր եօթը սիւները * կանգնեց ։

2 Ի՛ր անասունները մորթեց , ՚իր գինին †խառնեց , ու իր սեղանը պատրաստեց ։

3 Ընիկայ ՚իր աղախինները խրկեց , ո՛ր Էքազաքին բարձր տեղերուն վրայ Ղկը կանչէ ։

4 Ո՛վ որ պարզամիտ է , թող հոս գայ ։ ու պակասամիտ եղողին կ՚ըսէ ։

5 Եկէք իմ հացէս կերէք , ու ‡խառնած գինիէս խմեցէք ։

6 Ցիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք , ու խոհեմութեան ճամբուն մէ՛ջը քալեցէք ։

7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անարգանք՝ ու ամբարիշտը խրատողը իրեն արատ կը վաստրկի ։

8 Ծաղր ընողը մի՛ յանդիմաներ , որ չըլլայ թէ քեզի թշնամի ըլլայ · Ժիմաստունը յանդիմանէ , ու քեզ պիտի սիրէ ։

9 Իմաստունին Խրատ տուր , և աւելի իմաստուն պիտի ըլլայ · արդար մարդուն սորվեցուր , ու իր իմաստութիւնը պիտի աւելցնէ ։

10 Իմաստութեան սկիզբը Ցերոջը վախն է , ու Ամենասրբին գիտութիւնը հանճար է ։

11 Ի՛ւան զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան , և քեզի կենաց տարիներ պիտի աւելնան ։

12 Ժթէ որ իմաստուն ես , քեզի իմաստուն ես , ու թէ որ ծաղր ընող ես , ՚նոր պատիժը մինակ դուն պիտի կրես ։

13 Ընդգամ կնիկը աղաղակող կ՚ըլլայ · անիկայ անմիտ է , ու բան մը չգիտեր ։

14 Եւ հրաղաքին բարձր տեղուանքը՝ իր տանը դուռը աթոռի վրայ կը նստի ,

15 Որ իրենց ճամբան շիտակ գացող անցաւորները կանչէ ·

16 Ո՛վ որ պարզամիտ է , թող հոս գայ · ու պակասամիտ եղողին կ՚ըսէ ·

17 Գողցուած ջուրերը անուշ են , և գաղտուկ հացը համով կ՚ըլլայ ։

18 Բայց անիկայ չգիտեր որ ՚ան տեղը մեռելներ կան , ու անոր հրաւիրած մարդիկները դժոխքին անդունդներուն մէջն են ։

Ե Գլ · Ի · 17 ։

Թ Գլ · Ր · 18 ։ Է · 27 ։

ԳԼ · Ժ

Ան գլուխս մինչև քսանուհինգերորդ գլուխը կը պարունակուին զանազան առաքինութիւններու , ու անոնց հակառակ եղող մոլութիւններուն վրայով ծանօթութիւններ ։

Սողոմոնին առակները ։

1 Իմաստուն տղան իր հայրը կ՚ուրախացընէ · բայց անմիտ տղան իր մօրը տրտմութիւն է ։

2 Ի՛ւնօրէնութեան դանձերը օգուտ չեն ըներ · Էրայց արդարութիւնը մահուանէ կ՚ազատէ ։

3 Տէրը արդարին հոգին անօթի չթողուր · բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խափանէ ։

4 Ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ՚ըլլայ · բայց Ջժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը բերէ ։

5 Ըն որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է · հունձքիատեն քնացողը՝ Էամօթոյ պատճառ եղող տղայ է ։

6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան · բայց Էրեսնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

7 Ի՛րդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ՚ըլլայ · բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։

8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները կը բռնէ · Ժբայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

9 Ի կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ կը քալէ · բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։

10 Նշոյով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն կու տայ · Էու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

11 ԺԱրդարին բերանը կենաց աղբիւր է · բայց Էրեսնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ · բայց հսէրը ամէն յանցանքները կը ծածկէ ·

13 Իմաստունին շրթանցը վրայ իմաստութիւն կը գտնուի , բայց անմիտ մարդուն մէջքին համար գաւազան կայ ։

Ե Գլ · Ժե · 20 · Ժէ · 21 , 25 ։ ԺԹ · 13 · ԻԹ · 3 · 15 ։

Բ Սաղ · ԽԹ · 6 , ՃԸ ։ Գլ · ԺԱ · 4 ։ Ղբ · ԺԲ · 19 , 20 ։

Է Դան · Գ · 27 ։

Ը Սաղ · Ժ · 14 ։ ԼԶ · 9 , 10 ։ Լ · 25 ։

Ի Գլ · ԺԲ · 24 ։ ԺԹ · 15 ։

Ձ Գլ · ԺԳ · 4 ։ ԽԱ · 5 ։

Ղ Գլ · ԺԷ · 2 ։ ԺԹ · 26 ։

Ճ Հմր 11 ։ Եսթ · Է · 8 ։

Մ Սաղ · Թ · 5 , 6 ։ ՃԺԲ · 6 ։ ՃՀԶ · Ը · 10 ։

Յ Հմր 10 ։

Ն Սաղ · ԻԳ · 4 ։ Գլ · Իբ · 18 ։ Եա · ԼԲ · 15 , 16 ։

Շ Գլ · Զ · 18 ։ Ի Հմր 8 ։

Չ Սաղ · Լէ · 30 ։ Գլ · ԺԳ · 14 ։ ԺԲ · 4 ։

Ո Սաղ · ՃԼ · 42 ։ Հմր 6 ։

Ձ Գլ · ԺԷ · 9 ։ Առած · ԺԳ · 4 ։ Ա Պետ · Գ · 8 ։

մաստութիւն կը գտնուի . բայց յպակասամիտ եղողին կռնակին համար գաւազան պէտք է ։

14 Իմաստունները գիտութիւն կը գանձեն . բայց ղիմարին բերանը կործանման մօտ է ։

15 Հարուստին ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է . բայց տնանկութիւնը աղքատութիւնը՝ իրենց կործանումն է ։

16 Արդարին գործը կենաց համար է . եկամտին արդիւնքը մեղաց համար է ։

17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջն է . բայց յանդիմանութիւնը անարգողը կը մոլորի ։

18 Առելութիւնը ծածկողը՝ ստախօս շրթունք ունի , ու հրամայանք հանողը անմիտ է ։

19 Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ . բայց իր շրթունքները զգպողը խելացի է ։

20 Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ է . ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի ։

21 Արդարին շրթունքները՝ շատերուն առաջնորդութիւն կ'ընեն . բայց յիմարները խելքի պակասութենէն կը մեռնին ։

22 Տէրոջը օրհնութիւնն է որ հարստութիւն կու տայ , ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ ։

23 Զարութիւն ընելը յիմարին զբօսանքն է . բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը ։

24 Չար մարդուն վախցած բանը իր վրայ կու գայ . բայց արդարներուն փափաքը կը լեցուի ։

25 Մրրիկը անցնելուն պէս՝ ամբարիշտը բնաջինջ կ'ըլլայ . բայց արդարը յաւիտենական հիմն է ։

26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն, և ծուխը աչքերուն , ծոյլն ալ զինքը խրկողներուն այնպէս է ։

27 Տէրոջը վախը օրեր կ'աւելցնէ . բայց ամբարիշտներուն տարիները պիտի կարձենան ։

28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է . բայց ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պիտի կորսուի ։

29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է . բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործանումն է ։

30 Արդարը պիտի չսասանի յաւիտեան . բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չբնակին ։

31 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխէ . բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կտրուի ։

32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն . բայց ամբարիշտներուն բերանը ծուռ նենգութիւն կը խօսի ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Նենգութեան կշիռը Տէրոջը առջևը պիղծ է . բայց ուղիղ կշիռքարը անոր հաճոյ է ։

2 Երբ հպարտութիւնը գայ , անարգութիւնն ալ կու գայ . բայց իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ է ։

3 Ուղիղներուն շիտակութիւնը անոնց առաջնորդութիւն կ'ընէ . բայց անօրէններուն ծռութիւնը զանոնք բնաջինջ կ'ընէ ։

4 Բարկութեան օրը հարստութիւնը օգուտ մը չըներ . բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։

5 Կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց ճամբան կը շիտկէ . բայց անիրաւը իր անիրաւութեամբը կ'իյնայ ։

6 Ուղիղներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ազատէ . բայց նանօրէնները իրենց չարութեանը մէջ կը բռնուին ։

7 Երբոր չար մարդը մեռնի , անոր ակնկալութիւնը կը կորսուի . և անօրէններուն յոյսը կը կորսուի ։

8 Արդարը նեղութենէ կ'ազատի , ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ ։

9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կորսընցնէ . բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատին ։

10 Արդարներուն յաջողութեանը վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ . ու երբոր չարերը կորսուին , ցնծութեան ձայն կ'ըլլայ ։

11 Ուղիղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը բարձրանայ . բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի ։

12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին կ'արհամարհէ . բայց խոհեմ մարդը կը լռէ ։

13 Բանսարկութեան պտտողը դաղտնիքը կը յայտնէ . բայց հաւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը ծածկէ ։

14 Ժողովուրդը առանց խոհականութեան կը կործանի . բայց խորհրդականներու բազմութեամբ փրկութիւն կ'ըլլայ ։

15 Օտարականին երաշխաւոր եղողը անշուշտ չարիքի կը հանդիպի . բայց երաշխաւորութիւնը ատողը ապահով է ։

16 Շնորհալի կնիկը պատիւ կ'բռնայ . և զօրաւոր մարդիկները հարստութիւն կը ստանան ։

17 Ողորմած մարդը իր անձին աղէկութիւն կ'ընէ . բայց անողորմ մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն կու տայ ։

Ն . ք . գբ . Իբր 1000
Յ Գլ . իզ . 3 ։
Ը Գլ . ժբ . 7 ։ իա . 23 ։
Ժ Ցոր . լա . 24 ։ Սաղ . ծբ . 7 ։ Գլ . ժբ . 11 ։ ա Տիմ . ը . 17 ։
Ի Սաղ . ժե . 3 ։
Լ Ժող . ե . 3 ։
Խ Ցակ . գ . 2 ։
Ծ Ներ . իդ . 35 ։ իշ . 12 ։ Սաղ . լէ . 22 ։
Կ Գլ . ժգ . 9 ։ ժե . 21 ։
Հ Ցոր . ժե . 21 ։
Ձ Սաղ . ճխե . 19 ։ Առա . ե . 6 ։ աՑօհ . ե . 14 ։ 15 ։
Ղ Սաղ . լբ . 9 ։ 10 ։
Ճ Հմր 30 ։ Սաղ . ժե . 5 ։ Առա . է . 24 ։ 25 ։ ժգ . 18 ։
Մ Գլ . թ . 11 ։
Յ Ցոր . ժե . 32 ։ 33 ։ Իր . 16 ։ Սաղ . ծե . 23 ։ Ժող . է . 17 ։
Ն Ցոր . բ . 13 ։ ժա . 20 ։ Սաղ . ճժբ . 10 ։ Գլ . ժա . 7 ։
Շ Սաղ . ա . 6 ։ լէ . 20 ։
Ո Սաղ . լէ . 22 ։ 29 ։ ճխե . 1 ։ Հմր 25 ։
Չ Սաղ . լէ . 30 ։
Ն . ք . գբ . Իբր 1000
– Ղե . ժթ . 35 ։ 36 ։ բ Օր . իե . 13–16 ։ Գլ . ժգ . 11 ։ ի . 10 ։ 23 ։
Բ Գլ . ժե . 33 ։ ժգ . 18 ։ ժբ . 12 ։ Դան . գ . 30 ։ 31 ։
Գ Գլ . ժգ . 6 ։
Դ Գլ . ժ . 2 ։ Եզեկ . է . 19 ։ Սոփ . ա . 18 ։
Ե Ած . է . 1 ։
Զ Գլ . է . 22 ։ Ժող . ժ . 8 ։
Է Գլ . ժ . 28 ։
Ը Գլ . իա . 18 ։
Թ Ցոր . բ . 13 ։
Ժ Եսթ . ը . 15 ։ Գլ . իբ . 12 ։ 28 ։
Ի Գլ . իթ . 8 ։
Լ Ղե . ժթ . 16 ։ Գլ . ի . 19 ։
Խ Դ Թագ . ժբ . 1 ։ եա ։ Գլ . ժե . 22 ։ իգ . 6 ։
Ծ Գլ . ղ . 1 ։
Կ Գլ . լա . 30 ։
Հ Գլ . բբ . նաւոր
Ձ Առա . է . 7 ։ իե . 34 ։ եա ։

ՆՀ. 1000

18 Շար մարդը անոտի գործ կը գործէ . բայց Նարդարութիւն ցանողը ապահով վարձք կ'ունենայ ։

19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կեանց կ'առաջնորդէ, նոյնպէս ալ չարութեան հետեւողը իր մահուանը կ'երթայ ։

20 Ծուռ սիրտ ունեցողները Ցերոջը առջևը պիղծ են . բայց ուղիղ ճամբայ քալողները անոր հաճոյ են ։

21 Ն Անօրէնները *ԲԼԼ ձեռք ձեռքի տալով ՊԲՆԻՆ" , անպատիժ պիտի չմնան . բայց Նարդարներուն սերունդը պիտի ազատի ։

22 Գեղեցիկ կնիկը՝ որ խոհեմութիւն չունի, խոզին քիթը ոսկի օղակին կը նմանի ։

23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարութիւն է . բայց անօրէններուն ակնկալութիւնը Նբարկութիւն պիտի ըլլայ ։

24 Մարդ կայ որ Նիր ապացոյցը ցրուելով՝ կ'աւելցնէ , ու մարդ կայ որ չափէ դուրս կը խնայէ , բայց կարօտութեան կը հասնի ։

25 Ն Բարերար անձը պիտի գիրնայ . և ան որ կ'ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի ոռոգուի ։

26 "Ցորենը պահողին՝ ժողովուրդը անէծք կու տայ . բայց Ն զանիկայ ծախողին գլխուն վրայ օրհնութիւն կ'ըլլայ ։

27 Աղէկութեան համար փոյթ ունեցողը շնորհք կը ստանայ . Ն բայց ով որ գէշութիւն կը փնտռէ , անիկայ իրեն պիտի հանդիպի ։

28 Ն Իր հարստութեանը վրայ յոյսը դնողը պիտի իյնայ . բայց "արդարները կանանչ տերեւի պէս պիտի ծաղկին ։

29 Իր տանը նեղութիւն տուողը "հով պիտի ժառանգէ . ու յիմարը՝ իմաստուն սիրտ ունեցողին ծառայ պիտի ըլլայ ։

30 Արդարին պտուղը կեանց ծառ է . և Նհոգիները վաստկողը իմաստուն է ։

31 "Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրէ . ո՛ւր մնաց ամբարիշտը ու մեղաւորը ։

ԳԼ · ՃԲ

1 Սրատը սիրողը գիտութիւնը կը սիրէ . ու յանդիմանութիւնը ատողը անմիտ է ։

2 "Բարի մարդը Ցերոջմէ շնորհք կը ստանայ . բայց Ա՛ոո՛՛՛ նենգաւոր մարդը պիտի դատապարտէ ։

3 Մարդը անիրաւութեամբ հաստատութիւն չունենար . բայց Նարդարներուն արմատը չշարժիր ։

4 Ն Առաքինի կնիկը իր երկանը պսակ է . բայց նախատինք բերողը՝ Ոսկորներուն մէջի փտութեանը պէս է ։

ՆՀ. 1000

Ա ԳԼ · ԺԳ · 30 ։

5 Արդարներուն մտածութիւնները իրաւունք են . բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն են ։

Ե ԳԼ · Ա · 11 · 18 ։

6 Ե Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան են . Նբայց ուղիղներուն բերանը ղիրենք կ'ազատէ ։

Ը ԳԼ · ԺԳ · 3 ։

7 Ե Ամբարիշտները կը կործանին , ու բնաջինջ կ'ըլլան . բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի ։

Ե Առ · Լ · 36 , 37 · ԳԼ · Ժա · 21 · Մատ · Է · 24—27 ։

8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի . Նբայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի ։

Ը Ա Թագ · Ի · 17 ։

9 Ի Աննշան մարդը՝ որ ծառայ ունի, զինքը մեծցընող ու հացի կարօտ եղողէն աղէկ է ։

Ի ԳԼ · ԺԳ · 7 ։

10 Ն Արդարը իր անասուններուն կեանցը համար հոգ կը տանի . բայց ամբարիշտներուն աղիքները անողորմ են ։

Ժ ԲՕր · Ի · 4 ։

11 Ի Իր երկիրը գործողը հացով կը կշտանայ . բայց դատարկ մարդիկներուն հետևողը Նպակասամիտ է ։

Ի Ծն · Գ · 19 · ԳԼ · Իբ · 19 · Լ ԳԼ · Չ · 32 ։

12 Ամբարիշտը չարերուն աւարին կը փափաքի . բայց արդարներուն արմատը պտղաբեր կու տայ ։

13 Ե Շարը իր շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթը կ'իյնայ . Նբայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ ։

Ե ԳԼ · Ժբ · 7 ։

Նբ Պետ · Բ · 9 ։

14 Ի Մարդը իր բերնին պտուղէն բարիքներով կը լեցուի . Նու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի դառնայ ։

Ի ԳԼ · Ժգ · 2 · Ժբ · 20 · Ն Ես · Գ · 10 · 11 ։

15 Ն Ցիմարին ճամբան՝ իր աչքերուն շիտակ է . բայց խրատ մտիկ ընողը իմաստուն է ։

Ն ԳԼ · Գ · 7 · Ղ Ա · Ժբ · 11 ։

16 Նցիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը . բայց անարգանքը ծածկողը խելացի է ։

Ղ ԳԼ · Իթ · 11 ։

17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ . իսկ սուտ վկան՝ նենգութիւն ։

Ճ ԳԼ · ԺԳ · 5 ։

18 Մ Մարդկան կան՝ որ իրենց շատախօսութեամբը սուրի պէս կը խոցոտեն . բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է ։

Մ Սաղ · Ծէ · 4 · Ծթ · 7 · ԿԹ · 3 ։

19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ . Նբայց ստախօս լեզուն վայրկենական է ։

Ն Սաղ · Ծբ · 5 · ԳԼ · ԺԹ · 9 ։

20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ . բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ ընողները ուրախութիւն կ'ունենան ։

21 Արդարին բնաւ չարիք չհասնիր . բայց ամբարիշտները թշուառութիւններով կը լեցուին ։

22 Նսուտ շրթունքը Ցերոջը զզուելի է . բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են ։

Ն ԳԼ · Չ · 17 · Ժա · 20 · Ցսյա · Իբ · 15 ։

Ն · ք · ղԾ · Իբր 1000

23 Լ Խոհեմ մարդը էր դիտացածը կը ծածկէ . բայց յիմարներուն սիրտը՝ յիմարութիւն կը հրատարակէ ։

24 " Ահիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ , ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ ։

25 Լ Մարդուն սրտին մէջը եղող վիշտը՝ զանիկայ կը ձնշէ . բայց Դաղէկ խօսքը կ'ուրախացընէ զանիկայ ։

26 Արդարը՝ * իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ՝ . բայց ամբարիշտներուն ճամբան գիրենք կը մոլորցընէ ։

27 Ծոյլը իր որսը չեփեր . բայց ժիր մարդուն ստացուածքը պատուական է ։

28 Արդարութեան ճամբուն մէջը կեանք կայ . բայց ըՀբԷՈՒՆ կոխած ճամբան մահուան կը տանի ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը Դիւ՛ր ի՛ընէ . " բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր ։

2 Բ Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն կ'ուտէ . բայց անօրէններուն հոգին՝ բռնութիւն ։

3 Գ Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ . Բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի ։

4 Ծ Ծոյլին հոգին կը ցանկայ , ու բան մը չունի . բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը գիրնայ ։

5 Սուտ խօսքը արդարին ատելի է . բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի ։

6 Է Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալողները կը պաշտպանէ . բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ ։

7 Ը Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցընեն , ու բան մը չունին , Ե ՚ն՚ ը զիրենք աղքատ կը ցուցընեն , ու շատ հարստութիւն ունին ։՛

8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է . բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր ։

9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ . Թ բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի ։

10 Ճիրաւի հպարտութենէ կռիւ կը ծագի . բայց խրատ մտիկ ընողներուն քովը իմաստութիւն կայ ։

11 Ժ Անիրաւութեամբ ՚ոՂՂՈՒՆ հարստութիւնը պիտի պակսի . բայց Իր աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ ։

12 Ուշացած յոյսը՝ սիրտը կը հիւանդացընէ . բայց Ի փափաքին հասնիլը կեանց ծառ մըն է ։

13 Ի Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի . բայց պատուիրանքէն վախցողը վարձք պիտի առնէ ։

14 Լ Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է , Լ մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։

15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կուտայ . բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է ։

16 Խ Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ . բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ ։

17 Ձար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ'իյնայ . բայց Բ հաւատարիմ դեսպանը բժշկութիւն է ։

18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը գտնէ . բայց Կ յանդիմանութիւն մտիկ ընողը պատիւ կը գտնէ ։

19 Հ Փափաքին կատարուիլը հոգիին անուշ է . ու չարագործութենէ ետ կենալը յիմարներուն զզուելի է ։

20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ'ըլլայ . բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը Ւ չար կ'ըլլայ " ։

21 Ն Մեղաւորներուն ետևէն ձախորդութիւն կ'երթայ . բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի ։

22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու . բայց Ա մեղաւորին ստացուածքը արդարին համար կը պահուի ։

23 Ֆ Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ . բայց ՚ուրիշ կայ որ՝ Իր անխոհեմութենէն կը կորսուի ։

24 Ց Գաւազանին խնայողը իր որդին կ'ատէ . բայց զանիկայ սիրողը կանուխկէն կը խրատէ ։

25 Յ Արդարը մինչև իր անձին կշտանալը կ'ուտէ . բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ ։

ԳԼ · ԺԴ

1 – Իմաստուն կնիկները Բիրենց տունը կը շինեն . բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը ՏԷրոջմէ կը վախնայ . Ֆ բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ'անարգէ ։

3 Ճիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ . Ծ բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն ։

4 Ուր որ արջառ չկայ , մսուրը մաքուր կը մնայ . իսկ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն յառաջ կու գայ ։

5 Ե Ճշմարտութեան վկան սուտ չը խօսիր . բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ Բէրնէն ։

Ն · ք · ղԾ · Իբր 1000

Ի ԳԼ · ժ · 11 ։ ԺԳ · 27 ։ ԺՂ · 22 ։

Լ Բ Թագ · Իբ · 6 ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 23 ։ ԺԵ · 2 ։

Բ ԳԼ · ԻԵ · 13 ։

Կ ԳԼ · ԺԵ · 5 , 31 ։

Հ ՀԺԲ 12 ։

Ւ ԳԼ · ԺԵ · 4 ։

Ն · ք · ղԾ · Իբր 1000

– Ա Թագ · Բ · 25 ։

Բ ԳԼ · ԺԲ · 14 ։

Ֆ Սաղ · ԼԹ · 1 ։ ԳԼ · Իա · 23 ։ Ցակ · գ · 2 ։

Ծ ԳԼ · ժ · 4 ։

Ի ԳԼ · ժա · 3 , 5 , 6 ։

Լ ԳԼ · ԺԲ · 9 ։

Ի Ցոր · ԺԲ · 5 , 6 ։ Իա · 17 ։ ԳԼ · Իդ · 20 ։

Ը ԳԼ · ժ · 2 ։ Ի · 21 ։

Թ ԵՒԲ · Ո · Նայնութենէ

Ր ՀԺՐ 19 ։

Ժ Բ ՄՆ · ԼՂ · 16 ։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 1000

* ԵՔԲ · չկայ · ՂԳԼ · Բ · 9 · Ժէ · 24 ·

6 Ծաղր ընողը իմաստութիւն կը փնտռէ , ու * չգտներ . բայց Ղիմաստուններուն համար՝ գիտութիւնը դիւրին է ։

7 Ցիմար մարդէն հեռացիր , երբոր կ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի ։

8 Խելացի մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հասկրնալն է . բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է ։

Ի ԳԼ · Ժ · 23 ·

9 Ի Ցիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն . բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ ։

10 Մ—ը—ն սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ . ու անոր ուրախութեանը՝ ուրիշը մասնակից չըլլար ։

Ը Ցօր · Բ · 15 ·

11 Ը Ամբարիշտներուն տունը պիտի կործանի . բայց ուղիղներուն վրան պիտի ծաղկի ։

Ի ԳԼ · Ժգ · 25 · Ժ Հառվ · գ · 21 ·

12 Ի Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց Ժ անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

13 Ծիծաղելու ատենն ալ՝ մ—ը—ն սիրտը տրտմութիւն կը զգայ , և ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ ։

Խ ԳԼ · Խ · 4 · Ժող · Բ · 2 ·

14 Ապականած սիրտը Լիր ճամբաներէն՝ ու բարի մարդը ինքիրմէն պիտի կշտանայ ։

Լ ԳԼ · ա · 31 · Ժբ · 14 ·

15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ . բայց խելացին՝ իր քայլերը կը քննէ ։

Ի ԳԼ · Իբ · 8 ·

16 Ի Իմաստունը կը վախնայ , ու չարութենէ կը փախչի . բայց անմիտը կը հպարտանայ , ու յանձնապաստան կ'ըլլայ ։

17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ . ու նենգամիտ մարդը ատելի է ։

18 Անխոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն . բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին ։

19 Չարերը բարիներուն առջևը կը խոնարհին , և ամբարիշտները արդարներուն դրանը քովը ։

Ժ ԳԼ · Ժթ · 7 ·

20 Ի Աղքատը մինչև անգամ իր ընկերին ատելի է . բայց հարուստին բարեկամները շատ են ։

Ա Պաղ · խա · 1 · Ճժբ · 9 ·

21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ . Ա բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ ։

22 Անհաւատութիւն մտածողները կը մոլորին . բայց բարութիւն մտածողներուն՝ ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ ։

† ԵՔԲ · չորթունքներուն խոսքը՝

23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ . բայց † դատարկաբանութիւնը՝ միայն կարօտութեան Ա ը—նէ մ—ը—ը ։

24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պսակն է . բայց անմիտներուն ‡ յիմարութիւնը յիմարութիւն է ։

Ն · Բ · գԲ · Իբր 1000

‡ Կ—մ՛ մեծութիւնը Հ Հմր 5 ·

25 Հաւատարիմ վկան հոգիներ կ'ազատէ . բայց խարդախը՝ ստութիւններ դուրս կու տայ ։

26 Ցերկնչելի վախին մէջը հաստատ վստահութիւն կայ . ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան ։

Ն ԳԼ · Ժգ · 14 ·

27 Ն Ցերկնչելի վախը կենաց աղբիւր է , մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։

28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է . բայց ժողովուրդին նուազութիւնը իշխանին կործանումն է ։

ՂԳԼ · Ժգ · 32 · Ցակ · ա · 19 ·

29 Ը Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է . իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ ։

‖ Կ—մ՛ Ոչ

30 ‖ Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է . բայց Ճ նախանձը ՛ ոսկորներուն փտութիւն է ։

Ճ Պաղ · ճԺբ · 10 ·

՛ ԳԼ · Ժբ · 4 ·

31 ՛ Աղքատին զրկանք ընողը՝ Նոյն Ստեղծիչը կ'անարդէ . բայց տնանկին ողորմութիւն ընողը՝ զԱնիկայ կը պատուէ ։

Յ ԳԼ · Ժէ · 5 · Մատ · իե · 40 · 45 · 46 ·

32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռընտուի . բայց Ա արդարը իր մահուան ատենը ապաւէն կ'ունենայ ։

Ն Տես Ցօր · լա · 15 · 16 · ԳԼ · Իբ · 2 ·

Ա Ցօր · Ժգ · 15 · ԺԲ · 26 · Պաղ · իգ · 4 · լէ · 37 · Բ Կոր · ա · 9 · ե · 8 · Բ Տիմ · գ · 18 ·

33 Խելացի մարդուն սրտին մէջը իմաստութիւն կը հանգչի . իսկ Ո յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի ։

Ո ԳԼ · Ժբ · 16 · ԻԲ · 11 ·

34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ . բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է ։

35 Ն Խոհեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի . բայց նախատինք բերող ծառային կը բարկանայ ։

Ն Մատ · իգ · 45 · 47 ·

ԳԼ · Ժե

1 — Ա Եղմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ'իջեցնէ . բայց Բ խիստ խօսքը բարկութիւնը կը դրգռէ ։

— Դատ · Բ · 1 · 2 · 3 · ԳԼ · իե · 15 ·

Բ ա Թագ · իե · 10 · Եզ · գ Թագ · Ժբ · 13 · 14 · 16 ·

2 Իմաստուններուն լեզուն գիտութիւնը հաճոյ կ'ներկայնէ . Գ բայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն կը բղխէ ։

Գ Հմր 28 · ԳԼ · Ժբ · 23 · Ժգ · 16 ·

3 Գ Ցերոջը աչքերը ամէն տեղ չարերը ու բարիները կը դիտեն ։

Գ Ցօր · Լէ · 21 · ԳԼ · Ե · 21 · Երեմ · Ժզ · 17 · լբ · 19 · Եբր · գ · 13 ·

4 § Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է . բայց խոտվարար լեզուն սիրտ կը կոտրէ ։

§ Կ—մ՛ Բերժըշկութիւն տուող

5 Ե Ցիմարը իր հօրը խրատը կ'անարգէ . Ը բայց յանդիմանութեան ջաղանդողը խելացի կ'ըլլայ ։

Ե ԳԼ · Ժ · 1 ·

6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ . բայց ամբարշտին կեմաուտներուն մէջը խռովութիւն կայ ։

ՂԳԼ · Ժգ · 18 · Հմր 31 · 32 ·

7 Իմաստուններուն շրթունքները գիտութիւն կը տարածեն . բայց յիմարներուն սիրտը Ի այնպես չէ ։

Ի Կ—մ՛ հաստատ

8 ՚Ամբարիշտներուն զոհը Տէրոջը առջևը պիղծ է . բայց ուղիղներուն աղօթքը անոր ընդունելի է ։
9 Տէրը ամբարշտին ճամբային կը զզուի , բայց ետարդարութեան հետևողը կը սիրէ ։
10 ՚Ո՞վ ճամբան մերժողին *դէշ պատիժ կ՚ըլլայ» . ու ՚յանդիմանուելուն ատողը պիտի մեռնի ։
11 ՚Դժոխքը ու կորուստը Տէրոջը առջևն է . որչափ աւելի Ադարդոց որդիներուն սիրտերը ։
12 ՚Ծաղր ընողը իր յանդիմանիչը չսիրեր , և իմաստուններուն քովը չերթար ։
13 ՚Ուրախ սիրտը երեսը կը զուարթացընէ . բայց ՚սրտին տրտմութենէն հոգին կը ձկտի ։
14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ . բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ կը սնանի ։
15 Վշտալից մարդուն ամէն օրերը գէշ են . ՚բայց ուրախ սիրտը մշտընջենաւոր կոչունքի մէջ է ։
16 ՚Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրոջը վախովը , քան թէ մեծ գանձը խռովութիւնով ։
17 ՚Աւելի աղէկ է սէր եղած տեղը խոտեղէն կերակուրը , քան թէ դէր զուարակըատելութիւնով ։
18 ՚Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ . բայց երկայնամիտը կռիւը կը դադրեցընէ ։
19 ՚Ծոյլին ճամբան փշեղէն ցանկի պէս է . բայց ուղիղներուն ճամբան բանուկ է ։
20 ՚Իմաստուն տղան իր հայրը կ՚ուրախացընէ . բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ՚անարգէ ։
21 ՚Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօսանք է . ՚բայց իմաստուն մարդը կ՚ուղղէ իր ընթացքը ։
22 ՚Առանց խորհուրդի՝ դիտաւորութիւնները կը ցրուին . բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը կը հաստատուին ։
23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը կ՚ուրախանայ . ու ՚ատենովը բսուած խօսքը որչափ դեղեցիկ է ։
24 ՚Կենաց ճամբան խոհեմ մարդը դէպ ՚ի վեր կ՚երթայ , որ վարի դժոխքէն հեռանայ ։
25 ՚Տէրը հպարտներուն տունը կը կործանէ . բայց ՚որբևարիներուն սահմանը կը հաստատէ ։
26 ՚Չար մարդուն խորհուրդները Տէրոջը առջևը պիղծ են . ՚բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են ։
27 ՚Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը խռովութեան մէջ կը ձգէ . բայց կաշառքներէ զզուողը պիտի ապրի ։
28 Արդարին սիրտը՝ *տալու պատասխանը կը մտածէ . բայց ամբարիշտներուն բերանը չարիք կը բղխէ ։
29 ՚Տէրը ամբարիշտներէն հեռու է . բայց ՚արդարներուն աղօթքը կը լսէ ։
30 Աչաց լոյսը սիրտը կ՚ուրախացընէ . բարի լուրը ոսկորները կը գիրցընէ ։
31 ՚Կենաց յանդիմանութիւնը լսող ականջը իմաստուններուն մէջը կը բնակի ։
32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ՚անարգէ . բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը խելք կը վաստկի ։
33 *Տէրոջը վախը իմաստութեան խրատն է , ու *փառաց առջևէն՝ խոնարհութիւնը ՚երթայ ։

ԳԼ · Ժ.Ձ

1 ՚Սրտին տրամադրութիւնները մարդուն կը վերբերին . ՚բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է ։
2 ՚Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր կ՚երևնան . բայց *Տէրը հոգիները կը կշռէ ։
3 ՚Քու գործերդ Տէրոջը յանձնէ , և քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին ։
4 ՚Տէրը ամէն բան †իր նպատակին՝ համար ստեղծեց , ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար ։
5 ՚Ամէն սրտով հպարտները Տէրոջը առջևը պիղծ են , ու ՚իրենք ձեռք ձեռքի տալով պիտի չմնան ։
6 ՚Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի , ու ՚Տէրոջը վախովը մարդ չարութենէ կը հեռանայ ։
7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի , մինչև անգամ անոր թշնամիները կը հաշտեցընէ անոր հետ ։
8 ՚Աղէկ է քիչ բան արդարութեամբ , քան թէ մեծ եկամուտներ անիրաւութեամբ ։
9 ՚Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը ծրարէ . ՚բայց անոր քայլերը Տէրը կ՚ուղղէ ։
10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուածային ազդեցութիւն կայ . անոր բերանը դատաստանի մէջ չսխալիր ։
11 ՚Ուղիղ կշռորդը և կշիռքը Տէրոջն է . մանգաղին ամէն ՚քարերը անոր գործքն են ։
12 Չարագործութիւնը թագաւորներուն գզուելի է . վասն զի հաստատութիւնը արդարութեան մէջ է ։
13 Արդար շրթունքը թագաւորին հաճելի է , և ուղիղ խօսողը կը սիրէ ։
14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան պատգամաւորներ է , ու իմաստուն մարդը զայն կը մեղմացընէ ։
15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանքի պէս է , անոր ողորմութիւնը՝ գարնան անձրևի ամպի պէս ։
16 Ո՜րչափ աղէկ է ձեռք ձգել իմաստութիւն , քան թէ ոսկի . և հանճարեղ ըլլալ՝ աւելի ընտրելի է քան թէ արծաթ ։
17 Ուղղամտին ճամբան է չարէն հեռանալ . իր ճամբան կը պահէ անիկա որ իր հոգին կը պահէ ։
18 Կորուստէն առաջ կ՚երթայ հպարտութիւն , և կործանումէն առաջ՝ ամբարտաւան հոգի ։
19 Աղքատներուն հետ խոնարհ հոգի ունենալը աղէկ է քան թէ հպարտներուն հետ աւար բաժնել ։
20 Ով որ խելքով կը վարուի բանին , գտնելիք կ՚ըլլայ , և երանի անոր որ կը յուսայ Տէրոջը ։
21 Սրտով իմաստունը կը կոչուի հանճարեղ , և քաղցր խօսքը կը շատցընէ ուսումը ։
22 Հանճարեղին համար իմաստութիւնը կենաց աղբիւր է , իսկ անմտին խրատը՝ անմտութիւն ։
23 Իմաստուն մարդուն սիրտը իր բերանը կը խրատէ , և իր շրթունքներուն վրայ ուսում կը բերէ ։
24 Քաղցր խօսքերը մեղրախորիսխ են , անոնք հոգիին համար քաղցրութիւն և ոսկորներուն համար առողջութիւն են ։
25 Կայ ճամբայ որ մարդուն ուղիղ կը թուի , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներ է ։
26 Աշխատաւորին ախորժակը անոր համար կ՚աշխատի , որովհետև անոր բերանը զինքը կը դրդէ ։
27 Անպիտան մարդը չարիք կը հանէ , և անոր շրթունքներուն վրան կրակ կայ վառած ։
28 Ծուռ մարդը կռիւ կը գրգռէ , և բամբասիչը բարեկամները կը բաժնէ ։
29 Բռնաւոր մարդը իր ընկերը կը խաբէ , և զայն ճամբայ կը տանի որ լաւ չէ ։
30 Աչքերը կը խուզարկէ խոհեմ խրատներ հնարելու համար , շրթունքները կը սեղմէ , չարիք կատարած է ։
31 Ալեհեր գլուխը փառաց պսակ է , եթէ արդարութեան ճամբան գտնուի ։
32 Երկայնամիտը զօրաւորէն աւելի է , և ինքզինքը տիրապետողը՝ քաղաք առնողէն ։
33 Վիճակը գոգին կը ձգեն , բայց անոր ամէն դատաստանը Տէրոջմէն է ։

ԳԼ · Ժ.Զ

1 Չորեղ պատառ մը՝ խաղաղութեամբ , աւելի լաւ է քան թէ լի տուն մը՝ զոհերով՝ կռիւով ։
2 Իմաստուն ծառան տիրացու կ՚ըլլայ անարգ որդիին վրայ , և եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն կը բաժնէ ։
3 Կրակը կը փորձէ արծաթը և հնոցը՝ ոսկին , բայց Տէրը կը փորձէ սիրտերը ։
4 Չարագործը ուշադրութիւն կ՚ընէ չար շրթունքներուն , և սուտ լեզուն կ՚ունկնդրէ վնասակար խօսքերուն ։
5 Որ կը ծաղրէ աղքատը՝ անոր Ստեղծիչը կը նախատէ , և որ կ՚ուրախանայ ուրիշին աղէտին՝ անպատիժ պիտի չմնայ ։
6 Թոռները պսակ են ծերերուն , և որդիները՝ իրենց հայրերուն փառք ։
7 Ազնիւ շրթունքները անպատշաճ են անմիտին , որչափ աւելի՝ ստախօս իշխանին ։
8 Կաշառքը անոր աչքին մէջ որ զայն կ՚առնէ , գոհարի պէս է . ուր որ դառնայ՝ կը յաջողի ։
9 Որ կը ծածկէ յանցանքը՝ սէր կը փնտռէ , բայց որ կը կրկնէ խօսքը՝ բարեկամները կը բաժնէ ։
10 Հանճարեղին մէջ աւելի կը ներգործէ սաստկութիւն , քան թէ հարիւր հարուածներ անմտին մէջ ։
11 Չարը միայն ապստամբութիւն կը փնտռէ , բայց անոր դէմ դաժան պատգամաւոր մը պիտի ղրկուի ։
12 Աղուէսի մը հանդիպիլ՝ որ իր ձագերը կորսնցուցած է , աւելի լաւ է քան թէ անմիտ մարդ մը՝ իր անմտութեան մէջ ։
13 Չարութիւնը չի հեռանար չարին տունէն , որովհետև Տէրը չարագործութիւնը կը պատժէ ։
14 Ջուրերը ճեղքելու պէս է կռիւի սկսիլը , ուստի կռիւը սկսելէ առաջ հեռացիր ։
15 Ով որ կ՚արդարացընէ չարը , և ով որ կը դատապարտէ արդարը , երկուքն ալ Տէրոջը գարշելի են ։
16 Ինչո՞ւ համար անմիտին ձեռքը գին կայ՝ իմաստութիւն գնելու , երբ սիրտ չունի ։
17 Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ , և եղբայր կը ծնանի նեղութեան համար ։
18 Անմիտ մարդ մը կը խոստանայ ձեռք ձգել ուրիշին ապրանքը , և անոր երաշխաւորը կ՚ըլլայ ։
19 Որ կը սիրէ յանցանքը՝ կռիւ կը սիրէ , և որ կը բարձրացընէ իր դուռը՝ կորուստ կը փնտռէ ։
20 Ծուռ սրտի մարդը չի գտնէ բարիք , և ծուռ լեզուով մարդը չարիքի մէջ պիտի իյնայ ։
21 Անմիտին ծնողը անոր համար կը տրտմի , և անմիտին հայրը ուրախութիւն չունի ։
22 Ուրախ սիրտը լաւ դեղ է , բայց տրտում հոգին կը չորցընէ ոսկորները ։
23 Չարագործը գոգէն կաշառք կ՚առնէ , որպէսզի դատաստանի ճամբաները շեղցընէ ։
24 Հանճարեղին երեսը իմաստութեան դիմաց է , բայց անմտին աչքերը երկրի ծայրերուն մէջ են ։
25 Անմիտ որդին հօրը տրտունջ է , և իր մայրը դառնութիւն ։
26 Արդարը տանջել լաւ չէ , ոչ ալ ազնիւները հարուածել՝ ուղղամտութեան համար ։
27 Խնայողութիւն ընողը գիտութիւն ունի , և հանդարտ հոգի ունեցողը՝ հանճարեղ է ։
28 Անմիտն անգամ՝ երբ լռէ , իմաստուն կը համարուի , և երբ շրթունքները կը գոցէ՝ խելացի ։

Ն · ք · դԲ · Իբր 1000

թոռը արդարութեամբ կը հաստատուի ։

13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են . ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։

14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է . բայց իմաստուն մարդը զանիկայ կ'իջեցնէ ։

15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է , ու անոր հաճութիւնը վերջին անձրևին ամպին պէս է ։

16 Իմաստութիւն ստանալը ոսկիէն որչափ աղէկ է . և հանճար վաստկիլը արծաթէն աւելի ընտիր է ։

17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան՝ չարութենէ հրաժարիլն է . իր ճամբուն զգուշութիւն ընողը իր հոգին կը պահէ ։

18 Կոտորածին առջևէն՝ հպարտութիւն , ու կործանման առջևէն՝ ամբարտաւանութեան ոգին ։

19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ըլլալը՝ հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է ։

20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ . ու Տէրոջը ապաւինողը երանելի է ։

21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'ըսուի . և շրթանց քաղցրութիւնը գիտութիւն կ'աւելցնէ ։

22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կեանց աղբիւր է . բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է ։

23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ , ու իր շրթունքներուն գիտութիւն կ'աւելցնէ ։

24 Ալելուչ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է . հոգիին քաղցր՝ ու ոսկորներուն բժշկութիւն է ։

25 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

26 Աշխատող անձը իրեն համար կ'աշխատի . քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ ։

27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ , ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այրող կրակ մը կայ ։

28 Ծուռ մարդը կռիւ կը հանէ , և բսուն՝ մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

29 Անօրէն մարդը Էիր ընկերը կը խաբէ , ու զանիկայ դէշ ճամբաներ կը տանի .

30 Նենգութիւններ մտածելու համար՝ աչքերը կը գոցէ , և շրթունքները խածնելով՝ չարութիւնը կը կատարէ ։

31 Մազի ճերմկութիւնը փառաց պսակ է , Իբ որ անիկայ արդարութեան ճամբուն մէջ գտնուի ։

32 Երկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է , ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն ։

33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի . բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը Տէրոջմէ է ։

Ն · ք · դԲ · Իբր 1000

ԳԼ · ի · 29 ։

ԳԼ · ժԹ · 11 ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Աղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութիւնով , քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով ։

2 Խոհեմ ծառան՝ Ընախատինք բերող որդիին կ'իշխէ , ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին կ'առնէ ։

3 Արծաթի համար հալոց , և ոսկիի համար քուրայ կայ . բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է ։

4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ , սուտախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ ։

5 Աղքատը ծաղր ընողը՝ անոր Ստեղծիչը կ'անարգէ , և Ժամիրդութեան վրայ ուրախացողը՝ անպատիժ պիտի չմնայ ։

6 Ընդդէմ որդիները՝ ծերերուն պսակն է , և որդւոց պարծանքը՝ իրենց հայրերն են ։

7 Ընտիր խօսքը անզգամին չվայլեր . որչափ աւելի ստախօս շրթունքը ազնուականին ։

8 Պարգևը՝ * գործածողին առջևը պատուական գոհարի պէս է , ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ ։

9 Ըծանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը փնտռէ . բայց Նզանիկայ պատմողը՝ մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ Ղանդիմանութիւնը , քան թէ հարիւր Հարուած՝ յիմարին ։

11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փնտռէ , ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի ։

12 Ալ Ժաղէկ է ձագերը զողցուած արջուն առջևը ելլել , քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան առեներ ։

13 Ով որ Ժաղէկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ , չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ ։

14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը՝ ջուրին արձակմանը կը նմանի . ուրեմն Վէճը չրբնկած՝ ետ քաշուէ ։

15 Ամբարիշտը արդարացընողը՝ և արդարը ամբարիշտ հանողը՝ երկուքն ալ Տէրոջը առջևը պիղծ են ։

Գ · ի · 29 ։

ԳԼ · ժԹ · 11 ։

ԳԼ · ժԹ · 12 ։

Ցոր · ԽԹ · 23 ։ Ջար · ժ · 1 ։

ԳԼ · ը · 11 ։ 19 ։

ԳԼ · ժա · 2 ։ ԺԷ · 19 ։ ԺԸ · 12 ։

ԱՍաղ · բ · 12 ։ ԼԴ · 8 ։ ՃԻԹ · 1 ։ Ես · լ · 18 ։ Երեմ · ԺԷ · 7 ։

ԳԼ · ժգ · 14 ։ ժգ · 27 ։

ԱՍաղ · լԷ · 30 ։ Տես Մաա · ԺԸ · 34 ։

ԳԼ · ժգ · 12 ։

ԼՏես գլ · Թ · 12 ։ Ճող · ղ · 7 ։

Գ · ղ · 14 ։ 19 ։ ժԷ · 18 ։ իգ · 21 ։ ԽԹ · 22 ։

ԳԼ · ժԷ · 9 ։

ԱԳԼ · ա · 10 ։ ԸԱ ։

Ն·Ք·ԴԲ· ԻՐՐ 1000

16 Իմաստութիւնը ծախու առնելու դինը՝ ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին ձեռքը, որովհետեւ * խելք չունի։

17 Բարեկամը ամէնատեն կը սիրէ, ու եղբայրը նեղութեան ատենի համար ծնած է։

18 Պակասամիտ մարդը ձեռքը կուտայ, ու իր բարեկամին համար երաշխաւոր կ'ըլլայ։

19 Կռիւ սիրողը՝ յանցանք կը սիրէ. իր դուռը բարձրացնողը՝ կործանումը կը փնտռէ։

20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկութիւն չգտներ, ու խեղդաւոր լեզուով մարդը՝ չարիքի մէջ կ'իյնայ։

21 Ցիմարը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ, և անզգամին հայրը չուրախանար։

22 Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտակար է. բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցընէ։

23 Անօրէն մարդը կ'ընդունի ծոցէն կաշառք կ'առնէ, որ արդարութեան ճամբաները ծռէ։

24 Իմաստութիւնը խոհեմ մարդուն առջեւն է. բայց յիմարին աչքերը՝ երկրին ծայրերն են։

25 Ցիմար տղան՝ իր հօրը տրտմութիւն, ու զինքը ծնանողին դառնութիւն կ'ըլլայ։

26 Աղէկ չէ արդարէն տուգանք առնելը, կամ իշխանները ծեծելը՝ իրաւունք ընդունելու համար։

27 Իր խօսքերը զսպողը խմաստուն է, ու երկայնամիտ մարդը հանճարեղ է.

28 Ցիմարը անգամ թէ որ լուռ կենայ, իմաստուն՝ ու իր շրթունքները գոցողը՝ հանճարեղ կը սեպուի։

ԳԼ· ԺԸ

1 Ինքնահաճոյ մարդը իր ցանկութիւնը կը փնտռէ և ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ։

2 Ցիմարը՝ խոհեմութենէ չախորժեր. հապա իր սրտին մէջը եղածը յայտնել կ'ուզէ։

3 Երբոր ամբարիշտը գայ, անարգութիւն ալ կու գայ, ու նախատինքի հետ խայտառակութիւն։

4 Մարդուն բերնին խօսքերը խորունկ ջուրեր են. իմաստութեան աղբիւրը առատաբուղս գետ է։

5 Դատաստանի մէջ՝ արդարը սուտ հանելու համար, ամբարշտին աչառութիւն ընելը աղէկ չէ։

6 Ընմիտ մարդուն շրթունքները կռիւի մէջ կը մտնեն, ու անոր բերանը ծեծը կը կանչէ։

7 Ընմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանումը է, և անոր շրթունքները իր անձին որոգայթ է։

8 Խօսուլ մարդուն խօսքերը՝ քաղցր պատառներու պէս են, ու անոնք մինչեւ փորին շտեմարանները կ'իջնեն։

9 Ան որ իր գործքին մէջը թոյլ է, ընդարձակ մարդուն եղբայրն է։

10 Ցերոջը անունը ամուր աշտարակ է. արդարը անոր կը դիմէ, ու ապահով ապաստանարան կ'ունենայ։

11 Հարուստին ստացուածքը իր ամուր քաղաքն է, ու անոր երեւակայութեանը մէջ՝ բարձր բերդի պէս է։

12 Կոտորածէն առաջ մարդուն սիրտը կը հպարտանայ. բայց փառաց առջեւն խոնարհութիւնը կ'երթայ։

13 Ով որ խօսքը չլսած պատասխան կու տայ, յիմարութիւն ու նախատինք է անոր։

14 Մարդուն հոգին իր հիւանդութեանը կը համբերէ. բայց վիրաւորուած հոգին ով կրնայ միխթարել։

15 Խոհեմին սիրտը գիտութիւն կը վաստկի. և իմաստուններուն ականջը գիտութիւն կը փնտռէ։

16 Մարդուն ընծան անոր ճամբայ կը բանայ, ու զանիկայ մեծերուն առջեւը կը տանի։

17 Իր դատը առաջ սկսողը իրաւունք ունեցող կը թուի. բայց երբոր իր մօտը գայ, զանիկայ կը քննէ։

18 Վիճակը վէճերը կը դադրեցընէ, ու զօրաւորներուն միջտեղը որոշում կ'ընէ։

19 Վշտացած եղբայր մը ամուր քաղաքէն աւելի է, և անոր վէճերը՝ բերդի մը նիգերուն կը նմանի։

20 Մարդը իր բերնին պտուղէն իր փորը կը կշտացընէ, ու իր շրթունքներուն արդիւնքէն կը կշտանայ։

21 Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռքն է, և զանիկայ սիրողները անոր պտուղը կ'ուտեն։

22 Ամուսնութիւն կնիկ գտնողը՝ բարիք կը գտնէ, ու Ցերոջմէ շնորհք մը կը ստանայ։

23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի, բայց հարուստը խիստ պատասխան կու տայ։

24 Բարեկամներ ունեցող մարդը բարեկամութիւն ընելու է. հապա եղբօրմէ աւելի հաստատ բարեկամ կայ։

ԳԼ· ԺԹ

1 Իր կատարելութեանը մէջ քաղց աղքատը՝ նենգաւոր շրթունք ունեցող յիմարէն աղէկ է։

Ն·Ք·ԴԲ· ԻՐՐ 1000

Ի ԳԼ· ԺԲ· 18, ԻԴ· 22։
Ը ԳԼ· ԻԲ· 24։
Ե Բ ԹԱԳ· ԻՐ· 3, 51։ ՍԱՂ· ԺԲ· 2, ԻԷ· 1։ ԿԱ· 3, 4։ ՂԱ·2, ՃԽԳ· 2։
Ը ԳԼ·Ժ·15։
Ր ԳԼ· ԺԱ· 2, ԺԵ· 33։ ԺՂ· 18։
Ք ԳՈՀ· Է· 51։
Ֆ Կ՚ՈՐ· ՏԱՆԻԼ· ԵԲՐ· ՎԵՐՑՆԵԼ։
Ի ՅՕՆ· ԼԲ· 20։ ՍԹԱԳ· ԻԵ· 27։ ԳԼ· ԺԷ· 8։ ԻԱ· 14։
Ի Ի ԵԲՐ· ԸՆԿԵՐԸ
Լ ԳԼ· ԺԲ· 14։ ԺԳ· 2։
Խ ՏԵՒ ՄԱՍ· ԺԲ· 37։
Ծ ԳԼ· ԺԹ· 14։ ԼՈ· 10։
Կ ՅԱԿ·Բ·3։
Հ ԳԼ· ԺԷ· 17։
— ԳԼ·ԻԲ·6։

Ն·Ք·ԴԲ· ԻՐՐ 1000

* Կ՚ՈՐ· ՓԱ· ՓՈՔ
Ծ ՀԱՒԹ·ԱՄ· 16։ ԳԼ·ԺԲ· 24։
Ա ԳԼ·Ղ·1։ ԺԱ·15։
† ԵՔԲ· ԱՌՋԸԸ
Հ ԳԼ· ԺՂ· 18։
Ց ՅԱԿ·Գ·8։
Ղ ԳԼ·Ժ·1։ ԺԹ· 13։ ՀՄՐ 25։
Ճ ԳԼ· ԺԲ· 25։ ԺԷ·13։ 15։
՛ ՍԱՂ·ԻԲ· 15։
՝ ՅԵԼ·ԻԳ·8։
Ն ԳԼ·ԺԳ·6։ ՃՂ·Բ·14։ Բ·1։
Ղ ԳԼ·Ժ·1։ ԺԷ· 20։ ԺԹ· 13։ ՀՄՐ 21։
Ճ ՀՄՐ 15։ ԳԼ· ԺԲ·5։
‡ Կ՚ՈՐ՝ Ո՚Ղ ՈՒ ԻՂԱՆՆԵՐԸ ԳՈՐԾԵԼ ՀԱՄԱՐ ԻՐԱՒՈՒՆՔԷՆ ԱՒԵԼԻ։
Ն ՅԱԿ· Ա· 19։
Շ ՅՈԲ· ԺԳ· 5։
Ա ԵՔԲ· ԶԱՄՈՒՂ
§ Կ՚ՈՐ՝ ԱՄԷՆ ԲԱՆԻ ԿՐ ԽԱՌՆՈՒԻ։
Ճ ԳԼ· Ժ· 11։ Ի·5։ Բ ՍԱՂ· ՀԲ· 2։
Ֆ ՂԵ· ԺԹ· 15։ Ր ՕՐ· Ա·17։ ԺՂ· 19։ ԳԼ·ԻԳ· 28։ ԻԲ·21։
Ր ԳԼ· Ժ· 14։ ԺԲ·13։ ԺԳ·3։ ՃՂ· Ժ·12։

Ն · ք · գՔ · Իոբ 1000

2 Հոգիին տգիտութիւնը աղէկ չէ, ու ոտքերովը արտորացողը կը սա-
հի ։
3 Մարդուն յիմարութիւնը՝ անոր ճամբան կ'աւրէ, Բ և անոր սիրտը Ցէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ ։
4 Է Հարստութիւնը շատ բարեկամ-
ներ կ'աւելցընէ · բայց աղքատը իր բարեկամէն կը զատուի ։
5 Ր Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը պիտի չազատի ։
6 Է Շատերը *առատաձեռն մար-
դուն" հաճութիւնը կը փնտռեն, ու ՚ամէն մէկը պարգեւատու մար-
դուն բարեկամ կ'ըլլայ ։
7 Է Աղքատին բոլոր եղբայրները ան-
կէ կը զզուին · անոր բարեկամները՝ ալ աւելի ՚անկէ կը հեռանան · անիկայ †ոչինչ խօսքերու ետևէ կ'իյնայ" ։
8 Խելք վաստկողը իր հոգին կը սիրէ · իմաստութիւն պահողը Բ բարիք պիտի գտնէ ։
9 Բ Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը պիտի կորսուի ։
10 Ցիմարին՝ փափկութիւն չվայլեր · ո՛րչափ աւելի է ծառայի մը՝ իշխան-
ներու վրայ իշխել ։
11 Լ Մարդուն խոհեմութիւնը՝ ա-
նոր բարկութիւնը կը զսպէ, Է և յանցանք ներելը՝ անոր պարծանք է ։
12 Է Թագաւորին բարկութիւնը՝ ա-
ռիւծի կորիւնին մռնչիւնին կը նմանի, իսկ անոր հաճութիւնը՝ խոտի վրայի Ն ցօղին պէս է ։
13 Հ Անմիտ տղան իր հօրը թշուա-
ռութիւնն է, Ն ու կնկան կռիւնե-
րը՝ շարունակ կաթիլներու պէս են ։
14 Ղ Ցունը ու ստացուածքը՝ հայրե-
րէն ՚ժառանգութիւն է · բայց Ե խոհեմ կնիկը՝ Ցէրոջմէ է ։
15 Ո Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ, և թոյլ մարդը Ո անօթի կը մնայ ։
16 Ղ Պատուիրանքը պահողը իր հո-
գին կը պահէ · իր ճամբաները ա-
նարդողը պիտի մեռնի ։
17 Լ Աղքատին ողորմութիւն ընողը՝ Ցէրոջը փոխ կու տայ · ու Անիկայ անոր հատուցումը պիտի ընէ ։
18 Ֆ Քանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրա-
տէ, և անոր աղաղակին ականջ մի դներ ։
19 Խիստ բարկացող մարդը Վնաս կը կրէ · վասն զի թէ որ ՚նէ՛ Ո ազատես՝ նորէն ընելու ես ։
20 Խրատը լսէ, և կրթութիւնը ընդունէ, որ Ո քու ետքի առնդ իմաստուն ըլլաս ։
21 Ֆ Մարդուն սրտին մէջը շատ դի-
տաւորութիւններ կան · բայց Ցէ-
րոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ ։
22 Մարդուն ողորմածութիւնը՝ իր փառքն է · ու աղքատը ստախօսէն աղէկ է ։
23 Ն Ցէրոջը երկիւղը կենաց պատճառ է, և ՚նէյոզը կուշտ կը պառկի, ՚ո՛չ ձախորդութեան չՀանդիպիր ։
24 Ֆ Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ, ՚ո՛չ զանիկայ իր բերանը անգամ չդարձընէր ։
25 Ֆ Ծաղր ընողը ծեծէ, ու միամի-
տը Վխելացի կ'ըլլայ, և թէ որ Ի-
մաստունը յանդիմանես, Հանճարը կը հասկընայ ։
26 Իր հայրը կործանողը, ՚ո՛չ Ի՛ր մայրը վռնտողը՝ Ր ամօթի ու նա-
խատինք բերող տղայ մըն է ։
27 Ո՛րդեակ իմ՝ ետ կեցիր ան խը-
րատը մտիկ ընելէն, որ †Վ իմաս-
տութեան խօսքերէն կը խոտորցը-
նէ ։
28 Զար վկան արդարութիւնը ծա-
ղրը կ'ընէ, ու Չ ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ ։
29 Ծաղր ընողներուն համար դա-
տաստաններ, և ՚անմիտներուն կռնակին համար՝ ծեծեր պատրաս-
տուած են ։

Գ Լ · Ի

1 Գինին Ֆ ծաղր ընող է, ՚ո՛չ ցբին կռիւ հանող, և ո՛վ որ ասոնց անձնատուր կ'ըլլայ, իմաստուն չըլլար ։
2 Բ Թագաւորին ահը՝ առիւծի կո-
րիւնին մռնչիւնին պէս է, ու զա-
նիկայ բարկացընողը՝ Է իր անձին վնաս կ'ընէ ։
3 Ր Կռիւէն ետ կենալը մարդուն փառք է · բայց ամէն յիմար կը-
ռուասէր է ։
4 Ի Ծոյլը՝ Ձմեռ է, ըստ՚ըլվ՝ Է՛ի՛նչը չՀերկեր · Ո ուստի Հունձքի ատենը պիտի մուրայ, ու բան մը պիտի չունենայ ։
5 Է Մարդու մը սրտին մէջի խոր-
հուրդը խորունկ ջուրերու պէս է · բայց խելացի մարդը զանիկայ կը Հանէ ։
6 Ը Մարդոցմէ շատերը իրենց քա-
րեպարութիւնը կը հրատարակեն · բայց Ր հաւատարիմ մարդ մը ո՛վ կրնայ գտնել ։
7 Ֆ Իր անարատութեանը մէջ քա-
լողը արդար է · Է անոր որդիները իր ետևէն երջանիկ պիտի ըլլան ։
8 Լ Դատաստանի աթոռը նստող թագաւորը իր աչքերովը ամէն չա-
րիք կը ցրուէ ։
9 Է Ո՞վ կրնայ ըսել թէ՝ Իմ սիրտս սրբեցի, իմ մեղքէս մաքրուեցայ ։

Ն · ք · գՔ · Իոբ 1000

Ք Սաղ · լէ · 7 ։
Ֆ Գլ · ժգ · 20 ։
Ր Հիր 9 ։ Եզ · իգ · 1 ։ Բ Օր · ժԲ · 16, 19 ։ Գլ · գ · 19 ։ Իա · 28 ։
Է Գլ · իԲ · 26 ։
* Կ՛ի՛ Իւրանին
Չ Գլ · ժէ · 8 ։ ժբ · 16 ։ Իա · 14 ։
Է Գլ · ժգ · 20 ։
Ը Սաղ · լԲ · 11 ։
†Կ՛ունենայ եւեէնկ'իյ-
նայ խօսքե-
րով ։ Բ՚այդ անոնք չեն ֆոռներ ։
Ք Գլ · ժգ · 20 ։
Ֆ Հիր 5 ։
Է Գլ · Լ · 22 ։ Ժող · Ֆ · 6, 7 ։
Լ Գլ · ԺԳ · 29 ։ Ցակ · ա · 19 ։
Է Գլ · ժգ · 32 ։
Ֆ Գլ · ժգ · 14, 15 ։ Ի · 2 ։ Իբ · 15 ։
Ն Ովս · ԺԳ · 5 ։
Հ Գլ · Ֆ · 1 ։ ժԼ · 20 ։ ժԼ · 21, 25 ։
Ց Գլ · Իա · 9, 19 ։ Իէ · 15 ։
Ղ Ը Կոր · ժբ · 14 ։
Ճ Գլ · ժբ · 22 ։
Մ Գլ · գ · 9 ։
Յ Գլ · Ֆ · 4 ։ Ի · 13 ։ Իգ · 21 ։
Ն Ղղ · Ֆ · 28 ։ ժա · 28 ։
Շ Գլ · Իբ · 27 ։ Ժող · ժա · 1 ։ Մաա · Ֆ · 42 ։ Իէ · 40 ։ Բ Կոր · Թ · 6, 7, 8 ։ Եբր · գ · 10 ։
՚Գլ · ժգ · 24 ։ Իգ · 18 ։ ԻԹ · 17 ։
Ւ Սաղ · լէ · 37 ։
Ձ Ցօր · Իգ · 13 ։ Սաղ · ՀԳ · 10, 11 ։ Գլ · ԺԳ · 1, 9 ։ Եա · ժգ · 26, 27 ։ Իզ · 10 ։ Գօր · Է · 33 ։ Եբր · գ · 17 ։

Ն · ք · գՔ · Իոբ 1000

Ջ ՑԹմ · գ · 8 ։
՚Գլ · ժէ · 19 ։ Իզ · 13, 15 ։
՚ Գլ · Իա · 11 ։
Ը Ր Օր · ժգ · 11 ։
Ր Գլ · Թ · 8 ։
Ր Գլ · ժէ · 2 ։
Ֆ Ցօր · ժԷ · 16 ։ Ի · 12, 13 ։ ՀԳ · 7 ։
՚ Գլ · ժ · 13 ։ Իզ · 3 ։

Գ Լ · Ի

՚ Ծն · Թ · 21 ։ Գլ · Իթ · 29, 30 ։ Եա · Իբ · 7 ։ Ովս · գ · 11 ։
Բ Գլ · ժզ · 14 ։ ժԲ · 12 ։
Ֆ Գլ · Բ · 36 ։
Ր Գլ · ժէ · 14 ։
Ն Գլ · ժ · 4 ։ ժԹ · 24 ։
Ղ Գլ · ժԲ · 15 ։
Ն Գլ · ժԲ · 4 ։
Ը Գլ · Իթ · 14 ։ Մաա · գ · 2 ։ Ղա · ժԲ · 11 ։
Բ Սաղ · ժԲ · 1 ։
Ֆ Կոր · ա · 12 ։
Ն Սաղ · լէ 26 ։ ՃԺԲ · 2 ։
Լ Հիր 26 ։
Ի ԳԹագ · Բ · 46 ։ Բ Մն · գ · 36 ։ Ցօր · ժգ · 4 ։ Սաղ · ծա · 5 ։ Ժող · Է · 20 ։ ա Կոր · գ · 4 ։ ա Ցօհ · ա · 8 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 1000

10 Երկու տեսակ կշռի քար, երկու տեսակ չափ՝ հաւասարապէս Տէրոջը առջեւը պիղծ են։

11 Մինչեւ անդամ տղու մը վարքին մաքրութիւնը և ուղղութիւնը՝ անոր գործերէն կը հասկըցուի։

12 Լսող ականջը ու տեսնող աչքը՝ երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է։

13 Քունը մի՛ սիրեր, որ չըլլայ թէ աղքատանաս. աչքերդ բաց, որ հացով կշտանաս։

14 Ծախու առնողը՝ Գէշ է, գէշ է, կ'ըսէ. բայց երբոր երթայ, ան ատենը կը պարծենայ։

15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի. բայց Գիտութեան շրթունքները մեծագին զարդեր են։

16 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ, և օտար կնկան համար երաշխաւոր առ։

17 Ստութեան հացը մարդուն ախորժելի է. բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի։

18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստատուի. Ու պատերազմ ըրէ՝ խոհեմութեամբ պատերազմ ըրէ։

19 Բանասարկութեան պտրտողը գաղտնիքը կը յայտնէ. ուրեմն շրթունքներովը շողոքորթութիւն ընողին հետ հաղորդակցութիւն մի՛ ըներ։

20 Ով որ իր հայրը ու մայրը կ'անիծէ, անոր ճրագը մութ խաւարի մէջ պիտի մարի։

21 Կայ ժառանգութիւն՝ որ սկիզբը արտօրնօք կ'առնուի, բայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի։

22 Չարութեան փոխարէնը հատուցանեմ՝ մի՛ ըսեր. Տէրոջը սպասէ, ու անիկայ քեզ պիտի ազատէ։

23 Երկու տեսակ կշռի քարը՝ Տէրոջը առջեւը պիղծ է, ու նենգաւոր կշիռը աղէկ չէ։

24 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէն է. ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկրնայ։

25 Անխորհրդաբար բան մը նուիրելը", և ուխտ ընելէն ետքը քննութիւն ընելը՝ մարդուն որոգայթն է։

26 Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը ցրուէ, ու անիւը անոնց վրայ կը դարձնէ։

27 Մարդուն հոգին՝ Տէրոջը լոյսն է, որ սրտին բոլոր շտեմարանները կը քննէ։

28 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը՝ թագաւորը կը պահեն. անիկայ ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը հաստատէ։

29 Երիտասարդներուն զարդը՝ անոնց ոյժն է, և ծերոց փառքը՝ ալեւորութիւնն է։

30 Վէրքի նշանները, ու փորի շտեմարանները հասնող հարուածները՝ չար մարդուն՝ մաքրողական դեղ են։

ԳԼ · ԻՆ

1 Թագաւորին սիրտը ջուրի վտակներու պէս է Տէրոջը ձեռքին մէջ. զանիկայ որ կուզէ՝ կը դարձընէ։

2 Մարդուն ամէն ճամբան՝ իրեն ուղիղ կ'երեւնայ. բայց Տէրը սիրտերը կը կշռէ։

3 Արդարութիւն և իրաւունք գործելը՝ զոհէն աւելի ընդունելի է Տէրոջը։

4 Ամբարտաւանութիւնը և սրտի հպարտութիւնը՝ ամբարիշտներուն լոյսը մեղք է։

5 Աշխատասէր մարդուն խորհուրդները՝ միայն առատութիւն կը բերէն. բայց ամէն արտորացող՝ միայն կարօտութիւն կը բերէ։

6 Սուտ լեզուով գանձեր վաստկիլը՝ մահը փնտռողներուն հալածած ունայնութիւնն է։

7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը՝ զանոնք պիտի կորսընցնէ. վասն զի իրաւունք ընել չեն ուզեր։

8 Եբեր մարդուն ճամբան ծուռ է, կը խոտորի. բայց մաքուր եղողին գործքը ուղիղ է։

9 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ, քան թէ կռուասէր կընկան հետ մեծ տան մէջ։

10 Ամբարիշտ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ, ու անոր ընկերը անոր առջեւը շնորհք չըգտներ։

11 Երբ որ ծաղր ընողը տուգանքի հանդիպի, միամիտը իմաստուն կ'ըլլայ, և թէ որ իմաստունը խրատուի, գիտութիւն կը ստանայ։

12 Արդարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տունը կը դիտէ, եբեր ամբարիշտները չարութեան համար կը կործանին։

13 Ով որ աղքատին աղաղակը չլսելու համար իր ականջը կը գոցէ, ինքն ալ պիտի աղաղակէ, ու իրեն լսող պիտի չըլլայ։

14 Գաղտնի պարգեւը բարկութիւնը կ'իջեցընէ, և ծոցը տրուած ընծան՝ սաստիկ կատաղութիւնը։

15 Իրաւունք ընելը արդարին ուրախութիւն է. բայց անիրաւութիւն բնողներուն տանջանք է։

16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը՝ մեռելներուն ժողովքին մէջը կ'իջնէ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 1000

Գլ · ԺԶ · 31։

Գլ · ԺԶ · 2։
Գլ · ԻԹ · 12։
Ղղ · ԺԶ · 15։
Թագ · Ա Ե · 22։
Սաղ · Ծ · 8։
Գլ · Ա Ե · 8։
Եսա · Ա · 11։
Ամո · Գ · 6։
Միք · Գ · 7, 8։
Գլ · Ը · 17։
Կ՛տայ մշակութիւնը
Գլ · Ա · 4։
Ա Գ · 4։
Գլ · Ա · 2։
Ա Գ · 11։
Ի · 21։
Բգեա · Բ · 3։
Հմր 19։
Գլ · Ա Թ · 13։
Ի · 24։
Ի · 15։
Տես Ցակ · Գ · 5։
Գլ · Ա Թ · 25։
Մատ · Է · 2։
Ա Բ · 30։
Ամո · Գ · 13։
Գլ · Ա Է · 8, 23։
Ա Բ · 16։

Ն · Ք · ԳՓ · Ի՛Ր Ր 1000

17 Ուրախութիւն սիրողը՝ կարօտութեան մէջ կ՚ինկնայ . դինին ու եղը սիրողը չհարստանար ։

18 Ի Ամբարիշտը արդարին համար , ու անօրէնը ուղղներուն համար փրկանք կ՚ըլլայ ։

19 Ի Աղէկ է անապատ տեղ մը բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ ։

20 Ի Իմաստունին բնակարանին մէջը ցանկալի գանձ ու եղ կը գտնուի . բայց անմիտ մարդը *իր ունեցածը" կը կլլէ ։

21 Ի Արդարութեան ու ողորմածութեան հետևողը՝ կեանք , արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ ։

22 Ի Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ՚ելլէ , և ՚ռնդ ապաւինած ամրութիւնը կը փլցնէ ։

23 Ի Իր բերանը ու լեզուն պահողը՝ իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ ։

24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող մարդուն անունը՝ հպարտ և յանդուգն ծաղր ընող ՝ ՚է՜՜՜ է ։

25 Ի Ծոյլին ցանկութիւնը՝ զանիկայ կը մեռցընէ . վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր ։

26 Ան՚ի՜ւ ամէն օր ասստիկ կը ցանկայ . իսկ ի արդարը կու տայ , ու չխնայեր ։

27 ի Ամբարիշտներուն զոհը պիղծ է , մանաւանդ երբոր զանիկայ չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանեն ։

28 Ն Սուտ վկան պիտի կորսուի . բայց լսող մարդը †հաւատարմութեամբ պիտի խօսի ։

29 Ամբարիշտ մարդը իր երեսը կը պինտցընէ . բայց ուղիղը իր ճամբաները կը շինկէ ։

30 Ւ Իմաստութիւն , հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ , որ Տէրոջը դէմ լինայ ։

31 - Պատերազմի օրուան համար՝ ձին կը պատրաստուի . բայց Ւ փրկութիւնը Տէրոջմէ է ։

Ն · Ք · ԳՓ · Ի՛Ր Ր 1000

Ղ Գ Լ · Ժ ե · 19 ։

Ի ա Ց օ Ն · ե · 18 ։

Ը Եփ · գ · 4 ։ ր Տի՛մ · գ · 15 ։

‡ Կ՚՛ · իր ճամբուն համեմատ ,

Ր Ցակ · բ · 6 ։

ի Ցօր · գ · 8 ։ Ովս · ժ · 13 ։

Ի ր Կօր · թ · 6 ։

Լ Ծն · խ · 9 ։ 10 ։ Սաղ · ճա · 5 ։

Ի Սաղ · ճա · 6 ։ Գ Լ · ժգ · 13 ։

Ի Աղէկ է աղքատ՝ որ կ՚ելլայ . վասն զի իր հոգին պահողը՝ անոնցմէ հեռու կ՚ըլլայ ։

6 Ը Կրթէ մանուկը † իր ճամբան սկսած աւուներ՚ , որ իր ծերութեան աւուներն ալ անկէ չխոտորի ։

7 Ր Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ , ու փոխ առնողը փոխատուողին ծառայ կ՚ըլլայ ։

8 Ի Ձարութիւն ցանողը՝ ունայնութիւն կը հնձէ . և անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի ։

9 Ի Աղէկ աչք ունեցողը օրհնած կ՚ըլլայ . վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ ։

10 Ն Ծաղր ընողը թէ որ վռընտես , կռիւը կ՚անցնի , ու վէճը և անարգանքը կը դադարի ։

11 Ի Սրտի մաքրութիւն սիրողին շրթունքներուն վրայ շնորհք կայ , ՚՚ թագաւորը անոր բարեկամ կ՚ըլլայ ։

12 Տէրոջը աչքերը գիտութիւնը կը պաշտպանեն , և Ի՚է անօրէնին խօսքերը կ՚աւրէ ։

13 Ի Ծոյլը կ՚ըսէ . Դուրսը առիւծ կայ , հրապարակին մէջը պիտի մեռցուիմ ։

14 Ի Օտար կնիկներուն բերանը խոր բունկ փոս է . Ի Տէրոջը ատելի ևղողը հոն կ՚իյնայ ։

15 Մանուկին սրտին մէջը՝ յիմարութիւնը կապուած է . Ի զանիկայ՝ խրատի գաւազանը կը հեռացընէ անկէ ։

16 Իր ՚՚ոգւո՜՜է շատցընելու համար աղքատին զրկանք ընողը , ՚՚ հարուստին տուողը՝ անշուշտ կարօտութեան կը հասնի ։

17 Ականջ ծռէ , ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ , և քու սիրտդ իմ գիտութեանս տուր .

18 Վասն զի թէ որ անոնք քու որովայնիդ մէջը պահես , համելի բան է . անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին ։

19 Ահա այսօր ՚՚ բ՜՜նէրը քեզի իմացուցի . որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ ։

20 Միթէ ես քեզի ‖շատ անգամ" խրատներով , ու գիտութեամբ չըգրեցի՞ ,

21 Ո՞ր քեզի՝ ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ , ո՞ր քեզի § հարցընողներուն՝ ճշմարիտ խօսքերով պատասխան տաս ։

22 ի Աղքատը մի՛ կողոպտեր իր աղքատութեանը համար , և ու տնանկը ‡ դատաստանի մէջ մի՛ կոխեր .

23 Ն Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ , և զանոնք

Ն · Ք · ԳՓ · Ի՛Ր Ր 1000

Ի Գ Լ · ժա · 8 ։ Ես · խգ · 3 ։ 4 ։

Ֆ Հմր 9 ։

Ի Սաղ · ճժր · 3 ։ Մաա · իե · 3 ։ 4 ։

* Եբր · զանիկայ

Հ Գ Լ · ժե · 9 ։ Մաա · ե · 6 ։

Ն ժող · Թ · 14 ։ ճէ ։

Ղ Գ Լ · ժր · 18 ։ ժգ · 3 ։ ժը · 21 ։ Ցակ · գ · 2 ։

Ֆ Գ Լ · ժգ · 4 ։

՛ Սաղ · լէ · 26 ։ ճժր · 9 ։

յ Սաղ · ծ · 9 ։ Գ Լ · ժե · 8 ։ Ես · կզ · 3 ։ Երեմ · գ · 20 ։ Ամվ · ե · 22 ։

Ն Գ Լ · ժԹ · 5 ։ 9 ։

† Կ՚՛ · յա-ւիտեան

Ղ Ես · բ · 9 ։ 10 ։ Երեմ · Թ · 23 ։ Փօր · ե · 39 ։

- Սաղ · ի · 7 ։ Լգ · 17 ։ Ես · լա · 1 ։

Ղ Սաղ · գ · 8 ։

- ժող · է · 1 ։

Բ Գ Լ · իԹ · 13 ։ Տես ա Կօր · ժը · 21 ։

Ֆ Ցօր · լա · 15 ։ Գ Լ · ժգ · 31 ։

Ֆ Գ Լ · ժգ · 16 ։ իէ · 12 ։

Ի Սաղ · ճժր · 3 ։ Մաա · գ · 33 ։

ԳԼ · ԻԲ

1 - Հօրէն անունը շատ հարստութիւնէն աւելի ընտիր է . ու շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն աղէկ է ։

2 Բ Հարուստը ու աղքատը իրարու կը հանդիպին . Ե անոնց ամէնը ըստեղծողը Տէրն է ։

3 Ֆ Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ , ու կը զգուշանայ . բայց միամիտները առաջ կ՚անցնին , ու վնաս կը կրեն ։

4 Ի Խոնարհութեան և Տէրոջը երկիւղին վարձքը՝ հարստութիւն , փառք ու կեանք է ։

Ն·Ք·ՂԲ· ՅԲԲ 1000

կողոպտողներուն հոգին պիտի կողոպտէ ։

24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի՛ ըներ , ու ցասկոտ մարդուն հետ մի՛ երթար ։

25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս , և քու հոգւոյդ որոգայթ վաստրկիս ։

ՂԳԼ·Զ·1· ԺԱ·15· 26 Ձեռք տուողներէն մի՛ ըլլար , ու՛ղ՝ պարտքի համար երաշխաւոր եղողներէն ։

27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս , ինչո՞ւ համար տակէդ քու անկողինդ առնեն ։

ՏԳԼ·Ի·16· 28 Զըլլայ որ տեղէն վերցընես ան վաղեմի սահմանին նշանը , որ քու հայրերդ դրեր են ։

ՂՐ ՕՐ·ԺԲ· 14, ԻԷ·17· ԳԼ·ԻԳ· 10· 29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնե՞ս , անիկայ թագաւորներուն առջեւը պիտի կայնի . աննշան մարդոց առջեւը պիտի չկայնի ։

ԳԼ·ԻԴ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս , առջեդ դրուածը աղէկ նայէ .

2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր ՛ըդ ես , կոկորդիդ վրայ դանակ դիր ։

3 Անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛ ցանկար . վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են ։

ՏԳԼ·ԻԲ· 20· ա ՏԻՄ. Գ·9, 10· 4 Հարուստ ըլլալու մի՛ աշխատիր . Քու խոր՛հուրդդ ետ կեցիր ։

ՔԳԼ·Գ·5· ՀՈՎ·ԺԲ· 16· 5 Աչք պիտի տնկե՞ս ան բանին՝ որ ոչինչ է . անիկայ անշուշտ իրեն թևեր կը շինէ , ու արծիւի պէս օդը կը թռչի ։

* Կ՛՝ ի՛մաստութենէդ

ՃՐ ՕՐ·ԺԱ· 9· ՐՍաղ.Ճխա. 4· 6 Զար աչք ունեցողին հացը մի՛ ուտեր , և անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛ ցանկար .

7 Վասն զի անիկայ՝ իր սրտին մէջը ինչպէս որ կը մտածէ , այնպէս է . Կեր ու խմի՛՝ ՛ը կ՛ըսէ քեզի . բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ ։

8 Կերած պատառդ պիտի փսխես , ու Հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընցընես ։

ՂԳԼ·Թ·8· ՄԱՍ·Է· 6· 9 Ցիմարին ականջներուն մի՛ խօսիր . քանզի քու խօսքերուդ իմաստութիւնը կ՛անարգէ ։

ՃՐ ՕՐ·ԺԲ· 14, ԻԷ·17· ԳԼ·ԻԲ· 28· 10 Վաղեմի սահմանին նշանը տեղէն մի՛ վերցըներ , ու որբերուն արտերը մի՛ մտներ .

ՀՅՈՔ·ԼԱ· 21, ՃԷ, ԳԼ· ԻԲ·23· 11 Քանզի անոնց վրէժխնդիրը զօրաւոր է , և քեզի դէմ՝ անոնց իրաւունքը անիկայ պիտի պաշտպանէ ։

ՔԳԼ·ԺԳ· 24, ԺԹ· 18, ԻԲ·15, ԻԹ·15, 17· 12 Քու սիրտդ խրատի տուր , ու ականջներդ գիտութեան խօսքերուն ։

13 Ցզայէն խրատը մի՛ կորսեր . վասն զի թէ որ զանիկայ գաւազանով ծեծես , չմեռնիր ։

14 Դուն անիկայ գաւազանով կը ծեծես , բայց Տանոր հոգին ազատես ։

ՃՍԱՂ·Ե· 5· 15 Ուրկից իմ՝ Ըթէ որ քու սիրտդ իմաստուն ըլլայ , իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ ։

ՃՀՄՐ 24, 25· ԳԼ·ԻԹ·3· 16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին , իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան ։

17 Քու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի . Հապա Տ ամէն օր Ցհրոջը վախին մէջ եղիր ։

ՂՍԱՂ·ԼԷ· 1, ՀԳ·3· ԳԼ·Գ·31· ԻԳ·1· 18 Վասն զի իրաւցընէ վախճան մը կայ , ու քու յոյսդ պիտի չկտրի ։

ՃԳԼ·ԻԲ· 14· 19 Ուրկից իմ՝ լսէ , ու իմաստուն եղիր , և քու սիրտդ ուղիղ ճամբուն մէջ շիտկէ ։

ՃՍԱՂ·ԼԷ· 37· ԳԼ·ԻԳ· 14 · ՂՈՒ· ԺՁ·25· 20 Մի՛ ընկերանար գինեմոլներուն հետ , ու իրենց մարմինը մաշողներուն՝ հետ .

ՔԳԼ·Գ·23· ՃԲՈ·Ե·22· ՄԱՍ·ԻԳ· 49 · ՂՈՒ· ԻԱ·34· ՀՈՎ·ԺԳ· 13 · ԵՓԹ· Ե·18· 21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը աղքատ կ՛ըլլան . և Ոչոխ քունը՝ պատռտած հանդերձներ կը հագցընէ ։

† Կ՛՝ զեղխութեամբ մէս ուտողներուն

22 Հնազանդութիւն ըրէ հօրդ՝ որ քեզ ծներ է , ու մի՛ անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառուի ։

ՃԳԼ·ԺԹ· 15· 23 Ճշմարտութիւնը ծախու առ , ու ՚ՆԻՒ մի՛ ծախեր . Նմանապէս իմաստութիւնը , խրատը ու հանճարը ։

ՂԳԼ·Ա·8· Լ·17· ԵՓԹ· Գ·1, 2· 24 Արդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ , և իմաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ պիտի ուրախանայ ։

ՃԳԼ·Գ·5, 7· ՄԱՍ· ԺԳ·44· 25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ուրախանան , ու քեզ ծնանողը՝ թող ցնծայ ։

ՃԳԼ·ԺԱ·1· ԺԵ· 20· ՀԺՐ 15· 26 Որդեակ իմ՝ քու սիրտդ ինծի տուր , և քու աչքերդ թող իմ ճամբաներս դիտեն .

27 Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է , ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է .

ՃԳԼ·ԻԲ· 14· 28 Ես անիկայ գողի պէս դարանը կը մտնէ , ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ՛աւելցընէ ։

ՂԳԼ·Է·12· ԺՈՂ·Է·26· 29 Ո՞րո՞ւնն է վայը . որո՞ւնն է ոհը . որո՞ւնն են կռիւները . որո՞ւնն են տրտունջները . որո՞ւնն են առանց պատճառի վէրքերը . որո՞ւնն է աչաց կարմրութիւնը ։

ՂԵՍ·Ե·11, 22· 30 Գինիին քովը մնացողներուն , Ձխառնած գինին փնտռելու գացողներուն ։

ՏՆՈ·ԽԹ· 12· 31 Մի նայիր գինիին կարմրութեանը՝ գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցընելուն՝ — շիտակ վազելուն .

ՂԳԼ·Ի·1· ԵՓԹ· Ե· 18· 32 Անիկայ ետքը օձի պէս կը խածնէ , ու քարբի պէս կը խայթէ ։

ՂՍԱՂ·ՀԵ· 8· ԳԼ·Թ· 2· 33 Աչքէդ քու աչքերդ օտար կնիկներու պիտի նային , և քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի .

Ն · Բ · ԴԲ · Իրր 1000

34 Եւ ծովուն * մէջը պառկողի պէս, ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս։

35 Ե՛ւ դուխէ ըսես. Զիս ծեծեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի, ինծի զարկին, ու ես բան մը չիմացայ. ե՛րբ պիտի արթննամ, որ զանիկայ նորէն փնտռեմ։

ԳԼ · Ի Դ

1 — Ո՞ւր մարդոց մի՛ նախանձիր, ու անոնց հետ կեղծելու մի՛ ցանկար.

2 † վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի, և անոնց շրթունքները վնասներու վրայով կը խօսին։

3 Տունը իմաստութեամբ կը շինուի, ու հանճարով կը հաստատուի։

4 Եւ շտեմարանները գիտութեամբ՝ ամէն թա՛նկ պատուական ու վայելուչ գանձերով կը լեցուին։

5 Իմաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ, ու գիտութիւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցնէ։

6 † վասն զի պատերազմդ խոհեմութեամբ կ'ընես. և † ազատութիւնը՝ խորհրդականներու շատութիւնով կ'ըլլայ։

7 Իմաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է. անիկայ դրան մէջ իր բերանը չբանար։

8 Ո՛վ որ չարութիւն ընել կը մտածէ, անիկայ նենգամիտ պիտի ըսուի։

9 Ցիմարութեան խորհուրդը մեղք է, և ծաղր ընողը մարդոց զզուելի է։

10 Թէ որ նեղութեան օրը թուլնաս, ոյժդ քիչ է։

11 Ազատէ՛ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին, ու սպաննուելու վրայ եղողները զլխկռտելէն ետ մի՛ կենար։

12 Թէ որ ըսես Թէ՝ Մենք ասիկայ չգիտցանք, ահա † սիրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ. ու քու հոգիդ պաշտպանողը ինքը գիտէ, և հատուցանէ մարդուն † իր գործքին չափովը պիտի հատուցանէ։

13 Ո՛րդեակ իմ՝ խմէ՛ դը կեր, որ աղէկ է, և մեղրախորիսխ ինէ, որ քաղցդ քաղցր է։

14 Իմաստութեան ճանաչումն ալ քու հոգիիդ այնպէս է՛ որ դուխէ ընէ՛ս, Թէ որ զանիկայ գտնես. և † վախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի։

15 Ո՛վ չար՝ † արդարին տանը դրանակալ մի՛ ըլլար. անոր † բնակարանը մի՛ աւերեր։

16 Արդարն զի արդարը Թէև եօթը անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի. հրայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան։

17 Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար, ու երբոր անոր ոտքը սահի, քու սիրտդ թող չըլնծայ։

18 Զըլլայ որ Տէրը տեսնէ, ու իրեն անհաճոյ երևնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձնէ։

19 Ղ Չարագործներուն համար մի՛ սրտմտիր, — ամբարիշտներուն մի՛ նախանձիր.

20 Վասն զի չար մարդը ե՛րբէ վախճան չունենար. ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։

21 Ո՛րդեակ իմ՝ Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և խռովարար մարդոց հետ մի՛ խառնուիր։

22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատուհաս ո՞վ գիտէ։

23 Ա՛ս բաներն ալ իմաստուններուն ե՛րէ՛ է. † դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը աղէկ չէ։

24 Ո՛վ որ ամբարշտին կ'ըսէ Թէ՝ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, — ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։

25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն՝ շնորհք կ'ըլլայ, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։

26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքներ կը համբուրէ։

27 Դուրսի գործդ կանոնաւորէ՛, և զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի դիր, ու տունդ ետքը շինէ։

28 Քու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ըներ, և քու շրթունքներովդ մի՛ խաբեր։

29 Մի՛ ըսեր Թէ՝ Անիկայ ինծի ինչպէս որ ըրաւ, ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ, ան մարդուն՝ իր գործքին համեմատ հատուցում պիտի ընեմ։

30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն՝ ու պակասամիտ մարդուն այգիին քովէն անցայ.

31 Եւ ահա Ամենուն մէջը փուշեր բուսեր էին, ու անոնց երեսը ղինձներ ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր.

32 Ու երբոր ընդի՛ տեսայ, մտքիս մէջը պահեցի, նո՛ր նայեցայ, — նէ՛ խրատ առի։

33 Թէ որ քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար,

34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, և քու կարօտութիւնդ սպառազինեալ մարդու պէս։

Ն · Բ · ԴԲ · Իրր 1000

Ե Ցոբ · ե · 19, Սաղ · ւդ · 19, լե · 24, Միք · է · 8, Հաբ · է · 10, Ամվ · ե · 2, ը · 14, Ցայս · ժը · 21,

Ց Ցոբ · լ · 29, Սաղ · լե · 15, 19, Գլ · ժե · 5, Բրդ · 12,

Ը Սաղ · լե · 1, Հգ · 3, Գլ · իգ · 17, Հմր 1,

Թ Սաղ · ժա · 6,

Ժ Ցոբ · ժը · 5, 6, իա · 17, Գլ · ժգ · 9, ի · 20,

Ի Հռով · ժգ · 7, ա Պետ · բ · 17,

Լ Եբր · փոփոխական

Ն Ղե · ժթ · 15, բ Օր · ա · 17, ժզ · 19, Գլ · ժը · 5, իր · 21, Ցօհ · է · 24,

Ծ Գլ · ժէ · 15, Ես · է · 23,

Ո Գործ · է · 17, 18, Ղու · ժգ · 28,

Պ Եփս · գ · 25,

Ր Գլ · ի · 22, Մատ · է · 39, 44, Հռով · ժը · 17, 19,

Ս Ես · գ · 18,

Տ Գլ · գ · 9, ը,

ԴԱ. Ի.Ե

1 Թագաւորներու վրայով, 8 Վէճերէն, ու ա-
նոնց դանազան պատճառներէն զգուշանալու
վրայով։

1 — Լսոնք ալ Սողոմոնին առակներն
են, որ Ցուդայի Եզեկիա թա-
գաւորին մարդիկները օրինակեցին։
2 Բ Իսանը ծածկելը Աստուծոյ
փառքն է. բայց թագաւորներուն
փառքը՝ Բբանը ըՀրի քննելն է։
3 Երկնից բարձրութիւնը, ու երկ-
րիս խորութիւնը, և թագաւորնե-
րուն սիրտը չքննուիր։
4 Տ Վերցուր արծաթէն կղկղանքը,
ու ոսկերիչին համար ՛ոթոր անօթ
կ՚ելլէ.
5 Է Վերցուր թագաւորին առջևէն
ամբարիշտը, ու Ճանոր աթոռը
արդարութեամբ կը հաստատուի։
6 Թագաւորին առջևը մի՛ պար-
ծիր, և մեծերուն տեղը մի՛ կենար.
7 Է Վասն զի աղէկ է որ քեզի ըսեն
Թէ՝ Հոս ելլիր, քան Թէ քու աչ-
քերուդ տեսած իշխանին առջևը
վար իջեցրնեն քեզ։
8 Ը*Կռիւի համար շուտով դուրս
մի՛ ելլեր. չըլլայ Թէ՝ երբոր ընկերդ
քեզ ամչցրնէ, դուն վերջը ինչ
ընելիքդ չգիտնաս։
9 Ի Ընկերիդ հետ քու դատդ վա-
րէ, բայց գաղտնիքը ուրիշին մի՛
յայտներ.
10 Զըլլայ որ լսողը քեզ անարգէ,
ու գէշ անունդ անջնջելի մնայ։
11 Ժ Ճարմարութեամբ ըսուած խօս-
քը՝ արծաթէ զարդերու մէջ ոՀ-
րոտ ոսկիէ խնձորներու կը նմանի։
12 Իմաստունին յանդիմանութիւ-
նը՝ մտիկ ընող ականջին, ոսկիէ
օղ՝ ու մաքուր ոսկիէ մանեակ է։
13 Լ Հաւատարիմ դեսպանը՝ զինքը
խրկողներուն՝ հունձքի ատենի ձիւ-
նին զովութեանը պէս է, և իր տի-
րոջը հոգին կը զուարճացրնէ։
14 Խ Սուտ † առատաձեռնութեան
վրայ պարծենցողը՝ Բանանձրև ամ-
պերու ու հովի պէս է։
15 Ծ Համբերութեամբ՝ իշխանին
սիրտը կ՚իջնէ, և անուշ լեզուն
ոսկորներ կը կոտրէ։
16 Կ Թէ որ մեղր գտնես, քեզի բա-
ւական եղածին չափ կեր, չըլլայ
որ անով կշտանաս, ու զանիկայ
փսխես։
17 Ք Ու ոտդ դրացիիդ տունը յա-
ճախ չկոխէ, չըլլայ որ քեզմէ ձանձ-
րանայ, ու քեզ ատէ։
18 Հ Իր դրացիին համար սուտ վկա-
յութիւն ընողը՝ ուռի, սուրի և
սրած նետի պէս է։
19 Ն Եղութեան օրը անհաւատարիմ
մարդու ապաւինիլը՝ փչրուող ակ-
ռայի և դիւրազլոր ոտքի պէս է։
20 Ն Ցրտուտ մարդուն առջևը եր-
գեր երգողը՝ ցուրտ օրը էր զգեստը
հանողին, կամ բորակի վրայ քա-
ցախին կը նմանի։
21 Ղ Թէ որ թշնամիդ անօթի է, ա-
նոր հաց կերցուր, ու Թէ որ ծա-
րաւ է, անոր ջուր խմցուր.
22 Ք անզի ածելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր կը դի-
զես, և Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ։
23 Մ Հիւսիսային հովը՝ անձրևը † կը
ցրուէ, ու խոժոռ դէմքը՝ Ա՛չարա-
խօս լեզուն։
24 Ն Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը
բնակիլ, քան Թէ կռուասէր կրնջ-
կան հետ մեծ տան մէջ։
25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած
մարդուն՝ ասանկ ալ է հեռու երկ-
րէ Եկած բարի լուրը։
26 Ջար մարդուն առջևը իջնող
արդարը՝ պղտորուած աղբիւրի,
ու աւրուած ակի կը նմանի։
27 Ւ Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ, և
Սրտոտն ՚իր փառքը փնտռելը
փառք չէ։
28 Ւ Իր ոգին չզսպող մարդը՝ փլած
ու անպարիսպ քաղաքի պէս է։

ԴԱ. Ի.Զ

1 Ցիմարներու, 13 Ծոյլերու, 17 ու Հակառա-
կասէր բանասարկուներու վրայով։

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն,
և հունձքի ատեն անձրև, այն-
պէս ալ յիմարին պատիւ չվայ-
լեր։
2 Ինչպէս որ ձնձղուկը կը պտրտի,
ու ծիծեռնիկը կը թռչի, այնպէս
ալ Բառանց պատճառի անէծքը
չգար։
3 Ձիուն խարազան՝ ու իշուն
սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին
գաւազան պէտք է։
4 Ցիմարին իր յիմարութեանը
համեմատ պատասխան մի՛ տար,
չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ը-
լլաս։
5 Տ Ցիմարին իր յիմարութեանը
համեմատ պատասխան տուր, չը-
լլայ որ անիկայ զինքը իմաստուն
կարծէ։
6 Ցիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը՝
իր ոտքերը կը կտրէ, ու վնաս
կը քաշէ։
7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերը կ՚երե-
րան, այնպէս ալ յիմարին բերնին
մէջ առակը։
8 Ցիմարին պատիւ տուողը՝ §քա-
րակոյտի մը մէջ պարսաւոյն քա-
րերու ծրար գնելի՚ կը նմանի։
9 Առակը յիմարին բերնին մէջ՝

ն.ք.գ.
իրր 700

— դԹագ.գ.
32։

Բ ԲՕր.իԹ.
29։ Հռով.
ժա.33։
Ե Ցոր.իԹ.
16։

Տ ԲՏիմ.բ.
21։

Ի Տես գէ.
ի.8։

ՂԳէ.ժգ.12։
իԹ.14։

Ի Ղու.ժգ.
8, 9, 10։

ԸԳէ.ժէ.14։
Մատ.ե.25։
* Կ՚ Դատ.

Ր Մատ.ե.
25։ ժը.15։

Ա Գէ.ժե.
23։ Եսա.ծ.
4։

Ի Գէ.ժգ.17։

Լ Գէ.ի.6։
† Կ՚ տուր.
քի

Ի Ցոգ.12։
Ծ Նմն.լը.4։
ՃԸ։ աԹագ.
իե.24, ՃԸ։
Գէ.ժե.1։
ժգ.14։
Կ Հռ 27։

Հ Սաղ.ծէ.
4։ ՃԹ.3, 4։
Գէ.ժը.18։

ն.ք.գ.
իրր 700

Յ Դան.գ.18։
Հռով.ժը.
15։

Ղէ.իգ.4.
5։ Մատ.ե.
44։ Հռով.
ժը.20։

Ե Բ Թագ.
ժգ.12։

Ֆ Ցոր.լէ.
22։
‡ Կ՚ կը
յարուցա-
նէ,

Յ Սաղ.ճա.
5։

Ն Գէ.ժԹ.
13։ իա.9,
19։

Լ Հռ 16։
— Գէ.իէ.2։

Լ Գէ.ժգ.
32։

ԴԱ. Ի.Զ

1 Ցիմարներու, 13 Ծոյլերու, 17 ու Հակառա-
կասէր բանասարկուներու վրայով։

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն,
— և հունձքի ատեն անձրև, այն-
պէս ալ յիմարին պատիւ չվայ-
լեր։
2 Ինչպէս որ ձնձղուկը կը պտրտի,
ու ծիծեռնիկը կը թռչի, այնպէս
ալ Բառանց պատճառի անէծքը
չգար։
3 Ձիուն խարազան՝ ու իշուն
սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին
գաւազան պէտք է։
4 Ցիմարին իր յիմարութեանը
համեմատ պատասխան մի՛ տար,
չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ը-
լլաս։
5 Տ Ցիմարին իր յիմարութեանը
համեմատ պատասխան տուր, չը-
լլայ որ անիկայ զինքը իմաստուն
կարծէ։
6 Ցիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը՝
իր ոտքերը կը կտրէ, ու վնաս
կը քաշէ։
7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերը կ՚երե-
րան, այնպէս ալ յիմարին բերնին
մէջ առակը։
8 Ցիմարին պատիւ տուողը՝ §քա-
րակոյտի մը մէջ պարսաւոյն քա-
րերու ծրար գնելի՚ կը նմանի։
9 Առակը յիմարին բերնին մէջ՝

— ա Թագ.
ժը.17։

Բ Թու.իգ.
8։ ԲՕր.իգ.
5։

Ե Սաղ.լը.
9։ Գէ.ժ.
13։

Տ Մատ.ժգ.
1—4։ իա.
24-27։

Ի ԵՀէ.կը
խե։

§ Կ՚ պար-
սաւոյկի մէջ
քար կապա-
դին

դինովին ձեռքը մտնող փուշին պէս է ։

10 Մեծ է ամէն բան Աստղծողը , որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորներուն վարձք կու տայ ։

11 Ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ , նոյնպէս ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ ։

12 Ձիւրը իմաստուն կարծող մարդ մի տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարէն՝ քան թէ անկէ ։

13 Ծոյլը կ'ըսէ թէ՝ ճամբուն մէջ առիւծ կայ , — հրապարակներուն մէջ կորիւն ։

14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղնիներուն վրայ կը դառնայ , այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ ։

15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ , — բերանը անդամ տանելու դժուարութիւն կը զգայ ։

16 Ծոյլը իր աչքերուն՝ խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն աւելի իմաստուն կ'երևնայ ։

17 Իրենը չեղած դատին համար բարկացող անցաւորը՝ շունը ականջներէն բռնողին պէս է ։

18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր , նետեր ու մահ կը ցանէ ,

19 Այնպէս է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ , ու ետքը կ'ըսէ . Ես կատակ ըրի ։

20 Առանց փայտի կրակը կը մարի , և խոթ որ քսու չըլլայ , կռիւը կը դադարի ։

21 Ինչպէս ածուխը կայծերուն , ու փայտը կրակին , այնպէս է կռուասէր մարդը վէճ բռնկցընելու ։

22 Քսու մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են , ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջնեն։

23 Եռանդուն շրթունքները և չար սիրտը արծաթի կղկղանքով ապիկած հողէ ամանի կը նմանին ։

24 Ատեցողը իր շրթունքներովը կը կեղծէ , ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ .

25 Անոր գեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս . վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը գզուելի բան կայ ։

26 Ան որ իր ատելութիւնը նենգութեամբ կը ծածկէ , անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտնուի ։

27 Ան փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ , և ան որ քար կը գլորէ , իրեն պիտի դառնայ ։

28 Ստախօս լեզուն * իր ճզճածնեըը " կ'ատէ , ու շողոքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ ։

ԳԼ . ԻԷ

1 Ընդնաիրութեան , 5 Յմմարիտ սիրոյ , 11 զանազան յանցանքներէ զգուշանալու , 23 և բնաւեկան խնամքի վրայով խրատներ ։

1 Վաղուան համար մի պարծիր . վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի ։

2 Քեզ ուրիշը թող գովէ , և չէ թէ քու բերանդ , օտարը՝ և չէ թէ քու շրթունքներդ ։

3 Քարը ծանրութիւն , ու աւազը բեռ է . բայց յիմարին բարկութիւնը՝ երկուքէն ալ ծանր է ։

4 Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտութիւնը խիստ է . բայց նախանձին առջևը ո՛վ կրնայ կենալ ։

5 Յայտնի յանդիմանութիւնը ծածուկ սէրէն աղէկ է ։

6 Բարեկամին վէրքերը հաւատարիմ են . բայց թշնամին համբոյրները առատ են ։

7 Կուշտ մարդը խորիսխը կ'արհամարհէ . բայց ծանօթի մարդուն՝ ամէն լեղի բան անուշ կու գայ ։

8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝ իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին պէս է ։

9 Եղը ու խունկը սիրտը կը զուարճացընեն . նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խորհրդով ։

10 Քու բարեկամդ , ու քու հօրդ բարեկամը մի թողուր , և քու նեղութեանդատենը քու եղբօրդ տունը մի երթար . Մօտ դրացին՝ հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է ։

11 Որդեակ իմ՝ իմաստուն եղիր , ու սիրտս ուրախացուր , Որ զիս անարգողին պատասխան տամ ։

12 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ , — կը զգուշանայ . Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին , — վնաս կը կրեն ։

13 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ , և օտար կնկան համար էրաշխաւոր եղողէն գրաւ առ ։

14 Թէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ ելլէ , ու իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ , ասիկայ անոր անէծք կը սեպուի ։

15 Անձրևոտ օրուան չարունակ կաթիլը՝ ու կռուասէր կնիկը իրարու կը նմանին .

16 Զանիկայ ծածուկ պահողը՝ հովը կը պահէ , և աջ ձեռքին դէմ պահողը՝ եղը կը յայտնէ ։

17 Երկաթը երկաթով կը սրուի , ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ ։

18 Թզենիին հոգ տանողը՝ անոր պտուղը կ'ուտէ , և իր տէրը պահպանողը՝ պատիւ կը գտնէ ։

19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին , նոյնպէս ալ սիրտը՝ մարդը մարդուն կը ցոյցընէ ։

20 Դժոխքը ու կորուստը չեն կըշտանար , նոյնպէս ալ մարդուն աչքերը չեն կըշտանար ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 700

Ե Ր պաս . ր 22 ։
Ղեղ . ը . 15 ։
Ե Գլ . իթ . 20 ։ Ղու . Ժր . 11 ։ Հր . առ . Ժր . 16 ։ Ցայտ . գ . 17 ։
Ը Ծս իր . 13 ։
Ե Գլ . ԺԹ . 24 ։
Ժ Եփ . ե . 4 ։
Ի Ծս իր . 10 ։
Լ Ծս . Ժե . 18 ։ իթ . 22 ։
Խ Գլ . Ժը . 8 ։
Ի Սաղ . իբ . 3 ։ Երեմ . ը . 8 ։
Կ Սաղ . է . 15 ։ 16 ։ թ . 15 ։ Ժ . 2 ։ ՃԷ . 6 ։ Գլ . իբ . 10 ։ Փող . Ժ . 8 ։
* Կ՛ զնէրը ՃԷՃոցները

Ն · Ք · ՂԲ · Իրր 700

Ղու . Ժր . 19։20։ Ցակ . գ . 13 ։ ԸԸ ։
Բ Ծս իհ . 27 ։
Ե ա Ցօհ . գ . 12 ։
Բ Ծս իր . 23 ։ Գաղ . բ . 14 ։
Ի Սաղ . ճխա . 5 ։
Ղ Ցօր . գ . 7 ։
Ի Գլ . Ժէ . 17 ։ Ժր . 24 ։ Տէս գԼ . Ժթ . 7 ։
Ը Գլ . Ժ . 1 ։ իգ . 15 . 24 ։
Բ Սաղ . ճիէ . 5 ։
Ժ Գլ . իբ . 3 ։
Ի Տէս Եւ . իբ . 26 ։ Գլ . ի . 16 ։
Լ Գլ . ԺԹ . 13 ։
Ի Սաղ . ՃԻԷ . 5 ։ Ժ Գլ . Լ . 16 ։ Ամ . բ . 5 ։

տանար . Համբոյն աչքերն ալ չեն կշտանար ։

21 Հինչե՛ս հալոցը արծաթը և քուրան ոսկին կը փորձէ , այնպէս ալ մարդը՝ զինքը գովող բերանը ։

22 Յիմարը ցորենի հետ անկանի մէջ սանդիտոռով ձեծես ալ , անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար ։

23 Քու ոչխարներուդ վիճակը աղէկ դիտցիր , և հօտերուդ աղէկ նայէ .

24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չմնար , ու թագը դարէ ի դար չտևեր ։

25 Ւկանանչը կը բուսնի , խոտը կ'երևնայ , և լեռներուն խոտերը կը ժողվուին ։

26 Գառները քու հագուստիդ համար են . ու նոխազները դաշտերուն գինն են ։

27 Քու կերակուրիդ համար , և քու տանդ կերակուրին համար , ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար՝ բաւական այծի կաթ պիտի ունենաս ։

ԳԼ . ԻՀ

1—28 Ամբարշտութեան և հոգևոր անկեղծութեան վրայով ընդհանուր ծանօթութիւններ ։

1 Ամբարիշտը առանց մէկու մը հալածելուն կը փախչի . բայց արդարները առոյգ առիւծի պէս քաջասիրտ կ'ըլլան ։

2 Երկրին յանցանքովը՝ անոր իշխանները շատ կ'ըլլան . բայց անոր վիճակը՝ իմաստուն ու դիտուն մարդուն ձեռքովը երկար կը դիմանայ ։

3 Աղքատները զրկող չքաւոր մարդը՝ հացի կարօտութիւն բերող յորդահոս անձրևի պէս է ։

4 Օրէնքը մերժողները՝ ամբարիշտները կը գովեն . բայց օրէնքը պահողները՝ անոնց դէմ կը կենան ։

5 Չար մարդիկները իրաւունքը չեն հասկընար . բայց Տէրը փնտրողները ամէն բան կը հասկընան ։

6 Իր կատարելութեանը մէջ քալող աղքատը՝ ծուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է ։

7 Օրէնքը պահողը իմաստուն տղայ է . բայց շռայլներուն բարեկամ եղողը՝ իր հայրը կ'ամչցընէ ։

8 Իր ստացուածքը տոկոսիքով և վաշխով աւելցնողը՝ զանիկայ աղքատին ողորմութիւն ընդղէն համար կը ժողվէ ։

9 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ կը դարձընէ իր ականջը , և անոր աղօթքը անգամ պիղծ է ։

10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մոլորցընողը՝ իր փոսին մէջը պիտի իյնայ . Խաղային արդարները բարիք պիտի ժառանգեն ։

11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն իմաստուն կ'երևնայ . բայց հանճարեղ աղքատը զանիկայ կը քննէ ։

12 Երջոր արդարները ուրախանան , մեծ փառք կ'ըլլայ . բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան , մարդ * կը փնտռուի ։

13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չգտներ . բայց ընդունէ խոստովանողը ու մեկդի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ ։

14 Միշտ վախցող մարդը երանելի է . բայց իր սիրտը խստացընողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ ։

15 Ընդբատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը՝ մռնչող առիւծի ու անյագ արջու կը նմանի ։

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ ղրկողութիւններ կ'ընէ . Բայց ագահութենէ զզուողը իր կեանքը կ'աւելցընէ ։

17 † Արիւնապարտ մարդը մինչև գուբը կը փախչի . թող մէկը չպաշտպանէ զանիկայ ։

18 Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ . Բայց ծուռ մարդը՝ որ երկու ճամբով կը քալէ , անոնց մէկուն մէջը կ'իյնայ ։

19 Իր երկիրը գործողը հացով պիտի կշտանայ , ու դատարկ մարդոց հետևողը աղքատութեամբ պիտի լեցուի ։

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ'ունենայ . Բայց հարուստ ըլլալու արտորացողը պիտի չարդարանայ ։

21 Նկատութիւն ընելը աղէկ չէ . վասն զի պատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ ։

22 Չար աչք ունեցող մարդը՝ հարուստ ըլլալու կ'արտորայ , ու չդիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ ։

23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ լեզուով շողոքորթութիւն ընողէն աւելի ։

24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ , ըսելով թէ՝ Ցանցանք չէ՛ , անիկայ ապականարար մարդուն ընկերն է ։

25 Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ . Բայց Տէրոջըապաւինողը պիտի դիրնայ ։

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է . բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի ։

27 Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար . բայց անէծք երես դարձընողը շատ անէծքներ կ'ունենայ ։

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ 700

ՅԼ . ՀՈՎ . Ա . 8 ։ Ղ . 7 ։ ՀԳԼ . ԺԷ . 3 ։

ՅԵՍ . Ա . 5 ։ ԵՐԵՄ . Ե . 3 ։ ԳԼ . ԻԳ . 35 ։

ՂՍԱՂ . ՃԴ . 14 ։

ՂԱ . ԻՂ . 17.36 ։ ՍԱՂ . ԾԳ . 5 ։

ԲՄԱՐ . ԺԸ . 28 ։ ՍԱՂ . Ժ . 3 ։ ԽԹ . 18 ։ ՀՈՎ . Ա . 32 ։

ՏԴ ԹԱԳ . ԺԸ . 18 , 21 ։ ՄԱՐ . Գ . 7 ։ ԺԴ . 4 ։ ԵՓԷ . Ե . 11 ։

ՒՍԱՂ . ՂԲ . 6 ։

ՂՑՕՀ . Է . 17 ։ Ա ԿՈՐ . Բ . 15 ։ Ա ՑՕՀ . Բ . 20 , 27 ։

ՒԳԼ . ԺԹ . 1 ։ ՀՃՐ 18 ։

ՃԳԼ . ԽԹ . 3 ։

ՔՑՈՐ . ԼԷ . 16 , 17 ։ ԳԼ . ԺԳ . 22 ։ ԺՈՂ . Բ . 26 ։

ՔՋԱՔ . Է . 11 ։

ՒՍԱՂ . ԿՂ . 18 ։ ՃԹ . 7 ։ ԳԼ . ԺԱ . 8 ։

ՆՈՐ ՈՒՂԻՂ 700

ԼԳԼ . ԻՂ . 27 ։

ՒՄԱՐ . Գ . 33 ։

ԲՀՃՐ 28 ։ ԳԼ . ԺԱ . 10 ։ ԽԹ . 2 ։ ՏՆԱ ԺՈՂ . Ժ . 6 ։

* ԿԱՐ ԿՐ ՊԱՀՈՒԲՈՒ ։

ՅՍԱՂ . ԼԲ . 3 , 5 ։ Ա ՑՕՀ . Ա . 8 , 9 , 10 ։

ՀՍԱՂ . ԺԳ . 8 ։ ԳԼ . ԻԳ . 17 ։

ՅՀՈՎ . Բ . 5 ։ ԺԱ . 20 ։

ՂԵԼ . Ա . 14 ։ 16 , 22 ։ ՄԱՐ . Բ . 16 ։

ՃԱՌԱՔ . Ե . 8 ։

ՃՅՈՆ . Թ . 6 ։ ԵԼ . ԻԱ . 14 ։

† ԵԲՐ . ԱՆԱՆ ՄԸ ԱՐԻՒՆԱՎ ՁՆՇՈՒԱԾ

ՅԳԼ . Ժ . 9 , 25 ։

ՆՀՃՐ 6 ։

ՂԳԼ . ԺԲ . 11 ։

ՀԳԼ . ԺԳ . 11 ։ Ի . 21 ։ ԻԳ . 4 ։ ՀՃՐ 22 ։ ՍՏԻՄ . Գ . 9 ։

ՂԳԼ . ԺԲ . 5 ։ ԻԳ . 23 ։

ՀԵՂԿ . ԺԳ . 19 ։

ԼՀՃՐ 20 ։

ՀԳԼ . ԻԷ . 5 , 6 ։

ՀԳԼ . ԺԲ . 9 ։

ԼԳԼ . ԺԳ . 10 ։

ՀՍՏԻՄ . Գ . 6 ։

ՀՐ ՕՐ . ԺՃ . 7 , ՃՃ ։ ԳԼ . ԺԹ . 17 ։ ԻԲ . 9 ։

28 Թէ որ ամբարիշտները բարձրանան , մարդիկները կը պահուին . բայց թէ որ անոնք կորսուին , արդարները կը շատնան ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Ընդհանուր 15 և մասնաւոր կառավարութեան վրայով խրատներ ։ 22 Բարկութեան , ամբարտաւանութեան , գողութեան , երկչոտութեան և երեսպաշտութեան վրայով ։

1 * Հատ անգամ յանդիմանուած՝ մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացընէ , յանկարծ պիտի կոտրուի , ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ ։

2 Թէ որ արդարները զօրանան , ժողովուրդը կ'ուրախանայ . բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ունենայ , ժողովուրդը կը հեծէ ։

3 Իմաստութիւն սիրող մարդը՝ իր հայրը կ'ուրախացընէ . բայց պոռնիկներուն ընկեր եղողը՝ ստացուածքը կը ցրուէ ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ երկիրը . բայց կաշառք առնողը՝ զանիկայ կը կործանէ ։

5 Իր բնկերին չողոքորթութիւն բնող մարդը՝ անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ ։

6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որոգայթ կայ . բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ ։

7 Ուրդարը աղքատներուն դատը դիտէ . բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար ։

8 Ծաղր ընող մարդիկները քաղաքը կը բռնկցընեն . բայց իմաստունները ըբարկութիւնը կը դադրեցընեն ։

9 Իմաստուն մարդը երբոր չիմարին հետ վիճաբանութիւն կ'ընէ , թէ որդողի և թէ ծիծաղի , հանգիստ չըլլար ։

10 Արիւնահեղ մարդիկները արդարը կ'ատեն . բայց ուղիղները անոր որպիսութիւնը կը հարցընեն ։

11 Ճիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ . բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ առենի կը պահէ ։

12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան ։

13 Աղքատը ու բռնաւորը ւիրարու հանդիպեցան . երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է ։

14 Աղքատները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ ։

15 Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ . բայց հէր ելած տղան իր մայրը կ'ամչցընէ ։

16 Երբոր ամբարիշտները շատնան , յանցանքը կը շատնայ . բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն ։

17 Ւխրատէ քու որդիդ , որ քեզ հանգստացընէ , և քու հոգիդ զուարճացընէ ։

18 Առանց մարգարէութեան՝ ժողովուրդը կը խոտորի , բայց օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ ։

19 Հասկըցող ու պատասխան չըտուող ծառան խօսքերով չխրատուիր ։

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարէն՝ քան թէ անկէ ։

21 Թէ որ մկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ , վերջապէս անիկայ իր տղան կ'ըլլայ ։

22 Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ , և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ ։

23 Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ . բայց հեզահոգի մարդը փառք կը վաստկի ։

24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ . անիկայ երդումը կը լսէ , ու իր գիտցածը չյայտներ ։

25 Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ . բայց Տէրոջը ապաւինողը ամուր ապաստանարան կ'ունենայ ։

26 Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն . բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է ։

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է , և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է ։

ԳԼ · Լ

1 Ագուրին հաւատոյ խոստովանութիւնը · 7 անոր երկու խնդիրքը ։ 10 Ծառայի մը անիրաւութիւն չընելու վրայով ։ 11 Չորս չար ցեղեր ։ 15 Չորս տեսակ չկշտացող բաներ ։ 17 Ծնողքը չանարգելու վրայով ։ 18 Չորս բան՝ գիտնալու գժուար ։ 21 Չորս անտանելի բան ։ 24 Չորս տեսակ խելացի կենդանիներ ։ 29 Չորս կարգ գեղեցիկ քալուածք ունեցողներ ։ 32 Բարկութիւնը պէտք է արգիլել ։

1 Յակէեան Ագուրին խօսքերը , այսինքն պատգամը՝ որ անիկայ Ութիելին խօսեցաւ , Ութիելին և Ուքալին ։

2 Ես մարդէ թանձրամիտ եմ , ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ .

3 Ես իմաստութիւն չսորվեցայ , ու Ս. Սրբոց գիտութիւնը չեմ գիտեր ։

4 Երկինքը ով ելաւ , ու իջաւ . հովը իր ձեռքերուն մէջը ով

ՆՔՂԲ · Իսր 700

Հ Գլ · Ժ · 1 , Ժէ · 21 , 25 ։
Յ Սաղ · լէ · 36 , Ծը · 10 , ղա · 8 , ղբ · 11 ։
Ը Գլ · Ժգ · 24 , ԺԹ · 18 , Իբ · 15 , Իգ · 13 , 14 , Հմր 15 ։
Ճ աթոռ · գ · 1 , Ա մհ · ը · 11 , 12 ։
Ժ Ցօհ · Ժգ · 17 , Ցակ · ա · 25 ։
Ի Գլ · Իգ · 12 ։

ՆԳլ · Ժե · 18 , Իշ · 21 ։
Ծ Ցոր · Իբ · 29 , Գլ · Ժե · 33 , Ժբ · 12 , Եռ · կշ · 2 , Դան · գ · 30 , 31 , ԸՃ , Մատ · Իգ · 12 , Ղու · Ժգ · 11 , Ժբ · 14 , Գօր · Ժբ · 23 , Ցակ · գ · 6 , 10 , ապես · ե · 5 ։
Ղև · ե · 1 ։
Ն Ծն · Ժբ · 12 , Ի · 2 , 11 ։
Ղ Գլ · ԺԹ · 6 ։

ՆՔՂԲ · Իսր 700

Ա Թագ · բ · 25 , բ Մն · ւշ · 16 , Գլ · ա · 24—27 ։
* Կ՛երեսայ
Բ Եսթ · ը · 15 , Գլ · Ժա · 10 , Իբ · 12 , 28 ։
Գ Եսթ · գ · 15 ։
Դ Գլ · Ժ · 1 , Ժե · 20 , Իե · 11 ։
Ե Գլ · ե · 9 , 10 , գ · 26 , Իր · 7 , Ղու · Ժե · 13 , 30 ։

Ը Ցոր · Իթ · 16 , Լ · 13 , Սաղ · խա · 1 ։
Թ Գլ · Ժա · 11 ։
Ժ Եզեկ · Իր · 30 ։

ԺԱ Մատ · Ժա · 17 ։
ԺԲ Ծն · գ · 5 , 8 , աՑօհ · գ · 12 ։
ԺԳ Դատ · Ժգ · 17 , Գլ · Ժբ · 16 , Ժգ · 33 ։

ԺԴ Գլ · Իր · 2 ։
ԺԵ Մատ · ե · 45 ։
ԺԶ Սաղ · հր · 2 , 4 , 13 , 14 , Գլ · Ի · 28 , Իե · 5 ։
ԺԷ Հմր 17 ։

ՆԳլ · Ժ · 1 ։
Ա Սաղ · լէ · 36 , Ծը · 10 , ղա · 8 , ղբ · 11 ։
Բ Գլ · Ժգ · 24 , ԺԹ · 18 , Իբ · 15 , Իգ · 13 , 14 , Հմր 15 ։
Գ աթոռ · գ · 1 , Ա մհ · ը · 11 , 12 ։
Դ Ցօհ · Ժգ · 17 , Ցակ · ա · 25 ։
Ե Գլ · Իգ · 12 ։

ՆԳլ · Ժե · 18 , Իշ · 21 ։
Զ Ցոր · Իբ · 29 , Գլ · Ժե · 33 , Ժբ · 12 , Եռ · կշ · 2 , Դան · գ · 30 , 31 , ԸՃ , Մատ · Իգ · 12 , Ղու · Ժգ · 11 , Ժբ · 14 , Գօր · Ժբ · 23 , Ցակ · գ · 6 , 10 , ապես · ե · 5 ։
Է Ղև · ե · 1 ։
Ը Ծն · Ժբ · 12 , Ի · 2 , 11 ։
Թ Գլ · ԺԹ · 6 ։

Ժ Սաղ · հդ · 22 ։
ԺԱ Կ՛երեսայ սբբոց
ԺԲ Ցօհ · գ · 13 , Ժ Ցոր · լբ · 4 , ԸՃ , Սաղ · ճգ · 3 , ԸՃ , Եռ · խ · 12 , ԸՃ ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրր 700

ժողվեց . ջուրերը էր հանդերձին մէջը ով ամխոփեց . երկրիս բոլոր ծայրերը ով հաստատեց . անոր ա-նունը ի՞նչ է , ու անոր որդւոյն ա-նունը ի՞նչ է . թէ որ գիտես , ըսէ ։

Ե Սաղ · ԺԸ · 6 · ԺԸ · 30 · ԺԹ · 8 · ՃԺԹ · 140 ·

5 Ե Աստուծոյ ամէն խօսքերը մա-քուր են . Ղանիկայ իրեն ապաւի-նողներուն ասպար է ։

Ղ Սաղ · ԺԸ · 30 · ԺԹ · 11 · ՃԺԸ · 9 · 10 · 11 ·

6 Է Դուն անոր խօսքերուն վրայ բո՛ն մի աւելցներ , որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ , ու դուն ստա-խօս երևնաս ։

Ե Բ Օր · Դ · 2 · ԺԸ · 32 · Յայտ · Իբ · 18 · 19 ·

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ . մեռնելէս առաջ ընծա՛ր ինծմէ մի՛ արգիլեր .

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հեռացուր . ինծի աղքա-տութիւն կամ հարստութիւն մի՛ տար . ինծի սովորական հացովս զիս կերակրէ .

Ը Մատ · Գ · 11 ·

Ր Բ Օր · Ը · 12 · 14 · 17 · Ղ · 20 · Ը · 15 · Ներմ. Թ · 25 · 26 · Յոր · Ծ · 24 · 25 · 28 · Ովս · Ժգ · 6 ·

9 Ր Զըլլայ որ կշտանամ և ուրանամ , ու Տէրը ո՞վ է , ըսեմ . և չըլլայ որ աղքատանամ , ու գո-ղութիւն ընեմ , և իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը բէրա՛նս առ-նեմ ։

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաստանութիւն մի՛ ըներ , չըլ-լայ որ քեզի անէծք տայ , ու դուն յանցաւոր գտնուիս ։

Ա Ղու · ԺԸ · 11 ·

11 Ցեղ կայ որ՝ իր հայրը կ՚անիծէ , և իր մայրը չօրհներ ։

12 Ցեղ կայ որ՝ է՛ իր աչքին առջևը մաքուր է , սակայն իր աղտեղու-թենէն լուացուած չէ ։

Ի Սաղ · ՃԼ · 1 · ԳԼ · Ղ · 17 ·

13 Ցեղ կայ որ՝ Է՛անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են , ու անոր արտեւանունքները բարձրացած են ։

Ե Ցոր · ԻԹ · 17 · Սաղ · ԺԲ · 2 · ԺԷ · 4 · ԳԼ · ԺԸ · 18 ·

14 Ե Ցեղ կայ որ՝ անոր ակռաները սուրերու պէ՛ս են , և անոր ժանիք-ները դանակներու պէ՛ս են , Է աղ-քատները երկրիս վրայէն՝ ու տը-նանկները մարդոց մէջէն ուտելու համար ։

Ի Սաղ · ԺԳ · 4 · Ա՛մով · Բ · 4 ·

15 Ցզուկը երկու աղջիկ ունի . Տո՛ւր տո՛ւր , կ՚ըսէն ։ Ան իրեքը չեն կշտանար , — չորս բո՛ն կա՛յ՝ որ Հերիք է՝ չեն ըսեր .

Ի ԳԼ · ԻԷ · 20 · Ա՛մբ · Բ · 5 ·

16 Է Գերեզմանը , ամուլ արգանդը , երկիրը՝ որ ջրով չկշտանար , ու կրակը՝ որ Հերիք է՝ չըսեր ։

Կ Ծն · Թ · 22 · Ղէ · Ի · 9 · Գէ · Ի · 20 · Իգ · 22 ·

17 Կը՛ն այբը՝ որ իր հայրը ծաղր կ՚ընէ , և իր մօրը ծերազանդիլը կ՚ա-նարգէ , ձորերուն ագռաւները պի-տի փորեն , ու զանիկայ արծիւնե-րուն ձագերը պիտի ուտեն ։

18 Աս իրեք բո՛ն ինծի զարմանալի կ՚երևնայ , և չորս բո՛ն կա՛յ որ չեմ գիտեր .

19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան , ապառաժի վրայ օձին ճամբան , ծովուն մէջը նաւուն ճամբան , ու աղջկան քով՝ երիկ մարդուն ճամ-բան ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրր 700

20 Շնացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է . կ՚ուտէ ու բերանը կը սրբէ , և Ձարութիւն չըրի՝ կ՚ըսէ ։

21 Իրեք բո՛ն համար երկիրը կը դողայ , ու չորս բո՛ն կայ , որոնք չկրնար տանիլ .

22 Հ Ծառան՝ երբոր թագաւորէ , յիմարը՝ երբոր հացով կշտանայ ,

Հ ԳԼ · ԺԲ · 10 · Ժող · Ա · 7 ·

23 Ատելի կնիկը՝ երբոր կարգուի , և աղախինը՝ երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ ։

24 Երկրիս վրայ չորս բո՛ն կայ՝ որ պզտիկ են , բայց անոնք շատ խե-լացի են .

25 Ն Մրջիւնները զօրաւոր ժողո-վուրդ մը չեն , բայց իրենց կերա-կուրը ամառուընէ կը պատրաս-տեն .

Ն ԳԼ · Գ · 6 · Ե ։

26 Շ Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են , բայց իրենց տուները վէ-մերու մէջ կը շինեն .

Շ Սաղ · Ճգ · 18 ·

27 Մարախները թագաւոր չունին , սակայն ամէնը դունդ դունդ դուրս կ՚ելլեն .

28 Ո Մողէսը էր ձեռքերովը պո՛ւ-տուն կը փակչի , ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը գտնուի ։

Ո Կո՛ Սար-դր · Եբէր · ՍԻՄՈՒ-ՄԻԹ , ռ-ըվ Կի՛-նա՛ս ռա՛ք-ի ֆո՛ւթ Ե-ըՖա՛ԼԻՒ ա՛ռ-ա՛ կը ։

29 Աղէկ քալող իրեք բո՛ն կայ . և չորս բո՛ն կայ՝ որ գեղեցիկ քա-լուածք ունի .

30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուննե-րէն զօրաւոր է , ու բնաւ մէկուն երեսէն ետ չդառնար .

31 † Մէջքը կապած յո՛ւն՚ ու նոխազը , և թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է ։

† Կո՛ Որ-սական շու-նը

32 Թէ որ բարձրանալով յիմարու-թիւն ըրիր , կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր , ֆձեռքդ բերնիդ վրայ դիր .

ֆ Ցոր · Լ · 5 · Ղ · 4 · Ժող · Բ · 3 · Միք · Է · 16 ·

33 Վասն զի թէ որ կաթը ծեծես , կոգի կ՚ելլէ , թէ որ քիթը ճմլես , արիւն կ՚ելլէ . նոյնպէս թէ որ բար-կութիւնը զրգռես , կռիւ կ՚ելլէ ։

ԳԼ · ԼԸ

1 Պարկեշտութեան ու բարեխառնութեան վրայով Լեմուելին խրատները ։ 6 Վշտացած մարդը մխիթարելու ու պաշտպանելու վրայով ։ 10 Առաքինի կնկան գովութիւնը ու որպիսութիւնները ։

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝ ո՛յ-ինն — պատգամը՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց ։

Իրր 1015 — ԳԼ · Է · 1 ·

2 Ի՞նչ ըսե՛մ ով որդեակ իմ , ի՞նչ ըսե՛մ ով իմ որովայնիս որդին . ի՞նչ ըսե՛մ ով իմ ուխտերուս որդին ։

Բ Ես · Խթ · 15 ·

3 Է Քու զօրութիւնդ կնիկներուն մի՛ տար , ոչ ալ քու ճամբաներդ թագաւորները բնաջինջ ընողնե-րուն ։

Ֆ ԳԼ · Է · 9 · Բ Օր · ԺԷ · 17 · Ներմ. ԺԳ · 26 · ԳԼ · Է · 26 · Ովս · Դ · 11 ·

Ն · ք · գՔ · Իբր 1015

Ի Թագ · ժ · 17 ։
Ղովհ · գ · 11 ։
Ի Պտր · ճգ · 15 ։

Ը Տես Ցոր · իթ · 15, 16 ։
Ը ա Թագ · ժթ · 4 ։
Եսթ · գ · 16 ։
Ի Ղև · ժթ · 15 ։ Բ Օր · ա · 16 ։
Ի Ցոր · իթ · 12 ։ Ես · ա · 17 ։ Երեմ · իբ · 16 ։
Լ Գլ · ժբ · 4 ։ ժբ · 22 ։ ժթ · 14 ։

Պ՝ Յաժառութեամբ

Ի Հով · ժբ · 11 ։
Ի Ղև · ժբ · 42 ։

4 Ո՛վ Լեմուէլ՝ Թագաւորներուն չվայլեր , գինի խմելը Թագաւորներուն չվայլեր , և օղի խմելը իշխաններուն չվայլեր ·
5 Զբլլայ որ խմեն՝ ու օրէնքը մոռնան , և տառապեալներէն մէկուն դատաստանը ծռեն ։
6 Օղին կորսուելու վրայ եղողին , ու գինին՝ դառնահոգիներուն տուէք ,
7 Որ անոնք խմեն , ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան , և իրենց նեղութիւնը մէյմըն ալ չյիշեն ։
8 Բաց քու բերանդ համր մարդուն համար , Ըստ բոլոր անհնամ մնացածներուն դատին համար ։
9 Բաց քու բերանդ , Ի արդարութեամբ դատէ , և Ի աղքատին ու տնանկին դատաստանը տե՛ս ։
10 ԶՈրաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գըտնել · անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է ։
11 Անոր էրկանը սիրտը անոր վրայ վստահ է , ու աւարի կարօտ չըլլար ·
12 Անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ , և ոչ Թէ չարիք ·
13 Բուրդ ու քթան կը փնտռէ , և * ուզածը ձեռքովը կը գործէ ։
14 Անիկայ վաճառականի նաւերուն կը նմանի · իր հացը հեռու տեղէն կը բերէ ։
15 Եւ Ի անիկայ գիշերով կ՝ելլէ , ու Ի տանը Ըրջէ՛ն՝ կերակուր , և իր աղախիններուն բաժին կու տայ ։
16 Արտի մը վրայ կը խորհի՝ ու զանիկայ ծախու կ՝առնէ , Ե իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ ։
17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պընդէ , ու իր բազուկները կը զօրացընէ ։
18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ · անոր ճրագը գիշերը չմարիր ։
19 Իր ձեռքերը լլիկին կ՝երկընցընէ , ու ափովը րոպը կը բռնէ ։
20 Ձեռքը աղքատին կը բանայ , ու ձեռքերը կարօտներուն կ՝երկընցընէ ։
21 Իր տանը Ըրջոջը համար՝ ձիւնէն չվախնար · քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են ։
22 Իրեն ծածկոցներ կը շինէ · իր հանդերձը բեհեզ ու ծիրանի է ։
23 Անոր էրիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ՝ երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի ։
24 Կտաւ կը գործէ , ու կը ծախէ , և վաճառականներուն գօտիներ կու տայ ։
25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի · ու ետքի օրերը պիտի ուրախանայ ։
26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ , և իր լեզուին վրայ Ի քաղցրութեան օրէնք կայ ։
27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ , և ծուլութեան հացը չուտեր ։
28 Անոր տղաքը կ՝ելլեն , ու զանիկայ երանելի կ՝անուանեն · անոր էրիկն ալ զանիկայ կը գովէ , ըսելով ·
29 Շատ աղջիկներ առաքինի եղան · բայց դուն ամենէն գերազանց եղար ։
30 Վայելչութիւնը սուտ է , ու գեղեցկութիւնը ունայն է · Ա՛յն Ցերոջմէ վախցող կնիկը պիտի գովուի ։
31 Տուէք անոր՝ իր ձեռքին պտուղէն · ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկայ ։

Ն · ք · գՔ · Իբր 1015

Ես · իզ · 28 ։ Երե · ժ · 16 ։

Գլ · ժբ · 4 ։

Պ՝ ողորմութեան

ԳԻՐՔ ՀՈԳԱՒՈՐԻ

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 977

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Հոգեվոգը կը ցուցընէ թէ բոլոր մարդկային բաները ունայնութիւն են, 4 որովհետեւ ամէն արարածները անդադար կ'աշխատին, 9 բայց նոր բան մը յաւաղ չեն բերեր, ու ամէն հին բաներն ալ կը մոռցուին. 12 և թէ ինքը այսպէս գաւած է իմաստութեան քննութիւններով։

1 Երուսաղեմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդւոյն՝ Հոգեվոգին խօսքերը։

2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Հոգեվոգը. ունայնութիւն ունայնութեանց, համն բան ունայնութիւն է։

3 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ՝ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքէն։

4 Մէկ ազգը կ'երթայ, ու դէպի ազգը կու գայ. բայց երկիրը միշտ կը կենայ։

5 Նաեւ արեր կը ծագի, ու արեւը կը մտնէ, և իր ծագած տեղը արտորալով կը դառնայ։

6 Հովը դէպ 'ի հարաւ կ'երթայ, ու դէպ 'ի հիւսիս կը պտրտի. Ա հովը աս դին ան դին պտրտելով՝ կ'երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ։

7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան, բայց ծովը չլեցուիր. ան տեղը՝ որ գետերը կ'երթային, նորէն հոն կ'երթան։

8 Ամէն *խօսքերը կը հատնին". մարդս խօսելու կարող չէ. Ի աչքը տեսնելով չկշտանար, ու ականջը լսելով չլեցուիր։

9 Ի՞նչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ, ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գործուի. և արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։

10 Կայ արդեօք անանկ բան մը՝ որուն համար կրնայ ըսուիլ թէ, Ասիկայ նոր է. Ահա մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր։

11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ. ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ։

12 Ես Հոգեվոգը՝ Երուսաղեմի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ,

13 Եւ իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածները իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի. Ա Աստուած աս չար զբաղմունքը մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը տեսայ. և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն, ու †հոգիի տանջանք" է։

15 Ինն որ ծուռ է՝ չկրնար շիտկուիլ, ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ։

16 Ես իմ սրտիս մէջը խօսեցայ ու ըսի. Ահա ես մեծցայ, ու իմաստութիւն ստացայ Երուսաղեմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն ամէնէն աւելի. և իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տեսաւ։

17 Եւ իմ սիրտս՝ իմաստութիւնը ճանչնալու, ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնալու տուի. հասկըցայ որ ասիկայ ալ հոգիի տանջանք է։

18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ՝ շատ տրտմութիւն կայ. ու իր գիտութիւնը աւելցընողը իր վիշտը կ'աւելցընէ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 977

Ը Ծն · գ · 19 ։ ԳԼ · գ · 10 ։

† Կ—՛ հովի համար աշխատութիւն

Ի ԳԼ · է · 13 ։

Ժ գ Թագ · գ · 12 ։ 13 ։ դ · 30 ։ ժ · 7 ։ 23 ։ ԳԼ · բ · 9 ։

Լ ԳԼ · բ · 3 ։ 12 ։ է · 23 ։ 25 ։ ա Թես. ե · 21 ։

Հ ԳԼ · ժբ · 12 ։

ԳԼ · Բ

1 Մարդկային կենաց ունայնութիւնը զբօսանաց մէջ ։ 12 Թէև իմաստունը յիմարէն աղէկ է ։ սակայն երկուքին վերջը մէկ է ։ 18 Մարդկային աշխատութիւններուն ունայնութիւնը ։ որ երբոր կը թողուն ։ չեն գիտեր թէ որո՛ւն համար է ։ 24 Մեր աշխատանքին պտուղը վայելելն պէս ազէկ բան չկայ · բայց ան ալ Աստուծոյ մէկ պարգեւն է ։

1 Ես — իմ սրտիս մէջը ըսի. Եկուր հիմա ուրախութեան միջոցով քեզ փորձեմ. ուստի բարիքներ վայելէ. և ահա Ի սասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

2 Ծիծաղին համար ըսի՝ թէ յիմար է, և ուրախութեան համար թէ՝ Ասոր ըրածը ի՞նչ է ։

3 Սրտիս մէջը խորհեցայ որ մարմինս գինիով զուարթացընեմ, և իմաստութեան առաջնորդութեամբ անմտութիւնը ճանչնամ, որ տեսնեմ թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բարին՝ որ կրնան ընել երբ

— Ղւկ · ժբ · 19 ։

Ը Ծն Ե · ծ · 11 ։

† Ընտկ · ժգ · 13 ։ ԳԼ · է · 6 ։

Տ ԳԼ · ա · 17 ։

Ն · Ք · ԳՓ · Իրբ 977

կինքին տակը իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։

4 Մեծ գործքեր ըրի . ինձի տուներ շինեցի , ու ինձի այգիներ տընկեցի .

5 Ինձի պարտէզներ և դրախտներ շինեցի , ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի .

6 Ինձի ջուրի աւազաններ շինեցի , որ անոնցմէ՝ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի .

7 Ծառաներ ու աղախիններ ստացայ , և իմ տանս մէջը ծնած ծառաներ ունեցայ . ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ , ինձմէ առաջ Երուսաղեմի մէջ եղողներուն ամենէն աւելի ։

Ե գ Թագ · Թ · 28 ։ Ժ · 10 ։ 14 ։ 21 ։ ՃՃ ։

8 Ինձի՝ արծաթ ու ոսկի , և թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի . ինձի այր և կին երգեցողներ ստացայ , ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները * Ա. ամէն տեսակ շքեղութիւն՝ ։

* Կ՚ըսի մեծ առատութիւով ։ Ղ Գլ · ա · 16 ։

9 Եւ ինձմէ առաջ Երուսաղեմի մէջ եղողներուն ամենէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ . իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար ։

10 Եւ իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը՝ անոնցմէ չարգիլեցի , ու իմ սիրտս՝ ամէն ուրախութենէ զուրկ չթողուցի . հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ . և ես իմ բոլոր աշխատութիւններէս՝ բաժինս ասիկայ եր ։

Ե Գլ · գ · 22 ։ Ե · 18 ։ Թ · 9 ։

11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն , ու ընելու համար իմ քաշած ամէն աշխատանքիս նայեցայ , և ահա ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք եր , ու արեւուն տակը օգուտ չկար ։

Ը Գլ · ա · 3 · 14 ։

12 Եւ ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու , խնամութիւնը , ու անմտութիւնը . վասն զի թագաւորին ետեւէն եկող մարդը ի՞նչ կրնայ ընել . ինչ որ արդէն ըրած են ։

Բ Գլ · ա · 17 ։ է · 25 ։

13 Ուստի տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է , ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է ։

14 Իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ է , իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ . բայց ես հասկըցայ որ ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է ։

Ի Առակ · Ժէ · 24 ։ Գլ · բ · 1 ։

Ի Սաղ · խթ · 10 ։ Գլ · թ · 2 · 3 · 11 ։

15 Ըն ատենը իմ սրտիս մէջը ըսի . Որովհետև անմիտին պատահածը ինձի ալ պիտի պատահի , ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ . ասս պատճառաւ իմ սրտիս մէջը ըսի որ ասս ալ ունայնութիւն է ։

16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս իմաստունին ալ յաւիտեան յիշատակը չկայ . ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի . ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի . անմիտին պէս ։

17 Ընոր համար՝ կեանքէս զզուեցայ . վասն զի արեւուն տակը եղած գործքերը ինձի գէշ երևցան . քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

18 Եւ ես՝ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատութենէս զզուեցայ . քանզի ինձմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զանիկայ .

Ը Սաղ · խթ · 10 ։

19 Ու ո՞վ գիտէ թէ անիկայ իմաստուն պիտի ըլլայ , թէ անմիտ . բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւններուս վրայ , որ արեւուն տակը աշխատեցայ , ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

20 Եւ ես դարձայ , որ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքիս վրայով իմ սրտէս յոյսս կտրեմ ։

21 Վասն զի մարդ կայ՝ որուն աշխատութիւնը իմաստութեամբ , գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ՚ըլլայ . բայց անոր մէջը չաշխատող մարդուն էբբ բաժին կու տայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է .

Ի Գլ · ա · 3 ։ գ · 9 ։

22 Վասն զի մարդը՝ արեւուն տակը քաշած իր բոլոր աշխատանքէն , ու սրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ՚ունենայ .

Բ Ցօր · և · 7 ։ Ժգ · 1 ։

23 Քանզի անոր բոլոր օրերը ՝վիշտերով՝ ու գործքը տրտմութեամբ լեցուն են . անոր սիրտը գիշերը անգամ հանգստութիւն չգտներ . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

24 Մարդս ուտելէն ու խմելէն և իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճացընելէն ի՛ չքնաղ ուրիշ աղեկութիւն մը չունի . ես ասիկայ ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ՚ըլլայ ։

Ե Գլ · գ · 12 ։ 13 , 22 ։ և · 18 ։ ը · 15 ։

25 Վասն զի ինձմէ զատ՝ ով կրնայ ուտել , և ո՞վ կրնայ զուարճանալ ։

Ի Կ՚ըսի ամանց Անոր

26 Քանզի Աստուած՝ իր առջևը հաճելի եղող մարդուն՝ իմաստութիւն , գիտութիւն և ուրախութիւն կու տայ . բայց մեղաւորին զբաղմունք կու տայ , որ անիկայ աստուածի ժողվէ ու դիզէ , որ Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողին տայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Ը Ցօր · իէ · 16 , 17 ։ Առակ · իը · 8 ։

Գ Լ · Գ

1 Ժամանակին փոփոխութիւններովը մարդոց աշխատութեանցը վրայ ունայնութիւն կ՚ուզնայ ։ 11 Աստուծոյ գործքերուն մէջ գե-

Ն·Ք·ԴԲ· Իրբ 977

բազմությունքին մը կայ։ 16 սակայն վերջին օրը Աստուած պիտի դատէ մարդոց գործքերը, թէև հիմա անոնք անաստուն պէս են։

1 Ա ԱՄԷՆ բանին ատենը կայ, ու ամէն գործին տակը եղող ամէն * գործին ժամանակը.

2 Ծնանելու ժամանակ, և մեռնելու ժամանակ. տնկելու ժամանակ, ու տնկուածը խլելու ժամանակ.

3 Մեռցնելու ժամանակ, և բժշկելու ժամանակ. փլցնելու ժամանակ, ու շինելու ժամանակ.

4 Լալու ժամանակ, և ծիծաղելու ժամանակ. սուգ ընելու ժամանակ, ու կաքաւելու ժամանակ.

5 Քարեր դուրս նետելու ժամանակ, և քարեր ժողվելու ժամանակ. գրկելու ժամանակ, ու † զրկելէն հեռանալու ժամանակ.

6 Փնտռելու ժամանակ, և կորսընցընելու ժամանակ. պահելու ժամանակ, ու դուրս ձգելու ժամանակ.

7 Պատռելու ժամանակ, և կարելու ժամանակ. Լռելու ժամանակ, ու խօսելու ժամանակ.

8 Սիրելու ժամանակ, և խաւելու ժամանակ. պատերազմի ժամանակ, ու խաղաղութեան ժամանակ։

9 Ը Աշխատողին՝ իր քաշած աշխատանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ։

10 Ի Տեսայ ան զբաղմունքը՝ որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

11 Անիկայ ամէն բան իր ժամանակին վայելուչ ըրաւ. Ե աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ. բայց Ը Աստուածոյ ըրած գործքը մարդ չըկրնար սկիզբէն մինչև վերջը գտնել։

12 Ա Ե գիտեմ որ ուրախ ըլլալէն ու կենդանութեան ատենը աղէկութիւն ընելէն 'ի զատ՝ ուրիշ աղէկ բան մը չկայ անոնց մէջ։

13 Ու նաև Ժ ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը, և իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը Աստուծոյ պարգևն է։

14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն ըրածը յաւիտեան պիտի մնայ. Ե նոր վրայ բան մը աւելցընել, կամ անկէ պակսեցընել կարելի չէ. և Աստուած Ն՚ի՛նչ ըրաւ, որ իր երեսէն վախնան։

15 Ա Ի՛նչ որ եղած է, հիմա ալ կայ. ու ի՛նչ որ պիտի ըլլայ, արդէն եղած է. և Աստուած անցածը կը փնտռէ։

16 Ու նաև արևուն տակը տեսայ որ Ի դատաստանի տեղը՝ ամբարշտութիւն, և արդարութեան տեղը՝ անօրէնութիւն կար։

17 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի թէ՝ Ե Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը. վասն զի Ն ամէն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն։

18 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով, թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ. ու պիտի տեսնէն որ իրենք անասուններ են։

19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը՝ և անասուններուն պատահածը՝ մէկ է. մէկը ինչպէս կը մեռնի, մէկալն ալ այնպէս կը մեռնի. ու ամենուն շունչը մէկ է. և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի. վասն զի ամէնը ունայնութիւն է։

20 Ամէնը մէկտեղ կ'երթայ. Յ ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ։

21 Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ'ելլեն, և անասնոց ոգիները վար գետինը կ'իջնեն։

22 Ֆ Ու տեսայ որ՝ մարդս իր գործքերովը ուրախ ըլլալէն Ի զատ ուրիշ աղէկութիւն մը չունի. Ժ քանզի անոր բաժինը ան է. Ի վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ թէ իրմէ եղբը ինչ պիտի ըլլայ։

ԳԼ·Դ

1 Մարդուն ունայնութիւնը կ'աւելնայ հարբուսահարութեամբ, 4 նախանձով, 5 ծուլութեամբ, 7 ագահութեամբ, 9 առանձնակեցութեամբ, 13 կամակորութեամբ։

1 Ա Ես դարձայ, ու տեսայ արևուն տակը եղած բոլոր զրկանքները. և ահա զրկուածներուն արցունք կար. բայց անոնք մխիթարող չունէին. ու անոնց զբրկանք ընողներուն ձեռքը ոյժ կար. բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար։

2 Բ Ուստի ես մեռածները՝ արդէն մեռածներուն՝ մինչև հիմա ապրող կենդանիներէն աւելի գովեցի։

3 Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է. վասն զի անիկայ արևուն տակը եղած չարութիւնը չտեսաւ։

4 Ու ես ամէն աշխատութիւնը, և ամէն յաջող գործքը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

5 Դ Անմիտը իր ձեռքերը կը ծալէ, ու իր միսը կ'ուտէ։

6 Ե Աւելի աղէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է։

Ն·Ք·ԴԲ· Իրբ 977

ՀՈՎ. Բ· 6,7,8, ԸՀ· Ը· 10· ԲԹԱՒ· Ա· 6,7։

Ա ՀՈՐ 1։

ՀՍԱԳ·ԽԹ· 12,20, ՀԳ· 22, ԳԼ·Բ· 16։

Յ ԾՆ·Գ·19։

ԷԳԼ·ԺԲ·7։

Ֆ ՀՈՐ 12, ԳԼ· Բ·24, Ե· 18, ՅՈ·9։

Զ ԳԼ·Բ·10։

Ը ԳԼ·Գ·12, Բ·7, Ժ·14։

Ա ԵՐԿ·ԳԼ·16, Ե·8։

Բ ԾՈՐ·Գ· 17, ԸՀ։

Գ ԾՈՐ·Գ· 11,16,21, ԳԼ·Գ·3։

Դ ԱՌԱԿ·Գ· 10, ԻԳ·33։

Ե ԱՌԱԿ·ԺԵ· 16,17, ԺԶ· 8։

Ն·Ք·ԳՁ· Իբր 977

7 Եւ ես դարձայ՝ ու արեւուն տակը ունայնութիւն տեսայ ։
8 Մէկ մարդ մը կայ՝ որ երկրորդ չունի. ոչ տղայ ունի և ոչ եղբայր. բայց անոր ամէն աշխատութիւնը վախճան չունի. ու անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կըշտանար. Ե՛և ըսէր ինքն՝ Ես որո՞ւն համար կ՚աշխատիմ, ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է ։
9 Երկուքը՝ մէկէն աղէկ է. վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք ունի.
10 Քանզի թէ որ իյնան, մէկզմէկ կը վերցընեն. բայց վա՛յ իյնող մէկուն՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ մը չունի ։
11 Ու երկու մարդ դէ՛ւրէ պառկելով՝ կը տաքնան. բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ ։
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն ընէ, երկուքը կրնան անոր դէմ դնել. ու երեքպատիկ դերձանը դիւրաւ չկտրուիր ։
13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն տղան, քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրատուիլ ։
14 Քանզի դէ՛ւը բանտէն կ՚ելլէ՝ որ թագաւորէ, բայց ո՛րէ մը որ *թագաւոր ծնած է, աղքատ կ՚ըլլայ ։
15 Տեսայ արեւուն տակը քալող ամէն կենդանիները ան տղուն հետ՝ որ Բ՛ո՛ւրէն երկրորդն էր, ու անոր տեղը պիտի անցնէր.
16 †Անոնց առջևը կեցող՞ բոլոր ժողովուրդը անթիւ էր. սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրախանան. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Գ Լ · Ե

1 Աստուածային պաշտօնը կատարելու մէջ, 8 Հարստահարութեան դէմ տրտնջելու մէջ, 9 և Հարստութեան մէջ ունայնութիւններ։ 18 Հարստութեան մէջ երջանկութիւնը Աստուծոյ պարգեւն է ։

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ՚երթաս, ուշադիր զգուշութիւն ըրէ. և աւելի մօտիկ ընելու մտածիր, քան թէ անմիտներու զոհ մատուցանելու. վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ չարութիւն կ՚ընեն ։
2 Բերնովդ մի՛ աճապարեր. և քու սիրտդ Աստուծոյ առջևը խօսք հանելու չարտորայ. քանզի Աստուած երկինքն է, ու դուն երկրի վրայ ես. անոր համար քու խօսքերդ քիչ ըլլան ։
3 Վասն զի երազը՝ շատ զբաղմունքէն յառաջ կու գայ, ու յիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն ։
4 Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ՚ընես, զանիկայ կատարելը մի՛ ուշացըներ. քանզի Ա՛ո՛ւ՛ո՛ անմիտներուն չը՛հաճիր. Ըրածդ ուխտդ կատարէ՛ ։
5 Աղէկ է որ ուխտ չընես, քան թէ ուխտ ընես, ու չկատարես ։
6 Թող մի՛ տար որ քու բերանդ մարմնոյդ մեղք դործել տայ, և հրեշտակին առջևը մի՛ ըսեր թէ՝ Սխալանք եղաւ. ինչո՞ւ Աստուած քու խօսքիդ համար բարկանայ, ու ձեռքերուդ դործքը ապրէ ։
7 Վասն զի երազներուն շատութեանը մէջ, և խօսքերուն շատութեանը մէջ՝ ունայնութիւններ ալ կայ. բայց Դուն Աստուծմէ վախցիր ։
8 Թէ որ դաւառի մէջ ձաղքատին եղած զրկանքը ու իրաւանց և արդարութեան ծռուիլը տեսնես, զա բանիս վրայ մի՛ զարմանար. վասն զի էրարձրերուն վրայ բարձր եղողը կը դիտէ. և ասոնցմէ բարձրը կայ ։
9 Երկիրը ամենուն օգտակար է. Թագաւորին Ո՛ՆՁ՛ արտէն ծառայութիւն կ՚ըլլայ ։
10 Արծաթի սիրողը արծաթէն չկըշտանար, ոչ ալ հարստութիւն սիրողը էրէրբ բերքէն. ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։
11 Երբոր բարիքը կը շատնայ, ուտողներն ալ կը շատնան. ուրեմն զանիկայ ունեցողներուն՝ աչքով տեսնելէն ՚ի զատ ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ ։
12 Քաղցր է աշխատող մարդուն քունը՝ թէ՛ շատ և թէ քիչ ուտէ. բայց հարուստին ‡կուշտ ըլլալը՞ չթողուր որ անիկայ հանդիստ քնանայ ։
13 Արեւուն տակը տեսայ որ մէկ դէշ ցաւ մը կայ, ա՛յ՛ն՛ն՛ն

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՀԻՆ ՈՒՂԻՂ 977

ՆԳԼ·Բ·24, Գ·12, 13, 22, Թ·7, ԺԱ·9, ա ՏԻՄ·Գ·17, ՂԳԼ·Ր·10, Գ·22, ՃԳԼ·Բ·24, Գ·13, Ղ·2,

18 Ահա աս աղէկութիւնը տեսայ, որ վայելուչ է ուտել ու խմել, և Աստուծոյ մէկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ արեւուն տակը իր քաշած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել. Ղ վասն զի անոր բաժինը ասիկայ է։

19 Եւ որ մարդուն որ Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք կու տայ, ու անկէ ուտելու, և բաժինը առնելու, ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանութիւն կու տայ, ասիկայ Աստուծոյ պարգեւն է։

20 Քանզի անիկայ իր կենացը օրերը շատ չյիշեր. վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախութիւնովը՝ ՚ի՛նչ պատասխան կու տայ։

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՀԻՆ ՈՒՂԻՂ 977

Ի ՅՈՎ·Ը·16, ՍԱՂ·ԺԵ·14, ՀԳ·7,

ԲԳԼ·Ե·13,

ԲԾՈՐ·ԽԱ·10, ՁՍԱՂ ԺԵ·14, ՀԳ·7,

ԲՂՐ·ԺՐ·20,

ԴԹԱԳ·Թ·35, ԵՍ·ԺԳ·19, 20, ԵՐԵՄ·ԻԲ·19,

ԻԾՈՐ·Գ·16, ՍԱՂ·ԾԲ·8, ԳԼ·Գ·3,

ՂԱՌԱԿ·ԺԳ·26,

*ԵՔՐ·քալելն

Գ Ա Զ

1 Զգործածուած հարստութեան, 3 առանց հարստութեան զուարճներ ունենալու, 6 և հարստութենէ զրկուած ներութեան ունայնութիւնը։ 9 Փոխոխական բաշխանքներուն ունայնութիւնը։

1 Երեւուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ. ու անիկայ մարդոց մէջը շատ կը ֆռնռի։

2 Մարդ մը՝ որուն Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ, ԲՊայնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բաներէն պակսութիւն մը չունենար. Ետայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար անկէ ուտելու. Հապա զանիկայ օտար մարդ կ'ուտէ. աս ՚ի ունայնութիւն ու գէշ ցաւ մըն է։

3 Թէ որ մարդ հարիւր ՚ի՛ն ծնանի, ու շատ տարիներ ապրի, և անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ, ու անոր հոգին բարութենէն չկշտանայ, և Տանիկայ թաղում ալ չունենայ, կ'ըսեմ որ Ի վիժածը անկէ աղէկ է.

4 վասն զի ՚ի՛ն ունայնութեամբ կու գայ, ու խաւարով կ'երթայ, և անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի.

5 Արեւն ալ չտեսաւ, ու բան մը չգիտցաւ. ասիկայ մէկալէն աւելի հանգիստ է։

6 Իսկ անիկայ թէև երկու հազար տարի ապրի, ու աղէկութիւն չըտեսնէ, միթէ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար։

7 ՂՄարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին համար է. սակայն ՚ի՛որ հոգին չկշտանար։

8 Քանզի իմաստունը՝ անմիտէն աւելի ի՞նչ բան ունի. կենդանիներուն մէջը քալել գիտցող աղքատը ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ։

9 Աչերով տեսնելը՝ հոգիով *փափաքելէն աղէկ է. ասիկայ ալ

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՀԻՆ ՈՒՂԻՂ 977

ԲԾՈՐ·Թ·32, ԵՍ·ԽԱ·9, ԵՐԵՄ·ԽԹ·10,

ՁՍԱՂ·ՃԲ·11, ՃԹ·23, ՃԽԴ·4, ՅԱԿ·Գ·14, 15,

ԲՍԱՂ·Լ԰·6, ԳԼ·Ը·7,

ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

10 Ինչ որ եղաւ, արդէն անոր անունն դրուած է. և յայտնի է թէ մարդն է. Ի ու անիկայ իրմէ Զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ։

11 Որովհետև ունայնութիւն շատցրնող շատ բաներ կան, մարդուն ինչ կը մնայ։

12 Քանզի ո՞վ դիտէ թէ որ բանը աղէկ է կենդանի մարդուն՝ Ըրտուրբի պէս անցուցած իր ունայն կենացը բոլոր օրերուն մէջը. վասն զի Ի մարդուն ո՞վ պիտի յայտնէ, թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ինչ պիտի ըլլայ։

Գ Լ·Ի

1 Ասոնք են որ ունայնութեան դէմ կը դնէն. բարի Համբաւ, 2 սուգ, 7 Համբերութիւն, 11 իմաստութիւն։ 23 Իմաստութիւն առանձնական գժտութիւնը։

1 ՚Ի՛ւղի անունը՝ Հոտաւէտ եղէն, ու մահուան օրը՝ ծննդեան օրէն աղէկ է։

2 Սուգի տուն երթալը կոչունքի տուն երթալէն աղէկ է. վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է. ու կենդանի եղողը՝ ՚ի՛ն իր սրտին մէջը կը դնէ։

3 Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է. Ի վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը կը ղուարճանայ։

4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը, իսկ յիմարներուն սիրտը՝ ուրախութեան տունը կ'ըլլայ։

5 Իմաստունին յանդիմանութիւնը լսելը՝ յիմարներուն երգը լսելէն աղէկ է։

6 Վասն զի ինչպէս է փուշերուն ձայնը կաթսային տակը, յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է. ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

7 Իրաւ որ բռնութիւնը՝ իմաստունը յիմար կ'ընէ, Ի ու պարգեւը սրտերուն սիրտը կ'ապականէ։

8 Մէկ բանին վախճանը՝ սկիզբէն աղէկ է. ՚ի՛ն Երկայնամիտ ոգին՝ հպարտ ոգիէն աղէկ է։

9 Ի՛մ՝ արտորար հոգիովդ բարկանալու. քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջը կը հանգչի։

10 Մի՛ ըսեր թէ՝ Ինչո՞ւ համար առջի օրերը ասոնք օրերէն աղէկ էին. վասն զի ասոնց համար բրած հարցմունքդ իմաստութեամբ չէ։

11 Իմաստութիւնը՝ ժառանգութեան պէս աղէկ է, ու ըսարեր տեսնողներուն օգտակար է։

12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւորութիւն կ'ընէ, և արծաթը հովանաւորութիւն կ'ընէ. բայց գիտութեան օգուտը ՚ի՛ն է, որ ի-

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՀԻՆ ՈՒՂԻՂ 977

ՂԱՌԱԿ·ԻԲ·1,

ՂԱՌԱԿ·ԺԳ·29,

ՂԱՌԱԿ·ԺԳ·17, ԺԳ·32, ՅԱԿ·Ա·19,

ՂԳԼ·ԺԱ·7,

†Կ՛Ը ՍՐՏՄՈՒԹԻՒՆը

ԲԸՕՐ·Է·10,

‡Կ՛ԲԱՐԻ Կ'ԸԼԼԱՅ,

ՏԵՍ ՍԱՂ·ՃԽԱ·5, ՂԱՌԱԿ·ԺԳ·18, ԺԷ·31, 32,

ԴՍԱՂ·ՃԺԲ·12, ԳԼ·Բ·2,

ԻԵԼ·ԻԳ·8, ՐՕՐ·ԺԳ·19,

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 977

մաստութիւնը՝ զինքը ստացողները կ'ապրեցընէ ։

13 Աստուծոյ գործքին նայէ . վասն զի ո՞վ կրնայ շիտակել ։

14 Աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր , ու գէշ օրը զգուշութիւն ըրէ . և Աստուած իրարու դիմացը դրաւ ասոնք , որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։

15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջը ամէնը տեսայ . Արդար կայ՝ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի , և ամբարիշտ կայ՝ որ իր ամբարշտութեանը մէջ իր կեանքը կ'երկարեցընէ ։

16 Չխիստ շատ արդար մի՛ ըլլար . Ու ինքզինքդ չափէ դուրս իմաստուն մի՛ կարծեր . ինչո՞ւ համար քեզ կորսընցընես ։

17 Խիստ ամբարիշտ մի՛ ըլլար , ու յիմար մի՛ ըլլար . Ինչո՞ւ համար առանդ չեկած մեռնիս ։

18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու մէկալէն ալ ձեռքդ չքաշես . վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն ո՛չով կ'ելլէ ։

19 Իմաստութիւնը աւելի ոյժ կուտայ իմաստունին , քան թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանը՝ ։

20 Իրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ՝ որ աղէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։

21 Արդ՝ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի՛ տար , որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես .

22 Վասն զի քու սիրտդ դիտէ որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։

23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի . Ըսի թէ՝ Ես իմաստուն ըլլամ . բայց անիկայ ինծմէ հեռու էր ։

24 Ինչ ըլլալը , ու խիստ խորունկ եղածը ո՛վ կը գտնէ ։

25 Ես իմ սրտովս պտրտեցայ՝ որ գիտնամ , և քննեմ , ու փնտռեմ իմաստութիւնը ու հանճարը . և յիմարութեան չարութիւնը , ու անմտութիւնը խենթութիւնը գիտնամ .

26 Ու ես մահուանէ դառն գտայ ան կնիկը՝ որուն սրտին մէջը ցանցեր և ուռկաններ , ու ձեռքերուն մէջը կապանքներ կան . Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողը անկէ կ'ազատի . բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի ։

27 Ահա ասիկայ գտայ , կ'ըսէ Ժողովողը , մէկիկ մէկիկ հաշիւը գտնելու համար .

28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ , բայց չեմ կրնար գտնել .) Հարիւր մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ . բայց բոլոր ասոնց մէջը մէկ կնիկ մը չգտայ ։

29 Ահա միայն ասիկայ գտայ՝ * որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց . բայց Անոնք շատ չարքներ փընտրեցին ։

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 977

Ղ Ցար · ԼԳ · 23 ։ Սաղ · Ժր · 1 ։

* Ծն . ա . 27 ։

Ղ Ծն . գ . 6 · 7 ։

ԳԼ · Ը

1 Թագաւորները մեծապէս պատուելու է ։ 6 Պէտք է դիտել Աստուծոյ նախախնամութիւնը ։ 12 Աւելի աղէկ է բարեպաշտ մարդոց հետ չբաւորութեան մէջ ըլլալ , քան թէ չարերուն հետ՝ յաջողութեան մէջ ։ 16 Աստուծոյ գործը անքննելի է ։

1 Իմաստունին պէս ո՛վ կայ . ու խօսքի մեկնութիւնը ո՛վ գիտէ . Մարդուն իմաստութիւնը՝ անոր երեսը կը փայլեցընէ . ու Երեսին պնդութիւնը կը փոխուի ։

2 Ես կ'ըսեմ՝ որ , Թագաւորին հրամանը պահէ՝ , Համաձայնդ Աստուծոյ երդումին պատճառովը ։

3 Անոր առջևէն ելլելու մի՛ արտորար . չար գործքի մէջ մի՛ կենար . վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ'ընէ ։

4 Որ թագաւորին խօսքը կայ , հոն իշխանութիւն կայ , ու Ո՛վ կրնայ անոր ըսել թէ , Ի՞նչ կ'ընես ։

5 Պատուիրանը պահողը չարիքի չհանդիպիր . և իմաստունին սիրտը՝ ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ ։

6 Վասն զի Համին դիտաւորութիւն իր ժամանակը ու յարմարութիւնը ունի . քանզի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու գայ ։

7 Վասն զի անիկայ ըլլալը բանը չգիտեր . և ո՛վ պիտի յայտնէ անոր թէ՝ ինչպէս պիտի ըլլայ ։

8 Հոգիին վրայ իշխող մարդ չըկայ , որ հոգին արգիլէ , ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ . և ան պատերազմին մէջ * արձակում չկայ . ու ամբարշտութիւնը՝ իրեն հետևողները չազատեր ։

9 Ասոնց ամէնը տեսայ , ու արևուն տակը եղող ամէն գործքին՝ իմ սիրտս տուի ։ Ատեն կայ որ՝ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ'իշխէ իրեն թշուառութեանը համար ։

10 Եւ ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները որ թաղուեցան գացին , ու սուրբ տեղէն եկան . և մոռցուեցան ան քաղաքին մէջը՝ ուր որ ասանկ ըրին . ասս ալ ունայնութիւն է ։

11 Որովհետև գէշ գործքին վրայ՝ վճիռը չուտով չկատարուիր , ասս պատճառաւ մարդոց որդիներուն

Ա Ծն . գ . 3 · 9 · Ժէ . 24 ։ Տես Գոր . ղ . 15 ։

Բ Ը Օր . Իր . 50 ։

Գ Եզեկ . Ժէ . 18 ։ Տես ա Մն . Իթ . 24 ։ Հռով . Ժգ . 5 ։

Դ Գլ . ժ . 4 ։

Ե Ծար . Լդ . 18 ։

Զ Գլ . գ . 1 ։

Է Ծն . Իդ . 12 ։ Թ . 12 ։ Ժ . 14 ։

Ը Ծար . Ժգ . 5 ։ Սաղ . Իթ . 6 · 7 ։

* Կ՛ը նադագրուի

սիրտը չարութիւն ընելու փափաքով լեցուած է ։

12 Թէեւ մեղաւորը հարիւր անգամ չարութիւն ընէ , ու անոր կեանքը երկարնայ ալ , այսու ամենայնիւ ստոյգ գիտեմ որ Էրարութիւնը՝ Աստուծմէ վախցողներուն , անոր երեսէն վախցողներուն պիտի ըլլայ ։

13 Բայց ամբարշտին բարութիւն պիտի չըլլայ . ու անիկայ իր օրերը պիտի չերկարնցընէ , հոգ՝ ստուերի պէս պիտի ըլլայ . վասն զի Աստուծոյ երեսէն չվախնար ։

14 Ունայնութիւն մը կայ , որ աշխարհիս վրայ կ՚ըլլայ . այսինքն արդարներ կան , որոնց Համբարիշտներուն գործքին պէս կը պատահի . ու ամբարիշտներ ալ կան , որոնց՝ արդարներուն գործքին պէս կը պատահի . Էրսի որ՝ Ես ալ ունայնութիւն է ։

15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի , վասն զի մարդը արեւուն տակը՝ ուտելէն , խմելէն , և ուրախութիւն ընելէն ՚ի զատ՝ աղէկ բան մը չունի . վասն զի արեւուն տակը Աստուծոյ անոր տուած կենացը օրերուն մէջ՝ իր աշխատանքէն ասիկայ կը մնայ անոր ։

16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի իմաստութիւնը գիտնալու , ու երկրի վրայ եղած զբաղմունքը տեսնելու , (վասն զի թէ ցորեկ և թէ գիշեր իր աչքը քուն չտեսնող հոգ կայ ,)

17 Ան ատենը Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հասկըցայ , որ Հմարդ չկրնար գտնել ան գործը՝ որ արեւուն տակը կ՚ըլլայ . վասն զի մարդը կ՚աշխատի փնտռելու , բայց չգտներ , ու թէև իմաստունն ալ Գիտնամ ըսէ , Հգտնելու կարող չըլլար ։

ԳԼ . Թ

1 Մին և նոյն բաները կը պատահին բարիներուն ու չարերուն ։ 4 Մարդս անպատճառ պիտի մեռնի . 7 անոր բաժինը աս կեանքիս մէջ հանգիստ ապրիլն է ։ 11 Աստուծոյ նախախնամութիւնը ամէն բան կը կառավարէ ։ 13 Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է ։

1 Վասն զի աս ամէնը իմ սրտիս մէջը դրի , որ աս ամէնը քննեմ . — որ արդարները և իմաստունները ու անոնց գործքերը՝ Աստուծոյ ձեռքին մէջն են . մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը . ամէն բան անոնց առջեւն է ։

2 Ամէն բան՝ ամենուն հաւասարապէս կը պատահի . արդարին ու ամբարշտին , բարի Հբրոն , մաքուրին ու անմաքուրին , զոհ ընողին , ու զոհ չընողին պոհոհ դիպուածը մէկ է . ինչպէս է բարի Հրոը , մեղաւորն ալ այնպէս է . երդումէ ընողը՝ երդումէն վախցողին պէս է ։

3 Արեւուն տակը եղած բոլոր գործքերուն մէջ գէշ բանը աս է , որ ամենուն դոհոհ դիպուածը մէկ է . ու նաև մարդոց որդիներուն սիրտը չարութեամբ լեցուած ըլլալով՝ իրենց կենդանութեան աստեղը՝ իրենց սրտին մէջը խենթութիւն կայ . ու ետքը մեռելներուն Ի՚ԻՆԻՆ ։

4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդէն յոյս կայ . վասն զի ողջ շունը՝ մեռած առիւծէն աղէկ է ։

5 Որովհետև կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին . բայց Հմեռելները բան մը չեն գիտեր , ու *վարձք մը չեն առներ . վասն զի †անոնց յիշատակը մոռցուեցաւ ։

6 Թէ անոնց սէրը , թէ ատելութիւնը , և թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ . ու անոնք՝ արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ յաւիտեան բաժին մը չունին ։

7 Գնա Էհացդ ուրախութեամբ կեր , ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ . վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաւնեցաւ ։

8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճերմակ ըլլան , ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ ։

9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք վայելէ քու ունայնութեան կենացդ բոլոր օրերուն մէջ , որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ . Հվասն զի աս կեանքիս մէջ քու բաժինդ անիկայ է , արեւուն տակը քրաշած աշխատանքէդ ։

10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու , Բոլոր ուժովդ ըրէ . քանզի ան քու երթալու դերեզմանիդ մէջը՝ գործք , խորհուրդ , գիտութիւն ու իմաստութիւն չկայ ։

11 Դարձայ Էու արեւուն տակը տեսայ , որ ճամբան վազողներուն չէ , ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ . ու նաև հացը իմաստուններուն չէ , և հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ . ու նաև ընորհքը գիտուններուն չէ . հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն ։

12 Վասն զի Հմարդ իր ատենը անդամ չգիտեր . ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին , և թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին , նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ Ի որոգայթի մէջ կ՚իյնան , երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ ։

Ն . Ք . ԳԲ . Իրր 977

ՅԵս . կԱ . 20 ։ Հռով . բ . 5 ։

Ի Սաղ . լԲ . 11 ։ 18 ։ 19 ։ Առակ . ա . 32 ։ 33 ։ Ես . գ . 10 ։ 11 ։ Մատ . իե . 34 ։ 41 ։

Լ Սաղ . հգ . 14 ։ ԳԼ . բ . 14 ։ է . 15 ։ Թ . 1 ։ 2 ։ 3 ։

Ի ԳԼ . բ . 24 ։ գ . 12 ։ 22 ։ ե . 18 ։ Թ . 7 ։

Ե Ծն . է . 9 ։ ԳԼ . գ . 11 ։ Հռով . ժ . 33 ։

Ի Սաղ . հգ . 16 ։

— ԳԼ . բ . 14 ։

Բ Ծն . իա . 7 ։ 8 ։ Սաղ . հգ . 3 ։ 12 ։ 13 ։ Մաղ . գ . 15 ։

Ն . Ք . ԳԲ . Իրր 977

Ե Ծն . ժգ . 21 ։

* Կ՚ար՝ չահ

† Ծն . է . 8 ։ 9 ։ 10 ։ Ես . իգ . 14 ։

Ի ԳԼ . բ . 15 ։

Ե ԳԼ . բ . 10 ։ 24 ։ գ . 13 ։ 22 ։ ե . 18 ։

Ի Ա Մով . բ . 14 ։ 15 ։ Եբեմ . թ . 23 ։

Ե ԳԼ . բ . 7 ։

Բ Ա Թագ . իթ . 6 ։ Դան . Ժբ . 20 ։ 39 ։ Ժէ . 26 ։ Ա Թես . ե . 3 ։

ն · ք · գԲ · Իրր 977

13 Արևուն տակը աս իմաստու-
թիւնն ալ տեսայ , ու անիկայ ին-
ձի մեծ երևցաւ .
14 † Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու
մէջն ալ քիչ մարդ կար . և անոր
վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ ,
ու զանիկայ պաշարեց , և անոր
դէմ մեծ պատնէշներ շինեց .
15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ իմաս-
տուն մը գտնուեցաւ . և անիկայ
իր իմաստութեամբը քաղաքը ա-
զատեց . բայց աս աղքատ մարդը
բնաւ յիշուղ մը չեղաւ ։
16 Ես ասենը ըսի թէ՝ իմաստու-
թիւնը ուժէն աղէկ է , թէև Լաղ-
քատին իմաստութիւնը կ՚անար-
գեն , ու անոր խօսքերը մտիկ չեն
ըներ ։
17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը ,
յիմարներուն մէջ իշխան եղողին
աղաղակէն աղէկ կը լսուին ։
18 Ի Իմաստութիւնը պատերազմա-
կան զէնքերէն աղէկ է . բայց † մէկ
մեղաւորը շատ բարութիւններու
կորստեանը պատճառ կ՚ըլլայ ։

ԳԼ · Ժ

1 Իմաստութեան և յիմարութեան վրայով · 16 դեհոսութեան , 18 ծուլութեան , 19 ու առակի վրայով · 20 և թագաւորներուն վայելուչ պատուոյն վրայով խօսքեր ։

1 Ա՞եռած ճանճերը իւղագործին
եղը գարշահոտ կ՚ընեն . քիչ մը
անմտութիւնն ալ * իմաստու-
թեամբ և պատուով երևելի ե-
ղած մարդէ աւելի կ՚ընէ ։
2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն
է , ու անմիտին սիրտը իր ձախ
կողմն է ։
3 Եւ անմիտ մարդը ճամբան քա-
լելու առենն ալ , խելքը պակաս
ըլլալուն համար՝ իր յիմար ըլլալը
ամենուն կը յայտնէ ։
4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը
քեզի դէմ ելլէ , Բ.քու տեղդ մի՛
ձգեր . վասն զի † քաղցրութիւնը
մեծ յանցանքները կը դադրեցնէ ։
5 Արևուն տակը մէկ չարութիւն
մըն ալ տեսայ , որ իշխանին երեսէն
ելած անխոհեմութիւն մը ըլլալ
կ՚երևնայ ։
6 Ր Անմտութիւնը խիստ բարձր
տեղերու վրայ կը դրուի . ու հա-
րուստները ցած տեղ մը կը նստին ։
7 Ցեսայ ծառաներ՝ Ե.ր ձիերու վը-
րայ հէնէր եկէն , և իշխաններ՝ որ
երկրի վրայ ծառաներու պէս կը
քալէին ։
8 Ո Փոս փորողը ինքը մէջը կ՚ինյայ .
ու ցանկ քակողը՝ օձը կը խածնէ ։
9 Քարեր կտրողը՝ անոնցմէ կը
վնասուի , և փայտեր ճեղքողը վը-
տանգի մէջ կ՚ըլլայ ։
10 Թէ որ երկաթը բթացած է , ու
ան-որ բերանը չսրէ , ան ատենը
ա-րդը էր ոյժը կրկնապատկելու է .
բայց իմաստութիւնը յաջողելու
օգուտը ան-ն է ։
11 † Թէ որ օձը Ի թովչէն առաջ
խածնէ , ան ատենը թովիչին օ-
գուտ մը չմնար ։
12 Ը Իմաստունին բերնին խօսքերը
շնորհք է . բայց Ր անմիտին շըր-
թունքները զինքը կը կլլեն ։
13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբը-
նաւորութիւնը անմտութիւն է .
ու անոր խօսքին վերջը գէշ խեն-
թութիւն է ։
14 † Եւ յիմարը էր խօսքերը կը շատ-
ցընէ . մարդս ինչ ըլլալը չգիտեր .
ու Ի անոր ով պիտի յայտնէ թէ
անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ ։
15 Ցիմարներուն աշխատանքը զե-
րենք կը ձանձրացընէ քաղաքը եր-
թալը չգիտցողին պէս ։
16 Ա.ա՛յ քեզի երկիր՝ երբոր քու
թագաւորդ տղայ է , ու իշխան-
ներդ առտուանց Ի.ր-ա-ն կ՚ուտեն ։
17 Երանի քեզի երկիր՝ երբոր քու
թագաւորդ ազնուազարմ է . և
Ի.քու իշխաններդ առենով կ՚ուտեն ,
ուժի համար , և ոչ թէ դինովու-
թեան համար ։
18 Շատ ծուլութիւնով չէնքը կը
փլչի , և ձեռաց թուլութիւնով
տունը կը կաթի ։
19 Կոչունքը՝ ծիծաղելու համար կ՚ը-
նեն , ու † գինին կեանքը կ՚ուրա-
խացընէ . իսկ արծաթը ամէն բա-
նի բաւական կ՚ըլլայ ։
20 Միտքիդ մէջը անդամ Ի թագա-
ւորին անէծք մի՛ տար , և քու պառ-
կելու սենեակներուդ մէջ՝ մեծերուն
անէծք մի՛ տար . վասն զի երկինքի
թռչունը ան ձայնը կը տանի , ու
թևաւորը խօսքը կը պատմէ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ողորմած ըլլալու պատուիրներ · 7 կենաց մէջ մահը , 9 ու մանկութեան առենը դատաստանի օրը միտք բերելու է ։

1 Ո՛ւ հացդ ջուրերու երեսին
վրայ ձգէ . Բ վասն զի շատ օրե-
րէն ետքը զանիկայ պիտի գտնես ։
2 Է Եօթնին ու ութին ալ Ե բա-
ժին տուր . Ի վասն զի չես գիտեր
թէ երկրիս վրայ ինչ պատուհաս
պիտի ըլլայ ։
3 Թէ որ ամպերը լեցուն ըլլան ,
երկրիս վրայ անձրև կը թափեն .
ու երբոր ծառ մը դէպ ի հարաւ
կամ դէպ ի հիւսիս իյնայ , ան
ծառը ինկած տեղը կը մնայ ։
4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել , և
ամպերուն նայողը չկրնար ընձել ։
5 Ինչպէս որ Ղ.ուն † հոգիին ճամ-

ն · ք · գԲ · Իրր 977

† կ՚Օձմը
որ առանց
ձայն հանելու
կը խածնէ ,
բանաբերկու
մարդը ան-ն
տարբերու-
թիւն մը չու-
նի ։
Ի Սաղ · ծը · 4 , 5 ։ Երեմ.
ը · 17 ։
Ը Առակ · ժ · 32 ։ Ժբ · 13 ։
Ր Առակ · ժ · 14 ։ Ժը · 7 ։
† Առակ · ժե · 2 ։
† Գլ · գ · 22 ։ գ · 12 ։ ը · 7 ։
Լ Ես · գ · 4 ։ 5 , 12 ։ ե · 11 ։
Ի Առակ · լա · 4 ։
† Սաղ · ճգ · 15 ։
† Ել · իր · 28 ։ Գոր · իգ · 5 ։

— Ցես Ե · լբ · 20 ։
Բ Բ Օր · ժե · 10 ։ Առակ · ժԹ · 17 ։ Մատ · ժ · 42 ։ բ Կոր · Թ · 8 ։ Գաղ · գ · 9 , 10 ։ Երբ · գ · 10 ։
† Միք · ե · 5 ։
† Սաղ · ճժբ · 9 ։ Ղ.ւ · գ · 30 ։ ա Տիմ. գ · 18 , 19 ։
Ի Եփես · ե · 16 ։
Ը Ցօհ · գ · 8 ։
† կ՚հովին

Ն · ՔՔ · ՂԲ · Իբր 977

Ի Սադ · ՃԼԹ · 14 · 15 ։

բան որը ըլլալը , — Է յղին որուվայնին մէջ ոսկորներուն ինչպես Ի—ՀՀ—Ի՚ չես գիտեր , այնպես ալ ամենաստեղծ Աստուծոյն գործը չես գիտեր ։

6 Առտուանդ քու սերմդ ցանէ , և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի՚ թողուր · վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ , աս՝ թէ ան . կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան ։

Ը ԳԼ · Է · 11 ։

7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է , ու ըարևը տեսնելը աչքերուս ախորժելի է ·

8 Բայց թէև մարդ մը շատ տարի ապրի , — անոնց ամենուն մէջը ուրախանայ , խաւարի օրերն ալ յիշելու է . վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան . բոլորը գալիքը ունայնութիւն է ։

Ր Թաս · ԺԸ · 39 ։

9 Ո՛վ երիտասարդ՝ քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր . ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ՝ սիրտդ թող քեզ զուարճացընէ , Ր և քու սրտիդ ճամբաներովը , ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ . բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար Ք Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ ։

Ք ԳԼ · ԺԲ · 14 ։ Հռով · Բ · 6 –11 ։

10 Եւ քու սրտէդ տրտմութիւնը վերցուր , ու Է մարմինէդ չարութիւնը հեռացուր . Է վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է ։

Է Սադ · ԼԹ · 5 ։

ԳԼ · ՃԲ

1 Աստեղծիչը կանուխկէ յիշելու վրայով պատուէր ։ 8 Ժողովողին նոգը՝ սորվեցընելու համար ։ 13 Աստուծոյ երկիւղը ունայնութեան դէմ ազդու դեղ մըն է ։

Ա Առակ · Իր · 6 ։ Տես Ողբ · Գ · 27 ։

1 Ու՚քու Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ դեռ թշուառութեան օրերը չեկած , ու ան տարիները չհասած , Բ որոնց մէջ պիտի ըսես թէ՝ Անոնց չեմ հաւնիր ·

Բ Տես Բ Թագ · ԺԹ · 35 ։

2 Արևը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած , ու անձրևին ետևէն ամպերը չդարձած ·

3 Ան օրը՝ որ տանը պահապանները պիտի դողան , ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին , և աղացողները՝ քիչ մնալնուն համար , պիտի դադարին , ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթննան ·

4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը տկրանայ , փողոցներուն մէջ դռները պիտի գոցուին · և թռչունի ձայնով պիտի ելլեն · ու բոլոր երգեցող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան ·

5 Եւ բարձրէն պիտի վախնան , ու ճամբուն մէջ վախկոտ պիտի ըլլան · և նշենին պիտի ծաղկի , ու մարախը ծանրութիւն պիտի սեպուի · և *ախորժակը պիտի դադարի · վասն զի մարդ Ր իր յաւիտենական տունը կ՚երթայ , ու Է լացողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին ·

Ր Ես · ԺԴ · 13 ։ Է Ներ · Թ · 17 ։

6 Դեռ արծաթէ թելը չփրթած , ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած , և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած , ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած ։

7 Ու՚ն ատեն հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ — Ի եղածին պէս ։ Ի Ու հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ , Ը որ զանիկայ տուաւ ։

Ը Ես · ԽԲ · 22 ։ Ես · ԽԷ · 16 ։ Ծար · ԻԲ · 14։ Ես · ՅԷ · 16 ։ Ջաք · ԺԲ · 1 ։

8 Ը Ունայնութիւն ունայնութեանց , ըսաւ Ժողովողը՝ ամէն բան ունայնութիւն է ։

Ը Սադ · ԿԲ · 9 ։ ԳԼ · Ա · 2 ։

9 Եւ որչափ որ Ժողովողը իմաստուն էր , —Ի՚Ի՚ ալ Ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց · և †խորհելով ու քննելով՝ Ք շատ առակներ շարադրեց ։

† Կ—՛ կըշռելով

10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ · ու գրուածը՝ ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են ։

Ք Գ Թագ · Գ · 32 ։

11 Իմաստուններուն խօսքերը խրթաններու պէս են , ու ժողովներու տէրերէն գամուած բևեռներու պէս՝ մէկ Հովիւէ տրուած ։

12 Վերջապէս որդեակ իմ՝ անոնցմէ խրատ առ · շատ գիրք շինելը ծայր չունի . ու Է շատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ ։

Է ԳԼ · Ա · 18 ։

13 Ա՚ն բոլոր խօսքին վախճանը լսենք · Լ Աստուծմէ վախցիր , ու անոր պատուիրանները պահէ · վասն զի մարդուս բոլոր պ—ր—ո—ր—Ր՚ն—ը ասիկայ է ։

Լ Ր Օր · Գ · 2 ։ Ժ · 12 ։

14 Քանզի Ի Աստուած ամէն գործքը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ թէ բարին և թէ չարը՝ դատաստանի պիտի բերէ ։

Ի ԳԼ · Ժա · 9 ։ Մատ · Ժբ · 36 ։ Գոր · Ժէ · 30 · 31 ։ Հռով · Բ · 16 ։ Ժգ · 10 · 12 ։ ա Կոր · գ · 5 ։ բ Կոր · և · 10 ։

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եկեղեցին Քրիստոսի վրայ իր ունեցած սէրը կը ցուցընէ · 5 կը խոստովանի իր տգեղութիւնը ; 7 ու կ'աղաչէ որ անոր հօտին առաջնորդուի ։ 8 Քրիստոս հովիւներուն վրանները կը խրկէ զանիկայ ; 9 ու իր սէրը անոր ցուցընելով՝ 11 հաճոյական խոստումներ կ'ընէ անոր ։ 12 Եկեղեցին ու Քրիստոս իրարու կը յայտնեն իրենց խնդակցութիւնը ։

1 Երգ երգոց Սողոմոնի ։

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս . Քանի զի քու սէրդ գինիէն աղէկ է ։

3 Քու եղերուդ հոտը անուշ է . քու անունդ թափուած եղի պէս է . անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն ։

4 Զիս քաշէ . Քեզ ետևէդ պիտի վազենք . Թագաւորը ի իր սենեակները տարաւ զիս . քեզի հետ ցընծանք և ուրախանանք . քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք . քեզ * ուղղութեամբ կը սիրեն ։

5 Ով Երուսաղէմի աղջիկները՝ ես սև եմ՝ բայց գեղեցիկ , կեդարու վրաններուն պէս , Սողոմոնին վրաց ոյներուն պէս ։

6 Իմ սևցած ըլլալուս մի նայիք . վասն զի արևը զիս տեսաւ , իմ մօրս որդիքը ինծի սրդողեցան . զիս այգիներու պահապան ըրին . Բայց իմ այգիիս պահապանութիւն չըրի ։

7 Պատմէ՛ ինծի , ով հոգիիս սիրածը , ես հօտդ ո՞ւր կ'արածես . կէս օրին ո՞ւր կը պառկեցընես . քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը ինչո՞ի † թափառականի պէս ըլլամ ։

8 Թէ որ դուն չես գիտեր՝ Ով կնիկներուն գեղեցիկը , հօտերուն չաւիղներէն դնա , ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուլերդ արածէ ։

9 Ի Փարաւոնի կառքերուն ընտիր ձիերուս նմանցուցի քեզ՝ Ով իմ սիրուհիս .

10 Քու այտերդ զարդերով գեղեցիկ է , և քու պարանոցդ՝ քառամանեակներով ։

11 Քեզի ոսկեղէն զարդեր պիտի շինենք արծաթէ կիտուածներով ։

12 Երբոր Թագաւորը սեղանն էր , իմ Նարդոս իր հոտը բուրեց ։

13 Իմ սիրականս՝ ինծի ստաշխի ծրարին պէս է . գիշերը իմ ստինքներուս մէջը պիտի հանգչի ։

14 Իմ սիրականս ֆ հինայի ողկոյզին պէս է ինծի՝ Ենդադդիի այգիներուն մէջ ։

15 Ի Ահա գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս . ահա գեղեցիկ ես . քու աչքերդ՝ աղաւնիներու պէս են ։

16 Ով իմ սիրականս՝ ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ . և մեր անկողինը կանանչ է ։

17 Մեր տուներուն գերանները եղևնափայտ են , ու մեր առիքները մայր փայտէ են ։

ԳԼ · Բ

1 Քրիստոսին ու իր եկեղեցիին փոխադարձ սէրը ։ 8 Եկեղեցիին ձայնը ; 10 ու կոչումը ։ 14 Քրիստոսին խնամքը իր եկեղեցիին վրայ ։ 16 Եկեղեցիին խոստովանութիւնը , անոր հաւատքը ու ձայնը ։

1 Ես Սարոնին ծաղիկն եմ , ու հովիտներուն շուշանը ։

2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ ։

3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծառերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ . անոր հովանիին տակը ախորժելով նստայ , ու անոր պտուղը իմ քմայս քաղցը է ։

4 Զիս ‡ խնճոյքին տունը բերաւ , և անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր ։

5 Զիս կարկանդակներով զօրացուցէք . զիս խնձորներով ուժովցուցէք . վասն զի ես սիրով կը նուաղիմ ։

6 Բ Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը ըլլայ , ու աջ ձեռքը զիս գրկէ ։

7 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկները՝ ձեզ այծեամներով , կամ դաշտի եղնիկներով կ'երդմնցընեմ , որ սիրուհին չվերցընէք , ու չարթընցընէք , մինչև որ ինքը չուզէ ։

8 Իմ սիրականիս ձայնն է . ահա անիկայ լեռներուն վրայէն ցատկե-

Ն · Ք · ՂԲ · Իրը 1014

– ղԹագ · դ · 32 ։

Բ Գլ · դ · 10 ։

ֆ Ով · ժա · 4 ։ Ցօհ · գ · 44 ։ Ժր · 32 ։

ֆ Փիլ · գ · 12 ։ 13 ։ 14 ։

Ի Սաղ · խե · 14 ։ 15 ։ Ցօհ · Ժգ · 2 ։ Եփես · բ · 6 ։

* Կ՛ ՝ ուղիղներըը

†Կ՛ ՝Նուագածի

ՂԳլ · ե · 9 ։ է · 1 ։

Ի Բ Մն · ա · 16 ։ 17 ։

ը Գլ · բ · 2 ։ 10 ։ 13 ։ դ · 1 ։ 7 ։ ե · 2 ։ է · 4 ։ Ցօհ · Ժե · 14 ։ 15 ։

Բ Եզկ · Ժգ · 11 ։ 12 ։ 13 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրը 1014

ֆ Գլ · դ · 13 ։

Է Գլ · դ · 1 ։ ե · 12 ։

– Ցօհ · իբ · 1 ։ 2 ։

‡ ԵՓբ · գ · ՆԻՆ

Բ Գլ · բ · 8 ։

է Գլ · դ · 5 ։ ը · 4 ։

Ն · Ք · ԳՓ · Խրբ 1014

լով՝ ու բլուրներուն վրայէն ցատկռտելով կու գայ ։

Թ ՀՈՐ 17 ։ 9 Թ Իմ սիրականս այծեմման կամ եղնիկի ձագի կը նմանի . ահա հիմա մեր պատին ետեւը կայներ է . պատուհաններէն կը նայի . վանդակներէն կ'երեւնայ ։

Ի ՀՈՐ 18 ։ 10 Իմ սիրականս պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ . Ի Ելի՛ր ով սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու եկուր .

11 Քանզի ահա ձմեռը անցաւ , անձրեւները անցան գացին .

12 Գետնի վրայ ծաղիկներ կ'երեւնան , յօտելու ժամանակը հասաւ , ու մեր երկրին վրայ տատրակին ձայնը կը լսուի ։

Ղ ՀՈՐ 10 ։ 13 Ահա թզենին իր թուզերը կը հասցընէ . ու որթերը ծաղկեցան , և իրենց հոտը կու տան . Ղելի՛ր ով սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու եկուր ։

14 Ո՛վ իմ աղաւնիս՝ վէմին խոռոչներուն մէջը , ապառաժին հովանիին տակը եղած . ինծի երեսդ ցուցուր . Ի ձայնդ ինծի լսել տուր . քանզի ձայնդ քաղցր , ու դէմքդ գեղեցիկ է ։

Ի ԳԼ · Ը · 13 ։ Ը ՍԱՂ · Ա · 13 ։ ԵՂԿ · ԺԳ · 4 ։ ՂՈՒ · ԺԳ · 32 ։ 15 Բռնեցէ՛ք մեզի շաղուէնները , այդիները աւրող պզտիկ աղուէսները . վասն զի մեր այդիները ծաղկեր են ։

Ր ԳԼ · Գ · 3 ։ Է · 10 ։ 16 Ր Իմ սիրականս իմս է , ու ես անոնն եմ . անիկայ իր հօտը շուշաններու մէջ կ'արածէ ։

Ֆ ԳԼ · Գ · 6 ։ 17 Ֆ Օրուան հովը չփչած , ու ըստուերները չհետացած , դարձիր ով իմ սիրականս . — Բեթերի լեռներուն վրայի Էայծեմման պէս կամ եղնիկներու ձագին պէս եղիր ։

ԳԼ · Գ

1 Եկեղեցիին պատերազմը ու յաղթութիւնը փորձութեան մէջ ։ 6 Եկեղեցին Քրիստոսով կը պարծի ։

— Ե՝ · Իշ · 9 ։ 1 — Իմ հոգւոյս սիրածը դիշերը անկողնիս մէջը փնտռեցի . զանիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ ։

2 Ելլեմ հիմա պտըտիմ քաղաքին մէջը , փողոցներուն ու հրապարակներուն մէջը . իմ հոգիիս սիրածը փնտռեմ ։ Զանիկայ փընտռեցի , բայց չգտայ ։

Բ ԳԼ · Ը · 7 ։ 3 Բ Քաղաքին մէջ պտըտող պահապանները զիս գտան . Ըրդեօք իմ հոգիիս սիրածը տեսաք՝ ըս ։

4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնելով՝ իմ հոգիիս սիրածը գտայ . զանիկայ բռնեցի , ու չթողուցի , մինչև որ իմ մօրս տունը՝ ու զիս ծնանողին սենեակը տարի ։

Է ԳԼ · Բ · 7 ։ Ը · 4 ։ 5 Է Ո՛վ Երուսաղեմի աղջիկները՝ ձեզ այծեամներով , կամ դաշտին եղնիկներովը կ'երդմնցընեմ , որ սիրուհին չվերցընէք , ու չարթընցընէք , մինչև որ ինքը չուզէ ։

Ն · Ք · ԳՓ · Խրբ 1014

Թ ԳԼ · Ը · 5 ։ 6 Թ Ո՞վ է ասիկայ՝ որ զմուռասով և կնդրուկով , — փերեզակներուն ամէն տեսակ փոշիովը իննկուած՝ անապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւներու պէս ։

* ԿՈՒՐ՝ ԱՆԿՈղինը ։ 7 Ահա Սողոմոնին * գահոյքը , որուն բոլորտիքը՝ Իսրայէլի զօրաւորներէն վաթսուն զօրաւոր կայ .

8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են , — պատերազմի վարժուած են . գիշերուան վախին համար՝ ամէն մէկուն սուրը իր ազդրին վրայ է ։

9 Սողոմոն Թագաւորը Լիբանանի ծառերէն մէկ գահաւորակ մը շինեց իրեն համար .

10 Սիւները արծաթէ , յենարաններըը ոսկիէ , բազմոցը ծիրանիէ շինեց . ու մէջը՝ Երուսաղեմի աղջիկներէն † խիստ գեղեցիկ" նկարագործուած էր ։

† ԵՔԲ · ՍԻՐՈՎ 11 Ո՛վ Սիօնի աղջիկները՝ ելէ՛ք , և Սողոմոն Թագաւորը տեսէ՛ք ան Թագովը , որով իր մայրը՝ իր փեսայութեան օրը , ու սրտին ուրախութեան օրը՝ պսակեց զանիկայ ։

ԳԼ · Դ

1 Քրիստոս կը հրաժարակէ եկեղեցիին շնորհները . 8 անոր վրայ իր ունեցած սէրը կը յայտնէ ։ 16 Եկեղեցին կը խնդրէ որ անոր ներկայութեանը համար պատրաստութիւն ունենայ ։

— Գ · ա ։ 15 ։ Ե · 12 · 1 Ա Ահա դուն գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս , ահա դուն գեղեցիկ ես . լայակիդ մէջէն՝ քու աչքերդ աղաւնիներու — ԼԷԲ — Ն ՆՄԱՆ . քու մազերդ Գաղաադ ‡ լեռը պառկող" Բայծերուն հօտին պէս է ։

‡ ԿՈՒՐ՝ ԼԵՌՆԷՆ ԵրեսցածԲ Գ · ղ · 5 ։ Գ · ղ · 6 ։ 2 Ֆ Ակռաներդ լուացարանէն ելլող խուզած հօտի պէս է , որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին , ու անոնց մէջը ամուլ չկայ ։

Թ Գ · ղ · 7 ։ 3 Քու շրթունքներդ՝ կարմիր դերձանի պէս է , ու խօսուածդ գեղեցիկ է . Թ այտերդ լայակիդ մէջէն՝ նուռի կտորներու կը նմանին .

Ի Գ · Է · 4 ։ Ղ ՆԵՀԵՄ · ղ · 19 ։ 4 Ի Քու պարանոցդ՝ Ղփնարանի համար շինուած Դաւիթի աշտարակին պէս է , որ հոն հազար ասպար կախուած են . ամէնն ալ զօրաւորներուն վահաններն են ։

Ի Գ · Է · 3 · ՏԵՍ ԱՌակ . Ե · 19 ։ 5 Ի Քու երկու ստինդդ նման է երկու ուլերու , որ այծեամի մը երկուորեակ իննդ են , և շուշաններու մէջ կ'արածուին ։

Ը ԳԼ · Բ · 17 ։ 6 Ը Օրուան հովը չփչած , ու ըստուերները չհետացած , ես զմուռսի լեռը՝ ու կնդրուկի բլուրը պիտի երթամ ։

Ն · ք · ղՓ · Խբ 1014

7 Ի՞նոյոյովին գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս , և քու վրադ արատ չը-
կայ ։
8 Ո՛վ Հարան՝ ինձի հետ Լիբանա-
նէն էկո՛ր , ինձի հետ Լիբանանէն
եկուր . Ամանային գագաթէն՝ Սա-
նիրին ու Հերմոնին գագաթէն ,
առիւծներուն մորինէրէն , ո՛ր ին-
ձերուն լեռներէն նայէ ։
9 Սիրտս առիր , ով իմ Հարս
քոյրս . սիրտս առիր քու մէկ աչ-
քովդ , և պարանոցիդ մէկ քառա-
մանեակովը ։
10 Քու սէրդ ի՛նչ գեղեցիկ է , ով
Հարս քոյրս . էքու սէրդ դինիէն
աղէկ է , ու քու եղերուդ անուշա-
հոտութիւնը՝ ամէն խունկերէն ։
11 Շրթունքներէդ խորիսխի մեղր
կը կաթի՝ ով Հարսն . Լեզուիդ
տակը մեղր ու կաթ կայ . և քու
զգեստներուդ անուշահոտութիւնը
Լիբանանի հոտին պէս է ։
12 Իմ Հարս քոյրս փակեալ պար-
տէզ մըն է , փակեալ աղբիւր ո՛ր
կնքուած աղբեակ մըն է ։
13 Քու տունկերդ բաղդրահամ պը-
տուղներով՝ Հինաներով ու նար-
դոսներով՝ նռնենեաց դրախտ է .
14 Նարդոս և քրքում , եղէգն և
կինամոն , ամէն կնդրուկի ծառով ,
զմուռսով ու Հալուէով , և բոլոր
գլխաւոր խունկերով .
15 Պարտէզներու աղբիւր , Կեն-
դանի ջուրի ջրհոր , ու Լիբանանէն
վազած հեղեղներ ։
16 Արթնցիր ով հիւսիս , եկուր
ով Հարաւ . իմ պարտէզիս մէջը
փչէ , որ անոր խունկերը բուրեն .
Իմ սիրականս թող իր պարտէզը
գայ , ու իրեն ախորժելի եղած պը-
տուղները ուտէ ։

Ե Գ Ի Ր Ք

1 Քրիստոս իր կանչելովը եկեղեցին կ'արթնց-
ընէ ։ 2 Եկեղեցին Քրիստոսի սիրոյն Համը
առնելով կը նուազի ։ 9 Քրիստոսի շնորհ-
ներուն սորագրութիւնը ։

1 — Իմ պարտէզս եկայ՝ ով Հարս
քոյրս . իմ զմուռսս խունկե-
րուս հետ ժողվեցի . Իմ խորիսխս
մեղրիս հետ կերայ . իմ գինիս կա-
թովս խմեցի . կերէ՛ք Ով բարե-
կամներ , խմեցէ՛ք ու գինովցէ՛ք ով
սիրելիներ ։
2 Ես կը քնանամ , բայց իմ սիրտս
արթուն է . ահա իմ սիրակա-
նիս ձայնն է . Դռա՛ըը կը զարնէ ,
ո՛ր Բա՛ց ինձ ով իմ քոյրս , իմ սի-
րուհիս , իմ աղաւնիս , իմ կա-
տարեալս , բայց ինձի . քանդի իմ
գլուխս ցօղով լեցուեցաւ , ո՛ր
վարսերս գիշերուան շաղերով ։

Ն · ք · ղՓ · Խբ 1014

3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ ,
զանիկայ ի՞նչպէս հագնիմ . ոտ-
քերս լուացեր եմ , զանոնք ի՞նչպէս
աղտեղեմ ։
4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն
երկրնցուց . ու անոր Համար իմ
աղիքս գալարեցաւ ։
5 Ես ելայ որ իմ սիրականիս բա-
նամ . ու ձեռքերս զմուռս՝ ու իմ
մատերս բնտիր զմուռս կաթեց
փակաղակին բռնելու տեղին վը-
րայ ։
6 Ես իմ սիրականիս բացի . բայց
իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր .
երբոր անիկայ կը խօսէր , իմ Հո-
գիս նուաղեցաւ . Ի զանիկայ Ա ԳԼ · գ · 1 ։
փնտռեցի , բայց չգտայ . զանիկայ
կանչեցի , բայց ինձի պատասխան
չտուաւ ։
7 Ես քաղաքին մէջ պտըտող պահա- Ը ԳԼ · գ · 3 ։
պանները զիս գտան . զարկին վի-
րաւորեցին զիս . պարսպին պա-
հապանները քօղս վրայէս վերցու-
ցին ։
8 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկները՝ ձեզ
կ'երդմնցընեմ . Թէ որ իմ սիրա-
կանս գտնէք , անոր պատմէք որ ես
սիրով կը նուաղիմ ։
9 Ո՛վ կիներուն գեղեցիկը՝ քու Ե ԳԼ · ա · 8 ։
սիրականդ ո՛րէ սիրականէ ի՞նչ
տարբերութիւն ունի . քու սիրա-
կանդ ո՛րէ սիրականէ ի՞նչ տար-
բերութիւն ունի , որ մեզ այդպէս
կ'երդմնցընես ։
10 Իմ սիրականս սպիտակ ու կար-
միր է . տասը Հազարի մէջ երևելի
է ։
11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է .
վարսերը ցրուած՝ ո՛ր ագռաւի
պէս սև են .
12 Աչքերը՝ վազող ջուրերուն քովը Ը ԳԼ · ա · 15 ։
կաթով լուացուած աղաւնիներու ե · 1 ։
ա՛ղբե՛ր կը նմանին . զամուած
գոհարներու պէս են ։
13 Անոր այտերը՝ խնկալից տունկե-
րու ածուին , Ե անուշահոտ ծա-
ղիկներու թաղարներուն պէս են .
շրթունքները՝ բնտիր զմուռս կա-
թող շուշաններ են .
14 Ձեռքերը ոսկի մատներ են ,
Թարսիսի քարերով լեցուած . ո-
րովայնը բանուած փղոսկր է , շա-
փիւղաներով ծածկուած ։
15 Սրունքները՝ մարմարիոն սիւներ
են , բնտիր ոսկի խարիսխներու վը-
րայ հաստատուած . կերպարանքը
Լիբանանին պէս՝ եղևիններուն պէս
բնտիր է .
16 Անոր բերանը քաղցր , ու ինքը
բոլորովին ցանկալի է . ահա այս-
պէս է իմ սիրականս , այսպէս է
իմ բարեկամս , ով Երուսաղէմի
աղջիկները ։

Ն·Ք·ԴԲ· Իրբ 1014

ԳԼ· Զ

1 Եկեղեցին իր հաւատարբ Քրիստոսի վրայ բլ-
լալ կը խոստովանի։ 4 Քրիստոս կը ցուցընէ
Եկեղեցիին շնորհքները։ 10 ու իր սէրը՝ որ
ունի անոր վրայ։

– ԳԼ·ա·8։ 1 Ո՞ւ սիրականդ մուր գնաց, ո՛վ կնիկներուն գեղեցիկը. քու սիրականդ ո՞ւր դարձաւ, որ զանիկայ քեզի հետ փնտռենք։

2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ խնկալից տունկերուն ածուները իջաւ, որ պարտէզներուն մէջ արածէ, ու շուշաններ ժողվէ։

բ ԳԼ·բ·16։ է·10։ 3 Բ Ես իմ սիրականիսն եմ, և իմ սիրականս իմն է. անիկայ շուշաններու մէջ կ'արածէ։

4 Թերսայի պէս գեղեցիկ ես, ո՛վ իմ սիրուհիս. Երուսաղէմի պէս հաճելի ես. — ‡դրօշակիր զբաԲբ— պէս ահարկու ես։

‡ Հմր 10։ 5 Աչքերդ ինծմէ դարձուր. վասն զի անոնք ինծի յաղթեցին. մազերդ՝ *Գաղաադը պառկող՝ Ոչխարներուն հօտին պէս է։

*Կ՛ըսէ՝ Գաղաադէն եկած

6 Ակառաներդ լուացարարէն ելած մաքիներուն հօտին կը նմանին, որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին, ու անոնց մէջը ամուլ չըկայ։

Ը Գլ·դ·1։ Ի Գլ·դ·2։

Ը Գլ·դ·3։ 7 Ականջներդ լաչակիդ մէջէն՝ նուռի կտորներու կը նմանին։

8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու հարճերը ութսուն, և օրիորդները անթիւ են։

9 Իմ աղաւնիս, իմ կատարեալս մէկ է. իր մօրը մէկ հատիկը՝ ընտրեալն է. զանիկայ աղջիկները տեսան, ու անոր՝ երանի ըսին. թագուհիները ու հարճերն ալ, և զանիկայ գովեցին։

10 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ արշալոյսի պէս կը նայի, որ լուսինի պէս գեղեցիկ, արեւու պէս մաքուր, — Բդրօշակիր զբաԲբ— պէս ահարկու է։

Ի Հմր 4։

11 Ընկոյզներուն պարտէզը իջայ, որ ձորին †կանանչութիւնը տեսնեմ, և ընայիմ թէ արդեօք որթը ծլեցաւ, ու նռնենիները ծաղկեցա՞ն։

† Կ՛ըսէ՝ պտուղները

Ը Գլ·է·12։

12 Ես չգիտցած՝ իմ հոգիս Ամինադաբին կառքերուն պէս ըրաւ զիս։

13 Դարձիր՝ դարձիր, ո՛վ Սողոմացիդ, դարձիր՝ դարձիր, որ քեզ տեսնենք։

Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին վրայ՝ Իբրև երկու բանակներու գունդը։

ԳԼ· Ը

1 Եկեղեցիին շնորհքներուն վրայով ուրիշ սառբառութիւն մը։ 10 Եկեղեցին կը խոստովանի իր հաւատքը ու բաղձանքը։

– Առդ·խե· 13։ 1 Ո՞նց գեղեցիկ են քու քայլերդ կօշիկներով՝ ո՛վ իշխանի աղջիկ. քու բարձերուդ կաղմուածքը՝ և բևեռի արուեստաւորի մը ձեռքով շինուած մանեակներու կը նմանի։

2 Քու պորտդ՝ ըմպելիքով լեցուն բոլորակ թասի մը կը նմանի. քու փորդ՝ շուշանով պատած ցորենի շեղջին պէս է։

3 Բ Քու երկու ստինքդ նման է երկու ուլերու, որ այծեամի մը երկուորեակ ձագ են։

Բ ԳԼ·դ·5։

4 ‡Պարանոցդ՝ փղոսկրէ աշտարակի պէս է. աչքերդ՝ Եսեբոնը՝ Բաթ-բարբիմի դրանը քովը եղող աւազաններուն չը նմանին. ունչդ՝ դէպ՝ի Դամասկոս նայող Լիբանանին աշտարակին պէս է։

‡ԳԼ·դ·4։

5 Գլուխդ քու վրադ Կարմէղոսի պէս, և գլխոդ հիւսուածը՝ ծիրանիի պէս է. թագաւորը՝ †— խոպոպիքներուդ կապուած է։

6 Ո՜րչափ գեղեցիկ և որչափ քաղցր ես, իմ փափկալից սիրուհիս։

7 Քու հասակդ արմաւենիի՝ ու ստինքներդ ողկոյզներուն կը նմանին։

8 Ըսի. Արմաւենիին վրայ ելլեմ. անոր ոստերուն փակչիմ. և քու ստինքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս, ու ռնգացդ հոտը խնձորներու հոտին պէս ըլլայ։

9 Եւ քու քիմդ՝ աղնիւ գինիի պէս է, որ շուտակ կը վազէ իմ սիրականիս, ու քնացողներուն ‡շրթունքները կը խօսեցընէ՞։

‡ Կ՛ըսէ՝ շրթունքներուն վրայ կը կաթի։

10 Ես իմ սիրականիսն եմ, և Ինոր բաղձանքը ինծի է։

Ի Գլ·բ·16· Ը·3։

11 Եկո՛ւր իմ սիրականս, դաշտը ելլենք. գիշերը գեղերու մէջ անցընենք.

Ի Սաղ·խե· 11։

12 Առտուանց կանուխ այգիները երթանք, ու տեսնենք թէ՝ որթը ծլե՞ր է, ծաղիկը բացուե՞ր է, և նռնենիները ծաղկե՞ր են. հոն իմ սէրս քեզի տամ։

Ը Գլ·Ը·11։

13 Ի Մանրագործները էրինջ հոտը կուտան. ու մեր դուռներուն մէջը՝ ընտիր պտուղներէն՝ թէ նոր և թէ հին, քեզի համար պահեր եմ, ո՛վ իմ սիրականս։

Ի Ծն·Լ·14։ Ը Մտթ·ԺԳ· 52։

ԳԼ· Ը

1 Եկեղեցիին՝ սէրը Քրիստոսի վրայ։ 6 Սիրոյ ուժգնութիւնը։ 8 Հեթանոսներուն կոչումը։ 14 Եկեղեցին Քրիստոսի գալուն համար կ'աղաԲէ։

1 Երանի թէ իմ մօրս ստինքը ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր. երբոր քեզ դուրսը գտնէի, պիտի համբուրէի, և ալ պիտի չանարգէին։

2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս տունը կը տանէի, որ ինծի ‖սորվեցընես. քեզի –Հոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցընէի։

‖ Կ՛ըսէ՝ սորվեցներ։ – Ածխ·թ·2։

3 Բ Զախ ձեռքը դլխուս տակը , ու
աջ ձեռքը զիս կը գրկէր .
4 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջկները՝
ձեզ կ՚երդմնցնեմ , որ իմ սիրու-
հիս չարթընցնէք , ու չվերցնէք ,
մինչև որ ինքը չուզէ ։
5 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ իր սիրակա-
նին կռթընած՝ անապատէն կ՚ելլէ ։ Քեզ խնձորենիին տակը ար-
թընցուցի . քու մայրդ քեզ հոն
ծնաւ , քու ծնողդ քեզ հոն ծը-
նաւ ։
6 Ը Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի
պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի
պէս դիր . վասն զի սէրը մահուան
պէս զօրաւոր՝ — նախանձը դերեզ-
մանի պէս խիստ է . անոր կայծերը՝
սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր
են ։
7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը
մարել , ու գետերը զանիկայ չեն
կրնար ընկղմել . և Ե՛թէ որ մէկ
մարդ մը՝ սիրոյ փոխարէն իր տա-
նը բոլոր ստացուածքը տայ , զա-
նիկայ բոլորովին կ՚անարգեն ։
8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք , ու
անիկայ ստինք չունի . մեր քրոջը
ի՞նչ ընենք , անոր համար խօսուած
օրը ։
9 Թէ որ անիկայ պարիսպ է , վը-
րան մէկ արծաթէ աշտարակ մը
շինենք . և Թէ որ դուռ է , զանի-
կայ եղևնափայտի տախտակներով
պատենք ։
10 Ես պարիսպ եմ , ու իմ ստինք-
ներս աշտարակներու պէս են . աս
պատճառով անոր առջևը խաղա-
ղութիւն գտածի պէս եղայ ։
11 Սողոմոն Բահաղամոնի մէջ այդի
ունէր . Ե՛ւ անիկայ այդին պահա-
պաններու տուաւ . ամէն մէկը ա-
նոր պտուղին համար հազար կտոր
արծաթ կը բերէր ։
12 Իմ այդիս իմ առջևս է . ով
Սողոմոն՝ հազարը քուկդ ըլլայ , ու
երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը
պահպանողներուն ։
13 Ո՛վ պարտէզներու մէջ նստող՝
ընկերները քու ձայնդ կը լսեն .
Ը ինծի ալ լսել տուր ։
14 Ը Շո՛ւտ ըրէ՝ ով իմ սիրականս ,
ու խնկարեր լեռներուն վրայ Ե՛յ-
ծեման կամ եղնիկներու ձագի
նման եղիր ։

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՄԱՑԱՑԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եսայի կը գանգատի Յուդայի որդւոցը ապըս-
տամբութեանը համար . 5 անոնց վրայ գալու
դատաստաններուն համար կ՚ողբայ . 10 ա-
նոնց բոլոր երկրպագութեան պաշտօնները կը
մեղադրէ . 16 խոստմունքներով ու սպառնա-
լիքներով ապաշխարութեան կը յորդորէ զա-
նոնք . 21 անոնց չարութեանը վրայ ողբալով՝
Աստուծոյ դատաստանները կը ծանուցանէ .
25 շնորհք կը խոստանայ Սիոնին , 28 ու չա-
րերուն կործանումը կը գուշակէ ։

1 Յ Մովսէսի որդւոյն Եսայիին — տե-
սիլը՝ որ Յուդայի ու Երուսա-
ղէմի վրայ տեսաւ , Յուդայի թա-
գաւորներուն՝ Ոզիայի , Յովաթա-
մի , Ա՛քազի — Եզեկիայի օրե-
րը ։
2 Բ Լսէ՛ ով երկինք , և ականջ դիր
ով երկիր , վասն զի Տէրը կը խօ-
սի . Ը Զաւակներ մեծցուցի ու
բարձրացուցի , և անոնք ինծի դէմ
3 ապստամբեցան ։ Ե Եզը իր Տէրը
կը ճանչնայ , ու էշը իր տիրոջը
մսուրը , Բայց Իսրայէլը Ի՛նձ չը-
ճանչնար , իմ ժողովուրդս Չիմա-
նար ։
4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին , անօրէնու-
թիւնով ծանրացած ծողովուրդ ,
Ի չարագործներու սերունդ , ապա-
կանիչ զաւակներ . անոնք Տէրը թո-
ղուցին , Իսրայէլին Սուրբը բար-
կացուցին , — ետ քաշուեցան ։
5 Ը Ո՞ր հարւածով վրայ կրնաք զար-
նուիլ , Երբոր ալ աւելի ապստամ-
բիք ։ Բոլոր գլուխը հիւանդ՝ և
6 բոլոր սիրտը մարած է ։ Ոտքին
թաթէն մինչև գլուխը՝ Ը՛նձ անոր
վրայ ողջ տեղ չմնաց . Հարուած-
ներ , վէրքեր ու շարաւալից խոցեր
կան . Ը անոնք չցոցուեցան , չկա-
պուեցան , ու եղով ալ չկակղա-
7 ցան ։ Ը Ձեր երկիրը աւերակ դար-
ձեր է , և Ձեր քաղաքները կրակով
այրուած են . Ձեր արտերը աչքե-
նուդ առջևը օտարները կ՚ուտեն ,
ու անոնք օտարներուն ըմբ աւե-
րակներուն պէս խոպանացած են ։
8 Եւ Սիոնին աղջիկը՝ այդիի մէջ Խ-
ղճ խրճիթի պէս , վարունդի
արտի մէջ Խղճ հիւղի պէս , Նա-
շարուած քաղաքի պէս Թողուած
9 Հաստէ՛ է , Ը թէ որ զօրաց Տէրը
մեզի քիչ մը մնացորդ Թողուցած

Ն · ք · գՔ · Իր 1014
Բ Գլ · բ · 6 ։ Է Գլ · բ · 7 ։ գ · 5 ։
Ե Գլ · գ · 6 ։
Ի Ես · խԹ · 16 ։ Երեմ · իր · 24 ։ Ընգ · բ · 23 ։
Ղ Ցես Ն · ոակ · գ · 35 ։
Ն · ք · գՔ · Իր 1014
Ի Մատ · իա · 33 ։
Ը Գլ · բ · 14 ։
Ր Ցես Ցայտ · իր · 17 , 20 ։
Է Գլ · բ · 17 ։
Ն · ք · գՔ · Իր 760
— Թագ · ժբ · 6 ։
Բ բ Օր · լբ · 1 ։ Երեմ · բ · 12 ։ գ · 19 ։ իր · 29 ։ Եզեկ · լԶ · 4 ։ Միք · ա · 2 ։ գ · 1 , 2 ։
Է Գլ · ե · 1 , 2 ։
Ե Երեմ · բ · 7 ։
Ի Երեմ · թ · 3 · 6 ։
Ղ Գլ · ե · 12 ։
Ն · ք · գՔ · Իր 760
Է Գլ · ծԶ · 3 · 4 ։ Մատ · գ · 7 ։
Ը Գլ · թ · 13 ։ Երեմ · բ · 30 ։ ե · 3 ։
Ր Երեմ · բ · 22 ։
Է բ Օր · իբ · 51 , 52 ։
Է Ցոր · իԷ · 18 ։ Ոզ · բ · 6 ։
Լ Երեմ · գ · 17 ։
Ի Ոզ · գ · 22 ։ Հաւ · թ · 29 ։

չըլլար , մինչ Բաբելոնին պէս պիտի ըլլայինք , ու Գոմորին պիտի նմանէինք ։

10 Լսեցէ՛ք Տէրոջը խօսքը , ով Սոդոմի իշխաններ , ականջ դրէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքին , ով Գոմորի
11 ժողովուրդ ։ Ի՞նչ պէտք է ինծի ձեր զոհերուն շատութիւնը , կ'ըսէ Տէրը . չէ՛ խոյերուն ողջակէզներէն , ու պարարտ անասուններուն ճարպէն կշտացած եմ , և զուարակներուն ու դառներուն և նոխազներուն արիւնները չեմ ա-
12 խորժեր ։ Երբոր կու գաք ինծի առջև երևնալու՝ ո՞վ պահանջեց ձեզմէ , որ ասանկ իմ սրահներս
13 կոխէք ։ Ալ ինծի ունայն ընծաներ մի՛ բերէ՛ք . չէ՛ խունկը ինծի պիղծ է . ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն՝ և ժողովներու գումարուելուն չեմ կրնար տանիլ . չէ՛ ոճնախմբութիւնը ան-
14 գամ անօրէնութիւն է ։ Ձեր ամսագլուխներէն ու ձեր տօներէն կը զզուի իմ հոգիս . անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան . ես վերցընելէն յոգ-
15 նեցայ ։ Ուստի երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէ՛ք , աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ . նաև երբոր աղօթքնիդ կը շատցընէ՛ք , պիտի չլսեմ . ձեր ձեռքերնիդ արիւնով լեցուն են ։
16 Լուացուեցէ՛ք , մաքրուեցէ՛ք , իմ աչքերուս առջևէն ձեր չար գործքերը մէկդի բրէ՛ք , չարութիւն գործելէն դադրեցէ՛ք .
17 Բարութիւն ընել սորվեցէ՛ք , իրաւունքը փնտռեցէ՛ք , զրկուածին ուղղութիւն բրէ՛ք , որբին դատաստանը տեսէ՛ք , ու որբևայրիին դատը պաշտպանեցէ՛ք ։
18 Հիմա եկէ՛ք ու վիճաբանինք , կ'ըսէ Տէրը . թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են , ձիւնի պէս պիտի ճերմկինան . և թէ որ որդան կարմիրի նման են , ասպի
19 պէս ճերմակ պիտի ըլլան ։ Թէ որ դուք յօժարիք ու ջաղանդիք , երկրին բարիքը պիտի ուտէ՛ք .
20 Բայց թէ որ չկամիք ապրստամբիք , սուրը պիտի ուտէ ձեզ , որովհետև Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։
21 Ի՜նչպէս պոռնկեցաւ ատ հաւատարիմ քաղաքը . անիկայ իրաւունքով լեցուն էր , ու անոր մէջը արդարութիւն կը բնակէր . բայց հիմա մարդասպաններու բնակարան
22 է ։ Քու արծաթդ կղկղանք դարձաւ . գինիիդ մէջը ջուր խառ-
23 նուած է ։ Քու իշխաններդ ապրստամբ՝ ու գողերու ընկեր են . ամէնքն ալ կաշառք սի-

բելով՝ պարգևներ կը փնտռեն . անոնք որբին դատաստանը չեն տեսներ , և որբևայրին դատը անոնց առջևը չգար ։
24 Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը , Իսրայէլին Հզօրը ՝ կ'ըսէ . Ա՛հաղ , իմ հակառակորդներուս հատուցում պիտի ընեմ , ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առ-
25 նեմ ։ Եւ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձընեմ , և քու կրաղկղանդ իբր թէ բորակով պիտի մաքրեմ , ու բոլոր անագդ մէկդի
26 պիտի զատեմ ։ Եւ քու դատաւորներդ առջինին պէս , ու խորհրդականներդ սկիզբնէն եղածին պէս նորէն պիտի հաստատեմ . անկէ ետքը դուն պիտի կոչուիս , արդարութեան քաղաք՝ հաւատարիմ ատան ։
27 Սիօնը դատաստանով պիտի փրկուի , և հոն դարձողները՝ արդա-
28 րութեամբ ։ Բայց անօրէնները ու մեղաւորները միասին պիտի ջարդուին , և անոնք որ Տէրը կը թողուն , բնաջինջ պիտի ըլլան ։
29 Քանզի ձեր ցանկացած բևեռներնիդէն պիտի ամչնան . և ձեր ընտրած պարտէզներուս համար ա-
30 մօթով պիտի մնաք ։ Վասն զի տերևները թոռմած բևեռնիի պէս , և ջուր չունեցող պարտէզի պէս
31 պիտի ըլլաք ։ Ու զօրութիւնը ունեցողը խծուձի պէս , և անոր գործը կայծի նման պիտի ըլլայ , ու երկուքն ալ միասին պիտի այրին , և մարող պիտի չգտնուի ։

ԳԼ . Բ

1 Մարգարէն Քրիստոսի թագաւորութեանը հաստատուիլը կը դուշակէ . 6 կը ցուցընէ թէ ժողովուրդին չարութիւնն է պատճառը՝ որ Աստուած զանիկայ կը մերժէ . 10 Աստուծոյ վերափառութեանը գործքերը յիշելով՝ կը յորդորէ մարդիկը որ անկէ վախնան ։

1 Յովսի որդւոյն Եսայիին՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսած պատկէն խօսքը ։
2 Եւթսի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տանը լեռը լեռներուն գլխուն վրայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու բոլոր հեթանոսները հեղղղի
3 պէս պիտի դիմեն անոր ։ Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու բսեն . Եկէ՛ք՝ Եհովային լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք . Ի՝նչու որ օրէնքը՝ Սիոնէն , ու Տէրոջը խօսքը՝ Երուսաղէմէն
4 պիտի ելլէ . Եւ նա դատաստան պիտի տեսնէ , և շատ ժողովուրդներ պիտի յան-

Բ Ես . ԺԹ . 24 ։
Ի Բ Օր . Լ . 32 ։ Եզեկ . Ժզ . 46 ։
Հ ա Թագ . Ժե . 22 ։ Սաղ . Ծ . 8 , 9 ։ Ծա . 16 ։ Առակ . Ժե . 8 ։ Իա . 27 ։ ԳԼ . կզ . 3 ։ Երեմ . գ . 20 ։ է . 21 ։ Ամով . է . 21 , 22 ։ Միք . գ . 7 ։
Յ Եւ . իգ . 17 ։ ԼՂ . 23 ։ ՂՊաա . Ժե . 9 ։
Ճ Ցովել . ա . 14 ։ բ . 15 ։
Ո Թու . իբ . 11 ։
Չ Ղև . իդ . 2 ։ ՃՃ ։ Ողբ . բ . 6 ։
Ն ԳԼ . խգ . 24 ։
Շ Ցոր . իէ . 9 ։ Սաղ . ՃՂ . 2 ։ Առակ . ա . 28 ։ ԳԼ . ԾԹ . 2 ։ Երեմ . Ժգ . 12 ։ Միք . գ . 4 ։
Ո Սաղ . կգ . 18 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։
Չ ԳԼ . ԾԹ . 3 ։
Ղ Երեմ . գ . 14 ։
Ճ Սաղ . ԼՂ . 14 , ՙի . 27 ։ Ամով . է . 15 ։ Հով . Ժբ . 9 ։ ա Պետ . գ . 11 ։
Ո Երեմ . իբ . 3 , 16 ։ Միք . գ . 8 ։ Զաբ . է . 9 ։ բ . 16 ։
Ո ԳԼ . խգ . 26 ։ Միք . գ . 2 ։
Ճ Սաղ . Ծա . 7 ։ Ցայտ . է . 14 ։
Ո Թու . իգ . 19 ։ Տիտ . ա . 2 ։
Բ Երեմ . բ . 20 , 21 ։
Ձ Երեմ . գ . 28 , 30 ։ Եզեկ . իբ . 18 , 19 ։
Ո Ովս . թ . 15 ։
Ի Առակ . ԻԹ . 24 ։
Ո Երեմ . իբ . 17 ։ Եզեկ . իբ . 12 ։ Ովս . գ . 18 ։ Միք . գ . 11 ։
է . 3 ։

Ո Երեմ . է . 28 ։ Զաք . է . 10 ։
Ֆ Բ Օր . իբ . 63 ։ Եզեկ . է . 13 ։
Ո Երեմ . գ . 29 ։ թ . 7 ։ Սաղ . գ . 3 ։
Ո Կ՚մաքրութեամբ ։
Բ Երեմ . լգ . 7 ։
Ի Զաք . բ . 3 ։
Ո Ցոր . լ . 3 ։ Սաղ . ա . 6 ։ է . 6 ։ Նգ . 27 ։ գբ . 9 ։ Ես . 35 ։
Ի ԳԼ . Ծէ . 5 ։
Չ ԳԼ . կէ . 3 ։ կշ . 17 ։

Գ Մ . Ա

Ա Մարգ . ԺԱ . 1 ։ Ես . Ժ . 1 ։
Բ Սաղ . կբ . 15 , 16 ։
Ի Սաղ . Նբ . 8 ։ ԳԼ . իէ . 13 ։
Ո Երեմ . լա . 6 ։ Ծ . 5 ։ Զաք . բ . 21 , 23 ։
Ի Ղբ . իգ . 47 ։

դիմանէ : Ու Հանոնք իրենց սու-
րերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները
յօտոցներ պիտի շինեն . ազգ ազգի
վրայ սուր պիտի չվերցընէ , և ա՛լ
պատերազմ պիտի չսորվին :
5 Ո՛վ Յակոբին տունը՝ նկէք ընթ-
6 րոջը լուսովը քալենք : Ինչու որ
դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին
տունը թողուցիր , վասն զի Ա-
րևելքին [Խ—բդՆերովը լեցուեցան ,
և Ֆիլշտացւոց պէս հմայութիւն
կ՚ընեն , ու Հօտարներու որդւոցը
7 հետ դաշնադիր եղան : Եւ Հա-
նոնց երկիրը արծաթով ու ոսկիով
լեցուեցաւ , ու անոնց գանձերը ան-
թիւ եղան . անոնց երկիրը ձիերով
լեցուեցաւ , և անոնց կառքերը ան-
8 թիւ են : Հկուռքերով ալ լեցուն
է անոնց երկիրը . իրենց ձեռացը
գործքերուն երկրպագութիւն կ՚ը-
նեն , անոնց՝ որ իրենց մատերը շի-
9 նեցին : Եւ ռամիկ մարդը ծռե-
ցաւ , ու ազնուականը խոնարհե-
ցաւ , և անոնց պիտի չներես :
10 Ֆ Ցերոջը վախին երեսէն , և անոր
վեհափառութեանը մեծութենէն՝
վէմին մէջը մտիր , ու հողին մէջը
11 պահուէ : Ի Մարդուն ամբարտա-
ւան աչքերը պիտի խոնարհին , և
մարդոց հպարտութիւնը պիտի
ցածնայ , ու Հան օրը միայն Ցերը
12 պիտի բարձրանայ : Ինչու որ զո-
բաց Ցերոջը օրը՝ ամէն ամբարտա-
ւաններուն ու բարձրամիտներուն
վրայ , և ամէն հպարտացածներուն
վրայ պիտի ըլլայ . ու անոնք պիտի
13 խոնարհին : Եւ Ա Լիբանանու ա-
մէն բարձրացած ու վերացած ե-
ղեւիններուն վրայ , ու Բասանի ամէն
14 կաղնիներուն վրայ , Եւ Համէն
բարձր լեռներուն վրայ , ու ամէն
15 բարձրացած բլուրներուն վրայ , Եւ
ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ ,
ու ամէն ամուր պարիսպներուն վր-
16 րայ , Եւ Թարսիսի ամէն նաւե-
րուն վրայ , ու ամէն հաճելի երե-
ցած բաներուն վրայ պիտի ըլլայ .
17 Եւ Մարդուն ամբարտաւանու-
թիւնը պիտի ցածնայ , ու մարդոց
հպարտութիւնը պիտի խոնարհի ,
և ան օրը միայն Ցերը պիտի բարձ-
18 րանայ : Ու կուռքերը բնաջինջ
19 պիտի ըլլան : Եւ Քարայրներու
մէջ՝ ու երկրին խոռոչները պիտի
մտնեն Ն Ցերոջը վախին երեսէն , և
անոր վեհափառութեանը մեծու-
թենէն , Ե երբոր ինքը երկիրը սար-
սեցնել ելլէ :
20 Ա՚Ան օրը մարդը՝ խլուրդներուն ու
չղջիկներուն պիտի նետէ իր արծա-
թեղէն կուռքերը , ու իր ոսկեղէն
կուռքերը , որոնք իրեն շիներ էն
երկրպագութիւն ընելու համար .

21 Ն Որ Ցերոջը վախին երեսէն , ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը , ու վէմերուն ծերպերը մտնէ , երբոր Ա-
22 նիկայ երկիրը սարսեցնել ելլէ : Դ Ե՛տ կեցէք մարդէն՝ Նորուն շունչը իր ռնդացը մէջն է . վասն զի ի՞նչ բանի մէջ հաւատք կը համարուի ան :

ԳԼ . Գ

1 Մեղքէ յառաջ եկած չփոթութիւնը : 9 Ժողովուրդին անզգամութիւնը : 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արծաթասիրութիւնը : 16 Կիներուն ամբարտաւանութեան պատճառովը գալու դատաստանները :

1 Ինչու որ ահա զօրաց Եհովայ Տէ-
րը Երուսաղէմէն ու Յուդայէն
պիտի վերցընէ դաւազանը և
ցուպը , հացին բոլոր զօրութիւնը
ու ջուրին բոլոր զօրութիւնը .
2 Կտրիճը ու պատերազմող մարդը ,
դատաւորը ու մարգարէն , դուշա-
3 կութիւն ընողը ու ծերը , Յիսնա-
պետը ու պատուաւոր մարդը ,
խորհրդականը ու իմաստուն ձար-
տարապետը և հանճարեղ կախար-
4 դը : Եւ Տանոնց վրայ մանուկնե-
րը իշխաններ պիտի կարգեմ , ու
անոնց վրայ տղաքը պիտի իշխեն :
5 Եւ Ժողովուրդը իրարմէ՝ ու ընկերը
իր ընկերէն հարստահարութիւն
պիտի կրեն . մանուկները ծերերուն
դոռոզութիւն պիտի ընեն , և ա-
նարգները պատուականներուն :
6 ԵՒն ատենը պիտի բռնէ մարդ՝ իր
հօրը տունէն եղող իր եղբայրը , ա-
ըե . Դուն հանդերձ ունիս , մեր
վրայ իշխան եղիր , ու աս աւերակը
7 քու ձեռքիդ տակը ըլլայ : ԵՒն օրը
անիկայ *պատասխան պիտի տայ՝
ու ըսէ . Ես Տառաջնորդ չեմ ըլ-
լար , ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ
հաց կայ , և ոչ հանդերձ . զիս ժո-
ղովուրդին վրայ իշխան մի՛ կար-
8 գէք : Ինչու որ Երուսաղէմը
սասանեցաւ , և Յուդան ինկաւ .
վասն զի անոնց լեզուները ու գործ-
քերը Ցերոջը դէմ են , որ բարկա-
ցընեն անոր փառաւոր աչքերը :
9 Անոնց երեսներուն տեսքը իրենց
դէմ կը վկայէ , և իրենց մեղքերը
Ղոդոմի պէս կը յայտնեն , չեն
ծածկեր . վայ անոնց անձին , ինչու
10 որ իրենց վրայ չարիք բերին : Ար-
դարին ըսէք՝ Տոր երեն աղէկ պիտի
ըլլայ . ինչու որ անոնք Հիրենց
գործքերուն պտուղը պիտի ու-
11 տեն : Վա՛յ անօրէնին՝ Ֆգէշ պիտի
ըլլայ անոր . ինչու որ անոր ձեռացը
Ֆգործերուն փոխարէնը իրեն պիտի
12 տրուի : ԸՅոյց իմ ժողովուրդիս
վրայ Ֆտղայք բռնաւորութիւն կ՚ը-
նեն , ու անոր վրայ կիներ կը տի-

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 977
Ղ Սաղ · Խղ · 9 ։ Ով · բ · 18 ։ Զաք · Թ · 10 ։
Ի Սաղ · Հր · 3 ։ 7 ։
Ընթս · ե · 8 ։
Ի Թու · իգ · 7 ։
Ֆ բ Օր · ժբ · 14 ։
Ի Սաղ · ճղ · 35 ։ Երեմ · ժ · 2 ։
Ա բ Օր · ժէ · 16 ։ 17 ։
Ի Երեմ · բ · 28 ։
Ֆ Հմր 19 · 21 ։ Ցայս · ղ · 15 ։
Ն Հմր 17 ։ Գա · 15 · 16 ։ ժգ · 11 ։
Հ Գա · գ · 1 ։ ժա · 10 · 11 ։ ժբ · 1 · 4 ։ իդ · 21 ։ իե · 9 ։ իղ · 1 ։ իկ · 1 · 2 · 12 · 13 ։ իբ · 5 ։ իթ · 18 ։ լ · 23 ։ ծբ · 6 ։ Եբեմ · լ · 7 · 8 ։ Եզեկ · լբ · 14 · 19 ։ լ թ · 11 · 22 ։ Ով · բ · 16 · 18 · 21 ։ Ցովել · գ · 18 ։ Ամվ · Թ · 11 ։ Աբդ · 8 ։ Միք · գ · 6 · 10 ։ է · 11 · 12 ։ Սոփ · գ · 11 · 16 ։ Զաք · Թ · 16 ։
Յ Գա · ժգ · 8 ։ լե · 24 ։ Եզեկ · լա · 3 ։ Զաք · ժա · 1 · 2 ։
Ղ Գա · լ · 25 ։
Ֆ գ Թագ · ժ · 22 ։
Ֆ Հմր 11 ։
Ֆ Հմր 10 ։ Ով · ժ · 8 ։ Ղա · իդ · 30 ։ Ցայս · գ · 16 ։ Թ · 6 ։
Ն բ Թես · ա · 9 ։
Ղ Գա · լ · 32 ։ Ընգ · բ · 6 · 21 ։ Երբ · ժբ · 26 ։
Գա · լ · 22 ։ լա · 7 ։
Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 760
Ե Հմր 10 · 19 ։
Ղ Սաղ · Ճղ · 3 ։ Երեմ · ժէ · 5 ։
Է Ցոբ · իէ · 3 ։

ՆՀ. 760

երկրին պատուղը պարծանաց և պա-
3 տուոյ համար գէթ ընդ ։ Եւ պի-
տի ըլլայ որ՝ Սիոնի մէջ մնացածը,
ու Երուսաղէմի մնացորդը, այսինքն
Երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ* կեցող-
4 ները Իսրայէլ պիտի բսուին, Ընդ-
որ Տէրը Սիոնի աղջիկներուն աղտը
լուայ, ու դատաստանի հոգիով
և այրող հոգիով Երուսաղէմի ա-
5 րիւնները անոր մէջէն սրբէ ։ Եւ
Տէրը Սիոն լեռանը ամէն տեղերուն
վրայ՝ ու անոր ժողովքներուն վրայ՝
ցորեկը ամպ և մէգ, ու դիշերը
ընդայլուն կրակի բոց պիտի ստեղ-
ծէ. ինչու որ բոլոր փառքին վրայ
6 Հովանի պիտի ըլլայ ։ Եւ ցորեկը
վրան պիտի ըլլայ տաքութեան հա-
մար հովանի՝ և մրրիկի ու անձրևի
համար ապաստանարան և ծած-
կոց ըլլալու ։

* ԵԶՐ. ՋԸ. ԲՈՒԱԾՆԵՐԸ. ՄԱՆ ՓԻԼ. Գ. 3։ ՑԱՅՏ. Գ. 5։

ԻԳԼ. Դ. 21։
ՂՄԱՂ. Գ. 2, 3։
ԻԵԼ. Ժգ. 21։
ԸԶԱՔ. Բ. 5։
ԻԳԼ. Ը. 14։
ԺԳԼ. ԽԱ. 4։

ԳԼ. Ե

1 Մէկ այգիի մը առակով՝ Աստուած իր անա-
չառ դատաստանը կ'արդարացընէ ։ 8 Ագա-
հութեան, 11 անառակութեան, 13 ամբարբշ-
ուութեան, 20 և անիրաւութեան վրայով
Աստուծոյ բուռն դատաստանները ։ 26 Անոր
դատաստանները՝ ի գործ դնողները ։

1 Հիմա իմ սիրականիս երգը իմ
սիրելիիս երգեմ՝ իր այգիին
վրայով. իմ սիրելիս այգի մը ու-
նէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վը-
2 րայ. Զանիկայ ցանկով պատեց,
քարերը հանեց մէջէն, և ընտիր որ-
թեր տնկեց, ու անոր մէջտեղը
աշտարակ շինեց, և հոն ջնձան մըն
ալ փորեց. ու ինկը սպասեր որ խա-
ղող տար, բայց անիկայ ազոխ
տուաւ ։
3 Ուստի հիմա դուք ով Երուսա-
ղէմի բնակիչներ ու Ցուդայի մար-
դիկ՝ դիմ՝ ու այգիիս մէջտեղը դա-
4 տաստան ըրէք ։ Իմ այգիիս՝ ալ
ուրիշ ի՞նչ պէտք էր ընել, որ ես
անոր չըրի. ինչո՞ւ համար՝ երբոր
ես խաղող տալուն կը սպասէի, ա-
5 նիկայ ազոխ տուաւ ։ Եւ հիմա ես
ձեզի պատմեմ՝ թէ ինչ պիտի ընեմ
իմ այգիիս. Անոր ցանկը պիտի
քակեմ, որ անուշաց ճարակ ըլլայ,
անոր պատերը պիտի փլցընեմ, որ
6 ոտնակոխ ըլլայ. Խոպանացած պի-
տի թողում. անիկայ պիտի չսը-
տուի ու չբրուի, հապա ցախ ու
փուշ պիտի բուսցընէ. և ամպե-
րուն պիտի պատուիրեմ որ անոր
7 վրայ անձրև չտեղան ։ Ինչու որ
զօրաց Տէրոջը այգին՝ Իսրայէլի
տունն է, ու Ցուդայի մարդիկը
անոր ախորժելի տունկն է. և անի-
կայ իրաւունքի կը սպասէր, և ահա
արիւնհեղութիւն, արդարութեան՝
և ահա աղաղակ ։
8 Վա՛յ անոնց՝ որոնք տունը տան

ՆՀ. 760

ՐՆԻ. ՈՎ ԻՄ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՍ՝ Է ՔՈՒ Ա-
ռաջնորդներդ Էլ գլխէ կը հանեն,
և քու շաւիղներուդ ճամբան կը
խանգարեն ։
13 Տէրը Լ դատաստան տեսնելու և-
լեր է, ու ժողովուրդները դատելու
14 կայներ է ։ Տէրը ինքը դատաս-
տան ընելու պիտի գայ՝ իր ժողո-
վուրդին ծերերուն ու իշխաննե-
րուն հետ. ինչու որ դուք Է այդին
այրեցիք, ՚ աղքատէն յափշտա-
15 կուածը ձեր տունն է ։ Ձեզի ի՞նչ
եղաւ՝ որ Ի իմ ժողովուրդս կը
ջարկէք, ու աղքատներուն երեսը
կը ճնշէք, կ'ըսէ Եհովայ՝ զօրաց
Տէրը ։
16 Եւ Տէրը այսպէս ըսաւ. Որով-
հետև Սիոնի աղջիկները հպարտա-
ցան, և բարձրապարանոց կը քա-
լեն, անհամեստ ակնարկութիւններ
կ'ընեն, մանրաքայլ կ'երթան, ու
17 ոտքերով շչխչուն կը հանեն. Տէրն
ալ Սիոնի աղջիկներուն գագաթը
պիտի կնտացընէ, և Տէրը Լ անոնց
18 ամթոյքը պիտի մերկացընէ ։ Եւ
ան օրը Տէրը պիտի վերցընէ ՚անոնց
ոտքի մեհեանդներուն փառքը, ու
ցանցակերպ ծամակալները և հմա-
19 հիկները, Դինտերը, ապարանջան-
20 ները ու շղաչատեռները, Ապարօշ-
ները, ոտքի շղթաները ու գօտի-
ները, ՚՚՚շնչահոտ ոդիներուն տու-
21 փերը, Մատանիները,
22 րը և քիթերնուն օղերը, Պատմու-
ճաններն, վերարկուները, ծած-
23 կոցները ու քսակները. Հայելիները
ու բեհեզները, խոյրերը ու քօղե-
24 րը ։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝ անուշա-
հոտութեան տեղ՝ փտութիւն, ու
գօտիի տեղ՝ չուան, և գանգուր
մազերու տեղ՝ Ն կնտութիւն, և
լանջադեղ կամարի տեղ՝ խորգեղէն
գօտի, ՚՚՚ գեղեցկութեան տեղ՝
25 խարան պիտի ըլլայ ։ Քու մար-
դիկներդ սրով պիտի իյնան, ու
կտրիճներդ ալ պատերազմի մէջ ։
26 Եւ Ո անոր դռները պիտի ողբան
ու սուգ բռնեն, և անիկայ ամայի
ըլլալով՝ Ֆ գետինը պիտի նստի ։

ՂՄԱՂ. Ա. 16։
ՂԵՐԵՄ. Ժգ. 2 ։ ՈՂՋ. Ա. 4։
ՖՈՂՋ. Բ. 10։

ԳԼ. Դ

1—6 Երբոր չորիքները խիստ չաճան, Քրիս-
տոսի Թագաւորութիւնը ապաստանարան մը
պիտի ըլլայ ։

1 Եւ ՚՚՚ան օրը եօթը կնիկ մէկ երիկ
մարդը պիտի բռնեն ու բսեն.
Բ Մեր հացը ուտենք, ու մեր հան-
դերձը հագնինք, բայց միայն քու
անունդ կանչուի մեր վրայ, մեր
Ն նախատինքը վերցընելու համար ։
2 Ան օրը Տ Տէրոջը շառաւիղը փա-
ռաւոր ու պատուական պիտի ըլ-
լայ, և Իսրայէլի փրկուածներուն՝

ՂՄԱՂ. Գ. 12։
ԲՐ ԹԱՍ. Գ. 12։
Ն ՂՈՒ. Ա. 25։
Տ ԵՐԵՄ. ԻԳ. 5 ։ ԶԱՔ. Գ. 8 ։ Ղ. 12։

կը յարեն , ազարակը ազարակի վրայ կ'աւելցընեն , մինչև որ տեղ մը չմնայ , ու դուք մինակ բնակիք 9 երկրին մէջը : Զօրաց Տէրը Հիմ ականջիս խօսեցաւ ըսելով . Ցիրաւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլլան , մեծ ու գեղեցիկ բնակիչ , ու անոնց մէջը բնակող պիտի չգտնուի : 10 Նո՛ւ ի վաղ զի տասը լծավար այգին՝ մէկ ե՛մար պիտի տայ , ու մէկ քոռ սերմ մէկ արդու պիտի տայ :

11 Վա՛յ անոնց՝ որ առաւօտուն կանուխ կ'ելլեն , ու ցքի խմելու եռեւկ կ'ըլլան , և իրիկունն ալ կ'ուշանան , գինի՛ զանոնք բորբոքէ : 12 տաք ցրնե՛ , ե՛ւ քանոյ խնճոյքներուն մէջ քնար ու տաւիղ , թմբուկ ու սրինգ և գինի կը դանուի . բայց ե՛ Տէրոջը ըրածներուն ուշադրութիւն չեն ըներ , և անոր ձեռագործներուն չեն նայիր : 13 Անոր համար իմ ժողովուրդս ե՛ Տէրը չճանչնալով՝ գերի կ'իյնայ , ու անոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կրեն , և բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքին :

14 Անոր համար դժոխքը ինքզինքը կը լայնցընէ , ու բերանը չափէ դուրս կը բանայ . և անոր պարծանքը ու բազմութիւնը և աղաղակը ու զուարճութիւնը անոր մէջ կ'իյնայ , ու ազնուականը պիտի խոնարհի . ամբարտաւաններուն 16 աչքերն ալ պիտի խոնարհին : Եւ զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի բարձանայ , ու Սուրբն Աստուած արդարութիւնով պիտի փառաւորի : 17 Եւ գառնուկները իրենց սովորութեանը պէս պիտի արածին , ու հարուստներուն աւերակները՝ օտարները պիտի ուտեն :

18 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը ունայնութեան չուաններով կը քաշեն , ու մեղքը՝ սայլի փոկերով 19 ձգե՛ր պէս . ե՛ Որոնք կ'ըսեն . Թող արտորայ , իր գործը շուտով կատարէ , որ ըն՛ենք տեսնենք , և Իսրայէլի Սուրբին խորհուրդը թող մօտենայ գայ , որ 20 ըն՛ենք գիտնանք : Վա՛յ անոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն , ու բարիին չար , որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն , որ դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը 21 դառնի տեղ կը դնեն : Վա՛յ անոնց՝ որ իրենց աչքին իմաստուն՝ և իրենց առջին խոհական են . 22 Վա՛յ անոնց՝ որ գինի խմելու զօրաւոր՝ ու ցքի խառնելու կորիճ 23 են . Որոնք կաշառքի համար ամբարիշտը կ'արդարացընեն , և արդարը իր իրաւունքէն կը զրկեն :

24 Անոր համար ինչպէս որ կրակին բոցը յարդը կ'ուտէ , ու չոր խոտը բոցին մէջը կը հատնի , անոնց արմատը փտութեան պէս պիտի ըլլայ , ու անոնց ծաղիկը փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ . քանի որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժեցին , և Իսրայէլի Սուրբին խօսքը 25 անարգեցին : Անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ , ու անոնց վրայ ձեռքը երկնցուց ու զարկաւ անոնք , անանկ որ լեռները դողացին , ու անոնց դիերը ճամբաներուն վրայ աղբի պէս մնացին . Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդարձաւ , հապա անոր ձեռքը տակաւին երկնցած է :

26 Եւ հեռաւոր ազգաց դրօշակ պիտի վերցընէ , ու զանոնք երկրիս ծայրէն սուլելով պիտի կանչէ , և ահա անոնք շարտապով ա- 27 րագութեամբ պիտի գան : Անոնց մէջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ , ու մէկը պիտի չսահի . մէկը պիտի չմրափէ ու չքնանայ . մէկուն մէջքին գօտին պիտի չբակուի , ոչ ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի : 28 Անոնց նետերը սուր են , ու բոլոր աղեղները լարուած . անոնց ձիերուն սմբակները դայլախազի կը նմանին , և կառքերնուն անիւները 29 մրրիկի պէս են : Անոնց մռնչիւնը առիւծին պէս է . կորիւններու պէս կը մռնչեն . կը գոչեն , ու կողոպուտը կը յափշտակեն , և ազատող մը չկայ ու չեն փախցընեն , ու ազատող մը 30 չկայ : Եւ ան օրը անոնց վրայ պիտի գոչեն ծովուն գոչելուն պէս , ու երբոր դէպ երկրին նայի , ահա խաւար և տագնապ պիտի տեսնէ . և լոյսը անոր ամպերուն մէջ պիտի խաւարի :

Գ Լ . Զ

1 Եսայի տեսիլքի մը մէջ Տէրը իր փառքովը տեսնելով՝ 5 կը զարհուրի . բայց Աստուած իր պատգամները տանելու կը խրկէ զանիկայ : 9 Կը ցուցնէ ժողովուրդին կամակորութիւնը՝ որուն պատճառովը իրենց երկիրը ամայի պիտի մնար , 13 ու կը մարգարէանայ Թէ միայն մէկ մնացորդ մը պիտի ազատի :

1 Զի Թագաւորին մեռած տարին ե՛ Տէրը տեսայ՝ որ բարձր ու վերացած աթոռի վրայ նստեր էր . ու անոր քղանցքը տաճարը կը լեցընէր : 2 Վերի կողմը սերովբէները կը կայնէին անոր առջևը , որոնց ամէն մէկը վեց վեց թևեր ունէին . երկուքով երեսնին կը ծածկէին , երկուքով ոտքերնին կը ծածկէին , ու երկուքով կը 3 թռչէին : Եւ փոխոխակի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Սուրբ՝

Ղ Գ Լ . Իր . 14 :

Ի Եզեկ . խե . 11 :

Ը Ամակ . իգ . 29, 30 : Ծող . ժ . 16 : Հմր 22 :

Ի Ամով . գ . 5 , 6 :

Ժ Ցոր . լդ . 27 : Ասղ . Իր . 5 :

Ի Ովս . դ . 6 :

Լ Գ Լ . ա . 3 : Ղս . ժթ . 44 :

Ի Գ Լ . բ . 9 : 11 , 17 :

* Եբր . որբ- բուի :

Ե Գ Լ . կղ . 5 : Երեմ . ժէ . 15 : Ամով . ե . 18 : բ Պետ . գ . 3 , 4 :

Ի Ամակ . գ . 7 : Հոով . ա . 22 : Ժբ . 16 :

Հ Հմր 11 :

Յ Ամակ . ժէ . 15 : Իշ . 24 :

Ղ Եզ . ժ . 7 : Ցոր . ժբ . 16 : Ովս . Թ . 16 : Ամով . բ . 9 :

Ա Գ թագ . Իր . 13 , 17 :

Բ Երեմ . գ . 24 :

Ն Ղև . իգ . 14 , ՃԼ : Գէ . Թ . 12 , 17 : 21 : ժ . 4 :

Ղ Գ Լ . ժա . 12 : Բ Օր . Իր . 49 : Ասղ . Հր . 8 : Մաղ . ա . 11 :

Ղ Գ Լ . է . 18 : Դ Ցաքէ . բ . 7 :

Է Երեմ . ե . 16 :

— Գ Լ . բ . 22 : Երեմ . գ . 23 : Ողբ . գ . 2 : Եզեկ . լբ . 7 , 8 :

† Կ՚ երկնքին

— —

Իրր 758

— գ թագ . ժե . 7 :

Բ գ թագ . Իր . 19 : Ցօհ . ժբ . 41 : Ցայտ . գ . 2 :

Է Եզեկ . ա . 11 :

Ը Ցայտ . գ . 8 :

Ն · ք · գՓ · Իսբ 758

Ի Սաղ · Ղբ · 19 ։

Ղ Ել · Խ · 34 ։ գ Թագ · ը · 10 ։ Ի Եզ · դ · 10 ։ գ · 30 ։ Դատ · գ · 22 ։ Ժգ · 22 ։ Երեմ · ա · 6 ։

ը Ցայտ · ը · 3 ։ Ր Ցես Ե-բեմ · ա · 9 ։ Դան · ժ · 16 ։

Ֆ Ած · ա · 26 ։ գ · 22 ։ ժա · 7 ։

Ի Գլ · խգ · 8 ։ Մատ · ժգ · 14 ։ Մար · գ · 12 ։ Ղու · ը · 10 ։ Ցօհ · ժբ · 40 ։ Գոր · իբ · 26 ։ Հռով · ժա · 8 ։ Ա Սաղ · ճժթ · 70 ։ Գլ · կգ · 17 ։

Ի Երեմ · ե · 21 ։

Ֆ Մխ · գ · 12 ։

Ա գ Թագ · իե · 21 ։

Հ Եզր · Թ · 2 ։ Մագ · բ · 15 ։ Հռով · ժա · 5 ։

Իսբ 742

– գ Թագ · ժգ · 5 ։ բ Մն · իբ · 5 · 6 ։

Սուրբ՝ Սուրբ է զօրից Տէրը , Ի բո-լոր երկիրը անոր փառքովը լե-
4 ցուն է ։ Եւ աղաղակողին ձայնէն սեմերուն հիմերը շարժեցան , ու
5 Հտունը ծխով լեցուեցաւ ։ Ես ըսի · Վայ ինծի , ահա կը կոր-սուիմ · վասն զի ես պիղծ շրթունք ունեցող մարդ մըն եմ , ու պղծա-շուրթն ժողովուրդի մէջ կը բնա-կիմ , և իմ աչքերս զօրաց Տէրը՝
6 թագաւորը տեսան ։ Բայց սերով-բէներուն մէկը դէպ՚ի ինծի թռ-ռաւ , ու ձեռքը կրակի կպած մը կար՝ որ սեղանէն առնելքերով ա-
7 ռած էր , Ի Եւ բերնիս դպցնելով՝ ըսաւ · Ահա ասիկայ քու շրթունք-ներուդ դպաւ , ու քու անօրէնու-թիւնդ վերցաւ , և մեղքիդ քաւու-թիւն եղաւ ։
8 Ետքը լսեցի Տէրոջը ձայնը , որ ըսաւ · Ո՞վ խրկեմ , և Ի մեզի հա-մար ո՞վ պիտի երթայ · ու ես ըսի ·
9 Ահաւասիկ ես , զի՛ս խրկէ ։ Ան ատենը ըսաւ · Գնա , ըսէ՛ ասոր ժո-ղովուրդին · Լսելով պիտի լսէք , բայց պիտի չհասկնաք , ու տեսնե-լով պիտի տեսնէք , բայց պիտի
10 չգիտնաք ։ Ան ժողովուրդին Լսիր-տը թանձրացուր , և ականջները ծանրացուր , ու անոր աչքերը գոցէ , որ Ի չըլլայ թէ աչքերովը տեսնէ , ու ականջներովը լսէ , և սրտովը իմանայ , և դարձի գայ , ու
11 բժշկուի ։ Եւ ես ըսի · Մինչև ե՞րբ , ով Տէր իմ · ու ըսաւ · Ի Մինչև որ քաղաքները՝ բնակիչ չունենալով , և տուները՝ մարդ չգտնուելով , ա-մայի մնան , ու երկիրը բոլորովին
12 աւերակ ըլլայ · Ու Ի մինչև որ Տէրը հեռացընէ մարդիկը , ու երկրիս մէջտեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ ։
13 Բայց անոր մէջը դեռ տասներորդ մասը պիտի դտնուի , և ան ալ դարձեալ պիտի սպառի · ինչպէս բեւեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ ա-նոնց բունը կը մնայ , – ՆՆԻ – ՈՒ հսուրբ սերունդը՝ ան Իշրվո-ՐՐԻՆ բունը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ի

1 Աքազ՝ Ռասինէն ու Փակէէնն վախնալով կը զարհուրի , սակայն Եսայի կը միխթարէ զա-նիկայ ։ 10 Աքազին հրաման կը տրուի նշան մը ընտրելու · բայց երբոր կը մերժէ ասիկա ընելու , իրեն նշան կը տրուի խոստացուած Մեսիան ։ 17 Մարգարէն կը գուշակէ թէ ա-նոր դատաստանը Ասորեստանին միջոցով պիտի կատարուի ։

1 Եւ եղաւ որ՝ – Ցուդայի Թագա-ւորին՝ Ոզիայի որդւոյն Յովա-թամի որդւոյն Աքազին օրերը , Ա-սորւոց Ռասին թագաւորը ու Ի-բայէլը թագաւորը Ռովմելյայի որ-դին Փակէէն՝ Երուսաղէմի վրայ
պատերազմելու ելան , բայց չկրցան
2 անոր հետ պատերազմ ընել ։ Ուստի երբոր Դաւիթին տանը լուր տը-րուեցաւ՝ թէ Ասորիք * Եփրեմին հետ միաբանեցան՝ , անոր սիրտը և անոր ժողովուրդին սիրտը շարժե-ցաւ , ինչպէս որ անտառին ծառերը
3 հովէն կը շարժին ։ Բայց Տէրը Եսայիին ըսաւ · Հիմա դուն ու քու որդիդ † Սէարյասուբ՝ Ի թա-փիչ ագարակին ճամբուն վրայ՝ վերի աւազանին ջրմուղին եզերքը
4 ելիր՝ Աքազը դիմաւորելու · Եւ ըսէ անոր · Զգոյշ եղիր՝ որ հանգարտ ըլլաս · մի՛ վախնար ու սիրտդ չմա-րի աս ծուխ հանող երկու կիսայ-րեաց փայտի ծայրերէն , – ՀԱՏԻՆ՝ Ռասինի ու Ասորւոց , և Ռովմելյայի որդւոյն սաստիկ բարկութենէն ։
5 Որովհետև Ասորիք , Եփրեմը ու Ռովմելյայի որդին քու վրայովդ չար
6 խորհուրդ ըրին՝ ու ըսին · Ցուդա-յի վրայ երթանք , ու զանիկայ բռնադատենք , և մեզի ընդանդե-ցընենք · Ետքը անոր մէջը Ցաբէէ-
7 լի որդին թագաւոր դնենք · Եհո-վայ Տէրը ասանկ կ՚ըսէ · Ի Ան Իս-ՐԱԷԼ պիտի չհաստատուի ու չկա-
8 տարուի · Վասն զի Ի Ասորւոց Երու-սաղէմ գլուխը Դամասկոս , և Դամաս-կոսի գլուխը Ռասինն է · ու վեթ-սունուհինգ տարիէն ետքը՝ Եփրե-մը ժողովուրդ ըլլալէն պիտի ջընջ-
9 ուի ։ Ու Եփրեմին գլուխը Սա-մարիա , և Սամարիային գլուխը Ռովմելյայի որդին է · Ի Թէ որ չհա-ւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլ-լաք ։
10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Աքա-
11 զին ու ըսաւ · Քու Տէր Աստուծ-մէդ քեզի համար նշան խնդրէ , խորութեան մէջ կամ բարձրու-
12 թեան մէջ խնդրէ ։ Բայց Աքազ ըսաւ · Չեմ խնդրեր , և Տէրը
13 չեմ փորձեր ։ Ան ատենը անիկայ ըսաւ · Լսեցէ՛ք հիմա՝ ով Դաւիթին տունը · պզտիկ բան կ՚ընէ նայ ձեզի մարդիկները աչխատցը-նելնիդ՝ որ իմ Աստուածս ալ պիտի
14 աչխատցընէ ։ Ընոր համար Տէրը ինքը նշան պիտի տայ ձեզի · Ահա կոյսը պիտի յղանայ , ու Էորդի պիտի ծնանի , և Ի անոր ա-նունը Էմմանուէլ պիտի կոչէ ։
15 Ընիկայ կոգի ու մեղր պիտի ուտէ , մինչև որ գիտնայ չարը մերժել
16 ու բարին ընտրել ։ Վասն զի տղան Էչարը մերժելը ու բարին ընտրելը գիտնալէն առաջ , Էայն-տի Թողուի ան երկիրը՝ որուն երկու թագաւորներէն դուն կը
17 վախնաս ։ Ես Տէրը քու վրադ , ու քու ժողովուրդիդ վրայ , և քու

Ն · ք · գՓ · Իսբ 742

* Կամ՝ Եփրեմի Երկրին վրայ բանա-կեցան ,

† Այ՝ Մնա-ցորդը պի-տի դառ-նայ ։ Ես գԼ · ժ · 21 ։

Ի գ Թագ · ժբ · 17 ։ Գլ · ԼՂ · 2 ։

Ի Առակ · Խա · 30 ։ Գլ · ը · 10 ։

Ի Ես բ Թագ · ը · 6 ։

Ի բ Մն · ի · 20 ։

Ղ Դատ · գ · 36 ։ Եզ ։ Մատ · ժբ · 38 ։

Ի Մատ · ա · 23 ։ Ղու · ա · 31 · 34 ։

Ը Գլ · թ · 6 ։ Ր Ցես Ծն · գ · 1 · 25 ։ ժգ · 11 ։ Իթ · 32 ։ Լ · 6 · 8 ։ ա Թագ · գ · 21 ։

Ֆ Գլ · ը · 8 ։

Ի Ցես գԼ · ը · 4 ։

Ի Կամ՝ Քու գործած եր-կիրդ՝ Իր երկու թա-գաւորնե-րէն պիտի Թողուի ։ Ցես գ Թագ · ժե · 30 ։ ժգ · 9 ։

Լբ Մն · իբ · 19 ։

Հօրդ տանը վրայ անդադ օրեր պիտի
բերէ , որ Եփրեմը Ցուդայէն
զատուած օրէն՝ի վեր չեկան , այս-
ինքն՝ Ասորեստանի թագաւորը ։
18 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը
պիտի սուլէ եգիպտոսի գետերուն
ծայրը եղած ճանճերուն , ու Աս-
որեստանի երկրին մէջ եղած մեղու-
19 ներուն . Եւ ամէնը պիտի գան ու
պիտի հանգչին ամայի ձորերուն
մէջը , ու վէմերուն խոռոչներուն
մէջը , և ամէն թուփերուն ու ամէն
20 արօտներուն մէջը ։ Ան օրը Տէրը՝
սրվարձով առնուած ածելով՝
այսինքն Գետին անդիի կողմը եղող
Ասորեստանի թագաւորով գլուխը
ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ ,
և մօրուքն ալ բոլորովին պիտի
21 սափրէ . Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ
մարդ մը՝ մէկ երինջ ու երկու ոչ-
22 խար պահելով , Անոնց տուած կա-
թին առատութենէն կոպի պիտի
ուտէ . վասն զի երկրին մէջ բոլոր
մնացողները կոպի ու մեղր պիտի
23 ուտեն ։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝
ուր որ հազար որթ տնկուած է հա-
զար արծաթի արժէքով՝ նոյա-
խերով ու փուշերով պիտի լեցուի ։
24 Նետերով ու աղեղներով հոն պի-
տի գան . ինչու որ բոլոր երկիրը
ցախերով ու փուշերով պիտի լե-
25 ցուի ։ Եւ ան ամէն լեռները՝ որ
բրիչով կը փորուէին , ցախի ու
փուշի երկիւղին պատճառաւը հոն
պիտի չերթաք . արջառներուն ա-
րօտ ու խաշինքներուն կոխան պի-
տի ըլլան ։

Գլ . Ը

1 Մահեր չայալ հաշ պազ անունին նշանակու-
թեանը համեմատ՝ Եսային կը մարգարէանայ
թէ Ասորեստանեայք պիտի տիրեն Ասորոց
և Իսրայէլի վրայ ։ 5 Նոյնպէս ալ Ցուդայանց
վրայ՝ իրենց անհաւատութեանը համար ։ 9 կը
ցուցընէ թէ անկարելի է Ասուածոյ զատաս-
տաններուն դէմ կենալ ։ 11 և թէ Ասուածմէ
վախցողները պիտի մխիթարուին ։ 19 ու կռա-
պաշները մեծ նեղութիւն պիտի կրեն ։

1 Նե Տէրը ինծի ըսաւ . Դուն քե-
զի մեծ տոմս մը առ , և անոր
վրայ մարդու դրիչով դրէ Մահէր
2 շալալ հաշ պազին վրայով ։ Եւ
ինծի հաւատարիմ վկաներ բռնեցի՝
Ուրիա քահանան ու Բարաքիայի
3 որդին Զաքարիան ։ Եւ մերձեցայ
մարգարէուհիին , ու անիկայ յղա-
ցաւ , ու որդի մը ծնաւ . և Տէրը
ինծի ըսաւ . Անոր անունը Մա-
4 հէր շալալ հաշ պազ դիր . Ինչու
որ գեռ տղան՝ հայրս և մայրս
կանչելը չսորված՝ Դամասկոսին
հարստութիւնները ու Սամարիա-
յին աւարը Ասորեստանի թա-
գաւորին առջևը պիտի տարուի ։
5 Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսե-
6 ցաւ ու ըսաւ . Որովհետև աս ժո-
ղովուրդը Սիլովայի հանդարտ
վազող ջուրերը կ՚արհամարհէ , և
Ռասինին ու Ռովմելիայի որդուն
7 կը հաւնի , Անոր համար ահա Տէրը
անոնց վրայ Գետին զօրաւոր ու ա-
ռատ ջուրերը այսինքն Ասորես-
տանի թագաւորը , ու անոր բոլոր
զօրութիւնը պիտի հանէ . և անի-
կայ իր ամէն յատակներէն վեր պի-
տի ելլէ , ու իր բոլոր եզերքներուն
8 վրայէն պիտի քալէ ։ Եւ Ցուդայի
մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի եր-
թայ , ու մինչև վարպոյ պարանոցը
պիտի հասնի , և անոր թևերուն
տարածութիւնը՝ քու երկրիդ լայ-
նութիւնը պիտի լեցընէ , ով Էմ-
մանուէլ ։
9 Ո՛վ ժողովուրդներ՝ դաշնակից
եղէք , բայց պիտի խորտակուիք .
ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝ ա-
կանջ դրէք . պատրաստուեցէք ,
բայց պիտի խորտակուիք . պատ-
րաստուեցէք , բայց պիտի խորտա-
10 կուիք . Խորհուրդ ըրէք , բայց
պիտի խափանուի . խօսք խօսե-
ցէք , բայց Ապիտի չհաստատուի .
քանզի Աստուած մեզի հետ է ։
11 Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս
խօսեցաւ ինծի , ու խրատեց զիս՝
թէ պէտք չէ աս ժողովուրդին
ճամբուն մէջը քալել , ըսելով .
12 Դաշնակցութիւն մի՛ ըսէք , ի՛նչ
բանի որ աս ժողովուրդը դաշնակ-
ցութիւն կ՚ըսէ . և անոր վախովը
մի՛ վախնաք , ու մի՛ զարհուրիք .
13 Մէյն զօրաց Տէրը փառաւորե-
ցէք . Անիկայ ըլլայ ձեր վախը և
14 ձեր զարհուրանքը . Եւ Անիկայ
Ինէն սրբարան պիտի ըլլայ . բայց
Իսրայէլի երկու տուներուն՝ Ցդայ-
թակղութեան քար և գլորելու
վէմ , — Երուսաղեմի բնակիչնե-
րուն՝ թակարդ ու որոգայթ պիտի
15 ըլլայ ։ Եւ անոնցմէ շատերը պի-
տի գլորին , ու խնդալով պիտի խոր-
տակուին , ու որոգայթի մէջ կի-
16 նալով պիտի բռնուին ։ Վկայու-
թիւնը կապէ , աշակերտներուս
մէջ օրէնքը կնքէ ։
17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէ-
րոջը՝ որ Յակոբին տունէն իր ե-
րեսը ծածկեր է , ու Անոր պիտի
18 յուսամ ։ Ահաւասիկ ես ու ան
զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ ,
նշաններ ու սքանչելիքներ ըլլալու
Իսրայէլի մէջ , Սիօն լեռը բնակող
զօրաց Տէրոջը կողմանէ ։
19 Ու երբոր ձեզի ըսեն թէ՝ նշնդող
ու քրթմնջող հվհուկներուն և նը-
շանագէտներուն հարցուցէք , մի՛
ոտինը ըսե՛ն Ին , ժողովուրդը իր

Ն . Բ . ՂԲ . իբր 742

Ի գ թագ . ժբ . 16 ։

Ե Գլ . Ե . 26 ։

Ի Գլ . Բ . 19 ։ Երեմ . ժզ . 16 ։

Հ գ թագ . ժզ . 7 , 8 ։ բ Մն . իբ . 20 , 21 ։ Տես եզեկ . Ե . 1 ։

Ն Գլ . Ե . 6 ։

— Գլ . լ . 8 ։ Ամբ . բ . 2 ։

Բ գ թագ . ժզ . 10 ։

* Յն՝ արտաբուլով ապատակէ ու չուտով կողոպտուա ժողվէ ։

Է Տես գլ . է . 16 ։

Ը գ թագ . ժե . 29 ։ ժզ . 9 ։ Գլ . ժէ . 3 ։

Ն . Բ . ՂԲ . իբր 741

Ի Նահ . գ . 15 ։ Ցօ . թ . 7 ։

Ղ Գլ . է . 1 , 2 , 6 ։

Ե գլ . ժ . 12 ։

Ը Գլ . լ . 28 ։

Ը Գլ . է . 14 ։

Ժ Ցովել . գ . 9 , 11 ։

† Կ՚ըսէ՝ յընծաւթ ըրէք ։

‡ Եբր . Գոտի կապեցէք ։

Ի Ցօբ . է . 12 ։

Լ Գլ . է . 7 ։

Ե գլ . է . 14 ։ Գոր . ե . 38 , 39 ։ Հբռով . բ . 31 ։

Ժ Գլ . է . 2 ։

Ա պետ . գ . 14 , 15 ։

Հ Թես . ի . 12 ։

‖ Եբր . սրբեցէք ։

Յ Սազ . Հղ . 7 ։ Ղբ . ժբ . 5 ։

Ղեզեկ . ժա . 16 ։

Ճ Գլ . իբ . 16 ։ Ղբ . բ . 34 ։ Հբռով . թ . 33 ։ Պետ . բ . 8 ։

Մ Թես . իա . 44 ։ Ղբ . ի . 18 ։ Հբռով . թ . 32 ։ ժա . 25 ։

Յ Գլ . ծգ . 8 ։

Ն Ամբ . բ . 3 ։ Ղբ . բ . 25 , 38 ։

Ն Երբ . բ . 13 ։

Սազ . Հա . 7 ։ Զաք . գ . 8 ։

Ն Գլ . ԽԹ . 4 ։

իբր 741

Ղ ա թագ . իբ . 8 ։ Գլ . ժԹ . 3 ։

Աստուծոյն պիտի չհարցընէ՞, կեն-
դանիներուն համար՝ Ըմեռածնե-
20 րո՛ւն դէմ հրշէնե ։ Օրհնքին
ու վկայութեանը Խող հրշէնէն .
Թէ որ աս խօսքիս համեմատ
չդրուցեն , անոնք ամենևին լոյս
21 չունին ։ Եւ ձողվո՛ւրդը վէշտ ու
սով կրելով պիտի անցնի անկէ .
ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բար-
կանայ , ու իր թագաւորին և իր
Աստուծոյն Վպիտի հայհոյէ , ու
22 վեր նայի , Եւ դէպ ի երկիրը պի-
տի նայի , և ահա վէշտ ու խա-
ւար , նեղութեան մէգ ու թանձր
մառախուղ ։

ԳԼ . Թ

1 Նեղութեան առիւները ինչ ուրախութիւն պիտի պատճառէ Քրիստոսի թագաւորութիւնը ու ծնունդը ։ 8 Իսրայէլացւոց վրայ գալու դատաստանները՝ իրենց ամբարտաւանութեանը համար , 13 իրենց կեղծաւորութեանը համար , 18 ու իրենց անզղջ մնալուն համար ։

1 Հայց ՚ն՚ի խաւար պիտի չըլ-
լայ , ինչպէս նեղութեան ժա-
մանակը , երբոր Բառջի առիւնը ա-
նարգեց Զաբուլոնի երկիրը ու
Նեփթաղիմի երկիրը . հապա վեր-
ջին առիւնը պիտի պատուէ ծովուն
ճամբան , Յորդանանու անդիի
կողմը՝ Հեթանոսաց Գալիլեան ։
2 Բ Խաւարի մէջ պտրտող ժողովուր-
դը մեծ լոյս տեսաւ , մահուան
աստուերին երկիրը բնակողներուն
3 լոյս ծագեցաւ ։ Ազգը շատցու-
ցիր , անոր ուրախութիւնը մեծ-
ցուցիր . անոնք քու առջիդ կ'ու-
րախանան , հունձքի առենի ուրա-
խութեան պէս , ինչպէս կը ցնծան
4 անոնք որ Դ աւար կը բաժնեն ։ Ին-
չու որ Ե Մադիամին օրուանը պէս՝
անոր ծանր լուծը ու կռնակին
Զգաւազանը , Է անոր վրայ բըռ-
նութիւն ընողին գաւազանը կոտ-
5 րեցիր ։ Քանզի շառաչիւնով պա-
տերազմողներուն ամէն * զէնքերը
և արիւնաթաթախ հանդերձները
պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան ։
6 Վ Ասն զի Ը մեզ մանուկ մը
ծնաւ , մեզ Ը որդի մը տրուեցաւ ,
և Բ իշխանութիւնը անոր ուսին
վրայ պիտի ըլլայ , ու անոր անունը
պիտի կոչուի՝ Բ Սքանչելի , Խորհրը-
դակից , Բ Հզօր Աստուած , Յաւի-
տենականութեան Հայր , Ի Խաղաղ-
7 ութեան Իշխան ։ Դաւիթին ա-
թոռին վրայ ու անոր թագաւո-
րութեանը վրայ , ՚ն՚որ իշխանու-
թեանը մեծնալուն ու խաղաղու-
թեանը Բ ոչ Ի ման չկայ , որ հիմ-
կուընէ մինչև յաւիտեան իրաւուն-
քով ու արդարութիւնով հաստա-
տէ և զօրացընէ զանիկայ ։ Բ Զօ-
րաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ
8 ասիկայ ։ Տէրը Ցակորին պատգամ խըր-
կեց , ու անիկայ Իսրայէլին վրայ
9 իջաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը պի-
տի իմանայ , ՚Եփրեմ ու
Սամարիայի բնակիչները , որոնք
ամբարտաւանութեամբ և սրտի
10 հպարտութեամբ կ'ըսեն . Թէև
աղիւսները ինկան , բայց մենք տա-
շուած քարերով պիտի շինենք .
մոլաթզենիները կտրուեցան , բայց
մենք անոնց տեղը եղևնափայտեր
11 պիտի դնենք ։ Սակայն Տէրը անոր
վրայ Ռասինին հակառակորդները
պիտի յարուցանէ , ու անոր թըշ-
12 նամիները պիտի Ի զրդռէ ։ Ասո-
րիները Ձ արևելքէն , Փղշտացիները
Ղ արևմուտքէն . ու անոնք լեցուն
բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն ։
Ձայսու ամենայնիւ անոր բարկու-
թիւնը չդիջաւ , հապա անոր ձեռքը
տակաւին երկրնցած է ։
13 Քանզի Ժողովուրդը զինքը զար-
նողին չդառնար , ու զօրաց Տէրը
14 չփնտռեր ։ Եւ Տէրը Իսրայէլէն
գլուխը ու պոչը՝ արմաւենիին ոստր
ու կնիւնը՝ Ն մէկ օրուան մէջ պիտի
15 կտրէ ։ (Ծերը ու պատուաւոր
մարդը գլուխն է . և ստութիւն
սորվեցընող մարգարէն պոչն է ։) Ու
16 ասա Ժողովուրդին Դառաջնորդները
կը մոլորեցընեն զՆ՚ն՚ի , և անոնցմէ
առաջնորդուածները պիտի կըլ-
17 լուին ։ Ան պատճառաւ Տէրը անոր
երիտասարդներուն Ճ պիտի չհաճի , և
անոր որբերուն ու որբևարիներուն
պիտի չողորմի . վասն զի Մ ամէնքն
ալ կեղծաւոր ու չարագործ եղան ,
և ամէն բերան անզգամութիւն կը
խօսի ։ Այսու ամենայնիւ անոր
բարկութիւնը չդիջաւ , հապա անոր
ձեռքը տակաւին երկրնցած է ։
18 Քանզի Ն անօրէնութիւնը կրակի
պէս կ'այրէ . ցախերը ու փուշերը
կը սպառէ . անտառին թանձրա-
խիտ ծառերը կ'այրէ . ու անոնք
կը ցնդին վեր ելլող ծուխի պէս ։
19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն եր-
կիրը պիտի Ճ այրի , ու ժողովուրդը
հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլ-
լայ . Ո մարդ իր եղբօրը պիտի չը-
20 ինայէ ։ Եւ աջ կողմը եղածը պիտի
յափշտակէ , ու անօթի պիտի մը-
նայ , և ձախ կողմինն ալ պիտի
ուտէ , ՚ու չկշտանայ . Ո ամէն
մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի
21 ուտէ ։ Մանասէն Եփրեմը դէմ
՚ն՚ի , ու Եփրեմ Մանասէն . Ե
անոնք միկտեղ Ցուդայի վրայ դէմ
ՅԻՍՅ-ԼՒՆ ։ Դ Այսու ամենայնիւ ա-
նոր բարկութիւնը չդիջաւ , հապա

Ն · ք · գէ · Իբր 741

Ը Սաղ . ճղ . 28 ։
՚ Ղու . ժղ . 29 ։
՚ Մխ . գ . 6 ։

Ձ Ցայտ . ժղ . 11 ։
՚ Գլ . ե . 30 ։
Բ Գլ . թ . 1 ։

Իբր 740
՚ Գլ . ը . 22 ։
Իբր 771
Բ Բ Թագ . ժե . 29 ։ Բ Մն . ժզ . 4 ։
Իբր 740

Ի Մատ . գ . 16 ։ Եփս . ե . 8 ։ 14 ։

Ք Դատ . ե . 30 ։
Ի Դատ . է . 22 ։ Սաղ . ճգ . 9 ։ Գլ . ժ . 26 ։
Ղ Գլ . ժ . 5 ։ ժգ . 5 ։
* Կ՚ սրա-նագանները
Ի Գլ . է . 14 ։ Ղու . ը . 11 ։
Ճ Ցօհ . գ . 16 ։
Ո Մատ . իբ . 18 ։ ա Կոր . ժե . 25 ։
Ձ Դատ . ժգ . 18 ։
Ի Տիտ . ը . 13 ։
Լ Եփս . ը . 14 ։
Ի Դան . ը . 44 ։ Ղու . ա . 32 , 33 ։

Ն · ք · գէ · Իբր 741

Ձ Դ Թագ . ժԹ . 31 ։ Գլ . լէ . 32 ։
Իբր 738

† Կ՚ սպասողներ ։
‡ Եբր . առ-ջևէն ,
‖ Եբր . ա-ռաջէն .
Ի Գլ . է . 25 ։ ժ . 4 ։ Երեմ . գ . 8 ։
Հ Երեմ . է . 3 ։ Ովս . է . 10 ։

Ն Գլ . ժ . 17 ։ Ցայտ . ժը . 8 ։

Ղ Գլ . գ . 12 ։

Ճ Սաղ . ճխէ . 10 , 11 ։
՚ Մխ . է . 2 ։

Յ Հմր 12 , 21 ։ Գլ . է . 25 ։ ժ . 4 ։

Ն Գլ . ժ . 17 ։ Մաղ . գ . 1 ։

§ Կ՚ խաւարի ։

Ղ Մխ . է . 2 , 6 ։

՚ Ղէ . իզ . 26 ։
Ղ Գլ . խԹ . 26 ։ Երեմ . ժԹ . 9 ։

Դ Հմր 12 , 17 ։ Գլ . է . 25 ։ ժ . 4 ։

անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է ։

ԳԼ · Ա

1 Մարգարէն բռնաւորներուն համար վա՛յ կը կարգայ ։ 5 Ասորեստան կղծաւորներուն գաւազանը ըլլալով ։ իր ամբարտաւանութեանը համար պիտի կոտրուի ։ 20 Իսրայէլին մնացորդը պիտի ազատուի ։ 24 Իսրայէլ կը մխիթարուի՝ Ասորեստանէն ազատուելու խոստմունքով ։

ՆՀ · ԺԸ · 13 ։ ՍԱԳ · Ա · 2 ։ ՂԴ · 20 ։

1 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութեան կանոնները կը սահմանեն, և ան դպիրներուն՝ որ անիրաւութիւն կը

2 գրեն, Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն, ու իմ ժողովուրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն. որ որբևարիները իրենց աւար ըլլան, ու որբերը կողոպտեն։

ԲԾՈՐ · Լ · 14 ։ ՓՈՎ · Թ · 7 ։ ՂՈՒ · ԺԹ · 44 ։

3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք դայլեւթեան օրը, և հեռուանց գալու կործանման առեներ. օգնութեան համար որո՞ն պիտի դիմէք, ու ձեր

4 փառքը ո՞ւր պիտի թողուք ։ Ուռանց ինձի՝ գերիներուն *մէջ պիտի ծռին, ու սպաննուածներուն *մէջ պիտի իյնան ։ †Ա՛յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է ։

* ԵՓՐ · ՏԱՒ · ԿԸ

† ԳԼ · Ե · 25 ։ Թ · 12 · 17 ։ 21 ։

5 Վա՛յ Ասորեստանի †գաւազանին՝ որ իմ բարկութեանս գաւազանը է՛ն. որուն ձեռքի ցուպը իմ

6 սրտմտութիւնս է ։ Զանիկայ ղկեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի խրկեմ, ու իմ սրդողած ժողովուրդիս դէմ հրամայեմ պիտի տամ աւար, որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ, և զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտէ ։

ՂԳԼ · Թ · 17 ։

ԵՐԵՄ · ԼԴ · 22 ։

7 Բայց ետնիկայ այնպէս չմտածեր, ու սրտովը այնպէս չխորհիր. հապա իր միտքը դրեր է որ կորսընդնէ, և շատ ազգեր բնաջինջ ընէ ։

ԸՆՏ · Ծ · 20 ։ ՄԻՔ · Դ · 12 ։

8 Վասն զի կ'ըսէ. Միթէ իմ իշխաններս՝ ամէնքն ալ թագաւորներ

Բ Դ ԹԱԳ · ԺԸ · 24, 33 ։ ԵՍ · ԺԹ · 10, ԵՍ ։

9 չե՞ն. Քաղանէն՝ Քարքամիսին պէս չէ՞. Եմաթ՝ Արբաթին պէս չէ՞. Սամարիան՝ Դամասկոսին

ԱՄՈՍ · Զ · 2 ։

10 պէս չէ՞. Ինչպէս որ իմ ձեռքս տիրեց կռապաշտ թագաւորութիւններուն, որոնց կուռքերը Երուսաղէմի ու Սամարիայի

Ի Ր ԱՌ · ԼԸ · 20 ։

Ե Դ ԹԱԳ · ԺԸ · 9 ։

11 բե՛ն շատ էին, Միթէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն ըրածիս պէս, Երուսաղէմին ու անոր կուռքերուն

12 ալ այնպէս պիտի չընե՞մ։ Ու երբ որ Տէրը՝ Սիոն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ իր ամէն գործքը կատարէ, †Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պտուղը՝ և անոր ամբարտաւան աչքերուն

13 փառքը պիտի բննեմ։ Քանզի նա նիկայ կ'ըսէ. Ես իմ ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաստութեամբս ըրի զայն, որովհետև ես խելացի եմ. և ազգերուն սահմանները վերցուցի, ու անոնց գանձերը յափշտակեցի. և զօրաւորի պէս՝ բնակիչները նուաճեցի ։

ՆՀ · Ժ · 13 ։ Ե Դ ԹԱԳ · Ի · 25 ։

14 Ու հիմ ձեռքս՝ ժողովրդոց ստացուածքը՝ բոյնի պէս գտաւ. և բոլոր երկիրը ժողվեցի, ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները. ու թև շարժող, կամ բերան բացող,

15 կամ ճիկ հանող մը չեղաւ։ Միթէ նետապարը՝ իրմով կտրող մարդո՞ւն դէմ կը գոռոզանա՞յ. կամ սղոցը՝ զինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ. ասիկա՛ այնպէս է՝ որպէս թէ գաւազանը զինքը վերցրնողին դէմ շարժէր, և ցուպը՝ չիսէը բարձրացրներ՝ թէ փայտ չէ ։

ՅԵՐԵՄ · Ծ · 20 ։

16 Անոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը անոր գեր մարդիներուն նիհարութիւն պիտի խրկէ. ու անոր փառքին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ

17 բոցավառ հրդեհի պէս ։ Եւ Իսրայէլին Լոյսը կրակ՝ ու անոր Սուրբը բոց պիտի ըլլայ. և մէկ օրուան մէջ ։անոր փուշերը ու ցախերը պյ-

։ ԳԼ · Թ · 18 ։ ԻՍ · 4 ։

18 րելով պիտի սպառէ. Եւ անոր անտառին ու †բարեբեր ադարակին փառքը՝ հոգին ու մարմինը պիտի հատցրնէ. և †մարող հիւանդի պէս

† ԿԱՐ՝ ԴՐՈՇԱԿԻՐՔ ՄԱՐԲԼՈՒՆ

19 պիտի ըլլայ ։ Ու անոր անտառին մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան, այնպէս որ՝ մէկ տղայ մը կարենայ զանոնք դրել ։

20 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը ու Յակոբին տանը ազատուածները՝ մէյմըն ալ պիտի չ*յապաւինին զերեզք զարնողին. հապա ճշմարտութեամբ Տէրոջը՝ Իսրայէլի Սուրբին պիտի ա-

* ՏԵՍ Դ ԹԱԳ · ԺԷ · 7 ։ Բ ՄՆ · ԻԸ · 20 ։

21 պաւինին ։ †Մնացորդը՝ Յակոբին մնացորդը Հզօր Աստուծոյն պիտի

† ՅԱՇ · Ը · 3 ։

22 դառնայ ։ Վասն զի Ե՛րբ ժողովուրդդ՝ ով Իսրայէլ, թէև ծովուս աւազին չափ ըլլայ, անոնցմէ Ե մնացորդ մը դարձ պիտի դառնայ. *նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ պիտի յարձակի ։

* ԳԼ · ԻԸ · 22 ։

23 Ե՛քանզի զօրաց Եհովայ Տէրը՝ բոլոր երկրին մէջ նախասահմանեալ աւե-

Ե ԳԼ · ԻԸ · 22 ։ ԴԱՆ · Թ · 27 ։ ՀՈՎ · Թ · 28 ։

24 րումը՝ ի գործ պիտի դնէ ։ Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ո՛վ Սիոնի մէջ բնակող ժողովուրդս՝ †Ասորեստանցիէն մի՛ վախնար. անիկայ քեզ գաւազանով պիտի զարնէ, և իր ցուպը քու վրադ պիտի վերցրնէ՝ ‡ե-

† ԿԱՐ՝ ԵՍ

25 գիպտացւոց կերպովը՝. Բայց շատ քիչ ժամանակի մէջ իմ *բարկութիւնս պիտի դադարի, ու իմ սրտմտութիւնս անոնց կորստեանը

‡ ԳԻՊՏՈՍԻ ՃԱՄՓԱՆ ՄԷՋ

* ԳԼ · ԽԲ · 7 ։ ԴԱՆ · ԺԱ · 36 ։

26 գէմ դառնայ ։ Եւ զօրաց Տէրը

Ն·Ք·Գ·Բ· Իբր 713

Հանոր վրայ մէկ խարազան մը պիտի վերցրնէ , ¬ Օրերի վէմին քովը Մադիամու հարուածին պէս . ու իր դաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցրնէ , ⊢ ինչպէս որ Եգիպ-
27 տոսի մէջ ։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ ⁵անոր բեռը քու կռնակէդ , ու անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի վերնայ . և լուծը *դիրու-թեան պատճառով պիտի կոտրի ։
28 Անգէ +ուղ+ը եկաւ , Մագրոն անցաւ , ¬¬ իր կահ կարասիքը
29 Մաքմասի մէջ տեղաւորեց ։ ¬Անց-քէն անցան . Գաբայի մէջ իջևան ըրին . Ռամա վախցաւ . ⁴Սաւուղի
30 Գաբաան փախաւ ։ Ո՛վ *Գադղելի աղջիկը՝ ձայնդ վերցուր , ՛Լա-յիսին լսել տուր՝ †ով խեղճ ⁴Անա-
31 թովթ" ։ Մադմենա հեռացաւ ,
32 Գեբիմի բնակիչները փախան . Ցա-կաւին այսօր ¬Նոբի մէջ պիտի կե-նայ , դէպ ՛ի ⁴Սիօնի աղջկան լեռը , Երուսաղէմի բլուրը ⁴ձեռքը պիտի շարժէ ։
33 Ահա զօրաց Տէր Եհովան ահաւոր զօրութեամբ դեղձիկ ոստերը պի-տի կտրէ . և ⊤բարձրահասակները պիտի կտրուին , ու բարձրերը պի-
34 տի ցածնան ։ Եւ Անիկայ անտա-ռին խիտ ծառերը երկաթով պի-տի կտրէ . ու Լիբանանը Հզօրին ձեռքովը պիտի իյնայ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 *Յեսսէի արմատէն ելած ընձիւղին խոխոջ թագաւորութիւնը ։ 10 Յաղթանակով Իսրա-յէլին դարձը , ու հնձանոցաց կոչումը ։

1 ||Ու ¬Յեսսէին բունէն ⁴շառաւիղ պիտի ելլէ , և անոր արմատէն
2 ընձիւղ պիտի բուսնի . Ու ⁴անոր վրայ պիտի հանդչէ Տէրոջը Հոգին , իմաստութեան ու հանճարի Հո-գին , խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին , գիտութեան և Աստուծոյ
3 վախին Հոգին ։ Ու անիկայ Տէ-րոջը վախովը պիտի ‡լեցուի . և իր աչքերուն տեսածին համեմատ պի-տի չդատէ , ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի չյանդի-
4 մանէ . ⊤Հապա աղքատին դատը արդարութեամբ պիտի տեսնէ , ու երկրին զրկուածներուն համար՝ ի-րաւամբ պիտի յանդիմանէ . և ⁴իր բերնին գաւազանովը երկիրը պի-տի զարնէ , ու իր շրթունքնե-րուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի
5 մեռցնէ ։ Եւ իր ՚ազկի գօտին՝ արդարութիւն , ու իր երիկա-մունքներուն գօտին՝ հաւատար-
6 մութիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ ⁴գայլը գառին հետ պիտի բնակի , ու ինձը ուլին հետ պիտի պառկի . և որթը , ու առյոգ առիւծը , և պարարտ

Ն·Ք·Գ·Բ· Իբր 713

ը Ցոր·ե·23· ԳԼ·ը·4· լե·9·
Ը Ամբ·ը·14·

ը ԳԼ·բ·11·
է Հմր 1 ։ Հր-ոով. ԺԱ. 12 ։
Ը Հռով. ԺԱ. 10 ։
Ի Երր·գ·1· ՃԼ ։
Ժ Ջաք . Ժ . 10 ։

ի Ցօհ . է . 35 ։ Ցակ . ա . 1 ։
Հ Երեմ . գ . 18 ։ Եզեկ . լե . 16 ։ 17 ։ 22 ։ Ովս . ա . 11 ։
| Կ՚ սահմաններուն

յ Դան . Ժա . 41 ։
ղ ԳԼ·կ·14·

ճ Ջաք . Ժ . 11 ։
§ Կ՚ չորցընէ .

՛ Ցայս . Ժգ . 12 ։

ն ԳԼ . ԺԹ . 23 ։
շ Ել . Ժգ . 29 ։ ԳԼ . Ժա . 10 ։ կգ . 12 . 13 ։

ԳԼ · ԺԲ

1—6 Հաւատացեալներուն ուրախութիւն Տէրոջ կալութիւնը՝ Աստուծոյ ազգութիւններուն համար ։

1 Եւ ¬ան օրը պիտի ըսես . Ո՛վ Տէր՝ քեզ պիտի օրհնեմ , որ ըՔեզ ինծի բարկացած էիր , սակայն

– Հմր 10 ։ Դտր . Ժգ . 23 ։
Բ ԳԼ·գ·2 ։ Ժգ . 2 ։ Երեմ . իդ . 5 ։ Զաք . գ . 12 ։ Ցայս . ե . 5 ։
‡ ԳԼ · կա . 1 ։ Մատ . գ . 16 ։ Ցօհ . ա . 32 ։ 33 ։ գ . 34 ։
‡ Կ՚ ուրախանայ .
⊤ Սաղ·ՀՐ· 2 ։ 4 ։ Ցայս. ԺԹ . 11 ։

Ե Ցոր·գ·9· Մաղ·գ·6· ը Թես . բ . 8 ։ Ցայս . ա . 16 ։ բ . 16 ։ ԺԹ . 15 ։
ՂՏես Եփես . գ . 14 ։
Ե ԳԼ · կե . 25 ։ Եզեկ . լգ . 25 ։ Ովս·բ·18·

բարկութիւնդ էնդէ դարձաւ , և
2 զիս միխիթարեցիր ։ Ահա իմ փրկութիւնս Աստուած է . ես պիտի յուսամ , ու պիտի չվախնամ . քանզի իմ Տ զօրութիւնս ու օրհնութիւնս Տէր Տ Եհովան է . ու անի-
3 կայ իմ փրկութիւնս եղաւ ։ Եւ ուրախութեամբ Տ ջուր պիտի քաշէք փրկութեան աղբիւրներէն ։
4 Ու ան օրը պիտի րսէք . Տ գոհացէք Տէրոջմէ , անոր անունը կանչեցէք . Ազգաց գործքերը ազգերուն մէջ պատմեցէք . յիշեցէք՝ որ Տ անոր
5 անունը բարձր է ։ Ը Տէրոջը սաղմոս րսէք , վասն զի անիկայ մեծամեծ բաներ ըրաւ . ասիկայ բո-
6 լոր երկրի մէջ գիտցուած է ։ Ով Բ Սիօնի բնակիչները՝ աղաղակեցէք ու ցնծացէք . քանզի ձեր մէջը Ի Իսրայէլին Սուրբը մեծ է ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Աստուած իր բարկութիւնը ՝ի գործ դնող բանակները կը ժողվէ · 6 Մարգոյ ձեռքովը Բաբիլոնը կործանելու կը սպառնայ ։ 19 Բաբիլոնի ամայութիւնը ։

1 — Բաբիլոնի պատգամը՝ որ Ամովսի որդւոյն Եսայիին յայտնուեցաւ ։
2 Մերկ Բ լեռանը վրայ Դ դրօշակ տնկեցէք . անոնց ձայն վերցուցէք , Ձեռքով նշան րրէք , որ իշխաննե-
3 րուն դռները գան ։ Իմ Զ որոշածներուս հրաման ըրի . իմ Ի զօրաւորներս՝ Ա իմ փառքիս համար ուրախացողները՝ իմ բարկութիւնս
4 Ա՛ի ֆորձ դնելու կանչեցի ։ Լեռներուն վրայ բազմութեան մը ձայն կայ , մեծ ժողովուրդի մը ձայնի պէս . միկտեղ ժողոված ազգերուն թագաւորութեանցը աղմուկին ձայնը կայ . զօրաց Տէրը պատերազմի համար իր զօրքերը աչքէ
5 կ՛անցընէ ։ Հեռաւոր երկրէ՝ երկնից ծայրէն Տէրը ու անոր բարկութեանը գործիքները բոլոր երկիրը աւերելու կու գան ։
6 Ողբացէք , վասն զի Ի Տէրոջը օրը մօտ է . Ը անիկայ Ամենակարողէն
7 Խ՚ աւերման պէս կու գայ ։ Անոր համար ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան , ու ամէն մարդուն սիրտը պի-
8 տի հալի ։ Եւ անոնք պիտի սոսկան . նեղութիւն ու անձկութիւն պիտի տիրէ անոնց . Բ ծննդական կնոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն . ամէն մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայի — ապշի . անոնց երեսները բոցադոյն պիտի ըլլան ։
9 Ի Ահա Տէրոջը օրը կու գայ անգթութեամբ , սրտմտութեամբ և սաստիկ բարկութեամբ , որ երկիրը աւերակ դարձընէ , ու անոր Ի մեղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու անոնց համաստեղութիւնները՝ իրենց լոյսը պիտի չտան . Լարևը՝ իր ելած ատենը պիտի խաւարի , և լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ ։
11 Ու ես պիտի պատժեմ աշխարհը չարութեանը համար , և ամբարիշտները իրենց անօրէնութեանը համար . ու Ի հպարտներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցընեմ , և բռնաւորներուն գոռո-
12 զութիւնը պիտի ցածցընեմ ։ Մարդը՝ զուտ ոսկիէն , ու Ոփիրի ոսկիէն
13 պատուական պիտի ընեմ ։ Ի Ուստի պիտի սարսեմ երկինքը , ու երկիրը իր տեղէն պիտի սասանի զօրաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝ Նաև սաստիկ բարկութեանը օրը ։
14 Եւ Բ-Բիլոնի Բ-ևիչերը հալածուած այծեման պէս պիտի ըլլան . ու մոլորած ոչխարներու պէս՝ որ ընդունի ժողվող մը չկայ . հանոնց ամէն մէկը իր ժողովուրդին պիտի դառնայ , և ամէն մարդ իր երկիրը պի-
15 տի փախչի ։ Ով որ գտնուի՝ պիտի խոցոտի , ու ով որ բռնուի՝
16 սրով պիտի իյնայ ։ Եւ անոնց տղաքը՝ աչքերնուն առջին գետինը պիտի զարնուին , անոնց տուները պիտի կողոպտուին , և անոնց կը-
17 նիկները պիտի պղծուին ։ Ահա անոնց վրայ Մարաց ՈՂԸ պիտի յարուցանեմ , որ անոնք արծաթը բանի տեղ չեն դներ , ու ոսկիէն չեն
18 ախորժիր ։ Աննոյ աղեղները՝ երիտասարդները պիտի խոցեն . ու անոնք որովայնի պտուղին գթութիւն պիտի չընեն . և անոնց աչքը
19 պիտի չխնայէ տղաքներուն ։ Ու թագաւորութիւններուն փառքը՝ և Քաղդէացւոց փառաւորութեանը պարծանքը եղող Բաբիլոնը Գոմորա-վրայ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ Աստուած Ս Սոդոմը ու Գոմորը
20 կործանեց ։ Ս Հոն յաւիտեան բնակութիւն պիտի չըլլայ , և ազգե ազգ մարդ պիտի չբնակի . ու Հոն Արաբացիը վրան պիտի չըկանգնէ , և հովիւները հոն պիտի չպառկեցընեն .
21 Ն Հապա հոն Վայրենի կատուներ" պիտի պառկին . ու անոնց տուները ոռնացող անասուններով պիտի լեցուին . և հոն ջայլամներ պիտի բնակին , ու հոն այծամարդ-
22 ներ պիտի կատաւեն ։ Եւ անոր պալատներուն մէջ բորենիներ , ու զբօսանաց տուներուն մէջ ճագարներ պիտի կանչուրտեն . և անոր Ժ ժամանակը հասնելու վրայ է . ու անոր օրերը ալ պիտի չերկննան ։

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 713

Բ Եզ · ԺԶ · 2 ։ Սաղ · ՃԺ · 14 ։
Է Սաղ · Ձգ · 18 ։
Տ Ցօհ · գ · 10 , 14 ։ ե · 37 , 38 ։
Ի ա Մն · ԺԶ · 8 ։ Սաղ · ՃՆ · 1 ։
Ղ Սաղ · ՃԽԵ · 4 , 5 , 6 ։
Ի Սաղ · ԼԶ · 3 ։
Ը Եզ · ԺԵ · 1 , 21 ։ Սաղ · կը · 32 ։ ղե · 1 ։
Ր Գլ · Ձգ · 1 ։ Զաք · գ · 14 ։
Ձ Սաղ · հա · 22՝ ։ ՃԹ · 18 ։ Գլ · Իա · 14 , 16 ։

Իբր 712

— Գլ · Իա · 1 ։ Իե · 1 ։ Երեմ · Ծ · Ծ ։
Բ Երեմ · Ծա · 25 ։ ·
Է Գլ · Ե · 26 ։ Ժը · 3 ։ Երեմ · Ծ · 2 ։
Տ Գլ · Ժ · 32 ։
՝ Նէր · սբրբուածներ
Ի Ցովել · գ · 11 ։
Ղ Սաղ · ՃԽԹ · 2 , 5 , 6 ։

Ի Սոփ · ա · 7 ։ Ցայս · ղ · 17 ։
Ը Ցոր · լա · 23 ։ Ցովել · ա · 15 ։

Ր Սաղ · Խը · 6 ։ Գլ · Իա · 3 ։

Ձ Մաղ · գ · 1 ։
Ի Սաղ · Ճգ · 35 ։ Ընակ · բ · 22 ։

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 712

Լ Գլ · Իդ · 21 , 23 ։ Եզեկ · լը · 7 ։ Ցովել · բ · 31 ։ գ · 15 ։ Մատ · Իգ · 29 ։ Մար · Ժգ · 24 ։ Ղուկ · Իա · 25 ։
Ի Գլ · բ · 17 ։

Ձ Անգ · բ · 6 ։

Ի Սաղ · ՃԺ · 5 ։ Ողբ · ա · 12 ։

Հ Երեմ · ծ · 16 ։ ծա · 9 ։

Ն Սաղ · ՃԼԵ · 9 ։ Նաա · գ · 10 ։ Զաք · Ժգ · 2 ։

Լ Գլ · Իա · 2 ։ Երեմ · ծա · 11 , 28 ։ Դան · ե · 28 , 31 ։

Հ Գլ · Ժգ · 4 , 22 ։

Մ Ծն · ԺԲ · 24 , 25 ։ Բ Օր · ԻԲ · 23 ։ Երեմ · Իթ · 18 ։ ծ · 40 ։
Յ Երեմ · ծ · 3 , 39 ։ ծա · 29 , 62 ։
Ն Գլ · Լգ · 11—15 ։ Ցայս · Ժը · 2 ։
† Կ՚ անապատի գազաններ
Ղ Երեմ · ծա · 33 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իսբ 712

ԳԼ · ԺԴ

1 Ասուածային ողորմութեամբ Խոսայելին գերեզարձութիւնը · 4 անոնց Բաբիլոնի վսայ երգելու յաղթութեան երգը : 24 Ասուծոյ խորհուրդը Աորեսաանի դէմ · 29 և անոր սպառնալիքը Փղշտացւոց դէմ :

– Սադ · ՃԸ · 13 ·

1 Վ՚ասն զի Տէրը – պիտի ողորմի Ցակորին , և Խոսայէլը նորէն Բպիտի ընտրէ , ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի Հանդստացընէ . և Ճօտարազգիներ պիտի միանան անոնց , ու Ցակորին տանը պիտի

Բ Ջաք · ա · 17 · բ · 12 ·

2 յարին : Եւ ժողովուրդները զանոնք պիտի առնեն՝ ու Բիրենց տեղը պիտի տանին . ու Խոսայէլի տունը պիտի ժառանգէ զանոնք Տէրոջը երկրին վրայ՝ իբրև ծառաներ ու աղախիններ . և անոնք՝ իրենց գերեվարները գերի պիտի առնեն , Ե ու իրենց բռնութիւն բնողներուն վրայ պիտի տիրեն :

Դ Գէ · Ի · 14 ·

3 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր Տէրը քեզ Հանդստացընէ քու աշխատանքէդ , տանջանքէդ , ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայութենէն

4 նէն , Բաբիլոնի թագաւորին Համար ասա առակը զրուցես ու ըսես . Ղի՛նչպէս դադարեցաւ բռնութիւն ընողը . Ի՞նչպէս դադարեցաւ Հարկապահանջ ՚–ը՚ը : Տէրը Համբարիշտներուն գաւազանը՝ ու իշխողներուն ցասպը կոտրեց ,

6 Սրրտմտութեամբ և անդադար Հարուածով ազգերը զարնողը՝ և բարկութեամբ ժողովուրդներուն վրայ իշխողը հէմ կը Հալածուի , ու արգիլող մը չկայ : Բոլոր երկիրը Հանդստացաւ – Հանդարտեցաւ , և ցնծութեան ձայներ կը Հանեն :

Ը Գէ · ԽԵ · 12 · Եզկ · Լ · 16 ·

8 Նաև Ճմայրերը – Լիբանանի եղեւիններն քեզի Համար կ՚ուրախանան – Ի՚ջնէն . Քանի որ դուն պառկեր ես , մեր վրայ Ճչդ կտրող

Բ Եզկ · ԼԲ · 21 ·

9 չելաւ : Բ Դժոխքը վարէն քեզի Համար դղրդեցաւ , որ քու գալուստդ դիմաւորէ . քեզի Համար արթնցուց մեռելները՝ երկրիս բոլոր իշխանները . բոլոր ազգերուն թագաւորները իրենց աթոռներէն վեր

10 ցուց : Անոնք ամէնը պատասխան կու տան , ու քեզի կ՚ըսեն . Մի՞թէ դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,

11 – մեզի նմանեցար : Քու փառքդ , և տաւիղներուդ ձայնը գերեզմանը իջան . քու տակդ գետիններ տարածուեցան , ու որդերը քեզ կը

12 ծածկեն : Ո՛վ առտուանդ ծագող Արուսեակ՝ Ե՞ինչպէս երկինքէն ինկար , – մինչև գետինը կործանեցար , դուն որ ազգերը նկուն կ՚ը-

13 նէիր : Դուն սրտիդ մէջը բսած էիր . Ե երկինքը ելլեմ , Լ – իմ աթոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր

Ն · Ք · ԳԲ · Իսբ 712

Ի Սադ · Խը · 2 ·

Բ Գէ · Խ · 8 · բ թես · բ · 4 ·

Ի Մատ · Ժա · 23 ·

բարձրացընեմ . և ժողովքի լեռը՝

14 Ե՛ին ախսի քովերը բնակիմ . Ամպերու բարձրութիւններուն վրայ ելլեմ , Ե Բարձրելոյն նմանիմ :

15 Բայց – Հ– Ի ժոխքը կ՚իջնես՝ գուբին խորունկ տեղուանքը : Քեզ տեսնողները քու վրադ պիտի զարմանան , ու քեզի նայելով ՚ԳԷՏ ը-ՒՏ . Աս ան մարդն է՝ որ երկիրը կը սարսեր , Թագաւորութիւնները

17 կը դողացընէր . Աշխարհս անապատ կը դարձընէր , և անոր քաղաքները աւերակ կ՚ընէր , – իր գերիները տուներնին չէր խրկեր :

18 Ազգերուն բոլոր թագաւորները՝ ամէն մէկը պատուով իր տանը մէջ կը պառկի ,

19 Բայց դուն գարշելի ընձիւղի պէս՝ դուրի քարերուն մէջը իջնող՝ սրով խոցուած մեռելներուն հանդերձին պէս՝ ոտքի տակ կոխուած դիակի պէս՝ քու գերեզմանէդ

20 Նէդ դուրս նետուեցար : Դուն թագումով անոնց հետ չես միանար . քանզի քու երկիրդ աւերեցիր , – ժողովուրդդ սպաննեցիր . Չարերուն սերունդը յաւիտեան պիտի

21 չյիշուի : Սպանութիւն պատրաստեցէք անոր տղոցը՝ Իրենց հայրերուն անօրէնութեանը համար , որ չելլեն , ու երկիրը չժառանգեն , և աշխարհիս երեսը Թշնամիներով չլեցընեն :

22 Քանզի զօրաց Տէրը կ՚ըսէ որ՝ Անոնց վրայ պիտի ելլեմ , և բաբիլոնի Հանուր , ու Մնացորդը , և Զաւակը , ու սերունդը պիտի

23 կտրեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . Եւ Զանիկայ ողնիներուն ժառանգութիւն , ու ջուրի լճակներ պիտի ընեմ . և կորստեան աւելով պիտի աւլեմ զանիկայ՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը :

24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ ու ըսաւ . Ինչպէս որ խորհեցայ , անշուշտ անանկ պիտի ըլլայ , ու ինչ որ նախասահմանեցի , ան պիտի

25 կատարուի . Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջը պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ լեռներուս վրայ պիտի կոխկրտեմ . Ն և անոր լուծը անոնց վրայէն պիտի վերնայ , ու անոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վեր-

26 նայ : Բոլոր երկրիս Համար որոշուած նախասահմանութիւնը սա է , ու ամէն ազգերուն վրայ երկրնցած ձեռքը սա է :

27 Վ՚ասն զի զօրաց Տէրը նախասահմանեց , և ո՛վ կրնայ Ը–Ի–Յ խափանել . ու անոր ձեռքը երկրնցած է , և ո՛վ կրնայ զանիկայ ետ դարձընել :

28 Ասքայ Թագաւորին մեռած տարին սա պատգամը եղաւ .

29 Ո՛վ բոլոր Փղշտացւոց երկիր՝

Ն · Ք · ԳԲ · Իսբ 712

Ի Սադ · Խը · 2 ·

Բ Գէ · Խ · 8 · բ թես · բ · 4 ·

Ի Մատ · Ժա · 23 ·

Ի Ցոր · Ժը · 19 · Սադ · Խա · 10 · Լե · 28 · ՃԻ · 13 ·

Ի Եզ · Ի · 5 · Մատ · Իգ · 35 ·

Ե Կ՚ · քաղքներով

Ը Ռահ · Ժ · 7 · Երեմ · Ծա · 62 ·

Ե գ Թագ · Ժգ · 10 ·

Ի Ցոր · Ժը · 19 ·

Ի Գէ · ԼՂ · 11 · Սոփ · բ · 14 ·

Ն Գէ · Ժ · 27 ·

Ը ՄԿ · Ի · 6 · Ցոր · Թ · 12 · Իգ · 13 · Սադ · ԼԳ · 11 · Ռահ · ԺԹ · 21 · Իա · 30 · Գէ · Իգ · 13 · Դան · գ · 31 · 35 ·

Ե գԹագ · Ժգ · 20 ·

726

Ն · Ք · ԶԲ · 726

ԼԲ Մ՝ · Իզ · 6 ։

Ղ Դ Թագ · ԺԲ · 8 ։

Լքեզ զարնողին գաւազանը կոտրելուն համար մի՛ ուրախանար. քանզի օձին արմատէն քարը պիտի ելլէ, ու անոր պտուղը կիզող թեւաւոր

30 օձ պիտի ըլլայ ։ Եւ աղքատներուն անդրանիկները պիտի կերակրին, ու չքաւորները ապահովութեամբ պիտի պառկին. և քու արմատդ սովով պիտի կորսընցընեմ. ու ա-

նիկայ քու մնացորդդ պիտի մեռ-

31 ցընէ ։ Ողբա ով դուն, ազաղակէ ով քաղաք. դուն ով բոլոր Փղշտացւոց երկիր՝ տակնուվրայ դէպ ընե՛ս. քանզի հիւսիսէն մէկ ծուխ մը կու գայ, ու անոր զօրքերէն աստանդական մը պիտի

32 չըլլայ ։ Եւ ազգայ դեսպաններուն ի՞նչ պատասխան պիտի տրուի ։ Թէ Լեռները Սիօնին հիմունքը հաստատեց, ու անոր ժողովուրդին աղքատները հոն պիտի ապաստանին ։

ԳԼ · ԺԵ

1—9 Մովաբին ողբալի վիճակը ։

1 Մովաբի պատգամը ։

Ցիրաւի Մովաբին Ար ա՛ե-ղէզ դիշերով կոխուեցաւ՝ ու կործանեցաւ. ցիրաւի Մովաբին Կիր ա՛ե-ղէզ դիշերով կոխուեցաւ՝ ու

2 կործանեցաւ ։ Ելնիկայ տաճարը ու Դիբոնը՝ ե բարձր տեղերը ելաւ լալու համար. Նաբաւի ու Մեդաբայի վրայ Մովաբը պիտի ողբայ. Տանոր ամէն գլուխները կնատակ պիտի ըլլայ. ամէն մօրուք պիտի

3 կտրուի ։ Անոր փողոցներուն մէջ քուրձ պիտի հագնին. ե անոր տանիքներուն վրայ, ու հրապարակներուն մէջ ամէնքը պիտի ողբան

4 ու լան ։ Ու Եսբոն ու Եղեաղէ պիտի աղաղակեն. անոնց ձայնը մինչև Յասսա պիտի լսուի. անոր համար Մովաբին սպառազինները պիտի կանչուրտուին. իրենց հոգիէն պիտի ձանձրանան ։

5 Ի՛մ սիրտս Մովաբի համար պիտի աղաղակէ. անոր փախստականները Բհրեք տարեկան երինջի պէս մինչև Սեդովր պէտ ելլեն. քանզի Ղուխիթի զառ՝ի վերը լալով պիտի ելլեն. վասն զի Որոնայիմի ճամբան կատորածի աղաղակ պիտի

6 հանեն ։ Քանզի Նեմրիմի ջուրերը կ՝աւրուին. քանզի խոտը կը չորնայ, կանանչ խոտը կը հատնի,

7 ու կանանչեղէն չմնար ։ Անոր համար իրենց ստացուածքին մնացորդը, ու բոլոր պահածնին՝ ուռիներուն ձորը պիտի տանին ։ Քանզի Մովաբին սահմանը աղաղակ շրջապատեց. անոր ողբը մինչև Եգլայիմ, անոր ողբը մինչև Բերե-

9 լիմ հասաւ ։ Քանզի Դեմոնի ջուրերը արիւնով պիտի լեցուի. քանզի Դեմոնի վրայ աւելի ե՛ս դնեմ՝ ու Մովաբէն ազատուածներուն վրայ ու երկրին մնացորդին վրայ առիւծներ պիտի խրկեմ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Մարգարէն կը յորդորէ Մովաբացիները որ Սիոնի թագաւորութեանը հնազանդին · 6 անոնց սպառնալիք կ՝ընէ իրենց ամբարտաւանութեանը համար · 9 անոնց վրայ կ՝ողբայ · 12 անոնց վրայ հասնելու դառնաստանը կ՝իմացընէ ։

1 Ուղարկեցէք գառը երկրի տիրողին, Բ վէմէն անապատի ճամբա-

2 յով Սիոնի աղջկան լեռը ։ Ու Մովաբին աղջիկները Հ Առնոնի անցքերուն քովը՝ բոյնէն վռընտուած թափառական թռչունի

3 պէս պիտի ըլլան ։ Խորհուրդ տուր, դատաստան ըրէ, քու հովանիդ կէս օրուան տեսնը գիշերի պէս դիր, աքսորուածները պահէ, ու փախստականները մի՛ տար ։

4 Իմ աքսորուածներս թող քու քովդ պանդուխտի պէս բնակին՝ ով Մովաբ. դուն անոնց ծածկոյթ եղիր կործանողին երեսէն. քանզի բռնաւոր չմնայ, աւրողը պակսեցաւ, ե կոխողները

5 երկրին վրայէն վերցան ։ Ու Թոռը ողորմութեամբ պիտի հաստատուի. և անոր վրայ՝ Դաւիթի խորանին մէջ, ե՛ն դատաւոր մը պիտի նստի Ե՛ճշմարտութեամբ, որ իրաւունքը պիտի փնտռէ, ու արդարութիւնը շուտով՝ի գործ պիտի դնէ ։

6 Ու Մովաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք. անիկայ խիստ ամբարտաւան է. անոր գոռոզութիւնը՝ ամբարտաւանութիւնը ու սրտմտութիւնը ե՛ս գիտեմ ։ Ե՛ անոր անապարձ խօսքերը պարապ են ։

7 Ուս պատճառով Մովաբ՝ Մովաբին համար ըպիտի ողբայ. ամէն մէկը պիտի ողբայ. Կիրհարեսեթին հիմանցը համար պիտի հեծէք. անոնք յիրաւի Կործանուած են ։

8 Քանզի Եսբոնին դաշտերը նուաղեցան. ազգայ իշխանները՝ Սիբամայի որթին պինտ պատուական ճիւղերը կոտրեցին, որոնք մինչև Յազեր հասեր էին. անապատը շրջապատեր էին. անոր շառաւիղները երկննալով՝

9 ծովէն անցեր էին ։ Անոր համար Սիբամայի որթին վրայ Յազերի լացովը պիտի լամ. քեզ այբիս արցունքովս պիտի ոռոգեմ՝ Եսվ Եսբոն ու Եղեալէ. վասն զի ամառնային պտուղիդ և հունձքիդ համար եղած աղաղակը դադարե-

Ն · Ք · ԶԲ · Իբր 726

Ի Դ Թագ · ԺԱ · 25 ։

— Դ Թագ · Գ · 4 ։

Բ Դ Թագ · ԺԴ · 7 ։

Ֆ Թոռ · իա · 13 ։

Ծ Դան · Հ · 14, 27 ։ Միք · Գ · 7 ։ Ղա · ա · 33 ։

Ի Սաղ · Հր · 2 ։ ՂԶ · 13 ։ ՂԸ · 9 ։

Ը Երեմ · խը · 29 ։ Սոփ · բ · 10 ։

Ի ԳԼ · Իբ · 15 ։

Ը Երեմ · խը · 20 ։

Ք Դ Թագ · Գ · 25 ։

† Կ՚ · ԺԲ · վեր · ասցած

Ֆ ԳԼ · Իդ · 7 ։

Ֆ Հմր 9 ։

Ե Երեմ · խը · 32 ։

Ի ԳԼ · ԺԱ · 4 ։

Լ Սաղ · ԽԷ · 1, 5 ։ ՃՐ · 16 ։

— Սոփ · Գ · 12 ։ Զաք · ԺԱ · 11 ։

Իբր 726

— Երեմ · խը · 1, ԽԱ, Ե · զկ · ԽԱ · 8—11 ։ Ա Մակ · բ · 1 ։

Բ Թոռ · իա · 28 ։

Ֆ ԳԼ · ԺԶ · 12 ։

Ծ Տճն · Ղև · իա · 5 ։ ԳԼ · Գ · 24 ։ Իր · 12 ։ Երեմ · խէ · 5 ։ խը · 1 · 37, 38 ։ Եզկ · է · 18 ։

Ի Երեմ · խը · 38 ։

* Եբբ · լոցի ՄԷ ԻՀՆԷՆ ։

Ղ ԳԼ · ԺԶ · 9 ։

Ի ԳԼ · ԺԶ · 11 ։ Երեմ · խը · 31 ։

Ը ԳԼ · ԺԶ · 14 ։ Երեմ · խը · 34 ։

Ք Երեմ · խը · 5 ։

Ֆ Թոռ · լբ · 36 Ը՚ըռ՚ Նամբա ։

10 ցաւ ։ Եւ պտղաբեր արտերէն՝ ՚ի ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու այդիներու մէջ երգոց և ցնծութեան ձայն պիտի չլսուի . Ջձանի մէջ՝ ալ գինի պիտի չկոխեն . ՚ՈՆՆ աղաղակը վեր-
11 ջացուցի ։ Ան պատճառաւ ՚ի՛մ աղիքս Մովաբի համար , ու փորս Կիրհարէսեթի համար քնարի պէս
12 ձայն պիտի տայ ։ Ան առնը պիտի երևնայ՝ թէ ինչպէս Մովաբ իր հբարձր տեղը երթալով պիտի յոգնի , ու իր սրբարանը պիտի մտնէ աղօթք ընելու համար , բայց օգուտ մը պիտի չըլլայ ։
13 Ան է ան խօսքը՝ որ Տէրը *շատոնցմէ Մովաբին համար խօսեր է .
14 Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ , ու ըսաւ . Երեք տարուան մէջ՝ ՚ի վարձկանի տարիներուն պէս՝ Մովաբին փառքը պիտի անարգուի ան բոլոր մեծ բազմութիւնովը , և մնացորդը խիստ քիչ ու տկար պիտի ըլլայ ։

* Երր . ան առնէն

ԳԼ . ԺԷ

1 Ասորւոց և Իսրայէլին սպառնալիք կ'ըլլայ ։ 6 Միայն մէկ մնացորդը կազապարութիւնը պիտի ձգէ . 9 իսկ միւսները պիտի հարատևաբերին իրենց ամբարշտութեանը համար ։ 12 Իսրայէլի թշնամիներուն թշուառութիւնը ։

Իրր 741 — Երեմ. խթ. 23 ։ Ամով . ա. 3 ։ Զաք . թ . 1 ։ Տես գ Թագ . ժգ . 9 ։ Կատարուեւ ցաւ 740

1 — Դամասկոսի պատգամը ։
Ահա Դամասկոսը քաղաք ըլլալէն պիտի վերնայ , ու աւերակի
2 շեղջ մը պիտի ըլլայ ։ Արոերի քաղաքները պիտի թողուին . հօտերու ֆր-ԽՆԴՐ պիտի ըլլան , որ անոնք պառկին , ու ՚ի վախցընող
3 չըլլայ ։ ՚Ի՛ Եփրեմէն՝ պարիսպը պիտի վերնայ , և Դամասկոսէն ու Ասորւոց մնացորդէն՝ թագաւորութիւնը . ԱՆՆ+ Իսրայէլի որդւոցը փառքին պէս պիտի ըլլան , կ'ըսէ
4 զօրաց Տէրը ։ Եւ ան օրը Յակոբին փառքը պիտի պակսի , ու ա-
5 նոր մարմնոյն *գիրութիւնը պիտի նիհարանայ ։ Եւ այնպէս պիտի ըլլայ , ինչպէս որ ՚ի՛մ ջոդը երբոր ցորեն կը ՚ի՛մ , թևին վրայ հասկերը կը ժողվէ . ու Ռափայնոց հովիտը հասկեր քաղողին պէս պի-
6 տի ըլլայ ։ Ո՛ւ ինչպէս որ ձիթենին կը թօթվեն , — բարձր ոստին ծայրը երկու իրէք հատ՝ և խիստ պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինգ հատ կը մնայ , անոր վրայ ալ Փ-ՅՆ ճիւղեր պիտի մնան , կ'ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը ։
7 Ան օրը մարդ ՚ի՛ր Ստեղծողին պիտի նայի , ու իր աչքերը Իսրա-
8 յէլի Սուրբը պիտի դիտեն ։ Եւ իր ձեռքերուն գործը եղող սեղաններուն պիտի չնայի , ու իր մատերուն շինածը , թէ՛ Աստարովթի

Ն . ք . ՂԲ . Իրր 726

*ԳԼ . իդ . 8 ։ Երեմ . խը . 33 ։

†ԳԼ . ԺԱ . 5 ։ կդ . 15 ։ Երեմ . խը . 36 ։

‡ԳԼ . ԺԱ . 2 ։

§ԳԼ . Ժ . 16 ։

¶ԳԼ . ԺԵ . 16 ։ ը . 4 ։

#ԳԼ . Ժ . 16 ։

**Երեմ . ծա . 33 ։

Իրր 741 — ՂԼ . իդ . 13 ։

††Մխ . է . 7 ։

Ն . ք . ՂԲ . Իրր 741

ՃՍաղ . կը . 20 ։

ՄԵրեմ . գ . 23 ։

ՅՍաղ . թ . 5 ։

ՊՍաղ . ձգ . 13 ։ Ովս . Ժգ . 3 ։

Իրր 714 — ԳԼ . ի . 4 , 5 ։ Եզեկ . է . 4 . 5 . 9 ։ Սոփ . բ . 12 ։ գ . 10 ։

†Կ՛ ՚ի՛ շատացին հանդ

‡Կ՛ ՚ի՛ Երկայնասակ ու լերկ

§ԳԼ . է . 26 ։

¶Կ՛ ՚ի՛ խոտի վրայի

ԳԼ . ԺԸ

1 Արդարէն կը ցուցընէ թէ Աստուած իր ժողովուրդին խնամք տանելով՝ Եթէովպացիները պիտի կորզընցընէ , 7 և թէ ան պատճառով եկեղեցին պիտի աճի ։

1 — Վա՛յ Եթէովպացւոց գետերուն անդիի կողմը եղող թևերով
2 †հովանաւոր երկրին . Որ ծովէն՝ պատուհաններով ջուրի և բեսին վրայէն դեսպաններ կը խրկէ ։ Ո՛վ արագընթաց դեսպաններ՝ դացէք ‡՚ի տարածուած ու խիստ՚ ազգին , սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդին , խիստ զօրաւոր ու —ՆԷՆ կոխկրտտող ազգին , որուն
3 երկիրը գետերը կ'աւրեն ։ Ո՛վ աշխարհիս բոլոր բնակիչներ՝ ու երկրի վրայ բնակողներ , ՚ի երբոր լեռները դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէք , ու երբոր փող ՚ի՛ւր լսե-
4 ցէք ։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Ես հանդիստ պիտի ըլլամ , ու իմ բնակարանէս պիտի նայիմ , ‖կէս օրուան՚ պայծառ տաքութեանը պէս , — ՚ի՛ծոց տաքութեանը մէջ ցօղագին ամպի պէս ։
5 Քանզի հունձքի ժամանակէն առաջ , երբոր ընձիւղը կը մեծնայ ,

Ն · Ա · ԴԲ · Իսր 714

ու ծաղիկը ադոխ ըլլալով հասնելու վրայ է , անիկայ ճիւղերը յօտոցով պիտի կարէ , և ուռերը պիտի
6 փրցնէ նետէ ։ Անոնք մէկտեղ լերանց թռչուններուն՝ ու երկրի գազաններուն պիտի թողուին . և թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն . ու երկրի ամէն գազանները ձմեռը անոնց վրայ պի-
7 տի անցընեն ։ Ան ժամանակը զօրաց Տէրոջը , տարածուած ու խիստ ժողովուրդէն՝ և սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդէն , խիստ զօրաւոր ու ոտքը կոխկրտող ազգէն՝ որուն երկիրը գետերը կ'աւերեն , զօրաց Տէրոջը անուանը տեղը՝ Սիօն լեռը Բընակայ պիտի բերուի ։

Ք Մաղ · կը · 31 ։ Նր · 10 ։ Գլ · Ժգ · 1 ։ Մոփ · գ · 10 ։ Մաղ · ա · 11 ։

Գ Լ · Ժ Թ

1 Եգիպտոսին խռովութիւնը · 11 անոր իշխաններուն յիմարութիւնը ։ 18 Եգիպտոս կը կանչուի եկեղեցիին յարելու ։ 23 Եգիպտոսի , Ասորեստանի և Իսրայէլի միաւորութիւնը ։

1 – Եգիպտոսի պատգամը ։
Ահա Տէրը թեթևընթաց
Բամպի վրայ հեծեր է , ու Եգիպտոս պիտի մտնէ . և անոր երևակեն՝
Եգիպտոսի կուռքերը պիտի շարժին , ու Եգիպտոսի սիրտը իր ներ-
2 սի դին պիտի հալի ։ Ե Եւ Եգիպտացիները պիտի *զրդռեմ Եգիպտացիներուն վրայ , ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ , և ամէն մէկը իր ընկերին հետ , քաղաք քաղաքի հետ , — թագաւորութիւն թագաւորութեան հետ պատերազմ
3 պիտի ընէ ։ Ու Եգիպտոսի ոգին իր ներսի դին պիտի պակսի , և անոր խորհուրդը պիտի ցրուեմ . Ե ու անոնք կուռքերուն , կախարդներուն , վհուկներուն ու նշանագէտներուն պիտի հարցը-
4 նեն ։ Ու Եգիպտացիները Հսատսիրտ տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ , և անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր մը պիտի տիրէ՝ կ'ըսէ
5 զօրաց Եհովայ Տէրը ։ Եւ Ե ջուրերը ծովէն պիտի պակսին . ու գետը պիտի ցամքի ու չորնայ ։
6 Եւ Հ գետերուն Ը–րէրը պիտի քաշուին" . ու ը‡ պարսպաւոր Հաղ–ն ներ–ն" գետերը պիտի պարպուին ու չորնան . եղէգը ու պտուն պի-
7 տի թառամի ։ Գետին քովը , ու գետին եղերքին վրայ եղող մարգագետինները , և գետին բոլոր վարուցանը պիտի չորնայ , ցիրուցան
8 ըլլայ ու կորսուի ։ Ձկնորսներն ալ պիտի հեծծեն , ու գետին բոլոր կարթընկէցները պիտի ողբան , և ջուրին վրայ ցանց նետողները պի-
9 տի տրտմին ։ Ու Ի բարակ քթան

Ն · Ա · ԴԲ · Իսր 714

դործողները , ու ճերմակ կտաւ
10 հիւսողները պիտի ամչնան ։ Անոր սիւները պիտի կոտրտին , ու ամէն վարձք առնողներուն հոգին
11 պիտի տրտմի ։ Իրաւ որ Ժ Տայանիսի իշխանները յիմարներ են . Փարաւոնի իմաստուն խորհրդականներուն խորհուրդը անասնական է . Ի՞նչպէս Փարաւոնին կրնաք ըսել Թէ , Ես իմաստուններու որդի եմ . Ը– հին թագա-
12 ւորներու որդի եմ ։ Ըրդ՝ Ո՞ւր են քու իմաստուններդ , որ հիմա քեզի պատմեն , ու § իմացընեն Թէ զօրաց Տէրը ինչ վճռեր է Եգիպտոսի
13 համար ։ Ցայանիսի իշխանները յիմարեցան . Ւ Մեմփիսի իշխանները խաբուեցան . ու Եգիպտոսը՝ իր ցեղերուն դլխաւորները մոլոր-
14 ցուցին ։ Տէրը անոր մէջը Ե մոլորութեան ոգի խառնեց . ու անոնք Եգիպտոսը իր ամէն դործքին մէջը մոլորցուցին , ինչպէս որ
15 փսխող դինովը կը մոլորի ։ Ու Եգիպտոսի մէջ դործք պիտի չըլլայ , որ Ի դլուխ կամ պոչ Խոզք արմաւենիի ոստ , կամ կնիւն դործէ ։
16 Ան օրը Եգիպտոս՝ Կնիկներու պէս պիտի ըլլայ , ու պիտի դողայ և զարհուրի զօրաց Տէրոջը ձեռքին շարժմունքէն , Որ պիտի շարժէ
17 անոր վրայ ։ Եւ Ցուդայի երկիրը՝ Եգիպտացւոց արհաւիրք պիտի ըլլայ . ով որ զանիկայ յիշէ , պիտի վախնայ զօրաց Տէրոջը խորհուրդին պատճառովը՝ որ անոր դէմ մտածմա-
18 ծեր է ։ Ան օրը Եգիպտոսի երկրին մէջ Ն Քանանու լեզուն խօսող՝ և զօրաց Տէրոջը անուամբը երդումը ընող՝ հինգ քաղաք պիտի ըլլայ . մէկը Արեգ քաղաք պիտի բուի ։
19 Ան օրը Եգիպտոսի երկրին մէջ Տէրոջը համար սեղան , ու անոր սահմանին քովը Տէրոջը համար
20 կոթող մը պիտի ըլլայ . Եւ Նանիկայ Եգիպտացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց Տէրոջը համար նշան ու վկայութիւն պիտի ըլլայ . վասն զի բռնաւորներուն պատճառաւ Տէրոջը պիտի աղաղակեն . ու անիկայ՝ մէկ ազատիչ ու մեծ Իշխ մը խրկելով անոնց՝ պիտի ազատէ զա-
21 նոնք ։ Եւ Տէրը Եգիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի , ու ան օրը՝ Եգիպտացիք Տէրը պիտի ճանչնան , և Հ զոհեր ու պատարագներ պիտի մատուցանեն , և Տէրոջը ուխտ
22 պիտի ընեն , ու կատարեն ։ Եւ Տէրը Եգիպտացիները պիտի զարնէ . պիտի զարնէ , ու պիտի բժշկէ . և անոնք Տէրոջը պիտի դառնան . ու անոնց պիտի ընդունի զանոնք ,
23 ու պիտի բժշկէ ։ Ան օրը Եգիպտո-

Ն · Ա · ԴԲ · Իսր 714

Կ–Ի · վաբ-պետները

Թ Թու · Ժգ · 23 ։

Ե Կոր · ա · 20 ։

§ Կ–Ի · դիտնան

Ե Երեմ · բ · 16 ։

Ե գ Թագ · իբ · 22 ։ Գլ · իմ · 10 ։

Ե Գլ · Թ · 14 ։

Ե Երեմ · ծա · 30 ։ Նաե · գ · 13 ։

Հ Գլ · ժա · 15 ։

Ց Տես Մոփ · գ · 9 ։

‡ Կ–Ի կորբսանան

Ղ Նե · իբ · 18 ։ Եբ իդ · 4 ։ Ցես · իբ · 10 · 26 · 27 ։

Ճ Տես Ցես · գ · 20 ։ Իր · 27 ։

Ի Մաղ · ա · 11 ։

սէն դէպ՝ ի Ասորեստան յարանուկ ճամբայ պիտի ըլլայ, ու Ասորեստանցիք եգիպտոս՝ ու եգիպտացիք Ասորեստան պիտի երթան, ու եգիպտացիք Ասորեստանցւոց հետ
24 Աստուած պիտի ծառայեն։ Ան օրը Իսրայէլը երրորդ պիտի ըլլայ եգիպտոսի ու Ասորեստանի հետ. օրհնութիւն դիպչելու
25 ըլլայ։ Զանազ զօրաց Տէրը զանիկայ պիտի օրհնէ, ու պիտի ըսէ. Օրհնեալ ըլլայ իմ ժողովուրդս՝ եգիպտոսը, ու՝ իմ ձեռքերուս գործը՝ Ասորեստանը, և իմ ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլը։

ԳԼ. Ի

1—6 Եգիպտոսի ու Եթէովպիայի ամօթալից գերութիւնը նշանակող օրինակ մը։

1 Ան տարին որ Թարթանը Ասորեստանի Սարգոն թագաւորէն խրկուելով՝ Ազովտոս գնաց, ու Ազովտոսի հետ պատերազմ ըրաւ,
2 ու զանիկայ առաւ, Ան ժամանակը Տէրը՝ Ամովսի որդւոյն Եսայիին ձեռքովը խօսեցաւ, ըսելով. Գնա ի մէջէդ քուրձդ հանէ, ու ոտքէդ կօշիկներդ հանէ. ու անիկայ այնպէս ըրաւ. և ի մերկ ու բոկոտն կը
3 շրջէր։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ինչպէս որ իմ ծառաս Եսային իրեք տարի մերկ ու բոկոտն շրջեցաւ, որ Եգիպտոսի համար, ու Եթէովպիայի
4 համար Նշան ու ցոյց մըն է, Այնպէս ալ Ասորեստանի թագաւորը Եգիպտացիները գերի՝ ու Եթէովպացիները աքսոր պիտի տանի, երիտասարդները ու ծերերը մերկ՝ բոկոտն և իրենց ամօթոյքը բաց, Եգիպտոսի նախատինքը ըլլալո հա-
5 մար։ Ու անոնք պիտի սոսկան ու ամչնան Եթէովպիայէն՝ որ իրենց ապաւէնն էր, ու Եգիպտոսէն՝ որ
6 իրենց փառքն էր։ Եւ ան օրը աս ծովեզերեայ երկրին բնակիչները պիտի ըսեն. Ահա այսպէս եղաւ մեր ապաստանարանը՝ որ մենք Ասորեստանի թագաւորին երեսէն ազատելու համար, ու օգնութիւն դտնելու համար հոն փախանք. ուրեմն մենք ի՞նչպէս պիտի ազատինք։

ԳԼ. ԻԱ

1 Արգարէին տեսիլքով կը յայտնուի Թէ Բաբիլոնը Պարսից ձեռքովը պիտի ինյայ։ 11 Եդովմի վրայ պատգամ մը։ 13 Արաբացւոց թշուառութեանը որոշուած ժամանակը։

1 Ծովու անապատին պատգամ։ Հարաւէն յարձակող մրրիկներուն պէս՝ Անիկա անապատէն՝
2 սոսկալի երկրէն կու գայ։ Ինծի մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուած է. Բաչիշտակողը կը յափշտակէ, ու կործանողը կը կործանէ. Ելամացիք՝ վեր ելէք. ով Մարք՝ պաշարեցէք. անոր ստեն-
3 լոր հառաչանքը դադրեցուցի։ Ասոր համար երիկամունքս ցաւով լեցուեցաւ. ու ծննդական կնոջ ցաւերուն պէս ցաւեր բռնեց զիս. տանջանք կ'ելլայ ինծմէ՝ որ չեմ կրնար լսել. անանկ խռոված եմ՝ որ չեմ
4 կրնար տեսնել։ Սիրտս շփոթեցաւ, արհաւիրքը զիս դողացուց. Ինծի ուրախութեանս դիշերը ինծի սոսկացողի էվէր բրաւ։
5 Սեղանը կը պատրաստեն. դիտերը կը դնեն. կ'ուտեն կը խմեն։ Ելէք ով իշխաններ, վահանները
6 օծեցէք։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Գնա մէկ դէտ մը դիր,
7 որ տեսածը զրուցէ։ Եւ անիկայ հեծեալներ տեսաւ, երկու ձիաւոր, էշերու վրայ հեծածներ, ուղտերու վրայ հեծածներ, և ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրու-
8 թեամբ մտիկ ըրաւ, Ու ազաղակեց առիւծի պէս. Ով տէր՝ ես ցորեկը միշտ իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ, ու բոլոր դիշերը իմ պահպանութեանս տեղը կը կե-
9 նամ. Եւ ահա հեծնող մարդիկներ, երկու ձիաւոր կու գան. Նաև պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ինկաւ Բաբիլոնը, ինկաւ. ու Աստուածներուն բոլոր արձանները կոտրտեցան՝ գետինը
10 Ով իմ կոխուածներս ու իմ կալիս ցորներս, Ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուծմէն։
11 Եդովմի պատգամը։ Սէիրէն ձայն մը կու գայ ինծի. Ով պահապան՝ դիշերուան համար ինչ, ով պահապան՝ դիշերուան
12 համար ինչ։ Պահապանը կ'ըսէ. Առաւօտը կու գայ ու նաև դիշերը. Թէ որ կ'ուզէք հարցրնել, հարցուցէք. դարձէք, ու եկէք։
13 Արաբիայի պատգամը։ Արաբիայի անտառին մէջ դիշերը պիտի անցրնէք, ով Դեդա-
14 նացւոց կարաւանները։ Ով թեմայի երկրին բնակիչները՝ ծարաւին առջեր ջուրով ելէք, ու փախըստականին առջեր հացով եկէք։
15 Վասն զի անոնք կը փախչին սուրէն՝ բուն առջեն, քաշուած սուրին առջեն, ու լարուած աղեղին առջեն, և սաստիկ պատերազմին
16 առջեն։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Մէկ տարուան մէջ՝ վարձկանի տարիներուն պէս՝ Կե-

---

Ն · ք · գԹ · Իրր 714

ց ԳԼ · ժա · 16։

* Կ՚ Ասորեստանեցւոց պիտի ծառայեն։

Ն Սաղ · ճ · 3։ ԳԼ · ԽԹ · 23։ Ովս · բ · 23։ Եփես · բ · 10։

Ա–Ջ · Թ · 14։

Ն · ք · գԹ · Իրր 714

Բ ԳԼ · ԼԳ · 1։
Դ ԳԼ · ժգ · 17։ Երեմ · Խթ · 34։
Զ ԳԼ · ժե · 5։ ժգ · 11։
Է ԳԼ · ժգ · 8։
Ը Կ՚ լսելն կդադրեցուցած եմ. տեսնելն խռոված եմ։

Ղ Օր · իբ · 67։

Ի Դան · ե · 5։

Ա Ջամ · 9։

Բ Ամր · բ · 1։

Գ Երեմ · ծա · 8։ Ցաւս · ժգ · 8։ ժբ · 2։

Դ ԳԼ · խգ · 1։ Երեմ · ծ · 2։ ծա · 44։ Եզեկ · ծա · 33։

Ե Երեմ · խթ · 7, 8։ Եզեկ · լե · 2։ Ագգ · 1։

Զ Եբբ · Դատաւորք · ա Մն · ա · 30։

Է Երեմ · խթ · 28։

Ը Մտ · ա · 9, 32։

Թ Սաղ · ճԺ · 5։ ԳԼ · կ · 7։

Ժ ԳԼ · ժգ · 14։

Ի Սաղ · ճՀ · 5։ ԳԼ · կ · 7։

դարի բոլոր փառքը պիտի վերջա-
17 նայ . Ու աղեղնաւորներուն միա-
ցած թիւը՝ կեդարի որդւոց զօ-
բաւորները պիտի բիչնան . քանզի
Իսրայէլին Տէր Աստուածը խօսե-
ցաւ ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Պարսից Հրէաստանի վրայ յարձակելուն հա-
մար՝ մարգարէն կ'ողբայ . 8 իր հայրենակից-
ներուն մարդկային խնամատուրիւնը և աչքաբա-
ցային ուրախութիւնը կը յանդիմանէ . 15
կը մարգարէանայ թէ Սիրնա իր պաշտօնէն
պիտի զրկուի , 20 ու Եղիակիմ՝ որ Քրիստոսի
նախատիպն էր , անոր տեղը պիտի անցնի ։

Իսր 712

1 Տեսիլքի ձորին պատգամը ։
Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ , որ
ամէնքդ տանիքներու վրայ ելար ։
2 Ո՛վ խռովութեամբ լեցուած աղ-
մուկի քաղաք՝ զբօսասէր քաղաք ,
քու վիրաւորներդ սրով վիրաւո-
րուած չեն , ու պատերազմի մէջ
3 չմեռան ։ Բոլոր իշխաններդ մի-
կէն փախան . աղեղնաւորներէն
կապուեցան . քու ներսիդինդ
հեռու փախչողներէն բոլոր գըտ-
նուածները միասին կապուեցան ։
4 Անոր համար ըսի . Թող տուէք զիս ,
որ դառնապէս լամ . իմ ժողո-
վուրդիս աղջկանը կործանումին
համար զիս մխիթարելու մի աշ-
5 խատիք ։ Քանզի տեսիլքի ձորին
մէջ՝ զօրաց Եհովայ Տէրոջմէն
խռովութեան , կոխման ու շփո-
թութեան օր է . պարիսպը կը
փլըզնէն , և աղաղակը մինչև լեռը
6 կը հասնի ։ Ու Եղամը իր ձիաւոր
մարդիկներովը կապարճը վերցուց .
7 և Կիրը վահանը բացաւ . Եւ քու
ընտիր հովիտներդ կառքերով լեց-
ցուեցան . ու ձիաւորները դուռդ
8 կազմեցին դռներուն քովը . Եւ
Յուդային ծածկոցը բացուեցաւ .
ու ան օր Անտառի տանը զէնքե-
9 րուն նայեցաք . Եւ Դաւիթի քա-
ղաքին փլած տեղերուն շատ բլլա-
լը տեսաք , ու վարի աւազանին
10 ջուրերը ժողվեցիք . Ու Երուսա-
ղէմի տուները համրեցիք , և պա-
րիսպը ամրացընելու համար տու-
11 ները փլցուցիք . Ու հին աւազա-
նին ջուրերուն համար՝ երկու պա-
րսպին մէջտեղը ջրակոյտ մը շի-
նեցիք , բայց զանիկայ շինողին
չնայեցաք , ու շատոնցմէ գանի-
կայ կազմողին ուշադրութիւն չը-
12 րիք ։ Եւ ան օր զօրաց Եհովայ
Տէրը էյէլ կանչեց լալու ու սգա-
լու , Կլլուխ կնատացընելու , և քուրձ
13 հագնելու . Եւ ահա ցնծութիւն
ու ուրախութիւն ըլլալ . արջառներ
կը սպաննէիք և ոչխարներ կը մոր-
թէիք . միս կ'ուտէիք , ու գինի
կը խմէիք , ըսելով . Ուտենք ու
խմենք , քանզի վաղը պիտի մեռ-
14 նինք ։ Բայց զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներուս յայտնուեցաւ որ անշուշտ ասոր անօրէնութիւնը մինչև պիտի չթողուի , մինչև որ դուք մեռնիք , կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը ։
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս ըսաւ . Գնա , ու պալատին հրամանատարին՝ Սիրնա դանձապետին
16 քովը մտիր , ըսելով . Դուն հոս ի՞նչ ունիս , և հոս ո՞վ ունիս , որ հոս քեզի գերեզման փորեցիր , ով դուն՝ Ըոր քու գերեզմանդ բարձր տեղ կը փորես , ու քեզի վէմի մէջ
17 բնակարան կը շինես ։ Ահա Տէրը քեզ պիտի նետէ մէկ զօրաւոր նետուածքով մը , և քեզ բոլորովին
18 պիտի ծածկէ ։ Անշուշտ դնտակի պէս մէկ լայնատարած երկիր մը պիտի գլորէ քեզ . դուն հոն պիտի մեռնիս , և քու փառացդ կառքերը հոն պիտի մնան , տուէ քու
19 տիրոջդ տանը անարգանքը . Ու քու պաշտօնէդ քեզ պիտի վռնտեմ , և քու աստիճանէդ քեզ պի-
20 տի զրկեմ ։ Ու ան օր պիտի կանչեմ իմ ծառաս՝ Քեղկիայի որդին
21 Եղիակիմը , Եւ քու պատմուճանդ անոր պիտի հագցնեմ , ու քու գօտիովդ անիկայ պիտի զօրացընեմ , և քու իշխանութիւնդ անոր ձեռքը պիտի տամ . ու անիկայ Երուսաղէմի բնակիչներուն , ու Յուդայի տանը՝ հօր պէս պիտի բլլայ ։
22 Եւ Դաւիթի տանը բանալին անոր ուսին վրայ պիտի դնեմ , որ անիկայ բանայ , և գոցող չբլլայ ,
23 ու գոցէ , և բացող չբլլայ ։ Ու զանիկայ մէկ հաստատ տեղ մը Հրեւեի պէս պիտի դամեմ . և ա-
24 նիկայ իր հօրը տանը՝ փառաւոր ա-թոռի պէս պիտի բլլայ ։ Ու անոր հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վրայ պիտի կախուի , անոր սերունդէն եղող պատուականները ու անարգները , ամէն պզտիկ ամաններէ՝ տեսակ տեսակ թասերէն մինչև ա-
25 մէն տեսակ տիկերը ։ Ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Հաստատ տեղը գամուած բևեռը պիտի վերցուի , և պիտի կոտրի ու իյնայ . ու վրան եղած բեռը պիտի կոտրըտի . քանզի Տէրը խօսեցաւ ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Տիւրոսին ողբալի կործանումը . 17 անոր բարեկացը գերեզմանութիւնը ։

1 Տիւրոսի պատգամը ։
Ողբացէք՝ ով Թարսիսի նաւեր . քանզի անիկայ բնաջինջ եղաւ . հոն տուն կամ ‖ դուռ չը-

Ն . ք . ղե . Իրր 714

Ն . ք . դժ . Իրր 712

Ի Գլ . ծգ . 12 ։ ակոր . ժե . 32 ։
Ֆ Գլ . և . 9 ։
Ես թագ . գ . 14 ։ Եզեկ . իդ . 13 ։

Հգ թագ . գ . 6 ։
Ն գ թագ . ժբ . 37 ։ Գլ . լզ . 3 ։
*Կ՚առաջին պաշտօնէն նահապետին

Ղ Տես բ թագ . ժբ . 18 ։ Մատ . իէ . 60 ։
Ֆ Ես թ . է . 8 ։

† Կ՚իբրեւ

Իրր 712

– Գլ . լբ . 13 ։

Բ Երեմ . գ . 19 ։ թ . 1 ։

Ֆ Ողբ . ա . 5 ։ բ . 2 ։
Գլ . լէ . 3 ։

Ի Երեմ . խթ . 35 ։

Ղ Գլ . ժե . 1 ։

Կ գթագ . է . 2 ։ ժ . 17 ։
Ճ գթագ . ի . 20 ։ բ Մն . լբ . 4 ։ 5 ։ 30 ։

Ր Նէեմ . գ . 16 ։

Ֆ Տես գլ . լէ . 26 ։

Ն Ցովել . ա . 13 ։
Ղ Տես Եզր . թ . 3 ։ Գլ . ժե . 2 ։ Միք . ա . 16 ։

Ն . ք . գժ . Իրր 712

Ի Գլ . ծգ . 12 ։ ակոր . ժե . 32 ։
Ֆ Գլ . և . 9 ։
Ես թագ . գ . 14 ։ Եզեկ . իդ . 13 ։

Հգ թագ . գ . 6 ։
Ն գ թագ . ժբ . 37 ։ Գլ . լզ . 3 ։
*Կ՚առաջին պաշտօնէն նահապետին

Ղ Տես բ թագ . ժբ . 18 ։ Մատ . իէ . 60 ։
Ֆ Ես թ . է . 8 ։

† Կ՚իբրեւ

Իրր 715

– Երեմ . իե . 22 ։ իէ . 4 ։ Եզեկ . իզ . իէ . իբ ։ Ամով . ա . 9 ։ Ջաք . թ . 2 ։ 4 ։

‖ Եբր . մատեան

ն · ք · գԲ · Իսր 715

ilնայ . ՚՚ԱՒ՚՚ Բ կիտացուց երկրէն
2 յայտնուեցաւ անոնց ։ Ով կղզիի
բնակիչներ՝ լսեցէ՛ք . Ծովէ անցնող
Սիդոնացւոց վաճառականները լե-
3 ցուցեր էին քեզ ։ Եւ շատ ջուրե-
րու մէջ Ֆ՚՚ՏՏՂՂ Սիհորի հունտե-
րը՝ դետին հունձքը՝ անոր եկա-
մուտն էր . ու Ֆանիկայ ազգերուն
4 վաճառանոցն էր ։ Ով Սիդոն՝
ամչցիր . քանզի Ծովը կը խօսի .
Ծովուն զօրութիւնը կ՚ըսէ ու կ՚ը-
սէ . Ես ծննդականի ցաւ չեմ քա-
շեր , ու չեմ ծնանիր . երիտա-
սարդներ չեմ սնուցաներ , Ե կոյս
5 աղջիկներ չեմ մեծցներ ։ Երբոր
՚՚ Բ՚՚Ը եգիպտացւոց ականջը
հասնի , Տիւրոսի լուրին համար
6 պիտի տագնապին ։ Թարսիս ան-
ցէ՛ք . ով Ծովեզերքի բնակիչներ՝
7 ողբացէ՛ք ։ Ձեր Ե ուրախութեան
ՏՂՂՏԸ ասիկա՞յ է , որուն հնութիւ-
նը շատոնգմէ է . անոր ոտքերը՝
հեռու տեղ պանդուխտ ըլլալու
8 պիտի տանին զանիկա ։ Ով աս
խորհուրդը բրաւ Տիւրոսի դէմ ,
Ըոր իր ԲՒՒՒԵՒԵՐԸ կը պսակէր . անոր
վաճառականները իշխաններ էին ,
՚՚ առուտուր ընողները՝ երկրիս
9 պատուաւոր Ր՚՚ՐՒՒՆԵՐԸ ։ Զօրաց
Տէրը աս խորհուրդը բրաւ , որ ա-
մէն փառքին ամբարտաւանութիւ-
նը խայտառակէ , ՚՚ երկրիս բոլոր
պատուաւորները անարգէ ։
10 Ով Թարսիսի աղջիկը՝ քու տե-
ղէդ գետի պէս անցիր , ասկէ ետքը
11 ‡ զօտի չկայ ։ Իր ձեռքը Ծովուն
վրայ երկրնցուց . թագաւորու-
թիւնները սարսեց . Տէրը Քանա-
նացւոց համար հրամայեց , որ ա-
12 նոր բերդերը աւրեն . Ու ըսաւ .
Ե Դուն ալ՚՚յմէն ալ պիտի չուրախա-
նաս , ով Սիդոնի անարգուած կոյս
աղջիկը . ելի՛ր , ԸԿիտիմ անցիր .
Բ՚՚յց հոն ալ հանգստութիւն պի-
13 տի չունենաս ։ Ահա Քաղդէացւոց
երկիրը՝ որ ՚՚ԲՒՒՒ ժողովուրդ չէր .
զանիկայ Ասորեստացիք հիմնեցին
Բանապատի բնակիչներուն համար .
անոր աշտարակները կանգնեցին .
անոր պալատները չինեցին . Բ՚՚յց
անիկայ հիմ՚՚ աւերակ ըրաւ ասի-
14 կայ ։ Ողբացէ՛ք ով Թարսիսի նա-
ւեր . վասն զի ձեր զօրութիւնը
կորսուեցաւ ։
15 Եւ ան օրը Տիւրոսը մոռցուած
պիտի մնայ եօթանասուն տարի՝
մէկ թագաւորի օրերուն չափ . Իսկ
եօթանասուն տարիէն ետքը՝ Երբ՚՚
ԴԻՒՒ Տիւրոսին՝ պոռնիկի
16 երգին պէս . Ով մոռցուած պոռ-
նիկ՝ քնարը առ , ու քաղաքին մէջը
պտըտէ . աղէկ զարկ , շատ խաղ
17 կանչէ , որ քեզ յիշեն ։ Ու եօ-

ն · ք · գԲ · Իսր 715

Բ Հմր 12 ։

Ե՚՚կ · ԻԷ · 3 ։

4 ՚՚՚ ՆԵ-ՂՈՍ

‡ Եզկ · ԻԷ · 3 ։

Բ Թգ · ԺԹ · 16 ։

† ՚՚՚ ԿՂԶԻ Ի ԳԼ · Իր · 2 ։

Ը Տ՚՚ Եզկ · Իր · 2 · 12 ։

‡ ՚՚՚ ԱՐ-ԳԵԼՔ

Ի Ցայս · Ժը · 22 ։

Ը Հմր 1 ։

Բ Սազ · Հր · 9 ։

Բ Հմր 1 · Եզկ · ԻԷ · 25 · 30 ։

թանասուն տարիէն ետքը՝ Տէրը
այցելութիւն պիտի ընէ Տիւրոսին .
և անիկայ իր շահին պիտի դառնայ ,
ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր
երկրիս թագաւորութիւններուն
հետ Ի պոռնկութիւն պիտի ընէ ։
18 Եւ անոր ‖ վաճառականութեան
շահը՝ Ե Տէրոջը պիտի նուիրուի .
անիկայ գանձատունը պիտի չդրուի ,
կամ՝ շտեմարանի մէջ պիտի չպա-
հուի . հապա անոր վաճառակա-
նութեան շահը՝ Տէրոջը առջևը
բնակողներուն պիտի ըլլայ , որ
մինչև կշտանալնին ուտեն , ու պա-
տուական զգեստներ հագնին ։

ն · ք · գԲ · Իսր 715

Ի Ցայս · Ժէ · 2 ։

‖ ԵԲՐ · վաճառականութիւնը ու շահը

Ե Ջաք · Ժդ · 20 · 21 ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Երկրին վրայ Ասուածոյ բերած ցաւագին դա-
տաստանները ։ 13 Իսրայէլին մէկ մնացորդը
ուրախութեամբ պիտի գովէ զԱնիկայ ։ 16
Ասուած իր դատաստաններովը պիտի բարձ-
րացընէ իր թագաւորութիւնը ։

Իսր 712

1 ՚՚Ահա Տէրը երկիրը կը պարպէ , ու
զանիկայ կը դատարկացընէ , և
տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչ-
2 ները կը ցրուէ ։ Ու ինչպէս է
Ժողովուրդը՝ քահանան ալ այն-
պէս , ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն
ալ այնպէս , ինչպէս է աղախինը՝
իր տիկինն ալ այնպէս , Բ ինչպէս է
ծախու առնողը՝ ծախողն ալ այն-
պէս , ինչպէս է փոխ տուողը՝ փոխ
առնողն ալ այնպէս , ինչպէս է տո-
կոսիք առնողը՝ տոկոսիք տուողն
3 ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ Երկիրը
բոլորովին պիտի պարպուի , ու բո-
լորովին պիտի կողոպտուի . քանզի
4 ան խօսքը Տէրը խօսեցաւ ։ Երկիրը
սուգ կը բռնէ , ու կը մարի . աշ-
խարհս կը նուաղի ու կը մարի .
երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը
5 նուաղին ։ Ու Ֆ երկիրը իր բնակիչ-
ներուն տակը պղծուեցաւ . քանզի
անոնք օրէնքները զանց ըրին , պա-
տուիրանքը փոխեցին , յաւիտե-
6 նական ուխտը խափանեցին ։ Ան
պատճառաւ Ե նզովքը կերաւ եր-
կիրը . ու անոր մէջը բնակողները
իրենց յանցանքին պատիժը կրե-
ցին . ան պատճառաւ երկրին բնա-
կիչները այրեցան , ու քիչ մարդիկ
7 մնացին ։ Ի նոր գինին սուգ կը
բռնէ . որթը կը նուաղի . Ե ամէն
ուրախասիրտ եղողները կը հառա-
8 չեն ։ Ղմմրուկներուն ցնծութիւնը
կը դադրի . ուրախութիւն ընող-
ներուն աղաղակը կը կտրի . քնարին
9 ցնծութիւնը կը դադրի ։ Երգով
գինի պիտի չխմեն . ցբին՝ խմողնե-
10 րուն դառն պիտի ըլլայ ։ Դատարկ
քաղաքը կործանեցաւ . ամէն տուն
գոցուեցաւ , որ ՚՚ր՚՚ մը չմտնէ ։
11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար ա-

Ի ԳԼ · Ժգ · 8 , 9 ։ Ցովլ · ա · 10 · 12 ։

Ը Երմ · է · 34 ։ Ժգ · 9 ։ ԻԷ · 10 ։ Եզկ · իգ · 13 ։ Ովս · բ · 11 ։ Ցայս · Ժը · 22 ։

դաղակ կայ . ամէն ուրախութիւնը մեռնցաւ . երկրին ցնծութիւնը
12 վերցաւ ։ քաղաքին մէջը ամայութիւն մնաց . ու դուռը ղարնուեց
13 ցաւ , ** աւերակ է ** ։ քանդի երկրին մէջ՝ ժողովրդոց մէջը՝ Թօթվուած ձիթենիի պէս , ու այգեկութէն ետքը՝ ճռաքաղին
14 պէս պիտի ըլլայ ։ Անոնք ձայներնին վերցնելով՝ ցնծութեամբ պիտի երգեն . ծովու կողմէն Տէրոջը փառքին համար բարձրաձայն
15 պիտի աղաղակեն ։ Անոր համար *արեւելեան կողմը՝ փառաւորեցէք Տէրը , ծովու կղզիներուն մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անուն
16 ը ։ Երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք . արդարին փառք ** ։ բայց ես ըսի . Նիհար եմ , նիհար եմ . վա՛յ ինձ . յափշտակողները կը յափշտակեն . յափշտակողները բոնի կը յափշտակեն ։
17 Ով երկրին բնակիչը՝ վախ , դուր և որոգայթ պիտի ըլ-
18 լայ քու վրադ . Ու վախին ձայնէն փախչողը՝ դուրը պիտի իյնայ , և դուրին մէջէն ելլողը՝ որոգայթին մէջը պիտի բռնուի . քանզի բարձրէն պատուհանները բաց են , ու
19 երկրին հիմերը կը շարժին ։ Երկիրը բոլորովին կը ճեղուի . երկիրը բոլորովին կը պատռի . երկիրը բո-
20 լորովին կը սասկի . երկիրը դինովի պէս անդադար պիտի երերայ , ու հիւղի պէս պիտի շարժի . և անոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ . ու անիկայ պիտի իյնայ , ու
21 ալ պիտի չելլէ ։ Եւ անօրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն պիտի ընէ հպարտներուն գօրքին , ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագաւորներուն ։ Եւ անոնք պիտի ժողվուին , ինչպէս որ բանտարկեալները գուբին մէջ կը ժողվուին , ու բանտի մէջ պիտի դոցուին . և շատ առեն ետքը անոնց այցելութիւն
23 պիտի ըլլայ ։ Եւ լուսինը պիտի ամչնայ , ու արեւը պիտի պատկառի , երբոր զօրաց Տէրը՝ Սիօն լեռանը վրայ՝ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորէ , ու իր ծերերուն առջեւը փառաւորուի ։

ԳԼ . ԻԵ

1 Մարգարէն զ Աստուած կը գովաբանէ իր գատաստաններուն համար , 6 իր փրկարար շնորհացը համար , 9 և յաղթող փրկութեանը համար ։

1 Ա՛վ Տէր՝ իմ Աստուածս դուն ես . բեզ պիտի բարձրացընեմ , քու անուանդ փառք պիտի տամ . քանզի սքանչելի բաներ ըրիր . հին վաղեմի խորհուրդներդ հաւատա-
2 րիմ և ճշմարիտ են ։ Քանզի տքաղաքը՝ հողակոյտ , ու պարսպաւոր քաղաքը՝ աւերակ դարձուցիր , որ ** քաղաք չըլլալով , օտարականներուն պալատը յաւիտեան
3 չշինուի ։ Անոր համար զօրաւոր ժողովուրդը քեզ պիտի պատուէ , և ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
4 պիտի վախնայ ։ Վասն զի դուն ապաւէն եղար աղքատին , ապաւէն չքաւորին՝ իր նեղութեան առենը , հապաստանարան փոթորիկէն , հովանի տաքութենէն , երբոր անօրէն մարդոց կատաղութիւնը պատ ետնեղ փոթորիկի պէս ** ։
5 Օտարականներուն աղաղակը չորտեղոյն տաքութեանը պէս պիտի խոնարհեցընես . ինչպէս որ տաքութիւնը ամպի հովանիով ** , ** բռնաւորներուն ցնծութեան ձայնը պիտի ցածնայ ։
6 Եւ * զօրաց Տէրը ետս լեռանս վրայ * բոլոր ազգերուն կոչունք մը պիտի ընէ , պարարտ բաներու և հին գինիներու , ծուծով լեցուած պարարտ բաներու , ** զտուած հին
7 գինիներու կոչունք ։ Եւ ետս լեռանս վրայ՝ ամէն ժողովուրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը , ու * ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարագոյրը բնաջինջ պիտի ընէ ։
8 Մահը * յաւիտեան բնաջինջ պիտի ընէ , ու Տէր Եհովան Լամէն աչք արցունքը պիտի սրբէ , և բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցնէ . վասն զի Տէրը խօսեցաւ ։
9 Ու ան օրը պիտի ըսեն . Ահա մեր Աստուածը ասիկայ է . Անոր յուսացանք , ու անիկայ մեզ ազատեց . Տէրը ասիկայ է . անոր յուսացանք . * անոր փրկութիւնովը պիտի ցընծանք և ուրախանանք ։
10 Քանզի Տէրոջը ձեռքը ետս լեռանս վրայ պիտի հանգչի , ու Մովաբը անոր տակը պիտի կոխուի , ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէ-
11 ջը ։ Եւ իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը , ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ լողալու համար . ու անոր հպարտութիւնը՝ անոր ձեռացը հնարքներուն հետ պիտի
12 կործանէ ։ Եւ քու բարձր պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցընէ , ** գետնի հետ հաւասարելով՝ փոշիի մէջ պիտի ձգէ ։

ԳԼ . ԻԶ

1 Աստուծոյ վստահելու յորդորող երգ մը , 5 իր դատաստաններուն համար , 12 և իր ժողովուրդին իր բուռն շնորհքին համար ։ 20 Աստուծոյ սպասելու յորդորանք մը ։

1 Ո՛ն օրը Յուդայի երկրին մէջ ասերգը պիտի երգեն .

Ն . Ք . ԳՔ . իբր 712
Ե Գլ . ԺԱ . 5 , 6 ։
* ԵՔԲ . լոյս երուն մէջ
Ը Մաղ . ա . 11 ։
Բ Տես գ Թագ . ԺԹ . 17 ։ Երեմ . խբ ։ 43 , 44 ։ Ամով . ե . 19 ։
Ժ Ած . է . 11 ։
† Կ՛ ասհաններբ
Ի Սաղ . ԺԲ . 7 ։
Լ Երեմ . գ . 23 ։
Խ Գլ . ԺԹ . 14 ։
Ծ Սաղ . ՀՂ . 12 ։
Կ Գլ . ԺԳ . 10 ։ կ . 19 ։ Եզեկ . իբ . 7 ։ Յոել . բ . 31 ։ գ . 15 ։
Հ ԵՔԲ . ԺԲ . 22 ։
Յ Ցայս . ԺԹ . 4 , 6 ։
— Եր . ԺԱ . 2 ։ Սաղ . ՃԺԲ . 28 ։
Բ Սաղ . ՂԲ . 1 ։
Ք Թուա . իգ . 19 ։
Ն . Ք . ԳՔ . իբր 712
Ո Գլ . իա . 9 ։ իգ . 13 ։ Երեմ . ծա . 37 ։
Ր Ցայս . ԺԱ . 13 ։
Ս Գլ . գ . 6 ։
Վ Առակ . թ . 2 ։ Մատ . իբ . 4 ։
Տ Գլ . բ . 2 , 3 ։
Ր Դան . է . 14 ։ Մատ . ը . 11 ։
Ք Կոր . գ . 15 ։ Եփես . գ . 18 ։
Օ Ովս . ԺԳ . 14 ։ ա Կոր . ԺԵ . 54 ։ Ցայս . ի . 14 ։ իա . 4 ։
‡ Կ՛ յաղթութեան մէջ
Ֆ Ցայս . է . 17 ։ իա . 4 ։
| ԵՔԲ . երեսէ
Ա Ծն . խԹ . 18 ։ Ելս . բ . 13 ։
Ֆ Սաղ . ի . 5 ։
Ֆ Գլ . իգ . 5 ։
— Գլ . բ . 11 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 712

Մինք զօրաւոր քաղաք ունինք . Բ փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դրուի ։
2 ‡Դուռները բացէք , որ ճշմարտու-
թիւն պահող արդար ազգը ներս
3 մտնէ ։ Հաստատ միտքը կատա-
րեալ խաղաղութեան մէջ կը պա-
հես . ինչու որ քեզի կը յուսայ ։
4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք . Դ-
րանդի Տէր Եհովան յաւիտենա-
5 կան վէմ է ։ Քանդի անիկայ բար-
ձրը տեղուանք բնակողները կը խո-
նարհեցընէ . Ի բարձր քաղաքը կը
ցածցընէ , մինչև գետինը կը ցած-
ցընէ . զանիկայ հողի հետ հաւա-
6 սար կ'ընէ ։ Ոտքը զանիկայ պիտի
կոխէ , աղքատին ոտքը ու չքաւոր-
7 ներուն գարշապարը ։ Արդարին
ճամբան շիտակ է . Ուղիղ՝ արդարին ճամբան դուն կ'ուղղես ։
8 Եւ Էքու դատաստաններուդ ճամ-
բուն մէջը քեզի կը սպասենք՝ ով
Տէր . Ձեր հոգիին փափաքը՝ քու
անուանդ և քու յիշատակիդ վրայ
9 է ։ ԷԳիշերը փափաքեցայ քեզի
հոգւովս , ու առաւօտուն քեզ կը
փնտռեմ * բոլոր սրտովս" . քանզի
երբոր քու դատաստաններդ երկ-
րիս վրայ ըլլան , աշխարհի բնա-
կիչները արդարութիւն պիտի սոր-
10 վին ։ Ի Ամբարշտին ողորմութիւն
ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չսորվիր .
անիկայ ‡ուղղութեան երկրին մէջ
անօրէնութիւն կը գործէ , ու Տէ-
րոջը մեծափառութիւնը չտեսներ ։
11 Ով Տէր՝ —Նո՛ւ քու ձեռքիդ բարձ-
րանալը չեն տեսներ . Բ—յց ժողո-
վուրդին վրայ ⁂ ունեցած նա-
խանձդ պիտի տեսնեն , ու ամչնան .
Լ քու թշնամիներդ կրակը պիտի
12 սպառէ ։ Ով Տէր՝ մեզի խաղաղու-
թիւն պիտի տաս . վասն զի մեր
ամէն գործերն ալ դուն մեզի հա-
13 մար գործեցիր ։ Ով Տէր Աստուած
մեր՝ Էրեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ
տիրեցին . Բ—յց քու անունդ՝ մի-
14 նակ քուկդ կը յիշենք ։ Անոնք
մեռած են , պիտի չողջննան . ու
ուրուականներ են , չեն կրնար ել-
լել . վասն զի դուն այցելութիւն
բնելով՝ զանոնք բնաջինջ ըրիր , ու
անոնց բոլոր յիշատակը կորսըն-
15 ցուցիր ։ Դուն —ազգը աւելցու-
ցիր՝ ով Տէր . —ազգը աւելցընե-
լով՝ փառաւորեցար . երկրին ամէն
16 ծայրերը ընդարձակեցիր ։ Ով Տէր՝
Ի նեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին .
քու պատիժդ անոնց վրայ եղած
17 ատենը † աղաչանք ըրին՝ ։ Ինչպէս
որ ‡ ծնանելու մօտ եղող յղի կնիկը
իր երկանցը մէջ տանջուելով կ'ա-
ղաղակէ , մենք ալ քու առջեդ այն-
18 պէս եղանք՝ ով Տէր . Ցաղացանք ,
ցաւեր քաշեցինք , հով ծնանողի
պէս եղանք , ու երկիրը չկրցանք
ազատել , և Աշխարհիս բնակիչ-
19 ները չենկան ։ Քու մեռելներդ
պիտի ողջննան . իմ մեռելներուս
մարմինները յարութիւն պիտի հա-
նեն . Նարթընգէք ու ցնծութեամբ
երգեցէք՝ ով հողի մէջ բնակող-
ներ . քանզի քու ցօղդ խոտերու
ցօղ է . ու երկիրը էր մեռելները
—ո՛ւ պիտի նետէ ։
20 Գնա՛ ով իմ ժողովուրդս , Ը քու
սենեակներուդ մէջը մտիր , ու քու
վրադ դռներդ գոցէ . պահուէ
Ք փիչ մը՝ մէկ վայրկեան մը , մինչև
21 որ բարկութիւնը անցնի ։ Քանզի
ահա Տէրը ՛ իր տեղէն կ'ելլէ , որ
երկրի բնակիչներուն այցելութիւն
ընէ իրենց անօրէնութեանը հա-
մար . ու երկիրը իր արիւնները պի-
տի յայտնէ , և սպաննուածները՝
ալ պիտի չծածկէ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Աստուծոյ ունեցած խնամքը իր այգիին վրայ ։ 7 Անոր խրատները կը տարբերին դատաստան-
ներէն ։ 12 Հրէաններէն ու Հեթանոսներէն բազկացեալ եկեղեցին ։

1 Այն օրը Տէրը՝ իր ամրակուռ , մեծ
ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ
փախչող Լեւիաթան օձը , —այսինքն
ան ծամածուռ Լեւիաթան օձը , ու
Բ ծովուն մէջը եղող վիշապը պիտի
2 մեռցընէ ։ Այն օրը ‡գինիի †այգիին
3 վրայ ՝երգեցէք . Ես Տէրս կը
պահեմ զանիկայ . ամէն վայրկեանի
մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ . գի-
շեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն
պիտի ընեմ , որ չըլլայ թէ անոր
4 վրայ ՛—ը՛ր մը յարձակի ։ Ես բար-
կութիւն չունիմ . երանի թէ Ղա-
խերը —փուշերը ինծի դէմ պա-
տերազմէին . ես անոնց վրայ պիտի
քալէի , —զանոնք միկէն պիտի
5 այրէի ։ Եթէ ոչ՝ թող Ի՛մ զօրու-
թեանս ապաւինին . թող Ընծի
հետ խաղաղութիւն բնեն . ինծի
հետ խաղաղութիւն բնեն ։
6 Ապագայ ժամանակին մէջ Յա-
կոբը Բ պիտի արմատանայ . Իսրա-
յէլը պիտի ծաղկի , ու պիտի բն-
ձիւղի , և պտղով աշխարհիս երեսը
7 պիտի լեցընէ ։ Միթէ զանիկայ
զարնողին հարուածի՞ն պէս զար-
կաւ զանիկայ . կամ անկէ սպան-
նուածներուն սպանմա՞նը պէս բա-
8 պանուեցաւ ։ Ի Չափաւորու-
թեամբ վիճեցար անոր հետ , երբոր
զանիկայ խրկեցիր , Ը Ի՛ր արևելեան
հովին օրը՝ սաստիկ հովով տարիր ։
9 Ուստի Յակոբին անօրէնութեանը
ասով քաւութիւն պիտի ըլլայ ՝
և բոլոր ‖ դիտաւորութիւնը ան է՝

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 712

Բ ԳԼ · Կ · 18 ։
‡ Սաղ · ՃԺԸ · 19 , 20 ։
Ր ԳԼ · ԽՆ · 17 ։
Ի ԳԼ · ԽԱ · 12 ։ ԼԸ · 19 ։
Ղ Սաղ · Լ · 23 ։
Ի ԳԼ · ԿԳ · 5 ։
Ը Սաղ · ԿԳ · 6 ։ ԵՐԳ · Գ · 1 ։
Ջ ԵՀԲ · իմ Ներսիգիս եղած հո-
գիով ։
Ք Ժող · Բ · 12 ։ Հով · Բ · 4 ։
Ֆ Սաղ · ՃԽԳ · 10 ։
Ի Ցօր · ԼԳ · 27 ։ Սաղ · Իբ · 5 ։ ԳԼ · Ե · 12 ։
ԼԸ Մն · Ժբ · 8 ։
Ի Ովս · Ե · 15 ։
† Կ՛ · Հա-
ռաչանք Թափեցին ։
Ֆ ԳԼ · Ժգ · 8 ։ Ցօ · Ժգ · 21 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 712

Ի Սաղ · ԺԷ · 14 ։
Հ Եզեկ · ԼՀ · 1 , ՃԸ ։
Յ Դան · Ժբ · 2 ։
Ղ Եր · Ժբ · 22 , 23 ։
Ջ Սաղ · Լ · 5 ։ ԳԼ · Ծգ · 7 , 8 ։ Բ Կոր · Գ · 17 ։
՛ Միք · Ա · 3 ։ Ցօ · Գ · 14 ։
— Սաղ · Կգ · 13 , 14 ։
Բ ԳԼ · Ծա · 9 ։ Եզեկ · ԽԹ · 3 ։ ԼԲ · 2 ։
‡ Կ՛ · ցան-
կալի
Ֆ Սաղ · Ճ · 8 ։ Երեմ · Բ · 21 ։
† ԳԼ · Ե · 1 ։
Ի Սաղ · ՀԽԱ · 4 , 5 ։
Ղ Բ Թագ · Իգ · 6 ։ ԳԼ · Թ · 18 ։
Ի ԳԼ · ԽՆ · 4 ։
Ը Ցօր · Իբ · 21 ։
Բ ԳԼ · ԼԷ · 31 ։ Ովս · Ժգ · 5 , 6 ։
Ֆ Ցօր · Իգ · 6 ։ Սաղ · Գ · 1 ։ Երեմ · Ժ · 24 ։ Լ · 11 ։ Իզ · 28 ։ ա Կոր · Ժ · 13 ։
Ի Սաղ · ՀԸ · 38 ։
‖ ԵՀԲ · ապա-
ւէնը

որ անոր մեղքը վերցընէ. երբոր զոհարաններուն բոլոր քարերը՝ կրոյ փշրուած քարերու պէս ընէ, Աստարովթի կուռքերը, ու արեգական արձանները՝ ել պիտի չկանգնին։ 10 Ինչ։ Քանզի պարսպաւոր քաղաքը՝ ամայի, — չէն տեղը՝ անապատի պէս թողուած ու մերժուած պիտի րլլայ. Հոն զուարակ պիտի արածի, և հոն պիտի պառկի, ու անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ։ 11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին. կիներները պիտի գան, ու զանոնք պիտի բռընկրնեն. քանզի Իսրայէլի որդիք՝ անիկայ իմաստուն ժողովուրդ չէ. ուստի զանիկայ ստեղծողը՝ անոր վրայ պիտի չգթայ, ու զանիկայ կազմողը՝ անոր պիտի չողորմի։ 12 Եւ պիտի րլլայ ան օրը՝ որ Տէրը՝ Գևտին յորձանքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի թօթվէ. և դուք ով Իսրայէլի որդիք՝ մէկիկ մէկիկ 13 պիտի ժողվուիք։ Ու ան օրը հնձի փողը պիտի հնչուի, և Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական եղողները, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ապսորուածները պիտի գան, ու երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ՝ Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն։

ԳԼ. Ի Ը

1 Մարգարէն սպառնալիքներ կ'ընէ Եփրեմի մարդոցը՝ իրենց ամբարտաւանութիւնը ու դիմադրութիւնը համար. 5 կը ցուցընէ թէ Յեսայրգը պիտի զարգանայ, երբոր Քրիստոսի թագաւորութիւնը գայ. 7 կը յանդիմանէ անոնց մելոտութիւնները, 9 անոնց բրթամտութիւնը, 14 և անոնց անհոգութիւնը։ 16 Քրիստոս կը խոստացուի իրրև հաստատուն հիմ. 18 Անոնց անհոգութիւնը պիտի փորձուի. 23 Մարգարէն կը յորդորէ զանոնք, որ Աստուծոյ նախախնամութեանը վրայով մտածեն։

1 Վա՛յ — Եփրեմի դինովներուն հրպարտութեան պսակին՝ որուն փառաց զարդը թառամեալ ծաղիկ մըն է, որ դինիով թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը։ 2 Ահա՛, Ան Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր ընտրեալ մը՝ կարկտուտի փոթորիկի պէս, աւերիչ մրրիկի պէս, ու սաստիկ ջուրերուն յորդահոս հեղեղին պէս՝ ձեռքովը գետինը պիտի զարնէ։ 3 Եփրեմի դինովներուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի։ 4 Եւ պարարտ հովիտին գլուխը եղող անոր փառաց զարդը՝ որ թառամեալ ծաղիկ մըն է, հունձքէն առաջ վաղահասուկ թուզի պէս պիտի րլլայ, որ զանիկայ տեսնողը՝ ձեռքը առածին պէս 5 կը կլլէ։ Ան օրը զօրաց Տէրը՝ իր ժողովրդեանը մնացորդին փառաց պսակ ու շքեղ թագ պիտի րլլայ.

6 Եւ դատաստանի նստողին՝ դատաստանի ոգի, ու պատերազմը դէպ՝ ի դուռը դարձընողին՝ զօրութիւն 7 դէպի ընծյ։ Բայց սոսկալ ղգինիով կը մոլորին, ու ցբիրով կը դանդաչեն. Էքահանան ու մարգարէն ցբիրով կը մոլորին. անոնք գինիէն կ'ընկղմին, ցբիրէն կը դանդաչեն, տեսիլքի մէջ կը մոլորին, — դատաստանի մէջ կը սխալին։ 8 Վասն զի — Ասոնց ամէն սեղանները փսխունքի պղծութիւնով լեցուած են, այնպէս որ հատ տեղ մը չկայ։ 9 Ո՞րո՞ւն դիտութիւն սորվեցընէ, ո՞րո՞ւն կրթութիւն հասկըցընէ. կաթէն կտրուածներո՞ւն, ստինքէն 10 գատուածներո՞ւն։ Քանզի խրատ խրատի վրայ, խրատ խրատի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ 11 մը հոն։ Ցիրաւի աս ժողովուրդին հետ՝ ի չհասկըցուելու շրթունքով և օտար լեզուով պիտի խօսի։ 12 Քանզի անոնց ըսաւ. Ցոդնածը հանգստացընելու հանգիստիդ աս իկայ է, ու մխիթարութիւնը աս իկայ է. բայց անոնք մտիկ ընել 13 չուզեցին։ Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի րլլայ անոնց՝ խրատ խրատի վրայ, խրատ խրատի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ մը հոն. որպէս զի երթան՝ կռնակի վրայ իյնան ու կոտրուին, և որոգայթի մէջ իյնալով բռնուին։ 14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով ծաղր ընող մարդիկ, որ երուսաղէմի մէջ իշխող աս ժո- 15 ղովուրդին վրայ կը տիրէք։ Որովհետև ըսիք. Մենք մահուան հետ ուխտ րրինք, ու գերեզմանին հետ դաշնակից եղանք, որ երբ յորդահոս † հեղեղը — անցնի, մեր վրայ պիտի չգայ. Վասն զի ստութիւնը մեզի պատսպարան րրինք, և ունայնութեան մէջ պահուեցանք. 16 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Սիոնի մէջ իվէմ մը կը դնեմ իրրև հիմ, ընտիր վէմ, պատուական անկիւն, հաստատուն հիմ. ով որ հաւատայ — անոր, պիտի չարտորայ փախչելու։ 17 Եւ դատաստանը լարին՝ ու արդարութիւնը կշիռին համեմատ պիտի դնեմ. և Նստութեան պատսպարանը՝ կարկտուտը պիտի տանի. ու պահուելու տեղը՝ ջուրերը պիտի 18 կոխեն։ Եւ մահուան հետ րրած ուխտերնիդ պիտի աւրուի, ու դերեզմանի հետ րրած դաշնակցութիւնիդ պիտի չհաստատուի. երբոր յորդահոս հեղեղը — անց-

ՆՀ. Ք. ՂՔ. իրր 712

Ա Տիս. ԳԼ. ԺԷ. 2։ ԼՐ. 14։

Ի Օր. ԼՐ. 28։ ԳԼ. Ա. 3։ Երեմ. Ր. 7։

Ե Ր Օր. ԼՐ. 18։ ԳԼ. Խգ. 1, 7։ Խգ. 2, 21. 24։

Ա ԳԼ. Ր. 11։ Մատ. Իգ. 31։ Յայտ. Ժա. 15։

ՆՀ. Ք. ՂՔ. իրր 725

– Հմր 3։

Բ Հմր 4։

† ԵՒ. Խաբազանը

Ե Նմվ. Ր. 4։

Գ ԳԼ. Լ. 30։ Եզեկ. Ժգ. 11։

Դ Հմր 1։

Ե Հմր 1։

ՂԱռակ. Ի. 1։ ՈՀ. Գ. 11։

Ե ԳԼ. Ծգ. 10, 12։

Ը Երեմ. Գ. 10։

Թ ԱԿոր. Ժգ. 21։

* ԵՔԲ. Թովախօս

Ժ Հմր 1։

Ի Հմր 15։

Ն · ք · գՓ · Իրբ 725

նի , դուք անկէ պիտի կոխուիք ։
19 Անցնելու առնը ձեզ պիտի առնէ . քանզի ամէն առուտուր , ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի . ու ՚ՈՐ լուրը առնելը անդամ սոսկալի պիտի ըլ-
20 լայ ։ Քանզի անկողինը՝ երկրննալու համար կարճ է , ու ծածկոցը
21 ծածկուելու համար նեղ է ։ Քանզի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ Ի փարասին լեռնանը վրայ եղաւ , ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Ի Գաբաւոնի ձորին մէջ բարկացաւ , որ իր գործը՝ Ի՛ր օտար գործը գործէ , ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը
22 կատարէ ։ Եւ հիմա ծաղր ընողներ մի՛ ըլլաք , որ չըլլայ թէ ձեր կապանքները ՚Ամէն ուժովնան . քանզի զօրաց Տէր ԵՀովային կողմանէ՝ բոլոր երկրին վրայ Հնախասահմանեալ աւերում մը լսեցի ։
23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսեցէք . մտիկ բրէք՝ ու իմ խօսքս
24 լսեցէք . Միթէ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞ . Դէ՛ իր երկիրը կը բանայ , ու անոր կոշ-
25 տերը կը տափանէ՞ . Անոր երեսը չհակելէն ետքը՝ միթէ արջնդեղը ու չամանը չը՞ցաներ , և ցորենը կարգով , ու գարին որոշուած տեղը , և հաճարը իր սահմանին մէջը չը՞դր-
26 ներ . Վասն զի իր Աստուածը կրթութիւն կու տայ անոր , ՚ի կը սորվեցընէ թէ ինչ պէտք է ընել ։
27 Քանզի արջնդեղը կաճնասայլով չծեծուիր , ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար . հապա արջնդեղը գաւազանով , ու չամանը ցուպով
28 կը թօթուի ։ Հացին ցորենը կը կոխուի . բայց զանիկայ միշտ չծեծեր , ու սայլին անիւը զանիկայ չփոտրտեր , և ձիերը զանիկայ չեն
29 փշրեր ։ Ասիկայ ալ զօրաց Տէրոջմէն կ'ելլէ , Որուն խորհուրդը սքանչելի է , ու անոր իմաստութիւնը գերազանց է ։

Իրբ 725 — Ի Թագ. ե. 20 ։ ա Մն. ժգ. 11 ։ Ի Ցես. ժ. 10, 12 ։ բ Թագ. ե. 25 ։ ա Մն. ժգ. 16 ։ Ի Ողբ. գ. 33 ։ Ն · ք · գՓ · Իրբ 725 — Ե Գլ. ժ. 22, 23 ։ Դան. թ. 27 ։ Ն · ք · գՓ · Իրբ 725 — Յ Սաղ. զբ. 5 ։ Երեմ. լբ. 19 ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Աստուծոյ Ծառը գաւազանաններըը Երուսաղէմի վրայ . 7 անոր թշնամիներուն անցագուրթիւնը ։ 9 Հրէից պակասամտութիւնը ։ 18 և խորին կեդծաւորութիւնը ։ 18 Բարեպաշտ մարդոց սքրտութեան խոստումնէք մը ։

Իրբ 712 — Ցես Եզեկ. խգ · 15, 16 ։ * Ի՛ Աստուծոյ կրակբանին , Ի՛ զոհանոցին Ի բ Թագ. է. 9 ։ † Ա՛ զոհանոցի

1 Վա՛յ *Արիելին՝ Դաւիթին բնակած Արիել քաղաքին . տարի տարիի վրայ աւելցուցէք . թող
2 տօները դառնան ։ Բայց ես Արիելը նեղը պիտի ձգեմ , ու անիկայ տրտում ու տխուր պիտի ըլլայ . և ինծի †Արիելի պէս պիտի
3 ըլլայ ։ Ու քեզի դէմ շուրջանակի բանակ պիտի դնեմ , և քեզ պատնէշներով պիտի պաշարեմ , ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի կանգ-
4 նեմ ։ Եւ պիտի իյնաս՝ ՚ի գետնէն խօսիս , և քու խօսքերդ հողին տակէն պիտի ելլեն , ու քու ձայնդ՝ Ի վհուկի ոգիին պէս գետնէն պիտի ըլլայ , և քու խօսքդ՝ հողէն պիտի փսփսայ ։
5 Ու քու Ի օտարականներուդ բազմութիւնը՝ մանր փոշիի պէս , և քու բռնաւորներուդ բազմութիւնը՝ Ի անցնող մղեղի պէս պիտի ըլլայ . ու ասիկայ Ը յանկարծ մէկ վայրկեանի մէջ պիտի ըլ-
6 լայ ։ Ի Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝ որոտումով , գետնաշարժով , մեծ ձայնով , մրրիկով , փոթորիկով ու մաշող կրակի բոցով՝
7 այցելութիւն պիտի ըլլայ ։ Ու Արիելի վրայ պատերազմի եկող բոլոր ազգերուն բազմութիւնը , և աս †ապէրդին վրայ , ու անոր պարիսպներուն վրայ բոլոր յարձակողները , ու զանիկայ պաշարողները՝ Ի գիշերը տեսնուած երազի պէս պի-
8 տի ըլլան ։ Ի Ու ինչպէս որ անօթի եղողը՝ երազին մէջ կը տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ , ու արթննալէն ետքը փորը անօթի կը մնայ , և ինչպէս որ ծարաւ մարդը՝ երազին մէջ կը տեսնէ թէ կ՚ո՛ւր կը խմէ , ու արթննալէն ետքը կը մարի , ու հոգին կը պապակի , այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւնը՝ որ Սիօն լեռանը դէմ պատե-
9 բազմի կու գան ։ Ապշեցէք ու զարմացէք . շլացէք ու թմրեցէք . Ի անոնք արբած են , Ը բայց գինիէն չէ . անոնք կը դանդաչեն , բայց ըմպելիէն չէ՛ . անոնք կը դանդաչեն , բայց
10 ոչ գիրեն չէ՛ ։ Քանզի Ի Տէրը ձեր վրայ թմրութեան ոգի թափեց , ու Ի ձեր աչքերը գոցեց . մարգարէները ու ձեր գլխաւորները՝ որոնք տե-
11 սիլք կը տեսնէին , կուրցուց ։ Եւ ամէնուն տեսիլքները Ի կնքուած գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի , որ կարդալ գիտցողին կու տան , ու կ'ըսեն . Կ'աղաչենք , ասիկայ կարդա . Ու անիկայ կ'ըսէ . Չեմ կրնար , վասն զի կնքուած
12 է ։ Եւ ան գիրքը կարդալ չգիտցողին կու տան , ու կ'ըսեն . Կ'աղաչենք , ասիկայ կարդա . ու անիկայ կ'ըսէ . Կարդալ չեմ գիտեր ։
13 Անոր համար Տէրը կ'ըսէ . Ց Որովհետև աս ժողովուրդը Ֆ բերնովը կը մօտենայ , և զիս շրթունքներովը կը պատուէ , բայց անոնց սիրտը ինծմէ հեռու է , ու ինծմէ ՚ՆԷՆ վախերնին՝ Ը մարդոց սորվեցուցած
14 պատուիրանք մըն է . Ֆ Անոր համար ահա ես աս ժողովուրդին մէջը այսուհետև զարմանալի գործքեր ու հրաշքներ պիտի ընեմ . Ֆ և անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը

Ն · ք · գՓ · Իրբ 712 — Ց Գւ · բ · 19 ։ Ր Գւ · իե · 5 ։ Ի Ցոր · իա · 18 ։ Գւ · ժէ · 13 ։ Ը Գւ · լ · 13 ։ Ի Գւ · իր · 2 ։ լ · 30 ։ Ը Գւ · լէ · 36 ։ Ի Ցոր · ի · 8 ։ Ի Սաղ · հդ · 20 ։ Ի Տես · գւ · իբ · 7 , 8 ։ Ը Գւ · ծա · 21 ։ Ի Հաով · ժա · 8 ։ Ի Սաղ · կի · 23 ։ Գւ · ղ · 10 ։ Ի Գւ · բ · 16 ։ Ֆ Դան · ժբ · 4 , 9 ։ Ցայս · ե · 1–5 , 9 ։ ղ · 1 ։ Ի Եզեկ · լդ · 31 ։ Մատ · ժե · 8 , 9 ։ Մար · է · 6 , 7 ։ Ը Կող · բ · 22 ։ Ֆ Ա՛մբ · ա · 5 ։ Ի Երեմ · իթ · 7 ։ Աբդ · 8 ։ ա Կոր · ա · 19 ։

պիտի կորսուի , ու հանճարեղնե-
րուն հանճարը բնաջինջ պիտի ըլ-
15 լայ : Վա՛յ անոնց՝ որ խորունկ
տեղ կը փնտռեն , Էրէից խորհուրդը
ծերոջմէ պահելու համար . ու իրենց
գործքը մութի մէջ կ'ընեն , ու
կ'ըսեն . Մեզ ո՛վ կը տեսնէ , ու
16 մեզ ո՛վ գիտէ : Ա՜յ ձեր կամա-
կորութեանը . միթէ բրուտը կա-
ւին տեղը կը դրուի՞ . քանզի կա-
րելի՞ է որ գործքը՝ զինքը գործողին
համար ըսէ թէ , Ընիկայ զիս չգոր-
ծեց . ու ստեղծուածը՝ զինքը ըս-
տեղծողին համար թէ՝ Ընիկայ չը-
17 հասկընար : Ահա շատ քիչ ժա-
մանակէն Լիբանանը պտղա-
բեր արտի պիտի դառնայ , ու պըտ-
դաբեր արտը՝ անտառ պիտի սե-
18 պուի : Ու Էն օրը՝ խուլերը դիր-
քին խօսքերը պիտի լսեն . և կու-
րայ աչքերը մէգէն ու խաւարէն
19 ՚ը՚ՐՒՀ՚ պիտի տեսնեն : Եւ
Հեզձերը Տէրոջմով իրենց ուրա-
խութիւնը պիտի աւելցընեն , ու
Էչբաւոր մարդիկները Իսրայէլին
20 Սուրբովը պիտի գնծան : Վասն
զի բռնաւորը պիտի վերնայ , և
ծաղր ընողը պիտի չմնայ . ու ա-
մէն անոնք՝ որ անօրէնութեան
համար կը հսկեն , պիտի կորսուին .
21 Անոնք որ մարդը դատաստանի մէջ
յանցաւոր կը հանեն , ու Ը՚ՐՒՀՒՆ
Հդրանը մէջ Ջատագովութիւն ը-
նողին համար որոգայթ կը լարեն .
և արդարին իրաւունքը կը խափա-
22 նեն : Անոր համար Աբրահամը
փրկող Տէրը՝ Յակոբին տանը հա-
մար այսպէս կ'ըսէ . Յակոբը ալ-
մըն ալ պիտի չամչնայ , ու անոր
երեսը ալ պիտի չգունդի .
23 Վասն զի երբոր տեսնէ իր տղաքը
իմ ձեռացս գործը իր մէջը , ան
սուրբ պիտի անունը պիտի փառա-
ւորեն . Յակոբին Սուրբը պիտի
փառաւորեն , ու Իսրայէլի Աս-
24 տուծմէն պիտի վախնան : Եւ Հո-
գիով մոլորածները խոհեմութիւնը
պիտի ճանչնան . ու տրտնջողները
իմաստութիւն պիտի սորվին :

ԳԼ · Լ

1 Մարգարէն սպառնալիքներ կ'ընէ Ժողովուր-
դին՝ իրենց յոյսը Եգիպտոսի վրայ դնելուն
համար : 8 ու Աստուծոյ խօսքը անարգելուն
համար : 18 կը նախաձայնէ Աստուծոյ ողոր-
մութիւնները որ իր սկզբնեցին պիտի բեր : 27
նաև անոր բարկութիւնը , ու Ժողովուրդին
ուրախութիւնը՝ Աստուածային կործանման
առթիւ :

1 Վա՛յ ապստամբ տղաքներուն՝ կ'ըսէ
Տէրը , որ Մեզք մեղքի վրայ
աւելցընելու համար խորհուրդ կ'ը-
նեն , բայց ինձմով չէ . ու դաշ-
նադրութիւն կ'ընեն , բայց իմ Հո-
2 գիովս չէ . Որ Հառանց իմ բերնիս
հարցընելու՝ Փ՚ԵՐԹԱՆ Եգիպտոս
կ'իջնեն , Փարաւոնի պաշտպանու-
թեանը տակը ամրանալու , ու Ե-
գիպտոսի հովանիին ապաւինելու
3 համար : Բայց Փարաւոնին
պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ ,
ու Եգիպտոսի հովանիին ապաւի-
նիլը Չէզ նախատինք պիտի ըլլայ :
4 Քանզի անոր իշխանները Ցայանիս
գացին , ու դեսպանները Հանէս
5 հասան : Բ՚ԱՒՆքը ամչցան ան ժո-
ղովուրդին պատճառովը՝ որ իրենց
օգուտ մը ընելու կարողութիւն
չունի . անիկայ չկրնար օգնութիւն
մը կամ օգուտ մը ընել . հապա
Էրէից ամօթ ու նախատինք պիտի
6 ըլլայ : Ահա Բեռ կրող անասուննե-
րը՝ դէպ՚ի Հարաւ՝ Նեղութեան ու
վշտաց , մատակ առիւծի , և առյղ
առիւծի , Էժի , ու կիզող թևա-
ւոր օձին երկիրը Յ՚ԷՐՒՆ . իրենց
ստացուածքը էշերու կռնակին վը-
րայ , ու իրենց գանձերը ուղտի
սապատին վրայ կը տանին անանկ
ժողովուրդի մը՝ որ Էրէից օգուտ
7 չունի : Բ՚ԱՍՆ ՚ը՚ Եգիպտա-
ցիք պարապ ու զուր տեղը օգ-
նութիւն կ'ընեն . անոր համար
անոր Գ՚Ր՚Գ նստող պարծենկոտ
8 կանչեցի : Ուրեմն դնա , անոնց
առջեւը Հասիկայ տախտակի վը-
րայ գրէ , և գիրքի մէջ դրոշմէ ,
որ գալու ժամանակին մնայ՝ յա-
ւիտենական վկայութեան համար :
9 Քանզի Հասիկայ ապստամբ ժողո-
վուրդ մըն է . ստախօս տղաքներ
են , ու Ն՚ՈՒՀ տղաքներ են՝ որ Տէրո-
10 ջը օրէնքը լսել չեն ուզեր . Նորոնք
տեսանողներուն կ'ըսեն . Մի տես-
նէք , ու մարգարէներուն՝ Մեզի
համար ուղիղ բաներ մի՛ մարգա-
րէանաք . Հմեզի շողոքորթութիւն-
ներ խօսեցէք , խաբէութիւններ
11 մարգարեացէք . Ձամբայէն ետ
քաշուեցէք , շաւիղէն խոտորեցէք ,
Իսրայէլին Սուրբը մեր առջեւէն
12 վերցուցէք : Ուստի Իսրայէլին
Սուրբը այսպէս կ'ըսէ . որովհետև
դուք աս խօսքը անարգեցիք , և
բռնութեան ու ծռութեան ա-
պաւինեցաք , ու անոնց վրայ կրա-
13 թընեցաք . Անոր համար աս անօ-
րէնութիւնը՝ բարձր պարիսպի մը
Հիյնալու վրայ եղող ուռեցած
ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ ձե-
զի , որուն կործանումը Կ՚յանկար-
ծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ :
14 Եւ Հանիկայ բրուտներու սափորին
կոտրուածքին պէս պիտի կոտրէ .
պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ . և
անոր կոտրուանքներուն մէջը կրա-
կարանէն կրակ առնելու կամ փո-

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 712

ՅԳԼ · Լ · 1 ·

ՆՍԱՂ · ԳԴ · 7 ·

ԸԳԼ · ԽԵ · 9 · Հռով · Թ · 20 ·

ՊԳԼ · Լ · 15 ·

ՉԳԼ · Լ · 5 ·

ՋԳԼ · ԿԱ · 1 ·

ԼՃԱԿ · Ր · 5 ·

ՊԳԼ · ԻԲ · 14 · 22 ·

ՊՄԿ · Ր · 1 ·

ՎԱՄՈՎ · Ե · 10 · 12 ·

* ԵՔՐ · ՅԱՆԴԻՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊՃԵՒ · ԻԳ · 3 ·

† Կ՚՝ ԱՒԵՆՆԵՆ

Ր ԳԼ · ԺԹ · 25 · ԽԵ · 11 · Կ · 21 · ԵՓԿ · Բ · 10 ·

‡ ԵՔՐ · ՍԲՐՔԻՆ ·

ՅԳԼ · ԻԲ · 7 ·

Իսր 713

ՊՐՕՐ · ԻԹ · 19 ·

Բ ԳԼ · ԻԹ · 15 ·

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 713

Բ ԹՒԱՒ · ԻԵ · 21 · ՃՁԵՒ · Թ · 14 · Գ ԹԱԳ · ԻԲ · 7 · ԵՐԵՄ · ԽԱ · 2 · ԽՐ · 2 · 20 ·

Գ ԳԼ · Լ · 1 ·

Ե ԳԼ · Ի · 5 · ԵՐԵՄ · Լ · 5 · 7 ·

Զ ԳԼ · ԺԹ · 11 ·

Է ԵՐԵՄ · Բ · 36 ·

Ը ԵՔՐ · ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒ ԲՆՈՒԹ

Ը Բ ՕՐ · Բ · 15 ·

Ր ԵՐԵՄ · Լ · 7 ·

Ժ ՒՄՐ · Բ · 2 ·

ԺԲ ՕՐ · ԼԲ · 20 · ԳԼ · Ա · 4 · ՀՅՈ 1 ·

ԺԱ ԵՐԵՄ · ԺԱ · 21 · ՒՄՎ · Բ · 12 · Է · 13 · ՄԻՔ · Բ · 6 ·

Ժ Գ ԹԱԳ · ԻԲ · 13 · ՄԻՔ · Բ · 11 ·

Ի ՍԱՂ · ԿԲ · 3 ·

Լ ԳԼ · ԻԹ · 5 ·

Խ ՍԱՂ · Բ · 9 · ԵՐԵՄ · ԺԲ · 11 ·

սէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի
15 չգտնուի : Ասոնց ղէ եհովայ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ . Ցդուք դառնալով ու հանգստանալով փրկութիւն կը գտնէք . ձեր զօրութիւնը՝ հանդարտութեամբ ու ապաւինութեամբ կ'ըլլայ . Ը բայց
16 դուք չուզեցիք , Հապա ըսիք . Ձէ , ձի հեծնենք փախչինք . անոր համար պիտի փախչիք . Արագընթաց ձիերու վրայ հեծնենք՝ ըս֊ի֊ . անոր համար ձեզ հալածողներն ալ
17 արագընթաց պիտի ըլլան : Մէկ կուն սպառնալիքովը հազարնիդ՝ հինգին սպառնալիքովը մինչեւ պիտի փախչիք . մինչեւ որ լեռան գլուխը սեան պէս , ու բլուրի վրայ
18 դրօշակի պէս թողուիք : Բայց Տէրը կը սպասէ որ ձեզի գթութիւն ընէ , ու պիտի բարձրանայ որ ձեզի ողորմի . քանզի Տէրը արդար Աստուած մըն է . Երանի ան ամենուն՝ որ անոր կը սպասեն :
19 Քանզի ժողովուրդը Սիոնի վրայ , Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի . ալ բնաւ պիտի չլաս . քու աղաղակիդ ձայնը ելլելուն պէս՝ շուտով քեզի պիտի ողորմի . զանիկայ լսածին պէս՝ քեզի պատասխան պի-
20 տի տայ : Թէև Տէրը ձեզի նեղութեան հաց և տառապանաց ջուր տայ , ըդուս ուսուցիչներդ ալ պիտի չհեռանան . հապա քու աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի
21 տեսնեն : Ու երբոր աջ կողմը կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս , քուականջներդ ետևէդ մէկ խօսք մը պիտի լսեն , որ կ'ըսէ . Ասիկայ է ճամբան , ասոր մէջ քալեցէք :
22 Ան ատեն քու քանդակած արծաթի կուռքերուդ ծածկոցները՝ ու ոսկի կուռքերուդ զարդերը պիտի պղծես . զանոնք դաշտանի լքի պէս պիտի նետես . Ասանոնց ամէն մէկուն պիտի ըսես . Դուրս ելիր :
23 Նէ Տէրը քու սերմանած երկրիդ հունտերուն վրայ անձրև , ու երկրի արդիւնքին հաց պիտի տայ , և առատ ու պարարտ պիտի ըլլայ . ան օրը քու խաչինդրդ ընդարձակ արօտի մէջ պիտի ճարակին :
24 Ու երկիրը գործող եղները ու էշերը՝ թիով ու հեծանոցով հոսած մաքուր կերակուր պիտի ուտեն :
25 Նէ մեծ կոտորածին օրը , երբ աշտարակներուն կործանման ատենը , ամէն բարձր լեռան վրայ՝ և ամէն բարձրացած բլուրի վրայ՝ գետեր ու ջուրի առուներ պիտի ըլլան :
26 Նէ ան օրը՝ որ Տէրը իր ժողովուրդին վէրքը պիտի պատէ , ու անոնց հարուածքին խոցը պիտի բժշկէ , լուսնին լոյսը արեւին լոյսին պէս , ու արեւին լոյսը եօթնապատիկ աւելի , ու եօթը օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ :
27 Ահա Տէրոջը անունը հեռուէն կու գայ . անոր բարկութիւնը կը վառի , ու բոցը սաստիկ է . շրթունքները սրտմտութեամբ լեցուած է , ու լեզուն մաշող կրակի
28 պէս է . Եւ Հանոր հոդին յորդահոս գետի պէս մինչև պարանոցը պիտի հասնի , որ ազգերը ունայնութեան մաղով մաղէ , և ժողովուրդներուն կզակը սանձ
29 դնելով ղեկաւորէ : Դուք երգ պիտի ունենաք . ու խրախճանքի գիշերուան պէս՝ ուրախութիւն պիտի ունենաք , երբ փող հնչող երթալու համար՝ սրինգով գացողին պէս՝ Իսրայէլի վէմին՝ Տէրոջը լեռը երթալու համար :
30 Եւ Տէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ , ու իր սաստիկ բարկութեամբը , և մաշող կրակին բոցովը , հեղեղով , փոթորիկով , ու կարկուտի քարերով՝ իր երկրնցած բազուկը պիտի
31 ցուցընէ : Վասն զի դաւազանով զարնող Ասորեստանցին Տէ-
32 րոջը ձայնէն պիտի ձնշուի : Ու որոշուած դաւազանին ամէն հարուածը՝ որ Տէրը անոր վրայ պիտի դնէ , թմբուկներով ու քնարներով պիտի ըլլայ . և անոր հետ աղմկալից պատերազմներով պիտի
33 պատերազմի : Քանզի Ցօփհէթը շատոնցմէ պատրաստուած է . անիկայ ալ թագաւորին համար պատրաստուեցաւ . ընդլայնուց , լայնցուց . անոր դիզը կրակ ու շատ փայտ է . զանիկայ Տէրոջը շունչը՝ ծծումբի հեղեղի պէս պիտի բռընկցընէ :

ԳԼ · Լ.Ա

1 Մարդարէն կ'անիծէ ան յիմարութիւնը՝ որով Եգիպտոսին կ'ապաւինէին , և գԱստուած կը մերժէին . 6 կը յորդորէ ժողովուրդը որ դարձի գան . 8 կը ցուցընէ Ասորեստանի կործանումը :

1 Վա՛յ անոնց՝ որ օգնութեան համար Եգիպտոս կ'իջնեն , ու ձիերու կը վստահին , և կառքերու կ'ապաւինին , որովհետև շատ են , ու ձիաւորներուն , որովհետև խիստ զօրաւոր են . և Իսրայէլին Սուրբին չեն նայիր , ու Տէրը չեն
2 փնտռեր : Բայց անիկայ ալ իմաստուն է , ու չարիք կը բերէ . և չի խօսքերը ետ չդարձներ . ու չարարութեան տանը դէմ , և անօրինութիւն գործողներուն օգնութեանը
3 դէմ կ'ելլէ : Արդ՝ Եգիպտացիք մարդ են , և չէ թէ Աստուած . ու անոնց ձիերը մարմին են , և

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 713

ՅԳԼ · Կ · 4 ·

ՂՄաա · Իգ · 37 ·

ՖՂՀ · Իգ · 8 ·
ԸՕր · Իբ · 25 · Լբ · 30 · Ցես · Իգ · 10 ·

ՀՍաղ · Ր · 12 · ԼԳ · 8 · Ածակ · Ժգ · 20 · Երեմ. Ժէ · 7 ·

ՅԳԼ · Կէ · 9 ·

Ն գ Թագ · Իբ · 27 · Սաղ · ՃԽԷ · 2 ·

ՂՍաղ · Հգ · 9 · Տես Ամով · Բ · 11 · ՔՅա · ա · 7 ·

ՂԸՄՆ · Լա · 1 · ԳԼ · Բ · 20 · Լա · 7 ·

ՃՕվս · Ժգ · 8 ·

ՂՄաա · գ · 33 · ա Տիմ. գ · 8 ·

Կ՛ըսէ՝ շաղուածը

ՔԳԼ · Բ · 14 · 15 · Խգ · 3 ·

ՔԳԼ · Կ · 19 · 20 ·

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 713

ՀԳԼ · Ժա · 4 · Բ Թես · Բ · 8 ·

ՔԳԼ · Բ · 8 ·

ԲՆԼ · Լ · 29 ·

ՅՍաղ · Իսր · 4 ·

ՔԳԼ · Բ · 3 ·

ԼԳԼ · ԽԹ · 6 ·

ՀԳԼ · Իբ · 2 · ԼԲ · 19 ·

ՀԵՔ · բաղուկին ԻՆ-ՆԶԸ

ՀԳԼ · Ժ · 5 · 24 ·

ՖԳԼ · Լէ · 36 ·

ՀԵՔ · անցքը՝

ՔԳԼ · Ժա · 15 · ԺԹ · 16 ·

ԲԵրեմ. Է · 31 · ԺԹ · 6 · ԼԱ ·

ՔԳԼ · Լ · 2 · ԼԳ · 6 · Եզեկ · Ժէ · 15 ·

ԲՍաղ · Խ · 7 · ԳԼ · ԼԳ · 9 ·

ՀԿ՛ըսէ՝ բազմաթիւ

ՖԴան · Թ · 13 · ՈՀՈ · է · 7 ·

ՔԹես · Իգ · 19 ·

ԼՍաղ · ՃԻգ · 3 · 5 ·

Ն · ք · գԲ · Իրր 713

չէ թէ հոգի . ու երբոր Տէրը իր ձեռքը երկնցընէ , թէ օգնութիւն ընողը պիտի սահի , և թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյնայ . ու ամենը մէկտեղ պիտի կորչին ։ 4 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս բաւ . Ըստ օրինակ առիւծը , կամ կորիւնը իր որսին համար կը գոչէ , ու երբոր հովիւներուն գունդը անոր վրայ կը ժողովուին , անոնց ձայնէն չվախնար , ու անոնց աղաղակէն չվհատիր ; Էյնպէս ալ զօրաց Տէրը Սիոն լեռանը համար , ու անոր բլուրին համար պատերազմելու պիտի իջնէ ։ 5 Նէ ։ Էինչպէս որ թռչունները էրէն յառնբէրը կը ծածկեն , այնպէս ալ զօրաց Տէրը Երուսաղեմին պաշտպանութիւն պիտի բնէ . Էպիտի պաշտպանէ ու փրկէ զանէ . պիտի անցնի , ու պիտի ազատէ ։

6 Դուք ան ամբարիշտ դարձէք , ուսկից որ Իսրայէլի որդիքը հեռացան ։ 7 Քանզի ան օրը՝ ամէն մարդ Էմկդի պիտի նետէ իր արծաթէ կուռքերը , ու ոսկիէ կուռքերը , որոնք ձեռքերնիդ 8 շինեցին ձեզի Էմեղքի համար ։ Եւ Ասորեստանցին Էսրով պիտի իյնայ , բայց չէ թէ մարդու սրով . հապա զանիկայ ան՚ի մէկ սուր մը պիտի ուտէ , որ մարդու սրոր չէ . ու անիկայ սուրին երեսէն պիտի փախչի , և անոր երիտասարդները 9 հարկատու պիտի ըլլան ։ Ու հանիկայ էր վախին պատճառը՝ իր բերդը պիտի անցնի . և անոր իշխանները դրօշակէն պիտի զարհուրին , կ՚ըսէ Տէրը , որուն կրակը Սիօնի մէջ է , ու փուռը Երուսաղեմի մէջ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները ։ 9 Մարգարէն՝ երկրին ամբարիշտը կը նախատէ ։ 15 ու կը խոստանայ ժողովուրդին դարձը ու բարեբաղդութիւնը ։

1 Ա Հա թագաւոր մը արդարութեամբ պիտի թագաւորէ . ու իշխանները իրաւունքով պիտի իշխեն ։ 2 Եւ Էմարդը՝ հովի պէս պիտի ըլլայ պատսպարանի պէս , ու Էփոթորիկի պէս պիտի ծածկոցի պէս , չոր տեղը Էղբի ջուրի վտակներու պէս , և ծարաւուտ երկրի մէջ՝ մեծ ապառաժի մը հովանիին պէս պիտի 3 ըլլայ ։ Ու տեսնողներուն աչքերը պիտի չշլանան , և լսողներուն 4 ականջները մտիկ պիտի ընեն ։ Ու արտորացողներուն սիրտը գիտութիւն պիտի հակրնայ , և թոթովախօսներուն լեզուն յստակ խօսել

Ն · ք · գԲ · Իրր 713

5 լու պատրաստ պիտի ըլլայ ։ Անզգամին մէյմըն ալ ազնուաբարոյ պիտի չըսուի , ու ագահին մէյմըն ալ 6 առատաձեռն պիտի չըսուի . Վասն զի անզգամը անզգամութիւն կը խօսի , ու անոր սիրտը անօրէնութիւն կը գործէ . կեղծաւորութիւն կ՚ընէ , ու Տէրոջը վրայով ամբարշտութիւն կը խօսի . անօթիին հոգին Էրէ՚ը կը զրկէ , ու ծարաւածը 7 ծին խմելիքը կը հատցընէ ։ Եւ ագահին ‖ չարքները չար են . անիկայ սուտ խօսքերով աղքատները կորսընցրնելու համար՝ նենգութիւններ կը խորհի , թէև տնանկը 8 արդարութեամբ խօսի ։ Բայց ազնուաբարոյ մարդը՝ ազնիւ բաներ կը խորհի , ու ազնիւ բաներու վրայ հաստատ կը մնայ ։

‖ ԵԷր · գործ՚ները

9 Ո՛վ Էհանգիստ կնիկներ՝ ելէք , իմ ձայնս մտիկ ըրէք . ով անհոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ականջ 10 տուէք ։ Օրերով ու տարիներով խռովութեան մէջ պիտի ըլլաք , ով անհոգ կնիկներ . քանզի այգկութը կորսուեցաւ . հունձքի ժամանակ պիտի չգայ ։ 11 Ով հանգիստ կնիկներ՝ դողացէք . ով անհոգ կնիկներ՝ խռովութեան մէջ ինկէք . հանուեցէք ու մերկ եղէք , ու մէջքերնիդ ո՛ւրչ կապեցէք ։ 12 Ձանկալի արտերուն ա պտղաբեր որթին համար՝ § կուրծքերնին պի- 13 տի ծեծեն՚՚ ։ Էիմ ժողովուրդիս երկրին վրայ փուշ և ցախ պիտի բուսնի . նաև ամէն ուրախութեան տուներուն վրայ ՚ընկերկրալի քա- 14 ղաքին մէջ ։ Էքանզի պալատները երեսէ պիտի ձգուին . աղմկայոյզ քաղաքը պիտի Թողուի . բերդերը ու պարիսպները յաւիտեան՝ քարայրներ պիտի ըլլան , ցիւրերու զուարճութեան համար , ա խաշիններու արօտ ըլլալու համար , 15 Մինչև որ ՚ներէն մեր վրայ Հոգի Թափուի , ու Բանապատը պտղաբեր արտի դառնայ , և պտղաբեր 16 արտը անտառ համարուի ։ Ան ատեն անապատին մէջը իրաւունք պիտի բնակի , ու պտղաբեր արտին մէջը արդարութիւն պիտի հանգչի ։ 17 Էեւ արդարութեան գործը՝ խաղաղութիւն , ու արդարութեան արդիւնքը՝ հանգիստ ու ապահովութիւն 18 Թիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան ։ Եւ իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնակութեան մէջ , ու ապահով վրաններու մէջ , և հանդարտ հանգստութեան մէջ պիտի բնակի ։ 19 Բայց Էկարկուտ պիտի իջնէ Անտառին վրայ , ու քաղաքը բոլորո- 20 վին պիտի խոնարհի ։ Երանի ձեզի՝ որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք ,

§ ԵԷր · ըստ՚ինքներուն վրայ պիտի ոգրան ։

Է Ամով · գ · 1 ։

Ի Գէ · ը · 20 ։ Լ · 22 ։ ։

Լ Դ Թագ · ԺԲ · 30 ։ Ի Տես Դ Թագ · ԺԲ · 35 , 36 ։ Գէ · Լ · 36 ։

Ի Գէ · Լ · 13 ։ Ովս · Թ · 6 ։

Ը Գէ · ԽԲ · 2 ։ Ի Գէ · ԽՀ · 10 ։

Ը Սաղ · ՃԳ · 30 ։ Յովէլ · Բ · 28 ։

Ի Գէ · ԽԹ · 17 ։ Լ · 2 ։

Ա Ցակ · Գ · 18 ։

Ի Գէ · Լ · 30 ։ Լ Ջաք · ԺԴ · 2 ։

Ն · ք · գԲ · Իրր 713

Ը Ովս · ԺԱ · 10 ։ Ամով · Գ · 8 ։

Ի Գէ · ԽԲ · 13 ։

Ը Բ Օր · ԼԲ · 11 ։ Սաղ · ՂԱ · 4 ։

Ի Սաղ · Լէ · 40 ։ Կ՚ խնայէ ։

Ի Ովս · Թ · 9 ։

Ի Գէ · Բ · 20 ։ Լ · 22 ։ ։

Լ Դ Թագ · ԺԲ · 30 ։ Ի Տես Դ Թագ · ԺԲ · 35 , 36 ։ Գէ · Լ · 36 ։

Ի Գէ · Լ · 37 ։

Ի Կ՚ բերդէն

— Տես Սաղ · խե · 1 , 6Ա ։ Երեմ · ԻԳ · 5 ։ Ովս · Գ · 5 ։ Զաք · Թ · 9 ։

Ա Կ՚ ամէն մկը

Ի Գէ · Գ · 6 ։ Լե · 4 ։

Ի Գէ · ԽԹ · 18 ։ Լէ · 5 , 6 ։

ու Ե՛ղան և իշուն ոտքը հո՛ * կա-
խել կու տաք" ։

ԳԼ · Լ.Դ

1 Եկեղեցիին թշնամիներուն դէմ Աստուծոյ կա-
տարելու դատաստանները ։ 13 Բարեպաշ-
նութեան արտաքսութիւնները ։

1 Ա՛յ քեզի՝ ո՛վ կործանող՝ որ դուն
չկործանուեցար . ու վա՛յ ի՛ւէ
ո՛վ յափշտակող՝ որ քեզ չյափըշ-
տակեցին . Ե՛րբոր դուն կործանե-
լը լմընցընես , քեզ պիտի կործա-
նեն . երբոր յափշտակելէն դադա-
բիս , քեզ պիտի յափշտակեն ։
2 Ո՛վ Տէր՝ մեզի ողորմէ , Է՛քեզի
կը յուսանք . ամէն առտու անոնց
զօրութիւն եղիր , ու նեղութեան
ժամանակը մեզի փրկութիւն եղիր ։
3 Աղմուկին ձայնէն ժողովուրդները
կը փախչին . քու բարձրանալէդ
ազգերը կը ցրուին ։
4 Եւ ձեր աւարը՝ Թրթուրին ժող-
վելուն պէս պիտի ժողվեն . անոր
վրայ՝ մարախներուն ցամքելուն
5 պէս պիտի ցամքին ։ Տէրը բարձ-
րացած է . վասն զի բարձրերը կը
բնակի . Սիօնը իրաւունքով ու
6 արդարութիւնով լեցուց ։ Եւ քու
ժամանակներուդ հաստատութիւ-
նը , — փրկութեանդ զօրութիւնը՝
իմաստութիւն ու գիտութիւն
պիտի ըլլայ . Տէրոջը վախը անոր
գանձն է ։
7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը
կ'աղաղակեն . Խաղաղութեան
դեսպանները դառնագին կու լան ։
8 Բանուկ ճամբաները ամայի եղան . ճամբայէն անցնող չմնաց . Ան-
հաւատը ուխտը աւրեց . քաղաքները կ'ա-
նարգէ . մարդը բանի տեղ չես-
9 պեր ։ Երկիրը սուգ կը բռնէ , ու
կը նուազի . Լիբանանը ամչցաւ ,
— թառամեցաւ . Սարօնը անա-
պատի պէս եղաւ , և Բասանը ու
10 Կարմէղոսը կը թօթվուին ։ Հիմա
պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , հիմա
պիտի փառաւորուիմ՝ հիմա պիտի
11 բարձրանամ ։ Դուք յարդով
պիտի յղանաք , Ե՛ղէգ պիտի
ծնանիք . ու ձեր շունչը կրակի
12 պէս ձեզ պիտի ուտէ ։ Եւ ժողո-
վուրդները կիրի այրուելուն պէս
պիտի ըլլան . անոնք կրակի մէջ՝
կ'արուած փուշերու պէս պիտի
13 այրին ։ Ո՛վ հեռու եղողներ՝ իմ
բրածս լսեցէ՛ք . ու մօտ եղողներ՝
14 իմ զօրութիւնս գիտցէ՛ք ։ Սիօնի
մէջ մեղաւորները կը վախնան . կեղծաւորները դող կը բռնէ ։
Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի մաշող
կրակին մէջը . մեզմէ ո՞վ պիտի
բնակի յաւիտենական բոցերուն
15 մէջը ։ Ե՛ւ Արդարութեամբ քալո-
ղը , և ուղղութիւն խօսողը , ա-
նիրաւութեան շահը մերժողը ,
կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթ-
վողը , արիւնահեղութեան խոր-
հուրդը չլսելու համար՝ ականջները գոցո-
ղը , ու չարութիւնը չտեսնելու
16 համար՝ աչքերը գոցողը , Անիկայ
բարձրերը պիտի բնակի . անոր
բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի
ըլլայ . անոր հաց պիտի տրուի ,
— անոր ջուրը անպակաս պիտի
17 ըլլայ ։ Քու աչքերդ՝ թագաւորը
իր վայելչութեամբը պիտի տես-
նեն . անոնք հեռաւոր երկիր պիտի
18 նային ։ Քու սիրտդ վախերը պիտի
մտածէ . Ո՞ւր է դպիրը , ո՞ւր է
կշռողը , ո՞ւր է աշտարակները գր-
19 րողը ։ Դուն պիտի չտեսնես — ո՛
խիստ ժողովուրդը , Խ՛ժաւարիմայ
ու անծանօթ լեզու ունեցող ժո-
ղովուրդը , Թոթովախօս ու անի-
20 մանալի լեզուով խոշո՛ր-րէը ։ Մեր
տօնախմբութեանց քաղաքին՝
Սիօնին նայէ . քու աչքերդ Ե-
րուսաղէմը պիտի տեսնեն , Է՛ր-
հանդիստ բնակարան մը — չխախ-
տուելու վրան մը , որուն ցիցերը
յաւիտեան պիտի չհարժին , ու
չուանները բնաւ պիտի չկտրին ։
21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը
պիտի ըլլայ մեզի՝ լայնատարած
գետերու — վտակներու տեղ , ուր
որ թիաքարշ նաւ պիտի չմտնէ ,
և անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի ։
22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է .
մեր Օրէնսդիրը Տէրն է . Մեր
Թագաւորը Տէրն է . անիկայ մեզ
պիտի ազատէ ։
23 Քու չուաններդ թուլցան . ի-
րենց կայմին խարիսխը չկրցան հաս-
տատ բռնել . առագաստը չկրցան
բանալ . ան ատենը մեծ աւար
բաժնուեցաւ . մինչև անգամ կա-
24 ղերը աւար առին ։ Ու հոն բնա-
կողը պիտի չըսէ Թէ՝ Հիւանդ եմ .
Հոն բնակող ժողովուրդին ան-
րէնութիւնը պիտի թողուի ։

ԳԼ · Լ.Դ

1 Ըն դատաստանները՝ որոնցմով Աստուած իր
եկեղեցիին համար վրէժխնդրութիւն պիտի ը-
ներ ։ 11 Եկեղեցւոյն թշնամացը կործանու-
մը ։ 16 Ան մարգարէութիւններուն ստու-
գութիւնը ։

1 Ո՛վ ազգեր՝ — մօտեցէ՛ք որ լսէք ,
ո՛վ ժողովուրդներ՝ ականջ
տուէ՛ք . Երկիրը՝ ու անոր լիու-
թիւնը , աշխարհը՝ ու անոր բոլոր
‡ բնակիչները Թող մտիկ բնեն ։
2 Վասն զի Տէրոջը բարկութիւնը ա-
մէն ազգերուն վրայ , ու սրտմտու-
թիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վր-
րայ է . — Ան-
նիկայ զանոնք նզովեց .

Ն · Բ · Գ · Իրէ 713

Ի Գէ · Լ · 24 ։ * Եբր · կը խրկէ ։

— Գէ · Ի · 2 ։ Ամ · Բ · 8 ։

Բ Յայտ · Ժգ · 10 ։

‡ Գէ · Իե · 9 ։

Ա Սադ · Ղէ · 9 ։

Ի գ Թագ · Ժբ · 18 , 37 ։

Ղ Դ Ա Ա · Ե · 6 ։

Ի գ Թագ · Ժբ · 14-17 ։

Ը Գէ · Իգ · 4 ։

Բ Սադ · Ժբ · 5 ։

Ժ Սադ · Է · 14 ։ Գէ · ՅԹ · 4 ։

† Կ՛ո՛ւ Բ՛ր-Ի՛ր-Ը՛ն ոգին

Ի Գէ · Թ · 18 ։

Լ Գէ · Խթ · 1 ։

Ի Սադ · Ժե · 2 ։ Իգ · 4 ։

Ն · Բ · Գ · Իրէ 713

Ժ Սադ · Ըժ · 37 ։

Ա Կոր · Ա · 20 ։

Հ գ Թագ · Ժթ · 32 ։

Ն Բ Օր · Իբ · 49 , 50 ։ Ե-բմ · Ե · 15 ։

Ղ Սադ · Խբ · 12 ։

Է Սադ · Խգ · 5 ։ Ճխ · 1 , 2 ։

Ժ Գէ · Լէ · 33 ։ Ծգ · 2 ։

Յ Ցակ · Գ · 12 ։

Ն Սադ · ՀԹ · 18 ։

Ե Երեմ · Ծ · 20 ։

— Սադ · Խ՚ · 1 ։

Բ Բ Օր · Լբ · 1 ։

‡ Եբր · ամ-բունգը

3 զանոնք սպանման մատնից ։ Եւ անոնց սպանուածները պիտի նստուին . ու † անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ . և անոնց արիւնէն
4 լեռները պիտի հալին ։ Ու ՚ երկինքին բոլոր զօրքերը պիտի հալին . ու երկինքը †մագաղաթի պէս պիտի գալարի . Հև անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին , ինչպէս որ տերեւը որթէն կը թափի , ու ինչպէս որ †՚՚՚ թզենիէն կը թափի ։
5 Քանզի †իմ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է . ահա ՚՚Ի՚՚՚ Եդոմին վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ՝ դատաստան ընելու պիտի իջնէ ։
6 Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է , ՚՚ ճարպով եղուտած է . գառներուն և նոխազներուն արիւնովը , ՚՚ խոյերուն երիկամնոց ճարպովը . քանզի †Տէրը Բոսրայի մէջ զոհ ունի , ու Եդոմի երկրին
7 մէջ մեծ սպանդ ։ Եւ անոնց հետ պիտի իյնան *միեղջերուները , ու զուարակները ցուլերուն հետ . և անոնց երկիրը արիւնով պիտի գինովնայ , ու անոնց հողը ճարպով
8 պիտի պարարտանայ ։ Քանզի Տէրոջը †վրէժխնդրութեան օրը՝ ՚՚ Սիօնի վէճին համար՝ հատուցման
9 տարին է ։ Ու անոր գետերը՝ ձիւթի , ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ . և անոր երկիրը վառած
10 ձիւթ պիտի ըլլայ . գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի . †անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ . և †դարէ՛ի դար աւերակ պիտի մնայ . յաւիտեանս յաւիտենից անկէ անցնող
11 պիտի չըլլայ ։ †Հապա զանիկայ հաւալուսանները ու ոզնիները պիտի ժառանգեն . և հոն բաքլահաւը ու ագռաւը պիտի բնակի . ու †անոր վրայ դատարկութեան լարը և ունայնութեան կշիռը պիտի քաշուի ։
12 Անոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն , բայց հոն †՚՚՚ պիտի չգտնուի . ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան ։
13 Եւ †անոր պալատներուն մէջը փուշեր , ՚՚ անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկեղ պիտի բուսնի . և †ճագարներու բնակարան , ՚՚ ջայլամներու դաւիթ պիտի ըլլայ ։
14 Եւ վայրենի կատուները բորենիներուն պիտի հանդիպին , ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան , և յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին , ու հե՚՚՚ իրենց հանգիստ տեղ պիտի գտնեն ։
15 Հոն նետ օձը իր բոյնը պիտի շինէ , ու հաւկիթ պիտի ածէ , և իր ձագերը պիտի հանէ , ու իր հովանիին տակը ՚՚՚Նէ՚՚՚

Ն · ք · գԲ · Իրր 713

Է Գր · Թև · 8 ։ կե · 19 ։ Ցայտ · է · 17 ։ Իս · 4 ։

կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ · անոնք ցնծութիւն ու ուրախութիւն պիտի ստանան . և Է տրտմութիւնը ու հեծութիւնը անոնցմէ պիտի հեռանայ ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի վրայ կը յարձակի ։ 4 Ռափսակ՝ Սենեքերիմին խրկուած , Հայհոյալից յորդորանքներով Ժողովուրդը ապստամբութեան կը դրդռէ ։ 22 Անոր խօսքերը Եզեկիային կը պատմուին ։

713 — գ Թագ · Ժբ · 13 , 17 ։ բ Մն · լբ · 1 ։

1 Ու եղաւ որ Եզեկիա Թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը՝ Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ ելաւ , ու զանոնք առաւ ։

710 2 Եւ Ասորեստանի Թագաւորը՝ Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա Թագաւորին . ու անիկայ Թափիչի ագարակին Ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ

3 կայնեցաւ ։ Եւ Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հաղարապետը , ու Սերնա տեներադպիրը , ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Ցովաքը՝ անոր ելան ։

Բ Դ Թագ · Ժբ · 19 , ՀԱ ։

4 Բ Եւ Ռափսակ անոնց բսաւ . Եզեկիային բսէք . Մեծ Թագաւորը՝ Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . ի՞նչ էատ յոյսը՝ որուն

5 դուն կ'ապաւինիս . Դուն բսիր . Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ . բայց չրթունքի խօսքեր են . հիմա որո՞ւն ապաւինելով՝ ինծմէ ապստամբեցար ։

Է Եզեկ · ԽԹ · 6 , 7 ։

6 Ահա դուն Է ան ջախջախած եղէգէ ցուպին Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթընի , ձեռքը պիտի մտնէ , ու զանիկայ պիտի ծակէ . Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ա-

7 պաւինողներուն այնպէս է ։ Բայց թէ որ ինծի բսես Թէ՝ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք . ասիկայ ան չէ՞ , որուն բարձր տեղւանքը ու սեղանները Եզեկիան վերցուց , և Ցուդային ու Երուսաղէմին բսաւ . Մէ՛կ սա սեղանին

8 առջեւը երկրպագութիւն ըրէք ։ Ու հիմա իմ տիրոջս . Ասորեստանի Թագաւորին Հետ հաշտուէ՛ , ու քեզի երկու հազար ձի տամ , Թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ

* Կ՛ պատանդ տուր ։

9 հեծնողներ դնելու կարող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պինտ պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել , որ դուն կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ'ա-

10 պաւինիս ։ Եւ հիմա սա երկրին վրայ արդեօք առանց Եհովայի հրամանի՞ եկեր եմ՝ զանիկայ աւերելու համար . ինծի Եհովան բսաւ . Ան երկրին վրայ ելիր , ու զանիկայ աւերէ ։

Ն · ք · գԲ · 710

11 Ու Եղիակիմը , և Սերնան , ու Ցովաքը՝ Ռափսակին բսին . Ծառաներուդ հետ † Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկընանք , ու մեզի հետ Եբրայերէն բսէ՛ անկէ մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ

† Կ՛ քաղդեարէն

12 եղող ժողովուրդը լսէ ։ Բայց Ռափսակ բսաւ . Միթէ սա խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ դրկեց . չէ՞ որ Մարդիկներուն՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին՝ ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու , ու իրենց մզը խմելու ։

13 Եւ Ռափսակ ոտք ելաւ , ու մեծ ձայնով Եբրայերէն աղաղակեց , ու բսաւ . Մեծ Թագաւորին՝ Ասորեստանի Թագաւորին խօսքերը

14 մտիկ ըրէք . Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Եզեկիան ձեզ չխաբէ . քանզի անիկայ չկրնար ձեզ ազա-

15 տել ։ Ու Եզեկիան ձեզ Եհովային չյուսացընէ՝ ըսելով . Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , Մի՛ սա քաղաքը Ասորեստանի Թագա-

16 ւորին ձեռքը պիտի տրուի ։ Եզեկիային մտիկ մի՛ ընէք . քանզի Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք , ու ինծի ելէք . Եւ ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր

Բ Ջաղ · գ · 10 ։

17 ջրհորին ջուրէն խմէ , Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը

18 տանիմ ։ Զգլայ որ Եզեկիա ձեզ դլխէ հանէ՝ ըսելով . Եհովան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն ամէն մէկը իր եր-

19 կիրը ազատե՞ց ։ Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՛ւր են . Սեփարուիմի աստուածները ո՛ւր են . Միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս

20 ազատեցի՞ն . Ա՛ս երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

21 Ու անոնք լուռ կեցան , և անոր մէնեւին պատասխան մը չտուին . քանզի Թագաւորը հրամայեր էր , ըսելով . Անոր պատասխան մի՛ տաք ։

22 Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հաղարապետը , և Սերնա տեներադպիրը , ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Ցովաքը՝ հանդերձին պատռած՝ Եզեկիային դացին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

Ն · Ք · Ը · 710

ԳԼ · ԼԷ

1 Եզեկիա սուգ ընելով՝ Եսայիին մարդ կը խրկէ որ իրենց համար աղօթք ընէ։ 6 Եսայի զանոնք կը մխիթարէ։ 8 Սենեքերիմ՝ թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած առնը՝ նախատալից նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային։ 14 Եզեկիային աղօթքը։ 21 Եսայիին մարգարէութիւնը՝ Սենեքերիմին հրպարտութեանը ու կործանմանը, և Սիոնին ըլլալու բարիքին վրայով։ 36 Հրեշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը ջարդէ։ 37 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպանուի Նինուէի մէջ։

1 Ու Եզեկիա թագաւորը լսեց, իր հանդերձները պատռեց, ու քուրձ հագաւ, և Տէրոջը տունը մտաւ։ 2 Ու Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը, և Սեբնա առենադպիրը, ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց։ 3 Եւ անոր ըսին. Եզեկիան այսպէս կ'ըսէ. Այսօր նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատանաց օր է. քանզի տղաքը մինչև ծննելու վայրկեանը հասան, բայց ծննելու ոյժ 4 չկայ։ Կարելի է որ քու Տէր Աստուածդ Ռափսակին խօսքերը լսէ, որն որ իր տէրը Ասորեստանի թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար, ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար յանդիմանութիւն տայ. ուրեմն դուն գտնուղ մնացեալ ժողովրդին համար աղօթք ըրէ։ 5 Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները 6 Եսայիին գացին։ Ու Եսայի ա. նոնց ըսաւ. Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ, ու րոնցմով Ասորեստանի թագաւորին 7 ծառաները զիս հայհոյեցին։ Ահա ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը խրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ, ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործանեմ։

8 Եւ Ռափսակ դարձաւ, ու Ասորեստանի թագաւորը գտաւ, որ Լբնայի հետ կը պատերազմէր. վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն 9 չուեր է։ Ու Սենեքերիմ՝ Եթէովպացւոց Թարակա թագաւորին համար լսեց, որ կ'ըսէին. Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր է. ու երբոր լսկ լսեց, Եզեկիային դեսպաններ խրկեց՝ ը- 10 սելով. Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք. Ան քու Աստուածդ՝ որուն դուն ապաւիներ ես, թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով. Երուսաղէմը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։ 11 Ահա դուն լսեցիր ի՛նչ որ Ասորեստանի թագաւորները բոլոր երկիրներուն ըրին, ու ի՛նչպէս զանոնք բոլորովին կործանեցին, ու 12 հո՞ դուն պիտի ազատիս։ Միթէ իմ հայրերուս կործանած ազգերուն, Գոզանին, Խառանին, Ռեսեփին, ու Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը աստուածները 13 ները զանոնք ազատեցի՞ն։ Ո՞ւր է Եմաթի թագաւորը, ու Արփադի թագաւորը, ու Սեփարուիմ քաղաքին, Ենայիի և Աւային թագաւորը։

14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն առաւ, ու զանիկայ կարդաց, և Տէրոջը տունը ելաւ. ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը բացաւ 15 անիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ, ու ըսաւ. Ով Տէր զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի, որ քերովբէներուն մէջը կը նստիս. երկրիս ամէն թագաւորութիւններուն վրայ Աստուած միայն դուն ես. երկինքը ու երկիրը դուն 17 ստեղծեցիր։ Ով Տէր՝ ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ. ով Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենեքերիմին բոլոր խօսքերը, որ խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու 18 համար։ Ով Տէր՝ իրաւցնէ Ասորեստանի թագաւորները՝ բոլոր ազգերը ու անոնց երկիրը աւերեցին, 19 եւ անոնց աստուածները կրակի տուին. վասն զի անոնք Աստուած չէին, հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին. անոր 20 համար զանոնք կորսընցուցին։ Եւ հիմա դուն ով Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ անոր ձեռքէն, որպէս զի երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները գիտնան, որ Տէրը միայն դուն ես։

21 Ու Ամովսի որդին Եսայիի՝ Եզեկիային հրէշտ խրկեց՝ ըսելով. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին համար 22 աղօթք ըրիր ինձի, Անոր վրայով Տէրոջը ըսած խօսքը աս է. Սիոնի կոյս աղջիկը քեզ անարգեց, քեզ ծաղր ըրաւ. Երուսաղէմի աղջիկը քու ետեւդ գլուխ շարժեց։ 23 Դուն ով նախատեցիր ու հայհոյեցիր, ու որո՞ն վրայ ձայնդ վերցուցիր, և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ 24 վեր վերցուցիր։ Քու ծառաներուդ ձեռքովը Տէրը նախատելով՝ ըսիր. Իմ կառքերուս շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու քովերը ելայ, ու անոր բարձր եղևինները՝ ընտիր մայրերը պիտի կտրեմ"։ ու անոր խիստ բարձր ծայրը՝ անոր պարտիզներուն 25 անտառը պիտի մտնեմ"։ Ես

Ն · Ք · Ը · 710

– գ Թագ. ԺԹ. 1, ԷԱ։

Ք Երեմ. ԽԹ. 23։

* Կ՚ըսէ՝ տապածեց

† Եբր. երկիրները

‡ Դան. Թ. 18։

‡ Կ՚ըսէ՝ կրտսեցի։

‖ Կ՚ըսէ՝ մտայ։

Ն·Ք·ՂՁ· 710

փորեցի ու ջուր խմեցի , ու պաշա-
րուած տեղերուն բոլոր գետերը
ոտքերուս թաթովը ցամքեցուցի ։
ՂԴ ԹագԺթ·25։ 26 Մինչեւ յա՛ծ չէ՞ս որ ասիկայ
շատոնցմէ ես շինեցի , ու առջի
օրերէն՝ի վեր ձեւակերպեցի . հիմա
հասուցի , որ դուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակի հողակոյտ-
27 ներու դարձընես ։ Ուստի անոնց
բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլա-
լուն համար՝ զարհուրեցան ու ա-
մչցան . անոնք դաշտի խոտի , և
կանանչ բանջարի պէս , տանի-
քի խոտի պէս , և դեռ չհասած ու
խորշակէն զարնուած հունձքի պէս
28 եղան ։ Բայց ես քու բնակու-
թիւնդ , ելլելդ ու մտնելդ , և ինծի
ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ ։
29 Որովհետեւ ինծի ունեցած սրտմ-
մտութիւնդ , ու քու ամբարտա-
ւանութիւնդ իմ ականջներուս
Ի ԳԼ·Լ·28։ Եզեկ·Ը·4։ եկաւ , ես ալ իմ կարթս քու
քիթդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ
պիտի դնեմ , ու քու եկած ճամ-
բայէդ քեզ ետ պիտի դարձընեմ ։
30 Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլլայ .
աստարի ինքիրմէ բուսածը , ու
երկրորդ տարին՝ ինկած հատերէն
բուսածը պիտի ուտէք . ու երրորդ
տարին՝ ցանեցէք , ու հնձեցէք , և
այգիներ տնկեցէք , ու անոնց պը-
31 տուղը կերէք ։ Եւ Յուդայի տա-
նը ազատուած մնացորդը՝ վարէն
արմատ պիտի արձակէ , ու վերէն
32 պտուղ պիտի տայ ։ Քանզի Ե-
րուսաղէմէն մնացորդ , ու Սիօն
լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ .
ասիկայ Ղզօրաց Տէրոջը նախանձը
ՂԴ ԹագԺթ·31։ ԳԼԹ·7։ պիտի ընէ ։
33 Ասոր համար Ասորեստանի թա-
գաւորին վրայով՝ Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չնետէ ,
և անոր առջեւը վահանով պիտի
չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
34 չկանգնէ . Իր եկած ճամբայէն ետ
պիտի դառնայ , ու աս քաղաքը
35 պիտի չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ
Ի Դթագ·ի·6։ ԳԼ·Լը·6։ ես աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ,
ու զանիկայ ազատեմ , ինծի հա-
մար՝ ու իմ ծառայիս Դաւիթին
համար ։
Ը Դ ԹագԺթ·35։ 36 Ու ԸՏէրոջը հրեշտակը ելաւ , և
Ասորեստանի բանակին մէջը հա-
րիւր ութսունհինգ հազար մարդ
զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն
կանուխ եղան , ահա անոնց ամէնը
37 մեռած մարմիններ էին ։ Եւ Ա-
սորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը
չուեց գնաց , ու դարձաւ՝ Նինուէի
38 մէջ նստաւ ։ Ու երբոր անիկայ
իր աստուծոյն Նեսրաքին տանը
մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր , ա-

նոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարա-
սար զանիկայ սրով զարկին , ու
Արարադի երկիրը փախան . և անոր
տեղը՝ անոր որդին Ասորդան թա-
գաւոր եղաւ ։

Ն·Ք·ՂՁ· 710

ԳԼ·Լ.Ը

1 Եզեկիա երբոր կը լսէ թէ պիտի մեռնի , ա-
ղօթք կ'ընէ , ու իր կեանքը կ'երկարընայ ։ 8 Ա-
խասմանդքին նշան մը ըլլալու համար՝ արեւը
տասը աստիճան ետ կ'երթայ ։ 9 Իր շնորհա-
կալութեան երգը ։

1 — ՅԱն օրերը Եզեկիա մահուան աս- 713
տիճանը հիւանդացաւ ։ Ու — ԴթագԺ·ի·
Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն 1, Ճ, բՄՆ.
անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ . Տէրը լը·24։
այսպէս կ'ըսէ . Ի Տանդ համար Բ բ Թագ·
պատուէր տուր . քանզի դուն ԺԸ·23։
մեռնելու ես , ու պիտի չապրիս ։
2 Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դար-
3 ձուց , ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ , Ու
ըսաւ . ‡Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , քու ‡ Նէեմ·Ժգ·
առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կա- 14։
տարեալ սրտով քալելը՝ և քու
աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս
յիշէ . ու Եզեկիա մեծ լացով մը
լացաւ ։
4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսա-
5 յիին , ըսելով . Գնա Եզեկիայիին
ըսէ . Քու հօրդ Դաւիթին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Քու
աղօթքդ լսեցի , քու —ԼՒՐ ար-
ցունքը տեսայ . ահա ես քու օ-
րերուդ վրայ տասնուհինգ տարի
6 պիտի աւելցընեմ . Եւ քեզ ու աս
քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին
ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Թ աս Թ ԳԼ·Լ·35·
քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի
7 ընեմ ։ Եւ Ի ասիկայ քեզի Տէրոջ- Ի դթագ·ի·
մէն նշան ըլլայ , թէ Տէրը աս իր 8, Ճ, ԳԼ·
8 ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Ահա է·11։
ստուերը՝ Ահազին արեւու ժամա-
ցոյցին վրայ իջած աստիճաններէն՝
տասը աստիճան ետ պիտի դարձ-
նեմ . ու արեւը՝ իջած աստիճան-
ներէն տասը աստիճան ետ դար-
ձաւ ։
9 Ա— Ե Յուդայի Եզեկիա թագա-
ւորին գրածը , ր իր հիւանդանա-
լուն ու հիւանդութենէ ելլելուն
առնելը գրէ ։
10 Ես բսի . Իմ օրերուս * հանգիստ * կամ՝ կէ-
ժամանակին" մէջ՝ դերեզմանին սին
դռները պիտի երթամ . մնացած
11 տարիներէս զրկուեցայ ։ Ըսի թէ՝
Տէրը պիտի չտեսնեմ , Տէրը դէ՛տ
ԸԵՒՆԻ՛ Ը կենդանեաց երկրին մէջ . Ը Սաղ·ԽԷ·
և միւս աշխարհին բնակչացը հետ 13 , ՃԺԶ·
ըլլալով , ալ մարդու պիտի չնա- 9։
12 յիմ ։ Ե Իմ †շրջանս կը չուէ , ու Ե Ցես·է·
հովիւներուն տաղաւարին պէս ինծ- 6։
մէ կը փոխադրուի . իմ կեանքս † կա՛մ՝ բնա-
կտրեցի ոստայնանկի պէս . առէջէն կարանս
զիս կը կտրէ . ցորեկուընէ մինչեւ

Ն · Ք · ԴՓ · 713

13 դիշեր զնս պիտի լմընցընես ։ Մին-
չև առաւօտ սպասեցի . առիւծի
պէս բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ .
յորեկուընէ մինչև դիշեր զնս պիտի
14 լմընցընես ։ Կռունկի պէս ի՛մ ծի-
ծեռնիկի պէս կը ճռչէի . ըաղաւնիի
պէս կը մնչէի . վեր նայելէն աչքերս
տկարացան . ով Տէր՝ տագնապի
մէջ եմ, ինծի ձեռնտու եղիր ։
15 Ի՞նչ ըսեմ . ինքը ինծի խօսե-
ցաւ , ու ինքը կատարեց . իմ բո-
լոր տարիներուս մէջ՝ ի հոգւոյս ա-
ցաւին համար կամաց պիտի քա-
16 լեմ ։ Ով Տէր՝ մարդիկ ասոնցմով
կապրին . ու իմ հոգւոյս կեանքը
ասոնց ամենէն է . և զնս բժշկե-
17 ցիր , ու ապրեցուցիր ։ Ահա խա-
դաղութեան տեղ՝ մեծ դառնու-
թիւն եղաւ . ինծի . բայց դուն
իմ հոգիս սիրեցիր , ա՛ ապակա-
նութեան գուբէն էրկնչեր . վասն
զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետևը
18 նետեցիր ։ Քանզի գերեզմանը
քեզ չկրնար օրհնել . մահը քեզի
փառք չկրնար տալ . գուբը իջնող-
ները քու ճշմարտութեանդ չեն
19 կրնար յուսալ ։ Ապրողը՝ ապրողը
քեզ պիտի օրհնէ , ինչպէս որ ես
այսօր կ'ընեմ . էքու ճշմարտու-
թիւնդ՝ հայրը էր որդւոցը պիտի
20 գիտցընէ ։ Տէրը իմ փրկութիւնս
եղաւ . անոր համար մեր կենացը
բոլոր օրերուն մէջ՝ իմ օրհնու-
թիւններս Տէրոջը տանը մէջ լար
ունեցող նուագարաններով պիտի
երգենք ։
21 Վասն զի Եսայի ըսեր էր . Զոր
թուզեր առնեն , մանրեն , ու վէր-
քին վրայ դնեն , և պիտի առող-
22 ջանայ ։ Ու Եզեկիա ըսեր էր .
Տէրոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ
ըլլայ ։

Գ Լ · Լ Թ

1 Մարովդաք բաղադան՝ եղած հրաշքին համար Եզեկիային պատգամաւորներ խրկելով , անոր հարստութեանը վրայով տեղեկութիւն կը առնայ ։ 3 Ու Եսային՝ կը նախա-
ձայնէ Բաբիլացւոց գերութիւնը ։

Իբր 712
— գ Թագ · ի · 12 · ԸԱ ։

1 — Ի՛ն ատենը Բաբիլոնի թագաւո-
րը՝ Բաղադանի որդին Մարով-
դաք բաղադանը նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային . քանզի
անոր հիւանդանալը և առողջանա-
Բ Ր Մ · ԼՐ · 31 ։ 2 լը լսեր էր ։ Ու Եզեկիա անոնց
վրայ ուրախացաւ , և իր թանկա-
գին բաներուն տունը , արծաթը ,
ու ոսկին , ու խունկերը , և պա-
տուական եղը , ու իր զէնքերուն
բոլոր տունը , և իր գանձերուն մէ-
ջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու
իր տանը մէջ՝ և իր բոլոր տէրու-
թեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Ե-
զեկիա անոնց չցուցընէ ։
3 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա
թագաւորին եկաւ , ու անոր ը-
սաւ . Ատ մարդիկները ի՞նչ ըսին ,
և ո՞ւսկից եկան քեզի . ու Եզեկիա
ըսաւ . Ինծի հեռու տեղէ՝ Բաբի-
4 լոնէն եկան ։ Ու անիկայ ըսաւ .
Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու
Եզեկիա ըսաւ . Ցանս մէջ ինչ որ
կար՝ տեսան , ու գանձերուս մէջ
անոնց չցուցուցած բանս չմնաց ։
5 Ան ատեն Եսայի՝ Եզեկիային ը-
սաւ . Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ
6 ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու ‡ Երեմ · ի ·
տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու 5 ։
հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ
ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տա-
րուի . մէկ բան մը պիտի չմնայ՝
7 կ'ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու
ծնանելու որդիներէդ պիտի առ-
նեն , և ‡ անոնք Բաբիլոնի թա- ‡ Դան · ա ·
գաւորին պալատին մէջը ներքինի- 2 · 3 · 7 ։
8 ներ պիտի ըլլան ։ Ու Եզեկիա՝ Ի ա Թագ ·
Եսայիին ըսաւ . Ի Տէրոջը խօսքը՝ գ · 18 ։
որ դուն ըսիր , բարի է . նաև ը-
սաւ . Որովհետև իմ օրերուս մէջ
խաղաղութիւն ու ապահովութիւն
պիտի ըլլայ ։

Գ Լ · Խ

1 Աւետարանին հրատարակելուն վրայով , 3 և Յովհաննէս Մկրտչին , 9 ու առաքելոց քա-
րոզութեանը վրայով մարգարէութիւն մը ։ 12 Մարգարէն Աստուծոյ ամենակարողու-
թեամբը 18 ու անդրկանութեամբը 26 ժողովուրդը կը մխիթարէ ։

1 Ո՛ Մխիթարեցէք , մխիթարեցէք Իբր 712
իմ ժողովուրդս , կ'ըսէ ձեր
2 Աստուածը . Երուսաղէմին քաղց-
րութեամբ խօսեցէք . ու անոր
կանչեցէք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լրացաւ , և անոր ան-
օրէնութիւնը թողուեցաւ . — քան-
զի իր բոլոր մեղքերուն համար՝ Տէ- — Տես Յոբ ·
րոջը ձեռքէն կրկին հարուածներ ա- Խր · 10 · Գլ ·
ռաւ ։ կա · 7 ։
3 Բ * Անապատի մէջ կանչողին ձայ- Բ Մատ · գ ·
նը . ‡ Տէրոջը՝ ճամբան պատրաս- 3 · Մր ·
տեցէք . ու Տամայութեան մէջ ա · 3 · Ղու ·
մեր Աստուծոյն համար շաւիղ շիտ- գ · 4 · Յով ·
4 կեցէք ։ Ամէն ձոր պիտի բարձ- ա · 23 ։
րանայ , և ամէն լեռ ու բլուր պի- * Կ՛ըսէ Աստ-
տի ցածնայ , Ի ու ծուռը պիտի ծայն մը կ'ան-
շիտկուի , և խորտուբորտ տեղերը ցէ . Անա-
5 հաւասար պիտի ըլլան ։ Ու Տէ- պատին մէջ
րոջը փառքը պիտի յայտնուի , և Տէրոջը
ամէն մարմին միասին պիտի տեսնէ . քանզի Տէրոջը բերանը ‡ Մաղ · գ ·
խօսեցաւ ։ 1 ։
6 Մէկ ձայն մը ըսաւ . Կանչէ . Ա Սաղ · կը ·
ու † — Ինչ՞ ըսաւ" . Ի՞նչ կանչեմ . 4 · Գլ · Խոհ ·
Ամէն մարմին խոտ է , ու անոր 11 ։
բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծա- Ի Գլ · Խե · 2 ·
7 ղիկին պէս է . Խոտը կը չորնայ , † Կ՛ըսէ Ի՛ն
ծաղիկը կը թառամի , երբոր անոր ըսի ·
Ը Յոբ · ԺԳ · 2 · Սաղ · գ · 5 · Ես · 11 · ՃԳ · 15 · Յակ · ա · 10 · Ա Պետ · ա · 24 ։

Ն · Բ · ԳՖ · Իրր 712

վրայ Ի Տէրոջը հովը կը փչէ · իրաւ-
8 ցընէ ժողովուրդը խոտ է ։ Խոտը
կը չորնայ , ծաղիկը կը թառամի .
բայց Մեր Աստուծոյն խօսքը յա-
ւիտեան պիտի մնայ ։
9 Ելիր բարձր լեռան վրայ , ով
դուն՝ որ Սիոնին աւետիս կը բերես .
քու ձայնդ ուժով բարձրացուր ,
ով դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս
կը բերես . բարձրացուր , մի՛ վախ-
նար . Ցուդայի քաղաքներուն ը-
10 ս՛ . Ահա Ձեր Աստուածը ։ Ահա
Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի
գայ , ու Բանոր բազուկը իրեն հա-
մար պիտի իշխէ . ահա Ի իր վարձքը
իր հետն է , ու գործոց հատուցումը
11 իր առջեւն է ։ Ինչպէս Եհովային պէս
իր հօտը պիտի հովուէ . գառնուկ-
ները իր բազուկովը պիտի ժողվէ ,
ու ընդունէ իր գրկացը մէջ պիտի
կրէ , և ծիծ տուողները կամաց պի-
տի քշէ ։
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց ,
ու թիզով երկինքը ծրագրեց , ու
երկրիս հողը չափի մէջ ամփոփեց ,
և լեռները կշռորդով , ու բլուր-
13 ները կշռադրով կշռեց ։ Ո՞վ քընե-
նէց Տէրոջը Հոգին . ու անոր խոր-
հրդակից ընլլալ , խելամուտ ըրաւ
14 զանիկայ ։ Անիկայ որո՞ւն խոր-
հուրդ հարցուց . ու ո՞վ անոր ի-
մաստութիւն տուաւ , և դատաս-
տանի ճամբան սորվեցուց . ո՞վ ա-
նոր գիտութիւն սորվեցուց , ու
իմաստութեան ճամբան գիտցուց ։
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթիլի պէս են , ու կշռքի մէջի մանր
փոշիին պէս կը սեպուին . ահա
կղզիները * ցրուած փոշիի պէս են ։
16 Ու Լիբանանը կրակի համար բա-
ւական չէ . ու անոր անասուները
ողջակէզի համար բաւական չեն ։
17 Ամէն ազգերը անոր առջեւը Ի ոչինչի
պէս , ու Ի ոչինչէն պակաս , և ու-
նայնութիւն կը սեպուին ։
18 Ուստի դուք Ո՞ւ Աստուած որո՞ւ
կը նմանցընէք , ու զանիկայ ի՞նչ
նմանութեան հետ կը հաւասար-
19 ցընէք ։ Արուեստաւորը կը ձուլէ
կուռքը , ու ոսկերիչը զանիկայ
ոսկիով կը պատէ , և անոր արծա-
20 թէ շղթաներ կը շինէ ։ Ան աղ-
քատը՝ որ չկրնար ընծայ նուէր-
ներ բնել , անփուտ փայտ կ՚ընտրէ ,
իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը
փնտռէ , որ անշարժ կուռք մը շի-
21 նէ ։ Մի՞թէ չգիտցա՛ք , չլսեցի՛ք ,
ձեզի առաջուց չզրուցուեցա՛ւ .
երկրիս հիմնադրութենէն չհասկը-
22 ցա՞ք ։ Ինքն է երկրիս շրջանին վրայ
նստողը . ու անոր բնակիչները
մարախներու պէս են . Ինքն է Ի եր-
կինքը վարագուրի պէս տարածողը ,

Ն · Բ · ԳՖ · Իրր 712

ու նստելու համար՝ զանիկայ վրանի
23 պէս կանգնողը ։ Ինքն է Ի իշխան-
ները բնաջինջ ընողը , ու երկրիս
24 դատաւորները ոչնչացընողը ։ Ա-
նոնք դեռ չնկուած , չցանուած ,
և անոնց բունը հողի մէջ չարմա-
տացած , անիկայ անոնց վրայ կը
փչէ , ու անոնք կը չորնան . և փո-
թորիկը զանոնք մղեղի պէս կը տա-
25 նի ։ Ումի՞ որո՞ւն կը նմանցընէք
զիս , որ ես անոր հաւասար ըլլամ՝
26 կ՚ըսէ Սուրբը ։ Աչքերնիդ վեր
վերցուցէք , ու նայեցէք . ասոնք
ո՞վ ստեղծեց . անիկայ անոնց զօր-
քը համրանքով կը հանէ . Անոնց
ամէնը էրէնց անունովը կը կանչէ .
էր մեծ իշխանութեամբը , ու սաս-
տիկ զօրութեամբը՝ անոնցմէ բնաւ
մէկը ետ չմնար ։
27 Ո՞վ Ցակոբ՝ ինչո՞ւ կ՚ըսես , ու
ով Իսրայէլ՝ ինչո՞ւ կը զրուցես թէ՝
Իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ ,
և իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէ
28 զանց եղաւ ։ Մի՞թէ չգիտցա՞ր ,
կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Ա-
ստուածը Եհովան՝ երկրիս ծայրե-
րուն Ստեղծիչը չյոգնիր , ու չմոու-
նար . Անոր իմաստութիւնը չը-
29 քննուիր ։ Անիկայ է յոգնածին ոյժ
տուողը , ու կարողութիւն չունե-
ցողին շատ զօրութիւն հասցընողը ։
30 Երիտասարդները անդամ պիտի
յոգնին ու թուլնան , և ընտիր
կտրիճները բոլորովին պիտի իյնան ։
31 Բայց Տէրոջը ապաւինողներուն
ոյժը նպիտի նորոգուի . Ա անոնք
արծիւներու պէս †թևերով վեր
պիտի ելլեն՝ . պիտի վազեն , ու
չմոուլնան . պիտի քալեն , ու չյոգ-
նին ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Աստուած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի՝ յառաջ բերելով իր ողորմութիւնները որ եկեղեցիին ըրեր է , 10 իր խոստումնքները , 21 ու կուռքերուն անոյութիւնը ։

1 Ինձ կղզիներ՝ իմ առջեւս լուռ կե-
ցէք . ու ժողովուրդները էրէնց
ոյժը նորոգեն . մօտենան , ապա ան
առեներ խօսին . Միասին դատաս-
2 տանի մօտենանք ։ Ո՞վ ոտք հանեց
արդարը Բ արևելքէն , ու զանիկայ
իր շաւիղներուն կանչեց , Ք ազ-
գերը անոր առջեւը դրաւ , ու թա-
գաւորներու վրայ անոր տիրել
տուաւ , զանոնք փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջեւը , ու հողմավար
մղեղի պէս՝ անոր աղեղին առջեւը ։
3 Զանոնք հալածեց , ու խաղաղու-
թեամբ անցաւ անանկ ճամբայէ
մը , ուր որ բնաւ իր ոտքը կոխած
4 չէր ։ Ո՞վ է ապէ՛ գործողը ու
ընողը , ապա շրջանները սկիզբէն

Ն · Բ · ԳՖ · Իրր 712

Ե Ցր · ԺԸ · 21 ։ Ապ · ՃԷ · 40 ։

ու ես Հաւասար ըլլամ՝ ըսէ Սուրբը ։
26 Ամենակալ Տէրը ։ Ձեր աչքերնիդ վեր
վերցուցէք , ու տեսէք . Ո՞վ ստեղծեց
զայս , որ ես անոր հաւասար ըլլամ՝
ըսէ Սուրբը ։ Ան որ անոնց զօրքը
համրանքով կը հանէ . Ան անոնց
բոլորին անունովը կը կանչէ . Իր
մեծ զօրութեամբը , ու հզօր ոյժով՝
անոնցմէ բնաւ մէկը ետ չմնար ։
27 Ինչո՞ւ կ՚ըսես , Ով Ցակոբ , ու ով
Իսրայէլ՝ Իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ ,
և իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէ
28 զանց եղաւ ։ Չգիտցա՞ր , չլսեցի՞ր
որ յաւիտենական Աստուածը Եհովան՝ երկրիս ծայրերուն Ստեղծիչը չյոգնիր , ու չմոուլնար . Անոր իմաստութիւնը չը-
29 քննուիր ։ Անիկայ է յոգնածին ոյժ
տուողը , ու կարողութիւն չունեցողին շատ զօրութիւն հասցընողը ։
30 Երիտասարդները անդամ պիտի
յոգնին ու թուլնան , և ընտիր
կտրիճները բոլորովին պիտի իյնան ։
31 Բայց Տէրոջը ապաւինողներուն
ոյժը նպիտի նորոգուի . Ա անոնք
արծիւներու պէս †թևերով վեր
պիտի ելլեն՝ . պիտի վազեն , ու
չմոուլնան . պիտի քալեն , ու չյոգնին ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Աստուած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի՝ յառաջ բերելով իր ողորմութիւնները որ եկեղեցիին ըրեր է , 10 իր խոստումնքները , 21 ու կուռքերուն անոյութիւնը ։

1 Ինձ կղզիներ՝ իմ առջեւս լուռ կե-
ցէք . ու ժողովուրդները էրէնց
ոյժը նորոգեն . Մօտենան , ապա ան
առեներ խօսին . Միասին դատաս-
2 տանի մօտենանք ։ Ո՞վ ոտք հանեց
արդարը Բ արևելքէն , ու զանիկայ
իր շաւիղներուն կանչեց , Ք ազ-
գերը անոր առջեւը դրաւ , ու թա-
գաւորներու վրայ անոր տիրել
տուաւ , զանոնք փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջեւը , ու հողմավար
մղեղի պէս՝ անոր աղեղին առջեւը ։
3 Զանոնք հալածեց , ու խաղաղու-
թեամբ անցաւ անանկ ճամբայէ
մը , ուր որ բնաւ իր ոտքը կոխած
4 չէր ։ Ո՞վ է ապէ՛ գործողը ու
ընողը , ապա շրջանները սկիզբէն

Ե Ցր · ԺԸ · 21 ։ Ապ · ՃԷ · 40 ։

Ղ Հմր 18 ։ Բ Օր · Դ · 15 · ԵՃ ։

Ը Ապ · ՃԽԵ · 4 ։

Ա Ապ · ՃԽԵ · 5 ։ Հռով · Ժ · 33 ։

Ը ԳԼ · ՃԹ · 16 ։
Թ ԳԼ · ԿՐ · 11 ։ Ցայտ · ԻՐ · 12 ։
Ժ ԳԼ · ԽԹ · 10 ։ Եզեկ · ԼԴ · 23 ։ ԼԵ · 24 ։ Ցօհ · Ժ · 11 ։ Եբր · Ժգ · 20 ։ Ա Պետ · Բ · 25 ։ Ե · 4 ։ Ցայտ · Է · 17 ։
Ի Առակ · Լ · 4 ։
Ի Ցոր · ԻԱ · 22 ։ ԼԴ · 22 ։ 23 ։ Հռով · Ժ · 34 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Ա Ապ · ՃԽԵ · 5 ։ Հռով · Ժ · 33 ։

Ի Ապ · Ճգ · 5 ։
† Կ՚ապ՛նորոգուի փետուր պիտի զարդարուին ։

* Կ՚ապ՛ կը վերցընէ փոշիի պէս ։

Ձ Դան · Գ · 35 ։
Ղ Ապ · ԿՐ · 9 ։
Հ Հմր 25 ։ ԳԼ · ԽԶ · 5 ։ Գոր · ԺԷ · 29 ։
Յ ԳԼ · ԽԱ · 6 ։ 7 ։ ԽԳ · 12 ։ ԵՃ ։ Եբհմ · Ժ · 3 ։ ԵՃ ։
Ղ ԳԼ · ԽԱ · 7 ։ Եբհմ · Ժ · 4 ։
Ճ Ապ · ԺԹ · 1 ։ Գոր · ԺԳ · 16 ։ Հռով · Ա · 19 · 20 ։
Մ Ցոր Թ · 8 ։ Ապ · ՃԳ · 2 ։ ԳԼ · ԽԲ · 5 ։ ԽԳ · 24 ։ Ժա · 13 ։ Եբհմ · Ժ · 12 ։

Բ ԳԼ · ԽԹ · 16 ։
Գ ԳԼ · ԿՐ · 11 ։ Ցայտ · ԻՐ · 12 ։
Դ ԳԼ · ԽԹ · 10 ։ Եզեկ · ԼԴ · 23 ։ ԼԵ · 24 ։ Ցօհ · Ժ · 11 ։ Եբր · Ժգ · 20 ։ Ա Պետ · Բ · 25 ։ Ե · 4 ։ Ցայտ · Է · 17 ։
Ե Առակ · Լ · 4 ։
Զ Ցոր · ԻԱ · 22 ։ ԼԴ · 22 ։ 23 ։ Հռով · Ժ · 34 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Ը Ցոր · ԻԱ · 22 ։ ԼԴ · 22 ։ 23 ։ Հռով · Ժ · 34 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Թ Ցոր · ԻԱ · 22 ։ ԼԴ · 22 ։ 23 ։ Հռով · Ժ · 34 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Ժ Ցոր · ԻԱ · 22 ։ ԼԴ · 22 ։ 23 ։ Հռով · Ժ · 34 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Ի Ցոր · ԻԱ · 22 ։ ԼԴ · 22 ։ 23 ։ Հռով · Ժ · 34 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Ն · Ք · Գ · Խբ · 712

կանչողը . ես Տէրս՝ ըր Իսրայէլին Էմ , ու եղբայրներուն հետ եմ ։

Ի Գլ · Խգ · 10 ։ Խգ · 6 ։ Խբ · 12 ։ Ցայտ . ա . 17 ։ Իբ · 13 ։ Ղ Գլ · Խ · 19 ։ Խգ · 12 ։ Ի Գլ · Խ · 19 ։

5 Կղզիները տեսան՝ ու վախցան . երկրիս ծայրերը դողացին . անոնք մօտեցան ու եկան . 6 Ընտնց ամէն մէկը իր ընկերին օգնութիւն ըրաւ , ու ըսին իր եղբօրը՝ Զօրացիր՝

7 բսաւ ։ Ի Եւ արուեստաւորը՝ ոսկերիչին , ուռով ծեծողը՝ սալի վրայ զարնողին սիրտ կու տայ , ու կ'ըսէ . Ասիկայ կպցնելու համար աղէկ է , ու զանիկայ գամերով կը գամէ , Որ չշարժի ։

Ը Գլ · Խ · 20 ։

8 Բայց դուն ով իմ ծառաս Իսրայէլ , իմ Ընտրեալս Յակոբ՝ Իմ սիրելոյս Աբրահամին սե-

Ի Օր · է · 6 ։ Ժ · 15 ։ Ժգ · 2 ։ Սաղ · ճչե · 4 ։ Գլ · Խգ · 1 ։ Խգ · 1 ։ Ա Ր Մն · ի · 7 ։ Յակ · բ · 23 ։

9 րունդը՝ Որ քեզ երկրիս ծայրերէն առի , ու քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի , և քեզի ըսի . Դուն իմ ծառաս ես , քեզ ընտրեցի , ու

Ի Հմր 13 , 14 ։ Գլ · Խգ · 5 ։ Ե Ր Օր · լ · 6 , 8 ։

10 քեզ չմերժեցի . Ի Մի վախնար , Ես քանզի ես քեզի հետ եմ . մի՛ զարհուրիր , վասն զի ես քու Աստուածդ եմ . քեզ պիտի զօրացնեմ և քեզի օգնութիւն պիտի բնեմ , ու իմ արդարութեանս ա-

11 Ջովը քեզ պիտի բռնեմ ։ Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները Ի պիտի ամչնան , ու պիտի պատկառին . ու քեզի հետ վիճող մարդիկները չեղածի պէս պիտի ըլլան՝

Ի Եւ · Իգ · 22 ։ Գլ · Խե · 24 ։ Կ · 12 ։ Զաք · Ժբ · 3 ։

12 ու պիտի կորսուին ։ Քեզի հետ կռուող մարդիկները պիտի փնտռես , ու պիտի չգտնես . քեզի հետ պատերազմ ընող մարդիկները չեղածի պէս , ու ոչինչի պէս պիտի

13 ըլլան ։ Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ եմ , որ քու աջ ձեռքէդ կը բռնեմ , Քեզի կ'ըսեմ . Ի Մի վախնար , ես քեզի օգնե-

14 Թիւն կ'ընեմ ։ Ով Յակոբին որդի՝ մի՛ վախնար , ով Իսրայէլին մահկանացուները , քեզի պիտի օգնեմ , կ'ըսէ Տէրը ու Իսրայէլին

Ի Մկբ · դ · 13 ։ բ Կոր · Ժ · 4 , 5 ։

15 Սուրբը՝ քու Փրկիչդ ։ Ահա ես քեզ նոր՝ սուր Ա ատամնաւոր կամնասայլի նե պիտի ընեմ . լեռները պիտի մանրես ու փշրես , և բլուրները մղեղի պիտի դարձը-

Ե Ր Եմ · Ծա · 2 ։

16 նես . Զանոնք պիտի հոսես , ու հովը զանոնք պիտի տանի . և փոթորիկը զանոնք պիտի ցրուէ . ու դուն Տէրոջմով պիտի ցնծաս , Իսրայէլին Սուրբովը պիտի պար-

Ի Գլ · Խե · 25 ։

ծենաս ։

17 Աղբատները ու անանկները ջուր կը փնտռեն , բայց չկայ . անոնց լեզուն ծարաւէն չորցեր է . ես Տէրս անոնց խնդրուածքը պիտի լսեմ . ես Իսրայէլին Աստուածը զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ ։

Ղ Գլ · լե · 6 ։ 7 ։ Խգ · 19 ։ Խգ · 3 ։

18 Ընարձր տեղերու վրայ դետեր , ու հովիտներու մէջ աղբիւրներ պիտի

Ն · Ք · Գ · Խբ · 712

բանամ . Անապատը ջուրի լիճի , ու չոր երկիրը ջուրի աղբիւրներու

19 պիտի դարձնեմ ։ Անապատին մէջ՝ եղևին , սատիմ , մրտենի ու նոճի պիտի տնկեմ . անջուր երկրին մէջ՝ մայր , սօսի ու տօսախ

20 մէկտեղ պիտի դնեմ . Որպէս զի տեսնեն ու դիտնան , ու մէկտեղ մտածեն ու հասկընան , որ ասիկայ Տէրոջը ձեռքը բրաւ , ու Իսրայէլին Սուրբըստեղծեց ։

Ֆ Սաղ · ճէ · 35 ։ Ֆ Ցոբ · Ժբ · 9 ։

21 Ձեր դատը յառաջ բերէք , կ'ըսէ Տէրը . ձեր զօրաւոր փաստերը մատեցուցէք , կ'ըսէ Յակոբին Թա-

22 գաւորը ։ Թող մօտեցընեն , ու ինչ ըլլալիքը մեզի պատմեն . առջինները մեզի յայտնեն թէ անոնք ինչ էին , որպէս զի միտքերնիս պահենք , ու անոնց վախճանը դիտնանք . կամ ապագայ բաները

Յ Գլ · խե · 21 ։

23 մեզի դիտցընեն ։ Ա Ակէ ետքը ըլլալիքները պատմեցէք , որ ձեր աստուած ըլլալը դիտնանք . Ե կամ աղէկ կամ դէշ բան մը ըրէք , որ զարմանանք , ու մէկտեղ տեսնենք ։

Ն Գլ · Խր · 9 ։ Խգ · 7 , 8 ։ Խե · 3 ։ Ցօհ · Ժգ · 19 ։ Ե Ր Եմ · Ժ · 5 ։

24 Ահա Դուք ոչինչ էք , ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է . ձեզ ընտրողը

Ա Սաղ · ճԺե · 8 ։ Գլ · Խգ · 9 ։ ա Կոր · բ · 4 ։ Ե Ղ Ր · ա · 2 ։

25 պղծութիւն է ։ Հիւսիսի կողմէն Ես արթնցուցի , և պիտի գայ , Արևելքէն Ե իմ անունս պիտի կանչէ . Ես իշխանները տիղմի պէս պիտի կոխէ , ինչպէս որ բրուտը

Դ Հմր 2 ։

26 կաւը կը կոխէ ։ Ո՞վ պատմեց սկիզբէն՝ որ դիտնանք . ու առջի դարերէն՝ որ ճշմարիտ է՝ բսինք . ոչ յայտնող մը կայ , ոչ դիտցընող մը , և ոչ ձեր խօսքերը մտիկ ընող

Է Գլ · Խգ · 9 ։

27 մը ։ Առաջ Ես Սիօնին . Ահա՛ ահա անոնք . ու Երուսաղէմին

Հմր 4 ։ Գլ · Խ · 9 ։

28 աւետիս բերող տուի ։ Ես նայեցայ , ու մարդ մը չկար , և աստղմէ բնաւ մէկ խորհրդական մը չկար , որ հարցընեմ , ու պատասխան

Է Գլ · կդ · 5 ։

29 տայ ։ Ահա ամէնքը անոտի են , գործքերնին ոչինչ է . անոնց ձուլածոյ կուռքերը՝ հով ու ունայնութիւն են ։

Դ Հմր 24 ։

ԳԼ · ԽԲ

1 Քրիստոսի պաշտօնը , հնազանդութիւնը և հաստատութիւնը ։ 5 Աստուծոյ անոր բրած խոստմունքը ։ 10 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ իր աւետարանին համար ։ 17 Ժողովուրդը կը յանդիմանուի իր անհաւատութեանը համար ։

Ա Գլ · Խգ · 10 ։ Խթ · 3 ։ 6 ։ Ծր · 13 ։ Ժգ · 11 ։ Մատ . Ժբ · 18 , 19 , 20 ։ Փիլ · բ · 7 ։ Բ Մատ · գ · 17 ։ Ժէ · 5 ։ Եփս · ա · 6 ։ Ֆ Գլ · Ժա · 2 ։ Ցօհ · գ · 34 ։

1 Ահա՛ իմ Ծառաս՝ որուն ձեռնտու պիտի ըլլամ , ու իմ ընտրածս՝ որո՛ն իմ սիրտս Հաճնեցաւ . Ի իմ Հոգիս անոր վրայ դրի . անիկայ ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ ։

2 Անիկայ պիտի չպոռայ , ու պիտի չաղաղակէ , և իր ձայնը դուրսը

3 լսել պիտի չտայ ։ Ջախջախած եղեգը պիտի չփշրէ , ու պլպլցած

Ն · Բ · ՁԴ · Իր 712

պատրոյգը պիտի չմարէ . իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանէ ։
4 Անիկայ պիտի չտկարանայ , ու պիտի չթուլնայ , մինչև որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ . ու կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն ։
5 Երկինքը ստեղծող , ու զանիկայ կազմող , Աստուածը Տէրը երկիրը ու անոր մէջ բուսածը տարածող , անոր վրայ եղող ժողովրդեան շունչ՝ և անոր մէջը քալողներուն ոգի տուող Տէր
6 Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես Տէրս քեզ արդարութեամբ կանչեցի , և ձեռքէդ պիտի բռնեմ , ու քեզ պիտի պաշտպանեմ , ու քեզ ժողովուրդին ուխտ , հեթանոսներուն
7 լոյս պիտի տամ . Որ կոյրերուն աչքերը բանան , բանտարկեալները բանտէն հանեն , խաւարի մէջ նստողները կապանքի տունէն ։
8 Ես Եհովայ եմ . իմ անունս աս է . ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար , ոչ ալ իմ պատիւս կուռ
9 քերուն ։ Առջի բաները ահա եղան , ու նորերը ես կը յայտնեմ . անոնք դեռ չեղած ձեզի կ'իմացընեմ ։
10 Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , անոր գովութիւնը երկրիս ծայրերէն , հովի ծովը իջնողներ , ու զանիկայ լեցընողներ , կղզիներ , և անոնց բնակիչները ։ Անապատ ու
11 անոր քաղաքները՝ Կեդարու բնակած գեղերը ձայն վերցընեն . Վէմի բնակիչները յաղթանակի երգով՝
12 լեռներուն գլխէն ձայն տան . Տէրոջը փառք տան , և անոր գովութիւնը կղզիներուն մէջ պատմեն ։
13 Տէրը հզօրի պէս պիտի ելլէ , պատերազմող մարդու պէս իր նախանձը պիտի արթընցընէ . պիտի աղաղակէ ու հարձրաձայն պիտի գոչէ , և իր թշնամիներուն վրայ յաղթող պիտի ըլլայ ։
14 Ես շատոնցմէ լուռ կեցայ , ձայնս կտրեցի , ու զիս զսպեցի . հիմա ծնանող կնկան պէս պիտի պոռամ . պիտի աւրեմ , ու մէկէն պիտի
15 կլլեմ ։ Լեռները ու բլուրները անապատ պիտի ընեմ , և անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցընեմ , ու գետերը ցամաքի պիտի դարձընեմ , և լիճերը պիտի ցամքեցընեմ ։
16 Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբուն մէջ պիտի պտրտցընեմ . զանոնք՝ իրենց չգիտցած շաւիղներուն մէջ պիտի քալեցընեմ . անոնց առջևը խաւարը լոյս , ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի ընեմ . անոնց ասոնք բաները պիտի ընեմ , ու զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ ։
17 Քանդակած կուռքերու ապաւինողները , և ձուլածոյ կուռքերուն՝

Ն · Բ · ՁԴ · Իր 712

Դուք մեր աստուածներն էք՝ ըսողները՝ շուտ պիտի դառնան , ու ամօթալից ըլլան ։
18 Ով խուլեր՝ լսեցէք , ու ով
19 կոյրեր՝ նայեցէք որ տեսնէք ։ Ո՞վ է կոյր՝ բաց՝ ի իմ ծառայս , կամ խուլ՝ իմ իրկած դեսպանիս պէս . ո՞վ է կոյր՝ Ամենանուիրեալին պէս , և կոյր՝ Տէրոջը ծառային
20 պէս ։ Շատ բաներ կը տեսնես , բայց զգուշութիւն չես ըներ . ականջներդ բաց են , բայց չես լսեր ։
21 Տէրը իր արդարութեանը համար հաճեցաւ . էր օրէնքը մեծ
22 ցուց ու փառաւորեց ։ Բայց անիկայ յափշտակուած և կողոպտուած ժողովուրդ է . ամէնքը քարայրներու մէջ որոգայթի բռնուեցան , ու բանտերու մէջ պահուեցան . անոնք յափշտակութեան մատնուեցան , և ազատող մը չկայ . կողոպուտ եղան , ու մէկը չդոնուիր որ
23 ետ տուր՝ ըսէ ։ Ձեր մէջը ով կայ , որ ասոր ականջ դնէ , և մտիկ ընէ ու լսէ գալու ժամանակին համար ։
24 Ով մատնեց Յակոբը յափշտակութեան , ու Իսրայէլը կողոպտիչներուն . չէ՞ որ Տէրը՝ որուն դէմ մեղք գործեցինք . վասն զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չուզեցին , և անոր օրէնքին չլսեցին ։
25 Զանդութիւն չրբին ։ Ուստի իր սաստիկ բարկութիւնը ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց , և ամէն կողմէն զանիկայ բռընկցուց , բայց անիկայ չգիտցաւ . զանիկայ այրեց , բայց անիկայ իր սրտին մէջը չդրաւ ։

ԳԼ · ԽԳ

1 Տէրը իր խոստումներովը եկեղեցին կը մխիթարէ . 8 ժողովուրդը կը կանչէ որ իր ամենակարողութեանը վկայութիւն տան . 14 կը նախատէ անոնց՝ Բաբիլոնի կործանումը , 18 և իր ժողովուրդին հրաշալի կերպով փրկութիւն . 22 ժողովուրդը կը յանդիմանէ՝ ցուցընելով թէ կարող չեն ինքզինքնին արդարացընելու ։

1 Հիմա ով Յակոբ՝ քեզ ստեղծողը , ու ով Իսրայէլ՝ քեզ ձևակերպող Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի վախնար , վասն զի ես քեզ փրկեցի . քեզ անունովդ կանչեցի . դուն իմս ես ։
2 Երբոր ջուրերէն անցնիս , ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , ու երբոր գետերէն անցնիս , քեզ պիտի չկոխեն . երբոր կրակի մէջէն քալես , պիտի չայրիս , և բոցը քեզ պիտի չբռընկցընէ ։
3 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ՝ Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ . Եգիպտոսը քեզի համար փրկանք՝ Եթէովպիան ու Սաբան
4 քեզի համար փոխարէն տուի ։ Որովհետև իմ առջևս պատուական

Ն · Բ · ՁԴ · Իր 712

Ղևտ · դ · 7 ։ ԳԼ · ա · 29 ։ Խգ · 11 ։ Խե · 16 ։
ԳԼ · Խգ · 8 ։ Եզեկ · Ժբ · 2 ։ Տես Ցօհ. Թ · 39 · 41 ։
Տես Հռով. բ · 21 ։
Տես գ Թագ · Իե · 9 ։
Ովս · է · 9 ։

Գ Մնաց · դ · 7 ։ ԳԼ · ա · 29 ։ Խգ · 11 ։ Խե · 16 ։
ԳԼ · Խգ · 8 ։ Եզեկ · Ժբ · 2 ։ Տես Ցօհ. Թ · 39 · 41 ։
Տես Հռով. բ · 21 ։
ԳԼ · Խգ · 6 ։
ԳԼ · Խբ · 6 ։ Ես · բ · 32 ։ Գոր · Ժգ · 47 ։
ԳԼ · լ · 5 ։
ԳԼ · կա · 1 ։ Ղև · դ · 18 ։ 19 ։ բ Տիմ. բ · 25 ։ Եբր · բ · 14 · 15 ։
ԳԼ · Բ · 2 ։
ԳԼ · Խբ · 11 ։
Ա Սաղ · ւդ · 3 ։ խ · 3 ։ զբ · 1 ։
Ա Սաղ · ճէ · 23 ։
Կ՚ Վէմերու
ԳԼ · լա · 4 ։
Կ՚ պիտի զօրանայ ։
Կ՚ լուծ առնելով պիտի փշչեմ .
Կ՚ կղզիներու

եղար , պատիւ դուար , ու ես քեզ սիրեցի . անոր համար քու մարդիկ փոխարէն փոխարէն՝ ժողովուրդներ պիտի
5 տամ : Մի վախնար , քանզի ես քեզի հետ եմ . քու սերունդդ ա-բևելքէն պիտի բերեմ , և քեզ ա-
6 րևմուտքէն պիտի ժողվեմ : Հիւսիսին պիտի ըսեմ թէ՝ Տուր , ու հարաւին թէ՝ Մի արգիլեր . իմ տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս
7 երկրի ծայրէն բեր , Այսինքն բոլոր իմ անունովս կոչուածները . վասն զի ես անոնք իմ փառաց համար ստեղծեցի . ես զանոնք ձևակերպեցի ու կազմեցի :
8 Ելլէ ունեցող կոյր ժողովուրդը , ու ականջ ունեցող խուլերը հանե-
9 ցէք : Բոլոր ազգերը մէկտեղ ժողովուին , և ժողովուրդները հաւաքուին . Անոնցմէ ով կրնայ ասիկայ պատմել , ու առջի բաները մեզի գիտցընել . իրենց վկաները թող բերեն , որ արդարանան , և լսողները ըսեն , ու բան թէ՝ Ա-
10 ճմարիտ է : Իմ վկաներս դուք էք՝ կ'ըսէ Տէրը , հոգևս իմ ընտրած ծառաս . որպէս զի գիտնաք , ու ինծի հաւատաք , և հասկրնաք , որ ես եմ . Յինծմէ առաջ Աստուած չեղաւ , ու ինծմէ ետքն ալ պիտի
11 չըլլայ : Ես Տէրը ես եմ՝ ես եմ , և
12 ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ : Ես ըզուցեցի , ու փրկեցի , և գիտցուցի , երբոր ձեր մէջը օտար չկար . Դուք ես իմ վկաներս եք , կ'ըսէ Տէրը , որ ես եմ
13 Աստուած : Յառկիզբէն ի վեր ես նոյն եմ , ու չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ . երբոր ես բան մը կ'ընեմ , ով կրնայ զանիկայ արգիլել :
14 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ ձեր Փրկիչը՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ձեր համար Բաբիլոն կը խրկեմ , և անոնց ամէն փախստականները , ու նաւերու մէջ աղաղակող Քաղդէացի-
15 ները կ'իջեցընեմ : Ես եմ Եհովայ՝ ձեր Սուրբը , Իսրայէլին Ստեղծիչը՝
16 ձեր Թագաւորը : Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ որ ծովու մէջ ճամբայ , ու զօրաւոր ջուրերու մէջ շաւիղ կը
17 դնէ , Որ կառքը ու ձին , զօրքը և զօրութիւնը կը հանէ . անոնք միասին կը պառկին , ու չեն ելլեր . անոնք պատրոյտի պէս կը մարին և
18 կ'անցնին . Առջինները մի յիշէք , ու հին բաները միտերնիդ մի բե-
19 րէք : Ահա ես նոր բան պիտի ընեմ , որ հիմա պիտի յայտնուի . միթէ զանիկայ պիտի չգիտնաք . ես անապատի մէջ ալ ճամբայ՝ անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի
20 դնեմ : Գիս դաշտի գազանները , ճագարները ու ջայլամները պիտի փառաւորեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուս խըմ-
21 ցընելու համար՝ անապատի մէջ ջուրեր , և անջրդի երկրի մէջ գե-
22 տեր պիտի տամ : Ձիս ժողովուրդը ես ինծի համար ստեղծեցի . ա-նոնք իմ գովութիւնս պիտի պատ-
23 մեն :
Բայց դուն ինծի չկանչեցիր՝ ով Յակոբ . հապա ինծմէ ձանձրա-
24 ցար՝ ով Իսրայէլ : Քու ողջակէզներուդ ոչխարները ինծի չբե-րիր , և քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր . ընծայի համար քեզ չաշխատցուցի , ու կնդրուկի համար
25 քեզ չյոգնեցուցի : Ես եմ՝ ես եմ , որ քու յանցանքներդ ինծի համար կը ջնջեմ , ու քու մեղքերդ՝
26 զիս պիտի չյիշեմ : Միտքս ձգէ . մկտեղ դատի ելլենք , դուն զրու-
27 ցէ , որպէս զի արդարանաս : Քու նախահայրդ մեղք գործեց , և քու ուսուցիչներդ ինծմէ ապստամբե-
28 ցան : Ուստի ես զ արքաներին իշխանները պիղծ սեպեցի , և Յակոբը նզովքի , ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի :

ԳԼ . Խ Դ

1 Աստուած իր խոստմունքներովը կը մխիթարէ Եկեղեցին . 7 կը ցուցընէ կուռքերուն ունայնութիւնը , 9 և կուռք չեղողներուն յիմարութիւնը : 21 Աստուած զովելու յորդորանք մը՝ իր փրկագործութեանը ու ամենակարողութեանը համար :

1 Բայց հիմա մտիկ ըրէ՝ ով իմ ծառաս Յակոբ , ու դուն ով իմ
2 ընտրած Իսրայէլս : Քեզ ստեղծող , և բարդանդի մէջ ձևակերպող , ես քեզի օգնութիւն ընող Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ով իմ ծառաս Յակոբ , և դուն ով իմ ընտրած Իսրայէլս՝ մի վախնար .
3 քանզի ես ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ , ու անջուր երկրին վրայ՝ հեղեղներ . քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ , և քու որդւոցդ վրայ՝ իմ օրհնու-
4 թիւնս : Ու անոնք իբր խոտերու մէջ , ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս պիտի բուս-
5 նին : Մէկը պիտի ըսէ թէ՝ ես Տէրոջն եմ . մէկն ալ Յակոբին անունովը պիտի կանչուի . և միւսն ալ իր ձեռքովը պիտի գրէ թէ , ե-

Ի Գլ . խա . 10 , 14 ; խգ . 2 ; Երեմ լ . 10 , 11 ; խզ . 27 , 28 :

Բ Գլ . կդ . 19 ; Յակ . բ . 7 ;
Գ Սաղ . ճ . 3 ; Գլ . իթ . 23 ; Բ Կոր . ե . 17 ; Եփես . բ . 10 ;
Դ Հմր 1 ;
Ե Գլ . ա . 1 ; Խր . 19 ; Եզեկ . ժբ . 2 ;
Զ Գլ . խա . 21 , 22 , 26 ;
Է Գլ . խգ . 8 ;
Ը Գլ . խր . 1 ; ծն . 4 ;
Թ Գլ . խա . 4 ; խգ . 6 ;
Ժ Եզր . չըսանեղծուածացաւ ;
ԺԱ Գլ . խե . 21 ; Ովս . ժգ . 4 ;
ԺԲ Օր . լբ . 16 ; Սաղ . ճա . 9 ;
ԺԳ Գլ . խգ . 8 ; Հմր 10 ;
ԺԴ Սաղ . գ . 2 ; Յով . բ . 58 ;
ԺԵ Եզր . Օրէն Յոբ . թ . 12 ; Գլ . ժգ . 27 ;
ԺԶ Կ՚ըսէ՝ Ես անոնց ամէնը փախուցուտական կ'ընեմ , ու չեմ ըսեր , ու հաղթեցուցող ազատ զիս նաւերուն մէջ ըսողը ըսաւ ;
ԺԷ Նեհ . ժգ . 16 ; 22 ; Սաղ . ՀԷ . 19 ; Գլ . ծա . 10 ;
ԺԸ Յով . գ . 13 ; 16 ;
ԺԹ Նեհ . ժգ . 4 ; 9 , 25 ;
Ի Երեմ . ժգ . 14 ; խգ . 7 ;
ԻԱ Ր Կոր . ե . 17 ; Յայտ . իա . 5 ;
ԻԲ Նեհ . ժե . 6 ; Թուխ . 11 ; Ր Օր . բ . 15 ; Սաղ . Ղբ . 16 ; Գլ . լե . 6 ; խա . 18 ;

Ի Գլ . խե . 6 ; Ովս . բ . 2 ; 6 , 7 ;
Ա Սաղ . ՀԹ . 4 ; Երեմ . խգ . 9 ; Դան . Թ . 11 ;
Ջ Ա Թես . բ . 13 ;

Ա Գլ . խբ . 21 ;
Ե Սաղ . ճբ . 18 ; Հմր 1 , 7 ; Ղուկ . ա . 74 , 75 ; Եփես . ա . 5 , 6 ;
Ա Մաղ . ա . 13 ;
Բ Ամով . ե . 25 ;
Գ Գլ . ա . 14 ; Մաղ . բ . 17 ;
Դ Գլ . խգ . 22 ; խբ . 9 ; Երեմ . ծ . 20 ; Գոր . գ . 19 ;
Ե Եզեկ . լգ . 22 , ՃԸ ;
Զ Գլ . ա . 18 ; Երեմ . լ . 34 ;
Է Գլ . խէ . 6 ; Ովս . բ . 2 , 6 , 7 ;
Ը Սաղ . ՀԹ . 4 ; Երեմ . խգ . 9 ; Դան . Թ . 11 ;
Թ Ա Թես . բ . 13 ;

Ա Հմր 21 ; Գլ . խա . 8 ; խգ . 1 ; Երեմ . լ . 10 ; խգ . 27 , 28 ;
Բ Գլ . խգ . 1 , 7 ;
Գ Ր Օր . լբ . 15 ;
Դ Եզր . Յեսուբնա՝
Ե Գլ . լե . 7 ; Յովել . բ . 28 ; Յով . ե . 38 ; Գոր . բ . 18 ;

Ն·Ք·ԳՖ· Իրբ 712

Տէրոջն Եհ , ու Իսրայէլին անուն-
վը պիտի մականուանի ։
6 Տէրը՝ Իսրայէլին Թագաւորը՝ և
Ի՛զօրաց Տէրը՝ անոր Փրկիչը այսպէս
կ՚ըսէ · Ես եմ առաջինը , ու ես
եմ վերջինը , ու ինծմէ ուրիշ
7 Աստուած չկայ ։ Ես հին ժողո-
վուրդը հաստատելէս ՝ի վեր՝ ո՛վ
կրցաւ ինծի պէս ձայն տալ ու
պատմել , և ասիկայ ինծի համար
կարգի դնել · Թող գըուշին գա-
լու ու բլլալու բաները ։ Մի վախ-
նաք , ու մի՛ զարհուրիք · Եմիթէ
ես ձեզի ան առենէն չհիսդուցի՞ ,
ու չզրուցեցի՞ ։ Դուք վկաներս
դուք էք ։ Ինծմէ ուրիշ Աս-
տուած կայ ։ Ժայրաւի՛ բրէ
վէմ չկայ · բրէ հը չեմ գիտեր ։
9 Կուռք շինողներուն ամէնն ալ ու-
նայնութիւն են . և անոնց ընտիր
գործերը օգուտ մը չեն բերեր · ու
իրենք իրենց գէմ վկաներ են .
Չեն տեսներ ու չեն իմանար , որ
10 ամէնան ։ Ո՞յց ո՛վ է անիկայ ,
որ աստուած կը շինէ , և կուռք կը
11 ձուլէ , Որ օգուտ մը չբերէ ։ Ահա
անոր բոլոր ընկերները ժպիտի ա-
մչնան . վասն զի արուեստաւորնե-
րը անգամ մարդ են . թող անոնք
ամէնը ժողովուին — կայնին . պիտի
վախնան , — միասեղ պիտի ամչ-
12 նան ։ Երկաթագործը ածուխով
կը շինէ տապարը , և կռաններով
անոր ձև կու տայ , ու զանիկայ իր
զօրաւոր բազուկովը կը շինէ . երբ-
որ անօթենայ , ուժէ կը կտրի .
13 երբոր ջուր չխմէ , կը մաբի ։ Հիւ-
սը լար կը քաշէ , և մատիտով
ձրագրէ կը գծագրէ . զանիկայ
քանդակագործի գրիչով կը բանի ,
ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ .
զանիկայ մարդու կերպարանքով ,
և մարդկային գեղեցկութիւնով կը
14 շինէ , որ տան մէջ դրուի ։ Անի-
կայ իրեն եղևիններ կը կտրէ , և
գիհի ու կաղնի կ՚առնէ , որոնք
իրեն՝ անտառի ծառերէն կ՚ընտրէ .
Թեղօշ կը տնկէ , և ջրովը անձ-
15 րևը կը մեծցընէ ։ Ու անոնք մար-
դուն վառելիք կ՚ըլլան . և անոնցմէ
կ՚առնէ , որ իրեն վառէ , — տաբ-
նայ . անոնց հետ հաց կ՚այրէ , ու
հաց կ՚եփէ . նաև աստուած մը կը
շինէ , և անոր երկրպագութիւն
16 կ՚ընէ . զանիկայ կուռք կը ձևացընէ
ու կը պաշտէ ։ Անոր կէսովը կրակ
կը վառէ . կէսովը միս կ՚ուտէ .
խորոված կ՚եփէ , ու կը կշտանայ .
և կը տաքնայ , ու կ՚ըսէ . Ահա
17 տաբցայ , կրակը տեսայ ։ Եւ ա-
նոր մնացածը աստուած՝ քանդակ
կուռք կը շինէ իրեն , զանիկայ կը
պաշտէ , ու անոր երկրպագութիւն
կ՚ընէ , և անոր աղօթք կ՚ընէ , ու
կ՚ըսէ . Ձից ազատէ , քանզի իմ
18 աստուածս դուն ես ։ Չեն գիտեր
ու չեն հասկընար . քանզի նանոց
աչքերը՝ տեսնելէն , և անոնց սիր-
տերը՝ հասկընալէն ծեփուեցան ։
19 Ու մէկը ուշադրը չբերեր , և գիտու-
թիւն ու հանճար չունի՝ որ ըսէ .
Անոր կէսովը կրակ վառեցի , և ա-
նոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփե-
ցի . միս խորովեցի ու կերայ , և
մնացածը պղծութիւն շինեմ .
20 Ծառի կո՞ճղ պաշտեմ ։ Անիկայ
մխիթարով կը սնանի . Ո՞նր խա-
բուած սիրտը զինքը կը մոլորցընէ .
և իր հոգին չկրնար փրկել , ու չը-
սեր թէ՝ Իմ աջ ձեռքիս մէջը
21 ստութիւն չկայ ։ Ասոնք մի՛ տդ-
րեր՝ ով Յակոբ , և դուն ով Իսրա-
յէլ , քանզի Ի՛մ ծառաս ես . ես
ստեղծեցի քեզ . դուն իմ ծառաս
ես . ով Իսրայէլ՝ զիս մի՛ մոռ-
22 նար՝ ։ Ջնջու յանցանքներդ մէղի
պէս , ու քու մեղքերդ ամպի պէս
ջնջեցի . ինծի դարձիր , քանզի
Ես քեզ փրկեցի ։
23 Ուրախ եղէք՝ ով երկինք , քան-
զի Տէրը բրաւ — այ . ով երկրիս
վարի կողմերը՝ ցնծութեամբ աղա-
ղակեցէք . լեռներ , անտառ՝ ու
անոր մէջը եղող բոլոր ծառեր՝ ու-
րախութեան ձայներ հանեցէք .
քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը , և
Իսրայէլի մէջ փառաւորուեցաւ ։
24 Ես այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ քու Փըր-
կիչդ , ու քեզ արգանդի մէջ
Ստեղծողը . Ես եմ Տէրը , որ ա-
մէն բանը կըրի . Երկինքը միայն-
ակ ես տարածեցի , — երկիրը իմ կա-
25 րողութեամբս հաստատեցի . Նըշ-
տախօսներուն նշանները պարապը
կը հանեմ , և գուշակողները կը
յիմարեցընեմ . իմաստուններուն ետ
կը դարձընեմ , ու անոնց գիտու-
թիւնը յիմարութեան կը հանեմ .
26 Իմ ծառայիս խօսքը կը հաստա-
տեմ , և իմ դեսպաններուս խոր-
հուրդը կը կատարեմ ։ Ես Ե՛մ՝ որ
Երուսաղէմին համար կ՚ըսեմ թէ՝
Պիտի բնակուի , ու Յուդայի քա-
ղաքներուն համար թէ՝ Պիտի շի-
նուին . ու անոր աւերակները պի-
27 տի կանգնեմ ։ Ես անդունդին
կ՚ըսեմ թէ՝ Ցորցրէ , ու քու գե-
28 տերդ պիտի ցամքեցընեմ ։ Ես
Կիւրոսին համար կ՚ըսեմ . Իմ հո-
վիւս է , ու իմ ամէն կամքս պիտի
կատարէ . ու Երուսաղէմին կ՚ըսեմ
թէ՝ Պիտի շինուիս , և տաճարին
թէ՝ Քու հիմերդ պիտի ձգուին ։

ԳԼՈՒԽ ԽԵ

1 Աստուած իր հնազանդին սրբոյն համար Կիւ-
րոսը կը կանչէ · 5 իր ամենակարողութեանը

Ն·Ք·ՀՓ· Իրբ 712

Հ Գլ· խե· 20 ։
Յ Բ Թես· բ· 10 ։
Ը Գլ· խգ· 8 ։
Ե Ովս· դ· 12 ։ Հաւ· ա· 21 ։ Բ Թես· բ· 11 ։
Զ Ելը 1 , 2 ։
Է Կ՚ը՛ ինձ մի՛ պիտի չմոռնաս ։
Ը Գլ· խգ· 25 ։
Թ Գլ· խգ· 1 ։ խը· 20 ։ ա Կոր· գ· 20 ։ ա Պետ· ա· 18 , 19 ։
Ժ Սաղ· ղԲ· 84 ։ գշ· 11 ։ 12 ։ Գլ· խը· 10 ։ խԲ· 13 ։ Երեմ· ծա· 48 ։ Ցայտ· ժբ· 20 ։
ԺԱ Գլ· խգ· 14 ։ Հմր 6 ։
ԺԲ Գլ· խգ· 1 ։
ԺԳ Ծար· թ· 8 ։ Սաղ· ճգ· 2 ։ Գլ· խ· 22 ։ խը· 5 ։ խե· 12 ։ ծա· 13 ։
ԺԴ Երեմ· ծ· 36 ։
ԺԵ Գլ· խե· 15 ։
ԺԶ ա Կոր· ա· 20 ։
ԺԷ Ովբ· ա· 6 ։
ԺԸ Տես Երեմ· ծ· 38 ։ ծա· 32 , 36 ։
ԺԹ Մ· ւԶ· 22 , 23 ։ Եզր· ա· 1 · Ը ։ Գլ· խե· 13 ։

Ն · Ք · Գ · Իբր 712

իրաւունքով հնազանդութիւն կը պահանջէ ժողովուրդն · 20 իր փրկարար զօրութիւնը յիչելով՝ կը յանդիմանէ կուռքերուն ունայնութիւնը ։

1 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը իր օծեալ Կիւրոսին , որուն ձախ ձեռքը բռնեցի , ի որ ազգերը անոր առջեւը հնազանդեցընեմ , ու թագաւորներուն մէջքը թուլցընեմ , և անոր առջեւը դռներուն փեղկերը բացուին , ու դռները չգոցուին .
2 Ես քու առջեւդ պիտի երթամ , և խորտուբորտ տեղուանքը պիտի շիտակեմ . պղնձէ դռները պիտի փշրեմ , ու երկաթէ նիգերը պիտի
3 կոտրտեմ . Եւ քեզի խաւարի գանձերը , ու պահուած հարստութիւնները պիտի տամ , որպէս զի դիտնաս թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը , որ քու անունովդ կը կանչեմ ։
4 Իմ ծառայիս համար , և իմ ընտրած Իսրայէլիս համար , քեզ քու անունովդ կանչեցի , ես՝ քեզի մականուն դրի , թէև չգիտես զիս ։
5 Ես եմ Տէրը , ու ուրիշ մը չկայ . բացի ինձմէ զատ Աստուած չկայ . Ես քեզի գօտի կապեցի , թէև զիս
6 չգիտես ։ Որպէս զի արևելքէն ու արևմուտքէն գիտնան՝ որ ինձմէ զատ մէկը չկայ . Ես եմ Տէրը , ու ուրիշ մը չկայ ։
7 Լոյսը հաստատողը , և խաւարը ստեղծողը , խաղաղութիւնը ընողը , ու չարիքը ստեղծողը , Ես Տէրս եմ ։
8 Ով երկինքներ՝ վերէն ցօղ կաթեցուցէք , և ամպերը արդարութիւն տեղան . երկիրը բացուի , ու փրկութեան պտուղ տայ , ու մէկտեղ արդարութիւն բուսնի . Ես Տէրս եմ ։
9 Վայ անոր՝ որ իր Արարչին հետ կը վիճի , հողէ երկրիս խեցիներուն պես խեցի մըն է՞ . միթէ կաւը զինքը ձևացընողին կրնա՞յ ըսել թէ , Ինչ կը շինես , կամ քու գործդ չունի՞ ձեռք ըսել թէ , Ձեռք
10 չունիս ։ Վայ անոր՝ որ իր հօրը կ'ըսէ . Ինչ կը ծնանիս , ու իր մօրը՝ Ինչ կը բերես ։
11 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը ու անոր Արարիչը . Գալու բաներուն վրայով ինծի հարցուցէք . Իմ որդուոցս համար ու իմ ձեռացս գործքերուն համար ինծի
12 պատուէր տուէք ։ Երկիրը ես շինեցի , ու անոր վրայ մարդը ստեղծեցի . երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին , և անոր բոլոր զօր-
13 քին ես պատուէր տուի ։ Ես զանիկայ արդարութեամբ արթըն-

Ն · Ք · Գ · Իբր 712

ՒՐ ՄՆ · ԼԴ · 22 , 23 ։ Եզր · ա · 1 , ճ ։ ԳԼ · Խգ · 28 ։

– ԳԼ · Խա · 13 ։
ի ԳԼ · Խա · 2 ։ Դան · Ե · 30 ։

գ ԳԼ · Խ · 4 ։
դ Սաղ · ճէ · 16 ։

ե ԳԼ · Խա · 23 ։

զ Եզ · ԼԴ · 12 , 17 ։ ԳԼ · Խգ · 1 ։ Խթ · 1 ։
է ԳԼ · Խգ · 1 ։

ը Աթես · գ · 5 ։
թ Ր Օր · գ · 35 ։ 39 ։ ԼՐ · 39 ։ ԳԼ · Խգ · 8 ։ Խզ · 9 ։
ժ Հմր 14 , 18 , 21 , 22 ։
ի Սաղ · ժը · 32 , 39 ։
լ Սաղ · ճր · 15 ։ Գ · Լ · 20 ։ Մաղ · ա · 11 ։
խ Ամով · գ · 6 ։
ծ Սաղ · Հր · 8 ։ Ես · 11 ։
կ Եբր · ասն ,

ձ ԳԼ · Կգ · 8 ։
ղ Կ՚՝ խեցին՝ երկրիս խեցիներուն հետ ։ Ղ՚՝ Ինչ կ'ելլի ։
ճ ԳԼ · Խթ · 16 ։ Երեմ · ԺԸ · 6 ։ Հռով · թ · 20 ։

յ Երեմ · լ · 9 ։
ն Ես · Խթ · 23 ։
շ ԳԼ · Խր · 5 ։ Երեմ · Խ · 5 ։
ո Ծն · ա · 26 , 27 ։
չ Ծն · բ · 1 ։
պ ԳԼ · Խա · 2 ։

գոյցի , ու անոր ամէն ճամբաները պիտի շիտակեմ . անիկայ Իմ քաղաքս պիտի շինէ , և իմ աքսորուածներս ետ պիտի դարձընէ ՝առանց դնոյ ու առանց կաշառքի՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
14 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Եգիպտոսին վաստակը , ու Եթէովպացւոց , և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վաճառականութիւնը քեզի պիտի անցնի , ու քուկդ պիտի ըլլայ . անոնք քու ետեւդ պիտի քալեն , և շղթաներով պիտի պտտին , ու քեզի երկրպագութիւն ընելով՝ քեզի պիտի աղաչեն , ես Ես . Իմիայն քու մէջդ Աստուած կայ , ու ես՝ չիկայ ի զատ ուրիշ Աստուած մը չկայ ։
15 Ճիրաւի դուն քեզ ծածկող Աստուած մըն ես , ով Իսրայէլին
16 փրկիչ Աստուածը ։ Անոնք ամէնը պիտի ամչնան ու պատկառին . Կուռք շինողները միասին մէկտեղ ամօ-
17 թով պիտի երթան ։ Իսրայէլը յաւիտենական փրկութիւնով Տէրոջմէ պիտի փրկուի . դուք յաւիտեան յաւիտենից պիտի չամչնաք , ու չպատկառիք ։
18 Քանզի այսպէս կ'ըսէ երկինքը ստեղծող Տէրը , ան Աստուածը որ երկիրը կազմեց , զանիկայ շինեց , և հաստատեց . զանիկայ պարապ տեղը չստեղծեց , հապա բնակութեան համար կազմեց . Տէրը ես
19 եմ , ու ինձմէ ուրիշը չկայ ։ Ես ծածկարար՝ երկրիս մութ տեղը չխօսեցայ . Յակոբին սերունդին չըսի թէ՝ Զուր տեղը զիս փնտռեցէք . Ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ , և ճշմարիտ բաներ կը
20 յայտնեմ ։ Ժողովուեցէք ու եկէք . մէկտեղ մօտեցէք դուք՝ ով ազգերէն ազատուածները . անոնք գիտութիւն չունին , որ իրենց կուռքին փայտը կը կանգնեն , ու փրկելու կարողութիւն չունեցող
21 աստուծոյ աղօթք կ'ընեն ։ Քարոզեցէք , ու ըսուցէք մօտեցուցէք , և անոնք մէկտեղ խորհուրդ ընեն . ասիկայ ի սկզբանէ ով գիտցուց , ան ժամանակէն ի վեր ով պատմեց . չէ՞ որ ես Տէրս , ի որ ինձմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ , ու ինձմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած
22 ու Փրկիչ չկայ ։ Ով երկրիս բոլոր ծայրերը՝ ինձի նայեցէք , որ փրկուիք . քանզի ես եմ Աստուած , և ինձմէ ուրիշը չկայ ։
23 Իմ անձիս վրայ երդում ըրի . իմ բերնէս արդարութեան խօսք ելաւ , ու ետ չդառնար , որ ինձմէ ծունկ ինծի պիտի կրկնուի , և ամէն լեզու երդում պիտի

Ն · Ք · Գ · Իբր 712

– ԳԼ · Ծր · 3 ։ Տես Հռով · գ · 24 ։
ե Սաղ · կը · 31 ։ Ղր · 10 · 11 ։ ԳԼ · Խթ · 23 ։ կ · 9 ։ 10 ։ 14 ։ 16 ։ Ջաք · ը · 22 , 23 ։
զ Սաղ · ՃԽԹ · 8 ։
է Առակ · Ժգ · 25 ։
– Հմր 5 ։
ը Սաղ · Խգ · 24 ։ ԳԼ · ը · 17 ։ Ծէ · 17 ։

թ ԳԼ · Խգ · 11 ։
ժ ԳԼ · Խգ · 4 ։ Հմր 25 ։ Հռով · Ժա · 26 ։

ի ԳԼ · Խր · 5 ։

լ Հմր 5 ։

խ Ր Օր · Լ · 11 ։ ԳԼ · Խը · 16 ։
ծ Սաղ · Ժթ · 8 ։ ՃԺԹ · 137 , 138 ։

կ ԳԼ · Խգ · 17 , 18 , 19 ։ Խզ · 7 ։ Խը · 7 ։ Հռով · ա · 22 , 23 ։
հ ԳԼ · Խա · 22 ։ Խգ · 9 ։ Խգ · 7 ։ Խզ · 10 ։ Խը · 14 ։
ձ Հմր 5 , 14 ։ 18 ։ ԳԼ · Խգ · 8 ։ Խզ · 9 ։ Խը · 3 , ճ ։
– Սաղ · Իր · 27 ։ կե · 5 ։
ղ Ծն · Իր · 16 ։ Երր · գ · 13 , 14 ։
ճ Հռով · Ժգ · 11 ։ Փիլ · բ · 10 ։
յ Ծն · լ · 53 ։ ր Օր · գ · 13 ։ Սաղ · կգ · 11 ։ ԳԼ · կե · 16 ։

Ն · Բ · ԶԲ · Իրր 712

Ե Երեմ. իգ · 5 ։ ա Կոր · ա · 30 ։
Ղ ԳԼ · խա · 11 ։
Ե Հմր 17 ։
Ը Կոր · ա · 31 ։

24 ընկ ։ Մեկը պիտի բսէ . Միայն Տէրոջմով Ե արդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ . ամէն ՙեկը անոր պիտի գայ . և ՂՐոլոր անոր դէմ բարկացողները պիտի ամչնան ։
25 Ե Իսրայէլին բոլոր սերունդը Տէրոջմով պիտի արդարանայ , ու Ը պիտի պարծենայ ։

ԳԼ · ԽԶ

1 Բաբիլոնի կուռքերը չեն կրնար զիրենք ազատել ։ 3 Աստուած մինչև վերջը կը փրկէ իր ժողովուրդը ։ 5 Պէտք չէ ղԱստուած կուռքերու հետ բաղդատել իր կարողութեանը 12 ու փրկութեանը կողմանէ ։

1 ՙԱՀԵԼԸ – խոնարհեցաւ . Նաբաւը ծռեցաւ . անոնց կուռքերը կենդանիներու ու անասուններու վրայ էին . ձեր բեռցուած բեռները Բ յոգնած անասուններն ծանրու-
2 թիւն եղան ։ ՙԱնոնք ծռեցան , ու միասին խոնարհեցան . բեռը ազատելու կարող չեղան , Է և իրենք ալ գերութեան դացին ։
3 ՙԻնծի մտիկ ըրէք՝ ով ցեղիս տունը , ու Իսրայէլի տանը բոլոր մնացորդը , Ը որ ձեզ որովայնէ կը կրեմ , և արգանդէ կը վերցընեմ .
4 մինչև յԱյր ծերութիւնը անգամ Ես նոյն եմ . ու մինչև յԱյր ալեւորութիւնը ՙես յՁեզ պիտի կրեմ . ես ստեղծեցի , ու ես պիտի վերցընեմ . ես պիտի կրեմ , ու պիտի ազատեմ ։
5 Ե Ձիս որո՞ւ կը նմանցընէք , և որո՞ւ Հաւասար կը սեպէք , ինծի Է՞նչ նմանութիւն կը շինէք , որ
6 նման ըլլանք ։ Ը Քսակէն ոսկի կը թափեն , ու կշռոյով արծաթ կը կշռեն . վարձքով ոսկերիչ կը բրոնեն , որ անով աստուած կը շինէ . ՙԱՒՒՅ կը պաշտեն , և ՙՈՐ երկրը-
7 պագութիւն կ՚ընեն ։ Բ Զանիկայ ուսերու վրայ կը վերցընեն կը տանեն , իր տեղը կը հաստատեն , ու կը կայնի . անիկայ իր տեղէն չշարժիր . և Ե թէ որ մէկը անոր աղաղակէ , պատասխան չտար . զանիկայ իր նեղութենէն չազատեր ։
8 Ասիկայ յիշեցէք , ու մարդ եղէք , Է միաբերնիդ բերէք՝ ով յան-
9 յանցաւորներ , Ը՝ի յայիտենից Էջ առջի բաները յիշեցէք . քանզի ես եմ Աստուած , և Ե ինծմէ ուրիշը չկայ . Ե՛ս եմ Աստուած , և ինծի
10 պէս մէկը չկայ , որ Ե վերջինը՝ սկիզբէն , ու դէ՛ս չեղածը՝ առաջուընէ պատմեցի . ու կ՚ըսեմ թէ՝ Է իմ խորհուրդս պիտի հաստատուի , և իմ ամէն կամքս պիտի կատարեմ ։
11 Ես Ե՛ս որ Ո արևելքէն գիշատիչ թռչունը կը կանչեմ , ես հեռու երկրէ՝ Ն իմ խորհուրդս Է՛ Ը-ոէ Ե՛ս մարդը . Ես խօսեցայ , ու ես պիտի կատարեմ . ես խորհեցայ ,
12 ու ես ՙի գործ պիտի դնեմ ։ Ո՛վ Ո արդարութենէ հեռացած խստա-
13 սիրտներ՝ ՙԻնծի մտիկ ըրէք . Ո իմ արդարութիւնս մօտեցուցի . անիկայ պիտի չհեռանայ . և իմ փրկութիւնս Ո պիտի չուշանայ . ու իմ փառքս Իսրայէլին համար Ն Սիոնի մէջ փրկութիւն պիտի դընեմ ։

ԳԼ · ԽԷ

1 Աստուծոյ դատաստանը Բաբիլոնի ու Քաղդեացւոց վրայ՝ 6 իրենց անգթութեանը , 7 ամբարտաւանութեանը , 10 և յանդգնութեանը համար՝ 11 անհրաժեշտ պիտի բլլայ ։

1 ՈՎ Բաբիլոնի կոյս աղջիկը՝ Իջի՛ր , ու Բ հողի վրայ նստէ . ով Քաղդեացւոց աղջիկը՝ գետնի վրայ առանց աթոռի՛ նստէ . քանզի մէյմըն ալ քնքուշ ու փափուկ պի-
2 տի չկոչուիս ։ Ձաղօրիքին քարերը առ , ալիւր աղա . լաչակդ հանէ , քղանցքդ վերցուր , սրունքդ բաց , գետերէն անցիր ։ Թ Ող քու մերկութիւնդ բացուի՛ , և նախատինքդ ալ երևնայ . Է՛ս վրէժ պիտի առնեմ , ու մարդու մը միջնորդութիւնը պիտի չընդունիմ ։
4 (ՂՄեր Փրկչին անունը՝ "ԵՀովայ Սաբաւովթ" է . անիկայ Իսրայէլին
5 Սուրբն է ։) Լո՛ւռ նստէ , խաւարի մէջ մտիր՝ ով Քաղդեացւոց աղջիկը՝ Է քանզի մէյմըն ալ Թագաւորութեանց տիկին պիտի չկո-
6 չուիս ։ Ը ես իմ ժողովուրդիս բարկացայ , և Բ իմ ժառանգութիւնս պղծեցի , ու զանոնք քու ձեռքդ տուի . դուն անոնց գթութիւն չցուցուցիր . Է ծերին վրայ քու լուծդ խիստ ծանրացուցիր .
7 Եւ ըսիր . Ես Է յաւիտեան տիկին պիտի ըլլամ . այնպէս որ Ես ասիկայ մտքիդ մէջը չդրիր , Ի ասոր վախ-
8 ճանը չտիրեցիր ։ Ու հիմա մտիկ ըրէ՝ ով անհոգութեամբ նստող հեշտասէր , որ սրտիդ մէջը կ՚ըսես . Է՝ես եմ , ու ինծմէ ուրիշը չկայ . Ի որբևարի պիտի չնստիմ , ու անզաւակութիւն պիտի չգիտ-
9 նամ ։ Հիմա Ո ասոնց երկուքն ալ՝ թէ անզաւակութիւնը և թէ որբևարութիւնը՝ Ն յանկարծ մէկ օրուան մէջ քու վրադ պիտի գան . Ը քու դիւթութիւններուդ շատութեանը մէջ , և քու անթիւ կախարդութիւններուդ մէջ , ա-
10 նոնք ամրողջ քու վրադ պիտի գան ։ Ու դուն Ո քու չարութեանդ ապաւինեցար , Ո ու բսիր . Ձիս տեսնող չկայ ։ Քեզ գլխէ հանողը՝ քու իմաստութիւնդ ու գիտութիւնդ է . Ո և սրտիդ մէջը բսիր . Ես եմ ,

Ն · Բ · ԶԲ · Իրր 712

Ղ Թես · իգ · 19 ։
Ո Հով · ժ · 3 ։
Ո ԳԼ · ծա · 5 ։ Հով · ա · 17 ։ գ · 21 ։
Ո Ամր · բ · 3 ։
Ն ԳԼ · կբ · 11 ։

– ԳԼ · խա · 9 ։ Երեմ · ծ · 2 ։ ծա · 44 ։
Բ Երեմ · ժ · 5 ։
Ո Երեմ · խբ · 7 ։
Ո Եզ · ժթ · 4 ։ բՕր · ա · 31 ։ լբ · 11 ։ Սաղ · հա · 6 ։ ԳԼ · կդ · 9 ։
Ե Սաղ · ճբ · 27 ։ Մաղ · գ · 6 ։
Ղ Սաղ · խբ · 14 ։ հա · 18 ։
Ե ԳԼ · խ · 18 , 25 ։
Ը ԳԼ · խ · 19 ։ խա · 6 ։ խգ · 12 , 19 ։ Երեմ · ժ · 3 ։
Բ Երեմ · ժ · 5 ։
Ժ ԳԼ · խե · 20 ։
Ի ԳԼ · խգ · 19 ։ խե · 7 ։
Ա Օր · լբ · 7 ։
Ե ԳԼ · խե · 5 , 21 ։
Ժ ԳԼ · խե · 21 ։
Ի Սաղ · լդ · 11 ։ Առակ · ժթ · 21 ։ խա · 30 ։ Գոբ · ե · 39 ։ Երր · գ · 17 ։
Հ ԳԼ · խա · 2 , 25 ։
Յ ԳԼ · խգ · 28 ։ խե · 13 ։

Ն · ք · ՂԲ · իբր 712

11 ու ինծմէ ուրիշը չկայ ։ Ընոր համար քու վրադ մէկ ձախորդութիւն մը պիտի գայ , որ անոր ուսկից ծագիլը պիտի չգիտնաս . և քու վրադ թշուառութիւն մը պիտի իյնայ , որ զանիկայ ետ դարձընելու կարող պիտի չըլլաս . ու քու վրադ յանկարծ աւերում մը պիտի գայ , որ դուն չգիտ-
12 նաս ։ Հիմա քու կախարդութիւններուդ մէջը կեցիր , որոնցմով քու մանկութենէդ ի վեր աշխատեր ես . գուցէ օգուտ մը դտնելու կարող ըլլաս , գուցէ կարենաս յաղթել ։
13 Խորհուրդներուդ շատութենէն ձանձրացար . հիմա երկինքը զննողները , աստեղագէտները , նոր ամիսներով գուշակութիւն ընողները թող ելլեն , և քու վրադ
14 գալու ըրէն քեզ ազատեն ։ Ահա անոնք չմեղրի պէս պիտի ըլլան , — զանոնք կրակը պիտի այրէ . իրենց հոգին բոցին զօրութենէն պիտի չկրնան ազատել . տաքնալու համար կայծ մը՝ նստելու համար կրակ մը պիտի չմը-
15 նայ ։ Ասկէս պիտի ըլլան քեզի անոնք՝ որոնց հետ աշխատեցար , ու մանկութենէդ ի վեր առուտուր ըրիր . ամէն մէկը իր ճամբան էր-թ—լով՝ ցիրուցան պիտի ըլլան , — քեզ ազատող մը պիտի չըլլայ ։

Ն · ք · ՂԲ · իբր 712

դեռ չեղած՝ քեզի իմացուցի , որ չըլլայ թէ ըսես . Զանոնք իմ արձանս ըրաւ , և իմ քանդակած ու
6 ձուլածոյ կուռքս հրամայեց ։ Դուն —ՆՆՈ լսեցիր . նայէ անոնց ամէնը ի—ո—ր—ե—ց— . ու դուք ը—ՆՆ—յ պիտի չհրատարակէք . ես քեզի ասկէ ետքը նոր ու ծածուկ բաներ պիտի դիտցընեմ , որ դուն անոնք
7 չգիտցար ։ Անոնք հիմա ստեղծուեցան , և չէ թէ առաջուց . ու — օրէս առաջ զանոնք չլսեցիր , որ չըլլայ թէ ըսես . Ահա զանոնք
8 գիտցայ ։ Դուն ոչ լսեցիր , ոչ ալ գիտցար . և սկիզբէն քու ականջդ չբացուեցաւ . վասն զի գիտցայ որ դուն խիստ նենգաւոր ես , ու դուն բ—որովայնէ ապստամբ կոչուեցար ։
9 Ես իմ անուանս համար երկարկութիւնս պիտի ուշացընեմ . և իմ փառացս համար համբերող պիտի ըլլամ քեզի , որ քեզ չկոր-
10 սընցընեմ ։ Ահա քեզ մաքրեցի , բայց չէ թէ ֆ—արծաթի պէս" . ես քեզ նեղութեան հալոցին մէջը
11 փորձեցի ։ Ի—ՆՆ—յ ինծի համար՝ ինծի համար պիտի ընեմ . հպանցի չմ— —նա— ինչու պղծուի . ու ես իմ փառքս ուրիշին չեմ տար ։
12 Ով Յակոբ՝ ու իմ կանչած Իսրա-յէլս՝ ինծի մտիկ ըրէ . ես նոյն եմ , ես առաջինը ես եմ , վերջինն
13 ալ ես եմ ։ Նաև երկիրը իմ ձեռքս հիմնեց , ու երկինքը իմ աջ ձեռքս տարածեց . երբոր ես անոնք կանչեմ , անոնք միասին կ—
14 —ՆՆ— կը կայնին ։ Ընդհդ ժողվուեցէք ու մտիկ ըրէք . անոնցմէ ով պատմեց այս բաները . ես Յեհովան զիրա ծածկեցի . աս բ—ՆԲ—ը հազ ժամանակէն ի վեր ես հոն եմ . ու հիմա ղրկ
15 եցէր Եհովան ու անոր Հոգին իրը-
17 կեց ։ Ասկէս կ'ըսէ Տէրը՝ քու Փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ես եմ քու Տէր Աստուածդ , որ քեզի օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ , ու ընթացնել ճամբուդ մէջ քեզ
18 կ'առաջնորդեմ ։ Երանի թէ իմ պատուիրանքս մտիկ ընէիր . ան ատեն քու խաղաղութիւնդ գետի պէս , ու արդարութիւնդ ծովուն
19 ալիքներուն պէս պիտի ըլլար . Ես քու սերունդդ աւազի չափ՝ ու ո-րովայնիդ ծնունդը անոր խիճին չափ պիտի ըլլար . անոր անունը

բ Սաղ · ԽԸ · 3 ։
բ Սաղ · ՀԹ · 9 ։ ՀԳ · 8 ։ Ել · խգ · 25 ։ ՀՇր 11 ։ Եզեկ · ի · 9 ։ 14 ։ 22 ։ 44 ։
է Սաղ · Ն· 38 ։
ի Սաղ · կզ · 10 ։
ի Ցես Եզեկ · իբ · 20 ։ 21 ։ 22 ։
ի Կ—ՆՆ— արձամով ։
ձ ՀՇր 9 ։
ճ Ցես ը Օր · լը · 26 ։ 27 ։ Եզեկ · ի · 9 ։
յ Ել · խը · 8 ։
ղ Ը Օր · լը · 39 ։
ճ Ել · խա · 4 ։ խգ · 6 ։ Ցայտ · ա · 17 ։ իբ · 13 ։
ո Սաղ · ՀՐ · 25 ։
չ Ել · կ · 26 ։
պ Ել · խա · 22 ։ խգ · 9 ։ խգ · 7 ։ խե · 20 ։ 21 ։
ջ Ել · խե · 1 ։
ռ Ել · խգ · 28 ։
ս Ել · խե ՝ 2 ։ ՀՇ ։
տ Ել · խե · 19 ։
վ Ել · կ · 1 ։ Ընթ · ր · 8 ։ 9 ։ 11 ։
ր Ել · խգ · 14 ։ խգ · 6 ։ ՀՇր 20 ։
ց Սաղ · լը · 8 ։
փ Ը Օր · ւր · 29 ։ Սաղ · ՃԼ · 13 ։
ք Սաղ · ՃՀԹ · 165 ։
օ Ծն · իր · 17 ։ Ովս · ա · 10 ։
ֆ Կ—ՆՆ— որոշեցինն ինքն—ն—ին

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով Յակոբի տունը , որ Իսրայէլին անունովը կանչուած էք , ու Յուդային ջաղիւրէն ելեր էք , և Տէրոջը անունովը երդում կ'ընէք , ու Իսրայէլին Աստուածը կը յիշէք . ի բ—ՆՆ ճշմարտութեամբ չէ , ու
2 արդարութեամբ չէ ։ (Քանզի ա-նոնք Սուրբ քաղաքին անունովը կը յիշուին , և Իսրայէլի Աստուծոյն կը կռթնին , որուն անունը Եհովայ Սաբաւովթ է ։)
3 Ես առջի բաները հին ժամանակէն ի վեր պատմեցի . ու անոնք իմ բերնէս ելան , և զանոնք իմացուցի . յանկարծ բրի , ու ե-
4 ղան ։ Որովհետև գիտէի որ դուն խիստ ես , և քու պարանոցդ երկաթէ ջիղեր ունի , ու պղնձէ ճա-
5 կատ մը ունիս ։ Ես առտի քեզի հին ժամանակէն ի վեր պատմեցի , ու

ՆԴԴ· ԻԲԲ 712

իմ առջևէս պիտի չիտրուէր , ու չկորսուէր ։

20 ²Բարիլոնէն ելէք , Քաղդէացիներէն փախէք . ասիկայ յաղթութեան երգով պատմեցէք , — հրատարակեցէք . ասիկայ մինչև երկրիս ծայրը տարածեցէք , ըսելով . Տէրը 21 — իր Ցակոբ ծառան փրկեց ։ Ու երբոր զանոնք անապատներու մէջ պտըտցուց , ³չկարաւեցան . ⁴անոնց համար վէմէն ջուրեր վազցուց . վէմը պատռեց , ու անկէ 22 ջուրեր բղխեց ։ ⁵Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԽԹ

1 Քրիստոս Հրէաներուն խրկուած ըլլալով , ա. նոցմէ կը դանդաղի . 5 Հեթանոսներուն կը խրկուի իր շնորհացը խոստմունքներով ։ 18 Աստուծոյ մշանջենաւոր սէրը իր եկեղեցիին վրայ ։ 18 Եկեղեցիին դերեզմանութիւնը և զարգանալը ։

1 — ⁶Վ կղզիներ՝ ինծի մտիկ ըրէք , ու ով ժողովուրդներ՝ հետուէն ականջ տուէք . ⁷Տէրը զիս արգանդէն կանչեց . իմ անունս մօր 2 որովայնէն յիշեց . Եւ ⁸իմ բերանս սրած թուրի պէս ըրաւ , ⁹զիս իր ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց , և զիս ¹⁰փայլուն նետի պէս ըրաւ . իր կապարճին մէջը պահեց զիս . 3 Եւ ինծի ըսաւ . ¹¹Դուն իմ ծառաս ես , ով Իսրայէլ՝ ¹²որ քեզմով պի. 4 տի փառաւորուիմ ։ ¹³Ու ես ըսի . Պարապ տեղը աշխատեցայ . Ես իմ զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տեղը գործածեցի . բայց իմ իրաւունքս Տէրոջը առջևն է , և իմ գործքս իմ Աստուծոյս քովն է ։

5 Ու հիմա ¹⁴այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ ¹⁵որ զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու համար ստեղծեց , որ Ցակոբը անոր դարձընեմ , և ¹⁶Իսրայէլը անոր ժողվուի , որ Տէրոջը առջևը փառաւորուիմ , և իմ Աստուածս 6 ինծի զօրութիւն ըլլայ . Այսպէս կ'ըսէ . Ցակոբին ցեղերը նորէն հաստատելու համար , ու Իսրայէլին ազատուածները դարձընելու համար , իմ ծառաս ըլլալդ քեզի քիչ է . ահա քեզ ¹⁷ազգերուն լոյս պիտի դնեմ , որ մինչև երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս ըլլաս ։

7 Ա յսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Փրկիչը՝ անոր Սուրբը Նախարդուած անձին՝ ազգայ աստէն եղողին՝ իշխանաց ծառային . ¹⁸Թագաւորները պիտի տեսնեն , ու ոտք պիտի ելլեն . իշխաններն ալ երկրպագութիւն պիտի ընեն , Տէրոջը համար՝ որ հաւատարիմ է , Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեր է ։

8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ¹⁹Ընդունելի ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի , և փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն ըրի , ու քեզ պահեցի , և ժողովուրդին ուխտ ըլլալու տուի , որ երկիրը հաստատես , ու աւրուած ժառանգութիւնները ժառանգեցնես 9 նոցա . Եւ կ'ըսես . ²⁰Ելէք , — խաւարի մէջ եղողներուն ցայտնուելէք ։ Անոնք ճամբաներու վրայ պիտի արածին , և անոնց արօտը ամէն բլուրներու 10 վրայ պիտի ըլլայ ։ Անոնք ²¹պիտի չանօթենան , ու չծարաւին . և ²²ղանոնք խորշակը կամ արևը պիտի չզարնէ . քանզի անոնց ողորմութիւն ընողը՝ ²³պիտի առաջնորդէ անոնց , ու ջուրի աղբերակներուն 11 քովը պիտի տանի զանոնք ։ ²⁴Եւ ամէն լեռներս՝ ճամբաներ պիտի ընեմ . ու իմ պողոտաներս պիտի 12 բարձրանան ։ Ահա ²⁵ոմանք հեռուէն , և ահա ոմանք հիւսիսէն , ու արևմուտքէն , և ոմանք Սինիա. 13 ցւոց երկրէն պիտի գան ։ ²⁶Ով երկինք՝ ուրախ եղիր , ու ով երկիր՝ ցնծութիւն ըրէ , և ով լեռներ՝ ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք . քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն տուաւ , ու իր տնանկներուն ողորմեցաւ ։

14 ²⁷Բայց Սիոնը ըսաւ . Եհովան զիս թողուց , ու Տէրը զիս մոռցաւ ։ 15 ²⁸Միթէ կնիկը իր կաթնկեր մանուկը կրնայ մոռնալ , անանկ որ իր որովայնին ծնունդանը վրայ չգթայ . թէև անոնք մոռնան , Բայց ես 16 քեզ պիտի չմոռնամ ։ Ահա ²⁹ես քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարագրեցի . քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս 17 են ։ Քու տղաքներդ պիտի արտոբան . — Քեզ փլըզնողները և աւ. 18 րողները քեզմէ պիտի ելլեն ։ ³⁰Աչքերդ վերցուր , ու բոլորտիքդ նայէ . ամէնքը կը ժողովուին — քեզի կու գան . Տէրը կ'ըսէ որ Ես կենդանի եմ . անշուշտ անոնց ամէնը ³¹զարդերու պէս պիտի հագնիս , և անոնցմով հարսի պէս պի. 19 տի զարդարուիս ։ Քանզի քու աւերակներդ , ամայի տեղուանքդ , ու քու կործանմանդ երկիրը՝ հիմա էր բնակիչներուն նեղ պիտի գայ . և քեզ կլլողները պիտի հեռանան ։ 20 ³²Քու ազատակութենէդ ետև ³³ծնանելու որդիդ քու ականջներուդ պիտի ըսեն . Ես տեղը ինծի նեղ է . տեղ տուր ինծի որ բնա. 21 կիմ ։ Ու դուն քու սրտիդ մէջ պիտի ըսես . Ասոնք ինծի ով ծնաւ . ես անզաւակ ու ամուլ էի . ես գերի ու աքսորուած էի , ասոնք ով մեծցուց . ահա ես մինակ մնացեր էի , ասոնք ո՞ւր էին ։

ՆԴԴ· ԻԲԲ 712

¹ԳԼ· ԽԲ· 6 ։

²ԳԼ· ԽԲ· 7 ։ Ջաք · թ · 12 ։

³Ցայտ · է · 16 ։

⁴Ել· ԻԹ· 6 ։

⁵Սաղ· ՃԽԱ· 6 ։

⁶Սաղ· ԻԳ· 2 ։

⁷ԳԼ· Խ · 4 ։

⁸ԳԼ· ԽԳ · 5 · 6 ։

⁹ԳԼ· ԽԳ · 23 ։

¹⁰Տես Սաղ· ՃԳ · 13 · Ը Նոր · գ · 2 ։

¹¹Տես ԳԼ· ԽԲ· 6 ։

¹²Տես ԳԼ· ԽԲ· 7 ։

¹³Տես Սաղ· ՃԳ · 13 · Մաղ · գ · 17 · Մատ · է · 11 ։

¹⁴Հռով· ԺԱ· 29 ։

¹⁵Տես Եր· ԺԹ· 9 · Երգ· Ը · 6 ։

¹⁶Ընակ· ԺԷ· 6 ։

¹⁷Տես ԳԼ· Կ · 4 ։

¹⁸Մատ · գ · 9 · Հռով · ԺԱ· 11 · 12 · ԼՃ ։

¹⁹Գ· Կ · 4 ։

ՆԴԴ· ԻԲԲ 712

¹Ել· ԺԲ· 11 · Երեմ· Ա· 8 · ԾԱ · 6 · 45 · Ջաք · Բ · 6 · 7 · Ցայտ · ԺԸ · 4 ։

²Ել· ԺԲ· 4 · 5 · 6 · ԳԼ· Խգ · 22 · 23 ։

³Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

⁴Ել· ԺԷ· 6 · Թուա· Ի· 11 · Սաղ · ՃՆ · 41 ։

⁵ԳԼ· ԽԷ· 21 ։

⁶ԳԼ· Խա· 1 ։

⁷Բ ՀԲ 5 · Եբեմ· ա · 5 · Մատ · ա · 20 · 21 · Ղուա · 15 · 31 · Ցոհ· Ժ· 36 · Գաղ· ա· 15 ։

⁸ԳԼ· ԺԱ · 4 · ԾԱ · 16 · Ովս · գ · 5 · Երբ · գ · 12 · Ցայտ · ա · 16 ։

⁹ԳԼ· ԾԱ · 16 ։

¹⁰Սաղ· ԽԵ · 5 ։

¹¹ԳԼ· Խբ· 1 · Ջաք· գ· 8 ։

¹²ԳԼ· Խգ· 23 · Ցոհ · Ժգ · 31 · Ժէ · 8 · Եփես · ա · 6 ։

¹³Եզեկ· գ· 19 · Բ ՀԲ 1 ։

¹⁴Մատ · Իգ · 37 ։

¹⁵ԳԼ· Խբ· 6 · Կ · 3 · Ղուա · բ · 32 · Գոր· ԺԳ · 47 · Իգ · 13 ։

¹⁶ԼԳԼ· ԾԳ · 3 · Մատ · Իգ · 67 ։

¹⁷Սաղ · Հր · 10 · 11 · ՀԲ 23 ։

¹⁸Տես Սաղ· ԿԲ · 13 · Բ Նոր · գ · 2 ։

¹⁹Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

²⁰Ել· ԺԷ· 6 · Թուա· Ի· 11 · Սաղ · ՃՆ · 41 ։

²¹Գ· Կ · 4 ։

²²Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

²³Ել· ԺԷ· 6 · Թուա· Ի· 11 · Սաղ · ՃՆ · 41 ։

²⁴Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

²⁵Ել· ԺԷ· 6 · Թուա· Ի· 11 · Սաղ · ՃՆ · 41 ։

²⁶Գ· Կ · 4 ։

²⁷Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

²⁸Ել· ԺԷ· 6 · Թուա· Ի· 11 · Սաղ · ՃՆ · 41 ։

²⁹Գ· Կ · 4 ։

³⁰Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

³¹Ել· ԺԷ· 6 · Թուա· Ի· 11 · Սաղ · ՃՆ · 41 ։

³²Գ· Կ · 4 ։

³³Տես ԳԼ · Խա· 17 · 18 ։

22 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան. Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցընեմ, ու իմ դրօշակս ժողովուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ. և անոնք քու տղաքներդ էրինդ ծոցին մէջը պիտի բերեն, ու քու աղջիկներդ ուսերուն վրայ
23 պիտի վերցուին։ Եւ թագաւորները քու սնուցիչներդ պիտի ըլլան, ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ. երեսին գետինը երկրպագութիւն պիտի ընեն, ու հողերուդ փոշին պիտի լզեն. և պիտի գիտնաս որ ես եմ Տէրը. վասն զի ինծի սպասողները պիտի չամչնան։
24 Միթէ հզօրէն աւարը կ'առնուի՞, կամ ահարկու մարդուն գերի առածը
25 ազատի՞։ Բայց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հզօրին գերի առածը անգամ պիտի առնուի, ու բռնաւոր մարդուն աւարը պիտի ազատուի. ու քեզի հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ, և քու տղաքներդ ես պիտի ազատեմ։
26 Ու քեզ հարստահարողներուն՝ իրենց մարմինները պիտի կերցընեմ. և իրենց արիւնը նոր գինիի պէս խմելով՝ պիտի գինովնան. և ամէն մարմին պիտի գիտնայ թէ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ ազատեցի, ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին հզօրը։

ԳԼ. Ծ

1 Քրիստոս կը ցուցընէ թէ Հրէից մերժուիլը իրեն պիտի չհամարուի, որովհետև ինքը փրկելու կարող է, 5 և ան գործը կատարելու յանձնառու եղեր է, 7 և Աստուծոյ օգնականութիւնը ապահովեր է։ 10 Աստուծոյ և չէ թէ մեր անձերուն ապահովելու յորդորանքը մըն է։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ո՞ր է ձեր մօրը ապահարզանի թուղթը, որով ես զանիկայ արձակեցի. կամ ո՞վ է ան պարտատէրը՝ որուն ես ձեզ ծախեցի. ահա դուք ձեր անօրէնութեանցը համար ծախուեցաք, ու ձեր մայրը ձեր յանցանաց
2 ը համար արձակուեցաւ։ Ինչո՞ւ համար իմ եկած ատենս մարդ մը չկար, ես կանչած ատենս պատասխան տուող մը չկար. Միթէ իմ ձեռքս բնաւ կարճցա՞ւ՝ որ փրկելու կարող չըլլամ, կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունի՞մ. ահա ես իմ սաստկութիւնովս ծովը կը ցամքեցընեմ. գետերը անապատ կը դարձընեմ. անոնց ձուկերը՝ ջուր չըլլալուն համար կը հոտին, ու ծարաւէն կը մեռնին։
3 Երկինքները խաւար կը հագցընեմ, ու ծածկոցի համար ա
4 նոնց վրայ քուրձ կը դնեմ։ Տէր Եհովան ինծի իմաստունները

Ն · ք · գԲ · Իբր 712

Ի Մաա. ժա. 28։
Ժ Սաղ · խ · 6, 7, 8։
Ի Մաա. իգ · 39 · Ցօհ · ժգ · 31 · Փիլ · բ · 8 · Երբ · ժ · 5, ԷԱ։
Հ Մաա. իգ · 67 · իէ · 26 · Ցօհ · ժբ · 22։
Ն Ղեւ · գ · 30։
Ղ Եզեկ · գ · 8, 9։
Ճ Հռով · բ · 22, 33, 34։
Ա Ցոր · ժգ · 28 · Սաղ · ՃԲ · 26 · ԳԼ · ծա · 6։
Ա ԳԼ · ծա · 8։
Ն Սաղ · իգ · 4։
ԼԲ ՄԿ · ի · 20 · Սաղ · ի · 7։
Ա Ցօհ · թ · 39։
Ղ Սաղ · ժգ · 4։

Ն · ք · գԲ · Իբր 712

Ի Մաա. ժա. 28։
Ժ Սաղ · խ · 6, 7, 8։
Ի Մաա. իգ · 39 · Ցօհ · ժգ · 31 · Փիլ · բ · 8 · Երբ · ժ · 5, ԷԱ։
Հ Մաա. իգ · 67 · իէ · 26 · Ցօհ · ժբ · 22։
Ն Ղեւ · գ · 30։
Ղ Եզեկ · գ · 8, 9։
Ճ Հռով · բ · 22, 33, 34։
Ա Ցոր · ժգ · 28 · Սաղ · ՃԲ · 26 · ԳԼ · ծա · 6։
Ա ԳԼ · ծա · 8։
Ն Սաղ · իգ · 4։
ԼԲ ՄԿ · ի · 20 · Սաղ · ի · 7։
Ա Ցօհ · թ · 39։
Ղ Սաղ · ժգ · 4։

5 աշակերտներու պէս լսեմ։ Տէր Եհովան ինծի ականջս բացաւ, ու ես ան՝ անշնազանդ չեղայ, ետ չդար-
6 ձայ։ Իմ կռնակս՝ զարնողներուն, և մօրուքս՝ փետտողներուն տուի. իմ երեսս նախատինքէն ու
7 թուքէն չծածկեցի։ Բայց Տէր Եհովան ինծի կ'օգնէ. անոր համար ամօթապարտ պիտի չըլլամ. անոր համար իմ երեսս դայլայլազի պէս երի, ու գիտեմ որ պի-
8 տի չամչնամ։ Զիս արդարացնողը մօտ է. ով ինծի հետ պիտի վիճի. միասին դատաստանի կայնինք. իմ դատախազս ով է.
9 թող ինծի մօտենայ։ Ահա Տէր Եհովան ինծի պիտի օգնէ. ով է անիկայ որ զիս յանցաւոր պիտի հանէ. ահա ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին. ցեցը պիտի ուտէ զանոնք։
10 Ձեր մէջը Տէրոջմէ վախցող, անոր ծառային ձայնը մտիկ ընող ով կայ, որ մութի մէջ կը քալէ, ու բնաւ լոյս չունի. Թող անիկայ Տէրոջը անունը ապաւինի, ու իր Աստուծոյն կռթնի։
11 Ահա դուք ամէնքդ՝ որ կրակ կը վառէք, ու կայծերով կը շրջապատիք. ձեր կրակին լոյսովը, ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք. ասիկայ ձեզի իմ ձեռքէս պիտի բլլայ. դուք տրտմութեամբ պիտի պառկիք։

ԳԼ. Ծ Ա

1 Աստուծոյ ապաւինելու յորդորանք մը՝ 3 իր միխիթարական խոստումնաբերութեան, 4 և իր արդարութեանը ու փրկութեանը, 7 և մարդոց մահկանացուութեանը համար։ 9 Քրիստոս իր սրբազան բազուկովը իրենները կը պաշտպանէ մարդոց երկիւղէն։ 17 Երուսաղէմի թշնամութեանը վրայ կ'ողբայ, 21 ու փրկութիւն կը խոստանայ։

1 Ով դուք՝ արդարութեան հետեւողներ, որ Տէրը փնտռողներ՝ ինծի մտիկ ըրէք. դուք ան վէմին նայեցէք, ուսկից որ կտրուեցաք, և ան գուբին փոսին, ուսկից
2 որ փորուեցաք։ Ձեր հօրը Աբրահամին՝ ու ձեզ ծնանող Սարրային նայեցէք. քանզի անիկայ կանչեցի՝ որ մէկ մարդ էր, և զանիկայ օրհնեցի, ու բազմացու-
3 ցի։ Վասն զի Տէրը Սիոնը պիտի մխիթարէ. անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիթարէ. և անոր անապատը Եդեմի պէս, ու անոր անմշակութիւնը Տէրոջը դրախտին պէս պիտի ընէ. անոր մէջը ցնծու-

Ա Հռով · թ · 30—32։
Բ Հմր 7։
Ֆ Հռով · գ · 1, 16 · Երբ · ժա · 11 · 12։
Ք Ծն · ժր · 1, 2։
Ի Ծն · իդ · 1, 35։
Ղ Սաղ · ՃԲ · 13 · ԳԼ · խ · 1 · ՃՐ · 9 · Հմր 12։
Ի Ծն · ԺԳ · 10 · Ցովել · բ · 3։

Ն · ք · գԲ · Իբր 712

Ա ԳԼ · ի · 4 · կղ · 20։
Ա Սաղ · ՀՐ · 11 · Հմր 7 · ԳԼ · ՃՐ · 15 · կ · 16։
Ֆ Սաղ · ՀՐ · 9 · Միք · է · 17։
Ֆ Սաղ · լԳ · 22 · Հռով · է · 5 · Թ · 33 · ժ · 11։
Ա Մաա · ժբ · 29 · Ղև · ժա · 21, 22։
Ա Կ՚իրաւունք ունեցող։
Ֆ ԳԼ · Թ · 20։
Ա Ցայտ · ժգ · 20 · ժգ · 6։
Բ Սաղ · Թ · 16 · ԳԼ · կ · 16։
Ա Օր · իդ · 1 · Երեմ · գ · 8 · Ովս · բ · 2։
Բ Տես գ Թագ · գ · 1 · Մաա · ժբ · 25։
Ֆ ԳԼ · ՃՐ · 3։
Ք Առակ · ա · 24 · ԳԼ · կե · 12 · կղ · 4 · Երեմ · է · 13 · լե · 15։
Ի Թաւ · ժա · 23 · ԳԼ · ՃԹ · 1։
Ղ Սաղ · ՃՂ · 9 · Նաա · ա · 4։
Ի Եզ · ժգ · 21։
Ճ Ցեփ · գ · 16։
Ա Եզ · է · 18, 31։
Ֆ Եզ · ժ · 21։
Ի Ցայտ · գ · 12։
Ա Եզ · գ · 11։

Ն·Բ·ՂՖ· Իրր 712

թիւն և ուրախութիւն , զովու-
թիւն , և օրհնութեան ձայն պիտի
4 գտնուի ։ Ով իմ ժողովուրդս՝
ինծի՛ մտիկ ըրէ , ով իմ ազգս՝
ինծի ականջ տուր . Ելքանչի՛ ինծմէ
օրէնք պիտի ելլէ . և իմ իրա-
ւունքս իժողովուրդներուն լոյս
ըլլալու համար պիտի հաստատեմ։
5 ✠ Իմ արդարութիւնս մօտ է . իմ
փրկութիւնս ելած է . Ես իմ բա-
զուկներս ժողովուրդները պիտի
դատեն . Կղզիները ինծի՛ պիտի
յուսան , Եւ իմ բազուկիս պիտի
6 ապաւինին ։ ✠ Ընչքերնիդ վե՛ր
վերցուցէք դէպ՚ի երկինքը , ու
վար նայեցէք դէպ՚ի երկիրը . քան-
զի Երկինքը ծուխի պէս պիտի
անցնի , Ու երկիրը հանդերձի պէս
պիտի մաշի . *Նմանապէս անոր
բնակիչներն ալ պիտի մեռնին .
բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենա-
կան պիտի ըլլայ , ու իմ արդարու-
թիւնս պիտի չպակսի ։
7 Ինծի՛ մտիկ ըրէք՝ ով արդարու-
թիւն ճանչցողներ , և Իմ օրէնքս
ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ .
Մարդոց նախատինքէն մի՛ վախ-
նաք , ու անոնց բամբասանքէն մի՛
8 զարհուրիք ։ Վասն զի ✠ ցեցը պի-
տի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս ,
և մկը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի
պէս . բայց իմ արդարութիւնս
յաւիտեան , ու իմ փրկութիւնս
ամէն դարերու մէջ պիտի ըլլայ ։
9 Արթնցիր , արթնցիր , Ով
Ցէրովը բազուկը՝ զօրութիւն հա-
գիր . արթնցիր Ինչպէս օրերուն
պէս , շատոնցմէ անցած դարերուն
պէս . Դուն անիկայ չէ՞ս՝ որ Ռա-
հաբը կտրդեցիր , ու Վիշապը վի-
10 րաւորեցիր ։ Դուն անիկայ չէ՞ս
որ Ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը
ցամքեցուցիր , և ծովուն խորունկ
տեղը ճամբայ ըրիր , որ փըր-
11 կուածները Անկ անցնին ։ Ու
Ցէրովը փրկածները պիտի դար-
նան , ու երգերով Սիոն պիտի գան .
և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենա-
կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ .
անոնք ցնծութիւն ու ուրախու-
թիւն պիտի ստանան . տրտմու-
թիւնը ու հեծութիւնը Անոնց
պիտի հեռանայ ։
12 Ես եմ , ես եմ՝ որ ձեզ կը մխի-
թարեմ . դուն ով ես՝ որ Եմահկա-
նացու մարդէն , ու խոտի նմանե-
լու մարդու զաւակէն կը վախնաս .
13 Եւ քեզ ստեղծող՝ երկինքները
տարածող՝ ու երկրին հիմերը դնող
Տէրը կը մոռնաս . ու բռնաւորին
սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը
վախնաս , իբր թէ հեղ կորսընչցնե-
լու պատրաստուած է . Բայց հիմ-
ուր է բռնաւորին սրտմտութիւնը ։
14 Կապուածը շուտով պիտի արձա-
կուի , ու գուբին մէջը պիտի չը-
մեռնի , և իր հացը պիտի չպակսի ։
15 Քանզի ես Ատուածդ եմ՝
որ ծովը կը յանդիմանեմ , երբոր
անոր ալիքները կը գոռան . իմ
16 անունս Եհովայ Սաբաւովթ է ։ Ու
իմ խօսքերս քու բերանդ դրի , և
քեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկե-
ցի , որ երկինքը հաստատեմ , ու
երկրին հիմերը դնեմ , և Սիոնին ը-
սեմ . Դուն իմ ժողովուրդս ես ։
17 Արթնցիր , արթնցիր — և
լի՛ր՝ ով Երուսաղէմ , որ Ցէրովը
ձեռքէն անոր բարկութեանը բա-
ժակը խմեցիր . Թմրութեան բա-
ժակին մրուրը քամելով խմեցիր ։
18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն
առաջնորդող չկայ , ու բոլոր մեծ-
ցուցած տղաքներէն՝ իրեն ձեռնտու
19 չկայ ։ Այս երկու բաները քեզի
պատահեցան . ով քեզի պիտի
ցաւի . կործանում ու կոտորած ,
սով ու սուր . Քեզ ինչո՞վ մխի-
20 թարեմ ։ Քու տղաքդ մարած՝
ամէն փողոցներուն գլուխը կը
պառկին , որդայթի մէջ բռնուած
յամոյրի պէս . անոնք Ցէրովը բար-
կութեամբը՝ քու Ատուածդ յան-
դիմանութեամբը լեցուած են ։
21 Ուրեմն ասիկայ մտիկ ըրէ՝ ով ո-
ղորմելի , որ արբած ես , Բայց դի-
22 նիէն չէ ։ Այսպէս կ՚ըսէ քու Ե-
հովայ Ցէրդ , և քու Ատուածդ՝
որ իր ժողովուրդին դատը կը
պաշտպանէ . Ահա քու ձեռքէդ
թմրութեան բաժակը , իմ բար-
կութեանս բաժակին մրուրը առի .
զանիկայ էլ պիտի չխմես .
23 Եւ զանիկայ քեզ հարստահարող-
ներուն ձեռքը պիտի դնեմ , որոնք
քու անձիդ կ՚ըսէին . Ծռէ՛ որ անց-
նինք . ու դուն կռնակդ՝ անցնող-
ներուն համար՝ գետնի պէս ու փո-
ղոցի պէս դրիր ։

ԳԼ · ԾԲ

1 Ցէրը կը յորդորէ նկնդեցին՝ որ իր ձրի փրկութեանը հաւատայ , 7 և անոր պատգամաւորները ընդունի , 9 անոր մեծութեամբը ուրախանայ , 11 և ինքզինքը ծառայութենէ ազատէ , 13 Քրիստոսի թագաւորութեանը փառք ։

1 Արթնցիր , արթնցիր , քու
զօրութիւնդ հագիր՝ ով Սիոն .
քու փառաւոր հանդերձներդ հա-
գիր՝ ով Երուսաղէմ Սուրբ քա-
ղաք . քանզի Քէ՛լկն ալ անթլե-
փատ ու պիղծ մկը քու մէջդ պիտի
2 չմտնէ ։ Փոշին քեզմէ թօթվէ՛
և նստէ՝ ով Երուսաղէմ . Քու
պարանոցիդ կապերը քակէ՛ , ով
3 Սիոնի գերի աղջիկը ։ Վասն զի

Ն·Բ·ՂՖ· Իրր 712

Ջաբ·Թ· 11։

Ծոր·իգ· 12։ Սաղ· հդ· 13։ Եբեմ·լ· 35։

Օր·ժբ· 18։ Գլ·ծի· 21։ Ճոհ·գ·34։ Գլ·խթ·2։

Գլ·կե· 17։ կղ·22։ Գլ·ծբ·1։ Ցոր·իա· 20։ Երեմ· իե·15·16։

Տես Օր· իբ·28·34։ Սաղ·կ·3։ Նե·8։ Եզկ·իդ· 32·33·34։ Ջաբ·ժբ· 2։ Ճայտ· ժգ·10։

Գլ·խէ· 9։

Ամով·է· 2։

Ղող·ր·11· 12։

Տես Հմր 17։ Ողո·գ· 15։

Երեմ·ծ· 34։

Երեմ·իե· 17·26·28։ Ջաբ·ժբ· 2։

Սաղ·կզ· 11·12։

Գլ·ծա·9· 17։

Կէ եմ·ժ· 1։ Գլ·խբ· 2։ Մատ·գ· 5։ Ճայտ· իա·2։

Գլ·լե·8· կ·21։ Նաե· ա·15։ Ճայտ·իա· 27։

Տես Գլ· գ·26։ ծա· 23։

Ջաբ·ր·7։

Ն · Բ · ՂԲ · Խրբ 712

Ցերը այսպէս կ'ըսէ . Ազրի ծա-
խուեցաք , և առանց ստակի պիտի
4 փրկուիք : Քանզի Ցեր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Իմ ժողովուրդս
առաջ Եգիպտոս իջաւ , որ հոն
պանդխտութիւն ընէ . ու Ասորես-
տանցիք առանց պատճառի անոր
5 բռնութիւն ըրին : Եւ հիմա հոս
ի՞նչ ունիմ՝ կ'ըսէ Ցերը , որ իմ
ժողովուրդս պարապ տեղը քշուե-
ցաւ . անոր վրայ իշխողները ՚Ն-
Յ կը պոռացընեն , կ'ըսէ Ցերը , ու
ԸԵզեկ · ԼԴ · 20 , 23 ; Հր-
ռով · Բ · 24 ·
միշտ ամէն օր իմ անունս Էկը հայ-
6 հոյուի : Ասոր համար իմ ժողո-
վուրդս պիտի դիտնայ իմ անունս .
ասոր համար ան օրուան մէջ ՚ԳԻՏ
ՅՆԱՅ , թէ ես ան եմ՝ որ կը խօ-
սէի . ահա ես եմ ,
Ր Նաւ · ա · 15 ; Հռով · ժ · 15 ·
7 Ի՜նչ գեղեցիկ են լեռներուն վը-
րայ անոր ուրբերը , որ աւետիս կը
բերէ , խաղաղութիւն կը քարոզէ .
բարութեան աւետիս կը բերէ ,
փրկութիւն կը քարոզէ , ու Սիօ-
նին կ'ըսէ . Քու Աստուածդ կը
Բ Սաղ · ՂԴ · 1 ; ՂՂ · 10 ; ՂԷ · 1 ·
8 թագաւորէ : Քու պահապան-
ներդ ձայն պիտի վերցընեն . ցըն-
ծութեան ձայնով միաբերան պիտի
երգեն . քանզի երբոր Ցերը Սիօնը
ետ դարձնէ , անոնք *յայտնապէս
9 պիտի տեսնեն : Ով Երուսաղէմի
աւերակներ՝ ցնծութեան ձայնով
մկտեղ աղաղակեցէք . Էքանզի
Ցերը իր ժողովուրդը մխիթարեց ,
10 ու Երուսաղէմը փրկեց : Ցերը
իր սուրբ բազուկը մերկացուց բո-
լոր ազգաց աչքերուն առջեւ . ու
Երկրիս ամէն ծայրերը մեր Աս-
տուծոյն փրկութիւնը պիտի տես-
նեն :
11 Քաշուեցէք , քաշուեցէք , ան-
կէ ելէք . պիղծ բանի մի դպչիք .
անոր մէջէն ելէք . Ճմաքուր եղէք՝
ով Ցերոջը սպասները վերցնող-
12 ներ : Քանզի Ձէ թէ արտորա-
լով պիտի ելլէք , և չէ թէ փախ-
չելով պիտի երթաք . Հապա Ցե-
րը ձեր առջեւէն պիտի երթայ , ու
Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկ-
նապահ պիտի ըլլայ :
13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն
պիտի գտնէ , Ե պիտի մեծնայ ,
ու պիտի բարձրանայ , ու խիստ
14 պիտի փառաւորի : Ինչպէս որ
շատերը †անոր վրայ" ապշեցան ,
(անոր Երեսը՝ մարդու երեսէն , ու
կերպարանքը՝ մարդու որդւոցմէն
աւելի աւրած ըլլալուն համար ,)
15 Ա՛յնպէս ալ շատ ազգեր պիտի
‡զարմացընէ . Հթագաւորները ա-
նոր առջեւը իրենց բերանը պիտի
գոցեն . վասն զի *իրենց չպատ-
մուածը պիտի տեսնեն , և իրենց
չլսածը պիտի իմանան :

ԳԼ · ԾԳ

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար դան-
գաղելով՝ խալխն գայթակղութիւնը կ'արգա-
րացընէ : 4 յիշելով Քրիստոսի չարչարանքին
օգուտը , 10 և բարի յաջողութիւնը :

1 ՚Ո՞վ հաւատաց մեր պատ-
գամին , ու Ցերոջը բազուկը
2 որո՞ւ յայտնուեցաւ : Քանզի Ե-
նիկայ՝ անոր առջեւը մատաղա-
տունկի պէս , և ծարաւուտ երկրէ
Հ-Ը արմատի պէս բուսաւ . Ե-
նիկայ կերպարանք կամ վայելչու-
թիւն չունէր՝ որ անոր նայէինք ,
ոչ ալ անանկ երեւոյթ մը՝ որ անկէ
3 ախորժէինք : Ե Անիկայ մարդոցմէ
անարգուեցաւ , ու երեսէ ձգուե-
ցաւ . վշտաց տէր ու ՚ցաւոց
տեղեակ եղաւ . և անկէ երես
դարձընելու մարդու պէս եղաւ .
անարգուեցաւ , ու Ե զանիկայ
4 չյարգեցինք : Իրաւցընէ Ե-
նիկայ մեր ցաւերը վերցուց ,
ու մեր վիշտերը իր վրան ա-
ռաւ . և մենք զանիկայ վիրաւո-
րուած , Աստուծմէ զարնուած , ու
չարիքի հանդիպած սեպեցինք :
5 Բայց անիկայ Ե մեր մեղքերուն հա-
մար վիրաւորուեցաւ , Ե մեր անօ-
րէնութիւններուն համար ծեծուե-
ցաւ . մեր խաղաղութեան պատի-
ժը անոր վրայ եղաւ . և անոր
Ե վէրքերովը մենք բժշկուեցանք :
6 Ե Ամենքս ոչխարներու պէս մոլորե-
ցանք . ամէն մէկերնիս իր ճամ-
բուն դարձաւ . և Ցերը մեր ամե-
նուն անօրէնութիւնը անոր վրայ
7 դրաւ : Անիկայ անիրաւութիւն
կրեց , ու չարչարուեցաւ , բայց
Իր բերանը չբացաւ . Ե մորթուե-
լու տարուող ոչխարի պէս , ու իր
խուզողներուն առջեւը մունջ կե-
ցող մաքիի պէս՝ անանկ իր բերա-
8 նը չբացաւ : Ե Ձնեղութեամբ և դա-
տապարտութեամբ" վերցաւ . ու
անոր ազգատոհմը ո՞վ կրնայ պատ-
մել . քանզի Ե անիկայ կենդանեաց
երկրէն կտրուեցաւ . անիկայ իմ
ժողովուրդիս յանցանքին համար
9 զարնուեցաւ . Ե Եւ անոր գերեզ-
մանը ամբարիշտներու հետ՝ դրուե-
ցաւ . բայց երբոր մեռաւ , հա-
րուստին հետ եղաւ . §քանզի ա-
նիկայ անօրէնութիւն մը չգործեց ,
ու անոր բերնին մէջ հնենդութիւն
10 մը չգտնուեցաւ : Բայց Ցերը հա-
ճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցա-
ւերու մատնէ . անոր անձը Ե մե-
ղայ համար զոհ ‡ըլլալէն ետքը՝
անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ ,
Էէ օրերը պիտի երկնցընէ , ու
‡Ցերոջը կամքը անոր ձեռքովը
11 պիտի յաջողի : Իր անձին աշ-
խատութեանը պտուղը տեսնելով՝

Ն · Բ · ՂԲ · Խրբ 712

ԸԵզեկ · ԼԴ · 20 , 23 ; Հռովմ · Բ · 24 ·
Ր Նաւ · ա · 15 ; Հռով · ժ · 15 ·
Բ Սաղ · ՂԴ · 1 ; ՂՂ · 10 ; ՂԷ · 1 ·
*Կ՚ԴԵՄ ՅԱՆԴԻՄԱՆ ԷՐ · ԵԲ · ԱՒՐ ԱՒՐԻ
Է ԳԼ · ԾԱ · 3 ·
Լ Ցես ԳԼ · ԽԸ · 20 ·
Ի Ցես Սաղ · ՂԸ · 2 , 3 ·
Ծ ՂՆ · Գ · 6 ·
Ձ ԳԼ · ԽԸ · 20 ; Երեմ · Ծ · 8 ; ԾԱ · 6 , 45 ; Զաք · Բ · 6 , 7 ; Բկոր · Չ · 17 ; Ցայտ · ԺԸ · 4 ·
Հ ՂԼ · ԻՐ · 2 , ԾԲ ·
Յ Ցես ԾԼ · ԺԸ · 33 , 39 ·
Ղ ՄԻՔ · Ը · 13 ·
Ճ ԳԼ · ԾԸ · 8 ; Ցես ԾԼ · ԺԳ · 19 ; ԹՈՒ · Ժ · 25 ·
Մ ԳԼ · ԽԸ · 1 ·
Յ ՓԻԼ · Բ · 9 ·
† ԵՀԲ · ՔՈՒ ՎՐԱԳ
Ն Սաղ · ԻՐ · 6 , 7 ; ԳԼ · ԾԳ · 2 , 3 ·
‡ Կ՚ՈՐՈՇԿԷ ·
Ւ ԳԼ · ԽԹ · 7 , 23 ·
- ԳԼ · ԽԸ · 5 ; Հռով · ԺԸ · 21 ; ԺԳ · 25 , 26 ; Եփես · Գ · 5 , 9 ·

ԳԼ · ԾԳ

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար դան-
գաղելով՝ խալխն գայթակղութիւնը կ'արգա-
րացընէ : 4 յիշելով Քրիստոսի չարչարանքին
օգուտը , 10 և բարի յաջողութիւնը :

1 ՚Ո՞վ հաւատաց մեր պատ-
գամին , ու Ցերոջը բազուկը
2 որո՞ւ յայտնուեցաւ : Քանզի Ե-
նիկայ՝ անոր առջեւը մատաղա-
տունկի պէս , և ծարաւուտ երկրէ
Հ-Ը արմատի պէս բուսաւ . Ե-
նիկայ կերպարանք կամ վայելչու-
թիւն չունէր՝ որ անոր նայէինք ,
ոչ ալ անանկ երեւոյթ մը՝ որ անկէ
3 ախորժէինք : Ե Անիկայ մարդոցմէ
անարգուեցաւ , ու երեսէ ձգուե-
ցաւ . վշտաց տէր ու ՚ցաւոց
տեղեակ եղաւ . և անկէ երես
դարձընելու մարդու պէս եղաւ .
անարգուեցաւ , ու Ե զանիկայ
4 չյարգեցինք : Իրաւցընէ Ե-
նիկայ մեր ցաւերը վերցուց ,
ու մեր վիշտերը իր վրան ա-
ռաւ . և մենք զանիկայ վիրաւո-
րուած , Աստուծմէ զարնուած , ու
չարիքի հանդիպած սեպեցինք :
5 Բայց անիկայ Ե մեր մեղքերուն հա-
մար վիրաւորուեցաւ , Ե մեր անօ-
րէնութիւններուն համար ծեծուե-
ցաւ . մեր խաղաղութեան պատի-
ժը անոր վրայ եղաւ . և անոր
Ե վէրքերովը մենք բժշկուեցանք :
6 Ե Ամենքս ոչխարներու պէս մոլորե-
ցանք . ամէն մէկերնիս իր ճամ-
բուն դարձաւ . և Ցերը մեր ամե-
նուն անօրէնութիւնը անոր վրայ
7 դրաւ : Անիկայ անիրաւութիւն
կրեց , ու չարչարուեցաւ , բայց
Իր բերանը չբացաւ . Ե մորթուե-
լու տարուող ոչխարի պէս , ու իր
խուզողներուն առջեւը մունջ կե-
ցող մաքիի պէս՝ անանկ իր բերա-
8 նը չբացաւ : Ե Ձնեղութեամբ և դա-
տապարտութեամբ" վերցաւ . ու
անոր ազգատոհմը ո՞վ կրնայ պատ-
մել . քանզի Ե անիկայ կենդանեաց
երկրէն կտրուեցաւ . անիկայ իմ
ժողովուրդիս յանցանքին համար
9 զարնուեցաւ . Ե Եւ անոր գերեզ-
մանը ամբարիշտներու հետ՝ դրուե-
ցաւ . բայց երբոր մեռաւ , հա-
րուստին հետ եղաւ . §քանզի ա-
նիկայ անօրէնութիւն մը չգործեց ,
ու անոր բերնին մէջ հնենդութիւն
10 մը չգտնուեցաւ : Բայց Ցերը հա-
ճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցա-
ւերու մատնէ . անոր անձը Ե մե-
ղայ համար զոհ ‡ըլլալէն ետքը՝
անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ ,
Էէ օրերը պիտի երկնցընէ , ու
‡Ցերոջը կամքը անոր ձեռքովը
11 պիտի յաջողի : Իր անձին աշ-
խատութեանը պտուղը տեսնելով՝

Ն · Բ · ՂԲ · Խրբ 712

- ՃՕՀ · ԺՐ · 38 ; Հռով · Ժ · 16 ·
Բ ԳԼ · ԾԱ · 9 ; Հռով · Ա · 16 ; Ա Կոր · Ա · 18 ·
‡ ԳԼ · ԺԱ · 1 ·
Ծ ԳԼ · ԾԲ · 14 ; Մար · Թ · 11 ·
Ի Սաղ · ԻՐ · 6 ; ԳԼ · ԽԹ · 7 ·
Ղ ԵՐՐ · Դ · 15 ·
Ի ՃՕՀ · Ա · 10 , 11 ·
Ը Մաա · Ը · 17 ; ԵՐՐ · Թ · 28 ; Ա ՊԱԼ · Բ · 24 ·
Ր Հռով · Դ · 25 ; Ա Կոր · ԺԸ · 3 ; Ա ՊԱԼ · Գ · 18 ·
Ժ Ա ՊԱԼ · Բ · 24 ·
Ի Սաղ · ՃԺԹ · 176 ; ԱՊԱԼ · Բ · 25 ·
Լ Մաա · ԻԳ · 63 ; ԻԷ · 12 , 14 ; Մար · ԺԳ · 61 ; ԺԸ · 5 ; Ա ՊԱԼ · Բ · 23 ·
Ի Գոր · Ը · 32 ·
‖ Կ՚ՆԶԴՈՒԹԱՆԷ ԵՒ ԴԱՏԱՍՏԱՆԷ
Ծ Դան · Թ · 26 ·
Ի Մաա · ԻԷ · 57 , 58 , 60 ·
§ Կ՚ԹԷ ԵՒ Հ Ա ՊԱԼ · Բ · 22 ; Ա ՃՕՀ · Գ · 5 ·
Յ Ր Կոր · Ե · 21 ; ԱՊԱԼ · Բ · 24 ·
‡ Կ՚ԸՆԴԳ Ղ Հռով · Ջ · 9 ·
Ճ Եփե · Ա · 5 , 9 ; Բ Թես · Ա · 11 ·

պիտի կչտանայ . 2 իմ արդար ծառաս՝ ի իր դիտութեամբը կշատերը պիտի արդարացընէ . ե քանզի անոնց անօրէնութիւնները ինքը
12 պիտի կրէ : Ես Անոր համար մեծերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր , ու հզօրներուն հետ աւարէն բաժին պիտի առնէ . քանզի իր անձը մահուան ա մատնեց , ու ի յանցաւորներու հետ սեպուեցաւ . և շատերուն մեղքը վերցուց , ու ի յանցաւորներուն համար միջնորդութիւն րրաւ :

ԳԼ . ՆԴ

1 Մարգարէն՝ հեթանոսներուն միխիթարութիւն ըլլալու համար , կը նախաձայնէ անոնց եկեղեցիին բնդարձակութիւնը , 4 անոնց ապահովութիւնը , 6 նեղութենէ ազատուիլը , 11 յաոաջադիմութիւնը , 15 և անոնց ապահովութեամբ պահպանուիլը :

1 Վ՚ չծնանող ամուլ՝ ցնծա . ով ծննդական ցաւ չքաշող՝ ցնծութեամբ գոչէ և աղաղակէ . ի քանզի երեսէ ձգուածին տղաքները էրիկ ունեցողին տղաքներէն շատ
2 պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը : ր Վրանիդ տեղը լայնցուր , ու քու բնակարանիդ վարագուրները տարածուին . մի՛ խնայեր . չուաններդ երկրնցուր , ու ցիցերդ ամուրցուր :
3 Քանզի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս . ու քու սերունդդ ազգեր պիտի ժառանգէ , ու աւերած քաղաքները բնակիչներով պիտի
4 լեցընէ : Մի վախնար , վասն զի պիտի չամչնաս . ու մի՛ պատկառիր , վասն զի պիտի չնախատուիս . քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս , և քու որբևարութեանդ նախատինքը ալ
5 պիտի չյիշես : Քանզի քու էրիկդ քու Ստեղծիչդ է . անոր անունը Եհովայ Սաբաւովթ է . ու քու Փրկիչդ Իսրայէլին Սուրբն է . Նիկայ բոլոր երկրին Աստուածը
6 պիտի կոչուի : Քանզի Տէրը քեզ՝ Ձերեսէ ձգուած և հոգւով վըշտացած կնկան պէս , ու մերժուած նորահասակ հարսի պէս կանչեց ,
7 կ՚ըսէ քու Աստուածդ : Ե Փոքր վայրկեան մը քեզ թողուցի , բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
8 ընդունիմ : ի Քիչ մը սրտմտութեամբ՝ մկ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծածկեցի , Բայց յաւիտենական ողորմութիւնով քեզի պիտի ողորմիմ՝ կ՚ըսէ քու Փրկիչդ
9 Եհովան : Քանզի ասիկայ ինծի Նոյի ջուրերուն պէս է . ինչպէս որ երդում ըրի թէ , Նոյի ջուրերը ալ երկրի վրայ չանցնին , այնպէս ալ երդում ըրի որ քեզի չբարկանամ , ու քեզ չյանդիմա-
10 նեմ : Քանզի լեռները պիտի վերնան , և բլուրները պիտի սասանին . Բայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չվերնայ , ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի , կ՚ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ՚ո-
11 ղորմի : Ով փոթորիկէ զարնուած անմխիթար ողորմելի , ահա ես քու քարերդ Լ՚ազնագոյն պիտի դնեմ , ու քեզ շափիւղաներով պիտի
12 հիմնեմ . Եւ քու մարտկոցներդ յասպիս քարերով՝ , ու դռներդ կարկեհաններով , ու բոլոր պարիսպներդ թանկագին քարերով
13 պիտի շինեմ : Եւ քու բոլոր որդիքդ Տէրոջմէ սորված պիտի ըլլան , ու քու որդւոդդ խաղաղութիւն
14 պիտի ըլլայ : Դուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս . բռնութենէ հեռու պիտի ըլլաս , որ չվախնաս , ու արհաւիրքէն՝ որ քեզի չմօտենայ : Ահա անշուշտ ժողով պիտի ընեն , բայց ինծմէ չէ . ով որ քու վրադ ժողվուի՝ , քու կողմդ պիտի դառ-
16 նայ : Ահա կրակի մէջ ածուխները փչող՝ և իր գործքին համար գործիք շինող դարբինը ես ստեղծեցի , ու աւերելու համար՝ կործա-
17 նողը ես ստեղծեցի : Քեզի դէմ շինուած գործիքը ամենևին պիտի չյաջողի , և քու վրադ դատաստանի ելլող ամէն լեզուն պիտի դատապարտուիս . Տէրոջը ծառանեբուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է , կ՚ըսէ Տէրը :

ԳԼ . ՆԵ

1 Մարգարէն՝ Քրիստոսի խոստմունքներովը՝ հաւատքի 6 և ապաշխարութեան կը յորդորէ : 8 Հաւատացեալներուն բարի յոյսերութիւնը :

1 Վ՚ բոլոր ծարաւածներ՝ ջուրբուն եկէք . և ստակ չունեցողներ՝ եկէք , ծախու առէք ու կերէք . եկէք առանց ստակի և առանց գնոյ
2 գինի ու կաթ ծախու առէք : Ինչո՞ւ ձեր ստակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի համար , և ձեր վաստակը անանկ բանի համար՝ որ չկշտացընէ . ուշադրութեամբ ինծի մտիկ րրէք , որ բարիքներ ուտէք , ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զու-
3 արճանայ : Ձեր ականջը խոնարհեցուցէք , ու ինծի եկէք . մտիկ րրէք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի . և ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ , Դաւթին մնայուն ողորմութիւնները չեզ ը-
4 լլվ : Ահա զանիկայ ժողովուրդներուն վկայ՝ ազգերուն առաջնորդ
5 ու հրամանատար դրի : Ահա չը-

Ա Ցօհ . բ . 1 ։ Գլ . Խբ . 1 ։ Խթ . 3 ։ Ցօհ . ԺԷ . 3 ։ բ Պետ . ա . 3 ։ Հռով . ե . 18 , 19 ։ գ Հեր 4 , 5 ։ Ա Պաղ . բ . 8 ։ Փիլ . բ . 9 ։ դ Կող . բ . 15 ։ ե Եբր . թափց ։ Մատ . ԺԸ . 28 ։ Ղուկ . իդ . 37 ։ զ Ղուկ . իդ . 34 ։ Հռով . բ . 34 ։ Եբր . է . 25 ։ թ . 24 ։ ա Ցօհ . բ . 1 ։

ը Սափ . գ . 14 ։ Պաղ . գ . 27 ։

Բ աթոգ . բ . 5 ։

ի Գլ . Խթ . 19 , 20 ։

Ր Գլ . ՅԸ . 5 ։ կա . 9 ։

Ի Ջաք . ԺԳ . 9 ։ Հռով . գ . 29 ։

Ա Գլ . կթ . 4 ։

Ի Պաղ . Լ . 5 ։ Գլ . իգ . 20 ։ կ . 10 ։ բ Կոր . գ . 17 ։ ի Կ՚ըսէ Ցանկարծական

Ը Գլ . ՅԸ . 3 ։ Եբեմ . լա . 3 ։

Ք Ծն . բ . 21 ։ թ . 11 ։ Գլ . ՅԸ . 11 ։ Ցճս Եբեմ . լա . 35 , 36 ։

Ք Սաղ . խգ . 2 ։ Գլ . Ծատ . 6 ։ Մատ . ե . 18 ։

Ի Սաղ . ԼԹ . 33 , 34 ։

Ա Մն . իԹ . 2 ։ Ցայտ . իա . 18 , ԸԸ ։ ֆ կ՚ Ծարբուրով

Ա կ՚ կարմիր յականթներով

Ե Եբր . սահմաններդ

Ի Գլ . ժա . 9 ։ Եբեմ . լ . 34 ։ Ցօհ . գ . 45 ։ ա Կոր . բ . 10 ։ ա Թես . դ . 9 ։ ա Ցօհ . բ . 20 ։

Ք Սաղ . ՃԺԹ . 165 ։

ֆ կ՚ ինծմէ չեղող պաղտնեաներ պիտի գան , ո՛վ որ քու քովդ պաղտրիւտութիւն կ՚ընէ ,

Ա Գլ . խե . 24 , 25 ։

Ցօհ . գ . 14 ։ է . 37 ։ Ցայտ . իա . 6 ։ իբ . 17 ։

Բ Մատ . ժգ . 44 , 46 ։ Ցայտ . գ . 18 ։

ֆ Մատ . ժա . 28 ։

Գ Գլ . ՅԳ . 8 ։ կա . 8 ։ Եբեմ . լբ . 40 ։

Ր բթագ . է . 8 , ԸԸ ։ Սաղ . ՃԹ . 28 ։ Գոր . ժգ . 34 ։

Ը Ցօհ . ժբ . 37 ։ Ցայտ . ա . 5 ։

Ի Եբեմ . լ . 9 ։ Եզեկ . ԼԹ . 23 ։ Ովս . գ . 5 ։ Դան . Թ . 25 ։

Ը Գլ . ՅԲ . 15 ։ Եփես . բ . 11 , 12 ։

դիտցած ազգդ պիտի կանչես , ¶ և քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի դիմեն , քու Տէր Աստուածդդ համար , ու Իսրայէլի Սուրբին համար . †քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց ։

6 ‡Տէրը փնտռեցէք , քանի որ անիկայ կը դտնուի . զանիկայ կանչեցէք , քանի որ անիկայ մօտ է ։
7 Թող Լամբարիշտը իր ճամբայէն՝ ու անօրէն մարդը †իր խորհուրդներէն հրաժարի , և Տէրոջը դառնայ , †ու անիկայ պիտի ողորմի անոր . ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անիբ
8 կայ առատապէս կը ներէ ։ ‡Քանզի իմ խորհուրդներս՝ ձեր խորհուրդները չեն , ու ձեր ճամբաներդ՝ իմ ճամբաներս չեն , կ'ըսէ Տէրը .
9 ‡Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր են , և իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդ-
10 ներէն ։ Վասն զի †ինչպէս որ անձրեւը ու ձիւնը երկինքէն կ'իջնէ , և հոն չդառնար , հապա երկիրը կ'ոռոգէ , ու զանիկայ պտղաբեր և արդասաւոր կ'ընէ , ու ցանողին հունտ՝ և ուտողին հաց կու տայ ,
11 †իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ . ինծի պարապ պիտի չդառնայ . հապա իմ կամքս պիտի կատարէ , ու յաջողութեամբ †ի գործ դնէ ան բանը որուն համար
12 զանիկայ խրկեցի ։ ‡Քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք , ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք . լեռները ու բլուրները †ձեր առջեւէն ցնծութեամբ պիտի աղաղակեն , և դաշտերուն բոլոր ծառ-
13 ուերը ծափ պիտի զարնեն ։ Թուփին տեղը՝ մայր , ու դժնիկին տեղը՝ մրտենի պիտի բուսնի . և անիկա Տէրոջը անունը †համար անջինջ ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ծ Զ

1 Մարգարէն կը յորդորէ ժողովուրդը արդարութիւն գործելու . 3 կը խոստանայ թէ Աստուծոյ շնորհքը հաւասարապէս ամենուն պիտի տրուի առանց այսուհետեւ . 9 կոյր պահապանները կը յանդիմանէ ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իրաւունքը պահեցէք , ու արդարութիւն ըրէք . †քանզի իմ փրկութիւնս գալու , ու արդարութիւնս յայտ-
2 նուելու մօտ է ։ Երանի՛ անմարդուն՝ որ ասիկայ կ'ընէ , ու մարդուորդիին՝ որ ասիկայ ամուր կը բռնէ , †ով որ շաբաթը կը պահէ , ու զանիկայ չպղծեր , և ամեն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը ետ կը պահէ ։
3 Ու ‡Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող չզրուցէ՝ ըսելով . Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց . ու ներքինին †թող չըսէ . ահա ես չոր ծառ մըն եմ ։
4 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ ան ներքինիներուն , որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն , և ինծի հաճոյ եղածը կ'ընտրեն , ու իմ ուխ-
5 տիս մէջ հաստատ կը կենան , Անոնց՝ †իմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ՝ տղաքներէ ու աղջիկներէ աւելի աղէկ տեղ ու †անուն պիտի աամ . անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ , որ պիտի չը-
6 պակսի ։ Եւ ան օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յարեր են՝ անոր ծառայութիւն ընելու , Տէրոջը անունը սիրելու , ու †անոր ծառաներ ըլլալու համար , †ամէն ան նոնք որ շաբաթը կը պահեն ու չեն պղծեր , և իմ ուխտիս մէջ հաստատ
7 կը կենան , Զանոնք ալ †իմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ , և իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացընեմ . †անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան . քանզի †իմ տունս †բոլոր ազգերուն համար՝ աղօթքի տուն պիտի կոչուի ։
8 Այ՛նէ՛ կ'ըսէ Տէր Եհովան , †որ Իսրայէլին աքսորուածները կը ժողվէ . անոր ժողովուածներուն վրայ †ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ անոր ։
9 Ամէն դաշտի բոլոր գազաններ , ով անտառի բոլոր գազաններ՝ ու-
10 տելու եկէք ։ Անոր բոլոր պահապանները †կոյր են . †ամէնքն ալ համր շուներ են , հաջելու կարող չեն . անոնք *կը ցնորին , կը պառկին ,
11 քունը կը սիրեն . Այո՛ †շատակեր ու †անյագ շուներ են . ու անոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են . ամէնքը իրենց ճամբանեբուն դարձան՝ ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ փաստակը փնտռելով .
12 Եկէք , գինի բերեմ , ու գքիով արբենանք . Վաղն ալ այս օրուան պէս , †ալ աւելի առատ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ծ Է

1 Արդարին բարի մահը ։ 3 Աստուած կը յանդիմանէ հրէաները իրենց կռապաշտական պռոնկութեանը համար · 13 ապաշխարողին՝ աւետարանական խոստմունքներ կու տայ ։

1 Արդարը կը կորսուի , և ուշադրութիւն ընող մարդ չկայ . ու †բարի մարդիկը †ի-
ն · ք · դԲ · Իբր 712
¶ Գլ · կ · 5 ։ ‡ Գլ · կ · 9 ։ Գոր · գ · 13 ։ † Սաղ · լբ · 6 ։ Մատ . ե . 25 ։ Ես · ժ · 11 ։ Ցաւ · է · 34 ։ ը · 21 ։ ¶ Կոր · գ · 1 ։ 2 ։ Երր · գ · 13 ։ Գլ · ա · 16 ։ † Զաք · բ · 17 ։ ‡ Սաղ · ճլ · 7 ։ Երեմ . գ · 12 ։ † Բ Թագ · է · 19 ։ ‡ Սաղ · ճգ · 11 ։ ¶ Բ Օր · լբ · 2 ։ Գլ · ծգ · 9 ։ ¶ Գլ · լե · 10 ։ կե · 13 · 14 ։ ‡ Սաղ · ղգ · 12 ։ ղը · 8 ։ Գլ · ժգ · 8 ։ լե · 1 ։ 2 ։ Խր · 11 ։ † Մն · ժգ · 33 ։ Գլ · խա · 19 ։ Երեմ . ժգ · 11 ։

— Գլ · խզ · 13 ։ Մատ . գ · 2 ։ գ · 17 ։ Հռով . ժգ · 11 ։ 12 ։ ¶ Գլ · ծը · 13 ։

ն · ք · դԲ · Իբր 712
‡ Տես ք Օր · իգ · 1 ։ 2 ։ 3 ։ Գոր · ը · 27 ։ ժ · 1 ։ 2 ։ 34 ։ ժէ · 4 ։ ժը · 7 ։ ա Պետ . ա · 1 ։ † ա Տիմ . գ · 15 ։ † Ցաւ . ա . 12 ։ ա Ցաւ . գ · 1 ։ ¶ Գլ · բ · 2 ։ † Հռով . ժը · 1 ։ Երր · ժգ · 15 ։ ա Պետ . բ · 5 ։ ‡ Մատ . խ . 13 ։ Մար · ժա · 17 ։ Ղու . ժթ . 46 ։ ¶ Մաղ . ա . 11 ։ † Սաղ . ճխէ . 2 ։ Գլ . ժա . 12 ։ ‡ Ցաւ . ժ . 16 ։ Եփ . ա . 10 ։ բ · 14 ։ 15 ։ 16 ։ ‡ Երեմ . ժբ · 9 ։ † Մատ . ժե . 14 ։ իգ · 16 ։ † Փիլ . գ · 2 ։ * կամ՝ կը նիրհեն , ‡ Միք . գ · 11 ։ ‡ Եզեկ . լէ · 2 ։ 3 ։ ¶ Սաղ . ժ . 6 ։ Ածաղ . իգ · 35 ։ Գլ . իբ · 13 ։ Ղու . ժբ · 19 ։ ա Կոր . ժե . 32 ։

Իբր 698
— Սաղ . ժբ · 1 ։ Միք . է · 2 ։ ¶ գ Թագ . ժգ · 13 ։ Տես գ Թագ . Իբր · 20 ։

Ն · Ք · ԶԲ · Իբր 698

ԷԲ ՄՆ · Ժ · 14 ։
Բ Մաա · Ժ · 4 ։

Է Թագ · Ժ · 4 ։ Ժէ · 10 ։ Երեմ · բ · 20 ։
*Կ՚ԲԼԵԿ-ՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ · ԳԼ · ա · 29 ։

ՂՂԱ · Ժբ · 21 ։ ի · 2 ։ Դ Թագ · Ժ · 3 ։ իգ · 10 ։ Երեմ · է · 31 ։ Եզեկ · Ժ · 20 ։ ի · 26 ։
Է Եզեկ · իգ · 41 ։
ԸԵզեկ · Ժ · 16 · 25 ։

Ը Եզեկ · Ժ · 26 · 28 ։ իգ · 2–20 ։
Ժ ԳԼ · Լ · 6 ։ Եզեկ · Ժ · 33 ։ իգ · 16 ։ Ովս · է · 11 ։ Ժբ · 1 ։

Է Երեմ · բ · 25 ։

Լ ԳԼ · Ծա · 12 · 18 ։

Ի Սաղ · ծ · 21 ։

Ծ ԳԼ · Խ · 3 ։ կր · 10 ։

Ի Ցոր · Ջ · 10 ։ Ղուա · 49 ։

2 սէն կը վերցուի ։ Ան՚ի՛ս խաղաղութեան մէջ կը մտնէ · ուղղութեամբ քալողները *իրենց անկողիններուն վրայ հանգստութիւն կը
3 գտնեն ։ Բայց դուք ով *վհուկի որդիք , շնացողի ու պոռնիկի սերունդ՝ հո՛ս մօտեցէք · Դուք ո՛վ
4 ծաղր կ՚ընէք · ձեր բերանը որո՛ վրայ կը լայնցնէք , ո՛ր լեզուներդ կ՚երկրնցնէք · չէ՞ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ՝ ո՛ ստու-
5 թեան սերունդ էք ։ Դուք †ամէն կանանչ ծառերու տակ՝ *դէպ ի կուռքերուն՝ ցանո՛ւրնո՛ւք կը տաքնաք · Հոգաքները ձորերու մէջ՝ վէմերու խոռոչներուն մէջը կը
6 մորթէք ։ Քու բաժինդ՝ ձորին տափակ *ոսկրո՛ւն մէջն է · քու վիճակդ անոնք են՝ անոնք · անոնց անգամ նուէր թափեցիր , ընծայ մատուցիր · միթէ ես ասոնց կրնամ
7 համբերել ։ Դուն էքու անկողինդ բարձր ու վերացած լեռան վրայ դրիր · հո՛ն ալ զոհ ընելու ելար ։
8 Եւ դռներուն ու դրանդիներուն ետեւը քու յիշատակդ դրիր · քանզի ինծմէ ո՛րչա՛ն քու անձդ մերկացուցիր , ու վեր ելլելով անկողինդ լայնցուցիր · և անոնց հետ դաշնադրութիւն ըրիր · Իանոնց անկողինը սիրեցիր , ո՛ւր հո՛մար տեղ
9 պատրաստեցիր ։ Եւ †թագաւորին քովը հո՛ւռա՛յ եղով գացիր , ու անուշահոտութիւններդ շատցուցիր , և դեսպաններդ հեռաւոր տեղուանք խրկեցիր , ու ինքզինքդ մինչև դժոխքը իջեցուցիր ։
10 Քու ճամբադ երկայնութենէն յոգնեցար · էՉ՚ըսիր Ցոյս չկայ՝ չըսիր · քու ձեռքիդ կեանքը գտար ·
11 անոր համար չթուլցար ։ Եւ դուն *որմէ՞ զարհուրեցար ու վախցար , որ ստահօս ելար , և դիս չյիշեցիր , ու սիրտդ չդրիր · Է չէ՞ որ իմ շատոնցմէ լուռ կենալուս համար
12 *որ ինծմէ չես վախնար ։ Ես քու արդարութիւնդ ու գործերդ պիտի հրատարակեմ , որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չը-
13 նեն ։ Երբոր դուն աղաղակես , թող քու ժողվածներդ քեզ փրկեն · բայց ամէնը հովը պիտի տանի · մէկ շունչ մը *ո՛չնչ պիտի առնէ · սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրենց կալուածք պիտի ստանան , ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժա-
14 ռանգեն · Եւ պիտի ըսեն · †Բարձրացուցէք , բարձրացուցէք · Ճամբայ պատրաստեցէք , խոչը իմ ժողովուրդիս ճամբայէն վերցուցէք ։
15 Քանզի այսպէս կ՚ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝ որ յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի , և ու անոր

Ն · Ք · ԶԲ · Իբր 698

Հ Ջաք · բ · 13 ։
Ն Սաղ · լԶ · 18 ։ Ծա · 17 ։ Ծը · 6 ։ ԳԼ · կղ · 2 ։
Ը Սաղ · ճխէ · 3 ։ ԳԼ · կա · 1 ։
Ե Սաղ · ձե · 5 ։ ճդ · 9 ։ Միք · է · 18 ։
Ժ Թես · Ժ · 22 ։ Ցոր · լԶ · 14 ։ Երե · Ժբ · 9 ։
Ի Երեմ · ղ · 13 ։
Ն ԳԼ · բ · 17 ։ խե · 15 ։
Լ ԳԼ · Թ · 13 ։
Ծ Երեմ · գ · 22 ։
Լ ԳԼ · կա · 2 ։
Ի Երե · Ժգ · 15 ։
Լ Գոր · բ · 39 ։ Եփե · բ · 17 ։
Ծ Ցոր · Ժե · 20 · ՚ ։ Ն · ռակ · գ · 16 ։
Ծ ԳԼ · Խբ · 22 ։

ԳԼ · ԾԸ

1 Մարգարէն կեղծաւորութիւնը յանդիմանելու խրկուած ըլլալով , 3 կեղծել ու ճշմարիտ ծոմապահութիւն մը կը նկարագրէ · 8 կը ցուցնէ թէ ինչ խոսոմանքներ կը տրուին մատուցապաշտներուն , 13 և չարաթը պահողներուն ։

1 †Կարձրաձայն կանչէ , և մի՛ խնայեր , ձայնդ փողի պէս բարձրացուր · և իմ ժողովուրդիս՝ իրենց յանցանքը , ու Ցակոբին տանը՝
2 իրենց մեղքերը պատմէ ։ Բայց անոնք ամէն օր զիս կը փնտռեն · և իմ ճամբաներս գիտնալու կը փափաքին , անանկ ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւն կ՚ընէ , ու իր Աստուծոյն իրաւունքը զանց չըներ · ինծի արդարութեան կանոնները կը հարցընեն · Աստուծոյ մօտենալու-
3 կը փափաքին · Ո՛ւ ի՛նչու · *Մենք ինչո՞ւ ծոմ պահեցինք , և դուն չտեսար , Ի՞մր անձերը չարչարեցինք , ու դուն չգիտցար · ահա՛ ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր բաղձանքը կը կատարէք , և ձեր ամէն ‡պահանջմունքները խստութեամբ
4 կը պահանջէք՛՛ ։ ՚Ահա կռիւի ու վէճի համա՛ր և չարութեան բռունցով զարնելու համար ծոմ կը պահէք · ասօրուան պէս ծոմ մի՛ պահէք , որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել

† Եբր · կոկորդ՛վ

* Մաղ · գ · 14 ։

‡ ՂԱ · Ժգ · 29 · 31 ։ իգ · 27 ։

‡ կամ՛ ծառաները կը հարատա-հարէք ։
՚ Գ Թագ · խա · 9 · 12 · 13 ։

Ն · Ք · Գ · Իբր 698

Ր Ջաբ · է · 5 ։
Ի Ղև · Ժգ · 29 ։
Ը Եսթ · գ · 3 ։ Ցոր · բ · 8 ։ Դան · թ · 3 ։ Ցովե · գ · 6 ։
Ի Նէեմ · ե · 10 · 11 · 12 ։
Ը Երեմ · լդ · 9 ։
Ի Եզեկ · Ժը · 7 · 16 ։ Մատ · իե · 35 ։
Ժ Ցոր · լ · 19 ։
Ի Ծն · իթ · 14 ։ Նէեմ · ե · 5 ։
Լ Ցոր · Ժա · 17 ։
* Եբր · բուա · նի ։
Ի Ել · Ժգ · 19 ։ Գլ · Ծբ · 12 ։
Ժ Սաղ · Ժբ · 2 ։
† Եբր · քու հոգիդ անո · թիին ըն · ծայես ,
‡ Ա՛ · ան · ջուր տեղ · բու մէջ
§ Գլ · կա · 4 ։
Ա Գլ · Ծգ · 2 ։
Ց Ցոր · իբ · 26 ։
Ը Բ Օր · լբ · 13 ։ լդ · 29 ։
¶ Գլ · ա · 20 ։ Ա · 5 · Միք · գ · 4 ։

5 տաք ։ Ր Իմ ընտրած Ծոմապահու · թիւնս , — Ի մարդու մը իր անձը խոնարհեցընելու օրը այսպէս կ'ըլ · լայ · իր գլուխը կնիւնի պէս Ծռե · լով , և Ղէր Պ — ին քուրձ ու մոխիր տարածելով կ'ըսէ՞ · ասիկայ Ծո · մապահութիւն ու Տէրոջը ընդու · 6 նելի օր պիտի անուանես ։ Ահա ան է իմ ընտրած Ծոմապահութի · նը , որ անիրաւութեան կապերը քակես , և Ի լուծին կապերը թուլ · ցընես , ու Հարստահարութիւն կրողները ազատ թողուս , և ամէն 7 լուծը կոտրես , Ր քու հացդ անօ · թին բաժնես , և թափառական տնանկները տունդ ընդունիս , Հերը · որ մերկ մը տեսնես՝ զանիկայ հա · դուցընես , ու Էքու մարմինդ քեզ 8 չպահես ։ Լ Ա՛ն ատեն քու լոյսդ ա · ռաւօտի պէս պիտի ծագի , ու բը · ժըշկութիւնդ շուտով պիտի * յայտ · նուի , և քու արդարութիւնդ քու առջևէդ պիտի երթայ , — Ի Տէ · րոջը փառքը քու ետևէդ քեզ պի · 9 տի պաշտպանէ ։ Ա՛ն ատեն պիտի կանչես , և Տէրը պատասխան պի · տի տայ . պիտի աղաղակես , ու անիկայ պիտի ըսէ՝ Ահա ես ։ Թէ որ քու մէջդէդ լուծը , մատով ցու · ցընելը , ու չար խօսքերը վերցը · 10 նես . Թէ որ † անօթին յօժարու · թեամբ կերակրես՞ , և կարօտին հո · գին կշտացընես . ան ատեն քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի , ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս 11 պիտի ըլլայ · Եւ Տէրը միշտ քեզի առաջնորդութիւն պիտի ընէ , ու քու հոգիդ՝ ‡ երաշտութեան ա · տեն՞ պիտի կշտացընէ , և ոսկոր · ներդ պիտի զօրացընէ . ու դուն՝ ջրարբի պարտէզի պէս , և ջուրը չպակսող աղբերակի պէս պիտի ը · 12 լայ ։ Ու քեզմէ Հ — ն հին աւերակները պիտի շինեն . — Ք դարերուն հիմերը պիտի վերա · կանգնես . և դուն՝ Փլածներ նորո · գող , — բնակութեան համար ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս ։ 13 Թէ որ Հ շաբաթը՝ իմ սուրբ օրս՝ քու ցանկութիւնդ կատարելէն ոտքդ դարձնես , ու շաբաթը՝ — զուարճութիւնդ , և Տէրոջը նուի · րուած օրը՝ պատուական անուա · նես , ու զանիկայ պատուես , քու ճամբաներուդ չհետևելով , քու ցանկութիւնդ չկատարելով , ու 14 ¶ — ի խօսք չխօսելով , Ն Ա՛ն ա · տենը Տէրոջմով պիտի ուրախանաս . և քեզ Երկրիս բարձր տեղուանքը պիտի հանեմ , ու քու հօրդ Յա · կոբին ժառանգութիւնը քեզի պի · տի կերցընեմ . Ֆ քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ։

ԳԼ · Ծ Թ

1 Մեղքը դատապարտութեան պատճառ կ'ըլ · լայ ։ 3 Հրեից մեղքերը ։ 9 Թշուառութիւ · նը մեղքին հետևանքն է ։ 16 Փրկութիւնը միայն Աստուծմէ է ։ 20 Փրկչին ուխտը ։

Ն · Ք · Գ · Իբր 698

1 Ի՛նչ Տէրոջը ձեռքը — փրկելէն չը · կարճրցաւ , ու անոր ականջը — Թու · Ժա · 23 ։ Գլ · ծ · 2 ։
2 լսելէն չկանգրացաւ ։ Հապա ձեր՝ ու ձեր Աստուծոյն մէջտեղը բաժա · նում ձգողը՝ ձեր անօրէնութիւն · ները եղան , և ձեր մեղքերը — նոր երեսը ձեզմէ ծածկեցին , որ չլսէ ։
3 Քանզի Բ ձեր ձեռքերը արիւնով՝ Բ Գլ · ա · 15 ։ ու ձեր մատերը անօրէնութիւնով՝ պղծուեցան . ձեր շրթունքը սուտ խօսեցան , և ձեր լեզուները անի · 4 րաւութիւն արտաբերեցին ։ Չկայ մէկը՝ որ արդարութեան համար բողոքէ , ու չկայ մէկը՝ որ ճշմար · տութեամբ դատ վարէ . անոնք անոտի բաներու կը յուսան , և ու · նայնութիւն կը խօսին . Է թշուա · Է Ցոր · Ժե · ռութիւն կը յղանան , ու անօրէ · 35 ։ Սաղ · է · 14 ։ 5 նութիւն կը ծնանին . քարերի հաւկիթներ կը տաքցընեն , ու սարդի ոստայն կը գործեն . անոնց հաւկիթներուն ուտողը կը մեռնի , 6 ու բացուածէն իժ կ'ելլէ ։ Ր Անոնց ոստայններէն հանդերձ չըլլար , և իրենց գործքերովը չեն կրնար զե · րենք ծածկել . անոնց գործքերը Թ Ցոր · բ · անօրէնութեան գործքբ են , ու 14 · 15 ։ անոնց ձեռացը մէջ բռնութեան 7 գործ կայ ։ Ի Անոնց ոտքերը չարու · Ի Ածակ · ա · թեան կը վազեն , ու անմեղ արիւն 16 ։ Հռով · գ · 15 ։ թափելու կ'արտորան . անոնց խոր · հուրդները անօրէնութեան խոր · հուրդներ են . անոնց ճամբաներուն մէջը՝ կործանում ու կոտորած կայ ։ 8 խաղաղութեան ճամբան չեն գի · տեր . և անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ . Ը իրենց շա · Ը Սաղ · ճԺե · ւիղները խոտորցուցին . անոնց մէ · 5 ։ Առակ · ջը քալողներուն ամէնը՝ խաղաղու · բ · 15 ։ 9 թիւն չեն գիտեր ։ Անոր համար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ , ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր . Է լոյսի կը սպասենք , և ահա խա · Ի Երեմ · բ · ւար կայ . պայծառութեան Լը — պ — ին , և — հա մառախուղի մէջ 15 ։ 10 կը շրջինք ։ Ը կոյրերուն պէս պա · Ը Բ Օր · իբ · տերը կը շօշափենք , ու աչք չունե · 29 ։ Ցոր · ցողներուն պէս կը խարխափենք . ե · 14 ։ Ա · կէս օրը՝ գիշերուան պէս կը գո · մով · բ · 9 ։ րինք . ‖ պտղաբեր — բ — ի մէջ՞ 11 մռնգներու պէս ենք , Ա մենք ‖ Ա՛ · պարարան · արջերու պէս կը մռնջինք , ու Ի ա · րան մէջը , ի — ի՛ · դանիներու պէս անդադար կը Թանձր խա · ւարին մէջ մլչենք . դատաստանի կը սպասենք , Բ Գլ · լո · 14 · բայց չկայ . փրկութեան համար Լը Եզեկ · է · — ոյժէ , Բայց — ինէ՞ մեզմէ հեռա · 16 ։ 12 ցած է ։ Քանզի մեր յանցանքնե · րը քու առջևդ շատցան , ու մեր

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 698

մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն
կու տան . ինչու որ մեր յանցանք-
ները մեր քովն են , ու մեր ան-
13 օրէնութիւնները դիտենք ։ Ցան-
ցանք ըրինք , Տէրը ուրացանք , և
մեր Աստուծոյն հետևելէն խոտորե-
ցանք . անիրաւութիւն ու ապըս-
տամբութիւն խօսեցանք . † Ձեր
սրտին մէջը սուտ խօսքեր մտածե-
14 ցինք ու զրուցեցինք ։ Եւ դատաս-
տանը ետ դարձաւ , ու արդարու-
թիւնը հեռուն կայնեցաւ . քանզի
ճշմարտութիւնը հրապարակին մէ-
ջը ինկաւ , և ուղղութիւնը չկրնար
15 ներս մտնել ։ Ու ճշմարտութիւնը
կը պակսի , և չարութենէ զգուշա-
ցողը կը կողոպտուի . ու Տէրը տե-
սաւ , և ասիկայ անոր առջևը դէշ
երեցաւ . քանզի իրաւունք չմնաց ։
16 Ու տեսաւ որ մարդ մը չկար , և
Հ զարմացաւ որ միջնորդ մը չէր
գտնուեր . Ուստի իր բազուկը
իրեն օգնեց , ու իր արդարութիւնը
17 իրեն ձեռնտու եղաւ ։ Եւ ար-
դարութիւնը զրահի պէս՝ ու փրկ-
ութիւնը իր գլուխը սաղաւարտի
պէս հագաւ , և վրէժխնդրութեան
զգեստը՝ պատմուճանի պէս հա-
գաւ , ու նախանձը վերարկուի պէս
18 իր վրան առաւ ։ Ինչպ վարմունք-
քին համեմատ հատուցում պիտի
ընէ . բարկութիւն՝ իր հակառա-
կորդներուն , հատուցում՝ իր թշն-
նամիներուն . * կղզիներուն հատուց-
19 ցում պիտի ընէ ։ Ու արևմուտք-
քը՝ Տէրոջը անունէն , և արևելքը
անոր փառքէն պիտի վախնան .
երբոր թշնամին հեղեղի պէս գայ ,
Տէրոջը Հոգին † անոր դէմ դրօշակ
20 պիտի կանգնէ" ։ Ու Փրկիչ պիտի
գայ Սիոնին , ու Յակոբի մէջ չա-
րութենէ դարձողներուն , կ'ըսէ
21 Տէրը ։ Ես անոնց հետ ընե-
ուխտս ասիկայ է՝ կ'ըսէ Տէրը . Իմ
Հոգիս՝ որ քու վրադ է , ու իմ
խօսքերս՝ որ քու բերանդ դրած
եմ , քու բերնէդ , ու քու զա-
ւակներուդ բերնէն , և քու զա-
ւակացդ զաւակներուն բերնէն՝
հիմակուընէ մինչև յաւիտեան պի-
տի չպակսին , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Կ

1 Եկեղեցիին փառքը՝ հեթանոսներուն դարձի
գալովը · 15 և մեծ օրհնութիւնները՝ սակա-
ւաւոր նեղութենէ մը ետքը ։

1 Ելի՛ր , լուսաւորուի՛ . քանզի քու
լոյսդ եկաւ , ու Տէրոջը փառքը
2 քու վրադ ծագեցաւ ։ Վասն զի
ահա երկիրը՝ խաւար , ու ազգերը՝
մառախուղ պիտի ծածկէ . բայց
քու վրադ Տէրը պիտի ծագի . և
անոր փառքը քու վրադ պիտի ե-
3 րևնայ ։ Ու հեթանոս ազգերը
պիտի գան , և քու լոյսիդ ազգերը
պիտի գան , և քու վրադ ծագած
պայծառութեանը՝ թագաւորներ ։
4 Ամբարդ վերցուր , ու բոլորտիքդ
նայէ . ամէնքը կը ժողովուին , ու
հքեզի կու գան . քու տղաքներդ
հեռուէն պիտի գան , և քու աղ-
ջիկներդ գիրկի մէջ պիտի վեր-
5 ցուին ։ Ան ատենը պիտի տեսնես
և ուրախանաս , ու սիրտդ պիտի
շարժի ու բացուի . քանզի ծովուն
առատութիւնը քեզի պիտի դառ-
նայ . ազգաց հարստութիւնը քեզի
6 պիտի գայ ։ Քեզ ուղտերուն բ-
րամակը՝ Մադիամու ու Գեփայի
տաճիկ ուղտերը պիտի ծածկեն .
ամէնը Սաբայէն պիտի գան , ոս-
կի ու կնդրուկ պիտի բերեն , և
Տէրոջը գովութիւնները պիտի ա-
7 ւետեն ։ Կեդարին բոլոր հօտերը
քու քովդ պիտի ժողովուին , ու
Նաբայեթին խոյերը քեզի պիտի
ծառայեն . անոնք իմ սեղանիս
վրայ պիտի ելլեն՝ ընդունելի ը-
ընծ . և իմ փառաց տունը
պիտի փառաւորեմ ։
8 Ո՞վ են ասոնք , որ կը թռչին
ամպի պէս , ու դէպ ի իրենց վան-
դակը Ե-ը աղաւնիներու պէս ։
9 Քանզի կղզիները՝ ու նախ Թար-
սիսի նաւերը ինծի համար պատ-
րաստ պիտի ըլլան , որ հեռուէն
Ե-ը տղաքներդ , և անոնց հետ
անոնց արծաթը ու ոսկին բերեն ,
քու Տէր Աստուծոյդ անունը
համար , ու Իսրայէլի Սուրբին
համար . քանզի անիկայ քեզ կը
10 փառաւորէ ։ Եւ հօտարաց որ-
դիքը քու պարիսպներդ պիտի շի-
նեն , ու անոնց թագաւորները
քեզի ծառայութիւն պիտի ընեն .
քանզի իմ բարկութեամբս քեզ
զարկի , բայց բարեհաճութեամբս
11 քեզի պիտի ողորմիմ ։ Եւ քու
դռներդ միշտ բաց պիտի ըլլան ,
գորեկ ու գիշեր պիտի չգոցուին ,
որ քեզի ազգերուն ստացուածքը
կրեն , և անոնց թագաւորները
12 գերուին ։ Քանզի քեզի ծառա-
յութիւն չընող ազգը ու թա-
գաւորութիւնը պիտի կորսուի , ու
ազգերը բոլորովին պիտի կործա-
13 նին ։ Լիբանանին փառքը քեզի
պիտի գայ , մայրը , սօսին ու տո-
սախը միասին , իմ սրբարանիս
տեղը զարդարելու համար , և իմ
ոտքերուս տեղը պիտի փառաւո-
14 րեմ ։ Ու քեզի նեղութիւն
տուողներուն տղաքները ծռելով
քեզի պիտի գան , և քեզ անար-
գողներուն ամէնը՝ քու ոտքերուդ
գարշապարներուն երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն . ու քեզ՝ Տէրու-

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 698

ֆ ԳԼ · ԽԹ · 6 , 23 ։ Ցայս · Իա · 24 ։
ք ԳԼ · ԽԹ · 18 ։
ի ԳԼ · ԽԹ · 20 , 21 , 22 ։ Կ · 12 ։

Ը Ն · Խ · 4 ։
Ի Սազ · Ղբ · 10 ։
Ը ԳԼ · Կ · 6 ։ Մաա · Բ · 11 ։
Ը Ն · Խ · 13 ։

Ֆ Ընդ · Բ · 7 , 9 ։

Ի Սազ · Ղբ · 10 ։ ԳԼ · Խբ · 4 ։ Ծա · 5 ։
Լ Գազ · Գ · 26 ։
Ի Սազ · Կբ · 30 ։ Զաք · Ժգ · 14 ։
Ֆ Երեմ · Գ · 17 ։
Ի ԳԼ · Ծե · 5 ։
Հ Զաք · Ը · 15 ։
Ն ԳԼ · ԽԹ · 23 ։ Ցայս · Իա · 24 ։
Ը ԳԼ · Ծէ · 17 ։
Ը ԳԼ · Ծգ · 7 , 8 ։
Ո Ցայս · Իա · 25 ։
Ֆ Կ՛ տան գէսով գան ։
Ո Զաք · Ժգ · 17 , 19 ։ Մաա · Իա · 44 ։
Ն ԳԼ · Լե · 2 ։ Իա · 19 ։
Ը Ես ա Մն · Իբ · 2 ։ Սազ · ՃԼ · 7 ։

- ԳԼ · ԽԹ · 23 ։ Ցայս · Գ · 9 ։

* Կ՛ հեռուէր երկիրներուն
Ի Սազ · ՃԺգ · 3 ։ Մազ · ա · 11 ։
Հ Ցայս · Ժբ · 15 ։
† Կ՛ գալիկայ պիտի հալածէ ։
Ն Հռով · Ժա · 26 ։
Ը Երբ · Բ · 10 ։ Ժ · 16 ։

- Եփե · Ե · 14 ։
Բ Մազ · Գ · 2 ։

ՆՈՒՄԵՐՔ ԸՍՏ 698

ՂԵՒՐ. ԺԸ. 22. ՑԱՅՆ. ԺԳ. 1.

ԵԼ. ԽԹ. 23. ԿԱ. 6. ԿԶ. 11. 12. ԼԵՒ. ԽԳ. 3.

ԹՎ. ԻԶ. 1.

ՑԱՅՆ. ԻԱ. 23. ԻԲ. 5. ՀԱՒԱ. Բ. 5.

ՏԵՍ ՆՄՈՎ. Բ. 9.

ԲԵՒ. ԾԲ. 1. ՑԱՅՆ. ԻԱ. 27.

ՅՈՎՍ. ԼՀ. 11. 22. ՄԱԹ. Ե. 5.

ԹՎ. ԿԱ. 3. ՄԱԹ. ԺԵ. 13. ՑՕՀ. ԺԵ. 2.

ԼԵՒ. ԻԲ. 23. ԽԵ. 11. ԵՓԵ. Բ. 10.

ՄԱԹ. ԺԳ. 31. 32.

ԹՎ. ԺԱ. 2. ՂԵՒ. Գ. 18. ՑՕՀ. Ա. 32. Գ. 34.

ՅՈՎՍ. ԽԵ. 7.

ՅՈՎՍ. ՃԽԵ. 3. ԵՒ. ՅԸ. 15.

ԹՎ. ԽԲ. 7. ՏԵՍ ԵՒՐՄ. ԼԳ. 8.

ՏԵՍ ՂԵ. ԻԵ. 9.

ՂԵՒ. ԼԳ. 8. ԿԳ. 4. ԿՀ. 14. ՄԱՂ. Գ. 1. 3. ԲԹԵՍ. Ա. 7. 8. 9.

ԵՒ. ՅԸ. 18. ՄԱԹ. Ե. 4.

ՅՈՎՍ. ԼԸ. 11.

ջը քաղաքը, Իսրայէլի Սուրբին
15 Սիօնը պիտի անուանեն։ Դուն
որ երեսէ ձգուած ու ատելի եղար,
և ՚ի քեզ անցնող չեղաւ, քեզ յա-
ւիտենական փառք՝ ու ազգէ ազգ
ցնծալու ուրախութիւն պիտի ընեմ։
16 Եւ ազգերուն կաթը պիտի ծծես,
ու թագաւորներուն ստինքը պի-
տի ծծես. և պիտի գիտնաս որ
ես Տէրս եմ քու Ազատիչդ, ու
քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը։
17 Պղինձի տեղ՝ ոսկի պիտի բերեմ,
ու երկաթի տեղ՝ արծաթ, և փայ-
տերու տեղ՝ պղինձ, ու քարերու
տեղ՝ երկաթ պիտի բերեմ. և քու
վերակացուներդ խաղաղութիւն
ընծայ, ու քու իշխաններդ արդա-
րութիւն ընծայ պիտի ընեմ։
18 Մէյմըն ալ քու երկրիդ մէջը բըռ-
նութիւն, և քու սահմաններուդ
մէջը յափշտակութիւն ու կոտո-
րած պիտի չլսուի. հապա քու
պարիսպներդ՝ Փրկութիւն, ու
դուներդ՝ Գովութիւն պիտի ա-
19 նուանես։ Մէյմըն ալ ցորեկը
քու լոյսդ արեւը պիտի չըլլայ, ու
՚ի քեզ լուսինը իր պայծառու-
թեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ.
հապա Եհովան քեզի յաւիտենա-
կան լոյս՝ և Քու Աստուածդ
20 քու փառքդ պիտի ըլլայ։ Քու
արեւդ մէյմըն ալ պիտի չմտնէ, ու
քու լուսինդ պիտի չնուազի. հա-
պա Եհովան քեզի յաւիտենական
լոյս պիտի ըլլայ, և սուգի օրերդ
21 պիտի վերջանայ։ Ու քու ժողո-
վուրդիդ ամէնը արդար պիտի ըլ-
լան, ու երկիրը յաւիտեան պիտի
ժառանգեն. իմ տնկած ծառնիս՝
իմ ձեռքերուս գործքը՝ ինծի փառ-
22 քիս համար պիտի ըլլայ։ Պզտիկը հազարաւոր, ու քիչըրը մեծ ազգ
պիտի ըլլայ. ես Տէրս շուտով պի-
տի կատարեմ ասիկայ իր ժամա-
նակին։

ԳԼ. ԿԱ

1 Քրիստոսի պաշտօնը։ 4 Հաւատացեալներուն յաժարութիւնը, 7 ու օրհնութիւնները։

1 Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս
է. վասն զի Տէրը ինծի օծեց,
ու ղիս խրկեց աղքատներուն աւե-
տիս տալու, կոտրած սիրտ ունե-
ցողները բժշկելու, դերիներուն
ազատութիւն՝ և բանտարկելոց՝
բանտին բացուիլը հրատարակելու.
2 Տէրոջը ընդունելի տարին, ու
Մեր Աստուծոյն վրէժխնդրու-
թեան օրը հրատարակելու, և ամէն
3 սգաւորները մխիթարելու, Սիօնի
սգաւորներուն որոշելու, ու ընա-
նոց՝ մխիրի տեղ՝ փառք, սուգի
տեղ՝ ուրախութեան իւղ, կոտրած
հոգիի տեղ՝ գովութեան պատմու-
ճան տալու. և պիտի անուանեն
զանոնք՝ Արդարութեան բեւեկնի-
ներ, որ Տէրը տնկեր է իր փառ-
4 քին համար։ Եւ հինին աւերակները
պիտի շինեն, ու առջի կործա-
նուածները պիտի կանգնեն, և աւե-
րուած քաղաքները, ու շատ դա-
րերէն ՚ի վեր աւերակ մնացածները
5 պիտի նորոգեն։ Եւ օտարականները պիտի ելլեն, ու ձեր հօտերը
պիտի հովուեն. ու օտարաց որ-
դիքը՝ ձեր երկրագործները և ա-
6 մպելագործները պիտի ըլլան։ Իսկ դուք Տէրոջը քահանաները պիտի
կոչուիք. մեր Աստուծոյն պաշտօ-
նեաները պիտի ըսուիք. ազգաց
հարստութիւնը պիտի ուտէք, ու
անոնց փառքովը պիտի փառաւո-
7 րուիք։ Ձեր ամօթին տեղը՝ կրկին
երկու չափ, և անարգանաց
տեղ՝ իրենց ժառանգութեանը մէջ
պիտի ցնծան. ուստի իրենց երկրին
մէջը կրկին ժառանգութիւն պիտի
առնեն. անոնք յաւիտենական ու-
8 րախութիւն պիտի ունենան։ Քանզի ես Տէրս արդարութիւնը կը
սիրեմ, յանիրաւութիւնը ու յա-
փրշտակութիւնը կ'ատեմ. իրաւ-
ցրնէ անոնց գործքերուն վարձքը
պիտի տամ, ու անոնց հետ յա-
9 ւիտենական ուխտ պիտի ընեմ։ Եւ
անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝ ու
անոնց տղաքները ժողովուրդնե-
րուն մէջ պիտի գիտցուին. զանոնք
ամէն տեսնողները պիտի ճանչնան,
թէ անոնք Տէրոջը օրհնած սե-
րունդն են։
10 Ես Տէրոջմով պիտի ցնծամ, ու
իմ հոգիս իմ Աստուծովս պիտի
ուրախանայ. քանզի ինծի փրկու-
թեան հանդերձներ հագուցեց,
զիս արդարութեան պատմուճա-
նով ծածկեց, փեսային պէս՝ որ իրեն
փառաւոր խոյր կը դնէ, ու հարսի
պէս՝ որ իր զարդերովը կը զարդա-
11 րուի։ Քանզի ինչպէս որ երկիրը
իր տունկը կ'առնէ, ու պար-
տէզը իր մէջը ցանուածները կը
բուսցընէ, այնպէս ալ Տէր Եհո-
վան բոլոր ազգերուն առջեւը ար-
դարութիւն ու գովութիւն պի-
տի բուսցընէ։

ԳԼ. ԿԲ

1 Մարգարէին եռանդուն փափաքը՝ եկեղեցին Աստուծոյ խոստումներուն մէջ հաստատելու համար։ 5 Պաշտօնեաներուն գործը աւետարանի քարոզութեանը համար։ 10 ու ժողովուրդը անոր պատրաստելու համար։

1 Սիօնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ,
ու Երուսաղեմի սիրոյն համար
պիտի չհանդարտիմ, մինչեւ որ
անոր արդարութիւնը լոյսի պէս, և

ՆՈՒՄԵՐՔ ԸՍՏ 698

ԹՎ. Կ. 21. ՅՕՀ. ԺԵ. 8. ԼԵՒ. ԽԹ. 8. ԾԲ. 12. ԵԶԿ. ԼՂ. 33—36. ԼԵՒՏ. Բ. 12.

ԵԼ. ԺԹ. 6. ԳԼ. ԿՂ. 21. ԱՊՏԱ. Բ. 5. 9. ՑԱՅՆ. Ա. 6. Ե. 10. ԺԳԼ. Կ. 5. 11. 16. ՅԼ. Ի. 2. ՋԱՔ. Թ. 12.

ՀԱՁԳ. ԺԱ. 7. ՅԳԼ. Ա. 11. 13. ՂԳԼ. ՃԼ. 3.

ՅՂ. ՃԼ. 23.

ՄԱՂ. Գ. 18.

ՅՍՂ. ՃԼԲ. 9. 16.

ՂԳԼ. ԽԹ. 18. ՑԱՅՆ. ԻԱ. 2.

ՂԵՒ. ՆՐ. 3. ՀՒ. 11. ԹՎ. Կ. 18. ԿԲ. 7.

Ն · Ք · ԴԲ · Իբր 698

անոր փրկութիւնը՝ բոցավառ ջա-
2 ղի պէս ճառագայթէ : — Ու ազգերը
քու արդարութիւնդ՝ և բոլոր թա-
գաւորները քու փառդ պիտի
տեսնեն . Բ ու դուն նոր անունով
պիտի կոչուիս , որն որ Տէրոջը բե-
3 րանը պիտի յանուանէ : Եւ Տէրո-
ջը ձեռքին մէջ Փայլելութեան
պսակ՝ ու քու Աստուծոյդ ձեռքին
մէջ արքայական թագ պիտի ըլ-
4 լաս : Ք Դուն մէլմն ալ Ի Թողուած
պիտի չկոչուիս , ու քու երկիրդ
մէլմն ալ Հ Աւերակ պիտի չըսուի .
Հապա դուն՝ " Իմ Հաւնածս " , ու
քու երկիրդ՝ Ամուսնացեալ պիտի
ըսուի . քանզի Տէրը քեզի պիտի
հաւնի , ու քու երկիրդ պիտի ա-
5 մուսնանայ : Վասն զի Ինչպէս որ
երիտասարդ մը կոյսի մը հետ կ'ա-
մուսնանայ , այնպէս Հ քու տղայ-
ներդ քեզի հետ պիտի ամուսնա-
նան . և Ինչպէս որ փեսան հարսին
վրայ կ'ուրախանայ , այնպէս Հ
Ը քու Աստուածդ քու վրադ պիտի
ուրախանայ :

6 Ը Քու պարիսպներուդ վրայ ով
Երուսաղէմ՝ պահապաններ դրի .
անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
բնաւ պիտի չլռեն . դուք ով Տէրը
7 յիշողներ՝ լուռ մի կենաք , Ու ա-
նոր հանդստութիւն մի տաք , մին-
չև որ անիկայ հաստատէ , ու մին-
չև որ երկրի վրայ Երուսաղէմը Ի դո-
8 վեր ընէ : Տէրը իր աջ ձեռքին
վրայ ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ
այնպէս երդում ըրաւ , Թէ Ը քու
ցորենդ ալ քու թշնամի-
ներուդ կերակուր պիտի չտամ . և
օտարաց որդիքը պիտի չխմեն քու
դինիդ , որուն համար դուն աշխա-
9 տեցար . Հապա զանիկայ Ձ ողորները
պիտի ուտեն , ու Տէրոջը փառք
պիտի տան . և զանիկայ քաղողնե-
րը՝ Ի իմ սուրբ սրաձներուս մէջը պի-
տի խմեն :

10 Անցէք , անցէք դուներէն . Ճժո-
ղովուրդին ճամբայ պատրաստեցէք .
շինեցէք , շինեցէք շաւիղները .
քարերը հանէք ժողվեցէք . Ի ժողո-
վուրդներուն դրօշակ վերցուցէք :
11 Ահա Տէրը մինչև երկրին ծայրը
լսել տուաւ . Ը Սիօնի աղջկանը ը-
սէք . Ահա քու Փրկիչդ կու գայ .
ահա Ի անոր վարձքը իր հետն է , ու
գործոց հատուցումը իր առջևն է :
12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէ-
րոջը փրկածները պիտի ըսուին . ու
դուն՝ Փնտռուած , — Ձ Ի թողուած
քաղաք պիտի կոչուիս :

Ն · Ք · ԴԲ · Իբր 698

վայ , 7 և Թէ ինչ է իր ողորմութիւնը որ
պիտի ընէ իր եկեղեցիին · 10 իր արդար բար-
կութեանը մէջ իր ձրի ողորմութիւնը կը յի-
շէ : 15 եկեղեցին իր ազօթքին 17 ու իր
դանգատելուն մէջ՝ իր հաւատքը կը խոստո-
վանի :

1 Ո՞վ է ասիկայ որ կու գայ Եդովմ-
մէն , կարմրագոյն զգեստով Բոս-
բայէն , որ փառաւոր հանդերձով
զարդարուած է , և իր շատ զօրու-
թեամբը պանծալով կը քալէ :
Ես եմ , որ արդարութիւն կը
խօսիմ , — փրկելու կարողութիւն
ունիմ :

2 Ինչո՞ւ համար — քու հանդերձդ
կարմիր է , ու քու զգեստներդ
Ձմանի մէջ կոխողին պէս է :

3 Բ Հնձանին մէջ մինակ ես կոխե-
ցի , և ժողովուրդներէն՝ ինծի հետ
մարդ մը չկար . ու զանոնք իմ
բարկութեամբս կոխեցի , և իմ
սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի .
ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս
վրայ ցաթիկեց , և բոլոր հանդերձ-
4 ներս ներկեցի . քանզի Ի իմ սրտիս
մէջը վրէժխնդրութեան օր կար .
ու իմ փրկածներուս տարին հասած
5 էր . Ք Եւ նայեցայ , բայց Ի օգնող
չկար , և զարմացայ որ ձեռնտու և
դող մը չկար . ուստի իմ Հրազուկս
ինծի համար փրկութիւն ըրաւ , ու
իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու
6 եղաւ : Եւ իմ բարկութեամբս
ժողովուրդներ կոխեցի , ու Ի զա-
նոնք իմ սրտմտութեամբս Ի դինով-
ցուցի , և անոնց արիւնը գետինը
իջեցուցի :

7 Տէրոջը ողորմութիւնները , Տէ-
րոջը գովութիւնները պիտի յի-
շեմ , Տէրոջը բոլոր մեզի ըրածնե-
րուն համեմատ , և ան շատ բարիք-
ներուն համեմատ , որ իր գթու-
թեամբը և առատ ողորմութեամբը
8 Իսրայէլի տանը ըրած է : Քանզի
ըսաւ . Իրաւցընէ անոնք իմ ժողո-
վուրդս են , սուտ չընելու որդիներ
են . ու անիկայ անոնց փրկիչ ե-
9 ղաւ . Ը Անոնց ամէն նեղութիւն-
ներուն առանը՝ նեղութիւն քա-
շեց . Ի և իր երեսին հրեշտակը զա-
նոնք ազատեց . Ժ իր սիրովը ու
գթութիւնովը զանոնք փրկեց , և
Ի զանոնք վերցուց , ու հին ժամա-
նակին բոլոր օրերուն մէջ զանոնք
10 կրեց : Բայց անոնք Լ ապստամ-
բեցան , ու Ի անոր Սուրբ Հոգին
բարկացուցին . Ի անիկայ ալ դար-
ձաւ անոնց թշնամի եղաւ , ու ին-
քը անոնց հետ պատերազմ ըրաւ :
11 Ան առենը առջի օրերը , — Մով-
սէսը , Ե անոր ժողովուրդը Ի յիշե-
ցին . Ո՞ւր է անիկայ , որ Ի իր հօ-
տին հովիւովը զանոնք ծովէն հա-
նեց . Հո՞ւր է անիկայ , որ անոնց

Բ Տես հմմ 4 · 12 · ԳԼ · կե · 15 ·

Ի Ջաք · Թ · 16 ·

Ր Ովս · ա · 10 · ապաս · բ · 10 ·

Ի ԳԼ · խթ · 14 · ծգ · 6 · 7 ·

Ը ԳԼ · ծգ · 1 ·

Ե Եր — Եփ — ես , ջ՝ իմ հաւատնութիւնս անոր մէջ ·

Ի ԳԼ · կե · 19 ·

Ը Եզեկ · գ · 17 · ԼԳ · 7 ·

Ր ԳԼ · կա · 11 · Սոփ · գ · 20 ·

Ի Ր Օր · իր · 31 · Ե · Եբեմ. ե · 17 ·

Ի Տես ր Օր · ԺՐ · 12 · ԺԳ · 23 · 26 · ԺԶ · 11 · 14 ·

Ը ԳԼ · խ · 3 · ծէ · 14 ·

Ի ԳԼ · ԺՁ · 12 ·

Ի Ջաք · Թ · 9 · Մատ · խա · 5 · Ցօհ · ԺՐ · 15 ·

Ի ԳԼ · խ · 10 · Ցայտ · իբ · 12 ·

Ի Հմր 4 ·

---

1 Բրիստոս կը ցուցնէ Թէ ինքը ա՛վ է , 2 Թէ
ինչ է իր յաղթութիւնը իր թշնամիներուն

ԳԼ · ԿԳ

12 մէջը իր Սուրբ Հոգին դրաւ . 13 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին աջ
ձեռքին հետ պտըտցուց . իրեն յաւիտենական անուն *վաստրկե-
լու համար՝ Ջրոյց առջևէն ջու-
13 րերը պատռեց . ՈՒ ⁴զրոյցը ան-
դունդներէն առանց սահելու ան-
ցուց , ինչպէս որ ձի մը անապա-
14 տէն յ՚ոչնչէ : Տէրոջը Հոգին զա-
նիկայ հանգստացուց՝ հովիտի մէջ
իջնող անասուններու պէս . դուն
քու ժողովուրդիդ՝ այնպէս առաջ-
նորդութիւն ըրիր , ⁷որ քեզի փա-
ռաւոր անուն վաստրկիս :
15 ⁸Երկինքէն նայէ , և ⁹քու սուրբ
ու փառաւոր բնակութենէդ տես .
ո՞ր է քու նախանձդ ու զօրու-
թիւնդ . Ջքու աղիքներուդ գալա-
րիլը , և ինծի ըլ-
16 ներդ արդիլուեցա՞ն : ¹⁰Քանզի մեր
Հայրը դուն ես , թէև Աբրահամ
Ջմեզ չգիտեր , ու Իսրայէլը մեզ
չճանչնար . դուն ով Տէր՝ մեր
Հայրն ես , ¹¹քու անունդ ՚ի
17 սկզբանէ մեր Փրկիչն է : ՈՎ Տէր՝
ինչո՞ւ համար ¹²մեզ քու ճամ-
բաներէդ կը մոլորցընես . ինչո՞ւ
Ջմեր սիրտը կը խստացընես , որ
քեզմէ չվախնանք . ¹³քու ծառանե-
րուդ համար՝ քու ժառանգու-
թեանդ ցեղերուն համար դարձիր :
18 ¹⁴Քու սուրբ ժողովուրդդ իրենց
ժառանգութիւնը քիչ առին վա-
յելեցին . Ջմեր թշնամիները քու
19 սրբարանդ ոտնակոխ ըրին : †Մենք
՚ի սկզբանէ ⁱ⁵ենք . դուն անոնց
վրայ չիշխեցիր , ¹⁶քու անունդ
անոնց վրայ չկանչուեցաւ՚՚ :

Գ Լ . Կ Դ

1 Եկեղեցին ազօթք կ՚ընէ Աստուծոյ կարողու-
թեանը յայտնելուն համար . 5 Աստուծոյ
ողորմութիւնը տրամարակելով՝ իր բնական
ապականութիւնը կը խոստովանի . 9 իր նե-
ղութեանը համար կը գանգատի :

1 ¹Լրանի՛ր թէ՝ երկինքը ճեղքելով
վար իջնէիր . ²քու ներկայու-
2 թենէդ լեռները ‡հալէին՝ խոխնե-
րը բռնկեցընող կրակի պէս , ջու-
րերը եռացընող կրակի պէս , որ
քու անունդ թշնամիներուդ յայտ-
նէիր , ¹⁷ազգերը քու երեսէդ դո-
3 ղային , երբոր ³ան սոսկալի բաները
ըրիր , որոնց չէինք յուսար , իջար ,
քու երեսէդ լեռները ‖հալեցան :
4 Քանզի ⁴սկիզբէն ՚ի վեր չլսուեցաւ ,
ու ականջ չլսեց , և աչք չտեսաւ
քեզմէ ուրիշ Աստուած մը , որ
իրեն յուսացողներուն ¹⁸առնէ բանէր
5 ընէ : Ուրախ եղողին , ⁵ու արդա-
րութիւն գործողին , և Ջքու ճամ-
բաներուդ մէջը քեզ յիշողներուն
հասար . ահա բարկացար , վասն զի
մեղք գործեցինք . ⁶Թէ որ միշտ
անոնց մէջը հաւիտ , փրկութիւն
6 կը գտնէինք : Բայց ամէնքս պիղծ
բանի պէս եղանք , ու Ջմեր բոլոր
արդարութիւնները դաշտանի լա-
թին պէս է . և ամէնքս ⁷տերևի
պէս կը թառամինք , ու մեր ան-
օրէնութիւնները հովի պէս մեզ կը
7 վերցընեն : Եւ ⁸քու անունդ կան-
չող չկայ , որ արթննայ , ու
քեզմով ոյժ գտնէ . քանզի քու
երեսդ մեզմէ ծածկեցիր , ու մեր ան-
օրէնութիւններուն պատճառովը
8 մեզ մաշեցիր : ⁹Բայց հիմա ով
Տէր՝ դուն մեր Հայրն ես . մենք
կաւ ենք , և դուն մեր Բրուտն
ես . և ամէնքս ¹⁰քու ձեռացդ գործքն
9 ենք : ¹¹Շատ մի՛ բարկանար՝ ով
Տէր , ու հըր անօրէնութիւնը յա-
ւիտեան մի՛ յիշեր . ահա նայէ՛ ,
կ՚աղաչենք , ¹²ամէնքս քու ժողո-
10 վուրդդ ենք : Սուրբ քաղաքներդ
անապատ եղան . Սիոնը անապատ
եղաւ . ¹³Երուսաղէմը աւերակ ե-
11 ղաւ : ¹⁴Մեր սուրբ ու փառաւոր
տունը՝ որուն մէջ մեր հայրերը քեզ
կ՚օրհնէին , հրոյ ճարակ եղաւ , և
Ջմեր ամէն ցանկալի բերքերը ա-
12 մայի եղան : ¹⁵Ասոնց վրայ ինք-
զինքդ պիտի զսպե՞ս՝ ով Տէր .
¹⁶խոնարհ պիտի լռե՞ս , ու մեզ
խիստ շատ պիտի նեղե՞ս :

Գ Լ . Կ Ե

1 Հեթանոսաց կոչումը : 2 Հրեայք կը մեր-
ժուին իրենց անհնազանդութեանը , կառպաշ-
տութեանը ու կեղծաւորութեանը համար : 8
Մէկ մնացորդ մը պիտի փրկուի : 11 Զարե-
բուն վրայ հասնելու դառնաստանները , ու
աստուածապաշտներուն տրուելու բարիքնե-
րը : 17 Նոր Երուսաղէմին երջանիկ վիճակը :

1 ¹⁷Ո՛չ-ոք չհարցընողներէն փնտռուե-
ցայ , զիս չխնդրողներէն դըտ-
նուեցայ . իմ §անունս չկանչող՚՚
ազգին՝ Ահա՛ ես , ահա՛ ես՝ ըսի ,
2 ¹⁸Ամէն օր իմ ձեռքերս երկրպագու-
ցի ապստամբ ժողովուրդի մը՝
որոնք անանկ ճամբու մէջ կը
քալեն որ աղէկ չէ , ¹⁹ իրենց խոր-
3 հուրդներուն կը հետևին . Ընանկ
ժողովուրդի մը՝ ²⁰որ միշտ երե-
սիս դէմ զիս կը որդոզրնեն .
²¹պարտէզներու մէջ կը զոհեն , ու
աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն .
4 ²²Գերեզմաններու մէջ կը նստին ,
և դիշերը առանձին տեղուանք
կ՚անցընեն . Ջխոզի միս կ՚ու-
տեն , ու իրենց ամաններուն մէջը
դարչելի բաներու արգանակ կ՚ը-
5 Որոնք կ՚ըսեն . ²³Մէկդի կեցիր ,
ինծի մի՛ դպչիր . քանզի ես քեզմէ
սուրբ եմ : Ասոնք իմ ռնգացս
մէջ ծուխ են , ու ամէն օր բորբո-
6 քած կրակ են : Ահա ⁱիմ առջևս

Ն . ք . գէ . Իրր 698

Ն . ք . գէ . Իրր 698

Ե Մաղ . դ . 6 :
Ը Փիլ . գ . 9 :
Ի Սաղ . ղ . 5 , 6 :
ԺՎա . է . 7 :
ԺԱ Գլ . կդ . 16 :
ԺԲ Գլ . խթ . 16 ; խե . 9 : Ե-
րեմ . ԺԸ . 6 : Հով . թ . 20 , 21 :
ԺԳ Եփե . բ . 10 :
ԺԴ Սաղ . հդ . 1 , 2 ; հթ . 8 :
ԺԵ Սաղ . հթ . 13 :
ԺԶ Սաղ . հթ . 1 :
ԺԷ Դ Թագ . իե . 9 : Բ Մն . ԼԹ . 19 : Սաղ . ղդ . 7 :
ԺԸ Եզեկ . իդ . 21 , 25 :
ԺԹ Գլ . Խր . 14 :
Ի Սաղ . ԺԹ . 1 :

– Հով . թ . 24 , 25 , 26 , 30 : Ի . 20 : Եփե . բ . 12 , 13 :
§ Կ՚անուանէս չկանչուած . Գլ . կդ . 19 :
Բ Հով . Ի . 21 :
‡ Բ Օր . ԼԲ . 21 :
ՃԳլ . Խր . 14 : Ի Ա Սաղ . ՃԳ . 1 :
Ա Սաղ . ՃԲ . 5 :
Բ Դատ . Ե . 5 : Միք . ա . 4 :
‡ Կ՚անանէին՝
ԺԲ Եզ . ԼԳ . 10 : Դատ . Ե . 4 , 5 : Ա Սաղ . կը . 8 : Ներ . գ . 3 , 6 :
‖ Կ՚անցան :
ՃՃ Ա Սաղ . լա . 19 : ա Կոր . բ . 9 :
ԺԲ Դտր . Ի . 35 :
ԺԳ Գլ . իզ . 8 :

դրուած է . Բպիտի չլռեմ , ⁋ հապա պիտի հատուցանեմ . այո՛, անոնց ծոցին մէջը պիտի հատուցանեմ
7 Ձեր անօրէնութիւնները՝ Էձեր հայրերուն անօրէնութեանցը հետ մէկտեղ , Լորոնք լեռներուն վրայ խունկ ծխեցին , Բու բլուրներուն վրայ զիս անարգեցին , կ'ըսէ Տէրը . ուստի անոնց առջի գործքերը՝ իրենց ծոցերուն մէջը պիտի լեցնեմ ,
8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձոր օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցու գտնուի , կ'ըսեն թէ՝ Ատիկայ մի՛ կորսընցընէր , ⁋ քանզի ատոր վրայ օրհնութիւն կայ . ես ալ իմ ծառաներուս համար այնպէս պիտի ընեմ , որպէս զի ամէնը չկորսընցնեմ ։
9 Եւ Բ ես ձկակոչն սերունդ , և ձուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի հանեմ . ու իմ ընտրեալներս ան էրկիրը պիտի ժառանգեն , և իմ ծառաներս հոն
10 պիտի բնակին ։ Ու զիս փնտռող ժողովուրդիս համար Սարոնը՝ հօտերու փարախ , և Նաքորի ձորը՝ արջառներու մակաղատեղ պիտի
11 ըլլայ ։ Բայց դուք Տէրը թողուցիք , ու Էիմ սուրբ լեռս մոռցաք . *Գադ Բսեղան պատրաստեցիք , ու †Մենիին ‡թափելու
12 նուէր" լեցուցիք ։ Ես ալ ձեզ սուրի պիտի մատնեմ . և ամէնդդ պիտի ծռիք մորթուելու համար . ⁋ քանզի կանչեցի , ու պատասխան չտուիք . խօսեցայ , ու մտիկ չըրիք . հապա իմ առջեւս չարութիւն ըրիք , և ինձի հաճելի չեղածը ընտրեցիք ։
13 Ուստի համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա իմ ծառաներս պիտի ուտեն , բայց դուք անօթի պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի խմեն , բայց դուք ծարաւ պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի ուրախանան , բայց դուք
14 ամօթալից պիտի ըլլաք . Ահա իմ ծառաներս սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան , բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի աղաղակէք , և Բհոգւոյ
15 դիի ձնշումէն պիտի ոռնաք ։ Ու ձեր անունը՝ Նիմ ընտրածներուս Նանէձքի համար պիտի թողուք . և Տէր Եհովան քեզ պիտի մեռցընէ , ու Ոիր ծառաները ուրիշ ա-
16 նունով պիտի կանչէ , Նոր երկրի վրայ օրհնուողը՝ ճշմարիտ Աստուծով օրհնուի , ու Դերկրի վրայ երդում ընողը՝ ճշմարիտ Աստուծով երդում ընէ . քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան , ու անոնք
17 իմ աչքերէս ծածկուեցան ։ Քանզի ահա ես Նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ . և առջիններուն

պիտի չյիշուին , ու Ոբդտոս միտքը
18 պիտի չգան ։ Բայց դուք իմ ստեղծագործութիւնովս յաւիտեան յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք . վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան համար , ու անոր ժողովուրդը ուրախութեան համար
19 կը ստեղծեմ ։ Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ . ու Հոն ձկլմպուն ալ լացի ձայն ու
20 ողբի ձայն պիտի չլսուի ։ Հոն ձկլմպուն ալ քիչ օր ապրող տղայ , կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ . քանզի երիտասարդը՝ հարիւր տարեկան պիտի մեռնի , Նև հարիւր տարեկան մեղաւորը՝ ա-
21 նէծքի պիտի հանդիպի ։ Ու տուներ պիտի շինեն , ու պիտի բնակին , և այգիներ պիտի տնկեն , ու անոնց
22 պտուղը պիտի ուտեն ։ Անոնք պիտի չշինեն՝ որ ուրիշները բնակին , անոնք պիտի չտնկեն՝ որ ուրիշները ուտեն . վասն զի Բիմ ժողովուրդիս օրերը՝ ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան . և Բիմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործքերը պի-
23 տի հինցընեն ։ Անոնք պարապ տեղը պիտի չաշխատին , ու դժբաղդութեան համար պղտէներ պիտի չծնանին . քանզի ⁋ անոնք Տէրոջը օրհնածներուն սերունդն են , ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ ։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ Բանոնք դեռ չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ , ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի
25 լսեմ ։ Գայլը ու գառը միկտեղ պիտի արածին , և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ . ⁋ ու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ . անոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան , ու պիտի չպականեն , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պէտք է որ ըլլայ խոնարհութեամբ և անկեղծութեամբ ։ 5 Աստուած կը մխիթարէ խոնարհները՝ յիշելով եկեղեցիին զարմանալի զարգացումը ։ 10 ու անոր վայելելու բարիքները ։ 15 Աստուծոյ անպատշաճ դատաստանները չարերուն դէմ ։ 19 Հեթանոսները սուրբ եկեղեցի մը պիտի ունենան , 24 ու չարերուն դատապարտութիւնը պիտի տեսնեն ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ oտքերուս պատուանդանն է . aս ի՞նչ տուն է որ ինծի համար կը շինէք , և aս ի՞նչ տեղ է իմ
2 հանգստութեանս համար . քանզի aոնոց ամէնը իմ ձեռքս չինեց , ու aոնոց ամէնը եղան , կ'ըսէ Տէրը . Բբայց ես aսոր պիտի նայիմ , ⁋ այնինչ խոնարհին , և կոտրած

Բ Սաղ · Ե · 3 ։
⁋ Սաղ · ՀԹ · 12 ։ Երեմ · ԺԳ · 18 ։ Եզեկ · ԺԱ · 21 ։
Ե ԵԼ · Ի · 5 ։
Լ Եզեկ · ԺԸ · 6 ։
Ի Եզեկ · Ի · 27 , 28 ։
Ծ Ցովել · Բ · 14 ։
Հ Հմր 15 , 22 ։ Մատ · Իգ · 22 ։ Հով · ԺԱ · 5 , 7 ։
Հ ԳԼ · ԼԴ · 9 ։ Լե · 2 ։
Յ Ցես · Է · 24 , 26 ։ Ովս · Բ · 15 ։
Ղ ԳԼ · Ծգ · 7 ։ Եէ · 13 ։ Հմր 25 ։
* Կ՛ Բաղդին
Ճ Եզեկ · Իգ · 41 ։ ա Կոր · Ժ · 21 ։
† Կ՛ ձաղկատարին
‡ Եբր · խառնուածք
| Եբր · ճաղկատարեմ
Ր Բ Մն · ԼԳ · 15 , 16 ։ Առակ · ա · 24 , ըե ։ ԳԼ · Կղ · 4 ։ Երեմ · Է · 13 ։ Զաբ · Է · 7 ։ Մատ · իա · 34–43 ։
Ս Մատ · Բ · 12 ։ Ղե · Ժգ · 28 ։
Ն Հմր 9 · 22 ։
Շ Ցես Երեմ · ԻԹ · 22 ։ Զաբ · Բ · 13 ։
Ո ԳԼ · Կղ · 2 ։ Գօր · Ժ · 26 ։
Չ Սաղ · Հբ · 17 ։ Երեմ · Գ · 2 ։
Ղ Բ Օր · Գ · 13 ։ Սաղ · Կդ · 11 ։ ԳԼ · ԺԹ · 18 ։ Խե · 23 ։ Սոփ · ա · 5 ։
Ճ ԳԼ · Ծա · 16 ։ Կղ · 22 ։ Բ Պծա · Գ · 13 ։ Ցայտ · իա · 1 ։
Մ ԳԼ · Ծ · 1 ։ Բ Սաղ · Ղ · 6 ։ Եսայ · Ի · 1 ։
Յ Սաղ · Ե · 3 ։
⁋ Սաղ · ՀԹ · 12 ։ Երեմ · ԺԳ · 18 ։ Եզեկ · ԺԱ · 21 ։
Ե ԵԼ · Ի · 5 ։
Լ Եզեկ · ԺԸ · 6 ։
Ի Եզեկ · Ի · 27 , 28 ։
Ծ Ցովել · Բ · 14 ։
Հ Հմր 15 , 22 ։ Մատ · Իգ · 22 ։ Հով · ԺԱ · 5 , 7 ։
Հ ԳԼ · ԼԴ · 9 ։ Լե · 2 ։
Յ Ցես · Է · 24 , 26 ։ Ովս · Բ · 15 ։
Ղ ԳԼ · Ծգ · 7 ։ Եէ · 13 ։ Հմր 25 ։
* Կ՛ բաղդին
Ճ Եզեկ · Իգ · 41 ։ ա Կոր · Ժ · 21 ։
† Կ՛ ձաղկատարին
‡ Եբր · խառնուածք
| Եբր · ճաղկատարեմ
Ր Բ Մն · ԼԳ · 15 , 16 ։ Առակ · ա · 24 , ըե ։ ԳԼ · Կղ · 4 ։ Երեմ · Է · 13 ։ Զաբ · Է · 7 ։ Մատ · իա · 34–43 ։
Ս Մատ · Բ · 12 ։ Ղե · Ժգ · 28 ։
Ն Հմր 9 · 22 ։
Շ Ցես Երեմ · ԻԹ · 22 ։ Զաբ · Բ · 13 ։
Ո ԳԼ · Կղ · 2 ։ Գօր · Ժ · 26 ։
Չ Սաղ · Հբ · 17 ։ Երեմ · Գ · 2 ։
Ղ Բ Օր · Գ · 13 ։ Սաղ · Կդ · 11 ։ ԳԼ · ԺԹ · 18 ։ Խե · 23 ։ Սոփ · ա · 5 ։
Ճ ԳԼ · Ծա · 16 ։ Կղ · 22 ։ Բ Պծա · Գ · 13 ։ Ցայտ · իա · 1 ։
Մ ԳԼ · Ծ · 1 ։ Բ Սաղ · Ղ · 6 ։ Եսայ · Ի · 1 ։

Ն · ք · դԲ · Իրր 698

Ր Եզր · թ · 4 ։ ժ · 3 ։ Ռահ · իր · 14 ։ Հմր 5 ։ Ի Գէ · ա · 11 ։

* ԵՔր · ուս նայնութիւն օրինոզի

Ղ Ռահ · ա · 24 ։ Գէ · կե · 12 ։ Երեմ · է · 13 ։

Ի Հմր 2 ։

Ը Գէ · է · 19 ։ Ր թես · ա · 10 ։ Տիտ · բ · 13 ։

Հոգի ունեցողին , ու Ր իմ խօսքս դողացողին ։

3 Ի Արջառ մորթողը՝ մարդ մեռցընողի պէս է , գառնուկ զոհողը՝ շուն մորթողի պէս , և նուէր մատուցանողը՝ խոզի արիւն *հաստուցանողի պէս , կնդրուկ ծխողը՝ *կուռք պաշտողի պէս . իրա՛ր ընտրեցին , ու անոնց հոգիները իրենց 4 գարշելիներէն կ՚ախորժեն ։ Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտրեմ , և իրենց վախցած բաները իրենց վրայ պիտի բերեմ . Վասն զի կանչեցի ու պատասխան տուող չեղաւ . խօսեցայ , ու մտիկ չըրին . հապա իմ առջևս չարութիւն ըրին , և իմ չհաճած ընտրեցին ։

5 Ցերօջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ Էովի անոր խօսքէն դողացողներ . իմ անուանս համար ձեզ ատող , ու ձեզ անարգող ձեր եղբայրները ըսին . Ը Թող Ցերը փառաւորուի , Ր ու ձեր ուրախութիւնը տեսնենք . բայց անոնք պիտի ամչնան ։

6 Քաղաքէն աղաղակի ձայն՝ տաճարէն մէկ ձայն մը ի՛ւր ։ Ցերօջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պատիժ կը հատուցանէ ։ 7 Ցաւ չբաշած՝ ծնաւ , ցաւը չհասած՝ արու 8 զաւակ ծնաւ ։ Ասանկ բան մը ով լսեց , ասանկ բան մը ով տեսաւ . միթէ երկիրը մէկ օրուան մէ՞ջ ծնաւ , կամ մէկ ազգ մը մէկ անդամի՞ն ծնաւ . քանզի Սիօնը ցաւ քաշածին պէս՝ իր տղաքները ծնաւ ։ 9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բերեմ , ծնանիլ պիտի չտա՞մ , կ՚ըսէ Ցերը . ես որ ծնանիլ կու տամ , ՚ըսէ՛ Ցերը պիտի զոցե՞մ , կ՚ըսէ քու 10 Աստուածդ ։ Երուսաղէմին հետ ուրախացէ՛ք , ու անոր հետ ցընծացէ՛ք դուք ամէնդ որ զանիկայ կը սիրէք . մեծապէս ուրախացէ՛ք անոր հետ՝ դուք ամէնդ որ անոր համար սուգ կը բռնէք . 11 Վասն զի անոր մխիթարութեան ստինքներէն պիտի ծծէք , ու կշտանաք . վասն զի դուք պիտի դիէք , և անոր փառքին առատութիւնովը զուարճանաք ։

12 Քանզի Ցերը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Ֆանոր վրայ խաղաղութիւնը գետի պէս , ու ազգերուն փառքը յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տարածեմ . և Ի պիտի դիէք . Ագիրկի վրայ պիտի վերցուի՛ք , ու ծունկերու վրայ պիտի դգուի՛ք ։ 13 Ինչպէս որ մէկ մայր մը † իր տղան՚ կը մխիթարէ , այնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխիթարեմ . ու Երուսաղէմին մէջ խիթարութիւն պիտի գտնէք ։

Ն · ք · դԲ · Իրր 698

14 Եւ պիտի տեսնէք , ու սրտերնիդ պիտի ուրախանայ . և Ի ձեր ոսկորները կանանչ խոտի պէս պիտի ծաղկին . ու Ցերօջը ձեռքը՝ իր ծառաներուն վրայ՝ և անոր բարկութիւնը՝ իր թշնամիներուն վրայ 15 պիտի յայտնուի ։ Ֆ Քանզի ահա Ցերը կրակով կու գայ , ու անոր կառքերը մրրիկի պէս են , որ իր բարկութիւնը սրտմտութիւնով , և իր սպառնալիքը՝ կրակի բոցով՝ ի 16 գործ դնէ ։ Քանզի Ցերը կրակով ու Ֆ իր սրովը պիտի դատէ ամէն մարմինը . ու Ցերօջմէ սպաննուածները շատ պիտի ըլլան ։

17 Ո՛րիվնէք սրբողները , և պարտէզներու մէջտեղը իրարմէ ետև մաքրուողները , Ե խոզի միս , ու պիղծ բաներ , և մուկ ուտողները՝ միասին բնաջինջ պիտի ըլլան , 18 կ՚ըսէ Ցերը ։ Բայց ես անոնց գործքերը ու խորհուրդները գի՛տեմ . Ե պիտի ըլլայ որ՝ բոլոր ազգերը ու լեզուները պիտի ժողվեմ . և անոնք պիտի գան , ու իմ փառքս տեսնեն ։ 19 Եւ անոնց մէջը նշան պիտի դնեմ , ու անոնցմէ ազատուածները ազգերուն պիտի խրկեմ , Յունաստան դէպ՝ ի Թարսիս , դէպ՝ ի Փուղ և Ղուդ՝ (աղեղնաւորները ,) դէպ՝ ի Թոբէլ ու Ցաւան , ան հեռու կղզիները , որ իմ համբաւս չլսեցին , և իմ փառքս չտեսան . Ֆու իմ փառքս 20 ազգերու մէջ պիտի պատմեն ։ Եւ անոնք՝ ձիերով ու կառքերով , դահաւորակներով , ջորիներով , ու տաճիկ ուղտերով՝ ձեր բոլոր եղբայրները ամէն ազգերէն իմ սուրբ լեռս Երուսաղէմ Ղ Ցերօջը ընծայ պիտի բերեն , կ՚ըսէ Ցերը , ինչպէս որ Իսրայէլի որդիքը մաքուր ամանով Ցերօջը տունը ընծայ կը բերեն ։ 21 Եւ անոնցմէ ալ պիտի առնեմ , Ֆքահանաներ ու Ղևտացիներ ըլլալու համար , կ՚ըսէ Ցերը ։ 22 Քանզի ինչպէս որ իմ ստեղծելու Ֆ նոր երկինքս , ու նոր երկիրս իմ առջևս պիտի կենայ , կ՚ըսէ Ցերը , այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր 23 անունը պիտի կենայ ։ Եւ Ֆ պիտի ըլլայ որ՝ նոր ամիսէ նոր ամիս , ու շաբաթէ շաբաթ , Ն ամէն մարմին իմ առջևս երկրպագութիւն ընե՛ 24 լու պիտի գայ , կ՚ըսէ Ցերը ։ Եւ անոնք պիտի ելլեն , ու Ի ինծի ապստամբ եղող մարդոց դիակները պիտի տեսնեն . քանզի * անոնց որդը պիտի չմեռնի , և անոնց կրակը պիտի չմարի . ու անոնք ամէն մարմնոյ զզուանք պիտի ըլլան ։

Ն · ք · դԲ · Իրր 698

Ի Ցես Եզեկ · լէ · 1 , Ը ։

Ֆ Գէ · թ · 5 ։ Ր թես · ա · 8 ։

Ի Գէ · իէ · 1 ։

Հ Գէ · կե · 3 · 4 ։

Ն Մաղ · ա · 11 ։

Ղ Հով · ժե · 16 ։

Ֆ Եզ · ժթ · 6 ։ Գէ · կա · 6 ։ ա Պետ · բ · 9 ։ Ցայտ · ա · 6 ։

Ֆ Գէ · կե · 17 ։ Ր Պետ · գ · 13 ։ Ցայտ · իա · 1 ։

Ֆ Զաք · ժգ · 16 ։

Ն Մաղ · կե · 2 ։

Ղ Հմր 16 ։

* Մար · թ · 43 · 45 · 47 ։

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երեմիային ժամանակը , 3 ու կոչումը · 11 իր մարգարէական տեսիլքները՝ որոնց մէջ նշե- նի գաւազան մը ու եռացող կաթսայ մը կը տեսնէ · 15 իր ծանր պատգամը Ցուդայի դէմ , 17 Աստուած կը քաջալերէ զանիկայ՝ խոստա- նալով որ անոր օգնական պիտի ըլլայ ։

1 Հ[ԵՆԻամինի երկիրը՝ Ընաթովթի
մէջ եղող քահանաներէն Քեղ-
կիայի որդւոյն Երեմիային խօսքե-
2 րը · Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը ե-
ղաւ , Ցուդայի թագաւորին Ա-
մոնի որդւոյն Յովսիային օրերը՝
Բ անոր թագաւորութեանը տա-
3 սուերեքերորդ տարին · Նաև Ցու-
դայի թագաւորին Յովսիային որ-
դւոյն Յեհոյակիմին օրերը՝ մինչև
Ցուդայի թագաւորին Յովսիայի
որդւոյն Է Սեդեկիային միտասանե-
րորդ տարւոյն վերջը՝ Ե մինչև Ե-
րուսաղէմի գերութիւնը՝ Ը ու հին-
գերորդ ամսուն մէջ Ը[ԼԼ] ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ ,
5 ըսելով · Ը քեզ որովայնի մէջ չըս-
տեղծած՝ Ը քեզ գիտցայ , ու դուն
[ԽՈՒՐ] ծնած արգանդէն չելած՝ Ը քեզ
սրբեցի · քեզ ազգերուն մարգարէ
6 ըրի ։ Ան ատենը ես ըսի · Ի Ո՜Հ ,
Տէր ԵՀովայ , ահա ես խօսիլ չեմ
գիտեր · վասն զի ես մանուկ եմ ·
7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ · Մի ը-
սեր թէ՝ Ես մանուկ եմ · վասն զի
ուր որ քեզ խրկեմ , պիտի եր-
թաս , ու ո՛ինչ որ քեզի պատուի-
8 րեմ , պիտի խօսիս ։ Անոնց ե-
րեսէն մի՛ վախնար · Ը քանզի ես
քեզի հետ եմ քեզ ազատելու հա-
մար , կ՚ըսէ Տէրը ։
9 Եւ Տէրը իր ձեռքը երկնցուց ,
ու Ի իմ բերնիս դպաւ · և Տէրը ին-
ծի ըսաւ · Ահա Ո՛ իմ խօսքերս քու
10 բերանդ դրի ։ Նայէ , ես այսօր
քեզ ազգերուն վրայ՝ և թագաւո-
րութիւններուն վրայ կայնեցուցի ,
որ Հ խլես , ու փլցընես , և կորսըն-
ծրընես , ու աւրես · Նաև շինես ու
տնկես ։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
ըսելով · Ո՛վ Երեմիայ՝ ի՞նչ կը
տեսնես ։ Ու ես ըսի · Նշենիի գա-
12 ւազան մը կը տեսնեմ ։ Ան ատե-
նը Տէրը ինծի ըսաւ · Աղէկ տե-

սար · վասն զի ես իմ խօսքիս հա-
մար՝ զանիկայ կատարելու * պիտի
արտորամ՚՚ ։
13 Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօս-
քը ինծի եղաւ՝ ըսելով · Ի՞նչ կը
տեսնես ։ Ու ես ըսի · Յ Եռացող
կաթսայ մը կը տեսնեմ՝ որ անոր
երեսը դէպ ի հիւսիս է ։
14 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ · Ը Չարիքը
հիւսիսէն պիտի բորբոքի երկրին
15 բոլոր բնակչացը վրայ ։ Քանզի ա-
հա ես Ֆ հիւսիսի թագաւորութիւն-
ներուն բոլոր ազգատոհմները պիտի
կանչեմ , կ՚ըսէ Տէրը · ու պիտի
գան , և Ֆ ամէն մէկը իր աթոռը Ե-
րուսաղէմի դռներուն առջեը՝ և ա-
նոր շրջակայ պարիսպներուն վրայ՝
ու Ցուդայի բոլոր քաղաքներուն
16 վրայ պիտի դնեն ։ Եւ պիտի խօ-
սիմ անոնց իմ դատաստաններս ,
անոնց բոլոր չարութիւններուն հա-
մար , Ֆ վասն զի անոնք զիս թողու-
ցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ
ծխեցին , ու իրենց ձեռացը գործ-
քերուն երկրպագութիւն ըրին ։
17 Ուրեմն դուն՝ Ընդ մէջդ պնդէ ,
ու ելի՛ր , և քեզի բոլոր հրամայածս
անոնց ըսէ · Ը անոնց երեսէն մի՛
վախնար · չըլլայ որ քեզ անոնց
18 առջեւ ամթհով ընեմ ։ Եւ ա-
հա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝
Ֆ[ԱՐՔԱ] Ցուդայի թագաւորներուն ,
անոր իշխաններուն , անոր քահա-
նաներուն և երկրին ժողովուրդին՝
Ֆ ամուր քաղաքի պէս , ու երկաթէ
սիւնի պէս , ու պղնձէ պարիսպնե-
19 րու պէս դրի · Եւ անոնք քեզի
հետ պիտի պատերազմին , բայց պի-
տի չկրնան քեզ յաղթել · Ը վասն
զի ես քեզի հետ եմ՝ քեզ ազատե-
լու համար , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Բ

1 Աստուած իր առջի բարերարութիւնները յի-
շելով՝ կը վհատի Հրէից հետ՝ իրենց անհաւ-
ատամրութեանը համար ։ 9 որուն նմանը
չկար · 14 կը ցուցնէ թէ իրենք են իրենց
թշուառութիւններուն պատճառը ։ 20 Ցու-
դայի մեղքերը ։ 31 Անոր յոյսը պարապ
կ՚ելլէ ։

1 [Յ]ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ը-
2 սելով · Գնա , ու Երուսաղէմին
ականջներուն կանչէ ու ըսէ · Տէրը

Ն · Ք · ՉՁ · Իրր 629

— ՐՕր · ր · 7 ·
Բ Եզեկ · ժգ · 8 , 22 , 60 ·
Իգ · 3 , 8 , 19 · Ովս · ր · 15 ·
‡ Եւ · ժթ · 5 , 6 ·
Ք Ցակ · ա · 18 · Ցար · ժգ · 4 ·
Ի Գւ · ժր · 14 · ծ · 7 ·
Ղնս · ե · 4 · Միր · գ · 3 ·
Ի գ Թագ · ժէ · 15 · Ցոել · ր · 8 ·
Ընս · կդ · 9 · 11 , 13 · Ովս · ժգ · 4 ·
Ը ՐՕր · ը · 15 · լր · 10 ·
Ժ Թես · ժգ · 28 · ժգ · 7 · 8 · ՐՕր · ը · 7 , 8 , 9 ·
Ի Ղե · ժը · 25 , 27 , 28 · Թես · ե · 33 , 34 · Ա Սադ · Նր · 58 , 59 · Ճգ · 38 · Գւ · գ · 1 · ժգ · 18 ·
Լ Մաղ · ր · 6 , 7 · Հով · ր · 20 ·
Ի Գւ · իգ · 13 ·
Ժ Հմր 11 · Ամր · ր · 18 ·
Ե Եզեկ · ի · 35 , 36 · Միք · գ · 2 ·
Հել · ի · 5 · Ղե · ի · 5 ·
Յ Միք · գ · 5 ·
Ղ Սադ · Ճժե · 4 · Ես · լե · 19 · Գւ · ժգ · 20 ·
Ե Սադ · Ճգ · 20 · Հով · ա · 23 ·
Ո Հմր 8 ·
Յ Ես · ա · 2 · Գւ · գ · 19 ·
Ն Սադ · լգ · 9 · Գւ · ժե · 13 · ժր · 14 · Ցօ · գ · 14 ·
Ղ Տես Եւ · գ · 22 ·
* Եբր · ըն · գոծ՞ն
— Ես · ա · 7 · Գւ · գ · 7 ·

այսպէս կ'ըսէ . — Ընապատին մէջ ան չգանուած երկիրը՝ իմ եռեւէս եկած առնդ՝ քու բ մանկութեանդ քաղցրութիւնը , քու հարսնու թեանդ սէրը քեզի համար յիշեցի ։
3 ‡ Իսրայէլը՝ Տէրոջը սուրբ էր . Ա նոր արմտեացը երախայրին էր . Համն անոնք որ զանիկայ կ'ուտէին , յանցաւոր կ'ըլլային . անոնց վրայ չարիք կը հասնէր , կ'ըսէ Տէրը ։
4 Տէրոջը խօսքը մնիկ ըրէք՝ ով ցա կոքի տունը , ու Իսրայէլի տանը
5 բոլոր ազգատոհմիները . Տէրը այս պէս կ'ըսէ . Ձեր հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , որ ինծմէ հեռացան , և ունայնու թեան եռեւէ երթալով՝ ունայն և
6 ղան . Ու չըսին թէ՝ Ո՞ր է Տէրը՝ որ Եմեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց . որ մեզ Բանապատէն պտրտցուց , ամայութեան և փոսերու երկրէն , չորութեան և մահուան ստուերի երկրէն , անանկ երկրէ մը՝ ուսկից որ մարդ չէր անցներ , ու հոն մարդ
7 չէր բնակեր ։ Եւ ձեզ ‡ բարեբեր երկիր մը բերի , որ անոր պտուղը ու բարիքը ուտէք . և դուք մը տաբ , ու իմ երկիրս անմաքուր ըրիք , և իմ ժառանգութիւնս
8 պղծեցիք ։ Քահանաները չըսին թէ՝ Տէրը ո՞ր է , ու Օրինաց վար դապետները զիս չճանչցան , և հովիւները ինծմէ ապստամբեցան , Ե ու մարգարէները Բահաղով մար գարէութիւն ըրին , և * անօգուտ
9 բաներու եռեւէ գացին ։ Ասոր հա մար Ես ձեզի հետ տակաւին պիտի վիճիմ՝ կ'ըսէ Տէրը . ու հ ձեր որ դւոցը որդիներուն հետ պիտի վի
10 ճիմ ։ Վասն զի կիտացուց կղզի ները անցէք , ու նայեցէք ։ Եւ կեդարը Հ ղրկեցէք , ու աղէկ հասկըցէք , և տեսէք թէ այսպէս
11 բան մը եղե՞ր է ։ Ի Միթէ ազգ մը իր աստուածները փոխե՞ց , Ե թէև անոնք Աստուած չեն . ‡ բայց իմ ժողովուրդս իր Փառքը՝ * ան
12 օգուտ բանի հետ փոխեց ։ Ո՛վ երկինք՝ ասոր վրայ զարմացէք . ապշեցէք ու խիստ սոսկացէք ,
13 կ'ըսէ Տէրը . Վասն զի իմ ժողո վուրդս երկու չարութիւն գոր ծեց . զիս՝ Կենդ ջուրին աղ բիւրը թողուցին , և իրենց դու րեր փորեցին , ծակոտ գուբեր՝ որ
14 չեն կրնար ջուր պահել ։ Միթէ Իսրայէլը Ծառայ է , կամ * Ծա ոայի զաւակ՞ է . անիկայ ինչու համար յափշտակութեան մատ
15 նուեցաւ . Անոր վրայ առիւծի կորիւնները գոչեցին , ու ձայներնին հանեցին , և անոր երկիրը աւերակ ըրին . անոր քաղաքները այրեցան ,
16 անբնակ եղան ։ Մեմփեացւոց ու Տափնեացւոց տղաքները անգամ՝ քու գլխուդ գագաթը կոտրեցին ։
17 Չէ՞ որ ասիկայ դուն քու վրադ բերիր քու Տէր Աստուածդ ձգե լով , երբոր Անիկայ ճամբուն մէջ քեզի առաջնորդութիւն կ'ընէր ։
18 Եւ հիմա դուն — Եգիպտացւոց ճամբան ինչ բան ունիս , որ — Սի ովրի ջուրը խմելու ի՞նչ — . կամ Ասորեստանի ճամբան ինչ բան ունիս , որ գետին ջուրը խմե
19 լու ի՞նչ — ։ Քու չարութիւ նդ քեզ պիտի խրատէ , ու քու անհաւատարմութիւնները քեզ պիտի յանդիմանեն . արդ՝ գիտ ցիր ու տես թէ դէշ ու դառն բան մըն է , որ քու Տէր Աստուածդ կը թողուս , և քու վրադ իմ վախս չկայ , կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը ։
20 Վասն զի քու լուծդ շատոնցմէ † կոտրեցիր , քու կապերդ փրը ցուցիր , ու ըսիր . Ծառայութիւն չեմ ըներ . այնպէս որ — ամէն բարձր բլուրի վրայ , և ամէն կանանչ ծառի տակ ծռեցար ‡ պոռնկու
21 թիւն ըրիր ։ Ու ես ձեզ ընտիր որթ , — բոլորովին հարազատ սերմ տնկեր էի . և դուն ինչպէս — վայրենի որթի անպիտան ճիւղե
22 րու պէս եղար ինծի ։ Թէ որ * բո րակով լուացուիս , ու շատ օճառ ալ գործածես , ‡ քու անօրէնու թիւնդ առջևս բիծի պէս կը մնայ ,
23 կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Ի՞նչպէս կրը նաս ըսել . Ես չպղծուեցայ . Բահա ղին եռեւէն չգացի . Հովիտին մէջ քու ճամբադ նայէ , ինչ ըրածդ գիտցիր , ով խոտորնակ ճամբաներ պտրտող արագընթաց տաճիկ
24 ուղտ ։ Ընապատը սովորած — վայ րենի էշը՝ որ իր հոգւոյն ցանկու թեամբը օդը կը ծծէ , իր ցանկու թենէն ո՛վ կրնայ ետ դարձընել . զանիկայ ամէն փնտռողները չեն յոգնիր . զանիկայ իր ամսուն մէջ
25 կը գտնեն ։ Ոտքդ մերկութենէ՝ ու կոկորդդ ծարաւէն ետ պահէ . բայց * դուն ըսիր . ‡ Ընկարելի է՝ , չըլլար . վասն զի * օտարները սիրեր եմ , ու անոնց եռեւէն պիտի եր թամ ։
26 Ինչպէս որ գողը բռնուած ա տենը կ'ամչնայ , անանկ ալ ամչը ցան Իսրայէլի տունը՝ իրենք , իրենց թագաւորները — իշխանները , և քահանաները ու մարգարէները .
27 Որոնք փայտին կ'ըսեն . Դուն իմ Հայրս ես , ու քարին՝ Դուն զիս ծնար . քանզի ինծի կռնակ դար ձուցին , և չէ թէ երես . բայց † ի րենց ձախորդութեան ժամանակը կ'ըսեն . Ելիր , ու մեզ ազատէ ։

Ն · Ք · ՉՁ · Իրր 629

ՂԳւ · խգ · 7 , 8 , 9 ·
Գ Գւ · գ · 18 ·
Ե Ր Օր · լր · 10 ·
— Ես · լ · 1 , 2 ·
* Ցես · ժգ · 3 ·
Ձ Եհ · գ · 9 · Ովս · ե · 5 ·
+ Կ — ՛ կոտրեցի , քու կապանքներդ փրցուցի , ու դուն ըսիր · Օրհնազանց չեմ ըլլար · ասկայն
— Ր Օր · ժր · 2 · Ես · ծէ · 5 , 7 · Գւ · գ · 6 ·
Ր Եւ · լդ · 15 , 16 ·
Ֆ Եւ · ժե · 17 · Սադ · խգ · 2 , ձ · 8 · Ես · ե · 1 , ՃՃ , կ · 21 · Մաա · իա · 33 · Մար · ժր · 1 · Ղս · ի · 9 ·
— Ր Օր · լր · 32 · Ես · ա · 21 · ե · 4 ·
‡ Ցար · թ · 30 ·
+ Ր Օր · լր · 34 · Ցար · ժգ · 17 · Ովս · ժգ · 12 ·
* Ածակ · լ · 12 ·
‡ Գւ · է · 31 ·
— Ցար · լթ · 5 , ՃՃ · Գւ · ժգ · 6 ·
Բ Գւ · ժը · 12 ·
‡ Եբր · յա՞ լկայ ·
‡ Ր Օր · լր · 16 · Գւ · գ · 13 ·
Ժ Դատ · ժ · 10 · Սադ · Նր · 84 · Ես · իգ · 16 ·

Ն · Բ · Գ · Ե · Իրր 629

Ի Ր Օր · ԼՐ · 37 · Դատ · Ժ · 14 ·
Ղ Ես · Խե · 20 ·
Ի ԳԼ · Ժա · 13 ·
Ը Հմր 23 · 35 ·
Ր Ես · ա · 5 · Թ · 13 · ԳԼ · Ե · 3 ·
Ի Ր ՄՆ · ԼԳ · 16 · Նէեմ · Թ · 26 · Մատ · Իգ · 29, ՃԼ · Գօր · Է · 52 · ա Թես · Բ · 15 ·
Ի Հմր 5 ·
Ղ Սաղ · Ժբ · 4 ·
Ի Ր Օր · ԼՐ · 15 ·
Ի Սաղ · Ճղ · 21 · ԳԼ · Ժգ · 25 · Ովս · Ը · 14 ·

Ի Սաղ · Ճղ · 38 · ԳԼ · Ժթ · 4 ·

Հ Հմր 23 · 29 ·

Յ Հմր 9 ·
Ղ Առակ · Իբ · 13 · ա Ցօհ · ա · 8 · 10 ·
Ճ Հմր 18 · ԳԼ · Լա · 22 · Ովս · Է · 13 · Ժբ · 1 · 2 ·
Ա Ես · Լ · 3 · ԳԼ · Լէ · 7 ·
Ա Ր ՄՆ · Իբ · 16 · 20 · 21 ·
Ն Ր Թագ · Ժգ · 19 ·

28 Եւ Ո՞ւր են քու աստուածները՝ որոնք քեզի շինեցիր . թէ որ քու ձախորդութեանդ ժամանակը Ջեզ կրնան ազատել , թող ելլեն , վասն զի Էքու աստուածներդ՝ ով Ցուդա՝ քու քաղաքներուդ թուոյն
29 չափ եղան : Ընչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք . դուք ամէնդ ինծմէ ապստամբեցաք , կ'ըսէ Տէրը :
30 Ի պարապ տեղը ձեր տղաքը ծեծեցի . անոնք խրատ չառին . Ձեր սուրը՝ ապականարար առիւծի պէս՝ ձեր մարգարէները կերաւ :
31 Ով ազգ՝ Տէրոջը խօսքին նայեցէք . Էմիթէ ես անապատ եղայ Իսրայէլին , կամ մութ երկիր մը . իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ'ըսեն . Մենք ինքնագլուխ կը պտըտինք .
32 Էմ աղջկան՝ քեզի չենք դար : Միթէ կոյսը իր զարդերը , կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ . բայց իմ ժողովուրդս Ձանթիւ օրեր իս մոռ-
33 ցաւ : Սէր փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ աղէկ կը ցուցընես , անանկ որ քու ճամբաներդ չար կնիկներուն ալ սորվեցուցիր :
34 Նաև քու թղանցքներուդ վրայ՝ անմեղ աղքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ . զանոնք գաղտուկ տեղուանք չգտայ , հապա ասոնց ամէն բաներուն վրայ :
35 Բայց դուն կ'ըսես թէ՝ Անմեղ ըլլալուս համար՝ անոր բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի դառնայ : Ահա Ես քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ Ձես մեղք չը-
36 գործեցի ըսելուդ համար : Ինչո՞ւ ճամբադ փոխելով՝ այսչափ կը թափառիս . դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս , ինչպէս որ Ասո-
37 րեստանէն ամչցար : Դուն ասկէ ալ պիտի ելլես՝ Ձեռքերդ գլխուդ վրայ Ցրած . քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց , ու անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս :

ԳԼ · Գ

1 Ասուածոյ մեծ ողորմութիւնը Ցուդային գարշելի պոռնկութիւններու եւեւէ եղած առեներ :
6 Ցուդան Իսրայէլէն աւելի չար կ'ըլլայ :
12 Աւետարանին խոստումնքները դէպ 'ի ապաշխարողներուն :
20 Իսրայէլը յանդիմանուելով , ու Ասուածմէ կանչուելով՝ իր մեղքերը կը խոստովանի :

1 Կ'ըսեն թէ՝ Մէկ մարդ մը թէ որ իր կնիկը արձակէ , և անիկայ՝ անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ էրիկ մը առնէ , — անիկայ մէյմըն ալ ան կնկանը կը դառնայ՞ . Բան երկիրը բոլորովին չըպղծուիր . Բայց դուն՝ Էրեւէ շատ հոմանիներու հետ շնութիւն ըրիր , Դնորէն ինծի
2 դարձիր՝ կ'ըսէ Տէրը : Աչքերդ Էրլուններուն վերցուր , ու նայէ , ո՞ւր պոռնկութիւն չըրիր . Ղդուն անոնց համար ճամբաներուն վրայ նստար անապատի Արաբացիին պէս , և քու պոռնկութիւններովդ ու չարութիւնովդ երկիրը պղծե-
3 ցիր : Ուստի ջանձրևները խափանեցան , ու վերջի անձրևը չեղաւ . սակայն Էքու ճակատդ պոռնիկի ե-ւ-դ-ն պէս եղաւ . ամօթը մէկդի
4 ձգեցիր : Միթէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղաղակե՞ս ըսելով . Ով Հայր իմ՝ դուն ես Էիմ մանկու-
5 թեանս առաջնորդը : Էմիթէ յաւիտեան պիտի բարկանայ , կամ Էր-ր-դ-ր-Ի-ն-ը միշտ պիտի պահէ՞ . ահա դուն ե-ե-ն խօսեցար , և քու կարողութեանդ չափ չարութիւն գործեցիր :
6 Ու Ցովսիա թագաւորին օրերը Տէրը ինծի ըսաւ . Ընպստամբ Իսրայէլին ըրածը տեսար . անիկայ Եամէն բարձր լեռան վրայ , ու ամէն կանանչ ծառի տակ գնաց , և հոն
7 շնութիւն ըրաւ : Էու անիկայ աս ամէն բանը ընելէն ետքը՝ ըսի . Ինծի դարձիր . բայց անիկայ չըդարձաւ . և անոր ուխտադրուժ
8 քոյրը Ցուդա ե-ի-յ տեսաւ : Ու երբոր Ընպստամբ Իսրայէլին շնութիւն ընելուն պատճառաւը՝ Յագնիկայ արձակեցի , և արձակման թուղթը անոր տուի , տեսայ որ Ղանոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդա չվախցաւ , հապա գնաց ինքն ալ
9 շնութիւն ըրաւ : Ու եղաւ որ անիկայ իր շնութեան լրբութիւնովը Երկիրը պղծեց , քանզի Էքարի ու
10 փայտի հետ շնութիւն ըրաւ : Այսու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդան ալ Էբոլոր սրտովը ինծի չդարձաւ , հապա ստութեամբ
11 ը-է-ե , կ'ըսէ Տէրը : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Ընպստամբ Իսրայէլը ուխտադրուժ Ցուդայէն աւելի զին-
12 ը արդարացուց : Գնա աս խօսքերը Ղդէպ 'ի հիւսիս կանչելով ըսէ . Դարձիր ով ապստամբ Իսրայէլ՝ կ'ըսէ Տէրը . իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ թափեր . քանզի ես ողորմած եմ , կ'ըսէ Տէրը . յաւիտեան ոխ չեմ պահեր .
13 Ղ Միայն թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր , որ քու Տէր Աստուածդ ապստամբեցար , և դամէն կանանչ ծառի տակ Էքու ճամբաներդ ը-օ-տարներուն տարածեցիր . ու իմ խօսքիս ձագանդութիւն չըրիք ,
14 կ'ըսէ Տէրը : Դարձէք ով ապստամբ որդիք , կ'ըսէ Տէրը . քանզի Ես ձեր վրայ տիրողը ես եմ , և՝ ձեզ պիտի առնեմ՝ Ե մէկ քաղաքէ մէկ հոգի , ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի , ու
15 ձեզ Սիօն պիտի բերեմ . Եւ ձեզի՝

Ն · Բ · Գ · Ե · Իրր 629

Ղ Ցն · Լե · 14 · Առակ · Իգ · 28 · Եզեկ · Ժգ · 24 , 25 ·
Ի ԳԼ · Բ · 7 · Հմր 9 ·
Ը ՂԼ · Իգ · 19 · Բ Օր · Իբ · 23 , 24 · ԳԼ · Թ · 12 · Ժգ · 4 ·
Ր ԳԼ · Ե · 3 · Գ · 15 · Բ · 12 · Եզեկ · Գ · 7 · Սոփ · Գ · 5 ·
Ի ԳԼ · Բ · 2 · Ովս · Բ · 15 ·

Իրր 612

Ի Սաղ · Կե · 7 , ՃՃ · Ճգ · 9 · Ես · Եէ · 16 · Հմր 12 ·
Ղ Հմր 11 , 14 · ԳԼ · Է · 24 ·
Ի ԳԼ · Բ · 20 ·
Ի Գ Թագ · Ժէ · 13 ·

Ի Եզեկ · Ժգ · 46 · Իգ · 2 , 4 ·
Հ Եզեկ · Իգ · 9 ·
Ն Գ Թագ · Ժէ · 6 · 18 ·
Ղ Եզեկ · Իգ · 11 , ՃՃ ·
Ճ ԳԼ · Բ · 7 · Հմր 2 ·
Ա ԳԼ · Բ · 27 ·

Յ Ր ՄՆ · ԼԳ · 33 · Ովս · Է · 14 ·
Ն Եզեկ · Ժգ · 51 · Իգ · 11 ·

Ղ Գ Թագ · Ժէ · 6 ·

— Սաղ · Ճղ · 15 · Ճգ · 8 · 9 · Հմր 5 ·
Ղ Ղև · Իգ · 40 , ՃՃ · Բ Օր · Լ · 1 · 2 · ՃՃ · Առակ · Իբ · 13 ·
— Ր Օր · Ժբ · 2 ·
Ճ Հմր 2 · Եզեկ · Ժգ · 15 , 24 , 25 ·
— ԳԼ · Բ · 25 ·
* Ա — Ր Ի Ե — Ձեզ միժե-ցի · բայց — Հռով · Ժա · 5 ·

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 612

իմ սրտիս յարմար Հովիւներ պիտի տամ , ու ձեզ դիտութեամբ և
16 հանճարով պիտի հովուեն : Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ շատնաք ու ածիք , կ'ըսէ Տէրը , Ա՛լ Տէրոջը ուխտին տապանակը պիտի չըսեն . և անիկայ Ա՛լ միտքը պիտի չգայ , ու զանիկայ պիտի չյիշեն , և Ա՛լ այցելութիւն պիտի չընեն . ու Ա՛լ ՄԱ՛լ
17 ալ պիտի չըլլայ : Անատեն Երուսաղէմը՝ Տէրոջը աթոռը պիտի անուանեն . և ամէն ազգերը Ա՛լ Տէրոջը անուանը համար Երուսաղէմ պիտի ժողովին . և Ա՛լ իրենց չար սրտին կամակորութեանը ետևէն պիտի չերթան :
18 Ան օրերը Իւդայի տունը Իսրայէլի տանը հետ պիտի երթայ . ու Ա՛լ հիւսիսէն Ա՛լ հիւսիսի երկրէն՝ անոնց հայրերուն ժառանգութիւն
19 տուած երկիրս պիտի գան : Բայց ես ըսի . Քեզ ինչպէս որդւոց մէջ դնեմ , և քեզի ՄԱ՛նն ցանկալի երկիրը՝ ազգաց խիստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ . ու ըսի . Ինծի՝ Հայր իմ՝ պիտի աղաղակես , և ինծի հետևելէն ետ պիտի չդառնաս :
20 Նաս , Իսրայէլնէ՛ , ով Իսրայէլի տունը՝ ինչպէս որ մէկ կնիկ մը իր էրկանը անհաւատարիմ կ'ըլլայ , այնպէս ալ Ա՛դուք ինծի անհաւատարիմ եղաք , կ'ըսէ Տէրը :
21 Ա՛Բլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ , Իսրայէլի որդւոցը աղաչանքի Ա՛լ լացի ՄԱ՛նը . վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին . իրենց Տէր Աստուածը մոռցան :
22 Ա՛Ով ապստամբ որդիք՝ դարձէ՛ք , Ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ :
Ահա մենք քեզի կու գանք . քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես :
23 Հռիւաւի բլուրներուն՝ և լերանց բազմութեանը յԱ՛լ պարապ բան է . Իհապա Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր Աստուծմէն է :
24 Վասն զի մեր մանկութենէն Ա՛ի վեր մեր հայրերուն վաստակը՝ անոնց հօտերը , և արջառները , անոնց տղաքները , ու աղջիկները Ա՛մօթը
25 կերաւ : Մեր ամօթովը կը պառկինք , ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ . Ա՛վասն զի մեր մանկութենէն մինչև ասօրս՝ Ա՛ք մենք և Ա՛ք մեր հայրերը՝ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու Ա՛ մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին Ա՛լ անդանդութիւն չըրինք :

ԳԼ · Դ

1 Աստուած իր խոստումներովը կը կանչէ Իսրայէլը · 3 կը յորդորէ Յուդան որ ապաշխարէ՝

յիշելով իր երկիւղալի դատաստաններէն : 19 Յուդայի Թլուատութիւններուն վրայ ցաւալի ողբ մը :

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 612

1 Թէ որ դառնաս՝ ով Իսրայէլ , կ'ըսէ Տէրը , Ա՛ինծի պիտի դառնաս . ու Ա՛թէ որ քու պղծութիւններդ իմ առջևէս վերցընես , ալ
2 Ա՛թափառական պիտի չըլլաս : Եւ Ա՛ճշմարտութեամբ , իրաւամբ ու արդարութեամբ Ա՛երդում պիտի ընես թէ՝ Տէրը կենդանի է . Ա՛և ազգերը անով պիտի օրհնուին , ու
3 անով Ա՛պիտի պարծին : Վասն զի Տէրը Իւդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ'ըսէ . Ը Ղ Մ Շ Ա Կ Ո Ւ Ա Ծ Երկիրներ հերկեցէք ձեզի . ու Ա՛փուշերու մէջ մի՛ ցանէք .
4 Նէ՛ք ՝ Ո՛վ Իւդայի մարդիկներ , ու Երուսաղէմի բնակիչներ , Ը Տ Է Ր Ո Յ Ը թլփատուեցէք , և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք . որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար՝ կրակի պէս բորբոքի ու այրէ , և մարող մը չըլլայ :
5 Իւդայի մէջ պատմեցէք , ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք , ու ըսէ՛ք . Երկրի վրայ փող Ա՛ելցուցէք . բարձրաձայն աղաղակեցէք , ու ըսէ՛ք . Ժ Ա Ո Ղ Ո Վ Ո Ւ Ե Ց Է Ք , ու պարսպապատ քաղաքները մտնենք :
6 Դէպ Ա՛ի Սիօն դրօշ վերցուցէք . քաշուեցէք , մի՛ կայնիք . վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
7 բերեմ Ա՛հիւսիսէն : Ա՛Առիւծը իր * որջէն ելաւ , և Ա՛ազգերը ջարդողը իր տեղէն ելաւ՝ ճամբայ ինկաւ , Ա՛որ քու երկիրդ աւերակ ընէ . քաղաքներդ պիտի փլչին , ու Ա՛անոնց
8 Ա՛բնակիչ պիտի չգտնուի : Ասոր համար Ա՛քուրձեր հագէք , Ա՛ սուգ ընելով ողբացէք . վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ :
9 Ձաւ : Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիրտը պիտի հանի . և քահանաները պիտի ապշին , ու մարգարէները պիտի հիանան :
10 Անատենը ըսի . Աւաղ , ով Տէր Եհովայ . Ա՛յիրաւի դուն ասոր ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր , Ա՛ըսելով . Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և Ա՛հա սուրը մինչև Ա՛անոց հոգին հասաւ :
11 Անատենը ասոր ժողովուրդին ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի . ՑՈ՛յրող հով մը անապատին բլուրներէն Ա՛ը Ձ՛ի՛ իմ ժողովուրդիս աղջկանը ճամբուն մէջ , չի՛ Ա՛թէ հովելու համար , ոչ ալ մաքրելու համար :
12 Ասկէ աստիճ հով մը պիտի գայ ինծի . հիմա Ա՛ես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ :

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 612

– Գլ · գ · 1, 22 ։ Յովել · բ · 12 ։

Բ Ես · Խր · 1 ։ Ջաք · ը · 8 ։
Ա Բ Օր · ժ · 20 ։ Ես · Խե · 23 ։ կե · 16 ։ Տես գլ · Ե · 2 ։
Բ Ծն · Իր · 18 ։ Սաղ · Ղր · 17 ։ Գաղ · գ · 8 ։
Ի Ես · Խե · 25 ։ ա Կոր · ա · 31 ։
Ղ Ով · ժ · 12 ։
Ի Մատ. ժգ · 7 · 22 ։
Ը Բ Օր · ժ · 16 ։ Լ · 6 ։ Գլ · Թ · 26 ։ Հռով · բ · 28 , 29 ։ Կող · բ · 11 ։
Բ Գլ · բ · 14 ։

Ժ Գլ · ա · 13 ։ 14 · 15 ։ Ղ · 1 , 22 ։
Ի գ Թագ · իդ · 1 ։ Գլ · Ե · 6 ։ Դան · Է · 4 ։
* Եբր · մատյառէն
Լ Գլ · Իե · 9 ։
Ի Ես · ա · 7 ։ Գլ · բ · 15 ։
Ժ Ես · Իր · 12 ։ Գլ · Ղ · 26 ։

Ն Եզեկ · ժգ · 9 ։ բ Թես · բ · 11 ։
Հ Գլ · Ե · 12 ։ ժգ · 13 ։

Յ Գլ · ծա · 1 ։ Եզեկ · Ժէ · 10 ։ Ով · ժգ · 15 ։

Ղ Գլ · ա · 16 ։

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 612

Է Գլ · իգ · 4 ։ Եզեկ · Լ · 23 ։ Եփես · գ · 11 ։
– Գոր · Ի · 28 ։
Բ Ես · կե · 17 ։

Յ Ես · կ · 9 ։
– Գլ · ժա · 8 ։

Ի Տես Ես · ժա · 18 ։ Եզեկ · Լե · 16 ։ – 22 ։ Ով · ա · 11 ։
Ի Հռ 12 ։ Գլ · լա · 8 ։
Ի Ամով · Թ · 15 ։
Ֆ Սաղ · ճղ · 24 ։ Եզեկ · Ի · 6 ։ Դան · ը · 9 ։ ժա · 16 ։ 41 ։ 45 ։
– Ես · կղ · 16 ։

Բ Ես · Խը · 8 ։ Գլ · Ե · 11 ։
Ի Ես · ժե · 2 ։

Ը Հռ 14 ։ Ով · ժգ · 1 ։
Ի Ով · գ · 1 ։ ժգ · 4 ։

Ղ Սաղ · ճիա · 1 , 2 ։
Ի Սաղ · գ · 8 ։

Ը Գլ · ժա · 13 ։ Ով · Թ · 10 ։
Բ Եզր · Թ · 7 ։
Ժ Գլ · Իր · 21 ։

13 Ահա անիկայ ամպերու պէս պիտի ելլէ, և ձանոր կառքերը մրրիկի պէս. ձանոր ձիերը արծիւներէն արագընթաց են. վա՛յ մեզի՝
14 որ կ'աւրուինք։ Ով Երուսաղէմ՝ սիրտդ չարութենէ լուա, որպէս զի փրկութիւն գտնես. քու չար խորհուրդներդ՝ մինչև ե՞րբ
15 սրտիդ մէջը պիտի մնան։ Վասն զի ձայն մը Դանէն լուր կը բերէ, ու Եփրեմի լեռնէն թշուառութիւն կը հրապարակէ։
16 Թիւն լսել կու տայ։ Ա՛հա՛յ ազգերուն յիշեցէք. ահա Երուսաղէմին վրայով պատմեցէք, որ հեռաւոր երկրէ պաշարողներ կու գան, և Յուդայի քաղաքներուն վրայ իրենց ձայնը կ'արձակեն։
17 Անոր չորս կողմը ագարակի պահապաններու պէս պիտի պաշարեն. վասն զի անիկայ ինծմէ ապստամբեցաւ, կ'ըսէ Տէրը։
18 Ասա բաները՝ քու ճամբաներդ ու գործերդ բերին քու վրադ. ասիկայ քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն է. որովհետև մինչև քու սիրտդ հասաւ։
19 Փո՜րս, փո՜րս. մինչև սրտիս տեմարանները ցաւ կը զգամ. սիրտս իմ ներսի գիս կը խռովի, չեմ կրնար լռել. քանզի դուն՝ ով իմ անձս, փողին ձայնը, պատերազմին աղաղակը լսեցիր։
20 Կոտորած կոտորածի վրայ կը կանչուի, վասն զի բոլոր երկիրը կործանեցաւ. վրաններս յանկարծակի՝ ու խորաններս մէկէն կործանեցան. մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ, և փողին ձայնը պիտի լսեմ։
21 Քանզի իմ ժողովուրդս յիմար է, զիս չճանչցան. անոնք անմիտ զաւակներ են, ու անոնց գովը հանճար չկայ. անոնք չարութիւն ընելու խմաստուն են, բայց աղէկութիւն ընել չեն դիտեր։
22 Երկրի վրայ նայեցայ, և ահա անձև ու պարապ էր. երկինքը՝ և անոնց լոյս չունէր։
23 Լերներուն նայեցայ, և ահա կը դողային, ու ամէն բլուրները կը սարսեին։ Նայեցայ, և ահա մարդ մը չկար, ու երկինքի բոլոր թռչունները փախած էին։
24 Նայեցայ, և ահա պտղաբեր երկիրը անապատ եղած էր, ու ամէն քաղաքները Տէրոջը երեսէն՝ անոր սաստիկ բարկութենէն փլած էին։
25 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Բոլոր երկիրը պիտի աւրուի. բայց բոլորովին չեմ պիտի չընեմ։
26 Ասոր վրայ երկիրը սուգ պիտի բռնէ, ու վերէն երկինքը պիտի խաւարի. վասն զի խօսեցայ, որոշեցի, և պիտի չզղջամ, ու անկէ
29 ետ պիտի չդառնամ։ Ձիաւորներուն և աղեղնաւորներուն ձայնէն բոլոր քաղաքը պիտի փախչի. անոնք թանձրախիտ անտառներու մէջ պիտի մտնեն, ու ապառաժներու վրայ պիտի ելլեն. ամէն քաղաքները պիտի թողուին, և անոնց մէջ մարդ պիտի չբնակի։
30 Ու դուն ով աւրուած, ի՞նչ պիտի ընես. թէև կարմիրներ հագնիս, քեզ ոսկի զարդերով զարդարես, ու ներկաչէքերուդ վրայ շատ ծարոյր ալ դնես", պարապ տեղը կը զարդարուիս. սիրահարներդ քեզ մերժեցին, և քու հոգիդ
31 կը փնտռեն։ Քանզի ձայն մը լսեցի ծննդական կնոջ ցաւին պէս, նեղութիւն՝ իր անդրանիկը ծնանողին երկանցը պէս, Սիոնի աղջկանը ձայնը՝ որ կը հառաչէ, ու իր ձեռքերը բանալով՝ կ'ըսէ. Հիմա վա՛յ ինծի. քանզի սպաննողներուն պատճառաւը հոգիս մաշեցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Աստուծոյ դատաստանները՝ որ Հրեից վրայ պիտի գար իրենց կամակորութեանը համար, 7 իրենց չնութեանը համար, 10 իրենց ամբարշտութեանը համար, 19 զԱստուած ապարգելնուն համար, 25 և իրենց ապականութեանը համար՝ թէ քաղաքական բաներու մէջ 30 և թէ եկեղեցական։

1 Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պտըտեցէք, ու հիմա նայեցէք, և գիտցէք, ու անոր հրապարակներուն մէջ փնտռեցէք. թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել, թէ որ իրաւունք ընող, ճշմարտութիւն փնտռող մը կայ, էնա ան ներեմ։
2 Թողութիւն ընեմ։ Ու թէև Տէրը կենդանի է՝ կ'ըսեն, բայց ստութեամբ երդում կ'ընեն։
3 Ով Տէր՝ միթէ հրու աչքերդ ճշմարտութեան չե՞ն նայիր. զանոնք ծեծեցիր, բայց ցաւ մը չզգացին. զանոնք հատցուցիր, բայց խրատ ընդունիլ չուզեցին. իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին, և դառնալ չուզեցին։
4 Ու ես ըսի. Իրաւ ընդհանուր աղքատ են. անոնք անմիտ են. Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյ դատաստանը չեն գիտեր։
5 Ես մեծերուն երթամ, և անոնց հետ խօսիմ. վասն զի անոնք Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը գիտեն. բայց հո՜ս անոնք ալ լուծը կոտրեցին, կապերը փրցուցին։
6 Անոր համար ծ առնէ զանոնք անտառին առիւծը պիտի մեռցնէ. գանոնք ձ անապատներուն գայլը պիտի սատկեցնէ.

ն · ք · գճ · Իր 612

ֆ Ես · ե · 28 ·
՛ր Օր · Իր · 49 · Ողբ · դ · 19 · Ով · ը · 1 · Ամ · ա · 8 ·
յ Ես · ա · 16 · Ցակ · դ · 8 ·
՝ Գլ · ը · 16 ·

՟ Գլ · ե · 15 ·

՞ դ Թագ · իե · 1 · 4 ·

՟ Սաղ · ճէ · 17 · Ես · ծ · 1 · Գլ · բ · 17 · 19 ·

՟ Ես · ժե · 5 · ժգ · 11 · Իա · 8 · Իր · 4 · Գլ · Թ · 1 · 10 · Տես Ղա · ժԹ · 42 ·
՟ Եէր · պատերը
Լ Սաղ · Իր · 7 · Եզեկ · է · 26 ·
՟ Գլ · ժ · 20 ·

՟ Հռով · ժգ · 19 ·

Լ Ես · իդ · 19 ·
՟ Յհ · ա · 2 ·
՟ Ես · է · 25 · Եզեկ · լը · 20 ·
՟ Սոփ · ա · 3 ·

՟ Գլ · է · 10 · 18 · ի · 11 · Իզ · 28 ·
՟ Ով · դ · 3 ·
՟ Ես · է · 30 · ծ · 3 ·

ն · ք · գճ · Իր 612

՟ Թու · իդ · 19 · Գլ · է · 16 ·

՟ դ Թագ · Թ · 30 · Եզեկ · իդ · 40 ·
՟ Եէր · աչքերդ ձա՛ւրով պատռես ·
՟ Գլ · Իր · 20 · 22 · Ողբ · ա · 2 · 19 ·
՟ Ես · ա · 15 · Ողբ · ա · 17 ·

՟ Եզեկ · Իր · 30 ·
՟ Յհ · ժբ · 23 · Սաղ · ժբ · 1 ·
՟ Յհ · ժբ · 26 ·
՟ Տիտ · ա · 16 ·
՟ Գլ · դ · 2 ·
Լ Գլ · է · 9 ·
՟ Ր Մն · ժգ · 9 ·
՟ Ես · ա · 5 · Թ · 13 · Գլ · բ · 30 ·
՟ Գլ · է · 28 · Սոփ · գ · 2 ·
՟ Գլ · ը · 7 ·

՟ Միք · գ · 1 ·
Լ Սաղ · բ · 3 ·
՟ Գլ · դ · 7 ·
՟ Կ՟ երեկոյան գայլը · Սաղ · ճգ · 20 · Ամբ · ա · 8 · Սոփ · գ · 3 ·

Ն · ք · դԲ · Իբբ 612

Ե Ովս · ժգ · 7 ։

Ի Ր Օր · լբ · 21 ։ Գաղ · գ · 8 ։

Հ Ցես · իգ · 7 ։ Սոփ · ա · 5 ։

Յ Ր Օր · լբ · 15 ։

Ղ Եզկ · Իր · 11 ։

Ճ Գղ · ժգ · 27 ։

Մ Հմր 29 ։ Գղ · Թ · 9 ։

Յ Գղ · Խգ · 22 ։

Ն Գղ · լԹ · 8 ։

Շ Գղ · գ · 27 ։ Հմր 18 ։

– Գղ · գ · 20 ։

Շ ԲՄՆ · ւգ · 16 ։ Գղ · գ · 10 ։

Դ Ես · Իբ · 15 ։

Լ Գղ · ժգ · 13 ։

– Գղ · ա · 9 ։

– Ես · լԹ · 3 ։ Գյ · գ · 16 ։ Հ Ր Օր · Իբ · 49 ։ Ես · ե · 26 ։ Գղ · ա · 15 ։ գ · 22 ։

– Ղև · Իգ · 16 ։ Բ Օր · Իբ · 31 ։ 33 ։

Ր Գղ · գ · 27 ։ Ց Ր Օր · ԻԹ · 24 ։ ԵՒ ։ գ Թագ · Թ · 8 · 9 ։ Գղ · ժգ · 22 ։ ժզ · 10 ։

– Գղ · բ · 13 ։

Ն · ք · դԲ · Իբբ 612

Ր Օր · Իբ · 48 ։

Ե Ես · գ · 9 ։ Եզկ · ժբ · 2 ։ Մաա · ժգ · 14 ։ Ցօհ · ժբ · 40 ։ Գոր · Իբ · 26 · Հռով · ժա · 8 ։

Ց Ցայտ · ժե · 4 ։

Ֆ Ցոր · Իգ · 10 ։ լբ · 10 ։ 11 ։ Սաղ · ճգ · 9 ։ Ա · ռակ · բ · 29 ։

– Սաղ · ճԹ · 8 ։ Գղ · ժգ · 22 ։ Մաա · ե · 45 ։ Գոր · ժգ · 16 ։

Բ Ր Օր · ժա · 14 ։ Ցովել · բ · 23 ։

Ֆ Ծն · ը · 22 ։

Ք Գղ · գ · 3 ։

Ի Ա ռակ · ա · 11 ։ 17 ։ 18 ։ Ամ · ա · 15 ։

Ղ Ր Օր · լբ · 15 ։

* Եբր · փայլուն Նշան ։

Ի Ես · ա · 23 ։ Ջար · ե · 10 ։

Ը Ցոր · ժբ · 6 ։ Սաղ · ծգ · 12 ։ Գղ · ժբ · 1 ։

Ր Հմր 9 ։ Մաղ · գ · 5 ։

Ք Գղ · Իգ · 14 ։ Ովս · գ · 10 ։

Ի Գղ · ժգ · 14 ։ Իգ · 25 ։ 26 ։ Եզկ · ժգ · 6 ։

Լ Միք · բ · 11 ։

Ն · Ք · Գ · Ի · Իր 612

դավուրդը կը յորդորէ որ իրենց մեղքերուն դառնաստանին համար առաջ գնան ։

1 Վ՛ Բնիամինի որդիք՝ Երուսա-
ղեմի մէջէն քաշուեցէք , ու
Թեկուէի մէջ փող ֆչեցուցէք , և
– Նէեմ · գ · 14 · Բեթաքարմայի վրայ նշան վեր-
Բ Գլ · ա · 14 · գ · 6 · ցուցէք . Բ վասն զի հիւսիսէն չա-
րիք ու մեծ կոտորած կ՛երևնայ ։
2 Սիոնի աղջիկը գեղեցիկ ու փափուկ
3 կնկան մը նմանցուցի ։ Հովիւնե-
րը և անոնց հօտերը անոր պիտի
Երթան . Բանոր դէմ շուրջանակի
վրաններ պիտի կանգնեն . ամէն
մէկը իր սահմանին մէջը պիտի հո-
4 վուէ ։ Բ Ընոր վրայ պատերազմ
Գ Գլ · ա · 27 · Յովէլ · գ · 9 · պատրաստեցէք . ելէք , ու Բկէս
Ե Գլ · Ժե · 8 · օրին ելլենք . վա՛յ մեզի , վասն զի
օրը կանցնի , և իրիկուան ստուեր-
5 ները կ՛երկրննան ։ Ելէք , ու գիշե-
* կ—՛ պա- րով ելլենք , և անոր *բերդերը
տ ներ կործանենք ։ Վասն զի զօրաց Տէրը
այսպէս կ՛ըսէ . Ծառեր կտրեցէք՝
ու Երուսաղեմի դէմ պատնէշ
կանգնեցէք . ասիկա այցելութիւն
ընելու քաղաք մըն է . բոլորովին
Ղ Եզ · ԺԸ · 20 · հարստահարութեամբ լեցուած է ։
7 Ինչպէս որ ջրհորը իր ջուրերը կը
Բ Սադ · Ժե · 9 , 10 , 11 · Գլ · Ի · 8 · Եզկ · է · 11 , 23 · Ը Եզկ · իգ · 18 · Ովս · Թ · 12 · բղխէ , անիկա ալ իր չարութիւնը
այնպէս կը բղխէ . Բանոր մէջը
զրկանք ու յափշտակութիւն կը
լսուի . իմ առջևս միշտ ցաւեր ու
8 հարուածներ կ՛ըլլան ։ Ով Երուսա-
ղէմ՝ խրատուէ , չըլլայ որ Բիմ
Հոգիս քեզմէ զատուի . չըլլայ որ
քեզ աւերակ և անբնակ երկիր մը
դարձընեմ ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ .
Իսրայէլի մնացորդները այդիի պէս
բոլորովին ճռաքաղ պիտի ընեն .
քու ձեռքդ՝ կթոցի պէս կողովնե-
րուն դարձուր ։
10 Որո՞ւն խօսիմ ու վկայութիւն
Ի Գլ · է · 26 · Դտր · է · 51 · Տծս Եզ · ղ · 12 · ընեմ , որ լսեն . ահա անոնց Բա-
կանջները անթլփատ են , և չեն
կրնար մտիկ ընել . ահա Բ Տէրոջը
Ժ Գլ · Ի · 8 · խօսքը անոնց առջևը անարգանք
11 եղաւ . անկէ չեն ախորժեր ։ Սա-
Ի Գլ · Ի · 9 · կայն ես Տէրոջը բարկութեամբը
լեցուած եմ . Ինքզինքս զսպելէն
Լ Գլ · Թ · 21 · յոգնեցայ . ըՆէ՛յ դուրսը պիտի
թափեմ Լտղաքներուն վրայ , ու
նաև երիտասարդաց ժողովին վրայ ,
քանզի էրիկ ու կնիկ մարդը , ծերը
Խ Ր Օր · Իր · 30 · Գլ · ը · 10 · ու տարիքը առածը պիտի բռնուին ։
12 Եւ Բանոնց տուները , ագարակները
ու կնիկները միասին՝ օտարաց
ձեռքը պիտի անցնին . վասն զի
երկրին բնակչացը վրայ իմ ձեռքս
Ծ Եռ · Ծգ · 11 · Գլ · ը · 10 · Ժգ · 18 · Իգ · 11 · Մխ · գ · 5 · 11 · պիտի երկրնցընեմ , կ՛ըսէ Տէրը ։
13 Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև
մեծը՝ ամէնքը Բագահութեան է-
տուէ եղան . ու մարգարէէն մինչև
քահանան՝ ամէնքը ստութեամբ կը
14 վարուին ։ Եւ Բիմ Ժողովուրդիս
աղջկանը վէրքը հարևանցի բժշկե-
լով՝ Բխաղաղութիւն , խաղաղու-
թիւն՝ կ՛ըսեն , երբոր խաղաղու-
15 թիւն չկայ ։ Միթէ Բպղծութիւն
րած ատենին կ՛ամչնան . բնաւ
չեն ամչնար , ու պատկառիլ չեն
գիտեր . անոր համար իյնողներուն
մէջը պիտի իյնան . անոնց այցե-
լութիւն րած ատենս պիտի գլո-
րին , կ՛ըսէ Տէրը ։
16 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ճամբանե-
րու վրայ կայնեցէք , ու նայեցէք ,
և Բհին շաւիղներուն համար հար-
ցուցէք , թէ որն է բարի ճամբան .
ու անոր մէջը քալեցէք , որ Բձեր
Ը Եռ · բ · 20 · Գլ · Ժբ · 15 · Մաղ · գ · 4 · Ղւկ · Ժգ · 29 · հոգիներուն հանգիստ գտնէք . բայց
Թ Մատ · Ժա · 29 · անոնք ըսին . Ընոր չենք քա-
17 լեր ։ Եւ Բձեր վրայ դէտեր դրի ,
Ժ Եռ · խա · 11 · Ծբ · 1 · Գլ · ին · 4 · Եզկ · գ · 17 · Ամր · բ · 1 · ըԼսէ՛ Փողին ձայնը մտիկ ըրէք .
բայց անոնք ըսին . Մտիկ չենք ը-
18 ներ ։ Ուրեմն ով ազգեր՝ լսեցէք .
ով ժողովք՝ անոնց մէջը եղած բանը
Ի Եռ · ա · 2 · 19 գիտցիր . Երկի՛ր , ահա ես ա՛ս ժողովուրդին վրայ չարիք՝
Ժ Ղւկ · ա · 31 · Բանոնց խորհուրդներուն պտուղը
պիտի բերեմ . վասն զի իմ խօսքերս
մտիկ չըրին , և իմ օրէնքս ալ մեր-
Ի Սադ · Ծե · 9 , 10 , 11 · Գլ · Ի · 8 · Եզկ · է · 11 , 23 · Ը Եզկ · իգ · 18 · Ովս · Թ · 12 · 20 ժացին ։ Ինչո՞ւ ինծի այսպէս
–Սարայէն կնդրուկ գայ , ու հեռա-
ւոր երկրէ անուշահոտ խունկե-
ղէղն . Բձեր ողջակէզները ընդու-
նելի չեն , և ձեր զոհերը ինծի հա-
21 ճելի չեն ։ Անոր համար Տէրը այս-
պէս կ՛ըսէ . Ահա ես ա՛ս ժողովուր-
դին առջևը խոչեր կը դնեմ , ու հայ-
րերը որդւոցը հետ միասին անոնց
զարնուելով պիտի գլորին . դրա-
ցին ու բարեկամը պիտի կորսուին ։
22 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ահա Հիւ-
Գ Գլ · ա · 15 · Ե · 15 · Ժ · 22 , Ծ · 41 , 42 , 43 · սիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու
գայ , ու երկրիս ծայրերէն մեծ ազգ
23 մը կ՛ելլէ . Անոնք աղեղ և նիզակ
կը կրեն . անոնք անգութ ու ան-
ողորմ են . անոնց ձայնը Բծովու
պէս կը գոռայ . և անոնք ձիերու
վրայ կը հեծնեն , ու պատերազմող
մարդու պէս քեզի դէմ կը շարուին՝
ով դուստր Սիոնի ։
24 Անոր լուրը լսեցինք . ձեռքերնիս
– Գլ · գ · 31 · Ժգ · 21 , Խթ · 24 · Ծ · 43 · թուլցան , – և ցաւերը մեզ պաշա-
րեցին՝ ծննդական կնոջ երկանցը
25 պէս ։ Արտերը մի՛ ելլէք , ու
ճամբաները մի՛ պտրտիք . վասն
զի չորս կողմը Թշնամիին սուրը ,
26 — վախ կայ ։ Ով իմ ժողովուր-
– Գլ · գ · 8 · Է Գլ · Ի · 34 · Մխ · ա · 10 · Ա Ջաք · Ժբ · 10 · դիս աղջիկը՝ *քուրձ հագիր , Էն
մխիրի մէջ թաւալէ՛ , ու Բխիստ
դառն ողբով լաց , ինչպէս որ մէկ
հատիկ տղու վրայ կու լան . վասն
զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ
պիտի գայ ։
27 Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ՝ փոր-

ձիչ ա՜ երերդ դրի , որ անոնց ճամ-
28 բան դիտնաս և փորձես : Ամէնքը
կամակոր ապստամբներ են . բանա-
սարկութեան կը պտրտին . պղինձ
ու երկաթ են . ամէնքը ապակա-
29 նագործ են : Փուքը այրեցաւ . կապարը կրակէն հատաւ . արծա-
թագործը պարապ տեղը կ'աշխա-
տի . վասն զի չարերը չորոշուե-
30 ցան : Անոնց՝ Անպիտան ար-
ծաթ՝ պիտի կանչեն . վասն զի Տէրը զանոնք մերժեց :

ԳԼ · Է

1 Երեմիա կը խրկուի ճշմարիտ ապաշխարութիւն քարոզելու . ու Հրէից գերութեանը առիթն առնելու . 8 անոնց պարապ յոյսը կը մերժէ՝ 12 Մելովին օրինակովը . 17 անոնց ապառնա-
լիքներ կ'ընէ՝ իրենց կռապաշտութեանը համար. 21 կը ցուցնէ թէ անհնազանդ մարդոց զոհե-
րը Աստուծոյ ընդունելի չեն . 29 կը յորդորէ ժողովուրդը որ Տօփեթի մէջ եղած գարշելի գործերուն , 32 ու անոնց պատճառովը իրենց վրայ եկած դառնութիւններուն համար սուգ ը-
նեն :

1 Տէրոջը կողմանէ՝ Երեմիային եղած
2 խօսքն է , որ բաւ . Ոտքի ելիր
տանը դուռը կայնէ՝ , ու հոն ա-
խօսքը կանչէ՝ , ու ըսէ՝ . Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով բոլոր Յու-
դա , որ այս դռներէն կը մտնէք՝ Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու
3 համար : Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ճամբաները ու գործքերը ուղղե-
ցէք՝ . և ձեզ պիտի թողում որ
4 այս տեղը բնակիք : Դուք մի՛ ա-
պաւինիք սուտ խօսքերուն՝ որ կ'ը-
սեն . Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը ասոնք
5 են : Քանզի թէ որ ձեր ճամբա-
ները ու գործքերը բոլորովին ուղ-
ղէք , և թէ որ մարդուն ու անոր ընկերին մէջտեղը Իրաւունքը զգուշութեամբ ի գործ դնէք ,
6 պանդուխտին , որբին ու այրեա-
րին զրկանք չընէք , ու այս տեղս անմեղ արիւն չթափէք , և Ձօտար աստուածներու ետևէ չերթաք , ո-
7 ձեզի չարիքի պատճառ կ'ըլլաք , Ես ասոնք տեղս՝ Ձեր հայրերուն տուած երկրին մէջը պիտի բնակե-
ցընեմ ձեզ յաւիտեանս յաւիտե-
նից :
8 Ահա դուք ըսուտ խօսքերու կ'ա-
պաւինիք , որոնք չեն կրնար օգուտ
9 մը ընել : Գողնալը , մարդասպանութիւն և շնութիւն ընելով , ու սուտ երդում ընելով , և Բահաղին խունկ ծխելով , ու ձեր չգիտցած Ձօտար աստուածներուն
10 ետևէն երթալով , Ես կրնաք գալ , ու իմ առջև կայնիլ այս տանս մէջ՝ Որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , և ըսել թէ՝ Ազատեցանք որ այս
ամէն պղծութիւնները ընենք :
11 Ձայս տունը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , միթէ ձեր աչքերուն առջևը աւազակներու քարայր է-
ղաւ . ահա Ես ալ տեսայ , կ'ըսէ
12 Տէրը : Բայց հիմա դուք Սելովի մէջ եղող իմ տեղս դացէք , Որ որ առաջ իմ անունս հաստատեցի , և տեսէք Ինչ որ անոր ըրեր եմ՝ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին չարու-
թեանը համար :
13 Ու հիմա որովհետև այս բոլոր գործքերը ըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը , ու թէպէտ ձեզի խօսեցայ Ոկանուխ կանուխ եղելով ու խօսելով , բայց դուք մտիկ չըրիք , Ոձեզ կանչեցի , բայց
14 դուք պատասխան չտուիք , Ես ալ այս ձեր ապաւինած տանը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , և ձեզի , ու ձեր հայրերուն տուած տեղուդ՝ Սելովին ըրածիս պէս
15 պիտի ընեմ . Ես Ինչպէս որ ձեր բոլոր եղբայրները , Եփրեմի բոլոր սերունդը վռնտեցի , այնպէս ալ ձեզ իմ առջևէս պիտի վռնտեմ :
16 Ուստի դուն այս ժողովուրդին համար աղօթք մի՛ ըներ . և անոնց համար աղաղակ ու աղաչանք մի՛ մատուցաներ , ու ինծի բարեխօ-
սութիւն մի՛ ըներ . Քանզի քեզի
17 մտիկ չեմ ըներ : Դուն չե՞ս տես-
ներ թէ անոնք ինչ կը գործեն Յուդայի քաղաքներուն մէջ՝ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ ,
18 Տղաքները փայտ կը ժողվեն , և հայրերը կրակ կը վառեն , ու կնիկ-
ները խմոր կը շաղեն , երկնից թագուհիին բլիթներ շինելու հա-
մար . և օտար աստուածներուն Ըթափելու նուէրներ կը մատուցա-
19 նեն , որ ինծ բարկացընեն : Միթէ անոնք զի՞ս կը բարկացընեն , կ'ըսէ Տէրը . չէ՞ որ իրենց անձը Ը Ո՜վ՝ իրենց երեսին ամօթին համար :
20 Անոր համար այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան . ահա իմ բարկութիւնս ու սրտմտութիւնս այս տեղուս վրայ պիտի թափի , մարդու վրայ , և անասունի վրայ , ու դաշտի ծա-
ռերուն վրայ , ու երկրի պտուղնե-
րուն վրայ . և պիտի բռնկի , ու պիտի չմարի :
21 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ողջա-
կէզները ձեր զոհերուն վրայ աւել-
22 ցուցէք , և միս կերէք : Վասն զի ձեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն հանած օրս Հանոնց Ես մը չխօսե-
ցայ ողջակէզի ու զոհի վրայով , ոչ
23 ալ անոնց հրամայեցի . Հապա ա-
նոնց այս բանը հրամայեցի ու ըսի . Իմ ձայնս մտիկ ըրէք , և Ես

Ն · Բ · ՂԲ · Իրր 612
Բ ԳԼ · ա · 18 ; ԺԹ · 20 ;
Յ ԳԼ · Կ · 23 ;
Ա ԳԼ · Թ · 4 ;
Է Եզեկ · Իր · 18 ;
Ը Եռ · ա · 22 ;
Իրր 600
Ա ԳԼ · Իգ · 2 ·
Բ ԳԼ · Ժր · 11 ; Իգ · 13 ;
Գ Միք · գ · 11 ;
Դ ԳԼ · Իր · 3 ;
Ե Ր Օր · ղ · 14 , 15 ; ը · 19 ; Ժա · 28 ; ԳԼ · Ժգ · 10 ; ՂԲ Օր · դ · 40 ;
Զ ԳԼ · գ · 18 ;
Է ԳԼ · Կ · 31 ; Ժգ · 13 , 14 ;
Ը Հմր 4 ;
Թ Թագ · Ժը · 21 ; Ովս · գ · 1 , 2 ; Սոփ · ա · 5 ;
Ժ Եզ · Ի · 3 ; Հմր 6 ;
ԺԱ Եզեկ · Իգ · 39 ;
ԺԲ Հմր 11 , 14 , 30 ; ԳԼ · Լը · 34 ; Լդ · 15 ;
Ն · Բ · ՂԲ · Իրր 600
Ա Եռ · Ժղ · 7 ;
Բ Մատ · իա · 13 ; Մար · Ժա · 17 ; Ղու · ԺԹ · 46 ;
Գ Ցես · Ժը · 1 ; Դատ · Ժը · 31 ;
Դ Ր Օր · Ժր · 11 ;
Ե Ա Թագ · գ · 10 , 11 ; Սաղ · Նը · 60 ; ԳԼ · Իգ · 6 ;
Զ Ր Մն · ԼՂ · 15 ; Հմր 25 ; ԳԼ · Ժա · 7 ;
Է Ընակ · ա · 24 ; Եռ · Կե · 12 ; Կղ · 4 ·
Ը Ա Թագ · գ · 10 , 11 ; Սաղ · Նը · 60 ; ԳԼ · Իգ · 6 ;
Թ Դ Թագ · Ժե · 23 ;
Ժ Սաղ · Նը · 67 , 68 ;
ԺԱ Եզ · Լը · 10 ; ԳԼ · Ժա · 14 ; Ժգ · 11 ;
ԺԲ ԳԼ · Ժե · 1 ;
ԺԳ ԳԼ · Խդ · 17 , 19 ;
ԺԴ ԳԼ · Ժթ · 13 ;
ԺԵ Ր Օր · Լը · 16 , 21 ;
ԺԶ Եռ · ա · 11 ; ԳԼ · Ղ · 20 ; Ամո · Ե · 21 ; Ցես Ովս · ը · 13 ;
ԺԷ Թագ · Ժե · 22 ; Սաղ · Ծա · 16 , 17 ; Ովս · Ղ · 6 ;
ԺԸ Եզ · Ժե · 26 ; Բ Օր · Ղ · 3 ; ԳԼ · Ժա · 4 , 7 ;
ԺԹ Եզ · Ժթ · 5 ; ՂԼ · Իգ · 12 ;

ձեզի Աստուած ըլլամ, ու դուք ինձի ժողովուրդ ըլլաք. և ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը քալեցէք, որ ձեզի ա-
24 ղէկ ըլլայ։ Բայց անոնք մը-տիկ չըրին, ու ականջնին չդը-ռեցին. հապա՝ իրենց չար սրտին կամակորութեամբը իրենց խոր-հուրդներուն հետևեցան, ու ետ
25 դացին, և չէ թէ առաջ։ Ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օրս՝ իմ բոլոր ծա-ռաներս մարգարէները ձեզի խրկե-ցի. ամէն օր կանուխ ելլելով կը
26 խրկէի. Ու ինձի մտիկ չըրին, և ականջնին չդուեցին. հապա՝ ի-րենց պարանոցը խստացուցին. իրենց հայրերէն աւելի չար եղան։
27 Եւ դուն ըսա բոլոր խօսքերը ա-նոնց պիտի ըսուցես, բայց քեզի մտիկ պիտի չընեն. զանոնք պիտի կանչես, բայց քեզի պատասխան
28 պիտի չտան։ Ան ատենը անոնց ըսես. Ի՛ր Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ չընդուներ՝ ու խրատ չընդունող ազգը ասիկայ է. ճշմարտութիւ-նը կորսուեցաւ՝ ու անոնց բերնէն կտրեցաւ։
29 Ո՛մազերդ կտրէ՛, ու նետէ՛ վ՛ե-ր-ր-ր-ի՛, և բլուրներուն վրայ ողբա. քանզի Տէրը մերժեց ու երեսէ ձգեց ան ազգը՝ որուն դէմ
30 շատ սրդողեր էր։ Վասն զի Յու-դայի որդիները իմ առջևս չարու-թիւն գործեցին, կ՚ըսէ Տէրը. ի-րենց գարշելի բաները՝ իմ անու-նովս կոչուած տանը մէջ դրին, որ
31 զանիկայ պղծեն։ Ու Ենովմի որ-դւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթի բարձր տեղերը շինեցին, իրենց տղաքը ու աղջիկները կրակով այ-րելու համար. որ անոնց չհրամա-յեցի, ու միտքս ալ անցած չէր։
32 Ուստի ահա օրերը կու գան, կ՚ըսէ Տէրը, որ ալ Տոփեթ, կամ Ե-նովմի որդւոյն ձորը պիտի չըսուի, հապա՝ Սպանութեան ձոր. և Տո-փեթի մէջ ի՛ւրիշներ պիտի թաղուին
33 մինչև որ ալ տեղ չմնայ՝՝։ Ու ասա ժողովուրդին դիերը՝ երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազան-ներուն կերակուր պիտի ըլլան. և ոչնոք վռնտող մը պիտի չըլլայ։
34 Ու Յուդայի քաղաքներէն, ու Ե-րուսաղէմի փողոցներէն՝ ցնծու-թեան ձայնը, և ուրախութեան ձայնը, փեսային ձայնը, ու հար-սին ձայնը պիտի դադրեցընեմ. վասն զի երկիրը ամայի պիտի ըլ-լայ։

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Թէ՛ մեռած և թէ ողջ մնացած Հրէաներուն թշուառութիւնը։ 4 Մարգարէն կը յանդի-մանէ անոնց յիմարական և ամբարիշտ ան-գղջութիւնը։ 13 կը ցուցընէ անոնց վրայ հասնելու ծանր դատաստանը։ 18 ու անոնց յուսահատեալ վիճակին վրայ կ՚ողբայ։

1 Ա՛ն ժամանակը՝ կ՚ըսէ Տէրը, Յու-դայի թագաւորներուն ոսկոր-ները, ու անոր իշխաններուն ոս-կորները, և քահանաներուն ոսկոր-ները, ու մարգարէներուն ոսկորնե-րը՝ ու Երուսաղէմի բնակչաց ոս-կորները իրենց դերեզմաններէն պի-
2 տի հանեն, Եւ պիտի տարածեն զանոնք արևուն առջևը, ու լուս-նին առջևը, և երկինքի բոլոր զօր-քին առջևը, որ զանոնք սիրեցին, ու անոնց ծառայեցին, և անոնց ետևէն գացին, ու զանոնք փնտռե-ցին, և անոնց երկրպագութիւն ըրին. անոնք պիտի չժողովուին, ու պիտի չթաղուին. երկրի ե-րեսին վրայ գաղթի պէս պիտի ըլ-
3 լան։ Եւ մահը կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ ասոնց չար ազ-գին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք մնացեր են ան ամէն տեղուանքը, ուր որ զանոնք վռնտեր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
4 Ու անոնց ըսես. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի՞թէ անոնք պիտի իյ-նան, ու պիտի չելլե՞ն. կամ դէնը ճամբէն կը խոտորի՝ ու ետ չը-
5 դառնար. Ինչո՞ւ ասոնք Երուսաղէմի ժողովուրդը Հաստատ խոտորու-մով մը խոտորեցաւ. Ւանոնք նենգութեան յարեցան, ու դառ-
6 նալ չուզեցին։ Ես ականջ դրի ու մտիկ ըրի. անոնք շիտակ չեն խօ-սիր. մարդ մը չկայ որ իր չարու-թենէն զղջայ, ու ըսէ թէ, Ա՛ս ի՛նչ գործեցի. ամէնը իրենց ըն-թացքին դարձան՝ պատերազմի վա-
7 զող ձիու պէս։ Արագիլը ան-դամ օդին մէջ իր որոշ ժամանակը գիտէ, ու տատրակը, և կռունկը, ու ծիծեռնիկը իրենց գալստեան ժամանակը կը դիտեն. բայց իմ ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը
8 չգիտեր։ Ինչպե՞ս կ՚ըսէք թէ՝ Մենք իմաստուն ենք, Ու Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է. իրաւցընէ ահա դպիրներուն սուտ գրիչը
9 սուտութիւն կը գործէ։ Իմաս-տունները ամչցան. անոնք զար-հուրեցան, ու բռնուեցան. ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին. ալ ա-նոնց քովը ի՞նչ իմաստութիւն կը
10 մնայ։ Ուստի անոնց կիները օտարներուն, անոնց ագարակները՝ անոնց տիրողներուն պիտի տամ. ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը՝ ա-մէնքը հագահութեան ետևէ ե-ղան. մարգարէէն մինչև քահա-նան՝ ամէնքը ստութեամբ կը վա-

ՅՇաղ. ՃԾ. 11։ ԳԼ. Ժ Ծ. 8։
– ր Օր. ԻԹ. 19։ Ա՚աղ. ՃՈ. 12։
ֆ ԳԼ. Բ. 27։ ԼԲ. 33։
ֆ ր Մ՚Ն. ԼՂ. 15։ ԳԼ. ԻԵ. 4։ ԻԹ. 19։ ՀՃՐ 13։
ֆ ՀՃՐ 24։ ԳԼ. Ժ Ծ. 8։ ԺԷ. 23։ ԻԵ. 3, 4։
– ՆԵՒՄ. Թ. 17, 29։ ԳԼ. ԺԹ. 15։
Բ ԳԼ. Ժ Ղ. 12։
ֆ ԵՂԿ. Բ. 7։
Ր ԳԼ. Ե. 3։ ԼԲ. 33։
Ի ԳԼ. Թ. 3։
Ղ Ցար. ա. 20։ Ես. ԺԵ. 2։ ԳԼ. Ժ Ղ. 6։ ԽԲ. 37։ Մ՚Ի Բ. ա. 16։
Է Դ Թագ. Ի ա. 4, 7։ Բ Մ՚Ն. ԼԳ. 4, 5, 7։ ԳԼ. Իդ. 11։ ԼԲ. 34։ ԵՂԿ. Ե. 20։ Բ. 5, 6, ԼԱ։ Դան. Թ. 27։
Ը Դ Թագ. Իդ. 10։ ԳԼ. ԺԹ. 5։ ԼԲ. 35։
Ի Ա՚աղ. ՃՂ. 38։
ֆ Ցեփ. Բ Օր. Ժ Ե. 3։
Ի ԳԼ. ԺԹ. 6։
Լ Դ Թագ. Իդ. 10։ ԳԼ. Ժ Ղ. 11։ ԵՂԿ. Ղ. 5։
* Կ՚ըսէ՝ ա-ր-ի՛ւ տեղ չըլլալուն համար։
Իբ Օր. Իբ. 26։ Ա՚աղ. ՀԹ. 2։ ԳԼ. Ժ Բ. 9։ Ժ Ղ. 4։ ԼԴ. 20։
Ֆ Ես. Իդ. 7, 8։ ԳԼ. Ժ Ղ. 9։ ԻԵ. 10։ ԼԴ. 11։ ԵՂԿ. Իզ. 13։ Ովս. Բ. 11։ Ցաք. Ժ Բ. 23։
Լ Ղև. Իզ. 33։ Ես. ա. 7։ Գ. 26։

– Դ Թագ. Իդ. 5։ ԵՂԿ. Բ. 16։
Բ ԳԼ. Իբ. 19։
ֆ Դ Թագ. Թ. 37։ Ա՚աղ. Ճգ. 10։ ԳԼ. Թ. 22։ Ժ Ղ. 4։
Ր Ցար. Գ. 21, 22։ Է. 15, 16։ Ցաք. Թ. 6։
Ի ԳԼ. Է. 24։
Ղ ԳԼ. Թ. 6։
Ի ԳԼ. Ե. 3։
Ը Ր Գես. Գ. 9։
Ֆ Ես. ա. 3։
ֆ Երգ. Բ. 12։
Ի ԳԼ. Ե. 4, 5։
Լ Հով. Բ. 17։
Ի Ես. Ժ. 1։
Ֆ ԳԼ. Ղ. 15։

Ն · ՔՐ · ԴԲ · ԽՐ 600

11 րուին ։ Եւ Յիմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքը հարեւանցի բժշկելով՝ Ըսելով՝ Խաղաղութիւն , խաղաղութիւն՝ կ'ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ ։ 12 Թիւն չկայ ։ Մինչ ամօթալի գործելու եղած ատեննին կ'ամչնան . բնաւ չեն ամչնար , ու պատկառիլ չեն գիտեր . անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան . անոնց այցելութիւնն եղած ատենը պիտի 13 գլորին , կ'ըսէ Տէրը ։ Զանոնք բոլորովին բնաջինջ պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը . Որթին վրայ խաղող պիտի չըլլայ , և Թզենիին վրայ թուզ պիտի չըլլայ . Տերեւ ալ պիտի թառամի , ու անոնց տուածս՝ անոնցմէ պիտի անցնի ։

14 Մենք ինչո՞ւ կը նստինք . Ժողովուեցէք , ու պարսպաւոր քաղաքներու մէջ մտնենք , և հոն լուռ կենանք . վասն զի մեր Տէր Աստուածը մեզ լռեցուց , ու մեզի Ադառնութեան ջուր խմցուց . քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք , 15 ցինք ։ Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար . բժշկութեան ժամանակին ահ-ահ ցին , բայց ահա խռովութիւն Ե. 16 ։ Անոր ձիերուն փռնչիւնը Դանէն լսուեցաւ . անոր հերիվարներուն խնչմանը ձայնէն բոլոր երկիրը շարժեցաւ . վասն զի պիտի գան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի ուտեն ։ 17 Քանզի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարբեր կը խրկեմ , որ Նանոնց թովչութիւն չգործեր , և ձեզ պիտի խածնեն , կ'ըսէ Տէրը ։

18 Իմ զուարթութիւնս տրտմութեան Ախ-ախ-ախ . իմ սիրտս ներս 19 սի դիս կը մարի ։ Ահա հեռաւոր երկրէ եկողներուն պատճառաւը՝ իմ ժողովուրդիս աղջկանը ողբոց ձայնը . Մինչ Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞ . անոր թագաւորը հոն չէ՞ ։

Ինչո՞ւ իրենց քանդակած կուռքերովը , ու օտարաց ունայնութիւններովը զիս բարկացուցին ։

20 Հունձքի ատենը անցաւ , ամառը վերջացաւ . բայց մենք չփրկուեցանք ։

21 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքին համար վիրաւորեցայ . խաւարեցայ , ու ապշութիւնը իս պաշարեց ։ 22 Մինչ Գաղաադի մէջ բալասան չկայ . հոն բժիշկ չկայ . հապա ինչու համար իմ ժողովրդեանս աղջկը բժշկութիւն չգըտաւ ։

ԳԼ · Ը

1 Երեմիա կ'ողբայ Հրէից վրայ՝ իրենց զանազան մեղքերուն համար , 9 ու անոնց պատիժին համար · 12 անհնազանդութիւնը պատճառ կը դնէ իրենց անառանելի թշուառութեանը · 17 կը յորդորէ ժողովուրդը՝ որ իրենց կործանմանը համար սուգ բնէն , 23 և իրենց անձերուն չվստահին , Նապա միայն Տէրոջը · 25 Հրէաներուն և միանգամայն Հեթանոսներուն սպառնալիքներ կ'ընէ ։

Ն · ՔՐ · ԴԲ · ԽՐ 600

– Ե · ԻՐ · 4 ։ ԳԼ · Գ · 19 ։ Ժգ · 17 ։ Ժգ · 17 ։ ՈՂՔ · Բ · 11 ։ Գ · 48 ։

1 Երանի թէ գլուխս ջուր , ու աչքերս՝ արցունքի աղբիւր ըլլային , որ ցորեկ ու գիշեր լայի իմ ժողովուրդիս աղջկանը սպան . 2 նուածներուն համար ։ Երանի թէ անապատի մէջ ճամբորդներու իջեւան մը ունենայի , որ իմ ժողովուրդս թողուի , ու անոնցմէ երթայի . վասն զի Ե ամէնքը շնացողներ են , ու նենգաւորներու

Բ ԳԼ · Ե · 7 , 8 ։

3 ժողով են . Եւ Ե իրենց լեզուները՝ իրենց ագեղներուն պէս կը լարեն ստութեան համար , բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քաջութիւն չունին . վասն զի չարութենէ Ի չարութիւն կ'երթան , ու Տ զիս չեն ճանչնար , 4 կ'ըսէ Տէրը ։ Ե Ամէն մարդ թող իր ընկերէն զգուշանայ , ու բնաւ մէկ եղբօր մը մի՛ ապաւինիք . վասն զի ամէն եղբայր խաբէութիւն կը շարէ , և ամէն ընկեր Ըբանասար 5 կութեան կը պտըտի . Ու ամէն մարդ իր ընկերը կը խաբէ , և ճշմարտութիւն չեն խօսիր . անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սորվեցուցած են . անօրէնութիւն ընելով կը յոգնին ։

Ե ՓԱՂ · ԿԲ · 3 · Ե · ՅԹ · 4 , 13 , 15 ։

Տ ՚ Թագ · Բ · 12 , Ովս · Գ · 1 ։ Ե ԳԼ · ԺՐ · 6 ։ ՄԿՔ · Է · 5 , 6 ։ Ղ ԳԼ · Ղ · 28 ։

6 Քու բնակարանդ նենգութեան մէջ է . նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն ուզեր , կ'ըսէ 7 Տէրը ։ Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Ե զանոնք պիտի հալեցընեմ , ու պիտի փորձեմ . Ըվասն զի իմ ժողովուրդիս աղջկան 8 նը համար ի՞նչպէս ընեմ ։ Անոնց լեզուն մահաբեր նետ է . Ե նենգութիւն կը խօսի . Ե բերնովը իր ընկերին հետ խաղաղութիւն կը խօսի , բայց սրտովը անոր դարան կը 9 պատրաստէ ։ Ե Մի՞թէ ասոնց բանեբուն համար անոնց այցելութիւն պիտի չընեմ՝ , կ'ըսէ Տէրը . կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։

Ե ԻՀ · 10 ։ Ովս · Գ · 3 ։ Ե ԳԼ · ԺՐ · 4 ։ Ե Ես · ա · 25 ։ ՄՂ · Գ · 3 ։ Ը Ովս · Ժա · 8 ։ Ր ՓԱՂ · ԺՐ · 2 , ՀՐ 3 ։ Ժ ՓԱՂ · ԻՐ · 3 , 44 · 21 ։ Ի ԳԼ · Ե · 9 , 29 ։

10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝ և Անապատի արօտներուն համար կոծ պիտի ընեմ . վասն զի այրեցան . Ընկե մարդ չանցնիր , ու խաշինքներու ձայն չլսուիր . Ե օդին թռչուններէն մինչև անասուները 11 փախան՝ գացին ։ Ու Երուսաղէմը Ե Բրդխրդ դէզեր , և Ճագարներու բնակարան պիտի ընեմ , ու Ցուդայի քաղաքները՝ անբնակ ամայութեան պիտի դարձընեմ ։

Ե ԳԼ · Ժ · 22 ։ Ե Ես · ԺԳ · 22 , 13 ։ ԳԼ · Ժ · 22 ։ Ը ՓԱՂ · ՃԷ · 43 ։ Ովս · ԺԳ · 9 ։

12 Ո՞վ է ան իմաստուն մարդը , որ

Ն · ՔՐ · ԴԲ · ԽՐ 600

Յ ԳԼ · Ղ · 14 ։ ՂԵԶԿ · Ժգ · 10 ։ Ժ ԳԼ · Գ · 3 ։ Ղ · 15 ։

Ե Ես · Ե · 1 , Ճ ։ Ցովէլ · ա · 7 ։ Յ Մաս · իա · 19 ։ ՂԱ · Ժգ · 6 , Ճ ։ Ն ԳԼ · Դ · 5 ։

Լ ԳԼ · Թ · 15 ։ ԻԴ · 15 ։ – ԳԼ · Ժգ · 19 ։

Լ ՓԱՂ · ԽԸ · 4 · 5 ։ ՀՈՂ · Ժ · 11 ։

– Ես · ԼԹ · 3 ։

– Ր Օր · ԼԲ · 21 ։ Ես · ա · 4 ։

Է ԳԼ · Գ · 19 ։ Թ · 1 ։ Ժգ · 17 ։

Ֆ ՅՈՒ · ԼԷ · 25 ։ ԽԴ · 11 ։ ԳԼ · ԽԶ · 11 ։ Ծա · 8 ։

ասիկայ Հասկընայ . և անոր՝ Ամուծոյ բերանը խօսած ըլլայ , որ ասիկայ պատմէ , թէ երկիրը ինչու համար աւրուեցաւ , ու այրած անապատի պէս եղաւ , ուսկից որ
13 մարդ չանցնիր ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Վասն զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին , որն որ իրենց առջևը դրեր էի , ու իմ ձայնիս մտիկ չընելով՝ անոր հա-
14 մեմատ չգալեցին , Հապա Բրէնց սրտին կամակորութեանը՝ և Հայբերնուն իրենց սորվեցուցած Բահաղիմին ետևէն գացին ։
15 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ժողովուրդին՝ ծօշունդր պիտի կերցընեմ , ու անոնց դառնութեան ջուր պիտի խմցընեմ ։
16 Եւ Բզանոնք պիտի ցրուեմ ան ազգերուն մէջը , որոնք ոչ իրենք գիտցան , ոչ ալ իրենց Հայրերը , ու անոնց վրայ սուր պիտի խրկեմ , մինչև որ զանոնք հատցընեմ ։
17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մտածեցէ՛ք , ու Բլալկան կնիկներ կանչեցէք , որ գան , և հանճարեղ կնիկներուն ըղ՛ր խրկեցէք , որ
18 գան , Ու մեզի համար չուտով ողբի Բձն վերցընեն , որ մեր աչքերը արցունքներ իջեցընեն , և մեր արտևանունքը ջուրեր վազցընեն .
19 Քանզի Սիօնէն ողբի ձայն լսուեցաւ . Ի՜նչպէս կործանեցանք . խիստ ամչցանք . վասն զի երկիրը թողուցինք . վասն զի Բնակութիւնը հիմնայատակ բրին մեր բնակարան-
20 ները ։ Ուրեմն ով կնիկներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէք , և ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը թող ընդունին . ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք . և ամէն կնիկ իր դրացիին եղերերգութիւն
21 ՝՝՝ Վասն զի մահը մինչև մեր պատուհանները ելաւ , մեր պալատները մտաւ , որ Բփողոցներէն տղաքները՝ ՝՝ հրապարակներէն և-
22 րիտասարդները բնաջինջ ընէ ։ Ըսէ որ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մարդոց դիակունքը պիտի Բյնան՝ Դարտեր ու երեսին վրայ եղող աղբին պէս , կամ Ձեռոցներուն ետևը Ճաշ-Բ խուրձի պէս . և պիտի չըլլայ մէկը՝ որ զանոնք ժողվէ ։
23 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իմաստունը իր իմաստութեամբը չպարծի , ու զօրաւորը իր զօրութեամբ չպարծի . Հարուստը իր հարստու-
24 թեամբը չպարծի . Հապա ՝՝ան որ կը պարծի՝ թող ասով պարծի , որ կը հասկրնայ ու զիս կը ճանչնայ , Ե՜ Բէրէ թէ ես եմ Տէրը , որ երկրի վրայ ողորմութիւն , իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընեմ . ՝քանզի ես
ասոնց կը հաճիմ , կ'ըսէ Տէրը ։
25 Ահա օրեր պիտի գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Համն թլփատածներուն ու
26 անթլփատներուն , Եդիպտոսին , և Ցուդային , ու Եդոմին , և Ամմոնի որդւոցը , ու Մովաբին , ու ՝՝Բրէնց մօրուքէն ծայրերը կտրող՝՝ անապատի բոլոր բնակիչներուն այցելութիւն պիտի բնեմ . վասն զի ամէն ազգերը անթլփատ են , ու բոլոր Իսրայէլի տունը՝ Բսրտով անթլփատ է ։

ԳԼ . Ժ

1 Աստուծոյ և կուռքերուն անմանութիւնը ։ 17 Մարգարէն գալու բարկութենէն փախչելու կը յորդորէ ժողովուրդը ։ 19 անմխիթարութիւնները չար գործերուն համար կ'ազդայ ։ 23 ու խոնարհ աղաչանք մը կ'ընէ ։

1 ՈՎ Իսրայէլի տունը՝ Տէրոջը ձեզի համար ըսած խօսքը մտիկ բ-
2 րէք ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ՝՝Ազգերուն ճամբաները մի՛ սորվիք , ու երկինքին նշաններէն մի՛ զարհուրիք . վասն զի անոնցմէ հեթանոս-
3 ները կը զարհուրին ։ Ինչու որ ժողովրդոց սովորութիւնները ունայնութիւն են . Բանզի անտառէն փայտ կը կտրեն . անիկայ արուեստագէտին ձեռացը գործն է՝
4 տապարով Բրձ՜՜՜ ։ Զանիկայ արծաթով և ոսկիով կը զարդարեն , ՜՜ Բդամերով և ուղերով կը զամն
5 զանիկայ , ու չշարժիր ։ Անոնք արմաւենիի պէս շիտակ են , Բրայց չեն խօսիր . անոնք Բի հարկէ Բպիտի վերցուին , վասն զի չեն կրնար քալել . անոնցմէ մի՛ վախնաք . վասն զի Հարիք մը չեն կրնար հասցընել , ոչ ալ բարիք ընելու կարող են ։
6 Ո՛վ Տէր՝ Բքեզի նման մէկը չկայ . դուն մեծ ես , ու քու անունդ զօրու-
7 թեամբ մեծ է ։ Բվ քեզմէ ով պիտի չվախնայ՝ ով ազգաց թագաւորը . քանզի քեզի կը վայլէ . վասն զի Բազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջը՝ և անոնց բոլոր թագաւորութիւններուն մէջը քեզի նման մէկը
8 չկայ ։ Բայց անոնք բոլորովին Բ անբան ու անմիտ են . անոնց կրօնքը ունայնութեանց վարդապետու-
9 թիւն է . փայտ է ։ Թարսիսէն ձեծուած արծաթ , և Էոփազէն ոսկի կը բերուի . անոնք վարպետի ու ոսկերիչի ձեռացը գործքն են . անոնց զգեստը կապուտակ ու ծիրանի է . ամէնը Հանճարեղներու-
10 գործքեր են ։ Սակայն Եհովան է ճշմարիտ Աստուածը . անիկայ է Բկենդանի Աստուածը , և Յաւիտենական թագաւորը . անոր բարկութենէն երկիրը կը դողայ . ու ազգերը անոր սրտմտութեանը չեն

Ն · ք · դՓ · Իրր 600
Ն · ք · դՓ · Իրր 600

ՅԳԼ · գ · 17 ։ է · 24 ։
ՀԴաղ · ա · 14 ։
ՅԳԼ · բ · 14 ։ Իգ · 15 ։ Ող · գ · 15 , 19 ։
ՃՍաղ · Ա · 5 ։
ՅՂԱ · Իգ · 33 ։ բ Օր · Իբ · 64 ։
ՆՂԱ · Իգ · 33 ։ ԳԼ · Իգ · 27 ։ Եզկ · է · 2 , 12 ։
ՀԲ Մն · լե · 25 ։ Ցող · գ · 8 ։ Ամ · ե · 5 ։ Ամմ · է · 16 ։ Մաա · թ · 23 ։
ՀԳԼ · Ժգ · 17 ։
ՀԼ · գ · 11 ։
ՀԳԼ · բ · 2 ։ Ժգ · 4 ։
Է Ժաղ · թ · 11 ։
ՀՄԱՈՐ · ա · 31 ։ ԲԿոր · ժ · 17 ։
ՀՄԻՔ · գ · 8 ։ է · 18 ։
ՀՂԱ · Ժբ · 2 · Ի · 23 ։
ՀԲՈ · Ի · 19 , 20 ։ Իգ · 9 , 10 ։ ՃԵ · Ի · 20 ։
ՀԲՈ · Ի · 7 ։ Իգ · 7 ։
ՀՍաղ · ՃԺԵ · 5 ։ ՃԼԻ · 16 ։ Ամ · բ · 19 ։ ԱԿոր · Ժբ · 2 ։
ՀՍաղ · ՃԺԵ · 7 ։ ԲՈ · Իգ · 1 , 7 ։
ՀԲՈ · Ի · 28 ։
ՀԵԼ · Ժե · 11 ։ Սաղ · Ձղ · 8 , 10 ։
ՃՑայտ · Ժե · 4 ։
ՀՍաղ · ԱԹ · 6 ։
ՀՍաղ · ՃԺԵ · 8 ։ ԲՈ · Իգ · 29 ։ Ամ · բ · 18 ։ Ջար · Ժ · 2 ։ Հբոմ · ա · 21 , 22 ։
ՀԴան · Ժ · 5 ։
ԼՍաղ · ՃԺԵ · 4 ։
ՀՈ ՏԻՄ · գ · 17 ։
ՀՍաղ · Ժ · 16 ։

11 դիմանար ։ [*Անոնց այսպէս ըսէք. Ան աստուածները՝ որոնք երկինքը ու երկիրը չշինեցին, երկրէ՝ ու աս երկինքներուն տակէն պիտի կոր-
12 սուին ։] Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց. հաստատեց իր իմաստութեամբը, ու երկինքը
13 իր խորհրդովը տարածեց։ Երբոր իր ձայնը կու տայ, երկինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ. և երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ. անձրևի համար փայլակներ կը շինէ, ու հով կը հանէ իր շտեմարաններէ-
14 րէն ։ Անմէն մարդ անգիտութենէ՝ անասուն դարձաւ. ամէն ոսկերիչ՝ իր քանդակած կուռքին պատճառաւ ամօթով եղաւ. վասն զի ձուլած կուռքը ստութիւն է. ու անոնք հոգի չունին ։
15 Անոնք ունայնութեան և խաբէութեան գործքեր են. անոնց այցելութիւն եղած ատեն՝ անոնք պի-
16 տի կորսուին ։ Յակոբին բաժինը ասոնց պէս չէ. վասն զի անիկայ ամէն բանը Ստեղծողն է, ու Իսրայէլը անոր ժառանգութեանը վիճակն է. և անոր անունը՝ Եհովայ Սաբաւովթ է ։
17 Ով բերդի մէջ բնակող՝ Քու-
18 վաճառներդ երկրէն ժողվէ ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ատ անգամ երկրին բնակիչները դուրս պիտի նետեմ, ու զանոնք նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ, որ
19 իրենց չգիտնան ։ Վա՛յ ինծի՝ իմ հարուածքիս համար. իմ վէրքս անդարմանելի է. բայց ես ըսի. Իրաւցընէ ասիկայ ցաւ է, ու զանիկայ քաշելու
20 եմ ։ Իմ վրանս կործանեցաւ, և ամէն չուաններս փրթան. տղաքներս ինծմէ ելան, ու չկան. ասկէ ետև վրանս կանգնող, ու վարա-
21 գոյրներս դնող չկայ ։ Վասն զի հովիւները անասուն դարձան, և Տէրը չխնդրեցին. անոր համար յաջողութիւն չգտան. ու անոնց
22 բոլոր հօտը ցրուեցաւ ։ Ահա հրիւսիսի երկրէն գուժի ձայն, և մեծ խռովութիւն կու գայ, որ Յուդայի քաղաքները աւերակ՝ ու
23 շնագարներու բնակարան ընէ ։ Գիտեմ՝ ով Տէր, որ մարդուն ճամբան իր ձեռքը չէ. քալող մարդը՝ իր քալուածքը չկոկելու-
24 կարող չէ ։ Ով Տէր՝ ինծ խրատէ, բայց չափաւորութեամբ, և ոչ թէ քու բարկութեամբդ, չըլլայ որ
25 զիս սպառես ։ Քու սրտմտութիւնդ՝ քեզ չճանչցող ազգերուն վրայ, և քու անունդ չկանչող ազգատոհմերուն վրայ թափէ. վասն զի Յակոբը կերան. զանիկայ կերան ու հատցուցին, և անոր բնակութիւնը աւերակ դարձուցին ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Երեմիա կը հրաւառակէ Ամստուծոյ ուխտը, 8 ու անոր անհնազանդութիւն ընող Հրէաները կը յանդիմանէ. 11 կը մարգարէանայ թէ չարիք պիտի գայ անոնց վրայ, 18 և Անաթովթի մարդոցը վրայ, զինքը սպաննելու խորհուրդ ընելնուն համար ։

1 Ան խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Ե-
2 րեմիային եղաւ՝ ըսելով. Ան ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք, և Յուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
3 բնակչացը խօսեցէք. Եւ դուն անոնց ըսես. Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ մտիկ չընէր ամ
4 ուխտին խօսքերը, որն որ ես ձեր հայրերուն պատուիրեցի, Եգիպտոսի երկրէն՝ ան երկաթի նոցէն զանոնք հանած օրս՝ ու ըսի. Իմ ձայնս մտիկ ըրէք, ու ձեզի բոլոր հրամայածիս համեմատ՝ ի գործ դրէք, որ դուք իմ ժողովուրդս ըլ-
5 լաք, ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ. Որպէս զի հաստատեմ ան երդումը որ ձեր հայրերուն ըրի, անանկ երկիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ, ինչպէս որ այսօր կ'երևի։ Եւ ես պատասխան տուի ու ըսի. Ամէն՝ ով Տէր ։
6 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Ան բոլոր խօսքերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կանչելով ըսէ. Ան ուխտին խօսքերը մտիկ ըրէք, ու զանոնք
7 ի գործ դրէք. Վասն զի ձեր հայրերը փութով խրատեցի, զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս մինչև աս օրս. Հկանուխ ելլելով ու խրատելով ըսի. Իմ ձայնս
8 մտիկ ըրէք ։ Բայց անոնք մտիկ չրրին, ու իրենց ականջը չխոնարհեցուցին. Հապա ամէն մարդ իր չար սրտին կամակորութեանը հա-
մեմատ քալեց. ուստի ես անոնց վրայ կը բերեմ ան ուխտիս բոլոր խօսքերը, որն որ ես անոնց պատուիրեցի որ ընեն, ու անոնք չը-
9 րին ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Յուդայի մարդոցը մէջ, ու Երուսաղէմի բնակիչացը մէջ դաւաճա-
10 նութիւն գտնուեցաւ. Անոնք՝ իմ խօսքերս մտիկ ընել չուզող իրենց նախահարցը անօրէնութիւններուն դարձան, և օտար աստուածներու եւէ դացին, որ անոնց ծառայութիւն ընեն. Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը՝ իրենց հայրերուն հետ ըրած ուխտս աւրեցին ։
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես անանկ չարիք կը բերեմ անոնց վրայ, որ անկէ ելլե-

Իրբ 608

ՔՐ Օր · ԻԵ · 26 ։ Գաղ · դ · 10 ։

Բ Օր · դ · 20 ։ գԹագ · ը · 51 ։

ՂԼՒ · Իգ · 3 ։ 12 ։ ԳԼ · է · 23 ։

Ը Օր · է · 12 ։ 13 ։ Սաղ · ՃՆ · 9 , 10 ։

Ի Հռով · բ · 13 ։ Յակ · ա · 22 ։

ԼԳԼ · է · 13 , 25 ։ լԹ · 15 ։

Ի ԳԼ · է · 26 ։

ԸԳԼ · դ · 17 ։ է · 24 ։ Թ · 14 ։

Ր Եզեկ · Իբ · 25 ։ ՈՎ · Ղ · 9 ։

Ք Եզեկ · ԻԹ · 18 ։

*Ա· հմմտ· ՔՒ-ԼՂԲ· ՐԺՆ ԼԽ·ՈՎ ՏՐ·ՈՒՆ Ի ։
Տ Տես Սաղ · Ղ Ղ · 5 ։
Հ ՀՀր 15 ։ Ես· ր · 18 ։ Ջաք· ժգ · 2 ։
Ն Նհ · ա · 1 ։ 6 ։ 9 ։ Սաղ· ՃԼՁ · 5 ։ 6 ։ ԳԼ· ծա· 15 · ՃԼ ։
Ա Սաղ· Ղ Դ · 1 ։
Ճ Ցոր · Թ · 8 ։ Սաղ· ՃԴ · 2 ։ Ես · խ · 22 ։
Ո Ցոր · ԼԸ · 34 ։
Յ Սաղ · ՃԼԲ · 7 ։
Ն ԳԼ· ծա· 17 ։ 18 ։
Ա Ընակ· Լ· 2 ։
Ե Ես · Իսր · 17 ։ Խդ· 11 ։ Խե · 16 ։
Ա Ամր· ր· 18 ։
Ղ Հմր 11 ։
Ի Սաղ · ԺՁ · 5 ։ Հդ · 26 ։ ՃԺԹ · 57 ։ ԳԼ· ծա· 19 ։ Ողր· գ· 24 ։
Ր Օր · ԼՐ · 9 ։ Սաղ· Հդ· 2 ։
Ե Ես· խե· 4 ։ ծա· 15 ։ Ծգ· 5 ։ ԳԼ · լա · 35 ։ ԼՐ · 18 ։ ծ · 34 ։
Վ Տես գԼ· ղ· 1 ։ Եզեկ · ԺԲ · 3 , ՃԼ ։
Ե ԳԼ· ԺՁ · 13 ։
Ե ԵՐ· պարաատիկովա թագ · խե · 29 ։
Բ Եզեկ · Կ · 10 ։
Ֆ ԳԼ· դ · 19 ։ ը· 21 ։ Թ · 1 ։
Ե Սաղ · Հե · 10 ։
Ֆ ՄԻՔ · է· 9 ։
Ֆ ԳԼ· դ · 20 ։
Ֆ ԳԼ· ա · 15 ։ դ · 6 ։ և· 15 ։ զ · 22 ։
Ֆ ԳԼ· Թ· 11 ։
Ե Ընակ· ԺՁ· 1 ։ ի · 24 ։
Բ Սաղ· զ· 1 ։ ԼԲ · 1 ։ ԳԼ· Լ· 11 ։
Ֆ Սաղ· հԹ · 6 ։
Ր Ցոր · ԺՁ · 21 ։ ա Թես· դ· 5 ։ բԹես· ա · 8 ։
Ի ԳԼ· ը · 16 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 608

Ի Սաղ·ԺԸ· 41։ Առակ· ա·28։ Ես· ա·15։ ԳԼ· ԺԳ·12։ Եզեկ·ը·18։ Միք·գ·4։ Զաք· է· 13։

Լ Ը Օր·ւը· 37, 38։

Ի ԳԼ·ը·28։

Ի Եւ·ւը·10։ ԳԼ·է·16։ ԺԳ·11։ ա Ցօհ·է·16։

Լ Սաղ·Ծ· 16։ Ես·ա· 11, ՃՃ։ Հ Եզեկ·ԺՁ· 25, ՃՃ։

Ա Կ՚ասէ՝ չառ անօրէնութիւնները

Յ Ընդ·ր·12, 13, 14։ Տիտ·ա· 15։

Ղ Առակ·բ· 14։

Ց Սաղ·ծր· 8։ Հռով· ԺՁ·17։

Ձ Եւ·է·2։ ԳԼ·բ·21։

Ձ ԳԼ·ԺԸ·18։

Ն Սաղ·ՃԴ· 4։

Ղ Սաղ·ԻԷ· 13·ՃԺՁ· 9։ ՃԻը·5։

- ա Թագ· ԺՁ·7։ ա Մն·իը·9։ Սաղ·է·9։ ԳԼ·ԺԷ· 10։ ի·12։ Ցայտ·բ· 23։

Ղ ԳԼ·ԺԸ· 5, 6։

Ղ Եւ·ւ·10։ Ամվ·բ· 12։ է·13, 16։ Միք· բ·6։

լու կարող պիտի չըլլան. և էինձի պիտի ազատակէն, ու անոնց մտիկ
12 պիտի չընեմ։ Եւ Ցուդայի քաղաքները ու Երուսաղէմի բնակիչները պիտի երթան, ու Լպիտի աղաղակեն ան աստուածներուն՝ որոնց խունկ ծխեր էին. բայց անոնց ձախորդութեան ժամանակը՝ բնաւ
13 պիտի չազատեն զանոնք։ Քանզի քու աստուածներդ ով Ցուդա՝ քու Էքազաքներուդ թուոյն չափ եղան. ու Երուսաղէմի փողոցներուն թուոյն չափ՝ ամօթալից կըոգւոյնէն համար սեղաններ, Բահաղին խունկ ծխելու համար՝
14 սեղաններ կանդնեցիք։ Ուստի Էդուն աս ժողովուրդին համար աղօթք մի՛ ըներ, ու անոնց համար խնդրուածքով ու պաղատանքով մի՛ աղաչեր. քանզի երբոր իրենց վրայ հոգւոյն չարիքին համար ինծի աղաղակեն, անոնց մտիկ պիտի չընեմ։
15 Իմ սիրելիս ի՞նչ բանէն ունի իմ տանս մէջ, որովհետև հ*շատերուն հետ անօրէնութիւն՞ գործեր է. Նսուրբ միսն ալ քեզմէ պիտի վերցուի, քանզի բուն քու չարութեամբ
16 Թիւնովդ կ՚ուրախանաս։ Տէրը՝ քու անունդ՝ Ձկանանչ, գեղեցիկ պտղաբարեպտուղ ձիթենի կոչեց. բայց անոր վրայ մեծ աղմուկի ձայնով կրակ բռընկցուց. և անոր
17 ոստերը կոտրեցան։ Ու Հքեզ տնկող զօրաց Տէրը քու վրայովդ չարիք խօսեցաւ, Իսրայէլի տանը ու Ցուդայի տանը չարութեանը համար՝ որ անոնք գործեցին, և Բահաղին խունկ ծխելով՝ զիս բարկացուցին։
18 Եւ Տէրը ինծի գիտցուց, ու ըԱյ՚ս գիտեմ. անատենը ինծի ա-
19 նոնց գործքերը ցուցուցիր։ Բայց ես մորթուելու տարուող ընտանեցած գառի մը պէս էի, ու չէի գիտեր որ Ժանոնք ինծի համար նենգութիւններ կը ծարէին, ըԻԼով. Ծառը իր պտուղովը կործանենք, Ն և գանիկայ Չկենդանեաց երկրէն բնաջինջ ընենք, որ անոր անունը
20 մէյմին ալ չյիշուի։ Սակայն ով Տէր զօրութեանց՝ արդար Դատաւոր, Ռոր երիկամունքը ու սիրտը կը քննես, անոնցմէ ԱՒՆԼը վրէժդրդ տեսնեմ. քանզի իմ դատս քեզի յայտնեցի։
21 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ Ընաթովթի մարդոցը համար՝ Լորոնք քու հոգիդ կը փնտռեն, ու կ՚ըսեն. Ո Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն մի՛ ըներ, որ մեր ձեռ-
22 քերովը չմեռնիս։ Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 608

Է ԳԼ·իգ· 12։ Իչ· 21։ Իը· 44։ Ծ·27։ Ղա·ԺԲ· 44։

ես անոնց այցելութիւն պիտի ընեմ. կորիճները սովով պիտի մեռնին. անոնց տղաքները ու աղջիկ-
23 ները սովամահ պիտի ըլլան. Եւ անոնք մնացորդ պիտի չունենան. վասն զի ես Ընաթովթի մարդոցը վրայ՝ Ընանոնց այցելութեան տարին՝ չարիք պիտի բերեմ։

ԳԼ·ԺՐ

1 Երեմիա կը գանգատի չարերուն յաջողութեանը համար, բայց հաւատքով անոնց կործանումը կը տեսնէ. 5 Տէրոջմէ կը յայտնուի իրեն՝ իր եղբայրներուն նենգութիւնը որ իրեն դէմ կը հնարեն։ 7 Աստուած իր ժառանգութեանը վրայ կ՚ողբայ. 14 ապաշխարողներուն գերեզմանութիւն կը խոստանայ։

1 ՈՎ Տէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ, – դուն արդար ես Ի-ն. սակայն քեզի †իրաւունքի վրայով պիտի խօսիմ. Բինչո՞ւ ամբարիշտներուն ճամրան յաջողի է, ո՞ր բոլոր նենգութիւն ընողները հանգըս-
2 տութիւն կը վայելեն։ Դուն զանոնք տնկեցիր, և անոնք արմատացան։ Ընոնք կ՚աճին, ու պըտուղ կու տան. Ժդուն անոնց բերնին մօտ ես, բայց անոնց երիկա-
3 մունքէն հեռու ես։ Եւ դուն ով Տէր՝ Ծզիս գիտես. զիս տեսար, ու Իմ սիրտս քու առջեւդ քննեցիր. զատէ անոնք մորթուելու ոչխարներու պէս, և Ձսպանման օրուան
4 համար Ճպատրաստէ։ Մինչև ե՞րբ Իերկիրը սուգ պիտի բռնէ, Ըիր բոլոնակչացը չարութեանը համար, ու բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ. Բանասունները ու թռչունները կորսուեցան. վասն զի ըսին. Ընիկայ մեր վախճանը պիտի չտեսնէ։
5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ վազեցիր, ու քեզ յոգնեցուցին, հապա ձիաւորներու հետ ինչպէս ասպարէզը պիտի մնանես. և դուն որ խաղաղութեան երկրին մէջ ապահով ես, ինչ պիտի ընես՝ Ժերբոր Ցորդանան Էփոք բարձրանայ։
6 Քանզի էքու եղբայրներդ՝ ու քու հօրդ տունն ալ՝ անոնք անգամ քեզի դէմ նենգութիւն ըրին, և քու ետեւդ բարձրաձայն աղաղակեցին. Թէև անոնք քեզի աղէկ բաներ ալ խօսին, Լդուն անոնց մի՛ հաւատար։
7 Իմ տունս թողուցի. իմ ժառանգութիւնս ձգեցի. Հոգիիս սիրածը՝ իր թշնամիներուն ձեռքը
8 տուի։ Իմ ժառանգութիւնս անտառի առիւծին պէս եղաւ ինծի. անիկայ իր ձայնովը իմ վրաս պոռաց. ասոր պատճառով զանիկայ ա-
9 տեցի։ Միթէ իմ ժառանգութիւնս՝ ‖գիշատիչ թռչունի մը ոչ՞ եղաւ ինծի. թռչունները ա-

– Սաղ·Ծա· 4։

† Կ՚ասէ՝ դատաստաններուդ

Ք Ցոբ·ժբ· 6։ իա·7։ Սաղ·լէ· 1։ 35։ Նգ· 3։ ՃԸ։ ԳԼ· ե·28։ Ամր· ա·4։ Մաղ· գ·15։

Ֆ Ես·իթ· 18։ Մաս· ԺԵ· 8։ Մաբ·է·6։

Ֆ Սաղ·ԺԷ· 3։ ՃԼԹ·1։

Ի ԳԼ·ժա· 20։

Ղ Ցակ·ե·5։

‡ ԵՔբ·օրբէ, Լ՚ասէ՝ Նուբէ։

Ի ԳԼ·իգ· 10։ ՈՎ· գ·3։

Ը Սաղ·ՃԼ· 34։

Բ ԳԼ·գ·25։ է·20։ Թ·10։ ՈՎ· գ·3։

Ֆ Ցօե·գ·15։ ա Մն·ԺՀ· 15։ ԳԼ· իթ·19։ ծ·44։

Ն ԳԼ·Թ·4։ ԺՍ·19·21։

Ղ Առակ·իշ· 25։

Ա Կ՚ասէ՝ գիշատիչ

Նոր չորս կողմն են . եկէք , անա-
պատին բոլոր գազանները ժողո-
10 ղէք . Իրերէք որ ուտեն ։ Շատ
ի հովիւներ ի֊իմ այգիս աւերեցին .
հի֊իմ բաժինս ոտնակոխ ըրին , և
ի֊իմ ցանկալի վիճակս՝ անապատի
11 ամայութեան դարձուցին ։ Զա-
նիկայ ամայութեան դարձուցին .
ո֊ ամայի ըլլալով՝ ի֊իմ առջեւս
սուգ բռնեց . բոլոր երկիրը ամայու-
թեան դարձաւ . քանզի ՚ւմարդ մը
12 չկայ որ ո֊ի֊նէրը մտածէ ։ Ընա-
պատին ամէն բլուրներուն վրայ
աւարառուներ եկան . վասն զի
երկրին մէկ ծայրէն մինչեւ մէկալ
ծայրը՝ Տէրոջը սուրը կ՚ուտէ . և
ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ ։
13 ֊Ցորեն ցանեցին , բայց փուշեր
պիտի ֆձեն . աշխատանք քաշե-
ցին , բ֊ոյց օգուտ պիտի չտեսնեն .
ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը
համար՝ ձեր արդիւնքներէն պիտի
ամչնաք ։
14 Ա֊յպէս կ՚ըսէ Տէրը իմ չար դր-
բացիներուս համար , որոնք իմ ժո-
ղովուրդիս Իսրայէլին տուած ժա-
ռանգութեանս ֊կը դպչին . Ահա
ես ֊զանոնք իրենց երկրին երեսէն
պիտի խլեմ . Յուդայի տունն ալ
15 անոնց մէջէն պիտի խլեմ ։ Ու
պիտի ըլլայ որ զանոնք խլելէս ետ-
քը՝ պիտի դառնամ անոնց ողոր-
միմ , և ամէն մէկը իր ժառանգու-
թեանը՝ ու ամէն մէկը իր երկիրը
16 պիտի դարձընեմ ։ Եւ թէ որ ա-
նոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները
սորվին , ու ֊իմ անունովս երդում
ընեն՝ ըսելով , կենդանի է Տէր ,
(ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուր-
դիս՝ Բահաղին անունովը երդում
ընել սորվեցուցին .) ան ատենը
՚ւիմ ժողովուրդիս մէջը պիտի
17 ֊հաստատուին ։ Բայց թէ որ
մտիկ չընեն , ան ատենը ան ազգը
արմատաքի պիտի խլեմ , ու պիտի
կորսընցընեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ . ԺԹ

1 Եփրատ գետին քովը պահուած կտաւէ գօտիի
մը օրինակով՝ Աստուած իր ժողովուրդին կոր-
ծանումը կը ցուցընէ . 12 գինիով լեցուն սի-
կերու օրինակով՝ կը նախազգայնէ անոնց վրայ
գալու Թշնամութիւնը . 15 կը յորդորէ զա-
նոնք որ գալու դատաստաններուն առջեւ ա-
նոնք . 22 կը ցուցընէ թէ իրենց պղծութիւն-
ներէն է ասոնց պատճառը ։

1 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Գնա ,
քեզի մէկ բթամած գօտի մը ծա-
խու առ , և զանիկայ մէջդ կապէ ,
ու զանիկայ ջուրը մի՛ խոթեր ։
2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ՝
գօտին ծախու առի , ու մէջքս
3 կապեցի ։ Եւ երկրորդ անգամ
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
4 լով . Ան ծախու առած գօտիդ՝
որ քու մէջքիդ վրայ է , առ ու
ելիր Եփրատ գնա , և հոն վէմին
5 ծակին մէջը պահէ զանիկայ ։ Ու
ես գացի , և զանիկայ Եփրատի
էջերէը պահեցի , ինչպէս որ Տէրը
6 ինծի պատուիրեց ։ Եւ շատ օրե-
րէն ետքը՝ Տէրը ինծի ըսաւ .
Ելիր Եփրատ գնա , ու անկէ առ
ան գօտին , որ քեզի հրամայեցի որ
7 հոն պահես ։ Ես ալ Եփրատ գա-
ցի , ու փորելով՝ գօտին ան պա-
հած տեղէս առի . և ահա գօտին
փտեր էր , ու բնաւ մէկ բանի մը
8 չէր գար ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ին-
ծի եղաւ՝ ըսելով . Տէրը այսպէս
9 կ՚ըսէ . ֊Ցուդային հպարտու-
թիւնը , ու Երուսաղէմին մեծ
հպարտութիւնը այդպէս պիտի
10 աւերեմ ։ Ան չար ժողովուրդը՝ որ
իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , ու
֊իրենց սրտին կամակորութեամբը
կը քալեն , և օտար աստուածնե-
րու ետեւէ կ՚երթան՝ անոնց ծա-
ռայութիւն ընելու , և անոնց երկ-
րպագութիւն ընելու համար ,
ատ անպիտան գօտիին պէս պիտի
11 ըլլան . Վասն զի ինչպէս որ գօ-
տին մարդուն մէջքը կը փակչի ,
բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր
Ցուդայի տունը ինծի այնպէս
փակցուցեր էի՝ կ՚ըսէ Տէրը , ֊որ
ինծի ժողովուրդ ըլլան , ֊նաև ա-
նուն , և փառք ու պարծանք .
բայց անոնք մտիկ չըրին ։
12 Նաև ասա խօսքը՝ ըսես անոնց .
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ . Ամէն տիկ գինիով պիտի
լեցուի . բայց անոնք քեզի պիտի
ըսեն . Միթէ մենք չե՞նք գիտեր
որ ամէն տիկ գինիով պիտի լե-
13 ցուի ։ Իսկ դուն անոնց ըսես .
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես աս
երկրին բոլոր բնակիչները , ու
Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
թագաւորները , և քահանաները ,
ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի
բոլոր բնակիչները ֊արբեցութեամբ
14 պիտի լեցընեմ . Եւ ՚զանոնք
իրարու ընդ֊էմ՝ իրարու հայրերը
հարուածով պիտի կոտրտեմ ,
հայրերը տղոցը հետ միասին՝ կ՚ըսէ
Տէրը . և անոնց պիտի չգթամ , ու
պիտի չխնայեմ , և առանց ողոր-
մելու՝ զանոնք բնաջինջ պիտի ը-
նեմ ։
15 Մտիկ ըրէք , ականջ տուէք ,
մի՛ հպարտանաք . վասն զի Տէրը
16 խօսեցաւ ։ ֊Ձեր Տէր Աստուծոյն
փառք տուէք , դեռ ֊խաւարը վրա-
֊նիդ չհասած , ու ձեր ոտքերը
մութ լեռներու վրայ չսահած ,
և ձեր ֊լոյսի սպասած ատենը ա-
֊րա֊ծ զանիկայ ֊մահուան ստուե-

Ն . Բ . ՂԲ . Իր. 608
Ի֊ես . ՃՂ . 9 ։ Գլ . է . 33 ։
֊Գլ . Ղ . 3 ։ ¦ ես . է . 1 , 5 ։ ՀԻ֊ես . ԿԲ . 18 ։ ՝ՀՀր 4 ։
՚ւ ես . Խր . 25 ։
Ղա . Իզ . 16 ։ ր Օր . Իր . 38 ։ ՄԻր . Ղ . 15 ։ Ընդ . ա . 6 ։
՛ Ջաբ . ր . 8 ։ ՛ Տես ր Օր . է . 3 ։ Գլ . լբ . 37 ։
՝ Եզեկ . Իբ . 25 ։
՚ Ամով . Թ . 14 ։
֊ Գլ . Գ . 2 ։
՚ Եփս . ր . 20 , 21 ։ ա Պետ . ր . 5 ։
* Եբր . ՚ի֊նուին ։
Դես . Կ . 12 ։

Ն . Բ . ՂԲ . Իր. 602

ԳԼ . ԺԳ

1 Եփրատ գետին քովը պահուած կտաւէ գօտիի
մը օրինակով՝ Աստուած իր ժողովուրդին կոր-
ծանումը կը ցուցընէ . 12 գինիով լեցուն սի-
կերու օրինակով՝ կը նախազգայնէ անոնց վրայ
գալու Թշնամութիւնը . 15 կը յորդորէ զա-
նոնք որ գալու դատաստաններուն առջեւ ա-
նոնք . 22 կը ցուցընէ թէ իրենց պղծութիւն-
ներէն է ասոնց պատճառը ։

1 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Գնա ,
քեզի մէկ բթամած գօտի մը ծա-
խու առ , և զանիկայ մէջդ կապէ ,
ու զանիկայ ջուրը մի՛ խոթեր ։
2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ՝
գօտին ծախու առի , ու մէջքս
3 կապեցի ։ Եւ երկրորդ անգամ
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
4 լով . Ան ծախու առած գօտիդ՝
որ քու մէջքիդ վրայ է , առ ու
ելիր Եփրատ գնա , և հոն վէմին
5 ծակին մէջը պահէ զանիկայ ։ Ու
ես գացի , և զանիկայ Եփրատի
էջերէը պահեցի , ինչպէս որ Տէրը
6 ինծի պատուիրեց ։ Եւ շատ օրե-
րէն ետքը՝ Տէրը ինծի ըսաւ .
Ելիր Եփրատ գնա , ու անկէ առ
ան գօտին , որ քեզի հրամայեցի որ
7 հոն պահես ։ Ես ալ Եփրատ գա-
ցի , ու փորելով՝ գօտին ան պա-
հած տեղէս առի . և ահա գօտին
փտեր էր , ու բնաւ մէկ բանի մը
8 չէր գար ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ին-
ծի եղաւ՝ ըսելով . Տէրը այսպէս
9 կ՚ըսէ . ֊Ցուդային հպարտու-
թիւնը , ու Երուսաղէմին մեծ
հպարտութիւնը այդպէս պիտի
10 աւերեմ ։ Ան չար ժողովուրդը՝ որ
իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , ու
֊իրենց սրտին կամակորութեամբը
կը քալեն , և օտար աստուածնե-
րու ետեւէ կ՚երթան՝ անոնց ծա-
ռայութիւն ընելու , և անոնց եր-
կրպագութիւն ընելու համար ,
ատ անպիտան գօտիին պէս պիտի
11 ըլլան . Վասն զի ինչպէս որ գօ-
տին մարդուն մէջքը կը փակչի ,
բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր
Ցուդայի տունը ինծի այնպէս
փակցուցեր էի՝ կ՚ըսէ Տէրը , ֊որ
ինծի ժողովուրդ ըլլան , ֊նաև ա-
նուն , և փառք ու պարծանք .
բայց անոնք մտիկ չըրին ։
12 Նաև ասա խօսքը՝ ըսես անոնց .
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ . Ամէն տիկ գինիով պիտի
լեցուի . բայց անոնք քեզի պիտի
ըսեն . Միթէ մենք չե՞նք գիտեր
որ ամէն տիկ գինիով պիտի լե-
13 ցուի ։ Իսկ դուն անոնց ըսես .
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես աս
երկրին բոլոր բնակիչները , ու
Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
թագաւորները , և քահանաները ,
ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի
բոլոր բնակիչները ֊արբեցութեամբ
14 պիտի լեցընեմ . Եւ ՚զանոնք
իրարու ընդ֊էմ՝ իրարու հայրերը
հարուածով պիտի կոտրտեմ ,
հայրերը տղոցը հետ միասին՝ կ՚ըսէ
Տէրը . և անոնց պիտի չգթամ , ու
պիտի չխնայեմ , և առանց ողոր-
մելու՝ զանոնք բնաջինջ պիտի ը-
նեմ ։
15 Մտիկ ըրէք , ականջ տուէք ,
մի՛ հպարտանաք . վասն զի Տէրը
16 խօսեցաւ ։ ֊Ձեր Տէր Աստուծոյն
փառք տուէք , դեռ ֊խաւարը վրա-
֊նիդ չհասած , ու ձեր ոտքերը
մութ լեռներու վրայ չսահած ,
և ձեր ֊լոյսի սպասած ատենը ա-
֊րա֊ծ զանիկայ ֊մահուան ստուե-

Ի֊ես . ՃԱ . 17 , 21 ։ ԿԲ . 6 ։ Գլ . Իե . 27 ։ ՃԱ . 7 ։
՚ՈՍՂ . ր . 9 ։
Ի֊ես . ՃԹ . 9 ։
Ա֊ՍՂ . Իզ . 19 ։
Ես . ե . 30 ։ ր . 22 ։ Ամով . ր . 9 ։ Ի֊ես . ՃԹ . 9 ։
֊Ա֊ՍՂ . Իզ . 19 ։

Ն · Ք · ԴԲ · ԻՐԲ 602

ԻԳԼ · Բ · 1 ; ԺԳ · 17 ; ՈՂՐ ա · 2 , 16 ; Բ · 18 ;

Ե ՏԱՍ Գ ԹԱԳ · ԻԳ · 12 ; ԳԼ · ԻՐ · 26 ;

ԻԳԼ · Գ · 22 ;

ԺԳԼ · Գ · 24 ;

ԵԳԼ · Ե · 19 ; ԺԳ · 10 ;

ՀԵՍ · Գ · 17 ; ԽԷ · 2 , 3 ; ՀԺՐ 26 ; Ե · ԳԿ · ԺԳ · 37 , 38 , 39 ; ՆԱ · Գ · 5 ·

Յ ՍԱՂ · ա · 4 ; ՈՎՍ · ԺԳ · 3 ;

Ը ՑՈՐ · Ի · 29 ; ՍԱՂ · ԺԱ · 6 ;

Ժ ԳԼ · Ժ · 14 ; Ի ՀԺՐ 22 ; ՈՂՐ · ա · 8 ; ԵԳԿ · ԺԳ · 37 ; ԻԳ · 29 ; ՈՎՍ · Բ · 10 ;

Յ ԳԼ · Ե · 8 ; Ն ԵՍ · ԿԵ · 7 ; ԳԼ · Բ · 20 ; Գ · 2 , 6 ; Ե · ԳԿ · Գ · 13 ·

ԻՐԲ 601

1 Տ Երոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ՝
2 երբ Յոսիա Ամոնի որդւոյն՝ Յուդա սուգ կը բռնէ, և անոր դրուները կը նուագին. անոնք գնան

Ն · Ք · ԴԲ · ԻՐԲ 601

Բ ՏԱՍ ա ԹԱԳ · Ե · 12 ;

Է ՍԱՂ · Խ · 14 ;

Ը Բ ԹԱԳ · ԺԵ · 30 ;

ԻԳԼ · Բ · 24 ;

* ԵՔԲ · պատասխան առաջ

ՂՍԱՂ · ԽԵ · 11 ;

ԻՀԳԼ · ԺԵ · 13 ;

ԸԵՍ · ԾԹ · 1 ;

ՐԵԼ · ԻԹ · 45 , 46 ; ՂԱ · Իշ · 11 , 12 ; ՅԴԱՆ · Թ · 18 , 19 ;

Ի ՏԱՍ ԳԼ · Բ · 23 , 24 , 25 ;

ԼՈՎ · Ը · 13 , Թ · 9 ;

Ի ԵԼ · Լբ · 10 ; ԳԼ · Է · 16 ; ԺԱ · 14 ;

Ի ԱԿԱ · ա · 28 ; ԵՍ · ա · 15 ; ԾԸ · 3 ; ԳԼ · ԺԱ · 11 ; ԵԳԿ · Ը · 18 ; ՄԻՔ · Գ · 4 ; ՋԱՔ · Է · 13 ;

ՅԳԼ · Գ · 20 , Է · 21 , 22 ;

ՀԳԼ · Թ · 16 ;

ՅԳԼ · Գ · 10 ;

ԼԳԼ · ԻԷ · 10 ;

Ժ ԳԼ · ԻԳ · 21 , ԻԷ · 15 , ԻԹ · 8 , 9 ;

վրայ տրտում կը նստին. ու Երուսաղէմի աղաղակը վեր ելաւ։
3 Եւ անոնց ազնուականները՝ իրենց երիտասարդները ջուրի կը խրկեն. աւազանները գացին, ջուր չգտան, և դարձան՝ իրենց անօթները պարապ բերելով. ամչցան ու պատկառեցան, և գլուխնին ծածկեցին։
4 Երկրին վրայ անձրեւ չըլլալուն պատճառովը գետինը ճաթելուն համար, երկրագործները ամչցան, և գլուխնին ծածկեցին։
5 Քանզի նաև եղնիկը դաշտի մէջ ծնաւ, ու խոտ չըլլալուն համար իր ձագը թողուց, ու վայրենի էշերը բլուրներու վրայ կայնեցան, և ճագարներու պէս օդը ծծեցին, ու աչքերնին տկարացաւ, վասն զի խոտ չըկար։
6 Թէև մեր անօրէնութիւնները մեզի դէմ *ելեր են, Տէր՝ ընդու անուանդ համար ըրէ. քանզի մեր յանցանքները շատ են. քեզի դէմ մեղք գործեցինք։
7 Ով Իսրայէլին Յոյսը՝ նեղութեան ատեն անոր Փրկիչը, ինչո՞ւ համար երկրի վրայ հիւրի պէս, ու դիշերը իջևան ընելու դարձող ճամբորդի պէս ըլլաս։
8 Ինչո՞ւ համար ապշած մարդու պէս, կամ ազատելու կարողութիւն չունեցող հզօրի մը պէս ըլլաս. և դուն ով Տէր՝ մեր մէջն ես, ու քու անունդ մեր վրայ կոչուած է. մեզ մի թողուր։
9 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը ասոր ժողովուրդին համար. Ասանկ դական չըջելը այսպէս սիրեցին, և իրենց ոտքերը չզսպեցին. ուստի Տէրը անոնց չհաւնեցաւ. Հիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ։
10 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Մի՛ ըներ այս ժողովուրդին բարիք ըլլալու համար։
11 Երբ որ ծոմ պահեն, անոնց աղաղակը մտիկ պիտի չընեմ. ու երբ որ ողջակէզ կամ զոհ մատուցանեն, զանոնք պիտի չընդունիմ. Հապա սրով, սովով և ժանտախտով պիտի սպառեմ զանոնք։
12 Ես ըսի. Ա՛հ Տէր Եհովայ, ահա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն. Սուր պիտի չտեսնէք, ու ձեր մէջը սով պիտի չըլլայ. Հապա ձեզի ամէն տեղ ճշմարիտ խաղաղութիւն պիտի տամ։
13 Ան ատենը Տէրը ինծի ըսաւ. Մարգարէները իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն. ես զանոնք չխրկեցի, և անոնց չհրամայեցի, ու անոնց չխօսեցայ. անոնք ձեզի սուտ տեսիլքներ, անուտի դուշակութիւններ, և իրենց սրտին խաբէութիւնները կը

ԳԼ · ԻԴ

1 Մեծ սովին համար՝ 7 Երեմիան կ՚աղօթէ։ 10 Տէրը չուզեր մտիկ ընել ասոր աղօթքը՝ ժողովուրդին չարութեանը համար։ 13 կը յայտնէ թէ՝ իրենց մէջը սուտ մարգարէներ ըլլալովը իրենք չեն կրնար արդարանալ։ 17 Երեմիա անոնց վրայ կ՚ողբայ։

Ն · ՔՐ · ՂԲ · Իրր 601

15 մարգարէական ։ Ուստի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան մարգարէներուն համար , որոնք իմ անունովս մարգարէութիւն կ'ընեն , (թէպէտև զանոնք ես չխրկեցի ,) ու կ'ըսեն թէ՝ Ան երկրիս մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ , ան մարգարէները սրով ու սովով պիտի կորսուին .
16 Եւ ան ժողովուրդը՝ որոնց անոնք մարգարէութիւն կ'ընեն , սուրին ու սովին պատճառովը Երուսաղէմի փողոցները պիտի ձգուին . և զանոնք , անոնց կիները , տղաքները ու աղջիկները թաղող պիտի չգտնուի . ու անոնց վրայ՝ իրենց չարութիւնը պիտի թափեմ ։
17 Ուստի անոնց ասa խօսքը զրուցես . Գիշեր ու ցորեկ աչքերս արցունք պիտի թափեն , ու բնաւ պիտի չդադարին . Վասն զի իմ ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կոտորածով , խիստ սաստիկ հա-
18 րուածով կոտրեցաւ ։ Թէ որ դաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռցուածներ , և թէ որ քաղաքը մտնեմ , ահա սովով տկարացածներ կան . վասն զի թէ՛ մարգարէն և թէ քահանան իրենց չգիտցած երկիրը կը պտըտին ։
19 Միթէ Ցուդան բոլորովին մերժեցիր . քու հոգիդ Սիօնէն զզուեցաւ . մեզի ինչո՞ւ այնպէս զարկիր՝ որ մեզի բժշկութիւն չկայ . Խնդք խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար . բժշկութեան ժամանակին ահ-ահեղութիւն , բայց ահա
20 խռովութիւն էր ։ Մենք ով Տէր՝ մեր ամբարշտութիւնը և մեր հայրերուն անօրէնութիւնը դիտենք . վասն զի քեզի դէմ մեղք
21 գործեցինք ։ Քու անուանդ համար չարչարէ մի զզուիր . քու փառացդ աթոռը մի անարգեր . մեզի հետ ըրած ուխտդ յիշէ , և անիկայ
22 մի՛ աւրեր ։ Միթէ հեթանոսաց ունայնութիւններուն մէջ անձրև տուող մը կայ , կամ թէ անձրևը երկինքները կու տան . չէ՞ որ ան էյ ընող դուն ես , ով մեր Տէր Աստուածը . ուստի քեզի կը յուսանք . վասն զի ասոնց ամէնը դուն ըրիր ։

Իրր 601 Եզեկ. ԺԴ. 14 , ՃԺ ։ Բ Եւ. Լ. 11 , 12 ։ Սաղ. ՂԹ. 6 ։ Ե ա Թագ. է. 9 ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Հրէաներուն բոլորովին մերժուիլը , ու անոնց վրայ գալու դատաստանները ։ 10 Երեմիա անոնց աւելութեանը համար գանգատ ընելով՝ իրեն համար խոստմունք մը կ'ընդունի , 12 ու անոնց համար սպառնալիք մը ։ 15 Ինքը ազօթք կ'ընէ , 19 ու բարի խոստմունք մը ձեռք կը բերէ ։

1 Ետ Տէրը ինծի ըսաւ . Թէև Մովսէս ու Սամուէլ իմ առջեւս կայնելու ըլլային , աս ժողովուրդին վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի . զանոնք առջեւէս վռնտէ , ու թող ելլեն ։ Եւ թէ որ քեզի՝ Ո՞ւր ելլենք ըսեն , ան անոնց ըսես . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՝ մահուան համար՝ ո՝ մահուան , ու սուրի համար՝ սուրի , և սովի համար՝ սովի , ու գերութեան համար՝ գերութեան ։
3 Եւ անոնց վրայ չորս տեսակ պատիժ պիտի խրկեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . սպաննելու համար՝ սուրը , ու պատռելու համար շուները , և ուտելու ու ապականելու համար՝ երկինքի թռչունները ու երկրի գազանները ։
4 Եւ զանոնք նեղութիւն կրելու համար երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն ձեռքը պիտի մատնեմ , Ցուդայի թագաւորին Եզեկիայի որդւոյն Մանասէին պատճառաւ՝ անոր Երուսաղէմի մէջ
5 ըրած բաներուն համար ։ Վասն զի ո՞վ քեզի պիտի խնայէ՝ ով Երուսաղէմ , ու ո՞վ քեզի ցաւակից պիտի ըլլայ , և քու որպիսութիւնդ հարցընելու համար ո՞վ պիտի
6 դառնայ ։ Դուն իս թողուցիր՝ կ'ըսէ Տէրը , — Էհետ դացիր . ես ալ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , և քեզ պիտի կորսընդունիմ . Ես դթութիւն ընելէն յոգնած
7 եցայ ։ Ու զանոնք երկրին դռներուն մէջը պիտի հոսեմ հերի՝ որբ հեծանոցով . իմ ժողովուրդս անգաւակ պիտի թողում և պիտի կորսընդունիմ . վասն զի Անոնք իրենց ճամբաներէն չդարձան ։
8 Անոնց որբևարիները ծովուն աւազէն աւելի շատցան իմ առջեւս . անոնց վրայ — երիտասարդին մօրը վրայ կէս օրուան ատենը աւարառու բերի . անոր վրայ յանկարծ արհա-
9 ւիրք ու սոսկում ձգեցի ։ Եօթը ծնանողը նուաղեցաւ . իր հոգին աւանդեց . Իր ցորեկուան ատենը անոր արեւը մնաւ . անիկայ ամչցաւ ու պատկառեցաւ . և անոնց մնացորդը՝ իրենց թշնամիացը առջեւը՝ սուրի պիտի մատնեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
10 Վայ ինծի՝ ով մայրս , որ զիս բոլոր երկրին համար կռիւի մարդ ու վէճի մարդ ծնար . ոչ ես շահով ատակ տուի , ոչ ալ ինծի շահով ատակ տուին . — Ամէնը ինծի
11 անէծք կու տան ։ Տէրը կ'ըսէ որ՝ Անշուշտ քեզ պիտի ազատեմ , ու երջանիկ պիտի ըլլաս . և անշուշտ նեղութեան ու տառապանաց ժամանակը՝ թշնամիդ քեզի աղաչել
12 պիտի տամ ։ Միթէ երկաթը՝

Ն · ՔՐ · ՂԲ · Իրր 601 Բ Օր · Իբ · 26 , Գլ. է · 33 ։ Ե Օր · Իբ · 25 ։ Գլ · Իդ · 9 ։ Եզեկ · Իդ · 46 ։ Ը դ Թագ · Իա · 11 , ՃԺ ։ Իդ · 26 ։ Իդ · 3 , 4 ։ Ը Ես · ԾԱ · 19 ։ Ա Գլ · Բ · 13 ։ Ե Գլ · է · 24 ։ Ա Ովս · Ժգ · 14 ։ Ե Ես · Թ · 13 ։ Գլ · է · 3 ։ Ա Մով · գ · 10 , 11 ։ * Կ՛ — անոնց երիտասարդներուն

Ա Թագ · Բ · 5 ։ Ա Մով · Բ · 9 ։ Հ Ցար · գ · 1 , ՃԺ , Գլ · Ի · 14 ։ Ե Գլ · ԼԹ · 11 , 12 ։ Խ · 4 , 5 ։

Ն·Բ·ԳԲ· Իրր 601

Հիւսիսի երկաթը ու պղինձը կը
13 կոտրէ՞։ Քու բոլոր մեղքերուդ
համար՝ բոլոր սահմաններուդ մէջ՝
քու ստացուածքդ ու գանձերդ
ձրիապէս յափշտակութեան պի-
14 տի մատնեմ. Եւ *ձեզ+ քու
թշնամիներուդ հետ՝ քու չգիտցած
երկիրդ պիտի փոխադրեմ՝՝. վասն
զի իմ բարկութենէս կրակ վա-
ռեցաւ, որ ձեր վրայ պիտի բոր-
բոքի։

15 Ով Տէր՝ դուն գիտես. զիս յիշէ, և ինծի այցելութիւն բրէ, ու իմ հալածիչներէս իմ վրէժս առ. քու երկայնմտութեանդ համար զիս մի՛ վերցներ. գիտցիր որ քեզի համար նախա-
16 տինք կրեցի։ Ես քու խօսքերդ գտածիս պէս՝ ուրախութիւն եղաւ. և ձեռքիդ պատճառովը առանձին նստայ. վասն զի ըարկութիւնովդ զիս լեցուցիր։
17 Ինչո՞ւ ինծի միանչենաւոր, և իմ վէրքս անդարմանելի է. անիկայ բժշկուիլ չուզեր. դուն ինծի բոլորովին ապատ՝՝ անհաւատալիմ ջուրերու պէս պիտի ըլլաս։

19 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ դառնաս, ես քեզ ետ պիտի բերեմ. զի՛ս առջև պիտի կայնիս. և թէ որ պատուականը անարգէն որոշես, իմ բերնիս պէս պիտի ըլլաս. անոնք քեզի դառնան, բայց դուն անոնց մի՛
20 դառնար։ Ու քեզ ասոր ժողովուրդին՝ պղնձէ ամուր պարիսպի պէս պիտի ընեմ. և քեզի հետ պիտի պատերազմին, բայց պիտի չկրնան քեզ յաղթել. վասն զի ես քեզի հետ եմ՝ քեզ փրկելու ու ազա-
21 տելու համար, կ'ըսէ Տէրը։ Եւ քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ա-զատեմ, ու բռնաւորներուն ձեռքէն պիտի փրկեմ։

Ե Ղ · Ժ Զ

1 Մարգարէն իր ամբաստանութենէ հրաժարելուն, և սուտի ու կոչունքի տուներ չերթալուն օրինակովը՝ Հրէից կործանումը կը նախատեսնէ, 10 իրենց Հայրերէն աւելի չարութիւն բնելնուն համար։ 14 Անոնց գերեզմանութիւնը՝ իրենց Եկիպտոսէն ազատուելէն աւելի զարմանալի գործ մը պիտի ըլլար։ 16 Ասուած կրկին հաստատում պիտի ընէր իրենց կատարեալ դարձին համար։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ը-
2 սելով. Քեզի կնիկ մի՛ առներ, ու աս տեղս տղաքներ ու աղջիկ-
3 ներ չունենաս. Քանզի աս տեղս ծնած տղաքներուն ու աղջիկներուն համար, և աս երկրիս մէջ զանոնք ծնանող մայրերուն համար, ու զանոնք ծնանող հայրերուն համար, Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
4 Անոնք մահաւիթ հիւանդութիւններով պիտի մեռնին. անոնց համար սուգ պիտի չբռնուի, ու անոնք պիտի չթաղուին. երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան, և սրով ու սովով պիտի հատնին. և անոնց դիերը երկնքի թռչուններուն, ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլլան։
5 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Սուգի տուն մի՛ մտներ, ու լալու մի՛ երթար, և անոնց համար մի՛ ողբար. վասն զի իմ խաղաղութիւնս ասոր ժողովուրդէն վերցուցի՝ կ'ըսէ Տէրը, ողորմութիւնը ու գթու-
6 թիւնը վերցուցի։ Ու աս երկրիս մէջ մեծերը ու պզտիկները պիտի մեռնին, և պիտի չթաղուին. ու ո՛անոնց համար սուգ պիտի չբռնեն, և իրենց մարմիններուն վրայ կրծրածներ պիտի չբռնեն, ու անոնց համար հիրենց մազերը պիտի չը-
7 փետեն։ Եւ մեռելի մը վրայով մխիթարութիւն տալու համար՝ սուգի հաց պիտի չբաժնեն, ու անոնց հայրերուն ու մայրերուն համար՝ մխիթարութեան բաժակ
8 կը անոնց պիտի չխմցընեն։ Նաև կոչունքի տուն մի՛ մտներ, որ անոնց հետը նստիս ուտելու ու խմե-
9 լու համար. Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես աս տեղէն՝ ձեր աչքին առջևէն ու ձեր օրերուն մէջը՝ ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը, փեսային ձայնը, ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցը-
10 նեմ։ Ու երբոր աս բոլոր խօսքերը ասոնց ժողովուրդին զրուցես, և անոնք քեզի ըսեն. Ինչո՞ւ համար Տէրը բոլոր աս մեծ չարիքը մեր վրայ խօսեցաւ, ու ի՞նչ է մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքը որ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք,
11 Ան ատեներ անոնց ըսես. Վասն զի ձեր հայրերը զիս թողուցին՝ կ'ըսէ Տէրը, և ուրիշ աստուածներու ետևէ գացին, ու անոնց ծառայութիւն ըրին, և անոնց երկրպագութիւն ըրին. զիս թողուցին, ու իմ
12 օրէնքս չպահեցին։ Եւ դուք ձեր հայրերէն աւելի չարութիւն ըրիք. և ահա ինծի մտիկ չընելով, իւրաքանչիւրդ ձեզմէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամ-
13 քերուն ետևէն գնաց. Ես ալ ասկէ երկրիս երեսէն ձեզ պիտի նետեմ՝ այնանկ երկիր մը՝ որ չէք

Ն·Բ·ԳԲ· Իրր 601

– Գ Լ · Ժ ե · 2։
Բ Գ Լ · Իր · 18, 19 · Ի ե · 33։
Գ Սաղ · Ճգ · 10։ Գ Լ · Բ · 2։ Թ · 22։
Դ Սաղ · Հթ · 2։ Գ Լ · է · 33։ Լգ · 20։
Ե Եզեկ · Իդ · 17, 22, 23։
Զ Գ Լ · Իր · 18։
Է Գ Ձ · Ժթ · 28։ Բ Օր · Ժգ · 1։ Գ Լ · Ի ա · 5։ Ի է · 5։
Ը Ես · Իր · 12։ Գ Լ · է · 29։
Թ Ով · Թ · 4։ Տ է ս Բ Օր · Իշ · 14։ Ց ա · Իր · 11։
Ժ Ա ա ա կ · Լ ա · 6, 7։
Ի Ես · Իդ · 7, 8։ Գ Լ · է · 34։ Իե · 10։ Եզեկ · Իշ · 13։ Ով · Բ · 11։ Ց ա յտ · Ժբ · 23։

Ն·Բ·ԳԲ· Իրր 601

Ի Սաղ · Խգ · 12։ Գ Լ · Ժէ · 3։
* Կ՚ասի՝ քու թշնամիներդ քու չգիտցած երկրիդ պիտի բերեմ.
Ա Գ Լ · Ժգ · 13։ Ժէ · 4։
Բ Բ Օր · Լբ · 22։
Գ Գ Լ · Ժբ · 3։
Դ Գ Լ · Ժա · 20։ Ի · 12։
Ե Սաղ · Կթ · 7։
Զ Եզեկ · գ · 1, 3։ Ց ա յտ · Ժ · 9, 10։
Է Ց ա բ · Իգ · 12։ Սաղ · ճԺթ · 72, 111։
Ը Սաղ · ա · 1։ Իզ · 4, 5։
Թ Գ Լ · Լ · 15։
Ժ Ց ա բ · զ · 15, ճ։
Ի Ջ ա բ · գ · 7։
Լ Հ ա ր 1։
Ի Եզեկ · Իբ · 26։ Խգ · 23։
Բ Գ Լ · ա · 18։ զ · 27։
Գ Գ Լ · Ի · 11։

Գ Լ · Ժ Զ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ը-
2 սելով. Քեզի կնիկ մի՛ առներ, ու աս տեղս տղաքներ ու աղջիկ-

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 601

ճանչնար «Է դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը . ու հոն ցորեկ ու գիշեր օտար աստուածներու ծառայութիւն պիտի ընէք . ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ ։

Ա Ես · Խդ · 18 · Գ Իգ · 7 · 8 ·

14 Ահա՛ օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ալ պիտի չըսուի թէ՝ Կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկրէն

15 հանեց . Հապա՝ Կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը հանեց հիւսիսի երկրէն , և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էր . ու զանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն տուի ։

Գ Իե · իգ · 6 · Ը · 3 · Լ · 37 ·

16 Ահա ես շատ Ձկնորսներ բերել պիտի տամ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք պիտի որսան . և անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի տամ , ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն , և ամէն բլուրի վրայէն , ու վէմերուն

Յ Ես · Ա Մով · գ · 2 · Ա Մր · ա · 15 ·

17 ծակերէն պիտի որսան ։ Վասն զի իմ աչքերս անոնց ամէն ճամբաներուն վրայ է . իմ երեսէս ծածկուած չեն , ու անոնց անօրէնութիւնը իմ աչքերուս առջևէն պա-

Ա Յոր · Լդ · 21 · Ա Սամ · ե · 21 · Ժե · 3 · Գ Լ · Լր · 19 ·

18 հուած չէ ։ Եւ նախ անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքին Ե կրկնապատիկ հատուցում պիտի ընեմ , ո՛ր ովհետև Ե իմ երկիրս պղծեցին , Ե իրենց գարշութիւններուն ու պղծութիւններուն դիւերովը իմ ժառանգութիւնս լեցուցին ։

Ա Ես · Խ · 2 · Գ Լ · Ժե · 18 ·

Ե Եղկ · Խգ · 7 · 9 ·

19 Ո՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս և իմ բերդս , ու Ե նեղութեան օրը իմ ապաստանարանս , երկրին ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի գան , ու պիտի ըսեն . Իրաւցընէ մեր հայրերը՝ սուտութիւն , ունայնութիւն ու Ե անօգուտ բաներ ժառանգեցին ։

Ա Սաղ · Ժբ · 2 ·

Ե Գլ · Ժե · 17 ·

Դ Ես · Խդ · 10 · Գ Լ · բ · 11 · ժ · 5 ·

20 Մի՞թէ մարդ իրեն աստուածներ պիտի ընէ . ու անոնք Ե աստուածներ

Ե Ես · Լե · 19 · Գ Լ · բ · 11 · Գ Սաղ · դ · 8 ·

21 չեն ։ Անոր համար ահա ես անոնց աս անգամ պիտի դիտցընեմ . իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի դիտցընեմ անոնց . և պիտի դիտնան որ Ի՞մ անունս Եհովայ է ։

Ե Եզ · Ժե · 3 · Սաղ · Ճգ · 18 · Գ Լ · Լդ · 2 · Ամվ · ե · 8 ·

Գ Լ · ժ Է

1 Յուդային գերութիւնը իր մեղքին համար ։ 5 Մարդու ապաւինիլը կ'անիծուի , 7 իսկ Աստուծոյ ապաւինիլը կ'օրհնուի ։ 9 Խաբեբայ սիրտը չկրնար զԱստուած խաբել ։ 12 Աստուծոյ փրկութիւնը ։ 15 Մարգարէն գանգատ կ'ընէ իր մարգարէութիւնը ծաղր ընդունելուն համար . 19 ու կը խրկուի որ շաբաթը սուրբ պահելուն ուխտը նորոգէ ։

Ե Ցոր · ԺԹ · 24 ·

Բ Առակ · գ · 3 · Բ Կոր · գ · 3 ·

1 Յուդային մեղքը Ե երկաթի գրիչով , ու անդամանդի ծայրով գրուած է . Բ անոնց սրտին տախտակին վրայ , և անոնց սեղաններուն եղջիւրներուն վրայ փորուած

2 է . Որպէս զի անոնց տղաքը միտքերնին բերեն անոնց սեղանները ու անոնց Է Աստարովթի կուռքերը , ո՛ր-

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 601

Է Դատ · գ · 7 · Բ Մն · իդ · 18 · Լգ · 3 · 19 · Ես · ա · 29 · Ժե · 8 · Գ Լ · բ · 20 ·

* Կ՚ը՝ լեռնաբնակ

Բ Գլ · Ժե · 13 ·

Բ Գլ · Ժգ · 13 ·

նք կանանչ ծառերուն քովը բարձր բլուրներուն վրայ Ը զոհեր էին ։

Ը Ես · լ · 1 · 2 · լ · 1 ·

3 Ո՛վ *իմ լեռնա՛ Ը դաշտի մէջ Ես , Բ քու ստացուածքդ , քու բոլոր գանձերդ , Ը բոլոր սահմաններուդ մէջը մեղքի համար Ը զոհեր տեղերդ յափշտակութեան պիտի

Ը Տես Ես · լ · 3 ·

4 մատնեմ ։ Եւ դուն ալ պիտի զրկուիս քու ժառանգութենէդ՝ որ քեզի տուի . և Ե քու չգիտցած երկրիդ մէջը քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի ընեմ քեզ . վասն զի Ը իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառեցիք , Ը որ յաւիտեան պիտի բորբոքի ։

Ը Գլ · Ժե · 14 ·

5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ե Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ մարդու կ'ապաւինի , ու Ը մարմինը իրեն բազուկ կ'ընէ , և իր սիրտը Տէրոջմէ

Ե Ես · լ · 1 · Ը · լ · 1 ·

6 կը խոտորի ։ Անիկայ Բ անապատի մէջ թափառողի պէս պիտի ըլլայ . ու Ե երբոր աղէկութիւն գայ , պիտի չտեսնէ . և անապատին այրուած տեղութիւնքը՝ Ը աղի ու անբնակ երկրի

Բ Գլ · Խբ · 6 ·

Ե Ցոր · ի · 17 ·

7 մէջ պիտի բնակի ։ Ը Օրհնեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ Տէրոջը կ'ապաւինի , ու անոր յոյսը Տէրն է ։

Ը Ես · Խ · 5 · Առակ · Ժգ · 20 · Ես · լ · 18 ·

8 Ան Ե ջուրերու քով տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր արմատները դետի քով երկրնդրելով՝ տաքութեան գալը չտեսներ . հապա անոր տերևը կանանչ կ'ըլլայ , ու երաշտութեան տարին նեղութիւն չքաշէր , ու պտուղ տալէն ետ չմնար ։

Ե Ա Թագ · Ժգ · 7 · Ա Մն · իբ · 9 · Սաղ · է · 9 · Ճղ · 23 · 24 · Առակ · Ժէ · 3 · Գլ · Ժա · 20 · ի · 12 · Հով · բ · 27 · Յայտ · բ · 23 ·

9 Սիրտը ամէն բանէն աւելի խաբեբայ ու խիստ չար է . զանիկայ

Ի Սաղ · կբ · 12 · Գլ · Լբ · 19 · Հով · բ · 6 ·

10 ո՛վ կրնայ գիտնալ ։ Ես Տէրս Ե սիրտը կը քննեմ , երիկամունքները կը փորձեմ , Ի որ մարդուն իր ճամբաներուն համեմատ , ու իր գործքերուն պտուղին համեմատ հատուցում ընեմ ։

Հ Սաղ · ծե · 23 ·

11 Անիրաւութեամբ հարստութիւն դիզողը՝ իր չածած հաւկիթներով թուխսի նստող կաքաւի պէս է . զանիկայ Հ իր օրերուն կէսին պիտի թողու , ու վերջը Ն անմիտ պիտի ըլլայ ։

Յ Ղս · ժբ · 20 ·

Ը Գլ · Ժգ · 8 ·

12 Մեր սրբարանին տեղը՝ Ո՛վ սկզբանէ փառաւոր ու բարձր աթոռ է ։

Ք Սաղ · Հդ · 27 · Ես · ա · 28 ·

13 Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին յոյսը , ամէն անոնք որ քեզ կը թողուն՝ պիտի ամչնան . Ք Հեդ Հեռացողները՝ Ո՛ երկրի հողին վրայ պիտի գրուին . վասն զի Տէրը՝ Ո՛ կենաց Ջուրին աղբիւրը թողուցին ։

Ք Ես · Ա Մ · 11 ·

Յ Գլ · բ · 13 ·

Ն Բ Օր · Ժ · 21 · Սաղ · ճԺ · 1 · ճԽբ · 14 ·

14 Ո՛վ Տէր՝ զիս բժշկէ , ու պիտի բժշկուիմ . զիս փրկէ , ու պիտի փրկուիմ . վասն զի Ն իմ պարծանքս

Ը Ես · ե · 19 · Եզեկ · Ժբ · 22 · Ամով · ե · 18 · Բ Պետ · գ · 4 ·

15 դուն ես ։ Ահա անոնք ինծի կ'ըսեն . Ը Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է . հիմա

16 Թող դայ ։ Բայց ես *քու եւսեւէդ՝ հովիւը ըլլալէն չփախայ , ու չարիքի օրուան չցանկացայ , ինչո՞ւ որ դուն գիտես . իմ շրթունքներէս ելածը 17 քու առջեւդ էր ։ Ինծի արհաւիրք մի՛ ըլլար . Նեղութեան օրը իմ ա- 18 պաւէնս դուն ես ։ Ջիս հալածողները թող ամչնան , ու ես չամչնամ . թող անոնք զարհուրին , ու ես չզարհուրիմ . անոնց վրայ թշուառութեան օրը բեր , և *զանոնք կրկին կոտորածով կատրէ ։

19 Տէրը այսպէս ըսաւ ինծի . Գնա , ու Ժողովուրդին որդւոցը դուռը՝ ուսկից որ Յուդայի թագաւորները կը մտնեն ու կ'ելլեն , ու Երուսա- 20 ղէմին ամէն դռները կայնէ . Եւ անոնց ըսէ . *Ով Յուդայի թագաւորներ , ու բոլոր Յուդա , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ՝ որ աս դռներէն կը մտնէք , Տէրոջը 21 խօսքը մտիկ ըրէք . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հոգ տարէք անձերուն համար , թէ շաբաթ օրը բեռ մի՛ վերցընէք , ու Երուսաղէմի 22 դռներէն ներս մի՛ բերէք . Եւ շաբաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ մի՛ հանէք , ու բնաւ գործ մը չընէք , հապա շաբաթ օրը սուրբ պահեցէք , ինչպէս որ *ձեր հայրերուն պատուիրեցի . 23 Բայց անոնք մտիկ չըրին , ու ականջնին չդնեցին , հապա իրենց պարանոցը խոստացուցին որ մտիկ չընեն , ու խրատ 24 չընդունին ։ Իսկ թէ որ ուշադրութեամբ ինծի մտիկ ընէք , կ'ըսէ Տէրը , որ շաբաթ օրը աս քաղաքին դռներէն ներս բեռ չբերէք , ու շաբաթ օրը սուրբ պահէք , բնաւ 25 անոր մէջ գործ մը չընելով , *Ան ատեն Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորներ ու իշխաններ՝ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ աս քաղաքին դռներէն պիտի մտնեն , իրենք և իրենց իշխանները՝ Յուդայի մարդիկները , ու Երուսաղէմի բնակիչները . ու աս քաղաքը 26 յաւիտեան պիտի մնայ ։ Եւ Յուդայի քաղաքներէն ու *Երուսաղէմի շրջակայ տեղերէն , ու Բենիամինի երկրէն , և *դաշտերէն , ու լեռներէն , ու հարաւէն պիտի գան , և ողջակէզ , ու զոհ , և հացի ընծայ , ու կնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը տունը *շնորհակալութեան 27 ընծաներ պիտի բերեն ։ Բայց թէ որ ինծի մտիկ չընէք , որ շաբաթ օրը սուրբ պահէք , ու շաբաթ օրը բեռ չբերցընէք , ու Երուսաղէմի դռներէն ներս չմտնէք , *ես ալ անոր դռներուն մէջ կրակ պիտի բռնկցընեմ . *ու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ , ու պիտի չմարի ։

ԳԼ . ԺԸ

1 Բրուտի մը օրինակով՝ մարգարէն կը ցուցնէ Աստուծոյ բացարձակ իշխանութիւնը ազգերը կառավարելու մէջ ։ 11 Յուդային՝ դատաստաններու սպառնալիք կ'ըլլայ՝ իր տարօրինակ ապստամբութեանը համար ։ 18 Երեմիա իրեն դաւաճանութիւն ընողներուն դէմ կ'աղօթէ ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 2 խօսքն է , որ բաւ . Ելիր , ու բրուտին տունը իջիր . և հոն քե- 3 զի իմ խօսքերս լսել տամ ։ Ու ես բրուտին տունը իջայ . և ահա անի- 4 կայ ճախարակով կը գործէր ։ Ու կաւէ շինած ամանը՝ բրուտին ձեռքին մէջը աւրուեցաւ . և զանիկայ նորէն ուրիշ աման մը շինեց՝ ինչպէս որ բրուտին համճոյ եղաւ , որ բ- 5 նէ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 6 ըսելով . Միթէ ձեզի՝ *աս բրուտին ը-ն-ծին պէս ընելու կարող չե՞մ՝ ով Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէրը . ահա *ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք , ով Իսրայէլի 7 տունը ։ Երբոր մէկ ազգի մը , կամ թագաւորութեան մը համար բսելու ըլլամ , թէ *պիտի քակեմ , պիտի փլցընեմ ու պիտի կորսընցնեմ 8 զընեմ , *թէ որ ան ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ , իր չարութենէն դառնայ , *ես ալ պիտի զղջամ ան չարիքին համար՝ որ անոր ընելու 9 մտածեր էի ։ Իսկ երբոր մէկ ազգի մը , կամ թագաւորութեան մը համար բսելու ըլլամ , թէ պիտի շինեմ , ու պիտի տնկեմ , թէ որ 10 անիկայ իմ խօսքս մտիկ չընելով՝ իմ առջեւս չարութիւն ընէ , ես ալ պիտի զղջամ ան բարիքին համար՝ որ բսեր էի՝ թէ անոր պիտի ընեմ ։ 11 Եւ հիմա Յուդայի մարդիկներուն՝ ու Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ՝ ու ըսէ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ , ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ . Հիմա ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբաներէն դարձէք , և ձեր ճամբաները 12 ու ձեր գործքերը ուղղեցէք ։ Բայց անոնք կ'ըսեն . *Ցոյս չկայ . վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն ետեւէն պիտի երթանք , ու ամէն մէկերնիս՝ մեր չար սրտին կամակորութեանը պէս պիտի ընենք ։ 13 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէք . ասանկ բան *ո՞վ լսեր է , Իսրայէլին կոյսը *խիստ սոսկալի 14 բան գրաւ ։ Միթէ Լիբանանի ձիւնը՝ *արտին վէմէն՝ կը պակսի՞ ,

ԳԼ . ԺԸ

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 2 խօսքն է , որ բաւ . Ելիր , ու բրուտին տունը իջիր . և հոն քե- 3 զի իմ խօսքերս լսել տամ ։ Ու ես բրուտին տունը իջայ . և ահա անի- 4 կայ ճախարակով կը գործէր ։ Ու կաւէ շինած ամանը՝ բրուտին ձեռքին մէջը աւրուեցաւ . և զանիկայ նորէն ուրիշ աման մը շինեց՝ ինչպէս որ բրուտին համճոյ եղաւ , որ բ- 5 նէ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 6 ըսելով . Միթէ ձեզի՝ *աս բրուտին ը-ն-ծին պէս ընելու կարող չե՞մ՝ ով Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէրը . ահա *ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք , ով Իսրայէլի 7 տունը ։ Երբոր մէկ ազգի մը , կամ թագաւորութեան մը համար բսելու ըլլամ , թէ *պիտի քակեմ , պիտի փլցընեմ ու պիտի կորսընցնեմ 8 զընեմ , *թէ որ ան ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ , իր չարութենէն դառնայ , *ես ալ պիտի զղջամ ան չարիքին համար՝ որ անոր ընելու 9 մտածեր էի ։ Իսկ երբոր մէկ ազգի մը , կամ թագաւորութեան մը համար բսելու ըլլամ , թէ պիտի շինեմ , ու պիտի տնկեմ , թէ որ 10 անիկայ իմ խօսքս մտիկ չընելով՝ իմ առջեւս չարութիւն ընէ , ես ալ պիտի զղջամ ան բարիքին համար՝ որ բսեր էի՝ թէ անոր պիտի ընեմ ։ 11 Եւ հիմա Յուդայի մարդիկներուն՝ ու Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ՝ ու ըսէ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ , ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ . Հիմա ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբաներէն դարձէք , և ձեր ճամբաները 12 ու ձեր գործքերը ուղղեցէք ։ Բայց անոնք կ'ըսեն . *Ցոյս չկայ . վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն ետեւէն պիտի երթանք , ու ամէն մէկերնիս՝ մեր չար սրտին կամակորութեանը պէս պիտի ընենք ։ 13 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէք . ասանկ բան *ո՞վ լսեր է , Իսրայէլին կոյսը *խիստ սոսկալի 14 բան գրաւ ։ Միթէ Լիբանանի ձիւնը՝ *արտին վէմէն՝ կը պակսի՞ ,

կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջու-
15 րերը կը ցամքին ։ Բայց իմ ժողո-
վուրդս ՚զիս մոռցաւ . ի՛ւնայնու-
թիւններու խունկ ծխեցին . ու
զանոնք իրենց քալած Ւհին ճամ-
բաներուն մէջը սահեցուցին , որ
՚՚րէլ չաւիղներու մէջ՝ չշիտկուած
16 ճամբայի մէջ քալեն , Որ իրենց
երկիրը Ի աւերակ , ու յաւիտեան
Ի սուլելու Ենթ՚՚ընեն . անկէ ա-
մէն անցնողը պիտի հիանայ , ու
17 գլուխը պիտի շարժէ ։ Զանոնք
թշնամիին առջեւը պիտի ցրուեմ
հիւր թէ արեւելեան հովով . անոնց
թշուառութեան օրը՝ ՚անոնց կրա-
նակ պիտի ցուցընեմ , և ոչ թէ
երես ։
18 Ու ըսին . Ւեկէք՝ երեմիային
դէմ՝ չարքներ խորհինք . ՚վասն զի
քահանայէն՝ օրէնք , ու իմաստու-
նէն՝ խորհուրդ , և մարգարէէն
խօսք պիտի չկորսուի . եկէք՝ զա-
նիկայ լեզուով զարնենք , ու անոր
ամէն խօսքերուն ականջ չտանք ։
19 Ո՛վ Ցէր՝ ինծի ականջ տուր , ու
ինծի հետ վէճ ընողներուն ձայնը
20 լսէ ։ ՚Մի՞թէ աղէկութեան փո-
խարէն՝ չարիք կը հատուցուի՞ ։
Վասն զի ՚անոնք իմ անձիս համար
փոս փորեցին . յիշէ՝ որ քու առ-
ջեւդ կայնեցայ , որ անոնց համար
բարեխօսութիւն ընեմ , ու քու
բարկութիւնդ անոնցմէ դարձընեմ ։
21 Անոր համար ՚անոնց տղաքները
սովի մատնէ , ու զանոնք սուրին
ձեռքը յանձնէ . անոնց կիները
անզաւակ , ու որբևաբի ըլլան , և
երիկները մահուամբ կոտրուին , ՚՚
երիտասարդները պատերազմի մէջ
22 սրով զարնուին ։ Երբոր անոնց
վրայ յանկարծակի ՚՚գ՚՚ուղ
գունդեր բերես , անոնց տուներէն
աղաղակ լսուի . ինչու որ Ւզիս
բռնելու համար փոս փորեցին , և
իմ ոտքերուս համար ծածուկ որո-
23 դայթներ լարեցին ։ Ու դուն ո՛վ
Ցէր՝ գիտես անոնց բոլոր խորհուր-
դը ինծի դէմ՝ Ի մեռցընելու հա-
մար . ՚անոնց անօրէնութիւնը մի՛
քաւեր , և անոնց մեղքը քու առ-
ջեւդ մի՛ ջնջեր . հապա անոնք քու
առջեւդ կործանին . քու բարկու-
թեանդ առեն անոնց ՚՚ըլ՚՚ընե՛ն
ըրէ ։

ԳԼ . ԺԹ

1—15 Բրուտի ամանի մը կոտրելուն օրինակովը կը ցուցուի Երեից կործանումը իրենց մեղքերուն համար ։

1 Ցէրը այսպէս ըսաւ . Գնա՛ , բրու-
տի ՚՚ե՛՚՚ն հողէ կուժ մը ծախու
առ , ու ժողովուրդին ծերերէն
և քահանաներուն ծերերէն հե՛՚՚դ

2 ՚՚՚ . Եւ խեցիներու դրանը դիմա-
ցը եղող ՚՚Ենոմի որդւոյն ձորը
ելլիր , ու հոն քարոզէ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի զրուցեմ . Ի՚՚ ըսէ .
Ո՛վ ցուդայի թագաւորներ , ու
Երուսաղէմի բնակիչներ՝ ցէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք . Զօրաց ցէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Ահա ես տեղւոյս վրայ ա-
նանկ չարիք պիտի բերեմ , որ զա-
նիկայ ամէն լսողին Ի ականջները
4 պիտի խօսին . վասն զի ՚անոնք
զիս թողուցին , ու այս տեղը ինծմէ
օտարացուցին , և հոս խունկ ծը-
խեցին ուրիշ աստուածներու՝ որ
ոչ իրենք , և ոչ իրենց հայրերը ,
ոչ ալ ցուդայի թագաւորները
ճանչցեր էին . ու այս տեղը Ի՚՚ան-
5 մեզ արիւնով լեցուցին . Եւ Ւհա-
հաղին բարձր տեղուանքը շինեցին ,
որ իրենց տղաքները կրակով այրեն՝
Բահաղին ողջակէզ ընեն , Ի որն որ
ես չհրամայեցի , չխօսեցայ , ու
6 միտքս ալ չանցաւ ։ Ուստի ահա
օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Ցէրը , որ
մէյմին ալ այս տեղը՝ Ցօփեթի ու
Ընոմի որդւոյն ձորը՝ պիտի չը-
սուի , հապա՝ Սպանութեան ձոր ։
7 Եւ այս տեղը ցուդային ու Երու-
սաղէմին խորհուրդը պիտի խափա-
նեմ . Ի ու զանոնք՝ իրենց թշնամի-
ներուն առջեւը սրով , և իրենց հո-
գին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի
կործանեմ . ու անոնց Ի դիւերը՝
երկինքի թռչուններուն , ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի
8 տամ . Եւ այս քաղաքը՝ Ի աւերակ
ու նախատինք պիտի ընեմ . անկէ
ամէն անցնողը՝ անոր բոլոր հա-
րուածներուն պատճառաւ՝ պիտի
9 հիանայ ու պիտի սուլէ ։ Եւ պա-
շարման ատենը՝ ան նեղութեանը
մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և
անոնց հոգին փնտռողները՝ զանոնք
պիտի նեղեն , Ւիրենց տղոցը միսը
ու իրենց աղջիկներուն միսը պիտի
կերցընեմ անոնց . ու իրարու միսը
պիտի ուտեն ։
10 Ի Ետերը ան կուժը՝ քեզի հետ
եկող մարդիկներուն աչքին առջեւը
11 կոտրէ . Ու անոնց ըսէ . Զօրաց Ցէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Ա՛ս ժողովուր-
դը ու այս քաղաքը այնպէս պիտի
կոտրեմ , ինչպէս որ Ֆէլ բրուտի
ամանը կը կոտրէ , որ ալ չկրնար
նորոգուիլ . ու Ի՚՚ոֆ Ցօփեթի
մէջ պիտի թաղեն՝ *մինչև որ ալ
12 թաղելու տեղ չմնայ՚՚ ։ Ա՛ս տե-
ղւոյս ու անոր բնակիչները այսպէս
պիտի ընեմ՝ կ՚ըսէ Ցէրը . և այս
քաղաքը Ցօփեթի պէս պիտի ը-
13 նեմ . Ու Երուսաղէմի տուները , և
ցուդայի թագաւորներուն տուներ-

ն . ք . ՂԲ . Իրէ 605

ՃԳԼ . Բ . 13 , 32 , Գ . 21 , ԺԳ . 25 , ԺԷ . 13 ։
Ի Գլ . Ժ . 15 , ԺԳ . 19 ։
Լ Գլ . Զ . 16 ։
Ի Գլ . ԺՐ . 8 , ԽԹ . 13 , Ծ . 13 ։
Ի Գ Թագ . Թ . 8 ։ Ողբ . Բ . 15 ։ Մ՚՚ք . Զ . 16 ։
Ի Գլ . Ժգ . 24 ։
Հ Սաղ . Խբ . 7 ։
Ի Ցես գլ . Բ . 27 ։
Ղ Գլ . Ժ . 19 ։
Ճ Ղե . Ժ . 11 ։ Մաղ . Բ . 7 ։ Ցոհ . Է . 48 , 49 ։

Ճ Սաղ . ՃԹ . 4 , 5 ։
Ր Սաղ . Լե . 7 ։ Ծէ . 6 ։ Հմր 22 ։

Ն Սաղ . ՃԹ . 9 , 10 ։

Ղ Հմր 20 ։

Ո Սաղ . Լե . 4 , ՃԹ . 14 ։ Գլ . Ժ . 20 , ԺԵ . 15 ։

ն . ք . ՂԲ . Իրէ 605

Ո Ցես . Ժե . 8 , Գ Թագ . Իգ . 10 ։ Գլ . Է . 31 ։
Բ Գլ . Ժէ . 20 ։

Ֆ Թագ . Գ . 11 , Գ Թագ . Իս . 12 ։
Ար Օր . Իբ . 20 , Եռ . Կե . 11 , Գլ . Բ . 13 , 17 , 19 , ԺԵ . 6 , ԺԷ . 13 ։
Ի Գ Թագ . Իս . 16 , Գլ . Բ . 34 ։ Ղ Գլ . Է . 31 , 32 , Լբ . 35 ։
Ի Ղե . ԺԸ . 21 ։

Ը Ցես . Ժե . 8 ։

Ր Ղե . Իզ . 17 , Բ Օր . Իբ . 25 ։

Ք Սաղ . ՀԹ . 2 , Գլ . Է . 33 , Ժգ . 4 , ԼԴ . 20 ։
Ի Գլ . ԺԸ . 16 , ԽԹ . 13 , Ծ . 13 ։

Ղ Ղե . Իզ . 29 , Բ Օր . Իբ . 53 , Եռ . Թ . 20 , Ողբ . Դ . 10 ։
Ի Գլ . Ծ . 63 , 64 ։

Ճ Սաղ . Բ . 9 , Եռ . Լ . 14 , Ողբ . Գ . 2 ։

Ի Գլ . Է . 32 ։
* Կ՚՚ըսէ՝ թաղելու տեղ չըլլալուն համար ։

Ն · Բ · ՂԲ · Իրը 605

ը Գ Թագ · իգ · 10 ։

* Կ՛ըսէ՝ ոչ-Իսրայէլացի բոլոր տուներուն վրայ ։

յ Գ Թագ · իգ · 12։ Գէ · լը · 29։ Սոփ · ա · 5 ։

ղ Գէ · է · 18 ։

ճ Ելս Բ Մն · ի · 5 ։

ր Գէ · է · 26 ։ Ժէ · 23 ։

— ա Մն · իգ · 14 ։

† Կ՛ըսէ՝ կոչ. ղ։

‡ Յր՝ ամէն կողմանէ վախ · Սաղ · լա · 13 ։ Հմր 10։ Գէ · գ · 25 ։ Խզ · 5։ Խթ · 29 ։

Բ Գ Թագ · ի · 17 ։ իգ · 12—16։ իե · 13։ ճէ ։ Գէ · գ · 24 ։

ը Գ Թագ · իգ · 10 ։

1 Ես Տէրոջը տանը դիսաւոր վերակացուն – Եմմերի որդին Փասուր քահանան լսեց աս խօսքերը՝ որ Երեմիա կը մարգարէանար ։ 2 Ու Փասուր Երեմիա մարգարէին զարկաւ , և զանիկայ՝ Տէրոջը տանը մէջ եղող՝ Բենիամինի վերի դրանը 3 †բանտը դրաւ ։ Ու հետևեալ օրը Փասուր՝ Երեմիան բանտէն հանեց ։ ու Երեմիա անոր ըսաւ ։ Տէրը քու անունդ Փասուր չկոչեց , 4 հապա ‡Մակոր միսոսպիպ ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ՛ըսէ ։ Ահա ես քեզ արհաւիրքը պիտի ընեմ քու անձիդ , ու քու բոլոր բարեկամներուդ ։ և անոնք իրենց թշնամիներուն սրովը պիտի իյնան , ու քու աչքերդ պիտի՝ տեսնեն ։ և բոլոր Յուդան Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ ։ ու զանոնք Բաբիլոն գերի պիտի տանի , ու 5 զանոնք սրով պիտի զարնէ ։ Եւ Բաս քաղաքին բոլոր հարստութիները , ու անոր բոլոր վաստակը , ու անոր բոլոր պատուական բաները պիտի տամ ։ և Յուդայի թագաւորներուն բոլոր գանձերը իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ ։ և զանոնք պիտի յափշտակեն ու առնեն , և Բաբիլոն տանին ։ 6 Եւ դուն ով Փասուր՝ ու քու տանդ բոլոր բնակիչները՝ գերութեան պիտի երթաք ։ և Բաբիլոն պիտի երթաս , ու հոն պիտի մեռնիս , և հոն պիտի թաղուիս՝ թէ՛ դուն և թէ քու բոլոր բարեկամներդ , որոնց ես սուտ մարգարէութիւն ըրիր ։

7 Ջիս համոզեցիր ով Տէր , ու ես համոզուեցայ ։ Դուն ինծի զօրաւոր ես , ու յաղթեցիր ։ Ամէն օր խաղ եղայ ։ ամէնը ինծի 8 ծաղր կ՛ընեն ։ Քանի քանի որ կը խօսիմ՝ կ՛աղաղակեմ , և ջրնուութեան ու զրկանաց համար կը բողոքեմ ։ վասն զի Տէրոջը խօսքը ամէն օր նախատինք ու անարգանք 9 եղաւ ինծի ։ Ու ես ըսի ։ Զանիկայ չյիշեմ , և էլ մէյմըն ալ անոր անունովը չխօսիմ ։ բայց սրտիս մէջը էվառած կրակի պէս եղաւ ոսկորներուս մէջը գոցուած ։ և յոգնեցայ ընդունելէ , ու չկրցի 10 չեմ կրնար ։ Վասն զի շատերէն չարախօսութիւն լսեցի ։ ամէն կողմանէ վախ էր ։ Բամբասեցէք , ու բամբասանք՝ ըսին ։ Իմ բոլոր բարեկամներս՝ ‖իմ սխալիլս կը դիտէին , ըսելով՝ ։ Գուցէ անիկայ խաբուի , ու անոր յաղթենք , 11 և անկէ մեր վրէժը առնենք ։ Բայց Տէրը ինծի հետ է զօրաւոր ահեղանի պէս ։ անոր համար զիս հալածողները պիտի գլորին , ու Հպիտի չյաղթեն ։ անոնք խիստ պիտի ամչնան , քանզի անխելքութեամբ կը վարուին ։ Անոնց Իսրէլ– Հանարգանքը յաւիտեան պիտի 12 չմոռցուի ։ Բայց դուն՝ ով զօրաց Տէր՝ որ Հարդարը կը փորձես , երիկամունքը , ու սիրտը կը տեսնես ։ անոնց վրայ Քու վրէժխնդրութիւնդ տեսնեմ ։ քանզի 13 իմ դատս քեզի յայտնեցի ։ Տէրոջը երգեցէք , Տէրը դովեցէք ։ քանզի հոգին չարագործներուն ձեռքէն ազատեց ։

14 Անիծեալ ըլլայ ան օրը՝ որ ես ծնայ ։ իմ մօրս զիս ծնած օրը օրհնեալ չըլլայ ։ 15 Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ իմ հօրս աւետիս բերաւ , ու զանիկայ խիստ շատ ուրախացուց՝ ըսելով ։ Քեզի արու 16 զաւակ մը ծնաւ ։ Եւ ան մարդը ան քաղաքներուն պէս ըլլայ՝ որոնք Տէրը Հկործանեց , ու չնահյեց ։ անիկայ առաւօտուն ողջ լսէ , ու կէսօրուան աւետը աղաղակ , 17 զի ։ Վասն զի ինծ արգանդէն զիս չմեռցուց , որ մայրս ինծի դերեզման ըլլար ։ և անոր արգանդը յաւիտեան յղի մնար ։ 18 Ինչո՞ւ այսպէս ինծ արգանդէն ելայ , որ աշխատանք ու ցաւ տեսնեմ , և իմ օրերս ամօթով սպառին ։

Ն · Բ · ՂԲ · Իրը 605

Ֆ Գէ · ժգ · 13 · 14 · իբ · 15 ։ իթ · 21 ։

Ծ Գէ · ա · 6 , 7 ։

Ր Ողբ · գ · 14 ։

Ղ Գէ · է · 7 ։

Ր Ցոր · լբ · 18 ։ 19 ։ Սաղ · լթ · 3 ։

Ը Ցոր · լբ · 18 ։ Գոր · ժբ · 5 ։

Ի Սաղ · լ · 13 ։

Ժ Ցոր · ժթ · 19 ։ Սաղ · խա · 9 ։ ծե · 13 · 14 ։ Ղա · ժա · 53 , 54 ։

‖ Կ՛ըսէ՝ ինծի չարողները ։

Ր Գէ · ա · 8 · 19 ։

Լ Գէ · ժե · 20 ։ ժէ · 18 ։

Ր Գէ · իդ · 40 ։

Ժ Գէ · ժա · 20 ։ ժե · 10 ։

Ռ Սաղ · ծգ · 7 ։ ծթ · 10 ։

Հ Սաղ · լե · 9 · 10 ։ ոԹ · 30 · 31 ։

Յ Ցոր · գ · 3 ։ Տես գէ · ժե · 10 ։

Ղ Ես · ժթ · 25 ։

Ճ Գէ · ժբ · 22 ։

Ր Ցոր · գ · 10 · 11 ։

Ս Ցոր · գ · 20 ։

Ն Ողբ · գ · 1 ։

1 Անդեկիա մարդ կը խրէ որ Երեմիային հարցընեն Թէ Նաբուգոդոնոսորին պատերազմը ինչ վախճան պիտի ունենայ ։ 3 Երեմիա կը

Ն · Ք · ՊԲ · Էրբ 589

Նախաձայնէ մէկ սաստիկ պաշարում մը, ու վտանգ կերուիթին մը. 8 կը խրատէ ժողովուրդը որ ՔաղԴէացւոց իյնան, 11 ու Թագաւորին տունը կը մեղադրէ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է, երբոր Սեդեկիա Թագաւորը՝ Մելքիայի որդին — Փաշհուրը, ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա քահանան անոր խրկեց,
2 ըսելով. Հնորհք բրէ՝ մեզի համար Տէրոջը հարցուր. վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը մեզի հետ պատերազմ կ'ընէ. գուցէ Տէրը մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն համեմատ ընէ. և անիկայ մեզմէ դառնայ։
3 Ու Երեմիա անոնց ըսաւ. Սեդեկիային այսպէս ըսէք.
4 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր ձեռքերուն մէջը եղող պատերազմական զէնքերը պիտի դարձընեմ, որոնցմով դուք պարսպին դուրսէն ձեզ պաշարող Բաբիլոնի Թագաւորին, ու քաղդէացիներուն հետ կը պատերազմիք. և Ղանոնք ասֆաքիս մէջ կը ժողվեմ։
5 Ես պիտի ժողվեմ, Ու ես ալ Երկրնցած ձեռքով, և զօրաւոր բազուկով, սրտմտութեամբ, բարկութեամբ ու մեծ ցասումով ձեզի
6 հետ պիտի պատերազմիմ։ Եւ ասֆաքիս բնակիչները՝ թէ մարդ և թէ անասուն պիտի զարնեմ. անոնք մեծ ժանտախտով պիտի մեռնին։
7 Ետքը, Ու անկէ ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը՝ Ցուդայի Թագաւորը Սեդեկիան, և անոր ծառաները, ու ժողովուրդը, և ասֆաքիս մէջ՝ ժանտախտէն, սուրէն ու սովէն մնացածները՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը, և անոնց թշնամիներուն ձեռքը, ու անոնց հոգիները փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և զանոնք սուրի բերնէ պիտի անցընէ. Ղանոնց պիտի չխնայէ, պիտի չգթայ, ու ողորմութիւն պիտի չընէ։
8 Եւ ասֆաքիս ժողովուրդին ըսէս. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր առջևը կը դնեմ կենաց ճամբան,
9 ու մահուան ճամբան. Ով որ քաղաքիս մէջ կեցողը՝ սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի. իսկ ելլողը՝ ու ձեզ պաշարող քաղդէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մնայ. ու Ղանոր կեանքը իրեն
10 աւարի մը պէս պիտի ըլլայ։ Քանզի Ես իմ երեսս ասֆաքիս վրայ հաստատեցի չարիք ընելու համար, և ոչ թէ բարիք՝ կ'ըսէ Տէրը. Ղանիկայ՝ Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու Ղանիկայ կրակով պիտի այրէ։
11 Եւ Ցուդայի Թագաւորին տանը
12 ըսէ. Տէրոջը խօսքը լսեցէք՝ Ով Դաւիթի տունը, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ընտուանց իրաւունքով դատաստան տեսէք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէք. չըլլայ որ ձեր չար գործերուն համար՝ իմ բարկութիւնս կրակի պէս ելլելով բռընկի, ու
13 մարող մը չըլլայ։ Ահա հես ձեզի դէմ եմ, ով հովիտին դաշտական վէմին բնակիչները, որ կ'ըսէք թէ՝ Ո՞վ մեզի դէմ ով պիտի իջնէ, կամ ո՞վ պիտի մտնէ մեր բնակարաններուն մէջը,
14 տի մտնէ. Բայց ես ձեզի ձեր գործերուն պտուղին համեմատ այցելութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու անոր անտառին մէջը կրակ պիտի բռընկցընեմ, որ ամէն բոլորտիքը եղածը պիտի ուտէ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Երեմիա խօսմունքներով ու սպառնալիքներով կը յորդորէ ժողովուրդը որ ապաշխարէն։ 10 Սեղոմին, 13 Յովակիմին, 24 ու Ցեքոնիային վրայ հառնելու դառաստանը։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ցուդայի Թագաւորին տունը իջիր, ու
2 հոն ասֆաքը խօսքը խօսէ. Ու ըսէ. Ով Դաւիթի աթոռին վրայ նստող Ցուդայի Թագաւոր՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ, թէ դուն և թէ քու ծառաներդ ու ժողովուրդդ՝ որ
3 ասֆաքիս դռներէն կը մտնէք։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատեցէք, և օտարականին, որբին ու որբևարիին անիրաւութիւն — բռնութիւն մի՛ ընէք, և ասֆաքիս
4 անմեղ արիւն մի թափէք։ Վասն զի թէ որ ամէն կերպով ասֆաքը՝ խօսքը գործ դնէք, Ղան ատենը Դաւիթի աթոռին վրայ նստող Թագաւորներ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ ասֆաքիս դռներէն պիտի մտնեն, իրենք, և իրենց ծառաները ու ժողովուրդը։
5 Բայց թէ որ ասֆաքիս խօսքերը մտիկ չընէք, Իմ անձիս վրայ երդում կ'ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, որ ասֆաքիս տունը աւերակ
6 պիտի ըլլայ։ Քանզի Ցուդայի Թագաւորին տանը վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն Ընկեր ինծի Գաղաադու պէս, ու Լիբանանու գագաթին պէս ես, — անշուշտ քեզ անապատի պէս, — անբնակ քաղաքներու պէս պիտի ընեմ։
7 Եւ քու վրադ կործանողներ պիտի Հանեմ. ամէն մէկը իր զէնքովը պէտք ջոյ. ու Ղքու ընտիր եղևիններդ պիտի կտրեն, և կրակը ձգեն։
8 Ու ասֆաքին շատ ազ-

Ն · Ք · ՊԲ · Էրբ 609

Ի Սաղ. ՃԱ. 8։
Լ ԳԼ · Իբ · 3։ Զաք · է · 9։
Հ Եզեկ. Ժգ. 8։
Յ ԳԼ · Խթ · 4։
Ղ Ամոկ. ա. 31։ Եփ. գ. 10։ 11։
Ճ Բ Մն · ԼԳ · 19։ ԳԼ · ՃԲ · 13։

Ն · Ք · ՊԲ · Էրբ 609

Ի Սաղ. ՃԱ. 8։
Լ ԳԼ · Իբ · 3։ Զաք · է · 9։
— ԳԼ · ԺԷ · 20։
Բ ԳԼ · Խ · 12։
Ե Տես ՀՃԲ 17։
Դ ԳԼ · ԺԷ · 25։
Ե Երր · գ · 13։ 14։ 17։
Զ Եզբ · ՈԲԲ-ԲՆՄ.
Է Եփ · ԼԷ · 24։
Ը ԳԼ · Խ · 14։

դեր պիտի անցնին . և իրարու պիտի բսեն . Ընչո՞ւ համար Տէրը աս
9 մեծ քաղաքին այսպէս ըրաւ : Եւ պիտի բսեն . Վասն զի իրենց Տէր Աստուծոյն ուխտը թողուցին , և ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն ըրին , ու անոնց ծառայեցին ,
10 Մէհեռնոզին համար մի լար , ու անոր համար մի ողբաք . հոգ էդայացողին համար դառնապէս լացէք , որովհետև մէյմըն ալ պիտի չդառնայ , ու իր հայրենիքը պիտի
11 տեսանէ : Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ Ցուդայի թագաւորին Ցովսիայի որդւոյն Ամեղոնին համար , որ իր հօրը Ցովսիայինն տեղը թագաւոր նստաւ , Ելու աս տեղէս եկաւ . Անիկայ մէյմըն ալ հոս պիտի
12 չդառնայ . Հապա անիկայ իր գերի բշուած տեղը պիտի մեռնի . ու մէյմըն ալ աս երկիրը պիտի չտեսնէ :
13 Վա՛յ անոր՝ որ իր տունը զրկանքով , ու իր վերնատուները անիրաւութեամբ կը շինէ . Իր դրացին ձրի կը բանեցընէ , և անոր աշխատութեանը վարձքը չվճարեր .
14 Ինծի ընդարձակ տուն , ու հովասուն վերնատուններ շինեմ՝ բսելով՝ Իրեն պատուհաններ կը բանայ , ու ամէն եղևնափայտով կը պատէ ,
15 ու նօթով կը ներկէ : Միթէ դուն շատ եղևնափայտեր ժողվելով թագաւոր պիտի ըլլաս : Հայր որ քու հայրդ կերաւ ու խմեց , նաև իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ . ան ատենը անոր աղէկ եղաւ .
16 Աղքատին ու անանկին դատը տեսաւ . ան ատենը անոր աղէկ եղաւ . միթէ զիս գիտնալը ասիկայ չէ՞ ,
17 կ'ըսէ Տէրը : Բայց քու աչքերդ ու սիրտդ ուրիշ բանի վրայ չէ , բայց միայն քու ագահութեանդ , և անմեղ արիւն թափելու , և անիրաւութեան ու բռնաւորութեան վրայ է , որ անոնք
18 կ'ընես : Անոր համար Ցուդայի թագաւորին Ցովսիայի որդւոյն Ցովակիմին վրայով՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով . Վա՛յ եղբայրս , կամ վա՛յ քոյրս . անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով . Վա՛յ տէր իմ , կամ վա՛յ անոր փա-
19 ռացը : Անիկայ իշու թաղումով պիտի թաղուի , և քաշելով պիտի տարուի , ու Երուսաղէմի դռնեքէն դուրս պիտի նետուի :
20 Լիբանանը ելլէ , ու աղաղակէ , Եւ Բասանի վրայ ձայնդ ձգէ , ու Աբարիմէն աղաղակէ . վասն զի քու բոլոր հոմանիներդ կոտրուե-
21 ցան : Երբոր դուն յաջողութեան մէջ էիր՝ քեզի զգուշացի . ըսիր . Մտիկ չեմ ըներ . Քու մանկութենէդ ի վեր ճամրադ աս է ,
22 որ իմ խօսքս մտիկ չընես : Քամբոլոր հովիւներդ հովը պիտի կործանէ , ու հոմանիներդ գերութեան պիտի երթան . յիրաւի ան ատենը բոլոր չարութենդ համար պիտի ամչնաս , ու պիտի պատկառիս :
23 Ով Լիբանանի մէջ բնակող , ու եղևիններու մէջ բոյն ունեցող , երբոր քեզի ծննդական կնոջ երկանցը պէս ցաւեր գան , որչափ
24 ողորմելի պիտի ըլլաս : Ես կեն դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ով Ցուդայի թագաւոր Ցովակիմի որդին Ծեքոնիա , Եթէև իմ աջ ձեռքիս վրայ կնիք ալ ըլլաս , անկէ
25 ալ քեզ պիտի փրցընեմ . Ես քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը՝ ու ան մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախնաս , և Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը ու Քաղդեացւոց ձեռքը պիտի մատնեմ .
26 Ես քեզ՝ ու քու մայրդ որ քեզ ծնաւ , օտար երկիր պիտի նետեմ , ուր որ ծնած չէք , և հոն պիտի
27 մեռնիք : Ու պիտի չդառնան ան երկիրը , ուր որ դառնալու կը
28 յուսան : Միթէ աս Ծեքոնիա ըմարդը անարգուած կոտրած սափոր մըն է , կամ թէ Վանանկ աման մըն է՝ որուն մէկը չըհաճիր . ինչո՞ւ համար ինքը ու իր սերունդը նետուեցան , ու իրենց
29 չգիտցած երկիրը քշուեցան : Ով երկիր , երկիր , երկիր , Տէրոջը
30 խօսքը մտիկ ըրէ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան մարդը Թանզաւակ գրեցէք . մարդը իր օրերուն մէջը յաջողութիւն պիտի չգտնէ . քանի անոր սերունդէն ըլլալ մէկը յաջողութիւն պիտի չգտնէ , Որ Դաւիթի աթոռին վրայ նստի , և այսուհետև Ցուդայի վրայ թագաւորութիւն ընէ :

ԳԼ . Ի Գ

1 Մարգարէն կը նախատեսէ թէ գրուած հօտը նորէն պիտի ժողվուի : 5 Քրիստոս գանձը պիտի կառավարէ ու փրկէ : 9 Աստ մարգարէներուն դէմ , 33 ու մշմարիտ մարգարէութիւններ ծագը ընդհանուրն դէմ խօսք :

1 Վա՛յ ան հովիւներուն՝ որ իմ արօտիս ոչխարները կը կորընչրնեն ու կը ցրուեն , կ'ըսէ Տէրը :
2 Անոր համար՝ այսպէս կ'ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ ան հովիւներուն վրայով , որ իմ ժողովուրդս կը հովուեն . դուք իմ ոչխարներս ցրուեցիք , ու գանոնք վռնտեցիք , և անոնց այցելութիւն

ն · ք · գէ · իսր 609

ը Ր Օր · իթ · 24 , 25 , գ թագ · թ · 8 , 9 ,
ր գ թագ · իր · 17 , ր Մն · լդ · 25 ,
բ գ թագ · իր · 20 ,
ի Հմր 11 ,

լ Տես ա Մն · գ · 15 · և բաղդաս՝ գ թագ · իգ · 30 ին հետ ,
ի Տես գ թագ · իգ · 34 ,

ձ գ թագ · իգ · 35 , Հմր 18 ,
ղ Ղև . ժթ . 13 , ր Օր · իդ · 14 , 15 , Միք · գ · 10 , Ամր · բ · 9 , Ցակ · ե · 4 ,

* Եբ . եղև . նայ իայտին նախաձեռնվդ
հ գ թագ · իգ · 25 ,
յ Սաղ · ճիր · 2 , Ես · գ · 10 ,

չ Եզեկ . ժթ . 6 ,

Կատարուեցաւ՝ 599
ն Գլ . ժգ . 4 , 6 ,
շ Տես գ թագ . ժգ . 30 ,
ո Ր Մն · լզ · 6 , Գլ · լզ · 30 ,

599

ն · ք · գէ · իսր 599

ն Գլ . գ . 25 , է . 33 , ԷՀ ,
չ Գլ . իգ . 1 ,

ռ Հմր 20 ,

չ Գլ . գ . 24 ,

ց Տես գ թագ . իգ . 6 , 8 , ա Մն . գ . 16 , Գլ . լե . 1 ,
† Եբ . Քոնիա ,
ք Երգ . ը . 6 , Անգ . բ . 23 ,
ռ Գլ . լզ . 20 ,

ռ գ թագ . իգ . 15 , ր Մն . լզ . 10 ,

‡ Եբ . իրենց անձը կը վերցընեն ,

վ Սաղ . լ . 12 , Գլ . խը . 38 , Ովս . ը . 8 ,

ռ Ր Օր . լբ . 1 , Ես . ա . 2 , լզ . 1 , Միք . ա . 2 ,
բ Տես ա Մն . գ . 16 , 17 , Մատ . ա . 12 ,

ց Գլ . լզ . 30 ,

ռ Գլ . ժ . 21 , իր . 22 , Եզեկ . լզ . 2 ,

Ն·Ք·ՂՔ· Իրբ 599

չըրիք . 25 Ահա ես ձեր գործոցը չա-
րութեանը համար՝ ձեզի այցելու-
թիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը .
3 Ու ես իմ ոչխարներուս մնացորդը
պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրնե-
րէն՝ ուր որ զանոնք քշեր եմ, և
զանոնք իրենց *փարախները պիտի
դարձընեմ, և պիտի աճին ու շատ-
4 նան : Ու անոնց վրայ †հովիւներ
պիտի դնեմ, որ զանոնք հովուեն .
և անոնք ալ պիտի չվախ-
նան , ու պիտի չզարհուրին , ու
պիտի չպակսին , կ'ըսէ Տէրը :
5 Ահա *օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէ-
րը , որ Դաւիթին արդարութեան
շառաւիղ մը պիտի հանեմ , որ
թագաւորի պէս թագաւորութիւն
պիտի ընէ , իմաստութեամբ պիտի
վարուի , ու երկրի վրայ իրաւունք
ու արդարութիւն պիտի ընէ :
6 Անոր օրերը Յուդան պիտի ազա-
տի , և Իսրայէլը ապահովութեամբ
պիտի բնակի . ու *ասիկա է անոր ա-
նունը՝ որով պիտի կոչուի *, Տէրը
7 մեր արդարութիւնը : Անոր համար
ահա *օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը ,
որ ալ պիտի չըսուի թէ՝ կենդանի
է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը ե-
8 գիպտոսի երկրէն հանեց . Հապա՝
կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի
տանը սերունդը հանեց ու բերաւ
հիւսիսի երկրէն , և ան բոլոր եր-
կիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էի .
ու անոնք իրենց երկրին մէջը պիտի
բնակին :
9 Մարգարէներուն համար՝ սիրտս
ներսի դիս կը կոտրի . Բոլոր ոսկոր-
ներս կը դողան . Տէրոջը երեսէն ,
ու անոր սուրբ խօսքերուն երեսէն
դինով մարդու պէս , և գինին գե-
լուխը զարկած մարդու պէս եղայ :
10 Քանզի երկիրը շնացողներով լե-
ցուած է . քանզի *անէծքի պատ-
ճառով երկիրը սուգ կը բռնէ .
†անապատին արօտները չորցան ,
որովհետև անոնց ճամբան չար է-
ղաւ . և անոնց ոյժը ուղղութեան
11 համար չէ : Վասն զի †թէ մար-
գարէն և թէ քահանան պղծուե-
ցան . Անոնց չարութիւնը իմ
տանս մէջն ալ գտայ , կ'ըսէ Տէրը :
12 Անոր համար անոնց ճամբաները՝
խաւարի մէջ սահեցընող տեղերու
պէս պիտի ըլլան անոնց . անոնք
պիտի մղուին ու հոն պիտի իյնան .
վասն զի ես անոնց այցելութեան
տարին՝ †անոնց վրայ չարիք պիտի
բերեմ , կ'ըսէ Տէրը :
13 Եւ Սամարիայի մարգարէներուն
մէջը անպատմութիւն տեսայ . †Բա-
ղային *նոռնռաց մարգարէութիւն
կ'ընէին , և †իմ ժողովուրդս Իսրա-
14 յէլը կը մոլորցընէին : Ու երու-

Ն·Ք·ՂՔ· Իրբ 599

սաղեմի մարգարէներուն մէջը սոս-
կալի բան տեսայ . Անոնք շնու-
թիւն կ'ընեն , ու ստութեան մէջ
կը քալեն , և †չարագործներուն
ձեռքերը կ'ուժովցընեն , որ չդառ-
նան՝ ամէն մէկը իր չարութենէն .
անոնց ամէնը ինծի *Սոդոմի պէս ,
ու անոր բնակիչները Գոմորի պէս
15 եղան : Ուստի Համար զօրաց Տէրը՝
մարգարէներուն վրայով այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ես անոնց *օշինդր
պիտի կերցընեմ , և անոնց դառ-
նութեան ջուր պիտի խմցընեմ .
վասն զի Երուսաղեմի մարգարէնե-
րէն ամբարշտութիւն ելաւ , *ի-
բոլոր երկրին մէջ *ապականութիւն :
16 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ձեզի մարգարէութիւն ընող մար-
գարէից խօսքերուն մտիկ մի՛ ընէք .
անոնք ունայնութեան կը տանին
ձեզ , Իրենց սրտին տեսիլքը կը
խօսին , *ոչ թէ Տէրոջը բերնէն :
17 Անոնք իս անարգողներուն կը խօսին
ու կ'ըսեն . Տէրը ըսաւ . †Ձեզի
խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և ի-
րենց սրտին կամակորութեանը մէջ
բոլոր քալողներուն կ'ըսեն . †Ձեր
18 վրայ չարիք պիտի չգայ : Վասն զի
Տէրոջը խորհուրդին մէջ *ով
կայնեցաւ . *Ով տեսաւ , ու անոր
խօսքը լսեց . անոր խօսքին *ով ա-
կանջ տուաւ , ու մտիկ րրաւ :
19 Ահա †Տէրոջը մրրիկը սրտմտու-
թեամբ ելաւ . անիկայ սաստիկ
մրրիկ է . ամբարիշտներուն գլխուն
20 վրայ պիտի յարձակի : †Տէրոջը
բարկութիւնը ետ պիտի չդառ-
նայ , մինչև որ իր սրտին խոր-
հուրդները չկատարէ ու չհաստա-
տէ . *Ետքի օրերը ասիկայ պիտի
21 հասկընաք : †Ես մարգա-
րէները ես չխրկեցի , բայց անոնք
կը վազեն . ես անոնց չխօսեցայ ,
բայց անոնք կը մարգարէանան :
22 Իսկ †թէ որ անոնք իմ խորհուր-
դիս մէջը կեցած ըլլային , ան ա-
տենը իմ խօսքս՝ իմ ժողովուրդիս
լսել պիտի տային . և զանոնք՝ †ի-
րենց չար ճամբաներէն , ու իրենց
չար գործքերէն պիտի դարձնէին :
23 Մի՞թէ ես մօտաւոր Աստուած
եմ , ու հեռուանց Աստուած չե՞մ :
24 կ'ըսէ Տէրը : Կամ թէ մէկը *ծա-
ծուկ տեղուանք կրնա՞յ պահուիլ ,
որ ես զանիկայ չտեսնեմ , կ'ըսէ
Տէրը . †Միթէ երկինքը ու երկիրը
լեցընողը ես չե՞մ՝ կ'ըսէ Տէրը :
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէու-
թիւն ընող մարգարէներուն բսած-
ները լսեցի , որ կ'ըսեն . Երազ
26 տեսայ , երազ տեսայ : Մինչև
ե՞րբ *այն սուտ մարգարէութիւն
ընող մարգարէներուն սրտին միջը

Ե·Գէ· 23 ։
Ղ Ա՛ Ա· բառերը
Ե·Գէ·ԺԵ· 34 ։
† Գէ·Լ·37 ։ Եզեկ·ԼԴ· 13 ։ ԸԼ ։
* կ՚ Ա· բառերը
Ե·Գէ·Գ·15 ։ Եզեկ·ԼԴ· 23 ։ ԸԼ ։
Ի Ես·Գ·2 ։ Ժա·1 ։ Խ· 10 ։ 11 ։ Գէ· ԼԴ·14 ։ 15 ։ 16 ։ Դան· Թ· 24 ։ Զաք·Գ· 8 ։ Գ· 12 ։ Ցաղ·Ա· 45 ։
Ղ Ա՛ Ա·Նր· 2 ։ Ես·Թ· 7 ։ Լե·1 ։ 18 ։
Ի Ը Օր·ԼԴ· 28 ։ Զաք· Ժգ·11 ։
Է Գէ·Լե·37 ։
Ը Գէ·ԼԴ· 16 ։ ա Կոր· ա·30 ։
† Գէ·Ժգ· 14 ։ 15 ։
Ի Ես·Խգ· 5 ։ 6 ։ Հմր 3 ։
Ղ Տ՚ես Ամր· Գ·16 ։
Ի Գէ·Ե·7 ։ 8 ։ Թ·2 ։
† Ովս·Գ· 2 ։ 3 ։
Ի Գէ·Թ·10 ։ Ժբ·4 ։
Հ Գէ·Զ·13 ։ Ը·10 ։ Սոփ· Գ·4 ։
Ն Գէ·Է·30 ։ Ժա·15 ։ Լե· 34 ։ Եզեկ· Ը·11 ։ Իգ· 39 ։
Ղ Ա՛ Ա·Լե· 6 ։ Առակ· Գ·19 ։ Գէ· Ժգ·16 ։
Ճ Գէ·Ժա· 23 ։
Ո Գէ·Ը·8 ։
Ց Ես·Թ·16 ։

Ն·Ք·ՂՔ· Իրբ 599

Ե Գէ·ԻԹ· 23 ։
Ղ Հմր 26 ։
* Եզեկ·Ժգ· 22 ։
Ղ Ը Օր·Լե· 32 ։ Ես·ա· 9 ։ 10 ։
† Գէ·Բ·14 ։ Թ·15 ։
Ի Գէ·Ժգ· 14 ։ Հմր 21 ։
* Գէ·Գ·14 ։ Ը·11 ։ Ե՛ Գեկ·Ժգ· 10 ։ Զաք· Ժ·2 ։
* Միք·Գ· 11 ։
Ի Ցոր·Ժե· 8 ։ ա Կոր· Բ·16 ։
† Գէ·Իե· 32 ։ Լ·23 ։
Բ Գէ·Լ·24 ։
Ց Ե՛ն·ԽԹ· 1 ։
* Գէ·Ժգ· 14 ։ Իե· 15 ։ ԻԹ· 9 ։
† Հմր 18 ։
† Գէ·Իե· 5 ։
* Սաղ·ՃԼԹ· 7 ։ ԸԼ ։ Ա· Մով·Թ· 2 ։ 3 ։
Ֆ գ Թագ·Ը· 27 ։ Սաղ· ՃԼԹ·7 ։

պիտի ըլլայ , որ իրենց սրտին նեն-
դութիւնները կը մարգարէանան ։
27 Անոնք իրենց երազներովը՝ որ իրա-
րու կը պատմեն , իմ անունս՝ իմ
ժողովուրդիս մոռցընել կը խոր-
հին , – ինչպէս որ անոնց հայրերը
Բահաղին պատճառովը իմ անունս
28 մոռցան ։ Երազ ունեցող մար-
գարէն՝ թող երազ պատմէ , իսկ
իմ խօսքս ունեցողը՝ ճշմարտու-
թեամբ թող իմ խօսքս խօսի .
յարդը՝ ցորենին քովը ի՞նչ է՝ կ'ը-
29 սէ Տէրը ։ Միթէ իմ խօսքս կրա-
կի պէս չէ՞ , կ'ըսէ Տէրը , ու ա-
պառաժը կոտրտող մուրճի պէս
30 է՞ ։ Անոր համար ահա ես ան
մարգարէներուն դէմ եմ , կ'ըսէ
Տէրը , որոնք ամէն մէկը իր ըն-
կերէն իմ խօսքերս կը գողնան ։
31 Ահա ես –ն մարգարէներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ իրենց լե-
զուները կը գործածեն , ու կ'ըսեն .
32 Ներկայ ըսաւ ։ Ահա ես ան սուտ
երազներ մարգարէացողներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ զանոնք պատ-
մելով իմ ժողովուրդս կը մոլորցը-
նեն՝ իրենց ստութիւններովը ու
անապարձութիւնովը . ու ես զա-
նոնք չխրկեցի , և անոնց չպատուի-
րեցի . ու անոնք աս ժողովուրդին
ամենևին օգուտ մը պիտի չընեն ,
կ'ըսէ Տէրը ։
33 Ուստի երբոր աս ժողովուրդը ,
կամ մարգարէ մը , կամ քահանայ
մը քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ՝ Տէ-
րոջը *բեռը ի՞նչ է . ան ատենը
անոնց ըսես . Ի՞նչպէս բեռ . Ե՛ս
ձեզ անշուշտ պիտի թողում , կ'ը-
34 սէ Տէրը ։ Եւ ան մարգարէն ,
կամ քահանան , կամ ժողովուրդը
որ Տէրոջը բեռը կ'ըսէ , ան մար-
դուն՝ ու անոր տանը պատիժ պիտի
35 ընեմ ։ Ամէն մարդ իր ըն-
կերին , ու ամէն մարդ իր եղբօրը
այսպէս ըսէք . Տէրը ի՞նչ պա-
տասխան տուաւ , և Տէրը ի՞նչ
36 խօսեցաւ ։ Ու մէյմըն ալ Տէրոջը
բեռը չյիշէք . վասն զի անոր բե-
ռը՝ ամէն մարդուն խօսքը պիտի
ըլլայ . քայց դուք կենդանի Ա-
ստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը մեր Ա-
37 ստուծոյն խօսքը փոխեցիք ։ Մար-
գարէին այսպէս ըսես . Տէրը քեզի
ի՞նչ պատասխան տուաւ , և Տէրը
38 ի՞նչ խօսեցաւ ։ Քայց որովհետև
Տէրոջը բեռը կ'ըսէք , անոր համար
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև աս
խօսքը՝ բեռ Տէրոջը բեռը կ'ը-
սէք , թէև ես ձեզի ըսի խրկեցի ,
ու Տէրոջը բեռը մի՛ ըսէք՝ ըսի ,
39 Անոր համար ահա ես ձեզ բոլորո-
վին պիտի մոռնամ , ու ձեր քովէն
պիտի ձգեմ ձեզ՝ և ան քաղաքը՝
որ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի .
40 Եւ ձեր վրայ *յաւիտենական նա-
խատինք , ու յաւիտենական ա-
նարգանք պիտի դնեմ , որ պիտի
չմոռցուի ։

ԳԼ · Ի Դ

1 Ազէկ ու գէշ թուզերուն օրինակովը՝ 4 մար-
գարէն կը ծանուցանէ գերութեան մէջ եղող-
ներուն դառնալը , 8 և Սեդեկիային և ուրիշ-
ներուն կործանումը ։

1 – Յեքոնիայի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը՝ Յուդայի թա-
գաւորը Յովակիմի որդին Յեքո-
նիան , և Յուդայի իշխանները , ու
հիւսերը , ու դարբիններն Երուսա-
ղեմէն գերի առնելէն ու Բաբիլոն
տանելէն ետքը , Տէրը ինծի ցու-
ցուց , որ ահա Տէրոջը տաճա-
րին առջևը դրուած երկու կողով
2 թուզ կար ։ Մէկ կողովին մէջը
խիստ ադէկ թուզեր կային՝ կան-
խահաս թուզերու պէս , ու մէկալ
կողովին մէջը խիստ գէշ թուզեր
կային , այնպէս որ՝ գէշութենէն
3 անոնց ուտուիլը անկարելի էր ։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ . Ո՛վ Երեմիա՛ ի՞նչ
կը տեսնես . ու ես ըսի . Թուզեր .
ադէկ թուզերը խիստ ադէկ են , ու
գէշերը՝ շատ գէշ են . այնպէս որ՝
գէշութենէն անոնց ուտուիլը ան-
կարելի է ։
4 Ան ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի
5 եղաւ , ըսելով . Իսրայէլին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես ա-
ղէկ թուզերուն պէս պիտի բռնեմ
Յուդայէն գերի քշուածները՝ որոնք
աս տեղէն քաղդեացւոց երկիրը
խրկեցի՝ էրէց ադէկ ըլլալու հա-
6 մար . Եւ իմ աչքերս անոնց վրայ
պիտի հաստատեմ բարութեան
համար , ու դանոնք աս երկիրը
պիտի դարձընեմ , և զանոնք պի-
տի չքնեմ , ու պիտի չքցընեմ , և
զանոնք պիտի տնկեմ , ու պիտի
7 չխլեմ ։ Եւ անոնց Հ–ն սիրտ
մը պիտի տամ , որ ինձ ճանչնան
թէ ես եմ Տէրը . ու անոնք ինծի
ժողովուրդս պիտի ըլլան , ու ես
անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ .
վասն զի Իրենց բոլոր սրտովը ինծի
8 պիտի դառնան ։ Եւ ինչպէս են
–ի գէշ թուզերը որ գէշութենէն
չեն ուտուիր , Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան ,
ու անոր իշխանները , ու Երուսա-
ղեմի մնացորդը՝ որ աս երկրիս մէջ
մնացեր են , նաև ինծի Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ բնակողները՝ այնպէս պիտի
9 ընեմ . Եւ զանոնք Իերկրիս բոլոր
թագաւորութիւններուն մէջ նե-
ղութեան ու թշուառութեան պի-
տի մատնեմ , որպէս զի անոնք

Ն · Բ · ՊՓ · Իրր 599

– Դատ · գ · 7 ։ ը · 33 ։ 34 ։

Ի՛ր Օր · ԺԸ · 20 ։ ԳԼ · ԺԳ · 14 ։ 15 ։

† Սոփ · գ · 4 ։

* Ա՛յ՝ պատգամը

Ե Հմր 39 ։

Ն · Բ · ՊՓ · Իրր 599

Ի ԳԼ · Ի · 11 ։

Իրր 598

– դ Թագ · Խգ · 12 · ՃԼ ։ բ Մն · ԼԳ · 10 ։

Բ Տեսգլ · Իր · 24 · ՃԼ · Իթ · 2 ։

† Ա՛մվ · է · 1 · 4 ։ ը · 1 ։

Ե ԳԼ · Ժր · 15 · Իթ · 10 ։

Ի ԳԼ · Լր · 41 · ԼԳ · 7 ։ Խր · 10 ։

Ը՛ր Օր · Լ · 6 ։ ԳԼ · Լր · 39 ։ Եզեկ · Ժա · 19 ։ ԼԶ · 26 ։ 27 ։

Ի ԳԼ · Լ · 22 ։ Լ · 33 ։ Լր · 38 ։

Ը ԳԼ · Խթ · 18 ։

Ր ԳԼ · Խթ · 17 ։

Ժ ԳԼ · Խգ · 44 ։

Ի՛ր Օր · Խը · 25 · 37 ։ գ Թագ · Թ · 7 ։ բ Մն · է · 20 ։ ԳԼ · Ժե · 4 ։ Իթ · 18 ։ ԼԳ · 17 ։

Ն · Ք · ԶԲ · Իրր 599

Ա Սադ · խդ · 13 · 14 ·
Ի ԳԼ · ԻԹ · 18 · 22 ·

Լնախատինք , առակ , անարգանք ու Իանէծք ըլլան ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ զանոնք պիտի
10 ֆշեմ. Եւ անոնց վրայ՝ սուրը , սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ , մինչև որ Հատնին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց Հայրերուն տուի ։

ԴԼ · ԻԵ

1 Երեմիա կը յանդիմանէ Հրէաները՝ մարգարէներուն չունդանդելնուն Համար , 8 ու կը նախայայտնէ եօթանասուն տարուան գերութիւնը , 12 և այնուհետև Բաբիլոնի կործանումը . 15 գինիի գաւաթի մը օրինակով՝ շատ ազգերու կործանումը կը ցուցընէ ։ 34 Հովիւներուն ազաղակը ։

Ն · Ք · ԶԲ · 607 վերջը՝ նալով՝ 606 կը սկսի
Ի ԳԼ · ԼԶ · 1 ·

1 Ցուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին առաջին տարին էր , բոլոր Ցուդայի ժողովուրդին վրայով՝ Երեմիային եղած խօսքն է ,
2 Որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Ցուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղեմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ .

629 էն մինչև 606
Ի ԳԼ · ա · 2 ·

3 Ի Ցուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիային տասներեքերորդ տարիէն մինչև այս օրս՝ որ քսանուերեք տարի է , Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով ,

Ի ԳԼ · է · 13 · Ժա · 7 , 8 · 10 · Ժգ · 10 · 11 · Ժշ · 12 · Ժէ · 28 · Ժր · 12 · ԺԹ · 15 · Իր · 21 ·

4 Ի բայց մտիկ չընիք ։ Եւ Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաները՝ մարգարէները , Ի կանուխ ելլելով ու խրկելով , բայց մտիկ չընիք , ու մտիկ ընելու Համար ականջնիդ չբացիք ,
5 ծռեցիք , որոնք կ'ըսէին . Ի Ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործքերէն դարձէք , որ բնակիք յաւիտեանս յաւիտենից ան երկրին մէջը՝ որ Տէրը ձեզի ու
6 ձեր Հայրերուն տուաւ . Եւ օտար աստուածներուն ետևէն մի՛ երթաք՝ անոնց ծառայելու ու երկրպագութիւն ընելու Համար . և զիս ձեր ձեռացը գործքերովը մի՛ բարկացընէք , որ ձեզի չարիք չընեմ .
7 Բայց դուք ինծի մտիկ չընիք՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Ղիս ձեր ձեռացը գործքերովը բարկացընէք , ու ձեզի դէշ ըլլայ ։

Ղր Օր · ԼԲ · 21 · ԳԼ · է · 19 · ԼԲ · 30 ·

8 Ասոր Համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև իմ խօսքերս մր-
9 տիկ չընիք , Ահա ես պիտի խրկեմ , Ի ու բոլոր հիւսիսի ազգատոհմներ , և Իմ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ , կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք աս երկրիս վրայ , և անոր բնակիչներուն վրայ պիտի բերեմ , ու զանոնք նզովածի պէս բնաջինջ

Ի ԳԼ · ե · 15 ·
Ը ԳԼ · խէ · 6 · խգ · 10 · Տես Եմ · խգ · 28 · խէ · 1 · ԳԼ · խ · 2 ·

պիտի ընեմ , և Ի զանոնք զարմանքի ու սուլելու Էնդ-Հոյ դիւրէ ընէմ , ու յաւիտենական աւերակի պիտի
10 դարձընեմ ։ Եւ անոնցմէ Ի ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու Հարսին ձայնը , Իաղօրիքին ձայնը ու ճրա-
11 դին լոյսը պիտի կորսընցընեմ . Եւ աս բոլոր երկիրը անապատ ու ամայութիւն պիտի ըլլայ . և աս ազգերը եօթանասուն տարի Բաբիլոնի թագաւորին պիտի ծառայեն ։

Ն · Ք · ԶԲ · Իրր 606
Ի ԳԼ · Ժբ · 16 ·
Ի Եմ · խդ · 7 · ԳԼ · է · 34 · Ժշ · 9 · Եզեկ · իգ · 13 · Ովս · բ · 11 · Ցայտ · Ժբ · 23 ·
Ի Ժող · Ժբ · 4 ·

12 Ու Լեօթանասուն տարին լմընալէն ետքը՝ Բաբիլոնի թագաւորին , ու ան ազգին այցելութիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը Համար . նաև քաղդէացւոց երկրին՝ Էնդ-Հոյ դիւրէ , կ'ըսէ Տէրը , Ի և զանիկայ յաւիտենական ամայութեան պիտի դարձընեմ ։
13 Ձրնեմ . Ու ան երկրին վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր խօսքերը որ ես անոր դէմ խօսեցայ , Էնոխ Երեմիային բոլոր ազգերուն վրայով բրած մարգարէութեանը աս գրքին մէջը գրուած բոլոր բաները ։
14 Ի Քանզի զանոնք ալ՝ շատ ազգեր Ի ու մեծ թագաւորներ՝ Հիրենց ծառայ պիտի բնեն . Ի ու ես անոնց Հատուցում պիտի ընեմ իրենց ըրածներուն ու իրենց ձեռացը գործքերուն Համեմատ ։

Կը սկսի՝ Իրր 606 · դ Թագ · խդ · 1 · Եւ կը վերջանայ Իրր 536 · Եզր · ա · 1 ·
Եր Մն · Լզ · 21 , 22 · Եզր · ա · 1 · ԳԼ · ԻԹ · 10 · Դան · Թ · 2 ·
Ի Եմ · Ժգ · 19 · Ժգ · 23 · Իա · 1 · Եզ · Խէ · 1 · ԳԼ · Ծ · 3 · 18 , 23 · 39 · 40 , 45 · Ծա · 25 , 26 ·
Ի ԳԼ · Ծ · 9 · Ծա · 27 , 28 ·
Ի ԳԼ · Ծ · 41 · Ծա · 27 ·
Ի ԳԼ · Իէ · 7 ·
Ի ԳԼ · Ծ · 29 · Ծա · 6 , 24 ·

15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը ինծի այսպէս ըսաւ . Առ Ղբարկութեան գինիին գաւաթը ձեռքէս առ , ու զանիկայ խմցուր ան բոլոր ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ
16 կը խրկեմ . Եւ Ի խմեն , ու խռովին , ու անոնց մէջը խրկած սուրիս
17 երեսէն յիմարին ։ Ուստի Տէրոջը ձեռքէն գաւաթը առի , ու խմցուցի ան բոլոր ազգերուն , որոնց որ

Ղ Ցոր · իա · 20 · Աող · Հե · 8 · Եմ · Ծա · 17 · Ցայտ · Ժդ · 10 ·
Ի ԳԼ · Ծա · 7 · Եզեկ · իգ · 34 · Նաա · գ · 11 ·

18 Տէրը զիս խրկեց . Երուսաղեմին , ու Ցուդայի քաղաքներուն , և անոր թագաւորներուն , Ա անոր իշխաններուն՝ որ զանոնք Ի անապատ , ամայութիւն , անարգանք ու Ի անէծք ընէ , ինչպէս որ այսօր
19 Ի Էրէոյ . Ի Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին , և անոր ծառաներուն ու իշխաններուն , ու անոր

Ի Ճր · 9 · 11 ·
Ի ԳԼ · իդ · 9 ·
Ն ԳԼ · խգ · 2 · 25 ·
Լ Ճր 24 ·

20 բոլոր ժողովուրդին . Եւ բոլոր Լխառնիճաղանճ ժողովուրդներուն , ու Հաւս երկրին բոլոր թագաւորներուն , Լ ու Փղշտացւոց երկրին բոլոր թագաւորներուն , այսինքն՝ Ասկաղոնի , Գազայի . ու Ակկարոնի , և Ղ Ազովտոսի մնա-
21 ցորդին . Եդովմին , ու Մովաբ-
22 րին , ու Ամմոնի որդւոց . Եւ Ցիւրոսի բոլոր թագաւորներուն , ու Սիդոնի բոլոր թագաւորներուն ,

- Ցոր · ա · 1 ·
Լ ԳԼ · խէ · 1 · 5 , 7 ·
Ղ Տես Եմ · ի · 1 ·
Ը ԳԼ · ԻԹ · 7 , Ճ ·
- ԳԼ · խբ · 1 ·
- ԳԼ · ԻԹ · 1 ·
Վ ԳԼ · խէ · 4 ·

և ⁼ծովուն անդիի կողմը եղող
*կղզիներու թագաւորներուն .
23 ²Դեդանին , ու Թեմայեցին , և Բու-
զին , ու ամէն էրէնց մօրուքին ծայ-
24 րերը կտրողներուն . Եւ ³Արաբա-
յուց բոլոր թագաւորներուն , ու
⁼անապատը բնակող խառնիճա-
ղանճ ժողովուրդին բոլոր թա-
25 գաւորներուն . Եւ †Զամբրիի բո-
լոր թագաւորներուն , ու ‡Եղամի
բոլոր թագաւորներուն , ու Մա-
26 րաց բոլոր թագաւորներուն . Եւ
իրարու մօտ կամ հեռու եղող
հիւսիսի *բոլոր թագաւորներուն ,
ու երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս
բոլոր թագաւորութիւններուն
Խ֊ո֊յ . ⁴և անոնցմէ ետքը Սիսա-
27 կի թագաւորը պիտի խմէ ։ Ու
անոնց ըսես . Զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
‡Խմեցէք , ու ⁼գինովցէք , ու
փսխեցէք , և ձեր մէջը խրկելու
սուրիս երեսէն ինկէք , ու մի՛ ել-
28 լէք ։ Ու թէ որ գաւաթը քու
ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու
համար , ան ատենը անոնց ըսես .
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան-
29 շուշտ պիտի խմէք . Քանզի ահա
ես ⁵իմ անունովս կոչուած քաղա-
քին վրայ †չարիք բերելու սկսայ .
միթէ դուք անպատիժ պիտի
մնաք . անպատիժ պիտի չմնաք .
քանզի ⁼երկրիս բոլոր բնակիչնե-
րուն վրայ սուր պիտի կանչեմ ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
30 Ուստի դուն ասոնց բոլոր խօսքերը
անոնց մարգարէանալով՝ անոնց ը-
սես . Տէրը ⁶բարձրէն պիտի գո-
ռայ , ու Ըիր սուրբ բնակութենէն
իր ձայնը պիտի տայ . ⁶իր բնակա-
րանին վրայ ⁷ահարկու ձայնով պի-
տի գոռայ . Խ֊ղղ կոխողներուն
պէս՝ երկրիս բոլոր բնա-
կիչներուն պատասխան պիտի տայ ։
31 Ան֊ը բարձր ձայնը մինչև երկրիս
ծայրերը պիտի հասնի . վասն զի
Տէրը ⁸ազգերուն հետ դատաստան
ունի . ⁹անիկայ ամէն մարմինով հետ
դատ պիտի վարէ , ⁼֊ ամբարիշտ-
ները սուրի պիտի տայ , կ'ըսէ Տէ-
րը ։
32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա չարիք պիտի ելլէ , ¹⁰ազգ
⁼ըէն ազգի պիտի ⁼նչնչի . ու երկ-
րիս ծայրերէն ¹¹մեծ մրրիկ պիտի
33 ելլէ ։ Ու եղած օրը Տէրոջմէ սպան-
նուածները՝ երկրիս մէկ ծայրէն
մինչև երկրիս մէկալ ծայրը պիտի
ըլլան . ¹²անոնց համար սուգ պիտի
չըռնուի . ¹³անոնք պիտի չժողո-
վուին , ու պիտի չթաղուին . երկ-
րի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի
ըլլան ։
34 ¦Ողբացէք ով հովիւներ՝ ու ա-
ղաղակեցէք , և ⁼֊էրէր ¹⁴ել թաւա-
լեցէք՝ ով հօտին ընտիրները . վասն
զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան
ըլլալու օրերը լրացած է . ու պա-
տուական ամանի պէս պիտի ի֊
35 նաք ։ Եւ հովիւներուն փախչելու
ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն
ազատուելու միջոցը պիտի կոր-
36 սուի ։ Հովիւներուն աղաղակին
ձայնը , և հօտին ընտիրներուն ո-
նալուն ¹⁵֊ը կայ . վասն զի Տէրը
37 անոնց արօտները կորսընդուց . Ու
Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը և-
րեսէն խաղաղութեան փարախները
38 ամայութեան դարձան ։ Առյդ
առիւծի պէս ¹⁶իր բնակարանը թո-
ղուց . քանզի *բռնաւորին բարկու-
թեանը երեսէն , ու անոր սաստիկ
սրտմտութեանը երեսէն , անոնց
երկիրը ամայի եղաւ ։

ԳԼ . ԻԶ

1 Երեմիա խօսմունքներով ու սպառնալիքնե-
րով՝ ապաշխարութեան կը յորդորէ ժողովուր-
դը . 8 աս պատճառով կը բռնուի , 10 ու կ'ամ-
բաստանուի ։ 12 Իր անձին ջատագովութիւնը ։
16 Դատաստանին մէջ կ'արդարանայ , Մի-
քիայէն 20 և Ուրիայէն օրինակները յիշելով ,
24 և Աքիկամին խնամքովը ։

1 ¹⁷Յուդայի թագաւորին՝ Յովսիայի
որդւոյն Յովակիմին թագաւո-
րութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմա-
նէ աս խօսքը եղաւ՝ ըսելով .
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ⁼Տէրոջը
տանը դաւիթին մէջը կայնէ , ու
Տէրոջը տունը երկրպագութիւն ը-
նելու եկող Յուդայի բոլոր քաղաք-
ներուն խօսէ ⁵ան ամէն խօսքերը՝
որ քեզի պատուիրեցի անոնց խօսե-
լու համար . ⁶մէկ խօսք մը ետ մի՛
3 ձգեր . ⁷Գուցէ մտիկ բնեն , ու ա-
մէն մարդ իր չար ճամբայէն դաո-
նայ . ես ալ ⁸զղջամ ան չարիքին
համար՝ որ անոնց չար գործերուն
պատճառովը իրենց վրայ բերելու
4 կը խորհիմ ։ Եւ անոնց ըսես . Տէ-
րը այսպէս կ'ըսէ . Ըթէ որ ինծի
մտիկ չընելով՝ ձեր առջևը դրած
5 օրէնքիս մէջ չքալէք , Ու ձեզի
խրկած ծառաներուս մարգարէնե-
րուն խօսքերը մտիկ չընէք , որ
⁹կանուխ ելլելով ըն֊ղ֊ կը խրկէի ,
6 ու դուք մտիկ չըրիք . Ըն ատենը
ասո տունը ¹⁰Սիլովի պէս պիտի ընեմ ,
և աս քաղաքը երկրիս բոլոր ազգե-
րուն ¹¹անէծք պիտի ընեմ ։
7 Ու քահանաները , և մարգարէ-
ները , ու բոլոր ժողովուրդը լսե-
ցին , երբոր Երեմիա՝ Տէրոջը տա-
նը մէջ աս խօսքերը կը խօսէր ։
8 Ու երբոր Երեմիա լմընցուց ան բո-
լոր խօսքերը զրուցելը՝ որ Տէրը հրա-
մայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօ-

ն · ք · գ֊ · իրր 606

֊ Գլ · խթ · 23 ։
* կ֊՛ ծովեզերայ երկիրներու
² Գլ · խթ · 8 ։
³ ր Մն · թ · 14 ։
⁼ Տն֊ Հմր 20 ։ Գլ · խթ · 31 ։ ծ · 37 ։ Եզկ · լ · 5 ։
† կ֊՛ Զեմբանացւոց
‡ Գլ · խթ · 34 ։
* Գլ · ծ · 9 ։
⁴ Գլ · ծա · 41 ։
‡ Ամր · ր · 16 ։
⁼ Ես · ծա · 21 ։ կդ · 6 ։
⁵ Դան · թ · 18 ։ 19 ։
† Ընակ.ժա. 31 ։ Գլ · խթ · 12 ։ Եզկ · թ · 6 ։ Ներ · 16 ։ Ղս · իդ · 31 ։ ա Պետ · գ · 17 ։
⁶ Եզկ · լը · 21 ։
* Ես · խր · 13 ։ Յովել · գ · 16 ։ Ամո · ա · 2 ։ Ղպ · ժա · 4 ։ Գլ · ժէ · 12 ։
† գ Թագ · թ · 3 ։ Պաղ · ճլը · 14 ։
‡ Ես · ժգ · 9 ։ Գլ · խը · 33 ։
⁷ Ովս · գ · 1 ։ Միք · ը · 2 ։
* Ես · կդ · 16 ։ Յովել · գ · 2 ։
† Գլ · իդ · 19 ։ լ · 23 ։
‡ Ես · կզ · 16 ։
* Գլ · ժգ · 4 ։ 6 ։
† Պաղ · հթ · 3 ։ Գլ · ը · 2 ։ Ցայտ · ժա · 9 ։

Ն · ք · գ֊ · իրր 606

‡ Գլ · գ · 8 ։ ը · 26 ։

* Պաղ · հգ · 2 ։
* կ֊՛ բռնաւոր ֊֊֊ ըլլ֊

ն · ք · գ֊ · 610 վերջանալով՝ 609 կը սկսի
֊ Գլ · ժթ · 14 ։
² Եզկ · գ · 10 ։ Մ֊֊ · իը · 20 ։
³ Գոր · ի · 27 ։
⁴ Գլ · լդ · 3 ։
⁵ Գլ · ժը · 8 ։ Ցօել · գ · 8 ։ 9 ։
⁶ Ղվ · իչ · 14 ։ եէ ։ բ Օր · իը · 15 ։
⁷ Գլ · ե · 13 ։ 25 ։ ժա · 7 ։ իե · 3 ։ 4 ։
⁸ ա Թագ · գ · 10 ։ 11 ։ Պաղ · հը · 60 ։ Գլ · ե · 12 ։ 14 ։
⁹ Ես · կե · 15 ։ Գլ · իդ · 9 ։

Ն · Ք · ԳՒ · Իսր 609

սելու , քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնելին՝ ու ըսին . Դուն անպատ-
9 ճառ պիտի մեռնիս ։ Ինչո՞ւ համար Ցերոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով . Ա՛ս տունը Սելովի պէս պիտի ըլլայ , ու ասքաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ , և հոն բնակիչ պիտի չըլլայ . ու բոլոր ժողովուրդը Ցերոջը տանը մէջ Երեմիայի վրայ ժողովուեցաւ ։
10 Ու երբոր Յուդայի իշխանները ասբաները լսեցին , թագաւորին տունէն Ցերոջը տունը ելան , և Ցերոջը դռնէն նոր դրանը մուտքը
11 նստան ։ Ու քահանաները և մարգարէները՝ իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին . Ա՛ս մարդը մեռնելու արժանի է . քանզի հաս քաղաքիս դէմ մարգարէութիւն ըրաւ , ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք ։
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ցերը զիս խրկեց որ աստանը ու ասքաղաքիս վրայով ձեր լսած բոլոր խօսքերը զգուշացնէ՝
13 մարգարէութիւն ընեմ ։ Եւ հիմա ձեր ճամբաները ու գործքերը ուղղեցէք , ու ձեր Ցեր Աստուծոյն ձայնը մտիկ ըրէք . և Ցերը ձեր վրայով ըսած չարիքին համար պի-
14 տի զղջայ ։ Բայց ես հաձեր ձեռքն եմ . ձեր աչքին աղէկ ու
15 շիտակ երեցածը ըրէք ինծի . Սակայն աղէկ գիտցէք՝ որ եթէ դուք զիս մեռցընէք , ձեր վրայ՝ ու ասքաղաքիս վրայ՝ և անոր բնակիչներուն վրայ անշուշտ անմեղ արիւնին զգուշանալը պիտի բերէք . վասն զի ճշմարտապէս Ցերը զիս ձեզի խրկեց , որ ասբոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն զգուցեմ ։
16 Անատեն իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը՝ քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին . Ա՛ս մարդը մեռնելու արժանի չէ . վասն զի մեր Ցեր Աստուծոյն անունովը մեզի
17 խօսեր է ։ Ու երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ ելան , և ժողովուրդին բոլոր ժողովին խօսեցան՝
18 ըսելով . Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը՝ Մորաստացի Միքիան մարգարէութիւն ըրաւ . և բոլոր Յուդայի ժողովուրդին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Զօրաց Ցերը այսպէս կ'ըսէ . Սիոնը ագարակի պէս պիտի հերկուի , ու Երուսաղէմը աւերակներու դէզեր , ու Ցերոջ տանը լեռը՝ անտառի բարձր տե-
19 ղերու պէս պիտի ըլլայ ։ Միթէ Յուդայի Եզեկիա թագաւորը , ու բոլոր Յուդան զանիկայ մեռցո-

Ն · Ք · ԳՒ · Իսր 609

ՅՐՄՆ · Լ · 26 ։
ՂԵԼ · Լ · 14 ։ ԲԹագ · Իդ · 16 ։
Ֆ Գոր · Ե · 39 ։

ՅՐՄՆ · ԼԸ · 4 ։

ՅԳԼ · Է · 3 ։
ԼՀՄ 3 · 19 ։
ՅԳԼ · Լ · 5 ։

Յ Գ Թագ · Իր · 12 · 14 ։ Գլ · ԼԹ · 14 ։

ՅԳԼ · Ի Է

1 Երեմիա՝ կապերու և լուծերու օրինակով կը մարգարէանայ Թէ Մերձակայ Թագաւորները Նաբուգոդոնոսորէն պիտի յաղթուին . 8 կը յորդորէ զանոնք որ անոր հնազանդին՝ և սուտ մարգարէներուն չհաւատան . 12 Նոյնպէս ալ Սեդեկիան կը յորդորէ . 19 կը նախատանքէ Թէ Յուցած անօթները Բաբիլոն պիտի տարուին , ու հոն պիտի մնան մինչև այցելութեան օրը ։

1 Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Սեդեկիայի Թագաւորութեանը սկիզբը՝ Ցերոջը կողմանէ Երեմիային ասխօսքը եղաւ , ըսելով .
2 Ցերը ինծի այսպէս ըսաւ . Քեզի կապեր ու լուծեր շինէ , ու զանոնք վերսաղէմ՝ Յուդայի Սեդեկիա Թագաւորին եկող դեսպաններուն ձեռքովը եղովմի Թագաւորին , ու Մովաբի Թագաւորին , ու Ամմոնի որդւոյոց Թագաւորին , և Տիւրոսի Թագաւորին , ու Սիդոնի Թագաւորին խրկէ ։ Եւ անոնց պատուէր տուս իրենց տէրերուն համար՝ ու ըսես . Զօրաց Ցերը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր տէրերուն ասանկ ըսէք .

Իսր 598

* Եբրայեան օրինակին նէրուն դէմ տառը առ պէտք Յովսիային ասնէն . բայց պէ՛ս Հմր 8 , 12 ։ 19 , 20 ։ Գլ · Իր · 10 , 12 ։ Տես Եզեկ · գ · 1 ։ Ժր · 3 ։ Իդ · 3 , Ճ ։

5 Ես իմ մեծ զօրութեամբս ու երկընցած բազուկովս՝ երկիրը, մարդը ու երկրի երեսին վրայ եղող անասունները ստեղծեցի, և ինձ նիկայ կու տամ, որուն որ իմ աչքիս առջևը հաճոյ կ'երևնայ։

6 Եւ հիմա աս բոլոր երկիրները՝ ես իմ ծառայիս՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը կու տամ, ու դաշտի գազաններն ալ անոր կու տամ, որ անոր ծառայութիւն ընեն։ 7 Ամէն ազգերը ծառայութիւն պիտի ընեն անոր, ու անոր որդւոյն, ու անոր որդիին որդւոյն, մինչև որ անոր երկրին ժամանակն ալ հասնի, ու զանազան ազգեր ու մեծ թագաւորներ իրենց ծառայ ընեն։ 8 Եւ ան ազգը կամ թագաւորութիւնը որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին չըներ, ու իր պարանոցը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին տակը չդներ, ան ազգին՝ սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի բնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, մինչև որ զանոնք անոր ձեռքովը հատցընեմ։

9 Եւ դուք մոիկ մի՛ ընէք ձեր մարգարէներուն, բաղդ նայողներուն, երազատեսներուն, դուշակողներուն, ու կախարդներուն, որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով. Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք. 10 քանզի անոնք ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն, որպէս զի ձեր երկրին վրայէն ձեզ հեռացընեն, ու ես ձեզ վռընտեմ, ու կորսուիք։ 11 Բայց իր պարանոցը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին տակը դնող՝ և անոր ծառայութիւն ընող ազգը՝ անշուշտ իր երկրին վրայ հանգիստ պիտի թողում, կ'ըսէ Տէրը, ու պիտի մշակէ զանիկայ, ու անոր մէջը պիտի բնակի։

12 Ես Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին ալ՝ աս բոլոր խօսքերուն համեմատ ըսի, ու ըսի. Ձեր պարանոցը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին տակը դրէք՝ և անոր ու անոր ժողովուրդին ծառայութիւն ընէք, ու կեցէք։ 13 Ինչո՞ւ համար դուն ու քու ժողովուրդդ սրով, սովով ու ժանտախտով մեռնիք, ինչպէս որ Տէրը՝ Բաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն չընող ազգին համար խօսեցաւ։ 14 Եւ դուք մոիկ մի՛ ընէք ան մարգարէներուն խօսքերը, որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով. Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք. վասն զի անոնք ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն։ 15 Նէն. քանզի ես զանոնք չիրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը. հապա անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն, որպէս զի ես ձեզ վռընտեմ. և դուք՝ ու ձեզի մարգարէութիւն ընող մարգարէները կորսուիք։

16 Ու ես քահանաներուն և աս բոլոր ժողովուրդին զրուցեցի, ու ըսի. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր մարգարէներուն խօսքերը մտիկ մի՛ ընէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն կ'ընեն՝ ըսելով. Ահա Տէրոջը տանը հանօթները մօտերս Բաբիլոնէն ետ պիտի բերուին. քանզի անոնք սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզ։ 17 Զի. Անոնց մտիկ մի՛ ընէք. Բաբիլոնի թագաւորին ծառայեցէք, որ ապրիք. ինչո՞ւ աս քաղաքը աւերակ եղած ըլլայ։ Բայց թէ որ անոնք մարգարէներ են, ու թէ որ անոնց քովը Տէրոջը խօսքը կայ, թող հիմա զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն, որ Տէրոջը տանը մէջ, և Ցուդայի թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ մնացած անօթները 19 Բաբիլոն չերթան։ Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ՝ սիւներուն, ու ծովին, և սեղեռովթներուն, ու աս քաղաքիս մէջ մնացած 20 անօթներուն վրայով, որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը չառաւ, երբոր Ցուդայի թագաւորը Ցովակիմ որդին Ցեքոնիան, և Ցուդայի ու Երուսաղէմի բոլոր ազնուականները Երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի տարաւ. 21 Զիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ Տէրոջը տանը մէջ, և Ցուդայի թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ մնացած անօթներուն համար. 22 Անոնք Բաբիլոն պիտի տարուին, և հոն պիտի մնան մինչև այն օրը՝ որ անոնց այցելութիւն ընեմ, կ'ըսէ Տէրը. ետքը զանոնք պիտի հանեմ, ու աս տեղս պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Անանիա սուտ մարգարէութեամբ կ'իմացընէ թէ տաճարին անօթները ու Եքոնիան պիտի դառնան։ 5 Երեմիա՝ բազալով որ ան մարգարէութիւնը ճշմարիտ ըլլայ, կը ցուցընէ թէ դիպուածը պիտի յայտնէ թէ ճշմարիտ մարգարէները որոնք են։ 10 Անանիա կը կոտրէ Երեմիային լուծը։ 12 Երեմիա երկաթէ լուծի վրայով կը խօսի։ 15 ու կը նախասացնէ Անանիային մահը։

1 Ու եղաւ որ հնոյն տարին՝ Ցուդայի թագաւորին Սեդեկիային թագաւորութեանը սկիզբը՝ չորրորդ տարուն հինգերորդ ամիսը՝ Գաբաւնէն եղող Ազուրի որդին Անանիա մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ քահանաներուն ու բոլոր ժողո-

Ն · Բ · ԳՁ · ԻԲԲ 698

Բ Սադ · ՃԺԱ. 15 ։ ՃԻԳ · 6 ։ Ես · ԽԸ · 12 ։

Ե Յադ · ՃԺԱ. 16 ։ Դան · Գ · 17 ։ 25 ։ 32 ։

Զ ԳԼ · ԻԲ · 14 ։

Է ԳԼ · ԻԱ · 9 ։ ԽԳ · 10 ։ Երգ · ԻԹ · 18 ։ 20 ։

Ը ԳԼ · ԻԲ · 14 ։ Դան · Բ · 38 ։

Թ Բ ՄՆ · ԼԳ · 20 ։

Ժ ԳԼ · ԻԱ · 12 · Ծ · 27 ։ Դան · Ե · 26 ։

Ի ԳԼ · ԻԱ · 14 ։

Ի ՀՇ 14 ։

598

Ի ԳԼ · ԻԲ · 1 ։ ԼԲ · 17 ։

Լ Եզեկ · ԺԲ · 31 ։

Խ ԳԼ · Ժգ · 14 · ԻԳ · 21 ։ ԻԹ · 8 · 9 ։

Ն · Բ · ԳՁ · ԻԲԲ 598

Ղ Բ ՄՆ · ԼԳ · 7 · 10 ։ ԳԼ · ԻԲ · 3 ։ Դան · Ա · 2 ։

Ճ դ Թագ · ԻԱ · 13 · ՃԺ ։ ԳԼ · Ծբ · 17 · 20 · 21 ։

Մ դ Թագ · ԻԲ · 14 · 15 ։ ԳԼ · ԻԳ · 1 ։

Յ դ Թագ · ԻՏ · 13 · Բ ՄՆ · ԼՂ · 18 ։ Բ ՄՆ · ԼՂ · 21 ։ ԳԼ · ԻԹ · 10 ։ ԼԲ · 5 ։

Ն Եզբ · Ա · 7 ։ Ե · 19 ։

ԻԲԲ 596

Ո ԳԼ · ԻԵ · 1 ։

Ն · ք · գբ · Իրբ 596

վուրդին առջևը ինձի խօսեցաւ՝ ու
2 ըսաւ . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կը խօսի՝ ու
կ'ըսէ . Բաբիլոնի թագաւորին
Բ Գէ · իէ · 12 ։ 3 Բ լուծը կոտրեցի . Մինչև երկու
Բ Գէ · իէ · 16 ։ տարի՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին աս տեղէն առած , ու
Բաբիլոն տարած Տէրոջը տանը
բոլոր անօթները աս տեղս պիտի
4 դարձընեմ . Եւ Յուդայի թագա-
ւորը Յովակիմի որդին Յեքո-
նիան , ու Բաբիլոն գացած Յու-
դայի բոլոր գերիները աս տեղս պի-
տի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . վասն
զի Բաբիլոնի թագաւորին լուծը
պիտի կոտրեմ ։
5 Ու Երեմիա մարգարէն՝ Տէրոջը
տանը մէջ կայնող քահանաներուն
ու բոլոր ժողովուրդին ալ ասկից
առջևը՝ Ընանիա մարգարէին խօսե-
6 ցաւ . Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ .
Բ դ Թագ · ա · 35 ։ Ամէն . Տէրը այնպէս ընէ . Տէրը
քու մարգարէացած խօսքերդ հաս-
տատէ , ու Տէրոջը տանը անօթները
ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն աս
7 տեղս դարձընէ ։ Բայց հիմա քու
ականջներուդ և բոլոր ժողովուր-
դին ականջներուն աս իմ բսելու
8 խօսքս մտիկ րրէ . Ինծմէ առաջ ու
քեզմէ առաջ՝ սկիզբէն ի վեր եղող
մարգարէները՝ շատ երկիրներու
դէմ ու մեծ թագաւորութեանց
դէմ՝ պատերազմի , չարիքի ու
ժանտախտի վրայով մարգարէա-
Իր Օր · ժը · 22 ։ 9 ցան ։ Երբոր մէկ մարգարէ մը
խաղաղութիւն կը մարգարէանայ ,
ու ան մարգարէին խօսքը կը կա-
տարուի , ան ատենը կը հասկըցուի
որ անիկայ Ճշմարտապէս Տէրոջմէ
խրկուած մարգարէ մըն է ։
10 Ան ատենը Ընանիա մարգարէն
Երեմիա մարգարէին պարանոցէն
Ղ Գէ · իէ · 2 ։ Ղուծը առաւ , ու զանիկայ կոտ-
11 րեց ։ Եւ Ընանիա բոլոր ժողովուր-
դին աչքին առջևը խօսեցաւ՝ ու ը-
սաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մինչև
Ի Գէ · իէ · 7 ։ երկու տարի՝ Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորին լուծը՝ ե-
մէն ազգերուն պարանոցին վրայէն
այսպէս պիտի կոտրեմ , ու Երեմիա
մարգարէն իր ճամբան գնաց ։
12 Եւ Ընանիա մարգարէն՝ Երեմիա
մարգարէին պարանոցին վրայէն
լուծը կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօս-
13 քը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով . Գնա
Ընանիային խօսէ՝ ու ըսէ . Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Դուն փայտէ լու-
ծերը կոտրեցիր , սակայն անոնց
տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շի-
14 նես ։ Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես
Ը Օր · իբ · 48 ։ Գէ · իէ · 4 · 7 ։ Երբոլոր ազգերուն պարանոցին վրայ
երկաթէ լուծ դրի , որ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծա-
ռայութիւն ընեն . և անոր պիտի
ծառայեն . Ի դաշտի գազաններն
ալ անոր տուի ։
15 Ու Երեմիա մարգարէն Ընանիա
մարգարէին ըսաւ . Լիմա լսէ՛ ով
Ընանիա , Տէրը քեզ խրկած չէ , ու
դուն աս ժողովուրդը Ե ստուտեան
Ե Գէ · իթ · 31 ։ Եզկ · ժգ · 22 ։ 16 յուսացուցիր ։ Անոր համար Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզ երկրի
երեսին վրայէն պիտի վռընտեմ .
դուն աս տարի պիտի մեռնիս ,
վասն զի Տէրոջը դէմ Ե ապստամ-
Իր Օր · ժգ · 5 ։ Գէ · իթ · 32 ։ 17 բութիւն խօսեցար ։ Եւ Ընանիա
մարգարէն ան տարւոյն եօթներորդ
ամսուն մէջ մեռաւ ։

Գէ · ԻԹ

1 Երեմիա Բաբիլոնի մէջ եղող գերիներուն նա-
մակ կը խրկէ՝ յորդորելով զանոնք որ հան-
դարտ ըլլան , 8 և իրենց մարգարէներուն և
բագնեներուն չհաւատան , 10 և կ'իմացընէ թէ
եօթանասուն տարիէն ետև Աստուծոյ խնամ-
քովը պիտի դառնան . 15 կը նախատէ Սեմա-
յորդին կործանումը իրենց անհնազանդու-
թեանը համար , 20 կը ցուցընէ երկու աուտ
մարգարէներուն՝ Ընքաաբին ու Սեդեկիային
երկիւղալի վախճանը , 24 Սեմայիա նամակ
մ՝ կը գրէ Երեմիային դէմ , 30 Երեմիա ա-
նոր ազէտալի վախճանը կը սորագրէ ։

Իբբ 599 1 Ա սոնք են ան նամակին խօսքերը ,
որ Երեմիա մարգարէն Երուսա-
ղէմէն խրկեց գերութեանը մնացած
ծերերուն , քահանաներուն , և մար-
գարէներուն , ու բոլոր ժողովուր-
դին , որոնք Նաբուգոդոնոսոր Ե-
րուսաղէմէն Բաբիլոն քշեր էր ,
– դ Թագ · իգ · 12 , եւ ։ Գէ · Իր · 26 ։ իբ · 4 ։ 2 – Ջեքոնիա թագաւորը , և թագու-
հին , ու պալատականները , Յու-
դայի ու Երուսաղէմի իշխանները ,
ու հիւսները , և դարբիններն Ե-
3 րուսաղէմէն կրնկէն ետքը , Սափա-
նի որդւոյն Եղեասային , ու Քել-
կիայի որդւոյն Գամարիային ձեռ-
քովը , (որ զանոնք Յուդայի թա-
գաւորը Սեդեկիան՝ Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբի-
լոն խրկեր էր ,) ըսելով .
4 Այսպէս կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը բոլոր գերինե-
րուդ՝ որոնք Երուսաղէմէն Բաբի-
Բ Հմր 28 ։ 5 լոն քշել տուեր եմ . Ե Յուներ շի-
նեցէք , ու բնակեցէք . պարտէզ-
ներ տնկեցէք , ու անոնց պտուղը
6 կերէք . Կիներ առէք , և տղայ-
ներ ու աղջիկներ ունեցէք . ու ձեր
տղոցը կիներ առէք , և ձեր աղ-
ջիկները երիկներու տուէք , որ տը-
ղաքներ ու աղջիկներ ծնանին . և
հոտ բազմացէք , ու չքչինաք ։
7 Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը
փնտռեցէք , ուր որ ձեզ քշել
տուեր եմ , և Ի անոր համար Ձե-
Է Եզր · ղ · 10 ։ ա Տիմ · բ · 2 ։ րոջը աղօթք րրէք . վասն զի անոր
խաղաղութիւնովը ձեզի խաղա-

Ն · Ք · ԳՁ · Իրր 599

8 զուարթիւն կ'ըլլայ ։ քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները , ու ձեր բաղդ նայողները զձեզ չխաբեն . և ձեր տեսնել տուած երազներուն մի՛կ
9 մի՛ ընէք ։ Վասն զի անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն ձեր կ'ընեն ձեզի . զանոնք ես
10 չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երբոր Բաբիլոնին Հօրթանասուն տարին լմննայ , ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ , և ձեզ աս տեղս դարձընելով՝ իմ բարի խոստումնալս ձեր
11 վրայ պիտի կատարեմ ։ Քանզի ես՝ ձեր վրայով խորհած խորհուրդներս գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . —Նէ՛ *Յէր յուսացած վախճանը" ձեզի տալու համար՝ խաղաղութեան խորհուրդներ է՝ և ոչ թէ
12 չարիքի ։ Ու դուք ինծի պիտի կանչէք , և պիտի երթաք՝ ու ինծի աղօթք պիտի ընէք , և
13 ձեզի պիտի լսեմ ։ Ու զիս պիտի փնտռէք , և պիտի գտնէք . վասն զի ձեր բոլոր սրտովը պի-
14 տի խնդրէք զիս . Ու ինս ձեզի պիտի գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , և ձեր գերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ . ու ձեզ պիտի ժողվեմ բոլոր ազգերէն , ու ան բոլոր տեղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի , կ'ըսէ Տէրը , և ձեզ պիտի դարձընեմ ան տեղը՝ ուսկից որ ձեզ գերու-
15 թեան քշել տուի ։ (Վասն զի դուք բսիք թէ՝ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգարէներ հանեց ։)
16 Քանզի Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորին համար , ու աս քաղաքիս մէջը բնակող բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի հետ գերութեան չգացող եղբայրներնուդ համար՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ նսուր , սովը ու ժանտախտը , և զանոնք ինխսա դէշ թուղերուն պէս պիտի ընեմ , որոնք դէշութենէն
18 չեն ուտուիր . Ու զանոնք սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ , և զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի մատնեմ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ . —ՀԱՆԴԻՊ , զարմանքի , սուլելու , ու նախատինքի ԽՈՀՍ ոտիկ ընէմ՝ ան բոլոր ազգերուն մէջը՝
19 ուր որ զանոնք պիտի քշեմ . Ո-րովհետև իմ խօսքերս մտիկ չըրին՝ կ'ըսէ Տէրը , երբոր հիմ ծառաները մարգարէները անոնց խրկեցի , կանուխ ելլելով ու խրկելով . ու դուք մտիկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը ։
20 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով դուք բոլոր գերիներդ՝ որ Յէ-Երուսաղեմէն Բաբիլոն խրկեցի ։
21 Իմ անունովս ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընող Կովղեայի որդւոյն Աքաաբին վրայով , ու Մասեիայի որդւոյն Սեդեկիային վրայով՝ զորոց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես զանոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ . ու զանոնք ձեր աչքերուն առջեւը պի-
22 տի զարնէ . Եւ Բաբիլոն եղող Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ՝ նանոնց ա---ն անէծք պիտի առնուի՝ ըսելով . Տէրը քեզ՝ Բաբիլոնի թագաւորին կրակի մէջ խորոված Սեդեկիային ու Ա-
23 քաաբին պէս ընէ ։ Վասն զի Իսրայէլի մէջ ծանգամութիւն գործեցին , և իրենց ընկերներուն կանանցը հետ շնութիւն ըրին , ու իմ անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան , որ ես անոնց չհրամայեցի . բայց ես գիտեմ , ու վկայ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
24 Ու Նեհելամացի Սեմայիային խօ-
25 սիս ու ըսես . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի՝ ու կ'ըսէ . Որովհետև դուն Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուրդին , և Մասեիայի որդւոյն Սոփոնիա քահանային , ու բոլոր քահանաներուն քու անունովդ թուղ-
26 թեր խրկեցիր , ըսելով . Տէրը քեզ Յովիադա քահանային տեղը քահանայ դրաւ , որ Տէրոջը տանը վերակացու ըլլաս , ու ամէն խելացնոր մարդը՝ որ զինքը մարգարէ կը ձևացընէ , բռնաս ու երկաթը
27 դնես ։ Եւ հիմա ինչո՞ւ համար ձեզի Անաթովթացի Երեմիան չյանդիմա-
28 նեցիր . Վասն զի անիկայ մեզի այսպէս նսրկեց Բաբիլոն , ու ըսաւ . Ես երկար պիտի երկննայ . տուներ շինեցէք , ու բնակեցէք . պարտէզներ տնկեցէք ,
29 և անոնց պտուղը կերէք ։ Ու Սոփոնիա քահանան՝ աս թուղթը Երեմիա մարգարէին ականջներուն
30 կարդաց ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ե-
31 ղաւ՝ ըսելով . Բոլոր գերիներուն լսր կ՝ ըսէ . Նեհելամացի Սեմայիային համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Սեմայիան ձեզի մարգարէութիւն ըրաւ , չթեպետև զանիկայ ես չխրկեցի , ու ձեզ սուտին յու-
32 սացուց , Ընոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Նեհելամացի Սեմայիային ու անոր սերունդին այցելութիւն պիտի ընեմ . աս ժողովուրդին մէջը բնակող անոր

Ն · Ք · ԳՁ · Իրր 606

598

Ը Գ · Ի · 1 ։ Ե · Ա · 1 ։ Ը · Ա · 1 ։ Ը · Ա · 1 ։ Ը

Ն · Բ · ՂԲ · Իրբ 606

Ղ ԳԼ · Իբ · 16 ։

մէկ մարդը պիտի չմնայ , և իմ ժողովուրդիս ընելու բարիքս անիկայ պիտի չտեսնէ , կ'ըսէ Տէրը . Ղ ուան զի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ ։

ԳԼ · Լ

1 Ըստուած կը ցուցընէ Երեմիային թէ Հրէայք պիտի դառնան , 4 և թէ իրենց թշուառութենէն եւս պիտի ազատին . 10 Ցակորը կը մխիթարէ ։ 18 Անոնց ուրախալի դերեդարձութիւնը ։ 23 Չարերուն վրայ հասնելու բարկութիւնը ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է՝ որ ըսաւ . Խորայէլին Տէր Ըստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ . Բոլոր քեզի բաած խօս-
3 քերս գիրքի մը մէջ գրէ . Քանզի ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ – իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին և Ցուդային դերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու Ը զանոնք իրենց հայրերուն տուած երկիրս պիտի դարձընեմ , ու զանիկայ պիտի ժառանգեն ։

4 Եւ Իսրայէլին համար ու Ցուդային համար Տէրոջը բաած խօս-
5 քերը ասոնք են . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Սոսկալի ձայն լսեցինք . վախ կայ , ու խաղաղութիւն չը-
6 կայ ։ Հիմա հարցուցէք ու տեսէք , թէ արդեօք էրիկ մարդը զաւակ կը ծնանի՞ . ինչո՞ւ համար ամէն կտրիճը՝ Ը ծննդական կնոջ պէս ձեռքերը մէջքը դր-
7 ած , ու բոլոր երեսները դեղնած կը տեսնեմ ։ Ը ավ , քանզի անիկայ մեծ օր է . Ը անոր պէս չկայ . ու ա-
8 նիկայ Ցակորին նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ . բայց անկ-
8 պիտի ազատի . Ա ասն զի ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի կոտրեմ , և քու կապերդ պիտի փրցընեմ . ու զանիկայ մէյմէն ալ օտարները պի-
9 տի չծառայեցընեն . Հապա անոնք իրենց Տէր Ըստուծոյն , ու իրենց Ղ Դաւիթ թագաւորին ծառայութիւն պիտի ընեն , որն որ ես Ը պի-
10 տի հանեմ անոնց ։ Բայց դուն ով իմ ծառաս Ցակոբ՝ ըմբ վախնար՝ կ'ըսէ Տէրը , ու ով Իսրայէլ՝ մի զարհուրիր . քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ Ը իրենց դերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ . ու Ցակոբը պիտի դառնայ , և հանդարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ . և ՚ՆԷ վախցընող
11 պիտի չըլլայ ։ Ա ասն զի ես՝ քեզ ազատելու համար քեզի հետ եմ , կ'ըսէ Տէրը . Ը քանզի պիտի սպառնամ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի . Ը բայց քեզ պիտի չսպառնամ . հապա քեզ Ը չափաւորու-

Ն · Բ · ՂԲ · Իրբ 606

Իրմ · Լղ · 16 ։ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։

Ը ԳԼ · Բ · 22 ։

Ի Ցոր · Ժգ · 24 ։ Ժգ · 9 ։ ԺԹ · 11 ։

Յ Ցոր · Լ · 21 ։

Ղ ԳԼ · Ե · 6 ։

Ճ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։

Ճ Եզ · Իգ · 22 ։ Ե՝ · Լդ · 1 ։ Խա · 11 ։ ԳԼ · Ժ · 25 ։

Ց ԳԼ · Լգ · 6 ։

Ն Ճեր 3 ։ ԳԼ · Լդ · 7 ։ 11 ։ Ղ Ամգ · Ըր · 13 ։

* Եբր · Իր սովորութեանը պէս

– Ճեր 18 ։ ԳԼ · Ր · 44 ։ Եզեկ · Լթ · 25 · Ա՚մվ · Թ · 14 · 15 ։

Ը ԳԼ · Ժգ · 15 ։

Ե՚ ԳԼ · Գ · 31 ։ Զ · 24 ։

Ե՚ Ցովել · Բ · 11 · 31 · Ա՚մվ · Ե · 18 ։ Սոփ · Ա · 14 ։ Ըճ ։

Ի Դան · Ժբ · 1 ։

Ղ Ես · ԺԵ · 3, 4 ։ Եզեկ · Լդ · 23 · Լե · 24 ։ Ովս · Գ · 5 ։

Ի Ղու · Ա · 69 ։ Գոր · Բ · 30 ։ Ժգ · 23 ։

Ը Ես · Խա · 13 ։ Խգ · 5 ։ Խգ · 2 ։ ԳԼ · Խգ · 27 , 28 ։

Ի ԳԼ · Գ · 18 ։

Ֆ Ա՚մվ · Թ · 8 ։

Ի ԳԼ · Գ · 27 ։

Ե Ամգ · Ղ · 1 ։ Ես · Իե · 8 ։ ԳԼ · Ժ · 24 ։ Խգ · 28 ։

թեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ .
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի՚ւր հարուածդ անբժշկելի է , ու
13 վէրքդ անդարմանելի է . Ձ՚ոյլ պատելու համար՝ քու դատաստանդ տեսնող մը չկայ . Ի՚քեզի համար
14 դեղ – սպեղանի չկայ ։ Ի՚ւր բոլոր հոմանիներդ քեզ մոռցան . քեզ չեն փնտռեր . վասն զի քեզ Ի՚թշնամիի հարուածքով՝ Յ անգութ մէկու մը պատիժովը զարկի քու անօրէնութիւններուդ շատութեանը համար . Ը՚նդէ քու մեղ-
15 քերդ շատցան ։ Ճ՚ւր բնկմանդ համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես . քու ցաւդ ամբժշկելի է . աս բաները քու անօրէնութիւններուդ շատութեանը համար քեզի բրի . Ը՚նդէ
16 քու մեղքերդ շատցան ։ Ընոր համար ամէն անոնք որ քեզ կը կլլեն՝ Ճ պիտի կլլուին , և քու բոլոր թշնամիներդ գերութեան պիտի երթան , ու քեզ յափշտակողները պիտի յափշտակուին . ու քեզ կողոպտողներուն ամէնը կողոպտուե-
17 լու պիտի մատնեմ ։ Ա՚ւասն զի քու վէրքդ պիտի պատեմ , և քեզ քու վէրքերէդդ պիտի բժշկեմ , կ'ըսէ Տէրը . քանզի քեզի Ե՚ռսորուած կանչեցին . Ա՚ս ան Սիոնն է , որ զանիկայ փնտռող չկայ՝ ըսին ։
18 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա՚հա ես Ն Ցակոբին վրաններուն գերութիւնը պիտի դարձընեմ , և Ո՚անոր բնակարաններուն ողորմութիւն պիտի ընեմ . ու քաղաքը իր աւերակներուն վրայ պիտի շինուի , և պալատը * առջինին պէս՚՚ պիտի կանգ-
19 նուի ։ Ու – անոնցմէ պիտի ելլէ գովութիւն՝ և ուրախութիւն ընողներու ձայն . Ո՚ւ զանոնք պիտի շատցընեմ , ու պիտի չքչինան , և զանոնք պիտի փառաւորեմ , ու
20 պզտիկ պիտի չլլյնան ։ Եւ անոնց տղաքները Ղ առջինին պէս պիտի ըլլան . անոնց ժողովքը իմ առջեւս պիտի հաստատուի , ու բոլոր անոնց նեղութիւն տուողներուն այ-
21 ցելութիւն պիտի ընեմ ։ Եւ անոնց իշխանը իրենցմէ պիտի ըլլայ , Ո՚ւ անոնց վրայ տիրողը իրենց մէջէն պիտի ելլէ . և – զանիկայ պիտի մօտեցընեմ , ու ինծի մօտ պիտի ըլլայ . վասն զի ո՞վ է անիկայ՝ որ իր սիրտը պատրաստէ ինծի
22 մօտենալու , կ'ըսէ Տէրը . Եւ դուք – ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք , և ալ ձեզի Ըստուած պիտի ըլլամ ։
23 Ա՚հա Է Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ . անիկայ աւլող մրրիկ է . ամբարիշտներուն գլխուն
24 վրայ պիտի յարձակի ։ Տէրոջը

Ն · Բ · ՂԲ · Իրբ 606

Իրմ · Լղ · 16 ։ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։

Ը ԳԼ · Բ · 22 ։

Ի Ցոր · Ժգ · 24 ։ Ժգ · 9 ։ ԺԹ · 11 ։

Յ Ցոր · Լ · 21 ։

Ղ ԳԼ · Ե · 6 ։

Ճ ԳԼ · ԺԸ · 18 ։

Ճ Եզ · Իգ · 22 ։ Ե՝ · Լդ · 1 ։ Խա · 11 ։ ԳԼ · Ժ · 25 ։

Ց ԳԼ · Լգ · 6 ։

Ն Ճեր 3 ։ ԳԼ · Լդ · 7 ։ 11 ։ Ղ Ամգ · Ըր · 13 ։

* Եբր · Իր սովորութեանը պէս

– Ճեր 18 ։ ԳԼ · Ր · 44 ։ Եզեկ · Լթ · 25 · Ա՚մվ · Թ · 14 · 15 ։

Ը ԳԼ · Ժգ · 15 ։

Ե՚ ԳԼ · Գ · 31 ։ Զ · 24 ։

Ե՚ Ցովել · Բ · 11 · 31 · Ա՚մվ · Ե · 18 ։ Սոփ · Ա · 14 ։ Ըճ ։

Ի Դան · Ժբ · 1 ։

Ղ Ես · ԺԵ · 3, 4 ։ Եզեկ · Լդ · 23 · Լե · 24 ։ Ովս · Գ · 5 ։

Ի Ղու · Ա · 69 ։ Գոր · Բ · 30 ։ Ժգ · 23 ։

Ը Ես · Խա · 13 ։ Խգ · 5 ։ Խգ · 2 ։ ԳԼ · Խգ · 27 , 28 ։

Ի ԳԼ · Գ · 18 ։

Ֆ Ա՚մվ · Թ · 8 ։

Ի ԳԼ · Գ · 27 ։

Ե Ամգ · Ղ · 1 ։ Ես · Իե · 8 ։ ԳԼ · Ժ · 24 ։ Խգ · 28 ։

սատիկ բարկութիւնը եւ պիտի չդառնայ , մինչեւ որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ ու՝ի գործ չընդնէ . ՚ետքի օրերը ասիկայ պիտի հասկընաք ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Իսրայէլին դերեզմանութիւնը · 10 անոր հրամարակութիւը ։ 15 Ռաքէլ որ սուգ կ'ընէր , կը մխիթարուի ։ 18 Եփրեմ ապաշխարելով՝ Աստուծոյ կը դառնայ ։ 22 Քրիստոսի վրայով խոստմունք մը ։ 27 Իր ինամքը եկեղեցիին վրայ ։ 31 Իր նոր ուխտը ։ 35 Եկեղեցիին հաստատութիւնը , 38 և ընդարձակութիւնը ։

1 — Ա՚ն ատենը՝ կ'ըսէ Տէրը , Բ Իսրայէլին բոլոր ազգատոհմներուն Աստուած պիտի ըլլամ , ու անոնք
2 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Սուրէն փախած ժողովուրդը՝ անապատին մէջ շնորհք գտաւ , երբոր Գ կ'երթայի Իսրայէլին հանգստութիւն տալու .
3 Տէրը շատոնջմէ ինծի երեւցաւ , ըսելով . Քեզ Դ յաւիտենական սիրով Ե սիրեցի , անոր համար Զ ողորմութիւն ըրի քեզի ։
4 Դարձեալ քեզ զարդարեմ՚՚ , Ե քեզ նորէն պիտի շինեմ , ու պիտի շինուիս՝ ով Իսրայէլի կոյսը . նորէն Է զուարճութիւններովդ պիտի զարդարուիս , և ցնծութեամբ պար բռնողներուն խումբին հետ պիտի ելլես ։
5 Դ Նորէն Սամարիայի լեռներուն վրայ այգիներ պիտի տնկես . տնկողները պիտի տնկեն , ու անոնց
6 պտուղը պիտի ուտեն ։ Վասն զի օր պիտի գայ որ՝ Եփրեմի լեռանը վրայ պահապանները պիտի կանչեն . Ը ելէք , ու մեր Տէր Աստուծոյն՝ դէպ ՚ի Սիօն ելլենք ։
7 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Թ Յակոբին համար ուրախութեամբ երգեցէք , և աղազդ դլուխին Ժ համար ցնծայցէ՛ք . ձայն տուէ՛ք , օրհնեցէ՛ք , ու ըսէ՛ք . Ո՛վ Տէր՝ քու ժողովուրդդ՝ Իսրայէլին մնացորդը
8 փրկէ ։ Ահա ես Լ զանոնք հիւսիսի երկրէն պիտի բերեմ . և Խ զանոնք երկրի ծայրերէն՝ ՚՚ անոնց հետ կոյրը ու կաղը , յղին ու ծնած կրնիկը մէկտեղ պիտի ժողվեմ . մեծ ժողովը մը հոս պիտի դառնայ ։
9 Ծ Լալով պիտի դան , ու աղաչանքներով զանոնք պիտի բերեմ . Կ զանոնք ջուրերու վտակներուն քովէն պիտի պտըտցընեմ , չխոտակ ճամբայէն՝ որ անոր մէջը չգայթակղին . վասն զի Իսրայէլին Հայր եղայ . ու Եփրեմ Հ իմ անդրանիկս է ։
10 Ո՛վ ազգեր՝ Ցերոջը խօսքը մխիկ ըրէք , ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէ՛ք , ու ըսէ՛ք . Իսրայէլը ցրուողը՝ զանիկայ պիտի ժողվէ . և Ն զանիկայ պիտի պահպանէ , ինչպէս որ հովիւը իր հօտը Ղ Դ-Հ-
11 Ն ։ Քանզի Ջ Տէրը փրկեց Ճակոբը , ու զանիկայ Ֆ անկէ զօրաւորին
12 ձեռքէն ազատեց ։ Եւ պիտի գան , ու Ս Սիօնին բարձրութեանը վրայ ուրախութեան ձայն պիտի վերցընեն , և պիտի ցնծան Ց Տէրոջը բարիքներուն՝ ՚՚ ցորենին , ու դինիին , ու եղին , և հօտերուն , ու արջառներուն համար . և անոնց անձերը Չ ջրուած պարտէզի պէս պիտի ըլլան , Ջ ու ալ չյմրին ալ
13 պիտի չնուաղին ։ Ըն ատենը կոյսը պար բռնելով պիտի ուրախանայ , նաև երիտասարդները և ծերերը մէկտեղ . վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի դարձընեմ , և անոնց տրտմութիւնէն զանոնք մխիթարելով՝ պիտի ուրախացը-
14 նեմ ։ Ու քահանաներուն հոգիները պարարտութիւնով պիտի լեցընեմ . և իմ ժողովուրդս իմ բարիքներովս պիտի կշտանան , կ'ըսէ Տէրը ։
15 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ՚Ռամայի մէջ Ձ ձայն մը լսուեցաւ , ողբի ու դառնագին լացի ձայն . Ռաքէլ իր տղոցը համար կու լար , Ե իր տղոցը համար մխիթարուիլ չէր ուզեր , վասն զի Ո անոնք չկային ։
16 Տերը այսպէս կ'ըսէ . Քու ձայնդ լալէն , և աչքերդ արցունքէն զադրեցուր . վասն զի քու գործիդ համար վարձք կայ , կ'ըսէ Տէրը . ու Ի Ն թշնամիին երկրէն պիտի դառ-
17 նան ։ Եւ քու ապագայ ժամանակիդ համար յոյս կայ , կ'ըսէ Տէրը , որ Ո տղաքներդ իրենց սահմանը դառնան ։
18 Ճիշտ Եփրեմին ՚՚Չ ողբալը լսեցի . Զիս խրատեցիր , ու խրատուեցայ Ը-Չ չորված զուարակի պէս . ՚՚զիս դարձուր , որ դառնամ . վասն զի իմ Տէր Աստուածս
19 դուն ես ։ Ետքը դարձայ՝ ու ապրեցայ ։ ու երբոր զգուշացի . ու կրծուելէս ետքը՝ իմ ազդրիս զարկի . ամչցայ , ու պատկառեցայ . վասն զի իմ մանկութեանս անարգանքը կրեցի ։
20 Մ Իթէ Եփրեմը իմ պատուական որդի՞ն է , կամ սիրական զաւակ մըն է . վասն զի քանի որ ես անոր վրայով կը խօսիմ , շարունակ զանիկայ կը յիշեմ . Հաս պատճառով իմ աղիքս կը գալարի անոր համար . ՚՚անշուշտ անոր ողորմութիւն պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ . քեզի սիւներ տնկէ . Բ սիրտդ մեծ ճամբուն՝ քու գացած շաւիղիդ դիր . դարձիր ով Իսրայէլի կոյսը՝ աս
22 քու քաղաքներդ դարձիր ։ Ո՛վ Ց ապստամբ աղջիկ՝ մինչեւ Ւ երբ ՚՚աս-

---

ն · ք · դբ · իբր 606

՚՚Ծն · խթ · 1 ։

ը Ես · խդ · 23 , խը · 20 ։
ժ Ես · խթ · 24 , 25 ։
ՀԵկկ · ժէ · 23 , ի · 40 ։
յ Ովս · գ · 5 ։
Ն Ես · ծը · 11 ։
ԼՆ · լե · 10 ։ կե · 19 ։ Ճայ · իա · 4 ։
— Ծ · 24 ։
Բ Ծ · 22 ։
ժ Թոս · ժ · 33 ։ ԲՕր · ա · 33 ։ Սաղ · ղե · 11 ։ Ես · կգ · 14 ։
Ծ Հառ · ժա · 28 , 29 ։
Ի Մաղ · ա · 2 ։
*կ՚՚ քեզի ողորմութիւն երկընցուցի ։
Ղ Ովս · ժա · 4 ։
Ի Ծ · լգ · 7 ։
Ը Եզ · ժե · 20 ։ Դան · ժա · 34 ։ Սաղ · ճխթ · 3 ։
Ր Ես · կե · 21 ։ Ա՚մռ · թ · 14 ։
Ք Ես · բ · 3 ։ Մխ · գ · 2 ։
Ի Ես · ժբ · 5 , 6 ։
Ֆ կ՚՚ մէջ
Լ Ծ · գ · 12 ։ 18 ։ խգ · 8 ։
Ի Եզկ · ի · 34 , 41 ։ Լգ · 13 ։
Ֆ Սաղ · ճիզ · 5 , 6 ։ Ծ · ծ · 4 ։
Ն Ես · լե · 8 ։ խգ · 19 ։ խթ · 10 ։ 11 ։
Հ Եզ · գ · 22 ։
Ն Ես · խ · 11 ։ Եզկ · լգ · 12 , 13 , 14 ։

ն · ք · դբ · իբր 606

Ղ Ես · խգ · 23 , խը · 20 ։
ժ Ես · խթ · 24 , 25 ։
ՀԵկկ · ժէ · 23 , ի · 40 ։
յ Ովս · գ · 5 ։
Ն Ես · ծը · 11 ։
ԼՆ · լե · 10 ։ կե · 19 ։ Ճայ · իա · 4 ։
Ծ Ես · խբ · 13 ։
Ղ Հմր 4 , 5 ։ Եզր · ա · 5 ։ Ովս · ա · 11 ։
— Ողբ · ե · 21 ։
— ԲՕր · լ · 2 ։
— Ծ · 36 ։ Ես · կգ · 15 ։ Ովս · ժա · 8 ։
՚՚ Ես · ծէ · 18 ։ Ովս · ժգ · 4 ։
Բ Գլ · ծ · 5 ։
Ց Գլ · գ · 6 ։ 8 , 11 , 12 ։ 14 , 22 ։
— Գլ · բ · 18 ։ 23 , 36 ։

ն · ը · դ · Ի՛ր 606

տանդական պիտի շրջիս . քանզի Տէրը երկրի վրայ նոր բան ստեղծեց . կնիկ մարդը պիտի շրջապատէ
23 Երիկ մարդը ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛յսու հետև Յուդայի երկրին մէջ՝ ու անոր քաղաքներուն մէջ ասիկա խօսքը պիտի ըսեն , երբոր անոնց դերութիւնը դարձընեմ . † Տէրը քեզ օրհնէ ով արդարութեան բը-
24 նակարան՝ * սուրբ լեռ ։ Եւ հոն՝ Յուդայի մէջ ու * միանգամայն անոր բոլոր քաղաքներուն մէջ երկրագործներ , ու հօտերու հետ
25 չուողներ պիտի բնակին ։ Քանզի յոգնած հոգին պիտի զովացընեմ , ու ամէն մաշած հոգին պիտի կըշ-
26 տացընեմ ։ Ասոր վրայ արթնցայ , ու նայեցայ . և իմ քունս ինծի անուշ էր ։
27 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ † Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը մարդու սերմ ու անասունի
28 սերմ պիտի ցանեմ ։ Ինչպէս որ — խելու , փլցընելու , ու աւերելու , և կորսընդնելու ու չարիք հասցընելու համար՝ † անոնց վրայ հսկեցի , նոյնպէս — չ † շինելու ու տնկելու համար՝ անոնց վրայ պիտի հըս-
29 կեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Ան † օրերը մէյմին ալ պիտի չըսեն . Հայրերը ազոխ կերան , ու որդւոցը ակռանե-
30 րը առին . † Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը համար պիտի մեռնի . ամէն մարդ որ ազոխ կ'ուտէ , անոր ակռաները պիտի առնեն ։
31 Ահա Հօրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պի-
32 տի ընեմ՝ Չ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի , ան օրը որ † անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտս զանց ըրին , * ես ալ անոնք մերժե-
33 ցի՝՝ , կ'ըսէ Տէրը . Հապա անիկայ օրերէն ետքը՝ † Իսրայէլի տանը հետ ընելու ուխտս ասիկայ է , կ'ըսէ Տէրը . † իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի դնեմ , ու զանիկայ անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ , † ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան ։
34 Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին , ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցընէ՝ ըսելով թէ՝ Տէրը ճանչցիր . Հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը՝ † ամէնը զիս պիտի ճանչնան , կ'ըսէ Տէրը . վասն զի Հանոնց անօրէնութիւնը պիտի նեղեմ , ու անոնց մեղքը մէյմին ալ
35 պիտի չյիշեմ ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ † որ արևը հաստատեց օրուան լոյսին համար , և գիշերուան լոյսին համար՝ լուսինին ու աստղերուն կանոնները տը— , որ † ծովը կը յանդիմանէ երբոր անոր ալիքները կը գոռան . † անոր անունը Եհովայ
36 Սաբաւովթ է . † թէ որ աս կանոնները իմ առջևէս դադարին , կ'ըսէ Տէրը , Իսրայէլին սերունդն ալ իմ առջևս միշտ ազգ ըլլալէն պիտի
37 դադարի ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . † թէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ , ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ , ես ալ բոլոր Իսրայէլին սերունդը՝ իրենց բոլոր ըրածներուն համար պիտի մերժեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
38 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Հանանայէլի աշտարակէն մինչև Անկեան դուռը՝ քաղաքը Տէրոջը
39 համար պիտի շինուի . Ու անոր դիմացէն † չափին լարը՝ մինչև Գաբեթի բլուրը պիտի ելլէ , ու դէպ 'ի
40 Գոաթ պիտի դառնայ ։ Եւ դիւրուն ու մխրոց բոլոր ձորը , ու բոլոր արտերը մինչև Կեդրոն հեղեղատը , † մինչև Ձիերուն դրանը անկիւնը դէպ 'ի արևելք՝ † սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը . Մէյմըն ալ պիտի չքակուի , ու չփլչի յաւիտեան ։

ն · ը · դ · Ի՛ր 606

Ի Նեեմ. ա. 16 ։ Սաղ. հր. 5 , 17 ։ Ամ. 2 , 36 , 37 ։ Հեթ. 89 ։
ձ Ես. ծա. 15 ։
լ Գաղ. ժ. 16 ։
հ Սաղ. ճհր. 6 ։ Ես. ծգ. 9 , 10 ։ Գաղ. ղ. 20 , ըճ ։
յ Գաղ. ղ. 22 ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Երեմիա իր մարգարէութեանը համար Անդեմկայէն բանտարկուած՝ 6 Անամայելի արտը ծախու կ'առնէ . 13 ու անոր մուրհակները բարուքին յանձնելով՝ կը պատուիրէ որ զանոնք պահէ՝ իբրև նշան ժողովուրդին դառնալուն ։ 16 Երեմիա իր աղօթքին մէջ Աստուծոյ գանգատ կ'ընէ ։ 26 Աստուած գերութեան պատճառները կը նորոգէ ժողովուրդին մեղքերուն համար ։ 36 և կը խոստանայ բերկրալի դերեզմարտութիւն մը ։

1 Յուդայի † Սեդեկիա թագաւորին տասներորդ տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորին տասնուերորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ Ե-
2 րեմիային եղած խօսքն է ։ Եւ այն ատենը Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր , ու Երեմիա մարգարէն՝ Յուդայի թագաւորին տունը եղող * բանտին դաւիթին մէջը արգիլուած էր ։
3 Վասն զի Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով . Դուն ինչու համար մարգարէութիւն ըրիր ու ըսիր՝ Թէ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . † Ահա ես աս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանիկայ պիտի
4 առնէ . Եւ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը † Քաղդէացւոց ձեռքէն պիտի չազատի . հապա անշուշտ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու անոր հետ բերան

Ի Գաղ. ղ. 5 , 8 ։
ղ Գաղ. լբ. 40 ։ Լդ. 14 ։ Եզեկ. լէ. 26 ։ Երր. բ. 8— 12 ։ ժ. 16 , 17 ։
Ի բ Օր. ա. 31 ։
* Կ—՛՝ Թէ և անոնց վրայ սիրոզը ես էի ։
ը Գաղ. լբ. 40 ։
Ի Սաղ. խ. 8 ։ Եզեկ. ժա. 19 , 20 ։ Լդ. 26 , 27 ։ բ Կոր. գ. 3 ։
ժ Գաղ. իդ. 7 ։ Լ. 22 · լբ. 38 ։
ի Ես. ծգ. 13 ։ Ցաւ. գ. 45 ։ ա Կոր. բ. 10 ։ ա Ցաւ. բ. 20 ։
լ Գաղ. Լդ. 8 ։ ծ. 20 ։ Միք. է. 18 ։ Գոր. ժ. 43 ։ ժգ. 39 ։ Հռով. ժա. 27 ։

Ի Ծն. ա. 16 ։ Սաղ. հր. 5 , 17 ։ Ամ. 2 , 36 , 37 ։ Հեթ. 89 ։
ձ Ես. ծա. 15 ։
լ Գաղ. ժ. 16 ։
հ Սաղ. ճհր. 6 ։ Ես. ծգ. 9 , 10 ։ Գաղ. Լդ. 20 , ըճ ։
յ Գաղ. Լդ. 22 ։

ղ Ծննդ. ժգ. 1 ։ Ամ. ժդ. 10 ։
ճ Եզեկ. խ. 8 ։ Ամ. բ. 1 ։
մ Ես. Ա՛ն. իդ. 15 ։ Նեեմ. գ. 28 ։
յ Յովել. դ. 17 ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Յուդայի † Սեդեկիա թագաւորին տասներորդ տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորին տասնուերորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ Ե-
2 րեմիային եղած խօսքն է ։ Եւ այն ատենը Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր , ու Երեմիա մարգարէն՝ Յուդայի թագաւորին տունը եղող * բանտին դաւիթին մէջը արգիլուած էր ։
3 Վասն զի Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով . Դուն ինչու համար մարգարէութիւն ըրիր ու ըսիր՝ Թէ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . † Ահա ես աս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանիկայ պիտի
4 առնէ . Եւ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը † Քաղդէացւոց ձեռքէն պիտի չազատի . հապա անշուշտ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու անոր հետ բերան

Ի Գաղ. ղ. 5 , 8 ։
ղ Գաղ. լբ. 40 ։ Լդ. 14 ։ Եզեկ. լէ. 26 ։ Երր. բ. 8— 12 ։ ժ. 16 , 17 ։
Ի բ Օր. ա. 31 ։
* Կ—՛՝ Թէ և անոնց վրայ սիրոզը ես էի ։
ը Գաղ. լբ. 40 ։
Ի Սաղ. խ. 8 ։ Եզեկ. ժա. 19 , 20 ։ Լդ. 26 , 27 ։ բ Կոր. գ. 3 ։
ժ Գաղ. իդ. 7 ։ Լ. 22 · լբ. 38 ։
ի Ես. ծգ. 13 ։ Ցաւ. գ. 45 ։ ա Կոր. բ. 10 ։ ա Ցաւ. բ. 20 ։
լ Գաղ. Լդ. 8 ։ ծ. 20 ։ Միք. է. 18 ։ Գոր. ժ. 43 ։ ժգ. 39 ։ Հռով. ժա. 27 ։

ն · ը · դ · Ի՛ր 590

— գ Թագ. իե. 1 , 2 ։ Գաղ. լբ. 1 ։
բ Նեեմ. գ. 25 ։ Գաղ. Լդ. 1 , լէ. 21 , լը. 6 , լթ. 14 ։
Ի Գաղ. Լդ. 2 ։
թ Գաղ. Լդ. 3 ։ լը. 18 , 23 ։ լթ. 5 ։ ծբ. 9 ։

Ն·Ք·ԳԿ· Իսբ 590

առ բերան պիտի խօսի , և անոր հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի .
5 Ու անիկայ՝ Սեղեկիան Բաբիլոն պիտի տանի . ու անիկայ հոն պիտի մնայ , Է մինչև որ ես անոր այցելութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . Ըթէ որ քաղդէացւոց հետ պատերազմ ընէք , յաջողութիւն պիտի չունենաք ։
6 Ան առնեը Երեմիան բաւ . Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով .
7 Ահա քու հօրեղբօրդ Սեղումին որդին Անամայէլը քեզի պիտի գայ , ու պիտի ըսէ . Անաթովթի մէջ եղող ագարակս քեզի ծախուած . վասն զի Է ազգականութեան իրաւունքով քեզի կ'իյնայ որ ծախուս առնես ։ Ես Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ իմ հօրեղբօրս որդին Անամայէլը ինծի՝ բանտին դաւիթը եկաւ , ու ինծի ըսաւ . Ընորհք բրէ , Բենիամինի երկիրը՝ Անաթովթի մէջ ունեցած ագարակս ծախուս առ . վասն զի ժառանգութեան իրաւունքը քուկդ է , ու քեզի կ'իյնայ որ փրկես . քեզի ծախուս առ . ան առնեը գիտցայ որ
9 ասիկայ Տէրոջը խօսքն էր ։ Ես հօրեղբօրս որդիէն՝ Անամայէլէն Անաթովթի մէջ եղող ագարակը ծախուս առի , ու շատակը՝ տասնեօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր ։
10 Ես մուրհակ մը գրեցի ու կնքեցի , ու վկաներ բռնեցի , և արծաթը
11 կշռով կշռեցի ։ Ու առացուածքի մուրհակը՝ Թէ հրամանին ու կանոններուն համեմատ կնքուածը ,
12 և Թէ բայ եղածը առի ։ Ու բառացուածքի մուրհակը՝ հօրեղբօրս որդւոյն Անամայէլին աչքերուն առջեւը՝ ու առացուածքի մուրհակին մէջը գրուող Կնկայից աչքերուն առջեւը՝ բանտի դաւիթին մէջը նստող բոլոր Հրէից աչքերուն առջեւը՝ Մասեհայի որդւոյն Ներիայի
13 որդւոյն Բարուքին տուի ։ Ես անոնց աչքերուն առջեւը Բարուքին
14 պատուիրեցի ու ըսի . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես մուրհակները՝ աս կնքուած առացուածքի մուրհակը , ու աս բայ մուրհակը առ , և զանոնք հողէ ամանի մը մէջ դիր , որ
15 շատ օրեր մնան ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես երկրիս մէջ՝ նորէն տուներ ու ագարակներ և այգիներ
16 Ու առացուածքի մուրհակը՝ Ներիայի որդւոյն Բարուքին տալէն ետքը՝ Տէրոջը ազօթք ըրի ու ըսի .
17 Ո՛հ , Տէր Եհովայ՝ ահա դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու երկրնգած բազուկովդ Երկինքը ու երկիրը առեղծեցիր . Է քեզի մէկ բան մը
18 քեզի դժուարին չէ . Դուն Է հազարներուն ողորմութիւն կ'ընես , ու հայրերուն անօրէնութեանը պատիժը՝ անոնցմէ ետքը անոնց որդիներուն ծոցը կու տաս . դուն մեծ ու Հզօր Աստուած ես , Է Հրեշտակաց
19 անուանդ Զօրաց Տէր է ։ Դուն խորհրդով մեծ , ու գործքով զօրաւոր ես , այնպէս որ Ադամին մէկուն՝ իր ճամբաներուն համեմատ , ու անոր գործքերուն պտուղին համեմատ հատուցում ընելու համար՝ քու աչքերդ մարդոց որդիներուն բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց է ,
20 Դուն որ մինչև աս օրս Եգիպտոսի երկրին մէջ , ու Իսրայէլի մէջ , և ընդհանուր մարդոց մէջ նշաններ ու հրաշքներ ընելով՝ քեզի անուն վաստրկեցար , ինչպէս որ այսօր
21 Իսրայէլը՝ նշաններով , ու հրաշքներով , և զօրաւոր ձեռքով , ու երկրնգած բազուկով , և մեծ ահարկութեամբ Եգիպտոսի երկրէն
22 Հանեցիր , Ու անոնց տուիր աս երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն երդում ըրեր էիր՝ իրենց տալու , Հոսող երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը
23 բղխէ . Ու մտան զանիկայ ժառանգեցին . բայց Ձքու ձայնիդ ականջ չտուին , և քու օրէնքիդ համեմատ չգալեցին . անոնք չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր որ ընեն . ուստի աս բոլոր չարիքը անոնց
24 վրայ բերիր ։ Ահա քաղաքին դէմ պատնէշներ կանգնուեցան որ զանիկայ առնեն . և քաղաքը Նսուրին , սովին ու ժանտախտին պատճառաւ՝ անոր դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը տրուեցաւ . և քու բածդ կատարուեր ,
25 ըստ . ու ահա կը տեսնես ։ Բայց դուն՝ ով Տէր Եհովայ , ինծի ըսիր որ՝ Ադարակը ստակով քեզի ծախուս առ , ու վկաներ բռնէ . և Հապա Քաղդէացւոց ձեռքը կը մատնուի ։
26 Ես Տէրոջը խօսքը Երեմիային
27 եղաւ՝ ըսելով . Ահա ես եմ Եհովայ Ամէն մարմնոյ Աստուածը . Միթէ ինծի դժուարին բան մը
28 կայ ։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Ես աս քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ . ու զանիկայ
29 պիտի առնէ . Ես աս քաղաքիս դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացիները պիտի գան , ու աս քաղաքը կրակի պիտի տան ու այրեն . նաև տիւ տրբեն ան տուները՝ ո-

Ն·Ք·ԳԿ· Իսբ 590

Ե Թագ· ԺԹ· 15 ։
Ի Ծն· ԺԸ· 14 ; Հռ 27 ; Ղե· ա· 37 ։
Ի Ել· Ի· 6 ; ԼԴ· 7 ; Բ Օր· Ե· 9 , 10 ։
Ի Ես· Թ· 6 ։
Հ Գէ· Ժ· 16 ։
Յ Ես· ԽԸ· 29 ։
Ը Գէ· ԺԷ· 10 ։
Ֆ Ցոր· ԼԴ· 21 ; Սաղ· ԼԴ· 13 ; Ամոս· Ե· 21 ; Գէ· ԺԳ· 17 ։
Ի Ել· Թ· 16 ; ա Պտ· ԺԷ· 21 ; Ես· կդ· 12 ; Դան· Թ· 15 ։
Ի Ել· գ· 6 ; Բ Թագ· Է· 23 ; ա Պտ· ԺԷ· 21 ; Սաղ· ճԼԳ· 11 , 12 ։
Ն Ել· գ· 8 , 17 ; Գէ· Ժա· 5 ։
Ն Նէեմ· Թ· 26 ; Գէ· Ժա· 8 ; Դան· Թ· 10—14 ։
- Գէ· ԼԴ· 4 ։
Ն Գէ· Ժգ· 12 ։
- Հռ 25 , 36 ։
Ի Հռ 24 ։
- Թես· Ժգ· 22 ։
- Հռ 17 ։
Է Հռ 3 ։
- Գէ· Խ· 10 ; ԼԷ· 8 ; 10 ; Ծբ· 13 ։
Բ Գէ· ԺԹ· 13 ։

րոնց տանիքներուն վրայ Բահա-
ղին խունկ կը ծխէին , և օտար աս-
տուածներուն թափելու նուէրներ
կը մատուցանէին՝ զիս բարկացը-
30 նելու համար ։ Քանզի Իսրայէլի
որդիքը ու Ցուդայի որդիքը չի-
րենց մանկութենէն՝ ի վեր իմ առ-
ջեւս միայն չարութիւն կը գործէն .
որովհետեւ Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռացը գործքերովը անդադար զիս
կը բարկացընեն՝ կ'ըսէ Տէրը ։
31 Քանզի աս քաղաքը՝ իր շինուած
օրէն մինչեւ աս օրս՝ իմ բարկու-
թեանս ու սրտմտութեանս համար
եղաւ , որ զանիկայ երեսիս առնէ-
32 էն վերցընեմ՝ Իսրայէլի որդւոցը ,
ու Ցուդայի որդւոցը՝ ըթէ իրենց
և թէ իրենց թագաւորներուն , իշ-
խաններուն , քահանաներուն , ու
մարգարէներուն , և Ցուդայի մար-
դիկներուն , ու Երուսաղէմի բնակ-
չացը բոլոր չարութեանը պատճա-
ռաւ՝ որ բրին զիս բարկացընելու
33 համար ։ Եւ ինծի ըկռնակ դար-
ձուցին և չէ թէ երես , ու թէեւ
անոնց սորվեցուցի՝ ըկանուխ ել-
լելով ու սորվեցընելով , բայց ա-
նոնք մտիկ չբրին , որ խրատ ըն-
34 դունին ։ Հապա ըիմ անունովս
կոչուած տանը մէջ իրենց պղծու-
թիւնները դրին՝ զանիկայ պղծե-
35 լու համար ։ Ու Ենովմի որդւոյն
ձորին մէջը եղող Բահաղին բարձր
տեղերը շինեցին՝ ըիրենց տղաք-
ները ու աղջիկները ընմրոզքին հա-
մար կրակի անցընելու , ըորն որ ես
անոնց հրամայած չէի , ու միտքս
ալ անցած չէր , որ անոնք աս
պղծութիւնը ընեն՝ Ցուդային մե-
ղանչել տալու համար ։
36 Ուստի հիմա Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ աս քաղա-
քիս համար՝ որ դուք կ'ըսէք թէ՝
սրով , սովով ու ժանտախտով
ըԲաբիլոնի թագաւորին ձեռքը կը
37 մատնուի . Ահա ես ըզանոնք պի-
տի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն ,
ուր որ զանոնք՝ իմ բարկու-
թեամբս , սրտմտութեամբս ու մեծ
ցասումովս վռընտեցի , և զանոնք
աս տեղս պիտի դարձընեմ , ու
ապահովութեամբ պիտի բնակե-
38 ցընեմ ։ Եւ անոնք ըինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ ա-
39 նոնց Աստուած պիտի ըլլամ . Ու
ըանոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ
պիտի տամ , որ միշտ ինծմէ վախ-
նան , և իրենց՝ ու իրենցմէ ետքը
իրենց զաւակներուն ադէկ ըլլայ ։
40 Եւ ըանոնց հետ յաւիտենական
ուխտ մը պիտի բնեմ , որ անոնց
բարիք ընելէն՝ անոնցմէ ետ չդա-
ձնուիմ . ու ըիմ վախս անոնց
սրտին մէջը պիտի դնեմ , որ ինծմէ
41 չհեռանան ։ Եւ ըանոնց բարիք ը-
նելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրա-
խանամ , ու զանոնք՝ բոլոր
սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝ ճշմար-
տութեամբ աս երկրիս մէջը պիտի
42 տնկեմ ։ Քանզի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . ԸՆչպէս որ աս ժողովուր-
դին վրայ աս բոլոր մեծ չարիքը
բերի , այնպէս ալ անոնց վրայ պի-
տի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ ա-
43 նոնց համար խօսեցայ ։ Ու ԸՆոքեր
ագարակներ ծախու պիտի առնուի
աս երկրին մէջ , ևորուն համար
դուք կ'ըսէք թէ՝ Ամայացած է ,
ու մարդէ և անասունէ զուրկ է ,
ես՝ քաղդէացւոց ձեռքը տրուած
44 է ։ Հրէնիամինի երկրին մէջ , ու
Երուսաղէմին շրջակայ տեղուանքը ,
և Ցուդայի քաղաքներուն մէջ , ու
լեռնային քաղաքներուն մէջ , և
դաշտային քաղաքներուն մէջ , ու
հարաւային քաղաքներուն մէջ ըս-
տակով ագարակներ ծախու պիտի
առնեն . և մուրհակներ պիտի գր-
բեն , ու պիտի կնքեն , ու վկաներ
պիտի բռնեն . վասն զի ես անոնց
դերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ ,
կ'ըսէ Տէրը ։

ԸՐ Օր · ԼԻ · 9 ։ Սոփ · Գ · 17 ։ ԼՒԼ · ԻԳ · 6 ։ ԼԱ · 28 ։ Ամով · Թ · 15 ։ ԸՂԼ · Լ · 28 ։ ԸՀԺ 15 ։ ՅԼ · ԼԳ · 10 ։ ՀԳԼ · ԺԷ · 26 ։ ՅԳԼ · ԼԳ · 7 ։ 11 ։ 26 ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Աստուած կը խոստանայ գերեդարձութիւն մը ։ 9 ուրախալի վիճակ մը ։ 12 և հաստատուն կառավարութիւն մը ։ 15 Քրիստոս՝ արդարութեան Շառաւիղը ։ 17 Թագաւորութեան և քահանայութեան տևողութիւնը ։ 20 և հաստատուն սուրբ սերունդ մը ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
Երեմիային եղաւ , երբոր անի-
կայ տակաւին ըբանտին դաւիթին
մէջը արգիլուած էր , ըսելով .
2 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը ԸՈր աս ըսղծը
շինեց , Տէրը՝ որ զանիկայ հաստա-
տելու համար՝ զանիկայ ստեղծեց ,
3 ըորուն անունը Եհովայ է . ԸԻնծի
կանչէ , ու քեզի պատասխան տամ ,
և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատ-
4 մեմ , որ դուն չես գիտեր ։ Վասն
զի աս քաղաքին տուներուն համար ,
ու Ցուդայի թագաւորներուն տու-
ներուն համար՝ որոնք ըպատնէշնե-
րէն ու սուրէն փլած են , Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
5 ըՔաղդէացւոց դէմ պատերազմ
ընելու կու գան . և ան տուներէը
մեռած մարդոց դիներովը պիտի լե-
ցուին , որոնք իմ բարկութեամբս
ու սրտմտութեամբս պիտի զար-
նեմ . վասն զի ես աս քաղաքէն իմ
երեսս ծածկեցի , անոնց բոլոր չա-
6 րութեանը համար ։ Ահա ԸՆոր
առողջութիւն ու բժշկութիւն պի-
տի բերեմ , ու զանոնք պիտի բժշ-
կեմ , և խաղաղութեան ու ճշմար-

– Գ · Բ · 2 ։ 3 ։ ԲԵ · ԼԵ · 26 ։ ըԵԼ · ԺԸ · 3 ։ Ամով · Ե · 8 ։ Թ · 6 ։ ըՍաղ · ղ · 15 ։ Գ · ԻԹ · 12 ։ ԻԳԼ · Լ · 24 ։ ԸԳԼ · Լ · 5 ։ *կ՚ · Քաղդեացիք

տութեան առատութիւնը անոնց
7 պիտի յայտնեմ։ Եւ Հրեաստանի
դերութիւնը ու Իսրայէլին դերու-
թիւնը պիտի դարձընեմ, ու զա-
նոնք Եռաջինին պէս պիտի *հաստա-
8 տեմ։ Եւ անոնց ինձի դէմ դր-
ծած բոլոր անօրէնութենէն †զա-
նոնք պիտի սրբեմ. ու անոնց ինձի
դէմ ըրած Հրոլոր անօրէնութիւն-
ները ու յանցանքները պիտի ներեմ։
9 Եւ ասիկայ ինձի ուրախութեան
անուն, փառք ու պարծանք պիտի
ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝
որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքը՝
որ ես անոնց պիտի ընեմ. և Հպի-
տի վախնան ու դողան ան ամէն
բարիքին ու ամէն յաջողութեանը
համար՝ որ ես աս †Հաղթ պիտի ը-
նեմ։
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ան տեղւոյս
մէջ՝ †որուն համար դուք կ'ըսէք
թէ՝ Մարդէ ու անասունէ զուրկ
ըլլալով՝ անապատ դարձած է, և
Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու
Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ո-
րոնք անմարդ ու անբնակ, ու ան-
11 ասունէ զուրկ ըլլալով՝ ամայացած
են, նորէն պիտի լսուի ‖ցնծու-
թեան ձայն, և ուրախութեան
ձայն, փեսայի ձայն, ու հարսի
ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք
Տէրոջը տունը †գոհութեան ընծա-
յեր բերելով՝ կ'ըսեն. †Գոհացէ՛ք
զօրաց Տէրոջմէն. ինչու որ Տէրը
բարի է, ինչու որ անոր ողորմու-
թիւնը յաւիտեան է. Հբանզի ես
երկրիս գերիները էրէից առջի վի-
ճակին պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէ-
12 րը։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
‖Ան տեղւոյս մէջ՝ որ մարդէ ու
անասունէ զուրկ ըլլալով՝ անա-
պատ դարձած է, և անոր ամէն
քաղաքներուն մէջ՝ նորէն հօտեր
պառկեցընող հովիւներու բնակա-
13 րաններ պիտի ըլլան։ *Լեռնային
քաղաքներուն մէջ՝ դաշտային քա-
ղաքներուն մէջ՝ ու հարաւային քա-
ղաքներուն մէջ՝ և Բենիամինի երկ-
րին մէջ՝ ու Երուսաղէմին շրջակայ
տեղւոյն՝ և Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ՝ հօտերը †դարձեալ վէրէն
համրողին ձեռքէն պիտի անցնին,
կ'ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Իսրայէլի տանը համար և Յու-
դայի տանը համար ըսած Հբարի
15 խօսքս պիտի կատարեմ։ Ան օրե-
րը ու ան ժամանակը՝ Դաւիթին
*արդարութեան շառաւիղ մը պի-
տի բուսցընեմ. և անիկայ երկրի
վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի ընէ։ Ան օրերը Յուդան
պիտի ազատի, ու Երուսաղէմը

ապահովութեամբ պիտի բնակի. և
սա է անոր անունը՝ որով պիտի կո-
չուի. Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դաւիթին՝ Իսրայէլի տանը աթո-
ռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չըլլայ. Ու Ղեւտացի քահանա-
ներէն՝ Հողջակէզ, հացի ընծայ ու
զոհ մատուցանող մարդ յաւի-
տեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առ-
ջեւս։
19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
եղաւ՝ ըսելով. Տէրը այսպէս կ'ը-
20 սէ. Թէ որ ցորեկուան ուխտս,
ու գիշերուան ուխտս կրնաք աւ-
րել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց
21 ժամանակովը չըլլան, Հիմ ծառա-
յիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխ-
տըս ալ պիտի աւրուի, որ իր ա-
թոռին վրայ թագաւորութիւն
ընելու որդի չունենայ. անանկ ալ
ինձի ծառայութիւն ընող Ղևի-
տացի քահանաներուն հետ ուխ-
22 տիս։ Ինչպէս որ Հերկնից
զօրքերը չեն համրուիր, ու ծովուն
աւազը չափուիր, իմ ծառայիս
Դաւիթին սերունդը՝ և ինձի ծա-
ռայութիւն ընող Ղևտացիները
այնպէս պիտի շատցընեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ՝ ըսելով. Չե՞ս տեսներ որ ա-
ժողովուրդը ինչ կը խօսի, ու կ'ը-
սէ. Տէրը իր ընտրած †երկու ազ-
գատոհմիները երեսէ ձգեց. ու ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն,
մինչև զանիկայ իրենց առջեւ ազգ
25 չսեպելով։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ †ցորեկուան ու գիշերուան
համար ուխտ բրած չեմ, և երկ-
կինքներուն ու երկրիս կանոնները
26 դրած չեմ, Յակոբին ու իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին սերունդն ալ ե-
րեսէ պիտի ձգեմ, որ ես իշխեմ
անոր սերունդէն՝ Աբրահամին, Ի-
սահակին ու Յակոբին սերունդին
վրայ իշխաններ չընեմ. վասն զի
†անոնց գերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ, ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Երեմիա կը նախատեսէ Սեդեկիային ու Երու-
սաղէմին գերութիւնը։ 8 Իշխանները ու ժո-
ղովուրդը իրենց ծառաները արձակելէն ետև՝
Եատուցած ուխտին դէմ՝ զանոնք նորէն կը
ծառայեցընեն։ 12 Երեմիա Հրէից անհնա-
զանդութեանը համար կը մարգարէանայ թէ
անոնք ու Սեդեկիան իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Հրորոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնո-
սոր թագաւորը իր բոլոր զօր-
քովը, ու իր իշխանութեան տակը
եղող †երկրին բոլոր թագաւորու-
թիւններովը, և բոլոր ժողովուրդ-
ներով՝ Երուսաղէմի վրայ, ու անոր

Ն · ք · գՁ · Իրր 590

ԷԳԼ · Լ · 3 ; Լ · 44 · ՀՄր 11 ;
ԲԵՍ · ա · 26 ; ԳԼ · Իգ · 6 ; Լ · 20 ; Լա · 4 , 28 ; Իր · 10 ;
* ԵԶր · չի-նեմ ;
† Եզեկ · ԼԶ · 25 ; Զար · ժգ · 1 ; Երր · Թ · 13 , 14 ;
Հ ԳԼ · Լա · 34 ; ՄԻբ · Է · 18 ;
ԼԵՍ · կր · 7 ; ԳԼ · ժգ · 11 ;
Ի ՏՒՍ ԵՍ · կ · 5 ;

† ԳԼ · Լը · 43 ;

‖ ԳԼ · Է · 34 ; ժզ · 9 ; Իե · 10 ; Ցայտ · ժը · 23 ;

ՀՂՒ · Է · 12 ; Սաղ · ՃՂ · 22 ; ՃԺգ · 17 ;
ՅԱՄՆ · ժգ · 8 , 34 ; ԲՄՆ · Է · 13 ; Է · 3 ; Եզր · գ · 11 ; Սաղ · ՃՂ · 1 ; ԵՍ · ժր · 4 ;
ՂՀՄր 7 ;
† ԵՍ · կՆ · 10 ; ԳԼ · Լա · 24 ; Ե · 19 ;

* ԳԼ · ԺԷ · 26 ; Լը · 44 ;

† ՂՂՒ · ԻԷ · 32 ;

Ն ԳԼ · Իգ · 5 ; Լա · 27 , 31 ;

Ղ ԳԼ · ԻԹ · 10 ;

* ԵՍ · գ · 2 ; ժա · 1 ; ԳԼ · Իգ · 5 ;

Ղ ԳԼ · Իգ · 6 ;

Ն · ք · գՁ · Իրր 590

ՂՐ Թագ · Է · 16 ; գ Թագ · ր · 4 ; Մաղ · ՃԹ · 29 , 36 ; Ղա · ա · 32 , 33 ;
Ը Հռով · ԺՀ · 1 ; ԺՆ · 16 ; ԱՊՏա · ր · 5 , 9 ; Ցայտ · ա · 6 ;

— Սաղ · ՃԹ · 37 ; Եա · Ծգ · 9 ; ԳԼ · Լա · 36 ; Հմր 25 ;
— Սաղ · ՃԹ · 34 ;

Ը ԵՂՍ · ԺՀ · 16 ; ԺՆ · 5 ; Իր · 17 ; ԳԼ · Լա · 37 ;

— Հմր 21 , 22 ;

ր Հմր 20 ; ՅՆ · ը · 22 ;
ց Սաղ · Կգ · 16 , 17 ; ՃԳ · 19 ; ԳԼ · Լա · 35 , 36 ;
— ԳԼ · Լա · 37 ;

Ֆ Հմր 7 , 11 ; Եզր · ր · 1 ;

Իրր 591

— գ Թագ · ԻԵ · 1 , ԷԸ ; ԳԼ · Լթ · 1 ; Ծր · 4 ;
Բ ԳԼ · ա · 15 ·

Ն · Ք · դԴ · Իբր 591

բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ'ընէր , Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ասս խօսքը եղաւ , ըսելով ·

2 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Գնա , Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսէ , ու անոր ըսէ · Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ահա † ասս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու † զա-

† ԳԼ · Իա · 10 · լը · 3 · 28 ·
† ԳԼ · լը · 29 · Հմր · 22 ·

3 նիկայ կրակով պիտի այրէ · Եւ Դուն անոր ձեռքէն պիտի չազատիս · Հապա անշուշտ պիտի բռնուիս , ու անոր ձեռքը պիտի տրուիս · և քու աչքերդ Բաբիլոնի թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն · ու անոր բերանը քու բերնիդ հետ պիտի խօսակցի · ու Բաբիլոն

4 պիտի երթաս ։ Բայց Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ՝ ով Սեդեկիա Ցուդայի թագաւոր , Տէրը քեզի համար այսպէս կ'ըսէ · Դուն սրով

5 պիտի չմեռնիս · Դուն խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս · և ինչպէս որ Ջբեզմէ առաջ եղող քու հայրերուդ՝ առջի թագաւորներուն համար խունկեր ծխեցին , Ի նոյնպէս ալ քեզի համար պիտի ծխեն , ու Վա՛յ տէր Ի՛ ' ըսելով , Ջքու վրադ պիտի ողբան · վասն զի ասս խօսքը ես խօսեցայ , կ'ըսէ Տէրը ։

6 Ու Երեմիա մարգարէն ասս բոլոր խօսքերը Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսեցաւ Երուսաղեմի

7 մէջ ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը՝ Երուսաղեմի դէմ ու Ցուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ Լաքիսին ու Ազեկային հետ պատերազմ կ'ընէր · վասն զի Ր Ցուդայի քաղաքներէն՝ պարսպաւոր քաղաքներ ասոնք մնացեր էին ։

Ր դ Թագ · ժը · 13 · ժԹ · 8 · բ Մն · ժա · 5 · 9 ·

8 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն Ի՝ երբոր Սեդեկիա թագաւորը Երուսաղեմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ բրաւ

9 որ † ազատութիւն քարոզեն , Ի՝ որ ամէն մարդ իր ծառան , ու ամէն մարդ իր աղախինը , Եբրայեցի մարդը ու Եբրայեցի կնիկը ազատ արձակէ , Ւ ու մէյմէն ալ մէկ մարդ մը իր Հրէայ եղբայրը չծառայեցընէ ։

† Ել · իա · 2 · Ղե · իե · 10 · Հմր 14 ·
Ի Նէեմ · ե · 11 ·
Ւ Ղե · իե · 39—46 ·

10 Ու Ջաղանդեցան բոլոր իշխանները , ու բոլոր ժողովուրդը՝ որոնք ան ուխտին մէջ մտան , որ ամէն մարդ իր ծառան , ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ , և ալ զանոնք չծառայեցընէ · Ջանդեցան , և զանոնք արձակեցին ·

11 Բայց Ի անկէ ետքը դարձան , ու իրենց ազատ թող տուած ծառաները ու աղախիններն ետ դարձուցին , և զանոնք բռնադատեցին՝ որ ծառաներ ու աղախիններ ըլլան ։

Իբր 590 Ի Տես Հմր 21 · ԳԼ · լե · 5 ·

12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային

13 եղաւ Տէրոջմէն , ըսելով · Խօսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ բրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն հանած

Ն · Ք · դԴ · Իբր 590

14 օրս , ու բսի · Ի Եօթը տարիէն ետքը՝ ձեզմէ ամէն մկր ազատ պիտի արձակէք իր Եբրայեցի եղբայրը , որ քեզի ծախուած է , ու վեց տարի քեզի ծառայեր է · զանիկայ քովէդ ազատ արձակես · բայց ձեր հայրերը ինծի մտիկ չբրին , ու ականջնին

Իբ Ել · Իա · 2 · Իգ · 10 · բ Օր · ԺԵ · 12 ·

15 չծռեցին ։ Եւ դուք այսօր դարձաք , ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզելով՝ իմ առջեւս ուղիղ եղածը բրիք , և Ի՝ իմ առջեւս ուխտ բրիք հան տանը մէջ՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ·

Իգ Թագ · իդ · 3 · Նէեմ · ժ · 29 ·

16 Բայց Ի՝ դառնալով՝ Ի՝ իմ անունս պղծեցիք · ու ամէնդ ալ ձեր ազատ արձակած , ո՞ իրենց կամացը Ի՝ ծառաները ու աղախիննե՛ր ետ դարձուցիք , ու զանոնք բռնադատեցիք՝ որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ըլլան ։

Հ ԳԼ · է · 10 ·
Ի Ել · Ի · 7 · Ղե · ԺԹ · 12 ·

17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Դուք ինծի մտիկ չբրիք , որ Ի՝ ամէն մկր իր եղբօրը համար , ու ամէն մկր իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ · ահա ես ձեզի համար՝ կ'ըսէ Տէրը , Ւսուրին՝ ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ · ու ձեզ՝ Ի երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ

Ւ ԳԼ · լը · 24 · 36 ·

18 Նեղութեան պիտի մատնեմ , Եւ Ի՝ զուարակը երկուքի կտրելով , ու անոր կտորներուն մէջտեղէն անցնելով՝ իմ առջեւս բրած ուխտերնուն խօսքերը չկատարող , Ի՝ իմ ուխտս զանց ընող մարդիկները

Ի Ես Ծն · Ժե · 10 · 17 ·

19 պիտի մատնեմ , Ա՛յնինչ Ցուդային իշխանները , ու Երուսաղեմին իշխանները , պալատականները , և քահանաները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ որոնք զուարակին կտորներուն

20 Ներսէն մէջտեղէն անցան , Ջանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը , ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ · և անոնց Ի դիները երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պի-

Յ ԳԼ · է · 33 · Ժզ · 4 · ԺԹ · 7 ·

21 տի ըլլան ։ Եւ Ցուդային Սեդեկիա թագաւորը , ու անոր իշխանները՝ իրենց թշնամիներուն ձեռքը , ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը , և Ի՝ ձեզմէ դարձող Բաբիլոնի թագաւորին զօրքերուն ձեռքը

Ն Ես Գ · լԱ · 5 · 11 ·

22 պիտի մատնեմ ։ Ւ Ահա ես հրամայեցի՝ կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք ասս քաղաքը ետ պիտի բերեմ , և անոր դէմ պատերազմ պիտի բնեն , ու զանիկայ պիտի առնեն ու կրակով

Ե ԳԼ · լը · 3 · ԼԹ · 1 · 2 · 8 · Ար · 7 · 13 ·

ՆԵՀ. ՂԶ. ԽՐՐ 590

ԼԳԼ. ԹԱԳ. 11։ ԽԴ. 2. 6։

ՆԵՀ. ՂԶ. ԽՐՐ 607

ԼԳԼ. ԼԲ. 33։

ՀԲ ՄՆ. ԼԴ. 15։ ԳԼ. Է. 13։ ԻԱ. 3։

ԷԳԼ. Է. 25. ԻԱ. 4։

ԲԳԼ. ԺԲ. 11։ ԻԱ. 5. 6։

ՀԳ ԹԱԳ. ԺԲ. 15։ Ա ՄՆ. Բ. 55։

ԲԳ ԹԱԳ. Գ. 5։

ՀԴ ԹԱԳ. ԺԲ. 9։ ԻԱ. 18։ Ա ՄՆ. Թ. 18. 19։

ՏԴ ԹԱԳ. Ժ. 15։

ՀԱՌԱԿ. Ա. 24։ ԵՍ. ԿԱ. 12։ ԿԴ. 4։ ԳԼ. Է. 13։

ԻԵԼ. Ի. 12։ ԵՓԻ. Գ. 2. 3։

ԻԳԼ. ԺԱ. 19։

1 Երեմիա՝ Ռեքաբեանց հնազանդութիւնը յիշելով, 12 կը դատապարտէ Հրէից անհնազանդութիւնը։ 18 Աստուած կ'օրհնէ Ռեքաբեանները իրենց հնազանդութեանը համար։

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին օրերը՝ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է, որ բաւ. – Ռեքաբեանց տունը գնա, ու անոնց հետ խօսէ, և զանոնք Տէրոջը տունը՝ մէկ ԲսենեակՄը տար, ու անոնց գինի խըմ-
3 ցուր։ Եւ Քաբասինիայի որդւոյն Երեմիային որդին Եզոնիան, ու անոր եղբայրները, և բոլոր որդիները, ու Ռեքաբեանց բոլոր տունը
4 առի. Եւ զանոնք Տէրոջը տունը տարի Եզդոմի որդւոյն Մաասիա Էդոնապանին սենեակին վրայ եղող իշխաններուն սենեակին քովի՝ Աստուծոյ մարդուն Յեդդողիայի որդւոյն Անանի որդոյը սենեակը.
5 Ու Ռեքաբեանց տանը որդոյը առջեր գինիով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի, և անոնց բսի. Գինի խմեցէք։ Ու անոնք բսին. Գինի չենք խմեր. քանզի մեր Հայրը՝ Ռեքաբի որդին Յովնադաբ մեզի պատուիրեց ու բսաւ. Դուք ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի
7 չխմէք. Եւ տուն չշինէք, ու սերմ չցանէք, և այդի չունկնէք ու չտանաք. հապա ձեր բոլոր օրերը վրանները մէջ բնակիք. Ո որպէս զի ձեր պանդուխտ եղած երկրին վրայ շատ
8 օրեր ապրիք։ Ու մեր Հօրը Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր մեզի հրամայածին պէս՝ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ՝ մենք, մեր կիներները, մեր տղաքները ու մեր աղջիկները գինի
9 չենք խմեր. Եւ բնակելու համար տուներ չենք շիներ, ու այգի և արտարակ ու սերմ չենք ստանար.
10 Հապա վրաններու մէջ կը բնակինք, ու հնազանդութիւն ընելով՝ մեր Հօրը Յովնադաբին բոլոր հրամայածը՝ ի գործ կը դնենք.
11 Բայց երբոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ ան երկիրը ելաւ, բսինք. Եկէք, Քաղդէացւոց զօրքին երեսէն, ու Ասորւոց զօրքին երեսէն Երուսաղէմ երթանք. այսպէս Երուսաղէմի մէջ կը բնակինք։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ՝ բսելով. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'բսէ. Գնա, Յուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն բսէ.
14 Իմ խօսքերս մտիկ ընելու համար Ո՞խրատ չէք ընդունիր, կ'բսէ Տէրը։
15 Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին՝ իր որդւոյը գինի չխմելու համար պատուիրած խօսքերը հաստատ պահուեցան. վասն զի իրենց հօրը հրամանին Ջազանդութիւն ընելով, մինչև աս օրս չեն խմեր. Ի բայց թէև ես ձեզի խօսեցայ՝ կանուխ կ՚ելլելով ու խօսելով, սակայն ինձի մտիկ
16 չըրիք, Ընե իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրկեցի՝ կանուխ կ՚ելլելով ու խրկելով, ու բսի. Ը Ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ, և բարի գործերը ըրէք, ու օտար աստուածներու ետեւէ մի՛ երթաք՝ որ անոնց ծառայութիւն ընէք, որպէս զի ձեզի ու ձեր Հայրերուն տուած երկրիս մէջը բնակիք. բայց ձեր ականջը չծռեցիք,
17 ու ինձի մտիկ չըրիք։ Եւ Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին որդիքը՝ իրենց հօրը պատուիրած հրամանը հաստատ պահեցին. բայց աս ժողովուրդը ինձի մտիկ չըրաւ։ Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'բսէ. Ահա ես Յուդային, ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար խօսեր էի. Ի վասն զի անոնց խօսեցայ, բայց մտիկ չըրին, ու անոնց կանչեցի, բայց պատասխան չտուին։
18 Ու Երեմիա՝ Ռեքաբեանց տանը բսաւ. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'բսէ. Որովհետեւ ձեր Հօրը Յովնադաբին պատուէրը մտիկ ըրիք, ու անոր բոլոր հրամանները պահեցիք, և ձեզի ամէն պատուիրածին պէս ըրիք.
19 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'բսէ. Ռեքաբեան Յովնադաբէն՝ միշտ իմ առջեւս կայնող մարդ պակաս պիտի չըլլայ։

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը գրել կու տայ Բարուքին, 5 և հրապարակաւ կարդալ կու տայ։ 11 Իշխանները Միքիայէն մէջտեղը կ'իմանան աս բանը, և Յուդին կը խրկեն որ բերէ ան գրուածը, ու զանիկայ կը կարդան։ 19 Կ'ուղեն որ Բարուքը ու Երեմիան պահուին։ 20 Յովակիմ թագաւորը աս մարգարէութիւնը մէկ մասը մտիկ կ'ընէ, ու տումը այրել կու տայ։ 27 Երեմիա անոր դատաստանը կը ծանուցանէ։ 32 Բարուք մէկ նոր օրինակ մը կը գրէ։

1 Եղաւ որ Յուդային թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ աս խօսքը եղաւ Երեմիային, բսե-
2 լով. Քեզի մէկ գիրքի տումս մը առ, ու Ի անոր վրայ գրէ ան բոլոր

ԵՂԿ. Բ. 9։ ՋԱՔ. Ա. 1։

ԲԳԼ. Լ. 2։

խօսքերը՝ որ քեզի հետ խօսելու
եմ օրէս՝ ‡ Յովսիայի օրերէն
մինչև այս օրս Իսրայէլի վրայով, ու
Յուդայի վրայով, և † բոլոր ազգե-
3 րուն վրայով խօսեցայ։ Կարելի է
որ Յուդայի տունը լսէ ան բոլոր
չարիքը՝ որ ես կը մտածեմ անոնց
ընելու, որպէս զի Ղամէն մարդ իր
չար ճամբայէն դառնայ, և ես ա-
նոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը նե-
րեմ։
4 Ու Երեմիա Ելկիայի որդին
Բարուքը կանչեց. և Բարուք՝ Ե-
րեմիային բերնէն՝ Տէրոջը անոր
ըսած բոլոր խօսքերը ան գիր-
5 քի տոմսին վրայ գրեց։ Ու
Երեմիա՝ Բարուքին պատուի-
րեց ու ըսաւ. Ես ** փէշ ար-
գիլուած եմ. Տէրոջը տունը
6 երթալու կարող չեմ. Ուստի
դուն երթաս, ու ի Ծոմապահու-
թեան օրը Տէրոջը տանը մէջ ժո-
ղովուրդին ականջներուն իմ բեր-
նէս գրած տոմսէդ Տէրոջը խօսքե-
րը կարդաս, ու նաև իրենց քա-
ղաքներէն եկող բոլոր Յուդային
ականջներուն զանոնք կարդաս.
7 † Գուցէ * Տէրոջը առջևը իյնալով
աղօթք ընեն", և ամէն մարդ իր
չար ճամբայէն դառնայ. քանզի
մեծ է ան բարկութիւնը ու սրտմը-
տութիւնը որ Տէրը աս ժողովուր-
8 դին համար խօսեցաւ։ Ու Նե-
րիայի որդին Բարուք՝ Երեմիա
մարգարէին բոլոր իրեն հրամայա-
ծին պէս ըրաւ, և ան գիրքէն Տէ-
րոջը խօսքերը կարդաց Տէրոջը
տանը մէջ։
9 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւո-
րին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին
հինգերորդ տարին՝ իններորդ ամի-
սը՝ բոլոր Երուսաղէմի ժողովուր-
դին, ու Յուդայի քաղաքներէն
Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողո-
վուրդին՝ Տէրոջը առջևը ծոմապա-
10 հութիւն քարոզեցին։ Ու Բա-
րուք՝ Սափան գրիբին որդւոյն
Գամարիային սենեակը՝ Տէրոջը
տանը Վերի դաւիթին մէջ բոլոր ժողովուրդին
ականջներուն՝ ան գիրքէն Երեմիա-
յին խօսքերը կարդաց։
11 Ու Սափանի որդւոյն Գամարիա-
յին որդին Միքիան, երբոր գիր-
քէն Տէրոջը բոլոր խօսքերը լսեց,
12 թագաւորին տունը՝ գրիբին սե-
նեակը իջաւ. և ահա բոլոր իշխան-
ները՝ Եղիսամա գրիբը, ու Սեմա-
յիայի որդին Դաղայիան, ու Ել-
քոնորի որդին Եղնաթանը, և Սա-
փանի որդին Գամարիան, ու Ա-
նանիայի որդին Սեդեկիան, և բո-
լոր իշխանները հոն նստեր էին։
13 Ու Միքիա անոնց պատմեց ան բո-
լոր խօսքերը որ լսեր էր, երբոր
Բարուք ժողովուրդին կարդաց։
14 Ուստի ան գիրքէն կը կարդար։ Եւ
բոլոր իշխանները՝ Քուսիի որդւոյն
Սեղեմիայի որդւոյն Նաթանիային
որդին Յուդին՝ Բարուքին խրկե-
ցին՝ ըսելով. Ժողովուրդին ա-
կանջներուն կարդացած տոմսդ
ձեռքդ առ, ու հո՛ եկուր. ուստի
Ներիայի որդին Բարուք տոմսը
ձեռքը առաւ, ու անոնց գնաց։
15 Եւ անոնք ըսին անոր. Կ'աղաչենք
նստէ, ու մեր ականջներուն կարդա զանիկայ։ Եւ Բարուք ա-
16 նոնց ականջներուն կարդաց։ Ու
երբոր ան բոլոր խօսքերը լսեցին,
վախով իրարու կը նայէին. ու
Բարուքին ըսին. Ընշուշտ աս
բոլոր խօսքերը թագաւորին պիտի
17 պատմենք։ Եւ Բարուքին հար-
ցուցին ու ըսին. Շնորհք ըրէ՝
պատմէ մեզի թէ ինչպէս գրեցիր
18 աս խօսքերը անոր բերնէն։ Եւ
Բարուք անոնց ըսաւ. Ան խօսքե-
րուն ամէնը անիկայ ինձի բերնով
արտասանեց, ու ես զանոնք մելա-
19 նով գրքին մէջը գրեցի։ Ան
ատենը իշխանները Բարուքին ը-
սին. Գնա պահուըռտ՝ թէ դուն և
թէ Երեմիան, և ուր ըլլալնիդ
մարդ չգիտնայ։
20 Ու անոնք սրահը թագաւորին
մտան. բայց տոմսը Եղիսամա գր-
պիրին սենեակին մէջ պահեր էին.
և գոռոր խօսքերը թագաւորին
21 ականջներուն պատմեցին։ Եւ
թագաւորը խրկեց Յուդին որ ան
տոմսը առնէ. ու զանիկայ Եղիսա-
մա գպիրին սենեակէն առաւ. և
Յուդին զանիկայ՝ թագաւորին ա-
կանջներուն ու թագաւորին քովը
կայնող բոլոր իշխաններուն ա-
22 կանջներուն կարդաց։ Եւ ինն-
երորդ ամիսը ըլլալով՝ թագաւորը
Ձմեռատանը մէջ նստած էր, ու
առջևը վառած կրակարան կար։
23 Ու երբոր Յուդի իրեք կամ չորս
երես կարդաց, զանիկայ դանակով
կտրեց, ու կրակարանին կրակին
մէջը նետեց. մինչև որ բոլոր տոմսը
կրակարանին կրակին մէջը հատաւ։
24 Եւ թագաւորը ու անոր բոլոր
ծառաները՝ որոնք աս բոլոր խօս-
քերը կը լսէին, չվախցան, ոչ ալ
25 Ելհանդերձներնին պատռեցին. թէ-
պէտև Եղնաթանը, Դաղայիան ու
Գամարիան՝ թագաւորին աղաչեցին
որ տոմսը չայրէ, բայց անոնց մտիկ
26 չըրաւ։ Եւ թագաւորը՝ թագա-
ւորի որդւոյն Յերամէլին, ու Եզ-
րիելի որդւոյն Սարայիային, ու Ըն-
դհելի որդւոյն Սեղեմիային հրամա-

Ն · ք · ղբ · իրէ 607

‡ Գէ · իե · 3 ։
† Գէ · իե · 15 · ըէ ։
Ե Հիր 7 ։ Գէ · իզ · 3 ։

Ղ Գէ · ժը · 3 ։ Յովել · գ · 3 ։

Ե Գէ · լը · 12 ։
Ը Տե՛ս գէ · իե · 1 ։

Բ Ղե · ժգ · 29 ։ իգ · 27—32 ։ Գոր · իէ · 9 ։

Ե Հիր 3 ։
* Եբր · ա նոցց ապաթ-քը Տէրոջը առջևը իյ-նայ ։

Իրէ 606

Ե Գէ · իզ · 10 ։

Ն · ք · ղբ · իրէ 606

Ե Տե՛ս Ամո · գ · 15 ։

Ե գ Թագ · իր · 11 ։ Ես · ւղ · 22 ։ լե · 1 ։

ՆՔՁ 606

ՅԵՐ 605

յեց, որ Բարուք գպիրը ու Երեմիա մարգարէն բռնեն. բայց Տէրը զանոնք պահեց։

27 Եւ թագաւորը ան տոմսը, ու Երեմիայի բերնէն Բարուքին գրած խօսքերը այրելէն ետքը, Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով.

28 Նորէն դնա, քեզի մէկ ուրիշ տոմս մը առ, ու անոր վրայ գրէ՝ ան բոլոր առջի խօսքերը՝ որ Յուդայի Յովակիմ թագաւորին այրած առ-

29 ջի տոմսին մէջը կային։ Եւ Յուդայի Յովակիմ թագաւորին ըսես. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դունատ տոմսը այրեցիր, ըսելով՝ Թէ՝ Ինչո՞ւ համար անոր վրայ գրեցիր Թէ՝ Բաբիլոնի թագաւորը անպատճառապիտի գայ, ու աս երկիրը պիտի աւրէ, և անկէ մարդը ու անասունը պիտի վերցրնէ։

30 Անոր համար Տէրը՝ Յուդայի Յովակիմ թագաւորին վրայով այսպէս կ'ըսէ. Անիկայ՝ Դաւիթի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չունենայ. և անոր մեռելը ցորեկը տաքի մէկ՝ ու գիշերը ցուրտի մէկ

ԲԳԼ·ԻԲ·30։

ԼԳԼ·ԻԲ·19։

ՀԳԼ·ԻԳ·34։

31 պիտի ձգուի։ Ու անոր և անոր սերունդին ու անոր ծառաներուն հայցելութիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը համար. և անոնց վրայ, ու Երուսաղէմի բնակչացը վրայ, ու Յուդայի մարդոցը վրայ պիտի բերեմ ան ամէն չարիքը որ *անոնց խօսեցայ, և անոնք մինչ չըրին։

* կամ՝ ա-նոնց համար

32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ տոմս մը առաւ, ու զանիկայ Ներիայի որդոյն Բարուք գպիրին տուաւ. և անիկայ անոր վրայ Երեմիային բերնէն՝ Յուդայի Յովակիմ թագաւորին կրակով այրած գիրքին բոլոր խօսքերը գրեց. ու անոնց վրայ՝ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր աւելցաւ։

ԳԼ · ԼԷ

1 Երբոր Քաղդեացիք Եգիպտացւոց պատճառով Երուսաղէմը պաշարելէն ետ կը քաշուին, Սեդեկիա թագաւորը լուր կը խրկէ Երեմիային՝ որ Աստուծոյ համար աղօթք ընէ։ 6 Երեմիա կը մարգարեանայ Թէ Քաղդեացիք անշուշտ պիտի դառնան և յաղթութիւն կ'ընեն։ 11 Ինքը իրեն փախստական կը բռնուի, կը ծեծուի ու բանտը կը դրուի։ 16 կը հաստատէ Թէ Սեդեկիան դերի պիտի տարուի։ 18 իր պատուէրներուն համար ազատութիւն կ'ընէ, ու քիչ մը հանգստութիւն կը շնորհուի իրեն։

ՅԵՐ 599

Ա Թագ · ԻԴ · 17 ; Բ Մն · ԼԴ · 10 ; ԳԼ · ԻԲ · 24 , ԽՃ ։

ԲՄն · ԼԴ · 12 , 14 ։

1 Յովսիայի որդին Սեդեկիա թագաւորը՝ Յովակիմի որդւոյն Քեքոնիային տեղը թագաւորեց, որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Յուդայի վրայ թագաւորեցուց։

2 Բայց անիկայ՝ ու անոր ծառաները ու երկրին ժողովուրդը՝ Տէրոջը Երեմիա մարգարէին ձեռքովը խօսած խօսքերը մտիկ չըրին։

ՆՔՁ 599

590

ՃԳԼ·ԽԱ·1, 2 ; ԻԹ·25 ; ՅԲ·24 ։

3 Ու Սեդեկիա թագաւորը՝ Սելեմիային որդին Յուքաղը՝ ու Մասիայի որդին Սոփոնիա քահանան՝ Երեմիա մարգարէին խրկեց, ըսելով. Շնորհք ըրէ՝ մեզի համար մեր Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ։

4 Ան ժամանակը Երեմիա ժողովուրդին մէջ կը մտնէր կ'ելլէր. ու զանիկայ բանտը դրած չէին։

5 Ու Եգիպտոսէն Փարաւոնին զօրքը ելաւ. ու Երուսաղէմը պաշարող Քաղդեացիները երբոր անոնց լուրը լսեցին, Երուսաղէմին վրայէն քաշուեցան։

ՏԵՍ Դ ԹԱԳ · ԻԴ · 7 ; ԵԶԿ · ԺԷ · 15 ։

Ի ՀԺ 11 ; ԳԼ · ԼԴ · 21 ։

6 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիա մարգարէին եղաւ, ըսելով. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի հարցնելու համար Ղրկող Յուդայի թագաւորին այսպէս ըսէք. Ահա ձեզի օգնութեան համար ելլող Փարաւոնի զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի

ՂԳԼ · ԽԱ · 2 ։

8 դառնայ. Ու քաղդեացիք պիտի դառնան, և աս քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի ընեն. ու զանիկայ պիտի առնեն, և զանիկայ

ԻԳԼ · ԼԴ · 22 ։

9 կրակով այրեն։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի խաբէք ձեր անձերը, ըսելով Թէ՝ Քաղդեացիք անշուշտ մեզմէ պիտի երթան. վասն զի

10 պիտի չերթան. Ըհարկի Թէև ձեզի հետ պատերազմ ընող քաղդեացւոց բոլոր զօրքը զարնէք, ու անոնցմէ Հ-ոչ մէկ քանի վիրաւորուած մարդիկ մնան, անոնց ամէն մէկը իր վրանէն ելլելով՝ աս քաղաքը կրակով պիտի այրեն։

ԸԳԼ · ԽԱ · 4, 5 ։

11 Ր Ու երբոր քաղդեացւոց զօրքը՝ Փարաւոնի զօրքին պատճառաւ՝ Երուսաղէմի վրայէն քաշուեցան.

Ր ՀԺ 5 ։

12 Երեմիա Երուսաղէմէն ելաւ որ Բենիամինի երկիրը երթայ, ու անկէ ժողովրդեան մէջը իր բաժինը

13 առնէ։ Ու երբոր անիկայ Բենիամինի դուռն էր, հոն Ընանիայի որդւոյն Սեղեմիայի որդին՝ Եփրիա անունով ոստիկան մը կար. և անիկայ Երեմիա մարգարէն բռնեց ու ըսաւ. Դուն քաղդեացւոց կողմը

14 կ'անցնիս։ Ու Երեմիա ըսաւ. Սուտ է, ես քաղդեացւոց կողմը չեմ անցնիր. բայց անիկայ անոր մտիկ չըրաւ. ու Եփրիա բռնեց Երեմիան, ու զանիկայ իշխաններուն

15 բուն տարաւ։ Եւ իշխանները Երեմիային սրդողեցան, ու զանիկայ ծեծեցին, Ժ և բանտարկեցին Յովնաթան դպիրին տանը մէջ. վասն զի ան Հ-ոչը բանտ ըրեր էին։

ԺԳԼ ԼԲ · 26 ։

16 Երբոր Երեմիա Իբանտը ու խուցերուն մէջը մտաւ, ու հոն շատ

ԻԳԼ · ԼԲ · 6 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 589

17 առնն նստաւ , Սեդեկիա թագաւորը Երուսաղէմ խրկեց՝ զանիկայ առաւ , և թագաւորը իր տանը մէջ գաղտուկ անոր հարցուց , ու ըսաւ . Արդեօք Տէրոջմէ մէկ խօսք մը կայ ։ Ու Երեմիա ըսաւ , Կայ . Նաև ըսաւ . Դուն Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուիս ։ 18 Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա թագաւորին . Քեզի , կամ ծառաներուդ , կամ ասոր ժողովուրդին դէմ ինչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը դրիք ։ 19 Ու ո՞ւր են ձեր մարգարէները , որ ձեզի մարգարէութիւն ըրին , ու ըսին . Բաբիլոնի թագաւորը ձեր վրայ , ու ասոր երկրիս վրայ պիտի չգայ ։ 20 Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝ ով տէր իմ թագաւոր , մտիկ ըրէ , թող իմ աղաչանքս քու առջևդ ընդունելի ըլլայ . ու զիս Յովնաթանի դպիրին տունը ետ մի՛ խրկեր , որ հոն չմեռնիմ ։ 21 Եւ Սեդեկիա թագաւորը հրամայեց , ու Երեմիան Բանտին դաւիթը դրին . ու ամէն օր հացադործներուն փողոցէն՝ մէյմէկ նկանակ հաց կու տային անոր , մինչև որ քաղաքին հացը բոլորովին հատաւ . ու Երեմիա բանտին դաւիթին մէջը կը նստէր ։

Ե Գ · ԼԲ · 2 ։ ԼԲ · 13 · 28 ։

Ի Գ · ԼԲ · 9 ։ Ծբ · 6 ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Երեմիա՝ մէկ սուտ բարեբանութեամբ մը Մեղքիային գուրը կը ձգուի · 7 Արդեմելէք աղաչանքով մը ազատութիւն կը ստանայ անոր համար ։ 14 Երեմիա գաղտնի խօսակցութիւն ընելով թագաւորին հետ , կը յորդորէ զանիկայ որ չնազանդի քաղդէացւոց , ու իր կեանքը ազատէ · 21 Թագաւորին պատուէրին համեմատ՝ իշխաններէն կը պահէ իրենց ըսած գաղտնի խօսակցութիւնը ։

1 Ու Մատթանի որդին Սափատիա , ու Փաշուրի որդին Գոդոդիա և Սեղեմիայի որդին Ցուքալ , ու Մեղքիայի որդին Փաշուր՝ Երեմիային բոլոր ժողովրդեան հետ խօսած խօսքերը 2 լսեցին , որ ըսաւ . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան քաղաքիս մէջ կեցողը՝ սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի . իսկ քաղդէացւոց ելլողը ողջ պիտի մնայ . և անոր կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի ըլլայ , ու պիտի ապրի ։ 3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան քաղաքը անպատճառ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքին ձեռքը պիտի տրուի , ու 4 զանիկայ պիտի առնէ ։ Եւ իշխանները թագաւորին ըսին . Կ'աղաչենք , Ղթող այս մարդը մեռցուի . ինչու որ այս քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմական մարդոց ձեռքերը , ու բոլոր ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէ՝ անոնց այսանկ խօսքեր խօսելով . վասն զի այս մարդը այս ժողովուրդին խաղաղութիւնը չփնտռեր , հապա ա- 5 նոր չարիքը ։ Եւ Սեդեկիա թագաւորը ըսաւ . Ահա անիկայ ձեր ձեռքն է . որովհետև թագաւորը ձեր քովը կարողութիւն մը չունի ։ 6 Ու Երեմիան առին , և զանիկայ թագաւորի որդւոյն Մեղքիային գուբը նետեցին , որ բանտին գաւիթին մէջն էր . ու Երեմիան չուաններով իջեցուցին . և ան գուբին մէջը ջուր չկար , հապա մինակ տիղմ . ու Երեմիա տիղմին մէջը կ'ընկղմէր ։

Ի ԳԼ · 21 ։

7 Եւ Թագաւորին տունը եղող Եթէովպացի Ներբինին Արդեմելէք լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին . ու թագաւորը Բենիամինի դուռը 8 կը նստէր ։ Եւ Արդեմելէքը թագաւորին տունէն ելաւ , ու թագաւորին խօսեցաւ , ու ըսաւ . 9 Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ այս մարդիկները զէշ ըրին՝ ամէն ինչ որ Երեմիա մարգարէին ըրին՝ զանիկայ գուբը նետելով . քանզի քաղաքիս մէջ հաց չգտնուելուն համար՝ անիկայ իր տեղը անօթութենէն * պիտի 10 մեռնի՞ ։ Եւ թագաւորը Եթէովպացի Արդեմելէքին հրամայեց ու ըսաւ . Ասկէ քեզի հետ երեսուն մարդ առ , ու Երեմիա մարգարէն գուբէն հանէ , քանի որ մեռած 11 չէ ։ Եւ Արդեմելէք իր հետը առաւ մարդիկները , ու թագաւորին տունը՝ շտեմարանին տակը գնաց , և անկէ պատառած լաթեր ու հին լաթեր առաւ , և զանոնք չուաններով գուբը Երեմիային իջեցուց ։ 12 Ու Եթէովպացի Արդեմելէքը Երեմիային ըսաւ . Այս պատառած ու հին լաթերը թևերուդ տակը՝ չուաններուն տակէն դիր . ու Երե- 13 միա այնպէս ըրաւ ։ Ր Ու Երեմիան չուաններով քաշեցին , և զանիկայ գուբէն դուրս հանեցին . ու Երեմիա Բանտին դաւիթին մէջը նստաւ ։

* Կ՚ըսէ՝ որ չունի մեռնի ։

Ր Տես Հմր 6 ։

Ք ԳԼ · 21 ։

14 Եւ Սեդեկիա թագաւորը Երուսաղէմ խրկեց՝ ու Երեմիա մարգարէն իր քովը առաւ Տէրոջը տունը եղող երրորդ մուտքը . և թագաւորը Երեմիային ըսաւ . Քեզի մէկ բան մը պիտի հարցընեմ , ինձմէ բան 15 մի պահեր ։ Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիային . Թէ որ քեզի պատմեմ , չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի մեռցընես . և թէ որ քեզի խրատ տամ , ինձի մտիկ պիտի չընես ։ 16 Բայց Սեդեկիա թագաւորը Երեմիային գաղտուկ երդում ըրաւ , ու ըսաւ . Ի Մեզի այս հոգին ստեղծող Տէրը կենդանի է՝ որ քեզ պիտի չմեռցընեմ , և քեզ պիտի չմատ-

Ե Ես · ՃԺ · 16 ։

Ն · Ք · ՉՁ · 589

Նեմ աս մարդիկներուն ձեռքը՝ ո-
17 րոնք քու հոգիդ կը փնտռեն։ Ան
ատոնք Երեմիա Սեդեկիային բսաւ.
Ջօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ
Լ Գլ · լԹ · 3 · Բարիլոնի թագաւորին իշխաններ-
Ի Գ Թագ · իգ · 12 · րուն ելլես, քու հոգիդ ողջ պիտի
մնայ. և աս քաղաքը կրակով պիտի
չայրի. հապա դուն ու քու տունդ
18 ողջ պիտի մնաք. Բայց թէ որ
Բարիլոնի թագաւորին իշխաննե-
րուն չելլես, ան ատոնք աս քաղաքը
Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի տրուի,
ու զանիկայ կրակով պիտի այրեն.
Ե Դ Գլ · լ · 4 · Ի Գլ · լդ · 3 · Հր 23 · և դուն անոնց ձեռքէն պիտի չա-
19 զատիս։ Ու Սեդեկիա թագաւորը
Երեմիային բսաւ. Քաղդէացւոց
կողմը անցած Հրէաներէն կը վախ-
նամ. չըլլայ որ զիս անոնց ձեռքը
Ա Թագ · լ · 4 · տան, ու ինծի հետ անարգանօք
20 վարուին։ Ու Երեմիա բսաւ. Պի-
տի չտան. կ'աղաչեմ՝ Ցէրոջը խօս-
քը մտիկ ըրէ որ քեզի պիտի բսեմ,
որպէս զի քեզի աղէկ ըլլայ, ու քու
21 անձդ ապրի։ Բայց թէ որ ելլել
չուզես, Ցէրոջը ինծի յայտնած
22 բանը աս է. Ահա Ցուդայի թագա-
ւորին տունը մնացած բոլոր կիրկ-
ները՝ Բարիլոնի թագաւորին իշ-
խաններուն պիտի տարուին. ու ան
Ի Ի Ե Ր Ը պիտի բսեն. Քու բարե-
կամներդ քեզ հրապուրեցին, ու
քեզ յաղթեցին. ոտքերդ տիղմի
մէջ ընկղմելուն պէս՝ անոնք ետ
23 քաշուեցան։ Եւ քու բոլոր կիրկ-
Հ Գլ · լԹ · 6 · Իա · 10 · Ե Հր 18 · ներդ ու տղաքներդ Քաղդէացիներ-
ուն պիտի հանեն. Ե դուն ալ ա-
նոնց ձեռքէն պիտի չազատիս. հա-
պա Բարիլոնի թագաւորին ձեռ-
քովը պիտի բռնուիս. և դուն
* ԵԶԲ · ասՔաղաքը կրակով պի-
տի այրես։ * պատճառ պիտի ըլլաս որ աս քա-
24 ղաքը կրակով այրի՝ ։ Ու Սեդեկիա
բսաւ Երեմիային. Ան խօսքերը
մարդ մը չիմանայ, ու դուն պիտի
25 չմեռնիս։ Եւ թէ որ իշխանները
քեզի հետ խօսիլ լսեն ու քե-
զի գան, ու քեզի բսեն. Հիմա
թագաւորին հետ ինչ խօսեցար՝
մեզի պատմէ. մեզմէ մի պահեր,
ու քեզ չենք մեռցներ. և թա-
գաւորը քեզի հետ ինչ խօսեցաւ.
Ղ Գլ · լե · 20 · 26 Ան ատոնք անոնց բսես. Ես թա-
Ճ Գլ · լե · 15 · գաւորին առջևը աղաչանք ըրի, որ
զիս Ցովնաթանին տունը ետ
27 չխրկէ, որ հոն մեռնիմ։ Եւ բոլոր
իշխանները Երեմիային եկան, ու
անոր հարցուցին. և անոնց պատ-
մեց ան ամէն խօսքերուն համեմատ՝
որ թագաւորը պատուիրեր էր. ու
անոր խօսելէն դադրեցան. վասն
Ժ Գլ · լե · 21 · լԹ · 14 · 28 զի բանը չյայտնուեցաւ։ Ու Ե-
րեմիա բանտին դատխին մէջը կը
նստէր՝ մինչև Երուսաղէմին առ-
նուած օրը. ու երբոր Երուսաղէ-
մը առնուեցաւ, անիկայ հոն էր։

Ն · Ք · ՂԲ · 589

ԳԼՈՒԽ ԼԹ

1 Երուսաղէմ կ'առնուի։ 4 Սեդեկիային աչ-
քերը կը կուրացընեն, ու Բարիլոն կը տանին։
8 Քաղաքը կը կործանի։ 9 Ժողովուրդը գերի
կը տարուի։ 11 Ներուգոդոնոսոր պատուէր
կու տայ որ Երեմիային աղէկ խնամք բնեն։
15 Ասուածոյ խոստմունքը Աբդեմելեքին։

1 Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին 590
հնգերորդ տարին տասներորդ — Գ Թագ · իե · 1—4 ·
ամիսը՝ Բարիլոնի Նաբուգոդոնո- Գլ · ՃՐ · 4-
սոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը 7 ·
Երուսաղէմ եկաւ. ու զանիկայ
2 պաշարեցին։ Սեդեկիային մետա- 588
սաներորդ տարին չորրորդ ամիսը՝
ամսուն իննին քաղաքին պ-ր-ծ-ը
3 ձեղքուեցաւ։ Եւ Բարիլոնի թա- Բ Գլ · լը · 17 ·
գաւորին բոլոր Բ իշխանները՝ ա-
Ն-Ե-Ն Ներգեղսարասար, Սամգար-
նաբաւ, † Սարսեքիմ ներքինապե- † կ—ր՝ Սար-
տը, Ներգեղսարասար մոգպետը՝, սեքիմ, Նաբասա-
ու Բարիլոնի թագաւորին բոլոր րիս, Ներ-
մնացած իշխանները եկան միջին գեղսարա-
դուռը նստան։ սար, Նաբո-
մագ ·
4 Ու երբոր Ցուդայի Սեդեկիա Ֆ Գ Թագ ·
թագաւորը, ու բոլոր պատերազ- իե · 4, ՃՃ ·
մական մարդիկները զանոնք տես- Գլ · ՃՐ · 7 ·
ան, փախան, ու քաղաքէն՝ գի- ՃՃ ·
շերով թագաւորին պարտէզին
ճամբայովը երկու պարսպին մէջի
դռնէն ելան. ու Ե-Ը դաշտի ճամ-
5 բան ելաւ։ Եւ քաղդէացւոց զօր-
քը անոնց ետևէն հնկան, ու Երի-
քովի դաշտերուն մէջ Ը Սեդեկիա- Ը Գլ · լը · 4 ·
յին հասան, և զանիկայ բռնեցին, լը · 18 · 23 ·
ու Եմաթի երկիրը Ի Ռերզայի մէջ՝ Ի Գ Թագ ·
Բարիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա- իգ · 33 ·
գաւորին առջևը հանեցին, որ ա-
6 նոր դատաստանը տեսաւ։ Եւ
Բարիլոնի թագաւորը Ռերզայի
մէջ՝ Սեդեկիային տղաքը անոր աչ-
քերուն առջևը մորթեց. ու Բա-
բիլոնի թագաւորը՝ Ցուդայի բոլոր
7 ազնուականները մորթեց։ Եւ Ղ Եզեկ · ԺՐ ·
Ղ Սեդեկիային աչքերը կուրացուց, 13 · Գլ · լը ·
ու զանիկայ շղթաներով կապեց, 4 ·
8 որ Բարիլոն տանի։ Եւ քաղ-
դէացիք Է կրակով այրեցին թա- Է Գ Թագ ·
գաւորին տունը, ու ժողովուրդին իե · 9 · Գլ ·
տունները, ու Երուսաղէմին պա- լը · 18 · ԺՐ ·
9 րիսպները փլուցին։ Ը Եւ Նաբու- 13 ·
զարդան Ը դահճապետը քաղաքին Ը Գ Թագ ·
մէջ մնացած ժողովուրդին մնա- իե · 11, ՃՃ ·
ցորդը, ու իրեն իյնող փախստա- Գլ · ԺՐ · 15 ·
կանները, և ժողովուրդին ուրիշ ՃՃ ·
մնացորդները Բարիլոն գերի տա- Ր Հր 10, 11 ·
10 րաւ։ Ու Նաբուզարդան դահճա- ՃՃ · Տես
պետը՝ Ցուդայի երկրին մէջ թո- Ծն · լե ·
ղուց ժողովուրդին աղքատներէն՝ 36 ·
որոնք բան մը չունէին. և նոյն օրը
անոնց այգիներ ու արտեր տուաւ։
11 Ու Բարիլոնի Նաբուգոդոնոսոր

Թագաւորը՝ Երեմիային համար՝
Նաբուզարդան դահճապետին պա-
12 տուիրեց ու ըսաւ . Զանիկայ առ ,
և աչդ անոր վրայ ըլլայ , ու անոր
ամենևին չարիք մի հասցըներ .
հապա ինչ որ քեզի ըսէ , անոր
13 այնպէս ըրէ : Եւ Նաբուզարդան
դահճապետը , ու Նաբուսազբան
ներքինապետը , ու Ներգեղաբա-
սար մոգպետը , և Բաբիլոնի թա-
գաւորին բոլոր նախարարները ՝ղրկ
14 խրկեցին , Ու Երեմիան բանտին
գաւիթէն առին , ու զանիկայ Սա-
փանի որդւոյն Աքիկամի որդւոյն
Գոդոդղիային տունը տարին , որ զանիկայ
տունը տանի . ու անիկայ ժողո-
վուրդին մէջը բնակեցաւ :
15 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երե-
միային , երբոր անիկայ բանտին
գաւիթին մէջը արգիլուած էր ,
16 ըսելով . Գնա՝ Եթէովպացի Ա-
բդեմելեքին խօսէ , ու ըսէ . Զօ-
րաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ասոր քաղա-
քիս վրայով բերելու խօսքերս՝ ի
գործ պիտի դնեմ , չարիքի և չէ
թէ բարիքի համար . ու ան օրը
քու աչքերուդ առջևը պիտի կա-
17 տարուին : Եւ ան օրը քեզ պիտի
ազատեմ , կ'ըսէ Տէրը . ու պիտի
չտրուիս ան մարդիկներուն ձեռքը՝
որոնց երեսէն դուն կը վախնաս :
18 Վասն զի քեզ անշուշտ պիտի ա-
զատեմ . ու սրով պիտի չիյնաս .
և քու կեանքդ քեզի աւարի մը
պէս պիտի ըլլայ . քանզի հինդի
ապաւինեցար՝ կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ . Խ

1 Երեմիա Նաբուզարդանէն ազատ թողուելով՝ Գոդոդղիային քովը կ'երթայ : 7 Ցրուած Հրեաներն ալ անոր քովը կը ժողվուին : 13 Ցօհանան՝ Իսմայէլին դաւաճանութիւնը կը յայտնէ , բայց Գոդոդիա անոր չհաւատար :

1 Այն խօսքը՝ որ Տէրոջը կողմանէ Ե-
րեմիային եղաւ , Նաբուզարդան
դահճապետը զանիկայ Ռամայէն
արձակելէն ետքը . վասն զի Բա-
բիլոն տարուելու Երուսաղէմի ու
Ցուդայի բոլոր գերիներուն մէջ
զանիկայ կապած առեր էին :
2 Եւ դահճապետը Երեմիան առնե-
լով , Ասոր ըսաւ . Քու Տէր Ա-
տուածդ աս տեղս այս վրայ աս չա-
3 րիքը խօսած է . Ու Տէրը ղրկեր
բերաւ , ու իր բսածին պէս ըրաւ .
Քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործե-
ցիք , և անոր ձայնին մտիկ չըրիք .
4 ու աս բանը ձեզի եղաւ : Եւ հիմա
ահա այսօր քու ձեռքերուդ չղթա-
ները բակեցի . Թէ որ ինծի հետ
Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ առ-

ջևը աղէկ է՝ եկուր , ու իմ աչքս
քու վրադ պիտի ըլլայ . բայց թէ
որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը քու
աչքիդ դէշ կ'երևնայ , զանց ըրէ .
ահա երկրին բոլոր երկիրը քու առջևդ է ,
ուր որ քեզի աղէկ ու հաճոյ կ'երևի
5 Նայ երթալու , Հոն գնա : Ուստի
՝ի Ջրաբիլոնի թագաւորին՝ Գոդ-
դայի քաղաքներուն վրայ դրած
Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին
Գոդոդղիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր
գնա , ու անոր հետ ժողովուրդին
մէջը բնակէ՝ , և կամ ուր որ քեզի
աղէկ կ'երևնայ երթալու , Հոն
գնա . ու դահճապետը անոր պա-
շարներ ու պարգև տուաւ , և զա-
6 նիկայ արձակեց : Ու Երեմիա
Մասփա գնաց Աքիկամի որդւոյն
Գոդոդղիային , և անոր հետ՝ երկրին
մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտե-
ղը բնակեցաւ :
7 Ու դաշտը եղող բոլոր զօրա-
վարները՝ իրենք ու իրենց մարդիկ-
ները երբոր լսեցին թէ Բաբիլոնի
թագաւորը՝ Աքիկամի որդին Գո-
դոդղիան երկրին վրայ դրաւ , և Բա-
բիլոն չքշուած մարդիկները , ու
կիներն ու տղաքները , ու երկ-
րին աղքատները անոր յանձնց ,
8 Մասփա եկան Գոդոդղիային . այս-
ինքն՝ Նաթանիայի որդին Իսմա-
յէլը , ու Կարէի որդիքը՝ Ցօհանանը
ու Ցոնաթանը , և Թանհումեթի
որդին Սարայիան , ու Նետոփա-
թացի Եփային որդիքը , ու Մա-
քաթիի որդին Ցեզոնիան , թէ ի-
րենք և թէ իրենց մարդիկները :
9 Եւ Սափանի որդւոյն՝ Աքիկամին
որդին Գոդոդղիան՝ անոնց ու անոնց
մարդիկներուն երդում ըրաւ , ու
ըսաւ . Քաղդէացւոց ծառայու-
թիւն ընելէն մի վախնաք . ես երկ-
րիս մէջ բնակեցէք , և Բաբիլոնի
թագաւորին ծառայութիւն ըրէք ,
10 ու ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ : Եւ ես
ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ ,
որ մեզի եկող քաղդէացիներուն
առջևը կենամ . ու դուք դինի , և
ամառնային պտուղ ու եղ ժողվե-
ցէք , ու ձեր ամաններուն մէջ դրէք , և ձեռքերնուդ տակը եղած
11 քաղաքներուն մէջ բնակեցէք : Ու
Մովաբի մէջ , և Ամմոնի որդւոցը
մէջ , ու Եդովմի մէջ , և ամեն եր-
կիրներու մէջ եղող Հրեաներն ալ
երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագա-
ւորը Հրեաստանի մէջ մնացորդ
ժողովուրդ է , ու անոնց վրայ՝ Սա-
փանի որդւոյն Աքիկամին որդին
12 Գոդոդղիան դրեր է , Բոլոր Հրեա-
ները ամեն իրենց ցրուած տեղերէն
դարձան , ու Ցուդայի երկիրը՝ Գո-
դոդղիային Մասփա եկան , և խիստ

Ն . ք . գէ . 588
Ե Ծն . ի . 15 ։
Ղ դ Թագ . իե . 22 , ա ։
Ե Գէ . լե . 28 ։
Է Գէ . իզ . 24 ։
Ը Գէ . Խ . 5 ։
Ի Գէ . լե . 7 ։ 12 ։
Ե դ Թագ . իե . 23 , ա ։
Է Դան . Թ . 12 ։
Ե Գէ . լե . 10 ։
Ի Գէ . Խ . 1 ։
Ն . ք . գէ . 588
Ա Գէ . իա . 9 ։ իե . 5 ։ Հ ա Մն . ե . 20 ։ Սոփ . լէ . 40 ։
Բ Գէ . լթ . 14 ։
Գ Գէ . ի . 7 ։
Դ Օր . իթ . 24 , 25 ։ Դան . Թ . 11 ։
Ե Գէ . լթ . 12 ։

շատ դինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին ։
13 Եւ կարէի որդին Ցօհանանը , ու զաշտը եղող բոլոր զօրավարները՝
14 Մասփա եկան Գոդոդղիային , Ու անոր բսին . Գիտե՞ս որ Ն Ա մմինի որդուոյը Թագաւորը Բաալիս՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը խրկեց քեզ մեռցընելու համար . բայց Ա քիկամի որդին Գոդոդղիան անոնց
15 չհաւատացաւ ։ Եւ կարէի որդին Ցօհանանը Մասփայի մէջ Գոդոդղիային հետ գաղտուկ խօսեցաւ , ու բսաւ . Հիմա երթամ , ու Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զարնեմ , ու մարդ չիմանայ . ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռցընէ , ու քովդ ժողվուած բոլոր Հրէանները ցրուին , և Ցուդայի
16 մնացորդը կորսուի ։ Ու Ա քիկամի որդին Գոդոդղիան՝ կարէի որդուոյն Ցօհանանին բսաւ . Ետ բանը մի՛ ըներ . վասն զի դուն Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս ։

ԳԼ · ԽՆ

1 Իսմայէլ՝ Նեթոփաթեամ Գոդոդիան և ուրիշները սպաննելով , կը խորհի մնացորդին հետ Ա մմինացւոց երկիրը երթալ ։ 11 Ցօհանան զերիները կ'ազատէ , ու միաբը կը գնէ որ Եգիպտոս փախչի ։

1 Ու եղաւ որ՝ եօթներորդ ամսուն մէջ թագաւորական սերունդէն եղող՝ Եղիսամայի որդուոյն Նաթանիային որդին Իսմայէլը՝ թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով՝ Մասփա եկաւ Ա քիկամի որդուոյն Գոդոդղիային . ու հոն մկկտեղ հաց կերան Մասփայի
2 մէջ ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը ու իր հետը եղող տասը մարդը ելան՝ և Սափանի որդուոյն Ա քիկամին որդին Գոդոդղիան սրբով զարկին , ու մեռցուցին զանիկայ՝ որն որ Բաբիլոնի թագաւորը
3 երկրին վրայ դրեր էր ։ Նաև Գոդոդղիային հետ Մասփայի մէջ եղող բոլոր Հրէաները , և հոն գտնուած քաղդէացի պատերազմականները՝ Իսմայէլը կոտրեց ։
4 Ու եղաւ որ Գոդոդղիան մեռցընելէն ետքը՝ հետևեալ օրը դեռ
5 մարդ չիմացած , Սիւքեմէն , Սելոմէն ու Սամարիայէն ութսուն մարդ ածիլած , և հանդերձին պատռած , ու իրենց մարմինները վրայ կըտրածներ բրած ութսուն մարդ եկան և անոնց ձեռքը ընծաներ ու կնդրուկ կար՝ Տէրոջը տունը տանելու համար ։
6 Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը՝ Մասփայէն ելաւ զանոնք դիմաւորելու . անիկայ դացած ատենը՝ լալով կ'երթար . ու երբոր անոնց հասաւ , անոնց բսաւ .

Ա քիկամի որդուոյն Գոդոդղիային ե-
7 կէք ։ Ու եղաւ որ՝ երբոր անոնք քաղաքին մէջտեղը եկան , Նաթանիայի որդին Իսմայէլը՝ ինքը՝ իր հետը եղող մարդիկներովը զանոնք մեռցուց , ու փոսին մէջը նետեց ։
8 Եւ անոնց մէջ տասը մարդ գտնուեցաւ՝ որ Իսմայէլին բսին . Մեզ մի՛ մեռցըներ . վասն զի մենք դաշտը ցորենի , գարիի , եղի ու մեղրի ծածուկ շտեմարաններ ունինք . ուստի անիկայ զանոնք բրաւ , և զանոնք իրենց եղբարցը մէջ չմեռցուց ։
9 Ու ան փոսը՝ որուն մէջը Իսմայէլ Գոդոդղիային պատճառաւ բոլոր մեռցուցած մարդիկներուն դիերը նետեց , Ասան էր ։ որ Ասա թագաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի Բաասա թագաւորին երեսէն վախնալուն համար . Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զանիկայ մեռելներով լեցուց ։
10 Եւ Իսմայէլ Մասփայի մէջ եղող ժողովուրդին բոլոր մնացորդը գերի բրաւ , Ը թագաւորին աղջիկները , ու Մասփայի մէջ մնացած բոլոր ժողովուրդը , որոնց վրայ Ե Նաբուզարդան դահճապետը Ա քիկամի որդին Գոդոդղիան վերակացու դրեր էր . և Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զանոնք գերի առնելով՝ գընաց Ա մմինի որդուոյը անցնելու ։
11 Եւ կարէի որդին Ցօհանանը , ու անոր հետ եղող Ը բոլոր զօրավարները՝ երբոր Նաթանիայի որդուոյն Իսմայէլին բրած բոլոր չարութիւնը լսեցին , Իբենց բոլոր մարդիկները առին , ու Նաթանիայի որդուոյն Իսմայէլին հետ պատերազմելու գացին , և զանիկայ Գաբաւոնի շատ ջուրերուն քովը
13 գտան ։ Ու Իսմայէլին հետ եղող բոլոր ժողովուրդը՝ երբոր Կարէի որդին Ցօհանանը , ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները տեսան ,
14 ուրախացան ։ Եւ Իսմայէլին Մասփայէն գերի բրած բոլոր ժողովուրդը երեսին դարձուցին , ու ետ դառնալով՝ Կարէի որդուոյն Ցօհանանին երեսէն խախաւ ,
15 ու Ա մմինի որդուոյը գնաց ։ Բայց Նաթանիայի որդին Իսմայէլը ութը մարդով Ցօհանանին երեսէն խախաւ , ու Ա մմինի որդուոյը գնաց ։
16 Եւ Կարէի որդին Ցօհանանը , ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլէն ետ բերած ժողովուրդին բոլոր մնացորդը Մասփայէն՝ առին՝ Ա քիկամի որդուոյն Գոդոդղիային մեռցուելէն ետքը , այսինքն զաբաւոնէն ետ բերած պատերազմող կտրիճները , ու կնիկները , և տը-

Ն · ք · գԹ · 588

Ն · ք · գԹ · 588

Ա Տես գԼ · խա · 10 ։

Ա Թագ · իե · 25։ ԳԼ · Խ · 8 ։

Բ Թագ · իե · 25 ։

Դ Ղև · ժԹ · 27 ։ 28 ։ Բ Օր · ժգ · 1 ։ Ես · ժե · 2 ։

Բ Թագ · ա · 7 ։ Տես Դ Թագ · իե · 9 ։

* Կ՚հետը

Ե Գ Թագ · ժե · 22 ։ Բ Մն · ժԶ · 6 ։

Ը ԳԼ · Խգ · 6 ։

Թ ԳԼ · Խ · 7 ։

Ը ԳԼ · Խ · 14 ։

Ը ԳԼ · Խ · 7 · 8 · 13 ։

Ը Բ Թագ · բ · 13 ։

17 զաբները , ու ներշինները , ու դացին Բեթլեհեմին քովը եղող Քամաամի պանդոկին մէջ նրա- տան , որ երթան Եգիպտոս մնոնեն՝
18 Քաղդեացւոց երեսէն . վասն զի ա- նոնցմէ վախցան . քանզի Նաթա- նիայի որդին Իսմայէլը՝ և Քարիլոնի թագաւորին՝ երկրին վրայ դրած Աքիկամի որդին Գոդողեան մեռ- ցուցեր էր ։

ԳԼ . ԽԲ

1 Ցոհանան կը խնդրէ Երեմիայէն , որ Տէրոջը հարցընէ , ու կը խոստանայ թէ պիտի հնա- զանդի անոր կամացը ։ 7 Երեմիա կ'իմացընէ անոր՝ որ եթէ Հրէաստանի մէջ մնան , ապա- հով պիտի ըլլան ։ 13 իսկ թէ որ Եգիպտոս եր- թան , պիտի կորսուին ։ 19 կը յանդիմանէ ա- նոնց կեղծաւորութիւնը , որ Տէրոջը բան կը հարցընեն ու միաբ չուներն կատարելու ։

1 Ու բոլոր զօրավարները , ու Կա- րէի որդին Ցօհանանը , և Ով- սէիայի որդին Ցեզոնիան , ու բոլոր ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծը
2 մօտեցան , ու Երեմիա մարգարէին ըսին . Մեր խնդիրքը քու առջևդ ընդունելի ըլլայ . ու Քեզի համար՝ այսինքն ասա բոլոր մնացորդներուն համար՝ քու Տէր Աստուածդ ա- ղօթք ըրէ . վասն զի Ձշատէն քիչ մնացինք , ինչպէս որ աչքերդ մեզ
3 կը տեսնեն . Եւ քու Տէր Աստուածդ Քմեր երթալու ճամբան ու մեր ընե-
4 լու բանը մեզի իմացընէ ։ Ու Ե- րեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ . Լսեցի . ահա ձեր Տէր Աստուծոյն ազօթք կ'ընեմ ձեր խօսքերուն հա- մեմատ , և Քտէրը ձեզի համար ինչ պատասխան որ տալու ըլլայ , ձեզի կ'իմացընեմ . Ձեզմէ բան մը չեմ
5 պահեր ։ Ու անոնք Երեմիային ը- սին . Քտէրը մեր մէջը ճշմարիտ ու հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ թէ որ չընենք ան ամէն բաներուն համե- մատ՝ որոնց համար քու Տէր Աս- տուածդ քեզ մեզի պիտի խրկէ ։
6 Թէ բարի և թէ չար՝ մեր Տէր Աս- տուծոյն ձայնին պիտի Ցազան- դինք , որուն որ քեզ կը խրկենք . որպէս զի մեր Տէր Աստուծոյն ձայ- նին Ցազանդելով՝ Քմեզի աղէկ ըլ- լայ ։
7 Եւ տասը օրէն ետքը՝ Տէրոջը
8 խօսքը եղաւ Երեմիային . Ու կա- րէի որդին Ցօհանանը , և անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները , ու պզտիկէն մինչև մեծը՝ բոլոր ժողովուրդ-
9 դը կանչեց , Ու անոնց ըսաւ . Իս- րայէլին Տէր Աստուածը՝ որուն որ դուք զիս խրկեցիք ձեր աղաչանքը մատուցանելու համար , այսպէս
10 կ'ըսէ . Թէ որ շարունակէք աս երկրիս մէջ բնակելու , Ես ալ ձեզ պիտի շինեմ ու պիտի չփլոցնեմ , և ձեզ պիտի տնկեմ , ու պիտի չխը- լեմ . վասն զի Քձեզի ըրած չարի-
11 քիս վրայով զղջացի ։ Մի վախ- նաք Բարիլոնի թագաւորին երեսէն՝ ուսկից որ կը վախնաք . անկէ մի՛ վախնաք՝ կ'ըսէ Տէրը . Քվասն զի ձեզ անոր ձեռքէն ազատելու հա- մար , ու ձեզ ապրեցընելու հա-
12 մար՝ Ես ձեզի հետ եմ . Ու Քձե- զի ողորմութիւններ Քդնէլ պիտի տամ . և անիկայ ձեզի պիտի ողոր- մի , ու ձեզ ձեր երկիրը դարձընէ ։
13 Բայց թէ որ Ըսէք . Ես երկրիս մէջ չենք բնակիր . ու ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ չընելով՝
14 Ըսէք , Չէ . հապա Եգիպտոսի երկիրը մտնենք , որ հոն պատե- րազմ պիտի չտեսնենք , ու փողի ձայն պիտի չլսենք , և հացի համար անօթի պիտի չմնանք , ու հոն պի-
15 տի բնակինք . Ուրեմն հիմա Տէրո- ջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Ցուդայի մնացորդը ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ- լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Քթէ որ դուք Ձեր երեսները շիտկէք Եգիպտոս մտնելու , ու հոն պան-
16 դրխտանալու երթաք , Ըն ատեր ան սուրը՝ Ձուսկից որ կը վախնաք , հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր վրայ պիտի դայ , և ան սովը՝ ուս- կից որ դուք կը զարհուրիք , հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր ե- տևէն պիտի պաշարէ , ու հոն պի-
17 տի մեռնիք ։ Եւ ան ամէն մարդի- կը՝ որոնք իրենց երեսները կը շիտ- կեն Եգիպտոս երթալու՝ հոն պան- դրխտանալու համար , Ցորով , սո- վով ու ժանտախտով պիտի մեռ- նին . ու Ձիմ անոնց վրայ բերելու չարիքիս երեսէն անոնցմէ մնացորդ ու ազատուած պիտի չմնայ ։
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ- լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ինչ- պէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմ- տութիւնս Երուսաղէմի բնակչացը վրայ թափեցաւ , այնպէս ձեր վրայ պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս , երբոր Եգիպտոս մտնէք . և Քանէք- րի , զարմանքի , նզովքի ու նա- խատինքի Քդառնայ պիտի ըլլար , ու ձեզմէն ալ աս տեղը պիտի չտես-
19 նէք ։ Ով Ցուդայի մնացորդնե- րը՝ Տէրը ձեզի համար՝ Եգիպտոս մի՛ մտնէք՝ բսաւ . ուրեք ազէկ գիտցէք՝ որ այսօր ձեզի վկայութիւն
20 կ'ընեմ ։ Վասն զի դուք ձեր հո- գւոյն դէմ նենգութիւն ըրիք , երբոր զիս ձեր Տէր Աստուծոյն խրբ- կեցիք՝ ըսելով . Քմեզի համար մեր Տէր Աստուծոյն ազօթք ըրէ , ու մեր Տէր Աստուծոյն ամէն բանի խօսքը մեզի պատմէ՝ , ու պիտի ը-
21 Նէնք ։ Եւ ես այսօր ձեզի պատ-

Բ Օր . Լր . 36 . Գլ . Ժր . 8 ։
Ելս . Խդ . 5 ։ Հռով . Բ . 31 ։
Ես . Ղգ . 45 . 46 ։
Ի Գլ . Խդ . 16 ։
Բ Օր . Ժէ . 16 ։ Գլ . Խդ . 12 . 13 . 14 ։
Դ Կդս . Ք . 51 ։
Հեբեկ . Ժա . 8 ։
Ց Գլ . Իդ . 10 ։ Հմր 22 ։
Ղ Եսթ . Գէ . Խդ . 14 . 28 ։
Ա Գլ . Ժբ . 16 ։ Իդ . 9 ։ Իդ . 6 ։ Իհ . 18 . 22 ։ Իդ . 12 ։ Զաք . Բ . 13 ։
Յ Օր . Ժէ . 16 ։
Ն Հմ 2 ։

Ր Թագ . ԺԹ . 37 . 38 ։
Ա Գլ . Ի . 5 ։
Գլ . Խ . 8 . 13 . Իա . 11 ։
Բ Թագ . Է . 8 ։ Ժր . 19 ։ Ես . Լէ . 4 ։ Ցակ . Ե . 16 ։
Ի Գէ . Իշ . 22 ։
Բ Եզր . Բ . 21 ։
Ի Գ Թագ . Իր . 14 ։
Ղ Թագ . Գ . 18 ։ Գոր . Ի . 20 ։
Ի Ցն . Լ . 50 ։
Բ Օր . Գ . 8 ։ Գլ . Է . 23 ։
Ա Գլ . Իդ . 6 ։ Լ . 28 ։ Լգ . 7 ։

մեցի , ու դուք մտիկ չըրիք ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնը , ու ան ամէն Խօսքերը՝ որոնց համար զիս ձեզի
22 խրկեց ։ Եւ հիմա աղէկ գիտցէք՝ որ Նզուք սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնիք ան տեղը՝ ուր որ կ'ուզէք երթալ հոն պանդխտանալու համար ։

ԳԼ · ԽԳ

1 Յօհանան նախատելով Երեմիային մարգարէութիւնը , Եգիպտոս կը տանի զանիկայ և ուրիշները · 8 Երեմիա մէկ օրինակով մը կը նախատեսէ Եգիպտոսի նուաճիլը՝ Բաբելացւոց ձեռքով ։

1 Երբոր Երեմիա բոլոր ժողովուրդին՝ անոնց Տէր Աստուծոյն բոլոր խօսքերը խօսիլը լմընցուց , որոնց համար անոնց Տէր Աստուածը զանիկայ անոնց խրկեր էր , —ըն-
2 աս բոլոր խօսքերը , —ըն ատենը Ովսէիայի որդին Ազարիան , ու Կարէի որդին Յօհանանը , և բոլոր ամբարտաւան մարդիկները Երեմիային խօսեցան , ու ըսին . Դուն սուտ կը խօսիս . մեր Տէր Աստուածը քեզ չխրկեց որ ՛ն ըսես թէ՝ Եգիպտոս մի՛ մտնէք հոն
3 պանդխտանալու համար . Հապա Ներիայի որդին Բարուքը քեզ մեզի դէմ ուր կը հանէ , որպէս զի մեզ ձագէացւոց ձեռքը տայ , որ մեզ մեռցընեն , ու մեզ Բա-
4 բիլոն գերի տանին ։ Եւ Կարէի որդին Յօհանանը , ու բոլոր զօրավարները , և բոլոր ժողովուրդը՝ Տէրոջը ձայնը մտիկ չըրին , որ Ցու-
5 դայի երկրին մէջ բնակին . Հապա Կարէի որդին Յօհանանը ու բոլոր զօրավարները՝ Ցուդայի բոլոր մնացորդները առին , որոնք Ցուդայի երկրին մէջ բնակելու համար ետ դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝
6 ուր որ ցրուած էին . Այ-ՀՀ՝ էրիկ մարդիկները , ու կիներն ու , և տղաքները , Ֆու թագաւորին աղջիկները , Տև Նաբուզարդան գահճապետին՝ Սափանի որդւոյն Ագիկամի որդւոյն Գոդողիայէն քովը թողուցած բոլոր մարդիկները , ու Երեմիա մարգարէն , և Ներիայի որ-
7 դին Բարուք . Ու Եգիպտոսի երկիրը գացին . վասն զի Տէրոջը ձայնը մտիկ չըրին . ու մինչև Տափնաս եկան ։
8 Եւ Տափնասի մէջ Տէրոջը խօսքը
9 եղաւ Երեմիային՝ ըսելով . Ձեռքդ մեծ քարեր առ , ու զանոնք Ցուդայի մարդոցը աչքերուն առջեւը՝ Տափնաս եղող՝ Փարաւոնի տանը դրանը առջեւի աղիւսատունը կա-
10 րին մէջը թաղէ , Եւ անոնց ըսէ . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես պիտի

խրկեմ , ու Ըիմ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ , և անոր աթոռը աս իմ թաղած քարերուս վրայ պիտի դնեմ . ու անիկայ իր արքայական խորանը անոնց վրայ պիտի տարա-
11 ծէ . Եւ պիտի գայ՝ Եգիպտոսի երկիրը պիտի զարնէ . Ըմահուան համար եղողները՝ մահուան , գերութեան համար եղողները՝ գերութեան , և սուրի համար եղող-
12 ները՝ սուրի ղէմ մատնէ ։ Ու Եգիպտոսի աստուածներուն տուներուն մէջը կրակ պիտի բռընկցընեմ . և անիկայ զանոնք պիտի այրէ , ու զանոնք գերի պիտի տանի . և անիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի հագնի , ինչպէս որ հովիւը իր հանդերձը կը հագնի . ու անկէ խաղա-
13 ղութեամբ պիտի ելլէ ։ Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող արեւուտանը արձանները պիտի կոտրտէ , ու Եգիպտոսի աստուածներուն տուները կրակով պիտի այրէ ։

ԳԼ · ԽԴ

1 Երեմիա կը նկարագրէ Ցուդային աւերումը իրենց կառավարութեանը համար · 11 Եգիպտոսի մէջ կառավարութեան մեղքը գործողներուն կործանումը կը նախատեսէ ։ 15 Հրէից կամակորութիւնը , 20 որուն համար Երեմիա սպառնալիք կ'ընէ անոնց , 29 և ան սպառնալիքին կատարուելուն նշան՝ Եգիպտոսի կործանումը կը դնէ ։

1 Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն համար , —յո-ՀՀ՝ —Մագդոլը , Տափնասը , Ֆ Մեմփիսը , ու Պաթուրեսի երկրին մէջ բնակողներուն համար՝ Երեմիային եղած խօսքն է , որ բսաւ .
2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Դուք տեսաք ան ամէն չարիքը որ Երուսաղէմին վրայ , ու բոլոր Ցուդայի քաղաքներուն վրայ բերի . և ահա անոնք այսօր Տաւերակ են , ու անոնց
3 մէջը բնակող չկայ , Իս բարկացընելու համար ըրած չարութիւններնուն պատճառաւ , որ գացին Խունկ ծխելին , ու Ձծառայութիւն ընելին ուրիշ աստուածներու , որոնք ոչ իրենք ճանչցեր էին , ոչ դուք ,
4 ոչ ալ ձեր Հայրերը ։ Եւ Ես ձեզի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրկելով , և ըսի . Ատ պիղծ գործը մի՛ ընէք , որն որ ես կ'ատեմ ։
5 Բայց մտիկ չըրին , ու ականջնին չծռեցին՝ որ իրենց չարութիւններէն դառնան , և ուրիշ աստուած-
6 ներու խունկ չծխեն ։ Ուստի Ըիմ սրտմտութիւնս ու բարկութիւնս թափեցաւ , և Ցուդայի քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փո-

Ն · ք · դէ · խբ 588

ՀՀր 17 · 6-զէկ · գ · 11 ·

—

—Գլ · Խր · 1 ·

Բ Գլ · Խ · 11 · 12 ·

Գ Գլ · խա · 10 ·
Տ Գլ · լԹ · 10 · խ · 7 ·

Ե Գլ · ր · 16 · խգ · 1 · Ի-խ Ես · լ · 4 · Ի-ըռ-ն Հառ · նէս ·

588 կը վերջանայ

Ն · ք · դէ · խբ 588

ՂԳլ · իե · 9 · իէ · 6 · Տես Եզէկ · իԹ · 18 · 20 ·

Է Գլ · խդ · 13 · խզ · 13 ·
Ը Գլ · ժե · 2 · Ջաք · ժ · 9 ·

Բ Գլ · խզ · 25 ·

—

587

—Եր · ժգ · 2 · Գլ · խզ · 14 ·
Բ Գլ · խգ · 7 ·
Գ Եա · ժԹ · 13 ·

Տ Գլ · Թ · 11 · ԼԳ · 22 ·

Է Գլ · ժԹ · 4 ·
ՂԲ Օր · ժգ · 6 · իբ · 17 ·
Ը Բ Մն · ԼԳ · 15 · Գլ · Է · 25 · իե · 4 · իգ · 5 · իԹ · 19 ·

Ը Գլ · Խր · 18 ·

Ն·Ք·ՂԲ· 587

ղջներուն մէջ բորբոքեցաւ . ու անոնք՝ աս օրուան նըման պէս՝ ան-
7 ապատ ու ամայի եղան : Եւ հիմա զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . ինչո՞ւ համար դուք ձեր հոգւոյն դէմ՝ մեծ չարութիւնը կը գործէք , որ ձեզմէ՝ էրիկ մարդը ու կնիկը , տղան ու կաթնկեր մանուկը կորսընցընէք , այնպէս որ ձեզի մնա-
8 յորդ մը չմնայ . ձեր ձեռացը գործքերովը զիս սրդողցընելով , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխելով եգիպտոսի երկրին մէջ , ուր որ դուք մնաք հոն պանդխտանալու համար , որպէս զի ձեր անձը կորսընցընէք , ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը նախատինք
9 ըլլաք : Մոռցա՞ծ ըրիք Ցուդայի երկրին մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ձեր հայրերուն ըրած չարութիւնները , և Ցուդայի թագաւորներուն չարութիւնները , ու անոնց կնիկներուն չարութիւնները , և ձեր չարութիւնները , ու ձեր կնիկներուն չարութիւնները մոռ-
10 ցա՞ք : Անոնք մինչև այս օրս իրենց անձերը չխոնարհեցուցին , ու չվախցան , և ձեր առջևը , ու ձեր հայրերուն առջևը դրած օրէնքիս ու պատուիրաններուս մէջ չգալե-
11 ցին : Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեր վրայ կը հաստատեմ իմ երեսս չարիքի համար , ու բոլոր Ցուդան կորսընցընելու հա-
12 մար . Եւ պիտի առնեմ Ցուդայի մնացորդը՝ որոնք երեսնին հաստատեցին Եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝ հոն պանդխտանալու համար . ու ամէնքը Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի հատնին . սրով , սովով պիտի իյնան . հատնին . պզտիկէն մինչև մեծը սրով ու սովով պիտի մեռնին , և անէծքի , զարմանքի , նզովքի ու նախատինքի
13 պիտի ըլլան : Ու Եգիպտոսի երկիրը բնակողներուն այցելութիւն պիտի ընեմ , ինչպէս որ Երուսաղէմին՝ սրով , սովով ու ժանտախտով այցելութիւն ըրի ,
14 Եւ Ցուդայի մնացորդէն՝ որ Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացողներէն՝ մնացորդ ու ազատուած պիտի չմնայ , որ Ցուդայի երկիրը դառնան , ուր որ անոնք կը յուսան դառնալու , և հոն բնակելու . վասն զի ոչ Եփրոսէն փախչողները միայն պիտի դառնան :
15 Եւ ան բոլոր մարդիկները՝ որ գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար աստուածներու խունկ կը ծխեին , և բոլոր ներկայ եղող կնիկները՝

մեծ ժողով մը , ու Եգիպտոսի երկիրը՝ Պաթուրեսի մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդը՝ Երեմիային պա-
16 տասխան տուին , ըսելով . Ձերոջը անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վըրայով չմնանք քեզի մտիկ չընենք ըներ .
17 Հապա անշուշտ մեր բերնէն ելած ամէն խօսքը պիտի ընենք , երկնից թագուհիին խունկ ծխելով , և անոր թափելու նուէրներ մատուցանելով . ինչպէս որ ըրինք՝ մենք ու մեր հայրերը , մեր թագաւորները ու մեր իշխանները՝ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ , ուր որ հացով կշտացանք , և հանգիստ էինք , ու
18 չարիք մը չտեսանք : Սակայն ան ատենէն՝ ի վեր՝ որ երկնից թագուհիին խունկ ծխելէն , ու անոր թափելու նուէրներ մատուցանելէն ետ կեցանք , ամէն բանի կարօտ եղանք , և սրով ու սովով հատանք :
19 Ու երբոր երկնից թագուհիին խունկ կը ծխէինք , և անոր թափելու նուէրներ կը մատուցանէինք . միթէ առանց մեր էրիկներուն հրաման՝ զանիկայ պաշտելու համար բլլիթներ շինեցինք , ու անոր թափելու նուէրներ մատուցինք :
20 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին , էրիկներուն և կնիկներուն , ու իրեն պատասխանը տուող բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ .
21 Միթէ ան խունկը՝ որ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կը ծխէիք՝ դուք ու ձեր հայրերը , ձեր թագաւորները ու ձեր իշխանները , ու երկրին ժողովուրդը , Տէրը չյիշե՞ց ,
22 ու անոր միտքը չինկա՞ւ : Եւ Տէրը ձեր չար գործքերուն , ու ձեր ըրած գարշութիւններուն՝ ալ չկրցաւ համբերել . ուստի ձեր երկիրը անապատ , ամայի , ու նզոված , և անբնակ եղաւ , ինչպէս
23 որ այսօր կ'երեւայ : Որովհետև դուք խունկ ծխեցիք , ու Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք , և Տէրոջը ձայնին չհնազանդեցաք , ու անոր օրէնքին , պատուիրաններուն ու վկայութիւններուն մէջ չգացիք , անոր համար աս չարիքը ձեզի եկաւ , ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ :
24 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին ու բոլոր կնիկներուն ըսաւ . Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ Եով Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող բոլոր Ցուդա .
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ . Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բերնով խօսեցաք , ու ձեր ձեռքովը ի գործ դրիք , ու ըսիք . Անշուշտ

Ն·Ք·ՂԲ· 587

ՐԹ·Ժ·38 ; ԳԼ·Է·19 ։
ՃԳԼ·ԻԵ·6, 7 ։
ՅԳԼ·Խ·18 ; ՀՇՐ 12 ։
ԼԱԳԱ·ԻԸ·14 ։
ՒՂԱ·Ժէ·10 ; Ի·5, 6 ; ԳԼ·ԻԱ·10 ; ԱՄՈՎ·Թ·4 ։
ՃԳԼ·ԽԸ·15, 16, 17, 22 ։
ՒԳԼ·Խ·18 ։
ՀԳԼ·ԽԳ·11 ։
ՑՀՇՐ 28 ։
Ն·Ք·ՂԲ· 587
ՂԼ·Ղ·16 ։
ՃՐԹ·Ղ·12 ; Բ Օր·Իգ·23 ; Դատ.Ժա.36 ; Ցճս ՀՇՐ 25 ։
ՄԳԼ·Է·18 ։
ՅԳԼ·Է·18 ։
ՆԳԼ·ԻԵ·11, 18 ; 38 ։ ՂՀՇՐ 6 ։
ՇԴԱՆ·Թ·11, 12 ։
ՂԳԼ·ԽԳ·7 ; ՀՇՐ 15 ։
ՇՀՇՐ 15, ՃԻ ։

ր Ն · ք · գՓ · 587

ըրած ուխտերնիս պիտի կատարենք, ոչ-ինչ երկնից Թագուհիին խունկ պիտի ծխենք, ու անոր թափելու նուէրներ պիտի մատուցանենք. այո՝ դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ պիտի կենաք, և ձեր ուխ-
26 տերը պիտի կատարէք։ Ընդ հա-
մար Ցերոջը խօսքը մոխիկ ըրէք՝ ով բոլոր Ցուդա, որ Եգիպտոսի երկ-
ղ Եզե · իբ · 16։ րին մէջ կը բնակիք. Ահա Ես իմ մեծ անունովս երդում ըրի՝ կ'ըսէ Ցերը, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ալ Ցուդայի մարդու մը բերնին իմ անունս պիտի չկանչուի՝ ըսելով. Եհովայ
– Եզեկ · ի · 39։ – ԳԼ · ա · 10։ լա · 28։ Ե-զեկ · է · 6։ 27 Ցերը կենդանի է։ Ահա Ես անոնց վրայ կը հսկեմ չարիքի համար, և չէ թէ բարիքի համար. ու Եգիպ-
ղ Հեր 12։ տոսի երկրին մէջ եղող Ցուդայի բոլոր մարդիկները Հսրով ու սովով պիտի կոտորուին մինչև որ հատնին։
ր Հեր 14։ Ե · իէ · 13։ 28 Եւ ր սիստ քիչ մարդիկ պիտի ըլլան որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտո-
ր Հեր 17, 25, 26։ սի երկրէն Ցուդայի երկիրը պիտի դառնան, ու Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացող Ցուդայի բոլոր մնացորդները պիտի գիտնան թէ որուն ր խօսքը պիտի հաստա-
589 29 տուի, իմ՝ թէ իրենցը։ Եւ ա-սիկայ ձեզի նշան ըլլայ՝ կ'ըսէ Ցերը, որ ես տեղս ձեզի այցելութիւն պի-տի ընեմ, որպէս զի գիտնաք որ իմ խօսքս ձեր վրայ ր անշուշտ պի-
ր Պաղ · լԴ · 11։ տի հաստատուի չարիքի համար։
– ԳԼ · խգ · 25, 26։ Ե-զեկ · իթ · 3։ ՃԼ · 21, ՃԼ։ 30 Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Ահա – Ես Ե-գիպտոսի Փարաւոն Ափաո Թա-գաւորը իր թշնամիներուն ձեռքը ու իր Հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. ինչպէս որ ֈ Ցու-
ֈ ԳԼ · լԹ · 5։ դայի Սեդեկիա Թագաւորը՝ իր թշնամիին, ու իր Հոգին փնտռող Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թա-գաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ · Խ Ե

1 Բարուք խիստ տրտում ըլլալով։ 4 Երեմիա խրատ ու մխիթարութիւն կու տայ անոր։

Իրր 607 – ԳԼ · լՂ · 1, 4, 32։ 1 Երեմիա մարգարէին – խօսքը, որ Ներիայի որդւոյն Բարուքին խօսեցաւ, երբոր անիկայ ասս խօս-քերը Երեմիային բերնէն գիրքի մէջ գրեց՝ Ցուդայի Թագաւորին Յով-սիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին. ու ըսաւ.
2 Ով Բարուք՝ Իսրայէլի Ցեր Ա-
3 ստուածը քեզի համար այսպէս կ'ը-սէ. Դուն ըսիր. Հիմա վայ ինծի, վասն զի Ցերը իմ ցաւիս վրայ տրտմութիւն աւելցուց. իմ հե-ծումներէս յոգնեցայ, ու հանգըս-
4 տութիւն չեմ գտներ։ Անոր ասանկ ըսես. Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ֊ Ես իմ շինածս պիտի փլցընեմ,
ր Ես · ե · 5։ ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այս-
5 ինքն աս բոլոր երկիրը։ Եւ դուն քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի՛ փնտռեր. քանզի ահա Ես ամէն մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Ցերը. բայց քու կեանքդ քեզի ր աւարի մը պէս պիտի տամ քու ամէն երթալու տեղուանքդ։

ԳԼ · Խ Զ

1 Երեմիա կը մարգարէանայ Թէ Փարաւոնի զօրքը Եփրատին քովը պիտի կոտրուի, 18 և Թէ Նաբուգոդոնոսոր Եգիպտոսին պիտի սի-րէ. 27 Իսրայէլացիները կը մխիթարէ՝ իրենց վրայ հասնելու պատուհասին վրայով։

1 Ցերոջը խօսքը՝ որ եղաւ Երեմիա մարգարէին՝ ազգերուն վրա-
– ԳԼ · խե · 15, ՃԼ։ յով.
2 Եգիպտոսի համար. Եգիպտա-ցւոց Թագաւորին՝ ֊ Փարաւոն Նե-քաւովին Քարքամիսի մէջ Եփրատ
ֈ գ Թագ · իգ · 29։ բ Մն · լե · 20։ գետին քովը եղող զօրքին վրայ՝ որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը զարկաւ, Ցուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին։
3 ֊ Ասպար ու վահան պատրաստե-ցէք. ու պատերազմի մօտեցէք։
ֈ ԳԼ · ծա · 11, 12։ Նաւ · բ · 1։ գ · 14։ 4 Ձիերը լծեցէք, ու դուք ով ձիա-ւորներ՝ հեծէք. սաղաւարտներով կայնեցէք. նիզակները փայլեցու-
5 ցէք, զրահները հագէք։ Զանոնք ինչու համար զարհուրած ոո ետ դարձած կը տեսնեմ. անոնց զօ-րաւորները անգամ զարնուեցան, ու արտօրնօք փախչելով ետևնին չնայեցան. ր ամէն կողմէն վախ
ր ԳԼ · գ · 25։ Խթ · 29։ 6 կայ՝ կ'ըսէ Ցերը։ Շուտ վազողը Թող չփախչի, ու զօրաւորը չա-զատի. անոնք հիւսիսային կողմը՝ Եփրատ գետին քովը ֈ գլորելով
ֈ Դան · ժա · 19։ 7 պիտի իյնան։ Ո՞վ է ասիկայ՝ որ Ղգետի պէս վեր կ'ելլէ, որուն ջու-
Ղ Տես Ես · ը · 7, 8։ ԳԼ · խէ · 2։ Դան · ժա · 22։ 8 րերը գետերուն պէս կը ծփին։ Ե-գիպտոսը գետի պէս վեր կ'ելլէ, և անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին. ու կ'ըսէ. Վեր ելլեմ. եր-կիրը ծածկեմ, քաղաքը ու անոր
9 բնակիչները բնաջինջ ընեմ։ Ով ձիեր՝ ելէք, ու ով կառքեր՝ կատ-ղեցէք. և զօրաւորները Թող ել-լեն, վահան բռնող Եթէովպացիք ու Փուտացիք, ու ֈ աղեղ բռնող
Ե Ես · կզ · 19։ Ըես · ժգ · 6։ Յովել · ա · 15։ բ · 1։ 10 ոո լարող Ղուդացիք. Վասն զի Էայսօր զօրաց Ցեր Եհովային վը-րէժխնդրութեան օրն է, որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ. Ի և սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ, և անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ. վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ՝ Եփ-
ֈ ԳԼ · բ · 22։ ծա · 8։ 11 րատ գետին քովը զօրաց Ցեր Եհով-վան ֈ գոհ ունի։ ֈ Գաղաադ ելլէր, ու բալասան առ՝ Ով Եգիպտոսին
Լ Ես · խէ · 1։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 607

կոյս ազջիկը · գեղերը պարապ տեղը կը շատցընես · Էգեզի բժշկութ-
12 թիւն չկայ ։ Ազգերը քու անարգանքդ լսեցին , ու քու աղաղակդ երկիրը լեցուց · վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ գլորեցաւ · երկուքը միասին ։
13 Ա՛հ՝ ոյ է ան խօսքը՝ որ Տէրը Երեմիա մարգարէին խօսեցաւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին գալուն , — Եգիպտոսի եր-
14 կիրը զարնելուն վրայով ։ Եգիպտոսի մէջ պատմեցէք , Մադդողի մէջ հրատարակեցէք , և Մեմփիսի ու Տաբնասի մէջ հրատարակեցէք , — ըսէք · Կայնէ , ու պատրաստ եղիր · վասն զի հրոտ բոլորտիքդ
15 սուրը պիտի ուտէ ։ Քու զօրաւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան · ան նոնք չկրցան կենալ · վասն զի Տէ-
16 րը զանոնք վար ձգեց ։ Գլորուածները շատցուց · ու իրարու վրայ իննան · ու ըսին · Ելէք , ու երթանաւոր սուրին երեսէն՝ մեր ժողովուրդին , ու մեր ծնած երկիրը
17 դառնանք ։ Հոն կը կանչէին · Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը՝ — աղաղակ է · անիկայ իր ո-
18 րոշուած ժամանակը անցուց ։ Ես կենդանի եմ , կ'ըսէ ան թագաւորը՝ Տէրն անունը Զօրաց Տէր է , ինչպէս որ Թաբօրը լեռներու մէջ է , ու ինչպէս որ Կարմէղոսը մինչև ծովը կը հասնի , այնպէս անիկայ
19 պիտի գայ ։ Ո՛վ Եգիպտոս երկնակող աղջիկ՝ գերութեան կապասիներ պատրաստէ քեզի · վասն զի Մեմփիսը ամայի պիտի ըլլայ , ու աւերակ՝ առանց բնակիչի ։
20 Եգիպտոսը խիստ գեղեցիկ երինջ մըն է · բայց կոտրած կու-
21 գայ · Հիւսիսէն կու գայ ։ Եւ անոր մէջը վարձքով բռնուած զբոսնողները դիրցած զուարակներու պէս են · քանզի անոնք ալ դարձան , մէկտեղ փախան , չկայնեցան · վասն զի անոնց վրայ՝ անոնց կորստեան օրը , — անոնց այցելութեան ժամանա-
22 կը հասաւ ։ Անոր ձայնը օձի նման պէս պիտի ըլլայ · վասն զի զօրքով պիտի հասնին , և անոր վրայ՝ փայտահարներու պէս տա-
23 պարներով պիտի գան · Անոր անտառը պիտի կտրեն , կ'ըսէ Տէրը , թէպէտև — չեն համրուիր անթիւ են · քանզի անոնք Եգիպտոսէն շատ են , այնպէս որ չեն համրուիր ։
24 Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ · Հիւսիսայինին ժողովուրդին
25 ձեռքը պիտի մատնուի ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ'ըսէ · Ահա ես Ամոնին՝ , և Փարաւոնին , ու Եգիպտոսին , և անոր աստուածներուն , ու թագաւորներուն , այսինքն Փարաւոնին , ու անոր ապաւինողներուն
26 այցելութիւն պիտի ընեմ · Եւ զանոնք՝ անոնց հոգին փնտռողներուն ձեռքը , ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը , ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատնեմ · և — անկէ ետքը առջի օրերուն պէս պիտի բնակուի՝ կ'ըսէ Տէրը ։
27 Բայց դուն ով իմ ծառաս Յակոբ՝ մի վախնար , ու ով Իսրայէլ՝ մի զարհուրիր · քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ · ու Յակոբը պիտի դառնայ , և հանդարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ · և չկայ՝ վախցընող
28 պիտի չըլլայ ։ Դուն մի՛ վախնար , ով իմ ծառաս Յակոբ՝ կ'ըսէ Տէրը · վասն զի ես քեզի հետ եմ · քանզի պիտի սպառեմ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի · բայց քեզ պիտի չսպառեմ · հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ ։

Ն · Բ · ԳԲ · Իբր 607

Էզ · Խդ · 30 ։ Եզեկ · Լ · 11 ։

= Եզեկ · ԻԹ · 11 , 13 , 14 ։

Բ Ես · Խա · 13 , 14 ։ Խգ · 5 ։ Խդ · 2 ։ Գլ · Լ · 10 , 11 ։

Ե Գ Լ · Ի Ն

1—7 Փղշտացւոց կործանումը ։

Իբր 600

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Երեմիա մարգարէին եղաւ — Փղշտացւոց վրայով՝ Գազան
2 չարկած ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ահա Հիւսիսէն ջուրեր կ'ելլեն , որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլլան · ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն · և մարդիկները պիտի աղաղակեն , ու երկրին բոլոր բնա-
3 կիչները պիտի ոռնան ։ Ընոր ձիերիվարներուն ամրակներուն ձայնէն , անոր կառքերուն շաչիւնէն , ու անիւներուն շառաչիւնէն , հայրերը չդիտնան տղոցը պիտի չնային՝ իրենց ձեռքերը թուլնալուն համար ,
4 Բոլոր Փղշտացիները կորսընդնելու , և Ցիւրոսին ու Սիդոնին բոլոր մնացած օգնականները կոտրելու եկող օրուանը պատճառաւ · քանզի Տէրը Փղշտացիները՝ Կափթոր կղզիին մնացորդները պիտի
5 կորսընդնէ ։ Գազային վրայ կնստութիւն եկաւ · Ասկաղոնը իր հովիտին մնացորդովը աւերակ եղաւ · մինչև ե՞րբ էքու մարմնոյդ վրայ կտրածներ պիտի ընես ։
6 Ո՛վ Տէրոջը սուրը՝ մինչև ե՞րբ հանդարտ չես կենար · քու պատեանդ դարձիր · հանգչէ ու լռէ ։
7 Ի՞նչպէս կրնայ հանդարտ կե-

= Գլ · Խ · 20 ։ Եզեկ · Իե · 15 , 16 ։ Ովս · Բ · 4 · 5 ։

Բ Ամով · Ա · 6 , 7 , 8 ։

Գ Գլ · Ա · 14 · Խզ · 20 ։

Դ Ես · Բ · 7 · Գլ · Խզ · 7 , 8 ։

Ե Գլ · Բ · 16 · Դաւ · Գ · 2 ։

Զ Գլ · Իե · 22 ։

Է Նմ · Ժ · 14 ։ Ամով · Թ · 7 ։

Ը Եզեկ · Իե · 16 ։ Ամով · Ա · 8 ։

Թ Ամով · Ա · 7 ։ Միք · Ա · 16 ։ Ովս · Բ · 4 · 7 ։ Զաք · Թ · 5 ։

Ժ Գլ · Իե · 20 ։

Ի Գլ · Ժզ · 6 ։ Իա · 5 ։ Խբ · 37 ։

ԼԲ Օր · Լբ · 41 ։ Եզեկ · Իա · 3 · 4 · 5 ։

Ն · Ք · ԶԲ · Իսր 600

Ի Եզեկ · ԺԳ · 17 ։

նալ . վասն զի Տէրը Ի անոր հրաման տուեր է Ա սկաղոնի ու ծովեզերքի դէմ . հոն խրկեր է զանիկայ ։

ԳԼ · ԽԸ

1 Մովաբին դատաստանը՝ 7 իր հպարտութեանը համար ։ 11 իր անհոգութեանը համար ։ 14 իր մարմնաւոր վստահութեանը համար ։ 26 և զԱստուած ու անոր ժողովուրդը արհամարհելուն համար ։ 47 Մովաբին դերեզմանութիւնը ։

1 – Ա՛ Մովաբի վրայով՝ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ Բ Նաբաւին , վասն զի աւերուեցաւ . Ե կարիաթեմ ամբչցաւ , ա՜ առնուեցաւ . Մասգաբ ամչցաւ , ու զարհուրեցաւ ։

2 Ը Մովաբը մէյմըն ալ պիտի չպարծի Ի Եսերոնի մէջ . անոր վրայ չարիք խորհեցան , ը՜ Ի՜ Ե . Եկէք , ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք ։ Դուն ալ ով Մադմէն՝ պիտի կտրուիս . քու եւեէդ սուր կու-

3 գայ ։ Ա Որոնայիմէն աղաղակի ձայն կու գայ . աւերում ու մեծ

4 կոտորած կայ ։ Մովաբը կոտրեցաւ . անոր պզտիկ տղաքները ա-

5 դաղակ վերցուցին ։ Ի քանզի Ղ ուխիթի զառ՚ի վերին վրայ մեծ լացով պիտի ելլեն . քանզի Որոնայիմի զառ՚ի վայրին վրայ թշնամիները կոտորածի աղաղակ լսեցին ։

6 Ը Փախէ՛ք , ձեր անձը ազատեցէ՛ք , և Ի անապատի մէջ Թափառողին

7 պէս եղէք ։ Քանզի քու գործքերուդ ու գանձերուդ ապաւինելուդ համար՝ դուն ալ պիտի առնուիս . և Բ քամոսը գերութեան պիտի երթայ իր էքուրմերովը ու իր իշխան-

8 ներովը մէկտեղ ։ Եւ Լ ամէն քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ . ու քաղաք մը պիտի չազատի . հովիտը պիտի կորսուի , ու դաշտը պիտի աւրուի , ինչպէս որ Տէրը

9 ըսաւ ։ Ի Մովաբին թեւեր տուէ՛ք , որ թռչելով փախչի . ու անոր քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝

10 բնակիչ չունենալով ։ Դ Տէրոջը գործը * նենգութեամբ կատարողը անիծեալ ըլլայ , ու իր սուրը արիւնէն ինայողը անիծեալ ըլլայ ։

11 Մովաբը իր տղայութենէն՝ ի վեր հանգստութեան մէջ էր . ու Ֆինէէ պէս իր մրուրին վրայ կը նստէր . և ամանէ աման չթափուեցաւ , ու գերութեան չգնաց . անոր համար իր համը իր մէջը մնաց , ու հոտը

12 չփոխուեցաւ ։ Ուստի ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ , ու զանիկայ պիտի փոխադրեն . և անոր ամանները պիտի պարպեն , ու տիկերը կոտոր կոտոր պիտի ընեն ։

13 Եւ Մովաբը Հ քամոսէն պիտի ամչնայ , ինչպէս որ Իսրայէլը տունը իր ապաւինած Ն բեթելէն Համչ-

14 ցաւ ։ Ի՞նչպէս կ՚ըսէք թէ Ֆ մենք կորիճներ ենք , ու պատերազմի համար զօրաւոր մարդիկներ ենք ։

15 Ո Մովաբը աւրուեցաւ , և անոր քաղաքները Պ այրեցան . ու անոր ընտիր երիտասարդները Ս մորթուելու իջան՝ կ՚ըսէ Ն ան թագաւորը՝ որուն

16 անունը Զօրաց Տէր է ։ Մովաբին կորուստը գալու մօտ է , և անոր պատուհասը խիստ կ՚արտորայ ։

17 Ո վ անոր բոլորտիքը եղողնե՛ր , ամէնդ զանիկայ ողբացէ՛ք , ու ըսէ՛ք դուք ամէնդ որ անոր անունը գիտէք . Ղ Զօրութեան գաւազանը՝ պարծանաց ցուպը ինչպէս կոտրե-

18 ցաւ ։ Ո՛վ Դիբոնի մէջ բնակող աղջիկ՝ փառքէն իջի՛ր , ու ծարաւութեան մէջ նստէ . վասն զի Մովաբը կործանողը քու վրադ պիտի ելլէ , և քու պարիսպներդ

19 պիտի աւրէ ։ Ո՜ Ճամբու վրայ կայնէ՛ , ու դիտէ՛ , ով Ղ Արոերի բնակիչ . փախչողին ու ազատողին հարցուր , ա՜ ըսէ՝ թէ՝ Ի՞նչ եղաւ ։

20 Մովաբը ամչցաւ , վասն զի կոտրեցաւ . Ո՜ հեծէծ , ու աղաղակէ՛ . Մովաբին աւրուիլը Ա՜ռնոնի մէջ

21 պատմեցէ՛ք ։ Եւ Հադաշտային երկրին վրայ՝ Քօղոնի , Յասսայի , ու Մեփայաթի վրայ դատաստան ե-

22 կաւ . Նաև Դիբոնի վրայ , Նաբաւի վրայ , Բեթդիբլաթեմի վր-

23 րայ , Ո ւ Կարիաթեմի վրայ , և Բեթգամուղի վրայ , ու Բեթմա-

24 ւոնի վրայ , Եւ Ո՜ Կարիօթի վրայ , ու Բոսորայի վրայ , ու Մովաբի երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ թէ՛ հեռաւոր և թէ մօտաւոր ։

25 Ր Մովաբին եղջիւրը կտրուեցաւ , ու Ց բազուկը կոտրեցաւ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։

26 – Զանիկայ գինովցուցէ՛ք . վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ . ու Մովաբը թող իր փսխուելիքին մէջը թաւալի , և ինքն ալ ծաղր ըլլայ ։

27 Ֆ Միթէ Իսրայէլը քեզի ծաղր չեղա՞ւ . Ո՞ անիկայ գողերո՞ւ մէջ գրտնուեցաւ , որ դուն քանի որ անոր վրայով կը խօսէիր՝ գլուխ կը շարժէիր ։

28 Ժէ՛ր ։ Ո՛վ Մովաբի բնակիչնե՛ր՝ քաղաքները թողուցէ՛ք Ո վէմերու մէջ բնակեցէ՛ք . ու փոսի բերնին քովերը իր բոյնը շինող աղաւնիին պէս եղէ՛ք ։

29 Ֆ Մովաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք . անիկայ խիստ ամբարտաւան է . անոր հպարտութիւնը , ամբարտաւանութիւնը , գոռոզութիւնը , ու սրտին բարձրու-

30 թիւնը լսեցին ։ Ես անոր սրտմտութիւնը գիտեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , բայց

Ն · Ք · ԶԲ · Իսր 600

Հ Դատ . ժա . 24 · գ Թագ · ժա . 7 ։ Ղ գ Թագ . ժը · 29 ։ Ը Ովս . ժ . 6 ։ Թ Եսա . ժզ . 6 ։ Ժ Երէ . 8 ։ 9 ։ 18 ։ Ի Երէ . ժ . 27 ։ Ն Գ Ես . ԽԹ . 18 ։ Ծա . 57 ։

Լ Ցած Եսա . Թ . 4 ։ ժգ . 4 · 5 ։

– Թուա . իա . 30 · Եսա . ժե . 2 · Ցած Եսա . խէ . 1 · ԳԼ · խգ . 19 ։ Լ Երէ 8 ։

Ձ Թագ . գ . 13 ։ Ղ Ը Օր . ր . 36 ։

– Եսա . ժգ . 7 ։ – Ցած Թուա . իա . 18 ։ Վ Երէ 8 ։

Ր Սադ . Հե . 10 ։ Ց Ցած Եզեկ . Լ . 21 ։ – ԳԼ . իե . 15 · 27 ։

Ֆ Սոփ . ր . 8 ։ Ի Ցած ԳԼ . ր . 26 ։

Ա Սադ . Ծե . 6 · 7 · Երէ 9 ։

Ֆ Ես . ժչ . 6 · Ճ ։

պարապ է . — անոր անապարծ խօս-
31 քերը պարապ պիտի ելլեն ։ Ուստի
Իսրայէլի համար պիտի ողբամ ,
ու Հրեաստանի համար պիտի
աղաղակեմ . Կիրհարեսի մարդիկ-
ներուն համար սուգ պիտի բռնուի ։
32 Որ՝ Սեբամայի որթեր՝ քու վրադ
ցաղերի յայտովը պիտի լամ . քու
շառաւիղներդ ծովէն անցնելով՝
մինչև ցաղերի ծովը հասեր էին .
քու ամառնային պտուղդ վրայ ,
և այգեկութիդ վրայ աւարառու
33 ինկաւ ։ Ու պտղաբեր արտերէն
և Մովաբի երկրէն՝ ուրախութիւնը
ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու
ինձանները դինին դադրեցուցի .
ցնծութեամբ Հոդէ պիտի չկո-
խուի , — ցնծութեան ձայն պիտի
34 չլսուի ։ Եսեբոնին աղաղակէն
մինչև Եղեալէ , մինչև Յասսա
իրենց ձայնը տուին , իրենք տարե-
կան երինջի պէս՝ Հորոնայիմ . քանզի Նեմրիմի ջու-
35 րերը անգամ կ'աւրուին ։ Եւ
Մովաբէն բարձր տեղը ողջակէզ
մատուցանողը , ու իր աստուած-
ներուն խունկ ծխողը պիտի վերցը-
նեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
36 Ուս պատճառաւ իմ սիրտս Մո-
վաբի համար սրինգներու պէս պի-
տի ձայնէ , ու Կիրհարեսի մարդոցը
համար իմ սիրտս սրինգներու պէս
պիտի ձայնէ . վասն զի բանտնոց ստա-
ցած հարստութիւնը կորսուեցաւ ։
37 Քանզի ամէն գլուխ կնատակ պիտի
ըլլայ , և ամէն մօրուք պիտի կըտ-
րուի . ու ամէն ձեռքերու վրայ
կտրածներ պիտի ըլլայ , և ուսին
մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ ։
38 Մովաբին բոլոր տանիքներուն վը-
րայ , ու անոր փողոցներուն մէջը
բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ . վասն
զի Մովաբը կոտրեցի Լանանկ ամա-
նի մը պէս , որուն մէկը չհաճիր՝
39 կ'ըսէ Տէրը ։ Ինչպէս կոտրեցաւ
Մովաբը , ու ինչպէս ամօթով
կռնակ դարձուց՝ ըսելով , պիտի ող-
բան . ու Մովաբը ամէն իր բոլոր-
տիքը եղողներուն՝ խայտառակու-
թեան ու սոսկումի պատճառ պիտի
40 ըլլայ ։ Վասն զի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ահա Հրէաստանի պէս
պիտի թռչի . ու իր թևերը Մո-
41 վաբի վրայ պիտի տարածէ ։ Քա-
ղաքները կ'առնուին , և բերդերը
կը նուաճին . ու ան օրը Մովաբի
զօրաւորներուն սիրտը՝ իր երկանցը
մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
42 ըլլայ ։ Եւ Մովաբը Հրէաստանի
ըլլալէն պիտի կորսուի . վասն զի
43 Տէրոջը դէմ հպարտացաւ ։ Որ՝
Մովաբի բնակիչ՝ քու վրադ վախ ,
գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ՝ կ'ը-
44 սէ Տէրը ։ Վախէն փախչողը՝ գուբը
պիտի իյնայ . և գուբէն ելլողը՝
որոգայթի մէջ պիտի բռնուի .
քանզի Հանոր վրայ՝ Մովաբին վրայ՝
անոնց այցելութեան տարին պիտի
45 բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Հեշբոնի
փախչողները՝ Եսեբոնի հովանիին
տակը կայնեցան . բայց Հեսբոնէն
կրակ , ու Սեհոնին մէջէն բոց ե-
լաւ , և Մովաբին ծայրը , ու ա-
ղաղակողներուն գագաթը կերաւ ։
46 Վա՛յ քեզ՝ Մովաբ . Քամոսի ժո-
ղովուրդը կորսուեցաւ . քանզի
քու տղաքներդ գերի առնուեցան ,
ու աղջիկներդ գերութեան գնացին ։
47 Բայց Հետքի օրերը՝ Մովաբին գե-
րութիւնը պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը ։

Մովաբին դատաստանը մինչև հոս է ։

ԳԼ . ԽԸ

1 Ամմոնացւոց դատաստանը . 6 անոնց գերե-
դարձութիւնը ։ 7 Եդոմի , 23 Դամասկոսի ,
28 Կեդարի , 30 Հասորի , 34 ու Եղամի դա-
տաստանները ։ 39 Եղամի գերեդարձութի-
նը ։

1 — Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Միթէ Իսրա-
յէլը տղաքներ չունի՞ . միթէ անի-
կայ ժառանգ չունի՞ . ինչո՞ւ Մել-
քոմը Գադին ժառանգ եղաւ , ու
իր ժողովուրդը՝ անոր քաղաքնե-
2 րուն մէջը բնակեցաւ ։ Ասոր համար
ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ
Ամմոնի որդւոցը Հռաբբային մէջ
պատերազմի աղաղակ լսել պիտի
տամ . ու անիկայ աւերակներու
դեզ պիտի ըլլայ , և անոր դե-
ղերը կրակով պիտի այրին . ու Իս-
րայէլը իրեն տիրողներուն վրայ պի-
տի տիրէ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
3 Ողբա ով Եսբոն . վասն զի Գա-
յին կորսուեցաւ . աղաղակեցէ՛ք՝ ով
Հռաբբայի աղջիկները . Տրտմեցէ՛ք
հագէք , լացէ՛ք , ու ցանդէ ցանդ
վազեցէ՛ք . վասն զի Մելքոմը գե-
րութեան կ'երթայ՝ իր Հոգեքահա-
նային ու իշխաններովը միասին ։
4 Ինչո՞ւ կը հովիւներովդ կը պար-
ծիս . քու հովիտդ աւրեցաւ՝ ով
ապստամբ աղջիկ , որ քու գանձե-
րուդ ապաւիներ էիր , ըսելով՝ Ո-
5 ւմ կրնայ գալ ։ Ահա ես՝ կ'ըսէ զօրաց Տէր Եհովան՝
քու վրադ վախ պիտի բերեմ , քու
բոլորտիքդ եղողներէն . և ամէն
մէկը իր առջևի ճամբան երթալով՝
պիտի ցրուիք . ու փախստական-
6 ները ժողովող պիտի չըլլայ ։ Եւ
ետքը Ամմոնի որդւոցը գե-
րութիւնը պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը ։
7 Եդոմի վրայով զօրաց Տէրը

Ն . Ք . ԴԲ . Իրը 600

— Ես . Ժզ . 6 ։ Գլ . Ա . 36 ։
Բ Նա . Ժե . 5 ։ Ժզ . 7 , 11 ։
Հես . Ժզ . 8 , 9 ։
Բ Ես . Ժզ . 10 ։ Յովել . ա . 12 ։
Ա Ես . Ժե . 4 , 5 , 6 ։
Ղես . Ժե . 5 , 6 ։ Հմր 5 ։
Ա Ես . Ժե . 2 ։ Ժզ . 12 ։
Ը Ես . Ժե . 5 ։ Ժզ . 11 ։
Ր Ես . Ժե . 7 ։
Հ Ես . Ժե . 2 , 3 ։ Գլ . Խե . 5 ։
Ի Ծն . լէ . 34 ։
Ղ Գլ . Իբ . 28 ։
Ի Բ Օր . Իբ . 49 ։ Գլ . Խթ . 22 ։ Դան . է . 4 ։ Ովս . բ . 1 ։ Ամբ . ա . 8 ։
Հ Ես . բ . 8 ։ Կ՛ըսէ Կարիօթը կ'առնուի . Հմր 24 ։
Ես . Ժգ . 8 ։ Իա . 3 ։ Գլ . լ . 6 ։ Խթ . 22 , 24 ։ Ե . 48 ։ Ժա . 30 ։ Միք . գ . 9 ։ Հագ . Ա . 4 ։ Ես . է . 8 ։
Ի Ես . Իդ . 17 , 18 ։

Ն . Ք . ԴԲ . Իրը 600

Ղ Ցես . գլ . Ժա . 23 ։
Կ՛ըսէ՝ փախչողները ու-Ժէ ինկած՝
Թագ . Իա . 28 ։
Ցես Թագ . Իդ . 17 ։
Թագ . Իա . 29 ։
Գլ . Խթ . 6 , 39 ։
— Եզեկ . Իա . 28 ։ Իե . 2 ։ Ամով . ա . 13 ։ Սոփ . բ . 8 , 9 ։
Բ Ամով . ա . 13 ։
Եզեկ . Իե . 5 ։ Ամով . ա . 14 ։
Եբր . ագ . Քիկները
Ես . լբ . 11 ։ Գլ . գ . 8 ։ գ . 26 ։
Գ Թագ . Ժա . 5 . 33 ։
Գլ . Խբ . 7 ։ Ամով . ա . 15 ։
Գլ . գ . 14 ։
Գլ . Իա . 13 ։
Հմր 39 ։ Գլ . Խբ . 47 ։
Եզեկ . Իե . 12 ։ Ամով . ա . 11 ։

Ն·ք·դ·
Իրր 600

այսպէս կ'ըսէ. Ընդհակառակն Թեմանի
մէջ՝ ալ իմաստութիւն չկայ. — Հանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցաւ. անոնց իմաստութիւնը
8 հատաւ. Փախէք, դարձէք, խորունկ տեղուանք բնակեցէք՝ ով
Դեդանի բնակիչներ. վասն զի Եսաւին կորուստը՝ անոր այցելութիւն ըրած ժամանակս՝ անոր վրայ
9 կը բերեմ՝ թէ որ գիշերով գողեր գային, միթէ ճիւղեր պիտի չթողուին. Թէ որ գիշերով գողեր
10 չափ պիտի յափշտակէին. Բայց ես Եսաւը մերկացուցի. անոր ծածուկ տեղերը բացի. ու անիկայ պահուըտելու կարող չէ. անոր զաւակները, անոր եղբայրները ու
11 անոր դրացիները կորսուեցան, և Ինքը չկայ. Որբերդ թող տուր, ես զանոնք ողջ կը պահեմ. ու քու
12 որբևարիներդ թող ինծի ապաւինին Նին. Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա Ասանկը որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին, անշուշտ պիտի խմեն. իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի մնաս. անպատիժ
13 պիտի չմնաս. Հապա անպատճառ պիտի խմես. Վասն զի ես ինքս անձիս վրայ երդուեր կ'ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, որ Բոսորան ամայութիւն, նախատինք, աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ. և անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան։
14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի, ու ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ Ըլլուխ. Ժողովուեցէք, և անոր վրայ
15 գայէք, ու պատերազմի ելէք, Քանզի ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ, — մարդոց մէջ անարգ
16 ըրի։ Քու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին, ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող, ու բարձր բլուրնեբուն փակչող. Թէև քու Ընդդարձակ պէս բարձրերը շինես, քեզ
17 անկէ պիտի իջեցնեմ, կ'ըսէ Տէրը։ Ու Եդովմը ամայի պիտի
18 ըլլայ. Անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ, և անոր բոլոր հարուածներուն համար պիտի սուլէ։ Սոդոմի ու Գոմորի, և անոր շրջակայ քաղաքներուն կործանմանը պէս՝ կ'ըսէ Տէրը, Հոն չի մարդ մը պիտի
19 նստի, ու անոր մէջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի։ Ահա անիկայ առիւծի պէս ամուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ՝ Յորդանանու ըմբրուն յորդելէն. բայց անոր վրայէն շուտով պիտի փախցընեմ զանիկայ. ու ով է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ. վասն զի ինծի նման ով կայ. ու ինծի հետ ով պիտի վիճաբանի՞ և Ով է ան հովիւը՝ որ իմ առջեւս պիտի կե-
20 նայ։ Անոր համար Եդովմի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը, ու Թեմանի բնակչացը վրայով մըտածած մտածմունքը մտիկ ըրէք. Հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք. անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ
21 պիտի աւրէ։ Անոնց իյնալուն ձայնէն՝ երկիրը կը շարժի. աղաղակին ձայնը մինչև Կարմիր
22 ծովը կը լսուի։ Ահա Ընթացքէն արծիւի պէս բարձրանալով պիտի թռչի, ու իր թևերը Բոսորայի վրայ պիտի տարածէ. և ան օրը Եդովմի զօրաւորներուն սիրտը՝ իր երկանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
23 ըլլայ։ Դամասկոսի վրայով։ Եմաթը ու Արփաթը ամչցաւ. քանզի դէշ լուր լսեցին, — մաբեցան. Ծովուն մէջը տառապանք կայ. — անիկայ չկրնար հանդարտիլ. Դամասկոսը տկարացաւ. փախչելու դարձաւ. արհաւիրքը անոր վրայ հասաւ. զանիկայ ծնընդական կնոջ պէս Նեղութիւն ու
25 ցաւեր բռնեցին։ Ինչպէս չթողուեցաւ երեւելի քաղաքը, իմ ուրախութեանս
26 քաղաքը։ Ուստի անոր կորիճները իր հրապարակներուն մէջը պիտի իյնան, և բոլոր պատերազմական մարդիկները անօրը բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ
27 զօրաց Տէրը. Ու Դամասկոսի պարսպին մէջ կրակ պիտի բռնկցընեմ, ու Բենադադին պալատները պիտի ուտէ։
28 Կեդարու վրայով, ու Հասորի թագաւորութեանցը վրայով, որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զարկաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ելէք, Կեդարու վրայ գացէք, և Արեւելքի բնակիչները
29 ջարդեցէք։ Անոնց վրանները ու հօտերը պիտի առնեն. Անոնց վրանգուրները, ու բոլոր կարասիները, և ուղտերը իրենց համար պիտի տանին. ու անոնց ձայն պիտի տըրուի՝ Թէ Ամէն կողմանէ վախ
30 կայ։ Փախէք, շուտով հեռացէք, խորունկ տեղուանք բնակեցէք՝ ով Հասորի բնակիչներ, կ'ըսէ Տէրը. վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ, ու ձեզի դէմ դիտաւորութիւն մը մտածեց։
31 Ելէք, ու Հանգստութեան և ապահովութեան մէջ բնակող ազգին գացէք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անի-

Ն·ք·դ·
Իրր 600

* Կ—՛ ով ինծի ժամանակ պիտի որոչէ·
Ղեր. խա. 10։
Գլ. ծ. 45։
Գլ. ծ. 46։
Գլ. դ. 13։ Ես. 40, 41։
Ես. ժէ. 1։ Լէ. 13։ Ամով. ա. 3։ Զաք. թ. 1, 2։
Ես. ծէ. 20։
Ես. ժգ. 8։ Գլ. դ. 31։ գ. 24։ Լ. 6։ Ես. 41։ Հեր 22։
Գլ. Լդ. 9։ ծա. 41։
Գլ. ծ. 30։ ծա. 4։
Ամով. ա. 4։
Ես. ի. 13։
Ես. ի. 8։ Գլ. դ. 31։ գ. 24։ Լ. 6։ Ես. 41։ Հեր 22։
Գաա. գ. 3։ Ծար. ա. 3։
Սազ. ծի. 5։
Գլ. գ. 25։ Ես. 5։
Հեր 8։
Եզեկ. լը. 11։

կայ դուռներ ու նիզակ չունի , ու
32 ըառանձին կը բնակի : Եւ անոնց
ուղտերը աւար պիտի ըլլայ , ու
անոնց խաշինքներուն բազմութիւ-
նը պիտի յափշտակուի . և Ի բոլոր
մերուքին ծայրը կտրողները Ի ամէն
հովիւ պիտի ցրուեմ , ու անոնց կոր-
ծանումը ամէն կողմէն պիտի բե-
33 րեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . Եւ Հասորը
Ի ճագարներու բնակարան՝ յաւի-
տենական ամայութիւն պիտի ըլ-
լայ . Ի հոն մարդ պիտի չնստի , ու
հոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի :
34 Ցուդայի թագաւորին Սեդե-
կիայէն թագաւորութեանը սկիզ-
բը՝ Ի Եղամի վրայով Երեմիա մար-
գարէին եղած Տէրոջը խօսքն է , որ
բսաւ .
35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա-
հա ես Ի Եղամի աղեղը՝ անոնց գըլ-
խաւոր զօրութիւնը պիտի կոտ-
36 րեմ : Ու Եղամի վրայ՝ երկինքին
չորս կաղմէն չորս հովերը պիտի
բերեմ , և ի զանոնք աս բոլոր հո-
վերուն պիտի ցրուեմ . ու պիտի
չըլլայ մէկ ազգ մը , որուն Եղամի
37 փախստականները չերթան : Ու
Եղամացիք՝ իրենց թշնամիներուն
առջեւը , և իրենց հոգին փնտռող-
ներուն առջեւը պիտի վախցընեմ ,
ու անոնց վրայ պատուհաս պիտի
բերեմ , ըսէ՛ւ՛ն իմ սաստիկ բար-
կութիւնս՝ կ'ըսէ Տէրը . Հ և անոնց
ետեւէն սուր պիտի խրկեմ , մինչեւ
38 որ զանոնք հատցընեմ : Ու Ի իմ
աթոռս Եղամի մէջ պիտի դնեմ .
և անկէ թագաւոր ու իշխաններ
պիտի կորսնցընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը :
39 Բայց Հետքի օրերը՝ Եղամի դէրու-
թիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը :

ԳԼ . Ծ

1 , 9 , 21 , 35 Բաբիլոնի դաշտաստանը . 4 , 17 , 33 Իսրայէլի փրկութիւը :

1 Բաբիլոնի վրայով՝ քաղդէացւոց
երկրին վրայով՝ Երեմիա մար-
գարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսած
խօսքը :
2 Ազգերուն մէջ պատմեցէք . հր-
ատարակեցէք , ու դրօշ վերցու-
ցէք . հրատարակեցէք ու մի՛ ծած-
կէք , ու ըսէք . Բաբիլոնը առ-
նուեցաւ . Բէլը ամչցաւ . Մա-
րովդաքը կոտրեցաւ . Ի անոր ար-
ձանները ամչցան . անոր կուռքերը
3 կոտրտեցան . Ք վասն զի անոր վրայ
հիւսիսէն Ի ազգ մը ելաւ . անիկայ
անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ .
ու հոն բնակիչ պիտի չմնայ . մար-
դ մինչեւ անասուն պիտի փախչին
երթան :
4 Ան օրերը ու ան ժամանակը՝

5 տուածը պիտի փնտռեն : Սիօ-
նի համար պիտի հարցընեն՝ իրենց
երեսը դէպ ի հոն դ-ր-ձ-ե-լ-ով .
եկէք , ու Տէրոջը յարինք Բ յաւի-
տենական -- անմոռաց ուխտով
մը :
6 Իմ ժողովուրդս Ի կորսուած ոչ-
խարներու պէս եղաւ . զանոնք ի-
րենց հովիւները մոլորցուցին . զա-
նոնք Ի լեռներու վրայ պտըտցու-
ցին . -ն-ն+ -լ լեռնէ լ-ր -- Բ-ը-ր-
բլուր գացին , -- իրենց մակաղատե-
7 ղը մոռցան : Ամէն գտնողները
Ի զանոնք կերան . ու Ի անոնց թըշ-
նամիները ըսին . Ի Մենք յանցանք
չունինք . վասն զի անոնք՝ Ի արդա-
րութեան բնակարան եղող Տէրոջը
դէմ , ու Ի իրենց հայրերուն յոյսը
եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին :
8 Ի Բաբիլոնի մէջէն փախէք , ու
քաղդէացւոց երկրէն ելէք , և հօ-
տերուն առջեւէն Ի-ր-ա-ղ նոխազնե-
9 րուն պէս եղէք : Ի-քանզի ահա
ես՝ Բաբիլոնի վրայ՝ հիւսիսի երկրէն
մեծ ազգերու ժողովք պիտի ար-
թընցնեմ ու հանեմ . և Ի անոր
առջեւը գունդերով պիտի շարուին .
անկէ պիտի առնուի . անոնց նե-
տերը՝ յաջողակ պատերազմողի նե-
-ր-ը-ա պէս Ի պարապ պիտի չդառ-
10 նան : Եւ քաղդէացւոց երկիրը
աւար պիտի ըլլայ , -- Ի զանիկայ
բոլոր թալանողները պիտի կշտանան՝
կ'ըսէ Տէրը :
11 Ո՞րովհետեւ դուք ուրախացաք ու
խնդացիք՝ ով իմ ժառանգու-
թեանս կողոպտիչները . Ի կանանչ
խոտերու մէջ արածուող՝ Ի երինջի
պէս ցաթկեցիք , ու երիվարներու
12 պէս վրնջեցիք . Ձեր մայրը խիստ
ամչցաւ . ձեզ ծնանողը ամօթով
եղաւ . ահա անիկայ ազգերուն յե-
տինը , անապատ , անջուր ու ա-
13 մայի պիտի ըլլայ : Տէրոջը բար-
կութեանը պատճառաւ հոն մարդ
պիտի չբնակի . Հապա բոլորովին
ամայի պիտի ըլլայ . Ի Բաբիլոնէն
ամէն անցնողը , անոր բոլոր հա-
րուածներուն վրայ պիտի հիանայ
14 ու պիտի սուլէ : Դ Բաբիլոնին դէմ
շուրջանակի շարուեցէք՝ ով բոլոր
Ի աղեղ լարողներ . անոր նետեցէք .
նետին մի՛ խնայէք . քանզի անիկայ
15 Տէրոջը դէմ մեղք գործեց : Ի անոր
դէմ շուրջանակի ազաղակ վերցու-
ցէք . անիկայ Ը իր ձեռքը տուաւ .
անոր հիմերը կործանեցան . Ը անոր
պարիսպները աւերեցան . վասն զի
Հասիկայ Տէրոջը վրէժխնդրու-

Ն . ք . գէ . իրր 600
ը Թու . իգ . 9 , բ Օբ . 12 , 28 , Միք . է , 14 ,
Բ Գլ . Թ . 26 , իե . 23 ,
բ Եզէկ . է . 10 , Հմր 36 ,
Ի Գլ . Թ . 11 , ժ . 22 ,
է Հմր 18 ,
598
Ի Գլ . իե . 25 ,
բ Տես Եա . իբ . 6 ,
Ի Հմր 32 ,
Հ Գլ . Թ . 16 , խը . 2 ,
Ն Տես գէ . խգ . 10 ,
է Գլ . խը . 27 , Հմր 6 ,
595
— Եա . ժգ . 1 , իա . 1 , իէ . 1 ,
Բ Եա . խզ . 1 , Գլ . ծա . 44 ,
Ի Տես գէ . խգ . 12 , 13 ,
Ր Գլ . ծա . 48 ,
Ի Եա . ժգ . 17 , 18 , 20 , Հմր 39 , 40 ,
Ն . ք . գէ . 595
է Ովս . ա . 11 ,
Ի Եզր . գ . 12 , 13 , Սաղ . ճիգ . 5 , 6 ,
Գլ . լա . 9 , Ձաք . ժբ . 10 ,
ը Ովս . գ . 5 ,
Բ Գլ . լա . 31 , եբ , ԼԲ . 40 ,
բ Եա . ծգ . 6 , Հմր 17 , ա Պետ . բ . 25 ,
Ի Գլ . բ . 20 , գ . 5 , 23 ,
է Սաղ . հթ . 7 ,
Ի Գլ . խ . 2 , 3 , Ձաք . ժա . 5 ,
բ Տես գէ . բ . 3 , Դան . թ . 16 ,
Ի Սաղ . զա . 1 ,
Հ Սաղ . իբ . 4 ,
Ն Եա . խբ . 20 , Գլ . ծա . 6 , 45 , Ձաք . բ . 6 , 7 , Ցայտ . ժբ . 4 ,
է Գլ . իե . 14 , ծա . 27 , Հմր 3 , 41 ,
բ Հմր 14 , 29 ,
ժ Բ Թագ . ա . 22 ,
ժ Ցայտ . ժէ . 16 ,
Ն Եա . խէ . 6 ,
ՙ Կ-ժ՛ Ցբին Ծեծող է Ովս . ժ . 11 ,
ՙ Գլ . իե . 12 ,
է Գլ . խթ . 17 ,
Դ Հմր 9 , Գլ . ծա . 2 ,
է Գլ . խթ . 35 , Հմր 29 ,
— ա Պե . իթ . 24 , բ Պե . է . 8 , Ռոմ . 5 , 6 , Եզէկ . ժէ . 18 ,
ՙ Գլ . ծա . 58 ,
է Գլ . ծա . 6 , 11 ,

Ն·Ք·ՊԲ· 595

Թիւնն է . անկէ վրէժ առէք . ա՜ա- նոր՝ իր ըրածին համեմատ ըրէք ։

16 Բաբիլոնէն սերմանողը՝ ու ՚ի ժողովի ժամանակը մանգաղ բռնողը կոտ- րեցէք . բռնաւոր սուրին երեսէն՝ ամէն մարդ իր ժողովուրդին պի- տի դառնայ , ու ամէն մարդ իր եր- կիրը պիտի փախչի ։

17 Իսրայէլը ՚ոմոլորեալ ոչխար մըն է . ՚առիւծները ՚ՀՆՒ՚ի հալածե- ցին . նախ ՚Ասորեստա- նի թագաւորը կերաւ . ու ետքը՝ աս ՚Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց ։

18 Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ- լին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր երկրին այցելութիւն պիտի ընեմ , ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւո- րին այցելութիւն ըրի ։ 19 ՚Եւ Իս- րայէլը իր բնակարանը պիտի դար- ձընեմ . ու Կարմէղոսի և Բասանի մէջ պիտի արածի . ու անոր հոգին՝ Եփրեմի լեռանը վրայ ու Գաղաա- դու վրայ պիտի կշտանայ ։ Ան օրերը , ու ան ժամանակը՝ կ՚ըսէ Տէրը՝ ՚Իսրայէլին անօրէնութիւնը պիտի փնտռուի , բայց անիկայ ՚անօրէնութիւն պիտի չունենայ . և Ցուդային մեղքերը դէտ ՚ընդունի , բայց պիտի չգտնուին . վասն զի ՚իմ պահած մնացորդնե- րուս ներէմ ։

21 ՚Մերաթայիմի երկրին վրայ , և ՚՚Փակուդի բնակիչներուն վրայ ե- լիր . անոնց ետևէն աւերէ , ու նզովա- ծի պէս բնաջինջ ըրէ՝ կ՚ըսէ Տէրը , և ՚ըրէզի ամէն պատուիրածիս պէս 22 ըրէ ։ ՚Երկրին մէջը պատերազմի ձայն , ու մեծ կոտորած կայ ։ 23 Բոլոր ՚երկրին մուրճը ինչպէս կոտրեցաւ ու մանրեցաւ . Բաբիլո- նը ազգերուն մէջ ինչպէս աւերակ 24 եղաւ ։ Քեզի որոգայթ լարեցի , ու բռնուեցար , ով Բաբիլոն . Ըթայց դուն չգիտցար . գտնուեցար , ու ձեռք անցար . վասն զի Տէրոջը դէմ հակառակեցար ։ 25 Տէրը իր զի- նարանը բացաւ , ու ՚իր բարկու- թեան զէնքերը հանեց . քանզի քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց 26 Տէր Եհովան գործ ունի ։ Երկրէ- ծայրէն անոր վրայ եկէք . անոր շտեմարանները բացէք . զանիկայ շեղջերու պէս դիզեցէք . ու նզո- վածի պէս զանիկայ բնաջինջ ը- րէք . անոր՝ մնացորդ մը չմնայ ։ 27 Անոր բոլոր Ըզուարակները կորսըն- ցուցէք . թող անոնք սպանդա- նոցը իջնեն . վա՛յ անոնց , քանզի անոնց օրը՝ Ըանոնց այցելութեան 28 ժամանակը հասած է ։ Բաբիլոնի երկրէն փախչողներուն ու ազա- տուածներուն ձայնը ՚՚ՀՆՒ՚ի , որ մեր Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրու- թիւնը՝ անոր տաճարին վրէժխընդ- րութիւնը ՚Սիոնի մէջ պատմէ ։

29 Բաբիլոնի վրայ ՚՚աղեղնաւորները կանչեցէք . ՚՚ով բոլոր աղեղ լա- րողներ՝ անոր բոլորտիքը անոր դէմ բանակեցէք . չըլլայ որ մարդ մը ազատի . Ըանոր՝ իր գործոցը համե- մատ հատուցում ըրէք . անոր իր ամէն ըրածին համեմատ ըրէք . ՚Վասն զի անիկայ Տէրոջը դէմ՝ Իս- րայէլի Սուրբին դէմ հպարտու- 30 թիւն ըրաւ ։ ՚Ուստի անոր կրտ- րիչները իր հրապարակներուն մէջը պիտի իյնան . և անոր բոլոր պա- տերազմական մարդիկները ան օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը ։ 31 Ահա ես քեզի դէմ եմ , ով հը- պարտ , կ՚ըսէ զօրաց Տէր Եհովան . քանզի Ըրու օրդ՝ քեզի այցելու- թիւն ընելու ժամանակս հասած 32 է ։ Եւ հպարտը գլորելով պիտի իյ- նայ . ու մէկը պիտի չըլլայ որ զա- նիկայ վերցընէ . և ՚անոր քաղաք- ներուն մէջը կրակ պիտի բռնկը- ցընեմ , որ անոր բոլոր շրջակայ տեղուանքը պիտի ուտէ ։

33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իսրայէլի որդիքը , ու Ցուդայի որդիքը միասին ղրկանք կրեցին . ու անոնց բոլոր գերեվարները զա- նոնք բռնեցին , ու չեն ուզեր զա- 34 նոնք արձակել ։ ՚Անոնց Փրկիչը զօրաւոր է . Ըանոր անունը՝ Զօրաց Տէր է . անիկայ անշուշտ անոնց դատին ջատագով պիտի ըլլայ . որպէս զի երկրին հանգստութիւն տայ , ու Բաբիլոնի բնակիչները 35 խռովեցընէ ։ Տէրը կ՚ըսէ որ՝ Քաղ- դէացւոց վրայ , ու Բաբիլոնի բը- նակիչներուն վրայ , և ՚անոր իշ- խաններուն ու ՚իմաստուններուն 36 վրայ սուր ՚՚ՀՆՒ՚ի ։ ՚Սատիսօսնե- րուն վրայ սուր ՚՚ՀՆՒ՚ի , ու պիտի խենթենան . անոր կտրիճներուն վրայ սուր ՚՚ՀՆՒ՚ի , ու պիտի զար- 37 հուրին . Անոր ձիերուն ու կառ- քերուն վրայ , և անոր մէջը եղող ՚բոլոր խառնիճաղանճ բազմու- թեանը վրայ սուր ՚՚ՀՆՒ՚ի , ու Ըկնիկներու պէս պիտի ըլլան . ա- նոր գանձերուն վրայ սուր ՚՚ՀՆՒ՚ի , 38 ու պիտի յափշտակուին . ՚Անոր ջուրերուն վրայ չորութիւն ՚՚ՀՆՒ՚ի , ու պիտի ցամքին . քանզի ա- նիկայ Ըդրօշազարդներու երկիր է . ու էրէնց կուռքերովը կը յիմարին ։ 39 ՚Անոր համար հոն՝ վայրենի կա- տուներ ու բորենիներ պիտի բնա- կին . ու հոն ջայլամներ պիտի բնա- կին . Ըև անիկայ մէկ մըն ալ մար- դարնակ պիտի չըլլայ . ու ազգէ

Ն·Ք·ՊԲ· 595

՚Գլ . Ա . 10 ։ 11 ։
՚՚Կ՚ նա- յերը
՚Հր 14 ։
Ըհր 15։ Գլ· Ա . 56 ։ Ցայս . ԺԸ· 6 ։
՚Ե· Խէ · 10 ։
՚Գլ . Խ 26 ։ Ա . 4 ։
՚Հր 27 ։
՚Գլ . Խ · 14 ։
՚Ցայս . ԺԸ· 8 ։
Ըե· Խէ · 4։
՚Դան . Ե . 30 ։
՚Ե· Խէ · 13 ։
՚Ե· Խդ · 25 ։ Գլ · Խը · 30 ։
՚Գլ . Խե . 20 ։ 24 ։ Եզկ · Լ . 5 ։
՚Գլ Ա . 30 ։ Նաե . գ . 13 ։
՚Ե· Խդ · 27 ։ Գլ · Ա . 32 ։ 36 ։ Ցայս · ԺԳ . 12 ։
Ըհր 2 ։ Գլ· Ա . 44 ։ 47 ։ 52 ։
՚Ե· ԺԳ · 21 ։ 22 ։ ԼԳ · 14։ Գլ . Ա· 37 ։ Ցայս · ԺԸ . 2 ։
՚Ե· Ժգ · 20 ։ Գլ . Խե· 12 ։

ազգ հան բնակիչ պիտի չըլլայ ։
40 Աստուածոյ կործանած Սոդոմին ու
Գոմորին , և անոր շրջակայ քաղաք-
ներուն պէս՝ կ'ըսէ Տէրը , հոն մարդ
մը պիտի չնստի , և անոր մէջը մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
41 Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու
գայ . ու մեծ ազգ . և շատ թագաւորներ՝ երկրիս ծայրերէն պիտի
42 արթննան ։ Աղեղ ու նիզակ կը կրեն . անոնք անգութ
ու անողորմ են . ձանոնց ձայնը ծովու պէս կը գոռայ . և անոնք
ձիերու վրայ կը հեծնեն , ու պատերազմող մարդու պէս քեզի
դէմ կը շարուին՝ ով Բաբիլոնի աղ-
43 ջիկ ։ Երբոր Բաբիլոնի թագաւորը անոնց լուրը լսեց , անոր ձեռքերը թուլցան . ձնեղութիւնը շրջապատեց զանիկայ՝ ծնընդական կնոջ երկանցը պէս ։
44 Ահա անիկայ առիւծի պէս ա-
մուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ՝
Յորդանանու ելեւէջէն . բայց անոր վրայէն շուտով
պիտի փախցընեմ զանոնք . և ով
է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դրնեմ . վասն զի ինծի նման ով կայ .
ու ինծի հետ ով պիտի վիճաբանի . և ով է ան հովիւը՝ որ իմ
45 առջեւս պիտի կենայ ։ Ընոր համար
Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը , ու քաղդէացւոց
երկրին վրայ մտածած մտածմունքը մտիկ ըրէք . հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք . անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ պիտի աւրէ ։
46 Բաբիլոնին առնուելուն ձայնէն՝
երկիրը կը շարժի , ու ազգերու մէջ աղաղակ կը լսուի ։

ԳԼ · ԾԱ

1 Աստուածոյ անաչառ դատաստանը Բաբիլոնի դէմ ։ 59 Երեմիա աս մարգարէութեանը առթիւ , ի նշան Բաբիլոնի յաւիտենական կործանմանը ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես բա-
բիլոնի վրայ , ու իմ թշնամիներուս մէջտեղը բնակողներուն
վրայ սպականիչ հով մը պիտի
2 հանեմ ։ Եւ Բաբիլոնի վրայ հո-
սողներ պիտի խրկեմ , ու զանիկայ պիտի հոսեն , և անոր երկիրը պիտի պարպեն . վասն զի պատուհասին օրը՝ անոր վրայ ամէն կողմէն պիտի
3 դան ։ Աղեղնաւորը պիտի լարէ իր աղեղը՝ աղեղնաւորին դէմ , ու իր զրահովը հպարտացողին դէմ . և անոր երիտասարդներուն մի խնայէք . ետանոր բոլոր զօրքը նղո-
4 վածի պէս բնաջինջ ըրէք ։ Ու

քաղդէացւոց երկրին մէջ սպան-
նուածներ , և անոր հրապարակներուն մէջը խոցոտուածներ պիտի
5 իյնան ։ Քանզի Իսրայէլը ու Ցու-
դան՝ իր Աստուածմէն զօրաց Տէրոջմէն չմերժուեցաւ , թէպէտև անոնց երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ յան-
6 ցանքով լեցուեցաւ ։ Բաբիլոնի մէջէն փախէք . ու ամէն մարդ թող իր անձը ազատէ , որ անոր անօրէնութեամբը չկործանիք . քանզի ետասիկայ Տէրոջը վրէժխնդրութեան ժամանակն է . Ինչը անոր հատուցում պիտի բ-
7 նէ ։ Բաբիլոնը Տէրոջը ձեռքին մէջ՝ բոլոր երկիրը գինովցնող ոսկի գաւաթ եղաւ . ետանոր գինիէն ազգերը խմեցին . անոր համար
8 ազգերը Կիմարեցան ։ Բաբիլոնը յանկարծ Ինկաւ կոտրեցաւ . Ոաանոր վրայ ողբացէք . ետանոր վէրքին համար բալասան առէք , գուցէ բժշկութիւն գտնէ ։
9 Բաբիլոնին դեղ ըրինք . բայց բժշկութիւն չգտաւ . զանիկայ թողէք , ու համն մեկնինք իր երկիրը երթայ . Ովասն զի անոր դատաստանը մինչև երկինքը հասաւ , ու մինչև ամպերը ելաւ ։
10 Տէրը Ճմեր արդարութիւնը երե-
ւան հանեց . եկէք , ու Սիոնի մէջ
Ճմեր Տէր Աստուածոյն գործը պատմենք ։
11 Նետերը փայլեցուցէք , վահան-
ները առէք . Տէրը Մարայ թագաւորներուն հոգին արթնցուց . քանզի Բաբիլոնի վրայով խորհեցաւ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ . վասն զի ասիկայ ետէրոջը վրէժխնդրութիւնը՝ իր տաճարին վը-
12 րէժխնդրութիւնն է ։ Բաբիլոնի պարիսպներուն դէմ դրօշ վերցուցէք . պահապան զօրքը ուժովցուցէք . դէտեր կարգեցէք , դարանններ պատրաստեցէք . քանզի Տէրը որոշեց , և Բաբիլոնի գնակացը վրայով բսած խօսքը ի գործ
13 դրաւ ։ Ով շատ ջուրերու քով բնակող , ով շատ գանձեր ունցող , քու վախճանդ , ով քու ա-
14 գահութեանդ չափը եկաւ ։ Զօրաց Տէրը իր անձին վրայ երդումբրաւ ըսելով . Ընշուշտ քեզ Ճմբախի բազմութեամբ չափ՝ մարդիկներով պիտի լեցընեմ , ու ոքու վրադ բարձր ձայնով պիտի պոռան ։
15 Երկիրը իր զօրութեամբը շի-
նեց . աշխարհքը իր իմաստութեամբը հաստատեց , ու Երկինքը իր խորհուրդովը տարածեց ։
16 Երբոր իր ձայնը կու տայ , եր-
կինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն

Ն·Ք·ՂԲ· 595

ԲՍաղ·ճԼե· 7։

կ'ըլլայ . և Բերկրի ձայներէն շո-
դիներ կը հանէ . անձրեւի համար
փայլակներ կը շինէ , ու հով կը
17 հանէ իր շտեմարաններէն ։ ՅԱ-
մէն մարդ գիտութենէ ջնո՛ջ՝
անասուն դարձաւ . ամէն ոս-
կերիչ՝ իր քանդակած կուռքին
պատճառաւը ամօթով եղաւ .
ՀԳԼ·Ծ·2։ Հվասն զի իր ձուլածոյ կուռքը սը-
տութիւն է . ու անոնք հոգի չու-
ՃԳԼ·Ժ·15։ 18 Նին ։ ՃԱնոնք ունայնութեան և
խաբէութեան գործքեր են . անոնց
այցելութիւն եղած ատենը՝ անոնք
ԻԳԼ·Ժ·16։ 19 պիտի կորսուին ։ ԻՑակորին բա-
ժինըասոնց պէս չէ . վասն զի ա-
նիկա՝ ամէն բանը Ստեղծողն է ,
ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեա-
նը վիճակն է . Ե անոր անունը՝ Ե-
հովայ Սաբաւովթ է ։
ԻԵս·Ժ·5· 15։ ԳԼ·Ծ· 23։ 20 ԻԴուն իմ կռանս՝ պատերազմա-
կան գործիքս ես . և քեզմով ազգեր
պիտի կոտրեմ , ու քեզմով թա-
գաւորութիւններ պիտի աւերեմ ,
21 Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով
պիտի կոտրեմ , ու կառքը և անոր
վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտ-
22 րեմ , Ու քեզմով մարդը ու կնիկը
ՃԲՄՆ·ԼԶ· 17։ պիտի կոտրեմ , և քեզմով Ճծերը
ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ ,
ու կտրիճը և կոյսը քեզմով պիտի
23 կոտրեմ , Ու հովիւը և անոր հօտը
քեզմով պիտի կոտրեմ , երկրա-
գործը ու անոր Եզնէրո՛ւ զոյգը
քեզմով պիտի կոտրեմ , և կուա-
կալները ու նախարարները քեզմով
ՀԳԼ·Ծ·15· 29։ 24 պիտի կոտրեմ ։ Հ Եւ Բաբիլոնին ,
ու Քաղդէացւոց երկրին բոլոր բը-
նակիչներուն՝ պիտի հատուցանեմ
իրենց բոլոր չարութիւնը , որ ձեր
աչքերուն առջեւը Սիոնին ըրին՝
25 կ'ըսէ Ցերը ։ Ո՛վ բոլոր երկիրը
ԲԵս·Ժգ·2· Զաք·դ·7։ աւրող Ճապականիչ լեռ՝ ահա ես
քեզի դէմ եմ՝ կ'ըսէ Ցերը , և իմ
ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցը-
ՃՑայս·ը· 8։ նեմ , ու քեզ վէմերէն վար պիտի
գլորցնեմ , Ճև քեզ այրած լեռ
26 պիտի ընեմ . Ու քեզմէ անկեան
քար , և հիմնան քար պիտի չառ-
ՏԳԼ·Ծ·40· նեն . Տբանզի յաւիտենական ա-
ւերակ պիտի ըլլաս՝ կ'ըսէ Ցերը ։
ԻԵս·Ժգ·2· 27 ԻԵրկրին մէջ դրօշ վերցուցէք .
ազգերուն մէջ փող հնչեցուցէք .
Հանոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք .
ՂԳԼ·ԻԵ· 14։ անոր վրայ Ի Արարադի , Միննիի ,
ԻԳԼ·Ծ·41· ու Ասքանազի թագաւորութիւն-
ները կանչեցէք . անոր վրայ զօրա-
պետներ դրէք , մազոտ մարախնե-
28 րու պէս ձիեր հանեցէք . Անոր վր-
ՃՀԳՐ 11։ րայ ազգեր՝ Ճ Մարաց թագաւորնե-
րը , անոնց կուսակալները , ու բո-
լոր նախարարները , և անոնց իշխա-
նութեանը բոլոր երկիրը պատրաս-
29 տեցէք ։ Ու երկիրը պիտի դողայ

Ն·Ք·ՂԲ· 595

ու նեղութիւն կրէ . վասն զի Բա-
բիլոնի վրայով Ցերոջը ունեցած
խորհուրդները պիտի հաստատուին ,
ԲԳԼ·Ծ·13· 39·40· ՀԳՐ 43։ Բ Բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամա-
30 յութիւն ընելու համար ։ Բաբի-
լոնի զօրաւոր մարդիկները պատե-
րազմելէն դադրեցան . բերդերու
մէջ բնակեցան . ուժերնին կտրե-
ցաւ . Ե կնիկներու պէս եղան ։ անոր
ԲԵս·ԺԹ· 16։ ԳԼ·Խր· 41։ Ծ·37։ բնակարանները այրեցին . Ի անոր
31 նիգերը կոտրեցան ։ ԼՄուրհանդա-
ՃՈՂԲ·ը·9· ԱՄով·ա·5· Նաւ·գ·13· կը սուրհանդակի հանդիպելու , ու
լրաբերը լրաբերի հանդիպելու պի-
տի վազէ , Բաբիլոնի թագաւորին
ԼԳԼ·Ծ·24։ պատմելու համար՝ Թէ անոր քա-
32 ղաքը մէկ ծայրէն առնուեցաւ , Եւ
ԻՏԼ·Ծ·38։ Թէ Ի անցքերը բռնուեցան , ու ե-
ղէգները կրակով այրեցան , և պա-
տերազմական մարդիկները զարհու-
33 րեցան ։ Քանզի զօրաց Ցերը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
ԲԵս·Իա· 10։ ԱՄով·ա·3։ ՄԻք·գ·13։ Բաբիլոնի աղջիկը Ե կալի պէս է .
Հանոր ծեծուելու ատենն է . քիչ
ատենէն ետը՝ Հանոր հունձքին
ԼԵս·Իա· 15։ ԱՄր·գ·12։ ժամանակը պիտի գայ ։
34 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
ՀԵս·ԺԵ·5· ԵՒս·ը· 11։ ՃԱվե·գ·13։ ՃՑայս·ԺԳ·15·18։ գաւորը Ե զիս կերաւ . զիս ընկճեց
րաւ . զիս պարապ ամանի պէս
րաւ . վիշապի պէս զիս կլլեց .
իմ փափկութիւններէս իր փորը
կշտացուց . զիս դուրս նետեց ։
35 Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ . Ինծի
ՅԳԼ·Ծ·17· ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը՝
Բաբիլոնին վրայ ըլլայ . ու Երու-
սաղէմը պիտի ըսէ . իմ արիւնս
քաղդէացւոց երկրին բնակչացը
36 վրայ ըլլայ ։ Անոր համար Ցերը
ՂԳԼ·Ծ·34· այսպէս կ'ըսէ . ահա Ղես քու դա-
տիդ պաշտպան պիտի կայնիմ , ու
քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլ-
ՃԳԼ·Ծ·38· լամ , Ճև անոր ծովը ցամաք պիտի
ընեմ , ու անոր աղբիւրը պիտի
37 չորցընեմ ։ Եւ Բաբիլոնը ՚՚Ե-
ՃԵս·ԺԳ· 22։ ԳԼ·Ծ· 39։ ՃՑայս·ԺԸ· 2։ րիհո դէզեր , Ճ ժայռերու բնա-
կարան , ՚՚ Ճզարմանքի և սուլելու
ԵՐԵ-ԼՅ պիտի ըլլայ , ու հոն մարդ
38 պիտի չբնակի ։ Անոնք առյդ ա-
ՅԳԼ·Խն·9· 18։ ռիւծներու պէս մկկտեղ պիտի
մռնչեն , Ե կորիւններու պէս պիտի
39 կանչռտուեն ։ Երբոր անոնք Ի-
ՂՀԳՐ 57։ ՆԻՆ տաքնան՝ անոնց կոչունք պի-
տի ընեմ . ու Ն զանոնք պիտի գի-
նովցընեմ , որպէս զի գուարթա-
նան , և յաւիտենական քունով
քնանան , ու չարթընանն , կ'ըսէ
40 Ցերը ։ Զանոնք սպանդանոցը պի-
ԼԳԼ·Խն· 26։ ՚՚ԵՍ·Ժգ· 19։ ԳԼ·Խթ·25։ ԴԱն·գ·30։ տի իջեցընեմ գառնուկներու պէս՝
Ի՛՛ խոյերու պէս՝ նոխազներու
հետ ։
41 ԼԻնչպէս առնուեցաւ Սիսակը ,
ՂԱՏՑԵՍ·ը· 7·8։ ու Ցբոլոր երկրին պարծանքը բռ-
նուեցաւ . Բաբիլոնը ինչպէս ա-
42 ւերակ եղաւ ազգերուն մէջ ։ Ն Ցո-

վը Բաբիլոնին վրայ ելլաւ , անոր ա-
լիքներուն չատուածենէն ծածկուե-
43 ցաւ : Ընոր քաղաքները՝ աւե-
րակ , անջուր երկիր , ու անապատ
եղաւ , ի անանկ երկիր մը ի-ը- ,
որ հոն մարդ մը չբնակիր , ու անկէ
44 մարդու զաւակ չանցնիր : Ընդ Բա-
բիլոնի մէջ Բէլին այցելութիւն
պիտի ընեմ , ու անոր բերնէն՝ ա-
նոր կլլածը պիտի հանեմ . ու ազ-
գերը անոր պիտի չդի-
մեն . ի Բաբիլոնի պարիսպն ալ պի-
45 տի փլչի : ի Ընոր ժողովուրդս .
իմ ժողովուրդս . և ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ Տէրոջը սաս-
46 տիկ բարկութենէն : Ու չըլլայ որ
Երկրին մէջ լսուելու լուրէն ձեր
սիրտը թուլնայ ու վախնաք , երբ-
որ մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը ,
և հետեւեալ տարւոյն մէջ մէկ ու-
րիշ լուր մը գայ , ու երկրին մէջ
բռնութիւն ըլլայ , ի իշխան իշխա-
նի դէմ ոտ+ ելլէ :
47 Ընոր համար ահա օրեր կու գան՝
որ ի Բաբիլոնի կուռքերուն այցե-
լութիւն պիտի ընեմ . ու անոր
բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ .
և անոր բոլոր սպաննուածները ա-
48 նոր մէջը պիտի իյնան : Ու ի եր-
կինքը ու երկիրը՝ և բոլոր անոնց
մէջը եղածը՝ Բաբիլոնին վրայ պիտի
ցնծան . ի վասն զի աւրողները հիւ-
սիսէն պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէ-
49 րը : Ինչպէս որ Բաբիլոնը խորա-
չելին սպաննուածները վար ձգեց ,
այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր
երկրին սպաննուածները պիտի իյ-
50 նան : ի Ո՛վ սուրէ ազատուածներ՝
գացէք , մի կայնիք . հեռուէն Տէ-
րը յիշեցէք . ու Երուսաղէմը ձեր
51 միտքը թող գայ :
Նախատինք լսելնուս համար՝ ա-
մչցանք . ամօթը մեր երեսը ծած-
կեց . քանզի Տէրոջը տանը սրբա-
րաններուն մէջ՝ օտարազգիներ մը-
52 տան : Ընոր համար ահա օրեր կու-
գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ անոր կուռ-
քերուն այցելութիւն պիտի ընեմ ,
և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւոր-
53 ներ պիտի հեծծեն . ոԹէև Բաբի-
լոնը մինչև երկինքը ելլէ , ու իր
զօրութիւնը բարձրութեան մէջ
հաստատէ՝ , իմ կողմանէս աւրող-
ներ պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը :
54 Բաբիլոնէն աղաղակի ձայն , ու
քաղդեացւոց երկրէն մեծ կոտորա-
55 ծի ձայն կու գայ : Քանզի Տէրը
Բաբիլոնը կ'աւերէ , ու անոր մէջէն
մեծ ձայներ կը խափանէ . որով-
հետև անոնց ալիքները շատ ջու-
րերու պէս կը գոչեն . ի անոնց
56 ձայները աղմկալից կ'ելլէ : Քան-
զի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ՝
աւերող մը եկաւ . ու անոր զօրա-
ւորները առնուեցան , անոնց ա-
ղեղները կոտրեցան . ի քանզի Տէրը՝
հատուցիչ Աստուած է . անշուշտ
57 հատուցում պիտի ընէ : Ես անոր
իշխանները ու իմաստունները ,
կուսակալները ու նախարարները ,
և զօրաւոր մարդիկները պիտի դի-
նովցընեմ . ու անոնք յաւիտենա-
կան քունով պիտի քնանան , ու
պիտի չարթննան՝ կ'ըսէ Թա-
գաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր
58 է : Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Բաբիլոնին լայն պարիսպները բո-
լորովին պիտի փլչին , ու անոր
բարձր դռները կրակով պիտի այ-
րին . և ժողովուրդները պարապ
տեղը , ու ազգերը՝ կրակի համար
պիտի աշխատին ու յոգնին :
59 Ասիկա խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն
պատուիրեց Մաասէյի որդւոյն
Ներիայի որդւոյն Սարայիային ,
երբոր անիկայ Յուդայի Սեդեկիա
թագաւորին կողմանէ՝ անոր թա-
գաւորութեանը չորրորդ տարին՝
Բաբիլոն գնաց . ու Սարայիան
60 գլխաւոր սենեկապան էր : Եւ
զի Երեմիա՝ Բաբիլոնին վրայ գալու
ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ
դրեց , այսինքն ասոնք բոլոր խօսքերը
որ Բաբիլոնի դէմ գրուած են :
61 Ու Երեմիա՝ Սարայիային ըսաւ .
Երբոր Բաբիլոն երթաս , նայէ որ
62 կարդաս ասոնք բոլոր խօսքերը , Ու
ըսես . Ո՛վ Տէր՝ դուն ասոնց տեղւոյս
համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւ-
րես , ու ոմարդ մինչև անասուն
անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ .
հապա յաւիտենական ամայութիւն
63 պիտի ըլլայ : Ու երբոր ասոնք գիրքը
կարդալը լմընցընես , ի անոր վրայ
քար մը կապէս , ու զանիկայ Եփ-
64 րատի մէջ նետես , Ու ըսես . Այս-
պէս պիտի ընկղմի Բաբիլոնը , ու
ես իմ չկանգնի , իմ
անոր վրայ բերելու չարիքներուս
պատճառաւը . ես անոնք պիտի
յոգնին :
Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Սեդեկիային ութսունմէկ տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ . ու
Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն րրաւ . և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր , ի Լեր-
2 նացի Երեմիային աղջիկն էր : Եւ

ն · ք · գբ · 595

ի Գլ · ծ · 39 , 40 ; Հմր 29 ;

Լե · Իզ · 1 ; Գլ · ծ · 2 ;

ի Հմր 58 ;

ի Հմր 6 ; Գլ · ծ · 8 ; Ցայտ · ժը · 4 ;

Վ դ Թագ · ժթ · 7 ;

ի Գլ · ծ · 2 ; Հմր 52 ;

ր Ես · Իդ · 23 ; Իթ · 13 ; Ցայտ · ժը · 20 ;

ց Գլ · ծ · 3 · 41 ;

ի Գլ · Իդ · 28 ;

ֆ Սաղ · Իզ · 15 , 16 ; Հթ · 4 ;

+ Հմր 47 ;

ի Գլ · Իթ · 16 ; Ամով · թ · 2 ; Աբդ · 4 ;

* Եբր · զօրութեանը բարձրութիւնը ամբարջնէ ;

ֆ Գլ · ծ · 22 ;

ն · ք · գբ · 595

ի Սաղ · Իդ · 1 ; Գլ · ծ · 29 ; Հմր 24 ; ր Հմր 39 ;

ֆ Գլ · Իզ · 18 ; Խը · 15 ;

ի Հմր 44 ;

ի Ամ · բ · 13 ;

+ Ա՛ Հնոր՝

ի Ա՛ տես և կարդա՝

ի Գլ · ծ · 3 · 39 ; Հմր 29 ;

ֆ Տես Ցայտ · ժը · 21 ;

ր Հմր 58 ;

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Սեդեկիային ութսունմէկ տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ . ու
Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն րրաւ . և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր , ի Լեր-
2 նացի Երեմիային աղջիկն էր : Եւ

1 Սեդեկիա ի քսանումէկ տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ . ու
Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն րրաւ . և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր , ի Լեր-
2 նացի Երեմիային աղջիկն էր : Եւ

599

ի Գ Թագ · իդ · 18 ;

Ն·Ք·ԴԲ· 595

անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս՝ Ցէրոյը առջևը չարութիւն
3 ըրաւ։ Քանզի Ցէրոյը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Յուդային վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Սեդեկիա՝ Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ։

590 4 Ու եղաւ որ՝ Բ անոր թագաւորութեանը իններորդ տարին Ե տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղեմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին.

588 5 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին մետասաներորդ տարին՝ քաղաքը
6 պաշարման մէջ էր։ Եւ չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն իննին՝ քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց չունէր.
7 Եւ քաղաքին պ-ը-ղ-ը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները փախան, և դիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան. ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու անոնք դաշտի ճամբայէն գացին։
8 Եւ Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին ետևէն խնկան, ու Երիքովի դաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան. և անոր բոլոր զօրքը անոր
Տ Գ·Լ·Ը·4· 9 քովէն ցրուեցաւ. Տ Ու թագաւորը բռնեցին, ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռեբղա տարին՝ Եմաթի երկրին մէջ. և անոր դատաստանը տեսաւ։ Ի Ու Բաբիլոնի թա-
Ի Եզեկ·Ժը·13· 10 գաւորը՝ Սեդեկիային տղաքները անոր աչքերուն առջևը մորթեց. Յուդայի բոլոր իշխաններն ալ
11 Ռեբղայի մէջ մորթեց. Եւ Սեդեկիային աչքերը կուրցուց, ու զանիկայ շղթաներով կապեց, և Բաբիլոնի թագաւորը զանիկայ Բաբիլոն տարաւ, ու զանիկայ մինչև իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց։
Լ Ցե՛ս հմր· 29· 12 Եւ Բաբիլոնի թագաւոր Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տասնիններորդ տարին Ե հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին՝ Բաբիլոնի
Ե Զաք·է· 5· Ը·19· Ը Գլ·Լթ·9· թագաւորին առջևը կայնող Նաբուզարդան դահճապետը Երուսաղեմ
13 գեմի մէջ մտաւ. Ու Ցէրոյը տունը, և թագաւորին տունը այրեց. ու Երուսաղեմին բոլոր տունները, ու ամէն մեծ տուները կրակով
14 այրեց։ Եւ դահճապետին հետը եղող քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը՝ Երուսաղեմին բոլոր շրջակայ պա-
15 րիսպները փլցուցին։ Ու ժողովուրդին աղքատներէն, և քաղաքին մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը, ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները, ու մնացած բազմութիւնը՝ Ի Նաբուզարդան
Ի Գլ·Լթ·8· 9· 16 դահճապետը գերի տարաւ։ Եւ Նաբուզարդան դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց՝ այգեդործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար։
Ժ Գլ·Իե· 19, ՃԱ· Ի Ցե՛ս գ թագ·է· 15·23·27· 50· 17 Եւ քաղդէացիք Ցէրոյը տանը մէջ եղող էպղնձէ սիւները ու մքենովթները, ու Ցէրոյը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կտոր կտոր ըրին, ու անոնց բոլոր պղինձը Բաբելոն տարին։
ԼԵլ·Իե·3· գ Թագ·Իե· 14·15·16· 18 բիլոն տարին։ Եւ Լթագարները, ու թիակները, և բազմակալները, ու կոնքերը, և խնկամանները, ու պաշտօնի համար գործածուած բո-
19 լոր պղնձէ անօթները առին։ Եւ գաւաթները, ու բուրվառները, և կոնքերը, ու թագարները, ու աշտանակները, և խնկամանները ու բաժակները առաւ գահճապետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ ԷԲ-Ե ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝ ԷԲ-Ե ար-
20 ծաթ. Ն-Ե Սողոմոն թագաւորին՝ Ցէրոյը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը, ու * մքենովթներուն տակը եղած տասներկու եզները։ Բրոնզը այս
* Կ՚ՈՒ՚ ՈՒՐ ՏԱԿԸ ԵՂԱԾ ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ԵԶՆԵՐ ԵՒ ՄՔԵՆՈՎԹՆԵՐը։ գործիքներուն պղինձը կշռի չէր
21 գար։ Եւ Ե սիւներուն մէկուն բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր, ու անոր շրջապատը տասներկու կանգուն էր, և անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, ու-
22 Ի Գթագ·է· 47· Ե Գթագ·է· 15· Գթագ·Իե·17· Բ Ընդ·գ·15· Ջ Եզեկ·Ժբ·13· Ը Գլ·Լթ·4· Թ Գլ·Լբ·4· Ժ Եզեկ·Ժբ·13· Ի Գլ·Լթ·9· Ձ Ցե՛ս հմբ· 29· Ղ Զաք·է· 5· Ը·19· Ճ Գլ·Լթ·9· Մ Ցե՛ս գ թագ·է· 20· Յ Գլ·Լա·1· Իթ·25· Ն Երբ·ութ·ներէն Ե Գլ·Լբ·9· Շ Երբ·ութ·ներէն Ո Գլ·Լբ·9· Չ Երբ·ութ·ներէն Պ Գլ·Լբ·9· Ջ Երբ·ութ·ներէն Ռ Գլ·Լբ·9· Ս Երբ·ութ·ներէն Վ Գլ·Լբ·9· Տ Երբ·ութ·ներէն Ր Գլ·Լբ·9· Ց Երբ·ութ·ներէն Ու Գլ·Լբ·9· Փ Երբ·ութ·ներէն Ք Գլ·Լբ·9· Օ Երբ·ութ·ներէն Ֆ Գլ·Լբ·9· Ա Երբ·ութ·ներէն Բ Գլ·Լբ·9· Գ Երբ·ութ·ներէն Դ Գլ·Լբ·9· Ե Երբ·ութ·ներէն Զ Գլ·Լբ·9· Է Երբ·ութ·ներէն Ը Գլ·Լբ·9· Թ Երբ·ութ·ներէն Ժ Գլ·Լբ·9· Ի Երբ·ութ·ներէն Լ Գլ·Լբ·9· Խ Երբ·ութ·ներէն Ծ Գլ·Լբ·9· Կ Երբ·ութ·ներէն Հ Գլ·Լբ·9· Ձ Երբ·ութ·ներէն Ղ Գլ·Լբ·9· Մ Երբ·ութ·ներէն Յ Գլ·Լբ·9· Ն Երբ·ութ·ներէն Շ Գլ·Լբ·9· Ո Երբ·ութ·ներէն Չ Գլ·Լբ·9· Պ Երբ·ութ·ներէն Ջ Գլ·Լբ·9· Ռ Երբ·ութ·ներէն Ս Գլ·Լբ·9· Վ Երբ·ութ·ներէն Տ Գլ·Լբ·9· Ր Երբ·ութ·ներէն Ց Գլ·Լբ·9· Ու Երբ·ութ·ներէն Փ Գլ·Լբ·9· Ք Երբ·ութ·ներէն Օ Գլ·Լբ·9· Ֆ Երբ·ութ·ներէն

Ն·Ք·ԴԲ· 588

22 մէջը պարապ էր։ Եւ անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար. ու մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նուռեր կային. ամէնն ալ պղնձէ էին. մէկալ սիւնն ալ նուռերով այնպէս
23 էր։ Ու նուռերը չորս կողմին իննսունուվեց էին. ու ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի բոլոր նուռերը հարիւր էին։
24 Եւ դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան՝ Ժ ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝ ու դրան ի-
25 րեք պահապանները առաւ. Եւ քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխն էր. ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թագաւորին † առջևը կայնողներէն՝ եօթը մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթ-
26 սուն մարդ ՚՚՚

ռաւ , ու Բաբիլոնի թագաւորին՝
27 Ուերզա տարաւ ։ Եւ Բաբիլոնի
թագաւորը զանոնք զարկաւ , ու
Եմաթի երկրին Ուերզային մէջ
զանոնք մեռցուց ։ Ա՛յսպէս Ցու-
դան իր երկրէն գերի տարուեցաւ ։
28 Նաբուգոդոնոսորին գերի քշած
ժողովուրդը ասիկայ է . Հօթնե-
րորդ տարին՝ Հիրէք Հազար քսան-
29 ուհրէք Հրէայ . Նաբուգոդոնո-
սորին տասնուութերորդ տարին՝
Երուսաղէմէն ուԹը Հարիւր եր-
30 սունուերկու Հոգի . Նաբուգոդո-
նոսորին քսանուիրէքերորդ տարին՝
Նաբուզարդան գահճապետը՝ Հրէ-
աներէն եօԹը Հարիւր քառասունու-
հինգ Հոգի գերի քշեց . ամէնը չորս
Հազար վեց Հարիւր Հոգի էր ։
31 Ա՛ու եղաւ որ Ցուդայի Ցովաքին
Թագաւորին գերուԹեանը երսուն-

ուհօթներորդ տարին երկոտասա-
ներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանու-
հինգերորդ օրը , Բաբիլոնի Եղմա-
րովաք Թագաւորը՝ իր Թագաւոր
եղած տարին , Ցուդայի Ցովաքին
Թագաւորին գլուխը բարձրացուց ,
32 ու զանիկայ բանտէն Հանեց . Եւ
անոր Հետ քաղցրուԹեամբ խօսե-
ցաւ , ու անոր աԹոռը՝ Բաբիլոնի
մէջ իր Հետը եղող Թագաւորնե-
33 րուն աԹոռէն վեր դրաւ . Եւ ա-
նոր բանտի լաԹերը փոխեց . Ու
անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ՝ միշտ անոր առջևը Հաց կ՛ու-
34 տէր . Եւ անոր ռոճիկը մշտատև
ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բո-
լոր օրերուն մէջ՝ մինչև անոր մա-
հուան օրը՝ Բաբիլոնի Թագաւո-
րին կողմէն օրէ օր անոր կը
տրուէր ։

ՈՂՒՔ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երուսաղէմի Թշուառ վիճակը իր մեղքին պատճառովը ։ 12 Անիկայ իր տառապանացը համար կը դառնաւի ։ 18 ու կը խոստովանի Թէ Աստուծոյ դատաստանը արդար է ։

1 Ի՛նչպէս առանձին կը նստի բազ-
մամարդ քաղաքը . ազգերուն
մէջ մեծ եղողը Ո՛րբևարիի պէս ե-
ղաւ . գաւառներուն մէջ Ի՛իշխա-
նուհի եղողը հարկատու եղաւ ։
2 Ի՛Գիշերը անդադար Ո՛կու լայ ,
ու իր արցունքները իր այտերուն
վրայ են . անոր բոլոր Ի՛սիրելինե-
րէն՝ անոր Ո՛մխիԹարութիւն տուող
չկայ . անոր բոլոր բարեկամները ա-
նոր նենգուԹիւն ըրին , անոր
Թշնամի եղան ։
3 Ի՛Ցուդան տառապանաց և խիստ
ծառայութեան համար գերի քա-
շուեցաւ . Ո՛հեԹանոսներուն մէ-
ջը կը բնակի . Հանգստութիւն
չգտներ . անոր բոլոր Հալածիչնե-
րը՝ Ո՛նոր նեղութեանցը մէջ՝ անոր
վրայ Հասան ։
4 Սիոնին ճամբաները սուգ կը
բռնեն , Հանդիսաւոր ժողովուրդ
չգալուն համար . անոր
բոլոր դռները ամայացած են . ա-
նոր քահանաները կը հեծծեն . անոր
կոյսերը կը տրտմին , ու ինքը դառ-
նութեան մէջ է ։
5 Անոր նեղիչները Ի՛իշխան եղան .
անոր Թշնամիները յաջողութիւն

գտան . վասն զի Ցերը զանիկայ
տրտմութեան մատնեց՝ Ի՛անոր շատ
յանցանքներուն Համար . անոր
պզտիկ տղաքը Թշնամիին առջևէն
գերի գացին ։
6 Եւ Սիոնի աղջիկէն՝ իր բոլոր
վայելչութիւնը գնաց . անոր իշ-
խանները ճարակ չգտնող եղջերու-
ներու պէս եղան , ու Հալածողին
առջևէն առանց ուժի կ՛երթան ։
7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու
Թշուառութեան օրերը՝ իր առա-
ջուց ունեցած բոլոր Ի՛ցանկալի բա-
ները յիշեց , երբոր իր ժողովուրդը
Թշնամիին ձեռքը ինկաւ , ու ի-
րեն օգնութիւն ընող չեղաւ . Թըշ-
նամիները զանիկայ տեսան , ա-
նոր կործանմանը վրայ խնդացին ։
8 Երուսաղէմ ծանր Ա՛մեղք գոր-
ծեց . անոր Համար *պիղծ սեպուե-
ցաւ՝ . զանիկայ ամէն պատուող-
ները՝ զանիկայ անարգեցին . վասն
զի Ի՛անոր մերկութիւնը տեսան .
անիկայ ալ Հառաչեց , ու ետ դար-
ձաւ ։
9 Անոր պղծութիւնը իր քղանցք-
ներուն վրայ է . անիկայ իր Ի՛վախ-
ճանը չյիշեց . ու զարմանալի կեր-
պով մը Նուաստացաւ . անիկայ
Ի՛մխիԹարիչ չունի ։ Ո՛վ Ցեր՝ իմ
տառապանքիս նայէ . վասն զի
Թշնամին Հպարտացաւ ։
10 Անոր բոլոր Ի՛ցանկալի բաներուն՝

Ն · ք · գՔ · 588
600
Ղ Տե՛ս դ Թագ · իդ · 12 ։
590
Ֆ Տե՛ս դ Թագ · իդ · 14 ։
585
Ա Տե՛ս Հմր 12։ Գվ · լԹ · 9 ։
Ա դ Թագ · իե · 27 , 28 , 29 , 30 ։
562
Ն · ք · գՔ · 562
Ն Տե՛ս Ծն · Ժ · 13 , 20 ։
Ղ Թագ · Թ · 13 ։
Ն · ք · գՔ · իբր 588
Բ Օր · իբ · 43 · 44 ։
Ե՛ · խէ · 7 , 8 ։
Բ եղ · դ · 20 ։
Ֆ Ցոբ · է · 3 ։ Սաղ · գ · 6 ։
Ր Երեմ. ժգ · 17 ։
Ի Հմր 19 ։
Ղ Հմր 9 , 16 , 17 , 21 ։
Ի Երեմ. Ծր · 27 ։
Ը Բ Օր · իբ · 64 , 65 ։ Գվ · բ · 9 ։
Ն · ք · գՔ · 588
Ե Երեմ · է · 14 , 15 ։ Դան · Թ · 7 , 16 ։
Ի Հմր 10 ։
Ղ գԹագ · բ · 46 ։
* Կ՛ Թափական եղաւ ։
Ի Երեմ. ժգ · 22 , 26 ։ Եզեկ · ժգ · 37 , իգ · 29 ։ Ովս · բ · 10 ։
Ծ Բ Օր · լբ · 29 ։ Ե՛ · խէ · 7 ։
Ն Հմր 2 , 17 , 21 ։
Հ Հմր 7 ։

թշնամին ձեռք երկընցուց . քանզի
ՅՀԹԱՆՈՍՆԵՐը տեսաւ , որ իր սրբ-
բարանին մէջը մտան , որոնց հա-
մար դուն Ղպատուիրեր էիր՝ որ ա-
նոնք քու ժողովքիդ մէջը չմտնեն ։
11 Անոր բոլոր ժողովուրդը՝ ՖՀայ
փնտռելէն հառաչեց . իբրեւ հոգին
ուժովցնելու համար՝ իրենց ցան-
կալի բանները՝ կերակուրի փոխարէն
տուին . տես ով Տէր , ու նայէ .
վասն զի անարգուեցայ ։
12 Արդեօք հող չէք ըներ , ով
բոլոր ճամբայէ անցնողներ . նայէ-
ցէք ու տեսէք , թէ արդեօք ՗ իմ
ցաւիս պէս ցաւ կայ , որ իմ վրաս
եկաւ . վասն զի Տէրը իս նեղեց իր
սաստիկ բարկութեան օրը .
13 Խարձրէն իմ ոսկորներուս կը-
րակ խրկեց , որ անոնց տիրեց .
ոտքերուս ՗ ցանց տարածեց , Ե զիս
ետ դարձուց . զիս ամայի ըրաւ ,
ՙՙ բոլոր օրը վե մարած Խողո՚ ։
14 Իմ ՗անցանքներուս Ե լուծը՝ ա-
նոր ձեռքովը կապուեցաւ . անոնք
*միացան , ու իմ պարանոցիս վրայ
եկան . իմ ոյժս կտրեց . Տէրը զիս
անանկ ձեռքերու մատնեց , որ ՙՙ-
Նդէմ չեմ կրնար †ազատիլ ։
15 Տէրը իմ մէջս՝ իմ բոլոր զօրա-
ւորներս անարգեց . իմ երիտա-
սարդներս կոտրելու համար՝ իմ վր-
րաս ժողովք կանչեց . Տէրը՝ Ցու-
դայի կոյս աղջիկը Ջ՚ինանի մէջ
կոխեց ։
16 Ասոնց համար կու լամ . ՙաչքերս՝
աչքերս ‡արցունք կ՚իջեցրնեն . վասն
զի ինծմէ հեռացաւ Ւ մխիթարիչը ,
որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր . իմ
տղաքս նուաղեցան . վասն զի թըշ-
նամին զօրացաւ ։
17 Ղ՚Սիոնը իր ձեռքերը տարածեց .
Ւանոր մխիթարութիւն տուող չը-
կայ . Տէրը՝ Ցակոբին համար հր-
րամայեց , որ անոր թշնամիները
զանիկայ շրջապատեն . Երուսաղե-
մը անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան
պէս եղաւ ։
18 ՙ Տէրը արդար է . ՙվասն զի ա-
նոր հրամանին ապստամբ եղայ .
հիմա ով բոլոր ժողովուրդներ՝ մը-
տիկ ըրէք , ու իմ ցաւս տեսէք .
իմ կոյսերս ու երիտասարդներս
գերութեան գացին ։
19 Իմ սիրականներս կանչեցի . Ւա-
նոնք զիս խաբեցին . իմ քահա-
նաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ
հոգիին աւանդեցին , երբոր իրենց
համար կերակուր կը փնտռէին , ՙի-
րենց հոգին ուժովցնելու համար ։
20 Ո՚վ Տէր նայէ , վասն զի նեղե-
ցայ . Ղաղիքներս խռովեցան .
սիրտս ներսի դիս տակնուվրայ է .
վասն զի խիստ շատ ապստամբե-
ցայ . ՗ դուրսէն սուրը վե՚ կը զրկէ ,
ՙՙ ներսը մահ կայ ։
21 Իմ հառաչանքս լսեցին . Բ՚ոյ
ինծի ՙմխիթարութիւն տուող չը-
կայ . իմ բոլոր թշնամիներս՝ իմ
թշուառութիւնս լսելով ուրա-
խացան . վասն զի դուն ըրիր ՙՙ-
Է՚ոյ . Է կանչած օրդ պիտի բերես .
ու անոնք ինծի պէս պիտի ը լլան ։
22 Անոնց բոլոր չարութիւնը †թող
քու առջեւդ հասնի . և անոնց այն-
պէս ըրէ , ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ
բոլոր յանցանքներուս համար .
վասն զի իմ հեծութիւններս շատ
են , ու իմ ՙսիրտս նուաղած է ։

ԳԼ · Բ

1 Երեմիա կ՚ողբայ Երուսաղեմի թշուառու-
թեանը վրայ , 20 ու Աստուծոյ դատաստ կ՚ընէ
անոր համար ։

1 Ո՚Նչպէս Տէրը իր բարկութեամբը
խաւարով ծածկեց Սիօնին աղջի-
կը . ՙ Իսրայէլին փառքը Բ երկին-
քէն վար նետեց , ու իր բարկու-
թեան օրը՝ իր Ո՚տքերուն պա-
տուանդանը չյիշեց ։
2 Տէրը Տ առանց խնայելու Ցակո-
բին բոլոր բնակարանները կլլեց .
Ցուդայի աղջկանը ամրոցները իր
բարկութեամբը փլցուց ՙՙ հիմնա-
յատակ ըրաւ . Թ ագաւորութիւ-
նը ու անոր իշխանները պղծեց ։
3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէ-
լին բոլոր եղջիւրը փշրեց . Ւանոր
աջ ձեռքը՝ թշնամիին երեսէն ետ
դարձուց . և Ցակոբին մէջ Ի կրակի
բոցի պէս բռնկեցաւ , որ ՙնոր բո-
լորտիքը կերաւ ։
4 ԸՒր աղեղը թշնամիի պէս լարեց .
իր աջ ձեռքովը հակառակորդի
պէս կեցաւ . և բոլոր Բ աչքի հաճոյ
եղողները մեռցուց . իր բարկու-
թիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի
աղջկանը խորանին մէջ ։
5 Տէրը Ի թշնամիի պէս եղաւ , Ի-
սրայէլը կլլեց . անոր բոլոր Ի պա-
լատները կլլեց . անոր ամրոցները
կործանեց . և Ցուդայի աղջկանը
մէջ ողբը ու կոծը շատցուց ։
6 Ւ Անոր ‖հիւղը պարտէզի հէ՚ն
պէս՚՚ բռնութեամբ կործանեց . ա-
նոր ժողովատեղին աւրեց . Տէրը
Սիօնի մէջ Է՚հանդիսաւոր տօնը ու
շարաթը մոռցուց . և իր սաստիկ
բարկութեամբը թագաւորը ու
քահանան անարգեց ։
7 Տէրը իր սեղանը մերժեց , ՙՙ իր
սրբարանէն զզուեցաւ . անոր պա-
լատներուն պարիսպները թշնամիին
ձեռքը մատնեց . ՙՙՙ Տ՚էրոյը
տանը մէջ հանդիսաւոր տօնի օ-
րուան պէս ձայն տուին ։
8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը

Ն · ք · գՁ · Իրբ 588

Յ Երեմ . ծա · 51 ։
Ղ Բ Օր · իգ · 3 ։ Նէեմ . ժգ · 1 ։
Ֆ Երեմ . լը · 9 ։ ծբ · 6 ։ ԳԼ · բ · 12 ։ գ · 4 ։
՗ Դան . թ · 12 ։
՗՗ Եզեկ · ժբ · 13 ։ ժէ · 20 ։
Ն Բ Օր · իբ · 48 ։
* ԵՔԲ · Հիւսուածան ։
† ԵՔԲ · ոտք եղել ։
Ւ Ես · կգ · 3 ։ Ցայտ . ժգ · 19 , 20 ։ ԺԹ . 15 ։
ՙՙ Երեմ . ժգ · 17 ։ ժգ · 17 ։ ԳԼ · բ · 18 ։
‡ ԵՔԲ · Լուր Ղ Հմր 2 , 9 ։
Ղ Երեմ . գ · 31 ։ Ղ Հմր 2 , 9 ։
ՙՙՙ Նէեմ . թ · 33 ։ Դան . թ · 7 , 14 ։
ՙՙՙՙ Թ ագ . ժբ · 14 , 15 ։
Է Հմր 2 ։ Երեմ . լ · 14 ։
ՙՙՙՙՙ Հմր 11 ։
Բ Ցոբ . լ · 27 ։ Ես . ժգ · 11 ։ Երեմ . գ · 19 ։ խբ · 36 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Ովս . ժա . 8 ։

Ն · ք · գՁ · Իրբ 588

Յ Բ Օր · լԲ · 25 ։ Եզեկ · է · 15 ։
ՙՙՙՙՙՙ Հմր 2 ։
Է Ես . ժգ · ՃՃ ։ Երեմ . խգ · ՃՃ ։
Է Սաղ . ճԹ · 15 ։
՗՗՗ ԳԼ · է · 17 ։

Ա Երեմ . ծա · 51 ։
Ղ Բ Օր · իգ · 3 ։ Նէեմ . ժգ · 1 ։
Ֆ Երեմ . լը · 9 ։ ծբ · 6 ։ ԳԼ · բ · 12 ։ գ · 4 ։
՗ Դան . թ · 12 ։
՗՗ Եզեկ · ժբ · 13 ։ ժէ · 20 ։
Ն Բ Օր · իբ · 48 ։
* ԵՔԲ · Հիւսուածան ։
† ԵՔԲ · ոտք եղել ։
Ւ Ես · կգ · 3 ։ Ցայտ . ժգ · 19 , 20 ։ ԺԹ . 15 ։
ՙՙ Երեմ . ժգ · 17 ։ ժգ · 17 ։ ԳԼ · բ · 18 ։
‡ ԵՔԲ · Լուր Ղ Հմր 2 , 9 ։
Ղ Երեմ . գ · 31 ։ Ղ Հմր 2 , 9 ։
ՙՙՙ Նէեմ . թ · 33 ։ Դան . թ · 7 , 14 ։
ՙՙՙՙ Թ ագ . ժբ · 14 , 15 ։
Է Հմր 2 ։ Երեմ . լ · 14 ։
ՙՙՙՙՙ Հմր 11 ։
Բ Ցոբ . լ · 27 ։ Ես . ժգ · 11 ։ Երեմ . գ · 19 ։ խբ · 36 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Ովս . ժա . 8 ։

Ա Երեմ . ծա · 51 ։
Ղ Բ Օր · իգ · 3 ։ Նէեմ . ժգ · 1 ։
Ֆ Երեմ . լը · 9 ։ ծբ · 6 ։ ԳԼ · բ · 12 ։ գ · 4 ։
՗ Դան . թ · 12 ։
՗՗ Եզեկ · ժբ · 13 ։ ժէ · 20 ։
Ն Բ Օր · իբ · 48 ։
* ԵՔԲ · Հիւսուածան ։
† ԵՔԲ · ոտք եղել ։
Ւ Ես · կգ · 3 ։ Ցայտ . ժգ · 19 , 20 ։ ԺԹ . 15 ։
ՙՙ Երեմ . ժգ · 17 ։ ժգ · 17 ։ ԳԼ · բ · 18 ։
‡ ԵՔԲ · Լուր Ղ Հմր 2 , 9 ։
Ղ Երեմ . գ · 31 ։ Ղ Հմր 2 , 9 ։
ՙՙՙ Նէեմ . թ · 33 ։ Դան . թ · 7 , 14 ։
ՙՙՙՙ Թ ագ . ժբ · 14 , 15 ։
Է Հմր 2 ։ Երեմ . լ · 14 ։
ՙՙՙՙՙ Հմր 11 ։
Բ Ցոբ . լ · 27 ։ Ես . ժգ · 11 ։ Երեմ . գ · 19 ։ խբ · 36 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Ովս . ժա . 8 ։

Ա Երեմ . ծա · 51 ։
Ղ Բ Օր · իգ · 3 ։ Նէեմ . ժգ · 1 ։
Ֆ Երեմ . լը · 9 ։ ծբ · 6 ։ ԳԼ · բ · 12 ։ գ · 4 ։
՗ Դան . թ · 12 ։
՗՗ Եզեկ · ժբ · 13 ։ ժէ · 20 ։
Ն Բ Օր · իբ · 48 ։
* ԵՔԲ · Հիւսուածան ։
† ԵՔԲ · ոտք եղել ։
Ւ Ես · կգ · 3 ։ Ցայտ . ժգ · 19 , 20 ։ ԺԹ . 15 ։
ՙՙ Երեմ . ժգ · 17 ։ ժգ · 17 ։ ԳԼ · բ · 18 ։
‡ ԵՔԲ · Լուր Ղ Հմր 2 , 9 ։
Ղ Երեմ . գ · 31 ։ Ղ Հմր 2 , 9 ։
ՙՙՙ Նէեմ . թ · 33 ։ Դան . թ · 7 , 14 ։
ՙՙՙՙ Թ ագ . ժբ · 14 , 15 ։
Է Հմր 2 ։ Երեմ . լ · 14 ։
ՙՙՙՙՙ Հմր 11 ։
Բ Ցոբ . լ · 27 ։ Ես . ժգ · 11 ։ Երեմ . գ · 19 ։ խբ · 36 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Ովս . ժա . 8 ։

պարիսպը աւերել . Հլարը քաշեց . իր ձեռքը կործանելէն ետ չդարձուց . պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ . անոնք միասին տրտմութեան մէջ են ։

9 Անոր դռները գետինը անցան . անոր հնիգները աւրեց ու կոտրեց . անոր Թագաւորը ու իշխանները ազգաց մէջն են . Հօրէնք չկայ . ոանոր մարգարէներն ալ Յերովմէ տեսիլք չեն գտներ ։

10 Սիօնի աղջկանը ծերերը Հ գետնի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան . Հ իրենց գլխուն վրայ հող դրին . Հքուրձեր հագան . Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջեցուցին ։

11 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը րեկմանը համար՝ Հաչքերս արցունք ըլլալէն աւրեցան . ոաղիքներս խռովեցան . Հլեարդս գետինը թափեցաւ . վասն զի Հտղաքները ու կաթնկերները՝ քաղաքին հրապարակներուն մէջ կը մարին ։

12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն . Ո՞ւր է ցորեն ու գինի , երբոր վիրաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ , ոո երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ ։

13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ . Հքեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ՝ ով Սիօնին կոյս աղջիկը . քեզ մխիթարելու համար՝ քեզի ի՞նչ նմանութիւն բերեմ՝ ով Սիօնին կոյս աղջիկը . քանզի քու խրամատութիւնդ ծովու չափ մեծ է . ո՞վ կրնայ քեզ բժշկել ։

14 ոՔու մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու չիմարական տեսիլքներ տեսան , ոև քու անօրէնութիւնդ ետևդ չբացայտեցին , որ քու գերութիւնդ ետ դարձնեն . հապա քեզի համար սնոտի ոտեսիլքներ , ու մոլորութիւններ տեսան ։

15 Բոլոր Հճամբայէ անցնողները քեզի համար ոծափ զարկին , Հ սուլելով՝ Հգլուխնին շարժեցին Երուսաղէմին աղջկանը համար , ոո քաղաք՝ որ Հգեղեցկութեան կատարելութիւն ոո Բոլոր երկրին ուրախութիւնը կ'ըսուէր ։

16 Քու բոլոր թշնամիներդ՝ Հիրենց բերանը քու վրադ բացին . Հ սուլելով՝ ակռայ կճռցուցին , ու ըսին . ՀՋնկլ՚ կլեցինք . ահա աս է մեր սպասած օրը . գտանք , Հտեսանք ըՋնկլ՚ ։

17 Տէրը Հիր խորհածը կատարեց . առջի օրերէն պատուիրած խօսքը Հի գործ դրաւ . ոփլցուց ու չխնայեց . և թշնամին քու վրադ Հ ուրախացուց . քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց ։

18 Անոնց սիրտը Տէրոջը աղաղակեց . ով Սիօնի աղջկանը Հպարիսպը՝ ցորեկ ու գիշեր հեղեղի պէս Հարցունք թափէ . քեզի հանգիստ մի՛ տար . աչքիդ բիբը չդադարի ։

19 Եկէ՛ր , Հգիշերով աղաղակէ Հի՚ընթացքին պահերուն սկիզբը . Հքու սիրտդ ջուրի պէս թափէ Տէրոջը երեսին առջևը . ձեռքերդ դէպ՚ի անոր վերցուր քու տղոցդ հոգիներուն համար , որոնք Համէն փողոցներուն գլուխը Հանօթութենէ կը մարին ։

20 Տես ով Տէր , ու նայէ . որո՞ւն այսպէս ըրիր . միթէ Հկանայք իրենց պտուղը՝ Հիւնդ գրկած տղաքները ուտե՞ն . Հքահանան ու մարգարէն Տէրոջը սրբարանին մէջը սպաննուի՞ն ։

21 Հ Ցդան ու ծերը փողոցներու մէջ գետնի վրայ պառկեցան . իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան . քու բարկութեանդ օրը՝ Հնախ մեռցուցիր . Հմորթեցիր , ու չխնայեցիր ։

22 Հիմէն կողմէն իմ վախերս հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս կանչեցիր , ու Տէրոջը բարկութեան օրը՝ ճնացորդ կամ ազատուած չմնաց ։ Հիմ գրկածներս ու մեծցուցածներս՝ իմ թշնամիս հատցուց ։

ԳԼ · Գ

1 Ներքոյս ողբը իրենց թշուառութիւններուն համար . 22 անոնց յոյսը Աստուծոյ ողորմութիւններովը կ'ածի . 37 անոնք Աստուծոյ արդարութիւնը կը ճանչնան . 55 ազատութեան համար ; 64 ու իրենց թշնամիներուն հատուցում ըլլալու համար կ'աղօթեն ։

1 Հես ան մարդն եմ , որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը ։

2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ պըտըտցուց , և ոչ թէ լոյսի մէջ ։

3 Անշո՛ւշտ ինծի դէմ դարձաւ . ամէն օր իր ձեռքը Հիմ վրա՛ դարձուց ։

4 ոԻմ մարմինս ու մորթս մաշեց . Հ ոսկորներս կոտրտեց ։

5 Ինծի դէմ պատնէշեր շինեց , և զիս դառնութեամբ ու նեղութեամբ շրջապատեց ։

6 Հ Զիս մութ տեղուանք նստուցուց՝ շատոնցմէ մեռածներուն պէս ։

7 Հիմ բոլորտիքս ցանգ քաշեց , ու չեմ կրնար դուրս ելլել . իմ շղթաներս ծանրացուց ։

8 Հմինչև անգամ աղաղակած ու կանչած առնես , անիկայ իմ աղօթքս Հմերժեց ։

9 Իմ ճամբաներս տաշուած քարե-

Հ Դ Թագ · իա· 13 ։ Ես· ԼԴ · 11 ։

Հ Երեմ. ծա· 30 ։

Յ Ր Օր · իբ · 36 ։ Դ Թագ· իդ · 15 ։ իե· 7 ։ ԳԼ · ա · 3 ։ գ · 20 ։

Ղ Ր Մն · ժե· 3 ։

Ճ Սաղ · Նդ · 9 ։ Եզեկ· է · 26 ։

Մ Ցոր· բ· 13 ։ Եա · գ · 26 ։ ԳԼ · գ · 28 ։

Յ Ցոր · ը· 12 ։

Ն Եա· ժե · 3 ։ Եզեկ · է · 18 ։ իե · 31 ։

Ն Սաղ· զ · 7 ։ ԳԼ · գ · 48 ։ ՁԼ ։

ոԳԼ · ա · 20 ։

Շ Ցոր · ժգ · 13 ։ Սաղ · իր · 14 ։

Ո Հմր 19 ։ ԳԼ · գ · 4 ։

Լ ԳԼ · ա · 12 ։ Դան · Թ · 12 ։

ոԵրեմ· բ · 8 ։ է · 31 ։ ժգ· 14 ։ իգ· 16 ։ իէ · 14 ։ իթ · 8 ։ 9 ։ Եզեկ · ժգ · 2 ։

ոԵս · ԽԸ · 1 ։

Ե Ընդ. պատգամներ ։

Հ Դ Թագ · Թ · 8 ։ Երեմ · ժը · 16 ։

ոԵզեկ · իէ · 6 ։ Նաե · գ · 19 ։

Ը Դ Թագ · ժթ · 21 ։ Սաղ · խգ · 14 ։

Յ Սաղ · ծ · 2 ։

ոՍաղ · խը · 2 ։

Ֆ Ցոր · ժգ · 9 ։ 10 ։ Սաղ · իր · 13 ։ ԳԼ · գ · 46 ։

Ֆ Սաղ · ծգ · 2 ։

Ֆ Սաղ · լե · 21 ։

Ֆ Ղէ · իզ · 16 ։ ՁԼ ։ Բ Օր · իբ · 15 ։ ՁԼ ։

ոՀմր 2 ։

Բ Սաղ · լը · 16 ։ ԽԹ · 42 ։

ոՍաղ · ծգ · 2 ։

Ֆ Սաղ · լե · 21 ։

Ֆ Ղէ · իզ · 16 ։ ՁԼ ։ Բ Օր · իբ · 15 ։ ՁԼ ։

ոՀմր 2 ։

Բ Սաղ · լը · 16 ։ ԽԹ · 42 ։

Հ Հմր 8 ։

Ը Երեմ. ժգ· 17 ։ ԳԼ · ա· 16 ։

Է Սաղ. ՀԺԹ. 147 ։

Ձ Սաղ · կբ · 8 ։

Է Ես · ծա · 20 ։ ԳԼ · գ · 1 ։ Նաե · գ · 10 ։

Ը Հմր 11 ։

Բ Ղէ · իգ · 29 ։ Բ Օր · իբ · 53 ։ Երեմ · ժԲ · 9 ։ ԳԼ · գ · 10 ։ Եզեկ · է · 10 ։

Ժ ԳԼ · գ · 13 ։ 16 ։

Ի Ր Մն · ԼԶ · 17 ։

Լ ԳԼ · գ · 43 ։

Է Սաղ · լա · 13 ։ Երեմ· գ · 25 ։ Խգ · 5 ։

Ծ Ովս · Թ · 12 ։ 13 ։

ոՑոր · ժգ · 8 ։

Բ Սաղ · ծա · 8 ։ Եա · լբ · 13 ։ Երեմ· ծ · 17 ։

Է Սաղ · Ձբ · 5 ։ 6 ։ ՃԽգ · 3 ։

Ը Ցոր · գ · 23 ։ ժԲ · 8 ։ Ովս · բ · 6 ։

Է Ցոր · լ · 20 ։ Սաղ · իր · 2 ։

ոԵԲբ· դուրս ելլել ։

րով շրջապատեց . իմ չար-իղներս ծռեց ։

10 ՂԱնիկայ ինծի դարանակալ ար-ջու պէս , — ծածուկ տեղւոյն պ-հո-ը-ւ-ն առիւծի պէս եղաւ ։

11 Իմ ճամբաներս խոտորցուց , և զիս Է-փառատեց . զիս ամայի ըրաւ ։

12 Իր աղեղը լարեց . ու զիս ընտի նպատակի պէս կայնեցուց ։

13 Ի Իր *նետները երիկամունքներուս մէջը խոթեց ։

14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս Ֆ ծաղր եղայ , ու բոլոր օրը Է անոնց երգը ։

15 Զիս Լ գառնութիւններով կըշտացուց . զիս օշինդրով գինովցուց ։

16 Նաև ակռաններս Է խիճերով կոտրտեց . զիս մոխիրով ծածկեց ։

17 Ա յսպէս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացուցիր . բարիքը մոռցայ ։

18 Ֆ Ու բսի . Կորսուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ ակնկալութիւնս Տէրոջմէ ։

19 Ցիշէ՛ իմ տառապանքս ու թշուառութիւնս , Է օշինդրը ու դառնութիւնը ։

20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ ը-ն-ն-է , ու իմ ներսի դիս կը նուաստանայ ։

21 Ա սիկայ միտքս կը բերեմ , անոր համար յոյս կ՚ունենամ .

22 Հ Տէրոջը ողորմութիւններէն է , որ չհատանք . վասն զի անոր գըթութիւնը չպակսեցաւ .

23 Ն Անոնք ամէն առտու կը նորոգուին . քու ճշմարտութիւնդ մեծ է ։

24 Իմ հոգիս բսաւ . Տէրը իմ Ը բաժինս է . ասոր պատճառով անոր պիտի յուսամ ։

25 Տէրը բարի է Ֆ իրեն ապաւինողներուն , — զինքը փնտռող հոգիին ։

26 Տէրոջը փրկութեանը Ֆ սպասելը ու լռութեամբ յուսալը աղէկ է ։

27 Ֆ Աղէկ է մարդուս , որ իր երիտասարդութեան առնը լուծը կրէ ։

28 Ն Առանձին կը նստի , ու լուռ կը կենայ . քանզի ը-ն-ծ-է իր վրան առաւ ։

29 Է Իր բերանը հողին կու տայ , ը-ն-ւ-ը-վ Ի-է Գուցէ յոյս կայ ։

30 * Իր ծնօտը զանիկայ զարնողին կու տայ . — նախատինքով կը կշտանայ ։

31 Ի-այց Ն Տէրը յաւիտեան չմերժեր .

32 Վ-ան զի թէև յաւ կու տայ , իր ողորմութեանը չատութիւնովը գթութիւն ալ կ՚ընէ ։

33 Ք-անզի Ը իր կամքովը նեղութիւն չտար , ու մարդու որդիները չըտրտմեցրներ ։

34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները ոտիդ տակ ճզմելը ,

35 Բ-արձրելոյն առջևը մարդու մը իրաւունքը ծռելը ,

36 Մարդու մը՝ իր դատին մէջ ա-նիրաւութիւն ընելը՝ Է Տէրոջը հաճելի չէ ։

37 Ո՞վ է անիկայ որ ը-կը խօսի , ու ը-ն-ր Խ-օ-ւ-ը կը կատարուի , ւ-ն-է ը-ր Տէրը հրամայած չէ ։

38 Մ՚իթէ * բարիքը ու չարիքը Բարձրելոյն բերնէն չ՚ելլեր ։

39 Ա պրող մարդը ինչո՞ւ Հ տրտունջ ընէ , ը մարդը † իր մեղքերուն պ-ա-ր-ւ-ն համար՚՚ ։

40 Մեր ճամբաները քննենք ու փորձենք , և Տէրոջը դառնանք ։

41 ը Մեր սիրտերը Ձ-ր ձեռքերուն հետ երկինքը Է-ղ-ՂԱստուծոյն վերցընենք ։

42 ց Մենք յանցանք ըրինք , ու ապրստամբեցանք . դուն թողութիւն չտուիր ։

43 Բարկութեամբ ծածկեցիր ւ-ս-ն-ր-ը-ը , ու մեզ հալածեցիր . — մեռցուցիր — չխնայեցիր ։

44 Ք-եզ ամպով ծածկեցիր , ւ որ Ձ-ր աղօթքը չանցնի ։

45 * Մեզ ժողովուրդներուն մէջտեղը խոտան ու անարդ ըրիր ։

46 Մեր բոլոր թշնամիները մեզի դէմ * բերաննին բացեր են ։

47 Մեր վրայ Ֆ վախ ու դուր , — աւերում ու կոտորած եկաւ ։

48 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բնկմանը համար՝ Ը աչքս ջուրի հեղեղներ կ՚իջնեն ։

49 Ֆ Իմ աչքս անդադար — ը-ր-ս-ն-ւ կը թափէ . ու բնաւ հանգստութիւն պիտի չունենայ ,

50 Մ՚ինչև որ Տէրը ը երկինքէն նայի ու տեսնէ ։

51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար՝ աչքս հոգւոյս նեղութիւն կու տայ ։

52 Իմ թշնամիներս Է զուր տեղը՝ անդադար զիս ձեձղուկի պէս կ՚որսան ։

53 Իմ կեանքս Ղ-ուբի մէջ կտրեցին . Է վրաս քար նետեցին ։

54 Ը Ջուրերը գլխէս վեր բարձրացան . Ը-ըսի թէ , Ես կտրեցայ .

55 Ֆ Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի՝ ով Տէր ։

56 Է Իմ ձայնս լսեցիր . իմ հառաչանքիս — աղաղակիս քու ականջդ մի՛ դոցեր ։

57 Ք-ևդ կանչած օրս Լ մօտեցար . բսիր թէ՝ Մի վախնար ։

58 Է Իմ հոգւոյս դատը վարեցիր , ով Տէր . Ֆ իմ կեանքս ազատեցիր ։

59 Ո՞վ Տէր՝ ինծի եղած զրկանքը տեսար . Ն իմ իրաւունքս պաշտպանէ ։

60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝

Ն·Ք·ՂԲ· Իրր 588

Ը Ամբ · ա · 13 ։

— Սաղ · ւդ · 9 ։

* Ցոր · բ · 10 ։ Ես · խե · 7 ։ Ամով · գ · 6 ։ Հ Ռոմ · ժԲ · 3 ։

— Մկը · է · 9 ։

† Կ—՛ իր մեղքերուն վրայ Ը-ն գ-ր-ի ։

ը Սաղ · ձղ · 4 ։

ց Դան · Թ · 5 ։

— ԳԼ · բ · 2 ։ 17 , 21 ։

Ֆ Հմր 8 ։

ւ-ս Կոր · գ · 13 ։

ո ԳԼ · բ · 16 ։

Ֆ Ես · իդ · 17 ։ Երեմ · խը · 43 ։

— Ես · ծա · 19 ։

Ի Երեմ · դ · 19 ։ Թ · 1 ։ ժգ · 17 ։ ԳԼ · բ · 11 ։

Ֆ Սաղ · հէ · 2 ։ ԳԼ · ա · 16 ։

ը Ես · կդ · 15 ։

Ի Սաղ · լե · 7 ։ 19 ։ կԹ · 4 ։ ձԹ · 3 ։ ճԺԹ · 161 ։

Հ Երեմ · լէ · 16 ։ լը · 6 ։ 9 , 10 ։

Ի Դան · ջ · 17 ։

Ը Սաղ · կԹ · 2 ։ ծիգ · 4 ։ 5 ։

Ի Սաղ · լ · 22 ։ Ես · լը · 10 , 11 ։ Հմր 18 ։

Ֆ Սաղ · ծՀ · 1 ։ Ցոթ · բ · 2 ։

Ի Սաղ · գ · 4 ։ ջ · 8 ։ ժբ · 6 ։ կՀ · 19 ։ ճԺ · 1 ։

Հ Ցակ · գ · 8 ։

Ի Սաղ · լե · 1 ։ Երեմ · ծա · 36 ։

Ֆ Սաղ · Ն· 23 ։

Ի Սաղ · Թ · 4 ։ լե · 28 ։

հանոնց ինձի դէմ --Ն-ց- բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։

61 Անոնց նախատինքը լսեցիր՝ ով Տէր, անոնց ինձի դէմ --Ն-ց- բոլոր դիտաւորութիւնները,

62 իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները, ու ամէն օր ինձի դէմ անոնց Ս-ր-մ- կարծիքները ։

63 Նայէ անոնց նստելուն ու ելլելուն. ես անոնց երգն եմ ։

64 Ով Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի ընես՝ իրենց ձեռացը գործքերուն համեմատ ։

65 Անոնց սրտի տրտմութիւն պիտի տաս. քու անէծքդ ղ-ի- ր-- անոնց ։

66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք, ու Տէրոջը յերկինքնե- րուն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

ԳԼ · Դ

1 Սիօն իր ոգորմելի վիճակին վրայ կ'ողբայ. 13 իր մեղքերը կը խոստովանի. 21 Եդովմին սպառնալիք կ'ըլլայ. 22 Սիօն կը մխիթարուի ։

1 Ոսկին ի՜նչպէս իր գոյնը կորսնցուց, -- մաքուր ոսկին փո- խուեցաւ. սրբարանին քարերը --ամէն փողոցներուն գլուխը թա- փուեցան ։

2 Սիօնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հաւասար էին, ի՜նչպէս բրուտի ձեռքով շինուած խեցեղէն ամաններու պէս սե- պուեցան ։

3 Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն, -- իրենց լակոտներուն կաթ կու տան. իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի ջայլամնց պէս անգութ եղաւ ։

4 Կաթնկերին լեզուն ծարաւու- թենէն իր քմացը փակաւ. Ե- րաղքները հաց ուզեցին. Բ-ոչ ա- նոնց կարդող չկար ։

5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողնե- րը՝ փողոցներուն մէջը յուսա- կտուր մնացին. կարմիր հ-ի-ա- Նէրով մեծցողները՝ աղբանոցներ ընդկեցին ։

6 Եւ իմ ժողովուրդիս աղջկան անօրէնութիւնը՝ Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ. Ե որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ, առանց ձեռ-- ն ձեռքերը անոր դպչելու ։

7 Անոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր՝ կաթէն ճերմակ էին. -- նոնց մարմինը Յակինթներէն կար- միր էր. անոնց կերպարանքը շա- փիւղայի նմաներ ։

8 Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սեւ եղաւ. ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր. Ո-անոնց մորթը ի- րենց ոսկորներուն փակաւ. չորցաւ -- փայտի պէս եղաւ ։

9 Սուրէ մեռածները՝ անօթութե- նէ մեռածներէն երջանիկ էին. վասն զի ասոնք ագարակի արդեան- ցը պակսութենէն մաշեցան ու մե- ռան ։

10 Ողորմած կիներուն ձեռքերը Իրենց տղաքը եփեցին. իմ ժողո- վուրդիս աղջկանը կոտորածին ա- տենը՝ Անոնց կերակուր եղան ։

11 Տէրը իր սրտմտութիւնը կատա- րեց. Ի իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց. և Սիօնի մէջ Ե կրակ բը- ռընկուց, որ անոր հիմերը կերաւ ։

12 Երկրի թագաւորները, ու աշ- խարհի բոլոր բնակիչները չհաւա- տացին թէ հակառակորդը ու թշ- նամին Երուսաղէմի դռներէն պիտի մտնէ ։

13 Անոր մարգարէներուն մեղքե- րէն, անոր քահանաներուն անօրէ- նութիւններէն՝ որոնք անոր մէջ- տեղը արդարներուն արիւնը թա- փեցին,

14 Փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս սահանդալան պտըտեցան. Ն արիւ- նով պղծուեցան. Ո՛այնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստ- ներուն դպչելու ։

15 Անոնց կը կանչէին. Ե՛տ քա- շուեցէք՝ ով պիղծներ, Ե՛տ քա- շուեցէք, Ե՛տ քաշուեցէք, մի՛ դպչիք. անոնք փախան ու ասդին անդին պտըտեցան. ազգերուն մէջ բսուեցաւ. Անոնք Ա՛յլմէն ալ հ-- չընակին ։

16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք. անոնց Ա՛յլմէն ալ չնայեր. քահանայից երեսին պատիւ չըրին. Ծերերուն դէմ ութիւն չըրին ։

17 Մեզի ըս-ը- օգնութեանը հա- մար՝ պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մաշեցան. դիտելով ըս- պասեցինք --Ն-ի ազգի մը՝ որ չէր կրնար Ա՛ զատել ։

18 Մեր քայլերը կ'որսան, որ մեր փողոցներուն մէջը չպտըտինք. Մեր վախճանը մօտեցաւ. մեր օ- րերը լեցուեցան. յիրաւի մեր վախ- ճանը հասաւ ։

19 Մեզ հալածողները Երկինքի արծիւներէն արագընթաց եղան. մեզ լեռներու վրայ սաստիկ հալա- ծեցին. անապատի մէջ մեզի հա- մար դարանամուտ եղան ։

20 Մեր Նոնգայր շունչը՝ Տէրոջը օծեալը՝ Անոնց որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ, որուն համար մենք կ'ըսէինք. Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք ։

21 Ցնծա և ուրախ եղիր՝ ով Եդով- մի աղջիկը, որ Հուս երկրին մէջ

Ն · ք · գէ · Իրր 588

Երեմ. ժա. 19 ։

Ս Սաղ. ճլթ. 2 ։

Ղ Հմր 14 ։

Սաղ. իբ. 4 ։ Տես Երեմ. ժա. 20 ։ բ Տիմ. գ. 14 ։

Կ-ի՛ ծածկոց ։

Սաղ. բ. 3 ։

Բ Օր. իե. 19 ։ Երեմ. ժ. 11 ։

- ԳԼ. բ. 19։

Բ Ես. լ. 14 ։ Երեմ. ժթ. 11 ։ բ Կոր. գ. 7 ։

† Կ-ի՛ ճառերը

‡ Ցոր. լթ. 14, 16 ։

Ա Սաղ. իր. 15 ։

Ի ԳԼ. բ. 11, 12 ։

Ղ Ցոր. իդ. 8 ։

Ի Ծն. ժթ. 25 ։

‡ Կ-ի՛ բուսաներէն

ը ԳԼ. ե. 10 ։ Ցովել. բ. 6 ։ Նա. բ. 10 ։

Ի Սաղ. ճբ. 5 ։

Ն · ք · գէ · Իրր 588

Ե Եր. ե. 31 ։ ղ. 13 ։ ժզ. 14 ։ իգ. 11, 21 ։ Եզեկ. իբ. 26, 28 ։ Սոփ. գ. 4 ։

Ղ Պատ. իդ. 31, 37 ։

Ն Երեմ. բ. 34 ։

Ղ Թագ. ժթ. 16 ։

Կ-ի՛ Անոնց համար կը կանչէին. Ե՛տ քաշուեցէք, պիղծ եք ։

Ե ղԼ. ժգ. 45 ։

Ա ԳԼ. ե. 12 ։

Ն զ Թագ. իդ. 7 ։ Ես. ի. 5 ։ լ. 6, 7 ։ Երեմ. լե. 7 ։ Եզեկ. իթ. 16 ։

Ղ Թագ. իե. 4, 5 ։

Ղ Եզեկ. է. 2, 3, 6 ։ Ամով. բ. 2 ։

- բ Օր. իբ. 49 ։ Երեմ. գ. 13 ։

Ա Ծն. բ. 7 ։ ԳԼ. բ. 9 ։

Ղ Երեմ. իբ. 9 ։ Եզեկ. ժբ. 13 ։ ժթ. 4, 8 ։

- Ցես Ամոզ. ժա. 9 ։

կը բնակիս . *քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը . պիտի գինովնաս , ու ինքզինքդ պիտի մերկացնես ։

22 Հպու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիոնի աղջիկը . քեզ ուրիշ չպիտի գերի պիտի չտանի . †քու անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ընէ՝ ով Եդոմի աղջիկը . քու մեղքերդ պիտի յայտնէ ։

ԳԼ . Ե

1-22 Աղօթքի մէջ Սիոնին ցաւալի դանդաղը առ Աստուած ։

1 Ո՞վ եղաւ եղածը ‡յիշէ՛ ով Տէր . նայէ՛ , ու բ մեր նախատինքը տես ։

2 գՄեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ , մեր տուները՝ օտարազգիներուն ։

3 Հայր չունեցող որբեր եղանք . մեր մայրերը որբևարիներու պէս են ։

4 Մեր ջուրը ստակով խմեցինք . մեր փայտը գնով կու գայ ։

5 †Լուծը մեր պարանոցին վրայ ըլլալով հալածուեցանք . կ՚աշխատինք , ու հանգստութիւն չունինք ։

6 Հացով կշտանալու համար՝ †Եգիպտոս — Ասորեստան ձեռք *երկրնցուցինք ։

7 ՀՄեր հայրերը մեղք գործեցին , և չկան . ու անոնց անօրէնութիւնները մենք կը կրենք ։

8 ԸԾառաները տիրեցին մեր վրայ . անոնց ձեռքէն ձեզ ազատող չկայ ։

9 Ընապատի սուրին երեսէն՝ մեր հացը՝ մեր կեանքին , վտանգով ձեռք բերինք ։

10 Սովին սաստկութեանը պատճառաւ՝ բմեր մորթը փուռի պէս սեւցաւ ։

11 †Կնիկները Սիոնի մէջ խայտառակեցին , — կոյսերը Ցուդայի քաղաքներուն մէջ ։

12 Իշխանները †անոնց ձեռքով՝ կախուեցան . †ծերոց երեսին պատիւ չտրին ։

13 Երիտասարդները երկանաքարեր վերցուցին , ու տղաքը փայտի տակ ինկան ։

14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստելէն , — երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն ։

15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ . մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ ։

16 Մեր գլխուն †թագը ինկաւ . հիմա վայ մեզի , վասն զի մեղք գործեցինք ։

17 Ասոր համար †մեր սիրտը նուաղած է . ասոնց պատճառաւը ¦աչքերնիս խաւարեցան՝

18 Սիոն լեռանը պատճառաւ՝ որ ամայի եղաւ . անոր վրայ աղուէսներ կը պտրտին ։

19 ՀԴուն ով Տէր՝ յաւիտեան կը մնաս . Նքու աթոռդ դարէ՛ի դար կը տևէ ։

20 ԼԻնչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս ։ Ո՞ր երկար ժամանակ մեզ կը թողուս ։

21 ¶Քեզի՛ դարձուր մեզ՝ ով Տէր , ու դառնանք . մեր օրերը առջինին պէս նորոգէ ։

22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր . մեր վրայ խիստ շատ բարկացար ։

Ն . ք . գէ . Իրր 588

* Երեմ . իե . 15 , 16 , 21 ։ Աբդ . 10 ։ Հե . խ . 2 ։ † Սաղ . ճկ . 7 ։

— Սաղ . ւթ . 50 , 51 ։ բ Գլ . բ . 15 ։ Սաղ . հթ . 4 ։ ‡ Սաղ . հթ . 1 ։

† Բ Օր . իբ . 48 ։ Երեմ . իբ . 14 ։

Ի Ովս . ժբ . 1 ։ * Եբր . տուինք ։ Ղ Երեմ . լա . 29 ։ Եզեկ . ժբ . 2 ։ † Ած . խբ . 13 ։ Ջաք . ա . 5 ։ Ը Ղեւտ . և . 15 ։

Ն . ք . գէ . Իրր 588

բ Ցոր . Լ . 30 ։ Սաղ . ճմթ . 83 ։ Գլ . դ . 8 ։ † Ես . ժգ . 16 ։ Ջաք . ժգ . 2 ։ † կ՚իրենց ձեռքէն

Է Ես . խէ . 6 ։ Գլ . դ . 16 ։ Ը Դատ . ժզ . 21 ։

Ի Ցոր . ժթ . 9 ։ Սաղ . ւթ . 39 ։

Ի Գլ . ա . 22 ։ ¦ Սաղ . գ . 7 ։ Գլ . բ . 11 ։

Հ Սաղ . թ . 7 ։ ժ . 16 ։ իթ . 10 ։ ղ . 2 ։ ճբ . 12 ։ 26 , 27 ։ ճխե . 13 ։ Ամբ . ա . 12 ։ Յ Սաղ . խե . 6 ։ Ղ Սաղ . ժգ . 1 ։ ¶ Սաղ . ձ . 3 , 7 , 19 ։ Եբեմ . լա . 18 ։

ՄԸՐԹԸՐԻՆԹԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ

Ն · Ք · ԳՔ · Իրր 595

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եգեկիելին մարգարէութեան ժամանակը՝ քո-
բար գետին քովը · 4 անոր տեսիլքը՝ որուն
մէջ չորս քերովբէներ, 15 չորս անիւներ, 26
ու Աստուծոյ փառքը տեսաւ։

1 Ու եղաւ որ երեսներորդ տարին՝ չորրորդ ամսուն հինգին՝ երբոր ես դերիներուն մէջը՝ քո-
բար գետին քովն էի, Երկինքը բացուեցաւ, ու Աստուծոյ տե-
2 սիլքները տեսայ։ Ամսուն հինգերորդ օրը՝ այսինքն Ցովաքին թագաւորին գերութեանը հինգ-
3 երորդ տարին, Քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ քոբար գետին քովը՝ Բու-
զիի որդւոյն Եզեկիել քահանային յայտնապէս Ցէրոջը խօսքը եղաւ. և հոն անոր վրայ Ցէրոջը ձեռքը եղաւ։

4 Ու տեսայ որ ահա Հիւսիսային կողմէն Մրրկալից հով՝ մեծ ամպ ու բռնկած կրակ կու գար, որուն բոլորտիքը պայծառութիւն կար, ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ոսկեպղինձի նմանութիւն մը կ'երևար։

5 Ու եւ անոր մէջը չորս կեն-
դանիի կերպարանք կար. ու Ա-
նոնց երևոյթը սա էր. Մարդու
6 կերպարանք ունէին։ Եւ Ա-
մէն մէկը չորս երես ունէր. ու
անոնց ամէն մէկը չորս թև ունէր։
7 Եւ անոնց ոտքերը՝ շիտակ ոտքեր էին, ու անոնց ոտքերուն թաթը՝ զուարակի ոտքին թաթին պէս էր. ու Փայլուն պղինձի պէս կը
8 փայլէին։ Եւ Մարդու ձեռքեր կար. ու չորսն ալ
9 երեսներ ու թևեր ունէին։ Ա-
նոնց թևերը իրարու կպած էին. Մանոնք երթալու ատեննին չէին դառնար. ամէն մէկը շիտակ կ'երթար։
10 Ու անոնց երեսները-
րուն ձևը առիւծի էր. չորսն ալ մարդու երես ունէին, ու աջ կողմէն առիւծի երես. նաև չորսն ալ ձախ կողմէն եզի երես, ու չորսն ալ
11 արծիւի երես ունէին։ Ու անոնց երեսները այսպէս էին. և անոնց թևերը վերէն կը տարածուէին. երկուքը իրարու կպած էին, ու երկուքը անոնց մարմինը կը ծած-

12 կէին։ Եւ ամէն մէկը Հոգին ուր որ երթալու ըլլար, անոնք հոն կ'երթային. Հոգին ուր որ երթալու ըլլար, անոնք հոն կ'երթային. Հոգացած ատեննին
13 չէին դառնար։ Եւ կենդանինե-
րուն կերպարանքը՝ անոնց երևոյթը՝ կրակի վառած կայծերու պէս՝ Ջահերու երևոյթին պէս էր, որ կենդանիներուն մէջտեղը կը պտըտէր. ու ան կրակը լուսափայլ էր. ու կրակէն փայլակներ կ'ելլէր։
14 Եւ կենդանիները Փայլակի երևոյթին պէս Հոգը վազէին, ու կը դառնային։

15 Ու կենդանիներուն նայեցայ, և ահա գետնի վրայ՝ կենդանիներուն Ճակտին քովը՝ Հոգը երեսով
16 Անիւ մը կար։ Անիւներուն երևոյթը ու անոնց շինուածքը Տոսկեքարի կը նմանէր. և չորսին ձևը մէկ էր. ու անոնց երևոյթը ու շինուածքը Անդէս էր, որպէս թէ անիւ անիւի մէջ և-
17 դած ըլլար։ Գացած ատեննին՝ իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային. Հգացած ատեննին Իրենց Ի-ՀՀ Ի-ՀՀ չէին դառնար։
18 Եւ անոնց շրջանակները բարձր ու ահեղ էին. և չորսին ալ շրջանակները ամէն կողմէն Աչքերով
19 լեցուն էին։ Ու Երբոր կենդանիները կ'երթային, անիւներն Հ անոնց քովէն կ'երթային. ու երբոր կենդանիները երկրի երեսէն կը վերանային, անիւներն Հ կը վերա-
20 նային։ Ուր որ Հոգին ուր որ երթալու ըլլար, անոնք հոն՝ Հոգին գացած տեղը կ'երթային. անիւներն ալ անոնց հետ Հկտեղ կը վերանային. քանզի անիւներուն Հոգին կենդանիներուն մէջը կ'երթային։
21 Նիներուն Հոգին կար։ Երբոր անոնք կ'երթային, Հ Հ Հ կ'երթային, ու երբոր անոնք կը կայնէին, Հ Հ Հ կը կայնէին. ու երբոր անոնք երկրի երեսէն կը վերանային, անիւները անոնց հետ կը վերանային. քանզի անիւներուն Հոգին կենդանիներուն Հոգին կար։
22 Եւ Հ կենդանիներուն գլխուն վրայ՝ Երկնից Հաստատութեանը նմանութիւնը՝ վերէն անոնց գլուխներուն վրայ տարածուած էր՝ լուսափայլ

Ն · Ք · ԳՔ · Իրր 595

Ղ Հմր 9 · Գղ · Ժ · 22 ·
Ե Հմր 20 ·
Հ Հմր 9 · 17 ·
Յ Ցայտ · գ · 5 ·
Ն Ա Հ · իգ · 27 ·
Ղ Ցնս Ջաք · գ · 10 ·
Ա · Գղ · Ժ · 9 ·
Ղ Գղ · Ժ · 9, 10 ·
Գ Դան · Ժ · 6 ·
Ղ Հմր 12 ·
Ա · Գղ · Ժ · 12 ·
Ջաք · գ · 10 ·
Ա · Գղ · Ժ · 16, 17 ·
Է Հմր 12 ·
Ա Գղ · Ժ · 17 ·
Ը Հմր 19, 20 ·
Գղ · Ժ · 17 ·
Ա Գղ · Ժ · 1 ·

Ա · Գղ · 15, 23 · Ժ · 15, 20, 22 · Խգ · 3 ·
Բ Ա · գ · 16 · Գ · Է · 55 · Ժ · 11 · Ցայտ · ԺԹ · 11 ·
Ե Գղ · Ը · 3 ·
Զ Դ Թագ · Իգ · 12, 15 ·
Է Դ Թագ · Ժը · 46 · Դ Թագ · գ · 15 · Գղ · գ · 14, 22 · Ը · 1 · Խ · 1 ·
Ը Երեմ · ա · 14 · գ · 6 · ղ · 1 ·
Թ Երեմ · իգ · 19 · Խ · 32 ·
Ժ Ցայտ · գ · 6, Եէ ·
Ի Գղ · Ժ · 8, Եէ ·
Ձ Հմր 10 ·
Ղ Գղ · Ժ · 14, 21 ·
Ճ Հմր 11 ·
Մ Հմր 12 · Գղ · Ժ · 11 ·
Յ Ցայտ · գ · 7 ·
Ն Ե · ղ · 2 ·

Ն · Բ · ԳՖ · Էջ 595

23 ակնվանիի նման ։ Եւ ան հաստա-
տութեանը տակը՝ անոնց թեւե-
րը իրարու կը շփոխուէին . ամէն
մէկը մէկ կողմէն էր մարդինը ծածկող
երկու ըներ , և ամէն մէկը մե-
կալ կողմէն իր մարմինը ծածկող
24 երկու ըներ ։ Ու երբոր կ'եր-
թային , անոնց թեւերուն ձայնը
լսեցի , † շատ ջուրերու ձայնին պէս՝
* Ամենակարողին ձայնին պէս , աղ-
մուկի ձայնի , ¤ բանակի ձայնի
պէս . երբոր կը կայնէին , իրենց
25 թեւերը կ'իջեցընէին ։ Ու երբոր
անոնք կը կայնէին , ¤ թեւերնին
կ'ջեցընէին , անոնց գլխուն վրայ
եղող հաստատութենէն ձայն մը
կ'ելլէր ։
26 * Եւ անոնց գլխուն վրայ եղող
հաստատութենէն վեր՝ † շափիւղայ
քարի երեւոյթով աթոռի նմանու-
թիւն մը կար , ու ան աթոռի
նմանութեանը վրայ՝ մարդու կեր-
պարանքով նմանութիւն մը կար
27 վերէն ։ ¤ Եւ անոր երիկամանը ե-
րեւութէն վեր՝ ոսկեպղինձի նման՝
բոլորտիքը ¤ ներսը կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու երիկա-
մանը երեւութէն վար՝ կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու պայծա-
28 ռութեամբ շրջապատած էր . † ինչ-
պէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ ե-
ղող ծիածանին երեւոյթը , այնպէս
էր ան շրջապատած պայծառու-
թեանը երեւոյթը ։ † Ասիկայ Տէրո-
ջը փառացը նմանութեանը երե-
ւոյթն էր . ու երբոր տեսայ , ¤ ե-
րեսիս վրայ ինկայ . ու մէկ խօսողի
մը ձայնը լսեցի ։

Ն · Բ · ԳՖ · Էջ 595

† Երեմ . ա . 8 · 17 ։ Ղա . ժբ . 4 ։
‡ Երեմ . գ . 28 ։ Տես Եզ . Թ . 18 ։ Միք . է . 4 ։
* Կամ՝ փուչեր ու տատասկներ
Ր Գլ . գ . 9 ։ ա Պետ . գ . 14 ։
ª Գլ . գ . 9 ։ 26 . 27 ։
† Երեմ . ա . 7 . 17 ։
‡ Հմր 5 ։
† Ցայտ . ժ . 9 ։
¤ Գլ . բ . 3 ։ Երեմ . ա . 9 ։
† Գլ . գ . 1 ։

ԳԼ · Բ

1 Եզեկիէլին յանձնուած պատմածը . 6 Իրեն տրուած պատուէրը . 9 Իր ծանր մարգարէութեանը տումը ։

1 Եւ ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝
— ոտքերուդ վրայ կայնէ , ու
2 քեզի հետ խօսիմ ։ Ու ինծի հետ
խօսածին պէս՝ † հոգին իմ վրաս
եկաւ , և զիս ոտքերուս վրայ վեր-
ցուց . ու ինծի հետ խօսողին լսե-
3 լեցի . Եւ ինծի ըսաւ . Որդի՛ մար-
դոյ՝ ես քեզ Իսրայէլի որդւոցը՝
ինծի դէմ ապստամբող ապըս-
տամբներուս ազգին կը խրկեմ , որ
† Թէ իրենք և Թէ իրենց հայրերը
մինչև այս օրս ինծի դէմ յանցաւոր
4 դտնուցան . ¤ Ու անոնք պինա-
երես և խստասիրտ որդիներ են . ես
քեզ անոնց կը խրկեմ . ու անոնց
րսես . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
5 † Եւ անոնք՝ Թէ լսեն , և Թէ զանց
ընեն , (քանզի անոնք ապստամ-
բներու տուն են ,) սակայն Ըպիտի

Ն · Բ · ԳՖ · Էջ 595

23 ակնվանիի նման ։ Եւ ան հաստա-
տութեանը տակը՝ անոնց թեւե-
րը իրարու կը շփոխուէին . ամէն
մէկը մէկ կողմէն էր մարդինը ծածկող
երկու ըներ , և ամէն մէկը մե-
կալ կողմէն իր մարմինը ծածկող
24 երկու ըներ ։ Ու երբոր կ'եր-
թային , անոնց թեւերուն ձայնը
լսեցի , † շատ ջուրերու ձայնին պէս՝
* Ամենակարողին ձայնին պէս , աղ-
մուկի ձայնի , ¤ բանակի ձայնի
պէս . երբոր կը կայնէին , իրենց
25 թեւերը կ'իջեցընէին ։ Ու երբոր
անոնք կը կայնէին , ¤ թեւերնին
կ'ջեցընէին , անոնց գլխուն վրայ
եղող հաստատութենէն ձայն մը
կ'ելլէր ։
26 * Եւ անոնց գլխուն վրայ եղող
հաստատութենէն վեր՝ † շափիւղայ
քարի երեւոյթով աթոռի նմանու-
թիւն մը կար , ու ան աթոռի
նմանութեանը վրայ՝ մարդու կեր-
պարանքով նմանութիւն մը կար
27 վերէն ։ ¤ Եւ անոր երիկամանը ե-
րեւութէն վեր՝ ոսկեպղինձի նման՝
բոլորտիքը ¤ ներսը կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու երիկա-
մանը երեւութէն վար՝ կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու պայծա-
28 ռութեամբ շրջապատած էր . † ինչ-
պէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ ե-
ղող ծիածանին երեւոյթը , այնպէս
էր ան շրջապատած պայծառու-
թեանը երեւոյթը ։ † Ասիկայ Տէրո-
ջը փառացը նմանութեանը երե-
ւոյթն էր . ու երբոր տեսայ , ¤ ե-
րեսիս վրայ ինկայ . ու մէկ խօսողի
մը ձայնը լսեցի ։

ԳԼ · Գ

1 Եզեկիէլ ան տումը կ'ուտէ ։ 4 Ուսուցած կը քաջալերէ զանիկայ ։ 15 կը տրվեցընէ անոր մարգարէութեան կանոնը ։ 22 կը յայտնէ թէ ինչը կը դոցէ ու կը բանայ մարգարէին բերանը ։

1 Եւ ինծի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝
— գտածդ կեր . ¤ ատ տումը
կեր , ու գնա Իսրայէլի տանը խօ-
2 սէ ։ Եւ իմ բերանս բացի , ու ան
3 տումը ինծի կերցուց . Եւ ինծի
ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝ աս իմ քեզի
տուած տումս փորիդ կերցուր , ու
աղիքներդ լեցուր . ու ես † ղանիկայ
կերայ . ու բերնիս մէջը † մեղրի պէս
4 անուշ եղաւ ։ Ան առենը ինծի
ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ՝ աղէ Իսրա-
յէլի տանը գնա , ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ ։ Վասն զի դուն
դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու
ունեցող ազգի մը չկրկուեցար .
6 հապա Իսրայէլի տանը . Դժուա-
րիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունե-
ցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօս-
քերը դուն չես հասկընար . յիրաւի
¤ Թէ որ քեզ անոնց խրկէի , անոնք
7 քեզի մտիկ պիտի ընէին ։ Բայց
Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել
պիտի չուզեն . † Վասն զի չեն ուզեր
ինծի մտիկ ընել . Հարովհետեւ բոլոր
Իսրայէլի տունը պինաերես ու խրա-
8 տասիրտ է ։ Ահա անոնց երեսին
դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց
ճակատին դէմ քու ճակատդ պինտ
9 ըրի ։ † Քու ճակատդ վէմէն ամուր՝
անդամանդի պէս ըրի . Ըանոնցմէ
չվախնաս , ու անոնց երեսէն չզար-
հուրիս , Թէև անոնք ապստամբնե-
րու տուն են ։

Ն · Բ · ԳՖ · Էջ 595

† Երեմ . ա . 8 · 17 ։ Ղա . ժբ . 4 ։
‡ Երեմ . գ . 28 ։ Տես Եզ . Թ . 18 ։ Միք . է . 4 ։
* Կամ՝ փուչեր ու տատասկներ
Ր Գլ . գ . 9 ։ ա Պետ . գ . 14 ։
ª Գլ . գ . 9 ։ 26 . 27 ։
† Երեմ . ա . 7 . 17 ։
‡ Հմր 5 ։
† Ցայտ . ժ . 9 ։
¤ Գլ . բ . 3 ։ Երեմ . ա . 9 ։
† Գլ . գ . 1 ։

— Գլ . բ . 8 ։ 9 ։

† Ցայտ . ժ . 9 ։ Տես Երեմ . ժե . 16 ։
‡ Սաղ . ժթ . 10 ։ ՀԺԹ . 103 ։

† Մատ . ժա . 21 . 23 ։

† Ցհ . ժե . 20 ։
Ղ Գլ . բ . 4 ։

† Ես . ծ . 7 ։ Երեմ . ա . 18 ։ ժե . 20 ։ Տես Միք . գ . 8 ։
‡ Երեմ . ա . 8 . 17 ։ Գլ . բ . 6 ։

— Դան . ժ . 11 ։
† Գլ . գ . 24 ։

† Երեմ . գ . 25 ։ Գլ . ի . 18 . 21 . 30 ։
† Գլ . գ . 7 ։

† Գլ . գ . 11 ։ 26 . 27 ։
Ղ Գլ . լդ . 33 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 595

10 Եւ Ցէրէզ ինձի ըսաւ . Որդի՛ մարդոյ , իմ բոլոր խօսքերս՝ որ քեզի պիտի խօսիմ , սրտիդ մէջը ընդունէ , ու ականջներովդ լսէ . Եւ գնա գերիներուն մէջը մտիր՝ քու ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ , ու ա-նոնց խօսէ , և անոնց ըսէ . Ի Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Թէ մտիկ ընեն , և թէ զանց ընեն ։

ի ԳԼ· ը· 5· 7։ Հմ 27։

12 Ըն առեր ի Հոգին զիս վերցուց , ու ետևէս մեծ շարժումի ձայն մը լսեցի , որ Ս՚ըսէր . Ցէրօջը փառքը

ի Հմ 14։ ԳԼ· ը· 3։ Ցես գ թագ· ժը· 12։ գթագ· ը· 16։ Գոր· ը· 39։

13 օրհնեալ ըլլայ իր տեղէն ։ Եւ կեն-դանիներուն թևոցը իրարու զար-նելուն ձայնը , ու անոնց քովի ա-նիւներուն ձայնը , ու մեծ շարժումի

ի Հմ 12։ ԳԼ· ը· 3։

14 ձայն ըսէր ։ Եւ Հոգին զիս վեր-ցուց տարաւ , ու ես իմ հոգիիս տաքութենէն դառնութեամբ գա-ցի . ու Ցէրօջը ձեռքը իմ վրաս

ե գթագ· գ· 15։ ԳԼ· ա· 3։ ը· 1։ իէ· 1։

15 եղաւ զօրութեամբ ։ Եւ քովր գետին քովը բնակող Թելապիսի գերիներուն եկայ , ու ի անոնց նըս-տած տեղը նստայ , և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ ։

ի Ցոր· ը· 13։ Սապ· ճէ· 1։

16 Ու եօթը օրէն ետքը՝ Ցէրօջը

ը ԳԼ· Լգ· 7· 8· 9։

17 խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսելով . ը Որդի մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը ։ դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշա-

թ Եհ· ԽԲ· 8։ Ծպ· 10։ կր· 6։ Երեմ· ը· 17։

18 ցընես ։ Երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ՝ Ընդուշտ պիտի մեռնիս , ու դուն զանիկայ չզգուշացընես , ու չզրուցես որ ամբարիշտը ապրեցը-նելու համար՝ իր չար ճամբայէն դա-

Հ ԳԼ· Լգ· 6։ Ցօ՚ն· ը· 21։ 24։

դուշացընես . ան ամբարիշտը Հ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռ-նի . բայց անոր արիւնը քու ձեռ-

19 քէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացընես , ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի

յԵս· Խթ· 4· 5։ Գոր· ի· 26։

մեռնի . Ն բայց դուն քու հոգիդ ա-

20 զատած կ՚ըլլաս ։ Ու երբոր Ղար-դարը իր արդարութենէն դառնայ , ու չարութիւն ընէ , ու ես անոր առջևը դայթակղութիւն դնեմ որ

Ղ ԳԼ· ժը· 24։ Լգ· 12։ 13։

անիկայ մեռնի . զանիկայ չզգու-շացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղ-քին մէջը պիտի մեռնի , և անոր

ընտ արդարութիւնը պիտի չյի-շուի . բայց անոր արիւնը քու-

21 ձեռքէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ան արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ . ու թէ որ անիկայ մեղք չգործէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի՝ խրատ մտիկ

ընելուն համար . ու դուն քու հո-գիդ ազատած պիտիր ըլլաս ։

ճ Հմ 14։ ԳԼ· ա· 3։

22 ճԵւ հոն Ցէրօջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու ինձի ըսաւ . Ելի , մ դաշ-տը դնա , ու հոն քեզի հետ պիտի

մ ԳԼ· ը· 4։

23 խօսիմ ։ Եւ ես ելայ՝ դաշտը գա-ցի . և ահա հոն կայներ էր Ցէրօջը փառքը , Ն Քորար գետին քովը տե-սած փառքիս պէս . Ն ու երեսիս

24 վրայ ինկայ ։ Եւ ո Հոգին իմ վրաս եկաւ , ու զիս ոտքի վրայ կայնե-ցուց . և ինձի հետ խօսեցաւ , ու ինձի ըսաւ . Գնա տանդ մէջ պա-

25 հուըտէ ։ Ու դուն որդի մարդոյ՝ ահա Ք քու վրադ կապանքներ պիտի դնեն , և անոնցմով քեզ պիտի կա-պեն . ու անոնց մէջը պիտի չելլես ։

26 Եւ Ռ քու լեզուդ քու քմայդ պի-տի փակցընեմ , ու համր պիտի ըլ-լաս . և անոնց մէջը՝ յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս . Վասն զի անոնք ապստամբներու տուն

27 են ։ Ո Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ , քու բերանդ պիտի բա-նամ . ու անոնց պիտի ըսես . Ո Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Լսողը թող լսէ , ու զանց ընողը թող զանց ընէ . Վասն զի անոնք ապըս-տամբներու տուն են ։

Ն·Ք·ՂԲ· 695

յ ԳԼ· ա· 28։

Ն ԳԼ· ա· 1։

ւ ԳԼ· ա· 28։

ո ԳԼ· ը· 2։

ք ԳԼ· դ· 8։

ռ ԳԼ· Խդ· 27։ Ղբ· ա· 20· 22։

ք ԳԼ· ը· 5· 6· 7։

ո ԳԼ· Խդ· 27։ Լգ· 22։

ո Հմ 11։

վ Հմ 9· 26։ Գբ ժբ· 2· 3։

ԳԼ· Դ

1 Պաշարման օրինակով մը կը ցուցուի Ցերու-սաղէմին կատաստանէն մին-չև գերութեան ժամանակին միջոցը ։ 9 Պա-շարման առնի պաշարին միջոցովը՝ սովին ահաւորութիւնը կը ցուցուի ։

1 Ու դուն որդի մարդոյ՝ քեզի մէկ աղիւս մը առ , ու զանիկայ առջևդ դիր , և անոր վրան քաղաք մը՝ Երուսաղէմը գծագրէ ։

2 Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր , և անոր դէմ մարտկոց շինէ , ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ , և անոր դէմ բանակ կազմէ , ու անոր բոլորտիքը ո պատերազմա-

ո ԳԼ· Խ· 22։

3 կան մեքենաներ դիր ։ Եւ դուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ , ու զանիկայ՝ քու կին ու քաղաքին մէջտեղը՝ երկաթէ պարիսպի պէս դիր , ու քու երեսդ անոր դէմ շինակէ , որ անիկայ պաշարուի . ու զանիկայ պաշարէ՝ Բ ասիկայ Իս-րայէլի տանը նշան ըլլայ ։

*Եբբ· Խոյեր

բ ԳԼ· ժբ· 6։ 11։ Խդ· 24։ 27։

4 Եւ դուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ՝ , ու անոր վրայ դիր Իս-րայէլի տանը անօրէնութիւնը . ա-նոր վրայ պառկած օրերուդ թիւո-վը՝ անոնց անօրէնութիւնը կրես ։

Որ կը սկսի իբր 975 ա թագ· ժբ· 23 և կը վեր-ջանայ իբր 585

5 Քանզի ես անոնց անօրէնութեանը տարիները օրերու թիւով քու վը-րադ դրի՝ իրիք հարիւր ինսնսուն օր , որ ե Իսրայէլի տանը անօրէնու-

ե Թիւ· ժգ· 34։

6 թիւնը կրես ։ Ու երբոր ան օրերը լմընցընես , նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ , ու քառասուն օր Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես . քեզի ամէն մէկ տարիին տե-ղը մէյմէկ օր տուի ։

Ն·Ք·ԳԲ· 595

7 Եւ քու երեսդ դէպ ՚ի երուսաղէմի պաշարումը շիտակ , ու քու բազուկդ մերկացրնես , ու առնոր վրայ մարգարէութիւն ընես ։

ՏԳԼ·Գ·25· 8 Տ Եւ ես ահա քու վրադ կապանքներ պիտի դնեմ, որ մէկ կողմդ մէկալ կողմդ չդառնաս , մինչև որ քու պաշարման օրերդ լմընցընես ։

9 Ու դուն քեզի ցորեն , գարի , բակլայ , ոսպ , կորեակ , ու հաճար առ , և զանոնք ամանի մը մէջ դիր , ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ . զանիկայ՝ քու յ–ի կողմդ վրայ պառկած օրերուդ համրանքովը՝ իրեք հարիւր իննսուն օր ուտես ։

10 Եւ ուտելու կերակուրդ կշռովըվ ըլլայ , օրը քսան սիկղ . զանիկայ

11 ժամանակէ ժամանակ ուտես ։ Եւ ջուրը չափով՝ հինինի մը վեցերորդ մասը խմես . զանիկայ ժամանակէ

12 ժամանակ խմես ։ Եւ ան ⁘–ի բ–ւ–ր–ր գարեղէն շօթերու պէս վնէլով ուտես . ու զանիկայ՝ անոնց աչքին առջևը՝ մարդու աղբի վրայ

ԻՕվս·Թ·3· 13 եփես ։ Եւ Տէրը ըսաւ . Ի Խրայէլի որդիքը այսպէս պղծուած ամբ պիտի ուտեն իրենց հացը ան ազգերուն մէջ , ուր որ զանոնք պիտի

ՂԴոր . ժ . 14· 14 քշեմ ։ Ու ես ըսի . Ղ Ո Տ , Տէր Եհովայ՝ ահա իմ անձս չպղծուեցաւ . և իմ տղայութենէս մինչև հիմա Ի մեռելոտի կամ գազանաբեկ չկերայ . ու իմ բերանս Ը պիղծ միս

Ի Ել·իր·31· Ղև·ժա·40· ԺԿ·15· ԸԲՕր·ԺԳ· 3 ։ Ես·կե· 4 ·

15 չմուռա ։ Եւ ինծի ըսաւ . Նայէ , քեզի մարդու աղբին տեղը՝ կովի քակոր տուի , ու քու հացդ անոր վրայ եփես ։

16 Նաև ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ ահա ես Երուսաղէմի մէջ Ի հացին ցուպը պիտի կոտրեմ , ու Ի հացը կշռովըվ և անձկութեամբ պիտի ուտեն , ու Ի ջուրը չափով և

17 ապշութեամբ պիտի խմեն ։ Վասն զի հացի ու ջուրի կարօտութիւն պիտի քաշեն , ու իրարու Ն–ի Ը վ ը պիտի ապշին , ԵՒ և իրենց անօրէնութիւնովը պիտի հալին ։

ՊՂև·իզ·26· Սաղ . ճե . 16 ։ Ես·գ· 1 ։ Գլ· ե . 16 ։ Ժգ· 13 ։

Ի Հմր 10 ։ Գլ· Ժբ· 19 ։

Ի Հմր 11 ։

ԼՂև·իզ·39· Գլ·իգ·23 ։

ԳԼ · Ե

1 Մ՚ոգ կարելու օրինակով 5 կը ցուցուի Երուսաղէմի դատաստանը իր ապստամբութեանը համար ։ 12 սովով , սուրով , ու ցիրուցան ըլլալով ։

594

– ՏԵս ՂԱ . իա·5 ։ Ես· է· 20 ։ Գլ· իգ· 20 ։

Բ Հմր 12 ։

Է Գլ· գ· 1 ։

Տ Գլ· գ· 8 ։ 9 ։

1 Ու դուն որդի մարդոյ՝ քեզի սուր դանակ մը առ , քեզի սափրիչ ածելի՛ մը առ , – և ընկէյց գլխուդ վրայէն , ու մօրուքիդ վրայէն անցուր . և քեզի կշռոք մը առ , ու

2 ⁘–ովը բաժին բաժին րլէ ։ Ի երրորդ մասը՝ Ի քաղաքին մէջը կրակով այրես , երբոր Տ պաշարման օրերը լմընան . ու երրորդ մասը առնես , և դանակով զարնես անոր բոլոր

Ն·Ք·ԳԲ· 594

Ի Երեմ. իա. 6· ԺԲ· 16 ։

Ղ Երեմ. իա. 1 ։ 2 ։ Եզ ։ իգ· 14 ։

տիերը . ու երրորդ մասը հովին ցրուես . ու ես անոնց ետևէն սուր

3 պիտի քաշեմ ։ Ի Եւ անոնցմէ քիչ թուով առնես , ու զանոնք քրքանդ-քներուդ մէջը ծրարես ։ Եւ

4 դարձեալ անոնցմէ առնես , ու Ղզանոնք կրակը նետես , և զանոնք կրակով այրես . անկէ բոլոր Իսրայէլի տանը կրակ պիտի ելլէ ։

5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ասիկայ Երուսաղէմն է . զանիկայ ազգերուն մէջը , ու իր բոլորտիքը

6 եղող երկիրներուն մէջը դրի ։ Եւ անիկայ իմ *դատաստաններս՝ ազգերէն , ու իմ կանոններս՝ իր բոլորտիքը եղող երկիրներէն աւելի ամբարշտութեան փոխեց՚՚ . վասն զի իմ դատաստաններս մերժեցին ,

7 և իմ կանոններովս չգալեցին ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև ձեր բոլորտիքը եղող ազգերէն աւելի †ապստամբ եղաք , իմ կանոններովս չգալեցիք , և իմ դատաստաններս ՚ի գործ չդրիք . Ի ոչ ալ ձեր բոլորտիքը եղող հեթանոսներուն սովորութեանը

8 համեմատ ըրիք . Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ . ու ազգայ աչքերուն առջևը քու մէջդ դատաստան-

9 ներ ՚ի գործ պիտի դնեմ ։ Եւ քու բոլոր պղծութիւններուդ համար՝ Ը անանկ բան մը պիտի ընեմ քու մէջդ , որուն նմանը ոչ ըրած եմ ,

10 ոչ ալ պիտի ընեմ ։ Անոր համար քու մէջդ հայրերը Ի Ը–ի տղաքը պիտի ուտեն , ու տղաքը իրենց հայրերը պիտի ուտեն . և քու մէջդ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դընեմ , ու քու բոլոր մնացորդդ Ի ամբ

11 մէն հովի պիտի ցրուեմ ։ Անոր համար ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որովհետև դուն քու Ի ր–ը–լոր գարշութիւններովդ , ու բոլոր պղծութիւններովդ Հիմ սրբարանս պղծեցիր , ես ալ անշուշտ Ի Ի–ի կոտրեմ . Ի և իմ աչքս պիտի

12 չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ ։ Ի Քու երրորդ մասդ ժանտախտով պիտի մեռնին , և քու մէջդ սովով պիտի սպառին . և քու երրորդ մասդ չորս կողմդ սրով պիտի իյնան . ու Ի երրորդ մասդ ամէն հովի պիտի ցրուեմ , ու հանոնց ետևէն սուր

13 պիտի քաշեմ ։ Ա յսպէս Ի իմ բարկութիւնս պիտի կատարուի , և Հիմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի իջեցընեմ , ⁘ ու վրէժ պիտի առնեմ . ու երբոր իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ կատարեմ , ⁘ պիտի գիտնան Թէ ես Տէրս՝ իմ

14 նախանձովս խօսեցայ ։ Եւ ամէն անցնողին աչքերուն առջևը՝ քու

* Կ՚ը՛ դատաստաններս՝ ազգերէն , ու իմ կանոններս՝ իր բոլորտիքը եղող երկիրներէն աւելի ամբարշտութեամբ դեմ կեցաւ .

† Կ՚ը՛ խռովարար

Ի Երեմ. բ · 10 , 11 ։ Գլ· ԺԳ· 47

Ը Ոզր · դ · 6 ։ Դան . թ . 12 ։ Ամվ· գ · 2 ։

Ի Ղև·իզ·29· Բ Օր · իբ · 53 ։ գ Թագ· գ·29· Երեմ· ԺԹ·9· Ոզր· բ · 20 ։ դ · 10 ։

Ե Հմր 12 ։ Ղև·իզ·33· Բ Օր · իբ · 64 ։ Գլ·ԺԲ· 14 ։ Ջաք · բ · 6 ։

Ի Գլ·ժա·21·

Լ Բ Մն · լԳ· 14 ։ Գլ· ը · 5 ։ Եզ ։ իգ · 38 ։

Ի Գլ · է · 4 · 9 ։ բ · 18 ։ Թ · 10 ։

Բ ՏԵս Հմր 9· Երեմ. ԺԵ. 2 ։ իա · 9 ։ Գլ· գ · 12 ։

Ի Երեմ. Թ . 16 ։ Հմր 2 ։ 10 ։ Գլ · գ · 8 ։

Հ Ղև . իգ · 33 ։ Հմր 2 ։ Գլ · Ժբ · 14 ։

Ն Ոզր · դ · 11 ։ Գլ· գ· 12 ։ է · 8 ։

Ղ Գլ · իա · 17 ։

Ճ Ես·ա·24 ։

⁘ Գլ·լգ· 6 ։ լը · 19 ։

Ն · Ք · ԶԲ · 594

բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը՝ յաւերման ու անարգութեան պի-
15 տի մատնեմ քեզ ։ Ու երբոր բարկութեամբ , և սրտմտութեամբ , ու սրտմտութեան պատիժներով քու վրադ դատաստաններ ի գործ դնեմ , — Ես Տէրս քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը՝ անարգանք, նախատինք , առակ ու զարմացում պիտի ըլլայ . ես Տէրս խօսեցայ ։
16 Երբոր ես սովուն չար ու ապականիչ նետերը խրկեմ , որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի խրկեմ , սովը ձեր վրայ պիտի աւելցընեմ . ու ձեզի համար հացին ցուպը պի-
17 տի կոտրեմ ։ Այսպէս ձեր վրայ սով ու չար գազաններ պիտի խրկեմ . ու քեզ անզաւակ պիտի թողուն . և քու մէջդ ժանտախտ ու արիւն պիտի անցնի . ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ . ես Տէրս խօսեցայ ։

Գ Լ · Զ

1 Իսրայէլի դատաստանը իրենց կռապաշտութեանը համար ։ 8 Մէկ Մնացորդ մը պիտի պահուի ։ 11 Արդարները յորդորուած են անոնց թշուառութիւններուն վրայ ողբալու ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդոյ՝ երեսդ Իսրայէլի լեռներուն դարձուր , ու
3 անոնց մարգարէութիւն ըրէ , Ու ըսէ . Ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . այսպէս կ'ըսէ Եհովայ Տէրը՝ լեռներուն , բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն . Ահա ես ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ , ու ձեր բարձր
4 տեղուանքը պիտի կործանեմ . Ես ձեր սեղանները աւերակ պիտի մընան , ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի կոտրտին . և ձեզմէ սպանուածները ձեր կուռքերուն առջեւը
5 ինկած պիտի ձգեմ ։ Ու Իսրայէլի որդւոցը դիակունքը իրենց կուռքերուն առջեւը պիտի դնեմ , և ձեր ոսկորները ձեր սեղաններուն բո-
6 լորտիքը պիտի ցրուեմ ։ Ձեր ամէն բնակած տեղերուն մէջ քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան , ու բարձր տեղուանքը ամայի պիտի ըլլան . որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի ըլլան , և ձեր կուռքերը կոտրտին ու խափանուին , և ձեր արեգական կուռքերը կործանին ,
7 ու ձեր գործքերը ջնջուին ։ Ու ձեր մէջը սպանուածներ պիտի իյնան . և պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
8 Բայց երբոր դուք երկիրներու մէջ ցրուիք , ձեզմէ սուրէն ազատուածները՝ ազգերուն մէջ մը-
9 նացորդ պիտի թողում ։ Ես ձեր ազատուածները զիս պիտի յիշեն

Ն · Ք · ԶԲ · 594

ան ազգերուն մէջը , ուր որ գերի պիտի քշուին . վասն զի ի իրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սրտովը , ու ի իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընող աչքերովը տանջուեցայ . և ի անոնք իրենց բոլոր պղծութիւններուն համեմատ երած չարութիւններնուն պատճառովը իրենց անձերէն պիտի
10 զզուին ։ Ու պիտի դիտնան թէ ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ թէ ասս չարիքը անոնց պիտի ընեմ ։
11 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ձեռքերդ իրարու զարկ , ու ոտքդ դիր՝ նը զարկ , ու ըսէ . Ախտս Իսրայէլի տանը բոլոր չար պղծութիւններուն . Վասն զի սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի իյ-
12 նան ։ Հեռուն եղողը՝ ժանտախտով պիտի մեռնի , ու մօտ եղողը՝ սրով պիտի իյնայ , և մնացածը ու պաշարման մէջ եղողը՝ սովով պիտի մեռնի . Այսպէս իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի
13 կատարեմ ։ Ու երբոր անոնց սպաննուածները՝ իրենց կուռքերուն մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բոլորտիքը , Ամէն բարձր բլուրի վրայ , Ամէն լեռներու գլուխ , ու ամէն կանանչ ծառի տակ , և ամէն տերեւախիտ բեւեկնիի տակ Ը-ոյն բլլան , ուր որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անուշ հոտ կը մատուցանէին , Պիտի դիտնաք
14 թէ ես եմ Տէրը ։ Այսպէս իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի երկնցընեմ . ու երկիրը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած տեղուանքը Դիբղայի կողմը եղող անապատէն աւելի ամայի ու աւերակ պիտի ընեմ . ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

Գ Լ · Է

1 Իսրայէլի վերջին ամայութիւնը ։ 16 Ազատուածներուն սուգը ։ 20 Թշնամիները պիտի պղծեն սրբարանը՝ Իսրայէլացւոց գերութիւններուն համար ։ 23 Ընթացի մը օրինակով կը ցուցուի անոց ողբալի գերութիւնը ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Ու դուն որդի մարդոյ՝ Ա՛յ ։ Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ'ըսէ . Վախճան՝ երկրին չորս կողմին վախճանը հա-
3 սեր է ։ Հիմա քու վրադ վախճան կու գայ . ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի խրկեմ . և քու ճամբաներուդ համեմատ՝ քեզի դատաստան պիտի ընեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի
4 բերեմ ։ Ես իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . Հապա քու ճամբաներդ քու վրադ

Ն · Ք · ԶԲ · 594

* Կ՛ըսէ՝ երբոր կոտրեմ իրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սիրտը, ու իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընող աչքերը ։

— Ր Օր · Լ · 23 · 24 ։

Ղ Ղէ · Իզ · 26 ։ Գլ · Գ · 16 ։ Ժգ · 13 ։
Ղ Ղէ · Իզ · 22 ։ Բ Օր · Լ · 24 ։ Գլ · Ժգ · 21 ։ Լգ · 27 ։ Լգ · 25 ։
Է Գլ · Լբ · 22 ։

— Գլ · Ի · 46 ։ Իա · 2 ։ Իե · 2 ։
Բ Գլ · Լգ · 1 ։

Ֆ Ղէ · Իզ · 30 ։

Ք Ղէ · Իզ · 30 ։

Ի Հմր 13 ։ Գլ · Է · 4 ։ 9 ։ Ժա · 10 ։ 12 · Ժբ · 15 ։
Ղ Երեմ · Խգ · 28 ։ Գլ · Ե · 2 · 12 ։ Ժբ · 16 ։ Ժգ · 22 ։

— Հմր 3 · 6 ։ Ամո · Ը · 2 ։ Մատ · Իգ · 6 · 13 ։ 14 ։

Բ Հմր 8 · 9 ։

Ֆ Հմր 9 ։ Գլ · Ե · 11 ։ Ը · 18 ։ Թ · 10 ։

պիտի դնեմ . և քու պղծութիւն-
ներդ քու մէջդ պիտի ըլլան . Ե ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Չարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու
6 գայ ։ Վախճանը կու գայ , վախ-
ճանը կու գայ . քու վրադ արթըն-
7 ցաւ . ահա կու գայ ։ Ո վ երկ-
րին բնակիչը՝ Ի կարգը քեզի կու
գայ . Ժամանակը կու գայ . խռո-
վութեան օրը մօտեցաւ , և ոչ թէ
8 լերանց ցնծութիւնը ։ Հիմա մօ-
տերս՝ Ի իմ սրտմտութիւնս քու
վրադ պիտի թափեմ , և իմ բար-
կութիւնս քու վրադ պիտի կատա-
րեմ , Ը ու քու ճամբաներուդ հա-
մեմատ՝ քեզի դատաստան պիտի ը-
նեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ
9 քու վրադ պիտի բերեմ ։ Ու Ի իմ
աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չո-
ղորմիմ . քու ճամբաներուդ համե-
մատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ .
և քու պղծութիւններդ քու մէջդ
պիտի ըլլան . Ի ու պիտի գիտնաք
թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ ։
10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ . Ի կարգը
ելեր հասաւ . գաւազանը ծաղկե-
ցաւ . ամբարտաւանութիւնը բն-
11 ձիղեցաւ ։ Բռնաւորութիւնը ե-
լաւ , ամբարշտութեան գաւազան
եղաւ . անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ .
ու անոնց բազմութենէն ու ստա-
ցուածքէն բան մը պիտի չմնայ , և
անոնց մէջը *վայելչութիւն պիտի
12 չըլլայ ։ Ի ժամանակը եկաւ . օրը
մօտեցաւ . գնողը չուրախանայ , ու
ծախողը չդրայ . քանզի ասոր բո-
լոր բազմութեանը վրայ բարկու-
13 թիւն կ'ըսայ ։ Ինչու որ ծախողը՝
ծախուածին պիտի չդառնայ , թէև
ողջ ըլլան . վասն զի անոր բոլոր
բազմութեանը համար եղած տե-
սիլքը ետ պիտի չդառնայ . ու
մարդ մը իր կենացը անօրէնու-
թեամբը պիտի չուժովցնայ ։
14 Փողը շչեցուցին . ամէն բան
պատրաստեցին . բայց պատերազ-
մի գացող չկայ . վասն զի իմ բար-
կութիւնս անոր բոլոր բազմու-
15 թեանը վրայ է ։ Ի Դուրսէն սուր ,
ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի
ըլլայ . դաշտը եղողը՝ սրով պիտի
մեռնի , ու քաղաքին մէջ եղողը՝
սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ ։
16 Եւ ։ անոնց ազատուածները՝ որ
պիտի ազատին , լեռներուն վրայ՝
ձորերու ազաւնիներուն պէս պիտի
ըլլան . ամէնքը պիտի հնձուին , ամէն
մէկը իր անօրէնութեանը համար ։
17 Ամէն Հ ձեռքերը պիտի թուլնան ,
ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի
18 հալին ։ Եւ անոնք Ն քուրձեր պիտի
հագնին . ու դողմունջ սոսկումը

պիտի ծածկէ . ու ամէն երեսի վրայ՝
ամօթ , և անոնց ամէն գլուխն վրայ՝
19 կնտութիւն պիտի ըլլայ ։ Իրենց
արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի
նետուին . ու անոնց ոսկին անարդ
բան մը պիտի սեպուի . անոնց Ճար-
ծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկու-
թեան օրը՝ կարող պիտի չըլլայ
զանոնք ազատելու . Ան-ով պիտի
չկրնան իրենց անձը կշտացընել ,
ոչ ալ իրենց փորը լեցընել . վասն
զի անիկայ Ճ իրենց անօրէնութեա-
20 նը գայթակղութիւնը եղաւ ։ Ի Ա-
նոր զարդերուն փառքը՝ հպարտու-
թեան դարձուցին . Ճ և անով իրենց
դարշութիւնները՝ իրենց պղծու-
թիւններուն պատկերները շինեցին .
ասոր պատճառաւ անոնց առջևը ա-
նարդ բան մը կ'ընեմ զանիկայ .
21 Եւ զանիկայ օտարներուն ձեռքը
պիտի տամ՝ որ յափշտակեն , ու
երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանի-
կայ թալլեն . ու զանիկայ պիտի
22 պղծեն ։ Եւ իմ երեսս անոնցմէ
պիտի դարձընեմ . ու իմ գաղտնի
տեղս պիտի պղծեն . և հոն բռնա-
ւորներ պիտի մտնեն , ու զանիկայ
պիտի պղծեն ։
23 Մէկ շղթայ մը շինէ . վասն զի
երկիրը արեան դատաստանով լե-
ցուեցաւ . ու քաղաքը բռնու-
24 թիւնով լեցուեցաւ ։ Եւ ազգե-
րուն խիստ չարերը պիտի բերեմ .
ու անոնց տուները պիտի ժառան-
գեն . և բռնաւորներուն ամբար-
տաւանութիւնը պիտի դադրեցը-
նեմ . ու անոնց սուրբ տեղերը պի-
25 տի պղծուին ։ Կործանումը կու
գայ . ու խաղաղութիւն պիտի
փնտռեն , բայց պիտի չգտնուի ։
26 Ը Պատուհասի վրայ պատուհաս պի-
տի գայ , և գուժի վրայ գոյժ պիտի
ըլլայ . Ը ու մարգարէին տեսիլք պի-
տի ուզեն . և քահանային օրէնքը՝
ու ծերերուն խորհուրդը պիտի կոր-
27 սուի ։ Թագաւորը սուգ պիտի
բռնէ , ու իշխանը սոսկում պիտի
հագնի . ու երկրին ժողովուրդին
ձեռքերը վախով պիտի թուլնան .
անոնց ճամբաներուն համեմատ՝ ա-
նոնց հատուցում պիտի ընեմ , և
անոնց դատաստաններուն համե-
մատ զանոնք պիտի դատեմ , Ը ու
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Երուսաղէմի մէջ աստուածային տեսիլքով կը ցուցուի Եզեկիէլին՝ 5 Նախանձու կուռքը , 7 պատկերներու տունը , 13 Թամուզին համար սուգ բնողները , 15 արեգակին երկրպագութիւն բնողները , 18 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց կոպաշտութեանը համար ։

1 Ու եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վե-
ցերորդ ամսուն հինգերորդ օրը՝

Բ Հմր 27 ։ Գլ · ղ · 7 ։ Ժր · 20 ։

Ի Հմր 10 ։ Ղ Հմր 12 ։ Սոփ · ա · 14 , 15 ։

Ի Գլ · ի · 8 , 21 ։

Ը Հմր 3 ։

Ի Հմր 4 ։

Ժ Հմր 4 ։

Ի Հմր 7 ։

Ա Երեմ · գ · 7 ։

* Կ—՛ սուգ

Ի Հմր 7 ։

Ե Ր Օր · լբ · 25 ։ Ոգբ · ա · 20 ։ Գլ · ե · 12 ։

Ն Գլ · ղ · 8 ։ Հ Եր · Ժգ · 7 ։ Երեմ · զ · 24 ։ Գլ · իա · 7 ։

Ն Եր · գ · 24 ։ Ժե · 2 , 3 ։ Երեմ · խբ · 37 ։ Ամով · ը · 10 ։ Ղ Սաղ · ծե · 5 ։

Ե Ղուկ · ժա · 4 ։ Սոփ · ա · 18 ։

Ճ Գլ · Ժգ · 3 , 4 ։ Խգ · 12 ։ Հ—՛ Իրենց

Ճ Երեմ · է · 30 ։

Ն դ Թագ · իա · 16 ։ Գլ · թ · 9 ։ Ժա · 6 ։

Ե Ր Օր · լբ · 23 ։ Երեմ · գ · 20 ։ Ա Սգ · Ծգ · 9 ։ Ողբ · բ · 9 ։ Գլ · ի · 1 , 3 ։

Ղ Հմր 4 ։

Ն · Ք · ԳՓ · 594

ես իմ տանս մէջ կը նստէի , և
– Ցուդայի ծերերը իմ առջեւս կը
նստէին . ու հոն Տէր Եհովային
2 ձեռքը իմ վրաս ինկաւ . Տէր նա-
յեցայ , ու ահա մրրիկ կերպարանք
մը կար՝ կրակի երեւոյթով . անոր
երիկամանցը երեւոյթէն վար՝ կրակ
էր , ու անոր երիկամունքներէն
վեր՝ ծագկպղինձի նման փայլուն
3 երեւոյթ մը կար : Եւ անիկայ ձեռ-
քի նմանութիւն մը երկրցուց ,
ու իմ գլխուս վարքէն բռնեց . ու
Հոգին զիս երկրի ու երկինքի մէջ-
տեղը վերցուց , և Տէրոջ Աստուծոյ
տեսիլքով Երուսաղէմ՝ դէպ՝ի հիւ-
սիս նայող ներքին դրանը մուտքը
բերաւ , ուր որ նախանձի զրգռող
4 նախանձու կուռքը կը կենար : Եւ
ահա հոն՝ դաշտի մէջ տեսած տե-
սիլքիս պէս՝ Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը կար :
5 Ու ինծի բաւ . Որդի մարդոյ՝
հիմա քու աչքերդ դէպ՝ի հիւսիս
վերցուր . ու երբոր աչքերս դէպ՝ի
հիւսիս վերցուցի , ահա սեղանին
դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը
6 այս նախանձու կուռքը կար : Ան
ատենը ինծի բաւ . Որդի՛ մարդոյ՝
կը տեսնե՞ս ասոնց ըրածը՝ ան մեծ
պղծութիւնները որ Իսրայէլի տու-
նը հոս կ՚ընէ , որպէս զի ես իմ
սրբարանէս հեռանամ . բայց նո-
րէն դարձիր , ու մեծ պղծու-
թիւններ պիտի տեսնես :
7 Եւ զիս գաւիթին դուռը տա-
րաւ . ու տեսայ , և ահա պատին
8 վրայ մէկ ծակ մը կար : Ու ինծի
բաւ . Որդի՛ մարդոյ՝ հիմա այս
պատը փորէ՛ . ու երբոր պատը
փորեցի , ահա մէկ դուռ մը կար :
9 Եւ ինծի բաւ . Մտիր , ու տես
ան չար պղծութիւնները՝ որ անոնք
10 հոս կ՚ընեն : Ու ես մտայ , ու
տեսայ , և ահա ամէն տեսակ սո-
ղոմներու ու գարշելի անասուննե-
րու պատկերներ և Իսրայէլի տանը
բոլոր կուռքերը պատին վրայ շուր-
11 ջանակի փորուած էր : Ու անոնց
առջեւը կայնած էին Իսրայէլի տա-
նը ծերերէն եօթանասուն մարդ ,
և Սափանի որդին Գեղոնիան՝ ա-
նոնց մէջը կայնած էր . ամէն մէկը
ձեռքը բուրվառ ունէր . ու խուն-
կին ծուխը ամպի պէս՝ վեր կ՚ելլէր :
12 Եւ Տէրը ինծի բաւ . Որդի մար-
դոյ՝ կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ՚ընեն
Իսրայէլի տանը ծերերը մութ տեղը՝
ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերա-
տանը մէջ . վասն զի անոնք կ՚ըսեն
թէ՝ Տէրը մեզ չտեսներ . Տէրը եր-
13 կիրը թողուց : Ու ինծի բաւ . Նո-
րէն դարձիր , և անոնց ըրած՝ մեծ
պղծութիւնները պիտի տեսնես :
14 Ու զիս Տէրոջը տանը դէպ՝ի
հիւսիս եղող դրանը մուտքը բե-
րաւ . և ահա հոն թամուզին համար
15 լացող կիներուն կը նստէին : Ու
ինծի բաւ . Որդի մարդոյ՝ կը
տեսնե՞ս . նորէն դարձիր , ու ա-
սոնցմէ աւելի մեծ պղծութիւններ
պիտի տեսնես :
16 Եւ զիս Տէրոջը տանը ներքին
գաւիթը բերաւ . և ահա Տէրոջը
տաճարին դուռը՝ Սրահին ու սե-
ղանին մէջտեղը՝ քսանուհինգ մար-
դու չափ կային . անոնք Տաճարին
Տէրոջը տաճարին դարձուցեր
էին , ու երեսնին արեւելքին , ու
դէպ՝ի արեւելք՝ արեւուն երկրպա-
17 գութիւն կ՚ընէին : Եւ ինծի բաւ .
Որդի մարդոյ՝ տեսար . միթէ Ցու-
դայի տանը պղտիկ բան կ՚երեւնայ
իրենց հոս ըրած պղծութիւնները
ընելը , որ երկիրն ալ բռնութիւ-
նով լեցուցին , ու զիս բարկացընե-
լու դարձան . և ահա ճիւղը իրենց
18 քիթին կ՚երկընցընեն : Ու ես ալ
սրտմտութեամբ պիտի վարուիմ
– Նանդ հետ . Աչքս պիտի չխնայէ ,
ու պիտի չողորմիմ . և անոնք ինծի
ականջներուս մեծ ձայնով պիտի
կանչեն , սակայն անոնց մտիկ պի-
տի չընեմ :

Գ Լ · Թ

1 Մէկ տեսիլքի մը միջոցով կը ցուցուի թէ ու-
մանք պիտի փրկուէին , 5 և ծնացածները պի-
տի կոտորուէին · 8 և թէ Աստուած անոնց հա-
մար ազատանք պիտի չընդունէր :

Ի՚ր 594

1 Նաև մեծ ձայնով կանչեց իմ ա-
կանջներուս , ու բաւ . Քա-
ղաքին վրայ որոշուածները մօտե-
ցուցէք , ու ամէն մէկը իր ապա-
կանիչ գործիքը իր ձեռքը առէք :
2 Նաև ահա դէպ՝ի հիւսիս նա-
յող վերի դրանը ճամբայէն վեց
մարդ կու գար . ու ամէն մէկուն
կոտորիչ գործիքը իր ձեռքն էր .
– և անոնց մէջը կտաւէ զգեստ հա-
գած մարդ մը կար , ու մէջքը դրա-
գիրի կաղամար ունէր . և անոնք
գացին պղնձէ սեղանին քովը կայ-
3 նեցան : Ու Իսրայէլի Աստու-
ծոյն փառքը՝ որ քերովբէներուն
վրան էր , անոնց վրայէն տանը սե-
մը եղաւ :
Եւ ան կտաւէ զգեստ հագած ,
ու մէջքը դրագրի կաղամար ու-
4 նեցող մարդը կանչեց . Եւ Տէրը
անոր բաւ . Քաղաքին մէջէն՝ Ե-
րուսաղէմին մէջէն անցիր , ու անոր
մէջը եղած բոլոր պղծութիւննե-
րուն համար հառաչող ու ողբա-
ցող մարդոցը ճակատներուն վրայ
5 Նշան դիր : Ու քանի որ ես կը
լսէի՝ միւսներուն բաւ . Անոր ե-

Ն · Ք · ԳՓ · 594

Ց Ծովիս · Բ · 17 ·
Ի Գլ · Ժա · 1 ·
Ձ Երեմ · Բ · 27 · Լ · 33 ·
Ղ Ր Օր · Դ · 19 · դ Թագ · ԻԴ · 5 · 11 · Ցար · Լ · 26 · Երեմ · ԽԴ · 17 ·
Հ Գլ · Թ · 9 ·
Յ Գլ · Ե · 13 · Ժզ · 42 · ԻԴ · 13 ·
Ղ Գլ · Ե · 11 · է · 4, 9 · Թ · 5 · 10 ·
Ճ Նահ · Ա · 28 · Ե՚ա · 15 · Երեմ · Ժա · 11 · Ժդ · 12 · Միք · Գ · 4 · Զաք · է · 13 ·

– Գլ · Ժդ · 4 · Գլ · Ժ · 2 , 6 , 7 · Ցար · Ժե · 6 ·
Բ Տե՛ս գլ · Գ · 23 · Բ · 4 · Ժ · 4 · 18 · Ժա · 22 , 23 ·
Ի Սաղ · ՃԺԹ · 53 · 136 · Երեմ · Ժդ · 17 · Բ Կոր · Ժբ · 21 · Բ պետ · Բ · 8 ·
Ե Եւ · Ժբ · 7 · Ցար · է · 3 · Թ · 4 · Տե՛ս Ցար · Ժդ · 16 , 17 · Ի · 4 ·

տեւէն քաղաքէն անցէք , ու զար-
կէք . Ի աչքերնիդ չխնայէ , ու մի
6 ողորմիք . Ջնջերը , երիտասարդը
ու կոյսը , պզտիկ տղաքը ու կիւկ-
ները սպաննեցէք ու կոտորեցուր-
ցէք . բայց Ի վրան նշան ունեցող
մարդու մը ամենեւին մի՛ մօտենաք .
ու ԷԻՄ սրբարանէս սկսեցէք ։
Ի Ուստի տանը առջեը եղող ծեր
7 մարդիկներէն սկսան ։ Եւ անոնց
ըսաւ . Ցունը պղծեցէք , ու զա-
ւիթները մեռելներով լեցուցէք ։
ելէք ։ Եւ անոնք ելան ու քա-
ղաքին մէջը զարկին ։
8 Ու երբոր զանոնք զարկին , ու ես
միայն , ան ատեն Ի երեսիս վրայ
ինկայ , և աղաղակելով ըսի . Ի՛Ո Հ
Տեր Եհովայ՝ դուն երուսաղէմի վը-
րայ քու բարկութիւնդ թափելով՝
Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնա-
9 ջի՞նջ պիտի ընես ։ Ու ինծի ը-
սաւ . Իսրայէլի և Ցուդայի տանը
անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ
է . ու Երկիրը արիւնով լեցուե-
ցաւ , և քաղաքը անիրաւութեամբ
լեցուեցաւ . վասն զի ըսին . Ի Տէ-
րը երկիրը թողուց , ու Ի Տէրը
10 չտեսնէր ։ Եւ հիմա իմ Աչքս
ալ պիտի չխնայէ , ու պիտի չո-
ղորմիմ . Ի իրենց ճամբաները՝ ի-
րենց գլուխը պիտի բերեմ ։
11 Եւ ահա կտաւէ զգեստ հագած ,
ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը
յուր բերաւ՝ ու բսաւ . Ինծի հրա-
մայածիդ պէս ըրի ։

Գ Լ · Ա

1 Մարդարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քաղաքին վրայ ցասուելու կրակի կայծերը ։ 8 Քերովբէներուն տեսիլքը ։

1 Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն
գլխուն վրայի Հաստատուա-
թեանը մէջ՝ շափիւղայ քարի պէս
աթոռի ձեւով նմանութիւն մը
2 կ'երեւնար անոնց վրայ ։ Ի Ու կտա-
ւէ զգեստ հագած մարդուն խօսե-
ցաւ , ու ըսաւ . Քերովբէներուն
տակը եղող անիւներուն մէջտեղը
մտիր , և ձեռքերդ քերովբէներուն
մէջտեղը եղող Ի կրակի կայծերէն
լեցուր , ու Ք քաղաքին վրայ ցա-
նէ . և անիկայ իմ աչքերուս առ-
3 ջեը մտաւ ։ Ու երբոր ան մարդը
մտաւ , քերովբէները տանը աջ
կողմն կայներ էին . և ամպը ներքին
4 գաւիթը լեցուցեր էր ։ Ի Ու Տէ-
րոջը փառքը քերովբէներուն վրա-
յէն տանը սեմը վերացաւ , և
Ջտունը ամպով լեցուեցաւ , ու
սրահը Տէրոջը փառքին պայծա-
5 ռութեամբը լեցուեցաւ ։ Եւ Ի քերովբէից թևերուն ձայնը՝ մինչև
արտաքին գաւիթը կը լսուէր՝ Ը Ա-
մենակարող Աստուծոյն ձայնին
6 պէս , երբոր կը խօսի ։ Ու երբոր
կտաւէ զգեստ հագած մարդուն
հրամայեց , ու բսաւ թէ՝ քերով-
բէներուն մէջտեղը եղող անիւնե-
րուն մէջէն կրակ առ , անիկայ
դնաց անիւներուն քովը կայնե-
7 ցաւ ։ Ու քերովբէներուն մէջէն
քերովբէին մէկը՝ իր ձեռքը քերով-
բէներուն մէջտեղը եղող կրակին
երկրընդուց՝ ու առաւ , և կտաւէ
զգեստ հագնողին ձեռքը տուաւ .
8 անիկայ ալ առաւ ու ելաւ ։ Ի Ու
քերովբէից թևերուն տակը՝ մար-
դու ձեռքի նմանութիւն կ'երեւ-
նար ։
9 Ի Եւ տեսայ որ ահա քերովբէնե-
րուն քովը չորս անիւ կար , ամէն
մէկ քերովբէին քովը մէյմէկ անիւ .
ու անիւներուն երեւոյթը Խոսկեբա-
10 րի կը նմանէր ։ Եւ անոնց երեւոյ-
թը՝ չորսին ալ ձեր մէկ էր , որպէս
թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար ։
11 Գացած ատեննին՝ իրենց չորս
կողմերուն վրայ կ'երթային . գա-
ցած ատեննին էր՝ չէին դառնար . վասն զի որ կողմը
որ գլուխը կը նայէր , անոր ետևէն
կ'երթային . գացած ատեննին չէին
12 դառնար ։ Եւ անոնց բոլոր մարմի-
նը , կռնակները , ու ձեռքերը , ու
թևերը , և Ի անիւները՝ ան
չորսին անիւները՝ ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին ։ Ի Անիւներուն
համար լսեցի որ՝ անոնց անուն դր-
14 ուեցաւ՝ Մրրիկ ։ Ի Ու մէկը
չորս երես ունէր . առջի երեսը քե-
րովբէի երես էր , երկրորդ երեսը
մարդու երես էր , ու երրորդը՝ ա-
ռիւծի երես էր , և չորրորդը՝ ար-
15 ծիւի երես էր ։ Ու քերովբէները
վերացան ։ Քսորար գետին քովը
տեսած կենդանիներս ասոնք էին ։
16 Ի Ու երբոր քերովբէները կ'երթա-
յին , անիւներն Ի անոնց քովէն
կ'երթային , ու երբոր քերովբէնե-
րը երկրէն բարձրանալու համար՝
թևերնին կը վերցընէին , ասն անիւ-
ներն ալ անոնց քովէն չէին գա-
17 տուեր ։ Ի երբոր անոնք կայնէին ,
Ի Ի կը կայնէին . երբոր ա-
նոնք վերանային , Ի կը վե-
րանային անոնց հետ . վասն զի ա-
նոնց մէջը կենդանիներուն ոգին
կար ։
18 Եւ Ջերոջը փառքը տանը սեմին
վրայէն ելաւ , ու քերովբէներուն
19 վրայ կայնեցաւ ։ Եւ իմ աչքերուս
առջեը Ի քերովբէները ելլելով՝ թև-
ուերնին վերցուցին , ու երկրէն
բարձրացան . անիւներն ալ անոնց
հետ էին . ու Ջերոջը տանը ա-
բեւելեան դրանը մուտքը կայնեցան .

Ն · Ք · Գ Ե · Իսր 594

Ի Հեր 10 ։ Գլ · Ե · 11 ։ Ղր Մն · Լգ · 17 ։ Ի Ցայտ · Թ · 4 ։ Եզեկ · Իե · 29 ։ ապես · 9 · 17 ։ Ի Գլ · Ը · 11 ։ 12 · 16 ։

Ի Թես · Ժգ · 5 ։ Ժգ · 4 · 22 · 45 ։ Ցես · Է · 6 ։ Ի Գլ · Ժա · 13 ։

Լգ Թագ · Ի · 16 ։ Գլ · Ը · 17 ։ Ի Գլ · Ը · 12 ։ Ի Սաղ · Ժ · 11 ։ Եր · Իթ · 15 ։ Ի Գլ · Է · 11 ։ Է · 4 ։ Ը · 18 ։ Հգ · Ժա · 21 ։

— Գլ · ա · 22, 26 ։

Ի Գլ · Թ · 2, 3 ։

Ի Գլ · ա · 13 ։ Տ Եզես Ցայտ · Ը · 5 ։

Ի Ցես Հեր 18 ։ Գլ · ա · 28 ։ Թ · 3 ։

Ղ Թագ · Ը · 10, 11 ։ Գլ · Խգ · 5 ։

Ի Գլ · ա · 24 ։

Ը Սաղ · Իթ · 3, ՃԷ ։

Ն · Ք · Գ Ե · Իսր 594

Ի Գլ · ա · 8 ։ Հեր 21 ։

Ի Գլ · ա · 15 ։

Ի Գլ · ա · 16 ։

Լ Գլ · ա · 17 ։

Ի Գլ · ա · 18 ։

Կ · Դիւթաւոլ , Եբր · Գազդազ ։

Ի Գլ · ա · 6, 10 ։

Ի Գլ · ա · 5 ։

Հ Գլ · ա · 19 ։

Ի Գլ · ա · 12, 20 , 21 ։

Ջ Հեր 4 ։

Ի Գլ · Ժա · 22 ։

ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը
20 վերէն անոնց վրայ էր ։ Քօրար
գետին քովը՝ Իսրայէլի Աստուծոյն
տակը տեսած կենդանիներս ասոնք
էին . ու գիտցայ որ անոնք քերով-
21 բէներ են ։ Ամէն մէկը չորս երես՝
ու ամէն մէկը չորս թեւ ունէր . և
անոնց թեւերուն տակը մարդու
22 ձեռքերու նմանութիւն կար ։ Ու
անոնց երեսներուն երևոյթը՝ նոյն
երեսներուն էր՝ որ Քօրար
գետին քովը տեսայ , թէ՝ անոնց
կերպարանքը , և թէ իրենք . Ամէն
մէկը շիտակ յառաջ կերթար ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Իշխաններուն սնապարծութիւնը . 4 անոնց մեղքը ու դատաստանը ։ 13 Երբոր եղեկիէլ կը գանգատի , Աստուած անոր կը յայտնէ իր դիտաւորութիւնը՝ թէ պիտի ազատէ մէկ Մնացորդ մը , 21 և պիտի պատժէ չարերը ։ 22 Աստուծոյ փառքը քաղաքէն կը վերնայ ։ 24 եղեկիէլ գերիներուն կը դառնայ ։

1 Ու Հոգին զիս վերցուց , ու Տէ-
րոջը տանը դէպ ի Բարևելք նա-
յող արևելեան դուռը բերաւ . և
ահա Ի դրանը մուտքը քսանուհինգ
մարդ կար . ու անոնց մէջը Ժողո-
վուրդին իշխանները՝ Ազուրի որդին
Յեզոնիան , ու Բանեայի որդին
2 Փաղատիան տեսայ ։ Եւ անիկայ
ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ ասոնք
են ան մարդիկները որ անօրէնու-
թիւն կը մտածեն , ու չար խոր-
հուրդներ կու տան ասա քաղաքիս
3 մէջ , Ու կ'ըսեն . Մօտ չէ՞նք
նորը տուներ պիտի չշինուին . Ասա
սիրտը կաթսայ է , ու մենք միս
4 ենք ։ Ուստի մարգարէացիր անոնց
վրայ , մարգարէացիր՝ որդի մարդոյ ։
5 Ան առենը Տէրոջը Հոգին իմ
վրաս ինկաւ , ու ինծի ըսաւ .
Ըսէ՝ որ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Դուք այսպէս ըսիք՝ ով Իսրայէլի
տունը . բայց ես ձեր միտքերն ան-
6 ցածը գիտեմ ։ Դուք ասա քա-
ղաքիս մէջ ձեր սպաննուածները
շատցուցիք , ու անոր փողոցները
7 սպաննուածներով լեցուցիք ։ Ա-
նոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ձեր սպաննուածները՝ որ
անոր մէջը դրիք , անոնք միսն են ,
ու անիկայ կաթսան է . Բայց
ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ ։
8 Դուք սուրէն վախցաք . ու ես
սուրը ձեր վրայ պիտի բերեմ՝
9 կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Ու ձեզ ա-
նոր մէջէն պիտի հանեմ , և ձեզ
օտարներուն ձեռքը պիտի մատ-
նեմ , ու Ի ձեր մէջը դատաստան
10 ներ ի գործ պիտի դնեմ ։ Դուք
սրով պիտի իյնաք . Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
տեմ . Ու պիտի գիտնաք թէ ես
11 եմ Տէրը ։ Ա՛ս Ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ , որ դուք
անոր մէջը միս ըլլաք ։ Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ . Ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը . վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չգալեցիք , ու իմ իրաւունք-
ներս չգործադրեցիք . հապա ձեր
բոլորտիքը եղող ազգերուն սովո-
րութեանցը համեմատ վարուեցաք ։
13 Ու եղաւ որ՝ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս՝ Բանեայի որդին
Փաղատիան մեռաւ . Ան ատեն
երեսիս վրայ ինկայ , բարձր ձայնով
աղաղակեցի , ու ըսի . Ո՜հ , Տէր
Եհովայ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառի՞ս ։ Ան
ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ , քու եղբայրներդ , քու
ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի
տունը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղեմի բնակիչները ը-
սին . Տէրոջը քովէն հեռացէք . աս
երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
րուած է ։
16 Անոր համար ըսէ . Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Թէպէտև զանոնք
ազգերուն մէջը հեռացուցի , ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի ,
բայց անոնց մնած երկիրներուն
մէջը՝ քիչ մը ատեն անոնց սրբարան
17 պիտի ըլլամ ։ Անոր համար ըսէ .
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ձեզ
ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ՝
և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք , ու
ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը ։
18 Եւ հոն պիտի մտնեն , ու անոր
բոլոր գարշութիւնները , ու բոլոր
պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցընեն ։ Եւ անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ , ու Նոր հոգի պիտի դնեմ . և անոնց
մարմինէն քարեղէն սիրտը պիտի
հանեմ , ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ . Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն , ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն , ու զանոնք ի
գործ դնեն , Ու անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան . Ես ալ անոնց Աս-
21 տուած ըլլամ ։ Բայց անոնք՝ որոնց
սիրտը իրենց կամացը գարշութիւն-
ներուն , ու պղծութիւններուն ե-
տևէն կ'երթայ , Անոնց ճամբան
իրենց գլխուն պիտի բերեմ , կ'ը-
սէ Տէր Եհովան ։
22 Ու քերովբէները՝ իրենց թեւերը
վերցուցին . ու անիւները անոնց
քովն էր . և Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը վերէն անոնց վրան էր ։
23 Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ-
տեղին վրայէն ելաւ , և քաղաքին

ՆՀ · ԳԲ · 594

ՅԳԼ · Ա · 1 ։
ՅԳԼ · Ա · 22 ։
ՀՐ 15 ։
ՆԳԼ · Ա · 6 ։
ՀՐ 14 ։
ԷԳԼ · Ա · 8 ։
ՀՐ 8 ։
– ԳԼ · Ա · 10 ։
ԷԳԼ · Ա · 12 ։

– ԳԼ · Գ · 12 ։
14 ։ Բ · 3 ։
ՀՐ 24 ։
Բ ԳԼ · Ժ · 19 ։
Ի ՏԵՍ ԳԼ · Բ · 16 ։

Ը ԳԼ · ԺԲ · 22 ։ 27 ։ Բ
ՊԱՏ · Գ · 4 ։
Ի ՏԵՍ ԵՐԵՄ · Ա · 13 ։ ԳԼ · ԽԴ · 3 ։ ԷՀ ։
Ղ ԳԼ · Բ · 2 ։ Գ · 24 ։

Ե ԳԼ · Է · 23 ։ ԽԲ · 3 · 4 ։

Ը ԳԼ · ԽԴ · 3 · 6 ։ 10 ։ 11 ։ ՄԻՔ · Գ · 3 ։
Ը ՀՐ 9 ։

Ժ ԳԼ · Ե · 8 ։
Ի Գ ԹԱԳ · ԽԱ · 19 · 20 · 21 ։ ԵՐԵՄ · ԼԲ · 6 ։ ԺԲ · 10 ։
Լ Գ ԹԱԳ · Բ · 65 ։ Գ ԹԱԳ · Ժ Գ · 25 ։
Ի ԱՍԳ · Թ · 16 ։ ԳԼ · Գ · 7 ։ Ժ Գ · 9 · 14 · 21 · 23 ։

11 եմ Տէրը ։ Ա՛ս Ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ , որ դուք
անոր մէջը միս ըլլաք ։ Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ . Ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը . վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չգալեցիք , ու իմ իրաւունք-
ներս չգործադրեցիք . հապա Ձեր
բոլորտիքը եղող ազգերուն սովո-
րութեանցը համեմատ վարուեցաք ։
13 Ու եղաւ որ՝ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս՝ Բանեայի որդին
Փաղատիան մեռաւ . Ան ատեն
երեսիս վրայ ինկայ , բարձր ձայնով
աղաղակեցի , ու ըսի . Ո՜հ , Տէր
Եհովայ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառի՞ս ։ Ան
ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ , քու եղբայրներդ , քու
ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի
տունը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղեմի բնակիչները ը-
սին . Տէրոջը քովէն հեռացէք . աս
երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
րուած է ։
16 Անոր համար ըսէ . Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Թէպէտև զանոնք
ազգերուն մէջը հեռացուցի , ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի ,
բայց անոնց մնած երկիրներուն
մէջը՝ քիչ մը ատեն անոնց սրբարան
17 պիտի ըլլամ ։ Անոր համար ըսէ .
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ձեզ
ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ՝
և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք , ու
ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը ։
18 Եւ հոն պիտի մտնեն , ու անոր
բոլոր գարշութիւնները , ու բոլոր
պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցընեն ։ Եւ անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ , ու Նոր հոգի պիտի դնեմ . և անոնց
մարմինէն քարեղէն սիրտը պիտի
հանեմ , ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ . Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն , ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն , ու զանոնք ի
գործ դնեն , Ու անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան . Ես ալ անոնց Աս-
21 տուած ըլլամ ։ Բայց անոնք՝ որոնց
սիրտը իրենց կամացը գարշութիւն-
ներուն , ու պղծութիւններուն ե-
տևէն կ'երթայ , Անոնց ճամբան
իրենց գլխուն պիտի բերեմ , կ'ը-
սէ Տէր Եհովան ։
22 Ու քերովբէները՝ իրենց թեւերը
վերցուցին . ու անիւները անոնց
քովն էր . և Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը վերէն անոնց վրան էր ։
23 Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ-
տեղին վրայէն ելաւ , և քաղաքին

ՆՀ · ԳԲ · 594

Ի ՏԵՍ ՀՐ 3 ։

Ի ՀՐ 10 ։

Հ ՂԱ · ԺԲ · 3 · 24 ։ ԷՀ ։ Բ ՕՐ · Ժ · 30 · 31 ։ ԳԼ · Բ · 10 · 14 · 16 ։
ՅՀՐ 1 ։ ՏԵՍ ԳՈՐ · Ե · 5 ։
ԷԳԼ · Թ · 8 ։

ՑՍԱՂ · Գ · 1 ։ Դ · 9 ։ Ե · Բ · 14 ։

ՅԵՐԵՄ · ԻԳ · 5 ։ ԳԼ · ԻՐ · 25 ։ ԼԳ · 13 · ԼԴ · 24 ։

ՅԳԼ · ԼԲ · 23 ։

ՆԵՐԵՄ · ԼՐ · 39 ։ ԳԼ · ԼԳ · 26 · 27 ։ ՏԵՍ ՍՓ · Գ · 9 ։
ԷՍԱՂ · Ծ · 10 ։ ԵՐԵՄ · Լ · 33 ։ ԼՐ · 39 ։ ԳԼ · Ժ Բ · 31 ։
– ՋԱՔ · Է · 12 ։
ԷՍԱՂ · ՃԺ · 45 ։
– ԵՐԵՄ · ԻԳ · 7 ։ ԳԼ · Ժ Գ · 11 ։ ԼԳ · 28 ։ ԼԷ · 27 ։
Ը ԳԼ · Թ · 10 ։ ԻՐ · 31 ։

– ԳԼ · Ա · 19 ։ Ժ · 19 ։

– ԳԼ · Բ · 4 ։ Բ · 3 ։ Ժ · 4 · 18 ։ ԽԳ · 4 ։

Ն · Ք · ՂՔ · 594

Հարևելեան կողմը եղող ՚լեռանը վրայ կայնեցաւ։
24 Ու ՚Հոգին զիս վերցուց, ու Քաղաքացւոց երկիրը եղող դերիներուն քովը բերաւ. Ե ՚՚՚

խօսքս ՚ի գործ պիտի դրուի . ալ պիտի չուշանայ . վասն զի ձեր օրերուն մէջը՝ ով ապստամբներու տուն , խօսք պիտի խօսիմ , ու պիտի կատարեմ , կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

26 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
27 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ ահա Բաբելի տունը կ՚ըսեն թէ՝ Ասոր տեսած տեսիլքը շատ օրերու համար է . ու ասիկայ հեռաւոր ժամանակներու համար մարգարէու-
28 թիւն կ՚ընէ ։ Անոր համար անոնց ըսէ . Այսպէս կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ . Այսուհետեւ բնաւ մէկ խօսքս պիտի չուշանայ . հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

ԳԼ . Ժ Գ

1 Սուտ մարգարէներուն յանդիմանութիւն . 10 և անոնց պատժելը . 17 մարգարէուհիներուն ու անոնց բարձերուն վրայով ։

1 Նաեւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու իրենց ըսուէն մարգարէութիւն ընողներուն ըսէ . Տէրոջը խօսքը
3 մտիկ ըրէք . Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ անզգամ մարգարէներուն՝ որոնք իրենց հոգիին ետեւէն կ՚երթան , ու բան մը տեսած չեն ։
4 Քու մարգարէներդ՝ ով Իսրայէլ , Թաւերակներու մէջ եղող աղուէս-
5 ներու պէս եղան ։ Խորամատուներեան տեղուանքը չելաք , ու Տէրոջը օրը՝ պատերազմի մէջ հաստատ կայնելու համար՝ Իսրայէլի տունը
6 պարսպով չպատեցիք ։ Անոնք ունայն տեսիլք , և սուտ դուշակութիւն կը տեսնեն , և կ՚ըսեն թէ՝ Տէրը ըսաւ , թէեւ Տէրը զանոնք խրկած չէ . և յոյս կու տան՝ թէ Էրէնց խօսքը պիտի կատարուի ։
7 Միթէ դուք ունայն տեսիլքներ չտեսաք , և սուտ դուշակութիւններ չխօսեցաք , ու չըսիք թէ՝ Տէրը խօսեցաւ , երբոր ես խօսած չէի ։
8 Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը սուտ բլլալուն համար , ահա ես ձեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
9 ԵՀՈՎԱՆ . Ես իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տեսնող , և սուտ դուշակութիւն ընող մարգարէներուն դէմ պիտի բլլայ . անոնք իմ ժողովրդեանս խորհուրդին մէջ պիտի չբլլան , Ու Իսրայէլի տանը ցրբին մէջ պիտի չգրուին , Ես պիտի երկիրը պիտի չմտնեն . Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։
10 Որովհետեւ անոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն . և Խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ . ու անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք ՚ի կիրուվ կը ծեփեն զանիկայ .
11 Ըն կիրուվ ծեփողներուն ըսէ՝ որ՝ Անիկայ պիտի փլի . Յորդահոս անձրեւ պիտի բլլայ . և դուք ով կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք . ու շնչոյ մրրկալից հովը պիտի
12 ձեղքէ ։ Եւ ահա երբոր պատը փլի , ձեզի պիտի չըսեն թէ՝ Ո՞ւր է ան
13 ծեփը , որ դուք ծեփեցիք ։ Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . իմ սրտմտութեամբս մրրկալից հով պիտի հանեմ . և իմ բարկութեամբս յորդահոս անձրեւ , ու սրտմտութեամբս կարկուտի քարեր պիտի բլլան , որ շնչոյ բնա-
14 ջինջ ընեն ։ Ու կիրուվ ծեփած պատերնիդ պիտի փլցընեմ , և զանիկայ գետնին հետ հաւասար պիտի ընեմ . ու անոր հիմը պիտի երեւնայ . և անիկայ պիտի իյնայ . ու դուք անոր մէջը բնաջինջ պիտի
15 բլլաք . Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ ես իմ սրտմտութիւնս պատին վրայ , ու զանիկայ կիրուվ ծեփողներուն վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի պիտի ըսեմ . Պատը , ու զանիկայ ծեփողները
16 ոչինչ եղան , Այսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Երուսաղէմի վրայ մարգարէութիւն կ՚ընեն , և անոր վրայով Խաղաղութեան տեսիլքներ կը տեսնեն , քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր Ե-
17 ՀՈՎԱՆ ։ Եւ դուն որդի մարդոյ՝ երեսդ շիտակ քու ժողովուրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ որոնք իրենց սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն , ու անոնց
18 վրայ մարգարէացիր , Ու ըսէ . Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ ան կնիկներուն՝ որ ամէն թեւերու տակ բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի մարդոց գլուխներուն յարկներ կը շինեն , որ հոգիներ որսան . միթէ դուք իմ ժողովուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները պիտի ապ-
19 րեցընէք ։ Եւ ինծի լեցուն գարիի համար , ու հացի պատառներու համար՝ իմ ժողովուրդիս առջեւը զիս պիտի անարգէք , որպէս զի սուտ թեան ականջ դնող ժողովուրդիս սուտ թիւն զրուցելով՝ չմեռնելու հոգիները մեռցընէք , ու չապրելու հոգիները ապրեցընէք ։
20 Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ որոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք՝ թռչուններու պէս՝ , և զանոնք ձեր թեւերէն պիտի պատեմ , ու ան հոգիները պիտի արձակեմ ,

Ն . Ք . ԳԲ . 594

Ե Հմր 22 ։

Դր Պնտ . Գ . 4 ։

Է Հմր 23 . 25 ։

– Հմր 17 ։

Բ Երեմ . Ժգ . 14 ։ Իզ . 16 . 26 ։

Է Երզ . Ր . 15 ։

Ը Սագ . Ջգ . 23 . 30 ։ ԳԼ . Իր . 30 ։

Ի Հմր 23 ։ ԳԼ . Ժր . 24 ։ Իր . 28 ։

Ա Եզր . Բ . 59 . 62 ։ Նէեմ . է . 5 ։ Սագ . կթ . 28 ։

Ի ԳԼ . Ի . 38 ։

Ը ԳԼ . Ժա . 10 . 12 ։

Ն . Ք . ԳԲ . 594

Բ Երեմ . Գ . 14 . Ը . 11 ։

Ի ԳԼ . Իբ . 28 ։

Ի ԳԼ . Լբ . 22 ։

Է Հմր 9 . 21 ։ 23 ։ ԳԼ Ժգ . 8 ։

Ի Երեմ . Գ . 14 ։ Իբ . 9 ։

Ի ԳԼ . Ի . 46 ։ Իա . 2 ։

Է Հմր 2 ։

* կամ՝ երեսի բարձեր

Բ Դ Պնտ . Բ . 14 ։

Յ Տէս Ընակ . Իբ . 21 ։ Միք . Գ . 5 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 594

* կ՚որ թռչին ։

ՂՀՈՐ 9 ։

ՅԵՐԵՄ· ԽԳ· 14 ։

ՅՀՈՐ 6 , ԼԲ ։ ԳԼ·ԺՐ· 24 ։ ՄԽՔ· Գ· 6 ։

ՅՀՈՐ 9 ։ ԳԼ· Ժ Գ ։ Տ ։ ԺԱ· 7 ։

ոչնչեն ան հոգիները որոնք դուք
21 կ՚որսաք * թռչուններու պէս՝ ։ Եւ
ձեր լաչակները պիտի պատռեմ ,
ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն
պիտի ազատեմ , ու ալ ձեր
ձեռքին մէջը որս պիտի չըլլան . Ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
22 Վասն զի դուք արդարին սիրտը ՅԷՐ
ստութիւններովը տրտմեցուցիք ,
որ ես զանիկայ չէի տրտմեցուցած .
ու ՚ամբարշտին ձեռքը ուժովցու-
ցիք , որպէս զի իր չար ճամբայէն
23 չդառնայ , ու ապրի ։ Ընոր համար
՚ալ մ՚ըսեն ալ ունայն տեսիլք պիտի
չտեսնէք , և գուշակութիւն պիտի
չընէք . ու իմ ժողովուրդս ձեր
ձեռքէն պիտի ազատեմ . ՅԱ պի-
տի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ատուած կը պատասխանէ կռապաշտներուն՝ իրենց սրտին համեմատ . 6 զանոնք կը յորդո-
րէ որ ապաշխարեն , յառաջ բերելով մերթեալ
մարգարէներուն պատճառովը գալու դատաս-
տանները ։ 12 Ատուծոյ անդառնալի վճիռը
սովի վրայով , 15 ապականիչ գազաններու , 17
սուրի , 19 և ժանտախտի վրայով ։ 22 Մէկ
ճշմարտը մը պիտի ազատուէր՝ ուրիշներուն
օրինակ ըլլալու համար ։

ԻԵՐ 594 — ԳԼ· Բ· 1 ։ Ի· 1 ։ ԼԳ· 31 ։

1 Ա Ե՛ Իսրայէլի ծերերէն քանի մը
մարդիկ ինծի եկան , ու իմ
2 առջեւս նստան ։ Եւ Տէրոջը խօսքը
3 ինծի եղաւ՝ ըսելով . Որդի մար-
դոյ՝ ատ մարդիկը իրենց կուռքերը
իրենց սրտերուն մէջը կանգնեցին ,
ու Բ իրենց անօրէնութեանը գայ-
թակղութիւնը իրենց երեսներուն
առջեւը դրին . Գմիթէ բնաւ †անոնց
4 պատասխան պիտի տամ՞ ։ Ուստի
անոնց հետ խօսէ՛ , ու անոնց ըսէ՛ .
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ի-
սրայէլի տունէն ով որ իր կուռքերը
իր սրտին մէջը կանգնէ , ու իր ան-
օրէնութեանը գայթակղութիւնը
իր երեսին առջեւը դնէ , ու մարգա-
րէին գայ , ան եկողին՝ ես Տէրս ա-
նոր կուռքերուն շատութեանը հա-
մեմատ պատասխան պիտի տամ .
5 Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց
սիրտերէն բռնեմ . վասն զի անոնց
ամէնը՝ իրենց կուռքերովը ինծմէ
օտարացան ։
6 Ընոր համար Իսրայէլի տանը ը-
սէ՛ . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Դարձէ՛ք , ու ձեր կուռքերէն չե-
դարձուցէ՛ք . և ձեր ամէն պղծու-
թիւններէն երեսիդ դարձուցէ՛ք ։
7 Քանզի Իսրայէլի տունէն կամ Ի-
սրայէլի մէջ պանդխտ եղող օտա-
րականներէն ով որ ինծմէ դառնայ ,
և իր կուռքերը իր սրտին մէջը
կանգնէ , ու իր անօրէնութեանը
գայթակղութիւնը իր երեսին առ-
ջեւը դնէ , և մարգարէին գայ՝ անոր
միջոցովը ինծի հարցընելու համար ,
ես Տէրս ինծմէ պատասխան պիտի
8 տամ անոր . Ու իմ երեսս †ան
մարդուն վրայ պիտի հաստատեմ ,
և զանիկայ Ի նշան ու առակ պիտի
ընեմ , ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս
մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ . Ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
9 Եւ թէ որ մէկ մարգարէ մը սը-
խալելով բան մը խօսի , Ե ան մար-
գարէն ես եմ տէրս սխալեցուցի . ու
իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկըն-
ցընեմ , և իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին մէջէն զանիկայ պիտի կոր-
10 սընցընեմ՝ ։ Ու անոնք իրենց պա-
տիժը պիտի կրեն . Քանի հարցընողին
պատիժը , ու մարգարէին պատիժը
11 մէկ պիտի ըլլայ ։ Որպէս զի Ի-
սրայէլի տունը ՀԱմ՚ըսեն ալ ինծմէ
չմոտորի . ու մ՚ըսեն ալ իրենց
բոլոր յանցանքներովը չպղծուին .
Բ հապա անոնք ինծի ժողովուրդ
ըլլան . ես ալ անոնց Աստուած
ըլլամ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
13 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ թէ որ մէկ
երկիր մը անհաւատարմութիւն ը-
նելով ինծի դէմ մեղանչէ , ու ես
անոր վրայ իմ ձեռքս երկրնցընեմ ,
ու Ե անոր հացին ցուպը կոտրեմ ,
և անոր վրայ սով խրկեմ , ու մար-
14 դը և անասունը անկէ կտրեմ . Է Ու-
թէ որ այս իրեք մարդը՝ Նոյ , Դա-
նիէլ ու Ցոր անոր մէջը ըլլան , ա-
նոնք Է իրենց արդարութեամբը
Ը՚ն իրենց հոգին պիտի ազատեն՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
15 Թէ որ երկրին վրայ Թ չար գա-
զաններ բերեմ , որ զանիկայ անգա-
ւակ թողուն , ու ամայի ըլլայ .
այնպէս որ գազաններուն պատճա-
16 ռաւ անկէ անցնող չըլլայ . Ժ Թէ
՚ր այն իրեք մարդիկը անոր մէջը
ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
Եհովան , որ Ի՚ԷՆ տղաքները ու
աղջիկները պիտի չկարենան ազա-
տել . միայն իրենք պիտի ազատին ,
ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ ։
17 Կամ Լ թէ որ այն երկրին վրայ
սուր բերեմ , և ըսեմ թէ՝ Ո՛վ
սուր՝ երկրին մէջէն անցիր . ու
Խ անկէ մարդը ու անասունը կըտ-
18 րեմ . Ծ Եւ Ի՚թ որ այն իրեք մարդիկը
անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ Ի՚ԷՆ տղա-
քները ու աղջիկները պիտի չկա-
րենան ազատել . բայց միայն ի-
րենք պիտի ազատին ։
19 Կամ թէ որ այն երկրին վրայ
Հ ժանտախտ խրկեմ , ու արիւնով
Ճ իմ բարկութիւնս անոր վրայ
թափեմ , այնպէս որ մարդը ու ա-
20 նասունը անկէ կտրեմ . Յ Եւ Նոյ ,

Ն·Ք·ԴԲ· ԻԵՐ 594

ՂՂԼ· ԺԷ· 10 ։ Ի· 3 · 5 , 6 ։ ԵՐԵՄ· ԽԴ· 11 ։ ԹԼ· ԺԱ· 7 ։

Ի ԹԱ· ԽԴ· 10 ։ Բ Օր· ԻԲ· 37 ։ ԳԼ· Ե· 15 ։

ՂԳԼ· Գ· 7 ։ ԷԳԹԱԳ· ԻԲ· 23 ։ ՁԱԲ· ԺԲ· 16 ։ ԵՐԵՄ· Դ· 10 ։ Բ ԹԱԼ· Բ· 10 ։

ԸՐ ՊԱԼ· Բ· 15 ։

Ը Գ Լ· ԺԱ· 20 ։ ԼԵ· 27 ։

ՃՂԼ· ԻԳ· 26 ։ ԵՍ· Գ· 1 ։ ԳԼ· Գ· 16 ։ Ե· 16 ։

Ի ԵՐԵՄ· ԺԵ· 1 ։ ՀՈՐ 16 ։ 18 · 20 ։ ՏԱՆ ԵՐԵՄ· Է· 16 ։ ԺԱ· 14 ։ ԺԳ· 11 ։

Ւ ՆԱՀԱԿ· ԺԱ· 4 ։

ԽՂԼ· ԻԳ· 22 ։ ԳԼ· Է· 17 ։

ՃՀՈՐ 14 · 18 · 20 ։

ԼՂԼ· ԻԳ· 25 ։ ԳԼ· Ե· 12 ։ ԽԱ· 3 · 4 ։ ԻԹ· 8 · ԼԸ· 21 ։

Հ ԳԼ· ԻԵ· 13 ։ ՍՈՓ· Ա· 3 ։

Յ ՀՈՐ 14 ։

Ղ Բ ԹԱԳ· ԻԳ· 15 ։ ԳԼ· ԼԲ· 22 ։

Ճ ԳԼ· Է· 8 ։

Ֆ ՀՈՐ 14 ։

Ն · Ք · ԳՔ · Իրբ 594

Դանիէլ ու Ցոր անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ իրենց մէկ տղան կամ աղջիկը պիտի չկարենան ազատել . անոնք իրենց արդարութեամբը փրկեն իրենց անձը պիտի ազատեն ։

21 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛րչափ աւելի , երբոր յ ԳԼ · ե · 17 ։ ԼԴ · 27 ։ ես իմ չորս սաստիկ պատիժներս՝ սուրը , սովը , չար գազանները ու ժանտախտը Երուսաղէմի վրայ խրկեմ , մարդը ու անասունը անկէ 22 կտրելու համար ։ Բայց ահա հոն ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլլայ , որոնք տղաքներու ու աղջիկներու՝ որոնք պիտի ելլեն . ահա անոնք ձեզի պիտի ելլեն . և դ Ա Գ Լ · ի · 43 ։ անոնց ճամբան ու անոնց գործքերը պիտի տեսնէք . ու Երուսաղէմի վրայ բերած չարիքիս վրայով՝ անոր վրայ բերած բոլոր չարիքս վրայով պիտի 23 մխիթարուիք ։ Ու երբոր անոնց ճամբան ու գործքերը տեսնէք , անոնք ձեզ պիտի մխիթարեն . և պիտի գիտնաք՝ թէ ինչ որ ըրի անոր մէջը , ը Ե Ր Ե Մ · իր · 8 · 9 ։ առանց պատճառի չըրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Ժ Ե

1 Որթին ճիւղը բանի մը օգտակար չըլլալուն օրինակով՝ 6 Երուսաղէմի մերժուիլը կը ցուցնէ ։

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Որդի մարդոյ՝ որթին փայտը ի՞նչ ը-րէնչ ը-ի-ւնի ան-մէն ը-ր-իլ փայտերէն , յ-ի-ն-ձ ա-նանկ շառաւիղ մը՝ որ անտառի
3 ծառերուն մէջն է ։ Միթէ անկէ փայտ կ'առնուի՞ բանի մը գործածելու համար . կամ թէ անկէ ցից մը կ'առնուի՞ անկէ առնելու համար մը
4 կախելու համար ։ Ա Ե Ղ · Ժ · 6 ։ Ահա կրակի մէջ կը նետուի , անոր կերակուր ըլլալու համար . կրակը անոր երկու ծայրերը կ'ուտէ . ու մէջը կ'այրի . միթէ անիկայ բանի մը
5 օգտակար է ։ Ահա անիկայ ամբողջ եղած ատենը՝ բանի մը չգար . ո՛ր մնաց որ անիկայ բանի մը օգտակար ըլլայ՝ կրակը զանիկայ ու-
6 տելէն ու այրելէն ետքը ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . անտառի փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին փայտը՝ որն որ կրակին տուի կերակուրի համար , այնպէս ը-Լ երուսաղէմի բնակիչ-
7 ները տուի ։ Եւ ի՛մ երեսս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ . Բ Ղ Ա · Ժ · 10 ։ Գ Լ · Ժ · 8 ։ Եռ · Իգ · 18 ։ Դ Լ · ե · 7 ։ է · 4 ։ Ժ · 10 ։ ի · 38 ։ 42 · 44 ։ անոնք դէ՛ կրակէ պիտի ելլեն , և ը-րէ՛ կրակ մը զանոնք պիտի ուտէ . ու երբոր իմ երեսս անոնց վրայ հաստատեմ , պիտի գիտնաք թէ ես
8 եմ Տէրը ։ Եւ իրենց անհաւատարմութիւն ընելուն համար , երկիրը ամայի պիտի ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

Ն · Ք · ԳՔ · Իրբ 594

ԳԼ · Ժ Զ

1 Մարդարէն թշուառ երախայի մը նմանութիւնով՝ Երուսաղէմի բնակած վիճակը կը սորագրէ ։ 6 Ասուծոյ չափազանց սէրը անոր վրայ ։ 15 Երուսաղէմի այլանդակ պատերկութիւնը ։ 35 անոր ծանր դատաստանները ։ 44 Անոր մեղքը՝ իր մօրը մեղքին հետ հաւասար , և իր քոյրերուն՝ Սոդոմին ու Սամարիային մեղքերէն աւելի ըլլալով՝ սաստիկ պատիժներու կ'արժանանայ ։ 60 Վերջը խաղաղութիւն կը խոստացուի անոր ։

1 Մարդեա՛լ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Երուսաղէմին՝ իր պղծութիւննե-
3 րը գիտցուր ։ Ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Երուսաղէմին . Քու սկիզբդ ու ծնունդդ՝ քանանացւոց երկրէն էր . հօրդ Ամորհացի , ու մայրդ Քետացի էր ։
4 Եւ քու ծնունդդ այսպէս էր . երբոր ծնած օրդ՝ պորտդ չկտրուեցաւ , ու մաքրուելու համար՝ ջրով չլուացուեցար , և աղով չաղուեցար , ու խանձարուրով չփաթթուեցար ։
5 Աչք մը քեզի չխնայեց , որ քեզի ողորմի , ու ասոնցմէ մէկը քեզի ընէ . բայց ծնած օրդ՝ քու անձիդ գարշութեամբը դաշտի ե-
6 րեսին վրայ նետուեցար . Ու ես քու քովէդ անցայ , և քեզ արեանդ մէջ կոխուած տեսայ . ու երբոր արեանդ մէջն էիր , քեզի՝ Ապրէ՛ ըսի . այո՛ երբոր արեանդ մէջն էիր ,
7 քեզի՝ Ապրէ՛ ըսի . Բազէ դաշտի բոյսերուն պէս բիւրաւոր րդի . և շատցար ու մեծցար , և կատարեալ գեղեցկութեան հասար . տո՛ւնքներդ գոյացան , ու մազերդ աճեցան . բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր ։
8 Եւ քու քովէդ անցայ , ու քեզի նայեցայ . և ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժամանակ էր . Հու ես իմ քղանցքս քու վրադ տարածեցի , և քու մերկութիւնդ ծածկեցի . ու քեզի երդում ընելով՝ քեզի հետ ուխտ րդի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , ու
9 դուն իմս եղար ։ Եւ քեզ ջրով լուացի , ու քու վրայէդ քու արիւնդ աղէկ մաքրեցի , ու քեզ ե-
10 զով օծեցի . Եւ քեզի նկարազործ հանդերձ հագցուցի , ու քեզի թէհաշի մորթէ կօշիկներ հագցուցի , և քու մէջդ բէհեզ գօտի կապեցի , ու քեզ մետաքս-
11 ներով ծածկեցի . Եւ քեզ զարդերով զարդարեցի , ու ձեռքերուդ վրայ ապարանջաններ դրի , ու
12 պարանոցիդ վրայ մանեակ դրի . Եւ քու քթիթդ օղակ , ու ականջներդ դինտեր , ու գլուխդ պարծանաց

Ն · Ք · ԳՔ · Իրբ 594

594

Գ · ի · 4 · Իր · 2 · ԼԳ · 7 , 8 , 9 ։ Բ ԳԼ · Իա · 30 ։ Ե Հմր 45 ։ Բ Ովս · բ · 8 ։ Ե Ղ · Ժ · 12 ։ Եզ · ա · 7 ։ Ե Ել · ԺԹ · 5 ։ Երեմ · բ · 2 ։ Ե Հութ · գ · 9 ։ Ե Ծն · իդ · 22 , 47 ։ Բ Ընակ · ա · 9 ։ Ե Ա · գ · 21 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 594

ԼՐ ՄԹ. ԻԲ · 18, 19 · ՀՊՐ 57 ·

Դ Թագ · Ժգ · 7, 10 · ԲՄՆ · ԻԲ · 23 · ԵՐԵՄ · Բ · 18, 36 · ԳԼ · ԻԳ · 12, ՃՃ ·

ԼԳԼ · ԻԳ · 14, ՃՃ ·

– ՀՊՐ 24, 39 ·

– Ե՞ · Լ · 3 · ՈՎ · Բ · 9 ·

Ա ՀՊՐ 20 · ԵՐԵՄ · Բ · 34 ·

– ԵՐԵՄ. Ժգ · 22, 26 · ՈՂՐ · Ա · 8 · ԳԼ · ԻԳ · 9, 10, 22, 29 · ՈՎ · Բ · 10 · Բ · 10 · ՆԱԽ · Գ · 5 ·

Բ ՂԱ · Ի · 10 · Բ ՕՐ · ԻԲ · 22 · ԳԼ · ԻԳ · 45 ·

Ց ՅՈՒ · Թ · 6 · ԵԶ · Խ · 12 · ՏԹՎ ՀՊՐ 20, 36 ·

– ՀՊՐ 24, 31 ·

Ֆ ԳԼ · ԻԳ · 26 · ՈՎ · Բ · 3 ·

Ն · Ք · ԳԲ · 594

ՆՀ Օր · Լ · 13, 14 ·

Ա Սադ · Խբ · 2 ·

Ի ՈՂՐ · Բ · 15 ·

Ի ՏԹՎ · Բ ՕՐ · Լ · 15 · ԵՐԵՄ · Է · 4 · ՄԻՔ · Գ · 11 ·

Ա ԵՎ · Ա · 21 · ԾԷ · 8 · ԵՐԵՄ · Բ · 20 · Դ · 2, 6, 20 · ԳԼ · ԻԳ · 3, 8, 11, 12 · ՈՎ · Ա · 2 ·

Հ Դ Թագ · ԻԳ · 7 · ԳԼ · Է · 20 · ՈՎ · Բ · 8 ·

Ն ՈՎ · Բ · 8 ·

Ղ Դ Թագ · Ժգ · 3 · Սադ · ՃԳ · 37, 38 · Ես · ԾԷ · 5 · ԵՐԵՄ · Է · 31 · Լբ · 35 · ԳԼ · Ի · 26 · ԻԳ · 37 ·

Ե ԵՐԵՄ. Բ · 2 · ՀՊՐ 43, 60 · ՈՎ · Ժ · 1 ·

Ա ՀՊՐ 4, 5, 6 ·

Ա ՀՊՐ 31 · Ն ԵՍ · ԾԷ · 5, 7 · ԵՐԵՄ · Բ · 20 · Գ · 2 · Լ ՆԱՀ · Թ · 14 ·

– ԳԼ · Բ · 10, 14 · Ի · 7, 8 · ԻԳ · 19, 20, 21 ·

13 պակ դրի ։ Եւ դուն ոսկիով ու արծաթով զարդարուեցար . ու քու հանդերձներդ բեհեզ , մետաքս ու նկարագործ եղան . ընաշխի , ու մեղր , ու եղ կերար , և խիստ շատ և գեղեցկացար , ու թագաւորու-
14 թեան հասար ։ Եւ քու գեղեցկութեանդ համար էքու անունդ ազգերուն մէջը տարածուեցաւ . վասն զի անիկայ կատարեալ եղաւ ան վայելչութեանը պատճառաւ , որն որ քու վրադ դրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
15 Բայց դուն քու անուանդ պատճառաւ՝ էքու գեղեցկութեանդ ապաւինելով՝ ի շնութիւն ըրիր , և քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնողին առջևը թափեցիր . անոր կ'ըլ-
16 լար ։ Ու քու հանդերձներէդ առիր , և քեզի դոյնզդոյն զարդերով բարձր տեղեր շինեցիր , ու անոնց վրայ շնութիւն ըրիր . անանց նմանը
17 չեղաւ , ոչ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծաթէս՝ քու պարծանացդ զարդերը առիր , ու քեզի արուական պատկերներ շինեցիր , և անոնցմով պոռ-
18 նկեցար ։ Ու քու նկարագործ հանդերձներդ առնելով՝ զանոնք ծածկեցիր , ու իմ եղը ու խունկս
19 անոնց առջևն դրիր . ։ Ու քեզի տուած հացս , քեզի կերցուցած նաշիհս , եղը ու մեղրս ալ անոնց առջևն դրիր անուշ հոտի համար . ու եղաւ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
20 Ձ Եւ ինծի համար ծնած տղաքներդ ու աղջիկներդ առիր , ու զանոնք կերակուրի համար զոհ ըրիր անոնց . աս քու պոռնկութիւնդ քի՞չ բան
21 է , Որ իմ տղաքներս մորթեցիր , ու զանոնք անոնց տուիր՝ իւրեանց ան-
22 ցընելով ։ Եւ քու բոլոր պղծութիւններուդ ու պոռնկութիւններուդ մէջ՝ քու ջանկութեանդ օրերը չյիշեցիր , երբոր մերկ ու անծածկոյթ , և քու արեանդ մէջ
23 կոխուած էիր ։ Ու եղաւ որ բոլոր չարութիւններէդ ետքը՝ (վա՛յ՝ վա՛յ
24 քեզի՛ կ'ըսէ Տէր Եհովան ,) Դուն քեզի բոզանոց ալ շինեցիր , ու քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր
25 տեղ ըրիր ։ Ամէն ճամբու գլուխ՝ քու բարձր տեղերդ շինեցիր , ու քու գեղեցկութիւնդ գզուելը ըրիր , և ամէն անցնողին՝ քու ոտքերդ բացիր , ու քու պոռնկութիւններդ
26 շատցուցիր ։ Եւ քու մեծանդամ սահմանակիցներուդ՝ եգիպտոսի որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր , ու զիս սրդողցնելու համար՝ քու պոռնկութիւններդ շատցուցիր ։
27 Եւ ահա իմ ձեռքս քու վրադ երկնցուցի , ու քու ռճիկդ պակսեցուցի , ու քեզ քու թշնամիներուդ՝ ի Փղշտացւոց աղջիկներուն կամացը յանձնեցի , որոնք քու անհամեստ վարմունքէդդ կ'ամչնան ։
28 Եւ չկշտանալով՝ ի Ասորեստանի որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր , և թէպէտ անոնց հետ պոռնկութիւն ըրիր , սակայն չկշտացար ։
29 Ու քանանացւոց երկրէն Քաղդէացւոց երկիրը՝ քու պոռնկութիւններդ շատցուցիր . բայց
30 ասով ալ չկշտացար ։ Քու սիրտդ ո՛րչափ տկար է՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ ասանկ բաներ ըրիր , անամօթ պոռնիկ կնկան մը գործ-
31 ը ։ Ամէն ճամբու գլուխ՝ քու բոզանոցներդ շինեցիր , և քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ ըրիր , ու վարձքը անարգելով՝
32 պոռնիկ կնկան պէս չեղար , Հ–ան շնութիւն ընող կնկանը նէ-
33 ղար , որ իր երկանը տեղը օտար-ներ կ'առնէ ։ Ամէն բոզերուն վարձք կու տան . բայց դուն ամէն հոմանիներուդ քու վարձքերդ կու տաս . այո կաշառք կու տաս անոնց՝ որ ամէն կողմէն քեզի գան ,
34 քեզի հետ պոռնկութիւն ընելու համար ։ Եւ քու պոռնկութեանդ մէջ՝ կնիկներուն եղածին ներհակը կ'ըլլայ քեզի . վասն զի պոռնկութեան համար քու ետեւդ եկող մարդ չկայ . և քու վարձք տալովդ , ու ուրիշէն վարձք չառնելովդ , դուն ներհակը եղար ։
35 Ասոր համար՝ ով պոռնիկ՝ Տէ-
36 րոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև քու պղինձդ տարածուեցաւ , և քու պոռնկութիւններովդ մերկութիւնդ՝ քու հոմանիներուդ , ու ամէն գարշելի կուռքերուդ յայտնուեցաւ , և անոնց նուիրած հոր-
37 ղոցդ արիւնը ի–ն՝ Ասորեստանի համար ահա ես պիտի ժողվեմ քու բոլոր հոմանիներդ՝ որոնց դուն հաճոյ եղար , և ամէն անոնք՝ որ սիրեցիր , ու ամէն անոնք՝ որ ատեցիր . և գանոնք ամէն կողմէն քու վրադ պիտի ժողվեմ , ու քու մերկութիւնդ անոնց պիտի բանամ . և անոնք քու բոլոր մերկու-
38 թիւնդ պիտի տեսնեն ։ Ու քեզ պիտի դատեմ՝ շնութիւն ընող և յարիւն թափող կնիկներուն դատաստանովը , ու քեզի՝ բարկութեամբ ու նախանձով արեան վէ-
39 պիտի տամ . Եւ քեզ անոնց ձեռքը պիտի տամ . ու քու բոզանոցդ պիտի փլցընեն , ու քու բարձր տեղերդ պիտի աւերեն , և էքու հանդերձներէդ քեզ պիտի մերկա-

ցրնեն , ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու
40 անծածկոյթ պիտի թողուն . ՚Ու քու վրադ ժողովք մը ուռք պիտի հանեն , ՚և քեզ քարերով պիտի քարկոծեն , ու իրենց սուրերովը
41 քեզ պիտի խոցոտեն . Եւ ՚ի քու տուներդ կրակով պիտի այրեն , ու շատ կիներու առջեւն քու վրադ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դընեն . և քեզ ՚ի պոռնկութիւն ընդունէն պիտի դադրեցընեմ , ու մէյմըն
42 ալ պարգեւ պիտի չտաս : Ա,յսպէս ՚պիտի դադրեցընեմ իմ բարկութիւնս որ քեզի դէմ է . ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ , ու պիտի հանդարտիմ , ու ալ պիտի
43 չբարկանամ : Որովհետեւ ՚դուն քու մանկութեանդ օրերը չյիշեցիր , հապա աս ամէն բաներով զիս որդողացուցիր . անոր համար ահա Ես ալ քու ճամբադ ՚ի գլուխդ պիտի բերեմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան . ու դուն քու բոլոր պղծութիւններուդ վրայ՝ աս եղեռնագործութիւնը պիտի չընես ։
44 Ընդ ամէն առակ խօսողը քու վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով . Ինչպէս է մայրը , աղջիկն ալ ՚ի-
45 րէ՛ ՚է : Դուն քու մօրդ աղջիկն ես , որ իր էրիկն , ու տղաքներն զզուեցաւ . և քու քոյրերուդ քոյրն ես , որ անոնք իրենց էրիկներէն ու տղաքներէն զզուեցան . Հէթ մայրը Քետացի , ու ձեր հայրը Ամո-
46 հացի է : Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան է , որ իր աղջիկներովը քու ձախ կողմդ կը բնակի , և Քեզմէ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է , որ իր աղջիկներովը քու աջ կողմդ
47 կը բնակի : Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը չքալեցիր , և անոնց պղծութիւններուն պէս չըրիր . հապա՛ որպէս թէ անոնց ըսածէդ պզտիկ ՚ի նչին էր , դուն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ Հանունցմէ աւե-
48 լի ապականեցար : Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , Ո՛ր քու քոյրդ Սոդոմը՝ ինքը ու իր աղջիկները ՚ինչպէս չըրին , ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ ըրիք ։
49 Ահա քու քրոջդ Սոդոմին անօրէնութիւնը աս էր . անիկայ իր աղջիկներովը՝ հպարտութիւն , ՚հացի կուշտութիւն ու անհոգ հանգստութիւն ունեցաւ , և աղքատին ու տնանկին ձեռքը չսժողվեց ։
50 յուշ : Ու հպարտացան , և իմ առջեւս պղծութիւն ըրին . ու Հազանոնք տեսածիս պէս՝ վերցուցի ։
51 Եւ Սամարիան՝ քու մեղքերուդ կէսին չափ մեղք չգործեց . ու դուն քու պղծութիւններդ անոնցմէ աւելի շատցուցիր , և քու բոլոր Հրոլոր պղծութիւններովդ քու քոյ-
52 րերդ արդարացուցիր ։ Ու դուն՝ որ քու քոյրերդ դատապարտեցիր , քու անարգանքդ կրէ՛ քու մեղքերուդ համար , որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր . անոնք քեզմէ արդար են . իսկ դուն՝ քոյրերդ արդարացընելուդ համար , ամչցիր ու
53 քու անարգանքդ կրէ՛ ։ Ու Ես պիտի դարձընեմ անոնց գերութիւնը , Սոդոմին ու անոր աղջիկներուն գերութիւնը , և Սամարիային ու անոր աղջիկներուն գերութիւնը . անոնց մէջը քու գերութիւնդ ալ Ի՛ՆՔ ԴՈՒՆ .
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես , ու ամէն բրածէդ ամչնաս , հանոնց մխիթարութիւն ըլլալուդ համար ։
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմը ու անոր աղջիկները իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան . և Սամարիան ու անոր աղջիկներն ալ իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան . ու դուն , և քու աղջիկներդ ալ ձեր առջի
56 վիճակին պիտի դառնաք ։ Վասն զի քու հպարտութեանդ օրը՝ քու քոյրդ Սոդոմը քու բերնէդ չլսուե-
57 ցաւ , քանի որ դեռ քու չարութիւնդ յայտնուած չէր , ինչպէս որ հիմա յԱՐԱՄԻՈՅ , երբոր Ասորւոց աղջիկներուն առջեւը , ու անոնց բոլորտիքը եղող բոլոր ՚Փղշտացւոց աղջիկներուն առջեւը ամօթով եզար , որ անոնք ամէն կողմէն
58 քեզ նախատեցին ։ ՚Քու եղեռնագործութիւնդ և քու պղծութիւններդ դուն պիտի կրես՝ կ'ըսէ Տէրը ։
59 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Քու բրածդ համեմատ պիտի ընեմ քեզի , որ ՚երդումը յանարգեցիր , և ուխտը աւրեցիր ։
60 Բայց Ես քու մանկութեանդ օրերը Քեզի հետ ըրած ուխտս պիտի յիշեմ , ու քեզի հետ Հաւիտենական
61 ուխտ պիտի հաստատեմ . Եւ ՚դուն քու ճամբաներդ պիտի յիշես , ու պիտի ամչնաս՝ երբոր ընդունես քեզմէ մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ , ու Հքեզ անոնք քեզի Հաղջիկներու տեղ տամ , ՚բայց չէ
62 թէ քու ուխտովդ . Հհապա Ես քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , և պիտի գիտնաս թէ Ես
63 եմ Տէրը . Որպէս զի ՚յիշես ու ամչնաս . ՚և ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն ալ բերանդ չբանաս , երբոր քու բրած բոլոր գործքերուդ համար՝ քեզի քաւութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

1 Երկու արծիւներու ու մէկ որթի օրինակով՝ 11 կը ցուցուի Նաուքոդոնոսորի երու-

+ ԳԼ · ԻԳ · 10 , 47 ։
՚ Ցօն · Ը · 5 , 7 ։
Հ Ր Օր · Ժգ · 16 ։ Դ Թագ · Իև · 9 ։ Եբեմ · ԼԹ · 8 ։ Ծր · 13 ։
— ԳԼ · և · 8 ։ Իգ · 10 ։
Ի ԳԼ · Իգ · 27 ։
Ֆ ԳԼ · և · 13 ։
Ր Հմր 22 ։ Սաղ · ՃԸ · 42 ։
Ր ԳԼ · Թ · 10 ։ Ժա · 21 ։ Իր · 31 ։
Ղ Հմր 3 ։
Ր Ր Օր · ԼՐ · 32 ։ Եա · ա · 10 ։
Ը Գ Թագ · Իա · 9 ։ ԳԼ · և · 6 , 7 ։ Հմր 48 ։ 51 ։
Ր Մաա · Ժ · 15 ։ Ժա · 24 ։
Ֆ Ծն · Ժգ · 10 ։
Ի Ծն · Ժգ · 13 ։ Ժր · 20 ։ Ժթ · 5 ։
Լ Ծն · Ժթ · 24 ։

Ի Երեմ · գ · 11 ։ Մաա · Ժր · 41 , 42 ։
Ֆ Ցեւ Եա · ա · 9 ։ Հմր 60 , 61 ։
Ն Երեմ · ի · 16 ։
Հ ԳԼ · Ժգ · 22 , 23 ։
Ն Գ Թագ · Ժգ · 5 ։ Ր Մն · Իր · 18 ։ Եա · և · 1 ։
Ղ Եա · Ժգ · 28 ։ Հմր 27 ։
Ֆ ԳԼ · Իգ · 49 ։
Ր Ր Օր · ԼԹ · 12 , 14 ։
Յ ԳԼ · Ժէ · 13 , 16 ։
Ղ Սաղ · ՃԶ · 45 ։
Ղ Երեմ · ԼՐ · 40 ։ Ծ · 5 ։
— ԳԼ · Ի · 43 ։ ԼԳ · 31 ։
Ղ Եա · Ծգ · 1 ։ Կ · 4 ։ Գաղ · գ · 26 , ԵՃ ։
Դ Երեմ · Լ · 31 , ԵՃ ։
Ն Ովս · Ր · 19 , 20 ։
— Հմր 61 ։
— Հաւկ · գ · 19 ։

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 594

սաղմի վրայ , որովհետեւ Բաբիլոնէն ապրուստ առնելով եգիպտոսին ապաւինեցան ։ 22 Ուստի ահա կը խոստանայ աւետարանին եղեւիրը անկել ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը հանելուկ պատմէ , ու
3 առակ խօսէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . — Մէկ մեծ արծիւ մը՝ մեծ թեւերով , երկայն փետուրներով ու գոյնզգոյն բարակ փետուրներով լեցուն՝ Լիբանան եկաւ , ու Է եղեւինին ամենաբարձր
4 ճիւղը առաւ . Անոր ընձիղներուն ծայրը փրցուց , և զանիկայ վաճառականի երկիրը տարաւ , — զանիկայ վաճառականաց քաղաքը
5 դրաւ ։ Եւ ան երկրին հունտէն առաւ , ու զանիկայ Է բարերեր արտի մէջ դրաւ . ընդլայն շատ ջուրերու քով տարաւ . Տուռիի պէս
6 դրաւ . (Եւ անիկայ բուսաւ , ու տարածուած՝ Է կարճահասակ որթ մը եղաւ ·) անանկ որ անոր ոստերը դէպ 'ի իրեն նային , ու արմատները իր տակը ըլլան . և — ընդլայն որթ ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց , ու ընձիւղներ արձակեց ։
7 Եւ մէկ ուրիշ մեծաթեւ ու բազմափետուր մեծ արծիւ մըն ալ կար . և ահա Ձաս որթը՝ իր արմատները դէպ 'ի անոր ծռեց , ու իր ոստերը դէպ 'ի անոր երկրագուց . որպէս զի իր տնկուած ածուներովը զինքը
8 ոռոգէ ։ Անիկայ բարերեր արտի մէջ , շատ ջուրերու քով տնկուեցաւ , որ ոստեր արձակէ , և պտուղ բերէ , ու ազնիւ որթ ըլլայ ։
9 Ըսէ՝ որ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Արդեօք անիկայ պիտի յաջողի՞ . Է միթէ — — չի՞ պրծնէ անոր արմատները պիտի չխլէ՞ , ու անոր պտուղը պիտի չփրցնէ՞ , որ չորնայ ։ Անոր ամէն բուսած տերեւները պիտի չորնան . և առանց մեծ բազուկի ու շատ ժողովուրդի զա-
10 նիկայ արմատէն պիտի խլէ ։ Եւ ահա տնկուեցաւ . միթէ պիտի յաջողի՞ . ըչէ՞ որ արեւելեան հովը անոր դպածին պէս՝ բոլորովին պիտի չորնայ . անիկայ իր բուսած ածուներուն վրայ պիտի չորնայ ։
11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
12 եղաւ՝ ըսելով . Է՛հիմա ապստամբներու տանը ըսէ՝ . Ասոնց ի՛նչ ըլլալը չէք գիտեր . ըսէ որ՝ Ահա Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմ
13 եկաւ . և անոր թագաւորը ու իշխանները առաւ , ու զանոնք իր
13 հետը Բաբիլոն տարաւ ։ Եւ թագաւորին սերունդէն ձեռք առնելով , անոր հետ ուխտ րրաւ , և ու անոր երդումը բնել տուաւ . նաև երկրին
14 զօրաւորները առաւ . Որպէս զի թագաւորութիւնը Է ցած ըլլայ , ու չկրնայ զինքը բարձրացնել . և իր ուխտը պահելով անոր վրայ
15 հաստատ կենայ ։ Բայց Է անիկայ անկէ ապստամբեցաւ , ու եգիպտոս դեսպաններ խրկեց , Ձոր իրեն ձիեր ու շատ զօրքեր տան . Է միթէ անիկայ յաջողութիւն պիտի գըտնէ՞ . աս բաները ընողը պիտի ազատի՞ , կամ թէ ուխտը աւրելով
16 պիտի ազատի՞ ։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ անիկայ անշուշտ Ն թագաւորին Բ—ի տը-
տղը՝ որ զինքը թագաւոր ըրեր էր , որուն երդումը անարգեր էր , ու անոր ուխտը աւրեր էր , անոր քովը
17 Բաբիլոնի մէջ պիտի մեռնի ։ Եւ Փարաւոնը մեծ զօրքով ու շատ բազմութիւնով պատերազմի մէջ անոր համար բան մը պիտի չընէ , Ց երբոր պատնէշներ կանգնուի , ու մարտկոցներ շինուի՝ շատ հոգիներ
18 կոտրելու համար ։ Վասն զի անիկայ երդումը անարգեց , և ուխտը աւրեց . և ահա անիկայ Ի իր ձեռքը տալէն ետքը , աս ամէն բաները ընելուն համար պիտի չազատի ։
19 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ անշուշտ անոր դլուխը պիտի դարձընեմ իմ երդումս՝ որ անիկայ անարգեց , ու իմ ուխտս՝ որ աւրեց .
20 Եւ Ա անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ . ու անիկայ իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի . և զանիկայ Բաբիլոն պիտի տանիմ , ու Ն հոն անոր հետ դատ պիտի վարեմ , անոր ինծի դէմ բրած յանցանքին
21 համար ։ Ու Ե անոր բոլոր փախուստականները և անոր բոլոր զօրքերը սրով պիտի իյնան . ու — մնացորդները ամէն հովերու պիտի ցրուին . ու պիտի գիտնաք թէ ես Տէրս խօսեցայ ։
22 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես ալ բարձր եղեւինին ամենաբարձր — ճիւղէն պիտի առնեմ , ու պիտի տնկեմ . ես անոր ընձիղներուն ծայրէն Ե մատղաշը պիտի փրցընեմ , ու Ղ մէկ բարձր ու վերացած լեռան
23 մը վրայ պիտի տնկեմ . Ը Ջանիկայ Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պիտի տնկեմ . և անիկայ ոստեր պիտի արձակէ , ու պտուղ պիտի տայ . ու ազնիւ եղեւին պիտի բլլայ . և — անոր տակը ամէն տեսակ թռչուններ պիտի նստին . անոր ոստերուն հո-
24 վանիին տակը պիտի բնակին ։ Եւ դաշտի բոլոր ծառերը պիտի դիտնան՝ թէ ես Տէրս — բարձր ծառը ցածցուցի . — ցած ծառը բարձ-

Ն · Ք · ԳԲ · Իրբ 594

Ե Հմր 6 · Գլ · իթ · 14 ։
Ե դ Թագ · իդ · 20 ։ ր Մն · լգ · 13 ։
Ձ ր Օր · ժէ · 16 ։ Ես · լա · 1 · 3 ։ լգ · 6 · 9 ։
Է Հմր 9 ։
Ը Երեմ · լր · 5 ։ լգ · 3 ։ ծր · 11 ։ Գլ · ժր · 13 ։
Ղ Երեմ · լէ · 7 ։
Ճ Երեմ · ծր · 4 ։ Գլ · դ · 2 ։
Ի Ողջ · ե · 6 ։ Տես ա Մն · իթ · 24 ։
Յ Գլ · ժր · 13 ։ լր · 3 ։
Ն Գլ · ի · 36 ։
Ջ Գլ · ժր · 14 ։
— Ես · ժա · 1 ։ Երեմ · իգ · 5 ։ Զաք · գ · 8 ։
Չ Ես · ծգ · 2 ։ — Սոփ · ր · 6 ։
Ռ Ես · ր · 2 · 3 ։ Գլ · ի · 40 ։ Միք · գ · 1 ։
— Տես գլ · լա · 6 ։ Դան · գ · 12 ։
— Ղս · ա · 52 ։

Ն · Բ · ԳԴ · Իբր 594

ՀԳԼ · Իբ · 14 · Իդ · 14 ·

բայց ուշի . կանանչ ծառը չորցուցի , ու չոր ծառը կանանչցուցի . Ես Տէրս խօսեցայ , ու պիտի կատարեմ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Ասուած կը յանդիմանէ ազգին անիրաւ առակը · 5 կը ցուցնէ թէ ինքը ինա՛ր կը վարուի արդար հօր մը հետ , 10 արդար հօր մը չար զաւակին հետ , 14 չար հօր մը արդար զաւակին հետ , 19 չար մարդու մը հետ՝ որ կ՚ապաշխարէ , 24 բարի մարդու մը հետ՝ որ կ՚ապստամբի · 25 իր արդարութիւնը կը պաշտպանէ , 31 և մարդիկ ապաշխարութեան կը յորդորէ ։

594

1 Նաբաթեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և-
2 զաւ՝ ըսելով . Ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի այն առակը՝ որ դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով . Հայրերը ազոխ կերան , ու
3 որդւոցը ակռաները առին ։ Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ Իսրայէլի մէջ աս առակը ա-
4 մէն ալ պիտի չգրուցէք ։ Ահա բոլոր հոգիները իմն են . ինչպէս հօրը հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին իմն է . հան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի ։
5 Իսկ թէ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ , և իրաւունք ու արդարու-
6 թիւն ընէ , ։Լեռներու վրայ չուտէ , ու աչքերը դէպ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցընէ , ու Ի իր դրացիին կինը չպղծէ , և Ի իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը
7 չմօտենայ , Ու Ի մարդու մը զրկանք չընէ , — պարտականին՝ Ի գրաւը ետ տայ , բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , Ի իր հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով
8 ծածկէ , Ա՜ի Ի վաշխով չտայ , ու տոկոսիք չառնէ , իր ձեռքը անօրէնութենէ ետ պահէ , Ի ճշմարիտ դատաստան ընէ մարդու մէջ ու
9 ուղիղ , ՃՀ իմ օրէնքներուս մէջը քալէ , ու իմ իրաւունքներս պահէ . անիկայ արդար է . անշուշտ Ի պիտի ապրի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
10 Բայց թէ որ անիկայ անիրաւ — Ա՜արիւնահեղ որդի մը ծնանի , որ
11 աւազնց պէս բան մը ընէ . Ա յն իրն՝ թէ որ անիկայ ան ամէն ալ՚ի բաները չընէ , հապա միայն լեռներու վրայ ուտէ , ու իր դրացիին կինը
12 պղծէ , Աղքատին ու տնանկին զրկանք ընէ , բռնութեամբ բան մը յափշտակէ , գրաւը ետ չտայ , ու իր աչքերը կուռքերուն վերցընէ-
13 լով՝ Ի պղծութիւն գործէ , վաշխով — տայ , ու տոկոսիք առնէ . անիկայ պիտի ապրի՞ . պիտի չապրի . անիկայ՝ աս բոլոր գարշելիութիւնները ընելուն համար , անչուշտ պիտի մեռնի . Ի անոր արիւնը իր վրան պիտի ըլլայ ։
14 Եւ թէ որ անիկայ որդի ծնանի , ու անիկայ իր հօրը՝ ըրած բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու ա-
15 նոնց համեմատ չընէ . Լեռներու վրայ չուտէ , ու իր աչքերը դէպ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցընէ , իր դրացիին կինը չպղծէ ,
16 Եւ մարդու մը զրկանք չընէ , գրաւը չպահէ , ու բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , իր հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով
17 ծածկէ , Աղքատին — Ի — ընելէն իր ձեռքը ետ քաշէ , վաշխ ու տոկոսիք չառնէ , իմ դատաստաններս՚ի գործ դնէ , — իմ օրէնքներուս մէջը քալէ . անիկայ իր հօրը անօրէնութեանը համար պիտի չմեռնի . անիկայ անշուշտ
18 պիտի ապրի ։ Եւ անոր հայրը՝ որովհետև զրկանք ըրաւ , — իր եղբօրմէն բռնութեամբ բան յափշտակեց , և աղէկ չընդածը ըրաւ իր ժողովուրդին մէջ , ահա հանիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։
19 Եւ դուք կ՚ըսէք թէ՝ Ինչո՞ւ համար Ի որդին չի հօրը անօրէնութիւնը չկրեր ։ Որովհետև որդին իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ , և իմ բոլոր օրէնքներս պահեց ու զանոնք՚ի գործ դրաւ , անշուշտ պի-
20 տի ապրի ։ Ո՚ն անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի . Ի որդին հօրը անօրէնութիւնը պիտի չկրէ , ու հայրը որդւոյն անօրէնութիւնը պիտի չկրէ . Ի արդարին արդարութիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ , Ի ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը
21 իր վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ Ի ամբարիշտը իր գործած բոլոր մեղքերէն դառնայ , ու իմ բոլոր օրէնքներս պահէ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի ։
22 Ո՚նոր ըրած բոլոր յանցանքները իրեն դէմ պիտի չյիշուին . հապա անիկայ իր ըրած արդարութեամ-
23 րը պիտի ապրի ։ Ո՞միթէ ես բնաւ ամբարշտին մեռնիլը կ՚ուզե՞մ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան . չէ՞ որ Ես կ՚ուզեմ՝ որ անիկայ իր ճամբայէն դառնայ
24 ու ապրի ։ Բայց Ո՚թէ որ արդարը իր արդարութենէն դառնայ , ու ամբարշտին ըրած բոլոր գարշութիւններուն պէս անօրէնութիւն ընէ , պիտի ապրի՞ . Ո՚նոր ըրած բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի . անիկայ իր ըրած յանցանքովը , ու գործած մեղքովը՝ անոնցմով պիտի մեռնի ։
25 Եւ դուք կ՚ըսէք թէ՝ Ո՚չ Տէրոջը

Ն · Բ · ԳԴ · 594

Ե՚ԶԷ · Ի · 9 · 11 · 12 · 13 · 16 · 27 · ԳԼ · Ը · 18 · ԼԳ · 4 · Գոր · Ժբ · 6 ·

Ի Հմր 6 · ԼԱ ·

Ե՚Ժ · Ի · 5 · Ը · 9 · Գ Թագ · Իգ · 26 · Իդ · 3 · 4 ·

Ի ԳԼ · Ը · 18 ·

Ի Տես Եւ · Ի · 5 · Բ Օր · Ե · 9 · Գ Թագ · Իգ · 26 · Իդ · 3 · 4 ·

Ո Հմր 4 ·

Ի Բ Օր · Իգ · 16 · Գ Թագ · Ժգ · 6 · Բ Մն · Իե · 4 · Երեմ · Լ · 29 · 30 ·

Ի Եզ · Ը · 10 · 11 ·

Ի Հով · Բ · 9 ·

Ո Հմր 27 · ԳԼ · ԼԳ · 12 · 19 ·

Ո ԳԼ · ԼԳ · 16 ·

Ո Հմր 32 · ԳԼ · ԼԳ · 11 · Ա Տիմ · Բ · 4 · Բ Պետ · Գ · 9 ·

Ո ԳԼ · Գ · 20 · ԼԳ · 12 · 13 · 18 ·

Ո Բ Պետ · Բ · 20 ·

Ի Հմր 29 · ԳԼ · ԼԳ · 17 · 20 ·

Ն · Բ · ԳՒ · 594

ՂՀՊՐ 3 ։ ‖ Կ՚ՈՐԲԱԲԻՆԵՐԸ Է Դ ԹԱԳ · ԻԴ · 2 ։ Ը ՀՊՐ 4 ։ Ի Բ ՄՆ · ԼԳ · 6 ։ ԵՐԵՄ · ԻՐ · 18 ։ Ի Ե՚ԶԿ · Գ · 2 ։ § Կ՚ՈՐԲԱԲԻՆԵՐԸ ԱՌԱՆՁԻՆ ՄԷՋ Ի ԳԼ · ԺԷ · 6 ։ Լ Բ Օր · Բ · 7—9 ։ Ի Գ Ա · Լ · 3 ։ ԴԱՆ · Դ · 11 ։ Ն Գ Ա · Ժ · 10 ։ ՈՎԻ · ԺԳ · 15 ։ Ի ԴԱՈՒ · Թ · 15 ։ ՏԷՍ Դ ԹԱԳ · ԻԴ · 20 ։ ԳԼ · Ժէ · 18 ։ Հ ՈՂՐ · Դ · 20 ։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Աստուած չուզեր պատասխան տալ Իսրայէլի ծերերուն. 5 կը տեսրագրէ անոնց ապստամբութիւնը որ բերբ էին Եգիպտոսի մէջ. 10 անապատին մէջ. 27 ու իրենց երկրին մէջ. 33 կը խոստանայ զանոնք մէկտեղ ժողվել ուրիշ տարածին մէջ. 45 կը ցուցնէ երեսուն դեմի կործանումը՝ զանիկայ անտառ անուանելով։

1 Եւ եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը հարցընելու համար Իսրայէլի ծերերէն մարդիկները եկան, և իմ առջեւս նստան։ 2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. 3 Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ՝ ու անոնց ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցընելու եկաք. ես կենդանի եմ՝ որ ‡ ձեզի պատասխան պիտի չտամ՚՚, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ 4 Միթէ † անոնց դատաստան պիտի տեսնես, որդի մարդոյ, միթէ դատաստան պիտի տեսնես, անոնց իրենց գարշելի գործերը գիտցուր։

Ե ՀՊՐ 24 ։ Զ ՀՊՐ 21 ։ Է ՀՊՐ 14 ։ Ը ՀՊՐ 25 ։ Թ ԳԼ · Է · 3 ։ ԼԳ · 20 ։ Ժ ՄԱԹ · Գ · 2 ։ ՅԱՅՆ · Բ · 5 ։ * ԵՔԲ · ՁԵԳԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ։ Ի ԵՒՓ · Գ · 22 ։ 23 ։ † ԵՐԵՄ · ԼԲ · 39 ։ ԳԼ · Ժա · 19 ։ ԼԳ · 26 ։ † ԵՔԲ · Բ · ՐՀ · Բ · ‡ ՈՂԲ · Գ · 33 ։ ՀՊՐ 23 ։ ԳԼ · ԼԳ · 11 ։ Բ ՊԵՏ · Գ · 9 ։

Ն · Բ · ԳՒ · 594

ՃԱՄԲԱՆ ՈՒՂԻՂ չէ. հիմա մոխիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի տուներ. միթէ իմ ճամբաս ուղիղ չէ. չէ՞ որ ձեր 26 ճամբան ուղիղ չէ։ ¶ Երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ, ու անօրէնութիւն ընէ, և անոր մէջը մեռնի, անիկայ իր ըրած անօրէնութեանը համար կը 27 մեռնի։ Ու երբոր ¶ ամբարիշտը իր ըրած ամբարշտութենէն դառնայ, և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ, անիկայ իր անձը պիտի 28 ապրեցընէ։ Որովհետեւ Հանիկայ ուշադրութիւն ըրաւ, ու իր ըրած բոլոր յանցանքներէն ետ դարձաւ, անշուշտ պիտի ապրի, պիտի չմեռնի։

29 ¶ Բայց Իսրայէլի տունը կ՚ըսէ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. ով Իսրայէլի տուներ՝ միթէ իմ ճամբաներս ուղիղ չեն. չէ՞ որ ձեր 30 ճամբաները ուղիղ չեն։ ¶ Ուստի համար ով Իսրայէլի տուներ՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի դատեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան. դարձի եկէք, ու ձեր բոլոր յանցանքներէն ետ դարձէք. որպէս զի անօրէնութիւնը * ձեր կորստեանը պատճառ՚՚ 31 չըլլայ։ ¶ Ձեր ըրած բոլոր յանցանքները ձեր վրայէն նետեցէք, և ձեզի † նոր սիրտ ու նոր հոգի † ստացէք. քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝ 32 ով Իսրայէլի տուներ։ ¶ Վասն զի մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան. ուստի դարձէք, ու ապրեցէք։

ԳԼ · ԺԹ

1 Մարգարէն Իսրայէլի իշխաններուն վրայ կ՚ողբայ՝ նմանցընելով զանոնք փոսի մէջ բռնուած առիւծի կորիւններու. 10 նաև երուսաղէմի վրայ կ՚ողբայ՝ նմանցընելով զանիկայ փճացած որթի մը։

1 Եւ դուն՝ ¶ Իսրայէլի իշխաններուն 2 վրայ ողբ ‡ երբ, Ու ըսէ. Քու մայրդ ի՞նչ է. մատակ առիւծ մըն է, որ առիւծներու մէջ կը պառկի. ու իր կորիւնները առոյգ առիւծ- 3 ներու մէջ կը մեծցընէ։ Եւ անիկայ իր կորիւններուն մէկը մեծցուց. ¶ ¶ անիկայ առոյգ առիւծ եղաւ, և յափշտակութիւն ընել 4 սորվեցաւ, ¶ մարդ կ՚ուտէր։ Եւ անոր վրայով ազգերը լսեցին. անիկայ անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ. ու զանիկայ կարթերով ‡ ե- 5 գիպտոսի երկիրը տարին։ Ու երբոր անիկայ տեսաւ որ պ-ը-ղ տ-ը-ղ կը սպասէ, յոյսը կտրեցաւ. և † իր կորիւններէն մէկ ուրիշը առաւ, ու զանիկայ առոյգ առիւծ 6 ըրաւ։ Եւ անիկայ առիւծներու

Ն · Բ · ԳՒ · 594

ՄԷՋ պտրտող ¶ առոյգ առիւծ եղաւ, ու յափշտակութիւն ընել 7 սորվեցաւ, ¶ մարդ կ՚ուտէր։ Եւ անոնց ‖ պալատները գիտցաւ, ու անոնց քաղաքները կործանեց. և անոր մռնչելուն ձայնէն, երկիրը իր լիութեամբը սարսափեցաւ։ 8 Ե Ու շրջակայ ազգերէն անոր վրայ ազգեր ելան, և անոր դէմ իրենց ցանցը տարածեցին. ¶ Ե- անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ։ 9 Ե Եւ զանիկայ կարթերով վանդակի մէջ դրին, ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին տարին, ¶ զանիկայ բերդը դրին. որպէս զի անոր ձայնը ¶ Իսրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի։ 10 Քու մայրդ քու § նմանութիւնովդ՝ ջուրերու քով տնկուած է որ- թի պէս է, որ շատ ջուրերուն պատճառաւ՝ Հպտղատու ոստերով 11 լեցուն եղաւ։ Եւ անիկայ գօրաւոր շառաւիղներ ունեցաւ՝ իշխանաց գաւազաններու համար. ու իր Ի հասակը խիտ ճիւղերուն մէջէն բարձրացաւ. և իր բարձրութեամբը ու բարուեակներուն շա- 12 տութեամբը երեւցաւ։ Բայց անիկայ բարկութեամբ խլուեցաւ, ու գետինը ձգուեցաւ. և ¶ արեւելեան հովը անոր պտուղը չորցուց. անոր զօրաւոր շառաւիղները կոտրեցան, ու չորցան. Ա զանոնք 13 կրակը կերաւ։ Ու հիմա անապատի մը մէջ, չոր ու անջուր տեղ մը 14 տնկուեցաւ։ ‖ Եւ անոր ոստերուն մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ, ¶ անոր պտուղը կերաւ. և անոր վրայ՝ իշխանի գաւազանի համար՝ զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց։ Հ Ա- սիկայ ողբ է, ու ողբի տեղ պիտի ըլլայ։

ԳԼ · Ի

1 Աստուած չուզեր պատասխան տալ Իսրայէլի ծերերուն. 5 կը տեսրագրէ անոնց ապստամբութիւնը որ բերբ էին Եգիպտոսի մէջ. 10 անապատին մէջ. 27 ու իրենց երկրին մէջ. 33 կը խոստանայ զանոնք մէկտեղ ժողվել ուրիշ տարածի մէջ. 45 կը ցուցնէ երեսուն դեմի կործանումը՝ զանիկայ անտառ անուանելով։

1 Եւ եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը հարցընելու համար ¶ Իսրայէլի ծերերէն մարդիկները եկան, և իմ առջեւս նստան։ 2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը- 3 սելով. Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ՝ ու անոնց ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցընելու եկաք՝ որ ‡ ձեզի պատասխան պիտի չտամ՚՚, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ 4 Միթէ † անոնց դա-

ԽՐՔ 593

Ե ԳԼ · Բ · 1 ։ Ժգ · 1 ։ Բ ՀՊՐ 31 ։ ԳԼ · Ժգ · 3 ։ ‡ ԵՔԲ · ՁԵԳԻՆ ՊԻՏԻ ՀՅՈՐ- ՑՈՒԻՄ, † ԳԼ · ԻՐ · 2 ։ ԻԳ · 36 ։

տաստան պիտի ընձի , դատաստան պիտի ընձի՝ որդի մարդոյ . Տ անոնց
Հայրերուն պղծութիւնները անոնց
5 դիտցուր , Ու անոնց ըսէ . Տէր
ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Ան օրը՝ որ
Իսրայէլը ընտրեցի , և Յակոբին
տանը սերունդին ՚իմ ձեռքս վէր-
ցուցի՚՚ , ու եգիպտոսի երկրին մէջ
Ս անոնց յայտնուեցայ , և իմ ձեռքս
անոնց վէրցընելով , ըսի թէ՝ Ես Ձեր
6 Տէր Աստուածը ես եմ . Ան օրը
իմ ձեռքս անոնց վէրցուցի , Ը որ
զանոնք եգիպտոսի երկրէն՝ ան
կաթ ու մեղր բղխող , ու Բ ամէն
երկիրներուն պարծանքը եղող եր-
կիրը հանեմ , որն որ անոնց համար
7 Ի պատրաստեր էի . Ու անոնց ըսի .
Ամէն մարդ իր աչքերուն Ժ դարշու-
թիւնները Ի հոգ մի՛ գար . ու
Ե եգիպտոսի կուռքերովը մի՛ պղ-
ծուիք . Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը ։
8 Բայց անոնք ինծմէ ապստամբե-
ցան , և չուզեցին ինծի մտիկ բնել ,
— մէկզի չձգեցին՝ ամէն մէկը իր
աչքերուն դարշութիւնները , ու
եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին .
ան ատենը ըսի որ՝ Ի իմ սրտմտու-
թիւնս անոնց վրայ թափեմ , ու
եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բար-
կութիւնս անոնց վրայ կատարեմ ։
9 Ի Բայց ես ըրի իմ անուանս համար ,
որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն
առջեւ՝ որոնց մէջը անոնք կը գըտ-
նուէին , Լ որոնց առջեւը ես անոնց
յայտնուեցայ , երբոր անոնք Ե-
գիպտոսի երկրէն հանեցի ։
10 Ես Լ զանոնք եգիպտոսի երկրէն
հանեցի , ու զանոնք անապատը
11 բերի . Հ Ես իմ օրէնքներս Ո անոնց
տուի , ու իմ դատաստաններս ա-
նոնց դիտցուցի , Ն որ մարդ անոնց-
մով կ՚ապրի , թէ որ զանոնք կա-
12 տարէ ։ Ես իմ Շաբաթներս ալ
անոնց տուի , որ իմ ու անոնց մէջ-
տեղը նշան ըլլան . որպէս զի դիտ-
նան թէ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը
սրբեմ ։
13 Բայց Իսրայէլի տունը անապա-
տին մէջ Ֆ ինծմէ ապստամբեցաւ .
իմ օրէնքներովս չքալեցին , ու Ժ իմ
դատաստաններս մերժեցին , որ մարդ
անոնցմով կ՚ապրի , թէ որ զանոնք
կատարէ , և իմ շաբաթներս մեծա-
պէս Ն պղծեցին . անոր համար ըսի
որ՝ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ
թափեմ Ո անապատին մէջ , ու զա-
14 նոնք ոչնչեմ ։ Բայց ես ըրի իմ
անուանս համար , որ չըլլայ թէ
պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց
15 առջեւը զանոնք հանեցի ։ Նաև
Պ անապատին մէջ իմ ձեռքս ա-
նոնց վէրցուցի , որ զանոնք չտանիմ
ան կաթ ու մեղր բղխող , ու Ո ամէն
երկիրներուն պարծանքը եղող եր-
16 կիրը , որ Ռ անոնց տուեր էի ։ Ռ Վան-
զի իմ դատաստաններս մերժեցին ,
ու իմ օրէնքներովս չքալեցին , և
իմ շաբաթներս պղծեցին . վասն
զի Ս անոնց սիրտը իրենց կուռքե-
17 րուն ետեւէն կ՚երթար ։ Ծ Բայց իմ
աչքս անոնց խնայեց , որ զանոնք
չկորսընդրեմ . ուստի անապատին
մէջ զանոնք չսպառեցի ։
18 Ես անապատին մէջ անոնց որդի-
ներուն ըսի . Ձեր հարցը կանոն-
ներովը մի՛ քալէք , ու անոնց սո-
վորութիւնները մի՛ պահէք , և
անոնց կուռքերովը մի՛ պղծուիք .
19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը . Ը իմ
օրէնքներովս քալեցէք , ու իմ
դատաստաններս պահեցէք , ու
20 զանոնք Ի գործ դրէք . Ես իմ
շաբաթներս սուրբ պահեցէք . ու
անոնք իմ ու ձեր միջտեղը նշան
ըլլան . որպէս զի դիտնաք թէ ես
եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
21 Բայց Ծ անոնց որդիները Լ ինծմէ
ապստամբեցան . իմ օրէնքներովս
չքալեցին , ու իմ դատաստաններս
կատարելու ուշադրութիւն չդրին ,
Ը որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , թէ
որ զանոնք կատարէ . Խ իմ շաբաթ-
ներս պղծեցին . ուստի ըսի որ՝ Ը իմ
սրտմտութիւնս անոնց վրայ թա-
փեմ , ու անապատին մէջ իմ բար-
կութիւնս անոնց վրայ կատարեմ ։
22 Ծ Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի , ու
Ֆրբի իմ անուանս համար , որ չըլ-
լայ թէ պղծուի ան ազգերուն առ-
ջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի ։
23 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս
անոնց վէրցուցի , որ Զ զանոնք ազ-
գերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք եր-
կիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ ։
24 Վ Վասն զի իմ դատաստաններս Ի
գործ չդրին , ու իմ օրէնքներս մեր-
ժեցին , և իմ շաբաթներս պղծ-
եցին . ու Ֆ անոնց աչքերը իրենց
հարցը կուռքերուն ետեւէն եղաւ ։
25 Ը Ուստի Ծ ես ալ անանկ օրէնքներ
տուի անոնց՝ որ բարի չէին , ու ա-
նանկ դատաստաններ , որ անոնց-
26 մով չէին կրնար ապրիլ ։ Ես զա-
նոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի ,
Ղ Ծ Խ որ բոլոր որ Բ ամէն ար-
դանդ բացողը Լ ի՛ն անցրնեն , որ-
պէս զի զանոնք կորսընդրեմ , որ
Ֆ գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
27 Անոր համար՝ որդի մարդոյ , Խ-
սրայէլի տանը խօսէ , ու անոնց ըսէ .
Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր
հայրերը աստ ալ ինծի դէմ յան-
ցանք բնելով , զիս նախատեցին ։
28 Վ Ասն զի երբոր զանոնք տարի ան
երկիրը , որն որ անոնց տալու հա-
մար ձեռքս վէրցուցեր էի . Հոն

ՆՀԳ 593

ՀՀմ 13։24։

ԼԹուս. Ժե. 39։ Սաղ. Ղը. 37։ Ա-մով. ե. 25, 26։ Գոր. է. 42, 43։ — Սաղ. Ղը. 38։

— ԲՕր. ե. 32, 33։ գ. է. բ. ժ. ժա. Ժբ։

Ա Հմր 12։ Ե-բրհ. Ժե. 22։

— Թուս. իե. 1, 2։ ԲՕր. Թ. 23, 24։ Լա. 27։

ԲՀմր 11, 13։

ՅՀմր 8, 13։

— Սաղ. Ղը. 38։ Հմր 17։

Ֆ Հմր 9, 14։

Զ Ղե. իգ. 33։ ԲՕր. իբ. 64։ Սաղ. ճգ. 27։ Ե-բրհ. Ժե. 4։

Ժ Հմր 13, 16։

Ֆ Տես դ. գ. 9։

— Տես Սաղ. Ժա. 12։ Հմր 39։ Հռով. ա. 24։ Բ Թես. ե. 11։

Բ գ Թագ. Ժէ. 17։ իա. 6։ Բ Պտ. իբ. 3։ Լգ. 6։ Ե-բրհ. լբ. 35։ Գլ. Ժգ. 20, 21։

Ֆ Գլ. գ. 7։

ՆՀԳ 593

Ե Եզ. գ. 7։ Բ Օր. է. 6։ Ջ Յր. իբ. 7։ Եզ. գ. 8։ Ե Եզ. գ. 8։ գ. 31։ Բ Օր. գ. 34։ Ի Եզ. ի. 2։ Ը Եզ. գ. 8, 17։ Բ Օր. Ը. 7–9։ Երեմ. լբ. 22։ Բ Սաղ. խբ. 2։ Հմր 15։ Դան. բ. 9։ Ժա. 16, 41։ Զաք. է. 14։ Ի Կ՛ Հա-դարեր էի . Ք Բ Պտ. Ժե. 8։ Ի Գլ. Ժբ. 31։ Ղ Ղե. Ժէ. 7։ Ժբ. 3։ Բ Օր. իբ. 16, 17, 18։ Ցնծ. իգ. 14։ Ի Գլ. է. 8։ Հմր 13, 21։ Ն Տես Եր. լբ. 12։ Թուս. Ժգ. 13։ Ճ։ Բ Օր. Թ. 28։ Հմր 14, 22։ Գլ. Ղ. 21, 22։ Ո Եզ. Ժգ. 18։ Հբ Օր. գ. 8։ Նէեմ. Թ. 13, 14։ Սաղ. ճղէ. 19, 20։ Յ Ղե. Ժբ. 5։ Հմր 13, 21։ Հռով. Ժ. 5։ Գաղ. գ. 12։ Ղ Եր. ի. 8։ Լա. 13։ Ճ։ Ղ. 2։ Բ Օր. Ե. 12։ Նէեմ. Թ. 14։ Ֆ Թուս. Ժգ. 22։ Սաղ. Ղը. 40։ գղ. 8, 9, 10։ Ժ Հմր 16, 24։ Ածա. Ա. 25։ Ն Եզ. Ժգ. 27։ Ո Թուս. Ժգ. 29։ իգ. 65։ Սաղ. ճգ. 23։ Ղ Հմր 9, 22։ — Թուս. Ժգ. 28։ Սաղ. գե. 11։ ճգ. 26։ Ղ Հմր 6։

Ն · Բ · ԳԲ · 593

Ե Ա · ՅԷ · 5 · ՃԱ · Գ Լ · 9 · 13 · Ի Գ Լ · Ժ 9 · 19 ·

Ե ամէն բարձր լերուրը , ու ամէն տե-
րևախիտ ծառը տեսնելով , հոն
իրենց զոհերը մատուցին , և իրենց
բարկութիւն գրգռող ընծաները
հոն տարին , ու իրենց Հանուշահոտ
խունկերը հոն ծխեցին , և իրենց
թափելու նուէրները հոն մատու-
29 ցին : Ու անոնց ըսի . Ի՞նչ է այս
բարձր տեղը՝ որ դուք հոն կ'երթաք .
և անոր անունը մինչև այս օրս Բարձր
տեղ կ'ըսուի :
30 Ընոր համար Իսրայէլի տանը ը-
սէ . Ձեր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Դուք որ ձեր հայրերուն ճամբուն
մէջը կը պղծուիք , և անոնց գար-
շելութիւններուն հետևելով պոռնը-
Ղ Հմր 26 · 31 կութիւն կ'ընէք , Ես Ղձեր ընծա-
ները մատուցանելով , ու ձեր տը-
ղաքը կրակէ անցընելով , ձեր բո-
լոր կուռքերով կը պղծուիք մինչև
Ի Հմր 3 · այս օրս . Ի միթէ ես ձեզի պատաս-
խան պիտի տամ , ով Իսրայէլի
տուներ . ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Ե Գլ · Ժա · 5 · Ձեր Եհովան , որ ձեզի պատասխան
32 պիտի չտամ : Ես Ե ձեր սրտին
խորհուրդը ամենևին պիտի չկա-
տարուի , որ կ'ըսէք թէ՝ Մենք
փայտ ու քար պաշտելով , հեթա-
նոսներուն պէս՝ երկիրներուն ազ-
գատոհմներուն պէս պիտի ըլլանք :
33 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Ձեր Եհո-
վան , որ անշուշտ ձեր վրայ՝ զօրա-
ւոր ձեռքով , Ի ու երկրնցած բա-
զուկով , ու թափուած բարկու-
թիւնով թագաւորութիւն պիտի
34 ընեմ : Ես զօրաւոր ձեռքով , ու
երկրնցած բազուկով , և թափուած
բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդ-
ներէն պիտի հանեմ , ու ձեզ պի-
տի ժողվեմ ան երկիրներէն՝ ուր որ
35 դուք ցրուեցաք : Ես ձեզ ժողովուր-
դով անապատը պիտի տանիմ , ու
հոն Ե ձեզի հետ երես երեսի դատ պի-
Ե Երեմ · բ · 9 · 35 · Գլ · ԺԷ · 20 · 36 տի վարեմ : Ի ինչպէս որ Եգիպտոսի
Ի Տես Թուա · ԺԴ · 21 , 22 , 23 , 28 , 29 · երկրին անապատին մէջ ձեր հայ-
րերուն հետը դատ վարեցի , այնպէս
Լ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝
Լ Ղ Ա · ԽԷ · 32 · Երեմ · ԼԴ · 13 · 37 կ'ըսէ Ձեր Եհովան : Ես ձեզ Լգա-
ւազանին տակէն պիտի անցընեմ ,
ու ձեզ ուխտին կապին տակը պի-
Ի Գլ · ԼԴ · 17 , 20 · Մատ · ԻԷ · 32 , 33 · 38 տի մտցընեմ : Ես Ի ապստամբները
ու ինձի դէմ յանցաւոր եղողները
ձեզմէ պիտի զատեմ . զանոնք ի-
րենց պանդխտութեան երկրէն պի-
Ե Երեմ · ԽԴ · 14 · տի հանեմ . ու Ե անոնք Իսրայէլի
Լ Գլ · Ջ · 7 · Ժէ · 7 · Իդ · 49 · երկիրը պիտի չմտնեն . Լու պիտի
Հ Դատ · Ժ · 14 · Ասդ · Ա · 12 · Ա-
մաղ · դ · 4 · 39 դիտեք թէ Ես եմ Տէրը :
Ն Ես · ա · 13 · Գլ · ԻԴ · 38 · Ես Ես ձեզի հետ ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը
40 մի՛ պղծէք : Վասն զի Ղիմ սուրբ
լեռանս վրայ , Իսրայէլին բարձր
լեռանը վրայ , կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը Էրէց
երկրին մէջ ընդ-ուղ հոն ինձի ծա-
ռայութիւն պիտի ընեն . հոն Ես ա-
նոնց պիտի հաճիմ . և ձեր պատա-
րագները , ու ձեր ընծաներուն և-
րախայրիները , ձեր բոլոր սուրբ
բաներովը՝ հոն պիտի փնտռեմ ,
41 Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ , ու
ձեզ ժողվեմ ան երկիրներէն , ուր
որ դուք ցրուած էք , Ֆ անուշահոտ
Ֆ Եփս · Ե · 2 · Փիլ · գ · 18 · Ես-ով ձեզի պիտի հաճիմ , և ձեր
Ֆ Գլ · Ժա · 17 · ԼԳ · 13 · ԼՉ · 24 · մէջը՝ ազգաց աչքերուն առջևը սուրբ
42 պիտի ըլլամ : Ու Ֆ երբոր ձեզ Իս-
րայէլի երկիրը տանիմ , Ֆ-ով ան
երկիրը՝ որուն որ ձեր հայրերուն տա-
լու համար ձեռքս վերցուցի , Ֆ պի-
Ֆ Ձեր 38 · 44 · Գլ · ԼԳ · 23 · ԼԸ · 23 · 43 տի դիտնաք թէ Ես եմ Տէրը , Ֆ Ես
Ֆ Գլ · Ժզ · 61 · Ես պիտի չիշէք ձեր ճամբաներ-
րը , ու ձեր բոլոր գործքերը՝ որոնց-
մով պղծուեցաք . և ձեր ըրած բո-
լոր չարութիւններուն համար՝
Ղ Ե · Իգ · 39 · Գլ · գ · 9 · Ովս · Ե · 15 · 44 դուք ձեզմէ պիտի զզուիք , Ֆ Ու
պիտի դիտնաք թէ Ես եմ Տէրը ,
երբոր ձեզի Ֆ-ով ընեմ Ղիմ ա-
նուանս համար , և չէ թէ ձեր չար
Ե Ձեր 38 · Գլ · Իգ · 24 · ճամբաներուն , ու ձեր ապականած
Ղ Գլ · ԼՉ · 22 · վարմունքերին համեմատ , ով Իսրա-
յէլի տուներ , կ'ըսէ Տէր Եհովան :
Ի Երեմ · Իա · 5 · 45 Եւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝
46 ըսելով . Ենոքի մարդոյ՝ երեսը
դէպ ի հարաւ շիտակէ , ու դէպ ի
հարաւ խօսէ , ու հարաւային դաշ-
տին անտառին վրայ մարգարէու-
47 թիւն ըրէ . Եւ հարաւային ան-
տառին ըսէ . Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Ես Ղհա մէջդ կրակ պիտի բը-
Ղ Երեմ · Իա · 14 · Ղ Գլ · Իգ · 21 · ռնկցընեմ , և քու մէջդ Էրէ ամէն
Է Գլ · Իա · 4 · կանանչ ծառը , ու ամէն չոր
* Եզր · Ե · բնակները ծառը պիտի ուտէ . բռնկած բոցը
պիտի չմարի . ու անով՝ Էհարաւէն
մինչև հիւսիս ամէն * կողմերը պիտի
48 այրին : Եւ ամէն մարմին պիտի
տեսնէ , թէ Ես Էրոս զանիկայ բը-
ռնկցուցի . Ղ անիկայ պիտի չը-
49 մարի : Ես ատենը Ես ըսի . Ո՜հ ,
Տէր Եհովայ . անոնք ինձի համար
կ'ըսեն . Ձէ՞ որ ասիկայ առակներ
կը խօսի :

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

1 Եզեկիել Հառալանքի օրինակով Երուսաղէմի
դէմ մարգարէութիւն կ'ընէ . 8 կը նախա-
ձայնէ ան սրած ու փայլուն սուրը՝ 18 որ Ե-
րուսաղէմի դէմ , 25 Իսրայէլի թագաւորու-
թեանը դէմ , 28 և Ամմոնացւոց դէմ պատ-
րաստուած էր :

1 Ես Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ը-
2 սելով . Ղորդի մարդոյ՝ երեսդ
դէպ ի Երուսաղէմ շիտակէ , ու
Գլ · Ի · 46 ·

սուրբ տեղերուն խօսէ , ու խոսա-
յէլի երկրին մարգարէութիւն ըրէ ,
3 եւ Իսրայէլի երկրին ըսէ . Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ
եմ , ու իմ սուրս իր պատեանէն
պիտի հանեմ , և բարդարը ու ամ-
4 բարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ : Ո-
րովհետև արդարը ու ամբարիշտը
քեզմէ պիտի կտրեմ , անոր համար
հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմ-
նոյ դէմ՝ իմ սուրս իր պատեա-
5 նէն պիտի քաշուի : Եւ ամէն մար-
մին պիտի գիտնայ՝ թէ ես Տէրս իմ
սուրս իր պատեանէն հաներ եմ .
անիկայ դէմ յարձակումն ալ ետ պիտի չը-
6 դառնայ : Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝
հեծէծ . մէջքը կոտրածի պէս դառ-
նութեամբ անոնց աչքերուն առ-
7 ջեւ հեծէծ : Ու երբոր քեզի ըսեն՝
թէ ինչո՞ւ կը հեծծես , ան ատենը
ըսես . Գուժին համար . վասն զի
կու գայ . և ամէն սիրտ պիտի հա-
լի , և ամէն ձեռք պիտի թուլ-
նայ , ու ամէն հոգի պիտի մարի , և
ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի ըլ-
լայ . ահա կու գայ , ու պիտի կա-
տարուի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ՝ ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝
մարգարէացիր , ու ըսէ . Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ըսէ՝ որ՝ Սուրը ,
սուրը սրուեցաւ , ու նաև սրբուե-
10 ցաւ : Մեծ կոտորած ընելու հա-
մար սրուեցաւ . փայլելու համար
սրբուեցաւ . հիմա մենք ուրախա-
նա՞նք . իմ որդուոյս գաւազանը
11 ամէն փայտը կ'անարգէ : Բայց
Ինքը սրբուելու տուաւ զանիկայ ,
որ ձեռքով բռնուի . ասիկա սուրը
սրուած է ու սրբուած է , որ զա-
նիկայ սպաննողին ձեռքը տայ :
12 Աղաղակէ ու ողբա՝ որդի մարդոյ .
քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս
վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
վրայ պիտի ըլլայ . իմ ժողովուր-
դիս վրայ՝ սուրի պատճառաւ վախեր
պիտի ըլլայ . անոր համար ձեռ-
13 աղօրիդ զարկ : Վասն զի փորձ
եղաւ . ու ի՞նչ դէտ ըլլայ , թէ
որ ան անարդող գաւազանը չ'ալ
14 չըլլայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան : Եւ
դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգարէու-
թիւն ըրէ , ու ձեռքերդ իրարու
զարկ . և սուրը սպաննուածներուն
սուրը իրեք անգամ պիտի կրկ-
նուի . մեծամեծաց վերաբերութեան
սուրը ասիկայ է , որ անոնց բոլոր-
15 տիրը պաշարեց" : Սիրտերը նուա-
ղելու համար , ու որոգայթները
շատնալու համար՝ անոնց բոլոր
դուռներուն վրայ սուրին վախը դրի .
աւաղ , հանիկայ փայլելու համար
շինուեցաւ . մորթելու համար
16 սրուեցաւ : Ինքզինքդ ժողվէ .
քու աջ կամ ձախ կողմդ՝ ուր որ
17 երեսդ դարձած է , զարկ : Ու ես
ալ ձեռքերս իրարու պիտի զար-
նեմ , և իմ սրտմտութիւնս պիտի
հասցընեմ . ես Տէրս խօսեցայ :
18 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի
երկու ճամբայ պատրաստէ , որ
Բաբիլոնի թագաւորին սուրը գայ .
անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պի-
տի ելլեն . ու մէկ տեղ մը ընտրէ ,
քաղաքին ճամբուն գլուխը ընտրէ :
20 Ճամբայ պատրաստէ , որ Ամմոնի
որդւոցը Րաբբայեան վրայ , և Ցու-
դայի մէջ եղող պարսպաւոր Ե-
րուսաղէմին վրայ սուր գայ :
21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը
ճամբուն բաժանումին վրայ՝ երկու
ճամբուն գլուխը կայնեցաւ , որ
հմայութիւն ընէ . անիկայ իր նե-
տերը երերցուց , թերափիներուն
22 հարցուց , լերդին նայեցաւ : Անոր
աջ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար
Երուսաղէմի համար , որ նշաձեննա-
ներ դնեն , պատերազմի մէջ բե-
րանները բանան , ու աղաղակով
ձայն վերցընեն , դռներու դէմ
նշաձեններ դնեն , հողաբլուր
կանգնեն , — մարտկոց շինեն :
23 Բայց ասիկայ անոնց աչքերուն
առջեւ սնոտի հմայութեան մը պէս
պիտի ըլլայ . ուրկէ անոնց երդում-
ներ ըրեր էին . բայց անիկայ Իրենց
անօրէնութիւնը պիտի յիշեցընէ ,
որպէս զի բռնուին :
24 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ . Որովհետև դուք ձեր
անօրէնութիւնը յիշեցուցիք , երբ-
որ ձեր յանցանքները յայտնուե-
ցան , ու բոլոր գործերնուդ մէջ
ձեր մեղքերը երեցան , քանի յի-
շեցընելնուդ համար՝ ձեռքով պի-
25 տի բռնուիք : Եւ դուն ով պիղծ
— ամբարիշտ իշխան Իսրայէլի ,
որ քու օրդ հասեր է , երբ ան-
օրէնութեանդ ժամանակին վախ-
26 ճանը , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Խոյրը վերցուր , ու թագը հանէ .
ասիկայ այսպէս չըլլար . Ցածը
բարձրացուր , ու բարձրը ցածցուր :
27 Ջանիկայ տակնուվրայ , տակնու-
վրայ , տակնուվրայ պիտի ընեմ .
ու ալ պիտի չըլլայ , մինչև որ գայ
անիկայ՝ որուն իրաւունքն է , ու
անոր պիտի տամ :
28 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգա-
րէացիր , ու ըսէ . Ամմոնի որ-
դւոցը համար , ու անոնց նախա-
տանացը համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ . ու ըսէ . Սուրը՝ սու-
րը քաշուած է , — մորթելու հա-
մար սրբուած է , որ իր փայլմամբ

Ն · ք · գԴ · 593

Բ Ցոր · Թ · 22 :

Է Գլ · ի · 47 :

Ը Ես · խե · 23 : Ամ · 11 :
Ի Ես · իր · 4 :

Ժ Գլ · է · 17 :

Ի Ր Օր · լը · 41 : Հմր 15 · 28 :

Ա Երեմ · լա · 19 :
Բ Ցոր · Թ · 23 : Բ Կոր · ը · 2 :
Գ Հմր 27 :

Դ Թես · իդ · 10 : Հմր 17 : Գլ · գ · 11 :

* Կ՛ · զանոնք խօցեց :

Ե Հմր 10 · 28 :

Ն · ք · գԴ · 593

Ի Գլ · ժգ · 17 :

Ե Հմր 14 : Գլ · իր · 13 :
Զ Գլ · կ · 13 :

Հ Երեմ · խթ · 2 : Գլ · իե · 5 : Ամվ · ա · 14 :

Յ Գլ · գ · 2 :

Ղ Երեմ · ծա · 14 :

Ճ Գլ · գ · 2 :

Մ Գլ · ժէ · 13 · 15 · 16 · 18 :

Ն Հմր 29 : Գլ · լե · 5 :

Շ Գլ · ժէ · 24 : Գործ · ա · 52 :

Ո Նե · խթ · 10 : Հմր 13 : Գործ · ա · 32 · 33 : Ցոհ · ա · 49 :

Չ Երեմ · խթ · 1 : Գլ · իե · 2 , 3 , 6 : Սոփ · բ · 8 · 9 · 10 :

Պ Հմր 9 · 10 :
+ Կ՛ · խօսա ցաւ · ըդ-բաշէ՝ որ փայլի :

Ն · Ք · ԴԲ · 593

Ե ԳԼ · Ժբ · 24 · Իբ · 28 ·
– Հմր 25 ·
Ցար · Ժբ · 20 · Սաղ · լՀ · 13 ·
– Երեմ. Խե · 6 · 7 ·
ՀԳԼ · Ժգ · 3 ·
– Ես. · Ժե · 14 · ԳԼ · Ժգ · 38 ·
Բ ԳԼ · Կ · 8 · Ժգ · 19 · Իբ · 22 ·
Դ ԳԼ · Իբ · 20 · 21 ·
– ԳԼ · Իե · 10 ·

29 բը հատցընէ՞" ։ Երբոր Կրկի համար
ունայն տեսիլքներ կը տեսնեն , և
սուտ հմայութիւններ կ'ըներն , որ
քեզ սպաննուելու ամբարիշտնե-
րուն պարանոցին վրայ բերին , ո-
րոնց օրը հասեր է , ժամանակին վախճանը ։
30 Ձ-ՀԱՆԻԼ իր պատանը դարձը-
նե՛մ . քեզ՝ քու ստեղծուած տե-
ղըդ , ու Հրա ծննդեանդ երկրին
31 մէջ Ո պիտի դատեմ . Եւ Հրա
վրադ իմ բարկութիւնս պիտի
թափեմ . Հրա վրադ իմ սրտմ-
տութեանս կրակովը պիտի փչեմ ,
ու քեզ բարբարոս մարդիկներուն՝
ապականելու վարպետ եղողներուն
32 ձեռքը պիտի տամ ։ Հրոյ ճարակ
պիտի ըլլաս . քու արիւնդ երկրին
մէջտեղը պիտի ըլլայ . Ո-դուն պի-
տի չյիշուիս . վասն զի ես Տէրս
խօսեցայ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Երուսաղէմի բնակչաց գործած մեղքերուն
յայտնի ։ 18 Ասուած կ'ուզէ զանոնք ա-
րիւնէ իրենց կղզիներ իր Հայրերին մէջ ։ 23
Ցարգարներուն , քահանաներուն , իշխան-
ներուն ու ժողովուրդին միօրինակ ապակա-
նութիւնը ։

1 Ա-ՀԱ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով ։ Ո-դուն՝ որդի մարդոյ՝
– ԳԼ · իգ · 6 · 9 · Նա · գ · 1 ·
Բ ԳԼ · ի · 4 · իգ · 36 ·
Գ ԳԼ · Ժգ · 2 ·
– արիւնահեղ քաղաքին Բ դա-
տաստան պիտի ընե՞ս , դատաստան
պիտի ընե՞ս . ուրեմն անոր բոլոր
Բ պղծութիւնները իրեն դիտցուր ,
3 Ո-ւ ըսէ , Տէր ԵՀովան այսպէս
կ'ըսէ . Ո վ քաղաք՝ որ քու մէջդ
արիւն կը թափես , որպէս զի քու
ժամանակդ գայ , և քու անձդ
պղծելու համար՝ քեզի դէմ կուռ-
Բ դ Թագ · իա · 16 ·
4 քեր կը շինես , Դուն՝ քու Բ թա-
փած արիւնովդ յանցաւոր եղար ,
ու շինած կուռքերովդ պղծուե-
ցար , և քու օրերդ մօտեցուցիր ,
Ե Օր · Իբ · 37 · դԹագ · Թ · 7 · ԳԼ · և · 14 · Դան. Թ · 16 ·
ու քու տարիներուդ հասար . Ե-
նոր համար քեզ ազգերուն՝ նա-
խատինք , ու ամէն երկիրներուն՝
5 ծաղր ընե՞ս տուի ։ Քեզմէ մօտ
եղողները , ու քեզմէ հեռու եղող-
ները քեզ ծաղր պիտի ընեն , ո՛վ
վատահամբաւ ու աղմկալից Ա-
ՆՈՒՆ ։
Ես · ա · 23 · ՄԻր · գ · 1 · 2 · 3 · Սոփ · գ · 3 ·
Ե Օր · իե · 16 ·
6 Ա-ՀԱ քու մէջդ Իսրայէլի իշ-
խանները՝ ամէն մէկը իր բազուկո-
վը՝ արիւն թափելու համար կայ-
Եզ · իբ · 21 · 22 ·
7 ներ են ։ Քու մէջդ Հայրը ու
Ք Հմր 26 ·
Ֆ Ղե · ԺԲ · 30 · ԳԼ · իգ · 38 ·
մայրը անարգեցին . քու մէջդ
Ե օտարականին բռնութիւն ըրին .
քու մէջդ որբին ու որբևարիին
Ի Եզ · իգ · 1 · Ղե · ԺԲ · 16 ·
8 զրկանք ըրին ։ Ի-մ սուրբ բա-
Լ Ես · Ժբ · 6 · 11 ·
ներս արհամարհեցիր , և Ի-մ շա-
9 բաթներս պղծեցիր ։ Քու մէջդ
Խրանասարկու մարդիկներ եղան ա-
րիւն թափելու համար , Ա-ու քու
մէջդ լեռներու վրայ կերան , և քու
մէջդ եղեռնագործութիւն ըրին ։
10 Քու մէջդ Ի-ՊՆ Իր հօրը մերկու-
թիւնը յայտնեց . քու մէջդ Ի-դաշ-
տանի պատճառով անմաքուր և-
11 ղող կնիկը բռնադատեցին ։ Նաև
մէկը Իր դրացիին կնկանը հետ
պղծութիւն ըրաւ , ու մէկը հե-
ղեռնագործութիւն ըրաւ՝ իր հար-
սը պղծելով , և քու մէջդ ուրիշ
մէն ալ Ի-ր քոյրը՝ իր հօրը աղջիկը
12 բռնադատեց ։ Քու մէջդ Նարիւն
թափելու համար կաշառք առին .
Ի-վաշխ ու տոկոսիք առիր , և բրա-
նութիւն ընելով քու դրացիներէդ
բան վաստրկեցար ադահութեամբ ,
ու Ի-զէս մոռցար՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀո-
13 վան ։ Ուստի ահա քու բրած
ագահութեանդ , ու քու մէջդ
եղած արիւնահեղութեանը համար
14 Ի-ձեռքերս իրարու զարկի ։ Ո՞միթէ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ ,
կամ թէ ձեռքերդ կրնա՞ն ուժով-
նալ ան օրերը՝ որ ես քեզի հաշ-
Ես · ա · 25 · Ես · Ա · 1 ·
սի՞ պիտի ընեմ . Ե-ս Տէրս խօսե-
15 ցայ , ու պիտի կատարեմ ։ Եւ
Ե-քեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ ,
ու քեզ երկիրներու մէջ ցիրու-
ցան պիտի ընեմ , և Ե-րբ պղծու-
թիւնդ քեզմէ պիտի հատցընեմ ։
16 Ու դուն քեզմէ պիտի պղծուիս
ազգաց աչքերուն առջեւը , ու
Ե-պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
18 ըսելով ։ Որդի մարդոյ՝ Ի-սրայէլի
տունը ինծի կղկղանքի պէս եղաւ .
ամէնը հալոցի մէջ՝ պղինձի , անա-
գի , երկաթի ու կապարի Ե-՝ ար-
19 ծաթի կղկղանք եղան ։ Անոր
համար Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ը-
սէ . Որովհետեւ ամէնդդ կղկղանքի
պէս եղաք , անոր համար ահա ես
ձեզ Երուսաղէմի մէջ պիտի ժող-
20 վեմ ։ Ինչպէս որ արծաթը , ու
պղինձը , ու երկաթը , և կապարը ,
ու անագը հալոցի մէջ կը ժողվեն ,
ու անոր վրայ կրակը կը փչեն՝ Ա-ՆՈՒՆ
հալեցընելու համար , այնպէս ալ ձեզ իմ բարկութեամբս
ու սրտմտութեամբս պիտի ժող-
վեմ , և պիտի թողում , ու պիտի
21 հալեցընեմ ։ Եւ ձեզ մէկտեղ բե-
րելով՝ Ե-ձեր վրայ իմ բարկու-
– ԳԼ · խա · 31 ·
թեանս կրակովը պիտի փչեմ . և
դուք անոր մէջը պիտի հալիք ։
22 Ինչպէս որ արծաթը հալոցին մէջը
կը հալի , դուք Լ անոր մէջը այն-
պէս պիտի հալիք . ու պիտի գիտ-
նաք՝ որ ես Տէրս Ե-իմ սրտմտու-
ԳԼ · ի · 8 · 33 · Հմր 31 ·
թիւնս թափեցի ձեր վրայ ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
24 ըսելով ։ Որդի՛ մարդոյ՝ անոր
ըսէ . Դուն անանկ երկիր մըն ես ,

որ ոչ մաքրուած է , ոչ ալ բարկութեան օրը անձրեւով թրջուած ։
25 Ջուրը ։ Վնաս մէջը իր մարգարէներուն գաւազանութիւնը կայ , որոնք աւար յափշտակող ու մինչդող առիւծի պէս՝ Հոգիներ կ'ուտեն . Հանոնք գանձ , ու պատուական բաներ առին , ու անոր մէջը՝ անոր որբևարիները շատցուցին ։
26 Անոր քահանաները իմ օրէնքս աւրեցին , ու իմ սուրբ բաներս պղծեցին . Հսուրբը պիղծէն չորոշեցին , և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը չգիտցուցին , և իրենց աչքերը իմ շաբաթներէս ծածկեցին , ու ես անոնց մէջ
27 ջր պիղծ սեպուեցայ ։ Անոր իշխանները անոր մէջը յափշտակող գայլերու պէս՝ արիւն թափելու , Հոգի կորսնցնելու եւեւէ գան , որպէս զի ագահութեամբ բան
28 վաստկին ։ Եւ անոր մարգարէները ձունայն տեսիլքներ տեսնելով , ու անոնց սուտ գուշակութիւն ընելով՝ զանոնք կիրով ծեփեցին , ու ըսին . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ , թէև Տէրը խօսած չէր ։
29 Երկրին ժողովուրդը մեծ զրկանք ըրին , ու մեծ յափշտակութիւն ըրին , և աղքատը ու տնանկը բռնադատեցին , ու Հօտարականին անիրաւութեամբ
30 զեամբ զրկանք ըրին ։ Եւ ես նոնցմէ մարդ մը փնտռեցի , որ պարիսպ շինէ , ու խրամատին մէջ իմ առջեւս կայնի երկրին համար , որ զանիկայ չաւրեմ . բայց
31 չգտայ ։ Ուստի Հիմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի . զանոնք իմ սրտմտութեանս կրակովը սպառեցի . Հանոնց ճամբաները իրենց գլուխը տուի կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ողջոյն ու Ողիրայի պոռնկութիւնը ։ 22 Ոտիքային կրելու նեղութիւնը իր Տամանիներէն ։ 36 Մարգարէն կը յանդիմանէ անոնց երկուքին շնութիւնն ալ , և կը յայտնէ անոնց դատաստանները ։

1 Վարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և
2 ըսաւ՝ բսելով . Որդի մարդոյ՝ Հերկու կիներ կային մէկ մօր աղ-
3 ջիկներ . Ու Հանոնք Եգիպտոսի մէջ պոռնկութիւն ըրին . Հիրենց մանկութեան առնը պոռնկութիւն ըրին . անոնց ծիծերը հոն ձնչուեցաւ , ու անոնց կուսութեանց փուեցաւ ։ Եւ անոնց անունները՝ մեծինը Ողոլա , ու անոր քրոջը՝ Ողոլիբա էր . ու Հանոնք իմս եղան . և տղաքներ ու աղջիկներ ծնան . (ու անոնց անուններըՈղոլա՝ Սամարիան է , ու Ողոլիբա Երուսաղէմն է ։)

5 Եւ Ողոլան՝ քանի որ իմն էր , պոռնկութիւն ըրաւ , ու իր Տամանիներուն սիրահարեցաւ , այսինքն
6 Հ Ասորեստանցի դրացիներուն , կապուտակ հագնող կուսակալներուն ու նախարարներուն , ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին ։
7 Հոլի երիտասարդներ էին ։ Եւ անիկայ պոռնկութիւն ըրաւ անոնց հետ՝ այսինքն՝ Ասորեստանի ամէն ընտիր որդուոցը հետ . նաև ան ամէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ , ամէն անոնց կուռքերովը պղծ-
8 ծուեցաւ ։ Ու Եգիպտոսէն բերած պոռնկութիւնները չթողուց . վասն զի անոր մանկութեան առնը անոր հետ պառկեր էին , և անոր կուսութեանը ծիրնքները չոշափեր էին , ու իրենց պոռնկութիւնը անոր վրայ թափեր էին ։ Անոր համար զանիկայ իր Տամանիներուն ձեռքը տուի , Հ Ասորեստանի որդուոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած
10 էր ։ Անոնք Հանոր մերկութիւնը յայտնեցին . անոր տղաքները ու աղջիկները առին , ու զանիկայ սրով մեռցուցին . այսպէս անիկայ կիներուն մէջը անուանի եղաւ . և անոր վրայ դատաստաններ Հի գործ դրին ։
11 Ու Երբոր անոր քոյրը Ողոլիբան տեսաւ , Հ իր սիրահարելովը անկէ աւելի ապականեցաւ . և իր պոռնկութիւնները՝ իր քրոջը պոռնկու-
12 թիւններէն աւելի չարացոյց . Ո՞ր դրացիներուն սիրահարեցաւ , այսինքն Հ Ասորեստանի որդիներուն , շքեղութեամբ հագուած Հկուսակալներուն ու նախարարներուն , ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին ։
13 Եւ տեսայ որ պղծեցաւ . Հերկուքին
14 քին ալ ճամբան մէկ եղաւ ։ Եւ իր պոռնկութիւնները աւելցուց . քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկներ՝ նոթով նկարուած քաղդէացւոց պատկերները
15 տեսաւ , որոնք մէջքերնին գօտի կապած էին , և իրենց գլուխներուն վրայ *ներկուած խոյրեր՝ ունէին , ու ամէնքը իշխաններու կերպարանքով էին , իրենց ծննդեան երկրին՝ Բաբիլոնի որդուոցը՝ քաղդէացւոց
16 նմանութեանը պէս , Հ Ջոնոնց իր աչքերովը տեսածին պէս՝ անոնց սիրահարեցաւ , և անոնց՝ քաղդէացւոց երկիրը դեսպաններ խրկ-
17 կեց ։ Ու Բաբիլոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան , և զանիկայ իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին . ու անիկայ անոնց հետ պղծուեցաւ , ու Հոգին Հ անոր հոգին
18 անոնցմէ զատուեցաւ ։ Եւ իր

Ե Ղ Թագ · ԺԱ · 19 ։ Ժգ · 7 ։ ԺԱ · 3 ։ Ովս · Բ · 9 ։

Ղ Հմր 3 ։

Ե Ղ Թագ · ԺԱ · 3 , 4 , 5 , 6 , 23 ։ ԺԲ · 9 , 10 , 11 ։

Գ Ել · Ժգ · 37 , 41 ։

Ե Երեմ · Գ · 8 ։

Հ Երեմ · Գ · 11 ։ Գլ · Ժգ · 47 , 51 ։

Է Գ Թագ · Ժգ · 7 , 10 ։ Բ Մն · Իր · 16–23 ։ Գլ · Ժգ · 28 ։ Ղ Հմր 6 , 23 ։

Հ Գ Թագ · ԺԱ · 4 ։

Ե Երեմ · Ե · 26 , 27 , 28 ։ Գլ · ԺԲ · 12 ։

Բ Եղ · Իր · 21 ։ Իգ · 9 ։ Ղե · ԺԹ · 33 ։ Գլ · Իր · 7 ։

Հ Երեմ · Ե · 1 ։

Ե Գլ · Ժգ · 5 ։

Ի Սաղ · ՃԺ · 23 ։

Ղ Հմր 22 ։

Ի Գլ · Թ · 10 ։ Ժա · 21 ։ Ժգ · 43 ։

Ե Երեմ · Գ · 7 , 8 , 10 ։ Գլ · Ժգ · 46 ։

Բ Ղե · Ժէ · 7 ։ Ցես · Իգ · 14 ։ Գլ · Ի · 8 ։

Հ Գլ · Ժգ · 22 ։

Ե Գլ · Ժգ · 8 , 20 ։

* Կ՚ըսէ՝ մեծ ապարոյներ

Ե Գ Թագ · Իգ · 1 ։ Գլ · Ժգ · 29 ։

Ե Հմր 22 , 28 ։

Ն · Բ · ԳԲ · 593

պոռնկութիւնները յայտնեց , ու իր մերկութիւնը բացաւ . ուստի ես իմ հոգիս անկէ զատուեցաւ , ինչպէս որ անոր քրոջմէն զատուեր էր ։ Ա յսպէս անիկայ իր պոռնկութիւնները շատցուց , յիշելով իր մանկութեան օրերը , երբ Եգիպտոսի երկրին մէջ շնութիւն կ՚ընէին անոր ժամանակը . Ու սիրահարեցաւ անոնց տարբածուներուն , որոնց մարմինը էշերու մարմին է , ու անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրութիւն է ։ Եւ դուն նորէն քու մանկութեանդ պղծադործութիւնը ձեռք առիր , որ քու մանկութեանդ ծիծերուն ձ՚ընթրելէն՝ ստինքներդ Եգիպտացիներէն շօշափուեցաւ ։

Ե Գ · ԺԶ · 37 ։ ՀՄր 28 ։

Անոր համար՝ ով Ոողիբայ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քու վրադ պիտի արթընցնեմ քու հոմանիներդ , որոնցմէ քու հոգիդ զատուեցաւ , ու զանոնք ամէն կողմէն քու վրադ պիտի բերեմ , Բաբիլոնի որդիքը , ու բոլոր Քաղդէացիները , Փակուդը , Սուէն , ու Կուէն՝ , Ե անոնց հետ Ասորեստանի բոլոր որդիքը , ամէնը շնորհալի երիտասարդներ , կուսակալներ , ու նախարարներ , ամէնը ձի հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի

Ե Ր Ե Մ · Ե · 21 ։ Ո — Ր ՝ իշխանները , Տարաստանները ու ազնուականները ։ Ր ՀՄր 12 ։

Ր Ե Զ Ի Ն Ե Ր ։ Եւ անոնք զէնքերով , կառքերով , ու անիւներով , ու ժողովուրդներու բազմութիւնով քու վրադ պիտի դան , և ամէն կողմէն քեզի դէմ՝ վահան , asպար ու սաղաւարտ պիտի դնեն . և դատաստանը անոնց ձեռքը պիտի տամ . ու քեզ իրենց դատաստանը

25 ներսովը պիտի դատեն ։ Եւ իմ նախանձս քեզի դէմ պիտի դնեմ . ու քեզի հետ բարկութեամբ պիտի վարուին . քու քիթդ ու ականջներդ պիտի կտրեն . և քու մնացորդդ սրով պիտի իյնայ . անոնք քու տղաքներդ ու աղջիկներդ պիտի առնեն . ու քու մնացորդդ

Ե Գ Ե · ԺԶ · 39 ։ կրակով պիտի այրի ։ Եւ քու հանդերձներէդ քեզ պիտի մերկացընեն , ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն ։ Ու ես քեզմէ պիտի դադրեցընեմ քու պղծադործութիւնդ , ու Եգիպտոսի երկրէն Բերբէր . ու աչքերդ անոնց պիտի չվերցընես , ու մէյմըն ալ Եգիպտոսը պիտի չյիշես ։

Ն Գ Ե · ԺԶ · 41 ։ Իր · 15 ։ Ե ՀՄր 3 , 19 ։

Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քեզ պիտի մատնեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք ես ատելիր , և անոնց ձեռքը՝ Եորոնց-

Ե Գ Ե · ԺԶ · 37 ։ Ե ՀՄր 17 ։

մէ քու հոգիդ զատուեցաւ ։ Եւ անոնք քեզի հետ ատելութեամբ պիտի վարուին , ու քու բոլոր վաստակդ պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու անծածկոյթ պիտի թողուն . ու քու պոռնկութիւններուդ մերկութիւնը , քու պղծադործութիւնդ ու պոռնկութիւնդ

30 պիտի յայտնուին ։ Ա զդերուն հետևելով՝ պոռնկութիւն ընելուդ համար , և անոնց կուռքերովը պղծուելուդ համար , ասյանները

31 քեզի պիտի ընեմ ։ Դուն քու քրոջդ ճամբան գացիր , ես ալ անոր բաժակը քու ձեռքդ պիտի

Ե Ր Ե Մ · ԽԵ · 15 , ՃԵ ։

32 տամ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Դուն քու քրոջդ խորունկ ու լայն բաժակը պիտի խմես . խաղք ու խայտառակ պիտի ըլլաս . ան

Գ Ե · Իր · 4 , 5 ։

33 բ — ձ — ն շատ բան կ՚առնէ . Դուն արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ պիտի լցուիս . ապշութեան ու զարմացման բաժակ մըն է քու

34 քրոջդ Սամարիայի բաժակը . Ու դուն Հզանիկայ պիտի խմես , ու պիտի քամես , և անոր կտորները պիտի ծլեես , ու ատինքներդ պիտի պատրտես . քանզի ես խօսեցայ՝

Հ Ա Ղ · Հե · 8 ։ Ես · ԾԱ · 17 ։ Կ — Ր ՝ կըրծես ,

35 կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձիս մոռնալուդ ու զկռնակիդ ետևը նետելուդ համար , դուն ալ քու պղծադործութիւնդ ու պոռնկութիւններդ կրէ ։

Ե Ր Ե Մ · Բ · 32 ։ Գ · 21 ։ Ժգ · 25 ։ Գ Լ · Իր · 12 ։ Բ Գ Թագ · Ժգ · 9 ։ Նէեմ. Թ · 26 ։

36 Եւ Տէրը ինձի բսաւ . Որդի մարդոյ՝ Ոողային ու Ոողիբային դատաստանը պիտի տեսնե՞ս . ուրեմն անոնց պղծութիւնները իրենց

Ե Ս · Ծը · 1 ։

37 պատմէ ։ Վասն զի շնութիւն բրին , ու ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ . և իրենց կուռքերովը շնութիւն ըրին , ու իրենց ինձի ծնած տղաքն ալ իրենց անցուցին , որ ա-

Գ Լ · Ժգ · 38 ։ ՀՄր 45 ։ Գ Լ · Ժգ · 20 , 21 , 36 , 45 ։ Ի · 26 , 31 ։

38 նոնց կերակուր ըլլան ։ Ա ս ալ բրին ինձի . Նոյն օրը իմ սրբարանս անմաքուր ըրին , ու իմ շաբաթ-

Գ Լ · Իր · 8 ։

39 ներս պղծեցին ։ Վասն զի երբոր իրենց տղաքը իրենց կուռքերուն զոհեցին , Նոյն օրը իմ սրբարանս մտան՝ որ զանիկայ պղծեն . և ահա

40 իմ տանս մէջ այսպէս ըրին ։ Ու նաև հեռուէն գալու մարդիկներուն ղրկեցիք . որ անոնց պատգամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա անոնք եկան . և դուն անոնց համար բ լուացուեցար , ու ձ աչքերուդ վրայ ծարոյր դրիր , ու զարդերով

Բ Հառաթ · գ · 3 ։ Բ դ Թագ · Թ · 30 ։ Երեմ · դ · 30 ։

41 զարդարուեցար . Եւ պատուական բ բազմոցի վրայ նստար , որուն առջևը պատրաստուած սեղան կար , և իմ խունկս ու եղս անոր

Բ Ա ս տ · ա · 6 ։ Ես · ՅԵ · 7 ։

42 վրայ դրիր ։ Ու հոն ուրախութիւն ընող բազմութեան ձայն կը լսուէր . ու ան բազմաթիւ մարդիկներէն ի զատ՝ անապատէն

Ն Ա ա կ · է · 17 ։ Գ Լ · Ժգ · 18 , 19 ։ Ով · բ · 8 ։

Ն · ք · գՓ · 593

գինեմոլ մարդիկները բերուէցան , որոնք անոնց ձեռքերը՝ ապարանջաններ , ու անոնց գլուխները՝ պարծանաց թագեր կը դնէին ։
43 Եւ շնութեան մէջ պառուածին վրայով բսի . Հիմա ալ ասոր հետ
44 պոռնկութիւն պիտի ընե՞ն ։ Ու անոր քովը կը մնային . ինչպէս որ պոռնիկ կնկան քովը կը մնան , անանկ ալ Յողային ու Յողիբային՝ ան պղծագործ կնիկներուն քովը
45 կը մնային ։ Բայց արդար մարդիկները՝ Էշնայող կնիկներուն դատաստանովը , ու արիւն թափող կնիկներուն դատաստանովը պիտի դատեն զանոնք . վասն զի անոնք շնացող կնիկներ են , ու Է անոնց ձեռքերուն մէջը արիւն կայ ։
46 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Ը Ես ալ բերելու եմ ժողովք պիտի հանեմ , և զանոնք նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ ։
47 Ու ժողովը զանոնք քարերով պիտի քարկոծեն , և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կտրեն . Է անոնց տղաքները ու աղջիկները պիտի մեռցրնեն , ու անոնց տուները կրակով պիտի այրեն ։ Ու Է երկրէն պղծագործութիւնը պիտի վերցնեմ , Էոր ամէն կնիկները խրատուին , ու ձեր պղծագործութեան
49 Նը պէս չընեն ։ Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն . ու դուք Է ձեր կուռքերուն մեղքերը պիտի կրէք , Է ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։

Ն · ք · գՓ · 593

Ը Դւ · ԺԷ · 38 ։

Է ՀՊ 37 ։

Ը Դւ · ԺԷ · 40 ։

Ի Ր ՄՆ · ԼԹ · 17 · 19 ։ Դւ · իդ · 21 ։

Է Դւ · իր · 15 ։ ՀՊ 27 ։

Է Ր Օր · ԺԷ · 11 ։ Ր Պէտ · բ · 6 ։

Լ ՀՊ 35 ։
Է Դւ · ի · 38 ։ 42 · 44 ։ ԽԱ · 5 ։

ԳԼ · Է Դ

1 Եւացող կաթսայի մը օրինակով , 6 կը ցուցնէ Երուսաղէմի անհրաժեշտ կործանումը ։ 15 Եզեկիէլին՝ իր կնկան մահուանը համար սուգ չընելուն օրինակովը՝ 19 կը ցուցնէ թէ Հրէից թշուառութիւնը չափազանց սոսկալի պիտի ըլլայ ։

590

1 Ու ինեներորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով .
2 Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի աս օրուան անունը՝ բուն աս օրը գրէ . Բաբիլոնի թագաւորը Երուն աս
3 օրս Երուսաղէմին մօտեցաւ ։ Ես ան ապստամբներուն տանը առակ խօսիս , ու անոնց բսես . Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Կաթսան դիր , կռնկով դիր , ու ջուր ալ
4 ձուր լեցուր ։ Անոր կտորները , ամէն աղէկ կտորները , ազդրը , և ուսը անոր ջիղը ժողվէ . ու կռնկով
5 ընտիր ոսկորներով լեցուր ։ Ոչխարներուն ընտիրները առ , ու ոսկորներն ալ տակը դիզէ . զանիկայ խիստ շատ եռացուր , այնպէս որ ջիղն ոսկորներն ալ եփին ։

6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Վա՛յ Երիւնահեղ քաղաքին , ան կաթսային՝ որուն ժանգը իր մէջն է , ու ժանգը ջէն ելած չէ . զանիկայ իր մէկ կտորներովը հանէ . Է անոր վրայ վիճակ չգուռ . վասն զի անոր արիւնը իր մէջն է . զանիկայ չոր ապառաժի վրայ դրաւ . Է զանիկայ գետնի վրայ չթափեց որ զանիկայ հողով ծածկէ ։ Ես սրտմտութիւնս հանելու , ու վրէժ առնելու համար , Է անոր արիւնը չոր ապառաժի վրայ դրի , որ չծածկուի ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Վա՛յ Երիւնահեղ քաղաքին , ես ալ կրակին դէզը պիտի մեծցընեմ ։
10 Փայտերը շատցուր , կրակը բորբոքեցուր՝ որ միսը հալի , համեմներ ալ
11 դիր , ու ոսկորները այրին ։ Եւ դիր , որպէս զի պղինձը տաքնայ ու այրի , ու Է անոր ջէրն հալի , Է անոր ժանգը հատնի ։
12 Ան , ու ժանգը կրակով ջնջուի ։
13 Քու անմաքրութեանդ մէջ պղծագործութիւն կայ . որովհետև քեզ Էմաքրելու աշխատեցայ՝ , ու դուն չմաքրուեցար . այսուհետև քու անմաքրութենէդ պիտի չմաքրուիս , Է մինչև որ իմ բարկութիւնս քու
14 վրադ չդնեմ ։ Ես Տէրս խօսեցայ . ես Էօ՛ն պիտի գայ , ու ընելիս պիտի կատարեմ . Է պիտի չներեմ՝ , Էու պիտի չխնայեմ , և պիտի չզղջամ . քու ճամբաներուդ , ու քու գործքերուդ համեմատ պիտի դատուիս՝ կ'բսէ Տէր Եհովան ։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
16 բսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ ահա ես հարուածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ . ու դուն չողբաս , ու չլաս , և քու
17 արտեր արցունք չգայ ։ Լռութեամբ բլլայ քու հեծութիւնդ , Է մեռելի սուգ մի՛ բռներ . Էքու սպարօղ գլուխդ փաթթէ ։ Կօշիկներդ ոտքերդ հագիր , ու շրթունքդ մի՛ ծածկեր , և մարդոց հացը մի՛ ուտեր ։
18 Ես առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ . ու իրիկունը կինիկս մեռաւ . ու հետևեալ առաւօտուն՝ ես ալ ինչպէս որ պատուիրուած էի , այնպէս ըրի ։
19 Ինծի հրամայուածը ըրի ։ Եւ ժողովուրդը ինծի ըսաւ . Չ Մեզի չե՞ս պատմեր թէ աս քու ըրածներդ ի՞նչ պէտք նշանակեն մեզ ։
20 Ու ես անոնց բսի . Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով .
21 Խրայէլի տան բսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Ահա ես իմ սրբարանս՝ ձեր

Ն · ք · գՓ · 590

Ը Դւ · իր · 3 ։ իդ · 37 ։ ՀՊ 9 ։

Է Տես բ Թագ · բ · 25 · 8 ։ Ա Մնաց · գ · 3 ։ Ընդ · 11 ։ Նաու · գ · 10 ։

Ը Գէ · ԺԷ · 13 ։ ր Օր · ԺԸ · 16 · 24 ։

Է Ա Սամ · է · 2 ։

Ը ՀՊ 6 ։ Նաու · գ · 1 ։ Ա Ր · բ · 12 ։

Ի Դւ · իր · 15 ։

Է Գւ · ի · 18 ։ ԺԸ · 18 ։ ԺՂ · 42 ։

Է ա Թագ · ԺԸ · 29 ։

Է Կ՛պիտի չներեմ՝ Ես Տէրս խօսեցայ . ես կատարեմ ։ Ես Տէրս խօսեցայ ։

Լ Գւ · ե · 11 ։

Է Երեմ · ԺՂ · 5 · 6 · 7 ։

Է Տես Գէ · Ժ · 6 ։ Խա · 10 ։

Է ր Թագ · ԺԸ · 30 ։

Ը ՀՊ 22 ։ Գէ · ԺՂ · 45 ։ ՄԻԿ · գ · 7 ։

Ի Գւ · ԺԸ · 9 ։ ԼԹ · 18 ։

Լ Երեմ · է · 14 ։ Գւ · է · 20 · 21 · 22 ։

ն · ք · գՁ · 590

զօրութեանը պարծանքը , ե ձեր աչացը ցանկութիւնը , ու ձեր հոգւոյն խնայածը պիտի պղծեմ . ր և ձեր թողուցած տղաքներնիդ ու աղջիկներնիդ սրով պիտի իյնան ։

22 Եւ դուք իմ ըրածիս պէս պիտի ընէք . այէր չորքունքները պիտի չծածկէք , ու մարդոց հացը պիտի

23 չուտէք . Ու ձեր ապարօշները դրլուխներնիդ , և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ պիտի ըլլայ . ՝պիտի չողբար , ու պիտի չլար . հապա ՚ձեր անօրէնութիւններովը պիտի մաշիք , և իրարու հետ պիտի հեծէք ։

24 Ու ՝եղեկիէլը ձեզի նշան մըն է . դուք անոր բոլոր ըրածին պէս պիտի ընէք . ՚ու երբոր ասիկայ ըլլայ , ՝պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։

25 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ երբոր ես անոնցմէ առնեմ Ւանոնց զօրութիւնը , անոնց պարծանաց ցնծութիւնը , անոնց աչացը ցանկութիւնը , ու անոնց հոգւոյն սիրած

26 տղաքները ու աղջիկները , Ահա ՝ան օրը աղատուածը քեզի պիտի գայ , և ՚՚՚ականջներուդ պիտի պատմէ ։

27 ՝Ան օրը քու բերանդ պիտի բացուի աղատուածին , ու պիտի խօսիս , և ալ համր չըլլաս . ու Հդուն անոնց նշան պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ամմոնացւոց դէմ , 8 Նաև Մովաբին ու Սէիրին դէմ , 12 Եդովմին 15 ու Փղշտացւոց դէմ , որովհետև Հրէից հետ արհամարհանօք վարուեցան ։

1 Ապա՛ձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի՛ մարդոյ՝ ՝երեսդ Ը Ամմոնի որդիներուն դարձուր . ու անոնց վրայ մարգարէու-
3 թիւն ըրէ . Եւ Ամմոնի որդւոցը ըսէ . Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ՚Որովհետև դուն՝ Վա՛շ ըսիր իմ սրբարանիս վրայով , երբոր պղծուեցաւ , ու Իսրայէլի երկրին վրայով , երբոր աւերակ եղաւ , և Յուդայի տանը վրայով , երբոր
4 գերութեան գնաց . Անոր համար ահա ես քեզ արևելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կու տամ . ու քու մէջդ իրենց գիղերը պիտի հաստատեն , ու քու մէջդ իրենց վրանները պիտի դնեն . քու պտուղներդ պիտի ուտեն , և քու
5 կաթդ պիտի խմեն ։ Ու ՝Րաբբան Ը ուղտերու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոց Երկիրը Հօտերու մակաղատեղ պիտի ընեմ . Ը ու պիտի գիտնաք
6 թէ ես եմ Տէրը ։ Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև

դուն Ը ծափ զարկիր , ու ոտքդ գետինը զարկիր , ու Իսրայէլի երկրին վրայ՝ Ը քու հոգւոյդ բոլորը արհա-
7 մարհանքը ուրախացար , Ընոր համար ահա ես ՚իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն ըլլալու պիտի տամ , և քեզ ժողովուրդներէն պիտի կտրեմ , ու քեզ երկիրներուն մէջէն պիտի կորսընցընեմ . քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ . ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։

8 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո-
ր Մովաբը ու Ը Սէիրը ըսին , Թէ Ահա Ցուդայի տունը ա-
9 մէն ազգերուն պէս է . Ընոր համար ահա ես Մովաբի սահմանը Ը քաղաքներէն՝ իր ծայրը եղող քաղաքներէն , երկրին պարծանքը եղող Բեթեսիմոթի , Բէէլմոնի ու Կարիաթեմի կողմէն պիտի բանամ

10 Ը Արևելքի բնակիչներուն , ՚ր Ամմոնի որդւոցը վրայ Ը՝՝ . ու ան Ը՚՚՚ ՚՚՚՚՚ ժառանգութիւն պիտի տամ . որպէս զի Ամմոնի որդիքը

11 Ը ազգերուն մէջ չյիշուին՝ Մովաբի մէջ ալ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դնեմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

12 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո-
ր Եդովմը Ը Ցուդայի տանը դէմ դնելով՝ վրէժ առաւ , և անկէ վրէժ առնելով մեծ յանցանք

13 ըրաւ , Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Եդովմի վրայ անշուշտ ձեռքս պիտի երկընցընեմ , և մարդը ու անասունը անկէ պիտի կտրեմ , և զանիկայ անապատ պիտի ընեմ Թեմանէն . ու մինչև

14 Դեդանը սրով պիտի իյնան ։ Եւ ՝իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ձեռքովը՝ իմ վրէժխնդրութիւնս Եդովմի վրայ պիտի կատարեմ . ու անոնք իմ սրտմտութեանս ու բարկութեանս համեմատ պիտի ընեն Եդովմի մէջ . և իմ վրէժխնդրութիւնս պիտի գիտնան՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո-
ր Փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ վարուեցան , ու հոգիի արհամարհանօք վրէժ առին՝ հինաւուրց ատելութեամբ աւրելով ,

16 Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ՚Ահա ես իմ ձեռքս Փղշտացւոց վրայ պիտի երկընցընեմ , և Ը քերեթիները պիտի կոտրեմ , ր ու ծովեզերքը եղողներուն մնացորդը

17 բնաջինջ պիտի ընեմ . Եւ անոնց վրայ՝ ՚իմ սրտմտութեանս յանդիմանութիւններովը մեծ վրէժխնդրութիւններ պիտի կատարեմ . ՚ու

ն · ք · գՁ · 590

Ը Ցոբ · իէ · 23 ։ Ողբ · բ · 15 ։ Սոփ · բ · 15 ։

Ը Գլ · լգ · 5 ։ Սոփ · բ · 8, 10 ։

Ր Գլ · լե · 3 ։

Ը Հմր · 4 ։

Ը Եր · իգ · 49 ։ Եզ · իե · 25 ։ Ամվ · բ · 1 ։

Ը Գլ · լե · 2, 5 · 12 ։

Ը Գլ · իս · 32 ։

Ը Ես · ԺԸ · 14 ։ Երեմ · իթ · 2 ։

Ն · ք · գբ · 590

երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ , պիտի դիանան Թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Տիւրոսին սպառնալիք կ'ըլլայ ։ Երուսաղէմի դէմ խրոխտալուն համար ։ 7 Նաբուգոդոնոսորին յարձակումը անոր վրայ ։ 15 Նովը սուգ կը բռնէ ու կը զրմռնայ անոր կործանմանը վրայ ։

588

1 Եւ եղաւ որ միւսասաներորդ տարին՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը 2 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով · Որդի մարդոյ՝ որովհետև Տիւրոսը Երուսաղէմի վրայով ըսաւ . Է վա՛յ՝ ժողովրդոց դռները կոտրեցաւ . Ինծ֊ի֊ն է֊ն֊ը ինծի փոխադրուեցաւ . անոր անապատ դառնալովը ես պի֊ 3 տի լեցուիմ . Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Տիւրոս , ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի յարուցանեմ , ինչպէս որ ծովը իր ա֊ 4 լիքները կը յարուցանէ . Եւ անոնք Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւերեն , ու անոր աշտարակները պիտի փլցնեն . ու ես անոր հողը անկէ պիտի աւլեմ , և Է֊զանիկայ չոր ա֊ 5 պառաժի պիտի դարձընեմ ։ Ա֊նիկայ Ծովուն մէջը ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ . վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան . ու անիկայ ազգերուն աւար պիտի 6 ըլլայ . Եւ անոր աղջիկները որ դաշտի մէջ են , սրով պիտի սպանուին . Ի֊ես֊կ֊ պիտի դիանան Թէ ես եմ Տէրը ։

7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես հիւսիսէն Տիւրոսի վրայ պիտի բերեմ Ն֊թագաւորաց Թագաւորը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը՝ ձիերով , կառքերով , ձիաւորներով , բազմութիւնով ու շատ ժողովուրդով ։ 8 Անիկայ քու աղջիկներդ դաշտի մէջ սրով պիտի մեռցընէ , և Է֊քեզի դէմ մարտկոց պիտի շինէ , ու քեզի դէմ հողաբլուր պիտի կանգնէ , ու քեզի դէմ վահան պի֊ 9 տի վերցընէ . Եւ քու պարիսպներուդ դէմ՝ իր պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ , ու իր տապարներովը քու աշտարակ֊ 10 ներդ պիտի փլցնէ ։ Ընոր ձիերուն բազմութենէն՝ անոնց փոշին քեզ պիտի ծածկէ . ձիաւորներուն , ու անիւներուն , և կառքերուն ձայնէն քու պարիսպներդ պիտի սասանին , երբոր ինքը քու դռներէդ մտնէ՝ պարիսպը փլած քաղաքի մէջ մտնողներուն պէս ։ 11 Քու ամէն փողոցներդ իր ձիերուն սմբակներովը պիտի կոխէ . քու ժողովուրդդ սրով պիտի սպաննէ . և քու ամուր բերդերդ գետնի հետ 12 հաւասար պիտի ըլլայ ։ Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալլեն , ու ապրանքներդ աւար պիտի առնեն , և քու պարիսպներդ պիտի փլցնեն , ու գեղեցիկ տուներդ պիտի քակեն , և քու քարերդ , փայտերդ , ու հողդ ջուրերուն մէջը 13 պիտի ձգեն ։ Եւ Է֊քու երգերուդ աղաղակը Ի֊պիտի դադրեցընեմ . ու քու քնարներուդ ձայնը ալ֊մի֊ն֊ 14 ալ պիտի չլսուի ։ Եւ Է֊քեզ չոր ապառաժի պիտի դարձընեմ . ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլաս . ալ֊մի֊ն֊ալ պիտի չշինուիս . վասն զի ես Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Տիւրոսին . Միթէ Է֊քու կործանմանդ ձայնէն կղզիները պիտի չսասանի՞ն , երբոր քու մէջդ կոտորած 16 ըլլալով՝ վիրաւորները հեծծեն , Ընաւնէ Ծովուն բոլոր իշխանները Ի֊իրենց աթոռներուն վրայէն պիտի իջնեն , և իրենց պատմուճանները պիտի հանեն , ու իրենց նըկարադործ հանդերձները պիտի մերկանան , սոսկում պիտի հագնին , Է֊գետնի վրայ պիտի նստին , և ամէն վայրկեան պիտի սարսափին , ու Է֊քու վրայովդ պիտի 17 ապշին . Եւ Է֊քու վրայովդ ողբ Ը֊ընելով՝ քեզի պիտի ըսեն . Ի՜նչպէս կործանեցար՝ ով Ծովարնակ անուանի քաղաք , որ Ը֊Ծովուն մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բնակիչներդ՝ որ ահարկու էիք Է֊վ֊Է֊ր֊է֊ն բոլոր բնակիչներուն ։ 18 Հիմա քու կործանմանդ օրը՝ կղզիները պիտի դողան , ու Ծովուս մէջ եղող կղզիները՝ քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պիտի ապշին ։

19 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երբոր քեզ աւերակ քաղաք մը ընեմ՝ ան քաղաքներուն պէս՝ որոնք բնակիչ չունին , և քու վրադ անդունդը հանեմ , ու շատ 20 ջուրերը քեզ ծածկեն , Եւ քեզ Ո֊գուբը իջնողներուն հետ հին ժողովուրդին իջեցընեմ , ու քեզ դուբը իջնողներուն հետ գետնին տակերը՝ յաւիտենական աւերակներուն մէջը նստեցընեմ , այնպէս որ՝ Ա֊ե֊ս֊ի֊ա֊ չբնակուիս . ան ատենը ես Ծկենդանեաց երկրին մէջ 21 փառք պիտի դնեմ ։ Ն֊քեզ ֊֊ Ա֊ն֊ա֊ն սոսկում պիտի ընեմ , ու պիտի ոչնչանաս . Ես երբոր փնտրուիս , ալ յաւիտեան պիտի չգտնուիս , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Տիւրոսին առաջ ճոխութիւնը · 26 անոր մեծ ու անվերականգնելի կործանումը ։

Ն · ք · գբ · 588

Եզ · ի · 16 ; Գլ · իբ · 13 ; Ցայտ · ժբ · 22 ;

Ի֊ես · ժգ · 11 ; իգ · 8 ; Երեմ · է · 34 ; ժգ · 9 ; իե · 10 ;

Ժ Հմր 4 , 5 ;

Ի֊Երեմ · իթ · 21 ; Հմր 18 ; Գլ · իե · 28 ; Լս · 16 ;

Ես · իգ · 8 ;

Ի Ցօթ · գ · 6 ;

Ի֊Ցոր · բ · 13 ;

Ն Գլ · լբ · 10 ;

Հ Գլ · իե · 35 ;

Յ Գլ · իե · 32 ; Ցայտ · ժբ · 9 ;

* Եբբ · վերցընելով՝

Ես · իգ · 4 ;

Ո Հմր 15 ;

Ո֊Գլ · լբ · 18 , 24 ;

Յ Գլ · լբ · 23 , 26 , 27 , 32 ;

Ն Գլ · իե · 36 ; իբ · 19 ;

Եզ Ա֊ղ · լե · 36 ;

Ն · Ք · Գ · 588

– ԳԼ · ԺԹ · 1 ։ ԻԳ · 17 ։ ԻԲ · 12 ։ ԼԲ · 2 ։

Բ ԳԼ · ԻԲ · 2 ։

‡ Նա · ԻԳ · 3 ։

Ր ԳԼ · ԻԲ · 12 ։

* ԵՒ Բ · Ծովփերան սրբարին մէջ

Ի Բ Օր · Գ · 9 ։

+ Կ՚տան տասնամեայ քրդ՝

Ղ Երեմ · Բ · 10 ։

Է գԹագ · Ե · 18 ։ Սաղ · ԺԳ · 7 ։

Ը Երեմ · Խգ · 9 ։ ԳԼ · Լ · 5 ։ Լե · 5 ։

‡ Կ՚տան քահանաներ

Ր Հմր 3 ։

Ժ Նե · Ժ · 4 ։ Բ Մն · Ի · 36։

Ի Նե · Ժ · 2 ։

Լ Ցայս · Ժբ · 13 ։

Խ Նե · Ժ · 3 ։ ԳԼ · Լե · 6 ։

Ծ Նե · Ժ · 7 ։

1 Ցարձակ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ բսելով . Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ՝ ողբ բրէ ։
3 Եւ Տիւրոսին բսէ . Ի՛ Ծովուն մուտքերը բնակող , շատ կղզիներու մէջ ժողովուրդներուն հետ վաճառականութիւն ընդ , Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚բսէ . Ո՛վ Տիւրոս՝ դուն բսիր թէ՝ Ես գեղեցկութեան մէջ կատարեալ եմ ։
4 Քու սահմաններդ * Ծովուն մէջտեղն է . քեզ շինողները՝ քու գեղեցկութիւնդ կատարեալ բրին ։
5 Անոնք քու ամէն նաւատախտակներդ՝ Սանիրի մայրէն շինեցին . Լիբանանէն եղևիններ առին , 6 որ քեզի կայմեր շինեն ։ Քու Թիերդ Բասանի կաղնիներէն շինեցին , քու Նստարաններդ՝ Կիտացւոց կրզիներէն Էլեֆ տօսախէ շինեցին 7 փղոսկրով պատ ։ Քու բացած առագաստդ՝ Եգիպտոսի նկարագործ բեհեզն էր . քու ծածկոյդ՝ Եղիսայի կղզիներուն կապուտակ ու 8 Ծիրանեգոյն Էլիշա էր ։ Սիդոնի ու Արուադի բնակիչները՝ քու թիավարներդ էին . քու մէջդ եղող իմաստուններդ՝ ով Տիւրոս , անոնք 9 քու նաւավարներդ էին ։ Գեբալին ծերերը , ու անոր իմաստունները քու մէջդ էին , քու ծակուած նէրդ նորոգելու համար . Ծովուն բոլոր նաւերը , ու անոնց նաւաստիները՝ քու առուտուրդ 10 ընելու համար քու մէջդ էին ։ Քու զօրքերուդ մէջ պատերազմական մարդիկներդ՝ Պարսք , Ղուդացիք ու Փուդացիք էին . քու մէջդ վահան ու սաղաւարտ կախողը անոնք էին , — անոնք քեզ փառաւորեցին ։ Արուադացիք քու զօրքիդ հետ՝ շուրջանակի քու պարիսպներուդ վրայ , ու Գամմադացիք քու աշտարակներուդ մէջն էին . անոնք իրենց վահանները շուրջանակի քու պարիսպներուդ վրայ կը կախէին . անոնք Էրու գեղեցկութիւնդ կատարեալ բրին ։
12 Ամէն նէ՛ապրանքը շատ բլալուն համար՝ Թարսիսի Բ՚էնիէրը քու վաճառականներդ էին . անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ արծաթի , երկաթի , անագի ու կապարի առուտուր կ՚ընէին ։ Ցաւան , Թորբէլ ու Մոսոք քու վաճառականներդ էին . անոնք քեզի հետ Նմարդոյ հոգիներու ու պղնձէ ամաններու առուտուր կ՚ընէին ։
14 Թորգոմայի տունէն քու վաճառանոցներդ կը բերէին ձիեր ու ձի-
15 աւորներ , և ջորիներ ։ Դեդանի որդիքը՝ քու վաճառականներդ էին . շատ կղզիներու վաճառականութիւնը քու ձեռքդ էր . անոնք քեզի հետ փղոսկրի ժանիքներով ու ապնիազով փոխանակութիւն
16 կ՚ընէին ։ Ձեռագործներուդ շատութեանը համար՝ Ասորիք քու վաճառականներդ էին . Ե քու վաճառանոցներուդ մէջ՝ կարկեհանի , ծիրանեգոյնի , նկարագործ կերպասի , բեհեզի , բուստերու , ու կարմիր յակինթի առուտուր կ՚ը-
17 նէին ։ Ցուդան ու Իսրայէլի երկիրը քու վաճառականներդ էին . անոնք քեզի հետ Մրննիթի հիւրընի , խմորեղէնի , մեղրի , եղի ու Բալասանի առուտուր կ՚ընէին ։
18 Ձեռագործներուդ շատութենէն՝ ամէն նէ՛ապրանք շատ բլալուն համար՝ Դամասկոսը քու վաճառականդ էր՝ Քեղբոնի գինիով ու
19 ճերմակ բուրդով ։ Վէդան , ու Ցաւան՝ քու վաճառանոցներդ մանած կը բերէին . քու վաճառներուդ մէջը՝ բանուած երկաթ , կասիա , ու խունկեղէդն կար ։
20 Կառքերու համար պատառակալներ բերող վաճառականդ՝ Դեդան էր ։ Արաբացիք , ու Կեդարի բոլոր իշխանները՝ քու պատրաստ վաճառականներդ էին . անոնք քեզի հետ գառնուկներու , խոյերու ու նոխազներու առու-
22 տուր կ՚ընէին ։ Սաբայի ու Ռեգմայի վաճառականները՝ քու վաճառականներդ էին . անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ ամէն նէ՛ընտիր խունկերու , և ամէն նէ՛պատուական քարերու , ու
23 ոսկիի առուտուր կ՚ընէին ։ Խառան , Քաննէ , ու Եդեմ , Սաբայի վաճառականները , Ասորեստան — Քաղմադ՝ քու վաճառա-
24 կաններդ էին ։ Անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ քեզի հետ շքեղ հանդերձներով , կապուտակ ու նկարագործ վերարկուներով , ու երփնագեղ գոնատներով լեցո՛՚ ու չուաններով կապուած՝ եղևնափայտէ անտուկներու առուտուր
25 կ՚ընէին ։ Թարսիսի նաւերը՝ քու առուտուրդ համար կը պտրտէին . ու դուն լեցուեցար , ու խիստ փառաւոր եղար * Ծովուն մէջտեղը ։
26 Քու թիավարներդ՝ քեզ շատ ջուրերուն բերին . Արեւելեան հովը քեզ Ծովուն մէջտեղը կոտրեց ։
27 Քու Ղապրանքներդ ու վաճառանոցներդ՝ առուտուրդ , քու նաւաստիներդ ու նաւավարներդ , քու նաւերդ նորոգողները ու քեզի հետ առուտուր ընողները , և քու մէջդ եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներդ , ու քու մէջդ եղող բոլոր բազմութիւնդ՝ քու կործանմանդ

Ն · Բ · Գ · 588

Ի Դան · Ժ · 33 ։ Հգթագ · Ե · 9 · 11 ։ Եզր · Գ · 7 ։ Գոր · Ժբ · 20 ։

Ն Երեմ · Բ · 22 ։

Կ՚տան Ե · Դան

Ղ Նե · Խե · 3 ։

Ե Նե · Խե · 13 ։ Նա · Կ · 7 ։

Ժ Նե · Ժ · 7 ։ գԹագ · Ժ · 1 · 2 ։ Սաղ · Ղր · 10 · 15 ։ Նա · Կ · 6 ։

Ի Նե · Ժ · 31 ։ գԹագ · ԺԹ · 12 ։

§ Կ՚տան Քաղմադ

Ն Նե · Խե · 3 ։

Ղ Սաղ · Խը · 7 ։ Ես · Բ · 16 ։ Խգ · 14 ։

* Հմր 4 ։

Ղ Սաղ · Խը · 7 ։

Գ Առակ · Ժ · 4 ։ Հմր 34 ։ Տես Ցայս · Ժբ · 9 , Եզ ։

օրը ծովուն մէջտեղը պիտի իյնան ։
28 Քու նաւավարներուդ աղաղակին ձայնէն՝ Լարուարձանները պիտի
29 սարսին ։ Եւ ՚ամէն թի քաշող նաւաստիները, ամէն ծովու նաւավարները՝ իրենց նաւերէն պիտի իջնեն, ու ցամաքը պիտի կայնին.
30 Եւ իրենց ձայնը քու վրայովդ լսել պիտի տան, ու դառնապէս պիտի աղաղակեն, և ՚իրենց գլուխներուն վրայ հող պիտի դնեն, ու
31 Մոխիրի մէջ պիտի թաւալին. Ու ՚քեզի համար՝ մազերնին պիտի փետեն, և քուրձ պիտի հագնին. ու քեզի համար՝ սրտի ցաւով ու
32 դառն ողբով պիտի լան ։ Եւ իրենց սուգին մէջը ՚քեզի համար ողբալու յանդ պիտի վերցնեն, ու քու վրադ ողբան ըսելով. ՚Ի՞նչ քաղաք կար Տիւրոսի նման, որ ծովուն
33 մէջը բնակիչներ եղաւ ։ ՚Քանի որ քու վաճառներդ ծովէն կ'ելլէր, շատ ազգեր կը կշտացընէիր, շատ ապրանքներովդ ու առուտուրներովդ երկրի թագաւորները կը
34 հարստացընէիր ։ ‡Ջուրերուն խորութեանը մէջ ծովերէն կոտրուած ատենդ՝ †քու վաճառականութիւնդ, ու բոլոր բազմութիւնդ
35 քու մէջդ ինկան ։ ՚Կղզիներուն բոլոր բնակիչները քու վրայովդ ապշեցան. ու անոնց թագաւորները խիստ զարհուրեցան. իրենց
36 երեսները դէղնեցան ։ Ազգերուն մէջ վաճառականները ‡քու վրադ սուլեցին. ՚դուն սոսկումի դ՚՚՚եղար, և յաւիտեան ոչնչացար ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Աստուծոյ դատաստանը Տիւրոսի իշխանին վրայ, անոր ամբարիշտ հպարտութեանը համար։ 11 Մարգարէն կ'ողբայ՝ անոր մեծ փառասիրութեանը վրայ՝ որ մեղքով ապականեր էր։ 20 Սիդոնին դատաստանը ։ 24 Իսրայէլին դերեզմանութիւնը ։

1 Նաև Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով. Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի իշխանին ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև քու սիրտդ հպարտացաւ. ու ՚ըսիր թէ՝ Ես աստուած մըն եմ. ես
3 ծովուն մէջտեղը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ. †սակայն դուն մարդ ես, ու չէ՛ թէ Աստուած. թէև քու սիրտդ՝ Աստուծոյ սրտին
3 տեղը դրիր. Ահա ՚դուն Դանիէլէն իմաստուն ես. բնաւ մէկ գաղտնիք
4 մը քեզմէ չպահուեցաւ. Քու իմաստութեամբդ ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն ստացար, և գանձերուդ մէջը ոսկի ու արծաթ
5 ժողվեցիր ։ †Շատ իմաստութեամբդ ՚՚՚ վաճառականութեամբդ քու հարստութիւնդ շատցուցիր. և քու հարստութեանդ պատճառովը սիրտդ հպարտացաւ ։
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուն քու սիրտդ
7 Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր, Անոր համար ահա ես քու վրադ օտարներ՝ հազգայ բռնաւորները պիտի բերեմ. և անոնք քու իմաստութեանդ գեղեցկութեանը վրայ սուրերնին պիտի քաշեն, ու քու վայելչութիւնդ պիտի ապականեն.
8 քեզ գուբը պիտի իջեցընեն. ու ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն
9 մահուամբը պիտի մեռնիս ։ Միթէ քեզ սպաննողներուն առջեւ Աստուած եմ ըսել թէ, Ես Աստուած եմ. դուն՝ քեզ մեռցընողներուն ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս, ու
10 չէ թէ Աստուած ։ Օտարազգ ձեռքովը՝ անթլփատներուն մահուամբը պիտի մեռնիս. քանզի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
12 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ ՚Տիւրոսի թագաւորին վրայով ողբ ըրէ, ու անոր ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. †Դուն որ կատարելութեան կնիքն ես, իմաստութեամբ լեցուած, ու գեղեցկութեամբ
13 թեան մէջ կատարեալ ես, Դուն Աստուծոյ դրախտին՝ †Եդեմին մէջն էիր. քու ծածկոցդ ամէն պատուական քարերն էին. սարդիոն, տպազիոն ու անդամանդ, ոսկեքար, եղնդնաքար և յասպիս, շափիւղայ, կարկեհան և զմրուխտ, ու ոսկի. քու Թմբուկներուդ ու սրինգներուդ գործը՝ քու ստեղծուած օրդ քեզի պատրաս-
14 տուեցաւ ։ Դուն ՚տարածուած ՚՚՚ Խածկող քերովբէ մըն էիր. ու ես քեզ դրի. և դուն †Աստուծոյ սուրբ լեռանը վրայ էիր. դուն հրեղէն քարերուն մէջ տեղաւանքը
15 կը շրջէիր ։ Դուն քու ճամբաներուդ մէջը կատարեալ էիր, քու ստեղծուած օրդ մինչև ՚՚՚ օրը՝ որ քու վրադ անօրէնութիւն դրա-
16 նուեցաւ ։ Քու առուտուրիդ շատութեանդ համար քու մէջդ զրկանքով լեցուցին, ու մեղք գործեցիր. ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն իրրև պղծած վար նետեցի, և քեզ՝ ով †ծածկող քերովբէ, հրեղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ
17 րի ։ Քու գեղեցկութեանդ համար հպարտացար. քու վայելչութեանդ պատճառաւ քու իմաստութիւնդ աւերեցիր. ես ՚՚՚ քեզ գետինը նետեցի. քեզ թագաւորներուն առջեւ դրի տեսա-

՚ Ծն · ը · 12 ։ Ցայս · ժը · 19 ։
՚՚ Եսթ · գ · 1 · 3։ Երեմ. ը · 26 ։
՚՚՚ Երեմ. ժգ · 6 ։ Եխ · 5 ։ Միք · ա · 16 ։
† Գլ · իգ · 17 ։ Հմր 2 ։
‡ Ցայս · ժը · 18 ։
՚ Ցայս · ժը · 19 ։
‡ Գլ · իգ · 19 ։
† Հմր 27 ։
՚ Գլ · իգ · 15 · 16 ։
‡ Երեմ · ժը · 16 ։
՚՚՚ Գլ · իգ · 21 ։
՚՚՚ Հմր 9 ։
† Գլ · իե · 3 · 4 ։
‡ Ես · լա · 3 ։
՚՚՚ Զաք · թ · 2 ։
‡ Սաղ · կը · 10 ։ Զաք · թ · 3 ։
՚՚՚ Ծն · ը · 12 ։ Ցայս · ժը · 19 ։
† Գլ · իե · 3 ։
՚՚՚ Հմր 14 ։
՚՚՚ Գլ · իգ · 13 ։
՚՚՚ Գլ · լ · 8 · 9 ։
՚՚՚ Գլ · իգ · 13 ։
՚՚՚ Կ՚ըսէ՝ ծածկած
† Տե՛ս Եւ · իե · 20 ։ Հմր 16 ։
† Գլ · ի · 40 ։
† Հմր 14 ։
‡ Հմր 2 · 5 ։
՚՚՚ Ծն · ը · 12 ։ Ցայս · ժը · 19 ։
† Գլ · իգ · 19 ։
՚՚՚ Գլ · լ · 18 · 19 · 21 · 25 · 27 ։
† Հմր 2 ։

Ն·Ք·ԴԲ· 588

18 րան ըլլալու համար ։ Քու խարդախ վաճառականութեամդդ շատ անօրէնութիւններովդ քու սրբութիւններդ պղծեցիր . ես ալ քու մէջէդ կրակ հանեցի . անիկայ քեզ կերաւ . ու ամէն քեզ տեսնողներուն աչքին առջևը՝ քեզ
19 գետնի վրայ մոխիր ըրի ։ Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները քու վրայովդ ապշեցան . Դուն սոսկումի պատճառ եղար , ու յաւիտեան ոչնչացար ։

Ն·Գ·Դ·2· ԽՆ·2·ԻԹ·2·

20 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
21 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Երեսդ Սիդոնին դարձուր , ու անոր վրայով մարգարէութիւն ըրէ ,
22 Ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սիդոն , և քու մէջդ պիտի փառաւորուիմ . ու երբոր անոր մէջը դատաստաններ ընեմ , ու Դանոր մէջը սուրբ սեպուիմ ,
23 պիտան թէ ես եմ Տէրը ։ Վասն զի անոր մէջը՝ ժանտախտ , ու անոր փողոցներուն մէջը՝ արիւն պիտի խրկեմ . և շուրջանակի սնոր վրայ եղող սրովը՝ անոր մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
24 Եւ Իսրայէլի տանը մէյմըն ալ խայթող տատասկ ու ցաւցընող փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլորտիքը եղող զերեզնք ամէն նախատողներէն . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր Եհովան ։
25 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երբոր Իսրայէլի տունը ժողվեմ ան ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջը որ ցրուած են . ան ատենը անոնց մէջը՝ ազգայ աչքերուն առջևը Սուրբ պիտի սեպուիմ . ու անոնք պիտի բնակին իրենց երկրին մէջ , որն որ ես իմ Ցակոբ ծառայիս տուի .
26 Հոս տուի ։ Եւ անոր մէջը Նապահովութեամբ պիտի բնակին , ու տուներ պիտի շինեն , և տայգիներ պիտի տնկեն . ու երբոր դատաստաններ Ի գործ դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին , անոնք ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը ։

Ն·Ք·ԴԲ· 588

Ն·Գ·Դ·2· ԽՆ·2·ԻԹ·2·

Ն·Գ·Խ·21· ԽՀ·36·

Ն·Գ·Դ·2· ԽՆ·2·ԻԹ·2·

Ն·Ե·ԻԳ·4·12· Ե·ԲԵՄ·ԽԵ·22· ԽՀ·3· Գ·Լ·30·

Ն·Ե·Ժ·Գ·4· 17· Գ·ԼԹ·13·

Ն·Գ·Ի·41· ԼԳ·23· ՀՇ·25·

Ն·Ա·Թ·16·

Ն·Գ·Լ·22·

Ն·Թ·Ա·ԼԳ·55· Ցե·ԻԳ·13·

Ն·Ե·Ժ·12· Գ·Ժ·17· Ի·41· ԼԳ·13· ԼՀ·21·

Ն·ՀՇ·22·

Ն·ԵՐԵՄ·ԻԳ·6· Գ·Ա·28·

Ն·Ե·ԿՀ·21· Ա՛Մ՛Ս·Թ·14·

Ն·ԵՐԵՄ·Լ·5·

ԳԼ · ԻԹ

1 Փարաւոնին վրայ հառնելու դատաստանը՝ Իսրայէլին դէմ ըրած անհաւատարմութեանը համար ։ 8 Եգիպտոսի ամայութիւնը ։ 13 քառասուն տարիէն նորը անոր վերականգնումը ։ 17 Եգիպտոս իրեն վարձք կը տրուի Նաբուգոդոնոսորին ։ 21 Իսրայէլին խոստացուած երջանիկ վիճակը ։

589

1 Տասներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն երկուտասաներորդ օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով . Որդի մարդոյ՝ Երեսդ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին դարձուր , ու անոր դէմ , ու Բոլոր Եգիպտոսին դէմ մարգարէու-
3 թիւն ըրէ , խօսէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւոր՝ քու գետերուդ մէջը պառկող մեծ Վիշապ , Որ կ'ըսես Իմ գետս իմն է , ու Ես ինծի համար շինեցի ։
4 Բայց Ես քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցընեմ , և քու գետերուդ ձուկերը՝ քու գետերուդ պիտի փակցընեմ , ու քեզ գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ . ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու
5 թեփերուդ պիտի փակչին ։ Եւ քեզ՝ ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը պիտի նետեմ . դուն դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս , Պիտի չժողովուիս , և չամփոփուիս . Քեզ երկրի գազաններուն , ու երկինքի թռչուններուն կերա-
6 կուր տուի ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր բնակիչները պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը . վասն զի Իսրայէլի տա-
7 նը եղէգէ ցուպ եղան ։ Երբոր անոնք քեզ ձեռքով բռնեցին , դուն կոտրեցար , ու անոնց բոլոր բազուկը ճեղքեցիր . ու երբոր քեզի կռթնեցան , փշրուեցար , ու անոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր ։
8 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ահա ես քու վրադ Սուր պիտի բերեմ , և մարդը ու անասունը քեզմէ պիտի կոտրեմ ։
9 Ու Եգիպտոսի երկիրը՝ աւերակ ու անապատ պիտի ըլլայ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը . որովհետև անիկայ ըսաւ . Գետը իմն
10 է , ու Ես շինեցի ։ Անոր համար ահա ես քեզի և քու գետերուդ դէմ եմ . ու Եգիպտոսի երկիրը՝ Մադդոդէն մինչև Սուհէնը , ու մինչև Եթէովպացւոց սահմանը՝ Աւերակ ու անչէն անապատ պիտի
11 ընեմ . Անկէ մարդու ոտը պիտի չանցնի , ոչ ալ անասունի ոտը անկէ պիտի անցնի . և քառասուն
12 տարի անբնակ պիտի մնայ ։ Ու Եգիպտոսի երկիրը՝ ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի բնեմ , և անոր քաղաքները աւերուած քաղաքներու մէջ՝ քառասուն տարի ամայի պիտի մնան , ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի բնեմ ։
13 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Քառասուն տարիէն ետքը Եգիպտացիները պիտի ժողվեմ ան

Ն·Ք·ԴԲ· 589

Ն·Գ·Լ·21·

Բ Ե·Ժ·Թ·1· Երեմ·ԽԵ·19· Խ·2·25·

Երեմ·Խ·30· Գ·Իր·22· ՀՇ·10·

Սաղ·Հ·13·14· Ե·ԽՀ·1· Ծա·9· Գ·ԼՐ·2·

Ես Գլ·Խ·1· Երեմ·Ը·2· 33· Լ·20·

Թագ·Ժր·21· Ե·Լ·6·

Երեմ·Լե·5· 7· 11· Գ·Ժե·17·

Եբր·ուսը

Գ·Ժ·17· ԼՐ·11·12· 13·

Գ·Ժ·2· Երեմ·Խ·1· Գ·Լ·6·

Գ·Լ·12·

Գ·Լ·13·

Գ·Լ·7· 26·

Ե·Ժթ·23· Երեմ·Խ·26·

Ն · ք · գԲ · 589

ազգերէն՝ որոնց միջը որ ցրուեցան .
14 Ու եգիպտացւոց գերութիւնը եւ պիտի գարձընեմ , և զանոնք Պաթուրեսի երկիրը՝ իրենց հայրենի երկիրը պիտի դարձընեմ . ու հոն
Յ ԳԼ · ԺԷ · 6 · 14 · յաճ թագաւորութիւն մը պիտի
15 ըլլան . թագաւորութիւններուն խիստ ցածը պիտի ըլլայ , ու ինքզինքն ալ ազգերուն վրայ պիտի չբարձրանայ . վասն զի զանոնք պիտի պզտիկցընեմ , որ ազգերուն վրայ
Ե Ես · Լ · 2 · 3 · ԼԶ · 4 · 6 · 16 չտիրեն . Ու անոնք ինքզինքն ալ Իսրայէլի տանը ապաւինութիւն պիտի չըլլան , որ իրենց եւեէն երթալնուն անօրէնութիւնը յիշուի . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր Եհովան .

572 17 Ու եղաւ որ քսանուեօթներորդ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
Ե Երեմ · ԽԷ · 6 · ԳԼ · ԻԶ · 7 · 8 · 18 լով . Որդի մարդոյ՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ իր զօրքը մեծ ծառայութեան դործածեց Տիւրոսի դէմ . ամէն գլուխ կնտացաւ , ու ամէն ուսին մաղթը ելաւ . սակայն իրեն ու իր զօրքին ինչ հատուցում մը չեղաւ Տիւրոսէն՝ ան ծառայութեանը համար
19 որ անոր դէմ բրաւ : Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ահա ես Եգիպտոսի երկիրը Բարիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պիտի տամ . ու անոր բազմութիւնը պիտի առնէ , և անոր կողոպուտը պիտի կողոպտէ , ու անոր աւարը պիտի յափշտակէ . և ՚ՈՒՆ անոր զօրքին վարձք մը պիտի ըլլայ :
Ե Տես Երեմ. ԽԷ . 9 · 20 Հոն բրած գործին համար՝ Եգիպտոսի երկիրը անոր տուի . վասն զի ինծի համար աշխատեցան՝ կ'ը-
Յ Ա Սադ · ՃԼԲ · 17 · 21 սէ Տէր Եհովան : Ընդ օրը Իսրայէլի տանը եղջիւրը պիտի բուսցընեմ . ու անոնց միջը քեզի Եբրայեցի բացութիւն պիտի տամ . ու պիտի
Ե ԳԼ · ԻԳ · 27 · գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ · Լ

1 Եգիպտոսին ու անոր օգնականներուն կործանումի : 20 Բաբիլոնին բաղուկը պիտի զօրացնայ՝ որ Եգիպտոսին բաղուկը կոտրէ :

572 1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն բրէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ՚Ողբացէք , ՚՚ ԸՆ՛ · Ա · Ա · Ա

ու Խուբաստին կտրիճները սրով պիտի իյնան . ու անոնց ք՝ե-լիքները
18 գերութեան պիտի երթան ։ Նաև Ցափնասի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլլայ , երբոր հոն եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ . ու հոն անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի ուչնանայ . զանիկայ ամպ պիտի ծածկէ . և անոր աղջիկները գերու-
19 թեան պիտի երթան ։ Այսպէս եգիպտոսի մէջ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դնեմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

588
20 Ու եղաւ որ միտասաներորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօթ-
նին՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
21 սելով . Որդի մարդոյ՝ եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին բազուկը կոտրեցի . և ահա անիկայ պիտի չխամրթուի , ոչ ալ անոր վրայ դեղեր ու կապեր դնելով՝ զանիկայ պիտի պատեն , որ զօրանայ սուր
22 բռնելու ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին դէմ եմ , ու անոր բազուկները պիտի կոտրեմ , թէ զօրաւորը , և թէ կոտրածը . և սուրը անոր ձեռ-
23 քէն վար ձգել պիտի տամ ։ Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ ։
24 Ու Բաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ , և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ . իսկ Փարաւոնի բազուկները պիտի կոտրեմ . ու անիկայ անոր առջևը ՚ի մահ վիրաւորուածին հե-
25 ծութեամբը պիտի հեծէ ։ Այսպէս Բաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ . ու Փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան . և ու երբոր իմ սուրս Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը տամ . և ան ալ զանիկայ եգիպտոսի երկրին վրայ երկրնցընէ , պիտի
26 գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։ Ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼՈՒԽ ԼԱ

1 Մարգարէն իր խօսքը Փարաւոնին ուղղելով՝ 3 կը սոսրագրէ անոր՝ Ասորեստանի փառքը , 10 և անոր կործանումը իր հպարտութեանը համար . 18 և նոյն կործանումը կը սպառնայ եգիպտոսին ալ ։

1 Ու եղաւ որ միտասաներորդ տարին երրորդ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով . Որդի մարդոյ՝ եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին , ու անոր-

ն · ք · գբ · 572

ե Երեմ . բ · 16 ։

ե Ես . ի · 7 ։

ե Երեմ . խբ · 25 ։
ե Երեմ . խգ · 11 ։

է Սադ . լե · 17 ։

դ Հմր 26 ։ Գլ . իհ . 12 ։

է Սադ . թ · 16 ։

ը Հմր 23 ։ Գլ . իհ . 12 ։

ն · ք · գբ · 588

ը Հմր 18 ։
բ Դան . գ · 10 ։

* կ՚ամ պերու

† Ցես Երեմ . ծա · 36 ։

գ Դան . գ · 11 ։

ե Գլ . ժէ · 23 ։ Դան . գ · 12 ։

է Ել . ը · 8 ։ ժգ · 10 ։ Գլ . իբ · 13 ։

թ Եբ · բարձրացաւ ։
է Դան . է · 20 ։

ը Գլ . իբ · 7 ։

ի Գլ . լբ · 5 ։ լե · 8 ։

ժ Ես . ժբ · 6 ։ Գլ . լբ · 4 ։

բազմութեանը ըսէ . Դուն քու մեծութեամբդ որու կը նմանիս ։
3 Ահա Ասորեստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղևինի մը նէ՛ր էր . անոր ոստերը գեղեցիկ , ու տերևախիտ շառաւիղները հովանաւոր էին , ու հասակը բարձր էր . և անոր գլուխը *խիտ ճիւղերու՚՚ մէջ էր ։
4 †Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին . անդունդները զանիկայ բարձրացուցին . իրենց գետերը անոր տունկուած տեղին բոլորտիքը կը պտրտէին , ու իրենց վտակները դաշտին
5 բոլոր ծառերուն կը խրկէին ։ Ան պատճառով անոր հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ . ու տարածուելով՝ ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան ,
6 և շառաւիղները երկընցան ։ Անոր ոստերուն վրայ՝ երկինքի բոլոր թռչունները բոյն կը շինէին , ու շառաւիղներուն տակ դաշտի բոլոր գազանները կը ծնանէին , և անոր հովանիին տակ բոլոր մեծ ազ-
7 գերը կը բնակէին ։ Ու իր մեծութեամբը , ու իր ոստերուն երկայնութեամբը գեղեցիկ էր . վասն զի անոր արմատը շատ ջուրերու քով
8 էր ։ Աստուծոյ դրախտին եղևիններն զանիկայ չէին ծածկեր . մայր ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ , ու սօսիները անոր շառաւիղներուն պէս չէին . Աստուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը գեղեցկութեան կողմանէ անոր նը-
9 ման չէր ։ Զանիկայ՝ իր ոստերուն շատութիւնովը գեղեցիկ շիներ էի . ու Աստուծոյ դրախտին մէջ եղող Եդէմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձէին ։
10 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև հասակով †բարձրացար , ու գլուխը խիտ ճիւ-
ղերուն մէջը վերցուց , և իր սիրտը իր բարձրութեամբը հպարտացար ,
11 Ես ալ զանիկայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի , որ անշուշտ անոր հպարտութեանը պիտի ընէ . զանիկայ իր չարութեանը համար քշեցի ։
12 Ու օտարները՝ ազգերուն բռնաւորները զանիկայ կտրեցին , և զանիկայ թողուցին . Անոր ոստերը լեռներու վրայ՝ ու ամէն հովիտներու մէջ բնկան , և անոր շառաւիղները՝ երկրին ամէն ձորերուն մէջ կոտրեցան . ու երկրիս ամէն ժողովուրդները՝ անոր հովանիէն ի-
13 ջան , ու զանիկայ թողուցին ։ Անոր բնկած ոտքերուն վրայ՝ երկինքի բոլոր թռչունները պիտի բնակին , և անոր շառաւիղներուն վրայ՝ դաշտի բոլոր գազանները պիտի բլլան ։
14 Որպէս զի ջրասուն ծառերը՝ բնաւ

իրենց հասակին վրայ չհպարտանան, և իրենց գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը չվերցընեն, ու բոլոր ջրով *ոռոգուածները անոնց հպարտութեանը համար անոնց չյարին" . վասն զի ամէնը Էգետնի տակերը Էմահուան ձեռքը տրուած են դուրը իջնող մարդոց որդիներուն մէջ ։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Գերեզմանը իջած օրը՝ սուգ բռնել տուի . անոր համար անդունդը ծածկեցի , ու անոր գետերը արգիլեցի . և շատ ջուրեր արգիլուեցան . ու անոր համար Լիբանանին սուգ հագուցի . և անոր համար դաշտի

16 բոլոր ծառերը թառամեցան ։ Երբոր Էզանիկայ գուրը իջնողներուն հետ գերեզմանը իջեցուցի , Էանոր կործանմանը ձայնէն ազգերը դողացուցի . ու Էդէնին բոլոր ծառերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղեցիկ Է--Էրը՝ ամէն ջրով ոռոգուածները՝ Էգետնին տակերը մխիթարուեցան ։

17 Ընոնք ալ անոր հետ՝ սրով սպաննուածներուն քովը՝ գերեզմանը իջան . ու նաև անոր բազուկը Էղէնէրը , որ Էանոր հովանիին տակը՝ ազգերուն մէջ կը նստէին ։

18 Ովն ասանկ փառքով ու մեծութեամբ որու կը նմանիս Եդէմի ծառերուն մէջը . դուն Եդէմի ծառերուն հետ գետնին տակը պիտի նետուիս , -- Էսրով սպաննուածներուն հետ անթլփատներուն մէջը պիտի պառկիս ։ Փարաւոնը , ու անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս պիտի ըլլայ , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ . ԼԲ

1 Մարգարէն կ'ողբայ Եգիպտոսի ասկային կործանմանը վրայ . 11 կը նախատնձի Իւրբլոնի սուրը պիտի կորսընցնէ զանիկայ , 17 ու բոլոր անթլփատ ազգերուն մէկտեղ պիտի իջնէ ։

587

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը

2 ինծի եղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին վրայ Էոգը բրէ , ու անոր ըսէ . Էդուն ազգայ մէջ առյդ առիւծի կը նմանիս , և ծովերու մէջ վիշապի պէս ես . դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս , ու ոտքերովդ ջուրերը կը խառնես , և

3 Էանոնց գետերը կը պղտորես ։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես շատ ազգերու ժողովուրդով՝ Էիմ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ . և քեզ իմ ուռկանովս պիտի հանեն ։

4 Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ , և քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ , ու Էքու վրադ երկինքին բոլոր թռչունները պիտի իջեցընեմ . ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ պիտի կշտացընեմ . Եւ քու մարմինդ Էլեռներուն վրայ պիտի դնեմ , ու քու դէզերովդ ձորերը պիտի

6 լեցընեմ ։ Եւ քու լողացած երկիրդ՝ մինչև լեռները՝ քու արիւնովդ պիտի ոռոգեմ . ու հեղեղատները

7 քեզմէ պիտի լեցուին ։ Ու երբոր քեզ մարեմ , Էերկինքը պիտի ծածկեմ , ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցընեմ . արեւը ամպով պիտի ծածկեմ , ու լուսինը իր լոյսը

8 պիտի չտայ ։ Քու վրադ երկինքին բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցընեմ , և քու երկրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ , կ'ըսէ

9 Տէր Եհովան ։ Ու երբոր քու կործանմանդ լուրը՝ ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ , շատ ժողովուրդներուն սիրտը պի-

10 տի խռովեցընեմ ։ Եւ Էքու պատճառուդ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ . ու քու պատճառուդ անոնց թագաւորները խիտ պիտի զարհուրին , երբոր իմ սուրս անոնց երեսին առջեւ երերցընեմ . ու քու կործանմանդ օրը՝ ամէն մարդ իր հոգիին համար Էամէն վայրկեան պիտի սարսափի ։

11 Էքանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Բաբելոնի թագաւորին

12 սուրը քու վրադ պիտի գայ ։ Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ . անոնց ամէնը Էազգաց բռնաւորներն են . ու Էանոնք Եգիպտոսի փառքը պիտի կողոպտեն . ու անոր բոլոր

13 բազմութիւնը պիտի կորսուի ։ Եւ անոր բոլոր անասունները՝ շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորընչցընեմ . ու Էմէկմէն ալ մարդու ոտքը զանոնք պիտի չպղտորէ . անասունի կճղակներն ալ զանոնք պիտի չը-

14 պղտորեն ։ Ըն ատենը անոնց ջուրերը ականակիտ պիտի բնեմ , և անոնց գետերը եղի պէս պիտի քա-

15 լեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , երբոր Եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ , ու երկիրը Էբոլորովին ամայի մնայ , -- երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ . հև պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

16 Ըս Էողբն է , որ պիտի գրուցեն . զանիկայ ազգայ աղջիկները պիտի գրուցեն . Եգիպտոսի վրայ , ու անոր բոլոր բազմութեանը վրայ զանիկայ պիտի գրուցեն , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

17 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնուհինգին՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով .

Ն . Ք . ՂԲ . 588

* Կ՚ոռոգուած ան-անոնց կազ-մները Իւրենց հպարտութեանը մէջ հասատատ չկենան .

Է Գէ . ԼԲ . 18 ։

Ը Սաղ . Ձբ . 7 ։

Ի Եզ . ԺԳ . 15 ։

Ժ Գէ . ԻԶ . 15 ։

Ւ Եզ . ԺԳ . 8 ։

Խ Գէ . ԼԲ . 31 ։

Ծ Ողբ . Գ . 20 ։

Ձ Հմր 2 ։ Գէ . ԼԲ . 19 ։

Ղ Գէ . ԻԲ . 10 ։ ԼԲ . 19 . 21 . 24 . ԸԱ ։

Ն . Ք . ՂԲ . Իբ 587

Ե Գէ . Լ . 13 ։

Զ Գէ . Լ . 12 ։

Է Ես . ԺԳ . 10 ։ Յովէլ . Բ . 31 ։ Գ . 15 ։ Ամո . Բ . 9 ։ Յայտ . Գ . 12 ։ 13 ։ Մատ . Իգ . 29 ։

Ը Գէ . ԻՀ . 35 ։

Թ Գէ . ԻՀ . 16 ։

Ժ Երեմ . Խգ . 26 ։ Գէ . Լ . 4 ։

ԺԱ Գէ . ԻԲ . 7 ։

ԺԲ Գէ . ԻԹ . 19 ։

ԺԳ Գէ . ԻԹ . 11 ։

ԺԴ ԵԶր . Իր լուսաբանէն

ԺԵ Ել . Է . 5 ։ Ժգ . 4 . 18 ։ Սաղ . Թ . 16 ։ Գէ . Գ . 7 ։

ԺԶ Հմր 2 ։ Տնօրինութ . Բ . 17 ։ Բ Մն . Ի . 25 ։ Գէ . Իգ . 17 ։

18 Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի բազմու-
թեանը վրայ ողբա . և զանիկայ՝
ու երեւելի ազգերուն աղջիկները՝
Ադուբը իջնողներուն հետ՝ դեպի
19 տակերը իջեցուր ։ ᵍԴուն որմէ՞ գե-
ղեցիկ ես . ʰիջիր , ու անթլփատ-
20 ներուն հետ պառկէ՛ ։ Անոնք սրով
սպաննուածներուն մէջը պիտի իյ-
նան . անիկայ սուրի տրուեցաւ .
զանիկայ ու անոր բոլոր բազմու-
21 թիւնը քաշկրտեցէք ։ ʲԳերեզ-
մանին մէջէն զօրաւոր կտրիճները՝
անոր օգնութիւն ընդներուն հետ՝
անոր պիտի զրուցեն . ᵏանոնց սր-
բով սպաննուած անթլփատները
հոն իջած կը պառկին ։
22 ˡԱսուրը , ու իր բոլոր ժողովքը
հոն է . անոր գերեզմանները իր
բոլորտիքն է . ամէնը սպաննուած՝
23 սրով ինկած են . ᵐՈրուն գերեզ-
մանները դուբին խորունկ տե-
ղուանքը տեղաւորուած են , ու
անոր ժողովքը իր գերեզմանին բո-
լորտիքն է . ամէնը սպաննուած՝
սրով ինկած են , անոնք որ ⁿկեն-
դանեաց երկրին մէջ վախ կու տա-
յին ։
24 ᵒԵղամը , ու իր բոլոր բազմու-
թիւնը հոն անոր գերեզմանին բո-
լորտիքն է . ամէնը սպաննուած՝
սրով ինկած են , ու Ադեռնին տա-
կերը անթլփատ իջան , ᵖանոնք որ
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
խը կու տային . սակայն դուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
25 կրեն ։ Սպաննուածներուն մէջը
անկողին դրին անոր , ու իր բոլոր
բազմութեանը . անոր գերեզման-
ները իր բոլորտիքն է . ամէնը սրով
սպաննուած անթլփատներ են .
թէպէտև անոնք կենդանեաց երկ-
րին մէջ իրենց վախը կու տային ,
սակայն դուբը իջնողներուն հետ
իրենց ամօթը կը կրեն . անիկայ
սպաննուածներուն մէջը դրուած
է ։
26 ᵠՄոսոքը ʳԹոբէլը , և անոր
բոլոր բազմութիւնը հոն է . անոր
գերեզմանները իր բոլորտիքն է .
ամէնը Ադրով սպաննուած անթլ-
փատներ են , թէպէտև անոնք
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
27 խը կու տային ։ ˢԵւ անոնք ան-
թլփատներէն իյնող զօրաւորնե-
րուն հետ պիտի չպառկին , որոնք
իրենց պատերազմական զէնքերովը
գերեզմանը իջան , ու իրենց սու-
րերը իրենց գլուխներուն տակը դը-
րին . սակայն անոնց անօրէնու-
թիւնները իրենց ոսկորներուն վրայ
պիտի ըլլայ , թէև անոնք կենդա-
նեաց երկրին մէջ զօրաւորներուն
28 սարսուռն էին ։ Եւ դուն ան-
թլփատներուն մէջը պիտի կոտ-
րուիս , ու սրով սպաննուածնե-
րուն հետ պիտի պառկիս ։
29 ᵗԵդովմը՝ անոր թագաւորները ,
ու բոլոր իշխանները հոն են , որոնք
իրենց զօրութեամբը սրով սպան-
նուածներուն հետ դրուած են .
անոնք անթլփատներուն հետ , ու
գուբը իջնողներուն հետ կը պառ-
կին ։
30 ᵘՀիւսիսի բոլոր իշխանները և
բոլոր Սիդոնացիք հոն են , որոնք
սպաննուածներուն հետ իջան . ա-
նոնք իրենց ահարկութեամբը իրենց
զօրութենէն կ՛ամչնան , և անոնք
սրով սպաննուածներուն հետ ան-
թլփատ կը պառկին , ու գուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
կրեն ։
31 Փարաւոնը զանոնք պիտի տես-
նէ , և իր բոլոր բազմութեանը հա-
մար ˣպիտի մխիթարուի . Փարա-
ւոնը ու իր բոլոր զօրքը որ սրով
սպաննուեցան , կ՛բսէ Տէր Եհովան ։
32 ʸՔանզի կենդանեաց երկրին մէջ
իմ վախս դրի . և՝ անիկայ ան-
թլփատներուն մէջ սրով սպան-
նուածներուն հետ պիտի պառկի ,
ᶻՓարաւոնը ու անոր բոլոր
բազմութիւնը , կ՛բսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ . ԼԳ

1 Դէտի մը՝ ժողովուրդը զգուշացնելու պար-
տաւորութեանը համար՝ 7 Եզեկիէլ կը խր-
բատուի որ իր պարտքը կատարէ ։ 10 Ա-
տուած կ՛արդարացնէ իր ըրածները թէ ա-
պաշխարողներուն և թէ ապստամբներուն .
17 իր արդարութիւնը կը պաշտպանէ ։ 21
Եզեկիէլ՝ Երուսաղէմին առնուելուն լուրը ի-
մանալով , կը նախատեսէ երկրին ամայու-
թիւնը ։ 30 Մարգարէները ծաղր ընդներուն
վրայ գալու Ասուածոյ դատաստանը ։

1 ᵃԿարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և-
2 ղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝
Ազգիդ ժողովրդեանդ որդւոցը խօ-
սէ , ու անոնց բսէ . ᵇԹէ որ երկրի
մը վրայ սուր բերեմ , ու ան երկրին
ժողովուրդը իրենց մէջէն մէկ մարդ
մը ընտրեն , ու զանիկայ իրենց հա-
3 մար ᶜդէտ դնեն . Ու անիկայ ան
երկրին վրայ սուրին գալը տեսնէ ,
և փողը ՀՀչեցընէ ու ժողովուրդը
4 զգուշացընէ . Ըն առնը թէ որ
փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ , և
սուրը գայ՝ զանիկայ վերցընէ , Ա-
նոր արիւնը իր գլուխը պիտի ըլլայ ։
5 Անիկայ փողին ձայնը լսեց , ու չը-
զգուշացաւ . անոր արիւնը իր վրայ
պիտի ըլլայ · բայց զգուշացողը իր
6 հոգին կ՛ազատէ ։ Իսկ թէ որ
դէտը սուրին գալը տեսնէ , և փողը
չՀՀչեցընէ , ու ժողովուրդը չզգու-
շանայ , և սուրը գայ՝ ու անոնցմէ
մէկ հոգի մը վերցընէ , Անիկայ իր
անօրէնութեանը համար վերցուե-

ՆԱՀ . Բ . ԳԲ . 587

Ը ԳԼ . ԻԳ . 20 , Լ . 14 ։
ᵍ ԳԼ . Լ . 2 , 18 ։
ʰ Հմր 21 , 24 , ՃԱ , ԳԼ . ԻԲ . 10 ։
ʲ Եհ . ա . 31 , Ժգ . 9 , 10 , Հմր 27 ։
ᵏ Հմր 19 , 25 , ՃԱ ։
ˡ Ծննդ Հմր 24 , 26 , 29 , 30 ։
ᵐ Եհ . Ժգ . 15 ։
ⁿ ԳԼ . ԻԳ . 17 , 20 , 24 , 25 , 26 , 27 , 32 ։
ᵒ Ծննդ . Ժ . 34 , ՃԱ ։
ᵖ Հմր 21 ։
Հմր 23 ։
ᵠ Ծննդ . Ժ . 2 , ԳԼ . ԻԿ . 13 , Լ . 2 ։
ʳ Հմր 19 , 20 , ՃԱ ։
ˢ Հմր 21 , Եհ . Ժգ . 18 , 19 ։
ᵗ Ծննդ . Ժ . 2 , ԳԼ . Լ . 6 , 15 , ԼԹ . 2 , Ա Մնաց . Ա . 5 ։
ᵘ ԳԼ . ԼԲ . 21 ։
ᵛ ԳԼ . Լ . 16 ։
ʷ Կ՛ըսէ Թէ և կենդանեաց երկրին մէջ անոր վախը դրի . Բայց
ՆԱՀ . Բ . ԳԲ . Իբր 587
ˣ ԳԼ . ԻԲ . 12 , ՃԱ ։
ʸ ԳԼ . Լ . 6 , 15 , ԼԹ . 2 , Ա Մնաց . Ա . 5 , ԳԼ . ԻԲ . 21 ։
ᶻ Ծննդ . Ժ . 2 , ԳԼ . ԻԿ . 13 , Լ . 2 ։
ᵃ ՆԱՀ . Գ . 11 ։
ᵇ ԳԼ . Ժգ . 17 ։
ᶜ Ա Թագ . Ժը . 24 , 25 , Գ Թագ . Թ . 17 , Հմր 7 ։
ᵈ ԳԼ . Ժը . 13 ։
ᵉ Հմր 8 ։

587

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր 587

ՀԳԼ·Գ·17, ՃԻ,

ցաւ . բայց անոր արիւնը գէտին ձեռքէն պիտի պահանջեմ ։

7 Ուստի դուն՝ որդի մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , և իմ կողմանէս

8 զանոնք զգուշացընես ։ Երբոր ամբարշտին ըսեմ ԹԷ՝ Ո՛վ ամբարիշտ՝ անշուշտ պիտի մեռնիս , ու դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն զգուշացընելու համար չխօսիս , ան ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի . բայց անոր արիւնը քու ձեռքդ պիտի փընդ-

9 արուեմ ։ Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն զգուշացընես՝ որ անկէ դառնայ , ու անիկայ իր ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի . բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ՚ըլլաս ։

10 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը ըսէ . Դուք այսպէս կը խօսիք ու կ՚ըսէք . Մեր յանցանքները ու մեղքերը մեր վրայ են . ու մենք անոնց մէջը կը մաշինք . ուրեմն ինչպէս պիտի ապ-

11 րինք ։ Անոնց ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ Համբարշտին մեռնիլը չեմ ուզեր . հապա որ ամբարիշտը իր ճամբայէն դառնայ ու ապրի . դարձէ՛ք դարձէ՛ք ձեր չար ճամբաներէն . վասն զի ինչո՞ւ մեռնիք՝ ով Իսրայէլի տունը ։

12 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժողովրդիդ որդւոցը ըսէ . Ուրդարին արդարութիւնը՝ անոր յանցանք ըրած օրը՝ զանիկայ պիտի չազատէ . ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝ և իր ամբարշտութենէն դարձած օրը՝ իրեն գլորման պատճառ պիտի չըլլայ . ոչ ալ արդարը՝ մեղք գործած օրը՝ իր ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ պիտի կրնայ ապրիլ ։

13 Երբոր ես արդարին ըսեմ՝ թէ անշուշտ պիտի ապրի . ու ինքնիկայ իր արդարութեանը ապաւինելով՝ անօրէնութիւն ընէ , անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի . հապա անիկայ իր ըրած անօրէնու-

14 թեանը մէջ պիտի մեռնի ։ Ու երբոր ամբարշտին ըսեմ՝ թէ՝ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս . ու անիկայ իր մեղքէն դառնայ , և իրաւունք

15 ու արդարութիւն ընէ . Ան ամբարիշտը գրաւը ետ տայ , ա՛յսինքն՝ յափըշտակածը հատուցանէ , և անօրէնութիւն չընելով՝ կենաց կանոններուն համեմատ քալէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չը-

16 մեռնի . Անոր գործած բոլոր մեղքերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին . անիկայ իրաւունք ու արդարու-

Ն·Ք·ԳԲ· Իսր 587

ՖՀՐ 20, ԳԼ· ԺԸ·25, 29,

ՈՒԼ·ԺԸ·26, 27,

ՅՀՐ 17 , ԳԼ·ԺԸ·25, 29,

ՆԳԼ·Ա·2,

ԷԳԼ·ԻԳ·26,

ՁԹԱԳ·ԻԲ, 4,

ԷԳԼ·Ա·3,

ՃԳԼ·ԻԳ·27,

ՖՀՐ 27, ԳԼ ԼԳ·4,

ՁԵՍ·ՅԱ·2, ԳԱՐ·Է·5,

ՁՏԱ ՄԻՔ· Գ·11, ՄԱՍ· Գ·9, ՅՕՆ· Բ·32,

ՀՆՖՆ·Թ·4, ՂԱ·Գ·17, Է·26, ԺԱ· 10, ԺԹ· 26, Բ ՕՐ· ԺԸ·16,

ՇԳԼ·ԺԸ· 6,

ԲԳԼ·ԻԲ· 6, 9,

ՃԳԼ·ԺԸ· 6, ԻԲ·11,

ՁՀՐ 24,

ՃԳԼ·ԼԹ· 4,

ՃԴԱՍ·Գ· 2, ԱԹԱԳ· ԺԳ·6,

ՃԵՐԵՄ·ԽԳ· 2, 6, 22, ԳԼ·ԼԶ· 34, 35,

ՁԳԼ·Է·24, ԻԳ·21, Լ· 6, 7,

ՇԳԼ·Գ·2, 3, 6,

թիւն ըրաւ , անշուշտ պիտի ապրի ։

17 Եւ քու ժողովուրդիդ որդիքը կ՚ըսեն ԹԷ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . սակայն իրենց ճամբան է որ

18 ուղիղ չէ ։ Երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ՝ ու անօրէնութիւն ընէ , անիկայ անոր մէ-

19 ջը պիտի մեռնի ։ Ու երբոր ամբարիշտը իր ամբարշտութենէն դառնայ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անոնցմով պի-

20 տի ապրի ։ Բայց դուք կ՚ըսէք ԹԷ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . Ես ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի տեսնեմ՝ ով Իսրայէլի տունը ։

21 Ու եղաւ որ մեր գերութեանը երկոտասաներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդ օրը՝ Երուսաղէմէն ազատուածին մէկը ինծի եկաւ , ու ըսաւ . Քաղաքը

22 առնուեցաւ ։ Եւ ան ազատուածը չեկած՝ իրիկունը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու իմ բերանս բացաւ մինչև որ առաւօտուն անիկայ ինծի եկաւ , ու երբոր բերանս բացուեցաւ , ալ համր չեղայ ։

23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

24 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ ասոնք Իսրայէլի երկրին աւերակներուն բնակիչները կը խօսին ու կ՚ըսեն . Աբրահամ մէկ մարդ մըն էր , ու երկիրը ժառանգեց . մենք որ շատ ենք , երկիրը մեզի ժառանգութիւն

25 տրուեցաւ ։ Անոր համար ըսէ անոնց . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Դուք ձեր արիւնով կ՚ուտէք , ու ձեր աչքերնիդ ձեր կուռքերուն կը վերցընէք , և արիւն կը թափէք . ու երկիրը պիտի ժա-

26 ռանգէք ։ Դուք ձեր սուրերուն կ՚ապաւինիք , պղծութիւն կ՚ընէք . ու ձեզմէն մէկերնիդ իր ընկերին կնիկը կը պղծէ . ու երկիրը

27 պիտի ժառանգէք ։ Անոնց այսպէս ըսես . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ աւերակներուն մէջ եղողները սրով պիտի իյնան , ու դաշտին երեսը եղողները՝ գազաններուն կերակուր ըլլալու պիտի տամ , և բերդերուն , ու քարայրներուն մէջ եղողները՝

28 ժանտախտով պիտի մեռնին . Ու երկիրը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ . և անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի կորսուի . խորոյկլի լեռներն ալ ամայի պիտի ըլլան , և անոնց վրայէն անցնող պի-

29 տի չըլլայ ։ Ու երբոր երկիրը բոլորովին ամայի ընեմ իրենց ըրած բոլոր գարշութիւններուն հա-

մար , պիտի դիտեան թէ ես եմ Տէրը ։

30 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժողովուրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու տուներուն դռները՝ քու վրայովդ խօսակցութիւն կ'ընեն . և իրարու՝ Եամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ՝ ու կ'ըսէ . Հիմա եկէք ու լսեցէք՝ թէ ինչ է Տէրոջմէ և 31 լած խօսքը ։ Անոնք ժողովուրդին գալուն պէս քեզի կու գան , ու քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին , և քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք չեն ըներ . վասն զի անոնք իրենց բերնովը հաճութիւն կը ձեւացընեն . բայց Հոգիները իրենց ագահութեանը 32 ետեւէն կ'երթայ ։ Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածուի մը պէս ես , որ քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք 'ի գործ չեն դներ ։ 33 Սակայն երբոր ասիկայ բլլայ , (ահա պիտի բլլայ ,) ան ատենը Հպիտի դիտեան՝ թէ իրենց մէջը մարգարէ կար ։

ԳԼ · Լ Դ

1 Հովիւներուն յանդիմանութիւն մը ։ 7 Ընտրեալ գառասանները անոնց դէմ ։ 11 իր հօտին վրայ ունեցած խնամքը ։ 20 Քրիստոսի թագաւորութիւնը ։

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և 2 ըսաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն բրէ , մարգարէութիւն բրէ , ու անոնց ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ հովիւներուն . Վա՛յ Իսրայէլի հովիւներուն՝ որոնք ինքզինքնին կ'արածեն . հովիւները՝ հօտը արածելու 3 չէ՞ն ։ Դուք ճարպը կ'ուտէք , ու բուրդը կը հագնիք , Հգեղը կը մորթէք , բայց հօտը չէք արա- 4 ծեր ։ Տկարները չուժովցուցիք , ու հիւանդները չբժշկեցիք , և կոտրածը չփաթթեցիք , ու մոլորածը չդարձուցիք , և Հկորսուածը չփնտռեցիք . հապա էրանութեամբ ու խստութեամբ անոնց 5 վրայ տիրեցիք ։ Եւ անոնք՝ հովիւ չունենալնուն համար ցրուեցան , ու ցրուելով՝ Ըդաշտի բոլոր գա- 6 զաններուն կերակուր եղան ։ Իմ ոչխարներս ամէն լեռներու վրայ , ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան , և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան , ու ինդրող չկայ , ու փնտռող չկայ ։ 7 Անոր համար ով հովիւներ՝ Տէ- 8 րոջը խօսքը մտիկ բրէք . Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան . որովհետեւ հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ , ու իմ ոչխարներս դաշտի Հբոլոր գազաններուն կերակուր եղան . և իմ հովիւներս՝ իմ ոչխարներս չփնտռեցին , Եու հովիւները ինքզինքնին արածեցին , ու իմ հօտս չարածե- 9 ցին . Անոր համար ով հովիւներ՝ 10 Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ . ու Հիմ ոչխարներս անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ , և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի արգիլեմ . ու հովիւները Եէլյմըն ալ դիրենք պիտի չարածեն . ու իմ ոչխարներս անոնց բերնէն պիտի հանեմ , որպէս զի էլյմըն ալ անոնց կերակուր չըլլան ։ 11 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ինքնին իմ ոչխարներս պիտի խնդրեմ ու պիտի փնտռեմ ։ 12 Ինչպէս որ հովիւը՝ երբոր իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը գտնուի , իր հօտը կը փնտռէ , այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի փնտռեմ , ու պիտի ազատեմ զանոնք ամէն տեղերէն , ուր որ Համպի 13 ու մառախուղի օրը ցրուեցան . Եւ Հզանոնք ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու զանոնք երկիրներէն պիտի ժողվեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ , և զանոնք Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ ձորերու մէջ՝ ու երկրին ամէն բնակուելու 14 տեղւանքը պիտի արածեմ . Հջանոնք աղէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ . ու անոնց փարախը Իսրայէլի բարձր լեռներուն վրայ պիտի բլլայ . հոն աղէկ փարախի մէջ պիտի պառկին , ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ պարարտ արօտի մէջ 15 պիտի արածին ։ Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ , ու զանոնք ես պիտի պառկեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Ե- 16 հովան ։ Ըկորսուածը պիտի փնտռեմ , ու մոլորածը պիտի դարձնեմ , և կոտրածը պիտի փաթթեմ , ու հիւանդը պիտի ուժովցընեմ . բայց Հպարարտը ու զօրաւորը պիտի կորսընցընեմ . զանոնք իրաւունքով պիտի արածեմ ։

17 Եւ դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ոչխարին ու ոչխարին , խոյերուն ու նոխազներուն միջտեղը դատա- 18 տան պիտի բնեմ ։ Միթէ աղէկ արօտի մէջ արածուիլը քի՞չ բան է ձեզի , որ ձեր արօտներուն մնացորդը ձեր ոտքերովը կը կոխէք . ու մաքուր ջուրերն Ել խմելը , որ մնացածները ձեր ոտքերովը կը պղտո- 19 ցածները ձեր ոտքերովը կը պղտորեն ։ Եւ իմ ոչխարներս ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարակեն , ու ձեր ոտքերէն պղտորածը կը խմեն ։

20 Անոր համար Տէր Եհովան այս-

Ն · Ք · Գ · 587
Բ Հ · 5 · 6 ։
Բ Հ · 2 · 10 ։
Ե Գ · 9 · 18 ։ Բեր · Ժ · 17 ։
Բ Հ · 2 · 8 ։
Բ Գ · Է · 8 ։ Յովէ · Բ · 2 ։
Ես · Կ · 9 · 10 · Երեմ · Իգ · 3 ։ Գ · Իր · 25 ։ Հգ · 24 · Լ · 21 · 22 ։
Ո Սաղ · Իգ · 2 ։
Յ Երեմ · Լգ · 12 ։
Ղ Տես Հմր 4 ։ Ես · Խ · 11 ։ Միք · 9 · 6 ։ Մաա · Ժ · 11 ։ Մար · Բ · 17 ։ Ղս · Ա · 32 ։
Ե Ես · Ժ · 16 ։ Ամո · 9 · 1 ։
Ր Գ · Ի · 37 · 38 ։ Հմր 20 · 22 ։ Ջար · Ժ · 3 ։ Մաա · Իե · 32 · 33 ։
Ն · Ք · Գ · 587
Բ Հ · 5 · 6 ։
Բ Հ · 2 · 10 ։
Ե Գ · 9 · 18 ։ Բեր · Ժ · 17 ։
Բ Հ · 2 · 8 ։
Ե Սաղ · Ոբ · 36 · 37 ։ Ես · Խ · 13 ։ Ղ Մաա · Ժ · 22 ։
Ե ա Թագ · 9 · 20 ։ Ը Գ · Բ · 5 ։
587
Բ Ես · Ոգ · 11 ։ Ջար · Ժա · 16 ։
Ա Կ՚ · կատ
Բ Գ · Լգ · 25 · 26 ։ Միք · 9 · 1 · 2 · 3 ։ Ջար · Ժա · 5 ։
Բ Հմր 16 ։ Ջար · Ժա · 15 ։
Ե Ղս · Ժե · 4 ։ Ղ Պաես · Ե · 3 ։
Ե 9 Թագ · Իբ · 17 ։ Մաա · Թ · 36 ։
Ը Գ · Լգ · 21 · 28 ։
Բ Ես · Ծգ · 9 ։ Երեմ · Ժբ · 9 ։ Հմր 8 ։

պէս կ'բսէ անոնց . ¹⁷Ահա ես ինքնին դատաստան պիտի ընեմ պարարտ ոչխարին ու նիհար ոչխարին մէջ.
21 տեղը : Որովհետեւ դուք յետ կողովը և ուսովը հրելիք , ու ձեր եղջիւրներովը բոլոր տկարները զարկիք , մինչեւ որ դուրսը ցրուեցիք զանոնք ,
22 ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազատեմ , ու մէյմէն ալ պիտի չյափշտակուին , և ոչխարին ու ոչխարին մէջտեղը դատաստան պիտի ընեմ :
23 Ու անոնց վրայ ¹⁸մէկ հովիւ մը՝ ¹⁹ծառաս Դաւիթը պիտի կեցընեմ , որ զանոնք հովուէ . անիկայ պիտի հովուէ զանոնք , և անիկայ պիտի ըլլայ անոնց հովիւը :
24 Ու ես Տէրս անոնց Աստուած պիտի ըլլամ . և իմ ծառաս Դաւիթը ²⁰անոնց մէջը իշխան պիտի ըլլայ .
25 ես Տէրս խօսեցայ : Ու ²¹անոնց հետ խաղաղութեան ուխտ մը պիտի բնեմ , ու ²²երկրէն չար գազանները բնաջինջ պիտի ընեմ . և ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու անտառներուն
26 մէջ պիտի քնանան : Եւ զանոնք ու Հիմ լեռանս շրջակայ տեղուանքը ²³օրհնութեամբ պիտի լեցընեմ , ու ²⁴անձրևները իրենց ժամանակին պիտի իջեցընեմ . անոնք օրհնու-
27 թեան անձրևներ պիտի ըլլան : Եւ ²⁵դաշտի ծառերը իրենց պտուղը պիտի տան . ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ . և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահովութեամբ պիտի բնակին . ու երբոր ²⁶անոնց լուծին կապերը կոտրեմ , ու ²⁷զանոնք ի-րենց ծառայեցընողներուն ձեռքէն ազատեմ , պիտի գիտնան թէ ես
28 եմ Տէրը : Եւ անոնք մէյմէն ալ ²⁸ազգերէն պիտի չյափշտակուին . ու երկրին գազանները զանոնք պիտի չուտեն . այլ ²⁹ապահովութեամբ պիտի բնակին . ու վախցընող մը
29 պիտի չըլլայ : Եւ անոնց՝ ³⁰մէկ անուանի տունկ մը պիտի բուսցընեմ . ու մէյմէն ալ երկրին վրայ սովով պիտի չսպառին , ³¹ու մէյմէն ալ ազգերէն նախատինք պիտի չկրեն :
30 Եւ պիտի գիտնան թէ ³²ես անոնց Տէր Աստուածը՝ անոնց հետ եմ . ու անոնք Իսրայէլի տունը՝ իմ ժողովուրդս են , կ'բսէ Տէր Եհովան :
31 Եւ դուք՝ իմ ³³ոչխարներս՝ իմ արօտիս ոչխարները՝ մարդիկ էք , — ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ'բսէ Տէր Եհովան :

ԳԼ · ԼԵ

1—15 Սէիր լեռանը բնակիչներուն դատաստանը՝ Իսրայէլը ատելուն համար :

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և-
2 զաւ՝ բսելով . Որդի մարդոյ՝

— երեսդ ³Սէիր լեռանը վրայ դարձուր , ու ⁴անոր դէմ մարգարէու-
3 թիւն բրէ , եւ անոր բսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սէիր լեռ . ու ⁵իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ բոլորովին
4 ամայի պիտի ընեմ . Ի քու քաղաքներդ աւերակ պիտի ընեմ , և դուն ամայի պիտի ըլլաս , ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը :
5 Ընդհակառակ դուն ⁶հինաւուրց ատելութիւն ունեցար , ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը , ⁷անօրէնութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռ-
6 քը մատնեցիր . Ընդհակառակ՝ ես կենդանի եմ՝ կ'բսէ Տէր Եհովան , որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ . և արիւնը քեզ պիտի հալածէ . ⁸դուն արիւնը չատելուդ համար ,
7 արիւնը քեզ պիտի հալածէ : Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ , և ⁹անկէ անցնողը ու
8 դարձողը պիտի կտրեմ . ¹⁰Ու անոր լեռները՝ իր սպաննուածներովը պիտի լեցընեմ . քու բլուրներուդ վրայ , քու հովիտներուդ մէջ , ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպան-
9 նուածներ պիտի իյնան : Քեզ մշտնջենաւոր ամայութիւն պիտի ընեմ . և քու քաղաքներդ ¹¹չբնակուին պիտի . Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
10 Որովհետեւ դուն ըսիր թէ՝ Ե-րկու ազգը , ու երկու երկիրը իմն պիտի ըլլան , ու ¹²անոնց պիտի տիրենք . (ու ¹³Տէրը հոն էր .)
11 Ընդհակառակ՝ ես կենդանի եմ՝ կ'բսէ Տէր Եհովան , որ քու թշնամութեամբդ անոնց դէմ ¹⁴ի դործ դրած բարկութեանդ ու նախանձիդ չափովը հատուցում պիտի ընեմ . և քու դատաստանդ տեսած ատենս՝ անոնց մէջը պիտի ճանչ-
12 ցուիմ : Ու պիտի գիտնաս՝ որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւնները՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար , բսելով . Անոնք աւերակ եղան . անոնք
13 մեզի կերակուր տրուեցան . Եւ ¹⁵ձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք , ու խօսքերնիդ ինծի դէմ շատցուցիք , — ես լսեցի :
14 Տէր Եհովան այսպէս կ'բսէ . Ո՞րոյր երկրին ուրախութեան ատենը՝ քեզ ամայի պիտի ընեմ :
15 ¹⁶Ինչպէս որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը վրայ ուրախացար , որ ամայի եղաւ , քեզի ալ այնպէս պիտի ընեմ . դուն ով Սէիր լեռ՝ ու բոլոր Եդոմ՝ բո-

Ն.Ք.ԵԲ. 587

լսրովին ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

Գ Լ . Լ Զ

1 Իսրայէլի երկիրը կը վերադարձուի , լսելով հեթանոսաց կործանումը , որոնք պատկառելիութեամբ կը վարուէին իրեն հետ , 8 և Աստուծոյ օրհնութիւնները՝ որ իրեն խոստացեր էին ։ 16 Իսրայէլը մերժուած էր իր մեղքերուն համար . 21 և Յորէն իր առջի փոխակին պիտի գառնար առանց իր արժանապատուութեանը ։ 25 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները ։

– Գէ . ԺԲ . 2 , 3 ։

1 Ա՛ռ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի լեռներուն մարգարէութիւն ըրէ՝ ու ըսէ . Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .

Բ Գէ . ԽԱ . 3 ; ԽԷ . 2 ։

2 Որովհետև Թշնամին ձեզի համար բսաւ . Վա՛յ՝ յաւիտենական բլուրներն ալ Ժառանգութիւն

Դ Գէ . Լ . 10 ։

3 եղան , Ընոր համար մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև ձեզ աւերեցին , ու ամէն կողմէն կլլեցին , այնպէս որ՝ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք . Ու դուք լեզուանի Շրթներուն խօսքը , ու ժողովուրդին նախատինքը

Բ Օր . ԽԸ . 37 ; գ Թագ . Թ . 7 ; Ներ . ը . 15 ; Դան . Թ . 16 ։

4 տիրոջը եղաք . Ընոր համար՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն , և ամայի եղած աւերակներուն , ու դրդ Թողուած քաղաքներուն՝ որոնք շրջակայ ազգերուն մնացորդին Ցայտշտակութիւն ու Նախատինք եղած են ։

Ե Գէ . ԼԶ . 28 ։

Ը Սադ . ՀԹ . 4 ։

5 Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Մնացած ազգերուն համար , ու բոլոր Եդովմին համար՝ Հանչուշտ իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ . վասն զի անոնք բոլոր սրտի ուրախութեամբ , ու հոգիի հպարտութեամբ Իմ երկիրս իրենց ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին , որ զանիկայ աւարի պէս յափշտակեն ։

Ե Գէ . Լ . 10 , 12 ։

6 Ընոր Համար Իսրայէլի երկրին վրայ մարգարէութիւն ըրէ , և լեռներուն , ու բլուրներուն , ձորերուն , ու հովիտներուն ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Դուք Ազգերէն նախատինք կրելնուդ համար , ահա ես իմ նախանձովս , ու

Ը Մաղ . Ա Ի Զ . 3 . 4 ; Գէ . Լ Զ . 29 ; Հէր . 15 ։

7 իմ բարկութեամբս խօսեցայ , Ընոր Համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես Իմ ձեռքս վերցուցի՝ որ ձեր բոլորտիրը եղող ազգերը՝ իրենց անարգանքը իրենք պիտի կրեն ։

Բ Գէ . Ի . 5 ։

8 Բայց դուք՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ ձեր ոստերը պիտի երկրընջենք , ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին համար ձեր պտուղները պիտի բերէք . վասն զի անոնք մօտենալու 9 ըլլս պիտի գան ։ Քանզի ահա ես ձեր կողմն եմ , ու ձեզի պիտի դառնամ . և դուք պիտի մշակուիք , ու պիտի սերմանուիք . 10 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի չատ ըլլան մ . ու քաղաքները պիտի բնակուին , և Տաւերակները պիտի

Ե Հէր . 33 ; Ես . Ծը . 12 ; կս . 4 ; Ամվ . Ք . 14 ։

11 շինուին ։ Ու Ես ձեր վրայ մարդը ու անասունը պիտի չատցընեմ . և անոնք պիտի չատնան , ու պտղաբեր պիտի ըլլան . և ձեր առջի կացութեանը պես ձեզ պիտի բնակեցընեմ , ու ձեր առջի վիճակէն աւելի աղէկ պիտի ընեմ Ձեզի . Ու պիտի

Ե Ծն . Լ . 27 , ԼԲ . 12 ։

Ե Գէ . Լ . 9 , Լ . 6 , 13 ։

12 գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ ձեր վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը պիտի պտըտցընեմ . Ե ու անոնք քեզ պիտի ժառանգեն . և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի ըլլաս . ու ա՛լ զանոնք Պիտի չսպառես ։

Ե Ընդ . 17 , ՃԸ ։

Ե Ընդ . ան . գաւակ պիտի չծնես ։

13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև ձեզի համար կ'ըսեն Թէ՝ Դուն մարդակեր Էլլէր մըն ես . քու

Ե Թագ . Ժգ . 33 ։

14 ազգերդ սպառեցիր . Ընոր համար ա՛լ մարդ պիտի չուտես , ու ա՛լ քու ազգերդ պիտի չսպառես՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

15 Եւ քու մէջդ ա՛լ ազգերուն նախատինքը լսել պիտի չտամ . ու ա՛լ ժողովուրդներուն անարգանքը պիտի չկրես , և քու ազգերդ ա՛լ պիտի չսպառես՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

Ե Գէ . ԼԳ . 29 ։

16 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

17 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը իրենց երկրին մէջ բնակեցան , և Զանիկայ իրենց ճամբայով ու գործերովը պղծեցին . անոնց ճամբան իմ առջեւս Ղադաւոտանաւոր կնոջ անմաքրութեանը

Ե Ղե . Ժբ . 25 , 27 , 28 ; Երեմ . բ . 7 ։

Ե Ղե . Ժե . 19 , ՃԸ ։

18 պէս եղաւ ։ Ուստի իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի Ես արիւնին համար՝ որ իրենք թափեցին երկրին վրայ , ու զանիկայ ի-

Ե Գէ . Ժգ . 36 , 38 ; Իգ . 37 ։

19 րենց կուռքերովը պղծեցին . Եւ Զանոնք ազգերուն մէջ ցրուեցի , ու երկիրներուն մէջ ցիրուցան եղան . Ըստ զանոնք իրենց ճամբուն , ու գործերուն համեմատ դատեցի ։

Ե Գէ . Ե . 15 ։

Ե Գէ . Ե . 8 ; Ժբ . 30 ; ԼԹ . 24 ։

20 Եւ իրենց գացած ազգերուն մէջ երթալուն պէս՝ Իմ սուրբ անունս պղծեցին , երբոր իրենց համար բսուեցաւ Թէ՝ Ասոնք Եհովային ժողովուրդն են , ու անոր երկրէն ելան ։

Ե Տես Ես . Ծբ . 5 ; Երեմ . բ . 24 ։

21 Բայց ես խնայեցի Իմ սուրբ անունս համար , որն որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած ազգերուն մէջ պղծեցին ։

Ե Գէ . Ի . 9 , 14 ։

22 Ընոր համար Իսրայէլի տանը բսէ

որ՝ Ձեր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Չէ թէ ձեզի համար կ'ընեմ --Է-ֆրայիմ՝ ով Իսրայէլի տունը, Հապա իմ սուրբ անունս համար, որն որ դուք ձեր մտած ազգերուն մէջ
23 պղծեցիք։ Եւ սուրբ պիտի ընեմ իմ մեծ անունս, որ ազգերուն մէջ պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց մէջը պղծեցիք. ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան, երբոր անոնց աչքերուն առջեւը՝ Ձեր մէջը սրբուիմ։
24 Եւ Ձեզ ազգերէն պիտի առնեմ, ու ամէն երկիրներէն Ձեզ պիտի ժողվեմ, ու Ձեզ Ձեր երկիրը պի-
25 տի բերեմ. Ես Ձեր վրայ մաքուր ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաքրուիք. Ձեր բոլոր պղծութիւններէն, ու Ձեր բոլոր կուռքերէն Ձեզ
26 պիտի մաքրեմ. Եւ Ձեզի նոր սիրտ պիտի տամ, ու Ձեր ներսի դին նոր հոգի պիտի դնեմ, և Ձեր մարմինէն քարեղէն սիրտը պիտի հանեմ, ու Ձեզի մարմնեղէն սիրտ
27 պիտի տամ. Եւ իմ Հոգիս Ձեր ներսի դին պիտի դնեմ, ու Ձեզ՝ իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի տամ, ու իմ իրաւունքներս պիտի
28 պահէք ու՝ ի գործ դնէք. Եւ Ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջ պիտի բնակիք, ու դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք, ես ալ Ձեզի
29 Աստուած պիտի ըլլամ։ Եւ Ձեր բոլոր պղծութիւններէն Ձեզ պիտի ազատեմ, ու ցորենը պիտի կանչեմ, և զանիկայ պիտի շատցնեմ, ու Ձեր վրայ սով պիտի չբերեմ։
30 Եւ ծառերուն պտուղը, ու արտերուն բերքը պիտի շատցնեմ. որպէս զի ձեզմէն ալ ազգերուն մէջ
31 սովի նախատինք չկրէք։ Ու Ձեր գէշ ճամբաները, և անբարի գործքերը պիտի յիշէք, ու Ձեր անօրէնութեանցը համար, և Ձեր պղծութեանցը համար դուք Ձեր ան-
32 ձերէն պիտի զզուիք։ Չէ՛ թէ Ձեզի համար կ'ընեմ --Է-ֆրայիմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, Ձեզի յայտնի ըլլայ. Ձեր ճամբաներէն ամչցէք ու պատկառեցէք՝ ով Իսրայէլի տունը։
33 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան օրը՝ որ Ձեր բոլոր անօրէնութիւններէն Ձեզ մաքրեմ, քաղաքները մարդաբնակ պիտի ընեմ. ու աւե-
34 րակները պիտի շինուին։ Եւ ան ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողին այբերուն առջեւը ամայի ըլլալուն
35 տեղը՝ պիտի մշակուի։ Ու պիտի ըսեն. Ան ամայացած երկիրը՝ Եդեմի դրախտին պէս եղաւ. և աւերակ, ամայի ու փլած քաղաքները՝ պարսպաւոր ու մարդաբնակ ե-
36 ղան։ Ու Ձեր բոլորտիքը մնացած

աղգերը պիտի գիտնան՝ թէ ես Տէրս փլածները կը շինեմ, -- ամայացած երկիրը կը տնկեմ. Ես Տէրս խօսեցայ, ու պիտի կատարեմ։
37 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի տան խնդրուածքը ալ պիտի ընդունիմ՝, որ անոնց ասիկայ ընեմ. անոնց մարդիկները Հօ-
38 տի պէս պիտի շատցընեմ։ Սուրբ Հօտին պէս՝ Երուսաղէմի հանդիսաւոր տօներուն Հօտին պէս՝ աւերած քաղաքները մարդոց հօտերով այնպէս լեցուն պիտի ըլլան. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԷ

1 Ազատած ոսկորներուն յարութիւն առնելովը։ 11 Իսրայէլի մեռած յոյսը կը կենդանանայ։ 15 Երկու փայտերուն միանալովը 18 կը ցուցուի Իսրայէլին միաբանութիւնը Քրիստոսին տեսս։ 20 Քրիստոսի Թագաւորութեանը վրայով խոստմունքներ։

1 -Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, և Բ†Տէրը զիս Հոգիով՝ հանեց, ու զիս դաշտին մէջը դրաւ. և անիկայ
2 ոսկորներով լեցուն էր։ Ու զիս անոնց քովերէն պտրտցուց շուրջանակի. և ահա անոնք դաշտին երեսին վրայ խիստ շատ էին, և ահա անոնք խիստ չորցած էին։
3 Ու ինծի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ ան ոսկորները կրնա՞ն կենդանանալ. ու ըսի. Ով Տէր Եհովայ՝
4 †դուն գիտես։ Եւ ինծի ըսաւ. Ան ոսկորներուն վրայ մարգարէութիւն ըրէ, ու անոնց ըսէ. Ով չորցած ոսկորներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. այսպէս կ'ըսէ Տէր
5 Եհովան ան ոսկորներուն. Ահա ես †Ձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ, ու
6 պիտի կենդանանաք. Եւ Ձեր վրայ ջիղեր պիտի դնեմ, ու Ձեզ մսով պիտի պատեմ, ու Ձեզ մորթով պիտի ծածկեմ, և Ձեր մէջը շունչ պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանանաք. և †պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
7 Ու ես մարգարէութիւն ըրի՝ ինչպէս որ ինծի հրամայուեցաւ. ու մինչ մարգարէութիւն կ'ընէի՝ ձայն մը եղաւ. և ահա շարժում մը եղաւ. ու ոսկորները իրարու մօտ-
8 ցան՝ ոսկորը իր ոսկորին։ Եւ տեսայ որ՝ ահա անոնք ջիղերով ու մսով պատեցան, ու վրայէն մորթով ծածկուեցան. բայց անոնց
9 մէջը շունչ չկար։ Ան ատեն ինծի ըսաւ. Շունչին մարգարէութիւն ըրէ, մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի մարդոյ՝ ու շունչին ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ո՛վ շունչ՝ չորս հովերէն եկուր, ու ասոնց սպանդուածներուն վրայ փչէ՝ որ կենդա-
10 նանան։ Եւ ես մարգարէութիւն

Ն. ք. գԲ. իրր 587

- Գլ. ժԱ. 24, իր. 14։ լԷ. 14։

* ԵԲԲ. տուն՝ ալ պիտի փնտրուիմ. Ես գլ. ժդ. 3։

† Հմր 10։

իրր 587

- Գլ. ա. 3։

Բ Գլ. գ. 14։ ր. 3։ ժա. 24։ Ղևտ. գ. 1։

† Կ՚ըսէ Տէրոջը հոգիով պէս

‡ ր Օր. լբ. 39։ աթագ. ր. 6։ Յով. ե. 21։ Հրաւ. գ. 17։ ր Կոր. ա. 9։

Ղ Սաղ. ճդ. 30։ Հմր 9։

Ր Գլ. գ. 7։ լե. 12։ Յովել. բ. 27։ գ. 17։

Ջ Սաղ. ճդ. 30։ Հմր 5։

Ն. ք. գԲ. 587

- Սաղ. ճգ. 8։

ՂԳլ. ի. 41։ իբ. 22։

¬ Գլ. լդ. 13։ լե. 21։

Ե Երբ. ժ. 22։

- Երեմ. լդ. 8։

- Երեմ. լբ. 39։ Գլ. ժա. 19։

Է Գլ. ժա. 19։ լե. 14։

¬ Գլ. իբ. 25։ լե. 25։

ր Երեմ. լ. 22։ Գլ. ժա. 20։ լե. 27։

ֆ Ա Սամ. ա. 21։ Հով. ժա. 26։

- Ես Սաղ. ճե. 16։

‡ Գլ. լդ. 29։

† Գլ. լդ. 27։

։ Գլ. ժզ. 61։ 63։

Ֆ Ղև. իզ. 39։ Գլ. գ. 9։ ի. 43։

- ր Օր. թ. 5։ Հմր 22։

Բ Հմր 10։

‡ Ես. ծա. 3։ Գլ. իբ. 13։ Ըզեկ. բ. 3։

Ն·Ք·ՂՔ· Իրբ 587

Է Ցայս.ժա. 11։

ը Սաղ.ճխա. 7։ Ցես Ես· խթ·14։

Ր Ես·իզ· 19։ Ովս· ժգ·14։

Ֆ Գլ·ւզ· 24։ Հմր 25։

Ի Գլ·ւզ· 27։

* Կ՚ թէ ես եմ Ցերը·ես խօսեցայ, ու պիտի կատարեմ։

Լ Ցես թաւ· ժէ·2։

Խ Ր Մն·ժա· 12·13·16· ժե·9։ Լ· 11·18։

Ծ Ցես Հմր 22·24։

Կ Գլ·ժր· 9·իգ·19։

Հ Ջաք·ժ· 6։

Ձ Հմր 16·17։

Ղ Գլ·ժր·3։

Ճ Գլ·ւզ· 24։

Մ Ես·ժա· 13։ Երեմ· գ·18։ ե· 4։ Ովս·ա· 11։

րի, ինչպէս որ ինծի հրամայեց. է ու չունչը անոնց մէջը մտաւ, ու կենդանացան, և իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան. — խիստ մեծ զօրք մը էր —։

11 Եւ ինծի բսաւ. Որդի մարդոյ՝ աս ոսկորները բոլոր Իսրայէլի տունն է. ահա անոնք կ՚ըսեն. Մեր ոսկորները չորցան, ու մեր յոյսը կտրեցաւ. մենք կորսուած 12 ենք։ Անոր համար մարգարէու-թիւն ըրէ, ու անոնց ըսէ. Ցեր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր գերեզմանները պիտի բանամ, ու ձեր գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, և ձեզ Իսրայէլի երկիրը 13 պիտի բերեմ։ Ու երբոր ձեր գերեզմանները բանամ, ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, պիտի գիտնաք 14 թէ ես եմ Ցերը։ Ես իմ հոգիս ձեր ներսի դին պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանանաք. ու ձեր երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգստացնեմ. ու պիտի գիտնաք որ ես Ցերս խօսեցայ ու բրի՚, կ՚ըսէ Ցերը։

15 Եւ Ցերոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 16 ըսելով. Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ Եբեզի մէկ փայտ մը առ, ու անոր վրայ գրէ. Ցուդայի համար ու Ենանոր ընկերներուն Իսրայէլի որդւոցը համար.ետքը մէկ ուրիշ փայտ մը առ, ու անոր վրայ գրէ. Ցովսեփի համար, Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իսրայէլի տանը համար. 17 և զանոնք իրարու մօտեցուր, որ մէկ փայտ բլլան, ու քու ձեռքիդ 18 մէջը միանան։ Ու երբոր քու ժողովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին ու ըսեն. Ի՞նչ պիտի բլլայ քեզի ասոնք բրաները. մեզի չե՞ս պատմեր. 19 Անոնց ըսէ. Ցեր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես պիտի առնեմ Յովսեփին փայտը՝ որ Եփրեմին ձեռքն է, ու անոր ընկերները՝ Իսրայէլի ցեղերը, և զանոնք անոր հետ Միկտեզ Ցուդայի փայտին հետը պիտի դնեմ, ու զանոնք մէկ փայտ պիտի ընեմ. ու իմ ձեռքիս մէջը մէկ պիտի բլլան։ 20 Ես ան փայտերը՝ որոնց վրայ դուն պիտի գրես, Ենանոնց աչքերուն առջեւ՝ քու ձեռքիդ մէջը բլլան։ 21 Ու անոնց ըսէ. Ցեր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի առնեմ ան ազգերուն մէջէն՝ ուր որ գացին, ու զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողվեմ, ու զանոնք իրենց երկիրը 22 պիտի բերեմ. Ես զանոնք երկրին մէջը՝ Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ մէկ ազգ պիտի ընեմ. ու Ենանոնց ամէնուն վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի թագաւորէ. ու մէկմէն ալ երկու ազգ պիտի չբլլան, ու մէկմէն ալ երկու թագաւորութեան պիտի չբաժնուին։ 23 Ես մէկմէն ալ իրենց կուռքերովը, ու գարշելիներովը, ու իրենց բոլոր յանցանքներովը պիտի չպղծուին. ու Ես անոնք պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնակութիւններէն, որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին, և զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի բլլան. Ես ալ անոնց Աստուած պիտի 24 բլլամ։ Եւ Դաւիթը թագաւոր պիտի բլլայ. ու Համինքը մէկ հովիւ պիտի ունենան, Հև իմ իրաւունքներուս մէջ պիտի քալեն, ու իմ օրէնքներս պիտի պահեն, ու զանոնք պիտի կատարեն։ 25 Ես պիտի բնակին ան երկրին վրայ՝ որն որ իմ Ցակոբ ծառայիս տուի, որուն մէջ ձեր հայրերը բնակեցան. ու անոր վրայ՝ իրենք, ու իրենց որդիքը, և իրենց որդւոցը որդիքը՝ յաւիտեան պիտի բնակին. ու Դաւիթը՝ իմ ծառաս Դաւիթը յաւիտեան անոնց 26 իշխան պիտի բլլայ։ Եւ անոնց հետ Հաշտութեան ուխտ պիտի ընեմ. անիկայ անոնց յաւիտենական ուխտ պիտի բլլայ. և զանոնք պիտի տեղաւորեմ, ու պիտի շատցնեմ, և իմ սրբարանս անոնց մէջը պիտի դնեմ յաւիտեան։ 27 Իմ խորանս անոնց քովը պիտի բլլայ. և Ես անոնց Աստուած պիտի բլլամ, ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի բլլան։ 28 Ու իմ սրբարանս յաւիտեան անոնց մէջը բլլալով, ազգերը պիտի գիտնան թէ Ես եմ Ցերը՝ որ Իսրայէլը կը սրբեմ։

ԳԼ·ԼՀ

1 Գոգին բանակը, 8 ու անոր չար դիտաւորութիւնը։ 14 Աստուծոյ գատաստանը անոր գէմ։

1 Ցարձեալ Ցերոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Երեսդ Մագոգի երկիրը Եղեգ Ռոշի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝ Գոգին դարձուր, և անոր վրայով
3 մարգարէութիւն ըրէ, ու ըսէ. Ցեր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ, Ռոշի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանը.
4 Ու Եբեզ պիտի դարձընեմ, և քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցը-

Ն·Ք·ՂՔ· Իրբ 587

Յ Գլ·ւզ· 23, 24։ Ցօհ·ժ· 16։

Ն Գլ·ւզ· 25։

Շ Գլ·ւզ· 28, 29։

* Ես·խ·11։ Երեմ·իգ· 5։ Լ·9։ Գլ·ւզ·23·24։ Ովս·գ·5։ Ղս·ա· 32։

Ն Հմր 22։ Ցօհ·ժ· 16։

Ո Գլ·ւզ· 27։

Ն Գլ·ւզ· 28։

- Ես·կ·21։ Ցովել·գ· 20։ Ամով· թ·15։

- Հմր 24։ Ցօհ·ժր· 34։

Հ Սաղ·ԽԹ· 3։ Ես·ծե· 3։ Երեմ· լբ·40։ Գլ· ւզ·25։

Ո Գլ·ւզ· 10, 37։

Բ Ր Կոր·չ· 16։

Ղ ԳՀ·իգ· 11, 12։ Գլ· իգ·7։ Ցօհ·ա· 14։

- Գլ·ժա· 20։ ժգ· 11։ ւզ·28։

Ֆ Գլ·ւզ· 23։

Ֆ Գլ·Ի·12։

- Գլ·լթ· 1։

Բ Գլ·լե·2, 3։

Ֆ Գլ·լբ·26։

Ո Ցայս·Ի· 8։

Ի Գ Թագ· ժթ·28։ Գլ·ԽԹ· 4։ լե·2։

Ն · ք · գՀ· Իրբ 587

ղ Գլ · իգ · 12 ։

Ն · ք · գՀ · Իրբ 587

նեմ , ու քեզ՝ ու քու բոլոր զօրքդ պիտի հանեմ , ձիերը , ու ձիաւորները՝ ամէնն ալ կատարեալպէս հագուած . և վահանաւորներուն ու ասպարաւորներուն մեծ ժողովքը՝
5 ամէնն ալ սուր բռնող . Ընոնց հետ Պարսիկները , Եթէովպացիները ու † Փուդացիները , ամէնն ալ ասպարաւոր ու սաղաւարտաւոր .
6 Նաև Գոմեր , ու անոր բոլոր գունդերը , Թորգոմային տունը հիւսիսի ծայրերէն , ու անոր բոլոր գունդերը , շատ ժողովուրդներ քեզի հետ ղէպ հանէ ։
7 Պատրաստ եղիր , և քեզ , ու քու քովդ ժողոված բոլոր ժողովներդ պատրաստէ՝ , ու դուն անոնց
8 պահապան եղիր ։ Շատ օրերէն ետքը քու զօրքերդ պիտի համբնա՝ . ետքի տարիները պիտի գաս ան երկրին վրայ՝ որ սուրէն ազատուած է , և անոնք ժողովուած են Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ որոնք մշտնջենաւոր աւերակ էին . բայց անիկայ ազգերէն ելած ըլլալով , ամէնքը ապահովութեամբ պիտի
9 բնակին ։ Իսկ դուն կ'երթիկի պէս պիտի ելլես գաս , — երկիրը ծածկելու համար համպի պէս պիտի ըլլաս , դուն և քու բոլոր գունդերդ ու շատ ժողովուրդներ քեզի հետ ։
10 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ան օրը պիտի ըլլայ որ՝ քու միտքդ բաներ պիտի գան , ու չար խորհուրդ մը պիտի մտածես .
11 Ու պիտի ըսես . Ընպարիսպ գեղերուն երկիրը ելլեմ . Հանդստութեան մէջ եղողներուն , ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ երթամ . ամէնն անպարիսպ բնակիկ են , և նիգեր ու դռներ չունին ,
12 Նին . Որ աւար յափշտակես , և կողոպուտ կողոպտես . և քու ձեռքդ՝ բնակուած աւերակներուն վրայ , ու ազգերէն ժողոված , և խաշինք ու ապրանք ստացած , — երկրին բարձր տեղուանքը բնակած ժողովուրդին վրայ դարձընես ։
13 Սաբա , ու Դեդան , և Թարսիսի վաճառականները , ու անոր բոլոր առոյգ առիւծները քեզի պիտի ըսեն . Միթէ աւար յափշտակելու եկար . կողոպուտ կողոպտելու համար քու ժողովդ ժողվեցիր , որ արծաթ ու ոսկի վերցընես , խաշինք ու ապրանք առնես , մեծ աւար յափշտակես ։
14 Անոր համար մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի մարդոյ , ու Գոգին ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ան օրը՝ որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հանգիստ բնակի՝ ա-
15 նա դուն պիտի գիտնաս , — ու քու տեղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս , դուն ու քեզի հետ շատ ժողովուրդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած , մեծ բազմութեամբ , ու շատ զօրաց
16 քով . Եւ հիմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ՝ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի ելլես . — — Ետքի օրերը պիտի ըլլայ . ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ , որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան՝ երբոր ես անոնց աչքերուն առջեւ՝ քու վրադ † փառաւորուիմ՝ ով Գոգ ։
17 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Դուն անիկա՞յ ես , որ քեզի համար առջի օրերը՝ ան օրերը — տարիները մարգարէութիւն բնող Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս միջոցով ըսի թէ՝ քեզ անոնց վրայ
18 պիտի բերեմ ։ Եւ ան օրը՝ Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , իմ սրտմտու-
19 թիւնս ‡ երեսս պիտի ելլէ ։ Եւ իմ նախանձովս՝ իմ բարկութեանս կրակովը խօսեցայ , որ † ան ատեներ անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ
20 խռովութիւն պիտի ըլլայ . Եւ ծովու ձուկերը , ու երկինքի թռչունները , և դաշտի գազանները , ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողունները , ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկները իմ երեսիս պիտի խռովին . ու լեռները պիտի փլչին , ու զահավէժ ժայռերը պիտի իյնան , ու բոլոր պարիսպ-
21 ները գետինը պիտի իյնան ։ Եւ անոր դէմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ † սուր — պիտի կանչեմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան . † մարդուն սուրը իր
22 եղբօրը վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր հետ † ժանտախտով ու արիւնով † պիտի վիճիմ , և անոր վրայ , ու անոր զօրքերուն վրայ , ու անոր հետ եղող շատ ժողովուրդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրեւ , ու † կարկուտի քարեր , կրակ
23 ու ծծումբ Ղպիտի տեղամ ։ Եւ շատ ազգերու առջեւ պիտի փառաւորուիմ , ու † սրբուիմ , և ճանչցուիմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

Ն · ք · գՀ · Իրբ 587

— Գլ · լթ · 2 ։
— Հր 6 ։
ձ Հր 9 ։
— Հր 8 ։
ր Եզ · ժգ · 4 ։ Գլ · լգ · 23 ։ լթ · 21 ։
† Եբր · որբուիմ՝
‡ կ— ՝ բարկութեամբս
ց Գլ · լգ · 5 ։ 6 ։ լթ · 25 ։
— Սաղ · ճթ · 46 ։
† Ընդ · բ · 6 ։ 7 ։ Ցայտ · ժգ · 18 ։
† Ովս · գ · 3 ։
ւ Երեմ · գ · 24 ։ Նաւ · ա · 5 ։ 6 ։
ֆ Գլ · ժգ · 17 ։
— Սաղ · ճն · 16 ։
ք Դատ · է · 22 ։ աԹագ · ժգ · 20 ։ բ Մն · ի · 23 ։
† Գլ · ե · 17 ։
† Ես · կդ · 16 ։ Երեմ · իե · 31 ։
ն Գլ · ժգ · 11 ։ Ցայտ · ժգ · 21 ։
ղ Սաղ · ժա · 6 ։ Տես Ես · իթ · 6 ։ լ · 30 ։
ն Գլ · լգ · 23 ։
ը Սաղ · թ · 16 ։ Գլ · լե · 28 ։ լթ · 7 ։ Հր 16 ։

Գ Լ · Լ Թ

1 Աստուծոյ դատաստանը Գոգին դէմ ։ 8 Իսրայէլի յաղթութիւնը ։ 11 Գոգին թաղումը Գոգի բազմութեան մորին մէջ ։ 17 Թռչուններուն խնճոյքը ։ 23 Իսրայէլ՝ իր մեղացը համար տանջուելէն ետքը , յաւիտենական շնորհքով մը նորէն մկտեղ պիտի ժողվուի ։

1 Եւ — դուն՝ որդի մարդոյ՝ Գոգին վրայով մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով

— Գլ · լբ · 2 ։ 3 ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իրր 587

Գոգ , Ռուվէի , Մասքի ու Թորելի
2 իշխանը . Ու ես քեզ պիտի դար-
ձընեմ , քեզ պիտի տանիմ , Բ և
հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հա-
նեմ , ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն
3 վրայ պիտի բերեմ ։ Եւ քու ձա-
ղեղդ քու ձախ ձեռքէդ վար պիտի
ձգեմ , ու քու նետերդ՝ աջ ձեռ-
4 քէդ վար պիտի նետեմ ։ Դ Դուն
քու բոլոր գունդերովդ , ու քու
հետդ եղող ժողովուրդներով Ի-
սրայէլի լեռներուն վրայ պիտի իյ-
նաս . Ե քեզ ամէն տեսակ թռչուններուն , ու դաշ-
տի գազաններուն կերակուր պիտի
5 տամ . Դաշտի երեսին վրայ պիտի
իյնաս . վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ
6 Տէր Եհովան ։ Զ Եւ Մագոգի վրայ ,
ու Հզդհներուն մէջ ապահովու-
թեամբ բնակողներուն վրայ կրակ
պիտի խրկեմ . ու պիտի դիտնան
7 Թէ ես եմ Տէրը ։ Է Եւ իմ սուրբ
անունս՝ իմ ժողովուրդիս Իսրայէ-
լին մէջը պիտի ճանչցընեմ . ու պի-
տի չթողում որ մէյմըն ալ Ը իմ
սուրբ անունս պղծուի . Ը ու ազգե-
րը պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը՝
8 Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը ։ Թ Ա-
հա կու գայ , ու պիտի կատարուի՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան . Ի իմ բսած օրս
9 ասիկայ է ։ Եւ Իսրայէլի քաղաք-
ներուն բնակիչները պիտի ելլեն ,
ու կրակ պիտի վառեն , ու զէնքե-
րը պիտի այրեն . և ասպարներով ,
վահաններով , աղեղներով , նե-
տերով , բիրերով , ու նիզակներով
եօթը տարի կրակ պիտի վառեն ։
10 Եւ դաշտէն փայտ պիտի չբերեն ,
ոչ ալ անտառներէն պիտի կտրեն .
հապա զէնքերով կրակ պիտի վա-
ռեն . Լու զիրենք թալանողները պի-
տի թալանեն , ու զիրենք կողոպտող-
ները պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան ։
11 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ հոն
Իսրայէլի մէջ Գոգին գերեզմանի
տեղ պիտի տամ անցաւորաց ձորը՝
ծովուն արեւելեան կողմէն . և անի-
կայ անցաւորները պիտի արգիլէ .
ու հոն Գոգը , ու անոր բոլոր բազ-
մութիւնը պիտի թաղեն , և ը-ն-
12 ւ Գոգի բազմութեան ձորը՝ պի-
տի կոչեն ։ Ու Իսրայէլի որդիքը՝
Ե երկիրը մաքրելու համար՝ եօթը
13 ամիս զանոնք պիտի թաղեն ։ Ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը ը-ն-ւ
պիտի թաղեն . և ասիկայ անոնց
անուն մը պիտի բլլայ այն օրը՝ որ
Ժ ես փառաւորուիմ , կ'ըսէ Տէր Ե-
14 հովան ։ Ու մարդիկներ պիտի
որոշեն՝ որ չարունակ երկրին մէջը
պտրտին , ու անդնողներուն հետ՝
երկրի երեսին վրայ մնացածները
թաղեն , Ի որպէս զի զանիկայ մաք-
րեն . անոնք եօթը ամիսէն ետքը
15 պիտի փնտռեն ։ Ու երկրին մէջէն
անցնողները անցած ատեններին երբ
որ մարդու ոսկոր տեսնեն , քովը
նշան մը պիտի կանգնեն մինչև որ
թաղողները զանիկայ Գոգի բազ-
16 մութեան ձորը թաղեն ։ Ու քա-
ղաքին անունն ալ՝ Ա Համոնա պի-
տի բլլայ . այսպէս Հ երկիրը պիտի
մաքրեն ։
17 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Տէր Ե-
հովան այսպէս կ'ըսէ . Յ Ամէն տե-
սակ թևաւոր թռչունին , ու դաշ-
տի բոլոր գազաններուն ըսէ .
Ղ Ժողովուեցէք , ու եկէք . իմ ձեզի
համար զոհած զոհիս՝ Ճ Իսրայէլի
լեռներուն վրայ Մ-ե-ծ-Ը- մեծ
զոհին ամէն կողմէն մտեղեցէք , որ
միս ուտէք , ու արիւն խմէք .
18 Ո Զօրաւորներուն միսը ուտէք , ու
երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք ,
խոյերու , դառներու , նոխազնե-
րու , ու զուարակներու՝ որոնց ա-
մէնը Բասանի գէր անասուններ
19 են ։ Եւ ձեզի համար զոհած զոհէս՝
մինչև կշտանալնիդ ճարպ ուտէք ,
ու մինչև գինովնալնիդ արիւն խը-
20 մէք ։ Ի Եւ իմ սեղանիս վրայ՝ ձիե-
րէն , ու Ի կառքի Ն-ե-ր-ք-ի-ն-է-ն ,
Ղ զօրաւորներէն ու ամէն պատե-
րազմող մարդէն կշտանաք՝ կ'ըսէ
21 Տէր Եհովան ։ Ճ Եւ ազգերուն մէջ
իմ փառքս պիտի դնեմ , ու ամէն
ազգերը իմ ըրած դատաստաններս ,
ու Ձանոնց վրայ դրած ձեռքս պիտի
22 տեսնեն . Ղ Ու Իսրայէլի տունը ան
օրէն ետև՝ ալ պիտի դիտնան Թէ
23 իրենց Տէր Աստուածը ես եմ ։ Ղ Եւ
ազգերը պիտի դիտնան Թէ Իսրա-
յէլի տունը՝ իրենց անօրէնութեա-
նը համար՝ ինծի ապստամբ ըլլալ-
նուն համար գերի եղան , ու Ե-ս
իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի , և
զանոնք իրենց թշնամեացը ձեռքը
տուի , ու ամէնքը սրով իյնան ։
24 Ի Իրենց պղծութեանը համեմատ՝
ու իրենց յանցանացը համեմատ՝
իրենց հ-ո-գ-ո- ըրի , ու իմ ե-
րեսս իրենցմէ ծածկեցի ։
25 Ընոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ . Ո Հիմա Ցակոբին գե-
րութիւնը պիտի դարձընեմ , ու
Ը բոլոր Իսրայէլի տանը պիտի ողոր-
միմ , և իմ սուրբ անուանս համար
26 նախանձաւոր Ճ պիտի ըլլամ ։ Ու
երբոր անոնք Ֆ իրենց երկրին մէջ
ապահովութեամբ բնակին , ու
վախցնող մը չբլլայ , ան ատենը
Ո իրենց անարգանքը ու իրենց ինծի
դէմ ըրած բոլոր յանցանքները
27 պիտի կրեն Ո ։ Ֆ Երբոր զանոնք ժո-
ղովուրդներէն դարձընեմ , ու զա-

Ն·Ք·ՂԲ· Իրր 587

Ի Հմր 12 ։

* Յ՝ Բազմու-
թիւն ։
Հ Հմր 12 ։
Յ Ցայս. ԺԹ.
17 ։
Ղե. Ժր. 6 ։
Ա Ղ · 6 ։ Ե-
րեմ . Ժ ր .
9 ։ Սոփ .
ա . 7 ։
Ճ Հմր 4 ։
Ֆ Ցայս. ԺԹ.
18 ։
Ո Ր Օր · Լ · 14 ։ Սաղ ·
Իր · 12 ։
Ն Սաղ · Հղ ·
6 ։ Գ Ա · Լ ը ·
4 ։
Ո Կ—՛ կառք
Հէքնէշէ-
րէն ։
Ը Ցայս. ԺԹ.
18 ։
Գ Ա · Լ ը 16 ·
23 ։
Ղ Եզ · Է · 4 ։
Ո Հմր 7 · 28 ։
Ջ Գ Ա · Լ Ղ ·
18 · 19 · 20 ·
23 ։
Ր Օր · Լ · 17 ։ Ե· ·
ՅԹ . 2 ։
Ղ Ա · Իգ ·
25 ։
Վ Գ Ա · Լ Ղ ·
19 ։
Ո Երեմ . Լ ·
3 · 18 ։ Գ Ա ·
Ա Ղ · 13 · Լ Ղ ·
21 · Ճ ։
Ր Գ Ա · Ի · 40 ։
Ովս . ա . 11 ։
Ֆ Կ—՛ պի-
տի բլլամ , Երբոր կրէն իրենց ա-
ռարգանքը ու իրենց բո-
լոր յան-
ցանքները՝ որ ինծի դէմ ըրին ,
քանի որ ի-
րենց երկրին մէջ ապահո-
վութեամբ կը բնակէին , ու վախցը-
նող մը չը-
կար ։
Ց Ղա . Իգ ·
5 · 6 ։
Ո Դան . Թ ·
16 ։
Ֆ Գա · Իբ · 25 ·
26 ։

Ն·Ք·ՊԲ· Իրր 587

նոնք իրենց թշնամեացը երկիրնե-
րէն ժողվեմ՝ ան ատենը անոնց
մէջը՝ †շատ ազգաց աչքերուն առ-
28 ջևը պիտի սրբուիմ ։ *Եւ պիտի
դիտան թէ ես եմ անոնց Տէր
Աստուածը . որովհետև զանոնք
ազգերու մէջ գերի քշեցի , ու զա-
նոնք նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի ,
և անոնցմէ հոն մէկը մը չթողուցի ։
29 ‡Ու մէյմէն ալ իմ երեսս անոնցմէ
պիտի չծածկեմ , քանզի =իմ Հո-
գիս Իսրայէլի տանը վրայ թափե-
ցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Խ

1 Մարգարէին տեսիլքին ժամանակը , եզանա-
կը ու նպատակը ։ 6 Արևելեան դրանը , 20
հիւսիսային դրանը , 24 Տարաւային դրանը ,
32 Ներսի դաւիթին արևելեան դրանը , 35 և
հիւսիսային դրանը ստորագրութիւնը ։ 39
Ուխտը սեղաններէն ։ 44 Սրճեակները ։ 48
Տանը սրահը ։

574 1 Ա՛ՆԵՐ գերութեանը քսանուհինգ-
*Եզր · տա- երորդ տարին՝ *առջի ամիսը՝
րւոյն գլու- ամսուն տասներորդ օրը՝ =քաղաքին
խը զարնուելուն չորեքտասաներորդ
= Գլ · լգ · 21 · տարին՝ նոյն օրը Ի Ցերոջը ձեռքը
Ի Գլ · ա · 3 · իմ վրաս եղաւ , ու զիս հոն տա-
‡ Գլ · բ · 3 · 2 րաւ . ‡Ջիս Աստուծոյ տեսիլքնե-
Ե Յայտ · իա · րով Իսրայէլի երկիրը տարաւ , Ե և
10 · զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ
դրաւ . ու անոր վրայ՝ հարաւային
կողմը՝ քաղաքի մը շինուածքի պէս
3 Ի՛րմէն մը կար ։ Ու երբոր զիս հոն
տարաւ , ահա մէկ մարդ մը՝ որուն
Ի Գլ · ա · 7 · երևոյթը Ի պղնձի երևոյթի պէս
Դան . ժ . 6 · էր , և շանոր ձեռքը՝ քթմանէ լար ,
ՂԳլ · խէ · 3 · Ի ու չափի եղէգ կար . ու անիկայ
Ի Յայտ . ժա · 4 դուռը կայներ էր ։ Եւ ան մարդը
1 · իա · 15 · ինծի ըսաւ . ՀՈրդի մարդոյ՝ աչքե-
Ը Գլ · խգ · րովդ տես , ու ականջներովդ լսէ ,
5 · ու քեզի ամէն ցուցուցածներուս
ուշադրութիւն ըրէ . վասն զի դուն
հոս բերուեցար , որ =ես Իսրէլը քե-
զի ցուցընեմ . Ի ամէն տեսածդ Իս-
Ի Գլ · խգ · րայէլի տանը պատմէ ։
10 ·
5 Եւ ահա տանը դուրսէն շուրջա-
Ժ Գլ · խբ · նակի Ժ պարիսպ կար . ու ան մար-
20 · դուն ձեռքը՝ վեց կանգունի Իւ՛յա-
նու=Ի՛նչ չափի եղէգ մը կար , Կո-
ղո՛ւնը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատ
նայնափ ըլլով . ու †պարսպին լայ-
† Եզր · չԼն- նութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրու-
քին թիւնը եղէգ մը չափեց ։
6 Եւ անիկայ դէպ 'ի արևելք նա-
յող դուռը եկաւ , ու անոր աս-
տիճաններուն վրայ ելաւ , ու դրա-
նը մէկ սեամը՝ եղէգ մը լայն , ու
մէկալ սեամը եղէգ մը լայն չափեց ։
7 Եւ =Ո՛Ր մէկ խուցը՝ եղէգ մը եր-
կայն՝ ու եղէգ մը լայն էր . ու խու-
ցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր .
և դրանը սրահին քովը եղող դրա-
նը սեամը ներսէն մէկ կանգուն էր ։
8 Ու անիկայ՝ դրանը սրահը ներսէն
9 մէկ եղէգ չափեց ։ Եւ դրանը
սրահը ութը կանգուն չափեց . ու
անոր դրանդիքը երկու կանգուն
էր . ու դրանը սրահը ներսի կող-
10 մէն էր ։ Ու դէպ 'ի արևելք եղող
դրանը խուցերը՝ մէկ կողմէն իրեք՝
ու մէկալ կողմէն իրեք էին , ու
իրեքին չափը մէկ էր . և դրան-
դեացը չափը՝ մէկ կողմէն ու մէկալ
11 կողմէն մէկ էր ։ Ու դրանը մուտ-
քին լայնութիւնը տասը կանգուն
չափեց , =ո դրանը երկայնութիւնը
12 տասուիրեք կանգուն ։ Եւ խու-
ցերուն առջևը՝ դէ՛մ յո՛ղն մէկ կան-
գունի սահման՝ ու մէկալ կողմէն
մէկ կանգունի սահման մը կար .
ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կան-
13 գուն՝ ու մէկալ կողմէն վեց կան-
գուն էին ։ Եւ դուռը չափեց մէկ
խուցին տանիքէն մինչև մէկալին
տանիքը . =Նոր լայնութիւնը քը-
սանուհինգ կանգուն էր . =ո մուտ-
14 քերը դիմացէ դիմաց էին ։ Եւ
դրանդեացը =ՐՐՐԸ վաթսուն
կանգուն ըրաւ , մինչև դրանը բո-
լորտիքը եղող դաւիթին դրանդի-
15 քը ։ Եւ դուրսի դրանը երեսէն
մինչև ներսի դրանը սրահին երեսը՝
16 յիսուն կանգուն էր ։ Ու խուցե-
րուն , և անոնց դրանդեացը քովը՝
դրանը ներսի կողմէն՝ շուրջանակի
Է վանդակապատ . պատուհաններ
կային . սրաՀերն ալ այսպէս էին .
ու ներսի կողմէն շուրջանակի պա-
տուհաններ կային . և դրանդեացը
վրայ արմաւենիներ կային ։
17 Ու զիս Լդուրսի դաւիթը բերաւ .
և ահա հոն Ի սենեակներ՝ ու դաւի-
թին համար շինուած շուրջանակի
քարայատակ կար . ու քարայատա-
կին վրայ Ժ հերսուն սենեակ կար ։
18 Եւ դռներուն քովի քարայատակը ,
դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր ։ Ու
անիկայ՝ վարի դրանը առջևէն մինչև
ներքին սրահին առջևը դուրսէն՝
դէպ 'ի արևելք ու հիւսիս՝ լայնու-
թիւնը հարիւր կանգուն չափեց ։
20 Եւ դուրսի դաւիթին դէպ 'ի
հիւսիս նայող դրանը երկայնու-
թիւնը ու լայնութիւնը չափեց ։
21 Ու անոր խուցերը՝ իրեք մէկ կող-
մէն էր , ու իրեք մէկալ կողմէն .
և անոր դրանդիքը ու սրաՀերը՝
առջի դրանը չափուելու էին . անոր
երկայնութիւնը յիսուն կանգուն ,
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
22 գուն էր ։ Եւ պատուհանները ,
ու սրաՀերը , ու արմաւենիները
դէպ 'ի արևելք նայող դրանը չա-
փուելու էին . ու եօթը աստիճանով
ան դո=ը կ'ելլէին . և սրաՀերը

Ն·Ք·ՊԲ· 574

Ն Գթագ · գ · 4 ·
‡ Կ=՛ · ներ-
սէն լայն
դուրսէն
Նեղ
Լ Յայտ · ժա · 2 ·
Խ Գթագ · գ · 5 ·
Ծ Գլ · խէ · 5 ·

23 անոնց առջևն էին ։ Ու ներսի
գաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսի-
սային դրանը՝ ու արևելեան դր-ռը
դիմացը , ու ձի դռնէն մինչև ձի-ը
դուռը՝ հարիւր կանգուն չափեց ։
24 Եւ զիս հարաւային կողմը տա-
րաւ . և ահա հարաւային կողմը
դուռ մը կար . ու անոր դրանդի-
քը , ու սրաձները չափեց , որ նոյն
25 չափերուն համեմատ էին ։ Եւ ա-
նիկայ ու անոր սրաձները նոյն պա-
տուհաններուն պէս պատուհաններ
ունէին շուրջանակի . ն-ր երկայ-
նութիւնը յիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
26 գուն էր ։ Եւ ան դ-ը-ը ելլելու
համար եօթը աստիճան կար . ու
անոր սրաձները անոնց առջևն էին .
ու անոր դրանդեացը վրայ՝ մէկ կող-
մէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ
կային ։
27 Ու ներսի գաւիթը դուռ մը ու-
նէր դէպ ՚ի հարաւ . ու ձի դռնէն
մինչև ձի-ը դուռը դէպ ՚ի հարաւ՝
28 հարիւր կանգուն չափեց ։ Եւ զիս
հարաւային դռնէն ներսի գաւիթը
բերաւ , ու հարաւային դուռը չա-
փեց , որ նոյն չափերուն համեմատ
29 էր ։ Եւ անոր խուցերը , ու դրան-
դիքը , ու սրաձները՝ նոյն չափե-
րուն համեմատ էին . և անիկայ , ու
անոր սրաձները շուրջանակի պա-
տուհաններ ունէին . ն-ր երկայ-
նութիւնը յիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն
30 էր ։ Եւ սրաձները շուրջանակի
քսանուհինգ կանգուն երկայն ,
31 ու հինգ կանգուն լայն էին ։ Եւ
սրաձները դէպ ՚ի դուրսի գաւիթն
էին . ու դրանդեացը վրայ արմա-
ւենիներ կային . և ան դ-ը-ը ել-
լելու համար ութը աստիճան կար ։
32 Եւ զիս ներսի գաւիթը տարաւ
դէպ ՚ի արևելք , ու դուռը չա-
փեց , որ նոյն չափերուն համեմատ
33 էր ։ Եւ անոր խուցերը , ու
դրանդիքը , ու սրաձները նոյն չա-
փերուն համեմատ էին . և անիկայ
ու անոր սրաձները շուրջանակի
պատուհաններ ունէին . ն-ր եր-
կայնութիւնը յիսուն կանգուն ,
34 ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
գուն էր ։ Եւ անոր սրաձները դէպ
՚ի դուրսի գաւիթն էին . ու անոր
դրանդիքը մէկ կողմէն ու մէկալ
կողմէն արմաւենիներ ունէին . և
ան դ-ը-ը ելլելու համար ութը
աստիճան կար ։
35 Ու զիս հիւսիսային դուռը բե-
րաւ . ու նոյն չափերուն համեմատ
36 չափեց խուցերը , դրանդիքը ու
սրաձները . և շուրջանակի պատու-
հաններ ունէր . ն-ր երկայնու-
թիւնը յիսուն կանգուն , ու լայ-
նութիւնը քսանուհինգ կանգուն
37 էր ։ Եւ անոր դրանդիքը դէպ ՚ի
դուրսի գաւիթն էր . ու դրանդիքը
մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմա-
ւենիներ ունէին . և ան դ-ը-ը ել-
լելու համար ութը աստիճան կար ։
38 Ու մէկ սենեակ մը կար , որ ա-
նոր մուտքը դռներուն քովի դրան-
դեացը մօտ էր . ողջակէզը հոն կը
39 լուային ։ Եւ դրանը սրահին մէջ
մէկ կողմէն երկու սեղան՝ ու մէկալ
կողմէն երկու սեղան կար , որ ա-
նոնց վրայ ողջակէզը , ու հնձէքի
պատարագը , ու յանցանքի պա-
40 տարագը մորթեն ։ Եւ հիւսիսա-
յին դրանը մուտքը ելլելուն դուրսի
կողմը՝ երկու սեղան , ու մէկալ կող-
մը եղող դրանը սրահին մէջ՝ երկու
41 սեղան կար ։ Դրանը քովը մէկ
կողմէն չորս սեղան , ու մէկալ կող-
մէն չորս սեղան կար . ութը սեղան
էր . ան անոնց վրայ կը մորթէին ։
42 Եւ չորս սեղանները՝ որոնք ողջակէ-
զի համար էին , տաշուած քարէ՝
մէկ ու կէս կանգուն երկայն , ու
մէկ ու կէս կանգուն լայն , ու մէկ
կանգուն բարձր էին . և ողջակէզը
ու զոհը մորթելու գործիքները ա-
43 նոնց վրայ կը դնէին ։ Ու ներսէն
շուրջանակի չորս մատնաչափ և-
զերք մը շինուած էր . ու սեղաննե-
րուն վրայ զոհին միսը ն-ր-ը էր ։
44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կողմը՝
հիւսիսային դրանը քովը եղող ներ-
սի գաւիթին մէջ՝ ս-ր-ց սեղնեակները կար . ու անոնց երեսը
դէպ ՚ի հարաւ էր . մէկը արևելեան
դրանը քովը էր , ան երեսը դէպ ՚ի
45 հիւսիս էր ։ Եւ ինձի ըսաւ . Ա-
սենեակը որ դէպ ՚ի հարաւ կը նա-
յի , տանը պահպանութիւնը ը-
46 նող քահանաներուն համար է . Ու
ան սենեակը որ դէպ ՚ի հիւսիս կը
նայի , սեղանին պահպանութի-
ւնը ընդ քահանաներուն համար է .
անոնք Սադովկի որդիքն են , ո-
րոնք Ղևիի որդւոցմէ Տ-ը մօտենան՝ անոր ծառայութիւն ը-
նելու համար ։
47 Եւ գաւիթը չափեց , ո-ն եր-
կայնութիւնը հարիւր կանգուն ,
ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն
էր . անիկայ քառակուսի էր . ու
սեղանը տանը առջևն էր ։
48 Եւ զիս տանը սրահը տարաւ .
ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ
կանգուն մէկ կողմէն , ու հինգ
կանգուն մէկալ կողմէն . և դրանը
լայնութիւնը՝ մէկ կողմէն երեք կան-
գուն , ու մէկալ կողմէն երեք կան-
49 գուն էր ։ Սրահին երկայնութի-
նը քսան կանգուն , ու լայնութի-

ն · ք · գ · 574

ն · ք · գ · 574

ՀՂԼ · գ · 2, 3 ։
ՅՂԼ · ե · 6 ։ ը · 6 ։ է · 1 ։

Ա Թես · ե · 21, 25, 33, 36 ։

Ե-ՐՄ · ը · 31 ։

ՀՂԼ · ը · 35 ։ Թու · գ · 27, 28, 32, 38 ։ ԺԸ · 5 ։ ա ՄՆ · թ · 23 ։ ը ՄՆ · ժգ · 11 ։ ՍԱՂ · ՃԼԴ · 1 ։

Ժ Թու · ԺԸ · 5 ։ Գէ · ԽԳ · 15 ։

ՅԳ Թագ · ը · 35 ։ Գէ · ԽԳ · 19 ։ ԽԴ · 15, 16 ։

Ն Գ Թագ · ը · 3 ։

Ն · ք · գԲ · 574

նը տանուն*ՄԿ կանգուն *էր . և հոն տասը աստիճաններով կ'ելլէին* . ու դրանդեացը քովը սիւներ կային , մէկը՝ մէկ կողմէն , մէկալն ալ՝ մէկալ կողմէն ։

* կ՚ըսուի՝ էր՝ ան աստիճաններովը մէկտեղ՝ ուրով հոն կ՚ելլէին .

ԳԼ · ԽԱ

Ը գ Թագ · է · 21 ։

1—26 Ցաճարին չափերը , բաժանումը , սենեակները ու զարդերը ։

1 Ու զէս տաճարը տարաւ , ու անոր դրանդիքը չափեց . մէկ կողմէն վեց կանգուն լայն , ու մէկալ կողմէն վեց կանգուն լայն էր , խորաձէն վեց կանգուն լայն էր , խորա-
2 նին լայնութեանը համեմատ ։ Եւ դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր . ու դրանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանգուն , ու մէկալ կողմէն հինգ կանգուն էին . և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն , ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց ։
3 Ու ներս մտաւ . և դրանը դրանդիքը երկու կանգուն , ու դուռը վեց կանգուն չափեց . ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր ։
4 Եւ անոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանգուն , ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին առջեւը համեմատ . ու ինծի ըսաւ . Ասիկայ է սրբութիւն սրբութեանցը ։
5 Եւ տանը պատը վեց կանգուն , ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն լայնութիւնը՝ չորս կանգուն չափեց ։
6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին երեք անգամ , ու երեսուն երեսուն . և անոնց ելեւէջներ կը մտնէին տաճարին ան պատին մէջը՝ որ սենեակներուն համար էր , որ չորջանակի , որ անոր կռթնին . բայց տանը պատին մէջը չէին կրո-
7 թրնէր ։ Ու սենեակները ելլելու համար՝ ելլայնցող ու շրջանակաւոր անդամ մը կար , որ տանը բոլորտիքը՝ վեր ելլելու համար տունը կը պտրտէր . . անոր համար ելլելով՝ տունը կը լայնանար . և այսպէս վարի դատիկոնէն վերի դատիկոնը՝ միջին
8 դատիկոնէն կ'ելլէին ։ Ու չորջանակի տանը բարձրութիւնը տեսայ . սենեակներուն հիմերը՝ ամբողջ մէկ եղէգ՝ վեց մեծ կանգուն
9 էր ։ Սենեակներուն պատին լայնութիւնը՝ դուրսէն հինգ կանգուն էր . ու մնացածը՝ սենեակներուն ներսի
10 միջոցն էր ։ Եւ սենեակներուն միջեւը՝ տանը բոլորտիքը՝ քսան կանգուն լայն միջոց մը կար ։
11 Ու սենեակներուն մուտքերը մնացած տեղին կը նայէին . մուտքին մէկը դէպ 'ի հիւսիս , և մուտքին մէկը դէպ 'ի հարաւ կը նայէր . ու մնացած տեղին լայնութիւնը՝ չորջանակի հինգ կանգուն էր ։

Ն · ք · գԲ · 574

12 Եւ զատուած տեղին առջեւը՝ դէպ 'ի արեւմտեան ծայրը եղող շէնքին լայնութիւնը՝ եօթանասուն կանգուն էր . ու շէնքին պատը՝ չորջանակի հինգ կանգուն լայն , ու երկայնութիւնը իննսուն կանգուն
13 էր ։ Եւ տանը երկայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց . ու զատուած տեղը , ու շէնքը իր պատերովը՝
14 հարիւր կանգուն երկայն էր ։ Եւ տանը՝ ու զատուած տեղին երեսը դէպ 'ի արեւելք՝ հարիւր կանգուն լայն էր ։
15 Ու անոնք հետևի կողմէն՝ զատուած տեղին դիմացը եղող շէնքին երկայնութիւնը , և անոր սիւնազարդ սրաձները մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն ներքին տաճարին , ու գաւիթին սրաձներուն հետ հարիւր կանգուն չափեց ։
16 Դռները սեմերը , ու խանդակապատ պատուհանները , և շուրջանակի ան իրենք ընդդէմ սեմոցը դիմացը եղող սիւնազարդ սրաձները՝ ամէն կողմէն տախտակամած էին դետնէն մինչև պատուհանները . ու պատուհան-
17 ները ծածկուած էին . նաև դրանը վրան , ու մինչև ներքին տունը , և դուրսէն , ու բոլոր պատը շուրջանակի ներսէն ու դուրսէն չափերովը ։
18 Ու քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին , ու երկու քերովբէնին մէջը արմաւենի մը . ու ամեն քերովբէն երկու երես ունէր ,
19 Ե.յսինքն մէկ կողմէն դէպ 'ի արմաւենին մարդու երես՝ ու մէկալ կողմէն դէպ 'ի արմաւենին առոյգ առիւծի երես . բոլոր տանը քանդակը շուրջանակի այդպէս էր ։
20 Գետակէն մինչև դրանը վրան՝ քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին , նոյնպէս ալ տաճարին
21 պատին վրայ ։ Տաճարին սեմերը քառակուսի էին . ու սրբարանին երեսին երեւոյթը՝ երեւոյթին պէս էր ։
22 Փայտէ սեղանը երեք կանգուն բարձր էր . ու երկայնութիւնը երկու կանգուն էր , և անոր անկիւնները իրմէ էին , ու անոր երկայնութիւնը ու բովերը փայտէ էին . ու անիկայ ինծի ըսաւ . Ասիկայ է Տէրոջը առջեւը եղող սեղա-
23 նը ։ Եւ տաճարը , ու սրբարանը
24 երկու դուռ ունէին . Ու դռները երկերկու փեղկ ունէին . ու փեղկերը երկու-երկու կը ծալուէին . երկու փեղկ մէկը ունէր , ու երկու
25 փեղկ մէկալը ։ Եւ անոնց վրայ՝

ե Եզ · ե · 1 ։

Բ Եզ · ե · 8 ։
Բ Գե · խգ · 16 ։ Մաղ · ա · 7 · 12 ։
Ե գ Թագ · գ · 31—35 ։

Ն · Բ · ԳԲ · 574

տաճարին դռներուն վրայ՝ պատերուն վրայի քանդակին պես՝ քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին . ու դուրսէն սրահին երեսը՝ փայտէ * սանդուխ մը
26 կար : Եւ սրահին քովերը , ու տանը սենեակներուն մէջ , և սանդուխներուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն՝ Ս վանդակապատ պատուհաններ , ու արմաւենիներ կային :

* Կ՚ը՝ վայրագաւիթ

ԼԳԼ · Խ · 16 · Հմր 16 ·

ԳԼ · ԽԲ

1 Քահանայից սենեակները · 13 անոնց գործածութիւնը · 19 Արտաքին դաւիթին չափը :

1 Ետքը զիս դէպ՚ի հիւսիս եղող ճամբովը արտաքին դաւիթը հանեց , և զիս ՚ի զատուած տեղին դիմացը եղող՝ ու դէպ՚ի հիւսիս նայող շէնքին դիմացի սե-
2 նեակները բերաւ : Ո՚ր երկայնութիւնը հիւսիսային մուտքին առջևի երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնութիւնը յիսուն
3 կանգուն էր : Ներսի դաւիթին քսան կանգուն դէմ , ու դուրսի դաւիթին քարայատակին դէմ՝ իրարու դիմացը Բ իրեք դասիկոնով սիւնազարդ սրաձներ կային :
4 Ու սենեակներուն առջևը՝ ներսէն տասը կանգուն լայն ճեմելիք մը՝ ՚ի մէկ կանգուն ճամբայ մը կար . և անոնց դռները դէպ՚ի հիւսիս
5 էր : Ու վերի սենեակները կարճ էին . վասն զի սիւնազարդ սրահները անոնցմէ՝ ՚ի ներքին շէնքին վարի ու միջին սենեակներէն կը նեղնա-
6 յին : Ու սենեակներուն դիմացը՝ դուրսի դաւիթին կողմը՝ սենեակներուն առջևի դուրսի պատին երկայնութիւնը՝ յիսուն կանգուն էր :
8 Վասն զի դուրսի դաւիթը նայող սենեակներուն երկայնութիւնը յիսուն կանգուն էր . և ահա տա-
9 ճարին դիմացը հարիւր կանգուն էր : Ու սա սենեակներուն տակէն՝ դուրսի դաւիթէն անոնց երթալու համար՝ արևելեան կողմէն
10 մուտք մը կար : Ո՚ր դաւիթին պարսպին լայնութեանը մէջ դէպ՚ի արևելք՝ ու շէնքին դիմացը՝ զատուած տեղին դիմացը՝ սե-
11 նեակներ կային : Եւ Ո՚նց առջևը ճամբայ մը կար դէպ՚ի հիւսիս եղող սենեակներուն երևոյթին պէս , թէ անոնց երկայնութեանը՝ թէ անոնց լայնութեանը՝ և թէ անոնց բոլոր ելքերուն՝ և անոնց

Ն · Բ · ԳԲ · 574

ձևերուն ու դռներուն կողմանէ :
12 Նոյնպէս ալ էին դէպ՚ի հարաւ եղող սենեակներուն մուտքերը . ճամբուն գլուխը մուտք մը կար , ՚ի ներքին արևելեան ճամբուն բերանը՝ պատին առջևի շիտակ ճամբան :
13 Եւ ինծի ըսաւ . Զատուած տեղին առջևը եղող հիւսիսային կողմի սենեակները , ՚ի հարաւային կողմի սենեակները՝ Տէրոջը մօտեցող քահանաներուն սուրբ սենեակներն են , ուր որ Տ ամենասուրբ բաները պիտի ուտեն . հոն պիտի դնեն ամենասուրբ բաները , ու Ի հացի ընծան , ու մեղքի պատարագը , և յանցանքի պատարագը . քանզի ան տեղը
14 սուրբ է : Ի երբոր քահանանները հոն մտնեն , սուրբ տեղէն դուրսի դաւիթը պիտի չելլեն . հապա իրենց պաշտօնի զգեստները հոն պիտի թողուն , վասն զի անոնք սուրբ են , և ուրիշ հանդերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին վերաբերեալ բաներուն պիտի մօտենան :
15 Ու երբոր անիկայ ներքին տունը չափեց լմընցուց , զիս դէպ՚ի արևելք նայող դուռը հանեց , ու
16 զանիկայ ամէն կողմէն չափեց : Արևելեան կողմը չափի եղէգով՝ շուրջանակի հինգ հարիւր եղէգ չափեց՝
17 չափի եղէգով : Հիւսիսային կողմը՝ շուրջանակի չափի եղէգով՝ հինգ
18 հարիւր եղէգ չափեց : Հարաւային կողմը չափի եղէգով՝ հինգ
19 հարիւր եղէգ չափեց : Արևմտեան կողմը դարձաւ , ՚ի չափի եղէգով՝
20 հինգ հարիւր եղէգ չափեց : Զանիկայ չորս կողմէն չափեց . անիկայ Ի հինգ հարիւր Իէ երկայն , ու հինգ հարիւր Իէ լայն էր , ՚ի Ո սպարիսպ ունէր , սուրբ ու անսուրբ տեղը մէջը զատելու համար :

Ե Գլ · Խ · 5 ·

ԳԼ · ԽԳ

1 Ատուծոյ փառքը նորէն տաճարին մէջը կը դառնայ : 7 Ատուծոյ ներկայութեանը հեռանալուն պատճառը Իսրայէլի մեղքն էր : 10 Մարգարէն ժողովուրդը կը յորդորէ որ ապաշխարեն , ու տանը օրէնքը պահեն : 13 Սեղանին չափերը : 18 և կանոնները :

1 Ետքը զիս դուռը՝ դէպ՚ի արևելք
2 նայող դուռը տարաւ : Բ Եւ ահա արևելեան ճամբայէն Իսրայէլի Ատուծոյն փառքը կու գար . ու Ո ձանոր ձայնը շատ ջուրերու ձայնին պէս էր . Ե ու երկիրը անոր փառ-
3 քէն լուսաւորուեցաւ : Եւ տեսած տեսիլքս Ի նման էր ան տեսիլքին , որն որ տեսայ , երբոր Ը քաղաքը աւերելու եկայ . ու տեսիլքները՝ Ի քովար գետին քովը տեսած տե-

Գ Թագ · Ը · 16 · 26 · Իդ · 9 ·
Ի ԳՂ · Բ · 3 · 10 · գ · 14 · 17 · 25 · 29 · է · 1 · ժ · 13 · 14 · Թես · ժբ · 9 · 10 ·
Ը Գլ · Խգ · 19 ·
Ի Գլ · Ա · 4 · 28 · բ · 4 ·
Ը Երեմ · ա · 10 ·
Ի Գլ · ա · 3 · գ · 23 ·
— Գլ · ժ · 19 · Խգ · 1 · Խգ · 1 ·
Բ Գլ · ժա · 23 ·
Գ Գլ · ա · 24 · Ցայս · ա · 15 · ժգ · 2 · ժթ · 1 · 6 ·
Ե Գլ · ժ · 4 · Ցայս · ժբ · 1 ·
Ի Գլ · ա · 4 · 28 · բ · 4 ·
Ը Երեմ · ա · 10 ·
Ի Գլ · ա · 3 · գ · 23 ·

սիլբիս պէս էր . ու երեսիս վրայ ինկայ ։
4 Ես Տէրոջը փառքը դէպ 'ի արեւելք նայող դրանը ճամբայէն
5 տուներ մտաւ ։ Ու Հոգին ինծի վերցուց , և ինծի ներքին գաւիթը տարաւ . և ահա Տէրոջը փառքը
6 տունը լեցուցեր էր ։ Ես յանի ինծի լսեցի որ տաճարէն ինծի կը խօսէր . (ու իմ քովս մարդ մը կայներ
7 էր .) Ու ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի որդւոցը մէջ յաւիտեան բնակելու Աթոռիս տեղը , և իմ ոտքերուս գարշապարներուն տեղը ահիւ է , ու Իսրայէլի տունը՝ իրենք ու իրենց թագաւորները՝ իրենց պոռնկութիւններովը , ու իրենց թագաւորներուն դիւերովը՝ իրենց բարձր տեղերուն մէջ՝ հալ իմ սուրբ անունս պիտի չպղծեն ։
8 Անոնք զիս իրենց սեմերը՝ իմ սեմացս , ու իրենց դրանդիքը՝ իմ դրանդեացս մօտ դրին , այնպէս որ՝ իմ ու անոնց մէջտեղը միայն մէկ պատ մը կար . և իրենց ըրած գարշելութիւններովը իմ սուրբ անունս պղծեցին . ես ալ իմ բարկութեամբս սպառեցի զանոնք ։
9 Հիմա թող իրենց պոռնկութիւնը , ու իրենց թագաւորներուն դիւերը զիս հեռացրնեն , ու յաւիտեան անոնց մէջը պիտի բնակիմ ։
10 Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը ըսէ տունը դիտցուր , որ իրենց անօրէնութիւններէն ամչնան . ու թող նոր դաղափարը
11 չափեն ։ Ես թէ որ իրենց բոլոր ըրածներէն ամչնան , տանը ձեւը ու կարգաւորութիւնը , և անոր ելքը , ու մուտքը , ու բոլոր ձեւերը , և բոլոր կանոնները , ու բոլոր օրէնքները անոնց դիտցուր . ու անոնց աչքերուն առջեւը գրէ . և անոր բոլոր ձեւերը՝ ու բոլոր կանոնները պահեն , ու զանոնք կատարեն ։ Ան է տաճարին օրէնքը .
12 անոր բոլոր սահմանը շուրջանակի Լեռանը գլխուն վրայ՝ ամենասուրբ պիտի ըլլայ . ահա տաճարին օրէնքը ասիկայ է ։
13 Ես սանդք են սեղանին չափերը՝ կանգուներով . (Կանգունը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ է .) ու խոր տեղը մէկ կանգուն , ու նոր ելայնութիւնը մէկ կանգուն , և անոր սահմանը անոր եղերքին վրայ շուրջանակի՝ մէկ թիզ մը պիտի ըլլայ . ու ասիկա սեղանին հիմը ։
14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչև վարի շրջանակը երկու կանգուն , և նոր ելայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ . ու պզտիկ շրջանակէն մինչև մեծ շրջանակը չորս կանգուն , ու
15 ելայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ ։ Ես կրակարանը չորս կանգուն բարձր պիտի ըլլայ . ու կրակարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի
16 ըլլայ ։ Ես կրակարանը տասներկու [illegible] երկայն , ու տասներկու [illegible] լայն . չորս կողմն ալ հաւասար ըլլալով՝ քառակուսի պիտի
17 ըլլայ ։ Ես անոր բոլորտիքը եղող շրջանակը տասնուչորս [illegible] երկայն , ու տասնուչորս [illegible] լայն պիտի ըլլայ . և բոլորտիքը եղող սահմանը կէս կանգուն , ու խոր տեղը շուրջանակի մէկ կանգուն պիտի ըլլայ . ու ելքերը անոր աստիճանները դէպ 'ի արեւելք պիտի ըլլան ։
18 Ես ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Սոսկ պիտի ըլլան սեղանին կանոնները՝ ան օրը որ զանիկայ շինեն , անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանելու , ու անոր վրայ արիւն սրսկելու համար ։
19 Սադովկի սերունդէն եղող Ղեւտացի քահանաներուն՝ (որոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան , կ'ըսէ Տէր Եհովան ,) մեղքի պատարագի համար՝ դարջառներէն զուարակ մը
20 պիտի տաս . Ես անոր արիւնէն պիտի առնես , ու խղանին չորս եղջիւրներուն վրայ , ու շրջանակին չորս անկիւններուն վրայ , և շուրջանակի անոր սահմանին վրայ դնես , ու զանիկայ պիտի սրբես , և անոր
21 համար քաւութիւն ընես ։ Ու մեղքի պատարագին զուարակը պիտի առնես . և Ներքարանէն դուրս՝ տաճարին որոշուած տեղը պիտի
22 այրուի ։ Ու երկրորդ օրը՝ մեղքի պատարագի համար՝ այծերէն առանց նոխազ մը մատուցանես . ու սեղանը պիտի սրբեն , ինչպէս
23 որ զուարակով սրբեցին ։ Երբոր սրբելը լմնցրնես , արջառներէն առանց զուարակ մը , ու ոչխարներէն անարատ խոյ մը պիտի մատուցանեն ։
24 Ես զանոնք Տէրոջը առջեւը պիտի մատուցրնես . ու քահանաները անոնց վրայ աղ պիտի ցանեն , ու զանոնք Տէրոջը ողջակէզ
25 ընեն պիտի մատուցանեն ։ Եօթը օր մեղքի պատարագի համար՝ օրը մէյմէկ նոխազ պիտի մատուցանես . նաև արջառներէն զուարակ մը , ու ոչխարներէն խոյ մը պիտի մատուցանեն , որ անարատ
26 ըլլան ։ Եօթը օր սեղանին քաւութիւն պիտի ընեն , և զանիկայ պիտի սրբեն ու զանիկայ նուիրեն ։
27 Ու երբոր ան օրերը լմնցնան , ութերորդ օրը՝ ու անկէ ետ

Ը Տես գլ. ժ. 19 ։ խդ · 2 ։
Ի Գլ. գ · 12 ։ 14 ։ ը · 3 ։
Ի գ Թագ. ը · 10 ։ 11 ։ Գլ. խդ · 4 ։
Լ Գլ. խ · 3 ։
Լ Եզ. ԽԹ. 45 ։ Սաղ. կը · 16 ։ ճղ · 14 ։ Ցաւ. գ · 17 ։ Ցօհ. ա · 14 ։ Բկոր. գ · 16 ։
Խ Սաղ. ղԹ. 1 ։
Ծ ա Կին. իբ · 2 ։ Սաղ. ղԹ. 5 ։
Լ Ղեւ. խգ · 30 ։ Երեմ. ժգ · 18 ։
Հ Գլ. լԹ · 7 ։
Յ Տես գ Թագ. ժգ · 14 ։ իա · 4 ։ 5 ։ 7 ։ Գլ. ը · 3 ։ իգ · 39 ։ խդ · 7 ։
Ղ Հմր 7 ։
Ձ Հմր 7 ։
Ժ Գլ. խ · 4 ։
Ի Գլ. խ · 2 ։
Ն Գլ. խ · 5 ։ խա · 8 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 574

Ե Եբր. Ա. իե. 1 ։
Տես Եզ. ի · 26 ։
Ղեւ. ա · 5 ։
Ղեւ · խդ · 15 ։
Գեն. իԹ · 10 ։ 12 ։ Ղեւ. ը · 14 ։ 15 ։ Գլ. խե · 18 ։ 19 ։
Ելբր. ժգ · 11 ։
Ել. իԹ · 14 ։
Ղեւ. ը · 13 ։
Ել. իԹ · 35 ։ 36 ։ Ղեւ. ը · 33 ։
Տես Ղեւ · Թ · 1 ։

Ն·Բ·ՂԲ· 574

քը՝ քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, և ես Ցձեզ պիտի ընդունիմ՝ կ'ըսե Տէր Եհովան։

ԳԼ·ԽԴ

1 Արևելեան դուռը միայն իշխանին համար կ'ըլլայ։ 4 Քահանաները կը յանդիմանուին սրբարանը պղծելնուն համար։ 9 Կառապետներուն արգիլուած է քահանայից պաշտօնը կատարելը։ 15 Սադովկին որդիքը կ'ընդունուին սա գործիս համար։ 17 Քահանայից վրայով պատուէրներ։

Գ ԳԼ·Խգ·1։

1 Ետ զիս սրբարանին դէպ՝ի արևելք նայող դուրսի դրանը ճամբան դարձուց. ու անիկայ դոց

2 եր։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Ա՛ս դուռը դոց պիտի մնայ, պիտի չբացուի. ու անկէ մարդ պիտի չմտնէ. Էքանզի անկէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը մտաւ. անոր հա-

Բ ԳԼ·Խգ·4։

3 մար դոց պիտի մնայ։ Ընչի՛ իշխանին համար դէպ ըսէ. հոն միայն իշխանը պիտի նստի Ցերոջը առջևը հաց ուտելու համար. Տանիկայ դրանը սրահին ճամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն պիտի ելլէ։

Դ Ծն·լա·54։ ա Կոր·ժ·18։

4 Եւ զիս՝ հիւսիսային դրանը ճամբայէն տանը առջևը բերաւ. ու տեսայ որ Տ՛ահա Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր. Ու

Ե ԳԼ·բ·23։ Խգ·5։

5 երեսիս վրայ ինկայ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Ո՛որդի մարդոյ՝ Տէրոջը տանը բոլոր կանոններուն, ու անոր բոլոր օրէնքներուն վրայով՝ քեզի ամէն ըսածս սրտիդ մէջը դիր, ու աչքերովդ նայէ, ևականջներովդ լսէ, ու տանը մուտքերը ու սրբարանին բոլոր ելքերը ազէկ դիտէ։

Զ ԳԼ·բ·5։ Բ ԳԼ·Խե·9։ ա Գնա·գ·3։

6 Եւ ըսպստամբներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսես. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Բ՚աւ հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները՝ ով Իսրայէլի

Է Ղե·իզ·41։ բ Օր·ժ·16։ Գար·է·51։

7 տունը, Որ դուք՝ Ժսրտով անթլփատ, ու մարմնով անթլփատ Ըօտարազգիներ Ա՚մտցուցիք, որ իմ սրբարանիս մէջը ըլլան, ու իմ տունս պղծեն, երբոր դուք Ի՚մ հացս՝ Ճաղարը ու արիւնը կը մատուցանէիք. ու ձեր բոլոր պղծութիւններուն՝ ի զատ՝ անոնք իմ ուխ-

Ը Ղե·իբ։ Ժ Ղե·գ·16։ Ժէ·11։

8 տրս խափանեցին։ Եւ Ի՚մ սուրբ բաներուս պահպանութիւնը չպահեցիք. հապա իմ սրբարանիս մէջ ձեր Ռ՚ոնդին պէս իմ Հ՚պահպանութեանս վրայ պահապաններ դրիք։

Թ ԳԼ·Խ·45։ Ի Հմր 7։

9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն Ի՚սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի

Ժ Ծն·լա·54։ ա Կոր·ժ·18։

10 չմտնէ։ Ա՚մանաւանդ Ղեւտացինե-

Ն·Բ·ՂԲ· 574

րը՝ որ ինծմէ հեռացան, երբոր Իսրայէլի Ա՚ղբէտը ինծմէ մոլորեցան, ու իրենց կռոցը ետևէն գացին, իրենց անօրէնութիւնը պիտի կը-

ԺԱ ՄԿ·իզ·1։

11 րեն. Եւ իմ սրբարանիս մէջ Ե՚տաՆ դռները որոշուած սպասաւորներ, ու տաճարին սպասաւորները պիտի ըլլան. ժողովուրդին համար ողջակէզները ու զոհերը Ա՚նոնք պիտի մորթեն, ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար՝ Ա՚նոնց

Բ ՄԿ·իթ·34։ Թու·ժզ·9։

12 առջևը անոնք պիտի կայնին։ Ո՚րովհետև անոնց համար, անոնց կուռքերուն առջևը ծառայութիւն ըրին, ու Ի՚սրայէլի տանը՝ գայթակղութիւն Ռ՚անօրէնութեան Ղ՚ղ՚ձ՚ եղան, անոր համար անոնց վրայով Ի՚մ ձեռքս վերցուցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրենց անօրէ-

Ե Ծն·թ·16։ ԳԼ·ժգ·3։ 4։ Մագ·բ·8։ Ես Մագ·ճզ·26։

13 նութիւնը պիտի կրեն. Ե՚ւ ինծի պիտի չմօտենան՝ ինծի քահանայութիւն ընելու, ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս և ամենասուրբ բաներուս մօտենալու. հապա Ի՚րենց անարգանքը, ու իրենց ըրած

Ի ԳԼ·լբ·30։ Ես·է·7։

14 պղծութիւնները պիտի կրեն։ Սակայն զանոնք՝ Ղ՚տանը պահպանութեանը վրայ պահապան պիտի դրնեմ, անոր ամէն ծառայութեանը համար, ու անոր մէջը ըլլալու ամէն գործին համար։

Ղ Թու·ժբ·4։ ա ՄԿ·իգ·28։ 32։

15 Ն՚բայց Ղ՚ևտացի քահանաները՝ Ս՚ադովկի որդիքը, որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին, երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան, և Ճ՚արպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար՝ անոնք Ի՚մ առջևս պիտի կայնին՝

Ա ԳԼ·խ·46։ իգ·19։ Ա Թագ·բ·35։ Ես Հմր 10։ Է Հմր 7։ Ա Բօր·ժ·8։

16 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն, ու ինծի ծառայութիւն ընելու համար՝ ա՚նոնք պիտի մօտենան Ի՚մ սեղանիս, և իմ պահպանութիւնս պիտի պա-

Բ ԳԼ·խա·22։

17 հեն։ Ու երբոր ներսի դաւիթին դռներէն մտնեն, Ե՚կտաւէ զգեստներ պիտի հագնին, ու ներսի դաւիթին դռները, ու ներսը ծառայութիւն ըրած ատեննին՝ վրանին

Ե Եզ·խը·39։ 40։ 43։ լԹ·27։ 28։

18 բուրդ պիտի Ա՚չհագնին. Ի՚րենց գլուխներուն վրայ կտաւէ ապարօշներ ըլլայ, ու մէջքերնին՝ կտաւէ վարտիկներ ըլլայ. Ռ՚ քրտընցընող

Ա Եզ·խը·40։ 42։ լԹ·28։

19 բան պիտի չհագնին։ Ու երբոր դուրսի դաւիթը ժողովուրդին ելլեն, Ի՚րենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն, ու զանոնք սուրբ սենեակներուն մէջը դնեն, և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին, որպէս զի իրենց զգեստներովը Ի՚ժողովուրդը

Ի ԳԼ·խը·14։

20 դը չսրբեն։ Եւ Ի՚լուխնին պիտի չածիլեն, ոչ ալ վարսերնին եր-

Ե ԳԼ·խ·14։ Ես Եզ·իթ·37։ լ·29։ Ղե·գ·27։ Մաա·իգ·17·19։ Ղե·իա·5։

Ն · Ք · ՂԲ · 574

կընցրնեն . Հապա միայն գլուխնուն
21 մազերը փորբեն ։ Ու ֆքնաւ մէկ
քահանայ մը դինի չխմէ՝ երբոր ներ-
22 քին գաւիթը կը մտնէ ։ Ու ո՞ր-
բևաբրին՝ և արձակուածը իրենց կնիկ
չառնեն . Հապա Իսրայէլի տանը
սերունդէն եղող կոյսը , կամ քա-
հանայէ մը որբևարի ինացած կնիկը
23 առնեն ։ Ու իմ ժողովուրդիս՝
ֆ սուրբ ու անսուրբ բաներուն տար-
բերութիւնը պիտի սորվեցրնեն .
և անմաքուրին ու մաքուրին տար-
24 բերութիւնը անոնց դիտցրնեն ։ Ու
ֆդատերու վրայ անոնք պիտի կե-
նան դատաստան ընելու համար ,
ու իմ իրաւունքներուս համեմատ
զանոնք դատեն , և իմ բոլոր տոնե-
րուս մէջը՝ իմ օրէնքներս ու կանոն-
ները պիտի պահեն , ու իմ շա-
25 բաթներս սրբեն ։ Եւ Իմպղու-
մեռելի քով չերթան՝ որ պղծուին .
Հապա միայն հօր համար , կամ մօր
համար , կամ տղու համար , կամ
աղջկան համար , եղբօր համար ,
կամ չամուսնացած քրոջ համար
26 պղծուին ։ Ու ՂԱկը սրբուելէն
եաքը եօթը օր պիտի համրէ իրեն ։
27 Եւ անիկայ սրբարանին մէջ ծառա-
յութիւն ընելու համար՝ Ներսի
գաւիթը սրբարանը մտած օրը՝
ԸԱնիկայ իր մեղքի պատարագը պի-
տի մատուցանէ , կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան ։
28 Եւ ասիկայ անոնց ժառանգու-
թիւն ըլլայ . Ես անոնց ժառանգու-
թիւնը ես եմ . ու Իսրայէլի մէջ
անոնց կալուածք չտաք . անոնց կա-
29 լուածքը ես եմ ։ Ի Հացի ընծան ,
ու մեղքի պատարագը , և յանցան-
քի պատարագը անոնք պիտի ու-
տեն . ու Իսրայէլի մէջ Իամէն նուէր
30 անոնց պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն ԹՒ-
ՈՒՒ բանին Երթոլոր երախայրիներուն
առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն
ամէն բանի ընծային բոլորը՝ քահա-
նային պիտի ըլլայ . ու Ի ձեր խմոր-
ներուն երախայրին քահանային
պիտի տաք , Ի որ քու տանդ վրայ
31 օրհնութիւն * բերես ։ Քահանա-
ները բնաւ Իմեռած կամ՝ գազանա-
բեկ ՈՒՈՒՈՒՆ Ը ԹԸ պիտի չու-
տեն , թէ՝ թռչուն ըլլայ ան և թէ
չորքոտանի ։

ԳԼ · ԽԵ

1 Սրբարանին համար , 6 քաղաքին համար , 7 և իշխանին համար երկրէն որոշուելու բաժի-
նը ։ 9 Իշխանին համար պատուէրներ ։

1 ‖ Ու երբոր ո՞ երկիրը վիճակով ժա-
ռանգութիւն բաժնէք , երկրէն
քսանուհինգ հազար ԷՆԻ երկայ-
նութեամբ , ու տասը հազար լայ-
նութեամբ՝ Ի սուրբ ընծայ մատու-

Ն · Ք · ՂԲ · 574

ցանէք Տէրոջը . ասիկայ շուրջա-
նակի իր բոլոր սահմաններուն մէջը
2 տուրբ ըլլայ ։ Ասկէ քառակուսի
չափուած՝ Ի հինգ հարիւրով հինգ
հարիւրը սրբարանին համար ըլլայ .
ու անիկայ շուրջանակի յիսուն
կանգուն արուարձան ունենայ ։
3 Եւ աս Իչափով՝ երկայնութիւնը
քսանուհինգ հազար , ու լայնու-
թիւնը տասը հազար չափես . Ո ու
անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝
4 ամենասուրբ տեղը ։ Ասիկայ՝ Տէ-
րոջը ծառայութիւն ընելու մօտե-
ցող սրբարանի պաշտօնեաներուն
քահանաներուն համար Ի սուրբ ըլ-
լայ երկրէն , որ անոնց՝ տուներու
համար տեղ մը , ու սրբարանին
համար սուրբ տեղ մը ըլլայ ։
5 Եւ տանը ծառայութիւնը ընող
Ղևտացիները Ը քսանուհինգ հա-
զար երկայնութեամբ ու տասը հա-
զար լայնութեամբ կալուածք պի-
տի ունենան , Ռ՚ը Ի քսան սենեակ ։
6 ԸԵւ հինգ հազար լայնութեամբ
ու քսանուհինգ հազար երկայնու-
թեամբ՝ քաղաքին կալուածքը պի-
տի տաք՝ սրբարանին ընծային քո-
վը . ասիկայ բոլոր Իսրայէլի տանը
ըլլայ ։
7 ՊԵւ իշխանին Ի ՈՒ ՈՒ Ի՚Ը սուրբ
ընծային , ու քաղաքին կալուած-
քին մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն ,
սուրբ ընծային , և քաղաքին կա-
լուածքին դիմացը՝ արևմտեան ծայ-
րէն դէպ ՚ի արևմուտք՝ ու արևե-
լեան ծայրէն դէպ ՚ի արևելք ըլլայ .
ու երկայնութիւնը՝ արևմտեան
սահմանէն մինչև արևելեան սահ-
մանը՝ Ֆ ՈՒ բաժիններուն մէկուն
8 հետ հաւասար ըլլայ ։ Իսրայէլի մէջ՝
երկրէն ՈՒՒՈ անոր կալուածք ըլ-
լայ . ու Ի իմ իշխաններս մէյմըն ալ
իմ ժողովուրդս չհարստահարեն .
ու ՏՈՒՆ երկիրը՝ Իսրայէլի տանը
տրուի իրենց ցեղերուն համեմատ ։
9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Էնչ
հերիք է ձեզի՝ ով Իսրայէլի իշ-
խաններդ , Ղրկանքը ու յափշտա-
կութիւնը վերցուցէք , և իրաւունք
ու արդարութիւն ըրէք . իմ ժողո-
վուրդիս ձեր բռնի պահանջմունք-
ները վերցուցէք՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
10 վան ։ Ձեր Ի կշիռքները արդար՝
ձեր արդուն արդար ու ձեր մարը
11 արդար ըլլայ ։ Արդուն՝ ու մարը
մէկ չափ ըլլան , որ մարը՝ քոռին
տասներորդը պարունակէ , ու ար-
դուն ՈՒ քոռին տասներորդը .
քոռին նայելով պիտի ըլլայ անոնց
12 չափը ։ Եւ Ի սիկղը քսան կերաս
պիտի ըլլայ . ձեր մնասը՝ քսան
սիկղ , քսանուհինգ սիկղ , տաս-
նուհինգ սիկղ պիտի ըլլայ ։

ֆ ՂԱ . Ժ . 9 ։
— ՂԱ . Ի . 7 ։ 13 ։ 14 ։

ֆ ՂԱ . Ժ . 10 ։ 11 ։ ԳԼ . Իբ . 26 ։ Մ ՂԶ . Բ . 7 ։

ֆ Բ Օր . Ժէ . 8 ։ ՃՒ ։ ԲՄՆ . ԺԹ . 8 ։ 10 ։

Ծ Տէս գԼ . Իբ . 26 ։
Ի ՂԱ . Ի . 1 ։ Ճ ։

ՂԹՒ . Գ . 10 ։ ԺԹ . 11 ։ Ճ ։

Ի ՀՅՐ 17 ։

ԸՂԱ . Գ . 3 ։

ՔԹՒ . ԺԲ . 20 ։ ԲՕր . Ժ . 9 ։ ԺԲ . 1 ։ 2 ։ ՁԷՍ . Ժգ . 14 ։ 33 ։
ՃՂԱ . Գ . 18 ։ 29 ։ Է . 6 ։
ԻՂԱ . ԻԷ . 21 ։ 28 ։ բաղդաւէ՝ ԹՒ . ԺԲ . 14 ՒՆ ՆԵՒ .
ԼԵԼ . Ժգ . 2 ։ Իբ . 29 ։ 30 ։ Իգ . 19 ։ ԹՒ . Գ . 13 ։ ԺԲ . 12 ։ 13 ։
Ի ԹՒ . Ժ Ե . 20 ։ ՆԵՀՄ . Ժ . 37 ։
Ճ ՌԱԿ . Գ . 9 ։ 10 ։ Մ ՂԶ . Գ . 10 ։
* ԿՈ՚ՐՔԵՐ ։
ՖԼԵ . Իբ . 31 ։
ՂԱ . Իբ . 8 ։

— ԳԼ . ԻԷ . 22 ։

Բ ԳԼ . ԽԸ . 8 ։

13 Զեր մատուցանելու ընծան ասի-
կայ ըլլայ . ցորենի քառէն՝ արդուին
վեցերորդ մասը , ու գարիի քառէն՝
14 արդուին վեցերորդ մասը . Ու եղին
կանոնը ՚ի՚ւայ ըստ . եղին մարէն՝
մարին տասներորդը ՚ին՚ քառէն ,
՚ին՚ւն ՚ին՚ խօմէրէն , ՚ր տասը
մար կ՚ընծա՚ւէ , վասն զի տասը
15 մարը մէկ խօմէր մըն է . Եւ Իս-
րայէլին ջրարբի արօտներուն հօտե-
րէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչխար ,
Ա՚ռա՚ւ պէտ ՚հա՚ւ՚ցանէն իրրև հացի
ընծայ , ու ողջակէզ , և խաղաղու-
ՂԱ·ա·4· թեան զոհ , որ Ահրնց համար քա-
ւութիւն ըլլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
16 Երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ աս ըն-
ծան Իսրայէլի մէջ իշխան եղո-
ղին ընծա՚ւ պարտաւոր պիտի ըլ-
լան ։
17 Եւ տօներու՝ ու ամսագլուխներու՝
ու շաբաթներու մէջ՝ Իսրայէլի տա-
նը ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ՝
ողջակէզները , ու հացի ընծան ,
և թափելու նուէրը իշխանին վրայ
պիտի ըլլայ . մեղքի պատարագը ,
ու հացի ընծան , ու ողջակէզը , և
խաղաղութեան զոհը՝ անկայ պի-
տի մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը
քաւութիւն ընելու համար ։
18 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Ա՚ռջի ամսուն առջի օրը՝ արջառնե-
րէն մէկ անարատ զուարակ մը առ-
ՀՂԷ·ԺՂ· 19 նես , ու հ՚սրբարանը մաքրես ։ Ի Եւ
16· քահանան մեղքի պատարագին ա-
Ի՚ԳԼ·ԽԳ· 20· րիւնէն պիտի առնէ , և տանը սե-
մոցը վրայ , ու սեղանին շրջանակին
չորս անկիւններուն վրայ , և ներքին
գաւիթին դրանը սեմոցը վրայ դնէ ։
ՂՂԷ·դ·27· 20 Ամսուն եօթներորդ օրն ալ՝ Ղսխա-
ւած կամ անմիտ մարդու համար
այնպէս բնես . և տանը համար
քաւութիւն պիտի բնէ՛ք ։
Ֆ ԵԼ·ԺԲ· 21 Ֆ Ա՚ռջի ամսուն չորեքտասաներ-
18· ՂԷ· դորդ օրը՝ ձեզի զատիկ ըլլայ . եօթը
ԻԳ·5·6· օր տօն պիտի պահէ՛ք , ո՚ր բաղարջ
Թու·Բ· 2·3· ԻԸ· 22 ուտուի . Եւ ան օրը իշխանը ի-
16·17· ր րեն համար , ու երկրին բոլոր ժո-
Օր·ԺԳ·1· ղովրդեանը համար՝ Ֆ մէկ զուարակ
Ճ· մը պիտի մատուցանէ Ֆ՚ր՚ մեղքի
Ֆ ՂԷ·դ·14· 23 պատարագ . Ու Ֆ տօնին եօթը օրը
Ֆ ՂԷ·ԻԳ· 8· Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
նէ , ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը
եօթը զուարակ , ու եօթը անարատ
խոյ , և ամէն օր այծերէն Ն մէկ նո-
Ն Տ՚ո Թու· ԻԸ·15·22· խաղ մը Ի՚ր՚ մեղքի պատարագ .
30·ԻԹ·5· 24 Ն Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝
11·16·19· ՃՃ· մէկ արդու մը , և ամէն մէկ խոյին
Ղ ԳԼ·ԽԶ· համար՝ մէկ արդու մը հացի ընծայ ,
5·7· ու ամէն մէկ արդուին համար՝
Ֆ ՂԷ·ԻԳ· 25 մէկ հիմէն եղ մատուցանէ ։ Նոյն-
33· ՃՂ· պէս Ղ եօթներորդ ամսուն Ղնդհ-
Թու·ԻԹ· տասաներորդ օրը՝ Ֆ տօնին ատենը
12·ր Օր· եօթը օր՝ աս մեղքի պատարագին ,
ԺԳ·13· ողջակէզին , հացի ընծային , ու և-
ղնի պէս պիտի մատուցանէ ։

ԳԼ·ԽԶ

1 Իշխանին , 9 և ժողովուրդին երկրպագութեան վերաբերեալ պատուէրներ ։ 16 Իշխանին ժառանգութեանը վրայով կանոն մը ։ 19 Զոհերը եռացընելու ու եփելու դաւիթները ։

1 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ներ-
քին գաւիթին դէպ ՚ի արեւելք
նայող դուռը՝ գործի վեց օրերը գոց
ըլլայ , ու շաբաթ օրը բացուի , ու
2 ամսագլխուն օրը բացուի ։ Եւ — ԳԼ·ԽԳ·
իշխանը ան դրանը սրահին ճամ- 8·ՀՋ 8·
բայէն դուրսէն պիտի մտնէ , ու
դրանը սեմոցը քովը կայնի . և քա-
հանաները՝ անոր ողջակէզը , ու խա-
ղաղութեան զոհերը պիտի մա-
տուցանեն . ու անիկայ դրանը ա-
մէն վրայ երկրպագութիւն պիտի
ընէ՝ ու ելլէ . և ան դուռը մինչև
3 իրիկուն պիտի չգոցուի ։ Ու երկ-
րին ժողովուրդը՝ շաբաթ օրերը ու
ամսագլուխները Տէրոջը առջևը
աս դրանը մուտքին մէջ երկրպա-
գութիւն պիտի ընեն ։
4 Եւ Ի իշխանին շաբաթ օր Տէ- Բ ԳԼ·ԽԱ·
րոջը մատուցանելու ողջակէզը՝ վեց 17·
անարատ գառն , ու մէկ անարատ
5 խոյ ըլլայ ։ Ի Եւ խոյին համար հաղի Ի ԳԼ·ԽՀ·
ընծայ՝ մէկ արդու մը , ու գառանց 24· ՀՋ 7·
համար հացի ընծայ՝ Ր ձեռքէն ևկա- 11·
ծր , և ամէն մէկ արդուի համար Ր ր Օր·ԺՂ·
17·
6 մէկ հիմէն եղ Ֆ՚ր՚ւ՚ն՚ւ ։ Ու ամ-
սագլխուն օրը՝ արջառներէն մէկ
անարատ զուարակ մը , ու վեց
գառն , ու մէկ խոյ մը , որոնք ան-
7 արատ պիտի ըլլան ։ Եւ զուա-
րակին համար մէկ արդու մը , ու
խոյին համար մէկ արդու մը հացի
ընծայ մատուցանէ , ու գառանց
համար՝ ինչ որ ձեռքէն կու գայ ,
և ամէն մէկ արդուի համար՝ մէկ
հիմէն եղ ըլլայ ։
8 Ի Ու երբոր իշխանը գայ , դրանը Ի ՀՋ 2 ։
սրահին ճամբայէն մտնէ , և նոյն
9 ճամբայէն ելլէ ։ Ու երկրին ժողո-
վուրդը՝ Ղնդհանդիսաւոր օրերուն մէջ Ղ ԵԼ·ԻԳ·
երկրպագութիւն ընելու համար 14—17 ։ ր
Տէրոջը առջևը եկած ատենին , Օր·ԺՂ·
հիւսիսային դրանը ճամբայէն մտ- 16·
նողը՝ հարաւային դրանը ճամբա-
յէն ելլէ , ու հարաւային դրանը
ճամբայէն մտնողը՝ հիւսիսային
դրանը ճամբայէն ելլէ . մտած
դրանը ճամբայէն չդառնայ , հապա
10 անոր դիմացինէն ելլէ ։ Եւ իշխա-
նը՝ անոնց մտած ատենը՝ անոնց
հետը մտնէ , ու անոնց ելած ատե-
նը՝ անոնց հետը ելլէ ։
11 Եւ տօներու մէջ , ու հանդիսա- Ի ՀՋ 5 ։
ւոր օրերու մէջ Ի հացի ընծան՝ ամէն
զուարակի համար մէկ արդու մը ,

Ն · Ք · ՂԲ · 574

և ամէն խոյի համար մէկ արդուի մը ըլլայ , ու գառանց համար՝ ձեռքին
12 նկածը . ու ամէն մէկ արդուի համար մէկ հինէն եղ ըլլայ : Եւ թէ
որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջակէզ
մը , կամ մէկ կամաւոր խաղաղու-
Ը Գլ · Խդ · 3 , Հմր 2 , թեան զոհ մը Տէրոջը մատուցանելու ըլլայ , ընդեպ՝ ի արեւելք
նայող դուռը անոր բանան . ու
անիկայ իր ողջակէզը , ու խաղա-
ղութեան զոհը մատուցանէ՝ ինչ-
պէս որ շաբաթ օրը կը մատու-
ցանէ , ու ելլէ . և անոր ելլելէն
ետքը դուռը գոցեն :
Ր Ել · Լթ · 38 , Թուա · Իը · 3 , 13 Ր Ու ամէն օր մէկ տարեկան ան-
արատ գառնուկ մը Տէրոջը ող-
ջակէզ մատուցանես . զանիկայ
14 ամէն առտու մատուցանես . Եւ
անոր հետ ամէն առտու՝ արդուիին
վեցերորդ մասը հացի ընծայ մա-
տուցանես , ու հիմնին երրորդ
մասը եղ՝ նաւիհին հետ խառնելու
համար . ՚՚Հ՚՚ յաւիտենական
կանոնով Տէրոջը մշտնջենաւոր
15 հացի ընծայ ըլլայ : Եւ գառնուկը , ու հացի ընծան , ու եղը՝
ամէն առտու մատուցանեն . ՚՚Հ՚՚ մշտնջենաւոր ողջակէզ ըլլայ :
16 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոր իշխանը իր որդւոցը մէկուն
պարգեւ տայ , անոր ժառանգու-
թիւնը անոր որդւոցը ըլլայ . ա-
նիկայ ժառանգութեան կալուածք
17 մը ըլլայ անոնց . Իսկ երբոր իր
ժառանգութենէն՝ իր ծառանե-
րուն մէկուն պարգեւ տայ , ան
Ժ Ղէ · Իե · 10 : ատենը անիկայ մինչեւ Ի թողու-
թեան տարին անոր պիտի ըլլայ ,
ետքը իշխանին պիտի դառնայ .
վասն զի անոր ժառանգութիւնը
միայն իր որդւոցը պիտի ըլլայ :
Ի Գլ · Խե · 8 : 18 Եւ Ի իշխանը ժողովուրդին ժա-
ռանգութենէն չառնէ , զանոնք
իրենց կալուածքէն զրկելով . իր
որդւոցը՝ իր կալուածքէն ժառան-
գութիւն տայ , որպէս զի իմ ժո-
ղովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուած-
քէն չցրուի :
19 Եւ զիս դրանը քովը եղող մուտ-
քէն քահանաներուն դէպ՝ ի հիւ-
սիս նայող սուրբ սենեակները տա-
րաւ . և ահա հոն՝ ետեւի կողմերը
դէպ՝ ի արեւմուտք մէկ տեղ մը
20 կար . Ու ինծի ըսաւ . Ասիկայ
ան տեղն է՝ ուր որ քահանաները
յանցանքի պատարագին , ու մեղ-
Ը Ր Մն · Լ · 13 : քի պատարագին Ֆ՚՚Ը Նպիտի խա-
Ի Ղէ · Ր · 4 , 5 , 7 : շեն , ՚՚ հոն հացի ընծան Ի պիտի
եփեն , որ չըլլայ թէ դուրսի գա-
Ձ Գլ · Խգ · 19 : ւիթը հանեն , ու Ձ ժողովուրդը
21 սրբեն : Եւ զիս դուրսի գաւիթը
հանեց , ու զիս գաւիթին չորս
անկիւններէն անցուց . և ահա
գաւիթին ամէն մէկ անկիւնը՝ մէյ-
22 մէկ գաւիթ կար : Գաւիթին
չորս անկիւններուն մէջ քառասուն
Ե՚՚Ն՚՚Հ՚՚ երկայնութեամբ , ու եր-
սուն լայնութեամբ՝ * չուրջանա-
կի գոցուած՚՚ գաւիթներ կային .
չորսին չափը մէկ էր անկիւննե-
23 րուն մէջ : Եւ անոնց բոլորտիքը՝
չորսին ալ բոլորտիքը՝ Ը՚՚Ե՚՚Ր՚՚
կարդ մը կար . ու ՚՚ն կարգերուն
տակը շուրջանակի եփարաններ
24 շինուած էին : Ու ինծի ըսաւ .
Ասոնք եփոյներուն տեղերն են ,
ուր որ տանը պաշտօնեաները ժո-
ղովրդեան զոհը Ն պիտի եփեն :

* Կ՚՚ պրդ-ուիկ

Ն · Ք · ՂԲ · 574

Ն Ցեզ · Նմր 20 :

ԳԼ · ԽԷ

1 Սուրբ ըստրերուն տեսիլքը . 6 անոնց գործու-
թիւնը : 13 Երկրին սահմանները . 22 անոր
վճռակով բաժնուիլը :

1 Ու զիս նորէն տանը դրանը առ-
ջևը բերաւ . և ահա արևելեան
կողմէն տանը սեմին տակէն ՚՚ ջու-
րեր կ՚ելլէին . քանզի տանը երեսը՝
դէպ՝ ի արևելք էր . ու ջուրերը
տանը աջ կողմին տակէն՝ սեղանին
2 հարաւային կողմէն կ՚իջնէին : Եւ
զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն
հանեց , ու զիս դուրսի ճամբան՝
դուրսի դրանը արևելք նայող ճամ-
բան պտտցուց . և ահա աջ կող-
մէն ջուրեր կը վազէին :
Ե Գլ · Խ · 3 : 3 Ե Ան մարդը որ իր ձեռքը լար ու-
նէր , դէպ՝ ի արևելք ելաւ , ու
հազար կանգուն չափեց , և զիս
ջուրերէն անցուց , ՚՚ ջուրերը մին-
4 չև գարշապարներս Ի՚ԼԼԷՒՆ . Հա-
զար ևս չափեց , ու զիս ջուրերէն
անցուց , ՚՚ ջուրերը մինչև ծուն-
կերս Ի՚ԼԼԷՒՆ . Հազար ևս չափեց ,
ու զիս ը՚՚ր՚՚Ե՚՚Ն անցուց , և ջու-
† ԵՔր · լո-զալու ջու-րեր , անան-ցանելի գետ Իէր Էին : 5 րերը մինչև մէջքս Ի՚ԼԼԷՒՆ . Նորէն
հազար ՚՚Լ չափեց . ՚՚ անանկ գետ
մը Իէ՚՚Ե՚՚ էր , որ չէի կրնար անց-
նիլ . վասն զի ջուրերը յորդեր
էին . † ՚՚ ՚՚Ն՚՚Հ՚՚ գետ մը Իէր Ե՚՚Ի՚՚ ,
ուակից որ մարդ չէր կրնար անցնիլ՝
բայց միայն լողալով՚՚ :
6 Ան ատենը ինծի ըսաւ . Տեսա՞ր՝
որդի մարդոյ . և զիս տարաւ՝ ու
7 գետին եղերքը պտտցուցոյ : Եւ
քանի որ հոն կը պտտէի , տեսայ
որ գետին եղերքը մէկ կողմէն ու
մէկալ կողմէն խիստ շատ Ֆ ծառեր
8 կային : Եւ ինծի ըսաւ . Ա՚՚ս ջու-
րերը արևելեան կողմը կ՚ելլեն , ու
անապատը կ՚իջնեն , ու ծովը կ՚եր-
թան . և ծովը ելլելով՝ ՚՚որ ջուրե-
9 րը բժշկութիւն կը գտնեն : Եւ
‡ զետին ամէն գացած տեղը՝ ամէն
շարժուն կենդանիները պիտի ապ-
րին , ու ձուկերը խիստ շատ պիտի
ըլլան . քանզի ասս ջուրերը հոն

† Եզր 12 : Ցայս · Իր · 2 :

‡ Կ՚՚ երկու գետե-րուն

պիտի երթան . ու դետին ամէն
գայած տեղը՝ բժշկութիւն պիտի
10 ըլլայ , ու պիտի ապրին : Եւ անոր
վրայ՝ Ենգադդիէն մինչև Ենեգլա-
յիմ՝ ձկնորսներ պիտի կայնին . հո-
ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլ-
լայ . ձուկերը տեսակ տեսակ պիտի
ըլլան , Տ՚մեծ ծովուն ձուկերուն
11 պէս խիստ շատ պիտի ըլլան : Բա՚յց
անոր տղմալից տեղուտքերը ու ճա-
խիները բժշկութիւն պիտի չգըտ-
նեն . անոնք աղի համար պիտի ո-
12 րոշուին : Ու Տ՚գետին եղերքը՝ մէկ
կողմէն ու մէկալ կողմէն՝ ամէն
տեսակ պտղաբեր ծառեր պիտի
բուսանին , Տ՚որոնց տերևը պիտի չը-
թառամի , ու պտուղը չՏատնի . ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի
տան . վասն զի անոր ջուրերը սըր-
բարանէն կ՚ելլեն . և անոնց պտուղը՝
կերակուրի համար , ու տերևները՝
Տ՚բժշկութեան համար պիտի ըլլան :
13 Տ՚Եր Եհովան այսպես կ՚ըսէ . Ա-
է երկրին սահմանը՝ որ դուք պիտի
ժառանգէք Իսրայէլի տասներկու
յեղերուն համեմատ .՝ (Ը՚Յովսէփը
14 Էրէս- բաժին պէտ -ՆԷՆԷ՝ .) Ու
զանիկայ ամէն մարդ իր եղբօրը
պէս պիտի ժառանգէ . վասն զի
Ի՚մ ձեռքս վերցուցի որ զանիկայ
ձեր հայրերուն տամ . և աս երկիրը
Տ՚ձեզի ժառանգութիւն պիտի ի-
15 նայ : Ու երկրին սահմանը աս է .
Հիւսիսային կողմը՝ մեծ ծովէն
Տ՚Եթլոնի ճամբան՝ մինչև Ս՚Եդադ ,
16 Տ՚Եմաթ , Տ՚Բերոթա , Սիբրայիմ՝ որ
Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի
սահմանին մէջտեղն է , -- Տ՚Հ՚Ն-
Ը՚րանի սահմանը եղող Ա՚սեր աթ-
17 Թիբրոնը , Ու Էրէ՚Ն սահմանը՝
ծովէն մինչև Ի՚Նսար Էնան՝ որ Դա-
մասկոսի սահմանն է դէպ՚ի հիւ-
սիս՝ , նաև Եմաթի սահմանը պիտի
ըլլայ . և հիւսիսային կողմը -ՆԷՆ-
18 ԸՏ՚ : Ու արևելեան կողմը՝ Ը՚-
րանի մէջէն , ու Դամասկոսի մէ-
ջէն , և Գաղաադի մէջէն , ու Ցոր-
դանանու -վը Էղող Իսրայէլի երկ-
րին մէջէն՝ սահմանէն մինչև արևե-
լեան ծովը չափէք . ու արևելեան
19 կողմը -ՆԷՆ ԸՏ՚ : Եւ դէպ՚ի
Տ՚արաւ Տ՚արաւային կողմը՝ Թամա-
րէն մինչև Ս՚Ի՚ճարանութեան ջու-
րերը՝ Կադեսի մէջ , -- մինչև մեծ
ծովը Է՚Ը՚ղող հեղեղատը պիտի ըլլայ .
և դէպ՚ի Տ՚արաւ՝ Տ՚արաւային կող-
20 մը ասիկայ ըլլայ : Ու արևմտեան
կողմը՝ մեծ ծովը պիտի ըլլայ , սահ-
մանէն մինչև Եմաթի դիմացը . ա-
րևմտեան կողմ ասիկայ ըլլայ :
21 Եւ աս երկիրը ձեզի բաժնէք՝
22 Իսրայէլի յեղերուն համեմատ , Ու
զանիկայ ժառանգութեան համար
վիճակով բաժնէք՝ Թէ ձեզի , Ն և
Թէ ձեր մէջը բնակող ու ձեր մէջը
զաւակներ ծնանող օտարականնե-
րուն . Ը՚ու անոնք ձեզի բնակներու-
պէս պիտի ըլլան Իսրայէլի որդւո-
ցը մէջ , -- անոնք ձեզի հետ ժա-
ռանգութիւն պիտի առնեն Իսրա-
23 յէլի յեղերուն մէջ : Եւ որ յե-
ղին մէջ որ օտարականը պանդրխ-
տացած է , հոն անոր ժառանգու-
թիւնը պիտի տաք՝ կ՚ըսէ Տ՚Եր Ե-
հովան :

ԳԼ . ԽԸ

1 , 23 Տասուերկու յեղերուն , 8 սրբարանին , 15 քաղաքին ու արուարձաններուն , 21 ու իշխանին բաժինները : 30 Քաղաքին չափերը ու դռները :

1 Ե՚Ւ յեղերուն անուննները ասոնք
են : -Հիւսիսի ծայրէն՝ Եթ-
լոնի ճամբուն քովը դէպ՚ի Եմաթ
երթալով՝ մինչև Ասար Էնան՝ որ
Դամասկոսի սահմանն է դէպ՚ի
հիւսիս՝ մինչև Եմաթին քովը , ու
արևելեան կողմէն մինչև արևմուտք՝
2 Դանին մէկ բաժին ըլլայ . Եւ
Դանի սահմանին քովը՝ արևելեան
կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
3 Ասերին մէկ բաժին ըլլայ . Ու Աս-
բի սահմանին քովը՝ արևելեան
կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
Նեփթաղիմին մէկ բաժին ըլլայ .
4 Ու Նեփթաղիմի սահմանին քովը՝
արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Մանասէի մէկ բաժին ըլլայ .
5 Եւ Մանասէին սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին ըլլայ .
6 Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արև-
ելեան կողմէն մինչև արևմտեան կող-
մը՝ Ռուբինին մէկ բաժին ըլլայ .
7 Եւ Ռուբինի սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Ցուդային մէկ բաժին ըլլայ :
8 Եւ Ցուդայի սահմանին քովը՝
արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը պիտի ըլլայ Էան ընծան՝ որ
պիտի նուիրէք , -- ՆԷՆ քսան-
ուհինգ հազար Խ՚ԼԷ՚ լայնութիւն ,
և միւս բաժիններուն մէկուն չափ
երկայնութիւն պէտ -ՆԷՆ , ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը . և սրբարանը անոր մէջտե-
9 ղը պիտի ըլլայ : Տ՚Էրօջը նուիրե-
լու ընծանիդ՝ քսանուհինգ հազար
երկայնութիւն , ու տասը հազար
10 լայնութիւն ունենայ : Եւ սուրբ
ընծան ասոնց ըլլայ՝ -յՆԷՆ քահա-
նաներուն . հիւսիսէն՝ Էրէ-ՆԷՆ-
Ը՚Ն քսանուհինգ հազար , ու արև-
մուտքէն՝ լայնութիւնը տասը հա-
զար , և արևելքէն՝ լայնութիւնը
տասը հազար , ու հարաւէն՝ եր-
կայնութիւնը քսանուհինգ հազար

Ն . Ք . ՊԲ . 574

Ե Թագ . ԺԹ . 6 , Ցես . իգ . 4 , Գլ . խը . 28 ,

Ե Հմր 7 ,

Ղ Սադ . ա . 3 , Երեմ . ԺԷ . 8 ,

Ե Ցայտ . իբ . 2 ,

Ը Ծն . խը . 5 , ա Մն . 6 . 1 , Գլ . խը . 4 , 5 ,

Ը Ծն . ԺԲ . 7 , ԺԳ . 15 , ԺԷ . 7 , ԺԸ . 8 , իգ . 3 , իբ . 13 , Գլ . Ի . 5 , 6 , 28 , 42 ,

Ժ Գլ . խը . 29 ,

Ի Գլ . խը . 1 ,

Լ Թագ . ԺԹ . 8 ,

Ի Թագ . ԺԹ . 8 ,

Ի Բ Թագ . ը . 8 ,

Ի Թագ . ԺԹ . 9 , Գլ . խը . 1 ,

Հ Թագ . ի . 13 , ը Օր . լը . 51 , Սադ . Ա . 7 , Գլ . խը . 28 ,

Ն . Ք . ՊԲ . 574

Յ Ցես . Եփ . դ . 6 , Ցայտ . է . 9 , 10 ,

Ղ Ցես . Հռով . ժ . 12 , Գաղ . դ . 28 , Կող . դ . 11 ,

— Գլ . խէ . 15 , ԼԸ ,

Բ Գլ . խէ . 1—6 ,

Ն·Ք·ԳՒ· 574

ՀԳԼ·ԽԴ· 15։

ԵԳԼ·ԽԴ· 10։

ԻԵԼ·ԻՐ· 29։ ՂԱ· ԽԷ։10։28։ 33։

ՂԳԼ·ԽԱ· 6։

ԻԳԼ·ԽԲ· 20։

ԸԳԼ·ԽԱ·6։

ԲԳԼ·ԽԱ·7։

Իւր։ ու Տէրոջը սրբարանը անոր
11 Ազգերը լսեցի՝ ու ըսին. Ահա դովկի որդւոցմէ սրբուած քահանաներուն լսեցի, որ անոնք իմ պահպանութիւնս պահեցին, ու երբոր Իսրայէլի որդիքը մոլորեցան, անոնք չմոլորեցան, Եհնչպէս որ
12 Ղևտացիները մոլորեցան։ Ու երկրին ընծայէն՝ ասոնց ընծան անոնց համար ամենասուրբ պիտի լլայ՝ Ղևտացւոց սահմանին քովը։
13 Եւ քահանայից սահմանին քովը Ղևտացւոց բնակչաց լլայ՝ քանութհինգ հազար երկայնութեամբ ու տասը հազար լայնութեամբ. բոլոր երկայնութիւնը քանութհինգ հազար, ու լայնութիւնը տասը հա-
14 զար լլայ։ Եւ անկէ պիտի չծախեն, ու չփոխեն, ու երկրին երախայրին սրբութիւնը չտարձրնեն. վասն զի անիկայ Տէրոջը նուիրուած է։
15 Եւ քանութհինգ հազարին քովը լայնութենէն մնացած Հինգ հազարը Հասուրը պիտի լլայ՝ քաղաքին համար, բնակութեան համար ու արուարձաններուն համար. և քաղաքը անոր մէջտեղը լլայ.
16 Ու անոր չափերը ասոնք լլան. Հիւսիսային կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և հարաւային կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և արևելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, ու արևմտեան կողմը՝ չորս
17 հազար հինգ հարիւր։ Եւ քաղաքին արուարձանը՝ դէպ 'ի հիւսիս՝ երկու հարիւր յիսուն, ու դէպ 'ի հարաւ՝ երկու հարիւր յիսուն, և դէպ 'ի արևելք՝ երկու հարիւր յիսուն, ու դէպ 'ի արևմուտք՝ երկու հարիւր յիսուն լլայ։
18 Եւ սուրբ ընծային քովը՝ երկայնութենէն մնացած դէպ 'ի արևելք տասը հազարը, ու դէպ 'ի արևմուտք տասը հազարը՝ (որ սուրբ ընծային քովն է,) անոր բերքը՝ քաղաքին ծառայութիւնը
19 ընողներուն կերակուր լլայ։ Եւ քաղաքին ծառայութիւնը ընողները՝ Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պիտի լլան։
20 Բոլոր ընծան քանութհինգ հազարով քանութհինգ հազար լլայ, սուրբ ընծան քաղաքին կալուածքին հետ մէկտեղ՝ քառակուսի մատուցանէք։
21 Եւ սուրբ ընծային, ու քաղաքին կալուածքին մէկ կողմն ու մէկալ կողմն՝ մնացածը՝ իշխանին համար լլայ. նուիրուած քանութհինգ հազարին դիմացը մինչև արևելեան սահմանը՝ ու դէպ 'ի արևմուտը քանութհինգ հազարին դիմացը մինչև արևմտեան սահմանը՝ շեղբոն բաժիններուն քովը՝ իշխանին համար լլայ։ Ան-ի՝ պիտի լլայ սուրբ ընծան. ու տաճարին սրբարանը անոր մէջտեղը պիտի լլայ։
22 Իշխանին բաժինին մէջտեղը եղող Ղևտացւոց կալուածքէն՝ քաղաքին կալուածքէն, Յուդայի սահմանին, ու Բենիամինի սահմանին մէջտեղը՝ իշխանին պիտի լլայ։
23 Եւ մնացած ցեղերուն՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
24 Բենիամինին մէկ բաժին ըլայ. Ու Բենիամինի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Շմաւոնին մէկ բաժին ըլայ.
25 Եւ Շմաւոնի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Իսաքարին մէկ բաժին ըլայ.
26 Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Զաբուղոնին մէկ բաժին ըլ-
27 լայ. Եւ Զաբուղոնի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝ Գադին մէկ բաժին
28 ըլայ. Ու Գադի սահմանին քովը՝ հարաւային կողմը՝ դէպ 'ի հարաւ՝ Թամարէն մինչև Մաձարաներուն ջուրերը Կադեսի մէջ, ու մինչև մեծ ծովը ելլող
29 Հեղեղատը պիտի լլայ։ Սա է այն երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վիճակով պիտի բաժնէք ժառանգութեան համար. ու անոնց բաժինները ասոնք են, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
30 Եւ քաղաքին ելքերը ասոնք են. Հիւսիսային կողմէն՝ չորս հազար
31 հինգ հարիւր չափ ըլլալով, (Ու քաղաքին դռները՝ Իսրայէլի ցեղերուն անուններուն համեմատ պիտի լլայ.) իրեք դուռ դէպ 'ի հիւսիս. մէկ դուռ մը Ռուբինին, մէկ դուռ մը Յուդային, մէկ
32 դուռ մը Ղևիին. Եւ արևելեան կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով, իրեք դուռ դէպ ի ըլ-
33 լայ. մէկ դուռ մը Յովսեփին, մէկ դուռ մը Բենիամինին. մէկ դուռ մը Դանին. Եւ հարաւային կողմէն՝ չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով, իրեք դուռ դէպ ի ըլայ. մէկ դուռ մը Շմաւոնին, մէկ դուռ մը Իսաքարին, մէկ դուռ մը Զաբուղոնին, մէկ դուռ մը Գադին, մէկ դուռ մը Ասերին, մէկ դուռ մը Նեփթաղիմին։
35 Չորս կողմն ի բոլոր շրջապատը տասնուհինգ հազար չափ պիտի լլայ. ու անկէ օրն ի քաղաքին անունը՝ Եհովաշամա պիտի ըլայ։

Ն·Ք·ԳՒ· 574

ՀԵԶ·8·10։

ԻԳԼ·ԽԱ·19։

ԼԳԼ·ԽԷ· 14·21·22։

ԻՑԱՂ·ԻԱ· 12·ԸԲ։

ԵՐԵՄ·ԼԴ· 16։

Տես եւ ԺԷ·15։ Դատ·գ·24։

Յի՝ Տէրը հոն է. ԵԶԵԿ·գ·17։ Ցոփ·գ·21։ Զաք·բ·10։ Ցայսհա·3։ Իր·3։

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցովակիմին գերութիւնը։ 3 Ասփանէզ ներքինին կ'առնէ Դանիէլը, Անանիան, Միսայէլը, ու Ազարիան։ 8 Անոնք թագաւորէն խրկուած կերակուրը մերժելով՝ ընդունելով ու ջրով քաջառողջ և զուարթագէմ կ'ըլլան։ 17 Անոնց գերազանց իմաստութիւնը։

Ն · ք · գբ · Իր 607

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յովակիմին թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, ու

– գ Թագ · իդ · 1 · բ Մն · լէ · 6 ·

Իր 606

2 զանիկայ պաշարեց։ Եւ Տէրը անոր ձեռքը տուաւ Յուդայի Յովակիմ թագաւորը, ու Աստուծոյ տանը Բանօթներուն մէկ մասը. և անիկայ զանոնք Շէնաար երկիրը՝ իր աստուծոյն տունը տարաւ, ու անօթները իր աստուծոյն գանձատունը դրաւ։

Բ Երեմ. իէ · 19, 20 ·
Դ Ջն. ժ. 10 · ժա. 2 · Ես. ժա. 11 · Զաք. ե. 11 ·
Էրմն · լէ · 7 ·
Ե Տես գ Թագ. ի. 17 · 18 · Ես. լթ. 7 ·

3 Եւ թագաւորը իր ներքինապետին Ասփանէզին ըսաւ որ՝ Իսրայէլի որդիներէն, ու թագաւորական սերունդէն, և իշխաններէն՝

4 Բնաւ արատ չունեցող, գեղեցիկ դէմքով, ու ամէն իմաստութեան հմուտ, ու գիտութեան տեղեակ՝ հանճարեղ, և թագաւորին պալատին մէջ կայնելու կարողութիւն ունեցող տղաքներ բերէ, և Քաղդէացւոց

Ղ Տես Գործ · ե. 22 ·

5 գիրը ու լեզուն սորվեցընէ։ Ու թագաւորը անոնց օրական ռոճիկ սահմանեց՝ թագաւորին ազնիւ կերակուրէն, ու իր խմած գինիէն, որ զանոնք իրեք տարի սնուցանէ, ու ետքը Թագաւորին

Ի Հէր 19 · Ջն · խա · 46 · գ Թագ · ժ · 8 ·

6 առջևը կայնին։ Եւ անոնց մէջն էին Յուդայի որդիներէն՝ Դանիէլը, Անանիան, Միսայէլը ու Ազարիան։

Ը Տես Ջն · խա · 45 · գ Թագ · իդ · 17 ·
Ի Գլ · գ · 8 · ե · 12 ·

7 Ու ներքինապետը անոնց անունները դրաւ. Դանիէլին Բաղտասասար, Անանիային՝ Սեդրաք, Միսայէլին՝ Միսաք, ու Ազարիային՝ Աբեդնագով։

Ժ Տես բ Օր · լբ · 38 · ե · գկ · գ · 13 · Ովս · թ · 3 ·
Ի Տես Ջն · լթ · 21 · Մագ · ճգ · 46 · Առակ · ժգ · 7 ·

8 Եւ Դանիէլ միտքը դրաւ որ՝ թագաւորին ազնիւ կերակուրովը, ու անոր խմած գինիովը չպղծուի. և ներքինապետէն խնդրեց, որ [illegible] ինքզինքը

9 չպղծէ։ Ու Աստուած ներքինապետին առջևը շնորհք ու ողորմութիւն գտնել տուաւ Դանիէլին։

10 Եւ ներքինապետը Դանիէլին ըսաւ. Ես կը վախնամ իմ թագաւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու խմելիքը սահմանեց. վասն զի ինչո՞ համար անիկայ ձեր երեսները՝ ձեզի հասակակից եղող տղոցը էբէնէէն աւրած տեսնէ, ու դուք թագաւորին առջևը գլխապարտ ընէք։

Ն · ք · գբ · Իր 606

11 Եւ Դանիէլ ըսաւ * անտեսին՝ որն որ ներքինապետը Դանիէլին, Անանիային, Միսայէլին ու Ազարիային

* Կ՚ Մելսարին՝

12 վրայ դրեր էր. Շնորհք ըրէ, քու ծառաներդ տասը օր փորձէ՝, ու մեզի՝ ուտելու համար՝ ընդեղէն, ու

13 խմելու համար՝ ջուր տրուի. Եւ քու առջևդ մեր դէմքը, ու թագաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող տղոցը դէմքը երևնան, և ինչպէս որ տեսնես, անոր համեմատ ըրէ

14 քու ծառաներուդ։ Ու անիկայ՝ ասոնց բանիս համար անոնց մտիկ ըրաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։

15 Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝ թագաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող ամէն տղոցը էբէնէէն աւելի

16 աղէկ ու գէր երևցաւ։ Ուստի անտեսը անոնց ազնիւ կերակուրը, ու խմելու գինին կը վերցընէր, ու անոնց ընդեղէն կուտար։

17 Եւ Աստուած ասոնց չորս տղոցը՝ ամէն դպրութեան ու իմաստութեան մէջ Գիտութիւն ու հանճար տուաւ. ու Դանիէլ՝ ամէն տեսիլքը ու երազը կը հասկընար։

Լգ Թագ · գ · 12 · Ցակ · ա · 5 · 17 ·
Ի Տես Գործ · ե. 22 ·
Բ Թես. ժբ · 6 · բ Մն · իգ · 5 · Գլ · ե · 11 · 12 · 14 · ժ · 1 ·

603

18 Եւ ան օրերը լմընալէն ետքը՝ որ թագաւորը հրաման ըրեր էր որ զանոնք բերեն, ներքինապետը զանոնք Նաբուգոդոնոսորին առջևը

19 տարաւ։ Ու թագաւորը անոնց հետ խօսեցաւ, և անոնց ամենուն մէջը՝ Դանիէլին, Անանիային, Միսայէլին ու Ազարիային պէս չգտնուեցաւ. ու անոնք թագաւորին

Ի Ջն · խա · 46 · Հէր 5 ·
Հգ Թագ · ժ. 1 ·

20 առջևը կը կայնէին։ Եւ թագաւորը անոնց հարցուցած ամէն իմաստութեան ու գիտութեան վրաբերեալ բաներուն մէջը՝ զանոնք իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ եղող բոլոր մոգերէն ու հմայողներէն՝ տասնապատիկ գերազանց

Յ Գլ · գ · 28 · Տես գլ · ժ · 1 ·

21 գտաւ։ Եւ Դանիէլ մինչև Կիւրոսի առաջին տարին մնաց։

Ն · ք · ՀԲ · 603

ԳԼ · Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր իր տեսած երազը մոռնալով՝ խոստմունքներով ու պատանեպիքներով կը պահանջէ Քազդեացիներէն՝ որ զանիկայ իրեն պատմեն · 10 որոնք իրենց անկարողութիւնը խոստովանելով՝ մեռնելու կը դատապարտուին · 14 Դանիէլ քիչ մը պատմանաժամ ձեռք բերելով՝ երազը կը գտնէ · 19 Աստուած կ'օրհնէ · 24 Թագաւորին առջևը կը տարուի · 31 Երազը · 36 ու անոր մեկնութիւնը · 46 Դանիէլին յառաջանալը ·

1 Ու Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին՝ Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ. – և անոր ոգին խռովեցաւ, ու
2 Քունը փախաւ · Եւ թագաւորը հրամայեց որ մոգերը, հմայողները, կախարդները ու քազդեացները կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր երազները պատմեն · և անոնք եկան, ու թագաւորին առջևը կայնեցան ·
3 Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ · Երազ տեսայ · ու իմ ոգիս կը խռովի
4 որ ան երազը գիտնամ · Ու քազդեացները թագաւորին Ասորերէն ըսին · Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր · ըսէ՛ երազը քու ծառաներուդ, ու մենք մեկնութիւնը կ'ընենք մեկնուի
5 թիւնը իմացընենք · Թագաւորը պատասխան տուաւ, ու քազդեացներուն ըսաւ · Բանը ինծմէ ելաւ · թէ որ երազը, ու անոր մեկնութիւնը ինծի չյայտնէք, դուք ի կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր տուները աղբանոց պիտի ըլլան ·
6 Բայց թէ որ երազը, ու անոր մեկնութիւնը ինծի իմացընէք, ինծմէ պարգևներ, ետուրքեր ու շատ պատիւներ պիտի առնէք · ուրեմն երազը, ու անոր մեկնութիւնը ինծի
7 ծի իմացուցէք · Անոնք նորէն պատասխան տուին, ու ըսին · Թագաւորը թող ըսէ երազը իր ծառաներուն, ու անոր մեկնու
8 թիւնը իմացընենք · Թագաւորը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ · Ազէկ գիտեմ որ դուք ժամանակը ծախու կ'առնէք · վասն զի կը տեսնէք որ բանը ինծմէ ելած է ·
9 Բայց թէ որ դուք երազը ինծի չյայտնէք, ձեզի համար մէկ վճիռ կայ · վասն զի դուք միջերնիդ որոշեցիք՝ որ իմ առջևս սուտ ու խաբէական խօսք մը զրուցէք՝ մինչև որ ժամանակը փոխուի · ուստի ըսէք ինծի երազը, որ գիտնամ թէ պիտի կարենաք անոր մեկնութիւնը իմացընել ·
10 Քազդեացները թագաւորին առջևը պատասխան տուին ու ըսին · Երկրի վրայ անանկ մարդ մը չկայ, որ կարող ըլլայ թագաւորին հանձնած բանը իմացընելու · անոր համար բնաւ մէկ թագաւոր մը, նախարար մը, կամ իշխան մը աւանկ բան պահանջած չէ մէկ մոգէ մը, կամ հմայողէ մը, կամ
11 քազդեայէ մը · Ու թագաւորին պահանջած բանը դժուար է · և ուրիշ մէկը չկայ որ զանիկայ թագաւորին առջևը իմացընէ, բայց եթէ աստուածները՝ որ մեղեայ մէջ չեն բնակիր ·
12 Անոր վրայ թագաւորը սրդողեցաւ ու խիստ բարկացաւ, և հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր իմաս
13 տուները կոտրեն · Ու հրամանը ելաւ, և իմաստունները կը կոտրուէին · ու փնտուեցին Դանիէլը ու անոր ընկերները որ մեռ
14 ցընեն · Ան ատեն Դանիէլ իմաստութեամբ ու խոհեմութեամբ խօսեցաւ թագաւորին դահճապետին Արիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաստունները կոտրե
15 լու ելեր էր · Ո՞ թագաւորին իշխանին Արիովքին խօսեցաւ, ու ըսաւ · Ինչո՞ւ համար այս հրամանը թագաւորին երեսէն արտորնօք ելաւ · ան ատենը Արիովք
16 բանը Դանիէլին յայտնեց · Եւ Դանիէլ մտաւ, ու թագաւորէն խնդրեց, որ իրեն ժամանակ տայ, որ մեկնութիւնը թագաւորին ի
17 մացընէ · Ու Դանիէլ իր տունը գնաց, և բանը իր ընկերներուն՝ Անանիային, Միսայէլին ու
18 Ազարիային յայտնեց, Որ աս դաղտնիքին համար՝ երկնից Աստուծմէն գթութիւն խնդրեն, որպէս զի Դանիէլը ու անոր ընկերները՝ Բաբիլոնի մնացեալ իմաստուններուն հետ չկորսընցընեն ·
19 Եւ դաղտնիքը տեսիլքի մէջ՝ Դանիէլին յայտնուեցաւ · ան ատենը Դանիէլ երկնից
20 Աստուածը օրհնեց · Դանիէլ խօսեցաւ, ու ըսաւ · Աստուծոյ անունը յաւիտենից յաւիտենից օրհնեալ ըլլայ · Վասն զի իմաստութիւնը ու զօրութիւնը անոր
21 ն · Եւ հատուները ու ժամանակները փոխողը, թագաւորներ վերցընողը, ու թագաւորներ դնողը անիկայ է · Անոնիկայ իմաստուններուն իմաստութիւն կու տայ, ու հանճարեղներուն՝ գիտու
22 թիւն · Խորունկ ու ծածկուած բաները ինքը կը յայտնէ, մութի մէջ եղածը գիտէ, ու լոյսը անոր
23 քովը կը բնակի · Ես քեզի դոհութիւն ու փառք կը մատուցանեմ՝ ով իմ հայրերուս Աստուածը, որ ինծի իմաստութիւն ու զօրութիւն տուիր · ու հիմա ինծի գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրե-

Ն · ք · ՀԲ · 603

ե ՀՄր 28 · Գլ · ա · 11 ·

ը Ծն · լե · 36 ·

ժ Մաա · ԺԲ · 19 ·

ի Թու · ԺԲ · 6 · Ներ · լդ · 15 · 16 ·

լ Աղդ · ճԺդ · 2 · ճԺե · 18 ·

խ Երեմ · լբ · 19 ·

ծ Գլ · ե · 25 ·

կ Ներ · Ժբ · 18 · Սաղ · ՀԵ · 6 · 7 · Երեմ · ԻԵ · 5 · Գլ · դ · 17 ·

հ Ճակ · ա · 5 ·

ձ Ներ · Ժբ · 22 · Սաղ · ԻԵ · 14 · ՀՄր 28 · 29 ·

ղ Սաղ · ճԼԹ · 11 · 12 · Երր · դ · 13 ·

ճ Գլ · ե · 11 · 14 · Ճակ · ա · 17 ·

ն ՀՄր 18 ·

– Ծն · խա · 8 · Գլ · դ · 5 ·

բ Եսթ · գ · 1 · Գլ · գ · 18 ·

գ Ծն · խա · 8 · Ել · է · 11 · Գլ · ե · 7 ·

ա Կ՛ քազդեացին

դ Թագ · ա · 31 · Գլ · գ · 9 · ե · 10 · զ · 6 · 21 ·

զ Կ՛ Հրամանը

է Գ Թագ · Ժ · 27 · Եզր · գ · 11 · Գլ · գ · 29 ·

ղ Գլ · ե · 16 ·

թ Գլ · ե · 17 · ՀՄր 48 ·

ը Եփս · ե · 16 ·

ժ Կ՛ Հրամանը

ի Եսթ · գ · 11 ·

Ն·Բ·ԳԲ· 603

ցինը . քանզի թագաւորին բանը մեզի գիտցուցիր ։

24 Ուստի Դանիէլ՝ Արիովքին առ- ջևը եկաւ , որն որ թագաւորը զբ- րեր էր Բաբիլոնի իմաստունները կորսընդրնելու . գնաց ու անոր այս- պէս ըսաւ . Բաբիլոնի իմաստուն- ները մի կորսընդրներ . զիս թա- գաւորին առջևը տար , ու մեկնու- թիւնը թագաւորին իմացընեմ ։

25 Ան ատենը Արիովք արտորնօք Դա- նիէլը թագաւորին առջևը հանեց , ու անոր այսպէս ըսաւ . Հրեաս- տանի գերիներէն մարդ մը գտայ , որ մեկնութիւնը պիտի գիտցընէ

26 թագաւորին ։ Պատասխան տուաւ թագաւորը ու ըսաւ Դանիէլին , որուն անունը Բաղտասասար ՏԸ- ր—ն էր , Կարո՞ղ ես դուն իմ տեսած երազս , ու անոր մեկնու- թիւնը ինծի գիտցընելու ։

27 Դանիէլը թագաւորին առջևը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Թագաւորին հարցուցած գաղտնի- քը՝ իմաստունները , հմայողները , մոգերը — բաղդ նայողները՝ թա- գաւորին յայտնելու կարող չեն .

Ե Ծն·խ·8· խա·16· Հմր 18, 47· Ամվ·գ· 13·

28 Բայց երկինքի մէջ գաղտնիքները յայտնող Աստուած կայ , ու Նա- բուգոդոնոսոր թագաւորին կը յայտնէ - ինչ որ ետքի օրերը պիտի ըլլայ ։ Երազդ , ու անկողնիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը՝ ասիկայ է .

- Ծն·խթ· 1·

29 Դուն ով թագաւոր՝ քու անկողնիդ մէջը կը մտածէիր թէ ասկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ . Ն ու գաղտ- նիքները յայտնողը՝ ըլլալու բանը

Ե Հմր 22, 28·

30 քեզի գիտցուց ։ Եւ աս գաղտ- նիքը՝ չէ թէ ամէն ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս համար ինծի յայտնուեցաւ , հապա մեկնութիւնը թագաւորին գիտցը- նելու համար , Եւ որ դուն քու սրտիդ խորհուրդները գիտնաս ։

Ե Հմր 47·

31 Դուն՝ ով թագաւոր՝ կը տեսնէիր որ ահա մէկ մեծ արձան մը կար . աս մեծ ու խիստ պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր , և անոր

- Ցես Նմր 38, ՃՃ·

32 երևոյթը ահաւոր էր ։ - Աս ար- ձանին գլուխը՝ զուտ ոսկի , անոր կուրծքը ու թևերը՝ արծաթէ ,

33 մէջքը ու ազդրերը՝ պղնձէ , Սրունք- ները՝ երկաթէ , — ոտքերուն մէկ մասը՝ երկաթէ , ու մէկ մասը՝ կաւէ

34 էր ։ Դուն կը տեսնէիր , մինչև որ մէկ քար մը կտրուեցաւ - առանց ձեռքի , ու ան արձանին երկաթէ ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ , ու

35 զանոնք փշրեց ։ Ան ատենը եր- կաթը , կաւը , պղինձը , արծաթը ու ոսկին մէկտեղ փշրուեցան , և ամառուան կալերուն Համեղին պէս եղան . ու հովը զանոնք տարաւ ,

- Հմր 45 · Գլ·բ·25· Ջար·գ· 6 · բ Կոր· է·1· Եր·բ·24·

Ա Պտ·ա·4· Ովս·ժգ· 3·

ու - ամենևին անոնց տեղ մը չը- գտնուեցաւ . բայց արձանը զար- նող քարը՝ ։ մեծ լեռ մը եղաւ , ։ ու

36 բոլոր երկիրը լեցուց ։ Երազը աս է . ու թագաւորին առջևը անոր մեկնութիւնը ըսենք ։

37 - Ո՛վ թագաւոր՝ դուն թագա- ւորաց թագաւոր ես . ։ Ասան զի երկնից Աստուածը քեզի՝ թագա- ւորութիւն , կարողութիւն , զո-

38 րութիւն ու պատիւ տուեր է . ։ Եւ մարդոց որդիներուն բոլոր բնակած տեղերուն մէջ՝ դաշտի գազանները , ու երկինքի թռչունները քու ձեռ- քդ տուեր է , և անոնց ամենուն վրայ քեզ իշխան դրեր է . ։ ան ոսկի

Ե Եզր·ա·2· ։ Գլ·գ·21· 22 · Երեմ· իէ·6· ։ Հմր 32·

39 գլուխը դուն ես ։ Ու քեզմէ ետքը՝ ։ մէկ ուրիշ թագաւորութիւն մը պիտի ելլէ - քեզմէ ցած , ու պղնձէ մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորու- թիւն մը՝ որ բոլոր երկրին պիտի

40 տիրէ ։ Եւ ։ չորրորդ թագաւորու- թիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի ըլլայ . — ինչպէս որ երկաթը ա- մէն բանը կը փշրէ ու կը մանրէ , ասիկայ ալ՝ աս ամէն բաները կոտ- րող երկաթին պէս՝ փշրելով պի-

Ե Գլ·է·7· 23·

41 տի կոտրէ ։ Եւ որովհետև ։ ոտքերը ու մատերը՝ մէկ մասը բրուտի կա- ւէ , ու մէկ մասը երկաթէ տեսար , ան թագաւորութիւնը պիտի բաժ- նուի , բայց երկաթի պնդութենէ ։—։ն պիտի ունենայ . քանզի եր- կաթը տղմուտ կաւի հետ խառնած

42 տեսար ։ Ու ոտքերուն մատերը՝ մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ ըլլալը — է որ՝ ան թագա- ւորութենէն մէկ մասը ամուր , ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ ։

43 Եւ տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տեսնելդ — է որ՝ անոնք մարդոց սերունդին հետ պիտի խառնուին . բայց անոնք իրարու պիտի չփակչին , ինչպէս որ երկա- թը կաւին հետ չխառնուիր ։

44 Ու ան թագաւորներուն օրերը՝ ։ երկնից Աստուածը մէկ թագաւո- րութիւն մը պիտի հանէ , ։ որ անի- կայ յաւիտեան պիտի չաւրի . և աս թագաւորութիւնը ուրիշ ժողո- վուրդի պիտի չթողուի . Ջանիկայ աս բոլոր թագաւորութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի հատցընէ , ու

45 ինքը յաւիտեան պիտի մնայ ։ Ի նո- րովհետև դուն՝ առանց ձեռքի՝ լեռ- նէն կտրած քար մը տեսար . և ա- նիկայ՝ երկաթը , պղինձը , կաւը , արծաթը ու ոսկին փշրեց , Մեծ Աստուածը՝ ասկէ ետքը ինչ ըլ- լալիքը թագաւորին գիտցուց . ու երազը ճշմարիտ է , և անոր մեկ- նութիւնը հաւատարիմ ։

Ե Ցես Գոր· ժ·25· ժգ· 12· իբ·6·

Ն·Բ·ԳԲ· 603

- Ա Պտ·լէ· 10·36·

Բ Ն· բ·2· 3·

Ց Ա Պտ·ա·9·

- Եզր·է· 12· Ցես· Եփ·5· Երեմ·իէ· 6·7· Եզեկ· իգ·7· Ովս· բ·10·

Ի Եզր·ա·2·

+ Գլ·գ·21· 22· Երեմ· իէ·6·

• Հմր 32·

Ֆ Գլ·ե·28· 31·

- Հմր 32·

Բ Գլ·է·7· 23·

Ֆ Հմր 33·

Ր Հմր 28·

Ի Գլ·գ·3· 34· գ·26· է·14·27· Մխ·գ· 7· Ղև· ա·32·33·

Ղ Ա Պտ·բ·9· Ն·կ·12· ա Կոր·ժե· 24·

Ի Հմր 34· Ե·իբ·16·

թագաւորը իր երեսին վրայ ինկաւ, ու Դանիէլին երկրպագութիւն ը-
ընաւ, և հրամայեց որ ընծայ՝ ու ա-
նուշ հոտեր մատուցանեն անոր։
47 Ե- թագաւորը Դանիէլին պա-
տասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ի-
րաւցընէ ձեր Աստուածը՝ ինքն է
աստուածներուն Աստուածը, և
թագաւորաց Տէրը, ու գաղտ-
նիքները յայտնողը. քանզի դուն
կարող եղար աս գաղտնիքը յայտ-
48 նելու։ Ան ատենը թագաւորը
մեծցուց Դանիէլը, ու անոր շատ
-- մեծ պարգևներ տուաւ, և զա-
նիկայ Բաբիլոնի բոլոր գաւառին
վրայ կառավարիչ՝ ու Բաբիլոնի
բոլոր իմաստնոց գլխաւորներուն
49 վրայ իշխան դրաւ։ Եւ Դանիէլը
թագաւորէն խնդրեց, ու Բաբի-
լոնի գաւառին գործոցը վրայ՝ Սեդ-
րաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը
դրաւ. ու Դանիէլը թագաւորին
դուռն էր։

ԳԼ. Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր Դուրայի մէջ ոսկիէ արձան
մը կանգնելով՝ անոր նաւակատիքը կ'ընէ։ 8
Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վը-
րայով ամբաստանութիւն կ'ըլլայ թագաւո-
րին, ըսելով թէ՝ արձանին երկրպագութիւն
չեն ըներ։ 13 Երրոր անոնց պատուիրքներ
կ'ըլլայ, անոնք համարձակութեամբ կը դատ-
նին ճշմարտութիւնը։ 19 Աստուած կը փրկէ
զանոնք հնոցին մէջէն։ 26 Նաբուգոդոնոսոր
եղած հրաշքը տեսնելով՝ զԱստուած կ'օրհնէ։

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մէկ
ոսկիէ արձան մը շինեց, անոր
բարձրութիւնը վաթսուն կան-
գուն, -- լայնութիւնը վեց կան-
գուն. զանիկայ Բաբիլոնի դաւառը՝
2 Դուրա դաշտին մէջ կանգնեց։ Եւ
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հր-
ա՛ւ խրկեց՝ կուսակալները, նախա-
րարները, կառավարիչները, դա-
տաւորները, գանձապետները,
խորհրդականները, օրէնսդէտները,
ու գաւառներուն բոլոր իշխանները
ժողվելու, որ Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին կանգնած արձանին
3 նաւակատիքին գան։ Ան ատենը
կուսակալները, նախարարները,
կառավարիչները, դատաւորները,
գանձապետները, խորհրդականնե-
րը, օրէնսդէտները, ու գաւառ-
ներուն բոլոր իշխանները Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորին կանգնած
արձանին նաւակատիքին ժողվուե-
ցան, ու Նաբուգոդոնոսորին
կանգնած արձանին առջևը կայնե-
ցան։
4 Եւ մունետիկը ուժով կը կան-
չէր. -Ո՛վ ժողովուրդներ, ազգեր
ու լեզուներ՝ ձեզի կը զրուցուի.
5 երբոր փողին, սրինգին, քնարին,
ջութակին, տաւիղին, տիկին, ու
ամէն տեսակ նուագարաններուն
ձայնը լսէք, Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին կանգնած ոսկի ար-
ձանին առջևը իյնաք, ու երկրպա-
6 գութիւն ընէք. Եւ ով որ չիյ-
նայ, ու երկրպագութիւն չընէ,
նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի
7 հնոցին մէջը պիտի նետուի։ Ուս-
տի երբոր բոլոր ժողովուրդները՝
փողին, սրինգին, քնարին, ջու-
թակին, տաւիղին, ու ամէն տե-
սակ նուագարաններուն ձայնը լսե-
ցին, բոլոր ժողովուրդները, ազգե-
րը ու լեզուները կ'իյնային, և Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորին կանգ-
նած ոսկի արձանին երկրպագու-
թիւն կ'ընէին։
8 Ուստի ան ատենը քանի մը
քաղդէացի մարդիկ հմտեցան,
ու Հրէաներուն վրայով ամբաս-
9 տանութիւն բերին. Նաբուգոդոնո-
սոր թագաւորին խօսեցան, ու ը-
սին. Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան
10 ողջ կեցիր. Դուն՝ ով թագաւոր՝
հրաման բերիր որ ամէն մարդ որ փո-
ղին, սրինգին, քնարին, ջութա-
կին, տաւիղին, տիկին, և ամէն
տեսակ նուագարաններուն ձայնը
լսէ, իյնայ ու ոսկի արձանին
11 երկրպագութիւն ընէ. Եւ ով որ
չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ,
բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նե-
12 տուի։ Ի քանի մը Հրէայ մար-
դիկ կան, որոնք դուն Բաբիլո-
նի գաւառին գործոցը վրայ դը-
րիր, -ՅՆԴՈՒ Սեդրաք, Միսաք
և Աբեդնագով. ասա մարդիկը
քեզ բանի տեղ չեն սեպեր՝ ով
թագաւոր. քու աստուածներդ
չեն պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի
արձանիդ երկրպագութիւն չեն ը-
ներ։
13 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր
սրտմտութեամբ և բարկութեամբ
հրամայեց, որ Սեդրաքը, Միսա-
քը ու Աբեդնագովը բերեն. ուստի
ան մարդիկը թագաւորին առջևը
14 բերին։ Պատասխան տուաւ Նա-
բուգոդոնոսոր, ու անոնց ըսաւ.
Ո՛վ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդ-
նագով՝ իրա՞ւ է որ իմ աստուած-
ներս չէք պաշտեր, և իմ կանգնած
ոսկի արձանիս երկրպագութիւն
15 չէք ըներ։ Հիմա թէ որ պատ-
րաստ էք, փողին, սրինգին, քնա-
րին, ջութակին, տաւիղին, տի-
կին, ու ամէն տեսակ նուագարան-
ներուն ձայնը լսած ատենիդ՝ իյ-
նալու ու իմ շինած արձանիս եր-
կրպագութիւն ընելու, -վա՛յ.
բայց թէ որ երկրպագութիւն չը-
նէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրա-
կի հնոցին մէջը պիտի նետուիք.

Ն·Ք·ՂԲ· 603
Բ Եզր·Ը 10։
Ե Հռ 28։
Է Հռ 6։
Ը Գլ·Դ·9։ Ե·11։
Ի Գլ·Դ·12։
Ի Եսթ·Բ· 19, 21։ Դ· 2։
Իրր 580
- Գլ·Դ·1։ Ը·25։

Ն·Ք·ՂԲ· Իրր 603
Բ Ցե՛ս Երեմ. ԻԹ·22։ Ցայս·Ժդ· 15։
Ե Գլ·Ը·12։
Է Գլ·Բ·4։ Ե·10։ Ը· 6, 21։
Ի Գլ·Բ·49։

ՆՇ. ԳՔ. ԳՔ. Իբր 580

ՂԵԼ. Ե. 2. ԴԹԱԳ. ԺԲ. 35.

Ի ՏԻՏ. ՄԱՍ. Ժ. 19.

ԵՒ ՍՒ Է ան Աստուածը, որ ձեզ իմ ձեռքէս պիտի ազատէ։

16 Պատասխան տուին Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, ու թագաւորին ըսին. Ով Նաբուգոդոնոսոր՝ Ի՛ս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորու-

17 թիւն մը չունինք։ Ահա մեր պաշտած Աստուածը՝ մեզ բորբոքած կրակի ծոցէն ազատելու կարող է. քու ձեռքէդ ալ Դէ՛ պիտի ազա-

18 տէ, ով թագաւոր։ Ապա թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ով թագաւոր, որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ։

19 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ, ու անոր երեսին երևոյթը փոխուեցաւ՝ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայ, և պատասխան տալով՝ հրամայեց որ ծոցը՝ վառելու սովորութենէն ևՕԹնպատիկ աւելի

20 վառեն. Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց՝ որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը կապեն, ու բորբոքած կրակի

21 ծոցին մէջը նետեն։ Ան ատենը ան մարդիկը՝ իրենց անդրավարտիքներովը, բաճկոններովը, վերարկուներովը, ու ՚ԴՒՆ հանդերձներովը կապեցին, ու բորբոքած կրակի հը-

22 նոցին մէջը նետեցին։ Եւ թագաւորին հրամանը տիպողական ըլլալուն, ու ծոցը շատ տաքցած ըլլալուն համար, Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը վերցնող մարդիկները՝ կրակին բոցը սպաննեց։

23 Եւ ան իրեք մարդիկը՝ Սեդրաք, Միսակ ու Աբեդնագով՝ կապուած իննական բորբոքած կրակի ծոցին մէջը։

24 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ապշած՝ արտորնօք ոտք ելաւ, իր խորհրդականներուն հաւսեցաւ, ու ըսաւ. Մենք կրակին մէջը իրեք կապուած մարդ չնետեցի՞նք. անոնք պատասխան տուին, ու թագաւորին ըսին. Ա՛յո՛, ով

25 թագաւոր։ Անիկայ պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ահա ես չկրակին մէջը չորս արձկուած մարդ կը տեսնեմ՝ որ կը քալեն. անոնք ամենևին վնաս մը չեն քաշեր. ու չորրորդին դէմքը Աստուածներու

26 որդիի մը կը նմանի։ Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր՝ բորբոքած կրակի ծոցին դրանը մօտենալով, խօսեցաւ ու ըսաւ. Ով Բարձրեալ Աստուծոյն ծառաները՝ Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով՝ դուրս ելէք ու հո՛ս եկէք։ Ան ատենը Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կրա-

27 կին մէջէն ելան։ Եւ կուսակալները, նախարարները ու կառավարիչները, ու թագաւորին խորհրդականները ժողվուեցան, և տեսան աս մարդիկները, Ի որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենևին չտիրեց, ու անոնց գլխուն մէկ մազը չխանձեցաւ, ու անոնց անդրավարտիքները դոյներնին չնետեցին. անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար։

28 Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր՝ ու ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուածը, որ իր հրեշտակը խրկեց, ու իր ծառաները ազատեց. վասն զի Ի անոր ապաւինելով՝ թագաւորին խօսքը անարգեցին, ու իրենց մարմինները Լ՚Ի՛Ի տուին, որպէս զի իրենց Աստուածմէն զատ՝ ուրիշ աստուածոյ մը ծառայութիւն

29 ու երկրպագութիւն չընեն։ Ա Արդ՝ ես հրաման կու տամ՝ որ ամէն ժողովուրդ, ազգ ու լեզու, որ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուածոյն դէմ սխալ բան մը ըսէ, Ի կտոր կտոր ըլլայ, ու ա-

ՆՇ. ԳՔ. ԳՔ. Իբր 580

Ի ՍԱՂ. ԼԲ. 7, 8։ ԵՐԵՄ. ԺԷ. 7։ ՏԻՏ. Գ. Ղ. 22, 23։

Ա ԳԼ. Ղ. 26։

Ի ԳԼ. Բ. 5։ Բ ԳԼ. Ղ. 27։

նոր տունը աղբանոց ըլլայ. Բ վասն զի ուրիշ աստուած չկայ, որ կա-

30 րող ըլլայ այսպէս ազատելու։ Ան ատենը թագաւորը աւելի մեծցուց Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը Բաբիլոնի գաւառին մէջ։

ԳԼ. Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր կը խոստովանի Աստուծոյ թագաւորութիւնը. 4 կը խօսի իր երազին վրայով, որ մոգերը չէին կրցեր մեկնել։ 8 Դանիէլ երազը կը լսէ. 19 զանիկայ կը մեկնէ. 28 երազին կատարուելուն պատմութիւնը։

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող բոլոր ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն. Ձեր խաղաղութիւնը

Իբր 570 — ԳԼ. Գ. 4, Ղ. 25

2 շատնայ։ Իմ առջև հաճոյ երևցաւ, որ Ի Բարձրեալ Աստուծոյն ինծի ըրած նշանները ու հրաշքնե-

Բ ԳԼ. Գ. 26։

3 րը յայտնեմ։ Ի Անոր նշանները ի՜նչ մեծ, ու հրաշքները ի՜նչ զօրաւոր են. անոր թագաւորութիւնը Ր յաւիտենական թագաւորութիւն է. ու անոր իշխանութիւնը դարէ՚ի դար կը մնայ։

Ի ԳԼ. Ղ. 27։ Ր ՀՈՎ. 34։ ԳԼ. Բ. 44։ Ղ. 26։

4 Ես Նաբուգոդոնոսորս երբոր իմ տանս մէջ հանգիստ էի, ու պալա-

5 տիս մէջ կը զուարճանայի, Երազ տեսայ, որ զիս վախցուց. Ի և անկողնիս վրայ իմ խորհուրդներս, ու իմ գլխուս տեսիլքները զիս

Ի ԳԼ. Բ. 28, 29։

6 Ը խռովեցուցին։ Ուստի Բաբիլոնին բոլոր իմաստունները իմ առջև բերելու հրաման բրի, որ ա-

Ը ԳԼ. Բ. 1։

Ն.Ք.ԶԲ. Ի՛ՐԸ 570

Ի ԳԼ.Բ.2։

Ը ԳԼ.Ա.7։

Ր Ի՛Ս.կգ. 11։ Հ՚Ր 18։ ԳԼ.Բ.11։ Ե.11, 14։

Ի ԳԼ.Բ.48։ Ե.11։

Ի Եզեկ.լ. 3, ՃԼ, Հ՚Ր 20։

Ի Եզեկ.ԺԷ. 23։ լ.6։ Տե՛ս Ոգր. Ի.20։

Ի Օր.լԴ. 2։ Սադ. ՃԴ.20, Հ՚Ր 17, 23։ ԳԼ.Բ.13։ Զաք.Ժդ. 5։ Ցուդ. 14։

* Գ՚ԼՔ. պահապան ու սուրբ մը։

Ի Մատ.Դ. 10։

Ի Եզեկ.լ. 12։

Ի ԳԼ.Ժբ.7։

Ի Սադ.Թ. 16։

Ի ԳԼ.Բ.21։ Ե.21։ Հ՚Ր 23, 32։

նոյնք ինծի երազին մեկնութիւնը 7 դիտցընեն։ Ի Ն ատենը մոգերը, հմայողները, քաղդեացիները ու բաղդ նայողները եկան, ու ես երազը ա նոնց առջեւը ըսի. բայց անոնք չկրցան մեկնութիւնը ինծի դիտ- 8 ցընել։ Ու վերջապէս Դանիէլը առջեւս եկաւ, (որուն անունը՝ իմ աստուածոյս անունքը համեմատ՝ Բաղտասասար է՝ Ի՛Ր, ու որ իր ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ) ու անոր առջեւը երա- 9 ղը պատմեցի՝ ըսի. Ո՛վ մոգերուն իշխանը Բաղտասասար. որովհետեւ դիտեմ որ քու ներսի դիդ սուրբ աստուածներուն հոգին կայ, ու քեզի բնաւ մկ գաղտնիք մը նեղութիւն չտար. ահա տեսած երա- զիս տեսիլքները, ու դուն անոնց մեկնութիւնը ըսէ։

10 Իմ անկողնիս մէջ գլխուս տե- սիլքները ասոնք էին. Ես կը տես- նէի որ՝ ահա երկրին մէջ Ի ծառ մը 11 կար, ու անոր բարձրութիւնը մեծ էր։ Ան ծառը մեծցաւ, և ու- ժովցաւ, ու անոր բարձրութիւնը մինչեւ երկինքը հասաւ, ու անի- կայ բոլոր երկրի ծայրերէն կը տես- 12 նուէր։ Անոր տերեւները գեղեցիկ, ու պտուղը առատ էր. և անոր վրայ ամենուն համար կերակուր կար. Ի դաշտի անասունները անոր շուքին տակը կը նստէին, ու եր- կինքի թռչունները անոր ոստերուն վրայ կը բնակէին, և ամէն մարմին 13 անկ կը կերակրուէր։ Անկողնիս վրայ գլխուս տեսիլքներուն մէջ կը տեսնէի որ՝ ահա երկինքէն Ի՞ սուրբ 14 հրեշտակ մը՝ իջաւ. Անիկայ ու- ժով կանչեց, ու ասանկ ըսաւ. Ի՞ Ծառը կտրեցէք, ու ոստերը մէկ- դի՝ հանեցէք, տերեւները թօթա- փեցէք, ու պտուղները ցրուեցէք. Ի անոր տակէն անասունները, ու ոստերէն թռչունները փախչին. 15 Բայց արմատներուն բունը երկրի մէջ թողուցէք. ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով դաշտի խոտե- րուն մէջը ըլլայ, ու երկինքին ցօղովը թրջուի, և անոր բաժինը անասուններու հետ՝ երկրի խոտին 16 մէջ ըլլայ. Անոր սիրտը մարդու սիրտէն փոխուի, ու անոր՝ անասունի սիրտ տրուի, և անոր վրայէն 17 եօթը Հ ժամանակ անցնի։ Ես բանը հրեշտակներուն վճիռովն է, ու աս խնդիրը սուրբերուն խօս- քովն է. Որպէս զի ապրողները դիտնան Ը Թ բարձրեալը կը տիրէ մարդոյ թագաւորութեանը վրայ, ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ, ու անոր վրայ՝ մարդոց անարդը կը 18 դնէ։ Ես Նաբուգոդոնոսոր Թա-

դաւորս՝ աս երազը տեսայ. ու դուն՝ ով Բաղտասասար՝ անոր մեկնութիւնը ըսէ. Ֆ վասն զի իմ թագաւորութեանս բոլոր իմաս- տունները կարող չեղան անոր մեկ- նութիւնը ինծի դիտցընելու. բայց դուն կարող ես. Ֆ քանզի քու ներ- սի դիդ սուրբ աստուածներուն հո- գին կայ։

19 Ան ատենը Դանիէլ՝ որուն ա- նունը Բաղտասասար էր, † մկ ժա- մուն չափ՝ հիացած մնաց. ու անոր խորհուրդները զանիկայ խռովեցու- ցին։ Պատասխան տուաւ թա- գաւորը, ու ըսաւ. Ո՛վ Բաղտա- սասար՝ երազը, կամ անոր մեկնու- թիւնը քեզ չխռովեցընէ. պատաս- խան տուաւ Բաղտասասար, ու ը- սաւ. Ո՛վ տէր իմ, Ն երազը՝ քեզ ատողներուն, ու անոր մեկնու- թիւնը՝ քու թշնամիներուդ ըլլայ։

20 Ն Ան տեսած ծառդ՝ որ մեծցաւ, և ուժովցաւ, ու անոր բարձրութիւ- նը մինչեւ երկինքը հասաւ, ու անի- կայ բոլոր երկրի մէջ կը տեսնուէր, 21 Եւ անոր տերեւները գեղեցիկ, ու պտուղը առատ էր, ու անոր վրայ ամենուն համար կերակուր կար, անոր տակը դաշտի անասունները կը բնակէին, ու անոր ոստերուն վրայ երկինքի թռչունները կը կե- 22 նային, Ֆ Անիկայ դուն ես՝ ով թագաւոր, որ մեծցար, և ուժով- ցար. և քու մեծութիւնդ բարձ- րացաւ, ու մինչեւ երկինքը հասաւ, Ն ու քու իշխանութիւնդ մինչեւ 23 երկրիս ծայրերը հ՚ՐՐՐ։ Ն Եւ որով- հետեւ թագաւորը մէկ սուրբ հրեշ- տակ մը տեսաւ, որ երկինքէն ի- ջաւ, ու ըսաւ. Ծառը կտրեցէք, ու զանիկայ աւերեցէք. բայց անոր արմատներուն բունը երկրի մէջը թողուցէք, ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով դաշտի խոտերուն մէջ ըլլայ, ու երկինքին ցօղովը թրջուի, Ն և անոր բաժինը դաշտի ան- ասուններուն հետ ըլլայ, մինչեւ որ անոր վրայէն եօթը ժամանակ անց- 24 նի, Աս է մեկնութիւնը՝ ով թա- գաւոր, և աս է Բարձրելոյն վճիռը՝ որ իմ թագաւոր տիրոջս վրայ 25 հասած է. Ֆ քեզ մարդոց մէջէն պիտի վռնտեն, և քու բնակու- թիւնդ դաշտի անասուններուն հետ պիտի ըլլայ. ու քեզ պիտի թողուն՝ որ արջառներու պէս խոտ ուտես, ու երկինքին ցօղովը թրջ- ուիս. և քու վրայէդ եօթը ժա- մանակ պիտի անցնի, Ֆ մինչեւ որ գիտնաս թէ մարդոց թագաւորու- թեանը վրայ Բարձրեալը կը տիրէ, ու Հ զանիկայ իր ուզածին կու- 26 տայ։ Եւ որ ըսուեցաւ թէ՝ ան

Ն.Ք.ԶԲ. Ի՛ՐԸ 570

Ֆ Ծն. իս. 8, 15։ ԳԼ. Ե. 8, 15։

Ի Հ՚Ր 8։

Ի Հ՚Ր 8։

† կ՚ժամանակ մը

Ն Տե՛ս Բ Թագ.Ժբ. 32։

Ն Հ՚Ր 10, 11, 12։

Ֆ ԳԼ.Բ.38։

Ն Երեմ.Իէ. 6, 7, 8։

Ֆ Հ՚Ր 13։

Ն ԳԼ.Ե.21։

Ֆ Հ՚Ր 32։ ԳԼ.Ե.21։ ՃԼ,

Ֆ Հ՚Ր 17, 32։ Սադ.Ժգ. 18։

Ն Երեմ.Իէ. 5։

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 570

ծառին արմատներուն բունը թո-
ղուի , ՚ի՚ դուն երկնաւոր իշ-
խանութիւնը ճանչնալէդ ետքը ,
քու թագաւորութիւնդ քեզի պի-
27 տի հաստատուի : Անոր համար՝
ով թագաւոր , թող իմ խրատս
քեզի հաճոյ երևնայ . քու մեղք-
երդ՝ արդարութեամբ , ու քու ան-
օրէնութիւններդ՝ ողորմելով քաւէ . գուցէ հան-
գըստութիւնդ երկրընայ :
28 Ա՛ս ամէնը՝ Նաբուգոդոնոսոր
29 թագաւորին վրայ եկաւ : Տաս-
ուերկու ամիսէն ետքը՝ երբոր բա-
բիլոնի թագաւորութեանը պալա-
30 տին վրայ կը ճեմէր , թագաւորը
խօսեցաւ , ու ըսաւ . Ա՛ս չէ՞ ան
մեծ Բաբիլոնը՝ որ ես իմ զօրու-
թեամբս ու կարողութեամբս՝ իմ
մեծութեանս փառքին համար
թագաւորութեան տուն շինեցի :
31 Երբոր խօսքը դեռ թագաւորին
բերանն էր , երկինքէն ձայն մը
իջաւ . Քեզի կ'ըսուի , ով Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւոր , թագաւո-
32 րութիւնը քեզմէ դնաց . Ու քեզ
մարդոց մէջէն պիտի վռնտեն , և
քու բնակութիւնդ դաշտի անա-
սուններուն հետ պիտի ըլլայ . քեզ
պիտի թողուն որ արջառներու պէս
խոտ ուտես . ու քու վրայէդ եօթը
ժամանակ պիտի անցնի , մինչև որ
դիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Բարձրեալը կը տիրէ ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ :
33 Նոյն ժամուն մէջ ասս խօսքը Նա-
բուգոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ . ու մարդոց մէջէն վռնտուե-
ցաւ , ու արջառներու պէս խոտ
կ'ուտէր , և անոր մարմինը երկինքին
ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ
մազերը՝ արծիւներու էրուընե-
րուն պէս , ու րդուներդները՝ թռչ-
չուններու ճանկերուն պէս եր-
կընցան :
34 Եւ ան օրերուն վերջը՝ ես Նա-
բուգոդոնոսոր՝ աչքերս երկինքը
վերցուցի , ու խելքս ինձի դար-
ձաւ , և Բարձրեալը օրհնեցի , ու
զովեցի ու փառաւորեցի զանիկայ՝
որ յաւիտեան կենդանի է , ու
անոր իշխանութիւնը յաւիտե-
նական իշխանութիւն է , և անոր
թագաւորութիւնը դարէ ի դար
35 կը մնայ : Ու երկրիս բոլոր բնա-
կիչները ոչինչի պէս կը սեպուին .
և անիկայ երկնից զօրքերուն մէջ ,
ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր
ուզածը կը գործէ . ու անոր
ձեռքին դէմ դնող , կամ անոր՝
36 Ի՞նչ կ'ընես ըսող չկայ : Ան
ատենը խելքս ինձի դարձաւ , Ու
իմ թագաւորութեանս պատուոյն

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 563

հետ՝ իմ փառքս ու մեծվայել-
չութիւնս ինձի դարձաւ , և իմ
խորհրդականներս ու մեծամեծ-
ներս ինծի փնտռեցին , ու իմ թա-
գաւորութեանս մէջ հաստատուե-
ցայ . և ինձի աւելի մեծ վեհա-
փառութիւն տրուեցաւ :
37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսոր՝
երկնից թագաւորը կը գովեմ , կը
բարձրացընեմ ու կը փառաւորեմ .
ինչու որ Անոր բոլոր գործքերը
ճշմարտութիւն , ու ճամբաները
իրաւունք են . Ու անիկայ կա-
րող է ամբարտաւանութեամբ քա-
լողները ցածցընելու :

Ա՛ Թագ · ԺԸ · 18 ; Գլ · ե · 20 ;
Ա՛ Սպ · խա · 1 , ՟ ;
՟ Կ՚ · Մկ-գի · ԺԷ ·
Բ գ Թագ · իա · 29 ;
Գլ · ե · 5 ; Տես Ղու · ԺԲ · 20 ;
Հմր 24 ;
Իրբ 569
Հմր 25 ;
Հմր 26 ;
Իրբ 563
Գլ · ԺԲ · 7 ; Ցայտ · դ · 10 ;
Սպ · ԺԲ · 16 ; Գլ · Բ · 44 ; է · 14 ; Մխ · դ · 7 ; Ղու · ա · 33 ;
Եռ · խ · 15 , 17 ;
Սպ · ՃԺե · 3 ; ՟ · 6 ;
Ծոր · լԲ · 29 ;
Ծոր · թ · 12 ; Եռ · խե · 9 ; Հր-ռով · թ · 20 ;
Հմր 26 ;

Գլ · ե

1 Բաղտասարին ամբարիշտ խնճոյքը : 5 Ձեռ-
քի մը գրուածը՝ որ կախարդները չեն կրնար
կարդալ , թագաւորին սրտին խռովութիւն
կը պատճառէ : 10 թագուհիին խրատովը
Դանիէլը կը բերուի : 17 ր թագաւորին
ամբարտաւանութիւնը ու կռապաշտութիւնը
յանդիմանելով , 25 կը կարդայ ու կը մեկնի
ան գրուածը : 30 թագաւորութիւնը Մա-
րաց ձեռքը կ'անցնի :

Իրբ 538

1 Բաղտասար թագաւորը իր մեծա-
մեծներէն հազար հոգի մեծ
կոչունք ըրաւ , ու հազարին առ-
2 ջևը դինի խմեց : Ու երբոր Բաղ-
տասար դինիէն զուարթացաւ ,
հրամայեց որ իր հօրը Նաբու-
գոդոնոսորին՝ Երուսաղէմի տաճա-
րէն հանած ոսկիէ ու արծաթէ
անօթները բերեն . որպէս զի թա-
գաւորը , ու իր մեծամեծները , իր
կնիկները ու հարճերը անոնցմով
3 խմեն : Ուստի Երուսաղէմ եղող
Աստուծոյ տանը տաճարէն հա-
նուած ոսկի անօթները բերին .
և թագաւորը , ու իր մեծամեծնե-
րը , իր կնիկները ու հարճերը
4 անոնցմով խմեցին : Անոնք դինի
խմեցին , ու ոսկիէ , արծաթէ ,
պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ
աստուածները գովեցին :
5 Նոյն ժամուն մէջ՝ մարդու
ձեռքի մատներ ելան , ու աշտանա-
կին դիմացը՝ թագաւորական պա-
լատին պատին ծեփին վրայ գրե-
ցին . և թագաւորը ան գրող ձեռ-
6 քին թաթը տեսաւ : Ան ատե-
նը թագաւորին գոյնը փոխուե-
ցաւ , ու անոր խորհուրդները զա-
նիկայ խռովեցուցին . այնպէս որ
մէջքին յօդուածները կը քա-
կուէին , ու ծունկերը իրարու
7 կը զարնէին : Թագաւորը բարձ-
րաձայն աղաղակեց՝ որ հմայող-
ները , քաղդեացիները ու բաղ նա-
յողները բերեն . թագաւորը Բա-
բիլոնի իմաստուններուն խօսեցաւ՝
ու ըսաւ . Ո՛վ որ աս գիրը կար-
դայ , ու մեկնութիւնը ինձի ի-

Ա՛ Թագ · Գ · 2 ; Տես Երեմ · ԽԲ · 19 ;
՟ Նախա-հօրը · Հմր 11 , 13 ; Բ Թագ · Թ · 7 ; Բ Մն · ԺԱ · 16 ; Երեմ · ԽԱ · 7 ;
Ցայտ · Թ · 20 ;
Գլ · դ · 31 ;
Նաա · Բ · 10 ;
Գլ · Բ · 2 ; դ · 6 ;
Եռ · խէ · 13 ;

մացընէ , ծիրանի պիտի հագնի , ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ պիտի կրէ։ 8 Ես գիտեմ իր մեծամտութիւնը եւ անոր չարութիւնը , որ ընդունայն խօսքեր կ՚ըսէ։ Ան պիտի չյաջողի , վասն զի ժամանակը պիտի գայ , որ ամէն մարդ պիտի դողայ Բելտեսասարի առջեւ։ 9 Ան ատեն Բելտեսասար թագաւորը սպաննուեցաւ , եւ Քաղդէացին գրաւեց թագաւորութիւնը։ 10 Թագուհին՝ թագաւորին ու անոր մեծամեծներուն խօսքերուն համար , տունը եկաւ ։ Թագուհին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ ։ Ով թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր ։ Քու խորհուրդներդ քեզ չխռովեցրնեն , ու երեսիդ գոյնը փոխուեցաւ ։ 11 Եւ թագաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ , որ անոր ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , եւ քու հօրդ օրերը՝ անոր վրայ լոյս , հանճար , ու աստուածոց իմաստութեանը պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ , եւ քու հայրդ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ գանիկայ Խմգելերուն , հմայողներուն , քաղդեացիներուն ու բաղդ նայողներուն վրայ իշխան դրաւ ։ 12 Ներսն վրայ իշխան դրաւ ։ Քանզի աս յատկութիւնը գտնուեցաւ՝ որուն անունը թագաւորը Բաղտասասար դրաւ , գերազանց հոգի , գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազները մեկնելու , առեղծուածները յայտնելու , ու դժուարին խնդիրները լուծելու ։ Հիմա դանիէլը թող կանչուի , ու անիկայ մեկնութիւնը պիտի իմացընէ ։

13 Ան ատեն Դանիէլը թագաւորին առջեւը տարուեցաւ ։ Թագաւորը խօսեցաւ , ու Դանիէլին ըսաւ ։ Իմ թագաւոր հօրս՝ Հրէաստանէն բերած Հրէաստանի դերիներէն եղող Դանիէլը դուն ես ։ 14 Քանի մը քեզի համար լսեցի որ՝ հրաս ներսի դիդ աստուածներուն հոգին կայ , և քու քովդ լոյս , հանճար ու գերազանց իմաստութիւն 15 թիւն կը գտնուի ։ Ու հիմա իմ առջեւս իմաստուններ ։ Հմայողներ բերուեցան , որ ասդ գրուածը կարդան , ու անոր մեկնութիւնը ինձի գիտցընեն ։ բայց անոնք չկրցան ասդ խօսքին մեկնութիւնը իմացընել ։ 16 Ու ես քեզի համար լսեցի որ՝ մեկնութիւններ տալու , ու դժուարին խնդիրներ լուծելու կարող ես ։ Հիմա թէ որ դուն ան գրուածը կարդալու , և անոր մեկնութիւնը ինձի գիտցընելու կարող

ընդ. ԽԲ 538

ը Տես գլ. ը. 2։

բ Գլ. բ. 27։ գ. 7։

ե Գլ. բ. 1։

է Գլ. բ. 4։ գ. 9։

լ Գլ. բ. 48։ գ. 8, 9, 18։

ի Գլ. գ. 9։

խ Գլ. գ. 3։

ձ Գլ. ա. 7։

հՀմր 11, 12։

յ Հմր 7, 8։

ղ Հմր 7։

ղլաս , ծիրանի պիտի հագնիս , և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ պիտի կրես , ու թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս ։

17 Ան ատենը Դանիէլ պատասխան տուաւ , ու թագաւորին առջեւը բսաւ ։ Քու պարգեւներդ քեզի ըլլան , ու տուրքերդ ուրիշին տուր ։ բայց ես ան գրուածը թագաւորին պիտի կարդամ , ու մեկնութիւնը 18 անոր գիտցընեմ ։ Ով թագաւոր՝ Բարձրեալ Աստուածը՝ քու հօրդ Նաբուգոդոնոսորին՝ թագաւորութիւն ու մեծութիւն և պատիւ ու 19 փառք տուաւ ։ Եւ անոր տուած մեծութենէն՝ բոլոր ժողովուրդները , ազգերը ու լեզուները՝ անոր երեսէն կը դողային ու կը վախնային ։ անիկայ ուզածը կը մեռցընէր , և ուզածը ողջ կը թողուր ։ անիկայ ուզածը կը բարձրացընէր , 20 և ուզածը կը ցածցընէր ։ Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ , ու անոր հոգին ամբարտաւանութեամբ կարծրացաւ , իր թագաւորութեանը աթոռէն ինկաւ , ու 21 պատիւը անկէ առնուեցաւ ։ Եւ անիկայ մարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ , ու անոր սիրտ անասնոց պէս եղաւ , և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ ։ արջառներու պէս խոտ կը կերցընէին անոր ։ ու անոր մարմինը երկինքէն ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ գիտցաւ թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ Բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած մարդը անոր վրայ կը դնէ ։ 22 Ու դուն՝ ով Բաղտասար անոր որդին՝ Քու սիրտդ չխոնարհեցուցիր , 23 թէև ասոնց ամէնը գիտցար ։ Հապա երկնից Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր ։ ու անոր տանը անօթները քու առջեւդ բերին ։ և դուն , ու քու մեծամեծներդ , քու կնիկներդ ու հարճերդ՝ անոնցմով գինի խմեցիք ։ և դուն՝ արծաթէ , ոսկիէ , պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ չտեսնող աստուածները գովեցիր , Որոնք ոչ կը տեսնեն , ոչ կը լսեն , ոչ ալ բան մը դիտեն ։ և ան Աստուածը՝ որուն ձեռքն է քու շունչդ , և որուն են քու ամէն 24 ճամբաներդ , չփառաւորեցիր ։ Անոր համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն խրկուեցաւ , ու ասդ գրուա-
25 ծը գրուեցաւ ։ Եւ գրուած գիրը ասիկայ է ։ *ՄԱՆԷ , ՄԱՆԷ , ԹԵ-
26 ԿԷԼ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ* ։ Ա- խօսքին մեկնութիւնը ասն է ։ Մանէ ։ Աստուած քու թագաւորութիւնդ համրեց , ու զանիկայ վերջացուց ։
27 Թեկէլ ։ կշռուած կշռուեցար ,

ընդ. ԽԲ 538

բ Տես գլ. ը. 2։

ե Գլ. բ. 6։

ի Գլ. բ. 37, 38։ գ. 17, 22, 25։

լ Երեմ. խե. 7։ Գլ. գ. 4։

ն Գլ. դ. 30, 37։

նԳլ. դ. 32, 33։

ո Գլ. դ. 17, 25։

որ Մն. ւգ. 23։ ւգ. 12։ Հմր 3, 4։

ղ Ապ. ճժե. 5, 6։

ո Երեմ. ժ. 23։

* Ար՝ Համրուած, Համրուած, կըշռուած ու բաժնուած։

ո Ծար. լա. 6։ Ապ. կր. 9։

Ն·Ք·ԳՔ· Իբր 538

28 ու պակաս դտնուեցար ։ Փարէս . քու թագաւորութիւնդ բաժնուեցաւ , և Մարաց ու Պարսից տըրուեցաւ ։

Ես·իա·21· Երմ·51· Ես·13· Դն·5·31· Դն·6·1· Դն·9·28·

29 Ան ատենը Բաղտասար հրամայեց , ու Դանիէլին ծիրանի հագուցին , ու պարանոցը ոսկի մանեակ դրին , և անոր համար մունետիկ կանչել տուին՝ որ թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան ըլլայ ։

Դն·2·48· Ե Ես·45·1· Ե Երեմ·50· 31·39·57·

30 Նոյն գիշերը Քաղդեացւոց Բաղտասար թագաւորը սպաննուեցաւ

31 ։ Ու Թագաւորութիւնը Մարաց Դարեհ Քսաներկուերկու տարեկանի չափ էր ։

ԳԼ· Զ

1 Դանիէլ՝ թագաւորութեանը երեւելի հրամանատարը կ'ըլլայ · 4 միւս հրամանատարները և կուսակալները Դանիէլին դէմ դաւաճանութեան խորհուրդ ընելով՝ մէկ կապալառական վճիռ մը ձեռք կը բերեն ։ 10 Դանիէլ կ'սմբ. բասատանի պատուիրանազանցութեան չանցանքով , ու առիւծներուն գուբը կը ձգուի ։ 18 Դանիէլ կ'ազատի · 24 իսկ անոր թշնամիները առիւծներէն կը պատառուին ։ 25 Թագաւորը հրովարտակով մը կը փառաւորէ զԱստուած ։

1 Դարեհին առջեւը հաճոյ երեցաւ , որ Թագաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսակալներ դնէ , որոնք բոլոր թագաւորութեանը

Ե Ես Եսթ. ա·1·

2 մէջ ըլլան · Եւ անոնց վրայ իրեք հրամանատար՝ որոնց մէկը Դանիէլ էր · որպէս զի ան կուսակալները աւոնց հաշիւ տան , որ թագաւորին

3 վնաս չըլլայ ։ Ու աս Դանիէլը՝ Ե հրամանատարներէն և կուսակալներէն նախապատիւ էր · Ե վասն զի անոր վրայ գերազանց հոգի կար · ու թագաւորը միտք ունէր որ զանիկայ բոլոր թագաւորութեանը վրայ դնէ ։

Ե Գլ·ե·12·

Իբր 537

4 Ե Ես հրամանատարները ու կուսակալները՝ թագաւորութեանը Ե գործէրեսն կողմէ՝ Դանիէլին դէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային · բայց անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը կամ չարութիւն մը գտնելու կարող չեղան · վասն զի անիկայ հաւատարիմ էր · ու անոր վրայ բնաւ մէկ յանցանք մը կամ չարութիւն

Ե Ժող·դ·4·

5 մը չգտնուեցաւ ։ Ուստի աս մարդիկը ըսին · Մենք աս Դանիէլին դէմ ամենևին մէկ պատճառ մը պիտի չգտնենք , բայց եթէ անոր դէմ՝ անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմանէ գտնենք ։

6 Ան ատենը հրամանատարները ու կուսակալները թագաւորին քովը ժողվուեցան , ու անոր այսպէս ըսին · Ե Ով Դարեհ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրիջիր ։

Ե Նէեմ·բ· 3 ։ Հգ 21 ։ Գն·բ·4·

7 Թագաւորութեանը բոլոր հրամանատարները , նախարարները , կուսակալները , խորհրդականները ու կառավարիչները խորհուրդ ըրին , որ թագաւորական հրաման մը որոշուի , և արգելիչ օրէնք մը հաստատուի , թէ ով որ մինչև երեսուն օր խնդրուած մը խնդրէ մէկ աստուծմէ մը , կամ մարդէ մը , բաց ի քեզմէ՝ ով թագաւոր , առիւծներուն գուբը

Ն·Ք·ԳՔ· Իբր 537

8 նետուի ։ Հիմա ով թագաւոր՝ արգելիչ օրէնքը հաստատէ՝ , ու հրովարտակը ստորագրէ՝ , որ Ե Մարաց ու Պարսից անփոփոխելի օրէնքին համեմատ չփոխուի ։ Ասոր համար Դարեհ թագաւորը հրովարտակը ու արգելիչ օրէնքը ստորագրեց ։

Ե Եսթ·ա· 19 ։ Ք·8 ։ Հգ 12·15 ։

9

10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտակը ստորագրուեցաւ , իր տունը գնաց · ու իր սենեակին մէջը պատուհանները Ը դէպ ի Երուսաղէմ բաց էին , և Ե օրը իրեք անգամ ծունկի վրայ գալով աղօթք կ'ընէր , ու իր Աստուծոյն գոհութիւն կը մատուցանէր իր առջի սովորութեանը պէս ։ Ուստի աս մարդիկները ժողվուեցան , ու Դանիէլը գտան՝ որ իր Աստուծոյն առջեւը

Ը Գլ·դ·8 ։

11

12 աղօթք ու աղաչանք կ'ընէր ։ Ըստ ատենը մատեցան , ու թագաւորին առջեւը՝ թագաւորին արգելիչ օրէնքին վրայով ըսին · Դուն մէկ արգելիչ օրէնք մը չստորագրեցիր , թէ ով որ մինչև երեսուն օր Ե Ես մը խնդրէ մէկ աստուծմէ մը , կամ մարդէ մը , բաց ի քեզմէ՝ ով թագաւոր , առիւծներուն գուբը նետուի · Թագաւորը պատասխան տուաւ , ու ըսաւ · Այս խօսքը ճշմարիտ է՝ Ե Մարաց ու Պարսից անխափանելի

Ե Հգ 8 ։

13 օրէնքին համեմատ ։ Ըստ ատենը անոնք պատասխան տուին , ու թագաւորին առջեւը ըսին · Ե Հրէաստանի գերութեանը որդիներէն եղող Դանիէլը՝ Ե քեզ և քու ստորագրած արգելիչ օրէնքդ բանի տեղ չսեպեր՝ ով թագաւոր , հապա օրը իրեք անգամ իր խնդրուածքը կը մատուցանէ ։

Ե Գլ·ա·6· Ե·13· Ե Գլ·դ·12·

14 Ըստ ատենը թագաւորը՝ խօսքերը լսածին պէս , Ե ինքնիրեն շատ տրտմեցաւ , ու իր սիրտը Դանիէլին վրայ դրաւ որ զանիկայ ազատէ , ու մինչև արեւուն մտնելը կը ջանար որ զանիկայ ապրեցընէ ։

Ե Մար·ը· 26 ։

15 Բայց ան մարդիկները թագաւորին քովը ժողվուեցան , ու թագաւորին ըսին · Ո՛վ թագաւոր՝ գիտցիր որ Ե Մարաց ու Պարսից օրէնքը աս է , որ թագաւորին ամէն հաստատած արգելիչ օրէնքը ու հրամանը

Ե Հգ 8 ։

16 չփոխուիր ։ Ըստ ատենը թագաւորը հրամայեց , ու Դանիէլը բերին , և

զանիկայ առիւծներուն դուրը նետեցին։ Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Քու Աստուածդ՝ որ դուն անդադար կը պաշտես,
17 անիկայ քեզ պիտի ազատէ։ Ու մէկ քար մը բերին, ու դուրին բերանը դրին. և Թագաւորը զանիկայ իր կնիքովը, ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլին վրայով բան մը չփոխուի։
18 Ետքը թագաւորը իր տունը գնաց, ու գիշերը անօթի անցուց, և իր առջևը նուագարանները բերել չտուաւ. Հու քունը իրմէ փախաւ։
19 Եւ թագաւորը արշալոյսին կանուխ ելաւ, ու արտորնօք առիւծներուն դուրը գնաց։
20 Ու երբոր դուրին մօտեցաւ, տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց. Թագաւորը խօսեցաւ, ու Դանիէլին ըսաւ. Ով Դանիէլ՝ կենդանի Աստուծոյ ծառան, Քու Աստուածդ՝ որն որ դուն անդադար կը պաշտես, կարող եղա՞ր քեզ առիւծներէն ազատելու։
21 Ան ատեն Դանիէլը թագաւորին ըսաւ. Ով թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր.
22 Իմ Աստուածս իր հրեշտակը խրկեց, ու առիւծներուն բերանը գոցեց, ու ինծի վնաս չտուին. վասն զի անոր առջևը՝ իմ վրաս անմեղութիւն գտնուեցաւ. և քու առջևդ ալ՝ ով թագաւոր, մէկ
23 յանցանք մը բրած չեմ։ Ընատեղը թագաւորը շատ ուրախացաւ, ու հրամայեց որ Դանիէլը դուրէն հանեն. և Դանիէլը դուրէն հանեցին. ու անոր վրան ամենևին մէկ վնաս մը չգտնուեցաւ. վասն զի իր Աստուծոյն հաւատաց։
24 Եւ թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլին վրայով չարախօսութիւն ընող մարդիկները բերին, և զանոնք, ու անոնց տղաքները ու կնիկները առիւծներուն դուրը նետեցին. ու անոնք դեռ դուրին յատակը չհասած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրեցին, ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին։
25 Ան ատենը Դարեհ թագաւորը՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն այսպէս գրեց. Ձեր խաղաղութիւնը շատնայ.
26 հրամայեցի որ ինծմէ հրամանի ելաւ՝ որ իմ թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ՝ Դանիէլին Աստուծոյն երեսէն դողան ու վախնան. Վասն զի անիկայ կենդանի Աստուած է, ու յաւիտեան կը կենայ, և անոր թագաւորութիւնը չյաւերժիր, ու անոր իշխանութիւնը մինչև վերջը
27 կ՚ըլլայ։ Անիկայ կ՚ազատէ ու կը փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ Նշաններ ու հրաշքներ կ՚ընէ, որ Դանիէլը առիւծներուն բերնէն ազատեց։
28 Եւ այս Դանիէլը՝ Դարեհին թագաւորութեանը, ու Պարսիկ Կիւրոսին Հայաստանեայց թագաւորութեանը առնէր յաջողութիւն գտաւ։

ԳԼ. Է

1 Դանիէլին տեսած տեսիլքը չորս կենդանիներու վրայով, 9 Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով, 15 Անոնց մեկնութիւնը։

1 Բաբիլոնի Բաղտասար թագաւորին առջի տարին՝ Դանիէլ երազ տեսաւ, ու իր անկողնին մէջ իր գլխուն տեսիլքները. և անիկայ երազը գրեց, ան բաներուն
2 համառօտութիւնը ըսաւ։ Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ. Գիշերը տեսիլքիս մէջ տեսայ որ՝ ահա երկինքին չորս հովերը մեծ ծովուն
3 վրայ կը յարձակէին։ Ու ծովէն չորս մեծ գազաններ ելան, որոնք իրարմէ տարբեր էին։
4 Առաջինը առիւծի պէս էր, ու արծիւի թևեր ուներ. ու կը տեսնէի մինչև որ անոր թևերը փրցուեցան. ու երկրէն վերացաւ, և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ. ու անոր՝ մարդու սիրտ տրուեցաւ։
5 Եւ ահա մէկ ուրիշ երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քովէն վրայ կայնեցաւ, ու բերանը՝ ակռաներուն մէջը՝ իրեք կողի ոսկոր կար. և անոր այսպէս ըսին. Ելի՛ր, շատ միս կեր։
6 Անկէ ետքը կը տեսնէի. և ահա ինձի նման մէկ ուրիշ մը՝ որուն կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր կային. և գազանը չորս գլուխ ուներ, ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ։
7 Անկէ ետքը՝ գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի, և ահա մէկ չորրորդ գազան մը. անիկայ ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր. և անիկայ մեծ երկաթէ ակռաներ ուներ. անիկայ կ՚ուտէր, ու կը փշրէր, ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր, ու իրմէ առաջ եղող ամէն գազաններէն տարբեր էր. և
8 տասը եղջիւր ուներ։ Երբոր և ան եղջիւրները կը դիտէի, ահա անոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, որ անոր առջևէն՝ առջի եղջիւրներուն իրեքը խլուեցաւ. և ահա աս եղջիւրին վրայ՝ մարդու աչքերու պէս աչքեր, ու մեծ բաներ խօսող բերան կար։
9 Ես կը տեսնէի մինչև որ աթոռներ դրուեցան, ու Հինաւուրցը

Ն. Ք. ՂԲ. Իրէ 537
Բ Ողբ. գ. 53։
Ե Մատ. իէ. 66։
Ա—Ա՝ Համագամ կնքակուրներ
Հ Գլ. բ. 1։
Յ Տես գլ. գ. 15։
Ղ Գլ. բ. 4։
Ճ Գլ. գ. 28։
Մ Երր. ժա. 33։
Ն Եսթ. թ. 10։ Տես բ Օր. իդ. 16։ գ Թագ. ժգ. 6։
Ղ Գլ. գ. 1։
Ո Գլ. գ. 29։
Շ Սաղ. ղթ. 1։
Ո Գլ. գ. 31։
Ջ Գլ. բ. 44։ գ. 3. 31։ է. 14. 27։ Ղս. ա. 33։

Ն. Ք. ՂԲ. Իրէ 537
Ա Գլ. գ. 3։
Բ Ա-ԼԲ. Ձեռքին
Գ Եզր. ա. 1. 2։
Է Գլ. ա. 21։
Իրէ 555
Ա Թես. ժբ. 6։ Տես Ա-մով. գ. 7։
Բ Գլ. բ. 28։
Գ Յայտ. ժգ. 1։
Դ Բ Օր. իբ. 49։ Բ Թագ. ա. 23։ Ե-բեմ. գ. 7. 13։ Խր. 40։ Եզեկ. ժէ. 3։ Ամր. ա. 8։
Ե Գլ. բ. 39։
Զ Գլ. բ. 8. 22։
Է Յայտ. ժգ. 1։ Տես գլ. բ. 41։
Ը Էմր 20. 21. 24։ Գլ. բ. 9։
Թ Յայտ. թ. 7։
Ժ Սաղ. ժբ. 3։ Էմր 25։ Յայտ. ժգ. 5։
Ա Յայտ. ի. 4։
Ի Սաղ. գ. 2։ Էմր 13. 22։

Ն · Ք · ՊԲ · Իրբ 555

նստաւ . † անոր զգեստը ձիւնի պէս ճերմակ՝ ու գլխուն մազը մաքուր բուրդի պէս էր . անոր աթոռը կրակի բոցի պէ՛ս , ‡ա՛ նիւները վառած կրակի պէ՛ս էր . § ընոր առջևէն կրակի գետ կ՚ելլէր ու կը վազէր . ¶ հազարը հազարաց ծառայութիւն կ՚ընէին անոր , և բիւրք բիւրուց անոր առջևը կը կայնէին . Դատաւանը բազմեցաւ , ու դիրքերը 11 բացուեցան : Ըն առնը կը նայէի ան եղջիւրին խօսած մեծ խօսքերուն ձայնին համար , ֍ ու նայեցայ մինչև որ ան գազանը սպանուեցաւ , և անոր մարմինը կորսուեցաւ , ու կրակի բոցերու տը- 12 րուեցաւ : Եւ միւս գազաններուն իշխանութիւնը վերցուեցաւ . բայց մինչև ժամանակ մը ու առեն մը՝ կենաց երկարութիւն տրուեցաւ ա- 13 նոնց : Գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա երկինքի ամպերով ♪ մարդոյ Որդւոյն նման մէկը կու գար , ու մինչև ♪ Հինաւուրցը եկաւ . և զանիկայ անոր 14 առջևը մօտեցուցին : ♫ Ու անոր իշխանութիւն՝ պատիւ ու թագաւորութիւն տրուեցաւ , որ ամէն ♪ ժողովուրդները , ազգերը ու լեզուները անոր ծառայութիւն ընեն . անոր իշխանութիւնը ♭ յաւիտենական իշխանութիւն է՝ որ չանցնիր , ու թագաւորութիւնը չաւրուիր :

15 Ես Դանիէլս ♪ հոգւով վշտացայ իմ ներսի դիս , և իմ գլխուս տե- 16 սիլքները զիս խռովեցուցին : ♪ Հանկայնողներէն մէկուն մօտեցայ , ու ասոր ամէն բանէրուն ճշմարտութիւնը անոր հարցուցի . և անիկայ ինծի խօսեցաւ , ու ասոր բաներուն մեկ- 17 նութիւնը ինծի գիտցուց : ♪ Ասոնք չորս մեծ գազանները՝ չորս թագաւորներ են , որոնք երկրէն պիտի 18 ելլեն : Եւ թագաւորութիւնը՝ ♪ Բարձրելոյն սուրբերը պիտի առնեն , ու անոնք պիտի յաւիտեան թագաւորութիւնը յաւիտեան , յաւիտենից :

19 Ետքը ♫ չորրորդ գազանին վրայով ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի , որ անիկայ բոլոր միւսներէն տարբեր էր , ♫ խիստ ահելի էր . անոր ակռաները երկաթէ , և ղունդունները պղնձէ էին . անիկայ կ՚ուտէր , կը փշրէր , ու մնացածը ոտքերովը 20 կը կոխէր . Եւ անոր գլուխը եղող տասը եղջիւրներուն վրայով , ու մէկալ ելածին վրայով՝ որ անոր առջևէն իրեքը ինկան , այսինքն ան եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան ուներ , և անոր դէմքը միւսներէն մեծ էր : 21 Ես կը տեսնէի որ ♫ ան եղջիւրը սուրբերուն հետ պատերազմ կ՚ընէր, 22 ու անոնց յաղթեց , Մինչև որ Հինաւուրցը եկաւ , ♫ և Բարձրելոյն սուրբերուն իրաւունք տրուեցաւ , ու ժամանակը հասաւ որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին: 23 Ընիկայ այսպէս ըսաւ . Չորրորդ գազանը՝ երկրի վրայ չորրորդ թագաւորութիւն պիտի ըլլայ , որ ամէն թագաւորութիւններէն տարբեր պիտի ըլլայ , ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ , ու զանիկայ պիտի 24 կոխէ ու փշրէ : ♪ Եւ ան տասը եղջիւրները՝ ան թագաւորութենէն ելլելու տասը թագաւորներ են , ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշը պիտի ելլէ , ու անիկայ առջիններէն տարբեր պիտի ըլլայ , և անիկայ իրեք թագաւոր պիտի կոր- 25 ծանէ . ♫ Ու Բարձրելոյն դէմ խօսքեր պիտի ըսէ , ու ♫ Բարձրելոյն սուրբերը պիտի մաշէ , և ♫ պիտի մտածէ ժամանակներ ու օրէնքներ փոխելու . ու անոնք ♫ մինչև ժամանակ մը , ժամանակներ , ու կէս ժամանակ ♫ անոր ձեռքը պի- 26 տի տրուին : ♫ Բայց ատեանը պիտի բազմի , ու անոր իշխանութիւնը պիտի վերցրնեմ . ♫ Նի՛ մինչև վերջը բնաջինջ պիտի ընէն 27 ու կորսընցրնեն : ♫ Եւ թագաւորութիւնը , ու իշխանութիւնը , ու բոլոր երկինքին տակը եղող թագաւորութեանց մեծութիւնը՝ Բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուրդին պիտի տրուի . ♫ անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է , ♫ ու բոլոր իշխանները անոր պիտի ծառայեն , ու պիտի հնազանդին :

28 Խօսքին վերջը մինչև հոս է : Ջիս Դանիէլս՝ ♫ իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին . ու երեսիս դոյնը փոխուեցաւ . և ♫ խօսքը սրտիս մէջը պահեցի :

Ն · Ք · ՊԲ · Իրբ 555

· ԳԼ · Բ · 12 , 24 ; Ժա · 31 ; Ցայտ . Ժա . 7 ; Ժգ . 7 ; Ժէ . 14 ; Ժթ . 19 ։

Է Հմր 9 ։

= Հմր 18 ։ ա Կոր · գ · 2 ; Ցայտ . ա . 6 ; է . 10 ։ Ի · 4 ։

: ԳԼ · Բ · 40 ։ ; Հմր 7 , 8 , 20 ; Ցայտ . Ժէ . 12 ։

– Ես . լէ · 28 ; ԳԼ · Բ · 24 , 25 ; Ժա . 28 , 30 , 31 , 36 ; Ցայտ . Ժգ · 5 · 6 ։

÷ Ցայտ . Ժէ . 6 ; Ժբ · 24 ։

+ ԳԼ · Բ · 21 ։

• ԳԼ · Ժբ . 7 ; Ցայտ . Ժբ . 14 ։

÷ Ցայտ . Ժգ . 7 ։

– Հմր 10 , 22 ։

Բ Հմր 14 , 18 , 22 ։

÷ ԳԼ · Բ · 44 ; Ղու . ա . 33 ; Ցօհ . Ժբ . 34 ; Ցայտ . Ժա . 15 ։

՜ Տիս Ես . կ · 12 ։

Ի Հմր 15 ; ԳԼ · Ը · 27 , Ժ · 8 , 16 ։

Ղ Ղու . բ . 19 , 51 ։

ԳԼ · Ը

1 Դանիէլին տեսիլքը խոյի ու քօշի վրայով : 15 Գաբրիէլ կը քաջալերէ Դանիէլը , ու տեսիլքը կը մեկնէ :

1 Հաղտասար թագաւորին թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ ինծի Դանիէլիս տեսիլք երևցաւ , 2 ան ՝ առջի տեսածէս ետքը : Եւ տեսիլքի մէջ տեսայ . ու եղաւ որ տեսած ատենս , ես Եղամի գաւառին մէջը եղող Բ Շուշան մայրաքաղաքն էի , ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ՝ Ուլայ գետին քովն էի :

3 Եւ իմ աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա գետին * քովը խոյ մը կայնած էր , ու անիկայ երկու եղ-

Իրբ 553

= ԳԼ · Է · 1 ։

Բ Եսթ . ա · 2 ։

* Եբր · առջևը

ջիւր ունէր , և ան եղջիւրները բարձր էին , ու մէկը մէկալէն բարձր էր , ու ան բարձրը ետքէն
4 ելաւ : Ե՝ տեսայ զ՚ն խոյը՝ որ էր եղջե՚րէրովը դէպ՚ի արեւմուտք , դէպ՚ի հիւսիս , ու դէպ՚ի հարաւ կը զարնէր , ու բնաւ մէկ գազան մը անոր առջեւը չէր կրնար կայնիլ , և անոր ձեռքէն ազատող չկար . ե՚հապա անիկայ իր ուզածին պէս ըրաւ , ու մեծցաւ :
5 Ու երբոր ես կը մտածէի , ահա արեւմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու քոջ մը եկաւ , ու գետնին չէր դպչէր . ու քոջը իր աչքերուն մէջտեղը ե՚մէկ նշանաւոր
6 եղջիւր մը ունէր : Եւ անիկայ հասաւ մինչև երկու եղջիւր ունեցող խոյը , որն որ տեսայ որ գետին քովը կայնած էր , ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ
7 յարձակեցաւ : Եւ տեսայ որ խոյին մօտեցաւ , ու անոր վրայ կատղելով՝ խոյը զարկաւ , և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց . ու խոյը ոյժ չունէր որ անոր առջեւը կայնի . ու զանիկայ գետինը զարկաւ , ու զանիկայ կոխկռտեց . և մէկը չկար որ խոյը անոր ձեռքէն ազատէ :
8 Ու այծերու քոջը խիստ մեծցաւ . ու անիկայ ուժովցածին պէս՝ ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ , և անոր տեղը՝ դէպ՚ի երկինքին չորս հովե՚րը՝ ե՚չորս նշանաւոր եղջե՚րներ ելան :
9 Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղջիւր մը ելաւ . և անիկայ ե՚դէպ՚ի հարաւ , դէպ՚ի արեւելք ու դէպ՚ի էփա-
10 ռաւոր երկիրը խիստ մեծցաւ . Ու ը՚մինչև երկնից զօրքը ը՚մեծցաւ , և ը՚զօրքէն , ու աստղերէն գետինը ձգեց , ու զանոնք կոխկռտեց .
11 Ու մինչև ՚զօրաց իշխանը ը՚զինքը բարձրացուց . ը՚ու անկէ ՚մշտնջենաւոր ղ՚ոհը վերցուեցաւ , և անոր սրբարանին բնակարանը կործանե-
12 ցաւ : Ու ՙ՚զօրք մը ամբարշտութեամբ մշտնջենաւոր ղ՚ոհին դէմ դրաւ՚՚ , ու ՚ճշմարտութիւնը գետինը զարկաւ , ու ՚գրան տեսաւ ,
13 և յաջողեցաւ : Ու լսեցի որ ՚մէկ սուրբ մը կը խօսէր . և ան խօսողին մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ . Մընշտնջենաւոր ղ՚ոհին , ու աւերող ամբարշտութեանը , ու սրբարանին , և զօրքին կոխտելու տրուելուն տե-
14 սիլքը մինչև ե՚րբ պիտի ըլլայ : Ու անիկայ ինծի ըսաւ . Մինչև երկու հազար իրիք հարիւր ՚օր . ետքը սրբարանը պիտի մաքրուի :
15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ , ու ՚ջկնաՙրնէնը կը փընտրէի որ հասկընամ , ահա իմ դիմացս ՚մարդու կերպարանքով ՙՀնչ

16 կը կայներ : Եւ ՚Ուլայ ֆէոխն մէջէն մարդու ձայն լսեցի , որ կը կանչէր ու կ՚ըսէր . ՚Ո՚վ Գաբրիէլ՝
17 տեսիլքը ատոր հասկըցուր : Ու անիկայ իմ կեցած տեղիս մօտ եկաւ . ու երբոր եկաւ , վախցայ , ու ՚երեսիս վրայ ինկայ . և անիկայ ինծի ըսաւ . Հասկըցիր՝ որդի մարդոյ , որ աս տեսիլքը վերջին ժա-
18 մանակին համար է : Ու երբոր անիկայ ինծի հետ կը խօսէր , ես թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկած էի . ՚և անիկայ ինծի դպաւ , ու զիս իմ կեցած տեղս կայնե-
19 ցուց . Ու ըսաւ . Ա՚հա քեզի կ՚իմացնեմ բարկութեան վերջը ինչ ըլլալիքը . Վասն զի ՙ՚՚ ե՚ւ՚էնէը վերջի ժամանակին համար է :
20 ՙՈՒն քու տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ունէր , Մարաց ու Պարսից
21 թագաւորներն է : ՙԵւ ‡այծերու քոջը՝ Յունաց թագաւորն է . ու անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղջիւրը՝ Առաջին թագաւորն է :
22 ՙԵւ ան որ կոտրեցաւ , ու անոր տեղը չորսը ելաւ , ՙՙ ե՚ր՝ ՙՙ ազգէն չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ , բայց չէ թէ անոր զո-
23 րութեամբը : Ու անոնց թագաւորութեանը վերջը՝ երբոր ամբարիշտները ե՚ւ՚՚ր՚ը՚՚ե՚նէը լեցընեն , մէկ ՚պինտերես ու խորագէտ թագաւոր մը ՚պիտի
24 ելլէ . Եւ անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ , ՙբայց չէ թէ իր զօրութեամբը . ու անիկայ սքանչելի կերպով պիտի աւրէ . ‡և պիտի յաջողի , ու բան պիտի տեսնէ , ՙու զօրաւորները , և սրբոց ժողո-
25 վուրդը պիտի աւրէ . Ու ՙիր խելքին միջոցովը՝ իր ձեռքին մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի , ‡և իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ , ու խաղաղութեան մէջ շատերը պիտի կորսընցընէ , և ՙիշխանաց Իշխանին դէմ պիտի դնէ . բայց ը՚ա-
26 ռանց ձեռքի պիտի կոտրի : ‡Եւ իրիկուան ու առաւուան տեսիլքը՝ որ ըսուեցաւ , ճշմարիտ է . ՙու դուն տեսիլքը գոցէ . քանզի շատ օրերու համար է :
27 ՙՒ ես Դանիէլս մարեցայ , և քանի մը օր հիւանդացայ . ետքը ելայ ՚զթագաւորին գործը տեսայ . ու տեսիլքին համար զարմացման մէջ էի . ՙու մէկը չկար որ ‖ՙՆէն հասկըրներ՚՚ :

Գլ· Ը

1 Դանիէլ դերութեան ժամանակին վրայ խորհելով , 3 Միգայ խոստովանութիւն մը կ՚ընէ , 16 ու աղօթքով կը խնդրէ որ Երուսաղէմը նորոգուի : 20 Գաբրիէլ կ՚իմացընէ անոր՝ եօթանասուն շաբաթներուն վրայով :

Ն·Ք·ԳԲ· Խրբ 553

ՙԳլ·ժ· 6 , 7 ։
ՙԼԻ·Թ·21 ։ Ղ՚ա·ա· 19 , 26 ։
ՙԵզեկ·ա· 28 ։ Ցայտ· ա·17 ։
ՙԳլ·ժ·9 , 10 ։ Ղ՚ա·Թ·32 ։
ՙԵզեկ·բ· 2 ։
ՙԼԻ·Թ·27 ։ ժ·27·35, 36 ։ ժբ·7 ։ Ամ·բ·3 ։
– Հմր 3 ։
– Հմր 5 ։
‡ Կ՚՚մա՚զա
ՙԼԻ·ժ·3 ։
ՙՙՀմր 8 ։ Գլ·ժ·4 ։
ՐԲ Օր·Խբ· 50 ։
ՙՀմր 6 ։
– Ցայտ·ժկ· 13 , 17 ։
‡ Հմր 12 ։ Գլ·ժ· 36 ։
+ Հմր 10 ։ Գլ·կ·25 ։
ՙԳլ·ժ· 21 , 23 , 24 ։
‡ Հմր 11 · Գլ·ժ· 36 ։
– Հմր 11 ։ Գլ·ժ· 36 ։
Բ Ցոր·լդ· 20 ։ Ողբ· դ·6 ։ Գլ· բ·34 , 45 ։
‡ Գլ·ժ·1 ։
ՙԵզեկ·ժբ· 27 ։ Գլ·ժ· 14 ։ ժբ·4 , 9 ։ Տես Ցայտ·Խբ· 10 ։
Ե Գլ·կ·28 ։ ժ·8·16 ։
ՂԳլ·գ·2 , 3 ։
Ե Տես Հմր 16 ։
‖ Կ՚՚ – Բ՚՚նէը խմաՙնայ ։

Ն · ք · գ · Ք · Իր 538

1 Յօսուերոսի որդւոյն Դարեհին առջի տարին՝ որ անիկայ Մա-
բաց սերունդէն էր , ու քաղդէա-
ցւոց թագաւորութեանը վրայ թա-
2 գաւոր դրուեցաւ , Անոր թագա-
ւորութեանը առջի տարին՝ ես Դա-
նիէլս գիրքերէն իմացայ ան տա-
րիներուն թիւը՝ որոնց համար Ցէ-
րոջը խօսքը եղեր էր Երեմիա
մարգարէին , թէ եօթանասուն
տարիով պիտի վերջացընէր Երու-
սաղէմի աւերումները :
3 Ու ես իմ երեսս Ցէր Աստուծոյ
դարձուցի , որ ծոմապահու-
թեամբ , քուրձով ու մոխիրով ա-
ղօթք ու աղաչանք մատուցանեմ .
4 Եւ իմ Ցէր Աստուծոյս աղօթք ը-
րի , խոստովանեցայ , ու ըսի . Ո՛հ
Ցէր՝ մեծ և ահաւոր Աստուած ,
որ քեզ սիրողներուն և քու պա-
տուիրանքներդ պահողներուն ուխտ
ու ողորմութիւն կը պահես .
5 Մենք մեղք գործեցինք , անօրէ-
նութիւն ըրինք , ու ամբարշտու-
թիւն ըրինք , և ապստամբ եղանք ,
ու քու պատուիրանքներէդ ու ի-
6 րաւունքներէդ խոտորեցանք . Եւ
քու ծառաներուդ՝ մարգարէներուն
մոխիկ չըրինք , որոնք մեր թագա-
ւորներուն , մեր իշխաններուն , ու
մեր հայրերուն , ու երկրին բոլոր
ժողովրդեանը՝ քու անունովդ խօ-
7 սեցան : Ո՛վ Ցէր՝ քեզի կը վայե
արդարութիւնը , ու մեզի՝ երեսի
ամօթը , (ինչպէս որ այսօր է-
ղաւ ,) Ցուդայի մարդիկներուն ,
Երուսաղէմի բնակիչներուն , ու
ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր խա-
բայէլացիներուն՝ ան բոլոր երկիր-
ներուն մէջ՝ ուր որ դուն զանոնք
քշեցիր , անոնց քեզի դէմ ըրած
8 յանցանքին համար : Ո՛վ Ցէր՝
երեսի ամօթը կը վայե մեզի , մեր
թագաւորներուն , մեր իշխաննե-
րուն ու մեր հայրերուն , ինչու որ
9 քեզի դէմ մեղք գործեցինք . Ի-
ողորմութիւնը ու ներողութիւնը
մեր Ցէր Աստուծոյն կը վայլէ .
վասն զի մենք անկէ ապստամբե-
10 ցանք , Եւ մեր Ցէր Աստուծոյն
ձայնին մոխիկ չըրինք որ անոր օ-
րէնքներովը քալենք , որոնք իր ծա-
ռաներուն՝ մարգարէներուն ձեռ-
11 քովը մեր առջևը դրաւ : Ու Իսրա-
յէլը քու օրէնքդ զանց ըրին ,
և քու ձայնիդ մոխիկ չընելով խա-
տորեցան . ուստի Աստուծոյ ծա-
ռային Մովսէսին օրհնացը մէջ
գրուած անէծքը ու երդումը մեր
վրայ թափեցաւ . քանզի Անոր դէմ
12 մեղք գործեցինք . Ու մեր վրայ մեծ
չարիք բերելով՝ հաստատեց իր
խօսքերը՝ որ մեր վրայով , ու մեզ
դատող մեր դատաւորներուն վրա-
յով խօսեր էր . անանկ որ Երու-
սաղէմի մէջ եղածին պէս՝ բոլոր
13 երկինքին տակը չեղաւ : Մովսէ-
սին օրինացը մէջ գրուածին պէս՝
ասոր բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ .
Սակայն մենք մեր անօրէնութիւն-
ներէն դառնալու , և քու ճշմար-
տութեանդ խելամուտ ըլլալու հա-
մար՝ մեր Ցէր Աստուծոյն երեսը
14 չաղաչեցինք : Եւ Ցէրը ի սաս չա-
րիքին համար հսկելով՝ զանիկայ
մեր վրայ բերաւ . քանզի Ցէր
Աստուածը իր բոլոր գործ-
քերուն մէջ արդար է . Բայց մենք
15 անոր ձայնին մոխիկ չըրինք : Եւ
արդ՝ ով Ցէր Աստուած մեր՝ որ
քու ժողովուրդդ զօրաւոր ձեռքով
Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր , ու
քեզի անուն վաստկեցար՝ ինչպէս
որ այսօր է՝ մենք մեղք
գործեցինք , ամբարշտութիւն ը-
16 րինք : Ո՛վ Ցէր՝ քու բոլոր բա-
րութեանդ համեմատ չնորհք ըրէ .
Քու սուրբ լեռնէդ՝ Երուսաղէմ
քաղաքէն քու սրտմտութիւնդ ու
բարկութիւնդ դառնայ . վասն զի
մեր մեղքերուն համար , ու մեր
հարցը անօրէնութիւններուն հա-
մար՝ Երուսաղէմը , ու քու ժողո-
վուրդդ՝ ամէն մեր բոլորտիքը ե-
17 ղողներուն նախատինք եղան : Եւ
հիմա ով Աստուած մեր՝ քու ծա-
ռայիդ աղօթքը ու աղաչանքը լսէ ,
ու Ցէրոջը համար՝ քու ամայա-
ցած սրբարանիդ վրայ երեսդ փայ-
18 լեցուր : Ականջդ խոնարհեցուր՝
ով Աստուած իմ , ու լսէ , աչքերդ
բաց , ու տես մեր աւերումները ,
և ան քաղաքը՝ որուն վրայ քու
անունդ կոչուած է . վասն զի մեր
արդարութիւններուն համար քու առջևդ
կը մատուցանենք . հապա քու մեծ
19 ողորմութեանդ համար : Ո՛վ Ցէր՝
լսէ , ով Ցէր՝ ներէ , ով Ցէր՝ մոխիկ
ըրէ , ու կատարէ . մի՛ ուշանար
քեզի համար՝ ով Աստուած իմ .
քանզի քու քաղաքիդ վրայ , ու
քու ժողովրդեանդ վրայ քու ա-
նունդ կոչուած է :
20 Ու երբոր ես տակաւին կը խո-
սէի , կ՚աղօթէի , և իմ մեղքս , ու
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղքը
կը խոստովանէի , և իմ Աստուծոյս
սուրբ լեռանը համար՝ իմ աղա-
չանքս՝ իմ Ցէր Աստուծոյս առջևը
21 կը մատուցանէի . Երբոր ես տա-
կաւին աղօթքի մէջ կը խօսէի ,
ահա ան առջի տեսիլքին մէջը տե-
սած Մարդս Գաբրիէլը՝ շուտ մը
թռչելով՝ ինծի դպաւ իրիկուան
22 զոհինատեն , Ու ինձի հասկըցը-

Ն · ք · գ · Ք · Իր 538

Ե Ղր · ա · 12 , բ · 13 ; Եզկ · ե · 9 , Ամո · գ · 2 ,
Ի Ղե · իզ · 14 , ՃՃ , բ Օր · իբ · 15 , Ղր · բ · 17 ,
Ջ Ես · թ · 13 , Երեմ. բ · 30 , ե · 3 , Ովս · է · 7 · 10 ,
Կ Երեմ. լ · 28 , խգ · 27 , Ն Նէեմ. թ · 33 , Էզր 7 ,
Ձ Էզր 10 ,
Ղ Եւ · գ · 1 , 6 , ժ · 11 , գ Թագ · ը · 51 , Նէեմ. ա · 10 , Ե-
րեմ. լբ · 21 ,
Ճ Եւ · իգ · 18 , Նէեմ. թ · 10 , Ե-
րեմ. լբ · 20 ,
Մ Էզր 5 ,
* ԵԲՐ · ԱՐ-
ԳԱՐԱ-
ԹԻՒՆՆԵ-
ՐԸԴ
Յ Էզր 20 , Ջաք · բ · 8 ,
Ն Եւ · ի · 5 ,
Շ Ղր · բ · 15 , 16 ,
Պ Սադ · խգ · 13 , 14 , Ել · 4 ,
Ո Էզր 19 ,
Ռ Ղր · ե · 18 ,
Ս Թես · գ · 25 , Սադ · կ · 1 , ե · 3 , 7 , 19 ,
Վ Ես · լ · 17 ,
Տ Սադ · ե · 14 , ՃՃ , Տես Եւ · գ · 7 ,
Ր Երեմ. իե · 29 ,
Ց Սադ · հԲ · 9 , 10 , ՃԲ · 15 , 16 ,
Ւ Սադ · լբ · 5 , Ես · կե · 24 ,

Ա ԳԼ · ե · 16 ,
Բ ԳԼ · ը · 18 , Ժ · 10 , 16 ,
Գ Թագ · ը · 36 ,

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 538

ֆ Գլ · ժ · 12 ։
– Գլ · ժ · 11 · 19 ։
բ Մաա · իդ · 15 ։
ֆ Եա · ծգ · 10 ։
ք Եա · ծգ · 11 ։ Երեմ · իգ · 5 · 6 ։ Երր · Թ · 12 ։ Ցայս · ժգ · 6 ։
Ի Սաղ · խե · 7 ։ Ղու · ա · 35 ։ Ցօհ · ա · 41 ։ Երր · Թ · 11 ։
Ղ Տես Ֆառ · ժգ · 34 ։ Եզեկ · գ · 6 ։
Ի Հմր 23 ։ Մաա · իդ · 15 ։
Ը Եզր · գ · 24 ։ ղ · 1 · 15 ։ է · 1 ։ Նէեմ · բ · 1 · 3 · 5 · 6 · 8 ։
Ր Ցօհ · ա · 41 ։ գ · 25 ։
* Եբր · Մե-սիա
Ֆ Եա · ծե · 4 ։
Ի Նէեմ · գ · 8 · 16 · 17 · 18 ։
Ղ Եա · ծգ · 8 ։ Մար · Թ · 11 ։ Ղու · իդ · 26 · 46 ։
Ե ապետ · բ · 21 · գ · 18 ։
Բ Մաա · իբ · 7 ։
Ն Ղու · ժԹ · 44 ։
Հ Մաա · իդ · 2 ։
Յ Մաա · իդ · 6 · 14 ։

Իրբ 534

Ղ Եա · բ · 7 · 8 ։ Գլ · ժա · 10 · 22 · Նաա · ա · 8 ։
Ֆ Եա · ծգ · 11 ։ Մաա · իդ · 28 ։ Հռով · ե · 15 · 19 ։ Երր · Թ · 28 ։
Ք Եա · իբ · 6 ։ ծե · 3 ։ Երեմ · լա · 31 ։ Եզեկ · ժգ · 60 · 61 · 62 ։

նելով՝ ինձի հետ խօսեցաւ , ու ըսաւ · Ո՛վ Դանիէլ՝ հիմա ելայ , որ քեզի իմաստութիւն սորվեցը-
23 նեմ ։ Քու աղաչանքիդ սկիզբը պատգամ եղաւ , ու ես եկայ որ պատմեմ · – վասն զի դուն Ա-փո-ձ-ոյ սիրելի ես · ուրեմն ի պատ-գամը մտիկ ըրէ , ու տեսիլքը հաս-
24 կըցիր ։ Ցանցանքը վերջացնելու , ու մեղքը հատցընելու , եւ ան-օրէնութիւնը քաւելու , ու յաւի-տենական արդարութիւնը բերելու , և տեսիլքը ու մարգարէութիւ-նը կնքելու , ու Խորհրդ Սուրբը օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ՝ Ե օթ ան ասուն եօթնեակ որո-
25 շուած է ։ Եւ ի գիտցիր ու հասկը-ցիր , որ ԵՐուսաղէմը նորէն շինե-լու հրամանը ելլելէն՝ մինչև Ք Օ-ծեալ ի իշխանը եօթը եօթնեակ , ու վաթսունուերկու եօթնեակ կայ · Ե նորէն հրապարակը ու Խ պարիս-պը պիտի շինուի նեղութեան ժա-
26 մանակներու մէջ ։ Եւ վաթսուն-ուերկու եօթնեակէն ետքը Լ Օ-ծեալը պիտի կտրուի · Ի բայց չի թէ իրեն համար · ու ի գալու իշ-խանին ժողովուրդը՝ Ն քաղաքը հու սրբարանը պիտի աւրէ · Յև վերջը Չհեղեղով պիտի ըլլայ · ու մինչև պատերազմին վերջը աւերումներ
27 սահմանուած են ։ Ու մէկ եօթ-նեակ մը՝ Շ յատերուն հետ Ո ուխտ պիտի հաստատէ , և եօթնեկին մէջտեղը զոհը ու պատարագը պի-տի դադրեցընէ · ու Ի աւրողը՝ Յ պղծութեանց աշտարակին վրայ ղէրէ ըլլայ" , մինչև որ աւրուածին վրայ Նախասահմանեալ կորուա-տը թափուի ։

ԳԼ · Ժ

1 Դանիէլ իր անձը խոնարհեցընելէն ետև տե-սիլք մը կը տեսնէ · 10 երրոր կը զարնուի , հրեշտակը զանիկայ կը մխիթարէ ։

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին եր-րորդ տարին՝ խօսք մը յայտ-նուեցաւ Դանիէլին , – որուն անու-նը Բաղտասասար կոչուած էր · Ի ու ան խօսքը ճշմարիտ էր , ու Ձ մեծ տառապանաց վրայով էր" · ու Ե ա-նիկայ խօսքը հասկըցաւ , ու տեսիլ-
2 քին տեղեակ եղաւ ։ Ն օրերը ես Դանիէլս՝ լման իրեք շաբաթ աու-
3 գի մէջ էի · Ախորժելի կերակուր չկերայ , ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ · Ե ու ամենևին էղէվ չօ-ծուեցայ , մինչև որ երեք շաբաթը լմընցաւ ։
4 Եւ առաջին ամսուն քսանուչորս-երորդ օրը՝ ես Ի Տիգրիս Լ ե-
5 մեծ գետին եզերքն էի · Ու Ղայ-քերս վերցուցի ու նայեցայ , և Ե ա-հա կտաւ հագած , ու մէջքը Ը ո-փազի ոսկիէ Ի գօտի կապած մարդ
6 մը կար · Եւ անոր մարմինը Ֆ ոսկե-քարի պէս , ու երեսը Խ փայլակի ե-րևոյթի պէս , Նև աչքերը կրակի բոցերու պէս , ու թեւերը Ե ու ոտ-քերը փայլուն պղնձի գոյնին պէս , Ձ և իր խօսքերուն ձայնը բազմու-
7 թեան ձայնին պէս էր ։ Ու ես տեսիլքը՝ Ն մինակ ես Դանիէլս տե-սայ , ու ինձի հետ եղող մարդիկ-ները տեսիլքը չտեսան · Հապա ա-նոնց վրայ մեծ վախ ինկաւ , ու
8 փախան որ պահուըտին ։ Եւ ես մինակ մնացի , ու աս մեծ տեսիլքը տեսայ , Հու իմ վրաս ոյժ չմնաց , և իմ Ն վայելչութիւնս ապակա-նութեան դարձաւ , ու ալ ոյժ
9 չունեցայ ։ Եւ անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի , Հու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս՝ ապշած երեսիս վրայ գետինը ինկայ ։
10 Ֆ Եւ ահա ինձի մէկ ձեռք մը դը-պաւ , ու զիս ծունկերուս , ու ձեռ-քերուս թաթերուն վրայ վերցուց ·
11 Եւ ինձի ըսաւ · Ո՛վ Դանիէլ՝ Ո սի-րելի մարդ , քեզի ըսելու խօսքերս հասկըցիր , ու եղած տեղ կայնէ · քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ · ու երբոր անիկայ աս խօսքը ինձի ը-
12 սաւ , դողալով կայնեցայ ։ Եւ ինձի ըսաւ · Յ Մի վախնար , ով Դանիէլ · քանզի ան առջի օրէն՝ի վեր՝ որ քու սիրտդ տուիր հասկը-նալու , և քու Աստուծոյդ առջեր քու անձդ խոնարհեցընելու , Ր քու խօսքերդ լսուեցան · ու ես քու-
13 խօսքերուդ համար եկայ ։ Բայց Պարսից Թագաւորութեանը իշ-խանը քսանումէկ օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ · սակայն ահա Մի-քայէլ՝ առաջին իշխաններէն մէկը՝ ինձի օգնութեան եկաւ · ու ես՝ Հոն Պարսից Թագաւորներուն քո-
14 վը մնացի · Ու հիմա եկայ , որ Ք ետ-քի օրերը քու ժողովուրդիդ ինչ բլլալիքը քեզի հասկըցընեմ · Դ վասն զի տեսիլքը դալու օրերուն համար
15 է ։ Եւ անիկայ ինձի ասանկ խօս-քեր բսածին պէս , Ներեսս դէպ՝ի գետինը ծռեցի , ու համր մնացի ։
16 Եւ ահա Մարդու որդւոց կեր-պարանքով ձեռք Շրթունքներուս դպաւ · ու բերանս բացի , ու խօսե-ցայ · ու դիմացս կայնողին ըսի · Ո՛վ տէր իմ՝ Ա տեսիլքով Էցաւերս

Ն · Ք · ՂԲ · Իրբ 534

Ր Տես Մաա · գ · 17 ։
Խ Ծն · բ · 14 ։
Չ Տես Ցես · ե · 13 ։
Խ Գլ · ժբ · 6 · 7 ։
Ը Երեմ · ժ · 9 ։
Ր Ցայս · ա · 13 · 14 · 15 · ժե · 6 ։
Ֆ Եզեկ · ա · 16 ։
Խ Եզեկ · ա · 14 ։
Է Ցայս · ա · 14 · ժԲ · 12 ։
Խ Եզեկ · ա · 7 · Ցայս · ա · 15 ։
Ֆ Եզեկ · ա · 24 · Ցայս · ա · 15 ։
Ն Տես Դ Թագ · գ · 17 · Գոր · Թ · 7 ։
Հ Գլ · ը · 27 ։
Յ Գլ · ե · 28 ։
Չ Գլ · ը · 18 ։
Ֆ Երեմ · ա · 9 · Գլ · Թ · 21 · Ցայս · ա · 17 ։
Յ Գլ · Թ · 23 ։
Յ Ցայս · ա · 17 ։
Ն Գլ · Թ · 3 · 4 · 22 · 23 ։
* Գոր · ժ · 4 ։
Չ Հմր 20 ։
– Հմր 21 ։ Գլ · ժբ · 1 · Ցուդ · 9 · Ցայս · ժբ · 7 ։
Չ Ծն · խԹ · 1 · Գլ · բ · 28 ։
Ղ Գլ · բ · 26 ։ Ա՛մ · բ · 3 ։
Լ Հմր 9 · Գլ · ը · 18 ։
– Գլ · բ · 15 ։
– Հմր 10 · Ե-բեմ · ա · 9 ։
Լ Հմր 8 ։

† Կամ՝ աւրող պղծութիւնը աշտարակին վրայ ղէրէ ըլլայ , Ե-կամ՝ պղծութեանց Թևին վրայ աւրողը ղէրէ Ֆ-ը յ Մաա · իդ · 15 ։ Մար · ժգ · 14 ։ Ղու · իա · 20 ։ Ն Տես Եա · ժ · 22 · 23 ։ իբ · 22 ։ Գլ · ժա · 36 ։ Ղու · իա · 24 ։ — Գլ · ա · 7 ։ Բ Գլ · ը · 36 ։ Ցայս · ժԹ · 9 ։ ‡ Եբր · զորքը մեծ էր , կամ՝ պատերազմը մեծ էր · Ֆ Գլ · ա · 17 ։ ը · 16 ։

վրաս դարձան, և ալ ոյժ չունեցայ։
17 Ու աս իմ տիրոջս ծառան՝ աս իմ տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու կարող ըլլայ. վասն զի հիմակուընէ վրաս ոյժ չկայ, ու վրաս շունչ չմնաց։ 18 Եւ ան մարդու կերպարանք ունեցողը՝ նորէն ինծի դպաւ, 19 և զիս ուժովցուց. ¶Ու ըսաւ. Մի՛ վախնար՝ ով սիրելի մարդ, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի. ուժովցիր, և քաջ եղիր. ու երբոր անիկայ ինծի հետ խօսեցաւ, ուժովցայ, ու ըսի. Թող խօսի իմ տէրս. վասն զի ուժովցուցիր զիս։
20 Եւ անիկայ ըսաւ. Գիտե՞ս թէ ինչու համար քեզի եկայ. ու հիմա Պարսից իշխանին դէմ պատերազմելու պիտի դառնամ. ու երբ որ ելլելուս պէս, ահա Յունաց իշխանը պիտի գայ։ 21 Բայց ես ճշմարտութեան գիրքին մէջը գրուածը քեզի պիտի պատմեմ. ու ասոնց *մէջ մէկը չկայ որ ինծի օգնէ, –բայց միայն ձեր իշխանը Միքայէլ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Պարսից կործանումը Յունաց թագաւորին ձեռքովը։ 5 Հարաւի և հիւսիսի թագաւորներուն միջնակը եղած դաշնակցութիւնները ու պատերազմները։ 30 Հռովմայեցւոց յարձակումը ու բռնաւորութիւնը։

1 ||Ու –Մարաց Դարեհ Բ–ին Բաւջի տարին՝ ես կայնեցայ որ զանիկայ ուժովցնեմ ու զօրացընեմ։ 2 Եւ հիմա քեզի ճշմարտութիւն պիտի պատմեմ. Ահա Պարսից Երիէն մէջ իրեք թագաւոր ալ պիտի ելլէ. ու չորրորդը մեծ հարստութիւնով՝ ամենէն հարուստ պիտի ըլլայ, ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժովնայ, ամենը ոտք պիտի հանէ Յունաց թագաւորութեանը դէմ։
3 Եւ քաջ †մէկ զօրաւոր թագաւոր մը պիտի ելլէ, ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ, և †իր կամացը պէս պիտի բնէ. Ու երբոր ան բազումը կերպով պիտի կոտրի, ու երկինքին չորս հովերուն պիտի բաժնուի. բայց իր յաջորդներուն չէ, նոյ ալ իր վրան իշխանութեանը պէս. վասն զի անոր թագաւորութիւնը պիտի քակուի, ու անոնցմէ ուրիշներուն պիտի ըլլայ։
5 Եւ հարաւի թագաւորը պիտի ուժովնայ, ու անոր իշխաններէն մէկը անոր վրայ պիտի ուժովնայ, ու պիտի տիրէ. անոր իշխանութիւնը՝ մեծ իշխանութիւն պիտի 6 ըլլայ։ Եւ մէկ քանի տարիէն ետքը՝ իրարու հետ դաշնակցութիւն պիտի բնեն. վասն զի հարաւի թագաւորին աղջիկը՝ հիւսիսի թագաւորին պիտի մտնէ հաշտութիւն ընելու համար, բայց բազուկի ոյժ պիտի չունենայ. և ան Բ–ը ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ. հապա ան –ինքը՝ ու զանիկայ բերողները, ու զանիկայ ծնանողը, և զանիկայ ժամանակներուն համեմատ ուժովցնողը ձեռք պիտի տրուի։
7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն †մէկը պիտի ելլէ անոր տեղը, ու անիկայ զօրքով պիտի գայ, և հիւսիսի թագաւորին ամրոցները պիտի մտնէ, ու անոնց մէջը բան պիտի տեսնէ, ու յաղթող 8 թող պիտի ըլլայ. Եւ անոնց աստուածներն ալ՝ ձուլածոյ կուռքերուն ու ոսկեղէն ու արծաթեղէն ընտիր ամաններուն հետ՝ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի. ու անիկայ †հիւսիսի թագաւորէն աւելի 9 շատ տարիներ պիտի կայնի". Որ հարաւի թագաւորին թագաւորութեանը մէջ պիտի մտնէ, ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ։
10 Եւ անոր որդիքը պատերազմի պիտի ելլեն, ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի ժողվեն. Ինչ ալ անպատճառ պիտի գայ, ու հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դարձեալ էմինչև անոր ամրոցը պիտի 11 պատերազմի։ Իսկ հարաւի թագաւորը պիտի կատղի, ու պիտի ելլէ, և անոր հետ՝ –ինքն հիւսիսի թագաւորին հետ պատերազմ պիտի ընէ. ան ալ շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ. բայց բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։
12 Ու երբոր ան բազմութիւնը առնէ, իր սիրտը պիտի բարձրանայ, ու բիւրաւորներ պիտի կործանէ, բայց 13 պիտի չուժովնայ. Քանզի հիւսիսի թագաւորը պիտի դառնայ, ու առջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, ու մէկ քանի տարիէն ետքը՝ մեծ զօրքով, ու մեծ պատրաստութեամբ անշուշտ պիտի գայ։
14 Եւ ան ժամանակները հարաւի թագաւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն. ու քու ժողովուրդիդ բռնաւորներուն որդիքը ոտք պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար, բայց 15 պիտի գլորին։ Եւ հիւսիսի թագաւորը պիտի գայ, ու հողաբլուրներ պիտի կանգնէ, ու պարսպաւոր քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի Բ–ուն բազուկները, ու անոր ընտրեալները պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան։
16 Եւ անոր վրայ եկողը՝ †իր ուզածին պէս պիտի բնէ. ու †անոր երեսին դէմ դնող պիտի չըլլայ. և †փա-

Ն. Բ. Դ. Իրր 534
Ա Հմր 11։
Բ Թագ. Ը. 23։
Յ Հմր 13։
* Կ–ի՝ դէմ
– Հմր 13։ Ցուդ. 9։ Ցայտ. Ժբ. 7։
Գլ. Ե. 31։ Բ Գլ. Թ. 1։
Է Գլ. Է. 6։ Ը. 5։
Ը Գլ. Ը. 4։ Հմր 16. 36։
Թ Գլ. Ը. 8։
Ժ Գլ. Ը. 22։
Ն. Բ. Դ. Իրր 534
† Կ–ի՝ մէկ քանի տարի հիւսիսի թագաւորն աւելի պիտի ուժովնայ.
Ե Եզ. Ը. 8։ Գլ. Թ. 26։
Հմր 7։
Բ Գլ. Դ. 4. 7։ Հմր 3. 36։
Ա Ցեսա. 5։
Թ Գլ. Ը. 9։ Հմր 41. 45։

Ն·Ք·Գ·
Իրբ 534

ռաւոր երկրին մէջը պիտի կենայ ,
17 որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի , Ու
երեսը պիտի շինակէ իր բոլոր թա-
գաւորութեանը ուժովը գալու . և
իր հետը ուղիղներ պիտի ըլլան , ու
բան պիտի տեսնէ . և կանանց աղ-
ջիկը անոր պիտի տայ , որ անոր
[illegible] աւրէ . բայց ա-
նիկայ անոր հետ պիտի չկայնի , ու
18 անոր պիտի չըլլայ :Ետքը իր երե-
սը դէպ ի կղզիները պիտի դարձը-
նէ , ու շատերը պիտի առնէ . և
մէկ իշխան մը անոր նախատինքը
պիտի դադրեցընէ , ու ասկէ ի զատ
անոր նախատինքը վրան պիտի
19 դարձընէ : Եւ իր երեսը դէպ ի իր
երկրին ամրոցները պիտի դարձընէ ,
բայց պիտի գլորի , պիտի իյնայ
և ու պիտի չգտնուի :

Ել·Ցոր·ի·8 ;
Սադ·լե·36 ;
Եզեկ·իշ·
21 ;
* Կ՚ փա-
ռաւոր մա-
ռէն .

20 Եւ անոր տեղը մէկ պիտի ելլէ ,
որ հարկապահանջը պիտի խրկէ էր
թագաւորութեանը * փառքին հա-
մար" . բայց անիկայ քիչ օրերու
մէջ պիտի կոտրի . սակայն ոչ
բարկութեամբ , և ոչ պատերազ-
մով :

Ի Գէ·է·8 ;
ը·9·23·25·

21 Ու անոր տեղը Ի մէկ անարգ մը
պիտի ելլէ , որ անոր թագաւորա-
կան պատիւ պիտի չտան . բայց
անիկայ հանդարտութեամբ պիտի
գայ , ու շողոքորթութիւններով
թագաւորութիւնը պիտի առնէ :

Ի Հմր 10 ;

22 Եւ անոր առջևէն Ի հեղեղին բա-
զուկներովը պիտի ընկղմին , ու պի-
տի կոտրին . Նաև ուխտին իշխանը :

Ն Գէ·ը·10 ;
11·25 ;
Կատարուե-
ցաւ՝իրբ 171
Հ Գէ·ը·25 ;

23 Քանզի անոր հետ դաշնակցութիւն
ընելէն ետքը , Հանիկայ նենգու-
թիւն պիտի ընէ , և պիտի ելլէ , ու
24 պզտիկ ազգով պիտի յաղթէ : Ա-
նիկայ հանդարտութեամբ խիստ
պարարտ գաւառին մէջը պիտի
մտնէ , ու իր հայրերուն , ու հարցը
հայրերուն չըրածը ինքը պիտի ընէ .
անոնց մէջը աւար և կողոպուտ ու
ստացուածք պիտի բաշխէ , ու մին-
չև մէկ ժամանակ մը պարիսպներուն
դէմ իր խորհուրդները պիտի խոր-
Կատարուե-
ցաւ՝իրբ 170
25 հի : Ու մեծ զօրքով՝ իր զօրու-
թիւնը ու սիրտը պիտի գրգռէ հա-
րաւի թագաւորին դէմ . հարաւի
թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօ-
րաւոր զօրքով պատերազմի պիտի
ելլէ . բայց պիտի չկարենայ դիմա-
նալ . վասն զի անոր դէմ խոր-
26 հուրդներ պիտի խորհին : Անոր
ազնիւ կերակուրները ուտողները
անգամ զանիկայ պիտի կոտրեն . և
անոր զօրքը պիտի †ցրուի . ու շա-
տերը սպաննուած պիտի իյնան :

†Կ՚կոխէ ,
ԵԲբ·յոբ·
գի·

27 Եւ ասթագաւորներուն երկուքին
ալ սիրտը չարութիւն ընելու հա-
մբերել պիտի ըլլայ , ու մէկ սե-
ղանի վրայ սուտ պիտի խօսին .
բայց պիտի չյաջողի . վասն զի
վախճանը որոշուած ժամանակի

Ն·Ք·Գ·
Իրբ 534

28 մէջ պիտի ըլլայ : Ու անիկայ շատ
հարստութիւնով իր երկիրը պիտի
դառնայ . և Ի իր սիրտը սուրբ ուխ-
տին դէմ պիտի ըլլայ , ու բան պիտի
տեսնէ , ու իր երկիրը պիտի դառ-
նայ :

Ն Հմր 29·35·
40 ; Գէ·ը·
19 ;
Ղ Հմր 22 ;

29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի
դառնայ , ու հարաւի վրայ պիտի
երթայ . բայց վերջինը Ի առջինին
30 պէս պիտի չըլլայ : Ի քանզի Կի-
տացւոց նաւերը անոր վրայ պիտի
երթան . և անիկայ պիտի թուլ-
նայ . ու դառնալով Ի սուրբ ուխտին
դէմ պիտի բարկանայ , ու բան
պիտի տեսնէ . և պիտի դառնայ ,
ու սուրբ ուխտը թողողներուն ու-
31 շադրութիւն պիտի ընէ : Ու ա-
նոր կողմէն բազուկները պիտի կայ-
նին , և սրբարանը — ամրոցը պիտի
պղծեն , ու մշտնջենաւոր ղուռը պի-
տի վերցընեն , ու աւրող պղծու-
32 թիւնը պիտի դնեն : Եւ ուխտին
դէմ ամբարշտութիւն ընողները՝
շողոքորթութիւններով գլխէ պի-
տի հանէ . բայց իրենց Աստուածը
ճանչցողներուն ժողովուրդը՝ ոյժ
պիտի գտնեն , ու բան պիտի
33 տեսնեն : Եւ ժողովուրդին խե-
լացիները շատերուն պիտի սոր-
վեցընեն , ու աւուն մը՝ սուրի ,
կրակի , գերութեան և յափշտա-
34 կութեան պիտի հանդիպին : Ու
երբոր — բռնէ հանդիպին ,
քիչ մը օգնութիւն պիտի գտնեն .
ու շատերը շողոքորթութիւննե-
35 րով անոնց պիտի յարին : Եւ
խելացիներէն ոմանք — բռնէ
պիտի հանդիպին , որպէս զի նմին-
չև վերջին ժամանակը Ղ զանոնք
փորձէ , մաքրէ ու ճերմկցընէ .
Ի քանզի — նիւ տակաւին որոշ
36 ժամանակ մը դէռ կէ : Եւ ան
թագաւորը ՚իր ուզածը պիտի
ընէ , ու ՚ինքը բոլոր աստուած-
ներէն վեր պիտի բարձրացընէ ու
պիտի մեծցընէ , և Հաստուածոց
Աստուծոյն դէմ սոսկալի բաներ
պիտի խօսի , ու յաջողութիւն
պիտի գտնէ՝ մինչև որ բարկու-
թիւնը կատարուի . քանզի նա-
խասահմանուածը ՚ի գործ պիտի
37 դրուի : Եւ անիկայ իր հարցը
աստուածները բանի տեղ պիտի
չսեպէ . ե և կանանց ցանկութիւնը ,
ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի
չսեպէ . վասն զի ինքը ամենուն
38 վրայ պիտի մեծցընէ : Հապա
բերդերուն աստուածը իր եղած
տեղը պիտի պատուէ , ու իր հայ-
րերուն չճանչցած աստուածը՝ ոս-
կիով , արծաթով , պատուական

Ն Գէ·ը·11 ;
Ժր·11 ;

Ել·Մաղ·ը·
7 ;
* Երբ·ժա·
35 , ըէ ;

Ն Գէ·ը·17 ;
19 ; Հմր 40 ;
Դ Գէ·ժր·
10 ; ՍԳաս·
ա·7 ;
Ղ Հմր 29 ;
Հմր 16 ;
* Գէ·է·8 ;
25 ; ը·25 ;
բ Թես·բ·
4 ; Ցայտ·
ժգ·5·6 ;
Ն Գէ·ը·11 ;
24·25 ;
* Գէ·թ·
27 ;

բ ա Տիմ·գ·
3 ;
ե Ես·ժգ·
13 ; բ Թես·
բ·4 ;

քարերով ու ցանկալի բաներով
39 պիտի պատուէ ։ Եւ ՚՚ օտար աստուածոյն հետ զօրաւոր բերդերու մէջ բան պիտի տեսնէ , ՚՚ ը-
նդունի՛ ճանչցողներուն փառքը պիտի շատցընէ , և շատերուն վրայ տիրել պիտի տայ անոնց , ու երկիրը *իբրև վարձք" պիտի բաժնէ ։
40 ՚՚Եւ վերջին ժամանակը հարաւի թագաւորը անոր հետ պիտի ծեծկուի . ու հիւսիսի թագաւորը կառքերով , †ձիաւորներով ու շատ նաւերով՝ †մրրկի պէս անոր դէմ պիտի երթայ , ու երկիրները պիտի մտնէ , ՚ու կոխելով պիտի
41 անցնի . Եւ փառաւոր երկիրը պիտի մտնէ . ու շատ հոգիներ տակնուվրայ պիտի ըլլան . բայց անոր ձեռքէն ասոնք պիտի ազատին . ֆԵդովմ , Մովաբ , ու Ամմոնի որդւոց գլխաւոր ՚՚՚
42 Եւ իր ձեռքը երկիրներուն վրայ պիտի երկարընէ , ու Եգիպտոսի երկիրը պիտի չկարենայ ազատիլ ։
43 Եւ ոսկիի , ու արծաթի գանձերուն , ու Եգիպտոսի բոլոր պատուական բաներուն պիտի տիրէ . և Լիբեացիք ու Եթէովպացիք ա-
44 նոր †հետևող պիտի ըլլան ։ Բայց արևելքէն ու հիւսիսէն լուրեր դի՛ ։՚՚ , և զանիկայ պիտի խռովեցընեն . ու մեծ բարկութեամբ պիտի ելլէ որ շատերը կորսընդրէ
45 ու բնաջինջ ընէ ։ Եւ պալատներու պէս վրաններըՙ ‡ծովերուն մէջտեղը ՚՚փառաւոր ու սուրբ լեռան վրայ" պիտի կանդնէ . Բայց անիկայ մինչև իր վախճանը պիտի հասնի . ու անոր օգնութիւն ընող պիտի չըլլայ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Միքայէլ պիտի ապատէ Իսրայէլը իրենց նեղութենէն ։ 5 Դանիէլ ժամանակներուն վրայով տեղեկութիւն կը ստանայ ։

1 Եւ ան ժամանակը քու ժողովուրդիդ որդւոցը վրայ կայնող ՚՚Միքայէլ մեծ իշխանը պիտի ելլէ . Բ ու ՚՚՚՚ նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ , որ ազգ ըլլալէն մինչև ան ատենը՝ անանկը եղած չէ . և ան ժամանակը քու ժողովուրդդ Ֆպիտի ազատի , ՚՚՚՚՚ ով որ Տգրքին մէջը գրուած
2 գտնուի ։ Ու երկրիս հողին մէջը

քնացողներուն շատերը պիտի արթննան , Համանք յաւիտենական կենաց համար , և ոմանք ալ նախատանաց ՚՚՚ յաւիտենական ան-
3 արգանաց համար ։ Եւ Հիմաստունները իրենց հաստատութեան լոյսին պէս , ըու անոնք որ շատերը արդարութեան կ'առաջնորդեն՝ Ճաստղերուն պէս Հպիտի փայլին յաւիտենից յաւիտենից ։
4 Եւ դուն՝ ով Դանիէլ՝ ՚՚ խոսքերը դոցէ , ու գիրքը կնքէ մինչև Վերջին ժամանակը . շատերը ՚՚՚՚՚

ՄԱՐԳԱՐԻՏՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 785

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ովսէէ՝ հոգևոր պոռնկութեան դէմ Աստուծոյ դատաստանը յուշընելու համար, իրեն կնիկ կ՚առնէ Գոմերը։ 4 որ կը ծնանի Եզրայէլը։ 6 Լօրուհաման։ 8 ու Լօամմին։ 10 Յուդայի ու Իսրայէլին գերեզարձութիւնը։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէէրիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ, Յուդայի թագաւորներուն՝ Ոզիայի, Յովաթամին, Ահազին, — Եզեկիայի օրերը, և Իսրայէլի թագաւորին Յովասի որդւոյն Երոբովամին օրերը։

2 Ովսէէին սկիզբը խօսքին սկիզբը։ Եւ Տէրը ըսաւ Ովսէէին. — Գնա, քեզի պոռնկութեան կնիկ մը, ու պոռնկութեան տղաքներ առ. քանզի Երկիրը Տէրոջմէ խոտորելով, խիստ շատ պոռնկեցաւ։

3 Եւ անիկայ գնաց, ու Դաբելայիմի աղջիկը Գոմերը առաւ. և անիկայ յղացաւ, ու անոր որդի մը

4 ծնաւ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Անոր անունը Եզրայէլ դիր. քանզի քիչ ատենէն Եզրայէլի վրէ՛ն արիւնները Եհուի տունին պիտի պահանջեմ, ու Իսրայէլի տանը թագաւորութիւնը պիտի դադրեցընեմ։

5 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ Եզրայէլի հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտրեմ։

6 Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ, ու աղջիկ մը ծնաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Ովսէէին. անոր անունը՝ Լօրուհամա դիր. Հքանզի ալ պիտի չողորմիմ Իսրայէլի տանը, †հապա զանիկայ բոլորովին պիտի վերցը-

7 նեմ՛՛։ Բայց Յուդայի տանը ողորմութիւն պիտի ընեմ, ու զանոնք՝ իրենց Տէր Աստուծովը պիտի փրկեմ, և Հզանոնք աղեղով, կամ սրով, կամ պատերազմով, ձիերով, կամ ձիաւորներով պիտի չփրկեմ։

8 Ու երբոր Լօրուհաման կաթէն կտրեց, նորէն յղացաւ, ու որդի մը

9 ծնաւ։ Ան ատենը Տէրը ըսաւ. Անոր անունը՝ ‡Լօամմի՝ դիր. քանզի դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու ես ձեզի Ահեհ պիտի չըլլամ։

10 Բայց Իսրայէլի որդւոյը թիւը ծովու աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ անչափ ու անթիւ է. Եւ ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ՝ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որ-

11 դիքը պիտի ըսուին։ Եւ Յուդայի որդիքը, ու Իսրայէլի որդիքը միանգամայն պիտի ժողովուին, ու իրենց վրայ իշխան մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի ելլեն. քանզի Եզրայէլին օրը մեծ պիտի ըլլայ։

Ն · Ք · ՂԴ · Իրր 785

Ե Հռով · Թ · 25 · 26 ։ ա Պետ. բ · 10։
Է ԳԼ · բ · 23։
Լ Ցօհ. ա · 12։ աՑօհ. գ · 1։
Ի Ես. ժա. 12, 13։ Երեմ. գ · 18։ Եզեկ. լդ · 23։ Լէ · 16-24։

ԳԼ · Բ

1 Ժողովուրդին կատաղաւութիւնը։ 6 Անոնց դէմ Աստուծոյ դատաստանները։ 14 Անոնց հետ հաշտուելուն խոստմունքները։

1 Ձեր եղբայրներուն՝ Ամմի, ու ձեր քոյրերուն՝ §Րուհամա՝ ըսէք.

2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճեցէք. քանզի —անիկայ իմ կնիկս չէ, ու ես անոր էրիկը չեմ. և անիկայ իր երեսէն իր Է պոռնկութիւնները, ու իր ծիծերուն մէջէն իր շնութիւնները թող վերցնէ.

3 Որ չըլլայ թէ Հզանիկայ մերկացընեմ, ու զանիկայ իր Ծնած օրուանը պէս թողում, և զանիկայ Ի անապատի դարձընեմ, ու զանիկայ անջուր երկրի պէս ընեմ, ու զանիկայ Ճծարաւով մեռցընեմ։

4 Եւ անոր որդւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ. քանզի անոնք Ի պոռ-

5 նկութեան որդիք են։ Հքանզի անոնց մայրը պոռնկութիւն ըրաւ. զանոնք յղացողը խայտառակութիւն գործեց. վասն զի ըսաւ. Իմ հմանիներուս եւեւէն երթամ, Ի որոնք իմ հացս ու ջուրս, բուրդս ու քթանս, եղս ու խմելիքներս

6 Ինձի կու տան։ Ընոր համար ահա ես՝ Ի փուշերով ցանգ պիտի փակեմ ‡անոր ճամբուն՝՛, ու անոր Ի ըղձութիւը պատ պիտի չընեմ, որ իր ճամբաները չկրնայ գտնել։

7 Եւ անիկայ իր հմանիներուն եւեւէն պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի չհասնի, ու զանոնք պիտի փնտռէ, բայց պիտի չկրնայ գտնել. ան ատենը պիտի ըսէ. Ի երթամ իմ Լառջի էրկանս դառնամ. քանզի ան ատենը հիմակուընէ աղէկ վի՛ճ-

8 դէի։ Եւ անիկայ Ի չգիտցաւ որ

Ա Հռով · Թ · 25 · 26 ։ ա Պետ. բ · 10։
Բ ԳԼ · բ · 23։
Գ Ցօհ. ա. 12։ աՑօհ. գ · 1։
Դ Ես. ժա. 12, 13։ Երեմ. գ · 18։ Եզեկ. լդ · 23։ Լէ · 16-24։

Ե Ելք · ե · 1։

Զ Բ ՕՐ · լ · 16։ Սաղ · ծգ · 27։ Երեմ. բ · 13։ Եզեկ · իգ · 8, ՃԼ։

Է դ Թագ. ժ. 11։

Ը Տե՛ս դ Թագ. ժե. 10, 12։

Թ Տե՛ս դ Թագ. ժե. 29։

* Յ՛՝ չողորմեմ։

Ժ դ Թագ. ժէ · 6, 23։

† կա՛՛ որ անոնց մէկ կերպով մը ներեմ։

Ի դ Թագ. ժԹ. 35։

Լ Տե՛ս Ջար. դ · 6։ Թ. 10։

‡ Յ՛՝ Իմ ժողովուրդս չէ։

Խ Ելք. լբ. 12։ Հռով. Թ. 26, 27։

Ն · Բ · ԳՁ · Իսր 785

Բ եզեկ · ԺԷ · 17 · 18 · 19 ·

ա Հմր 3 ·

Հ եզեկ · ԺԷ · 37 · իգ · 29 ·

Յ Ամվ · Ը · 10 ·

Ղ գ Թագ · ԺԸ · 32 · Ամվ · Ը · 5 ·

Ճ Հմր 5 ·

Մ Պտ. Ա. 12 · 13 · Ես. ա. 5 ·

Յ եզեկ · իգ · 40 · 42 ·

Ն եզեկ · ի · 35 ·

Ղ Ցես. է. 26 · Ես · կե · 10 ·

ա Երեմ. ը. 2 · եզեկ · ԺԷ · 8 · 22 · 60 ·

Ղ Եւ · ԺԱ. 1 ·

ա Այ՝ Տէրս՝

Գ եւ · իգ · 13 · Ցես. իգ · 7 · Պտ. ԺԷ. 4 · Զաք · ԺԳ · 2 ·

Լ Ցոր. ե. 23 · Ես · ԺՈ. 6 · 9 · եզեկ · ԼԲ · 25 ·

բ Պտ · խզ · 9 · Ես · ը · 4 · եզեկ · լԹ · 9 · 10 · Զաք · Թ · 10 ·

գ Գէ · իզ · 5 · Երեմ · իգ · 6 · Ներեմ · լա · 33 · 34 · Ցոէ · ԺԷ · 3 ·

դ Զաք · ը · 12 ·

Դ՝ ցորներ ու դինին ու եղը ես անոր կու տայի , և անոր արծաթը ու ոսկին ես կը շատցնէի , բայց՝ անոնք Բահաղի ետեւէ չինեցին ։

9 Անոր համար պիտի դառնամ , ու իմ ցորենս իր եղանակին մէջ , ու իմ դինիս իր որոշ ժամանակին մէջ պիտի առնեմ , և անոր մերկութիւնը ծածկող բուրդս ու քթանս

10 ետ պիտի առնեմ ։ Ու հիմա անոր հոմանիներուն առջեւը՝ հանոր անզգամութիւնը պիտի յայտնեմ . ու մարդ մը պիտի չրլայ որ զանի-

11 կայ իմ ձեռքէս ազատէ ։ Եւ ա-նոր բոլոր ուրախութիւնը , անոր տօնները , ամսագլուխները , ու շաբաթները , և բոլոր հանդիսաւոր

12 օրերը պիտի խափանեմ ։ Ու պիտի աւերեմ անոր որթերը , ու թըզենիները , որոնց համար կ'ըսէր թէ՝ Ասոնք իմ հոմանիներուս ինծի տուած պարգեւներն են , և զանոնք անտառի պիտի դարձնեմ . ու զանոնք դաշտի գազանները պի-

13 տի ուտեն ։ Եւ զանիկայ պիտի պատժեմ ան օրերուն համար , որոնց մէջ անիկայ Բահաղիմներուն խունկ կը ծխէր . իր օղերովը ու մանեակներովը կը զարդարուէր , և իր հոմանիներուն ետեւէն կ'երթար , ու զիս մոռցեր էր , կ'ըսէ Տէրը ։

14 Անոր համար ահա ես զանիկայ պիտի համոզեմ , և զանիկայ անապատը պիտի տանիմ , ու անոր

15 սրտին պէս պիտի խօսիմ ։ Եւ անկէ անոր այգիները , ու Աքորի ձորը՝ յոյսի դուռի համար անոր պիտի տամ . և հոն՝ իր մանկութեան օրերուն պէս , ու Եգիպտոսի երկրէն ելած օրուանը պէս՝

16 երգեր պիտի երգէ ։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , դիս՝ Իմ Էրիկս՝ պիտի կոչես , ու ալ զիս՝ Իմ Բահաղս՝ պիտի չկոչես ։

17 Ու Դանոր բերնէն Բահաղիմին անունները պիտի վերցնեմ . ու անոնք ալ իրենց անուննե-

18 րովը պիտի չյիշուին ։ Եւ անոնց համար՝ ան օրը՝ Ադաշտի գազաններուն հետ , ու երկինքի թռչուններուն հետ , ու երկրի սողուններուն հետ ուխտ պիտի ընեմ , ու երկրէն՝ աղեղը , սուրը ու պատերազմը պիտի կոտրեմ , և զանոնք ապահովութեամբ պիտի պառկեցնեմ ։

19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի նշանեմ , և քեզ՝ արդարութիւնով , իրաւունքով , ողորմութիւնով ու գթութիւնով ինծի պիտի

20 նշանեմ . Ա՛յո քեզ ճշմարտութիւնով ինծի պիտի նշանեմ . ու

21 Տէրը պիտի ճանչնաս ։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , պա-

տասխան պիտի տամ . ես երկինքներուն պատասխան պիտի տամ , ու անոնք երկրին պատասխան պի-

22 տի տան , Ու երկիրը ցորենին , գինիին ու եղին պատասխան պիտի տայ , և անոնք Յեզրայէլին պա-

23 տասխան պիտի տան ։ Ու զանիկայ ինծի համար երկրի վրայ պիտի սերմանեմ , ու չողորմածին պիտի ողորմիմ , և՝ իմ ժողովուրդս չեզողին՝ Դուն իմ ժողովուրդս ես՝ պիտի ըսեմ . ան ալ Ինծի՝ Իմ Աստուածս ես՝ պիտի ըսէ ։

ԳԼ · Գ

1 Ընացող կնկան մը օրինակովը՝ 4 կը ցուցուի Իսրայէլին ամբարշտութիւնը իրենց դարձի գալէն առաջ ։

1 Ա՛նկէ ետքը Տէրը ինծի ըսաւ . Նորէն գնա , սէր բարեկամէն սիրուած ընացող կնիկ մը սիրէ , ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը կը սիրէ , թէև անոնք օտար աստուածներու կը դառնան , ու չամչեղէն կարկանդակներ կը սիրեն ։

2 Ուստի զանիկայ տասնուհինգ արծաթով , ու մէկ ու կէս քոռ

3 գարիով ինծի առի . Եւ անոր բսի . Ինծի համար շատ օրեր նըստիս , չընութիւն չընես , և մարդու մը չմօտենաս . ու ես ալ քեզի համար այդպէս պիտի ըլլամ ։

4 Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ օրեր առանց թագաւորի , առանց իշխանի , առանց զոհի , առանց կուռքի , առանց Եփուդի ու

5 Թերափիմի պիտի նստին ։ Ետքը Իսրայէլի որդիքը պիտի դառնան , ու իրենց Տէր Աստուածը , և իրենց Դաւիթ թագաւորը պիտի փնտռեն . ու Յետքի օրերը Տէրոջը՝ ու անոր բարութեանը պիտի ապաւինին ։

ԳԼ · Դ

1 Աստուծոյ դատաստանները՝ ժողովուրդին , 6 ու քահանաներուն մեղքը համար , 12 և ապականութեանը համար ։ 15 Ցուգան կը յորդորուի որ Իսրայէլի վրայ եկած չարիքներէն խրատ առնէ ։

1 Տէրոջը խօսքը մոիկ ըրէք , ով Իսրայէլի որդիք . քանզի Տէրը երկրի բնակիչներուն հետ վէճ ունի . քանզի երկրի վրայ ճշմարտութիւն չկայ , ու ողորմութիւն չկայ , ու Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ ։

2 Երդումը , ստախօսութիւնը , մարդասպանութիւնը , գողութիւնը ու շնութիւնը չատցեր են , ու արիւնները արիւններու կը հասնին ։

3 Անոր համար երկիրը սուգ պիտի բռնէ , ու անոր բոլոր բնակիչները՝ դաշտի գազաններուն , ու երկինքի թռչուններուն հետ պիտի

Ն · Բ · ԳՁ · Իսր 785

ա Այ՝ Աստուծոյ սերմանածին ։

բ Երեմ · լ · 27 ·

գ Գէ · ա · 6 ·

դ Գէ · ա · 10 · Զաք · Ժգ · 9 · Հաով · Թ · 26 · ա Պետ. բ. 10 ·

ե Գէ · ա · 2 ·

զ Երեմ · գ · 20 ·

է Ցես Օր · խ · 13 ·

ը Գէ · Ժ · 3 ·

թ Եւ · իբ · 6 · Ղեւտ · ԺԷ · 5 ·

ժ Երեմ · ծ · 4 · 5 · Ցես գէ · ե · 6 ·

ի Երեմ · է · 9 · եզեկ · ւդ · 23 · 24 · լէ · 22 · 24 ·

ա Ես · բ · 2 · Երեմ · է · 24 · եզեկ · լը · 8 · 16 · Դան · բ · 28 · Միք · գ · 1 ·

Իսր 780

ա Ես · ա · 18 · գ · 13 · 14 · Երեմ · իե · 31 · Գէ · Ժբ · 3 · Միք · գ · 2 ·

բ Երեմ · գ · 22 · ե · 4 ·

գ Երեմ · գ · 28 · Ժբ · 4 · Ամվ · ե · 16 · ը · 8 ·

դ Սոփ · ա · 3 ·

Նուաղին , ու ծովու ձուկերն ալ
4 պիտի սպառին : Սակայն մարդ մը
թող չվիճի . ու մարդ մը թող չըդ-
յանդիմանէ . քանզի քու ժողո-
վուրդդ՝ էքահանայիին հետ վիճող-
5 ներու պէս է : Ուստի դուն ղրկ-
րկով պիտի գլորիս , ու մարգա-
րէն ալ քեզի հետ դիշերով պիտի
գլորի . և քու մայրդ բնաջինջ
պիտի ընեմ :
6 Իմ ժողովուրդս՝ գիտութիւն
չունենալուն համար բնաջինջ ե-
ղաւ . որովհետև դուն գիտութիւ-
նը մերժեցիր , ես ալ քեզ պիտի
մերժեմ , որ ինծի քա-
հանայ չըլլաս . և որովհետև քու
Աստուծոյդ օրէնքը մոռցար , ես
ալ քու որդիներդ պիտի մոռնամ :
7 Ինչափ որ բազմացան , այն-
չափ ալ ինծի դէմ մեղք գործե-
ցին . Փառքը անոնց փառքը ա-
8 նարգութեան պիտի փոխեմ : Ա-
նոնք իմ ժողովուրդիս մեղքը կ'ու-
տեն , ու անոնց հոգիները իրենց
անօրէնութեանը կը համոզեն :
9 Ու բան ինչպէս ժողովուրդին՝
նոյնպէս ալ քահանային պիտի
ըլլայ . և զանոնք իրենց ճամբանե-
րուն համեմատ պիտի պատժեմ ,
ու անոնց՝ իրենց գործքերուն փո-
10 խարէնը պիտի հատուցանեմ : Եւ
էպիտի ուտեն , բայց պիտի չկշտա-
նան . պոռնկութիւն պիտի ընեն ,
բայց պիտի չյատնան . քանզի Ցե-
րոջը ուշադրութիւն ընելը թողու-
ցին :
11 Շնութիւնը , գինին ու քաղ-
12 ցուն՝ Լսիրտը կը խաբեն : Իմ ժո-
ղովուրդս իր էփայտին կը հարցը-
նէ , ու իր ցուպը իրեն կ'իմացը-
նէ . քանզի պոռնկութեան ոգին
ուրուէ դլխէ հանեց . ու իրենց Ա-
տուածէն թող տալով , պոռնկե-
13 ցան : Լեռներուն գլուխները զոհ
կը մատուցանեն , ու բլուրներուն
վրայ՝ կաղնիի , կաղամախի ու բեւեկ-
նիի տակ՝ անոնց հովանին հաճելի
ըլլալուն համար , խունկ կը ծխեն .
հանոր համար ձեր աղջիկները պոռ-
նկութիւն պիտի ընեն , ու ձեր
հարսները շնութիւն պիտի ընեն :
14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝
երբոր պոռնկութիւն ընեն , ոչ ալ
ձեր հարսերը՝ երբոր շնութիւն ը-
նեն . քանզի հոյրերը՝ իրենք պոռ-
նիկներուն հետը կը զատուին , ու
բազերուն հետը կը զոհեն . ուստի
անհանճար ժողովուրդը պիտի կոր-
ծանի :
15 Թէև դուն պոռնկութիւն կ'ը-
նես , ով Իսրայէլ , Յուդան թող
յանցաւոր չըլլայ . Ու Գաղգաղա
մի՛ մտնէք , ու Բեթաւան մի՛ ել-
լէք , և Ցերը կենդանի է՝ ըսելով
16 երդում մի ընէք : Քանզի Իսրա-
յէլը ինկամակոր երինջի պէս ապրա-
տամբեր է . հիմա Ցերը լայնարձակ
տեղ մը գառներու պէս պիտի ա-
17 բաժէ զանոնք : Եփրեմը կուռքե-
րուն յարեր է . Ձանիկայ թող
18 տուր : Անոնց խնճոյքը ապակա-
նած է . շատ պոռնկութիւն ըրին .
Ցուէք ըրնը կը սիրեն . ամօթ ե-
19 նոնց իշխաններուն : Հովը զանի-
կայ իր թևերուն վրայ պիտի կապէ .
ու Անոնք իրենց զոհերէն պիտի
ամչնան :

ԳԼ . Ե

1 Իսրայէլի քահանաներուն , ժողովուրդին ու
իշխաններուն զանազան մեղքերուն համար՝
Աստուծոյ դատաստանները անոնց վրայ պիտի
ըլլար , 15 մինչև իրենց ապաշխարելը :

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահանաներ ,
ու մտիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի
տունը , ու ականջ տուէք՝ ով թա-
գաւորին տունը . ինչու որ ձեզի
համար դատաստան կայ . քանզի
դուք Մասփայի մէջ որոգայթ ,
և Թաբօրի վրայ տարածուած վարմ
2 եղաք : Մոլորածները սպանութիւն
ընելով դէպ ի խորասոյզ եղան ,
թէև ես անոնց ամենուն խրատ ե-
3 ղայ : Ես Եփրեմը կը ճանչնամ ,
ու Իսրայէլը ինծմէ պահուած չէ .
այո հիմա՝ ով Եփրեմ , դուն շը-
նութիւն կ'ընես , Իսրայէլը
4 պղծուած է : Անոնք իրենց գործ-
քերը չեն շիտկեր , որ իրենց Ա-
տուածոյն դառնան . քանզի անոնց
մէջը պոռնկութեան ոգի կայ , ու
5 Ցերը չեն ճանչնար : Ուստի Իս-
րայէլին հպարտութիւնը իր երեսին
առջևը պիտի խոնարհի . և Իսրա-
յէլը ու Եփրեմը իրենց անօրէնու-
թեամբը պիտի գլորին . Յուդան
6 ալ անոնց հետ պիտի գլորի : Ա-
նոնք իրենց ոչխարներովը ու ար-
ջառներովը Ցերը փնտռելու պիտի
երթան , բայց պիտի չգտնեն . ա-
7 նիկայ անոնցմէ քաշուեցաւ : Ի-
նոնք Ցերոջը անհաւատարմութիւն
ըրին . քանզի օտար տղաքներ ծնան .
հիմա իրենց վիճակներովը Ամկուղ
ըսուած ամսուան մէջ պիտի ապա-
րին :
8 Գաբաայի մէջ շեփոր փչեցու-
ցէք , Ռամայի մէջ աւազափող .
Բեթաւանի մէջ բարձրաձայն
կանչեցէք , Երու ետևէդ՝ ով Բե-
9 նիամին : Յանդիմանութեան օրը՝
Եփրեմը ամայի պիտի ըլլայ . Իս-
րայէլի յեղերուն մէջ ճշմարիտը
10 գիտցուցի : Յուդայի իշխանները
հասմանները փոխադրներու պէս ե-
ղան . անոնց վրայ ջուրի պէս պիտի
11 թափեմ իմ բարկութիւնս : Եփ-

Ն . ք . գէ . Իրէ 780

Ի ր Օր . ժէ . 12 ։
Ղ Տ . Երեմ . ղ . 4 , 5 ։ ժե . 8 ։

Ի ե . ե . 13 ։

Ը Գլ . ժգ . 6 ։

Ը . Թագ . բ . 30 ։ Մաղ . բ . 9 ։ Փիլ . գ . 19 ։

ժ ե . իդ . 2 ։ Երեմ . ե 31 ։

Ի Ղէ . իգ . 26 ։ Միք . ը . 14 ։ Ընգ . ա . 6 ։

Լ ե . իը . 7 ։ Տե . ժոզ . է . 7 ։
Ի Երեմ . բ . 27 ։ Ամ . բ . 19 ։
ժ ե . իգ . 20 ։ Գլ . ե . 4 ։
Ի ե . ա . 29 ։ ժէ . 5 . 7 ։ Եզեկ . ղ . 13 ։ ի . 28 ։

Ը Ամով . է . 17 ։ Հոով . ա . 28 ։

Յ Հմր 1 . 6 ։
Ղ Գլ . թ . 15 ։ ժր . 12 ։ Ամով . գ . 4 ։ ե . 5 ։
Ֆ գ Թագ . ժր . 29 ։ Գլ . ժ . 5 ։

Ն . ք . գէ . Իրէ 580

՛ Ամով . ը . 14 ։ Սոփ . ա . 5 ։
՝ Երեմ . գ . 6 ։ է . 24 ։ ը . 5 ։ Զաք . է . 11 ։
՞ Պատ . ժվ . 14 ։
՟ կ՛ դի . նէն
Ա Միք . գ . 11 ։ է . 3 ։
՞ Երեմ . գ . 11 ։ 12 ։ ծա . 1 ։
Ղ Ես . ա . 29 ։ Երեմ . բ . 26 ։

— Գլ . ղ . 9 ։
† կ՛ Ուսաւ ես ա-նոնց ամենուն վրայ պատիժ տ-ուի ԲԷրէ՛ ։
Բ Ամով . գ . 2 ։
‡ Եզեկ . իգ . 5 ։ ըէ ։ Գլ . գ . 17 ։
‡ կ՛ Իրենց գործքերը չէ-րեն չեն թողուր ։
Ֆ Գլ . գ . 12 ։
‖ կ՛ Ի Իսրայէլին հպարտու-թիւնը ա-նոր երեսին դէմ կը վ-կայէ ։
Ի Գլ . է . 10 ։
Ղ Ամաւ . ա . 28 ։ Ես . ա . 15 ։ Երեմ . ժա . 11 ։ Եզեկ . ը . 18 ։ Միք . գ . 4 ։ Ցօ . է . 34 ։
Ի Ես . իը . 8 ։ Երեմ . գ . 20 ։ ե . 11 ։ Գլ . ղ . 7 ։ Մաղ . բ . 11 ։
Ը Զաք . ժա . 8 ։
§ Եբր . Մկ ամիսը զա-նոնք պիտի ուտէ ։
Ի Գլ . բ . 1 ։ Յովէլ . բ . 1 ։
ժ Ցես . է . 2 ։ Գլ . դ . 15 ։
Է Ես . ժ . 30 ։
Լ Դատ . ե . 14 ։
Ի Ր Օր . ժթ . 14 ։ իէ . 17 ։

ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

միամիտ — անխելք աղաւնիի պէս եղաւ . Եգիպտացիները կը կան-
12 չեն , Ասորեստան կ'երթան ։ Երբ-որ անոնք երթան , անոնց վրայ իմ վարմս պիտի տարածեմ , որ զա-նոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-նեմ , ու զանոնք պատժեմ , հինչ-պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վայ անոնց , քանզի ինծմէ փա-խան . կորուստը անոնց ա՛յդ հա-ՆԷ , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան . ու թէև ես զանոնք ես փրկե-ցի , բայց անոնք ինծի դէմ ստու-
14 թիւններ կը խօսին ։ Ու երբոր ա-նոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ'ողբային , Հիրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին , —
15 ինծմէ կ'ապստամբին ։ Եւ թէպետ ես խրատեցի , — անոնց բա-զուկները զօրացուցի , սակայն * —
16 ինծի չարութիւն սեպեցին՝ ։ Ա-նոնք կը դառնան , բայց բարձրերոյն չէ . անոնք խաբերայ աղեղի պէս են . անոնց իշխանները իրենց լե-զուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպ-տոսի երկրին մէջ ։

ԳԼ . Ը

1 Մարգարէն կործանումի կը սպառնայ Իսրայէլացւոց՝ իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կառ-պաշտութեանը համար ։

1 — Փողը բերանդ դիր . Ընտ-ՓՆ Տէ-
ր ոջը տանը վրայ իբարձրի պէս դէմ . քանզի իմ ուխտս զանց-
ըրին . ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Իսրայէլը ինծի կ'աղաղակէ , — Ա՛ԼԵ . Ո՛վ իմ Աստուածս՝ Իմենք քեզ կը ճանչ-
3 նանք ։ Իսրայէլը բարին մերժեց . զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ ։
4 Ընոնք թագաւորներ դրին , բայց ինծմով չէ . իշխաններ ընտրեցին , բայց ես չգիտցայ . Իրենց արծա-թովը ու ոսկիովը իրենց կուռքեր շինեցին , որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու որթդ՝ ով Սամարիա , ըզ-նէս մերժեց . իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ . Մինչև ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-ւորը շինեց . ուրեմն Աստուած չէ . հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիայի օրթը ։ Քանզի Ի՛նով ցանեցին , ու մրրիկ պիտի ՚ձնէն . անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբե-րէ , — անոր արդիւնքէն ալիւր պի-տի չըլլայ . և թէ որ ըլլայ ալ , Հօտարները պիտի կլլեն զանիկայ ։
8 Իսրայէլը կլլուեցաւ , հիմա ազգե-

Ն · Ք · ԳԲ · Իրր 780

Ի Տես գ Թագ . Ժէ . 19 ։ Ժէ . 4 ։ Գլ . է . 13 ։ Թ . 3 ։ Ժր . 1 ։
Ի Եզեկ . Ժր . 13 ։
Հ Ղե՛. Իզ . 14 ։ Ճ ։ բ Օր . Իր . 15 ։ Ճ ։ գ Թագ . Ժէ . 13 ։ 18 ։
Յ Մխ . Ը . 4 ։
Ղ Ցոր . Լ՛ . 9 ։ 10 ։ Սաղ . Նր . 36 ։ Ե-քսմ . գ . 10 ։ Զաք . է . 5 ։
Ո Կ՚ Ինծի դէմ յարու-թիւն խոր-հեցան ։
Ճ Գլ . Ժա . 7 ։
Մ Սաղ . Նը . 57 ։
Յ Սաղ . Նդ . 9 ։
Ն Գլ . Թ . 3 ։ 6 ։

Իրր 760

— Գլ . է . 8 ։
Բ բ Օր . Իր . 49 ։ Երեմ . գ . 13 ։ Ամր . ա . 8 ։
Ի Գլ . ը . 7 ։
Ր Սաղ . Նր . 34 ։ Գլ . է . 15 ։
Ի Տիտ . ա . 16 ։
Ղ գ Թագ . Ժէ . 13 ։ 17 ։ 25 ։
Ի Գլ . բ . 8 ։ Ժգ . 2 ։
Ը Երեմ . Ժգ . 27 ։
Ր Առակ . Իր . 8 ։ Գլ . Ժ . 12 ։ 13 ։
Ֆ Գլ . է . 9 ։
Ի գ Թագ . Ժէ . 6 ։

միամիտ — անխելք աղաւնիի պէս եղաւ . Եգիպտացիները կը կան-
12 չեն , Ասորեստան կ'երթան ։ Երբ-որ անոնք երթան , անոնց վրայ իմ վարմս պիտի տարածեմ , որ զա-նոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-նեմ , ու զանոնք պատժեմ , հինչ-պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վայ անոնց , քանզի ինծմէ փա-խան . կորուստը անոնց ա՛յդ հա-ՆԷ , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան . ու թէև ես զանոնք ես փրկե-ցի , բայց անոնք ինծի դէմ ստու-
14 թիւններ կը խօսին ։ Ու երբոր ա-նոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ'ողբային , Հիրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին , —
15 ինծմէ կ'ապստամբին ։ Եւ թէպետ ես խրատեցի , — անոնց բա-զուկները զօրացուցի , սակայն * —
16 ինծի չարութիւն սեպեցին՝ ։ Ա-նոնք կը դառնան , բայց բարձրերոյն չէ . անոնք խաբերայ աղեղի պէս են . անոնց իշխանները իրենց լե-զուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպ-տոսի երկրին մէջ ։

ԳԼ . Ը

1 Մարգարէն կործանումի կը սպառնայ Իսրայէլացւոց՝ իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կառ-պաշտութեանը համար ։

1 — Փողը բերանդ դիր . Ընտ-ՓՆ Տէ-
ր ոջը տանը վրայ իբարձրի պէս դէմ . քանզի իմ ուխտս զանց-
ըրին . ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Իսրայէլը ինծի կ'աղաղակէ , — Ա՛ԼԵ . Ո՛վ իմ Աստուածս՝ Իմենք քեզ կը ճանչ-
3 նանք ։ Իսրայէլը բարին մերժեց . զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ ։
4 Ընոնք թագաւորներ դրին , բայց ինծմով չէ . իշխաններ ընտրեցին , բայց ես չգիտցայ . Իրենց արծա-թովը ու ոսկիովը իրենց կուռքեր շինեցին , որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու որթդ՝ ով Սամարիա , ըզ-նէս մերժեց . իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ . Մինչև ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-ւորը շինեց . ուրեմն Աստուած չէ . հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիայի օրթը ։ Քանզի Ի՛նով ցանեցին , ու մրրիկ պիտի ՚ձնէն . անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբե-րէ , — անոր արդիւնքէն ալիւր պի-տի չըլլայ . և թէ որ ըլլայ ալ , Հօտարները պիտի կլլեն զանիկայ ։
8 Իսրայէլը կլլուեցաւ , հիմա ազգե-

Ն · Ք · ԳԲ · Իրր 760

Իրր 771

Ը Երեմ . Իբ . 28 ։ Խր . 38 ։
Ի Երեմ . բ . 24 ։
Ի գ Թագ . Ժէ . 19 ։
Ի Ես . ւ . 6 ։ Եզեկ . Ժգ . 33 ։ 34 ։
Հ Եզեկ . Ժգ . 37 ։ Գլ . Ժ . 10 ։
Ի Կ՚ Ի՛մ թա-գաւորին — իշխանաց բառէն քիչ մը պիտի հանգամա-նան ։
Յ Ես . Ժ . 8 ։ Եզեկ . Իզ . 7 ։ Դան . ր . 37 ։
Ղ Գլ . Ժր . 11 ։
Ո Բ Օր . գ . 6 ։ 8 ։ Սաղ . ՃԺԹ . 18 ։ ՃԽԷ . 19 ։ 20 ։
Մ Երեմ . է . 21 ։ Զաք . է . 6 ։
Յ Երեմ . Ժգ . 10 ։ 12 ։ Գլ . է . 6 ։ Թ . 4 ։ Ամով . է . 22 ։
Ն Գլ . Թ . 9 ։ Ամով . ը . 7 ։
Ը Բ Օր . Իր . 68 ։ Գլ . Թ . 8 ։ 6 ։ Ժա . 5 ։
Ա Բ Օր . Լբ . 18 ։
Ղ գ Թագ . Ժր . 31 ։
Ի Կ՚ պա-տահներ Երեմ . Ժէ . 27 ։ Ամով . բ . 5 ։

— Գլ . գ . 12 ։ է . 4 . 7 ։
Բ Գլ . բ . 12 ։
Ֆ Գլ . բ . 9 ։ 12 ։
Ի Եբր . ասե ։
Ր Ղէ . իե . 23 ։ Երեմ . բ . 7 ։ Ժգ . 18 ։
Ի Գլ . բ . 13 ։ Տես գլ . Ժա . 5 ։
Ղ գ Թագ . Ժէ . 6 ։ Տես գլ . Ժա . 11 ։
Ի Եզեկ . գ . 13 ։ Դան . ա . 8 ։
Ը Գլ . գ . 4 ։
Ր Երեմ . գ . 20 ։ Գլ . բ . 16 ։ Հմր 3 ։

13 ։ Ֆ Բ Օր . Իգ . 14 ։ Ի Գլ . բ . 11 ։ Լ Գլ . է . 16 ։ Ի Ես . է . 6 ։ Լբ . 13 ։ Լգ . 13 ։ Գլ . Ժ . 8 ։

7 Ի ջը փուշեր պիտի բուսնին, Ա յցելութեան օրերը հասան, հատուցման օրերը հասան. Իսրայէլը պիտի դիտնայ. քու անօրէնութեանդ շատութեանը համար, և մեծ հակառակութեանդ համար, մարգարէն՝ անմիտ, ու հոգեւոր 8 մարդը՝ խենթ եղաւ. Եփրեմը իմ Աստուծոյս կը դիտէ. մարգարէն՝ իր ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ կը լարէ, եւ իր Աստուծոյն տանը մէջ հակառակութեան դէմ 9 է՛ն է. Գաբաայի օրերուն պէս խիստ շատ ապականեցան. Յանոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, եւ անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ։

10 Իսրայէլը՝ անապատի մէջ եղող խաղողի պէս գտայ. ձեր հայրերը Էթզենին առջի կանխահաս պտուղին պէս տեսայ. եւ անոնք Բէելփեգովր մտան, ու իրենց անձը ամօթալից եղան համար զատեցին, ու իրենց սիրած բանին 11 պէս իրենք պիղծ եղան։ Եփրեմին փառքը՝ ծնունդէն, և արգանդէն, ու յղութենէն թռչունի 12 պէս պիտի թռչի. Էթէ իրենց տղաքները մեծցընեն, զանոնք մարդէ զուրկ պիտի թողում. նաև վայ անոնց՝ երբոր անոնցմէ քաշ 13 ըւիմ։ Եփրեմ՝ Ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ, զուարճալի տեղ մը տնկուած էր. բայց Եփրեմ իր տղաքները մեղրընողին պիտի հա- 14 նէ։ Տուր անոնց ով Տէր. ի՛նչ պիտի տաս. անոնց վիժող արգանդ, 15 ու չոր ստինքներ տուր։ Անոնց բոլոր չարութիւնը Գաղգաղայի մէջ է. քանզի հոն անոնցմէ զզուեցայ. Ա նոնց չար գործերուն պատճառաւ զանոնք իմ տունէս պիտի վռընտեմ. զանոնք մէլմին ալ պիտի չսիրեմ. անոնց բոլոր իշ- 16 խանները ապստամբներ են։ Եփրեմ զարնուեցաւ. անոնց արմատը չորցաւ. պտուղ պիտի չտան. Եթէ որ անոնք ծնանին ալ, անոնց արգանդին ցանկալի պտուղները ալ պիտի մեռցընեմ։

17 Իմ Աստուածս զանոնք պիտի մերժէ, քանզի անոր մտիկ չըրին. ու ազգերու մէջ թափառական պիտի ըլլան։

ԳԼ. Ժ

1 Իսրայէլին՝ յաղթմանութիւն ու ապառնալիք կ'ըլլայ՝ իր ամրարշտութեանը ու կապաշտութեանը համար։

1 Իսրայէլը լայնատարած որթ մըն է. իրեն համար պտուղ կը բերէ. իր պտուղին շատութեանը չափ սեղաններ շատցուց. իր երկրին 2 կուռքեր շինեցին։ Անոնց սիրտը փոփոխական է. հիմա յանցաւոր պիտի ելլեն. անիկայ՝ անոնց սեղանները պիտի փլցընէ. անոնց 3 կուռքերը պիտի աւրէ։ Վայ զի հիմա անոնք պիտի ըսեն. Մենք թագաւոր չունինք, քանզի Տէրոջմէ չվախցանք. ու թագաւորը մեզի ի՛նչ պիտի ընէ։ 4 Ուխտ ըրած առէններին՝ սուտ երդում ընելով խօսքեր խօսեցան. ու դատաստանը՝ արտին ակօսներուն մէջը Թաունաւոր խոտերու պէս պիտի բուսնի։ 5 Սամարիայի բնակիչները՝ Բեթաւանի Հորթերուն պատճառաւ պիտի վախնան. քանզի անոր վրայ անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ, ու անոր Հքուրմերը՝ անոր փառաց համար պիտի դողան. քանզի անիկայ իրմէ գերութեան կ'երթայ։ 6 Անիկայ ալ Ասորեստան պիտի տարուի՝ Ցարէբ թագաւորին պարգեւ ըլլալու. Եփրեմ ամօթ պիտի կրէ, ու Իսրայէլը՝ իր խորհուրդէն 7 պիտի ամչնայ։ Սամարիայի թագաւորը՝ բնաջինջ պիտի ըլլայ, ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին 8 պէս։ Եւ Աւենի բարձր տեղութիւնքը՝ Իսրայէլին մեղքը՝ աւերակ պիտի ըլլան. անոնց սեղաններուն վրայ փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի. Հալեներուն պիտի ըսեն. Մեզ ծածկեցէք. ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ ինկէք։

9 Գաբաայի օրերէն՝ ի վեր մեղք գործեցիր՝ ով Իսրայէլ. հոն կայնեցան եւ Գաբաայի մէջ չարութեան որդւոցը դէմ եղած պատերազմը անոնց չհասաւ։ 10 Զանոնք խրատելու կը ցանկամ. ու անոնց վրայ ժողովուրդներ պիտի ժողովուին, երբոր իրենց երկու անօրէնութեանցը համար 11 կապուին։ Ու Եփրեմ Հերին մըն է, որ սորված է ու կը սիրէ ցորեն ձեւձել. բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը վրայ լուծ մը անցուցի. Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ. Յուդան պիտի հերկէ. Յակոբը անոր Հարթին պիտի տափանէ։ 12 Ձեզի արդարութիւնով ցանեցէք, եւ ողորմութիւնով ջնջեցէք, և չմշակուած երկիրը հերկեցէք. քանզի Տէրը փնտռելու ատեն է, մինչև որ ինքը գայ, ու ձեր վրայ արդարութիւն տեղայ։ 13 Ամբարշտութեամբ հերկեցիք, ու անօրէնութիւն ջնջեցիք. ստութեան պտուղը կերաք. քանզի դուն քու ճամբուդ, և քու զօրաւորներուդ բազմութեանը ա- 14 պաւինեցար։ Ուստի քու ժո-

---

Ն · Ք · ԳՀ · Իրր 760

Ե Եղեկ · ԺԳ · 3, ՃԼ։ Միք · Բ · 11 · Սոփ · Գ · 4 ·

Ի Դատ · ԺԹ · 22 ·
Հ Ես · Լ · 6 · Գլ · Ժ · 9 ·
Ն Գլ · Բ · 13 ·

Ղ Ես · Իբ · 4 · Միք · Է · 1 ·
Ճ Թագ · Իե · 3 · Սաղ · ՃՀ · 28 ·
Մ Գլ · Դ · 14 ·
Յ Երեմ · Ժա · 13 ·
Ն Սաղ · Ճա · 12 · Եղեկ · Ի · 8 · Ամով · Գ · 5 ·
Շ Ոբ · Իե · 14 ·
Ո Բ Օր · Իբ · 41 · 62 ·
Չ Բ Օր · Լ · 17 · Դ Թագ · Ժէ · 18 · Գլ · Ե · 6 ·
Ղ Ես ա Թագ · Իբ · 15 · 16 ·
Ձ Ես Եղեկ · Իգ · Իէ · Իբ ·
Ո Հմր 16 · Գլ · Ժգ · 16 ·
Ո Գլ · Դ · 15 · Ժր · 12 ·
Է Գլ · ա · 6 ·
Ր Ես · ա · 23 ·

Բ Հմր 13 ·

Ց Բ Օր · Իբ · 64 · 65 ·

Իրր 740

Ո Գլ · Բ · 11 · Ժր · 12 ·

Ն · Ք · ԳՀ · Իրր 740

Բ Գլ · Բ · 4 ·
Ֆ Դ Թագ · Ժր · 21 · Ես Մատվ · 24 ·
Ր Գլ · Դ · 4 · Ժա · 5 · Միք · Դ · 9 · Հմր 7 ·

Ի Ես Բ Օր · Իմ · 18 · Ամվ · Ե · 7 · Ղ · 12 · Գոր · Բ · 23 · Երր · Ժր · 15 ·
Ղ Գլ · Դ · 15 ·
Ե Դ Թագ · Ժր · 28, 29 · Գլ · Բ · 5 · 6 ·
Ղ Դ Թագ · Իգ · 5 · Սոփ · Ա · 4 ·
Ր Ա Թագ · Դ · 21, 22 · Գլ · Թ · 11 ·
Ծ Գլ · Ե · 13 ·
Ի Գլ · Ժա · 6 ·
Լ Հմր 3 · 15 ·
Ա Կ՚ Սամարիան իր թագաւորովը
Ի Գլ · Դ · 15 ·
Ծ Ր Օր · Թ · 21 · Դ Թագ · Ժր · 30 ·
Ֆ Գլ · Թ · 6 ·
Հ Ես · Բ · 19 · Ղե · Իգ · 30 · Ցայտ · Զ · 16 · Թ · 6 ·
Յ Գլ · Թ · 9 ·
Ղ Ես Դատ · Ի ·
Բ Ր Օր · Իբ · 68 ·
Մ Երեմ · Ժգ · 16 · Եղեկ · Իգ · 46 · 47 · Գլ · Բ · 10 ·
Ո Կ՚ ա կռուներուն մէջ
Յ Երեմ · Ծ · 11 · Միք · Գ · 13 ·

Ն Երեմ · Գ · 8 ·

Ղ Ցր · Դ · 8 · Ամոս · Իբ · 8 · Գլ · Բ · 7 · Գաղ · Գ · 8 ·
Ո Գլ · Ժգ · 16 ·

ղովուրդներուդ մէջը խոտովութիւն պիտի ելլէ . և քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին , ինչպէս որ Սաղմանն՝ պատերազմին օրը Բեթարբէլը կործանեց . ոե՛ր որ Դմայրը իր տղոցը վրայ գետինը զարնուեցաւ ,
15 Բեթէլը ձեզի ասոր պէս պիտի ընէ , ձեր չափազանց չարութեանը համար . արշալոյսին առտնը Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Ասուածոյ բարութիւններուն փոխարէն՝ Իսրայէլին ապերախտութիւնը ։ 5 Ասուածոյ գաստատանք , 8 և ժողովուրդին վրայ ունեցած գութը ։

1 Երբոր Իսրայէլը մանուկ էր , զանիկայ կը սիրէի , ու Իմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի ։
2 Ո՛րքա՛ն որ զանոնք կանչեցին , այնչափ անոնց երեսէն գացին . Բահաղիմներուն զոհ մատուցին , ու
3 կուռքերուն խունկ ծխեցին ։ Ու Եփրեմը ես քալեցուցի . զանոնք *իրենց թևերէն՝ կը բռնէի . սակայն չգիտցան թէ զիրենք բժշկողը ես
4 եմ ։ Զանոնք մարդու չուանններով , սիրոյ կապերով քաշեցի , ու Ւանոնց †պարանոցէն լուծը հանողներու պէս եղայ իրենց , և ըսնոնց հանգստութեամբ կերցուցի ։
5 Ի՞նչիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ . հապա Ասորեստանցին պիտի ըլլայ անոր թագաւորը .
6 Քանզի դառնալ չուզեցին ։ Եւ անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի յարձակի , ու անոր ‡իշխանները պիտի ուտէ հատցընէ , Ւանոնց խորհուրդներուն համար ։
7 Եւ իմ ժողովուրդս՝ Ւինծի դէմ ապստամբելու հակամիտեալ է . ու Ի թէև անոնք Բարթրելոյն կը հրաւիրուին , սակայն բնաւ մէկը ընդ՛ունայ չբարձրացըներ ։
8 Քեզ ի՞նչպէս տամ՝ ով Եփրեմ , քեզ ի՞նչպէս յանձնեմ՝ ով Իսրայէլ . քեզ ինծո՞ր Ադմայի պէս ընեմ , քեզ Սեբոյիմի պէս դնեմ . հիմ սիրտս ներսի դիս կը խռովի , կարեկցութիւններս
9 ալ միանգամայն կը բռնկին ։ Իմ սաստիկ բարկութիւնս ։ի գործ պիտի չդնեմ . Եփրեմը աւերելու պիտի չդառնամ . Ադանզի ես Աստուած եմ , և չէ թէ մարդ . քու մէջդ եղող Սուրբը ես Իմ , ու ‖ բար-
10 կութեամբ պիտի չգամ՝ » . Տէրոջը ետևէն պիտի երթան . Անիկայ առիւծի պէս պիտի գոչէ . երբոր անիկայ գոչէ , Ցարևմուտքի կողմէն տղաքները արտորնոք պիտի գան ։
11 Անոնք Եգիպտոսէն Թռչունի պէս՝

ու Ասորեստանի երկրէն Հաղաւնիի պէս արտորնոք պիտի գան . Յու զանոնք իրենց տուներուն մէջը պիտի բնակեցընեմ՝ կ՛ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԺՌ

1 Եփրեմին , Ցուդային , ու բոլոր Իսրայէլին յանդիմանութիւն մը ։ 4 Մարգարէն առջի չնորհքները յիշելով՝ ապաշխարելու կը յորդորէ զանոնք ։ 8 Եփրեմի մեղքերը բարկութեան կը դրգռեն զԱստուած ։

1 Եփրեմը զիս կը պաշարէ ստութեամբ , ու Իսրայէլի տունը՝ նենգութեամբ . բայց Ցուդան տակաւին Աստուծով կը տիրէ , ու սուրբերուն մէջը հաւատարիմ է ։
2 Եփրեմը Ի հով կը ճարակէ , ու արևելեան հովին ետևէն կը վազէ . ամէն օր ստութիւնը ու յափշտակութիւնը կը շատցընէ . †Ասորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ՛ընեն , ու Եգիպտոս եղ կը տանին ։
3 Տէրը Ցուդային հետ ալ վէճ ունի . ու Յակոբին՝ անոր ճամբաներուն համեմատ այցելութիւն պիտի ընէ , ու անոր գործոցը համեմատ հատուցում պիտի ընէ անոր ։ Աննիկայ արգանդի մէջ Ւիր եղբօրը գարշապարէն բռնեց , և իր ուժովը †Աստուծոյ հետ բմբշամարտեցաւ ։
5 Ու հրեշտակին հետ բմբշամարտեցաւ , և յաղթ հասաւ . լացաւ , և անկէ շնորհք խնդրեց . զանիկայ Բեթէլի մէջ գտաւ . ու հոն մեզի
6 հետ խօսեցաւ Ամէն՝ , Ամ յոհրկն զօրաց Տէր Աստուածը , որուն Ի յիշատակ է ։
7 տակը եհովայ է ։ Ի ուրեմն դուն քու Աստուծոյդ դարձիր , ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ , ու միշտ քու Աստուծոյդ յուսա ։
8 Եփրեմ վաճառական է . անոր ձեռքը Ենենգութեան կշիռ կայ . անիկայ հարստահարելը կը սիրէ ։
9 Ու Եփրեմը ըսաւ . Ի հարստացայ . ինծի ստացուածք գրտայ . իմ ամէն վաստակներուս կողմէ՝ անօրէնութիւն պիտի չգտնեն իմ վրաս , որ մեղք ըլլայ ։ Իսկ ես Եգիպտոսի երկրէն ։ի վեր Ձրու Տէր Աստուածդ եմ . Ի քեզ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ հանդիսաւոր տօներուն
11 պէս ։ Եւ մարգարէներուն միջոցովը խօսեցայ , ու տեսիլքները շատցուցի , ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւններ գործածեցի ։
12 Ծելի ։ Ցիրաւի Գաղաադը անօրէն է . հիրաւի ունայնութիւն եղան . Ցգաղաղայի մէջ արջառներ մորթեցին . Ասանոնց սեղանները անդամ արտի ակօսներուն վրայ եղող քարակոյտներու պէս է ։
13 Եւ Յակոբ Ասորւոց դաշտը փախաւ , ու Իսրայէլ Ցկնոջ համար

Ն · Ք · ԳՔ · Իրբ 740
Ը դ Թագ · ԺԸ · 34 ։ ԺԹ · 13 ։
Դ Գլ · Ժգ · 16 ։
Ե Հմր 7 ։
— Գլ · Բ · 15 ։
Բ Եզ · դ · 22 · 23 ։
‡ Մաս · Բ · 15 ։
Ը դ Թագ · ԺԵ · 16 ։ Գլ · Բ · 13 ։ Ժգ · 2 ։
Ի Բ Օր · ա · 31 ։ Լ · 10 · 11 · 12 ։ Եսա · խգ · 3 ։
* Կ՛ Թե · երով
Ղեղ · Ժե · 26 ։
Է Ղե · Իգ · 13 ։
† ԵՔԲ · ԽԸ · Նոաներէն
Ը Սաղ · Հր · 25 ։ Գլ · Բ · 8 ։
Բ Տես գլ · Բ · 13 ։ Թ · 3 ։
Ժ դ Թագ · ԺԵ · 13 · 14 ։
Իրբ 728
‡ ԵՔԲ · Նի · գերը
Է Գլ · Ժ · 6 ։
Ղ Երեմ · գ · 6 · 22 ։ Բ · 5 ։ Գլ · դ · 16 ։
Ի Գլ · Է · 16 ։
Ժ Երեմ · Թ · 7 ։ Գլ · գ · 4 ։
Ա Յն · Ժգ · 8 ։ ԺԹ · 24 · 25 ։ Բ Օր · ԽԹ · 23 ։ Ամով · դ · 11 ։
Հ Բ Օր · Լ · 36 ։ Եսա · կգ · 15 ։ Երեմ · Լ · 20 ։
Յ Թես · Իգ · 19 ։ Եսա · Ծե · 8 · 9 ։ Մաղ · դ · 6 ։
| Կ՛ քաղաք չեմ մտներ ։
Ղեսա · Լ · 4 ։ Ցովել · դ · 16 ։ Ամով · ա · 2 ։
ֆ Ջաք · Բ · 7 ։
Ն · Ք · ԳՔ · Իրբ 740
Ո՛ե · Կ · 8 ։ Գլ · Է · 11 ։ Յեզեկ · Իբ · 25 · 26 ։ Լե · 21 · 25 ։
Իրբ 725 — Հմր 2 ։
Բ Գլ · Բ · 7 ։
Ե դ Թագ · ԺԷ · 4 ։ Գլ · Ե · 13 ։ Է · 11 ։
Ր Ես · Լ · 6 ։ ԺԷ · 9 ։
Ի Գլ · դ · 1 ։ Մխ · դ · 2 ։
Ղեղ · ԻՀ · 26 ։
Ի Յն · Լբ · 24 · ՃՀ ։
Ը Յն · Իբ · 12 · 19 ։ Լե · 9 · 10 · 15 ։
Բ Եզ · դ · 15 ։
Ֆ Գլ · Ժգ · 1 ։ Մխ · դ · 8 ։
Ի Սաղ · Լե · 7 ։
Լ Ասակ · Ժա · 1 ։ Ամով · Բ · 5 ։
Ի Ջաք · Ժա · 5 ։ Ցայս · դ · 17 ։
Ե Գլ · Ժգ · 4 ։
Ա Ղե · Իգ · 42 · 43 ։ Նէեմ · Բ · 17 ։ Ջաք · Ժգ · 16 ։
Հ դ Թագ · ԺԷ · 13 ։
Յ Գլ · Է · 1 ։ Ը · 8 ։
Ղ Գլ · դ · 15 ։ Թ · 15 ։ Ամով · դ · 4 ։ Է · 5 ։
ֆ Գլ · Բ · 11 ։ Ժ · 1 ։
Ո՛ Յն · Իբ · 5 ։ Բ Օր · Իգ · 5 ։
Յ Յն · ԻԹ · 20 · 28 ։

ծառայութիւն ըրաւ , ու կնկան
14 համար հովիւ եղաւ ։ Եւ Տէրը մէկ մարգարէով Եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը . ու անիկայ մէկ մար-
15 գարէով պահպանուեցաւ ։ Եփրեմը դառնապէս բարկացուց ՂԱ-ՓՈՒԱԴ . անոր համար անոր արիւնները անոր վրայ պիտի ձգէ , ու անոր Տէրը անոր Նախատինքը անոր պիտի հատուցանէ ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Եփրեմին փառքը՝ կապաշտութեան պատճառով կ՚ոչնչանայ ։ 5 Անոնց անգթութեանը համար Աստուած կը բարկանայ ։ 9 Աստուծոյ ողորմութեանը խոստումները ։ 15 Ապստամբութեան պատիժը ։

1 Եփրեմը՝ երբոր դողալով կը խօսէր , Իսրայէլի մէջ բարձրացաւ . բայց ՚երբոր Բահաղով յան-
2 ցաւոր եղաւ , մեռաւ ։ Ու հիմա նորէն մեղք կը գործեն , ու ի իրենց համար իրենց արծաթէն՝ իրենց խելքովը ձուլածոյ կուռքեր , ՚՚ արձաններ կը շինեն , որոնց ամէնը արուեստաւորի գործքեր են . իրենք անոնց համար՝ կ՚ըսեն . զոհ բնող մարդիկը էթող որթերը համբու-
3 բեն ։ Անոր համար անոնք ՚առաւօտեան ամպին պէս , ու կանուխ իջած վաղանցիկ ցօղին պէս , կալէն փոթորիկով վերցուած Խմզեղէն պէս , ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին
4 պէս պիտի ըլլան ։ Սակայն ես Եգիպտոսի երկրէն՝ի վեր Ձքու Տէր Աստուածդ եմ . ու ինծմէ ուրիշ աստուած չգիտնաս . քանզի Ի ինծմէ
5 ուրիշ Փրկիչ մը չկայ ։ Ես քեզ անապատի մէջ՝ Խիստ անջուր
6 երկրի մէջ ճանչցայ ։ Անոնք՝ իրենց արօտին համեմատ կշտացան , կշտացան , ու անոնց սիրտը բարձրացաւ , անոր համար Իս մոռցան ։
7 Ուստի Լանոնց՝ առիւծի պէս պիտի ըլլամ . Ի ճամբուն քովը ինձի պէս
8 դարանամուտ պիտի ըլլամ ։ Ի իր ձագերը կորսընցուցած արջու պէս՝ անոնց պիտի հանդիպիմ , ու անոնց սրտին վարագուրը պիտի պատառեմ , և զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի ուտեմ . զանոնք դաշտի գազանը պիտի պատառէ ։
9 Դուն Լքեզ կորսընցուցիր՝ ով Իսրայէլ . Հբայց քու օգնութիւնդ
10 ինծմէ է ։ Հիմա Նո՞ւր է քու թագաւորդ , Նոր քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ ազատէ . և ՚՚Ը՞ր Ն ան դատաւորները , որոնց համար Ըրսիր թէ՝ Ինծի թա-
11 գաւոր ու իշխաններ տուր ։ Ի Իմ բարկութեամբս քեզի թագաւոր տուի , ու իմ սրտմտութեամբս
12 առի ։ Ա Եփրեմին անօրէնութիւնը կապուած , անոր մեղքը պահուած
13 է ։ Անոր վրայ՝ ծննդական կնոջ ցաւերը պիտի հասնին . անիկայ Լիմաստուն տղայ չէ . ապա թէ ոչ՝ արգանդին բերանը ԻԼԼԷ ա-
14 տեն չէր կենար ։ Զանոնք գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկեմ . զանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ . Ո՞քու ժանտախտդ պիտի ըլլամ՝ ով մահ . քու աւերումդ պիտի ըլլամ՝ ով գերեզման . Լիմ աչքերէս զղջումը պիտի ծածկուի ։
15 Թէև ՚՚անիկայ եղբայրներուն մէջը պտղաբեր ըլլայ , ՚՚արևելեան հովը պիտի գայ , ՚՚՚ անապատէն Տէրոջը հովը պիտի ելլէ . և անոր աղբիւրը պիտի ցամքի , ու անոր աղբերակը պիտի չորնայ . անիկայ բոլոր Էցանկալի անմանէրուն գան-
16 ձը պիտի կողոպտե ։ Սամարիան աւերակ պիտի ըլլայ . Էքանզի իր Աստուածմէն ապստամբեցաւ . Ա նոնք սրով պիտի իյնան . անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնուին , ու յղի կնիկները պիտի ճեղքուին ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը ։ 4 Աստուծոյ ընծայացը խոստումները ։

1 Ով Իսրայէլ՝ ՚՚քու Տէր Աստուծոյդ դարձիր . Էքանզի քու անօրէնութեանդ պատճառաւ ղլո-
2 րեցար ։ Ձեր հետը խօսքեր առէք , ու Տէրոջը դարձէք . անոր բսէք . Ամէն անօրէնութիւնը վերցուր , և ճշդ բարութեամբ ընդունէ , ու Ժմեր շրթունքներուն ՚՚ զո-
3 հերը պիտի մատուցանենք ։ ՚Ասորեստանցին մեզ պիտի չփրկէ . Ի ձիերու վրայ պիտի չհեծնենք , Ու մէյմըն ալ մեր ձեռացը գործքին՝ Մեր Աստուածն ես՝ պիտի չըսենք . Էքանզի որբը քեզմէ ողորմութիւն կը գտնէ ։
4 Անոնց ապստամբութիւնը պիտի բժշկեմ . զանոնք ձրիապէս պիտի սիրեմ . քանզի իմ բարկութիւնս
5 անոնցմէ դարձաւ ։ Իսրայէլին՝ ըցօղի պէս պիտի ըլլամ . անիկայ շուշանի պէս պիտի ծագկի , և իր արմատները Լիբանանի նման
6 պէս պիտի արձակէ ։ Անոր ոստերը պիտի տարածուին . ու Ի անոր վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պիտի ըլլայ , և Ի անոր անուշահոտութիւնը Լիբանանի պէս պիտի ըլ-
7 լայ ։ Անոր հովանիին տակը նստողները պիտի դառնան . ցորենի պէս պիտի կենդանանան , ու որթի պէս պիտի ծագկին . անոր յիշատակը Լիբանանի գինիին պէս պի-
8 տի ըլլայ ։ Եփրեմ պիտի ը-

Ն · Ք · ՂԲ · 725
Ն Ես · ԺԳ · 8 ։ Երեմ · Լ · 6 ։
Ղ Ամակ · Իբ · 8 ։
– Տ Ես Գ Թագ · ԺԹ · 3 ։
Ղ Ես · Իե · 8 ։ Եզեկ · Լէ · 12 ։
Ղ ակար · Ժե · 54 · 55 ։
Ղ Երեմ · Ժե · 6 ։ Տ Ես Հերով · Ժա · 29 ։
– Տ Ես Ծն · Խա · 52 ։ Խբ · 19 ։
Կատարուած՝ Իբ
721
– Երեմ · Գ · 11 ։ Եզեկ · Ժէ · 10 ։ ԺԹ · 12 ։ Գլ · Գ · 19 ։
Ո Նաե · Բ · 9 ։
– Գ Թագ · Ժէ · 6 ։
Բ Գ Թագ · Ժբ · 12 ։
Ա Գ Թագ · Ը · 12 ։ Ժե · 16 ։ Եա · Ժգ · 16 ։ Գլ · Ժ · 14 · 15 ։ Ամով · ա · 13 ։ Նաե · Գ · 10 ։
– Գլ · Ժբ · 7 ։ Ճովել · Բ · 13 ։
Բ Գլ · Ժգ · 9 ։
Է Երբ · Ժգ · 15 ։
* ԵԲԲ · զուարակները
Ա Տ Ես Երեմ · լա · 18 · ԷԼ ։ Գլ · 6 · 13 · Ժբ · 2 ։
Ի Տ Ես Բ Օր · Ժէ · 16 ։ Սաղ · լԳ · 17 ։ Եա · Լ · 2 · 16 · լա · 1 ։
Ղ Գլ · Բ · 17 · Հմր 8 ։
Ի Սաղ · Ժ · 14 · կբ · 5 ։ Ը Ճոբ · ԽԹ · 19 ։ Ա մակ · ԺԹ · 12 ։
Ի Սաղ · Ծբ · 8 · ՃԻԸ · 3 ։
Ք Ծն · Իե · 27 ։ Երգ · գ · 11 ։
Է Սաղ · ղա · 1 ։

– Գ Թագ · Ժէ · 16 · 18 ։ Գլ · Ժա · 2 ։
Բ Գլ · Բ · 8 ։ Ը · 4 ։
Է Գ Թագ · ԺԹ · 18 ։
Ի Գլ · Գ · 4 ։ Ի Դան · Բ · 35 ։
Ղ Ես · Խգ · 11 · Գլ · Ժբ · 10 ։
Ի Ես · Խգ · 11 · Խե · 21 ։
Ը Րօր · Բ · 7 ։ Լբ · 10 ։
Ի Բ Օր · Ը · 15 ։ Լբ · 10 ։
Ժ Բ Օր · Ը · 12 · 14 ։ Լբ · 15 ։
Ի Գլ · Բ · 14 ։
Ա Ոտ · գ · 10 ։ Գլ · Ե · 14 ։
Ի Երեմ · Ե · 6 ։
Ժ Բ Թագ · Ժէ · 8 ։ Ա մակ · Ժէ · 12 ։
Ի Ամակ · Գ · 32 ։ Գլ · Ժգ · 1 ։ Մաղ · ա · 9 ։
Հ Հմր 4 ։
Ն Գ Թագ · Ժէ · 4 ։
Ղ Րօր · Լբ · 38 ։ Հմր 4 ։
Ֆ աթագ · Բ · 5 · 19 ։
Ֆ աթագ · Բ · 7 · Ժ · 19 ։ Ժե · 22 · 23 ։ Ժզ · 1 ։ Գլ · Ժ · 3 ։
Լ Րօր · Լբ · 34 ։ Ճոբ · Ժգ · 17 ։

Ն · Ք · Գ · Ի · Ի · 725

Ե Հմր 3 ։
Ի Երեմ. լա · 18 ։
Ի Ցակ · ա · 17 ։
Ի Սաղ · ճէ · 43 ։ Երեմ. թ · 12 ։ Դան · ժբ · 10։ Ցաւ · բ · 47։ ժը · 37 ։

Ե Կուռքերու հետ՝ ալ ի՞նչ բան ունիմ ։ Ի՛ես ՝Նոր խնդրուածքը լսեցի , ու անոր ինամք տարի . ես կանանչ մայր ծառի պէս եմ . ի՛ բու պտուղդ ինծմէ է ։

9 Ո՞վ է խմաստուն , որ ասոնք հասկընայ , կա՛մ խոհեմ , որ ասոնք գիտնայ . քանզի Տէրոջը ճամբաները շիտակ են , ու արդարները անոնց մէջը պիտի քալեն . բայց յանցաւորները անոնց մէջը պիտի կլորին ։

Ն · Ք · Գ · Ի · Ի · 725

Հ Աւակ · ժ · 29 ։ Ղե · բ · 34 ։ բ Կոր · բ · 16 ։ ա Պետ · բ · 7 · 8 ։

ՄԵՐԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԷՆՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

Ն · Ք · Գ · Ի · Ի · 800

1 Ցավել Ասուածոյ գանագան գաւառաստանները յայտնելով՝ կը յորդորէ ժողովուրդը որ զգուշութիւն ընեն անոնց , 8 սուգ բռնեն , 14 և ծամապահութեան ու ազաչու որ մը սահմանեն ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փա-
2 թուելի որդւոյն Ցավելին ։ Լսեցէք ասիկայ՝ ով ծերեր . ու ականջ տուէք՝ ով երկրիս բոլոր բնակիչները . Միթէ ասանկ բան մը եղա՞ւ ձեր օրերուն մէջ , կամ
3 ձեր հարցը օրերուն մէջ ։ Ասիկայ ձեր որդւոցը պատմեցէք , ու ձեր որդիքը իրենց որդւոցը , ու անոնց որդիքը յետագայ ազգին
4 Մնդկն ։ Խառնիճին թողածը՝ մարախը կերաւ , ու մարախին թողածը՝ ջրեակը կերաւ , ու ջրեակին թողածը՝ թրթուրը կերաւ ։
5 Արթընցէք՝ ով գինովներ , ու լացէք , և դուք ամէնդ՝ ով գինի խմողներ , սուգ բռնեցէք քաղցուին համար , Քանզի ձեր բերնէն
6 կտրեցաւ ։ Վասն զի իմ երկրիս վրայ Ի մէկ զօրաւոր ու անթիւ ազգ մը ելաւ . Ղանոր ակռաները առիւծի ակռաներ են , ու անիկայ մատակ առիւծի ժանիքներ ունի ։
7 Անիկայ Ի՛մ որթս աւրեց , և իմ թզենիս կոտրտեց . զանիկայ բոլորովին մերկացուց ու վար ձգեց . անոր ուռերը ճերմկցան ։
8 Ո՛ղբ բրէ կոյսի մը պէս , որ Ի՛ր մանկութեան երկանը համար քուրձ
9 հագած լա՛ք ։ Ի՛ջոյն ։ Ի Հայի ընծան ու Թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն կտրեցաւ . Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները սուգ կը
10 բռնեն ։ Արտերը աւրեցան . Երկիրը սուգ կը բռնէ . քանզի ցորենը աւրեցաւ . Նոր գինին չորցաւ . եղը պակսեցաւ ։
11 Ամչէք՝ ով երկրագործներ , ողբայէք՝ ով այգեզործներ , Թէ ցորենին համար , և Թէ գարիին համար . քանզի արտերուն բերքը
12 կորսուեցաւ ։ Որթը չորցաւ , ու թզենին նուաղեցաւ . Նռենին , արմաւենին , խնձորենին , արտին բոլոր ծառերը չորցան . այսպէս մարդոց որդիներէն Ուրախութիւնը վերցաւ ։
13 Ո՛ւռ՝ քահանաներ , ողբացէք , ով սեղանին պաշտօնեաները . Եկէք՝ ով իմ Աստուծոյս ծառաները , գիշերը քուրձերու մէջ անցուցէք . քանզի Հացի ընծան ու Թափելու նուէրը՝ ձեր Աստուծոյն
14 տունէն վերցան ։ Ընդհանուր Ժողով քարոզեցէք . Երէցները , ու Երկրին բոլոր բնակիչները՝ ձեր Տէր Աստուծոյն տունը ժողվեցէք , ու Տէրոջը աղաղակեցէք ։
15 Վա՛յ ան օրուան համար . քանզի Տէրոջը օրը մօտ է , ու Ամենակարողէն Ա՛ւերման պէս պիտի
16 գայ ։ Ահա մեր աչքին առջեւէն՝ կերակուրը , մեր Աստուծոյն տունէն՝ Ուրախութիւնը ու ցնծու-
17 Թիւնը կտրեցաւ ։ Հողին չոր կոշտերուն տակ սերմերը փտեցան . շտեմարանները ամայի մնացին . ամբարները աւերեցան . քանզի ցո-
18 րենը խորշակահար եղաւ ։ Ի՛նչպէս կը հեծեծեն անասունները . արջառներուն անդւանները աստանդական կը պտրտին . քանզի անոնց համար արօտ չկայ . ոչխարներուն
19 հօտերն ալ կորսուեցան ։ Քեզի պիտի աղաղակեմ , ով Տէր . քանզի Անապատին արօտները՝ կրակը կերաւ , ու դաշտին բոլոր
20 ծառերը՝ բոցը այրեց ։ Դաշտին անասունները անգամ Քեզի կը նային . քանզի Ջուրերուն հոսակները չորցեր են , ու անապատին արօտները կրակը կերեր է ։

Ն · Ք · Գ · Ի · Ի · 800

Ի Հմր 10 ։

Ա Եսա · իդ · 11 ։ Երեմ. խը · 33 ։ Տես Սաղ · գ · 7 ։ Ես · թ · 3 ։ Հ Հմր 8 ։ Երեմ. գ · 8 ։

Ե Հմր 9 ։

Ա Բ Մն · ի · 3 · 4 ։ Գէ · բ · 15 · 16 ։ Զե · իգ · 36 ։ Բ Մն · ի · 13 ։ Երեմ · է · 7 ։ Ես · ժգ · 6 · 9 ։ Գէ · բ · 1 ։

Տես Օր · ժբ · 6 · 7 ։ ժգ · 11 · 14 · 15 ։

Ովս · գ · 3 ։

Սաղ · ծ · 15 ։ Երեմ. թ · 10 ։ Գէ · բ · 3 ։

Ցոր · լբ · 41 ։ Սաղ · ճգ · 21 ։ ճխ · 15 ։

Թագ · ժէ · 7 ։ ժբ · 5 ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ Սիոնին՝ Ասուածոյ գաւառաստանին անաւորութիւնը · 12 կը յոր-

Ն · Ք · ԳՓ · Իբր 800

– Երեմ · գ · 5 ։ Հմր 15 ։
Բ Թաս · ժ · 5 ։ 9 ։
ֆ ԳԼ · ա · 15 ։ Աբդ · 15 ։ Սոփ · ա · 14 ։ 15 ։
Ր Ամո · ե · 18 ։ 20 ։
Ի Հմր 5 ։ 11 ։ 25 ։ ԳԼ · ա · 6 ։
ՂԵԼ · ժ · 14 ։
Ի ԳԼ · ա · 19 ։ 20 ։
Ը Ծն · բ · 8 ։ ժգ · 10 ։ Ես · ծա · 3 ։
Ի Զաք · է · 14 ։
Ֆ Ցայտ · Թ · 7 ։
ֆ Ցայտ · Թ · 9 ։
Լ Հմր 2 ։
Ի Երեմ · բ · 21 ։ Ողբ · գ · 8 ։ Նաա · բ · 10 ։
Ֆ Երեմ · Թ · 21 ։
Ֆ Սաղ · ԺԸ · 7 ։
Հ Ես · ժգ · 10 ։ Եզեկ · ԼԲ · 7 ։ Հմր 31 ։ ԳԼ · գ · 15 ։ Մատ · իգ · 29 ։
Ֆ Երեմ · ԽԱ · 30 ։ ԳԼ · գ · 16 ։ Ամո · ա · 2 ։
Ղ Հմր 25 ։
ֆ Երեմ · Լ · 7 ։ Ամո · ե · 18 ։ Սոփ · ա · 15 ։
Ֆ Թաս · իգ · 23 ։ Մատ · գ · 2 ։
Ֆ Երեմ · գ · 1 ։ Ովս · ժբ · 7 ։ ժգ · 1 ։

դարէ ժողովուրդը որ ապաչխարեն , 15 ու ծամ պահէն . 18 և անոնց օրհնութիւն մը կը խոստանայ . 21 Սիոնը կը մխիթարէ թէ՛ հիմնուան , 28 և թէ գալու օրհնութիւնն ե-րով ։

1 Սիոնի մէջ – փող ֆչեցուցէք , և իմ սուրբ լեռանս վրայ Ֆ աղ-աղարուեան ձայն վերցուցէք . երկրին բոլոր բնակիչները դողան . քանզի ֆ Տէրոջը օրը կու գայ ,
2 վասն զի մօտ է , Ր խաւարի ու մէգի օրը՝ ամպի ու մառախուղի օրը . ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տարածուի , –ՆԵՂԵ– Լ Ի՛մկ շատուր ու զօրաւոր ժողովուրդ մը դէմ ֆ–ՅՀ , Նր ի յաւիտենից անոր նմանը չէ եղած , ու անկէ ետքը մէյմըն ալ պիտի չըլլայ յետագայ ժամանակին մէջ՝ դարէ
3 ի դար ։ Ի Անոր առջևէն կրակը պիտի սպառէ , ու ետևէն բոցը պիտի այրէ . երկիրը անոր առջևը Ըեդէմի դրախտին պէս , Ի և անոր ետևը ամայի անապատ պիտի ըլլայ . ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի ։
4 Ի Անոնց կերպարանքը ձիերու կերպարանքին պէս է . ու անոնք ձիաւորներու պէս պիտի վազեն ։
5 Լերանց գլուխներուն վրայ կառքերու ձայնին պէս , յարդը ուտող կրակի բոցին ձայնին պէս , պատերազմի շարուած և զօրաւոր ժողովուրդի պէս պիտի ցաթ-
6 կեն ։ Անոնց երեսէն ժողովուրդները պիտի տագնապին . Ի ամէն երեսները գոյներնին պիտի նե-
7 տեն ։ Անոնք զօրաւորներու պէս պիտի վազեն . պատերազմական մարդոց պէս պարիսպներու վրայ պիտի ելլեն . և ամէն մէկերնին իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն , ու իրենց շաւիղները պիտի չփո-
8 խեն . Ու մէկզմէկ պիտի չհրեն . և ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ . ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան , պիտի չվիրաւորին ։
9 Քաղաքին մէջը պիտի պտրտին , ու պարսպին վրայ պիտի վազեն . տուները պիտի ելլեն . գողի պէս Ֆ պատուհաններէն պիտի մտնեն ։
10 Անոնց երեսէն երկիրը պիտի դողայ . երկինքը պիտի սարսի . հարևը ու լուսինը պիտի խաւարի , ու աստղերը իրենց պայծառու-
11 թիւնը ետ պիտի քաշեն ։ Ֆ Եւ Տէրը Ձիր զօրացը առջևը իր ձայնը պիտի տայ . քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է . քանզի անոր խօսքը ի գործ դնողը զօրաւոր է . քանզի ֆ Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է , ու Ֆ ով կրնայ անոր դիմանալ ։
12 Սակայն հիմա ալ Տէրը –ՅՈՎԵ– կ'ըսէ . Ֆ Ինծի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը , ծոմապահութեամբ , լա-
13 լով ու սգալով , Ու Ձեր սիրտերը պատռեցէք , և չէ թէ Ձեր հանդերձները , և ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք . քանզի անիկայ Ողորմած ու գթած , երկայնամիտ ու բազումողորմ է , ու չարիքի հա-
14 մար կը զղջայ ։ Ո՞վ գիտէ , գուցէ անիկայ դառնայ ու զղջայ , ու իր ետևէն Ձ օրհնութիւն թողու , որ Ի–րդ ընծա Ձեր Տէր Աստուծոյն Ի հացի ընծայ ու թափելու նուէր Ֆ–ԴՆԵԼ– ։
15 Սիոնի մէջ – փող ֆչեցուցէք , Ձ ծոմապահութեան օր որոշեցէք . հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք .
16 ժողովուրդը ժողվեցէք , Ձ ժողովքը սրբեցէք , Ր ծերերը հաւաքեցէք . Ր տղաքները ու կաթնկեր մանուկները ժողվեցէք . փեսան իր սենեակէն թող ելլէ , ու հարսը իր առա-
17 գաստէն ։ Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները Ր սրահին ու սեղանին մէջտեղը թող լան , ու ըսեն . Ո՞վ Ձեր Ր–քու ժողովուրդիդ խնայէ , և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի տար , որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն . Ֆ ինչո՞ւ համար ժողովուրդներուն մէջը ըսեն թէ՝ ո՛ւր է անոնց Աստուածը ։
18 Ան տեսնը Տէրը Ի իր երկրին համար պիտի նախանձի , Ի ու իր
19 ժողովուրդին պիտի ողորմի ։ Եւ Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժողովուրդին ըսէ . Ահա ես ձեզի ֆ ցորեն , գինի ու եղ պիտի խրկեմ , ու անոնցմով պիտի կըշտանաք , և ձեզ ամէյմըն ալ ազգաց
20 մէջ նախատինք պիտի չընեմ ։ Ու –Հիւսիսային զօրքը Ի ձեր վրայէն պիտի հեռացընեմ , ու անոր երեսը Ֆ դէպ ի արևելեան ծովը , ու ետքը Ի դէպ ի արևմտեան ծովը ըմ-բռվ , գանիկայ չոր ու ամայի երկիր մը պիտի քշեմ . ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ , և անոր գարշահոտութիւնը պիտի բարձրանայ .
21 քանզի մեծ բաներ ըրաւ ։ Մի վախնար՝ ով երկիր , ցնծա և ուրախացիր . քանզի Տէրը մեծ բաներ
22 պիտի ընէ ։ Ի Ով դաշտի անասուններ՝ մի վախնաք . քանզի Ձանազատին արօտները կը կանանչին . քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ . թզենին ու որթը իրենց զօրու-
23 թիւնը ետ պիտի քաշեն ։ Ֆ Եւ Տէրը Ձիր զօրացը առջևը իր ձայնը պիտի տայ . քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է . քանզի անոր խօսքը ի գործ դնողը զօրաւոր է . քանզի ֆ Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է , ու Ֆ ով կրնայ անոր դիմանալ ։
24 –ՆԱՀ– մէջ ։ Եւ կալները ցորենով

Ն · Ք · ԳՓ · Իբր 800

Ն Սաղ · ԼԳ · 18 ։ ծա · 17 ։
Ն Ծն · լԵ · 34 ։ Բ Թագ · ա · 11 ։ Ցար · ա · 20 ։
– Եւ · ԼԳ · 6 ։ Սաղ · ԺԳ · 5 ։ 15 ։ Ցաքր · գ · 2 ։
Ն Ցեա · ժգ · 12 ։ Բ Թագ · ժբ · 22 ։ Բ Թագ · ԺԹ · 4 ։ Ամո · ե · 15 ։ Ցաքր · գ · 9 ։ Սոփ · բ · 3 ։
Ղ Ես · կե · 8 ։ Ածգ · բ · 19 ։
Լ ԳԼ · ա · 9 ։ 13 ։
– Թաս · ժ · 3 ։ Հմր 1 ։
– ԳԼ · ա · 14 ։
Վ Եր · ԺԹ · 10 ։ 22 ։
– ԳԼ · ա · 14 ։
Բ Բ Մն · ի · 13 ։
Ր Եզեկ · ը · 16 ։ Մատ · իգ · 35 ։
– Եւ · ԼԲ · 11 ։ 12 ։ Բ Օր · Թ · 26–29 ։
ֆ Սաղ · Խբ · 10 ։ ՆԹ · 10 ։ ՃԺ · 2 ։ Միք · է · 10 ։
Ի Զաք · ա · 14 ։ բ · 2 ։
Բ Օր · ԼԲ · 36 ։ Ես · կ · 10 ։
ֆ Տես գԼ · ա · 10 ։ Մատ · գ · 10 ։ 11 ։ 12 ։
– Տե՛ս Երեմ · ա · 14 ։
Բ Տես Եւ · ժ · 19 ։
ֆ Եզեկ · Խէ · 18 ։ Զաք · ժգ · 8 ։
Ր Բ Օր · ժա · 24 ։
Ի ԳԼ · ա · 18 ։ 20 ։
Ղ Զաք · բ · 12 ։ Տես գԼ · ա · 19 ։
Ի Ես · խա · 16 ։ կա · 10 ։ Ամո · գ · 18 ։ Զաք · ժ · 7 ։
Ֆ ԵԶր · ար-գարու-թեամբ
Ը ՂԿ · իզ · 4 ։ Բ Օր · ժա · 14 ։ իբ · 12 ։
Ի Ցակ · ե · 7 ։

պիտի լեցուին . ու Ձձանները գի-
25 նիով ու եղով պիտի յորդին ։ Ու
ձեզի ետ պիտի տամ ան տարինե-
րուն դրամ-ընէրը , ո՛ր մարախը ,
ջորեակը , թրթուրը ու խառնիճը ,
ձեր մէջը խրկած Էի՛մ մեծ զօրքս
26 կերաւ . Եւ Լառատօրէն պիտի ու-
տէք , ու կշտանաք , ու ձեր Տէր
Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք ,
որ ձեզի համար հրաշքներ ըրաւ .
և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի
27 չամչնայ ։ Ու պիտի գիտնաք՝ թէ
ես Է Իսրայէլին մէջն եմ , և թէ Ես ձեր
Տէր Աստուածը ես եմ , ու ուրիշ
մը չկայ . և իմ ժողովուրդս յաւի-
տեան պիտի չամչնայ ։
28 Ու պիտի ըլլայ որ ասկէ ետև՝
Էի՛մ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ
պիտի թափեմ , Ու ձեր տղաքը ,
և ձեր աղջիկները պիտի մարգա-
րէանան . ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն , ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
29 նեն ։ Եւ Ծառաներուն վրայ , ու
աղախիններուն վրայ ալ՝ ան օրերը
30 իմ Հոգիս պիտի թափեմ ։ Ու
Երկինքի մէջ , ու երկրի վրայ
նշաններ պիտի դնեմ , արիւն , ու
31 կրակ , և ծուխի սիւներ ։ Արևը՝
խաւարի պիտի դառնայ , ու լու-
սինը արիւնի , Դեռ Տէրոջը մեծ
32 ու ահեղ օրը չեկած ։ Եւ պիտի
ըլլայ որ՝ ամէն ով որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ , պիտի ազատի .
քանզի Տէրոջը բսածին պէս՝ Սիօնի
լեռանը վրայ , ու Երուսաղէմի մէջ
փրկութիւն պիտի ըլլայ . ու Նո-
ղան ճնացորդներուն մէջը՝ որոնք
Տէրը պիտի կանչէ ։

Գ Լ · Գ

1 Աստուծոյ դատաստանները իր ժողովուրդին թշնամացը դէմ ։ 9 Աստուած իր դատաստաններովը պիտի ճանչցուի ։ 18 Աստուծոյ օրհնութիւնները իր եկեղեցիին վրայ ։

1 Վ[ա]նզի ահա՝ ան օրերը , ու ան
ժամանակը , որ ես Ցուդայի
ու Երուսաղէմի գերութիւնը ետ
2 պիտի դարձնեմ , Ի՛նն ատենը բո-
լոր ազգերը պիտի ժողվեմ , ու զա-
նոնք Ցովսափատայ հովիտը պի-
տի իջեցնեմ , և Տ՛հոն անոնց հետ
դատ պիտի վարեմ , իմ ժողովուր-
դիս , ու իմ ժառանգութեանս
Իսրայէլին համար , որն որ ազգերու
մէջ ցրուեցին , ու իմ երկիրս բաժ-
3 նեցին . Եւ Էի՛մ ժողովուրդիս
համար վիճակ ձգեցին , ու տղան՝
պոռնիկի վ[ա]ճ[ա]ռ տուն տուին , և
աղջիկը՝ գինիի համար ծախեցին ,
4 որ խմեն ։ Ու նաև դուք ինծի
հետ ի՞նչ բան ունիք , Ո՛վ Տիւ-
րոս , ու Սիդոն , և Փղշտացւոց
բոլոր սահմանները . Էի՞մէ դուք
ինծի հատուցո՞ւմ պիտի ընէք .
թէ որ դուք ինծի հատուցում ը-
նէք , շուտով ու անյապաղ ձեր
հատուցումը ձեր գլխուն պիտի
5 դարձընեմ ։ Քանզի իմ արծաթս
ու ոսկիս առիք , ու իմ ազնիկ
ու ընտիկալի բաներս ձեր մե-
6 հեանները տարիք . Եւ Ցուդայի
որդիքը , ու Երուսաղէմի որդիքը՝
Ցունաց որդւոցը ծախեցիք , որ-
պէս զի զանոնք իրենց սահմանէն
7 հեռացընէք ։ Ահա Ես զանոնք
պիտի արթընցընեմ ան տեղէն՝ ուր
որ դուք զանոնք ծախեցիք , և
ձեր հատուցումը ձեր գլխուն վրայ
8 պիտի դարձընեմ . Ու ձեր տղաք-
ները , ու աղջիկները Ցուդայի
որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ . և
անոնք Հեռաւոր ազգի՝ Սաբա-
յեցւոց պիտի ծախեն զանոնք .
քանզի Տէրը խօսեցաւ ։
9 Ի Ազիկայ ազգերու մէջ հրատա-
րակեցէ՛ք . պատերազմ՝ քարոզե-
ցէ՛ք . զօրաւորները արթընցու-
ցէ՛ք . բոլոր պատերազմական մար-
10 դիկները մօտենան՝ ելլեն ։ Ձեր
խոփերը՝ սուրեր Հ՛ընեցէ՛ք , ու ձեր
յօտոցները՝ նիզակներ . Էտկար
եղողը՝ Ես զօրաւոր եմ՝ Թող ը-
11 սէ ։ Ժ[ո]ղ[ո]վեցէ՛ք ով բոլոր
շրջակայ ազգեր , ու ժողովեցէ՛ք .
Քու զօրաւորներդ՝ ով Տէր՝ հոն
12 իջեցուր ։ Ազգերը թող արթըն-
նան , Ու ելլան Ցովսափատայ հովիտը
ելլեն . քանզի Էբոլոր շրջակայ ազ-
գերը դատելու համար հոն պիտի
նստին ։
13 Մանգաղը երկընցուցէ՛ք , քան-
զի Հունձքը հասած է . եկէ՛ք ,
իջէ՛ք . քանզի Ձ՛ձանը լեցուն-
ցաւ , աւազանները կը յորդին .
քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է ,
14 Բազմութիւննե՛ր՝ բազմութիւններ
Ի Դ[ա]տ[ա]ստ[ա]նի Ձ՛ձոյ հովիտին մէջ .
քանզի Տէրոջը օրը մօտ է Ձ՛ձոյ
15 հովիտին մէջ ։ Արևը ու լուսինը
պիտի խաւարի , և աստղերը իրենց
պայծառութիւնը ետ պիտի քա-
16 շեն . Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ ,
ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի
տայ , և Երկինքը ու երկիրը պիտի
սարսին . Բայց Տէրը իր ժողո-
վուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որ-
դւոցը ամրութիւն պիտի ըլլայ ։
17 Եւ Ձպիտի դիտնաք թէ ես եմ Ձեր
Տէր Աստուածը , որ Իմ սուրբ լե-
ռանս Սիօնին մէջ կը բնակիմ . ու
Երուսաղէմը սուրբ պիտի ըլլայ . և
Անկէ մէյմըն ալ օտարներ պիտի
չանցնին ։
18 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը լեռ-
ները Ձքաղցու պիտի կաթեցընեն ,

Ք Գլ · ա · 4 ։
Է Հմր 11 ։
Ղև · իդ · 5 ։
Սաղ · իր · 26 ։ Տես
Ղև · իդ · 26 ։
Միք · գ · 14 ։
Ի Գլ · գ · 17 ։
Ձ Ղև · իդ · 11 , 12 ։ Ե-
զեկ · լե · 26 , 27 , 28 ։
Ել · խե · 5 , 21 , 22 ։ Ե-
զեկ · լթ · 22 , 28 ։
Հ Ես · խդ · 3 ։ Եզեկ ·
լթ · 29 ։ Գոր · բ · 17 ։
Յ Ձաք · ժբ · 10 ։ Ցօհ ·
է · 39 ։
Ղե · ծգ · 13 ։
Ճ Գոր · իա · 9 ։
Ա Կոր · ժբ · 13 ։ Գաղ ·
գ · 28 ։ Կող · գ · 11 ։
Յ Մատ · իդ · 29 ։ Մար ·
ժգ · 24 ։ Ղու · իա · 11 , 25 ։
Ն Հմր 10 ։ Ես · ժգ · 9 ,
10 ։ Գլ · գ · 1։15 ։ Մատ ·
իդ · 29 ։ Մար · ժգ · 24 ։
Ղու · իա · 25 ։ Ցայտ · գ · 12 ։
Ը Մաղ · գ · 5 ։
Հով · ժ · 13 ։
Ը Ես · խգ · 13 ։ ծթ · 20 ։ Ներ · 17 ։ Հով · ժա · 26 ։
Ժ Ես · ժա · 11 · 16 ։ Երեմ · լա · 7 ։ Միք · գ · 7 ։ Ե · 3 , 7 , 8 ։ Հով · թ · 27 ։ Ժա · 5 , 7 ։
Ի Երեմ · լ · 3 ։ Եզեկ · լբ · 14 ։
Ք Ձաք · ժգ · 2 , 3 , 4 ։
Լ Հմր 12 ։
Մ Յ՝ Տէրոջը դատաստանին
Ծ Ես · կղ · 16 ։ Եզեկ · լբ · 22 ։
Ի Ներ · 11 ։ Նաե · գ · 10 ։
Ը Ամով · ա · 6 , 9 ։

Ի Եզեկ · իե · 15 , 16 , 17 ։
Ը Դան · ժա · 38 ։
Ք Ես · խգ · 5 , 6 ։ Խթ · 12 ։ Երեմ · իգ · 8 ։
Ձ Երեմ · գ · 20 ։
Է Տես Ես · ը · 9 , 10 ։ Երեմ · խգ · 3 , 4 ։ Եզեկ · լբ · 7 ։
Ն Տես Ես · ը · 4 ։ Միք · գ · 3 ։
Ի Ես · իե · 5 ։ Ներ · 4 ։
Ա Ես · խգ · 3 ։ Եզեկ · լթ · 22 , 28 ։
Հ Ես · խգ · 3 ։ Եզեկ · լթ · 29 ։ Գոր · բ · 17 ։
Յ Ձաք · ժբ · 10 ։ Ցօհ · է · 39 ։
Ղե · ծգ · 13 ։
Ճ Գոր · իա · 9 ։
Ա Կոր · ժբ · 13 ։ Գաղ · գ · 28 ։ Կող · գ · 11 ։
Յ Մատ · իդ · 29 ։ Մար · ժգ · 24 ։ Ղու · իա · 11 , 25 ։
Ն Հմր 10 ։ Ես · ժգ · 9 , 10 ։ Գլ · գ · 1։15 ։ Մատ · իդ · 29 ։ Մար · ժգ · 24 ։ Ղու · իա · 25 ։ Ցայտ · գ · 12 ։
Ը Մաղ · գ · 5 ։
Հով · ժ · 13 ։
Ը Ես · խգ · 13 ։ ծթ · 20 ։ Ներ · 17 ։ Հով · ժա · 26 ։
Ժ Ես · ժա · 11 · 16 ։ Երեմ · լա · 7 ։ Միք · գ · 7 ։ Ե · 3 , 7 , 8 ։ Հով · թ · 27 ։ Ժա · 5 , 7 ։
Ի Երեմ · լ · 3 ։ Եզեկ · լբ · 14 ։
Ք Ձաք · ժգ · 2 , 3 , 4 ։
Լ Հմր 12 ։
Մ Յ՝ Տէրոջը դատաստանին
Ծ Ես · կղ · 16 ։ Եզեկ · լբ · 22 ։
Ի Ներ · 11 ։ Նաե · գ · 10 ։
Ը Ամով · ա · 6 , 9 ։

ու բլուրները կամի պիտի վազըզնեն, և 19 Ցուդայի որդուոցը Եղբ անիրաւութեանը համար, [ե]Եգիպտոսը ամայութիւն պիտի ըլլայ, ու [զ]Եդովմը ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թափեցին։ 20 Բայց Ցուդան մարդաբնակ պիտի ըլլայ [ը]յաւիտեան, և Երուսաղէմը դարէ դար։ 21 Եւ [թ]պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը որ մաքրած չէի". [ժ]և Տէրը Սիօնի մէջ պիտի բնակի։

ն·ք·գէ· իէր 800

+ Ամով. թ. 15։
ե Ես. գ. 4։
թ Կ՛անոնց արեանը վրէժխնդիր պիտի ըլլամ, ու անպարտ պիտի չթողում.
ժ Եզեկ. իէ. 35։ Հմր 17։ Ցոյս. իա. 3։

ՄԸՐԳԸՐԻՒԹԻՒՆ ԸՄՕՎՄԸՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամովս կը նախաձայնէ Աստուծոյ դատաստանները Աստուց վրայ, 6 Փղշտացւոց, 9 Տիւրոսի, 11 Եդովմայեցւոց, 13 ու Ամմնացւոց վրայ։

1 [ա]Թեկուէի հովիւներուն մէջէն եղող Ամովսին խօսքերն են, որ Ցուդայի թագաւորին [բ]Ոզիային օրերը, ու Իսրայէլի թագաւորին Ցովասի որդուոյն [գ]Երոբովամին օրերը [դ]գետնաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուեր. 2 ըսաւ Իսրայէլի վրայով։ Ու ըսաւ. Տէրը [ե]Սիոնէն պիտի գոչէ, ու [զ]Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և հովիւներուն արօտները սուգ պիտի բռնեն, ու [է]Կարմէղոսին գլուխը պիտի չորնայ։

3 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. [ը]Դամասկոսի իրէք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ [թ]անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. [ժ]քանզի անոնք Գաղաադը երկաթէ կամնասայլերով ծեծեցին. 4 բայց [ի]Ազայելին տանը վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու [լ]Բենհադադին պալատները պիտի ուտէ։ 5 Եւ Դամասկոսին [խ]նիգերը պիտի կոտրտեմ, ու [ծ]Աւենի դաշտէն՝ բնակիչը, ու [կ]Եդեմի տունէն՝ գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ. և [հ]Ասորւոց ժողովուրդը [ձ]կիր գերի պիտի քշուի, կ՛ըսէ Տէրը։

6 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. [ղ]Գազայի իրէք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին, [ճ]որ 7 Եդովմին ձեռքը մատնեն. [մ]Սակայն Գազայիին պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները 8 պիտի ուտէ։ Եւ [յ]Աշդովտացին՝ բնակիչը, ու [ն]Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ, և ձեմ ձեռքս [շ]Եկկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ. ու [ո]Փղշտացւոց մնացորդը պիտի կորսուի, կ՛ըսէ Տէրը Եհովան։

9 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. [չ]Տիւրոսի իրէք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. [պ]քանզի գերիները բոլորովին Եդովմին ձեռքը մատնեցին, ու [ջ]եղբայրական ուխտը չյիշեցին. 10 [ռ]Սակայն Տիւրոսին պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ։

11 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. [ս]Եդովմի իրէք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի [վ]իր եղբայրը [տ]սրով հալածեց, ու իր ողորմութիւնը կտրեց. [ր]և իր բարկութիւնը միշտ պատառեց. ու իր կատաղութիւնը յաւիտեան պահեց. 12 [ց]Սակայն [ու]Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու [փ]Բոսրայիին պալատները պիտի ուտէ։

13 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. [ք]Ամմոնի որդուոցը իրէք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոնց պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի Գաղաադի [օ]յղի կիներուն ճեղքեցին, [ֆ]որպէս զի իրենց սահմանները լայնացընեն. 14 [գ]րնեն. Սակայն [ռ]Ռաբբայի պարսպին վրայ կրակ պիտի բորբոքեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ. [ս]օրհոյ պատերազմի օրը՝ [տ]աղաղակով, [ր]փոթորիկի օրը՝ 15 խռովութեամբ [ց]երթ ընէ. և [ու]անոնց թագաւորը" գերութեան պիտի երթայ, [ինքը՝ ու իր իշխանները միասին, կ՛ըսէ Տէրը։

ն·ք·գէ· իէր 800

ի Ամով. թ. 15։
ե Ես. գ. 4։
թ Կ՛անոնց արեանը վրէժխնդիր պիտի ըլլամ, ու անպարտ պիտի չթողում.
ժ Եզեկ. իէ. 35։ Հմր 17։ Ցոյս. իա. 3։

ԳԼ. Բ

1 Աստուծոյ բարկութիւնը Մովաբի դէմ, 4 Ցուդայի, 6 ու Իսրայէլի դէմ։ 9 Աստուած կը գանգատի անոնց ապերախտութեանը համար։

1 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. [ա]Մովաբի իրէք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը ետ

ն·ք·գէ· 787

բ Թագ. ժգ. 2. Ր Մն. ի. 20։
գ Գլ. է. 14։
դ Ամ. ա. 1։
ե Գլ. է. 10։
զ Ջաբ. ժգ. 5։
է Երեմ. իե. 30։ Ցովել. գ. 16։
ը Ա Թագ. իե. 2։ Ես. լդ. 9։
թ Ես. ր. 4։ ժէ. 1։ Երեմ. խթ. 23։ Ջաբ. թ. 1։
ժ Հմր 6, ե։
ի Գթագ. ժ. 33։ ժգ. 7։
լ Երեմ. ժէ. 27։ խթ. 27։ Հմր 7, 10, 12։ Գլ. ր. 2, 5։
խ Երեմ. ծա. 30։ Ողբ. ր. 9։
ծ Գ Թագ. ժգ. 9։
կ Գլ. թ. 7։
հ Ր Մն. իր. 18։ Ես. ժգ. 29։ Երեմ. խէ. 4, 5։ Եզեկ. իե. 15։ Սոփ. ր. 4։
ձ Հմր 9։
ղ Երեմ. խէ. 1։
ճ Սոփ. ր. 4։ Ջաբ. թ. 5, 6։
մ Ամգ. ա. 14։
յ Երեմ. խէ. 4։ Եզեկ. իե. 16։

Բ Երեմ. խը· 24, 41։
Է Գլ. ա. 14։
Ը Թուոց. իգ· 17։ Երեմ. խը· 7։
Ի Ղև· իդ· 14, 15։ Ներեմ. ա· 7։ Դան· թ· 11։
Լ Եզ· իը· 15։ Երեմ. ժգ· 19, 20։ Հոով. ա· 25։
Խ Եզեկ· ի· 13, 16, 18, 24, 30։
Ծ Երեմ ժէ· 27։ Ովս· ը· 14։
Կ Ես· խթ· 21։ Գլ. ը· 6։
* Կ՚ ազգաւաններուն խլուխը երկրի հողին վրայ ոտով կը կոխեն,
Հ Ես· ժ· 2։ Գլ. ե· 12։
Ձ Ղև· ի· 3։ Եզեկ· լգ· 20։ Հոով· ը· 24։
Ղ Եզեկ· իբ· 11։
Ճ Եզեկ· իգ· 41։ ա Կոր· ը· 10։ ժ· 21։
Մ Ել· իբ· 26։
Յ Թուոց. իա· 24։ ը Օր· ը· 31։ Ցես. իդ· 8։
Ն Թուոց. ժգ· 29, 33, 34։
Շ Ես. ե. 24։ Մաղ. դ. 1։
Ո Ել· ժբ· 51։ Միք· ը· 4։
Չ ը Օր· ը· 7։ ը· 2։
Պ Թուոց. գ· 2։ Դատ. ժգ· 5։
Ջ Ես· լ· 10։ Երեմ. ժա· 21։ Գլ. է· 12, 13։ Միք· ը· 6։
Ռ Կ՚ ձեր տակը ճրն չուած եմ, ինչպէս որ որաներով լեցուն սայլը կը ճզնի։
Ս Գլ. թ. 1. ՃԼ։ Երեմ. Բ· 23։

պիտի չգարձընեմ. քանզի Եդովմի թագաւորին ոսկորները մինչև կիր 2 դառնալը այրեց. Սակայն Մովաբին վրայ կրակ պիտի խրկեմ. ու Բկարիօթին պալատները պիտի ուտէ. ու Մովաբը խռովութեամբ, Ղաղաղակով, ահ փողի ձայնով 3 պիտի մեռնի. Եւ անոր Միջէն Դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ, ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
4 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ցուդայի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր դարձը ետ պիտի չգարձընեմ. Քանզի Տէրոջը օրէնքը անարգեցին, ու անոր պատուիրանքները չպահեցին. Հապա Ւրենց ստութիւնները՝ զորենք մոլորցուցին, Որոնց հետևող եղեր 5 Էին իրենց հայրերը. Ըսակայն Ցուդայի վրայ կրակ պիտի խրկեմ. ու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ։
6 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր դարձը ետ պիտի չգարձընեմ. քանզի Բանոնք արդարը՝ ստակով, ու տնանկը՝ 7 զոյգ մը կոշիկով ծախեցին. Ւնոնք *ազգաւաններուն գլխուն վրայ Էղող երկրի հողին կը ցանկան", ու Ճչբաւորներուն ճամբան կը ծռեն. և Իմ սուրբ անունս պղծելու համար Լաղան ու հայրը՝ Փ և Նոյն 8 աղջկան կը մտնեն. Ու Իամէն սեղանի քով՝ Ձգրաւ առնուած հանդերձներու վրայ կը պառկին, և իրենց աստուածներուն տանը մէջ զրկուածներուն գինին կը խմեն։
9 Բայց ես անոնց առջևէն Ըմորհացին բնաջինջ ըրի, Որուն բարձրութիւնը եղևիններու բարձրութեանը պէս էր. և անիկայ կաղնիներու պէս ամուր էր. ու Ժվերէն անոր պտուղը, և վարէն անոր 10 արմատները բնաջինջ ըրի։ Ու Ձես ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, և Ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտրտցուցի, որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք։
11 Ու ձեր տղաքներէն՝ մարգարէներ, և ձեր երիտասարդներէն՝ Նազիրացներ հանեցի. Հիմա ասանկ չէ՞, ով Իսրայէլի որդիքը՝ կ՚ըսէ Տէրը։
12 Բայց դուք ուխտազորներուն գինի խմցուցիք, ու մարգարէներուն պատուիրեցիք՝ Նրսելով. Մարգարէութիւն մի՛ ընէք։ 13 Ահա ես Ձեր եղած տեղը Ցէլ պիտի կոխեմ, ինչպէս որ որաներով լեցուն սայլը կը ճզնի։
14 Եր Անդ փախչիլ կը կոխէ" ։ Ե արագընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ, ու ուժով մարդը պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել, և զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել 15 տէլ, Ու աղեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ, և շուտ վազողը պիտի չկրնայ ձին ազատել, Ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը 16 ազատել. Եւ զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը՝ ան օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ՚ըսէ Տէրը։

Գլ· Գ

1 Ամօսէի դատաստանին հարկաւորութիւնը։ 9 ու անոր հրատարակութիւնը։

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ ով Իսրայէլի որդիք, որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի, ան բոլոր ազգատոհմին վրայ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, 2 ըսելով. Երկրիս բոլոր ազգատոհմերէն միայն ձեզ ճանչցայ, Ձս պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն համար ձեզ պիտի 3 պատժեմ։ Կարելի՞ է որ երկու Իրար միկտեղ քալեն, թէ որ միաբանութիւն չունենան։ 4 Միթէ առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ՞, թէ որ որս մը չունենայ. առոյգ առիւծը իր մորիէն իր ձայնը կուտայ, թէ որ բան մը առած չըլլայ։ 5 Միթէ թռչունը երկրի վրայ վարմի մէջ կ՚իյնայ, թէ որ անոր համար որոգայթ լարուած չըլլայ. Վարմը երկրէն կը վերցուի՞, երբոր 6 բան մը բռնած չէ։ Թէ որ քաղաքին մէջ փող Ըտուի, ժողովուրդը չը՞վախնար. Միթէ քաղաքին մէջ չարիք մը կ՚ըլլայ, թէ որ 7 Տէրը գանիկայ բրած չէ։ Ցիրաւի Տէր Եհովան բան մը չըներ, մինչև որ Ի՛ր գաղտնիքը իր ծառաներուն 8 մարգարէներուն չյայտնէ։ Առիւծը մռնչեց, ով պիտի չվախնայ. Տէր Եհովան խօսեցաւ, Ով պիտի չմարգարէանայ։
9 Ազովտոսի մէջ՝ պալատներու վրայ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ պալատներու վրայ կանչեցէք, ու ըսէք. Սամարիայի լեռներուն վրայ ժողովուեցէք, և անոր մէջը շատ խռովութիւններ, ու անոր մէջը 10 բռնութիւններ տեսէք։ Քանզի Ուղղութիւն ընել չեն գիտեր, կ՚ըսէ Տէրը. Իրենց պալատներուն մէջը զրկանք ու յափշտակութիւն 11 կը դիզեն։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ըթչնամին երկրին բոլորտիքը պիտի բլլայ, ու քեզմէ քու ոյժդ պիտի իջեցընէ. և քու պալատներդ պիտի կողոպտուին։
12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս որ հովիւը առիւծին բերնէն երկու ազդր, կամ մէկ ականջի կտոր կ՚ազատէ, այնպէս ալ պիտի ազատին

Ը Սաղ· լգ· 16։
Ի Սաղ· լգ· 17։

— ը Օր· է· 6։ ժ· 15։ Սաղ· ճԽէ· 19, 20։
Բ Ցես Դան· թ· 12։ Մատ. ժա· 22։ Ղև· ժբ· 47։ Հոով· բ· 9։ ա Պետ· գ· 17։

Է Ես· խե· 7։

Ը Ծն· գ· 13։ ժբ 17։ Սաղ· իե· 14։ Ցես· ժե· 15։
Ի Գլ· ա· 2։
Լ Դտր· գ· 20։ ե· 20։ 29։ ա Կոր· թ· 16։

Խ Երեմ· գ· 22։

Ծ Թագ· ժէ· 3, 6։ ժբ· 9, 10, 11։

Ն · Ք · ԳԿ · 787

Իսրայէլի որդիքը , որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի անկիւնը , ու *Դամասկոսի մէջ" անկողինի վրայ կը նստին ։

13 Լսեցէ՛ք , ու զգաստացէք վկայութիւն ըրէք , կ՚ըսէ զօրաց
14 Աստուածը՝ Տէր Եհովան , Որ ան օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն պատիժը անոր վրայ բերեմ , Բեթելին սեղաններն ալ պիտի պատժեմ . ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրուին , ու գետինը պիտի
15 իյնան ։ Եւ Ձմեռնային տունը , ու Ամառնային տունը պիտի զարնեմ . և Փղոսկրեայ տուները պիտի կորսուին , ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Դ

1 Աստուած կը յանդիմանէ Իսրայէլը հարստահարութեան համար , 4 կռապաշտութեան համար , 6 և իրենց խրատ չընդունելուն համար ։

1 Լսեցէ՛ք ասհ խօսքը , ով Սամարիայի լեռանը վրայ եղող Բասանի կովեր , որ աղքատներուն զրկանք կ՚ընէք , ու տնանկները ոտքի տակ կ՚առնէք , և ձեր տէրերուն՝ Բեր որ խմենք՝ կ՚ըսէք ։
2 Տէր Եհովան իր սրբութիւնովը երդում ըրաւ , Թէ ահա ձեր վրայ օրեր կու գան , որ ձեզ Կարթերով պիտի վերցնեն , ու ձեր մնացորդը՝
3 ձուկի կարթերով ։ Եւ փլած տեղերէն պիտի ելլէք , ամէն մէկերնիդ իր երեսին դարձած կողմէն , ու բերդը պիտի նետուիք , կ՚ըսէ Տէրը ։
4 Բեթէլ եկէք , ու յանցանք գործեցէք . Գաղգաղայի մէջ յանցանք ընելը շատցուցէք . և Ամէն առտու ձեր զոհերը , Երեք ամսուան իրիկուն ձեր տասանորդները
5 բերէք ։ Եւ շնորհակալութեան զոհը խմորեալ մատուցէք , ու կամաւոր ընծաներ քարոզեցէք՝ հրատարակեցէք . Քանզի այսպէս սիրեցիք՝ ով Իսրայէլի որդիք ,
6 կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։ Եւ ես ալ ձեզի՝ ձեր ամէն քաղաքներուն մէջ՝ ակռայի մաքրութիւն , ու ձեր ամէն տեղուանքը՝ հացի կարօտութիւն տուի . Սակայն ինծի չդարձաք ,
7 կ՚ըսէ Տէրը ։ Ու նաև հունձքէն իրիկ ամիս առաջ՝ անձրեւ ձեզմէ արդիլեցի . ու մէկ քաղաքին վրայ անձրեւ իջեցուցի , և միւս քաղաքին վրայ անձրեւ չիջեցուցի . մէկ վիճակին վրայ անձրեւ եկաւ , ու մէկալ վիճակը՝ որուն վրայ անձրեւ չեկաւ , չորցաւ ։
8 Ու երկու իրիկ քաղաք՝ ջուր խմելու համար մէկ քաղաքի մէջ ժողվուեցան , բայց բաւական չգտան . Սակայն ինծի
9 չդարձաք , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ձեզ խորշակահարութեամբ , ու դալուկով զարկի . Խառնիճաղ կերաւ ձեր բազմաթիւ պարտէզները , ու այգիները , և թզենիները , ու ձիթենիները . սակայն ինծի չդարձաք ,
10 կ՚ըսէ Տէրը ։ Եգիպտոսի Ճամբուն մէջ" ձեր վրայ ժանտախտ խրկեցի . ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի , ու ձեր ձիերը գերի ըրի , և ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը մինչև ձեր քիթը հանեցի . Սակայն ինծի չդարձաք , կ՚ըսէ
11 Տէրը ։ Աստուծոյ կործանած Սոդոմին ու Գոմորին պէս՝ ձեզ ալ կործանեցի . Ու կրակէ հանուած խանձողի պէս եղաք . Սակայն ինծի չդարձաք , կ՚ըսէ Տէրը ։
12 Ընոր համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ , ով Իսրայէլ . Ու որովհետև քեզի ասիկա պիտի ընեմ , Պատրաստուէ դիմաւորելու քու Աստուածդ Իսրայէլ ։
13 բաստուէ , ով Իսրայէլ ։ Քանզի ահա ան որ լեռները հաստատեց , ու հովը ստեղծեց , Ու կը յայտնէ մարդուն՝ Թէ ինչ է անոր խորհուրդը , Արշալոյսը խաւար կ՚ընէ , Ու երկրիս բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ , Անոր անունը՝ Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է ։

ԳԼ · Ե

1 Իսրայէլի վրայով ողբ մը ։ 4 Ապաչխարելու յորդորանք մը ։ 21 Աստուած կը մերժէ ասոնց կեղծաւորութեամբ ըրած ծառայութիւնը ։

1 Լսեցէ՛ք ասհ խօսքը՝ Ձեր վրայ բրած ողբս , ով Իսրայէլի տուն ։
2 Ան ։ Իսրայէլի կոյսը ինկած է . Ա՛լ պիտի չելլէ . իր երկրին վրայ ձգուած է . զանիկայ վերցնող
3 Նող չկայ ։ Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ան քաղաքին Մէջը՝ ուսկից որ հազար կ՚ելլէր , Հարիւր պիտի մնայ , և ուսկից որ հարիւր կ՚ելլէր , տասը պիտի մնայ
4 Իսրայէլի տանը ։ Քանզի Տէրը Իսրայէլի տանը այսպէս կ՚ըսէ . Ինծի փնտռեցէք , Ու ապրիք .
5 Բայց Բեթէլը մի փնտռէք , ու Գաղգաղա մի մտնէք , ու Բերսաբէէ մի անցնիք . քանզի Գաղգաղան անշուշտ գերութեան պիտի քշուի , ու Բեթէլը պիտի
6 ոչնչանայ ։ Տէրը փնտռեցէք , որ ապրիք . չըլլայ որ Յովսեփին տանը մէջ կրակի պէս իյնայ , և ջնջէ՛ զայն , ու Բեթէլի մէջ մարող չըլլայ ։ Դուք որ Իրաւունքը օշինդրի կը դարձնէք , ու արդարութիւնը գետինը կը ձգէք ,
8 Փնտռեցէ՛ք զանիկայ , որ Բազմաստղը ու Հայկը շինեց , ու մահուան ստուերը՝ առաւօտեան

Ն · Ք · ԳԿ · 787

Ա Յովել . ա . 4 ։ բ . 25 ։
Բ Եր . թ . 3 ։ 6 ։ ժբ . 29 ։ բ Օր . իբ . 27 , 60 ։ Սաղ . ծբ . 50 ։
* Կամ՝ Դամասկոսի կերպասով զարդարուած
† Կամ՝ կերպովը .
Գ Հմր 6 ։
Դ Ես . ժթ . 24 , 25 ։ Եսա . ժգ . 19 ։ Երեմ . խթ . 18 ։
Ե Ամբ . գ . 2 ։ Յով . գ . 23 ։
Զ Հմր 6 ։
Է Տես Եզեկ . ժգ . 5 ։ իբ . 30 ։ Ղեւ . ժգ . 31 , 32 ։
Ը Սաղ . ճլթ . 2 ։ Դան . բ . 28 ։
Թ Գլ . ե . 8 ։ զ . 9 ։
Ժ Բ Օր . լբ . 13 ։ լգ . 29 ։ Միք . ա . 3 ։
ԺԱ Ես . խե . 4 ։ Երեմ . ժ . 16 ։ Գլ . ե . 8 ։ թ . 6 ։

— Երեմ . է . 29 ։ Եզեկ . ժթ . 1 ։ իէ . 2 ։
Բ Մն . ժե . 2 ։ Երեմ . խթ . 13 ։ Հմր 6 ։
Գ Եսա . ե . 3 ։
Դ Գլ . գ . 4 ։
Ե Գլ . ը . 14 ։
Զ Յով . գ . 15 ։ ժ . 8 ։
Է Հմր 4 ։
Ը Գլ . գ . 12 ։
Թ Ծն . թ . 9 ։ լբ . 31 ։

լոյս կը դարձընէ , և ցորեկը դիշերուան պէս կը մթընցընէ , ու ծովուն ջուրերը կը կանչէ , ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ . Եհովայ է անոր անունը։
9 Որ զօրաւորին վրայ յանկարծ կորուստ կը բերէ , ու կորուստը մինչև ամրոցը կը հասնի ։
10 Դրանը մէջ յանդիմանողը կ'ատեն , ու ճշտակ խօսողէն կը զզուին ։
11 Ուստի՝ որովհետև աղքատին վրայ կը կոխէք , ու անկէ ցորենի պարգևներ կ'առնէք , քիչ տաշտուած քարէ տուներ շինէք , բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք . ու քիչ ցանկալի այգիներ տնկէք , բայց անոնց գինին պիտի չխմէք ։
12 Քանզի ձեր շատ յանցանքները , ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ . հարդարը կը նեղէք , կաշառք կ'առնէք , ու դրանը մէջ նեղեալը կ'անարդէք ։
13 Ներուն համար կը ծռէք ։ Ընոր համար խելացի եղողը ան ատենը պիտի լռէ . քանզի ժամանակը չար է ։ Բարութիւն փնտռեցէք , ու չէ թէ չարութիւն , որպէս զի ապրիք . և այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ ըսիք ։
15 Չարութիւնը ատեցէք , ու բարութիւնը սիրեցէք , և դրանը մէջ իրաւունքը հաստատեցէք . գուցէ զօրաց Տէր Աստուածը՝ Յովսեփին մնացորդին ողորմութիւն ընէ ։
16 Ընոր համար զօրաց Աստուածը՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ամէն հրապարակներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ , ու ամէն փողոցներու մէջ՝ Վայ վայ՝ պիտի ըսեն , ու երկրագործը սուգի , ու ողբ գիտցողնե-
17 րը՝ ողբալու պիտի կանչեն ։ Եւ ամէն այգիներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ . քանզի քու մէջդ պիտի անցնիմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
18 Վայ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուան կը ցանկան . ձեզի ինչ պիտի ըլլայ Տէրոջը օրը . անիկայ խաւար
19 է , և չէ թէ լոյս . Ինչպէս երբոր մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի , ու արջ մը անոր հանդիպի , և կամ տունը մտնէ , ու ձեռքը պատին վրայ կռթընչրնէ , և զանիկայ
20 օձ խածնէ ։ Ահա Տէրոջը օրը խաւար է , և չէ թէ լոյս , ու անոր մէջը մռայլասուղ կայ , և չէ թէ պայծառութիւն ։
21 Ձեր տօները կ'ատեմ ու կը մերժեմ , և ձեր հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ՝ հոտ պիտի չառնեմ ։
22 Նեմ ։ թէ որ ինծի ողջակէզներ , ու ձեր հացի ընծաները մատուցանէք ալ , պիտի չընդունիմ , և ձեր գեր անասուններուն խաղաղութեան զոհերուն պիտի չնայիմ ։
23 Քու երգերուդ աղաղակը ինծմէ հեռացուր . քանզի քու տաւիղներուդ եղանակը պիտի չլսեմ ։
24 Բայց իրաւունքը ջուրի պէս թող վազէ , ու արդարութիւնը՝ զօրաւոր գետի պէս ։
25 Մի՞թէ անապատին մէջ քառասուն տարի ինծի զոհեր ու ընծաներ մատուցիք , ով Իսրայէլի տունը .
26 Հապա դուք ձեր Մողոքի խորանները , ու ձեր քիւնի կուռքերը , և ձեզի համար շինած աստուածներնուդ աստղը
27 կրեցիք ։ Ուստի ձեզ Դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ , կ'ըսէ Տէրը , որուն անունը Զօրաց Աստուած է ։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Իսրայէլի հեչասութիւնը Երկրին համար պիտի պատժուէր . 12 Նոյնպէս ալ անոնց կամակորութիւնը ։

1 Վա՛յ Սիօնի մէջ հանգիստ ընակողներուն , ու Սամարիայի լեռանը վրայ ապահովութեամբ նստողներուն , Հազգայ գլուխին երևելիներուն՝ որ Իսրայէլի տունը
2 անունց կը դիմէ ։ Քաղանէ՛ք Քանդեցէք , ու տեսէք , ու անկէ Մեծ Եմաթը գացէք , ու Փղշտացւոց Գէթը իջէք . Մի՞թէ անոնք աս թագաւորութիւններէն աղէկ են , կամ անոնց սահմանը՝ ձեր սահմանէն մե՞ծ է ։
3 Նէն մե՞ծ է ։ Վա՛յ անոնց՝ որ չար օրը Ի կը հեռացընեն , ու բռնութեան աթոռը կը մօտեցընեն ,
4 Քեան աթոռը կը մօտեցընեն , Փղոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառկին , ու իրենց անկողիններուն վրայ կ'երկրնանան , և հօտերէն գառնուկները , ու դռներու մէջէն՝ պարարտ
5 որթերը կ'ուտեն , Դաւիթի ձայնով խաղ կը կանչեն , ու Դաւիթին պէս՝ իրենց երաժշտական
6 գործիքներ կը ձարեն , Գաւաթներով գինի կը խմեն , ու ծանրագին եղերով կ'օծուին , և Յովսեփին բեկմանը վրայ չեն ցաւիր ։ Ընոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին . ու Յեհովային-
7 րուս՝ երկրնցողներուն ուրախութեան ձայնը պիտի վերնայ ։
8 Տէր Եհովան իր անձին վրայ երդում ըրաւ , կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը . Ես Յակոբին պարծանքէն կը զզուիմ , ու անոր պալատները կ'ատեմ , և քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղողը՝ Ընձեռին պիտի
9 մատնեմ . Ու թէ որ մէկ տան մէջ տասը մարդ մնալու ըլլայ , անոնք
10 ալ պիտի մեռնին ։ Եւ մէկուն հօրեղբայրը , կամ թաղելէ այրող մարդը զանիկայ պիտի վերցընէ , ոսկորները տունէն դուրս հանելու

Ն · Բ · ԳԵ · 787
Ա Սադ · Ծգ · 20 ։
Ի Ցոր · ԼՐ · 34 ։ Գլ · Թ · 6 ։
Ը Գլ · Դ · 13 ։
Ի Եհ · ԽԹ · 21 ։
Ա Գ Թագ · Իր · 8 ։
Ե Օր · Իբ · 30 · 38 · 39 ։ Մխ · Ղ · 15 ։ Մոփ · ա · 13 ։ Ընդ · ա · 6 ։
Հ Գլ · բ · 6 ։
Ն Եհ · ԽԹ · 21 ։ Գլ · բ · 7 ։
Ը Գլ · Ղ · 10 ։
Ի Մխ · Գ · 11 ։
Ի Սադ · ԼԴ · 14 ։ Դե · 10 ։ Հռով · Ժբ · 9 ։
Յ Ել · Լբ · 30 ։ Գ Թագ · ԺԹ · 4 ։ Ցովել · բ · 14 ։
Ն Երեմ · Թ · 17 ։
Ը Ել · Ժբ · 12 ։ Նաա · ա · 12 ։
Ե Եհ · ե · 19 ։ Երեմ · Ժէ · 15 ։ Եզեկ · Ժբ · 22 · 27 ։ Բ Պետ · գ · 4 ։
Ը Երեմ · Լ · 7 ։ Ցովել · բ · 2 ։ Մոփ · ա · 15 ։
Դ Երեմ · Խբ · 44 ։
Ի Ամաւ · Իա · 27 ։ Եհ · ա · 11–16 ։ Երեմ · Ղ · 20 ։ Ովս · բ · 13 ։
Ե Ղև · Իզ · 31 ։
Ե Եհ · Կդ · 3 ։ Մխ · Ղ · 6 · 7 ։
Ն · Բ · ԳԵ · 787
Ա Ովս · Ղ · 6 ։ Մխ · Ղ · 8 ։
Բ Օր · Լբ · 17 ։ Ցհս · Իդ · 14 ։ Եզեկ · Ի · 8 · 16 · 24 ։ Գոր · Է · 42 · 43 ։ Տես Եհս · Խգ · 23 ։
Բ Գ Թագ · Ժա · 33 ։
Բ Գ Թագ · Ժէ · 6 ։
Ե Գլ · Դ · 13 ։
Ե Ղս · Ղ · 24 ։
Բ Ել · Ժթ · 5 ։
Ի Եհ · Ժ · 9 ։
Դ Երեմ · Բ · 10 ։
Ի Գ Թագ · Ժբ · 34 ։
Ը Բ Մն · Իղ · 6 ։
Ի Նա · Գ · 8 ։
Ը Գլ · Ե · 18 ։ Թ · 10 ։
Ր Եզեկ · Ժբ · 27 ։
Ի Սադ · ԴԴ · 20 ։ Գլ · Ե · 12 ։ Հմր 12 ։
Ի Եհ · Ե · 12 ։
Լ Ամ · Իդ · 5 ։
Ի Երեմ · Ծա · 14 ։ Երբ · Ջ · 13 · 14 · 17 ։

Ն · Ք · ԳՓ · 787

Համար , ու տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ . Ալ ուրիշ մէկը կայ քովդ . և անիկայ պիտի ըսէ . Ո՛չ . ու դ—ը պիտի ըսէ . Լռէ՛ւռ կեցիր . Քանզի Տէրոջը անունը յիշելու
11 —թէ՛ն չէ ՝ Վասն զի ահա Տէրը կը հրամայէ . Ու մեծ տունը կործանումով , ու պզտիկ տունը պատառումով պիտի զարնէ ։
12 Մթեթ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազե՞ն . կամ —ՆԻ—յ եզներով կը հերկուի՞ . քանզի Դուք իրաւունքը դառնութեան , և արդարութեան պտուղը՝ օշինդրի դարձուցիք ,
13 Ո՛վ ոչինչ բանով ուրախացողներ , որ ըսիք Թէ Չէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք ։
14 Անոր համար ահա ես՝ ով Իսրայէլի տունը՝ Ձեր վրայ մէկ ազգ մը ոտք պիտի հանեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը , ու ձեզ Եմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի նեղեն ։

Ն · Ք · ԳՓ · 787

ՀՏես Ծն . իգ · 23 · Իգ · 1 ։ Գէ · ե · 5 ։ Ը · 14 ։
Ե Ցես գ թագ . ԺԱ . 10 ։
Ը գ Թագ . ԺԸ . 32 ։
Ի գ Թագ . ԺԳ . 23 ։

ՀԳէ · ե · 13 ։
Ի Գէ · Ը · 3 ։
Հ Եռ . ԽԱ . 11 ։
Յ Գէ · գ · 15 ։

ՀՈվ . Ժ . 4 ։ Գէ · ե · 7 ։

Ե Երեմ . ե . 15 ։
Ք Թուս . լՂ . 8 ։ գ Թագ . Ը · 65 ։

ԳԷ · Է

1 Մարախներու , 4 և կրակի դատաստանները՝ Աստուծոյ ազօթքովը կ'արգիլուին ։ 7 Գնառակի լսորով չհնազանդ պատի մը օրինակովը կը ցուցուի Իսրայէլին մերժուիլը ։ 10 Աստուծոյ բարեացակամութիւն կ'ընէ Աստուծոյ վրայով ։ 14 Աստուծոյ կը յայտնէ իր կոչումը ։ 16 և Աստուծոյ վրայ դալու պատիժը ։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա վերջին խոտին բուսնելուն սկիզբը՝ մարախներ ըստեղծեց . և ահա վերջին խոտը թագաւորին հունձքէն ետքն էր ,
2 Ու եղաւ որ՝ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը , ես ըսի . Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ , ներէ . —Ցակոբը ինչպէս պիտի կանգնի . քանզի քիչ է ։
3 Նի , քանզի քիչ է ։ Ի Տէրը ասոր համար զղջաց , Ասիկայ չըլլայ , ըսաւ Տէրը ։
4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան ընէ . և անիկայ մեծ անդունդը կերաւ , ու արտերը սպառեց ։ Ու ես ըսի . Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ , դադարէ . Ցակոբը ինչպէս պիտի կանգնի , քանզի քիչ է ։
6 Տէրը ասոր համար զղջաց , Ասիկայ ալ չըլլայ , ըսաւ Տէր Եհովան ։
7 Ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա Տէրը դնառակի լ—ւ չ—ո—ի պարսպի մը վրայ կայներ էր , ու ձեռքը դնառակ մը կար ։
8 Եւ Տէրը ինծի բսաւ . Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս ։ Ու ես ըսի . Դնառակ մը ։ Եւ Տէրը բսաւ . Ահա ես իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը դնառակ մը կը դնեմ . Ալ անոնց —նչ—ո—
9 Ի՛—ը անտես պիտի չընեմ ։ Եւ

Ն · Ք · ԳՓ · 787

Իսահակին Էբրաթը տեղերը աւերակ պիտի ըլլան , ու Իսրայէլին սրբարանները պիտի աւրին , ու Ե Ցերոբովամին տանը վրայ սրով պիտի ելլեմ ։
10 Եւ Բեթէլին քուրմը Ամասիա՝ Իսրայէլի Ե Ցերոբովամ թագաւորին լ—ր խրկեց՝ ըսելով . Իսրայէլի տանը մէջ՝ Ամովս քեզի դէմ դաւաճանութիւն կ'ընէ . երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ .
11 Նիլ . Քանզի Ամովս այսպէս կ'ըսէ . Ցերոբովամը սրով պիտի մեռնի , ու Իսրայէլը իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ ։
12 Եւ Ամասիա ըսաւ Ամովսին . Ո՛վ տեսանող՝ գնա Յուդայի երկիրը փախիր , ու հոն հաց կեր , և
13 հոն մարգարէութիւն ըրէ , Ու Բեթէլի մէջ մարգարէութիւն մի ըներ , Քանզի անիկայ թագաւորին սրբարանն է , ու թագաւորութեանը տունն է ։
14 Եւ Ամովս պատասխան տուաւ , ու Ամասիային ըսաւ . Ես ոչ մարգարէ էի , ոչ ալ Ամարգարէի որդի . Ի հապա ես արջառներու հովիւ ,
15 ու մսլաթուղ քաղող էի . Եւ Տէրը զիս հօտին ետևէն առաւ , և Տէրը ինծի բսաւ . Գնա , իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մարգարէութիւն
16 ըրէ ։ Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մըտիկ ըրէ . դուն կ'ըսես որ՝ Իսրայէլի համար մարգարէութիւն մի ըներ . ու Ի Իսահակի տանը վրայով խօսք
17 մի խօսիր ։ Ես Ամովս այսպէս կ'ըսէ . Հ—քու կնիկդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ , և քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պիտի իյնան , ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնուի , և դուն պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս . ու Իսրայէլը իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ ։

ՀԳէ · ե · 13 ։
Ի Գէ · Ը · 3 ։
Հ Եռ . ԽԱ . 11 ։
Յ Գէ · գ · 15 ։

ՀՈվ . Ժ . 4 ։ Գէ · ե · 7 ։

Ե Երեմ . ե . 15 ։
Ք Թուս . լՂ . 8 ։ գ Թագ . Ը · 65 ։

ՀԳէ · Բ · 12 ։
Ի գ Թագ . ԺԲ · 32 ։ ԺԳ · 1 ։

Ը գ Թագ . Ի . 35 ։ գ Թագ . Բ . 5 ։ գ . 38 ։ Ը . 1 ։
Ի Գէ . ա . 1 ։ Ջաբ . Ժգ . 5 ։

ՀՄիք . Բ . 6 ։
Ի Տես Երեմ . իբ . 12 ։ ԻԹ . 21 · 25 · 31 · 32 ։
Հ Եռ . Ժգ . 16 ։ Ոգր . ե . 11 ։ Ովս . գ . 13 ։ Զաբ . Ժգ . 2 ։

ԳԷ · Ը

1 Կողով մը լեցուն ամառնային պտուղներու օրինակով կը ցուցուի Թէ Իսրայէլին պատուհասը մօտեցած է ։ 4 Մարգարէն կը յանդիմանէ անիրաւները , 11 ու կը սպառնայ Աստուծոյ խօսքին սովը ։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց . և ահա մէկ կողով մը
2 ամառնային պտուղ ։ Ու բսաւ . Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս . ու ես ըսի . Կողով մը ամառնային պտուղ ։ Եւ Տէրը ինծի բսաւ . —Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ վախճան հասած է . Ի ալ անոնց —նչ—ի—ը անտես պիտի չընեմ ։
3 Ու ան օրը * պալատի Երգերը հառաչանքներ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէր Եհովան . շատ մեռելներ պիտի

—Եզեկ . է . 2 ։
Ի Գէ . է . 8 ։
* Կ—՛ առ . ճարի
Ք Գէ . է . 23 ։

Ն·Բ·ԳԲ· 787

ՏԳԼ·Ղ·9, 10։
Ի Սապ·ԺԳ· 4։ Ա՚ած· Լ·14։
ՂՆԵՄ.ԺԳ· 15·16։
Ի ՄԻԿ· Զ· 10·11։

ԸԳԼ·Բ·6։

Բ Ով· Ը· 13·Թ·9։

Բ Ով· Դ· 3։

ԻԳԼ·Թ·5։
791

ԼՑՈՐ· Ա· 14։ Ե՝· ԺԳ· 10։ ՅԹ·9·10։ ԵՐԵՄ.ԺԱ· 9։ ՄԻՔ· Դ·6։
Ի Ե՝· ԺԱ· 2·3։ Ե՝ ԲԵՄ.ԽԲ· 37։ ԵՂԿ· Է·18։ ԽԷ· 31։
Ի ԵՐԵՄ· Գ· 23։ ՋԱՔ· ԺԲ·10։

ՀՈԹԱԳ·Գ· 1։ Սապ· Նգ·9։ Ե՝ ՂԿ·Է·26։

ՀԲ Օր·Թ· 21։
Յ Ով· Դ· 15։
ՂԳԼ·Ա·5։

Գլուխ Ը

1 Ասիկայ մարիկ ըրէք, դուք որ Է՝անանկը կրնէիք, ու երկրին աղքատները կորսընջցընելու կը ջանայիք։ 5 կաք, Ու կ՚ըսէք. Ամսագլուխը ևրը պիտի անցնի, որ ընդունէն ծախենք, և շաբաթը՝ որ ցորենը բա՝ե՝՝՝ հանենք, ու Է արդուն պզտիկցընենք, ու սիկղը մեծցընենք, և նենգութեամբ խարդախ կշիռք։ 6 Ներ գործածենք. Որ աղքատները Է՝ոտակով, ու տնանկները զոյգ մը կօշիկով ծախու առնենք, ու ցո՝ 7 րենին խոտանը ծախենք։ Տէրը Յակոբին մեծվայելչութեանը վրայ երդում ըրաւ, ը՝ԷՂ. Բանովց բոլոր գործքերը յաւիտեան պիտի չը՝ 8 մոռնամ։ Է՝ՀԷ՞ որ աս բանիս համար երկիրը պիտի դողայ, ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ, և բոլոր ԷրէՒԷը գետի պէս վեր պիտի ելլէ, ու պիտի քշուի ու պիտի ընկղմի Էորպէս Թէ Եգիպ՝ 9 տոսի գետով։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, Լարևը՝ կէս օրուանատեն՝ մարը պիտի մտցընեմ, ու ցորեկուան լոյսին աստեղը՝ երկիրը պիտի խա՝ 10 ւարեցընեմ։ Եւ ձեր տօները՝ սուգի, ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ. Է ու ամէն մէջքերու վրայ քուրձ՝ և ամէն գլխու վրայ կնատութիւն պիտի բերեմ. Է ու ԷրէՒԷ վ՚՚՚՚ պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ զաւակի համար եղած սուգին պէս, և անոր վախճանը՝ դառնութեան օրուան պէս պիտի ըլլայ։

11 Ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ. չէ Թէ հացի սով, և չէ Թէ ջուրի ծարաւ. Հապա Տէրոջը խօսքերը լսելուն ՚՚Էը։ 12 Ու մէկ ծովէն մէկալ ծովը, և հիւսիսէն մինչև արևելք պիտի թափառին. Տէրոջը խօսքը փնտռելու համար՝ հոս հոն պիտի պտրտին, 13 բայց պիտի չգտնեն։ Ան օրը գեղեցիկ կոյսերը, ու երիտասարդնե՝ 14 րը ծարաւով պիտի մարին, Որոնք Սամարիայի յանցանքովը Երդում կ՚ընեն, ու կ՚ըսեն. Կենդանի է քու աստուածդ, ով Դան, ու կենդանի է Ը՚րերսաբէէին ճամբան. անոնք պիտի իյնան, ու մէյմըն ալ պիտի չելլեն։

ԳԼ· Թ

1 Գալու կործանման սաստգութիւնը։ 11 Դաւիթին խորանին վերականգնումը։

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր, ու ըսաւ. Խոյակին զարկ, որ սեմերը դողան, և զանոնք կոր կոր ըրէ անոնց ամէնուն գլխուն վրայ. ու անոնց մնացորդը սրով պիտի մեռցընեմ. Ը՚՚ անոնց փախստականը պիտի չկարենայ փախչիլ, ու անոնց ազատուածը պիտի չկարենայ ազատիլ։ 2 Թէև անոնք մինչև դժոխքը փորեն, իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք. Ու թէև երկինքը ելլեն, զանոնք անկէ պիտի իջեցը՝ 3 նեմ. Ու թէև Կարմէղոսի գլուխը պահուըտին, զանոնք պիտի փընտրեմ, անկէ պիտի առնեմ. ու թէև իմ աչքերուս առջևէն ծովուն խորութեանը մէջ ծածկուին, հոն օձին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք 4 պիտի խայթէ. Ու թէև անոնք իրենց թշնամիներուն առջևէն գերութեան երթան, Տհոն սուրին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք պիտի մեռցընէ. և Է իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար, և ոչ թէ բարիքի համար։

5 Քանզի զօրաց Տէր Եհովան ինքն է որ երկրիս կը դպչի, ու անիկայ Ը՚կր հալի, Է ու անոր բոլոր բնակիչները սուգ կը բռնեն, և բոլոր ԷրէՒԷը գետի պէս վեր կ՚ելլէ, ու կ՚ընկղմի՝ որպէս Թէ Եգիպտոսի 6 գետով։ Ինքն է որ երկինքը մէջ իր Ը՚վերնատուները կը շինէ, ու անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմնէ, Բ ծովուն ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ. Է անոր անունը Եհովայ է։

7 Մի՞թէ դուք ինծի Եթէովպացւոց որդիներուն պէս չէք, ով Իսրայէլի որդիք՝ կ՚ըսէ Տէրը. չէ՞ որ Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն, ու Փղշտացիները Կափթորէն, և Ա՝ 8 սորիները Կիրէն հանեցի։ Ահա Տէր Եհովային աչքերը աս մեղաւոր թագաւորութեանը վրայ է, ու Երկրէս երեսին վրայէն պիտի կորսընչցընեմ. սակայն Յակոբին տունը բոլորովին պիտի չկորսընչցընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։ 9 Քանզի ահա ես կը հրամայեմ, ու Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի խարըսելեմ, ինչպէս որ ցորենը մաղով կը խարըսելեն. բայց մէկ հատ մը գետինը պիտի չիյ՝ 10 նայ։ Իմ ժողովուրդիս բոլոր մեղաւորները սրով պիտի մեռնին, Հորոնք կ՚ըսեն Թէ՝ Չարիքը մեր վրայ պիտի չհասնի, ու մեր առջևը պիտի չառնէ։

11 ՅԱն օրը Դաւիթին ինկած խորանը պիտի կանդնեմ, և անոր փլածները պիտի նորոգեմ, ու աւրածները պիտի կանդնեմ, և զանիկայ

Ն·Բ·ԳԲ· 787

ՐԳԼ·Բ·14։

Բ Սապ·ՃԹ· 8·ԸԱ։

Է ՅՕր·Ի· 6։ ԵՐԵՄ. Ծա·53։ ԱՐԴ·4։

ՏՂԼ·ԺԷ· 33։ Բ Օր· Իբ·65։ ԵԶԿ·Ե· 12։

Է ՂԼ·ԺԷ· 10։ ԵՐԵՄ. Խդ·11։
ՂՄԻՔ·Ա· 4։
Է ԳԼ·Բ·8։

ԸՍապ·Ճգ· 3·13։

Բ ԳԼ·Ե·8։

Ի ԳԼ·Դ·13։

Է ԵՐԵՄ.Խէ· 4։

ԼՐ Օր·Բ· 23։ ԵՐԵՄ. Խէ·4։
Է ԳԼ·Ա·5։
Ի ՀՄՐ 4։
Է ԵՐԵՄ·Լ· 11։ Լ· 35·36։ ԱՐԴ·16· 17։

Ա՚Ա՚ Խ՚Ճ

ՀԳԼ·Գ·3։

Յ ԳՈՐ·ԺԵ· 16·17։

Ն · Ք · ԳՁ · 787

ՂԱՐԳ · 19 ։ Ֆ ԹՈՒ · ԻԳ · 18 ։ ՛ՂՂ · ԻՀ · 5 ։ Յ ՅՈՎԻ · Գ · 18 ։ Ն ԵՐԵՄ · Լ · 3 ։

հին օրերուն պէս պիտի չհնեմ .
12 ՂՈրպէս զի անոնք՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , Ֆ Եդովմին մնացորդը , ու բոլոր ազգերը ժառանգեն , կ'ըսէ Տէրը՝ որ սա բանը
13 կ'ընէ ։ Ահա ՛ օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէրը , որ հերկողը՝ ընդողն , և խաղող կոխողը՝ սերմանացանին պիտի հասնի . Յ ու լեռները քաղցու պիտի կաթեցընեն , և ամէն բլուրները
14 պիտի հալին ։ Ն Եւ իմ ժողովուրդս Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ . Ղ ու աւրած քաղաքները պիտի շինեն , ու անոնց մէջ բնակին . և այդիներ պիտի տնկեն , ու անոնց գինին խմեն , և պարտէզներ պիտի շինեն , ու անոնց
15 պտուղները ուտեն ։ Եւ զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի տնկեմ . ու ՚ մէյմին ալ պիտի չհլուին իրենց երկրէն , որ իրենց տուի , կ'ըսէ քու Տէր Աստուածդ ։

Ն · Ք · ԳՁ · 787

ՂԵՍ · ԿԱ · 4 ։ ԿՂ · 21 ։ Ե-ԶԿՂ · ԼՂ · 33—36 ։ ՚ ԵՍ · Կ · 21 ։ ԵՐԵՄ · ԼԲ · 41 ։ ԵԶԿ · ԼԳ · 28 ։ ՅՈՎԻ · Գ · 20 ։

ՄԵՐԳԵՐԻՆԹԻՆ ԵՐԳԻՈՅ

Ն · Ք · ՂՁ · Իբր 587

Ա ԵՍ · ԽԱ · 11 ։ ԼԳ · 5 ։ ԵԶԿ · ԻՆ · 12 ։ 13 ։ 14 ։ ՅՈՎԻ · Գ · 19 ։ ՄԱՂ · Ա · 3 ։ Բ ԵՐԵՄ. ԽԹ. 14 ։ ԷՁ ։

Դ Թագ · ԺԳ · 7 ։ Ե ԵՍ · ԺԳ · 13 ։ 14 ։ 15 ։ ՅԱՅՍ · ԺԲ · 7 ։ Ի ՅՈՐ · Ի · 6 ։ ԵՐԵՄ. ԽԹ. 16 ։ ԱՄՈ. 53 ։ ՆՄՎ · Թ · 2 ։ ՂՆՄՐ · Ր · 9 ։ Ի ԵՐԵՄ. ԽԹ. 9 ։ Ը Բ ՕՐ · ԻԳ · 21 ։ ԵՍ · ԺԷ · 6 ։ ԻԳ · 13 ։ Ի ԵՐԵՄ. ԼԲ · 22 ։ Ժ ԵՍ · ԺԹ · 11 ։ 12 ։ Ի ՅՈՐ · Ն · 12 ։ 13 ։ ԵՍ · ԻԹ · 14 ։ ԵՐԵՄ. ԽԹ. 7 ։ Լ ՍԱՂ · ՀԳ · 5 ։ ՆՄՎ · Բ · 16 ։ Ի ԵՐԵՄ. ԽԹ. 7 ։

1 Եդովմի կործանումը 3 իր հպարտութեանը համար , 10 ու իր անիրաւութեանը համար , որ Յակորին բռներ էր ։ 17 Յակորին փրկութիւնը ու յաղթութիւնը ։

1 Երկիւղ տեսիլքը ։
Տէր Եհովան Ն Եդովմի վրայով այսպէս կ'ըսէ . Ֆ Տէրոջմէ լուր լսեցինք . ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ , ըԻԼՎ. ելէք , ու անոր
2 վրայ պատերազմի ելլենք ։ Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի .
3 դուն խիստ անարգուած ես ։ Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց , ով Ի վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող , ԱՆ բարձր բնակարան ունեցող , Ո որ սրտիդ մէջ կ'ըսես . Ո՞վ զիս դեհինը պիտի իջեցընէ ։
4 Ի թէև արծիւի պէս բարձրանաս , և Ղրու բոյնդ աստղերուն մէջը դնես , քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
5 Թէ որ Ի քեզի գողեր կամ գիշերային աւազակներ գային , (ի՜նչպէս կործանեցար .) անոնք իրենց բաւական եղածին չափ պիտի չգողնային՞ն . Թէ որ քեզի կթողներ գային , ըմիթէ ձիւ-
6 ռեր պիտի չթողուի՞ն ։ Եսաւը ի՜նչպէս քննուեցաւ . անոր ծա-
7 ծուկ տեղերը փնտռուեցան ։ Քու բոլոր դաշնակիցներդ՝ քեզ մինչև սահմանը խրկեցին . Ի քեզի հետ խաղաղութիւն ունեցող մարդիկները քեզ խաբեցին , ԱՆ քեզ յաղթեցին . քու հացդ ԱՆՈՂՆԵՐԸ՝ քու տակդ որոգայթ դրին . Ի անոր քովը հանձար չկայ ։
8 Ի Ահա ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Եդովմին իմաստուններուն , ու Եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի
9 ընեմ ։ Եւ քու Ն զօրաւորներդ՝ ով Իթեման՝ պիտի զարհուրին . որպէս զի Եսաւի լեռնէն ամէն մարդ
10 սպաննուելով կոտրուի ։ Ծ Քու եղբօրդ Յակորին եղած անիրաւութեանը համար՝ ամօթը քեզ պիտի ծածկէ , ու Ի յաւիտեան բնաջինջ
11 պիտի ըլլաս ։ Ընդ դիմացը կայնած օրդ՝ երբոր օտարազգիները անոր զօրքը դերի առին , ու օտարները անոր դռները մտան , ու Հ Երուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին , դուն ալ անոնց միկուն պէս էիր ։
12 Ու պէտք չէր որ Ն քու եղբօրդ օրը , անոր օտարութեան օրը Ը ԴՒՐՏՆԵՆ նայէիր , և Յուդայի որդւոցը վրայ՝ անոնց կորստեան օրը Ֆ ԽՆԴԱՅիր , ու ԱՆՈՆ Նեղութեան օրը քու բերանդ
13 մեծցընէիր , Ո՛չ ալ իմ ժողովուրդս դուռը՝ անոնց թշուառութեանը օրը մտնէիր , անոնց կործանման օրը՝ դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր , և անոնց կործանման օրը՝ անոնց ստացուածքին
14 վրայ չերթայ ձգէիր . Եւ ոչ անոր ազատուածները կոտրելու համար՝ ճամբուն բերանը կայնէիր , ու ԱՆՈՐ Նեղութեան օրը՝ անոր մնացորդները
15 րը մատնէիր ։ ՛ Քանզի բոլոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է . Յ քեզի՝ քու ըրածիդ պէս պիտի բ-
16 նեն . քու հատուցումդ գլուխդ պիտի դառնայ ։ Ն Քանզի ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմեցիք , բոլոր ազգերն ալ շարունակ պիտի խմեն . պիտի խմեն , ու պիտի կլլեն , ու չեղածի պէս պիտի ըլլան ։
17 Ւ Բայց Սիօն լեռանը վրայ ՝ փրկութիւն պիտի ըլլայ , և սրբութիւն պիտի ըլլայ . ու Յակոբին տունը իրենց կալուածքներուն պի-
18 տի տիրեն ։ Եւ Յակոբին տունը՝ Ւ կրակ , ու Յովսեփին տունը՝ բոց , ու Եսաւին տունը՝ յարդ պիտի

Ն · Ք · ԳՁ · Իբր 587

Ծ ՍԱՂ · ՃԼ · 7 ։ ԵԶԿ · ԻՆ · 12 ։ ԼՒ · 5 ։ ՆՄՎ · Ա · 11 ։ Ի ԵԶԿ · ԼՒ · 9 ։ ՄԱՂ · Ա · 4 ։ Հ ՅՈՎԻ · Գ · 3 ։ ՆԱՀ · Գ · 10 ։ Յ ՍԱՂ · ԼՒ · 13 ։ ՃԼ · 7 ։ Ղ ՍԱՂ · ԻՐ · 17 ։ ԾԳ · 7 ։ ՅԹ · 10 ։ ՄԻՔ · Գ · 11 ։ Է · 10 ։ Ֆ ՅՈՐ. ԼԱ. 22 ։ ՂԱՄԿ · ԺԷ · 5 ։ ԻԳ · 17 ։ 18 ։ ՄԻՔ · Է · 8 ։

՛ ԵԶԿ · Լ · 3 ։ ՅՈՎԻ · Գ · 14 ։

Իբր 585

Յ ԵԶԿ · ԼՒ · 15 ։ ՆՄՐ · Ր · 8 ։ Ն ԵՐԵՄ. ԻՒ. 28 ։ 29 ։ ԽԹ. 12 ։ ՍՓԹՈՆ. Գ · 17 ։

Ղ ՅՈՎԻ · Բ · 32 ։ Ա ՆՄՎ. Թ · 8 ։

Ղ ՅԱԲ · ԺԲ · 6 ։ Տ ԵՍ Ե · Ժ · 17 ։

Ն · Ք · Ղ · Ք · Իրբ 587

ղլլայ . և անոնց մէջը պիտի բոլոր-
կին , ու զանոնք պիտի ուտէն . ու
Եսաւի տանը մնացորդ մը պիտի
չըլլայ . քանզի Տէրը խօսեցաւ ։
19 Եւ հարաւայինները՝ Եսաւի լեռը
պիտի ժառանգեն , Նու դաշ-
տայինները՝ Փղշտացւոց երկիրը .
նաև Եփրեմի դաշտը , ու Սամա-
րիայի դաշտը պիտի ժառանգեն .
ու Բենիամին՝ Գաղաադը ղէդ ՟ո-

ղ Մով · Թ · 12 ։
է Սոփ · բ · 7 ։

20 —ՆՓ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը աս
զօրքին գերիները՝ քանանացւոց
եղածը ղէդ ՟ո—ՆՓՆ — մինչև Սա-
րեփթա , ու Երուսաղէմի գերինե-
րը՝ որոնք Սեփարադի մէջ են ,
հարաւային քաղաքները պիտի
21 ժառանգեն ։ Եւ ազատողներ պի-
տի ելլեն Սիօն լեռը , Եսաւի լեռը
դատելու համար . ու Էթապաւո-
րութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ ։

Ն · Ք · Ղ · Ք · Իրբ 587

— գ Թագ . ԺԷ · 9 · 10 ։
— Երեմ · լբ · 44 ։
է Մաղ · Իր · 28 ։ Դան . բ · 44 · է · 14 · 27 ։ Զաք · Ժգ · 9 ։ Ղու · ա · 33 ։ Ցայտ . Ժա · 15 ։ ԺԹ · 6 ։

ՄԵՐԳԵՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԷՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովնան՝ Նինուէ քաղաքը խրկուելով՝ դէպ 'ի Թարսիս կը փախչի ։ 4 Ծովուն մէջ փոթորիկ կ՚ելլայ՝ անոր յանցանքը կը յայտնուի . 11 անիկայ ծովը կը ձգուի . 17 ու ձուկ մը կը կլլէ ։

Ն · Ք · Ղ · Ք · Իրբ 862

1 Եւ Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որ-
դւոյն — Յովնանին եղաւ , բսե-
2 լով · Ելի՛ր , Նինուէ մեծ քաղա-
քը դնա , ու անոր դէմ քարոզու-
թիւն ըրէ . քանզի ՟անոնց չարու-
3 թիւնը իմ առջեւս եկաւ ։ Բայց
Յովնան ՟ելաւ որ Տէրոջը երեսէն
Թարսիս փախչի . և ՟Ցոպպէ իջաւ ,
ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարսիս
կ՚երթար , և անոր վարձքը տուաւ ,
ու անոր մէջը մտաւ , որ անոնց հետ
Թարսիս երթայ ՟Տէրոջը երեսէն ։
4 Եւ ՟Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով
մը հանեց , ու ծովուն մէջ մեծ
փոթորիկ մը եղաւ , այնպէս որ
նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ
5 էր ։ Ու նաւավարները վախցան ,
և ամէն մէկը իր աստուծոյն կա-
ղաղակէր . ու ընդունն մէջի կա-
րասիները ծովը նետեցին , որ ը-
նդիմ իրենցմէ թեթեւցընեն . բայց
Յովնան նաւուն խորշը իջնելով
պառկեր էր , ու խորունկ կը քնա-
6 նար ։ Եւ նաւապետը անոր մօտե-
ցաւ , ու անոր ըսաւ . Քեզի ի՛նչ
եղաւ՝ ով խորունկ քնացող . ելի՛ր
ը՛ղու Աստուծոյդ աղաղակէ ,
՟գուցէ Աստուած մեզ յիշէ , որ
չկորսուինք ։
7 Եւ իրարու ըսին . եկէ՛ք՝ վիճակ
ձգենք , ու գիտնանք թէ աս չա-
րիքը որո՛ւն պատճառովը մեր վրայ
եկաւ ։ Եւ վիճակ ձգեցին . ու
8 վիճակը Յովնանին ելաւ ։ Եւ ա-
նոնք ըսին անոր . Ւ՚Հիմա պատմէ՛
մեզի՝ թէ աս չարիքը որո՛ւն պատ-

ճառովը մեր վրայ է՞— . քու
գործդ ի՞նչ է , և ո՞ւրկից կու
գաս , քու երկիրդ ո՞րն է , ու դուն
9 ո՞ր ժողովուրդէն ես ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց . Ես Եբրայեցի եմ , և
՟Ծովը ու ցամաքը ստեղծող երկ-
նից Աստուծմէն Եհովային կը
10 վախնամ ։ Եւ ան մարդիկը խիստ
շատ վախցան , ու անոր ըսին . Ատ
բանը ինչո՞ւ ըրիր . քանզի ան մար-
դիկը գիտցան որ անիկայ Տէրոջը
երեսէն կը փախչէր , ինչու որ ա-
11 նոնց պատմեր էր ։ Եւ անոր ը-
սին . Քեզի ի՞նչ ընենք , որ ծովը
մեզմէ դադարի . քանզի ծովը եր-
թալով աւելի կը սաստկանար ։
12 Ու անիկայ ըսաւ անոնց . ՟Ձիս
վերցուցէք , ու դիս ծովը նետե-
ցէք . ու ծովը ձեզմէ պիտի դա-
դարի . քանզի ես գիտեմ որ աս
մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս
ձեր վրայ եղաւ ։
13 Եւ ան մարդիկը թի քաշելով
կը ջանային Նո— ցամաքը դարձը-
նել . Ւբայց չկրցան . քանզի ծովը
երթալով կը սաստկանար անոնց
14 վրայ ։ Ու Եհովային աղաղակե-
ցին ու ըսին . Ո՜հ , Եհովա՛յ կ՚ա-
ղաչենք , աս մարդուս հոգիին հա-
մար չկորսուինք . ու հմեր վրայ
անմեղ արիւն մի՛ դներ . քանզի
դուն՝ ով Եհովայ , ՟ուզածիդ պէս
15 ըրիր ։ Եւ Յովնանը վերցուցին , ու
ծովը նետեցին . Ւև ծովը իր սաստ-
16 կութենէն դադարեցաւ ։ Ու ան
մարդիկը ՟Եհովային մեծ վախով
վախցան , ու Եհովային զոհ մա-
տուցին՝ և ուխտեր ըրին ։
17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հր-
ամայեց որ Յովնանը կլլէ . ու
՟Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր
ձուկին փորը մնաց ։

Ն · Ք · Ղ · Ք · Իրբ 862

Ի Մաղ · ճխգ · 6 ։ Գոր · Ժէ · 24 ։

՟ Տես Յով · Ժա · 50 ։

Ւ Ածաք · իա · 30 ։

Հր Օր · իա · 8 ։
Յ Մաղ · ՃԺէ · 3 ։
Ղ Մաղ · ՃԹ · 9 ։ Ղու · բ · 24 ։
՟ Մար · դ · 40 ։ Գոր · ե · 11 ։
՟ Մատ · Ժբ · 40 ։ Ժգ · 4 ։ Ղու · Ժա · 30 ։

Ն · Ք · Ղ · Ք · Իրբ 587

Ղ Մով · Թ · 12 ։
է Սոփ · բ · 7 ։

Ր Մաղ · ՃԷ · 28 ։
Ֆ Յովէլ · բ · 14 ։
Ի Տես · է · 14 · 16 · ա Թագ · Ժ · 20 · 21 ։ Ժգ · 41 · 42 ։ Ածաք · Ժգ · 33 ։ Գոր · ա · 26 ։
Լ Ելս · է · 19 ։ ա Թագ · Ժգ · 43 ։

Ն · Ք · Ղ · Ք · Իրբ 862

— գ Թագ · Ժգ · 25 ։ Մատ · Ժբ · 39 ։
Բ Նե · Ժ · 11 · 12 ։ Գէ · գ · 2 · 3 ։ գ · 11 ։
՟ Նե · Ժբ · 20 · 21 ։ Եզր · Թ · 6 ։ Ցակ · է · 4 ։ Ցայտ · Ժբ · 5 ։
Ղ Գէ · գ · 2 ։
Ի Ելս · Ժբ · 46 ։ բ Մն · բ · 16 ։ Գոր · Թ · 36 ։
Ղ Նե · գ · 16 ։ Ցոր · ա · 12 ։ բ · 7 ։
Ի Մաղ · ՃԷ · 25 ։
Ը Գոր · Իէ · 18 · 19 · 38 ։

Ն · Ք · ԳՁ · Իսր 862

ԴԱ · Բ

1 Ցոփնանին աղօթքը ։ 10 Ընիկայ ձուկին փո-
րէն կ'ապաքի ։

1 Եւ Ցոփնան ձուկին փորէն իր Տէր
2 Աստուծոյն աղօթք ըրաւ . ու
ըսաւ . — Իմ նեղութենէս Տէրոջը
աղաղակեցի . ու անիկայ ինծի պա-
տասխան տուաւ . դերեզմանին փո-
րէն կանչեցի , — իմ ձայնս լսեցիր ։
3 ‡ Ինչու որ զիս ծովերուն մէջը՝ ան-
դունդը նետեցիր . ու հեղեղները
զիս պաշարեցին . ‡ քու ամէն կո-
հակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս
4 անցան ։ Ու ես ըսի . Քու աչքե-
րուդ առջևէն վռնտուեցայ , բայց
տակաւին Ձքու սուրբ տաճարիդ
5 պիտի նայիմ՝ ։ Ջուր մինչև հոգիս
ջուրերը պաշարեցին . անդունդը
ամէն կողմէն զիս շրջապատեց . կը-
նիւնները գլուխս փաթթուեցան ։
6 Լեռներուն տակերը իջայ . երկիրը
իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլոր-
տիքս էր . բայց դուն իմ կեանքս
Ըգուբէն հանեցիր , ով իմ Տէր
7 Աստուածս ։ Երբոր հոգիս իմ
վրաս մարեցաւ , Տէրը յիշեցի . ‡ ու
իմ աղօթքս քեզի՝ քու սուրբ տա-
8 ճարդ հասաւ ։ ‡ Սուտ ունայնու-
թիւններու նայողները՝ իրենց ողոր-
9 մութիւնը կը թողուն ։ Բայց ես
‡ շնորհակալութեան ձայնով քեզի
զոհ պիտի մատուցանեմ , — ըրած
ուխտս պիտի կատարեմ . Ա փրկու-
թիւնը Տէրոջն է ։
10 Եւ Տէրը ձուկին հրաման ըրաւ .
ու Ցոփնանը ցամաքը փսխեց ։

Ն · Ք · ԳՁ · Իսր 862

‡ Ցոր · ը · 8 ։ ‡ ը Մն · ի · 3 Ցովէլ · ը · 15 ։

— Սաղ · ճի · 1 ։ ՃԼ · 1 ։ ՃԻսր · 1 ։ Ողբ · գ · 55 , 56 ։

Բ Սաղ · կն · 2 ։

‡ Սաղ · Ձը · 6 ։

Ե Սաղ · Խր · 7 ։

Ի Սաղ · Ղ · 22 ։

ՂԳ Թագ · ը · 38 ։

Ի Սաղ · կԹ · 1 ։ Ողբ · գ · 54 ։

Ը Սաղ · Ժշ · 10 ։

Ի Սաղ · Ժը · 6 ։

Ժգ Թագ · Ժէ · 15 ։ Սաղ · լա · 6 ։ Երեմ · ժ · 8 ։ Ժշ · 19 ։

Ի Սաղ · Ծ · 14 , 23 ։ ՃԺշ · 17 , 18 ։ Ով · Ժգ · 2 ։ Երր · Ժգ · 15 ։

Լ Սաղ · գ · 8 ։

ԴԱ · Գ

1 Ցոփնան երկրորդ անգամ խրկուելով Նինուէա-
ցիներուն կը քարոզէ ։ 5 Ընդոք կ'ապաշխա-
րեն ։ 10 և Աստուած անոնց կը խնայէ ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
2 Ցոփնանին եղաւ՝ ըսելով . Ե-
լի՛ր , Նինուէ մեծ քաղաքը գնա ,
ու քարոզէ անոր ան քարոզութիւ-
3 նը՝ որ ես քեզի կը խօսիմ ։ Եւ
Ցոփնան Տէրոջը խօսքին համեմատ
եղաւ Նինուէ գնաց ։ Իսկ Նինուէ
* խիստ մեծ քաղաք մըն էր , իրեք
օրուան ճամբու տարածութեամբ ։
4 Եւ Ցոփնան սկսաւ քաղաքը մըտ-
նել , ու մէկ օրուան ճամբայ գընա-
ցեալ՝ — կը քարոզէր ու կ'ըսէր .
Դեռ քառասուն օր կայ , ու Նինուէն
պիտի կործանի ։
5 Եւ Նինուէի մարդիկը ‡ Աստու-
ծոյ հաւատալով՝ ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին , ու անոնց մե-
ծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան ։
6 Եւ — խօսքը Նինուէի թագաւորին
հասաւ , ու անիկայ իր աթոռէն

Ն · Ք · ԳՁ · Իսր 862

* ԵՔր · Աստուծոյ

— Տես Ր Օր · Ժը · 22 ։

‡ Մատ · Ժր · 41 ։ Ղուկ · Ժա · 32 ։

ելաւ , ու վրայէն պատմուճանը հա-
նեց , և քուրձ հագաւ , ‡ ու մոխիրի
7 վրայ նստաւ ։ Եւ Նինուէի մէջ
մունետիկ կանչել տուաւ , ու թա-
գաւորին ու իր մեծամեծներուն հը-
րամանովը պատուիրեց ըսելով .
Մարդ ու անասուն , արջառ ու
ոչխար՝ բան մը չուտեն , չարածին ,
8 ու ջուր չխմեն . Եւ մարդիկները
ու անասունները քուրձ հագնին ,
ու Ը-ԼԸ ուժով Աստուծոյ աղաղա-
կեն . և Ի ամէն մարդ իր չար ճամ-
բայէն , ու Ը իր ձեռքերուն մէջ
եղած անիրաւութենէն դառնայ .
9 Ի՞վ գիտէ . ‡ — Աստուած
դառնայ , ու զղջայ , և իր սաստիկ
բարկութենէն դառնայ , ու չկոր-
10 սնինք ։ Ը Եւ Աստուած անոնց
գործքերը տեսաւ , որ իրենց չար
ճամբաներէն դարձան . ու Աս-
տուած զղջաց այն չարիքին համար՝
որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ , ու չ-
Ն՛ — չըրաւ ։

Ի Թագ · Ժը · 22 ։ Ցով · Ը · 14 ։

Ը Երեմ · Ժը · 8 ։ Ամվ · Է · 3 , 6 ։

ԴԱ · Դ

1 Ցոփնան Աստուծոյ ողորմութեանը համար նե-
ղանալով՝ 4 դէմնին մը օրինակով կը յանդի-
մանուի ։

1 Եւ Ցոփնան խիստ դժուարեցաւ ,
2 ու նեղացաւ . Ու Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Ո՛Հ Տէր ,
երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի , իմ
խօսքս ասս չէ՞ր . ասոր համար — ա-
ռաջ թարսիս փախչելու եղայ .
քանզի դիտէի որ դուն Ի ողորմած ,
գթած , երկայնամիտ և բազում-
ողորմ Աստուած ես , ու չարիքի
3 համար կը զղջաս ։ Ի Եւ հիմա ով
Տէր , կ'աղաչեմ , իմ հոգիս ինծմէ
առ . քանզի ‡ մեռնիլս՝ ապրելէս
4 աղէկ է ։ Եւ Տէրը ըսաւ . † Միթէ
— չ‡ղ — նեղանալովդ աղէկ կ'ընես՞ ։
5 Եւ Ցոփնան քաղաքէն դուրս ե-
լաւ , ու քաղաքին արևելեան կող-
մը նստաւ , և հոն իրեն տաղաւար
մը շինեց , ու անոր հովանիին տա-
կը նստաւ , մինչև որ տեսնէ թէ
6 քաղաքին ինչ պիտի րլլայ ։ Եւ
Տէր Աստուած դդմենիի մը հրամա-
յեց . ու Ցոփնանին վրայ ելաւ ,
որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլ-
լայ , որպէս զի զանիկայ իր տառա-
պանքէն ազատէ . և Ցոփնան դդմե-
նիին համար մեծ ուրախութիւնով
ուրախացաւ ։
7 Ու հետևեալ օրը երբոր առտու
կ'ըլլար , Աստուած հրամայեց որդի
մը , որ դդմենին զարկաւ , ու ա-
8 նիկայ չորցաւ ։ Ու եղաւ որ՝ երբ-
որ արևը կը ծագէր , Աստուած հր-
ամայեց որ խոշակաբեր արևելեան
հով մը ըլլայ . ու արևը Ցոփնանին
գլխուն վրայ զարկաւ , այնպէս որ

— Գլ · ա · 3 ։

Բ Եզ · լդ · 6 ։ Սաղ · Ձղ · 5 ։ Ցովէլ · ը · 13 ։

‡ գ Թագ · Ժթ · 4 ։

Ե Հմր 8 ։

† Կ — ՛ Ի-րաւ է որ խիստ նեղացեր ես ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրր 862

անիկայ մարեցաւ . ու անիկայ ինքն-իրեն մահը ուզելով՝ ըսաւ . Ի Մեռնիլս՝ ապրելէս աղէկ է ,

9 Եւ Աստուած Յովնանին ըսաւ . Միթէ դդմենիին համար նեղանալով աղէկ կ'ընես . ու անիկայ ըսաւ . Մինչև ի մահ նեղանալով աղէկ կ'ընեմ ,

10 Ըն տէրը Տէրը ըսաւ . Դուն դդմենիին խնայեցիր , որ անոր համար աշխատութիւն չքաշեցիր , ու զանիկայ չմեծցուցիր , որ մէկ գիշերուան մէջ բուսաւ , ու մէկ գիշերուան մէջ կորսուեցաւ . 11 Ու ես պիտի չխնայե՞մ Նինուէին՝ Նէն մեծ քաղաքին , որուն մէջը հարիւր քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան , Ի որոնք այ ու ձախ ձեռքին տարբերութիւնը չեն գիտեր , ու նաև շատ Ը անասուններ ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրր 862

ՂԳ · ա · 2 ։ ԴԹ · 2 · 3 ։

Ի Բ Օր · ա · 39 ։

Ը Սաղ · ԼՂ · 6 ։ Ճխե · 9 ։

ՄԻՔԻԱՅԻ ՄԻՔԱՅԵՑՒ

Ն · Ք · ԴԲ · Իրր 750

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Մխբիա կը ցուցնէ թէ Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքած է Ցակոբին դէմ՝ անոր կռապաշտութեանը համար · 10 կը յորդորէ որ սուգ բռնեն ։

1 Տէրոջը խօսքը որ Ցուդայի թագաւորներուն՝ Ցովաթամին , Ահազին — Եզեկիային օրերը՝ — Մօրաստացի Միքիայիին եղաւ , և Սամարիայի ու Երուսաղէմի վրայով Ի անոր յայտնուեցաւ ։

2 Ի Լսեցէ՛ք՝ ով բոլոր ժողովուրդներ . մտիկ ըրէ՛ ով երկիր , ու անոր * բոլոր բնակիչները՝ , և Տէր Եհովան Ֆ ձեզի դէմ վկայ ըլլայ , Տէրը Ի՝ն Ի իր սուրբ տաճարէն ։

3 Քանզի ահա Ը Տէրը իր Ի տեղէն կ'ելլէ , և պիտի իջնէ , ու Ը երկրին բարձր տեղերուն վրայ պիտի պտրտի ։ Ու Ի լեռները անոր տակը պիտի հալին , և հովիտները պիտի պատռին , կրակին առջևը հալած մոմի պէս , ու զառ՝ի վայրէն թափուած ջուրի պէս ։ Ես ամէնը Ցակոբին յանցանքին համար , ու Իսրայէլի տանը մեղացը համար է . Ցակոբին յանցանքին ո՞վ է . Սամարիան չէ՞ . և Ցուդայի բարձր տեղերուն ո՞վ է . Երուսաղէմը չէ՞ ։ Ուստի Սամարիան՝ Ի դաշտի քարակոյտի , — այգի տնկելու տեղի պիտի դարձընեմ . անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գլորըրընեմ , ու Ի անոր հիմերը պիտի բանամ . Եւ անոր բոլոր կուռքերը պիտի կոտրտին , ու անոր բոլոր նուիրուած բաները կրակով պիտի այրին . և անոր բոլոր արձանները ընջիւնջ պիտի ընեմ . քանզի — ՚ի՚ բոզի վարձքով ժողվեց , ու բոզի վարձքի պիտի դառնան ։

8 Ասոր համար Ի պիտի ողբամ ու պիտի հառաչեմ . Ի անծածկոյթ ու մերկ պիտի շրջիմ . Ի ճագարներու պէս կոծ , ու ջայլամներու պէս սուգ պիտի ընեմ ։ 9 Քանզի անոր վէրքերը անբժշկելի է . քանզի մինչև Ցուդան եկաւ , մինչև իմ ժողովուրդիս դուռը՝ մինչև Երուսաղէմ հասաւ ։ 10 Գէթի մէջ մի՛ պատմէք , — բնաւ մի՛ լաք . Ի Բեթափրայի մէջ Ի փոշիի մէջ թաւալե ։ 11 Ով Ի Սափիրի բնակիչ՝ քու ամերկութիւնդ բաց ունենալով անցիր . Ի Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր . Ֆ Բեթեսելի կոծը իր օգնութիւնը ձեզմէ կ'առնէ ։ 12 Թէև անոր ձեզմէ կ'առնէ ։ Ի ան զի Մարոթի բնակիչը բարիքի համար կը վշտանայ . քանզի մինչև Երուսաղէմի դուռը՝ Ֆ Տէրոջմէ չարիք իջաւ ։ 13 Երիվարը կառքին լծէ՛ ով Ի Լաքիսի բնակիչ . Սիոնի աղջկանը մեղքին սկիզբը անիկայ է . քանզի քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները գտնուեցան ։ 14 Ընոր համար Մօրեսեթգեթին ընծաներ պիտի տաս . Ի Ընքեղերի տուները՝ Իսրայէլի թագաւորներուն պիտի ատեն ։ 15 Ցակաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ՝ ով Ի Մարեսայի բնակիչ . Իսրայէլի փառքը՝ մինչև Ադողամ պիտի հասնի ։ Քու — սիրելի որդոցդ համար՝ Ի մազերդ փետտէ՛ , ու կոր՛ . կնտութիւնդ՝ արծիւի պէս շատցո՛ր , քանզի քեզմէ գերութեան դացին ։

Ն · Ք · ԴԲ · Իրր 750

Ի Ես · ի · 2 , 3 , 4 ։

Ֆ Ցոր · Լ · 29 ։ Սաղ · ՃԸ · 6 ։

Ֆ Դ Թագ · ԺԸ · 13 ։ Ես · Ը · 7 , 8 ։

Հր Թագ · ա · 20 ։

† Յի՛ · փոշիի տուն ։

Ն Երեմ · գ · 26 ։

‡ Յի՛ · գեղեցկութիւն ։

ՂԵ · ի · 4 ։ Խե · 2 , 3 ։ Երեմ · Ժգ · 22 ։ Նաւ · գ · 5 ։

‖ Յի՛ · հոտեր ունեցող ։

§ Յի՛ · մերձակայ տուն ։ Ի՛ · իշևատի տուն ։

‡ Յի՛ · դառնութիւններ ։

Ֆ Միռվ · գ · 6 ։

Ի դ Թագ · ԺԸ · 14 , 17 ։ Ի Ես · ԺԸ · 44 ։

†† Յի՛ · առուներ ։

Ֆ Ես · ԺԸ · 44 ։

‡‡ Յի՛ · ժառանգութիւն , Ի՛ · գիւղաւար ։

Ը Բ Մն · Ժա · 7 ։

— Ողմ · է · 6 ։

Ը Ցոր · ա · 20 ։ Ես · Ժե · 2 ։ Իր · 12 ։ Երեմ · է · 29 ։ Ժգ · 6 ։ Խէ · 5 ։ Իր · 37 ։

Իրր 730

— Ողմ · է · 6 ։

Ի Սաղ · ԼԱ · 4 ։

Ե Ես · իա · 3 ։ Իր · 4 ։ Երեմ · գ · 19 ։

անոնք առաւօտեան լոյսին աւետը զանիկայ ՚ի գործ կը դնեն , քանզի Իրենց ձեռքերուն մէջը ոյժ կայ .
2 Ու անոնք Ծ ագարակներու կը ցանկան , ու զանոնք կը յափշտակեն , և տուներու՝ ու զանոնք կ՚առնեն . և մարդուն , ու իր տանը , մարդուն , ու իր ժառանգութեանը զրկանք
3 կ՚ընեն ։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Ի ձեզ ազգին վրայով չարիք մը կը խորհիմ , ուսկից պիտի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել . ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ քալել . Հվասն զի ժամանակը չար
4 է ։ Ան օրը ձեր վրայ Ի առակ պիտի խօսին , ու տրտմալի ողբով Ը պիտի ողբան , ու ըսեն . Բոլորովին յափրշտակուեցանք . Իմ ժողովուրդիս բաժինը փոխեց . զանիկայ ինչպէս ինծմէ վերցուց . մեր ագարակները՝ ետ տալու տեղը՝ բաժնեց ։
5 Անոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ՝ Ի վիճակով լար քաշող մը պիտի չունենաս ։
6 Մարգարէութիւն ընդդիներուն՝ Ի Մարգարէութիւն մի ընէք , Ի՚ըսէ . անոնց մարգարէութիւն պիտի չընեն , Ի անէծք նախատինքը պիտի
7 չվերնայ ։ Ով Յակոբի տուն ըսուող՝ միթէ Տէրոջը ոգին կարճեցա՞ւ . անոր գործքերը ասո՞նք են . միթէ ուղղութեամբ քալողին՝ իմ
8 խօսքերս աղէկ չէ՞ն ։ Եւ իմ ժողովուրդս շատոնցմէ ոտք ելաւ՝ թշնամի ըլլալու համար . ապահովութեամբ անցնողներէն՝ պատերազմէ դարձողներէն՝ հանդերձներուն * հետ պատմուճանը կը կողոպ-
9 տէք ։ Իմ ժողովուրդիս կիներէն՝ իրենց զուարճալի տուներէն կը վռնտէք . անոնց տղաքներէն՝ յաւիտեան իմ փառքս կ՚առնէք ։
10 Ելէք , ու գացէք . քանզի ասիկայ Ի հանգստութեան տեղ չէ . Նէր պիղծ ըլլալուն պատճառով մեծ կործանումով բնաջինջ պիտի ըլ-
11 լայ ։ Թէ որ մէկ մարդ մը Ի հովի և ունայնութեան ետեւէ երթայ , ու ստութիւն խօսի՝ ըսելով . Գինիի ու օղիի համար քեզի մարգարէութիւն ընեմ . անիկայ պիտի ըլլայ աս ժողովուրդին մարգարէն ։
12 Ի Ով Յակոբ՝ ամէնքդ անշուշտ պիտի ժողվեմ . Իսրայէլին մնացորդը պիտի հաւաքեմ , — Ի Բոսրայի ոչխարներուն պէս՝ իրենց փարախին մէջը եղող հօտերու պէս՝ մկկտեղ պիտի դնեմ . Ի մարդոց բազմութիւնը համար ալմուկ պիտի ըլլայ ։
13 Խրամատութիւն բնող անոնց առջեւը ելաւ . անոնք խրամատեցին , ու դռնէն անցան , և անկէ ելան . ու Ն անոնց թագաւորը անոնց առջեւը անցաւ . Ը և Տէրը իրրև անոնց գլուխ —Լ՚Ե՚ Ի՚ԷՐ—ը ։

Գլ . Գ

1 Իշխաններուն անգթութիւնը ։ 5 Մարգարէներուն ստութիւնը ։ 8 Ասոնց ամէնուն ալ անհոգութիւնը ։

1 Ու ըսի . Հիմա մտիկ ըրէք , ով Յակոբին գլխաւորները , ու Իսրայէլի տանը իշխանները . — պէտք չէ՞ որ դուք իրաւունքը ճանչնաք .
2 Դուք որ աղէկութիւնը կ՚ատէք , ու չարութիւնը կը սիրէք . Ի մարդոց վրայէն մորթերը , ու անոնց
3 ոսկորներէն միսերը կը հանէք . Ու անոնք որ Բ իմ ժողովուրդիս միսը կ՚ուտեն , և անոնց վրայէն մորթերը կը հանեն , ու անոնց ոսկորները կը փշրեն , և զանոնք պատուկի մէջ , ու Ի կաթսայի մէջ Է՚Է՚Լ—
4 միսի պէս կտոր կտոր կ՚ընեն , Ան ատեն Ծ Տէրոջը պիտի աղաղակեն , բայց անոնց պատասխան պիտի չտայ , ու ան ժամանակը իր երեսը անոնցմէ պիտի ծածկէ . վասն զի անոնք չար գործքեր ըրին ։
5 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը Ի ան մարգարէներուն համար՝ որոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն , ու Ը իրենց ակռաներովը կը խածնեն , և խաղաղութիւն կը քարոզեն , ու Ի ով որ անոնց բերանը բան չդնէր , անոր դէմ պատերազմ կը հրատա-
6 րակեն ։ Ը Անոր համար ձեզի գիշեր պիտի ըլլայ , որ տեսիլք չտեսնէք . և ձեզի խաւար պիտի ըլլայ , որ գուշակութիւն չընէք . Բ ու մարգարէներուն վրայ արեը պիտի մտնէ , և անոնց վրայ օրը պիտի
7 խաւարի . Ու տեսանողները պիտի ամչնան , և գուշակողները ամօթով պիտի ըլլան . ամէնքն ալ իրենց շրթունքը պիտի ծածկեն . Ի վասն զի Աստուծմէ պա-
8 տասխան մը պիտի չըլլայ ։ Սակայն ես Ցէրոջը Հոգւովը՝ զօրութեամբ , դատաստանով , և արիութեամբ լեցուած եմ , Էոր Յակոբին՝ իր յանցանքը , ու Իսրայէլին՝ իր մեղքը յայտնեմ ։
9 Հիմա ասիկայ մտիկ ըրէք , ով Յակոբի տանը գլխաւորները , ու Իսրայէլի տանը իշխանները , դուք որ իրաւունքէն կը զզուիք , ու ա-
10 մէն ուղղութիւնը կը ծուէք , Ն Սիոնը՝ Ի արիւններով , ու Երուսաղէմը՝ անիրաւութեամբ կը շինէք ։
11 Ի Անոր գլխաւորները կաշառքով կը դատեն , ու Ն անոր քահանաները վարձքով կը սորվեցընեն , և անոր մարգարէները ստակով գուշակութիւն կ՚ընեն , Հ ու Ցէրոջը

Ն · Բ · Գ · Իբր 730 ։ Ի՚ԷՐ—Ը 29 ։ Ծ Ես · Լ · 8 ։ Ի Երեմ · Ը · 3 ։ Ղ Ամով · Ե · 13 ։ Եփես · Ե · 16 ։ Ի Ամբ · Բ · 6 ։ Ը Բ Թագ · Ա · 17 ։ Ի Բ Օր · Լը · 8 , 9 ։ Ի Ես · Ւ · 10 ։ Ամով · Բ · 12 , Է · 16 ։ * Կ—Ի՚ վրայէն Ի Բ Օր · Ժբ · 9 ։ Ղ Ղէ · Ժբ · 25 , 28 ։ Երեմ · գ · 2 ։ Ի Եզեկ · Ժգ · 3 ։ Ի Գլ · գ · 6 · 7 ։ Ն Երեմ · Լ · 10 ։ Հ Եզեկ · Լդ · 37 ։ Ն Ով · գ · 5 ։

Ն · Բ · Գ · Իբր 730 ։ Ղէս · Ծբ · 12 ։

710

— Երեմ · Ե · 4 , 5 ։ Ի Եբր · Ը · Նոմց Բ Սաղ · Ժգ · 4 ։ Ն Եզեկ · Ժա · 3 · 7 ։ Ծ Սաղ · Ժբ · 41 ։ Առակ · ա · 28 ։ Ես · ա · 15 ։ Եզեկ · Ը · 18 ։ Ջաք · Է · 13 ։ Ի Ես · Ծգ · 10 , 11 ։ Եզեկ · Ժգ · 10 ։ Իր · 25 ։ Ղ Գլ · Բ · 11 ։ Մաս · Է · 15 ։ Ի Եզեկ · Ժգ · 18 , 19 ։ Ը Ես · Բ · 20 , 22 ։ Եզեկ · Ժգ · 23 ։ Ջաք · Ժգ · 4 ։ Բ Ամով · Ը · 9 ։ Ի Սաղ · Կդ · 9 ։ Ամով · Ը · 11 ։ Ի Ես · Ծբ · 1 ։ Ն Երեմ · Իր · 13 ։ Ի Եզեկ · Իր · 27 ։ Ամբ · Բ · 12 ։ Սոփ · գ · 3 ։ Բ Ես · ա · 23 ։ Եզեկ · Իր · 12 ։ Ով · գ · 18 ։ Գլ · Է · 3 ։ Ն Երեմ · Ջ · 13 ։ Հ Ես · Խբ · 2 ։ Երեմ · Է · 4 ։ Հով · Բ · 17 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 710

վրայ կը կոթքնին , ու կ'ըսեն . Չէ՞ որ Տէրը մեր մէջն է . մեր վրայ
12 չարիք պիտի չգայ : Ուրեմն ձեր պատճառաւ՝ Սիօնը Յ ագարակի
ղե՛ պիտի հերկուի , Ու Երու-
սաղէմ աւերակներու դէզեր , ու
ֆ Տէր-Ը տանը լեռը՝ անտառի
բարձր տեղերու ղե՛ պիտի ըլլայ :

ԳԼ · Դ

1 Եկեղեցիին փառքը : 3 խազաղութիւնը : 8 թագաւորութիւնը : 11 ու յաղթութիւնը :

1 Հայց – եւթի օրերը պիտի ըլլայ որ
Տէրոջը տանը լեռը՝ լեռներուն
գլուխն վրայ պիտի հաստատուի ,
և բլուրներէն վեր պիտի բարձրա-
նայ , ու ժողովուրդները հեղեղի
2 պէս անոր պիտի դիմեն . Եւ շատ
ազգեր պիտի երթան՝ ու ըսեն .
Եկէք , Եհովային լեռը՝ Յակոբին
Աստուծոյն տունը ելլենք , որ մեզի
իր ճամբաները սորվեցընէ , ու ա-
նոր շաւիղներուն մէջը քալենք .
ինչու որ օրէնքը Սիօնէն՝ ու Տէրո-
ջը խօսքը՝ Երուսաղէմէն պիտի ել-
3 լէ . Եւ –ՆԻ–յ շատ ժողովուրդնե-
րու մէջ դատաստան պիտի ընէ ,
ու զօրաւոր ազգեր՝ մինչև հեռաւոր
տեղուանք պիտի յանդիմանէ . ու
Բ անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝ և
իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի
շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի
չվերցընէ , և ալ պատերազմ պիտի
4 չսորվին . Տ Հապա ամէն մարդ իր
որթին տակը , ու իր թզենիին
տակը պիտի նստի , ու վախցընող
պիտի չըլլայ . ինչու որ զօրաց Տէ-
5 րոջը բերանը խօսեցաւ : Քանզի
Բ ոլոր ժողովուրդներէն ամէն մէկը
իր աստուծոյն անունովը կը քալէ .
բայց Ըմենք յաւիտեանս յաւիտե-
նից մեր Տէր Աստուծոյն անունովը
պիտի քալենք :
6 Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Ի կաղը պի-
տի ժողվեմ , Ը ու աքսորուածը պի-
տի հաւաքեմ , և զանիկայ –Լ որ
7 նեղցուի . Եւ կաղը՝ Ի մնացորդ պիտի
ընեմ , ու հեռուն վռնտուածը՝
զօրաւոր ազգ . և Տէրը Սիօն լեռա-
նը մէջ՝ Բ անոնց վրայ պիտի թա-
գաւորէ , հիմակուընէ մինչև յա-
8 ւիտեան : Ու դուն՝ ով հօտի աշ-
տարակ , Սիօնի աղջկանը բլուրը ,
մինչև քեզի պիտի գայ , հեվէ պի-
տի հասնի առջի իշխանութիւնը ,
ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղե-
մի աղջկանը :
9 Հիմա ինչո՞ւ բարձրանալու կը պո-
ռաս . Ի մէջէդ քու մէջդ թագաւոր
չկա՞յ , կամ թէ քու խորհրդականդ
կորսուեցա՞ , որ քեզ՝ Ը ծննդական
10 կնոջ պէս ցաւ բռնեց : Ցաւ քաշէ ,

ու ծննդականի պէս երկանց մէջ
եղիր , ով Սիօնի աղջիկը . քանզի
հիմա քաղաքէն պիտի ելլես , ու
դաշտի մէջ պիտի բնակիս , ու մին-
չև Բաբիլոն պիտի երթաս , և հոն
պիտի ազատիս . հոն Տէրը պիտի
ազատէ քեզ՝ քու թշնամիներուդ
11 ձեռքէն : Ի՛ու հիմա քու վրադ
շատ ազգեր ժողվուեցան , որոնք
կ'ըսեն . Թող անիկայ պղծուի , ու
12 մեր աչքերը Բ Սիօնը տեսնեն : Բայց
անոնք Ի Տէրոջը խորհուրդները չեն
գիտեր , ու անոր դիտաւորութիւ-
նը չեն հասկընար . քանզի ինքը զա-
նոնք կը ժողվէ , հինչպէս որաները
13 կալին մէջ Ը ՚–Ը–Ի–Ի : Յ Ելիր ,
ու կալը ծեծէ , ով Սիօնի աղջիկը .
քանզի քու եղջիւրդ երկաթէ պի-
տի ընեմ , և քու կճղակներդ պղընձէ պիտի ընեմ , ու շատ ժողո-
վուրդներ պիտի մանրես . ֆ ու ա-
նոնց վաստակը Եհովային , և անոնց
ստացուածքը՝ ֆ բոլոր երկրին Տէրո-
ջը պիտի նուիրեմ :

ԳԼ · Ե

1 Բրիտտոսի ծնունդը . 4 անոր թագաւորութիւնը . 8 անոր յաղթութիւնը :

1 Հիմա ով դունդի աղջիկ՝ քեզի
դունդ կազմէ . մեր վրայ պա-
շարում դրուեցաւ . – Իսրայէլի
դատաւորին ծնօտին դաւազանով
2 զարկին : Եւ դուն՝ ով Բ Բեթլէ-
հէմ Եփրաթա , թէև Ցուդայի
Ի հազարաւորներուն մէջը ըլլալու
պզտիկ ես , բայց քեզմէ պիտի ելլէ
ինձի ան որ Իսրայէլի վրայ Տ իշխան
պիտի ըլլայ . Ի ու անոր ելլբը՝ Ի հր-
նուց՝ յաւիտենական օրերէն է :
3 Անոր համար զանոնք Յ Ի– պիտի
տայ , մինչև Ծննանողին ծննանելու
ժամանակը . և Ի անոր եղբայրնե-
րուն մնացորդը՝ Իսրայէլի որդւոցը
4 պիտի դառնայ : Ու անիկայ պի-
տի կենայ , ու Տէրոջը զօրութեամբ՝
և իր Տէր Աստուծոյն անունը
մեծվայելչութեամբը Ը պիտի հո-
վուէ . ու անոնք պիտի բնակին .
քանզի հիմա Բ մինչև երկրին ծայրե-
5 րը պիտի մեծանայ : Եւ անիկայ
Բ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . երբ
որ Ասորեստանցին մեր երկիրը մրտ-
նէ , ու մեր պալատներուն մէջը ոտք
կոխէ , անոր դէմ եօթը հովիւ , և
ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի
6 հանենք : Ու անոնք Ասորեստանի
երկիրը սրով ու Ի՚ներրովթի երկի-
րը՝ իր դռներուն մէջը պիտի սպա-
ռնեն . և անիկայ Ա–Ի պիտի ազա-
տէ Ասորեստանցիներէն , երբոր ա-
նոնք մեր երկիրը մտնեն , ու մեր
սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն :

Ն · Ք · ՂԲ · 710

Ի Ողջ · Բ · 16 :

Բ Ներ · 12 : Գլ · Է · 10 :
Ի Բ · ՃԼ · 8 : Հով · ժ · 33 :
Հ Բ · Խ · 10 :
Յ Բ · Խ · 15 · 16 : Ե-
րեմ · ՃՁ · 33 :
Ղ Դան · Բ · 44 :
ֆ Բ · Ժբ · 7 : Իգ · 18 : Կ · 6 · 9 :
ֆ Զաք · դ · 14 : գ · 5 :

– Ողջ · դ · 30 : Մատ · և · 39 : Իէ · 30 :
Բ Մատ · Բ · 6 : Ցովհ · է · 42 :
Ի Եր · ԺԲ · 25 : Աթագ · Իգ · 23 :
Տ Ծն · Խթ · 10 : Բ · Թ · 6 :
Ի Սաղ · գ · 2 : Առակ · Բ · 22 · 23 : Ցովհ · ա · 1 :
Ղ Գլ · դ · 10 :
Ի Գլ · դ · 7 :
Ը Բ · Խ · 11 : Խթ · 10 : Ե-
զեկ · ԼԴ · 23 : Գլ · է · 14 :
Ր Սաղ · Հր · 8 : Բ · ՃԲ · 13 : Զաք · Թ · 10 : Ղու-
ա · 32 :
ֆ Սաղ · Հր · 7 : Բ · Թ · 6 : Զաք · Թ · 10 : Ղու-
Բ · 14 : Ե-
փես · Բ · 14 :
Ի Ծն · ԺԸ · 10 , 11 :
Լ Ղու · ա · 71 :

Ն · Ք · ԶԲ · 710

Ի Հռ. 3 ։
Բ Ր Օր · Լ · 2 · Սադ · Ներ · 6 · ՃԺ · 3 ։

7 Եւ Իսկորին մնացորդը շատ ժողովրդոց մէջ՝ ի ցօղի պէս պիտի ըլլայ ՚ր Տէրոջմէ ։— ի՛նչ, և շատի պէս ՚ր կանանչ խոտի վրայ ։ի՛նչէ · որ անիկայ մարդէ չսպասաւեր , ու մարդու որդիներէն չյուսար ։

8 Եւ Իսկորին մնացորդը ազգաց մէջ , շատ ժողովրդոց մէջ՝ անանձ պիտի ըլլայ , ինչպէս առիւծ մը՝ անտառի գազաններուն մէջը , կամ առյդ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն մէջը · որ երթէ անցնի , կը կոխկռտէ , ու կը պատառէ , և

9 ազատող մը չըլլար ։ Քու ձեռդ՝ քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի վերնայ · ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կոտրին ։

Ի Զաք · Թ · 10 ։

10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , քու ձիերդ քու մէջդ բնաջինջ պիտի ընեմ , և քու կառքերդ պիտի կորսընցընեմ ։ Եւ քու

11 երկրիդ քաղաքները բնաջինջ պիտի ընեմ , ու բոլոր պարիսպներդ

12 պիտի փլցընեմ ։ Եւ քու ձեռքէդ կախարդութիւնները բնաջինջ պիտի ընեմ ։ ու ալ հգուշակութիւն

Հե · ր · 6 ։
Յ Զաք · Ժ · 2 ։

13 ընդներ պիտի չունենաս ։ Եւ քու մէջդէն քու դրօշեալներդ , ու արձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու ալ մէյմըն ալ քու ձեռացդ գործքերուն երկրպագութիւն պիտի չը-

14 նես ։ Եւ քու մէջդէն Աստարովթի կուռքերդ պիտի կործանեմ , ու քու քաղաքներդ պիտի աւրեմ ։

Սադ · Ամթ · 7 · Հռ. 8 · Բ Թես · ա · 8 ։

15 Եւ ինձի մտիկ չընդող ազգերէն՝ սրտմտութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ պիտի առնեմ ։

ԳԼ · Զ

1 Աստուած կը վհատի իր ժողովուրդին հետ՝ անոր ապերախտութեանը , 6 ապիրատութեանը , 10 անօրէնութեանը , 16 ու կռապաշտութեանը համար ։

— Բ Օր · Լ · 1 · Սադ · Ծ · 1 · 4 · Ես · ա · 2 ։
Ի Ովս · Ժր · 3 ։
Ի Ես · ա · 18 ։ Ե · 3 · 4 · Խզ · 26 · Ովս · գ · 1 ։
Ե Երեմ · Բ · 5 · 31 ։
Ի Եւ. Ժր · 51 ։ Ժգ · 30 · Ի · 2 · Բ Օր · գ · 20 · Ամվ · Բ · 10 ։
Ղ Թագ · Իբ · 5 · Իզ · 7 · Իզ · 10 · 11 · Բ Օր · Իզ · 4 · 5 · Գես · Իզ · 9 · 10 · Գալ · Բ · 14 ։

1 Ահա՛ Տէրոջը բսածը մտիկ ըրէք ։ Ելիր , ու լեռներուն առջևը դատ վարէ , և բլուրները քու ձայնդ թող լսեն ։

2 Նըդ թող լսեն , ո՛վ լեռներ , ու երկրին ամուր հիմերը՝ Տէրոջը դատը մտիկ ըրէք · քանզի Տէրը իր ժողովուրդին հետ դատ ունի , ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի ։

3 Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ քեզի ինչ ըրի , ու ինչ բանով քեզ յոգնեցուցի · ինծի դէմ պատասխան

4 տուր ։ Վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի , ու ծառայութեան տունէն քեզ փրկեցի , և քու առջևդ Մովսէսը , Ահարոնը

5 ու Մարիամը խրկեցի ։ Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ մի՛տդ բեր ինչ որ Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ , ու ինչ որ Բէովրեան Բաղաամը անոր պատասխանեց , և Սատիմէն մինչև Գաղգաղա · որպէս զի Տէրոջը արդարութիւնը գիտնաս ։

6 Տէրոջը առջևը ինչով երթամ , ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջևը իյնամ · արդեօք անոր առջևը ողջակէզներով , մէկ տարեկան որ-

7 թերով երթամ ։ Ընդեօք Տէրը հազարաւոր խոյերու , կամ բիւրաւոր Հղի գետերու պիտի հաճի՞ · արդեօք իմ յանցանքիս համար՝ իմ անդրանիկս , — հոգւոյս մեղքին համար՝ որովայնիս պտուղը տամ ։

8 Ո՛վ մարդ , քեզի յայտնեց՝ ով մարդ , թէ ինչ է աղէկը · ու Տէրը քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ , բայց միայն Իրաւունք բնել , ողորմութիւն սիրել , ու խոնարհութեամբ քու Աստուծոյդ հետ քալել ։

9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կանչէ · ու իմաստունը քու անունդ պիտի տեսնէ · դաւազանը , ու ա-

10 նոր հրամայողը լսեցէք ։ Անօրէնին տանը մէջ տակաւին անօրէնութեան գանձեր կան , ու պակաս

11 արդու Հոր պիղծ է ։ Միթէ անօրէնութեան կշիռներ , ու խարդախ քարերու քսակ հանդուրժեմ ։

12 քու պիտի սեպեմ ։ Քանզի անոր հարուստները զրկանքով լեցուն են , և անոր բնակիչները սուտ կը խօսին , ու իրենց բերնին մէջ հնոտ

13 գաւոր լեզու ունին ։ Ուստի ես ալ քեզ զարնելով Հիւանդ պիտի ընեմ , և քու մեղքերուդ համար

14 Հէ աւերակ պիտի ընեմ ։ Ըդուն պիտի ուտես , ու պիտի չկշտանաս · և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը պիտի ըլլայ · պիտի յափշտակես , բայց պիտի չկարենաս ազատել , ու ազատածդ սուրի պիտի մատ-

15 նեմ ։ Դուն Հպիտի սերմանես , բայց պիտի չնձես · դուն ձիթապտուղ պիտի կոխես , բայց եղով պիտի չօծուիս · քաղցու ղէրէ ղաբաղէ , բայց գինի պիտի չը-

16 խմես ։ Քանզի Ամրիին հրամանները կը պահուին , և Ահաբեան տանը բոլոր գործերը · և դուք անոնց խորհուրդներովը կը քալէք · որպէս զի քեզ ամայի ընեմ , և քու բնակիչներդ սուլելու Իէ-

ե՛յ · ուստի իմ ժողովուրդիս նախատինքը պիտի կրէք ։

Ն · Ք · ԶԲ · 710

Ի Թու · Իե · 1 · ԼԳ · 49 · Գես · գ · 19 · Ե · 10 · Ը Դատ · Ե · 11 ։

Բ Սադ · Ծ · 9 · Ծա · 16 · Եա · ա · 11 ։
Ժ Ցար · Իթ · 6 ։
Ի գ Թագ · Ժգ · 3 · Իա · 6 · Իգ · 10 · Երեմ · Է · 31 · ԺԹ · 5 · Եզեկ · Իգ · 37 ։
Ե Բ Օր · Ժ · 12 · աԹագ Ժե · 22 · Ովս · գ · 6 · Ժբ · 7 ։
Ի Ցն · Ժբ · 19 · Եա · ա · 17 ։

Բ Ր Օր · Իե · 13-16 · Ա ռակ · Ժա · 1 · Ի · 10 · 23 ։
Ի Ովս · Ժբ · 8 ։
Հ Երեմ · Թ · 3 · 5 · 6 · 8 ։
Յ Ղէ · Իզ · 16 · Ա · Պ · ՃԺ · 17 · 18 ։
Ղ Ղէ · Իզ · 26 · Ովս · գ · 10 ։
Ե Բ Օր · Իբ · 38 · 39 · 40 · Ամվ · Ե · 11 · Սոփ · ա · 13 · Անգ · ա · 6 ։
Ժ գ Թագ · Ժգ · 25 · 26 · Յ Ովս · Ե · 11 ։
Ն գ Թագ · Ժգ · 30 · ՃԺ · Իա · 25 · 26 ։
գ Թագ · Իա · 3 ։
Է գ Թագ · Թ · 8 · Ե · Երեմ · Ժթ · 8 ։
Ա ԵՒբ · անոր = Ցես Եա · Իե · 8 · Ե · Երեմ · Ծա · 51 · Ոգր · Ե · 1 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 710

Ե֊Ե֊Ժէ · 6 · Իդ · 13 ·
Բ Ե֊Իբ · 4 · Ովս · Թ · 10 ·
Ի Սաղ · Ժբ · 1 · Ժդ · 1 · 3 · Ե֊Ե · Ծէ · 1 ·
Ր Ամբ · ա · 15 ·
Ի Ովս · դ · 18 · Ղ Ես֊ա · 23 · Գլ · գ · 11 ·
Երթագ · իգ · 6 · 7 · Եզեկ · բ · 6 · Տես Ե֊Ե · Ծե · 13 ·
Ը Երեմ · Թ · 4 ·
Բ Եզեկ · Իբ · 7 · Մատ · ժ · 21 · 35 · 36 · Ղս · Ժբ · 53 · իա · 16 · Բ Տիմ · գ · 2 · 3 ·
Ժ Ե֊Բ · 17 ·
Ի Ածակ · իդ · 17 · Տես Ովբ · դ · 21 ·
Լ Սաղ · լէ · 24 · Ածակ · իդ · 16 ·
Ի Սաղ · իհ · 1 ·
Ֆ Ովբ · գ · 39 ·
Ի Սաղ · լէ · 6 ·
Հ Սաղ · լե · 26 ·
Ն Սաղ · խբ · 3 · 10 · ՀԹ · 10 · ճԺե · 2 · Ցովել · բ · 17 ·
Ղ Գլ · գ · 11 ·

մունքներով , 16 Թշնամեաց խռովութեամբը , 18 և իր զղջմութիւնովը ։

1 Ա֊ւ֊յ ինձի՛ որ ամառնային պտուղը բաղուածի պէս , այգեկութէն ճ֊ռ֊ն֊ի֊ր֊ներու պէս եղայ . ու տեսու ողկոյզ չկայ . Բ հոգիս կանխահաս պտուղներուն կը ցանկայ ։
2 Բարեպաշտը երկրէս կորսուեցաւ , ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ . ամէնքը արիւններու համար դարան կը դնեն . Տ ամէն մարդ իր եղբայրը որոգայթով կ'որսայ ։ 3 Չեռքերով չատ չարութիւն ընելու համար՝ Ի իշխանը դ֊ր֊ւ֊ծ֊ կը պահանջէ , Ձ դատաւորը կաշառքի Ն֊յ֊ , ու մեծ մարդը իր սրտին ցանկութեանը համեմատ կը խօսի .
4 այսպէս զանիկայ կը ծռեն ։ Անոնց աղէկը՝ Ի փուշի պէս , շիտակը՝ փշէղէն ցանգէն ֆ֊ե֊լ է . քու դէտերուդ օրը՝ քու այցելութիւնդ եկաւ . անոնց շփոթութիւնը հիմա 5 պիտի ըլլայ ։ Ը Բարեկամի մի՛ հաւատաք . մտերիմ բարեկամի մի՛ ապաւինիք . ծոցդ պառկողէն բերան 6 նիդ դռները պահէ՛ . քանզի Բ տրդան իր հայրը կ'անարգէ . աղջիկը իր մօրը վրայ , — հարսը իր կեսուրին վրայ կ'ելլէ . մարդուն թշնամիները իր ընտանիքն են ։
7 Բայց Ի ես Տէրոջը պիտի սպասեմ . իմ փրկութեանս Աստուածոյն պիտի յուսամ . իմ Աստուածս ինծի պի-
8 տի լսէ ։ Ով իմ թշնամի՛ Ի վրաս մի՛ խնդար . Լ թէև իյնամ , պիտի ելլեմ . թէև խաւարի մէջ նստիմ , Ի Տէրը ինծի լոյս պիտի ըլ-
9 լայ ։ Ի Տէրոջը բարկութիւնը պիտի կրեմ , (քանզի անոր դէմ մեղք գործեցի ,) մինչև որ անիկայ իմ դատս պաշտպանէ , ու ինծի իրաւունք ընէ , Կ զիս լոյսը հանէ , ու
10 անոր արդարութիւնը տեսնեմ ։ Ան աւունը իմ թշնամիս պիտի տեսնէ . համեմը պիտի ծածկէ զանիկայ , որ ինծի կ'ըսէր թէ՝ Ն Ո՞ւր է քու Տէր Աստուածդ . Ւիմ աչքերս

զանիկայ պիտի տեսնեն . հիմա անիկայ Փողոցներուն ցեխին պէս ոտից կոխան պիտի ըլլայ ։
11 Ան Ջօրը որ քու Պարիսպներդ պիտի շինուին , նոյն օրը պատուէր
12 րը հեռացած պիտի ըլլայ ։ Ան օրը Ասորեստանէն , և Պարսպաւոր քաղաքներէն՝ , ու Պարիսպէն մինչև Գետը , և ծովէ ծով , ու լեռնէ
13 լեռ քեզի պիտի գան ։ Սակայն երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնակիչներուն Պատճառաւ , որ Ի բիւրնց գործքերուն պտուղէն եղան ։
14 Քու գաւազանովդ Ո֊ղ֊ո֊ւ֊ք՝ քու ժողովուրդդ , քու ժառանգութեանդ խաշինքը՝ որ առանձին կը նստի Էբ֊ր֊մ֊ան մը կարմելոսի մէջ . անոնք առջի օրերուն պէս՝ Բասանի , ու Գաղաադի մէջ թող
15 արածին ։ Անոր հրաշքներ պիտի ցուցընեմ՝ , Ո֊ինչպէս ան օրերը՝ որ
16 Եգիպտոսի երկրէն ելար ։ Ազգերը պիտի տեսնեն , ու իրենց բոլոր քաջութենէն պիտի ամչնան . Ե֊րեսնի վրայ ձեռք պիտի դնեն . — ականջները պիտի խլանայ ։
17 Օձի պէս — հող պիտի լզեն . երկրի սողուններուն պէս — իրենց պահուրտած տեղերէն պիտի դողան . Ամբ Տէր Աստուածմէն պիտի զարհուրին , ու քեզմէ պիտի վախնան ։
18 — Ո֊ւ֊ր֊ եզը պէս Աստուած ով կայ , որ Ր անօրէնութիւնը կը ներէ , ու իր ժառանգութեանը Ց մնացորդին յանցանքը անտես կ'ընէ . — իր բարկութիւնը յաւիտեան չպահեր . քանզի ողորմութիւնը կը սիրէ ։
19 Անիկայ պիտի դառնայ , մեզի ողորմութիւն պիտի ընէ . մեր անօրէնութիւնները ոտքին տակը պիտի առնէ . այո՛ անոնց բոլոր մեղքերը ծովուն խորութեանը մէջ
20 պիտի նետես ։ Ֆ Յակոբին ճշմարտութիւն պիտի ընես , և Աբրահամին ողորմութիւն , ինչպէս որ առջի օրերէն Ի վեր Մեր հայրերուն երդումով խոստացար ։

Ն · Ք · ՂԲ · 710

Ես֊թագ · իբ · 43 · Ջաք · ժ · 5 ·
Ա Մոփ · Թ · 11 , ՃԼ · ·
Բ Ես · ժա · 16 · ԺԹ · 23 , ՃԼ · իէ · 13 · Ովս · ժա · 11 ·
Գ Կ֊ռ֊ Ե֊ գիպտոսի
Դ Կ֊ռ֊ Ե֊ գիպտոսէն
Ե Կ֊ռ֊ Նէս , Ե Երեմ · իա · 14 · Գլ · գ · 12 ·
Զ Սաղ · իբ · 9 · Գլ · ե · 4 ·
Է Ես֊ա · իգ · 24 ·
Ը Սաղ · կբ · 22 · Նբ · 12 ·
Թ Ես֊ա · իգ · 11 ·
Ժ Ցոբ · իա · 5 · ԻԹ · 9 ·
Ի Սաղ · Նբ · 9 · Ես֊ա · ԽԹ · 23 ·
Ի Սաղ · ԺԸ · 45 ·
Ի Երեմ · լգ · 9 ·
Ի Նե · ԺԵ · 11 ·
Ր Նե · լգ · 6 · 7 · Երեմ · ե · 20 ·
Ց Գլ · գ · 7 · ե · 3 · 7 · 8 ·
Ի Սաղ · Ճգ · 9 · Ես · ՃԷ · 16 · Երեմ · գ · 5 ·
Ֆ Ղս · ա · 72 · 73 ·
Ի Սաղ · ՃԷ · 9 · 10 ·

ՄԸՐԳՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՑ

Ն · Ք · ԴԲ · Իսր 713

ԳԼՈՒԽ Ա

1-15 Ասուածոյ վճռափառութիւնը կը յայտնուի, իր ժողովուրդին բարութիւն՝ և իր թշնամիներուն խստութիւն ցուցնելովը։

1 Նինուէի պատգամը. Ելկեսացի Նաւումին տեսիլքին գիրքը։
2 Եհովան նախանձոտ ու վրէժխնդիր Աստուած է. Եհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է. Եհովան իր հակառակորդներէն վրէժ կ՚առնէ, ու իր թշնամիներուն
3 բարկացած կը պահէ։ Եհովան երկայնամիտ է, ու հանոր զօրութիւնը մեծ է. բայց յանցաւորը անմեղին անպարտ չթողուր։ Ընհովային ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է. ու ամպերը անոր
4 ոտքերուն փոշին են։ Հեովան կը սաստէ, ու զանիկայ կը ցամքեցընէ, և բոլոր գետերը կը չորցընէ. Բասանը ու Կարմէղոսը կը թառամի, և Լիբանանին ծաղիկը կը
5 թառամի։ Լեռները անկէ կը դողան, ու բլուրները կը հալին. երկիրը անոր երեսէն կը խախտի, աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչները։
6 Անոր ցասմանը առջեւը ով կրնայ կայնիլ, և անոր սաստիկ բարկութեանը ով կրնայ դէմ դնել. հանոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի, ու ապառաժները անկէ կը խորտակին։
7 Եհովան բարի է. նեղութեան օրը ամրութիւն է. ու իրեն ապաստ-
8 անողները կը ճանչնայ։ Բայց ան յաղթական տեղը հորդահոս հեղեղով բոլորովին պիտի աւրէ. և խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները։
9 Եհովային դէմ ինչ կը խորհիք. հընաջինջ ընողը անիկայ է. նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չել-
10 լէ։ Քանզի քանի որ անոնք փուշերու պէս փաթթուած են, ու իրենց ըմպելիքովը գինովցածի պէս են, բոլորովին չորցած յարդի պէս
11 պիտի այրին։ Քեզմէ Եհովային դէմ չարութիւն մտածող մը՝ ան-
12 օրէն խորհրդական մը ելաւ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէև անոնք խաղաղութեան մէջ են, ու բազմաթիւ են. սակայն հանոնք պիտի կոտրին, երբոր անիկայ անցնի. Թէև քեզ նեղեցի, ալ պիտի չը-
13 նեղեմ։ Եւ հիմա քու վրայէդ հանոր լուծը պիտի կոտրեմ, ու քու
14 կապերդ պիտի կտրեմ։ Եւ Տէրը քեզի համար հրամայեց, որ մէյմըն ալ քու անունէդ սերդ չտարածուի. քու աստուածներուդ տունէն քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ պիտի ընեմ. Հընդունի՝ քու գերեզմանդ պիտի ընեմ.
15 քանզի դուն անարդ եղար։ Ահա լեռներուն վրայ աւետիս բերողին՝ խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը. տօներդ պահէ՝ ով Յուդա, ուխտերդ կատարէ. քանզի մէյմըն ալ քու մէջդ հանօրէն պիտի չանցնի. անիկայ բոլորովին կոտրեցաւ։

ԳԼ · Բ

1-13 Ասուածոյ ահաւոր և յաղթական զօրքը Նինուէի վրայ կու գան։

1 Որ ցրտակոդը քու երեսիդ դէմ ելաւ. Հպարիսպը պահպանէ՛, ճամբան դիտէ՛. մէջքերը ուժովացուր, բոլոր ոյժդ ժողվէ։
2 Քանզի Տէրը Յակոբին վայելչութիւնը՝ Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց. վասն զի հպարպողները զանոնք պարպեցին, ու անոնց
3 որթի ուռերը աւրեցին։ Անոր զօրաւորներուն վահանը կարմրեցաւ. հոր քաջ մարդիկները կարմիրով ներկուեցան. պատրաստութեան օրը՝ կառքը հերկաթի փայլունութիւնն պիտի ունենայ, ու նիզակները պիտի երերցուին։
4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին. շրագպարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն. անոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ, ու փայլակներու պէս պիտի վազեն։
5 Իր կորիւնները պիտի յիշէ. անոնք քալած տեղերնին պիտի դլորին. Իսկ Ընդվզողը պարսպին վրայ պիտի արտորան, ու պատսպարան պիտի պատրաստուի։
6 Գետերուն դռները պիտի բացուին,
7 և պալատը պիտի փլչի։ Ու Նախասհմանուեցաւ, որ անիկայ գերութեան պիտի երթէ. և անոր աղախինները կուրծքերնուն զար-

Ն · Ք · ԴԲ · Իսր 713

Ե Երեմ · բ · 20 · ե · 8 ·

Ղ դ Թագ · ԺԹ · 37 ·

Ես · ծբ · 7 · Հով · ժ · 15 ·

— Հմր 11 · 12 ·

— Երեմ · ծ · 23 ·
Բ Երեմ · ծա · 11 · 12 · Դե · գ · 14 ·

Ի Սադ · Ա · 12 ·

Ը Ե · կդ · 2 · 3 ·

* Կ՚ — Չաներս լոյս

† Եբր · Նայի ·
‡ Կ՚ — Թէև պահպանած են գրուած

նելով, — աղաւնիի պէս մեկնելով,
8 —Նոյ հետը պիտի երթան։ Եւ Ինքնուէն շատ ժամանակէ ի վեր ջուրերու աւազանի պէս էր. սակայն անոնք փախչելով կայնեցէք, կայնեցէք՝ դէպ ընդ. բայց դարձ
9 ձող պիտի չըլլայ։ Արծաթի յափըշտակեցէք, ոսկի յափշտակեցէք. քանզի —Նոր զարդերը անթիւ են, ու ամէն ցանկալի սպասներու առատութիւն կայ։
10 Պարապ ու պարպած ու դատարկացած է. և Նսիրտերը կը հալին, ու Ծունկերը իրարու կը զարնեն, ըև ամէն մկրքերը կը դողան, ու Նամենուն երեսները գոյներնին կը նետեն։
11 Ո՞ւր է Ծառիծներուն բնակարանը, և առոյգ առիծներուն բոտը, որ արու առիծը, մատակ առիծը, ու առիծի կորիւնը հոն կը պտրտէին, ու ընդ վախցընող
12 մը չկար։ Առիծը իր կորիւններուն բաւական եղածին չափ կը պատառէր, ու իր մատակ առիծներուն համար կը խեղդէր, և իր մորիները՝ որսով, ու իր բնակարանները՝ յափշտակութեամբ կը
13 լեցնէր։ Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ'ըսէ զօրաց Ցէրը, և անոր կառքերը պիտի այրեմ, — ծուխի դէպ ը-ըչնէ՛. և քու առոյգ առիծներդ սուրը պիտի ուտէ, ու քու որսդ երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ. և Նրու դեսպաններուդ ձայնը մէյմըն ալ պիտի չլսուի։

ԳԼ · Գ

1—19 Նինուէին ցաւալի կորուստը։

1 Վա՛յ — արիւններու քաղաքին. բոլորովին ստութեամբ — յափշտակութեամբ լեցուն է. հոն
2 որսը պակաս չէ։ Ահա խարազանին ձայնը, ու Նանիւին շարժման ձայնը, և սրընթաց Նիին, ու ցնցուղ
3 կառքին ը-վ-ը։ Հեծեալը կը վերցընէ *փայլուն սուրը, ու շողշողուն Նիզակը", և շատ վիրաւորներ ու խիստ շատ մեռելներ կ'ըլլան, ու դիւերը անթիւ են, դիւ-
4 րուն վրայ կը գլորին, Ան պոռնկութեանց պոռնկութեանցը շատութեանը համար, որ խիստ շնորհալի ու Նկախարդութեանց տէր ը-ըվ, իր պոռնկութիւններովը ազգեր, և իր կախարդութիւններովը ազգա-
5 տոհմներ կը ծախէր։ Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ'ըսէ զօրաց Ցէրը. ու Նրու երեսիդ դէմ քու քղանցդ պիտի բանամ. Նև քու մերկութիւնդ ազգերուն՝ ու քու անարգանքդ թագաւորութիւններուն
6 պիտի յայտնեմ. Եւ քու վրադ պղծութիւններ պիտի նետեմ, ու
էքեզ խայտառակ պիտի ընեմ, ու
7 քեզ օրինակ պիտի դնեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝ ամէն քեզ տեսնողը Նքեզմէ պիտի փախչի, ու պիտի ըսէ. Նինուէն աւերակ եղաւ. Նաստղ վրայ ո՞վ պիտի ողբայ. քեզի՞ ո՞ւակից մխիթարիչներ փնտռեմ։
8 Մխիթէ դուն Նէ՞վ ամոնէն աղէ՞կ ես, որ գետերուն մէջը կը բնակէր, ու ջուրերով շրջապատած էր, որ ծովը անոր իրամ եղած էր,
9 — ծովը անոր պարիսպն էր. Անոր զօրութիւնը Եթէովպիան ու Նգիպտոսն էր, ու ծայր չուներ. Փութգացիք ու Լիբեացիք քեզի օգ-
10 նական էին։ Անիկայ ալ աքսոր ու գերութեան գնաց. Նանոր տղաքները անդամ Ի ամէն ճամբու գլուխ գետինը զարնուեցան. և անոր պատուականներուն վրայ Ի վիճակ ձգեցին. ու անոր բոլոր մեծամեծները
11 շղթաներով կապուեցան։ Դուն ալ Նպիտի գինովնաս, ու անյայտ ըլլաս. դուն ալ Թշնամիէն ամրա-
12 նալու տեղ պիտի փնտռես։ Քու բոլոր բերդերդ՝ կանխահաս պտուղներ ունեցող Նթզենիներու դէպ պիտի ըլլան, որոնք երբոր թօթվուին,
13 ուտողին բերանը կ'իյնան։ Ահա Նքու ժողովուրդդ՝ քու մէջդ կնիկներու դէպ պիտի ըլլան. քու երկրիդ դռները անշուշտ քու Թշնամիներուդ պիտի բացուին. կրակը պի-
14 տի ուտէ քու Նընդերդ։ Պաշարման համար քեզի ջուրեր քաշէ. Նբերդերդ ամրացուր. դնխի մէջ մտիր, ու կաւը կոխէ, և աղիւսին
15 փուռը նորոգէ. Հոն կրակը քեզ պիտի ուտէ. սուրը քեզ պիտի կոտրէ, ու Նջրևակի պէս քեզ պիտի հատցընէ. քեզ ջրևակի պէս շատցուր. քեզ մարախի պէս
16 շատցուր։ Քու վաճառականներդ երկինքի աստղերէն աւելի շատցուցիր. ջրևակը տարածուեցաւ,
17 ետքը թռաւ։ Նքու թագակիրներդ մարախի պէս, ու զօրավարներդ անթիւ մարախներու պէս են, որ ցուրտ օրը ցանդերու վրայ կը հանդչին, երբոր արևը ծագի՝ կը չուէն, ու անոնց տեղը ուր ըլլալը
18 չգիտցուիր։ Նքու հովիւներդ կը քնանան, ով Նասորեստանի թագաւոր. քու ազնուականներդ կը պառկին. քու ժողովուրդդ Նլեռներուն վրայ ցրուեցան. ու մէկը
19 չկայ որ ընդ ժողվէ։ Քու բեկմանդ ճար չկայ. քու Նվէրքդ անդարմանելի է. Դամէն անոնք որ քու լուրդ կը լսեն, քեզի համար ծափ պիտի զարնեն. քանզի ամէն ժամանակ քու չարութիւնդ որո՞ւ վրայ անցած չէ։

Ն · Ք · գԲ · Իսր 713

Ե Ես · լը · 14։ ՅԹ · 11։

Ը Նհ · Ժգ · 7· 8։
Ե Դան · ե · 6։
Ը Երեմ · լ · 6։
Ր Ցովել · ր · 6։
Ք Ցոբ · գ · 10· 11։ Եզեկ · ԺԹ · 2–7։

Ե Եզեկ · ԻԹ · 3։ Լը · 3։ Լթ · 1։ Գէ · գ · 5։

Ե Գ Թագ · Ժր · 17 · 19։ ՅԹ · 9 · 23։

— Եզեկ · Իր · 2 · 3։ Իդ · 6 · 9։ Ամր · բ · 12։

Բ Երեմ · խէ · 3։

* Եր · սուրին բոցը, ու Նիզակին փայլակը։

Է Ես · խէ · 9· 12։

Ը Գէ · բ · 13։

Ե Ես · խէ · 2· 3։ Երեմ · Ժգ · 22 · 26։ Եզեկ · Ժգ · 37։ Միք · ա · 11։
Ե Ամր · բ · 16։

Ն · Ք · գԲ · Իսր 713

Ե Մ՚ազ · բ · 9։ Սեր · Ժ · 33։
Ը Ես Ցոյս · Ժը · 10։
Ր Ես Երեմ · Ժե · 5։
Ք Ամով · գ · 2։
Ե Երեմ · խգ · 25 · 26։ Ե-զեկ · լ · 14–16։

Ե Սաղ · ճԺ · 9։ Ես · Ժգ · 16։ Ովս · Ժգ · 16։
Ե Ոգբ · բ · 19։
Ը Ցովել · գ · 3։ Ներ · 11։
Ձ Երեմ · իե · 17 · 27։ Գէ · ա · 10։

Ը Ցոյս · գ · 13։

Ձ Երեմ · ծ · 37։ ծա · 30։

Ը Սաղ · ճԽէ · 13։ Երեմ · ծա · 30։
Ժ Գէ · բ · 1։

Ժ Ցովել · ա · 4։

Ձ Ես Ցոյս · Թ · 7։

Ն Ես Եզ · Ժե · 16։ Սաղ · Կգ · 6։
Ը Երեմ · ծ · 18։ Եզեկ · լա · 3։ ըՀ։
* գ Թագ · Իբ · 17։
Ը Միք · ա · 9։
Ղ Ոգբ · բ · 15։ Սոփ · բ · 15։ Ես Ես · Ժգ · 8։ ըՀ։

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՄՐԿՈՒՄԸՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ն · Բ · ԴԲ · Իրր 626

1 Երկրին անօրէնութիւնը համար դանգատ ընող Ամրակումին 5 կը ցուցուի ան սոսկալի վրէժխնդրութիւնը որ Քաղդէացւոց ձեռքը վը պիտի ըլլար ։ 12 Մարգարէն կը դանգատի որ ան վրէժխնդրութիւնը խիստ չար մարդոց ձեռքովը պիտի կատարուէր ։

1 Ամրակումայ մարգարէին՝ տեսիլքով յայտնուած պատգամը ։

– Ողր · գ · 8 ։

2 Մինչև ե՞րբ ով Տէր՝ աղաղակեմ, ու չլսես, և զրկանաց համար
3 քեզի կանչեմ, ու չազատես ։ Ինչո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցընես, և նեղութիւն կ'ընդունես · քանզի իմ առջեւս յափշտակութիւն ու զրկանք կայ · և
4 դատ ու վէճ հանող կայ ։ Անոր համար օրէնքը կը խափանի, ու իրաւունքը՝ ի գործ չդրուիր · վասն զի Բ անօրէնը արդարին բոլորտիքը կ'առնէ · ասոր պատճառաւ դատաստանը ծուռ կ'ելլէ ։

Բ Ցոր · իա · 7 ։ Սադ · գդ · 3, ԸԱ ։ Երեմ. ժբ. 1 ։

5 †Ազգերուն մէջ նայեցէք ու տեսէք, և զարմանալով ապշեցէք · վասն զի ձեր օրերուն մէջը անանկ գործ մը պիտի գործեմ, որ եթէ չէլլէ պատմուի, պիտի չհաւատաք ։

† Ես · իԹ · 14 ։ Գոր · ժգ · 41 ։

Բ Օր · իբ · 49 · 50 ։ Երեմ. ե · 15 ։ Տես Բ Մն. ւգ · 6 ։

6 Քանզի ահա ես պիտի յարթնցընեմ Քաղդէացիները, ան դառն ու արագընթաց ազգը, որ իրենը չեղող բնակութիւններուն տիրելու համար, երկրիս լայնութիւնը կ'երթայ ։
7 Անիկայ սոսկալի և ահարկու է · անոր դատաստանը ու իշխանութիւնը իրմէ կ'ելլէ ։
8 Անոր ձիերը ինձմէն աւելի արագաշարժ են, ու Երեկոյեան գայլերէն աւելի կատղած են · և անոր ձիաւորները պիտի ցաթկէն, ու անոր ձիաւորները հեռուէն պիտի գան, ու ՚Ղկերակուբի վրայ արտորացող արծիւի
9 պէս պիտի թռչին ։ Ամէնը զրկանաց համար պիտի գան · դունդերուն երեսները դէպ ի *յառաջ պիտի ըլլայ · ու աւազի պէս դե-
10 րիներ պիտի ժողվէ ։ Ու անիկայ թագաւորները ծաղր պիտի ընէ · ու իշխանները անոր խաղալիք պիտի ըլլան · անիկայ ամէն պարսպի վրայ պիտի խնդայ · վասն զի հող պիտի դիզէ, ու զանիկայ պիտի

Ե · Բ · ԴԲ · Իրր 626

11 առնէ ։ Ան աւետը անոր միտքը պիտի փոխուի, ու պիտի հպարտանայ · և Ե աս իր զօրութիւնը իր աստուծոյն ՚Ե֊Ե֊Վ, յանցաւոր պիտի ըլլայ ։

Ե Ասղ · գ · 2 ։ Ղդ · 2 ։ Ողր · ե · 19 ։

12 Ե՞մի՛թէ դուն ՚ի յաւիտենից չե՞ս, ով իմ Տէր Աստուածս, իմ Սուրբս · պիտի չմեռնինք ։ Ո՛վ Տէր՝ Բ զանիկայ դատաստանի համար որոշեցիր · ով Վէմ՝ զանիկայ յանդիմանելու համար հաստատեցիր ։

Բ Գ Թագ · ժբ · 25 ։ Ես · ժ · 5, 6, 7 ։ Եզեկ · ւ · 25 ։

13 Բ Դուն՝ որ քու աչքերդ չարութիւն տեսնելէն մաքուր են, ու անիրաւութեան նայելու կարող չես, Ինենդաւորներուն ինչո՞ւ կը նայիս, ամբարիշտը՝ Ի իրմէ արդար եղողը
14 կլլած աւետը ՚Ի՞նչ՝ կը լռես · Ու մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ'ընես, սողուններուն պէս՝ որոնք իշխան
15 չունին ։ Ու Անոնց ամէնը կարթով կը հանէ · զանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ, և զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ · անոր համար կ'ուրախանայ ու կը ցնծայ ·
16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ, ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ · վասն զի անոնցմով իր բաժինը գէր, ու իր կերակուրը
17 պարարտ է ։ Արդեօք աս պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞, ու միշտ ազգերը կոտրելէն պիտի չդադարի՞ ։

Ա Սադ · ե · 8 ։

Ե Երեմ. Ժգ · 16 ։ Ամով · գ · 2 ։

ԳԼ · Բ

1 Պատասխան մը ընդունելու սպասող Ամրակումին կը ցուցուի Թէ պարտի հաւատարմով սպասել ։ 5 Քաղդէացւոց վրայ հասնելու դատաստանը՝ իրենց անցագութեանը, 9 ահագնութեանը, 12 անգթութեանը, 15 արբեցութեանը, 18 ու կռապաշտութեանը համար ։

1 Իմ – պահպանութեանս տեղը պիտի կենամ, ու պարսպին վրայ պիտի կայնիմ, Բ ու պիտի բպասեմ, որ տեսնեմ Թէ ինծի հետ ինչ պիտի խօսի, և Թէ իմ կ֊ի֊ յանդիմանութեանս վրայ ինչ պատասխան պիտի տամ ։

– Ես · իա · 8, 11 ։

Բ Սպ · ձԱ · 8 ։

2 Եւ Տէրը ինծի պատասխան տուաւ, ու ըսաւ · Տեսիլքը Գրէ, ու տախտակներու վրայ յայտնի նշանակէ, որ զանիկայ կարդացողը
3 †համարձակ կարդայ՞ ։ Քանզի

† Ես · բ · 1 · Լ · 8 ։

† Եբր · վց ։

Տեսիլքը տակաւին որոշուած ժամանակի համար է. բայց վախճանին կ'արտորայ. սուտ պիտի չելլէ. թէ որ ուշանայ, անոր սպասէ. քանզի Էանշուշտ պիտի 4 դայ, ետ պիտի չմնայ։ Ահա հպարտ Հոգին իր ներսիդին ուղիղ չէ. բայց Արդարը իր հա- 5 ւատքովը պիտի ապրի։ Մանաւանդ գինին կը կատղեցընէ. հպարտ մարդը հանդարտ չկենար, քանզի իր հոգին Էդերեզմանի պէս կը լայնցընէ, ու մահուան պէս ըլլալով՝ չկշտանար. հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ, ու բոլոր ժողովուրդները իր քովը կը գու- 6 մարէ։ Միթէ ասոնց ամէնը Էառնոր վրայ առակ պիտի չհանե՞ն, ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չըսե՞ն. Վա՛յ անոր՝ որ իրները չեղածը կը շատցընէ. (մինչև ե՞րբ ։) ու իր վրայ *գրաւներ 7 կը բեռնաւորէ։ Միթէ յանկարծ քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն, ու քեզի նեղութիւն տուողներ պիտի չարթննա՞ն, և դուն ա- 8 նոնց աւար պիտի չըլլա՞ս։ Որովհետև դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր, քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր մնացորդները պիտի կողոպտեն, Էմարդոց արիւններուն համար, ու երկրին, քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զբաղանացը համար։

9 Վա՛յ անոր՝ որ իր տանը համար Էչար ագահութեամբ բա՛ն կը վաստրկի, որպէս զի Էիր բոյնը բարձր տեղ դնէ, չարին ձեռքէն զինքը 10 ազատելու համար։ Շատ ժողովուրդներ կոտրելով, քու տանդ վրայ անարգանք Էրերիր, և քու հոգւոյդ դէմ մեղք գործեցիր։ 11 Քանզի քարը՝ պատէն պիտի աղաղակէ, ու գերանը՝ ընտիր փայտերուն մէջէն պատասխան պիտի տայ անոր։

12 Վա՛յ անոր՝ որ Էարիւններով քաղաք կը շինէ, ու անիրաւու- 13 թեամբ կը հաստատէ։ Ահա Էհոգւոյ զօրաց Տէրոջմէն չէ՞, Էոր ժողովուրդները կրակի համար կ'աշխատին, ու ազգերը պարապ 14 տեղը կը յոգնին։ Քանզի երկիրը՝ Տէրոջը փառացը գիտութեամբը պիտի լեցուի, ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն։

15 Վա՛յ Էդուն՝ որ քու ընկերիդ գինի կը խմցընես, և քու Էարբեցուցիչ ըմպելիդը՝ առատ կը բաշխես, որ Էուրիէներն ալ դիտովցընես, որպէս զի Էանոնց մերկութիւնը տեսնես։ 16 Փառքէն աւելի ամօթով կշտացար. Էդուն ալ խմէ, ու մերկացիր. Տէրոջը աջ Ձեռքին բաժակը քեզի պիտի դառնայ, և քու փառացդ վրայ անարգանք դէպի Էդ։ 17 Քանզի Լիբանանին զրկանքը քեզ պիտի ծածկէ, ու գազաններուն յափշտակութիւնը պիտի վախցընէ, Էմարդոց արիւններուն համար, ու երկրին, քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զբաղանացը համար։

18 Էի՞նչ օգուտ ունի արուեստաւորին քանդակած կուռքը, Ձուլածոյ կուռքը, և Էստութիւն սորվեցընողը, որ շինողը՝ իր շինած բանին ապաւինի, ու Էհամր կուռքեր 19 շինէ։ Վա՛յ անոր՝ որ փայտին կ'ըսէ. Արթնցիր, Ե համր քարին՝ Ելիր. միթէ անիկայ Էդ պիտի սորվեցընէ՞. ահա անիկայ ոսկիով ու արծաթով պատած է. Էբայց անոր մէջը ամենևին հոգի չը- 20 կայ։ Սակայն Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է. *անոր երեսին առջեը լուռ կեցիր՝ ով բոլոր երկիր։

ԳԼ. Գ

1 Ամբակում իր աղօթքին մէջ Աստուծոյ վհատութենէն կը սարսափի։ 17 Իր հաստատուն հաւատքը։

1 Հիկիօնոթի վրայ. Ամբակում մարգարէին աղօթքը։

2 Ով Տէր՝ քու լուրդ լսեցի, ե- վախցայ. քու գործդ տարիներուն մէջը նորոգէ՛, ով Տէր. տարիներուն մէջը գիտցուր. բարկութեան մէջ ողորմութիւն յիշէ։

3 Աստուած Թեմանէն եկաւ, *ու Սուրբը՝ Փառան լեռնէն. (Սէլայ.) անոր փառքը երկինքը ծածկեց. ու երկիրը անոր գովութեամբը 4 լեցուեցաւ։ Եւ *անոր պայծառութիւնը լուսոյ պէս էր. անոր ձեռքէն ճառագայթներ Էելլէին, ու անոր զօրութեանը ծածկոյթը 5 հոն էր. Ընոր առջևէն ժանտախտը կ'երթար, և անոր ոտքերուն ետևէն §հրատադնապ տենդը՝ 6 կ'ելլէր։ Անիկայ կայնեցաւ, ու երկիրը չափեց. նայեցաւ, և ազգերը դողացուց. Ցու Էյաւիտենական լեռները փշրուեցան, Ե վաղեմի բլուրները խոնարհեցան. անիկայ յաւիտենական ճամրաներ ունի։

7 Քուշանի վրանները նեղութեան տակ տեսայ. Մադիամու երկրին 8 վրանները դողացին։ Միթէ դետերուն բարկացա՞ Տէրը, քու սրտմտութիւնդ դետերուն վրա՞յ էր, բարկութիւնդ ծովուն վրա՞յ էր, Էոր քու Էձիերդ, ե- փրկու- 9 թեան կառքերդ հեծար։ Քու աղեղդ բոլորովին մերկ եղաւ, Էոր-

Ն. Բ. գԲ. Իրր 626

Բ Դան. Ժ. 14։ Ժա. 27, 35։

Է Իրր. Ժ. 37։

Ը Ցօն. գ. 35։ Հով. ա. 17։ Գաղ. գ. 11։ Իրր. Ժ. 38։

Թ Առակ. Իէ. 20։ Լ. 16։

Ժ Միք. ր. 4։

ԺԱ *Կ՚թան. ձէր ցեխ

ԺԲ Եհ. Լգ. 1։

ԺԳ Հմր 17։

ԺԴ Երեմ. իր. 13։ Լերեմ. խթ. 16։ Ընդ. 4։

ԺԵ Եզր. խոր. հնցար։

ԺԶ Երեմ. իր. 13։ Եղեկ. իդ. 9։ Միք. գ. 10։ Նաւ. գ. 1։

ԺԷ Երեմ. ծա. 58։

ԺԸ Եհ. Ժա. 9։

ԺԹ Եզր. տաքրքունդ

Ի Ցօն. թ. 22։ Երեմ. իե. 26, 27։ Ծա. 57։

Ն. Բ. գԲ. Իրր 626

Ղ Հմր 8։

Ի Ես. խգ. 9, 10։ Խշ. 2։ Երեմ. Ժ. 8, 14։ Զաք. Ժ. 2։

Ա Սագ. ճԺ. 5։ ա Կոր. Ժբ. 2։

Բ Սագ. Ին. 17։

Գ Սագ. Ժա. 4։

Դ Սոփ. ա. 7։ Զաք. բ. 13։

Գ Լ. Գ

Ա Ես. Ժ. 5։ Երեմ. Ժ. 6։ Ես. Ժդ. 9։ Ժե. 1։ Ես. Ժ. 5։ Ժե. 1

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 626

Ի Սաղ · Ղբ · 15, 16, ՃԾ, 41 ·
Ընդ · Ժթ · 16, 18, Դատ. Ե, 4, 5, Սաղ · Կը · 8, Հէ · 18, ՃԺդ · Ա՝
Ի Ընդ · Ժդ · 22, Ցես · դ · 16,
Ի Ցես · Ժ · 12 · 13 ·
Ի Սաղ · Ժը · 14, Հէ · 17, 18, Տես Ցես · Ժ · 11,
Ա Երեմ · Ծա · 33, Ամով · ա · 3, Միք · դ · 13 ·
Ի Ցես · Ժ · 24, Ժա · 8, 12, Սաղ · Կը · 21 ·

Ի Հմր 8, Սաղ · Հէ · 19 ·

չեմ ցեղերուն ըմ՝ երդումներուդ , ու ՚՚՚ խօսիդ դէ՚՚ · (Սէլայ ·) Ի երկիրը գետերով պատեցիր ։
10 ըԼեռները քեզ տեսան , ՚՚՚ դողացին · ջուրերուն յորդութիւնը անցաւ · անդունդը իր ձայնը տուաւ , ՚՚՚ Ի ձեռքերը վեր վերացուց ։
11 յուշ ։ Ի Ըրևը ՚՚՚ լուսինը իրենց կարգին մէջը կայնեցան · անոնք քու Ի նետերուդ լուսովը , և քու շողշողուն նիզակիդ պայծառութեամբ երթալով ։
12 Թիւնովը քալեցիր ։ Երկրին վրայ սրտմտութեամբ պտըտեցար , ու բարկութեամբ Ա ազգերը կոխեցիր ։
13 Քու ժողովուրդիդ փրկութեանը համար՝ քու օծեալիդ հետ փրկութեան համար ելար · Ի անօրէնին տունէն գլուխ ճզմեցիր , հիմը մինչև
14 պարանոցը բանալով ։ (Սէլայ ։) Ի բունց գաւազաններովը իրենց գլխաւորներուն գլուխը խորտակեցիր · գիս ցրուելու համար փոթորիկի պէս ելան · անոնց ուրախութիւնը՝ տնանկը գաղտուկ ուտելու
15 պէս էր ։ Ի քու ձիերովդ ծովուն վրայ՝ շատ ջուրերուն խռովութեանը վրայ քալեցիր ։
16 Թեանը վրայ քալեցիր ։ Լսեցի , ու Ա սիրտս սարսափեցաւ · ձայնէն շրթունքներս դողացին · ոսկորնե րուս մէջը փտութիւն մտաւ , ու եղած տեղս սարսափեցայ , որ հանդրստութիւն ունենամ Նեղութեան օրը՝ երբոր ժողովուրդին ելլէ ՚՚՚ իր գունդերովը անոր վրայ պիտի յարձակի ։
17 Թէև Թզենին ընձիւղ չտայ , ու որթերու վրայ պտուղ չըլլայ , Ա ձիթենիին բերքը ստէ , ու արտերը կերակուր չտան , ՚՚՚ փարախէն ոչխարը կտրի , և դոմերու մէջ արջառը չըլլայ ,
18 Ջառ չըլլայ , Ի Սակայն ես Ի Տէրոջմով պիտի ցնծամ · իմ փրկութեանս Աստուծովը պիտի ուրախանամ ։
19 Տէր Եհովան իմ Ը զօրութիւնս է , ու իմ ոտքերս Ի եղնիկի ոտքերո՚՚՚ պէս պիտի ընէ , և զիս Ի իմ բարձր տեղերուս վրայ պիտի պտրտցընէ ։

Գլխաւոր երգեցողին , իմ զարնելու նուագարաններուս վրայ ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 626

Ի Սաղ · ՃԺԹ · 120, Երեմ · Իգ · 9 ·

Հ Ցոբ · Ժդ · 15 ·
Ի Ես · խա · 16 · կա · 10 ·
Ը Սաղ · Խէ · 1 ·
Ի Բ Թագ · Իր · 34, Սաղ · Ժը · 33 ·
Ի Բ Օր · ւբ · 13, Լգ · 29 ·

ՄԸՐԳՈՒԹԻՒՆ ԱՈՓՈՆԻՑ

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 630

ՈՎ · դ · 3 ·
Բ Եզեկ · է · 19, Ժդ · 3, 4, 7, Մատ · Ժդ · 41 ·
Կատարուեցաւ՝ Իսր 624 · դ Թագ · Իգ · 4, 5, Ով · Ժ · 5 ·
Ի դ Թագ · Իգ · 12, Երեմ · Ժթ · 13 ·
Ը դ Թագ · Ժբ · 21, դ Թագ · Ժէ · 33, 41 ·
Ես · Իբ · 1, Ով · դ · 15 ·

ԴԱՆԻԷԼ Ե

1—18 Ձանազան մեղքերու համար Աստուծոյ անաչառ դատաստանները Յուդայի դէմ ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Եզեկիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Գոդոդիայի որդւոյն Քուսիի որդւոյն Սոփոնիային եղաւ , Յուդայի Թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիային օրերը ։
2 Երկրի երեսէն ամէն բան բոլորովին պիտի կորսընցընեմ , կ՚ըսէ
3 Տէրը ։ ՚՚՚ Մարդը ու անասունը պիտի կորսընցընեմ · երկինքին թռչունները , ու ծովուն ձուկերը , և Բ գայթակղութիւնները ամբարիշտներուն հետ պիտի կորսընցընեմ , ու երկրիս երեսէն մարդը
4 պիտի կտրեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Եւ իմ ձեռքս Յուդայի վրայ , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակչաց վրայ պիտի երկընցընեմ · ու Ի աս տեղէս բնաջինջ պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը , Ժ բուրմերուն անունը՝
5 քահանաներուն հետ , Եւ Ի տանի քներու վրայ երկնից զօրքերուն երկրպագութիւն ընողները , Ը ու երկրպագութիւն ընելով՝ Ի Տէրոջմով երդում ընողները , և Ը Մելքոմով երդում ընողները ,
6 ու Բ Տէրոջմէ ետ դարձողները , ու Ի Տէրը չփնտռողները , և զանիկայ չխնդրողները ։
7 Ի Տէր Եհովային առջեւը լուռ կեցիր · Ա քանզի Տէրոջը օրը մօտ է · Ի քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց , իր
8 կոչնականները Ֆ հրաւիրեց ։ Եւ պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը՝ Ի իշխանները ու թագաւորին տղաքները , ու բոլոր օտար զգեստ
9 հագնողները պիտի պատժեմ · Եւ ան օրը սեմին վրայէն բոլոր ցաթկողները՝ իրենց տիրոջը տունը զրկանքով ու նենգութեամբ լեցընողները պիտի պատժեմ ։
10 Նոյն օրը պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , Ձկանց դռնէն աղաղակի ձայն , և Մասենայէն հառաչանք , ու բլուրներէն մեծ կոտորած պիտի ըլլայ ։
11 Ֆ Ողբացէք՝ ով Մաքթեսի բնակիչները · քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կորսուեցաւ · բոլոր արծաթ բերողները կտրեցան ։
12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանակը՝ Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ , ու Ֆ ինչ ոչ՚՚՚ իրենց մրուա-

Ն · Ք · ՂԲ · Իսր 630

Ը Ցես · Իգ · 7, դ Թագ · Ժա · 33 ·
Ի Ես · ո · 4, Երեմ · բ · 13, 17 · Ժե · 6 ·
Ի Ով · է · 7 ·
Ի Ամ · բ · 20, Զաք · բ · 13 ·
Լես · Ժդ · 6 ·
Ի Ես · Լդ · 6, Երեմ · Խզ · 10, Եզեկ · Լթ · 17, Ցոյս · Ժթ · 17 ·
Ֆ Եբր · ուրբաթ ·
Ի Երեմ · Լթ · 6 ·
Ի Ր Մն · Լդ · 14 ·
Հ Ցակ · ա · 1 ·
Ի Երեմ · Խբ · 11, Ամով · գ · 1 ·

Ն · Ք · ԳԿ · Իսր 630

բին վրայ Հանգիստ նստող մարդիկները պիտի պատժեմ , Հորոնք իրենց սրտին մէջը կ'ըսեն . Ցէրը ոչ բարիք պիտի ընէ , և ոչ չարիք ։
13 Եւ անոնց ստացուածքը՝ աւար , ու անոնց տուները՝ աւերակ պիտի ըլլան . և տուներ պիտի շինեն , բայց ոչ անոնք պիտի չբնակին , ու այգիներ պիտի տնկեն , բայց ոչ անոնց գինին պիտի չխմեն ։
14 Ցէրոջը մեծ օրը մօտ է , մօտ է , ու խիստ կ'արտորայ . Ցէրոջը օրուան ձայնը ։— ։— . զօրաւորը հոն դառնապէս պիտի աղաղակէ ։
15 Այն օրը՝ բարկութեան օր է . նեղութեան ու տառապանաց օր , կործանման ու աւերման օր , խաւարի ու մէգի օր , ամպի ու մառախուղի օր է . պարսպաւոր քաղաքներուն դէմ , և բարձր աշտարակներուն դէմ՝ Հփողի ու աղաղակի օր է ։ Ու մարդիկները նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ . և կոյրերու պէս պիտի պտըտին , քանզի Ցէրոջը դէմ մեղք գործեցին . ու Հանոնց արիւնը փոշիի պէս , ու մարմինները դաղրի պէս պիտի թափուի ։ Ցէրոջը բարկութեան օրը՝ անոնց արծաթը ու ոսկին անդամ զանոնք ազատելու կարող պիտի չըլլան . Հապա բոլոր երկիրը անոր նախանձին կրակովը պիտի սպառի . քանզի անիկայ խիստ շուտով երկրին բոլոր բնակիչները պիտի Հատցընէ ։

ՆԱՀ · Ք · ԳԿ · Իսր 630

† Կ՚գնա՝ նախորդ բնաբանները ։
ՅԱՍ · ՂԴ · 7 ։
ՑԵՍ · ԺԱ · 11 · ՄԻՔ · Գ · 7 · Ե · 7 , 8 · ՀԳ · Ա · 12 · Բ · 2 · ՀԳՐ 9 ։
ՑԲՈՎԻ · Բ · 1 · 11 ։
ՀԵՒ · ԻՐ · 5 · ԵՐԵՄ · Լ · 7 · ՑՕՎԻ · Բ · 2 , 11 · ԱՄՈՎ · Ե · 18 · ՀԳՐ 18 ։
ՀԵՐԵՄ · Գ · 19 ։
ՕՐ · ԻՐ · 29 · ԵՍ · ԺԹ · 10 ։
ՅԱՍ · ՀԹ · 3 ։
ԱՍՂ · ՃԳ · 10 · ԵՐԵՄ · Թ · 22 · ԺՂ · 4 ։
ՅԱԲԱԿ · Ժ · 4 · ԵԶԿ · Է · 19 ։
ԳԼ · Գ · 8 ։
ՀԳՐ 2 , 3 ։

Գ Լ · Բ

1 Ընդհարելու յորդորանք մը ։ 4 Փղշտացւոց , 8 Մովաբի ու Ամմնի , 12 Եթովպիայի ու Ասորեստանի դառաւասանները ։

1 *Հաննեցէք ձեր անձերը , քննեցէք" ով չամչղող ազգ , Դեռ
2 նախասահմանութիւնը չծնած , օրը մղեղի պէս չանցած , դեռ Ցէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր վրայ չեկած , դեռ Ցէրոջը բարկութեան օրը ձեր վրայ չեկած ։
3 Ցէրը փնտռեցէք՝ ով երկրիս բոլոր խոնարհները , դուք որ անոր իրաւունքը Հի գործ կը դնէք . արդարութիւն փնտռեցէք , խոնարհութիւն փնտռեցէք , Հդուցէ Ցէրոջը բարկութեան օրը պատ-
4 հուիք . քանզի Հգազան պիտի թողուի . Հսկազոնը ամայի պիտի ըլլայ . Հզմփոցը Հկէս օրուան ատենը պիտի վռընտեն . և Հկկա-
5 րոնը արմատէն պիտի խլուի ։ Վա՛յ Հծովեզերքը բնակողներուն , Քերեթիներուն ազգին . Ցէրոջը խօսքը քեզի դէմ է , ով Փղշտացւոց երկիրը Քանան . քեզ ալ պիտի աւրեմ , անանկ որ բնակիչ չմնա-
6 նաս ։ Եւ ծովեզերքը՝ հովիւներու †բնակարաններ , — աւազաններ" , ու Հօտերու փարախներ պիտի ըլ-
7 լայ ։ Եւ ծովեզերքը՝ Յուդայի տանը Հմնացորդին պիտի ըլլայ . հոն պիտի արածին . իրիկունը Ասկաղոնի տուներուն մէջ պիտի պառկին . քանզի անոնց Ցէր Աստուածը Հանոնց այցելութիւն պիտի ընէ . և Հանոնց գերութիւնը պիտի դարձընէ ։
8 Հ*Մովաբին նախատինքը , ու ՀԱմմնին որդւոցը հայհոյութիւնները լսեցի , որ անոնք իմ ժողովուրդս նախատեցին , ու Հանոնց
9 սահմանին դէմ հպարտացան ։ Անոր համար Իսրայէլին Աստուածը՝ զօրաց Ցէրը —։—Է— կ'ըսէ . կենդանի եմ ես , որ Հ*Մովաբը Սոդոմի պէս , ու ՀԱմմնին որդիքը Գոմորի պէս՝ Հեղինձներու կալուածք , և աղի հանք , ու յաւիտեան ամայութիւն պիտի ըլլայ . Հիմ ժողովուրդիս մնացորդը զանոնք պիտի յափշտակէ , ու իմ ազգիս մնացորդները զանոնք պիտի ժառանգեն ։
10 գէն ։ Ասիկայ Հանոնց հպարտութեանը համար իրենց պիտի ըլլայ . քանզի անոնք զօրաց Ցէրոջը ժողովուրդը նախատեցին , ու անոր
11 դէմ հպարտացան ։ Ցէրը անոնց վրայ ահարկու պիտի ըլլայ . քանզի անիկայ երկրիս բոլոր աստուածները բնաջինջ պիտի ընէ , և Հազգաց բոլոր կղզիները՝ ամէն մէկը իր տեղէն Հերկրպագութիւն պիտի ընեն անոր ։
12 "Դուք ալ՝ ով Եթէովպացիք՝ Հիմ սրովս պիտի սպաննուիք ։
13 Եւ անիկայ իր ձեռքը հիւսիսին վրայ պիտի երկրնցընէ , ու Ասորեստանին պիտի կորսընցընէ . և Նինուէն աւերակի , — անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձընէ .
14 Եւ Հանոր մէջը հօտեր՝ —ազգազգ բոլոր դազանները պիտի պառկին . "Հաւալուսր ու ոզնին ալ՝ անոր խոյակներուն մէջ տեղերը պիտի անցրնեն . պատուհաններէն ձայն պիտի Հչուի . սեմբուն մէջ աւերում պիտի ըլլայ . քանզի Հեղինափայտը պիտի քա-
15 կուի ։ Զհօսասէր քաղաքը ասիկայ է , "որ ապահովութեամբ կը բնակէր , Հոր իր սրտին մէջը կ'ըսէր թէ՝ Ես եմ , ու ինծմէ ուրիշ չկայ . ի՜նչպէս աւերակ ու գազանաց խշտեղատ . անկէ ամէն անցնողը Հպիտի սուլէ , — Հձեռքը պիտի շարժէ ։

Գ Լ · Գ

1 Երուսաղէմը սաստիկ կը յանդիմանուի զանազան մեղքերու համար · 8 կը քաջալերուի որ

* Կ՚գնաՀ՚ ՃՈՂվուեցէք՝ ԺողվուեՃցէք · ՑՕՎԻ · Բ · 16 ։
— ՑՈՐ · ԻԱ · 18 · ՍԱՂ · Ա · 4 · ԵՍ · ԺԷ · 13 · ՈՎԴ · Ժգ · 3 ։
Բ Գ ԹԱԳ · Իգ · 26 ։
Ֆ ՍԱՂ · ՃՆ · 4 · ԱՄՈՎ · Ե · 6 ։
Ֆ ՍԱՂ · ՀՂ · 9 ։
Ե ՑՕՎԻ · Բ · 14 · ԱՄՈՎ · Ե · 15 · ՑՈՖ · Գ · 9 ։
ՀԵՐԵՄ · ԽԷ · 4 · 5 · ԵԶԿ · ԻԵ · 15 · ԱՄՈՎ · Ա · 6 , 7 , 8 · ԶԱՔ · Թ · 5 · 6 ։
Ե ԵՐԵՄ · Գ · 4 · ԺԷ · 8 ։
Ը ԵԶԿ · ԻԵ · 16 ։
Ր ՑԵՍ · ԺԳ · 3 ։

Ն · ք · դ · Ք · Իրր 630

Իսրայէլին գերեզմանութեանը սպասէ , 14 ու անոր Աստուծով փրկուելուն համար ուրախանայ ։

1 Ա՛յ ապստամբ ու պիղծ ժողովուրդ, Հարստահարութիւն ընող քա-
2 ղաքին ։ Ձայնը մտիկ չըրաւ , Խրատ չընդունեց . Տէրոջը չապաւինեցաւ , իր Աստուծոյն չմօ-
3 տեցաւ ։ Անոր իշխանները անոր մէջը մռնչող առիւծներ են . անոր դատաւորները երեկոյեան գայլեր են , որ մինչև առտու բան մը չեն
4 թողուր ։ Անոր մարգարէները անապարհ անհաւատ մարդիկներ են . անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին , Օրէնքը բռնադա-
5 տեցին ։ Արդար Տէրը անոր մէջն է . անիկայ անօրէնութիւն չգործեր . առտուէ առտու իր իրաւունքը ի լոյս կը հանէ , Ետ չմնար . բայց անիրաւը ամչնալ
6 չգիտեր ։ Ազգերը բնաջինջ ըրի . անոնց աշտարակները կործանեցան . անոնց փողոցները աւերեցի , անանկ որ անոնցմէ անցնող չըլլայ . անոնց քաղաքները ամայացան , անմարդ ու անբնակ
7 եղան ։ Ըսի որ՝ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս , Խրատ պիտի ընդունիս . և անոր բնակարանը բնաջինջ չըլլայ , որչափ որ զանիկայ պատժեմ . սակայն առնոնք կանուխ ելան , Իրենց բոլոր գործքերը ապականեցին ։
8 Ուրեմն ինծի սպասեցէք , կ՚ըսէ Տէրը , մինչև ան օրը՝ որ որսի համար ոտք ելլեմ . քանզի իմ վճիռս ազգերը ժողվել , թագաւորութիւնները գումարել է , որ անոնց վրայ իմ սրտմտութիւնս՝ իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ . քանզի բոլոր երկիրը իմ նախանձիս կրակովը պիտի սպառի ։
9 Վասն զի ան ժամանակը ժողովուրդներուն Ընտրեալը՝ մաքուր շրթունքներու պիտի դարձնեմ , որ ամէնքը Տէրոջը անունը կանչեն , ու մէկ սրտով անոր ծառայու-
10 թիւն ընեն ։ Եթովպիայի գետերուն անդին կողմէն իմ ցրուածներուս աղ-
11 թողներս , իմ ցրուածներուս աղ- Ջիկը՝ իմ րնծաս պիտի բերեն ։ Ան օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր

Ն · ք · դ · Ք · Իրր 630

Ե Եբեմ. է . 4 ։ Միք . գ·11։Մաա. գ · 9 ։

Յ Ես . ժդ . 32 ։ Զաք . ժա . 11 ։ Մաա . և . 3 ։ ա Կոր . ա · 27 · 28 ։ Ցակ · բ · 5 ։

Ը Միք · գ · 7 ։ Գվ · բ · 7 ։

Թ Ես · կ · 21 ։

Ժ Ես · կդ · 8 ։ Ցայս · ժգ · 5 ։

Ի Եզեկ · լգ · 28 ։ Միք · գ · 4 ։ և · 14 ։

Լ Ես · ժբ · 6 ։ ծգ · 1 ։ Զաք · բ · 10 ։ թ · 9 ։

Խ Ցօհ · ա · 49 ։

Ծ Հմր 5 · 17 ։ Եզեկ · իբ · 35 ։ Ցայս · է · 15 ։ Յա · 3 ։ 4 ։

Կ Ես · լե · 3 ։ 4 ։

Հ Երր · ժբ · 12 ։

Ձ Հմր 15 ։

Ղ Բօր · լ · 9 ։ Ես · կբ · 5 ։ կե · 19 ։ Եբեմ. լբ · 41 ։

Ճ Ողբ · բ · 6 ։

Մ Եզեկ · լգ · 16 ։ Միք · գ · 6 ։ 7 ։

Յ Ես · ժա . 12 ։ խէ · 12 ։ ծգ · 8 ։ Եզեկ · իբ · 25 ։ լգ · 18 ։ լէ · 21 ։ Ամո. թ.14։

Ն Եբեմ. իբ · 21 ։

Բ Եբեմ . և . 3 ։

Գ Եզեկ · իբ · 27 ։ Միք · գ · 9 ։ 10 ։ 11 ։

Դ Ամր · ա · 8 ։

Ե Եբեմ. իգ · 11 · 32 · Ողբ · բ · 14 · Ովս · թ · 7 ։

Զ Եզեկ · իբ · 26 ։

Է Բ Օր · լբ · 4 ։

Ը Հմր 15 · 17 · Տես Միք · գ · 11 ։

Թ Եբեմ. գ · 3 ։ գ · 15 ։ բ · 12 ։

Ժ Եբեմ. բ · 6 ։

Ի Ծն · գ · 12 ։

Լ Սաղ · իէ · 14 ։ լէ · 34 ։ Առակ · ի · 22 ։

Խ Յովել · գ · 2 ։

Ծ ԳԼ · ա · 18 ։

Կ Եբրայերով Տես Սաղ · կբ · 31 · Ես · ժբ · 1 ։ 7 ։ կ · 4 ։ Եբ Սաղ · ա · 11 ։ Գոր · բ · 27 ։

ՄԱՐԳԱՐԷՒԱԿԱՆ ԸՆԹԵՑՔ

ՀԼՈՒԽ Ը

1 Ընդէ կը յանդիմանէ ժողովուրդը՝ որ տաճարին շինութեանը համար անդադրութիւն կ'ընէին. 7 շինութիւնը յառաջ տանելու կը գրգռէ զանոնք. 12 Աստուծոյ օգնութիւնը կը խոստանայ անոնց՝ երբոր իրենք յաժարամտութեամբ գործը յառաջ տանին։

ն·ք·գէ· Իրր 520

1 — Ի տարեհ թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Ընդէ մարգարէին ձեռքովը Զուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին եւ մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին եղաւ,

— Եզր·գ·24։ Ագ·ա·1։

2 ըսելով. Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Այս ժողովուրդը կ'ըսէ թէ, ժամանակը չէ հասած, Տէրոջը տունը շինելու ժամանակը։

Բ ա Մն·գ·17, 19։ Եզր·գ·2։ Մատ·ա·12։ Դտ·գ·27։

3 Եւ Ընդէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով.

Բ Ագ·գ·15։

4 Ո՞Արդեօք ժամանակ է որ դուք ձեզի ծածկուած տուներնուդ մէջ բնակիք, ու այս տունը աւերակ

Յ Եզր·գ·2։ Ագ·ա·1։

5 մնայ։ Սակայն հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաներուն

Ե Ող·գ·40։ Հմր 7։

6 վրայով մտածեցէք։ Շատ յաՆեցիք, բայց քիչ բերիք. կերաք, բայց չկշտացաք. խմեցիք, բայց ծարաւնիդ չանցուցիք. հագուեցաք, բայց չտաքցաք. ու Ի վարձքով բանողը՝ ծակ քսակի համար կը վաստկի էր վարձքը։

Ը Բ Օր·իբ·38։ Ովս·գ·10։ Միք·գ·14, 15։ ԳԼ·բ·16։

Բ Ագ·բ·10։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։

8 Ծեցէք։ Լեռը ելէք, փայտ բերէք, ու տունը շինեցէք, և անոր պիտի հաճիմ, ու պիտի փառաւորիմ,

Ե ԳԼ·բ·16։

9 կ'ըսէ Տէրը։ Ի Շատին նայեցաք, և ահա քիչ եղաւ. Յէր տուները անգամ՝ բերիք, Իբայց անոր վրայ փչեցի։ Ինչո՞ւ համար՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Իմ տանս համար, որ անիկայ աւերակ է. ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։

Ե ԳԼ·բ·17։

10 Անոր համար Լ երկինքը ձեր վրայէն էր ցօղը ետ կը պահէ, ու երկիրն

Լ ԳԼ·իգ·19։ Բ Օր·իբ·28։ Գթագ·ը·35։

11 ալ իր պտուղը չտար։ Ու ես երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ, և ցորենին վրայ, ու գինիին վրայ, ու եղին վրայ, ու գետնի բերքիրուն վրայ, և մարդոց վրայ, ու անասուններուն վրայ, և Ի ձեռացբոլոր վաստակին վրայ՝ Ի երաշտութիւն կանչեցի։

ն·ք·գէ· Իրր 520

Ի գ թագ·իգ·1։ գ թագ·ը·1։

12 Եւ Ն ատենը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը, ու մեծ քահանան Յովսեդեկեան Յեսուն, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդը մտիկ ըրին իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին, ու Ընդէ մարգարէին խօսքերուն, ինչպէս որ իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ խրկեր էր. ու ժողովուրդը

Եզր·ե·2։

13 Տէրոջը երեսէն վախցաւ։ Եւ Տէրոջը դեսպանը Ընդէն՝ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ես ձեզի

14 հետ եմ, կ'ըսէ Տէրը։ Ֆ Եւ Տէրը՝ Զուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին հոգին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին հոգին, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին արթընցուց. Ֆու գացին, և իրենց Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխատեցան,

Հմատ·իբ·20։ Հաով·բ·31։ Ֆ Տես բմն·իգ·22։ Եզր·ա·1։ ԳԼ·բ·21։

Ֆ Եզր·ե·2, 8։

15 տեցան, Դարեհ թագաւորին երկրորդ տարին՝ վեցերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը։

ԳԼ·Բ

1 Մարգարէն կը քաջալերէ ժողովուրդը որ բոլոր սրտով գործէն, խոստանալով որ առջի տաճարին փառքէն աւելի պիտի ըլլայ այս երկրորդին փառքը։ 10 Սուրբ ու անսուրբ բաներուն օրինակովը կը ցուցնէ թէ իրենց մեղքերը գործին արգելք կ'ըլլան։ 20 Աստուծոյ խոստմունքը Զօրաբաբէլին կը ըսէ։

1 Եօթներորդ ամսուն քսանումէկերորդ օրը Ընդէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ը-

2 սելով. Հիմա Զուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային՝ Յովսեդեկեան Յեսուին, և ժողովրդեան մնացորդին խօսէ ու ըսէ.

3 — Ձեր մէջը մնացած ով կայ, որ այս տունը իր առջի փառաւորութեամբը տեսած ըլլայ. ու հիմա զանիկայ ինչպէս կը տեսնէք, Ֆ միթէ ասիկայ անոր քովը ոչինչ բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն

— Եզր·գ·12։

4 առջեր։ Բայց արդ Ֆ զօրացիր՝ ով Զօրաբաբէլ, կ'ըսէ Տէրը. և ով Յովսեդեկեան Յեսու մեծ քահանայ՝ զօրացիր. ու դուք՝ ով

Բ Ագ·գ·10։

Ֆ Ագ·բ·9։

Ն · Ք · Գ · Իբր 520

երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ զօրագլուխ , կ'ըսէ Տէրը , ու աշխատեցէք . քանզի ես ձեզի հետ եմ ,
5 կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Ի ինչպէս որ ձեր եգիպտոսէն ելած ատենը՝ ձեզի հետ խօսք կապեցի . ու Իմ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ . մի վախնաք ։
6 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ղ անգիւ ատենէն ետքը նորէն երկինքը ու երկիրը , և ծովը , ու ցամաքը պիտի շարժեմ .
7 Նաև ամէն ազգերը պիտի շարժեմ , ու ամէն ազգերուն ցանկալի բաները պիտի գան . և աս տունը փառքով պիտի լեցընեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
8 Արծաթը իմն է , ու ոսկին իմն է ,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Իմս վերջի տանը փառքը՝ առջինէն մեծ պիտի ըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու աս տեղս Խաղաղութիւն պիտի տամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
10 Դարեհին երկրորդ տարին՝ ինն երորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ , ըսելով .
11 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Քահանաներուն , ու ըսէ . Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին քղանցքովը սուրբ միս վերցընէ , ու քղանցքովը՝ հացի , կամ ապուրի , կամ գինիի , կամ եղի , կամ ինչ և իցէ կերակուրի դպչի , անիկայ սուրբ կ'ըլլա՞յ ։ Եւ քահանաները պատասխան տուին , ու ըսին .
13 Ո՛չ ։ Եւ Անգէ ըսաւ . Թէ որ մեռելէ պղծուած մը ասոնց մէկուն դպչելու բլլայ , կը պղծուի՞ ։ Ու քահանաները պատասխան տուին ,
14 ու ըսին . Կը պղծուի ։ Եւ Անգէ պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Այսպէս է աս ժողովուրդը , և այսպէս է աս ազգը իմ առջևս , կ'ըսէ Տէրը , ու այսպէս է իրենց ձեռացը բոլոր գործքը . ու ինչ որ հոն ընծայ կը մատուցանեն պիղծ
15 է ։ Ուրեմն հիմա աս օրէն առաջ Էջ-ը Մտածեցէք , երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի
16 վրայ դրուած չէր . Որ ան ատենը Երբոր հինգ քսան ոտ չորեքն դէզին կ'երթար , տասը ոտ կը գըտնուէր . ոտ Երբոր էր գինուոյ աւազանին քովը կ'երթար՝ հնձանէն յիսուն չափ հանելու , քսան չափ կը
17 գտնուէր ։ Ձեզ , ոտ ձեր ձեռացը բոլոր գործքը խորշակահարութեամբ և դալուկով ու կարկտով զարկի . հապա՛յն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Հիմա աս օրէն
18 ձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Հիմա աս օրէն առաջ Էջ-ը մտածեցէք , Ի Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը օրէն , իններորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրէն առաջ Էջ-ը մտածեցէք ։
19 Հունտը տակաւին ամբարին մէջն է . և որթը ու թզենին և նռնենին ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին . աս օրէն ի վեր պիտի օրհնեմ ։
20 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Անգէին եղաւ ամսուն քսան
21 ուչորսերորդ օրը՝ ըսելով . Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես երկինքը ու եր-
22 կիրը պիտի շարժեմ , Եւ Թագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի ընեմ , ու ազգաց թագաւորութիւններուն զօրութիւնը պիտի կորսընցընեմ , և կառքը , ու անոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի ընեմ . և ձիերը , ու անոնց հեծեալները պիտի իյնան , ամէն մէկը
23 կը իր եղբօրը սրովը ։ Ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , քեզ պիտի առնեմ՝ ով Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ՝ իմ ծառաս , կ'ըսէ Տէրը , ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ . Քանզի քեզ ընտրեր եմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

Ն · Ք · Գ · Իբր 520

Ե Գէ · ա · 5 ։

Ի Գէ · ա · 6 , 9 ։ Տես Զաք · ը · 10 ։

Ի Գէ · ա · 11 ։ Ա Օր · Իբ · 22 ։ Գթագ · ը · 37 ։ Գէ · ա · 9 ։ Ամվ · գ · 9 ։

Հ Երեմ · և · 3 ։ Ամվ · գ · 6 , 8 , 9 , 10 , 11 ։ Յ Զաք · ը · 9 ։

Ն Զաք · ը · 12 ։

Ա Գէ · ա · 14 ։

Յ Հգ · 6 , 7 ։ Երբ · Ժր · 26 ։ Յ Դան · բ · 44 ։ Ա Սամ · Իդ · 7 ։ Ն Միք · և · 10 ։ Զաք · գ · 6 ։ Թ · 10 ։

Ե Երգ · ը · 6 ։ Տես Երեմ. Իր · 24 ։ Ե · Իր · 1 ։ Իգ · 10 ։

Ե Թես · Ժթ. 11 ։

Ի Տիտ · ա · 15 ։

ՄԸՐԳԸՐԻՒԹԻՒՆ ՅԱԿՈԲԵՐԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Զաքարիա ապաչխարելու յորդորանք մը կ'ընէ։ 7 Շիներու տեսիլքը։ 12 Հրեշտակին աղօթքովը բարէյաջող խօսքեր կ'ըլլայ Երուսաղէմին։ 18 Շորս եղէւրներու, ու չորս արուեստաւորներու տեսիլքը։

Ն · ք · ԳՒ · Իրք 520

1 – Վարեհին երկրորդ տարին ութե-
ռորդ ամիսը՝ Ցէրոյը խօսքը
Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որ-
դւոյն Զաքարիա մարգարէին և-
2 ղաւ, ըսելով. Ցէրը ձեր Հայրե-
3 րուն խիստ բարկացաւ։ Ու ա-
նոնց ըսես. Զօրաց Ցէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ինծի դարձէք, կ'ըսէ զօ-
րաց Ցէրը, ու ես ձեզի պիտի դառ-
4 նամ, կ'ըսէ զօրաց Ցէրը։ Ձեր
Հայրերուն պէս մի ըլլաք, որ
առջի մարգարէները անոնց կը կան-
չէին՝ ըսելով. Զօրաց Ցէրը այս-
պէս կ'ըսէ, Ձեր չար ճամբանե-
րէն, ու չար գործքերէն դարձէք. բայց անոնք մտիկ չըրին, ու ին-
ծի ականջ չտուին, կ'ըսէ Ցէ-
5 րը։ Ձեր Հայրերը ո՞ւր են. ու
մարգարէները յաւիտեան կ'ապ-
6 րի՞ն։ Սակայն Իմ խօսքերս ու
հրամաններս որ իմ ծառաներուս
մարգարէներուն պատուիրեր էի,
ձեր Հայրերուն չհասա՞ն. իսկ անոնք
դարձան ու ըսին. Զօրաց Ցէրը
ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր
ճամբաներուն ու գործքերուն հա-
մեմատ, զանիկայ մեր վրայ՝ ի գործ
դրաւ։

Իրք 519

7 Դարեհին երկրորդ տարին՝ մե-
տասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Սե-
բաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օ-
րը՝ Ցէրոյը խօսքը Ադդովի որդւոյն
Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա
8 մարգարէին եղաւ, ըսելով. Գի-
շերով տեսայ որ՝ ահա աշխէտ ձիի
վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը
եղող մրտենիներուն մէջտեղը կը
կայներ. ու անոր ետեւ՝ շ աշխէտ,
պիսակ ու ճերմակ ձիեր կային։
9 Ու ըսի. Ասոնք ի՞նչ են՝ ով Ցէր
իմ. ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակը ինծի ըսաւ. Ասոնց ինչ
10 ըլլալը քեզի պիտի ցուցընեմ։ Եւ
մրտենիներուն մէջը կայնող մարդը
պատասխան տուաւ, ու ըսաւ.
ե Ասոնք անոնք են, որ Ցէրը խրկեց
11 երկիրը պտրտելու համար։ Ու
մրտենիներուն մէջը կայնող ե Ցէ-
րոջը հրեշտակին. պատասխան
տուին, ու ըսին. Երկիրը պտրտե-
ցանք, և ահա բոլոր երկիրը հանգըս-
12 տուեմբ կը նստի։ Եւ Ցէրոջը
հրեշտակը պատասխան տուաւ, ու
ըսաւ. Ո՛վ զօրաց Ցէրը՝ մինչև
ե՞րբ չես ողորմիր Երուսաղէմին, ու
Ցուդայի քաղաքներուն, որոնց
ե սա եօթանասուն տարին բարկա-
13 ցար։ Եւ Ցէրը ինծի հետ խօսող
հրեշտակին՝ ե բարի խօսքերով, ու
մխիթարական խօսքերով պատաս-
14 խան տուաւ։ Եւ ինծի հետ խօ-
սող հրեշտակը ինծի ըսաւ. կանչէ
ու ըսէ. Զօրաց Ցէրը այսպէս կ'ը-
սէ. Երուսաղէմի համար, ու Սիօ-
նի համար՝ մեծ նախանձով կը նա-
15 խանձիմ. Եւ հանդիստ եղող ազ-
գերուն խիստ շատ բարկացած եմ.
քանզի ես քիչ բարկացայ, ու ա-
16 նոնք չարիքը աւելցուցին։ Անոր
համար Ցէրը այսպէս կ'ըսէ. Ե-
րուսաղէմին՝ ողորմութեամբ դար-
ձայ. իմ տունս անոր մէջ պիտի
շինուի, կ'ըսէ զօրաց Ցէրը, ու
Երուսաղէմի վրայ լար պիտի քա-
17 շուի։ Դարձեալ կանչէ ու ըսէ.
Զօրաց Ցէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ
քաղաքներս նորէն բարիքներով
պիտի լցուին, և Ցէրը նորէն
Սիօնը պիտի մխիթարէ, ու ե Նորէն
Երուսաղէմը պիտի ընտրէ։
18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ.
19 և ահա չորս եղջիւր։ Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակին ըսի. Ա-
սոնք ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ. Ա-
սոնք են ան եղջիւրները՝ որոնք
Ցուդան, Իսրայէլը, ու Երուսաղէ-
20 մը ցրուեցին։ Եւ Ցէրը ինծի չորս
21 արուեստաւոր ցուցուց։ Ու ըսի.
Ասոնք ի՞նչ ընելու կու գան. և
անիկայ խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ա-
սոնք են ան եղջիւրները՝ որ Ցու-
դան ցրուեցին, այնպէս որ մարդ
մը չկրցաւ իր գլուխը վերցընել.
ուստի ասոնք եկան, որ զանոնք
վախցընեն, ու Ցուդայի երկրին
վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար

Ն · ք · ԳՒ · Իրք 519

ե Երր · ա · 14։
ե Սաղ · ճգ · 20, 21։

Սաղ · ճր · 13։ Տես Ցայտ · գ · 10։
Երեմ. իե · 11, 12։ Դան. թ · 2։ Գւ · է · 5։
Երեմ. իթ · 10։
Յովել · բ · 18։ Գւ · բ · 2։
Հես. խէ · 6։
Հես · ժբ · 1։ ծգ · 8։ Գւ · բ · 10։ ը · 3։
Գւ · բ · 1, 2։
Հես · ծա · 3։ Հես · ժգ · 1։ Գւ · բ · 12։ գ · 2։

Ն · Ք · Դ · Ի Ր Ք 519

Յ Սաղ · Ն · 4 · 5 ·

519 – Տ Ն Ե Կ · Խ · 3 ·

Բ Ցայտ · Ժա · 1 · Ի · 15 , 16 ·

Է Երեմ · լա · 27 · Եզեկ · լէ · 10 · 11 ·

Ը Ես · Իզ · 1 · Գէ · Թ · 8 ·

Ի Ես · կ · 19 · Ցայտ · Ի · 23 ·

Լ Ես · Խր · 20 · Ծր · 11 · Երեմ · ա · 14 · Ծ · 8 · Ծա · 6 · 45 ·

Խ Բ Օր · Իր · 64 · Եզեկ · Ժէ · 21 ·

Ծ Ցայտ · Ժը · 4 ·

Կ Բ Օր · լը · 10 · Սաղ · Ժէ · 8 · Բ Թես · ա · 6 ·

Հ Ես · Ժա · 15 · Ժթ · 16 ·

Ձ Գէ · գ · 9 ·

Ղ Ես · Ժը · 6 · Ծգ · 1 · Սոփ · գ · 14 ·

Ճ Ղէ · Իզ · 12 · Եզեկ · լէ · 27 · Գէ · ը · 3 · Ցօ՛ · ա · 14 · Բ Կօր · գ · 16 ·

Մ Գէ · գ · 10 ·

Յ Ես · բ · 2 · 3 · Խթ · 22 · կ · 3 · Ճ · Գէ · ը · 22 · 23 ·

Ն Եզեկ · լգ · 33 · Հմր 9 ·

Շ Բ Օր · լը · 9 ·

Չ Գէ · ա · 17 ·

Պ Ամր · բ · 20 · Սոփ · ա · 7 ·

Ջ Բ Օր · Իգ · 15 · Սաղ · կը · 5 · Ես · Ծէ · 15 · կգ · 15 ·

– Ա Ղգ · ա · 1 ·

*Հեղձուբ վերցընող ազգերուն եղջիւրները վար ձգեն ,

Գ Լ · Բ

1 Ասուած Երուսաղէմին խնամք բնելով , հրաման կ'ընէ որ գանիկայ չափեն · 6 Սիոնին փրկութիւնը · 10 Ասուծոյ ներկայութեանը խոստմունքը ·

1 Ու աչքերս վերցուցի , ու նայեցայ . և ահա – մկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափելու չուան կար ·
2 Ու ըսի · Դուն ո՛ւր կ'երթաս . ու ինծի ըսաւ . Բ Երուսաղէմը չափելու , որ լայնութիւնը որչափ , ու երկայնութիւնը որչափ ըլլալը տես·
3 նեմ · Եւ ահա ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ , ու անոր դիմացը
4 ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ · Ու անոր ըսաւ · Վազէ՝ ասոր երիտասարդին խօսէ ու ըսէ · Է Երուսաղէմը առանց պարսպի պիտի բնակուի , մարդու ու անասունի բազմութեան համար , որ անոր մէջը պիտի ըլ-
5 յան · Եւ ես Ը անոր բոլորտիքը հրեղէն պարիսպ պիտի ըլլամ , կ'ըսէ Տէրը . Թ ու անոր մէջը փառաց համար պիտի ըլլամ ·
6 Ադէ՛ ադէ , Ը հիւսիսի երկրէն փախէք , կ'ըսէ Տէրը . քանզի Թ ձեզ երկինքի չորս հովերուն պէս ցրուե-
7 ցի , կ'ըսէ Տէրը · Ը Ադէ՝ քեզ ազատէ , ով Սիօն , որ Բաբիլոնի
8 աղջկանը հետ կը բնակիս · քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Փառաց ետեւէն զիս ձեզ կողոպտող ազգերուն խրկեց . քանզի Բ ձեզի դպչողը , իր աչքին բիբին կը դըպ-
9 չի · Վասն զի ահա ես Բիմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի շարժեմ . ու անոնք իրենց ծառաներուն աւար պիտի ըլլան . ու Է պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս խրկեր է ·
10 Ը Ցնծա , և ուրախացիր՝ ով Սիօնի աղջիկ . քանզի ահա ես կու գամ , ու Բ բնակիմ , կ'ը-
11 սէ Տէրը · Եւ Բ ան օրը Ի շատ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին , ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան . և ես քու մէջդ պիտի բնակիմ , ու Բ պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս
12 քեզի խրկեր է · Եւ Տէրը Ի իր բաժինը Ցուդան՝ սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առնէ , ու Ընտրէն Երուսաղէմը պիտի բնտրէ ·
13 Ք Տէրոջը առջեւը լուռ կեցիր՝ ով բոլոր մարմին . քանզի անիկայ Ք իր սուրբ բնակութենէն արթընցաւ ·

Գ Լ · Գ

1 Յեսուին օրինակովը կը ցուցուի եկեղեցիին վիրականգնումը · 8 Շաւաւիղի օրինակով Քրիստոս կը խոստացուի ·

1 Ու Տէրը ինծի ցուցուց – մեծ քահանան Յեսուն , որ Տէրոջը հրեշտակին առջեւը կայներ էր . ու Ա Սատանան անոր աջ կողմը կայներ էր՝ անոր դէմ դնելու համար ·
2 Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ . Է Տէրը քեզ յանդիմանէ՝ ով Սատանայ , ու քեզ՝ Բ Երուսաղէմը ընտրող Տէրը յանդիմանէ . Ը միթէ ասիկայ կրակէ հանուած խանձող չէ՞ ·
3 Եւ Յեսուս Ղաղտոտ հանդերձներ հագեր էր , ու հրեշտակին առջեւը
4 կը կայնէր · Եւ իր առջեւը կայնողներուն պատասխան տուաւ , ու խօսեցաւ ըսելով · Ղաղտոտ հանդերձները ատոր վրայէն հանեցէք . և անոր ըսաւ · Նայէ , քու անօրէնութիւնդ վրայէդ վերցուցի , Ե ու քեզի պատուական զգեստներ
5 պիտի հագցընեմ · Ու ես ըսի՝ որ Ը անոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն . և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրբին , ու անոր հանդերձներ հագցուցին . ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր ·
6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Ցեսուին
7 վկայութիւն ըրաւ՝ ու ըսաւ . Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես , ու Բիմ պահպանութիւնս պահես , ան ատենը դուն ալ Ե իմ տունս պիտի դատես , և իմ սրաձիներս ալ պիտի պահես , ու քեզի աս ներկայ դրանուողներուն Ա մէջէն առաջնորդ-
8 ներ պիտի տամ · Հիմա մտիկ ըրէ՝ ով Ցեսու մեծ քահանայ՝ դուն ու քու առջեդ նստող բարեկամներդ . քանզի անոնք Ի նշան ըլլալու մարդիկ են . վասն զի ահա ես Ի իմ ծառաս Ը Շաւաւիղը պի-
9 տի բերեմ · Քանզի ահա Ցեսուին առջեւը դրած քարս . Ե՞ս մէկ քարին վրայ Ի եօթը աչք պիտի ըլլայ . ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , և հան երկրին անօրէնութիւնը մէկ օրուան մէջ պիտի վեր-
10 ցընեմ · Ի Ն օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր դրացին Ղորթի տակ , ու թզենիի տակ պիտի կանչէ ·

Գ Լ · Դ

1 Ոսկի աշտանակին օրինակովը կը ցուցուի Զօրաբաբելին հիմնադրութեանը բարի յոյզութիւնը · 11 Երկու ձիթենիներով կը ցուցուի երկու օծեալները ·

1 Ա – ինծի հետ խօսող հրեշտակը դարձաւ , և զիս՝ Բ իր քունէն արթընցող մարդու պէս արթընց-
2 ցուց · Ու ինծի ըսաւ . Ի՞նչ կը տեսնես . ու ըսի . Կը տեսնեմ որ ահա Է բոլորովին ոսկիէ աշտանակ մը կայ , ու անոր վրայ բաժակ մը , Բ և անոր վրայ եօթը ճրագ , ու անոր

– Գէ · բ · 3 ·

Բ Դան · ը · 18 ·

Է Եզ · իե · 31 · Ցայտ · ա · 12 ·

Բ Եզ · իե · 37 · Տ Ն Ե Կ Ցայտ · գ · 5 ·

վրայի եօթը ճրագներուն համար՝
3 եօթը խողովակ կայ . Է եւ անոր
քովը երկու ձիթենի կայ . մէկը
բաժակին աջ կողմէն , ու մէկալը
4 ձախ կողմէն : Եւ պատասխան
տուի , ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակին խօսեցայ՝ ու ըսի . Ասոնք
5 ի՞նչ են , ով տէր իմ : Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակը պատասխան
տուաւ ու ինծի ըսաւ . Ասոնց ինչ
ըլլալը չե՞ս գիտեր . ու ես ըսի . Չէ ,
6 ով տէր իմ : Եւ պատասխան
տուաւ , ու ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով .
Ա՛ս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբե-
լին կ'ըսուի . Ո՛չ զօրութեամբ չէ , և
ուժով չէ , հապա իմ Հոգւովս կ'ը-
7 սէ զօրաց Տէրը : Դուն՝ Է՛վ մեծ
լեռ , ո՛վ ես . Զօրաբաբելին առ-
ջեւը դաշտ պիտի ըլլա՛ս . ու Ես
քարը ինքը պիտի հանէ . ու Ի՛պի-
տի աղաղակեն . Շնորհ՛ք շնորհ՛ք
անոր :
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ , ըսելով . Զ՛Ա տունը Զօ-
րաբաբելին ձեռքերը հիմնեցին , և
անոր ձեռքերը Ի՛պիտի կատարեն
զանիկայ . ու Ես Ի՛պիտի գիտնաս որ
Է՛զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է :
10 Քանզի Ո՞պղտիկ բաներուն օրը ո՛վ
անարդեց . վասն զի ան եօթը —ը-
ւրախութեամբ պիտի տես-
նեն զնտակը Զօրաբաբելին ձեռքին
մէջ . Ասոնք Տէրոջը աչքերն են ,
որ բոլոր երկրին մէջ կը պտրտին :
11 Եւ ես պատասխան տուի , ու
անոր ըսի . Աչտանակին աջ կողմը ,
ու անոր ձախ կողմը եղող աս Հր-
12 կու ձիթենիները ի՞նչ են : Ու
երկրորդ անգամ պատասխան տուի ,
ու անոր ըսի . Երկու ոսկի խողո-
վակներուն միջոցովը Ե՛ը իրենցմէ
ոսկիի ղե- թափող երկու ձիթե-
13 նիի ոստերը ի՞նչ են : Եւ ինծի
խօսեցաւ ու ըսաւ . Ասոնց ինչ ըլ-
լալը չե՞ս գիտեր . ու ես ըսի . Չէ ,
14 ով տէր իմ : Ու ըսաւ . Ա՛սոնք
երկու *օծեալներն են , որ Ե՛րոլոր
երկրին Տէրոջը *առջեւը կը կայնին :

ԳԼ · Ե

1 Թռչող տոմին միջոցովը կը ցուցուի գողե-
ըուն ու երդում ընողներուն ըլլալու անէծքը :
5 Ե՛րդուի մէջ ճնշուած կնան տեսիլքը :

1 Նե դարձայ , ու աչքերս վերցնե-
լով տեսայ . և ահա թռչող
2 *տոմս մը : Ու ինծի ըսաւ . Ի՞նչ
կը տեսնես . ու ըսի . Թռչող տոմս
մը կը տեսնեմ . երկայնութիւնը
3 տասը կանգուն է , Եւ ինծի ը-
սաւ . Ասիկա՛՝ Ե՛րոլոր երկրի երեսին
վրայ ելլող անէծքն է . քանզի ամէն
գողութիւն ընողը՝ աս կողմէն Է՛ը-
րո՛ւ համեմատ պիտի կտրուի , ու ամէն երդում ընողը՝ մէկալ կողմէն Է՛րո՛ւ համեմատ պիտի
4 կտրուի : Զանիկա ես կը հանեմ ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու գողին տու-
նը , և իմ անունովս Է՛սուտ երդում
ընողին տունը պիտի մտնէ , ու ա-
նոր տանը մէջ պիտի մնայ . և Ը զա-
նիկայ իր փայտերովը ու իր քարե-
րովը պիտի սպառէ :
5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը
ելաւ , ու ինծի ըսաւ . Հիմա աչ-
քերդ վերցուր , ու նայէ թէ աս
6 ելլողը ի՞նչ է : Ու ես ըսի . Ի՞նչ
է . ու ըսաւ . Ա՛ս ելլողը արդու է .
ու ըսաւ . Բոլոր երկրի վրայ անոնց
7 նմանութիւնը ասիկա՛յ է : Եւ ա-
հա կապարեայ տաղանդ մը վեր-
յուեցաւ . ու կնիկ մը արդուին մէ-
8 ջը կը նստէր : Եւ ըսաւ . Ա՛ս է
Ձարութիւնը . ու զանիկա ար-
դուին մէջը ձգեց , և ան կապարեայ
կշռոքը ան —ը-ին բերանը ձգեց :
9 Եւ աչքերս վերցուցի , ու տեսայ .
և ահա երկու կնիկ ելաւ , ու հովը
անոնց թեւերուն մէջն էր . և անոնք
արագիլի թեւերու նման թեւեր ու-
նէին , ու ան արդուն երկրի ու
10 երկինքի միջտեղը վերցուցին : Եւ
ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի .
11 Ասոնք ո՞ւր կը տանին արդուն : Եւ
անիկայ ինծի ըսաւ . Կը —ն որ
անոր Է՛տուն շինեն Ը Սենաար երկ-
րին մէջ . ու պիտի հաստատուի ,
և հոն իր խարսխին վրայ պիտի դը-
րուի :

ԳԼ · Զ

1 Զորս կառքերուն տեսիլքը : 9 Յեսուին պը-
սակներովը կը ցուցուի Շաւուիդ կոչուած
Քրիստոսին տաճարը , ու թագաւորութիւնը :

1 Նե դարձայ , ու աչքերս վերցու-
ցի , ու տեսայ . և ահա երկու
լեռներու միջէն չորս կառք կ'ել-
լէր , ու լեռները պղնձէ լեռներ
2 էին : Առջի կառքին՝ *աշխէտ
ձիեր կ—ն էին , ու երկրորդ կառ-
3 քին՝ Է՛ւ ձիերը , Ու երրորդ կա-
ռքին՝ Է՛ճերմակ ձիեր , և չորրորդ
կառքին՝ պիսակ —ը դորշագոյն
4 ձիեր : Եւ պատասխան տուի ,
ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին
ըսի . Ասոնք ի՞նչ են , ով տէր
5 իմ : Եւ հրեշտակը պատասխան
տուաւ , ու ինծի ըսաւ . Է Ասոնք
երկինքի չորս հո—ն հոգիներն են ,
որ Ը երոլոր երկրին Տէրոջը առջեւը
6 կայնելէն կ'ելլեն . Ա՛ն ձիերը՝ որ
ան Ի—ին կ—ն են , հիւսիսի
երկիրը կ'ելլեն , ու ճերմակները
անոնց ետեւէն կ'ելլեն , ու պիսակ-
7 ները հարաւոյ երկիրը կ'ելլեն : Եւ
դորշագոյնները ելան , և ուզեցին

Է՛ՀՇ 11 · 12 ·
Ցայս · ժա · 4 ·

Ը ՈՀ · ա · 7 ·

Է Երեմ. ԽԱ · 25 · Մատ · իա · 21 ·
Ը Ազ · ՃԺԲ · 22 ·
Ի Տես Եզր · գ · 11 · 13 ·

Բ Եզր · գ · 10 ·
Է Եզր · գ · 15 ·
Ը Գէ · բ · 9 · 11 · է · 15 ·
Է Ես · Խը · 16 · Գէ · բ · 8 ·
Բ Ընդ · բ · 3 ·
Ի ԲՄՆ · ժգ · 9 · Ա Ծագ · ԺԸ · 3 · Տես գէ · գ · 9 ·
Հ ՀՇ 3 ·

Ց Ցայս · ժա · 4 ·
* ԵՔԲ · եղի ոգիք
Ղ Տես Ցես · գ · 11 · 13 · Գէ · է · 5 ·
Ճ Գէ · գ · 7 ·
Ղու · ա · 19 ·

— Եզեկ · բ · 9 ·

Բ Մաղ · գ · 6 ·

Է Երեմ. ԽԹ · 5 · 28 ·
Ը Ծն · ժ · 10 ·

— Գէ · ա · 8 · Ցայս · է · 4 ·
Բ Ցայս · է · 5 ·
Ճ Ցայս · է · 2 ·
Ո Գէ · Ե · 10 ·

Ի Ազ · ՃԳ · 4 · Երբ · ա · 7 · 14 ·
Ղ Թագ · իբ · 19 · Դան · է · 10 · Գէ · գ · 14 · Ղու · ա · 19 ·

Ն · ք · դՁ · 519

Ի Գէ · ա · 10։

Ը Եզ · իբ · 36։ Ի՛մ · 6։ Ղէ · ը · 9 ։ Գէ · գ · 5 ։

Բ Տճ ՂԸ · ա · 78։ Ցո՛ · ա · 45 ։

Ժ Գէ · գ · 8 ։

Ի Գէ · գ · 9 ։ Մաա · ժգ · 18 ։ Եփ · ը · 20 ։ 21 ։ 22 ։ Եբբ · գ · 3 ։

Լ Սող · ճժ · 4 ։ Եբ · գ · 1 ։

Ի Եւ · ժբ · 14 ։ Մ՚ը · ժգ · 9 ։

Ժ Ես · ծէ · 19 ։ կ · 10 ։ Եփես · ը · 13 ։ 19 ։

Ն Գէ · ը · 9 ։ գ · 9 ։

518

— ա Թագ · ժգ · 12։ Գէ · ը · 21 ։

Բ Բ Օբ · ժէ · 9 ։ 10 ։ 11 ։ ւգ · 10 ։ Մազ · բ · 7 ։

Ֆ Երեմ. ծբ · 12 ։ Գէ · ը · 19 ։

որ Երթան , — Ի երկրի վրայ պատ-
տին . և անիկայ ըսաւ . Գացէք ,
երկրի վրայ պտըտեցէք . ու անոնք
8 երկրի վրայ պտըտեցան ։ Եւ ա-
նիկայ ինծի աղաղակեց , ու ինծի
խօսեցաւ , ըսելով . Նայէ՛ հիւ-
սիսի երկիրը եղողները՝ իմ հոգիս
հիւսիսային երկրին մէջը հանգչե-
ցուցին ։
9 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
10 եղաւ , ըսելով . Գերութենէ դ—ը-
յ—ընէրէն՝ Հէղդայէն , Տուբիայէն ,
ու Ցեդայիայէն առ , ու նոյն օրը
դուն Բաբիլոնէն եկող Սոփոնիայի
որդւոյն Յովսիային տունը մտիր .
11 Ընծաի ու ոսկի առ , ու Ը պսակ-
ներ շինէ , ու մեծ քահանային
Յովսեդեկեան Յեսուին գլուխը
12 դիր . Եւ անոր խօսէ ըսելով .
Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս
կ՚ըսէ . Ընձ Ի՞ան մարդը՝ որուն
անունը Ժ Ճառաւիղ է . անիկայ
իր տեղէն պիտի բուսնի , Ի՚ու Տէ-
13 րոջը տաճարը պիտի շինէ ։ Ընդ-
կայ պիտի շինէ Տէրոջը տաճարը ,
ու պատիւ պիտի ունենայ , և իր
աթոռին վրայ նստելով՝ իշխանու-
թիւն պիտի վարէ . ու Ի քահանայ
պիտի ըլլայ իր աթոռին վրայ . ու
երկուքին մէջը խաղաղութեան
խորհուրդ պիտի ըլլայ ։
14 Եւ պսակները՝ Հէլեմին , Տու-
բիային , ու Ցեդայիային , և Սո-
փոնիայի որդւոյն Հէնին պիտի
ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ Ի յի-
15 շատակ ըլ—ը— համար ։ Եւ Ժ հե-
ռուն եղողները պիտի գան , ու
Տէրոջը տաճարին մէջ պիտի շի-
նեն . և Ի պիտի գիտնաք որ զօ-
րաց Տէրը զիս ձեզի խրկեր է . ու
—ի—յ պիտի ըլլայ , թէ որ ու-
շադրութեամբ ձեր Տէր Աստու-
ծոյն ձայնին մտիկ ընէք ։

ԳԼ · Է

1 Դերիներէն ծամ պահելու վրայով կ՚ուղղը-
նէն ։ 4 Զաբարիա կը յանգիմանէ անոնց
ծոմապահութիւնը , 8 ցուցընելով թէ իրենց
գերութեանը պատճառը մեղքն է ։

1 Ա Ու եղաւ որ Դարեհ Թագաւորին
չորրորդ տարին՝ իններորդ ամ
սուն՝ —ի—ինէն Քասղևին չորրորդ
օրը՝ Տէրոջը խօսքը Զաբարիային
2 եղաւ , երբոր Սարասար , ու Ռե-
կեմմելէք , և անոնց մարդիկները
Աստուծոյ տունը խրկուեցան , որ
3 — Տէրոջը առջևը աղօթք բնեն , Ու
զօրաց Տէրոջը տանը մէջ եղող
Ք քահանաներուն ու մարգարենե-
րուն խօսին՝ ու ըսեն . Արդեօք
Ֆ հինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս
զատելով լամ , ինչպէս որ այսչափ
4 տարիներ ըրի ։ Ընտնը զօրաց

Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
5 լով . Ես երկրիս բոլոր ժողովուր-
դին , ու քահանաներուն խօսէ ու
ըսէ . Ե Ես եօթանասուն տարին՝
երբոր հինգերորդ Ե ու եօթներորդ
—ն—ներուն մէջ Ձծոմապահութիւն
կ՚ընէիք , ու սուգ կը բռնէիք , մի-
թէ Ե ինծի՞ համար ծոմապահու-
6 թիւն կ՚ընէիք ։ Ու երբոր կ՚ու-
տէիք ու կը խմէիք , ձեզի համար
չէի՞ք ուտեր , ու ձեզի համար չէի՞ք
7 խմեր ։ Ա—ն+ չէ՞ն ան խօսքերը ,
որ Տէրը առջի մարգարէներուն
ձեռքովը հրատարակեց , երբոր Ե-
րուսաղէմը ու անոր շրջակայ քա-
ղաքները բնակուած ու հանդիստ
էին , և Հարաւային ու դաշտային
կողմերը բնակուած էին ։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զա-
9 քարիային եղաւ , ըսելով . Զօրաց
Տէրը այսպէս խօսեցաւ , ու ըսաւ .
Ի Ճրդար դատաստան տեսէք , և
ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողոր-
10 մութիւն ու գթութիւն ընէ . Եւ
Ժ որբևարին ու որբը , օտարականը
և տնանկը մի՛ հարստահարէք , Ի ու
բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր
սրտին մէջ չարութիւն չմտածէ ։
11 Բայց անոնք չուզեցին մտիկ ը-
նել . հապա Լ էրինջ ուսըետ քա-
շեցին , և Խ ականջնին ծանրացու-
12 ցին , որ չլսեն . Ու իրենց Ժ սիրտը
անդամանդի պէս բրին , Ի որ չլսեն
ան օրէնքը ու ան խօսքերը , որ
զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի
մարգարէներուն ձեռքովը —ն—ը
խրկեց . Հանոր համար զօրաց Տէ-
րոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն Լ-
13 ղաւ ։ Ու եղաւ որ՝ ինչպէս որ
անիկայ կանչեց , ու անոնք մտիկ
չբրին , այնպէս ալ Ն անոնք կանչե-
ցին , ու ես մտիկ չբրի՝ կ՚ըսէ զօ-
14 րաց Տէրը . Հապա զանոնք Հիբէնց
չգիտցած Ճ բոլոր ազգերուն մէջը փո-
թորիկով ցրուեցի . և Ճ անոնց Լ-
տևէն երկիրը՝ անցնողէ ու դարձողէ
ամայի մնաց . այսպէս Ճ ցանկալի
երկիրը ամայի բրին ։

ԳԼ · Ը

1 Երուսաղէմին վերականգնումը ։ 9 Ժողովուրդը
Աստուծմէ ընդունելու ընծրՀքներովը կը յոր-
դորուի չինութեան գործը յառաջ տանելու ։ 16
Ընդհանուր բարեկործութիւն կը պահանջուի ։
18 Ուրախութիւն և անդորրութիւն կը խոս-
տացուի անոնց ։

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
2 Ի՚ի եղաւ , ըսելով . Զօրաց
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . — Սիօնի հա-
մար խիստ մեծ նախանձով նախան-
ձեցայ , ու անոր համար մեծ սրտ-
3 մտութիւնով նախանձեցայ ։ Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Սիօնին դարձած
եմ , ու Ի Երուսաղէմի պիտի

Ն · ք · դՁ · 518

Ժ Գէ · ա · 12։

Ի Երեմ. խա · 1 ։ Գէ · ը · 19 ։

Ղէ · ծբ · 5 ։

Ի Տճ Հր-ոով · ժգ · 6 ։

Ը Երեմ. ժէ · 26 ։

Բ Եզ · ծբ · 6 ։ 7 ։ Երեմ · է · 23 ։ Միք · գ · 8 ։ Գէ · բ · 16 ։ Մաա · իգ · 23 ։

Ֆ Եւ · իբ · 21 ։ 22 ։ բ Օբ · իգ · 17 ։ Եզ · ա · 17 ։ Տճ Եզ-բէմ. է · 28 ։

Ի Սաղ · ւգ · 4 ։ Միք · բ · 1 ։ Գէ · ը · 17 ։

Լ Նէեմ. թ · 29 ։ Երեմ. է · 24 ։ Ովս · գ · 16 ։

Ի Տճ Գօր · է · 56 ։

Ֆ Եզեկ · ժա · 19 ։ ւգ · 26 ։

Ն Նէեմ. թ · 29 · 30 ։

Հբ Մ՚ը · ւգ · 16 ։ Դան · Թ · 11 ։

Յ Նաում · ա · 24—28։ Եզ · ա · 15 ։ Եբեմ. ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Միք · գ · 4 ։

Ը Օր · իբ · 33 ։

Ֆ բ Օբ · գ · 27 ։ իբ · 64 ։ Եզեկ · ւգ · 19 ։ Գէ · բ · 6 ։

Ֆ Ղէ · իգ · 22 ։

Յ Տճ Դան · ը · 9 ։

— Նէե · ա · 2 ։ Գէ · ա · 14 ։

Բ Գէ · ա · 16 ։

Ֆ Գէ · բ · 10 ։

ն · ք · գ · 518

բնակիմ , ու երուսաղէմը՝ ᵀ ճըշ-
մարտութեան քաղաք , և ᵇ զօրաց
Տէրոջը լեռը՝ ᶜ Սուրբ լեռ պիտի
կոչուի ։
4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ᵇ Ե-
րուսաղէմի հրապարակներուն մէջ
տակաւին ծեր մարդիկներ ու պա-
ռաւ կիներ պիտի նստին , որ
օրերու շատութենէն ամէն մէկուն
5 ձեռքը ցուպ պիտի բռնայ . Եւ քա-
ղաքին հրապարակները՝ տղաքնե-
րով ու աղջիկներով պիտի լեցուին ,
որոնք անոր հրապարակներուն մէջը
պիտի խաղան ։
6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Թէ
որ ան օրերը՝ աս ժողովուրդին
մնացորդին աչացը՝ —ի—ւ դժուար
երեւնայ , ᵈ միթէ իմ աչերո՞ւս ալ
դժուար պիտի երեւնայ , կ'ըսէ զօ-
րաց Տէրը ։
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
ᵇ Ընձա իմ ժողովուրդս արեւելեան
երկրէն , ու արեւմտեան երկրէն պի-
8 տի փրկեմ . Եւ զանոնք պիտի
բերեմ , ու Երուսաղէմի մէջ պիտի
բնակին . ᵇ և անոնք ինծի ժողո-
վուրդ պիտի ըլլան . ես ալ ᵇ ճշմար-
տութեամբ և արդարութեամբ ա-
նոնց Աստուած պիտի ըլլամ ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
ᶜ Ձեր ձեռքերը թող ուժ ունի ան ,
ով դուք որ աս օրերս կը լսէք աս
խօսքերը ᵇ ան մարգարէներուն բեր-
նէն , որոնք ᵇ զօրաց Տէրոջը տանը
հիմնարկութեան՝ ու տաճարին նո-
10 րոգութեան օրը ᵇ—ե—ն ։ Քանզի
ան օրերէն առաջ՝ ᵇ մարդու համար
վարձք չկար , ու անասունի համար
վարձք չկար . և նեղութեան պատ-
ճառաւ՝ ᵇ ելլողին ու մտնողին խա-
ղաղութիւն չկար . քանզի ես ամէն
մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ
11 էի ։ Բայց հիմա աս ժողովրդեանս
մնացորդին՝ առջի օրերուն պէս պի-
տի չըլլամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
12 ᵇ Քանզի հունտը խաղաղութիւն
պիտի տայ , ու ᵇ երկիրը իր բերքը պիտի
տայ , ու ᵇ երկինքը իր ցօղը պիտի
տայ . և աս ամէն բաները աս ժո-
ղովրդեանս մնացորդին ժառանգել
13 պիտի տամ ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝
ինչպէս որ դուք ᵇ ազգերու մէջ ա-
նէծք եղաք , ով Յուդայի տունը
ու Իսրայէլի տունը , այնպէս ալ
ձեզ պիտի ազատեմ , ու ᵇ օրհնու-
թիւն պիտի ըլլաք . մի վախնաք ,
ᵇ ձեր ձեռքերը թող ուժ ունի ։
14 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
ᶜ Ինչպէս որ ձեզի չարիք ընելու դի-
տաւորութիւն բռի , երբոր ձեր
հայրերը զիս սրդողուցին , կ'ըսէ
15 զօրաց Տէրը , ᵐու չզղջացի , Այն-

ն · ք · գ · 518

պէս ալ դարձայ , ու աս օրերը
Երուսաղէմին , ու Յուդայի տանը
բարիք ընելու դիտաւորութիւն ը-
16 րի . մի վախնաք ։ Ձեր ընելու
բաները ասոնք են . ᶜ Ճշմարտու-
թիւն խօսեցէք՝ ամէն մէկերնիդ իր
ընկերին հետ . ձեր դռներուն մէջ
արդարութեամբ և խաղաղու-
17 թեամբ դատաստան տեսէք . ᵐ Ու
ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկե-
րին համար չարութիւն չմտածէ .
և Նաւա երդումը մի սիրէք . վասն
զի ես աս բոլորը բաները կ'ատեմ ,
կ'ըսէ Տէրը ։
18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
19 ինծի եղաւ , ըսելով . Զօրաց
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ᵐ Չորրորդ
—ո—ւ ծոմը , ᵐ ու հինգերորդին
ծոմը , Հու եօթներորդին ծոմը ,
ᵐ և տասներորդին ծոմը՝ Յուդայի
տանը ᵇ ցնծութիւն և ուրախու-
թիւն , ու խնդալից տօներ պիտի
ըլլան . ᵇ ուստի ճշմարտութիւնը
ու խաղաղութիւնը սիրեցէք ։
20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Դո-
րէն ժողովուրդներ , ու շատ քա-
ղաքներու բնակիչներ պիտի գան .
21 Ու մէկուն բնակիչները մէկալին
պիտի երթան , ու բսեն . ᵐ Եկէք
Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու , և
զօրաց Տէրը փնտռելու երթանք .
22 Ես ալ պիտի երթամ ։ Ու ᵇ շատ
ժողովուրդներ , և զօրաւոր ազգեր
Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փնտ-
րտելու , ու Տէրոջը առջևը ա-
23 ղօթք ընելու պիտի գան ։ Զօրաց
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընդ օրերը՝
ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը
մարդ՝ ᵇ—ո—ւ ᵇ—ե—ւ պիտի բռնե-
նեն , այսինքն՝ Հրեայ եղող մար-
դուն քղանցքը պիտի բռնեն , ու
բսեն . Ձեզի հետ երթանք . քանզի
լսեցինք ᵇ որ Աստուած ձեզի հետ է ։

ԳԼ · Թ

1 Աստուած իր եկեղեցին կը պաշտպանէ ։ 9 Սիոնը կը յորդորուի որ Քրիստոսի գալուստը
ընդունի , ու անոր խաղաղարար թագաւորութեան
վրայով ուրախանայ ։ 12 Աստուծոյ խոստ-
մունքները՝ յաղթութիւն տալու և պաշտպա-
նութիւն ընելու վրայով ։

1 ᵇ Հադրաքի երկրին դէմ Տէրոջը
խօսքին պատգամն է , ու ᵐ Դա-
մասկոսի վրայ պիտի հանգչի .
(քանզի Տէրոջը աչքը մարդու ,
ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ևը
2 նայի .) Ու ᵇ Եմաթին ալ անոր սահ-
մանակիցն է , նաև ᵇ Տիւրոսը ու
ᵀ Սիդոնը՝ թէև շատ ᵇ իմաստուն են ։
3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց շինեց .
ու Ղարծաթը՝ հողի պէս , և զուտ
ոսկին՝ փողոցներու ցեխի պէս դի-
4 զեց ։ Ահա ᵇ Տէրը զանիկայ պիտի
քշէ , և ծովուն մէջ ըանոր ուն-

Իբր 587

ᵐ Ամո · ա · 3 ։
ᵇ Երեմ · խթ · 23 ։
ᵇ Ես · իգ · Ե-
զեկ · իգ · իէ · իբ ։ Ամո · ա · 9 ։
ᵀ Եզեկ · իբ · 21 ։
ᵇ Եզեկ · իբ · 3 , ըէ ։
Հ Զաք · իէ · 16 ։ Եզեկ · իբ · 4 · 5 ։
ᵇ Ես · իգ · 1 ։
ը Եզեկ · իշ · 17 ։

ն · ք · գ · 518

Հ Գլ · է · 9 ։ Հմր 19 ։ Ե-
փս · գ · 25 ։
ᵐ Ամակ · գ · 29 ։ Գլ · է · 10 ։
է Գլ · է · 3 · 4 ։

ᵐ Երեմ · իր · 6 · 7 ։
ᵐ Երեմ · իր · 12 · 13 ։ Գլ · է · 3 · 5 ։
Հ դ Թագ · իէ · 25 ։ Երեմ · խա · 1 , 2 ։
ᵐ Երեմ · իր · 4 ։
ᵇ Նահ · բ · 17 ։ Ես · լե · 10 ։
ᵇ Հմր 16 ։
ᵐ Ես · բ · 3 ։ Միք · գ · 1 , 2 ։
ᵇ Ես · կ · 3 , ըէ ։ իզ · 23 ։

ᵇ Ես · գ · 6 ։ ղ · 1 ։
ᵇ ա Կոր · ժգ · 25 ։

ցած զօրութիւնը պիտի զարնէ ։ ու անիկայ կրակով պիտի սպառի ։
5 Բ Ակազոնը պիտի տեսնէ , ու պիտի վախնայ ։ Գազան ալ , ու մեծապէս պիտի տագնապի ։ Ակկարոնն ալ , քանզի իր յոյսը * պարապ պիտի ելլէ՝ ։ և Գազայէն թագաւորը պիտի կորսուի ։ ու Ասկա-
6 ղոնը պիտի չբնակուի ։ Եւ † Ազովտոսի մէջ † օտարազգի պիտի բնակի ։ ու Փղշտացւոց հպարտութիւ-
7 նը պիտի ջնջեմ ։ Եւ անոնց արիւնը իրենց բերնէն , ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն մէջէն պիտի վերցնեմ ։ ու մնացորդը՝ անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ , և Ջուդայի մէջ հազարապետի պէս , ու Ակկարոնը՝ Եբրուսացիին պէս պիտի ըլլայ ։
8 Եւ անցնող ու դարձող զօրքին պատճառաւ՝ † իմ տանս բոլորտիքը պիտի բանակիմ , ու Նվաչէն ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանցնի ։ քանզի հիմա † իմ աչքերովս տեսայ ։
9 † Մեծապէս ուրախացիր , ով Սիօնի աղջիկ ։ ցնծութեամբ ազաղակէ , ով Երուսաղեմի աղջիկ ։ ահա թագաւորդ քեզի կուգայ ։ անիկայ արդար , ու փրկիչ է ։ հեզ է , ու իշու վրայ հեծած , 10 և իշու ձագի՝ աւանակի վրայ ։ Ու Եփրեմէն հարտը , ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ջնջեմ ։ ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի ։ Եւ ազնիկայ ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի ։ ու անոր իշխանութիւնը ծովէն մինչև ծով , ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի 11 ըլլայ ։ Եւ քեզ ալ , քու ուխտիդ արիւնովը քու * գերիներդ ջուր չունեցող գուբէն հանեցի ։ 12 Ամրոցը դարձէք՝ * ով յուսոյ գերիներ ։ ես այսօր ալ կը ծանուցանեմ , որ քեզի կրկնապատիկ հա-
13 տուցում պիտի բնեմ ։ Վասն զի Ջուդան ինծի համար աղեղի պէս պիտի լարեմ , ալ Եփրեմը † նետի պէս պիտի դնեմ՚՝ և քու որդիդ՝ ով Սիօն , Ջունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ , ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի բնեմ ։
14 Եւ Տէրը անոնց վրայ պիտի երևնայ ։ ու անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ , և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցնէ , ու հարաւային մրրիկներով պիտի քա-
15 լէ ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ ։ և անոնք բնաջինջ պիտի բնեն , ու ‖ պարսաքարերու վրայ՚՝ պիտի կոխեն , և պիտի խմեն ալ գինովի պէս պիտի աղաղակեն ։ ու անոնք տաշտի պէս՝ * սեղանին անկիւններուն պէս պիտի լեցուին ։
16 Եւ ան օրը՝ անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի փրկէ ։ քանզի անոնք երկրի վրայ † թագի քարերու պէս
17 պիտի բարձրանան ։ Քանզի ո՜նոր բարութիւնը , ու գեղեցկութիւնը ի՜նչ մեծ է ։ Հացերնը՝ երիտասարդները , ու քաղցուն՝ կոյսերը պիտի մեծցընէ ։

ԳԼ · Ժ

1 Մարգարէն կը պատուիրէ զԱստուած փնտռել և ոչ թէ կուռքերը ։ 5 յայտնելով թէ ինչպէս որ մեզայ համար իր ժողովուրդը պատժեց , այնպէս ալ զանոնք պիտի փրկէ , ու իրենց առջի վիճակին պիտի դարձընէ ։

1 Հարի անձրևին ժամանակը Տէրոջմէ հանձրևի՝ հնդրեցէք ։ Տէրը փայլակներ պիտի ընէ , և անոնց առատ անձրև պիտի տայ , ո՜ամէն մէկուն ագարակին խոտը ։
2 Քանզի թերափիները ունայնութիւն խօսեցան , ու գուշակութիւն ընողները ստութիւն տեսան , և սուտ երազներ զրուցելին ։ Ապարագ մխիթարութիւն տուին ։ Անոր համար հօտերու պէս չուեցին ։ Հովիւ չըլլալուն համար տագնա-
3 պեցան ։ Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ , Ու նոխազներուն այցելութիւն պիտի ընեմ ։ քանզի զօրաց Տէրը † իր հօտին՝ Ջուդայի տանը այցելութիւն բրաւ , և զանոնք՝ իր պատերազմի մէջ հեծած գեղեցիկ ձիին պէս պի-
4 տի ընէ ։ Անկիւնը անկէ՝ ելևէջը անկէ՝՚ պատերազմի աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ միասին անկէ պի-
5 տի ելլէ ։ Ու նոքա զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան , որ պատերազմի մէջ Բ ընդդիմադիները փողոցներուն ցեխին մէջը կը կոխեն ։ ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն , քանզի Տէրը անոնց հետ է ։ ու ձիերու վրայ հեծ-
6 նողները պիտի ամչնան ։ Եւ Ջուդայի տունը պիտի զօրացընեմ , ու Յովսեփի տունը պիտի փրկեմ , և զանոնք նորէն պիտի բնակեցընեմ , քանզի † անոնց ողորմեցայ ։ ու անոնք ինձմէ պիտի ըլլան , որպէս թէ զանոնք երեսէ ձգած չէի ։ քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես
7 եմ , ու անոնց պիտի լսեմ ։ Ու Եփրեմը զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ , և անոնց հոսիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ գինիով ։ անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն , ու պիտի ուրախանան ։ անոնց սիրտը
8 Տէրոջմով պիտի ցնծայ ։ Անոնց պիտի սուլեմ , ու զանոնք պիտի ժողվեմ ։ ինչու որ զանոնք փրկեցի ։ ու անոնք պիտի չատնան , ինչպէս
9 որ շատ էին ։ թէև զանոնք ժողո-

Ն · ք · դԲ · Իբր 587

Բ Երեմ. խէ · 1 · 5 ։ Սոփ ։ բ · 4 ։

* Եբր. պիտի ամչնայ ։

† Ամով. ա · 8 ։ † Կ՚ պտռնըկորդի

† Սաղ · լզ · 7 ։ ԳԼ · բ · 5 ։ Ես · կ · 18 ։ Եզեկ · իբ · 24 ։
† Եւ · գ · 7 ։ † Ես · կբ · 11 ։ ԳԼ · բ · 10 ։ Մաա · իա · 5 ։ Ցօհ. ժբ · 15 ։
‖ Երեմ. իգ · 5 ։ Լ · 9 ։ Ցօհ. ա · 49 ։ Գա · ԺԹ · 38 ։
Հ Ովս. ա · 7 ։ բ · 18 ։ Միք. և · 10 ։ Ածգ · բ · 22 ։
Ես · բ · 14 ։ 17 ։
Ը Սաղ · հբ · 8 ։

ՃԵս · իբ · 7 ։ ծա · 14 ։ կա · 1 ։
Մ Ես · խթ · 9 ։

Յ Ես · կա · 7 ։

‡ Եբր · պիտի լեցընեմ ։

Ն Սաղ · ԺԸ · 14 ։ Հէ · 17 ։ ՃԽգ · 6 ։
Ը Ես · իա · 1 ։

‖ Կ՚ պարսաքարով = Գէ · գ · 18 ։ 25 ։ բ Օր · ԺԸ · 27 ։

Ն · ք · դԲ · Իբր 587

Ը Ես · կբ · 3 ։ Մաղ · գ · 17 ։
Դ Սաղ · լա · 19 ։
Ը Ցովէլ · գ · 18 ։ Ամով · թ · 14 ։

– Ցոր · իթ · 23 ։ Ցովէլ · բ · 23 ։
Բ Երեմ. ԺԳ · 22 ։
Ֆ Բօր · ժա · 14 ։
Տ Երեմ. ժ · 13 ։
Ի Դատ. ԺԷ · 5 ։
Ը Երեմ. ժ · 8 ։ Ամբ · բ · 18 ։
Ի Ցոր · ԺԳ · 4 ։
Ը Եզեկ · լԲ · 5 ։
Բ Եզեկ · լԲ · 17 ։
Ֆ Գա · ա · 68 ։

§ Կ՚ Իշխանը անկէ՝ գլխաւորը անկէ՝

Ի Ես · իբ · 23 ։

Ը Սաղ · ԺԸ · 42 ։

Ի Երեմ. գ · 18 ։ Եզեկ · լէ · 21 ։
Ֆ Ովս · ա · 7 ։

Ի Գա · ԺԳ · 9 ։

Հ Սաղ · ճդ · 15 ։ Գա · թ · 15 ։

Ես · ե · 26 ։

Ը Ես · խթ · 19 ։ Եզեկ · լԲ · 37 ։

վուրդներու մէջ ցանեմ, սակայն հեռաւոր տեղուանք զիս պիտի յիշեն, և իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին, ու ետ պիտի դառնան։
10 Եւ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձնեմ, ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ, և զանոնք Գաղաադու երկիրը, ու Լիբանանը պիտի բերեմ. ու անոնց համար տեղ պիտի չգտնուի։
11 Նուի ու ծովէն նեղութիւն պիտի անցնի, ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ. ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին, և Ասորեստանին հպարտութիւնը պիտի իջնէ, ու Եգիպտոսին գաւազանը պիտի վերցուի։
12 Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ, ու անոր անունովը պիտի պտըտին, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԺԱ

1 Երուսաղէմի կործանումը։ 3 Աստուած կը խնայէ բնտրեալներուն, ու մնացածները կը մերժէ։ 10 Քրիստոսի մերժուելովը Գեղեցկութեան և Կապերու գաւազանները կը կոտրուին։ 15 Ցիմար հովիւին օրինակը ու անէծքը։

1 Լիռաներդ բաց, ով Լիբանան, ու կրակը քու եղևիններդ ուտէ։
2 Մայր ծառը թող ողբայ, քանզի եղևինը ինկաւ. վասն զի աղուսաւանները կողոպտուեցան. Բասանու կաղնիները թող ողբան, քանզի անմատչելի անտառը կտրուեւ
3 ցաւ։ Հովիւներուն ողբալուն ձայնը կը լսուի. քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ. առիւծներու մռնչելուն ձայնը կը լսուի. քանզի Յորդանանու շքեղութիւնը յափշտակուեցաւ։
4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ'ըսէ. Մորթուելու ոչխարները ա-
5 րածէ. Զանոնք՝ որ ծախու առնողները կը մորթեն, ու չյանցաւոր չեն սեպուիր. և զանոնք ծախողները կ'ըսեն. Տէրը օրհնեալ ըլլայ, որ հարստացայ. ու անոնց հովիւները անոնց վրայ դութ չու-
6 նին։ Քանզի ես ալ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ, կ'ըսէ Տէրը. մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր ընկերին ձեռքը, ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ. ու երկիրը պիտի զարնեն. և անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ։
7 Ու մորթուելու ոչխարները՝ այո՛ չհօտին խեղճները արածեցի։ Ու ինծի երկու գաւազան առի, մէկուն անունը՝ Գեղեցկութիւն, ու մէկալին անունը՝ Կապեր դրի, և
8 ոչխարները արածեցի։ Ու մէկ ամսուան մէջ իրեք հովիւ կտրեցի. քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ. և անոնց հոգին ալ ինծմէ
9 ղզուեցաւ։ Ու ըսի. Ձեզ պիտի չհովուեմ, մեռնողը թող մեռնի, ու կտրուողը թող կտրուի, և մնացածները թող իրարու միս
10 ուտեն։ Ու գեղեցկութիւն լսուած գաւազանս առի, և զանիկայ կոտրեցի, որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ ըրած ուխտս
11 աւրեմ. Ու նոյն օրը աւրեցաւ. և ինծի սպասող հօտին խեղճերը հաստատ գիտցան որ ասիկայ Տէրոջը խօսքն է։
12 Ու անոնց ըսի. Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ'երևնայ, իմ վարձքս տուէք, ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք. ու իմ վարձքիս համար երեսուն արծաթ կշռեցին։
13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Զանիկայ գրուտին նետէ. ասիկայ վայելուչ գին մըն է, որ անոնք ինծի համար կորեցին. ու երեսուն արծաթը առի, և զանիկայ Տէրոջը
14 տունը՝ գրուտին նետեցի։ Ետքը կապեր գաւազանս կոտրեցի, որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող եղբայրութիւնը աւրեմ։
15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Դարձեալ նորէն յիմար հովիւի գործիքներ
16 առ. Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ. անիկայ կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ, ցրուածը պիտի չփնտռէ. և կոտրածը պիտի չբժշկէ, ողջը պիտի չսնուցանէ. հապա գերւորուն միսը պիտի ուտէ, ու անոնց կճղակները
17 պիտի խորտակէ։ Վայ ունայնութեան հովիւին՝ որ ոչխարները կը թողու. անոր բազուկին վրայ, ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի ըլլայ. անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ, ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի։

ԳԼ. ԺԲ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ թէ՝ Երուսաղէմ արբեցութեան բաժակ մը, 3 և ծանր քար մը պիտի ըլլայ իր թշնամիներուն։ 6 Յուդային յաղթանակաւ գերեզմանութիւնը։ 9 Երուսաղէմին ապաշխարութիւնը։

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը։ Երկինքը տարածող, ու երկիրը հիմնարկող, ու մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղ-
2 ծող Տէրը կ'ըսէ. Ահա ես Երուսաղէմը՝ բոլոր շրջակայ ազգերուն՝ թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ. նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ՝ Երուսաղէմի պաշարման ա-
3 տենը։ Եւ պիտի ըլլայ որ յան օրը Երուսաղէմը՝ բոլոր ժողովուրդներուն ծանր քար պիտի ը-

---

Ն. Ք. գԴ. Իսր 587

Ե Երեմ. ԺԱ. 2. Խգ. 11։

Ն. Ք. գԴ. Իսր 587

Ե Երեմ. իգ. 1. Եզեկ. իգ. 2։ Յօն. Ժ. 12, 13։

Ա Մատ. իշ. 15։

Բ Մատ. իէ. 9, 12։

Գ Կ՚ըսէ Դատաւորը

Ե Եզեկ. իդ. 2, 3, 4։

Զ Կ՚ըսէ Եա Միացածը

Է Երեմ. իգ. 1. Եզեկ. իգ. 2։ Յօն. Ժ. 12, 13։

Ը Ես. խբ. 5։ Խգ. 24։ Խե. 12, 18։ Խբ. 13։

Թ Թուա. Ժգ. 22։ Ժող. Ժբ. 7։ Ես. Ձէ. 16։ Երբ. Ժբ. 9։

Ժ Ես. Ծա. 17, 22, 23։

Ժա Հմր 4, 6, 8, 9, 11։ Գաղ. Ժգ. 1։ Ժգ. 4, 6, 8, 9, 13։

Ժբ Մատ. իա. 44։

Ն. Ք. գԴ. Իսր 587

Ե Երեմ. Ժե. 2։ Խգ. 11։

Ը Ես. Ժա. 11, 16։ Ովս. Ժա. 11։

Ժ Ես. Խթ. 20։

Ժա Ես. Ժա. 15, 16։

Ժբ Կ՚ըսէ Նեզութեամբ

Ժգ Ես. Ժգ. 25։

Ժդ Եզեկ. Լ. 13։

Ժե Միխ. Գ. 5։

Ժզ Ես. Լը. 19։

Ժէ Եբր. իշա.

Ժը Հմր 7։

Ի Երեմ. Բ. 3, Ե. 7։

Իա Բօր. իթ. 19։ Ովս. Ժբ. 9։

Իբ Հմր 4։

Իգ Ովս. Գ. 12։ Մատ. Ժա. 5։

Իդ Ովս. Ե. 7։

Ն · Ք · Ը · Իրբ 587

ԳԼ · ԺԴ

1 Երուսաղէմին մաքրութեանը համար որոշուած աղբիւրը՝ 2 որով անիկայ կատարեալ կ'ընէ ու սուտ մարգարէութիւններէ պիտի մաքրուէր ։ 7 Քրիստոսի մահը , ու Ժողովուրդին երրորդ մասին փորձութիւնը ։

1 – Լ՚ԱՆ օրը Դաւիթի տանը ու Երու-
սաղէմի բնակիչներուն Հրա-
ցուած աղբիւր մը պիտի բլլայ ,
մեղքի համար ու պղծութեան հա-
2 մար ։ Եւ պիտի բլլայ որ՝ ան օրը՝
կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Հ կուռքերուն
անուննները երկրէն պիտի ջնջեմ , ու
ալ պիտի չյիշուին . և Զ–
նոնց մարգարէները , ու պիղծ ոգին
3 ալ երկրէն պիտի վերցնեմ ։ Ու
պիտի բլլայ որ՝ երբոր մէկ մարդ մը
անկէ ետև մարգարէութիւն ընէ ,
զանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը
անոր պիտի ըսեն . Ձապրիս . քան-
զի Տէրոջը անունովը սուտ խօսե-
ցար . և անոր մարգարէութիւն
ընող ատենը՝ զանիկայ ծնանող
հայրը ու մայրը Հ զանիկայ պիտի
4 խոցեն ։ Ու պիտի բլլայ որ ան օրը
Հ մարգարէները՝ մարգարէութիւն
ընած ատեններին պիտի ամչնան ,
ամէն մէկը իր տեսիլքէն , ու խա-
բելու համար՝ Հ մազոտ վերարկու
5 պիտի չհագնին ։ Ըու ՚ՆՈՆՑ ՈՉՆ
ՀԱՒ պիտի ըսէ . Ես մարգարէ չեմ .
ես երկրագործ մարդ եմ . քանզի
իմ մանկութենէս ՝ի վեր †զիս
6 ստացուածքներու վրայ դրին՚ ։ Եւ
անոր պիտի ըսուի . Ձեռքերուդ
մէջ ասվերքերը ի՞նչ են . ու
անիկայ պիտի ըսէ . Ասոնք իմ բա-
րեկամներուս տանը մէջ ընդունած
վէրքերս են ։
7 Արթընցիր ով սուր՝ Ի իմ Հո-
վիւիս վրայ , ու Հ իմ ընկերս եղող
մարդուն վրայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը .
Հովիւը զարկ , ու ոչխարները ցը-
րուին . ու իմ ձեռքս Նպղտիկնե-
8 րուն վրայ դարձընեմ ։ Եւ պիտի
բլլայ բոլոր երկրին մէջ՝ կ'ըսէ Տէրը՝
որ երկու մասը պիտի կտրուի , ՚՚
պիտի մեռնի , Հ ու երրորդ մասը պի-
9 տի մնայ անոր մէջը ։ Եւ ան երրորդ
մասը Հ կրակէ պիտի անցընեմ , ու
Նզանոնք պիտի զտեմ , ինչպէս որ
արծաթը կը զտուի , և զանոնք
պիտի փորձեմ , ինչպէս որ ոսկին
կը փորձուի . Հանոնք իմ անունս
պիտի կանչեն , ու ես անոնց պա-
տասխան պիտի տամ . Ես պիտի
ըսեմ թէ՝ Ընիկայ իմ Ժողովուրդս
է . անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս
է՝ պիտի ըսեն ։

Ն · Ք · Ը · Իրբ 587

– Գլ. Ժբ. 3 ։
Բ Երբ. Թ. 14 ։
ա Պետ. ա. 19 ։ Ցայս. ա. 5 ։
Հ Եւ. Իգ. 13 ։ Ցես. Իգ. 7 ։ Սաղ. Ժգ. 4 ։ Եզեկ. լ. 13 ։ Ովս. բ. 17 ։ Միք. ե. 13 ։ 14 ։
Ը բ Պետ. բ. 1 ։

Ի Օր. Ժգ. 6, 8 ։ Ժբ. 20 ։
Ը Միք. գ. 6, 7 ։

Ի գ Թագ. ա. 8 ։ Ես. Ի. 2 ։ Մատ. գ. 4 ։
Ը Մաղ. Ե. 14 ։
† Կամ՝ մարդ մը պես սատացաւ ։

Բ Ես. Խ. 11 ։ Եզեկ. Լգ. 23 ։
Հ Ցես. Ժ. 30 ։ Ժգ. 10, 11 ։ Փիլ. բ. 6 ։
Ի Մատ. Իգ. 31 ։ Մար. Ժգ. 27 ։
Լ Մատ. Ժբ. 10, 14 ։ Ղուկ. Ժբ. 32 ։
Ի Հռով. Ժա. 5 ։
Հ Ես. Խբ. 10 ։
Նա Պետ. ա. 6, 7 ։
Հ Սաղ. Ծ. 15 ։ գ. 15 ։ ԳԼ Ժ. 6 ։
Յ Սաղ. ՃԽգ. 15 ։ Երեմ. Լ. 22 ։ Եզեկ. Ժա. 20 ։ Ովս. բ. 23 ։ Գլ. ը. 8 ։

Ն · Ք · Ը · Իրբ 587

ՂՍաղ. Հգ. 6 ։ Եզեկ. լը. 4 ։

* ԵԲԲ. իմ զօրութիւնս

Ի Ածխ. գ. 10 ։

Բ Անգ. բ. 22 ։ Հաբ 3 ։
Հ Երեմ. լ. 9 ։ Ծ. 4 ։ Եզեկ. լԲ. 29 ։ Ցովել. բ. 28 ։
Ի Ցօհ. ԺԲ. 34, 37 ։ Ցայս. ա. 7 ։
Լ Երեմ. գ. 26 ։ Ամով. բ. 10 ։
Ի Գոր. բ. 37 ։
Հ գ Թագ. Իգ. 29 ։ Մին. լԲ. 24 ։
Ի Մատ. Իգ. 30 ։ Ցայս. ա. 7 ։
Հբ Թագ. ե. 14 ։ Ղուկ. գ. 31 ։

ներ ։ 4 Քրիստոսի դալուստը , ու անոր թագաւորու-

Ն · Ք · դ · Իրր 587

թեանը չորրքները ։ 12 Երուսաղէմի թշնամիներուն վրայ գալու հարուածը ։ 16 Մնացորդը Տէրոջը պիտի դառնայ , 20 ու անոնց բոլոր կարասիները սուրբ պիտի սեպուին ։

Ն · Ք · դ · Իրր 587

1 Ո՛հ – Տէրոջը օրը կու գայ , և քու աւարդ քու մէջդ պիտի բաժ-
2 նուի ։ Քանզի Բ բոլոր ազգերը պատերազմի համար Երուսաղէմի վրայ պիտի ժողվեմ . և քաղաքը պիտի առնուի , ու Գ տուները պիտի կողոպտուին , և կիներուն պիտի պղծուին , ու քաղաքին կէսը գերութեան պիտի ելլէ . բայց ժողովուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի
3 չկտրի ։ Եւ Տէրը պիտի ելլէ , ու ան ազգերուն հետ պիտի պատերազմի , ինչպէս որ պատերազմին
4 օրը պատերազմեցաւ ։ Եւ ան օրը՝ անոր ոտքերը Դ Ձիթենեաց լեռանը վրայ պիտի կայնին , որ Երուսաղէմին առջևն է՝ դէպ 'ի արևելք . ու Ձիթենեաց լեռը՝ դէպ 'ի արևելք ու դէպ 'ի արևմուտք՝ կէսէն պիտի պատռի . — խիստ մեծ ձոր մը ըլլայ . և լեռանը կէսը դէպ 'ի հիւսիս , ու կէսը դէպ 'ի
5 հարաւ պիտի քաշուի ։ Եւ դուք լեռներուն ձորը պիտի փախչիք . քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ազալ պիտի հասնի . ու պիտի փախչիք , ինչպէս որ Ե գետնաշարժէն փախաք՝ Ցուդայի թագաւորին Ոզիային օրերը . Հե իմ Տէր Աստուածս պիտի գայ . Է բոլոր սուրբերը քու հետդ
6 դէպ 'ի ըլլայ՝ ։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ * լոյսը պայծառ կամ աղօտ
7 պիտի չըլլայ՝ ։ Ու անիկայ՝ Ը Տէրոջը յայտնի Թ օր մը՝ ոչ ցորեկ , ու ոչ գիշեր պիտի ըլլայ . սակայն Ժ երեկոյեան ժամանակը լոյս պիտի
8 ըլայ ։ Եւ ան օրը՝ Ի Երուսաղէմէն կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն . կէսը դէպ 'ի Լ արևելեան ծովը , ու կէսը դէպ 'ի արևմտեան ծովը . ամառ
9 ու ձմեռ Ն պիտի ըլլայ ։ Եւ Տէրը բոլոր երկրի վրայ Խ թագաւոր պիտի ըլլայ . ան օրը Ծ Տէրը Մէկ՝ ու անոր անունը Մէկ պիտի ըլլայ ։
10 Բոլոր երկիրը Կ դաշտ պիտի դառնայ , Գաբայէն մինչև Ռեմոն , Երուսաղէմին հարաւային կողմը , ու պիտի բարձրանայ , ու Հ իր տեղը պիտի բնակուի , Բենիամինի դռնէն մինչև Առաջին դրանը տեղը՝ մինչև Անկեանց դուռը , Յու Ընանայելի աշտարակէն մինչև թագաւորին
11 ջիաններուը ։ Եւ Հոն պիտի բնակին , ու Հե Ջ մը յմէն ալ Նզովք պիտի չըլլայ . Ֆու Երուսաղէմը ապահովութեամբ պիտի բնակուի ։

Ն · Ք · դ · Իրր 587

Ֆ Երեմ. իգ · 6 ։

12 Եւ ահա պիտի ըլլայ ան հարուածը՝ որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի դէմ պատերազմեցան . ոտքի վրայ կայնած աւեներին՝ անոնց մարմինը պիտի հալի , ու անոնց աչքերը՝ իրենց խոչերուն մէջը պիտի հալին , և անոնց լեզուն՝ իրենց բերնին մէջը
13 պիտի հալի ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը անոնց մէջը Մ մեծ խռովութիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ , և ամէն մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բռնէ . ու Յ անոր ձեռքը իր ընկերին
14 ձեռքին դէմ պիտի վերցուի ։ Եւ Ցուդան ալ Երուսաղէմի Պ մէջ պիտի պատերազմի . Շ ու բոլոր շրջակայ ազգերուն ստացուածքը՝ ոսկի , ու արծաթ , ու հանդերձներ՝ մեծ առատութեամբ հաւաքուի ։
15 Ասի պիտի ժողվուի : Եւ ձիին , ջորիին , ուղտին , ու իշուն , և ան բանակներուն մէջի բոլոր անասուններուն հարուածը՝ նոյն հարուածին պէս
16 պիտի ըլլայ ։ Ու Երուսաղէմի վրայ եկած բոլոր ազգերէն ամէն մնացորդը՝ ան տուներ Ո տարիէ տարի թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու , և Ս տաղաւարաց հարաց տօնը կատարելու պիտի ել-
17 լեն ։ Ու երկրի ազգատոհմներէն ով որ Երուսաղէմ չելլէ թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու , անոր վրայ անձրև
18 պիտի չըլլայ ։ Եւ թէ որ Եգիպտացւոց ազգատոհմը չելլէ ու չգայ , (Նոր անոնք Ն չունին ,) Ն անոնց վրայ պիտի ըլլայ ան հարուածը , որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգերը՝ որոնք տաղաւարաց հարաց տօնը
19 կատարելու չեն ելլեր ։ Ասիկայ պիտի ըլլայ Եգիպտոսին պատիժը , և տաղաւարաց հարաց տօնը կատարելու չելլող բոլոր ազգերուն պատիժը ։
20 Ն օրը ձիերուն սանձի զարդերուն վրայ՝ Ո ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը տանը մէջի կաթսաները՝ սեղանին առջևի կոն-
21 քերուն պէս պիտի ըլլան ։ Ու Երուսաղէմի մէջ , և Ցուդայի մէջ ամէն կաթսայ՝ զօրաց Տէրոջը սուրբ պիտի ըլլայ . և ամէն զոհ բնողները պիտի գան , ու անոնցմէ պիտի առնեն , ու անոնց մէջը պիտի եփեն . և ան օրը Մ Յմէն ալ Ո զօրաց Տէրոջը տանը մէջ Էքսանանացի պիտի չըլլայ ։

Ն · Ք · դ · Իրր 587

Ֆ Երեմ. իգ · 6 ։

Ա Ես · ժգ · 9 ։ Ցովել · բ · 31 ։ Գոր · բ · 20 ։

Բ Ցովել · գ · 2 ։

Գ Ես · ժգ · 16 ։

Դ Տես Եզեկ · ժա · 23 ։

Ե Ամոս · ա · 1 ։

Իրր 787

Զ Մատ · ժգ · 27 ։ իգ · 30 ։ 31 ։ իե · 31 ։ Ցուդ · 14 ։

Է Ցովել · գ · 11 ։

* Կ՛ըսէ պիտի չըլլայ , հապա ցուրտ և սառ ։

Ը Մատ · իգ · 36 ։

Թ Ցայտ · իբ · 5 ։

Ժ Ես · լ · 26 ։ կ · 19 · 20 ։ Ցայտ · իա · 23 ։

Ի Եզեկ · իե · 1 ։ Ցովել · գ · 18 ։ Ցայտ · իբ · 1 ։

Լ Ցովել · բ · 20 ։

Խ Դան · ը · 44 ։ Ցայտ · ժա · 15 ։

Ծ Եփս · գ · 5 ։ 6 ։

Կ Ես · խ · 4 ։

Հ Գլ · ժբ · 6 ։

Յ Նէեմ. գ · 1 ։ ժբ · 39 ։ Երեմ. լա · 38 ։

Ղ Երեմ. լա · 40 ։

Ճ Ես · կ · 6 ։ 7 · 9 ։ կդ · 23 ։

Ղ Ղե · իգ · 34 · 43 ։ Նեեմ. բ · 14 ։ Ովս · ժբ · 10 ։ Յօե · ե · 2 ։

Ն Ես · կ · 12 ։

Շ Օբ · ժա · 10 ։

Ո Ես Ես · իգ · 18 ։

Չ Եփս · բ · 19 · 20 · 21 · 22 ։

Պ Ես · լե · 8 ։ Ցովել · գ · 17 ։ Ցայտ · իա · 27 ։ իբ · 15 ։

ՄԵՐԳԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸՂԱԿԻԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մատաքիա կը գանգատի Իսրայէլին ապերախտութեանը , 6 անկրօնասիրութեանը , 12 և պղծութեանը համար ։

1 Մատաքիային ձեռքովը Իսրայէլին Եղբ Տէրոջը խօսքին
2 պատգամը ։ Ես ձեզ սիրեցի , կ'ըսէ Տէրը . ու դուք՝ Մեզ ինչով սիրեցիր՝ կ'ըսէք ։ Միթէ Եսաւը Յակոբին եղբայրը չէր , կ'ըսէ Տէ-
3 րը , ու Յակոբը սիրեցի , Բայց Եսաւըատեցի . և անոր լեռները՝ ամայութեան , ու անոր ժառանգութիւնը՝ անապատի բնակու-
4 թեան դարձուցի" ։ Թէ որ Եդոմը ըսէ Թէ՝ Կործանեցանք , բայց պիտի դառնանք , ու աւերակները շինենք , զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Անոնք պիտի շինեն , բայց ես պիտի փլցնեմ . և անոնք պիտի կոչուին՝ Անօրէնութեան սահման , ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը
5 յաւիտեան բարկացեր է ։ Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն , ու պիտի ըսէք . Տէրը Իսրայէլի սահմանէն անդին" փառաւորուի ։
6 Տղան իր հօրը , ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ . Եթէ որ ես հայր եմ , իմ պատիւս ո՞ւր է , ու թէ որ տէր եմ , ինծմէ վախնալը ո՞ւր է , կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը , ով քահանաներ՝ որ իմ անունս կ'անարգէք . Ձև դուք կ'ըսէք . Քու անունդ ինչ բանով
7 անարգեցինք ։ Իմ սեղանիս վրայ Եպիղծ հաց կը մատուցանէք , ու կ'ըսէք . Քեզ ինչով պղծեցինք . Տէրոջը սեղանը անարդ է՝ ըսելով-
8 նիդ ։ Ու երբոր կոյրը զոհի համար կը մատուցանէք , գէշ չէ՞ . ու երբոր կաղը , կամ հիւանդը կը մատուցանէք , գէշ չէ՞ . աղէ՛ , զանիկայ քու իշխանիդ ընծայէ , միթէ քեզի պիտի հաճի՞ , կամ †քեզ սիրով" պիտի ընդունի՞ ,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը աղաչեցէք , որ մեզի ողորմութիւն ընէ . Եասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ . միթէ ձեզ սիրով պիտի ընդունի՞ , կ'ըսէ զօրաց Տէ-
10 րը ։ Ձեր մէջը անգամ դուռները չէ՛ գոցող ո՛վ կայ . ԵՒիմ սեղանիս

Ն · Ք · ԴԲ · Էջ 397

կրակն ալ ձրի չէք վառեր . ձեզի չեմ հաճիր , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Ես ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ըն-
11 դունիր ։ Քանզի Եարեւուն ծագած տեղէն մինչև անոր մտած տեղը՝ Հազգայ մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ . և համէն տեղ իմ անուանս՝ Խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի . Հքանզի իմ
12 անունս ազգայ մէջ մեծ պիտի ըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Ու դուք զանիկայ կը պղծէք , ըսելով Թէ՝ Տէրոջը սեղանը պիղծ է , ու անոր բերքը՝ այնպէս կերակուրը՝
13 անարդ ։ Նաև կ'ըսէք . Ահա ինչ աշխատութիւն է , ու անոր վրայ կը փչէք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը . և յափշտակուածը , ու կաղը , ու հիւանդը բերիք . այսպէս ընծայ բերիք . Միթէ զանիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդունի՞ , կ'ըսէ Տէ-
14 րը ։ Բայց անիծեալ ըլլայ ան խաբեբայ մարդը , որ իր հօտին մէջը արձ ունենալով , ուխտ կ'ընէ , և արատաւորը Տէրոջը կը մատուցանէ . քանզի Ես մեծ թագաւոր եմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու իմ անունս ազգայ մէջ ահարկու է ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն սաստիկ կը յանդիմանէ քահանաները՝ որ իրենց ուխտը զանց կ'ընեն , 11 նաև ժողովուրդը՝ իրենց կառապետութեանը , 14 չնութեանը , 17 ու անհաւատութեանը համար ։

1 Ձև հիմա աս պատուէրը ձեզի է՝
2 ով քահանաներ ։ Թէ որ մտիկ չընէք , ու թէ որ չէք սրտին մէջը չդնէք , որ իմ անուանս պատիւ տաք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ան ատենը ձեզի անէծք պիտի խրկեմ , ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անիծեմ . այո զանոնք արդէն անիծեր եմ . քանզի դուք չէք սրտին մէջը
3 դներ ։ ԵՒհա ես ձեր սերունդը պիտի յանդիմանեմ , ու ձեր երեսին վրայ աղբ՝ ձեր տօներուն աղբը պիտի ցանեմ . և անիկայ Ձեզ իր
4 հետը պիտի տանի ։ Ու պիտի դիտնաք , որ ես ձեզի խրկեցի աս պատուէրը , որպէս զի իմ ուխտս Ղևիին հետ ըլլայ , կ'ըսէ զօրաց
5 Տէրը ։ Իմ ուխտս անոր հետ էր՝

Ն · Ք · ԴԲ · Էջ 397

Ե Սաղ · 11 ։ Երեմ · գ · 20 ։ Ամով · ե · 21 ։
Ձ Սաղ · ճԺգ · 3 ։ Ես · ԽԹ · 19 ։
Է Ես · կ · 3 · 5 ։
Ը Ցաղ · գ · 21 · 23 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։
Թ Ցայտ · ը · 3 ։
Ժ Ես · կգ · 19 · 20 ։
Ի Հմր 7 ։

Ա Ղև · իբ · 20 · ՃԻ ։

Բ Հմր 8 ։
Գ Սաղ · խէ · 2 ։ ա Տիմ · գ · 15 ։

Դ Ղև · իդ · 14 · ՃԻ ։ Բ Օր · իը · 15 · ՃԻ ։

Ե Թագ · ԺԳ · 10 ։

Զ Թագ · իե · 12 ։ Եզեկ · ւգ · 25 · ւէ · 26 ։

կենաց ու խաղաղութեան համար . ու զանոնք անոր տուի Տ՚ան երկիւղին Իսրայէլ՚ որով ինձմէ կը վախնար , ու իմ անուանս երեսէն կը
6 սարսափէր : Իմ՚ճշմարտութեան օրէնքը անոր բերնին մէջն էր , և ա-նոր շրթունքներուն մէջ անիրաւութիւն չգտնուեցաւ . ինծի՛ հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր , ու շատերը անօրէնու-
7 թենէ դարձուց : Իքանի՛ քահանային շրթունքները գիտութիւն պահելու են . և մարդիկ անոր բերնէն օրէնքը փնտռելու են . Իքանի՛ անիկայ զօրաց Տէրոջը դեսպանն է :
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք , Իշատերը օրէնքին մէջ դայթակղեցուցիք , Իվևիին ուխտը աւրե-
9 ցիք , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը : Ուստի ես ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին առջևը անարգուած , ու ցած րրի , ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք , ու օրէնքին մէջ ակնառութիւն րրիք :
10 Մի՞թէ ամէնքս մէկ հայր չունի՞նք . Իմի՞թէ մէկ Աստուած չըստեղծեց մեզ . ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով , մեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն
11 կ՚ընէ : Յուդան նենգութիւն ըրաւ . և Իսրայէլի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ . վասն զի Յուդան պղծեց Տէրոջը սրբարանը , որն որ ինքը կը սիրէր , Իև օտար աստուծոյ աղջկա-
12 նը երիկ եղաւ : Տէրը Յակոբի վրանէներէն բնաջինջ պիտի րնէ այս բանը ընող մարդը , արթուն եղողը ու պատասխան տուողը" , և զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանող :
13 Եւ դարձեալ ասիկայ րրիք . Տէրոջը սեղանը արցունքներով , լացով ու ողբով ծածկեցիք . այնպէս որ՝ Ընիկայ ալ րնծայ չի՛ նայիր , որ ընդունի ձեր ձեռ-
14 քէն համաւութեամբ ընդունի : Բայց դուք ըսիք , ինչո՞ւ . անոր համար որ՝ Տէրը վկայ եղաւ քու և հրու երիտասարդութեանդ կնկանը մէջտեղը , որուն հետ անհաւատարմութեամբ վարուեցար . ու Ի անիկայ քու ընկերդ , ու քու ուխտիդ
15 կինին է : Եւ մէկը չըրաւ , որ Հոգիին առատութիւնը ունէր . և ինչ մէկը փնտռէր . Աստուծոյ սերունդ . ուրեմն ձեր Հոգիին զգուշութիւն րրէք , ու ձեղմէ մէկը իր երիտասարդութեանը կնկանը հետ անհաւատարմու-
16 թեամբ չվարուի : Քանզի Իսրայէլի Տէր Աստուածը կ՚ըսէ թէ՝ Իինքը կ՚ատէ Ինի արձակելը" . բայց
17 մարդ իր հանդերձովը զրկանքը կը ծածկէ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը . ուստի ձեր հոգիին զգուշութիւն րրէք , ու անհաւատարիմ մի՛ ըլլաք :
Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրացուցիք . բայց դուք կ՚ըսէք . Ինչո՞վ ձանձրացուցինք : Ընդով նիդ . Ամէն չարութիւն ընող Տէրոջը աչքերուն առջևը հաճոյ է . ու ինքը անոնց կը հաւնի . կամ թէ՝ Դատաստանի Աստուածը ո՞ւր է :

ԳԼ . Գ

1 Քրիստոսի առևէն գալու դեսպանը , ու Քրիստոսի վեհափառութիւնը ու շորհքը : 7 Ժողովուրդին ապաշխարութեան , 8 սրբապղծութեանը , 13 ու անհաւատութեանը վրայով : 16 Աստուծմէ վախցողներուն տրուելիք օրհնութիւններուն խոստումները :

1 Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ , ու Ի՛ իմ առջևս ճամբայ պիտի պատրաստէ . և ձեր փնտռած Տէրը՝ այսինքն Ուխտին հրեշտակը՝ որուն կը հաւնիք , յանկարծ իր տաճարը պիտի գայ . ահա կու գայ՝
2 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը : Ու անոր գալուստեանը օրը՝ Ո՞վ կրնայ դիմանալ , և Ի՞նոր երեւնալուն առևը՝ ո՞վ կրնայ կայնիլ . քանզի Հանիկայ հալեցընողին կրակին պէս , ու թափիչներուն օճառին պէս պիտի
3 րլլայ . Եւ Ի անիկայ արծաթ հալեցընողի ու մաքրողի պէս պիտի նստի , ու Ղևիի որդիները պիտի մաքրէ , և զանոնք ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պիտի զտէ . ու անոնք արդարութեամբ Տէրոջը ընծայ
4 մատուցանողներ պիտի րլլան . Եւ Յուդային ու Երուսաղէմին Ընծան հին օրերուն պէս , ու առՀի տարիներուն պէս՝ Տէրոջը ընդու-
5 նելի պիտի րլլայ : Ու դատաստան համար ձեզի պիտի մօտենամ , և կախարդներուն , ու շնացողներուն , Ի՛ ու սուտ երդում ընողներուն , և վարձկանին՝ իր վարձքին վրայով , որքևարիին , ու որբին զրկանք րնողներուն , և պանդուխտին Իբ---նէը խոտորցընողներուն , ու ինծմէ չվախցողներուն դէմ՝ արագ վկայ պիտի րլլամ ,
6 կ՚ըսէ զօրաց Տէրը : Քանզի ես Եհովայ եմ , Իչեմ փոխուիր . Հանոր համար դուք՝ ով Յակոբի որդիք՝ չսպառեցաք :
7 Ի Ձեր հայրերուն օրերէն՝ ի վեր իմ հրամաններէս զատուեցաք , ու չՀնացի՛ չպահեցիք . Ի՛նձ՝ ի դարձէք . ու ես ձեզի պիտի դառնամ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը . Իսակայն դուք կ՚ը-
8 սէք . Ինչո՞վ դառնանք : Մի՞թէ մարդ զԱստուած կը կողոպտէ՞ , որ դուք

Ն · ք · զԲ · Իսր 397
Բ Օր · ԼԳ 8 , 9 ։
Ի Բ Օր · ԼԳ · 10 ։
Ղևրեմ. իգ · 22 ։ Յակ · ե · 20 ։
Ի Բ Օր · ԺԷ · 9 , 10 ։ իգ · 8 ։ Ղև . Ժ . 11 ։ Եզր · է · 10 ։ Ներեմ . ԺԸ · 18 ։ Ընգ · Բ · 11 , 12 ։
Ը Գաղ · գ · 14 ։
Ի ա Թագ · Բ · 17 ։ Ներեմ . ԺԸ · 15 ։
Ի Նէեմ. Ժգ · 29 ։
Ի ա Թագ · Բ · 30 ։
Ի ա Կոր · Ը · 6 ։ Եփես . գ · 6 ։
Ի Յոբ · Լ · 15 ։
Ի Եղր · Թ · 1 ։ Ժ . 2 ։ Նէեմ . Ժգ · 23 ։
Ա — ՛ ու աուցիչը ու աշակերտը , Ի Նէեմ. Ժգ · 28 , 29 ։
Հ Ռաք . է · 18 ։
Յ Ռաք . Բ · 17 ։
Ղ Ես Ա ա . 23 ։ ԺԹ . 8 ։
† Ա — ՛ թէ որ կ՚ասէ Ղ — Ի — ՛ , թող արձակ . կէ · Բ Օր · Իգ · 1 ։

Ն · ք · զԲ · 397
Ֆ Ես . խգ · 24 ։ Գ · գ · 13 , 14 , 15 ։

— Ա ա . Ժ . 10 ։ Ա ա Բ · 2 ։ Ղ ա · 76 ։ է · 27 ։
Բ Ես . Խ . 8 ։
Ֆ Ես . կգ · 9 ։
Ի Գև · գ · 1 ։
Ի Յայս . ե · 17 ։
Ղ Տես Ես . գ · 4 ։ Ա ա . գ · 10 , 11 , 12 ։
Ի Ես . ա . 25 ։ Ջաք . Ժգ · 9 ։
Հ ա Պետ . Բ · 5 ։
Ի Գև . ա . 11 ։
Ի Ջաք . Ե · 4 ։ Յակ · Ե . 4 , 12 ։
Ի Թես . իդ · 19 ։ Հռով . Ժ ա . 29 ։ Յակ . ա . 17 ։
Լ Ոգ . գ · 22 ։
Ի Գոր . է · 51 ։
Ի Ջաք . ա . 3 ։
Ի Գև . ա . 6 ։

զնս կը կողոպտէք . բայց դուք
կ'ըսէք . Քեզմէ ի՞նչ կողոպտե-
ցինք . Տասանորդներ , ու ընծա-
9 ներ : Դուք անէծքով անիծուած
էք . քանզի դուք՝ բոլոր ազգդ զնս
10 կողոպտեցիք , Ի բոլոր տասա-
նորդները Ղանձատունը տարէք ,
որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ . և
ասով զնս փորձեցէք , կ'ըսէ զօրաց
Տէրը , թէ արդեօք ձեզի երկինք-
քին պատուհանները չե՞մ բանար ,
ու Ձեզի օրհնութիւն թափեր ,
այնպէս որ՝ Ոեւ բաւական տէղ
11 չըլլայ : Եւ ձեզի համար Ցուտողը
պիտի յանդիմանեմ . ու անիկայ
ձեր երկրին պտուղը պիտի չապա-
կանէ . և ձեր այգիին մէջ որթը
անպտուղ պիտի չըլլայ , կ'ըսէ զօ-
12 րաց Տէրը : Եւ ամէն ազգերը ձեզի
երանի պիտի բսեն . քանզի դուք՝
Ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք ,
13 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ձեր խօս-
քերը ինծի դէմ խիստ եղան , կ'ը-
սէ Տէրը . բայց դուք կ'ըսէք .
Քեզի դէմ ի՞նչ խօսեցանք :
14 Դուք ըսիք . Աստուծոյ ծառա-
յութիւն ընելը պարապ բան է . և
անոր պահպանութիւնը պահելէն ,
ու զօրաց Տէրոջը առջևը սուգով
15 քալելէն ի՞նչ շահեցանք . Եւ հի-
մա Ձմինք Հպարտներուն՝ երանի
կ'ըսենք . ամբարշտութիւն ընող-
ները անգամ բարեչէն կ'ըլլան .
Աստուած ալ կը փորձէն , ու
կ'ազատին :
16 Ան ատենը Ձերոջմէ վախցողնե-
րը Իրարու հետ խօսեցան . և Տէ-
րը մտիկ ըրաւ , ու լսեց . և իր
առջևը Յիշատակի դիրք գրուե-
ցաւ Տէրոջմէ վախցողներուն հա-
մար , ու անոր անունը մտածող-
17 ներուն համար : Եւ Անոնք իմն
պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ,
ան օրը՝ որ Իմ սեփհական գանձս
ժողվեմ . ու Մարդոց պիտի խնա-
յեմ , ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ
իր որդւոյն՝ որ իրեն ծառայու-
18 թիւն կ'ընէ : Եւ պիտի դառ-
նաք , ու արդարին ու ամբա-
րիշտին , Աստուծոյ ծառայութիւն
ընողին , և անոր ծառայութիւն
չընողին տարբերութիւնը պիտի
տեսնէք :

ԳԼ . Դ

1 Մարգարէն կը յայտնէ Աստուծոյ դատաս-
տանը՝ որ պիտի գայ չարերուն վրայ , 2 ու
օրհնութիւնը՝ բարիներուն վրայ . 4 կը յոր-
դորէ ժողովուրդը որ օրէնքին ուշադրութիւն
ընէն , 5 ու Եղիայի գալուն՝ և անոր պատա-
հին վրայով կը խօսի :

1 Վ Քանզի ահա Փուռի պէս վա-
ռած օրը կու գայ . ու բոլոր
Հպարտները , և բոլոր ամբարշ-
տութիւն ընողները Խարդի պէս
պիտի ըլլան . ու գալու օրը զա-
նոնք պիտի այրէ՝ կ'ըսէ զօրաց
Տէրը , այնպէս որ՝ Անոնց ար-
մատ կամ ոստ պիտի չթողու :
2 Բայց ձեզի՝ Իմ անունէս վախ-
ցողներուդ՝ Արդարութեան ա-
րեգակը պիտի ծագի , և անոր
թևերուն վրայ բժշկութիւն պիտի
ըլլայ . ու դուք գոմի պարարտ որ-
թերուն պէս դուրս պիտի ելլէք ,
3 ու պիտի ցաթկէք : Եւ ամբա-
րիշտները պիտի կոխէք . վասն զի
իմ գործ տեսնելու օրս՝ անոնք
ձեր ոտից թաթերուն տակը մո-
խիր պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց
Տէրը :
4 Յիշեցէք իմ ծառայիս Մովսէսին օրէնքը , Խորէբ Ան կա-
նոնները ու դատաստանները , որ
անոր պատուիրեցի Ամբողջ մէջ
5 բոլոր Իսրայէլին համար : Ահա
ես Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի
խրկեմ , Գալու Տէրոջը մեծ ու ա-
6 հեղ օրը չհկած . Ու անիկայ՝ Հայ-
րերուն սիրտը՝ որդւոցը , ու որ-
դւոցը սիրտը՝ Հայրերուն պիտի
դարձնէ . որ չըլլայ թէ ես գամ ,
ու երկիրը Անէծքով Զարնեմ :

Ն . Ք . գՓ . Իսր 397
Հնէմ . ժգ . 10 , 12 ։
Յ Ընակ . գ . 9 , 10 ։
Ղ Մն . իգ . 20 ։ Բ Մն . լ . 11 ։ Նէհեմ . ժ . 38 ։ ժգ . 12 ։
Ե Նն . է . 11 ։ գթագ . է . 2 ։
Ր Բ Մն . լ . 10 ։
Յ Ամվ . գ . 9 ։
Ն Դան . բ . 9 ։
Ա ԳԼ . Բ . 17 ։
Ա Ցոր . իա . 14 , 15 ։ Իբ . 17 ։ Մաղ . հդ . 18 ։ Մաք . ա . 12 ։
Ա Մաղ . հդ . 12 ։ Գէ . Բ . 17 ։
Դ Մաղ . ղե . 9 ։
Ա Մաղ . կդ . 16 ։ Գէ . գ . 2 ։
Ա Երր . գ . 13 ։
Ա Մաղ . ծգ . 8 ։ Ես . կե . 6 ։ Ցայս . Ի . 12 ։
Հել . ԺԹ . 5 ։ Բ Օր . է . 6 ։ Մաղ . ճե . 4 ։ Տիս . բ . 14 ։ ապես . բ . 9 ։
Ա Մաղ . ճգ . 13 ։
Ն . Ք . գՓ . Իսր 397
Բ Մաղ . ծբ . 11 ։
Ա Ցովէլ . բ . 31 ։ Գէ . գ . 2 ։ Բ պետ . գ . 7 ։
Բ Տես գէ . գ . 18 ։
Է Ներ . 18 ։
Բ Ամվ . բ . 9 ։
Ի Գէ . գ . 16 ։
Ը Տես Ղու . ա . 78 ։ Եփես . ե . 14 ։ Բ պետ . ա . 19 ։
Ցայս . բ . 28 ։
Ի Բ Թագ . իբ . 43 ։ Մխ . է . 10 ։ Ջար . ժ . 5 ։
Ը Եէ . ի . 3 , ճ ։
Ր Մաղ . ճխէ . 19 ։
Ժ Բ Օր . գ . 10 ։
Ի Մատ . ժա . 14 ։ ԺԷ . 11 ։ Մար . թ . 11 ։ Ղու . ա . 17 ։
Լ Ցովէլ . բ . 31 ։
Ի Ջար . է . 3 ։
Ժ Ջար . ԺԳ . 12 ։

1. ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ։

	Ընտազէ և 100-րդ
Ուղուկ, չորս մատնաչափ	.14
Թիզ, 3 ուղուկ	.43
Կանգուն, 2 թիզ	.86
Գրկաչափ, 4 կանգուն	3.46
Եզեկիելի եղէգը, 6 կանգուն	5.18
Ասպարէզ, 100 գրկաչափ	345.64
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 5 ասպարէզ	1,728.20
Մղոն, 10 ասպարէզ	3,456.40

2. ՀԵՂՈՒՆՈՒԹՈՑ ՉԱՓԵՐ։

	Օխ. Տրամ
Ճաշակ	100
Հիմէն, 12 ճաշակ	3
Մար, 6 հիմէն	18
Քոռ, 10 մար	180

3. ԱՐՄՏԵԱՑ ՉԱՓԵՐ։

	Օխ. Տրամ
Կապիճ	1
Օմէր, (տասանորդ,) արդուին 10-րդ մասը	1 320
Գրիւ, 6 կապիճ	6
Արդու, 3 գրիւ	18
Քոռ, կամ խօմէր, 10 արդու	180

4. ԿՇԻՌՆԵՐ։

	Օխ. Տրամ և 100-րդ
Կերատ	.24
Սիկղ, 20 կերատ	4.86
Մնաս, 100 սիկղ	1 86.10
Տաղանդ, 30 մնաս	36 183

5. ԵՐԻԱՑԵՑԻՈՑ ԱՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ։

	Ադր-բէյ Դր. Փր.
Կերատ	26
Սիկղ	13
Մնաս	1,300
Տաղանդ	39,000
Ո-ՍԿԻ	
Սիկղ	208
Տաղանդ	624,000

6. ՀՌՈՎՄԱՑԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐԸ։

	Դր. Փր. և 100-րդ
Լումայ	1.87
Նաբարակիտ, 2 լումայ	3.75
Դանկ, 4 նաբարակիտ	15
Դահեկան, 10 դանկ	3 30
Երկդրամեան, 2 դահեկան	7 20
Սատեր, 4 դահեկան	15
Մնաս, 100 դահեկան	375

ԸՆՏԵՆԵԿԵՆ ԵՐԶԵՆԵՑՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱԻՆԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՆՏԸՆԿԸՆ ԸՐՁԸՆԸԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՆՈՒՆԳԻՒ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԸՐՁԱՆԸԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒԻՆԳԻՐՔ

ԸՆՏԸՆԿԸՆ ԸՐՋԸՆԸԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՀԵՔ

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՆՈՐ ԵՕՐՔ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՀՈՒՆՉԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1862

ԸՒՆՏԸՐԸՆ ԸՍՏ ՄԸՏԹԻՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոսի ազգաբանութիւնը Աբրահամէն մինչև Յովսէփ։ 18 Կոյս Մարիամը՝ որ Յովսեփին նշանուած էր, Սուրբ Հոգիէն կը յղանայ։ 19 Հրեշտակը Յովսեփին սխալ կարծիքը կ՚ուղղէ, և կը մկնէ Քրիստոսի անունները։

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիս-
տոսի Դաւիթի որդւոյն, Աբ-
րահամի որդւոյն։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. Իսահակ ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յուդան՝ ու անոր եղբայրնե-
3 րը. Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան՝ Թամարէն. Փարէս ծնաւ Եսրոնը. Եսրոն ծնաւ Ռա-
4 մը. Ռամ ծնաւ Ամինադաբը. Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը. Նա-
5 ասոն ծնաւ Սաղմոնը. Սաղմոն ծնաւ Բոոսը՝ Ռահաբէն. Բոոս ծնաւ Ովբէդը՝ Հռութէն. Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն. Յեսսէ ծնաւ Դա-
6 ւիթ թագաւորը. Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝ Ուրիայի
7 կնիկէն. Սողոմոն ծնաւ Ռոբովամը. Ռոբովամ ծնաւ Աբիան. Ա-
8 բիա ծնաւ Ասան. Ասա ծնաւ Յովսափատը. Յովսափատ ծնաւ Յովրամը. Յովրամ ծնաւ Ոզիան.
9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը. Յովաթամ ծնաւ Աքազը. Աքազ ծնաւ
10 Եզեկիան. Եզեկիա ծնաւ Մանասէն. Մանասէ ծնաւ Ամոնը. Ամոն
11 ծնաւ Յովսիան. Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները՝ Բաբիլոնեան գերութեանը առն-
12 ները. Բաբիլոն գերութեան երթալնէն ետք՝ Յեքոնիա ծնաւ Սալաթիէլը. Սաղաթիէլ ծնաւ Զո-
13 բաբաբէլը. Զորաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը. Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը.
14 Ազովր ծնաւ Սադովկը. Սադովկ ծնաւ Ախինը. Ախին ծնաւ Եղիու-
15 դը. Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը. Եղիազար ծնաւ Մատթանը.
16 Մատթան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յովսէփը՝ Մարիամին էրկնկը, որմէ ծնաւ Յիսուս, որ
17 կ՚ըսուի Քրիստոս։ Ուրդ՝ բոլոր ազգերը Աբրահամէն մինչև Դաւիթ՝ տասնուչորս ազգ, և Դաւիթէն մինչև Բաբիլոնեան գերութիւնը՝ տասնուչորս ազգ, ու Բաբիլոնեան գերութենէն մինչև Քրիստոս՝ տասնուչորս ազգ։

18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը ասա կերպով էր. անոր մայրը Մարիամ՝ Յովսեփին նշանուած, դեռ իրարու քով չկած՝ Սուրբ
19 Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ։ Եւ Յովսէփ անոր էրկնկը արդար մարդ ըլլալով ու չուզելով որ զանիկայ
20 խայտառակ ընէ, մտածեց որ ծած-
կաբար արձակէ զանիկայ։ Եւ քանի որ անիկայ ասս բաները կը մտածէր, ահա՛ Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեցաւ անոր՝ ու ըսաւ. Յովսէփ՝ Դաւիթի որդին, մի վախնար քեզի առնել քու Մարիամ կնիկդ, հինչու որ անոր ներսի
21 դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է։ Եւ որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը Յիսուս դնես. հանդի-
22 նիկայ իր ժողովուրդը իրենց մեղ-
քերէն պիտի փրկէ։ Եւ ասս ամ-
ենը եղաւ, որ կատարուի Տէրոջմէն բսուածը՝ մարգարէին ձեռքովը, որ
23 կ՚ըսէ. Ահա՛ կոյսը պիտի յղանայ, ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն, որ կը թարգմանուի՝ Աստուած մեզի
24 հետ։ Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց, առնելը
25 բրաւ, ու իր կնիկը քովը առաւ. եւ չէր գիտեր զանիկայ, մինչև իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու անոր անունը Յիսուս դրաւ։

ԳԼ. Բ

1 Արևելքէն մոգերը Քրիստոսին կ՚երթան՝ ասոնք մեր աստղաբաշխները։ 11 Եւ երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր, ու իրենց ընծաները կը մատուցանեն։ 14 Յովսէփ առնելով Յիսուսը ու անոր մայրը՝ եգիպտոս կը փախչի։ 16 Հերովդէս մանր տղաքը սպանել կու տայ։ 20 Անոր մեռնի։ 23 Յիսուս Եգիպտոսէն կը տարուի Գալիլեայի Նազարէթ քաղաքը։

1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլեհեմին մէջ՝ Հե-
րովդէս թագաւորին օրերը, ահա

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն հինգ տարի առաջ։

Յղա. ա. 27։
Ղկ. ա. 35։

Բ Օր. իդ. 1։

Յղա. ա. 35։

Յղա. ա. 31։
Ա Փրկիչ։
Գոր. գ. 12։ հ. 31։ Ժգ. 23. 38։

Եբ. է. 14։

Եղ. Ժգ. 2։ Ղա. բ. 7. 21։

Զորս տարի առաջ՝ յիշեալ թուականէն։

Ղա. բ. 4. 6, 7։

Զորս տարի առաջ յիշեալ Թագաւորն ։

Բ Նն. ժ. 30։ Ի՛՛ Մնաց. ժ. 6։ գ Թագ. գ. 30։

Բաբելեցին մոգեր եկան Երուսաղէմ,
2 Ու ըսին. «Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ ծնաւ հրէից թագաւորը. քանզի մենք արեւելքի մէջ տանորը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպագութիւն ընելու։
3 Երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմը իրեն հետ. 4 Եւ ժողվելով բոլոր հրէից քահանայապետները ու ժողովուրդին ազգիրները, հարցուց անոնց թէ Քրիստոսը ո՞ւր պիտի ծնանի։
5 Անոնք ալ իրեն ըսին. «Հրէաստանի Բեթլեհեմին մէջ. քանզի որ ասանկ գրուած է մարգարէին ձեռքովը.
6 Եւ դուն Բեթլեհե՛մ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. քանզի քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ հնձի, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ։
7 Ան ատենը Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու աղէկ մը ստուգեց անոնցմէ աստղին
8 երեւցած ատենը. Եւ զանոնք Բեթլեհե՛մ խրկելով՝ ըսաւ. «Գացէք ստոյգը իմացէք անմանուկին վրայով, ու երբոր գտնէք, ինծի իմացուցէ՛ք, որ ես ալ գամ՝ անոր երկրպագութիւն ընեմ։
9 Անոնք թագաւորին խօսքը լսեցին, գացին. և ահա ան աստղը որ արեւելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջեւէն գնաց, մինչեւ որ եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։
10 Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ
11 ուրախութիւնով ուրախացան։ Եւ տունը մտնելով, տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու ինկան երկրպագութիւն բրին անոր, և բերնոց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու կնդրուկ և
12 զմուռս։ Ու հրաման առնելով հերազի մէջ որ նորէն Հերովդէսին չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։
13 Ու երբոր անկէ գացին անոնք, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսեփին ու ըսաւ. «Ելի՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, ու Եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէատ մանուկը կորսընցնելու համար։
14 Նա ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ, և գնաց Եգիպտոս. ու մինչեւ Հերովդէսին մահը
15 հոն էր. Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ. «Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս։
16 Ան ատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խաբուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդողեցաւ, ու խրկեց ջարդեց Բեթլեհեմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր մանր տղաքը՝ երկու տարեկանէն վար, ան ժամանակին համեմատ՝
17 որ մոգերէն ստուգեց։ Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը, որ կ'ըսէ.
18 «Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր միխիթարուիլ, ինչու որ չըկայեին։
19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս ե-
20 րազի մէջ Յովսեփին երեւցաւ, ու ըսաւ. «Ելի՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, և դնա՛ Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք՝ որ մանուկին
21 կեանքը կը փնտռէին։ Ան ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը առաւ, և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։
22 Բայց երբոր լսեց թէ Արքեղայոս թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը Հերովդեսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու. ու երազի մէջ հրաման առնելով՝ Գալիլեայի կողմե-
23 րը գնաց. Եւ եկաւ Նազարէթ բնակեցաւ. որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

Իրիք տարի առաջ յիշեալ Թագաւորն ։

Բ Գէ. գ. 13։ Ղւկ. բ. 39։ Յ Յոհ. ա. 45։

ԳԼ. Գ

Զորս տարի առաջ յիշեալ Թագաւորն ։

Մար. ա. 4. 15։ Ղւկ. գ. 2, 3։ Յոհ. ա. 28։

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը, պաշտօնը, վարքը, և ապրուստը։ 7 Յովհաննէս կը յանդիմանէ փարիսեցիները, 13 և կը մկրտէ Քրիստոս Յորդանանի մէջ։

Բ Գես. ժգ. 10։

1 Ի՛ն օրերը Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ, և Հրէաստանի անապա-
2 տին մէջ կը քարոզէր, Ու կ'ըսէր. «Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը մօտեցած է։
3 Վասն զի ասիկայ ան է որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ'ըսէ. «Ձայն մը անապատի մէջ կանչողին, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէ՛ք, անոր շաւիղ-
4 ները շիտակցէ՛ք։ Եւ ան Յովհաննէսը իր հանդերձը ուղտի մազէ, ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ունէր. և իր կերակուրը՝ մարախ ու
5 վայրենի մեղր էր։ Ան ատենը Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն
6 կ'ելլէին, Եւ կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու մէջ, ու իրենց մեղ-
7 քերը կը խոստովանէին։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը եկած, ըսաւ անոնց. «Իժերո՛ւ ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի Գալու բարկութենէն փախչիլ։
8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժա-
9 նաւոր պտուղ բերէ՛ք. Եւ մի խորհիր դուք ձեր ներսի դին ըսել

Զորս տարի առաջ յիշեալ Թագաւորն ։

Ի Եբեմ. լա. 15։

Ես կ'ըսեմ ձեզի թէ Աբրահամայ համար Աստուած կրնայ այս քարերէն զաւակներ յարուցանել։
10 Եւ արդէն կացինը ծառերուն արմատին դրուած է. ամէն ծառ որ բարի պտուղ չի բերեր, կը կտրուի և կրակը կը նետուի։
11 Ես ձեզ ապաշխարութեան համար ջրով կը մկրտեմ, բայց ինծմէ ետքը եկողը զիս աւելի զօրաւոր է, որուն կօշիկները տանելու արժանի չեմ. ան ձեզ Սուրբ Հոգիով և հրով պիտի մկրտէ։
12 Որուն հովանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը լաւ պիտի սրբէ, ու իր ցորենը շտեմարանը պիտի ժողվէ, բայց մանդարը անշէջ հուրով պիտի այրէ»։

Ի Գէ. ա. 20։

13 Յետոյ Յիսուս Գալիլեայէն եկաւ Յորդանան Յովհաննէսի քովը՝ որ մկրտուի անկից։
14 Բայց Յովհաննէս արգիլելով զանիկա՝ կ'ըսէր. «Ես քեզմէ մկրտուելու պէտք ունիմ, և դուն ինծի՞ կու գաս»։
15 Յիսուս պատասխանելով ըսաւ անոր. «Հիմա ներէ՛, վասն զի այսպէս մեզի համար է որ ամէն արդարութիւն կատարենք»։ Ան ատեն ներեց անոր։
16 Եւ մկրտուելէն ետքը Յիսուս անմիջապէս ջուրէն ելաւ, և ահա երկինքը բացուեցաւ, և տեսաւ Աստուծոյ Հոգին աղաւնիի պէս իջնելով և իր վրան գալով։

Ե Ովս. ժա. 1։

17 Եւ ահա երկնքէն ձայն մը եկաւ որ կ'ըսէր. «Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուն հանդէպ ես հաճեցայ»։

Ցամք Տեառն 26

Ծն · ը · 33 · 39 · Թար · ժդ · 26 · Հաղ · դ · 1 · 11 · 16 · Գլ · է · 19 · Ղու · ժդ · 7 · 9 · Ցօհ · ժե · 6 · Մար · ա · 8 · Ղու · գ · 16 · Ցօհ · ա · 15 · 26 · 33 · Թար · ա · 5 · ժա · 16 · ԺԹ · 4 · Ես · գ · 4 · Խդ · 3 · Մաղ · գ · 2 · Թար · բ · 3 · 4 · ա Կար · ժբ · 13 · ՂՏ՝ ա Մաղ · գ · 3 ·

Ցա · Տ · 27

Մաղ · դ · 1 · Գլ · ժգ · 30 · Մար · ա · 9 · Ղու · գ · 21 · Գլ · բ · 22 · Մար · ա · 10 · Ես · ժա · 2 · Խր · 1 · Ղու · գ · 22 · Ցօհ · ա · 32 · 33 · Ցօհ · ժբ · 28 · Ամգ · բ · 7 · Ես · Խր · 1 · Գլ · ժբ · 18 · ժէ · 5 · Մար · ա · 11 · Ղու · Թ · 35 · Ես · փե · ա · 6 · Կղ · ա · 13 · բ Պետ · ա · 17 ·

— Մար · ա · 12 · Ղու · գ · 1 ·

Տ Ցե՛ս գ Թագ · ժբ · 12 · Եզեկ · դ · 14 · բ · 3 · ժա · 1, 24 · խ · 2 · Խգ · 5 · Թար · բ · 39 ·

Էր Օր · բ · 3 ·

Ծ Նէեմ · ժա · 1 · 18 · Ես · Խր · 2 · Ժբ · 1 · Գլ · ԽԷ · 53 · Ցայտ · ժա · 2

թէ՝ Ծ Մ՚ունք Աեղ հայր՝ Աբրահամ ունինք . քանզի կ՚ըսէմ ձեզի , որ Աստուած կարող է ասքարերէս Աբրահամին որդիներ հա-
10 նելու : Աև հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէր , կը կտրուի ու կրակը կը
11 ձգուի : Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար , բայց իմ ետևէս եկողը ինձմէ զօ-
րաւոր է , ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ . Ն անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու
12 կրակով . Աորուն հնձանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ՝ ու իր ցորենը համբարը պիտի ժողվէ , և գէյարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ :
13 Ն Ան ատենը Ցիսուս Գալիլեայէն Ցորդանան եկաւ Ցովհաննէսին ,
14 որ անկէ մկրտուի : Եւ Ցովհաննէս կ՚արգիլէր անիկայ՝ ու կ՚ըսէր . Ինձի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ , և դուն ինձի՞ կու գաս : Ցիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Թող տուր հիմա . ինչու որ այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք . ետքը
16 Թող տուաւ անոր : Ե Եւ երբոր Ցիսուս մկրտուեցաւ , շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ , և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ՚իջնէր , ու կու գար իր վրայ :
17 Եւ ահա երկինքէն ձայն մը ե՝ որ կ՚ըսէր . Ն Ահիկայ է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ :

Գլ · Դ

1 Քրիստոս Ծամ կրպահէ ու կը փորձուի : 11 Հրեշտակները անոր ազատութիւն կ՚բնեն : 13 Քրիստոս Կափառնայում մէջ կը բնակի . 17 կը սկսի քարոզել : 18 կը կանչէ Պետրոսը ու Անդրէասը : 21 Յակոբոսը և Ցովհաննէսը : 23 ու կը բժշկէ բոլոր հիւանդները :

1 Ն Ան ատենը Ցիսուս անապատը տարուեցաւ Սատանային՝ որ
2 Սատանային փորձուի . Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր Ծամ պահելէն ետքը անօթեցաւ :
3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով՝ ըսաւ . Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ՝ որ այս քարերը հայ
4 ըլլան : Ան եկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Գրուած է թէ , Ո՚չ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ՚ելլէ :
5 Ն Ան ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ Տուրը քաղաքը , և կայնեցուց զանիկայ տաճարին
6 աշտարակին վրայ , ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
քեզ ՚ներքև վար ձգէ . ինչու որ գրուած է թէ՝ Ի՚ր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար . ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ , որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի
7 զարնես : Ցիսուս ըսաւ անոր . Դարձեալ գրուած է թէ՝ Ջ՚ու Տէր Աստուածդ չփորձես :
8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը վրայ , և ցուցուց անոր աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ու ա-
9 նոնց փառքը . Ու ըսաւ անոր . Ասոնք ամէնը քեզի կու տամ , թէ որ իյնաս՝ ինձի երկրպագութիւն
10 ընես : Ն Ան ատենը Ցիսուս ըսաւ անոր . Երթս դնա՝ Սատանայ . ինչու որ գրուած է թէ՝ Ի՚ջու Տէր Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընես ,
11 ու միայն զանիկայ պաշտես : Ն Ան ատենը Սատանան զանիկայ թողուց . և ահա Հրեշտակներ եկան ու իրեն սպասաւորութիւն կ՚ընէին :
12 Եւ Երբոր լսեց Ցիսուս թէ Ցովհաննէս մատնուեցաւ , ելաւ գնաց
13 Գալիլեա . Ու ձգելով Նազարէթը , եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում՝ ծովեզերեայ Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի սահմանը ,
14 Ներսն մէջ . Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով բսուած խօս-
15 քը . Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը , ծովու ճամբով Ցորդանանու անդիի կողմը , Հե-
16 թանոսաց Գալիլեան . Խաւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը
17 նստէին : Ն Անկէ ետև Ցիսուս սկսաւ քարոզել ու ըսել . Ի՚նդառնացէք , ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը մօտ է :
18 Երբոր Ցիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր , տեսաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կոչուած Սիմոնը , և անոր եղբայրը Անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած ,
19 ինչու որ ձկնորս էին . Եւ ըսաւ անոնց . Իմ ետևէս եկէք , ու Ձեզ
20 մարդոց որսորդ ընեմ : Ն Անոնք ալ շուտ մը ուռկանները թողուցին , ու անոր ետևէն գացին :
21 Ն Ետ անկէ յառաջ երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ , Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Ցովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զերեդէոսին հետ , երբ իրենց ուռկանները կը կարկատէին . ու
22 կանչեց զանոնք : Անոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայրերնին թողուցին , ու անոր ետևէն գացին :
23 Եւ Ցիսուս բոլոր Գալիլեան

Ցամք Տեառն 27

Ի Սաղ · ա · 11 · 12 ·

Ղբ Օր · գ · 16 ·

Ես · Խ · 7 · Ղու · բ · 32 ·

Ես · Թ · 1 · 2 ·

Ես · Խր · 7 · Ղու · բ · 32 ·

Ղ Մար · ա · 14 · 15 ·

Ի Գլ · գ · 2 · Ժ · 7 ·

Ծ Մար · ա · 16 · 17 · 18 · Ղու · ե · 2 · Ցօհ · ա · 42 ·

Ղ Ղու · ե · 10 · 11 ·

Ն Մար · ժ · 28 · Ղու · ժբ · 28 ·

Ղ Մար · ա · 19 · Ղու · ե · 10 ·

Յամի Տեառն 31

ֆ Գլ. թ. 35։ Մար. ա. 21 ։ 39 ։ Ղու. գ. 15 ։ 45 ։
ՀԳլ. իդ. 14 ։ Մար. ա. 14 ։
յ Մար. ա. 34 ։
ն Մար. գ. 7 ։

ո Մար. գ. 13 ։ 20 ։
շ Ղու. գ. 20 ։ Տի՛ա Սաղ. ծա. 17 ։ Առակ. ժգ. 19 ։ իթ. 23 ։ Ես. ծէ. 15 ։ կգ. 2 ։
չ Ես. կա. 2 ։ 3 ։ Ղու. գ. 21 ։ Յօհ. ժգ. 20 ։ բ Կոր. ա. 7 ։ Յայտ. իա. 4 ։
պ Սաղ. լէ. 11 ։
ջ Տի՛ա Հռով. գ. 13 ։
ռ Ես. ծէ. 1 ։ կէ. 13 ։
ս Սաղ. իա. 1 ։ Գլ. զ. 14 ։ Մար. ժա. 25 ։ բ Տիմ. ա. 16 ։ Եբր. գ. 10 ։ Յակ. բ. 13։
վ Սաղ. ժե. 2 ։ իդ. 4 ։ Եբր. ժբ. 14 ։
տ Ա Կոր. ժգ. 12 ։ ա Յօհ. գ. 2, 3 ։
ր Կոր. գ. 17 ։ բ Տիմ. բ. 12 ։ ա Պետ. գ. 14 ։
ց Ղու. զ. 22։
ւ Պետ. գ. 14 ։
ք Ղու. գ. 23 ։ Գոր. ե. 41 ։ Հռով. ե. 3։ Յակ. ա. 2։ ապես. դ. 13 ։
օ Նէեմ. թ. 26 ։ բ Մն. լզ. 16 ։ Գլ. իգ. 34, 37 ։ Գոր. է. 52 ։ ա Թես. բ. 15 ։
ֆ Մար. թ. 49 ։ Ղու. ժգ. 34, 35։

պտրտելով , ֆկը սորվեցընէր անոնց ժողովարաններուն մէջ , և ՀարքայՀրէութեան աւետարանը կը քարոզէր , ու յժողովուրդին մէջէ ամէն Հիւանդութիւնները ու ամէն 24 Հիւանդութիւնները կը բժշկէր ։ Եւ անոր համբաւը բոլոր Սիրիան տարածուեցաւ , և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին , և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները . ու բը- 25 ժշկեց զանոնք ։ Եւ նշատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն կ՚երթային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապօլիսէն , և Երուսաղէմէն , ու Հրէաստանէն , և Յորդանանու անդիի կողմէն ։

Գլ. ե

1 Քրիստոս կը սկսի իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ , 3 և կ՚իմացընէ թէ որոնք են երանելիները . 13 իր աշակերտները կ՚անուանէ երկրի աղ , 14 աշխարհի լոյս , լեռան վրայ կեցած քաղաք . 17 կը յայտնէ թէ Իրը նկաւ օրէնքը կատարելու . 21 կը բացատրէ թէ ի՛նչ է սպանութիւն ընելը , 27 շնութիւն ընելը , 33 երդում ընելը . 38 կը յորդորէ չարին հակառակ չկենալ , 44 մինչև անգամ թշնամիները սիրել , 48 և կատարեալ ըլլալու Հանք ընել ։

1 Նէ տեսնելով ժողովուրդները՝ լեռը ելաւ . ու երբոր նստաւ Հն , իր աշակերտները քովը գա- 2 յին . Եւ իր բերանը բանալով՝ կը սորվեցընէր անոնց , ու կ՚ըսէր . 3 Երանի Հոգւով աղքատներուն , ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը 4 անոնցն է ։ Երանի սգաւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխի- 5 թարուին ։ Երանի Հեզերուն , ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն 6 երկիրը ։ Երանի՝ անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան , ինչու որ Հանոնք պիտի կշտանան ։ 7 Երանի՝ ողորմածներուն , ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն ։ 8 Երանի՝ անոնց՝ որ սրտով մաքուր են , ինչու որ Հանոնք պիտի տեսնեն 9 զԱստուած ։ Երանի՝ խաղաղութիւն ընողներուն , ինչու որ անոնք Հաստուծոյ որդիները պիտի կոչուին ։ 10 Երանի՝ անոնց՝ որ Հալածուած են արդարութեան համար , ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը անոնցն 11 է ։ Երանի է ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը Հալածեն , և սուտ տեղը ամէն կերպ Հդէշ խօսքեր կը խօսին վրանիդ՝ ինձի Համար . 12 Ցնծացէ՛ք և ուրախ եղէք , ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը . քանզի ասանկերով Հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները ։ 13 Դուք էք երկրի աղը . Հապա թէ որ աղը իր Համը կորսընցընէ , ինքը ինչո՞վ պիտի աղուի . անկէ ետեւ բանի մը չգար , միայն թէ դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին 14 տակը կոխուելու ։ Դուք էք աշխարհի լոյսը . քաղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ ։ 15 Ու Ճրագը չեն վառեր և դներ գրուանի տակ , Հապա աւտանակի վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը 16 մէջ եղողներուն ։ Ընանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջին , Հոր տեսնեն ձեր բարի գործքերը , ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է ։

17 Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները աւրելու . չեկայ աւրելու , Հապա կատարելու ։ 18 Քանզի ճշմարտապէս կ՚ըսեմ ձեզի . Մինչև որ երկինք ու երկիր անցնին , օրէնքէն յոտ մը՝ կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի , մինչև 19 որ բոլորն ալ կատարուի ։ Ուստի ով որ ասանկափոքր պատուիրանքներուն մէկը աւրէ , ու մարդոց անանկ սորվեցընէ , անիկայ ամենափոքր պիտի կոչուի երկնից Թագաւորութեանը մէջ . բայց ով որ ընէ և սորվեցընէ , անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից Թագաւորու- 20 թեանը մէջ ։ Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի . Թէ որ ձեր արդարութիւնը Հպարիսեցիներուն ու դպիրներուն Հէն աւելի չըլլայ , բնաւ պիտի չմտնէք երկնից Թագաւորութիւնը ։

21 Լսեր էք որ բսուեցաւ առաջինները ։ Սպանութիւն մի՛ ըներ . և ով որ սպանութիւն ընէ , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։ 22 Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ . Ով որ իր եղբօրը պարապ տեղը Հսրդոգի , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ով որ իր եղբօրը Ցիմար ըսէ , ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ով որ Իր Հանգիտ ըսէ , դԳեհենի կրակին պարտաւոր 23 պիտի ըլլայ ։ Ուրեմն Թէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես , ու հոն միտդ դայ՝ Թէ քու եղբայրդ 24 քեզի դէմ բան մը ունի , Հոն Հձգէ քու ընծադ սեղանին առջեւը , և դնա առաջ եղբօրդ Հետ Հաշտուէ , ու ետքը եկուր որ քու 25 ընծադ մատուցանես ։ Քու ոսոխդ Հետ շուտով միաբանէ , քանի որ անոր Հետ ճամբուն մէջն ես . չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին մատնէ , և դատաւորը դա- 26 տապարտի քեզ , պիտի չկրնաս անկէ , մինչև որ վերջի նաբարակիտը չվճարես ։

27 Լսեր էք որ բսուեցաւ . Շնու- 28 թիւն մի՛ ըներ ։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ . Ով որ կնիկ մարդու կը

Յամի Տեառն 31

Հնահ. գ. 18 ։ Փիլ. բ. 15 ։
յ Մար. գ. 21 ։ Ղու. բ. 16 ։ ժա. 33 ։
չ Պետ. բ. 12 ։
ֆ Ցօհ. ժե. 8 ։ ա Կոր. ժգ. 23 ։
Հռով. գ. 31 ։ ժ. 4 ։ Գաղ. գ. 24 ։
յ Ղու. ժգ. 17 ։
ն Ցակ. բ. 10 ։
ւ Հռով. թ. 31 ։ ժ. 3 ։
ռ Եւ. ի. 13 ։ բՕր. ե. 17 ։
ս Ցօհ. գ. 15 ։
տ Գլ. բ. 4 ։ իգ. 19 ։
ր Ա Կոր. բ. 9 ։ Տիմ. բ. 8 ։ ա Պետ. գ. 7 ։
ց Առակ. իե. 8 ։ Ղու. ժբ. 58 ։ 59 ։
ւ Եւ. ի. 14 ։ բՕր. ե. 18։ Հբեր. լ. 1։ Առակ. գ. 25 ։ Տի՛ա Ծն. լդ. 2։ բ Թագ. ժա. 2 ։

Ցամք Տեառն 31

Նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անիկայ իր սրտին մէջ չնու-
29 թիւն բրաւ անոր հետ։ Ուրդ թէ որ քու աչդ քեզ կը գայ-
թակղեցընէ, հանէ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ, ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը
30 չձգուի։ Եւ թէ որ աջ ձեռդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կարէ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ. ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէ-
կը կորսուի, ու քու բոլոր մար-
31 մինդ դժոխքը չձգուի։ Իրաւ բսուեցաւ թէ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ, թող անոր արձակման
32 թո՛ւղթ տայ. Բայց ես ձեզի կ'բսեմ թէ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի, ինքը պատճառ կ'բլլայ անոր շնու-
թիւն ընելուն, և ով որ ան արձակուածը առնէ, շնութիւն կը գործէ։

33 Դարձեալ լսեր էք որ բսուեցաւ առաջիններուն. Սուտ երդում մի ըներ, հապա բրած երդումներդ
34 վճարէ Ցերոջը։ Բայց ես ձեզի կ'բսեմ. Ամենևին երդում մի ընէք. ոչ երկինքի վրայ՝ որ Ատո-
35 ռոյ աթոռն է, Եւ ոչ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուանդանն է, ոչ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ
36 մեծ թագաւորին քաղաքն է. Եւ ոչ քու գլխուդ վրայ երդում ընես, ինչու որ չես կրնար մկ մազ մը
37 ճերմկցընել կամ սևցընել։ Հապա ձեր խօսքը բլլայ այոն՝ այո, Ո-
չըՙ՝ ոչ. ու աւելին՝ չարէն յառաջ կու գայ։

38 Լսեր էք որ բսուեցաւ. Աչքի տեղ՝ աչք. ու ակռայի տեղ՝ ակ-
39 ռայ։ Բայց ես ձեզի կ'բսեմ. Չարին հակառակ մի կենար. Հա-
պա թէ որ մկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր միւսն
40 ալ։ Եւ մկը որ կ'ուզէ քեզի հետ դատ վարել՝ ու քու շապիկդ առնել, թող տուր անոր նաև վե-
41 րարկուդ ալ։ Եւ ով որ քեզ պահակ բռնէ ու մղոն մը ճամբայ բշէ, գնա անոր հետ երկուք։
42 Քեզմէ ուզողին տուր, ու ետևս մի դարձներ անկէ՝ որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել։

43 Լսեր էք որ բսուեցաւ. Քու ըն-
կերդ սիրես, ու թշնամիդ ատես։
44 Բայց ես ձեզի կ'բսեմ. Սիրեցէք ձեր թշնամիները, օրհնեցէք ձեզ անիծողները. բարի րլլաք անոնց՝ որ ձեզ կ'ատեն, և աղօթք րլլաք անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչրկեն
45 ու կը հալածեն. Որ ձեր երկնաւոր Հօրը որդիքը բլլաք. ինչու որ իր
արևը կը ծագեցընէ թէ չարերուն և թէ բարիներուն վրայ, և անձրև կը խրկէ թէ արդարներուն և թէ
46 մեղաւորներուն վրայ։ Վասն զի թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք, ի՞նչ վարձք կ'ունենաք. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն։
47 Եւ թէ որ միայն ձեր եղբայրներուն բարև տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք Յիսուսէ. չէ՞ որ մաքսաւորներն
48 ալ նոյնը կ'ընեն։ Ուրեմն դուք կատարեալ եղէք՝ ինչպես որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

Ցամք Տեառն 31

ԳԼ. Զ

1 Քրիստոս կը շարունակէ իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ, ու կը խօսի ողորմութեան, 5 աղօթք ընելու, 14 ներ եղբարցը յանցանքը ներելու, 16 ծոմ պահելու, 19 մեր գանձը ուր պահելու, 24 Աստուծոյ և մամոնայի ծառայութիւն ընելու վրայով 25 կը յորդորէ որ աշխարհային բաներու համար հոգ չընենք, 33 հապա Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրենք։

1 Զգոյշ եղէք որ ձեր ողորմա-
թիւնը մարդոց առջևը չընէք՝ անոնց երևնալու համար. եթէ ոչ՝ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն՝ որ
2 երկինքն է։ Ուստի երբոր ողորմութիւն կ'ընես, առջևդ փող մի ջրչեցըներ, ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովարաններուն ու փողոցներուն մէջ կ'ընեն, որ մարդոցմէ փառաւորուին. ճշմարիտ կ'բսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած
3 կ'բլլան։ Իսկ դուն երբոր ողորմութիւն կ'ընես, ձախ ձեռքդ թող չգիտնայ աջ ձեռքիդ ինչ գործելը.
4 Որ քու ողորմութիւնդ գաղտուկ բլլայ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես, կեղծաւորներուն նման չբլլաս, որ կը սիրեն ժողովարաններուն մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները կայնելով աղօթք ընել, որ մարդոց երևնան. ճշմարիտ կ'բսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած կ'բլլան։
6 Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ընես, մտիր քու ներքին սենեակդ, ու դուռդ գոցէ, և աղօթք բրէ քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ է. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հա-
7 տուցում պիտի ընէ։ Եւ երբոր աղօթք կ'ընէք, հեթանոսներուն պէս շատախօս մի բլլաք. Վասն զի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն
8 համար պիտի լսուին։ Ուրեմն անոնց չնմանիք. ինչու որ ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ դուք
9 իրմէ չխնդրած։ Ուստի այսպէս աղօթք բրէք դուք.

Ով Հայր մեր՝ որ երկինքն ես,
10 քու անունդ սուրբ բլլայ. քու

ԵՂՈՒԿ. Գ. 32։
ՅՈՎՀ. Ժ. 1։ ՂԿ. Ժա. 44։ ԺԹ. 2։ ՂՈՒԿ. Գ. 36։ ԿՂ. Ա. 28։ Դ. 12։ Ցամք. Ա. 4։ Ա. Պետ. Ա. 15, 16։ ՀԵԲՐ. Ե. 1։

ԵՐԵՄ. ԼԲ. 8։ ՄԱՐԿ. Թ. 46։
ՏԻՏ. Գ. 12։ ՀԱՒ. Բ. 13։ ԱԿՈՐ. Թ. 27։ ԿՂ. Դ. 5։
ԵՐՕՐ. ԽԴ. 1։ ԵՐԵՄ. Բ. 1։ ՏԻՏ. ԺԹ. 3։ ՄԱՐ. Ժ. 2, 6։
ԳԼ. ԺԹ. 9։ ՂՈՒԿ. Ժ. 18։ ՀԱՒ. Կ. 8։ Ա ԿՈՐ. Է. 10, 11։
ԵՍԱ. ԽԴ. 16։
ԵՂԻՍ. Ի. 7։ ՂԿ. ԺԹ. 12։ ԹԱՒ. Լ. 2։ ԵՕՐ. Ե. 11։
ԵՐՕՐ. ԽԴ. 23։
ԵՍԱ. ԽԴ. 16, 18, 22։ ՅԱԿ. Ե. 12։
ՅՈՎ. ԿԲ. 1։
ԲՍՂ. ԽԲ. 2։ ՅԵ. 3։
ԵՍԱ. Դ. 6։ ՅԱԿ. Ե. 12։
ՏԵՂ. ԽԱ. 24։ ՂԿ. ԻԹ. 20։ ԵՕՐ. ԺԲ. 21։
ԻՆԱԿ. Ի. 22։ ԻԹ. 29։ ՂՈՒԿ. Գ. 29։ ՀԱՒ. Ժբ. 17, 19։ Ա ԿՈՐ. Ը. 7։ Ա ԹԻՒՆ. Ե. 15։ Ա ՊԵՏ. Դ. 9։
ՂԵՒ. Ծ. 6։ ՈՂ. Գ. 30։
ԻԳԼ. ԻԵ. 32։ ՄԱՐ. ԺԵ. 21։
ԵՐՕՐ. ԺԵ. 8, 10։ ՂՈՒ. Գ. 30, 35։
ԲՂԿ. ԺԲ. 18։
ԺԲ ՕՐ. ԽԴ. 6։ ՍԱՂ. ԽԱ. 10։
ԻՂՈՒ. Գ. 27, 35։ ՀԱՒ. ԺԲ. 14, 20։
ՂՂՈՒ. ԻԳ. 34։ ԳԱԲ. Է. 59։ Ա ԿՈՐ. Գ. 12, 13։ Ա ՊԵՏ. Բ. 23։ Գ. 9։
ԻԾՈՐ. ԻԵ. 3։

Ցամք Տեառն 31

ԵՂ · ԻԶ · 39 ։ 42 ։ Դոր · իա · 14 ։
Բ Սազ · ճգ · 20 ։ 21 ։
Բ Տե՛ս Ցոր · իդ · 12 ։ Ընակ · Լ · 8 ։
Ի ԳԼ · ԺԸ · 21 ։
Լ ԳԼ · ԻԶ · 41 ։ Ղու · իր · 40 ։ 46 ։ ա Կոր · ժ · 13 ։ բ Պետ · բ · 9 ։ Յայտ · գ · 10 ։
Ի Ցօհ · ժէ · 15 ։
Ի՛ա Մն · ԻԹ · 11 ։
Ի Մար · ժա · 25 ։ 26 ։ Եփես · գ · 32 ։ Կող · գ · 13 ։ ·
Հ ԳԼ · ԺԸ · 35 ։ Ցակ · բ · 13 ։
Ն Եա · ԺԸ · 5 ։
Ո Հռոմ · գ · 3 ։ Գաղ · ժ · 3 ։
Պ Հռոմ · քեզի յայտնապէս
Ջ Ընակ · իգ · 4 ։ ա Տիմ · գ · 17 ։ Երբ · ժգ · 5 ։ Ցակ · ե · 1 ։ եւ ։
Ռ ԳԼ · ԺԹ · 21 ։ Ղու · ԺԸ · 33 · 34 ։ ԺԸ · 22 ։ ա Տիմ · գ · 19 ։ ա Պետ ։ ա · 4 ։
Ս Ղու · ժա · 34 · 36 ։

Ն Ղու · ԺԶ · 13 ։
Տ Կ՛ուզեն պիտի յարի՛ Ղազ · ա · 10 ։ ա Տիմ · գ · 17 ։ Ցակ · գ · 4 ։ ա Ցօհ · բ · 15 ։
Ո Սազ · ծե · 22 ։ Ղու · ԺԸ · 22 · 23 ։ Փիլ · գ · 6 ։ ա Պետ · ե · 7 ։
Չ Ցոր · լը · 41 ։ Սազ · ճԽե · 9 ։ Ղու · ԺԸ · 24 · եւ ։

թագաւորութիւնդ գայ , եբու կամքդ ըլլայ , Բ ինչպէս որ երկինքը՝
11 անանկ ալ երկրիս վրայ . Բ Մեր ամէն
12 աւուր հացը՝ այսօր մեզի տուր . Եւ Բ մեզի ներէ՝ մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտա-
13 կաններուն . Ու Լ մեզ փորձութեան մի՛ տաներ . հապա Էշարէն մեզ ա-զատէ՝ . Բ ինչու որ քուկդ է թա-գաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեանս . ամէն ։
14 Ի Վասն զի թէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը նե-
15 րէ . Հապա Ի թէ որ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յան-ցանքները ։
16 Ու Ն երբոր ծոմ կը պահէք , կեղ-ծաւորներուն պէս տրտում մերեա՛ մի՛ ըլլաք . քանզի իրենց երեսները կ՛աւրեն որ մարդոց երևնան թէ ծոմ կը պահեն . ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի , անոնք իրենց վարձքը առած
17 կ՛ըլլան ։ Բայց դուն երբոր ծոմ կը պահես , Ղլուխդ օծէ՛ , ու երեսդ
18 լուա՛ , Որ մարդոց ծոմ պահողի պէս չերևնաս , հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ Կ Ֆ֊֊֊Է , և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տես-նէ , Բ քեզի հատուցում պիտի ընէ ։
19 Ե Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի՛ դի-ղէք , ուր որ ցեցը ու ժանկը կ՛ա-պականեն , և ուր գողերը Ֆ֊Ր կը
20 ծակեն ու կը գողնան . Ե Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը , ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանկը կ՛ա-պականէ՛ , ու ոչ գողերը Ֆ֊Ր կը
21 ծակեն և կը գողնան ։ Քանզի ձեր գանձը ո՛ւր որ է , սիրտերնիդ
22 ալ հոն պիտի ըլլայ ։ Ա Մարմինին ճրագը աչքն է . հապա թէ որ քու աչքդ պայծառ է , բոլոր մարմինդ
23 լուսաւոր կ՛ըլլայ . Բայց թէ որ քու աչքդ վատ է , բոլոր մարմինդ մութ կ՛ըլլայ . ուրեմն թէ որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է , Ը ան խա-
24 ւարը որչափ է ։ Ծ Մարդ մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ՛ և միւսը սիրէ , կամ Ֆ մէկը պիտի մե-ծարէ՛՛ և միւսը արհամարհէ . Ը չէ՛ք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու մամո-
25 նայի ։ Ուստի կ՛ըսեմ ձեզի . Ֆ Հոգ մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէ՛ք , կամ ի՛նչ պիտի խմէ՛ք . ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն համար , թէ ի՛նչ պիտի հագնի՛ք . չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է ,
26 ու մարմինը հագուստէն ։ Ը Նայե-ցէ՛ք երկինքի թռչուններուն , որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը ջնձեն և ո՛չ ամբարի մէջ կը ժողվեն , ու
ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք . չէ՞ որ դուք անոնցմէ ա-
27 ւելի լաւ էք ։ Հիմա ձեզմէ ո՛վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին
28 վրայ կանգուն մը աւելցընել ։ Ու հագուստի համար ինչո՛ւ հոգ կ՛ը-նէք . նայեցէ՛ք դաշտի շուշաննե-րուն՝ ինչպէս կ՛աճին . ո՛չ կ՛աշ-
29 խատին և ո՛չ կը մանեն . Բայց ձեզի կ՛ըսեմ՝ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա-նոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ ։
30 Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այս-օր կայ՝ և վաղը փուռը կը ձգուի , Աստուած անանկ կը հագուեցընէ , հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ՝ թերա-
31 հաւատներ ։ Ուրեմն հոգ մի՛ ը-նէք՝ ըսելով . Ի՞նչ պիտի ուտենք , կամ Ի՞նչ պիտի խմենք , կամ
32 Ի՞նչ պիտի հագնինք . (Ինչու որ ատ բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն .) վասն զի ձեր երկ-նաւոր Հայրը դիտէ՝ թէ ատ բոլոր
33 բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց Ղ առաջ խնդրեցէ՛ք Աստուծոյ թա-գաւորութիւնը և անոր արդարու-թիւնը , ու ատ բոլոր բաներն ալ
34 ձեզի պիտի տրուի ։ Ուստի վա-ղուան համար հոգ մի՛ ընէք . ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ . հերիք է օրուան՝ իր նեղութիւնը ։

ԳԼ · Է

1 Քրիստոս իր քարոզութիւնը վերջացնելով կը յանդիմանէ անխոհեմաբար դատողութիւն ընելը · 6 կ՛արգիլէ սուրբ բաները շուներուն տալը · 7 կը յորդորէ աղօթք ընել · 13 նեղ դռնէն ներս մտնել · 15 սուտ մարգարէներէն զգոյշ կենալ · 21 իր խօսքը՝ միայն լսողներ չըլլալ՝ հապա կատարողներ · 24 նմանելով անանկ մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ կը շինէ · 26 և ոչ թէ աւազի վրայ ։

1 Ա Դ֊ի դատէ՛ք՝ որ չդատուիք ։
2 քանզի ինչ դատաստանով որ դատէ՛ք , ՆՈՎ պիտի դատուիք . և Բ ինչ չափով որ չափէ՛ք , ՆՈՎ պի-
3 տի չափուի ձեզի ։ Բ Եւ ինչո՛ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տես-նես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին
4 չես նայիր ։ Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . Թող տուր աչքէդ շիւղը հանեմ . և ահա քու
5 աչքիդ մէջը գերան կայ ։ Կե՛ղ-ծաւո՛ր առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ՛ , ու ետքը պիտի նայիս եղ-բօրդ աչքէն շիւղը հանելու ։
6 Տ Սուրբ բանը շուներուն մի՛ տաք , և ձեր մարգարիտները խո-զերուն առջևը մի՛ ձգէ՛ք , որ ոտքե-նուն տակը չկոխկրտեն զանոնք , ու դառնան ձեզ փառատեն ։
7 Խ Խնդրեցէ՛ք՝ և պիտի տրուի ձե-զի . փնտռեցէ՛ք՝ և պիտի գտնէ՛ք . Ւ Ւ֊Ւ զարկէ՛ք՝ և պիտի բացուի

Ցամք Տեառն 31

Ղ Տե՛ս գ թագ · գ · 13 ։ Սազ · լե · 25 ։ Մար · ժ · 30 ։ Ղու · ժբ · 31 ։ ա Տիմ · գ · 8 ։

— Ղու · գ · 37 ։ Հռով · բ · 1 ։ ժդ · 3 · 4 ։ 10 · 13 ։ ա Կոր · գ · 3 · 5 ։ Ցակ · գ · 11 · 12 ։
Բ Մար · գ · 24 ։ Ղու · գ · 38 ։
Ի Ղու · գ · 41 · 42 ։
Ր Ընակ · թ · 7 · 8 ։ իգ · 9 ։ Գոր · ժգ · 45 · 46 ։
Ի ԳԼ · իա · 22 ։ Մար · ժա · 24 ։ Ղու · ժա · 9 · 10 ։ ԺԸ · 1 ։ Ցօհ · ժդ · 13 ։ ժե · 7 ։ ԺԶ · 23 · 24 ։ Ցակ · ա · 5 · 6 ։ ա Ցօհ · գ · 22 ։ ե · 14 · 15 ։

Ցամք Տեառն 31

ՂԱռակ · բ · 17 ։ Երեմ · իզ · 12 · 13 ։ Ի Ղռ · Ժաղ · 11 · 12 · 13 ։

Ընդ · գ · 5 ։ բ · 21 ։

Ի Ղռ · գ · 31 ։ Ի Ղէ · Ժթ · 18 ։ Գռ · իր · 40 ։ Հով · Ժգ · 8 · 9 · 10 ։ Գաղ · ե · 14 ։ ա Ցիմ · ա · 5 ։ Ի Ղռ · Ժգ · 24 ։

Ել Օր · Ժգ · 3 ։ Երեմ · իգ · 16 ։ Գռ · իդ · 4 · 5 · 11 · 24 ։ Մար · Ժգ · 22 ։ Հով · Ժգ · 17 · 18 ։ Եփս · ե · 6 ։ Կղ · բ · 8 ։ բՊետ · բ · 1 · 2 · 3 · ա Ցօհ · գ · 1 ։ Ի Մխ · գ · 5 ։ բՑիմ · գ · 5 ։ Ի Գօր · ի · 29 · 30 ։ Ի Հմր 20 ։ Գռ · Ժբ · 33 ։ Հ Ղռ · գ · 43 · 44 ։ Ի Երեմ · ժա · 19 ։ Գռ · Ժբ · 33 ։

Ընդ · բ · 2 ։ Գռ · իե · 11 · 12 ։ Ղռ · գ · 41 ։ Ժգ · 25 ։ Գօր · Ժթ · 13 ։ Հով · բ · 13 ։ Ցակ · ա · 22 ։

Ի Թռ · իդ · 4 ։ Ցօհ · Ժա · 51 ։ ա Կոր · Ժգ · 2 ։

Ի Գռ · իե · 12 ։ Ղռ · Ժգ · 25 · 27 · բ Ցիմ · բ · 19 ։ Ն Ասգ · ե · 5 ։ գ · 8 ։ Գռ · իե · 41 ։ Հ Ղռ · գ · 47 ։

8 ձեզի. Վասն զի Տաճն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դ֊֊֊ը կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։
9 Ի Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քա՞ր
10 պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ օ՞ձ պիտի տայ ա֊
11 նոր։ Ուստի եթէ դուք՝ որ չար էք, ձեր զաւակներուն ագէկ ընծաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է, բարի բաներ պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը խնդրեն։
12 Ուստի Տաճն ինչ որ կ'ուզէք՝ որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա֊նոնց անա՛նկ ըրէք. քանզի Հաս է օրէնքը ու մարգարէները։
13 Ինեղ դռնէն նեղս մտէք. ինչու որ լայն է ան դուռը՝ ու ընդարձակ ան ճամբան, որ դէպ ի կորուստ կը տանի. և շատ որ են անոնք՝ որ
14 անկէ կը մտնեն։ Ինչու որ նեղ է ան դուռը՝ ու նեղուացք է ան ճամբան, որ դէպ ի կեանք կը տանի. և քիչ որ են անոնք՝ որ զանիկայ կը գտնեն։
15 Ի Զգուշ կեցէք սուտ մարգարէ֊ներէն՝ Ի որոնք ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով, բայց ներսէն Հ յա֊
16 փշաակող գայլեր են։ Ի Իրենց պըտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք. Հմիթէ փուշերէն խաղող կը քաղե՞ն, կամ տատասկէն թուզ.
17 Ասանկ ալ Տամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու տայ, և չար ծառ՝ չար
18 պտուղ կու տայ։ Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ
19 չար ծառը բարի պտուղ տալ։ Ա֊մէն ծառ որ բարի պտուղ չտար՝ կը կտրուի, ու կրակը կը ձգուի։
20 Ուրեմն իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք։
21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Ցէր Ցէր կ'ըսէ, պիտի մտնէ երկ֊նից թագաւորութիւնը. Հապա ա֊նիկայ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ֊
22 քը կը կատարէ։ Շատերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն. Ցէր Ցէր՝ Հէ՞ որ քու անունովդ մարգարէու֊թիւն ըրինք, և քու անունովդ դևեր հանեցինք, ու քու անունովդ
23 շատ հրաշքներ ըրինք։ Եւ Տան ա֊տենը անոնց յայտնապէս պիտի բ֊սեմ թէ, Ես բնաւ ձեզ չէի ճանչ֊նար. Ե՛մէկդի գացէք քովէս դուք որ անօրէնութիւն կը գործէիք։
24 Ընդ Ե՛ւ որ աս իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու կը կատարէ անոնք, զանի֊կայ պիտի նմանցընեմ խելացի մար֊դու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ
25 չինեց. Եւ անձրևները իջան, ու գետերը վազեցին, ու հովերը փչե֊

Ցամք Տեառն 31

ցին, և զարկին ան տանը, ու չկրլաւ. ինչու որ վէմի վրայ հաս֊
26 տատուած էր։ Եւ ով որ աս իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարէր ա֊նոնք, կը նմանի անխելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց.
27 Եւ անձրևները իջան, ու գետերը վազեցին, ու հովերը փչեցին, և զարկին ան տանը, ու փլաւ, և մեծ էր անոր կործանումը։
28 Ու երբոր Ցիսուս լմընցուց աս խօսքերը, ժողովուրդները կը զար֊մանային անոր վարդապետութեանը
29 վրայ. Ի Ինչու որ իշխանութիւն ու֊նեցողի մը պէս կը սորվեցնէր ա֊նոնց, ու չէ թէ դպիրներուն պէս։

ԳԼ. Ը

2 Քրիստոս կը մաքրէ բորոտը։ 5 Կը բժշկէ հարիւրապետին ծառան։ 14 Պետրոսին զրկանը։ 16 և ուրիշ շատ հիւանդներ։ 18 Կը ցուցնէ թէ ինչ կերպով իր հետևիլ երթալ պէտք է։ 23 Ծովուն ալէկոծութիւնը կը հանդարտեցնէ։ 28 Երկու դիւահարներէ դևերը կը հանէ, 31 և զանոնք կը թողու որ երթան խոզերուն մէջ մտնեն։

1 Ու երբոր Ե֊ լեռնէն վար իջաւ, շատ ժողովուրդներ զացին ա֊
2 նոր հետևէն։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր ա֊նոր՝ ու կ'ըսէր. Ցէր՝ թէ որ ուզես,
3 կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Ցիսուս իր ձեռքը երկրնցընելով դպաւ անոր՝ ու բաւ. Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ. և չուտ մը անոր բորոտութիւնը մաք֊
4 րուեցաւ։ Եւ Ցիսուս բաւ անոր. Ի Զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես. Հապա գնա քեզ քահանային ցու֊ցուր, և Ի մովսէսին պատուիրած ընծան տուր, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։
5 Ի Ու երբոր Կափառնայում մտաւ, հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ'ա֊
6 ղաչէր անոր, Ու կ'ըսէր. Ցէր՝ իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառ֊
7 կած չարաչար կը տանջուի։ Եւ Ցիսուս բաւ անոր. Ես կու գամ
8 ու զանիկայ կը բժշկեմ։ Եւ հա֊րիւրապետը պատասխան տալով բաւ. Ցէր՝ Ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես. Հմիայն թէ խօսքով զրուցէ, ու իմ
9 ծառաս պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ըսեմ. Գնա, ու կ'երթայ. և մէ֊կալին՝ թէ եկուր, ու կու գայ. և ծառայիս՝ թէ Ես բանը ըրէ, ու
10 կ'ընէ։ Ցիսուս երբոր լսեց զար֊մացաւ, և իր հետևէն գացողներուն բաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
11 հաւատք չգտայ։ Եւ ձեզի կ'ըսեմ որ Ե արևելքէն ու արևմուտքէն շա֊

Ցամք Տեառն 31

Գռ · Ժգ · 54 ։ Մար · ա · 22 · գ · 2 ։ Ղռ · դ · 32 ։ Ցօհ · է · 46 ։

Մար · ա · 40 · Ղռ · է · 12 ։

Գռ · Թ · 30 · Մար · է · 43 ։ Ղէ · Ժգ · 3 · 4 · 10 · Ղռ · է · 14 ։ Ղռ · է · 1 ։

Ընդ · Ժբ · 3 ։ Ե · բ · 2 · 3 · Ժա · 10 ։ Մգ · ա · 11 ։ Ղռ · Ժգ · 29 ։ Գօր · Ժ · 45 ։ Ժա · 18 ։ Ժգ · 26 ։ Հով · Ժե · 9 ։ Ե · փե · գ · 6 ։

Ցամի Տեառն 31

տեր պիտի դան , ու երկնից թագաւորութեանը մէջ պիտի բազմին Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին հետ . 12 իսկ Թագաւորութեանը որդիքը դուրսի խաւարը պիտի հանուին . հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կճրտցընել : 13 Եւ Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ . Գնա , ու ինչպէս որ դուն հաւատացիր , ան ալ ողջ ըլլայ քեզի . և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ :

14 Եւ Պետրոսին տունը գալով տեսաւ որ անոր զրկնչը 15 ջերմէն բռնուած պառկած էր . Եւ անոր ձեռքէն բռնեց , ու ջերմը թող տուաւ զանիկայ . ան ալ ոտքի վրայ ելաւ , և անոր սպասաւորութիւն կ'ընէր :

16 Երբոր իրիկուն եղաւ , շատ դիւահարներ բերին անոր , ու խօսքով հանեց ոգիները , և բոլոր 17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի . Ան նիկայ մեր հիւանդութիւնները վերցուց , և ցաւերը կրեց :

18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժողովուրդ տեսնելով , հրաման բրաւ 19 որ մէկալ կողմը երթան : Եւ դպիր մը մօտենալով ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ես քու ետևէդ պիտի 20 գամ , ուր որ երթաս : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Աղուէսները որջեր ունին , ու երկնից թռչունները բոյներ . բայց Որդին մարդոյ տեղ չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ :

21 Եւ մէկ ուրիշը՝ որ անոր աշակերտներէն էր , ըսաւ անոր . Տէր՝ ինծի հրաման տուր , որ երթամ առաջ 22 իմ հայրս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետևէս , ու թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները :

23 Ու երբոր նաւը մտաւ , իր աշակերտները իր ետևէն գացին . 24 Եւ ահա մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ , անանկ որ նաւը ալիքներէն կը ծածկուէր . իսկ ինքը 25 կը քնանար : Եւ աշակերտները մօտ գացին արթընցուցին զանիկայ՝ ու ըսին . Տէր՝ ազատէ մեզ , կ'երթանք 26 որ կը կորսուինք : Եւ ըսաւ անոնց . Թե՛ երկչոտ ես՝ ինչո՞ւ վախկոտ էք . ան ատենը ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց , 27 և մեծ հաղթութիւն եղաւ : Ու մարդիկը զարմացան և կ'ըսէին . Ի՞նչպէս մարդ է ասիկա որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին :

28 Ու երբոր մէկալ կողմը Գերգեսացւոց երկիրը անցաւ , երկու դիւահար պատահեցան իրեն՝ գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատղած , անանկ որ ոեւէ մէկու մը 29 ան ճամբայէն անցնիլ : Եւ ահա աղաղակեցին ու ըսին . Յիսուս Որդի Աստուծոյ՝ դուն մեր հետը ի՞նչ բան ունիս . ատենէն առաջ մեզ 30 տանջելո՞ւ համար հոս եկար : Եւ անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երամակ մը կար , որ կ'արածուէին : 31 Ու դևերը կ'աղաչէին իրեն՝ ու կ'ըսէին . Թէ որ մեզ կը հանես , հրաման տուր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէջը հանենք : 32 Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք . ու անոնք ելան գացին խոզերուն երամակին մէջը մտան . և ահա բոլոր երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մեռան : 33 Խոզաբածներն ալ փախան , և քաղաքը երթալով բոլորը պատմեցին , ու դիւահարներուն գործ 34 հետ բաները : Եւ ահա բոլոր քաղաքը Յիսուսին դէմ ելաւ . ու երբոր տեսան զանիկայ՝ աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ :

ԳԼ . Թ

2 Քրիստոս անդամալոյծ մը կը բժշկէ . 9 Մատթէոս մաքսաւորութիւն բնելէն իրեն կը կանչէ . 10 Մաքսաւորներու և մեղաւորներու հետ կ'ուտէ . 14 Իր աշակերտներուն ծոմ չպահելը կ'արդարացնէ . 20 տեառնէս կինը կը բժշկէ . 23 Յայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ . 27 երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ . 32 Համր դիւահարը կը բժշկէ . 36 և կը խղճայ բազմութեանը վրայ :

1 Ու նաւը մտնելով մէկալ կողմը անցաւ , ու եկաւ իր քաղաքը :

2 Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ մը , որ մահիճի մէջ պառկած էր . և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին . Քաջալերուէ որդեակ , քու մեղքերդ քեզի ներուած են : 3 Եւ ահա դպիրներէն ոմանք իրենց մէջը ըսին . Այիկայ հայհոյութիւն կ'ընէ : 4 Յիսուս ալ անոնց խորհուրդները իմանալով՝ ըսաւ . Ինչո՞ւ սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խորհիք . 5 քանզի ո՞րը աւելի դիւրին է . քու մեղքերդ ներուած են՝ ըսելը , թէ ելիր ու քալէ՝ ըսելը : 6 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու , (ան ատենը անդամալոյծին ըսաւ ,) ելիր՝ մահիճդ առ՝ ու տունդ գնա : 7 Ու անիկայ ելաւ՝ 8 իր տունը գնաց : Ժողովուրդները երբոր տեսան՝ զարմացան , ու փառաւորեցին զԱստուած , որ մարդոց անանկ իշխանութիւն տուեր էր :

9 Եւ Յիսուս անկէ առաջ անցնելով մարդ մը տեսաւ Մատթէոս անունով , որ մաքս ընդունելու-

Ցամի Տեառն 31

Ել . խա . 43 :
Բ Գէ . ժգ . 42 , 50 : Իր . 13 : ԺԹ . 51 : Ես . 30 : Ղու . ժգ . 28 : Բ Պետ . Բ . 17 : Ցուդ . 13 :

Ա Մար . ա . 29 , 30 , 31 : Ղու . դ . 38 , ՃԼ :

Ա Տես ա Կոր . Թ . 5 :

Ա Մար . ա . 32 , ՃԼ : Ղու . դ . 41 , 42 :

Ա Ես . ծգ . 4 : ա Պետ . բ . 24 :

Ա Ղու . Թ . 57 , 58 :

Ղու . Թ . 59 , 60 :

Տես Գ Թագ . ԺԹ . 20 :

Ա Մար . դ . 37 , ՃԼ : Ղու . բ . 23 , ՃԼ :

Ղ Սաղ . կե . 7 : ՃԹ . 9 : ՃԿ . 29 :

Մար . ե . 1 , ՃԼ : Ղու . բ . 26 , ՃԼ :

* Ոմանք գադարացոց

Ցամի Տեառն 31

Տես Բ Օր . ե . 25 : Գ Թագ . ԺԷ . 18 : Ղու . ե . 8 : Գոր . ԺԶ . 39 :

– Գէ . դ . 13 :

Ա Մար . բ . 3 : Ղու . ե . 18 :

Գէ . Բ . 10 :

Ա Սաղ . ճԹ . 2 : Գէ . ԺԲ . 25 : Մար . ԺԲ . 15 : Ղու . ե . 22 : դ . 8 : Թ . 47 : Ժա . 17 :

Ա Մար . Բ . 14 : Ղու . ե . 27 :

Ցամի Ցեսան 31

ՂՄար. բ. 15։ ՃԼու. ե. 29։ ՃԼ։

Ե Գէ. ժա. 19։ Ղու. ե. 30։ Ժե. 2։ ԷԳաղ. բ. 15։

Բ Ոմռ. գ. 6։ Մհբ. գ. 6։ Ի. 8։ Գէ. ժբ. 7։ ԲՃեմ. ա. 15։

Ե Մար. բ. 18։ ՃԼ։ Ղու. ե. 33։ ժբ. 12։

ԼՃոհ. գ. 29։

Ե Գոր. ժգ. 2, 3։ ժգ. 22։ ա Կոր. է. 5։

Ե Մար. է. 22, ՃԼու. բ. 41։ ՃԼ։

Ե Մար. է. 25։ Ղու. բ. 43։

Հ Ղու. է. 50։ բ. 48։ ժէ. 19։ ժբ. 42։ Ե Մար. է. 38։ Ղու. բ. 51։ ՂՃե՛ս բՄՆ. լե. 25։

տեղը նստեր էր, ու բսաւ անոր. Ետեւէս ևկուր. ան ալ ելաւ անոր 10 ետեւէն գնաց։ Ու եղաւ որ տունը սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ եկած՝ ու սեղան նստած էին Յիսուսին ու անոր աշակերտներուն 11 հետ։ Ու փարիսեցիները երբոր տեսան, բսին անոր աշակերտներուն. Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը Ե մաքսաւորներուն ու Հմեղաւորնե- 12 րուն հետ կ'ուտէ։ Բայց Յիսուս երբոր լսեց, բսաւ անոնց. Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա 13 հիւանդներուն։ Գացէք սորվեցէք՝ թէ ինչ է — Խօսէ՛ Ի Ողորմութիւն կ'ուզեմ, և չէ թէ զոհ. ինչու որ ես արդարները կանչելու չեկայ, Ե հապա մեղաւորները։

14 Ան ատենը Յովհաննէսին աշակերտները անոր եկան՝ ու բսին. Ի՞նչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ անգամ ծոմ կը պահենք, և քու 15 աշակերտներդ չեն պահեր։ Ու Յիսուս բսաւ անոնց. Միթէ կարելի՞ է որ Հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է. բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, Ե ան ա- 16 տենը ծոմ պիտի պահեն։ Ու մկրը չմգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ. քանզի —ը անոր լրութիւնը հո՛ր էր—ե՛ է, կ'առնէ հանդերձէն, ու պատռուածքը ալ աւելի գէշ կ'ըլլայ. 17 Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն. եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատռին ու գինին կը թափի, և տիկերը կը կորնչին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն, ու երկուքն ալ կը պահուին։

Ե Մար. է. 22, ՃԼու. բ. 41, ՃԼ։

18 Երբոր անիկայ անոնց հետ ասբաները կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր ա- նոր՝ ու կ'ըսէր. Աղջիկս՝ ալ մինչև հիմա մեռած է, բայց եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր, ու պիտի ապրի։ 19 Ե Յիսուս ելաւ, ու իր աշակերտներուն հետ անոր ետեւէն գնաց։

Ի Մար. է. 25։ Ղու. բ. 43։

20 Ի Ե ահա տասներկու տարուան տեւառտես կին մը մօտեցաւ ետեւէն՝ անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ. 21 քանզի իր Հոգին մէջ կ'ըսէր, թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ, 22 պիտի բժշկուիմ։ Բայց Յիսուս երբոր ետին դարձաւ՝ ու տեսաւ զանիկայ, բսաւ. Քաջալերուէ՛ աղջիկ, Հբու հաւատքդ քեզ բժշկեց. և կնիկը նոյն ժամէն բժշկուեցաւ։

Ե Մար. է. 38։ Ղու. բ. 51։ ՂՃե՛ս բՄՆ. լե. 25։

23 Ե Ու երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տեսաւ շփոթազարները 24 և խռոված բազմութիւնը, Ըսաւ անոնց. Հմէկդի գացէք. ինչու որ աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ. և ծաղր կ'ընէին անիկայ։ 25 Ու երբոր բազմութիւնը դուրս ելաւ, ինքը ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը ոտք ելաւ։ 26 Եւ աս լուրը ան բոլոր երկիրը տարածուեցաւ։

27 Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ անցաւ, երկու կոյր ինկան անոր ետեւէն. կ'աղաղակէին՝ ու կ'ըսէին. Ո՛ղորմի՛ մեզի Որդի Դաւթի։ 28 Ու երբոր տուն եկաւ, կոյրերը իրեն եկան. և Յիսուս անոնց բսաւ. Կը հաւատաք՝ թէ կրնամ աս բանը ձեզի ընել. բսին անոր. 29 Այո՛ Տէր։ Ան ատենը անոնց աչքերուն դպաւ՝ ու բսաւ. Ձեր 30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի։ Ու անոնց աչքերը բացուեցան. և Յիսուս սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ ու բսաւ. Ջգոյշ կեցէք, 31 մկը չիմանայ։ Բայց անոնք ելան ան բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարածելին։

Ե Գէ. ժբ. 4։ ժբ. 16։ ժէ. 9։ Ղու. է. 14։

32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան, ահա մկ համր դիւահար մարդ մը 33 բերին իրեն։ Ու երբոր դևը ելաւ, համրը խօսեցաւ. և ժողովուրդները զարմացան՝ ու կ'ըսէին թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ ասանկ բան 34 մը տեսնուած չէ։ Բայց փարիսեցիները կ'ըսէին թէ Սատիկայ դևերուն իշխանովը դևերը կը հանէ։

Ե Մար. է. 22։ Ղու. ժա. 14։

Ե Տե՛ս գէ. ժբ. 22։ Ղու. ժա. 14։

Ե Մար. է. 36։

35 Ե Ու Յիսուս կը պտրտէր բոլոր քաղաքները ու գեղերը, և Հանոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցընէր, ու կը քարոզէր արքայութեան աւետարանը, և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ։ 36 Ե Ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց վրայ խղճաց. ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան եղած էին Հովիւ չունեցող ոչխարներու 37 պէս։ Ան ատենը բսաւ իր աշակերտներուն. Հունձքը շատ է, 38 բայց մշակները քիչ. Ելլուստի հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք, որ մշակներ հանէ իր հունձքին։

Ցամի Ցեսան 31

Ե Գոր. ժ. 10։

Ե Գէ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ. 47, 48։ Ղու. ժբ. 38, 39։

Ե Մար. բ. 4։ ժբ. 16։ ժէ. 9։ Ղու. է. 14։

Ե Մար. է. 36։

Ե Տե՛ս գէ. ժբ. 22։ Ղու. ժա. 14։

Ե Գէ. ժբ. 24։ Մար. գ. 22։ Ղու. ժա. 15։

ՂՄար. գ. 6։ Ղու. ժգ. 22։

Հ Գէ. գ. 23։

ՂՄար. գ. 34։

Ե Թու. իէ. 17։ գԹագ. իբ. 17։ Եզեկ. լդ. 5։ Զաք. ժ. 2։

Ե Ղու. ժ. 2։ Ցօհ. գ. 35։ Ա Ր Թ ես. գ. 1։

Գ Լ. ԺԱ

1 Քրիստոս իր տասներկու առաքեալները կը խրկէ՝ հրաշքներ բնելու իշխանութիւն տալով անոնց. 5 պատուէրներ կու տայ անոնց և կը սորվեցընէ թէ ինչ պարտին բնել. 16 կը միխիթարէ զանոնք հալածմանդիներու վրայով, 40 և օրհնութիւն կը խոստանայ զանոնք ընդունողներուն։

1 Ե Ու Իր քովը կանչելով իր տասներկու աշակերտները, անոնց

Ե Մար. գ. 13, 14։ գ. 7։ Ղու. գ. 13։ թ. 1։

Յամի Տեառն 31

Բ Յհ · ա · 42 ։
Ի Ղու · գ · 15 ։ Գոր · ա · 13 ։
Ք Յհ · ժգ · 26 ։
Ի Գլ · դ · 15 ։
Ղ Տե՛ս դ Թագ · ժէ · 24 ։ Յհ · դ · 9 · 20 ։
Ի Գլ · ժէ · 24 ։ Գոր · ժգ · 46 ։
Ը Եզ · ծգ · 6 ։ Երեմ. ծ · 6 · 17 ։ Եզեկ · լդ · 5 · 6 · 16 ։ ապես · բ · 25 ։
Ը Ղու · Թ · 2 ։
Ի Գլ · գ · 2 ։ դ · 17 ։ Ղու · ժ · 9 ։
* Ո՛նդ մաքրեցէք , մեռելները յարուցէք ։
Ի Գոր · բ · 18 · 20 ։
Լ ա Թագ · Թ · 7 ։ Մար · գ · 8 ։ Ղու · Թ · 3 ։ ժ · 4 · իբ · 35 ։
Ի Տե՛ս Մար · գ · 8 ։
Ի Ղու · ժ · 7 ։ ա Կոր · Թ · 7 ։ Ա ։ ա Տիմ · ե · 18 ։
Լ Ղու · ժ · 8 ։
† Ո՛նդ ասնոր՝ ուսէք. Բարև աս տանս ։
Հ Ղու · ժ · 5 · 6 ։
Ն Սաղ · լե · 13 ։
Ղ Մար · գ · 11 ։ Ղու · Թ · 5 ։ ժ · 10 · 11 ։
Ծ Նէեմ · ե · 13 ։ Գոր · ժգ · 51 ։ ժբ · 6 ։
Մ Գլ · ժա · 22 · 24 ։
Յ Ղու · ժ · 3 ։
Ն Հաով · ժգ · 19 ։ Եփես · ե · 15 ։
Ը Ակոր · ժգ · 20 ։ Փիլ · բ · 15 ։
Ռ Գլ · իդ · 9 ։ Մար · ժգ · 9 ։ Ղու · ժբ · 11 ։ իա · 12 ։
Ը Գոր · ե · 40 ։
Ռ Գոր · ժբ · 1 ։ իգ · 10 ։ իե · 7 ։ 23 ։ բ Տիմ · գ · 16 ։

իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն ։

2 Ու տասներկու առաքելոց անուններն են . առաջինը Սիմոն՝ Բ Պետրոս ըսուածը , և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս . Յակոբոս Զեբեդեան , և անոր եղբայրը Յովհաննէս . Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս . Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր . Յակոբոս Ալփեան , և Ղեբէոս՝ որ Թադէոս մականուանուի ։
4 Նեցաւ . Է Սիմոն Կանանացի և Ր Յուդա Իսկարիովտացի , որ նաև մատնեց զանիկայ ։
5 Ա՛ս տասներկուքը Յիսուս խրկեց , և անոնց պատուիրեց՝ ըսելով . Ի հեթանոսներու ճամբայ մի՛ երթաք , ու Սամարացիներու քա-
6 ղաք մի՛ մտնէք . Ի Հապա աւելի Իսրայէլի տանը Հոգոսուած ոչխար-
7 ներուն գացէք ։ Ի՞ Ու երբոր կ՛երթաք , քարոզեցէք ու ըսէք թէ՝ Երկնից Թագաւորութիւնը մօտե-
8 ցած է ։ Հիւանդները բժշկեցէք , բորոտները * մաքրեցէք , դևերը հանեցէք . Ի ձրի առեր էք , ձրի
9 տուէք ։ Ո՛չ ոսկի՝ և ոչ արծաթ՝ և ոչ Ի պղինձ ձեր գօ-
10 տիներուն մէջը , Ո՛չ ճամբու համար տոպրակ , և ոչ կրկին հագերձ , ոչ կօշիկ , ոչ գաւազան . Ի՞նչու որ մշակը իր կերակուրին
11 արժանի է ։ Եւ ո՞ր քաղաք կամ գեղ մտնէք , հարցուցէք՝ թէ ո՛վ է անոր մէջը արժանաւոր . ու հոն
12 կեցէք մինչև որ ե՛նէ ելլէք ։ Ու երբոր տունը կը մտնէք , բարև՛
13 տուէք † անոր ։ Եւ Ի թէ որ ան տունը արժանաւոր է , ձեր բարևը անոր վրայ գայ . հապա թէ որ արժանաւոր չէ , Ն ձեր բարևը ձեզի
14 դառնայ ։ Ո՛վ որ ձեզ չընդունի՛ ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն կ՛ելլէք , Ֆ ձեր ոտքերուն փոշին
15 թօթուեցէք ։ Ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի . Ո Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին ։
16 Ա՛նա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ . Ե ուստի օձերու պէս խորագէտ եղէք , և ա-
17 ղաւնիներու պէս միամիտ ։ Իսկ մարդոցմէ զգուշացէք . ինչու որ Ե ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն , ու Ի իրենց ժողովարաններուն մէջը
18 ձեզ պիտի ծեծեն , Ղ Եւ իմ ե՛ս-ե՛ս-ե՛ս համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի տարուիք , անոնց՝ և հեթանոսներուն վկայու-
19 թիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն ։
20 Ու տասներկուքը առաքելոց անուններն են . առաջինը Սիմոն՝ Բ Պետրոս ըսուածը , և անոր
21 եղբայրը Անդրէաս . Յակոբոս Զեբեդեան , և անոր եղբայրը Յովհաննէս . Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս . Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր . Յակոբոս Ալփեան , և Ղեբէոս՝ որ Թադէոս մականուանուի ։
22 Նեցաւ . Է Սիմոն Կանանացի և Ր Յուդա Իսկարիովտացի , որ նաև մատնեց զանիկայ ։
23 Ա՛ս տասներկուքը Յիսուս խրկեց , և անոնց պատուիրեց՝ ըսելով . Ի հեթանոսներու ճամբայ մի՛ երթաք , ու Սամարացիներու քա-
24 ղաք մի՛ մտնէք . Ի Հապա աւելի Իսրայէլի տանը Հոգոսուած ոչխար-
25 ներուն գացէք ։ Ի՞ Ու երբոր կ՛երթաք , քարոզեցէք ու ըսէք թէ՝ Երկնից Թագաւորութիւնը մօտեցած է ։ Հիւանդները բժշկեցէք , բորոտները * մաքրեցէք , դևերը հանեցէք . Ի ձրի առեր էք , ձրի
26 տուէք ։ Ո՛չ ոսկի՝ և ոչ արծաթ՝ և ոչ Ի պղինձ ձեր գօ-
27 տիներուն մէջը , Ո՛չ ճամբու համար տոպրակ , և ոչ կրկին հագերձ , ոչ կօշիկ , ոչ գաւազան . Ի՞նչու որ մշակը իր կերակուրին
28 արժանի է ։ Եւ ո՞ր քաղաք կամ գեղ մտնէք , հարցուցէք՝ թէ ո՛վ է անոր մէջը արժանաւոր . ու հոն
29 կեցէք մինչև որ ե՛նէ ելլէք ։ Ու երբոր տունը կը մտնէք , բարև՛
30 տուէք † անոր ։ Եւ Ի թէ որ ան տունը արժանաւոր է , ձեր բարևը անոր վրայ գայ . հապա թէ որ արժանաւոր չէ , Ն ձեր բարևը ձեզի
31 դառնայ ։ Ո՛վ որ ձեզ չընդունի՛ ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն կ՛ելլէք , Ֆ ձեր ոտքերուն փոշին
32 թօթուեցէք ։ Ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի . Ո Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին ։
33 Ա՛նա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ . Ե ուստի օձերու պէս խորագէտ եղէք , և ա-
34 ղաւնիներու պէս միամիտ ։ Իսկ մարդոցմէ զգուշացէք . ինչու որ Ե ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն , ու Ի իրենց ժողովարաններուն մէջը
35 ձեզ պիտի ծեծեն , Ղ Եւ իմ ե՛ս-ե՛ս-ե՛ս համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի տարուիք , անոնց՝ և հեթանոսներուն վկայու-
36 թիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն ։
37 Ու տասներկուքը առաքելոց անուններն են . առաջինը Սիմոն՝ Բ Պետրոս ըսուածը , և անոր
38 եղբայրը Անդրէաս . Յակոբոս Զեբեդեան , և անոր եղբայրը Յովհաննէս . Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս . Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր . Յակոբոս Ալփեան , և Ղեբէոս՝ որ Թադէոս մականուանուի ։
39 Նեցաւ . Է Սիմոն Կանանացի և Ր Յուդա Իսկարիովտացի , որ նաև մատնեց զանիկայ ։
40 Ը Ղու · Թ · 2 ։
41 Ի Գլ · գ · 2 ։ դ · 17 ։ Ղու · ժ · 9 ։
42 * Ո՛նդ մաքրեցէք , մեռելները յարուցէք ։
43 Ի Գոր · բ · 18 · 20 ։
44 Լ ա Թագ · Թ · 7 ։ Մար · գ · 8 ։ Ղու · Թ · 3 ։ ժ · 4 · իբ · 35 ։
45 Ի Տե՛ս Մար · գ · 8 ։
46 Ի Ղու · ժ · 7 ։ ա Կոր · Թ · 7 ։ Ա ։ ա Տիմ · ե · 18 ։
47 Լ Ղու · ժ · 8 ։
48 † Ո՛նդ ասնոր՝ ուսէք. Բարև աս տանս ։
49 Հ Ղու · ժ · 5 · 6 ։
50 Ն Սաղ · լե · 13 ։
51 Ղ Մար · գ · 11 ։ Ղու · Թ · 5 ։ ժ · 10 · 11 ։
52 Ծ Նէեմ · ե · 13 ։ Գոր · ժգ · 51 ։ ժբ · 6 ։
53 Մ Գլ · ժա · 22 · 24 ։
54 Յ Ղու · ժ · 3 ։
55 Ն Հաով · ժգ · 19 ։ Եփես · ե · 15 ։
56 Ը Ակոր · ժգ · 20 ։ Փիլ · բ · 15 ։
57 Ռ Գլ · իդ · 9 ։ Մար · ժգ · 9 ։ Ղու · ժբ · 11 ։ իա · 12 ։
58 Ը Գոր · ե · 40 ։
59 Ռ Գոր · ժբ · 1 ։ իգ · 10 ։ իե · 7 ։ 23 ։ բ Տիմ · գ · 16 ։

Յամի Տեառն 31

Լ Մար · ժգ · 11 · 12 · 13 ։ Ղու · ժբ · 11 ։ իա · 14 · 15 ։
Ե Գլ · գ · 12 ։ Երեմ · ա · 7 ։
Բ Թագ · իգ · 2 ։ Գոր · գ · 8 ։ գ · 10 ։ բ Տիմ · գ · 17 ։
Վ Մխ · է · 6 ։ Հբ 35 · 36 ։ Ղու · իա · 16 ։
Ե Ղու · իա · 17 ։
Բ Դան · ժբ · 12 · 13 ։ Գլ · իդ · 13 ։ Մար · ժգ · 13 ։
Յ Գլ · բ · 13 ։ գ · 12 ։ ժբ · 15 ։ Գոր · բ · 1 ։ Թ · 25 ։ ժգ · 6 ։
Ե Գլ · ժգ · 28 ։
Ի Ղու · գ · 40 ։ Ցոն · ժգ · 16 ։ ժե · 20 ։
Ի Գլ · ժբ · 24 ։ Մար · գ · 22 ։ Ղու · ժա · 15 ։ Ցոն · բ · 48 · 52 ։
Ա Մար · գ · 22 ։ Ղու · բ · 17 ։ ժբ · 2 · 3 ։
Ե ա · բ · 12 · 13 ։ Ղու · ժբ · 4 · ա պես · գ · 14 ։
Բ ա Թագ · ժգ · 45 ։ բ Թագ · ժգ · 11 ։ Ղու · իա · 18 ։ Գոր · իե · 34 ։
Ի Ղու · ժբ · 8 ։ Հաով · ժ · 9 · 10 ։
Ք Ցայս · գ · 5 ։
Ի Մար · բ · 38 ։ Ղու · Թ · 26 ։ բ Տիմ · բ · 12 ։
Ղ Ղու · ժբ · 49 · 51 · 52 · 53 ։
Ն Մխ · է · 6 ։
Ը Սաղ · իա · 9 · ծե · 13 ։ Մխ · է · 6 ։ Ցոն · ժգ · 18 ։
Ի Ղու · ժգ · 26 ։

Ցամի Տեառն 31

ՃԳԼ · ԺԳ · 24 · Մար · ը · 34 · Ղև · ի · 23 · ԺԳ · 27 ·
ՃԳԼ · ԺԳ · 25 · Ղև · ԺԷ · 33 · Ցօհ · Ժբ · 25 ·
ԼԳԼ · Ժբ · 5 · Ղև · ի · 48 · Ժ · 16 · Ցօհ · Ժբ · 44 · ԺԳ · 20 · Գաղ · գ · 14 ·
ԻԳ ի Ծագ · ԺԷ · 10 · Ժբ · 4 · գ ի Ծագ · գ · 8 ·
ՃԳԼ · ը · 5 · 6 · ԽԱ · 40 · Մար · ի · 40 · Ներ · գ · 10 ·

ԳԼ · ԺԳ · 3 · ԲՂա · է · 18 · 19 · ԵՀ · ՃՆԻ · ԽԹ · 10 · ՓՈւ · ԺԳ · 17 · Դան · ի · 24 · Ցօհ · գ · 14 · ԵՀ · ԽԹ · 18 · լե · 4 · 5 · 6 · Խր · 7 · Ցօհ · ր · 23 · գ · 2 · է · 36 · Ժ · 25 · 38 · ԺԳ · 11 · ԻՄագ · Իր · 26 · Ես · կո · 1 · Ղև · գ · 18 · Ցակ · ր · 5 · ՀԵՀ · ը · 14 · 15 · Գլ · ԺԳ · 57 · ԻԳ · 10 · ԻԳ · 31 · Հռով · ի · 32 · 33 · ա Կոր · ա · 23 · ր · 14 · Գաղ · է · 11 · ԱՊՀա · ր · 8 · ՆՂա · է · 24 · ԸՆԿ · գ · 14 · ԲԳԼ · ԺԳ · 5 · ԻԱ · 26 · Ղև · ա · 76 · է · 26 ·

38 սիրէ , ինձի արժանի չէ . Ի՛ Ես ան որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետեւէս
39 գար , ինձի արժանի չէ : Ա՛ՆՆ որ իր անձը կը գտնէ , պիտի կորսընչցընէ զանիկայ . և ան որ իր անձը ինձի համար կը կորսընչցընէ , պիտի
40 գտնէ զանիկայ : Ա՛ՆՆ որ ձեզ կ՚ընդունի , զիս կ՚ընդունի . և ան որ զիս կ՚ընդունի , զիս խրկողը կ՚ըն-
41 դունի : Ա՛ՆՆ որ մարգարէ մը կ՚ընդունի մարգարէի անունով , մարգարէի վարձք կ՚առնէ . և ան որ արդար մը կ՚ընդունի արդարի ա-
42 նունով , արդարի վարձք կ՚առնէ : Ա՛ՈՒ ան որ աս պզտիկներէն մէկուն միայն դաւաթ մը պաղ ջուր կը խմցընէ աշակերտի անունով , ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , բնաւ իր վարձքը պիտի չկորսընչցընէ :

ԳԼ · ԺԱ

2 Յովհաննէս իր աշակերտները Քրիստոսին կը խրկէ : 7 Քրիստոսի վկայութիւնը Յովհաննէսին համար : 18 Յաղթողոց կարծիքը Յովհաննէսին ու Քրիստոսի վրայով : 20 Քրիստոս կը նախատէ Քորազինը , Բեթսայիդան և Կափառնայումը՝ իրենց ապերախտութեանը և անհոգ մնալուն համար . 25 և կը փառաւորէ իր Հօր խնամատարութիւնը՝ Աւետարանը պարզամիտներուն յայտնելուն համար . 28 Իրեն կը կանչէ ամէն անձը՝ որ իրենց մեղքին ծանրութիւնը կը զգան :

1 Ե՛ւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց իր տասներկու աշակերտներուն պատուէր տալը , գնաց անկէ ա-
2 նոնց քաղաքներուն մէջ քարոզելու և սորվեցընելու : Իսկ Յովհաննէս՝ բանտին մէջը Քրիստոսի գործքերը ,
3 իր աշակերտներէն երկուքը խրկե- լով ըսաւ անոր . Դուն ան ես որ գալու էիր , թէ ուրիշի մը սպա-
4 սենք : Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ . Գացէք պատմեցէք Յովհաննէսին՝ ինչ որ
5 կը լսէք ու կը տեսնէք . Կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն , բորոտները կը մաքրուին , խուլերը կը լսեն , մեռելները յարութիւն կ՚առնեն , Ա՛ու աղքատներուն աւե-
6 տարան կը քարոզուի : Եւ երանի անոր , Որ իմ վրայովս չպայթակղի :
7 Ա՛ՈՒ երբոր անոնք գացին , Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ . եղէգ
8 մը հովէն շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք . փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը . ահա փա-
9 փուկ հագնողները թա- գաւորաց տուներն են : Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛ կ՚ըսեմ ձեզի , Ի՛Մարգարէէ մէն
10 ալ աւելի : Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար գրուած է . Ի՛ՆՀա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջեւէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջեւդ :
11 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , կնիկներէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն մեծը եղած չէ . սակայն երկնից թագաւորութեանը մէջ
12 պիտնա պզտիկը անկէ մեծ է : Ի՛ՈՒ Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչեւ հիմա երկնից թագաւորութիւնը ուժով կ՚առնուի , և ուժեղները
13 կը յափշտակեն անիկայ : Ա՛ԻՆչու որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչեւ Յովհաննէս մարգարէութիւն ը-
14 րին . Եւ եթէ կ՚ուզէք ընդունիլ , անիկայ է Եղիան որ պիտի գար :
15 Ի՛ՆՆ որ լսելու ականջ ունի , թող
16 լսէ : Բայց ո՞րու նմանցընեմ աս ազգը . կը նմանի տղոց , որ շուկաները նստելով՝ իրենց ընկերնե-
17 րուն կը կանչեն , Ու կ՚ըսեն . Փող ընէցուցինք ձեզի ու չխաղացիք , ողբ կարդացինք ձեզի ու չլացիք :
18 Վասն զի Յովհաննէսը եկաւ , ոչ կ՚ուտէր և ոչ կը խմէր , ու կ՚ըսեն . Դեւ կայ անոր ներսի դին :
19 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը խմէ , և կ՚ըսեն . Ընդ ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ հարկապահաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ . Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր
20 տղոցմէն : Ա՛ՆՆ ատեները սկսաւ նախատել ան քաղաքները , որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներուն շատերը .
21 քանզի չապաշխարեցին . Վայ քեզ Քորազին , վայ քեզ Բեթսայիդա . ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ ի
22 ւր ապաշխա- րութեամբ ու մխիթարով պատմեցէք Յովհաննէսին՝ ինչ որ
5 կը լսէք ու կը տեսնէք . Կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն , բորոտները կը մաքրուին , խուլերը կը լսեն , մեռելները յարութիւն կ՚առնեն , Ա՛ու աղքատներուն աւե-
6 տարան կը քարոզուի : Եւ երանի անոր , Որ իմ վրայովս չպայթակղի :
7 Ա՛ՈՒ երբոր անոնք գացին , Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ . եղէգ
8 մը հովէն շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք . փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը . ահա փափուկ հագնողները թագաւորաց տուներն են :
9 Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛ կ՚ըսեմ ձեզի , Ի՛ՄարգարէէՆ մէն
10 ալ աւելի : Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար գրուած է . Ի՛ՆՀա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջեւէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջեւդ :
11 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , կնիկներէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն մեծը եղած չէ . սակայն երկնից թագաւորութեանը մէջ
12 պիտնա պզտիկը անկէ մեծ է : Ի՛ՈՒ Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչեւ հիմա երկնից թագաւորութիւնը ուժով կ՚առնուի , և ուժեղները
13 կը յափշտակեն անիկայ : Ա՛ԻՆչու որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչեւ Յովհաննէս մարգարէութիւն ը-
14 րին . Եւ եթէ կ՚ուզէք ընդունիլ , անիկայ է Եղիան որ պիտի գար :
15 Ի՛ՆՆ որ լսելու ականջ ունի , թող
16 լսէ : Բայց ո՞րու նմանցընեմ աս ազգը . կը նմանի տղոց , որ շուկաները նստելով՝ իրենց ընկերնե-
17 րուն կը կանչեն , Ու կ՚ըսեն . Փող ընէցուցինք ձեզի ու չխաղացիք , ողբ կարդացինք ձեզի ու չլացիք :
18 Վասն զի Յովհաննէսը եկաւ , ոչ կ՚ուտէր և ոչ կը խմէր , ու կ՚ըսեն . Դեւ կայ անոր ներսի դին :
19 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը խմէ , և կ՚ըսեն . Ընդ ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ հարկապահաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ . Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր
20 տղոցմէն : Ա՛ՆՆ ատեները սկսաւ նախատել ան քաղաքները , որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներուն շատերը .
21 քանզի չապաշխարեցին . Վայ քեզ Քորազին , վայ քեզ Բեթսայիդա . ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ ի
22 ւր ապաշխա- րութեամբ ու մխիթարով պատմեցէք Յովհաննէսին՝ ինչ որ
23 տանին օրը՝ քան թէ ձեզի : Եւ դուն Կափառնայումա՛ Որ մինչեւ երկինքը բարձրացած ես , մինչեւ դժոխքը պիտի իջնես , ինչու որ եթէ Սոդոմի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ քու մէջդ եղան , իրաւ որ մինչեւ աս օրս դեռ պիտի
24 մնար : Բայց ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ Տիւ- րոսացոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը , քան թէ քեզի :
25 Ա՛ՆՆոյն ժամանակին պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Շնորհակալ եմ քեզմէ՛ Հա՛յր՝ Տէր երկնի և երկրի , որ աս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու Տղոց յայտ-
26 նեցիր : Ա՛յո՛ Հա՛յր , ինչու որ

Ցամի Տեառն 31

ՃՄագ · գ · 1 · Մար · ա · 2 · Ղև · ա · 76 · է · 27 ·
ՃԳԼ · ԺԳ · 16 ·
ԼՄագ · գ · 5 ·
ԻՄագ · գ · 5 · ԳԼ · ԺԷ · 12 · Ղև · ա · 17 ·
ՃԳԼ · ԺԳ · 9 · Ղև · բ · 8 · Ցայտ · բ · 7 · 11 · 17 · 29 · գ · 6 · 13 · 22 ·
ՆՂա · է · 31 ·
ՀԳԼ · Թ · 10 ·
ՆՂա · է · 35 ·
ՂՂա · Ժ · 13 · ԵՀ ·
ՃՁՓ · գ · 7 · 8 ·
ՃԳԼ · Ժ · 15 · ՀՄր 24 ·
ՃՏԷ՚ Ես · ԺԳ · 13 · ՈՂ · բ · 1 ·
ՆԳԼ · Ժ · 15 ·
ԼՂա · Ժ · 21 ·
ՏԷ՚ Ստ · բ · 2 · ա Կոր · ա · 19 · 27 · բ · 8 · բ Կոր · գ · 14 ·
ԼԳԼ · ԺԳ · 17 ·

Յամի Տեառն 31

քու առջիդ ասանկ համձելի եղաւ ։
27 Եվ ըն բան ինծի տուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝ բայց Հայրը. և Հայրը չճանչնար Հայրը՝ բայց Որդին, և ան՝ որուն
28 որ Որդին կ'ուզէ յայտնել ։ Եկէք ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւորածներ, և ես ձեզ պիտի հանգստացնեմ։
29 Իմ լուծս ձեր վրայ առէք, և ինծմէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ ու խոնարհ սրտով, և Հոգիներուն հանգստութիւն պիտի
30 գտնէք ։ Վասնզի որ իմ լուծս քաղցր է, և իմ բեռս թեթեւ ։

ԳԼ. ՃԲ

1 Քրիստոս կը յանդիմանէ փարիսեցւոց կուրութիւնը շաբաթ օրուան վրայով ։ 3 Մուրը Դիրքերով ։ 9 փաստով ։ 13 և հրաշքով մը ։ 22 Պէտ ու Նամը դիւահար մը կը բժշկէ ։ 31 Կ'իմացընէ թէ Մուրը Հոգիին դէմ եղած Հայհոյութիւնը պիտի չներուի։ 36 և թէ դատաստիկ խօսքերու համար հաշիւ պիտի տուի ։ 38 Կը յանդիմանէ անհաւատները որ նշան կը խնդրեն, 49 և կը ցուցընէ թէ ով է իր եղբայրը՝ իր քոյրը և իր մայրը ։

1 Ան ատենը Յիսուս շաբաթ օրը դնաց արտերուն միջէն. և իր աշակերտները անօթեցան, ու սկսան ցորեն հասկեր փրցընել և ուտել ։
2 Փարիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր. Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ որ արժան չէ շաբաթ օրը գործել ։
3 Ան ալ անոնց ըսաւ. Չէք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը, երբոր անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր
4 հետն էին. Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը, և առաջադրութեան հացերը կերաւ, որ ոչ իրեն օրհնաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց՝ որ իր հետն էին, հապա միայն քա-
5 հանաներուն։ Կամ թէ Օրէնքին մէջը չէք կարդացեր, որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճարին մէջ շաբաթը կը պղծեն ու անմեղ
6 են ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ աս տեղը Տաճարէն մեծ մէկը կայ ։
7 Եւ թէ որ գիտնայիք թէ ինչ է, Ողորմութիւն կ'ուզեմ՝ ու չէ թէ զոհ, ան ատենը անպարտները չէիք դատապարտեր.
8 Քանզի Որդին մարդոյ շաբաթին տէրն է ։
9 Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը ։ Եւ հոն մէկ մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր. և հարցուցին անոր՝ ու ըսին, թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժանի է, որ անոր վրայով ամբաստանու-
11 թիւն բնեն ։ Ան ալ բսաւ անոնց. Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչխար մը ունենայ, և անիկայ շաբաթ օրը Տիսոի մէջ իյնայ, պիտի չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ ։
12 Արդ՝ որչափ աւելի է մարդը ոչխարէն. ուրեմն շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է ։ Ան ատենը բսաւ ան մարդուն. Երկընցուր ձեռքդ. ան ալ երկընցուց, ու ողջ
14 ջացաւ մէկալին պէս ։ Իսկ Փարիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր բիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր վրայ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինչո՞ր անիկայ կորսընցընեն ։
15 Եւ Յիսուս երբոր դիտցաւ, Նազարեցաւ անկէ. Ան շատ ժողովուրդներ անոր ետեւէն գացին,
16 ու ամէնը բժշկեց ։ Եւ Յաստիկ պատուիրեց անոնց, որ զինքը չհռչակեն ։
17 Որ չյայտնեն. Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսած
18 ուած խօսքը ։ Ահա իմ ծառան՝ որ ընտրեցի, Իմ սիրելիս՝ որուն հաւնեցաւ իմ անձս. իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի դնեմ, ու Հեթանոսներուն իրաւունք պիտի
19 պատմէ ։ Ան չ պիտի վիճի, և ոչ պիտի աղաղակէ. և ոչ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը հրապարակներուն։
20 Բուն մէջ ։ Ջաղջախած եղէգը պիտի չփշրէ, ու պլպլցած պատրոյգը պիտի չմարէ, մինչև որ դատաստանը յաղթութեան հանէ ։
21 Եւ հեթանոսները անոր անուանը պիտի յուսան ։
22 Ան ատենը կոյր ու համր դիւահար մը բերին իրեն, և զանիկայ բժշկեց, անանկ որ համրը ու կոյրը
23 խօսեցաւ ու տեսաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդները զարմացան՝ ու կ'ըսէին. Արդեօք ասիկայ է Դաւիթի
24 որդին ։ Բայց փարիսեցիները երբոր լսեցին, ըսին. Ասիկայ դեւերուն Բէեղզեբուղ իշխանովը ։
25 Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդները իմանալով՝ բսաւ անոնց. Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի. և ամէն քաղաք կամ տուն իրեն դէմ բաժնուած՝
26 չկրնար կենալ ։ Եւ թէ որ Սատանան՝ Սատանայ կը հանէ, իրեն դէմ բաժնուեցաւ. ուստի ինչո՞ր պիտի կենայ անոր թագաւորութիւնը ։
27 Թիւնը ։ Ու թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւոր-
28 ները ։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ Հոգիովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը
29 ձեր վրայ հասած է ։ Կամ ինչո՞ր կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը տունը մտնել, և անոր կարասիները յափշտակել, թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ, ու
30 ետքը անոր տունը կողոպտէ ։ Ան որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ ։

Յամի Տեառն 31

Ա ԳԼ · ԽԲ · 1 ։ Մար · գ · 6 ։ Ղու · ց · 11 ։ Յն · ե · 18։ ժ · 39 · ժա · 53 ։

Ա ԳԼ · ԺԲ · 2։ Բ ԳԼ · Թ · 30։

Ա ԳԼ · ԽԲ · 1 ։ ԳԼ · գ · 17 ։ ԺԿ · 5 ։

Ա ԳԼ · ԽԲ · 1 ։ Մար · գ · 6 ։ Ղու · ց · 11 ։ Յն · ե · 18։ ժ · 39 · ժա · 53 ։

Ա ԳԼ · ԺԲ · 2։ Բ ԳԼ · Թ · 30։

Ա ԳԼ · Թ · 4 ։ Յն · բ · 25 ։ Յայտ · բ · 23 ։

Ա ԳԼ · Թ · 4 ։ Յն · բ · 25 ։ Յայտ · բ · 23

Յամի Տեառն 31

է , և ան որ ինձի հետ չժողվեր ,
31 ցիրուցան կ'ընէ ։ Ընոր համար ձեզի կ'ըսեմ . Ն'Ամէն մեղք ու հայ-
հոյութիւն պիտի ներուի մարդոց . Բայց Սո-ին հոգիին դէմ եղծ
հայհոյութիւնը պիտի չներուի
32 մարդոց · Եւ ով որ Որդւոյ մար-
դոյ դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի
անոր . բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ կ'ըսէ , պիտի չներուի անոր ,
ո'չ աս աշխարհիս մէջ և ո'չ գա-
33 լու -ին մէջ ։ Կամ ծառը
բարի րնէք , ու անոր պտուղը
բարի . կամ ծառը չար րնէք , ու
անոր պտուղը չար . ինչու որ ծա-
34 ռը պտուղէն կը ճանչցուի ։ Լիժէ-
րու ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք
բարի խօսիլ , որ չար էք . ինչու
որ -սրտին աւելցուքէն բերանը
35 կը խօսի ։ Բարի մարդը իր սրտին
բարի գանձէն բարի բաներ կը հա-
նէ . և չար մարդը իր -րտին չար
գանձէն չար բաներ կը հանէ ։
36 բայց ձեզի կ'ըսեմ , թէ Ն'Ամէն դա-
տարկ խօսքերու համար որ մար-
դիկ կը խօսին , դատաստանին օրը
37 հաշիւ պիտի տան ։ Ինչու որ քու
խօսքերէդ պիտի արդարանաս , և
քու խօսքերէդ պիտի դատապար-
տուիս ։
38 Ն'ին աւետը դպիրներէն ու փա-
րիսեցիներէն ոմանք պատասխան
տուին իրեն՝ ու ըսին . Վարդա-
պետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը
39 տեսնել ։ Ընդհակառակն պատասխան
տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Չար և
էշնացող ազգը նշան կ'ուզէ , և
-ին նշան պիտի չտրուի անոր ,
բա ց միայն Յովնան մարգարէին
40 նշանը ։ Քանզի -ինչպէս որ Յով-
նան իրէք օր ու իրէք գիշեր կէտ
ձուկին փորին մէջն էր , անանկ ալ
Որդին մարդոյ պիտի րլլայ երկրիս
սրտին մէջը իրէք օր ու իրէք գի-
41 շեր ։ Ն'ինուէի մարդիկը դա-
տաստանին օրը աս ազգին հետ պի-
տի ելլեն , ու պիտի դատապար-
տեն ասիկայ . -ինչու որ Յովնանին
քարոզութեամբը զղջի եկան .
և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ
42 հոս ։ Հարաւի թագուհին դա-
տաստանին օրը աս ազգին հետ պի-
տի ելլէ , ու պիտի դատապարտէ
ասիկայ . ինչու որ իրքը երկրի
ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաս-
տութիւնը լսելու . և ահա Սողո-
մոնէն մեծ մէկը կայ հոս ։
43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը
կ'ելլէ , անջուր տեղեր կը պր-
տըտի , հանգստութիւն կը փնտռէ՝
44 ու չգտնէր · Ըն ատեն կ'ըսէ .
դառնամ նորէն իմ տունս ուրկից
որ եկայ . և կու գայ ու կը

Յամի Տեառն 31

գտնէ պարապ՝ մաքրուած ու
45 պատրաստուած ։ Ըն ատեն կ'եր-
թայ՝ և իր հետը կ'առնէ եօթը
ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու
մտնելով՝ հոն կը բնակին . և ետև
մարդուն վերջը առջինէն դէշ
կ'րլլայ . ասանկ պիտի րլլայ աս
չար ազգին ալ ։
46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին
կը խօսէր , -ահա իր մայրը ու
ե՛ղբայրները դուրսը կայներ էին ,
47 և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ ։ Ու
մէկը իրեն րսաւ . Ահա քու մայրդ
ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են ,
48 և կ'ուզեն հետդ խօսիլ ։ Ըն ալ
իրեն րսողին պատասխան տուաւ՝
ու րսաւ . Ո՞վ է իմ մայրս , և ո՞վ
49 են իմ եղբայրներս ։ Եւ իր ձեռքը
դէպ 'ի իր աշակերտներուն երկն-
ցրնելով՝ րսաւ . Ահա իմ մայրս և
50 իմ եղբայրներս . Վասն զի ո՛վ
որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կա-
տարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և
քոյրս ու մայրս ։

ԳԼ · ԺԳ

3 Ներմանացանին առակը · 18 անոր մեկնութիւ-
նը ։ 24 Որոմին , 31 մանանեխին , 33 խմո-
րին , 44 ծածկուած գանձին , 45 մարգարիտին
47 ու ձուկը ձգուած ուռկանին առակները ։
53 Քրիստոս կ'անարգուի իր հայրենակիցնե-
րէն ։

1 Ն'ր օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝
2 -ծովուն եղերքը նստաւ ։ Ե-
շատ ժողովուրդներ քովը ժող-
վուեցան , անանկ որ Ինքը նաւը
մտաւ՝ ու նստաւ . և բոլոր ժողո-
վուրդը ծովեղերքը կայներ էր ։
3 Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց
առակներով՝ և րսաւ .
4 Ընէ սերմ ցանողը ելաւ՝ որ
սերմ ցանէ . ու երբոր կը ցանէր՝
մէկ քանիները ճամբուն քովը ին-
կան , և թռչունները եկան՝ ու կե-
5 րան զանոնք ։ Եւ ուրիշները ապա-
ռաժուտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր
որ շատ հող չկար . և շուտ մը բու-
սան , հողը խորունկութիւն չունե-
6 նալուն համար . Սակայն արեւուն
ծագած ատենը այրեցան , ու ար-
մատ չունենալուն համար չորցան ։
7 Եւ ուրիշները ինկան փուշերու
մէջ , և փուշերը ելան ու խեղդեցին
8 զանոնք ։ Եւ ուրիշները ինկան ա-
ղեկ հողի մէջ , ու պտուղ կու տա-
յին՝ որ Ա-ը Ե հարիւր , որը
9 վեթասուն , և որը երեսուն ։ Ընէ
որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։
10 Ու աշակերտները մտանելով՝
րսին իրեն . Ինչո՞ համար առակ-
11 ներով կը խօսիս անոնց ։ Ըն ալ
պատասխան տուաւ՝ ու րսաւ ա-
նոնց . Ընոր համար՝ որ Ձեզի տը-
րուած է գիտնալ երկնից թագա-

Յամի Տեառն 31

Ղ Երբ · գ · 4 ։
ժ · 26 · բ
պնտ · բ ·
20 , 21 , 22 ։

— Մար · գ ·
31 ։ Ղս · բ ·
19 , 20 , 21 ։
Բ Գլ · ժգ ·
55 ։ Մար ·
գ · 3 ։ Ցօհ ·
բ · 12 ։ է ·
3 · 5 ։ Գոր ·
ա · 14 ։ ա
Կոր · թ · 5 ։
Գաղ · ա ·
19 ։
Ե Տե-ս Ցօհ ·
ժե · 14 ։
Գաղ · է ·
6 · գ · 15 ։
Կող · գ · 11 ։
Երբ · բ · 11 ։

Ե Ղս · ե · 4 ։
Է Ղս · է · 3 ։

Ը Ղս · ը · 5 ։

Ժ Ծն · իգ ·
12 ։
ԺԱ Գլ · ժ ·
15 ։ Մար ·
գ · 9 ։
ԺԲ Գլ · ժ ·
25 ։ ժգ · 17 ։
Մար · գ ·
11 ։ ա Կոր ·
բ · 10 ։ ա
Ցօհ · բ · 27 ։

Ցամի Տեառն 31

ԸԳԼ · ԽԷ · 29 ։ Մաթ · գ · 25 ։ Ղու · ը · 18 ։ ԺԹ · 26 ։

ՌԵՍ · ղ · 9 ։ Եզեկ · ԺԲ · 2 ։ Մաթ · գ · 12 ։ Ղու · ը · 10 ։ ՅՈՎ · ԺԲ · 40 ։ Գոր · ԽԲ · 26 · 27 ։ Հռով · ԺԱ · 8 ։ Բ Կոր · գ · 14 · 15 ։ ՃԵԲՐ · Ե · 11 ։

Ի ԳԼ · ԺԶ · 17 ։ Ղու · Ժ · 23 · 24 ։ ՅՈՎ · Ի · 29 ։ ԼԵԲ · ԺԱ · 13 ։ ԱՊԱՇ · ա · 10 · 11 ։

Ի ՄԱՐ · գ · 14 ։ Ղու · ը · 11 ։ ՃԳԼ · գ · 23 ։

Ցամի Տեառն 31

ՅԵՍ · ԺԲ · 2 ։ Եզեկ · ԼԳ · 31 · 32 ։ ՅՈՎ · Ե · 35 ։

ՀԳԼ · ԺԱ · 6 ։ Բ ՏԻՄ · ա · 15 ։ ՅԵՐԵՄ · գ · 3 ։

ԸԳԼ · ԺԹ · 23 ։ Մար · Ժ · 23 · Ղու · ԺԲ · 24 ։ Ա ՏԻՄ · գ · 9 ։ Բ ՏԻՄ · գ · 10 ։

ուրուխեանը խորհուրդները , և
12 անոնց տրուած չէ ։ Ովասն զի ով
որ ունի , անոր պիտի տրուի ու պի-
տի աւելնայ . և ով որ չունի , ու-
նեցածն ալ անկէ պիտի առնուի ։
13 Ընոր համար առակներով կը խօսիմ
անոնց , որ կը տեսնեն՝ ու չեն
տեսներ , և կը լսեն՝ ու չեն լսեր ,
14 ու միտք չեն առներ ։ Եւ անոնց
վրայ կը կատարուի Եսայիին մար-
գարէութիւնը՝ որ կ՚ըսէ . Ականջով
պիտի լսէք՝ ու պիտի չհմանաք , և
տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք ։ Ինչու որ աս ժողո-
վուրդին սիրտը թանձրացաւ , և
իրենց ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ բնաւ աչքերով տեսնեն , և ա-
կանջներով լսեն , և սրտով իմա-
նան , ու դարձի գան , և ես անոնք
16 բժշկեմ ։ Բայց երանի է ձեր աչ-
քերուն՝ որ կը տեսնեն , ու ձեր ա-
17 կանջներուն՝ որ կը լսեն ։ Քանզի
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ շատ
մարգարէներ և արդարներ փափա-
քեցան ձեր տեսածները տեսնելու՝
ու չտեսան , և ձեր լսածները լսելու՝
ու չլսեցին ։
18 Ի՛հիմա դուք սերմ ցանողին ա-
19 ռակը լսեցէք ։ Ըն ամէնը որ Թա-
գաւորութեան խօսքը կը լսէ ու
միտք չառնէր , չարը կու գայ՝ ու
անոր սրտին մէջ ցանուածը կը
յափշտակէ . ասիկայ ան է որ ճամ-
20 բուն քովը ցանուեցաւ ։ Եւ ապա-
ռաժուտ տեղերու վրայ ցանուածը
ան է որ երբ կը լսէ խօսքը , շուտ մը
21 ուրախութեամբ կ՚ընդունի զա-
նիկայ . Բայց իր մէջը արմատ չու-
նենալով՝ քիչ ժամանակ կը տևէ .
ու երբոր նեղութիւն կամ հալա-
ծանք ըլլայ խօսքին համար , շուտ մը
22 կը դայթակղի ։ Եւ փուշերուն
մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը
լսէ խօսքը , աշխարհիս զբաղմունքը
և հարստութեան խաբէութիւնը
խօսքը կը խեղդեն , ու կ՚ըլլայ ան-
23 պտուղ ։ Իսկ աղէկ հողի մէջ
ցանուածը ան է որ երբ կը լսէ
խօսքը , միտք կ՚առնէ , և պտուղ
կու տայ՝ որը հարիւր , որը վաթ-
սուն , ու որը երեսուն ։
24 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ
բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Երկնից
թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ
մարդու մը , որ իր արտին մէջ բա-
25 րի սերմ ցանեց . Ու երբոր մարդիկ
կը քնանային , իր թշնամին եկաւ ,
ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց , և
26 դնաց . Ու երբոր խոտը բուսաւ՝
ու պտուղ բերաւ , անկէ ետև ո-
27 րոմն ալ երևցաւ ։ Ուստի տա-
նուտիրոջը ծառաները մօտեցան՝ ու
իրեն ըսին . Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու
արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր ,
28 ուրեմն որոմը ո՞ւսկից ունի ։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց . Մէկ թշնա-
մի մարդ մը բրած է ասիկայ . Ծա-
ռաները իրեն ըսին . Հիմա կ՚ու-
զե՞ս որ երթանք անիկայ մկկդի
29 քաղենք ։ Ան ալ ըսաւ . Չէ .
չըլլայ թէ որոմը քաղած ատենիդ՝
ցորենն ալ անոր հետը փրցընէք ։
30 Թող տուէք որ երկուքն ալ մէկ-
տեղ աճին մինչև հունձքի ատենը .
և հունձքին ատենը հնձողներուն պի-
տի ըսեմ . Առաջ որոմը քաղեցէք ,
և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք
այրելու համար , իսկ ցորենը իմ
ամբարս ժողվեցէք ։
31 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ
բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Երկնից
թագաւորութիւնը մանանեխի հա-
տի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝
32 իր արտին մէջը ցանեց . Որ ամէն
սերմերէն պզտիկ է , ու երբոր աճի
ամէն խոտեղէններէն մեծ է , ու
ծառ կ՚ըլլայ , անանկ որ՝ երկնից
թռչուննները կու գան , և անոր
ճիւղերուն վրայ կը հանգչին ։
33 Ուրիշ առակ մըն ալ գուցեց
անոնց ՝՝ ըսաւ . Երկնից թագա-
ւորութիւնը խմորի նման է , որն
որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւ-
րի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն
ալ խմորեցաւ ։
34 Ցիսուս ՝՝ աս ամէն բաները առակ-
ներով խօսեցաւ ժողովուրդին , ու
առանց առակի բան մը չէր խօսեր
35 անոնց . Որ կատարուի մարգարէին
ձեռքով բսուած խօսքը . Ես առակ-
ներով պիտի բանամ իմ բերանս .
՝՝ աշխարհի սկիզբէն ՝ի վեր ծած-
կուած բաները յառաջ պիտի բե-
րեմ ։
36 Ան ատենը Ցիսուս ժողովուրդ-
ները թողուց , տունը եկաւ . և
իր աշակերտները մօտեցան իրեն՝ ու
ըսին . Արտին որոմներուն առակը
37 մեկնէ՛ մեզի ։ Ան ալ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Բարի
սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է .
38 Եւ արտը աշխարհս է . իսկ բարի
սերմը անոնք են , որ Թագաւորու-
թեանը որդիքն են . բայց որոմը
39 չարին որդիքն են . Եւ թշնամին՝
որ անիկայ ցանեց , սատանան է .
ու հունձքը՝ աշխարհիս վերջն է . և
40 հնձողները՝ հրեշտակներն են ։ Ուրդ՝
ինչպէս որ որոմը կը ժողվուի՝ ու
կրակի մէջ կ՚այրի , աշխարհիս
վերջն ալ անանկ պիտի ըլլայ ։
41 Որդին մարդոյ իր հրեշտակները
պիտի խրկէ , ու ՝՝ պիտի ժողվեն ա-
նոր թագաւորութենէն բոլոր գայ-
թակղութիւնները՝ և անոնք որ ա-

Ցամի Տեառն 31

ՅԵՍ · ԸՐ · 2 ։ 3 ։ ՄԻՔ · գ · 1 ։ Մար · գ · 31 ։ Ղու · ԺԳ · 18 · 19 ։

ՅԵՍ · ԸՐ · 2 ։ Մաթ · գ · 1 ։ Մար · գ · 31 ։ Ղու · ԺԳ · 18 · 19 ։

ՅՂՈՒ · ԺԳ · 20 ։

ՆՄԱՐ · գ · 33 · 34 ։

ԼՍԱԳ · ՀԸ · 2 ։

ՀՀՈՎ · ԺԶ · 25 · 26 ։ ա Կոր · ը · 7 ։ ԵՓԷ · գ · 9 ։ Կող · ա · 26 ։

ԼԳԼ · ԻԳ · 14 ։ Իր · 19 · Մար · ԺԶ · 15 · 20 · Ղու · Իգ · 47 ։ Հռով · Ժ · 18 ։ Կող · ա · 6 ։

ԳԾՆ · գ · 13 ։ ՅՈՎ · ը · 44 ։ Գոր · Ժգ · 10 ։ ա ՅՈՎ · գ · 8 ։

ԼՅՈՎԿ · գ · 13 ։ ՅԱՅՍ · ԺԳ · 15 ։

ՀԳԼ · ԺԸ · 7 ։ Բ ՊԵՏ · ը · 1 · 2 ։

Ցամի Տեառն 31

- Գէ. գ. 12։ Ցայտ. ժթ. 20։ ի. 10։ Ա Գէ. բ. 12։ Հմր 50։ = Դան. ժբ. 3։ ակոր. ԺԱ. 42. 43։ ‡ Հմր 9։

§ Փիլ. գ. 7. 8։ - Կո. ՅԱ. 1։ Ցայտ. գ. 18։

45 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը վաճառական մարդու մը նման է, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 կը փնտռէ. եւ † մէկ պատուական մարգարիտ մը գտնելով՝ գնաց իր բոլոր ունեցածը ծախեց, ու զանիկայ գնեց։
47 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը նման է, որ * ամէն տեսակէն կը ժողովէ։
48 Երբ որ լեցուեցաւ՝ ցամաքը հանեցին, ու նստան աղէկները ամաններու մէջ ժողվեցին, և անպէտ
49 հը դուրս ձգեցին։ Ասանկ պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջը. հրեշտակները պիտի ելլեն՝ ու * արդարներուն
50 մէջէն չարերը պիտի զատեն, եւ † պիտի ձգեն զանոնք կրակի ՚նոցին մէջ. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կճրտըցընել։
51 Ըսաւ անոնց Յիսուս. Հասկըցա՞ք ասամէն բաները. ըսին ա-
52 նոր. Այո՛ Տէր։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց. Ասոր համար ամէն գրիչ՝ որ երկնից թագաւորութեան աշակերտուած է, նման է տանուտէր մարդու մը՝ որ իր գանձէն = նոր ու հին բաներ կը հանէ։
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս առակները, անկ մեկնեցաւ։
54 Եւ եկաւ իր գաւառը, ու անոնց կը սորվեցընէր՝ իրենց ժողովարանին մէջը. մինչեւ որ կը զարմանային անոնք՝ ու կ'ըսէին. Ասիկայ ո՞ւսկից ունի ասիմաստութիւնը և հրաշքները
55 ներ. † Ասիկայ հիւսին որդին չէ՞. ասոր մայրը Մարիամ չը՞կոչուիր, ու ‡ ասոր եղբայրները՝ † Յակոբոս, և Յովսէս, ու Սիմոն, և Յուդա։
56 Ու ասոր քոյրերը՝ ամէնը մեր քովը չե՞ն. ալ ինչը ո՞ւսկից ունի ասամէն բաները։
57 Եւ անոր վրայով ՚կը գայթակղէին. բայց Յիսուս ըսաւ անոնց. † Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
58 իր տանը մէջ։ Եւ հոն չատ հրաշքներ չըրաւ՝ անոնց անհաւատութեանը համար։

Ցամի Տեառն 32

ԳԼ. ԺԴ

1 Հերովդեսին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 3 Յովհաննէս մկրտչին գլխատուելուն պատճառը։ 13 Յիսուս անապատ տեղ մը կ'երթայ. 15 ուր տեղ հինգ հազար հոգի կը կերակրէ հինգ նկանակով ու երկու ձուկով. 22 Ծովուն վրայ քալելով իր աշակերտներուն կ'երթայ, 34 և Գեննեսարեթի ցամաքը ելլելով հիւանդները կը բժշկէ՝ անոնց իր հանդերձին ծայրին դպչելովը։

Ցա. Տ. 32 սկիզբը

1 Ա՚ն ժամանակը = Հերովդէս չորրորդապետը Յիսուսին համբաւը
2 լսեց, ու իր ծառաներուն ըսաւ. Անիկայ Յովհաննէս մկրտիչն է. անիկայ մեռելներէն յարութիւն առած է, և անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան անով։

Ցա. Տ. 30

3 Քանզի † Հերովդէս՝ Յովհաննէսը բռներ, զանիկայ կապեր ու բանտը դրեր էր՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային համար։
4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր. † Քեզի օրինաւոր չէ անիկայ ՚ունենալ։
5 Նէնալ, ուստի կ'ուզէր զանիկայ սպաննել, բայց ժողովուրդէն կը վախնար. † ինչու որ իրրև մար-
6 գարէ կ'ընդունէին զանիկայ։ Ու երբոր Հերովդեսին ծննդեան օրը եղաւ, Հերովդիային աղջիկը խաղաց հ-ն-դ-ս-ի ը-ր-հ-ն մէջ, ու Հերովդե-
7 սին հաճելի եղաւ։ Ուստի երդումով խոստացաւ՝ որ տայ անոր ինչ
8 որ ուզելու ըլլայ։ Եւ անիկայ առաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ. Տուր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտչին գլուխը սկուտեղի մը վրայ։
9 Եւ թագաւորը տրտմեցաւ. բայց երդումներուն համար՝ ու իր հետ նստողներուն համար՝ հրաման ըրաւ
10 որ տրուի։ Եւ ղրկեց՝ խրկելով՝ Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
11 տեց։ Եւ անոր գլուխը սկուտեղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ աղջկանը. ան ալ իր մօրը տա-
12 րաւ։ Եւ անոր աշակերտները եկան՝ ու մարմինը վերցընելով թաղեցին. և գացին Յիսուսին պատմեցին։

Ցա. Տ. 32

13 Ու * երբոր լսեց Յիսուս, անկ նաւով անապատ տեղ մը գնաց առանձին. երբոր լսեցին ժողովուրդները՝ ոտքով անոր ետևէն գացին ՚ի քաղաքներէն։
14 Ու * երբոր դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ ՚ի խղճաց անոնց վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշկեց։
15 † Եւ իրիկուան դէմ՝ իր աշակերտները իրեն եկան, ու ըսին. Տէ՛ր անապատ տեղ մըն է, և ժամանակը ուշացած է. արձակէ ժողովուրդները, որ գեղերը երթան՝
16 ու իրենց կերակուր գնեն։ Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Հարկ չէ

Ցամի Տեառն 32

որ ատոնք երթան . դուք տուէք
17 ատոնց որ ուտեն : Ընծանք ալ բսին
անոր . Հոս ---իչ Բ--ն չ'ունինք ,
բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու
18 ձուկ : Ու բսաւ -ննց . Հոս ինծի
19 բերէք զանոնք : Եւ հրաման բրաւ
որ ժողովուրդները խոտին վրայ
նստին . և հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առաւ , ու դէպ 'ի երկինքը
Ը Գէ . ժե . 36 : նայելով Ը օրհնեց . ու կտրե-
լով նկանակները՝ աշակերտներուն
տուաւ , և աշակերտները ժողո-
20 վուրդին : Եւ ամէնքը կերան ու
կշտացան , և տասուերկու կողով
լեցուն՝ աւելցած կտորուանքները
21 վերցուցին : Եւ անոնք որ կերան ,
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
էին՝ կնիկներէն և տղաքներէն 'ի
զատ :

* Ո-ն- Եւ Ցիսուս

22 * Եւ շուտ մը աշակերտները ար-
տորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ մկալ կողմը անցնին , մինչև
որ ինքը ժողովուրդները արձակէ :
Բ Մար . գ . 46 : 23 Բ Եւ ժողովուրդները արձակելէն
ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին
աղօթք ընելու . ու Բ երբոր իրիկուն
Ա Ցո՛ . գ . 16 : 24 եղաւ , հոն մինակ էր . Իսկ նաւը
արդէն ծովուն մէջտեղը ալեկոծու-
թեան մէջ էր , ինչու որ հովը դէմ
25 էր : Ո- դիշերուան չորրորդ պա-
հուն Ցիսուս դէպ 'ի անոնց գնաց՝
26 ծովուն վրայ քալելով : Եւ աշա-
կերտները երբոր անիկայ տեսան
Ա Ցո՛ . թ . 8 : որ Ա ծովուն վրայ կը քալէր , խռո-
վեցան , և բսին թէ աչքի երեւոյթ
բան մըն է . ու վախերնուն կան-
27 չուրտեցին : Եւ շուտ մը Ցիսուս
խօսեցաւ անոնց՝ ու բսաւ . Քաջ
28 եղէք՝ ես եմ , մի վախնաք : Պետ-
րոս պատասխան տուաւ անոր՝ ու
բսաւ . Տէր՝ թէ որ դուն ես , հրա-
ման ըրէ ինծի որ քեզի գամ ջու-
29 րերուն վրայէն : Ան ալ բսաւ .
Եկուր . Պետրոս ալ նաւէն իջաւ ,
ջուրերուն վրայէն քալեց որ Ցի-
սուսին գովը երթայ . բայց հովը
սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ , ու
երբոր սկսաւ ընկղմիլ , աղաղա-
30 կեց ու բսաւ . Տէր՝ ազատէ զիս :
31 Եւ Ցիսուս շուտ մը իր ձեռքը եր-
կընցուց , բռնեց զանիկայ՝ ու անոր
բսաւ . Թէ բահաւատ՝ ինչո՞ւ երկ-
32 մտեցար : Ու երբոր նաւը ե-
լան , հովը դադարեցաւ : Եւ ա-
Ա Պաղ . բ . 7 : Մար . ա . նոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան
1 : Գլ . ժգ . երկրպագութիւն բրին անոր՝ ու
16 : Իգ . 63 : Ղո . դ . 42 : բսին . Իրաւցընէ Ա որդի Ա ստու-
Ցո՛ . ա . 49 : ծոյ ես դուն :
գ . 70 : ժա . 27 : Գոր . 34 Ե Ու մկալ կողմը անցնելով՝
բ . 37 : Գենեսարեթի երկիրը հասան :
Հաւ . ա . 4 : 35 Ու երբոր ան տեղի մարդիկը ճանչ-
Ե Մար . գ . ցան զանիկայ , մարդ խրկեցին
53 : բոլոր շրջակայ տեղուանքը , ու
բոլոր հիւանդները անոր բերին .
36 Եւ կ'աղաչէին անոր , որ միայն իր
հանդերձին քղանցքին դպչին . և
Ե անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան :

Գլ . ԺԵ

1 Քրիստոս կը յանդիմանէ գպիրները և փարի-
սեցիները՝ որոնք իրենց աւանդութեանց պատ-
ճառաւ զանց կ'ընէին Աստուծոյ պատուի-
րանքները . 11 ու կը սորվեցընէ թէ բնաւին
մեռած բաներ մարդս չպղծեր . 21 կը բժշկէ
Քանանացի կնկանը աղջիկը . 30 և ուրիշ շատ
ժողովուրդներ . 32 եօթը նկանակով ու քանի
մը ձուկով չորս հազար էրիկ մարդիկ կը
կշտացընէ , կնիկներէն ու տղաքներէն 'ի զատ :

1 Ի՚ն ատենը - Ցիսուսին եկան գպիր- - Մար . է . 1 :
ները ու փարիսեցիները՝ որ Ե-
րուսաղէմէն էին , ու բսին .
2 Բ Ինչու՞ քու աշակերտներդ Բ Ծերե- Բ Մար . է . 5 :
րուն աւանդութիւնը զանց կ'ը- Բ Կող . բ . 8 :
նեն . ինչու որ ձեռքերնին չեն
3 լուար , երբոր հաց կ'ուտեն : Ան
ալ պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ
անոնց . Հապա դուք ինչո՞ւ Ա-
տուծոյ պատուիրանքը զանց կ'ը-
4 նէք՝ ձեր աւանդութեանը պատ-
ճառաւ . Քանզի Աստուած պա-
տուիրեց՝ բսելով . Բ Քու հայրդ ու Բ Ել . ի . 12 :
5 մայրդ պատուէ . Եւ Բ ով որ էր Ղե . ժԹ .
հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով 3 : Բ Օր . ե .
6 թող մեռնի : Բայց դուք կ'բսէք . 16 : Ա ակ .
Ո վ որ էր հօրը կամ մօրը բսէ թէ՝ իգ . 22 :
Ղ Ա ն բանը՝ որ ինծմէ պիտի շահիս , Ե փե . գ . 2 :
Ա ---ծոյ ---ը- ընծայ է . ու Բ Ի Բ եւ . ի . 17 :
-ր իր հայրը կամ իր մայրը չպատ- Ղե . ի . 9 :
ուէ , -ը- է . և այ-ղե- ձեր ա- Բ Օր . իէ .
ւանդութեանը պատճառաւ Ա ս- 16 : Ա ակ .
տուծոյ պատուիրանքը խափանած ի . 20 : լ .
7 էք : Բ Կեղծաւորներ՝ աղէկ մար- 17 :
գարէութիւն բրաւ ձեր վրայ Եսա- Ղ Մար . է . 12 :
8 յին ու բսաւ . Ը Ա ժողովուրդը Բ Մար . է . 6 :
գ-յե Բ շրթունքներովը զիս կը պա- Ը Եւ . իԹ .
տուէ . բայց իրենց սիրտը հեռա- 13 : Եզեկ .
9 ցած զատուած է ինծմէ . Ու պա- լգ . 31 :
րապ տեղը զիս կը պաշտեն , Բ մար- Բ Ո՛ն- բեր-
դոց պատուիրած բաները Է Բ- Նովը ինծի
վարդապետութիւն սորվեցընելով : կրմտնեայ ,
10 Բ Եւ ժողովուրդները իրեն կան- և շրթունք-
չելով բսաւ անոնց . Լսեցէ՛ք ու Ներովը
11 միտ առէ՛ք . Բ Չէ՛ թէ ինչ որ Բ Ես . իԹ .
բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը , 13 : Կող . բ .
հապա ինչ որ բերնէն կ'ելլէ՝ անի- 18—22 :
կայ կը պղծէ մարդը : Տիմ . ա . 14 :
12 Ան ատեն իր աշակերտները ե- Բ Մար . է .
կան բսին իրեն . Գիտե՞ս որ փա- 14 :
րիսեցիները դայթակղեցան՝ երբոր Բ Գոր . ժ .
13 լսեցին ան խօսքը : Ան ալ պա- 15 : Հաւ .
տասխան տալով բսաւ . Ը Ա մէն ժգ . 14 , 17 ,
տունկ՝ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ 20 : ա Տիմ .
14 տնկեր , պիտի խլուի : Թող գ . 4 : Տիտ .
տուէք անոնք . Բ Իբրեւ կոյր են՝ ա . 15 :
կոյրերու առաջնորդ . իսկ թէ որ
կոյրը կոյրին առաջնորդէ , երկուքն
15 ալ փոսը պիտի իյնան : Եւ Բ Պետ-
րոս պատասխան տալով անոր

Ցամի Տեառն 32

Բ Գլ . ԺԹ . 20 : Մար . գ . 10 : Ղու . գ . 19 : Գոր . ԺԹ . 12 :

Ցամի Տեառն 32

ՂԳԼ. Ժ. 9. Մար. Է. 18. Հակոբ. Գ. 13. Յճակ. Գ. 6.

ՂԵՍ. Գ. 5. Ը. 21. Ածակ. Գ. 14. Երեմ. Ժէ. 9. Մար. Է. 21.

ՃՄար. Է. 24.

ՃԳԼ. Ժ. 5. 6. Գար. Գ. 25. 26. Ժգ. 46. Հռով. Ժէ. 8.

ՃԳԼ. Է. 6. Փիլ. Գ. 2.

ՃՄար. Է. 31.

ՃԳԼ. Գ. 18. ՃԵս. Լե. 5. 6. Գլ. Ժա. 5. Ղու. Է. 22.

ՃՄար. Ը. 1.

բաւ. Մեկնէ՛ մեզի առ առակը։
16 Ըսաւ Ցիսուս. Ո՞վ եւ զ՚ինչ ա-
17 կաւին անմիտ էք. Ու չէ՞ք հաս-
կընար, թէ հասկն ինչ որ բերանը
կը մտնէ, փորը կ՚երթայ՝ ու ար-
18 տաքնոյը կը ձգուի. Բայց ինչերնէն
ելած բաները սրտէն կ՚առաջ կու-
գան. և անոնք կը պղծեն մարդը։
19 Ինչու որ սրտէն կ՚ելլեն չար
խորհուրդներ, սպանութիւններ,
շնութիւններ, պոռնկութիւններ,
գողութիւններ, սուտ վկայու-
թիւններ, հայհոյութիւններ։
20 Ասոնք են՝ որ կը պղծեն մարդը.
բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը
չպղծեր մարդը։
21 ՃԵւ Ցիսուս անկէ ելլելով՝ Տիւ-
րոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց։
22 Եւ ահա քանանացի կնիկ մը ան
սահմաններէն ելած՝ կ՚աղաղակեր
անոր ու կ՚ըսէր. Ողորմի՛ ինծի
Տէր՝ որդի՛ Դաւթի, աղջիկս դեւէն
23 սաստիկ կը չարչարուի։ Եւ ինքը
բնաւ պատասխան մը չտուաւ ա-
նոր. ու իր աշակերտները մօտե-
նալով՝ կ՚աղաչէին իրեն՝ ու կ՚ը-
սէին. Արձակէ՛ զայրիկ, վասն զի
24 մեր ետեւէն կ՚աղաղակէ։ Եւ ինքը
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. ՃԵս
ո՛չ էի չխրկուեցայ՝ բայց միայն
Իսրայէլի տան կորսուած ոչխար-
25 ներուն։ Եւ անիկայ եկաւ երկրր-
պագութիւն կ՚ընէր անոր՝ ու կ՚ը-
26 սէր. Տէ՛ր օգնէ՛ ինծի։ Ան ալ
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ա-
ղէկ չէ՝ տղոց հացը առնել, ու
27 շուներուն ձգել։ Եւ անիկայ ը-
սաւ. Ա՛յո Տէ՛ր. ինչու որ շու-
ներն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն
28 թափած փշրանքներէն կը կերակ-
րուին։ Ան առներ Ցիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ.
Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է.
քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի. և
նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուե-
ցաւ։
29 ՆՈւ Ցիսուս անկէ դնաց՝ ՆԳալի-
լեայի ծովեզերքը եկաւ, և լեռը
30 ելլելով՝ հոն նստաւ։ Եւ շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան, որ ի-
րենց հետ ունէին կազեր, կոյրեր,
համրեր, հաշմանդամներ, և ուրիշ
շատեր. ու ձգեցին անոնք Ցիսուսի
31 ոտքը, և բժշկեց զանոնք. Անանկ
որ ժողովուրդները զարմացան,
տեսնելով որ համրերը կը խօսէին,
հաշմանդամները կը բժշկուէին,
կազերը կը քալէին, և կոյրերը կը
տեսնէին, ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին։
32 ՆԵւ Ցիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով՝ ըսաւ. Կը խղճամ
ատ ժողովուրդին վրայ. ինչու որ

Ցամի Տեառն 32

հիմա իրեք օր է որ իմ քովս են, և
բան մը չունին ուտելու. ու անոնք
անօթի արձակել չեմ ուզեր, չըլ-
33 լայ որ ճամբան մարին։ Իսկ աշա-
կերտները անոր ըսին. Մենք ա-
նապատի մէջ ո՞ւսկից պիտի ունե-
նանք այնչափ հաց, որ այսչափ
34 բազմութիւնը կշտացընենք։ Եւ
Ցիսուս ըսաւ անոնց. Քանի՞ նկա-
նակ ունիք. անոնք ալ ըսին.
35 Եօթը, ու քանի մը մանր ձու-
կեր։ Եւ հրամայեց բազմութեան
36 որ գետնին վրայ նստին։ Ու Եօթը
նկանակը և ձուկերը առաւ, ՚գոհացաւ՝ և կտրեց, ու
տուաւ աշակերտներուն, աշակերտ-
37 ներն ալ՝ ժողովուրդին։ Կերան
ամենքը՝ և կշտացան, ու եօթը
զամբիւղ լեցուն աւելցած կոտո-
38 րանքները վերցուցին։ Եւ ա-
նոնք որ կերան՝ չորս հազար երիկ
մարդիկ էին, կնիկներէն և տղաք-
ներէն ՚ի զատ։
39 Ու ՚երբոր ժողովուրդը արձա-
կեց, նաւը մտաւ, ու Մագդա-
ղայի սահմանները եկաւ։

ՊԱՐԱՒԻ ԺԱ.

1 Փարիսեցիք Նշան մը կ՚ուզեն։ 6 Ցիսուս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն՝ որ զգոյշ ըլլան փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն։ 13 Ժողովուրդին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 16 և Պետրոսի դաւանութիւնը։ 21 Ցիսուս կ՚իմացընէ աշակերտներուն իր մահը. 23 կը յանդիմանէ Պետրոսը՝ որ կ՚ուզէր զէմ կենալ. 24 և իրեն հետեւիլ ուզողները կը խրա-
տէ որ իրենց խաչը կրեն։

1 Նու ՚փարիսեցիները ու սադուկե-
ցիները քովը եկան՝ փորձելով
իրմէն կ՚ուզէին որ երկինքէն Նշան
2 մը ցուցընէ իրենց։ Անիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց.
Երբոր իրիկուն կ՚ըլլայ, կ՚ըսէք
Թէ՝ Պարզ ղէխէ ըլլայ, ինչու որ
3 երկինքը կարմրած է։ Եւ առ-
տուանց՝ Ա՛յսօր մրրիկ ղէխէ ըլլայ,
ինչու որ երկինքը միգապատ ու
կարմրած է։ Կեղծաւորնե՛ր, եր-
կինքին երեսը քննելը գիտէք, բայց
ժամանակներուն նշանները չէք
4 կրնար ֆէխէ՛լ։ Չար ու շնացող
ազգը Նշան կ՚ուզէ. և ՚երբէք Նշան
պիտի չտրուի անոր, բայց Յովնան
մարգարէին նշանը. և թողուց
անոնք՝ ու գնաց։
5 Ու երբոր իր աշակերտները մե-
կալ կողմ անցան՝ հաց առնելու
6 մոռցեր էին։ Եւ Ցիսուս անոնց
ըսաւ. ՚Նայեցէ՛ք ու զգուշացէ՛ք
փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմո-
7 րէն։ Անոնք ՚իրենք ՚իրենց կը խորհէին՝
ու կ՚ըսէին, Թէ Հաց չբերինք
8 հետերնիս։ Իսկ Ցիսուս ՚անոնց խո-
հուրդը գիտնալով՝ ըսաւ անոնց.
Մէկերնիդ ինչո՞ւ կը խորհիք Թէ-

ՃԳԼ. Ժբ. 38. ՃՄար. Ը. 11. Ղու. Ժա. 16. Ժբ. 54—56. ա Կոր. ա. 22.

ՃԳԼ. Ժբ. 39.

ՃՄար. Ը. 14.

ՃՂու. Ժբ. 1.

Ցամի Տեառն 32

Ի ԳԼ · ԺԳ · 17 ։ Ցօ՚ · գ · 9 ։
Ղ ԳԼ · ԺԱ · 34 ։

զարհաւատները , Թէ հաց չառիք ։ 9 Ի Ցակաւին չէք հասկընար և չէք յիշեր հինգ նկանակը հինգ հազարին , ու քանի կողով վերցուցիք ։ 10 Ւո՞չ ալ եօթը նկանակը չորս հազարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիք ։ 11 Ո՞նչպէս չէք հասկընար Թէ ես հացի համար չըսի ձեզի փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն ։

Ի Մարկ · ը · 27 ։ Ղու · Թ · 18 ։
Ղ ԳԼ · ԺԳ · 2 ։ Ղու · Թ · 7 · 5 · 9 ։

13 Եւ Ցիսուս Փիլիպպոսի կեսարիային կողմերը երթալով , իր աշակերտներուն հարցուց՝ ու ըսաւ . Ի Մարդիկ ո՞վ կ՚ըսեն Թէ եմ ես 14 Որդի մարդոյ ։ Ու անոնք ըսին . Ը Ոմանք Յ՚ԷՒ ՒՆ Ցովհաննէս մկրտիչն Ի՝ , ուրիշներ՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝ Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը ։ Ըսաւ անոնց . Հապա դուք ինծի համար ո՞վ 16 կ՚ըսէք Թէ եմ ։ Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ի Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին ես ։ 17 Ցիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Երանի՛ քեզ Սիմո՛ն Ցովհաննէսի որդին , Ի՝նչու որ մարմինը և արիւնը քեզի չյայտնեց ՚՚Ի՚՚ , հապա Իմ Հայրս՝ որ երկինքն է ։ 18 Եւ ես քեզի կ՚ըսեմ որ Ես Պետրոս ես , ու Իս վէմին վրայ պիտի չինեմ իմ եկեղեցիս , և Ի դժոխքին դռները անիկայ պիտի չյաղթեն ։ 19 Ու երկնից Թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկրի վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ . ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ արձակ-

Ի ԳԼ · ԺԳ · 33 ։ Մար · ը · 29 ։ Ղու · Թ · 20 ։ Ցօ՚ · գ · 70 ։ Ժա · 27 ։ Գոր · ը · 37 ։ Թ · 20 ։ ա Ցօ՚ · գ · 15 ։ և · 5 ։ Երր · ա · 2 · 5 ։
Ի Եփ · ը · 8 ։ Ի ա Կոր · ը · 10 ։ Գաղ · ա · 16 ։
Ղ Ցօ՚ · ա · 42 ։ ՚՚ Յ՚ Վէմ
Ի Եփ · ը · 20 ։ Ցայտ · իա · 14 ։
Ի Ցոր · ԼԸ · 17 ։ Սաղ · Թ · 13 ։ ՃԷ · 18 ։ Եա · ԼԸ · 10 ։
Ի ԳԼ · ԺԸ · 18 ։ Ցօ՚ · ի · 23 ։
Ղ ԳԼ · ԺԷ · 9 ։ Մար · ը · 30 ։ Ղու · Թ · 21 ։
Ի ԳԼ · ի · 17 ։ Մար · ը · 31 ։ Թ · 31 ։ Ժ · 33 ։ Ղու · Թ · 22 ։ ԺԸ · 31 ։ իդ · 6 , 7 ։

ա Տես ը Թագ · ԺԹ · 22 ։
Ի Հռով · ը · 7 ։

24 ՚Ան ատենը Ցիսուս իր աշակերտներուն բսաւ . Թէ որ մէկը իմ ետեւէս գալ կ՚ուզէ , Թող իր անձը ուրանայ , և իր խաչը վերառնէ և ինծի հետեւի ։ 25 Ցորն , ու իմ ետեւէս գայ ։ Ապասն զի ով որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ով որ ինծի համար իր անձը կը կորսընցընէ , պիտի գտնէ 26 անիկայ ։ Քանզի ինչ կը շահի մարդ մը՝ Թէ որ բոլոր աշխարհը վաստկի , և իր անձը կորսընցընէ . կամ Ինր անձին համար ինչ ազատչէք պիտի տայ մարդ ։ 27 Վասն զի Ւորդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը պիտի գայ Ի՝ իր հրեշտակներուն հետ . և ան ատենը ամէն մէկուն իր գործքերուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ ։ 28 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Որդին մարդոյ իր թագաւորութիւնովը եկած ։

Ցամի Տեառն 32

Ղ ԳԼ · Ժ · 38 ։ Մար · ը · 34 ։ Ղու · Թ · 23 ։ Ժգ · 27 ։ Գոր · Ժգ · 21 ։ ա Թես · գ · 3 ։ բ Տիմ · գ · 12 ։
Յ Ղու · Ժէ · 33 ։ Ցօ՚ · Ժր · 25 ։
Ն Սաղ · Խթ · 7 , 8 ։
Ի ԳԼ · իգ · 64 ։ Մար · ը · 38 ։ Ղու · Թ · 26 ։
Դան · է · 10 ։ Զաք · Ժգ · 5 ։ ԳԼ · իե · 31 ։ Ցուդ · 14 ։
Ի Ցոր · Լդ · 11 ։ Սաղ · կը · 12 ։ Առակ · իդ · 12 ։ Երեմ · Ժէ · 10 ։ ԼԸ · 19 ։ Հռով · ը · 6 ։ ա Կոր · գ · 8 ։ բ Կոր · ե · 10 ։ ա Պետ · ա · 17 ։ Ցայտ · ը · 28 ։ Իր · 12 ։
Դ Մար · ը · 39 ։ Ղու · Թ · 27 ։

ԳԼ · ԾԷ

1 Քրիստոսի պղակերպութիւնը ։ 14 Քրիստոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 22 կը նախագայէ իր չարչարանքները ։ 24 ու երկդրամեան տուրքը կը հատուցանէ ։

1 Ցու ետքը օրէն ետև Ցիսուս իր հետը առաւ պետրոսը ու Ցակոբոսը և անոր եղբայրը Ցովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը 2 հանեց առանձին ։ Եւ անոնց առջևը պղակերպեցաւ , ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս , ու իր հանդերձները ճերմկցան լուսոյ 3 պէս ։ Եւ ահա երևցան անոնց Մովսէս ու Եղիա , ու իր հետը կը 4 խօսէին ։ Պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու բսաւ Ցիսուսին . Տէր՝ աղէկ է որ հոս կենանք . Թէ որ կ՚ուզես , իրեք խրճիթ չինենք հոս , մէկը քեզի և մէկը Մովսէսին 5 ու մէկը Եղիային ։ Եւ Քանի որ անիկայ կը խօսէր , ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ . և ահա ամպէն ձայն մը Ի՝՚՚ բսելով . Ի Ատիկայ է իմ սիրելի Որդիս , Ո որուն հաւներ եմ . Ի՚՚ա 6 տոր մտիկ բրէք ։ Ը Աշակերտները երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ ինկան , ու խիստ վախցան ։ 7 Եւ Ցիսուս մտնելով Ի դպաւ անոնց ու բսաւ . Ելէք ու մի՛ վախնաք ։ 8 Ընչքերնին վերցուցին՝ ու մէկը չտեսան , բայց միայն Ցիսուսը ։

Բ Ցոր · ի · 15 ։
Բ Ցոր · Ժ · 18 ։ Ա Կոր · ժե · 51 ։ Ա Թես · դ · 17 ։
Բ Պետ · ա · 17 ։

Բ Բ Պետ · ա · 17 ։

Ֆ ԳԼ · գ · 17 ։ Մար · ա · 11 ։ Ղու · գ · 22 ։
Ֆ Եա · Խր · 1 ։
Բ Ր Օր · Ժբ · 15 · 19 ։ Գոր · գ · 22 · 23 ։
Ղ Պետ · ա · 18 ։
Ի Դան · բ · 18 ։ Թ · 21 ։ Ժ · 10 , 18 ։
Ը ԳԼ · Ժգ · 20 ։ Մար · ը · 30 ։ Թ · 9 ։

9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ՚իջնէին , Ը Ցիսուս պատուիրեց անոնց ու բսաւ . Ատ տեսիլքը մարդու մի՛ զրուցէք , մինչև Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ ։ 10 Ռեւներէն

Ցամի Տեառն 32

իր աշակերտները իրեն հարցուցին ու ըսին . Ուրեմն ինչո՞ւ համար դպիրները կ՚ըսեն թէ՝ Պէտք է որ
11 առաջ Եղիան գայ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Եղիան կու գայ , և
12 ամէն բան կարգի կը դնէ ։ Բայց ձեզի կ՚ըսեմ , որ Եղիան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան , հապա ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . անանկ ալ Որդին մարդոյ
13 անոնցմէ պիտի չարչարուի ։ Յն ատեն աշակերտները հասկրցան , որ Մկրտչին համար ըսաւ անոնց ։
14 Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր , և ծունկ չոքելով կ՚ըսէր .
15 Տէր՝ իմ որդուղս ողորմէ՝ , որ կը լուսնուի , և չարաչար կը տանջուի . քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ՚իյնայ , ու շատ անգամ ջուրի մէջ ։
16 Եւ անիկայ քու աշակերտներուդ բերի , ու չկրցան զանիկայ բժշկել ։
17 Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ . զանիկայ հոս ինծի
18 բերէք ։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր , ու դեւը անկէ ելաւ . և բժշկուեցաւ տղան նոյն ժամէն ։
19 Յն ատեն աշակերտները առանձին Յիսուսին քովը երթալով՝ ըսին . Մենք ինչո՞ւ չկրցանք անիկայ հանել ։
20 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեր թերահաւատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ՝ ձեզի . հթէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք , ասը լեռանս պիտի ըսէք՝ Վակէ անդին փոխադրուէ , և պիտի փոխադրուի . ու բան մը անդնարին պիտի չըլլայ
21 Յն երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց . Որդին մարդոյ պիտի
22 մատնուի մարդոց ձեռքը . Եւ զանիկայ պիտի մեռցընեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան ։
23 Երբոր անոնք Կափառնայում եկան , տերկդրամեան ժողովները Պետրոսին եկան՝ ու ըսին . Ձեր վարդապետը երկդրամեանը չը՞հատուցաներ . Ե անիկայ ըսաւ .
24 Այո , կը հատուցանէ ։ Ու երբոր տունը մտաւ , Յիսուս անոր դէմ ելաւ՝ ու ըսաւ . Քեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ՝ Սիմոն . երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ՚առնեն հարկը կամ տուրքը , իրենց որդիներէ՞ն ,
25 թէ օտարներէն ։ Պետրոս անոր ըսաւ՝ թէ Օտարներէն . Յիսուս անոր ըսաւ . Ուրեմն որդիքը ա-
26 զատ են ։ Բայց չըլլայ որ անոնք դայթակղեցընենք , դնա ծովը՝ և կարթ ձգէ , ու առջի ձուկը որ կ՚ելլէ՝ առ , և անոր բերանը բանալով սատեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար ։

Ցամի Տեառն 32

ԳԼ . ԺԸ

1 Քրիստոս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն խոնարհ ու հեզ ըլլալ . 7 գայթակղութիւն չտալ , և պզտիկները չանարգել . 15 կը սորվեցնէ թէ ինչպէս վարուելու ենք մեր եղբայրներուն հետ , երբոր անոնք մեզի դէմ մեղանչեն , 21 և թէ քանի անգամ ներելու ենք անոնց . 23 ասիկայ կը բացատրէ թագաւորի մը առակով , որ չուզեց իր ծառաներէն , 32 ու իր ընկերին ողորմութիւն չցուցընող պատժեց ։

1 Յն ժամանակը աշակերտները Յիսուսին քովը եկան՝ ու ըսին . Ո՞վ է մեծ երկնից թագաւորութեանը մէջ ։ Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց
3 մէջտեղը կայնեցուց , Ու ըսաւ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ որ դարձի չգաք՝ և տղոց պէս չըլլաք , երկնից թագաւորութիւնը բնաւ
4 պիտի չմտնէք ։ Ուստի ով որ իր անձը աս տղուն պէս խոնարհեցընէ , անիկայ է մեծ երկնից
5 թագաւորութեանը մէջ ։ Եւ Ով որ ասանկ տղայ մը ընդունի իմ
6 անունովս , զիս կ՚ընդունի ։ Եւ Ով որ գայթակղեցընէ աս պզտիկներուն մէկը՝ որ ինծի կը հաւատան , աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի , ու ծովուն անդունդին
7 մէջ ընկղմի ։ Վայ աշխարհին՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ . Վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան , բայց Վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը
8 կու գայ ։ Ընդ՝ թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՝ անիկայ ու քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի կաղ՝ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը , քան թէ երկու ձեռք՝ կամ երկու ոտք ունենալ , ու յաւիտենական կրակին մէջը ձգուիլ ։
9 Եւ թէ որ աչդ քեզ կը գայթակղեցընէ , հանէ անիկայ՝ և քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել , քան թէ երկու աչք ունենալ , ու կրակին գեհենը ձգուիլ ։
10 Զգուշ կեցէք՝ որ չանարգէք աս պզտիկներէն մէկը . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ Անոնց հրեշ-

– Մաթ . 32 ։ Ղու . 46 ։ Յհ . 24 ։

Յ Սաղ . ճղա . 2 ։ Գլ . ԺԹ . 14 ։ Մար . 14 ։ Ղու . 16 ։ Ակո . Ժդ . 20 ։ Ագէա . 2 . 2 ։

Է Գլ . ի . 27 ։ Իգ . 11 ։

Ը Գլ . Ժ . 42 ։ Ղու . 48 ։

Ի Մար . 41 ։ Ղու . 1 . 2 ։

ՀԳլ . իա . 21 ։ Մար . 23 ։ Ղու . 6 ։ Ակո . 9 ։ 2 ։

ՅԳլ . Ժգ . 21 ։ Ի . 17 ։ Մար . 31 ։ 29 ։ 30 ։ 33 ։ Ղու . 22 . 44 ։ 31 ։ 6 ։ 7 ։

ՂՄար . 32 ։

Ճ Ես . Լ . 13 ։ 26 ։

Ցամի Տեառն 32

Ղ Ես . 1 ։ Ակո . 19 ։

Ի Գլ . 24 ։

Ը Գլ . 29 ։ 30 ։ Մար . 42 . 44 ։

Ի Սաղ . 17 ։ 7 ։ Ջաք . 7 ։ Եբր . 14 ։

Ցամք Տեառն 32

տակները միշտ ծակը տեսնեն իմ Հօ-
11 րըս երեսը՝ որ երկինքն է : Ինչու
որ Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը
12 փրկելու : Ի՞նչպէս կ'երևնայ ձե-
զի . Թէ որ մարդ մը հարիւր ոչ-
խար ունենայ , և անոնց մէկը մո-
լորի , իննսունինըն չ՚ձգե՞ լեռ-
ները չ՚ձգեր , ու՞ երթար մոլորա-
13 ծը փնտռեր : Եւ Թէ որ գտնե-
լու ըլլայ զանիկայ , ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի , որ աւելի ուրախ կ'ըլ-
լայ անոր վրայ , քան Թէ իննսու-
14 նուիններուն՝ որ մոլորած չեն : Նոյնպէս
ալ ձեր երկնաւոր Հայրը չ'ուզեր՝
որ ասոնց պզտիկներէն մէկը կորսուի :
15 Եթէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ , գնա՝ յանդիմանէ անի-
կայ՝ երբոր դուն և ան միայնակ էք .
Թէ որ քեզի մտիկ ընէ , շահեցար
16 քու եղբայրդ : Հապա Թէ որ
մտիկ չընէ ինչ , քու հետդ մէկ
կամ երկու՚ը ալ առ , որ
երկու կամ իրեք վկաներու բերնէ
17 ամէն բան հաստատուի : Եւ Թէ
որ անոնց ալ մտիկ չընէ , եկեղե-
ցիին ըսէ . իսկ Թէ որ եկեղեցիին
ալ մտիկ չընէ , հեթանոսի ու
մաքսաւորի պէս Թող ըլլայ քեզի :
18 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ինչ-
րի վրայ ինչ որ կապէք , երկինքի
մէջ կապուած պիտի ըլլայ . ու
երկրի վրայ ինչ որ արձակէք , եր-
կինքի մէջ արձակուած պիտի ը-
լայ : Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի .
19 Թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի
վրայ միաբանին ամէն ինչ բանի
համար որ խնդրեն , պիտի ըլլայ
անոնց իմ Հօրմէս՝ որ երկինքն է :
20 Քանզի ուր որ երկու կամ իրեք
հոգի ժողովուած ըլլան իմ անու-
նովս , հոն եմ ես անոնց մէջը :
21 Ան ատենը Պետրոս մօտեցաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ . Տէր՝ քանի՞ անգամ
Թէ որ եղբայրս ինձի դէմ մեղան-
չէ՝ ներեմ անոր . մինչև եօԹը
22 անգամ : Յիսուս անոր ըսաւ .
Քեզի չեմ ըսեր Թէ մինչև եօԹը
անգամ , հապա մինչև եօԹանա-
23 սուն անգամ եօԹը : Ասոր համար
երկնից Թագաւորութիւնը կը նմա-
նի Թագաւորի մը , որ իր ծառա-
24 ներէն հաշիւ առնել ուզեց : Ու
երբոր սկսաւ առնել , տասը հազար
տաղանդի պարտական մը բերուե-
25 ցաւ իրեն : Բայց անիկայ վճարե-
լու ի՞րենէն չունենալով , իր
տէրը հրաման ըրաւ՝ որ անիկայ՝ և
անոր կինը՝ ու որդիքը և անոր բո-
լոր ունեցածը ծախուի , ու պարտքը
26 վճարուի : Իսկ ծառան անոր առ-
ջևը իյնալով՝ երկրպագութիւն
կ'ընէր ու կ'ըսէր . Տէր՝ համբերէ
ինձի , և ամէնը քեզի կը վճարեմ :
27 Եւ ան ծառային տէրը վրան խղճ-
ալով՝ արձակեց զանիկայ , ու
28 պարտքը շնորհեց անոր : Եւ նոյն
ծառան ելաւ , իր ծառայակիցնե-
րէն մէկը գտաւ՝ որ իրեն հարիւր
դահեկան պարտք ունէր , ու զա-
նիկայ բռնելով՝ կը խեղդէր , ու
կ'ըսէր . Վճարէ ինծի ունեցած
29 պարտքդ : Ուստի անոր ծառա-
յակիցը անոր ոտքը իյնալ , կ'ա-
ղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր . Համբե-
րէ ինձի , ու բերեմ կը վճարեմ :
30 Եւ ինքը չէր ուզեր . հապա գնաց՝
բանտը դրաւ զանիկայ , մինչև որ
31 պարտքը վճարէ : Երբոր իր ծա-
ռայակիցները տեսան եղած բանե-
րը , խիստ տրտմեցան , ու եկան
իրենց տիրոջը հասկրցուցին բոլոր
32 եղածը : Ան ատենը անոր տէրը
կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ անոր .
Չար ծառայ՝ ան բոլոր պարտքը ես
քեզի շնորհեցի՝ ինձի աղաչելուդ
33 համար . Ուրեմն պէտք չէ՞ր քե-
զի ալ քու ծառայակիցիդ ողոր-
միլ , ինչպէս որ ես քեզի ողոր-
34 մայ : Եւ անոր տէրը բար-
կանալով՝ դահիճներուն մատ-
նեց զանիկայ , մինչև որ բոլոր
35 պարտքը վճարէ : Նոյնպէս ալ իմ
երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի ,
Թէ որ ձեր սրտերէն չէք ներեր ,
ամէն մէկը իր եղբօրը , իրենց յան-
ցանքները :

Ցամք Տեառն 32

+ Ողորմիչը քեզի

Նաահ . խա. 13 : Գլ . գ . 12 : Մար . ժա : 26 : Ցակ . բ . 13 :

ԳԼ . ԺԹ

2 Քրիստոս կը բժշկէ հիւանդները . 3 պատասխան կու տայ կին մը արձակելու վրայով փարիսեցւոց բրած հարցմունքին . 13 մանր տղաքները կ'ընդունի . 16 կը սորվեցընէ պատանիին Թէ ինչպէս կրնայ առանալ յաւիտենական կեանքը . 20 և Թէ ինչ բանելու է որ կատարեալ ըլլայ . 23 իր աշակերտներուն կ'ըսէ Թէ ինչպէս դժուար է հարուստին Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել , 27 և վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ իր համար երթալու համար որ և իցէ բան կը Թողուն :

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս այս խօս-
քերը լմընցուց , Գալիլեայէն ե-
լաւ , ու եկաւ Հրէաստանի սահման-
ները Յորդանանու անդին կողմը :
2 Ու անոր հետևէն շատ ժողովուրդ-
ներ դացին , ու հոն բժշկեց զանոնք :
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտե-
նալով , զանիկայ կը փորձէին՝ ու
կ'ըսէին Թէ՝ Արժա՞ն է որ մարդ մը
կնիկը արձակէ ամէն պատճառի
4 համար : Անիկայ ալ պատասխան
տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Չէ՞ք
կարդացեր , Թէ ան որ սկիզբէն
ստեղծեց , արու և էգ ստեղծեց ա-
5 նոնք՝ ու ըսաւ . Ասոր համար
մարդ էր Հայրը ու մայրը պիտի ձգէ ,
և իր կնկանը պիտի յարի , ու Երկու-
քը մէկ մարմին պիտի ըլլան :
6 Ուստի ալ երկու՚ք չեն , հապա մէկ

Ցամ . Տ . 33 — Մար . ժ . 1 : Ցօհ . ժ . 40 :

Բ Գլ . Ժր . 15 :

Ծննդ . ա . 27 : ե . 2 : Մաղ . բ . 15 :

Ծննդ . բ . 24 : Մար . ժ . 8 . 5—9 : Եփես . ե . 31 : Ես Կոր . գ . 16 : ե . 2 :

Ցամ Տեառն 33

ՂՐ Օր · Խդ · 1 · ԳԼ · Ե · 31 ·

Ե ԳԼ · Ե · 32 · Մար · Ժ · 11 · Ղս · Ժգ · 18 · ա Կոր · է · 10 · 11 ·

Ը Ածակ · Իա · 19 ·

Ի Կոր · է · 2 · 7 · 9 · 17 ·

Ժ ա Կոր · է · 32 · 34 · Թ · 5 · 15 ·

Ի Մար · Ժ · 13 · Ղս · Ժը · 15 ·

Լ ԳԼ · Ժը · 3 ·

Խ Մար · Ժ · 17 · Ղս · Ժը · 18 ·

Ծ Ղս · Ժ · 25 ·

Կ Եւ · Ի · 13 · Բ Օր · Ե · 17 ·

Հ ԳԼ · Ժե · 4 ·

Ձ Ղա · Ժթ · 18 · ԳԼ · Իր · 39 · Հռով · Ժգ · 9 · Գաղ · Ե · 14 · Ճակ · Բ · 8 ·

Ղ ԳԼ · Գ · 20 · Ղս · Ժը · 33 · Ժգ · 9 · Գար · Բ · 45 · Գ · 34 · 35 · ա Տիմ · Գ · 18 · 19 ·

մարմին . ուրեմն ան որ Աստուած 7 միաւորեց՝ մարդ թող չդատէ : Ըսին իրեն . ՂՀապա Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց արձակման թուղթ 8 տալ՝ և արձակել : Ըսաւ անոնց . Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ կնիկներնիդ արձակել . բայց սկիզբէն անանկ չեղաւ : 9 Սակայն ձեզի կ'ըսեմ . Ով որ առանց պոռնկութեան պատճառի իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ով որ արձակուածը 10 ծը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ : Իր աշակերտները ըսին իրեն . Եթէ որ ատանկ բան կայ էրկան ու կնկան մէջտեղը՝ չամուսնանալը աղէկ է : 11 Եւ ինքը անոնց ըսաւ . Ոչ ամէնը բաւական չեն ատ բանին . հապա 12 անոնք՝ որոնց տրուած է : Ինչու որ կան ներքինիներ , որ էրէխայ մօրը որովայնէն անանկ ծնան . և կան ներքինիներ , որ մարդոցմէ ներքինի եղան . և կան ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին ներքինի ըրին երկնից թագաւորութեանը համար . ով որ կրնայ տանիլ , թող տանի :

13 Ան ատեներ մանր տղաք բերուեցան իրեն , որ անոնց վրայ ձեռք դնէ՝ և աղօթք ընէ , ու աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք : 14 Բայց Յիսուս ըսաւ . Թողէք տուէք ինծի մանր տղոցը , և մի արգիլէք ատոնք ինծի գալէն . ինչու որ Երկնից թագաւորութիւնը ատանկներուն է : 15 Եւ անոնց վրայ ձեռք դնելէն ետև՝ դնաց անկէ :

16 Ան եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր . Բարի վարդապետ՝ ինչ բարի գործեմ , որ յաւիտենական 17 կեանքը ընդունիմ : Եւ անիկա ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես . մէկէն չի բարի չկայ , որ Աստուած . հապա թէ որ կ'ուզես կեանքը մտնել , 18 պատուիրանքները պահէ : Ըսաւ անոր . Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ . Սպանութիւն մի ըներ , Շնութիւն մի ըներ , Գողութիւն մի ըներ , Սուտ վկայութիւն մի 19 ըներ , Փու հայրդ ու մայրդ պատուէ , և Փու ընկերդ քու անձիդ 20 պէս սիրէս : Պատանին ըսաւ անոր . Ասոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր եմ . ալ ի՞նչ բա- 21 նով պակաս եմ : Ըսաւ անոր Յիսուս . Թէ որ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ , Ղգնա ունեցածդ ծախէ , և տուր աղքատներուն , ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և 22 եկուր իմ ետևէս : Երբոր պատանին ան խօսքը լսեց՝ տրտմած գնաց . ինչու որ շատ ստացուածք ունէր :

23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի՝ որ հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ 24 երկնից թագաւորութիւնը : Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի . Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ : 25 Աշակերտները երբոր լսեցին , շատ զարմացան՝ ու ըսին . Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ : 26 Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ . Մարդոց կողմանէ անկարելի է՝ բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է :

27 Ան ատեներ Պետրոս պատասխանելով՝ ըսաւ անոր . Ահա մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քեզ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ 28 պիտի ըլլայ : Ըսաւ անոնց Յիսուս . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ դուք որ իմ ետևէս եկաք , †միւսանգամ ծնունդին՝ երբոր Որդին մարդոյ իր փառաց աթոռը նստի , Ղդուք ալ տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու 29 ցեղերը դատելու : Եւ ով որ թողուց տուներ , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝ իմ անուանս համար , հարիւրապատիկ պիտի առնէ , և յաւիտենական կեանք պիտի ժա- 30 ռանգէ : Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին , և յետիններ՝ առաջին :

ԳԼ · Ի

1 Քրիստոս այդ իր բանարկներու առակով կը ցուցնէ թէ՝ Աստուած բնաւ մէկ մարդու մը պարտական չէ · 17 իր չարչարանքը կը նախատեսէ · 20 Զերեդեսի որդւոցը մօրը պատասխան տալով կը սորվեցնէ իր աշակերտներուն խոնարհ ըլլալ · 30 ու երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ :

1 Վասնզի երկնից թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է , որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր այգիին համար բանուորներ բռնե- 2 լու : Եւ բանուորներուն հետ օրը մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց , ու 3 զանոնք խրկեց իր այգին : Եւ ժամը իրեքին տասնինները ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ , որ շուկային մէջ 4 պարապ կայներ էին . Ու ըսաւ անոնց . Դուք ալ դացէք իմ այգիս , և ինչ որ արժան է կու տամ ձեզի : 5 Անոնք ալ դացին . ու նորէն ժամը վեցին և ժամը իննին տասնը- 6 ները ելաւ՝ անանկ ըրաւ : Եւ ժամը տասնմէկին տասնինները ելաւ , ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին . ու անոնց ըսաւ . Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ- 7 ներ էք : Ըսին իրեն . Ոնոր հասար որ մէկը մեզ վարձքով չբրո-

Ցամ Տեառն 33

Ե ԳԼ · Ժգ · 22 · Մար · Ժ · 24 · ա Կոր · ա · 26 · ա Տիմ · Գ · 9 · 10 ·

* Ո՛ահ պարանը

Ղ Ժբ · 14 · Ցոր · Խր · 2 · Բ · 17 · Զաք · Ը · 6 · Ղս · ա · 37 · Ժը · 27 ·

Ղ Մար · Ժ · 28 · Ղս · Ժը · 28 ·

Ն ՐՕր · Լգ · 9 · ԳԼ · Դ · 20 · Ղս · Ե · 11 ·

† Ցահն · վերածնունդը Ջ

Ը ԳԼ · Ի · 21 · Ղս · Իբ · 28 , 29 , 30 · ա Կոր · Գ · 2 , 3 · Ցայս · Բ · 26 ·

- Մար · Ժ · 29 , 30 · Ղս · Ժը · 29 , 30 · Ը ԳԼ · Ի · 16 · Իս · 31 , 32 · Մար · Ժ · 31 · Ղս · Ժգ · 30 ·

Ցամի Տեառն 33

նեց . ըսաւ անոնց . Դուք ալ այդին գացէք , ու ինչ որ արժան է՝ պիտի առնէք : Եւ իրիկուն որ եղաւ , այգիին տէրը իր տնտեսին ըսաւ . Բանւորները կանչէ , և անոնց վարձքը տուր , եւ քիններէն 9 սկսելով մինչև առջիններըը : Ու երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնումէկին էին , մէյմէկ դա- 10 հեկան առին . Եւ առջինները գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն , ու անոնք ալ առին մէյմէկ 11 դահեկան : Երբոր առին , տանը տիրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէին՝ ու 12 կ'ըսէին թէ՝ Ասոնք ետքինները մէկ ժամ մը գործեցին , և անոնք հաւասար ըրիր մեզի , որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշե- 13 ցինք : Ընդհակառակն տուաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ . Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք 14 կապեցիր . Ա՛ռ քուկդ՝ ու գնա , կ'ուզեմ որ ասոր ետքինին՝ քեզի 15 —Հով. Թ. 21 ; պէս տամ : —Միթէ ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ բանեբուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու . կամ թէ Բ. Օր. Ժե. 9 ; Առակ. Իգ. 6 ; Գլ. գ. 23 ; Գլ. Ժթ. 30 ; Գլ. Իբ. 14 ; Ա Մար. Ժ. 32 ; Ղուկ. Ժը. 31 ; Յով. Ժ. 12 ; Ղկ. Ժգ. 21 ; աչքդ չա՞ր է՝ որ ես 16 բարեբար եմ : Ա՛յսպէս յետիններըը առաջին պիտի ըլլան , և առաջիններըը՝ յետին . Ա Գլ. Ժ. 16 ; Ղուկ. Ժը. 28, 30 ; Գոր. գ. 13 ; Ա Մար. Ժ. 35 ; Բ Գլ. գ. 21 ; Ժ Գլ. Ժթ. 28 ; Է Գլ. Իզ. 39 , 42 ; Մար. Ժգ. 36 ; Ղուկ. Իբ. 42 ; Յով. Ը. 11 ; Ղ Գոր. Ժբ. 50 ; Ա Գոր. Ժբ. 2 ; Հով. Բ. 17 ; Բ Կոր. ա. 7 ; Յայտ. ա. 9 ; բազում անոնք որ առաջին են՝ ետքինները պիտի ըլլան , և ետքինները՝ առաջին : 17 Ու Երուսաղէմ երթալու վրայ , Յիսուս առանձին առաւ տասներկու աշակերտները ճամբան ու ըսաւ անոնց . 18 Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն , 19 և զանիկայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու , և խաչը հանելու . ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ : 20 Եկաւ ատենը Զեբեդեոսին որդւոցը մայրը իր որդւոցը հետ եկաւ անոր , երկրպագութիւն կ'ընէր՝ ու 21 բան մը կը խնդրէր անկէ : Ան ալ ըսաւ անոր . Ի՞նչ կ'ուզես : Ըսաւ անոր . Ըսէ՝ որ ասոնք իմ երկու որդիքս Ա մէկը աջ կողմդ , և մէկալը ձախ կողմդ նստին քու թագաւո- 22 րութեանդ մէջ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ . Ձեր գիտեր՝ ինչ կը խնդրէք . կրնա՞ք խմել Ես դաւաթը՝ որ ես պիտի խմեմ , կամ Ես մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ . 23 ըսին իրեն . Կրնանք . Եւ ըսաւ անոնց . Իմ դաւաթս պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը՝ որ ես մկրտուելու եմ , պիտի մկրտուիք . բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմն չէ տալը , հապա որոնց որ պատրաստուած է իմ 24 Հօրմէս : Ու երբոր տասը լսեցին , անոնք Եղբայրներէն վրդովեցան 25 բայրներուն վրայ : Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ . Գիտէք որ ազգաց իշխանները կը տիրեն անոնց , և մեծաները կ'իշխեն անոնց . Բայց ձեր մէջը հանանկ պիտի չըլլայ . հապա 26 ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ ձեր սպասաւորը ըլ- 27 լայ . Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ ձեր 28 ծառան ըլլայ : Ինչպէս Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը Հ. Պետ. Ե. 8 ; Գլ. Իգ. 11 ; Մար. Թ. 34 ; Ժ. 43 ; Ղկ. Ժբ. 4 ; Ց Ցոհ. Ժգ. 4 ; Փիլ. բ. 7 ; Ղուկ. Իբ. 27 ; Ցոհ. Ժգ. 14 ; Նե. Ծգ. 10 , 11 ; Դան. Թ. 24 , 26 ; Ցոհ. Ժա. 51 , 52 ; Ա Տիմ. բ. 6 ; Տիտ. բ. 14 ; Ա Պետ. ա. 19 ; Ղկ. Իգ. 28 ; Հով. Ե. 15 , 19 ; Երր. Թ. 28 ; Մար. Ժ. 46 ; Ղուկ. Ժբ. 35 ; Ղկ. Թ. 27 ; Հ. Պետ. Ե. 3 ; Գլ. Իգ. 11 ; Մար. Ժգ. 1 ; Ղուկ. Ժբ. 29 ; Բ Ջաք. Ժգ. 4 ; Ա Թես. Կ. 11 ; Ջաք. Թ. 9 ; Ցոհ. Ժբ. 15 ; իրենց ծառայ եղաւ , 29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ելան , մեծ բազմութիւն անոր ե- 30 տևէն գնաց : Եւ ահա ճամբուն քովը նստած էին երկու կոյր որ լսեցին թէ Յիսուս կ'անցնի , աղաղակեցին ու ըսին . Ողորմէ՛ 31 մեզի Տէր՝ Որդի Դաւթի : Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք , որ լռեն . բայց անոնք՝ ալ աւելի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ողորմէ՛ մեզի Տէր՝ որդի Դաւ- 32 թի : Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ 33 կ'ուզէք որ ձեզի ընեմ : Ըսին անոր . Տէր՝ որ աչքերնիս բա- 34 նայ : Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ . և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր ետևէն գացին :

ԳԼ . ԻԱ

1 Քրիստոս իշու վրայ հնձած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ . 12 սուճարին դուրս կը վռնտէ տուտուզ ընողները . 17 Թզենին կ'անիծէ . 23 կը պատասխանէ քահանաներըը ու ծերերը , 28 և կը յանդիմանէ զանոնք՝ օրինակ բերելով նոր մը երկու որդիներըը , 35 ու ան մշակներըը՝ որ իրենց խրկուածներըը սպաննեցին :

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան , ու եկան Բեթփագէ դէպ Ի Ձիթենեաց լեռը , ան ատենը Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը 2 խրկեց . Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը , և շուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը՝ ու անոր հետ աւանակ մը . արձրկեցէք 3 —Նդհ՛ ու բնծի՛ բերէք . Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , ըսէ՛ք թէ Տէրոջը պէտք են . և շուտ մը 4 անոնք պիտի խրկէ : Ասիկա եղաւ , որ կատարուի մար- 5 գարէին խօսքը՝ որ կ'ըսէ . Ըսէ՛ք Սիոնի աղջկանը . Ահա՛ քու թա-

Ցամի Տեառն 33

դաւորդ քեզի կու դայ , հեզ՝ ու իշու վրայ հեծած՝ և իշու ձագի
6 աւանակի վրայ ։ Երկակերտները գացին , և ինտոր որ Յիսուս իրենց
7 պատուիրեր էր , բերին . Ու բերին էշը և աւանակը , և Հանոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու
8 Նստաւ անոնց վրայ ։ Եւ ժողովուրդէն շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և Ուրիչները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին , ու ճամբուն վրայ կը տա-
9 րածէին ։ Եւ ժողովուրդները որ առջևէն ու ետևէն կ'երթային , կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ովսաննա որդւոյ Դաւթի . Օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ . Ովսաննա ի բարձունս ։
10 Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ մտաւ , բոլոր քաղաքը շարժեցաւ ,
11 ու ըսաւ . Ո՞վ է աս ։ Եւ ժողովուրդները ըսին . Անիկայ Յիսուս Մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարեթէն ։
12 Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն անոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին , և Ստակ փոխողներուն սեղանները՝ ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործաց
13 նեց . Եւ ըսաւ անոնց . Գրուած է Թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի , բայց դուք աւիկայ աւազակներու այր ըրիք ։
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կաղեր եկան իրեն , և բժշկեց զանոնք ։
15 Երբոր քահանայապետները ու դպիրները տեսան անոր ըրած հրաշքները , և տղաքը որ տաճարին մէջ կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսաննա որդւոյ Դաւթի , բարկացան .
16 Ու ըսին անոր . Կը լսե՞ս ինչ կ'ըսեն աստոնք . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Այո . բնաւ չէք կարդացեր , Թէ Մանկանց ու կաթնկերը տղայոց բերնէն գովութիւն կատարեցիր ։
17 Եւ Թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Բեթանիա ելաւ , ու գիշերը հոն կեցաւ ։
18 Եւ առտուանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար , անօթեցաւ . Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝ գովը գնաց , և անոր վրայ տերևներէն ի զատ բան մը չգտաւ . ու ըսաւ անոր . Ասկէ ետև քեզմէ պտուղ չըլլայ յաւիտեան . և իսկոյն թզենին չորցաւ ։
20 Եւ աշակերտները երբոր տեսան , զարմացան ու ըսին , Թէ Ինտոր թզենին
21 շուտ մը չորցաւ ։ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ հաւատք ունենաք՝ ու չերկմտիք , չէ թէ միայն ատ թզենիին Եղեր պիտի ընէք , Հապա նաև՝ Թէ որ ատ լեռանը ըսէք՝ Ելիր ու ծովը
22 ինկիր , պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք ։
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը եկաւ , քահանայապետները և ժողովուրդին ծերերը անոր մատեան՝ երբոր կը սորվեցընէր , ու Ըսին . Ինչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի
24 ատ իշխանութիւնը ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , որ եթէ անիկայ ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ Թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ բաները ։
25 Յովհաննէսին մկրտութիւնը ո՞ւրկից էր . երկինքէ՞ն Թէ մարդոցմէ . և անոնք ինքզինքին կը խորհէին՝ ու
26 կ'ըսէին . Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , մեզի պիտի ըսէ Թէ՝ Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր . իսկ Թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողովուրդէն կը վախնանք , ինչու որ Հրոլորն ալ Յովհաննէսը իրրև
27 մարգարէ կ'ընդունին ։ Եւ պատասխան տալով Յիսուսին՝ ըսին . Չենք գիտեր . և ինքը ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր Թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ բաները ։
28 Բայց ինչպէս կ'երևնայ ձեզի . Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր , ու գնաց առջինին ըսաւ . Որդեակ՝ գնա այսօր այգիս մէջ գործէ ։
29 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ ուզեր երթալ , բայց
30 ետքը զղջացաւ՝ ու գնաց ։ Մէկալին ալ գնաց , և անանկ ըսաւ . անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Կ'երթամ՝ տէր . և չգնաց ։
31 Հիմա երկուքէն որը Հօրը կամքը կատարեց . ըսին անոր՝ Առջինը . Յիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ մաքսաւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ։
32 Վասնզի Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և դուք անոր չհաւատացիք . բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր հաւատացին . և դուք տեսաք՝ ու ետքը չզղջացիք անոր հաւատալու ։
33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք . Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ Որ այգի մը տնկեց , ու ցանկով պատեց զանիկայ , և անոր մէջը Ջհան փորեց , ու աշտարակ շինեց . և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու

Ցամի Տեառն 33

Յակ . ա . 6 ։ Նախոր . Ժգ . 2 ։ Ել . է . 7 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ղու . ժա . 9 ։ Ցակ . և . 16 ։ Ացհ . գ . 22 ։ և . 14 ։ Մար . ժա . 27 ։ Ղու . ի . 1 ։ Ել . ը . 14 ։ Գոր . գ . 7 ։ է . 27 ։

Գե . Ժգ . 5 ։ Մար . գ . 20 ։ Ղու . ի . 6 ։

Ցամի Տեառն
33

34 Բայց երբ տեսան Փարիսեցիքը թէ
զլռեցոյց զՍադուկեցիսն՝ ժողովեցան
35 ի միասին։ Եւ հարցոյց զնոսա մի ի
նոցանէ օրինաց վարդապետ՝ փորձե-
36 լով զնա եւ ասէ. Վարդապետ, ո՞րա-
37 տիկ է պատուիրան մեծ յօրինացն։
Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Սիրեսցես զՏէր
Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ,
եւ յամենայն անձնէ քումմէ, եւ յա-
38 մենայն մտաց քոց։ Սա է մեծ եւ
39 առաջին պատուիրանն։ Եւ երկրոր-
դորդ նման նմին՝ սիրեսցես զընկե-
րակից քո իբրեւ զանձն քո։
40 Յերկուսին պատուիրանսդ կայ ա-
մենայն օրէնք եւ մարգարէքն։
41 Եւ ի ժողովել Փարիսեցւոցն՝ հարց-
42 ոյց զնոսա Յիսուս եւ ասէ. Զի՞նչ
կարծիք ունիք վասն Քրիստոսի, թէ
որո՞ւ որդի է։ Ասեն ցնա. Դաւթի։
43 Ասէ ցնոսա. Զիա՞րդ ուրեմն Դաւիթ
Հոգւովն կոչէ զնա Տէր՝ ասելով.
44 Ասաց Տէր Տեառն իմում. Նըս-
տեաց ընդ աջմէ իմմէ, մինչեւ դիցեմ
զթշնամիս քո սաստկութիւն ոտից
քոց։
45 Եթէ ուրեմն Դաւիթ կոչէ զնա Տէր,
46 զիա՞րդ որդի նորա է։ Եւ ոչ ոք կա-
րաց պատասխանի տալ նմա բան։
Եւ ոչ ոք համարձակեցաւ յաւուրցն
յայնցմէ հարցանել նմա զբան։

Գլ. ԻԲ

1 Յայնժամ Յիսուս խօսեցաւ ընդ
2 բազումս եւ ընդ աշակերտս իւր՝
3 ասելով. Ընդ աթոռ Մովսիսի նըս-
տան դպիրքն եւ Փարիսեցիքն։ Ա-
մենայն զոր ինչ ասիցեն ձեզ պահել,
պահեցէք եւ արարէք. բայց ըստ գոր-
ծոց նոցա մի արարէք, զի ասեն եւ
4 ոչ առնեն։ Կապեն զբեռինս ծանրս
եւ դժուարակիրս, եւ արկանեն ի ու-
սըս մարդկան. եւ իւրեանք մատամբ
5 իւրեանց ոչ կամին շարժել զնոսա։
Եւ զամենայն գործս իւրեանց առնեն
յայն միտս, զի երեւեսցին մարդկան.
6 լայնացուցանեն զպատուիրանս իւ-
րեանց, եւ ընդարձակեն զծայրս հա-
7 գուստից իւրեանց։ Սիրեն զառաջին
տեղիս ընդ ճաշիսն, եւ զառաջին աթո-
ռսն ի ժողովարանսն, եւ զողջոյնսն
8 յերեսաց ի հրապարակսն, եւ կոչել
զնոսա մարդկան՝ Ռաբբի, Ռաբբի։
9 Դուք ոչ կոչեսջիք Ռաբբի, զի մի
միայն է վարդապետ ձեր, եւ դուք
10 ամենեքեան եղբարք էք։ Եւ զհայր մի
կոչեսջիք ձեզ յերկրի, զի մի միայն է
11 Հայր ձեր, որ յերկինս է։ Եւ մի կոչե-
սջիք զձեզ վարդապետս, զի վարդա-
12 պետ ձեր մի միայն է, Քրիստոս։ Եւ
որ մեծ իցէ ի ձեզ, եղիցի ձեզ ծա-
13 ռայ։ Եւ որ հանգուցանիցէ զանձն
իւր, խոնարհեսցի, եւ որ խոնարհե-
ցուցանիցէ զանձն իւր, հանգուցա-
նիցի։
14 Վա՛յ ձեզ դպիրք եւ Փարիսեցիք
ագահք, որ կլանէք զտունս այրեաց,
եւ երկայնակի աղօթս առնէք. վասն
այնորիկ առաւել դատաստան կրիցէք։
15 Վա՛յ ձեզ դպիրք եւ Փարիսեցիք
կեղծաւորք, որ պտըտիք զծով եւ զցա-
մաքս, զի արասցէք զմի հետեւորդ,
եւ յորժամ եղիցի՝ արասջիք զնա որ-
դի գեհենի, քան զձեզ կրկնապատիկ։
16 Վա՛յ ձեզ առաջնորդք կուրք, որ
ասէք. Որ երդնուցուն զտաճարաւն,
ոչինչ է. եւ որ երդնուցուն ոսկւով
տաճարին, պարտական է։
17 Յիմարք եւ կուրք, զո՞ր մեծ է, ոսկի՞
թէ տաճարն որ սրբէ զոսկին։
18 Եւ որ երդնուցուն զսեղանովն, ոչինչ
է. եւ որ երդնուցուն ընծայիւն որ
19 վերայ նորա, պարտական է։ Կուրք,
զո՞ր մեծ է, ընծայն թէ սեղանն որ
20 սրբէ զընծայն։ Որ երդնուցուն զսե-
ղանովն, երդնուցուն եւ ամենայն
21 ինչ որ վերայ նորա։ Եւ որ երդնուցուն
տաճարաւն, երդնուցուն եւ նմին որ
22 բնակեալ է ի նմա։ Եւ որ երդնուցուն
երկնիւք, երդնուցուն աթոռոյ Աստ-
ուծոյ եւ նմին որ նստի ի վերայ նո-
23 րա։ Վա՛յ ձեզ դպիրք եւ Փարիսեցիք
կեղծաւորք, որ տայք զտասանորդս
անիսոնի եւ սամիթայ եւ կումինի, եւ
թողուք զծանրագոյնսն օրինացն՝ զդա-
տաստանն եւ զողորմութիւնն եւ զհա-
24 ւատս. զայս պարտ էր առնել, եւ զայն
ոչ թողուլ։ Կուրք առաջնորդք, որ
զմիժն ջրոյ խափանէք, եւ զուղտն
կլանէք։
25 Վա՛յ ձեզ դպիրք եւ Փարիսեցիք
կեղծաւորք, որ սրբէք զկողմն բաժա-
կանն եւ զկերակրոցն, եւ ներքինն
լցեալ է յանիրաւութենէ եւ յանկա-
26 րողութենէ։ Փարիսեցի կո՛յր, սրբեա
նախ զներքինն բաժակին եւ կերակ-
րոցն, զի եղիցի եւ արտաքինն նոցա
սրբեալ։
27 Վա՛յ ձեզ դպիրք եւ Փարիսեցիք
կեղծաւորք, որ նմանիք գերեզմանս
սպիտակեալս, որ արտաքուստ երե-
ւին գեղեցիկք, եւ ներքուստ լցեալ
28 են ոսկերօքն մեռելոց եւ ամենայն
պղծութեամբ։ Նոյնպէս եւ դուք ար-
տաքուստ երեւիք մարդկան արդարք,
ներքուստ լցեալ էք կեղծեաւ եւ ան-
29 օրինութեամբ։ Վա՛յ ձեզ դպիրք եւ
Փարիսեցիք կեղծաւորք, որ շինէք
զգերեզմանս մարգարէիցն եւ զար-
դարէք զյուշարձանս արդարոցն,
30 եւ ասէք. Եթէ էաք մեք յաւուրս հա-
րանցն մերոց, ոչ էաք ընկերակիցք
նոցա ի սպանմունս մարգարէիցն։
31 Վասն որոյ վկայէք ինքեանց, թէ որ-
դիք էք սպանելոցն զմարգարէսն։
32 Եւ դուք լերուք զհամարս հարանցն
ձերոց։
33 Օձք, ազգ իժից, զիա՞րդ խոյս տաք
ի դատաստանէ գեհենի։
34 Վասն որոյ ահա ես առաքեմ առ ձեզ
զմարգարէս եւ զիմաստունս եւ զդպիր-
ս, եւ ի նոցանէ սպանանիցէք եւ խա-
չիցէք, եւ ի նոցանէ մտերիցէք ի ժո-
ղովարանս ձեր եւ հալածիցէք ի քա-
ղաքէ յքաղաք։
35 Զի եկեսցէ ի ձեզ ամենայն արիւն
արդար, որ հեղաւ ի վերայ երկրի,
ի սպանմանէ Աբելի արդարոյ մինչեւ
ի սպանմունս Զաքարիայ որդւոյ Բա-
րաքիայ, զոր սպանէք միջի տաճա-
րին եւ զսեղանոյն։
36 Ամէն ասեմ ձեզ, եկեսցէ այս ամե-
նայն ազգիս։
37 Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ սպա-
նանես զմարգարէսն եւ քարկոծես
զառաքեալսն առ քեզ, քանի՞ անգամ
կամեցայ ժողովել զորդիս քո որպէս
հաւաքէ հաւ զձագս իւր ընդ թեւս,
եւ ոչ կամեցարուք։
38 Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունն ձեր
39 աւերակ։ Ասեմ ձեզ, թէ ոչ տեսանիք
զիս յայսմհետէ մինչեւ ասիցէք. Օրհ-
նեալ որ գայ յանուն Տեառն։

Գլ. ԻԳ

1 Եւ ելեալ Յիսուս ի տաճարէն՝ երթ-
2 եր։ Եւ մերձեցան աշակերտք նորա
ցուցանել նմա զշինուածս տաճարին։
3 Եւ նա ասէ ցնոսա. Ոչ տեսանէք զա-
մենայն զայս։ Ամէն ասեմ ձեզ, թէ
ոչ թողցի աստ քար ի քարի, որ ոչ
4 քակտեսցի։ Եւ նստեալ նորա ի լերինն
Ձիթենեաց, մերձեցան աշակերտքն
առ նա առանձինն եւ ասեն. Ասա մեզ,
յորո՞ժամ եղիցին այսոքիկ, եւ զի՞նչ
նշան գալստեան քո եւ կատարման
5 աշխարհի։ Եւ պատասխանի տուեալ
Յիսուս ասէ ցնոսա. Տեսէք զի մի ոք
6 մոլորեցուսցէ զձեզ։ Զի բազումք
եկեսցեն յանուն իմ՝ ասելով. Ես եմ
Քրիստոս, եւ զբազումս մոլորեցու-
7 սանիցեն։ Եւ լուիցէք պատերազմս
եւ զլուր պատերազմաց։ Տեսէք մի
խռովիցիք, զի պարտ է այսոքիկ լինել,
եւ ոչ է դեռ վախճան։ Զի յարիցէ ազ-
գաց ազգ եւ թագաւորութիւն ընդ
թագաւորութեան, եւ եղիցին սովք
եւ մահք եւ շարժմունք երկրաց ըստ
8 տեղեաց։ Եւ այսոքիկ ամենայն սկիզբ
ցաւոց են։
9 Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նե-
ղութիւն, եւ սպանանիցեն զձեզ, եւ
եղիջիք ատելիք ամենայն ազգաց վա-
10 սն անուան իմոյ։ Եւ յայնժամ բազում-
քն գայթակղեսցին, եւ միմեանս մատ-
նեսցեն, եւ միմեանս ատեսցեն։
11 Եւ բազումք սուտ մարգարէք յա-
րիցեն, եւ մոլորեցուսցեն զբազումս։
12 Եւ վասն բազմանալոյ անօրինու-
թեան՝ սառեսցի սէր բազմաց։
13 Եւ որ համբերեսցէ մինչեւ ի կա-
տարած, նա կեցցէ։
14 Եւ քարոզեսցի զաւետարանդ սա
ամենայն աշխարհի, ի վկայութիւն
ամենայն ազգաց, եւ յայնժամ եկեսցէ
կատարած։
15 Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծու-
թիւն կործանման զոր ասաց Դանիէլ
մարգարէ, որ կայցէ ի տեղւոջ սրբու-
թեան (որ ընթեռնոյ՝ իմասցի)
16 յայնժամ որ ի Հրէաստան են՝ փա-
խեսցին ի լերինս,
17 եւ որ ի տանիսն՝ մի իջցէ առնուլ
զինչ ինչ ի տանէ իւրմէ,
18 եւ որ ի դաշտին՝ մի դարձցի ի
19 հետ առնուլ զհանդերձս իւր։ Վա՛յ
ձեզ յղեացս եւ կաթնասուս յաւուրս
20 յայնոսիկ։ Աղաչեցէք զի մի եղիցի
փախուստ ձեր ձմերայն կամ շաբաթ-
21 ի։ Զի յայնժամ եղիցի նեղութիւն
մեծ, որպիսի ոչ եղեւ յաշխարհի ի
սկզբանէ մինչեւ ցայսմ ժամանակ,
եւ ոչ եղիցի։
22 Եւ եթէ ոչ կրճատեսցին աւուրքն
յայնոսիկ, ոչ կեցցէ ամենայն մարմին.
այլ վասն ընտրելոցն կրճատեսցին
23 աւուրքն յայնոսիկ։ Յայնժամ եթէ
ոք ասիցէ ձեզ. Ահա աստ է Քրիստոս,
կամ անդ, մի հաւատասջիք։
24 Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք եւ
սուտ մարգարէք, եւ տացեն նշանս
մեծամեծս եւ հրաշս, զի մոլորեցու-
սանիցեն, եթէ հնարաւոր իցէ, եւ զընտ-
25 րեալսն։ Ահա նախասացի ձեզ։
26 Եթէ ասիցեն ձեզ. Ահա յանապատի
է, մի ելանէք. Ահա ի սենեակս, մի
27 հաւատասջիք։ Զի որպէս փայլատակ
ելանէ յարեւելից եւ երեւի մինչեւ ի
28 մուտս, նոյնպէս եղիցի գալուստ որ-
դւոյ մարդոյ։ Ուր եւ իցէ դի, անդ
ժողովեսցին եւ արծուիք։
29 Եւ յանդիման եղելոցն աւուրցն յա-
յնոսիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, եւ լու-
սին ոչ տացէ զլոյս իւր, եւ աստեղք
անկցին յերկնից, եւ զօրութիւնք
30 երկնից շարժեսցին։ Եւ յայնժամ
երեւեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յեր-
կինս, եւ յայնժամ կոծեսցին ամենայն
ազգք երկրի, եւ տեսցեն զորդի մարդ-
ոյ գալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրու-
թեամբ եւ փառօք բազմօք։
31 Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր
հանդերձ հնչակաւ մեծաւ, եւ ժողո-
վեսցեն զընտրեալսն նորա ի չորից
հողմոց, յերից կողմանց երկնից մին-
չեւ ի ծագս նոցա։
32 Եւ ի թզենւոյն առակ ուսարուք.
Յորժամ ոստ նորա մատղաշ լինիցի
եւ տերեւս ածիցէ, գիտէք թէ մերձ է
33 ամառն։ Նոյնպէս եւ դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք
թէ մերձ է առ դրունսն։
34 Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազ-
գս այս մինչեւ զայս ամենայն եղիցի։
35 Երկինք եւ երկիր անցցեն, եւ բա-
նք իմ ոչ անցցեն։
36 Եւ զաւուրն յայնմիկ եւ զժամուն
ոչ ոք գիտէ, եւ ոչ հրեշտակք երկնից,
այլ միայն Հայր իմ։
37 Եւ որպէս աւուրքն Նոյի, նոյնպէս
եղիցի գալուստ որդւոյ մարդոյ։
38 Զի որպէս էին յաւուրսն յառաջ
ջրհեղեղին, ուտէին եւ ըմպէին, կա-
նայք առնուին եւ տային առ այր, մին-
չեւ յաւուրն յորում մտանէր Նոյ ի
39 տապանն, եւ ոչ գիտացին մինչեւ եկն
ջրհեղեղն եւ տարաւ զամենեսեան,
նոյնպէս եղիցի եւ գալուստ որդւոյ
40 մարդոյ։ Յայնժամ երկու եղիցին ի
դաշտի, մին առցի եւ մին թողցի։
41 Երկու աղախնայք աղային ի միում
ջրաղացի, մին առցի եւ մին թողցի։
42 Արթո՛ւն կացէք, զի ոչ գիտէք յո-
րո՞ժամ Տէր ձեր գայ։
43 Զայս գիտասջիք, եթէ գիտասցէ
տէր տանն յորո՞ժամ գողն գայ, արթո՛ւն
կացցէ եւ ոչ թողցէ պատուհասել զտու-
44 նն իւր։ Վասն որոյ եւ դուք պատրաստ
եղերուք, զի յորում ժամու ոչ կարծէք,
45 որդի մարդոյ գայ։ Ո՞վ իցէ ծառայ
հաւատարիմ եւ իմաստուն, զոր կա-
ցոյց տէր նորա ի վերայ ծառայից իւ-
րոց, տալ նոցա զկերակուր ի ժամու
46 իւրում։ Երանի՛ ծառայի այնմիկ, զոր
յորժամ գայցէ տէր նորա, գտցէ զայն
47 արարեալ։ Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ի վե-
րայ ամենայն ստացուածոց իւրոց կա-
ցուսցէ զնա։
48 Եթէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի
իւրում. Յապաղեցուցանէ տէր իմ գա-
49 լուստ իւր, եւ սկսցի հարկանել զընկե-
րակիցս իւր, եւ ուտել եւ ըմպել ընդ
50 հարբեցուսն, գայցէ տէր ծառային այ-
նմիկ յաւուր մի յոր ոչ սպասէ, եւ ի
51 ժամու զոր ոչ գիտէ, եւ պատառեսցէ
զնա, եւ զբաժին նորա ընդ կեղծաւո-
րօքն դիցէ. անդ եղիցի լալ եւ կրճտել
ատամանց։

Գլ. ԻԵ

1 Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն
երկնից տասնկուսի կուսանաց, որ
առեալ լապտերս իւրեանց՝ ելին ընդ
2 առաջ փեսային։ Եւ հինգ ի նոցանէ
էին իմաստունք, եւ հինգ յիմարք։
3 Յիմարքն առեալ լապտերս իւրեանց՝
ոչ առին հանդերձ իւրեանց ընդ իւ-
4 րեանս իւղ։ Իսկ իմաստունքն առին
իւղ ի սափորս իւրեանց հանդերձ լա-
5 պտերօքն իւրեանց։ Եւ ուշացուցա-
նելոյ փեսային՝ ընկեցան ամենեքեան
6 եւ քնացին։ Իսկ կէս գիշերի աղա-
ղակ եղեւ. Ահա փեսայն գայ, ելէք
7 առ դիմաւորութիւն նորա։ Յայնժամ
յարուցեալ ամենայն կուսանքն նո-
8 ցին զլապտերս իւրեանց։ Եւ յիմարքն
ասեն ցիմաստունսն. Տուք մեզ ի յու-
ղոյ ձերմէ, զի լապտերք մեր շիջա-
9 նին։ Պատասխանի տային իմաստուն-
քն եւ ասեն. Գուցէ ոչ բաւեսցէ մեզ
եւ ձեզ, այլ երթայք առ վաճառողսն
10 եւ գնեցէք ձեզ։ Եւ մինչդեռ երթա-
յին գնել, եկն փեսայն, եւ որ պատ-
րաստ էին՝ մտին ընդ նմա հարսնեաց,
եւ դրան եղեւ։
11 Յետոյ եկեսցեն եւ կուսանքն մնա-
ցեալքն եւ ասեն. Տէր, Տէր, բա՛ց մեզ։
12 Եւ նա պատասխանի տուեալ ասէ.
Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ գիտեմ զձեզ։
13 Արթո՛ւն կացէք, զի ոչ գիտէք զաւուրն
եւ զժամն։
14 Զի որպէս այր մեկնեալ կոչեաց զծա-
ռայս իւր, եւ ետ նոցա զստացուածս
15 իւր։ Եւ ընդ մի ետ հինգ տալանդս,
եւ ընդ միւսում երկու, եւ ընդ երրորդ
մի, ամենայնիւ ըստ զօրութեան իւ-
րոյ, եւ մեկնեցաւ։ Եւ անդէն գնաց
16 որ հինգ տալանդսն առեալ էր, եւ
գործեաց ընդ նոսա, եւ շահեցոյց այլ
17 հինգ տալանդս։ Նոյնպէս եւ որ երկու
առեալ էր, շահեցոյց եւ նա այլ երկու։
18 Իսկ որ մի առեալ էր, գնաց եւ փո-
սացոյց զարծաթ տեառն իւրոյ։
19 Յետ բազում ժամանակաց գայ տէր
ծառայիցն այնոցիկ, եւ դնէ զհաշիւ
20 ընդ նոսա։ Եւ մերձեցեալ որ հինգ
տալանդսն առեալ էր, մատոյց այլ հինգ
տալանդս, եւ ասէ. Տէր, հինգ տալանդս
ինձ ետուր, ահա այլ հինգ տալանդս
21 շահեցուցի ես։ Ասէ ցնա տէր նորա.
Եւ՛ դու, բարի եւ հաւատարիմ ծառա,
ի սակաւուս հաւատարիմ եղեր, ի բա-
զումս քեզ կացուցից. մուտ արա ի
22 խնդութիւն տեառն քո։ Մերձեցեալ
եւ որ երկու տալանդս առեալ էր, ասէ.
Տէր, երկու տալանդս ինձ ետուր, ահա
23 այլ երկու տալանդս շահեցուցի ես։
Ասէ ցնա տէր նորա. Եւ՛ դու, բարի եւ
հաւատարիմ ծառա, ի սակաւուս հա-
ւատարիմ եղեր, ի բազումս քեզ կա-
ցուցից. մուտ արա ի խնդութիւն տե-
24 առն քո։ Մերձեցեալ եւ որ մի տալանդ
առեալ էր, ասէ. Տէր, գիտացի զքեզ
եթէ մարդ դաժան ես, հնձես յորում
ոչ սերմանեցեր, եւ ժողովես յորմէ
25 ոչ սփռեցեր։ Եւ երկեալ գնացի եւ
փոսացուցի զտալանդդ քո ի հողի.
ահա ունիս զոր քոյդ է։
26 Պատասխանի տուեալ տէր նորա
ասէ ցնա. Չա՛ր եւ ծո՛յլ ծառայ, գի-
տացեր եթէ հնձեմ յորում ոչ սերմա-
նեցի, եւ ժողովեմ յորմէ ոչ սփռեցի.
27 արդ պարտ էր քեզ դնել զարծաթս իմ
առ փոխաւորս, եւ ես եկեալ ընդու-
նէի զիմն ընդ տոկոսի։
28 Առէ՛ք ուրեմն ի նմանէ զտալանդն,
եւ տո՛ւք նմին որ ունի զտասն տա-
29 լանդս։ Զի ամենայնի որ ունի՝ տա-
ցի եւ առատասցի, եւ որ ոչ ունի՝ եւ
զոր թուի ունել՝ առցի ի նմանէ։
30 Եւ զանպիտան ծառայն հանէ՛ք ի
խաւարն արտաքինս, անդ եղիցի լալ
եւ կրճտել ատամանց։
31 Եւ յորժամ եկեսցէ որդի մարդոյ
ի փառս իւր, եւ ամենայն հրեշտակք
նորա ընդ նմա, յայնժամ նստցի ի վե-
32 րայ աթոռոյ փառաց իւրոց։ Եւ ժո-
ղովեսցին առաջի նորա ամենայն ազ-
գք, եւ զատցէ զնոսա միմեանց, որ-
պէս հովիւ զհաւս ի գառանց,
33 եւ կացուսցէ զհաւսն ընդ աջմէ իւ-
րմէ, եւ զգառունսն ընդ ձախմէ։
34 Յայնժամ ասիցէ թագաւորն ցա-
նոսիկ որ ընդ աջմէ իւրմէ են. Եկա՛յք
օրհնեալք Հաւր իմոյ, ժառանգեցէ՛ք
զպատրաստեալ ձեզ արքայութիւնն
յաշխարհէ։
35 Զի ես անօթացայ, եւ տուէք ինձ
ուտել. ծարաւի էի, եւ ըմպեցուցէք
ինձ. օտարական էի, եւ ընկալայք զիս.
36 մերկ էի, եւ զգեցուցէք զիս. հիւան-
դացայ, եւ այցելէք ինձ. ի բանտի էի,
եւ եկէք առ իս։
37 Յայնժամ պատասխանի տուցեն
նմա արդարքն եւ ասիցեն. Տէր, երբ
տեսաք զքեզ անօթի, եւ կերակրեցա-
38 նուք, կամ ծարաւի, եւ ըմպեցուցա-
նուք, կամ օտարական, եւ ընկալա-
39 քաք, կամ մերկ, եւ զգեցուցաք, կամ
հիւանդ եւ կամ ի բանտի, եւ եկաք առ
40 քեզ։ Եւ պատասխանի տուեալ թա-
գաւորն ասիցէ ցնոսա. Ամէն ասեմ
ձեզ, զի որ ինչ արարէք մի ոմանց
եղբարցս իմոց սոցա փոքունցս, ինձ
41 արարէք։ Յայնժամ ասիցէ եւ ցայնոսիկ
որ ընդ ձախմէ իւրմէ են. Երթա՛յք
յինէն անիծեալք յհուր յաւիտենա-
կան, որ պատրաստեալ է սատանայի
42 եւ հրեշտակաց նորա։ Զի ես անօթա-
ցայ, եւ ոչ տուէք ինձ ուտել. ծարա-
ւի էի, եւ ոչ ըմպեցուցէք ինձ.
43 օտարական էի, եւ ոչ ընկալայք զիս.
մերկ էի, եւ ոչ զգեցուցէք զիս. հի-
ւանդ եւ ի բանտի էի, եւ ոչ այցելէք
44 ինձ։ Յայնժամ պատասխանի տուցեն
եւ նոքա ասելով. Տէր, երբ տեսաք
զքեզ անօթի կամ ծարաւի կամ օտա-
րական կամ մերկ կամ հիւանդ կամ ի
45 բանտի, եւ ոչ ծառայեցաք քեզ։ Յայ-
նժամ պատասխանի տուեալ ասիցէ
ցնոսա. Ամէն ասեմ ձեզ, զի որ ոչ ա-
րարէք մի ոմանց սոցա փոքունցս, ոչ
46 ինձ արարէք։ Եւ երթիցեն սոքա ի
տանջանս յաւիտենական, եւ արդարքն
ի կեանս յաւիտենական։

Գլ. ԻԶ

1 Եւ եղեւ յորժամ կատարեաց Յիսուս
զամենայն բանս զայս, ասաց ցաշա-
2 կերտսն իւր. Գիտէք զի յերկուս աւուրս
Զատկին լինի, եւ որդի մարդոյ մատ-
3 նեսցի ի խաչել։ Յայնժամ ժողովեցան
քահանայապետքն եւ դպիրքն եւ ծե-
րակուտն ժողովրդեան ի դահլիճ քա-
հանայապետին որ կոչէր Կայիափա,
4 եւ խորհուրդ արարին զի զՅիսուս
5 նենգութեամբ կալցեն եւ սպանցեն։
Ասէին սակայն. Ոչ յտօնի, զի մի
խռովութիւն եղիցի ի ժողովրդեանն։
6 Եւ Յիսուս յորժամ էր ի Բեթանիա ի
տան Սիմոնի բորոտի,
7 մերձեցաւ առ նա կին ունելով սա-
պարտ մի վարդաջրոյ պատուական
յոյժ, եւ հեղոյ ի գլուխ նորա նստե-
8 լոյ ընդ սեղանոյ։ Եւ տեսեալ աշա-
կերտացն՝ բարկացան ասելով. Ընդէ՞ր
9 կորուստ այդ։ Կարէր բազում դրա-
մաւ ծախել եւ տալ աղքատաց։
10 Գիտացեալ Յիսուսի՝ ասէ ցնոսա.
Զի՞ նեղէք զկինն, գործ բարի գոր-
11 ծեաց ինձ։ Զի զաղքատսն միշտ ունիք
ընդ ձեզ, եւ զիս ոչ միշտ ունիք։
12 Զի արկեալ կինս զսա զվարդաջուրս
ի մարմին իմ՝ առ թաղելոյ զիս արար։
13 Ամէն ասեմ ձեզ, զի ուր եւ քարոզե-
սցի զաւետարանդ սա յամենայն աշ-
խարհի, ասասցի եւ զոր արար կինս
սա՝ ի յիշատակ նորա։
14 Յայնժամ գնաց մի ի տասնկուսից
որ կոչէր Յուդա Սկարիովտացի առ
15 քահանայապետսն, եւ ասէ. Զի՞ տա-
ջիք ինձ, եւ ես մատնեցից զնա ձեզ։
Եւ նոքա կշռեցին նմա երեսուն արծա-
16 թս։ Եւ ի նմանէ էր ժամանակ որ զնա
մատնեսցէ։
17 Եւ առաջին աւուր Զատկին մերձե-
ցան աշակերտքն առ Յիսուս ասելով.
Ուր կամիս պատրաստեսցուք քեզ ու-
18 տել զՊասեքն։ Եւ նա ասէ. Երթա՛յք
ի քաղաքն առ այր մի, եւ ասասջիք
ցնա. Ասէ վարդապետն. Ժամանակ իմ
մերձ է, առ քեզ առնում զՊասեքն ընդ
19 աշակերտս իմ։ Եւ արարին աշակերտքն
որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս, եւ
պատրաստեցին զՊասեքն։
20 Եւ երեկոյին եղեալ՝ նստէր ընդ
21 տասնկուսիսն։ Եւ ուտելոյ նոցա ասէ.
Ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոք ի ձէնջ մատ-
22 նեսցէ զիս։ Եւ նոքա տրտմեցան յոյժ,
եւ սկսան ասել ցնա ամենեքեան. Մի՞
23 թէ ես եմ, Տէր։ Եւ նա պատասխանի
տուեալ ասէ. Որ ձեռն արկանէ ընդ
24 իս ի պնակ, նա մատնեսցէ զիս։ Որդի
մարդոյ երթայ որպէս գրեալ է վասն
նորա, բայց վա՛յ այնմ մարդոյ որ զոր-
դի մարդոյ մատնեսցէ. լաւ էր նմա եթէ
25 ոչ ծնեալ լինէր մարդն այն։ Եւ պա-
տասխանի տուեալ Յուդա որ մատնէր
զնա՝ ասէ. Մի՞թէ ես եմ, Ռաբբի։ Ասէ
ցնա. Դո՛ւ ասացեր։
26 Եւ ուտելոյ նոցա առեալ Յիսուս
զհաց՝ օրհնեաց եւ բեկ, եւ ետ աշա-
կերտացն եւ ասէ. Առէ՛ք կերէ՛ք, այս
27 է մարմին իմ։ Եւ առեալ զբաժակն՝
շնորհակալ եղեալ ետ նոցա եւ ասէ.
28 Արբո՛ւք ի սմանէ ամենեքեան, զի
այս է արիւն իմ նորոգ ուխտին, որ
վասն բազմաց հեղու ի թողութիւն
29 մեղաց։ Եւ ասեմ ձեզ, զի ոչ արբից
յայսմհետէ ի պտղոյ այգւոյ մինչեւ յաւ-
ուրն յորում զնա նոր արբից ընդ ձեզ
30 ի թագաւորութեան Հաւր իմոյ։ Եւ
երգեցեալ՝ ելին ի լերինն Ձիթենեաց։
31 Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. Ամե-
նեքեան դուք գայթակղեսջիք ի վերայ
իմ յգիշերիս այսորիկ, զի գրեալ է.
Հարից զհովիւն, եւ ցրուեսցին ոչխար-
32 քն հօտին։ Բայց յետ յարութեանս
33 իմոյ նախագնասցեմ ձեզ ի Գալիլիա։
Պատասխանի տուեալ Պետրոս ասէ
ցնա. Եթէ ամենեքեան գայթակղեսցին
ի վերայ քո, ես ոչ երբեք գայթակղե-
34 սայց։ Ասէ ցնա Յիսուս. Ամէն ասեմ
քեզ, զի յգիշերիս այսորիկ մինչեւ ոչ
հաւկիթ կանչեսցէ, երիցս ուրասցես
35 զիս։ Ասէ ցնա Պետրոս. Եթէ մեռա-
նել ինձ հարկ իցէ ընդ քեզ, ոչ ուրա-
ցայց զքեզ։ Նոյնպէս եւ ամենայն աշ-
ակերտքն ասացին։
36 Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նոսա ի
տեղի որ կոչի Գեթսեմանի, եւ ասէ
ցաշակերտսն. Նըստարո՛ւք աստ մին-
չեւ երթեալ անդ աղօթեցից։
37 Եւ առեալ զՊետրոս եւ զերկուս որ-
դիսն Զեբեդեայ՝ սկսաւ տրտմել եւ
38 վշտանալ յոյժ։ Եւ ասէ ցնոսա. Տրտում
է անձն իմ մինչեւ ի մահ. նըստարո՛ւք
աստ եւ արթո՛ւն կացէք ընդ իս։
39 Եւ անցեալ մի քան զնոսա՝ անկաւ
ի վերայ երեսաց իւրոց աղօթելով եւ
ասելով. Հա՛յր իմ, եթէ հնարաւոր է,
անցցէ ի բաց ի յինէն բաժակս այս.
բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս
40 դու։ Եւ գայ առ աշակերտսն եւ գտա-
նէ զնոսա քնացեալս, եւ ասէ ցՊետ-
րոս. Այդպէս ոչ կարացէք մի ժամ
41 արթո՛ւն կալ ընդ իս։ Արթո՛ւն կացէք
եւ աղօթեցէք, զի մի մտանիցէք ի փոր-
ձութիւն. հոգի պատրաստ է, այլ մար-
42 մին տկար։ Եւ երկրորդ անգամ գնաց
եւ աղօթեաց ասելով. Հա՛յր իմ, եթէ
ոչ հնարաւոր է զայս անցանել ի բաց
ի յինէն, եթէ ոչ ես ըմպեմ զայն, եղիցի
43 կամք քո։ Եւ եկեալ գտանէ զնոսա
քնացեալս, զի էին աչք նոցա ծանրա-
44 ցեալք։ Եւ թողեալ զնոսա՝ գնաց եւ
աղօթեաց երրորդ անգամ զնոյն բան
45 ասելով։ Յայնժամ գայ առ աշակերտսն
իւր եւ ասէ ցնոսա. Քնացէ՛ք ի հան-
գիստ եւ հանգուցէ՛ք. ահա մերձեցաւ
ժամ, եւ որդի մարդոյ մատնեսցի ի
46 ձեռս մեղաւորաց։ Յարո՛ւցէք, երթա-
նո՛ւք, ահա մերձեցաւ մատնիչ իմ։
47 Եւ դեռ նորա խօսելոյ՝ ահա Յուդա
մի ի տասնկուսից գայ, եւ ընդ նմա
բազում ամբոխ սրով եւ գաւազանաւ
ի քահանայապետացն եւ ի ծերոց ժո-
48 ղովրդեանն։ Եւ մատնիչն ետ նոցա
նշան ասելով. Զոր համբուրեսցեմ ես,
49 նա է, զնա կալարո՛ւք։ Եւ անդէն մեր-
ձեցեալ առ Յիսուս ասէ. Ողջո՛յն քեզ,
Ռաբբի, եւ համբուրեաց զնա։
50 Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Ընկե՛ր, յո՞ր
եկիր. Յայնժամ մերձեցեալ ի Յիսուս
51 ձգեցին ձեռս ի նա եւ կալան զնա։
Եւ ահա մի ոք ի հանդերձելոցն ընդ
Յիսուս՝ ձգեալ զձեռն իւր՝ հանեալ
զսուր իւր եւ հարեալ զծառայ քահա-
նայապետին՝ կտրեաց զականջն նո-
52 րա։ Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս. Դարձո՛ւ
զսուր քո ի տեղի իւրում, զի ամենայն
որ զսուր առնուցուն՝ սրով կորիցեն։
53 Եւ մի՞թէ կարծես զի ոչ կարեմ աղա-
չել զՀայր իմ, եւ առաքեսցէ ինձ յա-
նդիման հազարս հազարաց հրեշտա-
54 կաց. բայց զիա՞րդ կատարեսցին գիր-
քն, զի այսպէս պարտ է լինել։
55 Յայնժամ ասէ Յիսուս ցամբոխսն.
Իբրեւ ընդ աւազակ ելէք հանդերձ սո-
վիւ եւ գաւազանաւ զիս կալանել. ա-
մենայն աւուր նըստէի ընդ ձեզ ուսու-
56 ցանելով ի տաճարի, եւ ոչ կալայք զիս։
Բայց այս ամենայն եղեւ, զի կատա-
րեսցին գիրքն մարգարէիցն։ Յայնժամ
աշակերտքն ամենեքեան թողեալ զնա
57 փախեան։ Եւ նոքա որ կալան զՅիսուս՝
տարան առ Կայիափա քահանայապետ,
ուր դպիրքն եւ ծերքն ժողովեցան։
58 Եւ Պետրոս հետեւեցաւ նմա հեռի
մինչեւ ի դահլիճ քահանայապետին,
եւ մտեալ ներս նըստաւ ընդ սպասա-
59 ւորսն տեսանել զվախճան։ Քահանա-
յապետքն եւ ամենայն ժողովն խնդ-
րէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ, զի
60 զնա մեռուցեալ արասցեն։ Եւ ոչ գտին,
եթէպէտ եւ բազումք սուտ

Ցամի Տեառն 33

ԱՄար. ժբ. 18։ Ղեւ. ի. 27։ ԼԹոր. իդ. 8։ ԵրՕր. իե. 5։

Աստուածդն է՝ Աստուածդ ...եւ։
22 Երրոր լսեցին՝ զարմացան, և թո-
ղուցին զանիկայ՝ ու գացին։
23 Ի՞նդն օրը անոր քովը եկան սա-
դուկեցիները, Որոնք կ՚ըսեն թէ
յարութիւն չկայ, և անոր հար-
24 ցուցին՝ Ըսելով. Վարդապետ՝
Ի՞Մովսէս ըսաւ. Թէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ, ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը, և
25 իր եղբօրը զաւակ հանէ։ Արդ՝
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը.
և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
26 կնիկը ձգեց իր եղբօրը։ Նոյնպէս
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթնեներորդը։ Ամենէն ետքը կնիկն
28 ալ մեռաւ։ Ուրեմն յարութեան
աստեր ան եօթնէն որո՞ւն կնիկը
պիտի ըլլայ. ինչու որ ամենքն ալ
29 զանիկայ ունեցան։ Եւ Ցի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց
ԺՑՀ.Ի.9։ ըսաւ. Դուք մոլորած էք, որ ո՛չ
30 գիրքերը գիտէք՝ և ո՛չ Աստուծոյ
զօրութիւնը. Քանզի յարութեան
ԱՑՀ.գ. աստեր ո՛չ կնիկ կ՚առնեն և ո՛չ եր-
2։ կան կը տրուին. Հապա Երկինքի
31 մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս
են։ Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելուն համար՝ չէք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
ՀԵլ.գ.6. 32 խօսքը. Ես եմ Աբրահամին Ա-
16։ ՄԱր. ստուածը, և Իսահակին Աստուա-
ժբ. 26։ ծը, ու Յակոբին Աստուածը.
Ղեւ. ի. Աստուած՝ մեռելներուն Աստուածը
37։ Դոր. է.32։ Երր. ժա. 16։
33 չէ, հապա կենդանիներուն։ Ու
ՅԳԼ.է.28։ ժողովուրդները լսելով՝ չկր զար-
մանային անոր վարդապետութեա-
նը վրայ։
ՂՄար. ժբ. 28։ 34 Էրայց փարիսեցիները երբոր լսե-
ցին՝ թէ անիկայ պապանձեցուց
35 սադուկեցիները, մէկտեղ ժող-
ՓՂեւ. ժ. 25։ վուեցան։ Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրի-
ՀրՕր. գ. նական մը՝ հարցուց, զանիկայ փոր-
5։ Ժ. 12։ 36 ձելով, ու ըսաւ. Վարդապետ՝
Լ.6։ Ղեւ. ո՞ր պատուիրանը մեծ է օրէնքին
Ժ. 27։ 37 մէջ։ Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր.
ՅՂԼ. ԺԹ. Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու
18։ ԹԼ. բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
ԺԹ. 19։ ՄԱր. ժբ. 38 ու քու բոլոր մտքովդ. Ա՛ս է առա-
31։ Ղեւ. 39 ջին ու մեծ պատուիրանը։ Ու
Ժ. 27։ Հր- երկրորդըասոր նման՝ Յիսու ընկերդ
ովհ.Ժգ.9։ Գաղ.ե.14։ սիրես քու անձիդ պէս։ Ա՛ս եր-
Ցակ.բ.8։ կու պատուիրանքէս կախուած են
ԱԹԼ.է.12։ ա Տիմ.ա.5։ բոլոր օրէնքը և մարգարէները։
ՂՄար. ժբ. 41 Ու երբոր փարիսեցիները ժող-
35։ Ղեւ. վուեցան, Ցիսուս հարցուց անոնց
ի.41։ 42 ու ըսաւ. Քրիստոսի վրայով ի՞նչ
ԱՑազ. ճմ. կարծիք ունիք. Անիկա որո՞ւ որ-
1։ Դոր.բ. 43 դին է։ Ըսին իրեն. Դաւիթին։
34։ ա Կոր. Ըսաւ անոնց Ցիսուս. Հապա
ժե. 25։ Երր. ա. ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանի-
18։ Ժ. 12։ 44 կայ Տէր կը կոչէ՝ ու կ՚ըսէ. Տէրը
13։

իմ Տէրոջս ըսաւ. Նստէ իմ աջ
կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ
ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։
45 Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկայ
Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ ա-
46 նոր որդին կ՚ըլլայ։ Եւ մէկը չէր
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել. Ու ան օրէն ետև մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու։

ԳԼ. Ի Գ

1 Քրիստոս խրատ կու տայ ժողովուրդներուն որ դպրաց ու փարիսեցւոց բարի վարդապետութիւնը հետևին, և չէ թէ անոնց չար օրինակներուն. 5 նոյնպէս ալ իր աշակերտները կը խրատէ որ զդոյշ կենան անոնց փառասիրութենէն. 13 ուխտ անգամ վայ կու տայ անոնց կեղծաւորութեանը և կուրութեանը. 34 ու Երուսաղէմի կործանումը կը նախադայնէ։

1 Յն ատեն Ցիսուս խօսեցաւ ժո-
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
2 ներուն ու ըսաւ. Մովսէսին
ԱԵԶԵմ.բ. 4.8։ ՄՂ. բ.7։ ՄԱր. ժբ. 38։ Ղեւ.ի.45։ աթոռը դպիրները և փարիսեցիները
3 նստած են. Ուրեմն ինչ որ ձեզի
կ՚ըսեն որ պահէք, պահեցէք ու
ըրէք, բայց անոնց գործքերուն պէս
մի ընէք. ինչու որ Ի՛կ՚ըսեն ու չեն
ԲՀով.բ. 19.ԸԱ։ 4 ըներ։ Քանզի ԻԾանր և տանելու
ԻՂԼ.ժա. 46։ Գոր. ԺԱ. 10։ Գաղ. գ. 13։ դժուար բեռներ կը կապեն ու կը
ԻԳԼ.գ.1. 2.5.16։ դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և
ԻԹես.ԺԱ. 38։ ԲՕր. գ.8։ Իր. 12։ Ճակ. գ.3։ իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
5 շարժել։ Եւ Ի իրենց ամեն գործ-
քերը՝ մարդոց երևնալու համար կ՚ը-
նեն. Կը լայնցընեն իրենց դրապան-
ները, ու կ՚երկրնցընեն իրենց հան-
6 դերձներուն քղանցքները. Ընդթ-
բիթներու մէջ առաջին բազ-
մցները կը սիրեն, և ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները,
ՂՄար. ԺԱ. 38.39։ Ղու. ժա. 43։ Ի. 46։ գ Ցոն. 9։ 7 ու շուկաներուն մէջ բարևները,
ԻՑակ. գ. 1։ Տի՛տ բ Կոր. ա. 24։ ա Պետ. ե. 3։ և մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի
8 կոչուիլ։ Ի Բայց դուք Ռաբբի
մի կոչուիք. ինչու որ ձեր
Ուսուցիչը մէկ մըն է, այն-
քան Քրիստոս, և դուք ամէնքդ եղ-
9 բայր էք։ Ու երկրի վրայ ձեզի
Հայր մի կոչէք. Ի ինչու որ ձեր
Հայրը մէկ մըն է, որ երկինքն է։
10 Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք.
ԻԹես.Ի.26. 27։ ինչու որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է,
11 այն-քան Քրիստոս։ Եւ Ի ձեր մէջէն
ԺԾոր.Իր. 29։ Ճառակ. ԺԱ.33։ Իթ. 23։ Ղու. ժգ.11։ Ժբ. 14։ Ցակ. գ. 6։ ա Պետ.ե.5։ մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ։
12 Ի Ով որ իր անձը կը բարձրացընէ,
պիտի խոնարհի. և ով որ իր ան-
ձը կը խոնարհեցընէ, պիտի բարձ-
ԻՂԼ.ժա. 52։ րանայ։
13 Բայց Ի վայ ձեզի կեղծաւոր դպիր-
ներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկնից
ԼՄար. ժբ. 40։ Ղու. ի. 47։ ԲՏի՛տ.գ.6։ Տիմ.ա.11։ թագաւորութիւնը մարդոց առջևը
կը գոցէք. քանզի դուք չէք մըտ-
ներ, և մտնողներն ալ չէք թողուր
14 որ մտնեն։ Վայ ձեզի կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ Նոր

Ցամի Տնաւն 33

որբևարիներուն տուները կ'ուտէք, ու ՚երկար երեսնալու համար աղօթքը կ'երկընցընէք. անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի
15 ընդունիք։ Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորահաւատ ընելու. ու երբոր ըլլայ, զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի
16 գեհենի որդի կ'ընէք։ Վայ ձեզի իկոյր առաջնորդներ՝ որ կ'ըսէք թէ՝ Ով որ տաճարին վրայ երդում ընէ, բան մը չէ. բայց ով որ տաճարին ոսկիին վրայ երդում
17 ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է, ոսկի՞ն՝ եւ եթէ տաճարը, որ կը սրբե-
18 բացընէ ոսկին։ Եւ թէ՝ Ով որ սեղանին վրայ երդում ընէ, բան մը չէ, բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդում ընէ,
19 պարտաւոր կ'ըլլայ։ Ցիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է, պատարա՞գը՝ եթէ սեղանը, որ կը սրբացընէ պա-
20 տարագը։ Ուստի ով որ սեղանին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ անոր վրայ՝ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ. Եւ ով որ տաճարին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ անոր վրայ՝ և անոր մէջ բնակողին
22 վրայ. Եւ ով որ երկինքին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ Աստուծոյ աթոռին վրայ՝ և անոր վրան
23 նստողին վրայ։ Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անանուխին ու սամիթին և չամանին տասանորդը կը վճարէք, ու կը ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բաները՝ դատաստանը և ողորմութիւնը ու հաւատքը. ասոնք պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։
24 Կոյր առաջնորդներ՝ որ մժղուկը կը քամէք, և ուղտը կը կլլէք։
25 Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ գաւաթին ու պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէք, ու ներսէն յափշտակութեամբ և անիրաւութեամբ
26 լեցուն են։ Կոյր փարիսեցի՛ առաջ գաւաթին ու պնակին ներսի կողմը մաքրէ, որ անոնց դուրսի կողմն ալ
27 մաքուր ըլլայ։ Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ'երևնան, և ներսէն մեռելներու ոսկորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
28 են։ Նոյնպէս ալ դուք դուրսէն մարդոց արդար կ'երևնաք, ու ներսէն կեղծաւորութեամբ և անօրէ-
29 նութեամբ լեցուն էք։ Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէներուն տապանները կը շինէք, և արդարներուն
30 գերեզմանները կը զարդարէք. Ու կ'ըսէք. Թէ որ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ մարգարէներուն արեանը մասնակից չէ-
31 ինք ըլլար։ Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք՝ թէ՝ անոնց զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպան-
32 նէին։ Ո՛հ դուք ալ ձեր հայ-
33 րերուն չափը լեցուցէք։ Օ՛ձեր՝ ՚իժերու ծնունդներ, ի՞նչպէս պիտի փախչիք գեհենին դատապար-
34 տութենէն։ Ընտոր համար՝ ահա ես կը խրկեմ ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու դպիրներ, և՝ ասնոնցմէ ՚ի՛նչ ՚ը պիտի սպաննէք, ու խաչը հանէք, և՝ ձեզ քաՀինները ձեր ժողովարաններուն մէջը պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ
35 քաղաք հալածէք. Հնրպէս զի երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ, ՚արդար Աբելին արիւնէն՝ մինչև ՚Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիայի արիւնը, որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը
36 սպաննեցիք։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Ասոնց ամէն բաները պիտի գայ ազգիս վրայ։
37 ՚Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի խրկուածները՝ կը քարկոծէիր. քանի անգամ ՚ը ուզեցի ինչպէս որ հաւը իր ձագերը ՚թևերուն տակը կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք։
38 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ. Ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ, որ ալ ասկէետև պիտի չտեսնէք զիս, մինչև որ ըսէք. ՚Օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Քրիստոս կը նախապատրաստէ տաճարին կործանումը, 3 անկէ առաջ հասնելու մեծ թշուառութիւնները, 29 և իր դատաստանի գալուստի նշանները, 36 նաև օրը ու ժամը մեզի անծանօթ ըլլալուն համար, 42 կը պատուիրէ որ արթուն մնանք ան բարի ծառային պէս՝ որ ամէն վայրկեան իր տիրոջը գալուն կը սպասէ։

1 Ու Ցիսուս տաճարէն դուրս ելլելով կ'երթար. ու աշակերտները անոր բովը գացին՝ տաճարին շէնքերը իրեն ցուցընելու։
2 Եւ Ցիսուս անոնց ըսաւ. Չէ՞ք տեսներատ ամէն բաները. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, ՚ը պիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի։
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը նստեր էր, ՚աշակերտները իրեն եկան առանձին՝ ու ըսին. ՚Ըսէ՛ մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները. և քու գալստեանդ՝ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի
4 ըլլայ։ Եւ Ցիսուս պատասխան

Ցամի Տնաւն 33

- Դտ. է. 51, 52, ա Թես. բ. 15։
ՀՅհ. ժե. 16, ա Թես. բ. 16։
Դ Գե. գ. 7, ժբ. 34։
Լ Գ. խա. 34, 35, Ղս. ժա. 49։
- Գոր. ե. 40, է. 57, 58, իբ. 19։
- Գ. ժ. 17, բ Կոր. ժա. 24, 25։
ՀՑայտ. ժբ. 24։
- Յն. գ. 8, ա Յով. գ. 12։
ՐՐ Մն. իգ. 20, 21։
ՅՂս. ժգ. 34։
- Ր Մն. իգ. 21։
ՀՐ Օր. լբ. 11, 12։
ՀՍաղ. ժէ. 8, ղ. 4։
ՀՍաղ. ՀԺբ. 26, Գ. խա. 9։

- Մար. ժգ. 1, Ղս. խա. 5։
ԷԳ Թագ. Թ. 7, Եզեմ. իգ. 18, Միք. գ. 12, Ղս. ԺԹ. 44։
ՀՄար. ժգ. 8։
Ր Թես. ե. 1։

Ամի Տեառն 33

Ի Եփե . ե՝ . 6 ։ Կող . բ . 8 ։ 18 ։ բ Թես . բ . 3 ։ ա Ցո՛ . գ . 1 ։ Ղ Երեմ . ժգ . 14 ։ իգ . 21 ։ 25 ։ Հմր 24 ։ Ցո՛ . ե . 43 ։ Ի Հմր 11 ։ Ը բ Մն . ժե . 6 ։ Ե՝ . ժթ . 2 ։ Ընդ . բ . 22 ։ Ջաք . ժգ . 13 ։ Ր Գլ . ժ . 17 ։ Մար . ժգ . 9 ։ Ղու . իա . 12 ։ Ցո՛ . ժե . 20 ։ ժգ . 2 ։ Գոր . գ . 2 ։ 3 ։ է . 58 ։ ժբ . 1 ։ ա Պետ . գ . 16 ։ Ցայտ . բ . 10 ։ 13 ։ ՛ Գլ . ժա . 6 ։ ժգ . 57 ։ բ Տիմ . ա . 15 ։ գ . 10 ։ 16 ։ Ի Գլ . է . 15 ։ Գոր . ի . 29 ։ բ Պետ . բ . 1 ։ Ը ա Տիմ . գ . 1 ։ Հմր 5 ։ 24 ։ Ի Գլ . ժ . 22 ։ Մար . ժգ . 13 ։ Երր . գ . 6 . 14 ։ Ցայտ . բ . 10 ։ Ֆ Գլ . գ . 23 ։ Թ . 35 ։ Ա Հով . ժ . 18 ։ Կող . ա . 6 . 23 ։ Հ Մար . ժգ . 14 ։ Ղու . իա . 20 ։ Ի Դան . Թ . 27 . ժբ . 11 ։ Ղ Դան . Թ . 23 . 25 ։ Ճ Ղու . իգ . 29 ։ Ո Դան . Թ . 26 ։ ժբ . 1 ։ Ցովկ . բ . 2 ։ Ն Ես . կե . 8 . 9 ։ Ջաք . ժգ . 2 . 3 ։ Ն Մար . ժգ . 21 ։ Ղու . ժէ . 23 ։ իա . 8 ։ Ը Ր Օր . ժգ . 1 ։ Հմր 5 . 11 ։ բ Թես . բ . 9 . 10 . 11 ։ Ցայտ . ժգ . 13 ։

տուաւ՝ ու բաւ անոնց . Ի Զգո՛յշ կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ . 5 Ինչու որ Ղշատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու բսեն Թէ , Ես եմ Քրիստոսը . ու Ի շատերը պիտի մո- 6 լորցընեն ։ Եւ պիտի լսէք պատե- րազմներ՝ ու պատերազմներու լու- րեր . զգո՛յշ կեցէք որ չխռովիք . ինչու որ Ն ամէն բաները պէտք է որ ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ ։ 7 Վասն զի Ղազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագա- ւորութեան վրայ , և տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ , և երկ- րաշարժութիւններ պիտի ըլլան ։ 8 Բայց ասոնք ամէնը՝ ցաւերուն բա- 9 կիզքն են ։ Բ Ըն ատենը ձեզ նեղու- թեան պիտի մատնեն , և ձեզ պի- տի սպաննեն , ու իմ անուանս հա- մար ամէն ազգերուն ատելի պիտի 10 ըլլաք ։ Եւ ան ատենը շատերը Ի պիտի գայթակղին , ու մկզմկզ պիտի մատնեն , և մկզմկզ պիտի 11 ատեն ։ Եւ Ղշատ սուտ մարգարէ- ներ պիտի ելլեն , ու Ղշատերը պիտի 12 մոլորցընեն ։ Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար՝ շատերուն սէրը 13 պիտի պաղի ։ Ի Բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի 14 ապրի ։ Եւ Ի արքայութեան աս ա- ւետարանը Ելովանգակ աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգե- րուն վկայութիւն ըլլալու , և անկէ ետև վերջը պիտի գայ ։

15 Ը Ուստի երբոր տեսնէք աւերմուն- քին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը բսուած է , թէ սուրբ տեղը կը կենայ . (ո՛վ որ 16 կարդայ՝ թող հասկընայ .) Ան- տոնը Ղհրէաստանի մէջ եղողները՝ 17 լեռները թող փախչին . Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ 18 իր տունէն բան մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չը- դառնայ իր հանգերձները առնե- 19 լու ։ Բայց Ֆվայ՛ ան օրերը յղի և ղողներուն ու ծիծ տուողներուն ։ 20 Եւ աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ , ո՛չ ալ շաբաթ օրը . 21 Քանզի Ո՛ան ատենը անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ , ո՛չ ալ պիտի 22 ըլլայ ։ Եւ թէ որ ան օրերը չկրճ- նային , բնաւ մկ մարմին մը պի- տի չապրէր . Ղբայց ընտրեալներուն համար՝ ան օրերը պիտի կրճնան ։ 23 Ն Ըն ատենը թէ որ մկը ձեզի բսէ թէ , Ընդ հոս է Քրիստոսը՝ 24 կամ հոն , մի՛ հաւատաք . Ինչու որ Ըսուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի ցուցը- նեն , որ Ելթէ կարելի էր՝ ընտ- 25 րեալներն ալ մոլորցընեն ։ Ընդ- 26 ձեզի առաջուց բսի ։ Ուստի թէ որ ձեզի բսեն թէ՝ Ընդ՝ անապատին մէջն է , մի՛ ելլէք . Ե Բե՝ Ընդ՝ ներքին սենեակներուն մէջն է , մի՛ 27 հաւատաք ։ Ը Վասն զի ինչպէս որ փայլակը արևելքէն կ՛ելլէ՝ ու մինչև արևմուտք կ՛երևնայ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գա- 28 լուստը ։ Ղ Քանզի ուր որ մեռած մարմին կայ , հոն պիտի ժողովուին արծիւները ։

29 Եւ Ղշուտ մը ան նեղութեան օ- րերէն ետև՝ Ե արեգակը պիտի խա- ւարի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի իյնան , ու երկնից զօրութիւնները 30 պիտի շարժին ։ Ե Եւ ան ատենը Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևնայ երկինքի մէջ , Հու ան ատենը երկ- րիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն , Ե ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօրութիւնով ու մեծ փառքով ։ 31 Ե Եւ անիկայ իր հրեշտակները պի- տի խրկէ մեծաձայն փողով , ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն՝ երկինքին մկ ծայրէն մինչև մկալ ծայրը ։

32 Ց Թզենիէն առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր ոստերը կը կակուղ- նան , ու տերևները կը ցցուին , 33 գիտէք թէ ամառը մօտ է ։ Նոյն- պէս ալ դուք երբոր աս ամէն բա- ները տեսնէք , գիտցէք Ե որ մօտ է 34 դռներուն քովը ։ Ճշմարիտ կ՛ը- սեմ ձեզի , որ Ետս ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ աս ամէն բա- 35 ները ըլլան ։ Ֆ Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին ։

36 Ֆ Իսկ ան օրուան և ան ժամուն համար՝ մկը չգիտեր , ո՛չ ալ երկ- նից Ֆ հրեշտակները , Ֆ հապա միայն 37 իմ Հայրս ։ Բայց ինչպէս որ Նոյի օրերը Ի Ե՝ , Որդւոյ մարդոյ գա- լուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ 38 Ե Քանզի ինչպէս էին ան օրերը ջրհեղեղէն առաջ , կ՛ուտէին՝ կը խմէին՝ կնիկ կ՛առնէին ու երկան կու տային , մինչև ան օրը՝ որ Նոյ 39 տապանը մտաւ . Եւ չգիտցան՝ մինչև որ ջրհեղեղը եկաւ , ու ամ- ենը վերցուց . Որդւոյ մարդոյ գա- լուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ 40 Բ Ըն ատենը Ի Ե՝ երկու , հո՛ղի արտի մը մէջ ըլլան , մկը պի- տի առնուի՝ ու մկալը ձգուի . 41 Ե Ի Ե՝ երկու կնիկ մկ աղօ- րիքի մէջ աղալու վրայ դառնուին , մկը պիտի առնուի՝ ու մկալը ձգուի ։

Ամի Տեառն 33

Ե Ցո՛ . ղ . 37 ։ ժ . 28 ։ 29 ։ Հով . բ . 28 ։ 29 ։ 30 ։ բ Տիմ . բ . 19 ։ Ղ Ղու . ժէ . 24 ։ Ճ Ցո՛ . ղ . 39 ։ Ղու . ժէ . 37 ։ Ը Դան . է . 11 ։ 12 ։ Ե Ես . ժգ . 10 ։ Եզեկ . ւբ . 7 ։ Ցովէլ . բ . 10 ։ 31 ։ գ . 15 ։ Ա Հով . ե . 20 ։ բ . 9 ։ Մար . ժգ . 24 ։ Ղու . իա . 25 ։ Գոր . բ . 20 ։ Ցայտ . ղ . 12 ։ ա Դան . է . 13 ։ Ձ Ջաք . ժբ . 12 ։ Ե Գլ . ժգ . 27 ։ Մար . ժգ . 26 . Ցայտ . ա . 7 ։ Ր Գլ . ժգ . 41 ։ ա Կոր . ժե . 52 ։ ա Թես . գ . 15 ։ Ղ Ղու . իա . 29 ։ Ե Ցակ . ե . 9 ։ Ֆ Գլ . ժգ . 28 ։ իգ . 36 ։ Մար . ժգ . 30 ։ Ղու . իա . 32 ։ Ֆ Սաղ . ճբ . 26 ։ Եա . 6 ։ Եբս . լա . 35 ։ 36 ։ Գլ . ե . 18 ։ Մար . ժգ . 31 ։ Ղու . իա . 33 ։ Երր . ա . 11 ։ Ֆ Մար . ժգ . 32 ։ Գոր . ա . 7 ։ ա Թես . ե . 2 ։ բ Պետ . գ . 10 ։ Ո Ա՛ռ հրեշտակաները ։ Ֆ Ջաք . ժգ . 7 ։ Ե Նե . ղ . 3 . 4 . 5 ։ է . 5 ։ Ղու . ժէ . 26 ։ ա Պետ . գ . 20 ։ Ը Ղու . ժէ . 34 ։

Ցամի Տեառն 33

ՍՂ. Ի. 21, 22, 23։

ԸՍԱՂ. Ա. 5։ Ա՛Ր. Ա. 13։ Ցոհ. Բ. 31։

Բ ԹԳ. Ի. 42, 44։ Մ՚Ա՚Ր. Ժ. 33, 35։ Ղ՚Ա. Ի. 36։ Ա ԿՈՐ. Ժ. 13։ Ա ԹԱՒ. Ա. 6։ Ա ՊԵՏ. Ա. 8։ ՑԱՅՏ. Ժ. 15։

* Ո՛ՉՆԻ Ժամը, որուն Ա՛Ի ՈՐԴԻՆ ՄԱՐԴՈՑ կու գայ։

Բ ՂԱ. ԺԲ. 12։ ԳԼ. Ի. 33։

Ի ՀՈՎ. Ժ. 6։ Ա ԿՈՐ. Ժ. 7, 11, 29։ ԵՓՍ. Գ. 11։

ԳԼ. Ի. 47։ ՀՄՐ 34, 46։ Ղ՚Ա. Ժ. 44։ Իր. 29, 30։

Ի ԵՐԲ. Ժ. 2։ Բ ՏԻՄ. Բ. 12։ Ա ՊԵՏ. Ա. 8։

Ի ՀՄՐ 21։

Ցամի Տեառն 33

42 Ուրեմն Ի՛արթուն կեցէք. ինչու որ չէք գիտեր Թէ որ ժամուն Ձեր
43 Տէրը կու գայ։ Բայց աս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար՝ Թէ Ի՛նչ ՊԱՀՈՒ գողը կու գայ, արթուն կը կենար, և Թող չէր տար որ իր տունը ծա-
44 կեն։ Ի՛նոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու Մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր։
45 Ո՞ւստի ո՛վ է ան Հաւատարիմ ու իմաստուն ծառան՝ որն որ իր տէրը իր ծառաներուն վրայ դրաւ, որ ատենին անոնց կերակուր տայ։
46 Ի՛երանի է ան ծառային, որն որ իր տէրը եկած ատենը՝ անանկ ըրած
47 պիտի գտնէ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ Ձեզի, Թէ որ իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցընէ զանիկայ։
48 Հապա Թէ որ ան չար ծառան իր սրտին Մէջը ըսէ. Իմ տէրս իր գա-
49 լը կ՚ուշացընէ. Եւ սկսի իր ծառայակիցները ծեծել, ու գինով-
50 ներուն հետ ուտել ու խմել, Ան ծառային տէրը պիտի գայ ՈՒՆԵ՚Ի Մէկ օր մը՝ որ չսպասեր, և ՈՒՆԵ՚Ի
51 Մէկ ժամ մը՝ որ չգիտեր. Եւ զանիկայ Մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ. Ի՛հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ կճռցընել։

ԲՂ. Ը. 12։ Իս. 30։

ԳԼ. Ի Ե

1 Ցաղը կուսանաց առակ։ 14 ու տաղանդներուն առակը։ 31 Վերջին դատաստանին բնորագրութիւնը։

1 Ա՛յն ատենը երկնից Թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու, որոնք իրենց լապտերները առնելով՝ Փեսան դիմաւորելու
2 ելան։ Ի՛նոնցմէ հինգը իմաստուն
3 էին, և հինգը յիմար, Որ յիմարները առին իրենց լապտերները, ու
4 հետերնին եղ չառին. Բայց իմաստունները իրենց լապտերներուն հետ ամաններով եղ ՚ի առին։
5 Եւ փեսան որ ուշացաւ, Թամկին
6 ալ Թմրեցան ու քնացան։ Եւ կէս գիշերին Ձայն մը եղաւ. Ահա փեսան կու գայ՝ զանիկայ դիմաւորելու։
7 Ելէք։ Ան ատենը բոլոր կոյսերը ելան, ու Ի՛րենց լապտերները շիտ-
8 կեցին։ Եւ յիմարները ըսին իմաստուններուն. տուէք մեզի Ձեր եղէն. ինչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են։ Պատասխան տուին իմաստունները՝ ու ըսին. Ըղջայ որ մեզի ու Ձեզի չբաւակա-
նանայ. այլ յաւէտ ծախողները՛ւն գացէք՝ և գնեցէք Ձեզի համար։
10 Երբոր անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ ու պատրաստ եղողները ա-
նոր հետ հարսնիքը մտան, և Դուռ-
11 ը գոցուեցաւ։ Ետքը միկալ կոյսերը եկան՝ ու ըսին. Ի՛Տէր Տէր՝
12 բաց մեզի։ Բայց անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ Ձեզի Թէ՝ Չեմ Ճանչնար։
13 Հետեւաբար Ի՛նչպէս արթուն կեցէք, ինչու որ ո՛չ օրը գիտէք, և ո՛չ * ժամը։
14 Քանզի Ի՛նչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը՝ կանչեց իր ծառաները, և իր ունեցածը անոնց
15 յանձնեց։ Մէկուն տուաւ հինգ տաղանդ, ու մէկուն՝ երկուք, և մէկուն՝ մէկ, Իւրաքանչիւրին իր կարողութեանը չափ, ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ։ Եւ ան որ հինգ տաղանդը առած էր, գնաց անոնցմով գործ տեսաւ, և ուրիշ հինգ
17 տաղանդ շահեցաւ։ Նմանապէս ան որ երկուքը ՈՒՆԵ՚Ր էր, ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ։ Իսկ ան որ մէկը առած էր, գնաց գետինը փորեց, ու իր տիրոջը ստակը պա-
19 հեց։ Շատ ժամանակէ ետև ան ծառաներուն տէրը եկաւ, և ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց։ Եւ հինգ տաղանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տաղանդ ալ բերաւ, ու ըսաւ. Տէր՝ հինգ տաղանդ յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ հինգ տաղանդ ՚ի անոնց վրայ շահեցայ։
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը. Ա՛պրիս՝ բարի ու հաւատարիմ ծառայ, դուն որ քիչ բանին Մէջ հաւատարիմ եղար, Ես քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ. մտիր Ի՛քո-
22 տիրոջդ ուրախութեանը Մէջ։ Երկու տաղանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՝ երկու տաղանդ յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու տաղանդ ՚ի անոնց վրայ շահեցայ։
23 Ըսաւ անոր իր տէրը. Ի՛Ապրիս՝ բարի ու հաւատարիմ ծառայ, դուն որ քիչ բանին Մէջ հաւատարիմ եղար, քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ. մտիր քո-
24 տիրոջդ ուրախութեանը Մէջ։ Մէկ տաղանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՝ դիտէի որ դուն խիստ մարդ մըն ես. չսերմանած տեղէդ կը Ժնես, ու չցանած տեղէդ կը
25 ժողվես. Ուստի վախնալով, գացի քու տաղանդդ գետնին տակը պահեցի. ՈՒՐԱ՛Խ ահա քուկդ քեզի։
26 Պատասխան տուաւ անոր տէրը՝ ու ըսաւ անոր. Չար և ծոյլ ծառայ՝ գիտէիր որ չսերմանած տեղէս կը Ժնեմ, ու չցանած տեղէս կը ժողվեմ,
27 վեմ, Ուրեմն պէտք էր քեզի որ իմ ստակս սեղանաւորներուն տայիր, որ ես եկած ատենս շահովը
28 առնէի իմս։ Ուրդ՝ առէք ատկէ տաղանդը, ու տասը տաղանդ ու-

Ցամք Տեառն 33

Ա ԳԼ · ժգ · 12 · Մար · գ · 25 · Ղու · բ · 18 · ժթ · 26 · Ցօհ · ժե · 2 ·

Բ ԳԼ · բ · 12 · իգ · 51 ·

Գ Ջաք · ժգ · 5 · ԳԼ · ժգ · 27 · ժթ · 28 · Մար · բ · 38 · Գար · ա · 11 · աթես · գ · 15 · բ թես · ա · 7 · Ցուդ · 14 · Ցայտ · ա · 7 ·

Դ Ո՛հԽ ՀԱՒՆ ԱՒՐ Բ՚՚՚Ը ·

Ե Հաւ · ժգ · 10 · բ Կոր · ե · 10 · Ցայտ · ի · 12 ·

Զ Եզեկ · ի · 38 · ԼԲ · 17 · 20 · ԳԼ · ժգ · 49 ·

Է ԳԼ · ի · 28 · Մար · ժ · 40 · ա Կոր · բ · 9 · Երբ · ժա · 16 ·

Ը Հաւ · բ · 17 · ա Պետ · ա · 4 · 9 · գ · 9 · Ցայտ · իա · 7 ·

Թ Նա · ծբ · 7 · Եզեկ · ժբ · 7 · Ցակ · ա · 27 ·

Ի Երր · ժգ · 2 · գ Ցօհ · 5 ·

Ժ Ցակ · բ · 15 · 16 ·

ԺԱ Տիմ · ա · 16 ·

ԺԲ Առակ · ժգ · 31 · ժթ · 17 · ԳԼ · ժ · 42 · Մար · թ · 40 · Երբ · գ · 10 ·

ԺԳ Սաղ · գ · 8 · ԳԼ · կ · 23 · Ղու · ժգ · 27 ·

ԺԴ ԳԼ · ժգ · 40 · 42 ·

ԺԵ Պետ · բ · 4 · Ցուդ · 6 ·

29 Նեցողին տուէք · Ինչու որ ամէն ունեցողին պիտի տրուի , ու պիտի աւելնայ . և չունեցողին ունեցածն
30 ալ անկէ պիտի առնուի · Եւ ատ անպիտան ծառան հդուրսի խաւարը հանեցէք . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ կճդըրնել ·
31 ՈւՀերբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը գայ , և բոլոր սուրբ հրեշտակները իր հետը , ան ատենը իր
32 փառաց աթոռը պիտի նստի · Եւ Հանոր առջևը պիտի ժողվուին բոլոր ազգերը , ու զանոնք իրարմէ պիտի զատէ , ինչպէս որ հովիւ մը ոչխարները այծերէն կը զատէ .
33 Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի կայնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ կողմը ·
34 Ան ատենը Թագաւորը իր աջ կողմը եղողներուն պիտի ըսէ · Եկէք իմ Հօրս օրհնածներդ , ժառանգեցէք արքայութիւնը որ ձեզի համար պատրաստուած թագաւորութիւնը սկիզբէն ·
35 Հանգեցէք · Ինչու որ անօթեցայ , և ինձի ուտելիք տուիք . ծարաւեցայ , ու ինձի խմցուցիք · Հօտարական էի , և զիս ներս առիք .
36 Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք · Հիւանդ էի , ու ինձի տես եկաք · Բանտի մէջ էի , և ինձի եկաք ·
37 Ան ատենը արդարները անոր պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն · Տէր՛ ե՞րբ քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու կերակրեցինք , կամ ծարաւած՝ ու
38 խմցուցինք · Ե՞րբ քեզ օտարական տեսանք՝ և ներս առինք , կամ
39 մերկ՝ ու հագուեցուցինք · Ե՞րբ քեզ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ տե-
40 սանք , ու քեզի եկանք · Եւ թագաւորը պատասխան տալով՝ պիտի ըսէ անոնց · Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի · Որովհետև ասիկա իմ եղբայրներուս պինտ պզտիկներէն մէկուն ըրիք , ինձի ըրիք ·
41 Ան ատենը ձախ կողմը եղողներուն ալ պիտի ըսէ · Հեռկդի գացէք ինձմէ անիծեալներ՝ յաւիտենական կրակին մէջը , որ պատրաստուած է Սատանային՝ ու իր
42 հրեշտակներուն · Ինչու որ անօթեցայ , և ինձի ուտելիք չտուիք · ծարաւեցայ , ու ինձի չխմցուցիք ·
43 Օտարական էի , և զիս ներս չառիք · մերկ էի , և զիս չհագուեցուցիք · հիւանդ ու բանտի մէջ
44 էի , և ինձի տես չեկաք · Ան ատենը անոնք ալ պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն · Տէր՛ ե՞րբ տեսանք քեզ անօթեցած կամ ծարաւած՝ կամ օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպա-
45 սաւորութիւն չըրինք · Ան ատենը պատասխան պիտի տայ անոնց՝ ու ըսէ · Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի · Որովհետև ասոնց պինտ պզտիկներէն մէկուն չըրիք , ինձի ալ չըրիք ·
46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը , իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը ·

ԳԼ · ԻԶ

1 Իշխանները խորհուրդ կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ · 6 Կնիկ մը եղով կ՚օծէ անոր գլուխը · 14 Յուդա կը մատնէ զՔրիստոս · 17 Քրիստոս կ՚ուտէ զատիկը · 26 կը սահմանէ իր սուրբ ընթրիքը · 36 աղօթք կ՚ընէ պարտէզին մէջ · 47 և մկ համբուրով մը մատնուած՝ 57 Կայիափայի առջին կը տարուի · 69 Պետրոս կ՚ուրանայ զՔրիստոս ·

1 Ու երբոր Յիսուս լմընցուց ասբոլոր խօսքերը , ըսաւ իր աշա-
2 կերտներուն · Գիտէք որ երկու օրէն ետև զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին մարդոյ կը մատնուի խաչը ելլելու ·
3 Ան ատենը քահանայապետները՝ ու գպիրները՝ և ժողովուրդին ծերերը ժողվուեցան քահանայապետին սրահը , որուն անունը Կայիափա ·
4 կոչ էր · Ու խորհուրդ ըրին՝ որ նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը՝ ու
5 մեռցընեն · Բայց կ՚ըսէին թէ , Ո՛չ տօնին մէջ , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ ·
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա
7 էր բորոտ Սիմոնին տունը , կնիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին եղի շիշ մը · և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան
8 նստած էր · Եւ անոր աշակերտները տեսնելով , դժուարացան՝ ու ըսին · Ինչո՞ւ ասկորուստը ըլլայ ·
9 Քանզի ատ եղը կրնար սուղ դնով ծախուիլ , ու աղքատներուն տը-
10 րուիլ · Եւ Յիսուս իմանալով ըսաւ անոնց · Ինչո՞ւ անհանգիստ կ՚ընէք կնիկը · քանզի ատիկայ բա-
11 րի գործ մը գործեց ինձի · Ինչու որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք , բայց զիս ամէն ատեն
12 չունիք · Վասն զի ատիկայ՝ որ ատ եղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ
13 թաղմանս համար ըրաւ · Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ , բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ ասաւետարանը քարոզուի , ատոր ըրածն ալ պիտի խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու համար ·
14 Ան ատենը տասներկուքէն մէկը՝ որ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ըսուէր , գնաց քահանայապետնե-
15 րուն՝ ու ըսաւ · Ի՞նչ կ՚ուզէք ինձի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զանիկայ · և անոնք երեսուն արծաթ
16 հատիկ հաշուեցին անոր · Եւ անկէ ետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր , որ զանիկայ մատնէ անոնց ·
17 Եւ բազարջակերաց առջի օրը ա-

Ցամք Տեառն 33

ՀԱ Առակ · ժգ · 31 · ժէ · 5 · Ջաք · բ · 8 · Գար · թ · 5 ·

Բ Գան · ժբ · 2 · Ցօհ · ե · 29 · Հաւ · բ · 7 · ԸԱ ·

Գ Մար · ժգ · 1 · Ղու · իբ · 1 · Ցօհ · ժգ · 1 ·

Դ Սաղ · բ · 2 · Ցօհ · ժա · 47 · Գար · գ · 25 · ԸԱ ·

Ե Մար · ժգ · 3 · Ցօհ · ժա · 1 · 2 · ժբ · 3 ·

Զ ԳԼ · իա · 17 ·

Է Ցօհ · ժբ · 4 ·

ԸՐ Օր · ժե · 11 · Ցօհ · ժբ · 8 ·

Թ Տես գԼ · ժբ · 20 · իբ · 20 · Ցօհ · ժգ · 33 · ժգ · 19 · ժգ · 5 · 28 · ժէ · 11 ·

Ը Մար · ժգ · 10 · Ղու · իբ · 3 · Ցօհ · ժգ · 2 · 30 ·

Ժ ԳԼ · ժ · 4 · Ջաք · ժա · 12 · ԳԼ · իէ · 3 ·

ԺԱ Խոստացան ·

ԺԲ Լե · ժբ · 6 · 18 · Մար · ժգ · 12 · Ղու · իբ · 7 ·

Ցամի Տեառն 33

շակերտները Յիսուսին ևկան՝ ու ա-
նոր ըսին . Ո՞ւր կ՚ուզես որ քեզի
պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու
18 համար : Եւ անիկայ բսաւ . Գացէք
քաղաքը այս ինչ մարդուն՝ ու ըսէք
անոր . Վարդապետը կ՚ըսէ . Ժա-
մանակս մօտ է , աշակերտներուս
հետ ձկտեղ քու քովդ պիտի ը-
19 նեմ զատիկը : Աշակերտներն ալ
ըրին՝ ինչպէս որ Յիսուս իրենց հր-
ամայեց ըրաւ , ու պատրաստեցին
զատիկը :

Ա Մար . Ժդ . 17 — 21 ; Ղու . Իր . 14 ; Ցոհ . Ժդ . 21 :

20 Ա Ու երբոր իրիկուն եղաւ , տաս-
ուերկուքին հետ սեղան նստաւ :
21 Եւ քանի որ կ՚ուտէին՝ ըսաւ .
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ

Ի Սաղ . խա . 9 ; Ղու . Իր . 21 ; Ցոհ . Ժդ . 18 :

22 մէկը զիս պիտի մատնէ : Ու շատ
տրտմեցան , և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր . Տէր՝ միթէ ե՞ս
23 եմ : Ընդհակառակն տուաւ՝
ու ըսաւ . Ի Ն որ իմ հետս իր
ձեռքը պնակը խօթեց , նոյնը պիտի

Բ Սաղ . Իր ; Ես . Ծդ ; Դան . Թ . 26 ; Մար . Թ . 11 ; Ղու . Իդ . 25 , 26 , 46 ; Գոր . Ժէ . 2 , 3 , Իզ . 22 , 23 ; Ա Կոր . Ժե . 3 ;

24 մատնէ զիս : Ցիրաւի Որդին մար-
դոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար . բայց վայ ան մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մար-
դոյ կը մատնուի . աղէկ էր ան մար-
25 դուն , որ ծնած չըլլար : Պատաս-
խան տուաւ Յուդան՝ որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ . Վարդա-
պետ՝ միթէ ե՞ս եմ . ըսաւ անոր .
Դուն ըսիր :

Ցոհ . Ժէ . 12 ;

Մար . Ժդ . 22 ; Ղու . Իր . 19 ;

26 Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին ,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կըտ-
րեց , և տուաւ աշակերտներուն ու
ըսաւ . Առէք կերէք , Ս այս է իմ
27 մարմինս : Եւ գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ , ու տուաւ անոնց և ը-
սաւ . Ա Ամէնքդ ալ խմեցէք ասկէ .
28 Ա Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս
Նոր ուխտի , որ Շատերու համար
կը թափուի մեղաց թողութեան
29 համար : Բայց Կ՚ըսեմ ձեզի .
Ա Ասկէ ետև որթին բերքէն բնաւ
պիտի չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր
ձեր հետը անիկայ նոր խմեմ իմ
Հօրս թագաւորութեանը մէջ :

Գոր . Ժ . 41 ;

Մար . Ժդ . 25 ;

Դ Մար . Ժդ . 27 ; Ցոհ . Ժզ . 32 ;

Ղ Գլ . Ժա . 6 ;

Ջաբ . Ժգ . 7 ;

Գլ . Իր . 7 , 10 , 16 ; Մար . Ժգ . 28 , Ժզ . 7 ;

Հ Մար . Ժդ . 30 ; Ղու . Իր . 34 ; Ցոհ . Ժգ . 38 ;

30 Ն Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև՝
31 ելան դէպի Ձիթենեաց լեռը : Ան ատ-
ենը Յիսուս ըսաւ անոնց . Դուք
ամէնդ ալ դիշեր Իմ վրայովս
պիտի դայթակղիք . ինչու որ գր-
ուած է թէ՝ Հովիւը պիտի զար-
նեմ , ու հօտին ոչխարները պիտի
32 ցրուին : Բայց յարութիւն առնելէս
ետև՝ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
33 տի երթամ : Պատասխան տուաւ
Պետրոս՝ ու ըսաւ անոր . Թէպէտ
ամէնքն ալ քու վրայովդ դայթակ-
ղին , բայց ես բնաւ պիտի չդայ-
34 թակղիմ : Ըսաւ անոր Յիսուս .
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի . Ա-
դիշեր դեռ հաւը չխօսած իրիք

35 անգամ զիս պիտի ուրանաս : Ըսաւ
անոր Պետրոս . Թէև քեզի հետ
մեռնելու ալ ըլլամ՝ բնաւ քեզ
պիտի չուրանամ . ասանկ կ՚ըսէին
նաև ամէն աշակերտները :

Ցամի Տեառն 33

36 Ա Ան ատենը Յիսուս անոնց հետ
տեղ մը ևկաւ , որուն անունը
Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ աշա-
կերտներուն . Հոս նստեցէք՝ մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ :
37 Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը
ու Ջեբեդէոսին երկու որդիքը ,
38 սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ : Ան
ատենը ըսաւ անոնց . Ի Մ անձս
մեռնելու չափ տրտում է . հոս կե-
ցէք , և ինծի հետ արթուն մնա-
39 ցէք : Ու քիչ մը առաջ երթա-
լով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ , և Ա-
ղօթք ըրաւ՝ ըսելով . Ո վ Հայր
իմ՝ թէ որ կարելի է , Թող ան
գաւաթը ինծմէ անցնի . բայց Ոչ
թէ ինչպէս որ ես կ՚ուզեմ , հապա
40 ինչպէս որ դուն Ու ևկաւ աշակերտներուն՝ ու զանոնք
քնացած գտաւ , և ըսաւ Պետրո-
սին . Ա յդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցաք ինծի հետ արթուն կենալ ,
41 Արթո՛ւն կեցէք և աղօթք ըրէք ,
որ փորձութեան մէջ չմտնէք . Հո-
գին յօժար է , բայց մարմինը տը-
42 կար : Դարձեալ երկրորդ անգամ
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով . Ո վ
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ ես
գաւաթը ինծմէ անցնի՝ առանց ան-
կէ խմելուս , թող քու կամքդ
43 ըլլայ : Եւ ևկաւ զանոնք նորէն
քնացած գտաւ . ինչու որ աչքեր-
44 նին ծանրացած էր : Եւ թողուց
անոնք , ու նորէն գնաց երրորդ ան-
գամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ը-
45 սելով : Ան ատենը ևկաւ իր ա-
շակերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց .
Ասկէ ետև քնացէք՝ ու հանդչեցէք .
ահա ժամը հասաւ , և Որդին մար-
դոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատ-
46 նուի : Ելէք՝ ասկէ երթանք , ա-
հա մատնեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի
մատնէ :

Մար . Ժդ . 43 ; Ղու . Իր . 47 ; Ցոհ . Ժը . 3 ; Գոր . ա . 16 ;

47 Եւ դեռ անիկայ ան որ կը խօ-
սէր , ահա Յուդան՝ տասուերկու-
էն մէկը՝ ևկաւ . և իր հետը շատ
բազմութիւն սուրերով՝ ու բիրերով՝
քահանայապետներէն և ժողովուր-
48 դին ծերերէն : Եւ զանիկայ մատ-
նողը անոնց նշան մը տուեր էր՝
ըսելով . Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝
49 ան է , բռնեցէք անիկայ : Եւ
շուտ մը Յիսուսին մօտենալով՝ ը-
սաւ . Ողջոյն քեզ վարդապետ .
50 ու Համբուրեց զանիկայ : Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր . Ընկեր՝ ինչո՞ւ
համար ևկար դուն . ան ատենը մօ-
տեցան՝ ձեռք զարկին Յիսուսին՝ ու

Ա Մար . Ժդ . 32 — 35 ; Ղու . Իր . 39 ; Ցոհ . Ժը . 1 :

Բ Ցաւ . Խա . 10 ;

Ի Մար . Ժդ . 36 ; Ղու . Իր . 42 ; Եբր . Ե . 7 ;

Ցոհ . Ժը . 27 :

Գ Ես . Ծդ . 30 , 9 . 38 ; Փիլ . Բ . 8 :

Մար . Ժդ . 33 ; Ժդ . 38 ; Ղու . Իր . 40 , 46 ; Եփես . 9 . 18 :

Ցամի Տեառն 33

Ա Ցոն · ԺԸ · 10 ։

Ի Նա · Թ · 6 ։ Ցայս · ԺԳ · 10 ։

Ը Գ Թագ · Գ · 17 ։ Դան · Է · 10 ։ * Ցաւն · Լե-գեռնէն

Ի Ես · ՅԳ · 7 ։ ԵՀ ։ Հմր 24 ։ Ղու · Իդ · 25 ։ 44 ։ 46 ։

Ը Ոզ · Գ · 20 ։ Հմր 54 ։ Ի Տե ։ Ցոն · ԺԸ · 15 ։

Ի Մար · ԺԳ · 53 ։ Ղու · Իր · 54 ։ Ցոն · ԺԸ · 12 ։ 13 ։ 24 ։

Ի Մագ · ԻԷ · 12 ։ Լե · 11 ։ Մար · ԺԳ · 55 ։ Գար · Գ · 13 ։

Լր Օր · ԺԹ · 15 ։

Ի Գլ · ԻԷ · 40 ։ Ցոն · Բ · 19 ։

Ի Մար · ԺԳ · 60 ։

Ի Ես · ՅԳ · 7 ։ Գլ · ԻԷ · 12, 14 ։

Հ Ղէ · Ե · 1 ։ * Թագ · ԺԳ · 24 · 26 ։

Ի Դան · Է · 13 ։ Գլ · ԺԸ · 27 ։ Իզ · 30 ։ Ղու · Իա · 27 ։ ԻԷ · 31 ։ Ցոն · ա · 51 ։ Հբ · ռոմ · ԺԳ · 10 ։ ա Թես · Գ · 16 ։ Ցայս · ա · 7 ։

Ե Պտ · ՃԺ · 1 ։ Գար · Է · 55 ։

* Գ Թագ · ԺԲ · 37 ։ ԺԹ · 1 ։

51 բռնեցին զանիկայ ։ եւ ահա † Ցիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռք երկրընցուց , և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային , և անոր ականջը մկկդի հա-
52 նեց ։ Ան ատենը Ցիսուս բսաւ անոր . Սուրդ իր տեղը դարձուր . ինչու որ Ամէն սուր առնողները
53 սրով պիտի կորսուին ։ Կը կարծե՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել , և ինծի հասցընէ շտաւուներկու * դունդէն աւելի հր-
54 եշտակներ ։ Բայց ի՞նչպէս պիտի կատարուին գիրքերը , Է թէ պէտք է ասանկ ըլլալ ։
55 Ան ատենը Ցիսուս բսաւ ան բազմութեանը . Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելած սուրերով ու բիրեղով զիս բռնելու . ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նստէի՝ ու կը սորվեցընէի , և զիս չբռնեցիք ։
56 Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ Հկատարուին մարգարէից գիրքերը ։ Ան ատենը Ը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկայ՝ ու փախան ։
57 Ի Եւ անոնք բռնեցին Ցիսուսը՝ կայիափա քահանայապետին տարին , ուր որ դպիրները ու ծերերը
58 ժողված էին ։ Եւ Պետրոս հետուանց անոր եւեէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին դատիճը , ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետ
59 նստաւ , որ վերջը տեսնէ ։ Իսկ քահանայապետները ու ծերերը և բոլոր ժողովը Ցիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին , որ
60 անիկայ մեռցընեն ։ Ու չգտան . թէև Հշատ սուտ վկաներ ալ եկան , բայց չգտան . ետքը Հերկու սուտ
61 վկայ եկան , ու բսին թէ , Ասիկայ բսաւ , Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել , և զանիկայ իրեք
62 օրուան մէջ շինել ։ Ի Եւ քահանայապետը ոտք ելլելով՝ բսաւ անոր . Պատասխան մը չե՞ս տար . ինչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։
63 Եւ Ցիսուս լուռ կը կենար ։ Պատասխան տուաւ քահանայապետը՝ ու բսաւ անոր . Հկենդանի Աստուծով քեզ կ'երդմնցընեմ՝ որ մեզի բսես , թէ դո՞ն ես Քրիստոս Որ-
64 դին Աստուծոյ ։ Ըսաւ անոր Ցիսուս . Դուն բսիր . բայց կ'ըսեմ ձեզի . Յետիկ եւս պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած , ու երկինից ամպերուն
65 վրայ գալ ։ Ան ատենը քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց՝ ու բսաւ . Հայհոյութիւն բրաւ . ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ . ահա հիմա լսեցիք աստր հայհոյու-
66 թիւնը . Ձեզի ի՞նչպէս կ'երեւնայ . անոնք պատասխան տուին ու բսին .
67 * Մահապարտ է ։ * Ան ատենը անոր երեսը թուքին , ու բռունցով ձեռներեցին անիկայ . Ոմանք ալ ապ-
68 տակ զարնելով՝ բսին . Մարգարէացիր մեզի դուն Քրիստոս , ո՞վ է ան՝ որ քեզի զարկաւ ։
69 * Իսկ Պետրոս դուրսը դատիճը նստեր էր . և մէկ աղախին մը եկաւ անոր՝ ու բսաւ . Դուն ալ Գալի-
70 լեացի Ցիսուսին հետ էիր ։ Բայց անիկայ ամենուն առջեւը ուրացաւ՝ ու բսաւ . Ձեմ գիտեր դուն ինչ
71 կը խօսիս ։ Ու երբոր դուռը ելաւ , ուրիշ աղջիկ մը զանիկայ տեսաւ , և հոն եղողներուն բսաւ . Ասիկայ ալ Ցիսուս Նազովրեցիին
72 հետ էր ։ Եւ Պետրոս նորէն երդումով ընելով՝ ուրացաւ թէ , Ես
73 ան մարդը չեմ ճանչնար ։ Քիչ մը ատենէն հոն եղողները եկան և բսին Պետրոսին . Ցիրաւի դուն ալ անոնցմէ ես . ինչու որ քու Ղերուցուածդ ալ քեզ յայտ-
74 նի կ'ընէ ։ Ան ատեն Ե սկսաւ անիծել ու երդումով ընել՝ Ա Է թէ , Ես ան մարդը չեմ ճանչնար . և
75 իսկոյն հաւը խօսեցաւ ։ Եւ Պետրոս միտքը բերաւ Ցիսուսին խօսքը՝ որ իրեն բսեր էր թէ , Ի Դեռ հաւը չխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու դուրս ելլելով՝ դառնապէս լացաւ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Քրիստոս Պիղատոսի ձեռքը կը տրուի կապուած ։ 3 Ցուդան խելագարած կ'ըլլայ ։ 19 Պիղատոս իր կնկէն խրատուած՝ 24 իր ձեռքերը կը լուայ ։ 26 ու Բարաբբան կ'արձակէ ։ 29 Քրիստոս փուշերով կը պսակուի ։ 34 կը խայտի ։ 39 կը նախատուի ։ 50 կը մեռնի ու կը թաղուի ։ 66 Քրիստոսի գերեզմանը Հրէշտակ կը կնքեն , ու պահապան զինուորներ կը դնեն ։

1 Երբոր առտու եղաւ , Բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը Ցիսուսի դէմ խորհուրդ ըրին՝ որ զանիկայ մեռցընեն ։
2 Եւ կապելով զանիկայ տարին , ու Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին ձեռքը տուին ։
3 Ան ատենը Ցուդան՝ որ զանիկայ մատնեց , տեսնելով թէ դատապարտուեցաւ , գղջալ եկաւ , ու երեսուն արծաթը ետ դարձուց քահանայապետներուն՝ և ծերե-
4 րուն , Ու բսաւ . Մեղայ , որ անմեղ արիւն մատնեցի . և անոնք բսին . Մեզի ի՞նչ , դուն նայէ ։
5 Եւ արծաթը տաճարին մէջ ձգեց՝ Ը ու դուրս ելաւ , և գնաց ինքզինքը-
6 ը խեղդեց ։ Քահանայապետներն ալ արծաթը առնելով՝ բսին . Արժան չէ տալիկայ Կորբանին մէջ՝ դնել . ինչու որ արեան գին է ։
7 Ուստի խորհուրդ ըրին , և անով

Ցամի Տեառն 33

Ղէ · Իդ · 16 ։ Ցոն · ԺԹ · 7 ։

Ի Ես · Ծ · 6 ։ ԾԳ · 3 ։ Գլ · Իէ · 30 ։

Ի Ղու · Իր · 63 ։ Ցոն · ԺԹ · 3 ։

Ե Մար · ԺԳ · 65 ։ Ղու · Իր · 64 ։

* Մար · ԺԳ · 66 ։ Ղու · Իր · 55 ։ Ցոն · ԺԸ · 16 ։ 17 ։ 25 ։

Ե Ղու · Իր · 59 ։

* Մար · ԺԳ · 71 ։

Է Հմր 34 ։ Մար · ԺԳ · 30 ։ Ղու · Իր · 61 ։ 62 ։ Ցոն · ԺԳ · 38 ։

* Սագ · Բ · 2 ։ Մար · ԺԱ · 1 ։ Ղու · Իր · 66 ։ Իզ · 1 ։ Ցոն · ԺԸ · 28 ։

Ի Գլ · Ի · 19 ։ Գար · Գ · 13 ։

Ի Գլ · Իզ · 14 ։ 15 ։

Ը Գ Թագ · ԺԷ · 23 ։ Գար · ա · 18 ։

† Ա՛ տաճարին գանձանակը

Ցամի Տեառն 33

Ի Գոր . ա . 19 ։

* Ոմանք չեն ներմիա անուանը ։

Ղ Ջար . ժա. 12 , 13 ։

Ի Մար . ժե . 2 ։ Ղու . իգ . 3։ Ցօհ . ժբ . 33 ։

Ը Ցօհ . ժը . 37 ։ ա Տիմ. գ . 13 ։

Ի Գլ . իգ . 63։ Ցօհ . ժթ . 9 ։

Ի Գլ . իգ . 62 ։ Ցօհ . ժթ . 10 ։

Ի Մար . ժե . 6 ։ Ղու . իգ . 17 ։ Ցօհ . ժը . 39 ։

Լ Մար . ժե . 11 ։ Ղու . իգ . 18 ։ Ցօհ . ժը . 40 ։ Գոր . գ . 14 ։

Իբ Օր . իս . 6 ։

բրուտին արտը ծախու առին՝ օ-
տարներու դերեզմանատուն ըլլալու
8 համար ։ Ան պատճառով՝ ան ար-
տը Ի Ըրեան արտ բսուեցաւ մինչև
9 այսօր ։ Ան առներ կատարուեցաւ
* Երեմիա մարգարէին ձեռքով ը-
սուած խօսքը . Ընդ առին երեսուն
արծաթը՝ գին կտրուածին գինը ,
որ Իսրայէլի որդւոցմէ գին
10 կտրեցին , Ու տուին անիկայ բրու-
տին արտին , ինչպէս որ ինծի հրա-
ման բրաւ Տէրը ։
11 Եւ Ցիսուս՝ կուսակալին առջեւ
կայնեցաւ . և կուսակալը Ի՛հարցուց
անոր՝ ու բսաւ . Հրէից թագա-
ւորը դուն ես ։ Եւ Ցիսուս բսաւ
12 անոր . Ընդուն կ՚բսես ։ Ու քահա-
նայապետներէն և ծերերէն ամբաս-
տանուած առներ Ի՛բնաւ պատաս-
13 խան մը չտուաւ ։ Ան առներ Պի-
ղատոս բսաւ անոր . Ո՞չ լսեր
Թէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն
14 առոնք ։ Եւ անոր բան մը պա-
տասխան չտուաւ , մինչև շատ զար-
մացաւ կուսակալը ։
15 Ի՛բայց կուսակալը սովորութիւն
ունէր , որ տօնին առներ կապուած
մը արձակէր ժողովուրդին , ով որ
16 ուզէին ։ Ան առներ Բարաբբա
անունով մէկ երեւելի բանտարկեալ
17 մը ունէին ։ Երբոր ժողովուեցան՝
բսաւ անոնց Պիղատոս . Ո՞րը կ՚ու-
զէք՝ որ ձեզի արձակեմ . Բարաբ-
բաՙն , Թէ Ցիսուա՛ր որ Քրիստոս
18 կ՚բսուի . Քանզի գիտէր Թէ նա-
խանձի համար մատնեցին զանի-
կայ ։
19 Ու երբոր անիկայ առեւանը նստեր
էր , անոր կնիկը դէպ իրկեց անոր՝
ու բսաւ . Դուն ան արդարին հետ
բան մը չունենաս . ինչու որ այս-
օր երազես մէջ շատ դիպուածներ
անցան զլեխս անոր համար ։
20 Ի՛բայց քահանայապետները և
ծերերը ժողովուրդը համոզեցին ,
որ Բարաբբան խնդրեն՝ ու Ցիսուը
21 կորսընցրնեն ։ Պատասխան տուաւ
կուսակալը՝ ու բսաւ անոնց . Ան
երկուքէս ո՞րը կ՚ուզէք՝ որ ձեզի
արձակեմ . և անոնք բսին , Բա-
22 րաբբան . Բսաւ անոնց Պիղատոս .
Հապա ի՞նչ ընեմ Ցիսուա՛ր որ
23 Քրիստոս կ՚բսուի ։ Ամենքն ալ
բսին անոր . Թող խաչուի ։ և
կուսակալը բսաւ . Ի՛նչ չար
գործ բրաւ . և անոնք ևս առաւել
կ՚աղաղակէին ու կ՚բսէին . Թող
24 խաչուի ։ Եւ Պիղատոս տեսնե-
լով որ օգուտ մը չբլար , հապա
ալ աւելի խռովութիւն կ՚բլայ ,
Ի՛ջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողո-
վուրդին առջեւ՝ ու բսաւ . Ես ատ
արդարին արիւնէն անպարտ եմ .
25 դուք մտածեցէք ։ Եւ բոլոր ժո-
ղովուրդը պատասխան տալով՝ ը-
սաւ . Ի՛ւսոր արիւնը մեր վրայ՝ ու
26 մեր որդւոցը վրայ ըլլայ ։ Ան ա-
տեներ Բարաբբան անոնց ,
և Ցիսուը ծեծելով՝ անոնց ձեռքը
տուաւ որ խաչուի ։
27 Ընդ առներ կուսակալին զի-
նուորները պալատին ներսը առին
Ցիսուը , ու բոլոր գունդը
28 գունդը անոր վրայ ժողվեցին . Եւ
զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր
վերարկու մը հագցուցին անոր ։
29 Ընդ փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին , ու եղէգ մը
անոր աջ ձեռքը . և անոր առջեւ
ծնկան վրայ գալով՝ ծաղր կ՚ընէին
զանիկայ , ու կ՚բսէին . Ողջոյն
30 քեզ՝ Հրէից թագաւոր ։ Եւ
ե՛թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը
կ՚առնէին , ու անոր գլուխը կը
31 ծեծէին ։ Ու երբոր ծաղր բրին
անիկայ , վերարկուն վրայէն հանե-
ցին , ու իր հանդերձները հագցու-
ցին անոր , և տարին զանիկայ
խաչը հանելու ։
32 Եւ դուրս ելլելով՝ Կիւրենացի
մարդ մը գտան Սիմոն անունով ,
զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ ա-
33 նոր խաչը վերցընէ ։ Ու Ղեհան
Գողգոթա բսուած տեղը , որ է
34 գանկի տեղ . Եւ ըլեղիով խառնած
քացախ տուին անոր՝ որ խմէ . ու
երբոր համը առաւ , խմել չէր
35 ուզեր ։ Եւ զանիկայ խաչը հա-
նելով , անոր հանդերձները վիճա-
կով բաժնեցին . [որ մարգարէին
բսուածը կատարուի . Ի՛մ հան-
դերձներս իրենց մէջը բաժնեցին ,
և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ
36 ձգեցին ։] Ընդ նստեր անիկայ կը
37 պահէին ։ Եւ անոր գլխուն վրայ
իր յանցանքը գրուած դրին Թէ ,
Ասիկայ է Ցիսուա՛ Հրէից Թա-
38 գաւորը ։ Ան առներ անոր հետ
երկու աւազակ խաչուեցան . Մէկը
անոր աջ կողմէն , ու մէկը ձախ
կողմէն ։
39 Եւ Ղանոնք որ կ՚անցնէին՝ կը
հայհոյէին անոր , գլուխնին կը
40 շարժէին , Ու կ՚բսէին . Դուն որ
տաճարը կը քակէիր , և իրեք
օրուան մէջ կը շինէիր , ինքզինքդ
ազատէ՛ . Եթէ որ Աստուծոյ Որ-
41 դին ես , իջի՛ր ատ խաչէդ ։ Նոյն-
պէս ալ քահանայապետները դպիր-
ներուն ու ծերերուն հետ ծաղր
42 ընելով՝ կ՚բսէին . Ուրիշները ա-
զատց , ինքզինքը չկրնար ազատել .
Թէ որ Իսրայէլի թագաւոր է ,
Թող հիմա իջնէ՛ խաչէն , և իրեն
43 հաւատանք ։ Աստուծոյ յուսա-
ցեր է , հիմա Թող փրկէ՛ ատիկայ՝

Ցամի Տեառն 33

Ի Օր . ժբ . 10 ։ Ցես . բ . 19 ։ բ Թագ . ա . 16 ։ գ Թագ . բ . 23 ։ Գոր . ե . 28 ։

Ես . ծգ . 5 ։ Մար . ժե . 15 ։ Ղու . իգ . 16 , 24 , 25 ։ Ցօհ . ժթ . 1 , 16 ։

Հ Մար . ժե . 16 ։ Ցօհ . ժթ . 2 ։

Ն Ղու . իգ . 11 ։

Ա Սադ . կթ . 19 ։ Ես . ծգ . 3 ։

Ե Ես . ծ . 6 ։ Գլ . իգ . 67 ։

Հես . ծգ . 7 ։

Թագ . ժե . 35 ։ գ Թագ . իա . 13 ։ Գոր . ե . 57 ։ Երբ . ժգ . 12 ։

Ն Մար . ժե . 21 ։ Ղու . իգ . 26 ։

Ա Մար . ժե . 22 ։ Ղու . իգ . 33 ։ Ցօհ . ժթ . 17 ։

Ա Սադ . կթ . 21 ։ Տե՛ս Հմր 48 ։

Լ Մար . ժե . 24 ։ Ղու . իգ . 34 ։ Ցօհ . ժթ . 24 ։

Ա Սադ . իր . 18 ։

Ե Հմր 54 ։

Մար . ժե . 26 ։ Ղու . իգ . 38 ։ Ցօհ . ժթ . 19 ։

Ես . ծգ . 12 ։ Մար . ժե . 27 ։ Ղու . իգ . 32 , 33 ։ Ցօհ . ժթ . 18 ։

Ա Սադ . իբ . 7 ։ Ջէք . 25 ։ Մար . ժե . 29 ։ Ղու . իգ . 35 ։

Գլ . իգ . 61 ։ Ցօհ . բ . 19 ։

Գլ . իգ . 63 ։

Ա Սադ . իր . 8 ։

Ցամի Ցեառն 33

եթէ կ'ուզէ աստիկայ . ինչու որ բաւ թէ , Ես Որդի Աստուծոյ եմ։
44 Իր հետը խաչուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին զանիկայ ։
45 Եւ վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ
46 խաւար եղաւ ։ Եւ ժամը իններին աստնները՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու բաւ . Էլի՛ Էլի՛ լամա սաբաքթանի . որ բսել է՝ Աստուած իմ՝ Աստուած իմ , ինչո՞ւ զիս թողուցիր ։ Ոնոնցմէ
47 ոմանք՝ որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կ'բսէին . Աստիկայ Եղիան կը կանչէ ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով լեցուց , ու եղէգի մը
48 անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ ։
49 Ու մէկալները կ'բսէին . Թող տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու գայ աստիկայ ազատելու ։
50 Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու հոգին աւանդեց ։
51 Եւ ահա տաճարին վարագուրը վերէն՝ ի վար երկուքի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , և
52 քարերը պատուեցան ։ Եւ գերեզմանները բացուեցան , ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմիններ
53 յարութիւն առին . Եւ գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ետև , մտան սուրբ քաղաքը , ու շատերուն երեցան ։
54 Հայց հարիւրապետը և անոր հետ Յիսուսը պահողները՝ երբոր տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները , շատ վախցան՝ ու բսին . Ճիրաւի ասիկայ Որդի Աստուծոյ էր ։
55 Եւ հոն շատ կիներ կային որ հեռուէն կը նայէին , որոնք Գալիլեայէն Յիսուսի ետևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու .
56 Որոնց մէջն էր Մարիամ Մագդաղենացին , և Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մարիամ , և Զեբեդէոսի որդւոցը մայրը ։
57 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն
58 ալ Յիսուսի աշակերտ էր ։ Ասիկայ Պիղատոսին գովը երթալով՝ Յիսուսին մարմինը խնդրեց . ան ատենը Պիղատոս հրաման րաւ՝ որ
59 մարմինը տրուի ։ Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով
60 պատնեշ , ու դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր . և գերեզմանին դուռը մեծ քար
61 մը գլորելով գնաց ։ Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը նստած ։
62 Եւ հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետև էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողովուեցան Պիղատոսին գովը , ու բսին . Տէր՝ կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'բսէր թէ , Երեք օրէն ետև յարութիւն
64 կ'առնեմ ։ Ուստի հրաման բրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին ըզգուշութիւն ընեն . չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկայ գողնան , և ժողովուրդին բսեն թէ , Մեռելներէն յարութիւն առաւ . ու ետքի մոլորութիւնը առաջինէն գէշ ըլլայ ։ Պիղատոս ան
65 ոնոնց բաւ . Դուք ունիք պահապան զինուորներ . գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք ։
66 Անոնք ալ գացին գերեզմանին ըզգուշութիւն ըրին , Էքարը կրնքելով ու պահապան զինուորներ դնելով ։

ԳԼ . ԻԸ

1 Հրեշտակ կ'աւետէ կանանց՝ Քրիստոսի յարութիւնը ։ 9 Քրիստոս ինքը կ'երևնայ անոնց ։ 11 Քահանայապետները սուտ կու տան զինուորներուն որ բսեն թէ անիկայ իր գերեզմանէն գողցուեցաւ ։ 16 Քրիստոս իր աշակերտներուն կ'երևնայ ։ 19 և կը իրկէ զանոնք բոլոր հեթանոսները աշակերտելու և մկրտելու ։

1 Յու շաբաթ գիշերը՝ ը մէկշաբթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին , ու միւս Մարիամը՝ գերեզմանը տեսնելու ։
2 Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ . ինչու որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց գռնէն մէկդի գլորեցուց քարը , ու անոր վրայ
3 նստաւ ։ Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հանդերձները
4 ձիւնի պէս ճերմակ ։ Եւ անոր վախէն պահապանները խռովեցան ,
5 ու մեռածի պէս եղան ։ Պատասխան տուաւ հրեշտակը՝ ու բաւ կիներուն . Դուք մի՛ վախնաք . քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուսը՝ որ խաչուեցաւ . Ընիկայ հոս չէ , ինչու որ յարութիւն առաւ , ինչպէս որ բաւ . եկէք տեսէք ան տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր ։
7 Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն բսէք , թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ . և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ .
8 ահա ձեզի զրուցեցի ։ Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու ։
9 Ու երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն պատմելու , ահա Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու բաւ .

Ցամի Ցեառն 33

– Մար . ԺԱ . 32 ։ Ղու . իգ . 39 ։
† Ամո . ը . 9 ։ Մար . ԺԱ . 33 ։ Ղու . իգ . 44 ։
† Երր . և . 7 ։
† Սպ . իբ . 1 ։
† Սաղ . կԹ . 21 ։ Մար . ԺԱ . 36 ։ Ղու . իգ . 36 ։ Ցո՚ն . ԺԹ . 29 ։
– Մար . ԺԱ . 37 ։ Ղու . իգ . 46 ։
Բ Եղ . իգ . 31 ։ ը Մն . գ . 14 ։ Մար . ԺԱ . 38 ։ Ղու . իգ . 45 ։
† Հմր 36 ։ Մար . ԺԱ . 39 ։ Ղու . իգ . 47 ։
Բ Ղու . ը . 2 ։ 3 ։
Ե Մար . ԺԱ . 40 ։
Ղ Մար . ԺԱ . 42 ։ Ղու . իգ . 50 ։ Ցո՚ն . ԺԹ . 38 ։
Ե՚ն . Ա . 9 ։
Գ Ա . Ա . 9 ։ Ցո՚ն . ի . 14 ։
– Մար . ԺԳ . 1 ։ Ղու . իգ . 1 ։ Ցո՚ն . ի . 1 ։
Բ Գլ . իե . 56 ։
† Տե՚ս Մար . ԺԳ . 5 ։ Ղու . իգ . 4 ։ Ցո՚ն . ի . 12 ։
Բ Դան . Ժ . 6 ։
Ե Գլ . ԺԸ . 40 ։ ԺԳ . 21 ։ ԺԼ . 22 ։ ի . 19 ։
Ղ Գլ . իգ . 32 ։ Մար . ԺԳ . 7 ։
† Տե՚ս Մար . ԺԳ . 9 ։ Ցո՚ն . ի . 14 ։
Գ Դան . Է . 17 ։

Ցամի Տեառն 33

ըՏՀս Ցօհ. ի. 17, Հռով. ը. 29, Երբ. ը. 11,

Ողջոյն ձեզ։ Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին, ու 10 երկրպագութիւն ըրին անոր։ Ան ատենը Ցիսուս ըսաւ անոնց. Մի վախնաք, գացէք ըմի՛ եղբայրներս՝ որ Գալիլեա երթան, ու հոն զիս պիտի տեսնեն։

11 Երբոր անոնք կ՚երթային՝ ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան, ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած բաները։ Եւ անոնք ծերերուն հետ միկտեղ ժողովուելով՝ ու խորհուրդ ընելով՝ շատ բսակ տուին զինուորներուն, ու ըսին. Ըսէք թէ, Անոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք։ 14 Եւ թէ որ ատ բանը կուսա՚ կալին ականջը հասնի, մենք անիկայ կը համձեղբենք, և ձեզ *ապահով 15 կ՚ընենք։ Անոնք ալ ստակը առին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին. և ասայնը Հրէից մէջ տարածուեցաւ մինչև ասօր։

16 Իսկ տասնումէկ աշակերտները գացին Գալիլեա ան լեռը՝ ըուր որ 17 Ցիսուս իրենց որոշեր էր։ Ու երբոր զանիկայ տեսան, երկրպագութիւն ըրին անոր, բայց ոմանք 18 տարակուսեցան։ Եւ Ցիսուս մօտենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ. ըԱմէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ։ 19 Ուրեմն գացէք Հրոլոր ազգերը աշակերտեցէք. մկրտեցէք զանոնք յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն 20 Սրբոյ. Ըսորվեցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի. և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը։

* Ցոն. ան. նոգ

Ցամի Տեառն 33

ըԳԼ. իզ. 32, Հեբ 7,

ըԴան. է. 13, 14, ԳԼ. ժա. 27, ժգ. 28, Ղու. ա. 32, ժ. 22, Ցօհ. գ. 35, ե. 22, ժգ. 3, ժէ. 2, Գոր. բ. 36, Հռով. ժգ. 9, ա Կոր. ժե. 27. Եփես. ա. 10, 21, Փիլ. բ. 9, 10. Երբ. ա. 2, բ. 8, ա Պետ. գ. 22, Յայտ. ժէ. 14,

Գոր. բ. 38, 39, Հռով. ժ. 18, Կող. ա. 23, ըԳոր. բ. 42,

Ցամի Տեառն 26 վերջը

ԵՒԵՏԵՐԸՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ցովհաննէս մկրտչին պատմութիւնը։ 9 Ցիսուս կը մկրտուի. 12 կը փորձուի. 14 կը քարոզէ. 16 իրեն հետևելու կը կանչէ Պետրոսը, Անդրէասը, Յակոբոսը և Ցովհաննէսը. 23 կը բժշկէ դիւահար մը, 29 Պետրոսին զրպանը, 32 ու շատ հիւանդներ, 41 և կը մաքրէ բորոտը։

– Մատ. ժգ. 33, Ղու. ա. 35, Ցօհ. ա. 34,

ըՄազ. գ. 1, Մատ. ժա. 10, Ղու. է. 27,

ըԵս. խ. 3, Մատ. գ. 3, Ղու. գ. 4, Ցօհ. ա. 15, 23,

ըՄատ. գ. 1, Ղու. գ. 3, Ցօհ. գ. 23,

ըՄատ. գ. 5,

ըՄատ. գ. 4, ըՂԱ. ժա. 22,

1 – Ըստուծոյ Որդւոյն Ցիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը։ 2 Ըր. Ինչպէս որ Մարգարէից մէջ գրուած է. ըՆայ ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ։ 3 Ան՝ քու առջևդ։ ըՁնապատի մէջ կանչողին ձայնը. Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները ուղիղ ընեցէք. 4 Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր, և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան համար։ 5 Եւ բոլոր Հրէաստանի երկիրը՝ ու Երուսաղէմացիք կ՚երթային անոր, ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով։ 6 Եւ Ցովհաննէս հագեր էր ուղտի մազ, և իր մէջքը կաշիէ գօտի. ու իր կերակուրը ըմարախ ու վայրի մեղր էր։ 7 Ան կը քարոզէր ու կ՚ըսէր. Ըիմ ետևէս ինծմէ զօրաւորը կու գայ, որ ես արժանի չեմ ծռելու՝ ու անոր կօշիկներուն 8 կապերը արձկելու։ ըԵս ձեզ ջրով մկրտեցի, բայց անիկայ ձեզ ըՍուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ։

9 Ու եղաւ որ՝ ան օրերը Ցիսուս Գալիլեայի Նազարեթէն եկաւ, ու Ցովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յորդանանի մէջ։ 10 Նէ՚ւ շուտ մը ջուրէն ելլելուն պէս՝ երկինքը բացուած տեսաւ, և Հոգին աղաւնիի պէս՝ որ իր վրայ կ՚իջնէր։ Եւ 11 ձայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ ըՆ՚ըսէր. ըԴուն ես իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւներ եմ։

12 ըԵւ շուտ մը Հոգին անապատը 13 հանեց զանիկայ։ Ու քառասուն օր հոն էր անապատին մէջ՝ Սատանային փորձուած. և գազաններու հետ էր, ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն կ՚ընէին։

14 Ըետ Ցովհաննէսին մատնուելէն ետև՝ Ցիսուս Գալիլեա եկաւ, ըԱստուծոյ արքայութեան աւետարանը

Ցամի Տեառն 26 վերջը

ըՄատ. գ. 11, Ցօհ. ա. 27, Գոր. ժգ. 25,

ըԳոր. ա. 5, ժա. 16, ժթ. 4,

ըԵս. խդ. 3, Ցովել. բ. 28, Գոր. բ. 4, ժ. 45, ժա. 15, 16, ա Կոր. ժբ. 13,

ըՄատ. գ. 13, Ղու. գ. 21,

ըՄատ. գ. 16, Ցօհ. ա. 32,

ըՍազ. բ. 7, Մատ. գ. 17, ԳԼ. թ. 6,

ըՄատ. գ. 1, Ղու. գ. 1,

Ցա. 8. 27

ըՄատ. գ. 11,

ըՄատ. գ. 12,

ըՄատ. գ. 23,

Ցա. 8. 30

ՂԳան. թ. 25, Գազ. գ. 4, Եփես. ա. 10,

ըՄատ. գ. 2, գ. 17,

Ցամի Տեառն 30

տուծոյ թագաւորութիւնը մնտեցած է . ապաշխարեցէ՛ք՝ ու աւետարանին հաւատացէ՛ք ։

ՀՄատ . գ . 18 ։ Ղու . ե . 4 ։

16 Երրորդ Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր , տեսաւ Սիմոնը՝ ու Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած , ինչու որ ձկնորս էին ։ 17 Եւ Յիսուս բսաւ անոնց . Իմ ետեւէս եկէք , ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլլաք ։ 18 Անոնք ալ շուտ մը իրենց ուռկանները թողուցին , ու անոր

ՅՄատ . ժԹ . 27 ։ Ղու . ե . 11 ։

19 ետեւէն գացին ։ Եւ անկէ քիչ մը առաջ երթալով՝ տեսաւ Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը , որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կարկտէին ։ 20 Եւ շուտ մը զանոնք կանչեց · անոնք ալ իրենց հայրը Զեբեդեոսը վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով , անոր ետեւէն գացին ։

ՆՄատ . գ . 21 ։

Ցա . Տ . 31

21 Ու մտան Կափառնայում . և իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը 22 մտնելով՝ կը սորվեցընէր ։ Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ , ինչու որ իշխանութեան ունեցողի մը պէս կը սորվեցընէր անոնց , ու չէ թէ դպիրնե-

ՆՂու . գ . 33 ։

23 րուն պէս ։ Եւ անոնց ժողովարանին մէջ մարդ մը կար , որ պիղծ ոգի ունէր իր ներսի դին , որ աղա- 24 ղակեց՝ ըսելով . Թող տուր , Դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի՛ . միթէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար . գիտեմ քեզ՝

ՀՄատ . ը . 29 ։

25 ով ես , Աստուծոյ Սուրբը ։ Եւ Յիսուս հաստատ անոր՝ ըսելով .

Է Հմր 34 ։

26 Պապանձէ՛ ու ել անկէ ։ Եւ պիղծ ոգին զանիկայ , ու մեծ ձայնով մը աղաղա- 27 կեց , ու անկէ ելաւ ։ Եւ ամէնքը զարմացան , անանկ որ իրարու հարցուփորձ կ՚ընէին՝ ու կ՚ըսէին . Ասիի՞նչ է . ի՞նչ նոր վարդապետութիւն է աս , որ իշխանութիւնով պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ ,

ՀՂու . թ . 19 ։

28 ու իրեն կը ձգազանդին ։ Եւ շուտ մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն կողմերը ելաւ ։

29 Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին ու Անդրէասին տուներ մտան՝ Յակոբոսին և Յովհաննէսին 30 հետ ։ Ու Սիմոնին զոքանչը ջերմ բռնուած պառկած էր , և շուտ 31 մը անոր համար բսին իրեն ։ Ու Քրիստոս մտնելա անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անիկայ . և իսկոյն ջերմը թող տուաւ զանիկայ , ու անոնց սպասաւորութիւն կ՚ընէր ։

ՀՄատ . ը . 16 ։ Ղու . դ . 41 ։

33 կը բերէին ։ Ու բոլոր քաղաքը 34 դուռը ժողվուեր էր ։ Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէն բժշկեց , ու շատ դևեր հանեց . ու դևերուն խօսիլ չէր տար , ինչու որ զինքը կը ճանչնային ։

ՀԳու . գ . 12 ։ Ղու . դ . 42 ։ Տես Գոր . ժգ . 17 , 18 ։

35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ ելլելով դեւ չլուացած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը , և հոն աղ- 36 ղօթք կ՚ընէր ։ Ու Սիմոն և իր հետը եղողները գացին անոր ետևէն , 37 Ու երբոր գտան զանիկայ՝ բսին անոր թէ , Ամէնը քեզ կը փնտռեն ։ 38 Եւ բսաւ անոնց . Երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները , որ հոն ալ քարոզեմ . քանզի ասոր բանիս համար ելեր եմ ։ 39 Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ , ու դևեր կը հանէր ։

ՀՂու . գ . 44 ։

ՀԵս . կա . 1 ։ Ցօհ . ժգ . 28 ։ ժէ . 4 ։

ՀՄատ . գ . 23 ։ Ղու . գ . 45 ։

ՀՄատ . ը . 2 ։ Ղու . ե . 12 ։

40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ՚աղաչէր , ծունկ կը չոքէր ու կ՚ըսէր անոր . Թէ որ ուզես , կրնաս զիս 41 մաքրել ։ Եւ Քրիստոս խղճալով՝ ձեռքը երկընցուց , դպաւ անոր՝ ու բսաւ անոր . Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ ։ 42 Ու երբոր ան բսաւ , շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց , ու 43 մաքրուեցաւ ։ Եւ սաստիկ պատուէր տալով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց անիկայ , ու բսաւ անոր .

ՀՂե . ժգ . 3 , 4 , 10 ։ Ղու . ե . 14 ։

44 Զգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չբսես . հապա դնա քեզ քահանային ցուցուր , և տուր քու մաքրուելուդ ընծան , որ Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկայութիւն ըլ- 45 լալու համար ։ Բայց անիկայ ելլելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել , ու բանը տարածել , անանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք մը մտնել . հապա դուրսը անապատ տեղուանք էր , և ամէն կողմերէն իրեն կու գային ։

Ղու . ե . 15 ։

ՀԳՒ . Բ

1 Քրիստոս կը բժշկէ անդամալոյծ մը · 14 Իրեն հետևելու կը կանչէ Մատթէոս մաքսաւորը · 15 Մաքսաւորներու ու մեղաւորներու հետ հաց կ՚ուտէ · 18 Կ՚արդարացընէ իր աշակերտները՝ որ ծոմ չպահելը · 23 և շաբաթ օրը ցորեկի հասկեր փրցընել ուտելը ։

1 Յետոյ Կափառնայում մտաւ , ու լսուեցաւ որ անիկայ տան մէջ է . 2 շուտով շատ մարդիկ ժողովուեցան , անանկ որ՝ ալ տեղ չկար , ոչ ալ դրանը քովերը . ու կը խօսէր ա- 3 նոնց Աստուծոյ խօսքը ։ Եւ կու գային իրեն չորս մարդով վերցուած անդամալոյծ մը կը բերէին ։ 4 Ու երբոր բազմութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ , քակեցին տանը տակը՝ ուր որ Քրիստոս էր , ու ծակ մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահի-

ՀՄատ . թ . 1 ։ Ղու . ե . 18 ։

Ցամի Տեառն 31

Ցամի Տեառն 31

ձը՝ որուն վրայ պառկած էր ան-
5 դամալոյծը ։ Եւ Յիսուս անոնց
հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդա-
մալոյծին . Որդեակ՝ քու մեղքերդ
6 քեզի ներուած են ։ Ու դպիրներէն
մէկ քանիները կային՝ որ հոն նըս-
տեր էին , և իրենց սրտերուն մէջ
7 կը խորհէին ըսելով . Ի՞նչու համար
ասիկայ ասանկ հայհոյութիւններ
կը խօսի . Ո՞վ կրնայ մեղաց թո-
ղութիւն տալ , բայց միայն Աս-
8 տուած ։ Եւ Յիսուս իսկոյն իմա-
նալով իր հոգիին մէջ՝ որ անոնք
այնպէս կը խորհին մէջերնին , ը-
սաւ անոնց . Ատ ի՞նչ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ ։ Ո՞րը աւելի դիւ-
րին է , անդամալոյծին ըսել՝ Քու
մեղքերդ ներուած են , եթէ ըսել .
10 Ելլէ՛ , մահիճդ առ՝ ու քալէ ։ Բայց
որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մար-
դոյ իշխանութիւն ունի երկրի վը-
րայ մեղքերու թողութիւն տալու ,
11 (ըսաւ անդամալոյծին ,) Քեզի
կ՚ըսեմ , Ելլէ՛ , մահիճդ առ՝ ու
12 տունդ գնա ։ Ան ալ շուտ մը
ելաւ , և իր մահիճը առնելով՝ ա-
մէնուն առջեւը դուրս ելաւ , ա-
նանկ որ ամէնքը ապշած մնացին ,
և փառք տուին Աստուծոյ՝ ու ը-
սին թէ , Ասանկ բան մը ամենևին
տեսած չենք ։
13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու
բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային ,
14 և կը սորվեցնէր անոնց ։ Ու
երբոր կ՚անցնէր , տեսաւ Ղևի Ալ-
փէոսեանը , որ մաքս ընդունելու
տեղը նստեր էր . ու ըսաւ անոր .
Եկուր իմ ետևէս . ան ալ ելաւ
15 անոր ետևէն գնաց ։ Ու եղաւ որ
երբոր սեղան նստած էր անոր տա-
նը մէջ , շատ մաքսաւորներ ու մե-
ղաւորներ ալ սեղան նստած էին
Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտ-
ներուն հետ . քանզի շատեր էին ,
16 ու անոր ետևէն գացին ։ Եւ դը-
պիրները ու փարիսեցիները երբոր
տեսան թէ անիկայ մաքսաւորնե-
րուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ու-
տէ , ըսին անոր աշակերտներուն .
Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու
մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ ու կը
17 խմէ ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց ,
ըսաւ անոնց . Ողջներուն բժիշկ
պէտք չէ , հապա հիւանդներուն .
ես արդարները կանչելու չեկայ ,
հապա մեղաւորները ։
18 Եւ Յովհաննէսին աշակերտնե-
րը ու փարիսեցիները ծոմ կը պա-
հէին . և եկան ու ըսին անոր . Ին-
չո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցի-
ներուն աշակերտները ծոմ կը պա-
հեն , ու քու աշակերտներդ ծոմ
19 չեն պահեր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ

Ցամի Տեառն 31

անոնց . Միթէ կարելի՞ է որ
հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փե-
սան իրենց հետն է , ծոմ պահեն .
որչափ ժամանակ որ փեսան իրենց
հետը ունին , կարելի չէ ծոմ պա-
20 հել ։ Բայց օրեր պիտի գան որ
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հա-
պա ան օրը ծոմ պիտի պահեն ։
21 Մէկը կարկրտան չհգեր նոր լաթի
կտոր մը հին հանդերձի վրայ . Թէ
չէ՝ նորը ու անոր լրութեանը
հ-ր տ---ը եր , հինէն կ՚առնէ ,
ու պատռուածքը ալ աւելի դէշ
22 կ՚ըլլայ ։ Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին
հին տիկերու մէջ կը դնէ . եթէ
ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ ,
ու գինին կը թափի , և տիկերը
կը կորնչին , հապա նոր գինին նոր
տիկերու մէջ դնելու է ։
23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը
արտերուն մէջէն կ՚անցնէր , և իր
աշակերտները որ կ՚երթային , սկը-
24 սան հ-ր-ի հասկեր փրցընել ։ Ու
փարիսեցիները ըսին իրեն . Նայէ՛
շաբաթ օրը ի՞նչ կ՚ընեն , որ ար-
25 ժան չէ ։ Ինքն ալ անոնց ըսաւ .
Բնաւ չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթ-
թին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ ,
և անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր
26 հետն էին . Ինչպէս մտաւ Աստու-
ծոյ տունը Աբիաթար քահանայա-
պետին օրովը , և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ , ու տուաւ
անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . Ինչ
չ-ւ-ք օրինաւոր չէ ուտել , բայց
27 միայն քահանաներուն ։ Եւ ըսաւ
անոնց . Շաբաթը մարդուն հա-
մար եղաւ , ու չէ թէ մարդը շա-
28 բաթին համար ։ Ուրեմն Որդին
մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է ։

Գ Լ · Գ

1 Քրիստոս կը բժշկէ ձեռքը չորցած մարդը , 10 և ուրիշ շատ ցաւագարներ · 11 պիղծ ոգիները կը յանդիմանէ · 13 իր տասներկու առաքեալները կ՚ընտրէ · 22 փաստով կը ցուցնէ որ անոնց ըսածը՝ թէ ինքը Բէեղզեբուղ դևեր կը հանէ , հայհոյութիւն է · 31 և կ՚ըմացընէ թէ որո՞նք են իր եղբայրը՝ քոյրը և մայրը ։

1 Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ .
ու հոն մարդ մը կար , որուն
2 ձեռքը չորցած էր ։ Եւ իրեն կը
սպասէին թէ արդեօք շաբաթ օրը
զանիկայ պիտի բժշկէ՞ , որ իր վրա-
3 յով ամբաստանութիւն բնեն ։ Եւ
ինքը ձեռքը չորցած մարդուն ը-
4 սաւ . Ելլէ՛ մէջտեղը կայնէ ։ Ու
ըսաւ անոնց . Շաբաթ օրը բա-
րիք ընել արժան է , թէ չարիք
ընել . Հոգի մը ապրեցընե՞լ , թէ
մեռցընել . բայց անոնք լուռ կե-
5 ցան ։ Եւ Յ---- բարկութեամբ
շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝

Ցամի Տեառն 31

Ցամի Տեառն 31

անոնց սրտերուն կուրութեանը համար տրտմած , բայց ան մարդուն . Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ երկընցուց , և անոր ձեռքը * ողջացաւ ։
6 Բ Ու փարիսեցիները ‡ Հերովդեսեաններուն հետ մկտեղ շուտ մը դուրս ելլելով , անոր դէմ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինչպէս կորսընցնեն անիկայ ։
7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեզերքը դնաց . և շատ բազմութիւն անոր ետևէն գացին Գա-
8 լիլեայէն , ու Հրէաստանէն , Եւ Երուսաղէմէն , ու Եդովմէն և Յորդանանու անդին կողմէն , ու անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին , շատ բազմութիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ'ընէր ,
9 իրեն եկան ։ Եւ իր աշակերտներուն բսաւ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին բազմութեանը պատճառաւ , որ
10 զինքը չնեղեն ։ Քանդի շատերը բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցողները վրան կը դիզուէին որ իրեն
11 դպչին ։ Եւ պիղծ ոգիները երբոր զինքը կը տեսնէին , կ'իյնային իր առջևը , կը կանչուրտուէին ու կ'ը-
12 սէին . Դուն ես Աստուծոյ Որդին . և ինքը սաստիկ կը յանդիմանէր զանոնք , որ զինքը չյայտնեն ։
13 Եւ լեռը ելլելով , իր ուզածնները իրեն կանչեց . ու գացին անոր
14 քովը ։ Եւ տասներկու հոգի ո-րոշեց , որ իր հետը բլլան , և որ
15 անոնք խրկէ քարոզել , Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը բժշկե-
16 լու , և դևերը հանելու ։ Ու Սի-
17 մոնին Բ անունը Պետրոս դրաւ . Եւ Զեբեդեան Յակոբոսին՝ ու Յակոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ ա-նոնց անունները Բաներգէս դրաւ ,
18 որ բսել է՝ Որդիք որոտման . Եւ Անդրէասը , ու Փիլիպպոսը , և Բարթողիմէոսը , ու Մատթէոսը , և Թովմասը , ու Ալփէոսեան Յակոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն
19 Կանանացին . Եւ Յուդա Իսկարիովտացին , որ նաև մատնեց զանիկայ ։
20 Տուն մը եկան , և նորէն ժողովուրդը ժողովուեցաւ , Բ անանկ որ հաց ուտելու ալ Բ-ը-ն-ա-յ չկրցան
21 Ֆ-ն-է-լ ։ Ու երբոր իրենները լսեցին , եկան որ զինքը բռնեն , Է-քան-
22 զի կ'ըսէին թէ խելքը-ած է ։ Եւ ան դպիրները որ Երուսաղէմէն իջեր էին , կ'ըսէին թէ , Ա-Ա-ս-ո-ր ներսի դին Բէէլզեբուղ կայ , և դևերուն իշխանովը դևերը կը հա-
23 նէ ։ Ե Եւ իրեն կանչելով զանոնք , առակներով կ'ըսէր անոնց . Ի՞նչպէս կրնայ Սատանան Սատանայ
24 հանել ։ Ու թէ որ մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի , ան թագաւորութիւնը չկրնար կե-
25 նալ ։ Եւ թէ որ տուն մը իրեն դէմ բաժնուի , ան տունը չկրնար
26 կենալ , Ու թէ որ Սատանան իրեն դէմ ելլաւ՝ ու բաժնուած է , անիկայ չկրնար կենալ , հապա անոր
27 վերջը հասած է ։ Բ Մէկը չկրնար զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝ անոր կարասիները յափշտակել , թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ , ու ետքը անոր
28 տունը կողոպտէ ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ , Ամէն մեղքերը պիտի ներուին մարդոց որդիներուն , և հայհոյութիւնները՝ որչափ որ հայ-
29 հոյեն . Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ հայհոյէ , յաւիտեան թողութիւն պիտի չունենայ . հապա յաւիտենական դատաստանի պար-
30 տաւոր պիտի բլլայ ։ Վասն զի կ'ըսէին թէ . Պիղծ ոգի կայ անոր ներսի դին ։
31 Ե Ետքը անոր մայրը ու եղբայրները եկան , և դուրս կայնելով՝ Ղ-ր-ղ խրկեցին ու կը կանչէին զա-
32 նիկայ ։ Եւ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը նստեր էր . ու իրեն ըսին թէ , Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը Ի-ն-ր-ե Ե՛ Ք-ե-զ
33 կ'ուզեն ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ անոնց՝ ու բսաւ . Ո՞վ է
34 իմ մայրս՝ կամ եղբայրներս ։ Ու իր բոլորտիքը նստողներուն նայելով՝ բսաւ . Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս . Վասն զի ով որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս ։

ԳԼ . Դ

1 Առմանացանին առակը , 14 և ան առակին մեկնութիւնը ։ 21 Մենք պարտաւոր ենք մեր դիտութեան լոյսը ուրիշներուն ալ հաղորդելու ։ 26 Նշածուկ աճեցող սերմին , 30 և մանանեխի հատին առակը ։ 35 Քրիստոս կը հանդարտեցնէ ծովուն ալեկոծութիւնը ։

1 – Կ-ա-ր-ձեալ սկսաւ սորվեցընել ծովեզերքին վրայ . և շատ ժողովուրդ անոր քովը ժողովեցաւ , անանկ որ՝ ինքը նաւը մտաւ , ու նստաւ ծովուն վրայ . և բոլոր ժողովուրդը ցամաքը ծովուն եզերքն
2 էր ։ Եւ անոնց շատ բաներ կը սորվեցընէր առակներով , Բ ու կ'ըսէր անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ . Լսեցէք՝ ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ ։ Ու երբոր կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և թռչունները եկան
5 ու կերան զանիկայ ։ Եւ ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ , ուր որ շատ հող չկար . և շուտ մը բուսաւ , հողը խորունկութիւն

Ցամի Տեառն 31

* Ո-ր-ո-ւ-ն՝ ողջացաւ մկկային պէս
Բ Մատ . ժբ . 14 ։
‡ Մատ . իբ . 16 ։
Բ Ղ-ւ . ե . 17 ։
Ե Գ-ե . ա . 23 , 24 ։ Ղ-ւ . գ . 42 ։
Ը Մատ . ժգ . 33 ։ Գ-ե . ա . 1 ։
Ի Գ-ե . ա . 25 , 34 ։ Մատ . ժբ . 16 ։
Ը Մատ . ժ . 1 ։ Ղ-ւ . գ . 12 ։ Թ . 1 ։
Բ Ցո՛ . ա . 42 ։
Ժ Գ-ե . գ . 31 ։
Ի Ցո՛ . է . 5 ։ ժ . 20 ։
Լ Մատ . թ . 34 ։ ժ . 25 ։ Ղ-ւ . ժա . 15 ։ Ցո՛ . է . 20 ։ ը . 48 ։ 52 ։ ժ . 20 ։ Ի Մատ . ժբ . 25 ։

Ցամի Տեառն 31

Ե Մատ . խթ . 24 ։ Մատ . ժբ . 29 ։
Ի Մատ . ժբ . 31 ։ Ղ-ւ . ժբ . 10 ։ ա Ցո՛ . է . 16 ։
Ե Մատ . ժբ . 46 ։ Ղ-ւ . ը . 19 ։
– Մատ . ժգ . 1 ։ Ղ-ւ . ը . 4 ։
Բ Գ-ե . ժբ . 38 ։

Յամի Տեառն 31

6 չունենալուն համար . Սակայն ա-
բեւուն ծագած աւետիք այրեցաւ ,
ու արմատ չունենալուն համար
7 չորցաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ փուշ-
երու մէջ , և փուշերը ելան՝ ու
խեղդեցին զանիկայ , ու պտուղ
8 չտուաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ
հողի մէջ , ու պտուղ կու տար ,
որ ելաւ ու մեծցաւ , և կը բերէր
մէկուն տեղը երեսուն , ու մէկուն
տեղը վաթսուն , և մէկուն տեղը
9 հարիւր : Ու կ'ըսէր . Ան որ լը-
սելու ականջ ունի , թող լսէ :
10 Ու երբոր առանձին էր , իր քո-
վը եղողները՝ տասներկուքին հետ
մէկտեղ՝ հարցուցին իրեն ան ա-
11 ռակը : Եւ ըսաւ անոնց . Ձեզի
տրուած է գիտնալ Աստուծոյ
թագաւորութեանը խորհուրդը ,
բայց անոնց՝ որ դուրսէն են , ամէն
12 բան առակներով կ'ըլլայ . Որ
տեսնելով տեսնեն՝ ու չտեսնեն ,
և լսելով լսեն՝ ու չհասկնան . որ
չըլլայ թէ դարձի գան , և իրենց
13 մեղքը թողութիւն ըլլայ : Ու
ըսաւ անոնց . Ա՛ս առակը չէ՞ք գի-
տեր . ուրեմն ի՞նչպէս պիտի գիտ-
14 նաք ամէն առակները : Ա՛ն որ
15 ցանողը խօսքը կը ցանէ : Եւ ճամ-
բուն քովինները անոնք են՝ որոնց
մէջ խօսքը կը ցանուի . ու երբոր
կը լսեն , շուտ մը Սատանան կու
գայ և անոնց սրտերուն մէջ ցա-
16 նուած խօսքը կը հանէ : Նոյնպէս
ալ ապառաժուտ տեղերու վրայ
ցանուածները անոնք են , որ երբոր
կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը ուրախու-
17 թեամբ կ'ընդունին զանիկայ . Եւ
իրենց մէջը արմատ չունենալով՝
քիչ ժամանակ կը տեւեն . ետքը
երբոր նեղութիւն կամ հալածանք
ըլլայ խօսքին համար , շուտ մը կը
18 գայթակղին : Եւ փուշերուն մէջ
ցանուածները անոնք են՝ որ երբ
19 խօսքը կը լսեն , Աշխարհիս զբաղ-
մունքները ու հարստութեան
խաբէութիւնները , և ուրիշ բա-
ներուն ցանկութիւնները մէջ մըտ-
նելով՝ խօսքը կը խեղդեն , ու կ'ըլ-
20 լայ անպտուղ : Եւ աղէկ հողի
մէջ ցանուածները անոնք են , որ
խօսքը կը լսեն՝ և կ'ընդունին , ու
պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը ե-
րեսուն , և մէկուն տեղը վաթսուն ,
ու մէկուն տեղը հարիւր :
21 Ու ըսաւ անոնց . Միթէ ճրագը
դրուանին կամ մահիճին տակը
դրուելու համար կու գայ . չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու հա-
22 մար : Ա՛ն որ ծածուկ բան մը
չկայ , որ պիտի չյայտնուի . և
դաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ
23 երեան պիտի չելլէ : Ա՛ն որ

Յամի Տեառն 31

մէկը լսելու ականջ ունի , թող
լսէ :
24 Եւ ըսաւ անոնց . Նայեցէք ինչ
կը լսէք . Ո՛րչափով որ դուք կը
չափէք , նո՛ւն չափովը պիտի չափուի
ձեզի . և ձեզի՝ որ կը լսէք , պիտի
25 աւելնայ : Վասն զի Ա՛ով որ ունի ,
անոր պիտի տրուի . և ով որ չու-
նի , ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի :
26 Եւ կ'ըսէր . Ա՛Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ասանկ է , որպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ
27 ձգէ , Ու քնանայ և արթննայ գի-
շեր ու ցորեկ , և սերմը բուսնի
ու մեծնայ , — ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս : Քանզի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ . առաջ խոտը ,
ետքը հասկը , անկէ ետև լեցուն
29 ցորենը հասկին մէջ : Ու երբոր
պտուղը հասուննայ , շուտ մը
մանգաղը կը խրկէ , ինչու որ
հունձքի աւելը հասած է :
30 Եւ կ'ըսէր . Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցը-
նենք , կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք : Մանանեխի հատին
նման է , որ հողի մէջ ցանուած
աւելնը՝ երկրի վրայ եղած սերմ-
32 բուն ամենէն պզտիկն է . Ու երբ-
որ ցանուի , կը բուսնի , և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ ,
ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ , անանկ
որ երկնից թռչուններուն հերիք
կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնա-
կելու :
33 Եւ ասանկ շատ առակներով կը
խօսէր անոնց հետ խօսքը որչափ
34 որ կրնային մտիկ ընել . Ու առանց
առակի բան մը չէր խօսեր անոնց .
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկնէր ամէնը :
35 Ա՛Նոյն օրը երբոր իրիկուն
կ'ըլլար , ըսաւ անոնց . Եկէ՛ք անդ-
36 մեկալ կողմը անցնինք : Անոնք
ալ ժողովուրդը թող տալով ա-
ռին ինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ . և ուրիշ նաւակներ ալ կա-
37 յին անոր հետ : Ու հովի մեծ
փոթորիկ մը եղաւ , և ալիքները
նաւուն վրայ կու դային , անանկ
38 որ գրեթէ լեցուն էր : Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար . արթընգուցին զանի-
կայ և կ'ըսէին անոր . Վարդապետ՝
39 հոգդ չէ՞ , որ կը կորսուինք : Ու
ելլելով՝ սաստեց հովին , և ծովուն
ըսաւ . Դադարէ՛ լուռ կեցիր . ու
հովը դադարեցաւ , և մեծ խաղա-
40 ղութիւն եղաւ : Ու ըսաւ անոնց .
Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք , ի՞նչ-
պէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք :
Եւ անոնք խիստ վախցան , ու կ'ը-

Յամի Տեառն 31

Ա՛Մատ . է . 2 ;
Ղու . գ . 38 ;

Ի՛Մատ . ժգ .
12 ; ԻԱ . 29 ;
Ղու . բ . 18 ;
ԺԹ . 26 ;

Ի՛Մատ . ժգ .
24 ;

Ա՛Մատ . ժգ .
31 ; Ղու .
ժգ . 18 ;
Գոր . բ . 41 ;
գ . 4 ; Ե .
14 ; ԺԹ .
20 ;

Ա՛Մատ . ժգ .
34 ; Յով .
ժգ . 12 ;

Ա՛Մատ . ը .
18 , 23 ;
Ղու . բ .
22 ;

Ցամի Տեառն 31

աչին իրարու . Արդեօք ով է ասիկայ , որ Հովը ու ծովը ասոր կը ձազանդին ։

ԳԼ . Ե

1 Քրիստոս լեգէան ունեցող մարդը կը բժշկէ . 18 և անկէ ելլող դևերը խոզերուն մէջ կը մտնեն ։ 25 Քրիստոս կը բժշկէ տեառաանս կնիկը , 35 և Յայրոսի աղիկը կը յարուցանէ ։

1 Ու – եկան ծովուն մէկալ կողմը
– Մատ . ը . 28 ։ Ղու . ը . 26 ։
2 * Գադարացոց երկիրը ։ Ու երբոր ինքը նաւէն ելաւ , դերեզ-
*Ուրեմն Գերգեսացոց
3 մաններէն Եղ մարդ մը պատահեցաւ իրեն , որ պիղծ ոգի ունէր .
Որ անոր բնակած տեղն ալ դերեզմաններուն մէջն էր . ու շղթայով ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կա-
4 պել . Որովհետև շատ անգամ ոտնակապերով և շղթաներով կապուած էր , բայց անիկայ շղթաները կտրեր , ու ոտնակապերը կոտրտեր էր , և մէկը չէր կրնար զանիկայ
5 նուաճել . Ու միշտ գիշեր ու ցորեկ † դերեզմաններուն մէջ ու լեռ-
† Ուրեմն՝ լեռներուն մէջ ու գերեզմաններուն մէջ
ներուն մէջ " կը կանչուըտէր , ու իր մարմինը քարերով կը ճեղքըա-
6 տէր ։ Երբոր հեռուանց Գիսուսը տեսաւ , վազեց ու երկրպագու-
7 թիւն բրաւ անոր , Ու մեծ ձայնով մը աղաղակեց՝ ու բսաւ . Դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս Գիսուս՝ Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ . քեզ Աստուծով կ՝երդմնցընեմ՝ զիս մի
8 տանջեր ։ (Քանզի կ՝բսէր անոր . Պիղծ ոգի ելիր ատ մարդէն ։)
9 Եւ անոր հարցուց թէ՝ Ընուանդ ի՞նչ է . ու բսաւ անոր . Իմ ա-
‡ Կամ՝ կազմէր
նուանս Լեգէան է , ինչու որ մենք
10 շատ ուր ենք ։ Եւ շատ ‡ կ՝աղաչէին անոր՝ որ զերեներ ան երկրէն դուրս
11 չիրկէ ։ Եւ հոն լեռանը մօտ խո-
12 զերու մեծ երամակ մը կար՝ որ կ՝ա-
րածուէին ։ Ու բոլոր դևերը աղաչեցին անոր՝ ու բսին . Մեզ խոզերուն խրկէ , որ անոնց մէջը
13 մտնենք ։ Եւ Գիսուս շուտ մը հրաման տուաւ անոնց . ու երբոր պիղծ ոգիները ելան խոզերուն մէջը մտան . և երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեց , (երկու հազարի չափ կային ,) ու ծովուն մէջը խեղ-
14 դուեցան ։ Եւ խոզարածները փախան , ու պատմեցին քաղաքը ու գաւառակները . և մարդիկ ելան տեսնելու՝ թէ ինչ բան է որ եղաւ ։
15 Ու եկան Գիսուսին , և տեսան դիւահարը՝ որ լեգէոն ունէր , որ հագուած ու խելքը վրան եկած նըս-
16 տեր էր , ու վախցան ։ Եւ անոնք որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝ թէ ինչ եղաւ դիւահարին . նաև խո-
17 զերուն վրայով ։ Եւ սկսան աղաչել անոր , որ իրենց սահմաններէն
Եմատ . ը . 34 ։ Գոր . ժգ . 39 ։
18 րէն երթայ ։ Ու երբոր անիկայ նաւը մտաւ , † դիւահարը կ՝աղաչէր
Ցամի Տեառն 31
† Ղու . ը . 38 ։
19 անոր՝ որ հետը ըլլայ ։ Եւ Գիսուս թող չտուաւ անոր . հապա բսաւ անոր . Գնա քու տունդ քու ընտանիներուդ , ու պատմէ՛ անոնց ինչ որ Տէրը քեզի բրաւ , և ողոր-
20 մեցաւ քեզի ։ Ան ալ գնաց , և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Գիսուս իրեն բրաւ . և ամենը կը զարմանային ։
21 Ու երբոր Գիսուս նաւով նորէն
† Մատ . թ . 1 ։ Ղու . ը . 40 ։
22 գաւառն մէկալ կողմը անցաւ , շատ բազմութիւն ժողովուեցաւ անոր քովը , և ինք ծովեզերքն էր ։ Եւ
Եմատ . թ . 18 ։ Ղու . ը . 41 ։
23 ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու գար , որուն անունը Յայրոս էր . ու երբոր տեսաւ զանիկայ , անոր ոտքը ինկաւ . Եւ շատ կ՝աղաչէր անոր՝ ու կ՝բսէր թէ , Իմ աղջիկս մեռնելու մօտ է , որ գաս անոր վրայ ձեռք դնես , որպէս զի ազատի ,
24 ու պիտի ապրի ։ Եւ գնաց անոր հետ . ու շատ բազմութիւն իր ետևէն կ՝երթային՝ ու կը նեղէին զինքը ։
25 Եւ կնիկ մը՝ որ տասներկու տարի արիւնի տեառտեսութեան
ՂՎ . ժե . 25 ։ Մատ . թ . 20 ։
26 մէջ էր , Ու խիստ վշտացած էր շատ բժիշկներէն , և իր բոլոր ունեցածը վատներ էր , ու օգուտ մը չէր գտեր , հապա ևս առաւել զայրա-
27 ցեր էր , երբոր Գիսուսին վրայով լսեց , ետևէն ևկաւ բազմութեանը մէջ , ու անոր հանդերձին դպաւ .
28 Քանզի կ՝բսէր , Թէ որ միայն անոր հանդերձներուն դպչիմ , պիտի
29 բժշկուիմ ։ Եւ շուտ մը իր արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ . ու իր մարմինին մէջ իմացաւ՝ թէ տան-
30 ջանքէն բժշկուեցաւ ։ Եւ Գիսուս շուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ ան էզօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ ,
Ղու . է . 19 ։ ը . 46 ։
դարձաւ բազմութեանը մէջ՝ ու բսաւ . Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձ-
31 ներուս ։ Եւ իր աշակերտները բսին իրեն . Կը տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ , ու կ՝բ-
32 սե՞ս թէ՝ Ո՛վ ինծի դպաւ ։ Եւ իր բոլորտիքը կը նայէր որ աս բա-
33 նը ընողը տեսնէ ։ Ու կնիկը վախցաւ՝ ու դողաց , ինչու որ գիտէր թէ իրեն ինչ եղաւ . և եկաւ՝ անոր առջևը ինկաւ , ու բոլոր ճշմարտութիւնը
34 չիտկէ չիտակ զրուցեց անոր ։ Եւ Գիսուս բսաւ անոր . Ո՛դիկ՝ դուստր , քու հաւատքդ քեզ բժշկեց . գնա խաղաղութեամբ , ու բժշկուած եղիր քու տանջանքէդ ։
Մատ . թ . 22 ։ Գաղ . ժ . 52 ։ Գոր . ժգ . 8 ։
35 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , ժողովրդապետին տունէն մարդ եկան՝ ու բսին թէ , Աղջիկդ մեռաւ , ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնե-
Ղու . ը . 49 ։
36 ցընես ։ Իսկ Գիսուս բսուած խօս-

Յամի Տեառն 31

քը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին ըսաւ . Մի վախնար , միայն Թէ
37 Հաւատա : Եւ մէկը Թող չտուաւ իր հետը երթալու , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակո-
38 բոսին եղբայրը Յովհաննէսը : Ու ժողովրդապետին տունը գալով՝ տեսաւ աղմուկ և սաստիկ լացողներ
39 ու աղաղակողներ : Եւ ներս մտնելով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ խռովեր էք՝ ու կուլաք . մանուկը մեռած
40 չէ , հապա †կը քնանայ : Եւ ծաղր կ'ընէին անիկայ . բայց ինքը ամէնը դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն՝ ուր
41 որ մանուկը պառկած էր : Եւ մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ անոր . Յալիթա՝ կումի , որ կը
42 թարգմանուի , Ա՛ղջիկ՝ (քեզի կ'ը-
43 սեմ ,) ելիր : Եւ իսկոյն աղջիկը ոտք ելաւ , ու կը քալէր , ինչու որ տասներկու տարեկան էր . ու մեծ ապշութեամբ ապշեցան : Եւ
Ա սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ աս բանը . ու ըսաւ որ անոր ուտելիք տան :

Ա Մատ . ժ . 1 : Գլ . գ . 13 . 14 : Ղու . Թ . 1 :

† Յով . ժբ . 8 :

Ա Մատ . ժ . 11 : Ղու . Թ . 4 : ժ . 7 . 8 :

Ա Մատ . ժ . 14 : Ղու . ժ . 10 :

Ե Գոր . ժգ . 51 : ժբ . 6 : * Ո՛ահ չոռ նէ :

Ա Մատ . ը . 4 : Թ . 30 : ժբ . 16 : ժէ . 9 : Գլ . գ . 12 : Ղու . ե . 14 :

Յամի Տեառն 31

ԳԼ . Զ

1 Քրիստոս անարգութիւն կը կրէ իր քաղաքակիցներէն . 7 տասներկու աշակերտներուն իշխանութիւն կու տայ պիղծ ոգիները հանելու : 14 Զանազան կարծիքներ Քրիստոսի վրայով : 27 Յովհաննէս մկրտիչ կը գլխատուի , 29 և կը թաղուի : 30 Առաքեալներ իրենց քարոզութենէն Յիսուսի կը դառնան : 34 Հինգ հացին ու երկու ձուկին հրաշքը : 48 Քրիստոս ծովուն վրայ կը քալէ . 53 և ամէն իրեն դալող ցաւագարները կը բժշկէ :

1 Ու †անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկիրը , ու անոր աշակերտները իր
2 ետևէն գացին : Եւ շաբաթ օրը հասնելուն՝ սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցընել . ու շատերը լսելով՝ կը զարմանային ու կ'ըսէին . †Ասիկայ ո՞ւրկից ունի աս բաները , կամ աս ի՞նչ իմաստութիւն է որ
3 ասոր տրուած է , որ ասանկ հրաշքը ներ կ'ըլլան ասոր ձեռքովը : Ասիկայ հիւսը չէ՞ , Մարիամին որդին , և †Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յուդային ու Սիմոնին եղբայրը . ու ասոր քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն . և †անոր վրայով կը դայթակղէ-
4 ին : Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց . †Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ , ու իր ազգականներուն , և իր տանը մէջ :
5 Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ ընել , միայն Թէ քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ , ու
6 բժշկեց ։ Եւ †անոնց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար . Ու շրջակայ գեղերը պտըտելով՝ կը սորվեցընէր :

Ա Մատ . ժգ . 54 : Ղու . գ . 16 :

† Յով . գ . 42 :

† Մատ . ժբ . 46 : Գաղ . ա . 19 :

† Մատ . ժա . 6 :

† Ս ..... ժգ . 57 : Յով . գ . 44 :

Ը Ես . Ծն . ժթ . 22 : ըւ . 25 : Մատ . ժգ . 58 : Գլ . Թ . 22 :

† Ես . ժթ . 16 :

Ը Մատ . Թ . 35 : Ղու . ժգ . 22 :

7 Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը . ու սկսաւ երկու երկու իրկել զանոնք , ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ : Եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու համար բան մը չառնեն , բայց միայն գաւազան մը . ոչ տոպրակ , ոչ հաց , ոչ ստակ գօտիներնուն մէջ .
9 Հապա †հողաթափ հագնին . և Կրկին հանդերձ մի՛ հագնիք՝ ը-
10 ըսաւ : Ու ըսաւ անոնց . Որ տուն որ մտնէք , հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 ելլէք : Եւ անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր , ու ձեզի մտիկ չեն ըներ , երբոր անկէ կ'ելլէք , †ոտքերնուդ տակի փոշին թօթվեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար : * Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան Թէ ան քաղաքին" :
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին ,
13 որ †ապաշխարեն : Եւ շատ դևեր կը հանէին , †ու շատ հիւանդներ եղով կ'օծէին ու կը բժշկէին զանոնք :

† Ցակ . ե . 14 :

14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց , (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ ,) ու կ'ըսէր , Թէ Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարուցեալ է , ու անոր համար
15 հրաշքներ կ'ըլլան անով : Ուրիշները կ'ըսէին Թէ Եղիան է . ու ուրիշներն ալ կ'ըսէին Թէ Մարգարէ մըն է , կամ մարգարէից մէկուն
16 պէս : Բայց Հերովդէս լսեց , ըսաւ . Ասիկայ Յովհաննէսն է որուն գլուխը ես կտրեցի . մեռելներէն յարուցեալ է :
17 Քանզի Հերովդէս ինքը †մարդ խրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու կապեց բանտը՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիայի համար , ինչու որ իրեն կնիկ առեր
18 էր զանիկայ : Վասն զի Յովհաննէս Հերովդեսին կ'ըսէր . Քեզի օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը
19 ունենալ : Եւ Հերովդիա ոխ ուներ անոր դէմ , ու կ'ուզէր անիկայ
20 մեռցընել , ու չէր կրնար . Ինչու որ Հերովդէս †էր վախնար Յովհաննէսէն , գիտնալով Թէ անիկայ արդար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր բերանը կը նայէր , ու անկէ լսելով՝ շատ բան կ'ընէր , և քաղց-
21 րութեամբ անոր մտիկ կ'ընէր : Ու †երբոր դիպուկ օր մը եղաւ , որ Հերովդէս †իր ծննդեան օրը ընթրիք կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազարապետներուն ու Գալիլեացի և-
22 րեւելեներուն . Եւ Հերովդիային աղջիկը հոն գալով խաղաց , ու հաճեցուց եղաւ Հերով-

Յամի Տեառն 31

† Մատ . ժ . 1 : Գլ . գ . 13 . 14 : Ղու . Թ . 1 :

† Գոր . ժբ . 8 :

Ա Մատ . ժ . 11 : Ղու . Թ . 4 : ժ . 7 . 8 :

Ա Մատ . ժ . 14 : Ղու . ժ . 10 :

Ե Գոր . ժգ . 51 : ժբ . 6 : * Ո՛ահ չոռ նէ :

Ա Մատ . ը . 4 : Թ . 30 : ժբ . 16 : ժէ . 9 : Գլ . գ . 12 : Ղու . ե . 14 :

Ա Մատ . ժգ . 1 : Գլ . Թ . 7 :

Ա Մատ . ժգ . 14 : Գլ . ը . 28 :

Յ Մատ . ժգ . 2 : Ղու . գ . 19 :

Ցա . Տ . 30

Ղ Ե . ժբ . 16 : Ի . 21 :

† Մատ . ժգ . 5 : իա . 26 :

Ցա . Տ . 32

† Մատ . ժգ . 6 :

† Ծն . ի . 20 :

Ցամի Տեառն 32

դեսին՝ և իր հետը նստողներուն . Թագաւորը բսաւ աղջկանը . Խընդրէ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես , ու
23 պիտի տամ քեզի : Եւ անոր երդում ըրաւ ըսելով . Ինչ որ դուն ինձմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի , մինչև Թագաւորութեանս կէսը :
24 Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը բսաւ . Ի՞նչ ուզեմ . ան ալ բսաւ . Ցովհաննէս Մկրտչին գլուխը :
25 Եւ շուտ մը արտորայով Թագաւորին քովը մտաւ՝ ու խնդրեց՝ ըսելով . Կ'ուզեմ որ շուտով սկուտեղի մը վրայ Ցովհաննէս Մկրտչին
26 կրծոյին գլուխը տաս ինծի : Եւ Թագաւորը խիստ տրտմեցաւ . բայց երդումներուն համար՝ ու իր հետը նստողներուն համար՝ չուզեց
27 որ անոր Խնդիրքը մերժէ : Եւ Թագաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերելու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝ ու տուաւ աղջկանը , և աղջիկը զանիկայ իր մօրը տուաւ : Եւ անոր աշակերտները լսելով , եկան անոր մարմինը վերցուցին , ու գերեզմանի մէջ դրին :
30 Եւ առաքեալները Ցիսուսին բովը ժողովեցան , ու պատմեցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին և ինչ
31 որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ մը , և քիչ մը հանգչեցէք . քանզի շատերը կային՝ որ կու գային ու կ'երթային . և հաց ուտելու ալ ժամանակ
32 չէին ունենար : Ուստի նաւով անա-
33 պատ տեղ մը գացին առանձին : Ու ժողովուրդները տեսան զանոնք որ կ'երթային , և շատերը զանիկայ ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազէին , և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
34 վը ժողվեցան : Ու Ցիսուս երբոր դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ . ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին . և սկսաւ շատ բաներ սորվեցընել անոնց :
35 Ու երբոր ժամանակը շատ ուշացաւ , իր աշակերտները իրեն եկան՝ ու բսին . Ասիկա անապատ տեղ մըն է , ու ժամանակը ու-
36 շացած է , Արձակէ զանոնք որ երթան բոլորտիքի ագարակներն ու գեղերը՝ ու իրենց համար հաց գնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին : Բայց անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց . Դուք տուէք անոնց որ ուտեն : Եւ բսին իրեն . Երթանք երկու

Ցամի Տեառն 32

հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք անոնց որ ուտեն : Բսաւ անոնց . Քանի՞ նկանակ ունիք , դացէք նայեցէք . ու երբոր գիտցան՝ բսին . Հինգ , ու երկու
39 ձուկ : Եւ հրաման ըրաւ անոնց որ կանանչ խոտին վրայ դունդ
40 դունդ նստին : Եւ դաս դաս նստան՝ հարիւրական ու յիսունական :
41 Ան ալ հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ՝ ու դէպ ի երկինքը նայելով , օրհնեց . և մանրեց նկանակները՝ ու տուաւ իր աշակերտներուն , որ անոնց առջևը դնեն . ու երկու ձուկը ամենուն
42 ալ բաժնեց : Եւ ամէնքը կերան ու
43 կշտացան . Եւ տասներկու կողով լեցուն կտորանքները վերցուցին , ինչպէս նաև ձուկերէն ալ : Եւ ան
44 հացերէն ուտողները հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ էին :
45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները արտորդուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ առաջ միկալ կողմը Բեթսայիդա անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդը
46 դը արձակէ : Եւ անոնցմէ զատուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընե-
47 լու : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը
48 մինակ ցամաքն էր : Եւ տեսաւ անոնք որ կը տագնապէին հաւքին՝ թի քաշելու առաջին , ինչու որ հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան չորրորդ պահուն առաջները ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու
49 կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ : Ան-
50 ոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի երևոյթ բան մըն է , ու կանչուրտ-
50 տեցին . Քանզի ամէնքն ալ զանիկայ տեսան , ու խռովեցան . և ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ՝ ու բսաւ անոնց . Քաջ եղէք՝ ես
51 եմ , մի՛ վախնաք : Եւ նաւը ելաւ անոնց քովը , ու հովը դադրեցաւ . և անոնք մտքերնուն մէջ չափ դուրս ապշած էին՝ ու կը
52 զարմանային : Վասն զի հացին վրայ խելք հասկը չմտցան . ինչու որ սիրտերնին թմրած էր :
53 Ու միկալ կողմը անցնելով , Գեննեսարեթի երկիրը հասան , և
54 նաւը տեղաւորեցին : Ու երբոր նաւէն ելան , անդր ճանչցան զանիկայ .
55 կոյն ծանչցան զանիկայ . Եւ ասդին անդին վազելով բոլոր շրջակայ տեղուանքը , սկսան մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լը-
56 սէին թէ հոն է : Եւ ուր որ կը մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները , հրապարակներուն մէջ կը դնէին հիւանդները , ու կ'աղաչէին իրեն՝ որ գոնէ իր

Նեեմ . ե . 3 ; 6 ; է . 2 ։
Մատ . ժդ . 17 ; Ղու . թ . 13 ; Յով . գ . 9 ; Տե՛ս Մատ . ժե . 34 ; Գլ . ը . 5 ։
Յաթագ . թ . 13 ; Մատ . իգ . 26 ։
Մատ . ժդ . 9 ։
Մատ . ժդ . 22 ; Յով . գ . 17 ։
Ղու . թ . 10 ։
Մատ . ժդ . 13 ։
Գլ . գ . 20 ։
Մատ . ժդ . 14 ։
Մատ . թ . 36 ; ժդ . 14 ։
Ղու . թ . 11 ։
Մատ . ժդ . 15 ; Ղու . թ . 12 ։
Թուա . ժա . 13 ; 22 ; գ Թագ . գ . 43 ։
Մատ . ժդ . 23 ; Յով . գ . 16 , 17 ։
Տե՛ս Ղու . իդ . 28 ։
Գլ . ը . 17 , 18 ։
Գլ . գ . 5 ; ժգ . 14 ։
Մատ . ժգ . 34 ։
Մատ . թ . 20 ; Գլ . ե . 27 , 28 ; Գոր . ժթ . 12 ։

Ցամ. Տեառն 32

Հանդերձին քղանցքին դպչին . և որոնք որ դպան , բժշկուեցան ։

Գլ . Ի

1 Փարիսեցիք կը մեղադրեն Քրիստոսի աշակերտները՝ անլուայ ձեռքով հաց ուտելուն համար ։ 8 Իսկ ինքը կ'ապացուցանէ թէ անոնք մարդոց աւանդութիւնները բռնելով՝ Աստուծոյ պատուիրանքը կ'անարգեն ։ 14 և թէ կերակուրը մարդը չպղծեր ։ 24 Փիւնիկ Սորի կնկանը աղջիկը պիղծ ոգիէ մը կ'ազատէ ։ 31 և խուլ ու դժուարախօս մարդ մը կը բժշկէ ։

— Մատ . ԺԱ . 1 ։

1 Ու Յիսուսի քովը ժողովուեցան փարիսեցիները , ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած էին ։

2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,

3 մեղադրեցին ։ Ինչու որ փարիսեցիները ու բոլոր Հրէաները մինչև որ աղէկ մը ձեռքերնին չլուան , հաց չեն ուտեր . քանզի ծերերուն

4 աւանդութիւնը կը բռնեն . Եւ շուկայէն գալնուն՝ թէ որ չլուացուին , չեն ուտեր . և ուրիշ շատ բաներ կայ՝ որ ընդունած են ու կը բռնեն , ըմպելիներու և փարչերու ու պղնձէ ամաններու և անկողիններու լուացմունք .

Բ Մատ . ԺԱ . 2 ։

5 Ներ ։ Բայց աւետը փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր թէ , Ինչու քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար , հապա անլուայ ձեռքերով

6 հաց կ'ուտեն ։ Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց . Ազէկ մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի՝ ձեզի կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս որ գրուած է . Այս ժողովուրդը բերնովը ինծի կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռաւ

Եսա . ԽԹ . 13 ։ Մատ . ԺԵ . 8 ։

7 ցած պատուած է ինծմէ . Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բանները իբրև վարդապետութիւն սորվեցընելով ։

8 Աստուծոյ պատուիրանքը թող տալով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ինչպես՝ փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ . և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք ։

9 Ու բսաւ անոնց . Ազէկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը պահէք ։ Քանզի Մովսէս բսաւ .

Ել . Ի . 12 ։ Բ Օր . Ե . 16 ։ Մատ . ԺԵ . 4 ։

10 Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ . և Ով որ չէ հայրը կամ մայրը ա-

11 նիծէ , մահով թող մեռնի ։ Բայց դուք կ'ըսէք . Թէ որ մէկը չէ հօրը կամ մօրը բսէ , Ան բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Կորբան , (որ բսել է՝ ընծայ ,)

12 Ու այլևս չէք տար անոր բան մը ընել իր

13 հօրը կամ իր մօրը ։ Ու Աստուծոյ խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը , որ կ'աւանդէք . և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք ։

14 Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ բսաւ անոնց . Լսեցէք

Մատ . ԺԵ . 10 ։

15 ինծի ամէնքդ՝ ու հասկրցէք ։ Ոչ մը չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ պղծելու . Հապա ան բաները որ անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը

16 կը պղծեն ։ Ով որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։

Ը Մատ . ԺԱ . 15 ։

17 Ու երբոր ան բազմութենէն ներս մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն ան առակին համար ։ Ու բսաւ անոնց .

Ը Մատ . ԺԵ . 15 ։

Դուք ալ ատանկ անմիտ էք . չէք հասկրնար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի դին կը մտնէ ,

19 չկրնար անիկայ պղծել . Վասն զի չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ , ու բոլոր կերածները կը մաքրէ ։ Ու բսաւ թէ՝ Ինչ որ կ'ելլէ

Ե Գծ . գ . 5 ։ Բ . 21 ։ Մատ . ԺԵ . 19 ։

21 մարդը ։ Ինչու որ ներսէն մարդոց սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները . շնութիւններ , պոռնկութիւններ ,

22 Սպանութիւններ , գողութիւններ , ագահութիւններ , չարութիւններ , նենգութիւն , դիճութիւն , չար աչք , հայհոյութիւն , ամբարտաւանութիւն , անզգամութիւն ։ Ա բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն , ու կը պղծեն մարդը ։

24 Եւ անկէ ելլելով՝ Յիւրոսի ու Սիդոնի սահմանները գնաց . և տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ

Ի Մատ . ԺԵ . 21 ։

25 Ծածկուիլ . Քանզի կնիկ մը՝ որուն աղջիկը պիղծ ոգի ունէր իր Նէրսէ գալ , լսեց անոր վրայով , ու եկաւ՝

26 անոր ոտքը ինկաւ ։ Եւ ան կնիկը Հեթանոս էր՝ ազգով Փիւնիկ Սորի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դեր

Գ Գծ . Գլ .

27 իր աղջիկէն հանէ ։ Եւ Յիսուս բսաւ անոր . Թող տուր որ առաջ տղաքը կշտանան . քանզի աղէկ չէ տղոցը հացը առնել , ու շուներուն

28 ձգել ։ Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոր . Այո՛ Տէր . ինչու որ շուներն ալ սեղանին տակը տղոցը փշրանքներէն կը կերակրուին ։

29 Ան ըսաւ անոր . Ատ խօսքիդ համար գնա , քու աղջիկդ

30 դեր ելաւ ։ Եւ երթալով՝ գտաւ որ դեր ելած , ու աղջիկը անկողինին վրայ պառկած էր ։

31 Ուրեմն նորէն Յիւրոսի ու Սիդոնի սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Գալիլեայի ծովեզերքը Դեկապօլիսի

Ը Մատ . ԺԵ . 29 ։

Ցամի Տեառն 32

ԽՄատ. Թ. 32։ Ղս. ժա. 14։

ԲԳԼ. ը. 23։ Ցօհ. Թ. 6։ ԼԳԼ. գ. 41։ Ցօհ. ժա. 41։ ԺԼ. 1։ ՀՑօհ. ժա. 33. 38։ ՅԼս. Լ. 5. 6։ ՄԱտ. ժա. 5։ ԷԳԼ. ԼԴ. 43։

32 սահմաններուն մէջէն։ Եւ Խմկը բերին անոր առջին՝ խուլ ու դժուարախօս, ու կ՚աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ։ Եւ ժողովուրդէն մէկդի առնելով զանիկայ, իր մատները անոր ականջնե-
րուն մէջը խօթեց՝ ու Թքուբաւ,
34 և անոր լեզուին դպաւ, Ու երկինքը նայելով՝ հառաչեց, ու ը-
սաւ անոր. Եփփաթա, (որ ըսել
35 է՝ բացուէ,) Ու իսկոյն անոր ա-
կանջները բացուեցան, ու անոր լեզուին կապը քակուեցաւ, և շի-
36 տակ կը խօսէր։ Ու չպատուիրեց անոնց՝ որ մէկու մը չըսեն. և որ-
չափ ինքը կը պատուիրէր անոնց, անոնք՝ ալ աւելի կը քարոզէին.
37 Ու չափէ դուրս կը զարմանային և կ՚ըսէին. Ամէն բաները աղէկ ըրաւ
ասիկայ, որ խուլերուն լսել կու-
տայ՝ և համրերուն խօսիլ։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս հրաշքով կը կերակրէ ժողովուրդը. 11 փարիսեցւոց խնդրած նշանը չուզեր տալ. 15 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն որ զգոյշ
բլլան փարիսեցիներուն խմորէն և Հերովդեսեաններուն խմորէն. 22 կոյրի մը աչքերը
կը բանայ. 27 կը ծանուցանէ թէ ինքը Քրիս-
տոս է, որ պիտի չարչարուի ու յարութիւն առնէ. 34 և իր աշակերտները կը յորդորէ որ Համբերին, երբոր նալածուին աւետարա-
նի դատաստանեանը Համար։

1 Ի՚Ն օրերը՝ ժողովուրդը խիստ
շատ բլլալով, և ուտելու բան
մը չունենալով, Յիսուս իրեն կան-
չեց իր աշակերտները՝ ու ըսաւ
2 անոնց. Կը խղճամ ատ ժողովուր-
դին վրայ. ինչու որ հիմա իրեք օր
է որ իմ քովս են, և բան մը չու-
3 նին ուտելու. Եւ թէ որ ատոնք
անօթի խրկեմ իրենց տուները,
ճամբուն մէջ պիտի մարին, ինչու
որ ատոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ
4 եկած են։ Եւ իր աշակերտները
պատասխան տուին իրեն. Ասա-
նապատիս մէջ ո՞րկից կրնայ մէկը
5 հացով կշտացընել ատոնք։ Ան Եւ
Հարցուց անոնց. Քանի՞ նկանակ
ունիք. ու անոնք ըսին. Եօթը։
6 Եւ Հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ
գետնին վրայ նստին. ու առաւ
եօթը նկանակը, գոհացաւ, և
կտրեց, ու տուաւ աշակերտնե-
րուն, որ ժողովուրդին առջևը դը-
7 նեն. և դրին։ Ու քանի մը մանր
ձուկեր ունէին, և Թօրնեց, ու
Հրաման ըրաւ որ անոնք ալ դնեն
8 անոնց առջևը։ Եւ կերան ու կըշ-
տացան, ու աւելցած կտորուանք-
ները վերցուցին եօթը զամբիւղ։
9 Եւ ուտողները չորս Հազարի չափ
10 էին. ու արձակեց զանոնք։ Եւ
Չուտ մը նաւը մտնելով աշա-
կերտներուն Հետ, եկաւ Դալմա-
նութայի կողմերը։

Ցամի Տեառն 32

ԽՄատ. ժը. 38։ ԺԳ. 1։ Ցօհ. գ. 30։

11 Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկը-
սան անոր Հետ վիճաբանութիւն
բռնել, և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
12 նշան մը կ՚ուզէին երկինքէն։ Եւ
անիկայ իր Հոգիին մէջ Հառաչե-
լով ըսաւ. Ի՞նչ է որ ասս ազգը
նշան կ՚ուզէ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի որ ասս ազգին նշան պիտի
13 տրուի։ Ու զանոնք թողլով տա-
լով՝ նորէն նաւը մտաւ, ու դնաց
Յ-վ-ն մկալ կողմը։

14 Ու Հայ առնելու մոռցեր էին,
ու նաւուն մէջ իրենց Հետ միայն
15 մէկ նկանակ մը ունէին։ Եւ կը
պատուիրէր անոնց՝ ու կ՚ըսէր.
Նայեցէք և զգուշացէք փարիսե-
ցւոց խմորէն, ու Հերովդեսին խը-
16 մորէն։ Եւ իրարու Հետ կը խոր-
Հէին ու կ՚ըսէին թէ, Հաց չու-
17 նենալնուս Համար է։ Իսկ Յիսուս
անոնց խորհուրդը գիտնալով՝ ըսաւ
անոնց. Ինչո՞ւ կը խորհիք թէ
Հաց չունիք. Դեռ տակաւին չէք
Հասկընար, ու չէք իմանար. դեռ
18 սիրտերնիդ թմրա՞ծ է. Աչքեր ու-
նիք, ու չէք տեսներ, և ականջներ
ունիք, ու չէք լսեր, և չէք յիշեր։
19 Երբոր հինգ նկանակը հինգ Հա-
զարին կտրեցի, քանի՞ կողով լե-
ցուն կտորուանք վերցուցիք. Ըսին
20 անոր. Տասներկու։ Ու երբոր
եօթը նկանակը չորս Հազարին կտ-
րեցի, քանի՞ զամբիւղ լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք. անոնք ալ
21 ըսին. Եօթը։ Ու ըսաւ անոնց.
Հա՞ դեռ չէք Հասկընար։
22 Եւ Բեթսայիդա եկաւ, ու անոր
առջևը կոյր մը բերին, ու կ՚աղա-
23 չէին իրեն որ դպչի անոր. Եւ ա-
նիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գե-
ղէն դուրս Հանեց, Թու անոր աչ-
քերուն Թքնելով՝ ձեռք անոր
վրայ դրաւ, ու կը Հարցընէր անոր՝
24 թէ բան մը կը տեսնէ՞. Ան ալ
նայեցաւ՝ ու կ՚ըսէր. Մարդիկներ
կը տեսնեմ ծառերու պէս որ կը
25 պտրտին։ Նորէն ձեռք անոր
աչքերուն վրայ դրաւ, ու անոր
նայիլ տուաւ. և ողջացաւ ու ամէն
26 բան Համարձակ կը տեսնէր։ Եւ զրկեց զանիկայ իր տունը՝ ըսելով. Գեղը մի՛ մտներ, ու Թգեղին մէջ մէկուն մի՛ ըսեր։
27 Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն Հետ Մկտեղ Փիլիպպոսի Կեսարիային գեղերը ելաւ. ու ճամբուն մէջ կը Հարցընէր իր աշակերտներուն՝ ու կ՚ըսէր անոնց. Ինծի Համար ո՞վ կ՚ըսեն մարդիկ՝ թէ եմ։
28 Եւ անոնք պատասխան տուին՝ ը-
սին. Յովհաննէս Մկրտիչը.

ԽՄատ. թ. 32։ Ղս. ժա. 14։

ԲԳԼ. ը. 23։ Ցօհ. Թ. 6։ ԼԳԼ. գ. 41։ Ցօհ. ժա. 41։ ԺԼ. 1։ ՀՑօհ. ժա. 33. 38։ ՅԼս. Լ. 5. 6։ ՄԱտ. ժա. 5։ ԷԳԼ. ԼԴ. 43։

ԽՄատ. ժե. 32։

ԽՄատ. ժե. 34։ Ցօհ. գԼ. 38։

ԽՄատ. ժե. 39։

ԽՄատ. ժե. 19։ ԳԼ. գ. 41։

ԽՄատ. ժե. 39։

ԽՄատ. ժը. 5։

ԽՄատ. ժը. 6։ Ղս. ժը. 1։

ՀՄատ. ժգ. 7։

ԲԳԼ. գ. 52։

ԽՄատ. ժգ. 20։ ԳԼ. գ. 43։ Ղս. թ. 17։ Ցօհ. գ. 13։

ՅՄատ. ժե. 37։ ՀՄր 8։

ԼԳԼ. գ. 52։ ՀՄր 17։

ԽԳԼ. Ե. 33։

ԽՄատ. ը. 4։ ԳԼ. Ե. 43։

ՅՄատ. ժգ. 18։ Ղս. թ. 18։

ՀՄատ. ժգ. 2։

Ցափ Ցեառն 32

և ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ
ինքը բսաւ անոնց . Հապա դուք
ինծի համար ո՞վ կ՚ըսէք թէ եմ.
պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
բսաւ անոր . Դուն ես Քրիստո-
30 սը : Ետ սաստիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չպրուցեն :
31 Ու Սկսաւ սորվեցընել անոնց
թէ , Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն
և քահանայապետներէն ու դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպաննուի , և
իրեք օրէն ետև յարութիւն առնէ :
32 Ու -- խօսքը յայտնի խօսեցաւ .
և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ :
33 Եւ ինքը դարձաւ՝ ու իր աշակերտ-
ներուն նայելով , յանդիմանեց
Պետրոսը՝ ու բսաւ . Ետին դնա՝
Սատանայ , ինչու որ դուն Աստու-
ծոյ բաները չես մտածեր , հապա
մարդոց բաները :
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
բսաւ անոնց . Ո՞վ որ կ՚ուզէ իմ
ետևէս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
35 իմ ետևէս գայ : Վասն զի ով
որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել ,
պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ով
որ ինծի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապ-
36 րեցընէ անիկայ : Քանզի ի՞նչ
օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստկի , և իր անձը կոր-
37 սընէ . կամ իր անձին համար
ի՞նչ ազատչէք պիտի տայ մարդ :
38 Վասն զի ով որ ըզխս ու իմ խօս-
քերս ՝---նէը ամբի սեպէ աս
շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ ՝---
նէը ամբի պիտի սեպէ՝ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
39 տակներուն հետ : Եւ բսաւ ա-
նոնց . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօ-
րութիւնով եկած :

Գլ . Թ

1 Քրիստոսի այլակերպութիւնը : 11 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը սորվեցընէ Եղիայի գալուն վրայով . 24 խուլ և համր դև մը կը հանէ . 30 կը նախաձայնէ իր մահը և յարութիւնը . 34 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հեզ ըլլան . 38 և կը պատուիրէ անոնց որ իրեն հակառակ չխոչընդոտեն , ու հաւատացեալներուն գործակցութիւն չտան :

1 Ու -- ըսաւ անոնց . Վստահ կ՚ըսեմ ձեզի , որ
կան ասոնց մէջ կայնողներէն մէկ քանի-
ներ որ մահ չեն տեսնիր մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօրութեամբ
գալու :
2 Վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետ առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք
մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին , և անոնց առջևը այլակերպե-
3 ցաւ : Ու իր հանդերձները եղան փայլուն և խիստ ճերմակ , անանկ որ երկրի վրայ թափիչ մը չկրնար այնպէս ճերմկցընել , Ու եղիան Մովսէսին հետ երևցաւ անոնց , և
4 Յիսուսին հետ կը խօսէին : Եւ Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ Յիսուսին . Ռաբբի՝ աղէկ է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շինենք . մէկը քեզի , և մէկը Մովսէսին , ու մէկը Եղիային . Վասն
6 զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , ինչու որ զարհուրեր էին : Եւ մէկ
7 ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ , ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով . Ատիկայ է իմ սիրելի որդիս , ատոր մտիկ ըրէք : Եւ յանկարծ ապին
8 անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ մէկը չտեսան , հապա մինակ Յիսուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռնէն վար կ՚իջնէին , պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատմեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէլէն
9 ետև : Եւ անոնք ան խօսքը պահեցին , ու մէջերնին հարցուփորձ կ՚ընէին՝ թէ մեռելներէն յարու-
10 թիւն առնելը ի՞նչ է : Եւ իրեն հարցուցին՝ ու բսին . Ուրեմն ի՞նչ է որ դպիրները կ՚ըսեն թէ , Պէտք
11 է որ առաջ Եղիան գայ : Ընդհակառակն պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց . Ճիրաւի առաջ Եղիան կու գայ , և ամէն բան կարգի կը դնէ . և թէ ինչուր գրուած է Որդոյ մարդոյ համար , որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ՝ ու չանարհ-
12 գուի . Բայց ձեզի կ՚ըսեմ , որ Եղիան եկաւ ալ , և ինչ որ ուզեցին՝ բրին անոր . ինչպէս որ գրուած է անոր համար :
13 Ու աշակերտներուն քովը գալով՝ տեսան շատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը և դպիրները , որ վիճաբանութիւն կ՚ընէին անոնց հետ :
14 Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկայ՝ խիստ զարմացան , ու առաջ վազելով՝ բարև
15 կու տային անոր : Եւ հարցուց դպիրներուն թէ , ի՞նչ վիճաբա-
16 նութիւն կ՚ընէք անոնց հետ : Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան տալով՝ բսաւ . Վարդապետ՝ իմ որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի
17 ունի . Եւ ուր որ անոր հասնի , զանիկայ գետինը կը զարնէ . ան ալ կը փրփրի , և իր ակռաները կը կճտցընէ , ու կը ցամքի . և քու աշակերտներուդ բսի որ զանիկայ
18 հանեն , ու չկրցան : Պատասխան տուաւ անոնց՝ ու բսաւ . Ո՛վ ան-

Ցափ Ցեառն 32

Բ Դատ . է . 9 : Մատ . իբ . 3 :

Ֆ Մատ . ժէ . 9 :

Ր Մարկ . գ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :

Ի Սադ . իր . 6 : Եր . ծգ . 2 , ՃԼ : Դան . թ . 26 :

Ի Մատ . ժա . 14 : ԺԷ . 12 : Ղուկ . ա . 17 :

Ը Մատ . ժէ . 14 : Ղուկ . թ . 37 :

Ի Մատ . ժէ . 14 : Ղուկ . թ . 38 :

Ն Մատ . ժ . 33 : Ղուկ . թ . 26 : Ժբ . 9 :

Ես Հռով . ա . 16 : Բ Տիմ . ա . 8 : բ . 12 :

Ա Մատ . ժգ . 28 : Ղուկ . թ . 27 :

Ե Մատ . իգ . 30 : իէ . 31 : Ղուկ . իր . 18 :

Ա Մատ . ժէ . 1 : Ղուկ . թ . 28 :

Ֆ Մատ . ժ . 38 : ԺԶ . 24 : Ղուկ . թ . 23 : Ժգ . 27 :

Յ Ցօհ . ժբ . 25 :

Ա Մատ . ժգ . 16 : Ցօհ . ղ . 70 : ժա . 27 :

Ը Մատ . ժգ . 20 :

Ե Մատ . ժգ . 21 : ԺԷ . 21 : Ղուկ . թ . 22 :

Ցամի Տեառն 32

հաւատա ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի բլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ . բնծի բերէք
19 անիկայ : Եւ զանիկայ բերին ի-
ր Գլ. ա. 26 ։ Ղկ. Թ. 42 ։ բեն . ի երբոր զԼ տեսաւ զանի-
կայ , շուտ մը ընդ ոգին ցնցեց ա-
նիկայ . ու գետինը բնկած կը թա-
20 պըլլըկէր՝ ու կը փրփրէր : Եւ Ցէսուս հարցուց անոր հօրը՝ ու
բսաւ . Ո՞րչափ ատեն է՝ որ ատ
բանը ատոր եղաւ . ու անիկայ բ-
21 սաւ , Տղայութենէն ի վեր . Եւ շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ
կը նետէ ատիկայ՝ որ կորսընցընէ .
բայց թէ որ կարող ես հաւատալու ,
բոլոր բաները կարելի է անոր՝ որ կը
ի Մատ. Ժէ. 19 ։ Գլ. ժա. 23 ։ Ղկ. Ժէ. 6։ Ցհ. ժա. 40 ։ 22 հաւատայ : Եւ տղուն հայրը շուտ
մը աղաղակեց՝ ու արցունքով բ-
սաւ . Կը հաւատամ Տէր , օգնէ
24 իմ անհաւատութեանս : Ցիսուս երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան
կը դիզուի , սաստեց պիղծ ոգիին՝
ու բսաւ անոր . Համր ու խուլ
ոգի՝ ես կը հրամայեմ քեզի , ելիր
ատկէ , ու ալ չմտնես ա-
25 տոր ներսը : Եւ կանչուրտելով՝ սաստիկ ցնցեց զանիկայ , ու ելաւ .
և Ղ մեռելի պէս եղաւ . անանկ
որ շատերը բսին թէ , Մեռաւ ։
26 Եւ Ցիսուս անոր ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զանիկայ . ան ալ կայ-
լ Մատ. Ժէ. 18 ։ 27 նեցաւ : Ու երբոր ինքը տուն
մտաւ , իր աշակերտները առանձին
հարցուցին իրեն՝ ըսելով . Մենք
ինչու չկրցանք հանել զանիկայ ։
28 Եւ բսաւ անոնց . Ատ տեսակը կա-
րելի չէ ոեւէ բանով մը ելլել ,
բայց միայն աղօթքով ու ծոմա-
պահութեամբ ։
29 Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի
մէջէն կ՚անցնէին . ու չէր ուզեր որ
ի Մատ. Ժէ. 21 ։ Ղկ. Թ. 44 ։ 30 մէկը գիտնայ : Ի ինչու որ կը սոր-
վեցընէր իր աշակերտներուն՝ ու
կ՚բսէր անոնց թէ , Որդին մարդոյ
պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը , և
զանիկայ պիտի սպաննեն . ու երբ-
որ սպաննուի , երրորդ օրը յարու-
31 թիւն պիտի առնէ ։ Եւ անոնք չէին հասկընար ան խօսքը , ու կը
վախնային իրեն հարցընելու ։
ի Մատ. Ժը. 1 ։ Ղկ. Թ. 46 ։ Իր. 24 ։ 32 ի Եւ եկան Կափառնայում , ու
երբոր տուն մտաւ , հարցուց ա-
նոնց . Ի՞նչ վիճաբանութիւն կ՚ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ ։ Եւ անոնք լուռ կեցան . ինչու որ ճամ-
բան մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 թիւն կ՚ընէին՝ թէ ով մեծ է ։ Ու
ե Մատ. Ժ. 26 , 27 , Գլ. Ժ. 43 ։ երբոր նստաւ , կանչեց տասներ-
կու քը , ու բսաւ անոնց . Եթէ որ
նուն յետինը պիտի բլլայ , և ա-
35 մենուն սպասաւորը ։ Ու հոգայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը .
և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ը-
36 սաւ անոնց . Ով որ ասանկ տղոց-
մէն մէկը ընդունի իմ անունովս ,
զիս կ՚ընդունի . և ով որ զիս ըն-
դունի , չէ թէ զիս կ՚ընդունի ,
37 հապա զիս խրկողը ։ Պատասխան տուաւ անոր Յովհաննէս՝ ու բսաւ .
Վարդապետ մէկը տեսանք որ քու
անունովդ դևեր կը հանէր , ու մեր
եւէն չպտըտիր , և զանիկայ ար-
գիլեցինք՝ մեր եւէն չպտրտելուն
38 համար ։ Եւ Ցիսուս բսաւ . Մի՛ արգիլէք զանիկայ . ինչու որ մէկը
չկայ որ իմ անունովս հրաշք գոր-
ծէ , ու կարենայ շուտ մը զիս հայ-
39 հոյել . քանզի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ , մեր կողմէն է ։ Այսան
դի ով որ ձեզի գաւաթ մը ջուր
խմցընէ + աս անունովս՝ թէ դուք
Քրիստոսինն էք , ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի , Անիկայ իր վարձքը պիտի
41 չկորսընցընէ ։ Եւ ով որ գայ-
թակղեցընէ աս պզտիկներէն մէկը
որ ինծի կը հաւատան , աւելի ա-
ղեկ էր անոր՝ որ իշու աղացքի քար
մը իր վիզէն կախուէր , ու ծովը
42 ձգուէր ։ Եւ թէ որ քու ձեռքդ
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ ա-
նիկայ . աղեկ է քեզի պակասաւոր
մտնել կեանքը , քան թէ երկու
ձեռք ունենալ՝ ու դժոխքը երթալ
43 չմարելու կրակին մէջը . Ուր որ
անոնց որդը չմեռնիր , ու կրակը
44 չմարիր ։ Եւ թէ որ քու ոտքդ
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ
անիկայ . աղեկ է քեզի կաղ մտնել
կեանքը , քան թէ երկու ոտք ու-
նենալ՝ ու դժոխքը ձգուիլ չմա-
45 րելու կրակին մէջը . Ուր որ անոնց
որդը չմեռնիր , ու կրակը չմարիր ։
46 Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայ-
թակղեցընէ , հանէ անիկայ . ա-
ղեկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մտնել , քան
թէ երկու աչք ունենալ՝ ու կրակին
47 դժոխքը ձգուիլ . Ուր որ անոնց
որդը չմեռնիր , ու կրակը չմարիր ։
48 Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պի-
տի աղուի , և ամէն զոհ աղով
49 պիտի աղուի ։ Աղը աղեկ է , բայց
թէ որ աղը անհամնայ , ինչո՞վ պի-
տի համեմցընէք . Ձեր անձին մէջ
աղ պահեցէք , և իրարու հետ խա-
ղաղութիւն բռնէք ։

Գլ. Ժ

2 Քրիստոս կը վիճաբանի փարիսեցիներուն հետ՝ կնիկ արձակելու վրայով . 13 իրեն բերուած տղաքը կ՚օրհնէ . 17 կ՚իմացընէ Տարաւտ մարդու մը՝ թէ ինչ բնելու է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ . 23 Տարաւտիական

Ցամի Տեառն 32

ե Մատ. Ժը. 2 ։ Գլ. ժ. 16 ։ զ Մատ. ժ. 40 ։ Ղկ. Թ. 48 ։ է Թես. ժա. 28 ։ Ղկ. Թ. 49 ։ ը Կոր. ժբ. 3 ։ թ Տես Մատ. ժբ. 30 ։ * Ո՛չ ձեզի հակառակ չէ , ձեր կ Մատ. ժ. 42 ։ + Ո՛չ իմ ն Մատ. ժբ. 6 ։ Ղկ. ժէ. 1 ։ ծ Ը Օր. ժգ. 6 ։ Մատ. ե. 29 ։ ժբ. 8 ։ ա Եր. կգ. 24 ։ ղ Ղև. բ. 13 ։ Եզեկ. խգ. 24 ։ ի Մատ. ե. 13 ։ Ղկ. ժգ. 34 ։ ձ Եփս. գ. 29 ։ Կող. գ. 6 ։ ղ Հով. ժբ. 18։ ժգ. 19։ բ Կոր. ժգ. 11 ։ Եբր. ժբ. 14 ։

Ցամի Տեառն 33

վանգը կը ցուցընէ իր աշակերտներուն · 28 վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ աւետարանին համար իրենց տ՚ր և իջէ բաները կը թողուն · 32 կը նախազգէ իր մահը և յարութիւնը · 35 երկու փառասէր աշակերտները կը խրատէ որ ունելի իրեն հետ չարչարութիւը մասնին · 46 և կոյր Բարտիմէոսին աչքերը կը բանայ ։

1 Եւ մտանկէ եկելով՝ Հրէաստանի սահմանները եկաւ Յորդանանու անդիի կողմէն, ու նորէն ժողովուրդները անոր քովը կը ժողվուէին. և ինչպէս որ սովորութիւն ունէր, դարձեալ կը սորվեցընէր անոնց ։

Մատ.ժթ. 1 ։ Ցոհ.ժ. 40 ։ Ժա. 7 ։

2 Ու փարիսեցիները քովը եկան, և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին անոր թէ Արժա՞ն է որ երիկր իր

Մատ.ժթ. 3 ։

3 կնիկը արձակէ ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ. Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց ։

4 Եւ անոնք ըսին. Մովսէս հրաման տուաւ արձակման գիր գրել, ու արձակել ։

Բ Օր. իդ. 1 ։ Մատ. ե. 31 ։ Ժթ. 7 ։

5 Եւ Ցիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ. Ձեր սրտին կարծրութեանը համար գրեց ձեզի

Ծն. ա. 27 ։ ե. 2 ։

6 զատ պատուէրը. Բայց ստեղծագործութեան սկիզբէն Ա՚ստուած անոնք արու և էգ րաւ, —— ը——.

Ծն. բ. 24 ։ ա Կոր. գ. 16 ։ Եփես. ե. 31 ։

7 Ասոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ, և իր կնկանը

8 պիտի յարի. Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան. ուստի այլ երկուք չեն, հապա մէկ մարմին.

9 Ուրեմն ան որ Աստուած միաւորեց, մարդ թող չջատէ ։

10 Եւ տունը իր աշակերտները նորէն նոյն

11 բանը հարցուցին իրեն ։ Ու ըսաւ անոնց. Ով որ իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ, անոր դէմ

Ղեւ. ժգ. 18 ։ Հռով. է. 3 ։ ա Կոր. է. 10, 11 ։

12 շնութիւն կ՚ընէ ։ Ու կնիկ մը թէ որ իր էրիկէն զատուի և ուրիշ էրկան մը ըլլայ, շնութիւն կ՚ընէ ։

Մատ.ժթ. 13 ։ Ղեւ. ժբ. 15 ։

13 Եւ մասր տղաք բերին իրեն, որ անոնց դպչի. բայց աշակերտները

14 կը յանդիմանէին բերողները ։ Ցիսուս երբոր տեսաւ, սրդոզելով՝ անոնց ըսաւ. Թող տուէք որ մանր տղոցը ինծի գան, և մի արգիլէք զանոնք. ինչու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը զանոնկից

Ա Կոր. ժգ. 20 ։ Գործ. բ. 2 ։

15 նն է ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի, բնաւ պիտի չմտնէ անոր

Մատ.ժբ. 3 ։

16 մէջը ։ Եւ անոնք գիրկը առաւ, վրանին ձեռք դրաւ, ու օրհնեց զանոնք ։

17 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ճամբուն մէջ, ահա մէկ մարդ մը վազեց՝ ու անոր առջեւը ծունկ չոքելով կը հարցընէր անոր՝ —— Վարդապետ. Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը

Մատ.ժթ. 16 ։ Ղեւ. ժբ. 18 ։

18 ժառանգեմ ։ Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր. Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուանես. Մէկն ի զատ բարի չկայ,

19 դ Աստուած ։ Պատուիրանքները դիտես. Չընութիւն մի ըներ, Սպանութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի ըներ, Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Զրկանք մի ըներ, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ։

Ել. ի ։ Հռով. ժգ. 9 ։

20 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ ասոնք ամէնը մանկութենէս ի

21 վեր պահեր եմ ։ Եւ Ցիսուս անոր նայելով՝ սիրեց զանիկայ, ու ըսաւ անոր. Մէկ բան մը պակաս է քեզի. դնա ունեցածդ ծախէ, և տուր աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և խաչը վերցուր՝ ու եկուր իմ ետեւէս ։

Մատ. գ. 19, 20 ։ ժթ. 21 ։ Ղուկ. ժբ. 33 ։ ժգ. 9 ։

22 Եւ անիկայ —— խօսքին համար խոժոռելով՝ տրտմած գնաց. ինչու

23 որ շատ ստացուածք ունէր ։ Եւ Ցիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն. Որչափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին, Աստուծոյ թագաւո-

Մատ.ժթ. 23 ։ Ղուկ. ժբ. 24 ։

24 րութիւնը մտնել ։ Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ. բայց Ցիսուս նորէն պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ. Որդեակներ՝ որչափ դժուար է Ա՚ստուծոյ հարստութեանը յուսացողներուն Աստուծոյ թագաւորու-

Ծն. լ. 24 ։ Սաղ. ծբ. 7 ։ կբ. 10 ։ ա Տիմ. գ. 17 ։

25 թիւնը մտնել ։ Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագա-

26 ւորութիւնը մտնէ ։ Եւ անոնք խիստ շատ կը զարմանային՝ ու կ՚ըսէին իրարու. Ալ ով կրնայ

27 փրկուիլ ։ Եւ Ցիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ. Ա՚ն մարդոց կողմանէ անկարելի է, բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ. քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի

Երեմ. լբ. 17 ։ Մատ. ժթ. 26 ։ Ղուկ. ա. 37 ։

28 է ։ Պետրոս սկսաւ ըսել անոր. Ահա մենք ամէն բան թողուցինք

Մատ.ժթ. 27 ։ Ղուկ. ժբ. 28 ։

29 և քու ետեւդ եկանք ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Մէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր՝ ինծի համար ու ա-

30 ւետարանին համար, Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս աստենս՝ տուներ, ու եղբայրներ, և քոյրեր, ու մայրեր, և որդիներ, ու արտեր՝ հալածանաց հետ. և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենա-

Ա Տիմ. ե. 9 ։ Ղուկ. ժբ. 30 ։

Մատ.ժթ. 30 ։ ի. 16 ։ Ղուկ. ժգ. 30 ։

31 կան կեանքը ։ Բայց շատ առաջինները պիտի ըլլան յետին, ու յետինները՝ առաջին ։

Մատ. ի. 17 ։ Ղուկ. ժբ. 31 ։

32 Եւ անոնք դեպ ի Երուսաղէմ

Ցամք Տեառն 33

կ'ելլէին , -- ճամբուն մէջն էին . և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'երթար , ու անոնք կը զարմանային , ու ետևէն երթալով՝ կը վախնային ։ 32 Եւ նորէն քովը առնելով տասուերկուքը , սկսաւ ըսել անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի պատահէին . 33 Ո- ը--- . Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն , ու զանիկայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն . 34 եւ զանիկայ ծաղր պիտի ընեն ու ծեծեն , և անոր վրայ պիտի թքնեն , ու զանիկայ մեռցընեն . ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ ։

Ցամք Տեառն 33

Մատ. ի. 20։

35 Եւ անոր քովը գացին Զակոբոս ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի որդիքը , ու ըսին . Վարդապետ՝ կ'ուզենք որ ինչ որ խնդրենք կ'ուզենք որ մեզի ընես ։ 36 Ան ալ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կ'ուզէք , որ ձեզի ընեմ ։ 37 Ու անոնք ըսին իրեն . Շնորհէ մեզի որ նստինք՝ մէկը աջ կողմդ , և մէկալը՝ ձախ կողմդ քու փառացդ մէջ ։ 38 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Չէք գիտեր՝ ինչ կը խնդրէք . կրնա՞ք խմել ան գաւաթը՝ որ ես կը խմեմ , և ան մկրտութիւնովը մկրտիլ՝ որով կը մկրտուիմ ։ 39 Եւ անոնք ըսին իրեն , Կրնանք . ու Յիսուս ըսաւ անոնց . Ան գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտուիմ՝ պիտի մկրտուիք . 40 բայց իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս չէ տալը . հապա որոնց որ պատրաստուած է ։

Մատ. ի. 24։

41 Եւ երբոր տասը -ը-ի-ր-ն-ե-ր-ը լսեցին , սկսան Զակոբոսին ու Յովհաննէսին վրայ բարկանալ ։ 42 Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ անոնց . Գիտէք որ ազգաց իշխանները կը տիրեն անոնց , և անոնց մեծամեծները կ'իշխեն անոնց վրայ ։ 43 Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ . հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ . 44 և ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ամենուն ծառայ ըլլայ ։ 45 Վասն զի Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը շատերուն համար փրկանք մը տալու ։

Մատ. ի. 28։ ա Տիմ. բ. 6։ Տիտ. բ. 14։

46 Եւ եկան Երիքով . ու երբոր Երիքովէն կ'ելլէր աշակերտներովը՝ և շատ բազմութիւնով , Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն

Մատ. թ. 22։ Գլ. ե. 34։

47 քովը նստեր էր մուրալու ։ Ու երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է , սկսաւ աղաղակել՝ ու ըսել . Յիսուս՝ որդի Դաւիթ՝ 48 ողորմի՛ ինծի ։ Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լռէ . բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր , Որդի Դաւիթի՝ ողորմի՛ ինծի ։ 49 Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ անիկայ կանչեն . կանչեցին կոյրը՝ ու ըսին անոր . Քաջ եղիր , ելի՛ր՝ քեզ կը կանչէ ։ 50 Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով , ելաւ ու եկաւ Յիսուսին ։ 51 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ . կոյրը ըսաւ անոր . Ռաբբունի՝ որ աչքերս բացուին ։ 52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . -Գնա՝ քու հաւատդ քեզ բժշկեց . և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան , ու ճամբան Յիսուսին ետևէն կ'երթար ։

Մատ. թ. 22։ Գլ. ե. 34։

ԳԼ . ԺԱ

1 Երբոտոս իյու վրայ հնեծ՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանդէսով . 13 անպտուղ թզենին կ'անիծէ . 15 տաճարը կը մաքրէ . 20 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հաստատ հաւատք ունենան , և իրենց թշնամիներուն ներէն . 27 և իր բուռ բաներուն օրինաւոր բլալը կը հաստատ Յովհաննէսին վկայութեամբը ։ որ Նազովրեցի խրկուած մարդ մըն էր ։

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփագէ ու Բեթանիա՝ դէպ ի Ձիթենեաց լեռը , Յ---- իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց . 2 եւ ըսաւ անոնց . Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը . և անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապած աւանակ մը , որուն վրայ մարդ մը նստած չէ . արձրկեցէք անիկայ՝ ու 3 բերէք . եւ թէ որ մէկը ըսէ ձեզի թէ , Ատ ի՞նչ կ'ընէք , ըսէք թէ՝ Տէրոջը պէտք է . և շուտ մը հոս 4 պիտի խրկէ զանիկայ ։ Գացին՝ և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանը քով կապած , ու արձրկեցին զանիկայ ։ 5 Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ըսին անոնց . Ի՞նչ կ'ընէք որ կ'արձրկէք ատ աւանակը ։ 6 Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս որ Յիսուս պատուիրեր էր . 7 ու իրենց թող տուին ։ Եւ աւանակը Յիսուսին բերին , ու անոր վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու 8 նստաւ անոր վրայ ։ Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին , ու ճամբուն վրայ կը տարածէին ։ 9 Եւ առջևէն ու ետևէն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ովսաննա . Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը 10 կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դա-

Մատ. իա. 1 ։ Ղու. ժթ. 29 ։ Յով. ժբ. 14 ։

Մատ. իբ. 8 ։

Սաղ. ճժբ. 26 ։

Ցամի Տեառն 33

*Ո՛չ՝ Տէր, բոլոր անուշ նովը կու գայ.

†Մատ. իա. 12։

‡Մատ. իա. 18։

§Մատ. իա. 19։

+Ո՛չ՝ Եւ Յիսուս

‖Մատ. իա. 12։ Ղու. ժթ. 45։ Յօհ. բ. 14։

ըԵս. ծզ. 7։

¶Երեմ. է. 11։

#Մատ. իա. 45. 46։ Ղու. ժթ. 47։

**Մատ. է. 28։ Գլ. ա. 22։ Ղու. դ. 32։

††Մատ. իա. 19։

‡‡Մատ. ժէ. 19։ իա. 21։ Ղու. ժէ. 6։

§§Մատ. է. 7։ Ղու. ժա. 9։ Յօհ. ժգ. 13։ ժէ. 7։ ժզ. 24։ Յակ. ա. 5. 6։

‖‖Մատ. ղ. 14։ Կող. գ. 13։

¶¶Մատ. ժբ. 35։

ւիթ հօրը թագաւորութիւնը որ *կու գայ. Ովսաննա՝ ի բարձունս։

11 †Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝ ու տաճարը, և չորս կողմը ամէն բաները աչքէ անցուց. և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա ելաւ տասներկուքին հետ մկտեղ։

12 Ու՝ հետևեալ օրը՝ երբոր Բեթանիայէն կ'ելլէին, անօթեցաւ.

13 §Եւ հեռուանց տերեւալից թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր վրայ բան մը գտնէ. ու երբոր անոր քովը գնաց, տերևներէն՝ ի զատ բան մը չգտաւ. ինչու որ դեռ

14 թուզի ատեն չէր. †Եւ պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր. Ընկէ ետև մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան. Ու իր աշակերտները լսեցին։

15 Ու եկան Երուսաղէմ. և Յիսուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին. և ստակ փոխողներուն սեղանները, ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ-

16 ները կործանեց. Եւ թող չէր տար՝ որ մէկը տաճարին մէջէն ա-

17 ման մը անցընէ։ Եւ կը սորվեցընէր ու կ'բսէր անոնց. Գրուած չէ՞ որ՝ ԷՒմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն, բայց Դուք աւիկայ աւազակնե-

18 րու այր ըրիք։ ‡Եւ դպիրները ու քահանայապետները՝ լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպես կորսընցընեն զանիկայ, քանզի անկէ կը վախնային. ինչու որ Ժողովուրդը զարմացեր էր անոր վարդապե-

19 տութեանը վրայ։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ, քաղաքէն դուրս ելաւ։

20 §Եւ առտուանց երբոր –նէ կ'անցնէին, թզենին տեսան արմատէն չորցած։

21 Ու Պետրոսին միտքը եկաւ՝ ու բսաւ անոր. Րաբբի՝ ահա թզենին՝ որ անիծեցիր, չորցեր է։

22 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ բսաւ անոնց. Ունեցէք

23 Ծոյ հաւատքը ուղեցէք։ Քանզի Ճշմարիտ կ'բսեմ ձեզի. Որ որ ասի լեռանը բսէ՝ Ելիր ու Ծովը ինկիր, և իր սրտին մէջը չերկմտի, հապա հաւատայ թէ ինչ որ բսէ՝ կ'ըլլայ, պիտի ըլլայ անոր՝ ինչ որ

24 բսէ։ Ասոր համար կ'բսեմ ձեզի. Ինչ բան որ աղօթքով կը խնդրէք, հաւատացէք թէ պիտի առ-

25 նէք, և պիտի ըլլայ ձեզի։ Ու երբոր աղօթքի կը կայնիք, ներեցէք թէ որ մէկուն դէմ բան մը ունիք. որպէս զի ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն է, ներէ ձեզի ձեր յան-

26 ցանքները։ Իսկ թէ որ դուք չէք ներեր, ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն է, պիտի չներէ ձեր յանցանքները։

27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան, և ու երբոր տաճարին մէջ կը պտըտէր, քահանայապետները և դպիրները ու ծերերը անոր եկան,

28 Ու բսին անոր. Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընեսատ բաները, և ո՞վ տուաւ քեզիատ իշխանութիւնը, որ ատ բաները ընես։

29 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու բսաւ անոնց. Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ, ու Ըն-ր ինծի պատասխան տաք, ես ալ ձեզի պիտի բսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով

30 կ'ընեմ ատ բաները։ Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ, պատասխան տուէք

31 ինծի։ Եւ անոնք մէջերնին կը խորհէին՝ ու կ'բսէին. Թէ որ բսենք՝ Երկինքէն, պիտի բսէ. Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր.

32 Իսկ թէ որ բսենք՝ Մարդոցմէ. Ժողովուրդէն կը վախնային. ինչու որ Ամէնքը ‡դիտէին Յովհաննէսը թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր։

33 Եւ պատասխան տալով՝ բսին Յիսուսին. Չենք դիտեր. և Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց. Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ բաները։

Գլ. ԺԲ

1 Քրիստոս կը նախատագրէ Հրէից մեծ ուրիշը և հեթանոսաց կոչումը՝ ապերախտ մշակներուն ձեռքը յանձնուած այգիին առակովը. 13 պատասխան կու տայ՝ կայսրին հարկ տալու վրայով. 18 կը ցուցնէ յաղուկեցւոց՝ իրենց մոլորութիւնը՝ յարութիւն չկայ բսելնուն համար. 28 առաջին պատուիրանքին վրայով հարցընող դպիրին խնդիրը կը լուծէ. 35 կը ջրէ ան կարծիքը որ դպիրները ունէին Քրիստոսի վրայով. 38 և կը պատուիրէ ժողովրդոց որ դպրաց ըլլան անոնց պատասխրութիւնէն և կեղծաւորութենէն. 41 Քրիստոս կը գովէ երկու լումայ տուող աղքատ որբևարին։

1 Եւ –սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ՝ –ըսել. Մէկ մարդ մը այգի տնկեց, ու անոր բոլորտիքը ցանգ քաշեց, և ստորակնձան փորեց, ու աշտարակ շինեց. և զանիկայ մշակներու յանձնեց. ու

2 ինքը օտար երկիր մը գնաց։ Եւ ատենին ծառայ մը իրկեց մշակներուն, որ մշակներէն այգիին պտու-

3 ղէն առնէ։ Իսկ անոնք բռնեցին ծեծեցին զանիկայ, ու պարապ

4 ճամբեցին։ Նորէն ուրիշ ծառայ մըն ալ իրկեց անոնց. և զանիկայ քարկոծելով՝ դլուխը վիրաւորեցին,

5 ու անարգուած ճամբեցին։ Եւ դարձեալ ուրիշ մը իրկեց. ու զանիկայ սպաննեցին. և շատ ուրիշներ –լ Իրմէ, որոնց մէկ քանիները ծեծեցին, ու մէկ քանիները

Ցամի Տեառն 33

‖Մատ. իա. 23։ Ղու. ի. 1։

¶Մատ. գ. 5։ ժգ. 5։ Գլ. ղ. 20։

‡Ց–ն. ուն. Նէին

–Մատ. իա. 33։ Ղու. ի. 9։

Ցամի Տեառն 33

6 սպաննելին ։ Ուստի մէկ սիրելի որդի մըն ալ ունենալով , վերջապէս զանիկայ ալ իւրկեց անոնց ըսելով . Գ՚ամէնայն իմ որդիէս ։
7 Բայց ան մշակները ըսին իրարու . Ասիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ սպաննենք , ու ժառանգու-
8 թիւնը մերը ըլլայ ։ Եւ բռնեցին զանիկայ՝ ու սպաննելին , և այդիէն
9 դուրս հանելին ։ Ուստի այդիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի դայ՝ ու կորսընդրնէ մշակները , և այդին
10 ուրիշներու պիտի տայ ։ Եւ աս գիրը չէ՞ք կարդացեր թէ , Բ Ն քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
11 Ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչքերուն ։
12 Ե՚ն կը փնտռէին՝ թէ ինչպէս բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն վախցան . քանզի իմացան որ ՚ն առակը իրենց համար ըսաւ . և ձգեցին անիկայ ու գացին ։
13 Ե՚ւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեսեաններէն քանի մը հոգի իրկեցին անոր , որ խօսքով բռնեն զա-
14 նիկայ ։ Եւ անոնք եկան՝ ու ըսին անոր . Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես , և մէկու մը համար հոգդ չէ . քանզի մարդոց երեսպաշտութիւն չես ըներ , հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես . Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է՝ թէ չէ .
15 տա՞նք՝ թէ չտանք ։ Եւ Ցիսուս գիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ բսաւ անոնց . Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք , բերէք ինծի մէկ դա-
16 հեկան մը որ տեսնեմ ։ Եւ անոնք բերին . ու բսաւ անոնց . Որո՞ւնն է աս պատկերը՝ ու գիրը . և անոնք
17 ըսին անոր . Կայսրին ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով՝ բսաւ անոնց . Ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք . ու զարմացան անոր վրայ ։
18 Եւ անոր քովը եկան Սադուկեցիները , որոնք կ՚ըսեն թէ Յարութիւն չկայ , և անոր հարցուցին ը-
19 սելով . Վարդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ , և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և իր եղբօրը զաւակ հանէ ։
20 Արդ՝ եօթը եղբայրներ կային . և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ , և
21 զաւակ չձգեց ։ Ու երկրորդը առաւ զանիկայ՝ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց . նոյնպէս ալ երրորդը ։
22 Ու եօթն ալ զանիկայ առին , և զաւակ չձգեցին . ամենէն ետքը
23 կնիկն ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան առնեն՝ երբոր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զա-
24 նիկայ կնիկ ունեցան ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ . Ատոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ոչ Գիրքը գիտէք , և ոչ Աստու-
25 ծոյ զօրութիւնը ։ Քանզի երբոր մեռելներէն յարութիւն առնեն , ոչ կնիկ կ՚առնեն , և ոչ էրկան կը տրուին . հապա Հերկինքի հրեշտակ-
26 ներուն պէս են ։ Բայց մեռելներուն համար՝ թէ յարութիւն կ՚առնեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէ՞ք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Աստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսելով . Ե՚ս եմ Աբրահամին Աստուածը , և Իսահակին Աստուածը , ու Յակո-
27 բին Աստուածը ։ Անիկայ մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա կեն-դանիներուն . ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք ։
28 Ե՚ւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ՚ընէր անոնց երբոր վիճաբանութիւն կ՚ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ աղէկ պատասխան տուաւ անոնց , հարցուց անոր՝ Ո՞րն է բոլոր պատուիրանքներուն
29 առաջինը ։ Եւ Ցիսուս պատասխանեց անոր . Բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը՝ Լսէ՛ ով Իսրայէլ , մեր Տէր Աստուածը՝
30 մէկ Տէր մըն է . Եւ դուն Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտիդ , և քու բոլոր անձիդ , ու քու բոլոր մտքիդ , և քու բոլոր զօրութենիդ . ասիկայ է առաջին պատուիրանքը ։
31 Ու երկրորդը ասոր նման՝ Դուն կերդ սիրես քու անձիդ պէս . ասոնցմէ մեծ՝ ուրիշ պատուիրանք
32 չկայ ։ Եւ դպիրը բսաւ անոր . Ազէկ՝ վարդապետ , շիտակ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է , Եւ ան-
33 կէ՛ի զատ ուրիշ մը չկայ . Եւ բոլոր սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր անձէ , ու բոլոր զօրութենէ անիկայ սիրելը , ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը՝ Համէն ողջակէզներէ
34 ու զոհերէ աւելի է ։ Եւ Ցիսուս տեսնելով որ անիկայ խելացութիւնով պատասխան տուաւ , բսաւ անոր . Աստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես . Եւ ալ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր Յ՚ն հարցընելու ։
35 Ե՚ւ Ցիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր , պատասխան տուաւ ու բսաւ . Դպիրները ինծո՞ր կ՚ըսեն , թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
36 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ Հոգիով կ՚ըսէ . ՑՏէրը իմ Տէրոջս բսաւ . Նստէ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
37 րուդ պատուանդան ընեմ ։ Ու-

Ցամի Տեառն 33

Բ Սադ . ճԺբ . 22 ։

Ե Մատ . իա . 45 , 46 ։ Ես . ժա . 18 ։ Ցոհ . է . 25 , 30 , 44 ։

Զ Մատ . իբ . 15 ։ Ղկ . ի . 20 ։

Ի Մատ . իբ . 23 ։ Ղկ . ի . 27 ։

Ղ Օր . իգ . 8 ։

Իբ Օր . իե . 5 ։

Գործ . ժբ . 42 , 49 , 52 ։

Բ Եզ . գ . 6 ։

Ի Մատ . իբ . 35 ։

Իբ Օր . գ . 4 ։ Ղկ . ժ . 27 ։

Ղկ . ժթ . 18 ։ Մատ . իբ . 39 ։ Հռով . ժգ . 9 ։ Գաղ . ե . 14 ։ Ցակ . բ . 8 ։

Իբ Օր . գ . 39 ։ Ես . խե . 6 , 14 ։ Խգ . 9 ։

Ա Թագ . ժե . 22 ։ Ոմ . գ . 6 ։ ՄԿբ . գ . 6 , 7 , 8 ։

Ի Մատ . իբ . 46 ։

Հ Մատ . իբ . 41 ։ Ղկ . ի . 41 ։

Յ Թագ . իգ . 2 ։ Ղ Սադ . ճԺ . 1 ։

Ցամի Ցեառն 33

բեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ՚ըլլայ . և ժողովուրդէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ կ՚ընէին անոր ։

38 ֊Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ՚ըսէր անոնց . ֊Զգուշացէք դպիրներէն , որոնք կ՚ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտըտիլ , և հրապարակներուն մէջ բարևներ ընդունիլ ,

39 —ի՛ , ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները , և ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները ։

40 ֊Որոնք որբևարիներուն տուները կ՚ուտեն , ու ֊երևնալու համար աղօթքը կ՚երկընցընեն .ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին ։

41 ֊Եւ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինտոր ժողովուրդը ֊գանձանակին մէջը ստակ կը ձգէ . և շատ հարուստներ՝

42 շատ բան ձգեցին ։ Մէկ աղքատ որբևարի մըն ալ եկաւ՝ ու երկու լումայ ձգեց , որ մէկ նաքարակիտ

43 մը կ՚ընէ ։ Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ Հաս աղքատ որբևարին գանձանակը —ի՝ ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց .

44 ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին , բայց ասիկայ իր չքաւորութենէն ունեցածին բոլորը ձգեց՝ ֊իր բոլոր ապրուստը ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Քրիստոս կը նախազգէ թէ տաճարը պիտի կործանի . 9 թէ աւետարանին համար հալածանքներ պիտի ըլլան . 14 թէ մեծամեծ թշուառութիւններ պիտի գան Հրէից վրայ . 24 և թէ ինքը ինչ կերպով դատաստանի պիտի գայ ։ 32 Վերջին ժամը բնաւ մէկուն յայտնուած չըլլալուն համար՝ Քրիստոս կը պատուիրէ արթուն կենալ ու աղօթք ընել ։

1 ||Ու —երբոր տաճարէն դուրս կ՚ելլէր , իր աշակերտներէն մէկը բսաւ իրեն . Վարդապետ՝ նայէ ինտոր քարեր են , և ինչ կերպ շէնքեր ։ 2 քեր ։ Եւ Յիսուս պատասխանելով բսաւ անոր . Կը տեսնե՞ս այս մեծ շէնքերը . Էքար մը քարի վրայ պիտի չմնայ՝ որ չքակուի ։

3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմացը նստեր էր , Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն 4 առանձին . ֊Ըսէ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան այս բաները , և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ՝ այս ամէն բաներուն 5 կատարուելուատենը ։ Եւ Յիսուս պատասխանելով տուաւ անոնց ու սկսաւ ըսել . ֊Զգոյշ կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ . 6 ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն , Թէ Ես եմ Քրիստոսը , ու շատերը պիտի մոլորցընեն ։ 7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և պատերազմներու լուրեր , մի խրոովիք , ինչու որ պէտք է ըլլայ . բայց դեռ վերջը չէ ։ 8 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ , և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան . սովեր՝ ու խռովութիւններ ալ պիտի ըլլան . Ասոնք ցաւերուն սկիզբներն են ։ 9 Եւ դուք զգուշացէք ձեր անձերուն , քանզի Ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն , և իմ —համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար . 10 Եւ Առաջ պէտք է որ աւետարանը 11 քարոզուի բոլոր ազգերուն ։ Բայց երբոր ձեզ մատնելու տանին , առաջուց հոգ մի ընէք և մի մտածէք թէ ինչ պիտի խօսիք . հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի , անիկայ խօսեցէք . ինչու որ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք , 12 հապա Հոգին Սուրբ ։ Ու Ձեղբայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատնէ , և հայրը՝ որդին . և որդիք ծնողացը վրայ պիտի ելլեն՝ 13 ու մեռցընեն զանոնք ։ Եւ իմ անունս համար ամենուն ատելի պիտի ըլլաք . բայց Հոգ որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի ։ 14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը բսուած է , թէ արժան չեղած տեղը կը կենայ . (Թող որ կարդայ՝ թող հասկրնայ .) ան ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները՝ 15 լեռները թող փախչին . Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն չիջնէ , ու չմտնէ իր տունէն բան 16 մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը 17 առնելու ։ Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն ։ 18 Եւ աղօթք բրէք՝ որ ձեր փախչիլը 19 ձմեռը չըլլայ . Քանզի ան օրերը անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա և 20 դած չէ , ոչ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեցընէր , բնաւ մկ մարմին մը պիտի չապրէր . բայց ընտրեալներուն համար՝ որոնք ընտրեց , ան օրերը կարճեցուց ։ 21 Եւ Ան ատենը թէ որ մէկը ձեզի բսէ , Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ ահա հոն , մի հաւատաք . 22 Ինչու որ սուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու նշաններ և հրաշք-

Ցամի Ցեառն 33

Ցամի Տեառն 33

ՂՐ ՊԱՏ · Գ · 17 ։

ՀԴԱՆ · Է · 10 ։ ՍԱՓ · Ա · 15 ։ ՄԱԹ · ԻԳ · 29 ։ ՂՈՒ · ԻԱ · 25 ։

ՀԴԱՆ · Է · 13 ։ 14 ։ ՄԱԹ · ԺԳ · 27 ։ ԻԳ · 30 ։ ՊԼ · ԺԳ · 62 ։ ԳՈՐ · Ա · 11 ։ Ա ԹԱԼ · Գ · 15 ։ Բ ԹԱԼ · Ա · 7 ։ 10 ։ ՑԱՂ · Ա · 7 ։

ՆՄԱԹ · ԻԳ · 32 ։ ՂՈՒ · ԻԱ · 29 ։

ՆԵ · Ի · 8 ։

ՄԱԹ · ԻԳ · 42 ։ ԻԵ · 13 ։ ՂՈՒ · ԺԲ · 40 ։ ԻԱ · 34 ։ ՀԱԲ · ԺԳ · 11 ։ Ա ԹԱԼ · Է · 6 ։

ՆՄԱԹ · ԻԳ · 45 ։ ԻԵ · 14 ։

ՂՄԱԹ · ԻԳ · 42 ։ 44 ։

ներ պիտի ցուցընեն, որ եթէ կա-
րելի էր ընտրեալներն ալ մոլոր-
23 ցընեն։ Իսկ զդուշ կե-
ցէք, ահա առաջուց ըսի ձեզի
ամէնը։
24 Բայց ան օրերը ան նեղութենէն
ետեւ՝ արեգակը պիտի խաւարի, ու
25 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ. Եւ
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
թրթին, ու երկնից մէջի զօրու-
26 թիւնները պիտի շարժին։ Եւ ան
ատեն պիտի տեսնեն Որդին մար-
դոյ ամպերու մէջ եկած, մեծ զօ-
27 րութիւնով ու փառքով։ Եւ ան
ատեն իր հրեշտակները պիտի
խրկէ, ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
28 մինչեւ երկինքի ծայրը։ Թզենիէն
առակ մը սորվեցէք. որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան, ու տերև-
ները կը ցցուին, գիտէք թէ ա-
29 մառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր աս բաները եղած տեսնէք,
գիտցէք որ մօտ է դուռներուն քովը։
30 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աս
ազգը պիտի չանցնի, մինչեւ որ աս
31 ամէն բաները ըլլան։ Երկինքը
ու երկիրը պիտի անցնին, բայց
Իմ խօսքերս պիտի չանցնին։
32 Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար՝
մէկը չգիտեր, ոչ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները, և ոչ Որ-
33 դին, հապա միայն Հայրը։ Ընդ-
դոյշ կեցէք, արթուն մնացէք, և
աղօթք ըրէք. ինչու որ չէք գիտեր
34 ատենը երբ է. Ինչպէս օտար եր-
կիր գացող մարդ մը իր տուները կը
թողու, ու իր ծառաներուն իշ-
խանութիւն կու տայ, և ամէն մէ-
կուն իր գործը. ու դռնապանին
35 կ'ապրսպրէ որ արթուն կենայ. Ու-
րեմն Արթուն կեցէք. ինչու որ
չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տա-
նուտէրը, իրիկունը՝ թէ կէս գի-
շերին՝ թէ հաւախօսին՝ և թէ առ-
36 տուանց. Զբլլայ որ յանկարծակի
գայ՝ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ։
37 Եւ ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի, ամենուն
կ'ըսեմ. Արթուն կեցէք։

ԳԼ · ԺԴ

1 Հրէից դաւաճանութիւնը Քրիստոսի դէմ։ 3 Կին մը անոր գլուխն վրայ կը թափէ շիշ մը պատուական եղ։ 10 Ցուդան իր Տէրը կը ծախէ սակով։ 18 Քրիստոս կը ծանու-ցանէ թէ իր աշակերտներէն մէկը դիրքը պի-տի մատնէ։ 22 Զատիկը պատրաստուելէն և ուտուելէն ետև, Քրիստոս Հաղորդութեան խորհուրդը կը սահմանէ. 26 կը նախազայնէ իր բոլոր աշակերտներուն ցրուիլը, և Պետ-րոսի ուրացութիւնը։ 43 Ցուդա համբու-րելով կը մատնէ զՔրիստոս։ 46 Քրիստոս պարտէզին մէջ կը բռնուի, 55 սուտ վկանե-րէն կ'ամբաստանուի, և ամբարիշտ վճռով կը դատապարտուի Հրէից առաջեւն։ 65 Հը-

բայր անարգանաց կը չարչարէն զՔրիստոս։ 66 Պետրոս իրեք անգամ կ'ուրանայ իր Տէ-րը։

Ցամի Տեառն 33

1 Ա-ՐԿՈՒ օրէն ետև զատիկ ու
բաղարջակերը էր. և քահա-
նայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս նենդու-
թեամբ բռնեն զանիկայ՝ ու մեռ-
2 ցընեն։ Բայց կ'ըսէին թէ, Ո՛չ
ՈՒ տօնին մէջ, որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ։
3 Բ ՈՒ երբոր ինքը Բեթանիա էր
բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նըս-
տած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը
պատուական սուտ նարդոսի եղ
ունէր, և կոտրեց ան շիշը՝ ու անոր
4 գլխուն վրայ թափեց։ Եւ կային
ոմանք որ կը դժուարէին ու կ'ը-
սէին. Ինչո՞ւ համար եղաւ ատ
5 եղին կորուստը. Քանզի ատ եղը
իրեք հարիւր դահեկանէն աւելի
կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն
տրուիլ. և սաստիկ կը յանդի-
6 մանէին զանիկայ։ Բայց Յիսուս
ըսաւ. Թող տուէք ատոր. ինչո՞ւ
անհանդիստ կ'ընէք ատիկայ. բա-
7 րի գործ մը գործեց ինծի։ Ի՞ն-
չու որ աղքատները ամէն ատեն
ձեր հետ ունիք, ու երբոր ուզէք
կրնաք անոնց բարիք ընել. բայց
8 զիս ամէն ատեն չունիք։ Ատիկայ
ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ
մարմինս օծեց իմ թաղմանս հա-
9 մար. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ
բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս
աւետարանս քարոզուի, ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յի-
շատակ ըլլալու համար։
10 Ը Եւ Ցուդա Իսկարիովտացին
տասներկուքէնին մէկը՝ գնաց քա-
հանայապետներուն, որ զանիկայ
11 մատնէ անոնց։ Անոնք ալ լսելով՝
ուրախացան, ու իրեն ատակ տալ
խոստացան. և կը փնտռէր՝ թէ
ինչպէս պատեհութիւնով մը մատ-
նէ զանիկայ։
12 Ի Եւ բաղարջակերաց առջի օրը՝
որ զատիկը կը մորթէին, անոր
աշակերտները բսին իրեն. Ո՞ւր
կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ
13 զատիկը ուտես։ Եւ իր աշա-
կերտներէն երկուքը խրկեց, ու
բսաւ անոնց. Գացէք քաղաքը,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի,
որ ԱՀՒ ՀՕՍ ջուրի սափոր մը կը
14 տանի. գացէք անոր ետևէն. Եւ
ուր որ մտնէ, տանը տիրոջը ը-
սէք. Վարդապետը կ'ըսէ. Ո՞ւր է
օթեւանը՝ որ հոն աշակերտներուս
հետ Զկտեղ զատիկը ուտեմ։
15 Ան ալ ձեզի զարդարուած ԱՀ-
պատրաստ մեծ վերնատուն մը պի-
տի ցուցընէ. հոն պատրաստեցէք

ՄԱԹ · ԻԶ · 2 ։ ՂՈՒ · ԻՐ · 1 ։ ՑՈՒ · ԺԱ · 55 ։ ԺԳ · 1 ։

Բ ՄԱԹ · ԻԶ · 6 ։ ՑՈՒ · ԺՐ · 1 ։ 3 ։ ՏԵ-ՂՈՒ · Է · 37 ։

ՀՐ ՕՐ · ԺԷ · 11 ։

Դ ՄԱԹ · ԻԶ · 14 ։ ՂՈՒ · ԻՐ · 3 ։ 4 ։

Ե ՄԱԹ · ԻԶ · 17 ։ ՂՈՒ · ԻՐ · 7 ։

Ցամի Տեառն 33

16 մեզի ։ Եւ իր աշակերտները գա-
ցին , ու քաղաքը մտան , և ինչպէս
որ իրենց բսաւ՝ ոչ-ինչ- գտան . և
զատիկը պատրաստեցին ։
ՂՄատ . իգ . 17 Ու երրոր իրիկուն եղաւ՝ տա-
20 , ճ ։ սուերկուքին հետ մէկտեղ եկաւ ։
18 Ու երրոր սեղան նստան՝ և կ'ու-
տէին , բսաւ Ցիսուս . Ճշմարիտ
կ'բսեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը որ
հիմա իմ հետս կ'ուտէ , զիս պիտի
19 մատնէ ։ Եւ անոնք սկսան տրտու-
մել , ու մէկիկ մէկիկ բսել անոր .
Միթէ ե՞ս եմ , և ուրիշ մը՝ Միթէ
20 ե՞ս եմ ։ Ընդհակայ պատասխան
տուաւ՝ ու բսաւ անոնց . Ան տա-
սուերկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ էր
21 ձեռքը պնակը խօթեց ։ Ցիրաւի
Ի Մատ . իգ . Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս
24 ։ Ղու . որ գրուած է իրեն համար . բայց
իբ . 22 ։ վայ՝ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը
Որդին մարդոյ կը մատնուի . աղէկ
էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար ։
ը Մատ . իգ . 22 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին ,
26 ։ Ղու . իր . Ցիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
19 ։ ա Կոր . կտրեց , և տուաւ անոնց՝ ու բսաւ .
ժա . 23 ։ 23 Առէք , առ է իմ մարմինս ։ Եւ
* Ոմանք՝ Ա- գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու
ռէք կեր- տուաւ անոնց . և ամէնքն ալ խը-
բէք ։ 24 մեցին անկէ ։ Ու բսաւ անոնց .
Ասիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի ,
որ շատերու համար կը թափուի ։
25 Ճշմարիտ կ'բսեմ ձեզի . ասկէ
ետև որթին բերքէն բնաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երրոր անիկայ
նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը մէջ ։
Ը Մատ . իգ . 26 Եւ օրհնութիւն մը երդելէն ե-
30 ։ 27 տև՝ Ձիթենեաց լեռը ելան ։ Ե Եւ
Ե Մատ . իգ . Ցիսուս բսաւ անոնց . Ամէնդ ալ
31 ։ ասգիշեր իմ վրայովս պիտի գայ-
թակղիք . ինչու որ գրուած է Թէ՝
Ի Զաք . ժգ . Հովիւը պիտի զարնեմ , ու
7 ։ 28 ոչխարները պիտի ցրուին ։ Բայց
Լ Իւ . ժգ . յարութենէս առնելէս ետև՝ ձեզմէ
7 ։ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ ։
Ի Մատ . իգ . 29 Իսկ Պետրոս բսաւ անոր . Թէպէտ
33 , 34 ։ ամէնքն ալ դայթակղին , բայց չէ
Ղու . իր . որ 30 Թէ ես ։ Եւ Ցիսուս բսաւ անոր .
33 , 34 ։ Ճշմարիտ կ'բսեմ քեզի , որ դուն
Ցո՛ն . ժգ . այս գիշեր դեռ հաւը երկու
37 , 38 ։ անգամ չհաստած , իրեք անգամ
31 զիս պիտի ուրանաս ։ Բայց Պետրո-
աւելի կը պնդէր՝ ու կ'բսէր . Թէև
քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ին-
ծի , բնաւ քեզ պիտի չուրանամ .
Նոյնպէս կ'բսէին ամէնքն ալ ։
Ի Մատ . իգ . 32 Եկան ան տեղը՝ որուն անունը
36 ։ Ղու . Գեթսեմանի էր , ու բսաւ իր ա-
իր . 39 ։ շակերտներուն . Հոս նստեցէք՝
Ցո՛ն . ժը . 33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ ։ Եւ իր
1 ։ հետը առնելով Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը , սկսաւ
34 խռովիլ և վշտանալ ։ Ան ատենը
բսաւ անոնց . Իմ անձս մեռնելու
չափ տրտում է . հոս կեցէք՝ և
35 արթուն մնացէք ։ Ու քիչ մը ա-
ռաջ երթալով , էր երես վար
գետինը ինկաւ , և աղօթք ըրաւ ,
որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ
36 անցնի ։ Եւ բսաւ . Ո Աբբա Հայր ,
Հռով . ը . 15 ։ Գաղ . դ . 6 ։ Եբր . ե . 7 ։ Ղ Ցո՛ն . ե . 30 ։ ղ . 38 ։ ամէն բան քեզի նպարաւոր է , աս
գաւաթը ինծմէ անցուր . Սրայց
չէ թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ ,
հապա ինչպէս որ դուն ։
37 Եւ եկաւ՝ ու զանոնք քնացած գը-
տաւ , և բսաւ Պետրոսին . Սիմո՛ն՝
կը քնանա՞ս . չկրցա՞ր ժամ մը
38 արթուն կենալ ։ Արթուն կե-
ցէք՝ և աղօթք ըրէք , որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք . Հոգին յօժար
Հռով . է . 22 , 23 ։ Գաղ . ե . 17 ։ 39 է , բայց մարմինը տկար ։ Եւ
նորէն գնաց աղօթք ըրաւ , նոյն
40 խօսքը բսելով ։ Եւ դարձաւ՝ ու
զանոնք նորէն քնացած գտաւ .
ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր ,
և չէին գիտեր Թէ ինչ պատաս-
41 խան տան անոր ։ Երրորդ անգամ
ալ եկաւ , ու բսաւ անոնց . Ընկէ
ետև քնացէք՝ ու հանգչեցէք .
բաւական է , Ժամը հասաւ . ահա
Ցո՛ն . ժգ . 1 ։ Որդին մարդոյ մեղաւորներուն
Յ Մատ . իգ . 46 ։ Ցո՛ն . ժը . 1 , 2 ։ 42 ձեռքը կը մատնուի . Յ Ելէք
երթանք , ահա մօտեցաւ անիկայ՝
որ զիս պիտի մատնէ ։
Ն Մատ . իգ . 47 ։ Ղու . իր . 47 ։ Ցո՛ն . ժը . 3 ։ 43 Եւ դեռ անիկայ — որ կը խո-
սէր , խկդնն Ցուդան՝ տասուեր-
կուքէն մէկը եկաւ , և իր հետը
քահանայապետներուն և դպիրնե-
րուն ու ծերերուն կողմէն շատ
բազմութիւն՝ սուրերով ու բիրե-
44 րով ։ Եւ զանիկայ մատնողը անոնց
նշան մը տուեր էր՝ բսելով . Ո՛վ որ
ես համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէք
անիկայ՝ և զգուշութեամբ տարէք ։
45 Ու անիկայ գալով չուտ մը մօտե-
ցաւ անոր՝ և բսաւ , Ռաբբի՝
Ռաբբի , ու համբուրեց զանիկայ ։
46 Եւ անոնք իրենց ձեռքերը անոր
վրայ ձգեցին՝ ու բռնեցին զանի-
47 կայ ։ Եւ քովը կայնողներէն մէկը
սուրը քաշեց՝ ու զարկաւ քահա-
նայապետին ծառային , ու անոր
48 ականջը մկրդի հանեց ։ Եւ Ցիսուս
պատասխան տալով բսաւ անոնց .
Ի Լ Մատ . իգ . Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելայք՝ 55 ։ Ղու . իր . 52 ։ սուրերով ու բիրերով զիս բռնե-
49 լու . Ամէն օր ձեր քովն էի , ու
տաճարին մէջ կը սորվեցընէի , և
զիս չբռնեցիք . բայց որպէս զի
50 գիրքերը կատարուին ։ Ընդ ա-
Ա Սպ . իր . 6 ։ Եփ . ծգ . 7 , ճ ։ Ղու . իր . 37 ։ իգ . 44 ։ Ա Պտ . ծը . 8 ։ Հմր 27 ։ տունը բոլոր աշակերտները թողուցին
51 ու փախան ։ Եւ մէկ երի-
տասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝
մերկ մարմնովը վրայ կտաւ մը ա-
ռած . ու երիտասարդները զա-
52 նիկայ բռնեցին . Ան ալ կտաւը

Ցամք Ցեսառն 33

Թողուց՝ ու մերկ փախաւ անոնց-
մէ ։
53 Եւ տարին Ցիսուսը քահանա-
յապետին . ու անոր քովը ժողո-
վուեցան բոլոր քահանայապետնե-
54 րը , և ծերերը ու դպիրները ։ Եւ
Պետրոս հետեւանց անոր եռեւն
դնաց մինչև ներսը քահանայապե-
տին գաւիթը , և սպասաւորներուն
հետ նստաւ , ու վառած կրակին
55 քովը կը տաքնար ։ Իսկ քահա-
նայապետները ու բոլոր ժողովքը
Ցիսուսի դէմ վկայութիւն կը
փնտռէին որ զանիկայ մեռցընեն ,
56 և չէին գտներ . Ինչու որ շատերը
սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր
դէմ , ու վկայութիւնները չէին
57 համաձայն չէին ։ Եւ ոմանք ելան
սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
58 դէմ՝ ու կ'ըսէին , Թէ մենք լսե-
ցինք ատկէ՝ որ կ'ըսէր . Ես աս
ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ ,
և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի
59 չշինեմ առանց ձեռագործի ։ Բայց
անանկ ալ իրենց վկայութիւնը
60 համաձայն չէր ։ Եւ քահանայա-
պետը մէջտեղը ոտք ելլելով , հար-
ցուց Ցիսուսին՝ ու ըսաւ . Պա-
տասխան մը չե՞ս տար . ի՞նչ կը
61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։ Բայց
Հանիկայ լուռ կը կենար , և պա-
տասխան մը չէր տար . Քահանա-
յապետը նորէն կը հարցընէր անոր՝
ու կ'ըսէր . Դո՞ւն ես Քրիստոսը՝
62 օրհնեալ Աստուծոյ Որդին ։ Եւ Ցի-
սուս ըսաւ , Ես եմ . ու դուք պիտի
տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրու-
թեան աջ կողմը նստած , ու երկ-
63 նից ամպերովը եկած ։ Եւ քահա-
նայապետը իր հանդերձները պատ-
ռեց՝ ու ըսաւ . Ալ ի՞նչ պէտք է
64 մեզի վկաներ ։ Աստուծոյ հայհոյութի-
նը լսեցիք . ձեզի ի՞նչպէս կ'երև-
նայ . և ամէնքը դատապարտեցին
զանիկայ՝ Թէ մահապարտ է ։
65 Եւ ոմանք սկսան թքնել անոր ,
ու երեսը ծածկել , և բռունցքով
ծեծել ու ըսել . Մարգարէացիր .
ու սպասաւորները ապտակ կը զար-
նէին անոր ։
66 Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր ,
ու քահանայապետին աղախիններէ
67 րէն մէկը եկաւ , Ու տեսնելով Պետ-
րոսը որ կը տաքնար , նայեցաւ ա-
նոր՝ ու ըսաւ . Դուն ալ Ցիսուս
68 Նազովրեցիին հետ էիր ։ Բայց
անիկայ ուրացաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ
գիտեր և չեմ հասկընար Թէ դուն
ինչ կը խօսիս . ու երբոր դուրս
ելաւ՝ գաւիթին բերանը առջևը ,
69 հաւը խօսեցաւ ։ Եւ աղախինը
նորէն տեսաւ զանիկայ , ու սկսաւ
բոլորտիքը կայնողներուն ըսել Թէ ,
70 Ան անոնցմէ է . Եւ անիկայ նո-
րէն ուրացաւ ։ Ու քիչ մը ա-
տենէն ետքը նորէն բոլորտիքը կայ-
նողները ըսին Պետրոսին . Ցիրա-
ւի շուրջ անոնցմէ ես . Ինչու
որ Գալիլեացի ես , և քու զրու-
71 ցուածքդ ալ նման է անոնց ։ Բայց
անիկայ սկսաւ անիծել ու երդում
ընել՝ ըսելով Թէ , Ես ան մարդը
չեմ ճանչնար , որուն համար դուք
72 կ'ըսէք ։ Եւ իսկոյն երկրորդ ան-
գամ հաւը խօսեցաւ . ու Պետրոս
միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Ցիսուս
իրեն ըսեր էր Թէ , Դեռ հաւը
երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք
անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու
սկսաւ լալ ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Ցիսուս կապուած կը տարուի Պիղատոսին առ-
ջեւը՝ և կ'ամբաստանուի ։ 15 Պիղատոս ժողո-
վուրդին մեծ աղաղակին նայելով՝ մարգաս-
պան Բարաբբան կ'արձակէ , և Ցիսուսը ձեռք
կու տայ որ խաչուի ։ 17 Փուշերէ պսակ մը կը
դնեն Ցիսուսի գլուխը ։ 19 անոր երեսը կը
Թքնեն և զանիկայ ծաղր կ'ընեն ։ 27 խաչը կը
հանեն երկու յարագործներուն մէջտեղը ։ 29
Հրէայք սաստիկ նախատինքներ կու տան ա-
նոր ։ 39 բայց հարիւրապետը կը խոստովանի
Թէ անիկայ Աստուծոյ որդին է ։ 43 Յովսէփ
պատուով կը Թաղէ զՑիսուս ։

1 Լուս առաւոտեանց շուտ մը քահա-
նայապետները ծերերուն ու դը-
պիրներուն հետ և բոլոր ժողովքն
ալ խորհուրդ ըրին , Ցիսուսը
կապկպին՝ ու տարին մատնեցին Պի-
2 ղատոսին ։ Եւ Պիղատոս հարցուց
անոր՝ Դո՞ւն ես Հրէից
Թագաւորը . անիկայ ալ պատաս-
խան տալով ըսաւ անոր . Դուն
3 կ'ըսես ։ Եւ քահանայապետները
շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին
4 անոր վրայով ։ Ու Պիղատոս նո-
րէն հարցուց անոր՝ ըսելով . Պա-
տասխան մը չե՞ս տար . Նայէ որ-
5 չափ քեզի դէմ կը վկայեն ։ Եւ
Ցիսուս տակաւին պատասխան մը
չտուաւ , մինչև որ Պիղատոս զար-
մացաւ ։
6 Բայց Տօնին առեն կապուած
մը կ'արձակէր անոնց , որը որ ի-
7 րենք ուզէին ։ Եւ Ձէր կար որուն
անունը Բարաբբա էր , խռովա-
րարներուն հետ կապուած , որոնք
խռովութեան առեն մարդասպա-
8 նութիւն ըրեր էին ։ Եւ ժողո-
վուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խնդ-
րել որ ընչպէս որ միշտ կ'ընէր
9 իրենց ։ Եւ Պիղատոս անոնց պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Կ'ու-
զէք որ Հրէից Թագաւորը արձա-
10 կեմ ձեզի ։ Քանզի գիտեր որ
քահանայապետները նախանձի հա-
11 մար մատներ էին զանիկայ ։ Բայց
քահանայապետները ժողովուրդը
դրդռեցին որ Բարբէն յաւէտ բա-

Ցամք Ցեսառն 33

Մատ . իգ . 57 ։ Ղու . իր . 54 ։ Ցոհ . ժբ . 13 ։

Մատ . իգ . 59 ։

Գլ . ժե . 29 ։ Ցոհ . բ . 19 ։

Մատ . իգ . 62 ։

Եսա . ծգ . 7 ։ Մատ . իգ . 63 ։

Մատ . իգ . 30 ։ իգ . 64 ։ Ղու . իր . 69 ։

Մատ . իգ . 58 . 69 ։ Ղու . իր . 55 ։ Ցոհ . ժբ . 16 ։

Մատ . իգ . 71 ։ Ղու . իր . 58 ։ Ցոհ . ժբ . 25 ։

Ցամք Ցեսառն 33

Մատ . իգ . 73 ։ Ղու . իր . 59 ։ Ցոհ . ժբ . 26 ։

Գոր . բ . 7 ։

Մատ . իգ . 75 ։

Մատ . իե . 1 ։ Ղու . իր . 66 ։ իգ . 1 ։ Ցոհ . ժբ . 28 ։ Գոր . գ . 13 ։ գ . 26 ։

Մատ . իե . 11 ։

Մատ . իե . 13 ։

Եսա . ծգ . 7 ։ Ցոհ . ժթ . 9 ։

Մատ . իե . 15 ։ Ղու . իգ . 17 ։ Ցոհ . ժբ . 39 ։

Մատ . իե . 20 ։ Գոր . գ . 14 ։

Ցամի Տեառն 33

12 բարբան իրենց արձակել ։ Նորէն
Պիղատոս պատասխան տուաւ՝ ու
բսաւ անոնց . Հապա Հրէից Թա-
գաւոր բսածնիդ ի՞նչ կ՚ուզէք որ
13 ընեմ ։ Եւ անոնք նորէն կ՚աղա-
ղակէին , Խաչը Հանէ ատիկայ ։
14 Պիղատոս բսաւ անոնց . Բայց ի՞նչ
չար գործ բրած է ատիկայ . և ա-
նոնք՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէին՝ --
15 Խ՚ԷՒԻՆ . Խաչը Հանէ ատիկայ ։ Եւ
Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել
ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց , ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք
տուաւ որ խաչուի ։

Ա Մաա . ԽԷ . 26 ։ Ցօհ . ԺԹ . 1 , 16 ։

16 Եւ զինուորները ներս տարին
զանիկայ գաւիթը՝ այսինքն պալա-
տը . և բոլոր գունդը ժկտեղ
17 կանչեցին . Ու հագցուցին անոր
ծիրանիներ , և փշեղէն պսակ հիւ-
18 սելով՝ անոր Խ՚ԷՒԻՆ դրին . Ու
սկսան բարև տալ անոր՝ -- Ե՚ԻԼ .
Ողջոյն քեզ՝ Հրէից Թագաւոր ։
19 Եւ անոր գլուխը եղէգով կը ծե-
ծէին , ու կը թքնէին անոր , և
ծնկան վրայ գալով՝ երկրպագու-
20 թիւն կ՚ընէին անոր ։ Ու երբոր
ծաղր բրին զանիկայ , ծիրանիները
վրայէն հանեցին , և իր հանդերձ-
ները հագցուցին անոր , ու դուրս
հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը հանեն ։

Բ Մաա . ԽԷ . 32 ։ Ղու . Իգ . 26 ։

21 Եւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Ղէք-
սանդրոսին և Ռուփոսին Հայրը , որ
անկէ կ՚անցնէր արտէն եկած , պա-
հակ բռնեցին որ անոր խաչը վեր-
22 ցնէ ։ Ու տարին անիկայ Գող-
գոթա Ե՚ՒՒՒ

Ցամք Տեառն 33

– Մատ. իբ. 1 ։ Ղուկ. իդ. 1 ։ Ցովն. ի. 1 ։

բ Ղուկ. իգ. 56 ։

գ Ղուկ. իդ. 1 ։ Ցովն. ի. 1 ։

դ Ղուկ. իդ. 3 ։ Ցովն. ի. 11, 12 ։

ե Մատ. իբ. 5, 6, 7 ։

զ Մատ. իզ. 32 ։ Գլ. ժգ. 28 ։

է Տես Մատ. իբ. 8 ։ Ղուկ. իգ. 9 ։

ը Ցովն. ի. 14 ։

թ Ղուկ. գ. 2 ։ Հղկ. Ղուկ. իդ. 10 ։ Ցովն. ի. 18 ։

բանայ Մարիամ Մագդաղենացին, 12 որոք գացող երկու աշակերտներուն, 14 ետքը առաքեալներուն, 15 որոնք կը խրկէ աւետարանը քարոզելու, 19 Քրիստոս երկինքը կը համբառնայ։

1 Ու երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին և Յակոբոսին Մարիամը և Սողովմէ խունկեր ծախու առին, որ գան
2 օծեն անիկայ։ Ե՛ւ մէկշաբթի առտուանց շատ կանուխ արևը որ
3 կը ծագէր՝ եկան դերեզմանը, Ու իրարու կ՚ըսէին. Քարը ո՞վ պիտի գլորըրցնէ մեզի դերեզմանին դրա-
4 նէն. (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլորըրցուած էր.) ինչու որ
5 շատ մեծ էր։ Ե՛ւ ներս գերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր ճերմակ պատմուճան հագած, ու զար-
6 հուրեցան։ Ե՛ւ անիկայ ըսաւ անոնց. Մի զարհուրիք. Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ. անիկայ յարութիւն առաւ, հոս չէ. ահա ան տեղը՝ ուր
7 որ դրին զանիկայ։ Բայց գացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսին, թէ ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ՚երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկայ՝ ինչպէս որ ձեզի բսաւ։
8 Ե՛ւ անոնք դողով ու ապշութեամբ բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզմանէն. և մէկու մը բան չըսին, քանզի կը վախնային։
9 Յետոյ մէկշաբթի առտուանց յարութիւն առած՝ առաջ ըՄարիամ Մագդաղենացիին երևցաւ, որ իանկէ եօթը դև հաներ էր։
10 Անիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք անոր հետն էին, երբոր սուգ
11 կ՚ընէին ու կու լային։ Իսկ հանոնք երբոր լսեցին թէ կենդանի է և թէ իրեն երևցաւ, չհաւատացին։
12 Ետքը ուրիշ կերպարանքով երևցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որ քա-
13 լելով արտը կ՚երթային։ Ե՛ւ անոնք գացին ուրիշներուն պատմեցին. ու անոնց ալ չհաւատացին։
14 Ի վերջը տասնումէկին երևցաւ, երբոր սեղան նստած էին, ու երանին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրութիւնը, վասն զի որոնց որ ինքը երևցաւ մեռելներէն յարութիւն առած, իրենք չհաւատացին։
15 Ե՛ւ բսաւ անոնց. Գացէք բոլոր աշխարհ, ու հաւետարանը քարոզեցէք բոլոր ստեղծուածներուն։
16 Ան որ հաւատայ՝ ու մկրտուի, պիտի փրկուի, իսկ ան որ չհաւատայ,
17 պիտի դատապարտուի։ Ե՛ւ անոնք որ կը հաւատան, այս նշանները անոնց հետ պիտի երթան. Իմ անունովս դևեր պիտի հանեն, նոր
18 լեզուներ պիտի խօսին. Ձեռքերնին օձեր պիտի բռնեն. և թէ որ մահաբեր թոյն մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. Հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պիտի առողջանան։
19 Արդ՝ Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը երկինքը համբարձաւ, ու
20 նստուծոյ աջ կողմը նստաւ։ Ե՛ւ անոնք ելան՝ ու ամէն տեղ կը քարոզէին. և Տէրը անոնց գործակից էր, ու խօսքը կը հաստատէր ան նշաններով՝ որ անոնց հետը կ՚երթային։

Ցամք Տեառն 33

ա Ղուկ. իդ. 11 ։

բ Ղուկ. իդ. 13 ։

գ Ղուկ. իդ. 36 ։ Ցովն. ի. 19 ։ Ա Կոր. ժե. 5 ։

դ Մատ. իբ. 19 ։ Ցովն. ժե. 16 ։

ե Կող. ա. 23 ։

զ Ցովն. գ. 18, 36 ։ Գոր. բ. 38 ։ Ժգ. 30, 31, 32 ։ Հռով. ժ. 9 ։ Ա Պետ. գ. 21 ։

է Ցովն. ժբ. 48 ։

ը Ղուկ. ժ. 17 ։ Գոր. ե. 16 ։ բ. 7 ։ Ժգ. 18 ։ ԺԹ. 12 ։

թ Գոր. բ. 4 ։ ժ. 46 ։ ԺԹ. 6 ։ Ա Կոր. ժբ. 10, 28 ։

ժ Ղուկ. ժ. 19 ։ Գոր. իբ. 5 ։

ի Գոր. է. 15, 16 ։ Թ. 17 ։ իբ. 8 ։ Ցակ. ե. 14, 15 ։

լ Գոր. ա. 2, 3 ։

խ Ղուկ. իդ. 51 ։

ծ Սաղ. ճժ. 1 ։ Գոր. է. 55 ։

կ Գոր. ե. 12 ։ Ժգ. 8 ։ Ա Կոր. բ. 4, 5 ։ Երբ. բ. 4 ։

ԸՒԵՏԸԸՆ ԸՍՏ Գ.ՈՒԿԱՍԻՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ղուկաս աւետաբանին յառաջաբանութիւնը ։ 5 Եղիսաբեթին , 26 ու կոյս Մարիամին յղութիւնը ։ 39 Եղիսաբեթին և Մարիամին մարգարէութիւնը Քրիստոսի վրայով ։ 57 Ցովհաննէս Մկրչին ծնունդը և Թլփատութիւնը ։ 67 Զաքարիայի մարգարէութիւնը Քրիստոսին , 76 և Ցովհաննէսին վրայով ։

1 Որովհետև շատերը մեր մէջը հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով Է֊ պատմութիւնը կարդի
2 դնելու ձեռք զարկին , ինչպէս որ սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր եղողները Ե֊ա֊
3 ւանդեցին մեզի , Է֊ես ալ որ սկիզբէն ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի Ը֊ կարգաւ գրել քեզի Էով
4 պատուական Թէոփիլոս . ՂՈր սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս ։

5 Է֊Հրէաստանի Հերովդէս թագաւորին օրերը՝ Ը֊Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ մը կար . ու անոր կնիկը Ա֊Հարոնի աղջիկներէն էր ,
6 և անոր անունը Եղիսաբեթ ։ Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջևը Բ֊արդար էին , և Ցէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ կը
7 քալէին ։ Եւ զաւակ չունէին , ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր . ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին ։

8 Ու երբոր անիկայ իր դասակարգութեան օրերը հասնելուն՝ քա֊
9 հանայական պաշտօնը կը կատարէր Աստուծոյ առջևը , Քահանայութեան սովորութեանը պէս՝ Բ֊իրեն բնկաւ որ Ցէրոջը տաճարը մտնէ
10 Բ֊խնկարկութիւն ընէ ։ Ու ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին
11 ատենը ։ Ու երևցաւ անոր՝ Ցէրոջը հրեշտակը , որ կայներ էր
12 Բ֊խունկի սեղանին աջ կողմը ։ Եւ Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ Շ֊փոթեցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ին֊
13 կաւ ։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր . Մի վախնար՝ Զաքարիա , ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը
14 * Ցովհաննէս դնես ։ Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ , և Հ֊շատերը անոր ծնանելուն
15 վրայ պիտի ուրախանան . Ինչու որ Ցէրոջը առջևը մեծ պիտի ըլլայ , և Ն֊գինի ու օղի պիտի չխմէ . և Ղ֊Հոգիով պիտի լեցուի . Ֆ֊ու իր մօրը որովայնէն Սուրբ
16 Հոգիով պիտի լեցնէ . Ֆ֊ու Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Ցէր Աստուծոյն պիտի դարձընէ ։
17 Ա֊Եւ ինքը անոր առջևէն պիտի գայ Եղիային հոգիովը ու զօրութիւնովը , հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձընելու , և անչափանդներ՝ արդարներուն իմաստութեանը , որ Ցէրոջը բարեկարգ ժողո֊
18 վուրդ մը պատրաստէ ։ Եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին . Ա֊Ինչո՞վ դիտնամ ասը բանը . որովհետև ես ծեր եմ , ու իմ կինս իր օրերը
19 անցուցած է ։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր . Ես եմ Ն֊Գաբրիէլը՝ որ Աստուծոյ առջևը կը կայնիմ , ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու , և աս բաներուն
20 աւետիս քեզի տալու ։ Եւ ահա Հ֊համր պիտի ըլլաս դուն , ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև ան օրը՝ որ աս բաները ըլլան . քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուս , որոնք իրենց ատենին պիտի կատարուին ։
21 Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր , և կը զարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ ։
22 Ու երբոր դուրս ելաւ , չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ . և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է . ու ինքը նշանով կը խօսէր ա֊
23 նոնց հետ , և համր կը կենար ։ Ու եղաւ որ Ե֊րբ անոր պաշտօնին օրը֊
24 րը լմընցան , իր տունը դնաց ։ Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս ինքզինքը կը պահէր , և կ'ըսէր .
25 Ա֊յսպէս ըրաւ ինծի Ցէրը ‒ օրերս , որ Խ֊նայեցաւ Նախատինքս մարդոց մէջէն վերցընելու ։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի Մկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարէթ էր , Դ֊Մէկ

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ ։

‒ Եբր . բ . 3 ։ ա Պետ . ե . 1 ։ բ Պետ . ա . 16 ։ ա Ցօհ . ա . 1 ։ Ե֊Մար . ա . 1 ։ Ցօհ . ժե . 27 ։
Ե֊Գոր . ժե . 19 , 25 , 28 ։ ա Կոր . է . 40 ։
Ը֊Գոր . ժա . 4 ։
Ի֊Գոր . ա . 1 ։
Ղ֊Ցօհ . ի . 31 ։
Ի֊Մատ . բ . 1 ։

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ ։

Ը֊ա Մն . ի֊գ . 10 , 19 ։ Նէեմ . ժբ . 4 , 17 ։
Ի֊Ծն . է . 1 ։ ժէ . 1 ։ գ Թագ . թ . 4 ։ դ Թագ . ի . 3 ։ Ցոր . ա . 1 ։ Գոր . իգ . 1 ։ իգ . 16 ։ Փիլ . գ . 6 ։
Ք֊ա Մն . ի֊գ . 19 ։ բ Մն . բ . 14 ։ լա . 2 ։
Ի֊Եւ . է . 7 , 8 ։ ա Թագ . բ . 28 ։ ա Մն . իգ . 13 ։ բ Մն . ի֊Թ . 11 ։
Ա֊Ղ֊Ա . ժգ . 17 ։ Ցայտ . բ . 3 , 4 ։
Ի֊Եւ . է . 1 ։
Բ֊Գաա . գ . 22 ։ ժգ . 22 ։ Դան . ժ . 8 ։ Հմր 29 ։ Գ֊Ա . բ . 9 ։ Գոր . ժ . 4 ։ Ցայտ . ա . 17 ։

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ ։

Ի֊Հմր 60 , 63 ։
* Յ֊՝ Ցէրոջը ընծայեր ։
Հ֊Հմր 58 ։
Ն֊Թուա . գ . 3 ։ Դատ . ժգ . 4 ։ Գա . է . 33 ։
Ը֊Երեմ . ա . 5 ։ Գաղ . ա . 15 ։
Ե֊Մաղ . գ . 5 , 6 ։
Ֆ֊Մաղ . գ . 5 ։ Մատ . ժա . 14 ։ Մար . թ . 11 ։
Ց֊Ծն . ժէ . 17 ։

Ղ֊Գործ . ա . 16 ։ թ . 21 , 22 , 23 ։ Մատ . ժբ . 10 ։ Երբ . ա . 14 ։
Ը֊Եզեկ . գ . 26 ։ իդ . 27 ։

* Ցէ՛ս գ Թագ . ժա . 5 ։ ա Մն . թ . 25 ։

Ի֊Ծն . է . 23 ։ Ես . գ . 1 ։ ծգ . 1 , 4 ։

Ղ֊Մատ . ա . 18 ։ Գա . բ . 4 , 5 ։

կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի տունէն. և ան կոյսին անունը
28 Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը անոր դալով՝ ըսաւ. Ողջո՛յն քեզ՝ ով շնորհընկալ կի՛ս. Տէրը քու հետդ է. դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես։ Եւ անիկայ տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտածէր՝ թէ ինչպէս բան
30 պիտի ըլլայ ասոր ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ. Մի վախնար՝ Մարիամ, ինչու որ Աստուծմէ
31 շնորհք գտար. Ահա պիտի յղանաս, ու որդի պիտի ծնանիս, և անոր անունը Յիսուս պիտի
32 դնես։ Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ըսուի, և Տէր Աստուած պիտի տայ անոր՝ իր հօրը Դաւիթին աթոռը.
33 ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան պիտի թագաւորէ. և անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի
34 չունենայ։ Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին. Ինչպէս պիտի ըլլայ այս բանը, որովհետև ես երիկ մարդ
35 չեմ գիտեր։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր. Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ. ուստի ան քեզմէ ծնանելու սուրբը՝ Աստուծոյ
36 Որդի պիտի ըսուի։ Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան առնը արու զաւակով մը յղի է. ու ասիկայ ան ամսուն ըսուածին վեցերորդ
37 ամիսն է. Ինչու որ Աստուծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը անկարելի
38 չըլլար։ Եւ Մարիամ ըսաւ. Ահա Տէրոջը աղախինն եմ, քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի. ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց։
39 Ան օրերը երբ Մարիամ՝ ու արտորնօք լեռնակողմը Յուդայի
40 հին քաղաքը գնաց։ Եւ մտաւ Զաքարիայի տունը, ու Եղիսաբեթի
41 բարեւ տուաւ։ Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին բարեւը, մանուկը անոր որովայնին մէջը խաղաց, ու Եղիսաբեթ Սուրբ
42 Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ. Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ, և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը։
43 Եւ ասկից ինծի՞ եղաւ, որ իմ
44 Տէրոջս մայրը ինծի գայ. Վասն զի ահա երբոր քու բարեւիդ ձայնը ականջիս եկաւ, մանուկը որովայնիս մէջը խաղաց ուրախութենէն։
45 Եւ երանի անոր՝ որ հաւատացեր է թէ պիտի կատարուի ան բաները՝
46 որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն։ Եւ

Մարիամ ըսաւ. Իմ անձս կը
47 մեծցընէ Տէրը. Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս։
48 Ինչու որ ինք աղախնին խոնարհութեանը նայեցաւ. քանզի ահա ասկէ ետև բոլոր ազգերը ինծի երա-
49 նելի պիտի տան։ Վասն զի Հզօրը ինծի մեծամեծ բաներ ըրաւ. ու անոր Անունը սուրբ է։
50 Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ է ազգէ՝ ազգ։
51 Ինք բազուկովը զօրութիւն ցուցուց. Յիրուցան բրաւ ամբարտաւանները՝ իրենց սրտին խորհուրդովը։
52 գովը։ Զօրաւորները իրենց աթոռներէն իջեցուց, ու խոնարհները
53 բարձրացուց։ Անօթիները բարիքներով լեցուց, և հարուստները
54 պարապ ձամբեց։ Օգնութիւն բրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ Երողորմութիւնը միտք բերելով.
55 Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր Հայրերուն՝ Աբրահամին ու անոր սերունդին յաւիտեան։
56 Եւ Մարիամ անոր քովը իրեք ամիսի չափ կեցաւ, ու իր տունը դարձաւ։
57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ, ու որդի մը
58 ծնաւ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր ազգականները, որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց. և անոր հետ կ՚ուրախանային։
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թլփատելու եկան. և զանիկայ իր հօրը անունովը Զաքարիա
60 կը կոչէին։ Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ոչ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի։
61 Եւ անոր ըսին թէ՝ քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ՝ որ աս
62 անունով կոչուի։ Անդ կ՚ընծին անոր հօրը՝ թէ ինչ ա՛նունով կ՚ու-
63 զէ որ անիկայ կոչուի։ Ան ալ տախտակ մը ուզեց, ու գրեց՝ ըսելով. Յովհաննէս է անոր անունը. ու ամէնքը զարմացան։
64 Նէ իսկոյն բացուեցաւ անոր բերանը ու անոր լեզուն, և կը
65 խօսէր՝ ու կ՚օրհնէր զԱստուած։ Եւ վախ մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բնակէին. ու աս ամէն բաները Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմը կը
66 զրուցուէր։ Եւ ամէն լսողները իրենց սիրտերուն մէջը դրին, ու կ՚ըսէին. Արդեօք աս տղան ի՞նչ պիտի ըլլայ. ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետն էր։
67 Եւ անոր Հայրը Զաքարիան Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգա-

Աւետարան ըստ Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ։

Ղուկ. թ. 23։ ժ. 19։ Դատ. գ. 12։

Հմր 12։

Վեր. է. 14։ Մատ. ա. 21։ Գլ. բ. 21։

Մար. ե. 7։ Երեմ. իգ. 5։ Սաղ. ճլը. 11։ Ցայտ. գ. 7։ Դան. բ. 44։ է. 14։ 27։ Արդ. 21։ Մխ. գ. 7։ Ցոհ. ժբ. 34։ Երբ. ա. 8։ Մատ. ա. 20։ Մատ. ժգ. 33։ իզ. 63։ 64։ Մար. ա. 1։ Ցոհ. ա. 34։ ի. 31։ Գոր. բ. 37։ Հռով. ա. 4։ Ցոհ. ժբ. 14։ Երեմ. լբ. 17։ Զաք. բ. 6։ Մատ. ժե. 26։ Մար. ժ. 27։ Գլ. ժբ. 27։ Հռով. գ. 21։

Ցես. իա. 9։ 10։ 11։

Հմր 28։ Դատ. ե. 24։

Կամ՝ հաւատացեր է, քանզի

Աւետարան ըստ Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ։

Բաթագ. բ. 1։ Սաղ. ղգ. 2։ 3։ լե. 9։ Ամր. գ. 18։

Աթագ. ա. 11։ Սաղ. ճլբ. 6։

Մաղ. գ. 12։ Գլ. ժա. 27։

Սաղ. հա. 19։ Ծիզ. 2։ 3։

Սաղ. ճժա. 9։

Ծն. ժէ. 7։ Եւ. ի. 6։ Սաղ. ճգ 17։ 18։

Սաղ. ղը. 1։ ճժբ. 15։ Ես. խ. 10։ ծա. 9։ ծբ. 10։

Սաղ. ղգ. 10։ Պետ. ե. 5։

Աթագ. բ. 6։ Ցոր. ե. 11։ Սաղ. ճժգ. 6։

Աթագ. բ. 5։ Սաղ. ղգ. 10։

Սաղ. գբ. 3։ Երեմ. լա. 3. 20։

Ծն. ժէ. 19։ Սաղ. ճլբ. 11։ Հռով. ժա. 28։ Գաղ. գ. 16։

ԺՀմր 14։

Ծն. ժէ. 12։ Ղե. ժբ. 3։

ՀՀմր 13։

ՅՀմր 13։

ՂՀմր 20։

ՃՀմր 39։

Գլ. բ. 19։ 51։

Ծն. լթ. 2։ Սաղ. ե. 17։ ճե. 21։ Գոր. ժա. 21։

Ցովել. բ. 28։

68 րեացաւ ու բսաւ . Ե Օրհնեալ ըլլայ
Խոսյէլի Տէր Աստուածը , որ ՙայ-
ցելութեան ելաւ , և իր ժողովուր-
69 դին փրկութիւն ըրաւ . Ե Ու մեզի
փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր
Դաւիթ ծառային տունէն .
70 (Դ Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը
խօսեցաւ , որոնք աշխարհի սկիզբէն
ի վեր անոր մարգարէներն էին .)
71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն , և
բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն .
72 Ե Ողորմութիւն ընելու մեր հայրե-
րուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը
73 միտք բերելու , (Ե Ան երդումը որ
մեր հօրը Աբրահամին րրաւ ,) մե-
74 զի տալու , Որ մեր թշնամիներուն
ձեռքէն ազատուելով՝ առանց
75 վախի Ե զանիկայ պաշտենք , Ե Սրբ-
րութիւնով ու արդարութիւնով
անոր առջեւը՝ մեր Ե Ո ր ը բոլոր
76 օրերուն մէջ : Եւ դուն ով մանուկ՝
Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կո-
չուիս . ինչու որ Ե Տէրոջը երեսին
առջեւէն պիտի երթաս՝ անոր ճամ-
77 բաները պատրաստելու , Ե նոր
ժողովուրդին դիտցընելու Ե ր է Ն
փրկութիւնը՝ Ե իրենց մեղքերուն
78 թողութիւնովը , Մեր Ե աստուծոյն
գթած ողորմութեանը համար՝ ո-
րով Ե Ծագող Ե ր է Ն վերէն մեզի
79 այցելութեան եկաւ , Ե խաւարի և
մահուան ստուերի մէջ նստողնե-
րուն լոյս տալու , — մեր ոտքերը
խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտ-
կելու :
80 Եւ Ե տղան կը մեծնար ու կը զօ-
րանար հոգիով , և Ե անապատնե-
րուն մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլին երեւցաւ :

ԳԼ . Բ

1 Օգոստոս կայսրը կը հրամայէ աշխարհագիր
ընել իր բոլոր տէրութեանը մէջ : 6 Քրիս-
տոսի ծնունդը : 8 Հրեշտակ մը աւետիս կու
տայ հովիւներուն : 13 Երկնային զօրաց բազ-
մութիւնը կ'օրհնէն զԱստուած՝ Քրիստոսի
ծննդեանը համար : 21 Քրիստոս կը թլփա-
տուի , 22 տաճարը կը տարուի : 28 Սիմէօն
և Աննա կը մարգարէանան Քրիստոսի վրայով :
40 Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ ,
46 տաճարին մէջ Հրէից վարդապետներուն
հարցմունքներ կ'ընէ , 51 և իր ծնողացը
հնազանդ կը մնայ :

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս
կայսրէն հրաման ելաւ՝ որ բո-
2 լոր աշխարհ գրուի : (Ե Այս առջի
աշխարհագիրը եղաւ կիւրենոսին
Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւնն
3 ըրած ատենը :) Եւ ամէնքը կ'եր-
թային աշխարհագիրը մտնելու՝ ա-
4 մէն մէկը իր քաղաքին մէջ : Յով-
սէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթ
քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան
Ե Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլէհէմ
կ'ըսուի , (Ե ինքը Դաւիթի տունէն
ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար ,)
5 Ընծայագիրը մտնելու Մարիամին
հետ միասին , որ ան իր նշանածն
6 էր , և յղի էր : Ու եղաւ որ երբ
անոնք հոն էին , անոր ծնանելու
7 օրերը լեցուեցան . Եւ իր Ե անդրա-
նիկ որդին ծնաւ , ու խանձարուրով
փաթթեց , և մանկիկայ մսուրին
մէջը պառկեցուց . ինչու որ իջեւա-
նին մէջ իրենց տեղ չկար :
8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային
դաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց
հօտերուն դիւերուան պահպանու-
9 թիւնը կ'ընէին : Եւ ահա Տէրոջը
հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու
Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը
ծագեցաւ . Ե ու խիստ շատ վախ-
10 ցան : Եւ հրեշտակը բսաւ անոնց .
Մի վախնաք , ինչու որ ահա ես
ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս
կու տամ , Ե որ բոլոր ժողովուրդին
11 պիտի րլլայ . Ե վասն զի ձեզի այսօր
Ե փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղա-
քին մէջ , որ ինքը Ե Օծեալ Տէր
12 է : Եւ ասիկա ձեզի նշան մը ըլլայ .
մանուկ մը պիտի գտնէք խանձա-
րուրով փաթթած , — մսուրի մէջ
13 պառկած : Ե Եւ իսկոյն ան հրեշ-
տակին հետը երկնային զօրքերու
բազմութիւն մը եղաւ , որոնք
զԱստուած կ'օրհնէին ու կ'բսէին .
14 Ե Է ր է Ն բարձրութիւնքը մէջ Աս-
տուծոյ փառք , ու երկրիս վրայ
Ե խաղաղութիւն , Ե մարդոց մէջ
15 հաճութիւն : Ու եղաւ որ երբ
հրեշտակները անոնցմէ երկինքը
վերցան , հովիւները իրարու բսին .
Եկէք մինչև Բեթլէհէմ երթանք ,
ու տեսնենք՝ Ե ի Ն Է Ն ա ս եղած
բանը , որն որ Տէրը մեզի յայտնեց :
16 Ու եկան արտորնօք , և գտան Մա-
րիամը ու Ցովսէփը և մսուրին մէջ
17 պառկած մանուկը : Ու երբոր տե-
սան , իմացուցին ան խօսքին վրա-
յով , որ ասի մանուկին համար
18 իրենց ըսուեցաւ : Եւ ամէնքը
որ կը լսէին , կը զարմանային ան
բաներուն վրայ , որ հովիւները ի-
19 րենց կը ըսուեցին : Ե Բայց Մա-
րիամ ասի ամէն բաները կը պահէր ,
ու իր սրտին մէջը կը մտածէր :
20 Եւ հովիւները դարձան , կը փա-
ռաւորէին ու կ'օրհնէին զԱստուած
ան ամէն բաներուն համար՝ որ
լսեցին ու տեսան , ինսոր որ իրենց
ըսուեցաւ էր :
21 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան
անիկայ թլփատելու , Ե անոր անու-
նը Յիսուս դրուեցաւ , որ հրեշտա-
կէն կոչուած էր՝ դեռ ինքը Ե ղ ը
որովայնին մէջ չյղացած :
22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝
երբոր անոնց Ե մաքրութեան օրերը

Սովորական եղած փրկիչ թաւականէն վեց տարի առաջ :

Ղ Գ թագ . ա . 48 : Սաղ . խա . 13 : Հր . 18 : Ճղ . 48 :
Ե Ել . գ . 16 : գ . 31 : Սաղ . ճժա . 9 : Գլ . է . 16 :
Ե Սաղ . ճլը . 17 :
Ե Երեմ . իգ . 5 , 6 : լ . 10 : Դան . թ . 24 : Գոր . գ . 21 : Հաւ . ա . 2 :
Ե Ղե . իզ . 42 : Սաղ . ղը . 3 : ճն . 8 , 9 : Ճղ . 45 : Եզեկ . ժգ . 60 : Հճր 54 :
Ե Ծն . ժբ . 3 : ժէ . 4 : իր . 16 , 17 :
Ե Հաւ . ղ . 18 , 22 : Երր . թ . 14 :
Ե Երեմ . լը . 39 , 40 : Եփե . գ . 24 : բ Թես . բ . 12 : բ Տիմ . ա . 9 : Տիտ . բ . 12 : ա Պետ . ա . 15 : բ Պետ . ա . 4 :
Ե Ես . խ . 3 : Մաղ . գ . 1 , 3 , 5 : Մատ . ժա . 10 : Հճր 17 :
Ե Մար . ա . 4 : Գլ . գ . 3 :
Ե Թուա . իդ . 17 : Մաղ . գ . 2 :
Ե Ես . թ . 2 : իբ . 7 : Խթ . 9 : Մատ . գ . 16 : Գոր . իղ . 18 :

Հինգ տարի առաջ յիշեալ թուականէն :

Ե Գլ . բ . 40 :
Ե Մատ . գ . 1 : ժա . 7 :

Ե Գոր . ե . 37 :
Ե ա Թագ . ժգ . 1 , 4 : Ցօն . է . 42 :
Ե Մատ . ա . 16 : Գլ . ա . 27 :

Հինգ տարի առաջ յիշեալ թուականէն :

Ե Մատ . ա . 25 :

Ե Գլ . ա . 12 :
Ե Ցն . ժբ . 3 : Մատ . իբ . 19 : Մար . ա . 15 : Հճր 31 . 32 : Գլ . իդ . 47 : Կող . ա . 23 :
Ե Ես . թ . 6 :
Ե Մատ . ա . 21 :
Ե Մատ . ա . 16 : ժգ . 16 : Գլ . ա . 43 : Գոր . բ . 36 : ժ . 36 : Փիլ . բ . 11 :
Ե Ցն . իբ . 12 , լբ . 1 , 2 : Սաղ . ճգ . 20 , 21 : Ճխբ . 2 : Դան . է . 10 : Երր . ա . 14 : Ցայտ . է . 11 :
Ե Գլ . ամթ . 38 : Եփե . ա . 6 : գ . 10 , 21 : Ցայտ . է . 13 :
Ես . ծէ . 19 : Գլ . ա . 79 : Հաւ . է . 1 : Եփե . բ . 17 : Կող . ա . 20 :
Ե Ցօն . գ . 16 : Եփե . բ . 4 , 7 : բ Թես . բ . 16 : ա Ցօն . գ . 9 , 10 :
Ե Ցն . լէ . 11 : Գլ . ա . 66 : Հճր 51 :

Շորս տարի առաջ յիշեալ թուականէն :

Ե Ցն . ժէ . 12 : Ղե . ժբ . 3 : Գլ . ա . 59 :
Հ Մատ . ա . 21 , 25 : Գլ . ա . 31 :
Ե Ղե . ժբ . 2 , 3 , 4 , 6 :

Զորս տարի առաջ վերադիչեալ թուականէն։

ՂԵՒ. ԺԹ. 2։ ԻՐ. 29։ ԼԴ. 19։ ԹՈՒ. Գ. 13։ Ը. 17։ ԺԸ. 15։ ՅՂԷ. ԺԸ. 2. 6. 8։

ՅԵՍ. Ի. 1։ ՄԱՐ. ԺԱ. 43։ ՀՈՒԹ 38։

ՅՍԱԳ. ԽԹ. 48։ ԵՐԵ. ԺԱ. 5։

ՆՄԱՍ. Գ. 1։

ՂՆԽ. ԽԶ. 30։ ՓԻԼ. Ա. 23։

ՍԵՍ. Ծ. 10։ ՓԼ. Գ. 6։

ՂԵՍ. Թ. 2։ ԻՐ. 6։ ԽԹ. 6։ Կ. 1. 2. 3։ ՄԱՍ. Դ. 16։ ԳՈՐ. ԺԳ. 47։ ԻԸ. 28։

ՂԵՍ. Ը. 14։ ՕՎ. ԺԳ. 9։ ՄԱՍ. ԽԱ. 44։ ՀՈՎ. Թ. 32։ 33։ Ա ԿՈՐ. Ա. 23. 24։ Բ ԿՈՐ. Ը. 16։ Ա ՊԵՏ. Բ. 7. 8։

ԼԳՈՐ. ԻԸ. 22։

ՍԱԳ. ԽԸ. 10։ ՅՈՎ. ԺԹ. 25։

ՍԳՈՐ. ԽԳ. 7։ Ա ՏԻՄ. Ե. 5։

ՀՄԱՐ. ԺԱ. 43։ ՀՁՐ 25։ ԳԼ. ԻԳ. 21։

ՍՀՁՐ 52։ ԳԼ. Ա. 80։

լմընցաւ, Երուսաղէմ տարին զանիկայ Տէրոջը առջեւը հանելու,
23 (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ թէ, Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ, Տէրոջը սուրբ
24 բսուի,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ բսուածին պէս՝ ընծայ տալու զոյգ մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու
25 ձագ։ Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար, որուն անունը Սիմէօն էր. ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր, Իսրայէլի միխիթարութեանը կը սպասէր. ու
26 Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր։ Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն՝ թէ մահ պիտի չտեսնէ, մինչեւ որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ։
27 Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ. ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը
28 պէս անոր վրայ ընեն, Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ, և օրհնեց
29 զԱստուած՝ ու բսաւ. Ես հիմա ով Տէր՝ արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ
30 համեմատ. Վասն զի իմ աչքերս
31 տեսան քու փրկութիւնդ, Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջեւը պատրաստեցիր.
32 Հաստեցիր. Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու, և փառք քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ։
33 Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ, որ անոր
34 համար կը խօսուէին։ Ու Սիմէօն օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամին բսաւ. Ահա աս Աստուածը Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար, Ու հակառակութեան նպատակ պիտի ըլլայ
35 (Եւ քու սրտիդ ալ թուր մը պիտի անցնի,) որ շատ սրտերէն խորհուրդները յայտնուին։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փանուելի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն. ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ երկանք հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեանը ժամանակ
37 կէն, Եւ որբևարի էր դրեթէ ութսունուչորս տարուան. որ տաճարէն չէր դառնար, հապա ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ։
38 Եւ ասիկայ նոյն ժամուն եկաւ, ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն, որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին։
39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա դարձան՝ իրենց Նազարէթ քաղաքը։
40 Բէթ քաղաքը, Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր։
41 Եւ անոր ծնողքը տարին զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթային։
42 Ու երբոր տասներկու տարեկան եղաւ, տօնին սովորութեանը պէս երբոր անոնք
43 Երուսաղէմ ելան, Եւ ան օրերը որ լմընցուցին ու նորէն ետ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց. և Յովսէփ ու անոր մայրը
44 չէին գիտեր. Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն է, մէկ օրուան ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին զանիկայ ազգականներուն և ճանչուորներուն
45 մէջը։ Ու երբոր չգտան, նորէն Երուսաղէմ դարձան՝ անիկայ փընտռելու։
46 Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան զանիկայ, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր, անոնց մտիկ կ'ընէր,
47 ու անոնց հարցընէր։ Եւ Ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ։
48 Ու երբոր տեսան անիկայ, ապշած ըլլացին. և անոր մայրը բսաւ անոր. Որդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի այդպէս ըրիր. ահա քու հայրդ ու ես՝ խիստ վշտացած քեզ կը փընտռէինք։
49 Ու ան բսաւ անոնց. Ձիս ինչո՞ւ կը փնտռէիք, չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս
50 գործերը ըլլամ։ Եւ անոնք չհասկըցան ան խօսքը՝ որ իրենց ըսաւ։
51 Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ, և անոնց հնազանդ էր. բայց անոր մայրը ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր։
52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով, և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք։

Զորս տարի առաջ վերադիչեալ թուականէն։

Ցա. Տ. 8

ԸՆԵ. ԻԳ. 15. 17. 23։ Բ ՕՐ. ԺՂ. 1. 16։

ԳԼ. Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և մկրտութիւնը. 15 անոր վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 20 Հերովդէս կը բանտարկէ զՅովհաննէս։ 21 Քրիստոս կը մկրտուի, ու երկինքէն վկայութիւն կ'ըլլայ իրեն համար։ 23 Յիսուսի տարիքը, և անոր ազգաբանութիւնը Յովսեփէն մինչև Ադամ հասնելով։

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն ըրած ատենը, ու Հերովդեսին՝ Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին՝ Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և Լիսանիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը,
2 Եւ Անան

Ցա. Տ. 26

ՑՈՎ. ԺԱ. 49. 51։ ԺԲ. 13։ ԳՈՐ. Գ. 6։

Ցամ Տեառն 26

նայի ու կայիափայի քահանայապետութեան տունը՝ Ատուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ՝ անապատին
3 մէջ ։ Ե՚ու անիկայ եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր Ատեցայ թողութեան համար .
4 ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է՝ բսելով . Ձ՚Անապատի մէջ կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք , անոր շաւիղները շիտակեցէք .
5 ձէք . Ամէն ձոր պիտի լեցուի , և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ , և ծուռը պիտի շիտկուի , ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ
6 պիտի բլլան . Ե՚ու ամէն մարմին Ատուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ ։
7 Ու իրմէն մկրտուելու ելլող ժողովուրդներուն բսաւ . Ո՚իժերու ծնունդներ՝ ո՞վ իմացուց ձեզի դառ
8 լու բարկութենէն փախչիլ ։ Ու՚րեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք , և մի՛ բսկսիք ձեր ներսի դին բսել թէ , Մենք մեզի Հայր՝ Աբրահամ ունինք . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի , որ Ատուած կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ հանելու ։
9 Ա՚լ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . Է՚ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր , կը կտրուի ու կրակը կը
10 ձգուի ։ Եւ ժողովուրդները կը հարցընէին իրեն՝ ու կ՚ըսէին . Ու՚
11 րեմն ի՞նչ բնենք ։ Պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց . Ի՚ն որ երկու հանդերձ ունի , թող չունեցողին տայ . և ով որ կերա
12 կուր ունի , նոյնպէս ընէ ։ Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու , ու բսին անոր . Վ՚արդապետ՝ մենք
13 ի՞նչ բնենք ։ Ան ալ բսաւ անոնց . Ձեզի հրամայուածէն աւելի բան չպահանջէք ։
14 Զինուորներն ալ կը հարցընէին անոր՝ ու կ՚ըսէին . Եւ մենք ի՞նչ բնենք . բսաւ անոնց . Մէկը մի՛ հարստահարէք , և չ՚ըսսիս՝ զ՚ձեզ զրպարտութիւն մի՛ բնէք , ու ձեր թոշակովը բաւականացէք ։
15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր , և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ ան է արդեօք Քրիստոսը ,
16 Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամէնուն՝ ու բսաւ . Ե՚ս ձեզ ջրով կը մկրտեմ . բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ , որ ես անոր կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով .
17 Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ , ֊ու ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ , և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ ։
18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողովուրդը յորդորելով ։
19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը կնկանը Հերովդիային համար , և բոլոր չարութիւններուն համար՝ որ
20 Հերովդէս գործեց , Ան ամենուն վրայ աս ալ աւելցուց , որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց ։
21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը , Հ՚ն Յիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ՚ընէր , երկինքը
22 բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւոյթով աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ , ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ՚ըսէր . Դուն ես իմ սիրելի Որդիս , քեզի հաւնեցայ ։
23 Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր Ա՚ստուածային գործերէ երսուն տարեկան բլլալ , որ (ինչպէս կը կարծուէր) Ո՚ւնքը Յովսեփին որդին էր , որ ան Հ՚ե
24 ղինի , որ ան Մատաթիին , Որ ան Ղ՚ևիին , որ ան Մելքիին , որ ան
25 Յաննէին , որ ան Յովսեփին , Որ ան Մատաթիային , որ ան Ամովսին , որ ան Ն՚աւումին , որ ան
26 Եսղիին , որ ան Ն՚անգէին , Որ ան Մաաթին , որ ան Մատաթիային , որ ան Սեմէիին , որ ան Յովսեփին ,
27 որ ան Յուդային , Որ ան Յովհաննային , որ ան Ռեսային , որ ան Զօրաբաբելին , որ ան Սաղաթիէլ
28 լին , որ ան Ներիին , Որ ան Մելքիին , որ ան Ադդիին , որ ան Կովսամին , որ ան Եդմովդադին , որ
29 ան Էրին , Որ ան Յովսեսին , որ ան Եղիազարին , որ ան Յովրիմին , որ ան Մատաթին , որ ան Ղ՚ևիին ,
30 Որ ան Սիմէօնին , որ ան Յուդային , որ ան Յովսեփին , որ ան Յովնանին , որ ան Եղիակիմին ,
31 Որ ան Մելեային , որ ան Մայնանին , որ ան Մատաթային , ֋որ ան Ն՚աթանին , ֋որ ան Դաւիթին ,
32 ֋Որ ան Յեսսէին , որ ան Ովբեդին , որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմոնին ,
33 որ ան Ն՚ասսոնին , Որ ան Ամինադարին , որ ան Ե՚րամին , որ ան Եսրոնին , որ ան Փարեսին , որ ան
34 Յուդային , Որ ան Յակոբին , որ ան Իսահակին , որ ան Աբրահամին , ֋որ ան Թարային , որ ան
35 Նաքորին , Որ ան Սերուգին , որ ան Ռագաւին , որ ան Փաղեկին , որ ան Եբերին , որ ան Սաղային ,
36 Որ ան Կայնանին , որ ան Արփաքսադին , ֋որ ան Սեմին , որ ան Ն՚ո
37 յին , որ ան Ղ՚ամեխին , Որ ան Մա

Ցամ Տեառն 26

֊ Մխ · գ · 12 ։ Մաա · ժգ · 30 ։

Յա · Տ · 30

Մաա · ժգ · 3 ։ Մր · ղ · 17 ։

Յա · Տ · 27

Մաա · գ · 13 ։ Յն · ա · 32 ։

Յա · Տ · 26

Թու · գ · 3, 35, 39, 43, 47 ։ Մաա · ժգ · 55 ։ Յն · ղ · 42 ։

Ե՚ս · ձ · 1 ։ Մաղ · դը · 2 ։ Ես · ծր · 10 ։ Գլ · բ · 10 ։ Մաա · գ · 7 ։

Մաա · է · 19 ։

Գոր · բ · 37 ։ Գլ · ժա · 41 ։ բ Կոր · ը · 14 ։ Յակ · բ · 15, 16 ։ ա Յն · գ · 17 ։ դ · 20 ։ Մաա · իա · 32 ։ Գլ · է · 29 ։

Գլ · ժթ · 8 ։

Ել · իգ · 1 ։ Ղ՚և · ժթ · 11 ։

Մաա · գ · 11 ։

Ցամի Տեառն 26

թուսաղային , որ ան Ենովքին , որ ան Ցարեդին , որ ան Մաղաղիէլ-
38 լին , որ ան Կայնանին , Որ ան Ենովսին , որ ան Սեթին , որ ան Ադամին , Ո որ ան Աստուծոյ ։

ԳԼ · Դ

1 Քրիստոս ծամ կը պահէ և կը փորձուի · 13 կը յաղթէ Սատանային · 14 կը սկսի քարոզել · 16 Նազարեթի մարդիկը կը զարմանան անոր չնորհալից խօսքերուն վրայ · 33 Քհուա կը բժշկէ դիւահար մը · 38 Պետրոսին զրանչը · 40 և ուրիշ շատ հիւանդներ · 41 Դեւերը կը խոստովանին Թէ անիկայ է Քրիստոսը , բայց կը յանդիմանուին անկէ · 43 Քրիստոս կը քարոզէ քաղաքներուն մէջ ։

1 Յե- Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ , Ե ու Հոգիէն անապատը տարուե-
2 ցաւ , Եւ քառասուն օր Սատանայէն փորձուեցաւ . Ե ու ան օրերը բան մը չկերաւ . և ան օրերը լմընալէն ետև անօթեցաւ ։
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր . Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ աս
4 քարին որ հաց ըլլայ ։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . Ր Գրուած է Թէ , Ո՛չ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա Աստուծոյ ամէն խօսքովը ։
5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը հանելով զանիկայ , աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց
6 անոր մէկ վայրկեանի մը մէջ . Եւ Սատանան ըսաւ անոր . Ես ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ , Ի՝նչու որ ինծի յանձնուած է . և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ . Ուստի Թէ որ դուն իմ առջեւս Ն՚Յ՚Ա՚ երկրպագութիւն ընես , ամէնը քեզի ըլլայ ։
8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . *Ը Գրուած է Թէ , Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընես , ու միայն զանիկայ պաշտես ։
9 Ի Եւ զանիկայ տարաւ Երուսաղէմ , ու տաճարին աշտարակին վրայ կայնեցուց , ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ . Ի՝նչու որ Ը գրուած է Թէ , Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար՝
11 որ քեզ պահեն . Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ , որ չըլլայ Թէ ոտդ քարի զարնես ։
12 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Ր Ըսուած է Թէ՝ Քու
13 Տէր Աստուածդ չփորձես ։ Ու երբ որ Սատանան ամէն փորձութիւնը կատարեց , Ի՝ատեն մը ետ կեցաւ անկէ ։
14 Ի Եւ Յիսուս Ւ Հոգիին զօրութեամբը Ի Գալիլեա դարձաւ . ու անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
15 կողմերը տարածուեցաւ ։ Եւ ինքը անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցընէր , ու ամէնէն կը փառաւորուէր ։
16 Ու եկաւ Ի՝Նազարէթ , ուր որ ինքը մեծցած էր . և իր սովորութեանը պէս Ւ շաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը , ու ելաւ որ կարդայ ։
17 Եւ տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը . ու երբոր գիրքը բացաւ , գտաւ ան տեղը՝ ուր որ գր-
18 րուած էր . Ի՝Տէրոջը Հոգին իմ վրաս է . Ի՝ինչու որ՚՚ զիս օծեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու . զիս խրկեց կոտրած սիրտ ու-
19 նեցողները բժշկելու . Գերիներուն ազատութիւն , և կոյրերուն տեսութիւն քարոզելու , Հարստահարութիւն կրողները ազատ թողտալու , Տէրոջը ընդունելի տարին
20 քարոզելու ։ Եւ գիրքը դոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին տնկած անոր կը նայէին ։
21 Եւ սկսաւ անոնց ըսել . Այսօր աս գրուածը կատարուեցաւ , -- ձեր
22 ականջները լսեցին ։ Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին , Ի՝ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ՚ըսէին . Ո՚Այիկայ Յովսեփին որդին
23 չէ՞ ։ Եւ ըսաւ անոնց . Իրաւ որ դուք ինծի պիտի ըսէք աս առած կը . Բժիշկ՝ քու անձդ բժշկէ . Ի՝որչափ բաներ լսեցինք որ կափառնայած մէջ եղաւ , Ի՝հոս ալ ըրէ
24 քու քաղաքիդ մէջ ։ Եւ ըսաւ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ , Ի՚մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդու-
25 նելի չէ ։ Եւ յիրաւի կ՚ըսեմ ձեզի , Ո Թէ շատ որբևարիներ կային եղեայրին օրերը Իսրայէլի մէջ , երբոր երեք տարի ու վեց ամիս երկինքը դոցուեցաւ , անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր երկրին մէջ .
26 Բայց եղիան անոնցմէ մէկուն չըխրկուեցաւ , հապա միայն Սիդոնացւոց Սարեփթա Ի՚՚ՀՒ մէջ
27 որբևարի կնկան մը ։ Ո Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ եղիսէ մարգարէին առենը . ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ , հապա միայն Նէեման Ասորին ։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր
29 աս խօսքերը լսեցին . Ու ելան անկից քաղաքէն դուրս հանեցին , և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր , որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն ։ *Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց ։
31 Ո Եւ իջաւ Գալիլեայի կափառնա-

Ցամի Տեառն 30

Ե Մատ . ե · 1 · 2 ։

Ե Մատ . ե · 23 ։ Ժգ · 54 ։ Մար · գ · 1 ։

Ղ Դեր . Ժգ · 14 ։ Ժէ · 2 ։

Հ Ես · կա · 1 ։

† կ՚՚ անոր համար

Ե Մատ . գ · 1 ։ Մար · ա · 12 ։

Բ Հմր 14 ։ Գլ · բ · 27 ։

† Եզ · լգ · 28 ։ գ Թագ · Ժթ · 8 ։

Ե Բ Օր · ը · 3 ։

Ե Յով . խե · 2 ։ Մատ . Ժգ · 54 ։ Մար · գ · 2 ։ Գլ · բ · 47 ։

Ի Ցօհ . Ժբ · 31 ։ Ժգ · 30 ։ Ցայտ · Ժգ · 2 · 7 ։

Ղ Ցօհ . գ · 42 ։

Ե Մատ . գ · 13 ։ Ժա · 23 ։

* Ո՚՚ն՚՚ եւ՚՚ս գնա Սատանայ , ինչուոր գրուած

Ղ Բ Օր · գ · 13 ։ Ժ · 20 ։ Ի Մատ . գ · 5 ։

Ե Մատ . Ժգ · 54 ։ Մար · գ · 1 ։

Ղ Գ Թագ · Ժէ · 9 ։ Ժբ · 1 ։ Ցակ · ե · 17 ։

Ղ Բ Օր · գ · 16 ։

Ի Ցօհ . Ժգ · 30 ։ Երբ · գ · 15 ։

Ի Մատ . գ · 12 ։ Ցօհ . գ · 43 ։

Ցա · Տ · 30

Ղ Հմր 1 ։ Ի Գոր . Ժ · 37 ։

Ղ Գ Թագ . ե · 14 ։

- Ցօհ . բ · 59 ։ Ժ · 39 ։

Ղ Մատ . գ · 13 ։ Մար · ա · 21 ։

Ցամի Տեառն 31

Մատ. գ. 28, 29, Տիտ. բ. 15, Ես. ա. 23,

յուժ քաղաքը. ու չարաթի օրերը
32 կը սորվեցընէր անոնց։ Եւ կը
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ. Ո՞ւնչու որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը։ Նէ-
ժողովարանին մէջ մարդ մը կար,
որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով.
Թող տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ
բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի.
միթէ մեզ կորսընցընելու՞ եկար.
Գիտեմ քեզ ով ես, Աստուծոյ
35 Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստեց ա-
նոր ըսելով. Պապանձէ՛ ու ել
ատկէ. ու դեւը զանիկայ Ներս-
քին մէջտեղը գետինը
զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր։ Եւ զարմանք
եկաւ ամենուն վրայ. և իրարու
հետ կը խօսէին՝ ու կ'ըսէին. Ա՛ս
ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութիւնով
և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն, ու կ'ելլեն։ Եւ ա-
նոր համբաւը տարածուեցաւ շրջա-
կայ գաւառին ամէն տեղերը։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ։ Սիմոնին զո-
քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տան-
ջուէր, ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն։ Եւ Յիսուս անոր վրայ
կայնելով՝ սաստեց ջերմին, որ թո-
ղուց զանիկայ. և շուտ մը ելաւ,
ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ը-
նէր։
41 Եւ արեւը մարդ մտած ատենը՝
ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տե-
սակ յաւերով հիւանդներ, իրեն
բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք։ Դեւեր ալ կ'ել-
լէին շատերէն, կ'աղաղակէին ու
կ'ըսէին թէ, Դուն ես Քրիստոս՝
Աստուծոյ Որդին. Նե ինքը կը
սաստէր՝ ու թող չէր տար անոնց
որ խօսին, ինչու որ գիտէին թէ
ինքը Քրիստոսն է։
43 Ու երբոր գորեկ եղաւ, ելաւ
ու գնաց անապատ տեղ մը, և
ժողովուրդները կը փնտռէին զա-
նիկայ. եկան մինչև անոր, ու կը
ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չեր-
թայ, բայց անիկայ ըսաւ անոնց.
44 Պէտք է ինծի՝ որ ուրիշ քաղաքնե-
րու ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեմ. քանզի ասո՛ր բա-
45 նիս համար իրկուած եմ։ Ու
Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր։

ԳԼ. Ե

1 Քրիստոս Պետրոսի Նաւը նստած՝ կը սորվե-
ցընէ ժողովրդոց, 4 և ձկանց հրաշալի որսով
մը կը յայտնէ թէ Պետրոսը ու անոր ընկեր-
ները մարդոց որսորդներ պիտի ըլլ. 12
Քրիստոս բորոտը կը մաքրէ. 16 անապատ
տեղ մը քաշուած՝ աղօթք կ'ընէ. 18 անդա-
մալոյծ մը կը բժշկէ. 27 իրեն կը կանչէ
Մատթէոս մաքսաւորը. 29 մեղաւորներու
հետ հաց կ'ուտէ. 34 և կը նախատէ թէ
իր համբառնալէն առաջ՝ առաքեալները նեղու-
թիւն պիտի կրեն ու ծոմապահեն։

Ցամի Տեառն 31

1 Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը
անոր բոլորտիքը դիզուեցաւ՝
Աստուծոյ խօսքը լսելու համար,
ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին
2 քովը կեցեր էր. Ու տեսաւ երկու
նաւեր՝ որ ծովակին քովը կեցեր
էին, և ձկնորսները անոնց մէջէն
ելած՝ ուռկանները կը լուային։
3 Ինքը ան նաւերուն մէկուն մէջը
մտաւ՝ որ Սիմոնինն էր, և աղաչեց
անոր՝ որ քիչ մը ցամաքէն հե-
ռու մէջը տանի. և նստելով՝ նաւուն
մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվե-
ցընէր։
4 Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ,
ըսաւ Սիմոնին. Հանէ տար նո-
ղէպ ի խորունկը, և ուռկանները
5 ձիգ ձգեցէք որսալու։ Եւ
Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոր. Վարդապետ՝ բոլոր գիշերս
աշխատեցանք, ու բան մը չբռնե-
ցինք. բայց քու խօսքիդ համար
6 ուռկանը ձգեմ։ Ու երբոր ա՛ս բ-
րին, խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին
մէջը, ու իրենց ուռկանը կը պա-
7 տռուէր։ Եւ ա՛յլ կ'ընէին մէկալ
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերնե-
րուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և և-
կան, ու երկու նաւերն ալ լեցու-
ցին, մինչև որ ընկղմելու մօտ էին։
8 Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ, Յի-
սուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ.
Ելի՛ ինէ՛ քովէս մեկնի դնա, ին-
չու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ։
9 Վասն զի ապշութիւնը պատեց ա-
նիկայ և անոր հետը եղող ամէնը,
ան իրենց բռնած ձուկերուն որսին
10 համար. Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսին
որդիքը Յակոբոսը և Յովհաննէ-
սը, որոնք Սիմոնին ընկերներն էին.
ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնին. Մի
վախնար, Տասկ եւս մարդոց որ-
11 սորդ պիտի ըլլաս։ Եւ նաւերը
ցամաքը հանելով՝ Համէն բան թո-
ղուցին, ու անոր եւեւէն գացին։
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի
մը մէջ էր, ահա մէկ մարդ մը բո-
րոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Յի-
սուսը տեսաւ, երեսի վրայ իյնա-
լով աղաչեց անոր՝ ու ըսաւ. Տէ՛ր
թէ որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։
13 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկընցընե-
լով՝ դպաւ անոր, ու ըսաւ. Կ'ու-
զեմ՝ մաքրուէ՛. և շուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց։ Ու ինքը
պատուիրեց անոր որ մէկու մը չը-
սէ, հապա ըսաւ. Գնա՛ քեզ քա-

Մատ. գ. 18, Մար. ա. 16,

Ղկ. բ. 6,

Մատ. բ. 14, Մար. ա. 29,

Մար. ա. 34, գ. 11,

Մար. ա. 25, 34, Հմր 34, 35,

Մար. ա. 35,

Մատ. գ. 19, Մար. ա. 17,

Մատ. գ. 20, Ղթ. 27, Մար. ա. 18, Գաղ. ժբ. 28,

Ղևտ. բ. 2, Մար. ա. 40,

Մատ. բ. 4,

Յամի Տեառն 31

Ես. Ղ. 4 · 10 · 21 · 22 ·
Ի Մատ. գ. 25 · Մար. գ · 7 · Ցան. ը · 2 ·
Ի Մատ. ժգ. 23 · Մար. ը · 46 ·

Հանապազ ցուցուր, և ըՄովսէսին պատուիրածին պէս քու մաքրութիւդ ընծան տուր՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար ։ 15 Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր. Ի՛սկ շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մտիկ ընելու, և անով իրենց հիւանդութիւններէն 16 բժշկուելու ։ Բ՛Ուր ինքը անապատ տեղուանք կը քաշուէր, և աղօթք կ'ընէր ։

17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցընէր, ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժողուած էին. ու Տէրոջը զօրութիւնը Նէ՛յ էր անոնք 18 բժշկելու ։ Եւ ահա՛ Ճ՛ մարդի՛կ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը բերին, և Հ՛Ն՛ը կը փընտռէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խօթեն, ու դնեն անոր առջեը. 19 Ու երբոր բազմութենէն Տ՛Ր՛Ը՛ չէին գտներ որ անկէ ներս խօթեն անիկայ, տանիքին վրայ ելան, և զանիկայ կղմինտրներուն մէջէն մահիճովը մէջտեղը Ցիսուսին առջեը 20 իջեցուցին ։ Եւ անիկայ տեսնելով անոնց հաւատքը՝ բսաւ անոր. Ո՛վ մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած են ։ 21 Եւ դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ, ու բսել. Ո՞վ է ասիկայ, որ հայհոյութիւններ կը խօսի. Ի՞նչ կրնայ մեղաց թողութիւն տալ, բայց միայն Աստուած ։ 22 Եւ Ցիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ՝ ու բսաւ անոնց. Սրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը խորհիք ։ 23 Ո՞րը աւելի դիւրին է. Քու մեղքերդ քեզի ներուած են բսելը, թէ Ելի՛ր ու քալէ՛ բսելը ։ 24 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (բսաւ անդամալոյծին,) քեզի կ'բսեմ, Ելի՛ր մահիճդ առ՝ ու 25 տունդ գնա ։ Ան ալ իսկոյն անոնց առջեը ելաւ, ու վրան առաւ՝ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, և դընաց իր տունը, ու Աստուծոյ 26 փառք կու տար ։ Եւ ամէնքը ապշած մնացին, ու Աստուծոյ փառք կու տային. և վախով լեցուած՝ կ'բսէին թէ, Այսօր նոր բաներ տեսանք ։

27 Եւ ասոնք բաներէն ետև ելաւ ան՛ի՛ր, ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը որուն անունը Ղևի էր, որ մաքսընդունելու տեղը նստեր էր, ու 28 բսաւ անոր. Ետևէս եկուր ։ Ան ալ թողուց ամէնը՝ և ելաւ գնաց

29 անոր ետևէն ։ Ու Ղևի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ. Հ՛և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց 30 հետ սեղան նստեր էին ։ Եւ անոնց դպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կ'ընէին անոր աշակերտներուն ու կ'բսէին. Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն 31 հետ կ'ուտէք ու կը խմէք ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով՝ բսաւ անոնց. Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն. 32 Ես չարդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ապաշխարութեան ։

33 Անոնք ալ բսին անոր. Ինչո՞ւ Յովհաննէսին աշակերտները շատ անգամ ծոմ կը պահեն, և աղօթքներ կ'ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցւոց ա՛լ՛ի՛ր՛ն՛ե՛ր՛ը՛ն՛ը. և քու կիներդ կ'ուտեն ու կը խմեն ։ 34 Անիկայ ալ բսաւ անոնց. Կրնա՞ք հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է ։ 35 Բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա 36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն ։ Ե՛Ր՛ա՛կ մըն ալ բսաւ անոնց թէ, Մէկը չգգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ. եթէ ոչ՝ ան նորը պատռուածքը ալ կ'ընէ, ու հինցածին հետ ալ չի՛համաձայներ ան նոր 37 ը՛ղ՛ի՛ն եղած կտորը ։ Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ. եթէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը կը պատռէ, ինքը կը թափի, ու 38 տիկերը կը կորնչին. Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է, 39 ու երկուքն ալ կը պահուին ։ Եւ մէկը հին ը՛ն՛ը՛ն խմելէն ետև՝ անմիջապէս նորը չուզեր. քանզի կ'բսէ թէ Հինը աւելի ախորժելի է ։

ԳԼ. Զ.

1 Քրիստոս շաբաթի օրուան պահպանութեանը վրայով փարիսեցւոց կուրութիւնը կը յանդիմանէ Սուրբ Գրոց վկայութեամբ՝ փաստով և հրաշքով ։ 13 տասներկու առաքեալները կ'ընտրէ ։ 17 Հիւանդները կը բժշկէ ։ 20 Ժողովրդոց առջեը իր աշակերտներուն խօսելով՝ կը ցուցընէ թէ որոնց կը վայլէ երանութիւնը և որոնց վայր ։ 27 կը պատուիրէ թշնամին սիրել, 46 և Աստուծոյ խօսքին հնազանդելով՝ բարիք գործել, որ չըլլայ թէ առանց հիմնի հողի վրայ շինուած տան մը պէս կործանինք փոթորկութեան օրը ։

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը՝ ինքը արտերուն մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները ցորեն հասկեր փրցընելով, ձեռքերնուն մէջ կը շփէին՝ ու կ'ուտէին ։ 2 Ու փարիսեցիներէն ոմանք բսին անոնց. Ա՛ի՛ն ի՞նչ բան կ'ընէք, Բ՛որ 3 արժան չէ ընել շաբաթի օրը ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով անոնց

Յամի Տեառն 31

Ի Մատ. թ. 10 · Մար. բ · 15 ·
Հ Գլ. ժե. 1 ·

Յ Մատ. թ. 13 · ա Տիմ. ա · 15 ·

Ա Մատ. թ. 14 · Մար. բ · 18 ·

Ե Մատ. թ. 16 · 17 · Մար. բ · 21 · 22 ·

— Մատ. ժբ. 1 · Մար. բ. 23 ·

Բ Եւ. ի · 10 ·

Ցամի Տեառն 31

բսաւ . Ձէ՛ք կարդացեր դուք ի Դաւիթին ըրածը , երբոր անօթեցաւ ինքը՝ և անոնք որ իր հետն էին .
4 ինչպէս անիկայ Աստուծոյ տունը մտաւ , և առաջաւորութեան հացերը առաւ ու կերաւ , և տուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ միայն քահանաներուն ։ Եւ բսաւ անոնց . Որդին մարդոյ շաբաթին ալ Տէրն է ։
6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ՝ ու կը սորվեցընէր . և հոն մարդ մը կար , որուն աջ ձեռքը չորցած
7 էր ։ Եւ դպիրները ու փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ որ շաբաթ օրը զանիկայ բժշկէ , որպէս զի ամբաստանութեան մը գտնեն անոր դէմ ։ Իսկ ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդները , բսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը չորցած էր . Ելի՛ր՝ մէջտեղը կայնէ .
9 ան ալ ելաւ կայնեցաւ ։ Ըն ատենը Յիսուս բսաւ անոնց . Ձեզի հարցընեմ . Շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է , բարիք ընել , թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրեցընե՞լ , թէ մեռցընել ։ Եւ շուրջանակի ամենուն վրայ նայելով՝
10 բսաւ անոր . Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ այնպէս ըրաւ . ու անոր ձեռքը ողջացաւ մկկային պէս ։
11 Եւ անոնք կատաղութեամբ լեցուեցան , ու իրարու հետ կը խօսէին՝ թէ ինչ ընեն Յիսուսին ։
12 Ու եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու , ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով
13 անցուց ։ Ու երբոր առտու եղաւ , կանչեց իր աշակերտները , ու անոնցմէ տասներկու հոգի ընտրեց , որոնք առաքեալ ալ անուանեց .
14 Սիմոնը՝ որուն որ Պետրոս ալ անուանեց , և անոր եղբայրը Անդրէասը , Յակոբոսը ու Յովհաննէսը , Փիլիպոսը և Բարթողիմէոսը ,
15 Մատթէոսը և Թովմասը , Ալփէոսեան Յակոբոսը և Նախանձայոյզ բսուած Սիմոնը ,
16 Յակոբոսին Հուդան և Իսկարիովտացի Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ ։
17 Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տափարակ տեղ մը կայնեցաւ . նաև իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդներու բոլոր Հրէաստանէն , ու Երուսաղեմէն , և Յիւրոսի ու Սիդոնի
18 ծովեզերքէն . որոնք եկան անոր խօսիլը մտիկ ընելու , ու իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուելու . և պիղծ ոգիներէն նեղութիւն կրողներն ալ հաւ , ու կը բժշկուէին ։
19 Եւ բոլոր ժողովուրդը կ՚ուզէր իրեն դպչիլ . Հինչու որ զօրութիւն կ՚ելլէր իրմէն , ու ամենը կը բժշկէր ։
20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ՚ի իր աշակերտներուն վերցուց՝ ու բսաւ . Երանի՛ ձեզի աղքատներուդ , ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը ։
21 Երանի՛ ձեզի որ հիմա անօթի էք , ինչու որ պիտի կշտանաք . Երանի՛ ձեզի որ հիմա կուլաք , ինչու որ պիտի խնդաք ։
22 Երանի՛ ձեզի երբոր մարդիկ ձեզ ատեն , ու երբոր ձեզ իրենց ընկերութենէն մերժեն՝ ու նախատեն , և ձեր վրայով դէշ անուն հանեն
23 որպէս չար գործ ըրած ըլլայ՝ մարդու Որդւոյ պատճառովը ։ Ուրախ եղէք դուք ան օրը՝ ու ցնծացէք , որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը . վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ՚ընէին մարգարէներուն ։
24 Բայց վայ ձեզի հարուստներուդ , հինչու որ ձեր մխիթարութիւնը
25 առած էք ։ Վայ ձեզի որ կուշտ էք , ինչու որ պիտի անօթենաք . վայ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք , ինչու որ սուգ պիտի ընէք ու լաք ։
26 Վայ ձեզի երբոր մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօսին , ինչու որ իրենց հայրերը այդպէս կ՚ընէին սուտ մարգարէներուն ։
27 Բայց կ՚բսեմ ձեզի՝ որ մտիկ կ՚ընէք . Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները . ձեզ ատողներուն բարի րնէ՛ք .
28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէ՛ք , Ձեզի նեղութիւն տուողներուն համար
29 աղօթք րնէ՛ք ։ Ըն որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ , մէկալն ալ մատեցուր անոր . և ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ , մի՛ արգիլեր անկէ շապիկդ ալ ։
30 Ամէն ամենուն որ քեզմէ կ՚ուզէ՝ տուր , ու քու բաներդ առնողէն ետ
31 մի՛ պահանջեր ։ Եւ ինչպէս կ՚ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն , դուք
32 ալ անոնց անանկ րնէ՛ք ։ Եւ թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ի՞նչ շնորհ կ՚ունենաք . ինչու որ մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք
33 սիրողները ։ Եւ թէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք , ի՞նչ շնորհ կ՚ունենաք . ինչու որ մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ՚ը-
34 նեն ։ Եւ թէ որ անանկ մարդիկներու փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ունիք առնելու , ի՞նչ շնորհ կ՚ունենաք . ինչու որ մեղաւորներուն փոխ կու տան , որ
35 նոյն չափովը ետ առնեն ։ Հապա սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները , ու բարի րնէ՛ք . և փոխ տուէք առանց փոխարէնի մը սպասելու . և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ , ու Բարձրելոյն որդիքը պիտի ըլ-

Ցամի Տեառն 31

Ա Մատ . ժգ . 36 ։
Ա Մար . ե . 30 ։ Գա . բ . 46 ։
Ի Մատ . ե . 3 ։ ժա . 5 ։ Ցակ . բ . 5 ։
Ի Ես . ծե . 1 ։ կե . 13 ։ Մատ . ե . 6 ։
Ա Ես . կա . 3 ։ Մատ . ե . 4 ։
Հ Մատ . ե . 11 ։ ա Պետ . բ . 19 ։ գ . 14 ։ դ . 14 ։
Յ Ցօհ . ժգ . 2 ։
Ը Մատ . է . 12 ։ Գոր . ե . 41 ։ Կող . ա . 24 ։ Ցակ . ա . 2 ։
Ա Գոր . է . 51 ։
Ա Ըմպ . գ . 1 ։ Ցակ . ե . 1 ։
Ա Գա . ժբ . 21 ։
Ե Մատ . գ . 2 ։ 5 ։ 16 ։ Գա . ժգ . 25 ։
Ես . կե . 13 ։ Ամակ . ժգ . 13 ։
Ե Ցօհ . ժե . 19 ։ ա Ցօհ . գ . 5 ։
Ա Հնաւ . բոլոր մարդիկ
Ել . իգ . 4 ։ Ամակ . իե . 2 ։ Մատ . ե . 44 ։ Հմր 35 ։ Հռով . ժբ . 20 ։
Ա Գա . իգ . 34 ։ Գո . է . 59 ։
Ա Մատ . ե . 39 ։
Ա Կոր . գ . 7 ։
Է Բօր . ժե . 7 ։ 8 ։ 10 ։ Ամակ . իա . 26 ։ Մատ . ե . 42 ։
Ա Մատ . է . 12 ։
Բ Մատ . ե . 46 ։
Գ Մատ . ե . 42 ։
Ա Հմր 27 ։
Ի Սաղ . լէ . 26 ։ Հմր 30 ։
Ա Մատ . ե . 45 ։

Յամի Տեառն 31

ԳԼ· Ի

1 Քրիստոս աւելի մեծ հաւատք կը գտնէ հեթանոս հարիւրապետի մը վրայ՝ քան թէ Հրեից վրայ · 10 անոր ծառան չտեսած կը բժշկէ · 11 Նային քաղաքին եղող այրի կընկան մը զաւակը կը յարուցանէ · 19 իր հրաշքները յիշելով պատասխան կու տայ Յովհաննէսին խրկած մարդոցը · 24 Յովհաննէսին վրայով իր ունեցած գաղափարը կը յայտնէ ժողովուրդին · 30 կը յանդիմանէ Հրէաները՝ որ ոչ Յովհաննէսին և ոչ իր վարմունքովը համոզուեցան · 36 կը ցուցընէ թէ ինքը բարեկամ է մեղաւորներուն , չէ՛ թէ գանոնք մեղաց մէջ պահելու , այլ անոնց մեղքերը ներելու , երբոր անոնք զղջալի գան ու հաւատան ։

1 Ա՛ւ երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն Խօսէը լմընցուց , – մտաւ Կափառնայում ։ – Մատ · ը · 5 ։

2 Եւ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու ,

3 որ սիրելի էր անոր ։ Երբոր Յիսուսի վրայով լսեց , Հրէաներէն ղՀ ծերեր խրկելով , աղաչեց անոր՝ որ գայ իր ծառան ապրեցը-

4 նէ ։ Անոնք ալ եկան Յիսուսին՝ և թախանձանօք կ՚աղաչէին անոր , ու կ՚ըսէին թէ , Անիկայ արժանի է՝

5 որուն առ ընծղՀ պիտի ընես · Ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ , ու ժո-

6 ղովարանը անիկայ շինեց մեզի ։ Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց · Երբոր տունէն շատ հեռու չէր , հարիւրապետը խրկեց անոր ղՀ բարեկամներ , ու ըսաւ անոր · Տէր՝ մի՛ յոգնիր , ինչու որ ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես ·

7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գալու · Հապա խօսքով զրուցէ , և իմ ծառաս

8 պիտի բժշկուի · Ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ , ու իմ հրամանի տակը զինուորներ ունիմ · և ասոր կ՚ըսեմ՝ Գնա , ու կ՚երթայ · և մէկալին թէ՝ Եկուր , ու կու գայ , և ծառայիս թէ՝ Ա՛ս բանը ըրէ , ու

9 կ՚ընէ ։ Յիսուս ասոնք լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ · և իր ետևէն դացող ժողովուրդին դարձաւ ու ըսաւ · Ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ

10 հաւատք չգտայ ։ Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան , և հիւանդ ծառան առողջացած գտան ։

11 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քաղաք մը կ՚երթար , որուն անունը Նային էր · և անոր հետը կ՚երթային իր աշակերտներէն շատերը ,

12 ու մեծ բազմութիւն ։ Ու երբոր քաղաքին դրանը մօտեցաւ , ահա մեռել մը դուրս կը հանէին , իր մօրը մէկ հատիկ տղան · և անիկայ որբևարի էր , ու քաղաքին շատ

13 ժողովուրդը անոր հետն էր ։ Եւ

Յամի Տեառն 31

Ա Մատ · ե · 48 ։
Ֆ Մատ · է · 1 ։
– Ածակ · ժԹ · 17 ։
Բ Սադ · ԺԹ · 12 ։
Ֆ Մատ · է · 2 ։ Մար · դ · 24 ։ Յակ · բ · 18 ։
Գ Մատ · ժե · 14 ։
Ի Մատ · ժ · 24 ։ Յով · ժդ · 16 ։ ժե · 20 ։
Ղ Մատ · է · 3 ։
Ի Տես Ածակ · ժը · 17 ։
Ը Մատ · է · 16 · 17 ։
Ի Մատ · ժբ · 33 ։
Ի Մատ · ժբ · 34 ։
Ի Մատ · ժբ · 34 ։
Լ Մաղ · ա · 6 ։ Մատ · է · 21 · իե · 11 ։ Գլ · ժդ · 25 ։
Ի Մատ · է · 24 ։

լաք · ինչու որ անիկայ բարերար է ապերախտներուն ու չարերուն ։

36 Ու բուն դԹած եղիք՝ ինչպէս որ

37 ձեր Հայրն ալ դԹած է ։ Մի դատէք , ու պիտի չդատուիք · Մի դատապարտէք , ու պիտի չդատապարտուիք · Ներեցէք , ու ձեզի

38 պիտի ներուի · – Տուէք՝ ու ձեզի պիտի տրուի · աղէկ չափով՝ կոխուած՝ ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի տրուի Բ ձեր գոգը · Էքանդի ան չափովը որով դուք կը չափէք , ձեզի պիտի չափուի ։

39 Առակ մըն ալ բաւ անոնց · Միթէ կոյրը կոյրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել · չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան ։

40 Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ · բայց ամէն կատարելապես վարժուածը իր վարդապետին պէս կ՚ըլլայ ։

41 Ընչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր ։

42 Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ · Եղբայր՝ թող տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ · և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ · կեղծաւոր՝ նաւաջ քու աչքէդ գերանը հանէ , ու ետքը պիտի նայիս քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը հանելու ։

43 Ընչու որ չկայ բարի ծառ մը՝ որ չար պտուղ բերէ · ոչ ալ չար ծառ մը՝ որ բարի պտուղ

44 բերէ · Վասն զի ամէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի · ինչու որ փուշերէն թուզ չեն քաղեր , ու մորենիէն խաղող չեն ժողվեր ։

45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարութիւն կը բղխէ , և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ · Ինչու որ իր բերանը սրտին աւելցուքէն կը խօսի ։

46 Ուստի ինչո՞ւ զիս Տէր Տէր՝ կը կոչէք , ու բաւ բաներս չէք կատա-

47 րեր ։ Ամէն որ ինծի կու գայ՝ և իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու անոնք կը կատարէ , ձեզի ցուցընեմ թէ

48 որու կը նմանի ։ Անիկայ տուն շինող մարդու մը կը նմանի , որ փորեց ու խորունկցուց , ու հիմը վէմի վրայ դրաւ · և ջուրերուն յորդած ատեն՝ գետը զարկաւ ան տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շարժել · ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած էր ։

49 Բայց ան որ խօսքերս կը լսէ՝ ու չկատարեր , կը նմանի ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ · որուն գետը զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան տանը կործանումը մեծ էր ։

Յամի Տեառն 31

Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճաց անոր վրայ, ու ըսաւ անոր. Մի
14 լար։ Եւ մօտենալով՝ դագաղին դպաւ, ու տանողները կանգ ա-
ռին. և ըսաւ. Ո՛վ պատանի՝ քե-
15 զի կ՚ըսեմ՝ Ելլէր։ Ու մեռելը ե-
լաւ նստաւ, և սկսաւ խօսիլ. ու
16 տուաւ զանիկայ իր մօրը։ Եւ ա-
մէնքն ալ վախով բռնուեցան. ու
զԱստուած կը փառաւորէին ըսե-
լով Թէ, Մեծ մարգարէ մը ելեր
է մեր մէջը. և Թէ՝ Աստուած իր
ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ։
17 Եւ ասիկայ իր վրայով՝ բոլոր
Հրէաստան եղաւ, ու բոլոր շրջա-
կայ տեղուանքը։
18 Ընդ Յովհաննէսին պատմեցին իր
աշակերտները ասոնք ամէն բաներուն
19 վրայով։ Յովհաննէս ալ իր ա-
շակերտներէն երկուքը իրեն կան-
չեց, և ղրկեց Յիսուսին խրկելով
ըսելով. Դուն ա՞ն ես՝ որ գալու
էիր, Թէ ուրիշի մը սպասենք։
20 Եւ ան մարդիկը եկան անոր՝ ու ը-
սին. Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ
խրկեց քեզի, ու կ՚ըսէ. Դուն
ա՞ն ես՝ որ գալու էիր, Թէ ուրիշի
21 մը սպասենք։ Եւ նոյն ժամուն
շատերը բժշկեց չարեաց հիւանդու-
թիւններէն՝ ու հարուածներէն և
չար ոգիներէն, ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ.
Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք
ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. Որ
կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը
քալեն, բորոտները կը մաքրուին,
խուլերը կը լսեն, մեռելները յա-
րութիւն կ՚առնեն, Աղքատնե-
րուն աւետարան կը քարոզուի.
23 Եւ երանի անոր, որ իմ վրայովս
չգայթակղիր։
24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած
մարդիկը գացին, Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէ-
սին համար. Ի՞նչ տեսնելու ելաք
անապատին մէջ. եղէգ մը հովէն
25 շարժուած։ Հապա ի՞նչ տեսնե-
լու ելաք. փափուկ հանդերձներ
հագած մա՞րդ մը. ահա անոնք որ
փառաւոր հագուստներու ու փափ-
կութեան մէջ են, թագաւորական
26 պալատներն են։ Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք. մարգարէ՞. այո՝
կ՚ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի։ Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն
համար գրուած է. Ահա ես իմ
դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ
առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևդ։ Քան-
զի կ՚ըսեմ ձեզի. Կնիկներէն ծնած-
ներուն մէջը Յովհաննէս Մկրտիչէն
մեծ մարգարէ չկայ. սակայն Ա-
տուծոյ թագաւորութեանը մէջ
պինտ պզտիկը անկէ մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաք-
սաւորները երբոր լսեցին, արդա-
րացուցին զԱստուած, որ Յով-
հաննէսին Մկրտութիւնովը մկրը-
30 տուեցան։ Բայց փարիսեցիները
և օրինականները Իրենց անձին
դէմ Աստուծոյ խորհուրդը անար-
գեցին, որ անկէ չմկրտուեցան։
31 Ուստի որո՞ւ նմանցընեմ ասս
ազգին մարդիկը, և որո՞ւ կը նմա-
32 նին։ Կը նմանին տղոց, որ շու-
կաները նստելով՝ իրարու կը կան-
չեն, ու կ՚ըսեն. Փող ձնեցուցինք
ձեզի՝ ու չպարեցիք, ողբ կարդա-
33 ցինք ձեզի՝ ու չլացիք։ Վասն զի
Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ, ոչ
հաց կ՚ուտէր և ոչ գինի կը խմէր,
ու կ՚ըսէք. Դեւ կայ անոր ներսի
34 դին։ Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ
ու կը խմէ, և կ՚ըսէք. Ահա ու-
տող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսա-
ւորներու ու մեղաւորներու բարե-
35 կամ. Եւ իմաստութիւնը արդա-
րացաւ իր բոլոր տղոցմէն։
36 Փարիսեցիներէն մէկը կ՚աղաչէր
անոր՝ որ իր հետը հաց ուտէ. ան
ալ փարիսեցիին տունը մտաւ՝ ու
37 սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին
մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար. երբոր
իմացաւ Թէ անիկայ փարիսեցիին
տունը սեղան նստեր է, մկ շիշ
38 մը անուշահոտ եղ բերաւ. Ու ե-
տևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը
կեցեր՝ կու լար, և արցունքովը
սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու
իր գլխուն մազերովը կը սրբէր, և
կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու
39 եղով կ՚օծէր։ Ու երբոր տեսաւ
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր
էր, կ՚ըսէր իր մտքին մէջ. Ընե-
կայ Թէ որ մարգարէ բլլար, պիտի
դիտեր Թէ ով՝ և ինչպէս կնիկ է
իրեն դպչողը. ինչու որ մեղաւոր
40 է։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր. Սիմոն՝ քեզի բան
մը ունիմ ըսելու. ան ալ ըսաւ.
41 Ըսէ՝ վարդապետ. Երկու. Մէկ
փոխատուող մը երկու պարտական
ունէր. մէկը հինգ հարիւր դա-
հեկան պարտք ունէր, ու մէկալը՝
42 յիսուն։ Եւ որովհետև հատու-
ցանելու [illegible] չունէին, եր-
կուքին ալ շնորհեց. Հիմա դուն
ըն, Ընտնցմէ՞րը աւելի պիտի սի-
43 րէ զանիկայ։ Պատասխան տուաւ
Սիմոն ու ըսաւ. Ինծի ասանկ
կ՚երևնայ, Թէ որուն որ շատ շնոր-
հեց. ան ալ ըսաւ անոր. Ուղիղ
44 դատեցիր։ Ու դառնալով դէպ՚ի
ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմոնին. Կը
տեսնե՞ս ասս կնիկը. ես քու տու-

Յամի Տեառն 31

Ե ԳԼ. Ը. 54։ Ցօհ. ժա. 43։ Գոր. Թ. 40։ Հբ. ում. գ. 17։ Ե ԳԼ. ա. 65։ Ը ԳԼ. իգ. 19։ Ցօհ. գ. 19։ գ. 14։ Թ. 17։ Ի ԳԼ. ա. 68։

Ղ Մատ. ժա. 2։

Ի Մատ. ժա. 5։

ՂԲ. լԸ. 5։

Ը ԳԼ. գ. 18։

Ե Մատ. ժա. 7։

Ի Մաղ. գ. 1։

Ցամի Տեառն 31

ղերդ մնայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր. բայց ասիկայ էր արցունքովը ոտքերս թրջեց, և իր մազերովը սրբեց։ Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր. բայց ասիկայ հոն մտնելէս ի վեր ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ։ Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր. բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշ շաղոտ եղով օծեց։ Ուստի կ'ըսեմ քեզի. Ներուած են անոր շատ մեղքերը, ինչու որ շատ սիրեց. բայց որու որ քիչ կը ներուի, քիչ կը սիրէ։ Ու ըսաւ անոր. Քու մեղքերդ ներուած են։ Եւ անոր հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել. Ո՞վ է ասիկայ որ մեղքերդ թողութիւն ալ կու տայ։ Եւ ինքը բսաւ կնկանը. Քու հաւատքդ քեզ փրկեց, գնա խաղաղութեամբ։

ԳԼ. Ը

1 Կանայք իրենց ստացուածքովը ծառայութիւն կ'ընեն Քրիստոսի։ 4 Քրիստոս կը զգուշէ ներհանացանին, 16 և ճրագին առակը. 21 կ'իմացընէ թէ ով են իր մայրը ու եղբայրները. 22 կը ապահովէ հովերուն. 26 և մէկ մարդէ մը դիւաց լեգէոնը դուրս հանելով՝ թող կու տայ անոնց որ խոզերուն երամակը մտնեն։ 37 Գերգեսացիք չեն ընդունիր զինքը։ 43 Ցաւագին տեառնահաս կինը կը բժշկէ. 49 և Յայրոսի աղիկը կը յարուցանէ։

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև՝ ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւետարանէր. ու տասուերկուքը իր հետն էր. 2 նաև քանի մը կիներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուած էին. Մարիամ՝ որ Մագդաղենացի կ'ըսուէր, որմէ որ եօթը դեւ ելած էր, 3 և Յովհաննա՝ Հերովդեսին տանը վերակացուին Քուզային կինը, ու Շուշան, և շատ ուրիշներ, որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծառայութիւն կ'ընէին։

4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ, և շատ քաղաքներէ իրեն եկան, առակով մը ըսաւ. 5 Հնձող մը սերմ ցանելու գնաց. ու ցանած ատենը՝ մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ, և ոտքէ փոխ կոխուեցաւ, ու երկինքի թռչունները կերան զանիկայ։ 6 Ու ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու բուսածին պէս չորցաւ՝ հոգ 7 հիւթ չունենալուն համար։ Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝ խեղդեցին անիկայ։ 8 Եւ ուրիշը աղէկ հողի մէջ ինկաւ, ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ. երբոր ասը բաները կը զրուցէր, կ'աղաղակէր. Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

9 Եւ իր աշակերտները կը հարցընէին իրեն՝ ըսելով թէ, Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան առակը։ 10 Ան ալ ըսաւ. Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խորհուրդները, բայց ուրիշներուն առակներով՝ որ տեսնելով՝ չտեսնեն, և լսելով՝ չհասկնան։ 11 Ասիկա առակը ասէ. Սերմը Աստուծոյ խօսքն է։ 12 Ու ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն, ու ետքը Սատանան կու գայ՝ անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը, որ չըլլայ թէ հաւատան՝ ու փրկուին։ 13 Եւ ապառաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն, ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը, բայց արմատ չունին. ատոնք մէկ կը հաւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը հեռանան։ 14 Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն, բայց հոգերով ու հարստութիւնով և կեանքիս ցանկութիւններովը զրաղած ըլլալով՝ կը խեղդուին, և անպտուղ կ'ըլլան։ 15 Իսկ աղէկ հողի մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ'ընդունին, ու համբերութիւնով պտուղ կու տան։

16 Ձկայ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու ամանի մը տակ՝ կամ մահիճին ներքևը դնէ. հապա աշտանակի վրայ կը դնէ, որ ներս մտնողները լոյս տեսնեն։ 17 Վասն զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի, ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չհիտցուի՝ ու երևան չելլէ։ 18 Ուստի նայեցէք՝ թէ ինչպէս կը լսէք. Քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի՝ անոր ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի, անկէ պիտի առնուի։

19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան, ու բազմութենէն չէին կրնար անոր քովը երթալ։ 20 Եւ անոր իմացուցին՝ ըսելով. Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն։ 21 Եւ անիկայ պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց. Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ասոնք են, որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կատարեն։

22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը մտաւ ինքը և իր աշակերտները՝ ու ըսաւ անոնց. Յովակին միկալ կողմը անցնինք. և ճամբայ 23 ելան։ Ու երբոր նաւով կ'երթային, ինքը քնացաւ, ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ,

Ցամի Տեառն 31

* Ո՛նէ՝ գրեխան մազնիքովը
† Մաղ. իգ. 5։
‡ ա Տիմ. ա. 14։
§ Մատ. թ. 2։ Մար. բ. 5։
¶ Մատ. թ. 3։ Մար. բ. 7։
‖ Մատ. թ. 22։ Մար. ե. 34։ ժ. 52։ Գլ. բ. 48։ ժբ. 42։
** Կ՚ըժըշկեց

† Մատ. ժ. 10։ Մար. գ. 10։
‡ Եսա. գ. 9։ Մար. դ. 12։
§ Մատ. ժգ. 18։ Մար. գ. 14։
¶ Մատ. ժ. 26։ Գլ. ժբ. 2։
‖ Մատ. ժգ. 12։ ԻԱ. 29։ Գլ. ժթ. 26։
** Մատ. ժբ. 46։ Մար. գ. 31։
†† Մատ. ը. 23։ Մար. դ. 35։

– Մատ. իե. 55. 56։
‡‡ Մար. ժգ. 9։
§§ Ո՛նէ՝ անանց
¶¶ Մատ. ժգ. 2։ Մար. գ. 1։

Յամի Տեառն 31

և Նա–ը կը լեցուէր , ու իրենք վր–
24 տանդի մէջ էին : Մօտեցան ար–
թընցուցին անիկայ՝ ու ըսին .
Վարդապետ վարդապետ՝ –ս կը
կորսուինք . ան ալ ելաւ սաստեց
Հովին , ու ջուրերուն խռովու–
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ : Եւ ըսաւ
անոնց . Ո՞ւր է ձեր հաւատքը .
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա–
ցան , ու իրարու կ'ըսէին . Արդեօք
ո՞վ էասիկայ , որ Հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ . և կը
Ղազանդին ասոր :

Ղ Մատ . ը . 28 : Մար . և . 1 :
*Ո՛–ե՛ Գեր–գեսացւոց

26 Ու նաւելով իջան *Գադարա–
ցւոց երկիրը , որ Գալիլեային
27 դիմացի կողմն է : Եւ ինքը ցա–
մաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը ելաւ դիմացը՝ որուն ներսը
շատատեն դեւեր կային .
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա դերեզմաններու մէջ : Եւ
Ցիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ,
ու ինկաւ անոր առջևը , ու բարձր
ձայնով ըսաւ . Դուն իմ հետս
ի՞նչ բան ունիս Ցիսուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ , կ'աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի տանջեր . (Ինչու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ ան մար–
դէն ելլէ . որովհետև շատ ատեն
էր՝ որ զանիկայ յափշտակեր էր . և
անիկայ շղթաներով , ու ոտնա–
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կոտրտէր , ու
դևէն անապատը կը քշուէր .)
30 Հարցուց անոր Ցիսուս՝ ու ըսաւ .
Անունդ ի՞նչ է . ան ալ ըսաւ . Լե–
գէոն . ինչու որ շատ դևեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին : Եւ կ'աղա–
չէին անոր՝ Որ անդունդը երթա–
Ի Ցայտ . ի . 3 : 32 լու հրաման չընէ իրենց : Եւ ան
տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար՝ որ լեռը կ'արածուէին . ու ա–
ղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու . և հրա–
33 ման տուաւ անոնց : Ու դևերը
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան . և երամակը դահավէժ տե–
ղէն ծովակը վազեց , ու խեղդուե–
34 ցաւ : Եւ խոզարածները –ս և–
ղած բանը տեսնելով՝ փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ–
35 ները : Եւ *եկան Ցիսուսին ,
և գտան ան մարդը՝ ուսկից որ դևե–
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
վրան Ցիսուսի ոտքերուն քովը
36 նստած , ու վախցան : Եւ անոնք
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝
թէ ինչպէս դիւահարը ազատե–
Ե Մատ . ը . 34 : 37 ցաւ : Եւ Գադարացւոց շրջակայ
տեղուանքը դանուող բոլոր բազ–
մութիւնը կ'աղաչէր անոր , Ի որ
իրենցմէ երթայ . ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին . ան ալ
38 նաւը մտնելով՝ ետ դարձաւ : Եւ
ան մարդը՝ ուսկից որ դևերը ելեր
էին , կ'աղաչէր անոր՝ որ հետը
ըլլայ . բայց Ցիսուս արձակեց ա–
39 նիկայ՝ ու ըսաւ . Դարձիր քու
տունդ , ու պատմէ՝ ինչ որ Աս–
տուած քեզի բրաւ . ան ալ գնաց ,
ու բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց ,
ինչ որ Ցիսուս իրեն բրաւ :
40 Ու երբոր Ցիսուս ետ դարձաւ ,
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց .
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ–
41 ին : Եւ ահա Յայրոս անունով
մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովա–
րանին իշխանն էր . և Ցիսուսին
ոտքը իյնալով՝ կ'աղաչէր անոր ,
42 որ իր տունը մտնէ . Ինչու որ մէկ
հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասուերկու տարեկան , որ մեռ–
նելու մօտ էր . ու երբոր անիկայ
կ'երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ :
Ղ Մատ . թ . 18 : Մար . և . 22 :
Ղ Մատ . թ . 20 :
43 Ու կնիկ մը՝ որ տասուերկու
տարիէ 'ի վեր արիւնի տեռատե–
սութեան մէջ էր , ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք բրած
էր , և իրեն մէկէ մը բժշկուելու ձար
44 մը եղած չէր , Ետևէն մօտենալով՝
անոր հանդերձին քղանցքին դր–
պաւ , և իսկոյն իր արիւնին հոսու–
45 մը դադրեցաւ : Եւ Ցիսուս ը–
սաւ . Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ .
երբոր ամէնքը կ'ուրանային , ըսաւ
Պետրոս ու անոր հետ եղողները .
Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ'ըսե՞ս Թէ՝
46 Ո՞վ ինծի դպաւ : Եւ Ցիսուս ը–
սաւ . Մէկը ինծի դպաւ , քանզի
Ե Իմացայ որ ինծմէ զօրութիւն մը
Ե Մար . և . 30 ; Ղս . ը . 19 :
47 ելաւ : Երբոր տեսաւ կնիկը՝ որ
Բ–ը –նէ չպահուեցաւ , դողալով
եկաւ՝ ու անոր առջևը ինկաւ , և
բոլոր ժողովուրդին առջևը անոր
պատմեց՝ Թէ ինչ բանի համար ա–
նոր դպչեր էր , և Թէ ինչպէս ին–
48 քը իսկոյն բժշկուեցաւ : Եւ Ցի–
---- ըսաւ անոր . Քաջալերուէ՝
աղջիկ , քու հաւատքդ քեզ բժշկ–
կեց , դնա խաղաղութեամբ :
Ե Մար . և . 35 ;
49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր ,
ժողովրդապետին տունէն մէկը ե–
կաւ՝ ու ըսաւ անոր . Աղջիկդ մե–
ռաւ , –ը վարդապետը մի յոգ–
50 նեցներ : Բայց Ցիսուս երբոր լը–
սեց , պատասխան տուաւ անոր՝ ու
ըսաւ . Մի վախնար , միայն հա–
51 ւատա , ու պիտի ապրի : Եւ երբ
տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը Թող
չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհան–

Յամի Տեառն 31

Ղ Մար . ժգ . 39 :
Հ Մար . և . 18 :

Ցամի Ցետառ 31

Նէսը , ու աղջկան հայրը ու մայրը ։
52 Ամէնքն ալ կու լային ու կ'ողբա-
յին անոր վրայ . և ինքը բսաւ .
Մի լար . անիկայ մեռած չէ , այ-
53 պա կը քնանայ ։ Եւ անոնք ծաղր
կ'ընէին զանիկայ , քանզի դիտէին
54 թէ մեռաւ ։ Ու ինքը ամէնն ալ
դուրս հանելով , բռնեց անոր ձեռ-
քէն , ու կանչեց բսելով . Աղջիկ
55 Ելէր ։ Եւ անոր հոգին դարձաւ ,
ու իսկոյն ոտք ելաւ . և Ցիսուս
հրաման ըրաւ որ ուտելիք տան ա-
56 նոր ։ Ու անոր ծնողքը ապշած
մնացին . և ինքը անոնց պատուի-
րեց որ եղած բանը մէկու մը չը-
բուցին ։

ԳԼ . Թ

1 Քրիստոս իր աշակերտները կը խրկէ հրաշքներ բնելու և քարոզելու ։ 7 Հերովդէս կը ցանկայ Քրիստոսը տեսնելու ։ 17 Քրիստոս հինգ հազար հոգի կը կերակրէ ։ 18 Կը հարցընէ թէ մարդիկ իրեն համար ո՞վ է կ'բսեն ։ 22 Իր չարչարանքները կը նախադայնէ ։ 23 Ամենուն պատուէր կու տայ որ իր օրինակին հետեւին ։ 28 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը ։ 37 Քրիստոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 43 Դարձեալ իր չարչարանքը կը նախադայնէ իր աշակերտներուն ։ 46 Կը պատուիրէ անոնց որ խոնարհ ըլլան ։ 51 Ամենուն հետ քաղցրութեամբ վարուին՝ առանց վրէժխնդրութեան ։ 57 Քանի մը անձինք կ'ուզեն Քրիստոսի հետեւիլ ։ տակաւ պայմաններ կ'առաջարկեն ։

Ա Եւ իր տասներկու առաքեալ-
ները մէկտեղ իրեն կանչելով ,
անոնց զօրութիւն ու իշխանու-
թիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ ,
2 և ախտերը բժշկելու ։ Եւ զանոնք
խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեն , ու հիւանդները
3 բժշկեն ։ Եւ բսաւ անոնց . Ճամ-
բու համար բան չառնէք , ոչ գա-
ւազան՝ և ոչ տոպրակ , ոչ հաց՝
և ոչ ստակ , ոչ ալ կրկին հան-
4 դերձ ունենաք ։ Եւ որ տուն որ
մտնէք՝ հոն մնացէք , ու անկէ
5 ելէք ։ Ու անոնք որ ձեզ չեն ըն-
դունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
լէք , Ձեր ոտքերուն փոշին ան-
դամ թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վը-
6 կայութիւն ըլլալու համար ։ Եւ
անոնք ելան՝ ու գիւղ գիւղ կը պը-
տրտէին , և ամէն տեղ աւետարա-
նը կը քարոզէին , ու բժշկութիւն
կ'ընէին ։

7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը
անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տա-
րակուսանաց մէջ էր . որովհետև
ոմանք բսած էին թէ , Յովհաննէ-
սը յարութիւն առաւ մեռելներէն .
8 Եւ ոմանք թէ՝ Եղիան յայտնուե-
ցաւ . և ուրիշներն ալ թէ՝ Առջի
մարգարէներէն մէկը յարութիւն
9 առաւ ։ Եւ Հերովդէս բսաւ .
Յովհաննէսը ես գլխատեցի . հա-
պա ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն
վրայով ասանկ բաներ կը լսեմ .
Ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ ։

Ցամի Ցետառ 32

10 Եւ Առաքեալները դարձան , ու
պատմեցին անոր՝ ինչ որ ըրին ։ Է-
առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ
տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը
կով , որուն անունը Բեթսայիդա
11 էր ։ Եւ ժողովուրդները երբոր
իմացան , անոր ետևէն գացին , ու
զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր ա-
նոնց Աստուծոյ թագաւորութեա-
նը վրայով . և որոնք որ բժշկու-
թեան կարօտ էին , կը բժշկէր ։
12 Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան
մօտենալ , տասներկուքը եկան ու
բսին անոր . Արձակէ ժողովուրդ-
ները , որ շրջակայ գիւղերը ու ա-
գարակները երթան իջևանին , ու
կերակուր գտնեն . ինչու որ հոս
13 անապատ տեղ մըն ենք ։ Բսաւ
անոնց . Դուք տուէք ատոնց ու-
տելիք . անոնք ալ բսին . Մենք
հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն
աւելի բան չունինք , թէ որ չեր-
թանք ատ բոլոր ժողովուրդին հա-
14 մար կերակուր չգնենք ։ (Քանզի
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
կային ։) Ու բսաւ իր աշակերտ-
ներուն . Ատոնք դաս դաս յիսուն
15 յիսուն նստեցուցէք ։ Եւ անանկ
ըրին , ու ամէնն ալ նստեցուցին ։
16 Եւ ան հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով՝ ու դէպ ի երկին-
քը նայելով , օրհնեց զանոնք ու
կոտրեց , և կու տար աշակերտնե-
րուն , որ ժողովուրդին առջևը
17 դնեն ։ Եւ կերան ու կշտացան
ամէնքն ալ , ու աւելցած կտո-
րուանքները տասներկու կողով
վերցուցին ։

18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առան-
ձին աղօթք կ'ընէր , աշակերտներն
ալ իր հետն էին , և Հարցուց ա-
նոնց՝ բսելով . Ժողովուրդները ին-
19 ձի համար ո՞վ կ'բսեն թէ եմ ։ Ա-
նոնք ալ պատասխան տալով՝ բսին .
Յովհաննէս Մկրտիչը , և
ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն ալ
թէ՝ Առջի մարգարէներէն մէկը յա-
20 րութիւն առեր է ։ Եւ ինքը բսաւ
անոնց . Հապա դուք ինձի համար
ո՞վ կ'բսէք թէ եմ , Պատասխան
տուաւ Պետրոս՝ ու բսաւ . Աս-
21 տուծոյ Քրիստոսը ։ Եւ Հինքը
սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ աս
22 բանը մէկու մը չըբուցեն ։ Ու ը-
սաւ թէ , Պետք է որ Որդին մար-
դոյ շատ չարչարանքներ կրէ , և
ծերերէն ու քահանայապետներէն
և դպիրներէն մերժուի , ու սպան-
նուի , ու երրորդ օրը յարութիւն
23 առնէ ։ Ետև ամենուն կ'բսէր . Թէ
որ մէկը կ'ուզէ իմ ետևէս գալ ,

Ցամի Ցետառ 31

յՑոհ . ժա . 11 , 13 ։

ՆդԼ . է . 14 ։ Ցոհ . ժա . 43 ։

ՀՄատ . ը . 4 ։ Թ . 30 ։ Մար . ն . 43 ։

— Մատ . ժ . 1 ։ Մար . գ . 13 ։ գ . 7 ։

Բ Մատ . ժ . 7 , 8 ։ Մար . գ . 12 ։ ԳԼ . ժ . 1 , 9 ։

Գ Մատ . ժ . 9 ։ Մար . գ . 8 ։ ԳԼ . ժ . 4 ։ իր . 35 ։

Դ Մատ . ժ . 11 ։ Մար . գ . 10 ։

Ե Մատ . ժ . 14 ։

ՂԳոր . ժգ . 51 ։

Զ Մար . գ . 12 ։

Ցա . Տ . 32

ՀՄատ . ժգ . 1 ։ Մար . գ . 14 ։

Ցամի Ցետառ 32

ՆԳԼ . իգ . 8 ։ Բ Մար . գ . 30 ։ Ե Մատ . ժգ . 13 ։

ՂՄատ . ժգ . 15 ։ Մար . գ . 35 ։ Ցոհ . գ . 1 , 5 ։

Է Մատ . ժգ . 13 ։ Մար . ը . 27 ։

Ը Մատ . ժգ . 2 ։ Հմր 7 , 8 ։

Ցամի Ցետառ 32

Թ Մատ . ժգ . 16 ։ Ցոհ . գ . 70 ։ Ի Մատ . ժգ . 20 ։

Ժ Մատ . ժգ . 21 ։ ժէ . 21 ։

ՀՄատ . ժ . 38 ։ ժգ . 24 ։ Մար . ը . 34 ։ ԳԼ . ժգ . 27 ։

Թող իր անձը ուրանայ , և ամէն օր իր խաչը վերցընէ , ու իմ ետե-
24 ւէս գայ : Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կոր-
սընցընէ անիկայ . և ով որ ինձի համար իր անձը կորսընցընէ , պի-
25 տի ապրեցընէ անիկայ : Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը թէ որ բոլոր աշխարհը վաստրկի , և իր անձը կորսընցընէ կամ վնասէ :
26 Վասն զի ով որ զիս ու իմ խօս-
քերս ԽՆԴԻԼԸ ամմեթ սեպէ , Որ-
դին մարդոյ ալ զանիկայ ԽՆԴԻԼԸ ամմեթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր
ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն
27 փառքովը : Բայց Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը :
28 Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով՝
29 լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը ե-
ղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ
30 փայլուն եղաւ : Եւ ահա երկու մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո-
31 րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , Փառքով երեցած , և անոր ելևէջելլուն վրայով կը խօսէին , որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա-
32 րուէր : Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քունով ծանրացած էին , ու երբոր արթընցան , տե-
սան անոր փառքը , և ան երկու մարդիկը որ անոր քովը կեցեր էին :
33 Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուե-
ցան անոր քովէն , Պետրոս բսաւ Յիսուսին . Վարդապետ՝ ազէկ է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շի-
նենք , մէկը քեզի , և մէկը Մովսէսին , ու մէկը Եղիային . վասն զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր :
34 Եւ քանի որ անիկայ ասբանները կը խօսէր , ամպ մը եկաւ՝ ու անոնց վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տա-
35 կը մտած առնոնին վախցան : Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով . Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս , Ա-
36 տոր մտիկ րրէք : Եւ ան ձայնը որ եղաւ , Յիսուս մինակ գտնուե-
ցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան , և իրենց տեսածներէն՝ ան օրերը մէ-
կուն բան մը չպատմեցին :
37 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը՝ երբ-
որ անոնք լեռնէն վար իջան , շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմ ելաւ : Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ մը աղաղակեց ու բսաւ . Վարդա-
պետ՝ կ'աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ
39 որդիիս , քանզի իմ մէկ հատիկս է : Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ զա-
նիկայ , ու ալ յանկարծ կը կան-
չուրտէ , և զանիկայ ցնցելով կը փրփրցընէ , ու հազիւ կը զատուի անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանի-
40 կայ : Եւ քու աշակերտներուդ ա-
ղաչեցի որ հանեն զանիկայ , ու
41 չկրցան : Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու բսաւ . Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբե-
42 րեմ : Հոս բերբքու որդիդ : Ու երբոր դեռ կը մօտենար , դեւը զա-
նիկայ գետինը զարկաւ՝ ու սաստիկ
43 ցնցեց : Իսկ Յիսուս սաստեց պիղծ ոգիին , և բժշկեց տղան՝ ու
44 զանիկայ իր հօրը տուաւ : Եւ ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գործքերուն վրայ :
Ու քանի որ ամէնքը կը զարմա-
նային Յիսուսին բրած բոլոր գործ-
քերուն վրայ , անիկայ բսաւ իր ա-
շակերտներուն . Դուք աս խօս-
քերը ականջներնիդ դրէք , վասն զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի
45 մարդոց ձեռքը : Բայց անոնք չէին իմանար ան խօսքը , և ա-
նոնցմէ ծածկուած էր՝ որ չհասկը-
նան . ու կը վախնային ան խօսքին համար իրեն հարցընելու :
46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջը ով է
47 մեծ : Իսկ Յիսուս անոնց սրտին խորհուրդը իմանալով , տղայ մը առաւ՝ ու զանիկայ իր քովը կայ-
48 նեցուց , Եւ բսաւ անոնց . Ով որ աս տղան իմ անունովս կ'ըն-
դունի՝ զիս կ'ընդունի . և ան որ զիս կ'ընդունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ'ընդունի . վասն զի ան որ ձեր ամենուն մէջը պզտիկ է , անիկայ մեծ պիտի ըլլայ :
49 Պատասխան տուաւ Յովհան-
նէս ու բսաւ . Վարդապետ՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը հանէր , և զանիկայ արգիլեցինք ,
50 ինչու որ մեր հետը չպտրտիր : Եւ Յիսուս բսաւ անոր . Մի՛ արգիլէք . Քանզի ան որ ձեզի հակառակ չէ , ձեր կողմն է :
51 Ու եղաւ որ երբ իր վերնալու օրերը կը կատարուէր , ինքն ալ հաստատ որոշեց՝՝ եւ-
52 րուսաղէմ երթալ : Եւ իր երեսին առջեւէն պատգամաւորներ խրկեց , որ երբոր գացին՝ Սամարացւոց մէկ գեղը մտան որ իրեն համար պատ-
53 րաստութիւն մը ընեն : Եւ չընդունեցին զանիկայ , ինչու որ անոր երեսը դէպ ի Երուսաղէմ երթա-
54 լու կերեւցաւ էր : Երբոր իր աշակերտները Յակոբոս ու Յովհան-

Գամի Տեառն 32

Գամի Տեառն 32

Մատ. ժգ. 26 ։ Մար. ը. 36 ։

Մատ. ժ. 33 ։ Մար. ը. 38 ։ ը Տիմ. բ. 12 ։

Մատ. ժգ. 28 ։ Մար. ը. 39 ։

Ա Մատ. ժէ. 1 ։ Մար. թ. 1 ։

Դան. ը. 18 ։ ժ. 9 ։

Մատ. գ. 17 ։

Գոր. գ. 22 ։

Մատ. ժէ. 9 ։

Մատ. ժէ. 14 ։ Մար. թ. 13, 16 ։

Մատ. ժէ. 21 ։

Մար. թ. 31 ։ Գա. բ. 30 ։ ժբ. 34։

Ա Մատ. ժբ. 1 ։ Մար. ը. 33 ։

Մատ. ժ. 40 ։ ժբ. 5 ։ Մար. թ. 36 ։ Յն. ժբ. 44 ։ ժգ. 20 ։

Բ Մատ. իգ. 11, 12 ։

Մար. թ. 37 ։ Տե՛ս Թագ. ա. 28 ։

Մատ. ժբ. 30 ։ Գա. ժա. 23 ։

Այլազ. Մի գի հակառակ չէ, մեր

Մար. ժգ. 19 ։ Գոր. ա. 2 ։

Յն. երեսը հաստատեց

Յն. գ. 4 ։ 9 ։

Ցամք Տեառն 32

նէս տեսան, բսին. Տէր՝ կուզե՞ս որ բանիք, ու երկինքէն կրակ իջնէ՝ և սատկեցընէ անոնք, † ինչպէս որ
55 Եղիան ալ բրաւ, Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոնք՝ բսելով. Ձէք դիտեր թէ ինչ հոգիի տէր
56 էք դուք. * Վասն զի † Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կորսընցընելու, հապա փրկելու՝՝. և ուրիշ դեղ մը գացին։
57 ¶ Ու երբոր անոնք ճամբան կ'երթային, մէկը բսաւ անոր. Տէր՝ քու ետևէդ գամ՝ ուր որ երթաս։
58 Եւ Յիսուս բսաւ անոր. Աղուէսները որջեր ունին, ու երկնից թռչունները բոյներ, բայց Որդին մարդոյ տէղ չունի, որ հոն իր գլուխը դնէ։
59 ¶ Մէկ ուրիշի մըն ալ բսաւ. Եկուր իմ ետևէս. ան ալ բսաւ. Տէր՝ ինծի հրաման տուր, որ առաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ։
60 Յիսուս բսաւ անոր. Թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները. բայց դուն դնա Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ։
61 Մէկ ուրիշ մըն ալ բսաւ. Տէր՝ † ես քու ետևէդ պիտի գամ. բայց ինծի հրաման տուր, որ առաջ իմ տանս մէջ եղողներուն հրաժարա-
62 կան ողջոյն տամ։ Յիսուս բսաւ անոր. Ո՛չ մէկը որ ձեռքը մաճին վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի, Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է։

ԳԼ. Ժ.

1 Քրիստոս եօթանասուն այլևայլներ կը խրրկէ հրաշագործութիւն բնելու և քարոզելու. 17 կը պատուիրէ անոնց որ խանարհ ըլլան, և կ'իմացընէ թէ ինչ բանի համար պարհին ուրախանալ. 21 չնորհակալ կ'ըլլայ Հօրը՝ անոր չնորհացը համար. 23 երանութիւն կուտայ իր այակերտներուն երջանիկ վիճակին. 25 կը սորվեցընէ օրինականին թէ ինչ բնելու է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ. և թէ ով որ իր ոգորմութեանը կարօտ է, առնիկայ իրեն բնկեր սեպելու է. 41 կը յանդիմանէ Մարթան, ու անոր քոյրը Մարիամը կը գովէ։

1 Յետ բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց. ¶ և զանոնք իր առջևէն երկու երկու իրկնց բոլոր քաղաքներն ու տեղ-
2 րը ուր որ ինքը պիտի երթար։ Եւ կ'ըսէր անոնց. Հունձքը չատ է, ու մշակները քիչ. հոստի հունձքին Տէրոջը ազատկեցէք, որ մշակ-
3 ներ հանէ իր հունձքին։ Գացէք. Տեսէ՛ք ես ձեզ կը իրկեմ իրրև
4 գառներ՝ գայլերու մէջ։ Հ Հետևերնիդ քսակ մի՛ առնէք, ոչ ալ տոպրակ, և ոչ կօշիկներ. Ուս ճամ-
5 բան մէկու մը բարև մի՛ տար։ Հ Եւ որ տունը որ մտնէք, առաջ բսէք.
6 † Բարև աս տանս։ Ու թէ որ հոն

Ցամք Տեառն 32

‡ բարեվի արժանաւոր մարդ՝՝ կայ, ձեր բարևը պիտի հանդչի անոր վրայ, հապա թէ չէ՝ ձեզի պիտի
7 դառնայ։ Հ Եւ ան տանը մէջ մնայէք, ու * անոնցմէ կերէք ու խմեցէք. † ինչու որ մշակը իր վարձքին արժանի է. տուներ տուն մի փո-
8 խուիք։ Եւ որ քաղաք որ մտնէք, ու ձեզ ընդունին, ինչ որ առջևնիդ դնեն, անոր ուտեցէք։
9 Նիդ դրուի, կերէք. † Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները, և բսէք անոնց. Հ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։
10 Բայց որ քաղաք որ մտնէք՝ ու ձեզ չընդունին, անոր հրապարակները ել-
11 լելով՝ բսէք. Ի Նաև փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր †-----ս փակած է, ձեզի կը թօթվենք. միայն թէ աս գիտնաք՝ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։
12 Ձեզի կ'ըսեմ՝ † որ ան օրը Սոդոմի †-----ը աւելի դիւրին պիտի ըլլայ, քան թէ ան քաղաքին։
13 ¶ Վայ քեզ Քորազին, վայ քեզ Բեթսայիդա. Հինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ քուրձով՝ ու մոխիրի մէջ նստելով ապաշխարած պիտի
14 ըլլային։ Բայց դատաստանին օրը Տիւրոսին ու Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ, քան թէ ձեզի։
15 Եւ դուն Կափառնայում՝ Հոր մինչև երկինքը բարձրացած ես, մինչև դժոխքը պիտի իջնես։
16 ¶ Ան որ ձեզի մտիկ կ'ընէ, ինծի մտիկ կ'ընէ. և ան որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ. Հ Ան որ զիս կը մերժէ, զիս խրկողը կը մերժէ։
17 Եւ եօթանասունը †-----ը դարձան ուրախութեամբ՝ ու բսին. Տէր՝ քու անունովդ դևերն ալ մեզ
18 զի կը հնազանդին։ Եւ բսաւ անոնց. * Սատանան փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի։
19 Հ Ահա ձեզի իշխանութիւն կուտամ օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկրտելու. ու բնաւ մէկ բան
20 մը ձեզի պիտի չվնասէ։ Բայց դուք անոր վրայ մի՛ ուրախանաք որ ոգիները ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրախացէ՛ք որ ձեր անունները երկինքը գրուած են։
21 Հ Նոյն ժամուն Յիսուս Հոգիով ուրախացաւ՝ ու բսաւ. Շնորհակալ եմ քեզմէ ով Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի, որ աս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու տղոց յայտնեցիր. այո՛ ով Հայր, ինչու որ քու առջիդ ասանկ հաճելի է։
22 դաւ։ ¶ Ամեն բան ինծի տրուե-

Ցամք Տեառն 32

‡ Ցոե. խոզուրթեան որդի
* Մատ. ժ. 11։
† Ա Կոր. ժ. 27։
* Մատ. ժ. 10։ ա Կոր. թ. 4, ե։ ա Տիմ. ե. 18։
† Գղ. թ. 2։
† Մատ. գ. 2։ գ. 17։ ժ. 7։ Հմր 11։
† Մատ. ժ. 14։ Գղ. թ. 5։ Գոր. ժգ. 51։ ԺԸ. 6։
† Մատ. ժ. 15։ Մար. գ. 11։
† Մատ. ժա. 21։ Հեզեկ. գ. 6։
† Մատ. ժա. 23։
† Ընթ. ժա. 4։ բ Օր. ա. 28։ Եսա. ժգ. 13։ Եբեմ. ծա. 53։
* Տես Եզեկ. իգ. 20։ լբ. 18։
* Մատ. ժ. 40։ Մար. թ. 36։ Ցոհ. ժգ. 20։
† Թես. գ. 8։
† Ցոհ. ե. 23։ Հ Հմր 1։
* Ցոհ. ժբ. 31։ ժգ. 11։ Ցայտ. թ. 1։ ժբ. 8։ 9։
† Մար. ժգ. 18։ Գոր. իբ. 5։
† Եւ. լբ. 32։ Սաղ. կթ. 28։ Եսա. գ. 3։ Դան. ժբ. 1։ Փիլ. գ. 3։ Երբ. ժբ. 23։ Ցայտ. ժգ. 8։ ի. 12։ իա. 27։
† Մատ. ժա. 25։
* Մատ. իբ. 18։ Ցոհ. գ. 35։ ժե. 2։

Ցամք Տեառն 32

- Ցօն. ա. 18։ գ. 44։ 46։

Ա Մատ. Ժգ. 16։

- ա Պետ. ա. 10։

բ Մատ. ԺԹ. 16։ իբ. 35։

բ Օր. գ. 5։

- Ղե. ԺԹ. 18։

† Ղե. Ժբ. 5։ Նեեմ. թ. 29։ Եզեկ. ի. 11. 13. 21։ Հով. Ժ. 5։ † Գէ. Ժգ. 15։

‡ Սաղ. լբ. 11։

‡ Ցօն. գ. 9։

ցաւ իմ Հօրմէս , ու մէկը չգիտեր թէ ով է Որդին , բայց միայն Հայրը . և թէ ով է Հայրը , բայց միայն Որդին . և ան որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտնել ։

23 Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ . Երանի ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը

24 տեսնեն . Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ շատ մարգարէներ և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել , ու չտեսան , և ձեր լսածնները լսել , ու չլսեցին ։

25 Եւ ահա մէկ օրինական մը ելաւ , ու զանիկայ փորձելով՝ ըսաւ . Վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ ։

26 Անիկայ ալ ըսաւ անոր . Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է . ինտո՞ր կը

27 կարդաս ։ Պատասխան տուաւ անիկայ՝ ու ըսաւ . Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքէդ , և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս ։

28 Եւ ինքը ըսաւ անոր . Շիտակ պատասխան տուիր . ատիկայ ըրէ ,

29 ու պիտի ապրիս ։ Իսկ անիկայ ուզելով † ինքզինքը արդարացընել , ըսաւ Յիսուսին . Բայց իմ ընկերս

30 ո՞վ է ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Մէկ մարդ մը Երիքովէն կ'իջնէր . ու աւազակներու յարձակեցան , որոնք մերկացուցին զանիկայ՝ ու վէրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու գացին ։

31 Եւ պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր , ու զանիկայ տեսնելով՝ ան դիմի կողմէն

32 մէն անցաւ ։ Նոյնպէս ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ , և անդիմի կողմէն անցաւ ։

33 Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր , եկաւ անոր քովը ,

34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Եւ մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթելով՝ վրան ձէթ և գինի թափելով . ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր

35 հոգ տարաւ ։ Ու հետևեալ օրը երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահեկան հանեց պանդոկապետին տուաւ , և անոր ըսաւ . Հոգ տար ատոր , ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ետ դառնալուս՝ ես քեզի

36 կը վճարեմ ։ Հիմա ան իրեքէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ ընկեր ըլլալ

37 աւազակներուն յարձակեցին ։ Եւ անիկայ ըսաւ . Ան որ անոր ողորմութիւն ըրաւ ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՝ դուն ալ այնպէս ըրէ ։

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային , ինքը գեղ մը մտաւ . և Մկ կնիկ մը - Մարթա անունով՝ զանի-

39 կայ իր տունը ընդունեց ։ Եւ անիկայ քոյր մը ունէր , որուն անունը Մարիամ էր . Որ և - Յիսուսի ոտքերուն քովը նստաւ , ու

40 անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր ։ Բայց Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զբաղած էր . եկաւ - անոր քովը՝ ու ըսաւ . Տէր՝ հոգդ չէ՞ , որ իմ քոյրս զիս մինակ թողուց սպասաւորութեան մէջ . ուստի ատոր

41 զրուցէ՝ որ ինծի օգնէ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոր . Մարթա Մարթա , դուն շատ բաներու համար հոգ ընելովդ

42 կը տագնապիս . Բայց մէկ բան մը պէտք է . և Մարիամ ան աղէկ բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի չառնուի ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը սորվեցընէ աղօթք բնել , և կը պատուիրէ որ սէտ աղօթք բնեն . 11 Ցատատելով որ այսպէս՝ Ընտուած իրենց բարիքներ պիտի բնէ . 14 Համր դև մը հանելով՝ կը յանդիմանէ Հայհոյիչ փարիսեցիները , 28 և կը ցուցնէ թէ որո՞նք են երանելիները . 29 Ժողովրդոց կը քարոզէ . 37 և կը յանդիմանէ փարիսեցւոց՝ դպրաց և օրինականաց կեղծաւորութիւնը ։

Ցամք Տեառն 32

- Ցօն. Ժա. 1։ Ժբ. 2. 3։ Բ Թես. կր. 4. 32, ԿԱ։

† Գէ. բ. 35։ Գոր. իբ. 3։

1 Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր . ու երբոր դադարեցաւ , իր աշակերտներէն մէկը բսաւ իրեն . Տէր՝ մեզի աղօթք բնել սորվեցուր , ինտոր որ Յովհաննէս ալ

2 իր աշակերտներուն սորվեցուց ։ Եւ բսաւ անոնց . Երբոր աղօթք կ'ընէք , բսէք . - Ով Հայր * մեր՝ որ երկինքն ես՝ , քու անունդ սուրբ ըլլայ . քու թագաւորութիւնդ դայ , * քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ՝ .

3 Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր

4 մեզի տուր . Եւ մեզի ներէ՝ մեր մեղքերը . ինչու որ մենք ալ կը ներենք ան ամէնուն՝ որ մեզի պարտական են . ու մեզ փորձութեան մի՛ տանիր . * հապա չարէն մեզ ազատէ՝ ։

5 Եւ բսաւ անոնց . Ձեզմէ ո՞վ է - Նի-ոյ , որ բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ անոր՝ և բսէ անոր . Բարեկա՛մ՝ ինծի իրեք նկանակ փոխ տուր .

6 Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ

7 նիմ անոր առջևը դնելու ։ Անիկայ ալ ներսէն պատասխան տայ՝ և բսէ . Ձիս մի՛ յոգնեցըներ , արդէն դուռը գոցուած է , ու տղաքս իմ քովս անկողնի մէջ են , չեմ կրնար ելլել՝ ու քեզի հաց

8 տալ ։ Ձեզի կ'ըսեմ . Թէև բա-

- Ցօ. Տ. 33

- Մատ. գ. 9։

* Ո՛-ն-ե չունի։

† Գէ. Ժբ. 1, ԿԱ։

Ցամի Տեառն 33

ընկամուխեան համար չելլէ տայ անոր , սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէ ու պէտք
9 եղածը տայ անոր ։ Եւս ալ կ'ըսեմ ձեզի . Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի . փնտռեցէք՝ ու պիտի գըտնէք . դո---ը զարկէք՝ և պիտի
10 բացուի ձեզի . վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ , և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ով որ դո---ը կը զարնէ՝ պիտի բացուի
11 անոր ։ Ո՞վ է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , միթէ քա՞ր պիտի տայ անոր . կամ թէ որ ձուկ --էն , միթէ ձուկին
12 տեղը օ՞ձ պիտի տայ անոր . Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ , միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր ։ Ուստի եթէ դուք՝ որ չար էք , ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ գիտէք , որչափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն ։

Ա Մտթ . թ . 32 ։ Ժր . 22 ։

14 Ա Ու դեւ մը կը հանէր . և անիկայ համր էր . ու եղաւ որ երբ դեւը ելաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողո-
15 վուրդները զարմացան ։ Բայց ա-նոնցմէ մէկ քանիները ըսին . Ընտիկայ դեւերուն Բէեղզեբուղ իշխանին միջոցովը դեւերը կը հանէ ։

Ղ Մտթ . թ . 34 ։ Ժր . 24 ։

16 Ուրիշներն ալ փորձելով Երկինքէն
17 Նշան մը կ'ուզէին անկէ ։ Բայց ինքը Գիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց . Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի . և տուն մը իրեն դէմ
18 բա---ը՝ կը կործանի . Հապա թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է , անոր թագաւորութիւնը ինտո՞ր պիտի կենայ . որովհետև կ'ըսէք թէ՝ Բէեղզեբուղով դեւերը
19 կը հանեմ ։ Իսկ թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ , ձեր որդիքը ինչով կը հանեն . ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
20 տաւորները ։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը , ուրեմն Աստուծոյ թագաւորու-
21 թիւնը ձեր վրայ հասած է ։ Երբ-որ զօրաւոր մարդ մը զէնքերը վրան առած՝ իր դո---ը բակը կը պահպանէ , անոր բանները խաղաղու-
22 թեան մէջ կը մնան . Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ անիկայ , անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր , և անկէ ---ը կողոպուտը կը
23 բաժնէ ։ Ան որ իմ հետս չէ , ինծի հակառակ է . և ան որ ինծի հետ չժողվեր , ցիրուցան կ'ընէ ։
24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ , անջուր տեղեր կը պտտի , հանգստութիւն կը փնտռէ .

Ցամի Տեառն 33

ու երբոր չգտնէր , կ'ըսէ . Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուրկից որ
25 ելայ . Եւ կու գայ՝ ը---ի--ը մաքրուած ու պատրաստուած կը գըտ-
26 նէ ։ Ան ատեն կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնելով՝ հոն կը բնակին . և ան մարդուն վերջը՝ առջինէն դէշ կ'ըլլայ ։
27 Ու եղաւ որ երբ անիկայ ասբաներըը կը խօսէր , ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝ ու բսաւ անոր . Երանի՛ ան որովայնին՝ որ քեզ կրեց , և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին ։
28 Եւ ինքը բսաւ . Այնաւանդ թէ երանի՛ անոնց՝ որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն ։
29 Ուրբոր ժողովուրդները ---ը կ'ըլլայ կը դիմուէին , սկսաւ ըսել . Ասոնք ազգը չար է . նշան կ'ուզէ , և --էն նշան պիտի չտրուի անոր , բայց միայն Յովնան մարգարէին
30 նշանը ։ Քանի՛ նինուէացիներուն նշան եղաւ , անանկ ալ Որդին մարդոյ ասոնց ազ-
31 գին պիտի ըլլայ ։ Հարաւի թագուհին դատաստանին երէց ասոնց ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ , ու պիտի դատապարտէ զանոնք . ինչուորկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու . և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս ։
32 Նինուէի մարդիկը դատաստանին երէց ասոնց ազգին դէմ պիտի ելլեն , ու պիտի դատապարտեն զանոնք . ինչուր Յովնանին քարոզութեամբը զղջի եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս ։
33 Ոչ մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դներ , ոչ ալ գրուանի տակ . հապա աշտանակի վրայ , որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն ։
34 Լ Մարմինին ճրագը աչքն է . ուստի երբոր աչքդ պայծառ է , բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ . բայց երբոր --էդ վատ է , մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ ։ Ուրեմն զգոյշ կեցիր , որ քու մէջդ եղած լոյսը
36 խաւար չըլլայ ։ Արդ՝ թէ որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ , ինչպէս երբոր ճրագ մը՝ իր փայլունութեամբը քեզ կը լուսաւորէ ։
37 Ու երբոր -- բո---ը կը խօսէր , փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ . անիկայ ալ
38 մտաւ՝ սեղան նստաւ ։ Իսկ փարիսեցին երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ , որ նախ չլուացուելցաւ ճաշէն ա-
39 ոաջ ։ Եւ Տէրը բսաւ անոր . Հիմա դուք փարիսեցիներ՝ դաւա-

Ա Մտթ . է . 7 ։ իա . 22 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ցօհ . ժե . 7 ։ Յակ . ա . 6 ։ ա Ցօհ . գ . 22 ։

Բ Մտթ . է . 9 ։

Ա Մտթ . թ . 32 ։ Ժր . 22 ։

Ղ Մտթ . թ . 34 ։ Ժր . 24 ։

Ա Մտթ . Ժր . 38 ։ Ժգ . 1 ։

Ը Մտթ . Ժր . 25 ։ Մար . գ . 24 ։

Ի Ցօհ . ր . 25 ։ * Ցաղ . ան

Ա Նե . ր . 19 ։

Ի Մտթ . Ժր . 29 ։ Մար . գ . 27 ։

Ընտ . Ժգ . 12 ։ Կող . ր . 15 ։

Ի Մտթ . Ժր . 30 ։

Բ Մտթ . Ժր . 43 ։

Ցամի Տեառն 33

թին ու պնակին դուրսի դին կը մաքրէք , Դու ձեր ներսիդին յափրշտակութեամբ և չարութեամբ
40 լեցուն է : Ընչեցէք՝ ան որ դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
41 չըրաւ : Ողակայն ողորմութիւն ըրէք ներսինին , ու ահա ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ
42 ձեզի : Բայց վայ ձեզ փարիսեցիներուդ՝ որ անանուխին ու փեդենային և բոլոր խոտեղէններուն տասանորդը կը վճարէք , ու զանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը . ասոնք պէտք էր որ ընէիք , և ա-
43 նոնք չձգել : Վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները կը սիրէք , ու շուկաներուն մէջ բարե-
44 ները : Վայ ձեզի կեղծաւոր գրագիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անյայտ գերեզմաններու նման էք , որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն՝ ու չեն գիտեր :
45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ այս խօսքերը զրուցելով մեզ ալ վար կը զարնես :
46 Եւ անիկայ ըսաւ . Ձեզ ալ վայ օրինականներուդ , որ տանելու դժուար բեռներ կը բեռցընէք մարդոց , ու դուք մէկ մատովիդ
47 ան բեռներուն չէք դպչիր : Վայ ձեզի որ մարգարէներուն գերեզմանները կը շինէք , ու ձեր հայրե-
48 րը սպաննեցին զանոնք : Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հարցը ըրածներուն . ին-չու որ իրենք սպաննեցին զանոնք , ու դուք անոնց գերեզմանները կը
49 շինէք : Անոր համար ալ Աստուծոյ իմաստութիւնը ըսաւ . Պիտի խրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ . և անոնցմէ ոմանք պիտի սպաննեն , ու ոմանք հալածեն .
50 Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը աս ազգէն պահանջուի ,
51 Աբելին արիւնէն մինչև Զաքարիայի արիւնը , որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , աս ազգէն
52 պիտի պահանջուի : Վայ ձեզ՝ օրինականներուդ՝ որ գիտութեան բանալին վերցուցիք . դուք չմտաք , և մտնողներն ալ արգիլեցիք :
53 Ու երբոր աս բաները անոնց կը զրուցէր , դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիլ , և շատ բաներու վրայով անոր բեր-
54 նէն խօսք փնտռել . Եւ անոր դարան պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս անոր բերնէն բան մը

որսան , որ անոր վրայով ամբաստանութիւն ընեն :

ԳԼ . ԺԲ

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը պատուիրէ կեղծաւորութենէ զգոյշ կենալ , ու չվախնալ իր վարդապետութիւնը քարոզելէն . 13 մեծամեծ ամբարներ չընել մատաղ հարուստին առակովը կը պատուիրէ ժողովրդոց որ զգոյշ ըլլան ագահութենէ : 22 Պէտք չէ որ չափազանց հոգ ունենանք աշխարհային բաներու վրայ , 31 այլ Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրենք : 33 ողորմութիւն տանք , 36 և պատրաստ ըլլանք՝ որ երբ մեր Տէրը գայ դուռը զարնէ , իսկոյն իրեն բանանք : 41 Քրիստոսի պաշտօնեաները պարտին իրենց յանձնուած պաշտօնը կատարել , 49 և հալածանքներու սպասել , 54 պէտք է որ մարդիկ աս ընդհանուր ժամանակին պատուհասութիւնը չկորընչցընեն , 58 վասն զի սոսկալի բան է մեռնիլ առանց հաշտուելու Աստուծոյ հետ :

Ցամի Տեառն 33

1 Այս միջոցիս երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ վրան ժողվուեցան , մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին , ըսկսաւ ըսել իր աշակերտներուն . Պիտի առաջ ինքզինքնիդ զգոյշ պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն , որ
2 է կեղծաւորութիւն : Ինչ- որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չբայայտուի , և գաղտուկ՝ որ պիտի
3 չգիտցուի : Ուստի ինչ որ մութ տեղը զրուցեցիք , անիկայ լոյս տեղը պիտի լսուի . և ան որ ներքին սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք , տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզուի : Բայց ձեզի իմ բարեկամներուս կը զրուցեմ . Մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն , ու անկէ ետև աւելի բան մը ընելու չունին չա-
5 նին : Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ որմէ պիտի վախնաք . Ընկէ վախցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանութիւն ունի գահեանը ձգելու . այո՛
6 կ'ըսեմ ձեզի , Ընկէ վախցէք : Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկը երկու դանկի կը ծախուի . և անոնցմէ մէկը մո-
7 ցուած չէ Աստուծոյ առջին : Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած է . ուրեմն մի՛ վախնաք , դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի աղէկ էք : Եւ ձեզի կ'ըսեմ . Ամէն ով որ դիս կը դաւանի մարդոց առջեւը , Որդին մարդոյ ալ անիկայ պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջեւը : Բայց ան որ զիս մարդոց առջեւը կ'ուրանայ , ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջեւը : Եւ ամէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի անոր . բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ , պիտի չնե-
11 րուի անոր : Ու երբոր ձեզ ժողովարանները՝ և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջև տանելու ըլլան , հոգ մի՛ ընէք թէ

Ա Տիմ . ա . 15 ։
Լեւ . ԺԸ . 7 ։ Դան . գ . 27 ։ Գլ . ԺԸ . 33 ։
Մատ . իգ . 23 ։
Մատ . իգ . 6 ։ Մար . ԺԸ . 38 ։ 39 ։
Ա Մատ . իգ . 27 ։
Սաղ . ե . 9 ։
Մատ . իգ . 4 ։
Մատ . իգ . 29 ։
Մատ . իգ . 34 ։
Ծն . դ . 8 ։
Մն . իգ . 20 ։ 21 ։
Մատ . իգ . 13 ։
Մար . ԺԸ . 18 ։
Մատ . ժ . 28 ։ Ե
ծա . 7 ։ 8 ։ 12 ։ 13 ։ Ե բեմ . ա . 8 ։
Ծն . ժե . 14 ։ 15 ։
Մատ . ժ . 32 ։ Մար . ը . 38 ։ ը Տիմ . բ . 12 ։ ա Ցն . բ . 23 ։
Մատ . ժբ . 31 ։ 32 ։ Մար . գ . 28 ։ ա Ցն . ե . 16 ։
Մատ . ժ . 19 ։ Մար . ԺԳ . 11 ։ Գլ . իա . 14 ։

Ցամի Տեառն 33

ինչպէս՝ կամ ինչ պատասխան պիտի տաք , կամ ինչ պիտի ըսէք .
12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ ։
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը բսաւ անոր . Վարդապետ՝ զրուցէ եղբօրս , որ ինձի հետ բաժնէ ։ Ըն ալ բսաւ անոր . Ո՞վարդ՝ ո՞վ զիս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին բնող
14 դրաւ ։ Եւ բսաւ անոնց . Զգուշացէք և զգուշացէք ագահութենէն . ինչու որ մարդուս ստացուածքներուն առատութենէն
15 չէ իր կեանքը ։ Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ բսելով . Մէկ հարուստ մարդու մը արտերը առատ բերքեր տուին .
16 Եւ ինքը կը մտածէր ինքնիրեն՝ ու կ՚բսէր . Ի՞նչ բնեմ , վասն զի տեղ չունիմ, որ հոն իմ բերքերս ժողվեմ ։
17 Եւ բսաւ . Ես բնեմ . իմ ամբարներս քակեմ՝ ու ալ աւելի մեծ չինեմ , և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
18 ու բարիքներս . Եւ իմ անձիս բսեմ . Ո՛վ անձա՝ շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողված . հանգչէ՝ կեր , խմէ՝ և
19 ուրախ եղիր ։ Բայց Աստուած բսաւ անոր . Անմիտ՝ Նոյն գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի . Ուստի ան քու պատրաստած բաներդ որո՞ւն պիտի ըլլայ ։
21 Այսպէս է անիկայ՝ որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ , ու Աստուծոյ չըհարստանար ։
22 Եւ բսաւ իր աշակերտներուն . Ասոր համար կ՚բսեմ ձեզի . Հոգ մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք , ոչ ալ մարմինին համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք .
23 Կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուստէն .
24 Նայեցէք ագռաւներուն , որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն , որոնք ոչ շտեմարաններ ունին՝ ոչ ալ ամբարներ , ու Աստուած անոնք կը կերակրէ . դուք որչափ աւելի լաւ էք քան զանոնք .
25 Ձեզմէ ո՛վ կրնայ իր հոգ բնելովը իր հասակին վրայ
26 կանգուն մը աւելցընել ։ Ասկա թէ որ ամենափոքր բանին կարող չէք , ուրիշ բաներուն համար ինչ
27 հոգ կ՚ընէք ։ Նայեցէք շուշաններուն՝ ինչպէս կ՚աճին . ոչ կ՚աշխատին և ոչ կը մանեն . բայց ձեզի կ՚բսեմ՝ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ առնոյմէ մէկուն պէս չզգեցաւ ։
28 Ուստի թէ որ խոտը որ այսօր դաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգուի , Աստուած անանկ կը հագուեցընէ , որչափ աւելի ձեզ՝
29 Թերահաւատներ ։ Ալ դուք մի՛ փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք , և ինչ պիտի խմէք . ու մի՛ շըփոթիք ։
30 Վասն զի աս բոլոր բաները աշխարհիս ազգերը կը փընտռեն . ու ձեր Հայրը գիտէ որ աս
31 բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրեցէք , և աս բոլոր բաներն
32 ալ ձեզի պիտի տրուի ։ Մի վախնար պզտիկ հօտ . Քանզի որ ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորու-
33 թիւնը ձեզի տայ ։ Ծախեցէք ձեր ստացուածքը , և ողորմութիւն տուէք . Ձեզի քսակներ պատրաստեցէք , որ երկինքը չպակսելու գանձ մը , ուր ոչ գողը կը մօտենայ՝ և ոչ ցեղը
34 կ՚ապականէ ։ Քանզի ձեր գանձը ուր որ է , սիրտերնիդ ալ հոն պիտի
35 ըլլայ ։ Ձեր մէջքերը գօտեռնուած ըլլան , ու ճրագները վառ
36 ուած . Եւ դուք ան մարդոցը նման՝ որ իրենց տիրոջը կը սպասեն՝ թէ ե՞րբ պիտի դառնայ հարսնիքէն . որ երբ գայ և դռնէն զարնէ , իսկոյն
37 բանան անոր ։ Երանի ան ծառաներուն , որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք արթուն պիտի գտնէ . ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , որ ինքը գօտին մէջը պիտի կապէ՝ ու սեղան նստեցընէ անոնք , և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն պիտի ը-
38 նէ անոնց ։ Եւ թէ որ երկրորդ պահուն գայ , կամ երրորդ պահուն գայ՝ ու անանկ գտնէ , և-
39 րանելի են ան ծառաները ։ Բայց աս գիտցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ որ ատեն գողը կու գայ , արթուն կը կենար , ու թոդ չէր տար որ իր տունը ծակեն ։
40 Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր ։
41 Եւ Պետրոս բսաւ անոր . Տէր՝ աս առակը մեզի՞ կ՚բսես , թէ ամ-
42 Նուն ալ ։ Եւ Տէրը բսաւ . Ո՞ւրեմն ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խմաստուն տնտեսը , որն որ տէրը իր դերդաստանին վրայ պիտի դնէ , որ
43 տեղին հոգը տայ ։ Երանի է ան ծառային , որն որ իր տէրը եկած ատենը՝ անանկ բրած
44 պիտի գտնէ ։ Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկայ ։ Հապա թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջը բսէ . Իմ տէրս իր գալը կ՚ուշացընէ . և սկսի ծառաները ու աղախիններն ծեծել , և ուտել ու իր-

Ցամի Տեառն 33

Ցամ Տեառն 33 ։

Ղ Ցօհ . ԺԸ . 35 ։

Ղ Տիմ . գ . 7 , ՃԸ ։

Ղ Մատ . ԺԳ . 25 . 26 ։

Ղ Մատ . ԺԹ . 21 ։ Գոր . ը . 45 ։ գ . 34 ։

Ղ Մատ . գ . 20 ։ Գաղ . ԺԶ . 9 ։ ա Տիմ . գ . 19 ։

Ղ Եփես . գ . 14 ։ Պետ . ա . 13 ։

Ղ Մատ . ԽԵ . 1 , ՃԸ ։

Ղ Մատ . Խդ . 46 ։

Ղ Մատ . Խդ . 43 ։ ա Թես . ե . 2 ։ բ Պետ . գ . 10 ։ Յայտ . գ . 3 ։ ԺԶ . 15 ։

Ղ Մատ . Խդ . 44 ։ ԽԸ . 13 ։ Մար . ԺԳ . 33 ։ Գղ . Խաս . 34 ։ 36 ։ ա Թես . ե . 6 ։ բ Պետ . գ . 12 ։

Ղ Մատ . Խդ . 45 ։ ԽԸ . 21 ։ ա Կոր . գ . 2 ։

Ղ Մատ . Խդ . 47 ։

Ղ Մատ . Խդ . 48 ։

Ղ Ցոհ . ԺԲ . 41 ։ Սաղ . ՃԽԷ . 9 ։

Ղ Մատ . գ . 25 ։

Ցամի Տեառն 33

1 Եւ ոմանք ան առներ ներկայ գըտնուելով՝ պատմեցին անոր՝ Գալիլեացւոց վրայով, որոնց արիւնը Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց. Կը կարծէ՞ք որ ան Գալիլեացիները բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր էին, որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին։ Ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ. հապա թէ որ չապաշխարէք, ամէնդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք։ Կամ թէ ան տասնուութը հոգիները՝ որոնց վրայ Սելոամին մէջի աշտարակը ինկաւ, և անոնք մեռցուց. կը կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն
5 աւելի պարտաւոր էին։ Ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ. հապա թէ որ չապաշխարէք, ամէնդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք։
6 Ըս առակն ալ ըսաւ. Մարդ մը իր այգիին մէջ տնկուած թզենի մը ունէր. ու եկաւ անկէ պը-
7 տուղ փնտռելու, և չգտաւ։ Ուստի բսաւ այգեպանին. Ահա իրէք տարի է որ կու գամ ատ թզենիին վրայ պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ. զայն ատիկայ կտրէ, ինչո՞
8 համար գետինը խափանէ։ Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ. Տէր՝ աս տարի ալ ատիկայ թող տուր, մինչև որ ատոր բոլոր-
9 տիքը բրեմ ու թրիք դնեմ, Եւ թէ որ պտուղ տայ, հապա թէ չէ՝ դայ կտրես ատիկայ։
10 Եւ ինքը ժողովարաններուն մէկուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 Ներ։ Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար, որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր տասնուութը տարիէ ի վեր, ու կծկուած էր, և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ։ Ու Յիսուս զանիկայ տեսնելով՝ իրեն կանչեց և ըսաւ անոր. Կնիկ՝ դուն քու հիւանդութենէդ արձակուած ես։
13 Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և իսկոյն շիտկուեցաւ, ու փառք կու-
14 տար Աստուծոյ։ Իսկ ժողովարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց, և բսաւ ժողովուրդին. Վեց օր կայ որոնց մէջ արժան է գործ գործել, ուստի անոնց եկէք բժշկուեցէք, ու չէ-
15 թէ շաբաթ օրը։ Ան առներ Տէրը պատասխան տուաւ անոր ու բսաւ. Կեղծաւորնե՛ր, ձեզմէ ամէն մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը մսուրէն չարձրկե՞ր որ տանի ջուր
16 տայ. Չէ՞ապա ասիկայ որ Աբրահամի աղջիկ էր, որ ահա տասնուութը տարի Սատանան գանիկայ

Ցամի Տեառն 33

Ա Թես. ժե. 30։ ր Օր. իե. 2։ Յես. Թ. 41։ Ժե. 22։ Գոր. ժէ. 30։ Յակ. դ. 17։ Ղև. ե. 17։ ա Տիմ. ա. 13։

Ա Հոր 51։

բ Մատ. ի. 22։ Մար. ժ. 38։

գ Մատ. ժ. 34։ Հոր 49։

Ա Մհ. է. 6։ Յօն. է. 43։ Թ. 16։ ժ. 19։

ե Մատ. ժ. 35։

զ Մատ. ժգ. 2։

Ա Ղուկ. իհ. 8։ Մատ. և. 25։

է Սաղ. լբ. 6։ Ես. ծե. 6։

ԳԼ. ՃԳ

1 Քրիստոս ապաշխարութիւն կը քարոզէ, Գալիլեացւոց և ուրիշներուն կրած պատիժը յիշելով։ 6 Ննջուղ թզենիին առակը։ 11 Քրիստոս կծկած կնիկը կը բժշկէ. 18 Մանանեխի հատին և խմորին առակովը կը ցուցընէ Ճշմարտութեան խօսքին զօրաւոր ներգործութիւնը իր ընտրեալներուն սրտին մէջ. 24 կը խրատէ նեղ դռնէն ներս մտնելու ջանք ընել, 31 և կը յանդիմանէ Հերովդէսը ու Երուսաղէմը։

Ճամի Տեառն 33

կապեց , չէ՞ր վայելը որ շարաթ
17 օրը ան կապէն արձրկուի : Եւ աս
բանը որ ըսաւ , իրէն հակառակ
կեցողները ամէնքն ալ ամբոխով
ձնացին . ու բոլոր ժողովուրդը
կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր
գործքերուն համար՝ որ իրմէն կ'ըլ-
լար :
18 Եւ ըսաւ . Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմա-
նի , ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
19 անիկայ : Մանանեխի հատի նման
է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր պար-
տէզը ձգեց . և աճեցաւ ու մեծ
ծառ եղաւ . ու երկնից թռչունն-
րը անոր ճիւղերուն վրայ բնակե-
ցան :
20 Դարձեալ ըսաւ . Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի նր-
21 մանցընեմ : Խմորի նման է , որն
որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ա-
լիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն
ալ խմորեցաւ :
22 Եւ քաղաքները ու գեղերը
պտրտելով՝ կը սորվեցընէր , ու
դէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ը-
23 նէր : Եւ մէկը ըսաւ անոր . Տէր՝
քիչո՞ւ են անոնք որ պիտի փրր-
կուին : Անիկայ ալ ըսաւ ա-
24 նոնց . Ջանք ըրէք որ նեղ դրա-
նէն մտնէք . քանզի կ'ըսեմ ձե-
զի , որ շատերը մտնել պիտի ու-
25 զեն , և պիտի չկրնան : Անկէ ե-
տև որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը
գոցէ , և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ , ու դուռը զարնել և ըսել ,
Տէր՝ Տէր , բաց մեզի . ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձե-
զի . Ձեզ չեմ ճանչնար ուսկից
26 էք : Ան ատենը պիտի սկսիք ըսել .
Մենք քու առջեգ կերանք ու խմե-
ցինք , և դուն մեր փողոցներուն
27 մէջը սորվեցուցիր : Եւ անիկայ
պիտի ըսէ . Ձեզի կ'ըսեմ , ձեզ
չեմ ճանչնար ուսկից էք , ինձմէ
դի կեցէք բոլոր անիրա-
28 ւութիւն գործողներդ : Հոն պի-
տի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ կր-
ճրտցընել , երբոր տեսնէք Ար-
րահամը ու Իսահակը և Յակոբը
ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ
29 դուրս հանած : Եւ պիտի գան
արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսի-
սէն ու հարաւէն , ու պիտի բազ-
մին Աստուծոյ թագաւորութեանը
30 մէջ : Եւ ահա կան յետիններ՝ որ
առաջիններ պիտի ըլլան , ու կան
առաջիններ՝ որ յետիններ պիտի
ըլլան :
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան՝ ու ըսին անոր . Ելիր՝
ու դնա ասկէ , ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ'ուզէ : Եւ ինքը
ըսաւ անոնց . Գացէք՝ ան աղուէ-
սին ըսէք . Ահա ես դևեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարուիմ : Միայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և մեկալ
օրը պտրտիմ . վասն զի կարելի
չէ որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն
34 դուրս կորսուի : Ով Երուսաղէմ՝
Երուսաղէմ , որ մարգարէները կը
սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր . քանի անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ճագերը թևերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
35 Ահա ձեր տունը ձեզի ամայի պի-
տի մնայ . սակայն ձեզի կ'ըսեմ ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք ,
Օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անու-
նովը կու գայ :

Ճամի Տեառն 33

Ես . ը . 10 :

Մատ . իգ . 37 ։
Ղև . իզ . 31 ։ 32 ։ Սաղ . կթ . 25 ։ Եսա . ա . 7 ։ Դան . թ . 27 ։ Միք . գ . 12 ։
Սաղ . ճժը . 26 ։ Մատ . իա . 9 ։ Մար . ժա . 10 ։ ԳԼ ժթ . 38 ։ Ցաք . ժը . 13 ։

ԳԼ . ՃԴ

2 Քրիստոս չարաթ օրը կը բժշկէ լրդողեալ մարդը . 7 կը սորվեցնէ խոնարհ ըլլալ . 12 և աղքատները ճաշի հրաւիրել . 16 ընթրիքին առակովը կը ցուցնէ թէ աշխարհասէր անձինք՝ որ Աստուծոյ խօսքը կ'անարգեն , դուրս պիտի մնան երկինքէն : 25 Քրիստոսի աշակերտել ուզողները պէտք է որ յամառչագին խորհին թէ իրենց խաչը պիտի կրեն , որ չըլլայ թէ եարը ամբոխից եղանակաւ ետ քաշուին իրմէն . 34 ու բոլորովին անպիտան ըլլան՝ իր համը կորսընցուցած ազի պէս :

1 Ու եղաւ որ երբ ինքը շարաթ օր
մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն
մկուն տունը մտաւ հաց ուտելու ,
2 ու անոնք անոր կը սպասէին : Եւ
ահա հոն լրդողեալ մարդ մը կար
3 իր առջեւը : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրինա-
կաններուն ու փարիսեցիներուն ը-
սելով . Արժա՞ն է շարաթ օրը
4 բժշկել : Անոնք ալ լուռ կեցան .
և ինքը բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու
5 ճամբեց . Եւ պատասխան տալով
բսաւ անոնց . Ձեզմէ որուն էշը
կամ եզը հորը իյնալու ըլլայ , ու
շուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
6 օրը : Եւ ասոնց բաներուս չկրցան
անոր պատասխան տալ :
7 Առակ մը զրուցեց ան հրաւի-
րուած մարդոց ալ , երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջին բազմոցները
կ'ընտրէին , ու ըսաւ անոնց .
8 Երբոր մէկ մը հարսնիքի հրաւի-
րուիս , առաջին բազմոցին վրայ մի'
նստիր . չըլլայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկն Հրաւիրուած
9 ըլլայ անկէ . Եւ ան որ քեզ ու
անիկայ հրաւիրեց , գայ զրուցէ
քեզի . Ասոր տեղ տուր , և անկէ
ետև սկսիս ամօթով յետին տեղը
10 բռնել : Հապա երբոր հրաւի-

Մատ . ժբ . 10 ։

Եւ . իդ . 5 ։ Ը Օր . իր . 4 ։ ԳԼ . ժգ . 15 ։

Ելս . իդ . 5 ։ Ղև . ժթ . 18 ։ Մատ . իթ . 31 ։ Մար . գ . 30 ։

Մատ . ժգ . 37 ։

Ես . ա . 7 ։ Ամբ . բ . 3 ։ Ես . ը . 10 ։

Ես . ծ . 13 ։

Մատ . թ . 35 ։ Մար . գ . 6 ։

Մատ . է . 13 ։

Ցաք . է . 34 ։ ը . 21 ։ ժգ . 33 ։ Հով . թ . 31 ։

Ամպ . լբ . 6 ։ Ես . ծէ . 6 ։

Մատ . իե . 10 ։

ԳԼ . գ . 46 ։ Մատ . է . 23 ։ իե . 12 ։

Մատ . է . 23 ։ իե . 41 ։ Հմր 25 ։

Ամպ . գ . 8 ։ Մատ . իե . 41 ։

Մատ . բ . 12 ։ ժգ . 42 ։ իդ . 51 ։

Մատ . բ . 11 ։

Մատ . ժթ . 30 ։ ի . 16 ։ Մար . ժ . 31 ։

Ելս . իդ . 6 , 7 ։

Ցամք Տեառն 33

բուխս , գնա յետին տեղը նստէ . որ երբ քեզ հրաւիրողը դայ , քեզի ըսէ . Բարեկամ՝ վեր հրամնի . ան ատենը քու հետդ նստողներուն առջևը քեզի փառք կ'ըլլայ ։

Ա Ցար . իր . 29 ։ Սաղ . ժբ . 27 ։ Ընակ . իե . 23 ։ Մատ . իգ . 12 ։ Գլ . ժբ . 14 ։ Ցակ . գ . 6 ։ ա Պետ . ե . 5 ։

11 Ա Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձրացնէ , պիտի խոնարհի . և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձրանայ ։

12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ . Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես , մի կանչեր քու բարեկամներդ , ոչ ալ քու եղբայրներդ , և ոչ քու ազգականներդ , ու ոչ մեծ հարուստ դրացիներդ , որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրաւիրեն , ու քեզի հատուցում ըլլայ ։

13 Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ընես , աղքատներ , պակասաւորներ , կա-

Ե Նեեմ . ը . 10 ։ 12 ։

14 ղեր ու կոյրեր հրաւիրէ . Ու երանելի պիտի ըլլաս . ինչու որ անոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել . հապա արդարներուն յարութիւն առած ատենը՝ փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի ։

15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց աս խօսքը՝ ըսաւ անոր . Երանի անոր՝ որ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ հաց պիտի

Ը Ցայտ . ժթ . 9 ։

16 ուտէ ։ Ե Եւ ինքը ըսաւ անոր . Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ,

Ը Ընակ . թ . 2 , 5 ։

17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց ։ Ը Եւ ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծառան , որ հրաւիրուածները կանչէ , Ը Ելէվ . Եկէք , ինչու որ արդէն

18 ամէն բան պատրաստ է ։ Եւ ամէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ . առջինը անոր ըսաւ . Ես արտ մը ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ անիկայ . կ'աղաչեմ քեզի ,

19 զիս հրաժարուած սեպէ ։ Եւ միւսը ըսաւ . Հինգ զոյգ եզ ծախու առի , ու կ'երթամ որ անոնք փորձեմ . կ'աղաչեմ քեզի , զիս

20 հրաժարուած սեպէ ։ Եւ միւսը ըսաւ . Կնիկ առի , ու անոր հա-

21 մար չեմ կրնար գալ ։ Եւ ան ծառան եկաւ՝ ու իր տիրոջը պատմեց աս բաները . ան ատենը բարկացաւ տանուտէրը , ու ըսաւ իր ծառային . Շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները ելիր , և աղքատները ու պակասաւորները , և կաղերը ու կոյրերը հոս

22 մտցուր ։ Ծառան ալ ըսաւ . Տէր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր ,

23 ու տակաւին տեղ կայ ։ Եւ Տէրը ըսաւ ծառային . Ելիր ճամբաները ու ցանգերը , և ստիպէ հոս մտնելու , որ տունս լեցուի ։

Ի Մատ . իա . 43 ։ իբ . 8 ։ Գոր . ժգ . 46 ։

24 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , Ի որ ան հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ ։

25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ կ'երթային . և դառնալով անոնց

26 ըսաւ . Ե Թէ որ մէկը ինծի կու գայ , Ի ու չատեր իր հայրը և մայրը , ու կինը և զաւակները , ու եղբայրները և քոյրերը , Լնաև իր կեանքն ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ ։

27 Ի Եւ ով որ իր խաչը չվերցրներ՝ ու իմ ետևէս գար , չկրնար իմ աշա-

28 կերտս ըլլալ ։ Ե Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով , առաջ չնստիր ու հաշիւ չընար ծախքը , թէ անիկայ լմընցընելու Ի-

29 ՐՒՆ ունի՞ . Որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձգէ , ու չկրնայ լմընցընել , բոլոր տեսնողները սկսին ա-

30 նիկայ ծաղր ընել , Եւ ըսել թէ , Ա՛ս մարդը սկսաւ շինել , ու չկրցաւ

31 լմընցընել ։ Կամ թէ՝ ո՞ր թագաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալով , առաջ չնստիր ու խորհիր , թէ արդեօք տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կենալ անոր՝ որ քսան հազարով իր

32 վրայ կու գայ ։ Հապա թէ չէ՝ քանի որ անիկայ հեռու է , դեսպան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը

33 խնդրէ ։ Ընչա ասանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ , չկրնար

34 իմ աշակերտս ըլլալ ։ Ի Աղը աղէկ բան է . բայց թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ , ինչո՞վ պիտի հա-

35 մնցնեն ։ Ո՛չ հողի ու ոչ թրիքի տեղ օգտակար կ'ըլլայ , հապա անիկայ դուրս կը նետեն ։ Ան որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։

Ի Մատ . ե . 13 ։ Մար . թ . 49 ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Մոլորեալ ոչխարին , 8 կորուած դրամին , 11 և անառակ որդիին առակները ։

1 Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր կը մտնէին

Մատ . թ . 10 ։

2 լսելու համար ։ Եւ փարիսեցիները ու դպիրները տրտունջ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին . Ա՛նիկայ մեղաւորները կ'ընդունի , Բ ու անոնց հետ կ'ուտէ ։

Բ Գոր . ժա . 3 ։ Գաղ . բ . 12 ։

3 Եւ անիկայ աս առակը խօսեցաւ

4 անոնց՝ ըսելով . Դ Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ , և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ , իննսունինը չ'ձգեր անապատին մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն երթար , մինչև որ զանիկայ գտնէ ։

Դ Մատ . ժբ . 12 ։

5 Ու երբոր կը գտնէ , ուրախանալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ ,

6 Եւ տունը գալով , կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները , ու անոնց կ'ըսէ . Ուրախ եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ Ե կորսուած ոչ-

Ե Պետ . բ . 10 , 25 ։

7 խարս գտայ ։ Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ

երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար
որ կ'ապաշխարէ , Էքան թէ ինն-
սունուհինը արդարներուն համար՝
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ : Կամ թէ ո՞վ է ան կնիկը՝
որ տասը դրամ ունենայ . ու թէ
որ դրամ մը կորսընցընէ , ճրագ
չը՞վառեր , ու տանը մէջ աւել
զարներ , և զգուշութեամբ փընտ-
9 ռեր , մինչև որ գտնէ : Ու երբոր
կը գտնէ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները , և կ'ըսէ . Ուրախ
եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ կոր-
10 սընցուցած դրամն գտայ : Ընանկ
–ը՝ ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջևը մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ :
11 Եւ ըսաւ . Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր . Ու անոնցմէ պզտիկը
հօրը ըսաւ . Հայր՝ տո՛ւ ստացուած-
քէդ ինծի իյնալու բաժինը տուր
ինծի . ան ալ բաժնեց անոնց իր
13 Ա ունեցածը : Եւ շատ օրեր չան-
ցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները
ժողվեց՝ ու հեռու երկիր մը գնաց ,
և հոն անառակութեամբ ապրելով՝
14 իր ունեցածը փճացուց : Ու երբ-
որ ամէնը հատցուց , ան երկրին
մէջ սաստիկ սով մը եղաւ , ու
15 ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ : Եւ
գնաց ան երկրին քաղաքացիներէն
մէկուն քովը մտաւ . ան ալ իր
ագարակը խրկեց զանիկայ՝ խոզեր
16 արածելու համար : Եւ կը փա-
փաքէր խոզերուն կերած եղէւրէն
իր փորը լեցընելու . ու մէկը չէր
17 տար անոր : Եւ ինքզինքին գալով՝
ըսաւ . Քանի բանւորներ կան իմ
հօրս մօտը հացով լեցուած , ու
ես հոս սովամահ կը կորնչիմ .
18 Ելլեմ՝ երթամ իմ հօրս , և ըսեմ
անոր . Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
19 դէմ ու քու առջևդ , Եւ ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու .
զիս քու վարձկաններուդ մէկուն
20 պէս ըրէ : Ու ելաւ իր հօրը եկաւ .
Եւ դեռ որ ինքը շատ հեռու էր ,
հայրը տեսաւ զանիկայ՝ ու դութը
շարժեցաւ , և վազելով՝ անոր պա-
րանոցին վրայ ինկաւ , ու համբու-
21 րեց զանիկայ : Որդին ալ ըսաւ
անոր . Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
դէմ ու քու առջևդ , և ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու :
22 Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն .
Հանեցէ՛ք առաջին պատմուճանը՝
ու հագցուցէ՛ք անոր , և մատնի
դրէ՛ք անոր ձեռքը , ու կօշիկներ
23 անոր ոտքերը . Եւ պարարտ զուա-
րակը բերէ՛ք մորթեցէ՛ք , և ուտենք
24 ու ուրախ ըլլանք . Վինչու որ ասս
իմ որդիս մեռած էր՝ ու ողջըն-

ցաւ . կորսուած էր՝ ու գտնուե-
25 ցաւ . և սկսան ուրախ ըլլալ : Ու
անոր մեծ որդին ագարակն էր . ու
երբոր կու գար՝ ու տանը մօտե-
ցաւ . նուագարաններուն և պարե-
26 րուն ձայնը լսեց : Ու ծառաներէն
մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր ,
27 թէ աս ի՞նչ է : Ընիկայ ալ ը-
սաւ անոր , Եղբայրդ եկաւ , ու
հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
թեց . ինչու որ ողջ առողջ ձեռք
28 ձգեց զանիկայ : Իսկ ինքը բար-
կացաւ՝ ու չէր ուզեր ներս մտնել .
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով
29 կ'աղաչէր անոր : Եւ անիկայ պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ հօրը . Ահա
այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ , ու բնաւ քու խօսքէդ
դուրս չելայ , ու ինծի երբէք մէկ
ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամ-
ներուս հետ ուրախութիւն ընէի :
30 Բայց երբոր եկաւ ատ քու որդիդ՝
որ քու ստացուածքդ բոզերու հետ
կերաւ , անոր մորթեցիր պարարտ
31 զուարակը : Եւ անիկայ ըսաւ ա-
նոր . Որդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս
ես , ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ
32 է . Սակայն պէտք էր ուրախ ըլ-
լալ և խնդալ . Վինչու որ ասս քու
եղբայրդ մեռած էր ու ողջընցաւ ,
կորսուած էր ու գտնուեցաւ :

ԳԼ . ԺԶ

1 Ընիրաւ տնտեսին առակը : 14 Փրիսեոս կը յանդիմանէ արծաթասէր փարիսեցւոց կեղծաւորութիւնը : 19 Հեքսասէր մեծատունը և ազքատ Ղազարոսը :

1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ .
Մէկ հարուստ մարդ մը կար ,
որ տնտես մը ունէր . և անոր վրա-
յով գանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս
թէ իր ունեցածը կը փճացընէ :
2 Ուստի կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ
անոր . Ի՞նչ է ասս՝ որ քեզի հա-
մար կը լսեմ . քու տնտեսութեա-
նդ հաշիւը տուր , ինչու որ այ
3 լես կրնար տնտես ըլլալ : Եւ տըն-
տեսը իր մտքին մէջ ըսաւ . Ի՞նչ
ընեմ , որովհետև իմ տէրս տնտե-
սութիւնը ինծմէ կ'առնէ . * Հո-
ղագործութիւն չեմ կրնար ընել ,
4 մուրալու կ'ամչնամ : Գիտեմ
ինչ պիտի ընեմ , որպէս զի երբոր
իմ տնտեսութենէս մերժուիմ , զիս
5 իրենց տուները ընդունին : Եւ իր
տիրոջը պարտականները մէկիկ մէ-
կիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առաջի-
նին . Դուն իմ տիրոջս ո՞րչափ
6 պարտք ունիս : Ան ալ ըսաւ .
Հարիւր մար ձէթ . և ըսաւ ա-
նոր . Գիրդ առ՝ ու շուտով նստէ
7 յիսուն գրէ : Ետքը միւսին ը-
սաւ . Դուն ալ ո՞րչափ պարտք

* Ծառ . չեմ կրնար բըրնել ,

Ցամի Տեառն 33

ունիս . և անիկայ բաւ . Հարիւր քոռ ցորեն . ու բաւ անոր . Դիրդ
8 առ՝ և ուխտուն դրէ : Ու տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց , որ խելա-
ցութիւնով բրաւ . վասն զի աս աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խե-
9 լացի են : Եւ ես ձեզի կ'ըսեմ . Ընիրաւ մամոնայէն ձեզի բարե-
կամներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի՝ ձեզ յաւիտենական բնա-
10 կարաններու մէջ ընդունին : Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է , շատի մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է , շա-
11 տի մէջ ալ անիրաւ է : Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւա-
տարիմ չեղաք , ճշմարիտ հոգևոր ինչը ով պիտի հաւատայ ձեզի :
12 Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հա-
ւատարիմ չեղաք , ձերը ով պիտի տայ ձեզի :
13 Մէկ ծառայ մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ , կամ մէկը պիտի մեծարէ և միւսը արհամարհէ . չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու մամոնայի :
14 Եւ փարիսեցիներն ալ որ ար-
ծաթասէր էին , աս ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկայ :
15 Եւ բաւ անոնց . Դուք էք որ մարդոց առջևը ինքզինքնիդ կ'ար-
դարացնէք . բայց Աստուած դի-
տէ ձեր սիրտերը . ինչու որ ըմար-
դոց մէջ բարձր եղածը՝ Աստուծոյ
16 առջևը պիղծ է : Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յովհաննէս էին . անկէ ետև Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը կը քարոզուի , և ա-
մէն մէկը անոր մէջը մտնելու կ'ար-
17 տորայ : Դիւրին է որ երկինքը ու երկիրը անցնի , քան թէ օրէն-
քէն մէկ նշանագիր մը իյնայ :
18 Ով որ իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ով որ երիկէ արձակուած կնիկ մը առ-
նէ՝ շնութիւն կ'ընէ :
19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ ծիրանի ու բևեղ կը հագնէր , և ամէն օր փառաւորապէս ուրա-
20 խութիւն կ'ընէր : Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վէրքե-
րով լեցուն , որ անոր դրանը առ-
21 Ջին գրուած էր . Եւ կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցընէ . Նաև շուներն ալ կու գային և անոր
22 վէրքերը կը լզէին : Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակ-
ները Աբրահամին գոգը տարին զա-
նիկայ . Հարուստն ալ մեռաւ ու
23 թաղուեցաւ : Եւ դժոխքին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչ-
քերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը , ու Ղազարոսը անոր
24 գոգը հանգչած : Եւ ինքը աղաղակեց ու բաւ . Հայր Աբրա-
համ՝ ողորմէ ինծի , ու խրկէ Ղա-
զարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուր թաթխէ , ու զովացնէ իմ լե-
զուս . ինչու որ տաս բոցիս մէջ կը
25 տանջուիմ : Եւ Աբրահամ ը-
սաւ . Որդեակ՝ մի տրդ բեր , որ դուն քու կեանքիդ ատենը քու բարիքներդ առիր . նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքներ . հիմա անի-
կայ հոս կը մխիթարուի , ու դուն
26 կը տանջուիս : Եւ աս ամէն բա-
ներէն զատ մեր ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաստա-
տուած . անանկ որ ասկէ ձեզի անց-
նել ուզողները չկրնան , ոչ ալ ատկէ մեզի հասնիլը անցնին :
27 Ան ալ բաւ . Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝ հայր , որ անիկայ իմ հօրս
28 տուներ խրկես . Քանզի հինգ եղբայր ունիմ . որ երթայ անոնց վկայու-
թիւն տայ , որ չըլլայ թէ անոնք ալ աս չարչարանքին տեղը գան :
29 Եւ Աբրահամ բաւ անոր . Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին ,
30 թող անոնց մտիկ ընեն : Ան ալ բաւ . Չէ՝ հայր Աբրահամ , հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ , պիտի ապաշխարեն : Եւ անիկայ բաւ անոր . Թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ , ոչ ալ թէ որ մեռել-
ներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ , պիտի համոզուին :

Ցամի Տեառն 33

— Ցոհ . ժբ . 36 : Եփես . ե . 8 : ա Թես . ե . 5 :
Դան . գ . 27 : Մաս . գ . 19 : ԺԹ . 21 : Գլ . ժա . 41 : ա Տիմ . գ . 17 , 18 , 19 :
Կամ՝ կարծուեան ժամանակ-
նիդ՝
Մաս . իե . 21 : Գլ . ԺԹ . 27 :
Մաս . կ . 24 :
Մէկուն պիտի յարի՝
Մաս . իգ . 14 :
Գլ . ժ . 29 : Սադ . է . 9 : ա Թագ . ժգ . 7 :
Մաս . գ . 17 : ժա . 12 , 13 : Գլ . է . 29 :
Սադ . ճբ . 26 , 27 : Եսա . խ . 8 : ծա . 6 : Մաս . ե . 18 : ա Պետ . ա . 25 :
Մաս . ե . 32 : ԺԹ . 9 : Մար . ժ . 11 : ա Կոր . է . 10 , 11 :

Ցամի Տեառն 33

— Մաս . ժբ . 6 , 7 : Մար . թ . 41 : ա Կոր . ժա . 19 :
Ղազ . ժգ . 12 :
Եսա կդ . 24 : Մար . թ . 43 : Ճ :
Ցոր . իա . 13 : Գլ . գ . 24 :
Մաս . ժբ . 15 , 21 :
Դան . ԺԹ . 17 : Առակ . ժէ . 10 : Ցակ . ե . 19 :
Ցոհ . ժբ . 10 , 11 :

Գ Լ . Ժ Է

1 Քրիստոս կը սորվեցնէ դայթակղութիւն չը-
տալ , 3 և իրարու յանդիմանները ներել , 6 Հաւատքին զօրութիւնը : 7 Մենք պար-
տաւոր ենք Աստուծոյ , բայց Աստուած պար-
տաւոր չէ մեզի : 11 Քրիստոս կը բժշկէ տա-
սը բորոտներ : 22 Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը և Որդւոյ մարդոյ գալուստը :

1 Ետ բաւ իր աշակերտներուն . Անկարելի է որ դայթակղու-
թիւններ չգան . բայց վայ անոր ,
2 որուն ձեռքովը կու գան : Անոր աւելի աղէկ է , որ անոր պարանո-
ցին իշու աղացքի քար մը կախուի , ու անիկայ ծովը ձգուի , քան թէ աս պզտիկներէն մէկը դայթակղե-
3 ցընէ : Զգուշացէք ձեր անձերուն : Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ , հանդիմանէ զանիկայ . ու թէ որ ապաշխարէ , ներէ ա-
4 նոր : Եւ թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու բսէ , Կ'ապաշխարեմ , ներես անոր :

Ցամի Տեառն 33

Ե Մատ. ԺԱ. 19 ։ Իս. 21 ։ Մար. Թ. 22 ։ Ժա. 23։

5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը.
6 Մեր հաւատքը աւելցուր։ Տէրը ըսաւ. Թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք, ասթմբենիին կրնայիք ըսել, Արմատաքի խլուէ ու ծովուն մէջը տնկուէ, ան ալ պիտի ձգադնդէր ձեզի։
7 Բայց ձեզմէ ով է՝ որ ծառայ մը ունենայ մկ երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկայ երբոր ագարակէն դառնայ մտնէ, շուտով ըսուցէ թէ, Անցիր սեղանի
8 նստէ. Հապա չ՚ըսեր անոր թէ՝ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կապած ինծի սպասաւորութիւն ըրէ, մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ. ու եղբը դուն ալ կեր ու
9 խմէ։ Միթէ շնորհակալ կ՚ըլլայ ան ծառային, իրեն հրամայուած բաները կատարելուն համար.
10 չեմ կարծեր։ Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլոր ձեզի հրամայուած բաները ընէք, ըսէք թէ՝ Ումենք անպիտան ծառաներ ենք. քանզի ան որ պարտական էինք ընելու, ըրինք։
11 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երուսաղէմ կ՚երթար, Սամարիայի և Գա-
12 լիլեայի մէջտեղէն կ՚անցնէր։ Ու երբոր մկ գեղ մը պիտի մտնէր, տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան անոր, որոնք հեռուն կայնեցան,
13 Եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին. Ցիսուս վարդապետ, ողորմէ մեզի։
14 Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ. Գացէք դուք ձեզ քահանաներուն ցուցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ՚երթային, մաքրուեցան։ Եւ անոնցմէ մկը երբոր տեսաւ թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով փառք կու տար Աստուծոյ.
16 Ու երեսի վրայ անոր ոտքը իյնալով՝ շնորհակալ կ՚ըլլար անոր. և
17 ինքը Սամարացի էր։ Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ըսաւ. Չէ՞ որ տասն ալ մաքրուեցան. իսկ ան
18 ինը ո՞ւր են. Ա՛ս օտարազգիէն՝ի զատ դարձնալով Աստուծոյ փառք տան։
19 Եւ ըսաւ անոր. Ելիր գնա. քու հաւատդ քեզ բժշկեց։
20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն հարցուցին թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսանելեաց երեւցած բաներով չգար.
21 Ու պիտի չըսեն թէ՝ Ա՛նա հոս է կամ ա՛նա հոն. ինչու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսի դին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ. Օրեր պիտի գան՝ որ դուք Որդւոյ մարդոյ օրերուն մկը տեսնելու պիտի փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք։
23 Ահ Եւ ի՛ր ըսեն ձեզի, թէ ա՛նա հոս է կամ ա՛նա հոն, մի՛ երթաք, ու
24 անոնց մի՛ հետեւիք։ Վասն զի ինչպէս որ փայլակը երկինքին տակը մկ դիին փայլատակելով՝ մինչև երկինքին տակը մկալ դին լոյս կու տայ, նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որդին մարդոյ իր օրը։
25 Մբայց թէ պէտք է որ ինքը առաջ շատ չարչարանքներ կրէ, ու մեր-
26 ժուի աս ազգին։ Եւ ինչպէս որ Նոյի օրերը եղաւ, անանկ պիտի ըլ-
27 լայ Որդւոյ մարդոյ օրերն ալ։ Կ՚ուտէին կը խմէին կնիկ կ՚առնէին, երկան կը տրուէին, մինչև ան օրը՝ որ Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ՝ ու ամէնը կորսընցուց։
28 Ընմանապէս՝ ինտոր որ Ղովտին օրերը եղաւ, կ՚ուտէին կը խմէին ծախու կ՚առնէին կը ծախէին կը
29 տնկէին կը շինէին. Բայց ան օր որ Ղովտ Սոդոմէն ելաւ, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց, և բոլորն
30 ալ կորսընցուց. Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան օրը՝ որուն մէջ Որդին
31 մարդոյ պիտի յայտնուի։ Ան օրը՝ ան որ տանիքին վրայ է՝ և իր կաթսիները տանը մէջ, թող վար չիջնէ զանոնք առնելու. և ան որ արտին մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ
32 չդառնայ։ Մ՚իտքերնիդ բերէք
33 Ղովտին կնիկը։ Ով որ իր կեանքը կ՚ուզէ ապրեցընել, պիտի կորսընդնէ զանիկայ. և ով որ կը կորսընցնէ, պիտի ապրեցընէ զանի-
34 կայ։ Ըսեմ՝ Ձեզի կ՚ըսեմ. Ան գիշերը ի՛ր երկու հոգի մկ անկողնի մէջ ըլլան, մկը պիտի առնուի՝ ու մկալը ձգուի.
35 ու մկալը ձգուի. Ե՛ ի՛ր երկու կնիկ մկտեղ աղալու ըլլան, մկը պիտի առնուի՝ ու մկալը ձգուի. Ե՛ ի՛ր երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մկը պիտի առնուի՝ ու
36 մկալը ձգուի։ Եւ պատասխան տալով ըսին անոր. Տէր՝ ո՞ւր տեղ
37 դէպի ըլլայ։ Ան ալ ըսաւ անոնց. Ո՛ւր որ մարմին կայ, հոն պիտի ժողվուին արծիւները։

Ցամի Տեառն 33

Ի Մատ. Իդ. 23 ։ Մար. Ժգ. 21 ։ Գլ. Իս. 8 ։
Ի Մատ. Իդ. 27 ։

Հ Մար. Ը. 31 ։ Թ. 30 ։ Ժ. 33 ։ Գլ. Բ. 22 ։

Ն Ծն. Է ։ Մատ. Իդ. 37 ։

Ը Ծն. Ժթ ։

Ի Ծն. Ժ. 16 ։ 24 ։

Ր Թես. Ա. 7 ։

Յ Մատ. Իդ. 17 ։ Մար. Ժգ. 15 ։

Ն Ծն. Ժթ. 26 ։

Ը Մատ. Ժ. 39 ։ Ժգ. 25 ։ Մար. Ը. 35 ։ Գլ. Բ. 24 ։ Ցոհ. Ժը. 25 ։
Մատ. Իդ. 40 ։ 41 ։ Ա Թես. Դ. 16 ։

Ց Ծծ. ԼԲ. 30 ։ Մատ. Իդ. 28 ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Թախանձով որբեւարին, 9 փարիսեցիին և մաքսաւորին առակը։ 15 Մանր տղայք Քրիստոսի կը բերուին։ 18 Մէկ իշխան մը կ՚ուզէ Քրիստոսի հետեւիլ, բայց իր նաթասութիւնները արգելք կ՚ըլլան։ 28 Քրիստոսի համար ամէն բան թող տուողներուն վարձքը։ 31 Քրիստոս կը նախատգայնէ իր մահը, 35 և կոյրին աչքերը կը բանայ։

1 Նոյնոց առակ մըն ալ ըսաւ աս բանիս վրայով՝ թէ պէտք է ամէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձ-
2 բանալ. Ըսաւ. Մէկ դատաւոր

Գլ. Ժ. 5 ։ Իս. 36 ։ Հով. Ժբ. 12 ։ Եփես. Գ. 18 ։ Կող. Դ. 2 ։ Ա Թես. Ե. 17 ։

Ցամի Տեառն 33

մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աստուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
3 ամչնար : Եւ նոյն քաղաքին մէջ որբևարի մը կար , որ անոր կուգար ու կ'ըսէր . Իրաւունք ըրէ ինծի՝ ի՛ւր դատի իմ ոսոխէս :
4 Եւ անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր անոր ։ Բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ . Թէև Աստուծմէ չեմ վախնար , ու մարդէ չեմ ամչնար ,
5 նար , Թ Գոնէ աս որբևարիին զիս ձանձրացընելուն համար իրեն իրաւունք ընեմ , որ չգայ ամէն առեն
6 զիս թախանձէ : Եւ Տէրը ըսաւ . Լսեցէք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
7 կ'ըսէ : Հապա Աստուած իր ընտրեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղաղակեն , թէև երկայնամիտ ալ ըլ-
8 լայ անոնց վրայ : Ձեզի կ'ըսեմ , որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի ընէ . բայց Որդին մարդոյ երբոր գայ , արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ :
9 Եւ ոմկ քանիներուն՝ որոնք իրենց անձերուն վրայ կը վստահանային թէ արդար են , և ուրիշները կ'անարգէին , աս առակը ըսաւ .
10 Երկու մարդ ելան տաճարը աղօթք ընելու . մէկը փարիսեցի ու մէկալը
11 մաքսաւոր : Փարիսեցին կայներ էր , ու առանձին այսպէս աղօթք կ'ընէր . Աստուած՝ շնորհակալ եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ , յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնացող , և կամ աս մաքսաւորին
12 պէս . Երկու շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլոր ստացուածքիս տասանորդը կու-
13 տամ : Եւ մաքսաւորը հեռուն կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինքը վերցընել . հապա իր կուրծքը ծեծելով՝ կ'ըսէր . Աստուած՝ ողորմի՛ ինծի մեղաւորիս :
14 Ձեզի կ'ըսեմ՝ թէ ասիկայ ան մէկալէն աւելի արդարացած իր տունը իջաւ . Որովհետև զի ով որ իր անձը կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհեցընէ , և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձրանայ :
15 Մանր տղաքներ ալ բերին իրեն , որ անոնց դպչի . ու աշակերտները տեսնելով՝ կը յանդիմանէին
16 զանոնք : Բայց Յիսուս անոնք իրեն կանչելով՝ ըսաւ . Թողուտուք որ մանր տղոցը ինծի գան , և մի՛ արգիլէք անոնք . Քանզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը
17 Թիւնը անոնց կերպիսի է : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ո՛վ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը :
18 Եւ մէկ իշխան մը հարցուց ա-
նոր ու ըսաւ . Բարի՛ վարդապետ՝ ի՞նչ գործեմ որ յաւիտենա-
19 կան կեանքը ժառանգեմ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես , մէկէն՝ ի՛ զատ բարի
20 չկայ , ի՛ր Աստուած : Պատուիրանքները գիտես . Ընութիւն մի՛ ըներ , Սպանութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ , Քու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ : Ան ալ ըսաւ . Ատոնք ամէնը մանկութենէս՝ի վեր
22 պահեր եմ : Ես լսելով Յիսուս՝ ըսաւ անոր . Մէկ բան մըն ալ պակաս է քեզի . Քու բոլոր ունեցածդ ծախէ , և աղքատներուն բաշխէ , ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և եկուր իմ ետևէս :
23 Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝ տրտմեցաւ , ինչու որ շատ հարուստ
24 էր : Եւ Յիսուս երբոր անիկայ տրտմած տեսաւ , ըսաւ . Որչափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին , Աստուծոյ թագաւորու-
25 Թիւնը մտնել : Քանզի դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ : Եւ անոնք որ լսեցին , կ'ըսէին . Ա՛վ կրը-
27 նայ փրկուիլ : Եւ ինքը ըսաւ . Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած բանները՝ Աստուծոյ կողմանէ կարելի
28 են : Ետրոս ըսաւ . Ահա մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քու ե-
29 տևէդ եկանք : Ան անիկայ ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ մարդ մը չկայ՝ որ թողուց տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայրներ , կամ կին , կամ որդիներ՝ Աստուծոյ թագաւորութեանը հա-
30 մար , Որ պիտի չառնէ բազմապատիկ աս առենիս մէջ , և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը :
31 Եւ տասներկուքը իր քովը առնելով՝ ըսաւ անոնց . Ահա մենք երուսաղէմ կ'ելլենք , և մարգարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի
32 կատարուին : Քանի որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի , ու ծաղր պիտի ըլլայ , և պիտի նախատուի , ու պիտի թքնեն անոր ,
33 Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն անիկայ , ու երրորդ օրը յարութիւն
34 պիտի առնէ : Բայց անոնք աս բաներէն մէկն ալ չհասկրցան . ու աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր , և ըսած բաները չէին իմանար :
35 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն
36 քովը նստեր էր մուրալու : Երբոր

Ցամի Տեառն 33

Մատ. ԺԹ. 16 ։ Մար . Ժ . 17 ։

Ել . ի . 12 ։ 16 ։ Բ Օր . ե . 16—20 ։ Հով . Ժգ . 9 ։

Եփես . գ . 2 ։ Կող . գ . 20 ։

Մատ . գ . 19 ։ 20 ։ ԺԹ . 21 ։ ա Տիմ . գ . 19 ։

Ղուկ . Ժ . 28 ։ Մատ . ԺԹ . 23 ։ Մար . Ժ . 23 ։

Երեմ . լբ . 17 ։ Զաք . ը . 6 ։ Մատ . ԺԹ . 26 ։ Գլ . ա . 37 ։ Մատ . ԺԹ . 27 ։

Բ Օր . լդ . 9 ։

Ցոր . իբ . 10 ։

Մատ . Ժգ . 21 ։ Ժէ . 21 ։ ի . 17 ։ Մար . Ժ . 32 ։

Ղաղ . իբ ։ Ես . Ծգ ։ Մատ . իէ . 2 ։ Գլ . իգ . 1 ։ Ցոն . Ժբ . 28 ։ Գոր . գ . 13 ։

Մար . թ . 31 ։ Գլ . բ . 50 ։ թ . 45 ։ Ցոն . Ժ . 6 ։ Ժբ . 16 ։

Մատ . ի . 29 ։ Մար . Ժ . 46 ։

Ցամի Ցեառն 33

լսեց բազմութեանը անցնիլը, հար-
37 ցուց թէ՝ Ի՞նչ է ան։ Եւ իրեն
ըսին թէ՝ Ցիսուս Նազովրեցին
38 կ'անցնի։ Ուստի աղաղակեց՝ ու
ըսաւ. Ցիսուս՝ որդի Դաւթի՛
39 ողորմէ՛ ինծի։ Եւ անոնք որ
առջևէն կ'երթային, կը յանդի-
մանէին զանիկայ, որ լռէ. բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր,
40 Որդի Դաւթի՛ ողորմէ՛ ինծի։ Եւ
Ցիսուս կանգ առնելով՝ հրաման
ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերեն, ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ, հարցուց
41 անոր ու ըսաւ. Ի՞նչ կ'ուզես որ
քեզի ընեմ. անիկայ ալ ըսաւ.
42 Տէր՛ որ աչքերս բացուին։ Եւ
Ցիսուս ըսաւ անոր. Թող բա-
ցուին. Հաւատքդ քեզ բե-
43 ժըշկեց։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան, ու անոր ետևէն կ'եր-
թար՝ Նա փառք կու տար Աստու-
ծոյ. բոլոր ժողովուրդն ալ տես-
նելով՝ զԱստուած կը գովաբանէին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Զաքէոս մաքսապետը։ 11 Ցասը Յիսուին ա-
ռակը։ 28 Քրիստոս իյու վրայ Տէրած՝ փա-
ռաւոր հանդէսով Երուսաղէմ կը մտնէ. 41
քաղաքին վրայ կ'ողբայ. 45 տաճարէն դուրս
կը հանէ գնողները և վաճառողները. 47 ամէն
օր տաճարին մէջ կը սորվեցնէ. իսկ Հրէից
գլխաւորները կ'ուզեն կորսնցնել զանիկայ,
բայց ժողովուրդն կը վախնան։

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անց-
2 նէր։ Եւ ահա մարդ մը կար,
անունը Զաքէոս ըսուած, որ մաք-
սապետ էր՝ ու հարուստ մէկ մըն
3 էր։ Եւ կ'ուզէր տեսնել՝ թէ ով
է Ցիսուսը, ու բազմութենէն չէր
կրնար, ինչու որ հասակով կարճ
4 էր։ Եւ առաջ վազեց ու ժան-
տաթզենիի մը վրայ ելաւ, որ զա-
նիկայ տեսնէ. ինչու որ անկէ պի-
5 տի անցնէր։ Ու երբոր Ցիսուս ան
տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ, ու ըսաւ անոր. Զաքէոս՝
շուտ բրէ, ատկէ վար իջիր, ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ։ Եւ արտորալով վար ի-
ջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ։ Երբոր ամէնն ալ տես-
նան՝ կը տրտնջէին ու կ'ըսէին
թէ՝ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ
8 իջևան ընելու։ Եւ Զաքէոս կայ-
նեցաւ՝ ու ըսաւ Տէրոջը. Տէր՛ ա-
հա իմ ունեցածիս կէսը աղքատ-
ներուն կու տամ. Ու թէ որ զըր-
պարտութեամբ մէկու մը զրկանք
բրած եմ, չորեքպատիկ կը հա-
9 տուցանեմ անոր։ Եւ Ցիսուս ը-
սաւ անոր. Այսօր աս տանը փրկու-
թիւն եղաւ. Ք ինչու որ ասիկայ
10 ալ Աբրահամի որդի է։ Վասն
զի Որդին մարդոյ եկաւ որ կոր-
սուածը փնտռէ ու փրկէ։

11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին, առակ մըն ալ ըսաւ իր ե-
րուսաղէմ մօտենալուն համար,
և անոնց անանկ կարծելուն հա-
մար՝ թէ շուտ մը Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պիտի յայտնուի։
12 Ուստի ըսաւ. Մէկ ազնուական
մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն
թագաւորութիւն առնելու և
13 դառնալու։ Եւ իր տասը ծառա-
ները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ
անոնց, ու ըսաւ անոնց. Բանե-
ցուցէք մինչև որ ես գամ։
14 Եւ անոր քաղաքացիները զանիկայ
կ'ատէին, ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետևէն, ըսելով՝ Չենք
ուզեր որ ատիկայ մեր վրայ թա-
15 գաւորութիւն ընէ։ Ու եղաւ որ
երբ անիկայ թագաւորութիւնը
առնելով ետ դարձաւ, իրեն կան-
չել տուաւ ան ծառաները որոնց որ
ստակը տուեր էր, որ գիտնայ թէ
16 ով ինչ շահ բրած է։ Եւ առ-
ջինը եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՛ քու
17 մնասդ տասը մնաս շահ բրաւ։ Եւ
ըսաւ անոր. Ապրիս՝ բարի ծա-
ռայ. որովհետև քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար, տասը քա-
ղաքի վրայ իշխանութիւն ունե-
18 ցիր։ Ու երկրորդը եկաւ՝ ու ըսաւ.
Տէր՛ քու մնասդ հինգ մնաս շահ
19 բրաւ։ Եւ ըսաւ անոր. Դուն ալ
20 հինգ քաղաքի վրայ եղիր։ Եւ ու-
րիշ մը եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՛ ահա
քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ
21 ծրարած կը պահէի. Քանզի կը
վախնայի քեզմէ, ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես. չգրած բանդ
կը վերցնես, ու չսերմանածդ կը
22 հնձես։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր.
Ւքու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ով չար ծառայ. Գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ. չգրած բանս
կը վերցնեմ, ու չսերմանածս կը
23 հնձեմ. Եւ ինչո՞ւ համար իմ ըս-
տակս սեղանաւորներուն չտուիր,
որ ես եկած ատենս շահովը առնէի
24 անիկայ։ Եւ հոն կայնողներուն
ըսաւ. Առէք ատկէ մնասը, ու
տուէք անոր՝ որ տասը մնաս ունի.
25 (Եւ ըսին իրեն. Տէր՛ անիկայ
26 տասը մնաս ունի.) Քանզի կ'ը-
սեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի, և չունեցողէն՝ ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի։
27 Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ, հոս բերէք, ու իմ
28 առջև սպաննեցէ՛ք։ Եւ աս բա-
ները խօսելէն ետև, առաջ գնաց
Երուսաղէմ ելլելու։
29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին
ու Բեթանիային մօտեցաւ, դէպ

Ցամի Ցեառն 33

Ա Գոր. ա. 6։

Ը Մատ. իե. 14։ Մար. ԺԳ. 34։

Ծ Ցօհ. ա. 11։

Ա Մատ. իե. 21։ ԳԼ. ԺԷ. 10։

Ա Մատ. իե. 24։

Լը Թագ. ա. 16։ Ցոր. ԺԸ. 6։ Մատ. Ժբ. 37։

Ա Մատ. իե. 26։

Ա Մատ. ԺԳ. 12։ իե. 29։ Մար. գ. 25։ ԳԼ. Ը. 18։

Լ Մար. Ժ. 32։

Հ Մատ. իա. 1։ Մար. Ժա. 1։

— Մատ. Թ. 11։ ԳԼ. ե. 30։

Բ ԳԼ. գ. 14։

Գ Եզ. իր. 1։ ա Թագ. Ժբ. 3։ բ Թագ. Ժբ. 6։

Դ Հռով. գ. 11, 12, 16։ Գաղ. գ. 7։

Ե ԳԼ. Ժգ. 16։

Զ Մատ. Ժբ. 11։ Ցեն Մատ. Ժ. 6։ Ժե. 24։

Ցամբ Տեառն 33

'ի ան լեռը՝ որ Զիթենեաց է՝ կ'ըսուի , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , եւ ըսաւ . Գացէք դէ դիմացը եղած գեղը . և անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապուած աւանակ մը , որուն վրայ բնաւ մարդ մը նստած չէ . արձը-
31 կեցէք անիկայ՝ ու բերէք . եւ թէ որ մէկը ձեզի հարցընէ թէ՝ Ինչո՞ւ կ'արձկէք . ասանկ ըսէք անոր թէ ,
32 Տէրոջը պէտք է ։ Երբոր գացին ա-նոնք որ խրկուեցան , ինչպէս որ
33 իրենց ըսուցեր էր՝ գտան ։ Ու երբոր աւանակը կ'արձկէին , անոր տէրերը ըսին անոնց . Ինչո՞ւ կ'ար-
34 ձկէք աս աւանակը ։ Անոնք ալ
35 ըսին . Տէրոջը պէտք է . եւ զանիկայ Յիսուսին բերին . յու իրենց հանդերձները աւանակին վրայ
36 ձգելով՝ Յիսուսը հեծցուցին ։ Ու երբոր կ'երթար , իրենց հանդերձ-
37 ները ճամբուն վրայ կը փռէին ։ Ու երբոր ալ մօտեցաւ , և Զիթենեաց լեռանը զառ 'ի վայրէն կ'իջնէր , աշակերտներուն բոլոր բազմութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
38 տեսեր էին . Ու կ'ըսէին . Օրհնեալ է թագաւորը որ Տէրոջը անունովը կու գայ . երկինքի մէջ խաղաղութիւն , ու փառք բարձ-
39 րութեան մէջ ։ Եւ բազմութեանը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քանիները ըսին անոր . Վարդապետ՝ կռ քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ձեզի կ'ըսեմ , թէ որատոնք լուռ կենան , քարերը պիտի աղաղակեն ։
41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ և ը-
42 սաւ . Գոնէ աս քու օրուանդ մէջ դիտնայիր քու խաղաղութիւնդ . բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ ։ Ինչու որ օրեր պիտի գան քու վրադ , Նոր թշնամիներդ քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շինեն , ու քեզ պիտի պաշարեն , և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Եւ հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու մէջդ եղած զաւակներդ . և քար մը քարի վրայ ամենեին պիտի չթողուն քու մէջդ . Ոանոր համար որ չճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ ։
45 Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոր մէջ ծախողը-
46 ները և գնողները . Եւ ըսաւ անոնց . Գրուած է թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն է , բայց դուք ա-տիկայ աւազակներու այր ըրիք ։
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր . Բայց քահանայապետները ու դպիրները և ժողովուրդին դլխաւորները կը փնտռէին թէ ինչը կորսընցընեն զանիկայ ,
48 ու ըսր չէին կրնար գտնել՝ թէ ինչ ընեն . ինչու որ բոլոր ժողովուրդը անոր կապուեր էին մտիկ ընելու ։

Ցամբ Տեառն 33

Ա Մաթ . ժա . 18 ։ Ցոհ . ե . 19 ։ ը . 37 ։

ԳԼ . Ի

1 Քրիստոս իր իշխանութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ Ցովհաննէսի մկրտութեան հարցումովը ։ 9 Ընդհին առակը ։ 25 Քրիստոսի պատասխանը կայսրին տուրք տալու վրայով ։ 27 Ցարու թիւն չկայ բոզ սադուկեցիները կը պապանձեցընէ ։ 41 Քրիստոս ինչպէս Դաւիթի որդին կ'ըլլայ ։ 45 Իր աշակերտներուն կը պատուիրէ դպիրներէն զգոյշ կենալ ։

1 Եւ եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ երբոր տաճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցընէր , և աւետարանը կը քարոզէր , քահանայապետները ու դպիրները ծերերուն
2 հետ մէկտեղ վրայ հասան , եւ անոր խօսեցան՝ ըսելով . Զրուցէ մեզի ի՛նչ իշխանութիւնով կ'ընես աս բաները , կամ ո՞վ է աս իշխանութիւնը քեզի տուողը ։
3 Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը հարցնեմ , և ըսէք ինծի .
4 Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ ։
5 Եւ անոնք մէ-
6 ջերնին խորհեցան՝ ու ըսին . Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ . Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր . իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ . բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն . Քինչու որ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգա-
7 րէ էր ։ Եւ պատասխան տուին
8 թէ չենք դիտեր ուակից էր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս բաները ։
9 Սկսաւ աս առակը ըսել ժողովուրդին . Մէկ մարդ մը այգի տնկեց , և զանիկայ մշակներու յանձնեց . ու ինքը օտար երկիր երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց ։
10 Եւ առներին ծառայ մը խրկեց մշակներուն , որ այգիին պտուղէն անոր տան . իսկ մշակները ծնծղեցին զանիկայ , ու պարապ ճամբեցին ։
11 Եւ ուրիշ ծառայ մըն ալ խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ ծնծղեցին , անարգեցին ու պարապ ճամբեցին ։
12 Ու երրորդ մըն ալ խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ վիրաւորեցին՝ ու դուրս հանեցին ։
13 Ան առներ այդիին տէրը ըսաւ . Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս խրկեմ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան ։ Բայց մշակները երբոր տեսան զանիկայ , իրարու հետ

Ա Մաթ . իա . 23 ։

Բ Գոր . գ . 7 ։ ե . 27 ։

Ա Մաթ . իգ . 5 ։ իա . 26 ։ ԳԼ . ե . 29 ։

Գ Մաթ . իա . 33 ։ Մար . ժբ . 1 ։

Յր Թագ . թ . 13 ։ Մատ . իա . 7 ։ Մար . ժա . 7 ։ Ցոհ . ժբ . 14 ։ ՂՄատ . իա . 8 ։

Ա Պաղ . ճժբ . 26 ։ ԳԼ . ժգ . 35 ։ ՃԳԼ . բ . 14 ։ Եփես . բ . 14 ։

Յ Ամբ . բ . 11 ։

Ն Ցոհ . ժա . 35 ։

Ղ Եսա . իթ . 3 , 4 ։ Երեմ . գ . 3 . 6 ։ ԳԼ . իա . 20 ։

Ա Թագ . թ . 7 , 8 ։ Միք . դ . 12 ։

Ղ Մատ . իգ . 2 ։ Մար . ժգ . 2 ։ ԳԼ . իա . 6 ։

Ղ Դան . թ . 24 ։ ԳԼ . ա . 68 , 69 ։ ա Պետ . բ . 12 ։

Ղ Մատ . իա . 12 ։ Մար . ժա . 11 , 15 ։ Ցոհ . բ . 14 , 15 ։

Եսա . ծգ . 7 ։

Երեմ . է . 11 ։

խորհուրդ բրին՝ բանալով . Աբիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ բռ-
պաննենք՝ որ ժառանգութիւնը
15 մերը բլլայ : Եւ զանիկայ այգիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին . ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ՝ ու կոր-
սընցընէ ան մշակները , և այգին ուրիշներու պիտի տայ : Երբոր
— լսեցին , բսին . Քաւ լ՚ըլի :
17 Եւ ինքը անոնց նայելով՝ բսաւ . Հապա ի՞նչ է աս գրուածը թէ ,
Ի Ա ա գ . ճ ժ բ . 22 : Մ ա տ . խ . 42 :
Ա Դ ա ն . բ . 34 : 35 : Մ ա տ . խ . 44 :
Ան Որ . ժ է . 42 : 49 : 52 : ա Յ ո ՚ ն . գ . 2 :
Ի Հ ո վ . ը . 23 :
Ի Ե ւ . գ . 6 :
Ի Մ ա տ . իբ . 15 :
Ի Հ ո վ . գ . 10 : 11 :
Ի Մ ա տ . իբ . 16 : Մ ր . ժ բ . 14 :
Ի Մ ա տ . իբ . 42 : Մ ր . ժ բ . 35 :
Ի Ա ա գ . ճ ժ . 1 : Գ ո ր . բ . 34 :
Ի Մ ա տ . իգ . 1 : Մ ր . ժ բ . 38 :
Ի Մ ա տ . իգ . 5 :
Ի Գ և . ժ ա . 48 :
Ի Մ ա տ . իգ . 14 :
Ի Մ ա տ . իբ . 23 : Մ ր . ժ բ . 18 :
Ի Գ ո ր . իգ . 6 . 8 :
Ի բ Օ ր . իե . 5 :
Ի Ա ա գ . ճ ժ բ . 22 : Մ ա տ . խ . 42 :
Ի Դ ա ն . բ . 34 : 35 : Մ ա տ . խ . 44 :
Ի Մ ա տ . իբ . 15 :
Ի Մ ա տ . իբ . 16 : Մ ր . ժ բ . 14 :
Ի Ա ա գ . ճ ժ . 1 : Գ ո ր . բ . 34 :
Ի Մ ա տ . իբ . 23 : Մ ր . ժ բ . 18 :
Ի Գ ո ր . իգ . 6 . 8 :
Ի բ Օ ր . իե . 5 :
— Ա՝ որոնք հակառակութիւն կ՚բնեն՝ թէ յարութիւն չկայ ,) և
28 անոր հարցուցին՝ ըսելով . Վար-
դապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց . Թէ որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենա-
լով՝ մեռնելու բլլայ , ու մեռած
տեղը զաւակ չունենայ , անոր եղ-
բայրը առնէ ան կնիկը , և իր եղբօ-
29 րը զաւակ հանէ : Արդ՝ եօթը եղ-
բայրներ կային . ու առջինը կնիկ
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
30 ռաւ : Երկրորդն ալ առաւ ան
կնիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց
31 զաւակի : Երրորդն ալ առաւ զանիկայ . նմանապէս եօթն ալ ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան :
32 Ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ :
33 Ուրեմն յարութեան առեներ ա-
նոնցմէ որո՞ն կնիկը պիտի բլլայ . ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
34 ունեցան : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով՝ անոնց բսաւ . Աս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ՚առնեն ու
35 կերկան կը տրուին : Բայց անոնք
որ արժանի պիտի բլլան ան աշ-
խարհին հասնելու , ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն , ոչ կնիկ
կառնեն և ոչ կերկան կը տրուին .
36 Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ .
Հրեշտակներուն հաւասար
են , ու Աստուծոյ որդիք են , Ինչու
37 որ յարութեան որդիք են : Բայց
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Մովսէս ալ իմացուց մորենիին
դ ա ր ձ ո ւ ա ծ ը մէջ , կերբոր կը կոչէ
Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը , ու
Իսահակին Աստուածը , և Յակո-
38 բին Աստուածը : Ու Աստուած
մեռելներուն Ա ս տ ո ւ ա ծ չէ , հապա
կենդանիներուն . Ինչու որ ամէնը
39 անոր կենդանի են : Եւ դպիրնե-
րէն մէկ քանին պատասխան տուին
ու բսին . Վարդապետ՝ աղէկ ը-
40 սիր : Ու այլ մէկը համարձակու-
թիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
ցընելու :
41 Եւ բսաւ անոնց . Ի՞նչպէս կ՚ը-
սեն թէ՝ Քրիստոս Դաւիթի որ-
42 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սաղ-
մոսներուն գրքին մէջը կ՚բսէ .
Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ . Նստէ
43 իմ աջ կողմս , Մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատուան-
44 դան ընեմ : Ուրեմն Դաւիթ որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս
անիկայ անոր որդին կ՚ըլլայ :
45 Ես բոլոր ժողովուրդին առջևը
46 բսաւ իր աշակերտներուն ։ Կը-
գուշացէք դպիրներէն , որոնք կ՚ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պր-
տրտիլ , ու շուկաներուն մէջ բա-
րևներ կը սիրեն , ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները ,
և ընթրիքներու մէջ առաջին բազ-
47 մոցները . Որոնք որբևարիներուն
տուները կ՚ուտեն , ու ձրիաց երև-
նալու համար աղօթքը կ՚երկընցը-
նեն . աւելի դատապարտու-
թիւն պիտի ընդունին :

ԳԼ . ԻԱ

1 Քրիստոս կը գովէ ազքատ որբևարին . 5 կը նախատայէ տաճարին ու Երուսաղէմին կոր-
ծանումը . 25 նաև վերջին օրուան նշանները . 34 կը յորդորէ որ արթուն բլլանք :

Ցամի Տեառն 33

1 Ասացեալ՝ տեսաւ Հարուստն՝ որ իրենց ընծաները գանձարը 2 նակը կը ձգէին ։ Մէկ տնանկ որ բևաւրի մըն ալ տեսաւ , որ հոն երկու լումայ ձգեց ։ 3 Ու ըսաւ . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ աս ազքատ որբևաւրին ամենէն աւելի ձրբ- 4 գեց ։ Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջը ձգեցին . բայց ասիկայ իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց ։

5 Ու երբոր մէկ քանիները տաճարին համար կ'ըսէին Թէ , Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով զարդարուած է , ըսաւ . 6 Այ բաները որ կը տեսնէք , օրեր պիտի գան՝ որ ան տունը քար մը քարի վրայ 7 պիտի չմնայ՝ որ չքակուի ։ Հարցուցին իրեն ու ըսին . Վարդապետ՝ երբ պիտի բլլան ատ բաները , և ի՞նչ է նշանը՝ երբոր ատ բաները 8 պիտի բլլան ։ Ան ալ ըսաւ . Խըզգոյշ կեցէք՝ չխաբուիք . ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն Թէ , Ես եմ Քրիստոսը . ու ժամանակը մօտեցած է . ուրեմն 9 անոնց ետևէն չերթաք ։ Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ՝ մի վախնաք . ինչու որ պէտք է առաջ աս բաները բլլան , բայց վախճանը իսկոյն չէ ։ 10 Ետքն ատոնք ըսաւ անոնց . Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վր- 11 բայ . Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւններ պիտի բլլան . ու սովեր և մահտարաժամներ , նաև երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ 12 նշաններ պիտի բլլան ։ Բայց աս ամէն բաներէն առաջ՝ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն՝ ու հալածեն , և ժողովարաններու ու բանտերու պիտի մատնեն . և Իմ անուանս համար թագաւորներու ու կուսակալներու առջև պիտի 13 տարուիք ։ Եւ ասոր վերջը ձեզի վկայութիւն մը պիտի բլլայ ։ 14 Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ առաջուց չմտածէք պատասխան 15 տալու վրայով ։ Վասն զի ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ , Որուն պիտի չկրնան դէմ խօսիլ , կամ դէմ կենալ ձեր 16 ամէն հակառակորդները ։ Եւ պիտի մատնուիք ծնողքներէ , ու եղբայրներէ , և ազգականներէ , ու բարեկամներէ , ու ձեզմէ պիտի 17 սպաննեն . Եւ իմ անուանս համար ամենուն ատելի պիտի բլլաք . 18 Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պի- 19 տի չկորսուի ։ Ձեր համբերութիւնովը հոգիներդ պիտի ստանաք ։

20 Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը չորս կողմէն զօրքերով պատած , ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե- 21 րումը մօտ է ։ Ան ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները՝ լեռները թող փախչին . ու անոր մէջ եղողները թող հեռանան . և անոնք որ ագարակներն են , թող չմտնեն 22 անոր մէջը ։ Վասն զի ան օրերը վրէժխնդրութեան օրեր են , Որ բոլոր գրուածները կատարուին ։ 23 Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն . ինչու որ մեծ նեղութիւն պիտի բլլայ երկրին վրայ , ու բարկութիւն ժողովուրդին վրայ . 24 Եւ սուրի բերնով պիտի իյնան , ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին . ու Երուսաղէմ ազգերուն ոտից կոխան պիտի բլլայ , մինչև որ ազգերուն ժամանակները 25 լմննայ ։ Ու արեգակին և լուսնին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի բլլան . ու երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ պիտի տագնապին , և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան . 26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին երկիւղ վախէն՝ և աշխարհի վրայ գալու բաներուն սպասելէն . Վասն- չու որ երկնից զօրութիւնները 27 պիտի շարժին ։ Եւ ան ատենը պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ՝ ամպի մէջ եկած , զօրութիւնով ու 28 մեծ փառքով ։ Ու երբոր աս բաները սկսին բլլալ , ելէք՝ ու գլուխնիդ բարձրացուցէք , Վասնզի որ ձեր փրկութիւնը մօտ է ։

29 Եւ առակ մը ըսաւ անոնց . Ցենկէք թզենին ու ամէն ծառերը . 30 Երբոր կը բողբոջին , տեսնելով՝ դուք ձեզմէ կ'իմանաք Թէ ալ ա- 31 մառը մօտ է ։ Նոյնպէս ալ դուք երբոր աս բաները եղած տեսնէք , գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւո- 32 րութիւնը մօտ է ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ ամէն բաները 33 բլլան ։ Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ 34 պիտի չանցնին ։ Իսկ դուք զգուշացէք ձեր անձերուն , չբլլայ որ սիրտերնիդ կերուխումով ու գինովութիւնով և աշխարհային գրաղմունքներով ծանրանայ , ու յանկարծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի . 35 Վասն զի բոլոր երկրին երեսը բնակողներուն ամենուն վրայ որոգայթի մը պէս պիտի հասնի ։ 36 Արթուն կեցէք . ու ամէն ատեն աղօթք ըրէք , որ արժանի բլլաք ան բոլոր բլլալու բաներէն ազատուելու , և Որդւոյ մարդոյ առջևը կայնելու ։

Ցամի Տեառն 33

Ղուկ . ի . 15 ։ Մար . ժգ . 14 ։

Դան . թ . 26 , 27 ։ Զաք . ժա . 1 ։

Մատ . իդ . 19 ։

Դան . թ . 27 ։ Ժբ . 7 ։ Հով . ժա . 25 ։

Մատ . իդ . 29 ։ Մար . ժգ . 24 ։ Բ Պետ . գ . 10 , 12 ։

Ղուկ . իդ . 29 ։

Մատ . իդ . 30 ։ Ցայտ . ա . 7 ։ ժգ . 14 ։

Հով . բ . 19 , 23 ։

Մատ . իդ . 32 ։ Մար . ժգ . 28 ։

Մատ . իդ . 35 ։

Հով . ժգ . 13 ։ Ա Թես . ե . 6 ։ Ա Պետ . գ . 7 ։

Ա Թես . ե . 2 ։ Բ Պետ . գ . 10 ։ Ցայտ . գ . 3 ։ ժգ . 15 ։

Մատ . իդ . 42 , իե . 13 ։ Մար . ժգ . 33 ։

Դ Կոր . ժբ . 1 ։ Բ Պտ . ա . 5 ։ Եփես . գ . 18 ։

Ցամի Տեառն 33

ա Ցես · ը · 1, 2 ։
– Գղ · իբ · 39 ։

37 ա Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցընէր , – և գիշերները կ'ելլէր Ձիթենեաց բսուած լեռը կը կե–
38 նար ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը առ– տուանց կանուխ իրեն կ'երթային տաճարը՝ իր խօսքը լսելու ։

Գղ · իբ

1 Հրեայք դաւակցութիւն կ'ընեն Քրիստոսի դէմ ։ 3 Սատանան կը դրդէ Ցուդան որ մատնէ զՔրիստոս ։ 7 Առաքեալները կը պատրաստեն զատիկը ։ 19 Քրիստոս իր սուրբ ընթրիքը կը սահմանէ ։ 21 իր մատնիչին ա՛վ ըլլալը կ'իմացընէ՝ առանց անոր անունը տալու ։ 24 իր աշակերտները փառասիրութենէ կը զգուշացընէ ։ 31 Պետրոսին կ'իմացընէ թէ իր հաւատքը պիտի չպակսի ։ 34 բայց իրեք անգամ պիտի ուրանայ իր Տէրը ։ 39 աղօթք կ'ընէ Գեթսեմանեան պարտէզին մէջ , և արիւն քրտինք կը թափէ ։ 47 Մէկ համբուրով մը կը մատնուի ։ 50 Մաղքոսին ականջը կը բժշկէ ։ 54 Պետրոս իրեք անգամ կ'ուրանայ իր Տէրը ։ 63 Քրիստոս նախատիչ անարգութիւն և չարչարանք կը կրէ ։ 66 ու կը խոստովանի թէ ինքը Աստուծոյ Որդին է ։

– Մաա · իգ · 2 ։ Մար · ժգ · 1 ։

1 – Հաղարջակերայ տօնը մօտեցաւ՝
2 որ Զատիկ կ'ըսուէր ։ բ Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զանիկայ , քանզի ժողովուրդէն կը վախնային ։

բ Սաղ · բ · 2 ։ Ցես · ժա · 47 ։ Գար · դ · 27 ։

3 գ Եւ Սատանան Իսկարիովտացի մականուանեալ Ցուդային ներսը մտաւ , որ անիկայ տասներկուքին
4 համրանքէն էր ։ Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխաններուն հետ խօսք բրաւ՝ թէ ինչպէս զանի–
5 կայ մատնէ անոնց ։ Անոնք ալ ուրախացան , ու խոստացան անոր
6 ստակ տալ ։ Ու ինքը վրան առաւ , և պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց՝ առանց բազմութեանը ժողվուելուն ։

գ Զաք · ժա · 12 ։

7 դ Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ , որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր–
8 թել ։ Ու խրկեց Պետրոսը և Ցովհաննէսը՝ ու բսաւ . Գացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը՝ որ
9 ուտենք ։ Անոնք ալ բսին անոր . Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք ։
10 ե Եւ բսաւ անոնց . Ահա երբոր քաղաքը մտնէք , ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ ջուր կրէ սափոր մը կը տանի . անոր ետևէն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
11 մտնէ . Եւ ան տանր տիրոջը բսէք . Վարդապետը կ'ըսէ քեզի . Ո՞ւր է օթեւանը՝ որ հոն աշակերտներուս հետ Ակտեղ զատիկը ու–
12 տեմ ։ Ան ալ ձեզի զարգարուած մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ .
13 հոն պատրաստեցէք ։ Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց բսաւ . ու զատիկը պատրաստեցին ։

ե Մաա · իգ · 17 ։ Մար · ժգ · 12 ։

14 զ Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան նստաւ , և տասներկու առաքեալ–
15 ները իր հետը ։ Ու բսաւ անոնց . Փափաքելով փափաքեցայ որ առ զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չար–
16 չարուելէս առաջ ։ Քանզի կ'բսեմ ձեզի , որ ալ բնաւ ասկէ պիտի չուտեմ՝ Է մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի ։
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու բսաւ . Առէք սրիկայ՝ ու բաժնե–
18 ցէք ձեր մէջը ։ Ընչու որ ձեզի կ'բսեմ , որ բնաւ որթին բերքէն պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը գայ ։
19 է Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ , կտրեց և տուաւ անոնց՝ ու բսաւ . Ասիկա է իմ մարմինս , որ ձեզի համար տրբուած է . Ասիկայ բրէք զիս յի–
20 շելու համար ։ Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետև՝ ու բսաւ . Էս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կը թափուի ։
21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ սեղանս է ։ Եւ Իբրաւ որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս որ սահմանուած է , բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը անի–
23 կայ կը մատնուի ։ Եւ անոնք սկսան մէջերնին հարցուփորձ ընել , թէ իրենցմէ ով է՝ որ ան բանը պիտի բնէ ։
24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝ թէ իրենցմէ ով մեծ պիտի սե–
25 պուի ։ Եւ անիկայ բսաւ անոնց . Ազգաց թագաւորները անոնց կը տիրեն , և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին ։ Բայց դուք անանկ պիտի չըլլաք . հայպա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող բլլայ , և առաջնորդը սպա–
27 սաւորին պէս ։ Քանզի ո՞վ է մեծը , սեղան նստո՞ղը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞ որ սեղան նստողը . Բայց ես ձեր մէջը սպասաւորի մը
28 պէս եմ ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կենայիք ։
29 փորձութիւններուս մէջ . Ես ալ ձեզի Թագաւորութիւն մը ուխտ կ'ընեմ , ինչպէս որ իմ Հայրս ինծի
30 թագաւորութիւն մը ուխտ բրաւ . Որ դուք իմ սեղանէս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ , և աթոռներու վրայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դատելու ։
31 Եւ Տէրը բսաւ . Սիմոն Սիմոն՝ ահա Սատանան ձեզ փնտռեց , որ
32 ձորնի պէս խարրալէ . Բայց ես քեզի համար աղօթք բրի՝ որ քու հաւատքդ չպակսի . և դուն երբոր դարձի գաս , քու եղբայրներդ
33 հաստատէ ։ Իսկ ինքը բսաւ ա–

Ցամի Տեառն 33

Ե Գղ · ժդ · 15 ։ Գար · ժ · 41 ։ Ցայտ · ժթ · 9 ։

ը Մաա · իգ · 29 ։ Մար · ժգ · 25 ։

ի Մաա · իգ · 26 ։ Մար · ժգ · 22 ։

ժ Ա Կոր · ժա · 24 ։

ժա Կոր · ժ · 16 ։

ԺԱ Ղաղ · խա · 9 ։ Մաա · իգ · 21, 23 ։ Մար · ժգ · 18 ։ Ցես · ժգ · 21, 26 ։

Ի Մաա · իգ · 24 ։

ի Գար · ը · 23 ։ գ · 28 ։

ԻԱ Մաա · իգ · 22 ։ Ցես · ժգ · 22, 25 ։

ԻԲ Մար · թ · 33 · Գղ · թ · 46 ։

ԻԳ Մաա · ի · 25 ։ Մար · ժ · 42 ։

ԻԴ Մաա · ի · 26 ։ ա Պետ · ե · 3 ։

ԻԵ Գղ · թ · 48 ։

ԻԶ Գղ · ժը · 37 ։

ԻԷ Մաա · ի · 28 ։ Ցես · ժգ · 13, 14 ։ Փիլ · բ · 7 ։

ԻԸ Ներ · գ · 15 ։

ԻԹ Մաա · իգ · 47 ։ Գղ · ժը · 32 ։ բ Կոր · ա · 7 ։ բ Տիմ · բ · 12 ։

Մաա · ը · 11 ։ Գղ · ժգ · 15 ։ Ցայտ · ժթ · 9 ։

ԼԱ Ղաղ · խթ · 14 ։ Մաա · ժթ · 28 ։ ա Կոր · գ · 2 ։ Ցայտ · գ · 21 ։

ԼԱ Պետ · ե · 8 ։

ԼԲ Մվ · թ · 9 ։

– Ցես · ժէ · 9, 11, 15 ։

– Ղաղ · ծա · 13 ։ Ցես · իա · 15, 16, 17 ։

Ցամի Տեառն 33

Նոր . Ցէր՝ ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ , մեռ-
34 նելու ալ : Ես անիկայ ըսաւ . Պետրոս՝ քեզի կ'ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չխօսի մինչև որ դուն իրեք անգամ ուրանաս , ըսելով թէ՝ զիս չես ճանչնար :
35 Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու , բանի մը կարօտ եղաք :
36 Անոնք ալ ըսին . Բանի մըն ալ չէ . ետքը ըսաւ . Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող առնէ , նոյնպէս ալ պարկը . և ան որ չունի , թող իր հանդերձը ծախէ , ու իրեն թուր մը ծախու առնէ .
37 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ ասիկա գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի , Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ . քանզի ինչ որ ինծի համար գրուած է , կա-
38 տարուելու վրայ է : Անոնք ալ ըսին . Ցէր՝ ահա հոս երկու թուր կայ . ան ալ ըսաւ անոնց , Հերիք են :
39 Ու ելաւ ինչ սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը գնաց . աշակերտներն ալ իր ետևէն գացին :
40 Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ անոնց . Աղօթք ըրէք որ փորձու-
41 թեան մէջ չմտնէք : Ինքը անոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ , ու ծնկան վրայ դալով աղօթք կ'ընէր ,
42 Ու կ'ըսէր . Հայր՝ թէ որ կ'ուզես , աս գաւաթը ինծմէ անցուր . Բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ թող ըլլայ :
43 Ու երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ անոր՝ և կը զօրացընէր զանիկայ .
ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ
44 աղօթք կ'ընէր : Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր , որ գետինը կը թափուէր :
45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտներուն քովը եկաւ , ու գտաւ ա-
46 նոնք տրտմութենէ քնացած . Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը քնանաք . Ելէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չմտնէք :
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա մէկ բազմութիւն մը , և Յուդա ըսուածն՝ մէկը՝ տասներկուքէն մէկը՝ անոնց առջևէն կ'երթար , ու Յիսուսին մօտեցաւ որ զանիկայ համբուրէ :
48 Բայց Յիսուս ըսաւ անոր . Յուդա՝ համբուրելո՞վ կը մատնես
49 Որդին մարդոյ : Երբոր անոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար , ըսին անոր . Ցէր՝
50 թուրով զարնե՞նք : Եւ անոնցմէ մէկը՝ քահանայապետին ծառային զարկաւ , ու մէկդի հանեց ա-
51 նոր աջ ականջը : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Թող տուէք մինչև ատ տեղը . և դպաւ անոր ականջին՝ ու բժշկեց զանի-
52 կայ : Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ . Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ե-
53 լաք սուրերով ու բիրերով : Ամէն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզարկիք . Բայց աս է ձեր ժամանակը՝ ու խաւարին իշխանութիւնը :
54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին՝ ու քահանայապետին տունը մտցուցին . Պետրոս ալ հետևանց-
55 եր հետևէն կ'երթար : Երբոր կրակ վառեցին դաւիթին մէջ ու միասին նստան , Պետրոս ալ նստաւ
56 անոնց մէջը : Մէկ աղախին մը տեսնելով զանիկայ՝ որ վառած կրակին քովը նստեր էր , նայեցաւ անոր ու ըսաւ . Ասիկայ ալ անոր
57 հետն էր : Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ . Կնիկ ես անի-
58 կայ չեմ ճանչնար . Եւ քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ՝ ու ըսաւ . Դուն ալ անոնցմէ ես . և Պետրոս ըսաւ . Մարդ՝ ես
59 չեմ : Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետև , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ'ըսէր . Ճիրաւի ասիկայ ալ անոր հետն էր , ինչու որ Գա-
60 լիլեացի է : Բայց Պետրոս ըսաւ . Մարդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը գրուցես դուն . և քանի որ իր խօսքը բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսաւ :
61 Եւ Ցէրը դարձաւ՝ ու Պետրոսին նայեցաւ . և Պետրոս ալ միտքը բերաւ Ցէրոջը խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր թէ , Դեռ հաւը չխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրա-
62 նաս զիս : Ու Պետրոս դուրս ելլելով՝ դառնապէս լացաւ :
63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին , ծաղր կ'ընէին զանիկայ ,
64 ու կը ծեծէին . Եւ անոր աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին , ու կը հարցընէին իրեն ըսելով . Մարգարէացիր՝ ով է ան որ
65 քեզի զարկաւ : Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյելով :
66 Ու երբոր առտու եղաւ՝ ժողովուրդին ծերակոյտը , քահանայապետները և դպիրները ժողովեցան , ու տարին զանիկայ իրենց ատեանը՝ և ըսին . Թէ որ Քրիս-
67 տոսը դուն ես , ըսէ մեզի : Ըսաւ անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ ,
68 պիտի չհաւատաք . Եւ թէ որ ձեզի բան մը հարցընեմ , ինծի պատասխան պիտի չտաք , ոչ ալ ձեր

Ցամի Տեառն 33

Ցամի Տեառն 33

ՂՄատ. իգ. 64։ Մար. ժգ. 62։ Երր. ա. 3։ ը. 1։

ՀՄատ. իգ. 64։ Մար. ժգ. 62։

ՃՄատ. իգ. 65։ Մար. ժգ. 63։

69 պիտի արձակէք։ ՂԱսկէ եւս Որդին Մարդոյ Աստուծոյ զօրութեա-
70 նը աջ կողմը պիտի նստի։ Եւ ա-
մէնքը ըսին. Ուրեմն դուն Աստու-
ծոյ որդի՞ն ես. ինքն ալ ըսաւ ա-
նոնց. Դուք կ՚ըսէք թէ ես եմ։
71 ՃԵւ անոնք ըսին. Ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն, ինչու որ մենք
մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Քրիստոս կ՚ամբաստանուի Պիղատոսին առ-
ջեւը, և Հերովդեսին կը խրկուի։ 8 Հերով-
դես ծաղր կ՚ընէ զանիկայ։ 12 Հերովդես և
Պիղատոս բարեկամ կ՚ըլլան իրարու հետ։ 18
Պիղատոս կ՚արձակէ Բարաբբան, և Յիսուսը
ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 27 Քրիստոս իր
վրայ լացող կիներուն կ՚իմացընէ Երուսա-
ղէմի կործանումը. 34 ազօթք կ՚ընէ իր Թըշ-
նամիներուն համար։ 39 Երկու լարագործ
անձինք իր հետ կը խաչուին։ 46 Քրիստոսի
մահը, 50 և թաղումը։

1 Լև [a]անոնց բոլոր բազմութիւնը
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին. Ու սկսան անոր վը-
րայով ամբաստանութիւն ընել և
ըսել. Ասիկայ գտանք՝ [b]որ ազ-
գը կը մոլորցընէր, [c]ու կայսրին
հարկ տալէն կ՚արգիլէր, [d]և իրեն
համար կ՚ըսէր, թէ ինքը Քրիստոս
3 [e]— թագաւոր է։ Իսկ Պիղատոս
հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Հրէից
թագաւորը դո՞ւն ես. անիկայ ալ
պատասխան տուաւ անոր՝ ու ը-
4 սաւ. Դուն կ՚ըսես։ Ան ատենը
Պիղատոս քահանայապետներուն
ու ժողովուրդներուն ըսաւ. Չեմ
ատ մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը
5 չեմ գտներ։ Բայց անոնք ոտք կը
կոխէին ու կ՚ըսէին թէ, ժողո-
վուրդը իրար կ՚անցընէ, ու բոլոր
Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝
Գալիլեայէն սկսած մինչեւ ատ տեղս։
6 Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեա-
յի համար՝ հարցուց թէ ատ մար-
7 դը Գալիլեացի՞ է։ Ու երբոր իմա-
ցաւ՝ [f]թէ Հերովդեսի իշխանու-
թեան տակէն էր, զանիկայ Հե-
րովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ ան
օրերը Երուսաղէմ էր։
8 Եւ Հերովդես երբոր Յիսուսը տե-
սաւ, շատ ուրախացաւ. [g]վասն
զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր
անիկայ տեսնելու. [h]ինչու ան որոր
վրայով շատ բաներ լսած էր, և
կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը
9 տեսնէ։ Ու շատ խօսքերով հարց-
ուփորձ կ՚ընէր անոր. բայց անի-
կայ բնաւ իրեն պատասխան մը չը-
10 տուաւ։ Քահանայապետները ու
դպիրներն ալ կեցեր էին, և սաս-
տիկ ամբաստանութիւն կ՚ընէին
11 անոր վրայ։ [i]Իսկ Հերովդես ա-
նարգեց զանիկայ իր զօրականնե-
րուն հետ, ու ծաղր ընելէն ետեւ՝
փառաւոր հանդերձներ հագցուց
անոր, և նորէն Պիղատոսին խրկեց։
12 [j]Ու ան օրը Պիղատոս և Հերովդես
իրարու հետ բարեկամ եղան. ո-
րովհետեւ առաջ իրենց մէջը թըշ-
նամութիւն կար։
13 Լև Պիղատոս քահանայապետ-
ները ու իշխանները և ժողովուրդը
14 մէկտեղ կանչեց, ու ըսաւ անոնց.
[k]Ես մարդը առջեւս բերիք՝ ժողո-
վուրդը մոլորցընող մը պէս. [l]և
ահա ես առջեւը քննութիւն ը-
նելով՝ ատոր համար ձեր բրած ամ-
բաստանութիւններէն յանցանք մը
15 չգտայ ատ մարդուն վրայ. Ոչ ալ
Հերովդես, ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի. և ահա ատիկայ մահու-
16 արժանի գործ մը բրած չէ. [m]Ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
17 արձակեմ. (Հակ տօնին ատենը
պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց.)
18 [n]Եւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ
աղաղակեցին ըսելով. Վերցուր
ատիկայ՝ ու Բարաբբան արձակէ
19 մեզի. (Որ անիկայ քաղաքին մէջ
եղած խռովութեան մը և մար-
դասպանութեան համար բանտը
20 դրուած էր։) Եւ Պիղատոս Յի-
սուսը արձակել ուզելով, նորէն
21 խօսեցաւ [o]—նոյն։ Բայց անոնք նո-
րէն կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին.
Խաչը հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ։
22 Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա-
նոնց. Բայց ի՞նչ չար գործ բրած
է ատիկայ. ես ատոր վրայ մահու
արժանի յանցանք մը չգտայ. ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
23 արձակեմ։ Իսկ անոնք մեծաձայն
աղաղակներով ոտք կը կոխէին, ու
կ՚ուզէին որ անիկայ խաչուի. և
անոնց ու քահանայապետներուն
24 ձայները զօրաւոր եղան։ Ուրեմն Պի-
ղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը
25 [p]ի գործ դրուի։ Եւ անոնց ուզած
[q]— որ խռովութեան և մար-
դասպանութեան համար բանտը
դրուած էր, արձակեց անոնց. և
Յիսուսը իրենց կամացը յանձնեց։
26 ՃՈւ երբոր զանիկայ կը տանէին,
Սիմոն Կիւրենացի [r]— մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և
խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսի
27 ետեւէն բերէ։ Ու անոր ետեւէն
կ՚երթար մեծ բազմութիւն ժողո-
վուրդոյ, նաև կանանց, որոնք կ՚ող-
բային ու կու լային անոր համար։
28 Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց՝ ու ը-
սաւ. Ով Երուսաղէմի աղջիկներ՝
իմ վրաս մի՛ լաք, հապա ձեր ան-
ձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրայ լացէք։ ՃԻնչու որ ահա օրեր
կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն.
Երանի ամուլներուն, և այն որո-

Ցամի Տեառն 33

ՃԳործ. գ. 27։

ՂՄատ. իէ. 23։ Մար. ժե. 14։ Ցովհ. ը. 38։ ԺԹ. 4։

ՃՀԲր 1. 2։

ՃՀԲր 4։

ՀՄատ. իէ. 26։ Ցովհ. ԺԹ. 1։

ՃՄատ. իէ. 15։ Մար. ժե. 6։ Ցովհ. ը. 39։

ՃԳործ. գ. 14։

ՂՄատ. իէ. 26։ Մար. ժե. 15։ Ցովհ. ԺԹ. 16։

ՃՄատ. իէ. 32։ Մար. ժե. 21։ Տիտ Ցովհ. ԺԹ. 17։

ՃՄատ. իգ. 19։ Գղ. խա. 23։

[a] Մատ. իէ. 2։ Մար. ժե. 1։ Ցովհ. ը. 28։
[b] Գործ. ժե. 7։
[c] Տիտ Մատ. ժե. 26։ Իր. 21։ Մար. ը. 17։
[d] Ցովհ. ԺԹ. 12։
[e] Մատ. իէ. 11։ ա Տիմ. գ. 13։
[f] Պետ. ը. 22։
[g] Գղ. գ. 1։
[h] Գղ. թ. 9։
[i] Մատ. ժգ. 1։ Մար. գ. 14։
[j] Ես. ծգ. 8։
[k] Մատ. իգ. 64։ Մար. ժգ. 62։ Ղկ. իգ. 2։
[l] Մատ. իէ. 23։ Մար. ժե. 14։ Ցովհ. ը. 38։ ԺԹ. 4։
[m] Ես. ՀՀ. 1. 2։
[n] Ես. ՀՀ. 4։
[o] Մատ. իէ. 26։ Ցովհ. ԺԹ. 1։
[p] Մատ. իէ. 15։ Մար. ժե. 6։ Ցովհ. ը. 39։
[q] Գործ. գ. 14։
[r] Մատ. իգ. 19։ Գղ. խա. 23։

Ցամի Տեառն 33

յԵս · բ · 19 ։ Ովս · ժ · 8 ։ Ցայտ · ղ · 16 ։ Թ · 6 ։ Նաում · ժա · 31 ։ Երեմ · իե · 29 ։ Եզեկ · ի · 47 ։ իա · 3 ։ 4 ։ ա Պետ · դ · 17 ։

ՂԵս · ծգ · 12 ։ Մատ · իէ · 38 ։

ա Մատ · իէ · 33 ։ Մար · ժե · 22 ։ ՑՀ · ժԹ · 17 · 18 ։

Ղ Մատ · է · 44 ։ Գոր · է · 59 ։ ա Կր · դ · 12 ։ Ղ Գոր · դ · 17 ։

Ը Մատ · իէ · 35 ։ Մար · ժե · 24 ։ ՑՀ · ժԹ · 23 ։

բ Սաղ · իբ · 17 ։ Ջաք · ժբ · 10 ։

գ Մատ · իէ · 39 ։ Մար · ժե · 29 ։

Վ Մատ · իէ · 37 ։ Մար · ժե · 26 ։ ՑՀ · ժԹ · 19 ։

դ Մատ · իէ · 44 ։ Մար · ժե · 32 ։

ե Մատ · իէ · 45 ։ Մար · ժե · 33 ։

զ Մատ · իէ · 51 ։ Մար · ժե · 38 ։

է Սաղ · լա · 5 ։ ա Պետ · բ · 23 ։

ը Մատ · իէ · 50 ։ Մար · ժե · 37 ։ ՑՀ · ժԹ · 30 ։

թ Մատ · իէ · 54 ։ Մար · ժե · 39 ։

վայներուն՝ որ չծնան , և ծիծեռուն՝ որ կաթ չտուին ։ 30 Ան ատենը պիտի սկսին ըսել լեռներուն , Մեր վրայ ինկէք , ու բլուրներուն , 31 Մեզ ծածկեցէք ։ Վասն զի թէ որ դալար փայտին ասանկ կ'ընեն , Հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ ։

32 Ուրիշ երկու չարագործներ ալ բերուեցան անոր հետը սպանուելու ։ 33 Լուս ։ Երբոր Գագաթ բսուած տեղը գացին , հոն խաչը հանեցին զանիկայ , և ան չարագործներն ալ մէկը աջ կողմէն՝ ու մէկալը ձախ կողմէն ։ 34 Եւ բսաւ Յիսուս . Հայր՝ Ներողութիւն տուր ատոնց , Որովհետև որ չեն գիտեր ինչ կ'ընեն ։ Ու անոր հանդերձները բաժնելու ատենին վիճակ ձգեցին ։ 35 Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր . Իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկայ՝ ու կ'ըսէին . Ուրիշները ազատեց , Թող ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատիկայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ ընտրեալը ։ 36 Զօրքը Գայ կ'ընէին անիկայ գինուորներն ալ , առջևը կու գային՝ քացախ կը մատուցանէին ա- 37 նոր , Ու կ'ըսէին . Թէ որ դուն ես Հրէից Թագաւորը , քու անձդ ազատէ ։ 38 Վեր գիր մը գրուած էր անոր վրայ՝ Յունարէն ու Լատիներէն և Եբրայեցերէն գիրերով Թէ , Ասիկայ է Հրէից Թագաւորը ։

39 Եւ ան կախուած չարագործներուն մէկը հայհոյութիւն կ'ըներ անոր՝ ու կ'ըսէր . Թէ որ դուն Քրիստոսն ես , ազատէ քու անձդ 40 ու մեզ ալ ։ Իսկ միւսը պատասխան տուաւ , և զանիկայ յանդիմանելով բսաւ . Դուն Աստուծմէ չե՞ս վախնար , որովհետև նոյն դատա- 41 պարտութեան մէջն ես ։ Ու մենք իրաւունքով , քանզի հա մեր բերածներուն արժանաւոր հատուցումը կ'առնենք . բայց ասիկայ 42 մէկ գէշ բան մը չըրաւ ։ Եւ բսաւ Յիսուսին . Յիշէ զիս , երբոր քու Թագաւորութիւնովդ գաս ։ 43 Յիսուս ալ բսաւ անոր . Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի . Դուն այսօր իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլլաս ։

44 Եւ ժամը վեցին ատեններն էր , ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը . և արևը 45 խաւարեցաւ , Ու տաճարին վարագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ . 46 Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու բսաւ . Հայր՝ քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս . Ու երբոր ասը բսաւ , հոգի տուաւ ։

47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ ու բսաւ . Իրաւցնէ ասիկա մարդը 48 արդար էր ։ Եւ ասիկա տեսարանը դիտելու համար ժողվուած բոլոր բազմութիւնները , եղած բաները տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար- 49 նէին ու ետ կը դառնային ։ Ամէն իր ճանչցորներն ալ հեռուն կայներ էին , նոյնպէս ալ ան կիներները՝ որ իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն , ու կը տեսնէին ասը բաները ։

50 Եւ ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ անունով , որ խորհրդական էր՝ բա- 51 րի ու արդար մարդ մը , (Ասիկայ անոնց խորհուրդին ու գործքին հաւանութիւն տուած չէր ,) Հրէաներուն Արիմաթիա քաղաքէն , որ ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր . 52 Ասիկայ Պիղատոսին գնաց , ու Յիսուսին մարմինը խնդրեց ։ 53 Եւ զանիկայ Խնչը իջեցնելով՝ կտաւով փաթթեց , ու քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ , որ հոն բնաւ մէկը դրուած չէր ։ 54 Եւ ան օրը Նուրբաթ էր , ու շաբաթը պիտի սկսէր ։

55 Եւ Գալիլեայէն գացին ան կիները՝ որ իրեն հետ գալիլեայէն եկած էին , Ու տեսան գերեզմանը՝ և թէ ինչպէս անոր մարմինը հո- 56 դուեցաւ ։ Եւ դառնալով՝ Նախապատրաստեցին , և շաբաթ օրը հանգստացան Ըստ պատուիրանքին համեմատ ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Երկու հրեշտակներ Քրիստոսի յարութիւնը կ'աւետեն գերեզմանը եկող կանանց ։ 9 Անոնք ալ ասը լուրը ուրիշներուն կը պատմեն ։ 13 Քրիստոս կ'երևնայ Էմմաուս գացող երկու աշակերտներուն ։ 36 Երբը առաքեալներուն , և անոնց անհաւատութիւնը կը յանդիմանէ ։ 47 պատուէր մը կու տայ անոնց ։ 49 Հոգւոյն Սրբոյ գալստեան խոստմունքը կ'ընէ , 51 և կը համբառնայ երկինքը ։

1 Ու մէկշաբթի օրը առտուանոյ շատ կանուխ գերեզմանը եկան , Ու բերին ան խունկերը որ պատրաստեր էին . և ուրիշ Ինչներ 2 Եւ անոնց հետ ։ Ու քարը գերեզմանէն մէկդի գլորուած գտան , 3 Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին 4 մարմինը հոն չգտան ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք ասոր համար տարակուսանայ մէջ էին , Ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հանդերձ- 5 ներով հասան անոնց ։ Ու երբոր վախով լեցուած՝ երեսնին դէպ ի գետինը ծռեցին , Անոնք ըսին անոնց . Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը փնտռէք . 6 Հոս չէ ան , հապա յարութիւն առաւ . Ամիտքերնիդ բերէք ինտոր խօսեցաւ ձեզի երբոր դեռ Գալիլեայի

Ցամի Տեառն 33

ա Սաղ · լբ · 11 ։ Մատ · իէ · 55 ։ Մար · ժե · 40 ։ Տես Ցամ Տեառն 33 ։ Ցհ · ժԹ · 25 ։

Ֆ Մատ · իէ · 57 ։ Մար · ժե · 42 ։ Ցհ · ժԹ · 38 ։

Մար · ժե · 43 ։ Գլ · բ · 25 · 38 ։

Բ Մատ · իէ · 59 ։ Մար · ժե · 46 ։

Ֆ Մատ · իէ · 62 ։

* Ցահ · լուս · նար ։

Գլ · բ · 2 ։

Ի Մար · ժե · 47 ։

Ղ Մար · ժգ · 1 ։

Ի Եղ · ի · 10 ։

Մատ · իբ · 1 ։ Մար · ժգ · 1 · Ցհ · ի · 1 ։

Բ Գլ · իգ · 56 ։

Ֆ Մատ · իբ · 2 ։ Մար · ժգ · 4 ։

Հմր 23 ։ Մար · ժգ · 5 ։

Ի Ցհ · ի · 12 · Գոր · ա · 10 ։

Մար · ժգ · 21 · ժե · 23 ։ Մար · բ · 36 · Թ · 30 · Գլ · Թ · 22 ։

Ցամի Տեառն 33

7 մէջ էր , ըսելով , թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի , ու խաչը կրէ , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ .
8 Ինք միտքերնին բերին անոր խօսքե-
9 րը ։ Ու գերեզմանէն դառնալով ամէն բաները պատմեցին տասնումէկին , ու բոլոր ուրիշներուն ։
10 Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացին , Յու Յովհաննան , և Յակոբոսին Հայրը Մարիամը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ , որ առ բաները առա-
11 քեալներուն պատմեցին ։ Եւ անոնց առջևը ափէղափէղ խօսքեր երևցան անոնց զրուցածը , ու չէին
12 հաւատար անոնց ։ Բայց Պետրոս ելաւ վազեց դէպ ի գերեզմանը , ու ծռելով նայեցաւ , և տեսաւ որ միայն կտաւները կը կենային . ու գնաց իր մտքին մէջ զարմանալով ան եղածին վրայ ։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գեղ մը կ'երթային , որ Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ հեռու էր , և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր ։ Եւ անոնք կը խօսէին իրարու հետ աս բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածութիւն կ'ընէին , Յիսուս ինքն ալ մօտենալով՝ հետերնին
16 կ'երթար ։ Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին , որ զինքը չճանչնան ։
17 Եւ բաւ անոնց . Ի՞նչ է աս խօսքերը , որ քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք , ու տրտմած ալ էք ։
18 Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ Կղէովպաս էր , ու բաւ անոր . Դո՞ւն միայնակ երուսաղէմի մէջ կը կենաս , որ չես գիտեր թէ ինչեր եղաւ հոն աս օրե-
19 րս ։ Եւ ինքը բաւ անոնց , Ի՞նչ . անոնք ալ բսին իրեն , Նազովրեցի Յիսուսին համար , հան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջևը գործքով ու խօսքով զօրաւոր
20 մարգարէ մը եղաւ . Ինչպէս քահանայապետները ու մեր իշխանները մահուան դատաստանի մատնեցին անիկայ , և խաչը հանեցին ։
21 Իսկ մենք կը յուսայինք՝ թէ անիկայ էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր . և աս ամենուն վրայ աս երրորդ օրն է՝ որ աս բաները եղաւ ։
22 Դարձեալ մեր մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին , որոնք առտուընդ կանուխ գերեզմանը
23 գացին , Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու բսին , թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան , որոնք
24 բսեր են թէ անիկայ ողջ է ։ Եւ մերիններէն մէկքանիներն ալ գերեզմանը գացին , ու անանկ գտան , ինչպէս որ ան կիներն ըսեր էին , միայն թէ զինքը չտեսան ։
25 Ան ալ բաւ անոնց . Ո վ անմիտներ ու թուլասիրտներ հաւատալու ան բոլոր բաներուն՝ որ մարգարէ-
26 ները խօսեցան ։ Չէ՞ որ աս բաներով պէտք էր Քրիստոսի չարչարիլ , ու իր փառքը մտնել ։
27 Ու սկսելով Մովսէսէն և բոլոր մարգարէներէն՝ կը մեկնէր անոնց , ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքե-
28 րուն մէջ էր ։ Երբոր մտեցան ան գեղին՝ ուր որ կ'երթային , ինքն ալ կը ցուցներ որպէս թէ աւելի հեռու տեղ մը
29 պիտի երթար ։ Բայց ստիպեցին զինքը՝ ու բսին . Մեր քովը կեցիր , ինչու որ իրիկունը մօտ է , և օրը իջած է . և մտաւ
30 անոնց հետ կենալու ։ Ու եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ , Հացը առաւ՝ օրհնեց , ու
31 կտրելով՝ տուաւ անոնց ։ Ան ատենը անոնց աչքերը բացուեցաւ , ու զինքը ճանչցան . և ինքը ա-
32 նտես անելով եղաւ ։ Ու իրարու կ'բսէին . Չէ՞ որ սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր , երբոր ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ , և գիրքերը կը մեկնէր մեզի ։
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան , ու մկտեղ ժողվուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները , Որոնք կ'բսէին թէ , Իրաւցընէ Տէրը յարութիւն առաւ , ու Սիմոնին երև-
35 ցաւ ։ Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ , և թէ ինչոր ինքզինքը իրենց ճանչցուց՝ հացը կտրած ատենը ։
36 Եւ քանի որ աս բաները կը խօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ ու բաւ անոնց .
37 Խաղաղութիւն ձեզի ։ Բայց անոնք զարհուրելով կը վախնային , ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը
38 տեսնեն ։ Եւ բաւ անոնց . Ինչու խռոված էք , և ինչու սիրտերնուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն ։
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես ինքնս եմ . շօշափեցէք զիս՝ ու տեսէք . վասն զի ոգին՝ մարմին և ոսկորներ չունենար , ինչոր որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ ։ Եւ աս բսելով՝ ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց ։ Ու երբոր տակաւին չէրնոյ ուրախութենէն չէին հաւատար՝ և զարմանքի մէջ էին , բսաւ անոնց . Ուտելիք մը ունիք հոս ։
42 Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն ։
43 Եւ առաւ կերաւ անոնց առջևը ։
44 Եւ բսաւ անոնց . Ասոնք են ան

Ցամի Տեառն 33

Ա Ցօհ . բ . 22 ։
Ը Մատ . իբ . 8 ։ Մար . ժգ . 10 ։
Ե Գլ . ը . 3 ։
Թ Մար . ժգ . 11 ։ Հմր 25 ։
Ժ Ցօհ . ի . 3 , 6 ։
ԺԱ Մատ . ժբ . 20 ։ Հմր 36 ։
ԺԲ Ցօհ . ի . 14 ։ իա . 4 ։
ԺԴ Ցօհ . ժթ . 25 ։
ԺԵ Մատ . իա . 11 ։ Գլ . է . 16 ։ Ցօհ . գ . 2 ։ գ . 19 ։ գ . 14 ։ Գոր . բ . 22 ։
ԺԶ Գոր . է . 22 ։ Ղկ . իգ . 1 ։ Գոր . ժգ . 27 , 28 ։
ԺԷ Գլ . ա . 68 ։ բ . 38 ։ Գոր . ա . 6 ։
ԺԸ Մատ . իբ . 8 ։ Մար . ժգ . 10 ։ Հմր 9 , 10 ։ Ցօհ . ի . 18 ։
ԺԹ Հմր 12 ։

Ա Գործ . ա . 11 ։
Բ Մատ . ժգ . 14 ։ Ցօհ . ի . 19 ։ ա Կոր . ժե . 5 ։
Գ Մար . գ . 49 ։
Դ Ցօհ . ի . 20 , 27 ։
Ե Ծն . խե . 26 ։
Զ Ցօհ . ի . 5 ։
Է Գոր . ժ . 41 ։
Ը Մատ . ժգ . 21 ։ ժէ . 21 ։ ի . 18 ։ Մար . ը . 31 ։ Գլ . թ . 22 ։ ժբ . 31 ։ Հմր 6 ։

Յամի Տեառն 33

խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր դեռ ձեր հետն էի թէ, Պէտք է որ կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ՝ ու մարգարէներուն մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ ինձի
45 համար գրուած են։ Ապա անոնց միտքը բացաւ՝ որ գիր-
46 քերը հասկրնան. Եւ ըսաւ ա-նոնց Թէ՝ Ասանկ գրուած է, և ասանկ պէտք էր Քրիստոսին չարչարուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն
47 յարուիլ առնել. Եւ անոր ա-նունովը՝ ապաշխարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ Երուսաղէմէն
48 սկսած։ Ասոր դուք էք աս բաներուս

49 վկաները։ Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստումնը ձեր վրայ կը խրկեմ. բայց դուք երուսաղէմ քաղաքիս մէջը նստեցէք, մինչև որ վերէն զօրութիւն առնէք վրանիդ։
50 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր-
51 ցընելով՝ օրհնեց անոնք։ Ու ե-ղաւ որ երբ անոնք կ՝օրհնէր, զա-տուեցաւ անոնցմէ, ու վեր կ՝ելլէր
52 երկինքը. Եւ անոնք ալ երկրպա-գութիւն ընելով անոր, մեծ ու-րախութեամբ երուսաղէմ դար-
53 ձան. Եւ ամէն ատեն տաճարին մէջն էին, ու կը գովաբանէին և կ՝օրհնէին զԱստուած։

Յամի Տեառն 33

Ա Ես. խգ. 3։ Ծովել. բ. 28։ Ցովհ. ժգ. 16, 26։ ժե. 26։ Ժղ. 7։ Գոր. ա. 4։ բ. 1, ՟։ Ի Գոր. ա. 12։ Ղ Թագ. բ. 11։ Մար. ժզ. 19։ Ցովհ. ի. 17։ Գոր. ա. 9։ Եփես. գ. 8։ Ի Մատ. իբ. 9. 17։ Ը Գոր. բ. 46։ ե. 42։

ԵՒԹՏԲԲԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Քրիստոսի Աստուածութիւնը, մարդկութիւնը և պաշտօնը։ 15 Ցովհաննէսին վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 39 Քրիստոս իրեն կը կանչէ Անդրէասը, Պետրոսը, ՟։

1 — Սկիզբէն էր Բանը, ու Բանը Ը Աստուծոյ քովն էր, ե՛ւ Բանը
2 Աստուած էր։ Ե՛նիկայ սկիզբէն
3 Աստուծոյ քովն էր։ Ե՛ւմէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան
4 մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ։ Ո՛ւ կեանքը անով էր, Ե՛ու կեանքը մարդոց
5 լոյսն էր. Ե՛ւ լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր. ու խաւարը անի-կայ չհասկըցաւ։
6 Ը Աստուծմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն անունը Ցովհաննէս
7 էր։ Ա՛նիկայ վկայութեան եկաւ՝ որ լոյսին համար վկայէ, որ ա-մէնքը անոր միջոցովը հաւատան։
8 Ինքը չէր ան լոյսը, հապա Ի՛ս-որ լոյսին համար վկայութիւն տայ։
9 Ա՛ճմարիտ լոյսը ան էր, որ աշ-խարհ *եկող բոլոր մարդիկը կը
10 լուսաւորէ։ Ինքը աշխարհին մէջն էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու
11 աշխարհս անիկայ չճանչցաւ։ Ի՛ւ-րեններուն եկաւ, և իրենները զին-
12 քը չընդունեցին։ Ա՛յլոց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց իշխա-

նութիւն տուաւ Աստուծոյ որդի-ներ ըլլալու, որոնք կը հաւատան իր
13 անուանը. Ո՛ր անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմնի կամքէ ոչ ալ մար-դու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծը-
14 նան։ Ե՛ւ Բանը Ս մարմին եղաւ, ու մեր մէջը բնակեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի փառքին պէս,) Ո՛ չնորհքով ու ճըշ-մարտութիւնով լեցուն։
15 Ցովհաննէս վկայեց անոր հա-մար, և աղաղակեց ըսելով. Ասի-կայ է՝ որուն համար կը զրուցէի. Ա՛ն որ իմ ետեւէս կու գայ, ինծմէ առաջ եղաւ. Ո՛ինչու որ ինծմէ ա-
16 ռաջ էր։ Ու անոր լեցունութե-նէն մենք ամէնքս չնորհք առինք՝
17 չնորհքի տեղ։ Ինչու որ Օրէնքը Մովսէսին ձեռքովը տրուեցաւ, Ո՛յլ չնորհքը Ե՛ւ ճշմարտութիւնը Յի-սուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան։
18 Ա՛մէկը երբէք զԱստուած տեսած չէ. Ո՛յլ միածին Որդին՝ որ Հօրը ծոցն է, անիկայ պատմեց։
19 Ա՛ւ Ցովհաննէսին վկայութիւնը աս է, երբոր Հրէաները Երուսա-ղէմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր Թէ,
20 Դուն ո՞վ ես։ Ան անիկայ խոս-

Յամի Տեառն 26

Ա Գէն. գ. 5։ Ցակ. ա. 18։ ա Պետ. ա. 23։ Հ Մատ. ա. 16. 20։ Ղե. ա. 31. 35։ բ. 7։ ա Տիմ. գ. 16։ Ե Հով. ա. 3։ Գաղ. գ. 4։ Երբ. բ. 11. 14. 16. 17։ Ղեւ. խ. 5։ Մատ. ժե. 2։ Գէն. բ. 11։ ժա. 40։ բ Պետ. ա. 17։ Կող. ա. 19։ բ. 3. 9։ Հ Հոր 32։ Գէն. գ. 32։ ե. 33։ Մատ. գ. 11։ Մար. ա. 7։ Ղե. գ. 16։ Հոր 27. 30։ Գէն. գ. 31։ Գէն. բ. 58։ Կող. ա. 17։ Ցա. Տ. 30 Ղեւ. գ. 34։ Եփես. ա. 6, 7, 8։

Կող. ա. 19։ բ. 9, 10։ — Եղ. ի. 1, ՟։ բ Օր. գ. 44։ ե. 1։ լգ. 4։ Ղ Հով. գ. 24։ ե. 21։ գ. 14։ Ը Գէն. բ. 32։ ժգ. 6։ Ելք. լդ. 20։ բ Օր. գ. 12։ Մատ. ժա. 27։ Ղե. ժ. 22։ Գէն. գ. 46։ ա Տիմ. ա. 17։ գ. 16։ ա Ցով. գ. 12. 20։ — Հոր 14։ Գէն. գ. 16. 18։ ա Ցով. գ. 9։ — Գէն. ե. 33։ Է Ղե. գ. 15։ Գէն. գ. 28։ Գոր. ժգ. 25։

— Առակ. բ. 22, 23, ՟։ Կող. ա. 17։ ա Ցով. ա. 1։ Ցայտ. ա. 2։ ժթ. 13։ Ե Առակ. բ. 30։ Գէն. ժէ. 5։ ա Ցով. ա. 2։ Փիլ. բ. 6։ ա Ցով. ե. 7։ Ցա. Տ. 26 Ես. ա. 1։ Ի Սաղ. լդ. 6։ Հոր 10։ Եփես. գ. 9։ Կող. ա. 16։ Երբ. ա. 2։ Ցայտ. գ. 11։ Ղեւ. ե. 26։ ա Ցով. ե. 11։ Ի Գէն. բ. 12։ Թ. 5։ ժբ. 35. 46։ Ը Գէն. գ. 19։ Ի Մատ. գ. 1։ Մատ. գ. 1։ Ղե. գ. 2։ Հոր 33։ Ա Գոր. ժթ. 4։ Է Հոր 4։ Ես. խթ. 6։ ա Ցով. բ. 8։ * Կ՚գալով Է Հոր 3։ Երբ. ա. 2։ ժա. 3։ Ի Ղե. ժթ. 14։ Գոր. գ. 26։ ժգ. 46։ Ա Ես. ծգ. 5։ Հով. բ. 15։ Գաղ. գ. 26։ բ Պետ. ա. 4։ ա Ցով. գ. 1։

Ցամի Տեառն 30

տովանեցաւ ու չուրացաւ . խոստովանեցաւ թէ՝ Ես Քրիստոսը
21 չեմ : Ու հարցուցին անոր . Հապա ի՞նչ , Եղիա՞ն ես . և բսաւ , Չեմ . Ո՞ն մարգարէ՞ն ես . պա-
22 տասխան տուաւ թէ՝ Չէ : Ուստի ըսին անոր . Դուն ո՞վ ես . ըսէ՛ մեզի , որ պատասխան տանինք մեզ խրկողներուն . դուն ի՞նչ կ՚ը-
23 սես քեզի համար : Ըսաւ . Ես անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ կը կանչէ . Շիտակեցէք Տէրոջը ճամբան . ինտոր որ Եսայի մար-
24 գարէն բսաւ : Եւ ան խրկուածները փարիսեցիներէն էին .
25 Ու հարցուցին իրեն ըսելով . Հապա ինչո՞ւ մկրտութիւն կ՚ընես , թէ որ դուն Քրիստոսը չես , ու ոչ
26 Եղիան , և ոչ մարգարէն : Պատասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս՝ ու բսաւ . Ես ջրով կը մկրտեմ . բայց ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար . Ան՝ որ կ՚իմ ետևէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր
28 կօշիկին կապը քակելու : Ասոնք բաները Բեթաբարայի մէջ եղաւ Յորդանանու ան դիի կողմը , ուր որ Յովհաննէսը կը կնէար՝ ու կը մկրտէր :
29 Հետևեալ օրը Յիսուսը տեսաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և բսաւ . Ահա Առաւծոյ Գառը՝ որ
30 աշխարհի մեղքը կը վերցընէ : Ասիկայ է՝ որուն համար ես կը զրուցեի . Իմ ետևէս մարդ մը կու գայ՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ , ինչու որ
31 ինծմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց անոր համար ես եկայ ջրով մկրտելու , որ անի-
32 կայ Իսրայէլին յայտնուի : Եւ Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ բսելով թէ , Կը տեսնէի Հոգին՝ որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ՚իջնէր , ու անոր վրայ կը հանգչէր :
33 Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու , ինքը բսաւ ինծի . Որու վրայ տեսնես Հոգին , որ կ՚իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ , Ջանիկայ է որ
34 Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ : Ես ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ ասիկայ է Առաւծոյ Որդին :
35 Հետևեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայներ էր , և իր աշա-
36 կերտներէն երկուքը : Ու նայելով Յիսուսին վրայ՝ որ կը պտրտէր , բսաւ . Ահա Առաւծոյ Գառը :
37 Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտները՝ երբոր կը խօսէր , ու գացին
38 Յիսուսին ետևէն : Յիսուս երբոր դարձաւ՝ ու տեսաւ անոնք որ էր ետևէն կու գային , բսաւ անոնց .

Ի՞նչ կ՚ուզէք . անոնք ալ ըսին իրեն . Ռաբբի , (որ Թարգմանուելով՝ վարդապետ ըսել է ,)
39 ո՞ւր է քու օթևանդ : Ըսաւ անոնց , Եկէք ու տեսէք . Եկան ու տեսան ուր տեղ որ էր իր օթևանը . և ան օրը անոր քովը կեցան , ինչու որ ժամը տասնին
40 առնէներէն էր : Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրէաս ան երկուքէն մէկն էր , որ լսեցին Յովհաննէսէն ,
41 և անոր ետևէն գացին : Ասիկայ նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ , և կ՚ըսէ անոր . Գտանք Մեսիան , (որ Քրիստոս կը Թարգմանուի .)
42 Ու տարաւ զանիկայ Յիսուսին քովը . Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ . Դուն ես Յովհաննին որդին Սիմոնը , դուն կեփաս պիտի ըսուիս , որ Պետրոս կը Թարգմանուի :
43 Հետևեալ օրը Յիսուս Գալիլեա ելլել ուզեց , և Փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր . Եկուր իմ
44 ետևէս : Եւ Փիլիպպոսը Բեթսայիդայէն էր՝ Անդրէասին ու
45 Պետրոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը՝ և կ՚ըսէ անոր . Ան՝ որուն համար Մովսէս օրինաց մէջ գրեց , Եւ մարգարէներն ալ , Յիսուս Նազովրեցին՝ Յովսէփին
46 որդին : Եւ Նաթանայէլ բսաւ անոր . Նազարեթէն կարելի՞ է որ աղէկ բան մը ըլլայ . բսաւ անոր
47 Փիլիպպոս . Եկուր ու տես : Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը՝ որ գէպ ի իրեն կու գար , բսաւ անոր համար . Ահա իրաւցընէ Իսրայէլացի մը , որուն ներսը նէնգութիւն չկայ :
48 Նաթանայէլ բսաւ անոր . Ո՞ւսկից կը ճանչնաս զիս . պատասխան տուաւ Յիսուս , ու բսաւ անոր . Դեռ Փիլիպպոսը քեզ չկանչած , դուն որ թզենիին տակն էիր , ես քեզ տեսայ :
49 Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ՝ ու բսաւ անոր . Ռաբբի՝ դուն ես Առաւծոյ Որդին , Դուն ես Իսրայէլի Թագաւորը :
50 Յիսուս պատասխան տուաւ և բսաւ անոր . Ասոր համար՝ որ քեզի բսի թէ քեզ թզենիին տակը տեսայ , կը հաւատաս . ասկէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես :
51 Ու բսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ասկէ ետև պիտի տեսնէք երկինքը բացուած , և Առաւծոյ հրեշտակները՝ որ կ՚ելլեն ու կ՚իջնեն Որդոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Քրիստոս Ջուրը գինիի կը փոխէ , 12 կ՚երթայ Կափառնայում , ու եորը Երուսաղէմ : 14 Ուր տեղ տաճարէն դուրս կը հանէ գնողները

Ցամի Տեառն 30

Մատ . դ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :
Ղր Օր . ժը . 15 : 18 :
Մատ . գ . 3 : Մար . ա . 3 : Ղու . գ . 4 : Ես . գ . 28 :
Ես . խ . 3 :
Մատ . գ . 11 :
Մատ . գ . 1 :
Հմր 15 : 30 : Գոր . ժԹ . 4 :
Դատ . է . 24 : Ես . ժ . 40 :
Եզ . ժը . 3 : Ես . ծգ . 7 : Հմր 36 : Գոր . բ . 32 : Պետ . ա . 19 : Ցայտ . ե . 6 : 22 :
Ես . ծգ . 11 : Կոր . ժե . 3 : Գաղ . ա . 4 : Երբ . ա . 3 : բ . 17 : Թ . 28 : Պետ . բ . 24 : գ . 18 : Ցոհ . բ . 2 : գ . 5 : գ . 10 : Ցայտ . ա . 5 :
Հմր 15 . 27 :
Մատ . գ . 1 : Մատ . գ . 6 : Ղու . ա . 17 : 76 : 77 : գ . 3 : 4 :
Մատ . գ . 16 : Մար . ա . 10 : Ղու . գ . 22 : Ես . ե . 32 :
Մատ . գ . 11 : Գոր . ա . 5 : բ . 4 : ժ . 44 : ժԹ . 6 :
Հմր 29 :
Մատ . ժգ . 18 :
*Յհ . վԺ :
Մատ . ժգ . 18 :
ԳԼ . ժբ . 21 :
ԳԼ . խ . 2 :
Ընդ . գ . 15 : Խթ . 10 : Բ Օր . ժբ . 18 : Ես . Տես Ղու . իգ . 27 :
Մատ . գ . 2 : է . 14 : Թ . 6 : ծգ . 2 : Մխ . ե . 2 : Զաք . գ . 12 : Թ . 9 : Տես նաև Ղու . իգ . 27 :
Մատ . բ . 23 : Ղու . բ . 4 :
Գես . է . 41 : 42 : 52 :
Սաղ . լբ . 2 : Նգ . 1 : Գէ . բ . 39 : Հով . բ . 28 : 29 : Թ . 6 :
Մատ . ժգ . 33 :
Մատ . խ . 5 : իէ . 11 : 42 : Գէ . ժբ . 37 : ժԹ . 3 :
Ընդ . իբ . 12 : Մատ . գ . 11 : Ղու . բ . 9 : 13 : իբ . 43 : իգ . 4 : Գոր . ա . 10 :

Ցամի Տեառն 30

և Ծախողները · 19 կը Նախամայնէ իր մահը և յարութիւնը ։ 23 Շատերը իր հրաշքները տեսնելով կը Հաւատան իրեն · բայց ինքը իր անձը չՀաւատար անոնց ։

1 Ու երրորդ օրը Հարսնիք մը կար Գալիլեայի Կանայ քաղաքը, և
2 Յիսուսի մայրը հոն էր ։ Յիսուս ալ կանչուեցաւ ան Հարսնիքը՝ ու
3 իր աշակերտներն ալ ։ Ու երբոր գինին պակսեցաւ, Յիսուսին մայ-
4 րը ըսաւ անոր. Գինի չունին ։ Յի-սուս ըսաւ անոր. Ի՞նչ կայ իմ Հետս ի՞նչ բան ունիս. Դեռ
5 ժամանակս դեռ Հասած չէ ։ Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ.
6 Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ, բրէք ։ Հոն վեց Հատ քարէ կարասներ դրուած էին Հրէից մաքրուելու ըստ-ՆԻՒՆ Համեմատ, որ անոնց ամէն մէկը երկու կամ իրեք մար ։
7 կ՚առնէր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Լեցուցէք աս կարասները ջրով. ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը ։
8 Եւ ըսաւ անոնց. Հիմա Հանեցէք՝ ու սեղանապետին տարէք. անոնք
9 ալ տարին ։ Ու սեղանապետը երբոր գինի եղած ջուրին Համը առաւ, և չէր գիտեր ուակից ըլլալը · (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաշեր էին, գիտէին ·) սեղանա-
10 պետը կը խօսի փեսային, Ու անոր կ՚ըսէ. Ամէն մարդ աղէկ գինին առաջ կը մատուցանէ. ու երբոր Համած կ՚ըլլան, ան ատենը ստո-Նագոյնը · բայց դուն աղէկ գինին
11 մինչև հիմա պահեցիր ։ Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը աս բրաւ Գա-լիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ, և իր փառքը յայտնեց. ու իր աշա-կերտները Հաւատացին իրեն ։
12 Ետքը Յիսուս Կափառնա-յում իջաւ, ինքը և իր մայրը Ու իր եղբայրները և իր աշակերտնե-րը, ու շատ օրեր հոն չնեցաւ ։
13 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, ու
14 Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ. Եւ տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները, ու ստակ փոխողներն ալ՝ որ նստեր
15 էին. Ու չուանէ խարազան մը շի-նելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս Հա-նեց, ոչխարներն ալ ու արջառ-ներն ալ, և ստակ փոխողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ, ու ա-
16 ղաւնիները կործանեց. Ու աղաւնի ծախողներուն ըսաւ. Ասկէ վեր-ցուցէք աստոնք, Իմ Հօրս տունը
17 առուտուրի տուն մի՛ ընէք ։ Ու իր աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է. Նախանձ տանդ նա-խանձը զիս կերաւ ։
18 Ըն ատենը պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր. Ի՞նչ

նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ատ բա-
19 ները կ՚ընես ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց. Ջնջակե-ցէք աս տաճարը, ու իրեք օրուան
20 մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ ։ Ետ Հրէաները ըսին, Քառասուներե-վեց տարուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը, և դուն իրեք օրուան մէջ պիտի կանգնե՞ս անիկայ ։
21 Բայց ինքը իր մարմնոյն տաճարին
22 Համար կ՚ըսէր ։ Ուստի երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ, Հիր աշակերտները միտքերնին բե-րին թէ աս բանը ըսած էր. ու Հաւատացին գիրքին և Յիսուսի ըսած խօսքին ։
23 Ու երբոր զատկի տօնին աստեղ Երուսաղէմ էր, շատ մարդիկ ա-նոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝
24 Հաւատացին անոր անունը ։ Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր Հաւատար, ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն մէկը. Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու Համար վկայութիւն տայ իրեն. Քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսի դին ։

Ցամի Տեառն 30

Ե Մատ. իգ. 61 ։ իէ. 40 ։ Մար. ժգ. 58 ։ ժե. 29 ։

Կող. բ. 9 ։ Երբ. ը. 2 ։ ա Կոր. գ. 16 ։ գ. 19 ։ բ Կոր. չ. 16 ։ Հղ. իգ. 8 ։

Յովհ. ժգ. 7 ։ ա Մն. իբ. 9 ։ Մատ. թ. 4 ։ Մար. բ. 8 ։ Գլ. գ. 65 ։ ժգ. 30 ։ Գոր. ա. 24 ։ Ցայտ. բ. 23 ։

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոս կը սորվեցընէ Նիկոդէմոսին՝ թէ վերստին ծնունդը Հարկաւոր է · 14 Թէ փրկուելու Համար պէտք է Հաւատքով իր մահուանը նայիլ · 16 Թէ Աստուած մեծ սէր ունի մարդոց վրայ · 18 Թէ անհաւատները պիտի դատապարտուին · 23 Յովհաննէսին վկայութիւնը · անոր վկայութիւնը և վար-դապետութիւնը Քրիստոսի վրայով ։

1 Ու փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ Նիկոդէմոս անունով, Հրէ-
2 րեից իշխան էր ։ Նա եկաւ Յիսուսի գիշերով ու անոր ըսաւ. Ռաբբի՛ գիտենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես. Ինչու որ քու ըրած այս նշանները՝ որ դուն կ՚ընես, Թէ որ Աստուած իր Հետը չըլլայ ։
3 Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ որ մէկ մարդ մը Նորէն չծնանի, չկրնար Աս-տուծոյ թագաւորութիւնը տես-
4 նել ։ Նիկոդէմոս ըսաւ անոր. Ինտո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ, որ ծերացած է. Չարաւո՞ր բան է որ Նորէն իր մօրը որովայնը
5 մտնէ ու ծնանի ։ Յիսուս պա-տասխան տուաւ. Ճշմարիտ ճշմա-րիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չծնա-նի, չկրնար Աստուծոյ թագաւո-
6 րութիւնը մտնել ։ Մարմինէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծնածը
7 Հոգի է ։ Դուն մի՛ զարմանար որ քեզի ըսի, Պէտք է ձեզի Նորէն
8 ծնանիլ ։ Հովը ուր որ ուզէ՝

Գլ. ե. 50 ։ Ժթ. 39 ։ * Ո՛նդ՝ Յիսուսին

Թ Գլ. Թ. 16. 33 ։ Գոր. բ. 22 ։

Գոր. ժ. 38 ։

Գլ. ա. 13 ։ Գաղ. գ. 15 ։ Ցհ. գ. 5 ։ Յակ. ա. 18 ։ ա Պետ. ա. 23 ։ ա Յովհ. գ. 9 ։ † Կամ՝ վերէն

Մար. ժգ. 16 ։ Գոր. բ. 38 ։

Հղ. ժա. 5 ։ ա Կոր. բ. 11 ։

Ցամի Տեառն 30

կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ուրկից կու գայ կամ ուր կ'երթայ . ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի ։
9 Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս ու ըսաւ անոր . Ի՞նչպէս կրնայ
10 ըլլալ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր . Դուն Իսրայէլի Վարդապետն մըն ես , և
11 սա բաները չե՞ս գիտեր ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , Թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , Ու մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր ։
12 Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ Թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ ։
13 Եւ մէկը երկինքը չելաւ , բայց անիկայ միայն՝ որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է ։
14 Եւ ինտոր որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , Հանանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրացուի ։
15 Յանայ . Որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
16 Վասնզի Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ . որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
17 Վասնզի Աստուած իր Որդին չղրկեց աշխարհ , որ աշխարհը դատէ , Հապա՝ որ աշխարհս անով փրկուի ։
18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է . ինչու որ Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց ։
19 Եւ սա է դատապարտութիւնը՝ Որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին . ինչու որ իրենց գործքերը չար էին ։
20 Վասնզի ամէն ով որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ'ատէ , և լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործքերը չդատուին ։
21 Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործքերը յայտնի ըլլան Թէ Աստուծով գործուեցան ։
22 Սա բաներէնետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ ու կը մկրտէր ։
23 Կ'ըսեր ։ Յովհաննէս ալ Աինոնի մէջ՝ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր . որովհետև հոն շատ ջուր կար , ու կու գային և կը մկրտուէին ։
24 Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր ։
25 Ան ատենը վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն Հրէաներուն հետ՝ մաքրութեան վրայով ։
26 Եւ անոնք Յովհաննէսին եկան և անոր ըսին . Ռաբբի՝ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ կողմն էր , Որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ահա ինքը կը մկրտէ . և ամէնը անոր կու
27 գան ։ Պատասխան տուաւ Յովհաննէս և ըսաւ . Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , Թէ որ երկինքէն
28 քէն տրուած չըլլայ անոր ։ Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , որ ըսի Թէ՝ Ես Քրիստոսը չեմ , Հապա առջևէն խրկուած եմ ։
29 Ան որ հարսը ունի , փեսան անիկայ է . Բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի սա իմ
30 ուրախութիւնս լցուած է ։ Անիկայ պէտք է որ մեծնայ , բայց ես
31 պզտիկնամ ։ Ան որ վերէն կու գայ՝ Համենէն վեր է . Ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . Ան որ երկինքէն կու գայ՝
32 ամենէն վեր է . Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց , ան կը վկայէ , ու անոր
33 վկայութիւնը մէկը չընդունիր ։ Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի , Կնքեց՝ Թէ Աստուած ճշմարիտ է ։
34 Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց , Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի . Ինչու որ Աստուած Հոգին չափով
35 չտար Հոգին ։ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը
36 տուած է ։ Ան որ Որդիին կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդիին չհնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ . Հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ ։

ԳԼ · Դ

1 Քրիստոս Սամարացի կնկան մը հետ կը խօսի , և իր ով ըլլալը անոր կը յայտնէ . 27 ասոր վրայ իր աշակերտները կը զարմանան ։ 31 Քրիստոս կ'իմացընէ անոնց իր նախանձը Աստուծոյ փառքին համար ։ 39 Շատ Սամարացիներ կը հաւատան անոր ։ 43 Քրիստոս Գալիլեա կ'երթայ , և կը բժշկէ պաշտաւնեայի մը որդին ։

1 Երբ՝ Երոդ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են՝ Թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ
2 կ'ընէ , և կը մկրտէ . (Թէպէտ չէ Թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր ,
3 հապա իր աշակերտները .) Թողուց Հրէաստանը , ու նորէն գաղիլեա գնաց ։ Ու պէտք եղաւ որ
4 Սամարիայի միջէն անցնի ։ Ուստի եկաւ Սամարացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սուքար էր , ան տեղին մօտ՝ Որն որ Յակոբ իր որդի
6 Յովսեփին տուաւ . Եւ հոն

Յամի Տեառն 30

Յակոբին մէկ աղբիւրը կար . Յիսուս ալ ձամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նստաւ . Ե ժամը վեցին աւուններն էր ։
7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Յիսուս ըսաւ անոր . Ինծի ջուր տուր խմելու . (քանի որ աշակերտները քաղաքը գացեր էին , որ ուտելիք առնեն ։)
8 9 Ան առնիը Սամարացի կնիկը ըսաւ անոր . Դուն որ Հրեայ ես , ի՞նչպէս կ'ուզես ջուր խմել ինծմէ՝ Սամարացի կնիկէ մը . վասն զի Հրեայք Սամարացւոց հետ հաղորդակցութիւն չեն ըներ ։
10 Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը , և թէ ով է ան որ քեզի կ'ըսէ , Ինծի ջուր տուր խմելու , դուն անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը քեզի կենդանի ջուր պիտի տար ։
11 Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ջրհան ալ չունիս ու ջրհորը խորունկ է , ուրտեղի՞ակից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը ։
12 Միթէ դուն մեր Յակոբ հօրմէն աւելի մե՞ծ մըն ես , որ ջրհորը մեզի տուաւ , և ասկէ խմեց՝ ինքը ու իր որդիները , և իր անասուննե-
13 րը ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոր . Ամէն ով որ ատ ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւի . Բայց ով որ խմէ ան ջուրէն՝ որ ես անոր պիտի տամ , յաւիտեան
14 տենան պիտի չծարաւի . Հապա ան ջուրը՝ որ ես անոր պիտի տամ , Ըպիտի ըլլայ անոր ներսի դին ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կեանքի համար կը բղխէ ։
15 Կնոջ համար կը բղխէ ։ Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ տուր ինծի ան ջուրը որ չծարաւիմ , և հոս չգամ ջուր
16 հանելու ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա քու երիկդ կանչէ , ու հոս
17 եկուր ։ Կնիկը պատասխան տուաւ ըսաւ . Ես երիկ չունիմ . Յիսուս ըսաւ անոր . Ըղէկ ըսիր
18 թէ , Երիկ չունիմ . Ինչու որ դուն հինգ երիկ ունեցեր ես , և ան որ հիմա ունիս քու երիկդ չէ . ա-
19 տիկայ շիտակ ըսուցեր ։ Կնիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ ըկը տեսնեմ որ
20 դուն մարգարէ մըն ես ։ Մեր հայրերը Նաս լեռանս վրայ երկրպագութիւն ըրին . և դուք կ'ըսէք թէ , Մէյնչ Երուսաղէմն է տեղը , ուր պէտք է երկրպագութիւն ը-
21 նել ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Կնիկ՝ հաւատա ինծի՝ որ ժամանակ կու գայ , Երբ ան առնիը ոչ աս լեռանը վրայ՝ և ոչ Երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը ։
22 Դուք անոր երկրպագութիւն կ'ընէք , Երբ չէք ճանչնար . մենք անոր երկրպագութիւն կ'ընենք՝ որ կը ճանչնանք . Ինչու որ փրկութիւ-
23 նը Հրէաներէն է ։ Բայց ժամանակ կու գայ , ու հիմա ալ է , որ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը՝ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով . ինչու որ Հայրն ալ իրեն անանկ եր-
24 կրպագողներ կ'ուզէ ։ Աստուած Հոգի է . և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագութիւն ը-
25 նեն ։ Կնիկը ըսաւ անոր . Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ , (Քրիստոս ըսուածը .) երբոր ինքը գայ , Ամէն բան մեզի պիտի
26 պատմէ ։ Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ ։
27 Եւ ասի Տիրոջ վրայ իր աշակերտները եկան , ու զարմացան որ Կնկանը հետ կը խօսէր . բայց ա-
նոնցմէ մէկը չըսաւ թէ՝ Ի՞նչ կ'ուզես , կամ ի՞նչ կը խօսիս անոր
28 հետ ։ Ան առնիը կնիկը ձգեց իր սափորը , ու քաղաքը գնաց , և
29 ըսաւ մարդիկներուն . Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի Ամէն ինչ որ գործեր եմ . արդեօք
30 անիկա՞յ է Քրիստոսը ։ Եւ անոնք քաղաքէն ելան՝ ու անոր կու գային ։
31 Եւ ասի միջոցիս աշակերտները իրեն կ'աղաչէին ու կ'ըսէին . Րաբբի՝ կեր ։
32 Ան՝ Կայ կեր ։ Անիկայ ըսաւ անոնց . Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝ որ դուք չէք գիտեր ։
33 Աստի աշակերտները կ'ըսէին իրարու . Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան
34 մը բերա՞ւ ։ Յիսուս ըսաւ անոնց . Իմ կերակուրս ան է՝ որ ես զիս խրկողին կամքը ընեմ , և անոր
35 գործը կատարեմ ։ Չէ՞ որ դուք կ'ըսէք թէ , Ցակաւին չորս ամիս կայ՝ որ հունձքի ատենը գայ . ահա ես ձեզի կ'ըսեմ , Աչքերնիդ վերցուցէք՝ ու արտերուն նայեցէք ,
որ արդէն ճերմկած Ցնձուելու
36 համար հունձքի են ։ Եւ ան որ կը հնձէ՝ վարձք կ'առնէ , ու յաւիտենական կեանքի համար պտուղ կը ժողվէ , որ սերմանողը ու հնձողը միասին
37 ուրախանան ։ Վասն զի աս բանիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը թէ , Ուրիշը կը սերմանէ , և ուրիշը կը
38 հնձէ ։ Ես ձեզ խրկեցի հնձելու ան որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշները աշխատեցան , ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ մտաք ։
39 Եւ ան քաղաքէն շատ Սամարացիք իրեն հաւատացին Նան կնկանը խօսքին համար որ վկայեց , ըսելով թէ՝ Ինչ որ ես գործեր էի , բոլո-
40 րը ինծի բաւ ։ Ու երբոր Սամա-

Յամի Տեառն 30

Ե՝ Ը ։ բ ։ 3 ։ Ղ՝ ։ խդ ։ 47 ։ Հռով ։ թ ։ 4 ։ 5 ։
Ֆիլ ։ գ ։ 3 ։ Գլ ։ ա ։ 17 ։

Հրկոր ։ գ ։ 17 ։

Ես ։ դ ։ 24 ։ Ղա ։ թ ։ 52 ։ 53 ։ Գոր ։ ժ ։ 28 ։

Յհր 29 ։ 39 ։

Ղկ ։ թ ։ 37 ։ Մտ ։ խդ ։ 63 ։ 64 ։ Մար ։ ժգ ։ 61 ։ 62 ։

Ես ։ ժբ ։ 3 ։ խգ ։ 3 ։ Ե բեմ ։ բ ։ 13 ։ Զաք ։ ժգ ։ 1 ։ ժգ ։ 8 ։

Հմր 25 ։

Ա Գլ ։ է ։ 38 ։

Ա Տես գլ ։ գ ։ 34 ։ Հռով ։ գ ։ 23 ։ ա Յով ։ ե ։ 20 ։

Ցոր ։ իգ ։ 12 ։ Գլ ։ գ ։ 38 ։ ժէ ։ 4 ։ ժթ ։ 30 ։

Մտ ։ թ ։ 37 ։ Ղա ։ ժ ։ 2 ։

Դան ։ ժբ ։ 3 ։

Ը Ղա ։ է ։ 16 ։ իգ ։ 19 ։ Գլ ։ գ ։ 14 ։ է ։ 40 ։

Ա Գործ ։ թ ։ 3 ։ Ես Օր ։ ժբ ։ 5 ։ 11 ։ գ Թագ ։ թ ։ 3 ։ բ Մն ։ է ։ 12 ։

Ի Մագ ։ ա ։ 11 ։ ա Տիմ ։ բ ։ 8 ։

Ա Թագ ։ ժէ ։ 29 ։

Ցամի Տեառն 30

բացիկը անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր որ իրենց գովը կենայ · ու երկու օր
41 Հոն կեցաւ · Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին՝ իր խօսքին համար ·
42 Ու կ'ըսէին կնկանը · Ասկէ ետև չէ թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք · ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք , և գիտենք որ ատիկայ է ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը ·
43 Ու երկու օրէն ետև ելաւ անկէ՝
44 և Գալիլեա գնաց · Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց թէ , Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունի ·
45 Նար · Ու երբոր Գալիլեա եկաւ , Գալիլեացիները զինքը ընդունեցին · Ինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշէքները՝ որ ինքը բրաւ Երուսաղեմի մէջ տօնինատեն · Վասն զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին ·
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց Կանայ , ուր որ ջուրը գինի բրած էր · և հոն ազնուական մէկը կար , որուն որդին հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ ·
47 Ասիկայ լսելով որ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ · ինչու որ մեռնելու վրայ էր ·
48 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր · Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւատայ ·
49 տար · Ազնուականը ըսաւ անոր · Տէր՝ իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ · Յիսուս ըսաւ անոր ·
50 Գնա , քու որդիդ ողջ է · Մարդն ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն ըսաւ , ու գնաց · Ու երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները դիմաւորեցին զինքը , և աւետիս տուին ըսելով թէ , Քու տղադ
52 ողջ է · Ուստի հարցուց անոնց թէ ո՞ր ժամէն սկսաւ աղէկի դառնալ · և ըսին իրեն · Երէկ ժամը եօթնին
53 տենդը թողուց զանիկայ · Ան ատենը գիտցաւ անոր Հայրը՝ թէ ան ժամն էր , որ Յիսուս իրեն ըսաւ թէ , Քու որդիդ ողջ է · ու հաւատաց
54 տայ ինքը և իր բոլոր տունը · Ասիկա նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Յիսուս բրաւ , երբոր Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ ·

Ցամի Տեառն 31

ԳԼ · Ե

1 Յիսուս երուսաղեմ կ'երթայ · 3 Անոնց մէջ խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին , որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն · 4 Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր , ու ջուրերը կը խառնէր · և ով որ ջուրին խառնուելէն ետև պինտ առաջ անոր դէզը կը մտնէր , կը բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն
5 որ ունենար · Եւ հոն մէկ մարդ մը կար , որ երսունութը տարիէ վեր հիւանդութիւն մը ուներ ·
6 Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ՝ որ ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ անոր · Կ'ուզե՞ս առողջանալ ·
7 Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր · Տէր՝ մարդ մը չունիմ , որ երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը ձգէ · Հապա քանի որ ես անոր կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կ'իջնէ · Յիսուս ըսաւ անոր · Ելիր մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
9 Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ , ու իր մահիճը վերցնելով կը քալէր · Բայց այն օրը շաբաթ էր ·
10 Ան ատենը Հրէաները բսին բժշկուած մարդուն · Շաբաթ է , Ես արժան չէ որ մահիճդ վերցնես ·
11 Պատասխան տուաւ անոնց՝ [illegible] · Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ · Մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
12 Ուստի հարցուցին անոր · Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
13 Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ով է ան · Ինչու որ Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն բլլալուն համար · Անկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր · Ահա բժշկուեցար , Ալ մեղք մի գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի · Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց , թէ Յիսուսն էր որ զինքը բժշկեց ·
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փընտռէին զանիկայ սպաննել , որ ասոնք
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր · Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց · Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ · Ասոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել · վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև Աստուած իր Հայրը կ'անուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր ·
19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու

բացիկը անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր որ իրենց գովը կենայ · ու երկու օր
41 Հոն կեցաւ · Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին՝ իր խօսքին համար ·
42 Ու կ'ըսէին կնկանը · Ասկէ ետև չէ թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք · ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք , և գիտենք որ ատիկայ է ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը ·
43 Ու երկու օրէն ետև ելաւ անկէ՝
44 և Գալիլեա գնաց · Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց թէ , Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունի ·
45 Նար · Ու երբոր Գալիլեա եկաւ , Գալիլեացիները զինքը ընդունեցին · Ինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշէքները՝ որ ինքը բրաւ Երուսաղեմի մէջ տօնին ատեն · Վասն զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին ·
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց Կանայ , ուր որ ջուրը գինի բրած էր · և հոն ազնուական մէկը կար , որուն որդին հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ ·
47 Ասիկայ լսելով որ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ · ինչու որ մեռնելու վրայ էր ·
48 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր · Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւատայ ·
49 տար · Ազնուականը ըսաւ անոր · Տէր՝ իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ · Յիսուս ըսաւ անոր ·
50 Գնա , քու որդիդ ողջ է · Մարդն ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն ըսաւ , ու գնաց · Ու երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները դիմաւորեցին զինքը , և աւետիս տուին ըսելով թէ , Քու տղադ
52 ողջ է · Ուստի հարցուց անոնց թէ ո՞ր ժամէն սկսաւ աղէկի դառնալ · և ըսին իրեն · Երէկ ժամը եօթնին
53 տենդը թողուց զանիկայ · Ան ատենը գիտցաւ անոր Հայրը՝ թէ ան ժամն էր , որ Յիսուս իրեն ըսաւ թէ , Քու որդիդ ողջ է · ու հաւատաց
54 տայ ինքը և իր բոլոր տունը · Ասիկա նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Յիսուս բրաւ , երբոր Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ ·

ԳԼ · Ե

1 Յիսուս երուսաղեմ կ'երթայ · 3 Անոնց մէջ խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին , որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն · 4 Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր , ու ջուրերը կը խառնէր · և ով որ ջուրին խառնուելէն ետև պինտ առաջ անոր դէզը կը մտնէր , կը բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն
5 որ ունենար · Եւ հոն մէկ մարդ մը կար , որ երսունութը տարիէ վեր հիւանդութիւն մը ուներ ·
6 Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ՝ որ ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ անոր · Կ'ուզե՞ս առողջանալ ·
7 Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր · Տէր՝ մարդ մը չունիմ , որ երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը ձգէ · Հապա քանի որ ես անոր կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կ'իջնէ · Յիսուս ըսաւ անոր · Ելիր մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
9 Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ , ու իր մահիճը վերցնելով կը քալէր · Բայց այն օրը շաբաթ էր ·
10 Ան ատենը Հրէաները բսին բժշկուած մարդուն · Շաբաթ է , Ես արժան չէ որ մահիճդ վերցնես ·
11 Պատասխան տուաւ անոնց՝ [illegible] · Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ · Մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
12 Ուստի հարցուցին անոր · Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
13 Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ով է ան · Ինչու որ Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն բլլալուն համար · Անկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր · Ահա բժշկուեցար , Ալ մեղք մի գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի · Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց , թէ Յիսուսն էր որ զինքը բժշկեց ·
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փընտռէին զանիկայ սպաննել , որ ասոնք
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր · Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց · Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ · Ասոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել · վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև Աստուած իր Հայրը կ'անուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր ·
19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու

Եբուսաղեմի մէջ Ոչխարաց դրանը քով աւազան մը կայ , որ Եբրայեցերէն Բեթհեզդա կ'ըսուի , որ
3 հինգ սրահ ունի · Անոնց մէջ խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին , կոյրեր կաղեր չորցածներ ,
4 Նուէլուն · Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր , ու ջուրերը կը խառնէր · և ով որ ջուրին խառնուելէն ետև պինտ առաջ անոր դէզը կը մտնէր , կը բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն
5 որ ունենար · Եւ հոն մէկ մարդ մը կար , որ երսունութը տարիէ վեր հիւանդութիւն մը ուներ ·
6 Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ՝ որ ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ անոր · Կ'ուզե՞ս առողջանալ ·
7 Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր · Տէր՝ մարդ մը չունիմ , որ երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը ձգէ · Հապա քանի որ ես անոր կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կ'իջնէ · Յիսուս ըսաւ անոր · Ելիր մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
9 Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ , ու իր մահիճը վերցնելով կը քալէր · Բայց այն օրը շաբաթ էր ·
10 Ան ատենը Հրէաները բսին բժշկուած մարդուն · Շաբաթ է , Ես արժան չէ որ մահիճդ վերցնես ·
11 Պատասխան տուաւ անոնց՝ [illegible] · Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ · Մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
12 Ուստի հարցուցին անոր · Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Մահիճդ առ՝ ու քալէ ·
13 Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ով է ան · Ինչու որ Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն բլլալուն համար · Անկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր · Ահա բժշկուեցար , Ալ մեղք մի գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի · Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց , թէ Յիսուսն էր որ զինքը բժշկեց ·
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փընտռէին զանիկայ սպաննել , որ ասոնք
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր · Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց · Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ · Ասոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել · վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև Աստուած իր Հայրը կ'անուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր ·
19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու

Ե Նեեմ · գ · 1 ; Ժբ · 39 ;

Ե Մաա · թ · 6 ; Մար · բ · 11 ; Ղու · ե · 24 ;

Ե Գլ · թ · 14 ;

Ե Եզ · ի · 10 ; Նեեմ · ժգ · 19 ; Երեմ · ԺԷ · 21 , ՃԷ ; Մաա · Ժբ · 2 ; Մար · բ · 24 ; գ · 4 ; Ղու · գ · 2 ; Ժգ · 14 ;

Ը Մաա · Ժբ · 45 ; Գլ · բ · 11 ;

Ը Գլ · թ · 4 ; Ժգ · 10 ;

Ը Գլ · է · 20 ·

Ի Գլ · Ժ · 30 , 33 ; Փիլ · բ · 6 ;

Գ Ղէ · իգ · 2 ; բ Օբ · Ժզ · 1 ; Գլ · բ · 13 ;

Ցա · Տ · 31

Յամի Տեառն 31

բռաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , Ի Որդին ինքիրմէն
բան մըն ալ չկրնար ընել , միայն
թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ը-
նէ . վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ ,
նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ ։
20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին ,
և ամէն բանը կը ցուցընէ անոր՝
ինչ որ ինքը կ'ընէ . ևասոնցմէ
ալ աւելի մեծ գործքեր պիտի ցու-
ցընէ անոր , որպէս զի դուք զար-
21 մանաք ։ Վասն զի ինչպէս որ Հայ-
րը մեռելները կը յարուցանէ՝ ու
կենդանի կ'ընէ , Նմանակ ալ Որ-
դին՝ որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանա-
22 ցընէ ։ Քանզի Հայրը մէկը չդա-
տեր , Հապա ամէն դատաստանը
23 Որդիին տուաւ . Որ ամէնը պա-
տուէն Որդին , ինչպէս որ Հայրը
կը պատուէն . Ան որ Որդին չպա-
տուեր , զանիկայ խրկող Հայրը
24 չպատուեր ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , Թէ Ան որ իմ խօս-
քերս մտիկ կ'ընէ , և կը հաւատայ
անոր՝ որ զիս խրկեց , յաւիտենա-
կան կեանք ունի , ու դատապար-
տութեան տակ չէյնար , Հապա
մահուանէ դէպ ի կեանք անցած
25 է ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ՝ և
ալ հիմա է , Ի որ ան առենը մեռել-
ները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն
ձայնը . և անոնք որ կը լսեն , պի-
26 տի ապրին ։ Վասն զի ինչպէս որ
Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի ,
անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր
27 անձին մէջը կեանք ունենայ . Ու-
դատաստան ընելու ալ իշխանու-
թիւն տուաւ անոր , Քանզի անի-
28 կայ Որդի մարդոյ է ։ Ասոր վրայ
մի՛ զարմանաք . ինչու որ ժամա-
նակ պիտի գայ՝ որ բոլոր գերեզ-
մաններու մէջ եղողները անոր ձայ-
29 նը պիտի լսեն , Ու դուրս պիտի
գան . Ա անոնք որ բարի գործեր են ,
կենաց յարութեան համար , և ա-
նոնք որ չար գործեր են , դատա-
պարտութեան յարութեան հա-
30 մար ։ Ես ինքիրմէս բան մը չեմ
կրնար ընել . ինչպէս կը լսեմ՝ ա-
նով կը դատեմ , և իմ դատաս-
տանս արդար է . ինչու որ Ես իմ
կամքս չեմ փնտռեր , Հապա Ի անոր
31 կամքը որ զիս խրկեց ։ Եթէ որ ես
ինծի համար վկայեմ , իմ վկա-
32 յութիւնս ճշմարիտ չէ ։ Ուրիշ
մըն է որ ինծի համար կը վկայէ .
և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան
վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար
33 վկայեց ։ Դուք Յովհաննէսին խրր-
կեցիք , Ու ինքը ճշմարտութեա-
34 նը վկայեց ։ Բայց ես չէ թէ մար-
դոյմէ վկայութիւն կ'առնեմ . Հա-
պա ասոնք բանները կ'ըսեմ՝ որ դուք
35 փրկուիք ։ Անիկայ ճրագ մըն էր
որ կը վառէր , Ու լոյս կու տար .
Ե դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք ա-
36 նոր լուսովը ուրախանալ ։ Բայց ես
Յովհաննէսին Վ-յ-ՒՒ-Ն ալ մեծ
վկայութիւն ունիմ , քանզի Ան
գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ
որ անոնք կատարեմ , ան նոյն
գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի
համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս
37 խրկեց ։ Ու Հայրը որ զիս խրկեց ,
Ինքը վկայեց ինծի համար . դուք
բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք , Ը ոչ
38 ալ անոր կերպարանքը տեսաք . Ու
ոչ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած
ունիք . քանզի ան որ ինքը խրկեց ,
39 դուք անոր չէք հաւատար ։ Գիր-
քերը քննեցէք . Քանզի դուք
անոնցմով կը սեպէք յաւիտենա-
կան կեանքը ունենալ . Ե բուն
անոնք են որ ինծի համար կը վկա-
40 յեն . Եւ դուք չէք ուզեր ինծի
41 գալ , որ կեանք ունենաք ։ Ես
մարդոցմէ փառք չեմ առներ ։
42 Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ
43 սէրը ձեզի մէջերնիդ չունիք ։ Ես իմ
Հօրս անունովը եկայ , ու զիս չէք
ընդունիր . Թէ որ ուրիշ մէկը իր
անունովը գայ , անիկայ պիտի
44 ընդունիք ։ Դուք ինտո՞ր կրնաք
հաւատալ , որ իրարմէ փառք կ'առ-
նէք . Ե ան փառքը որ մէկ Աս-
45 տուծմէն է , չէք փնտռեր ։ Մի
կարծէք թէ ես ձեզի համար ամ-
բաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը .
Կայ Ան որ ձեզի համար ամբաս-
տանութիւն կ'ընէ , Մովսէսը՝ ո-
46 րուն դուք յուսացած էք ։ Վասն
զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւա-
տայիք , ինծի ալ պիտի հաւատա-
յիք . Ի ինչու որ անիկայ ինծի հա-
47 մար գրեց ։ Բայց թէ որ անոր
դրածներուն չէք հաւատար , իմ
խօսքերուս ինտո՞ր պիտի հաւա-
տաք ։

Գլ . Զ

1 Քրիստոս հինգ հազար հոգի կը կերակրէ հինգ հացով ու երկու ձուկով . 15 ու բանին վրայ մարդիկ կ'ուզեն թագաւոր ընել զանի-
կայ . 16 բայց Քիսուս անոնց քովէն ետ կը քաշուի , ու ծովուն վրայ քալելով՝ իր աշա-
կերտներուն կ'երեյնայ . 26 կը յանդիմանէ իր բոլորիքը դիտաւորները , ու ամէն մարմնաւոր
շահու համար իր խօսքը մտիկ բնողները . 32 կը ցուցընէ թէ ինքը հոգևոր կերակուր է հա-
ւատացեալներուն ։ 66 Շատ աշակերտներ իրմէն կը դատուին ։ 68 Պետրոս կը դաւանի
զՔիստոս ։ 70 Յուդան սատանայ կ'անուանի ։

1 Ետքը Յիսուս Գա-
լիլեայի Վ-յ-ՒՒ-Ն Տիբերիայի
2 ծովուն անդիի կողմը գնաց . Եւ
անոր ետևէն շատ ժողովուրդ կ'եր-
թար . ինչու որ կը տեսնէին ան
հրաշքները՝ որ հիւանդներուն վրայ

Յամի Տեառն 31

Ը Ր պետ . ա . 19 ։
— Մատ . ժգ . 20 ։ իա . 26 ։ Մար . ղ . 20 ։
— ա Յով . ե . 9 ։
Է Գլ . գ . 2 ։ ժ . 25 ։ ժե . 24 ։
— Մատ . գ . 17 ։ ժէ . 5 ։ Գլ . գ . 27 ։ ը . 18 ։
Ը Ր Օր . գ . 12 ։ Գլ . ա . 18 ։ — Տիմ . ա . 17 ։ — Յով . գ . 12 ։
Ը Ես . ը . 20 ։ ւդ . 16 ։ Դան . ժգ . 29 ։ Հեր 46 ։ Գոր . ժէ . 11 ։
— Ր Օր . ժը . 15 ։ 18 ։ Դան . իգ . 27 ։ Գլ . ա . 45 ։
Ֆ Գլ . ա . 11 ։ գ . 19 ։
Ի Հեր 34 ։ ա Թես . ը . 6 ։
Ա Գլ . ժը . 48 ։
Ֆ Հով . ը . 29 ։
— Հով . ը . 12 ։
Բ Ես . գ . 15 ։ ժը . 3 ։ ժը . 18 ։ իբ . 18 ։ խթ . 10 ։ Ր Օր . ժը . 15 ։ 18 ։ Գլ . ա . 45 ։ Գոր . իգ . 22 ։

Ց · Տ · 32
— Մատ . ժգ . 13 ։ Մար . գ . 32 ։ Դան . թ . 10 ։ 12 ։

Ճամբ Տեառն 32

3 կ'ընէր ։ Եւ Յիսուս լեռը ելաւ , ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն
4 հետ մէկտեղ ։ Եւ Հրէից զատկի տօնը մօտ էր ։
5 Յիսուս երբոր էր աչքերը վեր վերցուց , ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն , բսաւ Փիլիպոսին . Որո՞ւկից հաց ծախու
6 առնենք որ ասոնք ուտեն ։ (Եւ ասիկայ կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար . քանզի ինքը գիտէր ինչ
7 պիտի ընէր ։) Փիլիպոս պատասխան տուաւ անոր . Երկու հարիւր դահեկանի հաց ասոնց հերիք չէ , որ ամէն մէկը քիչ մը
8 առնէ ։ Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդ-
9 րեասը՝ բսաւ իրեն . Հոս մէկ պատանի մը կայ , որ հինգ գարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի . Բայց անոնք ի՞նչ պիտի ըլլան այդչափ
10 մարդոց ։ Իսկ Յիսուս բսաւ . Նստեցուցէք ատ մարդիկը . և ան տեղը շատ խոտ կար , ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ ։
11 Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գոհացաւ , և աշակերտներուն բաժնեց . աշակերտներն ալ նստողներուն . նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ
12 որ ուզեցին ։ Ու երբոր կշտացան , բսաւ իր աշակերտներուն . Ժողվեցէք աւելցած կտորուանքները՝ որ բան մը չկորսուի ։
13 Ուստի ժողվեցին , և տասուերկու կողով լեցուցին ան հինգ գարեղէն հացերէն ճաշէ կտորուանքները , որ ու-
14 տողներէն աւելցաւ ։ Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսին ըրած հրաշքը տեսան , կ'ըսէին Թէ , Ա-
15 սիկայ է ճշմարտապէս ան Մարգարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար ։ Եւ Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ընեն , նորէն մինակ լեռը
16 գնաց ։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ , իր աշակերտները ծովեզերքը իջան .
17 Եւ նաւը մտնելով՝ ծովուն մէկալ կողմը Կափառնայում կ'երթային . Ա արդէն մութը կոխեր էր , ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր .
18 Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն
19 տակնուվրայ կ'ըլլար ։ Ու երբոր Թի քաշելով քսանուհինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ գացին , տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մօտենար , ու
20 վախցան ։ Բայց ինքը բսաւ ա-
21 նոնց . Ես եմ՝ մի՛ վախնաք ։ Ան ատենը ուզեցին զանիկայ նաւը առնել . և շուտ մը նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային ։
22 Հետևեալ օրը՝ ժողովուրդը որ ծովուն մէկալ կողմն էր , և տեսեր

Ճամբ Տեառն 32

էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան մէկէն ի զատ՝ որուն մէջ անոր աշակերտները մտեր էին . և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր , հապա մինակ անոր աշակերտները գացեր էին .
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր
24 էին .) Ան ատենը ժողովուրդը տեսնելով Թէ ոչ Յիսուսը հոն է , ոչ ալ անոր աշակերտները , իրենք ալ նաւերը մտան՝ ու եկան կափառնայում Յիսուսը փնտռելու ։
25 Ու երբոր անիկայ ծովուն մէկալ դին գտան , բսին անոր . Ռաբբի՝
26 երբ եկար դուն հոս ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ և բսաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ Թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք , հապա անոր համար որ հացերէն կերաք
27 ու կշտացաք ։ Գործեցէք՝ չէ Թէ կորստական կերակուրին համար , հապա ան կերակուրին համար՝ որ յաւիտենական կենաց մէջ կը մնայ , որ անիկայ Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ . Ինչու որ Հայր Աստուած զանիկայ կնքեց ։
28 Ան ատենը բսին անոր . Ի՞նչ ընենք՝ որ Աստուծոյ գործքերը գործենք ։
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ անոնց . Աս է Աստուծոյ գործը , որ անոր խրկածին հաւատաք ։
30 Բսին անոր . Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ընես՝ որ տեսնենք ու քեզի հաւատանք . ի՞նչ կը գործես ։
31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ինտոր որ գրուած է . Երկինքէն հաց տուաւ անոնց՝
32 որ ուտեն ։ Եւ Յիսուս բսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը , բայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր
33 հացը ։ Ինչու որ Աստուծմէ իջած հացը ան է՝ որ երկինքէն կ'իջնէ , ու աշխարհիս կեանք կու տայ ։
34 Ուստի բսին անոր . Տէր՝ ամէն ա-
35 տենատ հացը մեզի տուր ։ Եւ Յիսուս բսաւ անոնց . Ես եմ կեանց հացը . Ան որ ինծի կու գայ , երբէք պիտի չանօթենայ . և ան որ ինծի կը հաւատայ , պիտի չծարաւ-
36 ւի ։ Բայց ես ձեզի ըսի , որ դուք զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար ։
37 Ամէն ամէնը որ Հայրը ինծի կու տայ , ինծի պիտի գայ . և ան որ ինծի կու գայ , բնաւ դուրս պիտի
38 չհանեմ ։ Ինչու որ ես երկինքէն իջայ , չէ Թէ իմ կամքս ընելու , հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց ։
39 Եւ զիս խրկող Հօրը կամքը աս է

ը Հմր 55 ։ ԳԼ · դ · 14 ։

ի Մատ . դ · 17 ։ Ժէ · 5 ։ Մար . ա . 11 ։ Թ . 6 ։ Ղու . գ . 22 ։ Թ . 35 ։ Գլ . ա . 33 ։ է . 37 ։ ը . 18 ։ Գոր . բ . 22 ։ բ Գծտ . ա . 17 ։

ձ ա Ցօհ . գ . 23 ։

ղ Մատ . ժբ . 38 ։ ժգ . 1 ։ Մար . ը . 11 ։ ա Կոր . ա . 22 ։

ճ Եղ . ժգ . 15 ։ Թես . ա . 7 ։ Ղեմ . Թ . 15 ։ ա Կոր . ժ . 3 ։

ի Սպ . Հը . 24 , 25 ։

յ Տես գԼ . գ . 15 ։

ն Հմր 48 , 59 ։

շ ԳԼ . գ . 14 ։ է . 37 ։

ո Հմր 26 , 65 ։

չ Հմր 45 ։

պ Մատ . իդ . 24 ։ Գլ . ժ . 28 , 29 ։ բ Տիմ . բ . 19 ։ ա Ցօհ . բ . 19 ։

ջ Մատ . իգ . 39 ։ Գլ . ե . 30 ։

ռ Գլ . գ . 34 ։

Ցամի Տեառն 32

Ա ԳԼ · ժ · 28 ։ ԺԷ · 12 ։ ԺԸ · 9 ։
Ա Հմր 27 · 47 ։ 55 ։ ԳԼ · գ · 15 ։ 16 ։ գ · 14 ։

Ա Մաա · ԺԳ · 55 ։ Մար · գ · 3 ։ Ղ Ա · գ · 22 ։

Ա Երդ · ա · 4 ։ Հմր 66 ։

Գէ · ՃԳ · 13 ։ Երեմ · լա · 34 ։ Մխ · գ · 2 ։ Երբ · բ · 10 ։ ժ · 16 ։
Ա Հմր 37 ։
Ա ԳԼ · ա · 18 ։ ե · 37 ։
Ա Մաա · ժա · 27 ։ Ղ Ա · ժ · 22 ։ ԳԼ · ա · 18 ։ է · 29 ։ բ · 19 ։
Ա ԳԼ · գ · 16 · 18 · 36 ։ Հմր 40 ։
Ա Հմր 33 · 35 ։
Բ Հմր 31 ։
Ց Հմր 51 · 59 ։
Ա ԳԼ · գ · 13 ։
Ֆ Երբ · ժ · 5 · 10 ։

Ա ԳԼ · է · 43 ։ Թ · 16 ։ ժ · 19 ։
Ա ԳԼ · գ · 9 ։

Ֆ Մաա · խգ · 26 · 28 ։

Ա Հմր 27 · 40 · 64 ։ ԳԼ · գ · 13 · 14 ։

Բ Ա Ցօհ · գ · 24 ։ գ · 15 · 16 ։

որ , Ն ան ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկորսընցընեմ անկէ , հապա անոր յարուԹիւն առնել տամ
40 վերջին օրը ։ Քանզի գիս խրբկողին կամքը աս է , որ Ն ան ամէնը որ կը տեսնէ Որդին և կը հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յարուԹիւն առնել տամ վերջին օրը ։
41 Ուստի Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար , ինչու որ ըսաւ ԹԷ , Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
42 և կ'ըսէին . Ա Նիկայ Յովսէփին որդին Ցիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք . ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ ԹԷ ,
43 Ես երկինքէն իջայ ։ Պատասխան տուաւ Ցիսուս՝ ու ըսաւ անոնց .
44 Տրտունջ մի ընէք միջերնիդ ։ Ոմէկը չկրնար ինծի գալ , ԹէՈր զիս խրկող Հայրը անիկայ չքաշէ . ու ես անոր յարուԹիւն առնել պիտի
45 տամ վերջին օրը ։ Ա Մարգարէից մէջ գրուած է . Եւ ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան . Ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
46 կը սորվի , ինծի կու գայ ։ Ա Չէ ԹէՈր մէկը Հայրը տեսած է , Ա Եթէ ոչ ան որ Աստուծմէն է , անիկայ
47 Հայրը տեսած է ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , ԹէՈր Ան ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական
48 կեանք ունի ։ Ա Ես եմ կենաց հա-
49 ցը ։ Ձեր Հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ու մեռան ։
50 Ես է ան հացը՝ որ երկինքէն կ'իջնէ , որ Եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,
51 պիտի չմեռնի ։ Ես եմ կենդանի հացը՝ որ երկինքէն իջայ ։ Թէ որ մէկը ասկէ ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի ։ Եւ ան հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը համար ։
52 Ա Ասոր վրայ Հրէաները իրարու հետ կը վիճէին՝ ու կ'ըսէին . Ա Ինտո՞ր կրնայ ասիկայ իր մարմինը մեզի տալ ուտելու ։
54 Իսկ Ցիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ֆ Թէ որ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք , և անոր արիւնը չխմէք , ձեր անձերուն մէջ
55 կեանք չէք ունենար ։ Ա Ով որ իմ մարմինս ուտէ , և իմ արիւնս խմէ , յաւիտենական կեանք կ'ունենայ , ու ես անոր յարուԹիւն առնել
56 պիտի տամ վերջին օրը ։ Ինչու որ իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր է , և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք
57 է ։ Ն ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և իմ արիւնս կը խմէ , Բ անիկայ իմ ներսի դիս կը բնակի ու ես ա-
58 նոր ներսի դին ։ Ինչպէս որ կեն-

դանի Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը , Ա Ո-Ա- ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ ձեռքովս կենդանի կը մնայ ։
59 Ա Ես է ան հացը՝ որ երկինքէն իջած է . չէ Թէ ինտոր որ Հայրերնիդ մանանան կերան՝ ու մեռան . ով որ աս հացը ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի ։
60 Ես բաները ղրուցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր Կափառնայումի մէջ կը սորվեցընէր ։
61 Ա Ու աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին , ըսին . Խիստ էատ խօսքը , ո՞վ կրնայ ատոր մտիկ ընել ։
62 Ցիսուս երբոր ինքնիրենը հասկըցաւ , որ իր աշակերտները ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն , ըսաւ անոնց . Ատիկայ ձեզ կը գայ-
63 Թակղեցընէ՞ ։ Ա Հապա Ա Ե՞նչ Ա-Ա-ՀԷ- , Թէ որ տեսնէք Որդին մարդոյ որ ելլէ ուր տէղ որ առաջ
64 էր ։ Ա Հոգին է կենդանի ընողը , մարմինը շահ մը չընէր . ան խօսքերը որ ես ձեզի Ա խօսեցայ , հոգի
65 ու կեանք են ։ Ա Բայց ձեր միջէն կան ոմանք որ չեն հաւատար . ինչու որ Ցիսուս սկիզբէն գիտէր՝ Թէ ով են անոնք որ չեն հաւատար , և ով է ան որ զինքը պիտի մատնէ .
66 Ու կ'ըսէր . Ա Ասոր համար ձեզի ըսի , որ մէկը չկրնար ինծի գալ , Թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր ։
67 Ա Ես պատճառով իր աշակերտները շատերը ետ դարձին , և ալ իր
68 հետ չէին պտրտեր ։ Ըն ատենը Ցիսուս տասներկուբին ըսաւ . ՄիԹէ դուք ալ կ'ուզէք երԹալ ։
69 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր . Տէր՝ որո՞ւ պիտի երԹանք , Ձեզի յաւիտենական կենաց խօս-
70 քեր ունիս . Ես մենք հաւատացինք ու գիտցանք՝ Թէ դուն Ես Քրիստոսը Ա Աստուծոյ Որդին ։
71 Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ես ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի՞ , Ա ու ձեզմէ Ա Ե մէկը սատանայ է ։
72 Ես կ'ըսէր Իսկարիովտացի Սիմոնեան Ցուդային համար . ինչու որ անիկայ էր , որ զինքը պիտի մատնէր , ու տասներկուքէն մէկն էր ։

ԳԼ · Է

1 Ցիսուս կը յանդիմանէ իր ազգականներուն փաստաբանութիւնը և յանդգնութիւնը ։ 10 Գալիլեայէն երուսաղէմ կ'երթէ տաղաւարատարաց տօնին ։ 14 տաճարին մէջ կը սորվեցընէ ։ 40 Ժողովրդոց զանազան կարծիքները Քրիստոսի վրայով ։ 45 Փարիսեցիք կը բարկանան իրենց սպասաւորներուն՝ զանիկայ չբռնելնուն համար , և կը յանդիմանեն Նիկոդեմոսը՝ որ Ցիսուսի կողմը կը բռնէր ։

1 Ցիսուս աս բաներէն ետև Ցաղիլեայի մէջ կը պտրտէր . ին-

Ցամի Տեառն 32

Ֆ Հմր 49 · 50 · 51 ։

Ֆ Հմր 67 ։ Մաա · ժա · 6 ։

Ա ԳԼ · գ · 13 ։ Մար · ԺԳ · 19 ։ Գոր · ա · 9 ։ Եփս · գ · 8 ։
Ը Ր Կոր · գ · 6 ։
* Ո՛Ահ՛ կը խօսի ։
Ա Հմր 36 ։
Ը ԳԼ · բ · 24 · 25 ։ ժգ · 11 ։
Բ Հմր 44 · 45 ։

Ֆ Հմր 61 ։

Ա Գոր · ե · 20 ։
Ա Մաա · ԺԳ · 16 ։ Մար · բ · 29 ։ Ղ Ա · Թ · 20 ։ ԳԼ · ա · 49 ։ ժա · 27 ։
+ Ո՛Ահ՛ կենդանի Աստուծոյ
Ա Ղ Ա · գ · 13 ։
Ֆ ԳԼ · ԺԳ · 27 ։

Ցամի Տեառն 32

– Գլ. ե. 16, 18։
Բ Ղե. իգ. 34։
† Մաա. ժբ. 46։ Մար. գ. 31։ Գոր. ա. 14։

չու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ, – վասն զի Հրէաները զինքը սպաննել կ'ուզէին։
2 Եւ Հրէաներուն տաղաւարա-
3 հարաց մօտը մօտ էր։ †Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն. Ելլէ աս-
4 կէ ու Հրէաստան դնա, որ քու աշակերտներդ ալ տեսանեն քու գործերդ որ կ'ընես. Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ, և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ. թէ որ դուն ատ բաները կ'ընես, ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ։
5 †Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին
6 հաւատար իրեն։ Իսկ Յիսուս ը-սաւ անոնց. Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ. բայց ձեր ժամանակը
7 միշտ պատրաստ է։ Աշխարհը ձեզ չկրնար ատել, բայց զիս կ'ա-տէ. Ինչու որ ես անոր վրայով կը վկայեմ՝ թէ իր գործերը չար
8 են։ Դուք ելէք աս տօնիս. ես †Եմ– չեմ ելլեր աս տօնիս, Ընչու որ իմ ժամանակս դեռ լրացած չէ։
9 Ա՛ս բսելով անոնց, ինքը Գալիլեա
10 մնաց։ Բայց երբոր իր եղբայր-նները ելան, ետքը ինքն ալ ելաւ տօնին, չէ թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը։
11 Եւ Հրէաները տօնին առջեւը կը փնտռէին զինքը՝ ու կ'ըսէին. Ո՞ր
12 է անիկայ։ Եւ ժողովուրդին մէջ շատ շշնջիւն կար անոր վրայով. Ոմանք կ'ըսէին թէ, Ազնիւ է. ուրիշները կ'ըսէին, Չէ, հապա
13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ։ Սա-կայն մէկը անոր վրայով համար-ձակ չէր խօսեր Հրէաներուն վա-խէն։
14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ, Յի-սուս տաճարը ելաւ՝ ու կը սորվե-
15 ցընէր։ Եւ Հրէաները կը զար-մանային ու կ'ըսէին. Ինտո՞ր ասի-կայ գիրքերը գիտէ, որ սորված
16 չէ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու բսաւ. Իմ վարդապե-տութիւնս իմս չէ, հապա զիս
17 խրկողինն է։ Թէ որ մէկը կ'ուզէ անոր կամքը ընել, պիտի գիտնայ ա՛ վարդապետութեանս համար՝ թէ արդեօք Աստուծմէ՞ է, թէ ես
18 ինքիրմէս կը խօսիմ։ Ան որ ինք-իրմէն կը խօսի, իր անձին փառքը կը փնտռէ. բայց ան որ զինքը խրկողին փառքը կը փնտռէ, անի-կայ ճշմարիտ է, և անոր մէջը ա-
19 նիրաւութիւն չկայ։ Մովսէս չտուաւ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ
20 մէկն ալ չպահեր օրէնքը։ Ընչի՞ կը փնտռէք զիս սպաննել. պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու բսաւ. Դեւ կայ քու ներսդ. ո՞վ քեզ կը փնտռէ սպաննել։

21 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ը-սաւ անոնց. Մէկ գործ մը գոր-ծեցի, ու ամէնդդ ալ զարմացեր
22 էք։ Ասդ՝ Մովսէս ձեզի թլփա-տութիւնը տուաւ. (որ չէ թէ Մովսէսէն էր, հապա նախնիքնե-րէն.) ու շաբաթ օրը մարդ կը
23 թլփատէք. Թէ որ շաբաթ օրը մարդ թլփատութիւն կ'առնէ՝ որ Մովսէսին օրէնքը չբակուի. ինծի կը բարկանաք որ Ես շաբաթ օրը
24 ամբողջ մարդ մը բժշկեցի։ Ընչբի երեւցածին պէս դատաստան մի ը-նէք, հապա արդար դատաստան ըրէք։
25 Ան ատեն Երուսաղէմացիներէն ոմանք կ'ըսէին. Ասիկա՞ ան չէ
26 որն որ կը փնտռեն սպաննել. Եւ ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը չեն ըսեր անոր. Միթէ իշխանները դիտցած են թէ ասիկայ Ճշմարտա-
27 պէս Քրիստոս է։ Սակայն մենք ասիկայ գիտենք ուրկից է. բայց Քրիստոսը երբոր գայ, մէկը չգի-
28 տեր ուրկից է։ Եւ Յիսուս քանի որ կը սորվեցընէր, տաճարին մէջ աղաղակեց՝ ըսելով. Դուք ալ գի-տէք, և ուրկից ըլլալս ալ գիտէք. Ու ես ինքիրմէս եկած չեմ. Հապա ան որ զիս խրկեց, Ճշմարիտ է, որ անիկայ դուք չէք գիտեր։
29 Ես գիտեմ անիկայ, ընչու որ ես անկէ եմ, և անիկայ զիս խրկեց։
30 Ուստի կը փնտռէին զինքը բռնել. բայց †մէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ, ընչու որ իր ժամանակը
31 դեռ հասած չէր։ Ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ հաւատացին իրեն, և կ'ըսէին. Քրիստոսը երբոր գայ, աստղմէ աւելի նշաննե՞ր պիտի ը-նէ, որչափ որ ասիկայ կ'ընէ։
32 Փարիսեցիները լսեցին ժողո-վուրդին ան շշնջիւնը անոր վրա-յով. ու փարիսեցիները և քահա-նայապետները սպասաւորներ խրը-
33 կեցին, որ զանիկայ բռնեն։ Իսկ Յիսուս բսաւ. Քիչ մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ'երթամ
34 անոր՝ որ զիս խրկեց։ †Ինծի պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք. և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։
35 Ան ատեն Հրէաները ըսին իրա-րու. Ո՞ր պիտի երթայ ասիկայ, որ մենք զինքը պիտի չգտնենք. Միթէ *Հեթանոսաց մէջ †ցիրուցան եղածներուն պիտի երթայ, և հե-թանոսներուն պիտի սորվեցընէ։
36 Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ ըսաւ. Ինծի պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք. և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։
37 †Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս կայներ էր, կ'աղաղակեր ու կ'ը-

Ցամի Տեառն 32

Ղե. ժբ. 3։
Ծն. ժէ. 10։
Գլ. ե. 8։ 9. 16։
Ը Օր. ա. 16, 17։ Ռոմ. իդ. 23, 24։ Գլ. բ. 15։ Ցակ. բ. 1։
Հեր 48։
Մաա. ժգ. 55։ Մար. գ. 3։ Ղու. գ. 22։
Տե– գլ. բ. 14։
Գլ. ե. 43։ բ. 42։
– Գլ. ե. 32։ բ. 26։ Հռով. գ. 4։
– Գլ. ա. 18։ բ. 55։
Մաա. ժա. 27։ Գլ. ժ. 15։
– Մար. ժա. 18։ Ղու. ժբ. 47։ ի. 19։ Հեր 19։ Գլ. բ. 37։
Հեր 44։ Գլ. բ. 20։
Մաա. ժբ. 23։ Գլ. գ. 2։ բ. 30։
– Գլ. ժգ. 33։ ժգ. 16։
Ով. ե. 6։ Գլ. բ. 21։ ժգ. 33։
Ես. իգ. 12։ Ցակ. ա. 1։ Պետ. ա. 1։
Ղե. իգ. 36։

Ցամի Տեառն 32

սէր . 4 Թէ որ մէկը ծարաւ է , թող
38 ինծի գայ՝ ու խմէ : Ո՞վ որ ինծի
կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը
կ'ըսէ , անոր փորէն կենդանի
39 ջուրի գետեր պիտի բղխեն . Ասիկա
ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հա-
ւատացողները պիտի առնէին . վասն զի Սուրբ Հոգին դեռ չէր
տակաւին , ինչու որ Յիսուս դեռ
40 փառաւորուած չէր : Ժողովուր-
դէն շատ մարդիկ ասոնց խօսքը որ
լսեցին , կ'ըսէին . Իրաւցընէ ասի-
41 կայ է մարգարէն : Ուրիշները
կ'ըսէին . Ասիկայ է Քրիստոսը .
ուրիշներն ալ կ'ըսէին . Միթէ Քր-
իստոսը Գալիլեայէ՞ն կու գայ :
42 Չէ՞ որ գիրքը կ'ըսէ թէ , Քրիս-
տոսը Դաւիթի սերունդէն ու
Դաւիթին եղած գեղէն Բեթլե-
43 հեմէն կու գայ : Ուստի ժողո-
վուրդին մէջ երկպառակութիւն
44 եղաւ անոր համար : Ասոնց-
մէ ոմանք ուզեցին բռնել անի-
կայ . բայց մէկը անոր ձեռք չզար-
կաւ :

45 Ու սպասաւորները նորէն եկան
քահանայապետներուն և փարիսե-
ցիներուն . ու ասոնք ըսին անոնց .
46 Ինչո՞ւ անիկայ հոս չբերիք : Պա-
տասխան տուին սպասաւորները .
Երբէք մէկը ասանկ մարդուն պէս
47 խօսած չէ : Ան ատեն փարիսեցի-
ները պատասխան տուին անոնց և
ըսին . Միթէ դուք ալ մոլորե-
48 ցաք : Իշխաններէն կամ փարի-
սեցիներէն մէկը հաւատաց անոր .
49 Բայց ասանկ ժողովուրդը՝ որ
օրէնքը չեն գիտեր , նզոված են :
50 Նիկոդեմոս ըսաւ անոնց . (Ո՛ր ա-
նոնց գիշեր ատեն իրեն եկեր էր ,
51 և անոնցմէ մէկն էր .) Միթէ մեր
օրէնքը մարդ կը դատէ՞ , թէ որ
առաջ անկէ բան մը չլսէ , և չգիտ-
52 նայ թէ ինչ կ'ընէ : Պատասխան
տուին ու ըսին անոր . Միթէ
դուն ալ Գալիլեայէն ես . քննէ
ու նայէ , Ո՛ր Գալիլեայէն մարգա-
53 րէ չելլեր : Եւ ամէն մէկը իր տու-
նը գնաց :

Գ Լ · Ը

1 Քրիստոս կ'արձակէ չնութեան յանցանքով բռնուած կինը . 12 կը յայտնէ թէ ինքն է աշխարհիս լոյսը , ու իր վարդապետութիւնը կ'արդարացնէ . 33 Ընդհանուին վրայ պարծենցող Հրեից պատասխան կու տայ , 59 և մէկդի կը քաշուի անոնց կատաղութենէն :

1 Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գը-
2 նաց : Ու առտուանց նորէն
տաճարը եկաւ , և բոլոր ժողովուր-
դը իրեն կու գար , ու ինքը նստեր
3 կը սորվեցընէր անոնց : Եւ դպիր-
ները ու փարիսեցիները շնութեան
մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-

Ցամի Տեառն 32

նոր , ու զանիկայ մէջտեղը կայնե-
4 ցընելով՝ Ըսին իրեն . Վարդապետ ,
աս կնիկը շնութեան մէջ՝ աս մեղ-
քը գործած ատենը բռնուեցաւ .
5 Եւ օրինաց մէջ Մովսէս մեզի
պատուիրեց ասանկները քարկո-
ծել . Հիմա դուն ի՞նչ կ'ըսես ա-
6 նոր համար : Ասիկա կ'ըսէին ան-
կայ փորձելով , որ անոր վրայ ամ-
բաստանութիւն ընե-
նալ մը ունենան . բայց Յիսուս դէպ՝ի
վար ծռելով՝ մատովը գետնին վը-
7 րայ կը գրէր : Սակայն երբոր վը-
րան ինկան՝ հարցընելով իրեն , վեր
նայեցաւ ու ըսաւ անոնց . Ձեզմէ
անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ թող
8 բար ձգէ ատոր վրայ : Եւ նորէն
դէպ՝ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ
9 կը գրէր : Եւ անոնք՝ լսելով՝
ու խիղճմտանքէն չանդիմա-
նուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ել-
լէին , ծերերէն սկսած մինչև յե-
տինները . և Յիսուս մինակ մնաց ,
10 ու կնիկը մէջտեղը կայնած : Եւ
Յիսուս վեր նայելով՝ ու կնիկէն
զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր .
Կնիկ՝ որ՞ւ են անոնք որ քու վրա-
յովդ ամբաստանութիւն կ'ընէին .
11 մէկը քեզ չդատապարտե՞ց : Եւ
անիկայ ըսաւ . Ո՛չ մէկը՝ Տէր . ու
Յիսուս ըսաւ անոր . Ես ալ չեմ
դատապարտեր քեզ . դնա՝ ու
ետեւէդ եղած մեղք մի գործեր :
12 Ընդ՛ Յիսուս նորէն խօսեցաւ ա-
նոնց՝ ու ըսաւ . Ես եմ աշխարհի
լոյսը . ան որ իմ ետեւէս կու գայ ,
խաւարի մէջ պիտի չգնայ , հապա
13 կենաց լոյսը պիտի ունենայ : Իսկ
փարիսեցիները ըսին անոր . Դուն
քու անձիդ համար կը վկայես ,
քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ :
14 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ը-
սաւ անոնց . Թէև ես իմ անձիս
համար վկայեմ , ըլլայ իմ վկայու-
թիւնս ճշմարիտ է , ինչու որ գի-
տեմ ուրկից եկայ , և ուր կ'եր-
թամ . Բայց դուք չէք գիտեր
ուրկից կու գամ , կամ ուր կ'եր-
15 թամ : Դուք մարմինին նայելով
դատաստան կ'ընէք . Ես բնաւ մէկը
16 չեմ դատեր . Ու թէև դատելու
ալ բլլամ , իմ դատաստանս ճըշ-
մարիտ է . Ինչու որ ես մինակ չեմ ,
հապա ես , և Հայրը որ զիս խրբ-
17 կեց : Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ
գրուած է թէ , Երկու մարդու վը-
18 կայութիւնը ճշմարիտ է : Ես եմ
որ իմ անձիս համար կը վկայեմ ,
Ու կը վկայէ ինծի համար Հայրն
19 որ զիս խրկեց : Ան ատենը
ըսին անոր . Ո՞ւր է քու Հայրդ .
Յիսուս պատասխան տուաւ . Ո՛չ
զիս գիտէք և ոչ իմ Հայրս . Թէ

Ծաւք Ը. Հատ. 32

որ զիս գիտնայիք , իմ Հայրս ալ պիտի գիտնայիք ։
20 Ցիսուս ասս խօսքերը խօսեցաւ՝ գանձատունը , երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր . ոու մէկը չբռնեց զանիկայ , ինչու որ դեռ անոր ժամանակը հասած չէր ։
21 Ետքը Ցիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Ես կ՚երթամ՝ ու զիս պիտի փնտռէք . և ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ուր որ ես կ՚երթամ , դուք չէք կրնար գալ ։
22 Ուստի վրայ Հրէաները կ՚ըսէին . Միթէ ինքզինքը պիտի մեռցընէ՞ , որ կ՚ըսէ Թէ՝ Ուր որ ես կ՚երթամ , դուք չէք կրնար գալ ։
23 Եւ ըսաւ անոնց . Դուք վարէն էք , ես վերէն եմ . դուք աս աշխարհէս էք , ես աս աշխարհէս չեմ . ։
24 Ընոր համար ձեզի ըսի Թէ՝ Ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ինչու որ եթէ չհաւատաք Թէ ես եմ , ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք ։
25 Ուստի ըսին անոր . Դուն ո՞վ ես . և Ցիսուս ըսաւ անոնց . Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ ։
26 Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և դատելու . բայց Ան որ զիս խրկեց , ճշմարիտ է . և ես ինչ որ իրմէ լսեցի , անիկայ կը խօսիմ աշխարհիս մէջ ։
27 Անոնք չհմացան Թէ Հօրը համար կը զրուցեր իրենց ։
28 Ուստի Ցիսուս ըսաւ անոնց . Երբոր Որդին մարդոյ բարձրացընէք , ան ատենը պիտի գիտնաք Թէ ես եմ , ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ , Հապա Հայրս ինչպէս որ ինծի սորվեցուց , անանկ կը խօսիմ ։
29 Եւ զիս խրկողը իմ հետս է . Հայրը զիս մինակ չթողուց . ինչու որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բանները կ՚ընեմ ։
30 Երբոր ասոնք խօսեցաւ , շատ
31 մարդիկ իրեն հաւատացին ։ Ուստի Ցիսուս իրեն հաւատացող Հրէաներուն ըսաւ . Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք , ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ՚ըլլաք .
32 Եւ ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք , ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ
33 պիտի ազատէ ։ Պատասխան տուին իրեն . Մենք Աբրահամի սերունդ ենք , ու երբէք մէկու մը չծառայեցինք . դուն ինտո՞ր կ՚ըսես Թէ
34 ազատ պիտի ըլլաք ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ , Ամէն ով որ մեղք կը գործէ , անիծի ծառայ է ։
35 Ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց տանը մէջ յաւիտեան կը մնայ ։
36 Որդին եթէ ձեզ ազատ ընէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք ։
37 Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք , բայց կը փնտռէք զիս սպաննել , ինչու որ իմ խօսքս ձեր
38 սիրտերնիդ տեղ չունի ։ Ես ինչ որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ կը խօսիմ . և դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր Հօրը քովը՝ կ՚ընէք ։
39 Պատասխան տուին ու ըսին անոր . Մեր Հայրը Աբրահամն է . ըսաւ անոնց Ցիսուս . Թէ որ Աբրահամին որդիքը ըլլայիք , Աբրահամին
40 գործքերը պիտի գործէիք ։ Բայց հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս , մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , որն որ Աստուծմէ լսեցի . Աբրահամ ատ բանը չըրաւ ։
41 Դուք ձեր Հօրը գործքերը կ՚ընէք . ան ատենը ըսին անոր . Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած . մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ Աստուած է ։
42 Ցիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար , պիտի սիրէիք զիս . ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ՝ ու եկայ . Ես չէ Թէ ես ինքիրմէս եկայ , Հապա
43 անիկայ զիս խրկեց ։ Ինչո՞ւ դուք իմ զրուցածքս չէք հասկընար . անոր համար որ չէք կրնար իմ
44 խօսքս մտիկ ընել ։ Դուք ձեր Հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր Հօրը բաղձանքը կ՚ուզէք ընել . անիկայ սկիզբէն հետ մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ , ինչու որ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անիկայ սուտ կը խօսի , բուն իրենէրէն կը խօսի . քանզի անիկայ
45 սուտախօս է և անոր Հայրը ։ Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինծի չէք հաւատար ։
46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ Թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինչո՞ւ
47 ինծի չէք հաւատար ։ Ան որ Աստուծմէ է , Աստուծոյ խօսքերը կ՚ընդունի . դուք անոր համար կ՚ընդունիք չէք ըներ , որ Աստուծմէ չէք ։
48 Պատասխան տուին Հրէաները՝ ու ըսին անոր . Աղէկ չենք ըսեր մենք , Թէ դուն Սամարացի ես՝ ու դեւ
49 կայ քու ներսդ ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ՝ Ես ոչ . Իմ ներսս դեւ չկայ , Հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ , և դուք զիս կ՚անարգեցընէք .
50 դէք ։ Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ Մէկը՝ որ կը փնտռէ ,
51 ու կը դատէ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ ։
52 Ուստի Հրէաները ըսին անոր . Հիմա գիտցանք որ քու ներսդ դեւ կայ . Աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները . և դուն

Ծաւք Ը. Հատ. 32

Ա Գլ. է. 20 ։ Հմր 40 ։
Բ Գլ. գ. 32 ։ է. 19, 30 ։ Ժգ. 10, 24 ։
Գ Մաա. գ. 9 ։ Հմր 33 ։
Ե Հռով. ը. 28 ։ Թ. 7 ։ Գաղ. գ. 7, 29 ։
Զ Հմր 37 ։
Է Հմր 26 ։
Ը Եփ. կգ. 16 ։ կդ. 8 ։ Մաղ. ա. 6 ։
Թ Ա Ցօհ. ե. 1 ։
Ժ Գլ. Ժգ. 27 ։ Ժէ. 8, 25 ։
ԺԱ Գլ. ե. 43 ։ է. 28, 29 ։
ԺԲ Գլ. է. 17 ։
ԺԳ Մաա. Ժգ. 38 ։ Ա Ցօհ. գ. 8 ։
ԺԴ Ցուդ. 6 ։
ԺԵ Գլ. Ժ. 24 ։ Ժա. 26 ։
ԺԶ Ջաք. ա. 5 ։ Երե. Ժա. 18 ։

Ցամի Տեառն 32

կ'ըսես , թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահուան չտեսնէ .
53 պիտի չառնէ : Միթէ դուն աւելի՞ մեծ ես մեր հայր Աբրահամէն՝ որ մեռաւ . ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես :
54 Յիսուս պատասխան տուաւ . Թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . Իմ Հայրս է՝ որ զիս կը փառաւորէ , որուն համար դուք կ'ըսէք թէ Մեր Աստուածն
55 է . Եւ անիկայ չէք ճանչնար . բայց ես գիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ՝ թէ անիկայ չեմ գիտեր , ձեզի պէս սուտախօս պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ , և անոր
56 խօսքը կը պահեմ : Ձեր Հայրը Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս տեսնելու . ու տեսաւ և ուրախացաւ :
57 Իսկ Հրէաները ըսին անոր . Դուն տակաւին հինսուն տարեկան չես ,
58 Աբրահա՞մն ալ տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աբրահամին ըլլա-
59 լէն առաջ եմ ես : Ան առնոր քարեր վերցուցին՝ որ անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց աչքերէն , և Տաճարէն դուրս ելլաւ , ու այսպէս գնաց :

Ցամի Տեառն 32

Ա Գլ. թ. 39 ; Ես. խգ. 18 ; Գլ. ժէ. 5, 24 ; Կղ. ա. 17 ; Ցայտ. ա. 8 ; Ա Գլ. ժ. 31, 39 ; ժա. 8 ; Ղկ. գ. 30 ;

Գլ. ը. 31 ;

Գլ. ը. 41 ; ժզ. 14 ; ժէ. 1 ; Գոր. գ. 13 ;

Ոմն՝ Ձեր

Գլ. է. 28, 29 ;

Ղկ. ժ. 24 ;

Երր. ժա. 13 ;

Ել. գ. 14 ; Ես. խգ. 13 ; Գլ. ժէ. 5, 24 ; Կղ. ա. 17 ; Ցայտ. ա. 8 ;

Գլ. ժ. 31, 39 ; ժա. 8 ; Ղկ. գ. 30 ;

Գլ. թ

1 Քրիստոս ի ծնէ կոյրին աչքերը կը բանայ : 8 Ան բժշկուած մարդը փարիսեցւոց կը տարուի , 13 որոնք բարկանալով դուրս կ'ընեն զանիկայ իրենց ժողովարանէն . 35 բայց Յիսուս կ'ըն-դունի զանիկայ . ու ան ալ կը հաւատայ ա-նոր : 39 Քրիստոս զրոյծք կը լուսաւորէ :

1 Երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը
2 տեսաւ կոյր ծնած . Եւ իր ա-շակերտները հարցուցին իրեն , ու ըսին . Ռաբբի՝ որո՞վհետև է մեղքը , աստ՞ը թէ իր ծնողացը , որ անիկայ
3 կոյր ծնաւ : Պատասխան տուաւ Յիսուս . Ո՛չ աստն է մեղքը , ո՛չ ալ իր ծնողացը . Հապա՝ որ Աս-տուծոյ գործքերը աստ վրայ յայտ-
4 նի ըլլան : Քանի որ ցորեկ է , պէտք է որ զիս խրկողին գործքերը գործեմ . դիշերը կու գայ , որ ան աւուրը մէկը չկրնար գործել :
5 Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ ,
6 աշխարհի լոյսն եմ : Երբոր ասը բսաւ , թքուբաւ գետինը , և թու-քովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոյ-
7 րին աչքերուն վրայ ծեփեց . Եւ բսաւ անոր . Գնա Շլուացուէ Սի-լոամի աւազանին մէջ , (որ Խըր-կուած կը թարգմանուի .) Ուստի գնաց ու լուացուեցաւ , եկաւ ու կը
8 տեսնէր : Իսկ դրացիները՝ և ա-նոնք որ առաջուց տեսած էին զա-նիկայ որ մուրացկան էր , կ'ըսէին . Ասիկայ չէ՞ր որ կը նստէր և կը

Ա Գլ. ը. 31 ;

Ես. խգ. 13 ;

Ոմն՝ Ձեր

Ես. խգ. 18 ;

Ես. խգ. 13 ;

Ես. խգ. 18 ;

Ես. խգ. 13 ;

Ես. խգ. 18 ;

Ես. խգ. 13 ;

Ճամի Տեառն 32

ըսին անոր . Ի՞նչ ըրաւ քեզի .
27 քու աչքերդ ինտո՛ր բացաւ ։ Պատասխան տուաւ անոնց . Հիմա ըսի ձեզի՛ ու չլսեցիք . ինչո՞ւ համար նորէն լսել կ՚ուզէք . միթէ դո՞ւք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտ
28 ըլլալ ։ Անոնք նախատելով զանիկայ՝ ըսին . Դուն ես անոր աշակերտը . իսկ մենք Մովսէսին աշակերտներն ենք ։
29 Մենք գիտենք՝ որ Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ . բայց սա՛ չենք գիտեր թէ ուս-
30 կից է ։ Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց . Ա՛տիկայ է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր թէ ուսկից է , և անիկայ
31 իմ աչքերս բացաւ ։ Գիտենք որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չընէր . բայց թէ որ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ , ու անոր կամքը
32 կատարէ , անոր մտիկ կ՚ընէ ։ Աշխարհիս սկիզբէն՝ ի վեր լսուած չէ որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
33 բացած է ։ Եթէ որ Աստուծմէ չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
34 կրնար ընել ։ Պատասխան տուին և ըսին անոր . Դուն բոլորովին մեղսոց մէջ ծնած ես , ու մեզի վարդապետութիւն կ՚ընես . և դուրս
35 բրին անիկայ ։ Ցիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս բրին , ու երբոր գտաւ զանիկայ՝ ըսաւ անոր . Դուն կը հաւատա՞ս
36 Աստուծոյ Որդիին ։ Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Տէր
37 ո՞վ է՝ որ հաւատամ անոր ։ Ցիսուս ալ անիկայ , Ե՛ւ քեզի հետ խօսողը ան
38 է ։ Անիկայ ալ ըսաւ . Կը հաւատամ՝ Տէր . ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ ։ Ցիսուս ըսաւ . Ես դատաստանի համար եկայ աս աշխարհս , որ չտեսնողները տեսնեն , և տեսնողները կուրանան ։
40 Ես փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետ էին , աս բաները լսելով՝ ըսին իրեն . Միթէ մենք ալ կոյր
41 ենք ։ Ցիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ կոյր ըլլայիք , դուք մեղք չէիք ունենար . բայց հիմա կ՚ըսէք թէ կը տեսնենք . ասոր համար ձեր մեղքը չէր վերայ կը մնայ ։

ԳԼ . Ա

1 Փրիսաոս է կենաց դուռը՝ և բարի Հովիւը ։ 19 Հրէից տարբեր կարծիքները անոր վերայով ։ 24 Ցիսուս իր գործերովը կը յայտնէ թէ ինքն է Փրիսաոսը՝ Աստուծոյ Որդին ։ 39 Հրէից ձեռքէն կը փախչի ։ 40 և դարձեալ կ՚երթայ Յորդանանու միւս կողմը , ուր ան շատերը կը հաւատան իրեն ։

1 Ա՛մէն ամէն կ՚ըսեմ ձեզի . Ան որ դռնէն չմտներ ոչխար-

Ճամի Տեառն 32

ներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն կ՚ելլէ , անիկայ գող ու աւազակ
2 է ։ Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ , անիկայ ոչխարներուն հովիւն է ։
3 Դռնապանը կը բանայ անոր , և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն , ու իր ոչխարները անուններնին կը կանչէ , և դուրս կը հանէ զանոնք ։
4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ , անոնց առջևէն կ՚երթայ , ու ոչխարները իր ետևէն կ՚երթան . ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան ։
5 Ա՛կայն օտարի ետևէ չեն երթար . հապա անկէ կը փախչին , ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար ։
6 Ցիսուս սա առակը բսաւ անոնց . բայց անոնք չէին իմանար թէ ինչ
7 եր որ իրենց կը խօսէր ։ Ես Ցիսուս նորէն բսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը ։ Ամէն անոնք որ ինծմէ առաջ եկան , գող ու աւազակ էին . բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները ։ Ես եմ դուռը . թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի , ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ , և արօտ գտնէ ։ Գողը չգար , միայն թէ գողնալու և սպաննելու ու կորսընցընելու համար . Ես եկայ որ կեանք ունենան , և ալ աւելի
11 ունենան ։ Ես եմ բարի Հովիւը . բարի Հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կը դնէ ։ Բայց վարձկանը որ Հովիւ չէ , ու ոչխարները իրը չեն , երբոր կը տեսնէ գայլը որ կու գայ , ձկը թողու ոչխարները ու կը փախչի . և գայլը կը յափշտակէ ոչխարները , ու զա-
13 նոնք կը ցրուէ ։ Ես վարձկանը կը փախչի , ինչու որ վարձկան է , ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
14 մար ։ Ես եմ բարի Հովիւը , և կը ճանչնամ իմիններս , ու կը ճանչ-
15 յուիմ իմիններէս ։ Ինչպէս որ Հայրը զիս կը ճանչնայ , ես ալ Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ կեանքս ոչխարներուն համար կը դնեմ ։
16 Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ , որոնք աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է որ բերեմ . ու իմ ձայնիս պիտի լսեն , ու պիտի ըլլան մէկ հօտ ու
17 մէկ հովիւ ։ Անոր համար իմ Հայրս զիս կը սիրէ , որ ես իմ կեանքս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ
18 անիկայ ։ Մէկը չէ առներ անիկայ ինծմէ , հապա ես կը դնեմ անիկայ ինքիրմէս . իշխանութիւն ունիմ անիկայ դնելու , և իշխանութիւն ունիմ անիկայ նորէն առնելու . Հաս պատուէրը իմ Հօրմէս առի ։
19 Նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլլար Հրէից մէջ աս խօսքերուն հա-
20 մար ։ Եւ անոնցմէ շատերը կ՚ը-

Ճամի Տեառն 32

Հ Գլ . ը . 14 ։
Յ Գլ . գ . 10 ։
Ղ Ցոր . իէ . 9 ։ լէ . 12 ։ Սաղ . ժը . 41 ։ լդ . 15 ։ կղ . 18 ։ Առակ . ա . 28 ։ ժէ . 29 ։ իը . 9 ։ Եսա . ա . 15 ։ Երեմ . ժա . 11 ։ ժգ . 12 ։ Եզեկ . ը . 18 ։ Մխ . գ . 4 ։ Զաք . է . 13 ։
Ե Հմր . 16 ։
Ձ Հմր . 2 ։
Յ Մատ . ժգ . 33 ։ ժզ . 16 ։ Մար . ա . 1 ։ Գլ . ժ . 36 ։ ա Ցովհ . ե . 13 ։
Ն Գլ . գ . 26 ։
Շ Գլ . ե . 22 ։ 27 ։ Տես գլ . գ . 17 ։ ժբ . 47 ։
Ո Մատ . ժգ . 13 ։
Չ Հռով . բ . 19 ։
Պ Գլ . ժե . 22 ։ 24 ։

Ա Գլ . ը . 14 ։ Եփես . բ . 18 ։
Բ Ես . խ . 11 ։ Եզեկ . լդ . 12 ։ 23 ։ լէ . 24 ։ Երր . ժգ . 20 ։ ա Պետ . բ . 25 ։ ե . 4 ։
Գ Զաք . ժա . 16 ։ 17 ։
Դ Տիմ . բ . 19 ։
Ե Մատ . ժա . 27 ։
Զ Գլ . ժե . 13 ։
Է Ես . ծգ . 8 ։
Ը Եզեկ . լէ . 22 ։ Եփես . բ . 14 ։ ա Պետ . բ . 25 ։
Թ Ես . ծգ . 7 ։ 8 ։ 12 ։ Երր . բ . 9 ։
Ժ Գլ . բ . 19 ։
Ի Գլ . գ . 38 ։ ժե . 10 ։ Գոր . բ . 24 ։ 32 ։
Լ Գլ . է . 43 ։ Թ . 16 ։

Ցամի Տեառն 32

Ի ԳԼ · է · 20 ։ ը · 48 ։ 52 ։ ‡ Եզ · գ · 11 ։ Սաղ · դդ · 9 ։ Ճխզ · 8 ։ Ցա · Տ · 33 ։ ¦ ԳԼ · թ · 6 · 7 ։ 32 ։ 38 ։ ՀԳոր · գ · 11 ։ է · 12 ։

Յ Հմր 38 ։ ԳԼ · գ · 2 ։ է · 36 ։

Ւ ԳԼ · ը · 47 ։ ա Յօ՚ · դ · 6 ։

* Ո՛՜՜՛՝ ՝՜՜՝՝՝

Ցամի Տեառն 33

կուորեակ կ'բսուէր , բսաւ էր աշա-
կերտակիցներուն . Մենք ալ եր-
թանք՝ որ անոր հետը մեռնինք ։
17 Ցիսուս երբոր եկաւ , գտաւ որ
անիկայ արդէն չորս օրուան գե-
18 րեզմանը դրուած էր ։ Ու Բե-
թանիա՝ երուսաղէմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ասպարէզի չափ ։
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք՝ իրենց եղ-
20 բօրը համար ։ Երբ՝ երբոր լսեց
Մարթա թէ Ցիսուս կու գայ ,
զանիկայ դիմաւորելու գնաց . բայց
Մարիամ տանը մէջ նստեր էր ։
21 Եւ Մարթա բսաւ Ցիսուսին . Տէր՝
թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս
22 չէր մեռներ . Բայց գիտեմ որ հի-
մա ալ ինչ որ խնդրես Աս-
տուծմէ , Աստուած պիտի տայ
23 քեզի ։ Ցիսուս բսաւ անոր . Քու
եղբայրդ յարութիւն պիտի առնէ ։
24 Մարթա բսաւ անոր . Գիտեմ որ
յարութեան ժամանակը՝ վերջին
օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
25 Ցիսուս բսաւ անոր . Ես եմ յա-
րութիւնը և կեանքը . Ան որ
ինծի կը հաւատայ , թէև մեռնի՝
26 պիտի ապրի . Եւ ան ամէնը որ
կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւատայ ,
յաւիտեան պիտի չմեռնի . Դուն
27 կը հաւատաս ասոր ։ Ըսաւ անոր .
Այո՛ Տէր՝ Ես հաւատացեր եմ՝
որ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ
Որդին , որ աշխարհ գալու էիր ։
28 Ու երբոր ասը բսաւ , գնաց իր քոյ-
րը Մարիամը գաղտուկ մը կանչեց՝
ըսելով . Վարդապետը եկեր է՝ ու
29 քեզ կը կանչէ ։ Անիկայ լսածին
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր ։
30 Իսկ Ցիսուս դեռ գեղը եկած չէր .
Հապա ան տեղն էր , ուր որ Մար-
31 թա զանիկայ դիմաւորեց ։ Բայց
Հրէաները որ անոր հետը տանը
մէջն էին՝ ու կը մխիթարէին զա-
նիկայ , երբոր տեսան որ Մարիամ
շուտ մը ելաւ ու գնաց , Հետ-
անոր եռեւէն գացին , ըսելով թէ
Գերեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
32 լայ ։ Իսկ Մարիամ երբոր Ցի-
սուսին եղած տեղը եկաւ , ու զա-
նիկայ տեսաւ , անոր ոտքը իյնա-
լով բսաւ անոր . Տէր՝ թէ որ հոս
ըլլայիր , իմ եղբայրս չէր մեռներ ։
33 Ցիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ
կու լար , և անոր հետ եկող Հրէ-
աները որ կու լային , իր հոգւոյն
34 մէջ հառաչեց ու խռովեցաւ , Եւ
բսաւ . Ո՞ւր դրած էք անիկայ .
բսին իրեն . Տէր՝ եկուր ու տես ։
35 Ցիսուս լացաւ ։ (36) Ուստի
Հրէաները կ'բսէին . Նայեցէք
37 որչափ կը սիրէր զանիկայ ։ Ա-
նոնցմէ ոմանք ալ կ'բսէին . Ատի-
կայ Աղոր կոյրին աչքերը բացաւ ,
չէր կրնար ընել՝ որ ասս ալ չմեռ-
38 նէր ։ Ցիսուս նորէն իր հոգւոյն մէջ
հառաչելով՝ գերեզմանը կու գայ .
և անիկայ քարայր մըն էր , ու անոր
39 վրայ քար մը դրուած էր ։ Ցիսուս
բսաւ . Վերցուցէք մեռելին քոյրը Մարթան բսաւ ա-
նոր . Տէր՝ արդէն հոտած պիտի
ըլլայ , ինչու որ չորս օրուան է ։
40 Ըսաւ անոր Ցիսուս . Քեզի չըսի՞
որ՝ եթէ հաւատաս , Աստուծոյ
41 փառքը պիտի տեսնես ։ Ուս-
տի՝ մեռելը վերցուցին . Եւ Ցի-
սուս իր աչքերը վեր վերցուց ու
բսաւ . Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզ-
42 մէ , որ ինծի լսեցիր ։ Ու ես գի-
տէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես .
Բայց աս բոլորտիքս կայնող ժո-
ղովուրդին համար բսի , որ հաւա-
43 տան թէ դուն խրկեցիր զիս ։ Եւ
աս բսելէնետքը , մեծ ձայնով մը
կանչեց . Ղազարոս դուրս եկուր ։
44 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռ-
քերը պատանքով կապած , և ե-
րեսը վարշամակով պատած . Ցի-
սուս բսաւ անոնց . Արձրկեցէք
ատիկայ , ու թողէք որ երթայ ։
45 Եւ Հրէաներէն շատերը որ Մա-
րիամին եկեր էին , երբոր Ցի-
սուս բրածը տեսան , հաւատացին
46 իրեն ։ Բայց անոնցմէ ոմանք գա-
ցին փարիսեցիներուն , ու Ցիսուսի
բրածը անոնց պատմեցին ։
47 Ուստի Քահանայապետները և
փարիսեցիները ժողով գումարեցին
ու բսին . Ի՞նչ ընենք , քանզի աս
48 մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ ։ Եթէ
որ անիկայ ասանկ թող տանք , ա-
մէնքն ալ անոր պիտի հաւատան ,
և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր
տեղը ու ազգը պիտի վերցնեն ։
49 Եւ անոնցմէ մէկը Կայիափա ա-
նուն՝ որ ան տարւոյն քահանա-
յապետն էր , բսաւ անոնց . Դուք
50 բան մը չէք գիտեր ։ Ու չէք ալ
խորհիր , թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
51 նի , ու բոլոր ազգը չկորսուի ։ Բայց
աս բանը չէ թէ ինքիրմէն գրու-
ցեց , հապա ան տարւոյն քահա-
նայապետը ըլլալով , մարգարէա-
ցաւ՝ թէ Ցիսուս ազգին համար
52 պիտի մեռնէր . Ընդ չէ թէ միայն ազգին համար , հապա որ Աստու-
ծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ
մէկտեղ ժողվէ ։
53 Ուստի ան օրէն եռեւ խորհուրդ բրին
54 որ սպաննեն զանիկայ ։ Ուստի
Ցիսուս անկէետքը համարձակ չէր
պտրտիր Հրէից մէջ , հապա ան-
կէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց ,

Ցամի Տեառն 33

ՂԳԼ · Թ · 6 ։

ՀՀԳՐ 4 · 23 ։

ՂԳԼ · ԺԲ · 30 ։

ՂԳԼ · Բ · 23 ։ Ժ · 42 ։ ԺԲ · 11 · 18 ։

ՂԱԳ · Բ · 2 ։ ՄԱՒ · ԻԶ · 3 ։ ՄԱՐ · Ժ · 1 ։ ՂՈՒ · ԻԲ · 2 ։

ՂԳԼ · ԺԲ · 19 ։ ԴԱՆ · Գ · 16 ։

ՂՂՈՒ · Գ · 2 ։ ԳԼ · Ժ · 14 ։ ԴԱՆ · Գ · 6 ։

ՂԳԼ · ԺԲ · 14 ։

Ը ԵՒ · ԽԹ · 6 ։ Ա ՑՕՀ · Բ · 2 ։

ՂԳԼ · Ժ · 16 ։ ԵՓՍ · Բ · 14 · 15 · 16 · 17 ։

ՂԳԼ · Գ · 1 · 3 · Է · 1 ։

ՀՏես ր Մն. ժգ · 19 ։
ԳԼ · բ · 13 ։ ե · 1 ։ է · 4 ։
բՀԺր 8 ։

մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Եփրայիմ էր . ու իր աշակերտնե-
բուն հետ հոն կը կենար ։
55 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
ան տեղէն շատ մարդիկ զատկէն
առաջ Երուսաղէմ ելան , որ ինք-
56 զիրենին մաքրեն . Եւ կը փնտռէին
Յիսուսը , ու տաճարին մէջ կեցած
ատեններին իրարու կ՚ըսէին . Ձեզի
ի՞նչպէս կ՚երեւնայ , Թէ — տօնին
բնաւ պիտի չգայ ։ Իսկ քահանա-
յապետները ու փարիսեցիները պա-
տուէր տուեր էին , որ եթէ մէկը
գիտնայ անոր ուր տեղ ըլլալը՝ ի-
մացընէ , որ անիկայ բռնեն ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Յիսուս կը գովէ Մարիամը՝ որ իր ոտքը օծեց ։ 9 Ժողովուրդը կու գայ Ղազարոսը տեսնելու ։ 10 Քահանայապետները խորհուրդ կ՚ընեն զա-
նիկայ սպաննելու ։ 12 Հրիամոս իշւոյ վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ ։ 20 Քանի մը Ցոյներ կը ցանկան զինքը տեսնելու ։ 23 Քրիստոս իր մահը կը նախատայէ ։ 37 Հրէից կուրութիւնը ։ 42 Իշխաններէն շատերը կը հաւատան Յիսուսին , բայց փարիսեցիներէն վախնալով՝ զանիկայ չեն դաւանիր ։

1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ , ուր էր Ղա-
զարոս՝ մեռեալը , որն որ Յ[illegible]
2 մեռելներէն յարուց ։ Եւ հոն ա-
նոր ընթրիք մը ըրին . ու Մարթա
սպասաւորութիւն կ՚ընէր , և Ղա-
զարոս անոր հետ սեղան նստողնե-
3 րուն մէկն էր ։ Իսկ Մարիամ մէկ
լիտր նարդոսի պատուական մեծա-
գին եղ առնելով , Յիսուսի ոտ-
քերը օծեց , ու իր մազերովը անոր
ոտքերը սրբեց . և տունը եղին
անուշահոտութեամբը լեցուեցաւ .
4 Ըն աշակերտներուն մէկը
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յու-
դան՝ որ զանիկայ պիտի մատներ ,
5 ըսաւ . Ինչո՞ւ համար այս եղը չը-
ծախուեցաւ իրեք հարիւր դահեկա-
նի , որ աղքատներուն տրուէր ։
6 Ան ըսաւ , չէ Թէ աղքատներուն
համար իր հոգն էր , հապա որ գող
էր , ու գանձանակը ինքը կը պա-
հէր , և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը
7 կրէր ։ Իսկ Յիսուս ըսաւ . Թող
տուր ատոր . այս բանը իմ պա-
տանկրուելուս օրուանը համար պա-
8 հեց ։ Վասն զի աղքատները ամէն
ատեն ձեր հետ ունիք , բայց ինս
ամէն ատեն չունիք ։
9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժողո-
վուրդ անոր հոն ըլլալը իմացան .
ու եկան , չէ Թէ մինակ Յիսուսի
համար , հապա որ Ղազարոսն ալ
տեսնեն , Ղորն որ մեռելներէն յա-
10 րուց ։ Իսկ քահանայապետները
խորհուրդ ըրին՝ որ Ղազարոսն ալ
11 մեռցընեն . Ընչու որ Հրէաներէն
շատերը անոր պատճառովը կ՚եր-
թային ու կը հաւատային Յիսու-
սին ։
12 Յետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ՝
որ տօնին եկած էին , երբոր լսեցին
Թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ ,
13 Արմաւենիի ոստեր առին , ու ե-
լան զանիկայ դիմաւորելու , և կ՚ա-
ղաղակէին . Ովսաննա՝ օրհնեալ է
Իսրայէլի Թագաւորը՝ որ Տէրոջը
14 անունովը կու գայ ։ Եւ Յիսուս
աւանակ մը գտնելով՝ անոր վրայ
նստաւ , ինչպէս որ գրուած է .
15 Մի վախնար օվ Սիօնի աղջիկ .
ահա քու Թագաւորդ կու գայ իշու-
16 աւանակի վրայ նստած ։ Եւ անոր
աշակերտները առաջ չհմացան աս
բաները . Բայց երբոր Յիսուս փա-
ռաւորուեցաւ , ետքն անոնք միտքեր-
նին բերին , Թէ աս բաները անոր
համար գրուած էր , և Թէ [illegible] աս
17 բաները ըրին անոր ։ Եւ իր հետը
եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու
տար , Թէ Ղազարոսը գերեզմանէն
դուրս կանչեց , ու մեռելներէն յա-
18 րուց զանիկայ ։ Ասոր համար ալ
ժողովուրդը զանիկայ դիմաւորեց .
վասն զի լսեցին Թէ անիկայ աս
19 հրաշքը ըրած էր ։ Իսկ փարիսե-
ցիները իրարու կ՚ըսէին . Կը տես-
նէք որ օգուտ մը չէք [illegible]ներ ընել .
ահա [illegible]ը աշխարհ անոր ետեւէն
գնաց ։
20 Եւ հոն Հրեաներէն մի քանի Ցոյներ կային
տօնին երկրպագութիւն ընելու
21 եկողներուն մէջ ։ Ասոնք Փիլիպպո-
սին եկան [illegible]որ ինքը Գալիլեայի
Բեթսայիդայէն էր , և կ՚աղաչէին
անոր ու կ՚ըսէին . Տէր՝ կ՚ուզենք
22 Յիսուսը տեսնել ։ Փիլիպպոս ե-
կաւ՝ ու Անդրէասին ըսաւ . և Նո-
րէն Անդրէաս ու Փիլիպպոս [illegible]
23 Յիսուսին ըսին ։ Յիսուս ալ պա-
տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
Ժամանակը հասաւ , որ փառաւո-
24 րուի Որդին մարդոյ ։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի . Եթէ որ
ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով
25 չմեռնի , ինքը մինակ կը մնայ .
հապա Թէ մեռնի , շատ ար-
դիւնք կը բերէ ։ Ան որ իր անձը
կը սիրէ , պիտի կորսընցընէ զանի-
կայ . և ան որ իր անձը աս աշ-
խարհիս մէջ կ՚ատէ , յաւիտենա-
կան կենաց համար պիտի պահէ զա-
26 նիկայ ։ Թէ որ մէկը ինծի կը
ծառայէ , Թող իմ ետեւէս գայ .
ու ես ուր որ եմ , իմ ծառան ալ
հոն պիտի ըլլայ . Թէ որ մէկը ին-
ծի կը ծառայէ , Հայրը պիտի պա-
27 տուէ զանիկայ ։ Հիմա իմ հոգիս
խռոված է . և ի՞նչ ըսեմ , Թէ
Հայր՝ զիս ազատէ աս ժամէն .
Բայց ես ասոր համար եկայ աս

Մատ . խ . 8 ։ Մար . ժա . 8 ։ Ղու . ժթ . 35 , 36 , ԸԱ ։
Ա Սաղ . ՃԺը . 25 , 26 ։
Ա Մատ . խ . 7 ։
Զաք . թ . 9 ։
Ե Ղու . ժը . 34 ։
Ե ԳԼ . է . 39 ։
Կ ԳԼ . ժգ . 26 ։
Հ ՀԺր 11 ։
Յ ԳԼ . ժա . 47 , 48 ։
Ղ Գոր . ժէ . 4 ։
Ճգ Թագ . բ . 41 . 42 ։ Գոր ը . 27 ։
Ր ԳԼ . ա . 44 ։
Ն ա Կոր . ժե . 36 ։
Ա Մատ . ժ . 39 ։ ժգ . 25 ։ Մար . բ . 35 ։ Ղու . թ . 24 ։ ժէ . 33 ։
Ա ԳԼ . ժգ . 3 ։ ժէ . 24 ։ ա Թես . գ . 16 ։
Ա Մատ . իզ . 38 , 39 ։ Ղու . ժբ . 50 ։ ԳԼ . ժգ . 21 ։
Ղ Ղու . իր . 53 ։ ԳԼ . ժբ . 37 ։

Ցամի Տեառն 33

28 ժամին ։ Հայր՝ փառաւորէ քու ա-
նունդ . Եան առնեն ձայն մը եկաւ
երկինքէն . Փառաւորեցի ալ , ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ ։ Եւ
ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսէր , կ'ըսէին՝ Որոտաց կ'ըլլայ .
ոմանք ալ կ'ըսէին՝ Հրեշտակ խօ-
30 սեցաւ իրեն հետ ։ Ցիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ . Ոչ
ձայնը ինծի համար չեկաւ , հապա
31 ձեզի համար ։ Հիմա է աս աշ-
խարհիս դատաստանը , հիմա աս
աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի
32 ձգուի ։ Ես ալ երբոր երկրէն
բարձրանամ , ամէնն ալ ինծի
33 պիտի քաշեմ ։ Աս բանս կը զրու-
ցէր՝ իմացընելով թէ ինչ կերպ մա-
34 հով պիտի մեռնէր ։ Ժողովուրդը
անոր պատասխանեց . Մենք օրէն-
քէն լսեցինք՝ որ Քրիստոսը յաւի-
տեան կը մնայ , և դուն ինչո՞ր
կ'ըսես թէ պէտք է Որդին մարդոյ
բարձրանայ . ո՞վ էատ Որդին մար-
35 դոյ ։ Եւ Ցիսուս անոնց ըսաւ . Քիչ
մը ատեն ալ լոյսը ձեր հետն է .
Քանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէք ,
որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի . Ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
36 չգիտեր թէ ուր կ'երթայ ։ Քանի
որ լոյսը ունիք , հաւատացէք ան
լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք .
Ցիսուս աս բաները զրուցեց , ու
դնաց և պահուեցաւ անոնցմէ ։
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ
բրած էր անոնց առջեւը , ըս-չյ ա-
38 նոնք չէին հաւատար իրեն . Որ
կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
քը , որ ըսաւ . Տէր՝ ո՞վ հաւա-
տաց մեր տուածին , ու Տէրոջը
39 բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ ։ Ա-
նոր համար չէին կրնար հաւատալ ,
40 որ դարձեալ կ'ըսէ Եսայի . Ընոնց
աչքերը կուրցուց , և անոնց սիր-
տերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ
աչքովնին տեսնեն , ու սրտովնին
իմանան , և դարձի գան , ու ես
41 անոնք բժշկեմ ։ Ասիկա Ըսաւ
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը , ու խօսեցաւ անոր վրայով ։
42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն ալ
շատերը իրեն հաւատացին . Բայց
փարիսեցիներուն համար զանիկայ
չէին դաւաներ , որ ժողովարանէն
43 դուրս չհանուին . Ինչու որ մարդոց
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի
սիրեցին ։
44 Իսկ Ցիսուս կ'աղաղակէր ու կ'ը-
սէր . Ով որ ինծի կը հաւատայ՝
ինծի չհաւատար , հապա զիս խրր-
45 կողին . Ու եւ ան որ զիս կը տեսնէ ,
46 զիս խրկողը կը տեսնէ ։ Ես լոյս
եկայ աշխարհ , որ ամէն ով որ
ինծի հաւատայ , խաւարի մէջ չը-
47 մնայ ։ Եւ թէ որ մէկը իմ խօսքերս
լսէ՝ ու չհաւատայ , Ես անիկայ
չեմ դատեր . Քանզի ես չեկայ որ
աշխարհը դատեմ , հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ ։ Ով որ զիս կ'ա-
նարգէ , և իմ խօսքերս չընդունիր ,
կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ .
Եան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան
պիտի դատէ զանիկայ վերջին օրը ։
49 Ինչու որ Ես ինքիրմէս չխօսեցայ .
Հապա Հայրը՝ որ զիս խրկեց , ին-
քը ինծի պատուիրեց Ի՞նչ որ պի-
տի ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ ։
50 Եւ գիտեմ՝ որ անոր պատուիրածը
յաւիտենական կեանք է . ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ , ինտոր որ
Հայրը ինծի ըսաւ , անանկ կը խօ-
սիմ ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Ցիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը կը լուայ , յորդորելով զանոնք որ խոնարհութեամբ և սիրով վարուին իրարու հետ . 18 կը նախաձայնէ Յուդային դիւրը մատնելը , և մէկ նշանով մը մատնիչին ով ըլլալը կը յայտնէ Յովհաննէսին . 31 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն մէկզմէկ սիրել , 36 և կ'իմացընէ Պետրոսին՝ թէ պիտի ուրանայ զինքը ։

1 Օ՞ատկի տօնէն առաջ՝ Ցիսուս
դիտնալով թէ Իր ժամանակը կը հասեր է՝ որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը , սիրելով իրենները որ
աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն
ալ սիրեց զանոնք ։
2 Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար , (Սա-
տանան արդէն խակարիովտացի Սի-
մոնեան Յուդային սրտին մէջը դր-
3 րեր էր , որ զանիկայ մատնէ .) Ցի-
սուս դիտնալով թէ Հայրը ամէն
բան իր ձեռքը տուաւ , և թէ ին-
քը Աստուծմէ ելաւ՝ ու Աստուծոյ
4 քովը կ'երթայ , Ընթրիքէն ելաւ ,
և հանդերձները մէկդի դրաւ , ու
ղէնջակ մը առնելով մէջքը փաթ-
5 թեց ։ Ետքը կոնքին մէջ ջուր լե-
ցուց , ու սկսաւ աշակերտներուն
ոտքերը լուալ , և ան իր փաթ-
6 թուած ղէնջակովը սրբել ։ Ուս-
տի եկաւ Սիմոն Պետրոսին . ան
ալ ըսաւ անոր . Տէր՝ Դուն իմ
7 ոտքերս պիտի լուաս ։ Ցիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոր . Ես ինչ որ կ'ընեմ՝ դուն հի-
մա չես իմանար , Հապա ետքը պի-
8 տի իմանաս ։ Պետրոս ըսաւ անոր .
Բնաւ դուն իմ ոտքերս պիտի չը-
լուաս . պատասխան տուաւ անոր
Ցիսուս . Թէ որ քեզ չլուամ ,
դուն ինծի հետ բաժին չունիս ։
9 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր . Տէր՝
չէ՛ թէ մինակ ոտքերս , հապա նաև
10 ձեռքերս ու գլուխս ։ Ցիսուս ը-
սաւ անոր . Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն՝ի զատ ուրիշ բան պէտք
չէ , այլ բոլորովին մաքուր է . և

Ցամի Տեառն 33

Ը Գլ . ե . 45 ։
ը . 15 . 26 ։
Ա Գլ . գ . 17 ։
Ի Գղ . ժ . 16 ։

Ղ Օր . ժը . 19 ։ Մաթ . ժգ . 16 ։
Ի Գլ . ը . 38 ։ ժգ . 10 ։
Ծ Օր . ժը . 18 ։

Մատ . իգ . 2 ։
Բ Գլ . ժը . 23 ։ ժէ . 1 . 11 ։

Ի Ղգ . իր . 3 ։ Հմր 27 ։

Մատ . ժ . 27 ։ Իր . 18 ։ Գլ . գ . 35 ։ ժէ . 2 ։ Գոր . ը . 36 ։ ա Կոր . ժե . 27 ։ Եբր . ը . 8 ։
Ի Գլ . ը . 42 ։ ժգ . 28 ։
Ղ Գղ . իր . 27 ։ Փիլ . ը . 7 , 8 ։

Տ Ես Մատ . գ . 14 ։

Հմր 12 ։

Ը Գլ . գ . 5 ։ ա Կոր . գ . 11 ։ Եփ . ե . 26 ։ Տիտ . գ . 5 ։ Եբր . ժ . 22 ։

Ցամք Տեառն 33

ՀԳԼ. ԺԸ. 3։ ԻԳԼ. Զ. 65։

ԼՄատ. ԻԳ. 8, 10։ ՂՈՒ. Զ. 46։ ՙ Կոր. Բ. 6։ ԺՐ. 3։ ՓԻԼ. Բ. 11։

ԻՂՈՒ. ԻՐ. 27։

ԺՀռով. ԺՐ. 10։ ԳԱՂ. Զ. 1, 2։ ՙ ՊԱԼԱ. Ե. 5։

ՀՄատ. ԺԱ. 29։ ՓԻԼ. Բ. 5։ ա ՊԱԼ. Բ. 21։ ՙ ՅՈՎ. Բ. 6։

ՀՄատ. Ժ. 24։ ՂՈՒ. Զ. 40։ ԳԼ. ԺԵ. 20։

ՆՑԱԿ. Ա. 25։

ԼՍաղ. ԽԱ. 9։ Մատ. ԻԶ. 23։ ՀՄԻՐ 21։

ՀԳԼ. ԺԳ. 29։ ԺԶ. 4։

ՀՄատ. Ժ. 40։ ԻԵ. 40։ ՂՈՒ. Ժ. 16։

ՃՄատ. ԻԶ. 21։ Մար. ԺԳ. 18։ ՂՈՒ. ԻՐ. 21։

ՆԳԼ. ԺԲ. 27։

ԼԳՈՐ. Ա. 17։ Ա ՑՕՅ. Բ. 19։

ՈԳԼ. ԺԹ. 26։ Ի. 2։ ԻԱ. 7, 20, 24։

*ՑԱՌ. Գ. 19։

ՀԳԼ. ԺԲ. 6։

ԺԴուք մաքուր էք, բայց չէ թէ 11 ամէնքդ։ Վասն զի դիտէր զանհնիկայ որ զինքը պիտի մատնէր. անոր համար ըսաւ՝ Չէ թէ ամէնքդ 12 ալ մաքուր էք։ Ուրեմն երբոր անոնց ոտքերը լուաց, և իր հանդերձները առնելով՝ նորէն սեղան նստաւ, ըսաւ անոնց. Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի։ 13 Դուք զիս Վարդապետ ու Տէր կը կոչէք, և աղեկ կ՚ըսէք. 14 ինչու որ այնպէս եմ։ Հապա թէ որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր ոտքերը լուացի, պէտք է որ դուք 15 ալ իրարու ոտքերը լուաք։ Վասն զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի, որ ինտոր ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք։ 16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ, ոչ ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ 17 է։ Եթէ դուք ասոնք գիտէք, երանելի էք՝ թէ որ ասոնք 18 կատարէք։ Չէ թէ ձեր ամենուն համար կ՚ըսեմ, Ես զիս ընտրեցի, հապա որ ան գրուածը կատարուի թէ՝ Ան որ իմ հետս հաց կ՚ուտէր, 19 ինծի դէմ կրունկ վերցուց։ Հիմակուընէ կ՚ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ եղեր, որ երբոր ըլլայ հաւատաք 20 թէ ես եմ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Ով որ կ՚ընդունի անիկայ որ ես կը խրկեմ, զիս կ՚ընդունի. և ով որ զիս կ՚ընդունի, զիս խրկողը կ՚ընդունի։

ՃՄատ. ԻԶ. 21։ Մար. ԺԴ. 18։ ՂՈՒ. ԻՐ. 21։

ՆԳԼ. ԺԲ. 27։

ԼԳՈՐ. Ա. 17։ Ա ՑՕՅ. Բ. 19։

ՈԳԼ. ԺԹ. 26։ Ի. 2։ ԻԱ. 7, 20, 24։

*ՑԱՌ. Գ. 19։

21 Ցիսուս երբոր ասոնք ըսաւ, Ներս հոգիին մէջ խռովեցաւ, և վկայեց ըսելով. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ձեր որ ձեզմէ մէկը զիս պիտի 22 մատնէ։ Աշակերտները տարակուսած իրարու կը նայէին, 23 թէ որու համար կը զրուցէ։ Ու աշակերտներէն մէկը կար Ցիսուսին *գովը նստած, որն որ Ցիսուս կը 24 սիրէր։ Եւ Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ՚ընէր հարցընելու՝ թէ ով պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար 25 կը զրուցէ։ Ան ալ Ցիսուսին կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ անոր. Տէր՝ ո՞վ է։ 26 Ցիսուս պատասխան տուաւ. Անիկայ է՝ որուն որ պատառը կը թրջեմ ու կու տամ. և թրջելով պատառը Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդասին 27 յին տուաւ։ Ու պատառէն ետքը Սատանան անոր ներսը մտաւ։ Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր. Ինչ որ 28 պիտի ընես, շուտով ըրէ։ Բայց աս բանը սեղան նստողներէն մէկը չհասկըցաւ, թէ ինչու համար ըսաւ անոր։ 29 Վասն զի ոմանք կը խորհէին թէ՝ Որովհետև դանձանակը Յուդան կը պահէր, Ցիսուս անոր կ՚ըսէր. Գնա՛ ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է, կամ թէ՝ որ աղքատներուն բան մը 30 տայ։ Ընդունելով պատառը ան ածին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ, ու գիշեր էր։

Ցամք Տեառն 33

31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ, Ցիսուս ըսաւ. Հիմա փառաւորուեցաւ Որդին Մարդոյ, ու Աստուած փառաւորուեցաւ անով. 32 թէ որ Աստուած անով փառաւորուեցաւ, Աստուած ալ անիկայ իր անձովը պիտի փառաւորէ, և շուտով պիտի փառաւորէ անիկայ։ 33 Որդեակք՝ քիչ մը ատեն ալ ձեզի հետ եմ. զիս պիտի փնտռէք. ու ինչպէս որ Հրեաներուն ըսի՝ Թէ Ուր որ ես կ՚երթամ, դուք չէք կրնար գալ, հիմա ձեզի ալ 34 կ՚ըսեմ։ Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի՝ որ միմեանց սիրէք, ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի, որ դուք 35 ալ միմեանց սիրէք։ Ասով ամէնը պիտի գիտնան՝ Թէ իմ աշակերտներս էք, թէ որ իրարու վրայ 36 սէր ունենաք։ Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր. Տէր՝ ո՞ւր կ՚երթաս. Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր. Ուր որ ես կ՚երթամ, դուն հիմա չես կրնար իմ ետևէս գալ, բայց ետքը պիտի գաս իմ ետևէս։ 37 Պետրոս ըսաւ անոր. Տէր՝ ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ. ես իմ կեանքս քեզի համար 38 պիտի դնեմ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր. Քու կեա՞նքդ պիտի դնես ինծի համար. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Հաւը պիտի չխօսի՝ մինչև որ դուն իրեք անգամ զիս ուրանաս։

ՀՄատ. ԻԶ. 33, 34, 35։ Մար. ԺԳ. 29, 30, 31։ ՂՈՒ. ԻԲ. 33, 34։

ԳԼ. ԺԴ

1 Քրիստոս կը մխիթարէ իր աշակերտները՝ երկնային երջանկութեան յոյսը անոնց տալնէ դնելով. 6 կը ծանուցանէ Թէ ինքն է ճանապարհը՝ ճշմարտութիւնը և կեանքը, և Թէ ինքը Հօրը հետ մէկ է. 13 կը խոստանայ որ իր անունովը եղած աղօթքը պիտի կատարուի. 15 կը պատուիրէ սէր և հնազանդութիւն ունենալ իրեն. 16 կը խոստանայ խրկել Մխիթարիչ Սուրբ Հոգին. 27 ու իր խաղաղութիւնը կու տայ անոնց։

1 Սիրտերնիդ չխռովի. Աստուծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հաւատացէք։ 2 Հայրս տունը շատ բնակարաններ կան. ապա Թէ ոչ՝ ես ձեզի պիտի ըսէի. Երթամ կ՚երթամ ու ձեզի տեղ կը պատրաս- 3 տեմ։ Եւ Թէ որ երթամ ու ձեզի տեղ պատրաստեմ, Նորէն կու գամ՝ և ձեզ քովս կ՚առնեմ. Որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք 4 ալ հոն ըլլաք։ Եւ ուր որ ես կ՚երթամ՝ գիտէք, ու ճամբան ալ գիտէք։

ՀՀՐ 27։ ԳԼ. ԺԶ. 3, 22։

ԲԳԼ. ԺԳ. 33, 36։

ԷՀՐ 18, 28։ ԴԱՐ. Ա. 11։

ԾԳԼ. ԺՐ. 26։ ԺԷ. 24։ Ա ԹԱՒՏ. Գ. 16։

5 Թովմաս ըսաւ անոր. Տէր՝ չենք

Ցամի Տեառն 33

Ի Երր. թ. 8։ Ղկ. ա. 17։ ը. 32։ Ի Գլ. ա. 4։ ժա. 25։ ըԳլ. ժ. 9։ Ի Գլ. ը. 19։

պիտեր ուր կ'երթաս, և ի՞նչպէս
6 կրնանք ճամբան դիտնալ։ Ցի-
սուս բսաւ անոր. Ես եմ ճամ-
բան ու Ճշմարտութիւնը ու
Կեանքը. Ոմէկը Հօրը քով չգար,
7 եթէ ոչ ինծմով։ Ի՛թէ որ զիս
ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը ճանչ-
նայիք, և ասկէ ետև կը ճանչնաք
անիկայ՝ ու տեսաք անիկայ։
8 Փիլիպպոս բսաւ անոր. Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցուր, ու կերկէ կ
9 մեզի։ Ըսաւ անոր Յիսուս. Ա՛յ-
քան ժամանակ ձեզի հետ եմ, և
զիս չճանչցար Փիլիպպոս. Ո՛ան որ
զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ, և դուն
ինծո՞ր կ'ըսես՝ Թէ Հայրը մեզի
10 ցուցուր։ Չե՞ս հաւատար, Ի՛թէ
ես Հօրը մէջն եմ, ու Հայրը իմ
մէջս է. ան խօսքերը որ ես ձեզի
կը խօսիմ, Ուչ թէ ինքիրմէս կը
խօսիմ, հապա Հայրը որ իմ մէջս
բնակած է, անիկայ կը գործէ ան
11 գործքերը։ Հաւատացէք ինծի,
Թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
12 իմ մէջս է. Ո՛ապա թէ ոչ՝ գոնէ
գործքերուն համար ինծի հաւա-
տացէք։ Ո՛ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի Թէ, Ան որ ինծի կը
հաւատայ, ան գործքերը որ ես կը
գործեմ, ինքն ալ պիտի գործէ,
և անոնցմէ աւելի մեծ գործեր պի-
տի գործէ. ինչու որ ես Հօրս քո-
13 վը կ'երթամ։ Ինչ իմ անունովս
ի՛նչ որ խնդրէք, պիտի կատարեմ
անիկայ, որ Հայրը Որդիովը փա-
14 ռաւորուի. Թէ որ իմ անունովս
բան մը խնդրէք, Ե՛ս պիտի
15 կատարեմ։ Ո՛թէ որ զիս կը սի-
րէք, իմ պատուիրանքներս պա-
16 հեցէք։ Ես ալ Հօրը պիտի ա-
ղաչեմ, Ան ուրիշ Մխիթարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան
17 ձեզի հետ բնակի. Ճշմարտու-
թեան Հոգին, Որ աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ. ինչու
որ չտեսներ անիկայ, ու չճանչնար
անիկայ. բայց դուք կը ճանչնաք
անիկայ, ինչու որ ձեր քովը կը
բնակի, Ու ձեր հետը պիտի ըլլայ։
18 Ձեզ որը չեմ թողուր, Ե՛ս կու գամ
19 ձեզի։ Փիչ մը առնէն ետև՝ ալ
աշխարհս զիս չտեսներ, Բայց
դուք պիտի տեսնէք զիս, Ո՛ինչու
որ ես կենդանի եմ, և դուք կեն-
20 դանի պիտի ըլլաք։ Ան օրը պի-
տի գիտնաք Թէ ես իմ Հօրս մէջն
եմ, և դուք իմ մէջս, Ես ալ ձեր
21 մէջը։ Ո՛Ան որ իմ պատուէրներս
կը բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք, ա-
նիկայ է զիս սիրողը. և ան որ զիս
կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սի-
րուի. ու ես անիկայ պիտի սիրեմ,
և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ։

22 Ըսաւ անոր Ղեւդա, (ոչ Իս-
կարիովտացին.) Տէր՝ ինչպէս
կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
պիտի յայտնես, և չէ Թէ աշխար-
23 հին։ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու բսաւ անոր. Ո՛Թէ որ մէկը զիս
կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ.
ու իմ Հայրս անիկայ պիտի սիրէ.
Ո՛և անոր պիտի գանք, ու անոր
24 քովը օթևան պիտի ընենք։ Ան
որ զիս չսիրեր, իմ խօսքերս չպա-
հեր. Ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմն
չէ, հապա Հօրը՝ որ զիս խրկեց։
25 Ա՛ս բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի
26 որ ձեր քովն եմ։ Ո՛բայց Մխի-
թարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը
իմ անունովս պիտի խրկէ, Ը՛ան-
կայ ձեզի բոլորը պիտի սորվեցնէ,
և ինչ որ ձեզի բսի՝ միտքերնիդ
27 պիտի բերէ։ Ո՛Խաղաղութիւն կը
թողում ձեզի, իմ խաղաղու-
թիւնս կու տամ ձեզի. Չէ Թէ
ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես
ձեզի կու տամ. Ո՛սիրտերնիդ չը-
28 խռովի, ու չվախնայ։ Լսեցիք որ
Ե՛ս ըսի ձեզի Թէ, Կ'երթամ ու
ձեզի կու գամ. Ե՛Թէ որ զիս սի-
րէիք, պիտի ուրախանայիք, Ը՛Թէ
ես Հօրը քով կ'երթամ. Ե՛ինչու
29 որ իմ Հայրս ինծմէ մեծ է։ Ի՛ես
հիմակուց դուռ չեղած բսի ձեզի,
30 որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք։ Ա՛լ
ձեր հետը շատ պիտի չխօսիմ.
Ո՛ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը
կու գայ, և իմ վրաս բան մը չու-
31 նի. Միայն Թէ աշխարհս գիտնայ
որ ես Հայրը կը սիրեմ, Ի՛ ու ինչ-
պէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց,
անանկ կ'ընեմ. Ելէք ասկէ եր-
թանք։

ԳԼ. ԺԵ

1 Քրիստոսի ու իր անդամներուն մէջ եղած մը-
խիթարութիւնը և փոխադարձ սէրը՝ որթին
առակովը բացատրուած։ 18 Քրիստոսի ա-
շակերտներուն միխիթարութիւնը՝ երբոր ա-
նոնք աշխարհինատելի կ'ըլլան և կը հալա-
ծուին։ 26 Սուրբ Հոգին և առաքեալնե-
րուն պաշտօնը։

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ
2 Հայրս մշակն է։ Ո՛Ամէն ճիւղ
որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերեր,
կը կտրէ զանիկայ. և ամէնը որ
պտուղ կը բերէ, կը մաքրէ զանի-
կայ, որ ալ աւելի պտուղ բերէ։
3 Ի՛դուք հիմակուընէ մաքուր էք ան
4 խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ։ Ե՛իմ
մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէջը. ինչ-
պէս որ ճիւղը չկրնար ինքիրմէն
պտուղ բերել, Թէ որ որթին վրայ
հաստատուած չըլլայ, նոյնպէս ալ
դուք Ա՛ր Ո՛ինձ, Թէ որ իմ վրաս
5 հաստատուած չըլլաք։ Ես որթն
եմ՝ Ա՛ դուք ճիւղերն էք. ան որ
իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես ա-

Ցամի Տեառն 33

Ղկ. ա. 16։

Հմր 15։

Ա Ցհ. բ. 24։ Ցայտ. գ. 20։

Հմր 10։ Գլ. ե. 19։ 38։ է. 16։ ը. 28։ ժբ. 49։

Հմր 16։ Ղա. իդ. 49։ Գլ. ժե. 26։ ժգ. 7։

Գլ. բ. 22։ ժբ. 16։ ժգ. 13։ Ա Ցհ. բ. 20, 27։

Փիլ. գ. 7։ Կող. գ. 15։

Հմր 1։

Հմր 3, 18։

Հմր 12։ Գլ. ժգ. 16։ ի. 17։

Ո՛Ահա՝ որ բսի Թէ՝

Գլ. ե. 18։ ժ. 30։ Փիլ. բ. 6։

Գլ. ժգ. 19։ ժգ. 4։

Գլ. ժբ. 31։ ժգ. 11։

Գլ. ժ. 18։ Փիղ. բ. 8։ Երր. ե. 8։

Ա Մաա. ժե. 13։

Գլ. ժգ. 10։ ժե. 17։ Եփ. ե. 26։ Ա Պետ. ա. 22։

Կող. ա. 23։ Ա Ցհ. բ. 6։

Ցամք Տեառն 33

Բ Ովս. ժգ. 8։ Փիլ. ա. 11։ գ. 13։ Գոր. գ. 12։ Ի Մատ. գ. 10։ է. 19։

նոր վրայ, անիկայ շատ Բպտուղ կը բերէ. ինչու որ առանց ինձի բան 6 մը չէք կրնար ընել։ Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ, Ի անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է. և կը ժողվեն զանոնք, ու կրակը կը նետեն, ու կ'այրին։ 7 Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան, Ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու 8 պիտի ըլլայ ձեզի։ Ի Սով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ պտուղ բերէք, Ես իմ աշակերտներս ըլլաք։

Ղկ. ժ. 16։ Գլ. ժգ. 13, 14։ ժգ. 23։ Ի Մատ. է. 16։ Փիլ. ա. 11։ Ես Գլ. ը. 31։ ժգ. 35։

9 Ինծոր որ Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ 10 հաստատ կեցէք։ Թէ որ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէջը պիտի կենաք. ինծոր որ ես իմ Հօրս պատուէրները պահեցի, և անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ։ 11 Ես բաները ձեզի խօսեցայ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլ- 12 լայ։ Ի Ես է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք, ինծոր որ ես ձեզ 13 սիրեցի։ Ի Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ։ 14 Ի Դուք իմ բարեկամներս էք, Թէ որ ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ։ 15 Ասկէետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ'ընէ. հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի, Ի ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացու- 16 ցի։ Ի Ձեզ Թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա ես ձեզ ընտրեցի, Ու դրի ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պտուղ բերէք, ու ձեր պտուղը մնայ. Ինորպէս զի իմ անունովս ինչ որ 17 Հօրմէն խնդրէք, ձեզի տայ։ Ես կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք։

Ես Գլ. ժգ. 18, 19։ Մատ. իբ. 19։ Մարկ. ժգ. 15։ Կող. ա. 6։ Ի Հմր 7։ Գլ. ժգ. 13։ Ղ Հմր 12։ Ես Ցաս Ցեռ. գ. 1, 13։ Ես Ցաս Ցեռ. գ. 5։ Ես Գլ. ժէ. 14։ Ն Մատ. ժ. 24։ Ղտ. գ. 40։ Գլ. ժգ. 16։ Եզեկ. գ. 7։ Մատ. ժ. 22։ իգ. 9։ Գլ. ժգ. 3։ Գլ. Թ. 41։ Ղ Հով. ա. 20։ Ցակ. գ. 17։

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ, գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց։ 19 Թէ որ աշխարհէն եղած ըլլայիք, աշխարհ իրենները կը սիրէր. բայց որովհետև աշխարհէ չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր հա- 20 մար աշխարհ ձեզ կ'ատէ։ Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի Թէ, Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ. Թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ ալ պիտի հալածեն. Ի Թէ որ իմ խօսքս պահեցին, ձերն ալ պի- 21 տի պահեն։ Բայց ասոնք ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար, ինչու որ չճանչցան անիկայ 22 որ զիս խրկեց։ Ի Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեղք չէին ունենար. Բայց հիմա իրենց մեղքին պատճառանք մը չունին։ 23 Ով որ զիս կ'ատէ, իմ Հայրս ալ 24 կ'ատէ։ Բէթ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա տեսան, ուատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ։ 25 Սակայն — Ի — որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ գրուած է Թէ, Ձուր տեղը զիս ա- 26 տեցին։ Ես Երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ, Բանիկայ ին- 27 ծի համար պիտի վկայէ. Ի Եւ դուք ալ կը վկայէք, Ինչու որ սկիզբէն ի վեր իմ հետս էք։

ԳԼ. ԺԶ

1 Քրիստոս կը յիշեցնէ իր աշակերտներուն՝ անոնց կրելու նեղութիւնները, և կը մխիթարէ զանոնք Սուրբ Հոգին խրկելու խոստումնովք, և իր յարութիւնը ու երկինքը համբառնալը նախապատմելով. 23 կը հաստատէ Թէ իր Հայրը պիտի լսէ անոնց աղօթքը՝ որ իր անունովը կ'ընեն. 33 և Թէ իրմով խաղաղութիւն պիտի ունենան, Թէ և աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի կրեն։

Ցամք Տեառն 33

Ես Ցոհ. բ. 23։ Գլ. գ. 2, ե. 31, Թ. 32։ Ցաղ. լե. 19։ կԹ. 4։ Ղտ. իդ. 49։ Գլ. ժգ. 17, 26։ ժգ. 7, 13։ Գոր. բ. 33։ Ցաս Ցոհ. ե. 6։ Ղտ. իդ. 48։ Գոր. ա. 8։ 21, 22։ բ. 32։ գ. 15։ գ. 20, 33։ ե. 32։ ժ. 39։ ժգ. 31։ Ցհն. ե. 1։ բ Պետ. ա. 16։ Ցղտ. ա. 2։ Ցաս Ցոհ. ա 1, 2։

1 Ես բաները ձեզի խօսեցայ որ 2 Ցչգայթակղիք։ Իրենց Ժողովարաններէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ. ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ, անոնք պիտի սեպէ Թէ Աստուծոյ 3 պաշտօն կը մատուցանէ։ Ես ասոնք բաները չեն պիտի ընեն՝ անոր համար որ ոչ Հայրը ճանչցան ոչ ալ 4 զիս։ Ի Բայց ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ, որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ բերէք Թէ ես ըսի ձեզի. և հաս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի, ինչու որ ես հետերնիդ էի։ 5 Ի Սակայն հիմա ես կ'երթամ զիս խրկողին քովը, և ձեզմէ մէկն ալ չհարցըներ ինծի Թէ՝ Ո՞ր կ'եր- 6 թաս։ Բայց որովհետև ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ, Ձեր սիրտերը 7 տրտմութիւնով լեցաւ։ Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի. ազնիւ է ձեզի Թէ որ ես երթամ. քանզի Թէ որ ես չերթամ, Ի Մխիթարիչը ձեզի չգար. Ի հապա Թէ որ երթամ, 8 անիկայ ձեզի կը խրկեմ։ Եւ ինքը երբոր գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի համար, և արդարութեան համար, ու դատաս- 9 տանի համար։ Ի Մեղքի համար՝ որ 10 ինծի չեն հաւատար. Ի Արդարութեան համար՝ Ի որ ես իմ Հօրս քովը կ'երթամ, և ալ զիս չեք տես- 11 ներ. Եւ Ի դատաստանի համար՝ Ի որ աս աշխարհիս իշխանը դատա- 12 պարտուած է։ Ձեզի տակաւին շատ բաներ ունիմ ըսելու, Ի բայց 13 հիմա չէք կրնար տանիլ։ Իսկ

Ես Մատ. ժա. 6։ իդ. 10։ իզ. 31։ Ի Գլ. թ. 22, 34։ ժբ. 42։ Ի Գոր. է. 59։ Թ. 1։ իզ. 9, 10։ 11։ Ի Գլ. ժե. 21։ Հով. ժ. 2։ Կոր. բ. 8։ Ցտիմ. ա. 13։ Ի Գլ. ժգ. 19։ ժգ. 29։ Ղ Ես Մատ. Թ. 15։ Ի Հմր 10, 16։ Գլ. է. 33։ ժգ. 3։ ժգ. 28։ Ի Հմր 22։ Գլ. ժգ. 1։ Ի Գլ. է. 39։ ժգ. 16, 26։ ժե. 26։ Ի Գոր. բ. 33։ Եփս. գ. 8։ Ի Գոր. բ. 22—37։ Ղ Գոր. բ. 32։ Ի Գլ. գ. 14։ ե. 32։ Ի Գոր. իզ. 18։ Ղ Ղտ. ժ. 18։ Գլ. ժբ. 31։ Եփս. բ. 2։ Կող. բ. 15։ Երբ. բ. 14։ Հմր. գ. 33։ Ցկոր. գ. 2։ Երբ. ե. 12։

Ցափ Տեառն 33

ե ԳԼ · ժգ · 17 ։ ժե · 26 ։
զ ԳԼ · ժգ · 26 ։ ա Ցօհ · բ · 20 · 27 ։

է Մաա · ժա · 27 ։ ԳԼ · գ · 35 ։ ժգ · 3 ։ ժե · 10 ։
ը Հմր 10 ։ ԳԼ · է · 33 ։ ժգ · 33 ։ ժգ · 19 ։
թ Հմր 28 ։ ԳԼ · ժգ · 3 ։

ներոր ինքը՝ ե Ճշմարտութեան Հոգին գայ ; Համն Ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզի . ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն պիտի խօսի , հապա ի՛նչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի , ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ ։
14 Ընիկայ զիս պիտի փառաւորէ , ինչու որ իմինէս պիտի առնէ ու
15 ձեզի պատմէ ։ զԱն ամէն բաները որ Հայրը ունի , իմն է . անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ իմինէս պիտի
16 առնէ , ու ձեզի պատմէ ։ Փիչ մը՝ — ԵՒ՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ փիչ մը՝ — ԵՒ զիս պիտի տեսնէք , թանզի ես Հօրը կ'երթամ։
17 Ասոր համար աշակերտներէն — Մէն իրարու կ'ըսէին . Ի՞նչ է աս որ մեզի կ'ըսէ թէ՝ Փիչ մը՝ — ԵՒ՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ փիչ մը՝ — ԵՒ զիս պիտի տեսնէք . և Փանզի ես Հօրը կ'երթամ ։ Ու կ'ըսէին . Ի՞նչ պիտի
18 ըլլայ ան Փիչ մըն այը՝ որ կ'ըսէ . չենք գիտեր ինչ կը զրուցէ ։
19 Իսկ Ցիսուս գիտնալով որ կ'ուզեն իրեն հարցընել , ըսաւ անոնց . Ատոր համար իրարու կը հարցընէք , որ ըսի թէ Փիչ մը՝ — ԵՒ՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ փիչ մը՝ — ԵՒ զիս պիտի
20 տեսնէք ։ Ճշմարի՛տ ճշմարի՛տ կ'ըսեմ ձեզի , դուք պիտի լաք ու ողբաք , բայց աշխարհս պիտի ուրախանայ . դուք պիտի տրտմիք , սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութեան պիտի փոխուի ։ Կնիկ մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմութիւն կ'ունենայ , ինչու որ իր ժամը հասած է . բայց երբոր տղան ծնանի , ալ նեղութիւնը միտք չը-
22 բերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ մարդ մը ծնաւ ։ Եւ յիրաւի դուք հիմա տրտմութիւն ունիք . բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , — և ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան . ու
23 ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի չխլէ ։ Եւ ան օրը ինծի բան մը պիտի չհարցընէք ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր-
24 մէն , պիտի տայ ձեզի ։ Մինչև հիմա իմ անունովս բան մը չը-խնդրեցիք . խնդրեցէ՛ք՝ ու պիտի առնէք , — որ ձեր ուրախութիւնը

25 լման ըլլայ ։ Ես բաները առակներով խօսեցայ ձեզի . բայց ժամանակ պիտի գայ , որ ալ ձեզի առակներով պիտի չխօսիմ . հապա յայտնապէս Հօրը վրայով պի-
26 տի պատմեմ ձեզի ։ Ընն օրը իմ անունովս պիտի խնդրէք . և չեմ ըսեր ձեզի՝ թէ ես ձեզի համար պի-
27 տի աղաչեմ Հօրը . — Ինչու որ ինքը Հայրը ձեզ կը սիրէ , վասն զի դուք զիս սիրեցիք՝ — և հաւատացիք
28 թէ ես Աստուծմէ ելայ ։ Հօրմէն ելայ՝ ու աշխարհ եկայ . նորէն կը թողում աշխարհը՝ և Հօրը կ'երթամ ։
29 Ըսին անոր՝ իր աշակերտները . Նհա հիմա յայտնապէս կը խօսիս ,
30 և առակ մըն ալ չես ըսեր ։ Հիմա իմացանք որ Ամէն բան գիտես , և Ոչ Պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցընէ . ասով Կը հաւա-
31 տանք որ Աստուծմէ ելար ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ —
32 — . Հիմա կը հաւատա՞ք . Նհա ժամանակ պիտի գայ , ու եկած ալ է , որ ցիրուցան պիտի ըլլաք՝ — ամէն մէկը իր տեղը , ու զիս միայնակ պիտի
33 թողուք . Բայց ես միայնակ չեմ , ինչու որ Հայրը իմ հետս է ։ Ես բաները ձեզի խօսեցայ , որ ինծմով խաղաղութիւն ունենաք . Աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք . Բայց քաջասիրտ եղէք . — ես աշխարհին յաղթեցի ։

Ցափ Տեառն 33

— ԳԼ · ժգ · 21 , 23 ։
— Հմր 30 ։ ԳԼ · գ · 13 ։ ժե · 8 ։
Հ ԳԼ · ժգ · 3 ։
— ԳԼ · ի · 17 ։
ղ Հմր 27 ։ ԳԼ · ժե · 8 ։
ձ Մաա · իգ · 31 ։ Մար · ժգ · 27 ։
— ԳԼ · ի · 10 ։
ճ ԳԼ · բ · 29 ։ ժգ · 10 , 11 ։
մ Ես · Թ · 6 ։ ԳԼ · ժգ · 27 ։ Հռով · ե · 1 ։ Եփես · բ · 14 ։ Կող · ա · 20 ։
յ ԳԼ · ժե · 19 , 20 , 21 ։ բ Տիմ · գ · 12 ։
ն ԳԼ · ժգ · 1 ։
— Հռով · բ · 37 ։ ա Ցօհ · գ · 4 ։ ե · 4 ։

— ԳԼ · ժբ · 23 ։ ժգ · 32 ։
շ Դան · է · 14 ։ Մաա · ժա · 27 ։ իբ · 18 ։ ԳԼ · գ · 35 ։ ե · 27 ։ ա Կոր · ժե · 25 , 27 ։ Փիլ · բ · 10 ։ Եբր · բ · 8 ։
ո Հմր 6 , 9 , 24 ։ ԳԼ · գ · 37 ։
չ Ես · իգ · 11 ։ Եբեմ · Թ · 24 ։
պ Կոր · բ · 4 ։ ա Թես · ա · 9 ։
ջ ԳԼ · գ · 34 ։ ե · 36 , 37 ։ է · 29 · 58 ։ ը · 29 ։ ժ · 36 ։ ժա · 42 ։
ռ ԳԼ · ժգ · 31 ։ ժգ · 13 ։
ս ԳԼ · գ · 34 ։ ե · 36 ։ Թ · 3 ։ ժԹ · 30 ։
վ ԳԼ · ժգ · 31 ։ ժե · 10 ։
տ ԳԼ · ա · 1 , 2 ։ ժ · 30 ։ ժգ · 9 ։ Փիլ · բ · 6 ։ Կող · ա · 15 , 17 ։ Եբր · ա · 3 , 10 ։
ր Հմր 26 ։ Սգ · իբ · 22 ։
ց ԳԼ · բ · 28 ։

Յամի Տեառն 33

ցան՝ որ ես քեզմէ ելայ , ու հաւատացին՝ թէ դուն խրկեցիր զիս ։
9 Ես անոնց համար կ'աղաչեմ . չէ թէ աշխարհի համար կ'աղաչեմ , հապա անոնց համար՝ որոնք դուն ինծի տուիր , ինչու որ քուկդ են
10 անոնք ։ Եւ ինչ որ իմս է , ան բոլորը քուկդ է , ևս ինչ որ քուկդ է , ան իմս է , ու ես անոնց-
11 մով փառաւորուած եմ ։ Եւ ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ , բայց ա-նոնք աշխարհի մէջ են , ու ես քեզի կու գամ . ով Սուրբ Հայր՝ Ը-քու անունովդ պահէ անոնք որ դուն ինծի տուիր , որպէս զի մէկ ըլլան , ինչպէս որ մենք մէկ ենք ։
12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց հետ էի , ես կը պահէի անոնք քու անունովդ . որոնք որ դուն ինծի տուիր , ես պահեցի , ևս անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ , միայն թէ ան կորստեան որդին , որ գրուածը
13 կատարուի ։ Ալ հիմա քեզի կու գամ , ու աշխարհի մէջ ասս բաները կը խօսիմ , որ իմ ուրախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կա-
14 տարեալ ունենան ։ Ես քու խօսքդ անոնց տուի , ու աշխարհս անոնք ատեց . ինչու որ աշխարհէ չեն , ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ ։
15 Չեմ աղաչեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերցնես . հապա որ անոնք չա-
16 րէն պահես ։ Անոնք աշխարհէ չեն , ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ ։
17 Սրբէ՛ անոնք քու ճշմարտութիւնովդ . քու խօսքդ ճշմարտու-
18 թիւն է ։ Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհ խրկեցիր , ես ալ անոնք
19 աշխարհ խրկեցի ։ Եւ անոնց համար ես իմ անձս կը սրբեմ , որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
20 ըուած ըլլան ։ Բայց չէ թէ միայն անոնց համար կ'աղաչեմ , հապա անոնց խօսքովը բոլոր ինծի հաւա-
21 տացողներուն համար ալ . Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան , ինչպէս որ դուն ով Հայր՝ իմ մէջս , ու ես քու մէջդ , որ անոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան . որպէս զի աշխարհս հաւատայ՝ թէ դուն խրկեցիր զիս ։
22 Եւ ան փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց տուի , որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք .
23 (Ես անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս ,) որ իրենք կատարեալ ըլլան միու-թեան մէջ . ու աշխարհս գիտնայ թէ դուն խրկեցիր զիս , ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սիրե-
24 ցիր ։ Ով Հայր՝ անոնք որ դուն ինծի տուիր , կ'ուզեմ որ ուր որ ես եմ , անոնք ալ իմ հետս ըլլան , որպէս զի տեսնեն իմ փառքը՝ որն որ ինծի տուիր . Ինչու-

որ դուն զիս սիրեցիր աշխար-
25 հիս սկիզբէն առաջ ։ Ով արդար Հայր՝ աշխարհս քեզ չճանչցաւ , բայց ես քեզ ճանչցայ , և ասոնք ճանչցան թէ դուն զիս խրր-
26 կեցիր ։ Եւ քու անունդ անոնց ճանչցուցի , ու պիտի ճանչցընեմ , որ ան սէրը որով դուն զիս սիրեցիր , անոնց մէջը ըլլայ , ու ես ալ անոնց մէջը ։

ԳԼ . ԺԸ

1 Յուդա կը մատնէ զՅիսուս ։ 6 Յիսուսի վրայ եկողները կը տապնին կը զարնուին ։ 10 Պետրոս սուրով կը կտրէ Մադքոսին ականջը ։ 12 Յիսուս կը բռնուի ու կը տարուի Աննայի և Կայիափայի առջևը ։ 15 Պետրոսին ուրացու-թիւնը ։ 19 Յիսուս կը քննուի Կայիափային առջևը ։ 28 Կ'ամբաստանուի Պիղատոսին առջևը ։ 36 Քրիստոսի թագաւորութիւնը ։ 40 Հրէայք կ'ուզեն որ Բարաբբան արձակուի ։

1 Յիսուս ասս բաները ըսելէն ետև՝ իր աշակերտներուն հետ Կեդրոն հեղեղատին մէկալ կողմը ելաւ , ուր որ պարտէզ մը կար , որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր
2 աշակերտները ։ Եւ Յուդան ալ որ զանիկայ պիտի մատնէր , դիտէր ան տեղը . ինչու որ Յիսուս շատ անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 մէկտեղ հոն ժողվուած էր ։ Ուս-տի Յուդան զինուորները՝ ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասաւորներ հետը առնելով , ան տեղը եկաւ ջահերով ու լապտերներով և զէնքերով ։
4 Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու բսաւ
5 անոնց . Ո՞վ կը փնտռէք ։ Պատասխան տուին անոր . Նազովրեցի Յիսուսը . ըսաւ անոնց Յիսուս , Ես եմ . Յուդան ալ որ զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր ։ Ու երբոր բսաւ՝ թէ Ես եմ , ետ ետ գացին՝ ու գետինը
7 ինկան ։ Եւ նորէն հարցուց ա-նոնց . Ո՞վ կը փնտռէք . անոնք ալ բսին , Նազովրեցի Յիսուսը ։
8 Յիսուս պատասխան տուաւ . Զի-զի բսի թէ՝ Ես եմ . ուստի թէ որ զիս կը փնտռէք , թող տուէք ա-
9 տոնք որ երթան ։ Որ կատարուի ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր թէ՝ Ինծմէ որ ինծի տուիր , անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսընցուցի ։ Ընդ ատե-նը Սիմոն Պետրոս՝ որ սուր մը ունէր , քաշեց անիկայ , ու քահա-նայապետին ծառային զարնելով՝ անոր ա՛ կանջը կտրեց հանեց . և ան ծառային անունը Մադքոս էր ։
11 Իսկ Յիսուս բսաւ Պետրոսին . Սուրդ էր պատեանը դիր . ան բա-ժակը որ Հայրը ինծի տուաւ , պիտի չխմե՞մ անիկայ ։

Յամի Տեառն 33

Ե Գլ . ժե . 21 ։ ժգ . 3 ։
Զ Գլ . է . 29 ։ ը . 55 ։ ժ . 15 ։
Է Հմր 8 ։ Գլ . ժգ . 27 ։
Ը Հմր 6 ։ Գլ . ժե . 15 ։
Ջ Գլ . ժե . 9 ։

Ի Մատ . իդ . 36 ։ Մար . ժգ . 32 ։ Ղու . իր . 39 ։
Ա Բ Թագ . ժե . 23 ։
Բ Ղու . իա . 37 ։ իր . 39 ։
Գ Մատ . իդ . 47 ։ Մար . ժգ . 43 ։ Ղու . իր . 47 ։ Գոր . ա . 16 ։
Դ Գլ . ժէ . 12 ։
Ե Մատ . իզ . 51 ։ Մար . ժգ . 47 ։ Ղու . իր . 49 , 50 ։
Զ Մատ . ի . 22 ։ իզ . 39 ։ 42 ։

ԳԱՄ ՏԵՍԱՆ 33

12 Ուստի վերադարձաւ դունդը ու հազարապետը՝ և Հրէից սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը , ու
13 կապեցին . Եւ առաջ զանիկայ ԸՆՆԱՅԻՆ Խտարին , քանզի ինքը ան տարուան քահանայապետին
14 կայիափային անէրն էր : Եւ էր կայիափան էր , որ Հրէից խրատ տուաւ թէ Ղէկ է որ Մէկ մարդ մը կորսուի ժողովուրդին համար :
15 Ու Յիսուսին ետևէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ մը . և ան աշակերտը քահանայապետին ճանչուորը ըլլալով՝ Յիսուսին հետ քահանայապետին դատիճը
16 մտաւ : Բայց Պետրոս դուրսը դրանը քովը կը կենար . ուստի ելաւ միւս աշակերտը՝ որ քահանայապետին ճանչուորն էր , և բսաւ դռնապանին , ու Պետրոսը ներս մտցուց
17 Պետրոսը : Ան աղջիկը դռնապան Պետրոսին . Միթէ դուն ալ ան մարդուն աշակերտներէն ես . ան ալ բսաւ , Չեմ :
18 Իսկ ծառաները ու սպասաւորները հուր կայներ էին , և կրակ վառած կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր : Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր՝
19 ու կը տաքնար : Եւ քահանայապետը Յիսուսին հարցուց՝ անոր աշակերտներուն ու վարդապետութ-
20 եանը վրայով : Յիսուս պատասխան տուաւ անոր . Ես աշխարհին յայտնի խօսեցայ . ես ամէն ատեն ժողովարաններուն մէջ ու տաճարին մէջ սորվեցուցի , ուր որ բոլոր Հրէաները կը ժողովուին , ու ծածկարար բան մը չխօսեցայ :
21 Ինչու ինծի կը հարցընես , լսողներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ ,
22 գիտեն իրենք : Երբոր ան բսաւ , սպասաւորներէն Մէկը՝ որ հոն կայներ էր , Յիսուսին ապտակ մը զարկաւ՝ բսելով . Ատո՞նկ պատասխան կու տաս քահանայապե-
23 տին : Յիսուս անոր պատասխանեց . Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ չարին համար . հապա թէ որ բարի խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես ինծի :
24 Եւ Աննա անիկայ կապած՝ կայիափայի քահանայապետին խրկեց :
25 Իսկ Սիմոն Պետրոս ալ հոն կայներ էր՝ ու կը տաքնար . և հրսին իրեն . Միթէ դուն ալ անոր աշակերտներէն ես . անիկայ ուրացաւ ու բսաւ թէ՝
26 Չեմ : Քահանայապետին ծառաներէն Մէկն ալ՝ ան Ականջը Պետրոս կրսած էր , բսաւ . Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին Մէջը անոր հետ :
27 Ան ատենը Պետրոս նորէն ուրացաւ , և հե շուտ մը հաւ խօսեցաւ :
28 Ուստի Յիսուսը կայիափայի դատարանէն առաւօտուն պալատը տարին . և առտու էր , ու իրենք պալատը չմտան՝ որ չպղծուին , հապա որ
29 զատիկը ուտեն : Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ ու բսաւ . Ի՞նչ ամբաստանութիւն կը ներկայացը-
30 նէք աս մարդուն դէմ : Պատասխան տուին ու բսին իրեն . Թէ որ ատիկայ չարագործ մը չըլար , քե-
31 զի չէինք մատներ զանիկայ : Ան ատենը Պիղատոս բսաւ անոնց . Դուք առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստանը տեսէք : Հրէաները իրեն բսին . Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 ցընել . Որ կատարուի Յիսուսի խօսքը , որ բսաւ , իմացընելով թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր :
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ , կանչեց Յիսուսը ու բսաւ անոր . Դո՞ւն ես Հրէից թագաւո-
34 րը : Յիսուս պատասխան տուաւ անոր . Ատիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , թէ ինծի համար ուրիշները
35 քեզի բսին : Պատասխան տուաւ Պիղատոս . Միթէ ե՞ս Հրէայ եմ . քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ
36 բրած ես դուն : Յիսուս պատասխան տուաւ . Իմ թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . Թէ որ աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւորութիւնս , իմ սպասաւորներս կը կռուէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը չըմատնուիմ . բայց հիմա իմ թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ատենը Պիղատոս բսաւ անոր . Ուրեմն դուն թագաւոր մըն ես . Պատասխան տուաւ Յիսուս . Դուն կ'ըսես թէ թագաւոր եմ . Ես աս բանին համար ծնած եմ , և ասոր համար աշխարհս եկած , որ ճշմարտութեան համար վկայեմ . ան ամէնը՝ որ ճշմարտութենէն է , իմ
38 ձայնիս կանջ կը դնէ : Պիղատոս բսաւ անոր . Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս բսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրէաներուն , և բսաւ անոնց . Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
39 անոր վրայ : Բայց սովորութիւն ունիք որ Մէկ Հոգի մը արձակեմ ձեզի զատկին . Հիմա կ'ուզէք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի :
40 Ան ատենը ամէնքն ալ նորէն աղաղակեցին՝ բսելով . Մի՛ այս ատիկայ , հապա Բարաբբան . Ու Բարաբբան աւազակ մըն էր :

ԳԱՄ ՏԵՍԱՆ 33

ԸՂԱ . Գ . 2 ; ՆՏԵՍ ՄԱՏ . ԻԳ . 57 ; ՃԳԼ . ՃԱ . 50 ;

ՅՄԱՏ . ԻԳ . 58 ; ՄԱՐ . ՃԳ . 54 ; ՂՈՒ . ԻՐ . 54 ;

ԼՄԱՏ . ԻԳ . 69 ; ՄԱՐ . ՃԳ . 66 ; ՂՈՒ . ԻՐ . 54 ;

ՅՄԱՏ . ԻԳ . 55 ; ՂՈՒ . Գ . 15 ; ԳԼ . Է . 14 , 26 , 28 ; Ը . 2 ;

ՃԵՐԵՄ . Ի . 2 ; ԳՈՐ . ԻԳ . 2 ;

ՅՄԱՏ . ԻԳ . 57 ;

ՀՄԱՏ . ԻԳ . 69 , 71 ; ՄԱՐ . ՃԳ . 69 ; ՂՈՒ . ԻՐ . 58 ;

ՅՄԱՏ . ԻԳ . 74 ; ՄԱՐ . ՃԳ . 72 ; ՂՈՒ . ԻՐ . 60 ; ԳԼ . ՃԳ . 38 ;

ՃԱՄ ՏԵՍԱՆ 33

ԷՄԱՏ . ԻԷ . 2 ; ՄԱՐ . ՃԲ . 1 ; ՂՈՒ . ԻԳ . 1 ; ԳՈՐ . Գ . 13 ;

ՃԳՈՐ . ՃԲ . 28 ; ՃԳ . 3 ;

ՅՄԱՏ . Ի . 19 ; ԳԼ . ՃՐ . 32 , 33 ;

ՅՄԱՏ . ԻԷ . 11 ;

ՆԱ ՏԻՄ . Գ . 13 ;

ՂԴԱՆ . Ը . 44 ; Է . 14 ; ՂՈՒ . ՃՐ . 14 ; ԳԼ . Գ . 15 ; Ը . 15 ;

ԳԼ . Ը . 7 ; ՅՈՀ . Գ . 19 ; Դ . 6 ;

ՂՄԱՏ . ԻԷ . 24 ; ՂՈՒ . ԻԳ . 4 ; ԳԼ . ՃԲ . 4 , 6 ;

ԳՄԱՏ . ԻԷ . 15 ; ՄԱՐ . ՃԲ . 6 ; ՂՈՒ . ԻԳ . 17 ;

ԸԳՈՐ . Գ . 14 ; ՂՈՒ . ԻԳ . 19 ;

Ցամի Տեառն 33

զատել զՑիսուս , բայց Հրէից ազազակներուն զիչանելով՝ ձեռք կու տայ զանիկայ որ խաչուի : 23 Ցիսուսի պատմուճանին վրայ վիճակ կը ձգեն : 26 Ցիսուս իր մայրը Ցովհաննէսին կը յանձնէ . 28 կը մեռնի : 34 Զինուոր մը Ցիսուսի կողը կը խոցէ : 38 Ցովսէփ և Նիկոդեմոս կը թաղեն զանիկայ :

Ցամի Տեառն 33

1 Եւն առեն ¯ Պիղատոս առաւ Ցի-
2 սուսը՝ ու ձեծեց : Զինուորներն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին , և անոր ծիրա-
3 նի հանդերձ մը հագցուցին . Ու կ՚ըսէին . Ողջոյն քեզ՝ Հրէից թագաւոր . և ապտակներ կը զարնէին
4 անոր : Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ՝ ու բսաւ անոնց . Ահա անի-
5 կայ դուրս կը բերեմ ձեզի , որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յան-
5 ցանք մը չեմ գտներ : Ան առեն Ցիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պսակ ու ծիրանի հանդերձ հագած . և Պիղատոս բսաւ անոնց . Ահա ան
6 մարդը : Քահանայապետները ու սպասաւորները երբոր տեսան անիկայ , աղաղակեցին՝ ու ըսին . խաչը հանէ՝ խաչը հանէ ատիկայ : Պիղատոս բսաւ անոնց . Դուք առէք ատիկայ , ու խաչը հանեցէք . ինչու որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
7 գտներ : Հրէաները պատասխան տուին իրեն , Մենք օրէնք ունինք , և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի , ինչու որ ինքզինքը Ա-
8 տուծոյ Որդի ըրաւ : Երբոր Պիղատոս ասիսոսքը լսեց , ալ աւելի
9 վախցաւ : Ու նորէն պալատը մըտնելով՝ բսաւ Ցիսուսին . Ո՞ւսկից ես դուն . Բայց Ցիսուս պատաս-
10 խան չտուաւ անոր : Ուստի Պիղատոս բսաւ անոր . Ինծի հետ չե՞ս խոսիր . չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչելու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ
11 արձակելու : Ցիսուս պատասխան տուաւ . Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար . անոր համար՝ ան որ զիս քեզի մատնեց , անոր մեղքը աւելի
12 մեծ է : Ալ անկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր թէ ինչպէս զանիկայ արձակէ . բայց Հրէաները կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին . Եթէ որ ատիկայ արձակես , կայսրին բարեկամը չես . Ամէն ով որ ինքզինքը թագաւոր կ՚անուանէ , անիկայ կայսրին հակառակ կը խօսի : Իսկ
13 Պիղատոս երբոր ասիսոսքը լսեց , դուրս հանեց Ցիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ քարայատակ կ՚ըսուէր , և Եբրայեցերէն
14 Կապպաթա . (Զատիկին ուրբաթ օրն էր , ու ժամը վեցին առեններն էր ,) և Հրէաներուն բսաւ . Ահա

15 ձեր թագաւորը : Բայց անոնք աղաղակեցին . Վերցուր՝ վերցուր , խաչը հանէ ատիկայ . Պիղատոս բսաւ անոնց . Ձեր թագաւորը խաչը հանեմ . քահանայապետները պատասխան տուին . Մենք կայսրէն՝ ի զատ թագաւոր չու-
16 նինք : Եւն առեն անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի :
17 Անոնք ալ առին Ցիսուսը ու կը տանէին . Ան ինքը իր խաչը վերցընելով , ելաւ Գադաթ բսուած տեղը , որ Եբրայեցերէն
18 Գողգոթա կ՚ըսուի . Հոն զանիկայ խաչը հանեցին . և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ դիէն , և մէջտեղը Ցիսուսը :
19 Ցախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու դրաւ խաչին վրայ . և գրուած էր՝ ՑԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՎՐԵ-
20 ՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ : Եւ ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Ցիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած էր Եբրայեցերէն՝ Յունարէն և Լատի-
21 ներէն : Եւն առեն Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին ըսին . Մի գրեր Թագաւոր Հրէից , հապա թէ՝ Ինքը բսաւ , Թագաւոր եմ
22 Հրէից . Պիղատոս պատասխան տուաւ . Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի :
23 Եւ զինուորները երբոր Ցիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձները առին , ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . նաև պատմուճանը . իսկ պատմուճանը առանց կարի էր վերէն ի
24 վար բոլորը հիւսուած . Ուստի ըսին իրարու . Ատիկայ չպատռենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ՝ թէ որու պիտի ըլլայ . որ կատարուի ան գրուածը որ կ՚ըսէ . Ի-մ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները սա բաները ըրին :
25 Եւ Ցիսուսի խաչին քովը կային էին իր մայրը , և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Կղէովպասին կինը , ու
26 Մարիամ Մագդաղենացին : Ուստի Ցիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը , և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ մօտը կայներ էր , բսաւ իր մօրը .
27 Ով կին՝ ահա քու որդիդ : Ետքը բսաւ աշակերտին . Ահա քու մայրդ . և ան ժամանակէն աշակերտը անիկայ իր քովը առաւ :
28 Անկէ ետև Ցիսուս գիտնալով թէ արդէն ամէն բան լմընցած է , (Որպէս զի գրուածը կատարուի ,)
29 բսաւ . Ծարաւ եմ : Եւ հոն քացախով լեցուն աման մը կար .

Ցամի Տեառն 33

– Մատ . ի . 19 , իե . 26 , Մար . ժե . 15 , Ղու . ժը . 33 ,

Բ Գլ . ժը . 38 , Հմր 6 ,

Է Գոր . գ . 13 ,

Ը Ղե . իգ . 16 ,

Թ Մատ . իգ . 65 , Գլ . ե . 18 , ժ . 33 ,

Ժ Ղե . ծգ . 7 , Մատ . իե . 12 , 14 ,

ԺԱ Ղու . իր . 53 , Գլ . է . 30 ,

ԺԲ Ղու . իգ . 2 ,

ԺԳ Գոր . ժե . 7 ,

ԺԴ Մատ . իե . 62 ,

ԺԵ Մատ . իե . 55 , Մար . ժե . 40 , Ղու . իգ . 49 ,

ԺԶ Ղու . իգ . 18 ,

ԺԷ Գլ . ժգ . 23 , ի . 2 , իա . 7 , 20 , 24 ,

ԺԸ Գլ . բ . 4 ,

ԺԹ Գլ . ա . 11 , ժգ . 32 ,

Ի Ամ . կթ . 21 ,

Ցամի Տեառն 33

Ի Ած . խթ . 10 ,

ԻԱ Մատ . իե . 26 , 31 , Մար . ժե . 15 , Ղու . իգ . 24 ,

ԻԲ Մատ . իե . 31 , 33 , Մար . ժե . 21 , 22 , Ղու . իգ . 26 , 33 ,

ԻԳ Թուղ . ժե . 36 , Եբր . ժգ . 12 ,

ԻԴ Մատ . իե . 37 , Մար . ժե . 26 , Ղու . իգ . 38 ,

ԻԵ Մատ . իե . 35 , Մար . ժե . 24 , Ղու . իգ . 34 ,

ԻԶ Մաղ . իբ . 18 ,

ԻԷ Մատ . իե . 55 , Մար . ժե . 40 , Ղու . իգ . 49 ,

ԻԸ Ղու . իգ . 18 ,

ԻԹ Գլ . ժգ . 23 , ի . 2 , իա . 7 , 20 , 24 ,

Ի Գլ . բ . 4 ,

ԻԱ Գլ . ա . 11 , ժգ . 32 ,

ԻԲ Ամ . կթ . 21 ,

Ցամք Տեառն 33

- Մատ. իէ. 48։
ՂԳԼ. ԺԷ. 4։
ԵՀմր 42։ Մար. ԺԱ. 42։ Ել Օր. իա. 23։
- ա Ցօհ. Ե. 6։ 8։
- Ել. Ժր. 46։ Թուա. 12։ Սաղ. ԼԴ. 20։ Հաղ. իբ. 16։ 17։ Ջաք. Ժբ. 10։ Ցայս. ա. 7։
- Մատ. իէ. 57։ Մար. ԺԵ. 42։ Ղու. իգ. 50։
ԸԳԼ. Թ. 22։ Ժր. 42։
ՃԳԼ. գ. 1, 2։ է. 50։
- Գոր. Ե. 6։
ԷՀմր 31։
ԸԵ. Ծգ. 9։

- անոնք ալ քացախով սպունգ մը լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ փաթթած, անոր բերնին մօտե-
30 ցուցին։ Ուստի Ցիսուս երբոր քացախը առաւ, ըսաւ. Լո՛ւած է կատարուեցաւ. ու գլուխը ծռելով՝ հոգին աւանդեց։
31 Իսկ Հրեաները՝ որովհետեւ ուրբաթի օր էր, Նոր չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչեւ շաբաթի օրը, (ինչու որ ան շաբաթը մեծ օր էր,) Պիղատոսին ա-
ղաչեցին որ անոնց սրունքները կո-
32 տրտեն, ու վերցուին։ Ուստի զինուորները եկան ու առջինին սրունքները կոտրտեցին. նաեւ միւսինը,
33 որ անոր հետ խաչը ելած էր։ Բայց երբոր Ցիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն մեռած էր, անոր սրունք-
34 ները չկոտրտեցին. Հապա զինուորներէն մէկը դեղարդով անոր կողը խոցեց, ու շուտ մը արիւն
35 ու ջուր ելաւ։ Եւ ան որ տեսաւ՝ - Բ՛անէրը՝ վկայեց, ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գի-
տէ որ ճշմարիտ կ՛ըսէ, որ դուք
36 ալ հաւատաք։ Ինչու որ աս բաները եղաւ - որ կատարուի ան գրուածքը թէ, Անոր մէկ ոսկորը պի-
37 տի չկոտրուի։ Եւ միւմին ալ ուրիշ գրուած մը կ՛ըսէ թէ, Պիտի նային անոր՝ որ խոցեցին։
38 - Ա՛նակ եւս Յովսէփ՝ որ Արիմաթիայէն էր, (Ցիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ Հրէաներուն վախէն,) աղաչեց Պիղատոսին, որ Ցիսուսի մարմինը վերցնէ. Պիղատոսն ալ հրաման տուաւ. ուստի եկաւ՝ ու վերցուց Ցիսուսին մար-
39 մինը. Նիկոդեմոսն ալ եկաւ, (որ ինքը առաջուց գիշերով Ցիսուսին եկեր էր,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հալուէի խառ-
40 նուրդ մը։ Եւ Ցիսուսին մարմինը առին՝ ու խունկերով - փաթթեցին զանիկայ կտաւներու մէջ, ինչպէս որ Հրեայք սովորութիւն
41 ունին թաղելու։ Եւ ան տեղը՝ ուր որ խաչուեցաւ, պարտէզ մը կար, ու ան պարտէզին մէջ նոր դերեզման մը, որուն մէջը ամենևին
42 մարդ գրուած չէր։ Հրեաներուն ուրբաթին համար Հոն դրին Ցիսուսը, ինչու որ գերեզմանը մօտ էր։

Ցամք Տեառն 33

- Մատ. իբ. 1։ Մար. Ժգ. 1։ Ղու. իգ. 1։
ԲԳԼ. Ժգ. 23։ ԺԹ. 26։ իա. 7, 20. 24։
ԴՂու. իգ. 12։
ԴԳԼ. ԺԹ. 40։
ԷԳԼ. Ժա. 44։
ՀՄատ. Ժգ. 5։
ԸՄատ. իբ. 9։ Մար. Ժգ. 9։
ԲՂու. իգ. 16, 31։ ԳԼ. իա. 5։
* Ո՛ւռն՝ լուծն։
ՃՍաղ. իբ. 22։ Մատ. իբ. 10։ Հբ. Յով. բ. 29։ Եբր. բ. 11։
ԷԳԼ. Ժգ. 28։

ԳԼ. Ի

1 Մարիամ գերեզմանը կ՛երթայ. 3 Նմանապէս Պետրոս և Յովհաննէս Հոն կ՛երթան, չդիտնալով թէ Քրիստոս յարութիւն առած է։ 11 Ցիսուս կ՛երեւնայ Մարիամ Մագդաղենացիին. 19 և իր աշակերտներուն։ 24 Թովմասի թերահաւատութիւնը, և գաւանութիւնը։ 30 Աստր Գիրքը բաւական է փրկութեան համար։

1 Ա՛յլ միկշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին առտուանց մութնուլուսուն գերեզմանը կու-
2 գայ, ու կը տեսնէ որ քարը դերեզ-
մանին դռնէն վերցուած է։ Եւթը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին, և Իմիւս աշակերտին՝ որն որ Ցիսուս կը սիրէր, և կ՛ըսէ անոնց. Տէրը գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք
3 դիտեր ուր դրին անիկայ։ Ուստի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը, ու դէպ՝ի գերեզմանը կու գային։
4 Ու երկուքն ալ միասեղ կը վազէին. և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի շուտ վազելով՝ առաջ
5 եկաւ գերեզմանը եկաւ։ Եւ ծռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ կտաւները հոն կը կենային, բայց ին-
6 քը ներս չմտաւ։ Սիմոն Պետրոսն ալ հասաւ, որ անոր ետեւէն կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ կտաւները որ հոն կը կենային,
7 Ու վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր, ոչ թէ կտաւներուն հետ չէր, հապա ծալուած զատ մէկ կողմը դը-
8 րուած էր։ Ան ատենը ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց։
9 Ինչու որ դեռ Ղրուածը չէին գիտեր թէ, Պէտք է որ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առ-
10 նէ։ Ետքը աշակերտները նորէն իրենց տունը գացին։
11 Իսկ Մարիամ դերեզմանին դուրսը կայներ էր՝ և կու լար. ու երբոր կու լար՝ դէպ՝ի գերեզմանը
12 ծռեցաւ նայելու. Եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով, որ նստեր էին ուր որ Ցիսուսի մարմինը դրուած էր, մէկը գլխուն կողմէն ու միւսը ոտքին
13 կողմէն։ Եւ անոնք իրեն ըսին. Կնի՛կ՝ ինչո՞ւ կու լաս. ըսաւ անոնց. Անոր համար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին, ու չեմ
14 դիտեր ուր դրին անիկայ. Եւ որ ըսաւ, ետին դարձաւ՝ և տեսաւ Ցիսուսը որ կայներ էր, Բայց չէր գի-
15 տեր թէ Ցիսուս է։ Ցիսուս անոր ըսաւ. Կնի՛կ՝ ինչո՞ւ կու լաս, ո՛վ կը փնտռես։ Ինքը կարծելով թէ անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ անոր. Տէր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկայ, ըսէ՝ ինծի՝ ո՞ւր դրիր
16 ան, որ ես անիկայ առնեմ։ Ցիսուս ըսաւ անոր. Մարիամ. ան ալ դարձաւ ու Երրայեցերէն անոր ըսաւ, Ռաբբունի. որ վար-
17 դապետ ըսել է։ Ցիսուս ըսաւ անոր. Ինծի մի՛ դպչիր, ինչու որ դեռ Հօրս քովը ելած չեմ. Հապա դնա Եղբայրներուս, և ըսէ անոնց. Ես կ՛ելլեմ իմ Հօրս քովը

Յամի Տեառն 33

ու ձեր Հօրը քովը, և իմ Աստուածոյս քովը ու ձեր Աստուածոյն
18 քովը։ Ե՛Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ ու աշակերտներուն պատմեց թէ ինքը Տէրը տեսաւ, և թէ անիկայ ասոնք բաները իրեն ըրաւ։
19 Եւ Ե՛նոյն օրը մէկշաբթի իրիկունը՝ աշակերտներուն ժողուած տեղին դռները գոց ըլլալով՝ Հրեաներէն վախնալնուն համար, Յիսուս եկաւ՝ և ՚անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն ձեզի։
20 Եւ ասը ըսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց. Աշակերտներն ալ ուրախացան՝ Տէրը տեսան։
21 Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն ձեզի. ՚ինչպէս որ իմ Հայրս զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը
22 խրկեմ։ Եւ ասը ըսելով՝ ՚անոնց վրայ փչեց, ու ըսաւ անոնց. Ա-
23 ռէք Հոգին Սուրբը. ՚Որոնց որ մեղքերը թողուք, թողուած ըլլայ անոնց. և որոնց որ ՚ձղէրը ետ բռնէք, բռնուած ըլլայ։
24 Բայց Թովմաս տասուերկուքէն մէկը՝ Ղերկուորեակ ըսուածը, անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս ե-
25 կաւ։ Ուստի միւս աշակերտները կ՚ըսէին անոր՝ թէ Տէրը տեսանք. ան ալ ըսաւ անոնց. ՚Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշանը չտեսնեմ, ու մատս բևեռներուն տեղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխօթեմ, չեմ հաւատար։
26 Եւ ութը օրէն ետև դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ. Հակաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով, ու կայնեցաւ ՚անոնց մէջտեղը՝ և ըսաւ.
27 Խաղաղութիւն ձեզի։ Ետքը ըսաւ Թովմասին. Մատդ հոս բեր, և նայէ իմ ձեռքերս, ու բեր քու ձեռքդ՝ և իմ կողս խօթէ, ու մի ըլլար անհաւատ, հապա հաւատա-
28 ցեալ։ Եւ Թովմաս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր. Իմ Տէրս
29 և իմ Աստուածս։ Յիսուս ըսաւ անոր. Որովհետև դուն զիս տեսար, հաւատացիր. ՚Երանի՛ անոնց որ տեսած չեն՝ ու կը հաւատան։
30 ՚Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջեւն, որ ասոնք գրբիս մէջ գրուած
31 չեն. Ե՛Բայց ասոնք գրուեցան, որ հաւատաք թէ Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Աստուծոյ Որդին. և որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը։

Յամի Տեառն 33

խնամով պատուէր կու տայ Պետրոսին որ իր գառները ու ոչխարները արածէ. 18 կ՚ի-մացընէ անոր թէ ինչ կերպով պիտի մեռնի. 22 և կը յանդիմանէ անոր նետաքրքրութիւնը Յովհաննէսին վրայով։ 25 Վերջաբանու-թիւն։

1 Ետքը Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը. և ա-
2 սանկ յայտնեց։ Մէկտեղ էին Սիմոն Պետրոս, ու Թովմաս՝ Երկուորեակ ըսուածը, և ՚Նաթանայէլ՝ որ Գալիլեայի Կանայ էր, ու Զեբեդեոսի որդիքը՝ և ա-
3 կերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց. Ես ձուկ որսալու կ՚երթամ. ըսին անոր. Մենք ալ կու գանք քեզի հետ. ելան և շուտ մը նաւը մտան, ու
4 ան գիշերը բան մը չբռնեցին։ Ե՛երբոր ալ առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ էր, բայց աշակերտները ՚չճանչցան թէ Յի-
5 սուս է։ Իսկ ՚Յիսուս ըսաւ անոնց. Տը՛ղաք՝. ուտելու բան մը ունի՞ք. պատասխան տուին իրեն.
6 Ո՛չ։ Եւ ըսաւ անոնց. Ե՛Ուրկանը նաւին աջ կողմը ձգեցէ՛ք՝ ու պիտի գտնէք. ուստի ձգեցին, և ձուկերուն շատութենէն՝ ալ չէին
7 կրնար զանիկայ քաշել։ ՂԱն ատենը ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրոսին. Անիկայ Տէրն է. իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է, վերարկուն վրան առաւ, ինչու որ մերկ էր, ու
8 ծովը նետուեցաւ։ Եւ միւս աշակերտները նաւակովը եկան. (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին, միայն թէ երկու հարիւր կանգունի չափ,) Ե՛ուրկանը ձուկերովը կը քաշէին։
9 Ու երբոր ցամաքը ելան, հոն տեղը վառած կրակ տեսան, ու վրան
10 ձուկ դրուած, և հաց։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Բերէք ատ ձուկե-
11 րէն որ դուք հիմա բռնեցիք։ Սիմոն Պետրոս Ն՚՚ը ՚՚մտաւ, և ուրկանը ցամաքը քաշեց՝ հարիւր յիսունհինգ խոշոր ձուկերով լեցուն. և այնչափ բան կար, ու
12 չպատուեցաւ ուրկանը։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ե՛Եկէք ճաշ բրէք. ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցընելու՝ թէ Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին
13 թէ Տէրն է։ Ան ատենը Յիսուս եկաւ՝ ու առաւ հացը և անոնց
14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը։ ԸԱս երրորդ անգամն է ՚՚ր Յիսուս իր աշակերտներուն երեւցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև։
15 Ու երբոր ճաշը բրին, Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին. Սիմոն Յովհաննէսին ՚՚դէ՞ն, զիս ասոնցմէ

1 Քրիստոս գործեալ իր աշակերտներուն կ՚երեւնայ, ու շատ ձուկ բռնել տալուն հրաշքովը կը ճանչցուի. 12 անոնց հետ ճաշ կ՚ընէ. 15

Ցամի Տեառն 33

աւելի կը սիրե՞ս . անիկայ բսաւ անոր . Ա՛յո՛ Տէր , դուն դիտես որ քեզ կը սիրեմ . բսաւ անոր . Ա-
16 րածէ իմ գառնուկներս : Նորէն երկրորդ անգամ բսաւ անոր . Սիմոն՝ Յովնանին , զիս կը սիրե՞ս . բսաւ անոր . Ա՛յո՛ Տէր , դուն դիտես որ քեզ կը սիրեմ . Ը բսաւ անոր . Արածէ իմ ոչխարներս :
17 Ներս : Ըսաւ անոր երրորդ անգամ . Սիմոն Յովնանին , զիս կը սիրե՞ս . Պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ՝ Զիս կը սիրե՞ս . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ամէն բան դիտես , դուն դիտես որ ես քեզ կը սիրեմ . բսաւ անոր Յիսուս . Արածէ իմ
18 ոչխարներս : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , որ երբ դուն պատանի էիր , ինքզինդ գօտի կը կապէիր , ու կ՚երթայիր ուր որ ուզէիր . բայց երբոր ծերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բռնես , և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ , ու պիտի
19 տանի ուր որ չես ուզեր : Ասոր բանը բսաւ , յուշընելով թէ ե՞նչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած . ու երբոր ասոր զրուցեց , ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետեւէս :
20 Եւ Պետրոս դարձաւ՝ ու տեսաւ ան աշակերտը՝ Ը որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ ետևէն կ՚երթար , (որ նաև ընթրիքին ատենը անոր կուրծքին վրայ ինկեր՝ և բսեր էր , Տէր ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ :)
21 Պետրոս անիկայ տեսնելով , բսաւ Յիսուսին . Տէր՝ հապա ասիկայ
22 ի՞նչ դէպք ըլլայ : Յիսուս բսաւ անոր . Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ Ը մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ ետեւէս
23 եկուր : Ել ասկէ խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ , թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի . սակայն Յիսուս չըսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի , հապա թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է :
24 Ասիկայ ան աշակերտն է , որ կը վկայէ ասոնց համար , որ գրեց ալ ասոնք . ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է :
25 Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս բրաւ , որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային , կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային :

Ցամի Տեառն 33

Ա Գր . ժգ . 23 , 25 , ի . 2 :

Բ Գոր . ի . 28 , Երր . ժգ . 20 , ա Պետ . բ . 25 , ե . 2 , 4 :

Գ Գր . բ . 24 , 25 , ժգ . 30 :

Է Գր . ժգ . 36 , Գոր . ժբ . 3 , 4 :

Ը Պետ . ա . 14 :

Ցամի Տեառն 33

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Ցամի Տեառն 33

Ա Ղու . խգ . 43 . 49 :
* Կամ՝ Նայ կերած

Ղ Ղու . խգ . 49 , Յով . ժգ . 16 , 26 , 27 , ժե . 26 , ժգ . 7 , Գր . բ . 33 :

Ե Մատ . գ . 11 , Գր . ժա . 16 , ժԹ . 4 :

Զ Յովել . գ . 18 , Գր . բ . 4 , ժա . 15 :

Է Մատ . իգ . 3 :

Ը Եզ . ա . 26 , Դան . է . 27 , Ամով . Թ . 11 :

Թ Մատ . իգ . 36 , Մար . ժգ . 32 , ա Թես . է . 1 :

Ժ Ղու . իգ . 49 , Ա Գր . բ . 1 , 4 :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոս գէտ երկինքը չՀամբարձած՝ իր աշակերտներուն կը պատուիրէ Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալստեանը սպասել , խոստանալով որ քիչ օրերէ ետև պիտի խրկէ զանիկայ : 9 Իր Համբարձումէն ետև՝ երկու Հրեշտակներ կ՚երևնան անոնց , ուր իր երկրորդ գալստեանը վրայով կը խօսին : 12 Աշակերտները Երուսաղէմ կը դառնան , ու աղօթքի կը պարպին , և Պատմութիւն առաքելոց կ՚ընթերնի մանաւանդ Ցուդային տեղը :

1 Ընդի պատմութիւնը որ բրի՝ ով
– Թէոփիլոս , ան ամէն բաներուն
վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել և
2 սորվեցընել , Ը մինչև ան օրը՝ որ
Հոգւոյն Սրբոյ միջոցովը պատուէր
տուաւ իր ընտրած առաքեալներ-
3 րուն , Է ու Համբարձաւ . Ը Որ ա-
նոնց ինքզինքը յուշուշ կենդանի իր
չարչարանքներէն ետև՝ շատ ապա-
ցոյցներով , քառասուն օրուան մէջ
անոնց երևնալով , ու Աստուծոյ
թագաւորութեանը վրայ խօսե-
4 լով , Ը եւ անոնց հետ միկտեղ
* գտնուած ատենը՝ կ՚ապսպրէր ա-
նոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան ,
հապա սպասեն Հօրը խոստմունքին , Ղոր ան ինձմէ լսեցիք ի՛ն-
5 -ԵՐ , Ը Ինչու որ իրաւ Յովհան-
նէս ջրով մկրտեց , Էբայց դուք
ասկէ շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ
6 Հոգիով պիտի մկրտուիք : Ա-
նոնք ալ միկտեղ գալով կը հար-
ցընէին իրեն՝ ու կ՚ըսէին . Ը Տէր՝
Ը Իսրայէլի թագաւորութիւնը ասժամանակո՞ւ մէջ նորէն պիտի
7 հաստատես : Եւ բսաւ անոնց .
Է Ձեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները դիտնալը , որն որ
Հայրը իր իշխանութեանը մէջ դը-
8 րաւ , Բայց Ե Հոգւոյն Սրբոյ ձեր
վրայ եկած ատենը Ը զօրութիւն

պիտի առնէք , † ու ինձի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ՝ ու մինչև երկրի ծայրը ։

9 Բերը ։ ‖ Եւ ասը բաները որ ըսաւ , երբոր անոնք կը նայէին , ‡ համբարձաւ , և ամպ մը զանիկայ առաւ անոնց աչքէն բոնեց ։ 10 Ու քանի որ աչքերնին տնկած դէպ՝ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ , ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան ‡ ճերմակ հանդերձներով , 11 որոնք նաև ըսին . Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ՝ի երկինքը կը նայիք . ասը Յիսուսը՝ որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ , † ասանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը ։ ‡ 12 Ան առենը Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց բսուած լեռնէն , որ շաբթի օրուան ճամբու չափ մօտ է 13 Երուսաղէմին ։ Ու երբոր †—ը մտան , ելան ‡ վերնատունը , ուր որ կը բնակէին՝ Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Անդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Բարթուղիմէոս և Մատթէոս , Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձաւոր , 14 յոյզ՝ և —Յուդա Յակոբեան ։ Ասոնք ամէնը միաբանութեամբ միտ աղօթք ու աղաչանք կ՚ընէին —կրնիկներուն հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամին՝ Ու անոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ ։

15 Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը , (—ր հաւիւր քսան հոգիի չափ ժողովուած բազմութիւն կար ,) ու բսաւ . 16 Մարդիկ եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր աս գրուածը , —որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը բսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն —առաջնորդ եղաւ . 17 Նորդ եղաւ . Ինչու որ Ձանիկայ մեզի հետ էր մեր Համբանքին մէջ , —և աս պաշտօնէն ան —ը բաժին ունէր ։ 18 Ասիկայ † անիրաւութեան վարձքով դաշտակ մը ստացաւ , ու գլխիվար իյնալով՝ մէջտեղէն ճեղքուեցաւ , և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ ։ 19 Ու — ի—նէը Երուսաղէմ բնակողներուն ամէնուն յայտնի եղաւ . մինչև որ իրենց լեզուովը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ , այսինքն՝ Արեան ագարակ ։ 20 Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ , —Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ , ‡ և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ ։ 21 Ուրեմն պէտք է որ աս մարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր առենը , որ Տէր Յիսուս 22 մէջերնիս մտաւ ու ելաւ , †Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը †որ մեզմէ համբարձաւ ,ասոնցմէ մէկը ‡ մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը ։

23 Եւ երկու հոգի կայնեցուցին , Յովսէփը՝ որ —Բարսաբայ կը կոչուէր , որ Ցուստոս —ը մականուանեցաւ , 24 ու Մատաթիան . Եւ աղօթք ընելով՝ ըսին . Դուն՝ ով Տէր , † որ ամենուն սիրտը գիտես , աս երկուքէն մէկը՝ որն որ ընտրեցիր , ‡ 25 յայտնէ . † Որ աս պաշտօնին և առաքելութեանն վիճակը առնէ , որ անկէ Ցուդան ինկաւ իր տեղը 26 երթալու ։ Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մատաթիային ելաւ . և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ սեպուեցաւ ։

ԳԼ · Բ

1 Առաքեալները Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ դանազան լեզուներ կը խօսին . մանաւ կը զարմանան անոնց վրայ , և մանաւ ալ ծաղր կ՚ընեն զանոնք ։ 14 Պետրոս պատասխան կուտայ անոնց , և կը ցուցնէ թէ առաքեալները Սուրբ Հոգիին զօրութեամբը կը խօսէին , թէ Յիսուս մեռնելներէն յարութիւն առած՝ երկինքը համբարձած է , և թէ ան նոյն Սուրբ Հոգին խրկած է ։ 37 Շատ մարդիկ դարձի գալով կը մկրտուին ։ 41 որոնք ջերմեռանդութեամբ և սիրով կը միաբանին զԱստուած պաշտելու ։ 43 Առաքեալները շատ հրաշքներ և նշաններ կ՚ընեն , և Աստուած ամէն օր իր եկեղեցին կ՚աճեցնէ ։

1 Ու —Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ † ամէնքն ալ միաբան մէկ տեղ էին ։ 2 Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստկացնչ հովի մը նմանին պէս , † և բոլոր տունը ուր որ նստեր էին ։ 3 Եւ բաժնուած լեզուներ երևցան իրենց՝ որպէս թէ կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ ։ 4 Եւ ‡ ամէնքն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան , † ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս որ Հոգին իրենց խօսիլ կու տար ։ 5 Ու երուսաղէմի մէջ բնակած Հրէաներ կային՝ աստուածավախ մարդիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն 6 ‡—ը ։ Ու երբոր աս ձայնը եղաւ , բազմութիւնը մէկտեղ եկաւ ու խռովեցաւ . ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն 7 լեզուովը կը խօսէին ։ Ամէնքն ալ կը սրանչանային ու կը զարմանային՝ և իրարու կ՚ըսէին . Ահ՚ որ ահա ասոնք ամէնն ալ՝ որ կը խօսին , 8 Գալիլեացի են . Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝ 9 որ անոր մէջը ծնած ենք . Պարթևք և Մարք ու Եղամացիք , և անոնք որ կը բնակին Միջագետի մէջ , և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի

† Ղու · իդ · 48 ։ Ցօհ · ժե · 27 ։ Հմր 22 ։ Գլ · բ · 32 ։

‖ Ղու · իդ · 51 ։ Ցօհ · գ · 63 ։

‡ Հմր 2 ։

† Մաա · իբ · 3 ։ Մար · ժգ · 5 ։ Ղու · իդ · 4 ։ Ցօհ · ի · 12 ։ Գլ · ժ · 3 · 30 ։

‡ Գլ · բ · 7 ։ ժգ · 31 ։

† Դան · է · 13 ։ Մաա · իդ · 30 ։ Մար · ժգ · 26 ։ Ղու · իա · 27 ։ Ցօհ · ժգ · 3 ։ Թես · ա · 10 ։ գ · 15 ։ Թես · ա · 10 ։ Ցայտ · ա · 7 ։

‡ Ղու · իդ · 52 ։

† Գլ · թ · 37 ։ 39 ։ ի · 8 ։

‡ Մաա · ժ · 2 ։ 3 · 4 ։

‡ Ղու · գ · 15 ։

† Ցուդ · 1 ։

‡ Գլ · բ · 1 ։ 46 ։

† Ղու · իդ · 49 · 55 ։ իդ · 10 ։

‡ Մաա · ժգ · 55 ։

† Սաղ · խա · 9 ։ Ցօհ · ժգ · 18 ։

† Ղու · իբ · 47 ։ Ցօհ · ժբ · 3 ։

‡ Մաա · ժ · 4 ։ Ղու · գ · 16 ։

† Հմր 25 ։ Գլ · ժբ · 25 ։ ի · 24 ։ իա · 19 ։

† Մաա · իգ · 15 ։ Պետ · բ · 15 ։

† Մաա · իե · 5 ։ 7 ։ 8 ։

† Սաղ · կթ · 25 ։

‡ Սաղ · ճթ · 8 ։

† Մար · ա · 1 ։

‡ Հմր 9 ։

‡ Ցօհ · ժե · 27 ։ Հմր 8 ։ Գլ · գ · 33 ։

— Գլ · ժե · 22 ։

† Ա Թագ · ժգ · 7 ։ Մ · իբ · 9 ։ իթ · 17 ։ Երեմ · ժա · 20 ։ ժե · 10 ։ Գլ · ժե · 8 ։ Ցայտ · բ · 23 ։

‡ Հմր 17 ։

† Ղկ · իգ · 15 ։ Օր · ժգ · 9 ։ Գլ · ի · 16 ։

‡ Գլ · ա · 14 ։

‡ Գլ · գ · 21 ։

† Գլ · ա · 5 ։

† Մար · ժգ · 17 ։ Գլ · ժ · 46 ։ ժթ · 6 ։ ա Կոր · ժբ · 10 · 28 · 30 ։ ժգ · 1 ։ ժգ · 2 ։ ԱՀ ։

‡ Գլ · ա · 11 ։

Ծամի Տեառն 33

մէջ , Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ ,
10 Փռիւգիայի և Պամփիւլիայի մէջ ,
Եգիպտոսի մէջ , և Կիւրենէի մօտ
Լիբէացւոց կողմերուն մէջ . Նաև
11 Հռովմայեցի պանդուխտներ , թէ
Հրեաներ և թէ նորահաւատներ ,
Կրետացիներ և Արաբացիներ , կը
լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով
կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բա-
12 ները : Կը պանչեանային ամէնքն ալ
ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին .
13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս : Ոմանք ալ
ծաղր բնելով կ'ըսէին Թէ , Անոնք
նոր գինիով լեցուեր են :
14 Բայց Պետրոս եղաւ տասնումէ-
կին հետ ելաւ , ձայնը վերցուց
ու խօսեցաւ անոնց . Ով Հրեայ
մարդիկ և դուք ամէնդ որ Երու-
սաղէմ կը բնակիք , աս ձեզի յայտ-
նի ըլլայ , ու ականջ դրէք իմ
15 խօսքերուս : Քանզի չէ՛ թէ ա-
սոնք գինովցած են , ինչպէս որ
դուք կը կարծէք . Ի՛նչու որ ե՛ր-
16 օրուան երրորդ ժամն է . Հապա
ասիկայ ան է , որ Յովէլ մարգա-
17 բէին ձեռքովը ըսուեցաւ . Ըլ՛ պի-
տի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ'ըսէ
Աստուած , Ի՛մ Հոգիէս ամէն
մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ , ու
ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պի-
տի մարգարէանան , ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
նեն , և ձեր ծերերը երազներ պիտի
18 տեսնեն . Ըլ՛ իմ ծառաներուս վրայ
ու իմ աղախիններուս վրայ ալ՝ ան
օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ ,
19 ու պիտի մարգարէանան : Ու վերը
երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցը-
նեմ , ու վարը երկիրը նշաններ ,
արիւն ու կրակ և ծուխի մառա-
20 խուղ . Ի՛ Արեւը խաւարի պիտի
դառնայ , և լուսինը արիւնի , դեռ
Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չեկած :
21 Ըլ՛ պիտի ըլլայ որ՝ Ո՛ւմէն ով որ
Տէրոջը անունը կանչէ , պիտի փրը-
22 կուի : Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝
լսեցէք աս խօսքերը . Յիսուս Նա-
զովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցու-
ցուած մարդ մը հզօրութիւններով
ու հրաշքներով և նշաններով , որ
Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր
մէջը , ինտոր որ դուք ալ դիտէք .
23 Ընդհակառակն՝ Աստուծոյ որոշած խոր-
հրդովը և կանխագիտութեամբը
մատնուած ըլլալով՝ Ա՛տոնք և
անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ
24 գամելով սպաննեցիք . Ո՛րն որ
Աստուած յարուցի՝ մահուան ցաւե-
րը քակելով . քանզի չէր որ
25 ինքը անկէ բռնուի : Ինչու որ
Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ . Ես
առաջուց ամէն առեն Տէրը կը տես-
նէի իմ առջեւս . քանզի իմ աջ

Ծամի Տեառն 33

26 կողմն է , որ չսասանիմ . Ընդ հա-
մար ուրախ եղաւ իմ սիրտս , ու
իմ լեզուս ցնծաց , նաև իմ մարմինս
ալ յուսով պիտի հանգստանայ :
27 Վասն զի իմ անձս դժոխքին մէջը
պիտի չթողուս , ու քու Սուրբիդ
ալ ապականութիւն տեսնել պիտի
28 չտաս : Կենաց ճամբաները ինծի
ճանչցուցիր . քու երեսիդ ուրա-
խութիւնովը զիս պիտի լեցնես :
29 Մարդիկ եղբայրներ՝ արժան է հա-
մարձակ զրուցել ձեզի Դաւիթ
նահապետին համար , թէ մեռաւ
ու թաղուեցաւ . և անոր գերեզմա-
նը մինչև աս օրս մեր մէջն է :
30 Ըրդ՝ որովհետև անիկայ մարգարէ
էր , և գիտէր , թէ Աստուած հաս-
տատ երդումով ըրաւ իրեն , թէ իր
երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կող-
մանէ Քրիստոսը պիտի յարուցանէ
31 որ իր աթոռը նստի . Ինքը կան-
խատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիս-
տոսի յարութեանը համար , Թէ
անոր հոգին դժոխքը չթողուեցաւ ,
և անոր մարմինը ապականութիւն
32 չտեսաւ : Ըս Յիսուսը Աստուած
յարուցի , որուն մենք ամէնքս ալ
33 վկայ ենք : Ուստի Ըս Աստուծոյ աջ
ձեռքովը բարձրանալով , ու Հո-
գւոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօրմէն
առնելով՝ Ետարածեց ասիկայ , որ
դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք :
34 Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ ,
բայց ինքը կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէ-
րոջս բսաւ . Նստէ իմ աջ կողմս ,
35 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտ-
քերուդ պատուանդան դնեմ :
36 Ուստի բոլոր Իսրայէլի տունը ճըշ-
մարտապէս թող գիտնայ , որ Ա-
տուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Օ-
ծեալ ալ , ան Յիսուսը՝ որ դուք
խաչեցիք :
37 Ու երբ որ լսեցին՝ Հարտերնին
կսկծաց , և ըսին Պետրոսին ու
միւս առաքեալներուն . Մարդիկ
38 եղբայրներ՝ ի՛նչ ընենք : Ետ
Պետրոս ըսաւ անոնց . Ապաշխա-
րեցէք , ու ձեզմէ ամէն մէկը Թող
մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անու-
նովը՝ մեղաց թողութեան համար ,
և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի
39 ընդունիք : Ինչու որ խոստմունքը
ձեզի է՝ ու ձեր որդւոցը , և ամէն
հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր
40 Տէր Աստուածը կանչէ : Եւ ու-
րիշ շատ խօսքերով վկայութիւն
կու տար , ու կը յորդորէր ըսելով՝
և կ'ըսէր . Ա՛ս ծուռ ազգէն ինք-
41 զինքնիդ ազատեցէք : Եւ անոնք
որ սրտանց ընդունեցին անոր խոս-
քերը , մկրտուեցան . ու ան օրը
իրենք հազար հոգիի չափ աւելցան :
42 Եւ միշտ առաքելոց վարդապետու-

Ծամի Տեառն 33

Ես Թես . ա . 7 :
Ես . Խդ . 8 : Եզեկ . ժա . 19 : Լղ . 27 : Ծովիլ . բ . 28 , 29 : Ջաք . ժբ . 10 : ԾՈ . է . 38 :
ԳԼ . ժ . 45 :
ԳԼ . իա . 9 :
ԳԼ . իա . 4 , 9 , 10 : ա Կոր . ժբ . 10 . 28 : ժգ . 1 , եէ :
Ծովիլ . բ . 30 . 31 :
Մատ . իդ . 29 : Մար . ժգ . 24 : Ղու . իա . 25 :
Հռով . ժ . 13 :
ԾՈ . գ . 2 : ժգ . 10 , 11 : ԳԼ . ժ . 38 : Եբր . բ . 4 : Մատ . իվ . 24 : Ղու . իբ . 22 : իդ . 44 : ԳԼ . գ . 18 : գ . 28 :
ԳԼ . է . 30 : Կ՚ասի անօ. բէն
Չմր 82 : ԳԼ . գ . 15 : գ . 10 : ժ . 40 : ժգ . 30 . 34 : ժէ . 31 : Հռով . գ . 24 : բ . 11 : ա Կոր . գ . 14 : ժէ . 15 : բ Կոր . գ . 14 : Գաղ . ա . 1 : Եփ . ա . 20 : Կող . բ . 12 : ա Թես . ա . 10 : Եբր . ժգ . 20 : ա Պետ . ա . 21 :
Սաղ . ժգ . 8 :

Գործք Ժ

Գործք Ժ

Ցամք Տեառն 33

թեանը եւեւէ էին , ու միաբանութեանը , և հաց կոտրելուն , ու աղօթքներուն ։
43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ . և † առաքելոց ձեռքովը շատ հրաշքներ ու նշաններ կը գործուէին ։
44 Ծուէին ։ Ու բոլոր հաւատացեալները միեղեղ էին , * և ամէն բան
45 ներնին հասարակաց էր ։ Ու ստացուածքնին և ունեցած բաներնին կը ծախէին , * ու անոնց գինը կը բաժնէին ամենուն , որուն որ բան
46 մը պէտք ըլլար ։ Եւ † ամէն օր միաբանութեամբ = տաճարը երթալու եւեւէ էին , ‡ և տուներնին հաց կը կոտրէին , ու կերակուրնին կ'ուտէին ուրախութեամբ և միամտութեամբ սրտի . 47 Աստուած կ'օրհնէին , † ու բոլոր ժողովուրդին առջեւն = ընդհանր կը գտնէին . ‡ և Տէրը օրէ օր փրկուածները կ'աւելցընէր եկեղեցիին ։

Ցամք Տեառն 33

ԳԼ · Գ

1 Պետրոս կը բարոզէ բժշկուած կաղը տեսնելու եկող ժողովուրդոց . 12 կը խոստովանի որ ան բժշկութիւնը չէ թէ իրմէ կամ Յովհաննէսէն զօրութեամբը եղաւ , այլ Աստուծոյ և իր Որդւոյն Յիսուսին ձեռքը , ու անոր անուանը հաւատքովը . 13 Նաև կը յանդիմանէ զանոնք Յիսուսը խաչելուն համար , 19 և կը յորդորէ զանոնք դղջումով ու հաւատքով թողութիւն ինդրելու իրենց մեղքերուն , և փրկուելու ան նոյն Յիսուսով ։

= Սաղ · ԽԵ · 17 ։
1 Կ՚երթ՝ Պետրոս ու Յովհաննէս = ինկ ներորդ ժամու աղօթքինատեն
2 մէկտեղ † տաճարը կ'ելլէին ։ ‡ Եւ իր մօրը որովայնէն կաղ ⁂ մարդ մը կը բերուէր , որ դանիկայ ամէն օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը դնէին , † որ տաճարը մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ ։
3 Ասիկայ տեսնելով Պետրոսը և Յովհաննէսը՝ որ տաճարը մտնելու վրայ էին , կ'աղաչէր որ ողորմու-
4 թիւն առնէ ։ Իսկ Պետրոս Յովհաննէսին հետ մէկտեղ անոր նա-
5 յեցաւ՝ ու ըսաւ . Մեզի նայէ . Ան ալ դէպ 'ի անոնց դարձաւ , ու կը յուսար անոնցմէ բան մը առնել ։
6 Եւ Պետրոս ըսաւ . Արծաթ ու ոսկի չունիմ , հապա ինչ որ ունիմ՝ ան քեզի կու տամ . Ի Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսին անու-
7 նովը ելի՛ր ու քալէ ։ Եւ անոր աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց զանիկայ , ու իսկոյն անոր ոտքին թա-
8 թերը ու կոճերը զօրացան ։ Նէ վեր ցատկելով՝ կայնեցաւ , ու կը քալէր . և անոնց հետ տաճարը մտաւ , քալելով՝ ու ցատկելով՝ և
9 զԱստուած օրհնելով ։ † Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ անիկայ , որ կը քալէր՝ ու կ'օրհնէր զԱստուած .
10 Եւ կը ճանչնային թէ անիկայ էր , որ ողորմութեան համար տաճարին Գեղեցիկ [illegible] դրանը քով կը նստէր . և զարմանքով ու ապշութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին համար ։
11 Եւ քանի որ * անիկայ Պետրոսին ու Յովհաննէսին յարեր էր , բոլոր ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ վազեցին անոնց քովը ան սրահը՝
12 † որ Սողոմոնինը կ'ըսուէր ։ Ա-տեսնելով Պետրոս , պատասխան տուաւ ժողովուրդին . Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր էք ասոր վրայ , կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ տնկած մեզի կը նայիք , որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ բարեպաշտութեամբը ատոր քալել
13 տուած ըլլանք ։ † Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին Աստուածը՝ մեր հայրերուն Աստուածը † փառաւորեց իր † Որդին Յիսուսը , Նորն որ դուք մատնեցիք , Է և ուրացաք Պիղատոսին առջեւը՝ երբոր ինքը
14 վճռեց որ արձակէ ։ Բայց դուք ան † Սուրբը և Արդարը ուրացաք , ու խնդրեցիք որ մարդասպան մարդ
15 մը ձեզի շնորհուի . Եւ կենաց Առաջնորդը սպաննեցիք , հոր զանիկայ Աստուած մեռելներէն յա-
16 րուց , † որուն մենք վկայ ենք . Եւ անոր անուանը հաւատքով , Նանոր անունը հաստատեց ասիկայ՝ որն որ դուք կը տեսնէք ու գիտէք . և ան հաւատքը որ անով է՝ ան ա-
17 ռողջութիւնը ատոր տուաւ ձեր ամենուն առջեւը ։ Եւ հիմա եղբայրնե՛ր՝ գիտեմ որ չգիտնալով ըրիք , ինչպէս որ ձեր իշխաններն ալ ։
18 Բայց Աստուած՝ ինչ որ առաջուց † իր բոլոր մարգարէներուն բերնովը յայտներ էր Քրիստոսին չարչարուելուն վրայով , այսպէս կատա-
19 րեց ։ Նուստի ապաշխարեցէ՛ք՝ ու դարձի եկէք , որ մեղքերնիդ ջնջուի .
20 Որպէս զի սփոփանաց ժամանակները գան Տէրոջը երեսէն . և առաքուց ձեզի համար սահմանուած Յիսուս Քրիստոսը խրկէ ։
21 Նոր զանիկայ պէտք է որ երկինքը ընդունի մինչև ան առնելները * որ ամէն բաներըը կարգադրուին , Նոր-
22 նոց համար Աստուած սկիզբէն † ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերնով ըսած է ։ Մովսէս Տէր Յայրերուն ըսաւ թէ՝ Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի , անոր մտիկ ըրէ՛ ամէն ինչ որ ձե-
23 զի խօսի ։ Եւ պիտի ըլլայ թէ ամէն ով որ ան մարգարէին մտիկ չընէ , ժողովուրդին միջէն պիտի
24 կորսուի ։ Ու բոլոր մարգարէները՝ որ Սամուէլէն 'ի վեր խօսեցան , աս

* Ա՛նուն՝ ան բժշկուած կաղը

† Ց՚ոհ · Ի · 8 ։

† Մար · ԺԶ · 17 , Գլ · Դ · 33 , Ե · 12 ։
* Գլ · Դ · 32 , 34 ։
* Ես · ԽԸ · 7 ։
‡ Գլ · Ա · 14 ։
= Ղու · Իդ · 53 , Գլ · Ե · 42 ։
† Գլ · Ի · 7 ։
‡ Ղու · Բ · 52 , Գլ · Դ · 33 , Հռով · ԺԴ · 18 ։
† Գլ · Ե · 14 , Ժա · 24 ։

† Ց՚ոհ · Ժ · 23 , Գլ · Ե · 12 ։

† Գլ · Ե · 30 ։
‡ Ց՚ոհ · Է · 39 , Ժբ · 16 , Ժէ · 1 ։
† Կ՚ասի Խառան
Մատ · ԽԷ · 2 ։
Մատ · ԽԷ · 20 , Մար · Ժե · 11 , Ղու · Իդ · 18 , 20 , 21 , Ց՚ոհ · Ժբ · 40 , ԺԹ · 15 , Գլ · Ժդ · 28 ։
Սաղ · Ժզ · 10 , Մար · ա · 24 , Ղու · ա · 35 , Գլ · Բ · 27 , Դ · 27 ։
Գլ · Է · 52 , Իբ · 14 ։
Գլ · Բ · 24 ։
Գլ · Բ · 32 ։
Մատ · Թ · 22 , Գլ · Դ · 10 , Ժդ · 8 ։
Ղու · Իդ · 34 , Ց՚ոհ · Ժզ · 3 , Գլ · Ժդ · 27 , ա Կոր · Բ · 8 , ա Տիմ · ա · 13 ։
Ղու · Իդ · 44 , Գլ · Իզ · 22 ։
Սաղ · Իբ , Ես · Ծ · 6 , Ժդ · 5 , ՃՃ , Դան · Թ · 26 , Պետ · ա · 10 , 11 ։
Գլ · Բ · 38 ։
Գլ · ա · 11 ։
Մատ · Ժէ · 11 ։
Ղու · ա · 70 ։
Ը Օր · Ժբ · 15 , 18 , 19 , Գլ · Է · 37 ։

Ցամք Տեառն 33

ԷԳԼ · Բ · 39 · Հռով · Թ · 4 · 8 · Ժե · 8 · Գաղ · գ · 26 ·

– Ղկ · Ժբ · 3 · Ժբ · 18 · Իբ · 18 · Իզ · 4 · Իբ · 14 · Գաղ · գ · 8 ·

= Մաա · Ժ · 5 · Ժե · 24 · Ղու · Իդ · 47 · Գլ · Ժգ · 32 · 33 · 46 ·

Է Հմր 22 ·

= Մաա · ա · 21 ·

օրհրուս Համար ալ իմացուցին ։ 25 Եվ ինք էր ան մարգարէներուն որդիքը՝ և ան ուխտին, որ Աստուած մեր Հայրերուն հետ ըրաւ, ու ըսաւ Աբրահամին. «Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը։ 26 Աստուած իր Որդին յարուցանելով՝ առաջ ձեզի Էսրկեց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ, «ամէն մէկերնիդ ձեր չարութիւններէն դարձնելով։

ԳԼ · Դ

1 Հրէից իշխանները Պետրոսին քարոզութեանը վրայ բարկանալով՝ կը բանտարկեն զանիկայ Յովհաննէսին հետ։ 4 այսու ամենայնիւ Աստուծոյ խօսքը լսողներէն հազարաւոր անձինք դարձի կու գան։ 5 Երբոր իշխանները զանոնք դատաստանի կը հանեն, Պետրոս Համարձակ կը հաստատէ թէ ան կաղը Յիսուսի անունովը բժշկուեցաւ, և թէ միայն նոյն Յիսուսին անունովը կրնանք փրկուիլ։ 13 բայց իշխանները սպառնալիքներով կը պատուիրեն Պետրոսին ու Յովհաննէսին որ մէկմէն ալ ան անունով չքարոզեն։ 23 ասոր վրայ նկեղեցւոյ անդամները աղօթքի կը պարապին։ 31 և Աստուած չարժելով անոնց գտնուած տեղը, փկայութիւն կու տայ թէ անոնց աղօթքը լսած է, ու կը հաստատէ նկեղեցին՝ Սուրբ Հոգիին շնորհքը և միաբանական սէր պարգեւելով անոր։

1 Ու երբոր անոնք ժողովուրդին կը խօսէին, քահանաները ու տաճարին իշխանը՝ և սադուկեցիները 2 անոնց վրայ հասան, «դժուարելով՝ որ անոնք ժողովուրդին կը սորվեցնէին, և Յիսուսի միջոցովը մեռելներէն յարութիւն առնելը կը 3 քարոզէին. Ու ձեռք զարկին անոնց, և բանտը դրին մինչև հետեւեալ օրը. ինչու որ ալ իրիկուն էր։ Բայց ան խօսքը լսողներէն շատերը հաւատացին, ու մարդոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ։ 5 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը մկտեղ ժողովուեցան անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիրները Երու- 6 սաղէմի մէջ. Եւ Աննա քահանայապետը՝ ու Կայիափան՝ և Յովհաննէսը՝ ու Աղէքսանդրոսը, և ան ամէնը որ քահանայապետի ցեղէ 7 էին. Եւ զանոնք մէջտեղը կայնեցուցած՝ կը հարցնէին. «Ի՞նչ զօրութիւնով կամ ի՞նչ անունով 8 ըրիք դուք աս բանը։ Պետրոս Հոգիով Սրբով լեցուած՝ ըսաւ անոնց. Ով ժողովուրդին իշխանները և Իսրայէլի ծերերը. 9 Թէ որ մենք այսօր տկար մարդու մը եղած բարիքին համար կը քննուինք, թէ ինչ միջոցով անիկայ 10 բժշկուեցաւ, ձեզի ամէնքնուդ, ու բոլոր Իսրայէլի ժողովուրդին, Էսր Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք, և Էսրն որ Աստուած մեռելներէն յարուց, «Հա- անով ասիկայ ձեր առջեւը բժըշ- 11 կուած կեցեր է։ Էսրնիկայ է ան քարը ձեզմէ շինողներիդ անարգուած, որ անկիւնի գլուխ եղաւ. 12 Եւ ուրիշ մէկով մը փրկութիւն չկայ. ինչու որ անկէ ի զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ տրուած, որ անով 13 կարող ըլլանք փրկուելու։ Իսկ անոնք Պետրոսին ու Յովհաննէսին համարձակութեանը նայելով, Եւ հասկրնալով որ տղէտ ու առանց ուսման մարդիկ են, կը զարմանային. և իմացան որ անոնք Յիսու- 14 սին հետն էին. Ու ան բժշկուած մարդը տեսնելով՝ որ Էանոնց հետ կայներ էր, չէին կրնար «ընդդէմ 15 բան մը խօսիլ։ Եւ հրամայելով անոնց՝ որ աւետանէն դուրս ելլեն, 16 իրարու հետ խորհուրդ ըրին, Եւ ըսին. Էի՞նչ ընենք աս մարդոցը, ինչու որ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է Թէ ասոնց ձեռքովը երեւելի հրաշք մը եղաւ, ու մենք չենք կրնար ուրանալ։ 17 Միայն Թէ ժողովուրդին մէջը ալ աւելի չտարածուելու համար՝ սաստիկ սպառնալիք ընենք անոնց, որ ան անունով Էմկէմն ալ չըլլայ որ 18 մարդու բան խօսին։ Էնոնք Եւ զանոնք կանչելով պատուիրեցին անոնց՝ որ ամենևին չխօսին և չսոր- 19 վեցընեն Յիսուսի անունովը։ Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց՝ ու ըսին. Էթէ որ Աստուծոյ առջեւը ուղիղ է որ Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ը- 20 նենք, դուք դատեցէք։ Վասն զի մենք կան որ տեսանք ու լսե- 21 ցինք, չենք կրնար չխօսիլ։ Իսկ անոնք նորէն սպառնալիք ընելէն ետև՝ արձակեցին զանոնք, բան մը չգտնելով Թէ ինչպէս պատժեն զանոնք Յժողովուրդին համար, ինչու որ ամէնքն ալ զԱստուած կը փառաւորէին Եղած բանին հա- 22 մար։ Վասն զի ան մարդը քառասուն տարեկանէն աւելի էր, որուն վրայ աս բժշկութեան հրաշքը եղաւ։

23 Եւ «Էնէ արձակուելով՝ Էրեւնցներուն քովը եկան, ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և ծե- 24 րերը իրենց ըսին։ Անոնք ալ երբոր լսեցին, միաբանութեամբ ձայներնին Աստուծոյ վերցուցին՝ ըսելով. Ով Տէր, դուն ես ան Աստուածը՝ որ երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղած- 25 ները ստեղծեցիր, Որ քու ծառայիդ Դաւիթին բերնովը խօսեցար. Ինչու՞ հեթանոսները խռովութիւն ըրին, ու ժողովուրդնե-

Ցամք Տեառն 33

Է Սաղ · ԺԶբ · 22 · Ես · Իբ · 16 · Մաա · իա · 42 ·

Ը Մաա · ա · 21 · Գլ · Ժ · 43 · = Տիմ · բ · 5 · 6 ·

Ը Մաա · Ժա · 25 · = Կոր · ա · 27 ·

Ժ Գլ · գ · 11 ·

Ի Ցօհ · Ժա · 47 · ԼԳլ · գ · 9 · 10 ·

Ի Գլ · ե · 40 ·

Ի Գլ · Իբ · 29 ·

Լ Գլ · Իբ · 15 · = Ցօհ · ա · 1 · 3 · Հ Գլ · ա · 8 · բ · 32 ·

Լ Մաա · իա · 26 · Ղու · Ի · 6 · 19 · Իբ · 2 · Գլ · ե · 26 ·

ԼԳլ · գ · 7 · 8 ·

Ծ Գլ · Ժբ · 12 ·

Ա Գ Թագ · Ժթ · 15 ·

Ա Սաղ · բ · 1 ·

Ցամի Տեառն 33

Ա Մաս. իգ. 3։ Ղև. իր. 2։ իգ. 1, 8։ Ղև. ա. 35։ Ղև. գ. 18։ Ցոհ. ժ. 36։

Ա Կրն. 23։ գ. 18։

Ա Հմր 13, 31։ Գև. թ. 27։ ժգ. 46։ ժգ. 3։ ժթ. 8։ իգ. 26։ իր. 32։ Եփես. գ. 19։

Ա Հմր 27։

Գև. գ. 6, 16։

Գև. ր. 43։ ե. 12։

Ա Գև. ր. 2, 4։ ժգ. 26։

Բ Հմր 29։

Բ Գև. ե. 12։ Հռով. ժե. 5, 6։ Բ Կոր. ժգ. 11։ Փիլ. ա. 27։ ր. 2։ ա Պետ. գ. 8։

Ա Գև. ր. 44։

Գև. ա. 8։

Գև. ա. 22։

Գև. բ. 47։

Գև. բ. 45։

Ա Հմր 37։ Գև. ե. 2։

Գև. բ. 45։ գ. 1։

1 Այց մէկ մարդ մը Անանիա անունով իր կնկանը Սափիրային հետ մկտեղ ստացուածք մը ծախեց. 2 խեց. եւ անոր գինէն խոռնեց, որ կնիկն ալ գիտէր, ու մէկ բաժինը բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ։ 3 Եւ Պետրոս ըսաւ. Անանիա՝ ինչո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լեցուց, որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօսիս, ու ագարակին գինէն խոռնես. 4 Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ կեցեր էր, ու ծախուած ալ՝ քու իշխանութեանդ տակն էր. ատ ի՞նչ է՝ որ քու սրտիդ մէջ ասբանը դրիր. չէ թէ մարդոց սուտ 5 խօսեցար, հապա Աստուծոյ։ Եւ Անանիա ասխօսքերը լսելով՝ ինկաւ, ու հոգի տուաւ. և մեծ վախ ինկաւ ամենուն վրայ՝ որ ասլսեցին։ 6 Ու երիտասարդները ելան, ու պատռեցին անիկայ, և դուրս հանելով թաղեցին։ 7 Ու երբոր իրեք ժամու չափ վրան անցաւ, անոր կնիկը չգիտնալով ինչ որ եղեր 8 էր, ներս մտաւ. Եւ Պետրոս ըսաւ անոր. Ըսէ ինծի, ագարակը այնչափ ծախեցիք. ան ալ ը- 9 սաւ. Այո՛, այնչափ։ Ու Պետրոս ըսաւ անոր. Ատ ի՞նչ է՝ որ դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու. ահա քու էրիկդ թաղողներուն ոտքերը դրանը քովն են, քեզ ալ դուրս պիտի հանեն։ 10 Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ, ու հոգի տուաւ. և երիտասարդները ներս մտնելով անիկայ մեռած գտան, ու հանեցին 11 իր էրկանը քովը թաղեցին։ Եւ մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղեցիին վրայ՝ ու ամենուն վրայ՝ որ ասբաները լսեցին։

12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու հրաշքներ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ. և ամէնը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին 13 մէջն էին։ Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակեր անոնց յարելու. և հապա ժողովուրդը կը մեծարէր 14 անոնք. Եւ Տէրոջը հաւատացողները ալ աւելի կը շատնային, բազմութիւն երիկ մարդոց ու կնիկ- 15 ներու. Ընանկ որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին, և պատգարակներով ու մահիճներով կը դնէին, որ Պետրոսին անցնելու ատեն՝ գոնէ անոր շուքը անոնց 16 մէկուն վրայ հասնի։ Ու շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը երուսաղէմ կը ժողվուէր, հիւանդներ՝ և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով, որոնք ամէնն ալ կը բժշկուէին։

17 Ոտք ելաւ քահանայապետը՝ և

Ցամի Տեառն 33

Գև. գ. 37։

Թագ. ի. 2։ Բ Օր. իգ. 21։ Յոզ. և. 4։

Ղև. իր. 3։

Ցոհ. ժթ. 40։

Ա Հմր 3։ Մաս. գ. 7։

Ա Հմր 5։

Ա Հմր 5։ Գև. ր. 43։ ժթ. 17։

Գև. ր. 43։ ժգ. 3։ ժթ. 11։ Հռով. ժե. 19։ Բ Կոր. ժր. 12։ Եբր. ր. 4։

Գև. գ. 11։ գ. 32։

Ցոհ. թ. 22։ ժր. 42։ ժթ. 38։

Գև. ր. 47։ գ. 21։

Մաս. թ. 21։ ժգ. 36։ Գև. ժթ. 12։

Մար. ժգ. 17, 18։ Ցոհ. ժգ. 12։

Գև. գ. 1, 2, 6։

1 Ատոր եղաւ քահանայապետը Անանիա ու իր կինը Սափիրա իրենց կեղծաւորութեանը համար Պետրոսէն յանդիմանուելով՝ կը մեռնին։ 12 Առաքելոց շատ հրաշքներ ընելովը՝ 14 հաւատացեալները կը շատնան. 17 յետոյ առաքեալները վերսին բանտը կը դրուին. 19 բայց Տէրոջը հրեշտակը ազատելով զանոնք՝ կը պատուիրէ որ համարձակ քարոզեն ամենուն։ 21 Ուստի անոնք առտուընընելով՝ թէ՛ տաճարին մէջ՝ 29 և թէ տուներուն առջևը, 33 սպաննուելու վտանգի մէջ կ'իյնան, բայց Գամաղիելին խրատովը ոտի կը ելնեն, 40 միայն ծեծ կ'ուտեն, որուն համար փառք կու տան Աստուծոյ, և ամէն օր չեն դադարիր քարոզելէն։

Ցամք Ցեառն 33

բոլոր իր հետը եղողները, որոնք սաղմոսեցուց աղանդէն էին՝ նա-
18 խանձով լեցուած. 18 Ու առաքեալներուն ձեռք զարկին, և հասարա-
19 կաց բանտը դրին զանոնք։ 19 Բայց Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բան-
տին դռները բացաւ, ու դուրս
20 հանելով զանոնք՝ ըսաւ. 20 Գացէք՝ և տաճարին մէջը կայնելով՝ ժողո-
վուրդին խօսեցէք ձայս կենաց բո-
21 լոր խօսքերը։ Ու երբոր ա՛ւ լսեցին, տաճարը մտան առտուանց, և կը սորվեցընէին. իսկ 21 քահանայապետը եկաւ ու իր հետը եղողները՝ ու մէկտեղ կանչեցին ժողովքը, ու Իսրայէլի որդւոց բոլոր ծերակու-
ցը. և դրէթ խրկեցին բանտը՝ որ
22 զանոնք բերեն։ Ու երբոր սպա-
սաւորները գացին, զանոնք բան-
տին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան
23 պատմեցին, Եւ ըսին թէ՝ Բան-
տը ամէն զգուշութիւնով դո-
ցուած գտանք, ու պահապանները դռներուն առջևը կայնած, բայց բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք։
24 Ու երբոր էն քահանան, և 24 տա-
ճարին իշխանը ու քահանայապետները լսեցին ասոնց խօսքերը, կը զար-
մանային անոնց համար՝ թէ ինչ
25 պիտի բլլայ ան։ Եւ մէկը եկաւ պատմեց անոնց թէ, Ահա ան մարդիկը որ բանտը դրիք, տաճա-
րը կայներ են՝ և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն։ Ան ատենը իշ-
խանը սպասաւորներովը մէկտեղ գնաց զանոնք բերաւ՝ առանց բռնութեան, 26 քանզի ժողովուրդէն կը վախնային որ չքարկոծուին։
27 Ու բերին զանոնք ատեանը կայնեցուցին. և քահանայապետը ա-
28 նոնց հարցուց, ըսելով. 28 Չէ՞ որ սաստիկ պատուիրեցինք ձեզի, որ ասանկով չսորվեցընէք. և ահա Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք, և ան մարդուն արիւնը կ՚ուզէք մեր վրայ բերել։
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և առաքեալները՝ ու ըսին. 29 Աստուծոյ պէտք է հնազանդիլ քան թէ մարդոց։
30 Մեր հայրերուն Աստուածը Յիսուսը յարուցանեց, որուն որ դուք փայտէն կախելով սպաննեցիք։
31 Անիկայ Աստուած իր աջ ձեռքովը Առաջնորդ ու Փրկիչ ընելով բարձրացուց, Իսրայէլին ապաշխարութիւն և մեղաց թողութիւն տալու։
32 Եւ մենք ասոնց բաներուս համար անոր վկաներ ենք, ու Սուրբ Հոգին ալ՝ որուն որ Աստուած իրեն հնազանդ եղողներուն
33 տուաւ։ Եւ անոնք լսելով՝ խիստ կատղեցան, ու կը խորհէին որ զանոնք մեռցընեն։
34 Եւ ատեանին մէջ փարիսեցի մը ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը Գամաղիէլ էր, օրինաց վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջևը պատուաւոր մէկը, ու հրաման ըրաւ որ առաքեալները քիչ մը դուրս հա-
35 նեն. Եւ ըսաւ անոնց. Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգուշացէք ասոնց մարդոց համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք. Քանզի ասոնց օրերէն առաջ Թեւդասը ելաւ, իրեն համար ըսելով՝ թէ Ինքնիւ մէկ մըն է, ու թիւով չորս հարիւրի չափ մարդիկ իրեն յարեցան. որ ինքը սպաննուեցաւ, և ան ամէնը որ իրեն հնազանդեր էին՝ ցրուեցան, ու ոչ-
37 ինչ եղան։ Անոր ետևէն Գուդա Գալիլեացին ելաւ աշխարհագիր ըզաձ օրերը, և շատ ժողովուրդ իր կողմը ձգեց. ինքն ալ կորսուեցաւ, և ան ամէնը որ իրեն հնա-
38 զանդեր էին՝ ցիրուցան եղան։ Եւ հիմա ձեզի կ՚ըսեմ. Ատ մարդոցմէ մէկդի կեցէք, ու թող տուէք զանոնք, 38 ինչու որ եթէ ատ խորհուրդը կամ գործը մարդոցմէ է,
39 պիտի քակուի. 39 Հապա թէ որ Աստուծմէ է, չէք կրնար ատիկայ քակել, 39 չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ
40 մարտնչող գտնուիք։ Եւ անոնք հաւանութիւն տուին անոր. 40 ու առաքեալները կանչելով՝ ծեծեցին, և պատուիրելով որ Յիսուսին անունովը չխօսին, արձա-
41 կեցին զանոնք։ Անոնք ալ ժողովքին առջևէն գացին, 41 ուրախանալով որ Տէրոջ անունուան համար
42 արժանի եղան անարգուելու։ Եւ ամէն օր տաճարը ու տուներուն մէջ չէին դադարեր սորվեցընելէն ու Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէն։

ԳԼ. Զ.

1 Առաքեալները ուզելով որ աղքատներուն կերակուրին հոգ տարուի, նաև փոյթ ունենալով որ իրենք Աստուծոյ խօսքը՝ հոգիին կերակուրը մատակարարեն, 3 սարկաւագութեան պաշտօնը կը յանձնեն եօթը բնտրուած մարդոց, 5 որոնց մէկն էր Ստեփաննոս՝ հաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն. 12 որուն հետ վիճաբանողները չկրնալով պատասխան տալ՝ կը բռնեն զանիկայ, 13 և գրպարտութեամբ կ՚ամբաստանեն իբրև հայհոյիչ օրինաց և տաճարին։

1 Ու ան օրերը աշակերտները որ շատցան, 1 Հելլենացելոց կողմէն տրտունջ մը եղաւ Եբրայեցւոց դէմ. ինչու որ իրենց որբևարինները 1 ամէն օրուան սպասարկութեան մատակարարուելուն մէջ անտես կ՚ըլլային։ 2 Եւ տասներկուքը կանչեցին աշակերտներուն բազմութիւնը՝ ու ըսին. Մեզի չվայլեր Աստուծոյ խօսքը ձգել, ու սեղան-
3 ներու ծառայութիւն ընել։ Ուստի

Ցամք Ցեառն 33

Գ. Կոր. ժ. 3։

Փրկչին սովորական թուականէն իրիք տարի առաջ։

Ա. Կոր. ժե. 13։

Գ. Կոր. ե. 51։ Թ. 5։ իգ. 9։

Գ. Կոր. ժ. 18։ Բ Մատ. ժ. 17։ իգ. 34։ Մար. ժգ. 9։

Մատ. է. 12։ Հռով. ե. 3։ Բկր. ժբ. 10։ Փիլ. ա. 29։ Երբ. ժ. 34։ Ցակ. ա. 2։ ա Պետ. գ. 13, 16։

Գ. Կոր. բ. 46։ Ի Գ. գ. 20, 29։

Գ. Կոր. բ. 41։ գ. 4։ է. 14։ Հմր 7։ Բ Գ. Թ. 29։

Յիշ. Հելլենասէրներ Հրէից

Գ. գ. 35։ Եզ. ժբ. 17։

Ցամի Տեառն 33

Ել Օր · ա · 13 ։ Գլ · ա · 21 ։ Ժգ · 2 ։ ա Տիմ · գ · 7 ։
ՂԳլ · բ · 42 ։
Ել Գլ · ժա · 24 ։
ՃԳլ · բ · 5 ։ 26 ։ իա · 8 ։
Ի Ցայտ · բ · 6 · 15 ։
ՃԳլ · ա · 24 ։
Ել Գլ · բ · 17 ։ Թ · 17 ։ Ժգ · 3 ։ ա Տիմ · գ · 14 ։ և · 22 ։ բ Տիմ · ա · 6 ։
ՂԳլ · Ժբ · 24 ։ Ժթ · 20 ։ Կող · ա · 6 ։
Ել Ցօհ · Ժբ · 42 ։

Ժղ · իա · 15 ։ Գլ · ե · 39 ։ Տես Եզ · դ · 12 ։ Ես · Ծգ · 17 ։
Ել գ Թագ · իա · 10 · 13 ։ Մատ · իգ · 59 · 60 ։

ՀԳլ · իե · 8 ։ Ի Դան · Թ · 26 ։

եղբայրներ՝ Ի Ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէք՝ Բ-րէ վկայուած՝ Հոգւով Սրբով և իմաստութիւնով լեցո՛ն , որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք .
4 Ես մենք աղօթքի ու Ա-ծ-ն-յ
5 խօսքին պաշտօնին պարապինք ։ Եւ — խօսքը բոլոր բազմութեան առջևը հաճոյ երևցաւ . ու ընտրեցին Ստեփաննոսը՝ Ի հաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը , ու Փիլիպպոսը , և Պրոքորոնը , ու Նիկանովրան , և Տիմովնան , ու Պարմենան , Ի և Նիկողայոս նորադարձ Անտիոքացին .
6 Ասոնք առաքեալներուն առջևը կայնեցուցին . և անոնք ալ աղօթք ընելով՝ Ի ձեռքերնին անոնց վրայ դրին ։
7 Եւ Ա-ստուծոյ խօսքը կ'աճէր , ու աշակերտներուն թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի մէջ . Ե և քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին ։
8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ շնորհքով ու զօրութիւնով լցուած Ռ-ծ էր , մեծ հրաշքներ և նշաններ կ'ը-
9 Նէր ժողովուրդին մէջ ։ Բայց ո-մանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց , և Կիւրենացւոց՝ ու Աղեքսանդրացւոց Ի-ր-ն կ'ըսուէր , և -ն-ն որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն էին , ելան ու Ստեփաննոսին հետ վիճաբանութիւն կ'ը-
10 Նէին . Ի Եւ չէին կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը ու Հոգիին ,
11 որով կը խօսէր ։ Ի Ան ատենը հրապուրեցին քանի մը մարդիկ , որ ըսեն Թէ Մենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու Ա-ստուծոյ դէմ ։ Եւ
12 գրդռեցին ժողովուրդը՝ ու ծերերը՝ և գպիրները , ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին՝ ու ատեանը տարին ։
13 Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին , որոնք կ'ըսէին . Ա-ս մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ տեղին և օրէնքին դէմ .
14 Ի-քանզի լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր Թէ , Ա-ս Նազովրեցի Յիսուսը Ն պիտի քակէ աս տեղը , ու պիտի փոխէ Մովսէսին մեզի աւանդած
15 սովորութիւնները ։ Եւ ատեանը նստողներուն ամէնը երբոր անոր նայեցան , անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան ։

ԳԼ · Է

1 Ստեփաննոս իրեն դէմ եղած ամբաստանութեանը պատասխան տալով , 2 կը ցուցընէ Թէ ինչպէս Աստուած ընտրեր էր իրենց հայրերը , 37 և Թէ Մովսէս վկայութիւն բրած էր Քրիստոսի համար · 51 կը յանդիմանէ Հրէաները որ ապստամբ գտնուելով Աստուծոյ դէմ , սպանեցին զՔրիստոս՝ ան Արդարը՝ որուն համար մարգարէները կանխաձայներ էին , Թէ աշխարհք պիտի գայ ։ 54 Ասոր վրայ Հրէայք կը

քարկոծեն Ստեփաննոսը , որ իր հոգին Ցիսուսի յանձնելով՝ խնդարհութեամբ աղօթք կ'ընէ անոնց համար ։

Ցամի Տեառն 33

1 Ի՞ն ատենը քահանայապետը ըսաւ , Իրաւընէ աս բաները ատա՞նկ
2 են ։ Եւ անիկայ ըսաւ . — Մարդիկ եղբայրներ ու Հայրեր՝ մտիկ ըրէք . Փառաց Աստուածը մեր Հօրը Աբրահամին երևցաւ , քանի որ Միջագետի մէջ էր , դեռ Խառանի մէջ չբնակած . և ըսաւ անոր .
3 Ի-ելի՛ր քու երկրէդ և քու ազգականներէդ , ու եկո՛ւր ան երկիրը՝
4 որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ ։ Ան ատենը Ի-քաղդէացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ . և անոր Հօրը մեռնելէն ետև՝ անկ փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը , ուր որ դուք հիմա կը բնակիք ։
5 Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ , ոչ ալ ոտքի քայլ մը Ի-չ , Բայց խոստացաւ որ ասիկայ իրեն տայ իրբև կալուածք , և իրմէ ետև իր սերունդին , երբոր
6 դեռ ինքը որդի չուներ ։ Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ Թէ՝ Ի-նոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտ պիտի ըլլայ . ու պիտի ծառայեցընեն անիկայ՝ և չարչարեն
7 չորս հարիւր տարի ։ Եւ ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , ես պիտի դատեմ՝ բսաւ Աստուած , և անկէ ետև պիտի ելլեն Ի ու աս տեղս
8 զիս պաշտեն ։ Ընէ անոր Թլփատութեան ուխտը տուաւ , Ի ու ետքը Աբ-հ-մ Իսահակը ծնաւ , և Թլփատեց զանիկայ ութերորդ օրը . Ի Իսահակն ալ՝ Յակոբը Ն-ս , Ի Յակոբն ալ տասներկու Նահապետները ։
9 պետները ։ Ընէ Նահապետները Յովսեփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս գ-ր-ն-լ-ս ծախեցին . Բայց Աստուած անոր հետն էր .
10 Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն , Ի և անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջևը . ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի՝ ու իր բոլոր տանը վրայ ։
11 Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ , ու մեծ նեղութիւն , և մեր Հայրերը ուտե-
12 լիք չէին գտներ ։ Ի Եւ Յակոբ երբոր լսեց Թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի , առջի անգամին
13 մեր Հայրերը խրկեց ։ Ն Եւ երկրորդ անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչցուց ինքզինքը . ու Յովսեփին ազգը Փարաւոնին յայտնի եղաւ ։
14 Ընէ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր Հայրը Յակոբը՝ ե ու բոլոր ազգատոհմը , եօթանասունհինգ Հո-
15 գի ։ Ի Ե Յակոբ Եգիպտոս իջաւ ,

Ցամի Տեառն 33

յՆահ. խթ. 33։ Եւ. ա. 6։
ՆԵւ. ժգ. 19։ Ցես. իգ. 32։
ՀՆահ. իգ. 16։ լե. 19։
ՀՆահ. ժե. 13։ Հմր 6։
ՀԵւ. ա. 7, 8, 9։ Սաղ. ճե. 24, 25։

ՃԵւ. ա. 22։
ՀԵւ. բ. 2։
ՀԵրբ. ժա. 23։

ՀԵւ. բ. 3—10։

ՀՂու. իգ. 19։
ՀԵւ. բ. 11, 12։

ՀԵւ. բ. 13։

ՃՏես Ղու. ժբ. 14։ Գւ. գ. 7։

ՀԵւ. բ. 15, 22։ գ. 20։ ժբ. 3, 4։

ՃԵւ. գ. 2։

ՀՄաա. իբ. 32։ ԵրԲ. ժա. 16։

յու մեռաւ, ինքը ու մեր հայրերը։
16 Նեւ Սիքեմ տարուելով՝ Հան գնդեզմանին մէջը դրուեցան, որն որ Աբրահամ արծաթի գնով ծախու առեր էր Սիքեմի հօրէ Եմովրի
17 որդիներէն։ Ու երբոր մօտեցաւ խոստմունքին ատենը, որ Աստուած երդումով խոստացեր էր Աբրահամին, Ժողովուրդը աճեցաւ ու
18 շատցաւ Եգիպտոսի մէջ, մինչև որ ուրիշ թագաւոր մը եկաւ՝ որ Ցովսէփ չէր ճանչնար։
19 Անիկայ հնարք բանեցուց մեր ազգին դէմ՝ ու չարչարեց մեր հայրերը, մինչև անդամ Հանոնց տղաքը դուրս
20 ձգել որ չապրին։ Հնոյն ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ, և Աստուծոյ առջևը գեղեցիկ էր, որ իր հօրը տունը մեծցաւ իրեք ամիս։
21 Ու երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ, Փարաւոնին աղջիկը զանիկայ վերցուց, և իրեն իրրև որդի
22 մեծցուց։ Ու Մովսէս՝ Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ, Հև զօրաւոր էր իր խօս-
23 քերովը ու գործքերովը։ Ու երբոր քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը բնկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն
24 ընել։ Ու Իւրայէլէացիներէն մէկը հարստահարուած տեսնելով՝ պաշտպանեց, և զրկուածին վրէժը առաւ՝ ան Եգիպտացին սպաննե-
25 լով։ Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի իմանային՝ որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն պիտի տար. բայց ա
26 նոնք չիմացան։ Ու հետևեալ օրը անոնց դիմացը եկաւ՝ երբոր կը կռուէին, և խաղաղութիւն ընելու ստիպեց զանոնք, ըսելով. Մարդիկ՝ դուք եղբայրներ էք, ինչո՞ւ
27 մէկդմէկ կը զրկէք։ Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր, մերժեց զանիկայ՝ ու բաւ. Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան
28 ու դատաւոր դրաւ. Ջի՞ս Հսպանելդ կ՚ուզես, ինծոր որ երէկ Եգիպ-
29 տացին սպաննեցիր։ Նեւ Մովսէս ասոր խօսքին վրայ փախաւ, ու Մադիամի երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ, ուր որ երկու որդի ծնաւ։
30 Նեւ քառասուն տարի անցնելէն ետև՝ Սինայ լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոր՝
31 մորենիի կրակի բոցով։ Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ ան տեսիլքին վրայ. ու երբոր մօտեցաւ զննելու, Տէրոջը ձայնը եկաւ ա-
32 նոր, որ՝ Ես եմ քու հայրերուդ Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը, և Յակոբին Աստուածը. Մովսէս ալ վհատելով՝ չէր

33 համարձակեր զննելու։ Ու Տէրը ըսաւ անոր. Ոտքերուդ կօշիկները հանէ, ինչու որ ատ տեղը՝ որ դուն
34 կայներ ես, սուրբ երկիր է։ Ցիրաւի Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը տեսայ, ու լսեցի անոնց հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազատելու. և հիմա եկուր
35 քեզ Եգիպտոս խրկեմ։ Ըն Մովսէսը որ ուրացան՝ ու կ՚ըսէին. Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ, Աստուած անիկայ իշխան և փրկիչ խրկեց՝ ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մորենիին մէջ անոր երևցաւ։
36 Անիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին, ու կարմիր ծովուն մէջ, և անապատին մէջ քառասուն տա-
37 րի։ Ես Մովսէսն է՝ որ ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս Համարդարէ մը պիտի հանէ
38 ձեզի, Հանոր մօրիկ բրէք։ Ըսիկայ ան է որ անապատը ժողովքին մէջն էր, Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող Հրեշտակին հետ ու մեր հայրերուն հետ. Հոր կենդանի պատգամներ առաւ մեզի տալու.
39 Որուն մեր հայրերը չուզեցին ջառնդ ըլլալ. հապա մերժեցին, և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար-
40 ձան։ Նեւ բսին Ահարոնին. Մէզի աստուածներ շինէ՝ որ մեր առջևէն երթան. քանզի ան Մովսէսը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։
41 Հեւ ան օրերը որթ մը շինեցին, ու կուռքին զոհ մատուցին, և իրենց ձեռացը գործքերովը կը զուարճա-
42 նային։ ՀԱստուած ալ էրես դարձուց, ու թողուց զանոնք որ Հերկնից զօրքը պաշտեն. ինչպէս որ գրուած է մարգարէից գրքին մէջ, Միթէ հանապատին մէջ քառասուն տարի զոհեր ու պատարագներ մատուցիք ինծի՝ ով Իսրայէլի տուներ.
43 Եւ Մողոքին վրանը առիք, ու ձեր Հռեմփա աստուածոյն աստղը, ան պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագութիւն ընելու. Հես Հձեզ Բաբիլոնէն անդին պիտի փո-
44 խադրեմ։ Վկայութեան խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետն էր, ինչպէս որ Մովսէսին հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ Հոր տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկայ.
45 Հոր մեր հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով՝ Յեսուին հետ բերին զանիկայ ան ազգերուն կալուածքը, Հորոնք Աստուած վռնտեց մեր հայրերուն առջևէն մինչև Դաւիթին
46 օրերը, Հոր Աստուծոյ առջևը շնորհք գտաւ, յև ուզեց որ Յակո-

Ցամի Տեառն 33

Հեւ. գ. 5։ Ցես. Ե. 15։
ՀԵւ. գ. 7։

ՀԵւ. ժբ. 41։ լդ. 1։
ՀԵւ. է. բ. թ. ժ. ժա. ժգ. Սաղ. ճե. 27։
ՀԵւ. ժգ. 21, 27, 28, 29։
ՆԵւ. ժգ. 1, 35։
ՀԵր Օր. ժբ. 15, 18։ Գւ. գ. 22։
ՆՄաա. ժէ. 5։
ՀԵւ. ժԹ. 8, 17։
ՀԵս. կգ. 9։ Գաղ. գ. 19։ ԵրԲ. բ. 2։
ՀԵւ. իա. 1։ բ Օր. է. 27, 31։ լդ. 4։
ՅՈՀ. ա. 17։
ՆՀռով. գ. 2։
ՀԵւ. լբ. 1։
ՆԵր Օր. Թ. 16։ Սաղ. ճղ. 19։
ՀՍաղ. ճա. 12։ Եզեկ. ի. 25, 39։ Հռով. ա. 24։ բ Թես. բ. 10։
ՆԵր Օր. գ. 19։ ժէ. 3։ գ Թագ. ժէ. 16։ իա. 3։ ԵրեմՏ. ժԹ. 13։
ՀՆռով. է. 25, 26։
ՆԵւ. իե. 40։ իզ. 30։ ԵրԲ. բ. 5։ ՂՑես. գ. 14։
ՀՂԵեմ. Թ. 24։ Սաղ. իգ. 2։ Նր. 55։ Գւ. ժգ. 19։
ՀԱԹագ. ժգ. 1։ բ Թագ. է. 1։ Սաղ. ճԹ. 19։ Գւ. ժգ. 22։
յգ Թագ. բ. 17։ ա ՄՆ. իբ. 7։ Սաղ. ճլբ. 4, 5։

Ցամք Տեառն 33

ՆԴ Թագ. գ. 1։ ը. 20։ ա Մն. ԺԱ. 12։ բ Մն. գ. 1։ ՆԴ Թագ. բ. 27։ բ Մն. բ. 6։ գ. 18։ ԳԼ. ԺԱ. 24։ ✠ Ես. կգ. 1։ 2։ Մատ. Ե. 34. 35։ իգ. 22։ ՆԵԼ. լբ. 9։ ԼԴ. 3։ Ես. խբ. 4։ ՂԼՒ. իգ. 41։ բ Օր. Ժ. 16։ Երեմ. դ. 4։ գ. 10։ թ. 26։ Եզեկ. խդ. 9։ է բ Մն. ԼԴ. 16։ Մատ. իա. 35։ իգ. 34. 37։ ա Թես. բ. 15։ ✠ ԳԼ. գ. 14։ ✠ ԵՂ. ի. 1։ Գաղ. գ. 19։ Երր. բ. 2։ ՀԳԼ. Ե. 33։

✠ ԳԼ. գ. 5։

Բեզեկ. ա. 1։ Մատ. գ. 16։ ԳԼ. Ժ. 11։

ՅԴան. է. 13։ ✠ գ Թագ. իա. 13։ Ղուս. դ. 29։ Երր. Ժգ. 12։

ՃՂՒ. իգ. 16։ ✠ բ Օր. Ժգ. 9, 10։ Ժէ. 7։ Հմր 59։ ԳԼ. իր. 20։ ✠ ԳԼ. թ. 14։ ✠ Սազ. լ. 5։ Ղուս. իգ. 46։ ✠ ԳԼ. թ. 40։ ի. 36։ իա. 5։ Բ Մատ. Ե. 44։ Ղուս. գ. 28։ իգ. 34։ ✠ Հմր 57։ ԳԼ իր. 20։

բին Աստուծոյն բնակարան մը գըտ-
47 նէ ։ ✠ Ու Սողոմոն անոր տուն մը
48 շինեց ։ Ա Սակայն Բարձրեալը ձեռ-
քով շինուած տաճարներու մէջ
չ՚բնակիր , ինչպէս որ մարգարէն
49 կ՚ըսէ . ✠ Երկինքը իմ աթոռս է , ու
երկիրը իմ ոտքերուս պատուան-
դանն է . ինտո՞ր տուն պիտի շի-
նէք ինծի , կ՚ըսէ Տէրը . կամ ի՞նչ
ՂԻՒ ԸՆԷ իմ հանգստութեանս
50 տեղը . Չէ՞ որ ասոնք ամէնը իմ ձեռքս
51 շիներ է ։ Ա Ով խստապարանոցներ՝
ու Ա սրտով և ականջով չթլփա-
տուածներ . դուք ամէն ատեն
Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կե-
նաք , ինչպէս ձեր Հայրերը՝ անանկ
52 ալ դուք ։ Ա Մարգարէներէն ո՞րը
չհալածեցին ձեր Հայրերը . ու բա-
պաննեցին զանոնք՝ որ առաջուց
պատմեցին ան ✠ Արդարին գալուն
համար , որ դուք հիմա անոր մատ-
նիչները և սպաննողները եղաք .
53 ✠ Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակ-
ներուն մատակարարութեամբը՝ ու
չպահեցիք ։
54 Ես անոնք ասոնք բաները լսելով՝
սրտերնուն մէջ կը կատղէին ու ակ-
ռաներնին անոր վրայ կը կճռըց-
55 նէին ։ Բայց անիկայ ✠ Հոգւով
Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ
և տեսաւ Աստուծոյ փառքը , ու
Յիսուսն Ա՚ որ Աստուծոյ աջ կող-
մը կայներ էր , և ըսաւ . ✠ Ահա կը
տեսնեմ երկինքը բացուած , Ց ու
Որդին մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կող-
56 մը կայնած ։ Իսկ անոնք մեծաձայն
աղաղակելով՝ ականջներնին գոցե-
ցին , և ամէնը մէկէն վազեցին ա-
57 նոր վրայ . ✠ Ու քաղաքէն դուրս
հանելով՝ Ե կը քարկոծէին Ը-ՆՒ-Յ . .
և Վկաները իրենց հանդերձները
Ղ-Հ կը դնէին երիտասարդի մը ոտ-
քերուն քովը , որ Սօղոս կ՚ըսուէր ։
58 Եւ կը քարկոծէին Ստեփաննոսը ,
Ը որ աղօթք կ՚ընէր ու կ՚ըսէր . Ցէր
59 Յիսուս՝ Ե ընդունէ՛ իմ հոգիս ։ Ու
✠ ծնկան վրայ գալով՝ բարձրաձայն
աղաղակեց , Բ Ցէր՝ ասոնց մեղքը մի
սեպեր ատոնց . և ասը ըսելով՝ նոյն-
ջեց . Ը Սօղոս ալ կամակից էր անոր
սպաննուելուն ։

Ցամք Տեառն 34

Երուսաղէմ կը դառնայ ։ 26 Տէրոջ հրեշ-
տակը կը խրկէ Փիլիպպոսը՝ որ երթայ քարո-
զէ Եթովպացի ներքինիին , և մկրտէ զանի-
կայ ։

1 Ա՚ն օրը մեծ հալածում եղաւ
Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղե-
ցիին վրայ , ✠ և առաքեալներէն Ի՚
զատ՝ ամէնն ալ ցիրուցան եղան
Հրէաստանի ու Սամարիայի կո-
2 կիրներուն մէջ ։ Եւ աստուածա-
վախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցու-
ցին , Բ ու անոր վրայ մեծ ողբ ըրին ։
3 Բայց Սօղոս Ը եկեղեցիին չատ վնաս
կու տար , տուները կը մտնէր , է-
րիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝
բանտը դնել կու տար ։
4 Ը Եւ ան ցիրուցան եղածները կը
պտրտէին՝ ու խօսքը կը քարոզէին ։
5 Ի Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա-
ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քա-
6 րոզէր անոնց ։ Եւ ժողովուրդները
միաբան հաւանութեամբ Փիլիպ-
պոսին բսածներուն ուշադրութիւն
կու տային՝ լսելով ու տեսնելով ան
7 նշանները որ կ՚ընէր ։ Ա Վասն զի
շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները
մեծաձայն աղաղակելով՝ կ՚ելլէին ։
8 Եւ շատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին . Ու մեծ ուրախու-
թիւն եղաւ ան քաղաքին մէջը ։
Բայց Սիմոն անունով մարդ մը
կար՝ որ առաջուց ան քաղաքին մէջ
Ի մոգութիւն կ՚ընէր , ու Սամարա-
ցւոց ազգը կը զարմացընէր , Է իրեն
համար բսելով՝ Թէ մեծ մէկ մըն է .
10 Որ անոր ուշադրութիւն կու տային
ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը ,
և կ՚ըսէին . Ասիկայ Աստուծոյ մեծ
11 բսուած զօրութիւնն է ։ Շատ
ժամանակէ Ի՚ վեր կախարդութիւն-
ներով անոնք զարմացընելուն հա-
մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա-
12 յին ։ Բայց երբոր Փիլիպպոսին
հաւատացին՝ Բ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը ու Յիսուս Քրիս-
տոսի անունը վրայով կը քարո-
զէր , կը մկրտուէին Թէ էրիկ մար-
13 դիկ և Թէ կնիկ մարդիկ ։ Եւ
Սիմոն ինքն ալ հաւատաց , ու
մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսին
հետն էր . և տեսնելով ան նշան-
ները , ու մեծ զօրութիւնները որ
14 կ՚ըլլային , կը զարմանար ։ Իսկ
Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալ-
ները երբոր լսեցին Թէ Սամարացիք
Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են ,
Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց
15 խրկեցին . Որոնք իջնելով՝ աղօթք
ըրին անոնց համար Ե որ Սուրբ Հո-
16 գին առնեն . (Ի՚նչու որ դեռ
անոնց մէկուն վրայ իջած չէր ,
հապա միայն Ց Ցէր Յիսուսի անու-
17 նովը Ի մկրտուած էին .) Ե Ան ա-

✠ ԳԼ . ժա . 19։

Բ Ծն . իգ . 2։ ե . 10 ։ բ Թագ . գ . 31։ Ե ԳԼ . է . 57։ Թ . 1, 13, 21։ իր . 4։ իգ . 10 , 11 ։ ա Կոր . ԺԱ . 9։ Գաղ . ա . 13։ Փիլ . գ . 6։ ա Տիմ . ա . 13։

Դ Մատ . Ժ . 23 ։ ԳԼ . ԺԱ . 19։

Ի ԳԼ . զ . 5 ։

ՂՄար . ԺԶ . 17 ։

Ի ԳԼ . ԺԳ . 6 ։

Ը ԳԼ . է . 36 ։

Բ ԳԼ . ա . 3 ։

Ե ԳԼ . Ժ . 38։ Ի ԳԼ . ԺԹ . 2։ Ը ԳԼ . Ժ . 48։ ԺԹ . 5։

Ի Մատ . իբ . 19 ։ ԳԼ . Ր . 38 ։ Ե ԳԼ . գ . 6 ։ ԺԹ . 6 ։ Երր . գ . 2։

Ցամի Տեառն 34

տունը ձեռքերնին դրին անոնց վրայ,
18 ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին։ Երբոր տեսաւ Սիմոն՝ թէ առաքեալները անոնց վրայ ձեռք դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի, անոնց ստակ
19 մատուց՝ ու ըսաւ. Ինծի՛ ալ աս իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս զի որու վրայ ձեռք դնեմ, անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ. Բայց Պետրոս ըսաւ անոր. Քու արծաթդ քեզի հետ թող կորսուի՛. ինչու որ [Աստուծոյ պարգեւը կարծեցիր
21 թէ հաստակով կ'առնուի։ Դուն աս բանին մէջ մասն ու բաժին չունիս. ինչու որ քու սիրտդ Ա-
22 տուծոյ առջեւը շիտակ չէ։ Ուստի աս քու չարութենէդ զեղջի՛ եկուր, ու Աստուծոյ աղաչէ՛. Գուցէ ներուի քեզի քու սրտիդ
23 միտքը. Որովհետեւ ես քեզ դառնութեան դառնութեան մէջ, և անիրաւութեան կապին մէջ կը տեսնեմ։
24 Նեմ։ Սիմոն պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Դուք ինծի համար աղօթք ըրէք Տէրոջը, որ աս ձեր ըսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ։
25 Անոնք ալ վկայութիւն տալով՝ Աստուծոյ խօսքը խօսելէն ետեւ, դարձան Երուսաղէմ. և Սամարացւոց շատ գեղերուն մէջ աւետարանը քարոզեցին։
26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպպոսին խօսեցաւ՝ ըսելով. Ելի՛ ու գնա դուն հարաւային կողմը՝ անճամբան, որ Երուսաղէմէն դէպ՝ի Գազա կ'իջնէ, որ անապատ տեղ
27 մըն է։ Ան ալ ելաւ գնաց. և ահա Եթէովպացի ներքինի մարդ մը՝ Եթէովպացւոց Կանդակա թագուհիին մէկ գործակորը, որ ինքը անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր, որ Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագու-
28 թիւն ընելու. Եւ դէպ ետ կը դառնար, ու իր կառքը նստած՝ Եսայի մարգարէին կարդար։
29 Եւ Հոգին ըսաւ Փիլիպպոսին. Մօտեցի՛ր, և ատ կառքին
30 քովը գնա։ Փիլիպպոս ալ վազելով մօտ գնաց՝ ու մտիկ կ'ընէր որ Եսայի մարգարէին կարդար, և ըսաւ. Կարդացածդ
31 կը հասկրնա՞ս արդեօք։ Ան ալ ըսաւ. Ինտո՞ր կրնամ հասկնալ, թէ որ մէկը ինծի չառաջնորդէ. ու աղաչեց Փիլիպպոսին՝ որ ելլէ
32 իր քովը նստի։ Եւ գրքին մէջ կարդացած տեղը ասկէ էր. Ոչխարի պէս մորթուելու տարուեցաւ, ու իր խուզողին առջեւը մունջ
33 գառնուկի պէս՝ անանկ իր բերանը չբանար. Իր խոնարհութեանը մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ, և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի

պատմէ. Ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի։ Ներքինին պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու ըսաւ. Կ'աղաչեմ քեզի, մարգարէն որո՞ւ համար կ'ըսէ աս. իրե՞ն համար, թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար։ Իսկ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ, և գրքին աս խօսքէն սկսե-
36 լով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր։ Ու երբոր ճամբան կ'երթային, ջուրի մը քով եկան. ու ըսաւ ներքինին. Ահա ջուր, ի՞նչ բան զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն։
37 [Եւ Փիլիպպոս ըսաւ անոր. Եթէ որ բու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս, կարելի է. անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Կը հաւատամ թէ Յիսուս Քրիստոսը Որդի
38 Աստուծոյ է։] Ու հրաման ըրաւ որ կառքը կայնեցընեն. և երկուքնին ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոսը ու ներքինին, և մկրտեց զանիկայ։
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան, Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպոսը, և ալ ներքինին անիկայ չտեսաւ, ու իր ճամբան կ'երթար
40 ուրախութեամբ։ Բայց Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ. ու պտրտելով բոլոր քաղաքներուն աւետարան կը քարոզէր, մինչև որ ինքը Կեսարիա եկաւ։

ԳԼ. Թ

1 Սօղոս՝ Դամասկոս երթալու ճամբուն վրայ 4 Տէրոջը կ'իյնայ, և կը տեսնէ զՔրիստոս. 10 առաքելական պատգամին կը կանուխ, 18 և Ընծայիչն կը մկրտի. 20 Համաձայն գՔրիստոսոս կը քարոզէ։ 23 Հրէայք կը խորհին զանիկայ սպաննել. 29 Նմանապէս Ցոյներ. բայց Սօղոս անոնց ձեռքէն կը փախչի։ 31 Եկեղեցին խաղաղութիւն կը վայելէ. Պետրոս կը բժշկէ Ենէա անուն անդամալոյծը, 36 և Ցոպէին կը յարուցանէ։

1 [Հայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 քովը գնաց. Եւ անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարանները, որ եթէ ան ճամբուն հետեւողներ գտնելու ըլլայ, երիկ մարդիկ կամ կիներ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ։ Ու երբոր կ'երթար, ու Դամասկոսին մօտեցաւ, յանկարծ իր բոլորտիքը եր-
4 կինքէն լոյս մը փայլատակեց. Եւ ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն. Սաւուղ՝ Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։
5 Եւ անիկայ ըսաւ, Ո՞վ ես դուն՝ Տէր. և Տէրը ըսաւ. Ես եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալածես. Դժուար բան է քեզի խթանի դէմ
6 կիպ զարնել։ Ան ալ դողով ու ապշութեամբ ըսաւ. Տէր՝ ի՞նչ
7 կ'ուզես որ ընեմ։ Եւ Տէրը ըսաւ

Ցամի Տեառն 34

ՂՂ. Դ. 27։ ԳԼ. ԺԸ. 28։

ԳԼ. Բ. 38։ Ժ. 45։ ԺԱ. 17։ ՀՄաա. Ժ. 8։ Տես գ թագ. Ե. 16։

-ԳԼ. Ժ. 47։

ՅԴան. Գ. 27։ Բ Տիմ. Բ. 25։ ՂԵբր. Ժբ. 15։

*Շ-ա նե-նէր ըն-նէ -- 37 հ-մ-բը։

ՂՄաա. Իբ. 19։ Մար. Ժգ. 16։

ՂՄաա. Ժգ. 16։ Ցօ-ի գ. 70։ թ. 35, 38։ Ժա. 27։ ԳԼ. Թ. 20։ ա Ցօհ. գ. 15։ ե. 5. 13։

ՂԳթագ. Ժբ. 12։ գ թագ. Բ. 16։ Եզեկ. գ. 12, 14։

ՃՍոփ. գ. 10։

ՃՑօհ. Ժբ. 20։

ՂԵսա. Ծգ. 7, 8։

Ցամի Տեառն 34

ՂՂ. Դ. 27։ ԳԼ. Ժբ. 28։

ՃԳ. Տ. 35 -ԳԼ. Բ. 3։ Գազ. ա. 13։ ա Տիմ. ա. 13։

ՃԳ. Իբ. 6։ Իգ. 12։ ա Կոր. Ժե. 8։

ՃՄաա. Իե. 40։ Եբ։

ՃԳԼ. Ե. 39։ †Ո-ա-ն՝ նե-նէն։

ՂՂ. Գ. 10։ ԳԼ. Բ. 37։ Ժգ. 30։

Ցամի Տեառն 35

անոր" . Ելի՛ր , ու քաղաքը մտիր , և քեզի պիտի զրուցուի ինչ որ պարտիս ընել . Հիակ ան մարդիկը որ իր հետը կ'երթային , ապշած կեցեր էին . ձայնը միայն կը լսէին , 8 բայց մէկը չէին տեսներ ։ Եւ Սօղոս դետնէն ելաւ , ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ . ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին՝ ու Դամասկոս մտցուցին ։ 9 Եւ իրեք օր կեցաւ առանց տեսնելու , և ոչ կերաւ , ոչ ալ խմեց ։

10 Ու Անանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ . Ա՛նանիա . ան ալ ըսաւ . Տէ՛ր՝ ահա 11 հո՛ս եմ ։ Եւ Տէրը ը՛ն անոր . Ելի՛ր ու գնա՝ ան փողոցը՝ որ Ուղիղ կ'ըսուի , և հո՛ն Յուդային տանը մէջ փնտռէ՝ Սօղոս անունով Տարսոնացի մը . վասն զի ահա աղօթք կ'ընէ . 12 Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Անանիա անունով՝ ներս մտած , և ձեռքը իր վրայ դրած , որ տեսնէ ։ 13 Անանիան ալ պատասխան տուաւ . Տէ՛ր՝ շատերէն լսեցի ան մարդուն համար՝ թէ որչափ չարիքներ ըրաւ քու սուրբերուդ Երուսաղէմի մէջ . 14 Եւ հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնը , որ քու անունդ կը կանչեն ։ 15 Բայց Տէրը ըսաւ անոր . Գնա՛ դուն . Ինչու որ անիկայ ինծի ընտիր ամանն մըն է , իմ անունս կրելու Հեթանոսներուն ու Թագաւորներուն և Իսրայէլի որդւոցը առջեւը . 16 Ես իրեն պիտի ցուցընեմ թէ որչափ պէտք է իրեն՝ իմ անունս համար նեղութիւն քաշել ։ 17 Եւ Անանիա գնաց՝ ու ան տունը մտաւ , հա ձեռքը անոր վրայ դնելով՝ ըսաւ . Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց , ան Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երևցաւ՝ երբոր կու գայիր . որպէս զի տեսութիւնդ առնես , ու Հոգւով Սրբով լեցուիս ։ 18 Անոր վրայ դնելով՝ ուժը վրան եկաւ . Ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետը կեցաւ ։ 19 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը , թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին ։ 20 Եւ ամէն լսողները մեծապէս զարմացեր էին , ու կ'ըսէին . Ասիկայ ան չէ՞ , որ Երուսաղէմի մէջ կը կործանէր անոնք որ այս անունը կը կանչէին . և հոս ալ ան բանին համար եկած էր , որ անոնք կապած՝ 22 քահանայապետներուն տանի ։ Բայց Սօղոս՝ ալ աւելի կը զօրանար , և Դամասկոսի մէջ բնակող Հրեաները կը պապանձեցնէր , ապացուցանելով թէ Քրիստոս ասիկայ է ։ 23 Կայ է ։ Ու շատ օրեր անցնելէն ետքը՝ Հրեաները խորհուրդ բրին 24 որ անիկայ սպաննեն ։ Բայց Սօղոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռները կը սպասէին որ անիկայ 25 սպաննեն ։ Իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկայ , ու զամբիւղով մը կախելով՝ պատէն վար իջեցուցին ։

26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ , կը ջանար աշակերտներուն յարելու . բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ , չհաւատալով թէ անիկայ աշակերտ է ։ 27 Բայց Բառնաբաս անիկայ առնելով՝ առաքեալներուն տարաւ , ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ , և թէ անոր հետ խօսեցաւ , և թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց Յիսուսի անունով ։ 28 Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց հետ կը մտնէր ու կ'ելլէր , Տէր Յիսուսին անունովը համարձակ քարոզելով ։ Նաև Հելլենացիներուն դէմ կը խօսէր՝ և վիճաբանութիւն կ'ընէր . Ա՛նոնք ալ կը փնտռէին անիկայ սպաննել ։ 30 Իսկ եղբայրները իմանալով՝ զանիկայ կեսարիա իջեցուցին , և Տարսոն խրկեցին զանիկայ ։

31 Ուստի ամէն եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունէին , և շինուելով կ'ընդունէին , ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութեամբը քալելով կ'աճէին ։

32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտրտէր , Լիւդիա բնակող սուրբերուն ալ իջաւ ։ 33 Հոն մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը Ենէա էր , ութը տարիէ ի վեր մահիճը պառկած անդամալոյծ . 34 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր . Ենէա՛ , Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ . ելի՛ր ու քու անկողինդ շինէ՛ . ան ալ շուտ մը ելաւ ։ 35 Եւ Լիւդեայի ու Սարոնի մէջ բնակողները ամէնը անիկայ տեսան , ու Տէրոջ դարձան ։ 36 Տէրոջը դարձան ։ Եւ Յոպպէի մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝ անունը Տաբիթա , (որ թարգմանուելով՝ Այծեմիկ կ'ըսուի .) ասիկայ լեցուած էր բարի գործերով ու ողորմութիւններով , որ ինքը Հիւանդացաւ ու մեռաւ . լուացին անիկայ՝ և վերի սենեակ

Ցամի Տեառն 35

դրին ։ 38 Ու Լիւդդա Յոպպէի մօտ ըլլալուն համար՝ աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է՝ երկու մարդ խրկեցին անոր՝ Հրեշտակին ։ 39 Ելաւ Պետրոս անոնց հետ գնաց՝ ու երբոր հասաւ՝ վերի սենեակը տարին ։ Ու այրիներ բոլորը լալով անոր քով կեցեր էին՝ Տաբիթա անոնց հետ ըրած ատեն շապիկներն ու հանդերձները ցոյց տալով ։ 40 Պետրոս բոլորը դուրս հանեց , ծունկի եկաւ ու աղօթք ըրաւ , և մարմնին դառնալով ըսաւ . Տաբիթա՛ , ելի՛ր ։ Ան ալ աչքերը բացաւ , և Պետրոսը տեսնելով՝ նստաւ ։ 41 Ան ալ ձեռքը տուաւ անոր , ոտքի հանեց զայն ։ Ու սրբերը և այրիները կանչելով՝ կենդանի կեցուցեր էր զայն ։ 42 Ու ամբողջ Յոպպէի մէջ յայտնի եղաւ , և շատեր հաւատացին Տիրոջ ։ 43 Ու շատ օրեր Յոպպէի մէջ Սիմոն անունով դարբնի մը քով կեցաւ ։

10 Ու Կեսարիա Կոռնելիոս անունով մարդ մը կար , հարիւրապետ Իտալական գունդին ։ 2 Ան և իր տունը բոլորը աստուածավախ էին , և ողորմութիւններ կ'ընէին ժողովուրդին , և միշտ Աստուծոյ կ'աղօթէր ։ 3 Ան տեսիլքի մէջ յայտնի տեսաւ , մօտաւորապէս իններորդ ժամուն , Աստուծոյ հրեշտակը որ մտաւ անոր քով և ըսաւ անոր . Կոռնելիո՛ս ։ 4 Ան ալ նայեցաւ անոր , և վախցած՝ ըսաւ . Ի՞նչ է , տէ՛ր ։ Ան ալ ըսաւ անոր . Քու աղօթքներդ և ողորմութիւններդ յիշատակ ելան Աստուծոյ առջեւ ։ 5 Հիմա մարդիկ ղրկէ Յոպպէ , և Սիմոն մականունով Պետրոսը կանչել տուր ։ 6 Ան կը հիւրընկալուի Սիմոն անունով դարբնի մը տունը , որուն տունը ծովեզերքն է ։ Ան քեզի պիտի ըսէ թէ ինչ որ պարտիս ընել ։ 7 Երբոր անոր հետ խօսող հրեշտակը գնաց , կանչեց իր տան երկու ծառաները և զինուորներէն աստուածավախ մը՝ որ անոր կը սպասէր ։ 8 Ու ամէն բան անոնց պատմելով՝ զանոնք Յոպպէ ղրկեց ։

9 Միւս օրը՝ անոնք ճամբան էին , և քաղաքին մօտեցան , մօտաւորապէս վեցերորդ ժամուն Պետրոս տանիքը ելաւ աղօթելու ։ 10 Ու սոված եղաւ , և ուզեց ուտել ։ Մինչ պատրաստութիւն կ'ընէին , հոգեհանգոյց եղաւ ։ 11 Ու երկինքը բացուած տեսաւ , և մեծ սաւանի մը պէս բան մը որ չորս կողմերէն կապուած՝ երկրի վրայ կ'իջնէր ։ 12 Ուր որ չորքոտանի անասուններ , և գետնի սողուններ , և երկնքի թռչուններ կային ։ 13 Ձայն մը եղաւ անոր . Ելի՛ր Պետրոս , մորթէ՛ և կե՛ր ։ 14 Պետրոս ալ ըսաւ . Ո՛չ , Տէ՛ր , վասն զի երբեք ոչ սուրբ և ոչ պղծութիւն ունեցած բան մը կերած չեմ ։ 15 Ձայնը երկրորդ անգամ ալ անոր ըսաւ . Զոր Աստուած սրբեց , դուն պղծութիւն մի՛ ըներ ։ 16 Ասիկա երեք անգամ եղաւ , և անմիջապէս բանը երկինք վերցուեցաւ ։ 17 Ու Պետրոս իր մտքին մէջ կը տարակուսէր թէ ինչ կրնայ ըլլալ տեսիլքին իմաստը զոր տեսեր էր , ահա Կոռնելիոսի ղրկած մարդիկը Սիմոնի տունը հարցուփորձ ըրած՝ դրան առջեւ կեցեր էին ։ 18 Ձայն տուին և հարցուցին թէ Սիմոն մականունով Պետրոսը հոն հիւրընկալուի՞ ։ 19 Ու Պետրոս տեսիլքին վրայ մտածելուն՝ Հոգին ըսաւ անոր . Ահա երեք մարդ քեզ կը փնտռեն ։ 20 Ելի՛ր ուրեմն , իջի՛ր և անոնց հետ գնա՛ առանց տարակուսելու , վասն զի ես զանոնք ղրկեցի ։ 21 Ու Պետրոս իջաւ մարդոց ըսաւ . Ահա ես եմ՝ զոր կը փնտռէք ։ Ի՞նչ պատճառի համար եկած էք ։ 22 Անոնք ալ ըսին . Կոռնելիոս հարիւրապետը՝ արդար մարդ մը և Աստուածավախ , և ամբողջ ազգին Հրեաներուն լաւ անուն ունեցող՝ սուրբ հրեշտակէ մը հրահանգ առաւ քու տունդ կանչել տալու և քու խօսքերդ լսելու ։ 23 Ուստի ներս կանչեց զանոնք և հիւրընկալեց ։

Յաջորդ օրը Պետրոս ելաւ անոնց հետ գնաց , և Յոպպէի եղբայրներէն ոմանք ալ անոր հետ գացին ։ 24 Ու միւս օրը Կեսարիա մտան ։ Կոռնելիոս ալ անոնց կը սպասէր՝ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները հաւաքելով ։ 25 Ու երբոր Պետրոս մտաւ՝ Կոռնելիոս ընդառաջ ելաւ , և ոտքերուն առջեւ իյնալով երկրպագութիւն ըրաւ ։ 26 Բայց Պետրոս զայն վերցուց՝ ըսելով . Ելի՛ր , ես ալ մարդ եմ ։ 27 Ու անոր հետ խօսելով՝ ներս մտաւ , և շատ մարդիկ ժողվուած գտաւ ։ 28 Ըսաւ անոնց . Դուք գիտէք թէ օտար ազգի մարդու մը հետ ընկերանալը կամ անոր մօտենալը Հրեայ մարդուն համար անօրէնութիւն է , բայց Աստուած ինծի ցոյց տուաւ որ ոչ մէկ մարդ պղծութիւն կամ անմաքրութիւն չըսեմ ։ 29 Ասոր համար ալ առանց ոեւէ առարկութեան հրաւիրուած եկայ ։ Ուրեմն կը հարցնեմ՝ ինչո՞ւ համար զիս կանչեցիք ։ 30 Կոռնելիոս ըսաւ . Չորս օր առաջ մինչեւ այս ժամը պահեցի , և իններորդ ժամուն տունս աղօթք կ'ընէի , և ահա մարդ մը փայլուն հանդերձներով իմ առջեւս կայնեցաւ , 31 և ըսաւ . Կոռնելիո՛ս , քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու ողորմութիւններդ յիշատակ եղան Աստուծոյ առջեւ ։ 32 Ուրեմն մարդիկ ղրկէ Յոպպէ , և Սիմոն մականունով Պետրոսը կանչել տուր ։ Ան հիւրընկալուի Սիմոն դարբնի տունը , որ ծովեզերքն է ։ Ան երբոր գայ՝ քեզի պիտի խօսի ։ 33 Ուստի անմիջապէս մարդիկ ղրկեցի քեզի , և դուն բարի ըրիր որ եկար ։ Հիմա ուրեմն մենք ամէնքս Աստուծոյ առջեւ ներկայ ենք՝ քեզի հրամայուած ամէն բան լսելու ։ 34 Ուստի Պետրոս բերանը բանալով ըսաւ . Ճշմարտապէս կը հասկնամ թէ Աստուած երեսառութիւն չունի , 35 հապա ամէն ազգի մէջ իրմէ կը վախնայ և արդարութիւն կ'ընէ՝ անոր ընդունելի է ։ 36 Զոր խրկեց Իսրայէլի որդւոցը , Յիսուս Քրիստոսով խաղաղութիւն աւետելով , (ասիկա է ամէնուն Տէրը ։) 37 դուք գիտէք այն խօսքը որ ամբողջ Հրէաստանի մէջ եղաւ , սկսելով Գալիլեայէն՝ յետ այն մկրտութեան զոր Յովհաննէս կը քարոզէր ։ 38 Յիսուսի Նազովրեցիին թէ ինչպէս Աստուած Սուրբ Հոգւով և զօրութեամբ օծեց զայն , որ շրջեցաւ բարիք ընելով և բոլոր սատանայէն նեղուածները բժշկելով , վասն զի Աստուած անոր հետ էր ։ 39 Ու մենք անոր ըրած բոլոր բաներուն վկաներն ենք՝ որ ինքը ժողովուրդին և Երուսաղէմի մէջ ալ սպաննեցին՝ կախելով փայտի վրայ ։ 40 Զայն Աստուած երրորդ օրը յարուցանելով՝ ցոյց տուաւ զայն , 41 ոչ թէ ամէն ժողովուրդին , հապա Աստուծոյ նախընտրած վկաներուն՝ մեզի որ անոր մեռելներէն յարութենէն ետքը հետը կերանք և խմեցինք ։ 42 Ու մեզի պատուիրեց որ ժողովուրդին քարոզենք և վկայենք թէ Աստուած զանիկայ դատաւոր ըրաւ կենդանիներուն և մեռելներուն ։ 43 Անոր վկայեցին բոլոր մարգարէները՝ թէ անոր անունովը ամէն մարդ որ կը հաւատայ անոր՝ մեղքերու թողութիւն պիտի առնէ ։

44 Դեռ այս խօսքերը ըսելուն՝ Հոգին իջաւ բոլոր անոնց վրայ որ խօսքը կը լսէին ։ 45 Ու հաւատացեալ թլփատութենէ եղող բոլոր անոնք որ Պետրոսի հետ եկեր էին՝ զարմացան , որ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը հեթանոսներուն ալ թափուեցաւ ։ 46 Վասն զի լեզուներով կը խօսէին և Աստուած կը մեծցնէին ։ Ատոր վրայ Պետրոս պատասխանեց ։ 47 Կրնա՞յ մէկը արգիլել ջուրը որ չմկրտուին անոնք որ մեզի պէս Սուրբ Հոգին ընդունեցին ։ 48 Ու հրամայեց որ Յիսուս Քրիստոսի անունովը մկրտուին ։ Յետոյ խնդրեցին զանիկայ որ քանի մը օր մնայ անոնց հետ ։

11 Ու առաքեալները և եղբայրները որ Հրէաստանի մէջ էին՝ լսեցին թէ հեթանոսներն ալ Աստուծոյ խօսքը ընդունեցին ։ 2 Ուստի երբոր Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ , թլփատութենէ եղողները զանիկայ նախատեցին , 3 ըսելով . Անթլփատ մարդոց մտար և անոնց հետ կերար ։ 4 Ան ալ սկսաւ և հերքումով մը ամէն բան անոնց ըսաւ՝ ըսելով . 5 Ես Յոպպէ քաղաքին մէջ կ'աղօթէի , և տեսիլքի մէջ տեսայ որ սաւանի մը պէս բան մը որ չորս կողմերէն կապուած՝ երկնքէն իջաւ , և ինծի մինչեւ հոն եկաւ ։ 6 Որուն վրայ նայելով՝ մտածեցի և տեսայ երկրի չորքոտանի անասուններ , գազաններ , սողուններ և երկնքի թռչուններ ։ 7 Ալ լսեցի ձայն մը որ ինծի կ'ըսէր . Ելի՛ր Պետրոս , մորթէ՛ և կե՛ր ։ 8 Ես ալ ըսի . Ո՛չ , Տէ՛ր , վասն զի երբեք ոչ սուրբ և ոչ պղծութիւն ունեցած բան մը իմ բերնիս մէջ չմտաւ ։ 9 Ձայն մը երկրորդ անգամ երկնքէն ինծի ըսաւ . Զոր Աստուած սրբեց , դուն պղծութիւն մի՛ ըներ ։ 10 Ասիկա երեք անգամ եղաւ , և ամէնը նորէն երկինք վերցուեցաւ ։ 11 Ու ահա նոյն ատեն երեք մարդ որ Կեսարիայէն ինծի ղրկեցին՝ տունս եկան , որ կայնած էինք ։ 12 Ու Հոգին ըսաւ ինծի որ անոնց հետ երթամ՝ առանց տարակուսելու ։ Ու այս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ եկան , և մարդուն տունը մտանք ։ 13 Ան ալ պատմեց մեզի թէ ինչպէս հրեշտակը տեսեր էր իր տունը կայնած՝ և ըսեր էր անոր . Յոպպէ մարդիկ ղրկէ՝ և Սիմոն մականունով Պետրոսը կանչել տուր ։ 14 Ան քեզի խօսքեր պիտի ըսէ՝ որոնցմով դուն և քու ամբողջ տունդ պիտի փրկուիք ։ 15 Ու երբոր խօսիլ սկսայ , Սուրբ Հոգին անոնց վրայ իջաւ՝ ինչպէս մեզի սկիզբը ։ 16 Ես ալ Տէրոջը խօսքը յիշեցի , թէ ինչպէս ըսաւ . Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք ։ 17 Ուրեմն եթէ Աստուած անոնց տուաւ նոյն պարգեւը՝ որ մեզի տուաւ որ Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացինք , ես ո՞վ էի որ Աստուծոյ կրնայի արգիլել ։ 18 Ասոնք որ լսեցին՝ դադրեցան , և Աստուած փառաւորեցին՝ ըսելով . Ուրեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կեանքի համար ապաշխարութիւն տուաւ ։

19 Ուստի Ստեփանոսի համար եղած նեղութենէն ցրուեալները Փինիկէ , Կիպրոս և Անտիոքիա անցան , և ոչ ոքի բանը կը խօսէին՝ բայց միայն Հրեաներուն ։ 20 Բայց անոնցմէ կիպրացի և կիւրենացի ոմանք որ Անտիոքիա եկան , Յունաստանցիներուն ալ խօսեցան՝ Տէր Յիսուսի քարոզելով ։ 21 Ու Տէրոջ ձեռքը անոնց հետ էր , և մեծ թիւ մը հաւատալով՝ Տէրոջը դարձան ։ 22 Ու անոնց համբաւը Երուսաղէմի եկեղեցիին ականջները հասաւ , և Բառնաբասը ղրկեցին որ Անտիոքիա երթայ ։ 23 Ան երբոր հասաւ և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ՝ ուրախացաւ , և բոլորին խրատեց որ սրտի կամակորութեամբ Տէրոջը մնան ։ 24 Վասն զի ինքը բարի մարդ էր , և Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն ։ Ու բաւական ժողովուրդ Տէրոջը յաւելաւ ։ 25 Ուստի Բառնաբաս Տարսոն գնաց Սաւուղը փնտռելու ։ 26 Երբոր զանիկայ գտաւ՝ Անտիոքիա բերաւ ։ Ու ամբողջ տարի մը անոնց հետ եկեղեցիին մէջ ժողովեցան , և բաւական ժողովուրդ սորվեցուցին ։ Աշակերտները նախ Անտիոքիա քրիստոնեայ անուանուեցան ։ 27 Այդ օրերուն Երուսաղէմէն մարգարէներ Անտիոքիա իջան ։ 28 Ու անոնցմէ մէկը՝ Ագաբոս անունով , ելաւ և Հոգիին միջոցով յայտնեց թէ ամբողջ աշխարհի վրայ մեծ սով պիտի ըլլայ , որ եղաւ Կղավդիոսի օրերուն ։ 29 Ուստի աշակերտները որոշեցին՝ իւրաքանչիւրը իր կարողութեան չափ Հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն օգնութիւն ղրկել ։ 30 Ինչ որ ալ ըրին՝ Բառնաբասի և Սաւուղի ձեռքով երէցներուն ղրկեցին ։

12 Այդ ատենները Հերովդէս թագաւորը ձեռք արկաւ եկեղեցիին ոմանց չարչարելու ։ 2 Ու Յովհաննէսի եղբայր Յակոբոսը սուրով սպաննեց ։ 3 Ու տեսնելով որ Հրեաները կը հաճին՝ աւելցուց որ Պետրոսն ալ բռնէ ։ Ան ատեն խմորեղէնի տօներն էին ։ 4 Ուստի զանիկայ բռնեց և բանտը դրաւ՝ չորս չորեքհոգի զինուորներու պահպանութեան յանձնելով , մտադրելով որ զատկէն ետքը ժողովուրդին առջեւ հանէ զայն ։ 5 Ուստի Պետրոս բանտին մէջ պահուեցաւ ։ Բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ համար անոր վրայ ։ 6 Ու երբոր Հերովդէս զանիկայ հանելու էր , այդ գիշեր Պետրոս երկու զինուորներուն մէջ երկու շղթայով կապուած կը քնանար , և դռնապանները դրան առջեւ բանտը կը պահպանէին ։ 7 Ահա Տէրոջ հրեշտակը յանկարծ հոն կայնեցաւ , և լոյս մը սենեակին մէջ փայլեցաւ ։ Ան ալ Պետրոսի կողը զարնելով՝ զանիկայ արթնցուց՝ ըսելով . Արագ ելի՛ր ։ Ու շղթաները ձեռքերէն ինկան ։ 8 Հրեշտակը ըսաւ անոր . Գօտիդ կապէ՛ և կօշիկներդ հագի՛ր ։ Ան ալ այնպէս ըրաւ ։ Ու ըսաւ անոր . Վերարկուդ հագի՛ր և իմ ետեւէս եկո՛ւր ։ 9 Ան ալ ելաւ անոր ետեւէն գնաց , և չգիտցաւ թէ հրեշտակին ընելիքը իրական է , հապա կարծեց թէ տեսիլք մը կը տեսնէ ։ 10 Ու առաջին և երկրորդ պահակատունը անցնելէ ետքը՝ երկաթէ դուռը եկան որ դէպի քաղաքը կը տանի , որ ինքզինքմէ բացուեցաւ անոնց ։ Ու դուրս ելլելով՝ մէկ փողոց մը անցուցին , և անմիջապէս հրեշտակը անկէ հեռացաւ ։ 11 Ու Պետրոս ինքզինքը գտնելով՝ ըսաւ . Հիմա գիտցայ ճշմարտապէս թէ Տէրը իր հրեշտակը ղրկեց և զիս Հերովդէսի ձեռքէն ազատեց , և Հրեայ ժողովուրդին ամբողջ սպասածէն ալ ։ 12 Ու մտածելով՝ եկաւ Յովհաննէս Մարկոս մականունով Մարիամ մայրիկին տունը , ուր շատեր ժողովեալ աղօթք կ'ընէին ։ 13 Ու երբոր դրան դուռը զարկաւ՝ աղախին մը՝ Հռոդէ անունով , եկաւ որ լսէ ։ 14 Ու Պետրոսի ձայնը ճանչնալով՝ ուրախութենէն դուռը չբացաւ , հապա ներս վազելով՝ պատմեց թէ Պետրոս դրան առջեւ կայնած է ։ 15 Անոնք ալ ըսին անոր . Խելագա՛ր ես դուն ։ Բայց ան կը հաստատէր թէ այդպէս է ։ Անոնք ալ կ'ըսէին . Անոր հրեշտակն է ։ 16 Բայց Պետրոս կը շարունակէր զարնել ։ Ուստի բանալով՝ զանիկայ տեսան , և զարմացան ։ 17 Ան ալ ձեռքով նշան ընելով անոնց որ լռեն , պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէրը զինքը բանտէն հանեց ։ Ու ըսաւ . Յակոբոսին և եղբայրներուն պատմեցէ՛ք այս ։ Ու ելաւ ուրիշ տեղ մը գնաց ։ 18 Առտուն զինուորներուն մէջ մեծ խռովութիւն եղաւ , թէ Պետրոսին ինչ եղաւ ։ 19 Հերովդէս զանիկայ փնտռելով՝ չգտաւ , հարցուփորձ ըրաւ պահակներուն , և հրամայեց որ տանին զանոնք ։ Ու Հրէաստանէն Կեսարիա իջաւ , և հոն կեցաւ ։

20 Հերովդէս Տիւրոսի և Սիդոնի մարդոց բարկացեր էր ։ Ուստի անոնք միաբանութեամբ անոր եկան , և Բղաստոս որ թագաւորին սենեկապետն էր՝ համոզելով՝ խաղաղութիւն խնդրեցին , վասն զի անոնց երկիրը թագաւորին երկրէն կը պարէնաւորուէր ։ 21 Ուստի Հերովդէս որոշեցուած օրը թագաւորական զգեստներ հագաւ , աթոռին վրայ նստաւ և ժողովուրդին առջեւ ճառ մը ըրաւ ։ 22 Ու ժողովուրդը պոռաց . Աստուծոյ ձայն է , և ոչ մարդոյ ։ 23 Ան ատեն Տէրոջ հրեշտակը զարկաւ զանիկայ , վասն զի Աստուածը չփառաւորեց ։ Ու որդալեալ մեռաւ ։ 24 Բայց Աստուծոյ խօսքը կը մեծնար և կը տարածուէր ։ 25 Ու Բառնաբաս և Սաւուղ Երուսաղէմէն դարձան , երբոր իրենց ծառայութիւնը կատարեցին , և Յովհաննէս Մարկոս մականունով առին հետերնին ։

13 Անտիոքիոյ եկեղեցիին մէջ կային մարգարէներ և վարդապետներ , Բառնաբաս , Սիմոն որ Նիգեր կը կոչուէր , Լուկիոս կիւրենացի , Մանայէն որ Հերովդէս չորրորդապետին հետ սնած էր , և Սաւուղ ։ 2 Ու երբոր Տէրոջը կը պաշտէին և կ'ծոմապահէին , Հոգին ըսաւ . Ինծի համար զատեցէ՛ք Բառնաբասն ու Սաւուղը՝ զանոնք կանչած գործին համար ։ 3 Ուստի ծոմապահելէ և աղօթելէ ետքը՝ ձեռքերը անոնց վրայ դնելով՝ զանոնք արձակեցին ։

4 Ուրեմն անոնք Հոգւոյն Սրբոյ ղրկուելով՝ Սելեւկիա իջան , և անկէ նաւով Կիպրոս գացին ։ 5 Ու Սաղամինա հասնելով՝ Հրեաներուն ժողովարանները Աստուծոյ խօսքը կը քարոզէին ։ Ունէին նաև Յովհաննէս իբրեւ սպասաւոր ։ 6 Ու ամբողջ կղզին անցնելով՝ Պափոս հասան ։ Հոն կախարդ մը գտան , սուտ մարգարէ Հրեայ մը՝ որուն անունը Բարեհիսուս էր ։ 7 Ան Սերգիոս Պօղոս տեղապահին հետ էր , որ խելացի մարդ էր ։ Ան Բառնաբասն ու Սաւուղը կանչել տուաւ , և Աստուծոյ խօսքը լսել ուզեց ։ 8 Բայց Եղիմաս կախարդը (որովհետև անոնց անունը այսպէս կը թարգմանուի) անոնց կը դիմադրէր՝ տեղապահը հաւատքէն դարձնել ուզելով ։ 9 Ան ատեն Սաւուղ որ նաև Պօղոս է՝ Սուրբ Հոգիով լեցուելով՝ անոր նայեցաւ 10 և ըսաւ . Ո՛վ դուն՝ որ ամէն նենգութեան և ամէն չարութեան լեցուն ես , սատանայի որդի , ամէն արդարութեան թշնամի , չե՞ս դադրիր Տէրոջ ուղիղ ճամբաները խեղդելէ ։ 11 Հիմա ահա Տէրոջ ձեռքը քեզի վրայ է , և կուրանաս՝ արեւը մինչեւ ատենը չտեսնելով ։ Ան ատեն մէգ մը և խաւարում մը անոր վրայ ինկաւ , և շրջապատ փնտռելով՝ մարդիկ կը գտնէր որ ձեռքը առնեն ։ 12 Ան ատեն տեղապահը եղածը տեսնելով՝ հաւատաց , զարմանալով Տէրոջ վարդապետութեան վրայ ։

13 Ու Պափոսէն նաւով ելլելով՝ Պօղոս և անոր հետերը եղողները Պերգէ Պամփիլիոյ եկան ։ Բայց Յովհաննէս անոնցմէ բաժնուելով՝ Երուսաղէմ դարձաւ ։ 14 Ու անոնք Պերգէէն անցնելով՝ Անտիոքիա Պիսիդիոյ եկան ։ Ու շաբաթ օրը ժողովարանը մտնելով՝ նստան ։ 15 Ու Օրէնքէն և մարգարէներէն կարդալէ ետքը՝ ժողովարանին պետերը անոնց ղրկեցին՝ ըսելով . Եղբայրնե՛ր , եթէ ժողովուրդին համար խրատական խօսք մը ունիք՝ ըսեցէ՛ք ։ 16 Ան ատեն Պօղոս ելաւ , ձեռքով նշան ընելով ըսաւ . Իսրայէլացի՛ մարդիկ և Աստուածավախնե՛ր , լսեցէ՛ք ։ 17 Իսրայէլի այս ժողովուրդին Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց , և ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրին մէջ բարձրացուց , և բազուկը բարձրացուցած՝ անկէ հանեց զանոնք ։ 18 Ու քառասուն տարի չափ անապատին մէջ անոնց վարուեցաւ ։ 19 Ու Քանանայ երկրին մէջ եօթը ազգեր կորսնցնելով՝ անոնց երկիրը իրենց ժառանգութիւն տուաւ ։ 20 Ասոնք ամէնը մօտաւորապէս չորս հարիւր հնգասուն տարուան մէջ եղաւ ։ Ու անոնցմէ ետքը մարգարէ Սամուէլի ատենները մինչեւ հիմա դատաւորներ տուաւ ։ 21 Ու անկէ ետքը թագաւոր խնդրեցին , և Աստուած Կիսի որդի Սաւուղ մը տուաւ՝ Բենիամինի ցեղէն , քառասուն տարի չափ ։ 22 Ու զանիկայ վերցնելով՝ Դաւիթ անոնց թագաւոր կանգնեց , որուն վկայեց ըսելով . Գտայ զԴաւիթ Յեսսեի որդին՝ իմ սրտիս համեմատ մարդ մը , որ իմ ամէն կամքերս պիտի կատարէ ։ 23 Ասոր սերունդէն Աստուած՝ խոստացածին պէս , Յիսուս Իսրայէլի համար Փրկիչ մը հանեց ։ 24 Անոր գալուստէն առաջ Յովհաննէս Իսրայէլի ամբողջ ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրտութիւն քարոզեց ։ 25 Ու Յովհաննէս իր վազքը լրացնելու վրայ էր , երբոր կ'ըսէր . Ո՞վ կը կարծէք որ եմ ես ։ Ես չեմ ան ։ Բայց ահա ան կու գայ ետեւէս , որուն կօշիկներուն կապերը արձակելու արժանի չեմ ։ 26 Եղբայրնե՛ր , Աբրահամի ազգի որդիներ , և ձեզմէ Աստուածավախները , մեզի այս փրկութեան խօսքը ղրկուեցաւ ։ 27 Վասն զի Երուսաղէմի բնակիչները և անոնց իշխանները , զանիկայ և մարգարէներուն ձայները չճանչնալով՝ որ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուին , դատապարտելով կատարեցին ։ 28 Ու մահուան արժանի ոեւէ պատճառ չգտնելով՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ սպաննուի ։ 29 Ու անոր վրայ գրուածները կատարելէ ետքը՝ զանիկայ խաչէն վար առին , և գերեզման դրին ։ 30 Բայց Աստուած զանիկայ մեռելներէն յարուցանելով՝ 31 շատ օրեր երեւցաւ անոնց որ Գալիլեայէն Երուսաղէմ հետը ելեր էին , որոնք այժմ անոր վկաներն են ժողովուրդին առջեւ ։ 32 Ու մենք ձեզի կը քարոզենք այն խոստումը որ հայրերուն եղաւ , 33 թէ Աստուած զայն մեր զաւակներուն կատարեց՝ Յիսուսը յարուցանելով , ինչպէս երկրորդ Սաղմոսին մէջ ալ գրուած է . Դո՛ւ ես իմ Որդիս , ես այսօր ծնայ զքեզ ։ 34 Ու զանիկայ մեռելներէն յարուցանելով՝ որ ալ չդառնայ փտութեան , այսպէս ըսաւ . Ես Դաւիթին սրբութիւնները հաւատարմութեամբ պիտի տամ քեզի ։ 35 Ուստի ուրիշ տեղ ալ կ'ըսէ . Քու Սուրբդ չես տար որ փտութիւն տեսնէ ։ 36 Վասն զի Դաւիթ իր սերունդին ժամանակ ծառայելէ ետքը՝ Աստուծոյ կամքովը քնացաւ , հարեւանցիներուն մօտ դրուեցաւ , և փտութիւն տեսաւ ։ 37 Բայց զոր Աստուած յարուցանեց՝ փտութիւն չտեսաւ ։ 38 Ուրեմն գիտցէ՛ք , եղբայրնե՛ր , որ ասոր միջոցով ձեզի կը քարոզուի մեղքերու թողութիւն , 39 և ամէն բանէ որ Մովսէսի Օրէնքովը չկրցաք արդարանալ՝ ասոր միջոցով ամէն հաւատացեալ կ'արդարանայ ։ 40 Ուրեմն զգուշացէ՛ք որ մարգարէներուն ըսածը չգայ ձեզի վրայ ։ 41 Ահա՛ , դուք արհամարհողնե՛ր , զարմացէ՛ք և կորսուեցէ՛ք , վասն զի ձեր օրերուն մէջ գործ մը կ'ընեմ , գործ մը որ չպիտի հաւատաք եթէ մէկը ձեզի պատմէ ։ 42 Ու անոնք դուրս ելլելուն՝ ժողովուրդը խնդրեց որ հաջորդ շաբաթ օրն ալ այս խօսքերը իրենց ըսուին ։ 43 Ժողովարանը ցրուելէ ետքը՝ շատ Հրեաներ և Հրեայութենէ դարձի եկած աստուածավախ ներքինիներ Պօղոսի և Բառնաբասի հետեւեցան , որոնք անոնց հետ խօսելով՝ համոզեցին որ Աստուծոյ շնորհքին մէջ մնան ։ 44 Հաջորդ շաբաթ օրը գրեթէ ամբողջ քաղաքը ժողովեցաւ Տէրոջ խօսքը լսելու ։ 45 Բայց Հրեաները ամբոխը տեսնելով՝ նախանձով լեցուեցան , և հակառակելով՝ Պօղոս

Ցամի Տեառն 38

38 մը դրին ։ Ու Լիւդդեա Ցոպպէին մօտ էր . ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոսը հոն է , անոր երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով
39 որ չուշանայ իրենց գալու ։ Պետրոս ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ . ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հանեցին զանիկայ . և բոլոր որբևարիները անոր բոլորտիքը կայնեցան , կու լային ու կը ցուցընէին ան բաճկոնները և հանդերձները որ կ'ընէր Ազնիւիկը , քանի որ իրենց
40 հետն էր ։ Պետրոս ալ ամէնը դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու աղօթք ըրաւ , և դէպ ի մարմինը դառնալով՝ ըսաւ . Տաբիթա՛ ելիր կայնէ . ան ալ իր աչքերը բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝
41 ելաւ շիտակ նստաւ ։ Ինքն ալ ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց զանիկայ . և սուրբերը ու որբևարիները կանչելով՝ անոնց առջևը ողջ
42 կայնեցուց զանիկայ ։ Եւ եղաւ բոլոր Ցոպպէին մէջ իմացուելուն , ու շատերը Տէրոջը հաւատացին ։
43 Եւ եղաւ որ ինքը շատ օրեր Ցոպպէ կեցաւ՝ Սիմոն անունով կաշի բանողի մը քով ։

Ցամի Տեառն 41

ԳԼՈՒԽ Ժ.

1 Կոռնելիոս անունով բարեպաշտ մարդ մը 5 Ասուծոյ հրեշտակէն հրաման առած՝ կանչել կու տայ Պետրոսը ։ 11 որ մէկ տեսիլքի մը մէջ կը սորվի չդարչիլ հեթանոսներէն ։ 34 Պետրոս գիրխատոս կը քարոզէ Կոռնելիոսին ու անոր տանը մէջ եղողներուն . 44 և դեռ իր խօսքը չլմնցուցած՝ Սուրբ Հոգին կը հանգչի անոնց վրայ . 48 և կը մկրտուին ։

Ցա . 8 . 41

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար՝ Կոռնելիոս անունով , հարիւրապետ՝ Իտալացի բսուած գունդէն .
2 Հէր . 22 ։ Ղև . ը . 2 ։ Իր . 12 ։ Բ Հէր 35 ։
2 դէն . Բարեպաշտ ու Աստուածավախ իր բոլոր տունովը . որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու տար , և ամէն աւուն Աստուծոյ
Հէր 30 ։ Գլ . ժա . 13 ։
3 ծոյ աղօթք կ'ընէր ։ Ընդհակառակ օրուան ժամը իննին աւուններուն տեսիլքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակը յայտնի տեսաւ . որ իր քովը մտաւ՝ և իրեն րսաւ . Կոռնելիոս .
4 Ան ալ անոր նայելով՝ ու խիստ վախնալով , րսաւ . Ի՞նչ է Տէր . ան ալ րսաւ անոր . Քու աղօթքներդ ու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջևը ելան յիշատակի
5 համար ։ Եւ հիմա Ցոպպէ մարդիկ խրկէ , ու կանչէ Սիմոն անունով մէկը՝ որ Պետրոս մականայ .
Գլ . թ . 43 ։ Ա Ո՛նոր կ'անէ՝ ուրիշներն՝ անիկայ բնդհակառակ ինչ որ պարտիս ընել ։
6 նուաստնայ է . Ընդհակայ իրեն հիւր կը կենայ Սիմոն անունով կաշի բանողի մը քով , որուն տունը ծո-
7 վուն մօտ է * ։ Ու երբոր գնացող ան հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խօսէր , իր ծառաներէն երկուքը կանչեց , ու իր քովը սպասաղներէն
8 ալ բարեպաշտ զինուոր մը , Եւ բոլորը անոնց պատմելով՝ Ցոպպէ խրկեց զանոնք ։
9 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտեցան , Պետրոս ժամը վեցին աւուններուը տանիքը ելաւ աղօթք
Գլ . ժա . 5 ։ Ղև .
10 ընելու . Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով՝ կ'ուզէր ճաշ ընել . ու քանի որ Ի-Ա-Ր պատրաստութիւն կը տեսնէին , իր վրայ մոռի
11 յափշտակութիւն մը եկաւ . Ընդ տեսաւ երկինքը բացուած , ու չորս ծայրէն կապուած սաման մը մեծ կտաւի մը պէս , որ իջաւ
12 երկրի վրայ . Որուն մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտանիները ու գազանները և սողունները , ու երկնից
13 թռչունները ։ Եւ ձայն մը եկաւ իրեն . Ելիր Պետրոս՝ մորթէ ու
14 կեր ։ Բայց Պետրոս րսաւ . Քաւ լիցի Տէր . Ի ինչու որ ես ամենևին պիղծ կամ անմաքուր բան կերած
15 չեմ ։ Նորէն մէյմըն ալ ձայն եկաւ իրեն . Ընչ որ Աստուած մաքրած է , դուն պիղծ մի սեպեր ։ Ա-
16 սիկայ իրեք անգամ եղաւ , և առիկայ իրեք անգամ եղաւ , և առ
17 մանը երկինքը վերցաւ ։ Ու Պետրոս իր մտքին մէջ կը զարմանար՝ թէ ինչ պիտի ըլլայ ան իր տեսած տեսիլքը , ահա Կոռնելիոսէն խրկուած մարդիկը Սիմոնին տունը հարցուցին , ու դրանը առջևը
18 կայնեցան . Եւ կանչելով կը հարցընէին թէ , Սիմոն՝ որ Պետրոս
19 կ'ըսուի , հո՞ս կը կենայ ։ Ու երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրայով կը մտածէր , Հոգին Սուրբ րսաւ
Գլ . ժա . 12 ։
20 անոր . Ահա իրեք մարդիկ քեզ կը փնտռեն . Ուստի ելիր իջիր , և անոնց հետը գնա առանց խղճահարութեան , ինչու որ ես խրկեցի
Գլ . ժե . 7 ։
21 անոնք ։ Պետրոս ալ ան մարդիկներուն քովը իջնելով՝ րսաւ . Ահա ես եմ անիկայ որ դուք կը փնտռէք , ի՞նչ բանի համար եկած
22 էք ։ Անոնք ալ րսին . Կոռնելիոս հարիւրապետը՝ արդար և Աստուածավախ մարդ՝ Հրէից ազգին վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ մը հրաման առաւ , որ քեզ իր տունը կանչէ , և քեզմէ խօսքեր
23 լսէ ։ Ան աւուները ներս կանչեց առնոնք , և իր քովը վար դրաւ ։
Ու հետևեալ օրը Պետրոս ելաւ՝ անոնց հետը գնաց , Եւ քանի մըն ալ Ցոպպէէն եղող եղբայրներէն
24 իր հետը գացին ։ Ու հետևեալ օրը Կեսարիա մտան . Կոռնելիոսն ալ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած՝ անոնց կը
25 սպասէր ։ Ու երբոր Պետրոս ներս

Ղև . ժա . 4 ։ Բ . 25 ։ Բ Օր . ժգ . 3 , 7 ։ Եզեկ . գ . 14 ։ Ա Տիմ . ժե . 11 ։ Հէր 28 ։ Հռով . ժգ . 14 , 17 , 20 ։ ա Կոր . ժ ։ 25 ։ ա Տիմ . գ . 4 ։ Տիտ . ա . 15 ։

Գլ . ե . 55 ։ Ցայտ . ժԹ . 11 ։

Գլ . ժա . 5 ։ Ե ։

Իր . 1 , 2 ։ Ե ։

Գլ . Իր . 12 ։

Ցամք Տեառն 41

կը մտնէր , կոռնելիոս անոր դիմա-
ցը ելաւ , ու անոր ոտքը իյնալով՝
26 երկրպագութիւն կ՚ընէր ։ Բայց
պետրոս անիկայ կանգնեցուց՝ ու
ըսաւ . «Ելիր կայնէ . ես ինքնս ալ
27 մարդ եմ ։ Ու անոր հետ խօսակ-
ցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ
28 մարդիկ ժողվուած գտաւ . Ու ը-
սաւ անոնց . «Դուք գիտէք թէ
[1] ինչպէս ապօրինաւոր բան է Հրէ-
այ մարդու մը օտարազգիի հետ
հաղորդակցութիւն ընելը կամ ա-
նոր մօտենալը . բայց [2] Աստուած
ինծի ցուցուց որ մարդիկներէն մէ-
կուն պիղծ կամ անմաքուր չըսեմ ։
29 Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ՝
առանց դէմ խօսելու եկայ . բայց
հիմա կը հարցնեմ , [3] ի՞նչ բանի
30 համար զիս կանչեցիք ։ Կոռնելիոս
ալ ըսաւ . «Չորս օր առաջ մինչև
ասժամս ծոմ կը պահէի , ու ժամը
իննին տանս մէջ աղօթք կ՚ընէի .
և ահա [4] փայլուն հանդերձներով
Էմարդ մը կայնեցաւ առջևս , ու
31 ըսաւ . Կոռնելիոս՝ [5] քու աղօթքդ
լսուեցաւ , [6] և քու ողորմութիւն-
ներդ Աստուծոյ առջևը յիշուե-
32 ցան . Ուստի [7] Յոպպէ խրկէ Ցոպպէ ,
ու կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ
կ՚ըսուի . անիկայ ծովուն մօտ
Սիմոն [8] Դեղնաւ կաշի բանողի մը
տանը մէջ իբրև հիւր կը կենայ . որ
երբոր գայ , քեզի պիտի խօսի ։
33 Ուստի անմիջապէս [9] Յոպպէ խրկեցի
քեզի . դուն ալ աղէկ բրիր որ
եկար . և հիմա մենք ամէնքս Աս-
տուծոյ առջևը կեցեր ենք լսելու
ան ամէն բաները , որ Աստուծմէ
հրամայուած է քեզի ։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու
ըսաւ . «Ճշմարտութեամբ կը հաս-
կընամ որ Աստուծոյ քովը աչառու-
35 թիւն չկայ . [10] Հապա ամէն ազգի
մէջ՝ ան որ անկէ կը վախնայ , ու
արդարութիւն կը գործէ , անոր
36 ընդունելի է ։ Ան խօսքը [11] որ Ի-
սրայելի որդւոցը խրկեց Աստ-
[12] Ի խաղաղութիւն քարոզելու Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը , (ան
37 կայ է ամենուն Տէրը .) Դուք
աղէկ գիտէք ան բանը , որ բոլոր
Հրէաստանի մէջ եղաւ [13] Գալիլեա-
յէն սկսած՝ ան մկրտութենէն
38 ետև որ Յովհաննէս քարոզեց . Յի-
սուսը որ Նազարեթէն էր , [14] որ
Աստուած անիկայ օծեց Սուրբ Հո-
գիով և զօրութիւնով , որ պտ-
տեցաւ բարիք ընելով , Ու Սա-
տանայէն բոլոր տանջուածները
բժշկելով , քանզի Աստուած իր
39 հետն էր ։ «Ու մենք վկայ ենք ան
ամէն բաներուն՝ որ ըրաւ Հրէաս-
տանի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ , [15] որն որ փայտէն կախած
40 սպաննեցին ալ ։ Աստուած ա-
նիկայ երրորդ օրը յարուց , և
41 յայտնի ըրաւ զանիկայ , [16] Ո՛չ թէ
բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի՝
առաջուց Աստուծմէ վկայ ըլլալու
ընտրուածներուս . [17] որ մենք իրեն
հետ կերանք ու խմեցինք [18] Ի անոր
մեռելներէն յարութիւն առնելէն
42 ետքը ։ [19] Ու ինքը պատուիրեց մե-
զի՝ որ ժողովուրդին քարոզենք ու
վկայութիւն տանք , [20] թէ անիկայ
է Աստուծմէ սահմանուած՝ [21] կեն-
դանիներուն ու մեռելներուն դա-
43 տաւորը ։ [22] Անոր կը վկայեն բոլոր
մարգարէները [23] թէ ամէն իրեն հա-
ւատացողները իր անունովը մեղաց
թողութիւն կ՚առնեն ։
44 Ու երբոր Պետրոս ասս խօսքերը
կը խօսէր . [24] Հոգին Սուրբ իջաւ
ամենուն վրայ , որոնք խօսքը կը
45 լսէին ։ Ու [25] թլփատուածներէն
եղող հաւատացեալները՝ որոնք
Պետրոսին հետը եկած էին , զար-
մացան՝ [26] որ հեթանոսներուն վրայ
ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը կը
46 լեցուէր ։ Քանզի կը լսէին ա-
նոնցմէ որ [27] Լեզուներով կը
խօսէին , և զԱստուած կը փառա-
47 ւորէին ։ Ան ատենը Պետրոս պա-
տասխան տուաւ . «Կրնա՞յ մէկը
ջուրը արգիլել որ ասոնք չմկըր-
տուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
48 ընդունեցին [28] մեզի պէս ։ Ու
հրաման ըրաւ [29] որ Տէրոջը անու-
նովը մկրտուին . ան ատենը իրեն
աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Պետրոս հեթանոսներուն մէջ մտնելուն հա-
մար ամբաստանուած ըլլալով՝ 5 իր իրաւուն-
քը կը ցուցընէ , 18 որ ընդունելի կ՚ըլլայ ։
19 Աւետարանը կը տարածուի Փիւնիկէ՝ Կիպ-
րոս և Անտիոք . ու բառնաբաս կը խրկուի
հաւատացեալները հաստատելու ։ 26 Աշա-
կերտները նախ և առաջ Անտիոքի մէջ Քրիս-
տոնեայ կ՚անուանին ։ 27 անոնք օգնութիւն
կը խրկեն Հրէաստան՝ սովի ժամանակ ։

1 Ու առաքեալները ու եղբայրները
որ Հրէաստանի կողմերն էին ,
լսեցին որ հեթանոսներն ալ Աս-
2 տուծոյ խօսքը ընդուներ են ։ Բայց
երբոր Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ ,
[1] թլփատուածներէն եղողները անոր
3 հետ կը վիճէին . Ու կ՚ըսէին թէ ,
[2] Դուն անթլփատ մարդոց քովը մը-
տար , [3] և անոնց հետ հաց կերար ։
4 Պետրոս ալ սկսաւ [4] Ի նէ
[5] կարգով
5 պատմել անոնց , ու ըսաւ . «Ես
Ցոպպէ քաղաքը աղօթք կ՚ընէի ,
ու մտքի յափշտակութեան մէջ
տեսիլք մը տեսայ . Մէկ աման մը
մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն եր-
կինքէն կախուած իջաւ , ու մինչև
6 ինծի հասաւ . Որուն վրայ աչքս

Ցամք Տեառն 41

- ԳԼ . Ե . 30 ։
Ա ԳԼ . Բ . 24 ։
[1] Ցոհ . Ժ . 17 . 22 ։ ԳԼ . Ժ . 31 ։
[2] Ղե . Իդ . 30 . 43 ։ Ցոհ . Ի . 13 ։
[3] Մաա . Իբ . 19 . 20 ։ ԳԼ . Ա . 8 ։
- Ցոհ . Ե . 22 . 27 ։ ԳԼ . Ժէ . 31 ։
[4] Հով . Ժ . 9 . 10 ։ Բ Կոր . Ե . 10 ։ Բ Տիմ . Գ . 1 ։ Ա Պետ . Գ . 5 ։
+ Ես . Ծդ . 11 ։ Երեմ . Լ . 34 ։ Դան . Թ . 24 ։ Միք . Է . 18 ։ Զաք . Ժ . 1 ։ Մալ . Գ . 2 ։ ԳԼ . Իշ . 22 ։
[5] ԳԼ . Ժ . 9 . Իշ . 18 ։ Հով . Ժ . 11 ։ Գաղ . Գ . 22 ։
[6] ԳԼ . Գ . 31 ։ Բ . 15 . 16 . 17 ։ Ժա . 15 ։
- Հմր 23 ։
[7] ԳԼ . Ժա . 18 ։ Գաղ . Գ . 14 ։
[8] ԳԼ . Ժա . 17 . Ժե . 8 . 9 ։ Հով . Ժ . 12 ։
[9] Ժա Կոր . Ա . 17 ։
[10] ԳԼ . Բ . 38 ։ Բ . 16 ։

- ԳԼ . Ժ . 45 ։ Գաղ . Բ . 12 ։
[11] ԳԼ . Ժ . 28 ։
[12] Գաղ . Բ . 12 ։
[13] Ղե . Ա . 3 ։
[14] ԳԼ . Ա . 9 ։ Ես . Ծ . 11 ։ Ա Պետ . Գ . 22 ։
[15] ԳԼ . Բ . 23 ։ Ե . 30 ։ Ժ . 39 ։
[16] ԳԼ . Ժ . 41 ։
[17] ԳԼ . Ժ . 43 ։
[18] ԳԼ . Բ . 32 ։ Ե . 31 ։
[19] ԳԼ . Ժ . 42 ։
[20] ԳԼ . Ժ . 42 ։
[21] ԳԼ . Ժ . 43 ։
[22] ԳԼ . Ժ . 43 ։
[23] ԳԼ . Ժ . 43 ։
[24] ԳԼ . Բ . 4 ։
[25] ԳԼ . Ժ . 45 ։
[26] ԳԼ . Ժ . 47 ։
[27] ԳԼ . Ժ . 46 ։
[28] ԳԼ . Ժ . 47 ։
[29] ԳԼ . Բ . 38 ։

Ցամի Տեառն 41

տնկեր կը նայէի , և տեսայ երկրի չորքոտանիները , ու գազանները , և սողուններըը , ու երկնից թռչուն-
7 ները : Եւ ձայն մը լսեցի որ կ'ը-
սէր ինծի . Ելիր Պետրոս՝ մորթէ՛
8 ու կեր : Բայց ես ըսի . Քա-
նի՛ցի Տէր . ինչու որ պիղծ կամ անմաքուր բան մը ամենևին մտած
9 չէ իմ բերանս : Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ՝ Ձայնը երկինքէն . Ան որ Աստուած մաք-
10 րեց , դուն պիղծ մի՛ սեպեր : Ա-
յս իրենք անգամ եղաւ , ու նորէն բո-
11 լորը երկինքը քաշուեցաւ : Եւ ահա իսկոյն իրենք մարդ կեսարիա-
յէն ինծի խրկուած՝ Իւրեանք իմ եղած
12 տանս առջևը կեցան : Ըհոգին ալ ինծի ըսաւ՝ որ անոնց հետը երթամ առանց խղճահարութեան. Եւ այս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին , ու մտանք ան մարդուն
13 տունը : Ընդ անիկայ մեզի պատ-
մեց թէ ինտոր իր տանը մէջ հրեշ-
տակը տեսաւ՝ որ կայներ էր , և իրեն կ'ըսէր . Մարդ խրկէ Յոպպէ՝ ու կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ
14 կը կոչուի . Որ ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի , որոնցմով փրկուես
15 դուն՝ և քու բոլոր տունդ : Ու երբոր սկսայ խօսիլ , Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ , Ինչպէս որ ա-
16 ռաջուց մեր վրայ ալ : Ան առնը յիշեցի Տէրոջը խօսքը՝ որ կ'ըսէր . Յովհաննէս ջրով մկրտեց , Բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրը-
17 տուիք : Ուստի թէ որ Աստուած մի և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝ ինչպէս որ մեզի ալ , երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին , Ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ
18 դէմ դնել : Ան բաները լսելով՝ ձայներնին կտրեցին , և Աստուած կը փառաւորէին՝ ու կ'ըսէին . Ընդ-
րեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց համար ապաշխարութիւն տուաւ :
19 Եւ Ստեփաննոսին մահուանէն վրայ եկած նեղութենէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպ-
րոս և Անտիոք հասան . ու մէկու մը Աստուծոյ խօսքը չէին խօսեր ,
20 միայն թէ Հրէաներուն : Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրե-
նացի մարդիկ էին , որոնք երբոր Անտիոք մտան , Յոյներուն հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով ,
21 Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր , և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով՝
22 Տէրոջը դարձան : Եւ անոնց վրա-
յով լուրը երուսաղէմի եկեղե-
ցիին ականջը հասաւ . ու Բառ-
նաբասը խրկեցին՝ որ մինչև Անտիոք
23 երթայ . Որ երբոր եկաւ՝ և Աս-

տուծոյ շնորհքը տեսաւ , ուրախա-
ցաւ . Ու կը յորդորէր ամէնն ալ՝ որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ
24 մնան . Քանզի ինքը բարի մարդ էր , Ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն . Ու Տէրոջը
25 շատ ժողովուրդ աւելցաւ : Ետքը Բառնաբաս Ծարսոն երթալու՝ Սօղոսը փնտռելու , և գտնելով՝
26 Անտիոք բերաւ : Ու եղաւ որ ա-
նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ մկտող ժողովուրդի հետ շատ ժողո-
վուրդի սորվեցուցին . ու պիտի առաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանեցան :
27 Ան օրերը Երուսաղէմէն Մարգա-
28 րէներ իջան Անտիոք : Եւ անոնց-
մէ մէկը Ագաբոս անունով՝ ելաւ իմացուց Հոգիին զօրութեամբը՝ Թէ մեծ սով մը պիտի բլլայ բոլոր աշխարհ , որ և եղաւ Կղովդիոսին
29 օրերը : Եւ աշակերտները որոշե-
ցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բը-
նակող եղբայրներուն Օգնութիւն
30 խրկեն . Որ կատարեցին ալ , երեց-
ներուն խրկելով Բառնաբասին ու Սօղոսին ձեռքով :

ԳԼ . ԺԲ

1 Հերովդէս Թագաւորը կը Նուաճէ քրիստոնեաները . Յակոբոսը կը սպաննէ , և Պետրոսը բանտը դնել կու տայ . որուն համար եկեղեցին աղօթք ընելով , Տէրոջը Հրեշտակը կ'ազատէ զանիկայ : 20 Հերովդէս իր նախարարութեամբը Աստուծոյ վայելուչ եղած պատիւը իրեն առնելով՝ Տէրոջը հրեշտակէն կը զարնուի , և չարաչար կը մեռնի : 24 Ընդ որ մինչդէն եաև՝ Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարածուի :

1 Ան առեններըը Հերովդէս Թագաւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիէն
2 մէկ քանիները չարչարելու : Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը
3 սրով սպաննեց : Ու տեսնելով որ Հրէաներուն համներ է , անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց . Ու բաղար-
4 ջակերաց օրերն էին : Զանիկայ երբոր բռնեց՝ բանտը դրաւ , և չորս կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց որ պահեն , և կ'ուզէր զատկէն եաև ժողովուրդին հանել
5 զանիկայ : Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պահուած էր , բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստու-
6 ծոյ՝ անոր համար : Ու երբոր Հե-
րովդէս ուզեց անիկայ դուրս բերել , ան գիշերը Պետրոս երկու զինուո-
րներու մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած . ու պահա-
պանները դրանը առջևը բանտը կը
7 պահպանէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը Իւր վրան կայնեցաւ , ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց , և Պետրոսին կողը խթելով՝ արթըն-

Ցամի Տեառն 42

ԳԼ . Ժգ . 43 , Ժգ . 21 ,
ԳԼ . գ . 5 ,
Հմր 21 , ԳԼ . ե . 14 .
Ցա . Տ . 43
ԳԼ . Թ . 30 ,
Ղ . Ե . 17 ,
Ժգ . 1 , Ժե . 32 , Ի . 9 , ա Կոր . Ժր . 28 , Եփ . գ . 11 ,
ԳԼ . Ի . 10 ,
Հռով . Ժե . 26 , ա Կոր . Ժգ . 1 , Ր Կոր . Թ . 1 ,
Ցա . Տ . 44
ԳԼ . Ժր . 25 ,

Մտա . գ . 21 , Ի . 23 ,
Եբ . Ժր . 14 . 15 , Իգ . 15 ,
Ցօհ . Ի . 18 ,
ԳԼ . ա . 4 ,
ԳԼ . Ժ . 23 ,
ԳԼ . Ժ . 47 ,
Հռով . Ժ . 12 , 13 , Ժե . 9 , 16 ,
ԳԼ . Բ . 1 ,
ԳԼ . Ժ . 8 , 9 ,
Ղ . ա . 66 , ԳԼ . Բ . 47 ,
ԳԼ . Թ . 35 ,
Ցա . Տ . 42
Ղ . Թ . 27 ,
ԳԼ . Ե . 19 ,

Գամ Տեառն 44

ցուց զանիկայ , ու ըսաւ . Շուտով ելիր . ու չղթաները անոր ձեռքե-
8 րէն վար ինկան : Եւ Հրեշտակը ը-
սաւ անոր . Գօտիդ կապէ , ու հո-
զաթափներդ ոտքդ հագիր . անի-
կայ ալ այնպէս ըրաւ . և ըսաւ ա-
նոր . Հանդերձդ վրադ առ՝ ու եկուր
9 իմ ետևէս : Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ'երթար , Եւ չէր գիտեր
թէ ան Հրեշտակին եղած բանը ի-
րաւ է , հապա կը կարծէր թէ տես-
10 սիլք կը տեսնէ : Ու երբոր անոնք
առաջին ու երկրորդ պահապաններ-
բէն անցան , եկան մինչև երկաթի
դուռը , որ քաղաքին մէջը կը հա-
նէր , Ո որ ան ինքիրմէ բացուեցաւ
անոնց . և ելլելով՝ մէկ փողոց
մը անցան . Հրեշտակն ալ իսկոյն
11 անկէ զատուեցաւ : Ու Պետրոս
ինքզինքին գալով՝ ըսաւ . Հիմա
ճշմարտապէս գիտեմ Ը որ Տէրը իր
Հրեշտակը խրկեց , Ու ազատեց զիս
Հերովդեսին ձեռքէն , ու Հրէից
ժողովուրդին բոլոր ակնկալութե-
12 նէն : Եւ մտածելով՝ Ի նկաւ Մար-
կոս ըսուած Ցովհաննէսին մօրը
Ի Մարիամին տունը , ուր որ շատերը
13 ժողված Լաղօթք կ'ընէին : Եւ
դռնէն դուրսի դուռը որ զարկաւ ,
Հռովդէ անունով աղախին մը գնաց
14 ականջ դնելու . Ու երբոր Պետրո-
սին ձայնը ճանչցաւ , ուրախութե-
նէն դուռը չբացաւ , հապա ներս
վազելով պատմեց , թէ Պետրոս
15 դրանը առջևը կայներ է : Իսկ ա-
նոնք ըսին անոր , Խենթեցեր ես .
բայց ինքը կը պնդէր թէ անանկ է .
անոնք ալ կ'ըսէին . Ի Անոր հրեշ-
16 տակը պիտի ըլլայ : Սակայն Պետ-
րոս անդադար կը զարնէր . ու երբ-
որ բացին , զինքը տեսնելով ապշե-
17 ցան : Բայց անիկայ Ի ձեռքով նը-
շան կ'ընէր անոնց՝ որ լուռ կենան ,
ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէ-
րը զինքը բանտէն հանեց , և ըսաւ .
Ասիկայ Ցակոբոսին ու եղբայրնե-
րուն պատմեցէք . և ելաւ ուրիշ
18 տեղ գնաց : Ու երբոր առտու ե-
ղաւ , մեծ խռովութիւն կար զի-
նուորներուն մէջը՝ թէ արդեօք ի՞նչ
19 եղաւ Պետրոսը : Հերովդէս ալ
երբոր ուզեց անիկայ՝ ու չգտաւ ,
պահապաններուն հարցուփորձ ը-
նելով՝ հրաման ըրաւ որ սպան-
նուին . և Ի նէ Հրէաստանէն կե-
սարիա իջաւ , ու հոն կը կենար :
20 Եւ Հերովդէս խիստ թշնամացած
էր Ցիւրացիներուն ու Սիդոնացի-
ներուն հետ . անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան , ու
թագաւորին բղատոս անունկապե-
տը համոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրէին . Վասնզու որ իրենց երկի-
րը թագաւորին էրկրէն ապրուստ
21 կ'առնէր : Եւ մէկ որոշուած օր
մը Հերովդէս թագաւորական հան-
դերձը հագած ու առեւանը նստած՝
անոնց առեներաններութիւն կ'ընէր ,
22 ժողովուրդն ալ կ'աղաղակէր թէ ,
Աստուծոյ ձայն է , ու չէ
23 թէ մարդու : Եւ իսկոյն Տէրոջը
Հրեշտակը հարկեց զանիկայ զարկաւ , Վա-
տուծոյ փառք չտալուն համար . և
որդնալից ըլլալով՝ մեռաւ :
24 Ետև Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու
25 կը շատնար : Եւ Բառնաբաս ու
Սօղոս երբոր Ի Երուսաղէմէն պաշ-
տօնը լմընցուցին՝ երուսաղէմէն
դարձան , Ի Մարկոս ըսուած Ցով-
հաննէսն ալ Ի հետերնին առնելով ,

Գամ Տեառն 44

Ա Սաղ . ճիզ . 1 ։

Ղկ . ժ . 3 ։ 17 ։ ժա . 5 ։

Ա Գէ . ժգ . 26 ։

Ը Սաղ . լդ . 7 ։ Դան . գ . 28 ։ գ . 22 ։ Երր . ա . 14 ։ Ի Ցոր . ե . 19 ։ Սաղ . լդ . 18 ։ 19 ։ լդ . 22 ։ խա . 2 ։ գէ . 10 ։ բ Կոր . ա . 10 ։ բ Պետ . բ . 9 ։

Ի Գկ . ժե . 37 ։

Ի Գկ . դ . 23 ։ Ղհմր 5 ։

Ի Ես . խը . 16 ։ Մատ . ժը . 10 ։

Ի Գկ . ժգ . 16 ։ ժԹ . 33 ։ խա . 40 ։

Ա Թագ . ե . 9 . 11 ։ Ե զեկ . իէ . 17 ։

1 Պօղոս ու Բառնաբաս կ'ընտրուին հեթանոս-
ներուն երթալու : 7 Սերգիոս Պօղոսը , և
եղիմաս մոգը : 14 Պօղոս կը քարոզէ Ան-
տիոքի մէջ՝ թէ Յիսուսն է աւետարի Փրկիչը :
42 Հեթանոսները կը հաւատան : 45 բայց
Հրէայք կը հակառակին և հայհոյութիւն կ'ը-
նեն : 46 Անոր վրայ Պօղոս և Բառնաբաս
հեթանոսներուն կը դառնան : 48 Քրիստո-
նեական հաւատքը կ'ընդունին անոնք՝ որ յա-
ւիտենական կենաց սահմանուած էին :

1 Եւ Անտիոքի մէջ եղած եկեղ-
ցիէն քանի մը մարգարէներ ու
վարդապետներ կային , Բառնա-
բաս , ու Շմաւոն՝ որ Նիւգէր կ'ը-
սուէր , և Ղուկիոս Կիւրենացի ,
ու Մանայէն՝ Հերովդէս չորրոր-
դապետին աննդակիցը , և Սօղոս ,
2 Երբոր ասոնք Տէրոջը պաշտօնին
մէջն էին՝ և ծոմ կը պահէին , Հո-
գին Սուրբ ըսաւ . Ջատեցէք
ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան
գործին համար , Որուն ես կան-
3 չեր եմ ասոնք : Ուրեն ասոնք ծոմ
պահելով և աղօթք ընելով , ձեռք
դրին անոնց վրայ՝ ու խրկեցին :
4 Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խրբ-
կուած՝ Սելևկիա իջան , ու անկէ
5 նաւով Ի Կիպրոս գացին : Եւ Սա-
ղամինա հասնելով՝ Ը Հրէից ժողո-
վարաններուն մէջ Աստուծոյ խօս-
քը կը քարոզէին , ու Ի Ցովհան-
նէսն ալ Իրենց սպասաւոր ունէին :
6 Եւ պտըտելով ան բոլոր կղզին
մինչև Պափոս , հոն գտան Ի սուտ
մարգարէ՝ Հրէայ մոգ մը , որուն
7 անունը Բարեյեսու էր . Որ ինքը
փոխանորդ բդեշխին հետն էր , որ
Ի Շերգիոս Պօղոս , խելացի
մարդ մը . ասիկայ Բառնաբասը և
Սօղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Ա-
8 ստուծոյ խօսքը լսել : Սակայն ա-
նոնց դէմ կեցաւ Ի Եղիմաս մոգը ,
(քանզի այսպէս կը թարգմանուի
անոր անունը ,) որ կ'ուզէր փո-
խանորդ բդեշխը հաւատքէն դար-
9 ձնել : Բայց Սօղոս՝ (որ Պօղոս

Գամ Տեառն 44

Հա Թագ . իե . 38 ։ բ Թագ . իգ . 17 ։

Ի Սաղ . ճիե . 1 ։

Ընտ . ձե . 11 ։ Գէ . գ . 7 ։ ժԹ . 20 ։ Կող . ա . 6 ։

Ե Գկ . ժա . 29 ։ 30 ։

Ղհմր 12 ։

Գկ . ժգ . 5 ։ 13 ։ ժե . 37 ։

Յա . Ը . 45 — Գկ . ժա . 27 ։ ժգ . 25 ։ ժե . 35 ։

Բ Գկ . ժա . 22—26 ։

Հռով . ժգ . 21 ։

Բ Թես . բ . 14 ։ Գկ . Թ . 15 ։ Իր . 21 ։ Հռով . ա . 1 ։ Գաղ . ա . 15 ։ բ . 9 ։

Ի Մատ . Թ . 38 ։ Գկ . ժգ . 25 ։ Հռով . ժ . 15 ։ Եփես . գ . 7 ։ 8 ։ Ա Տիմ . բ . 7 ։ բ Տիմ . ա . 11 ։ Երր . ե . 4 ։

Ղ Գկ . գ . 6 ։

Ի Գկ . գ . 36 ։

Ը Հմր 46 ։

Ի Գկ . ժբ . 25 ։ ժե . 37 ։

Ժ Գկ . բ . 9 ։

Ել . է . 11 ։ բ Տիմ . գ . 8 ։

Ցամք Տեառն 45

ալ [illegible],) Հազուով Սրբով լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ տը-
10 կեց, Ու բաւ. Ով ամէն խարեբայութիւնով և ամէն խորամանկութիւնով լեցուած Սատանայի որդի՝ թշնամի բոլոր արդարութեան, պիտի չդադարի՞ս Տէրոջը
11 շիտակ ճամբաները ծռելէն։ Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է. ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առանց մը արեւը չտեսնելով։ Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը իջաւ. ու պտրտելով առաջ-
12 նորդ կը փնտռէր, Ան տեսնը փոխանորդ բդեշխը աս եղած բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց, մեծապէս զարմանալով Տէրոջը վարդապետութեանը վրայ։

13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէն եկան, ու եկան Պամփիւլիայի Պերգէն. բայց [illegible]ովհաննէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ
14 դարձաւ։ Անոնք ալ Պերգէն գացին՝ ու եկան Պիսիդիայի Անտիոքը, ու շաբաթ օրը ժողովա-
15 րանը մտնելով՝ նստան։ Ու օրէնքը և մարգարէները կարդացուելէնետև՝ ժողովրդապետները մարդ խրկեցին իրենց ու ըսին. Մարդիկ եղբայրներ՝ եթէ որ դուք ժողովուրդին խօսիլ յորդորական
16 խօսք մը ունիք, խօսեցէք։ Ան տեղը Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով, ձեռքը շարժեց ու բաւ. Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝ և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք, մտիկ
17 ըրէք։ Աս ժողովուրդիս Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց, ու ժողովուրդը բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան տեղը, և բարձր բազու-
18 կով զանոնք անկէ հանեց։ Ու քառասուն տարուան ժամանակի չափ անապատին մէջ կերակրեց
19 զանոնք։ Եւ Քանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով, Քանանց երկիրը իրենց տուաւ որ մա-
20 ւանգեն։ Եւ անկէ ետև երեսուն հարիւր չորս տարիի չափ դատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սա-
21 մուէլ մարգարէն։ Ու ետքը թագաւոր ուզեցին. և Աստուած Կիսի որդին Սաւուղը տուաւ անոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը,
22 քառասուն տարի։ Ու երբոր զանիկայ փոխեց, Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր, որուն համար վկայութիւն տալով՝ բաւ. Գեսսէի որդին Դաւիթը գտայ իմ սրտիս համեմատ մարդ, որ իմ բո-
23 լոր կամքս պիտի կատարէ։ Ասոր սերունդէն Աստուած ելր խոստումնքին պէս Իսրայէլին՝

24 Փրկիչ Յիսուսը հանեց. Եւ դեռ անիկայ էր դուրսը չկոտած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլ բոլոր ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց.
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր, բաւ. Ո՞վ կը կարծէք թէ եմ. ես Քրիստոսը չեմ. հապա անիկայ ահա իմ ետևէս կու գայ, որ ես արժանի չեմ անոր ոտքերուն կօշիկները քակե-
26 լու։ Մարդիկ եղբայրներ՝ Աբրահամի տոհմին որդիքը, ու անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են, աս փրկութեան խօսքը ձեզի խրր-
27 կուեցաւ։ Քանզի Երուսաղէմ բնակողները՝ և անոնց իշխանները Յիսուսը անիկայ ճանչցան, ոչ ալ մարգարէներուն ձայները, որ ամէն շաբաթ օրերը կը կարդացուին. հապա զանոնք կատարեցին զրկրը
28 դատապարտելով. Եւ մահուան պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպան-
29 նուի։ Ու երբոր անոր համար բոլոր գրուած բաները կատարեցին, ափայտէն վար իջեցընելով՝
30 դերեզմանի մէջ դրին. Բայց Աստուած անիկայ յարուց մեռելներէն. Որ ինքը շատ օրեր երեւցաւ
31 անոնց, Որ իր հետը Գալիլեայէն Երուսաղէմ ելլոր էին. Որոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդին։
32 Եւ մենք ալ ձեզի կը քարոզենք Աստուծմէ եղած խոստումնքը՝ որ
33 հայրերուն եղած էր. Որ անիկայ Աստուած կատարեց մեզի՝ որ անոնց զաւակներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով, ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն ալ գրուած է. Դուն իմ Որդիս ես. ես այսօր
34 քեզ ծնայ։ Եւ որ զանիկայ մեռելներէն յարուց, ու ժէյմին ալ ապականութիւն պիտի չտեսնէ, ասանկ կ'ըսէ թէ, Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հաւատարիմ
35 սուրբ խոստմնդիրը։ Ուստի ուրիշ մը մէջ ալ կ'ըսէ. Քու Սուրբիդ ապականութիւն տեսնել
36 պիտի չտաս։ Ինչու որ Դաւիթ իր գարուն մէջ Աստուծոյ կամացը ծառայելով՝ նմեռաւ, ու իր հայրերուն քովը գրուեցաւ, և ապա-
37 կանութիւն տեսաւ։ Բայց ան որ Աստուած յարուց, ապականու-
38 թիւն չտեսաւ։ Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղբայրներ, Որ ասոր միջոցովը ձեզի մեղայ-
39 թողութիւն կը քարոզուի. Եւ ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք արդարանալ,

Ցամք Տեառն 45

Մատ. ա. 21։ Հռով. ժա. 26։
Մատ. գ. 1։ Ղուկ. գ. 3։
Մատ. գ. 11։ Մար. ա. 7։ Ղուկ. գ. 16։ Յովհ. ա. 20, 27։
– Մատ. ժ. 6։ Ղուկ. իգ. 47։ Հմր 46։ Գլ. գ. 26։
Ղուկ. իգ. 34։ Գլ. գ. 17։ ա Կոր. ր. 8։
Հմր 14. 15։ Գլ. ժե. 21։
Ղուկ. իգ. 20. 44։ Գլ. իգ. 22։ իը. 23։
Մատ. իե. 22։ Մար. ժե. 13. 14։ Ղուկ. իգ. 21. 22։ Յովհ. ժթ. 6. 15։
Գլ. գ. 13. 14։
Ղուկ. ժը. 31։ իգ. 44։ Յովհ. ժթ. 28, 30. 36. 37։
Մատ. իե. 59։ Մար. ժե. 46։ Ղուկ. իգ. 53։ Յովհ. ժթ. 38։
Մատ. իը. 6։ Գլ. ր. 24։ գ. 13. 15. 26։ ե. 30։
Մատ. իը. 16։ Գլ. ա. 3։ ա Կոր. ժե. 5. 6. 7։
Գլ. ա. 11։
Գլ. ա. 8։ ր. 32։ գ. 15։ ե. 32։
Յով. գ. 15։ ժր. 3։ իր. 18։ Գլ. իգ. 6։ Հռով. գ. 13։ Գաղ. գ. 16։
Սաղ. ր. 7։ Երր. ա. 5։ ե. 5։
Ես. ժե. 3։ Սաղ. ժգ. 10։ Գլ. ր. 31։
Թագ. ր. 10։ Գլ. ր. 29։
Երեմ. լա. 34։ Դան. թ. 24։ Ղուկ. իգ. 47։ ա Յով. ր. 12։ Ես. ծգ. 11։ Հռով. գ. 28։ ր. 3։ Երր. ե. 19։

Ցամք Տեառն 45

սով՝ ամէն ով որ հաւատայ, կ'ար-
40 դարանայ։ Ընդ՝ զգուշացէք որ
չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ
/ մարգարէներուն մէջ ըսուած է.
41 Նայեցէք արհամարհողներ՝ և զար-
մացէք, ու ոչնչացէք. ինչու որ
գործ մը պիտի ընեմ՝ ձեր օրերուն
մէջ, անանկ գործ մը՝ որ եթէ
մէկը ձեզի պատմէ, պիտի չհաւա-
տաք։
42 Ու երբոր անկէ դուրս ելան,
* կ'աղաչէին որ * հետեւեալ շաբաթ՝
ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի։
43 Եւ ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ,
Հրէաներէն ու նորահաւատ բարե-
պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու
Բառնաբասին ետևէն կ'երթային.
որոնք կը խօսէին անոնց հետ, ու
/ կը յորդորէին զանոնք, որ միշտ
Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաս-
44 տատ կենան։ Եւ հետեւեալ շաբաթ
օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժող-
վուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու։
45 Իսկ Հրէաները երբոր տեսան ան
բազմութիւնը, նախանձով լե-
ցուեցան, ու Պօղոսի դուրցածնե-
րուն դէմ կը խօսէին՝ հակառակե-
լով ու հայհոյութիւն ընելով։
46 Ան ատեն Պօղոս և Բառնաբաս
համարձակեցան ու ըսին. Պէտք
էր որ * առաջ ձեզի խօսուի Աստու-
ծոյ խօսքը, Բայց որովհետև դուք
անիկայ կը մերժէք, ու ինքզինքնիդ
յաւիտենական կենաց արժանի չէք
սեպեր, Դահա մենք հեթանոսնե-
47 րուն կը դառնանք։ Ինչու որ
Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի.
Քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի,
որ դուն փրկութեան պատճառ ըլ-
48 լաս մինչև երկրի ծայրերը։ Ա-
սլսելով հեթանոսները՝ կ'ուրախա-
նային, ու Աստուծոյ խօսքը կը
փառաւորէին. և որոնք որ յաւի-
տենական կենաց սահմանուած էին,
49 հաւատացին։ Ու Տէրոջը խօսքը
բոլոր գաւառը կը տարածուէր։
50 Բայց հրէաները դրդռեցին բարե-
պաշտ և ազնիւ կնիկները՝ ու քա-
ղաքին մեծերը, և * Պօղոսին ու
Բառնաբասին վրայ հալածանք հա-
նելով՝ զանոնք իրենց սահման-
51 ներէն դուրս ըրին։ Անոնք ալ
իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ
52 թօթվելով՝ Իկոնիոն եկան։ Ու
աշակերտները * ուրախութեամբ և
Հոգւով Սրբով կը լեցուէին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պօղոս և Բառնաբաս Հալածուելով կը փախչին Իկոնիոնէն։ 7 Լիւստրայի մէջ Պօղոս կը բժշկէ ի ծնէ կաղ մը, և աս պատճառով ա-նոնք աստուածներ ըլլալ կը կարծուին։ 19 Պօղոս կը քարկոծուի։ 21 Անոնք զանազան նկեղեցիներ կը պարսին, Հաստատելով աշա-

Ցամք Տեառն 45

կերտները Հաւատքի և Համբերութեան մէջ. 26 Եւքը Անտիոք գառնալով՝ կը պատմեն եղբայրներուն ո՛րչափ բան որ Աստուած ըրեր էր իրենց։

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք
մէկտեղ Հրէաներուն ժողովա-
րանը մտան, և այնպէս խօսեցան՝
որ խիստ շատ Հրէաներ և Յոյներ
2 հաւատացին։ Բայց չհաւատացող
Հրէաները դրդռեցին ու չարութեան
գրգռեցին հեթանոսներուն սիրտը
3 եղբայրներուն դէմ։ Իսկ անոնք
շատ ժամանակ հոն կենալով՝ հա-
մարձակ կը քարոզէին Տէրոջմով,
որ իր շնորհաց խօսքին վկայէր,
և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու-
4 տար անոնց ձեռքովը։ Եւ քա-
ղաքին բազմութեանը մէջ երկպա-
ռակութիւն մը եղաւ. ոմանք Հր-
էաներուն կողմն էին, ոմանք
5 ալ Առաքեալներուն։ Ու երբոր
հեթանոսները և Հրէաները իրենց
իշխաններովը վրայ յարձակեցան՝
զանոնք նախատելու ու քարկո-
6 ծելու, Իրենք իմանալով՝ Լիկայո-
նացւոց քաղաքները Փռիգիան՝
Լիւստրա ու Դերբէ, և շրջակայ
տեղուանքը, ու հոն աւետարանը
7 կը քարոզէին։ Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը
նստեր էր՝ ոտքերովը տկար, իր մօր
որովայնէն կաղ եղած, որ քնաւ
8 քալած չէր։ Անիկայ Պօղոսին
խօսքերը մտիկ կ'ընէր. անիկայ ալ
նայեցաւ անոր՝ և տեսնելով թէ
9 բժշկուելու հաւատք ունի, Բարձր
ձայնով մը ըսաւ. Ելիր ոտքերուդ
վրայ շիտակ կայնէ. ան ալ ցատ-
10 կելով կը քալէր։ Եւ ժողո-
վուրդները երբոր Պօղոսին բրածը
տեսան՝ ձայներնին վերցնելով Լի-
կայոնարէն ըսին. Աստուածները
մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր
11 են։ Ու Բառնաբասին Դիոս կը
կանչէին, և Պօղոսին Հերմէս,
ինչու որ անիկայ էր գլխաւոր խո-
12 սողը։ Իսկ քաղաքին առջևը և-
ղած Դիոսին քուրմը ցուլեր և
պսակներ բերելով դռներուն առ-
ջևը, բազմութեանը հետ մէկտեղ
13 կ'ուզէր որ զոհ ընէ։ Բայց Բառ-
նաբաս ու Պօղոս առաքեալները
երբոր լսեցին, Իրենց հանդերձները
պատռելով՝ յուրա ցատկեցին բազ-
մութեանը մէջ. կ'աղաղակէին,
14 Ու կ'ըսէին. Մարդիկ՝ Ինչո՞ւ հա-
մար ատ բաները կ'ընէք. Մենք ալ
ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ
ենք, ու կը քարոզենք ձեզի Որ ատ
փուճ բաներէն Կենդանի Աստու-
ծոյն դառնաք, Որ ինքը ստեղծեց
երկինքը ու երկիրը և ծովը, ու բոլոր
15 անոնց մէջի եղածները։ Որ ան-

Ցամք Տեառն 45

/ Ես. խթ. 14։ Ամբ. ա. 5։

* Կ՚շաբթու մէջ

Գլ. ժա. 23։ ժգ. 21։

Տիտ. բ. 11։ Երբ. ժբ. 15։ ա Պետ. ե. 12։

Գլ. ժբ. 6։ ա Պետ. դ. 4։ Յուդ. 10։

Մատ. ժ. 6։ Գլ. դ. 26։ Հմբ. 26։ Հռով. ա. 16։

Եղ. լբ. 10։ բ Օր. լբ. 21։ Ես. ծե. 5։ Մատ. իա. 43։ Հռով. ժ. 19։

Գլ. ժբ. 6։ Իբ. 28։

Ես. խբ. 6։ խթ. 6։ Դան. բ. 32։

Գլ. բ. 47։

Տիմ. գ. 11։

Մատ. ժ. 14։ Մար. գ. 11։ Ղուկ. թ. 5։ Գլ. ժբ. 6։

Մատ. ե. 12։ Յօհ. ժգ. 22։ Գլ. բ. 46։

կերտները Հաւատքի և Համբերութեան մէջ. 26 Եւքը Անտիոք գառնալով՝ կը պատմեն եղբայրներուն ո՛րչափ բան որ Աստուած ըրեր էր իրենց։

– Մար. ժգ. 20։ Երբ. բ. 4։

Յօ. Տ. 46

Գլ. ժգ. 3։

Տիմ. գ. 11։

Մատ. ժ. 23։

Գլ. գ. 2։

Գլ. բ. 10։ Իբ. 6։

Դան. բ. 46։

Մատ. իգ. 65։

Գլ. ժ. 26։

Յակ. ե. 17։ Յուդ. ժե. 10։

Գործ. ժե. 21։ գ Թագ. ժգ. 13։ Երեմ. ժգ. 22։ Ամով. բ. 4։ ա Կոր. ը. 4։

ա Թես. ա. 9։

Ծն. ա. 1։ Սաղ. լգ. 6։ Ճխզ. 6։ Յուդ. ժգ. 7։

Սայ. ձա. 12։ Գլ. ժէ. 30։ ա Պետ. գ. 3։

Ցամի Ցեառն 46

յԳԼ. ԺԷ. 27, Հառվ. ա. 20,
ՂԱԼ. Իգ. 4, բ Օր. Ժա. 14, Իբ. 12, Ցոր. Ե. 10, Սաղ. կե. 10, կը. 9, Ճխէ. 8, Երեմ. Ժգ. 22, Մաա. Ե. 45,
* Ո՛ՉԽԱՑՈՒԹԻՒՆ
† Ո՛ՉԽԱՑՈՒԹԻՒՆ
ֆ ԳԼ. Ժգ. 45,
ՀԲ ԿՈՐ. Ժա. 25, Բ ՏԻՄ. գ. 11,

յ Մաա. Իբ. 19,

ՆԳԼ. Ժա. 23, Ժգ. 43,
ՂՄաա. Ժ. 38, Ժգ. 24, Ղա. Իր. 28, 29, Հեզռվ. բ. 17, Բ ՏԻՄ. բ. 11, 12, գ. 12,
ՀՏիտ. ա. 5,

ՂԳԼ. Ժգ. 1, 3,
ՀԳԼ. Ժե. 40,
ԼԳԼ. Ժե. 4, 12, իա. 19,
ՀՀԱ ԿՈՐ. Ժգ. 9, Բ ԿՈՐ. բ. 12, Կող. գ. 3, Ցայտ. գ. 8,

ՀԳԱԼ. բ. 12,
ՔՆԴՒ. Ժե. 10, ՂԱ. Ժբ. 3,

Ցա. Ս. 51
ֆՑՕՂ. Է. 22, Հմր 5, Գաղ. Ե. 2, Փիլ. գ. 2, Կող. բ. 8, 11, 16,
Ցա. Ս. 52

ցած դարերուն մէջ թող տուաւ ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները
16 երթալու։ Այսու ամենայնիւ ինքզինքը առանց վկայութեան չթողուց, բարերարութիւնով՝ երկինքէն * ձեզի անձրևներ՝ ու պտղաբեր եղանակներ տալով, կերակուրնեբով և ուրախութիւնով † ձեր սիրտերը լեցընելով։ 17 Ու ասանկ բաները ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները դադրեցընել, որ իրենց զոհ չընեն։
18 Սակայն ֆԱնտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաներ հասան, ու ժողովուրդները համոզեցին, յև Պօղոսը քարկոծեցին, ու քաղաքէն դուրս քաշեցին՝ կարծելով թէ մեռած է։
19 Բայց աշակերտները երբոր անոր բոլորտիքը պատեցին, եւս քաղաքը մտաւ. ու հետևեալ օրը Բառնաբասին հետ Մկոնեղ Դերբէ
20 եւս։ Եւ անոնք ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով, յու շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա ու Իկոնիոն և Անտիոք դարձան,
21 ձան, Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով, և Նյորդորելով որ հաստատ մնան հաւատքի մէջ. և ԱՒԸՆԷՒ, թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ 22 Ու երբոր ամենուն ամէն մէկ եկեղեցիին երէցներ ձեռնադրեցին, ծոմապահութեամբ աղօթք ընելով՝ զանոնք յանձնեցին Տէրոջը՝ որուն հաւատացեր էին։
23 Եւ Պիսիդիայի մէջէն պտըտելով՝
24 եկան Պամփիւլիա։ Պերգէի մէջ ալ Տէր-ը խօսքը խօսելէն ետև՝
25 Աթալիա իջան։ Անկէ ալ նաւով Անտիոք գացին, Նուսկից որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին ան գործին համար՝ որ կատարեցին։
26 Ու երբոր եկան, եկեղեցին մկոնեղ ժողվելով՝ Նպատմեցին ինչ որ Աստուած բերէր էր իրենց հետ, և որ Հեթանոսներուն հաւատքի դուռ
27 բացեր էր։ Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտներուն հետ կեցան։

ԳԼ. ԺԶ

1 Մեծ հակառակութիւն կը ծագի Թլփատութեան վրայով։ 6 Ասոր համար առաքեալները ժողովելու կ'երթեն, 22 և նամակ գրելով եկեղեցիներուն, իրենց վճիռը կը խրկեն անոնց։ 36 Պօղոս և Բառնաբաս կը խորհին որ մկոնեղ երթան եկեղեցիները այցելութիւն ընելու, բայց մէջերնին վէճ մը ծագելով՝ իրարմէ կը զատուին։

1 Ու Մկ քանիները Հրէաստանէն իջած՝ եղբայրներուն կը սորվեցընէին՝ որ Եթէ Մովսէսին սովորութեանը համեմատ չթլփատուիք, չէք կրնար փրկուիլ։
2 Ուստի Պօղոս և Բառնաբաս ա-

Ցամի Ցեառն 52

Ժ Գաղ. բ. 1,

ՅՀառվ. Ժե. 24, ա Կոր. Ժգ. 6, 11,
ՂԳԼ. Ժգ. 26,

ՆՀԺ 12, Գլ. Ժգ. 26, իա. 19,

ՀԳԼ. ա,

ՅԳԼ. Ժ. 20, Ժա. 12,

ՃՄԱՐ. Իբ. 9, ԳԼ. ա. 24,
ՆԳԼ. Ժ. 44,
ԼՀառվ. Ժ. 12,
ՆԳԼ. Ժ. 15, 28, 43, ա Կոր. ա. 2, ա Պետ. ա. 22,
ՃՄաա. Իգ. 4, Գաղ. Ե. 1,
ԼՀառվ. գ. 24, Եփե. բ. 8, Տիտ. բ. 11, գ. 4, 5,

ՀԳԼ. Ժգ. 26,

ՅԳԼ. Ժբ. 17,

ՂՀԲ. 7,

ֆՂՄառվ. Թ. 11, 12,

Ցամի Տեառն 52

17 անիկայ . Որ մնացած մարդիկը Տէրը փնտռեն , և բոլոր հեթանոսները՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ'ըսէ Տէրը՝ որ ասոնք բաները
18 կ'ընէ : Յայտնի է Տէրոջը իր բոլոր գործերը աշխարհիս սկիզբէն հե-
19 տէ : Ասոր համար ես յորմար կը դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց՝ որ հեթանոսներէն Աստուծոյ կը
20 դառնան . հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ ետ կենան կոզոց պղծութիւններէն , և պոռնկութենէ , ու խեղդուածէ , և արիւ-
21 նէ : Ինչու որ Մովսէս հին դարերէն ի վեր ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ունի , և ժողովարաններու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի :
22 Ն ատենը առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ միտեղ ազէկ երևցաւ՝ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք խրկեն Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ , Բարսաբա մականուանեալ Յուդան և Շիղան՝ գլխաւոր մար-
23 դիկ երէց եղբայրներուն մէջ . Ու անոնց ձեռքովը ետ խրկեցին այսպէս գրուած :

Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիայի և Կիլիկիայի մէկ հեթանոսներէն և-
24 դած եղբայրներուդ ողջոյն : Որովհետև լսեցինք՝ թէ Հոմանք մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր են՝ և ձեր անձերը խախտեր են , ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել , որ անոնց մինչ-
25 ու երկնքը պահել , որ անոնց մինչ . Մեզի՝ միաբանութեամբ ժողովուածներուս ազէկ երևցաւ , որ մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սիրելիներուն Բառնաբասին ու Պօղոսին
26 հետ , Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուանը համար անձերնին
27 մատնած մարդիկ են : Ուստի խրկեցինք Յուդան և Շիղան , որ իրենք ալ բերնով նոյն բաները
28 յայտնեն : Ինչու որ ազէկ երևցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ՝ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել , աս հարկաւոր բաներէս զատ ,
29 Որ ետ կենաք կուռքերու զոհուածէ , և արիւնէ , ու խեղդուածէ , և պոռնկութենէ . որ աս բաներէն ինքզինքնիդ պահելով՝ ազէկ պիտի ընէք : Ողջ եղէք :
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին , և ժողովուրդը միտեղ ժողվելով՝ թուղթը տուին :
31 Ու երբոր կարդացին , ուրախացան
32 ան մխիթարութեանը վրայ : Իսկ Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին , շատ խօսքերով
33 մխիթարեցին եղբայրները՝ ու հաս-
տատեցին : Եւ ատեն մը հոն կենալէն ետև՝ եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան ա-
34 ռաքեալներուն Բառնաբասէ : Բայց Շիղային ազէկ երևցաւ հոն մը-
35 նալ : Պօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային , և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցընէին ու կը քարոզէին :
36 Եւ քանի մը օրերէ ետև Պօղոս ըսաւ Բառնաբասին . Դառնանք ու այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները , ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք , Ի՞նչ-
37 պէս թէ ինչպէս են : Իսկ Բառնաբաս կ'ուզէր որ Յովհաննէսն ալ առնեն , որ Մարկոս կ'ըսուէր .
38 Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ Պամփիլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը՝ ու իրենց հետը գործի չե-
39 կողը հետերնին առնեն : Այսպէս դէլէրէն անմիաբանութիւն մը եղաւ , մինչև որ իրարմէ զատուեցան . և Բառնաբաս առաւ Մարկո-
40 սը՝ ու նաւով կիպրոս գնաց : Պօղոսն ալ Շիղան ընտրեց՝ ու ելաւ , եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը
41 յանձնուելով . Եւ Սիւրիայի ու Կիլիկիայի մէջ կը պտրտէր , ու եկեղեցիները կը հաստատէր :

Ցամի Տեառն 52

բ ա Կոր . Ժգ . 11 : Երբ . ժա . 31 :

ե Տես Հմր 28 : յ ա Թես . ա . 9 :

ն Ծն . լե . 2 , Եւ . ի . 3 . 23 , Եզեկ . ի . 30 , ա Կոր . բ . 1 , ժ . 20 , 28 , Ցայտ . բ . 14 . 20 :

ղ ա Կոր . գ . 9 , 18 : Գաղ . ե . 19 : Եփես . ե . 3 : Կող . գ . 5 , ա Թես . գ . 3 , ա Պետ . գ . 3 :

ծ Ծն . թ . 4 , Ղե . գ . 17 , Բ Օր . ժբ . 16 , 23 :

ճ Գլ . ժգ . 15 , 27 :

չ Գլ . ա . 23 :

ի Հմր 1 : Գաղ . բ . 4 : ե . 12 : Տիտ . ա . 10 , 11 :

ձ Գլ . ժգ . 50 : ժդ . 19 : ա Կոր . ժե . 30 : բ Կոր . ժա . 23 , 26 :

ա Հմր 20 : Գլ . իա . 25 : Ցայտ . բ . 14 . 20 :

Ղղ . ժէ . 14 :

ա Գլ . ժգ . 21 : ժբ . 23 :

Գ Ի Ա Զ

1 Պօղոս կը թլփատէ Տիմոթէոսը . 7 Սուրբ Հոգիին հրամանովը քաղաքները կը պտրտի . 14 Լիդիան հաւատքի կը բերէ , 16 և հարցուկ ոգի ունեցող աղախին մը կը բժշկէ : 19 Ան պատճառով Պօղոսը ու Շիղան կը ծեծուին , և բանտը կը դրուին : 26 Բանտին դռները հրաշքով կը բացուին : 31 Բանտապետը դարձի կու գայ . 37 և անոնք կ'ազատուին :

1 Ետ Հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա . և ահա հոն աշակերտ մը կար
Տիմոթէոս անունով , որ հաւատացեալ Հրեայ կնկան մը զաւակ
2 էր , և Հայրը Յոյն էր . Որ Լիւստրացի ու Իկոնացի եղբայրներէն
3 ալ Բարի վկայուած էր : Պօղոս ուզեց որ ասիկայ իր հետը ելլէ , և առաւ թլփատեց զանիկայ՝ ան տեղուանքը եղած Հրէաներուն համար . ինչու որ ամէնն ալ գիտէին
4 թէ անոր Հայրը Յոյն էր : Ու քաղաքներէն անցնելով , Երուսաղէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն ապսպրուած հրամանները կ'աւանդէին անոնց՝ որ պահեն :
5 Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը հաստատուէին , և օրէ օր անոնց թիւը կ'աւելնար :
6 Եւ Փռիւգիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտրտեցան . և Սուրբ Հոգիէն արգիլուելով որ Ասիոյ
7 խօսքը Ասիայի մէջ չխօսին , Միսիայի կողմերը որ եկան , կը ջա-

ե Գլ . ժգ . 6 :

Բ Գլ . ժթ . 22 : Հռով . ժգ . 21 : ա Կոր . գ . 17 : Փիլ . բ . 19 : ա Թես . գ . 2 : ա Տիմ . ա . 2 : բ Տիմ . ա . 2 :

Բ բ Տիմ . ա . 5 :

Գ Գլ . զ . 3 : Ես Գաղ . բ . 3 , 5 . 2 :

Ը Գլ . ժե . 28 , 29 :

Ի Գլ . ժե . 41 :

Ցամի Տեառն 53

Նային դէպ 'ի Բիւթանիա եր-
թալ . և *Ցիսուսի Հոգին թող
8 չտուաւ անոնց : Եւ Միւսիայի
քովէն անցնելով՝ ‡Տրովադա ի-
9 ջան : Եւ հոն գիշերը Պօղոսին
տեսիլք մը երեցաւ . Ր Մակեդոնա-
ցի մարդ մը կայներ կ'աղաչէր ա-
նոր՝ ու կ'ըսէր . Մակեդոնիա
10 անցիր , և օդնէ մեզի : Ու երբոր
ան տեսիլքը տեսաւ , շուտ մը ու-
զեցինք †Մակեդոնիա ելլել , հաս-
կրնալով որ Տէրը մեզ կը հրաւի-
րէ անոնց աւետարան քարոզելու :
11 Ուստի Նաւով Տրովադայէն ե-
լանք՝ ու շիտակ Սամոթրակէ գա-
ցինք , ու հետևեալ օրը Նէապո-
12 լիս . Եւ անկէ ալ †Փիլիպպէ , որ
է Մակեդոնիայի Ա' մասին գլխա-
ւոր քաղաքը՝ †Կողոնիա . և ան
քաղաքին մէջ քանի մը օր կե-
13 ցանք . Ու շաբաթ օրը քաղաքէն
դուրս ելանք գետեզերքին քովը՝
ուր որ սովորութիւն ունէին ա-
ղօթք ընելու , ու նստելով՝ ժող-
վուած կիներուն կը խօսէինք :
14 Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրա-
նավաճառ կին մը՝ Լիդիա ա-
նունն , որ աստուածավախ մէկ մըն
էր , մեր կ'ըսէր . Տէրոջը սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին բանեներուն
15 ուշադրութիւն ընելու : Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը ,
աղաչեց ու բաւ . Թէ որ զիս Տէ-
րոջը հաւատացեալը կը սեպէք ,
իմ տունս մտէք բնակեցէք . Եւ
ստիպելով տարաւ մեզ :
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ'երթայինք , աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի , որ †Հարցուկ ոգի
ունէր , Նոր գուշակութիւն ընե-
լով՝ իր տէրերուն շատ վաստակ
17 կը բերէր : Ասիկայ Պօղոսին և
մեր ետևէն իյնալով կը պոռար՝
ու կ'ըսէր . Ա՛ս մարդիկը Բարձ-
րեալ Աստուծոյ ծառաներն են ,
որ ‡մեզի փրկութեան ճամբան կը
18 քարոզեն : Եւ ասիկա շատ օրեր
կ'ընէր . իսկ Պօղոս վշտանալով՝
դարձաւ ու բաւ ան ոգիին . Ցի-
սուս Քրիստոսի անունովը Հրաման
կ'ընեմ քեզի , ելլէր ատկէ . Եւ նոյն
19 ժամուն ելաւ : Ըներոր տեսան
անոր տէրերը՝ որ իրենց վաստակին
յոյսը կորնցան , §Պօղոսը ու Շի-
ղան բռնեցին՝ ու /հրապարակը
քաշեցին իշխաններուն առջեւ :
20 Եւ տարին զանոնք զօրագլուխնե-
րուն քովը՝ ու բսին . Ա՛ս մարդիկ-
21 ները /մեր քաղաքը իրար կ'անգր-
նեն . իրենք Հրեայ են , Եւ անսկ
սովորութիւններ կը քարոզեն , որ
արժան չէ մեզի ընդունիլ , ոչ ալ
ընել , ինչու որ Հռովմայեցի ենք :
22 Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ դի-
զուեցաւ . զօրագլուխներն ալ
բռնութեամբ անոնց հանդերձները
հանեցին , Ա և հրաման ըրին որ ջո-
23 Նռէ ծեծեն . Եւ անոնց շատ վէր-
քեր տալէն ետև՝ բանտը դրին ,
պատուիրելով բանտապետին որ
զգուշութեամբ պահէ զանոնք :
24 Ան ալ ասանկ հրաման առնելով՝
զանոնք ներսի բանտը դրաւ , ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամուրցուց :
25 Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շի-
ղա աղօթք կ'ընէին՝ և զԱստուած
կ'օրհնէին , ու բանտարկեալներն ալ
26 անոնց մտիկ կ'ընէին : Ընդ յան-
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան , և անմիջապէս Բոլոր դռները
բացուեցան , ու ամենուն կապերը
27 արձկուեցան : Եւ բանտապետը
երբոր արթնցաւ՝ ու բանտին դռ-
ները բացուած տեսաւ , թուրը
քաշեց՝ և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր , կարծելով թէ կապուածները
28 փախեր են : Բայց Պօղոս բարձր
ձայնով կանչեց ու բաւ . Դուն
քու անձիդ վնաս մը մի ըներ , ին-
29 չու որ ամենքս ալ հոս ենք : Եւ
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց , և դողալով՝ Պօղոսին ու
30 Շիղային առջեւը ինկաւ . Եւ ա-
նոնք դուրս բերելով՝ բաւ . Ցէ-
րեր՝ ինծի ի՞նչ պէտք է ընել , որ
31 փրկուիմ : Ընոնք ալ բսին . Դէա-
ւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
ու պիտի փրկուիս դուն՝ և քու
32 տունդ : Եւ Տէրոջը խօսքը խօսե-
ցան անոր , ու ան ամենուն՝ որ իր
33 տանը մէջն էին : Եւ առաւ զա-
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն՝ ու
անոնց վէրքերը լուացց , և շուտ մը
մկրտուեցաւ ինքը ու բոլոր իրեն-
34 ները : Եւ զանոնք իր տունը տա-
նելով , Նռէնց առջեւը սեղան դրաւ ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Ա-
35 տուծոյ հաւատալով : Ու երբոր
առտու եղաւ , զօրագլուխները
խրկեցին սպասաւորները ու բ-
36 սին . Արձակէ ատ մարդիկը : Բան-
տապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին
պատմեց թէ , Զօրագլուխները
խրկեցին որ արձակուիք . ուստի
հիմա ելէք՝ և խաղաղութեամբ գա-
37 ցէք : Բայց Պօղոս բսաւ անոնց .
Մեզ յայտնապէս ծեծելով՝ որ չը-
դատապարտուած Հռովմայեցի
մարդիկ ենք , բանտը դրին , ու
հիմա գաղտնի կը հանեն մեզ .
առանկ չէ , հապա թող իրենք
38 գան ու մեզ հանեն : Եւ սպասա-
ւորները զօրագլուխներուն պատմե-
ցին ան խօսքերը . անոնք ալ երբոր
լսեցին թէ Հռովմայեցի են , վախ-

Ցամի Տեառն 53

Ն բ Կոր . գ . 5 ; ժա . 23 , 25 ; աԹես . բ . 2 ։

Ղկ . գ . 31 ։

Գկ . ե . 19 ; ԺԲ . է . 10 ։

Ղկ . գ . 10 ; Գկ . բ . 37 ; Թ . 6 ։

ԳՅՈՆ . գ . 16 , 36 ; է . 47 ; ա Յով . ե . 10 ։

Ղկ . ե . 29 ; ԺԹ . 6 ։

Գկ . իբ . 25 ։

Ցամի Տեառն 53

- Մատ. ը. 34։
Հ Հմր 14։

ցան , ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ . Եւ դուրս
հանելով՝ կ'աղաչէին որ ան քա-
40 ղաքէն երթան ։ Անոնք ալ բան-
տէն ելլելով՝ Լիդիային փո՛նը
մտան , ու եղբայրները տեսան՝ ու
մխիթարեցին զանոնք , և գացին ։

Գ Լ · Ժ Է

1 Պօղոս կը քարոզէ Թեսաղոնիկէի մէջ, 4 ուր
ոմանք կը հաւատան , և ոմանք կը հալածեն
զանիկայ ։ 10 Պօղոս Բերիա կը խրկուի , ու
հոն ալ կը քարոզէ · 13 Թեսաղոնիկեցիներէն
հալածուած՝ 15 Աթէնք կ'երթայ , ուր տեղ
կը քարոզէ անոնց չճանչցած կենդանի Ա-
ստուածը ։ 34 Շատ մարդիկ Քրիստոսի կը
հաւատան ։

1 Եւ Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիա-
յէն պտըտելով՝ Թեսաղոնիկէ
եկան , ուր որ Հրէաները ժողո-
2 վարան մը ունէին ։ Պօղոս ալ իր
սովորութեանը պէս անոնց մէջը
մտաւ , և իրեք շաբաթ օր խօսեցաւ
3 անոնց հետ գիրքերէն , Մեկնելով
և առջևնին դնելով , թէ Քրիստոս
էր Քրիստոսի յարչարուիլ , ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել , և
թէ՝ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ , ըսաւ , Քրիստոսն է ։
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին ,
ու Պօղոսին և Շիղային հետ մի-
ացան , աստուածավախ Յոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն , ու երևելի
կիներէն ալ հազարապետները քիչ-
5 ուր չէին ։ Բայց չհաւատացող
Հրէաները նախանձեցան , և քանի
մը դատարկապորտ անօրէն մար-
դիկ առնելով՝ աղմուկ հանեցին ,
ու քաղաքը տակնուվրայ բրին . և
Յասոնին տանը վրայ յարձակելով՝
կ'ուզէին զանոնք ժողովքին առջևը
6 տանիլ ։ Ու երբոր զանոնք չը-
գտան , Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրներ քաշելով տարին քաղա-
քապետներուն առջևը , կանչուրտ-
տելով՝ Թէ Ա՛նոնք որ աշխարհը
տակնուվրայ բրին , հոս ալ հասեր
7 են . Որոնք Յասոնը ընդուներ է .
և ասոնք ամէնը կայսրին հրամա-
նացը դէմ կը գործեն , Բսնելով
Թէ՝ ուրիշ Թագաւոր մը կայ Յի-
8 սուս ։ Եւ խռովեցուցին ժողովուր-
դը ու քաղաքապետները , որ աս
9 բաները կը լսէին ։ Բայց երբոր
Յասոնէն և ուրիշներէն երաշխաւո-
րութիւն առին , արձակեցին զա-
10 նոնք ։ Էսկ եղբայրները շուտ մը
գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բերիա
խրկեցին . որոնք հոն հասնելով՝
11 Հրէից ժողովարանը գացին ։ Ա-
սոնք Թեսաղոնիկէի մէջ եղողներէն
աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որ
Ա՛նոնք խօսքը կատարեալ յօ-
ժարութեամբ ընդունեցին , և Բա-

Ցամի Տեառն 53

մէն օր Գիրքերը կը քննէին՝ Թէ
12 ասոնք բաները սա՞նկ է ։ Ուստի
անոնցմէ շատերը հաւատացին . և
պատուաւոր Յոյն կիներէն՝ ու
մարդիկներէն հազարապետներ ալ
13 քիչ ըր չէին ։ Բայց երբոր իմա-
ցան Թեսաղոնիկեցի Հրէաները
Թէ Բերիայի մէջ ալ Աստուծոյ
խօսքը քարոզուեցաւ Պօղոսէն ,
հոն ալ եկան՝ ու ժողովուրդը
14 դրդռեցին ։ Ի՛ն ատենը եղբայր-
ները շուտ մը Պօղոսը խրկեցին՝
որ մինչև ծովեզերքը երթայ · բայց
Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին ։
15 Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին ,
մինչև Աթէնք բերին անիկայ . և
Երէն հրաման առնելով Շիղային ու
Տիմոթէոսին համար՝ որ շուտով
իրեն գան , գացին ։
16 Եւ Պօղոս Աթէնքի մէջ անոնց
սպասելով՝ Իր հոգին անհանդիստ
էր Նէրսի դին , վասն զի քաղաքը
բոլորովին կռապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսնէր ։ Ուստի ժո-
ղովարանին մէջ կը խօսէր Հրէա-
ներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և
ամէն օր հրապարակներուն մէջ ո-
18 րոնց որ պատահէր ։ Ու Եպիկու-
րեան և Ստոյիկեան փիլիսոփաննե-
րէն մէկ քանիները իրեն հետ հա-
կաճառութիւն կ'ընէին . և ոմանք
կ'րսէին . Ա՛ս սերմանաքաղը ի՞նչ
րսել կ'ուզէ . ուրիշներն ալ՝ Ի՛ր-
է՛ն . Կ'երևի Թէ Ա՛նէ Հը օտար աս-
տուածներու քարոզիչ է . ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ'ա-
19 ւետարանէր անոնց ։ Եւ առին
անիկայ Արիսպագոսը տարին , ու
կ'րսէին . Կրնա՞նք իմանալ Թէ
ի՞նչ է ատ նոր վարդապետութիւ-
20 նը՝ որ դուն կը զրուցես . Քանզի
մեր ականջներուն օտար բաներ կը
բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
21 Թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք . (Ին-
չու որ Աթենացիները ամէնն ալ ,
ու հոն կեցող օտարականները ու-
րիշ բանի չէին պարապեր , բայց
միայն նոր բան զրուցելու կամ լը-
սելու ։)
22 Ան ատենը Պօղոս Արիսպագոսին
մէջը կայնեցաւ՝ ու բսաւ . Ո՛վ Ա-
թենացի մարդիկ՝ ամէն կողմանէ
խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ ։
23 Քանզի ես պտըտելով ու ձեր պաշ-
տամունքը դննելով՝ մէկ սեղան մը
գտայ , որուն վրայ գրուած էր՝
ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԾՈՑՆ .
ուստի անիկայ որ դուք չճանչնա-
լով կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի
24 կը քարոզեմ ։ Ի Աստուած որ աշ-
խարհը ստեղծեց , և անոր մէջի
բոլոր բաները , անիկայ երկնից ու
երկրի Տէրը ըլլալով , Ոչ ձեռա-

- Ղու · դ · 16 ։ Գլ · Թ · 20 ։ Ժգ · 5 · 14 ։ Ժդ · 1 · Ժգ · 13 ։ Ժթ · 8 ։
Բ Ղու · իդ · 26 · 46 ։ Գլ Ժը · 28 · Գաղ · գ · 1 ։
Է Գլ · Իը · 24 ։
Ը Գլ · Ժե · 22 · 27 · 32 · 40 ։
Ի Հռով · Ժգ · 21 ։
Ա Գլ · Ժգ · 20 ։
Ե Ղու · իդ · 2 ։ Ցօհ · Ժթ · 12 · ա Պետ · բ · 15 ։
Ը Գլ · Թ · 25 · Հմր 14 ։
Բ Եփ · լդ · 16 ։ Ղու · Ժգ · 29 ։ Ցօհ · ե · 39 ։

Ա Մատ · ժ · 23 ։
Բ Գլ · ժը · 5 ։
Գ Ա · 8 · 54 Ը Պետ · բ · 8 ։
Դ Գլ · ժգ · 14 ։
Ե Մատ · ժա · 25 ։
Զ Գլ · է · 48 ։

Ցամի Տեառն 54

ՀԱՍԿ. Ժ. 10—13։
ՅՕՆ. Բ. 7։ ԹԱԳ. ԺԳ. 22։ ՑՈՐ. ԺԲ. 10։ ԻԿ. 3։ ԼԳ. 4։ ԵՍ. ԻԲ. 5։ ՅԵ. 16։ ՋԱԲ. ԺԲ. 1։
ՂԲՕՐ. Լ. 8։
ՀՈՎ. Ա. 20։
ԳԼ. ԺԳ. 16։
ՅԿՈՂ. Ա. 17։
ԵՐԲ. Ա. 3։
ՏԻՄ. Ա. 12։

ԼԵՄ. Ի. 18։

ԳԼ. ԺԳ. 15։
ՀՈՎ. Գ. 25։
ՂՂ. ԻԳ. 47։
ՏԻՄ. Բ. 11։ 12։ ԱՊԵՍ. Ա. 14։ Գ. 3։
ԳԼ. Ժ. 42։
ՀՈՎ. Բ. 16։ ԺԳ. 10։

ԼԳԼ. Բ. 24։

ՀՈՎ. ԺԳ. 3։ Ա ԿՈՐ. ԺԳ. 19։ Բ ՏԻՄ. Գ. 19։

դործ տաճարներու մէջ կը բնակի ,
25 Ո՛չ ալ մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ հրանի մը կարօտի պէս . Յօրինելի ինքը կու տայ ամենուն
26 կեանք ու շունչ՝ և ամէն բան . Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը բրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին . և որոշուած ժամանակներ հաստատեց , Ու անոնց բնակութեան սահմանները ,
27 ԶԱստուած փնտռելու , Որ ըլլայ թէ խարխափելով զինքը գտնեն . Թէպէտև մեր ամէն մէկէն ալ հեռու չէ . Ինչու որ Անով կ՚ապրինք և կը շարժինք ու կանք , Ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիներն ալ ըսին , Քանզի
29 մենք անոր ցեղէն ալ ենք ։ Ուստի՝ որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք , Պէտք չէ որ անանկ սեպնք թէ Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի , որ մարդուս վարպետութիւնովը
30 ու խելքովը քանդակուած է ։ Ուրդ՝ Աստուած տգիտութեան ատենները անտես ընելով , Հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց՝
31 որ ապաշխարեն ։ Ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց , Որուն մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ ան մարդուն ձեռքովը , որն որ որոշեց , ու ամենուն հաւատացուց՝ դանիկայ Ամեռելներէն յարուցանելով ։
32 Երբոր մեռելներէն յարութիւնը լսեցին , ոմանք ծաղր կ՚ընէին . ոմանք ալ կ՚ըսէին . Ատ բանիդ համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
33 ընենք քեզի ։ Եւ այսպէս Պօղոս
34 անոնց մէջէն ելաւ ։ Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին , որոնց մէջն էր Դիոնեսիոս Արիսպագացին , և Դամարիս անունով կնիկ մը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Պօղոս իր արհեստը կը բանի , և Կորնթոսի մէջ հեթանոսներուն կը քարոզէ ։ 9 Տէրը տեսիլքի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը ։ 12 որ կ՚ամբաստանուի փոխանորդ բդեշխին՝ Գադիոնին առջևը ։ բայց կ՚ազատի ։ 18 Նոքը քաղաքէ քաղաք պտռտելով՝ աշակերտները կը հաստատէ ։ 24 Ապողոս՝ ուսեալ ճշդիւ սորվելով ճշմարտութիւնը Ակիւղասէն ու Պրիսկիղային՝ 28 զԲրիստոս կը քարոզէ մեծ ազդեցութեամբ ։

1 Ետքէ եւս Պօղոս Աթենքէն գաւառելով՝ Կորնթոս եկաւ , Եւ
2 մէկ Հրէայ մը գտաւ Ակիւղաս անունով Պոնտացի , որ իր Պրիսկիղա կնկանը հետ նոր եկած էր Իտալիայէն , (Կղօդիոսին հանած հրամանին համար որ բոլոր Հրէաները Հռոմէն հեռանան .)
3 ու անոնց քովը դնաց ։ Եւ որովհետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց քովը կեցաւ , Եւ կը բաներ . Ինչու որ արհեստով վրանադործ էին ։
4 Ու ամէն շաբաթ օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր , և Հրէաները
5 ու Յոյները կը համոզէր ։ Ու երբոր Շիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան , Պօղոսին հոգին եռանդով վառուած ըլլալով , Հրէաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր՝ թէ Յիսուս Քրիս-
6 տոսն է ։ Ընդոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին , Ինքը հանդերձները թօթվելով՝ բսաւ անոնց . Ձեր արիւնը ձեր գլուխը , Ես անպարտ եմ , Ասկէ ետև հեթանոս-
7 ներուն պիտի երթամ ։ Եւ անկէ երթալով՝ մտաւ մէկու մը տուն , որուն անունը Յուստոս էր՝ աստուածավախ մարդ , որուն տունը
8 ժողովարանին կից էր ։ Եւ ժողովրդապետը Կրիսպոս իր բոլոր տունովը հաւատաց Տէրոջը . և Կորնթացիներէն շատերը լսելով՝
9 հաւատացին ու մկրտուեցան ։ Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը բսաւ Պօղոսին . Մի վախնար՝ հապա
10 խօսէ , և լուռ մի կենար , Ինչու որ ես քեզի հետ եմ , և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցընելու . քանզի աս քաղաքիս մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ ։
11 Եւ հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ , ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցընէր ։
12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ Բդեշխին Գադիոնին օրերը Հրէայք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ ելան ,
13 և զանիկայ ատեանը տարին , Բսելով թէ , Աս հիկայ կը հրապուրէ մարդիկը օրէնքէն դուրս Աստուած
14 պաշտելու ։ Ու երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր , Գադիոն բսաւ Հրէաներուն . Թէ որ անիրաւութեան մը կամ չար գործքի մը համար ըլլար՝ ով Հրէաներ , արժան էր ինձի՝ որ ձեզի
15 մտիկ ընէի ։ Բայց թէ որ վէճը խօսքի՝ ու անուններու՝ և ձեր օրէնքին վրայով է , դուք ձեզմէն տեսէք . Ինչու որ ես ատանկ բաներու
16 դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր ։ Եւ
17 զանոնք ատեանէն վռնտեց ։ Ան ատենը բոլոր Յոյները Սոսթենէսը ժողովրդապետը բռնեցին՝ ու ատեանին առջևը կը ծեծէին . և աս բաներուս վրայով Գադիոն բնաւ հոգ չէր ըներ ։
18 Պօղոս ալ տակաւին խել մը օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն հրաժարելով , նաւով դէպ՚ի Սիրիա դնաց . ու իր հետն ալ Պրիս-

Ցամի Տեառն 54

Բ ԳԼ. Ի. 34։ Ա ԿՈՐ. Գ. 12։ ՄԹԹԱՎ. Բ 9։ ԲԹԱՎ. Գ. 8։

Գ ԳԼ. ԺԷ. 2։ Դ ԳԼ. ԺԷ. 14։ 15։

Ե ՑՈՐ. Լբ. 18։ ԳԼ. ԺԷ. 3։ ՀԺ 28։

Զ ԳԼ. Ժ. 45։ ԱՊՏԱՒ. Գ. 4։

Է ՆԵՒԵՄ. Ե. 13։ ՄԱԹ. Ժ. 14։ ԳԼ. Ժ. 51։

Ը ՂԱ. Ի. 9։ 11։ 12։ Բ ԹԱԳ. Ա. 16։ ԵԶԿ. Ժբ. 13։ ԼԳ. 4։

Թ ԵԶԿ. Գ. 18։ 19։ ԼԳ. 9։ ԳԼ. Ի. 26։

Ժ ԳԼ. Ժ. 46։ Իբ. 28։

Ի ՕՐԻՆ՝ ՏԻՄՈԹ ՑԱՒԱՍ

Ի. Ա ԿՈՐ. Ա. 14։

ԻԱ ԳԼ. ԻԳ. 11։

ԻԲ ԵՐԵՄ. Ա. 18։ 19։ ՄԱԹ. Իբ. 20։

Ցա. Տ. 55 վերջ։

ԻԲ ԳԼ. ԻԳ՝. 29։ ԻԸ. 11։ 19։

ԻՃ Ա ԿՈՐ. Ա. 1։

Յամի Տեառն 55

Հռով. ժգ. 1։
Յեթու. գ. 18։ Գլ. խա. 24։

կիղան և Ակիւզաս, առաջ հկենդրայի մէջ չէր դլուխը փոքրած, ին-
19 չու որ ուխտաւոր էր։ Ու Եփեսոս որ հասաւ, անոնք հոն ձգեց, և ինքը ժողովարանը մտնելով՝ Հր-
20 էաներուն հետ կը խօսէր։ Եւ իրեն կ'աղաչէին որ ալ աւելի ժա-
մանակ իրենց քովը մնայ. բայց
21 չհանձնառու չեղաւ. Հապա հրա-ժարեցաւ անոնցմէ ըսելով. «Պէտք է որ անպատճառ առաջիկայ տօնը Երուսաղէմի մէջ ընեմ. բայց» Աստուծոյ կամքովը նորէն
ձեզի կը դառնամ. ու Եփեսոսէն
22 նաւով մեկնեցաւ։ Եւ Կեսարիա հասնելով՝ Եկեղեցիին բարև տուաւ, ու Ան-
23 իջաւ Անտիոք. Եւ ատեն մը հոն կենալէնետև՝ ելաւ, ու կարգով Գաղատացւոց երկիրը և Փռիգիա կը պտըտէր, ու բոլոր աշակերտ-
ները կը հաստատէր։
24 Եւ Ապողոս անունով Հրէայ մը, Ծննդեամբ Ալէքսանդրացի՝ ճար-տասան մարդ մը՝ Եփեսոս հասաւ. Ե-
փեսոս. որ ինքը գօրաւոր էր Գրքե-
25 գիրքերով՝ Աստիկայ Տէրոջը ճամ-բուն մէջ վարժուած էր, Ան ջերմ եռանդ հոգի ունենալով, կը խօ-սէր ու կը սորվեցընէր ճշդութեամբ Տէրոջը վրայով. բայց Ան միայն Յովհաննէսին մկրտութիւնը դի-
26 տէր։ Ասիկայ սկսաւ ժողովարա-նին մէջ համարձակ խօսիլ. ու երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիլդա լսե-ցին անկէ, ալ զանիկայ իրենց քո-վը առին, և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ
27 ճամբան անոր հասկրցուցին։ Ու երբոր անիկայ ուզեց Աքայիա եր-թալ, եղբայրները քաջալերեցին զԱնիկայ, ու էէր գրեցին Ան աշա-կերտներուն՝ որ զանիկայ ըն-դունին. որ հոն հասնելով՝ Շատ օգտակար եղաւ շնորհքով հաւա-
28 տացեալներուն. Քանզի հրապա-րակաւ սաստիկ կը յանդիմանէր Հրէաները, Ան ցոյց դիրքերէն գու-ցընելով թէ Յիսուսը Քրիստոսն է։

Գլ. ԺԹ

1 Մինչ Ապողոս Կորնթոսի մէջ էր, Պողոս վերի կողմերը պտըտելով՝ Եփեսոս եկաւ. և քա-
2 նի մը աշակերտներ գտնելով, Ը-սաւ անոնց. Երբոր հաւատացիք՝

Մուրբ Հոգին առիք արդեօք. ա-նոնք ալ ըսին իրեն. Բայց մենք լսած ալ չենք թէ Մուրբ Հոգի
3 կայ։ Եւ ըսաւ անոնց. Հապա ինչո՞վ մկրտուեցաք. անոնք ալ ը-սին. Յովհաննէսին մկրտութիւ-
4 նովը։ Պողոս ալ ըսաւ. Յովհաննէս ապաշխարութեան մկրտու-թիւնով մկրտեց, ժողովուրդին ը-սելով, թէ ան որ իրմէ ետքը պի-տի գայ՝ անոր հաւատան, այսինքն՝
5 Քրիստոս Յիսուսին։ Ու երբոր լսեցին, Տէր Յիսուսի անու-
6 նովը մկրտուեցան։ Եւ Պողոս երբոր Ձանոնց վրայ ձեռք դրաւ, Մուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ, և լեզուներ կը խօսէին ու կը մար-
7 գարէանային։ Եւ ան բոլոր մար-դիկը տասուերկուքի չափ էին։
8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ իրեք ա-միս համարձակութեամբ Աստու-ծոյ թագաւորութեանը վրայով կը
9 խօսէր, ու կը համոզէր։ Բայց երբոր մէկ քանիները կը յամառէ-ին՝ ու դէմ կը դնէին բագմութեան առջեւը Ան ճամբան բամբասելով, ինքը անոնցմէ հեռացաւ, և աշա-կերտները զատեց, ու ամէն օր Տիւրան Ան մէկու մը դպրատա-
10 նը մէջ կը խօսէր։ Եւ աս երկու տարի քշեց՝ մինչև որ բոլոր Ասիայի մէջ բնակող Հրէաները ու Յոյ-
11 նները Տէրոջը խօսքը լսեցին։ Եւ Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ'ը-
12 նէր Պողոսին ձեռքովը. Ընանկ որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու գոգնոցներ կը տանէին հիւանդնե-րուն, և իրենց չարերէն կը բժշ-կուէին, ու չար ոգիները կ'ելլէին,
13 Բայց աստանդական Հրէաներէն մէկ քանիները՝ որ երթևեկուցիչ էին, Յանդգնեցան Տէր Յիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ՝ որոնք չար ոգիներ ունէին, և կ'ըսէին, Ձեզ կ'երդմեցընենք Յիսուսով,
14 որն որ Պողոս կը քարոզէ։ Եւ ասա բանը ընողները Սկեւա Հրէայ քահանայապետի մը եօթը
15 որդիքն էին։ Իսկ չար ոգին պա-տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Յի-սուսը կը ճանչնամ՝ ու Պողոսը դի-
16 տեմ, բայց դուք ո՞վ էք։ Եւ ան մարդը որուն ներսի դին էր չար ոգին, անոնց վրայ ցաթկելով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց, մինչև որ ան տունէն մերկ ու վիրաւո-
17 րուած դուրս փախան։ Եւ Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ. Ան անոնց ամենուն վրայ վախ մը ինկաւ, ու Տէր Յիսուսի
18 անունը կը մեծարուէր։ Եւ հա-ւատացեալներէն շատերը կու գա-

Յամի Տեառն 56

Գլ. ը. 16։ Տես ա Թագ. գ. 7։
Գլ. ժը. 25։
Մատ. գ. 11։ Յոհ. ա. 15, 27, 30։ Գլ. ա. 5։ Ժա. 16։ Ժգ. 24, 25։
Գլ. ը. 16։
Գլ. գ. 6։ ը. 17։
Գլ. ր. 4։ Ժ. 46։
Գլ. ժէ. 2։ Ժը. 4։
Գլ. ա. 3։ Իր. 23։
Յա. Տիմ. ա. 15։ ր Պետ. բ. 2։ Յուդ. 10։
Տես գլ. թ. 2։ Իր. 4։ Իդ. 14։ Հմր 23։
Տես գլ. ի. 31։
Ո՛ւռ՝ Տէր Յիսուսին
Մատ. ժգ. 20։ Գլ. ժդ. 3։
Գլ. ե. 15։ Տես գԹագ. գ. 29։
Մատ. ժր. 27։
Տես Մար. թ. 38։ Ղուկ. թ. 49։

Գ Գլ. ը. 16։ Տես ա Թագ. գ. 7։
Մատ. գ. 11։ Յոհ. ա. 15, 27, 30։ Գլ. ա. 5։ Ժա. 16։ Ժգ. 24, 25։
Գլ. ը. 16։
Գլ. գ. 6։ ը. 17։
Գլ. ր. 4։ Ժ. 46։
Գլ. ժէ. 2։ Ժը. 4։
Գլ. ա. 3։ Իր. 23։
Յա. Տիմ. ա. 15։ ր Պետ. բ. 2։ Յուդ. 10։
Տես գլ. թ. 2։ Իր. 4։ Իդ. 14։ Հմր 23։
Տես գլ. ի. 31։
Ո՛ւռ՝ Տէր Յիսուսին
Մատ. ժգ. 20։ Գլ. ժդ. 3։
Գլ. ե. 15։ Տես գԹագ. գ. 29։
Մատ. ժր. 27։
Տես Մար. թ. 38։ Ղուկ. թ. 49։
Գլ. ժ. 65։ Կ. 16։ Գլ. ր. 43։ Ե. 5. 11։

Ցամք Տեառն 58

ՂՄատ. գ. 6։

ֆԳԼ. գ. 7։ Ժբ. 24։

Ցա. Տ. 59

ՀԳԼ. ի. 22։

յՀռով. ԺԱ. 25։ Գաղ. բ. 1։

նԳԼ. իգ. 11։ Հռով. ԺԱ. 24—28։

ՂԳԼ. Ժգ. 5։

ճՀռով. Ժգ. 23։ բ Տիմ. գ. 20։

ՂբԿոր. ա. 8։

ՂՏես գԼ. 2։

ԷԳԼ. Ժգ. 16։ 19։

—Ա՞ղ. ՃԺ. 4։ Եփ. Խգ. 10—20։ Եբրեմ. Ժ. 3։

*Կամ՝ արհնաբեր

—Հռով. Ժգ. 23։ ա Կոր. ա. 14։

ՀԳԼ. ի. 4։ Ժէ. 2։ Կող. գ. 10։ Փիլիմ. 24։

ցին, Հու կը խոստովանէին ու կը
19 պատմէին իրենց բրածները։ Եւ կախարդութեան հետևողներուն շատերը գիրքերնին ժկտեղ բերելով՝ ամենուն առջեւը կ՚այրէին. և անոնց դինը հաշուեցին, ու յիսուն հազար արծաթի գ—հ՚—ն դտան։
20 ֆԱյսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս կ՚աճէր և կը զօրանար։
21 Ու երբոր ասոնք բանները լմնցան, ՛ Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդոնիայէն ու Աքայիայէն պտրտելով՝ ՛ Երուսաղէմ երթայ. ու կ՚ըսէր թէ, Հոն երթալէս ետքը Նպէտք է
22 ինծի որ Հռովմ ալ տեսնեմ։ ՂԵւ իրեն սպասաւորութիւն ընդներէն երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու Երաստոսը խրկեց Մակեդոնիա, ու ինքը առեն մին ալ Ասիայի մէջ կեցաւ։
23 Եւ Հան առնները շատ խոտութիւն եղաւ Տէր-ՂԷ Ճամբուն
24 համար։ քանզի Դեմետրիոս անուանով արծաթագործ մը՝ Արտեմիսին ֆ—ր—ի տաճարներ կը շինէր արծաթէ, Հու բիչ շահ չէր բերեր
25 վարպետներուն. Որոնք ասիկայ ժկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին բանուորներուն հետ, ու բսաւ. Մարդիկ՝ դուք գիտէք որ աս գոր-
26 ծէս է մեր շահը. Եւ կը տեսնէք ու կը լսէք որ աս Պօղոսը չէ թէ միայն Եփեսացոց, հապա գրեթէ բոլոր Ասիացոց շատ ժողովուրդները համոզելով՝ մոլորեցուցած, ըսելով թէ՝ Ձեռքով շինուածները աստուածներ չեն։
27 Ուստի վտանգ կայ որ չէ թէ միայն աս մեր *կողմը պիտի նախատուի, հապա մեծ աստուածուհւոյն Արտեմիսին տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի, և անոր մեծափառութիւնը պիտի խափանուի, որն որ բոլոր Ասիա ու աշխարհը կը պաշ-
28 տէն։ Ու երբոր — լսեցին, բարկութեամբ լեցուած կը կանչուրտէին ու կ՚ըսէին. Մեծ է Եփե-
29 սացոց Արտեմիսը։ Եւ բոլոր քաղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ. և յարձակելով Գայիոս ու Արիստարքոս Մակեդոնացիները՝ Պօղոսին ճանապարհորդակիցները, ամենը մէկտեղ թատրոնը վազեցին։
30 Իսկ Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին մէջը մտնել, աշակերտները
31 թոյլ չտուին զինքը։ Ասիապետներէն ալ ոմանք՝ որ իր բարեկամ ներն էին, —ՐՐ խրկելով իրեն կ՚աղաչէին՝ որ չհամարձակի թէ-
32 ատրոնը երթալու։ Ուստի մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկայր ուրիշ կերպ բան կը կանչուրտէին. ինչու որ ժողովքը շփոթութեան մէջ էր, և շատերը չէին գիտեր թէ ինչ բանի
33 համար ժողված են։ Եւ բազմութեանը մէջէն առաջ բերին Աղեքսանդրոսը, որն որ Հրէայք առաջ քշեցին. Աղեքսանդրոս ալ Րձեռքը շարժելով՝ կ՚ուզէր որ ժո-
34 ղովուրդին պատասխան տայ։ Իսկ երբոր գիտցան թէ անիկայ Հրէայ է, ամենքը մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ կը կանչուրտէին թէ, Մեծ է Եփեսացոց Արտեմիսը։
35 Սակայն ատենադպիրը բազմութիւնը հանդարտեցընելով՝ բսաւ. Ով Եփեսացի մարդիկ՝ որ մարդն է որ չդիտնայ թէ Եփեսացոց քաղաքը՝ մեծ Արտեմիսին և Դիոսէն ինկած կուռքին տաճարին
36 պաշտօնեան է։ Ուրեմն աս որ անվիճելի բան մրն է, պէտք է ձեզի հանդարտ կենալ, և յանդգնու-
37 թեամբ բան մը չընել։ Քանզի դուք աս մարդիկը հա— բերիք, որոնք ոչ տաճար կողոպտողներ են, ոչ ալ ձեր աստուածուհւոյն
38 հայհոյանք ըրեր են։ Ուստի թէ որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած վարպետները մէկու մը հետ բան մը ունին, առեանը բաց է, ու փոխանորդ ըդնէս կայ, թող իրարու դէմ ամբաստանութիւն բնեն.
39 Հապա թէ որ ուրիշ բաներու համար է ձեր պահանջմունքը, օրինաւոր ժողովքի մէջ թող որո-
40 շուի։ Ինչու որ մենք ալ աս օրուան Ի—ն համար իրրև խռովայոյզ մարդիկ ամբաստանուելու վտանգի մէջ ենք. քանզի պատճառ մը չկայ որով կարող ըլլանք աս խուռնամբոխ բազմութեանը համար պատասխան տալ։ Եւ ասանկ ըսելով՝ ժողովքը արձակեց։

ԳԼ. Ի

1 Պօղոս Մակեդոնիա կ՚երթայ. 7 Տէրունական ընթրիքը կը կատարէ, ու կը քարոզէ։ 9 Եւտիքոս վար իյնալով կը մեռնի, 10 և Պօղոս կը յարուցանէ զանիկայ։ 17 Պօղոս Միլիտոսի մէջ ժողվելով երէցները, կը զգուշցնէ անոնց՝ իրեն պատահելու անցքերը։ 28 կը պատուիրէ անոնց՝ Աստուծոյ հօտին հոգ տանել։ 29 ու կը զգուշացընէ խաբեայ վարդապետներէն։ 32 ապա զանոնք Աստուծոյ յանձնելով՝ 36 աղօթք կ՚ընէ անոնց հետը, ու կը մեկնի։

1 Եւ աղմուկը դադարելէն ետև՝ Պօղոս աշակերտները իրեն կանչեց, ու հրաժարական ողջոյն տալով՝ ելաւ որ Մակեդոնիա եր-
2 թայ։ Եւ ան կողմերը պտրտելէն ու շատ խօսքերով անոնք մխիթա-
3 րելէն ետև՝ Ելլադա եկաւ։ Եւ հոն երեք ամիս կենալէն ետքը, բ Հրէաները իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ ըրին՝ երբոր կ՚ուզէր Սիւրիա երթալ. անոր համար որոշեց Մա-
4 կեդոնիայի վրայէն դառնալ։ Ու

Ցամք Տեառն 59

—ա Տիմ. ա. 20։ բ Տիմ. գ. 14։

բԳԼ. Ժբ. 17։

—ա Կոր. Ժգ. 5։ ա Տիմ. ա. 3։

Ցա. Տ. 60

բ ԳԼ. թ. 23։ իգ. 12։ իե. 3։ բ Կոր. Ժա. 26։

Ցամի Տեառն 60

մինչև Ասիա իր հետը կ'երթար Բերիացի *Պիռոսի -ըդէն" Սոպատրոսը, և Թեսաղոնիկեցիներէն ‡Արիստարքոսը ու Սեկունդոսը, և †Գայիոս Դերբացին ու †Տիմոթէոսը, և Ասիացի ՚Տիքիկոսը 5 ու †Տրոփիմոսը։ Ասոնք առաջ գացին ու Տրովադայի մէջ մեզի կը 6 սպասէին։ Մենք ալ Բաղարջակերաց օրերէն ետև Փիլիպպէէն նաւեցինք. և հինգ օրուան մէջ †Տրովադա եկանք անոնց քովը, ու հոն եօթը օր կեցանք։

7 †Եւ մէկշաբթի օրը երբոր ժողվուեր էինք †հաց կոտրելու, Պօղոս անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր. և խօսքը երկրնդուց մինչև կէս գի-
8 շեր։ Ու շատ լապտերներ կային Եան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք
9 ժողվուած էինք։ Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն՝ պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մտեր էր. երբոր Պօղոս խօսքը երկրնդուց, անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դատիկոնէն վար ինկաւ, ու զանիկայ մեռած վեր-
10 դուցին։ Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ †անոր վրայ ինկաւ, ու գրկեց ՚ը-նդ|-ը՝ ու կ'ըսէր. †Մի խռովիք, ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է։
11 Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ. ու երկար խօսելով մինչև
12 առաւոտ, ետքը ելաւ գնաց։ Եւ ան պատանին ողջ բերին, ու մե-
13 ծապէս մխիթարուեցան։ Իսկ մենք նաւը մտնելով՝ ճամբայ ելանք դէպ 'ի Ասոն, որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք. ինչու որ անանկ ապրուպրբեր էր, որովհետև ինքը ցամա-
14 քով պիտի երթար։ Ու երբոր Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ, առինք անիկայ և Միտիլինէ եկանք։
15 Անկէ ալ նաւելով՝ հետևեալ օրը քիոսին դիմացը հասանք. և մէկալ օրը Սամոս հասանք. ու †Տրոգիլեոն կենալով՝ միւս օրը Մե-
16 լիտոս եկանք. Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսին քովէն, որ չըլլայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ, որովհետև †կ'արտորար՝ որ եթէ կարելի է իրեն, ‡Պենտեկոստէին օրը †Երուսաղէմ ըլլայ։
17 Եւ Մելիտոսէն ՚ը-րդ խրկեց Եփեսոս՝ ու եկեղեցիին երէցները
18 կանչեց։ Ու երբոր իրեն եկան, բսաւ անոնց. Դուք գիտէք ձեր անառջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ, ինսորը ձեր հետը վարուեցայ բոլոր
19 ժամանակը. Ամէն խոնարհութիւնով Տէրոջը ծառայելով, և շատ արցունքով ու փորձութիւններով,

Ցամի Տեառն 60

‡ Հմր 3։
՛ Հմր 27։
› Գլ. ժբ. 5։
՚ Մար. ա. 15։ Գլս. իդ. 47։ Գլ. բ. 38։
՚Գլ. ժբ. 21։
- Գլ. իա. 4. 11։ աթես. գ. 3։
՚Գլ. իա. 13։ Հռով. բ. 35։ բԿոր. գ. 16։ -ը Տիմ. գ. 7։
՚Գլ. ա. 17։ բ Կոր. գ. 1։ — Գաղ. ա. 1։ Տիտ. ա. 3։
- Հմր 38։ Հռով. ժե. 23։
՚Գլ. ժբ. 6։ բ Կոր. է. 2։
— Հմր 20։
բՂս. է. 30։ Յօհ. ժե. 15։ Եփես. ա. 11։
› ա Տիմ. գ. 16։ աՊետ. ե. 2։
— ա Կոր. ժբ. 28։
+ Ը՛ն|-ը՝ Տէրոջը
‡ Տես Երբ. թ. 14։
+ Եփես. ա. 7. 14։ Կող. ա. 14։ Երբ. թ. 12։ ա Պետ. ա. 19։ Յայտ. է. 9։
՚ Մատ. է. 15։ բ Պետ. բ. 1։
‡ Կ—՛ ՚քսա. սակար
‡ ա Տիմ. ա. 20։ աՅօհ. բ. 19։
— Գլ. ժբ. 10։
Բ Երբ. ժգ. 9։
‡ Գլ. թ. 31։
† Գլ. իդ. 18։ Եփես. ա. 18։ Կող. ա. 12։ գ. 24։ Երբ. թ. 15։ ա Պետ. ա. 4։
Է ա թագ. ժբ. 3։ ա Կոր. թ. 12։ բ Կոր. է. 2։ ժա. 9։ ժբ. 17։
՚Գլ. ժբ. 3։ ա Կոր. գ. 12։ աթես. բ. 9։ բ Թես. գ. 8։ Է Հռով. ժէ. 1։ ա Կոր. թ. 12։ բ Կոր. ժա. 9. 12։ ժբ. 13։ Եփես. գ. 28։ ա Թես. գ. 11։ է. 14։ բ Թես. գ. 8։

Ցամի Տեառն 60

՚Գլ. ժբ. 21։ իա. 4. 12։
՚Գլ. բ. 1։ ա Կոր. ժգ. 8։
՚Գլ. իդ. 17։
՚Գլ. ժբ. 19։ ժթ. 1. 10։

Ցամի Տեառն 60

ԸԳԼ · Կ · 59 · ԽԱ · 5 ·

Ր ՆԴՆ · ԽԵ · 14 · ԽՂ · 29 ·

Ք ՀԺՐ 25 ·

Ցիսուսին խօսքը, որ ինքը բաւ-
Աւելի երանելի է տալը՝ քան թէ
36 առնելը։ Եւ աս որ բաւ, անոնց
ամենուն հետ ԸՆկան վրայ դալով՝
37 ազօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ սաս-
տիկ կու լային, ու Պօղոսին Ր պա-
րանոցին վրայ իյնալով՝ դանիկայ
38 կը համբուրէին։ Սիրտերնին աւելի
կը ցաւէր ան խօսքին համար, Ք որ
կ'ըսէր՝ թէ ալ պիտի չտեսնեն իր
երեսը. և դանիկայ ճամբայ դրին
մինչև նաւը ԷրՒՒԼՎ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Պօղոս բնաւ չհամգուիր Երուսաղէմ եր-
թալէն եա կենալու։ 9 Փիլիպպոսին մարգարէ
աղջիկները։ 17 Պօղոս Երուսաղէմ կ'երթայ,
27 ուր տեղ կը բռնուի, ու մեծ վտանգի մէջ
կ'իյնայ։ 31 բայց հազարապետը ազատելով
դանիկայ, հրաման կու տայ որ ժողովուրդին
խօսի։

1 ԵՒ երբոր ելանք ու անոնցմէ զա-
տուեցանք՝ շիտակ նաւելով՝ կով
եկանք, և միւս օրը Հռոդոն, ու
2 անկէ Պատարա։ Եւ նաւ մը
դտանք որ Փինիկէ կ'երթար, ու
անոր մէջը մտնելով՝ ճամբայ ե-
3 լանք։ Եւ Կիպրոս որ երեցաւ,
զանիկայ ձախ կողմերնիս թող
տալով՝ դէպ 'ի Սիրիա նաւեցինք,
և Ցիւրոս ելանք. ինչու որ նաւը
4 հոն պիտի թափէր իր բեռը։ Եւ
աշակերտները դտնելով՝ եօթը օր
հոն կեցանք, որոնք Ս ՒՐ Հո-
գիով Ք կ'ըսէին Պօղոսին որ Երու-
5 սաղէմ չելլէ։ Ու երբոր ան օրերը
անցուցինք, ելանք ու կ'երթա-
յինք. ամէնն ալ կնիկներով ու
տղաքներով մինչև քաղաքէն դուրս
մեզ ճամբայ դրին. Ի և ծունկ
եղերքը ծնկան վրայ դալով՝ ազօթք
6 ըրինք։ Ու իրարու հրաժարական
ողջոյն տալով՝ մենք նաւը ելանք,
7 անոնք ալ տեղերնին դարձան։ Իսկ
մենք Ցիւրոսէն ՂՈՒԼԵՎ՝ և
Պտղոմայիս հասանք, ու
եղբայրները բարևելով՝ օր մը քո-
8 վերնին կեցանք։ Եւ հետևեալ օրը
ԱՆԻ ելանք՝ ու Կեսարիա եկանք, և
Փիլիպպոս Աւետարանչին տունը
մտնելով, Ե որ ինքը եօթնէն Դի-
9 ր, անոր քովը կեցանք։ Ասոր
չորս հատ կոյս աղջիկ ունէր, Ո որ
10 մարգարէութիւն կ'ընէին։ Եւ հոն
շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաս-
տանէն մարգարէ մը իջաւ ՂԱգաբոս
11 անունով. Ու երբոր մեզի եկաւ,
Պօղոսին գոտին առնելով իր ձեռ-
քերը ու ոտքերը կապեց, և ը-
սաւ. Ասանկ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ,
Ան մարդը՝ որուն է աս գոտին,
Ե ասանկ պիտի կապեն Հրէաները
Երուսաղէմի մէջ, ու Հեթանոս-
12 ներուն ձեռքը պիտի մատնեն։ Ու
երբոր աս լսեցինք, աղաչեցինք մենք
ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
13 ղէմ չելլէ։ Իսկ Պօղոս պատաս-
խան տուաւ. ԸՒՆչ կ'ընէք, Ի-
ՆՔՆ կու լաք ու իմ սիրտս կը
ճմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն
Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հա-
պա նաև մեռնելու ալ պատրաստ
եմ Ցէր Ցիսուսի անունը համար։
14 Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ
կեցանք, ու ըսինք՝ Ր Ցէրոջը կամքը
թող ըլլայ։
15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաս-
16 տուելով՝ Երուսաղէմ ելանք։ Կե-
սարացի աշակերտներէն ալ Ֆ Լ Ո-
ՆԻՒՍ մեր հետը եկան, և Ֆշ
տարին առջի աշակերտի մը՝ Կիպ-
րացի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
17 կեննայինք։ Ք Ու երբոր Երուսաղէմ
մտանք, եղբայրները ուրախու-
18 թեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ
հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ
Ք Ցակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր
19 երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք
բարևելով՝ մի քսան միջէ Լ կը պատ-
մէր՝ ինչ որ Աստուած հեթանոսնե-
րուն մէջը ըրաւ Իր ծառայութիւ-
20 նովը։ Անոնք ալ լսելով՝ փառք
կու տային Աստուծոյ. և ըսին իրեն.
Կը տեսնե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրա-
ւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան,
ու ամէնն ալ Ե օրէնքին նախանձա-
21 ւոր են։ Բայց քու վրայովդ իմացան՝
թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն
մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն
ապստամբիլ կը սորվեցնես, ը-
սելով որ տղաքնին չթլփատեն, և
սովորութիւններուն համեմատ չը-
22 վարուին։ Ուրդ՝ ինչ պիտի ըլլայ.
անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողո-
վուի. ինչու որ պիտի լսեն թէ ե-
23 կեր ես։ Ուստի աս բանը ըրէ որ
24 քեզի կ'ըսենք. Մեր քովը չորս
մարդ կայ, որոնք իրենց վրայ ուխտ
դրած են. անոնք առ՝ իրենց հետը
մաքրուէ, և անոնց համար ծախք
ըրէ, որ Ի գլուխը ածիլեն.
որպէս զի ամէնն ալ գիտնան թէ
քու վրայովդ իմացած բաներնին
ոչինչ է, հապա դուն ալ Ֆր հետը
կը քալես օրէնքը պահելու մէջ։
25 Բայց հաւատքի եկող հեթանոսնե-
րուն համար Ճ մենք թուղթ խրկե-
ցինք՝ ինտոր որ որոշեցինք, որ ա-
նոնք բնաւ սասկ բաներ չպահեն.
միայն թէ զուշանան կուռքերու
զոհուածէ, ու արիւնէ. և խեղ-
26 դուածէ, ու պոռնկութենէ։ Ան
առներն Պօղոս ան մարդիկը առաւ,
ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաք-
րուած՝ Ն տաճարը մտաւ, Ճմաք-
րութեան օրերը լմննալը ցուցընե-

Ցամի Տեառն 60

ԸԳԼ · Ի · 24 ·

Ր ՄԱՍ · Գ · 10 · ԻՂ · 42 · ՂՈՒ · ԺԱ · 2 · ԻՐ · 42 ·

ՔԳԼ · ԺԱ · 4 ·

ՆԳԼ · ԺԱ · 13 · ԳԱՂ · Ա · 19 · Բ · 9 ·

ԷԳԼ · ԺԱ · 4 · 12 · ՀՐՈՄ · ԺԱ · 18 · 19 ·

ԻԳԼ · Ա · 17 · Ի · 24 ·

ՃԳԼ · ԻԲ · 3 · ՀՈՄ · Ժ · 2 · ԳԱՂ · Ա · 14 ·

ՀԹՒ · Գ · 2 · 18 · 18 · ԳԼ · ԺԸ · 18 ·

ՀԳԼ · ԺԱ · 20 · 29 ·

ՅԳԼ · ԻԳ · 18 ·

ԼԹՒ · Գ · 13 ·

Ցամի Տեառն 60

լու համար, մինչև որ անոնց ամէն մէկուն համար պատարագ մատուցուեցաւ։

27 Ու երբոր եօթը օրերը լմննալու վրայ էին, Ասիացի Հրէաները զանիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովեցուցին,

28 ձեռք արկած՝ կը կանչուրտէին. Իսրայէլացի մարդիկ՝ օգնութեան հասէք. ասիկա ան մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին, և օրէնքին, ու այս տեղին դէմ բան կը սորվեցընէ ամենուն. մինչև որ տաճարին մէջը Յոյներ ալ մտցուց,

29 և այս սուրբ տեղը պղծեց. (Ինչու որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր էին, և կը կարծէին թէ՝ Պօղոս

30 անիկայ տաճարը մտցուց.) Ու բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, և ժողովուրդը դիզուեցաւ, ու բռնեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին. և շուտ մը դռները գոցուեցաւ.

31 Ու երբոր անոնք կ'ուզէին անիկայ սպաննել, լուր հասաւ գունդին հազարապետին՝ թէ բոլոր Երուսաղէմ

32 սաղէմը իրար անցեր է։ Ան ալ անմիջապէս զինուորներ, և հարիւրապետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց. անոնք ալ հազարապետը ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը

33 ձեռքէն դադրեցան։ Ան առնէն հազարապետը մօտենալով՝ բռնեց զանիկայ, և հրաման ըրաւ որ կրկին շղթայով կապեն. ու կը հարցընէր՝ թէ անիկայ ով է, ու ինչ

34 բրեր է։ Եւ բազմութենէն մէջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկալը ուրիշ կերպ բան կը կանչուրտէին. իսկ երբոր չկրցաւ ան չխոթութենէն ստոյգը գիտնալ, հրաման ըրաւ որ զանիկայ բերդը տանին։

35 Ու երբոր սանդուխը հասաւ, անանկ պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցընէն անիկայ՝ ժողովուրդին

36 բռնութենէն համար. Ինչու որ ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն կ'երթար, ու կ'բսէին. Դէ վերցուր

37 ատիկայ։ Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր, հազարապետին ըսաւ. Արդեօք կարելի՞ է որ քեզի

38 բան մը խօսիմ։ Ան ալ ըսաւ, Յունարէն գիտե՞ս. Չէ՞ որ դուն ան Եգիպտացին ես, որ առաջ քան զայս օրերս հազար սրիկայ մարդիկ ապստամբեցուցիր, ու անա-

39 պատը հանեցիր։ Պօղոս ալ ըսաւ. Ես Հրէայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիոյ Տարսոնէն, չէ թէ աննշան քաղաքի մը քաղաքացի, ու կ'աղաչեմ քեզի՝ ինձի հրաման տուր որ ժողովուրդին խօսիմ։

40 Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ,

Պօղոս սանդուխին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժողովուրդին, ու երբոր աղէկ մը լռութիւն եղաւ, Եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց, ու ըսաւ.

Ցամի Տեառն 60

ԳԼ. ԻԲ

1 Պօղոս մի քիչ միջէն կը պատմէ իր դարձի գալը, 17 և իր առաքելութեան կանչուիլը. 22 բայց հեթանոսներուն խօսքը բնելուն պէս՝ ժողովուրդը բարձրաձայն կ'ազդակէն անոր դէմ, 24 հազարապետը հրաման կ'ընէ որ ձեռնէն Պօղոսը. 25 բայց անիկայ իր Հռոմայեցի ըլլալը իմացընելով՝ կ'ազատի։

1 Արդիկ եղբայրներ և հայրեր՝ ինձի մտիկ բրէք որ հիմա ձեզի

2 պատասխան կու տամ. (Երբոր լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր իրենց, ալ աւելի լուռ կե-

3 ցան. Եւ անիկայ ըսաւ.) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և աս քաղաքիս մէջ Գամաղիելին ոտքը մեծցած, ու հայրենի օրէնքին ճշդութեանը պէս կրթուած, Նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս

4 որ այսօր դուք ամէնդ կը։ Որ ես հրիկ մարդիկ ու կնիկ մարդիկ կապելով, ու բանտերու մատնելով աս ճամբան հալածեցի մինչև՝ի

5 մահ. Ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինձի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը. Որ իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ'երթայի, որ հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ

6 բերեմ, որ պատժուին։ Ու եղաւ որ երբ կ'երթայի՝ ու Դամասկոսին մօտեցայ, կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը

7 փայլատակեց իմ բոլորտիքս. Եւ գետինը ինկայ, ու ձայն մը լսեցի՝ որ ինծի կ'ըսէր. Սաւուղ Սաւուղ,

8 ինչո՞ւ զիս կը հալածես։ Ես ալ պատասխան տուի թէ՝ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր. ան ալ ինծի բսաւ. Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ, որ դուն

9 կը հալածես։ Ու հայց անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը տեսան, ու վախով լեցուեցան, սակայն ինծի խօսողին

10 ձայնը չլսեցին։ Եւ ըսի, Ի՞նչ ընեմ՝ Տէր. և Տէրը ինծի բսաւ. Ելլէր դնա Դամասկոս, ու հոն քեզի պիտի գրուցուի ան ամէն բանը՝ որ սահմանուած է

11 որ ընես։ Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքէն, հետս եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս

12 մտայ։ Եւ Ընտիր մարդ մը՝ օրէնքին համեմատ աստուածավախ, ու Դամասկոս բնակող բոլոր

13 Հրէաներէն լաւ վկայուած, ինծի եկաւ, ու քովս կայնելով ինծի բսաւ. Սաւուղ եղբայր, վեր նա-

Գ ԳԼ. Իդ. 18։
Ե ԳԼ. Իզ. 21։
Ե ԳԼ. Իդ. 5, 6։
Ը ԳԼ. Ի. 4։
Ի ԳԼ. Իզ. 21։
Ժ ԳԼ. Իդ. 27։ Իդ. 7։
Ի Էմր. 11։ ԳԼ. Ի. 22։
Ի Ղս. Իդ. 18։ Ցօ. Ժէ. 15։ ԳԼ. Իր. 22։
Ա Եգիպտացին ելաւ Ց. Տ. 55 Ղ Տ. Գ. Ե. 36։
Ա Ցոան. սիկարեան, այ՝ դաշնակից մարդասպան։
Ա ԳԼ. Թ. 11։ Իր. 3։

Գ ԳԼ. Ժր. 17։
Ա ԳԼ. Է. 2։
Բ ԳԼ. Իա. 39։ Բ Կոր. Ժա. 22։ ՓԼ. Գ. 5։
Ե ԳԼ. Է. 34։
Զ Բ Օր. ԼԳ. 3։ Դ Թագ. Դ. 38։ Ղս. Ժ. 39։
Է ԳԼ. Իգ. 5։ Ղս. Իա. 20։ Գաղ. ա. 14։
Ը Հռով. Ժ. 2։
Թ ԳԼ. Բ. 3։ Իգ. 9, 10, 11։ ՓԼ. Գ. 6։ ա Տիմ. ա. 13։
Ժ Ղս. Իր. 66։ ԳԼ. Գ. 5։
Ի ԳԼ. Թ. 2։ Իգ. 10, 12։
Ի ԳԼ. Թ. 3։ Իգ. 12, 13։
Ի ԳԼ. Թ. 7։ Դան. Ժ. 7։
Ի ԳԼ. Թ. 17։
Ի Տիմ. Գ. 7։
Ի ԳԼ. Ժ. 22։

Ցամի Տեառն 60

ՀԳԼ · գ · 13 ։ և · 30 ։
ՅԳԼ · թ · 15 ։ իշ · 16 ։
ՂԳԼ · գ · 14 ։ է · 52 ։
Ես Կոր · թ · 1 ։ ԺԱ · 3 ։
Ես Կոր · ժա · 23 ։ Գաղ · ա · 13 ։
ՅԳԼ · իգ · 11 ։
ՆԳԼ · գ · 20 ։ իշ · 16 ։
ՂԳԼ · բ · 38 ։ Երր · ժ · 22 ։
ՀԳԼ · թ · 14 ։ Հաւ · ժ · 13 ։
*Ով՞ն՝ Տէրոջը
ՂԳԼ · թ · 26 ։ բ Կոր · ԺԲ · 2 ։
ՀՀՊ 14 ։
ԼՄաա · ժ · 14 ։
ՀՀՊ 4 ։ ԳԼ · բ · 3 ։
ՄՄաա · ժ · 17 ։
ԼԳԼ · է · 57 ։
ՊՂա · ժա · 48 ։ ԳԼ · է · 59 ։ Հաւ · ա · 32 ։
†Ով՞ն՝ նո՛ն ։
ՐԳԼ · թ · 15 ։ ԺԳ · 2 · 46 · 47 ։ ԺԲ · 6 ։ իգ · 17 ։ Հաւ · ա · 5 ։ ժա · 13 ։ ԺԵ · 16 ։ Գաղ · ա · 15 · 16 ։ Բ · 7 · 8 ։ Եփես · գ · 7 · 8 ։ ա Տիմ · բ · 7 ։ բ Տիմ · ա · 11 ։
ՅԳԼ · խա · 36 ։
ՀԳԼ · խե · 24 ։
‡ԳԼ · ԺԳ · 37 ։
‡Ով՞ն՝ նա՛ ի՛նչ

14 յէ ։ Եւ ալ նոյն ժամուն վեր նայեցայ իրեն . և անիկայ բաւ . Մեր հայրերուն Աստուածը առաջուց չէրեզ ընտրեց , որ իր կամքը ճանչնաս՝ ու անարդարը տեսնես , ♪ և անոր բերնէն ձայն լսես .
15 ♪ Քանզի բոլոր մարդոց առջեւ անոր վկայ պիտի ըլլաս ան բաներուն համար , որ տեսար ու լսեցիր ։
16 Եւ հիմա՝ ալ ի՞նչ կ՚ուշանաս , ելի՛ր մկրտուէ՛ ու մեղքերդ լուա՝ ՚ա՛ նոր անունը կանչելով ։
17 Եւ եղաւ որ երբոր երուսաղէմ դարձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք կ՚ընէի , մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ
18 վրաս , 2 Եւ զինքը տեսայ , որ ինծի կ՚ըսէր . Ելլո՛ր շուտով երուսաղէմէն ելի՛ր . ինչու որ քու ինծի համար ըսածդ վկայութիւնդ պիտի չընդունին ։
19 Եւ ես ալ րսի . Տէր՝ ՚ի՛նք գիտեն թէ ես էի՝ որ քեզի հաւատացողները բանտը կը դնէի , ՚ և ժողովարաններուն մէջ
20 կը ծեծէի . Ու երբոր քու Ստեփաննոս վկայիդ արիւնը կը թափուէր , ես ինքնս ալ ներկայ էի , ՚և կամակից էի †անոր սպաննուելուն՚՚ . ու զանիկայ սպաննողներուն հանդերձները ես կը պահէի ։
21 Եւ ինծի բաւ . Գնա՛ , ՚ինչու որ ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի խրկեմ ։
22 Եւ անոնք մինչև այս խօսքս ա՛ կանջ դրին իրեն .ետքը ձայներնին վերցուցին՝ ու րսին . ♪ Վերցո՛ր աշխարհէն ատանկ մարդը . ՚քանի՛ որ չվայլեր ատոր ողջ մնալ ։
23 Ու երբոր կը կանչուրտէին , ու հանդերձնին կը նետէին , և փոշին դէպ
24 ՚ի օդը կը ցանէին , Հազարապետը հրաման բրաւ որ զանիկայ բերդը մտցընեն , ու բաւ որ ծեծով հարցուփորձ ընեն անոր , որ գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար այնոր դէմ անանկ կը կանչուրտէին ։
25 Ու երբոր կաշի կապերով զինքը կապեցին , Պօղոս վերակացու հարիւրապետին բսաւ . †Արժա՞ն է ձեզի Հռովմայեցի ու չդատապարտուած մարդ մը ծեծել ։ Հարիւրապետը երբոր ա՛ լսեց , գնաց Հազարապետին պատմեց՝ ու բսաւ . ‡Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ այս մարդը Հռովմայեցի է ։ Հազարապետն ալ գնաց՝ ու բսաւ անոր . Ըսէ՛ ինծի , դուն Հռովմայեցի՞ ես . ան ալ բսաւ . Ա՛յո ։ Հազարապետը պատասխան տուաւ . Ես շատ ստակով ձեռք բերի այս քաղաքացիութեան իրաւունքը . և Պօղոս բսաւ . Ես բուն ծոց ծնած եմ ։ Ու անոնք որ իրմէն հարցուփորձ պիտի ընէին , շուտ մը ետ կեցան իրմէն . և հազարապետն ալ վախցաւ , երբոր իմացաւ թէ Հռովմայեցի է , և որովհետև զանիկայ կապեր էր ։
30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ շիտակը գիտնայ թէ ինչ է Հրէաներուն բրած ամբաստանութիւնը անոր դէմ , արձրկեց անիկայ , և հրաման բրաւ որ քահանայապետները ու բոլոր ժողովը մէկտեղ գան . և Պօղոսը իջեցընելով՝ առնոնց առջևը կայնեցուց ։

Ցամի Տեառն 60

ԳԼ · ԻԳ

1 Երբոր Պօղոս զինքը կը պաշտպաներ , 2 Ընանիա կը հրամայէ որ անոր բերնին զարնեն ։ 7 Երկպառակութիւն կը ծագի Պօղոսի դատախազներուն մէջտեղը ։ 11 Աստուած կը քաջալերէ զանիկայ ։ 12 Հրէայք Պօղոսի համար որոգայթ կը լարեն ։ 20 Հազարապետը իմանալով աս բանը , 27 Փելիքս կուսակալին կը խրկէ Պօղոսը ։

1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դարձընելով՝ բսաւ . Մարդիկ եղբայրներ , ես բոլորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ Աստուծոյ առջևը՝ մինչև աս օրս ։
2 Ընանիա քահանայապետն ալ հրաման բրաւ իր քովը կայնողներուն՝
3 ի՛ որ անոր բերնին զարնեն ։ Ան ատենը Պօղոս բսաւ անոր . Աստուած քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ , որ դուն նստեր ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու , և ‡ օրէնքէն դուրս հրաման կ՚ընես որ ինծի զարնեն ։
4 Անոնք ալ Եւ բոլորտիքը կայնողները րսին . Աստուծոյ քահանայապետը
5 կը նախատես ։ Պօղոս ալ բսաւ . Եղբայրնե՛ր՝ †չէի գիտեր որ քահանայապետ է . ինչու որ գրուած է , ‡Քու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ ։ Եւ Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը սադուկեցիներ են , ու մէկալը փարիսեցիներ , կ՚աղաղակէր ժողովքին մէջ . Մարդիկ եղբայրներ , ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի . մեռելոց յարութեանը †յոյսին համար կը դատուիմ՚ ։
7 Եւ երբոր ասիկա բսաւ , փարիսեցւոց և սադուկեցւոց մէջը երկպառակութիւն եղաւ , և բազմութիւնը բաժնուեցաւ ։
8 Քանզի սադուկեցիք կ՚ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և ոչ հրեշտակ , ոչ ալ հոգի . բայց փարիսեցիք երկուքն ալ կը դաւանին ։
9 Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ . ու փարիսեցւոց կողմէն եղող դպիրները ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային ու կ՚ըսէին . †Մենք աս մարդուն վրայ չարութիւն մը չենք գտներ . †հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշտակ մը ատոր խօսած է , ‖ի՞նչ՝
10 Ու երբոր ազմուկը շատցաւ , հազարապետը վախնալով որ չըլլայ

– Գլ · իդ · 16 ։ ա Կոր · դ · 4 ։ բ Կոր · ա · 12 ։ գ · 2 ։ բ Տիմ · ա · 3 ։ Երր · ժգ · 18 ։
Ի գ թագ · իբ · 24 ։ Երեմ · ի · 2 ։ Ցօհ · ժբ · 22 ։
†Գղ · ԺԹ · 35 ։ բ Օր · իե · 1 · 2 ։ Ցօհ · է · 51 ։
†Գլ · իգ · 17 ։
†Եղ · իբ · 28 ։ Ժող · ժ · 20 ։ բ Պետ · բ · 10 ։ Յուդ · 8 ։
ՂԳԼ · իշ · 5 ։ Փիլ · գ · 5 ։
†Գլ · իդ · 15 ։ 21 ։ իշ · 6 ։ իբ · 20 ։
‡Մաա · իբ · 23 ։ Մար · ԺԲ · 18 ։ Ղեւ · ի · 27 ։
‖Գլ · իե · 25 ։ իշ · 31 ։
†Գլ · իբ · 7 ։ 17 · 18 ։
‖Ով՞ն՝ Աստուծոյ հետ չմարքս-ընէք ։

Ծամի Տեառն 60

թէ Պօղոս անոնցմէ փառատուի , զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց մէջէն յափըշտակեն՝ ու բերդը բերեն ։ 11 Եւ հետեւեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Քաջասիրտ եղիր՝ Պօղոս . վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր , անանկ պէտք է քեզի՝ որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես ։ 12 Ու երբոր առտու եղաւ , Հրէաներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին , ըսելով որ չուտեն ու չխմեն՝ մինչեւ որ 13 Պօղոսը սպաննեն ։ Եւ քառասունէն աւելի էին՝ որ ասոնք երդումը իրարու հետ ըրին . 14 Որ ասոնք քահանայապետներուն և ծերերուն գացին՝ ու ըսին . Անէծքով անիծեցինք անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչեւ որ 15 Պօղոսը սպաննենք ։ Ուստի դուք ժողովքին հետ մէկտեղ հրաման յայտնեցէք որ վաղը անիկայ ձեզի իջեցնէ , որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ՚ուզէք անոր վրայով . և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ 16 ենք զանիկայ սպաննելու ։ Եւ Պօղոսին քրոջը որդին երբոր ասոր դաւադրութիւնը լսեց , եկաւ բերդը 17 մտաւ , ու Պօղոսին պատմեց ։ Պօղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ . Այս պատանին հազարապետին տար , ինչու որ բան մը ունի անոր իմացընելու ։ 18 Ան ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հազարապետին՝ ու ըսաւ . Բանտարկեալ Պօղոսը զիս կանչեց , և աղաչեց որ այս պատանին քեզի բերեմ , որ քեզի խօսելիք ունի ։ 19 Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնելով մեկդի գնաց . ու հարցուց թէ՝ Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացընելու ։ 20 Եւ անիկայ ըսաւ . Հրէաները միաբանեցան քեզի աղաչելու՝ որ վաղը Պօղոսը առաքանը իջեցնես , որպէս թէ կ՚ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել անոր վրայ . 21 Բայց դուն անոնց մտիկ չընես . ինչու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար , որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին՝ որ չուտեն ու չխմեն , մինչեւ որ անիկայ սպաննեն . ու հիմա պատրաստ են , 22 և քու հրամանիդ կը սպասեն ։ Ան ատենը հազարապետը պատանին ճամբեց , պատուիրելով թէ Մէկու մը մի ըսեր՝ որ այս բանը ինծի իմացուցիր ։ 23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց՝ ու ըսաւ . Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք , ու եօթանասուն ձիաւոր , և երկու հարիւր գեղարդաւոր , որ մինչև կեսարիա երթան դիշերուան ժամը 24 իրեքին . Եւ գրաստներ պատրաստեցէք , որ Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովութեամբ Փելիքս կուսակալին տանին ։ 25 Եւ թուղթ մը 26 գրեց այս օրինակին պէս ։ Կղօդիոս Լիւսիաս՝ պատուական Փելիքս կուսակալիդ ողջոյն ։ 27 Այս մարդը հրէաներէն բռնուեր էր , և անոնցմէ պիտի սպանուէր . իսկ ես զինուորներով վրայ հասած՝ աղատեցի զանիկայ , իմանալով որ 28 Հռովմայեցի է ։ Եւ կուզելով պատճառը գիտնալ՝ որուն համար ատոր վրայ ամբաստանութիւն կ՚ընէին , իջեցուցի ատիկայ անոնց ատեանը . Որ գտայ ամբաստանուած հրէից օրէնքին վէր-բէրե-լ խնդիրներու համար . Եւ մեռնելու կամ կապուելու արժանի չգտայ մը 30 չունէր ։ Ու երբոր լուր առի որ հրէայք ատ մարդուն համար որոգայթ պիտի լարեն , իսկոյն քեզի խրկեցի , հրաման ընելով ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջեւդ խօսին ատոր վրայով . Ո՛ղջ եղիր ։ 31 Զինուորներն ալ իրենց հրամայուածին համեմատ առին Պօղոսը՝ ու գիշերով Անտիպատրոս 32 տարին ։ Եւ հետեւեալ օրը թողուցին ձիաւորները անոր հետը երթալու , ու իրենք բերդը դարձան ։ 33 Անոնք ալ Կեսարիա մտան , ու թուղթը կուսակալին տուին , և Պօղոսը անոր առջեւը կայնեցուցին ։ 34 Եւ երբոր կարդաց , հարցուց թէ որ գաւառէն է . և իմանալով 35 որ Կիլիկիայէն է , ըսաւ . Պիտի լսեմ քեզի՝ երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան . և հրաման ըրաւ՝ որ զանիկայ Հերովդեսին պալատը պահեն ։

Ծամի Տեառն 60

Ղ Դ . ժբ . 9 ։ Իմ . 23 , 24 ։

Ա Մակ . 21 , 30 ։ Գ . Ի . 3 ։

Ա Ղ . Ի . 30 ։

Հռ . ժբ . 15 ։ Ի . 19 ։

Յ Գ . Ի . 31 ։

Ա Մակ . 20 ։

Ե Գ . Իդ . 8 ։ Ի . 6 ։

Ի Մակ . 12 ։

ԳԼ . ԻԴ

1 Պօղոս՝ Ցերտիւղոսէն ամբաստանուած՝ 10 պատասխան կուտայ իր վարքին և վարդապետութեանը համար . 24 կը բարոզէ դէբրիատոս՝ կուսակալին ու անոր տիկնոջը ։ 26 Կուսակալը կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն . 27 վերջապէս իր պաշտօնէն ելլելով՝ Պօղոսը կապուած կը թողու ։

1 Եւ հինգ օրէն եւթը Բ Անանիա քահանայապետը ծերերուն հետ՝ ու Ցերտիւղոս անուն Ճարտասանի մը հետ իջաւ . և ասոնք կուսակալին իմացուցին իրենց մ՚բ-սդ-անո-ը-ը-ը-ը 2 Ի՛ն-նը Պօղոսին դէմ ։ Ու երբոր կանչեցին անիկայ , Ցերտիւղոս ըսկսաւ ամբաստանել՝ ու ըսել . Ո՛րովհետև քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն , ու քու խնամքովդ այս ազգին բաներուն աղէկ կարգադրու- 3 թիւնը կը վայելենք , Ամէն կեր-

Գ Մակ . Ի . 27 ։

Գ Գ . Իա . 39 ։ Յ Գ . Իդ . 1 ։ 10 , Իե . 16 ։

Ե Մաս . Իե . 27 ։

Ա Գ . Ի . 27 ։ Բ Գ . Իդ . 2 ։ 30 , 35 , Իե . 2 ։

Ցամի Տեառն 60

պով ու ամէն տեղ բոլորովին զոհ ըլլալով՝ շնորհակալ ենք՝ ով պա-
4 տուական Փելիքս ։ Բայց չուզ-
լայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն
քեզի տամ՝ կ՚աղաչեմ որ քու
քաղցրութեամբդ մեզի ականջ դր-
նես , ու համառօտապար ԱԽՔ Խօ-
5 ՆԻՒՍ ։ Ինչու որ մենք աս մարդը
գտանք ապականիչ և խռովարար
բոլոր Հրեաներուն՝ որ աշխարհիս
մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
6 առաջնորդ . Ե՛ր տաճարն ալ ու-
զեց պղծել . որն որ բռնեցինք , Ե՛ւ
մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
7 դատաստանը ընել . Բայց ՂԻՍ-
սիաս հազարապետը եկաւ մեծ
բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ ,
8 Եւ Ե՛ հրաման բրաւ՝ որ անոր դատա-
խազները քեզի գան , որն որ դուն
քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տե-
ղեկանալ ան ամէն բաներուն , ո-
րոնց համար մենք ամբաստանու-
9 թիւն կ՚ընենք ատոր վրայ ։ Հը-
բեաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ ը-
սին թէ Ա՚յդպէս է ։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս՝
(երբոր կուսակալը անոր աչք բրաւ
որ խօսի .) Գիտնալով որ շատ
տարիներէ հետէ դուն աս ազգին
դատաւորն ես , աւելի յօժարու-
թեամբ ինձի վերաբերեալ բանե-
րուն համար պատասխան կու տամ .
11 Որովհետև կրնաս դիտնալ որ ես
տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի
որ Երուսաղէմ եկայ ԸՆԿՐպագու-
12 թիւն ընելու ։ Ե՛ւ զիս տաճարին
մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն
ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
մէկտեղ ժողված չգտան , ոչ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ , Եւ ոչ
բաղաքին մէջ . ոչ ալ կրնան ա-
պացուցանել ան բաները , որոնց
համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ՚ընեն ինձի դէմ ։ Բայց աս կը
խոստովանիմ քեզի՝ թէ Ք՚ան ճամ-
բուն համեմատ՝ որ աստնք հեր-
ձուած կ՚ըսեն , ես անանկ կը պաշ-
տեմ իմ Ի՚հայրերուն Աստուածս ,
հաւատալով ան ամէն բաներուն՝
որ Լօրինաց և մարգարէից մէջ
15 գրուած են ։ Ի՚ Ե՛ւ յոյս ունիմ աս
Աստուածմ՝ ինտր որ ատոնք ալ
ակնկալութիւն ունին , որ մեռելոց
յարութիւն պիտի ըլլայ , Ի՚թէ
արդարներուն և թէ մեղաւորնե-
16 րուն ։ Ի՚ Եւ ես աս բանիս համար
կը ջանամ , որ ամէն ատեն մաքուր
խղճմտանք ունենամ Աստուծոյ
17 առջեւ՝ ու մարդոց առջեւ ։ Ընդ՝
ես շատ տարիներէ ետև Ի՚ակայի իմ
ազգիս ողորմութիւններ բերելու ,
18 ու ընծաներ Ե՛ւ . Ի՚ Ասանկով
քանի մը Ասիացի Հրեաներ զիս
տաճարին մէջը մաքրուած գտան՝
ոչ բազմութիւնով և ոչ ամբո-
19 խով , Ո՛ր անոնց պէտք էր առջեւդ
գալ՝ ու ամբաստանութիւն ընել ,
թէ որ իմ վրայով ե՛ւ բան մը
20 ունէին . կամ թէ ասոնք իրենք
թող բսեն՝ ինչ անիրաւութիւն
գտան իմ վրաս , երբոր առեւանր
21 կայներ էի . Միայն թէ աս մէկ
խօսքիս համար՝ որ երբ մէջերնին
կայներ էի , կանչեցի թէ , Ե՛ՄԵռե-
լոց յարութեան համար ես այսօր
22 ձեզմէ կը դատուիմ ։ Եւ Փելիքս
ուրիշ անգամ Թողուց անոնք .
ինչու որ աղէկ տեղեկութիւն ու-
նէր ան ճամբուն վրայով . ու ը-
սաւ . Երբոր Ղ՚Իսիաս հազարա-
պետը հա՛ իջնէ , պիտի քննեմ ձեր
23 գործը ։ Եւ հարիւրապետին հրա-
ման բրաւ որ զանիկայ պահէ , և
ընդարձակութիւն տայ , Ե՛ու իրեն-
ներէն մէկը չարդիլէ անոր սպասա-
ւորութիւն ընելէն կամ անոր քո-
վը երթալէն ։
24 Եւ քանի մը օրէն եւև Փելիքս
եկաւ իր Դրուսիլա կնկանը հետ՝
որ Հրէայ էր , ու Պօղոսը կանչել
տուաւ , և լսեց անկէ ան հաւատ-
քին համար՝ որ Քրիստոս Յիսուսի
25 վրայ է ։ Ու երբոր անիկայ ար-
դարութեան՝ ու ժուժկալութեան՝
և գալու դատաստանին վրայով կը
խօսէր , Փելիքս զարհուրելով պա-
տասխան տուաւ . Դուն հիմա դը-
նա , ու երբոր ժամանակ ունե-
նամ՝ ես քեզ նորէն կը կանչեմ ։
26 Նաև յոյս ունէր՝ որ Պօղոսին
կողմէն իրեն ստակ *տրուի , անոր
համար շատ անգամ կանչել կու-
տար զանիկայ՝ ու հետը կը խօսակ-
27 ցէր ։ Բայց երկու տարի որ եղաւ ,
Փելիքսին տեղը Պորկիոս Փեստոսը
եկաւ . Փելիքս ալ Ը՚Հրեաներուն
շնորհք ընել ուզելով , Պօղոսը
կապուած թողուց ։

Ցամի Տեառն 60

ՂՂ · իգ · 30 ։ իե · 16 ։

ՀԳԼ · իգ · 6 ։ իբ · 20 ։

Ա՚Հր 7 ։

ՀԳԼ · իե · 3 ։ իբ · 16 ։

ՆԵԼ · իգ · 8 ։ * Ո՛՜՜՝ որ-
բուիսր զա-
նիկայ ար-
ձակէ ։

Ցա · Տ · 62

ՂԵԼ · իգ · 2 ։ ԳԼ · ժբ · 3 ։ իե · 9 · 14 ։

ԳԼ · Ի Ե

2 Հրէայք Պօղոսին դէմ ամբաստանութիւն կ՚ընեն Փեստոսին առջեւը ։ 8 Պօղոս պատաս-
խան կու տայ ։ 11 և կայսրին կը բողոքէ ։ 14 Եւթը Փեստոս անոր գործը կը պատմէ Ագրիպ-
պաս թագաւորին ։ 23 և Պօղոսը Նոր առ-
ջեւը բերել տալով ։ 25 կը ծանուցանէ թէ ա-
նիկայ մահուան արժանի բան մը բրած չէ ։

1 Ընդ՝ երբոր Փեստոս էր ԷԼՔՈՆ-
ՔՒՈՆԸ գաւառը հասաւ , իրեք
օրէն ետև կեսարիայէն Երուսա-
2 ղէմ եկաւ ։ Ե՛ւ քահանայապե-
տը ու Հրէից ղլխաւորները անոր ի-
մացուցին Էրէնդ Ա՚ՔԵՔՈՔՔՈՆՔՒՈՆԸ
3 Պօղոսին դէմ , Եւ կ՚աղաչէին ի-
րեն՝ ու շնորհք կը խնդրէին անոր
դէմ , որ զանիկայ Երուսաղէմ բե-
րել տայ . Ե՛ու իրենք դարան կը

ՀԳԼ · իգ · 30 ։ իե · 16 ։

Ե՛ՂԾ · իգ · 2 ։ ԳԼ · ջ · 13 ։ ժ · 20 ։ ժԼ · 6 ։ իա · 28 ։ ա Պետ. բ · 12 · 15 ։

Ե՛ԳԼ · իա · 28 ։

Ի՛ՑՈՒ · ժբ · 31 ։

ՂԳԼ · իա · 33 ։

Ի՛ ԳԼ · իգ · 30 ։

Փելիքս կու-
սակալ եղաւ
Հրէաստանի
վրայ
յա · Տ · 53

ԸՀՄՐ 17 ։ ԳԼ · իա · 26 ։

Ի՛ ԳԼ · իե · 8 ։ իբ · 17 ։

Ի՛ՏԹՈՒ Ա՚Մով. բ · 14 ։ ԳԼ · թ · 2 ։

Ի՛ Բ ՏԻՄ. ա · 3 ։

ՂԳԼ · իգ · 22 ։ իբ · 23 ։

Ի՛ ԳԼ · իգ · 6 ։ իգ · 6 · 7 ։ իբ · 20 ։

Ի՛ԴԱՆ · ժբ · 2 ։ ՑՈՒ · ե · 28 · 29 ։

Ի՛ ԳԼ · իգ · 1 ։

ՀԳԼ · ԺԱ · 29 ։ 30 ։ ԺՈՎ · 16 ։ Հոով. ժե · 25 ։ Բ Կոր · բ · 4 ։ Գաղ · բ · 10 ։

Ե՛ԳԼ · իա · 26 ։ 27 ։ իգ · 21 ։

Ցամի Տեառն 62

պատրաստէին Ճամբուն մէջ զանի-
4 կայ սպաննելու ։ Բայց Փեստոս
պատասխան տուաւ , որ Պօղոսը
կեսարիայի մէջ պահուի , և որ
ինքը շատ չանցած հոն պիտի եր-
5 թար ։ Ուստի ձեզմէ որոնք որ
կարող են՝ ըսաւ , իմ հետս թող
իջնեն , և թէ որ ան մարդուն վը-
րայ յանցանք մը կայ , թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն ։ Եւ
հոն ութը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով , կեսարիա իջաւ . ու
հետևեալ օրը ատեանը նստելով՝
հրաման բրաւ որ Պօղոսը բերեն ։
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսա-
ղեմէն իջնող Հրէաները զինք բո-
լորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր
ամբաստանութիւններ կը բերէին
Պօղոսին դէմ , որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել . Ինչու որ Պօղոս
պատասխան կու տար թէ , Ես ոչ
Հրէաներուն օրէնքին՝ և ոչ տա-
ճարին՝ ոչ ալ կայսրին դէմ յան-
9 ցանք մը բրած եմ ։ Բայց Փես-
տոս Ուզելով որ Հրէաներուն շը-
նորհք ընէ , պատասխան տուաւ
Պօղոսին ու բսաւ . Կ'ուզե՞ս Ե-
րուսաղէմ ելլել , և հոն ատ բա-
ներուն վրայով իմ առջևս դա-
10 տուիլ ։ Պօղոս ալ բսաւ . Կայս-
րին ատեանը կայներ եմ , ուր որ
պէտք է ինծի դատուիլ . ես Հրէ-
աներուն անիրաւութիւն մը բրած
չեմ , ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
11 գիտես ։ Վասնզի թէ որ անիրա-
ւութիւն մը և մահուան արժանի
բան մը բրած եմ , ես մեռնելէն
չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ
ինչ որ անոնք ինծի ալ՝ ո-
րոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամ-
բաստանութիւն կ'ընեն , մէկը չը-
կրնար զիս ատոնց չնորհել . Կ'կայս-
12 րին կը բողոքեմ ։ Ան ատեանը Փես-
տոս խորհրդականաց հետը խօսելով՝
պատասխան տուաւ թէ , Կայսրին
բողոքեցիր , կայսրին պիտի երթաս ։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէն ետև՝
Ագրիպպաս թագաւորը և Բերի-
նիկէն կեսարիա եկան՝ Փեստոսը
14 ողջունելու ։ Եւ շատ օրեր որ հոն
անցուցին , Փեստոս՝ Պօղոսին հա-
մար թագաւորին խնդացուց՝ ու ը-
սաւ . Հ Մարդ մը կայ՝ որն որ
Փելիքս բանտարկուած թողուցեր
15 է , Որուն վրայով՝ երբոր Երուսա-
ղեմ գացի , քահանայապետները ու
Հրէից ծերերը իմացուցին ինծի .
և կը խնդրէին որ անոր դէմ դա-
տապարտութեան վճիռ պրսէ .
16 Որոնց պատասխան տուի՝ թէ
Հռովմայեցւոց սովորութիւնը չէ՝
մարդ մը կորստեան չնորհել , մինչև
որ ամբաստանուածը ամբաստա-

Ցամի Տեառն 62

նողները դիմացը չունենայ , ու ան
ամբաստանութեանը պատասխան
տալու պատեհութիւն չտրուի ի-
17 րեն ։ Ուստի երբոր անոնք ՚ի
հետս հոս եկան , Ես ամենևին չուշա-
ցուցի , հապա հետևեալ օրը ա-
տեանը նստելով՝ հրաման բրի որ
18 մարդը բերեն . Անոր դատախազ-
ներն ալ ներկայանալով , իմ կաս-
կած բրած յանցանքներէս մէկն ալ
19 չտեսան բերեր . Հապա մէկ
քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ
իրենց կրօնքին վրայ , և Յիսուս
Նազովրեցի մեռածի մը վրայ , որուն
համար Պօղոս կ'ըսեր թէ կենդանի
20 է ։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ
էի ասանկ բաներու քննութեանը վրայով ,
ըսի թէ՝ Կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ եր-
թալ , և հոն ատ բաներուն համար
21 դատուիլ ։ Բայց Պօղոս երբոր
բողոքեց՝ որ պահուի Վեհափառ
Կայսրին դիմացը ելլելու , հրաման
բրի որ զինքը պահեն՝ մինչև որ
22 կայսրին խրկեմ ։ Եւ Ագրիպպաս
բսաւ Փեստոսին . Ես ալ կ'ուզէի
ատ մարդը մտիկ ընել . ան ալ ը-
սաւ . Վաղը մտիկ կ'ընես ։
23 Ու հետևեալ օրը երբոր Ագրիպ-
պաս ու Բերինիկէ մեծ հանդէսով
եկան՝ ու ատեանը մտան հազարա-
պետներով՝ և քաղաքին պատուա-
ւոր մարդիկներովը միկտեղ , Փես-
տոս ալ հրաման ընելով՝ բերին
24 Պօղոսը ։ Եւ բսաւ Փեստոս . Ագ-
րիպպաս արքայ՝ և դուք ալ բոլոր
մարդիկ որ մեր հետ էք , ասիկայ
կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրէից
բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկա-
յացան Երուսաղէմի մէջ և հոս
ալ , ու կ'աղաղակէին թէ՝ Պէտք
25 չէ որ ալ ատիկայ ողջ մնայ ։ Բայց
ես որ հասկըցայ Ըթէ անիկայ մեռ-
նելու արժանի բան մը բրած չէ , և
ինքը որ Վեհափառ Կայսրին բողո-
քեց , որոշեցի որ խրկեմ զանիկայ .
26 Որուն համար մէկ հաստատ բան մը
չունիմ դրելու իմ տիրոջս . ուստի
ատիկայ ձեր առջևը բերի , և մա-
նաւանդ քու առջևդ՝ ով Ագրիպ-
պաս արքայ , որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետև՝ դրելու բան մը ունե-
27 նամ ։ Ինչու որ ինծի անվայել
կ'երևնայ՝ որ մէկ բանտարկեալ մը
խրկեմ , և անոր վրայ պրսէ
յանցանքները չիմացընեմ ։

ԳԼ · ԻԶ

2 Պօղոս՝ Ագրիպպասին առջևը կը պաշտպանէ իր վարքը իր տղայութենէն ՚ի վեր , 12 և հրաժարքով իր դարձի գալը ու առաքելական պաշտօնին կանչուիլը ։ 24 Փեստոս յիմար կը կոչէ զՊօղոս , բայց անիկայ պարկեշտութեամբ կը պատասխանէ ։ 28 Ագրիպպաս գրեթէ կը համոզուի քրիստոնեայ ըլլալու ։ 31 Բոլոր

ԳԼ · Ի

ՀՐ 6 ։

ԳԼ · ԺԸ · 15 · ԻԳ · 29 ։

ԳԼ · Ի · 15 ։

ՀՀՐ 2 , 3 , 7 ։

ՅԳԼ · Ի · 22 ։

ԸԳԼ · ԻԳ · 9 , 29 · ԻԶ · 31 ։

ՁՀՐ 11 , 12 ։

Յամի Տեառն 62

Ժողովականները կը խոստովանին անոր անմեղ ըլլալը։

1 Յոբ Ազրիպպաս բսաւ Պողոսին. Հրաման է քեզի՝ որ դուն քեզի համար խօսիս. ան ատենը Պողոս ձեռքը երկրնցընելով՝ իրեն համար
2 պատասխան տուաւ. Հրէաներուն իմ վրաս բրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար ով Ազրիպպաս արքայ՝ ես զիս երանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջեդ
3 պատասխան պիտի տամ. Մանաւանդ որ դուն Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները ազէկ գիտես. անոր համար կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես. Ուրդ՝ իմ մանկութենէս՝ ի վեր իմ ինչպէս ապրելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջը բոլորովս, բոլոր Հը-
5 րէաները տեղեակ են. Քանզի առաջուց՝ ի վեր զիս գիտեն, (թէ որ ուզեն վկայել,) որ մեր կրօնքին պինդ զգուշաւոր ճամբուն պէս
6 փարիսեցի ապրեր եմ. Եւ հիմա դատեստանի կեցեր կը դատուիմ՝ Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած
7 խոստմունքին յոյսին համար. Որ մեր տասներկու ցեղը անդադար եռանդով պաշտելով՝ հոն յուսան անոր հասնելու. ես այս յոյսին համար Հրէաներէն կ'ամբաստանուիմ՝ ով Ազրիպպաս ար-
8 քայ. Ինչ, չհաւատալու բան կ'երևնայ ձեզի՝ թէ Աստուած մե-
9 ռելները կը յարուցանէ. Ես ինքնս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին անունը
10 դէմ շատ բաներ ընել. Որ ըրի ալ Երուսաղէմի մէջ. և սրբոց նայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերէն շատերը բանտարկեցի, ու անոնց սպաննուած ատենը
11 հաւանութիւն տուի. Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջը շատ անգամ դանդիք պատժելով՝ կը բռնադատէի որ հայհոյեն, և անոնց դէմ աստիկ կատղած՝ մինչև օտար քա-
12 ղաքները կը հալածէի. Եւ սանկով երթալու Դամասկոս ալ՝ կ'երթայի՝ քահանայապետներէն իշխանու-
13 թիւն ու հրաման առած, կէս օրուան ատենը ճամբուն վրայ՝ ով արքայ, երկինքէն լոյս մը տեսայ արևին լուսաւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս ծագած, նաև անոնց բոլորտիքը որ իմ հետս կ'երթային,
14 Ու երբոր մենք ամենքս գետինը իյնանք, ձայն մը լսեցի որ Եբրայական լեզուով ինծի կ'ըսէր. Սաուղ՝ Սաուղ, ինչու զիս կը հալածես. դժուար բան է քեզի
15 խթանի դէմ կից զարնել. Ես ալ ըսի. Դուն ով ես՝ Տէր. և անիկայ բսաւ. Ես եմ Յիսուսը՝
16 որ դուն կը հալածես. Բայց ելիր՝ ու ոտքիդ վրայ կայնէ. Ինչու որ ասոր համար քեզի երևցայ, Որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ ընելու ան բաներուն՝ որ տեսար, ու ան բաներուն՝ որոնցմով
17 պիտի երևնամ քեզի, քեզ ազատելով ատ ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, Որոնց հիմա քեզ
18 կը խրկեմ, Ընդդէմ աչքերը բանալու, խաւարէն՝ լոյսի, ու Սատանայի իշխանութենէն Աստուծոյ դարձընելու, որ անոնք մեղաց թողութիւն առնեն, և սուրբերուն հետ ըմանակից ըլլան՝ ինծի հաւատալով
19 տալով։ Ուստի Ազրիպպաս արքայ՝ ան երկնային տեսիլքին անհնազանդ
20 չեղայ ես. Հապա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն, և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն, ու Աստուծոյ դառնան, և ապաշխարութեան արժա-
21 նաւոր գործքեր գործեն։ Ա պատճառով՝ Հրէաները զիս տաճարին մէջը բռնեցին, և կը ջանային որ
22 սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ օգնութիւն հասնելով՝ մինչև աս օրս եկած եմ, պզտիկին ու մեծին վկայութիւն տալով, բան մը չըզրուցելով ան բաներէն զուրս՝ որ Մարգարէները և Մովսէս խոսե-
23 ցան թէ պիտի ըլլային. Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, և թէ անիկայ պիտի առաջ մեռելներէն յարութիւն առած՝ Ազգիս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն։
24 Եւ քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան կու տար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայնով մը բսաւ. Էկր խելագարիս Պողոս. շատ կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարե-
25 ցընէ։ Պողոս ալ բսաւ. Ես չեմ խելագարիր՝ ով պատուական Փեստոս, հապա ճշմարտութեան և բզդաստութեան խօսքեր կը գրուցեմ,
26 Քանզի աս բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջևը ես ալ համարձակ կը խօսիմ. Ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ. վասն զի աս Ը-
նդ մէկ անկիւնի մը մէջ եղած չէ,
27 Մարգարէներուն կը հաւատաս Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ որ կը հաւատաս։ Եւ Ազրիպպաս բսաւ
28 Պողոսին. Քիչ մնայ որ զիս համոզես քրիստոնեայ ըլլալու։ Պողոս
29 ալ բսաւ. Աստուծմէ կը խնդրեի որ թէ քիչով և թէ շատով՝ չէ թէ միայն դուն, հապա ամենքն ալ՝ որ

Յամի Տեառն 62

ես այսօր կը լսեն զիս՝ այնպիսի ըլլան ինչպէս ես եմ, բացի այս կապանքներէն։

30 Եւ թագաւորը ելաւ, և կուսակալը, և Բերնիկէ, և անոնք որ անոնց հետ նստած էին։
31 Ու քաշուելով՝ իրարու հետ խօսեցան՝ ըսելով. Այս մարդը մահուան կամ կապանքի արժանի բան մը չըներ։
32 Եւ Ագրիպպաս Փեստոսին ըսաւ. Այս մարդը կրնար ազատ արձակուիլ, եթէ Կայսրին չդիմէր։

Գ Պօղոս կը նաւարկէ դէպի Հռոմ։

1 Երբ որոշուեցաւ որ մենք նաւով Իտալիա երթանք, Պօղոսն ալ ուրիշ բանտարկեալներու հետ յանձնեցին հարիւրապետ Յուլիոսի անունով Օգոստոսական գունդէն մէկուն։
2 Ադրամեթացի նաւ մը նստելով՝ որ Ասիոյ ափունքները պիտի երթար, ելանք ծով, Թեսաղոնիկեցի Արիստարքոս Մակեդոնացին ալ մեզի հետ էր։
3 Ու հետևեալ օրը Սիդոն հասանք. Յուլիոս ալ Պօղոսի բարեացակամ վարուելով՝ թոյլ տուաւ որ իր բարեկամներուն երթայ՝ հոգածութիւն ընելու համար։
4 Անկէ ալ ելանք ծով, և հովերուն հակառակ ըլլալուն համար Կիպրոսի տակէն անցանք։
5 Կիլիկիոյ և Պամփիլիոյ առջևէն անցնելով՝ Լիկիոյ Միւռա քաղաքը եկանք։
6 Հոն հարիւրապետը Աղեքսանդրիայի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա պիտի երթար, մեզ ալ անոր մէջ նստեցուց։
7 Ու քանի մը օր դանդաղ երթալով՝ դժուարաւ Կնիդոսի դէմ հասանք, հովը մեզ չթողուց հոն երթալ. Ուստի Կրետէի տակէն անցանք Սաղմոնէի դէմ,
8 և դժուարաւ անկէ անցնելով՝ Լասիա քաղաքին մօտ եղող Բարի Նաւահանգիստ անունով տեղը եկանք։
9 Բայց շատ ատեն անցուցած էինք, և ծովագնացութիւնը վտանգաւոր էր արդէն, որովհետև Քաւութեան տօնն ալ անցած էր։ Ուստի Պօղոս զգուշացուց
10 ըսելով. Ով մարդիկ, կը տեսնեմ որ ծովագնացութիւնը վնասով և շատ կորուստով պիտի ըլլայ ոչ միայն բեռնին և նաւուն, հապա մեր անձերուն ալ։
11 Բայց հարիւրապետը նաւավարին և նաւուն տիրոջը աւելի հաւատաց քան թէ Պօղոսի ըսածներուն։
12 Ու քանի որ նաւահանգիստը ձմեռելու յարմար չէր, շատերը խորհուրդ տուին որ անկէ ելլան, գուցէ կարենան հասնիլ Փենիկէ՝ ձմեռելու, որ Կրետէի նաւահանգիստ մըն է՝ հարաւային և հիւսիսային կողմերը նայող։
13 Ու հարաւային հով մը փչելուն՝ կարծելով որ իրենց ուզածը կրնան ընել, վերցուցին ելան Կրետէի մօտէն անցնելով։
14 Բայց քիչ մը ետքը անոր դէմ ուժգին հով մը փչեց՝ որ կոչուի Եւրակլիդոն։
15 Ու նաւը բռնուելով՝ հովուն հակառակ երթալ չկրցաւ, ուստի ետ տալով՝ ինքզինքնիս հովերուն ձգեցինք։
16 Ու Կլավդէ կոչուած կղզիին տակէն անցնելով՝ դժուարաւ կրցանք նաւակը տիրանալ։
17 Զոր առնելէ ետքը՝ օգնութիւններ ընելով նաւուն՝ կապեր գործածեցին նաւուն տակերը կապելու համար. և Սիւրտիս կոչուած տեղը իյնալու վախով՝ առագաստները իջեցուցին, և այսպէս հովերուն տարուելով՝ կ'երթային։
18 Ու մենք ուժգին փոթորիկ մը կրելով՝ հետևեալ օրը նաւուն բեռը դուրս նետեցին։
19 Երրորդ օրը ալ մեր ձեռքով նաւուն գոյքերը դուրս նետեցինք։
20 Ու քանի մը օր արև ալ չերևնալով՝ և ուժգին փոթորիկ մը վրանիս իյնալով՝ ամէն յոյս մեզմէ կտրուեցաւ։
21 Ու երկար ատեն անօթի մնալէ ետքը՝ Պօղոս անոնց մէջտեղ կայնեցաւ ըսելով. Ով մարդիկ, ինծի լսելով՝ Կրետէէն չհեռանալու էիք, ու այս վնասն ու կորուստը չկրելու էիք։
22 Բայց հիմա կը յորդորեմ ձեզ որ քաջալերուիք, վասն զի ձեզմէ ոչ մէկուն անձին կորուստ մը պիտի ըլլայ, հապա միայն նաւուն։
23 Վասն զի անցեալ գիշեր իմ Աստուածս՝ որուն ես կը պատկանիմ և որուն կը ծառայեմ, հրեշտակ մը կայնեցաւ իմ քովս
24 ըսելով. Մի՛ վախնար Պօղոս, Կայսրին առջև պիտի կենալու ես. և ահա Աստուած քեզի տուած է բոլոր անոնք որ քեզի հետ նաւուն մէջ կ'երթան։
25 Ուստի, ով մարդիկ, քաջալերուեցէք, վասն զի Աստուծոյ հաւատացած եմ, որ ինչպէս ինծի ըսուեցաւ, այնպէս պիտի ըլլայ։
26 Բայց անհրաժեշտ է որ մենք կղզի մը իյնանք։
27 Ու տասնչորսերորդ գիշերը Ադրիական ծովուն մէջ տարուելով՝ կէս գիշերին նաւաստիները կասկածեցան որ ցամաքի մօտ կ'երթան։
28 Ուստի խորութիւնը չափելով՝ քսան ոսպարէ գտան, և քիչ մը անդին երթալով՝ նորէն չափեցին, տասնհինգ ոսպարէ գտան։
29 Ու վախնալով որ գուցէ ժայռոտ տեղերու վրայ իյնանք, նաւուն ետևէն չորս խարիսխ ձգեցին, և ցերեկը կը փափաքէին։
30 Ու նաւաստիները նաւէն փախչելու կ'ուզէին, և նաւակը ծովը իջեցուցին՝ պատրուակ ընելով թէ առագաստներուն վրայ խարիսխներ պիտի ձգեն։
31 Պօղոս հարիւրապետին և զինուորներուն ըսաւ. Եթէ ասոնք նաւուն մէջ չմնան, դուք չեք կրնար ազատիլ։
32 Ուստի զինուորները նաւակին պարանները կտրեցին, և թողուցին որ ինկնայ։
33 Ու մինչև որ ցերեկ կ'ըլլար՝ Պօղոս բոլորին կը խնդրէր որ կերակուր առնեն՝ ըսելով. Այսօր տասնչորս օր է որ կը սպասէք և անօթի կը մնաք՝ բան մը չառնելով։
34 Ուստի կը խնդրեմ ձեզի որ կերակուր առնէք, վասն զի ձեզի համար է որ կ'ապրիք, վասն զի ձեզմէ ոչ մէկուն գլխէն մազ մը պիտի չկորսուի։
35 Ու այս ըսելով՝ հաց առաւ, Աստուծոյ գոհութիւն ըրաւ բոլորին առջև, և կտրեց սկսաւ ուտել։
36 Ու բոլորն ալ քաջալերուելով՝ կերակուր առին։
37 Ու մենք նաւուն մէջ ամենքս միասին երկու հարիւր եօթանասունվեց հոգի էինք։
38 Ու կերակուրէն յագեցնելէ ետքը՝ նաւուն բեռը ծովը թափելով՝ նաւը թեթևցուցին։
39 Ու ցերեկը երբ եղաւ՝ ցամաքը չճանչցան, բայց ծոց մը տեսան որ ափունք ունէր, և խորհուրդ ըրին եթէ կարենան նաւը հոն մղել։
40 Ուստի խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգեցին, միանգամայն ղեգերի կապերը արձակեցին, և առագաստը հովուն դէմ բանալով՝ ափունքին կ'երթային։
41 Բայց երկու ծովու միախառնուած տեղ մը իյնալով՝ նաւը հոն մղեցին, և նաւուն առջևի մասը խրելով՝ անշարժ մնաց, բայց ետևի մասը ալիքներուն ուժգնութենէն կը կոտրտուէր։
42 Ու զինուորները խորհուրդ ըրին որ գերիները սպաննեն, որպէսզի մէկը լողալով չփախչի և ազատի։
43 Բայց հարիւրապետը Պօղոսը ազատել կամենալով՝ զանոնք իրենց խորհրդէն դարձուց, և հրամայեց որ լողալու կարող եղողները նախ ծովը ձգեն և ելլան ցամաքը,
44 և մնացեալները տախտակներու վրայ կամ նաւուն ուրիշ մասերու վրայ։ Ու այսպէս բոլորն ալ ազատ ելան ցամաքը։

Գ Մելիտէի կղզիին մէջ։

1 Ու ազատ ելլալնուս վրայ՝ գիտցանք որ Մելիտէ կղզին է։
2 Ու բարբարոսները մեզի ոչ սովորական բարեացակամութիւն ցուցուցին. վասն զի անձրև և ցուրտ ըլլալուն համար՝ հուր վառելով՝ բոլորիս ընդունեցին։
3 Ու Պօղոս ալ շիւղերէ մէկ կապոց մը հաւաքելով՝ հուրին դրաւ, և իժ մը տաքութենէն դուրս ելլալով՝ անոր ձեռքը փաթթուեցաւ։
4 Ու բարբարոսները անոր ձեռքը կախուած իժը տեսնելով՝ իրարու ըսին. Անշուշտ այս մարդը մարդասպան է, որ թէև ծովէն ազատեցաւ, բայց Արդարութիւնը կենդանի չթողուց։
5 Ուստի ինքը իժը հուրին մէջ թօթուեց, և վնաս մը չկրեց։
6 Բայց անոնք կը սպասէին որ ուռի կամ յանկարծ մեռելի պէս ինկնայ։ Ու երկար ատեն սպասելով՝ և անոր վնաս մը չպատահիլը տեսնելով՝ կարծեցին ուրիշ կերպ և ըսին որ աստուած է։
7 Ու հոն այդ տեղին շրջակայքը հարիւրապետին Պուբղիոս անունով մէկ հողատէրը կար, որ մեզ ընդունեցաւ և երեք օր բարեկամաբար հիւրասիրեց։
8 Ու Պուբղիոսի հայրը տենդով և արիւնաթոյր հիւանդութեամբ պառկած էր. Պօղոս անոր մտաւ, և աղօթելով՝ ձեռքը անոր դնելով բժշկեց զանիկայ։
9 Ասոր վրայ ալ կղզիին մէջ հիւանդութիւն ունեցող ուրիշներն ալ եկան և բժշկուեցան։
10 Որոնք մեծ պատիւներով պատուեցին մեզ, և մեկնելու ատենը՝ ինչ որ պէտք էր՝ նաւուն մէջ դրին։
11 Ու երեք ամիս ետքը՝ Աղեքսանդրիայի նաւ մը նստեցանք՝ որ ձմեռը կղզիին մէջ մնացեր էր, և որուն նշանը Երկուորեակներ էին։
12 Ու Սիւրակուսա եկանք, և հոն երեք օր մնացինք։
13 Անկէ ալ ելանք ծով, և Ռեգիոն հասանք. և մէկ օր ետքը հարաւային հով մը փչելուն՝ երկրորդ օրը Պուտէոլի եկանք,
14 ուր եղբայրներ գտնելով՝ անոնց մօտ եօթը օր մնալու խնդրուեցանք։ Ու այսպէս Հռոմ եկանք։
15 Ու հոնկէ եղբայրները մեր լուրը լսելով՝ մեզ ընդառաջ եկան մինչև Ապպիոսի Հրապարակ և Երեք Պանդոկ կոչուած տեղը։ Զորս տեսնելով՝ Պօղոս Աստուծոյ գոհութիւն ըրաւ և քաջալերուեցաւ։
16 Ու Հռոմ հասնելնուս վրայ՝ Պօղոսին թոյլ տրուեցաւ որ զինուորի մը հետ առանձին բնակի։
17 Ու երեք օր ետքը՝ Պօղոս հրեաներուն առաջնորդները իրեն ժողվեց։ Ու երբ ժողվուեցան՝ ըսաւ անոնց. Ով եղբայրներ, ես ժողովուրդին կամ հայրերուս սովորութեանց դէմ բան մը չըրի, բայց Երուսաղէմէն գերի իբրև Հռոմայեցիներուն ձեռքը տրուեցայ,
18 որոնք քննելէ ետքը՝ կ'ուզէին ինծի արձակ տալ, վասն զի մահուան արժանի ոչ մէկ պատճառ չկար իմ մէջս։
19 Բայց հրեաները հակառակելուն՝ ստիպուեցայ Կայսրին դիմել, ոչ թէ իբրև թէ ազգիս վրայ ինչ որ մեղադրանք ունիմ։
20 Ասոր համար ձեզ տեսնելու և խօսելու խնդրեցի, վասն զի Իսրայէլի յոյսին համար այս շղթայով կապուած եմ։
21 Ու անոնք ըսին անոր. Մենք քու վրադ Հրէաստանէն ոչ մէկ նամակ ստացանք, և ոչ ալ եղբայրներէն եկած մէկը քու վրադ չար բան մը խօսեցաւ կամ պատմեց։
22 Բայց կ'ուզենք քեզմէ լսել թէ ինչ կը խորհիս, վասն զի այս աղանդին համար գիտենք որ ամէն տեղ կը հակառակին։
23 Ուստի որոշեցին անոր օր մը, և շատ աւելի բազմութիւն եկաւ անոր մօտ իր բնակարանը. որոնց առջև Աստուծոյ թագաւորութեան համար վկայութիւն տալով և զանոնք համոզելով Յիսուսի վրայ՝ Մովսէսի Օրէնքէն և մարգարէներէն առտուընէ մինչև իրիկուն կը բացատրէր։
24 Ու անոնք որ ինչ որ ըսաւ՝ հաւատացին, բայց ուրիշներ չհաւատացին։
25 Ու իրարու հետ անհամաձայնելով՝ ելան, երբ Պօղոս մէկ խօսք մըն ալ ըսաւ. Սուրբ Հոգին Եսայի մարգարէին միջոցով հարցուածոյ ձեր հայրերուն ճիշդ խօսեցաւ,
26 Երթա՛ այս ժողովուրդին ըսէ. Լսելով պիտի լսէք, բայց չպիտի հասկնաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք, բայց չպիտի ճանչնաք։
27 Վասն զի այս ժողովուրդին սիրտը կարծրացաւ, և ականջներով ծանր լսեցին, և աչքերը գոցեցին, որպէսզի աչքերով չտեսնեն, և ականջներով չլսեն, և սրտով չհասկնան, և դառնան, և ես զանոնք չբժշկեմ։
28 Ուստի գիտցէք որ Աստուծոյ այս փրկութիւնը հեթանոսներուն կ'առաքուի, և անոնք պիտի լսեն։
29 Ու երբ այս խօսքերը ըսաւ՝ Հրեաները իրարու հետ շատ վէճ ընելով՝ ելան։
30 Ու Պօղոս երկու տարի իր վարձուած տունը մնաց, և բոլոր անոնք որ անոր կը մտնէին՝ կ'ընդունէր,
31 առանց արգիլման Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ ամենայն համարձակութեամբ վարդապետելով։

Յամի Տեառն 62

– Գլ. իբ. 3, իգ. 6, իգ. 15, 21, Փիլ. գ. 5, Բ Գլ. իգ. 6, Ծն. գ. 15, իբ. 18, իգ. 4, Թագ. է. 12, Սաղ. ՃԼԲ. 11, Ես. գ. 2, է. 14, Թ. 6, Ե. 10, Երեմ. իգ. 5, Լ. 14, 15, 16, Եզեկ. Լ. 23, Լէ. 24, Դան. Թ. 24, Մխ. է. 20, Գլ. Ժգ. 32, Հաով. ժե. 8, Տիտ. բ. 13, Ծակ. ա. 1, Ղկ. բ. 37, ա Տիմ. ե. 5, ա Թես. գ. 10, Փիլ. գ. 11, Ցես. Ժգ. 2, ա Տիմ. ա. 13, Գլ. բ. 3, Գաղ. ա. 13, Գլ. Թ. 14, 21, իբ. 5, Գլ. իբ. 19, Գլ. Թ. 3, իբ. 6,

Ա Կոր. է. 7,

Ցամք Տեառն 62

այսօր ինձի կը լաւն, անանկ ըլլան ինտոր որ ես եմ, աս կապերէս 'ի զատ։

30 Ոտքի վրայ ելաւ Թադաւորը և կուսակալը ու Բերնիկէն, և ա-նոնք որ իրենց հետ նստեր էին։

31 Ու դուրս ելլելէնետև, իրարու հետ խօսեցան ու ըսին Թէ, Ընմարդը մեռնելու կամ կապուելու

32 արժանի բան մը չըներ։ Ագրիպպաս ալ Փեստոսին ըսաւ. Կարելի էր աս մարդը արձակել, Էթէ որ կայսրին բողոքած չըլլար։

ԳԼ. ԻԷ

1 Պօղոս նաւով ճամբայ կ'ելլէ Հռոմ երթալու. 10 կը նախազգէ ճամբուն վտանգները. 11 բայց իր խօսքին չեն հաւատար։ 14 Սակայն ալէկոծութեան կը պատահին, 41 և նաւաբեկութիւն կը կրեն, 44 բայց ամէնքն ալ անվտանգ ցամաքը կ'ելլեն։

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա երթանք, Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին Հարիւրապետի մը՝ որուն անունը Ցուլիոս էր, Սեբաստեան գունդէն։ 2 Եւ մէկ Ադրամիտտացի նաւ մը մտնելով՝ ճամբայ ելանք, ու Ասիայի կողմերէն պիտի նաւէինք. Թեսաղոնիկէէն եղող Արիստարքոս Մակեդոնացին ալ մեր 3 հետն էր։ Եւ հետևեալ օրը Սիդոն իջանք. ու Ցուլիոս մարդասիրութիւն ցուցընելով Պօղոսին՝ հրաման տուաւ որ բարեկամներուն երթայ, ու զարման գտնէ։ 4 Եւ անկէ ելլելով՝ Կիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք՝ հովը դէմ ըլլալուն համար։ 5 Եւ բոլ Կիլիկիայի ու Պամփիւլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով՝ Լիկիայի Միւռա քաղաքը 6 իջանք։ Եւ հարիւրապետը հոն Աղեքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ'երթար, մեզ անոր 7 մէջ մտցուց։ Եւ շատ օրեր կամաց կամաց նաւելով՝ հազիւ Թէ Կնիդոսին քովերը հասանք. և հովը մեզ դէմ ըլլալով՝ կրետէին վարի կողմէն Սաղմոնային քովէն նաւե-8 ցինք։ Եւ դժուարաւ անկէ անցնելով՝ մէկ տեղ մը եկանք, որ Գեղեցիկ նաւահանգիստ կ'ըսուէր, որուն մօտ էր Ղասեա քաղաքը։

9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ, և նաւին ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր, Յոմին առելն ալ արդէն անցած ըլլալով, Պօղոս խրատ 10 կու տար, Եւ կ'ըսէր անոնց. Արդիկ՝ ես կը տեսնեմ որ աս նաւին ճամբայ ընելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ, չէ Թէ մինակ բեռին ու նաւին՝ հապա 11 մեր անձերուն ալ։ Բայց հարիւրապետը աւելի նաւապետին և նաւավարին մտիկ կ'ընէր, քան Թէ 12 Պօղոսին խօսքերուն։ Եւ որովհետև ան նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն անցընելու, շատերը խորհեցան անկէ երթալ, որ գուցէ կարող ըլլան Փիւնիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու, որ Կրետէի նաւահանգիստ մըն է, ու դէպ 'ի հարաւ և արևմտեան հիւսիս կր 13 նայի։ Ու երբոր հարաւային մեղմ հով մը փչեց, կարծելով Թէ իրենց դիտաւորութեանը հասեր են, ճամբայ ելան՝ ու Կրետէին քովերէն 14 կ'անցնէին։ Եւ շատ առեն չանցած՝ մրրկալից հով մը ելաւ անոր դէմ, որ Եւրակիկլոն կ'ըսուի։ 15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ, և հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ, Թող տուած կ'երթայինք ու կու գայինք. 16 Եւ դէպ 'ի մէկ փոքր կղզեակ մը ետևի կողմը դիմելով՝ որ Կլօդա կ'ըսուէր, հազիւ կրցանք մակոյկը 17 բռնել. Որն որ առին՝ ու օգնութիւններ գործածելով նաւը տակէն կապեցին. և վախնալով որ չըլլայ Թէ յորձանուտը իյնան, առագաստը իջեցուցած՝ անանկ կ'եր-18 թային ու կու գային։ Եւ սաստիկ ալէկոծութեան մէջ որ էինք, հետեւեալ օրը բեռները դուրս նետե-19 ցին։ Ու երրորդ օրը Ենաւին գործիքները ձեռքովնիս դուրս նետե-20 ցինք։ Ու երբոր շատ օրեր ոչ արև՝ ոչ ալ աստղեր կ'երևնային, և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս, ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը 21 վերցաւ։ Եւ որովհետև շատ օրեր 'ի վեր անօթի էին, ան առեն Պօղոս անոնց մէջը կայնելով՝ ըսաւ. Ով մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ ինձի մտիկ ընէիք, ու Կրետէէն չելլէիք, և աս տառապանքը ու 22 վնասը չքաշէիք։ Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք, քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին. 23 Ընչու որ աս գիշեր երևցաւ ինձի ան Աստուծոյն հրեշտակը, որ ես անորն եմ՝ ու զանիկայ կը պաշ-24 տեմ. Եւ ըսաւ. Մի վախնար Պօղոս՝ կայսրին դիմացը պէտք է որ ելլես դուն. և ահա Աստուած քեզի շնորհեց ան ամէնը որ քու հետդ 25 նաւին մէջն են։ Ուստի մարդիկ՝ սիրտ առէք. Ընչու որ ես կը հաւատամ Աստուծոյ որ ասանկ պիտի ըլլայ, ինչպէս որ ինձի զրուցուե-26 ցաւ. Միայն Թէ պէտք է որ Թ մէկ կղզի մը իյնանք։

27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք, կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին Թէ մէկ

Ցամք Տեառն 62

- Գլ. իգ. 9. 29։ իե. 25։
Ղեւ. իե. 11։
- Գլ. իե. 12. 25։
Բ Գլ. ժթ. 29։
Դ Գլ. իգ. 23։ իը. 16։
Ե Գլ. իգ. 27, 29։
Զ Գլ. իգ. 11։
Է Ծն. ա. 5։
Ը Գլ. իգ. 11։
Թ Գլ. իը. 1։
Ես. ծ. 1։
Ժ Գլ. իգ. 16։ Հռով. ա. 9։ բ Տիմ. ա. 3։
Ես. ա. 45։ Հռով. գ. 20, 21։ բ Տիմ. ա. 12։

Ցամի Ցեսառ 62

28 երկրի մը մօտերցեր են . եւ դնտա-
կը ձգելով՝ քան զրկաչափ գտան .
ու քիչ մըն ալ յառաջ երթալով՝
նորէն ձգեցին , և տասնու-հինգ զրր-
29 կաչափ գտան . Ու վախնալով՝ որ
չըլլայ թէ քարտ տեղուանք իյ-
նան , եւեւի կողմէն չորս խարխս
ձգեցին , և առտու ըլլալուն կը փա-
30 փաբէին : Իսկ նաւավարները նա-
ւէն փախչել ուզելով՝ մակոյկը ծովը
իջեցուցին , պատճառելով որպէս
թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ
31 պիտի ձգեն : Բայց Պօղոս բսաւ
հարիւրապետին ու զինուորներուն .
թէ որ ատոնք նաւին մէջը չկե-
նան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ :
32 Ան ատենը զինուորները մակոյկին
չուանները կտրեցին , և թողուցին
33 որ դուրս իյնայ : Ու երբոր առ-
տու ըլլալու վրայ էր , Պօղոս կ'ա-
ղաչէր ամենուն որ կերակուր ու-
տեն , ըսելով . Այսօր տասնուչորս
օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի
մնացեր էք , ու բան մը կերած
34 չէք : Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ
կերակուր ուտէք . ինչու որ աս ալ
ձեր ազատութեանը համար է ,
[ա] քանզի ձեզմէ մկունն գլխէն մազ
35 մը պիտի չկորսուի : Եւ այսպէս
ըսելով , հաց առաւ , ու Աստուծմէ դոհացաւ , և
36 կտրելով սկսաւ ուտել : Եւ ամէնն
ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ կե-
37 րակուր կերան : Եւ նաւին մէջը
ամէնքս երկու հարիւր եօթանաս-
38 սունուվեց հոգի էինք : Երբոր
կշտացան կերակուրով՝ նաւը թե-
թևցուցին՝ ցորենը ծովը թափե-
լով :
39 Ու երբոր առաւտ եղաւ , ցամաքը
չէին ճանչնար , միայն թէ մկկ ծոց
մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ու-
նէր , ու կը խորհէին որ եթէ կա-
40 րելի է նաւը անոր մէջը մտնեն : Եւ
խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգե-
ցին , ու ղեկերուն կապերը թուլ-
ցուցին , և առագաստը հովին բա-
նալով՝ դէպ 'ի ան ծովեզերքը կ'եր-
41 թային : Եւ անանկ տեղ մը իյ-
նալով որ երկու կողմը ծով էր , նաւ-
ը նստեցուցին . և նաւին առջևի
կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց , ու
ետևի կողմը ալիքներուն սաստկու-
42 թենէն կը քակուէր : Զինուոր-
ներն ալ խորհուրդ բրին որ կա-
պուածները սպաննեն , որ չըլլայ
43 թէ մկկը լողալ՝ ու փախչի : Բայց
հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել
կ'ուզէր , արդիլեց զանոնք ան խոր-
հուրդէն , և հրաման բրաւ՝ թէ ո-
րոնք որ կրնան լողալ , թող անոնք
առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն .
44 Եւ մնացածները՝ ոմանք տախտակ-
ներով , և ոմանք նաւին ա-րիէ բա-
ներովը . և այսպէս Աստուած ազա-
տեցան՝ ցամաքը ելան :

Ցամի Ցեսառ 62

Ի Համ 22 ։

ԳԼ . ԻԸ

1 Պօղոս և իր բնկերները՝ նաւարեկութենէն
ետքը մարդասիրութիւն կը տեսնեն բարբա-
րոսներէն : 5 Իժ մը Պօղոսին ձեռքը կը բռնէ ,
բայց չվնասեր : 8 Պօղոս շատ հիւանդներ կը
բժշկէ կղզիին մէջ . 11 ճամբայ կ'ելլէ Հռոմ
երթալու . 17 կ'իմացընէ Հրէից՝ իր գալուն
պատճառը . 24 իր քարոզութեամբը ոմանք կը
հաւատան Քրիստոսի , ոմանք ալ չեն հաւա-
տար . 30 այսու ամենայնիւ երկու տարի կը
քարոզէ Հռոմայ մէջ :

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ
Մելիտէ կղզիին անունը Մելիտէ
էր . 2 և բարբարոսները քիչ մար-
դասիրութիւն չցուցուցին մեզի .
Ինչու որ կրակ վառեցին , և մեզ
ամենքս ալ ընդունեցին՝ վրանիս
հասած անձրևին համար , ու ցուր-
3 տին համար : Ու երբոր Պօղոս
շատ մը խոխ ժողվեց , և կրակին
վրայ դրաւ , տաքութենէն իժ մը
4 ելաւ՝ անոր ձեռքը բռնեց : Բար-
բարոսներն ալ երբոր ան գազանը
տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝
իրարու կ'ըսէին . Ընչուշտ ասիկայ
մարդասպան մըն է , որ թէպէտ
ծովէն ազատեցաւ , [բ]բայց իրաւունք
5 չթողուաւ որ ապրի : Իսկ
անիկայ գազանը կրակին մէջը
թօթվելով՝ հիրն մկ ընաս մը
6 չեղաւ : Ու անոնք կը սպասէին որ
անիկայ ուռենայ՝ կամ յանկար-
ծակի մեռած իյնայ . բայց երբոր
շատ մը սպասեցին , ու տեսան որ
իրեն վնաս մը չեղաւ , կարծիքնին
փոխելով , [գ]կ'ըսէին թէ աստուած
7 մըն է : Եւ անտեղին բոլորտիքը՝
կղզիին գլխաւոր մարդուն ագա-
րակները կային , որուն անունը
Պուպղիոս էր . որ ինքը մեզ ընդու-
նեց՝ և իրեք օր հիւրասիրութեամբ
8 իր քովը պահեց : Ու եղաւ որ
Պուպղիոսին հայրը ջերմով և թանչ-
քով հիւծընդացած պառկած էր . ու
Պօղոս անոր քովը մտաւ , և ա-
ղօթք ընելով՝ ձեռքերը վրան
9 դրաւ , ու բժշկեց զանիկայ : Ու
երբոր ասիկայ եղաւ , ուրիշ հի-
ւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին ,
10 կու գային և կը բժշկուէին . Որոնք
շատ [դ]պատիւներով ալ մեզ պա-
տուեցին , ու երթալու ատեննիս՝
պէտք եղած բաները տուին :
11 Եւ իրեք ամիսէն ետև Ադեք-
սանդրացի նաւով մը ձմրայ ե-
լանք , որ [ե]մեռեր ան կղզին անցու-
ցեր էր , ու Դիոսկուրացւոց նշանը
12 ունէր : Եւ Սիրակուսա իջնելով՝
13 իրեք օր հոն կեցանք : Ընկէ ալ
պտոյտ մը [զ]ընելով՝ Հռեգիոն հա-
սանք . և մկ օրէն ետև որ հարաւ

– Գլ . իէ . 26 ։
Բ Հռով . ա . 14 ։ ա Կոր . ժգ . 11 ։ Կող . գ . 11 ։

Ա Գծագ . ա . 52 ։ Մատ . ժ . 30 ։ Ղուկ . ժբ . 7 ։ Յով . 18 ։
Ե Ածագ . թ . 13 ։ Մատ . ժե . 36 ։ Մար . բ . 6 ։ Ցոհ . գ . 11 ։ ա Տիմ . գ . 3 , 4 ։

Ը Մար . ժգ . 18 ։ Ղուկ . ժ . 19 ։

Թ Գլ . ժգ . 10 ։

Ի Ցակ . ե . 14 , 15 ։
Ա Մատ . գ . 5 ։ է . 32 ։ ժգ . 18 ։ Ղուկ . գ . 41 ։ Գլ . ժթ . 11 , 12 ։ ա Կոր . ժբ . 9 , 28 ։
Ի Մատ . ժե . 6 ։ ա Տիմ . է . 17 ։

Ցամի Ցեսառ 63

Ցամք Տեառն 63

փչեց , երկրորդ օրը Պատիողոս և-
14 կանք ։ Ու հոն եղբայրներ գտանք , որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց քովը մնանք . ու ետքը Հռովմ
15 գնանք ։ Եւ անկէ եղբայրները երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ դիմաւորելու գան մինչև Ապիհոսի վաճառանոցը՝ ու Իրենք պանդոկնե-
ը . և Պօղոս անոնք տեսնելով , գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ , և սիրտ առաւ ։
16 Ու երբոր Հռովմ մտանք , հա-
բիւրապետը կապուածները զօրա-
պետին յանձնեց . Բայց Պօղոսին հրաման եղաւ որ իր պահապան
17 զինուորին հետ զատ կենայ ։ Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետև անիկայ Հրէից ղլխաւորները կանչեց . ու երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ անոնց . Արդիկ եղբայրներ՝ Ես ժողո-
վուրդին կամ հայրենական սովո-
րութեանց դէմ բան մը չըրած , Երուսաղէմէն կապուած՝ Հռովմա-
18 յեցոց ձեռքը մատնուեցայ . Ո-
րոնք Երբոր զիս քննեցին , ուզեցին որ արձակեն . ինչու որ իմ վրաս
19 մեռնելու յանցանք մը չկար ։ Բայց երբոր Հրէաները հակառակ կեցան , Ստիպուեցայ եղաւ որ կայսրին բողոքեմ , չէ թէ իմ ազգիս դէմ ամբաստա-
20 նութիւն մը ունեցողի պէս ։ Ուս-
տի աս պատճառով աղաչեցի որ ձեզ տեսնեմ՝ ու ձեզի խօսիմ . ին-
չու որ Իսրայէլի յոյսին համար ես
21 Ձաս շղթան վրաս ունիմ ։ Անոնք ալ ըսին իրեն . Մենք քու վրա-
յովդ Հրէաստանէն ոչ թուղթեր առինք , և ոչ եղբայրներէն մէկը հոս գալով՝ քու վրայովդ չարու-
թիւն մը պատմեց կամ խօսեցաւ ։
22 Բայց կ'աղաչենք որ քեզմէ լսենք՝ թէ դուն ինչ միտքի վրայ ես . ին-
չու որ մենքատ աղանդին վրայով տեղեկացած ենք՝ որ ամէն տեղ
23 ատոր դէմ կը խօսին ։ Ու մէկ օր մը ատեն դնելով անոր՝ շատերը անոր գացին իր բնակած տեղը , որոնց Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը ծանուցանէր վկայու-
թիւնով , և կը համոզէր զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին օրէն-
քէն ու մարգարէներէն՝ առտուը-
24 նէ մինչև իրիկուն ։ Եւ ոմանք կը հաւատային ըսածներուն , ու ո-
25 մանք չէին հաւատար ։ Եւ իրարու հետ չմիաբանած գացին՝ երբոր Պօ-
ղոս մէկ խօսք մը ըսաւ , թէ Հոգին Սուրբ աղէկ խօսեցաւ մեր Հայրե-
րուն՝ Եսայի մարգարէին ձեռքովը ,
26 Եւ ըսաւ . Գնա աս ժողովուրդին՝ ու ըսէ . Լսելով պիտի լսէք՝ ու չիմանաք , և տեսնելով պիտի տես-
27 նէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ աս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ , և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին , ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ թէ իրենց աչքերովը տեսնեն , ու ականջներովը լսեն , և սրտերովը իմանան , ու դարձի գան , և ես
28 բժշկեմ զանոնք ։ Ուստի յայտնի ըլլայ ձեզի՝ որ Աստուծոյ փրկու-
թիւնը Հեթանոսներուն խրկուե-
ցաւ , և անոնք մտիկ պիտի ընեն ։
29 * Ու երբոր աս զրուցեց , Հրէաները դուրս ելան , շատ վիճաբանութիւն ունենալով ՄԻՆԵՐՆին ։

30 Եւ լման երկու տարի իր վարձ-
31 քով բռնած տունը կեցաւ . Եւ իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդու-
32 նէր . Ամէն քարոզեր Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը , և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայով առանց արգի-
լուելու կը սորվեցընէր բոլոր Հա-
մարձակութիւնով ։

Ցամք Տեառն 63

Ղուկ. բ. 34։ Գործ. իդ. 5։ 14։ ա Պետ. բ. 12։ գ. 14։
Հռոմ. իդ. 27։ Գործ. իէ. 3։ իթ. 8։
Ցես գլ. իդ. 6. 22։
Ղևտ. իդ. 4։ իէ. 4։ իթ. 9։
Ես. գ. 9։ Երեմ. ե. 21։ Եզեկ. իբ. 2։ Մատ. իգ. 14։ 15։ Մար. դ. 12։ Ղուկ. բ. 10։ Յով. իբ. 40։ Հռով. ժա. 8։
Մատ. խ. 41. 43։ Գործ. իգ. 46. 47։ իբ. 6։ իբ. 21։ իդ. 17. 18։ Հռով. ժա. 11։
* Ուշադրեցէք ԱՆԴՆ — 29 համարը։
Ցա. Տ. 65
Գործ. իդ. 31։ Եփես. գ. 19։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՂԵԼՈՑՆ

ԸՆ ՀՈՒԱՎՄԵՑԻՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը ծանուցանէ Հռովմայեցւոց՝ իր առաքելական պաշտօնին կանչուիլը, 9 նաև իր սրտին փափաքը՝ անոնց երթալու. 16 և թէ ինչ է իր քարոզած աւետարանը, ու աւետարանին ցուցուցած արդարութիւնը. 18 թէ Աստուած բարկացած է ամէն տեսակ մեղքի դէմ, 21 և թէ հեթանոսներուն մեղքերը ինչ է։

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առաքեալ ըլլալ կանչուած, Աստուծոյ աւետարանին
2 համար որոշուած, (Ան որ առաջուց իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով խոստացաւ) Իր Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին վրայով՝ որ մարմնոյ կողմանէ Դաւիթի սերունդէն եղաւ,
4 Ան որ սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ, մեռելներէն
5 յարութիւն առնելով. Որով շնորհք և առաքելութիւն առինք հաւատքի ծառանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ, Իր անուանը համար.
6 Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս Քրիստոսի կանչուած էք. Ձեր ամենուն որ Հռովմայ մէջ էք՝ Աստուծոյ սիրելիներուդ, Սուրբ ըլլալ կանչուածներուդ՝ շնորհք և խաղաղութիւն
7 ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
8 Նախ կը գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ձեր ամենուն համար, որ ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
9 մուի։ Քանզի Աստուած, որուն որ ես կը պաշտեմ իմ հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարանին
10 մէջ, թէ ինչպէս անդադար ձեզ կը յիշեմ, ամէն ատեն իմ աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ գուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամքովը ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 ձեզի գալու։ Քանզի կը փափաքիմ ձեզ տեսնելու, որ ձեզի հո-
12 գևոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս զի հաստատուիք. Այսինքն՝ ձեր հետը ես ալ միխիթարակից ըլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը։ Սակայն չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրներ՝ Որ շատ անգամ ուզեցի գալ ձեզի, (և մինչև հիմա արգիլուեցայ,) Որ ձեր մէջէն ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպէս որ ուրիշ հեթանո-
14 սաց մէջ ալ։ Յոյներուն ու բարբարոսներուն, իմաստուններուն ու անմիտներուն ալ պարտական-
15 եմ։ Ուստի որչափ որ ձեռքէս կու գայ՝ յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ որ Հռովմայ մէջ էք՝ աւետարանը քարոզելու։
16 Ինչու որ չեմ ամօթ չեմ սեպեր աւետարանը. վասն զի Աստուծոյ զօրութիւնն է ան՝ բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան համար, առաջ Հրէային ու ետքը
17 Յոյնին։ Ինչու որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ է հաւատքէն, հաւատքի համար կը յայտնուի. ինտոր որ գրուած է թէ, Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի։
18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը վրայ, որոնք ճշմարտութիւնը անիրաւութեամբ
19 բռներ են։ Վասն զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու բան իրենց մէջը յայտնի է, որովհետև Ան-
20 տուած անոնց յայտնեց։ Ինչու որ իր անտեսանելի բաները աշխարհի սկիզբէն ստեղծուածներով կ'իմացուին կը տեսնուին, այսինքն է իր մշտնջենաւոր զօրութիւնը, ու աստուածութիւնը. որպէս զի
21 անպատասխանի ըլլան։ Ինչու որ իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին, կամ շնորհակալ չեղան. հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնացան, և սիրտերնին անմտութիւ-
22 նով խաւարեցաւ։ Իրենք իմաստուն ենք՝ ըսելով, յիմարեցան.
23 Եւ անեղ Աստուծոյ փառքը փո-

Ցամի Տեառն 60

– Գոր. իր. 21։ ա Կոր. ա. 1։ Գաղ. ա. 1։ ա Տիմ. ա. 11։ բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։
Գոր. թ. 15։ Ժգ. 2։ Գաղ. ա. 15։
Գլ. գ. 21։ Ժգ. 26։ Գաղ. գ. 8։
Տես Գոր. իգ. 6։ Տիտ. ա. 2։
Յօհ. ա. 14։ Գաղ. գ. 4։
Մատ. ա. 6, 16։ Ղուկ. ա. 32։ Գոր. բ. 30։ բ Տիմ. բ. 8։
Գոր. Ժգ. 33։
Երբ. թ. 14։
Գլ. Ժր. 3։ Ժե. 15։ ա Կոր. Ժե. 10։ Գաղ. ա. 15։ բ. 9։ Եփես. գ. 8։
Գոր. կ. 7։ Գլ. Ժգ. 26։
Գոր. թ. 15։
Գլ. թ. 24։ ա Կոր. ա. 2։ ա Թես. գ. 7։
ա Կոր. ա. 3։ բ Կոր. ա. 2։ Գաղ. ա. 3։
ա Կոր. ա. 4։ Փիլ. ա. 3։ Կող. ա. 3, 4։ ա Թես. ա. 2։ Փիլիմ. 4։
Գլ. Ժգ. 19։ ա Թես. ա. 8։ Գլ. թ. 1։ բ Կոր. ա. 23։ Փիլ. ա. 8։ ա Թես. բ. 5։ Գոր. իէ. 23։ բ Տիմ. ա. 3։ ա Թես. գ. 10։ Գլ. Ժե. 23, 32։ ա Թես. գ. 10։ Ցակ. գ. 15։ Գլ. Ժե. 29։

Ցամի Տեառն 60

Տիտ. ա. 4։ բ Պետ. ա. 1։
Գլ. Ժե. 23։
Տես Գոր. Ժգ. 7։ ա Թես. բ. 18։
Փիլ. գ. 17։
ա Կոր. թ. 16։
Աղ. խ. 9, 10։ Մատ. բ. 38։ բ Տիմ. ա. 8։
Հռ. Քրիստոսի աւետարանը։
ա Կոր. ա. 18։ Ժե. 2։
Ղուկ. բ. 30, 31, 32։ իգ. 47։ Գոր. գ. 26։ Ժգ. 26, 46։ Գլ. բ. 9։
Գլ. գ. 21։
Ամբ. բ. 4։
Յօհ. գ. 36։ Գաղ. գ. 11։ Փիլ. գ. 9։ Եբր. Ժ. 38։
Գոր. Ժէ. 30։ Եփես. ե. 6։ Կող. գ. 6։
Գոր. Ժգ. 16։
Յօհ. ա. 9։
Աղ. Ժթ. 1, ճե։ Գոր. Ժգ. 16։ Ժէ. 27։
գ Թագ. Ժէ. 15։ Երեմ. բ. 5։ Եփես. գ. 17, 18։
Երեմ. Ժ. 14։
Բ Օր. գ. 16։ ճե։ Աղ. ճգ. 20։ Եսա. խ. 18, 25։ Երեմ. բ. 11։ Եզեկ. բ. 10։ Գոր. Ժէ. 29։

Ցամք Տեառն 60

– Սադ. ամ. 12։ Գոր. է. 42։ Եփես. գ. 18, 19։ բ Թես. բ. 10։ Բ Ղե. ժբ. 22։ ֆ ա Կոր. գ. 18։ աթես. գ. 4։ ա Պետ. գ. 3։ Տ աթես. ա. 9։ ա Ցովհ. ե. 20։ Ի Ես. խդ. 20։ Երեմ. ժ. 14։ ժգ. 25։ Ամով. բ. 4։ ՀՂե. ժբ. 22, 23։ Եփես. ե. 12։ Ցուդ. 10։

Ի Եփես. ե. 4։

Ե ԳԼ. բ. 2։

Ը ԳԼ. գ. 21։

Ժ Ովս. է. 3։ Սադ. ժ. 18։

– ԳԼ. ա. 20։ Բ բ Թագ. ժբ. 5, 6, 7։ Մատ. է. 1, 2։ Ցովհ. բ. 9։

խեցին՝ նմանցընելով եղծանելի մարդու, և թռչուններու, ու չորքոտանիներու, և սողուններու պատկերին։ – Անոր համար Աստուած ալ պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկութիւններովը՝ ի իրենց մարմինները ի իրենց անձերուն մէջ խայտառակելու։ Որոնք Աստուծոյ Ճշմարտութիւնը՝ սուտի հետ փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին ստեղծուածներուն՝ քան թէ Ստեղծողին, ան որ յաւիտեան օրհնեալ է. ամէն։ Անոր համար Աստուած զանոնք ձանարգ կիրքերու մատնեց, որ իրենց էգերը անդամ բնական պէտքը բնութեան դէմ եղող գործի փոխեցին։ Նոյնպէս ալ արուները կնկան բնական պէտքը թողուցած՝ իրենց ցանկութիւնովը իրարու հետ վառուեցան. արուները արուներու հետ խայտառակութիւն կը գործէին, և իրենց մոլութեանը վայելած հատուցումը իրենց վրայ կ'ընդունէին։ Եւ որովհետեւ չուզեցին զԱստուած ի գիտութեանը մէջ պահել, Աստուած ալ զանոնք անարդ խորհուրդներու մատնեց՝ անվայել բաներ ընելու. Որոնք լեցուած էին ամէն անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով, անզգամութիւնով, ագահութիւնով, չարութիւնով, նախանձով լեցուն, մարդասպանութիւնով, հակառակութիւնով, նենգութիւնով, չարասրտութիւնով, Ա՛ն խոսուներ, Զարախօսներ, Աստուած ատողներ, նախատողներ, հպարտներ, ամբարտաւաններ, չար բաներ շնարողներ, ծնողաց անհնազանդներ, Անմիտներ, ուխտ չպահողներ, անգութներ, անհաշտներ, անողորմներ. Որոնք դիտնալով Աստուծոյ դատաստանը, թէ անոնք որ ասանկ բաներ կ'ընեն՝ Ի մահուան արժանի են, չէ թէ միայն ան բաները կ'ընեն, Ի հապա բնողներուն հաւանութիւն ալ կու տան։

ԳԼ. Բ

1 Անոնք որ ուրիշները կը դատապարտեն իրենք մեղաւորներ, թէ որ իրենք ալ ան մեղքերը կը գործեն, չեն կրնար ինքզինքին արդարացընել. 6 ու չէ ալ կրնան ազատ ձգել Աստուծոյ դատաստանէն, 9 Թէ Հրեայ ըլլան՝ թէ Հեթանոս. 14 քանդի թեպետ որ Հեթանոսները չեն կրնար ազատ ձգել, 17 անանկ ալ Հրեաները. 25 որոնց թլփատութիւնը օգուտ մը պիտի չընէ, թէ որ օրինացանց դանուին։

1 Ուստի ով մարդ՝ – ով որ ըլլաս դուն որ կը դատես, պատասխան չունիս տալու. Ի քանզի ի՛նչ բանով որ ուրիշը կը դատես, անձդ կը դատապարտես. վասն զի դուն ալ որ կը դատես, նոյն 2 բաները կ'ընես։ Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ, 3 որ անանկ բաներ կը գործեն։ Արդ՝ ով մարդ, դուն որ ասանկ բաներ ընողները կը դատես, և դուն նոյն բաները կ'ընես, աս միտքդ կ'անցընե՞ս, թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի մնաս. 4 Ի կամ թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը՝ Ե և համբերութիւնը Ի ու երկայնմտութիւնը կ'արհամարհե՞ս, չդիտնալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ 'ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ։ 5 Բայց դուն քու խստութիւնովդ և անզղջ սրտովդ քու անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ Ի բարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին 6 յայտնուելու օրուանը համար. Ը Ան որ ամէն մէկուն իր գործքերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ. 7 Ճաւիտենական կեանքը անոնց՝ որ բարի գործքերու մէջ համբերութեամբ յարատևելով, փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն։ 8 Բայց անոնց որ հակառակ են, Ի և ճշմարտութեան անհնազանդ՝ ու անիրաւութեան հնազանդած, բարկութիւն և սրտմտութիւն, 9 Թիւն՝ նեղութիւն և տառապանք հոգի ըլլայ ամէն մարդու վրայ՝ որ չար կը գործէ, Ի առաջ Հրէային՝ 10 ու ետքը Ճոյնին. Իսկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամենուն՝ որ բարի կը գործէ, առաջ 11 Հրէային՝ ու ետքը Ճոյնին։ Էնչու որ Աստուծոյ քովը աչառութիւն չկայ։ 12 Թիւն չկայ։ Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին, առանց օրէնքի պիտի կորսուին. և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին, օրէնքով պիտի դատուին. 13 (Ի նչու որ չէ՛ թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջեւը արդար են, հապա օրէնքը կատարողները պիտի 14 արդարանան։ Ուստի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնականաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն, օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը չուն իրենք կ'ըլլան. 15 Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը դրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը, և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝ կամ իրաւունք 16 տալովը,) Ի՛ն օրը որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Ցիսուս Քրիստոսի ձեւ քովը՝ հիմ Ե՛ւաքեաչ աւետարանիս համաձայն։

Ցամք Տեառն 60

Ի ԳԼ. Բ. 23։ Եփես. ա. 7։ բ. 4. 7։ Տ ԳԼ. գ. 25։ Ի ԵԼ. ԼԴ. 6։ ՂԵ. ւ. 18։ բ Պետ. գ. 9. 15։ Ի բ Օր. լբ. 35։ Ցակ. ե. 3։ Ը Ցոր. ԼԴ. 11։ Սադ. կբ. 12։ Առակ. իդ. 12։ Երեմ. ժէ. 10։ լբ. 19։ Մատ. ժգ. 27։ ԳԼ. ժգ. 12։ ա Կոր. գ. 8։ բ Կոր. ե. 10։ Ցայտ. բ. 23։ ի. 12։ իբ. 12։ Ր Ցոր. իդ. 13։ ԳԼ. ա. 18։ բ Թես. ա. 8։ Ի Ամով. գ. 2։ ՂԵ. ժբ. 47, 48։ ա Պետ. գ. 17։ Ի ա Պետ. ա. 7։ ԼՐ Օր. ժ. 17։ բ Մն. ժէ. 7։ Ցոր. ԼԴ. 19։ Գոր. ժ. 34։ Գաղ. բ. 6։ Եփես. գ. 9։ Կող. գ. 25։ ա Պետ. ա. 17։ Ի Մատ. է. 21։ Ցակ. ա. 22, 23, 25։ ա Ցովհ. գ. 7։ Ի Ժող. ժբ. 14։ Մատ. իե. 31։ Ցովհ. ժբ. 48։ ԳԼ. գ. 6։ ա Կոր. գ. 5։ Ցայտ. ի. 12։ Ն Ցովհ. ե. 22։ Գոր. ժ. 42։ ժէ. 31։ բ Տիմ. գ. 1, 8։ ա Պետ. գ. 5։ Հ ԳԼ. ժգ. 25։ ա Տիմ. ա. 11։ բ Տիմ. բ. 8։

Ցամք Տեառն 60

17 Այնմ դուն Հրէայ բսուեր ես, Եւ օրէնքին կը թերներ ես, ՚ու Աս-
18 տուծով կը պարծենաս, ՚Եւ ՚ինր կամքը գիտես, ՚ու տարբեր բանե-
րը կը զանազանես՝ օրէնքէն խրա-
19 տուած բլլալով. Եւ քու ՚անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս՝ թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւա-
20 րածներուն լոյս, Անմիտներուն խր-
րատ տուող, տղայոց վարժապետ, Եւ թէ գիտութեան ու ճշմարտու-
թեան կերպարանքը օրէնքին ու-
21 նիս։ ՚Իսկ արդ՝ դուն որ ընկե-
րիդ կը սորվեցընես, քու անձիդ չե՞ս սորվեցներ. որ կը քարոզես գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս.
22 Որ կ'ըսես չնութիւն չընել, չնու-
թիւն կ'ընես. ՚Նոր կը զզուիս կուռ-
քերէն, սրբապղծութիւն կ'ընես.
23 Որ օրէնքով կը պարծենաս, օրի-
նազանց բլլալով՝ զԱստուած կ'ա-
24 նարգես։ Ինչու որ Աստուծոյ ա-
նունը ձեր պատճառովը հեթանո-
սաց մէջ կը հայհոյուի, ինչպէս որ գրուած է։
25 Արդ՝ ՚թլփատութիւնը շահ կ'ու-
նենայ, թէ որ օրէնքը պահես. իսկ թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես, քու թլփատութիւնդ անթլ-
26 փատութիւն եղաւ։ ՚Ուստի թէ որ անթլփատութիւնը օրէնքին իրա-
ւունքները պահէ, չէ՞ որ անոր ան-
թլփատութիւնը թլփատութիւն
27 պիտի սեպուի. Եւ ՚ի բնէ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատա-
րելով՝ Հպիտի դատապարտէ քեզ, որ գիրով ու թլփատութիւնով
28 օրէնքին յանցաւոր ես։ Ինչու որ ՚Հրէայ չէ ան՝ որ դրսուանց է, և թլփատութիւն չէ ան՝ որ դրսուանց
29 մարմինով է. Հապա Հրէայ ան է՝ ՚որ ներսուանց է, ՚և թլփատու-
թիւն սրտին՝ ՚Հոգիով, ու չէ թէ գիրով. ՚Որուն գովութիւնը չէ թէ մարդիկներէն է, հապա Ա-
տուծմէ։

ԳԼ. Գ

1 Հրէից արուեստութիւնը, 3 որն որ բնաւ չկորսընցուցին. 9 բայց օրէնքը կը ցուցընէ թէ անոնք ալ մեղքի տակ են. 20 ուստի բնաւ մարմին մը չարդարանար օրէնքով։ 28 այլ ամէն մարդիկ առանց խորհրդեան միայն հաւատքով կ'արդարանան. 31 սակայն ասով օրէնքը չխափանուիր։

1 Որեմն Հրէան ի՞նչ աւելի բան ունի, կամ թլփատութենէն
2 ի՞նչ շահ կայ։ Շատ՝ ամէն կերպով. պինտ առաջ ան՝ որ Աստուծոյ պատգամները անոնց
3 հաւատացուեցան։ ՚Ուրեմն թէ որ ՚անոնցմէ ոմանք չհաւատացին, ի՞նչ. ՚միթէ անոնց անհաւատու-
թիւնը Աստուծոյ հաւատքը կը
4 խափանէ՞ր. Բնաւ լինի՛։ Սակայն

՚Աստուած ճշմարիտ թող բլլայ, և բոլոր մարդիկ՝ սուտ. ինչպէս որ գրուած է. ՚Որ քու խօսքերուդ մէջ արդար բլլաս, և դատուելու
5 ատենդ դուն յաղթես։ Ուրեմն թէ որ մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցու-
ցընէ, ի՞նչ ըսենք. արդեօք ա-
նիրաւ է Աստուած՝ որ էր բարկու-
6 թիւնը վրէժ կը բերէ. (ըմարդ-
կօրէն կ'ըսեմ.) քաւ լինի՛. ՚Հա-
պա թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած պի-
7 տի դատէ աշխարհը։ Ինչու որ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սը-
տութիւնովս կ'աւելնայ իր փառ-
քին համար, ալ ես ինչո՞ւ մեղա-
8 ւորի մը պէս կը դատուիմ։ Եւ ինչո՞ւ հոգ չընել, ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չարաիսօսու-
թիւն ընելով կ'ըսեն՝ թէ մենք կ'ը-
սենք, ՚Չարը գործենք՝ որ բարին գայ. որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է։
9 Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք. բանով մը աւելի՞ ենք հին-ներէն. ի-
րաւ որ բանով մըն ալ չէ. ինչու որ առաջուց մեղադրեցինք Հրէաները և հեթանոսները՝ ՚թէ ամէնքը մե-
10 ղաց տակ են. Ինչպէս որ գրուած է թէ, ՚Արդար մը չկայ՝ ոչ մէկ
11 հատ մը. Մէկը չկայ որ հասկը-
նայ, մէկը չկայ՝ որ Աստուած փըն-
12 տրէ։ Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. ադեկու-
թիւն ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ
13 չկայ։ ՚Անոնց կոկորդը բաց գե-
րեզման է. իրենց լեզուովը նենգա-
ւոր եղան. ՚իժերու թոյն կայ
14 անոնց շրթունքներուն տակը. ՚Ա-
նոնց բերանը անէծքով ու դառ-
15 նութեամբ լեցուն է. ՚Անոնց ոտ-
քերը չուտ են արիւն թափելու.
16 կործանում և թշուառութիւն ՚ի
17 իրենց ճամբաներուն մէջը. Եւ խաղաղութեան ճամբան չճանչ-
18 ցան։ Չկայ ՚Աստուծոյ վախը չկայ ա-
19 նոնց աչքերուն առջին։ Եւ Սա-
կայն գիտենք որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են. ՚որպէս զի ամէն բերան գոցուի, ՚և բոլոր աշխարհ դատա-
պարտուած բլլայ Աստուծոյ առ-
20 ջեւը։ ՚Ինչու որ անոր առջեւը մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ օ-
րէնքին գործերովը. քանզի ՚օ-
րէնքն քով է մեղքը ճանչնալը։
21 Իսկայց հիմա առանց օրէնքի Աս-
տուծոյ արդարութիւնը յայտ-
նուած է, ՚օրէնքէն և Մարգարէ-
22 ներէն վկայուած բլլալով. Այս-
ինքն Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ ՚Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն է, ամենուն յայտնուած է, ու ամենուն

Ցամք Տեառն 60

՚Ես. գ. 33։ Ղեւտ. կր. 9։ ՃԺԴ. 11։ ՚Սաղ. ծա. 4։
Ը ԳԼ. գ. 19։ Գաղ. գ. 15։
Բ Ծն. ԺԸ. 25։ Ցոր. Ը. 3։ ԼԴ. 17։
՚ԳԼ. ե. 20։ Ղ. 1։ 15։
՚Ջմր 23։ Գաղ. գ. 22։
Ա Սաղ. ԺԳ. 1, 2, 3։ ՃԳ. 1։
Ի Սաղ. ԽԴ. 9։ Երեմ. Ե. 16։
՚Սաղ. ՃԽ. 3։
Ա Սաղ. Ժ. 7։ Ը Առակ. ա. 16։ Ես. ՅԹ. 7, 8։
Ե Սաղ. ԼՂ. 1։
Ա Ցոհ. Ժ. 34։ ԺԵ. 25։
Ցոր. Ե. 16։ Սաղ. ՃՀ. 42։ Եզեկ. ԺԶ. 63։ ԳԼ. ա. 20։ բ. 1։
՚Ջմր 9, 23։ ԳԼ. բ. 2։
Ա Սաղ. ՃԽԳ. 2։ Գոր. ԺԳ. 39։ Գաղ. բ. 16։ գ. 11։ Եփես. բ. 8, 9։ Տիտ. գ. 5։
Ն ԳԼ. Է. 7։
Ը Գոր. ԺԵ. 11։ ԳԼ. ա. 17։ Փիլ. գ. 9։ Երբ. ԺԱ. 4, ՃԵ։
Ծ Ցոհ. Ե. 46։ Գոր. ԻԶ. 22։
Ա ԳԼ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 10։
Գ ԳԼ. գ.

Ցամք Տեառն 60

Ր Օր. գ. 7, 8։ Սաղ. ՃԽԵ. 19, 20։ ԳԼ. բ. 18։ Թ. 4։
Բ ԳԼ. Ժ. 16։ Երբ. գ. 2։
Ե Թես. ԻԳ. 19։ ԳԼ. Թ. 6։ ԺԱ. 29։ բ Տիմ. բ. 13։
Ը Ցոր. Լ. 8։

Յամի Տեառն 60

ԸԳԼ · Ժ · 12 ; Գաղ · գ · 28 ; Կող · գ · 11 ;
– ՀՄր 9 ; ԳԼ · Ժա · 32 ; Գաղ · գ · 22 ;
– ԳԼ · գ · 16 ; Եփե · բ · 8 ; Տիտ · գ · 5 , 7 ;
ՀՄաա · ի · 28 ; Եփե · ա · 7 ; Կող · ա · 14 ; ա Տիմ · բ · 6 ; Եբր · թ · 12 ; ա Պետ · ա · 18 , 19 ;
– ՂԼ · Ժգ · 15 ; ա Յով · բ · 2 ; դ · 10 ;
Կող · ա · 20 ;
Գոր · Ժգ · 38 , 39 ; ա Տիմ · 15 ;
– Գոր · Ժէ · 30 ; Եբր · թ · 15 ;
ԳԼ · բ · 17 , 23 ; գ · 2 ; ա Կոր · ա · 29 , 31 ; Եփե · բ · 9 ;
Գոր · Ժգ · 38 , 39 ; ՀՄր 20 , 21 , 22 ; ԳԼ · բ · 3 ; Գաղ · բ · 16 ;
ԳԼ · Ժ · 12 , 13 ; Գաղ · գ · 8 , 20 , 28 ;

– Ես · Ծա · 2 ; ՄԹաա · գ · 9 ; Յով · բ · 33 , 39 ; բ Կոր · Ժա · 22 ;
ԳԼ · գ · 20 , 27 , 28 ;
Ծն · Ժե · 6 ; Գաղ · գ · 6 ; Յակ · բ · 23 ;
ԳԼ · Ժա · 6 ;
Յես · իգ · 2 ;
ՂՍաղ · լբ · 1 , 2 ;

վրայ ի՛ըշ · Եւ խտրութիւն չկայ ։
23 – Ինչու որ ամէնքը մեղք գործեցին , և Աստուծոյ փառքէն պակսած են ։
24 – Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ՛արդարանան Հ֊Քրիստոս Յիսուսով եղած
25 փրկութեամբը · Որ զանիկայ առաջուց սահմանեց Աստուած՝ – հաւատքով քաւութիւն ընել – անոր արիւնովը , Աստուծոյ երկայնմտութեան առնելով առաջուց գործուած մեղքերուն – թողութիւն
26 տալովը՝ իր արդարութիւնը ցոյց ընելու համար · Այ֊ո՛ւ իր արդարութիւնը աս ժամանակիս մէջ ցոյց ընելու համար , որ ինքը արդար ըլլայ , և արդարացնէ Յիսուսի
27 հաւատքէն եղողը ։ Ուրեմն ո՞ւր մնաց պարծենալը · խափանեցաւ · ո՛ր օրէնքէն , գործքերո՞ւն օրէ֊նքէն · չէ , հապա հաւատքի օրէնքէն ։
28 Ինչու որ կը սեպենք – թէ մարդը հաւատքով կ՛արդարանայ՝ առանց
29 օրէնքին գործքերուն ։ Միթէ Աստուած միայն Հրէաներո՞ւնն է , ու հեթանոսներունը չէ՞ · այո՛ , հե֊
30 թանոսներունն ալ ։ – Որովհետև Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը հաւատքէն կ՛արդարացընէ , և անթլփատութիւնը նա֊
31 հաւատքով ։ Ուստի մենք հաւատքով օրէնքը կը խափանե՞նք · քաւ լիցի · հապա օրէնքը կը հաստատենք ։

ԳԼ · Դ

1 Աբրահամին հաւատքը իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ՝ 10 իր թլփատուելէն առաջ ։ 13 Միայն հաւատքով ինքը ու իր սերունդը խոստմունք առին ։ 16 Աբրահամ բոլոր հաւատացեալներուն հայրն է ։ 24 Մեր հաւատքն ալ մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի ։

1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ գտաւ – Աբրահամ մեր նահա֊
2 պետը մարմնոյ կողմանէ ։ Ինչու որ եթէ Աբրահամ – գործքով արդարացած ըլլար , իրաւունքն պարծանք կ՛ունենար , բայց չէ թէ
3 Աստուծոյ առջևը · քանզի դիրքը ի՞նչ կ՛ըսէ · – Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , և – իրեն
4 արդարութիւն սեպուեցաւ ։ Բայց ան որ գործ մը կ՛ընէ , վարձքը՝ շնորհքէ եղած չսեպուիր անոր ,
5 հապա պարտքէ ։ Իսկ ան որ չգործեր , բայց կը հաւատայ անոր՝ – որ ամբարիշտը կ՛արդարացընէ , անոր հաւատքը իրեն արդարու֊
6 թիւն կը սեպուի ։ Ինչպէս որ Դաւիթ ալ կը զրուցէ – մարդուն երանութիւնը , որուն Աստուած արդարութիւն կը սեպէ՝
7 առանց գործքերու ։ Երանի ա֊նոնց՝ ի՛ըէ , որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան , և որոնց մեղքերը

8 ծածկուեցան ։ Երանի ան մարդուն՝ որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր ։
9 Ուստի աս երանութիւնը թլփատութեա՞ն վրայ է , թէ անթլփատութեան վրայ ալ · քանզի կ՛ըսենք թէ՝ Հաւատքը Աբրահամին
10 արդարութիւն սեպուեցաւ ։ Ուրեմն ինչո՞ր սեպուեցաւ · Թլփատութեա՞ն մէջ եղած ատեն , թէ անթլփատութեան մէջ · չէ թէ թլփատութեան մէջ , հապա ան֊
11 թլփատութեան ։ Ու նշանը առաւ՝ իբր անթլփատութեան արդարութեան կնիք մը , որ ինքը հայր ըլլայ ան բոլոր հաւատացողներուն՝ որոնք անթլփատութիւնէ են , (ա֊
12 նոնց ալ արդարութիւն սեպուելու համար ,) Եւ հայր թլփատութեան՝ չէ թէ միայն թլփատութիւնէ եղողներուն , հապա անոնց ալ՝ որ մեր հօրը Աբրահամին անթլփատութեան ատենի հաւատքին շաւիղ֊
13 ներուն մէջը կը քալեն ։ Ինչու որ Աբրահամին և անոր սերունդին՝ աշխարհը ժառանգելու համար – խոստմունքը չէ թէ օրէնքով եղաւ , հապա հաւատքին ար֊
14 դարութիւնովը ։ Քանզի եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ ըլլին , հաւատքը փուճ պիտի ըլլար , և խոստմունքը պիտի խափանուէր ։
15 Վասն զի օրէնքը բարկութիւն կը գործէ · քանզի ուր որ օրէնք չըկայ , օրինազանցութիւն ալ չկայ ։
16 Ասոր համար – ընծէ հաւատքէն է , Որ շնորհքով եղած ըլլայ , Խոստմունքը հաստատուն ըլլալու համար բոլոր սերունդին · չէ թէ միայն անոր՝ որ օրէնքէն է , հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամին հաւատքէն է · Որ մեր ամենուն
17 հայրն է , (Ինչպէս որ գրուած է թէ , Քեզ շատ ազգերու հայր բրի ,) Աստուծոյ առջևը , որուն ինքը հաւատաց , հան որ մեռելները կ՛ողջնցընէ , Եւ չեղած բաները
18 կը եղածներու պէս կը կանչէ ։ Որ չյուսացուելու բանին յուսով հաւատաց՝ թէ ինքը շատ ազգերու հայր պիտի ըլլայ , (ինչպէս որ բսուեցաւ ալ թէ , Ձիս սերունդդ
19 ասանկ պիտի ըլլայ ·) Եւ ինքը հաւատքի մէջ չտկարացած , չյնայեցաւ իր մարմինին արդէն մեռածի պէս ըլլալուն , (որովհետև ինքը հարիւր տարեկանի չափ էր ·) ոչ ալ Սառային արգան֊
20 դին մեռած ըլլալուն ։ Եւ անհաւատութիւնով չտարակուսեցաւ Աստուծոյ խոստմունքէն · հապա հաւատքով զօրացած՝ Ա֊

Յամի Տեառն 60

Ծն · Ժէ · 10 ;
ԸՂբ · ԺԹ · 9 ; Հմր 12 , 16 ; Գաղ · գ · 7 ;
Ծն · Ժէ · 5 ;
Գաղ · գ · 18 ;
ԳԼ · գ · 20 ; և · 13 , 20 ; է · 8 , 10 , 11 ; ա Կոր · Ժէ · 56 ; բ Կոր · գ · 7 , 9 ; Գաղ · գ · 10 , 19 ; ա Յով · գ · 4 ;
ԼԳԼ · գ · 24 ;
Գաղ · գ · 22 ;
Ես · Ծա · 2 ; ԳԼ · թ · 8 ;
Ծն · Ժէ · 5 ;
ԳԼ · բ · 11 ; Եփե · բ · 1 , 5 ;
ԳԼ · թ · 25 ; ա Կոր · ա · 28 ; ՊԵտ · բ · 10 ;
ՂԾն · Ժէ · 5 ;
Ծն · Ժէ · 17 ; Ժբ · 11 ; Եբր · Ժա · 11 , 12 ;

Յամի Տեառն 60

Ա Պաց · ՃԺե · 3 · Ղբ · ա · 37 · 45 · Երբ · Ժա · 19 ·
Ա Գլ · Ժե · 4 · ա Կոր · Ժ · 6 · 11 ·
Գծր · բ · 24 · Ժգ · 30 ·
Ըե · Ծգ · 5 · 6 · Գլ · գ · 25 · Է · 6 · բ · 32 · բ Կոր · է · 21 · Գաղ · ա · 4 · ա Պետ · բ · 24 · գ · 18 · Երբ · Թ · 28 · ա Կոր · Ժե · 17 · ա Պետ · ա · 21 ·

Ը · Ե · Ժ · ԺԷ · ԻԸ · ԻԹ · ԻԹ · ԻԹ

Ցամի Տեառն 60

— Գլ. գ. 8։ Հմր 15։

Բ Հմր 11։ Գլ. է. 4։ Գաղ. բ. 19։ գ. 14։ Ա Կոր. գ. 3։ ա Պետ. բ. 24։ Բ Կոր. ժե. 29։

Ե Կոր. բ. 12։ Ես. Ցօհ. բ. 11։ ժա. 40։

Ե Գլ. բ. 11։ ա Կոր. գ. 14։ բ Կոր. ժգ. 4։

Ը Գաղ. գ. 15։ Եփես. գ. 22. 23. 24։ Կող. գ. 10։

Ի Փիլ. գ. 10, 11։

Լ Գաղ. բ. 20։ է. 24։ գ. 14։ Եփես. գ. 22։ Կող. գ. 5. 9։

Ի Կող. բ. 11։

Խ Պետ. գ. 1։

Ծ Բ Տիմ. բ. 11։

Ձ Ցայտ. ա. 18։

Ղ Երբ. թ. 27. 28։

Հղ. ու. ի. 38։

Յ Հմր 2։

Ճ Գաղ. բ. 19։

Մ Սաղ. ժթ. 13։ ճժթ. 133։

Ն Գլ. է. 5։ Կող. գ. 5։ Ցակ. գ. 1։

Շ Գլ. ժբ. 1։ ա Պետ. բ. 24։ գ. 2։

Ո Գլ. է. 4։ 6։ բ. 2։ Գաղ. ե. 8։

Չ Ա Կոր. թ. 21։

Պ Մտթ. գ. 24։ Ես. Ցօհ. բ. 34։ բ Պետ. բ. 19։

Ջ Բ Տիմ. ա. 13։

Ռ Ես. Ցօհ. բ. 32։ ա Կոր. է. 22։ Գաղ. ե. 1։ ա Պետ. բ. 16։

1 Ո՛վ հիմա ինչ պիտի բանք. — մեղքերու մէջ մնանք արդեօք, որ
2 շնորհքը շատնայ։ Քաւ լիցի։ Ի մենք որ մեղքին մեռանք, ինչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք։ Չէ՞ք գիտեր, Ի թէ մենք որ Քրիստոս Ցիսուսով մկրտուեցանք, Ո անոր
4 մահուանը մկրտուեցանք։ Ի Անոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը Յարութիւն առաւ մեռելներէն, Ե անանկ ալ մենք կենայ նորոգութեան մէջ
5 պտրտինք։ Ի ինչու որ եթէ մենք տնկակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաև անոր յարութեանը Ն՛ՈՒՆ ալ ԿԸՐ
6 պիտի ըլլանք։ Ես գիտանք՝ որ Ի մեր հին մարդը Ն՛ՈՒ հետը խաչուեցաւ, Ո որ մեղայ մարմինը փճանայ, որ ասկէ ետև մեղքի չը-
7 ծառայենք։ Ա Ան՝ զի ան որ Ե՛ՆՔ Ն մեռած է՝ մեղքէն արդարա-
8 ցած է։ Ի Արդ՝ թէ որ մենք քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետը պիտի ապրինք ալ։
9 Քանզի գիտենք որ Ի քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած ըլլալով՝ Նորէն չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի։
10 Ա Ան զի քանի որ մեռաւ՝ Ն մեղքին մեռաւ մէկ անգամ, և որ կենդանի
11 է՝ Ո Աստուծոյ կենդանի է։ Ե Նմանակ ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպեցէք, Ը բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը քրիստոս
12 Ցիսուսին ձեռքովը։ Ի Ուստի ալ մեղքը չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր ցան-
13 կութիւններուն Ն ազանդիք։ Ի Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի՛ ընծայէք մեղքին, Ո հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայեցէք՝ որպէս թէ մեռելներէն ողջնցած. և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝
14 Աստուծոյ։ Ի Քանզի մեղքը վրանիդ պիտի չիշխէ. ինչու որ օրէնքի տակ չէք, հապա շնորհքի տակ։
15 Ուրեմն ի՞նչ. մե՞ղք գործենք՝ Ո որ օրէնքի տակ չենք, հապա շը-
16 նորհքի տակ. քաւ լիցի։ Չէ՞ք գիտեր՝ Ի թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ կ'ընծայէք ի՛նքան ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը Ի՛նքան ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը Ի՛նքան ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը

Ցամի Տեառն 60

Ը ԳԼ · գ · 20 ։

Բ Եր · ի · 17 ։ բ Օր · ե · 21 ։ Գոր · ի · 33 ։ ԳԼ · ժգ · 9 ։

Բ ԳԼ · գ · 15 ։ ե · 20 ։

Ի ա կոր · ժե · 56 ։

ԼՂԵ · ժբ · 5 ։ Եզեկ · ի · 11 · 13 · 21 ։ բ Կոր · գ · 7 ։

Ի Սադ · ժթ · 8 ։ ճժթ · 38 ։ 137 ։ ա Տիմ · ա · 8 ։

Բ գ Թագ · իա · 20 · 25 ։ գ Թագ · ժէ · 17 ։

Ի Գադ · է · 17 ։

Հն · գ · 5 ։ ը · 21 ։

Յր Կոր · ԺԳ · 16 ։ Եփես · գ · 16 ։ Կող · գ · 9 · 10 ։ ՂՍադ · ա · 2 ։

Բ Գադ · է · 17 ։

Բ ԳԼ · գ · 13 · 19 ։

յ ա Կոր · ժե · 57 ։

մի՞գէ է · քան լեցի · Բայց ես մեղքը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէնքով · ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր , թէ որ օրէնքը բսած 8 չըլլար , Բ Մի ցանկար ։ Բայց մեղքը պատուիրանէն առիթ առնելով իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գոյացուց · Բինչու որ առանց 9 օրէնքի մեղքը մեռած է ։ Ես ալ առանց օրէնքի ատեն մը կենդանի էի · բայց երբոր պատուիրանքը գալս հասաւ , մեղքը ոդջնցաւ , 10 ես ես մեռայ · ու ան պատուիրանքը Եոր կենաց համար էր , նոյնը ինծի մահուան համար եղաւ ։ 11 Ինչու որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իս խաբեց , ու անով սպանեց ։ 12 Ես Ուստի օրէնքը սուրբ է , ու պատուիրանքը սուրբ՝ և արդար ու բարի ։

13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ · քան լեցի · Հապա մեղքը · որպէս զի երևնայ մեղքը որ ան բարի բանով ինծի մահ գործեց , որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր 14 ըլլայ ։ Վասն զի գիտենք որ օրէնքը հոգևոր է , բայց ես մարմնաւոր եմ՝ Բ մեղքի տակ ծախուած։ 15 Քանզի ինչ որ կ'ընեմ՝ չեմ ճանչնար · Չէ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝ ան կ'ընեմ , հապա ինչ որ կ'ատեմ՝ ան կ'ընեմ ։ 16 Բայց թէ որ չուզածս կ'ընեմ , հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ բարի է ։ 17 Իսկ արդ՝ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկայ , հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի 18 դիս կը բնակի ։ Քանզի գիտեմ որ Ի իմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր · ինչու որ կամենալը կայ քովս , բայց բարին չի 19 գործ դնելը չեմ գտներ ։ Քանզի չէ թէ բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ , հապա չարը որ չեմ ուզեր՝ ան 20 կ'ընեմ ։ Իսկ թէ որ չուզած բանս կ'ընեմ , ալ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկայ , հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի 21 դիս բնակած է ։ Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը՝ որ երբ բարին բնելը կը կամենամ , չարը իմ քովս 22 է ։ Ես Վասն զի ներսի մարդուն նայելով՝ Հաստուծոյ օրէնքին կը 23 հաւնիմ · Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ Իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մտքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի , և զիս գերի կ'ընէ մեղայ օրէնքին՝ որ իմ անդամներս 24 բուս մէջն է ։ Ինչ խղճալի մարդ եմ ես · ո՞վ զիս պիտի ազատէ աս 25 մահացու մարմինէն ։ Շնորհք Հաստուծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը · ուրեմն ես ինքնս մտքով Հաստուծոյ օրէնքին կը ծառայեմ , ու մարմնով՝ մեղայ օրէնքին ։

Ցամի Տեառն 60

Գ Լ · Ը

1 Անոնք որ Քրիստոսի մէջ են , և Հոգիին ուղածին պես կ'ապրին , ազատ են դատապարտութենէ ։ 5 , 13 Թէ ինչ վտաս կը ծագի մարմինէն , 6 , 14 և ինչ՝ շահ Հոգիէն , 17 և ինչ՝ Հաստուծոյ որդիք ըլլալէն , 19 որոնց փառաւոր ազատութիւնը՝ որ ամէն առեղծուածները մեծ փափաքով կը սպասեն անոր , 29 յառաջագոյն սահմանուած է Հաստուծմէ ։ 38 Ո՞վ կրնայ զատել մեզ Քրիստոսի սիրէն ։

1 Ուսկ արդ՝ դատապարտութիւն չը կայ Քրիստոս Ցիսուսով եղողներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով 2 չեն վարուիր ։ Ինչու որ Քրիստոս Ցիսուսով կենաց Հոգիին Բ օրէնքը զիս ազատեց Մեղայ և մահուան 3 օրէնքէն ։ Վասն զի ան որ անկարելի էր օրէնքին՝ որովհետև տկար էր մարմնով , Հաստուած իր Որդին իրկեց մեղանչական մարմինի նմանութեամբ , ու մեղքի համար , և դատապարտեց մեղքը ան մարմինին 4 մէջ · Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը , Հոր մարմնաւորապէս չենք քալեր՝ հապա Հո- 5 գևորապէս ։ Ինչու որ մարմնաւոր եղողները մարմինին բաները կը մտածեն , ու Հոգևոր եղողները՝ Հո- 6 գիին բաները ։ Վասն զի մարմնաւոր խորհուրդը մա՞հ է , և Հոգևոր խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն ։ 7 Քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Հաստուծոյ դէմ թշնամութիւն է · ինչու որ Հաստուծոյ օրէնքին չ'հնազանդիր , Ամանաւանդ 8 չկրնար ալ ։ Վասն զի մարմինով եղողները չեն կրնար Հաստուծոյ հա- 9 ճոյ ըլլալ ։ Բայց դուք մարմինով չէք , հապա Հոգիով , Եթէ որ Հաստուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է · Իսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի , անիկայ անորը չէ ։ 10 Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է , ալ մարմինը մեռած է մեղքի համար , ու Հոգին կենդանի է արդարութեան համար ։ 11 Իսկ թէ որ Ցիսուսը մեռելներէն Յարուցանողին Հոգին ձեր մէջը բնակած է , ալ անիկայ՝ որ Քրիստոսը մեռելներէն յարուց , պիտի կենդանացընէ ձեր մահկանացու մարմիններըը իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը բնակի ։

12 Ասպա ուրեմն եղբայրներ՝ պարտապան ենք , չէ թէ մարմինին՝ 13 մարմնաւորապէս ապրելու · Ինչու որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու ըլլաք , պիտի մեռնիք · բայց թէ որ Հոգիով Համարմինին գործքերը 14 սպաննէք , պիտի ապրիք ։ Վասն զի որոնք որ Հաստուծոյ Հոգիովը կ'առաջնորդուին , անոնք Հա-

— ա կոր · ժե · 45 ։ բ Կոր · գ · 6 ։

Բ Ցօհ · բ · 36 ։ ԳԼ · գ · 18 , 22 ։ Գաղ · բ · 19 ։ ե · 1 ։

Ի ԳԼ · է · 24 · 25 ։

Բ Գոր · ժգ · 39 ։ ԳԼ · գ · 20 ։ Երր · է · 18 · 19 ։ ժ · 1 · 2 · 19 · 14 ։

Ի Գաղ · գ · 13 ։ բ Կոր · ե · 21 ։

ՂՀՄր 1 ։

Ի Ցօհ · գ · 6 ։ ա Կոր · բ · 14 ։

Բ Գաղ · ե · 22 , 25 ։

Բ ԳԼ · գ · 21 ։ ՀՄր 13 ։ Գաղ · գ · 8 ։

Ի Ցակ · գ · 4 ։

Ի ա Կոր · բ · 14 ։

Ի ա Կոր · գ · 16 ։ գ · 19 ։

Ի Ցօհ · գ · 34 ։ Գաղ · գ · 6 ։ Փիլ · ա · 19 ։ ա Պետ · ա · 11 ։

Բ Գոր · բ · 24 ։

Ի ԳԼ · գ · 4 , 5 ։ ա Կոր · գ · 14 ։ բ Կոր · գ · 14 ։ Եփես · բ · 5 ։

Հ ԳԼ · գ · 7 , 14 ։

Ի ՀՄր 6 ։ Գաղ · գ · 8 ։

ՂԵփես · գ · 22 ։ Կող · գ · 5 ։

Բ Գաղ · է · 18 ։

Ցամք Տեառն 60

15 տուեալ որդիքն են ։ ՚Ինչու որ դուք ծառայութեան հոգին չառիք կրկին ՚վախնալու , ՚Հապա որդեդրութեան հոգին առիք , որ անով կը կանչենք Աբբայ Հայր ։
16 ՚Նոյն ինքն Հոգին վկայութիւն կու տայ մեր հոգիին , թէ մենք
17 Աստուծոյ որդիքն ենք . Եւ թէ որ որդիք , ուրեմն ժառանգներ , Աստուծոյ ժառանգներ՝ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ . Որ եթէ իր չարչարանացը կցորդ ըլլանք , իր փառացն ալ հաղորդ ըլլանք ։
18 Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ՝ որ Նաս ժամանակիս չարչարանքները բան մը չեն՝ գալու փառքին քովը ,
19 որ մեզի պիտի յայտնուի ։ ՚Ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակընկալութիւնը ՚Աստուծոյ որդւոց
20 ցը յայտնուելուն կը սպասէ ։ Վասն չու որ ունայնութեան ՚ետաղանդեցան ստեղծուածները՝ (չէ թէ իրենց կամքովը , հապա անոր համար՝
21 որ ՚ետագնդեցուց ,) Ըն յուսով՝ որ ստեղծուածները իրենք ալ ապականութեան ծառայութենէն ազատելով՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր ազատութեանը հասնին ։
22 Քանզի գիտենք որ ամէն ստեղծուածները մինչև հիմա ՚միկտեղ կը հառաչեն՝ ու ծնանելու ցաւ կը
23 քաշեն ։ Եւ ոչ միայն ՚նոյնը , ՚հապա մենք ալ՝ որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք , ՚մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք ՚որդեգրութեան՝ ՚նոյնը ։ Մեր մարմինն ազատութեանը սպասե-
24 լով ։ Ինչու որ յուսով փրկուեցանք . ՚բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ . վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչո՞ւ պիտի
25 յուսայ ։ Հապա թէ որ չտեսած բաներնուս կը յուսանք , ՚ի համբերութիւնով կը սպասենք ՚նոր ։
26 Ինանկ ալ Հոգին օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն , ՚քանզի ինչ բանէ համար աղօթելու ենք բուտ արժանւոյն , չենք գիտեր . ՚բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ՚ըլլայ մեզի համար անբարբառ հա-
27 ռաչանքներով ։ ՚Եւ սիրտերը քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը . ՚քանզի Աստուծոյ ՚համեմատ բարեխօսութիւն կ՚ընէ սուրբերուն համար ։
28 Սակայն գիտենք որ ամէն բաները բարիի գործակից կ՚ըլլան անոնց՝ որ Աստուած կը սիրեն , ՚որոնք անոր նախատահմանութեամբը կանչուած
29 են ։ ՚Վասն զի անոնք որ առաջ կը ճանչնար , ՚առաջուց ալ սահմանեց

Ցամք Տեառն 60

իր Որդւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու . ՚որ անիկայ անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ ։
30 Եւ որոնք որ առաջուց սահմանեց , ՚նաև կանչեց զանոնք . և որոնք որ կանչեց , ՚նաև արդարացուց զանոնք . և որոնք որ արդարացուց ,
31 ՚նաև փառաւորեց զանոնք ։ Ուրեմն ի՞նչ ըսենք ասոնց համար . ՚Եթէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՛վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ ։
32 Որ ան որ իր Որդւոյն չխնայեց , ՚Հապա մեր ամենուն համար մատնեց զանիկայ . ալ ի՞նչպէս անոր հետը
33 ամէն բաները մեզի չպարգևեր ։ Ո՛վ է որ Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր ըլլայ . ՚Աստուած
34 է որ կ՚արդարացընէ . ՚Ո՞րն է՞ ո՛վ է որ կը դատապարտէ . Քրիստոսն է որ մեռաւ , մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ , Որ Աստուծոյ աջ կողմն է . Նոր նաև մեզի համար
35 բարեխօսութիւն կ՚ընէ . Ո՞րն է՞ ո՛վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն . տառապա՞նքը , կամ նեղութի՞նը , կամ հալածա՞նքը , կամ սո՞վը , կամ մերկութի՞նը ,
36 կամ վտանգը , կամ սո՞ւրը . (Ինչպէս որ գրուած է . Ըմէն օր քեզի համար կը սպաննուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք ։)
37 ՚Հապա աս ամէն բաներուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող կ՚ըլլանք անով՝
38 որ մեզ սիրեց ։ Ինչու որ ես համոտատ դիտեմ՝ թէ ո՛չ մահը , և ո՛չ կեանքը , ու ո՛չ հրեշտակները , ՚և ո՛չ իշխանութիւնները , ու ո՛չ ներկայ բաները , և ո՛չ գալու բաները ,
39 ու ո՛չ զօրութիւնները , Եւ ո՛չ բարձրութիւնը , ու ո՛չ խորունկութիւնը , և ո՛չ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն , որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմովի է ։

Գլ . Թ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր ուրոմութիւնը Հրեից ազգին համար ։ 7 Չէ թէ Աբրահամի բոլոր սերունդը խոստմանցի որդիք էին ։ 18 Աստուած որուն որ կ՚ուզէ՝ կ՚ողորմի ։ 21 Բրուտը կրնայ կաւը իր ուզածին պէս գործածել ։ 25 Հեթանոսաց կոչումը և Հրէից անարգութիւնը՝ մարգարէները նախասացած էին ։ 32 Ի՞նչ պատճառաւ այնքան քիչ Հրէաներ ընդունեցին Տառապին արդարութիւնը ։

1 Ճշմարտութիւնը կ՚ըսեմ Քրիստոսով , ՚ես չեմ ստեր , (իմ խիղճս ալ ինձի կը վկայէ Հոգւով Սրբով ,)
2 Ո՞ր մեծ տրտմութիւն է ինձի , ու
3 իմ սրտիս անպակաս ցաւ ։ ՚Քանզի ես ինքնս կը ինդրէի նզոված ըլլալ Քրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու ազգական-
4 ներուս համար , ՚Որոնք Իսրայէլացի են ։ Ո՛ր իրենցն է որդեգրու-

Ցամք Տեառն 60

Ղեւտ . ժէ . 22 ։ բ Կոր . դ . 18 ։ Փիլ . գ . 21 ։ ա Ցովհ . գ . 2 ։
Ի Կոդ . ա . 15 . 18 ։ Երբ . ա . 6 ։ Ցայտ . ա . 5 ։
Ընդ . ա . 6 ։ Թ . 24 ։ Եփես . գ . 4 ։ Երբ . Թ . 15 ։ ա Պետ . բ . 9 ։
Ի ա Կոր . գ . 11 ։
Ա Ցովհ . ժէ . 22 ։ Եփես . բ . 6 ։
Ի Թես . ժդ . 9 ։ Սաղ . ճԺբ . 6 ։
Ընդ . ե . 6 . 10 ։
Ի Գաղ . գ . 25 ։
Ժ Եբ . ծ . 8 . 9 ։ Ցայտ . ժբ . 10 . 11 ։
Ն Յոբ . լդ . 29 ։
Հ Մատ . ժդ . 19 ։ Կոդ . գ . 1 ։ Երբ . ա . 3 ։ բ . 1 ։ ժբ . 2 ։ ա Պետ . գ . 22 ։
Ն Երբ . ե . 25 ։ Թ . 24 ։ ա Ցովհ . բ . 1 ։
Ընդ . խդ . 22 ։ ա Կոր . ժե . 30 . 31 ։ բ Կոր . գ . 11 ։
Ճ ա Կոր . ժե . 57 ։ բ Կոր . բ . 14 ։ ա Ցովհ . գ . 4 ։ ե . 4 . 5 ։ Ցայտ . ժբ . 11 ։
Ա Եփես . ա . 21 ։ գ . 12 ։ Կոդ . ա . 16 ։ բ . 15 ։ ա Պետ . գ . 22 ։

ա Գաղ . ա . 9 ։ բ Կոր . ա . 23 ։ ժա . 31 ։ ժբ . 19 ։ Գաղ . ա . 20 ։ Փիլ . ա . 8 ։ ա Թիմ . բ . 7 ։
Բ Գաղ . ժ . 1 ։
Ե Եղ . լբ . 32 ։
Ա Օբ . ե . 6 ։
Ի Եղ . գ . 22 ։
Բ Օբ . ժդ . 1 ։ Երեմ . լ . 9 ։

Ցամք Տեառն 60

Ա ա Կոր . բ . 12 ։ Երբ . բ . 15 ։
Ա բ Թիմ . ա . 7 ։ ա Ցովհ . դ . 18 ։
Ա Եսա . ծդ . 5 ։ Գաղ . դ . 5 . 6 ։
Ա Մար . ժգ . 36 ։
Ա բ Կոր . ա . 22 ։ ե . 5 ։ Եփես . ա . 13 ։ գ . 30 ։
Ա Գոր . իզ . 18 ։ Գաղ . դ . 7 ։
Ա Գոր . ժգ . 21 ։ Փիլ . ա . 29 ։ բ Թիմ . բ . 11 . 12 ։
Ի բ Կոր . գ . 17 ։ ա Պետ . ա . 6 ։ 7 ։ գ . 13 ։
Ա բ Պետ . գ . 13 ։
Ա ա Ցովհ . գ . 2 ։
Ի Հռոմ . 22 ։ Ծ . գ . 19 ։
Ա Երեմ . ժբ . 11 ։
Ա բ Կոր . ե . 5 ։ Եփես . ա . 14 ։
Ա բ Կոր . ե . 2 . 4 ։
Ա Գաղ . ի . 35 ։
Ի Գաղ . իա . 23 ։ Եփես . գ . 30 ։
Ա բ Կոր . ե . 7 ։ Երբ . ժա . 1 ։
Ա Մատ . ի . 22 ։ Ցակ . գ . 3 ։
Ի Ջաբ . ժբ . 10 ։ Եփես . գ . 18 ։
Ա Մն . իբ . 9 ։ Սաղ . է . 9 ։ Ընակ . ժէ . 3 ։ Երեմ . ժա . 20 ։ ժէ . 10 ։ ի . 12 ։ Գոր . ա . 24 ։ ա Թես . բ . 4 ։ Ցայտ . բ . 23 ։
Ի ա Ցովհ . ե . 14 ։
Ի Գաղ . Թ . 11 ։ 23 . 24 ։ բ Թիմ . ա . 9 ։
Ա Եղ . լդ . 12 ։ 17 ։ Սաղ . ա . 6 ։ Երեմ . ա . 5 ։ Մատ . է . 23 ։ Գաղ . ժա . 2 ։ բ Թիմ . բ . 19 ։ ա Պետ . ա . 2 ։ Ի Եփես . ա . 5 . 11 ։

Ցամք Տեառն 60

զաթոռ · գ · 21 · գ թագ · բ · 11 · Սաղ · կգ · 2 · Ծբ · 61 ·
Ի Գոր · գ · 25 · Երբ · ը · 8 · 9 · 10 ·
ԸՍաղ · ճխե · 19 ·
Ի Երբ · թ · 1 ·
Ի Գոր · ժգ · 32 · ԳԼ · գ · 2 · Եփե · բ · 12 ·
ԻԲՕր · ժ · 15 · ԳԼ · ժա · 28 ·
ԼՂու · գ · 23 · ԳԼ · ա · 3 ·
Ի Երեմ · իգ · 6 · Ցօհ · ա · 1 · Գոր · ի · 28 · Երբ · ա · 8 · ա Ցօհ · ե · 20 ·
Ի Թես · իգ · 19 · ԳԼ · գ · 3 ·
Ի Ցօհ · բ · 39 · ԳԼ · բ · 28 · 29 · գ · 12 · 16 · Գաղ · գ · 16 ·
ՀԳաղ · գ · 23 ·
Ի Ցօհ · իա · 12 · Երբ · ժա · 18 ·
ԼԳաղ · գ · 28 ·
Ի Ցօհ · ժբ · 10 · 14 ·
Ի Ցօհ · իե · 21 ·
Ի ԳԼ · գ · 17 · բ · 28 ·
Ն Ցօհ · իե · 23 ·
ԼՄաղ · ա · 2 · 3 · Տես բ Օր · իա · 15 · Ածախ · ժգ · 24 · Մատ · ժ · 37 · Ղու · ժգ · 26 · Ցօհ · ժբ · 25 ·
ՈՐՕր · լբ · 4 · Բ Մն · ժԹ · 7 · Ցոր · բ · 3 · լգ · 10 · Սաղ · զբ · 15 ·
ԼԵԼ · լգ · 19 ·
Ո Գաղ · գ · 8 · 22 ·
ԼԵԼ · Թ · 16 ·
Ո Բ Մն · ի · 6 · Ցոր · Թ · 12 · իգ · 13 · Դան · գ · 35 ·
Ո Եո · ԻԹ · 16 · Ես · 9 · կգ · 8 ·
ԼԱածախ · ժգ · 4 · Երեմ · ժբ · 6 ·
Ո Բ Տիմ · բ · 20 ·

թիւնը, Հու փառքը, Ի և ուխտը, Ը ու օրինադրութիւնը, Ի և պաշտօնը, Ժ ու խոստմունքները. 5 Ի որոնց են նահապետները, Լ ի րոնցմէ Ի՝ Քրիստոս ալ մարմնով կոզմանէ. Ո որ ինքն է ամենուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան. ամէն։ Ն Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը գետինը ինկած է. Կ քանզի չէ թէ ամէն Իսրայէլէն 7 եղողները Իսրայէլացի են. Եւ չէ թէ Աբրահամի սերունդ ըլլալնուն համար՝ ամէնը որդիք են. Յ հապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կո- 8 չուի։ Ա յսինքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմինի որդիք են, Աստուծոյ որդիք ալ են. Հ հապա խոստմունքի որդիքը սերունդ կը սեպուին։ 9 Ինչու որ խոստմունքին խօսքը ասէր թէ, Ձ Ես ատենս պիտի դամ, ու Սառան որդի պիտի ունենայ։ 10 Եւ ոչ միայն այսքան, Ճ հապա Ռեբեկային ալ յոյնէ Ե՛ որ յղացաւ մէկ մը, այսինքն մեր Իսահակ հօր- 11 մէն. Ինչու որ դեռ ծնած, և դեռ մէկ աղէկ կամ դէշ բան մը չգործած, (որ Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաստատ մնայ 12 ընտրութեանը պէս՝ Ձէ թէ գործքերէն, Ճ հապա անկէ որ կանչեց,) 13 իրեն ըսուեցաւ, Ն Թէ մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ. ինչպէս որ գրուած է թէ, Ւ Յակոբը սիրեցի, բայց Եսաւըատեցի։

14 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Ո միթէ Աստուծոյ քովը անիրաւութի՞ւն կայ. 15 քան լեցի։ Ինչու որ Մովսէսին կ'ըսէ. Ո Որու որ պիտի ողորմիմ՝ կ'ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի 16 գթամ՝ կը գթամ։ Ուրեմն ոչ անկէ է որ կը կամի, ու ոչ անկէ որ կը վազէ, հապա Աստուծմէն՝ 17 որ կ'ողորմի։ Գ Քանզի գիրքը Փարաւոնին կ'ըսէ, Ո Ասոր համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցընեմ, ու բոլոր երկրի 18 մէջ իմ անունս պատմուի։ Ուստի որու որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի, և 19 որն որ կ'ուզէ՝ կը խստացընէ։ Ուրեմն ինծի պիտի ըսես թէ, Ալ ինչու մեղադիր կ'ըլլայ. Ո վանն ով անոր կամացը դէմ դրաւ։ 20 Բայց դուն ով ես մարդ՝ որ Աստուծոյ պատասխան կու տաս. միթէ ո ստեղծուածը իր Ստեղծողին կրնայ ըսել թէ, Ձի ինչու ա- 21 տանկ շինեցիր։ Ի Բրուտը իշխանութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն շաղուածքէն ման շինելու, Ո մէկը պատուոյ, և միւսը անարգանաց 22 համար։ Հապա Ի՞նչ ըրեր ո՞ւխտ Ֆէը, թէ որ Աստուած իր բարկութիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրու-

թիւնը յայտնել ուզելով, շատ երկայնմտութեամբ համբերեց Ի կորսուելու պատրաստուած Ց բարկու- 23 թեան ամաններուն. Ո Եւ ի՞նչ որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողորմելու ամաններուն վրայ, Ի որոնք որ փառքի համար առաջուց 24 պատրաստեց. Ա յսինքն մեզ՝ որ կանչեց, Ի չէ թէ միայն Հրէաներէն, հապա հեթանոսներէն ալ. 25 Ինչպէս Ովսէէին մէջ ալ կ'ըսէ. Ի Իմ ժողովուրդս չեղողին իմ ժողովուրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի 26 չեղողին՝ սիրելի։ Ի Եւ պիտի ըլլայ թէ ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ՝ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյ 27 Ծոյն որդիքը պիտի ըսուին։ Եսայի ալ Իսրայէլին համար կը կանչէ. Ո Թէև Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս ըլլայ, Ի Ա՛ն- 28 մնացորդ մը պիտի ազատի։ Քանզի Տէրը համառօտ և կարճ բան մը կ'ընէ արդարութեամբ. ինչու որ Ի Տէրը կարճ բան մը պիտի ընէ 29 երկրի վրայ։ Եւ ինչպէս որ Եսայիին առաջուց բաւ. Ո Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի սերունդ մը թողուցած չըլլար, Ի մենք Սողոմին պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմանէինք։

30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Հէթ հեթանոսները որ արդարութեան չէին հետևեր՝ արդարութեան հասան, Ի ան արդարութեանը՝ որ 31 հաւատքէն է. Ը Բայց Իսրայէլը որ արդարութեան օրէնքին կը հետևէր, Ի արդարութեան օրէնքին 32 չհասաւ։ Ինչո՞ւ համար. վասն զի չէ թէ հաւատքէն, հապա որպէս թէ օրինաց գործքերէն ՈՒՂԻՂ ՐՈՒՆԻ. Ի ինչու որ գայթակղութեան վէմին վրայ գլորեցան. 33 Ինչպէս որ գրուած է. Ի Ահա Սիոնի մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ, Ու գլորելու վէմ մը. և ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

Ցամք Տեառն 60

ՐաՊետ · բ · 8 · Ցոր · գ · 4 ·
ՃաԹես · ե · 9 ·
Ո ԳԼ · բ · 4 · Եփե · ա · 7 · Կող · ա · 27 ·
Ի ԳԼ · բ · 28 · 29 · 30 ·
Ի ԳԼ · գ · 29 ·
Ո Ովս · բ · 23 · ա ՊԵտ · բ · 10 ·
Ի Ովս · ա · 10 ·
Ո Եո · ժ · 22 · 23 ·
Ի ԳԼ · ժա · 5 ·
Ի Եո · իբ · 21 ·
Ո Եո · ա · 9 · Ող · գ · 22 · Ի Եո · ժգ · 19 · Երեմ · ծ · 40 ·
ԼԳԼ · գ · 11 · ժ · 20 ·
Ի ԳԼ · ա · 17 ·
Ը ԳԼ · ժ · 2 · ժա · 7 ·
Ի Գաղ · ե · 4 ·
Ի ՂԱ · բ · 34 · ա Կր · ա · 23 ·
Ի Սաղ · ճժբ · 22 · Եո · բ · 14 · իբ · 16 · Մատ · իա · 42 · ա Պետ · բ · 6 · 7 · 8 ·
ԼԳԼ · ժ · 11 ·

Գ Լ · ԺԱ

5 Մ՚որ Գիրքը կը ցուցընէ օրէնքէն եղած արդարութեանը և հաւատքէն եղած արդարութեանը միջեղի տարբերութիւնը · 11 կը հաստատէ թէ ամէն ա՛յ՝ Հրէայ և հեթանոս՝ երբոր հաւատան, պիտի չամչնան · 18 և թէ հեթանոսները պիտի բնդունին Աստուծոյ խօսքը՝ ու հաւատան · 19 Իսրայէլը ասոր բանէրուն անտեղեակ չէր ·

1 Ես ղրայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը ու ազօթքը առ Աստուած Ո ա- 2 նոնց փրկուելուն համար է · Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար, Ո թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւն ունին, բայց ոչ թէ գի- 3 տութեամբ · Ի վասն զի անոնք

Ո Ո՛նէ՝ Իսրայէլին
Ո Գոր · իա · 20 · իբ · 3 · Գաղ · ա · 14 · գ · 17 · Տես գԼ · Թ · 31 ·
Ի ԳԼ · ա · 17 · Թ · 30 ·

Ցամի Տեառն 60

Աստուծոյ արդարութիւնը չգիտ-
նալով , եւ ու իրենց արդարութի-
նը հաստատել ուզելով , Աստու-
ծոյ արդարութեանը չհնազանդե-
4 ցան : Քանզի օրէնքին վախճա-
նը Քրիստոս է՝ ամէն հաւատա-
ցեալին արդարութեան համար :
5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած
արդարութիւնը կը ստորագրէ թէ ,
Ով անոնք կատարող մարդը ա-
6 նոնցմով պիտի ապրի : Բայց հա-
ւատքէն եղած արդարութիւնը ա-
սանկ կ'ըսէ . Ո՞վ պիտի ելլէ եր-
կինքը , (այսինքն՝ Քրիստոսը իջե-
7 ցընելու .) կամ թէ՝ Ո՞վ պիտի
իջնէ անդունդը , (այսինքն Քրիս-
8 տոսը մեռելներէն հանելու :) Հա-
պա ի՞նչ կ'ըսէ . Խօսքը մօտ է ,
քու բերնիդ մէջը , և քու սրտիդ
մէջն է , այսինքն՝ հաւատքին խօս-
9 քը՝ որ մենք կը քարոզենք : Ինչու
որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր
խոստովանիս , ու քու սրտիդ մէջը
հաւատաս թէ Աստուած անիկայ
մեռելներէն յարուց , պիտի փրը-
10 կուիս . (Վասն զի սրտով կը հա-
ւատայ մէկը արդարանալու , ու
բերնով կը խոստովանի փրկուե-
11 լու :) Քանզի գիրքը կ'ըսէ . Ով
մէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի
12 չամչնայ : Ինչու որ Հրէային ու Յոյնին մէջտեղը .
Հվասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է ,
Հաւատ ամենուն՝ որ իրեն կը կան-
13 չեն : Քանզի ով որ Տէրոջը ա-
նունը Հկանչէ՝ պիտի փրկուի :
14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն
անոր՝ որուն որ չհաւատացին . կամ
ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ ո-
րուն վրայով չլսեցին . Ի կամ ինտոր
պիտի լսեն՝ առանց մէկու մը քա-
15 րոզելուն . Կամ ի՞նչպէս պիտի
քարոզեն՝ թէ որ չխրկուին . ինչ-
պէս որ գրուած է . Հինտոր գեղե-
ցիկ են խաղաղութիւն աւետարա-
նողներուն՝ ** բարի բաներու աւե-
16 տիս տուողներուն ոտքերը : Բայց
ամէնը Ղազանդ չեղան աւետարա-
նին . քանզի Եսայիան կ'ըսէ . Տէր՝
ո՞վ հաւատաց մեր քարոզութեան :
17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է , ու
18 լսելը Աստուծոյ խօսքէն : Բայց
կ'ըսեմ . Միթէ չլսեցի՞ն . Մեծ-
նաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց
ձայնը , Ու անոնց խօսքը մինչեւ
19 աշխարհի ծայրերը : Բայց կ'ը-
սեմ . Միթէ Իսրայէլը չգիտցաւ .
առաջ Մովսէս կ'ըսէ . Ես ձեզ
նախանձի պիտի գրգռեմ անպիտան
ժողովուրդով մը , Ու անմիտ ազ-
գով մը ձեզ պիտի բարկացընեմ :
20 Բայց Եսայիան կը համարձակի , ու

Ցամի Տեառն 60

Եես . կե . 1 :
Գաղ . թ . 30 :
Եես . կե . 2 :

կ'ըսէ , Ես անոնցմէ գտնուեցայ՝ որ
ինձ չէին փնտռեր , յայտնի եղայ
անոնց՝ որ ինձ չէին հարցներ :
21 Սակայն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ .
Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկրպագի
անհնազանդ ու հակառակող ժողո-
վուրդի մը :

ԳԼ . ԺԱ

1 Առաքեալը կը յայտնէ թէ Աստուած բոլոր
Իսրայէլը մերժած չէր , 7 և թէ ոմանք ընտ-
րուած էին , թէեւ ուրիշները խստացած էին ,
16 Անոնց գարմի գալուն յոյս կայ , 18 Կը
ցուցընէ թէ հեթանոսները պիտի չկրնան
պարծենալ անոնց դէմ . 26 վասն զի անոնց
փրկուելուն համար խոստմունք մը եղած է ,
33 Ո՛րչափ անքննելի են Աստուծոյ դատաս-
տանները :

1 Ուրեմն կ'ըսեմ , Միթէ Աստուած
իր ժողովուրդը մերժե՞ց . քան
լեցի . Ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի
եմ , Աբրահամի սերունդէն՝ Բենիա-
2 մինի ցեղէն : Չմերժեց Աստուած
իր ժողովուրդը՝ որն որ ինքը առա-
ջուց ճանչցաւ . միթէ չէք գիտեր
Եղիայի դարձեալ մէջ գիրքը
ի՞նչ կ'ըսէ . ինտոր անիկայ Իս-
րայէլին համար դանգատ կ'ընէ Աս-
3 տուծոյ , Ո՛Ր Է՛ Տէր՝ քու մարգա-
րէներդ մեռցուցին , ու քու սե-
ղաններդ փլցուցին . ու մինակ ես
մնացեր եմ , և իմ անձս կը փնտռ-
4 ուեն : Բայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր՝
աստուածային պատասխանը . Ինք-
ծի թողուցի Ո՛Ր-Ե , եօթը հազար
մարդիկ , որոնք Բահաղին ծնրադ-
5 րուխին չբերին : Ընանակ ալ աս
ատենս շնորհքին ընտրութեանը
6 համեմատ մնացորդ մը կայ . Եւ
թէ որ շնորհքով , ուրեմն ալ գործ-
քերէն չէ . ապա թէ ոչ՝ շնորհքը
ալ շնորհք չըլլար . *իսկ թէ որ
գործքերէն է , ալ շնորհք չէ . ապա
թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար'' :
7 Ուրեմն ի՞նչ . Իսրայէլը չհասաւ
ման բանին որ կը փնտռէր . բայց
ընտրուածները հասան , ու մնա-
8 ցածները կուրցան . Ինչպէս որ
գրուած է . Ընաստուած անոնց թմրմ-
բութեան ոգի տուաւ . Ժաչքեր՝ ո-
րոնցմով պիտի չտեսնեն , ու ա-
կանջներ՝ որոնցմով պիտի չլսեն ,
9 մինչեւ աս օրուան օրը : Եւ Դաւիթ
կ'ըսէ . Իսնոնց սեղանը իրենց որո-
գայթ ու որս և գայթակղութիւն
10 ու հատուցում ըլլայ . Լսնոնց աչ-
քերը մթանան՝ որ չտեսնեն , ու
անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ :
11 Ուրեմն կ'ըսեմ . Միթէ անոր
համար անոնք չանգնանք ըրին , որ
կործանին . քան լեցի . Իհապա իրենց
չանգնանքովը հեթանոսաց փրկու-
թիւն եղաւ , որ զիրենք նախանձի
12 գրգռէ : Ուստի թէ որ անոնց
չանգնանքը աշխարհի մեծութիւն

Ցամի Տեառն 60

Եես . կե . 1 :
Գաղ . թ . 30 :
Եես . կե . 2 :

ա Թագ . ժբ . 22 :
Երեմ . լա . 37 :
Բ Կոր . ժա . 22 : Փիլ . գ . 5 :
Գաղ . բ . 29 :
Գ Թագ . ժթ . 10 . 14 :
Գ Թագ . ժթ . 18 :
Գաղ . թ . 27 :
Գաղ . գ . 4 : 5 : Գաղ . ե . 4 : Տես բ Օր . թ . 4 : 5 :
* Ո՛Հ-Ն-Ե ԸՆԴՆ :
Գաղ . թ . 31 : Ժ . 3 : բ Կոր . գ . 14 :
Եես . խթ . 10 :
Բ Օր . խթ . 4 : Ես . գ . 9 : Երեմ . ե . 21 : Եզեկ . ժբ . 2 : Մատ . ժգ . 14 : Ցես . ժբ . 40 : Գոր . խբ . 26 . 27 :
Ա Պաղ . կթ . 22 :
Ա Պաղ . կթ . 23 :
Ե Գոր . ժգ . 46 : ժբ . 6 : իբ . 18 . 21 : իբ . 24 . 28 : Գաղ . ժ . 19 :

Ցամք Տեառն 60

Ե Գոր. Թ. 15։ Ժգ. 2։ Իր. 21։ Գլ. Ժե. 16։ Գազ. ա. 16։ Բ. 2, 7, 8, 9։ Եփս. գ. 8։ ա Տիմ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։

Զ ա Կոր. է. 16։ Թ. 22։ ա Տիմ. գ. 16։ Ցակ. ե. 20։

Է Ղե. իգ. 10։ Թես. Ժե. 18, 19, 20, 21։

Ը Երեմ. ժա. 16։

Ժ Գոր. բ. 39։ Եփս. բ. 12, 13։ Ա ա Կոր. ժ. 12։

ԺԱ Գլ. Ժբ. 16։ Ա Առակ. իբ. 14։ Ես. կդ. 2։ Փիլ. բ. 12։

ԺԲ Ա ա Կոր. Ժե. 2։ Երբ. գ. 6, 14։ Ը Ցօհ. Ժե. 2։ Բ Կոր. գ. 16։

ԺԳ Գլ. Ժբ. 16։ Ղ Հռ. 7։ Բ Կոր. գ. 14։ Ը Ղու. իա. 24։ Ցայտ. ե. 9։ Բ Ես. ծթ. 20։ Տես Սաղ. Ժգ. 7։ Բ Ես. իե. 9։ Երեմ. լա. 31, 32։ Երբ. բ. 8։ Ժ. 16։

Ցամք Տեառն 60

Ա Բ Օր. է. 8։ Թ. 5։ Ժ. 15։ Բ Թես. իգ. 19։

Բ Եփս. բ. 2։ Կող. գ. 7։

Գ Ա՛ անոնց անհաւատութիւնը զիս՝ Ընանկ ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան, որ ձեր ողորմութեան Ը՛թէ ձեռնդրեալ՝ անոնք

Դ Գլ. գ. 9։ Գազ. գ. 22։ Բ Սաղ. լգ. 6։

Ե Ցօբ. Ժա. 7։ Սաղ. զբ. 5։

Զ Ցօբ. Ժե. 8։ Ես. խ. 13։ Երեմ. իդ. 18։ ա Կոր. բ. 16։

Է Ցօբ. լգ. 22։

Ը Ցօբ. լե. 7։ Խա. 11։

Թ ա Կոր. բ. 6։ Կող. ա. 16։

Ժ Գազ. ա. 5։ ա Տիմ. ա. 17։ բ Տիմ. գ. 18։ Երբ. Ժգ. 21։ ա Պետ. ե. 11։ բ Պետ. գ. 18։ Յուդ. 25։ Ցայտ. ա. 6։

ԺԱ Բ Կոր. Ժ. 1։ Ը ա Պետ. բ. 5։ Ժ Սաղ. ծ. 13, 14։ Գլ. գ. 13, 16։ Ա Կոր. գ. 13, 20։ Բ Երբ. Ժ. 20։ Ե ա Պետ. ա. 14։ Ա Ցօհ. բ. 15։ Զ Եփս. ա. 18։ գ. 28։ Կող. ա. 21, 22։ գ. 10։ Է Եփս. ե. 10, 17։ ա Թես. գ. 3։

1 – Լ՛սրդ՝ կ՛աղաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ Աստուծոյ ողորմութեամբը, Ը որ ձեր Ժ մարմինները ընծայէք Բ կենդանի զոհ մը՝ սուրբ, Աստուծոյ հաճելի, որ Ե ձեր բանաւոր պաշ-
2 տօնը. Ե՛ւ մի՛ կերպարանիք աս աշխարհիս կերպարանքովը, Հնա-պա ձեր մտքին նորոգութեամբը կերպարանեցէք, Ը որ քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը, ան որ բարի ու հաճելի և կատարեալ է։
3 Ը-քանզի ինձի տրուած Աստուծոյ շնորհքովը աս կ՛ըսեմ ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն, Ը որ արժան եղածը մտածելէն աւելի բան չմտածէ. հապա զգաստ կենալ մտածէ, Ը ինչորը որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին
4 չափը։ Վասն զի Է ինչպէս որ մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ ունինք, ու ան ամէն անդամները մի

28 ցրնեմ։ Աւետարանին նայելով՝ անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն համար. բայց ընտրութեանը նայելով՝ Հսիրելի Ի էրէց հարցը սիրոյն հա-
29 մար։ Ինչու որ Աստուծոյ պարգեւները ու կոչումը Ո առանց ղ ղջա-
30 նալու են։ Վասն զի ինչպէս որ դուք ալ առեն մը Աստուծոյ չէիք հաւատար, ու հիմա ողորմութիւն ստացաք Ո անոնց անհաւատութեան
31 առեն, Ընանկ ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան ձեր ողորմութիւն Ֆ-ով առնելնիդ՝ որ անոնք՝ ալ ողոր-
32 մութիւն ստանան։ Ցինչու որ Աստուած ամէնն ալ անհաւատութեան մէջ արգիլեց, որ ամէնուն ողորմի։
33 Ո՜վ Աստուծոյ մեծութեան ու իմաստութեան և գիտութեան խորունկութիւնը. Ո ինսորը անքննելի են իր դատաստանները, Ֆ ու ան-
34 գնելի են իր ճամբաները։ Վասն զի ո՛վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը. Ո կամ ո՛վ անոր խորհրդակից եղաւ.
35 Ֆ կամ ո՛վ առաջուց անոր Բ-ն ետուաւ, որ փոխարէնը իրեն տր-
36 ուի։ Ո ինչու որ ամէն բաները անկէ, ու անով, և անոր համար են. Բիրեն փառք յաւիտեանս. ամէն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պէտք է որ մենք Աստուծոյ ողորմութիւններէն չարժուած՝ չանանք Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու։ 3 Պէտք չէ որ մէկը իր վրայ բարձր գաղափար ունենայ, 6 հապա ամէն մարդ պարտի կատարել ան պաշտօնը, որուն որ կանչուած է։ 9 Հրամայուած է մեզի սէր ունենալ և ուրիշ շատ պարտաւորութիւններ կատարել։ 19 Վրէժ-խնդրութիւնը յատկապէս արգիլուած է։

1 – Լ՛սրդ կ՛աղաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ Աստուծոյ ողորմութեամբը, Բ որ ձեր Ֆ մարմինները ընծայէք Ո կենդանի զոհ մը՝ սուրբ, Աստուծոյ հաճելի, որ Ե ձեր բանաւոր պաշ-
2 տօնը. Ե՛ւ մի՛ կերպարանիք աս աշխարհիս կերպարանքովը, Հնա-պա ձեր մտքին նորոգութեամբը, Ը որ քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը, ան որ բարի ու հաճելի և կատարեալ է։
3 Ը-քանզի ինձի տրուած Աստուծոյ շնորհքովը աս կ՛ըսեմ ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն, Ը որ արժան եղածը մտածելէն աւելի բան չմտածէ. հապա զգաստ կենալ մտածէ, Ը ինչորը որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին
4 չափը։ Վասն զի Է ինչպէս որ մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ ունինք, ու ան ամէն անդամները մի

Ը Գլ. ա. 5։ Ժե. 45։ ա Կոր. գ. 10։ Ժե. 10։ Գաղ. բ. 9։ Եփս. գ. 2, 7, 8։ Բ Առակ. իե. 27։ Ժող. է. 16։ Գլ. Ժա. 20։ Ֆ ա Կոր. Ժբ. 7, 11։ Եփս. գ. 7։ Է ա Կոր. Ժբ. 12։ Եփս. գ. 16։

Ցամք Տեառն 60

5 և նոյն գործը չունին . ՀԱսանկ ալ մենք շատ օրներս մէկ մարմին մըն ենք Քրիստոսով , և ամէն մէկ մերինիս
6 իրարու անդամներ ենք : Ի՞նչ ըսեմ մենք զանազան պարգևներ ունենալով ։ Ան չնորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է , թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը ։
7 Ծառայութիւն , թէ որ պաշտօնութիւն՝ պաշտօնութեան մէջ ըլլանք . Թէ ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
8 եւթէ ընդունի , Թէ ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու եւթէ . Ան որ կը բաշխէ՝ առատաձեռնութեամբ ։ Հողընդ ան որ վերակացու է՝ ջանքով , ան որ կ'ողորմի՝ ուրախութեամբ :
9 Թեամբ . Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ . Չարէն զզուելով՝
10 բարիին յարելով . Եղբայրասիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք . Պատուելու մէջ իրարմէ
11 անցէք . Ջանքի մէջ թուլասիրտ չըլլաք . Հոգիով բորբոքեցէք . Ծառայելով Տէրոջ .
12 Յոյսը ծառայեցէք . Նեցուկով ուրախ եղէք , Նեղութեան մէջ համբերեցէք . Աստիպ աղօթքի կեցէք .
13 Սուրբերուն պիտոյքը հաղորդեցէք . Հիւրասիրութեան եւթէ
14 եղէք . Հձեզ հալածողները օրհնեցէք . օրհնեցէք՝ ու մի անիծէք .
15 Ուրախացողներուն հետ ուրախացէք , Լացողներուն հետ լացէք .
16 և լացողներուն հետ լացէք . Իրարու վրայ մի և նոյն խորհուրդը ունեցէք . Ամբարտաւանութիւն մի ընէք , հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք . Ինքզինքնիդ իմաստուն
17 մի տեսէք մի գնէք . Չարութեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի հատուցանէք . Ամէն մարդոց առջեւ բարի բաներ ընելու
18 հոգ տարէք : Ո՞րչափ որ կարելի է ձեզի՝ Ամէն մարդոց հետ խաղաղ
19 ղութիւն ունեցէք : Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի՛ ընէք ձեր անձերուն համար , հապա բարկութեան տեղ տուէք . ինչու որ գրուած է . Վրէժխնդրութիւնը իմն է . ես պիտի հատուցանեմ՝
20 կ'ըսէ Տէրը : Ուստի թէ որ քու թշնամիդ անօթեւցնէր է՝ հագ տուր անոր , և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր . քանզի ասիկա ընելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր
21 պիտի գիկես : Չարէն մի յաղթուիր , հապա բարիով յաղթէ չարին :

Գլ . Ժգ

1 Պարտինք հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն , և անոնց վերաբերեալ մեր ամէն պարտաւորութիւնները կատարել : 8 Օրէնքին լրումն է : 11 Ձգտելու է , գիտնալու է , և խաւարին գործքերը անվայել են քրիստոնեաներուն :

Ցամք Տեառն 60

1 Մէն մարդ իր վրան եղած իշխանութիւններուն թող հնազանդի . Վասն զի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ . և անոնք որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են .
2 Ուրեմն ով որ իշխանութեան դէմ կը կենայ , Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ . և անոնք որ դէմ կը կենան , անձերնուն դատապար-
3 տութիւն կ'ընդունին : Վասն զի իշխանները բարի գործքերու վախ չեն , հապա չարերու . կ'ուզես չվախնալ իշխանութենէն . բարի գործէ , ու անկ գովութիւն
4 պիտի ընդունիս . Ինչու որ անիկայ Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարիի համար . բայց թէ որ դուն չար կը գործես , վախցիր . ինչու որ դատարկ տեղը սուրը չի կապեր . քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է , Վրէժխնդիր բարկութիւն հանելու անոր վրայ՝ որ
5 չար կը գործէ : Ուստի հնազանդ ըլլալ , չէ թէ միայն բարկութեանը համար՝ Հնա-
6 պա խղճմտանքի համար ալ : Ան պատճառով է որ տուրք ալ կուտաք . ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն են ան նոյն բանին հոգ
7 տանելու : Ուստի հատուցէք պէտք եղածը ամենուն . որուն որ տուրք տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը , որուն որ վախ՝ վախնալը , որուն որ պատիւ՝ պատիւը :
8 Ոնաւ մէկուն պարտական մի գտնուիք , միայն թէ մէկզմէկ սիրելու . Եվասն զի ով որ ընկերը կը
9 սիրէ , օրէնքը կը կատարէ . Ի՞նչու որ ան Մի շնար , Մի սպանանիր , Մի գողնար , Մուտ մի՛ ընկայուներ , Մի ցանկար , և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ հաստատուած է , Քով ընկերդ սիրես
10 քու անձիդ պէս : Սէրը ընկերին գէշութիւն չընէր . ուրեմն Օրէնքին լրումը սէրն է :
11 Եւ այսպէս ըսէ՝ գիտնալով զատնիս , Հոր հիմա ժամանակ է մեզի քունէ արթննալու . ինչու որ հիմա մեր փրկութիւնը՝ քան թէ ան ատեն որ հաւատացինք .
12 գիշեր , Գիշերը շատ անցած է , ու

Ցամք Տեառն 60

ա Կոր . ժ . 17 ։ ժբ . 20 ։ 27 ։ Եփես . ա . 23 ։ գ . 25 ։
Ա ա Կոր . ժբ . 4 ։ ա Պետ . գ . 10 ։ 11 ։ Հ Հեբր 3 ։
Գ Կոր . ժա . 27 ։ ա Կոր . ժբ . 10 ։ 28 ։ ժգ . 2 ։ ժգ . 1 ։ 6 ։ 29 ։ 31 ։
Գ Կոր . ժգ . 1 ։ Եփես . գ . 11 ։ Գաղ . գ . 6 ։ ա Տիմ . ե . 17 ։
Կ Կոր . ժե . 32 ։ ա Կոր . ժգ . 3 ։
Ղ Մատ . գ . 1 ։ 2 ։ 3 ։ բ Կոր . բ . 2 ։
Զ Կոր . ի . 28 ։ ա Տիմ . ե . 17 ։ Եբր . ժգ . 7 ։ 24 ։ ա Պետ . ե . 2 ։
Ը Բ Կոր . թ . 7 ։
Ը ա Տիմ . ա . 5 ։ ա Պետ . ա . 22 ։
Ժ Մաշ . լդ . 14 ։ լդ . 4 ։ գէ . 10 ։ Ամով . ե . 15 ։
Ի Եբր . ժգ . 1 ։ ա Պետ . ա . 22 ։ բ . 17 ։ գ . 8 ։ բ Պետ . ա . 7 ։
Ա Փիլ . բ . 3 ։ ա Պետ . ե . 5 ։
Ի Ղուկ . ժ . 20 ։ Գաղ . ե . 2 ։ ժե . 13 ։ Փիլ . գ . 1 ։ գ . 4 ։ ա Թես . ե . 16 ։ Եբր . գ . 6 ։ ա Պետ . գ . 13 ։
Ա Ղուկ . ի . 19 ։ ա Տիմ . գ . 11 ։ Եբր . ժ . 36 ։ ժբ . 1 ։ Ցակ . ա . 4 ։ ե . 7 ։ ա Պետ . բ . 19 ։ 20 ։
Ի Ղուկ . ժբ . 1 ։ Գաղ . բ . 42 ։ ժբ . 5 ։ Կող . գ . 2 ։ Եփես . գ . 18 ։ ա Թես . ա . 17 ։ ա Կոր . ժգ . 1 ։ բ Կոր . Թ . 1 ։ 12 ։ Եբր . գ . 10 ։ ժգ . 16 ։ ա Ցօհ . գ . 17 ։ ա Տիմ . գ . 2 ։ Տիտ . ա . 8 ։ Եբր . ժգ . 2 ։ Պետ . գ . 9 ։ Յակ . ե . 44 ։ Ղուկ . գ . 28 ։ իգ . 34 ։ Գաղ . ե . 59 ։ ա Կոր . գ . 12 ։ ա Պետ . բ . 23 ։ գ . 9 ։ ա Կոր . ժբ . 26 ։ բ Գաղ . ժե . 5 ։ ա Կոր . ա . 10 ։ Փիլ . բ . 2 ։ գ . 16 ։ ա Պետ . գ . 8 ։ Յակ . ճ . 1 ։ 2 ։ Եբեր . ին . 5 ։ Ա ակ . գ . 7 ։ իգ . 12 ։ Ես . ե . 21 ։ Գաղ . ժա . 25 ։ Ընակ . ի . 22 ։ Մատ . ե . 39 ։ ա Թես . ե . 15 ։ ա Պետ . գ . 9 ։ Գաղ . ժգ . 16 ։ բ Կոր . բ . 21 ։ Մար . Թ . 49 ։ Գաղ . ժգ . 19 ։ Եբր . ժբ . 14 ։ Ղե . ժբ . 18 ։ Ընակ . իգ . 29 ։ Հմր 17 ։ Օր . լբ . 35 ։ Եբր . ժ . 30 ։ Ելից իգ . 4 ։ 5 ։ Ընակ . իե . 21 ։ 22 ։ Մատ . ե . 44 ։
Ա Մատ . իբ . 21 ։ Մար . ժբ . 17 ։ Ղուկ . ի . 25 ։
Ը Հմր 10 ։ Գաղ . ե . 14 ։ Կող . գ . 14 ։ ա Տիմ . ա . 5 ։ Ցակ . բ . 8 ։
Ի Ելի . ի . 13 ։ Օր . ե . 17 ։ Մատ . ժբ . 18 ։
Ի Ղե . ժբ . 18 ։ Մատ . իբ . 39 ։ Մար . ժբ . 31 ։ Գաղ . ե . 14 ։ Ցակ . բ . 8 ։
Ի Մատ . իբ . 40 ։ Հմր 8 ։
Ա ա Կոր . ժե . 34 ։ Եփես . ե . 14 ։ ա Թես . ե . 5 ։ 6 ։

Համ Տեառն 60

Ի Եփե. ե. 11։ Կող. գ. 8։

Ձ Եփե. գ. 13։ ա Թես. ե. 8։

Ի Փիլ. գ. 8։ ա Թես. գ. 11։ ա Պետ. բ. 12։

Հ Առակ. իգ. 20։ Ղուկ. իա. 34։ ա Պետ. գ. 3։

Յ Կոր. գ. 9։ Եփե. ե. 5։

Ղ Ցակ. գ. 14։

Ճ Գաղ. գ. 27։ Եփե. գ. 24։ Կող. գ. 10։

Մ Գաղ. ե. 16։ ա Պետ. բ. 11։

— Գլ. ժե. 1. 7։ ա Կոր. բ. 9. 11։ թ. 22։

Բ Հմր 14։ ա Կոր. ժ. 25։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։

Ի Կող. բ. 16։

Ր Ցակ. գ. 12։

Ի Գաղ. գ. 10։ Կող. բ. 16։

Ղ Գաղ. գ. 10։

Ի ա Կոր. ժ. 31։ ա Տիմ. գ. 3։

Ը ա Կոր. գ. 19. 20։ Գաղ. բ. 20։ ա Թես. ե. 10։ ա Պետ. գ. 2։

Ի բ Կոր. ե. 15։

Ո՛Նէ՝ ու յարութիւն առաւ, և նորէն

Ի Գոր. ժ. 36։

Ի Մատ. իե. 31. 32։ Գոր. ժ. 42։ ժէ. 31։ բ Կոր. ե. 10։ Ցուդ. 14. 15։

Լ Եսա. իե. 23։ Փիլ. բ. 10։

ցորեկը մնաեցած. Ի ուստի մէկդի ընենք խաւարին գործքերը, ու վրանիս հագնինք լուսոյ զէնքերը։ 13 Որպէս թէ ցորեկ ատեն պարկեշտութեամբ պտրտինք. ՀՀ թէ անառակութիւններով, ու գինովութիւններով, Ն Ե՛ՀՀ թէ անկողիններով, ու պղծութիւններով, ու ՀՀ թէ հակառակութիւնով, ու նախանձով. 14 Հապա Ը՛Նէ Ր հագէք Տէր Ցիսուս Քրիստոսը, ու մարմնոյ խնամք մի տանիք ցանկութիւններու համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պէտք չէ որ մարդիկ անապրելը բաներու համար մէկզմէկ անարգեն, և մէկզմէկ դատեն. 13 Հապա գոչանան որ անձնգմով գայթակղութիւն չտան իրենց եղբայրներուն։ 15 Ուտելիքը շատ պատճառներով կը ցուցնէ աս վարմունքին անվայելըլուը։

1 — Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ թէ տարակուսական որոշմունքներով։ 2 Մէկը կը հաւատայ Ի որ ամէն բան կրնայ ուտել. և ան որ տկար է՝ կանանչեղէն կ'ուտէ։ 3 Ղէն կ'ուտէ՝ Ան որ կ'ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ, ու ան որ չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ. ին չու որ Աստուած անիկայ ընդուներ է։ 4 Է՝ Դուն ով ես որ ուրիշին ծառան կը դատես. իր Տէրոջը կը կենայ կամ կ'իյնայ. բայց պիտի կենայ, ինչու որ Տէրը կարող է զանիկայ կեցընելու։ 5 Մէկը՝ մէկ օրը մէկալ օրէն աւելի կը սեպէ, ու մէկալը ամէն օրը հէն կը սեպէ. Թող ամէն մարդ իր միտքը համոզեալ ըլլայ։ 6 Ճշդրիտ՝ Ան որ կը հոգայ օրը, Տէրոջը կը հոգայ, և ան որ չհոգար օրը, Տէրոջը չհոգար. ու ան որ կ'ուտէ, Տէրոջը կ'ուտէ, Էքանզի Աստուծմէ կը գոհանայ. և ան որ չուտեր, Տէրոջը չուտեր, ու Աստուծմէ կը գոհանայ։ 7 Էինչու որ մեզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր, ու մէկը ինքզինքին համար չմեռնիր։ 8 Քանզի թէ որ ապրինք, Տէրոջը համար կ'ապրինք, և թէ որ մեռնինք, Տէրոջը համար կը մեռնինք. ուրեմն թէ ապրինք՝ և թէ մեռնինք, մենք Տէրոջն ենք։ 9 Վասն զի Ի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ ու ապրեցաւ, Ֆ որ — հասաբաւ մեռելներուն ու կենդանիներուն Տէրը։ 10 Նինեւրուն իշխէ։ Իսկ դուն ինչու՞ քու եղբայրդ կը դատես, կամ դուն ինչու՞ քու եղբայրդ կ'անարգես. Էվասն զի ամէնքս ալ Քրիստոսի ատեանին առջը պիտի կայնինք։ 11 Նինք։ Ինչու որ գրուած է. Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի, և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոստովանի։ 12 Ուստի մէկդի ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին համար։ 13 Ուստի ալ իրար չդատենք. հապա աւելի աս որոշումը ըրէք մնբերնուդ մէջ՝ Ի խոչ կամ գայթակղութիւն չդնել եղբօրը։ 14 Ը՛ գիտեմ՝ ու հաստատուած եմ Տէր Ցիսուսով, Ի որ մէկ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ, բայց հով որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը, անոր պիղծ է ՀՀ։ 15 Իսկ թէ որ կերակուրի համար քու եղբայրդ տրտմի, ալ դուն սիրով չվարուեցար. Ն քու կերակուրովդ մի կորսընցըներ անիկայ՝ որուն համար որ Քրիստոս մեռաւ։ 16 Ը Ընդ՝ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին։ 17 Ֆ Ինչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ, հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու խնդութիւն Հոգւով Սրբով։ 18 Քանզի թէ որ մէկը աս բաներով Քրիստոսի կը ծառայէ, Մ անիկայ Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց ալ ընտիր է։ 19 Գովելի։ Ա Ապա ուրեմն խաղաղութեան՝ Ն և իրարու շինութեան հետևէ ըլլանք։ 20 Ետևէ ըլլանք։ Ը Զրկայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես. Ամէն բան մաքուր է. Ը միայն թէ ան մարդուն է զէշ՝ որ ՀՀ-ուէն գայթակղութիւն տալով կ'ուտէ։ 21 Ղ Ընդհակ է մաս չուտել, և գինի չխմել, ոչ ալ Բ՛Ն Ը ընել, որով քու եղբայրդ կը գլորի՝ կամ կը գայթակղի՝ կամ կը տկարանայ։ 22 Դուն հաւատը ունի՞ս. անիկայ քեզի՝ պահէ Աստուծոյ առջևը. Ի երանի անոր որ իր անձը չդատապարտեր անով՝ որ ինչը † կ'ընտրէ։ 23 Դուն։ Բայց ան որ խիղճ կ'ընէ, թէ որ ուտէ կը դատապարտուի. վասն զի չէ թէ հաւատքով կ'ՀՀ-է. Ռքանզի ինչ բան որ հաւատքով չէ, մեղք է։

ԳԼ. ԺԵ

1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները պէտք է որ տկարներուն համբերեն։ 2 Մինք մեր անձին հաճոյ ըլլալու չենք։ 3 վասն զի Քրիստոս ալ իր անձին հաճոյ չեղաւ. Ղ Հապա մէկզմէկ ընդունելու ենք, ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ ամէնքս ընդունեց։ 8 Թէ Հրէաներուն 9 և թէ հեթանոսները։ 15 Պօղոս իր գրած թուղթին պատճառը կը ցուցընէ։ 28 կը յուսայ գանգիս անելու։ 30 և անոնց աղօթքը կը խնդրէ։

1 — Պէտք է մեզի՝ որ կարող ենք, Ի տկարներուն տկարութիւնը վերցընել, և չէ թէ Փ՛Ն մեր անձին համար ապրինք։ 2 Ձին հաճոյ ըլլալ. Ֆ Հապա մեզմէ ամէն մէկը Ռ շինութեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի բանի մէջ։ 3 Քանզի Քրիստոս ալ չէ թէ իր անձին հաճոյ եղաւ, հապա ինչպէս որ գրուած է. Ղ Քեզ նախատողներուն նախատինքները ինծի վրայ ինկան։

Համ Տեառն 60

Ի Մատ. ժբ. 36։ Գաղ. գ. 5։ ա Պետ. գ. 5։

Ձ ա Կոր. բ. 9. 13։ ժ. 32։

Ի Գոր. ժ. 15։ Հմր 2. 20։ ա Կոր. ժ. 25։ ա Տիմ. գ. 4։ Տիտ. ա. 15։

Հ ա Կոր. ը. 7. 10։

Յ ա Կոր. բ. 11։

Ղ Գլ. ժբ. 17։

Ճ ա Կոր. ը. 8։

Մ բ Կոր. ը. 21։

Յ Սաղ. լդ. 14։ Գլ. ժբ. 18։

Ն Գլ. ժե. 2։ ա Կոր. ժգ. 12։ ա Թես. ե. 11։

Ղ Հմր 15։

— Մատ. ժե. 11։ Գոր. ժ. 15։ Հմր 14։ Տիտ. ա. 15։

Ը ա Կոր. բ. 9. 10. 11. 12։

Ղ ա Կոր. ը. 13։

Ն ա Յով. գ. 21։

† Կ՛ փոքէ։

— Տիտ. ա. 15։

— Գաղ. գ. 1։

Բ Գլ. ժգ. 1։

Ճ ա Կոր. բ. 19. 22։ ժ. 24. 33։ ժգ. 5։ Փիլ. բ. 4. 5։

Ր Գլ. ժգ. 19։

Ի Մատ. իդ. 39։ Ցուն. ե. 30։ ը. 38։

Ղ Սաղ. կթ. 9։

Ցամի Տեառն 60

Ա ԳԼ. գ. 23, 24. ա Կոր. թ. 9, 10. ժ. 11. բ Տիմ. գ. 16, 17. Ը ԳԼ. ժբ. 16. ա Կոր. ա. 10. Փիլ. գ. 16. Ի Գոր. գ. 24, 32.

Ա ԳԼ. ժգ. 1, 3.

Բ ԳԼ. ե. 2.

Լ Մատ. ժե. 24. Ցօհ. ա. 11. Գոր. գ. 25, 26. ժգ. 46.

Ա ԳԼ. գ. 3. բ Կոր. ա. 20.

Ա Ցօհ. ժ. 16. ԳԼ. թ. 24.

Ե Սաղ. ժբ. 49.

Ը բ Օր. ւր. 43.

Ց Սաղ. ճժե. 1.

ՋԵս. ժա. 1, 10. Յայտ. ե. 5. Իբ. 16.

Զ ԳԼ. ժբ. 12. ժգ. 17.

Է բ Պետ. ա. 12. ա Ցօհ. բ. 21.

Ը ա Կոր. բ. 1, 7, 10.

Թ ԳԼ. ա. 5. ժբ. 3. Գաղ. ա. 15. Եփես. գ. 7, 8.

Ժ ԳԼ. ժա. 13. Գաղ. բ. 7, 8, 9. ա Տիմ. բ. 7. բ Տիմ. ա. 11. Փիլ. բ. 17.

Ի Ես. կգ. 20. Փիլ. բ. 17. Ա Գոր. իա. 19. Գաղ. բ. 8.

տինքները իմ վրաս ինկան։ 4 Ա Վասն զի ինչ որ առաջուց գրուեցաւ, մեր սորվելուն համար գրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք։ 5 Եւ համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ միևնոյն խորհուրդը ունենալ Քրիս- 6 տոս Ցիսուսի պէս. Որ մէկ սրտով ու մէկ բերնով փառաւորէք զԱստուած՝ ու մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը։ 7 Ա Ասոր համար մէկզմէկ ընդունեցէք, ինչպէս որ Քրիստոս ալ ձեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար։ 8 Բայց կ'ըսեմ Թէ Ցիսուս Քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ ըլլալը Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր, Որ նախահայրերուն ը- 9 ներ խոստմունքները հաստատէ. Ա Սակայն հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն. ինչպէս որ գրուած է. Ա Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ, և քու անուանդ 10 սաղմոս պիտի երգեմ։ Եւ դարձեալ կ'ըսէ Թէ՝ Ո վ ազգեր՝ ա- նոր ժողովուրդին ուրախակից ե- 11 ղէք։ Եւ դարձեալ Թէ՝ Ա Օրհնեցէք Տէրը՝ ով բոլոր ազգեր, ու գովեցէք անիկայ՝ ով բոլոր ժողո- 12 վուրդներ։ Եւ դարձեալ Եսային կ'ըսէ. Ջեսսէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ, ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի, ազգերը ա- 13 նոր պիտի յուսան։ Ա Ըրդ՝ յուսոյ Աստուածը ձեզ լեցնէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ, որ առատանաք յուսով՝ Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը։

14 Բ Ես ինքնս ալ հաստատուած եմ Ա ձեզի համար՝ իմ եղբայրներս, որ դուք լեցուն էք բարութիւնով, լեցուած էք ամէն գիտութիւնով, 15 և կրնաք մէկզմէկ խրատել։ Սակայն մէկ կողմանէ համարձակ- բար գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս, որպէս Թէ միտքերնիդ ձգեմ Ա- Ե ան ընորհքին պատճառովը՝ որ Աստուծմէ ինծի տրուած 16 է, Ը որ ես Ցիսուս Քրիստոսի սպասաւորը ըլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մատակարարեմ, որպէս զի Հեթանոսաց ընծայութիւնը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ Հոգիով սրբուելով։ 17 Ուստի Աստուծոյ քովը պարծանք 18 ունիմ Քրիստոս Ցիսուսով։ Ես- չու որ չեմ համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը, որ Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ Ի հեթանոսները Ճազանդեցընելու համար՝ 19 խօսքով ու գործքով, Ընշաններու ու հրաշքներու զօրութեանով, Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը. անանկ որ ես Երուսաղէմէն Ա- մինչև Լիւրիկացւոց կողմերը քրիստոսի աւետարանը լեցուցի։ 20 Ա- նանկ ջանացի աւետարանը քարոզելու. չէ Թէ ուր որ Քրիստոսի անունը յիշուած էր, որ չըլլայ Թէ՝ Ա- մէկ ուրիշի մը հիմին վրայ շինեմ. Հապա ինչպէս որ գրուած 21 է. Ա Թէ որոնց որ չպատմուեցաւ անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն, ու որոնք որ չլսեցին՝ պիտի իմանան։ 22 Ա Ասոր համար ալ շատ արգիլուե- 23 ցայ ձեզի գալէն։ Բայց հիմա որ ես կողմերը ալ ինձի տեղ չկայ, Ի- ու շատ տարիներէ՝ ի վեր խիստ 24 կը փափաքիմ ձեզի գալու, երբոր դէպ՝ ի Սպանիա երթամ, Ա կը յու- սամ որ անցնելու ատենս ձեզ տես- նեմ, ու ձեզմէ յուղարկուիմ հոն Ես- Ա- Ա, Թէ որ առաջ քիչ մը 25 ձեզմով լեցուիմ։ Ա Բայց հիմա Ե- րուսաղէմ կ'երթամ սուրբերուն 26 սպասաւորելու։ Ա Վասն զի Մա- կեդոնացիք և Աքայեցիք յօժարեցան՝ որ Երուսաղէմի մէջ եղած աղքատ սուրբերուն քիչ մը հա- 27 մբաւութիւն ընեն. Յօժարեցան, Ա- ինչու որ անոնց պարտական ալ են. Ա վասն զի Թէ որ անոնց հոգևոր բաներուն հաղորդ եղան հեթանոսները, Ա կը պարտաւորին որ հաղորդութիւն ընեն անոնց՝ մարմնաւոր 28 բաներու մէջ ալ։ Ուրեմն ասիկայ կատարելով՝ Ա ու կնքելով անոնց առ պտուղը, ձեզմէ Սպանիա պիտի 29 անցնիմ։ Եւ Ա աս գիտեմ որ իմ ձեզի գալու ատենս՝ Քրիստոսի Ա- ւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի գամ։

30 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսով, Ա- ու Հոգւոյն սիրովը, Ի որ ինծի հետ պատերազմիկից ըլլաք ձեր աղօթքներուն մէջ առ Աստուած ինծի 31 համար, Ա որ Հրէաստանի մէջ հաւատրի չհազանդողներէն ազատուիմ, Ա ու իմ Երուսաղէմ ընծա- սպասաւորութիւնս սուրբ- 32 րուն ընդունելի ըլլայ, Ի որպէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝ Ի ձեզի հետ 33 հանգչիմ։ Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

3 Պօղոս կը խնդրէ եղբայրներէն՝ չտեսնուն բարեաւալ, 17 և կը խրատէ զանոնք զգոյշ

Ցամի Տեառն 60

Ա ԳԼ. ա. 5. ժգ. 26.

Ջ Կոր. ժթ. 11. բ Կոր. ժբ. 12.

Ա Հռչ. Աստուծոյ

Բ Կոր. ժ. 13, 15, 16.

Ես. Ծր. 15.

ՋԵս. ժբ. 17, 18.

Գոր. ժթ. 21. Հմր 32. ԳԼ. ա. 11. բ Գոր. ժե. 3. Հմր 32.

Ց Գոր. ժթ. 21. Ի. 22. իգ. 17.

Ա Կոր. ժգ. 1, 2. բ Կոր. ը. 1. թ. 2, 12.

Ֆ ԳԼ. ժա. 17.

Ա Կոր. թ. 11. Գաղ. գ. 6.

Փիլ. գ. 17.

Ֆ ԳԼ. ա. 11. Ա Հռչ. Նե.

Փիլ. բ. 1.

Բ Կոր. ա. 11. Կող. գ. 12.

Բ Թես. գ. 2.

Բ Կոր. ը. 4.

Ի Գոր. ժբ. 21. Ա Կոր. գ. 19. Ցակ. գ. 15.

ՋԳԼ. ա. 10. Ա Կոր. ժգ. 18. բ Կոր. ե. 13. բ Տիմ. ա. 16. Փիլմ. 7, 20.

Ը ԳԼ. ժգ. 20. Ա Կոր. ժգ. 33. բ Կոր. ժգ. 11. Փիլ. գ. 9. Ա Թես. ե. 23. բ Թես. գ. 16. Եբր. ժգ. 20.

Ցամի Տեառն 60

բլլալ հերձուածողներէն և գայթակղութիւն տուողներէն՝ 21 գանազան բաներներէն եւս կը վերջացընէ իր թուղթը՝ փառք և գոհութիւն տալով Աստուծոյ։

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիրէ քոյրը, ՚որ կենքրայի եկեղեցիին
2 սպասաւորն է. ԲՈր անիկայ ընդունիք Տէրոջմով՝ ինտոր որ սուրբերուն արժան է, և անոր խնամք տանիք ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութիւնը կարօտի. քանզի ինքն ալ շատերուն խնամք տարաւ, ու ինծի ալ։
3 Բարև՝ ըրէք Պրիսկէին ու Ակիւղասին՝ Քրիստոս Ցիսուսով իմ
4 գործակիցներուս. (Որոնք իմ կեանքիս համար իրենց պարանոցները տուին. որ անոնցմէ չէ թէ մինակ ես շնորհակալ կ'ըլլամ, հապա հեթանոսներուն բոլոր եկե-
5 ղեցիներն ալ.) ՚Եւ անոնց տանը մէջէն եկեղեցիին ՚Ը։ Բարև՝ ըրէք Եպենետոս իմ սիրելիս, ՚որ Ասիայէն առջի պտուղ մըն է Քրիս-
6 տոսի։ Բարև՝ ըրէք Մարիամին, որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ։
7 Բարև՝ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Ցունիային՝ իմ ազգականներուս, և գերութեան ընկերներուս, որոնք առաքեալներուն մէջը երեւելիներ են, Ըորոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
8 եղան։ Բարև՝ ըրէք Ամպղեա իմ
9 սիրելիս Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Ուրբանոս մեր գործակցին Քրիստոսով, ուՍտաքէս իմ սիրելիս։
10 Բարև՝ ըրէք Ապելեսին՝ որ ընտ-
11 րեալ է Քրիստոսով։ Բարև՝ ըրէք անոնց՝ որ Արիստաբուղոսի տունէն են։ Բարև՝ ըրէք Հերովդիոն իմ ազգականիս։ Բարև՝ ըրէք անոնց՝ որ Նարկեսին տունէն
12 են Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Տրիփոնէին ու Տրիփոսէին՝ Տէրոջմով աշխատողներուն։ Բարև՝ ըրէք Պերսիդէ սիրելիին, որ շատ աշ-
13 խատեցաւ Տէրոջմով։ Բարև՝ ըրէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ՚Ընտրեալին, ու անոր մօրը՝ և իմին։
14 Բարև՝ ըրէք Ասինկրիտոսին, Փլեգոնին, Երմեսին, Պատրոբային, Երմեսին, ու անոնց հետ եղող
15 եղբայրներուն։ Բարև՝ ըրէք Փիղողոգոսին, ու Ցուլիային, Նեբկոսին, ու անոր քրոջը, և Ողմ-
16 պասին, ու անոնց հետ եղող բոլոր սուրբերուն։ ՀԲարև՝ ըրէք իրարու սրբութեան համբուրով։ Բարև կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի բոլոր եկեղեցիները։
17 Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրներ, որ դիտէք անանկները՝ ՚որոնք ձեր սորված վարդապետութենէն դուրս հերձուածողութիւններ ու գայթակղութիւններ կ'ընեն. ՚և ա-
18 նոնցմէ ետ կեցէք. Ինչու որ անանկները մեր Տէրոջը Քրիստոսին չեն ծառայեր, Հապա իրենց որովայնին. ԵՒ անուշ խօսքերով ու գովութիւններով պարզամիտնե-
19 րուն սիրտերը կը խաբեն։ Ի Քանզի ձեր հնազանդութիւնը ամենուն հասած է. ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ. ԲՀայց կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն բլլաք բարիին, ու միամիտ՝ չարին։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը Հարտակէ Սատանան շուտով ձեր ոտքին տակը։ ՅՄեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետ ըլլայ։
21 ՀԲարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ գործակիցս, և Ղուկիոս՝ ու Ցասոն՝ և Սոսիպատրոս՝ իմ ազ-
22 գականներս։ (Բարև կ'ընեմ ձեզի Տէրոջմով ես ալ Տերտիոս, որ
23 ատ թուղթը գրեցի։) ՚Բարև կ'ընէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը։ Ը Բարև կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս գանձապետը, ու Կուարտոս եղբայրը։
24 ՚Մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետ ըլլայ. ամէն։
25 Ը Արդ՝ անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել ՚իմ աւետարանիս պէս, ու Ցիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը պէս, Ըան խորհուրդին յայտնութեան պէս, ՚որ յաւիտենական ատեններէն ՚ի վեր ծած-
26 կուած էր, ՚Եւ հիմա յայտնուեցաւ, ու մարգարէական գիրքերով յաւիտենական Աստուծոյ հրամանով բոլոր հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ Հնազանդելու
27 համար, ՚Մի միայն իմաստուն Աստուծոյն՝ Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ցամի Տեառն 60

ը ա Կոր. ժգ. 20։ բ Կոր. ժգ. 12։ ա Թես. ե. 26։ ա Պետ. ե. 14։
ի Գոր. ժե. 1, 5, 24։ ա Տիմ. գ. 3։
ի ա Կոր. ե. 9, 11։ բ Թես. գ. 6, 14։ բ Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ բ Ցով. 10։
ի Փիլ. գ. 19։ ա Տիմ. գ. 5։
լ Կող. բ. 4։ բ Տիմ. գ. 6։ Տիտ. ա. 10։ բ Պետ. բ. 3։
ի Գլ. ա. 8։
ի Մատ. ժ. 16։ ա Կոր. ժգ. 20։
ի Գլ. ժե. 33։
ի Ցով. գ. 15։
ի Ջ Գործ 24։ ա Կոր. ժգ. 23։ բ Կոր. ժգ. 13։ Փիլ. գ. 24։ ա Թես. ե. 28։ բ Թես. գ. 18։ Ցայտ. իբ. 21։
ը Գոր. ժգ. 1։ Կող. ա. 1։ Փիլ. բ. 19։ ա Թես. գ. 2։ ա Տիմ. ա. 2։ Եբր. ժգ. 23։
ճ Գոր. ժգ. 1։
ի Գոր. ժե. 5։
յ Գոր. ի. 4։
ն ա Կոր. ա. 14։
ը Գոր. ժթ. 22։ բ Տիմ. գ. 20։
ո Ջհր 20։ ա Թես. ե. 28։
չ Եփես. գ. 20։ ա Թես. գ. 13։ բ Թես. բ. 16։ գ. 3։ Ցուդ. 24։ ՚Գլ. բ. 16։ Չեփես. ա. 9։ գ. 3, 4, 5։ Կող. ա. 27։ ՚՚ ա Կոր. բ. 7։ Եփես. գ. 5, 9։ Կող. ա. 26։ ՚՚ Եփես. ա. 9։ բ Տիմ. ա. 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ ա Պետ. ա. 20։ Հ Գոր. գ. 7։ Գլ. ա. 5։ ժե. 18։ ՚՚ ա Տիմ. ա. 17։ գ. 16։ Ցուդ. 25։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՂԵԼՈՑՆ

ԸՆ ԿԱՐԴԹԵՑԻՍ

Ցամք Տեառն 59

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս առաքեալ իր բարեբ տալէն և Ասուծոյ շնորհակալ ըլլալէն ետև՝ 10 կը յորդորէ Կորնթացիները միաբան ըլլալու, 12 և կը յանդիմանէ անոնց երկպառակութիւնները։ 18 Ասուած իմաստութեան խաստութիւնը կը կործանցնէ 21 քարոզութեան չիմաստութիւնով, 26 և չկանչեր իմաստունները, զօրաւորները ու պատուականները. 27 բայց չիմարները, տկարները և անարգները։

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Քրիստոսի առաքեալ ըլլալու կանչուած, ու Սոսթենէս
2 եղբայրը, Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Քրիստոս Յիսուսով սրբուածներուն՝ Հաւատքեր ընդունելու կանչուածներուն, ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ Տէր Յիսուս Քրիստոսի Անունը կը
3 կանչեն, Իրենցը ու մերը. Ձեզի շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
4 Ամէն առեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ՝ Աստուծոյ շնորհքին վրայ, որ ձեզի տրուած է
5 Քրիստոս Յիսուսով. Որ դուք անով ամէն բանի մէջ հարստացաք Ամէն խօսքով, ու ամէն գիտու-
6 թիւնով. Ինչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը հաստա-
7 տուեցաւ. Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնուե-
8 լուն սպասելով. Որ նաև ձեզ պիտի հաստատէ մինչև վերջը՝ անմեղադրելի ըլլալու մեր Տէր Յի-
9 սուս Քրիստոսի օրը։ Հաւատարիմ է Աստուած, որ իրմով կանչուեցաք Հաղորդ ըլլալու իր որդուոյն՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին։
10 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ ամէնդ նոյն խօսքը ունենաք ամէնդ, ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը. հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ
11 հաստատուած ըլլաք։ Ինչու որ ձեզի համար ինծի յայտնուեցաւ եղբայրներ՝ Քղոէի տունէն եղողնե-
12 րէն, թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ կայ։ Հիմա ասիկա կ'ըսեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ըսէ եղեր թէ՝ Ես Պօղոսեան եմ, ու ես՝ թէ՝ Ես Ապողոսեան, և ես՝ թէ՝ Ես Կեփասեան, ու ես՝ թէ՝ Ես Քրիստոսեան։
13 Միթէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է. միթէ Պօղո՞ս խաչը ելաւ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի՞ անունովը
14 մկրտուեցաք։ Կը գոհանամ Աստուծմէ, որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի, միայն թէ Կրիսպոսը ու Գայիոս
15 ը. որ մէկը չըսէ, թէ իմ անու-
16 նովս մկրտեցի։ Նոյնպէս մկրտեցի։ Իրաւ Ստեփանեանին ընտանիքն ալ մկրտեցի. ալ ուրիշ մէկը չեմ գիտեր ամենեին թէ մկրտեցի։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չխրկեց, հապա աւետարանը քարոզելու. ոչ թէ խօսքերու ճարտարութիւնով, որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ։ Քանզի խաչին քարոզութիւնը կորսուածներուն՝ յիմարութիւն է. Բայց մեզի փրկուածներուս Աստուծոյ զո-
19 րութիւն է։ Վասն զի գրուած է. Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսնցընեմ, ու հանճարեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ,
20 Ո՞ւր է իմաստունը, ո՞ւր է դպիրը, ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը. Չէ՞ որ Աստուած յիմարեցուց աս աշ-
21 խարհս իմաստութիւնը։ Քանզի Աստուծոյ իմաստութեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱստուած իր իմաստութիւնովը, Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւնովը հաւատացեալ-
22 ները ապրեցընելու։ Ու թէև Հրէաները նշան կ'ուզեն, և Յոյները
23 իմաստութիւն կը փնտռեն. Իսկ մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրէաներուն գայթակղութիւն, ու Յոյներուն յիմարու-
24 թիւն. Բայց անոնց՝ որ կանչուածն են, թէ Հրէաներուն և թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը, և Աստուծոյ իմաս-
25 տութիւնը։ Ինչու որ Աստուծոյ

Ցամք Տեառն 59

Ա Գծ. գ. 4։
Բ Գոր. ժբ. 24։ Ժթ. 1։ Գծ. ժգ. 12։
Դ Ցօհ. ա. 42։ Ը Կոր. ժա. 4։ Եփս. գ. 5։
Գոր. ժբ. 8։
Ե Հռով. ժգ. 23։
Զ Գծ. ժգ. 15. 17։
Է Գծ. բ. 1. 4. 13։ բ Պետ. ա. 16։
Ը Կոր. բ. 15։
Գոր. ժե. 18։ Գծ. բ. 14։
Ա Գծ. ժե. 2։
Հռով. ա. 16։ Հմր 24։
Ցոր. ե. 12. 13։ Եսթ. 14։ Երեմ. բ. 9։
Ես. լԴ. 18։
Ցոր. ժբ. 17. 20. 24։ Գծ. խդ. 25։ Հռով. ա. 22։
Հռով. ա. 20. 21. 28։ Պատ. ժա. 25։ Դտ. ծ. 21։
Պատ. ժբ. 38։ ժգ. 1։ Պար. բ. 11։ Ղտ. ժա. 16։ Ցօհ. գ. 48։
Ես. բ. 14։ Պատ. ժա. 6։ ժգ. 57։ Դտ. բ. 34։ Ցօհ. գ. 61. 67։ Հռով. թ. 32։ Գաղ. ե. 11։ ա Պետ. բ. 8։
Հմր 18։ Գծ. բ. 14։
Հռով. ա. 4. 16։ Հմր 18։
Բ Կոր. բ. 3։

Ցամի Տեառն 59

† Ցոհ. է. 48 ։
† Մատ. ժա. 25 ։ Ցակ. բ. 5 ։ Տես Սաղ. ը. 2 ։
† Հռով. գ. 17 ։
† Կոր. բ. 6 ։
† Հռով. գ. 27 ։ Եփես. բ. 9 ։
† Հմր 24 ։
† Երեմ. իգ. 5, 6 ։ Հռով. գ. 25 ։ Բ Կոր. ե. 21 ։ Փիլ. գ. 9 ։
† Ցոհ. ժէ. 19 ։
† Եփես. ա. 7 ։
† Երեմ. թ. 23, 24 ։ Բ Կոր. ժ. 17 ։

— Գաղ. ա. 17 ։ Հմր 4, 13 ։ Բ Կոր. ժ. 10 ։ ժա. 6 ։
† Գաղ. ա. 6 ։
† Գաղ. գ. 14 ։ Փիլ. գ. 8 ։
† Բ Կոր. գ. 7 ։ ժ. 1, 10 ։ ժա. 30 ։ ժբ. 5, 9 ։ Գաղ. գ. 13 ։
† Գոր. ժբ. 1, 6, 12 ։
† Հմր 1 ։ Գաղ. ա. 17 ։ Բ Պետ. ա. 16 ։
† Հռով. ժէ. 19 ։ ա Թես. ա. 5 ։
† Բ Կոր. գ. 7 ։ գ. 7 ։
† Գաղ. ժգ. 20 ։ Եփես. գ. 13 ։ Փիլ. գ. 15 ։ Երբ. ե. 14 ։
† Գաղ. ա. 20 ։ գ. 19 ։ Հմր 1, 13 ։ Բ Կոր. ա. 12 ։ Ցակ. գ. 15 ։
† Գաղ. ա. 28 ։
† Հռով. ժգ. 25, 26 ։ Եփես. գ. 5, 9 ։ Կող. ա. 26 ։ Բ Տիմ. ա. 9 ։
† Մատ. ժա. 25 ։ Ցոհ. է. 48 ։ Գոր. ժգ. 27 ։ Բ Կոր. գ. 14 ։
† Ղկ. իգ. 34 ։ Գոր. գ. 17 ։ Տես Ցոհ. ժգ. 3 ։
† Ես. կդ. 4 ։

յիմարը մարդիկներէն աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ տկարը մարդկային զօրաւոր է։ 26 Ընդարեւ դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝ եղբայրներ, Որ չէ թէ մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ, և չէ թէ շատ զօրաւորներ, և չէ թէ շատ ազնուականներ էին։ 27 Բայց Աստուած աշխարհիս յիմարները ընտրեց, որ ամօթով բնէ իմաստունները. ու աշխարհիս տկարները ընտրեց Աստուած, որ ա- 28 մօթով բնէ զօրաւորները. Եւ աշխարհիս ցածազգիները ու անարդները ընտրեց Աստուած՝ ու ոչինչները, Որ բան մը եղողները խափա- 29 նէ. Որպէս զի մկ մարմին մը չը- 30 պարծի Աստուծոյ առջեւ։ Իսկ դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսուսով, Որ ան մեզի Աստուծմէ իմաստութիւն՝ Արդարութիւն՝ Սրբութիւն ու փրկութիւն եղաւ. 31 Որ ինչպէս գրուած է, Ով որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով թող պարծենայ։

Գլ. Բ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ իր քարոզութիւնը խոսքերու մարտարուեստիով՝ կամ մարդկային իմաստութիւնով չէ։ 4 Հապա Աստուծոյ զօրութիւնովը է, և այնքան դերազանց է 6 աս աշխարհիս իմաստութենէն։ 9 ու մարդկային գիտութենէն, 14 որ մարմնաւոր մարդը կարող չէ զանիկայ իմանալու։

1 Ու ես եղբայրներ՝ որ ձեզի եկայ, — չէ թէ խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւնով մը Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի 2 յայտնելու էկայ։ Վասն զի ես միտս չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտնալ, Բայց միայն Յիսուս Քրիս- 3 տոսը, ու ան՝ խաչը ելած։ Եւ ես տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով Ձեր քովը կեցայ. 4 Ու իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ թէ մարդկային իմաստութեան համոզիչ խօսքերով էր, Հապա Հոգւոյն և զօրութեան ապացոյցով 5 թեամբը. Որպէս զի ձեր հաւատքը մարդոց իմաստութիւնովը չըլլայ, Հապա Աստուծոյ զօրութիւնովը։ 6 Նովը։ Բայական կատարեալներուն հետ իմաստութիւն կը խօսինք. Բայց չէ թէ աս աշխարհիս իմաստութիւնը, և ոչ աս աշխարհիս 7 իշխանաց որ պիտի ջնջուին. Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաստութիւնը կը խօսինք խորհրդով, Որ աշխարհէն առաջ սահմանեց Աս- 8 տուած մեր փառքին համար. Որ գանիկայ աս աշխարհիս իշխաններէն մկը չճանչցաւ. Քանզի թէ որ ճանչցած ըլլային, ալ փառաց 9 Տէրը խաչը չէին հաներ. Հապա ինծոր որ գրուած է. Ան բաները

որ աչք չէ տեսեր, և ականջ չէ լսեր, ու մարդու սրտին մէջ չէ ինկեր, Աստուած զինքը սիրողներուն 10 պատրաստեց։ Բայց Աստուած մեզի յայտնեց իր Հոգիովը. Ինչու որ Հոգին ամէն բան կը քննէ, Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ։ 11 Վասն զի մարդկներէն ով գիտէ մարդուն բաները, Բայց միայն մարդուն հոգին որ իր մէջն է. Նանկ ալ Աստուծոյ բաները մկը չգիտեր, բայց միայն Աստուծոյ Հո- 12 գին։ Իսկ մենք չէ թէ աշխարհիս հոգին առինք, Հապա ան Հոգին՝ որ Աստուծմէ է. որ մենք ճանչնանք ան բաները որ Աստուծ- 13 մէ տրուեցաւ մեզի. Որոնք նաև կը խօսինք, չէ թէ մարդկային իմաստութեան սորվեցուցած խօսքերովը, Հապա Հոգիին սորվեցուցածներովը, և հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը յարմարցընենք։ 14 Իսկ շնչաւոր մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չընդունիր. Ինչու որ անոնք իրեն յիմարութիւն են, Ու չկրնար զանոնք գիտնալ, ինչու որ հոգևոր կերպով կը քննուին։ 15 Բայց ան որ հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ, ու ինքը մկ մը չքննէ- 16 նուիր։ Քանզի ով գիտցաւ Տէրոջը միտքը, որ անոր խրատ տուող ըլլայ. Բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք։

Գլ. Գ

2 Տղայոց առաջ կաթ կը տրուի և ոչ թէ կերակուր։ 3 Կռիւ ու նախանձը մարմնաւոր մարդի պատուղներ են։ 7 Տնկողը ու ջուր տուողը բան մը չեն։ 9 Աւետարանի պաշտօնակներըը Աստուծոյ գործակիցներն են։ 11 Քրիստոս է մի միայն հիմը։ 16 Մարդիկ Աստուծոյ տաճարներն են, որոնք պարտին սուրբ պահել։ 19 Ու աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարութիւն է։

1 Ու ես եղբայրներ՝ չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու, Հապա որպէս թէ մարմնա- 2 ւորներու, Որպէս թէ քրիստոսով տղայոց. Ձեզի կաթ կերցուցի, և չէ թէ կերակուր. Ինչու որ դեռ կարող չէիք, ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք. վասն զի 3 դեռ մարմնաւոր էք։ Ընդունդհետև տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք, ու 4 մարդկօրէն կը քալէք։ Քանզի երբոր մեկը կ'ըսէ թէ՝ Ես Պօղոսեան եմ, և մկկալը թէ՝ Ես Ապողոսեան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք։ Ուրեմն ով է Պօղոսը՝ կամ 5 ով է Ապողոսը. Պաշտօնեաներ էն, որոնցմով հաւատացիք. Եւ ինծոր որ Տէրը տուաւ ամէն 6 մկուն։ Ես տնկեցի, Ապողոսը

Ցամի Տեառն 59

Մատ. ժգ. 11 ։ ժգ. 17 ։ Ցոհ. ժգ. 26 ։ ժգ. 13 ։ ա Ցոհ. բ. 27 ։
† Ղկ. ի. 27 ։ իէ. 19 ։ Երեմ. ժէ. 9 ։
† Հռով. ժա. 33, 34 ։
† Հռով. բ. 15 ։

† Բ Պետ. ա. 16 ։ Գլ. ա. 17 ։ Հմր 4 ։
† Մատ. ժգ. 23 ։
† Գլ. ա. 18, 23 ։
† Հռով. բ. 5, 6, 7 ։ Յուդ. 19 ։
— Ղկ. իբ. 5 ։ ա Թես. ե. 21 ։ Ցոհ. գ. 1 ։
† Ցոհ. ժէ. 8 ։ Ես. խ. 13 ։ Երեմ. իգ. 18 ։ Հռով. ժա. 34 ։
† Ցոհ. ժէ. 15 ։

— Գլ. բ. 15 ։
† Գլ. բ. 14 ։
† Երբ. ե. 13 ։
† Երբ. ե. 12, 13 ։ ա Պետ. բ. 2 ։
† Ցոհ. ժգ. 12 ։
† Գլ. ա. 11 ։ ժա. 18 ։ Գաղ. ե. 20, 21 ։ Ցակ. գ. 16 ։
† Գլ. ա. 12 ։
† Գլ. գ. 1 ։ Բ Կոր. գ. 3 ։
† Հռով. ժբ. 3, 6 ։ ա Պետ. գ. 11 ։
† Գոր. ժբ. 4, 8, 11 ։ Գլ. գ. 15 ։ Ի. 1 ։ ժե. 1 ։ Բ Կոր. ժ. 14, 15 ։
† Գոր. ժբ. 24, 27 ։ ժի. 1 ։

Ցամի Տեառն 59

Ղկ. ա. 30։ Ժե. 10։ բ Կոր. գ. 5։ Ի բԿոր. Ժբ. 11։ Գաղ. գ. 3։ Յհ. կր. 12։ Հով. բ. 6։ Գղ. գ. 5։ Գաղ. գ. 45։ Ցայս. բ. 23։ իբ. 12։ ¶ Գոր. Ժե. 4։ բԿոր. գ. 1։ Հեփե. բ. 20։ Կող. բ. 7։ Եբր. գ. 34։ ապ. Պետ. բ. 5։ ¶ Հով. ա. 5։ Ժբ. 3։ Ղհով. Ժե. 20։ Հմր. 6։ Գղ. գ. 15։ Ցայս. իա. 14։ Ես. Պետ. գ. 11։ Ես. իբ. 16։ Մատ. Ժգ. 18։ բ Կոր. Ժա. 4։ Գաղ. ա. 7։ Եփե. բ. 20։ Գղ. գ. 5։ Ղապետ. ա. 7։ գ. 12։ Ղս. բ. 35։ Ղղ. գ. 5։ Ցուդ. 23։ Ղղ. գ. 19։ բԿոր. գ. 16։ Եփե. բ. 21։ 22։ Եբր. գ. 6։ ա Պետ. բ. 5։

Առակ. ի. 7։ Ես. ի. 21։

Գղ. ա. 20։ բ. 6։

Ցբ. ի. 13։

Սաղ. ղդ. 11։

Գղ. ա. 12։ գ. 6։ Հմր 4. 5. 6։ Ցբ Կոր. գ. 5. 15։

Հով. Ժգ. 8։ Ժա. 3։ բ Կոր. Ժ. 7։ Գաղ. գ. 29։

ջուր տուաւ, Հրայց Աստուած ա- 7 ձեղուց։ Ի Աստի ոչ տնկողը բան մըն է, և ոչ ջուր տուողը, Հապա 8 Աստուած՝ որ աճեցուց։ Տնկողը ու ջուր տուողը մէկ են, Ե՛և ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր 9 աշխատութեանը չափովը։ Ի Ինչու որ մենք Աստուծոյ գործակից ենք, դուք Աստուծոյ մշակու թիւն էք, 10 Ես Աստուծոյ շնորհացը չափովը՝ որ ինծի տրուեցաւ, Հիմաստուն ճարտարապետի մը պէս հիմ դրի, բայց ուրիշ վրայ շինողը ուրիշ է. Հմիայն թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ՝ 11 թէ ինտոր կը շինէ։ Ինչու որ մէկը՝ ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել Հդրուածէն ի զատ, յոր է Ցիսուս 12 Քրիստոս։ Թէ որ մէկը ասիմին վրայ կը շինէ ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ եղէգ, 13 Ամէն մէկուն գործը յայտնի պիտի ըլլայ. Հքանզի օրը երեւան պիտի հանէ, Հինչու որ կրակով պիտի յայտնուի. և ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ ըլլալը կրակը 14 պիտի փորձէ։ Թէ որ մէկուն շինած գործը մնալու ըլլայ, Հինքը 15 վարձք պիտի առնէ. Ե՛թէ որ մէկուն շինածը այրելու ըլլայ, անիկայ վնաս պիտի քաշէ. բայց ինքը պիտի ազատի, Հսակայն անանկ՝ իբր թէ կրակի միջէն։ 16 Հշ՛ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր 17 մէջը բնակած է։ Թէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ, Աստուած անիկայ պիտի ապականէ. ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է, որ դուք էք։

18 Հշ՛ղչայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ. Թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը իմաստուն կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ, թող յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ. 19 Հինչու որ աս աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարութիւն է. վասն զի գրուած է, Թէ Հանիկայ իմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ։ 20 Եւ դարձեալ Թէ՝ Հտէրը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները, որ 21 ունայն են։ Ուրեմն Հմկը թող 22 չպարծենայ մարդոցմով. Հինչու որ ամէն բան ձերն է, Թէ Պօղոսը, Թէ Ապողոսը, Թէ Կեփասը, Թէ աշխարհը, Թէ կեանքը, Թէ մահը, Թէ ներկայ բաները, և Թէ գալիքները՝ ամէն բան ձերն է. 23 Հդուք ալ Քրիստոսինն էք, և Քրիստոս՝ Աստուծոյ։

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոսի պաշտօնեաները ինչ համարում ունենալու են։ 7 Բան մը չունինք որ չառած

րլլանք։ 8 Առաքեալները տեսարան եղան աշխարհի, հրեշտակներուն և մարդոց։ 13 աշխարհի ազատութիւնը և ամէնուն անարգը։ 15 այսու ամենայնիւ Քրիստոսով մեր հայրերն են, 16 որոնց օրինակին հետեւելու ենք։

1 Թող մարդիկ մեզ սասանկ սեպեն՝ որպէս թէ Քրիստոսի սպասաւորները, Ի ու Աստուծոյ խորհուրդ- 2 ներուն տնտեսները։ Ուստի տընտեսներուն մէջ կը փնտռուի, որ 3 մէկը հաւատարիմ գտնուի։ Բայց ինծի ասիկայ ոչինչ բան մըն է, որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոց դատողութենէն, մանաւանդ որ 4 ես ալ իմ անձս չեմ դատեր. (Վասն զի ես իմ անձիս վրայով ըչ գիտեր չեմ դիտեր. Հբայց չէ թէ ասով կ'արդարանամ.) Հապա գիս դա- 5 տողը Տէրն է։ Ուրեմն ժամանակէն առաջ դատողութիւն մի ընէք, մինչև որ գայ Տէրը՝ Ի որ խաւարին գաղտնիքը Հի լոյս պիտի հանէ, ու սրտերուն խորհուրդները յայտնի պիտի ընէ. Ես ան ատենը ամէն մէկուն գովութիւնը Աստուածմէ պիտի ըլլայ։

6 Հասնք օրինակ բերի եղբայրներ՝ իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի համար, Հոր դուք մեզմէ սորվիք Հրդ-ը վ-յ-վ դրուածէն աւելի բան մը չխորհիլ Հոր չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ մէկու մը 7 համար ուրիշի մը դէմ։ Քանզի ո՞վ է ան՝ որ քեզ տարբեր կ'ընէ Հ-ր-ի-ն-ե-ն-ե-ն. Ի և ինչ ունիս՝ որ չես առեր դուն. և թէ որ առիր՝ ինչո՞ւ չառածի պէս կը պարծենաս։

8 Արդէն կշտացած էք, Հարդէն հարուստցաք, առանց մեզի թագաւորեցիք. և երանի թէ թագաւորէիք, որ մենք ալ ձեր հետը 9 թագաւորէինք։ Քանզի կարծեմ թէ Աստուած յետիններս բրաւ մեզ առաքեալներս՝ Հմահապարտներու նման. Ի ինչու որ տեսարան եղանք աշխարհի, և հրեշտակներուն 10 ու մարդիկներուն։ Ի Մենք Հյիմարներ ենք Քրիստոսի համար, և դուք իմաստուններ Քրիստոսով. Հմենք տկար՝ և դուք զօրաւոր. դուք փառաւորեալ՝ ու մենք ա- 11 նարգեալ։ Ի Մինչև աս օրուան ատենը կ'անօթեւնանք ալ, կը ծարաւինք ալ, Հմերկ ալ կը մնանք, Հկը ծեծուինք ալ, աստանդական 12 ալ կը պտտինք. Հեւ մեր ձեռքերովը կ'աշխատինք. երբոր Հմեզ կը բամբասեն՝ կ'օրհնենք. երբոր կը 13 հալածեն՝ կը համբերենք. երբոր դէշ կը խօսին՝ կ'աղաչենք. Հիրբև աշխարհի աղտեղութիւնը՝ ամենուն անարգը րլլալով մինչև հիմա։ 14 Աս բաները կը գրեմ՝ չէ թէ ձեզ

Ցամի Տեառն 59

Մատ. իգ. 45։ Գղ. գ. 5։ Թ. 17։ բ Կոր. գ. 4։ Կող. ա. 25։ Ղս. Ժբ. 42։ Տիտ. ա. 7։ ա Պետ. գ. 10։ * Ցոան. օ. բուբենէն։ Ցոր. Թ. 2։ Սաղ. Ճէ. 3։ Ճխգ. 2։ Առակ. իա. 2։ Հով. գ. 20։ գ. 2։ Մատ. է. 1։ Հով. բ. 1. 16։ Ժգ. 4. 10. 13։ Ցայս. ի. 12։ Գղ. գ. 13։ Ղհով. բ. 29։ բ Կոր. ե. 10։ Գղ. ա. 12։ գ. 4։ Ղհով. Ժբ. 3։ Գղ. գ. 21։ ե. 2. 6։ Ցոն. գ. 27։ Ցակ. ա. 17։ ա Պետ. գ. 10։ Ցայս. գ. 17։ Սաղ. խդ. 23։ Հով. բ. 36։ Գղ. Ժե. 30. 31։ բ Կոր. գ. 11։ գ. 9։ Եբր. Ժ. 33։ Գղ. բ. 8։ Գոր. Ժե. 18։ իգ. 24։ Գղ. ա. 18։ Ղս. բ. 14։ գ. 18։ Տես դ Թագ. Թ. 11։ Բ Կոր. Ժգ. 9։ Կոր. գ. 8։ Ժա. 23—27։ Փիլ. գ. 12։ Ցոր. իբ. 6։ Հով. բ. 35։ Գոր. իգ. 2։ Գոր. Ժբ. 3։ ի. 34։ ա Թես. բ. 9։ բ Թես. գ. 8։ ա Տիմ. գ. 10։ Մատ. ե. 44։ Ղս. գ. 28։ իգ. 34։ Գոր. է. 59։ Հով. Ժբ. 14. 20։ ա Պետ. բ. 23։ գ. 9։ Ղոր. գ. 45։

Ցամք Տեառն 59

ամչցընելու համար , ։ Հապա կը խրատեմ Յէհ սիրելի որդիներուս
15 պէս ։ Վասն զի թէև դուք տասը հազար վարժապետներ ունենաք Քրիստոսով , բայց չէ թէ շատ հայրեր ունիք . ։ Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ես ձեզ ծնայ աւետա-
16 րանովը ։ Ուրեմն կ'աղաչեմ ձեզի՝
17 ։ Ինձի նմանող եղէք ։ Ասոր համար ձեզի խրկեցի ։ Տիմոթէոսը , ։ որ իմ սիրելի որդիս է՝ ու Տէրոջմով հաւատարիմ . ։ որ անիկայ ձեր միտքը պիտի ձգէ Քրիստոսով իմ ըն-ես ճամբաներս , ։ ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկեղեցիներուն
18 մէջ ։ կը սորվեցընեմ ։ ։ Մէկ քանիները հպարտացան , որպէս
19 թէ ես պիտի չգամ ձեզի ։ ։ Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի՝ ։ թէ որ Տէրը կամենայ , և պիտի հասկրնամ՝ չէ թէ հպարտացողներուն խօսքերը , հապա զօրութիւնը ։
20 ։ Վասն զի Աստուծոյ թագաւորութիւնը չէ՝ թէ խօսքով է , հապա
21 զօրութիւնով ։ Ի՞նչպէս կ'ուզէք , ։ գաւազանո՞վ գամ ձեզի , թէ սիրով և հեզութեան հոգիով ։

ԳԼ · Ե

1 Պօղոս կ'իմացընէ Կորնթացւոց թէ ազգապիղծ անձը 6 յաւէտ ամենէն պատճառ մըն է իրենց՝ քան թէ պարծանաց . 7 կ'իմացընէ թէ պէտք է հին խմորը մկրտի ձգել . 10 թէ պէտք է եղեռնագործները ամչցընել , և առանցմէ ետ քաշուիլ ։

1 Ընդ հասարակ կը լսուի ձեր մէջը պոռնկութիւն ըլլալ , և անանկ պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներուն մէջ ալ ։ չկայ . ։ որպէս թէ մէկը
2 իր հօրը կնիկը ։ ունենայ ։ ։ Ու դուք հպարտացեր էք , ։ և ոչ մանաւանդ սուգ բրիք , որ ձեր մէջէն
3 վերցուի աս բանը ընողը ։ Ինչու որ թէպէտ ես մարմնով հեռու եմ , բայց հոգիով ներկայ եմ . ուստի հիմա որպէս թէ ներկայ ըլլալով որոշեցի , որ աս բանը ը-
4 նողը՝ Երբոր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը մկտեղ ժողվուիք դուք՝ ու իմ հոգիս ձեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւ-
5 նովը , Անանկը ։ Սատանային ։ մատնեցէք՝ մարմինը կորսուելու համար , որ հոգին փրկուի Տէր Յի-
6 սուսի օրը ։ ։ Ձեր պարծանքը ազէկ չէ . չէք գիտեր ։ որ քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմո-
7 րէ ։ Մաքրեցէք հին խմորը մէկդի , որ ըլլաք նոր զանգուած , ինչպէս որ անխմոր էք . ։ Ինչու որ Քրիստոս մեր Զատիկը մեզի համար զո-
8 հուեցաւ ։ ։ Ուստի տօն կատարենք՝ ։ չէ թէ հին խմորով , և չէ թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորովը , հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան անխմոր հացովը ։ Գրեցի ձեզի թուղթին մէջ , ։ որ պոռնիկներուն հետ
10 չխառնուիք ։ Եւ ։ ։ չէ թէ ։ աս աշխարհիս պոռնիկներուն հետ , կամ ագահներուն հետ , կամ յափշտակողներուն հետ , կամ կռապաշտներուն հետ . հապա թէ չէ՝ ։ պէտք էր որ դուք
11 աշխարհէս դուրս ելլէիք ։ Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ , ։ ։ ։ թէ որ մէկը եղբայր ըսուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ , կամ ագահ , կամ կռապաշտ , կամ նախատող , կամ գինով , կամ յափշտակող , անանկին հետ հաց
12 ալ չուտել ։ Վասն զի ինչ պէտք է ինձի դուրսիններն ալ դատել . ։ չէ՞ որ դուք ներսիններ-
13 րը կը դատէք . Իսկ դուրսիններըը Աստուած պիտի դատէ . ։ ։ ։ ։ Չարը ձեր մէջէն վերցուցէք ։

ԳԼ · Զ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ պէտք չէ որ իրենց եղբայրները Նեղէն՝ դատի կանչելով , 6 մանաւանդ անհաւատներուն առջեւ . 9 թէ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր . 15 թէ մեր մարմինները Քրիստոսի անդամներ են , 19 և Սուրբ Հոգիին տաճարները , 16 ուրեմն պէտք չէ որ զանոնք պղծենք ։

1 Ձեզմէ մէկը՝ թէ որ մէկ բան մը ունենայ իր ընկերին հետ , կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւ դատուիլ , ու չէ թէ սուրբերուն
2 առջեւ ։ ։ Չէ՞ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դատեն աշխարհը . ու թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի , ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չնչին
3 դատեր ։ ։ ։ Չէ՞ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք . ո՛ւր կը մնան հապա աշխարհային
4 բաները ։ Ուրեմն թէ որ ձեր մէջը աշխարհային դատեր ունիք , եկեղեցիին անարգները ձեզի դատաւոր
5 դրէք ։ Ձեզ ամչցընելու համար կը զրուցեմ . այնչափ եղաւ որ ձեր մէջը մէկ իմաստուն մը չկայ , որ կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել
6 իր եղբայրներուն մէջ . Հապա եղբայր եղբօրը հետ դատի կը մտնէ , ան ալ անհաւատներուն առջեւը ։
7 Արդարև բոլորովին յանցանք մըն է աս ձեր մէջը , որ իրարու հետ դատեր ունիք . ։ Ինչո՞ւ մանաւանդ դուք անիրաւութիւն չէք կրեր . ինչո՞ւ մանաւանդ դուք զրկանք
8 չէք քաշեր ։ Հապա դուք անիրաւութիւն ու զրկանք կ'ընէք ,
9 և ան ալ եղբայրներուն ։ Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն . մի՛ խաբուիք , ոչ պոռնիկ-

Ցամք Տեառն 59

։ Ցես ՝ Ներ 2 , 7 ։ բԿոր · գ · 14 ։ եփես . ե . 11 ։ բԹես . գ · 14 ։
՝ Գլ · ա · 20 ։
՞ Գլ · ժ · 27 ։
՟ Ցօհ . ժէ . 15 ։ աՑօհ . ե . 19 ։
ՠ Մաա . ժբ . 17 ։ Հով . ժգ · 17 ։ բ Թես . գ · 6 · 14 ։ բ Ցօհ . 10 ։
ա Գաղ . բ · 12 ։
՚ Մար . գ · 11 ։ Կող . գ · 5 ։ ա Թես . գ · 11 ։ աՏիմ . գ · 7 ։
՛ Գլ · գ · 1 · 2 · 3 · 4 ։
՜ բՕր . ժգ · 5 ։ ժէ . 7 ։ խա . 21 ։ իր · 21 · 22 · 24 ։

— Ցադ . խԹ . 14 · Դան . է . 22 ։ Մաա . ժԹ . 28 ։ Ղու . իբ · 30 ։ Ցայտ . բ · 26 ։ գ · 21 · ի · 4 ։
։ բԳաա . բ . 4 ։ Ցուդ . 6 ։
։ Գլ . ե . 12 ։

։ Ցես . ժբ . 2 ։ Գլ . ա . 20 ։ Գաղ . գ · 19 ։ Փիլիմ . 10 ։ Ցակ . ա . 18 ։ Գլ . ժա . 1 ։ Փիլ . գ · 17 ։ ա Թես . ա . 6 ։ բ Թես . գ · 9 ։
՝ Գոր . ժԹ . 22 ։ Գլ . ժգ . 10 ։ Փիլ . բ . 19 ։ ա Թես . գ · 2 ։
՞ Ցես . ժԹ . 2 ։ բ Տիմ . ա . 2 ։
՟ Գլ . ժա . 2 ։
ՠ Գլ . ժգ . 33 ։
ա Գլ . է . 17 ։
՚ Գլ . ե . 2 ։
՛ Գոր . ժԹ . 21 ։ Գլ . ժգ . 5 ։ բ Կոր . ա . 15 · 23 ։
՜ Գոր . ժբ . 21 ։ Հով . ժե . 32 ։ Երր . գ · 3 ։ Ցակ . գ · 15 ։
։ Գլ . բ . 4 ։ ա Թես . ա . 5 ։
։ բ Կոր . ժ . 2 ։ ժգ . 10 ։

՝ Ո՞չ . յունարէն .
՞ Ղե . ժբ . 8 ։ Օր . իր . 30 ։ իէ . 20 ։
՟ բԿոր . է . 12 ։
ՠ Գլ . գ · 18 ։
ա բ Կոր . է . 7 · 10 ։
՚ Կող . բ . 2 ։
՛ Մաա . ժգ . 19 ։ ժբ . 18 ։ Ցօհ . ի . 23 ։ բ Կոր . բ . 10 ։ ժգ . 3 · 10 ։
՜ Գոր . իգ . 18 ։
։ Ցոր . բ . 6 ։ Ցաղ . ե . 9 ։ Ցակ . գ · 16 ։
։ Գլ . ժե . 33 ։ Գաղ . է . 9 ։ բՏիմ . բ . 17 ։
։ Եա . ժգ . 7 ։ Ցօհ . ա . 29 ։ Գլ . ժե . 3 ։ ա Պետ . ա . 19 ։ Ցայտ . է . 6 · 12 ։
։ Ցօհ . ժԹ . 14 ։
։ Եզ . ժբ . 15 ։ ժգ . 6 ։
։ բՕր . ժգ . 3 ։
։ Մաա . ժգ . 6 · 12 ։ Մար . բ . 15 ։ Ղու . ժբ . 1 ։

Ցամք Տեառն 59

ՂԳԼ. Ժե.50։ Գաղ. ե. 21։ Եփես. ե.5։ ա Տիմ. ա. 9։ Երր. Ժբ. 14։ Ժգ. 4։ Ցայտ. իբ. 15։

Ե Գլ. Ժբ. 2։ Եփես. բ. 2։ գ. 22։ ե. 8։ Կող. գ. 7։ Տիտ. գ. 3։

ԸԳԼ. ա. 30։ Երր. Ժ. 22։

ԹԳԼ. Ժ. 23։

Ի Մատ. Ժե. 17։ Հռով. Ժգ.17։ Կող. բ. 22, 23։

Ժ Հռ 15. 19։ 20։ աԹես. գ. 3, 7։

ԼԵփես. ե. 23։

Խ Հռով. գ.5, 8։ բ. 11։ բ Կոր. գ. 14։

Ծ Եփես. ա. 19, 20։

Կ Հռով. Ժբ. 5։ Գլ. Ժբ. 27։ Եփես. գ. 12, 15, 16։ ե. 30։

Հ Նե. բ. 24։ Մատ. Ժե. 5։ Եփես. ե. 31։

Յ Ծն. Ժե.21, 22, 23։ Եփես. գ. 4։ ե. 30։

ՂՀռով. գ.12, 13։ Երր. Ժգ. 4։

Ի Հռով. ա. 24։ աԹես. գ. 4։

Ճ Գլ. գ.16։ բ Կոր. գ. 16։

Յ Հռով. Ժգ. 7, 8։

Ն Գոր. ի. 28։ Գլ. է. 23։ Գաղ. գ. 13։ Երր. թ. 12։ ա Պետ. ա. 18, 19։ բ Պետ. բ. 1։ Ցայտ. ե. 9։

— Հր 8, 26։

Բ Եղ. իա. 10։ ԱՊետ. գ.7։

Նները՝ Ղոչ կռապաշտները՝ ոչ շը-
10 նացողները՝ Ո՛չ իգացեալները՝ ոչ արուագէտները՝ ոչ գողերը՝ ոչ ագահները՝ ոչ գինովները՝ ոչ նախատողները՝ — ոչ յափշտակողները՝ Աստուծոյ թագաւորութիւ-
11 նը պիտի չժառանգեն։ Ե՛ւ դուք մէկ քանիներդ անանկներ էիք. Բայց լուացուեցաք, բայց սրբուեցաք, բայց արդարացաք Տէր Յիսուսի անունովը, ու մեր Աստուծոյ Հոգիովը։

12 Ամէն բան ինձի օրինաւոր է, բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինձի օրինաւոր է, բայց ես մէկ բանի մը իշխանութեան
13 տակ պիտի չըլլամ։ Կերակուրները փորին համար է, փորն ալ կերակուրներուն. բայց Աստուած ալ՝ անոնք ալ պիտի խափանէ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, Հապա Տէրոջը, Ու Տէրը՝ մար-
14 մինին համար։ Ե՛ւ Աստուած զՏէրը յարուց, մեզ ալ պիտի յա-
15 րուցանէ իր զօրութիւնովը։ Չէք գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներն են. ուստի Քրիստոսի անդամները առնելով՝ պոռնիկի անդամնե՞ր ընեմ. քա՛ լեցի։
16 Չէք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի կը մօտենայ, մէ՛կ մարմին կ'ըլլայ. Հարցը Էյէ՛ս կ'ըսէ. Երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
17 Իսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայ,
18 մէ՛կ հոգի կ'ըլլայ։ Պոռնկութենէն փախէք. ամէն մեղք որ մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս է. բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մարմինին դէմ կը մեղանչէ։
19 Չէք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին՝ որ ձեր մէջն է, որ անիկայ Աստուծմէ ունիք. Ու դուք ձեր անձին չէբը
20 չէք. Քանզի գնով ծախու առնուեցաք. ուստի փառաւորեցէ՛ք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու հոգիներուն մէջը, որ Աստուծոյ են։

ԳԼ. Է

1 Ա՛ռաքեալը կը խօսի ամուսնութեան վրայով, 4 ցուցնելով թէ ան մէկ զարման մըն է պոռնկութեան դէմ. 10 Թէ ամուսնութեան կապը պէտք չէ որ դիւրաւ լուծուի. 18 Թէ ամէն մարդ պարտի գոհ ըլլալ իր վիճակին. 25 Թէ կուսութիւնը ինչ դիտաւորութեամբ կընայ պահուիլ, 35 և թէ ինչ պատճառով կրնանք ամուսնանալ՝ կամ անկէ ետ կենալ։

1 Արդ՝ ան բաներուն համար որ դուք ինձի գրեցիք, — աղէկ է մար-
2 դուս՝ որ կնկան չմօտենայ։ Բայց պոռնկութիւնը որ՛ է՛ն՛ը՛ — համար ամէն մարդ իր կնիկը ունենայ, ու ամէն կնիկ իր էրիկը թող
3 ունենայ։ Էրիկը իր կնկանը թող
4 պարտքը վճարէ, նոյնպէս կնիկն ալ իր էրկանը։ Կնիկը իր մարմինին չիշխեր, հապա էրիկը. ա-
5 նանկ ալ էրիկը իր մարմինին չիշխեր, հապա կնիկը։ Մէկզմէկ մի՛ զրկէք, եթէ ոչ միաբանութեամբ ատեն մը՝ աղօթքի պարապելու համար, ու նորէն իրարու դարձէ՛ք, Որ Սատանան ձեզ չփորձէ ձեր անժուժկալութեանը
6 համար։ Ան կը զրուցեմ թոյլ տալով, և չէ թէ հրամայելով։
7 Ուզէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլլային. բայց ամէն մէկը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ, մէկը ասանկ՝ ու մէկալը անանկ։
8 Բայց չամուսնացածներուն ու որբևարիներուն կ'ըսեմ. Ընդհէկ է անոնց՝ թէ որ ինծի պէս կենան։
9 Հապա թէ որ ժուժկալութիւն չունին, թող ամուսնանան. Ինչու որ աղէկ է ամուսնանալը քան թէ
10 բորբոքիլը։ Բայց ամուսնացածներուն կը պատուիրեմ՝ Էչէ՛ թէ ես, հապա Տէրը, Որ կնիկը էրկանը
11 կէն չզատուի, (Իսկ թէ որ զատուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ, կամ իր էրկանը հետ հաշտուի,) ու էրիկը իր կնիկը թող
12 չձգէ։ Բայց ուրիշներուն ես կ'ըսեմ՝ Էչէ՛ թէ Տէրը. Թէ որ մէկ եղբայր մը անհաւատ կնիկ ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը, թող չձգէ զանի-
13 կայ։ Ե՛ւ կնիկ մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը՝ թող
14 չձգէ զանիկայ։ Ինչու որ անհաւատ էրիկը սրբուած է կնիկովը, և անհաւատ կնիկը սրբուած է էրիկովը. Հապա թէ ոչ՝ ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային. բայց
15 հիմա սուրբ են։ Իսկ թէ որ անհաւատը զատուի, թող զատուի. եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ պարագաներու մէջ գերի չէ. Հապա Աստուած խաղաղու-
16 թեան կանչեց մեզ։ Քանզի ի՞նչ գիտես դուն կընի՛կ՝ Հդուցէ քու էրիկդ պիտի ապրեցընես. կամ դուն ի՞նչ գիտես էրի՛կ՝ Հդուցէ քու
17 կնիկդ պիտի ապրեցընես։ Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց, ամէն մէկը ինչոր որ Աստուած կանչեց, անանկ թող երթայ, Ու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես ասանկ պատուէր կու տամ։
18 Թէ որ թլփատուած մէկը Հ՛ — — կանչուեցաւ, թող նորէն անթլփատ չըլլայ. Թլփատուածներէն մէկը կանչուեցաւ, Հ՛թող
19 չթլփատուի։ Ինչը՛ — որ թլփատութիւնը բան մը չէ, ու անթլ-

Ցամք Տեառն 59

Հ Ցովել. բ. 16։ Ջար. է. 3։ Տես Եզ. Ժե. 15։ ա Թագ. ի. 4. 5։

Տ աԹես. գ. 5։

Ի Հմր 12, 25։ բ Կոր. բ. 8։ Ժա. 17։

ՂՈր. իգ.29։

Ե Գլ. թ. 5։

Ը Մատ. Ժե. 12։ Գլ. Ժբ. 11։

Ի Հմր 1, 26։

Ա ա Տիմ. ե. 14։

Ի Տես Հմր 12, 25. 40։

ԼՄաղ. բ.14, 16։ Մատ. ե.32։ Ժե.6, 9։ Մար. Ժ. 11.12։ Ղուկ. Ժգ. 18։

Ի Հմր 6։

Հ Հռով. Ժբ. 18։ Ժգ.19։ Գլ. Ժգ.33։ Երր. Ժբ.14։ Հա Պետ. գ. 1։

Յ Գլ. գ. 17։ բ Կոր. Ժ. 25։

ՂԳոր. Ժե. 1. 5.19.24.28։ Գաղ. ե. 2։ Գաղ. ե. 6։ գ. 15։

Յամի Տեառն 59

փաստութիւնը բան մը չէ . / հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն
20 պահպանութիւնը ՚ե՚ է : Բայց ա-
մէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , թող անոր մէջը կենայ ,
21 Ծառայ կանչուեցար , հոգ չըլլայ
քեզի . բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ , ան ընտրէ : Վասն զի ան
ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է ,
/ Տէրոջը ազատացեալն է անիկայ .
Նոյնպէս ալ ան ազատ որ կան-
չուած է , ՚ Քրիստոսի ծառան է :
23 Դուք գնով ծախու առնուեցաք ,
24 մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք : ՚Ե՛ղ-
բայրներ՝ ամէն մէկը ինչ [illegible]
մէջ որ կանչուեցաւ , թող անոր
մէջը կենայ Աստուծոյ առջևը :
25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջ-
մէն հրաման մը չունիմ , միայն թէ
Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու
Հոգորմութիւն գտածի մը պէս խր-
26 րատ կու տամ : Ուրեմն ես կը սե-
պեմ որ ասիկայ աղէկ է հիմակուան
նեղութեանը համար , [illegible] ա-
ղէկ է մարդուս որ ասանկ ըլլայ :
27 Կապուած ես կնկան , մի՛ փնտռեր
արձակուիլ . արձակուած ես կնի-
28 կէ , մի՛ փնտռեր կնիկ : Իսկ թէ որ
ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր . և թէ
որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց .
բայց անանկները մարմնոյ նեղու-
թիւն պիտի ունենան . սակայն ես
29 ձեզի կը խնայեմ : ՚Բայց աս կ'ը-
սեմ եղբայրներ , որ ժամանակը
կարճցած է . ալ անոնք որ կնիկ
ունին , անանկ ըլլան որպէս թէ
30 չունին . Եւ անոնք որ կու լան , որ-
պէս թէ չեն լար . ու անոնք որ կը
խնդան , որպէս թէ չեն խնդար .
և անոնք որ ծախու կ'առնեն , որ-
31 պէս թէ [illegible] չունին . Եւ անոնք
որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս
թէ Հզէզ կերպով չեն գործածեր .
՚ինչու որ աս աշխարհիս վայելուչ-
32 թիւնը կ'անցնի : Բայց ես կ'ու-
զեմ որ դուք անհոգ ըլլաք . ՚Ո՛վ
որ չամուսնացած մարդը Տէրոջը
բաները կը հոգայ , թէ ինչպէս Տէ-
33 րոջը հաճելի ըլլայ . Իսկ ամուսնա-
ցածը աշխարհիս բաները կը հոգայ ,
34 թէ ինտոր իր կնկանը հաճելի ըլլայ :
Եւ ամուսնացած կնիկը՝ ու կոյսը
կը տարբերին իրարմէ . ՚ինչու որ
կոյսը Տէրոջը բաները կը հոգայ , որ
ինքը սուրբ ըլլայ հոգւով ու մարմ-
նով . իսկ ամուսնացած կնիկը աշ-
խարհիս բաները կը հոգայ , թէ ին-
35 տոր իր էրկանը հաճելի ըլլայ : Բայց
աս բանը ձեր օգուտին համար կը
զրուցեմ , չէ թէ ձեր վրայ խեղդ
մը ձգելու , հապա պարկեշտու-
թեան համար՝ ու առանց զրաղա-
նաց Տէրոջը ծառայելու համար :

Յամի Տեառն 59

36 Իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր
կոյսին համար՝ թէ որ չափը անցեր
է , ու պէտք է անանկ ըլլալ , ի՛նչ
որ կ'ուզէ՝ թող ընէ , մեղք չգոր-
37 ծեր . թող ամուսնանան : Բայց
ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը
կենայ , ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ , հապա իր կամքին վրայ իշ-
խանութիւն ունի , ու իր սրտին
մէջ այսպէս որոշեր է՝ որ իր կոյսը
38 պահէ , աղէկ կ'ընէ : ՚Ուստի ան
որ իր [illegible]ը կ'ամուսնացընէ , աղէկ
կ'ընէ . ու ան որ չամուսնացըներ ,
39 աւելի աղէկ կ'ընէ : ՚Կնիկը կա-
պուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր
էրիկը ողջ է . հապա թէ որ իր է-
րիկը մեռնի , ազատ է ամուսնանա-
լու՝ որու որ ուզէ , ՚միայն թէ Տէ-
40 րոջմով : ՚Բայց իմ դատումիս
նայելով աւելի երանելի է՝ թէ որ
անանկ կենայ . ՚և կարծեմ թէ ես
ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ :

ԳԼ . Ը

1 Կուռքերուն զոհուած միսէն ես կենալու վրա-
յով : 8 Պէտք չէ որ մեր քրիստոնէական
ազատութիւնը ան կերպովը գործածենք՝ որ
գայթակղութիւն տանք մեր եղբայրներուն ,
11 հապա մեր գիտութիւնը սիրով ածնելու
ենք :

1 [illegible] Բայց կուռց զոհերուն վրայով՝
՚գիտենք որ ամէնքս ալ գի-
տութիւն ունինք . ՚գիտութիւնը
կը հպարտացընէ , բայց սէրը շի-
2 նութիւն կ'ընէ : ՚Եւ թէ որ մէ-
կը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ ,
դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝
3 ինչպէս որ պէտք է գիտնալ : Իսկ
թէ որ մէկը զԱստուած կը սիրէ ,
4 ՚ինքը անկէ ճանչցուած է : Ուս-
տի կուռց զոհուածները ուտելու
վրայով՝ Հգիտենք որ կուռքը ո-
չինչ է աշխարհիս մէջ , և որ մէ-
կէն ՚ի զատ ուրիշ Աստուած մը
5 չկայ : Հ[illegible]ղի թէև ըլլան ալ ա-
նունով աստուածներ՝ թէ երկին-
քը , և թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս
որ կան շատ աստուածներ , ու շատ
6 տէրեր .) ՚Բայց մենք մէկ Աստուած
ունինք Հայրը , ՚ուսկից են ամէն
բաները , և մենք [illegible]ով . ՚ու
մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոս , Նոր
անով են ամէն բաները , ու մենք
7 [illegible]ով : Բայց ամենուն քովը գի-
տութիւն չկայ . և ոմանք կուռքի
վրայով Հիղճմտանք ունենալով՝
մինչև հիմա կ'ուտեն կուռց զոհուա-
ծի պէս , և իրենց խղճմտանքը
որովհետև տկար է՝ ՚կը պղծուի :
8 Սակայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ
առջևը չկեցըներ . քանզի չէ՛ թէ
որ ուտենք՝ կ'աւելնանք , և չէ՛ թէ
9 որ չուտենք՝ կը պակսինք : ՚Բայց
զգոյշ կեցէք , որ չըլլայ թէ աս

Ցամի Տեառն
59

Յհռով. ժգ. 13, 20։

ղԳԼ. ժ. 28, 32։

ՅՀռով. ժգ. 15, 20։

ՃՄատ. իե. 40, 45։

Յհռով. ժգ. 21։ ր Կոր. ժա. 29։

ձէր իշխանութիւնը Յտկարներուն
10 գայթակղութիւն ըլլայ ։ Քանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս, կռատունի մէջ սեղան նստած, չէ՞ որ Հան տկար մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պիտի առնէ կուռց զո-
11 հուածը ուտելու, ՃԵւ քու գիտութեամբդ ան տկար եղբայրը կորսուի, որուն համար որ Քրիստոս
12 մեռաւ։ Ճ Եւ այսպէս եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու անոնց տկար խղճմտանքը վէրաւորելով, Քրիս-
13 տոսի դէմ կը մեղանչէք։ Ուստի Ճեթէ որ կերակուրը կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս, միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չգայթակղեցընեմ։

ԳԼ. Ը

1 Հառաքեալը կը ցուցընէ թէ ինքը ազատ է, 7 և թէ աւետարանի պաշտօնեաները աւետարանէն պիտի ապրին. 15 սակայն ինքը կամաւ հրաժարած է, 18 որ անոնց ծանրութիւն մը չըլլայ, 22 կամ որ և իցէ մէկուն գայթակղութիւն չտայ՝ անտարբեր բաներու մէջ։ 24 Մեր կեանքը ասպարէզի մը կը նմանի։

— Գոր. թ. 15, ժգ. 2։ իզ. 17։ ր Կոր. ժբ. 12։ Գաղ. բ. 7, 8։ ա Տիմ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։

1 Ո՞չ որ ես ազատ եմ. — չէ՞ որ ես առաքեալ եմ. Ք չէ՞ որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսը — ըՎը տեսայ. Ք չէ՞ որ դուք էք իմ գործս Տէրո-
2 մով։ Թէպէտ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ, բայց անտարակոյս ձեզի եմ. Ք ինչու որ իմ առաքելութեանս կնիքը դուք էք
3 Տէրոջմով։ Իմ պատասխանս անոնց
4 որ զիս կը քննեն՝ աս է. Ք Միթէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք ու-
5 տելու ու խմելու։ Միթէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք քրիս-տո-վ քոյր եղող կնիկ մը մեր հետը պտըտցընելու, ինչպէս որ ուրիշ առաքեալները, Հու Տէրոջը եղբայրները, Ք ու Կեփասը Ո՞ընէ։
6 Միթէ ես ու Բառնաբասը միայն Ըիշխանութիւն չունինք չգործելու։
7 Ք Ո՞վ իր ապրուստովը զինուորութիւն կ՚ընէ. Ք ո՞վ այգի կը տնկէ, ու անոր պտուղէն չուտեր. Ք ո՞վ ոչխարներ կ՚արածէ, ու ոչխարնե-
8 րուն կաթէն չուտեր։ Միթէ մարդկօրէ՞ն կը զրուցեմ աս բաները, կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյ-
9 նը կը զրուցէ։ Քանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն ալ գրուած է, Լ Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապես։ Միթէ եզերո՞ւն համար
10 Աստուծոյ հոգն էր. Ձէ՞ ո՛ր մանաւանդ մեզի համար կ՚ըսէ. վասն զի մեզի համար գրուեցաւ. Ք որովհետև ան՝ որ կը հերկէ պէտք է որ յուսով հերկէ, և ան որ ցորենը կը ծեծէ՝ պէտք է որ վայելելու յուսով
11 ըՆէ։ Ք Թէ որ մենք ձեզի հոգևոր բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան մըն է՝ թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր
12 բաներ ջնձնք։ Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ աս իշխանութիւնը ունին, չէ՞ որ ալ աւելի մենք. Ւբայց մենք աս իշխանութիւնը չգործածեցինք. Հապա ամէն բանի կը համբերենք, Հոր Քրիստոսի աւետարանին ար-
13 գելք մը չըլլանք։ Ք Չէ՞ք գիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ՚ուտեն. — անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են, սեղա-
14 նէն բաժին կ՚առնեն։ ԸԱնոնկ ալ Ցէրը հրաման տուաւ, Ճոր աւետարանը քարոզողները աւետարանէն
15 ապրին։ Ճ Բայց ես աս բաներուն մէկը չգործածեցի, ոչ ալ ատ բաները գրեցի՝ որ ինծի ասանկ ըլլայ. Ք քանզի աւելի աղէկ է ինծի որ մեռնիմ, քան թէ մէկը իմ պար-
16 ծանքս պարապ հանէ։ Վասն զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ, ինծի պարծանք մը չկայ. Ե ինչու որ իմ վրաս հարկ մըն է. մանաւանդ վայ է ինծի՝ թէ որ աւետարանը
17 չքարոզեմ։ Ինչու որ եթէ ասիկայ կամաւ ընեմ, Լ վարձք կ՚ունենամ. իսկ եթէ ակամայ, — ե ինծի յանձնուած տնտեսութիւն մըն է։
18 Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ՚ըլլայ ինծի. — Ո՛ըպէս Նոր քարոզելու ատենս՝ Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ, Ղ որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ իշխանութիւնս գէշ կերպով
19 գործածեմ։ Լ Քանզի թէև ես ամենէն ազատ էի, — իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի, Ճ որ շատերը շահիմ։
20 Լ Հրեաներուն հետ Հրեայի պէս
21 եղայ՝ որ Հրեաները շահիմ. Օրէնքի տակ եղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես օրէնքի տակ էի,) որ օրէնքի տակ եղողներն — Լ շահիմ. Ղ օրէնքի տակ չեղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ, (ըչէ թէ ես Աստուծմէ օրէնք չունէի, հապա Քրիստոսի օրէնքին տակն էի.) որ
22 օրէնք չունեցողներն — Լ շահիմ. Ե Ցկարներուն հետ տկարի պէս եղայ, որ տկարները շահիմ. Ճ ամենուն հետ ամէն բան եղայ, Ք որ ըլլայ թէ մէկ քանիները ապրեցընեմ։
23 Եւ ասիկայ աւետարանին համար կ՚ընեմ, որ անոր կցորդ ըլլամ։
24 Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ վազողները՝ իրաւ կը վազեն ամէնը, բայց մէկը կ՚առնէ մրցանակը. Ճ ա-
25 նանկ վազեցէք որ հասնիք։ Ճեւ ամէն ով որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ չափաւորութիւն կը պահէ. անոնք եղծանելի պսակը առնելու համար, Հու մենք՝ անեղ-

Ցամի Տեառն
59

Յհռով. ժգ. 27, Գաղ. գ. 6։

ՃԳոր. ի. 33, Հմր 15, 18, ր Կոր. ժա. 7, 9, ժբ. 13, աԹես. բ. 6։

Հբ Կոր. ժա. 12։

ՅՂՒ. գ. 16, 26, է. 6, ՃԹես. ե. 9, 10, ժբ. 8—20, ՃՕր. ժ. 9, ժբ. 1։

ղՄատ. ժ. 10, Ղու. ժ. 7։

ՃԳաղ. գ. 6, ի Տիմ. է. 17։

Յհմր 12, Գոր. ժբ. 3, ի. 34, ԳԼ. գ. 12, ա Թես. բ. 9, բ Թես. գ. 8։

յբ Կոր. ժա. 10։

Նհռով. ա. 14։

ղԳԼ. գ. 8, 14։

— ԳԼ. գ. 1, Գաղ. բ. 7, Փիլ. ա. 16, Կող. ա. 25։

ղԳԼ. ժ. 33, ր Կոր. գ. 5, ժա. 7։

ՂԳԼ. է. 31։

Ղ Հմր 1։

— Գաղ. է. 13։

— Մատ. ժբ. 15, ա Պետ. գ. 1։

Ճ Գոր. ժգ. 3, ժբ. 18, իա. 23, ՃԵ։

— Հռով. բ. 12, 14։

բ ԳԼ. է. 22։

Յհռով. ժե. 1, ր Կոր. ժա. 29։

— ԳԼ. ժ. 33։

Ֆհռով. ժա. 14, ԳԼ. է. 16։

ՃԳաղ. բ. 2։ է. 7, Փիլ. բ. 16, գ. 14, բ Տիմ. գ. 7։ Եբր. ժբ. 1։ Եփես. գ. 12։ ա Տիմ. գ. 12, բ Տիմ. բ. 5։ գ. 7։

Ֆբ Տիմ. գ. 8։ Ցակ. ա. 12, ա Պետ. ա. 4։ է. 4։ Ցայտ. բ. 10։ գ. 11։

Ցամք Տեառն 59

– ը Տիմ. ը. 5։
բ Հռով. ը. 13։ Կող. գ. 5։
ի Հռով. ը. 18. 19։
ր Երեմ. գ. 3։ ը Կոր. ժգ. 5. 6։

– Եւ. ժգ. 21։ Ի. 34։ Թուա. Թ. 18։ ժգ. 14։ ը Օր. ա. 33։ Նէեմ. Թ. 12. 19։ Սաղ. Ը. 14։ Ճն. 39։

բ Եւ. ժգ. 22։ Թուա. լգ. 8։ Ցնո. գ. 23։ Սաղ. Ը. 13։
ի Եւ. ժգ. 15. 35։ Նէեմ. Թ. 15. 20։ Սաղ. Ը. 24։
ր Եւ. ժէ. 6։ Թուա. ի. 11։ Սաղ. Ը. 15։ ը Օր. Թ. 21։ Սաղ. Ճե. 41։
ի Թուա. ժգ. 29. 32. 35։ Իզ. 64. 65։ Սաղ. Ճգ. 26։ Երր. գ. 17։ Ցուդ. 5։
ջ Թուա. ժա. 4. 33. 34։ Սաղ. Ճգ. 14։
ի Հմր. 14։
ը Եւ. լը. 6։ ի Գւ. գ. 18։ Ցայտ. ը. 14։ ի Թուա. իե. 1. 9։ Սաղ. Ճգ. 29։
ի Եւ. ժէ. 2. 7։ Թուա. իա. 5։ ը Օր. գ. 16։ Սաղ. Ը. 18. 56։ գէ. 9։ Ճգ. 14։
ջ Թուա. իա. 6։
ի Եւ. ժգ. 2։ ժէ. 2։ Թուա. ժգ. 2. 29։ ժգ. 41։
ձ Եւ. ժը. 23։ բ Թագ. իգ. 16։ ա Պտ. իա. 15։
ի Թուա. ժգ. 37։ ժգ. 49։ Հգէ. է. 29։ Փիլ. գ. 5։ Երր. ժ. 25. 37։ ա Ցովհ. ը. 18։
ն Հռով. ժե. 4։ Գւ Թ. 10։ ջ Հռով. ժա. 20։
ճ Գւ. ա. 9։ ի Սաղ. Ճիե. 3։ ը Պետ. ը. 9։ ի Երեմ. իթ. 11։

26 ծանելին ։ Ուստի ևս անանկ կը վազեմ , – չէ թէ որպէս թէ անըտուգութեամբ . ևս անանկ բռնամարտութիւն կ'ընեմ , չէ թէ որ–
27 պէս թէ հովը ծեծելով . բ Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ՝ ի ու կը նուաճեմ , որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս ետև ես ինքս խոտելի դառնում ։

ԳԼ . Ժ

1 Հրէից եղած բաները մեզի օրինակներ էին ։ 14 Կռապաշտութենէ փախչելու ենք ։ 21 Պէտք չէ որ Տէրոջը սեղանը դևերու սեղան բնենք ։ 24 Զգոյշ կենանք որ անառաքրեր բաներու մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղութիւն չտանք ։

1 Ոեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք Ե՛ղբայրներ , – որ մեր հայրերը
2 ամէնքն ալ ամպին տակն էին . բ Ու ամէնքն ալ ծովէն անցան , և ամէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան
3 ամպին ու ծովին մէջը . ե Ու ամէնքն ալ նոյն հոգևոր կերակուրը կերան .
4 ը Ու ամէնքն ալ նոյն հոգևոր խմելիքը խմեցին . ինչու որ կը խմէին ան հոգևոր վէմէն՝ որ անոնց հետը կ'երթար . ու ան վէմը Քրիստոս
5 էր ։ Բայց չէ թէ անոնցմէ շատերուն հաւնեցաւ Աստուած . Ի՛նչու որ անապատին մէջ փռուած
6 ինկան ։ Ու ան բաները մեզի օրինակ եղան , որ չար բաներու ցանկացող չըլլանք . Ինչպէս որ անոնք
7 ցանկացան ։ Ո՛չ ալ կռապաշտ ըլլաք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք . ինչպէս որ գրուած է . Ժողովուրդը նստաւ ուտելու ու խմելու , ու ե–
8 լան խաղալու ։ Ե՛ւ պոռնկութիւն չընենք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան , ժ ու մէկ օրուան մէջ քսանուերկու հազար հոգի ինկան ։
9 Եւ Քրիստոսը չփորձենք , ի՛նչպէս որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին , և ու
10 օձերէն ջարդուեցան ։ Եւ տրտտունջ չընէք , ի՛նչպէս որ անոնցմէ ոմանք տրտտունջ ըրին , ժ ու սատա–
11 կիչէն կ'ջարդուեցան ։ Բայց ասոնք ամէն բաները իրրև օրինակ կը պատահէր անոնց . Հ՛իսկ մեզի որոնց դարերուն վերջը հասաւ , ի խրատ
12 ը լլալու համար գրուեցաւ ։ Ընդունի՛ն որ կը սեպէ թէ հաստատուն կեցած է , թող զգուշանայ , որ
13 չըլլայ թէ ի՛նայ ։ Զեզի մարդկային փորձութենէ՝ ի զատ՝ ուրիշ չէ պատահած . ե Բայց Աստուած հաւատարիմ է , ո՛ր ձեզ պիտի չթողու ձեր կարողութենէն աւելի փորձուելու . ո Հապա փորձութեան հետ ազատութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ , որ կարող ըլլաք համբերելու ։

14 Ընոր համար իմ սիրելիներս՝
15 ի կռապաշտութենէ փախէք ։ Ը՛ր պես թէ իմաստուններու հետ կը խօսիմ . դուք դատեցէք ինչ որ կը
16 գրուցեմ ։ ը Օրհնութեան գաւաթը՝ որ մենք կ'օրհնենք , չէ՞ որ Քրիստոսի արեանը հաղորդութիւն է . Հացը՝ որ մենք կը կոտրենք , չէ՞ որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդու–
17 թիւն է . ի Ինչու որ մենք շատերնիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք . վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն
18 կը վայելենք ։ Ընայեցէք մարմնաւոր Իսրայէլը . – չէ՞ որ ան զոհուածները սեղանին հաղորդ
19 են ։ Ուրեմն ի՛նչ կ'ըսեմ , Հէթ կուռքը բան մըն է , կամ թէ
20 կռոց զոհուածը բան մըն է ։ Բայց – ի՛ – չէ՛ թէ ան բաները որ – հեթանոսները զոհ կ'ընեն , դևերուն կը զոհեն , ու չէ թէ Աստուծոյ . ու չեմ ուզեր որ դուք դևերուն հաղորդ ըլլաք . ե Չէք կրնար խմել Տէրոջը գաւաթը՝ ու դևերուն գա–
21 ւաթը . Չէք կրնար վայելել Տէրոջը սեղանէն , ու դևերուն սեղա–
22 նէն ։ – Նախանձի՛ գրգռենք Տէրը , ի միթէ մենք անկէ զօրաւո՛ր ենք ։
23 ժ Ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան շինութիւն կ'ը–
24 նէ ։ ի Ձըլլայ որ մէկը փո՛յ իր անձին օգո՛ւտը փնտռէ , հապա իր ըն–
25 կերին ը ։ ի Ամէն ինչ որ սպանդանոցին մէջը կը ծախուի՝ կերէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք խղճմտանքի
26 համար . – Ինչու որ երկիրը իր լրու–
27 թեամբը Տէրոջն է , Եւ թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ հրաւիրէ , և ուզէք երթալ , Ամէն ինչ որ առջևնիդ դրուի՝ կերէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք
28 խղճմտանքի համար ։ Հապա թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ՝ Ասիկայ կուռքի զոհուած է , ի՛ – ո՛ւ – ր–ի–ն համար՝ որ յայտնի իմացուց , ու խղճմտանքի համար մի՛ ուտէք .
29 Սակայն խղճմտանք կ'ըսեմ՝ չէ թէ ձերը , հապա ընկերինը ։ Բայց ինչու՞ իմ ազատութիւնս պիտի դատուի ուրիշին խղճմտանքէն .
30 թէ որ ես շնորհքով կը վայելեմ , ինչու՞ հայհոյուիմ , Ե՛որուն համար
31 որ կը գոհանամ ։ Ընդրդ՝ թէ ու–տէք թէ խմէք՝ և թէ ինչ գործ որ ընէք , ամէն բան Աստուծոյ փառ–
32 քին համար ըրէք ։ Գայթակղութեան պատճառ մի՛ ըլլաք , ո՛չ Հրէաներուն , ո՛չ * հեթանոսներուն
33 ևս ո՛չ Աստուծոյ եկեղեցիին . Ի՛նչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ'ըլլամ , ժ ու չեմ

Ցամք Տեառն 59

Ն Հմր 7 ։ ՚Բ Կոր. գ. 17։ ա Ցով. ե. 21։ Ղւկ. ե. 1։
– Մատ. իգ. 26. 27. 28։ Ղ Գոր. բ. 42. 46։ Գւ. ժա. 23. 24։
– Հռով. ժբ. 5։ Գւ. ժբ. 27։

Ը Հռով. գ. 1։ Թ. 3. 5։ բ Կոր. ժա. 18։
– Հռով. գ. 12։ Գաղ. գ. 16։
– Դէ. գ. 3։ է. 15։
Ի Գւ. ը. 4։
– Դէ. ժէ. 7։ բ Օր. լբ. 17։ Սաղ. Ճգ. 37։ Ցայտ. Թ. 20։
բ Կոր. գ. 15. 16։
ի բ Օր. լբ. 38։
– բ Օր. լբ. 21։
ի Եզեկ. իբ. 14։
ի Գւ. գ. 12։

ի Հռով. ժե. 1. 2։ Հմր 33։ Գւ. ժգ. 5։ Փիլ. բ. 4. 21։
ի ա Տիմ. գ. 4։

– Եւ. ժԹ. 5։ բ Օր. ժ. 14։ Սաղ. իգ. 1։ ծ. 12։ Հմր 28։
ը Ղեւ. ժ. 7։

ի Գւ. ը. 10։ 12։
ր Հռով. ժգ. 16։
ի Հռով. ժգ. 6։ ա Տիմ. գ. 3. 4։
Ը Կող. գ. 17։ ագ Պետ. գ. 11։
ի Հռով. ժգ. 13։ Գւ. ը. 13։ բ Կոր. գ. 3։
* Ցուն. Ցայտ. ը Գոր. ի. 38։ Գւ. ժա. 22։ ա Տիմ. գ. 5։
ի Հռով. ժե. 2։ Գւ. Թ. 19. 22։
ի Հմր 24։

Ցամի Տեառն 59

փնտռեր իմ անձիս օգուտը, հապա շատերունը՝ որ փրկուին։

ԳԼ. ԺԱ

4 Պօղոս կը յանդիմանէ Կորնթացիները՝ որ իրենց հոգեւոր ժողովներուն մէջ՝ երիկ մարդիկ գլուխնին դաց ազօթք կ՚ընէին. 6 և կիներուն բաց գլխով. 17 և որ ընդհանրապէս իրենց ժողովները չէ թէ ազգին՝ այլ գէշն կ՚ընթայնին. 21 ինչպէս որ իրենց ընթրիքներովը Տէրունական ընթրիքը կ՚անարգէին. 25 Վերջը կը յիշեցնէ անոնց՝ Տէրունական ընթրիքին սահմանադրութիւնը։

1 – Ընծի նմանող եղէք, ինչպէս որ
2 ես ալ Քրիստոսի։ Բրդ՝ ձեզ կը գովեմ՝ եղբայրներ, որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք, ու ա-պրպրածներս կը բռնէք՝ ինտոր որ
3 ես ձեզի աւանդեցի։ Բայց կ՚ուզեմ որ գիտնաք, թէ ամէն երիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է, ու կնկանը գլուխը՝ երիկ մարդը, ևն
4 Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած։ Ամէն երիկ մարդ որ գլուխը դաց ազօթքի կը կայնի, կամ մարգարէութիւն կ՚ընէ, անպատիւ կ՚ընէ
5 իր գլուխը։ Եւ ամէն կնիկ որ գլուխը բաց ազօթքի կը կայնի, կամ մարգարէութիւն կ՚ընէ, անպատիւ կ՚ընէ իր գլուխը. ինչու որ մի և նոյն բան է –ը–ը– որպէս թէ
6 ածիլուած էր։ Վասն զի թէ որ կնիկը չծածկուիր, թող իր մազերն ալ կտրէ. ։ հապա թէ որ ամօթ է կնկան մը իր մազերը կտրել՝ կամ ածիլուիլ, թող ծածկուի։
7 Երիկ մարդու պէտք չէ իր գլուխը ծածկել, ։ ինչու որ Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է. բայց կնիկ-
8 կը է երկանը փառքն է։ Վասն զի չէ թէ երիկ մարդը կնիկէն է,
9 հապա կնիկը՝ երիկ մարդէն։ Ինչու որ երիկ մարդը չստեղծուեցաւ կնկանը համար, հապա կնիկը՝ եր-
10 կանը համար։ ։ Ուստի պատճառով պէտք է որ կնիկը իր գլխուն շուք դնէ՝ ։ հրեշտակներուն համար։
11 Բայց ոչ կնիկը առանց երիկ մարդու կ՚ըլլայ, ու ոչ երիկ մարդը ա-
12 ռանց կնկան՝ Տէրոջմով։ Վասն զի ինչպէս որ կնիկը երիկ մարդէն է, անանկ ալ երիկ մարդը կնկան միջոցով. ։ բայց ամէնը Ա-
13 ստուծմէ։ Դուք ձեզմէ՝ դատեցէք. կը վայլէ՞ կնիկ մարդու գլուխը բաց ազօթքի կայնիլ Ա-
14 ստուծոյ առջևը. Չէ՞ որ բնութիւնն ալ կը սորվեցընէ ձեզի՝ որ երիկ մարդ մը թէ որ երկար մազերով է, իրեն անարգանք է.
15 Բայց կնիկը թէ որ երկար մազերով է, իրեն փառք է. ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են
16 իրեն։ Ուակայն թէ որ մէկը հա-

կառակող ըլլալ կ՚ուզէ, մենք ա-նանկ սովորութիւն չունինք, ։ ոչ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները։
17 Բայց աս պատուիրելով չեմ գովեր. ինչու որ ձեր ժողովները չէ թէ աղէկ՝ հապա գէշ արդիւնք
18 կ՚ունենայ։ Քանզի նախ՝ երբոր մէկտեղ կը ժողովուիք եկեղեցիին մէջ, ։ կը լսեմ որ բաժանումներ կան ձեր մէջը. և բատ մասին կը
19 հաւատամ։ Վասն զի հարկաւ ։ ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ պիտի ըլլան, ։ որ ձեր մէջը
20 եղողը ընտիրները երևնան։ Ուստի դուք որ մէկտեղ կը ժողովուիք, –ի–ի– Տէրունական ընթրիքը ու-
21 տել չէ. Ինչու որ ուտելուատեն ամէն մէկը առաջ իր ընթրիքը կ՚առնէ. ու մէկը անօթի կը մնայ,
22 ու մէկալը կը գինովնայ։ Միթէ ուտելու ու խմելու համար տուն չունի՞ք, ։ կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցի՞ն կ՚անարգէք, ևս ա-մօթով կ՚ընէք չքաւորները. ձեզի ի՞նչ ըսեմ. ձեզ գովե՞մ. աս բանին
23 մէջ չեմ գովեր։ ։ Ինչու որ ես Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ Եթէ Տէր Յիսուս իր մատնուած գիշերը հաց առաւ
24 եւ գոհանալով՝ կտրեց ու բսաւ. Առէք՝ ուկերէք. աս է իմ մարմինս՝ որ ձեզի համար կը կտրուի. ասիկայ ըրէք զիս յիշելու համար։
25 Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետև –ը–ը– ու բսաւ. Ես գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. ասիկայ ըրէք քանի անգամ որ խմելու ըլլաք զիս յիշելու համար։
26 Վասն զի քանի անգամ որ աս հացը ուտէք, ու աս գաւաթը խմէք, Տէրոջը մահը կը պատմէք, –մինչև
27 որ ինքը գայ։ Ուստի ով որ աս հացը ուտէ՝ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանաբար, պարտական պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը։ Ուրեմն Եթող մարդ իր անձը փորձէ՝ ու այսպէս ան հացէն ուտէ, և ան գաւաթէն խմէ։
29 Վասն զի ան որ անարժանաբար կ՚ուտէ ու կը խմէ, իր անձին դատապարտութիւնը կ՚ուտէ ու կը խմէ. ինչու որ Տէրոջը մարմինը
30 չորոշեր։ Ասոր համար ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան, և շատեր ալ կը նինջնեն։
31 Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դատելու ըլլայինք, պիտի չդատուէ-
32 ինք։ Իսկ երբոր կը դատուինք, Տէրոջմէ կը խրատուինք, որ աշխարհի հետ չդատապարտուինք։
33 Ուստի իմ եղբայրներս՝ երբոր մէկտեղ կը ժողովուիք ուտելու,
34 իրարու սպասեցէք։ Իսկ թէ որ

Ցամի Տեառն 59

Գլ. է. 17։ Ժդ. 83։

Ա Մատ. ժբ. 7։ Ղուկ. ժէ. 1։ Գործ. ի. 30։ ա Տիմ. գ. 1։ բ Պետ. բ. 1, 2։

Ե Ղուկ. բ. 35։ ա Ցովհ. բ. 19։ Տես բ Օր. Ժդ. 3։

Ը Պետ. բ. 13։ Ցուդ. 12։

Գլ. Ժ. 32։ Ցակ. բ. 6։

Գլ. Ժե. 3։ Գաղ. ա. 1. 11, 12։

ա Մատ. իգ. 26։ Մարկ. Ժգ. 22։ Ղուկ. իբ. 19։

Ցովհ. ժ. 17։ Գործ. ա. 11։ Գլ. գ. 5։ Ժե. 23։ ա Թես. գ. 15։ բ Թես. ա. 10։ Ցուդ. 14։ Ցայտ. ա. 7։

Թես. Բ. 10, 13։ Ցովհ. զ. 51, 64, 65։ Ժգ. 27։ Գլ. Ժ. 21։ Ը Կոր. Ժգ. 5։ Գաղ. գ. 4։ Հռով. Ժգ. 2։

Ցայգ. իբ. 5։ ա Ցովհ. ա. 9։

բ Պաղ. դդ. 12, 13։ Երբ. Ժբ. 5—11։

ե Հռ 21։

Ցամի Տեառն 59

– Հեր 22 ։
† Գլ. դ. 19 ։
† Գլ. է. 17։
Տիտ. ա. 5։

– Գլ. ժգ. 1, 37 ։
† Գլ. ը. 11։ Եփես. բ. 11։ 12։ ա Թես. ա. 9։ Տիտ. գ. 3 ։ ա Պետ. դ. 3։ † Պաղտ. 5։ † Մար. Բ. 38 ։ աՅովն. գ. 2, 3 ։ † Մատ. ժգ. 17 ։ Յով. ժե. 26 ։ բ Կոր. գ. 5 ։ Հռով. ժբ. 4, ըե ։ Եբր. բ. 4 ։ ապետ. գ. 10 ։ † Եփես. գ. 4 ։ Հռով. ժբ. 6, 7, 8 ։ Եփես. գ. 11 ։ † Եփես. ա. 23 ։ † Հռով. ժբ. 6, 7, 8 ։ Գլ. ժգ. 26 ։ Եփես. գ. 7 ։ ապետ. գ. 10, 11 ։ † Գլ. բ. 6, 7 ։ Գլ. ա. 5 ։ ժգ. 2 ։ բ Կոր. բ. 7 ։ † Մատ. ժե. 19 ։ Գլ. ժգ. 2 ։ բ Կոր. գ. 13 ։ † Մար. ժգ. 18 ։ Յով. ժգ. 14 ։ † Հեր 28, 29 ։ Մար. ժգ. 17 ։ Գաղ. գ. 5 ։ Հռով. ժբ. 6 ։ Գլ. ժգ. 2 ։ ժգ. 1 ։ ըե ։ † Գլ. ժգ. 29 ։ ա Յով. գ. 1 ։ † Գործ. բ. 4 ։ ժ. 46 ։ Գլ. ժգ. 1 ։ † Հռով. ժբ. 6 ։ Գլ. է. 7 ։ բ Կոր. ժ. 13 ։ Եփես. գ. 7 ։ † Յով. գ. 8 ։ Եբր. բ. 4 ։ † Հռով. ժբ. 4, 5 ։ Եփես. գ. 4, 16 ։ † Հեր 27 ։ Գաղ. գ. 16 ։ Հռով. գ. 5 ։ – Գաղ. գ. 28 ։ Եփես բ. 13, 14, 16 ։ Կող. գ. 11 ։ † Յով. գ. 64 ։ է. 37, 38, 39 ։

մէկը անօթի է, – թող չդ տանը մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ դատապարտութեան համար ժողովիք ։
35 † Եւ ուրիշ բաները՝ չեկած ատենս † պիտի պատուիրեմ ։

ԳԼ. Ժ.Բ

1 Հոգեւոր պարգեւները 4 դասազան են ։ 7 բայց ամէնն ալ օգուտի համար են ։ 8 և մի և նոյն վախճանի համար զանազան պարգեւներ տրուած են ։ 12 ինչպէս որ բնական մարմնի մը անդամները ան նոյն մարմինին 16 վայելուչութեանը, 22 ծառայութեանը 26 և օգուտին համար՝ իրարու հետ միացած՝ մէկզմէկու օգնութիւն կ'բնեն, 27 նմանապէս մենք ալ մէկզմէկու ընելու ենք՝ Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինը կազմելու համար ։

1 – Կ՚ուզեմ հոգեւոր դ–ր–ի–ներուն վրայով չեմ ուզեր՝ եղբայրներ,
2 որ չգիտցող ըլլաք ։ Դուք գիտէք, † որ երբ հեթանոս էիք, † մունճ կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս որ կ՚առաջնորդուէիք ։
3 Ուստի – ձեզի կ՚իմացընեմ, † թէ մէկը չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խօսի՝ ու Յիսուսը նզովեալ կանչէ. † և մէկն ալ չկրնար Յիսուսը Տէր կանչել, եթէ ոչ Հոգւով Սրբոյ ։
4 Բայց պարգեւները զանազան են, † բայց նոյն Հոգին ։
5 է ։ Նաև պաշտօնները զանազան
6 են, բայց նոյն Տէրն է ։ Նոյնպէս ներգործութիւնները զանազան են, բայց նոյն Աստուածն է՝ † որ կը ներգործէ ամէնը ամէն բանի մէջ ։
7 † Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը տրուած է՝ օգուտի համար ։
8 Որ † մէկու մը՝ Հոգիով իմաստութեան խօսք տրուած է, ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
9 – – – չափովը ։ † Ուրիշին հաւատք՝ նոյն Հոգիովը ։ † Ուրիշին բժշկութիւններ՝ նոյն Հոգիովը ։
10 † Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ ։ Ուրիշին՝ մարգարէութիւն ։ Ուրիշին՝ հոգւոց ընտրութիւն ։ Ուրիշին զանազան լեզուներ ։ ուրիշին լեզուներու թարգմանութիւն ։ Բայց
11 զայս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ, † և ամէն մէկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ † ինչպէս որ կ՚ուզէ ։
12 Քանզի † ինչպէս որ մարմինը մէկ է՝ ու շատ անդամներ ունի, և ան մարմինին բոլոր անդամները որ շատ են՝ մէկ մարմին են, † նմանակ ալ
13 Քրիստոսը ։ Ինչու որ մենք ամէնքս մէկ Հոգիով մէկ մարմին ըլլալու մկրտուեցանք, – թէ Հրէաներ, թէ հեթանոսներ, թէ ծառաներ, թէ ազատներ, և ամէնքս ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք ։
14 Ինչու որ մարմինը մէկ անդամ մը
15 չէ, հապա շատ ։ Թէ որ ոտքը

Ցամի Տեառն 59

ըսէ. Որովհետեւ ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ թէ անով ան
16 մարմինէն չէ ։ Եւ թէ որ ականջը ըսէ. Որովհետեւ ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ թէ անով ան մար-
17 մինէն չէ ։ Թէ որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ւր պիտի ըլլար. Եթէ որ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար հոտառու-
18 թիւնը ։ Բայց հիմա Աստուած անդամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը մարմինին մէջ, Հեր 28 ։
19 ինչպէս որ ինքը ուզեց ։ Հապա թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար, մարմինը ո՞ւր
20 պիտի ըլլար ։ Բայց հիմա անդամները շատ են, ու մարմինը՝
21 մէկ ։ Չկրնար աչքը ըսել ձեռքին թէ, Դուն ինծի պէտք չես. և ոչ գարձեալ գլուխը ոտքերուն
22 թէ, Ինծի պէտք չէք ։ Մանաւանդ մարմինին ան անդամները՝ որ շատ տկար կ՚երեւնան, աւելի հարկա-
23 ւոր են. Ու մարմինին – – – ը՝ որ շատ անպատիւ ըլլալ կը սեպենք, անոնց վրայ աւելի պատիւ կը դնենք. ու – – – ներ աւելի վա-
24 յելուչ – – – ներուն բան մը պէտք չէ. Բայց Աստուած մարմինը բարեխառնեց, ու պակասութիւն ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ,
25 որպէս զի մարմինին մէջ երկպառակութիւն չըլլայ, հապա անդամները մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ ։ Եւ թէ որ մէկ անդամ նեղութիւն քաշէ, բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետը. և թէ որ փառաւորի մէկ անդամը, բոլոր անդամները կ՚ուրախանան
27 անոր հետը ։ – Ըրդ՝ դուք Քրիստոսի մարմինն էք, – ու մասնաւո-
28 րապէս – – – անդամները ։ Եւ Աստուած եկեղեցիին մէջը դրաւ մէկ քանիները. – նախ՝ առաքեալներ, † երկրորդ՝ մարգարէներ, երրորդ՝ վարդապետներ, † ետքը հրաշքներ, – ետքը բժշկութիւններու պարգեւներ, † օգնութիւններ, † կառավարութիւններ, լեզուներու տեսակ-
29 ներ ։ Միթէ ամէնը առաքեալներ են. միթէ ամէնը մարգարէներ են. միթէ ամէնը վարդապետներ են. միթէ ամէնը հրաշք-
30 ներ են. միթէ ամէնը բժշկութեան պարգեւներ ունին. միթէ ամէնը լեզուներ կը խօսին. միթէ ամէնը թարգմանութիւն կ՚ընեն ։
31 † Բայց դուք նախանձաւոր եղէք ան շնորհքներուն՝ որ լաւագոյն են. և ես՝ ալ աւելի – ճամբայ մը ցուցընեմ ձեզի ։

– Հռով. ժբ. 5 ։ Եփես. ա. 23 ։ դ. 12 ։ է. 23, 30 ։ Կող. ա. 24 ։ – Եփես. է. 30 ։ Հեբ. գ. 11 ։ – Եփես. բ. 20 ։ գ. 5 ։ բ Գոր. ժգ. 1 ։ Հռով. ժբ. 6 ։ † Հեր 10 ։ – Հեր 9 ։ † Թես. ժա. 17 ։ † Հռով. ժբ. 8 ։ ա Տիմ. է. 17 ։ Եբր. ժգ. 17, 24 ։

† Գլ. ժգ. 1 ։ 39 ։

Ցամի Տեառն 59

ԳԼ · ԺԳ

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ ամէն տեսակ պարգեւները 2 ուրիշ ազնիւ և գերազանց բան, առանց սիրոյ ոչինչ են։ 4 Սիրոյ գործունէութիւնները։ 13 և յոյսէն ու հաւատքէն նախամեծար ըլլալը։

1 Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ՝ և սէր չունենամ, ես ձայն տուող պղինձի կամ՝ Ղ– եղայ, կամ շչեցնող ծնծղա–
2 ներու կ– պէս։ –Եւ թէ որ մարգարէութիւն ունենամ, ու հասկընամ ամէն խորհուրդները՝ ու ամէն գիտութիւնը, և թէ որ ունենամ ամէն հաւատքը Բ մինչև լեռները տեղափոխելու, ու սէր չունենամ,
3 ոչինչ եմ։ Դ Եւ թէ որ իմ բոլոր ստացուածքս աղքատներուն կերցընեմ, ու իմ մարմինս այրուելու տամ, և սէր չունենամ, օգուտ մը
4 չեմ ունենար։ Ե Սէրը երկայնամիտ է, քաղցր է. սէրը չնախանձիր. սէրը չդոռոզանար, չհպարտանար,
5 Զ Անվայել վարմունք չունենար, Է իրերը չփնտռեր, բարկութեան չդրգռուիր, չարութիւն չխորհիր,
6 Ը Անիրաւութեան վրայ չհնդար, Թ հապա ճշմարտութեան հնդակից
7 կ՚ըլլայ, Ժ ամէն բանի կը դիմանայ, ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն բանի կը յուսայ, ամէն բանի կը
8 համբերէ։ ԺԱ Սէրը բնաւ չի դադրիր. բայց թէ որ մարգարէութիւններ ըլլան՝ պիտի խափանին, թէ որ լեզուներ՝ պիտի դադրին, թէ որ
9 գիտութիւն՝ պիտի խափանի։ ԺԲ Ինչու որ շատն քիչը գիտենք՝ ու շատն քիչը կը մարգարէանանք.
10 բայց երբոր կատարեալը գայ, ան առենը շատն քիչը պիտի խափա–
11 նի։ ԺԳ Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս կը խօսէի, տղայի պէս կը խորհէի, տղայի պէս համարում ունէի. բայց երբոր այր եղայ, տղայութեան բաները մէկդի ձգեցի։
12 ԺԴ Քանդի հիմա մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը տեսնենք անյայտ կերպով, բայց ան առենը երես առ երես. հիմա շատն քիչ մը տեղեակ եմ, բայց ան առենը ա–
13 նանկ պիտի ճանչնամ՝ ինչպէս որ ճանչցուեցայ։ ԺԵ Ուստի հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր, սա իրերքը. ու սոնց մեծագոյնը սէրն է։

ԳԼ · ԺԴ

1 Պողոս կը գովէ մարգարէութիւն ընելը, 2 և լեզուներ խօսիլն ունկի յարգի կը համարի զանիկայ՝ 6 նուագարանի ձայնը օրինակ բերելով։ 12 կը ցուցընէ թէ երկուքն ալ պէտք է որ եկեղեցիին օգուտին համար ըլլան, 22 որ ան է իրենց ճշմարիտ և սեփհական վախճանը. 26 կը սորվեցընէ թէ անոնց ամէն մէկը ինչպէս պէտք է գործածել։ 34 Կանանց հրաման չկայ եկեղեցիին մէջ խօսելու։

Ցամի Տեառն 59

– ԳԼ · ԺԲ · 31։
Բ Թես. Ա · 5 · 19 · 20։
Ա Կոր · ԺԴ · 25։
Գ Գործ · Բ · 4։
Ե · 46։
Ժ · 9։

1 Սիրոյ ետեւէն գացէք, –ու հոգեւոր պարգեւներուն նախանձաւոր եղէք, Բ մանաւանդ մարգարէու–
2 թիւն ընելու։ Վասն զի ան որ ՕՏՐ լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոց կը խօսի, հապա Աստուծոյ. ինչու որ մէկը չկայ որ իմանայ, բայց անիկայ Հոգիով խոր–
3 հուրդներ կը խօսի։ Սակայն ան որ կը մարգարէանայ, մարդոց կը խօսի՝ շինութիւն ու յորդորանք և
4 մխիթարութիւն ՏԼԸ։ Ան որ ՕՏՐ լեզուով կը խօսի, իր անձին շինութիւն կ՚ընէ. ու ան որ կը մարգարէանայ, եկեղեցիին շինու–
5 թիւն կ՚ընէ։ Կ՚ուզեմ որ դուք ամէնքդ լեզուներ խօսիք, բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն ընէք, ինչու որ ալ աղէկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ, քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի. միայն թէ թարգմանելու ըլլայ, որ եկեղեցին ալ շինութիւն առնէ։
6 Եւ հիմա եղբայրներ՝ թէ որ ես ձեզի դամ լեզուներ խօսելով, ինչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի՝ Ր կամ յայտնութիւնով, կամ գիտութիւնով, կամ մարգարէութիւնով, կամ
7 վարդապետութիւնով։ Եւ ձայն տուող անկենդան բաները անգամ, թէ սրինգ և թէ քնար, եթէ ձայներու զանազանութիւն չընեն, ինչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով
8 կամ քնարով նուագածը։ Ինչու որ եթէ փողն ալ անորոշ ձայն հանէ, ո՞վ պիտի պատրաստուի
9 պատերազմի։ Անանկ ալ դուք՝ թէ որ լեզուով բացայայտ խօսք չղրկեցէք, խօսուածը ինտո՞ր պիտի հասկըցուի. ինչու որ օդին խօ–
10 սողներ պիտի ըլլաք։ Ասա աշխարհի մէջ այնքան տեսակ ձայներ կան, և անոնց մէկը առանց նշա–
11 նակութեան չէ։ Ուստի թէ որ ան ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ, ես խօսողին բարբարոս մը պիտի ըլլամ, խօսողն ալ ինծի բարբա–
12 րոս մը ԴԷՒ ըսէ։ Անանկ ալ դուք՝ որովհետեւ հոգեւոր պարգեւներու նախանձաւոր էք, եկեղեցիին շինութեանը համար խնդրեցէք՝ որ աւելնաք նոյն պարգեւնե–
13 րուն։ Ուստի Անոր համար ան որ ՕՏՐ լեզուով կը խօսի, աղօթք թող
14 ընէ որ թարգմանէ ալ։ Քանդի թէ որ ես աղօթք ընեմ ՕՏՐ լեզուով, իմ հոգիս աղօթք կ՚ընէ,
15 բայց միտքս անպտուղ է։ Ուրեմն ինչ է. աղօթք ընեմ հոգիով, աղօթք ընեմ մտաւ–
16 թեամբ ալ. Ե աղաղես երգեմ հոգիով, Ձ աղաղես երգեմ մտաւ–
17 թեամբ ալ։

Ր Հմր 26։

Ե Եփես · Ե · 19։ Կող · Գ · 16։
Ը Ղսա · ԽԷ · 7։

Ցամի Տեառն 59

Ա Գլ. Ժա. 24։

Ը Սաղ. ՀԼա. 2։ Մատ. Ժա. 25։ Ժբ. 3։ ԺԹ. 14։ Հռով. Ժզ. 19։ Գլ. Գ. 2։ Եփես. Դ. 14։ Եբր. Ե. 12, 13։

Բ Մատ. Ժբ. 3։ ա Պետ. բ. 2։ Գլ. բ. 6։

Ժ Ցօհ. Ժ. 34։

Ի Ես. Խբ. 11, 12։

Լ Դոր. բ. 13։

Ի Ես. Խե. 14։ Ջաք. բ. 23։

Ծ Հռ. 6։ Գլ. Ժբ. 8, 9, 10։

Ա Գլ. Ժբ. 7։ բ Կոր. Ժբ. 19։ Եփես. Գ. 12։

ՀԳլ. Ժբ. 10։

16 Հապա թէ չէ՝ թէ որ դուն հոգիով օրհնութիւն ընես, անիկայ որ տգէտի տեղ կայներ է՝ ինչո՞ր Ամէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալու առենդ. ինչու որ ան քու ըրածդ 17 ցածդ չմանար։ Որ թէպէտ դուն ազէկ գոհութիւն կ'ընես, բայց 18 միւսը չհնութիւն չառներ։ Աստուծմէ կը գոհանամ, որ ձեր ամենէն աւելի լեզուներով կը խօսիմ. 19 սիմ. Բայց եկեղեցիին մէջ կ'ուզեմ հինգ խօսք մտառութեամբս խօսիլ, որ ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ, քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լեզուով։

20 Եղբայրներ՝ միտքով տղաք մի՛ ըլլաք, հապա չարութիւն ծնիցես՝ միտքով տղաք եղէք, ու միտքով 21 չափահաս եղէք։ Օրէնքին մէջ գրուած է թէ՝ Օտար լեզուներով՝ ու օտար շրթունքներով ատ ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ, սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պիտի չընեն, կ'ըսէ Տէրը։ 22 Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ չէ թէ հաւատացեալներուն, հապա անհաւատներուն, բայց մարգարէութիւնը չէ թէ անհաւատներուն, հապա հաւատացեալներուն։ 23 Արդ՝ թէ որ բոլոր եկեղեցին մէկտեղ գայ, ու ամէնն ալ օտար լեզուներով խօսելու ըլլան, և հոն մտնեն տգէտներ կամ անհաւատներ. Պիտի չըսե՞ն թէ դուք խեն-

24 թեցեր էք։ Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան, ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ տգէտ մը մտնէ, ամենէն ալ կը յանդիմանուի, ա-

25 մենէն ալ կը քննուի, ու անոր սրտին ծածուկ բաները յայտնի կ'ըլլան. և այսպէս երեսի վրայ ինկած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի բնէ, ու խոստովանի Թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր մէջն է։

26 Ուստի ի՞նչ է եղբայրներ. երբոր մէկտեղ կը ժողովիք, ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի, ուսուցողութիւն ունի, լեզու ունի, յայտնութիւն ունի, թարգմանութիւն ունի. Ամէնը շինութեան

27 համար թող ըլլայ։ Թէ որ մէկը օտար լեզու կը խօսի, երկու հոգի, և թէ չատը իրեք հոգի ըլլան, և հոն մէկիկ մէկիկ, ու մէկը թող

28 թարգմանէ։ Բայց թէ որ թարգմանող չըլլայ, եկեղեցիին մէջ լուռ թող կենայ, և ինքնիրեն ու Աստուծոյ թող խօսի։ 29 Իսկ մարգարէները երկու կամ իրեք հոգի թող խօսին, հոն մէկալները թող քըն-

30 նութիւն ընեն։ Հապա թէ որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան հո յայտնուելու ըլլայ, նախաջինը

31 թող լռէ։ Ինչու որ ամէնքդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ, որ ամէնն ալ սորվին, ու

32 ամէնն ալ մխիթարուին։ Եւ մարգարէներուն հոգիները մարգարէից

33 ներուն հնազանդ են։ Ինչու որ Աստուած խռովութեան Աստուած չէ, հապա խաղաղութեան, ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջը։

34 Ձեր կիներները եկեղեցիներուն մէջ լուռ կենան. ինչու որ անոնց հրաման չկայ խօսելու, հապա հնազանդ ըլլալու, ինչպէս որ օրէնքն

35 ալ կ'ըսէ։ Բայց թէ որ բան սորվիլ կ'ուզեն, տունը իրենց էրիկներուն թող հարցընեն. քանզի կիներուն անվայել է եկեղեցւոյ

36 մէջ խօսիլը։ Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ, կամ թէ միայն

37 ձեզի՞ հասաւ։ Եթէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ է, կամ հոգևոր, թող հասատատ գիտնայ թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը

38 պատուէրներն են. Բայց թէ որ մէկը տգէտ է, թող տգէտ ըլլայ։

39 Ուստի եղբայրներ՝ մարգարէութիւն ընելու՝ նախանձաւոր եղէք, ու լեզուներ խօսիլն ալ մի արգիլէք։

40 Եւ ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Աւետեալը Քրիստոսի յարութեամբը 12 կը ցուցընէ մեր յարութեան աստուածութիւնը, մարմնին յարութեանը չհաւատացողներուն դէմ. 21 կը ցուցընէ յարութեան պատճառը, 35 ու հնարանքը, 51 և թէ ինչպես պիտի փոխուին անոնք որ կենդանի կը գտնուին վերջին օրը։

1 Եղբայրներ՝ ձեզի կ'իմացընեմ ան աւետարանը՝ որ ես ձեզի քարոզեցի, որ նաև ընդունեցիք, ու

2 անոր վրայ հաստատուած էք. Որով կը փրկուիք ալ, թէ որ ա-

մէն բոնէք ան խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի, մէյն եթէ պարապ

3 տեղը հաւատացած չէք։ Ինչու որ պիտի առաջ ես ձեզի հաւանդեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ընդունեցի, թէ Քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ Գիրքերուն

4 համեմատ, Եւ թէ թաղուեցաւ, ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ Գիրքերուն

5 համեմատ. Եւ թէ երեւցաւ Կեփասին, ու ետքը տասներկու-

6 քին. Ետքը հինգ հարիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երեւցաւ, որոնցմէ շատերը մինչև հիմա

7 կան, և ոմանք ալ ննջեցին. Ետքը երեւցաւ Յակոբոսին, ետքը

8 բոլոր առաքեալներուն։ Ե Ամենէն

Ցամի Տեառն 59

Յ Թես. Ե. 19, 20։

Ղ Ցօհ. Գ. 1։

Ե Գլ. Ժա. 16։

Ա Տիմ. բ. 11, 12։

Գ Գլ. Ժա. 3։ Եփես. Ե. 22։ Կող. Գ. 18։ Տիտ. բ. 5։ ա Պետ. Գ. 1։

Ն Ծն. Գ. 16։ Ը Ղկ. Ժ. 7։ ա Ցօհ. Գ. 6։

Գլ. Ժբ. 31։ Աբես. Ե. 20։

Ն Հմր 33։

Ա Գաղ. Ա. 11։

Բ Հռով. Ե. 2։

Ե Հռով. Ա. 16։ Գլ. Ա. 21։

Է Գաղ. Գ. 4։

Ի Գլ. Ժա. 2, 23։

Ը Գաղ. Ա. 12։

Ի Սաղ. Խբ. 15։ Ես. Ծգ. 5, 6։ Դան. Թ. 26։ Զաք. Ժգ. 7։ Ղտ. Իգ. 26, 46։ Գոր. Գ. 18։ Իզ. 23։ ա Պետ. Ա. 11։ Բ. 24։

Ը Սաղ. Բ. 7։ Ժզ. 10։ Ես. Ծգ. 10։ Ղտ. Իգ. 26, 46։ Գոր. Բ. 25—31։ Ժգ. 33, 34, 35։ Իզ. 22, 23։ ա Պետ. Ա. 11։

Բ Ղտ. Իգ. 34։

Ժ Մատ. Իբ. 17։ Մար. Ժզ. 14։ Ղտ. Իգ. 33։ Ցօհ. Ի. 19, 26։ Գոր. Ժ. 41։

Ի Ղտ. Իգ. 50։ Գոր. Ա. 3, 4։

Լ Գոր. Թ. 4, 17։ Իբ. 14, 18։ Գլ. Թ. 1։

Ցամի Տեառն 59

Ե֊փես֊գ֊8։ Գոր֊բ֊3։ Թ֊1։ Գազ֊ա֊13։ Փիլ֊գ֊6։ ա֊Տիմ֊ա֊13։ Եփես֊բ֊7։ 8։ Հբկոր֊ժա֊23։ Ժբ֊11։ Յ Մաա֊ժ֊20։ Հաով֊ժե֊18։19։ Բկոր֊գ֊5։ Գազ֊բ֊8։ Եփես֊գ֊7։ Փիլ֊բ֊13։ Ղաթես֊գ֊13։ Գոր֊բ֊24։ 32։ գ֊10։ 33։ ժգ֊30։ Հաով֊գ֊25։ ա֊Տիմ֊գ֊12։ Նաղես֊ա֊3։ Գոր֊իգ֊23։ Հմր 23։ Կազ֊ա֊18։ Ցայտ֊ա֊5։ Հաով֊և֊12։17։ Ցճոն֊ժա֊25։ Հաով֊գ֊23։ Հմր 20։ աթես֊գ֊14։ 15։16։ Ղան֊է֊14։ 27։ Ասղ֊ճժ֊1։ Գոր֊բ֊34։ 35։ Եփես֊ա֊22։ Եբր֊ա֊13։ ժ֊13։ ա֊բ Տիմ֊ա֊10։ Ցայտ֊ի֊14։

եղբը՝ որպէս թէ վիժածի մը՝ ինձի 9 ալ երևցաւ։ Ես ան զի ես առաքեալներուն ամենէն չնչինն եմ, որ արժանի չեմ առաքեալ ըսուելու, ինչու որ Աստուծոյ եկեղ֊ 10 ղեցին հալածեցի։ Միայն թէ Աստուծոյ շնորհօքն եմ՝ ինչ որ եմ. և անոր շնորհքը որ իմ վրաս է, պարապ չեղաւ, հապա ես անոնց ամենէն աւելի աշխատեցայ. ոչ ես թէ ես, հապա Աստուծոյ շնորհքը՝ որ իմ հետս էր։ 11 Ուստի թէ ես և թէ անոնք ասանկ կը քարոզենք, ու դուք ասանկ հաւատացիք։

12 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը քարոզուի՝ որ մեռելներէն յարութիւն առած է, ինչպէս ձեզմէ մէկ քանիները կ'ըսեն թէ, Մեռելոց յա֊ 13 րութիւն չկայ։ թէ որ մեռելոց յարութիւն չկայ, Հուրեմն Քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ. 14 Եւ թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է, ու ձեր հաւատքն 15 ալ պարապ է. Եւ մենք ալ Աստուծոյ սուտ վկաները գտնուած կ'ըլլանք. որովհետև Աստուծոյ համար վկայութիւն տուինք թէ, Ինքը Քրիստոսը. որ իրաւ չյարուց անիկայ, թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առ֊ 16 ներ. Քանզի թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ, Քրիստոս 17 ալ յարութիւն առած չէ. Եւ թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատքը պարապ է, տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն էք. 18 Նոյնպէս ալ Քրիստոսով ննջողնե֊ 19 րը կորսուած են։ Թէ որ միայն աս կեանքիս համար Քրիստոսի յուսացած ենք, մենք բոլոր մարդկներէն աւելի խղճալի ենք։ 20 Բայց հիմա Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած է՝ ննջեցեալոց 21 առջի պտուղը։ Քանզի որովհետև մարդով եղաւ մահը, մարդով ալ մեռելոց յարութիւնը։ 22 Վասն զի ինչպէս որ Ադամով ամենը կը մեռնին, անանկ ալ Քրիստոսով ամենը կենդանի պիտի 23 ըլլան. Բայց ամէն մէկը իր կարգովը, առջի պտուղը Քրիստոս, ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալուստին. 24 ատենը. Ընկէ ետև վախճանը, Երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռքը, երբոր խափանէ ամէն իշխանութիւնը, և ամէն պետութիւնը 25 ու զօրութիւնը։ Ինչու որ անոր պէտք է թագաւորութիւն ընել, մինչև որ բոլոր թշնամիները իր 26 ոտքերուն տակը դնէ։ Վերջին

թշնամին՝ որ պիտի խափանի, մահն է. վասն զի ամէն իրեր ենթակայ 27 զանգեցուց. Բայց երբոր կ'ըսէ թէ, Ամէն բան անոր ստիպուած է, յայտնի է թէ բաց ի անկէ՝ որ 28 ամէնը անոր ենթակայ զանգեցուց։ Ու երբոր ամէնը անոր ենթակայ ըլլայ, ան ատենը Որդին ինքն ալ պիտի ենթակայ անոր, որ իրեն ենթակայ զանգեցուց ամէնը, որպէս զի Աստուած ըլլայ ամէնը՝ ամէն բանի մէջ։ 29 Հապա թէ չէ, ի՞նչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մեռելներուն համար կը մկրտուին. Թէ որ մեռելները բնաւ յարութիւն չառնեն, ինչո՞ւ ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին. 30 Ինչո՞ւ համար մենք ալ վտանգի 31 մէջ կը մտնենք ամէն ժամ։ Ամէն օր կը բերեմ ան պարծանքը՝ որ ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով, որ ես համն օր կը 32 մեռնիմ։ Թէ որ Եփեսոսի մէջ մարդոց նման գազաններու հետ մարտնչեցայ, ի՞նչ օգուտ է ինծի, թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն. ուտենք ու խմենք, ին֊ 33 չու որ վաղը կը մեռնինք։ Մի խաբուիք. չար ընկերակցութիւնները աղէկ բարքը կ'ապականեն։ 34 Արդարութիւնով զգաստացէք, ու մեղք մի գործէք. Ինչու որ Աստուծոյ գիտութիւն չունին. ձեզ ամչցընելու համար կը ղօսցեմ։ 35 Բայց պիտի բսէ մէկը թէ, Ինչո՞ր մեռելները յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ինչ մարմնով կու֊ 36 գան։ Անմիտ դուն անիկայ որ կը սերմանես, թէ որ չմեռնի՝ չկեն֊ 37 դանանար. Ու ան որ կը սերմանես, չես թէ ան մարմինը որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես, հապա մերկ հատ մը՝ թէ ցորենի ըլլայ, և թէ 38 մէկ ուրիշ ինչ. Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ ինչպէս որ կ'ուզէ, և ամէն մէկ սերմին իր 39 մարմինը։ Ամէն մարմին՝ մէկ մարմին չէ. հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է, ու անասնոց մարմինը ուրիշ, ձուկերունն ալ ուրիշ, և թռչուններունը ուրիշ։ 40 Երկնաւոր մարմիններ ալ են, երկրաւոր մարմիններ ալ. բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, 41 ու երկրաւորներունը ուրիշ։ Արեգին փառքը ուրիշ է, ու լուսնին փառքը ուրիշ, և աստղերուն փառքը ուրիշ. ու աստղ աստղէն տարբեր է փառքով։ 42 Նմանակ ալ է մեռելոց յարութիւնը. Սերմնիը ապականութիւնով կը սերմանուի, անապականութիւ֊

Ցամի Տեառն 59

Վաղ֊բ֊6։ Մաա֊իբ֊18։ Երբ֊բ֊8։ աՊետ֊գ֊22։ Փիլ֊գ֊21։ Գլ֊գ֊23։ ժա֊3։ Հբկոր֊ժա֊26։ Գազ֊և֊11։ աթես֊բ֊19։ Հաով֊բ֊36։ Գլ֊գ֊9։ Բկոր֊գ֊10։ 11։ ժա֊23։ Բկոր֊ա֊8։ Կ՚ըսէ ինծի. Թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն, ուրեմն՝ եկ։ Ես֊իր֊13։ ծգ֊12։ Հաով֊բ֊24։ Ղուկ֊ժբ֊19։ Գլ֊և֊6։ Հաով֊ժգ֊11։ Եփես֊և֊14։ աթես֊գ֊5։ Գլ֊ջ֊5։ Եզեկ֊լէ֊3։ Ցճոն֊ժբ֊24։ Ղան֊ժբ֊8։ Մաա֊ժգ֊48։

Ցամի Տեառն 59

ե Փիլ. գ. 21։

ը Ծն. բ. 7։
ի Հռով. ե. 14։
ա Ցօհ. ե. 21։ գ. 33. 39. 40. 54 57։ Փիլ. գ. 21։ Կող. գ. 4։
բ Ցօհ. գ. 31։
գ Ծն. բ. 7։ գ. 19։
դ Ցօհ. գ. 13. 31։
ե Փիլ. գ. 20. 21։
զ Ծն. ե. 3։ Հռով. ը. 29։ ա Կոր. գ. 18։ դ. 11։ Փիլ. գ. 21։ ա Ցօհ. գ. 2։
է Մատ. ժգ. 17։ Ցօհ. գ. 3. 5։
ը Գործ. ժգ. 14. 15. 16։
թ Փիլ. գ. 21։

ժ Ջաք. թ. 14։ Մատ. իդ. 31։ Ցօհ. ե. 25։ ա Թես. գ. 15։

ի Բ Կոր. ե. 4։

ա Եփ. իե. 8։ Եբր. բ. 14. 15։ Ցայտ. ի. 14։
բ Ովս. ժգ. 14։

գ Հռով. դ. 15։ ե. 13։ է. 5. 13։
դ Հռով. է. 25։
ե Ցօհ. ե. 4. 5։
զ Պետ. գ. 14։

է Գլ. գ. 8։

43 նով յարութիւն կ'առնէ. Ի Անարգութիւնով կը սերմանուի, ՚՚ փառքով յարութիւն կ'առնէ. տկարութիւնով կը սերմանուի, ՚՚ զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ.
44 կը սերմանուի շնչաւոր մարմին, Ե յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր մարմին. շնչաւոր մարմին կայ, հո-
45 գեւոր մարմին ալ կայ։ Եւ այսպէս գրուած է. Առջի մարդը Ադամ՝ կենդանի շունչ եղաւ, Բ վերջի
46 Ադամը՝ Բ կենդանի հոգի։ Բայց չէ՛ թէ առաջ հոգեւորը, հապա շնչաւորը,
47 յետոյ հոգեւորը. Ե Առջի մարդը երկրէն է՝ Ն հողեղէն. բայց երկրորդ մարդը՝ Ցեր է՝ Ե երկինքէն։
48 Ինչպէս էր հողեղէնը, անանկ ալ հողեղէնները. Բ ու ինչպէս երկնաւորը, անանկ ալ երկնաւորները.
49 Եւ ինչպէս որ հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք, Ե երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք։
50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրներ, Ն որ մարմինը ու արիւնը Աստուծոյ թագաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել. ոչ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւնը։
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը ըսեմ. Չամէնքս պիտի չննջենք, Բ բայց ամէնքս ալ պիտի փոխուինք,
52 ՚՚ակնկարծակի աչք դոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին հնչելուն ատեն, որովհետեւ փողը պիտի հնչէ, ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան. Ե
53 և մենք ալ պիտի փոխուինք։ Վասն զի պէտք է որ աս ապականացու Բ մարմինը անապականութիւն հագնի, ՚՚ ու աս մահկանացուս ան-
54 մահութիւն հագնի։ Բայց երբոր աս մահկանացու Բ մարմինը անմահութիւն հագնի, և աս ապականացուս անապականութիւն հագնի, ան ատենը պիտի կատարուի ան խօսքը որ գրուեցաւ թէ, Ե Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ։
55 Ո՞ւր է ով մահ՝ քու խայթոցդ, ո՞ւր է ով գերեզման՝ քու յաղ-
56 թութիւնդ։ Մահին խայթոցը մեղքն է, Ե ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը։
57 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, Ե որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Ցեր Յիսուս Քրիստոսի ձեռ-
58 քովը։ Ընդհատի իմ սիրելի եղբայրներս՝ հաստատ եղէք, անշարժ լեցէք, և ամէն ատեն առելցէք Ցերոջը գործին մէջ, Ե գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Ցերոջմով։

ԴԱՆԻԷԼ Ա.Զ

1 Նաբուքոդոնոսոր կը յարդարէ Կրնթացիները որ երուսաղէմի եղբայրներուն կարօտութիւնը

ընդունեն. 10 բարի վկայութիւն կու տայ Տիմոթէոսին վրայով, 13 և բարեկամական խրատներէն ետեւ՝ 16 իր թուղթը կը վերջացընէ զանազան բաներով։

1 Հայց սուրբերուն համար ընդ-
դէմ ժողվելու վրայով, ինչպէս որ պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ անանկ
2 ըրէք։ Ամէն Կիրակի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը թող դիզէ ինչ որ կը յաջողի, Որ չըլլայ թէ երբոր գամ, ան ատենը ժողովումներ ըլլան. ու երբոր գամ, Ե որոնց որ դուք Հաճիք, ես զանոնք թուղթերով՚՚ պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգեւները Երուսա-
4 ղէմ տանելու։ Եւ թէ որ իմ երթալս ալ արժան սեպուի, իմ
5 հետս թող երթան։ Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ. Ե (քանզի Մակե-
6 դոնիայէն կ'անցնիմ.) Եւ կարելի է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն ալ անցընեմ. Նոր դուք զիս ճամբայ դնէք, ուր որ ես պիտի եր-
7 թամ։ Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարեւանցի մը տեսնել. բայց յոյս ունիմ որ ատեն մը ձեր քովը կենամ, Ե թէ որ Ցերը հրաման
8 տայ։ Սակայն հիմա ես Եփեսոս պիտի մնամ մինչև Պենտեկոստէ.
9 Ընդունելի որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է. Ե ու շատ հակառակորդներ կան։
10 Երբ՝ թէ որ Տիմոթէոսը գայ, նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ. Ե քանզի անիկայ Ցերոջը գործը կը գործէ, ինչպէս որ ես ալ։
11 Ուստի Ն ոչըլլայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ. Ե հապա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ դրէք, որ ինծի գայ. ինչու որ անոր կը սպա-
12 սեմ եղբայրներով մէկտեղ։ Բ Իսկ Ապողոս եղբօրը համար, շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ մէկտեղ. ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ. բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ։
13 Արթուն կեցէք. հաւատքի մէջ հաստատ կեցէք, ժիր եղէք,
14 զօրացէք։ Ձեր ամէն բաները սիրով ըլլայ։
15 Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ, (գիտէք դուք Ստեփաննեսին ընտանիքը Բ թէ Աքայիայի առջի պտուղն է, ՚՚ ու անձերնին սուրբերուն սպասաւորութեանը նուիրե-
16 ցին.) Ն որ ձեզի նմանք ըլլաք անանկներուն, և ամէնուն՝ որ Ջր հետ մէկտեղ կը գործէ ու կ'աշխատի։
17 Ուրախ եմ ես Ստեփաննեսին ու Փորտունատոսին ու Աքայիկոսին

Ցամի Տեառն 59

ա Գոր. ժա. 29։ իդ. 17։ Հռով. ժե. 26։ բ Կոր. բ. 4։ թ. 1. 12։ Գաղ. բ. 10։
բ Գոր. ի. 7։ Ցայտ. ա. 10։
գ բ Կոր. ը. 19։
* կ՚ յանձնարարութիւն ընէք թուղթերով, ես զանոնք
դ բ Կոր. ը. 4. 19։
ե Գոր. ժթ. 21։ բ Կոր. ա. 16։
զ Գոր. ժե. 3։ ժէ. 15։ իա. 5։ Հռով. ժե. 24։ բ Կոր ա. 16։
է Գոր. ժը. 21։ Գլ. գ. 19։ Ցակ. գ. 15։
ը Գոր. ժդ. 26։ բ Կոր. բ. 12։ Կող. գ. 3։ Ցայտ. գ. 8։
թ Գոր. ժթ. 9։
ժ Գոր. ժթ. 22։ Գլ. գ. 17։
ի Հռով. ժգ. 21։ Փիլ. բ. 20. 22։ ա Թես. գ. 2։
ա Տիմ. գ. 12։
բ Գոր. ժե. 33։
գ Գլ. ա. 12։ գ. 5։
դ Մատ. իդ. 42։ իե. 13։ ա Թես. ե. 6։ ա Պետ. ե. 8։
ե Գլ. ժե. 1։ Փիլ. ա. 27։ գ. 1։ ա Թես. գ. 8։ բ Թես. բ. 14։
զ Եփես. գ. 10։ Կող. ա. 11։
է Գլ. ժգ. 1։ ա Պետ. գ. 8։
ը Գլ. ա. 16։
թ Հռով. ժգ. 5։

ի Բ Կոր. բ. 4։ թ. 1։ Եբր. գ. 10։
ա Եբր. ժգ. 17։
բ Եբր. գ. 10։

Ցամի Տեառն 59

- ա Կոր. ժա. 9 ։ Փիլ. բ. 30 ։ Փիլմ. 13 ։
ե Կող. դ. 8 ։ ղ ա Թես. ե. 12 ։ Փիլ. բ 29 ։
է Հռով. ժգ. 5, 15 ։ Փիլմ. 2 ։

դալուն վրայ, ⁻որ ձեր պակասը- 18 թիւնը անոնք լեցուցին. Ը Քանզի հանդստացուցին իմ հոգիս ու ձեր. ⁻ուստի անանկները ճանչցէք ։ 19 Բարև կ'ընեն ձեզի Ասիայի եկեղեցիները. շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւղաս ու Պրիսկիլան՝ Հիրենց տանը մէջի եկեղեցիով 20 միկտեղ ։ Բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայրները. ⁻բարև տուէք իրարու սուրբ համբուրով ։ 21 ⁻Ա՛ս բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոս ինն է ։ Հետ որ մկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրեր, ⁻նզովեալ 23 ըլլայ՝ *Էէբ մեր Տէրը գայ" ։ ⁻Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր 24 հետը. Իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով. ամէն ։

Ցամի Տեառն 59

- Հռով. ժգ. 16 ։
- Կող. դ. 18 ։ ր Թես. գ. 17 ։
Հ Եփես. գ. 24 ։
- Գաղ. ա. 8, 9 ։
* Յոան. Ա-բանաթայ ։
ր Յուդ. 14, 15 ։
ց Հռով. ժգ. 20 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԼՈՑՆ

ԸՆ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

Ցամի Տեառն 60

ԳԼՈՒԽ Ը

3 Ընաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները համբերող ըլլալ Նեղութեան մէջ, ցուցընելով անոնց՝ Թէ ինչպէս Աստուած մխիթարեց զինքը իր ամէն վիշտերուն մէջ՝ և ազատեց, 8 մանաւանդ Ասիայի մէջ իր վերջին Նեղութեան առեն. 12 և վկայ բերելով իր ու անոնց խղճմտանքը՝ իր անկեղծութեամբ աւետարանին անփոփոխ ճշմարտութիւնը քարոզելուն, 15 կը ցուցընէ Թէ իր անունց չերթալը ⁻ոչ Թէ Թեթևամտութենէ կը ծագի, հապա անոնց վրայ ունեցած իր կարեկցութենէն ։

- ա Կոր. ա. 1 ։ Եփես. ա. 1 ։ Կող. ա. 1 ։ ա Տիմ. ա. 1 ։ բ Տիմ. ա. 1 ։
Բ Փիլ. ա. 1 ։ Կող. ա. 2 ։
Գ Հռով. ա. 7 ։ ա Կոր. ա. 3 ։ Գաղ. ա. 3 ։ Փիլ. ա. 2 ։ Կող. ա. 3 ։ ա Թես. ա. 2 ։ բ Թես. ա. 2 ։ Փիլմ. 3 ։
Դ Եփես. ա. 3 ։ ա Պետ. ա. 3 ։

Ե Գոր. Թ. 4 ։ Գլ. դ. 10 ։ Կող. ա. 24 ։

Զ Գլ. դ. 15 ։

1 Պօղոս ⁻առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս Ղէ եղբայրը. Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, և բոլոր Բ Աքայիայի մէջ 2 եղող ամէն սուրբերուն. Գ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, գթութեանց Հայրը՝ և ամէն մխիթարութեան Աստուածը. Ան 4 որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ, որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւններու մէջ են, ան մխիթարութիւնովը՝ որով մենք Աստուծմէ կը մխիթարուինք ։ 5 Ե Քանզի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչարանքները մեր վրայ շատ եղան, Նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր մխիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ ։ 6 Նե Թէ նեղութիւն քաշենք, Ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, և Թէ մխիթարուինք, ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, որ կը յաջողի համբերելով ան չարչարանքներուն՝ որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք ։ 7 Ռ Ու մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար, Ի ինչու որ գիտենք՝ Թէ ինտոր որ չարչարանքներուն հաղորդ էք, անանկ ալ մխիթա- 8 րութեանը պիտի ըլլաք ։ Վասն զի Ը Ասիայի մէջ մեզի պատահած նեղութիւններուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ, Թէ մեր կարողութենէն շատ աւելի ծանրաբեռնեցանք, մինչև որ կեանքերնուս ալ անյոյս եղանք ։ 9 Բայց մահուան վճիռը մենք վրանիս պահեցինք, Ի որ ինքզինքնուս չապաւինինք, հապա Աստուծոյ՝ որ 10 մեռելները կը յարուցանէ. Ի Որ ինքը անանկ մեծ մահուանէ մեզ 11 փրկեց ու կը փրկէ. Որուն կը յուսանք Թէ տակաւին պիտի փրկէ, Ի մեզի համար ձեր ըղ-Ի աղօթքին օգնականութիւնովը. Լոր շատերուն ⁻ըղ-Ի պատճառովը մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն դոհութիւն տրուի մեզի համար ։

12 Ինչու որ մեր պարծանքը աս է, մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ Ի Թէ մենք Աստուծոյ ⁻Ը-Ը պարզմտութեամբ ու անկեղծութեամբ, Ի-Ե չէ Թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը, հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուեցանք, բայց աւելի դէպ Ի-ի ձեզի ։ 13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի, հապա ան որ դուք կը կարդաք՝ ու կը ճանչնաք. և կը յուսամ Թէ 14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք. Ինչպէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ, Ի որ ձեր պարծանքն ենք, Հ ինտոր որ դուք ալ մերը, Տէր Յիսուսի օրը ։

Ցամի Տեառն 60

Ե Հռով. ր. 17 ։ ր Տիմ. ր. 12 ։

Է Գոր. ժբ. 23 ։ ա Կոր. ժե. 32 ։ ժգ. 9 ։

Ը Երեմ. ժե. 5, 7 ։

Թ ր Պետ. ր. 9 ։

Ժ Հռով. ժե. 30 ։ Փիլ. ա. 19 ։ Փիլմ. 22 ։

ԺԱ Գլ. դ. 15 ։

ԺԲ Գլ. ր. 17 ։ դ. 2 ։

ԺԳ ա Կոր. ր. 4, 13 ։

1 Գլ. ե. 12 ։ 2 Փիլ. ր. 16 ։ դ. 1 ։ Թես. ր. 19, 20 ։

Ցամք Ցեռան 60

Յ ա Կոր . գ . 19 ։
Ղ Հռով . ա . 11 ։
Ե ա Կոր . ժգ . 5 , 6 ։

/ Գլ . ժ . 2 ։
* Կ՚ . Ն . հզա որ իմ կոմանէս այն այս բլլայ , ու ոչը ո՛չ ։
ՙ Մար . ա . 1 ։ Ղու . ա . 35 ։ Գոր . ի . 20 ։

Ն Երր . ժգ . 8 ։
Ղ Հռով . ժ . 8 , 9 ։

ա ՃՈՀ . բ . 20 , 27 ։
Ղ Եփես . ա . 13 ։ գ . 30 ։ բ Տիմ . բ . 19 ։ Ցայս . բ . 17 ։
գ Գլ . ե . 5 ։ Եփես . ա . 14 ։
Ղ Հռով . ա . 9 ։ Գլ . ժա . 31 ։ Գաղ . ա . 20 ։ Փիլ . ա . 8 ։
ա Կոր . գ . 21 ։ Գլ . բ . 3 ։ ժբ . 20 ։ ժգ . 2 , 10 ։
ա Կոր . գ . 5 ։ ա Պետ . ե . 3 ։ Ղ Հռով . ժա . 20 ։ ա Կոր . ժե . 1 ։

ա Գլ . ա . 23 ։ ժբ . 20 , 21 ։ ժգ . 10 ։

բ Գլ . ժբ . 21 ։

գ Գլ . ե . 16 ։ բ . 22 ։ Գաղ . ե . 10 ։

դ Գլ . ե . 8 , 9 , 12 ։

Ե ա Կոր . ե . 1 ։

15 Եւ ասկէ վստահութիւնով ՚ի կ՚ունենանք առաջ Աստուծոյ դալ , Որ դուք երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք .
16 Ու Աստուծմէ անցնիլ դէպ ՚ի Մակեդոնիա , և դարձեալ Մակեդոնիայէն Աստուծոյ դալ , ու Աստուծմէ ճամբայ
17 դրուիլ դէպ ՚ի Հրէաստան ։ Ուստի ասոր որ ես մտածեցի , միթէ թեթեւութիւնով շարժեցայ . կամ թէ ան որ ես կը խորհիմ , ըստմարմնաւորապէս կը խորհիմ , որ իմ կողմանէս այո այո և ոչ ոչ բլլայ ՚՚ ։
18 Սակայն հաւատարիմ է Աստուած , որ մեր խօսքը Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոսը՝ որ մեզմով Աստուծոյ քարոզուեցաւ , (ինծմով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէոսով ,) այո ու ոչ չեղաւ , հապա
20 իր մէջը եղաւ այոն . Աստուծոյ որչափ որ Աստուծոյ խոստմունքները կան , իր մէջը Այո են , ու իր մէջը Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին համար մեր
21 միջոցով մեզ Աստուծոյ հետ միասին հաստատող Քրիստոսով հաստատուց , ու մեզ օծեց ,
22 Աստուած է . Նաև մեզ կնքեց ալ , Ու տուաւ Հոգւոյն գրաւը մեր սրտերուն մէջը ։ Եթէ կ՚ուզեմ զԱստուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս , որ ձեզ խնայելուս համար տակաւին Կորնթոս չեկայ . ոչ թէ
23 տիրանալու ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապետենք , հապա գործակից ենք ձեր ուրախութեանը . Վասնզի որ դուք հաւատքով կը կենաք ։

ԳԼ . Բ

1 Ուստի յուշընկալով իր անձից չերթալուն պատճառը , 6 կը խնդրէ որ եկեղեցին հպարտութենէն կարուած անձին ներէն՝ ու մխիթարէն զանիկայ , 10 Ինչոր որ ինքն ալ անոր անկեղծութեամբը նայելով՝ ներած է ։ 12 Կը յանուանէ Տրովադայէն Մակեդոնիա անցնելուն պատճառը , 14 և ամէն տեղ Աստուծմէ իր քարոզութեանը տրուած բարի յաջողութիւնը ։

1 Ակայն ես ինծմէ ասոր որոշեցի , որ նորէն տրտմութիւնով չգամ ձեզի ։
2 Քանզի եթէ ես ձեզ տրտմեցընեմ , ալ ո՛վ է որ ինձ պիտի ուրախացընէ , թէ չէ ան՝ որ
3 ինծմէ կը տրտմի ։ Ու ասոր դրեցի , որ չբլլայ թէ երբոր գամ՝ տրտմութիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից որ պէտք է ինծի ուրախ բլլալ . քանզի ձեր ամենուն վրայ վստահ եմ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր
4 ամենունն է ։ Ինչու որ շատ նեղութենէ և սրտի տաղնապէ ես ձեզի գրեցի շատ արցունքով . չէ թէ որ դուք տրտմիք , հապա որ գիտնաք ան սէրը՝ որ ես ունիմ աւելի ձեր վրայ ։
5 Բայց թէ որ մէկը տրտմեցուց , չէ թէ զիս տրտմեցուց , հապա ըստ մասին (որ չսաստ ծանր չընեմ՚) ձեզ ամէնքդ՚՚ ։ Հերիք է անանկ մարդուն ան պատիժը , որ շատերէն
7 բին եղաւ ։ Ընդհակառակն դէպ է աւելի ներել անոր , ու մխիթարել , որ չըլլայ թէ անանկը աւելի տրտմութենէն ընկղմի ։
8 Ուստի կ՚աղաչեմ ձեզ , որ անոր
9 վրայ ՅԷր սէրը հաստատէք . (Ասոր համար ալ գրեցի , որ ձեզ փորձելով՝ դիտնամ Բ թէ ամէն բանի մէջ
10 Ցնազանդ էք ։ Եւ որուն որ դուք բան մը կը ներէք , ես ալ կ՚ներեմ՚ . ինչու որ եթէ ես ալ ներեմ , ինչ որ ներեմ՚ ձեզի համար է Քրիս-
11 տոսի կողմանէ .) Որ չբլլայ թէ զրկանք մը կրենք Սատանայէն . քանզի անոր խորհուրդները չգիտցող չենք ։
12 Ա՚Երբ՝ երբոր ես Տրովադա հասայ Քրիստոսի աւետարանը Տրոջմով , Եւ ինծի դուռ մը բաց էր Ցերոջմով ,
13 Իմ հոգւոյս մէջ հանգստութիւն չունեցի , ինչու որ իմ Յիտոս եղբայրս հոն չգտայ . հապա անոնցմէ հրաժարելով՝ Մակեդոնիա գացի ։
14 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ՝ որ միշտ յաղթող կ՚ընէ մեզ Քրիստոսով , ու զինքը ճանչնալուն Ե հոտը մեզմով յայտնի կ՚ընէ ամէն տեղ .
15 Ինչու որ մենք Աստուծոյ առջեւը Քրիստոսին անուշ հոտն ենք՝ Ե փրկուածներուն մէջ և կորսուածներուն մէջ ։
16 Բուն մէջ . Ո՛րմանց մահուան հոտ դէպ ՚ի մահ , և որմանց կենդանութեան հոտ դէպ ՚ի կեանք . Եւ ասոր
17 բաներուն ո՛վ բաւական է ։ Քանզի մենք չատերուն պէս չենք , Որ Աստուծոյ խօսքին խարդախութիւն կ՚ընեն . հապա Ե որպէս թէ անկեղծութեամբ , հապա որպէս թէ Աստուծմէ՝ Աստուծոյ առջեւը Քրիստոսով կը խօսինք ։

ԳԼ . Գ

1 Աւաքեալը կը ցուցնէ թէ կարնթացւոց հաւատքը և շնորհքները բաւական վկայութիւն են իր պաշտօնին , որ սուտ վարդապետները անպարծութեան յանցանքով չմբաստանեն զինքը ։ 6 և օրէնքին ու աւետարանին պաշտօնեութեան մէջտեղը բաղդատութիւն մը ընելով՝ 12 փաստերով կը ցաստատէ որ իր պաշտօնը խիստ գերազանց է , ճիշդ ինչոր որ կենաց և ազատութեան օրէնքը գերազանց է դատապարտութեան օրէնքէն ։

1 Կը սկսի՚նք նորէն անձերնիս յանձն ընել . կամ թէ ոմանց պէս պէտք է մեզի Բ յանձնարարութեան թուղթեր՝ ձեզի , կամ ձեզմէ ,
2 Ե հապա մեր թուղթը դուք էք՝ մեր սրտերուն մէջը գրուած , Ճանչցուած ու կարդացուած ամէն մարդոց ։
3 դիկներէն . Ցայտնի բլլալով Ե որ դուք Քրիստոսի թուղթն էք մեր

Ցամք Ցեռան 60

Ղ Գաղ . դ . 12 ։
Ե Կ՚ ըստ մասին , որ ձեր ամենուն վրայ ծանրութիւնս չգիտեմ ։
է ա Կոր . է . 4 , 5 ։ ա Տիմ . ե . 20 ։
ը Գաղ . գ . 1 ։
Ի Գլ . է . 15 ։ ժ . 6 ։

Ե Գոր . ժգ . 8 ։ ի . 6 ։
Ն ա Կոր . ժգ . 9 ։
Ղ Գլ . է . 5 , 6 ։

Ե ա Կոր . ա . 18 ։
Ն Գլ . գ . 3 ։ Ղ Գաղ . բ . 34 ։ Ցովհ . Բ . 39 ։ ա Պետ . բ . 7 , 8 ։
Ն ա Կոր . ժե . 10 ։ Գլ . գ . 5 , 6 ։
Ը Գլ . գ . 2 ։ ժա . 13 ։ բ Պետ . բ . 3 ։
Ե Գլ . ա . 12 ։ գ . 2 ։

ա Գլ . է . 12 ։ ժ . 8 , 12 ։ ժբ . 11 ։
Բ Գոր . ժբ . 27 ։
Ն ա Կոր . Բ . 2 ։
Ե ա Կոր . գ . 5 ։

սպասաւորութիւնովը . չէ՞ թէ մեղանով գրուած , հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը . էչէ՞ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ , Հապա սրտին մարմնեղէն տախտակներուն վրայ ։ 4 Եւ ասանկ վստահութիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ՝ 5 Քրիստոսի ձեռքովը . Էզէ՞ թէ մենք ինքնիրենիս բաւական ենք բան մը խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ . Հապա մեր բաւականութիւնը Աստուծմէ է . 6 Որ մեզ բաւական ալ ըրաւ Նոր կտակարանին սպասաւորներ ըլլալ՝ էչէ՞ թէ գիրին , հապա Հոգիին . Վինչու որ գիրը կը սպաննէ , Բայց Հոգին կ՚ապրեցընէ ։ 7 Բայց թէ որ քարերու վրայ դրով փորուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ , Որ Իսրայէլի որդիքը կարող չեղան Մովսէսին երեսը նայելու՝ անոր երեսին փառացը համար , 8 որ պիտի խափանուէր . Ո՞րչափ Հոգիին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի 9 փառքով պիտի չըլլայ ։ Վինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր , Նո՛րչափ աւելի արդարութեան պաշտօնը փառքով պիտի 10 ըլլայ ։ Վասն զի ան որ փառաւոր էր , աս մասին փառաւոր չէ , գերազանց փառքին պատճառովը ։ 11 Քանզի եթէ ան որ պիտի խափանուէր՝ փառքով էր , որչափ աւելի ան որ կը կենայ՝ փառքով պիտի ըլլայ ։ 12 Ուստի ասանկ յոյս որ ունինք , շատ համարձակութեամբ կը 13 վարուինք Եւ ո՛չ իբրև Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր , որ Իսրայէլի որդիքը չնային ան խափանելուն վախճանին ։ 14 Նուէլու բայց անոնց միտքերը կուրցան . Վինչու որ մինչև այսօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմունքին վրայ , ու չվերնար , (Վինչու որ Քրիստոսով կը 15 խափանուի .) Հապա մինչև այսօր երբոր Մովսէսին գիրքը կը կարդան , անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը 16 կենայ ։ Բայց երբոր Տէրոջը դառնան , ան ատենը պիտի վերնայ ան 17 ծածկոցը . Վասն զի Տէրը Հոգին է . Եւ ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ , 18 Հոն ազատութիւն կայ ։ Բայց մենք ամէնքս բայ երեսով Տէրոջը փառքը Նորպէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով , Նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառքէ՛ ի փառք , որպէս թէ Տէրոջը Հոգիէն ։

ԳԼ . Դ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինչպէս անկեղծութեամբ և հաւատարիմ եռանդով քարոզեց աւետարանը , 7 և թէ ինչպէս աւետարանին համար իր ամէն օր կրած նեղութիւնները և հալածանքները պատճառ եղան աւելցընելու Աստուծոյ զօրութեան փառքը ։ 12 եկեղեցիին սպառը ։ 16 և իր անձին յաւիտենական փառքը ։

1 Ուստի աս պաշտօնը ունենալով , Ինչպէս որ ողորմութիւն գրտանք , չենք ձանձրանար . 2 Հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն , ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , և խարդախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ . Հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ Անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ՚ընծայենք Աստու- 3 ծոյ առջևը ։ Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է , Վկորսուածներուն մէջ ծածկուած է . 4 Որոնց մէջ աս աշխարհիս աստուածը Անհաւատներուն միտքերը կուրցուց , Որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ . Որ ինքն է Աստու- 5 ծոյ պատկերը ։ Վինչու որ չէ՞ թէ անձերնիս կը քարոզենք , Հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը , Ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի համար ։ 6 Վասն զի Աստուած՝ Որ հրամայեց լոյս ծագել , Ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի անձովը ։ 7 Բայց մենք ասոր գանձը Հողէ ամաններու մէջ ունինք , Որ զօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ ըլլայ , ու չէ՞ թէ մեզմէ , 8 Վմէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղը չկած չենք . կարօտեալ 9 ենք , բայց յուսահատած չենք . Հալածուած ենք , բայց երևսէ ձգուած չենք . Վար ձգուած ենք , բայց 10 կորսուած չենք . Վմէն ատեն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք , Որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտնուի ։ 11 Վասն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի ըլլայ ։ 12 Ուստի մահը մեր մէջը կը ներգործէ , 13 Ձէ , և կեանքը ձեր մէջը ։ Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք , ինչպէս որ գրուած է . Հաւատացի , անոր համար խօսեցայ . մենք ալ կը հաւատանք , ու անոր հա- 14 մար կը խօսինք . Ըս գիտնալով՝ Թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուցանէ , ու Նոր առջևը պիտի կայանէ , ու ձեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ , 15 Ներկրնէ ձեզմով մէկտեղ . Վինչու որ ամէն բան ձեզի համար է , Որ ան շնորհքը առատացած՝ շատ-

Ե՛ել · իդ · 12 ։ Լ · 1 ։ Ղ՚Սաղ · խ· 8 ։ Երեմ · լ · 33 ։ Եզեկ · ժա · 19 ։ Լզ · 26 ։ Երբ · ը · 10 ։ Ե Ցօհ · ժե · 5 ։ ԳԼ · բ · 16 ։ Ըմկոր · ժե · 10 ։ Փիլ · բ · 13 ։ Ը Երեմ · լ · 31 ։ Մատ · իզ · 28 ։ Երբ · ը · 6 ։ 8 ։ Ժա Կոր · գ · 5 ։ ժե · 10 ։ ԳԼ · ե · 18 ։ Եփես · գ · 7 ։ Կող · ա · 25 ։ 29 ։ ա Տիմ · ա · 11 ։ 12 ։ բ Տիմ · ա · 11 ։ Ի Հռով · բ · 27 ։ 29 ։ է · 6 ։ Լ Հռով · գ · 20 ։ գ · 15 ։ է · 9 ։ 10 ։ 11 ։ Գաղ · գ · 10 ։ Ծ Ցօհ · գ · 64 ։ Հռով · բ · 2 ։ Ի Հռով · է · 10 ։ Կե՛ · լդ · 1 ։ 28 ։ բՕր · ժ · 1 ։ ճ ։ Հե՛ · լդ · 29 ։ 30 ։ 35 ։ Կ Գաղ · գ · 5 ։ Ղ Հռով · ա · 17 ։ գ · 21 ։ Ճ ԳԼ · է · 4 ։ Եփես · գ · 19 ։ Մ Եզ · լդ · 33 ։ 35 ։ Յ Հռով · ժ · 4 ։ Գաղ · գ · 23 ։ Ն Եփ · գ · 10 ։ Մատ · ժգ · 11 · 14 · Ցօհ · ժբ · 40 · Գործ · իբ · 26 ։ Հռով · ժա · 7 · 8 · 25 ։ ԳԼ · գ · 4 ։ Ղ Եզ · լդ · 34 ։ Հռով · ժա · 23 · 26 ։ Շ Եփ · իե · 7 ։ Ղ Ճր 6 ։ ա Կոր · ժե · 45 ։ Ո ԳԼ · գ · 4 · 6 ։ ա Տիմ · ա · 11 ։ Ջ Կոր · ժգ · 12 ։ Հռով · ը · 29 ։ ա Կոր · ժե · 49 · Կող · գ · 10 ։

ԳԼ · գ · 6 ։ Բ Կոր · է · 25 ։ ա Տիմ · ա · 13 ։ Թ ԳԼ · բ · 17 ։ ա Թես · բ · 3 · 5 ։ Ժ ԳԼ · գ · 4 · 7 ։ է · 14 ։ Ի ԳԼ · ե · 11 ։ Ղ Կոր · ա · 18 ։ ԳԼ · բ · 15 ։ բԹես · բ · 10 ։ Ծ Ցօհ · ժբ · 31 ։ ժգ · 30 ։ ժզ · 11 ։ Եփես · գ · 12 ։ Ը Ես · գ · 10 ։ Ցօհ · ժբ · 40 ։ ԳԼ · գ · 14 ։ Ժ ԳԼ · գ · 8 · 9 · 11 · 18 ։ Հբր 6 ։ Ժ Ցօհ · ա · 18 ։ ժբ · 45 ։ ժգ · 9 ։ Փիլ · բ · 6 ։ Կող · ա · 15 ։ Երբ · ա · 3 ։ Ի Կոր · ա · 13 · 23 ։ ժ · 33 ։ Լ Կոր · Թ · 19 ։ ԳԼ · ա · 24 ։ Խ Ցօհ · ա · 3 ։ Ծ Բ ԳԼ · ա · 19 ։ Կ Հբր 4 ։ ա Պետ · բ · 9 ։ Հ ԳԼ · ե · 1 ։ Յ Ակոբ · բ · 5 ։ ԳԼ · ժբ · 9 ։ Ղ ԳԼ · է · 5 ։ Ճ Սաղ · լե · 24 ։ Մ Ակոբ · ժե · 31 ։ ԳԼ · ա · 5 · 9 ։ Յ Գաղ · գ · 17 ։ Փիլ · գ · 10 ։ Հռով · բ · 17 ։ բՏիմ · բ 11 · 12 ։ ազԹես · գ · 13 ։ Ն Սաղ · խդ · 22 ։ Հռով · բ · 36 ։ ա Կոր · ժե · 31 · 49 ։ ԳԼ · ա · 8 · 9 ։ Շ ԳԼ · ժգ · 9 ։ Հռով · ա · 12 ։ բ Պետ · ա · 1 ։ Չ Սաղ · ճժգ · 10 ։ Ո Հռով · ը · 11 ։ ա Կոր · գ · 14 ։ Ա Կոր · գ · 22 ։ ԳԼ · ա · 6 ։ Կող · ա · 24 ։ բ Տիմ · բ · 10 ։ Բ ԳԼ · ա · 11 ։ բ · 19 ։ Թ · 11 · 12 ։

Ցամի Տեառն 60

- Հռով.է.22, Եփես.գ.16, Կող.գ.10, ա Պետ.ա.4, ՀՄատ.ե.12, Հռով.ը.18, ա Պետ.ա.6, ե.10, - Հռով.ը.24, Գաղ.ե.7, Երբ.ժա.1,

- Ցոր.գ.19, Գաղ.գ.7, բ Պետ.ա.13, 14,

Բ Հռով.ը.23,

Է Ցայս.գ.18, ժգ.15,

Թ Կոր.ժե.53, 54, Ի Եսա.խթ.23, Եփես.բ.10,

Ժ Հռով.ը.23, Գաղ.ա.22, Եփես.ա.14, գ.30,

Ի Հռով.ը.24, 25, Գաղ.գ.18, ա Կոր.ժգ.12, Երբ.ժա.1,

ԺԱ Փիլ.ա.23,

ԺԲ Մատ.իե.31, 32, Հեբռով.ժգ.10,

ԺԳ Հռով.բ.6, Գաղ.գ.8, Եփես.գ.8, Կող.գ.24, 25, Ցայս.իբ.12,

ԺԴ Ցոր.լա.28, Երբ.ժ.31, Ցուգ.23,

ԺԵ Գաղ.գ.2,

բուն գոհութիւն ընելովը աւելնայ Աստուծոյ փառքին համար։

16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար. բայց թէպէտ ՚ի մեր դուրսի մարդը կ՚ապականի, ՚սակայն մեր ներսի ՚ի՛ր՚ը օրէ օր կը նորոգուի։

17 Զինչու որ մեր վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը խիստ մեծ ՚՚ չափազանց փառքի յաւիտենական առաւելութիւն կը գործէ մեզի։

18 ՚Վասն զի մենք երևցած բաներուն չենք նայիր, հապա չերևցածներուն. ինչու որ երևցած բաները ժամանակաւոր են, բայց չերևցածները՝ յաւիտենական։

ԳԼ. Ե

1 Կը ծանուցանէ թէ ինքը հաստատուն յոյս ունենալով անմահ փառաց, 9 և ապահովով ան փառքին և ընդհանուր դատաստանին, կը ջանայ մաքուր խղճմտանք ունենալ, 12 ՚ի թէ անով պարծենալու համար, 14 այլ իբրև Քրիստոսէն կենդանութիւն ունեցող մկը՝ կ՚աշխատի որ միայն Քրիստոսի կենդանի ըլլայ իբրև նոր արարած մը, 18 ու իր նախաւթեան պաշտօնովը ուրիշներն ալ Աստուծոյ հետ հաշտեցնէ։

1 Վասն զի գիտենք որ ՚եթէ մեր վրանի ՚ի՛ր՚ երկրաւոր տունը քակուի, մկ շինուածք մը ունինք Աստուծմէ, անձեռագործ տուն մը՝ յաւիտեան, երկնաւոր։

2 Յաւիտենական՝ երկինքի մկ։ Եւ ասոր երկրորդ ՚՚ մկ կը հառաչենք, մեր երկնաւոր բնակութիւնը

3 նր հագնելու փափաքելով. Միայն թէ երբոր ան հագնելու ըլլանք, մերկ չգտնուինք։

4 Մերկ չգտնուինք։ Վասն զի մենք որ ասվրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք ծանրութիւն քաշելով. ինչու որ չենք ուզեր վրանուս հանել, ՚հապա ՚՚ի՛ր՚ վրայէն հագնիլ, որ մահկանացուն ինքը ընկղմի կեանքէն։

5 Բայց ան որ մեզ ասոր բանիս կը պատրաստէ՝ Աստուած է. Նոր նաև մեզի տուաւ Հոգիին գրաւը։

6 Ուստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք, և գիտենք՝ թէ որչափ որ մարմինի մկ կը կենանք, Տէրոջմէ հեռու ենք. (Զինչու որ հաւատքով կը քալենք, ու

8 չէ թէ երևոյթով.) Ուստի վստահութիւն ունինք՝ և ալ աւելի կ՚ուզենք մարմինէն հեռանալ, ու

9 Տէրոջը քովը կենալ։ Ասոր համար կը ջանանք ալ, որ թէ կենանք, և թէ հեռանանք, անոր

10 հաճոյ ըլլանք։ Վասն զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի առեւթնին առջևը ներկայանանք, որ ամէն մկ իր մարմինովը ըրածներուն փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է, թէ բարի և թէ չար։

11 Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը համոզենք. Բայց մենք Աստուծոյ առջևը յայտնի ենք. և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք։

12 Ձէ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ՚ընծայենք. հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու. որ ՚՚ի՛ր՚ ունենաք դ՚՚՚՚՚՚ա՚՚նոնց՝ որ աչքի երևցածովը կը պարծենան, ու չէ թէ սրտով։

13 Զինչու որ եթէ խելքնաւ ենք՝ ՚՚ Աստուծոյ համար է, և թէ որ զգաստ ենք՝ ՚՚ ձեզի համար է. Զինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ. քանզի մեր դատումը աս է որ՝ հէթէ մկը ամենուն համար մեռաւ,

15 ուրեմն ամէնն ալ մեռած էին. Եւ ամենուն համար մեռաւ, ՝ որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան, հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարուցաւ։

16 Թիւն առաւ։ Ըստի ասկէ ետև մենք մկ մը մարմինով չենք գիտեր. ու թէև Քրիստոսը մարմինով ճանչցանք, ՚բայց հիմա՝ ալ ՚՚՚՚՚՚

Ցամի Տեառն 60

Ի Հռով. ժգ. 13։ ա Կոր. թ. 12։ ժ. 32։ Ղ ա Կոր. գ. 1։ Ի Գլ. ժա. 23, ՃԼ։

3 օրը։ Ի բնաւ մէկ բանով մը գայթակղութիւն չենք տար, որ ծէր 4 պաշտօնը չարատաւորի. Հապց ամէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծայենք Աստուծոյ սպասաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտերու մէջ, տառապանքներու, նեղ- 5 դութիւններու, Ի ծեծերու, բանտերու, խռովութիւններու, աշխատութիւններու, հսկումներու, 6 ծոմերու մէջ. Մաքրութիւնով, գիտութիւնով, երկայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով, Սուրբ Հո- 7 գիով, անկեղծ սիրով, Ճշմարտութեան խօսքով, Ի Աստուծոյ զօրութիւնով, Ի արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ 8 կողմէն է. փառքով ու անարդութիւնով, պարսաւանքով և գովութիւնով. մոլորչնողներու պէս 9 ու ճշմարիտներ. Ընծանօթներու պէս՝ Ի ծանօթներ. Լմեռնողներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք. Ի պատժուածներու պէս, ու չըս- 10 պաննուածներ. Ցրտմածներու պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք. ազքատներու պէս՝ ու շատերը կը հարստացընենք. բան մը չու- 11 նեցողներու պէս՝ և ամէն բան բո- 12 տացած ենք։ Մեր բերանը ձեզի բացուած է՝ ով Կորնթացիք, Ի Ե մեր սիրտը լայնցած։ Դուք մեր կողմէն չէք նեղուիր, Ի հապա ձեր ՚ՈՒՆԵՑՈՒ ԴԹոյն կողմէ կը նեղուիք։ 13 Ուստի անոր հատուցումը ընդ- հա՛մ՛ (Ի իբրև որդիներուս կը խօսիմ՝ Ի ես,) դուք ալ ԻՒՆ Ի ԻՆՔՆ լայնցէք։

14 Ի Անհաւատներուն հետ օտարաբախառն լծակից մի՛ ըլլաք. Ի քանզի ի՞նչ մասնակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ. և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը՝ 15 խաւարին հետ. Եւ ի՞նչ միաբանութիւն ունի Քրիստոս Բելիարին հետ. կամ ի՞նչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ. 16 Եւ ի՞նչ յարմարութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կուռց հետ. Ի ձեզմէ զի դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք, ինչպէս որ Աստուած ըսաւ թէ, Ի Անոնց մէջը պիտի բնակիմ՝ ու ՚ՆՈՆՑ մէջը պիտի քալեմ, և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ՝ ու անոնք ինծի ժողովուրդ 17 պիտի ըլլան։ Ի Անոր համար ելէք անոնց մէջէն, ու զատուեցէք, կ'ըսէ Տէրը, և պիղծ բանի մի՛ 18 դպչիք. Ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ՝ ՚ՆԵ ես ձեզի Հայր պիտի ըլլամ՝ ու դուք ինծի տղաքներ ու աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամենակալ Տէրը։

Ցամի Տեառն 60

Գլ. է

1 Իր խօսքը չարունակելով կը յորդորէ զանոնք սուրբ վարք ունենալու։ 2 և իրեն ցուցընելու ան նոյն սէրը որ ինքը անոնց վրայ ունէր. 3 կը ծանուցանէ թէ իր նեղութիւններուն մէջ որչափ միխիթարութիւն ունեցաւ՝ երբոր Տիտոս իրեն պատմեց անոնց անկեղծ ապաշխարութիւնը որ իր առջի նամակը պատճառեր էր. 13 և թէ անոնց Տիտոսին ցուցուցած սէրը ու հնազանդութիւնը արդարացուցին իր պարծանքը անոնց վրայով։

1 Ուստի սիրելիք՝ որովհետև մենք ասա խոստումներս ունինք, մեր անձերը մարմնի ու հոգիի ամէն կերպ պղծութենէն մաքրենք, և սրբութիւնը կատարելագործենք Աստուծոյ վախովը։

2 *Ընդունեցէք մեզ. մէկու մը վնաս չտուինք, ոչ մէկը եղծե- 3 ցինք, Ի ես ոչ մէկը զրկեցինք։ Ձէ թէ ՚ՅԻՆ դատապարտելու համար ՚՚ կը զրուցեմ. Ի որովհետև ես առաջուց ըսեր եմ, որ դուք մեր սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու ու 4 ապրելու ՚ՅԻՆ հետ։ Ի Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ. Ի շատ է իմ պարծանքս ձեզի համար. Ես լեցուն եմ մխիթարութիւնով, առատացած եմ ուրախութիւնով մեր ամէն նեղութիւննե- 5 րուն մէջ։ Ի Վասն զի երբոր մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ մեր մարմինը հանգստութիւն չունեցաւ. Ես հապա ամէն կողմանէ նեղութիւն կը քաշէինք. Ի դուրսէն պատերազմներ ՚ՅԻՆ, ՚՚ ներսէն՝ 6 վախեր։ Ի Բայց Աստուած՝ որ խոնարհները կը մխիթարէ, Ի մեզ մի- 7 խիթարեց Տիտոսի գալովը։ Եւ չէ թէ միայն անոր գալովը, հապա ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով, երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր ինծի համար ՚՚ՈՒՆԵՑՈՒ նախանձաւորութիւնը, անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ։ 8 Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ՚՚ թուղթովը, չեմ զղջար, (Ի թէև զղջացեր էի.) քանզի կը տեսնեմ՝ որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց, 9 թէև քիչ մը ատեն։ Արդ՝ ուրախ եմ, չէ թէ որ տրտմեցաք, հապա որ ապաշխարութեան համար տրտմեցաք. որովհետև դուք Աստուծոյ ՚՚ՆԵՐՔԻՆ պէս տրտմեցաք, անանկ որ բանով մըն ալ 10 մեզմէ վնաս չքաշէք։ Ի Ինչու որ Աստուծոյ ՚՚ՆԵՐՔԻՆ պէս եղած տրտմութիւնը՝ փրկութեան համար ապաշխարութիւն կը գործէ, որ զղջանալու բան չէ. Ի բայց աշխարհի տրտմութիւնը մահ կը գոր- 11 ծէ։ Ձէ՝ քանզի ահա աս բանը՝ որ դուք Աստուծոյ ՚՚ՆԵՐՔԻՆ պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը որչափ ջանք

– Գլ. գ. 18։ ա Ցով. գ. 3։

* Կ՛ՀԱՄԲՈՒՑԵՔ

Ի Գործ. ի. 33։ Գլ. ժբ. 17։ Ի Գլ. գ. 11, 12։ Ի Գլ. դ. 12։ Ի ա Կոր. ա. 4։ Գլ. ա. 14։ Ղ Գլ. ա. 4։ Փիլ. բ. 17։ Կող. ա. 24։ Ի Գլ. բ. 13։ Ի Գլ. դ. 8։ Ի Բ Օր. լբ. 25։ Ի Գլ. ա. 4։ Ի Տես գլ. բ. 13։ Ի Գլ. բ. 4։ Ի Բ Թագ. ժբ. 13։ Ա ա Կոր. ժ. 1։ Ի Առակ. ժե. 22։

Ցամ Ցեառն 60

գործեց , որչափ չքմեղութիւն , որչափ սրտմտութիւն , որչափ վախ , որչափ բաղձանք , որչափ նախանձաւորութիւն , որչափ վրէժխնդրութիւն . ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ առ բա-
12 նին մէջ մաքուր էք : Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի , չէ թէ զրկանքը ընողին համար էր , և չէ թէ զրկանքը կրողին համար , | հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի՝ Աստուծոյ
13 առջեւը : Ուստի ան ձեր միխիթարութեանը համար մենք միխիթարուեցանք . շատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար . հ ինչու որ անոր հոգին ձեր ամէնէն հանգստութիւն գտեր էր :
14 Վասն զի ինչ որ ես անոր առջեւը ձեզի համար պարծենցայ՝ ամօթով չելայ . հապա ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութիւնով խօսեցանք ձեզի , անանկ ալ Տիտոսին առջեւը պարծենալնիս ճշմարիտ եղաւ :
15 Նաև անոր սէրը աւելի է ձեր վրայ , երբոր կը յիշէ ձեր ամէնուն հնազանդութիւնը , թէ ինչպէս վախով ու դողով անիկայ ընդուներ
16 էք : Ուստի ուրախ եմ Տէր ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ :

ԳԼ . Ը

1 Ընտրեալը օրինակ բերելով Մակեդոնացիները՝ կը յորդորէ Կորնթացիները որ առատաձեռնութեամբ օգնութիւն բերեն Երուսաղէմի աղքատ սուրբերուն . 7 կը յիշեցնէ իրենց առքի ջանքը , 9 Քրիստոսի օրինակը , 14 և ան հոգևոր օգուտը որ ունենալու էին ան օգնութիւնը բերելնին . 16 գովութեամբ կը խօսի Տիտոսին և ուրիշ եղբայրներուն յաժարամտութեանը վրայով՝ որոնք իր խնդրանքը և իր յորդորանքովը անոնց գացեր էին բուն աս գործիս համար :

1 Ա՛րդ՝ եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը ծանուցանեմ Աստուծոյ շնորհքը , որ Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն
2 տրուած է . Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ՝ իրենց ուրախութեանը առատելութիւնը և իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ :
3 Ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութեանը չափովը՝ ու կարո-
4 ղութենէն ալ աւելի , իրենց կամքովը շատ աղաչանքով կ'աղաչէին՝ որ տուրքերը , և ու սուրբերուն համար եղած պաշտօնին մասնակցու-
5 թիւնը ընդունինք : Եւ չէ թէ որչափ որ մենք կը յուսայինք , հապա անձերնին ալ տուին , առաջ Տէրոջը՝ ու ետքը մեզի Աստուծոյ
6 կամքովը . Որ Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս որ անիկայ առաջուց սկսեց , անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ աս շնորհքն ալ :
7 Բայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած էք դուք , (հաւատքով՝ ու խօսքով՝ ու գիտութիւնով՝ և ամէն ջանքով՝ ու ձեզմէ մեր վրայ եղած սիրովը ,) Է՜ս-յեղ + որ աս
8 շնորհքով ալ առատանաք . Ձըզ՛ թէ հրամայելով մը կը դուռգեմ , հապա ուրիշներուն ջանքին պատճառովը , և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
9 հարազատութիւնը : Քանզի դուք գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը , Է թէ ինքը ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր , որ դուք անոր աղքատանալովը հա-
10 րըստանաք : Ընտ աս բանիս մէջ խրատ մը կու տամ . Ի՞նչու որ ասիկայ ձեր օգտին համար է . դուք որ չէ թէ միայն ընելը , Է հապա կամենալն ալ առաջուց սկսեցիք՝ ան-
11 ցած տարուընէ հետէ . Ուստի հիմա ընելն ալ կատարեցէք . որ ինչոր կամաց յաժարութիւն | ՚ոյ , նոյնպէս ալ ընելը ունեցածներնուդ
12 չափովը ըլլայ : Ի՛ւան զի թէ որ առաջ յաժարութիւնը ըլլայ՝ պէտք ունեցածին չափովը ընդունելի է , ու չէ թէ չունեցածին չափովը :
13 Ինչու որ չէ թէ Է- ուրիշներուն հանգստութիւն | ՚ո՜ւյ , ու ձեզի
14 նեղութիւն . Հապա հաւասարութիւնով՝ հիմակուան ատենս ձեր աւելին անոնց պակսութիւնը լեցնէ . որպէս զի անոնց աւելին ալ ձեր պակսութեանը , որ հաւասարութիւն ըլ-
15 լայ . ինծոր որ գրուած է . Թէ Հան որ շատ Ը՜ղՀԻՑ , չաւելցաւ . ու ան
16 որ քիչ , չպակսեցաւ : Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ նոյն հոգը ձեր վրայ՝ Տիտոսին սիրտը ձգեց .
17 Ինչու որ Է՜ր աղաչանքը ընդունեց , և իր յաժարամտութիւնը շատ ըլլալով՝ իր կամքովը ելաւ ձեզի Ի՜-
18 ը՜ : Ու անոր հետ խրկեցինք Է՜ան եղբայրը , որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն է՝ բոլոր եկեղեցի-
19 ներուն մէջ . Եւ ոչ միայն այսքան , հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկեր ըլ՜լ՜ աս տուրքերուն մէջ , Հոր մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար , ու մեր յաժարութեամբը :
20 Բայց աս մասին զգուշութիւն կ'ընենինք , որ չըլլայ թէ մէկը արատ մը գնէ մեր վրայ աս առատութեանս մէջ , որուն մենք կը ծա-
21 ռայենք : Քանզի ոչ միայն Տէրոջը առջեւը , Ն հապա մարդոց առջեւն ալ բարի բաներ ընե՜լ- հոգ կը տա-
22 նինք : Եւ անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յաժարամիտ գտեր ենք . ու հիմա՝ ալ

Ցամ Ցեառն 60

Բ ա Կոր . ա . 5 ; Ժր . 8 ;
Է Գլ . Թ . 8 ;
ղ ա Կոր . է . 6 ;

Է Գլ . բ . 4 ;

Է Մաա . ը . 20 ; Ղու . Թ . 58 ; Փիլ . բ . 6 . 7 ;
ը ա Կոր . է . 25 ;

Հ Հռով . Ժե . 32 ;

Ը Ընակ . ԺԹ . 17 ; Մաա . ժ . 42 ; ա Տիմ . գ . 18 . 19 ; Եբր . ժ . 16 ;
Ժ Գլ . Թ . 2 ;

Ի Մար . ժր . 43 . 44 ; Ղու . խ . 3 ;

Ն Գլ . բ . 9 ; Փիլ . բ . 12 ;

Ղբ Թես . գ . 4 ; Փիլմ . 8 . 21 ;

Ա Մար . ժր . 44 ;

Ե Գոր . ժա . 29 ; Ից . 17 ; Հռով . Ժե . 25 . 26 . ա Կոր . ժգ . 1 . 3 . 4 ; Գլ . Թ . 1 ;

Է Հմր 17 ; Գլ . ժր . 18 ;

Ե Ղև . ժգ . 18 ;

Ժ Գլ . ժր . 18 ;

Է ա Կոր . ժգ . 3 . 4 ; Հմր 4 . 6 . 7 ; Գլ . Թ . 8 ;
Հ Գլ . գ . 15 ;

Ն Հռով . ժր . 17 ; Փիլ . գ . 8 ; ա Պետ . բ . 12 ;

Ցամք Տեառն 60

ա՛ւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնովը ըս ձեր վրայ ըՆէ ։
23 Բայց թէ որ Տիտոսին համար կ՚ուզեն՝ ինձմէ՛ , Հանիկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար , ընդ՚ եկեղեցիներուն խրկածներն
24 ի՛ն , ըը ՔՀրիստոսի փառքը ։ Ուստի ձեր սիրոյն՝ ցև մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը ատոնց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջևը ։

ՓԻԼ. Բ. 25։

ՏԳԼ. Է. 14։ Բ. 2։

Գ Լ . Թ

1 Առաքեալը կը ցուցնէ պատճառը՝ թէ ինչու համար , (թէև ինքը գիտէր անոնց յօժարամտութիւնը ,) յանախագոյն խրկեց Տիտոսը և միւս եղբայրները . 6 կը յորդորէ որ առատ ողորմութիւն տան , իբր թէ ան տուածնին տեսակ մը սերմ ցանել էր՝ 10 որ առատօրէն պտուղ պիտի տար իրենց , 13 և պատճառ պիտի ըլլար որ մեծ շնորհակալութիւն մատուցուի Աստուծոյ ։

1 ՚Վ՚Ասնզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ի՛նչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը , ես րուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ , թ Թէ Աքայեցիք անցած տարուընէ հետէ պատրաստ են . ու ձեր ի՛ւր նա-
3 խանձը շատերը գրգռեց ։ Եւ ես Եղբայրները խրկեցի , որ մեր ձեզի համար պարծենալը՝ աստ մասին մէջ պարապ չելլէ . հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր
4 եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան՝ ու ձեզ անպատրաստ գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք ,) ամօթով մնանք աս ՚պարծանքին վստահու-
5 Թեանը մէջ ։ Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան , ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝ որ պատրաստ ըլլայ , անանկ որ ընծայի պէս ըԼՒՆ , ու չէ թէ ագահութեան պէս ։
6 ըԲայց ասիկայ կ՚ը՛նՆՈՅՆԻ՝ թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ . ու ան որ առատութիւնով կը սերմանէ՝ առա-
7 տութիւնով պիտի հնձէ ։ Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի , ի՛ՆՉ ՊԷՍ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ չէ թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ . Ընչու որ Աստուած յօժարակամ
8 տուողը կը սիրէ ։ Բ Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու . որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի գործերով առատանաք .
9 Ինչպէս որ գրուած է . ֆ Ցարածեց՝ ըը աղքատներուն տուաւ . անոր

Ցամք Տեառն 60

ՅԵՍ. ԽԹ. 10։ ԹԿՈՐ. Ժ. 1։ ՀՌՈՄ. Ժ. 12։ Ի ԳԼ. Ա. 11։ Գ. 15։ Ֆ ԳԼ. Բ. 14։

ՀՌՈՄ. Ժ. 16։

ՀԵՐ. Ժգ. 16։

Յ ԳԼ. Բ. 1։

ՂՑԱԿ. Ա. 17։

ՀՌՈՄ. Ժբ. 1։ Բ ՀԶՐ 10։ ԳԼ. ԺԲ. 5, 7, 9։ ֆ Ա ԿՈՐ. Գ. 21։ ԳԼ. Ժգ. 2, 10։ Տ Ա ՏԻՄ. Ա. 18։ Բ ՏԻՄ. Բ. 3։ Ի ԵՓԿ. Գ. 13։ ՍՓԵՍ. Ե. 8։ Ղ Գ ԿՈՐ. Է. 22։ Ա ԿՈՐ. Բ. 5։ ԳԼ. Գ. 7։ Ժգ. 3, 4։ Ի ԵՐԵՄ. Ա. 10։ ը Ա ԿՈՐ. Ա. 19։ Գ. 19։ Ի ԳԼ. Ժգ. 2, 10։ Ֆ ԳԼ. Բ. 9։ Է. 15։

ա՛ւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնովը ըս ձեր վրայ ըՆէ ։
23 Բայց թէ որ Տիտոսին համար կ՚ուզեն՝ ինձմէ՛ , Հանիկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար , ընդ՚ եկեղեցիներուն խրկածներն
24 ի՛ն , ըը Քրիստոսի փառքը ։ Ուստի ձեր սիրոյն՝ ցև մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը ատոնց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջևը ։

Գ Լ . Թ

1 Առաքեալը կը ցուցնէ պատճառը՝ թէ ինչու համար , (թէև ինքը գիտէր անոնց յօժարամտութիւնը ,) յանախագոյն խրկեց Տիտոսը և միւս եղբայրները . 6 կը յորդորէ որ առատ ողորմութիւն տան , իբր թէ ան տուածնին տեսակ մը սերմ ցանել էր՝ 10 որ առատօրէն պտուղ պիտի տար իրենց , 13 և պատճառ պիտի ըլլար որ մեծ շնորհակալութիւն մատուցուի Աստուծոյ ։

1 ՚Վ՚Ասնզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ի՛նչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը , ես րուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ , թ Թէ Աքայեցիք անցած տարուընէ հետէ պատրաստ են . ու ձեր ի՛ւր նա-
3 խանձը շատերը գրգռեց ։ Եւ ես Եղբայրները խրկեցի , որ մեր ձեզի համար պարծենալը՝ աստ մասին մէջ պարապ չելլէ . հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր
4 եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան՝ ու ձեզ անպատրաստ գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք ,) ամօթով մնանք աս ՚պարծանքին վստահու-
5 Թեանը մէջ ։ Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան , ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝ որ պատրաստ ըլլայ , անանկ որ ընծայի պէս ըԼՒՆ , ու չէ թէ ագահութեան պէս ։
6 ըԲայց ասիկայ կ՚ը՛նՆՈՅՆԻ՝ թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ . ու ան որ առատութիւնով կը սերմանէ՝ առա-
7 տութիւնով պիտի հնձէ ։ Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի , ի՛ՆՉ ՊԷՍ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ չէ թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ . Ընչու որ Աստուած յօժարակամ
8 տուողը կը սիրէ ։ Բ Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու . որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի գործերով առատանաք .
9 Ինչպէս որ գրուած է . ֆ Ցարածեց՝ ըը աղքատներուն տուաւ . անոր

Գ Լ . Ժ

1 Առաքեալը իր անձը և մարմինին երևոյթը արհամարհող սուտ առաքեալներուն դէմ՝ յառաջ կը բերէ իր հոգևոր իշխանութիւնը , 7 Տեսնատով որ իր գալու առնը այնչափ զօրաւոր պիտի ըլլայ իր խօսքովը , որչափ որ իր նամակովն է իր հեռաւորութեան առնը . 12 կը յանդիմանէ զանոնք չափէ դուրս առաջ անցնելնուն և ուրիշին աշխատանքովը պարծենալնուն համար ։

1 ՚Վ՚Այլ ես Պօղոս ձեզի կ՚աղաչեմ Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը , Ի որ երես առ երես ՚ներկա՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը , բայց հեռուէն կը հա-
2 մարձակիմ ձեզի . կ՚աղաչեմ՝ ես որ չըլլայ թէ մօտէն ըԼ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն՝ թէ մարմնաւորապէս
3 կը քալենք ։ Քանզի թէպէտ մարմինի մէջ կը քալենք , բայց չէ թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն
4 կ՚ընենք . Ե Ինչու որ մեր զինուորութեան Էզէնքերը մարմնաւոր չեն , ՀՀապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ Ամրոցները քակելու . մենք խորհուրդներ կը քա-
5 կենք , Եւ ըԱստուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բաները , ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի Ղաղանդութեանը գերի կ՚ը-
6 նենք . Ի Եւ պատրաստ ունինք վրէժ առնելը ամէն անՂազանդութենէ , ի երբոր ձեր Ղազանդու-

Ցամի Տեառն 60

– Հմր. 16 ։ Գլ. ե. 13 ։ Բ Գաղ. գ. 17, 18 ։ ‡ Ովս. բ. 19, 20 ։ ա Կոր. դ. 15։ † Ղև. իա. 13 ։ Ե Կող. ա. 28 ։ Ղ Ես. գ. 4 ։ Ցն. բ. 44 ։ Ե Եփես. գ. 24 ։ Կող. բ. 4, 8, 18 ։ ա Տիմ. ա. 3 ։ գ. 1 ։ Երե. ԻԹ. գ. 9 ։ բ Պետ. գ. 17 ։ Ը Գաղ. ա. 7, 8 ։ Ի ա Կոր. ԺԱ. 10 ։ Գլ. Ժբ. 11 ։ Գաղ. բ. 6 ։ Ժ ա Կոր. ա. 17 ։ բ. 1, 13 ։ Գլ. Ժ. 10 ։ Ի Եփես. գ. 4 ։ Ի Գլ. գ. 2 ։ Ե. 11 ։ Ժբ. 12 ։ Ի Գոր. Ժբ. 3 ։ ա Կոր. Թ. 6, 12 ։ Գլ. Ժ. 1 ։

Ի Գոր. Լ. 33 ։ Գլ. Ժբ. 13 ։ աԹես. բ. 9 ։ բ Թես. գ. 8, 9 ։ ‡ Փիլ. գ. 10, 15, 16 ։ ՀԳլ. Ժբ. 14, 16 ։ Ն Հով. Թ. 1 ։ ՀԱ Կոր. Թ. 15 ։ ՀԳլ. գ. 11 ։ Ե. 3 ։ Ժբ. 15 ։ Ժ ա Կոր. Թ. 12 ։ Ն Գոր. Ժե. 24 ։ Հով. Ժգ. 18 ։ Գաղ. ա. 7 ։ գ. 12 ։ Փիլ. ա. 15 ։ բ Պետ. բ. 1 ։ աՑն. գ. 1 ։ Ցայտ. բ. 2 ։ Ն Գլ. բ. 17 ։ Փիլ. գ. 2 ։ Ջհ. ա. 10, 11 ։ Ղ Գաղ. ա. 8 ։ ՀԳլ. գ. 9 ։ Ղ Փիլ. գ. 19 ։

1 Լ Երանի թէ փիլ մը ներէիք ՚իմ անմտութեանս . և իրաւցընէ 2 համբերեցէք ինծի ։ Վասն զի ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը . Ընչու որ ես ձեզ մէկ երկան մը նշանեցի՝ Տ մաքուր կոյսի մը պէս Քրիստոսի դիմացը 3 հանելու ։ Միայն թէ կը վախնամ՝ Ղ չըլլայ թէ ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութիւնովը , Հանուկ ալ ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի վրայ 4 եղած միամտութենէն ։ Վասն զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ՝ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքարոզեցինք , կամ ուրիշ հոգի առնէք՝ որ չառիք , կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած , — Ն ԱՆԻՆԲՈՒՆ աղէկ կը համբերէիք ։ 5 Քանզի ես ասանկ կը սեպեմ՝ Ի որ ամենէն երևելի առաքեալներէն բա- 6 նով մըն ալ պակաս չեմ ։ Ը Եւ թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ , Ը բայց չէ թէ դիտութեան կողմէ , Ա սակայն ամէն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի յայտնի ը- 7 րինք ։ Մի՞թէ յանցանք գործած եղայ՝ Ի որ Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի , որ դուք բարձ- 8 րանաք ։ Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտեցի՝ ԱՆԻՆՉ թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու համար ։ 9 Ու ձեր քովը գտնուած ատենս՝ երբոր պակսութիւն մը ունեցայ , Ի չէ՛ մէկուն ձանձրութիւն չըտուի . Ինչու որ իմ պակսութիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող եղբայրները . Հև ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ 10 ԱԼ ։ Ե Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներսի դիս է , Նոր աս իմ պարծենալս պիտի չխափանուի ինծմէ 11 Ա քայիայի կողմերը ։ Ինչո՞ւ . Ը որպէս թէ չե՞մ սիրեր ձեզ . Ա Ան- 12 տուած գիտէ ։ Բայց ան որ կ՚ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ , Ը որ կտրեմ անոնց պատճառը՝ որոնք պատճառ կը փնտռեն , որ ինչ բանով կը պարծենան , իրենք ալ մեզի պէս 13 գտնուին ։ Ը Ինչու որ անանկները սուտ առաքեալներ՝ Խաբեբայ բանուրներ ըԼԼՎ , Քրիստոսի առաքեալներուն կերպարանքը վրանին 14 կ՚առնեն ։ Եւ զարմանք մը չէ . ինչու որ ինքը Սատանան ԱԼ Ն լուսաւոր հրեշտակի կերպարանք կ՚առ- 15 նէ ։ Ն՚ալ մեծ բան մը չէ , որ անոր պաշտօնեանները ալ՝ Ը արդարութեան պաշտօնեաներու նման կերպարանք կ՚առնեն ։ Ո՚որոնց վերջը իրենց գործերուն համեմատ պիտի

Ցամի Տեառն 60

Ե Ես. կե. 16 ։ Երեմ. Թ. 24 ։ ա Կոր. ա. 31 ։ ՀԱռակ. իե. 2 ։ Ը Հով. բ. 29 ։ ա Կոր. գ. 5 ։

7 Թիւնը կատարեալ ըլլայ ։ Ի Դուրսի երեւութին կը նայիք . Ն Թէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ Թէ ինքը Քրիստոսինն է , աս նորէն ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է , Հանուկ ալ 8 մենք ։ Քանզի Թէ որ աւելի ալ պարծենալու ըլլամ աս Ը մեր իշխանութեանը վրայով՝ որ Ցերը մեզի տուաւ ձեզ շինելու , ու չէ Թէ քակելու համար , Ի պիտի չամչնամ . Որ անանկ չսեպուիմ՝ 9 որպէս Թէ ես Թուղթերովս ձեզի վախ մը կը ձգեմ . Քանզի՝ Ընդ Թուղթերը (կ՚ըսէ Ֆելը ,) ծանր ու զօրաւոր են , Ը բայց Ներ մարմինին երեւոյթը տկար է , Ու խօսքը ա- 11 նարդ . Անանկ Ա ՐԹԸ աս Թող խորհի , որ մենք Ֆեռուէն ինչպէս որ ենք խօսքով մեր Թուղթերովը , մտեն ալ անանկ Ո՚Ի ԸՆԴ գործ- 12 քով ։ Ընչու որ մենք չենք Համարձակիր մեր անձը կշռոքի դնել ու բաղդատել ոմանց հետ , որ ինքզինքին կը գովեն . բայց անոնք իրենցմով իրենց անձերը չափելով , և զիրենք իրենց հետ բաղդատելով՝ 13 չեն հասկընար ։ Ը Բայց մենք չափէ դուրս բաներով պիտի չպարծենանք . Հապա ան կանոնին չափովը , որ Աստուած մեզի բաժին 14 տուաւ՝ մինչև ձեզի հասնելու . Չէ Թէ որպէս Թէ մենք ձեզի հասած չենք , ու ինքզինքնիս չափէն աւելի կ՚երկրնցընենք . Ը ինչու որ Քրիս- 15 տոսի աւետարանովը մինչև ձեզի հասանք ։ Եւ չէ Թէ չափէ դուրս բաներով՝ Ը ուրիշներուն աշխատանքովը կը պարծենանք . Հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը՝ ձեզմով աւելի ընդարձակինք , 16 Ձեզմէ անդին կողմերը աւետարանը քարոզելու , և չէ Թէ պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ուրիշի 17 մը կանոնով ։ Ը Բայց ան որ կը պարծենայ , Թող Ցերոջմով պար- 18 ծենայ ։ Ա Վասն զի չէ Թէ ան՝ որ իր անձը կը գովէ , անիկայ է ընտրուածը , Հապա ան՝ որ Ցերը զանիկայ կը գովէ ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Նախանձով լեցուած Կորնթացւոց վրայ՝ որոնք կ՚երևնայ Թէ սուտ առաքեալները աւելի պատուաւոր կը համարէին , կը սիրուի իր անձին վրայ պարծենալ , 5 Թէ ինքը հաւասար է երևելի առաքեալներուն , 7 և Թէ ինքը աւետարանը ձրի քարոզից անոնց՝ բնաւ մէկուն նեղութիւն չտալով իր ապրուստին համար . 13 կը յայտնէ Թէ ինքը օրէնքին կոզմանէ աւար չէ ան խաբեբայ գործաւորներէն , 23 և Քրիստոսի ծառայութեանը , ու իր պաշտօնին համ՚ը իր կրած նեղութիւններուն մէջ շատ գերազանց է անոնցմէ ։

Ցամի Տեառն 60

ՂՀՄր 1։ ԳԼ· ԺՐ· 6, 11։

Լ ա Կոր· է· 6, 12։

– ԳԼ· Թ· 4։

– Փիլ· գ· 3, 4։

Վ ա Կոր· գ· 10։

– Գաղ· բ· 4։ գ· 9։

ր ԳԼ· Ժ· 10։

ց Փիլ· գ· 4։

– Գոր· իր· 3։ Հռով· ժա· 1։ Փիլ· գ· 5։

Ֆ ա Կոր· Ժե· 10։

+ Գոր· Թ· 16։ ի· 23։ իա· 11։ ԳԼ· գ· 4, 5։

ե ա Կոր· Ժե· 30, 31, 32։ ԳԼ· ա· 9, 10։ գ· 11։ գ· 9։

Ֆ ր Օր· իե· 3։

– Գոր· Ժգ· 22։

Բ Գոր· Ժգ· 18։

Ֆ Գոր· իէ· 41։

Ր Գոր· Թ· 23։ Ժգ· 50։ Ժգ· 5։ Ժէ· 5։ ի· 3։ իա· 31։ իգ· 10։ 11։ իե· 3։

Ի Գոր· Ժգ· 5։ Ժթ· 24։

Ղ Գոր· ի· 31։ ԳԼ· գ· 5։

Ե ա Կոր· գ· 11։

Ը Տես Գոր· ի· 18, ըՃ։ Հռով· 14։

Ր ա Կոր· բ· 13։ Թ· 22։

Ք ԳԼ· Ժբ· 5, 9, 10։

Ի Հռով· ա· 9։ Թ· 1։ ԳԼ· ա· 23։ Գաղ· ա· 3։ ա Թես· բ· 5։

16 ըլլայ։ Դարձեալ կ'ըսեմ. չըլլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ. հապա թէ չէ՝ գոնէ անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք, որ ես ալ քիչ մը
17 պարծենամ։ Ան որ ես կը խօսիմ՝ Էջէ թէ Տէրոջը [illegible] պէս կը խօսիմ, հապա որպէս թէ անմտու-թիւնով մը պարծենալուն
18 վստահութիւնովը։ Որովհետև շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան, ես ալ պիտի պարծենամ։
19 Քանզի Հոգւոք իմաստուն ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը համբերէք ան-
20 միտներուն։ Ինչու որ կը համբերէք, թէ որ մէկը ձեզ ծառայեցընէ, թէ որ մէկը յեր ստացուածքը ուտէ, թէ որ մէկը յերէն բռնէ առնէ, թէ որ մէկը յեր վրայ հպարտանայ, թէ որ մէկը ձեր երե-
21 սին զարնէ։ Քամահրանքի ձեւով կը խօսիմ, իբր թէ մենք տկար էինք. բայց ինչ բանով որ մէկը [illegible] կը համարձակի՝ (անմտութեամբ կը խօսիմ,) ես ալ
22 կը համարձակիմ։ Ընոնք Եբրայեցի՞ են, ես ալ. Իսրայէլացի՞ են, ես ալ. Ընրահամի սերո՞ւնդ են,
23 ես ալ. Քրիստոսի պաշտօնեանե՞ր են, (յիմարաբար կը խօսիմ՝) ալ աւելի ես. աշխատանքներով՝ աւելի, ծեծերով՝ ալ աւելի, բանտարկութիւններով՝ աւելի, մահուան վտանգներով՝ շատ անգամ.
24 Հրէաներէն հինգ անգամ քառասունէն մէկ մը պակաս ընդ կերայ.
25 Երեք անգամ ձաղկով ծեծուեցայ. մէկ անգամ քարկոծուեցայ. երեք անգամ նաւաբեկութեան հանդիպեցայ. գիշեր մը ու
26 ցորեկ մը անդունդը մնացի. Շատ անգամ ճամբորդութեանց մէջ լըւբ-եցայ. գետերէն վտանգներ, աւազակներէն վտանգներ, ազգէս վտանգներ, հեթանոսներէն վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անապատի մէջ վտանգներ, ծովի վրայ վտանգներ, սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ
27 Ջանքի ու աշխատանքի մէջ, շատ անգամ քնահատութեան մէջ, անօթութեան ու ծարաւութեան մէջ, շատ անգամ ծոմ կենալու մէջ, ցուրտի ու մեր-
28 կութեան մէջ էի. Զգէ արտաքին [illegible], ամէն օրուան ըղբաղմունքը՝ ըրոլոր եկեղեցիներուն
29 հոգը վրաս կը դիզուէր։ Ո՞վ կը տկարանայ, ու ես չեմ տկարանար. ո՞վ կը գայթակղի, ու իմ
30 սիրտս չայրիր։ Թէ որ պարծենալ պէտք ըլլայ, տկարութեանս բա-
31 ներուն վրայ պարծենամ։ Աստուած և մեր Տէր Ցիսուս Քրիս-

տոսի Հայրը, Նոր յաւիտեան օրհնեալ է, գիտէ որ սուտ չեմ զրուցեր.
32 Ցեր։ Դամասկոսի մէջ Արետա թագաւորին ազգապետը զիս բռնելու զէնքով՝ Դամասկացւոց քաղաքը
33 պահապաններ դրեր էր. Եւ ես պատուհանին մէջէն զամբիւղով պատէն վար կախուեցայ, ու անոր ձեռքէն փախայ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Պօղոս իր առաքելութիւնը գովելու համար՝ թէև կրնար պարծենալ իրեն եղած յայտնութիւններուն վրայ, 9 բայց աւելի ազէկ կը համարի իր տկարութեանցը վրայ պարծենալ, 11 յանդիմանելով զանոնք որ ստիպեցին զինքը այսպէս պարծենալու. 14 կը խոստանայ նորէն իրենց երթալ հայրական սիրով մը. 20 բայց կը վախնայ որ ինքը պիտի ցաւի՝ չատ գայթակղութիւններ և անկարգութիւններ գտնելով մէջերնին։

1 Պարծենալ պէտք ըլլայ ինձի, բայց ինձի անօգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն գամ։ Մարդ մը գիտեմ Քրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ բանակը յափշտակուե-
3 ցաւ մինչև երրորդ երկինքը։ Ու գիտեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մարմինով և եթէ առանց մարմինի, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
4 Որ դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չպատմուելու խօսքեր, որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ։ Ես անանկին համար պիտի պարծենամ. բայց իմ անձիս համար պիտի չըպարծենամ, հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պիտի չըլլամ. որովհետև շիտակը պիտի զրուցեմ. բայց կը խնայեմ խօսիլ՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս աւելի համարուն ունենայ, քան որչափ որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ
7 ինձմէ կը լսէ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ հիւսս շատ յայտնութիւններուն համար, ինձի Սատանայի հրեշտակ մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու համար, որ չըլլայ թէ հպար-
8 տանամ։ Ասոր համար երեք անգամ աղաչեցի Տէրոջը, որ մէկդի
9 ըլնէ ինձմէ։ Ու ըսաւ ինձի. Իմ շնորհքս հերիք է քեզի. ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժարութեամբ աւելի իմ տկարութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ, որ Քրիստոսի զօրութիւնը
10 իմ վրաս հանգչի։ Ընոր համար հաճոյք եմ ես տկարութիւններու, նախատինքներու, տառապանք-

Ցամի Տեառն 60

Ղ Հռով· թ· 5։

Ի Գոր· թ· 24, 25։

– Հռով· ժգ· 7։ ԳԼ· ե· 17։ Գաղ· ա· 22։

Բ Գոր· իր· 17։

Ցա· Տ· 46, Լխ–ոբ–չէ Ղը· Գործ· ժգ· 6։

Ֆ Ղբ· իգ· 43։

Ր ԳԼ· ժա· 30։

Ի ԳԼ· Ժ· 8։ ժա· 16։

Ղ Տես Եզեկ· իբ· 24։ Գաղ· գ· 13, 14։

Ի Ցր· բ· 7։ Ղբ· Ժգ· 16։

Ը Տես բ Օր· գ· 23–27։ Մաա· իշ· 44։

Ր ԳԼ· ժա· 30։

Ք ա Պետ· գ· 14։

Ի Հռով· ե· 3։ ԳԼ· է· 4։

Ցամք Տեառն 60

Ա Գլ· ժգ· 4՝
Ի Գլ· ժա· 1, 16, 17՝

Բ Գլ· ժա· 5՝ Գաղ· բ· 6, 7, 8՝
Ա ա Կոր· գ· 7՝ ժե· 8, 9՝ Եփես· գ· 8՝
Հ Հռով· ժե· 18, 19՝ ա Կոր· թ· 2՝ Գլ· դ· 2՝ գ· 4՝ ժա· 6՝
Յ ա Կոր· ա· 7՝
Ղ ա Կոր· թ· 12՝ Գլ· ժա· 9՝
Ճ Գլ· ժա· 7՝
Ո Գլ· ժգ· 1՝
Յ Գոր· ի· 33՝ ա Կոր· ժ· 33՝
Ն ա Կոր· գ· 14, 15՝

Ղ ա Թես· բ· 8՝ Փիլ· բ· 17՝
Շ Ցօհ· ժ· 11՝ Գլ· ա· 6՝ Կող· ա· 24՝ բ Տիմ· բ· 10՝
Չ Գլ· գ· 12, 13՝
Ռ Գլ· ժա· 9՝
Ձ Գլ· է· 2՝

Ր Գլ· բ· 6՝ 16, 22՝
Ս Գլ· բ· 18՝

Վ Գլ· է· 12՝

Տ Հռով· թ· 1՝ Գլ· ժա· 31՝
Բ ա Կոր· ժ· 33՝

Ց ա Կոր· գ· 21՝ Գլ· ժ· 2՝ ժգ· 2, 10՝

Ր Գլ· բ· 1, 4՝

Ֆ Գլ· ժգ· 2՝

ներու, Հալածանքներու, — Նեղութիւններու՝ Քրիստոսի համար. Վ Ինչու որ երբոր կը տկարանամ, 11 ան ատենը զօրաւոր եմ՝ Ի Ես անմիտ եղայ դ—բ Ի—Ը—Վ, ր դուք ստիպեցիք զիս. վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն առնել. Ի քանզի ես երևելի առաքեալներէն բնաւ մը պակաս չգտնուեցայ, Ի թէև ես ոչինչ եմ՝ 12 Ց Ցիրաւի ձեր մէջը առաքեալի նշաններ գործուեցան ամէն համբերութիւնով, նշաններով, և սքանչելիքներով, ու զօրութիւններով՝ 13 ներով՝ Յ Վասն զի ալ ինչ կայ, որ անով պակաս դտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ անով՝ Ղոր ես ձեզի ձանձրութիւն չտուի. Ո ներեցէք ինծի ատ յանցանքը՝

14 ՛ Ա Ահա աս երրորդ անգամ Է՝ որ կը պատրաստուիմ ձեզի գալու. և ես ձեզի ձանձրութիւն պիտի չտամ. ՛ ինչու որ ես ձեր — Ն—Ը չեմ փնտռեր, հապա՝ ձեզ. Ո որովհետև որդիները պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան դիզել, հապա ծնողքները՝ որդիներուն համար՝ 15 Ե Եւ ես մեծ յօժարութեամբ ծախք պիտի ընեմ, ու ծախք պիտի բլլամ ալ ՝ ձեր անձերուն համար, Ե թէպէտև ձեզ աւելի սիրելովս Ա Ը—Ե քիչ սիրուիմ ալ՝

16 Սակայն թող բլլայ որ Դ ես ձեզի ծանրութիւն մը չտուի, բայց ո—ը Ե—Ը ը—ե Ր Ի խորագէտ բլլալովս Ն Ե Ն Դ ութեամբ ձեզ բռնեցի՝ 17 Ը Մ Ի Թ Է իմ ձեզի իւրկածներուս մէկուն ձեռքովը ձեզմէ բան մը քաշեցի՞՝ Ի Տիտոսին ազատեցի, ՝ ու անոր հետը ան եղբայրը իրրև կեցի. միթէ Տիտոս ձեզմէ բան մը քաշե՞ց. չէ՞ որ Ի ր—ո—ի—ո— Ա Նոյն հոգիով քալեցինք, չէ՞ որ նոյն ճամբով գ—բ—ե—Ն—ո՞՝

19 Վ Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր առջին ջատագովութիւն կ'ընենք մեր անձերուն. Ի Աստուծոյ առջեւ Քրիստոսով կը խօսինք. ը և ամէն բան սիրելիք՝ ձեր շինութեանը համար՝ 20 մար Է. Քանզի կը վախնամ՝ որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ ձեզ ուզածիս պէս չգտնեմ, ես ես ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ. չըլլայ թէ ներ Ե Ը ե—Ի—ո—Ի վէճեր, նախանձներ, սրտմտութիւններ, դրդռութիւններ, չարախօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ. Ձրլլայ թէ երբոր 21 նորէն գամ՝ ՝ իմ Աստուածս զիս նկուն ընէ ձեր քովը, ու սուգ ընեմ շատերուն համար՝ Ի որ առաջուց մեղք գործեցին, ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծութեանը՝ Ի և պոռնկութեանը ու գիճութեանը վրայ՝

Գլ· ժգ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինքը անպատճառ պիտի բլլայ, և իր առաքելական իշխանութիւնը պիտի բանեցնէ յամառեալ մեղաւորներուն դէմ. 5 և յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն, 7 ու իրենց մեղքերէն դառնան՝ զոր ինքը ա նանց չգտած. 11 իր թուղթը կը վերջացնէ ընդհանուր յորդորանքով մը ու աղօթքով՝

1 — Ա՚ս երրորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ. Ի երկու կամ իրեք վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի 2 ամէն բան՝ Ի Առաջուց ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուց կը զըուցեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ թէև հիմա հեռուէն Ի է Ի՛) Ր առջի մեղանչողներուն՝ և ուրիշ ամէնուն, որ եթէ նորէն 3 գամ՝ Ի պիտի չխնայեմ. Որովհետև Ղ քրիստոսի ինծմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ինքը ձեր վրայ տկարացած չէ, Ի հապա ձեր 4 մէջը զօրացած է. Ը Որ թէպէտ խաչուեցաւ տկարութիւնով, Ի բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամբը. Ի քանզի մենք ալ թէպէտ կը տկարանանք անով, բայց կենդանի պիտի բլլանք անոր հետ Աստուծոյ 5 զօրութեամբը ձեր մէջը՝ Ի Փորձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին մէջն էք. քննեցէք ձեր անձերը. չէք գիտեր ինքզինքնիդ, Ո որ Ցիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, Ի մի՞այն 6 թէ որ խոտելի չըլլաք՝ Բայց կը յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ 7 մենք խոտելի չենք՝ Ե՛ւ կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք մէկ չարութիւն մը չընէք. չէ թէ որ մենք ընտիր երեւինք, հապա որ դուք բարին գործէք, Ի թէև մենք իբրև խոտելի 8 բլլանք՝ Ինչու որ ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա ճշմարտութեան համար՝ 9 Ուրախ ենք՝ Ի երբոր մենք կը տկարանանք, ու դուք զօրաւոր կ'բլլաք, հև մենք ալ ատ ձեր հաստատուն 10 թեանը համար կ'աղօթենք՝ Ի Ուստի աս կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ Ղ սաստկութեամբ վարուիմ ՝ ան իշխանութեանը համեմատ, որ Տէրը ինծի տուաւ շինելու՝ ու չէ թէ քակելու համար՝

11 Ա Ւյսուհետև եղբայրներ՝ ուղջ եղիք, հաստատ կեցէք, միխիթարուեցէք, ՛ միաբան եղիք, խաղաղութիւն բռնէք. Ա և սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը 12 պիտի բլլայ՝ Ո Բարեւ տուէք իրարու սուրբ համբուրով. բարև կ'ը13 նեն ձեզի բոլոր սուրբերը՝ Ե Տէր

Ցամք Տեառն 60

Ա ա Կոր· ե· 1՝

— Գլ· ժբ· 14՝
Բ Թես· լե· 30՝ բ Օր· ժե· 6՝ ժթ· 15՝ Մատ· ժբ· 16՝ Ցօհ· ը· 17՝ Երբ· ժ· 28՝
Է Գլ· ժ· 2՝
Ը Գլ· ժբ· 21՝
Ի Գլ· ա· 23՝
Ղ Մատ· ժ· 20՝ ա Կոր· ե· 4՝ Գլ· բ· 10՝
Ի ա Կոր· թ· 2՝
Ը Փիլ· բ· 7՝ 8՝ ա Պետ· գ· 18՝
Ր Հռով· ը· 4՝
Ի Տես գլ· ժ· 3, 4՝
Ի ա Կոր· ժա· 28՝

Ղ Հռով· բ· 10՝ Գաղ· գ· 19՝
Ի ա Կոր· թ· 27՝

Ե Գլ· ը· 9՝
Ա ա Կոր· գ· 10՝ Գլ· ժա· 30՝ ժբ· 5, 9, 10՝
Հ ա Թես· գ· 10՝
Յ ա Կոր· գ· 21՝ Գլ· բ· 3՝ ժ· 2՝ ժբ· 20, 21՝
Ղ Տիտ· ա· 13՝
Ճ Գլ· ժ· 8՝
Ո Հռով· ժբ· 16, 18՝ ժե· 5՝ ա Կոր· ա· 10՝ Փիլ· բ· 2՝ գ· 16՝ ա Պետ· գ· 8՝
Յ Հռով· ժե· 33՝
Ն Հռով· ժգ· 16՝ ա Կոր· ժգ· 20՝ ա Թես· ե· 26՝ ա Պետ· ե· 14՝
Չ Հռով· ժգ· 24՝

Ցամի Տեառն 60

- Փիլ. բ. 1։

Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ և Աստուծոյ սէրը՝ - ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամի Տեառն 60

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ԹԵՂԱՏԱՑԻՍ

Ցամի Տեառն 58

- Հմր 11։12։ Բ Գոր. թ. 7։ իր. 10։ 15։ 21։ իզ. 16։ Տիտ. ա. 3։ ‡ Գոր. բ. 24։ Փիլ. բ. 22։ գ. 22։ Ե ա Կոր. ժզ. 1։ Ղ Հռով. ա. 7։ ա Կոր. ա. 3։ բ Կոր. ա. 2։ Եփես. ա. 2։ Փիլ. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. բ. 2։ բ Ցօհ. 3։ Ը Մատ. ի. 28։ Հռով. գ. 25։ Գլ. բ. 20։ Տիտ. բ. 14։ Ը Ես Ես. կե. 17։ Ցօհ. ժե. 19։ ժե. 14։ Եբր. բ. 5։ գ. 5։ ա Ցօհ. ե. 19։ Ի Գլ. ե. 8։ ‡ բ Կոր. ժա. 4։ Ի Գոր. ժե. 1։ 24։ բ Կոր. բ. 17։ ժա. 13։ Գլ. ե. 10։ 12։ Ղ ա Կոր. ժզ. 22։ Ե բ Օր. գ. 2։ ժբ. 32։ Ամակ. Լ. 6։ Ցոյս. իբ. 18։ Ձ ա Թես. բ. 4։ Ղ ա Թագ. իդ. 7։ Մատ. իբ. 14։ ա Ցօհ. գ. 9։ Հ ա Թես. բ. 4։ Ցակ. դ. 4։

ԳԼՈՒԽ Ա

6 Ես կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ձեզ մեզմէ զինքը կանչողէն դէպի ուրիշ աւետարան մը կը դառնաք։ 7 Որ ուրիշ աւետարան չկայ, հապա կան ոմանք որ կ'ուզեն Քրիստոսի աւետարանը խեղդել։ 8 Բայց թէ որ մենք կամ երկինքէն հրեշտակ մը աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ բան մը քարոզէ որ մենք ձեզի քարոզեցինք, նզովեալ ըլլայ։ 9 Ինչպէս որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ. թէ որ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլլայ 10 ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ Քանի հիմա մարդիկները կը համձեցընեմ՝ թէ զԱստուած. կամ մարդոց համձեալ ըլլալ կը փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տակաւին մարդոց համձեալ ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար։

11 Ես կը ծանուցանեմ ձեզի եղբայրներ ան աւետարանը՝ որ ինծմէ քարոզուեցաւ, թէ անիկայ մարդէ չառի անիկայ, և ուսեալ չսորվեցայ, հապա Յիսուս Քրիստոսի յայտնութենէն։ 13 Վասն զի լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի վարմունքս հրէութեան մէջ, որ չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին և 14 կը կործանէի զանիկայ. ու իմ հայրենի աւանդութիւններուս խիստ նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջադէմ էի հրէութեան մէջ։ 15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ որ որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն, և իր շնորհքովը կանչեց, 16 Իննծի իր Որդին յայտնել, որ զանիկայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, մէկէն ի մէկ բան մը չխմացուցի հարմի- 17 նին ու արիւնին, ոչ ալ երուսաղէմ ելայ՝ ինծմէ առաջ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Արաբիա գացի, ու նորէն Դամասկոս դարձայ. 18 Ետքը իրեք տարիէն ետև Կեփասը տեսնելու երուսաղէմ ելայ՝ և տասնըհինգ օր անոր քովը կեցայ. 19 Սակայն առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, հապա միայն Յակոբոս՝ Տէրոջը եղբայրը։ 20 Բայց ահա որ կը գրեմ ձեզի՝ ահա Աստուծոյ առջևը կը հաստատեմ, որ 21 ետև չեմ գնացեր Ասորեստանի ու Կիլիկիայի կողմերը։ 22 Ես դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ որ Հրէաստանի մէջ էին Քրիստոսով։ 23 Միայն թէ անոնք լսած էին թէ, Ան որ առնուազ մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ առեն մը կը կործանէր. 24 Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

Ցամի Տեառն 58

Յ ա Կոր. ժե. 1։ Ղ ա Կոր. ժե. 1. 3։ Հմր 1։ ‡ Եփես. գ. 3։ ⁂ Գոր. թ. 1։ իր. 4։ իզ. 11։ ա Տիմ. ա. 13։ Յ Գոր. բ. 3։ Ն Երեմ. թ. 14։ Մատ. ժե. 2։ Մարկ. է. 5։ Ղ Գոր. իր. 3։ իզ. 9։ Փիլ. գ. 6։ Ցա. Տ. 35 - Ես. խթ. 1։ 5։ Երեմ. 5։ Գոր. թ. 15։ ժգ. 2։ իր. 14. 15։ Հռով. ժա. 13։ Եփես. գ. 8։ Ցա. Տ. 38 Ղ Մատ. ժզ. 17։ ա Կոր. ժե. 50։ Եփես. գ. 12։ - Գոր. թ. 26։ - ա Կոր. թ. 5։ Ձ Մատ. ժգ. 55։ Մարկ. գ. 3։ - Հռով. թ. 1։ Բ Գոր. թ. 30։ Ե ա Թես. բ. 14։ - Հռով. ժգ. 7։

Ցամի Տեառն 58

ԳԼ · Բ

1 Ընծաբեալը կը ծանուցանէ թէ երբ ինքը վերստին Երուսաղէմ ելաւ՝ և ինչ նպատակով, 3 թէ Տիտոս չէ փափաքեցաւ, 11 թէ ինքը պետրոսին դէմ կեցաւ, պատճառը անոր խմցընելով 14 թէ ինչ՝ ինքը և ուրիշ հրեաները Քրիստոսի կը հաւատան՝ որ հաւատքով արդարանան, և չէ թէ գործքով · 20 կը հաստատէ թէ մեզի մէջ պիտի չմնան անոնք՝ որ այսպէս արդարացած են։

Ցամ · Տ · 52
– Գոր · ժե · 2։
Բ Գոր · ժե · 12։
Ֆ Փիլ · բ · 16։ ա Թես · գ · 5։
Գ Գոր · ժե · 1, 24։ բԿոր · ժա · 26։
Ե Գլ · գ · 25։ ե · 1, 13։
ԸԲԿոր · ժա · 20։ Գլ · գ · 3, 9։
Թ Հմր 14։ Գլ · գ · 1։ գ · 16։
ԺԳլ · գ · 3։
ԺԱ Գոր · ժ · 34։ Հռով · բ · 11։
ԺԲ Կոր · ժբ · 11։
ԺԳ Գոր · ժգ · 46։ Հռով · ա · 5։ ժա · 13։ ա Տիմ · բ · 7։ բ Տիմ · ա · 11։
ԺԴ Թես · բ · 4։
ԺԵ Գոր · Թ · 15։ ժգ · 2։ իբ · 21։ իգ · 17, 18։ ա Կոր · ժե · 10։ Գլ · ա · 16։ Կող · ա · 29։
ԺԶ Գլ · գ · 5։
ԺԷ Հռով · ա · 5։ ժբ · 3, 6։ ժե · 15։ ա Կոր · ժե · 10։ Եփես · գ · 8։
ԺԸ Մատ · ժգ · 18։ Եփես · բ · 20։ Յայտ · ի · 14։
ԺԹ Գոր · ժա · 30։ իգ · 17։ Հռով · ժե · 25։ ա Կոր · ժգ · 1։ բ Կոր · ը · Թ։
ՀԳոր · ժ · 35։
ԻԳոր · ժ · 28։ ժա · 3։

1 Յետոյ տասնուչորս տարիէն եւս Նորէն Երուսաղէմ ելայ Բառնաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ մեզ առնելով։ 2 Ու ելայ յայտնութիւնով, և անոնց իմացուցի ան աւետարանը՝ որ Հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ, բայց առանձին անոնց՝ որ երեւելիներ էին, որ չըլլայ թէ պարապ տեղը վազեմ կամ վազած ըլլամ։ 3 Բայց չէ թէ իմ հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր, պարտաւորեցաւ թլփատիլ։ 4 Մանաւանդ ներս սկրդուող սուտ եղբայրներուն համար՝ որոնք սահելով ներս մտան Քրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը լրտեսելու համար, 5 Որ մեզ ծառայեցընեն. Որ անոնց քիչ մը աւեն անգամ մտիկ չընինք ընդառնդելու, որ աւետարանին ճշմարտութիւնը հաստատուն մնայ 6 ձեր մէջը։ Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ, որոնք ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ։ Ընտուած մարդոց աչառութիւն չըներ. Ըսեմ զի անոնք կարծուածները բան մը չիմացուցին ինծի։ 7 Հապա անոր հակառակը՝ երբոր տեսան որ անթլփատներուն աւետարանը հաւատացուած է, ինչպէս պետրոսին ալ թլփատներուն. (Վասն զի ան որ պետրոսին յաջողեց թլփատուածներուն առաքելութիւն ընելու, ինծի ալ յաջողեց հեթանոսներուն) 9 Ու երբոր ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կեփաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ սեպուած էին, ձեռք ձեռքերնին տուին ինծի ու Բառնաբասին՝ Նէ՛ն հաղորդակցութեան, որ մենք հեթանոսներուն մէջը երթանք, ու անոնք՝ թլփատուածներուն։ 10 Միայն թէ աղքատները յիշենք. Որ ես ալ յոժարեցայ ան բանը ընելու։ 11 Բայց երբոր Կեփաս Անտիոք եկաւ, ես անոր դէմ կեցայ. որովհետեւ ինքը մեղադրուելու էր։ 12 Ինչու որ դեռ Յակոբոսին քովէն մէկ քանի հոգի չեկած, ինքը հեթանոսներուն հետ առնդրեր կ'ուտէր. բայց երբոր եկան՝ մէկդի կը քաշուէր, ու ինքզինքը կը զատէր, վախնալով անոնցմէ՝ որ թլփատուածներէն էին։ 13 Եւ անոր հետ կեղծաւորեցան մնկալ Հրեաներն ալ, անանկ որ Բառնաբասն ալ անոնց կեղծաւորութեամբ 14 Ծռեցաւ։ Բայց ես երբոր տեսայ՝ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ շիտակ չեն քալեր, յամենուն առջեւ կեփասին ըսի. Եթէ դուն որ հրեայ ես, հեթանոսի պէս՝ ու չէ թէ հրեայի պէս կ'ապրիս, ի՞նչպէս հեթանոսները կըստիպես հրեայի պէս վարուելու։ 15 Մենք որ բուն հրեայ ենք, և չէ թէ հեթանոսներէն 16 մեղաւորներ, Ընդ գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործքերէն չկրնար արդարանալ, Հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն, մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն, և չէ թէ օրէնքին գործքերէն, Որովհետեւ օրէնքին գործքերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ։ 17 Նայ, Իսկ եթէ մենք՝ որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ, մեղաւոր գտնուինք, ուրեմն Քրիստոս մեղաց պաշտօնեայ եղաւ. քա լի՛ 18 ցի։ Քանզի թէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ, իմ անձս 19 յանցաւոր կը ցուցընեմ։ Ինչու որ ես օրէնքով Հմեռայ օրէնքին, որ Աստուծոյ կենդանի ըլլամ։ 20 Քրիստոսի հետ խաչը ելայ. Բայց կենդանի եմ, չէ թէ ես՝ հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս. Բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ, որ ան զիս սիրեց, ու իր անձը ինծի համար մատնեց։ 21 Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ անարգեր. Ինչու որ եթէ արդարութիւնը օրէնքէն էր, ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղը մեռաւ։

Ցամի Տեառն 58

Ա Հմր 5։
Բ ա Տիմ. ե · 20։
Գ Գոր · ժ · 28։ ժա · 3։
Դ Գոր · ժե · 10, 11։
Ե Մատ · Թ · 11։ Եփես · բ · 3, 12։
Զ Գոր · ժգ · 38, 39։
Է Հռով · ա · 17։ գ · 22, 28։ ը · 3։ Գլ · գ · 24։ Երր · է · 18, 19։
ԸՍաղ · ճԽգ · 2։ Հռով · գ · 20։ Գլ · գ · 11։
Թ ա Յով · գ · 8, 9։
Ժ Հռով · ը · 2։
ԺԱ Հռով · գ · 14։ է · 4, 6։
ԺԲ Հռով · գ · 11։ բ Կոր · ե · 15։ ա Թես · ե · 10։ Երր · Թ · 14։ ա Պետ · գ · 2։
ԺԳ Հռով · գ · 6։ Գլ · ե · 24։ գ · 14։
ԺԴ բ Կոր · ե · 15։ Մատ · ե · 10։ ա Պետ · գ · 2։
ԺԵ Գլ · ա · 4։ Եփես · ե · 2։ Տիտ · բ · 14։
ԺԶ Գլ · գ · 21։ Երր · է · 11։ Ցես Հռով · ժա · 6։ Գլ · ե · 4։

ԳԼ · Գ

1 Կը հարցընէ թէ ի՛նչ պատճառով հաւատքը կը Թագուն և օրէնքին կը գառնան · 6 կը ցուցընէ թէ անոնք որ կը հաւատան՝ կ'արդարանան, 9 և կ'օրհնուին Աբրահամին հետ · 10 ու շատ փաստերով կը հաստատէ ասիկայ։

1 Վա՛յ անմիտ Գաղատացիք՝ ո՞վ ձեզ հրապուրեց, որ ձեր աչքերուն առջեւը Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջը խաչը ելած նկարագրուեցաւ։ 2 Յա՛ւ Ասիկայ միայն կ'ուզեմ ձեզմէ սորվիլ. Օրէնքի՞ն գործքերովը դուք Հոգին առիք՝ Թէ հաւատքին լսելովը։ 3 Այդչափ անմի՞տ էք. Հոգիով սկսեցիք, ու հիմա մարմինո՞վ կը վերջանաք։ 4 Ընդ այնչափ դիպուածները պարապ տեղը ձեր վրայէն անցան, (Թէ որ պարապ ըլլայ ալ։) 5 Ուստի ան որ ձեզի Հոգին բաշխեց, և ձեր մէջ

– Գլ · ե · 7։
Ա Ո՞՛վն է՝ ի՛նչ ձշմարտութեանը չհնազանդելու։
Բ Գոր · ը · 38։ ը · 15։ ժ · 47։ ժե · 8։ Հմր 14։ Եփես · ա · 13։ Երր · չ · 4։
Է Հռով · ժ · 16, 17։
Ը Գլ · գ · 9։
Թ Երր · է · 16։ Թ · 10։
ԺԵրր · ժ · 35, 36։ բ Ցովն · 8։
ԺԲ Կոր · գ · 8։

Ցամք Տեառն 58

ա Յով. գ. 29, 30։
բ Գաղ. բ. 21։ — Ելս. ը. 8։
գ Յով. գ. 9, 19, 23։ Ժամ. 32։
դ Յով. գ. 11։ Ա Կոր. ե. 16։
ե Մատ. ե. 17։ Յով. Ժ. 4։ Կող. բ. 17։ Եբր. թ. 9, 10։
զ Գործ. Ժգ. 39։ Գաղ. բ. 16։
է Ցած. ա. 12։ Յով. բ. 14, 15, 16։ Գաղ. գ. 5։ ա Յովհ. գ. 1, 2։
ը Յով. գ. 3։ ի Յով. գ. 14։
թ Յով. Ժ. 12։ ա Կոր. Ժբ. 13։ Գաղ. ե. 6։ Կող. գ. 11։
ժ Ցած. Ժ. 16։ Ժե. 20, 21։ Եփես. բ. 14, 15, 16։ գ. 4, 15։
ժա Յով. իա. 10, 12։ Հեբր. թ. 7։ Եբր. Ժա. 18։
ժբ Յով. բ. 17։ Գաղ. գ. 7, 28։ Եփես. գ. 6։

— Ելս. 9։ Գաղ. գ. 23։ ե. 1։ Կող. բ. 8։ 20։ Եբր. թ. 10։
ը Յով. իթ. 10։ Դան. թ. 24։ Մատ. ա. 15։ Եփես. ա. 10։
թ Յով. գ. 15։ Ես. է. 14։ Մխ. ե. 3։ Մատ. ա. 23։ Ղուկ. ա. 31։ բ. 7։
ժ Ցած. ա. 14։ Յով. ա. 3։ Փիլ. բ. 7։ Եբր. բ. 14։
ի Մատ. ե. 17։ Ղուկ. բ. 27։
լ Մատ. ի. 28։ Գաղ. գ. 13։ Տիտ. բ. 14։ Եբր. թ. 26։ Ես. ե. 5։ Ա Պետ. ա. 18, 19։ ե Ցած. ա. 12։ Գաղ. գ. 26։ Եփես. ա. 5։ է Յով. ե. 5։ ը 15։ * Ոմն։ ՄԻՐ

Ցամք Տեառն 58

ա Մատ. գ. 6։ Յով. գ. 3, 9, 21, 22։ Ցակ. բ. 23։
բ Ցած. բ. 39։ Յով. գ. 11, 12, 15։
գ Տես Յով. թ. 17։ Ելս. 22։
դ Ծն. Ժբ. 3։ Ժբ. 18։ իբ. 18։ Գոր. գ. 25։
ե Ր Օր. իե. 26։ Երեմ. Ժա. 3։
զ Գաղ. բ. 16։
է Ելմ. բ. 4։ Յով. ա. 17։ Եբր. Ժ. 38։
ը Յով. գ. 4, 5։ Ժ. 5, 6։ Ժա. 6։
թ Ղև. Ժբ. 5։ Նեեմ. թ. 29։ Եզեկ. ի. 11։ Յով. Ժ. 5։
ժ Յով. բ. 3։ Ա Կոր. ե. 21։ Գաղ. գ. 5։
ժա Ր Օր. իա. 23։
ժբ Յով. գ. 9, 16։
ժգ Ես. ԼՐ. 15։ Խգ. 3։ Երեմ. լ. 33։ ԼՐ. 40։ Եզեկ. Ժա. 19, ԼԶ. 27։ Յովել. բ. 28, 29։ Ամոս. Ժբ. 10։ Ցած. է. 39։ Գոր. բ. 33։
ի Եբր. թ. 17։
լ Ծն. Ժբ. 3, 7։ Ժե. 7։ Ելմ 8։
լա Կոր. Ժբ. 12։
լբ Եզ. Ժբ. 40, 41։
լգ Յով. գ. 13, 14։ Ելմ 21։
լդ Յով. ը. 17։
լե Յով. գ. 14։
լզ Յով. գ. 14։
լէ Ցած. Ժե. 22։ Յով. գ. 15։ ե. 20։ է. 8, 13։ ա Տիմ. ա. 9։
լը Ելմ 18։
լթ Գոր. է. 53։ Եբր. բ. 2։
խ Եզ. ի. 19, 21, 22։ բ Օր. է. 5, 22, 23, 27, 31։ Ցած. ա. 17։ Գոր. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։

ջը զօրութիւններ գործեց, օրէնքին գործքերովն էր՝ Թէ հաւատոյ
6 քին լսելովը։ Ինչպէս որ Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, ու անոր
7 արդարութիւն սեպուեցաւ։ Ուրեմն գիտցէք՝ Թէ անոնք որ հաւատքէն են, անոնք են Աբրահամի
8 որդիքը։ Եւ գիրքը՝ առաջուց դիտնալով Թէ Աստուած հեթանոսները հաւատքով կ'արդարացնէ, առաջուց աւետիս տուաւ Աբրահամին Թէ, Քեզմով պիտի օրհ-
9 նուին բոլոր ազգերը։ Ուստի անոնք որ հաւատքէն են՝ կ'օրհնուին հաւատացեալ Աբրահամին հետ։
10 Վասն զի անոնք որ օրէնքին գործքերէն են, անէծքի տակ են. ինչուորպէս գրուած է Թէ՝ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ չկենայ՝ որ
11 զանոնք կատարէ։ Եւ Թէ օրէնքով մէկը չկրնայ արդարանալ Աստուծոյ առջեւը, յայտնի է. քանզի Արդարը հաւատքէն պիտի
12 ապրի։ Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ. հապա Ան որ կը կատարէ անոնք՝ անոնցմով պիտի ապրի։
13 Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար անէծք ըլլալով. (ինչուորպէս գրուած է Թէ՝ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ
14 փայտէ կը կախուի.) Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով. որ մենք Հոգւոյն խոստումը հաւատքով առնենք։
15 Մարդու սովորութեան պէս կը զրուցեմ՝ եղբայրներ. Թէպետ որ մարդու մը հաստատած կտակը մէկը չխափանէ, ոչ ալ անոր վրայ ուրիշ
16 պատուէր մը կ'աւելցընէ։ Արդ՝ խոստումները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան. չըսեր, Եւ սերունդներուդ՝ որպէս Թէ շատերու համար, հապա որպէս Թէ մէկու մը համար, Եւ քու սերունդ-
17 դիդ, Որ ան Քրիստոսն է։ Բայց աս կը զրուցեմ. ան կտակը՝ որ առաջուց Աստուծմէ հաստատուած Քրիստոսով, օրէնքը չորս հարիւր երսուն տարիէն եւս որ գրուեցաւ, չկրնար խափտել՝ խոստումնը խափանելու համար։
18 Վասն զի Թէ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլլայ, Ուրեմն ալ խոստումնէն չէ. բայց Աբրահամին խոստումնով շնորհեց Աստուած։
19 Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը. յանցանաց համար վրայ աւելցաւ, (մինչեւ որ գայ ան սերունդը՝ որուն որ խոստացուեր էր,) Հրեշտակներով տրուած՝ միջնորդի մը ձեռ-
20 քով։ Բայց միջնորդը մէկու մը չէ. Աստուած մէկ
21 է։ Ուրեմն օրէնքը հակառակ է Աստուծոյ խոստումներուն. քաւ լիցի. Քանզի Թէ որ տրուած ըլլար ուժ՝ օրէնք մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի ընելու, ան արդարութիւնը իրաւցընէ արդարութիւնը օրէնքէն
22 կ'ըլլար։ Բայց գիրքը համկնը մեղքի տակ դոցեց, որ խոստումնքը Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը
23 տրուի հաւատացեալներուն։ Բայց քանի որ հաւատքը չէր եկած, օրէնքին տակը դոցուած կը պահուէինք, մինչեւ հաւատքին՝
24 որ պիտի յայտնուէր։ Ուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ դէպ Քրիստոսի Թէ՛ մենք հա-
25 ւատքով արդարանանք։ Բայց երբոր հաւատքը եկաւ, ալ դաստիա-
26 րակի տակ չենք։ Ինչուորպէս որ ամէնքդ ալ Աստուծոյ որդիքը էք՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով։
27 Քանզի դուք ամէնքդ որ Քրիստոսով մկրտուեցաք, Քրիստոսը վր-
28 անիդ հագած էք. Հրեայ կայ, ոչ ալ Յոյն. ոչ ծառայ կայ, ոչ ալ ազատ. ոչ արու կայ, էգ ալ էգ. Ինչուորպէս որ դուք ամէնքդ ալ մէկ էք Քրիստոս
29 Յիսուսով։ Հապա Թէ որ դուք Քրիստոսինն էք, ուրեմն Աբրահամին սերունդն էք, ու խոստումնքին նայելով՝ ժառանգներ։

Գլ. Դ

1 Ասածիս կը ծանուցանեմ Թէ մենք օրէնքին տակն էինք մինչեւ Քրիստոսի աշխարհ գալը։
2 Ճիշդ ինչուորպէս որ ժառանգը խնամակալներու տակ է մինչեւ իր չափահաս ըլլալը։
3 Բայց Քրիստոս մեզ ազատեց օրէնքէն. 7 ուստի ալ այսուհետեւ օրէնքին ծառաները չենք։ 14 Կը յիշեցընէ անոնց սէրը իր վրայ, ու իրենք անոնց վրայ. 22 և կը ցուցընէ Թէ մենք Աբրահամու որդիքն ենք ազատ կիներէն ծնած։

1 Բայց կը զրուցեմ, որչափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառային տարբերութիւն մը չու-
2 նի, Թէեւ ամէնուն տէրն է. Հապա խնամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է՝ մինչեւ հօրը որո-
3 շած ժամանակը։ Նմանկ ալ մենք երբոր տղայ էինք, աշխարհիս սկզբունքներուն տակը ծառայ եղած
4 էինք։ Բայց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ, խրկեց Աստուած իր Որդին՝ որ կինկէ մը եղաւ, օ-
5 րէնքի տակ մնաւ. Որպէսզի զի օրէնքի տակ եղողները փրկէ, որ մենք որդեգրութիւնը ընդունինք։
6 Եւ որովհետեւ դուք որդիք էք, Աստուած իր Որդիին Հոգին Ձեր սիրտերուն մէջը խրկեց, որ

Ցամ Տեառն 58

ա Հռով. ը. 16, 17. Գղ. գ. 3, 29.
բ Եփես. ը. 12. ա Թես. գ. 5.
գ Հռով. ա. 25. ա Կոր. ժբ. 2. Եփես. ը. 11, 12. ա Թես. ա. 9.
դ Ա Կոր. ը. 3. ժգ. 12.
ե Տիմ. ը. 19.
զ Գղ. գ. 3. Կող. բ. 20.
է Հռով. ը. 3. Եբր. ե. 18.
ը Հռով. ժգ. 5. Կող. բ. 16.
թ Գղ. բ. 2. ե. 2, 4. ա Թես. գ. 5.
ժ Ա Կոր. բ. 5.
ի Ա Կոր. բ. 3. բ Կոր. ժա. 30. ժբ. 7, 9.
ժա Գղ. ա. 6.
ժբ Թագ. ժԹ. 27. Առգ. բ. 7. Տես Ջաք. ժբ. 8.
ժգ Մատ. ժ. 40. Ղկ. ժ. 16. Ցօհ. ժգ. 20. ա Թես. բ. 13.
ժդ Գղ. բ. 5, 14.
ժե Հռով. ժ. 2.
ժզ Ոմն. մեզ

ժէ Կոր. գ. 15. Փիլիմ. 10. Ցակ. ա. 18.

ժը Ցօհ. ժզ. 15.
ժթ Ցօհ. իա. 2.

Ի Հռով. թ. 7, 8.
ի Ցօհ. ժբ. 10, 14. իա. 1, 2. Եբր. ժա. 11.
իա Օբ. լդ. 2.

7 կ'աղաղակէ Աբրայ Հայր. Ուստի ալ ծառայ չես, հապա որդի. Բև թէ որդի, ալ Աստուծոյ
8 ժառանգը Քրիստոսով. Բայց ան ատենը որ չէիք գիտեր զԱստուած, կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Աստուածներ չէին.
9 Ա Սակայն հիմա որ ճանչցած զԱստուած՝ մանաւանդ որ դուք Աստուծմէ ճանչցուելնիք, Բինտո՞ր նորէն կը դառնաք դէպ տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն, որոնց նորէն կ'ուզէք ծառայութիւն ընել,
10 Օրերը կը զանազանէք, ու ամիսները, և ժամանակները ու տարի-
11 ները. Կը վախնամ ձեզմէ, հոր դուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշխատած ըլլամ.
12 Ինծի պէս եղէք. ինչու որ ես ալ ձեզի պէս եմ. եղբայրներ՝ ձեզի կ'աղաչեմ. Դուք ինծի վնաս մը
13 հասուցած չէք. Գիտէք դուք՝ Նոր մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի ճառի անդամ աւետարանը քարոզելնի. և իմ մարմինիս վրայ ի-
14 փորձութիւնս Զանարգեցիք ու չարհամարհեցիք. Հապա Ընտուծոյ հրեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝ Քրիստոս Ցիսուսի
15 պէս. Ուրեմն ո՞ւր է ան ձեր երանութիւնը. քանզի ես կը վկայեմ ձեզի, որ եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէիք ու ինծի տա-
16 յիք. Ուստի ձեր թշնամի՞ն եղայ Ձեզի ճշմարիտը խօսելուս համար.
17 Զձեզ նախանձի կը դրգռեն ա-նոնք՝ չէ թէ բարիին, և կ'ուզեն ձեզ արգիլել, որ իրենց նախան-
18 ձաւոր ըլլաք. Սակայն ազէկ է ամէն ատեն բարիին նախանձաւոր ըլլալ, ու չէ՛ թէ միայն երբոր ձեր
19 մէջը ըլլամ. Իմ որդեակներս՝ որ ձեզմով նորէն տղաբերքի ցաւ կը քաշեմ, մինչև որ Քրիստոս ձեր
20 մէջը ձևակերպի. կ'ուզէի հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ, ու փոխել իմ ձայնս. ինչու որ ես ձեր վրայով տարակուսած եմ.
21 Ըսէք ինծի, դուք որ օրէնքին տակը կ'ուզէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք
22 լսեր. Վասն զի գրուած է թէ՝ Աբրահամ երկու որդի ունէր. Ամէկը՝ աղախինէն, Ոմէկը՝ ազատ կնիկէն.
23 Բայց ան որ աղախինէն էր՝ Ըմարմնոյ կողմանէ ծընած էր, Իսկ ան որ ազատ կնիկ-
24 կէն՝ խոստմունքին համեմատ. Որ առ բաները այլաբանօրէն կը մեկնուին. ինչու որ ասոնք են երկու կտակարանները, Մէկը՝ Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար
25 կը ծնանի, որ է Հագար. Ինչու որ Հագարը Արաբիայի մէջ Սինայ լեռն է, և կը համեմատի հիմա-կուան Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակներովը մկտեղ կը ծառայէ.
26 Բայց վերի Երուսաղէմը ազատ է,
27 որ մեր Ամենուն մայրն է. Ինչու որ գրուած է, Ով չծնանող ամուլ՝ ցնծա. ով ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ և աղաղակէ, քանզի երևսէ ձգուածին տղաքները՝ էրիկ ունեցողին զԱՒՆԷՐԷՆ շատ պիտի
28 ըլլայ. Ուստի մենք եղբայրներ՝ Խաահակին պէս խոստմունքին որ-
29 դիներն ենք. Բայց ինչպէս որ ան առեն մարմնոյ կողմանէ ծընածը՝ կը հալածէր զանիկայ որ հոգիին կողմանէ էր, անանկ ալ
30 հիմա. Սակայն գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ. Դուրս հանէատ աղախինը ու անոր որդին. ինչու որ աղախինին որդին ազատ կնկանը որդուոյն հետ ժառանգութիւն պիտի չառ-
31 նէ. Ուստի եղբայրներ՝ մենք աղախինին զաւակները չենք, հապա ազատին.

ԳԼ. Ե

1 Կը յորդորէ զանոնք հաստատ կենալ իրենց ազատութեանը մէջ, 3 և թլփատութիւնը չպահել, 13 այլ մանաւանդ իրարու վրայ սէր ունենալ, որ օրէնքին բովանդակութիւնն է. 19 կը հաշուէ մարմինին գործքերը, 22 և հոգիին պտուղները. 25 ու կը յորդորէ գործակիցները որ հոգիով քալեն.

1 Ուստի ամուր կեցէք՝ ան ազատութիւնովը՝ որով Քրիստոս մեզ ազատեց, և նորէն ծառայութեան լուծի տակ մի՛ մտնէք.
2 Ահա ես Պօղոս կը գրուցեմ ձեզի, Որ եթէ թլփատուիք, Քրիստոս
3 ձեզի օգուտ մը չընէր. Եւ դարձեալ ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ, թէ պարտական է
4 բոլոր օրէնքը կատարելու. Խափանած էք դուք Քրիստոսէն, որ օրէնքով արդարանալ կ'ուզէք, Շնորհքէն ինկած էք. Ինչու որ մենք Հոգիով կը սպասենք՝ արդարութեան յոյսին հաւատքո-
6 վը. Վասն զի Քրիստոս Ցիսուսի քով ոչ թլփատութիւնը բան մը կրնայ, ոչ ալ անթլփատութիւնը, Հապա հաւատքը՝ որ սիրով՝ ի-
7 գործ կը դրուի. Դուք ազէկ կը վազէիք. Ո՞վ ձեզ ետ կեցուց՝ որ ճշմարտութեան չլսազանդիք,
8 Ան դրդումը անկէ չէ՝ Որ ձեզ
9 կանչեց. Խ-քիչ մը խմորը բոլոր
10 զանգուածը կը խմորէ. Բայց ես յոյս ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով, որ ուրիշ միտք բան մը պիտի չխորհիք. ԵՒ ան որ ձեզ կը խռովեցընէ, դատաստանութիւն պիտի կրէ՝ ով որ ըլլայ,
11 Սակայն եղբայրներ՝ թէ որ ես տակաւին թլփատութիւն կը քա-

Ցամ Տեառն 58

ա Եբր. բ. 2. Եբր. ժբ. 22. Յայտ. գ. 12. իա. 2, 10. Ոմն. ը. Նէն.
բ Գծ. դ. 1.

գ Գծ. դ. 25. Հռով. թ. 8. Գղ. գ. 29.
դ Ցօհ. իա. 9.
ե Գղ. ե. 11. զ. 12.
զ Գղ. գ. 8, 22.
է Ցօհ. իա. 10, 12.
ը Ցօհ. բ. 35.

թ Ցօհ. բ. 36. Գղ. ե. 1, 13.

ժ Ցօհ. բ. 32. Հռով. գ. 18. Պետ. բ. 16.
ի Գծ. ժե. 10. Գղ. բ. 4. դ. 9.
ժա Գծ. ժե. 1. Տես Գծ. ժզ. 3.
ժբ Գղ. դ. 10.
ժգ Հռով. թ. 31, 32. Գղ. բ. 21.
ժդ Եբր. ժբ. 15.
ժե Հռով. բ. 24, 25. բ Տիմ. գ. 8.
ժզ Կոր. է. 19. Գղ. գ. 28. զ. 15. Կող. գ. 11.
ժէ Թես. ա. 3. Ցակ. բ. 18, 20, 22.
ժը Կոր. թ. 24.
ի Գղ. գ. 1.
իա Գղ. ա. 6.
իբ Կոր. ե. 6. ժե. 33.
իգ Կոր. բ. 3. ը. 22.
իդ Գղ. ա. 7.
իե Կոր. ժ. 6.
իզ Գղ. ե. 12.

Ցամք Տեառն 58

ՂԱԿՈՐ. ԺԸ. 30 ։ ՓԼ. Գ. 29 ։ Ջ. 17 ։ Ա ԿՈՐ. Ա. 23 ։ Ա ՅՈՎ. Ե. 25 ։ ԱԿՈՐ. Ե. 13 ։ ՓԼ. Ա. 8 ։ 9 ։ Յ ՓՈՐ. ԺԸ. 1 ։ 2 ։ 24 ։ Ե ԱԿՈՐ. Բ. 9 ։ ՍՊԱՏ. Բ. 16 ։ Բ ՊԱՏ. Բ. 19 ։ ՑՈՒԴ. 4 ։ ՂԱԿՈՐ. Թ. 19 ։ ՓԼ. Ջ. 2 ։ Ա ՅՈՀ. Է. 12 ։ ԲՐ. 40 ։ ՑԱԿ. Բ. 8 ։ ՂՂԷ. ԺԹ. 18 ։ ՄԱՏ. ԻՐ. 23 ։ ՀՈՎ. ԺԳ. 8 ։ 9 ։ Դ ՀՈՎ. Ջ. 12 ։ Բ. 1 ։ 4 ։ 12 ։ ԺԳ. 14 ։ ՀՄՐ 25 ։ Ա ՊԱՏ. Բ. 11 ։ Ը ՀՈՎ. Է. 23 ։ Բ. 6 ։ 7 ։ Ա ՀՈՎ. Է. 15 ։ 19 ։ Յ Ա ՀՈՎ. Ջ. 14 ։ Ը. 2 ։ Է Ա ԿՈՐ. Գ. 3 ։ ԵՓԷ. Ե. 3 ։ ԿՈՂ. Գ. 5 ։ ՑԱԿ. Գ. 14 ։ 15 ։ Ա ԱԿՈՐ. Ջ. 9 ։ ԵՓԷ. Ե. 5 ։ ԿՈՂ. Գ. 6 ։ ՑԱՅՆ. ԻՐ. 15 ։ Բ ՑՕՀ. ԺԸ. 2 ։ ԵՓԷ. Ե. 9 ։ Ց ԿՈՂ. Գ. 12 ։ ՑԱԿ. Գ. 17 ։ Ա ՀՈՎ. ԺԸ. 14 ։ Է ԱԿՈՐ. ԺԳ. 7 ։ Ը Ա ՏԻՄ. Ա. 9 ։ Ի ՀՈՎ. Ջ. 6 ։ ԺԳ. 14 ։ ՓԼ. Բ. 19 ։ ՍՊԱՏ. Բ. 11 ։ Է ՀՈՎ. Բ. 4 ։ 5 ։ ՀՄՐ 16 ։ Ա ՓԻԼ. Բ. 3 ։

Րոգեմՙ, Ձալ ինչո՞ւ կը Ձալածուիմՙ. Ե ուրեմն խաչին դայթակղութիւնը
12 խափանուած է ։ Ո Երանի թէ բո-
լորովին կտրուէին անոնք Ո որ Ձեզ
կը խռովեցընեն ։
13 Վասն զի դուք ազատութեան
կանչուած էք՝ եղբայրներ. Ն միայն
թէ չէր ազատութիւնը մարմնոյ
ընե-ընե- պատճառ չըլլայ. Ձայս սիրով իրարու ծառայու-
14 թիւն ըրէք ։ Ո Ինչու որ բոլոր օ-
րէնքը աս մէկ խօսքիս մէջ կը կա-
տարուի թէ, Ձ Քու ընկերդ սիրես
15 քու անձիդ պէս ։ Ձայս թէ որ
իրար խածնէք և ուտէք, զգոյշ
կեցէք՝ որ չըլլայ թէ իրարմէ սպա-
16 ռիք ։ Միայն թէ ՚՚ կը զրու-
ցեմ. Ղ Հոգիով գացէք, ու մար-
մինին ցանկութիւնը պիտի չկատա-
17 րէք ։ Ո Ինչու որ մարմինը կը ցան-
կայ հոգիին հակառակ, ու հոգին
մարմինին հակառակ. և ասոնք ի-
րարու հակառակ են, որ Ո չըլլայ թէ
18 ինչ որ կ՚ուզէք՝ ան ընէք ։ Ո Բայց
թէ որ Հոգիէն կ՚առաջնորդուիք,
19 ալ օրէնքին տակը չէք ։ Ա Արդ՝
մարմինին գործքերը յայտնի են,
որ ասոնք են. շնութիւն, պոռ-
նկութիւն, պղծութիւն, գիճու-
20 թիւն, կռապաշտութիւն, կա-
խարդութիւն, թշնամութիւններ,
կռիւներ, նախանձներ, բարկու-
թիւններ, հակառակութիւններ,
երկպառակութիւններ, բաժանում-
21 ներ, Ձար նայուածքներ, մարդա-
սպանութիւններ, գինովութիւն-
ներ, անառակութիւններ, ու ինչ
որ ասոնց նման են. որ հիմակուց
ես Ձեզի կը զրուցեմ, ինչպէս ա-
ռաջուց ալ կը զրուցէի, Ո որ ասանկ
բաներ գործողները Աստուծոյ ար-
քայութիւնը պիտի չժառանգեն ։
22 Ո Բայց Հոգիին պտուղը աս է. սէր,
խնդութիւն, խաղաղութիւն, եր-
23 կայնմտութիւն, Ց քաղցրութիւն,
Ո բարութիւն, Ֆ հաւատարմու-
թիւն, հեզութիւն, ժուժկալու-
թիւն. Ա ասանկ բաներուն դէմ
24 օրէնք չկայ ։ Եւ անոնք որ Քրիս-
տոսինները են՝ Ա իրենց մարմինը խաչ
հանեցին Ընաւն կիրքերով ու
25 ցանկութիւններով մկտեղ ։ Ֆ Թէ
որ Հոգիով կ՚ապրինք, Հոգիին
26 համեմատ քալենք ։ Ո Մեսապարծ
չըլլանք՝ մկզմկզ գրգռելով, Ո
իրարու վրայ նախանձելով ։

ԳԼ. Զ

1 Պողոս կը յորդորէ գաղատացիները որ հեզու-
թեամբ վարուին յանցանքի մէջ գտնուող
եղբայրներուն հետ, 2 և իրարու բեռները
վերցընեն. 6 առատաձեռն ըլլան դէպ ի իրենց
վարդապետները, 9 և բարի գործելէն ետ
չկենան. 12 կը ցուցնէ թէ խաչափառութիւն
քարոզողներուն միտքը ինչ է. 14 թէ ինքը
ուրիշ բանով չպարծենար, բայց միայն
Քրիստոսի խաչովը ։

Ցամք Տեառն 58

Ո ՂՂ. Բ. 3 ։ 14 ։ Ո ՓԻԼ. Գ. 18. Ո ԳԼ. Ե. 11 ։ Ձ ՓԻԼ. Գ. 3 ։ 7 ։ 8 ։ Ղ ՀՈՎ. Ջ. 6 ։ ԳԼ. Բ. 19 ։ Ձ Ա ԿՈՐ. Է. 19 ։ ԳԼ. Ե. 6 ։ ԿՈՂ. Գ. 11 ։ Ո Բ ԿՈՐ. Ե. 17 ։ Ո ՅԱԳ. ՅԻԿ. 5 ։ Է ՓԻԼ. Գ. 16 ։ Ո ՀՈՎ. Բ. 29 ։ Գ. 12 ։ Թ. 6 ։ 7 ։ 8 ։ ՓԼ. Գ. 7 ։ 9 ։ 29 ։ ՓԻԼ. Գ. 3 ։

1 Ա՛ղբայրներ՝ Ո թէ որ մէկը յան-
կարծ ինչ և իցէ յանցանքով
բռնուելու ըլլայ, Բ դուք որ հոգևոր
էք՝ Ե անանկը հեզութեան հոգիով
ուղղութեան բերէք. քու անձիդ
ալ զգուշութիւն ըրէ Տ որ չըլլայ
թէ փորձութեան մէջ իյնաս ։
2 Ի Իրարու նեղութիւնները կրեցէք ։
Ղու անանկ Քրիստոսի օրէնքը կա-
3 տարեցէք ։ Ե Քանզի թէ որ մէկը
ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպՙ
ղու չէ, անիկայ իր անձը կը խաբէ ։
4 Ի Բայց ամէն մարդ իր գործը թող
կշռէ, ու ետքը միայն իր անձին
վրայ պարծանք ունենայ, Ֆ և չէ թէ
5 ուրիշին վրայ ։ Ի Ինչու որ ամէն
մէկը իր բեռը պիտի կրէ ։
6 Ն Խօսքին աշակերտութիւն ընողը
իր վարդապետը ամէն բարի բանե-
7 րու մասնակից ընէ ։ Ի Մի խա-
բուիք՝ Ա Աստուած ծաղր չըլլար ։
8 Ի Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը կը
սերմանէՙ նոյնը պիտի ՚նձէ. Ո ան որ
իր մարմինին կը սերմանէՙ ան մար-
մինէն ապականութիւն պիտի հընձէ. ու ան որ Հոգիին կը սերմա-
նէ, ան Հոգիէն յաւիտենական
9 կեանք պիտի ՚նձէ ։ Ի Բայց բարի
գործելէն չձանձրանանք, Ձ քանզի
յարմար ժամանակին պիտի ՚նձենքՙ
10 թէ որ չթուլնանք ։ Ե Ուստի քանի
որ ժամանակը ձեռ քերնիս է, Ո բա-
րիք ընենք ամէնուն՝ Ո մանաւանդ
հաւատքին ընտանիներուն ։
11 Նայեցէք՝ ինչպէս գիրերով դրե-
12 ցի ձեզի իմ ձեռքովս ։ Որոնք որ
կ՚ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի ե-
րեւնալ, Ո անոնք ձեզ կը ստիպեն որ
թլփատուիք. Ա միայն որ Ո Քրիստոսի
13 խաչին համար չՁալածուին ։ Քան-
զի անոնք ալ որ թլփատուած են,
իրենք օրէնքը չեն պահեր, հապա
կ՚ուզեն որ դուք թլփատուիք, որ
իրենք ձեր մարմնովը պարծենան ։
14 Ն Բայց ես՝ քա՛ւ լըճայ որ պարծենամՙ,
հապա միայն մեր Ցէր Յիսուս Քր-
իստոսի խաչովը, Տ որ անով աշ-
խարհ ինծի խաչը ելած է, ես ալ
15 աշխարհի ։ Ինչու որ Քրիստոս
Յիսուսով ոչ թլփատութիւնը
բան մըն է, ոչ ալ անթլփատու-
թիւնը. Ո հապա նոր ստեղծուած
16 ըլլա՛ն է բո՛ւնը ։ Ո Եւ ան ամէնը Վոր
աս կանոնիս համեմատ կը քալեն,
խաղաղութիւն ու ողորմութիւն
ըլլա՛յ անոնց վրայ, Ո ու Աստուծոյ
17 Իսրայէլին վրայ ։ Ասկէետև մէկը

զնս թոզ չդոդնկցընէ . 5 ինչու որ
նա ձեր Ցիսուսին վէրքի նշաններըր
18 իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ ։ Ե գ-

բայրներ՝ ձեր Ցիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ
ըլլայ . ամէն ։

Ցամք Ցնաւն 58

Ցամք Ցնաւն 58

5 ր Ցկոր . ա . 5 ։ գ . 10 ։ ժա . 23 ։ Գլ . ե . 11 ։ Կող . ա . 24 ։

Թ Ո Ւ Ղ Թ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏԸՐՆԼՈՑՆ

ԸՍ ՆՓՆՍԸՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ընաքեալը եփեսացիներըր բարեխնդի՝ 3 և ա-
նոնց համար գոհութիւն ասելէն ետև ։ 4 կը
խոսի շնորհքով եղած մեր ընտրութեանը 6
և արդարութեանը վրայ ։ 11 որ ան և մարդ-
կային փրկութեան հնարքիս ատենըր ։ 13 և
որովհետև ան խորհուրդին գերազանցութիւ-
նը դիտուս չհասկցուիր ։ 16 ապրիլը կ՚ընծ-
անելը 18 կատարելապես հասկցնելն ։ 20 և
ամենուն գանկիկոյ Քրիստոսով ։

1 Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը՝ Ընտրեալ կամքովը
Եփեսոսի մէջ եղող սուրբերուն՝
և Քրիստոս Ցիսուսի հաւատացող-
2 ներուն . Շնորհք և խաղաղու-
թիւն ձեզի՝ Ընտրեցեալ մեր Հօրմէն
ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
3 Օրհնեալ է Ընտրեալ՝ և մեր
Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը , ան
որ մեզ օրհնեց ամէն հոգևոր օրհնու-
թիւնովքեմ երկնաւորներուն մէջ
4 Քրիստոսով . Ինչպէս որ մեզ
անով ալ ընտրեց նախ քան զաշխարհիս
հիմնարկը , Հոր մենք առջև ու անա-
5 րատ ըլլանք . Հոր մեզ որդեգրու-
թիւն տայ Ցիսուս Քրիստոսով՝ իրեն
համար՝ կամքին հաճոյքովը ,
6 Որ անով փառաբանենք մենք
իր ազնուական շնորհքին համար , ո-
րով մեզ ընտրեալ ըրաւ իր Սիրելիին
7 մէջ ։ Որ անով ունինք մենք իր
արիւնովը փրկութիւն , թողութիւն
մեղաց՝ իր շնորհքին հարստութեանը
8 համեմատ . Որ մեր վրայ առատացու-
ցուց իմաստութեամբ իր
9 հնարքին գաղտնիքը , Ինչպէս կամեցաւ իր
կամքին խորհուրդը իր հաճոյ ընե-
նալ պէս , Հոգին որ նախասահմանեց
10 Էջ անոնց ետև գալիք . Հոր ժամանակնե-
րուց լրանալուն անոնց ետև ընե-
նալ

մէջ ամէն բան՝ բովանդակու-
թիւնովը Քրիստոսով՝ թէ՛ որ երկինքը ու
թէ՛ որ երկրի վրայ կայ , անով՝
11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն ա-
ռինք՝ ժառանգուց որոշուած ըլ-
լալով անոր նախասահմանու-
նովը , Հոր ամէն բան իր կամքին
12 խորհրդովը՝ ի գործ կը դնէ . Որ
մենք անոր փառքին գովութիւն
ըլլանք՝ Հաստատուց Քրիստոսի
13 վրայ յուսացողներս . Որուն վրայ
դուք ալ յուսացիք երբոր լսեցիք
Ճշմարտութեան խօսքը՝ Հոր փրկ-
կութեան աւետարանը , որուն ետև
հաւատալով՝ Խոստացեալ Սուրբ
14 Հոգիովն ընծեռուեցաք . Որ
ան մեր ժառանգութեան գրաւն
է՝ մինչև առացուածքին Հիմնա-
կութիւնը՝ իր փառաց գովութիւ-
նը Հարուր ։
15 Ես ասոր համար ալ երբոր լսեցի Ձեր
Ցիսուսին վրայ ունեցած Հաւատք-
նիդ , ու բոլոր սուրբերուն վրայ
16 Ձեր համար գոհութիւն ընելէ դադա-
րիր ձեզի Հաւատք դնելու ինձմէ
ձեզ իմ ապրիլ ընծայուս մէջ միշտ
17 լսել՝ Որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիս-
տոսի Ընտրեալ Հայրը փառաց
ասոյ ձեզի խելամտութիւն ու յայտ-
նութիւն Հոգին իր գիտուելու
18 մէջ . Որպէս զի՝ աչքերուդ սրտին
լուսաւորուելով՝ գիտնայք թէ ին՞չ
է անոր Յոյս կոչումը , Ե՞ւ ին՞չ
է անոր ժառանգութեան փառքին Հարստութիւնը սուրբերուն
19 մէջ , Ե՞ւ ին՞չ է իր գործոյն ներգործութեան մեծութիւնը Հաւատացեալ մեզ՝ իր կարողական
զօրութեանը մէջ՝
20 Որ ներգործեց Քրիստոսի մէջ , Որն
ան Քրիստոսի վրայ է գործ դրաւ ,
Երբոր զանկիկոյ մեռելներէն յա-
րուց , Ե՞ւ նստեցուց իր աջ կողմը

Ցամք Ցնաւն 64

Ցամք Ցնաւն 64

ա Կոր . գ . 22 ։ Ժա . 8 ։ Գլ . գ . 15 ։ գ . 15 ։ Գլ . ե . 16 ։ Կող . ա . 28 ։ Գործ . ի . 22 ։ Հռով . ը . 17 ։ Գաղ . գ . 13 ։ գ . 24 ։ Ցհ . ա . 4 ։ Ա Գործ . ա . 4 ։ Ա Գործ . ա . 5 ։ Ա Գործ . ա . 8 ։ Ա Գործ . ա . 9 ։ Ա Գործ . ա . 10 ։ Ա Գործ . ա . 11 ։ Ա Գործ . ա . 22 ։ Ա Գործ . ա . 23 ։ Ա Գործ . ա . 24 ։ Ա Գործ . ա . 25 ։ Ա Գործ . ա . 26 ։ Ա Գործ . ա .

Ցամի Տեառն 64

21 երկինքին մէջ Տ Աստն Ի իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անունի վրայ որ կ՚անուանի, չէ թէ միայն աս աշխարհիս մէջ,
22 հապա գալիքին մէջ ալ. Ընդ ամէն բան անոր ոտքերուն տակը ձգազանդեցուց, և զանիկայ ամէն բանի վրայ՝ եկեղեցիին գլուխ դրաւ,
23 Որ ան անոր մարմինն է, Ի անոր լրումը, Ո որ կը լեցնէ ամէնը ամէն բանի մէջ։

Գլ. Բ

1 Ան ալ ձեզ որ մեռած էիք ձեր յանցանքներուն ու մեղքերուն մէջ
2 Ի ո ր ո ն ց մէջը առնուօք կը քալէիք աս աշխարհիս բռնած ճամբուվը, Տ ա օդուս իշխանութեանը իշխանին պէս, ան ոգիին՝ Ո որ հիմա ապստամբութեան որդւոցը ներսի դին
3 կը ներգործէ. Որ առնուօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պարտէինք Ի մեր մարմինին ցանկութիւններովը, և մարմինին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. Ու բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ուրիշները.
4 Բ Այց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն համար՝ որով մեզ սիրեց,
5 մար՝ որով մեզ սիրեց, Ի Երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք, Ի մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք ընորհքով փրկուած էք,)
6 Ու անոր հետ Ա ղ յարուցց, Ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն
7 մէջ Քրիստոս Ցիսուսով, Որ գալու դարերուն մէջը ցուցնէ իր շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Ցիսուսով մեզի ց ո յ
8 ն Ի հաղորդութիւնովը։ Ի Վ ան ղ ընորհքով փրկուած էք դուք Ի հաւատքի միջոցով. և աս չէ թէ ձեզմէ է, Հ հապա Աստուծոյ պարգևն է.
9 դևն է. Ո ՉԷ թէ գործքերէն, որ
10 մէկը չպարծի։ Ի նչու որ մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Ցիսուսով ստեղծուած բարի գործքերու համար, Ո որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց Ձ, որ անոնց մէջը քալենք։

11 Ո ւստի միտքերնիդ բերէք, որ դուք ատեն մը մարմինով հեթանոսներ ը ս ը վ, (որոնք անթլփատութիւն կ՚ըսուին անոնցմէ՝ Ո որ թլփատութիւն կ՚ըսուին մարմինի
12 մէջ ձեռքով եղած,) Ո որ ան ատենը դուք առանց Քրիստոսի էիք, Ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքակցութենէն, Ե և օտարացած խոստմունքին ուխտերէն, Ու յոյս մըն ալ չունէիք, Ե և աշխարհի մէջ
13 անաստուած էիք։ Ա յայց հիմա Քրիստոս Ցիսուսով Տ դուք՝ որ ատեն մը հեռաւոր էիք, մերձաւոր
14 եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ Տ Վ ան ղ ի անիկայ է մեր խաղաղութիւնը, Ո որ երկուքը մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ Յ ի ն ի ն Ի ր ր ե ս հէտ Ի ն ջ Տ թշնամութիւնը
15 իր մարմինովը բ ք ակեց, Ու հրամաններով Ի ն ջ պատուիրանքներուն օրէնքը խափանեց. Ո որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատէ, ու Յ ո ղ ջ խաղաղութիւն
16 ընէ. Տ Ու երկուքն ալ մէկ մարմին Ի ն ջ հաշտեցրնէ Աստուծոյ հետ իր խաչովը. Ի նչու որ անով սպանդ
17 նեց թշնամութիւնը. Ի Ու եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք, Ի ու անոնց՝ որ մօտ
18 էին։ Ի Քանզի անոր ձեռքովը մենք երկուքիս ալ Տ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենալու ո ր ջ ի ն ք
19 ունինք։ Ուրեմն ալ ասկէ ետև դուք օտար ու պանդխտ չէք, Բ հապա սուրբերուն քաղաքակիցները, Ի և Աստուծոյ ընտանիքը՝
20 Տ Առաքեալներուն ու մարգարէներուն Ի հիմին վրայ Ո շինուած, Ի որ անոր անկիւնին գլուխը Ցիսուս
21 Քրիստոսն է. Ը Որով բոլոր շէնքը մէկտեղ յարմարութեամբ կազմուած՝ կ՚աճի Բ սուրբ տաճար մը
22 կ՚ը լ ս յ Ցէրոյմով. Ի Որ անով դուք ալ մէկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան ը լ ս լու Հոգւով Սբ ի վ։

Գլ. Գ

1 Ան ալ կը ծանուցանէ՝ Թէ յայտնութեամբ իրեն ցուցուած է 5 ան ծածկուած խորհուրդը՝ 6 Թէ հեթանոսները պիտի փրկուին, 8 և Թէ իրեն արուած է 9 գաղնկայ քարոզելու շնորհքը։ 13 Կը խնդրէ որ անոնք իր նեղութիւններուն պատճառովը չձանձրանան, 14 և աղօթք 19 կ՚ընէ որ անոնք կարող ը ս ը լ ան Քրիստոսի իրենց վրայ ունեցած մեծ սէրը հասկընալու։

1 Ա ւստի ես Պօղոս՝ Քրիստոս Ցիսուսի Կապուածը Բ ձեզի հե-

Ցամի Տեառն 64

Յ ակոբ. Ժբ. 2։ Գլ. ե. 8։ Կող. ա. 21։ բ. 13։
Յ Հռով. բ. 28, 29։ Կող. բ. 11։
Ն Գլ. դ. 18։ Կող. ա. 21։
Ծ Տես Եզկ. ժդ. 9։ Ցօհ. ժ. 16։
Հռով. թ. 4. 8։
Ա թես. դ. 12։
Գաղ. դ. 8։ ա թես. դ. 5։
Լ Գաղ. դ. 28։
Գոր. բ. 39։ Հմր 17։
Միք. ե. 5։ Ցօհ. ժգ. 33։ Գոր. ժ. 36։ Հբ. ով. ե. 1։ Կող. ա. 20։
Հ Ցօհ. ժ. 16։ Գաղ. գ. 28։
Կող. ա. 22։
Կող. բ. 14, 20։
Ա բ Կոր. ե. 17։ Գաղ. գ. 15։ Գլ. գ. 24։
Կող. ա. 20, 21, 22։
Հռով. գ. 6։ բ. 3։ Կող. բ. 14։
Եփ. ժե. 19։ Ջաբ. թ. 10։ Գոր. բ. 39։ ժ. 36։ Հռով. ե. 1։ Հմր 13. 14։
Սաղ. ճխբ. 14։
Ցօհ. ժ. 9։ ժգ. 6։ Հբ. ով. ե. 2։ Գլ. գ. 12։ Երր. գ. 16։ ժ. 19, 20։ ա Պետ. գ. 18։
Կող. ժբ. 13։ Գլ. գ. 4։
Փիլ. գ. 20։ Երր. ժբ. 22, 23։
Գաղ. գ. 10։ Գլ. գ. 15։
Կող. ժբ. 28։ Գլ. գ. 11։
Մատ. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Ցայտ. իա. 14։

Ե ա Կոր. գ. 9, 10։ Գլ. գ. 12։ ա Պետ. բ. 4, 5։ Ի Սաղ. ճժբ. 22։ Եփ. իբ. 16։ Մատ. իա. 42։ Ը Գլ. գ. 15, 16։ Ի ա Կոր. գ. 17։ ը. 19։ բ Կոր. գ. 16։ Ժ ա Պետ. բ. 5։ Գոր. իա. 33։ իբ. 17, 20։ Գլ. գ. 1։ է. 20։ Փիլ. ա. 7, 13, 14, 17։ Կող. գ. 3, 18։ բ Տիմ. ա. 8։ բ. 9։ Փիլմ. 1, 9։ Բ Կող. ա. 24։ բ Տիմ. բ. 10։

Ցամի Տեառն 64

Բ Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. բ. 10։ Երբ. ա. 4։
Ի Հռով. բ. 38։ Կող. ա. 16։ բ. 15։
Ղ Սաղ. բ. 6։ Մատ. իբ. 18։ ա Կոր. ժե. 27։ Երբ. բ. 8։
Ի Գլ. գ. 15, 16։ Կող. ա. 18։ Երբ. բ. 7։
Ը Հռով. ժբ. 5։ ա Կոր. ժբ. 12. 27։ Գլ. գ. 12։ ե. 23. 30։ Կող. ա. 18, 24։
Ի Կող. բ. 9, 10։
Ժ ակոբ. ժբ. 6։ Գլ. ե. 10։ Կող. գ. 11։

Ցօհ. ե. 24։ Կող. բ. 13։
Բ Հմր 5։ Գլ. գ. 18։
Ի ա Կոր. գ. 11։ Գլ. գ. 22։ Կող. ա. 21։ գ. 7։ ա Ցօհ. ե. 19։
Տ Գլ. գ. 12։
Ի Գլ. ե. 6։ Կող. գ. 6։
Ղ Տիտ. գ. 8։ ա Պետ. գ. 3։
Ի Գաղ. ե. 16։
Ը Սաղ. ծա. 5։ Հռով. ե. 12. 14։
Ի Հռով. ժ. 12։ Գլ. ա. 7։ Հմր 7։
Ժ Հռով. ե. 6. 8. 10։ Հմր 1։
Ի Հռով. գ. 4, 5։ Կող. բ. 12, 13։ գ. 1, 3։
Լ Գլ. ա. 20։
Ի Տիտ. գ. 4։
Ծ Հմր 5։ Հբ. ով. գ. 24։ բ Տիմ. ա. 9։
Ն Հռով. գ. 16։
Ո Մատ. ժգ. 17։ Ցօհ. գ. 44. 66։ Հբ. ով. ժ. 14, 15, 17։ Գլ. ա. 19։ Փիլ. ա. 29։ Ն Հռով. գ. 20, 27, 28։ դ. 2։ Թ. 11։ ժա. 6։ ա Կոր. ա. 29, 30, 31։ բ Տիմ. ա. 9։ Տիտ. գ. 5։ Ղ Բ Օր. լբ. 6։ Սաղ. ճ. 3։ Եփ. ժբ. 25։ իթ. 23։ խդ. 21։ Ցօհ. գ. 3, 5։ ա Կոր. գ. 9։ բ Կոր. ե. 5, 17։ Գլ. գ. 24։ Տիտ. բ. 14։ Ֆ Գլ. ա. 4։

Ցամք Տեառն 64

ա Հռով. ա. 5։ Ժա. 13։ ա Կոր. գ. 1։ Գլ. գ. 7։ Կող. ա. 25։

բ Գոր. թ. 15։ Ժգ. 2։ Հռով. Ժբ. 3։ Գաղ. ա. 16։ Հեբ. 8։

գ Գոր. իբ. 17, 21։ Իզ. 17, 18։

դ Հռով. Ժգ. 25։ Կող. ա. 26, 27։

ե Գաղ. ա. 12։

զ Գլ. ա. 9, 10։

է ա Կոր. գ. 1։ Գլ. գ. 19։

ը Գոր. ժ. 28։ Հռով. Ժգ. 25։ Հեբ 9։

թ Գլ. բ. 20։

ժ Գաղ. գ. 28, 29։ Գլ. բ. 14։

ի Գլ. բ. 15, 16։

լ Գաղ. գ. 14։

խ Հռով. Ժե. 16։ Կող. ա. 23, 25։

ծ Հռով. ա. 5։

կ Հռով. Ժե. 18, 19։ Գլ. ա. 19։ Կող. ա. 29։

հ ա Կոր. Ժե. 9։ ա Տիմ. ա. 13, 15։

ձ Գաղ. ա. 16։ բ. 8։ ա Տիմ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։

ղ Գլ. ա. 7։ Կող. ա. 27։ Հեբ 3։ Գլ. ա. 9։

ճ Հռով. Ժգ. 25։ Հեբ 5։ ա Կոր. բ. 7։ Կող. ա. 26։

մ Ամոզ. լգ. 6։ Ցօհ. ա. 3։ Կող. ա. 16։ Երբ. ա. 2։

յ ա Պետ. ա. 12։

ն Ա Կոր. բ. 7։ ա Տիմ. գ. 16։ ա Հռով. բ. 38։ Գլ. ա. 21։ Կող. ա. 16։ ա Պետ. գ. 22։ շ Գլ. ա. 9։ ո Երբ. գ. 16։ ո Գլ. բ. 18։ չ Գոր. Ժգ. 21։ Փիլ. ա. 14։ ա Թես. գ. 3։ պ Հեբ 1։ ջ բ Կոր. ա. 6։ ռ Գլ. ա. 10։ Փիլ. բ. 9, 10, 11։ ս Հռով. Թ. 23։ Գլ. ա. 7։ Փիլ. գ. 19։ Կող. ա. 27։ վ Գլ. գ. 10։ Կող. ա. 11։ տ Հռով. է. 22։ ր Կոր. գ. 16։ ց Ցօհ. Ժգ. 23։ Գլ. բ. 22։ ու Կող. ա. 23։ բ. 7։

2 թանուներուդ համար . Ո՛ր դուք անշուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին տնտեսութիւնը , որ ինծի
3 տրուած է ձեզի համար . Թէ ինծի ան խորհուրդը յայտնութեամբ ցուցուեցաւ . (ինչպէս առաջուց ալ ձեզի համառօտաբար
4 գրեցի , Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին վրայով .)
5 Ո՛ր ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չերեւցաւ , ինչոր որ հիմա Հոգւով Սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու
6 մարգարէներուն . Ըր հեթանոսները Քրիստոսով ժառանգակից ու մարմնակից և անոր խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւետա-
7 րանով . Որուն ես սպասաւոր եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց պարգեւին համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ՝ իր զօրութեանը ներգործութիւ-
8 նովը , (Ինծի՝ Որ ամէն սուրբերուն պզտիկն եմ , այս շնորհքը տրուեցաւ ,) հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի անքննելի ճոխու-
9 թիւնը քարոզելու , Եւ ամէնը լուսաւորելու , այր տեսնեն թէ ինչ է ան խորհուրդին տնօրինութիւնը , որ ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ քով , Որ ամէն բանը
10 ստեղծեց . Որ հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն .
11 Ի՛ր յաւիտենական նախասահմանութեանը համեմատ , որ ըրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի
12 ձեռքովը . Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հաւատալով ։
13 Վաստի կ'աղաչեմ որ չձանձրանաք իմ նեղութիւններուս պատճառովը , որ ձեզի համար են , և
14 որ ձեր փառքն են ։ Ասոր համար ծնկան վրայ գալով մեր Տէր Յիսուս
15 Քրիստոսի Հօրը առջեւը , Ասկից որ բոլոր ազգատոհմ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ'առնէ ,
16 Կ'աղաչեմ որ տայ ձեզի իր փառաց ճոխութեանը չափովը՝ զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը
17 ներսի մարդուն մէջ . Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր սրտերուն մէջը բնակի , և դուք սիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք ,
18 Որ կարենաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ , Թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը՝ և խորութիւնը ու բարձրութիւնը .
19 Ու յանինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ դերազանց է , Որ լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւ-
20 նովը ։ Ան որ՝ որ կարող է առատութեամբ բնել ամէն բանէրէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք , ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը ներգործէ ,
21 Ծուի . Ի՛րեն փառք եկեղեցիին մէջ՝ Քրիստոս Յիսուսով՝ բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։

ԳԼ . Դ

1 Ասոր համար կը յորդորէ զանոնք միաբան ըլլալու , Ու կը յանդիմանէ թէ Աստուած անոնց զանազան պարգեւներ տուաւ , 13 որ իր եկեղեցին շինութիւն առնէ 16 ու ամէն քրիստոսով . 18 կը պատուիրէ անոնց մեկդի դնել հեթանոսական պիղծ գործերը , 24 նոր մարդը հագնիլ , 25 սուտութիւնը 29 և ամէն ապականեալ խօսքերը մեկդի դնելով ։

1 Ես՝ Աստի կ'աղաչեմ ձեզի՝ ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ , Որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչումին՝ որով
2 կանչուեցաք , Բոլոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով , երկայնմտութեամբ , սիրով իրա-
3 րու ներողամիտ ըլլալով . Ջանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը
4 պահել . Մէկ մարմին ու մէկ հոգի , Ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր
5 կոչումին մէկ յոյսովը . Տէրը մէկ է , Հաւատքը մէկ , մկրտութիւնը
6 մէկ . Մէկ է Աստուած և ամէնուն Հայրը , որ ամէնուն վրայ ու ամէնուն հետ , և մեր ամէնուն մէջն է ։
7 Բայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է Քրիստոսի պարգեւին
8 չափովը ։ (Ասոր համար կ'ըսէ թէ՝ Բարձրը ելաւ , գերութիւնը գերի բռնեց , ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ ։ Ան ելաւ բայց ի՞նչ է , միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ ։ Ան որ իջաւ՝ նոյն ինքն է , որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն բան լեցնէ ։)
11 Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ ըլլալու , մէկ քանին մարգարէներ , մէկ քանին աւետարանիչներ , մէկ քանին հո-
12 վիներ ու վարդապետներ . Սուրբերուն հաստատութեանը համար , պաշտօնին գործքին համար , Քրիստոսի մարմնին շինութեանը

Ցամք Տեառն 64

– Գլ. ա. 18։

բ Ցօհ. ա. 16։ Գլ. ա. 23։ Կող. բ. 9, 10։

գ Հռով. Ժգ. 25։ Ցուդ. 24։

դ ա Կոր. բ. 9։

ե Հռ 7։ Կող. ա. 29։

զ Հռով. Ժա. 36։ Ժգ. 27։ Երբ. Ժգ. 21։

– Գլ. գ. 1։ Փիլիմ. 1. 9։

բ Փիլ. ա. 27։ Կող. ա. 10։ ա Թես. բ. 12։

գ Գոր. ի. 19։ Գաղ. ե. 22, 23։ Կող. գ. 12, 13։

դ Կող. գ. 14։

ե Հռով. Ժբ. 5։ ա Կոր. Ժբ. 12, 13։ Գլ. բ. 16։

զ ա Կոր. Ժբ. 4, 11։

է Գլ. ա. 18։

ը ա Կոր. ա. 13։ բ. 6։ Ժբ. 5։ բ Կոր. Ժա. 4։

թ Ցուդ. 3։ Հռ 13։

ժ Գաղ. գ. 27, 28։ Երբ. գ. 6։

ի Մտ. բ. 10։ ա Կոր. բ. 6։ Ժբ. 6։

լ Հռով. Ժա. 36։

* Ո՛ր՝ այդ ձեր

խ Հռով. Ժբ. 8, 6։ ա Կոր. Ժբ. 11։

ծ Ա Պտ. կբ. 18։

կ Գաա. ե. 12, Կող. բ. 15։

հ Ցօհ. գ. 13։ գ. 33, 63։

ձ Գոր. ա. 9, 11։ ա Տիմ. գ. 16։ Երբ. գ. 14։ ե. 26։ բ. 1։ Թ. 24։

ղ Գոր. իա. 8։ բ Տիմ. գ. 5։ յ Գոր. ի. 28։ ն Հռով. Ժբ. 7։ շ Կոր. Ժբ. 7։ ո Գլ. ա. 23։ Կող. ա. 24։ չ ա Կոր. Ժգ. 26։

Ցամք Տեառն 64

13 համար . Մինչև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեանը , Կատարեալ մարդ ըլլալու , Քրիստոսի լման հասակին չափ ունենալու . 14 Որ ալ ասկէ ետև տղաք չըլլանք երերած ու վարդապետութեան ամէն հովերէն ասդին անդին տարուբերուած մարդոց խաբէութիւնովը , որ խորամանկութեամբ կը խաբեն մոլորեցնելու . 15 Հապա սիրով ճշմարտութեան հետևելով՝ ամէն բան Անով աճեցընենք՝ որ գլուխ է՝ 16 Քրիստոս . Որ անկէ բոլոր մարմինը միտեղ կազմուած՝ և ամէն յօդուածները իրարու հաղորդուելով կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով՝ մարմինին աճում կու տայ՝ իրեն շինութեանը համար՝ սիրով ։

17 Ուստի աս կ'ըսեմ ու Տէրոջմով կվկայութիւն կ'ընեմ , որ դուք ալ չերթալէք , ինչպէս որ մեկալ հեթանոսները կը քալեն իրենց մտքին ունայնութեանը 18 մէջ . Որոնց խաւարած է , ու օտարացած են Աստուծոյ կեանքէն , իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառովը՝ իրենց սրտին կուրութեանը հա- 19 մար . Որոնք անզգայ ըլլալով , ինքզինքնին անառակութեան տուին , ամէն կերպ պղծութիւն 20 գործելու՝ ագահութիւնով ։ Բայց դուք ասանկ չսորվեցաք Քրիստո- 21 սը . Թէ որ անոր վրայով լսեցիք՝ ու անկէ սորված էք , ինչպէս որ ճշմարտութիւնը Յիսուսի մէջ է . 22 Ըոր ձեր վրայէն մկկդի հանէք Հան յԱր առջի վարմունքին պէս Հնացած էն , որ ապականեալ է խաբեայ ցանկու- 23 թիւններով , 24 Եւ ձեր միտքին հոգիովը նորոգուիք , և նոր մարդը վրանիդ հագնիք , Հան որ Աստուծոյ ըստ պէս ստեղծուած է , արդարութիւնով 25 ու ճշմարիտ սրբութիւնով ։ Ուստի ստութիւնը մկկդի ձգելով , Ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մկկերնիդ իր ընկերին հետ . Ինչու որ մենք իրարու անդամներ ենք ։ 26 Թէ որ բարկանաք՝ մեղք մի գործէք . արևը ձեր բարկութեանը 27 վրայ մարը չմտնէ ։ Ու Սատանա- 28 յին տեղ մի տաք ։ Ան որ գողութիւն կ'ընէր , ալ թող չգողնայ . Հապա մանաւանդ աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր ձեռքերովը աշխատի , Որ կարող ըլլայ տալ կարօտ եղողին ։ 29 Ձերնաւ ձեր բերնէն ապականեալ խօսք մը չելլէ . Հապա ինչ որ աղէկ է՝ պէտք եղած շինութեանը համար , որ լը- 30 սողներուն շնորհք տայ ։ Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի տրտմեցընէք , Որով դուք կնքուեցաք Քրկութեան օրուանը համար ։ 31 Ամէն դառնութիւն և բարկութիւն՝ ու սրտմտութիւն և աղաղակ՝ Ու հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ Ամէն չարութիւններով 32 միտեղ ։ Եւ իրարու հետ քաղցր եղէք , գթած , Ներելով իրարու , ինչպէս որ Աստուած՝ Քրիստոսով ներեց ձեզի ։

Գլ . Ե

1 Նախ ընդհանուր կերպով մը կը յորդորէ սէր ունենալու , 3 պոռնկութենէ և ամէն տեսակ պիղծ գործերէ հեռ կենալու , 7 չարերուն հետ հաղորդակցութիւն չընելու , 15 ուղղութեամբ քալելու , 18 և Հոգիով լեցուելու . 22 ետքը կը խօսի մասնաւոր պարտաւորութեանց վրայով , Թէ կիներուն պարտին հնազանդիլ իրենց էրիկներուն , 25 և էրիկները պարտին սիրել իրենց կիներուն , 32 մեծ որ Քրիստոս սիրեց եկեղեցին ։

1 Ուրդ՝ Աստուծոյ նմանողներ եղէք 2 սիրելի զաւակներու պէս . Եւ սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց , ու իր անձը մեզի համար մատնեց՝ ետ- նուշահոտ պատարագ ու զոհ ընծայ- 3 Աստուծոյ ։ Բայց պոռնկութեան և ամէն կերպ պղծութեան՝ կամ ագահութեան ձանունը անգամ չզիշուի ձեր մէջը , (ինչպէս որ կը 4 վայլէ սուրբերուն ,) Եւ գարշելի բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր՝ կամ խեղկատակութիւն , Ըոր չվայլեր . այլ մանաւանդ գոհութիւն . 5 Ըան իմանալով դուք՝ , Որ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ՝ որ կռապաշտ է , Քրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ 6 ժառանգութիւն չունի ։ Ընդրկայ որ մկկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով . Ինչու որ աս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ անհնազանդութեան որդւոց 7 վրայ ։ Ուստի անոնց հաղորդ մի 8 ըլլաք ։ Քանզի նախ առեն մը դուք խաւար էիք , հրայց հիմա լոյս էք Տէրոջմով . Ընչուսոյ որդիներու 9 պէս քալեցէք . Ընչու որ լուսոյ պտուղը ամէն բարութիւնով , և արդարութիւնով ու ճշմարտու- 10 թիւնով է ։ Քննեցէք ինչ է

Ցամք Տեառն 64

Կող . բ . 2 ։ Ղկոր . ժգ . 20 ։ Կող . ա . 28 ։ Ես . իբ . 9 ։ ակոր . ժգ . 20 ։ Երր . ժգ . 9 ։ Մատ . ժա . 7 ։ Հռով . ժգ . 18 ։ Կոր . բ . 17 ։ Ջար . բ . 16 ։ Կոր . գ . 2 ։ Հմր 25 ։ ա Ցհ . գ . 18 ։ Գլ . ա . 22 ։ բ . 21 ։ Կող . ա . 18 ։ Կող . բ . 19 ։ Գլ . բ . 1 , 2 , 3 ։ Հմր 22 ։ Կող . գ . 7 ։ ա Պետ . գ . 3 ։ Հռով . ա . 21 ։ Գոր . իգ . 18 ։ Գլ . բ . 12 ։ Դող . գ . 8 ։ ա Թես . գ . 5 ։ Հռով . ա . 21 ։ ա Տիմ . գ . 2 ։ Հռով . ա . 24 , 26 ։ ա Պետ . գ . 3 ։ Ա՛ն ան- դութիւնով ։ Գլ . ա . 13 ։ Կող . բ . 11 ։ գ . 8 , 9 ։ Երր . ժբ . 1 ։ ա Պետ . բ . 1 ։ Գլ . բ . 2 , 3 ։ Հմր 17 ։ Կող . գ . 7 ։ ա Պետ . գ . 3 ։ Հռով . գ . 6 ։ Հռով . ժբ . 2 ։ Կող . գ . 10 ։ Հռով . գ . 4 ։ բ Կոր . ե . 17 ։ Գող . գ . 15 ։ Գլ . գ . 11 ։ Կող . գ . 10 ։ Գլ . բ . 10 ։ Ջար . բ . 16 ։ Հմր 15 ։ Կող . գ . 9 ։ Հռով . ժբ . 5 ։ Ղող . գ . 4 ։ Ես . ը . 8 ։ Բ Կոր . բ . 10 , 11 ։ Ցակ . գ . 7 ։ ա Պետ . ե . 9 ։

Գոր . բ . 35 ։ ա Թես . գ . 11 ։ բ Թես . գ . 8 , 11 , 12 ։ Ղղ . գ . 11 ։ Մատ . ժբ . 36 ։ Գլ . ե . 4 ։ Կող . գ . 8 ։ Կող . գ . 6 ։ ա Թես . ե . 11 ։ Կող . գ . 16 ։ Ես . իգ . 13 ։ կգ . 10 ։ Ն գիկ . ժգ . 43 ։ աթես . ե . 19 ։ Գլ . ա . 13 ։ Ղղ . ա . 28 ։ Հռով . բ . 23 ։ Գլ . ա . 14 ։ Կող . գ . 8 , 19 ։ Տիտ . գ . 2 ։ Ցակ . գ . 11 ։ ապետ . բ . 1 ։ Տիտ . գ . 3 ։ Ի բ Կոր . բ . 10 ։ Կող . գ . 12 , 13 ։ Մատ . գ . 14 ։ Մար . ժա . 25 ։

Մատ . ե . 45 , 48 ։ Ղղ . գ . 36 ։ Գլ . գ . 32 ։ Ցհ . ժգ . 34 ։ ժե . 12 ։ աթես . գ . 9 ։ ա Ցհ . գ . 11 , 28 ։ գ . 21 ։ Գող . ա . 4 ։ բ . 20 ։ Երր . է . 27 ։ Թ . 14 , 26 ։ ժ . 10 , 12 ։ ա Ցհ . գ . 16 ։ Ես . բ . 21 ։ Ղե . ա . 9 ։ բ Կոր . բ . 15 ։ Հռով . գ . 13 ։ ա Կոր . գ . 18 ։ բ Կոր . ժբ . 21 ։ Գլ . գ . 19 , 20 ։ Կող . գ . 5 ։ աթես . գ . 3 , ԸԸ ։ Ղ ա Կոր . ե . 1 ։ Մատ . ժբ . 35 ։ Գլ . գ . 29 ։ Հռով . ա . 28 ։ Ա՛ն քան- զի սա ազէկ գիտէք ։

Կա Կոր . գ . 9 ։ Գող . ե . 19 , 21 ։ Կող . գ . 5 ։ ա Տիմ . գ . 17 ։ Գող . ե . 21 ։ Ցայտ . իբ . 15 ։ Երեմ . իթ . 8 ։ Մատ . իգ . 4 ։ Կող . բ . 4 , 8 , 18 ։ բ Թես . բ . 3 ։ Հռով . ա . 18 ։ Բ Գլ . բ . 2 ։ Կող . գ . 6 ։ Ես . թ . 1 ։ Մատ . գ . 16 ։ Գոր . իգ . 18 ։ Հռով . ա . 21 ։ Գլ . բ . 11 , 12 , գ . 18 ։ Տիտ . գ . 3 ։ ապետ . բ . 9 ։ Ցհ . բ . 12 ։ ժբ . 46 ։ բ Կոր . գ . 18 , գ . 6 ։ ա Թես . ե . 5 ։ ա Ցհ . բ . 9 ։ Ղղ . ժգ . 8 ։ Ցհ . ժբ . 36 ։ Ղ Գող . ե . 22 ։ Հռով . ժբ . 2 ։ Փիլ . ա . 10 ։ աթես . ե . 21 ։ ա Տիմ . բ . 3 ։

Ցամք Տիառն 64

Յակոբ · ե · 9, 11 ։ ժ · 20 ։ բ Կոր · գ · 14 ։ բ Թես · գ · 6, 14 ։
Յհով · գ · 21 ։ ժգ · 12 ։ Գաղ · գ · 8 ։
Նղէ · ժթ · 17 ։ ա Տիմ · ե · 20 ։
Ես Հով · ա · 24 · 26 ։ Հմր 3 ։
Ցօհ · գ · 20 ։ 21 ։ Երր · գ · 13 ։
Ես · կ · 1 ։ Հով · ժգ · 11 · 12 ։ ա Կոր · ժե · 34 ։ աթես · ե · 6 ։
Ցօհ · ե · 25 ։ Հով · գ · 4 · 5 ։ Գաղ · բ · 5 ։ Կող · գ · 1 ։
Կող · գ · 5 ։
Կող · գ · 5 ։
Գաղ · գ · 16 ։
Ժող · ժա · 2 ։ ժբ · 1 ։ Ցօհ · ժբ · 35 ։ Գաղ · գ · 13 ։
Կող · գ · 5 ։
Հով · ժբ · 2 ։
Թես · գ · 3 ։ ե · 18 ։
Յակ · ի · 1 ։ իգ · 29, 30 ։ Ես · ե · 11 · 22 ։ Դան · իա · 34 ։
Գոր · ժգ · 25 ։ ա Կոր · ժգ · 26 ։ Կող · գ · 16 ։ Ցակ · ե · 13 ։
Սաղ · լդ · 1 ։ Ես · կդ · 7 ։ Կող · գ · 17 ։ աթես · ե · 18 ։ բ Թես · ա · 3 ։
Երր · ժգ · 15 ։ ա Պետ · բ · 5 ։ գ · 11 ։
Փիլ · բ · 3 ։
Պետ · ե · 5 ։
Ո՛հ Աստուծոյ
Ցօհ · գ · 16 ։ Կոր · ժգ · 34 ։ Կող · գ · 18 ։ Տիտ · բ · 5 ։ ա Պետ · գ · 1 ։
Գաղ · ա · 4 ։ բ · 20 ։ Հմր 2 ։
Ցօհ · գ · 5 ։ Տիտ · գ · 5 ։ Երր · ժ · 22 ։ աՑօհ · ե · 6 ։
Ցօհ · ժե · 3 ։ ժէ · 17 ։
Բկոր · ժա · 2 ։ Կող · ա · 22 ։
Երգ · գ · 7 ։
Գաղ · ա · 4 ։

11 Ցերոջը հաճելին . ՛ Ու կցորդ մի բլլաք ՛ խաւարին անպտուղ գործքերուն , ՝ այլ մանաւանդ ըն-
12 դիմանեցէք ։ Ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները խո-
13 սիլն ալ ամօթ է ։ Բայց ամէն բան յանդիմանուած լուսով յայտնի կ՛բլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
14 յայտնի կ՛բլլայ , լոյս է ։ Ընոր համար կ՛ըսէ . Արթնցիր դուն որ կը քնանաս , և կանգնէ մեռելներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պիտի տայ ։
15 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ պիտի քալէք , չէ
16 թէ անմիտներու պէս , Հապա իմաստուններու պէս . ժամանակը ծախու առէք , ինչու որ օրերս
17 չար են ։ Ընոր համար անմիտ մի բլլաք , Հապա իմացէք Թէ ինչ
18 է Ցերոջը կամքը ։ Եւ մի գինովնաք գինիով , որուն մէջ անառակութիւն կայ . Հապա Հոգիով
19 լեցուեցէք . Եւ սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգևոր երգերով Մէկերնիդ խօսակցելով , երգեցէք ու սաղմոս ըսէք Ցերոջը՝ ձեր
20 սրտերուն մէջ ։ Ամէն ատեն ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Ցէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը ։
21 Իրարու հնազանդ եղէք Քրիս-
22 տոսի վախովը ։ Կնիկները իրենց էրիկներուն հնազանդ բլլան՝ որ-
23 պէս Թէ Ցերոջը . Ինչու որ էրիկը կնկանը գլուխն է , ինչպէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցիին գլուխն է , ու ինքը մարմինին Փրր-
24 կիչն է ։ Ուստի ինչպէս որ եկեղեցին հնազանդ կ՛բլլայ Քրիստոսին , անանկ ալ կնիկները ամէն բանի մէջ իրենց էրիկներուն ։
25 Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց և կեղեցին , ու իր անձը մատնեց ա-
26 նոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու մաքրէ ջուրովը Խօս-
27 քով . Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր կեղեցին եկեղեցին , Էր մէկ արատ մը կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ ասոնց պէս բան մը չունենայ . Հապա որ սուրբ ու անարատ բլլայ ։
28 Նոյնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կնիկները սիրեն իրենց մարմիններուն պէս . ան որ իր կնիկը կը
29 սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ . Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը չատեր , Հապա կը սնուցանէ՝ ու կը խնամէ զանիկայ , ինչոր Քրիստոս ալ ե-
30 կեղեցին . Վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք՝ անոր մարմինէն ու անոր ոսկորներէն ։
31 Ասոր համար մարդը պիտի ձգէ իր Հայրը ու մայրը , և իր կնկանը պիտի յարի . Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի բլլան ։ Ես խորհուրդը մեծ է , բայց ես կը զրուցեմ Քրիս-
33 տոսի ու եկեղեցիին վրայով ։ Սակայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ սիրէ՝ որպէս Թէ իր անձը ։ Ու կնիկը իր էրիկէն Թող վախնայ ։

ԳԼ · Զ

1 Ը Ծանուցանէ ազայոց պարտաւորութիւնը դէպ՝ի իրենց Ծնողքները , 5 Ծառաներուն պարտաւորութիւնը դէպ՝ի իրենց տէրերը . 10 Թէ մեր կեանքը զինուորութիւն մըն է , 12 ոչ միայն մարմինի ու արիւնի դէմ , Հապա նաև հոգևոր թշնամիներու դէմ . 13 զրահաւորելու զէնքերը ինչ են , 18 և ինչպէս գործածել պէտք է զանոնք ։ 21 Տիւքիկոսի վրայով յանձնարարութիւն ։

1 Որդիք՝ ձեր Ծնողացը հնազանդ եղէք Ցերոջմով , որ ան է ար-
2 ժանը ։ Պատուէ քու Հայրդ ու մայրդ , (որ առջի պատուիրանն
3 է խոստմունքով ,) Որ քեզի աղէկ բլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
4 երկրի վրայ ։ Եւ Հայրեր՝ ձեր որդիները մի բարկացընէք . Հապա անոնք մեծցուցէք Ցերոջը վարժութիւնովը ու խրատովը ։
5 Ծառաներ՝ հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն Հնով ու դողով՝ ձեր սրտին միամտութիւնովը , որպէս Թէ Քրիստոսին .
6 Աչք Թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով , Հապա Քրիստոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց
7 Աստուծոյ կամքը ընելով . Ծառայութեամբ ծառայելով՝ որպէս Թէ Ցերոջը , ու չէ Թէ մարդոց .
8 Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ , նոյնը Ցերոջմէն պիտի ընդունի , Թէ ծառայ ըլլայ՝ և Թէ
9 ազատ ։ Եւ տէրեր՝ նոյնը ըրէք անոնց , ու սպառնալիքը Թող տուէք , Գիտնալով որ նոյնիսկ ձեր ալ Ցերը երկինքն է . ու անոր քովը աչառութիւն չկայ ։
10 Ալ ասկէ ետև զօրացէք Տէրոջմով , ու անոր զօրու-
11 Թեան կարողութիւնովը ։ Վրանիդ հագէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը , որ կարող բլլաք սատանային Ծարբներուն դէմ դնե-
12 լու ։ Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ . Հապա Իշխանութիւններու ընդ պետութիւններու հետ , ընդ աս խաւար աշխարհիս իշխաններուն հետ ,

Ցամք Տիառն 64

Ես Ցօհ · բ · 23 ։ Հով · ժբ · 5 ։ ա Կոր · գ · 15 ։ ժբ · 27 ։
Ցօհ · բ · 24 ։ Մտ · ժթ · 5 ։ Մար · ժ · 7, 8 ։
ա Կոր · գ · 16 ։
Հմր 25 ։ Կող · գ · 19 ։
Պետ · գ · 6 ։

Ասակ · իդ · 22 ։ Կող · գ · 20 ։
Եր · ի · 12 ։ Ոբ · ե · 16 ։ իէ · 16 ։ Երեմ · լե · 18 ։ Եզեկ · իր · 7 ։ Մազ · ա · 6 ։ Մտ · ժե · 4 ։ Մար · է · 10 ։
Կող · գ · 21 ։
Ցօհ · ժբ · 19 ։ բ Օր · գ · 9 ։ գ · 7, 20 ։ ժա · 19 ։ Սազ · հր · 4 ։ Ասակ · ժթ · 18 ։ իր · 6 ։ իթ · 17 ։
Կող · գ · 22 ։ ա Տիմ · գ · 1 ։ Տիտ · բ · 9 ։ ա Պետ · բ · 18 ։
Ը Կոր · է · 15 ։ Փիլ · բ · 12 ։
ա Յն · իթ · 17 ։ Կող · գ · 22 ։
Կող · գ · 22, 23 ։
Հով · բ · 6 ։ բ Կոր · է · 10 ։ Կող · գ · 24 ։
Գաղ · գ · 28 ։ Կող · գ · 11 ։
Կող · գ · 1 ։
Ղէ · իե · 43 ։
Ցօհ · ժգ · 13 ։ ա Կոր · է · 22 ։
Հով · բ · 11 ։ Կող · գ · 25 ։
Գլ · ա · 19 ։ գ · 16 ։ Կող · ա · 11 ։
Հով · ժգ · 12 ։ բ Կոր · գ · 7 ։ Հմր 13 ։ աթես · է · 8 ։
Մտ · ժգ · 17 ։ ա Կոր · ժե · 50 ։
Հով · բ · 38 ։ Գլ · ա · 21 ։ Կող · բ · 15 ։
Ղկ · իբ · 53 ։ Ցօհ · ժ · 31 ։ ժգ · 30 ։ Գլ · բ · 2 ։ Կող · ա · 13 ։

Ցամք Տեառն 64

երկնաւորներուն մէջը եղող չար
13 ոգիներուն հետ ։ ՛Ասոր համար
վրանիդ առէք Աստուծոյ սպառա-
զինութիւնը , որ կարող ըլլաք
14 չարութեան օրը դէմ դնելու , ու
ամէն բանը լմընցընելէն ետև՝ հաս-
տատուն կայնելու ։ Ուստի յէր ԻՒ-
ղ կայնեցէք , ՚ունջերնիդ ճշմար-
տութեամբ ամուրցընելով , Հու
արդարութեան զրահը հագնելով .
15 ՚ու ոտքերնուդ հագցընելով խա-
ղաղութեան աւետարանին պատ-
16 րաստութիւնը . Ընե ամէն բանին
վրայ հաւատքին վահանը առէք ,
որով կարող պիտի ըլլաք չարին
ամէն կրակոտ նետերը մարելու .
17 ՚Ընե փրկութեան սաղաւարտը ա-
ռէք , Հու Հոգիին սուրը՝ որ Աս-
18 տուծոյ խօսքն է . ՚Ամէն աղօթ-
քով ու խնդրուածքով ամէն ատեն
աղօթք ըրէք Հոգիով , ՚ու ասոր
բանին վրայ հսկեցէք կատարեալ
յարատևութեամբ Հու աղաչան-
քով՝ բոլոր սուրբերուն համար ,
19 ՚ինձի համար ալ , որ ինձի խօսք
տրուի որ բերանս բանամ ՚Համար-
ձակութեամբ աւետարանին խոր-
20 հուրդը յայտնելու . ՚Որուն համար
ես դեսպանութիւն կ՚ընեմ ՚կա-
պանքովս , ՚որ անով համարձա-
կութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչ-
պէս որ պէտք է ։
21 Բայց ՚որ դուք ալ գիտնաք իմ
վրայովս՝ թէ ինչ կ՚ընեմ ես , ամէն
բանը պիտի ցուցընէ ձեզի ՚Տիւքի-
կոս սիրելի եղբայրը ու հաւատա-
22 րիմ պաշտօնեան Տէրոջմով . ՚Որն
որ յատկապէս ատ բանին համար
ձեզի խրկեցի , որ գիտնաք դուք
մեր վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը
մխիթարէ ։
23 ՚Խաղաղութիւն եղբայրներուն և
սէր հաւատքով Հկտեղ Հօր Աս-
տուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիս-
24 տոսէն ։ Շնորհք ան ամենուն
հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսը ՚անկեղծութեամբ կը սիրեն .
ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

՚Գոր . դ . 29 ։
Կող . դ . 3 ։
բ Թես . գ . 1 ։
բ Կոր . գ . 12 ։
ե Կոր . ի . 20 ։
– Գոր . իգ . 29 ։ իբ . 20 ։
Գլ . գ . 1 ։
Փիլ . ա . 7 ։ 13 ։ 14 ։ բ Տիմ . ա . 16 ։ բ . 9 ։ Փիլ . 10 ։
՛ Կող . դ . 7 ։
՚ Գոր . ի . 4 ։ բ Տիմ . գ . 12 ։ Տիտ . գ . 12 ։
՚ Կող . դ . 8 ։
– ա Պետ . ե . 14 ։
՚ Տիտ . բ . 7 ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՂԵԼՈՑՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

Ցամք Տեառն 64

ա Կոր . ա . 2 ։
բ Հռով . ա . 7 ։ բ Կոր . ա . 2 ։ ա Պետ . ա . 2 ։
՚ Հռով . ա . 8 , 9 ։ ա Կոր . ա . 4 ։ Եփես . ա . 15 , 16 ։ Կող . ա . 3 ։ ա Թես . ա . 2 ։ բ Թես . ա . 3 ։
՚ Հռով . ժբ . 13 ։ ժե . 26 ։ բ Կոր . բ . 1 ։ Գլ . դ . 14 , 15 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Պօղոս կը յայտնէ իր գոհութիւնը առ Աստուած , և իր սէրը որ ունի Փիլիպպեցւոց վրայ՝ իրենց հաւատքի պատճառին համար , և իր յարաբերանացը հաղորդ ըլլալնուն համար .
9 Թէ ամէն օր աղօթք կ՚ընէ որ անոնք շնորհօք աճին ։ 12 Կը պատմէ թէ Հռովմայ մէջ իր կրած նեղութիւններովը Քրիստոսի հաւատքը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ . 21 և թէ ինքը միշտ պատրաստ է Քրիստոսը փառաւորելու թէ իր ապրելովը և թէ մեռնելովը ։ 27 Կը յորդորէ զանոնք որ միաբան ըլլան , 28 և քաջասիրտ՝ հալածանաց ժամանակ ։

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառաները ,
Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝ որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ և պիսկոպոսներով ու սարկաւագներ
2 րով . ՚Շնորհք ու խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։
3 ՚Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս ամէն անգամ՝ որ ձեզ կը յիշեմ ,
4 (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս մէջ ձեր ամենուն համար ուրախու-
5 թեամբ աղօթք կ՚ընեմ ,) ՚Ուս-
տարանին հաղորդ ըլլալնուդ համար առջի օրուընէ մինչև հիմա .
6 Ես մասին վստահ ըլլալով՝ ՚թէ ան որ ձեր մէջը բարի գործ մը սկսաւ , Ղմինչև Յիսուս Քրիստոսի օրը պի-
7 տի կատարէ . Ինչպէս որ ինձի արժան ալ է ձեր ամենուն վրայ այս բանը խորհիլ՝ ՚ձեզ իմ սրտիս մէջը ունենալուս՝՛ համար Հիմ կապ-
բուս մէջ , ՚և աւետարանին ջատագովութեանը ու հաստատութեանը մէջ , ՚և ամէնդ ինձի հ-
ղ՚՚ շնորհքին հաղորդ ըլլալնուդ
8 համար ։ Քանզի Հվկայ է ինձի Աստուած , Հոր ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամենուն վրայ Քրիստոս
9 Յիսուսի գութովը ։ Եւ այս աղօթքը կ՚ընեմ , ՚Հոր ձեր սէրը Հետզհետէ աւելի շատնայ գիտութիւնով
10 ու բոլոր ընտրողութիւնով , ՚Որ դուք տարբեր բաները զանազանէք , Հորպէս զի փնջ Հքրիստոսի օրը անկեղծ և առանց դայթակղութեան
11 ըլլաք . ՚Արդարութեան պտուղ-

Ցամք Տեառն 64

՚ Ցօհ . դ . 29 ։ ա Թես . ա . 3 ։
՚ Հմր 10 ։
՚ Ր Կոր . գ . 2 ։ Ե . 3 ։
՚ Կ՚ես ՚յէր սրտե-
րուն մէջը ունենալ-
նուդ
՚ Եփես . գ . 1 ։ դ . 20 ։ Կող . գ . 3 , 18 ։ բ Տիմ . ա . 8 ։
՚ Հմր 16 ։
՚ Գլ . դ . 14 ։
՚ Հռով . ա . 9 ։ Թ . 1 ։ Գաղ . ա . 20 ։ ա Թես . բ . 5 ։
՚ Գլ . բ . 26 ։ գ . 1 ։
՚ Թես . գ . 12 ։ Փիլմ . 6 ։
՚ Հռով . բ . 18 ։ ժբ . 2 ։ Եփես . ե . 10 ։
՚ Գոր . իգ . 16 ։ Թես . գ . 13 ։ ե . 23 ։
Հա Կոր . ա . 8 ։
՚ Ցօհ . ժե , 4 , 5 ։ Եփես . բ . 10 ։ Կող . ա . 6 ։

Ցամբ Տեառն 64

ՂՅՈՎ. ԺԸ. 8, ԵՓԷՍ. Ա. 12, 14,

ներով լցուած Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ ՂԱստուծոյ փառքին ու գովեստին համար։

12 Կ՚ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրնե՛ր, թէ ինչ որ ինծի պատահեցաւ՝ ալ աւելի աւետարանին յառաջադի-

13 մութեանը պատճառ եղաւ. Մինչեւ իմ կապերս՝ որ Քրիստոսի համար էն, ՖԲՐՈՂ պալատին մէջը՝ եւ ուրիշ ամէնուն ալ յայտնի եղան.

14 Եւ ՏԷրոջմով եղբայրներուն շատերը սիրտ առին իմ կապերէս՝ ալ աւելի համարձակիլ ԱՍՏՈՒԱԾՕՅ խօս-

15 քը խօսելու առանց վախի։ Ոմանք նախանձէ ՀՈՒ հակառակութենէ, եւ ոմանք բարեսիրութենէ ԼՐՅՒԼ

16 Քրիստոսը կը քարոզեն. Առնք սիրոյ համար. ինչու որ գիտեն թէ ես աւետարանին համար պատաս-

17 խան տալու կեցեր եմ. Իսկ անոնք հակառակութեան համար Քրիստոսը կը պատմեն, չէ թէ անկեղծութեամբ, ՀԿԱՐԾելով վիշտ աւել-

ՅՀԻՌ 7,

18 ցընել իմ կապերուս վրայ։ Բայց ի՞նչ է. որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճառանքով՝ եւ թէ ճշմարտութեամբ՝ Քրիստոս կը պատմուի. ու ասոր վրայ ուրախ եմ, եւ ուրախ

19 ալ պիտի ըլլամ։ Քանզի գիտեմ որ ասոր վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ ՀԱՂՕՐ ձեր խընդրուածքովը, ու Յիսուս Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութեամբը,

ՆԲ ԿՈՐ. Ա. 11, ՂՀՈՎ. Բ. 9։

20 ՍԻՄ եռանդուն ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ, Ո՛ր բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ. Հապա կատարեալ համարձակութեամբ՝ ինչպէս որ ամէն առնե՛ն ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ

ՂԵՓԷՍ. Գ. 19, 20,

21 ապրելովս և թէ մեռնելովս։ Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիս-

22 տոս է, ու մեռնիլը օգուտ։ Հապա թէ որ մարմինի մէջ ապրիլս իմ գործոյս պտուղ կը բերէ, ալ

ՆԲ ԿՈՐ. Ե. 8։

23 չեմ գիտեր որը ընտրեմ։ Կերկուս կողմանէ ալ նեղի մէջ եմ, ՍԻՄ-

ԲՏԻՄ. Գ. 6։

նելու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով. քանզի ան՝

24 շատ աւելի աղէկ է. Բայց մարմինի մէջ կենալը՝ ձեզի համար աւելի

ԳԼ. Բ. 24։

25 հարկաւոր։ ՍԵ ասս բանիս համոզուած ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամէնուն հետը պիտի կենամ ու մնամ, որ դուք զարգանաք և ուրախ

ՀԲ ԿՈՐ. Ա. 14, Ե. 12,

26 ըլլաք Հաւատովդ. Հպր ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով, իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը։

ՍԵՓԷ. Գ. 1, ԿՈՂ. Ա. 10, ՓԹԱՆ. Բ. 12, Գ. 1։

27 ՍԻայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք. որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ, ձեր վրայովը լսեմ ՀՈՐ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով, ՅՈՒ մէկ շունչով ՍՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿից կ՚ըլլաք աւետարանին հաւատքին

28 համար. Եւ մէկ բանով մըն ալ՝ դարհուրիք հակառակորդներէն, ՀՈՐ անոնց կորստեան ապացոյց մըն

29 է, ՀՈՒ ձեզի՝ փրկութեան. Ըն ալ Աստուծմէ է. ՊՔանզի որ ձեզի տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ ՖՉԷ թէ միայն անոր հաւատալ, հապա անոր համար չարչարուիլ ալ.

30 ՍՆոյն պատերազմը ունենալով՝ ԲՈՐ իմ վրաս տեսաք, ու հիմա իմ վրայովս կը լսէք։

ԳԼ. Բ

1 Կը խրատէ զանոնք միաբան և խոնարհամիտ ըլլալու, ցուցընելով անոնց՝ Քրիստոսի խոնարհութիւնը և բարձրութիւնը։ 12 Կը յորդորէ որ իրենք ալ փրկութեան ճամբուն մէջ յառաջանալու, որ լուսաւորներու պէս ըլլան աս չար աշխարհիս մէջ։ 16 և Մխիթարութիւն տան իրեն՝ որ անոնց առաքեալն է, ու պատրաստ կը կենայ Աստուծոյ գոն ըլլալու։ 19 Կը յայտնէ որ Տիմոթէոսը իրկէ անոնց, որուն վրայով բարի վկայութիւն կու տայ. 25 Նմանապէս Եպափրոդիտոսին վրայով ալ՝ որն որ նոյն առնը անոնց կը իրկէ։

1 ԱՒստի թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ, թէ սիրոյ սփոփանք մը, ՍԹէ Հոգիի հաղորդութիւն մը, ԲԹէ գթութիւն ու

2 ողորմութիւն մը. ԳԻմ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք, ԴՆոյն խորհուրդը ունենալով, մի և նոյն սէրը ՆՊԱՏԱՏ ունենալով, մէկ շունչ,

3 մէկ մտածմունքը. ԵԻսն մը դրդռութիւնով կամ սնապարծութիւնով մի՛ ընէք. ՀՀապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր անձէն լաւ

4 սեպեցէք. ԵՄինակ անձերնուդ ՂՀՉ մի՛ նայիք. Հապա ամէն մէկը ՆՐ

5 ընկերին ՍԼ։ ՀԶեզմէ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ, որ

6 Քրիստոս Յիսուսի մէջն էր. ԲՈր Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով, ՃՊՅափշտակութիւն մը չսեպեց

7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը. ԸՀապա անձը ունայնացուց ԼԾառայի կերպարանք առնելով՝ ԽՄարդոց նման ըլլալով. և կերպարանքովը

8 մարդու պէս գտնուելով, ԻՆքզինքը խոնարհեցուց՝ ԺՄինչև մահուան ՓԱզատնդ եղաւ, ու ԱՀ խաչին մա-

9 հուանը։ ՆԱստոր համար Աստուած ալ անիկայ խիստ բարձրացուց, ՀՈՒ անոր անուն մը տուաւ՝ որ ա-

10 մէն անունէն վեր է. ՅՈր Յիսուսի անունին ամէն ծունկ չորի, երկնաւորներուն, ու երկրաւորներուն,

Ցամբ Տեառն 64

ԲԳԼ. Գ. 1, ՅԱ ԿՈՐ. Ա. 10, ՍԾԱՂ. Ա. 5, ՃՀՈՎ. Բ. 17, Բ ՏԻՄ. Բ. 11, ՊՈՐ. Ե. 41. ՀՈՎ. Ե. 3, ՖԵՓԷ. Բ. 3, ՍԿՈՂ. Բ. 1, ԲՈՐ. ԺԶ. 19, ԸՃ, Ա ԹԱԼԱ. Բ. 2,

ՍԲ ԿՈՐ. ԺԳ. 13, ԲԿՈՂ. Գ. 12, ՃՅՈՎ. Գ. 29, ԴՀՈՎ. ԺԲ. 16, ԺԵ. 5, Ա ԿՈՐ. Ա. 10, Բ ԿՈՐ. ԺԳ. 11, ԳԼ. Ա. 27, Գ. 16, Դ. 2, Ա ՊԱՏ. Դ. 8,

ԵԳԱՂ. Ե. 26, ԳԼ. Ա. 15, 17, ՑԱՂ. Գ. 14, ՂՀՈՎ. ԺԲ. 10, ԵՓԷ. Ե. 21, Ա ՊԱՏ. Ե. 5,

ԶԱ ԿՈՐ. Ժ. 24, 33, ԺԳ. 5,

ԷՄԱՏ. ԺԱ. 29, ՑՕՆ. ԺԳ. 15, Ա ՊԱՏ. Բ. 21, Ա ՑՕՆ. Բ. 6,

ԲՑՕՆ. Ա. 1. 2, ԺԵ. 5, Բ ԿՈՐ. Գ. 4, ԿՈՂ. Ա. 15, ԵԲՐ. Ա. 3,

ԺՑՕՆ. Ե. 18, Ժ. 33,

ՍԿ՚ՅԱՓՇԱԿԵԼ ԲՆ

ԻՍԱՂ. ԽԲ. 6, ԼՈ. ԺԳ. 3, ԴԱՆ. Թ. 26, ՄԱՐ. Թ. 11, ՀԲՈՎ. ԺԵ. 3,

ԼԶՈ. ԽԲ. 1, ԽԹ. 3, 6, ԺԲ. 13, ԺԳ. 11, ԵԶԿԻ. ԼԳ. 23, 24,

ՋԱՒ. Գ. 8, ՄԱՍ. Ի. 28, ՂՈՒ. ԽԲ. 27, ԻՑՕՆ. Ա. 14, ՀՈՎ. Ա. 3, Բ. 3, ԳՂՈ. Գ. 4, ԵԲՐ. Բ. 14, 17, ԺՄԱՍ. ԻԶ. 39, 42, ՑՕՆ. Ժ. 18, ԵԲՐ. Ե. 8, ԺԲ. 2, ԼՑՕՆ. ԺԵ. 1, 2, 5, ԳՈՐ. Բ. 33, ԵԲՐ. Բ. 9, ՀԵՓԷ. Ա. 20, 21, ԵԲՐ. Ա. 4, ՅԼՈ. ԽՒ. 23, ՄԱՍ. ԽԲ. 18, ՀՈՎ. ԺԳ. 11, ՑԱՍՍ. Ե. 13,

Ցամք Տեառն 64

ղՑօհ. ժգ. 13 ։ Գոր. բ. 36 ։ Հռոմ. ժգ. 9 ։ ա Կոր. բ. 6 ։ ժբ. 3 ։

ե Գղ. ա. 5 ։ զ Եփես. գ. 5 ։ է բ Կոր. գ. 5 ։ Եբր. ժգ. 21 ։

Ը ա Կոր. ժ. 10 ։ ա Պետ. գ. 9 ։

Թ Հռոմ. ժգ. 1 ։

ժ Մատ. ե. 45 ։ Եփես. ե. 1 ։

ժա Պետ. բ. 12 ։

ժբ Օր. լբ. 5 ։

ժգ Մատ. ե. 14. 16 ։ Եփես. ե. 8 ։

ժդ Կոր. ա. 14 ։ ա Թես. բ. 19 ։

ի Գաղ. բ. 2 ։ ա Թես. գ. 5 ։

ժե Տիմ. գ. 6 ։

ժզ Հռոմ. ժե. 16 ։

ժէ Կոր. է. 4 ։ Կող. ա. 24 ։

ժը Հռոմ. ժգ. 21 ։ ա Թես. գ. 2 ։

ի Սաղ. ծե. 13 ։

ի ա Կոր. ժ. 24. 33 ։ ժգ. 5 ։ բ Տիմ. գ. 9. 16 ։

ի ա Կոր. գ. 17 ։ ա Տիմ. ա. 2 ։ բ Տիմ. ա. 2 ։

ի Գղ. ա. 25 ։ Փիլիմ. 22 ։

ի Գղ. գ. 18 ։

ի Փիլիմ. 2 ։

ի բ Կոր. բ. 23 ։

ի բ Կոր. ժա. 9 ։ Գղ. գ. 18 ։

ի Գղ. ա. 3 ։

11 և սանդարամետականներուն . Ղեւ ամէն լեզու դաւանի՝ Թէ Յիսուս Քրիստոս Տէր է՝ Հօր Աստուծոյ
12 փառքին համար ։ Ուստի իմ սիրելիներս՝ ի ինչպէս որ ամէն ատեն ի հազանդ եղաք՝ ոչ միայն իմ ներկայութեանս , հապա ալ աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատենը , ի ահով ու դողով անձերնուդ
13 փրկութիւնը գործեցէք . ի Ինչու որ Աստուած է՝ որ ձեր մէջը կը ներգործէ կամենալը ու բնելը ի ր
14 հաճութեանը համար ։ Ը Ամէն բան առանց տրտունջներու ։ ու վիճաբանութիւններու ըրէք . ժ Որ ըլլաք ամբիծ ու անարատ՝ Աստուծոյ որդիներ ։ առանց մեղադրանքի՝ ի կամակոր ու խոտորեալ ազգին մէջ , Լորոնց մէջը դուք լուսաւորներու
16 պէս կը փայլիք աշխարհիս մէջ . կենաց խօսքը ամուր բռնելով՝ ի ինձի պարծանք ըլլալու համար Քրիստոսի օրը , ի թէ պարապ տեղը չվազեցի , և պարապ տեղը չաշխատեր
17 ցայ ։ Հապց թէպետև ձեր հաւատքին պատարագին ի ու պաշտօնին վրայ ընծայուիմ , էկ՝ուրախանամ և ձեր ամենուն հետը ուրա-
18 խակից կ՝ըլլամ . Նոյնպէս ալ դուք ուրախացէք ու իմ հետս ուրախակից եղէք ։

19 Բայց՝ կը յուսամ Տէր Յիսուսով , որ ի Տիմոթէոսը շուտով ձեզի խրկեմ , որ իմ սիրտս ալ հանդչի ,
20 երբոր ձեր վիճակը գիտնամ ։ ի Ինչու որ ես Նմա սրտակից մէկը չունիմ , որ մտերմաբար ձեզի հա-
21 մար հոգ տանի ։ ի Քանզի ամէնը իրենցը կը փնտռեն , ու չէ թէ
22 Յիսուս Քրիստոսինը ։ Բայց դուք անոր փորձը գիտէք , ի որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ՝ ես Նմա ինծի հետ ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին
23 մէջ ։ Ուստի կը յուսամ անիկայ խրկել , շուտ մը իմ ինչպէս ըլլա-
24 լիքս ստուգածիս պէս ։ ի Բայց վստահութիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ ատենէն պիտի
25 գամ ։ Միայն թէ հարկաւոր սեպեցի հիմ ձեզի խրկել ի Եպափրոդիտոս իմ եղբայրս և գործակիցս ու զինուորակիցս՝ ի ձեր խրկածը ի ու իմ պիտոյիցս ծառա-
26 յողը ։ ի Որովհետև ինքն ալ շատ փափաք ունէր ձեր ամէնն ալ տեսնելու . ու կը տրտմէր , որ դուք լսած էիք թէ ինքը հիւանդացաւ ։
27 Եւ յիրաւի ինքը հիւանդացաւ մահուան մօտ , բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր . չէ թէ մինակ անոր՝ հապա ինծի ալ , որ տրտմութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ ։
28 Ասոր համար աւելի փութով խրկեցի որ դուք զանիկայ տեսնելով նորէն ուրախ ըլլաք . ու ես առանց
29 տրտմութեան ըլլամ ։ Ուրեմն ընդունեցէք անիկայ Տէրոջմով ամէն ուրախութեամբ , ի ու անանկները պատուականներու կարգը
30 բռնեցէք . Քանզի Քրիստոսի գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով , Ղոր ձեր ինծի ծառայելու պակասութիւնը ինքը լեցնէ ։

Գ Լ . Գ

1 Ընաբեալը կը պատուիրէ որ հեռու կենան թլփատութիւն քարոզող սուտ վարդապետներէն , 4 յայտնելով Թէ ինքը անանցկաւէ իրաւունք ունէր օրէնքին արդարութեամբ պարծենալու , 7 բայց սակայն ինքը փաս և աղտեղութիւն կը համարի ան , որ Քրիստոսը ու անոր արդարութիւնը չունի . 12 այսու ամենայնիւ կը խոստովանի իր անկատարութիւնը . 15 կը յորդորէ զանոնք իրեն պէս խորհելու , 17 իրեն նմանող ըլլալու , 18 և մատնիացոյց քրիստոնեաներուն չար ճամբաներէն հեռու մնալու ։

1 Աստուծոյ իմ եղբայրներս՝ ի ուրախ եղէք Տէրոջմով . Նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ ,
2 ու ձեզի ապահովութիւն է ։ Բ Ըզգուշացէք չուներէն . ի զգուշացէք չար մշակներէն , ի զգուշացէք կրծ-
3 ատութենէն ։ Ի Ինչու որ թլփատութիւնը մենք ենք , Հոգիով Աստուած կը պաշտենք , ի ու կը պարծենանք Քրիստոս Յիսուսով , և մարմինի վրայ չէ պար-
4 ծանքնիս ։ Ըթէպէտ ես ալ Նոյն վստահութիւնը ունիմ մարմինի վրայ . Թէ որ ուրիշ մէկը կը կարծէ Թէ վստահութիւն ունի մար-
5 մինի վրայ , ալ աւելի ես . Բ Ութ օրուան թլփատուած , ի Իսրայէլի ազգէն , Բենիամինի ցեղէն , Ե Բրայեցի Եբրայեցիներէ , Է օրէնքին
6 նայելով փարիսեցի . Ը Նախանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝ Եկեղեցին կը հալածէի , Հ օրէնքին արդարութեանը կողմանէ Ի անարատ էի ։
7 ՂԲայց ինչ որ ինծի շահ էր , անիկայ Քրիստոսի համար վնաս սեպեցի ։
8 Եւ իրաւ բոլոր բաներն ալ վնաս կը սեպեմ ի իմ Տէրոջս Քրիստոս Յիսուսի գերազանց գիտութեանը համար . որուն համար ամէն բանէն զրկուեցայ , և աղտ-
9 ղութիւն կը սեպեմ , որ Քրիստոսը շահիմ , Ու իր մէջը գտնուիմ . ի չէ թէ իմ արդարութիւնս ունենամ որ օրէնքէն է , ի հապա Քրիստոսի հաւատքովը եղած արդա-
10 րութիւնը՝ որ Աստուծմէ է հաւատքով . Ճանչնալու անիկայ՝ և անոր յարութեանը զօրութիւնը՝ ու անոր չարչարանքներուն հաղորդ ըլլալը , անոր մահուան կեր-
11 պարանքը առնելով . Ընր ըլլայ

Ցամք Տեառն 64

Ի Ակոր. ժգ. 18 ։ ա Թես. ե. 12 ։ ա Տիմ. ե. 17 ։

ղ Ակոր. ժգ. 17 ։ Գղ. գ. 10 ։

ժ բ Կոր. ժգ. 11 ։ Գղ. գ. 4 ։ ա Թես. ե. 16 ։

Ի Եսայ. գ. 10 ։ Գաղ. ե. 15 ։

ի բ Կոր. ժա. 13 ։

Ի Հռոմ. բ. 28 ։ Գաղ. ե. 2 ։

Ի բ Օր. ժ. 16 ։ լ. 6 ։ Երեմ. գ. 4 ։ Հռոմ. բ. 29 ։ գ. 11 ։ 12 ։ Կող. բ. 11 ։

ղՑօհ. գ. 23 ։ 24 ։ Հռոմ. ե. 6 ։

Ի Գաղ. գ. 14 ։

ԸԲ Կոր. ժա. 18 ։ 21 ։

Ի Ծն. ժե. 12 ։

ի բ Կոր. ժա. 22 ։

Ի Հռոմ. ժա. 1 ։

ԼԲ Կոր. ժա. 22 ։

Ի Գոր. իդ. 6 ։ իզ. 4 ։ 5 ։

Ի Գոր. իր. 3 ։ Գաղ. ա. 13 ։ 14 ։

Ի Գոր. բ. 3 ։ Թ. 1 ։

Հ Հռոմ. ժ. 5 ։

Ի Գղ. ա. 6 ։

ղՄատ. ժգ. 44 ։

ճ Ես. ծգ. 11 ։ Երեմ. Ի. 23 ։ 24 ։ Ցօհ. ժէ. 3 ։ ա Կոր. բ. 2 ։ Կող. բ. 2 ։

Ի Հռոմ. ժ. 3 ։ 5 ։

Ի Հռոմ. ա. 17 ։ գ. 21 ։ 22 ։ Ի. 30 ։ ժ. 3 ։ 6 ։ Գաղ. բ. 16 ։

Ն Հռոմ. գ. 3 ։ 4 ։ 5 ։ բ. 17 ։ բ Կոր. գ. 10 ։ 11 ։ բ Տիմ. բ. 11 ։ 12 ։ ա Պետ. գ. 13 ։

ղԳոր. իգ. 7 ։

Ցամք Ցեառն 64

թէ մեռելներուն յարութեանը
12 հանին։ Որ չէ թէ ես արդէն
առեր եմ, կամ արդէն կատա-
րեալ եղեր եմ, հապա հետէ ին-
կած եմ որ բռնեմ հրեշտակը, որուն
համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս
13 Ցիսուսէն։ Եղբայրներ՝ ես չեմ
սեպեր որ բռներ եմ. բայց մէկ
բան մը կայ, որ հետի եղածները
մոռցած եմ, ու առջևի եղածնե-
14 րուն կը դիմեմ. նպատակը դի-
տելով՝ Քրիստոս Ցիսուսով եղած
Աստուծոյ վերին կոչմանը մրցա-
15 նակին կը վազեմ։ Ուստի մենք
ամենքս՝ որ կատարեալ ենք, սա-
սիկայ խորհինք, և թէ որ բան մը
ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք,
անիկայ ալ ձեզի պիտի յայտնէ
16 Աստուած։ Միայն թէ՝ ինչ
որ հասեր ենք՝ նոյն կանո-
նին համեմատ քալենք, նոյն խոր-
17 հուրդը ունենանք։ Ինծի նմա-
նող եղէք՝ եղբայրներ, ու նայե-
ցէք անոնց որ այնպէս կը քալեն,
ինտոր որ մեզ ունիք օրինակ ու-
18 նիք։ Ինչու որ շատերը կը քալեն,
որոնց համար շատ անգամ ձեզի
կ'ըսէի, և հիմա լալով ալ կը ը-
րուցեմ, թէ Քրիստոսի խա-
19 չին թշնամիներուն համար. Որ
անոնց վերջը կորուստ է. որոնց
աստուածը իրենց որովայնն է, ու
անոնց փառքը՝ իրենց ամօթն է.
Որոնք գետնի երկրաւոր բաները կը
20 մտածեն։ Բայց մեր քաղաքա-
կանութիւնը երկինքն է, ուսկից
Փրկիչը կը սպասենք՝ Տէր Ցիսուս
21 Քրիստոսը. Ըն պիտի նորոգէ մեր
խոնարհ մարմինը՝ իր փառաւոր
մարմինին կերպարանակից ըլլալու,
ան գօրութիւնովը՝ որ կարող է
եամէնը իր տակը ներշնչելու։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Մասնաւոր խրատներէն նաև՝ 4 բնդհանուր յորդորանքներ կ'ընէ։ 10 յուշընելով թէ ինչպես ինքը ուրախացաւ անոնց առաքինութեանը վրայ որ ցուցուցին իրեն՝ իր բանտարկուած ատենը, ոչ այնքան իր պիտոյքը լեցընելուն համար, հապա անոնց մէջ եղած Աստուծոյ շնորհքին համար։ 19 և այսպէս իր թուղթը կը վերջացնէ աղօթքով և բարեներով։

1 Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս՝ իմ ուրախու-
թիւնս ու պսակս, հաստատուն կեցէք Տէրոջմով՝ սիրե-
լիներս։
2 Եւոդիային կ'աղաչեմ, ու Սին-
տիքին կ'աղաչեմ՝ որ մի և նոյն
խորհուրդը ունենան Տէրոջմով։
3 Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ՝ իմ
հարազատ լծակիցս, դուն ալ օգ-
նական եղիր անոնց, որոնք իմ
հետս աշխատեցան աւետարանին
մէջ Կղեմեսին՝ և իմ ուրիշ գոր-
ծակիցներուս հետ, որոնց անուն-
4 ները կենաց գրքին մէջն է։ Ու-
րախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն.
դարձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղէք։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մար-
դոց թող յայտնի ըլլայ. Տէրը
6 մօտ է։ Ոչ բանի մը համար հոգ մի
ընէք. հապա ամէն բանի մէջ ա-
ղօթքով ու աղաչանքով, գոհու-
թիւնով մկտեղ ձեր խնդրուածքը
7 Աստուծոյ յայտնի ըլլայ։ Եւ Աս-
տուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն
միտքէ վեր է, ձեր սիրտերը ու մտ-
քերը Քրիստոս Ցիսուսով պիտի
8 պահպանէ։ Ա յսուհետև եղբայր-
ներ՝ ինչ որ ճշմարտութիւնով է,
ինչ որ պարկեշտութիւնով, ինչ
որ արդարութիւնով, ինչ որ
մաքրութիւնով, ինչ որ սիրով,
ինչ որ բարի համբաւով, ինչ
առաքինութիւն և ինչ գովու-
թիւն որ կայ, ան բաները խոր-
9 հեցէք։ Ինչ որ սորվեցաք ու ա-
ռիք՝ և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս,
ան րնէք. Եւ խաղաղութեան Աս-
տուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։
10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջ-
մով, Որ իմ վրաս ունեցած հո-
գևրնիդ հիմա նորոգուեցաւ. ինչ-
պէս որ կը հոգայիք ալ. միայն թէ
11 պատեհութիւն չունէիք։ Ոչ թէ
կարօտութեան համար կ'ըսեմ.
ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ։ Գի-
տեմ չքաւորութիւն քաշելը. գի-
տեմ շատը ունենալը. ամէն բանի
մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ
թէ կշտանալը, թէ անօթենալը,
թէ շատ ունենալը, և թէ պակ-
13 սութիւն քաշելը։ Ամէն բանի
կարող եմ Քանով՝ որ զիս զօրա-
14 ցուց։ Բայց աղէկ ըրիք, Որ իմ
նեղութեանս մէջ ինծի հաղորդ
15 եղաք։ Դուք ալ գիտէք Փիլիպ-
պեցիներ, որ աւետարանին սկիզբը
երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ,
մէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղոր-
դութիւն չբռաւ տալու և առնելու
16 կողմէ, հապա միայն դուք. Որ
Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու
անգամ ինծի պէտք եղածը խրկե-
17 ցիք։ Ոչ թէ ես տուրք կը փընտ-
ռեմ, հապա պտուղ կը փընտ-
ռեմ՝ որ ձեր հաշուին վրայ աւել-
18 նայ։ Բայց ես ամէն բան առած
եմ, ու առատօրէն ունիմ. յագե-
ցուած եմ՝ Եպափրոդիտոսին ձեռ-
քովը ձեր Քաղցրընդունելով,
որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի
պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի։

Ցամք Ցեառն 64

Հաւով. ժգ. 3։ Գլ. ա. 27։
Ել. լբ. 32։ Սաղ. կթ. 28։ Դան. ժբ. 1։ Ղև. ժ. 20։ Ցայտ. գ. 5։ ժգ. 8։ ի. 12։ իա. 27։
Հաւով. ժբ. 12։ Գլ. գ. 1։ ա Թես. ե. 16։ ա Պետ. դ. 13։
Ընդ. ժ. 25։ Ցակ. ե. 8։ 9։ ա Պետ. գ. 7։ բ Պետ. գ. 8. 9։ Տիտ. բ. 2։
Սաղ. ծե. 22։ Առակ. ժզ. 3։ Մատ. զ. 25։ Ղև. ժբ. 22։ ա Պետ. ե. 7։
Ցոհ. ժգ. 27։ Հաւով. ե. 1։ Կող. գ. 15։
Թես. ե. 22։
Գլ. գ. 17։
Հաւով. ժե. 33։ ժգ. 20։ ա Կոր. ժգ. 33։ բ Կոր. ժգ. 11։ ա Թես. ե. 23։ Ընդ. ժգ. 20։
Կոր. ժգ. 9։
Տիմ. գ. 6. 8։
Կոր. գ. 11։ բ Կոր. գ. 10։ ժա. 27։
Ցոհ. ժե. 5։ բ Կոր. ժբ. 9։
Ոմանք՝ Քրիստոսով՝
Գլ. ա. 7։
Կոր. ժա. 8. 9։
Հաւով. ժե. 28։ Տիտ. գ. 14։
Գլ. բ. 25։
Ընդ. ժգ. 16։
Կր Կոր. թ. 12։

Ցամի Տեառն 64

19 - Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցընէ Ի իր Ճոխութեանը չափովը՝ փառքով, Քրիս-
20 տոս Ցիսուսի ձեռքովը։ ¶ Ընդ Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
21 Բարև՝ ըրէք բոլոր սուրբերուն՝

22 Քրիստոս Ցիսուսով։ Ձեզի բարև կ'ընեն իմ հետս եղող եղբայր-
23 ները։ Ձեզի բարև կ'ընեն բոլոր սուրբերը, մանաւանդ անոնք՝ որ
24 կայսրին տունէն են։ - Ձեր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամի Տեառն 64

Ես Գաղ. ա. 2։
- Գաղ. ա. 13։
- Հռով. ժգ. 24։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾԱՂԱՑՆ

ԸՆ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

Ցամի Տեառն 64

- Եփես. ա. 1։
Բ ա Կոր. դ. 17։ Եփես. գ. 21։
† Գաղ. ա. 3։
* Ո՛չ+ չոչնչ։
Ա Կոր. ա. 4։ Եփես. ա. 16։ Փիլ. ա. 3։ գ. 6։
Ի Հմր 9։ Եփես. ա. 15։ Փիլիմ. 5։
Ես Երր. գ. 10։ Ե Բ Տիմ. գ. 8։ ա Պետ. ա. 4։
Ը Մատ. իդ. 14։ Մար. ժգ. 15։ Հռով. ժ. 18։ Հմր 23։
Ի Մար. գ. 8։ Ցօհ. ժե. 16։ Փիլ. ա. 11։
Ժ Բ Կոր. զ. 1։ Եփես. գ. 2։ Տիտ. բ. 11։ ա Պետ. ե. 12։
Ի Գլ. գ. 12։ Փիլիմ. 23։
Լ Բ Կոր. ժա. 23։ ա Տիմ. գ. 6։
Խ Հռով. ժե. 30։
Ծ Եփես. ա. 15։ 16։ Հմր 3։ 4։
Կ ա Կոր. ա. 5։

1 Պօղոս՝ - Ցիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը, և
2 Տիմոթէոս եղբայրը, Կողոսայի մէջ եղող սուրբ ու հաւատացեալ եղ-
3 բայրներուն Քրիստոսով. † Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ * և Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն։

¶ Ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք ընելով՝ կը դոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսին
4 Հօրմէն, Ի լսելով ձեր հաւատքը՝ - Քրիստոս Ցիսուսի վրայ, և ան
5 սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ
6 - Ան յոյսին համար Ի որ երկինքը կը պահուի ձեզի, որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը.
7 Որ ձեզի հասաւ, Ի ինչպէս որ բոլոր աշխարհ, Ի ու պտղաբեր ըլլալով կ'աճի, ինծոր ձեր մէջն ալ, ան օրուընէն որ դուք լսեցիք Ի ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճըշ-
8 մարտութիւնով. Ինչպէս որ սորվեցաք Ի մեր սիրելի ծառայակիցէն՝ եպափրասէն, Ի որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի. Որ ինքն ալ մեզի պատ-
9 մեց Ի ձեր սէրը հոգիով։

¶ Ընոր համար մենք ալ ան օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խընդրուածք մատուցանելէն, Ի որ կա-

22 տարեալ ըլլաք հանոր կամքին գիտութեամբը՝ Ի բոլոր իմաստութիւ-
10 նով ու հոգևոր հանճարով. Ի որ դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք Ի ամէն բանի մէջ ըլլալէ հաճելի ընելով, Ի ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով, ու աճելու Աստուծոյ գիտութիւնովը.
11 Ի ամէն ուժով ուժովցած՝ իր փառաւոր զօրութեանը չափովը՝ Ի բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան՝ Ի ուրախութեամբ.
12 - դոհանալով Հօր Աստուծմէն, որ մեզ լոյսի մէջ Ի ի Ի սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու արժա-
13 նացուց. Ի որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն, Ի ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեա-
14 նը փոխադրեց. Ի որ անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը,
15 այսինքն մեղաց թողութիւն. Ի որ ինքը աներեւոյթ Աստուծոյ պատկերն է՝ Ի բոլոր ստեղծուածներուն
16 անդրանիկը. Ի ինչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ, աներեւոյթ որ կ'երևնան և անոնք որ չեն երևնար, թէ աթոռները՝ Ի թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները. Ի բոլոր բաները անով՝ ու անոր հա-
17 մար ստեղծուեցաւ. Ի ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է, և ամէն բան անով հաստատ կը կենայ.
18 † Եւ անիկայ է մարմնին՝ այսինքն եկեղեցիին գլուխը. որ ինքը սկիզբն է՝ † մեռելներէն անդրանիկը, որ

Ցամի Տեառն 64

Ես Հռով. ժբ. 2։ Եփես. ե. 10։ 17։
Ն Եփես. ա. 8։
Ը Եփես. գ. 1։ Փիլ. ա. 27։ ա Թես. բ. 12։
Ե ա Թես. գ. 1։
Ց Ցօհ. ժե. 16։ Բ Կոր. թ. 8։ Փիլ. ա. 11։ Տիտ. գ. 1։ Երր. ժգ. 21։
Յ Եփես. գ. 16։ է. 10։
Ն Եփես. գ. 2։
Շ Գործ. ե. 41։ Հռով. ե. 3։
- Եփես. ե. 20։ Գլ. գ. 15։
Չ Գործ. իդ. 18։ Եփես. ա. 11։
Ո Եփես. է. 12։ Երր. բ. 14։ ա Պետ. բ. 9։
Ջ Ա Թես. բ. 12։ Բ Պետ. ա. 11։
- Եփես. ա. 7։
- Բ Կոր. գ. 4։ Երր. ա. 3։
Է Ցայտ. գ. 14։
Փ Ցօհ. ա. 3։ ա Կոր. բ. 6։ Եփես. գ. 9։ Երր. ա. 2։

Բ Հռով. բ. 38։ Եփես. ա. 21։ Գլ. բ. 10։ 15։ ա Պետ. գ. 22։ Ց Հռով. ժա. 36։ Երր. բ. 10։ - Ցօհ. ա. 1։ 3։ ժէ. 5։ ա Կոր. ը. 6։ † Եփես. ա. 10։ 22։ գ. 15։ Ե. 23։ ա Կոր. ժա. 3։ * Գործ. իշ. 23։ ա Կոր. ժե. 20։ 23։ Ցայտ. ա. 5։

Ցամի Տեառն 64

ինքը բլլայ ամէն բանի մէջ նախա-
19 պատիւ . Ինչու որ Հայրը հաճեցաւ
որ Ա[illegible]ն բոլոր լեցու-
20 նութիւնը անոր մէջը բնակի . Եւ
անով ամէնը հաշտեցընէ իրեն
հետ , Խաղաղութիւն ընելով ա-
նոր խաչին վրայ տված արիւնովը ,
թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ
եղողները ։
21 Նաև ձեզ ալ՝ որ առեն մը օտա-
րացած էիք , ու չար գործերով
թշնամիներ յիր խորհուրդներովը ,
22 Ի հիմա հաշտեցուց բուն իր մարմ-
նովը՝ մահուամբ , Որ ձեզ անոր
դիմացը սուրբ ու ամրիծ և անա-
23 րատ կայնեցընէ . Թէ որ կենաք
հաւատքին մէջ հիմնուած՝ ու հաս-
տատ՝ և առանց խախտելու աւե-
տարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք , Որ
երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղ-
ծուածներուն քարոզուեցաւ , Ո-
րուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ ։
24 Ես հիմա ուրախ եմ՝ իմ Ձեզի հա-
մար չարչարանքներուս վրայ ,
Ու քրիստոսի չարչարանքներուն պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջը կը լեցընեմ՝ անոր մարմինին համար , որ եկեղեցին է .
25 Որուն ես սպասաւոր եղայ ըստ-
ուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ինձի տրուեցաւ Ձեզի համար՝ Աստուծոյ խօսքը լման քարոզելու ,
26 Այն խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր
դարերէն ու ազգերէն հետ , Ուս հիմա իր սուրբերուն յայտ-
27 նուեցաւ . Որոնց ուզեց Աստուած գիտցընել , Թէ ինչ է
այս խորհուրդիս փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ . որ
ան Քրիստոսն է ձեր մէջը՝ փա-
28 ռաց յոյսը . Որ անիկայ մենք կը քարոզենք , Ու ամէն մարդ կը խրատենք , և կը սորվեցընենք ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով , Որ ամէն մարդ կատարեալ կեցընենք
29 Քրիստոս Ցիսուսով . Որուն համար ես ալ կ'աշխատիմ՝ Ըստ ընելով ինր ներգործութեանը համեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս ի գործ կը դրուի ։

ԳԼ . Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զանոնք Քրիստոսի հաւատքին մէջ հաստատ կենալ . 8 կը զգուշացընէ հեթանոսական փիլիսոփայութենէ և փուճ աւանդութիւններէ , 18 հրեշտակաց կրօնքէն , 20 և օրինական ծէսերէն , որոնք Քրիստոսով վերջացած են ։

1 Կ'ուզեմ որ դիտնաք՝ Թէ
ինչպէս մեծ անձկութիւն ու-
նիմ ձեզի համար ու Լաւոդիկեացւոց
համար , ու ամէն անոնց համար՝ որ
իմ երեսս մարմինով չեն տեսեր .
2 Որ անոնց սիրտերը մխիթարուին՝
սիրով միացած , ու կատարեալ
իմացողութեան բոլոր ճոխութեանը հասնին , Ցիսուսի Աստուծոյ և Քրիստոսի խորհուրդին գիտու-
3 թեանը . Որուն մէջը իմաստու-
թեան ու գիտութեան բոլոր գան-
4 ձերը պահուած են ։ Եւ աս կ'ը-
սեմ՝ Որ չբլլայ թէ մէկը հրապու-
րական խօսքերով ձեզ մոլորցընէ ։
5 Որ թէպէտ մարմնով հեռու եմ ,
բայց հոգւով ձեզի հետ եմ , և
կ'ուրախանամ երբոր ձեր բարե-
կարգութիւնը կը տեսնեմ , Ու ձեր
հաւատքին հաստատութիւնը Քրիս-
6 տոսի վրայ ։ Ուստի ինչպէս որ
ընդունեցիք Քրիստոս Ցիսուս Տէ-
7 րը՝ անով քալեցէք , Արմատ կա-
պած՝ ու անոր վրայ շինուած՝ և հա-
ւատքին մէջ հաստատուած՝ ինչպէս
որ սորվեցաք , և անոր մէջը աճե-
8 ցէք գոհութիւնով ։ Զգուշացէք՝
չբլլայ որ մէկը ձեզ կողոպտէ փի-
լիսոփայութիւնով ու փուճ խա-
բէութիւնով , Ըստ մարդոց աւան-
դութեան պէս է՝ աշխարհիս
սկզբունքներուն պէս , և չէ թէ
Քրիստոսի Յիսուսի պէս .
9 Ինչու որ անոր մէջը կը բնակի Ա-
10 ստուածութեան բոլոր լեցունու-
թիւնը՝ Եւ դուք ալ
անով լցուած էք . Որ ինքը գլուխ
է Ամէն իշխանութեան ու պետու-
11 թեան . Որ անով դուք անձեռա-
գործ թլփատութիւնով թլփա-
տուեցաք՝ Մեղաց մարմինը մերկա-
նալով Քրիստոսի թլփատութիւ-
12 նովը . Թաղուելով անոր հետ
մկրտութիւնով , Որով նաև անոր
հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ
զօրութեանը հաւատալով . Որ ին-
քը զանիկայ մեռելներէն յարուց ։
13 Եւ ձեզ՝ որ առեն մը յանցանք-
ներու մէջ ու ձեր մարմինին ան-
թլփատութեանը մէջ մեռած էիք ,
կենդանացուց անոր հետը . Մեր ա-
14 մէն յանցանքները ներեց մեզի , Ո-
րամաններով Ընդ մեզի հակառակ
եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը
կենար , Ջնջեց , զանիկայ մէջ տե-
ղէն վերցուց՝ ու խաչափայտին վրայ
15 գամեց . Եւ Իշխանութիւնները ու
պետութիւնները մերկացուց , ու
յայտնապէս խայտառակեց՝ յաղ-
թելով անոնց անով ։
16 Ուստի մէկը թող չդատէ
ձեզ Ուտելու կամ խմելու կամ

Ցամի Տեառն 64

Ե բ Կոր . ա . 6 ։
է Գաղ . գ . 14 ։
Փիլ . գ . 8 ։ Գաղ . ա . 9 ։
Ի ա Կոր . ա . 24 ։ բ . 6 , 7 ։ Եփես . ա . 8 ։ Գաղ . ա . 9 ։
Հով . ժգ . 18 ։ բ Կոր . ժա . 13 ։ Եփես . գ . 14 ։ ե . 6 ։ Ժող . 8 , 18 ։
Ի ա Կոր . ե . 3 ։ ա Թես . բ . 17 ։
Ամոր . ժգ . 40 ։
Ընդպատ . ե . 9 ։
Ժաթես . գ . 1 ։ Ցուդ . 3 ։
Ի Եփես . բ . 21 , 22 ։ գ . 17 ։ Գաղ . ա . 23 ։
Երեմ . իթ . 8 ։ Հով . ժգ . 17 ։ Եփես . ե . 6 ։ Ժող 18 ։ Երբ . ժգ . 9 ։
Ի Մատ . ժե . 2 ։ Գաղ . ա . 14 ։ Ժող 22 ։
Ե Գաղ . գ . 3 , 9 ։ Ժող . 20 ։
Ես Ցովհ . ա . 14 ։ Գաղ . ա . 19 ։
Ժ Ցովհ . ա . 16 ։
Ի Եփես . ա . 20 , 21 ։ ա Պետ . գ . 22 ։
Ամոր . ե . 16 ։
Ժ բ Օր . ժ . 16 ։ Ղ . 6 ։ Երեմ . գ . 4 ։ Հով . բ . 29 ։ Փիլ . գ . 3 ։
Հով . գ . 6 ։ Եփես . գ . 22 ։ Գաղ . գ . 8 , 9 ։
Հով . գ . 4 ։
Գաղ . գ . 1 ։
Եփես . ա . 19 ։ գ . 7 ։
Գոր . բ . 24 ։
Եփես . բ . 1 ։

5 , 6 , 11 ։ Եփես . բ . 14—16 ։ Եփես . գ . 12 ։ Ծ . գ . 15 ։ Ասղ . կբ . 18 ։ Ես . ժգ . 12 ։ Մատ . ժբ . 29 ։ Ղուկ . ժ . 18 ։ ժա . 22 ։ Ցովհ . ժբ . 31 ։ ժգ . 11 ։ Եփես . գ . 8 ։ Երբ . բ . 14 ։ Կամ՝ իր անձովը ։ Հով . ժգ . 3 , 10 , 12 ։ Հով . ժգ . 2 , 17 ։ Կոր . բ . 8 ։ Հով . ժգ . 5 ։ Գաղ . գ . 10 ։

Ցամի Տեառն 64

Ես Կոր . ա . 2 ։ Եփես . ե . 27 ։ Ժող 22 ։ Ամոր . ժե . 10 ։
Գաղ . ա . 19 ։ գ . 7 , 20 ։ —— Գաղ . ա . 29 ։
Փիլ . ա . 30 ։ Ժաթես . բ . 2 ։

Յամի Տեառն 64

ր Երր. ը. 5։ Թ. 9։ ժ. 1։
ս Հմր 4։
– Եզեկ. ժգ. 3։ ա Տիմ. ա. 7։
ֆ Եփս. գ. 15, 16։
ֆ Հմր 8։ Գաղ. բ. 19։ Եփս. բ. 15։
ֆ Հռով. գ. 3, 5։ է. 4, 6։
ֆ Գաղ. գ. 3, 9։
– ա Տիմ. գ. 3։
բ Եբ. իթ. 13։ Մատ. ժե. 9։ Տիտ. ա. 14։
ֆ ա Տիմ. գ. 8։
ր Հմր 8։

– Հռով. գ. 5։ Եփս. բ. 6։ Գղ. բ. 12։
բ Հռով. բ. 34։ Եփս. ա. 20։
ֆ Հռով. գ. 2։ Գաղ. բ. 20։ Գղ. բ. 20։ ր բ Կոր. ե. 7։ Գղ. ա. 5։
Ե ա Ցովհ. գ. 2։
ղ Ցովհ. ժա. 25։ ժգ. 6։
Ե ա Կոր. ժե. 43։ Փիլ. գ. 21։
ը Հռով. ը. 13։ Գաղ. ե. 24։
ի Հռով. գ. 13։
ֆ Եփս. ե. 3։
Ե ա Թես. գ. 5։
լ Եփս. ե. 5։
Ի Հռով. ա. 18։ Եփս. ե. 6։ Յայտ. իբ. 15։
ֆ Եփս. բ. 2։
ձ Հռով. գ. 19, 20։ է. 5։ ա Կոր. գ. 11։ Եփս. բ. 2։ Տիտ. գ. 3։
հ Եփս. դ. 22։ ա Պետ. բ. 1։ Եբր. ժբ. 1։ Յակ. ա. 21։

տօներու՝ կամ ամսագլուխներու՝ կամ շաբաթներու կողմանէ.
17 ը Որոնք գալու բաներուն շուքն են. բայց Քրիստոսինն
18 է ։ ֊ Զբրլայ որ մէկը զրկէ ձեզ մրցանակէն. որ ուզէ խոնարհու֊թիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով ֊ տեսած բաներուն միջամուխ ըլ֊լալ, իր մարմինին միտքովը փուճ
19 տեղը հպարտանալով. Եւ չբռնէ ֆ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խազերով հա֊զորդուած ու միկտեղ կցուած՝ Ա֊
20 տուածոյ աճումովը կ՚աճի։ Թէ որ դուք Քրիստոսի հետ ֊ աս աշխար֊հիս սկզբունքներէն ֊ մեռաք, ֆ ալ ինչո՞ւ համար աշխարհիս մէջ կենդա֊նի եղողներու պէս ֊֊֊֊ կանոններ֊
21 րու կը ֆաղանդիք, ը֊իւվ. ֊ Մի մօտենար, համը մի առներ, մի՛
22 դպչիր. (Որոնց ամէնը ապականու֊թեան համար են գործածու֊թեամբ,) ֊ մարդոց պատուիրանք֊ներուն ու սորվեցուցածներուն հա֊
23 մեմատ. ֊ Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ֊ ինքնակամ կրօնքով, ու խոնարհութիւնով, և մարմինի չխնայելով, ֊ ոչ թէ պատիւի մը ֊֊֊ համար են ֊֊֊ ի յագեցնելու կը ֊֊֊ ։

Գլ. Գ

1 Աշակերտը կը ցուցնէ թէ ո՛ւր փնտռելու ենք զՔրիստոս. 5 կը յորդորէ երկրաւոր ան֊դամները սպաննել. 10 հին մարդը վռայլ հանել, և Քրիստոսը հագնիլ. 12 սիրոյ՝ խոնարհութեան և ուրիշ պարտաւորութեանց վրայով խրատ կու տայ։

1 – Արդ՝ թէ որ Քրիստոսի հետ յա֊րութիւն առիք, ուրեմն վերի բաները փնտռեցէք, ֊ ուր որ Քրիս֊տոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը։
2 Վերի բաները մտածեցէք, չէ թէ
3 աս երկրիս վրայինները։ ֊ Ինչու֊ որ դուք մեռաք, ֊ ու ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիս֊
4 տոսի հետ։ ֊ Երբոր Քրիստոս՝ Ո֊մեր կեանքը յայտնուի, ան ատե֊նը դուք ալ անոր հետ ֊ փառքով պիտի յայտնուիք։
5 ը Ուստի ձեր երկրաւոր անդամ֊ները ֊ սպաննեցէք. ֊ պոռնկու֊թիւնը, պղծութիւնը, ՈՆԱՅՆ կիրքը, չար ցանկութիւնը, ու ագահութիւնը՝ որ կռապաշտու֊
6 թիւն է. ֊ Որոնց համար Աստու֊ծոյ բարկութիւնը ֊ անդադանդու֊
7 թեան որդւոց վրայ կու գայ. ֊ Որ ատեն մը դուք ալ անոնց մէջը կը քալէիք, երբոր անոնց մէջը կ՚ապ֊
8 րէիք։ ֊ Բայց հիմա մէկդի ձգե֊ցէք դուք ալ ան ամէնը. բարկու֊թիւնը, սրտմտութիւնը, չարու֊թիւնը, հայհոյութիւնը, ֊ անհա֊մեստ խօսքերը ձեր բերաններէն։
9 Միարու֊ստ մի՛ ըլլաք. ֊ հին մարդը իր գործքերովը ձեր վրայէն
10 հանեցէք. Եւ հագէք ֊ նորը ֊ գիտութիւնով նորոգուած՝ ֊ իր Ստեղծողին ֊ պատկերին պէս.
11 Ուր որ Ցոյն ու Հրէայ, թլփա֊տութիւն ու անթլփատութիւն, Բարբարոս, Սկիւթացի, ծառայ ֊֊ ազատ չկայ. ֊ Հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն բանի մէջ։
12 Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ սուրբ֊բերու ու սիրելիներու պէս՝ ֊ վրա֊նի՛ հագէք ողորմա֊ծութիւն, քաղցրութիւն, խոնար֊հութիւն, հեզութիւն, երկայն֊
13 մտութիւն, ֊ Իրարու համբե֊րելով և իրարու ներելով՝ թէ որ մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ մը ունենայ. ինչպէս որ Քրիստոս ձե֊
14 զի ներեց, անանկ ալ դուք ֊ Եւ աս ամէն բաներուն վրայ Հաբրը հ֊ծէ, ֊ որ կատարելութեան
15 կապն է. ֊ Ու ֊ Քրիստոսի խաղա֊ղութիւնը ձեր սրտերուն մէջը թա֊գաւորէ, ֊ որ դուք անոր կանչուե֊ցաք ֊ մէկ մարմինով. ֊ Ու դո֊
16 հացող եղէք։ Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատապէս՝ ամէն իմաստութիւնով իրար սորվեցնե֊լու ու խրատելու, ֊ սաղմոսներով, և օրհնութիւններով, ու հոգևոր երգերով, ֊ ձեր սրտերուն մէջը շնորհքով գԱստուած օրհնելու։
17 ֆ Եւ ամէն ինչ որ կ՚ընէք թէ խօս֊քով և թէ գործքով, բոլորը Ցեր Ցիսուսին անունովը ըլլա֊ ֊ Աս֊տուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մա֊տուցանելով անոր ձեռքովը։
18 Կ՚նիկներ՝ հագնիդ եղէք ձեր է֊րիկներուն, ֊ ինչպէս որ կը վայլէ՝
19 Ցերոջմով։ ֊ Է֊րիկներ՝ սիրեցէ֊ք ձեր կիկները, ու դառն մի՛ ըլլաք
20 անոնց։ Ո՛ղբդիներ՝ ամէն բանի մէջ հագնիդ եղէք ձեր ծնողքնե֊րուն. ինչու որ ան է Ցերոջը
21 առջևը հաճելի։ ը Հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք, որ չվհա֊
22 տին։ Ծառաներ՝ ամէն բանի մէջ հագնիդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն. չէ թէ աչքի առջև ծա֊ռայելով՝ մարդահաճոներու պէս, հապա սրտի միամտութեամբ՝ Ցէ֊
23 րոջմէ վախնալով. Ինչ որ կ՚ընէք՝ սրտանց ըրէք, որպէս թէ Ցերո֊
24 ջը՝ ու չէ թէ մարդոց, ֊ գիտնա֊լով որ ժառանգութեան հատու֊ցումը Ցերոջմէ պիտի առնէք.

Յամի Տեառն 64

Եփս. գ. 29։ ե. 4։
ղԳՀ. ժթ. 11։ Եփս. գ. 25։
Եփս. գ. 22, 24։
Հռով. ժբ. 2։
Եփս. բ. 10։
Եփս. գ. 23, 24։
Հռով. ժ. 12։ ա Կոր. ժբ. 13։ Գաղ. գ. 28։ ե. 6։ Եփս. գ. 8։
– Եփս. ա. 23։
Թես. ա. 4։ ա Պետ. ա. 2։ բ Պետ. ա. 10։
Եփս. գ. 24։
Գաղ. ե. 22։ Փիլ. բ. 1։ Եփս. գ. 2, 32։
– Մատ. ժա. 25։ Եփս. գ. 2, 32։
ա Պետ. գ. 8։
ԼՑովհ. ժգ. 34։ Հռով. ժգ. 8։ ա Կոր. ժգ։ Եփս. ե. 2։ Գղ. բ. 2։ Թես. գ. 9։ ա Տիմ. ա. 5։ Ցովհ. գ. 23։ գ. 21։
Եփս. գ. 3։
Հռով. ժգ. 17։ Փիլ. գ. 7։
Ո՛նէ՝ Աստուծոյ
ա Կոր. է. 15։
– Եփս. բ. 16։ 17։ գ. 4։
Գղ. բ. 7։ Հմր 17։
ա Կոր. ժգ. 26։ Եփս. ե. 19։
Գղ. գ. 6։
Կոր. ժ. 31։
– Հռով. ա. 8։ Եփս. ե. 20։ Գղ. ա. 12։ բ. 7։ ա Թես. ե. 18։ Եբր. ժգ. 15։
Եփս. ե. 22։ Տիտ. բ. 5։ ա Պետ. գ. 1։
Եփս. ե. 3։
Եփս. ե. 25։

28, 33։ ա Պետ. գ. 7։ Եփս. գ. 31։ ղԵփս. գ. 1։ Եփս. ե. 24։ Տիտ. բ. 9։ ը Եփս. գ. 4։ Եփս. գ. 5։ եզ։ ա Տիմ. գ. 1։ Տիտ. բ. 9։ ա Պետ. բ. 18։ ֆ Հմր 20։ Փիլիմ. 16։ Լեփս. գ. 6, 7։ Եփս. գ. 8։

Ըստ Տեառն 64

ա ԿՈՐ. է. 22։
ե ՀՈՎ. բ. 11։ ԵՓԷ. գ. 9։ ա ՊԵՏ. ա. 17։ Տ՚ՆԵ Ր Օր. ժ. 17։
— ԵՓԷ. գ. 9։
բ ՂՈՒ. ԺԲ. 1։ ՀՈՎ. ԺԲ. 12։ ԵՓԷ. գ. 18։ ԱԹԵՍ. ե. 17, 18։
է ԳԼ. Բ. 7։ գ. 15։
ը ԵՓԷ. գ. 19։ ԲԹԵՍ. գ. 1։
ի ԱԿՈՐ. ԺԶ. 9։ Բ ԿՈՐ. Բ. 12։
ղ ՄԱԹ. Ժ. 11։ Ա ԿՈՐ. գ. 1։ ԵՓԷ. գ. 19։ ԳԼ. Ա. 26։ Բ. 2։
ի ԵՓԷ. գ. 20։ ՓԼ. Ա. 7։
ե ԵՓԷ. ե. 15։ ԱԹԵՍ. գ. 11։
ն ԵՓԷ. ե. 16։
ծ ՅՈՎ. Ժ. 12։ ԳԼ. Գ. 16։
ի ՄԱՐ. Թ. 49։
լ ՊԵՏ. Գ. 15։
ի ԵՓԷ. է. 21։
ծ ԵՓԷ. է. 22։
* ՈՂՆԷ՝ որ գիտնայ ձեր վրայով, ու ձեր
ֈ ՓԼԻՄ. 10։

ի ինչու որ Տէր Քրիստոսին կը
25 ծառայէք. Բայց անօրէնը իր անօրէնութեանը պատիժը պիտի ընդունի, և աչառութիւն չկայ։

ԳԼ. Դ

1 Կը յորդորէ ջերմեռանդութեամբ աղօթք ընել. 5 խելացութեամբ վարուիլ անոնց հետ՝ որոնք դէմ Քրիստոսի կառաբելոյ գիտութիւնը չունին. 10 իր բարևը կը մատուցանէ անոնց, և ամէն կերպ յաղողութիւն կը խնդրէ։

1 Տէրը՝ ձեր ծառաներուն իրաւունք ու հաւասարութիւն տուէք, գիտնալով որ դուք ալ Տէր ունիք երկինքը։
2 Ե Ջարունակ աղօթքի ետևէ՝ եղէք, անոր մէջը արթուն մնալով
3 զգոհութեամբ։ Ը Աղօթք ըրէք նաև մեզի համար, ի որ Աստուած խօսքին դուռը բանայ մեզի՝ Քրիստոսի խորհուրդը խօսելու, ի որուն համար կապուած ալ եմ, Որ յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ։ Ը Խոհեմութեամբ վարուեցէք դուրսիններուն հետ,
6 Ի ժամանակը ծախու առնելով։ Ձեր խօսքը ամէնատեն ի շնորհքով՝ ի սրտէ ի ղով համովցած ըլլայ, և գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ։
7 Ի Ալ իմ վրայովս բոլորը պիտի իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով. ի Որն որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ * գիտնաք դուք մեր վրայով, ու
9 ինքը ձեր՚՚ սիրտերը մխիթարէ, ի Ընեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ դէմ է. իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ։ Ի Բարև կ՚ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերբութեան ընկերս, ՚և Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր առիք. թէ որ ձեզի գալու ըլլայ, ընդունեցէք ա-
11 նիկայ,) Ե և Ցիսուսը՝ որ Ցուստոս բսուած է, որոնք թլփատութենէն են. ասոնք միայն Ինձի գործակից եղան Աստուծոյ Թագաւորութեան մէջ, որոնք ինծի մխիթարութիւն եղան։ Ը Բարև կ՚ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձեզմէ դէմ է, ի ամէնատեն աղօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով, ՚ որ դուք կատարեալ ու լման կեցնաք Աստուծոյ բոլոր կամացը մէջ։
13 Քանզի անոր վրայով ես կը վկայեմ, թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար՝ ու Լաւոդիկէի և Ցերապօլիսի մէջ եղողներուն համար։
14 Բարև կ՚ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը, Ե ու Դեմասը։
15 Բարև ըրէք եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են, և Նիմփասին, ու անոր տանը մէջի եկեղեցիին։
16 Ե Ու երբոր ա թուղթը ձեր մէջը կարդացուի, Լաւոդիկեցւոց եկեղեցիին մէ՚ջն ալ կարդալ տուէք. և դուք ալ Լաւոդիկիայէն ի-
17 ՚՚ղէը կարդացէք։ Ը Ու ըսէք Արքիպպոսին. Ղ Զգոյշ եղիր քու սպասաւորութեանդ՝ որ Տէրոջմով
18 առիր, որ անիկայ կատարես։ Ի Բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է. Ե՚իմ կապերս միտքերնիդ թող ըլլան։ Ը Շնորհքը ձեզի հետ. ամէն։

Ըստ Տեառն 64

ՀԳՈՐ. ԺԹ. 29։ Ի. 4։ ԻԿ. 2։ ՓԼԻՄ. 24։
ՅԳՈՐ. ԺԱ. 37։ Բ ՏԻՄ. գ. 11։
ՂԳԼ. Ա. 7։ ՓԼԻՄ. 23։
ֆ ՀՈՎ. ԺԱ. 30։
ՀՄԱՏ. Ե. 48։ Ա ԿՈՐ. Բ. 6։ ԺԳ. 20։ ՓԼ. գ. 15։ ԵՐԲ. Ե. 14։
ՅԲ ՏԻՄ. գ. 11։
ՆԲ ՏԻՄ. գ. 9։ ՓԼԻՄ. 24։
ՂՀՈՎ. ԺԶ. 4։ Ա ԿՈՐ. ԺԶ. 19։
— ԱԹԵՍ. Ե. 27։
ՂՓԼԻՄ. 2։
Ղ— ՏԻՄ. գ. 6։
ՂԱ ԿՈՐ. ԺԶ. 21։ Բ ԹԵՍ. գ. 17։
— ԵՐԲ. ԺԳ. 3։
— ԵՐԲ. ԺԳ. 25։

ԸՍՏԱՑՈՂԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏԱՐԿԵԼՈՒԹՅՆ

ԵՒ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Ցամք Տեառն 54

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ա՛ռաքեալը կը ծանուցանէ Թեսաղոնիկեցւոց՝ թէ ինքը ամէն առեն կը յիշէ զանոնք իր գոհութեանը ու աղօթքին մէջ, 5 և թէ ինքը ազէկ համոզուած է թէ անոնց հաւատքը ճշմարիտ ու անկեղծ է, և թէ Աստուծոյ դարձած են։

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցիին Հայր Աստուծով՝ ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. Ի Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի *Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն"։
Ի Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն առեն ձեր ամենուն համար՝ Ր անդադար ձեզ յիշելով մեր աղօթք-
3 ներուն մէջը. Յիշելով Ի ձեր հաւատքին գործը ու Ս սիրոյ աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօր առ-
4 ջեւը. Եւ գիտնալով՝ Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ Ի ձեր ընտրու-
5 թիւնը. Ը Որ մեր աւետարանը չէ՛ թէ միայն խօսքով եղաւ ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ՝ Ի և Հոգւով Սրբով, Ի ու շատ ազդուութիւնով, Ի ինչպէս որ գիտէք Ա, թէ ինտոր կեցանք ձեր մէջը
6 ձեզի համար։ Ա Դուք ալ մեզի ու Տէրոջը նմանող ըլլալով՝ ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ՝ Ի Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւ-
7 նովը. Ընանկ որ դուք օրինակ եղաք բոլոր հաւատացեալներուն՝ ո-
8 րոնք Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ են։ Ի Ինչու որ ձեզմէ հնչակուեցաւ Տէրոջը խօսքը, չէ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ, Ի հապա նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ դէպ՝ի Աստուած է՝ տարածուեցաւ, անանկ որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ։
9 Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի համար, Հթէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր քովը մտնելը, Ն և ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ
10 ծառայելու, Ղեւ սպասելու անոր Որդւոյն՝ Ե երկինքէն. Ո որ ինքը մեռելներէն յարուցց զանիկայ՝ Յ-ի-ն-ք-ն Ցիսուսը, Ո որ կ'ազատէ մեզ գալու բարկութենէն։

ԳԼ. Բ

1 Ա՛ռաքեալը կը ցուցընէ թէ ինչպէս աւետարանը թեսաղոնիկէ մտաւ ու բարոզուեցաւ, և ի՛նչպէս անոնք ալ ընդունեցին. 18 պատճառը կ'իմացընէ թէ ինքը ինչու այնքան երկար առեն հեռու մնաց անոնցմէ, և թէ ինչու այնքան մեծ փափաք ունէր զանոնք տեսնելու։

1 Ա՛նդի եղբայրներ՝ դուք ինքնիբեններդ գիտէք ձեր մէջը մըտնելնիս՝ որ պարապ տեղը չեղաւ.
2 Հապա առաջ, Բ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք քաշելով ու անարդուելով՝ ինչպէս որ գիտէք, Ե Համարձակութիւն ըրինք մեր Աստուծովը՝ Բ ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւետարանը Ի մեծ հակա-
3 ռակութեան մէջ։ Ա Ինչու որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է, ու ոչ պղծութենէ, և ոչ խաբէ-
4 ութեամբ. Ի Հապա ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք Ե ու աւետարանը դրի հաւատացուեցաւ, այնպէս կը խօսինք, Ի չէ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար, հապա Աստուծոյ՝ Ի որ մեր սիրտե-
5 րը կը քննէ. Ի Ինչու որ մենք բնաւ շողոքորդութեան խօսքեր չգործածեցինք, ինչպէս որ գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառանք,
6 Ա Աստուած վկայ է, Ի Եւ մարդոցմէ փառք չփնտռեցինք, ոչ ձեզմէ,
7 ոչ ալ ուրիշներէն, Ի թէև կրնայինք՝ իբրև քրիստոսի Ա առաքեալներ՝ Հ ծանրութիւն տալ. Ն բայց մենք հեզ եղանք ձեր մէջը, ինտոր որ դայեակ մը իր երախաները կը
8 ինամէ. Ն Նոյնպէս Ա մենք ձեր վրայ փափաք ունենալով՝ կը յօժարէինք, ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ, Հ հապա մեր անձերն ալ. ինչու որ դուք մեզի
9 սիրելիներ եղաք. Քանզի կը յիշէք եղբայրներ՝ մեր աշխատութիւնը ու ջանքը, որ Ի ձեզմէ մէկու մը ծանրութիւն չտալու համար՝

Ցամք Տեառն 54

Ա Գոր. ա. 11։ Գլ. գ. 15։ բ Թես. ա. 7։
Ա Գոր. բ. 24։ Յ Մատ. գ. 7։ Հռով. ե. 9։ Գլ. ե. 9։
— Գլ. ա. 5, 9։
Բ Գոր. ժգ. 22։
Ե Գլ. ա. 5։ Գոր. ժէ. 2։
Ի Փիլ. ա. 30։ Կող. բ. 1։
Ղ բ Կոր. է. 2։ Հմր 5։ բ պետ. ա. 16։
Ե ա Կոր. է. 25։ ա Տիմ. ա. 11, 12։
Ը ա Կոր. թ. 17։ Գաղ. բ. 7։ Տիտ. ա. 3։
Ի Գաղ. ա. 10։
Ի Ա՛ռակ. ժէ. 3։ Հռով. բ. 27։
Ի Գոր. ի. 33։ բ Կոր. բ. 17։ գ. 2։ է. 2։ ժբ. 17։
Ղ Հռով. ա. 9։
Ի Ցօհ. ե. 41, 44։ ժբ. 43։ ա Տիմ. ե. 17։
Ե ա Կոր. թ. 4, 6, 12, 18։ բ Կոր. ժ. 1, 2, 10, 11։ ժգ. 10։ բ Թես. գ. 9։ Փիլմ. 8, 9։
Ն ա Կոր. թ. 1, 2, 5։ Հբ Կոր. ժա. 9։ ժբ. 13, 14։ բ Թես. գ. 8։
Ն ա Կոր. բ. 3։ թ. 22։ բ Կոր. ժգ. 4։ բ Տիմ. բ. 24։
Ղ Հռով. ա. 11։ ժե. 29։
Ֆ բ Կոր. ժբ. 15։
Ֆ բ Կոր. ժբ. 13, 14։

Ցամի Տեառն 54

ա Գոր · ի · 34 ։
ա Կոր · գ · 12 ։ բ Կոր · ժա · 9 ։ բ Թես · գ · 8 ։
բ Գլ · ա · 5 ։
գ բ Կոր · է · 2 ։ բ Թես · գ · 7 ։
դ Եփես · գ · 1 ։ Փիլ · ա · 27 ։ Կող · ա · 10 ։ Գլ · գ · 1 ։
ե ա Կոր · ա · 9 ։ Գլ · է · 24 ։ բ Թես · բ · 13 ։ բ Տիմ · ա · 9 ։
զ Գլ · ա · 2 ։
է Մատ · ժ · 40 ։ Գաղ · գ · 14 ։ բ Պետ · գ · 2 ։
ը Գաղ · ա · 22 ։
թ Գոր · ժէ · 5 · 13 ։
ժ Երբ · ժ · 33 · 34 ։
ի Գոր · բ · 23 · գ · 15 · է · 30 · է · 52 ։
ժա Մատ · է · 12 · իգ · 34 · 37 ։ Ղուկ · ժգ · 33 · 34 ։ Գոր · է · 52 ։
ժբ Եսթ · գ · 8 ։
ժգ Ղուկ · ժա · 52 ։ Գոր · ժգ · 50 ։ ժգ · 5 · 18 ։ ժէ · 5 · 13 ։ ժը · 12 ։ ժԹ · 9 ։ իր · 21 · 22 ։
ի Յով · ժէ · 16 ։ Մատ · իգ · 32 ։
իա Մատ · իգ · 6 · 14 ։
իբ ա Կոր · է · 3 ։ Կող · բ · 5 ։
իգ Գլ · գ · 10 ։
իդ Հռով · ա · 13 · ժէ · 22 ։
իե բ Կոր · ա · 14 · Փիլ · բ · 16 · գ · 1 ։
իզ Ածա · ժգ · 31 ։
իէ ա Կոր · ժէ · 23 · Գլ · գ · 13 · Ցայտ · ա · 7 · իբ · 12 ։

ա Մատ 5 ։
բ Գոր · ժէ · 15 ։
գ Հռով · ժգ · 21 · ա Կոր · ժգ · 10 · բ Կոր · ա · 19 ։

գիշեր ու ցորեկ ՚ դործելով , ձեզի Աստուծոյ աւետարանը քարոզե-
10 ցինք ։ Դուք վկայ էք , և Աստուած ա՛լ ։ Թէ ինչպէս սրբութիւնով ու արդարութիւնով և անարատութիւնով վարուեցանք
11 ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք . ինչպէս դիտէք ա՛լ , որ ձեզմէ ամէն մէկը՝ ինտոր հայր մը իր որ-
12 դիները՝ Ա՛նդ կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք , և վկայութիւն կը դնէինք ՚ որ դուք Աստուծոյ վայելածին պէս քալէք , նա՛ն որ ձեզ իր թագաւորութեանը ու
13 փառքին կանչեց ։ Ասոր համար մենք ալ անդադար շնկր գոհանանք Աստուծմէ , որ մեզմէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք , չէ՛ թէ էրբ մարդոց խօսք , հապա ինտոր որ ճշմարտապէս է , Աստուծոյ խօսք , որ նաև կը ներգործէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք ։
14 Քանզի դուք եղբայրներ՝ նմանող եղաք ՚ Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝ որ Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս Յիսուսով . ՚ինչու որ դուք ալ նոյն չարչարանքները կրեցիք ձեր համազգիներէն , Հինչպէս որ անոնք
15 ալ Հրէաներէն . ՚Որոնք Տէր Յիսուսն ալ մեռցուցին՝ ։ մարգարէներն ալ , և մեզ հալածեցին , ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ ։ և բոլոր
16 մարդոց հակառակ են . ՚Ու մեզ կ'արգիլեն հեթանոսներուն խօսելէն՝ անոնց փրկութեանը համար , ։ որ իրենց մեղքերուն չ՚ափ լեցնեն ամէն ատեն . ։ և բարկութիւնը անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը ։
17 Իսկ մենք եղբայրներ՝ ։ իրաւ քիչ մը ատեն ձեզմէ որը մնացինք երեսով , ու չէ՛ թէ սրտով , ։ բայց աւելի ջանացինք ձեր երեսը տեսնելու
18 մեծ փափաքով ։ Անոր համար ես Պօղոսս մէկ երկու անգամ ուզեցի ձեզի գալ , ՚բայց Սատանան մեզ
19 արգիլեց ։ ։ Ինչու որ ո՞վ է մեր յոյսը , կամ՝ ուրախութիւնը՝ ։ կամ թէ պարծանքին պսակը , եթէ ոչ դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
20 առջևը՝ ։ անոր գալու ատենը ։ Որովհետև դուք էք մեր փառքը՝ և ուրախութիւնը ։

ԳԼ · Գ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր մեծ սէրը որ ունէր Թեսաղոնիկեացւոց վրայ , Թէ Տիմոթէոսը անոնց խրկելով՝ որ հաստատէ և մխիթարէ զանոնք , Թէ անոնց բարեգործութեանցը վրայ ուրախանալով ։ 10 և Թէ աղօթք ընելով անոնց համար , և անվամանգ անոնց երթալու փափաքելով ։

1 ՚Ուստի ալ չկրնալով աւելի համբերել , ։ աղէկ երևցաւ մեզի
2 մինակ Աթէնք մնալ . ։ Եւ Տիմո-

Ցամի Տեառն 54

է Եփես · գ · 13 ։

ը Գոր · Թ · 16 · ժգ · 21 · ի · 23 · իա · 11 · ա Կոր · գ · 9 · բ Տիմ · գ · 12 · ա Պետ · բ · 21 ։
թ Գոր · ի · 23 ։
ժ Հռ · 1 ։
ժա ա Կոր · է · 5 · բ Կոր · ժա · 3 ։
ժբ Գաղ · բ · 2 · դ · 11 · Փիլ · բ · 16 ։
ժգ Գոր · ժբ · 1 , 5 ։

ժդ Փիլ · ա · 8 ։
ժե բ Կոր · ա · 4 · է · 6 · 7 · 13 ։
ժզ Փիլ · գ · 1 ։
ժէ Գլ · ա · 2 ։
ժը Գոր · իզ · 7 · բ Տիմ · ա · 3 ։
ժթ Հռով · ա · 10 · 11 · ժե · 32 ։
իա Գլ · բ · 17 ։
իբ Կոր · ժգ · 9 · 11 · Կող · գ · 12 ։
իգ Մատ · ա · 3 ։
իդ Գլ · գ · 10 ։
իե Գլ · գ · 9 · է · 15 · բ Պետ · ա · 7 ։
իզ ա Կոր · ա · 8 · Փիլ · ա · 10 · Գլ · է · 23 · բ Թես · բ · 16 · ա Յով · գ · 20 · 21 ։
իէ Ջաք · ժգ · 5 · Յուդ · 14 ։

ի Գոր · ժէ · 15 ։
իա Հռով · ժգ · 21 · ա Կոր · ժգ · 10 · բ Կոր · ա · 19 ։

Ցամի Տեառն 54

Ցիսուսով . – որ ինչպէս մեզմէ ա-
ռիք՝ Բ թէ ինտոր պէտք է ձեզի
քալել ու †Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ ,
2 ալ աւելի – Նոր հնչը չատնաք ։ գան-
զի գիտէք թէ ինչ պատուէրներ
3 տուինք ձեզի Տէր Ցիսուսով ։ Ին-
չու որ †Աստուծոյ կամքը աս է՝
– չ-ինչն է ձեր սուրբ ըլլալը , Նոր
դուք ետ կենաք պոռնկութենէն .
4 Բ Ձեզմէ ամէն մէկը գիտնայ իր ա-
մանը սրբութիւնով ու պատիւով
5 ստանալ . ըՁէ թէ ցանկութեան
կիրքով՝ Բ ինչպէս հեթանոսները՝
Բ որոնք Աստուած չեն ճանչնար ։
6 Բ Ձըլլայ որ * – ոչ բանին " մէջ չափէ
անցնի հնչը՝ ու իր եղբայրը զրկէ .
Նինչու որ Տէրը ատ բոլոր բաներուն
համար վրէժխնդիր է . ինչպէս ա-
ռաջուց ըսինք ձեզի , ու վկայու-
7 թիւն տուինք ։ Ինչու որ Աս-
տուած մեզ պղծութեան չկանչեց ,
8 Բ հապա սրբութեան ։ Բ Ուստի ան
որ կ'անարգէ , չէ թէ անիկայ մարդ
մը կ'անարգէ , հապա Աստուած՝
Նոր իր Սուրբ Հոգին ալ †ձեզի
տուաւ ։
9 Բայց եղբայրսիրութեան վրա-
յով Բպէտք չէ ձեզի բան գրել .
Նինչու որ դուք ինքնիրեննիդ Աս-
տուծմէ սորված էք Նմէկզմէկ սի-
10 րել . Բեւ իրաւ ատ բանը կ'ը-
նէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի
մէջ եղող ամէն եղբայրներուն ,
սակայն կ'աղաչենք ձեզի եղբայր-
ներ՝ Բ որ ալ աւելի առատանաք .
11 Բեւ ջանք ընէք ու հանդարտ կե-
նաք . ու ամէն մէկերնիդ իր գործը
գործէ , Նու ձեր ձեռքերովը աշ-
խատիք , (ինչպէս որ ձեզի պա-
տուիրեցինք ,) Նոր դուրսիններուն
հետը պարկեշտութեամբ վարուիք ,
ու †բանի մը կարօտ չըլլաք ։
12 Ձենք ուզեր եղբայրներ՝ որ տգէտ
ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով . որ
չտրտմիք " ինչպէս ուրիշները՝ Նո-
13 րոնք յոյս չունին ։ գանզի " թէ
որ կը հաւատանք թէ Ցիսուսը
մեռաւ ու յարութիւն առաւ , Նա-
նակ ալ Աստուած ննջեցեալները
Ցիսուսով պիտի բերէ անոր հետ ։
14 " Վասն զի աս կը զրուցենք ձեզի
Տէրոջը խօսքովը , " թէ մենք որ
մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը
մնանք , բնաւ ննջեցեալներէն ա-
15 ռաջ պիտի չանցնինք ։ Նինչու
որ ինքը Տէրը ազդարարութեան
հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայ-
նովը " ու Աստուծոյ փողովը եր-
կինքէն պիտի իջնէ , ըև Քրիստո-
սով մեռածները առաջ յարու-
16 թիւն պիտի առնեն ։ Բետքը մենք
– ը որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով
միասին " պիտի յափշտակուինք
ամպերով Տէրոջը առջևը ելլելու
օդին մէջը . †և անանկ յաւիտեան
17 Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք ։ Բ Ուստի
միմեանց մխիթարեցէք աս խօսքե-
րով ։

Գլ . ե

1 Կը յորդորէ իր Նկարագրութիւնը Քրիս-
տոսին գաղտնաւանի գալուն վրայով , 16 և
գանգատ խրատներ տալով՝ 23 իր Թուղթը
կը վերջացընէ ։

1 – Եղբայք – ժամերուն ու ժամա-
նակներուն համար եղբայրներ՝
Բ պէտք չէ բան մը գրել ձեզի .
2 գանզի դուք ինքնիրեննիդ ազէկ
գիտէք՝ թէ †Տէրոջը օրը գիշե-
րուան գողի պէս անանկ կը հասնի ։
3 երբոր ըսելու ըլլան՝ թէ խաղաղու-
թիւն ու ապահովութիւն է , Ետն
ատեն կորուստը յանկարծակի ա-
նոնց վրայ պիտի հասնի՝ Նյղիին
երկանցը պէս , ու պիտի չազատին ։
4 Ընբայց դուք եղբայրներ՝ խաւարի
մէջ չէք , որ – օրը գողի մը պէս
5 ձեր վրայ հասնի . Ննչու որ դուք
ամէնքդ լուսոյ որդիք էք , ու
ցորկուան որդիք . գիշերուան
6 չենք , խաւարինը չենք ։ Ըուրեմն
չքնանանք ինչպէս որ ուրիշները ,
Բ հապա արթուն ու զգաստ ըլլանք ։
7 Բ գանզի անոնք որ կը քնանան՝
գիշերը կը քնանան , և անոնք որ
կ'արբենան՝ Նգիշերը կ'արբենան ։
8 Բայց մենք որովհետև ցորկուան
ենք , զգաստ ըլլանք , և Նհաւատ-
քին ու սիրոյն զրահը վրանիս հագ-
նինք , ու փրկութեան յոյսոյն
9 սաղաւարտը Տէր–Նէս–Քրիստ ։ Ննչ-
չու որ Աստուած մեզ բարկութեան
համար չորոշեց , Բհապա փրկութիւն
ստանալու համար մեր Տէր Ցիսուս
10 Քրիստոսի ձեռքովը ։ Նոր ինքը մե-
ղի համար մեռաւ . որպէս զի թէ
արթուն ըլլանք և թէ քնանանք ,
11 իր հետը միասին ապրինք ։ Ընոր
համար միմեանց մխիթարեցէք , և
իրարու շինութիւն տուէք , ինչ-
պես որ կ'ընէք ալ ։
12 Եւ ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝
Նոր ճանչնաք ձեր աշխատաւորները
ու վերակացուները Տէրոջմով , ու
13 ձեզի խրատ տուողները . Եւ զա-
նոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով՝
իրենց գործքին համար . Նիրարու
14 հետ խաղաղութիւն ունեցէք . Եւ
ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ Ճան-
կարգ վարմունք ունեցողները խր-
ատեցէք , Ճ վատասիրտները մխի-

Ցամի Տեառն 54

բ ա Կոր . ժե . 23 . 52 ։
ց ա Կոր . ժե . 51 ։
– Գոր . ա . 9 ։ Ցայտ . ժա . 12 ։
† Ցօհ . ժր . 26 ։ ժգ . 3 ։ ժէ . 24 ։
+ Գլ . ե . 11 ։
– Մատ . իգ . 3 . 36 Գոր . ա . 7 ։
Բ Գլ . գ . 9 ։
† Մատ . իգ . 43 . 44 ։ իե . 13 ։ Ղու . ժր . 39 . 40 ։ բ Պետ . գ . 10 ։ Ցայտ . գ . 3 ։ ժգ . 15 ։
գ Ես . ժգ . 6—9 ։ Ղու . ժէ . 27 . 28 ։ 29 ։ իա . 34 . 35 ։ բ Թես . ա . 9 ։
Ե Երեմ . ժգ . 21 ։ Ովս . ժգ . 13 ։
Ը Հով . ժգ . 12 ։ 13 ։ ա Ցօհ . բ . 8 ։
Ե Եփե . ե . 8 ։
Ը Մատ . իե . 5 ։
Ի Մատ . իգ . 42 ։ իե . 13 ։ Հով . ժգ . 11 . 12 . 13 ։ ա Պետ . ե . 8 ։
ժ Ղու . իա . 34 . 36 ։ Հռոմ . ժգ . 13 ։ ա Կոր . ժե . 34 ։ Եփե . ե . 14 ։
ի Գոր . բ . 15 ։
Լ Ես . ձթ . 17 ։ Եփե . գ . 14 . 16 . 17 ։
Խ Հով . թ . 22 ։ Գլ . ա . 10 ։ ա Պետ . բ . 8 ։ Ցուդ . 4 ։
Ծ բ Թես . բ . 12 . 13 ։
կ Հռոմ . ժգ . 8 . 9 ։ բ Կոր . ե . 15 ։
հ Գլ . գ . 17 ։
յ ա Կոր . ժգ . 18 ։ Փիլ . բ . 29 ։ ա Տիմ . ե . 17 ։ Երբ . ժբ . 7 . 17 ։
ղ Մատ . թ . 49 ։
ճ բ Թես . գ . 11 . 12 ։
մ Երբ . ժբ . 12 ։

Ցամի Տնաո՛ 54

յՀռով·ժգ·1·ժե·1·Գաղ·գ·1·2·
ՆԳաղ·և·22·Եփե·գ·2·Կող·գ·12·բՏիմ·գ·2·
ԼՂե·ժթ·18·Առակ·ի·22·իդ·29·Մատ·և·39·44·Հռով·ժբ·17·ա Կոր·գ·7·ա Պետ·գ·9·
Գաղ·գ·10·Գլ·գ·12·ԼբԿոր·գ·10·Փիլ·գ·4·
Ղ Ղու·ժբ·1·իա·36·Հռով·ժբ·12·Եփե·գ·18·Կող·գ·2·ա Պետ·գ·7·Է Եփե·և·20·Կող·գ·17·
Եփե·գ·30·ա Տիմ·գ·14·բ Տիմ·ա·6·Տես ա Կոր·ժգ·30·
ա Կոր·ժգ·1·39·

թաբեցէք, յտկարներուն ձեռնտու եղիք, Նամենուն ալ երկայնամիտ 15 եղիք։ ՀԶգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէ մէկու մը. Հապա ամէն ատեն բարիք ընելու ետևէ եղիք թէ իրարու, և թէ ա- 16 մենուն։ ՀԱմէն ատեն ուրախ ե- 17 ղիք։ ՂԱնդադար աղօթք ըրէք։ 18 ՀԱմէն բանի մէջ գոհութիւն տուէք. ինչու որ աս է Աստուծոյ կամքը Քրիստոս Յիսուսով ձեր 19 վրայ։ ՊՄի՛ Հոգին մի՛ մարէք։ 20 ՊՄարգարէութիւնները մի՛ արհա- 21 մարհէք։ ՀԱմէն բան փորձեցէք, 22 Պբարին ամուր բռնեցէք։ ՐԱմէն տեսակ գէշ բաներէն ետ կեցէք։ 23 Պև ինքը խաղաղութեան Աստուա- ծը Պձեզ բոլորովին սուրբ ընէ, Ֆու ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու մար- մինը անարատ պահուի Ֆիա՛ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուս ա- 24 տեն։ ՖՀաւատարիմ է ան՝ որ ձեզ կանչեց, որ ինքը պիտի կա- տարէ ալ։ 25 Եղբայրնե՛ր՝ Ղաղօթք ըրէք մեզի 26 համար։ ՔԲարև տուէք բոլոր եղ- բայրներուն սուրբ համբուրով։ 27 Կ՚երդմընցընեմ ձեզ Տէրոջմով, Պորը թուղթը բոլոր սուրբ եղ- 28 բայրներուն կարդացուի։ ՔՄեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամի Տնաո՛ 54

Ա Կոր·բ·11·15·ա Յով·գ·1·Պ Փիլ·գ·8·Բ Գլ·գ·11·Ց Փիլ·գ·9·Պ Գլ·գ·13·Ֆ ա Կոր·ա·8·Ֆ ա Կոր·ա·9·ժ·13·բ Թես·գ·3·Ա Կող·գ·3·բ Թես·գ·1·Ֆ Հռով·ժգ·16·Պ Կող·գ·16·բ Թես·գ·14·Ք Հռով·ժգ·20·24·բ Թես·գ·18·

ՆԻԿՈՊՈԼԻ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՆ

ԸՆ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

Ցամի Տնաո՛ 54

Պ բր Կոր·ա·19·Ք աԹես·ա·1·Ֆ ա Կոր·ա·3·Ֆ աԹես·ա·2·3·գ·6·9·Գլ·բ·12·Ֆ բ Կոր·է·14·Թ·2·աԹես·բ·19·20·Ֆ աԹես·ա·3·Ֆ աԹես·բ·14·Ը Փիլ·ա·28·Ք աԹես·բ·14·

ԳԼՈՒԽ Ը

1 *Պօղոս առաքեալ կը յայտնէ Թեսաղոնիկեցւոց իր բարի գաղափարը որ ունէր անոնց հաւատքին՝ սիրոյն և համբերութեանը վրայ. 11 և միանգամայն հալածանքի ժամանակ միխիթարութիւն ունենալու գանազան պատճառներ յառաջ կը բերէ, որոնց գլխաւորը Աստուծոյ արդար դատաստանէն կ՚առնէ։*

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէ- ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցի- իդ Ք մեր Հայր Աստուծով՝ ու Տէր 2 Յիսուս Քրիստոսով. ՖՇնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

3 ՐՊարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ դոհանալ ձեզի համար՝ եղբայրներ, ինչպէս որ կը վայլէ. քանզի ձեր հաւատքը շատ աճելու վրայ է, և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ 4 կը շատնայ. ՀԱնանկ որ մենք ալ ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջը՝ ձեր համբերութիւնը ու հաւատքին համար Ֆ ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղութիւններուն մէջ, որոնց որ դուք 5 կը համբերէք. ՔՈր է Աստուծոյ արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեանը, Ֆորուն համար ալ նեղութիւն կը քաշէք. 6 Ֆքանզի Աստուծոյ առջևը իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողնե- 7 րուն նեղութիւն հատուցանել, Եւ ձեզի նեղութիւն քաշողներուդ՝ ինձի հետ հանգիստ, ՆՏէր Յիսուսին երկինքէն յայտնուելու ա- տենը իր զօրաւոր հրեշտակներովը, 8 Ֆ Խորշրաձ կրակով վրէժ առնելու անոնցմէ՝ Ֆ որ Աստուած չեն ճանչ- նար, և որ մեր Տէր Յիսուս Քրիս- տոսի աւետարանին չեն հնազանդիր. 9 Ֆորոնք պիտի պատժուին յաւի- տենական սատակումով՝ Տէրո- ջը երեսէն ու Ֆնոր զօրութեանը 10 փառքէն, Ղերբոր ինքը գայ փա- ռաւորուելու իր սուրբերուն մէջը, և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւա- տացեալներուն մէջը, (ինչու որ մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւա- 11 տացուեցաւ,) ան օրը։ Ան պատճառովս ալամէն ատեն ձեզի համար աղօթք կ՚ընենք, Ֆոր մեր Աստուածը ձեզ արժանի ընէ իր կոչումին, և իր բարութեան բոլոր հաճութիւնը կատարէ, Ֆու հա- 12 ւատքին գործը զօրութիւնով. ՆՈր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ա- նունը փառաւորուի ձեր մէջը, և

Ցամի Տնաո՛ 54

Ֆ Ցայտ·ը·10·Ֆ Ցայտ·ժգ·13·Լ աԹես·գ·15·Ցուդ·14·Ի Երր·ժ·27·ժբ·29·բ Պետ·գ·7·Ցայտ·ի·8·Ֆ Աղ·ՀԹ·6·աԹես·գ·5·Ֆ Հռով·բ·8·Ֆ Փիլ·գ·19·բ Պետ·գ·7·Ֆ բՕր·ւգ·2·Ես·բ·19·Գլ·բ·8·Ղ Աղ·ՅԹ·7·Ֆ Աղ·կբ·35·Ֆ Հմր 5·Ֆ աԹես·ա·3·Նաղէս·ա·7·գ·14·

Ցամի Տեառն 54

դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնորհացը համեմատ։

ԳԼ · Բ

1 Կը խնդրէ անոնցմէ որ հաստատ կենան իրենց ընդունած ճշմարտութեանը մէջ։ 3 Կը յուշէ թէ ամէնը հաւատքին պիտի ապաստարին։ 9 և Ննեւէ պիտի յայտնուի՝ Տէրոջը օրը գալէն առաջ։ 15 իր առջի յորդորանքները կը կրկնէ, ու աղօթք կ'ընէ անոնց համար։

1 Կ'աղաչենք ձեզի եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստեանը՝ ու մեր անոր քովը ժողովելուն համար,

2 չըլլայ որ շուտ մը խախտիք ձեր միտքէն, ու չըլլայ որ խռովիք՝ ոչ հոգիով ու ոչ խօսքով, ոչ ալ թուղթով մը իբր թէ մեզմէ եղած հասած ըլլայ։

3 Չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ մէկ բանով մը. ինչու որ նէ օրը չի՛ գար՝ թէ որ ապստամբութիւնը առաջ չգայ, ու յայտնուի մեղացը

4 մարդը՝ կորստեան որդին, ըմբն հակառակորդը հպարտացած Համնուն վրայ՝ որ Աստուած կ'բսուի՝ կամ կը պաշտուի, մինչև անիկայ Աստուծոյ տաճարին մէջ պիտի նստի, և ինքզինքը յուշէ թէ Աստուած է։

5 Չէք յիշեր՝ որ երբ ձեր քովն էի, 6 ասբանները կ'բսէի ձեզի։ Եւ հիմա դուք ինքնիրենիդ գիտէք ինչ է ան որ կ'արգիլէ, որ ինքը

7 իր ատենին յայտնուի։ Ինչու որ անօրէնութեան խորհուրդը հիմակուընէ կը զօրանայ. բայց ան որ հիմա կ'արգիլէ, մէյ-մը մինչև որ ինքը մէջտեղէն վերնայ։

8 Ու ետքը պիտի յայտնուի ան անօրէնը, որն որ Տէր Յիսուս իր բերնին հոգիովը կսպիտի սպառէ, ու իր գալուն յայտնութեամբ

9 ջրվը պիտի կորսընցնէ. Որուն գալը Սատանային ազդեցութեամբ նովին է՝ բոլոր զօրութիւնով և նշաններով ու սուտ հրաշքներով,

10 Եւ կորուսեալներուն վրայ անիրաւութեան բոլոր խաբէութիւնովը, որովհետև անոնք ճշմարտութեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրկուին.

11 Անոր համար Աստուած ալ պիտի խրկէ անոնց ուժով մոլորութիւն

12 Բայց մեզի պէտք է միշտ Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝ Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ. ինչու որ Աստուած յառաջուց Ձեզ ընտրեց փրկուելու Հոգիին սրբելովը՝ ու ճշմարտութեան հաւատալով

13 Որուն ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառքը ստանալու։

14 Ուստի եղբայրներ՝ Հաստատ կեցէք, ու պինտ բռնեցէք ան աւանդութիւնները որ սորվեցաք՝ թէ խօսքով ու թէ մեր թուղթով։

15 Ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ու մեր Հայրը Աստուած, որ մեզ սիրեց՝ ու տուաւ մեզի յաւիտենական մխիթարութիւն՝

16 և բարի յոյս շնորհքով, Ձեր սիրտերը մխիթարէ՝ և Յիշ հաստատէ ամէն բարի խօսքերու և գործքերու մէջ։

ԳԼ · Գ

1 Կը խնդրէ որ անոնք աղօթք ընեն իրեն համար, 3 անոնց վրայ իր ունեցած վստահութիւնը կը յայտնէ։ 5 անոնց համար Աստուծոյ աղօթք կ'ընէ։ 6 զանազան պատուիրներ կուտայ, մանաւանդ ծուլութենէ և անառակ ընկերներէ հեռու կենալու վրայով։ 16 և իր թուղթը աղօթքով ու բարևներով կը վերջացընէ։

1 Վերջապէս եղբայրներ՝ մեզի համար աղօթք ըրէք, որ Տէրոջը խօսքը յառաջանայ, ու փառաւորուի

2 ըլլայ, ինչպէս որ ձեր մէջը. Եւ որ անիրաւ ու չար մարդիկներէն ազատինք. Ինչու որ ամէնը Հաւատարմութիւն չունին։

3 Բայց Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստատէ ու պահէ Եւ չարէն։

4 Վստահութիւն ունինք Տէրոջմով, թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ'ընէք, ու պիտի ընէք ալ։

5 Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ։

6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ ետ քաշուիք Եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի, ու չի՝ թէ ան աւանդութեանը պէս՝ որ մեզմէ առաւ։

7 Ինչու որ դուք ինքնիրենիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանուիլ. Քանզի մենք ձեր մէջը անկարգութեամբ

8 չվարուեցանք, Ոչ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք. Հապա ջանքով և աշխատանքով գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն

9 չըլլալու համար. Ոչ թէ որ մենք իշխանութիւն չունէինք, Հապա որ անձերնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանուիլ։

10 Վասն զի երբոր մենք ձեր քովն էինք՝ ասձեզի կը պատուիրէինք, Թէ ան որ չուզեր գործ գործել,

11 Հայ ալ թող չուտէ։ Կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք չանկարգութեամբ կը վարուին, ոչ գործ չեն գործեր հապա գործերուն մէջ կ'ընեն անցքեր։

12 Ասոնց կը պատուիրենք ու կը յորդորենք Տէր Յիսուս Քրիստոսով՝ որ հանդարտութեամբ գործելով իրենց հացը ուտեն։

13 Իսկ դուք եղբայրներ՝ մի՛ ձանձրանաք բարի գործ ընելու մէջ։

14 Եթէ մէկը մեր այս թուղթիս խօսքին չհնազանդի՝ նշանակեցէք զայն ու մի՛ խառնուիք անոր հետ՝ որ ամչնայ։

15 Բայց թշնամի մի՛ համարիք զայն, հապա նուիրեցէք իբր եղբայր։

16 Իսկ խաղաղութեան Տէրը ինքը ձեզ միշտ խաղաղութիւն տայ ամէն կերպով։ Տէրը ձեր բոլորիդ հետ ըլլայ։

17 Ես Պաւղոս ձեռքովս կը գրեմ՝ որ է նշան ամէն թուղթի մէջ. ես այսպէս կը գրեմ։

18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնորհքը ձեր բոլորիդ հետ ըլլայ։ Ամէն։

Ցամի Տեառն 54

Ա ԹԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼ · Ա

1 Կը ներկայանայ իբրև Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ՝ Աստուծոյ հրամանով։ 3 Կը յորդորէ Թիմոթէոսը որ Եփեսոս մնայ ու հակառակ ուսուցիչներուն դէմ պայքարի։ 5 Պատուիրանին նպատակը։ 12 Կը գոհանայ Աստուծմէ՝ որ զինք ընտրեց ու ներեց։ 18 Կը յորդորէ Թիմոթէոսը որ քաջ մնայ։

1 Պաւղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ՝ Աստուծոյ հրամանովը մեր Փրկիչ Աստուծոյն ու Յիսուս Քրիստոսին որ մեր յոյսն է,

2 Թիմոթէոսի՝ հաւատքով իսկական որդիին։ Շնորհք, գութ, խաղաղութիւն Աստուծմէ Հօրմէ ու Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէ։

3 Ինչպէս որ քեզի խնդրեցի Եփեսոս մնալ՝ երբ Մակեդոնիա կերթայի, որպէսզի ոմանց պատուիրես որ ուրիշ վարդապետութիւն չսորվեցնեն,

4 Ոչ ալ ուշադրութիւն դարձնեն առասպելներուն ու անվերջ ազգաբանութիւններուն, որոնք հարցասիրութիւն կը շարժեն աւելի քան Աստուծոյ շինութիւնը որ հաւատքով է։ Ուստի

5 Պատուիրանին նպատակը սիրտ է՝ որ մաքուր սրտէ, բարի խղճմտանքէ ու անկեղծ հաւատքէ յառաջանայ։

6 Ոմանք որ այս բաներէն շեղեցան՝ դարձան դատարկ խօսքերու,

7 Կ'ուզեն Օրէնքի վարդապետներ ըլլալ, բայց չեն հասկնար ո՛չ թէ ինչ որ կը խօսին ու ո՛չ թէ ինչ որ կը հաստատեն։

8 Բայց գիտենք որ Օրէնքը բարի է, եթէ մարդ զայն օրինաւորապէս գործածէ,

9 Գիտնալով այս՝ որ Օրէնքը արդարի համար դրուած չէ, հապա անօրէնի ու անհնազանդի, ամբարիշտի ու մեղաւորի, սրբազան ու պղծողի, հայրասպանի ու մայրասպանի, մարդասպանի,

10 Պոռնիկի, արուազուրկի, մարդավաճառի, սուտի, ստի երդմնազանցի, և ինչ որ առողջ վարդապետութեան հակառակ է,

11 Որ համաձայն է երանելի Աստուծոյ փառաց աւետարանին՝ որ ինծի վստահեցուեցաւ։

12 Շնորհակալ եմ զօրացուցիչ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն՝ որ զիս հաւատարիմ համարեց՝ ծառայութեան դնելով զիս,

13 Որ նախապէս հայհոյիչ ու հալածիչ ու բռնաւոր էի. բայց ողորմութիւն գտայ, վասն զի անգիտութեամբ ըրի հաւատքի պակասութեան մէջ։

14 Իսկ մեր Տէրոջը շնորհքը առատացաւ Յիսուս Քրիստոսի մէջ եղած հաւատքով ու սիրով։

15 Հաւատարիմ է խօսքը ու ամենայն ընդունելութեան արժանի՝ որ Յիսուս Քրիստոս աշխարհ եկաւ մեղաւորները փրկելու, որոնց մէջ առաջինն եմ ես։

16 Բայց ողորմութիւն գտայ, որպէսզի ինծի՝ առաջինիս մէջ, Յիսուս Քրիստոս իր բոլոր համբերութիւնը ցուցնէ՝ որպէս զի հաւատացողներուն համար օրինակ ըլլայ յաւիտենական կեանքի համար։

17 Ուստի յաւիտենից Թագաւորին՝ անապական, անտեսանելի, միակ Աստուծոյ պատիւ ու փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

18 Այս պատուէրը կը յանձնեմ քեզի, որդեակ Թիմոթէոս, ըստ նախագուշակութեանց որ քեզի համար եղան, որպէսզի անոնցմով քաջ պատերազմիս,

19 Հաւատքը ու բարի խղճմտանքը ունենալով, զոր ոմանք մերժելով՝ հաւատքի նաւաբեկութեան մատնուեցան,

20 Որոնց մէջ են Հիմենէոս ու Աղեքսանդր, զորս սատանայի յանձնեցի՝ որ հանդիմանուելով չհայհոյեն։

ԳԼ · Բ

1 Կը խնդրէ որ աղօթք ընեն բոլոր մարդոց համար։ 8 Կը յորդորէ որ տղամարդիկ խաղաղասէր ըլլան։ 9 Կանանց համար պատուիրանները։

1 Ուստի կը յորդորեմ նախ քան զամենայն՝ որ աղաչանք, պաղատանք, բարեխօսութիւն, գոհաբանութիւն ընեն բոլոր մարդոց համար,

2 Թագաւորներուն ու բոլոր իշխանաւորներուն համար, որպէսզի հանդարտ ու խաղաղ կեանք մը վարենք՝ բոլոր աստուածավայելչութեամբ ու պատուականութեամբ։

3 Վասն զի ասիկա բարի է ու ընդունելի մեր Փրկիչ Աստուծոյն առջեւ,

4 Որ կ'ուզէ որ բոլոր մարդիկ փրկուին ու ճշմարտութեան գիտութեան գան։

5 Վասն զի մէկ Աստուած կայ, և մէկ միջնորդ Աստուծոյ ու մարդոց, մարդ Յիսուս Քրիստոս,

6 Որ ինքզինքը փրկագին տուաւ բոլորին համար՝ իբրև վկայութիւն իր ժամանակներուն մէջ,

7 Որուն համար ես քարոզիչ ու առաքեալ եղայ (ճշմարիտ կ'ըսեմ, չեմ սուտ) հաւատքի ու ճշմարտութեան վարդապետ հեթանոսներուն։

8 Կ'ուզեմ ուրեմն որ տղամարդիկ ամէն տեղ աղօթք ընեն՝ սուրբ ձեռքեր բարձրացնելով, առանց բարկութեան ու երկմտութեան։

9 Նոյնպէս կիները՝ որ պատշաճաւոր զգեստով զարդարուին, ամօթխածութեամբ ու զգաստութեամբ, ոչ թէ հիւսուածքներով ու ոսկիով կամ մարգարիտով կամ թանկագին հագուստով,

10 Հապա բարի գործերով, ինչպէս կը վայլէ կիներու՝ որ աստուածավայելչութիւն կը խոստովանին։

11 Կինը լռութեամբ ամէն հնազանդութեամբ թող սորվի։

12 Բայց կնոջ չեմ թողուր որ վարդապետէ կամ տղամարդուն վրայ իշխէ, հապա թող լռութեան մէջ ըլլայ։

13 Վասն զի Ադամ նախ կազմուեցաւ, ետքը Եւա։

14 Եւ Ադամ չխաբուեցաւ, հապա կինը խաբուելով յանցանքի մէջ ինկաւ։

15 Բայց պիտի ապրի զաւկին ծնանելով, եթէ հաւատքի ու սիրոյ ու սրբութեան մէջ հաստատ մնան զգաստութեամբ։

ԳԼ · Գ

1 Կը խնդրէ որ եպիսկոպոսներ ընտրեն ըստ որոշ պայմանների։ 8 Սարկաւագներուն համար։ 11 Կիներուն համար։ 14 Կը յուշէ թէ ինչու կը գրէ այս թուղթը։

1 Հաւատարիմ է խօսքը. եթէ մէկը եպիսկոպոսութիւն կ'ուզէ, գեղեցիկ գործ մը կ'ուզէ։

2 Ուրեմն եպիսկոպոսը պէտք է անարատ ըլլայ, մէկ կնոջ մարդ, զգաստ, խոհեմ, կարգաւոր, հիւրասէր, վարդապետութեան յարմար,

3 Ոչ գինեսէր, ոչ ծեծող, հապա հեզ, ոչ կռուասէր, ոչ ալ դրամասէր,

4 Որ իր տունը լաւ կառավարէ, իր զաւակները ամէն պատշաճաւորութեամբ հնազանդութեան մէջ պահէ,

5 (Վասն զի եթէ մարդ չգիտնայ իր տունը կառավարել, ինչպէ՞ս կրնայ Աստուծոյ եկեղեցին խնամել),

6 Նորադարձ չըլլայ, որ չըլլայ թէ հպարտանալով սատանայի դատապարտութեան մէջ իյնայ։

7 Նաև պէտք է որ արտաքինէն ալ լաւ վկայութիւն ունենայ, որ չըլլայ թէ նախատինքի մէջ իյնայ ու սատանայի որոգայթին։

8 Սարկաւագներն ալ պատշաճաւոր ըլլան, երկդիմի չըլլան, շատ գինի չխմեն, շահասէր չըլլան,

9 Հաւատքի խորհուրդը մաքուր խղճմտանքով բռնած ըլլան։

10 Ասոնք ալ նախ փորձուին, յետոյ սարկաւագութիւն ընեն, եթէ անբասիր գտնուին։

11 Կիները նոյնպէս պատշաճաւոր ըլլան, չբամբասեն, զգաստ, հաւատարիմ բոլոր բաներուն մէջ։

12 Սարկաւագները մէկ կնոջ մարդ ըլլան, զաւակները ու տունը լաւ կառավարեն։

13 Վասն զի որ լաւ սարկաւագութիւն ընեն՝ լաւ աստիճան կը ձեռք բերեն իրենց համար ու մեծ համարձակութիւն՝ որ հաւատքի մէջ կայ Յիսուս Քրիստոսի մէջ։

14 Քեզի կը գրեմ այս բաները՝ յուսալով որ շուտով քովդ գամ,

15 Բայց եթէ ուշանամ՝ որ գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է վարուիլ Աստուծոյ տան մէջ, որ է կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին, ճշմարտութեան սիւնն ու հաստատութիւնը։

16 Եւ անվիճելի է երկիւղածութեան խորհուրդը մեծ. Ինքը որ յայտնուեցաւ մարմնով, արդարացաւ Հոգիով, հրեշտակներու երեւցաւ, հեթանոսներուն մէջ քարոզուեցաւ, աշխարհի մէջ հաւատացին, փառքով համբարձաւ։

ԳԼ · Դ

1 Կը յուշէ թէ ինչ պիտի պատահի վերջին ժամանակներուն։ 6 Թիմոթէոսին կը պատուիրէ որ քաջ ծառայ մնայ։ 7 Կը յորդորէ որ աստուածավայելչութեան ձգտի։ 11 Կը պատուիրէ որ ուրիշներ ալ սորվեցնէ։ 14 Կը յորդորէ որ իր շնորհքը չանտեսէ։

1 Բայց Հոգին յայտնապէս կ'ըսէ թէ վերջին ժամանակներուն ոմանք հաւատքէն պիտի ետ կենան՝ խաբեբայ հոգիներու ու դեւերու վարդապետութիւններուն հետեւելով,

2 Որոնք ստախօսութեամբ կեղծաւորներ են, խղճմտանքնին կրակով նշանակուած,

3 Որոնք արգիլեն ամուսնանալ, կերակուրներէ հրաման տան՝ զորս Աստուած ստեղծեց որ հաւատացողներուն ու ճշմարտութիւնը գիտցողներուն համար շնորհակալութեամբ ընդունուին։

4 Վասն զի Աստուծոյ ստեղծած ամէն բան բարի է, և ոչ մէկ բան մերժելի՝ եթէ շնորհակալութեամբ ընդունուի,

5 Վասն զի Աստուծոյ խօսքով ու աղօթքով կը սրբագործուի։

6 Այս բաները եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի սպասաւոր պիտի ըլլաս, հաւատքի ու այն բարի վարդապետութեան սնունդով որ հետեւեցար։

7 Բայց անպիտան ու պառաւական հեքիաթներէ հեռու կեցիր, հապա աստուածավայելչութեան ձգտէ։

8 Վասն զի մարմնաւոր զօրութիւնը քիչ մը օգտակար է, բայց աստուածավայելչութիւնը ամէն բանի օգտակար է, որովհետև ասոր համար կեանքի խոստում ունի՝ որ հիմա կայ ու գալիքին։

9 Հաւատարիմ է խօսքը ու ամենայն ընդունելութեան արժանի։

10 Վասն զի ասոր համար կը վաստակինք ու կը նեղուինք, որովհետև յոյսնիս կենդանի Աստուծոյ վրայ դրինք՝ որ բոլոր մարդոց Փրկիչն է, մանաւանդ հաւատացողներուն։

11 Այս բաները պատուիրէ ու սորվեցուր։

12 Ոչ ոք քու պատանեկութիւնդ արհամարհէ, հապա հաւատացողներուն օրինակ եղիր խօսքով, կենցաղավարութեամբ, սիրով, հաւատքով, մաքրութեամբ։

13 Մինչև որ գամ՝ ուշադրութիւն դարձուր ընթերցուածին, քարոզութեան, վարդապետութեան։

14 Մի՛ անտես ըներ քու մէջդ եղած շնորհքը՝ որ քեզի տրուեցաւ մարգարէութեամբ՝ երբ երէցութեան ձեռնադրութիւն ընդունեցիր։

15 Այս բաներուն մէջ ներգործէ, անոնց մէջ եղիր, որպէսզի քու յառաջդիմութիւնդ բոլորին յայտնի ըլլայ։

16 Ուշադրութիւն դարձուր քու անձիդ ու վարդապետութեանդ, անոնց մէջ հաստատ կեցիր, վասն զի այս ընելով՝ թէ քեզ ու թէ քեզ լսողները պիտի փրկես։

ԳԼ · Ե

1 Կը յորդորէ որ ամէն տարիքի մարդոց հետ պատշաճաւոր վարուի։ 3 Կանանց համար։ 17 Երէցներուն համար։ 22 Կը յորդորէ որ ուրիշներու մեղքերուն հետ չմասնակցի։

1 Ծերի մի՛ յանդիմաներ, հապա հայրի պէս խրատէ, երիտասարդները՝ եղբայրներու պէս,

2 Պառաւները՝ մայրերու պէս, կոյսերը՝ քոյրերու պէս՝ բոլոր մաքրութեամբ։

3 Այրիները պատուէ՝ որ իսկապէս այրի են։

4 Բայց եթէ որեւէ այրիի զաւակներ կամ թոռներ կան, թող նախ սորվին իրենց տան մէջ աստուածավայելչութեամբ վարուիլ ու իրենց ծնողներուն հատուցում ընել, վասն զի ասիկա բարի է ու ընդունելի Աստուծոյ առջեւ։

5 Իսկ իսկապէս այրին ու անտէրունչը յուսայ Աստուծոյ ու հաստատ մնայ աղաչանքներու ու աղօթքներու մէջ գիշեր ու ցորեկ։

6 Բայց զուարճասէր այրին մեռած է թէեւ կենդանի է։

7 Ասոնք ալ պատուիրէ, որպէսզի անբասիր ըլլան։

8 Իսկ եթէ մէկը իր ազգականներուն ու մանաւանդ տան մարդոց հոգ չտանի, հաւատքը ուրացած է ու անհաւատէն աւելի վատ է։

9 Այրի մը թող չընդունուի՝ վաթսուն տարեկանէն պակաս ըլլայ, մէկ կնոջ մարդ եղած ըլլայ,

10 Բարի գործերու համբաւ ունենայ, զաւակներ մեծցուցած ըլլայ, հիւրասէր եղած ըլլայ, սրբոց ոտքերը լուացած ըլլայ, նեղեալներուն օգնած ըլլայ, ամէն բարի գործի հետեւած ըլլայ։

11 Բայց երիտասարդ այրիները մերժէ, վասն զի երբ Քրիստոսի դէմ զգայասիրութեան մէջ ինկան՝ կ'ուզեն ամուսնանալ,

12 Դատապարտութեան տակ կ'իյնան՝ որ առաջին հաւատքնին մերժեցին։

13 Ասկէ զատ ալ տնէ տուն կ'երթան ծոյլ ըլլալով, ոչ միայն ծոյլ, հապա նաև բամբասկոտ ու գործերուն մէջ անցքեր ընող, անպատշաճ բաներ խօսող։

14 Ուրեմն կ'ուզեմ որ երիտասարդ այրիները ամուսնանան, զաւակներ ունենան, տունը կառավարեն, հակառակորդին ոչ մէկ առիթ տան նախատինքի համար։

15 Վասն զի ոմանք արդէն սատանայի ետեւէն գացին։

16 Եթէ որեւէ հաւատացեալ կին կամ աղջիկ այրիներ ունի, թող օգնէ անոնց, եկեղեցին չծանրանայ, որպէսզի իսկապէս այրիներուն օգնէ։

17 Երէցները որ լաւ կառավարեն, կրկին պատուոյ արժանի համարուին, մանաւանդ անոնք որ կը վաստակին խօսքի ու վարդապետութեան մէջ։

18 Վասն զի Գիրքը կ'ըսէ. Հնձողին բերանը մի՛ կապեր երբ կալսէ։ Եւ՝ Բանուորը իր վարձքին արժանի է։

19 Երէցի մը դէմ մեղադրութիւն մի՛ ընդունիր, եթէ ոչ երկու կամ երեք վկաներու բերնէ։

20 Մեղանչողները բոլորին առջեւ նզովէ, որպէսզի ուրիշներն ալ երկիւղ կրեն։

21 Կը պատուիրեմ առջի Աստուծոյ ու Յիսուս Քրիստոսի ու ընտրեալ հրեշտակներուն՝ որ այս բաները պահես առանց նախապաշարումի, ոչ մէկ բան ընելով կողմնապահութեամբ։

22 Ձեռնադրութիւն մի՛ ընդունիր ոեւէ մէկէ, ոչ ալ ուրիշներու մեղքերուն հետ մասնակից եղիր։ Անբասիր պահէ քեզ։

23 Ալ ջուր մի՛ խմեր, հապա գինիէ քիչ մը գործածէ ստամոքսիդ համար ու հիւանդութիւններուդ համար որ ունիս։

24 Ոմանց մեղքերը յայտնի են՝ նախքան դատաստանը երթալնին, ոմանց ալ ետքէն կը յայտնուին։

25 Նոյնպէս ալ բարի գործերն ալ յայտնի են, ու որոնք ալ ուրիշ կերպով են՝ չեն կրնար ծածկուիլ։

ԳԼ · Զ

1 Կը յորդորէ որ ծառաները տիրոջերնին պատուեն։ 3 Կը յորդորէ որ ուսուցչական սխալ վարդապետութիւններէ հեռու կենան։ 11 Թիմոթէոսին կը պատուիրէ որ քաջ մնայ։ 17 Հարուստներուն համար։ 20 Կը յորդորէ որ Թիմոթէոս իր ընտրած վարդապետութեան հաւատարիմ մնայ։

1 Ծառայ եղողները թող իրենց տէրերը բոլոր պատուոյ արժանի համարեն, որպէսզի Աստուծոյ անունն ու վարդապետութիւնը հայհոյութեան չենթարկուին։

2 Իսկ հաւատացեալ տէրեր ունեցողները թող չարհամարհեն, որովհետև եղբայրներ են, հապա աւելի ծառայեն, որովհետև հաւատացեալ ու սիրելի են՝ որ բարի գործերուն վարձատրութեան մասնակից են։ Այս բաները սորվեցուր ու յորդորէ։

3 Եթէ մէկը ուրիշ վարդապետութիւն կ'ուսուցանէ ու չի համաձայնիր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առողջ խօսքերուն ու աստուածավայելչութեան համաձայն վարդապետութեան,

4 Ան ամբարտաւան է, ոչինչ գիտէ, հապա հիւանդագին է հարցերու ու բանավէճերու վրայ, որոնցմէ կ'ելլեն նախանձ, կռիւ, հայհոյութիւն, չար կասկածներ,

5 Անդադար վէճեր մարդոց միտքերը ապականուած ու ճշմարտութենէ զրկուած, որոնք կը կարծեն թէ աստուածավայելչութիւնը շահ է։ Այսպիսիներէ հեռացիր։

6 Բայց աստուածավայելչութիւնը մեծ շահ է՝ գոհունակութեամբ,

7 Վասն զի աշխարհ ոչինչ բերինք, ոչ ալ կրնանք բան մը տանիլ։

8 Ուրեմն եթէ կերակուր ու հագուստ ունինք՝ այս բաներով պիտի գոհանանք։

9 Բայց հարստանալ կ'ուզողները կը մտնեն գայթակղութեան, որոգայթի ու շատ անմիտ ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ, որոնք մարդիկը կորուստի ու կորսուելու մէջ կը խորասուզեն։

10 Վասն զի դրամասիրութիւնը ամէն չարիքի արմատ է, որուն ետեւէ երթալով ոմանք հաւատքէն մոլորեցան ու զանազան ցաւերով իրենք զիրենք խոցոտեցին։

11 Բայց դուն, Աստուծոյ մարդ, այս բաներէն փախիր, ու արդարութիւն, աստուածավայելչութիւն, հաւատք, սէր, համբերութիւն, հեզութիւն հետապնդէ։

12 Բարի պայքարը պայքարէ, յաւիտենական կեանքը բռնէ՝ որուն համար կանչուեցար ու բարի խոստովանութիւն խոստովանեցար բազում վկաներու առջեւ։

13 Կը պատուիրեմ Աստուծոյ առջեւ՝ որ ամէն բան կենդանի կ'ընէ, ու Յիսուս Քրիստոսի առջեւ՝ որ Պոնտացի Պիղատոսի առջեւ բարի խոստովանութիւն խոստովանեցաւ,

14 Որ պատուիրանը անարատ ու անդիմադրելի պահես մինչև մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը,

15 Զոր ժամանակին մէջ պիտի ցուցնէ օրհնեալ ու միակ Տէրը՝ թագաւորներուն թագաւոր ու տէրերուն տէր,

16 Որ միայն անմահութիւն ունի, անմատչելի լոյսի մէջ կը բնակի, զոր մարդ չտեսաւ ու չի կրնար տեսնել, որուն պատիւ ու զօրութիւն յաւիտեան։ Ամէն։

17 Հարուստներուն այս աշխարհի մէջ պատուիրէ՝ որ չհպարտանան ու անհաստատ հարստութեան չյուսան, հապա մեր ամէնուրեք առատապէս տուողին Աստուծոյ վրայ յուսան՝ մեր ուրախութեան համար,

18 Որ բարիք ընեն, բարի գործերու մէջ հարուստ ըլլան, առատաձեռն ու բաշխող,

19 Ապագայի համար իրենց գանձը բարի հիմ շինելով՝ որ իսկական կեանքը բռնեն։

20 Տիմոթէոս, ինչ որ քեզի յանձնուեցաւ՝ պահէ, անարգ ու դատարկ խօսքերէ ու հակառակութիւններէ հեռու կեցիր՝ որ գիտութիւն կ'անուանեն սխալմամբ,

21 Որոնք խոստովանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան։ Շնորհքը ձեզի հետ ըլլայ։ Ամէն։

Ցամի Տեառն 54

Բ ԹԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼ · Ա

1 Կը ներկայանայ իբրև Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ՝ Աստուծոյ կամքով։ 3 Կը գոհանայ Աստուծմէ Թիմոթէոսի համար։ 6 Կը յորդորէ որ Աստուծոյ շնորհքը չանտեսէ։ 15 Կը յիշեցնէ թէ ամէնը հաւատքին պիտի ապստամբին։ 19 և Ննեւէ պիտի յայտնուի՝ Տէրոջը օրը գալէն առաջ։ 15 իր առջի յորդորանքները կը կրկնէ, ու աղօթք կ'ընէ անոնց համար։

1 Պաւղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ՝ Աստուծոյ կամքովը՝ կենաց խոստման համաձայն որ Յիսուս Քրիստոսի մէջ է,

2 Թիմոթէոսի՝ սիրելի որդիին։ Շնորհք, գութ, խաղաղութիւն Աստուծմէ Հօրմէ ու Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէ։

3 Գոհանալով Աստուծմէ՝ որուն կը ծառայեմ նախնիներուս պէս մաքուր խղճմտանքով, որ անդադար յիշատակը ունիմ քու մասիդ իմ աղօթքներուս մէջ գիշեր ու ցորեկ,

4 Ցանկալով քեզ տեսնել՝ քու արտասուքներդ յիշելով, որպէսզի ուրախութեամբ լեցուիմ,

5 Երբ քու մէջդ եղած անկեղծ հաւատքը յիշեմ, որ նախ քու տատիկդ Լոիդայի ու մայրդ Եւնիկեայ մէջ բնակեցաւ, ու համոզուած եմ որ քու մէջդ ալ կը բնակի։

6 Ասոր համար կը յիշեցնեմ քեզի որ Աստուծոյ շնորհքը՝ որ ձեռքերուս դնելովս քու մէջդ է, վառես։

7 Վասն զի Աստուած մեզի վախի հոգին չտուաւ, հապա զօրութեան, սիրոյ ու զգաստութեան հոգին։

8 Ուրեմն մի՛ ամչնար մեր Տէրոջը վկայութենէն ու ոչ ալ անկէ՝ որ անոր համար կը բանտարկուիմ, հապա Աստուծոյ զօրութեամբ տառապանքի մասնակից եղիր աւետարանին համար,

9 Որ մեզ փրկեց ու սուրբ կոչումով կոչեց, ոչ մեր գործերուն համեմատ, հապա իր նախասահմանութեան ու շնորհքին համեմատ՝ որ մեզի տրուեցաւ Քրիստոս Յիսուսի մէջ յաւիտենական ժամանակներէ առաջ,

10 Բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի երեւումովը, որ մահը ոչնչացուց ու կեանքն ու անապականութիւնը լուսաւորեց աւետարանով,

11 Որուն համար ես քարոզիչ ու առաքեալ ու վարդապետ հեթանոսներուն եղայ։

12 Ասոր համար ալ այս բաները կը կրեմ, բայց չեմ ամչնար, վասն զի գիտեմ թէ ո՛ւմ հաւատացի ու համոզուած եմ որ կրնայ զիրենք պահել մինչև այն օրը՝ որ իմ աւանդածս իրեն կը յանձնեմ։

13 Ունեցիր առողջ խօսքերու օրինակը՝ որ ինծմէ լսեցիր հաւատքով ու Յիսուս Քրիստոսի մէջ եղած սիրով։

14 Աստուծոյ Հոգիովը՝ որ մեր մէջ կը բնակի, պահէ քեզի աւանդուած բարի աւանդը։

15 Գիտես որ Ասիոյ մէջ եղած բոլորը զիս թողուցին, որոնց մէջ են Փիւգեղոս ու Հերմոգինէս։

16 Տէր Ննեւէի տունը ողորմի՝ վասն զի ինծի շատ անգամ հանգստութիւն տուաւ ու իմ շղթայիս չամչցաւ,

17 Հապա Հռոմ գալովս շատ ջանքով փնտռեց զիս ու գտաւ։

18 Տէրը թող տայ որ անիկայ Տէրոջմէ գտնէ ողորմութիւն այն օրը։ Ինչ ծառայութիւն ալ ըրաւ Եփեսոս՝ դուն աւելի լաւ գիտես։

ԳԼ · Բ

1 Կը յորդորէ որ Յիսուս Քրիստոսի մէջ զօրանայ ու ուրիշներ ալ սորվեցնէ։ 3 Կը յորդորէ որ Յիսուս Քրիստոսի քաջ զինուոր ըլլայ։ 8 Կը յիշեցնէ թէ Յիսուս Քրիստոս մեռելներէ յարութիւն առաւ։ 14 Կը յորդորէ որ ուսուցչական սխալ վարդապետութիւններէ հեռու կենայ։ 22 Կը յորդորէ որ ուրիշներու մեղքերուն հետ չմասնակցի։

1 Դուն ուրեմն, որդեակ իմ, զօրացիր Յիսուս Քրիստոսի մէջ եղած շնորհքով,

2 Եւ ինչ որ ինծմէ շատ վկաներու առջեւ լսեցիր՝ հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, որոնք ուրիշներն ալ սորվեցնելու կարող ըլլան։

3 Դուն ալ իբրև Յիսուս Քրիստոսի բարի զինուոր՝ տանջանքի մասնակից եղիր։

4 Զինուոր մը որ կը պատերազմի՝ աշխարհական գործերով չի զբաղիր, որպէսզի զինուորագրողին հաճոյանայ։

5 Նաև մարզիկ մը եթէ մրցի՝ չի պսակուիր, եթէ օրինաւորապէս չմրցի։

6 Աշխատաւոր հողագործը պէտք է որ նախ իր մասը ստանայ։

7 Ինչ որ կ'ըսեմ՝ մտածէ, վասն զի Տէրը քեզի ամէն բանի մէջ հասկացողութիւն պիտի տայ։

8 Յիշէ Յիսուս Քրիստոս՝ Դաւիթի սերունդէն, մեռելներէ յարութիւն առաւ, իմ աւետարանիս համաձայն,

9 Որուն համար չարչարանքի մէջ կը գտնուիմ մինչև չարագործի պէս շղթայակապ, բայց Աստուծոյ խօսքը շղթայակապ չէ։

10 Ասոր համար ամէն բան կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, որպէսզի անոնք ալ Յիսուս Քրիստոսի մէջ եղած փրկութիւնը՝ յաւիտենական փառքով հետ ունենան։

11 Հաւատարիմ է խօսքը. Վասն զի եթէ անոր հետ մեռանք՝ անոր հետ ալ պիտի ապրինք,

12 Եթէ համբերենք՝ անոր հետ ալ պիտի թագաւորենք, եթէ ուրանանք՝ ան ալ մեզ պիտի ուրանայ,

13 Եթէ անհաւատ ըլլանք՝ ան հաւատարիմ կը մնայ, վասն զի չի կրնար ինքզինքը ուրանալ։

14 Ասոնք յիշեցուր

Ցամք Տեառն 54

/ա Թես. գ. 11։
ՀԵփես. գ. 28։
Ն Գաղ. գ. 9։
Լ Մատ. ժբ. 17։ ա Կոր. ե. 9, 11։ Հմր 6։
ՀՂԵ. ԺԲ. 17։ ա Թես. ե. 14։

գործ մը չեն գործեր, հապա հե-
12 տաբրքիր կը պտըտին։ / Ընտանե-
ներուն պատուէր կու տանք, ու
կ'աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսով, / որ հանդարտութեամբ
գործեն, և իրենց հացը ուտեն։
13 Բայց դուք ե՛ղբայրներ՝ Ն՝մի՛ ձանձ-
14 րանաք բարիք գործելէն։ Իսկ
թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօս-
քին — թուղթով, դուք նշանա-
կեցէք անիկայ, և ու անոր հետը մի՛
15 խառնուիք, որ ամչնայ։ Բայց

չըլլայ թէ թշնամիի պէս սեպէք —
Նէյ։ և հապա եղբօր պէս խրատե-
16 ցէք։ Դ Ձեր ինքը խաղաղութեան
Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղա-
ղութիւն տայ ամէն ատեն. Տէրը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
17 ԱՌ՚ողջոյնը իմ՝ Պօ-
ղոսիին է, որ ամէն թուղթերուն
մէջ նշան է. ասանկ կը գրեմ։
18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ.
ամէն։

Ցամք Տեառն 54

և Տիտ. գ. 10։
Հ Հռով. ԺԶ. 33։ Ժգ. 20։ ա Կոր. Ժգ. 33։ բ Կոր. Ժգ. 11։ ա Թես. ե. 23։
Լ ա Կոր. Ժգ. 21։ Կող. գ. 18։
— Հռով. Ժգ. 24։

ԵՒԵՍԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒԵՍԻՀԱՅՆ

ԵՒ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ցամք Տեառն 65

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Առաքեալը Տիմոթէոսին միտքը կը դնէ ան պատուէրը որ ինքը Մակեդոնիա գացած ա-տենը տուեր էր անոր. 5 կը խօսի օրէնքին ուղիղ գործածութեանը և նպատակին վրա-յով, 11 իր առաքելական պատասխին կանչուելուն վրայով, 20 և Հիմենէոսին ու Ալէք-սանդրոսին վրայով։

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-քեալը — մեր Փրկիչ Աստուծոյ և
Մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսու-
2 սի Հրամանովը. Տիմոթէոսի՝
Ի՛մ հարազատ որդւոյս հաւատ-
քով. Ն՚շնորհք՝ ողորմութիւն՝ ա-
խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր
Հօրմէն՝ և Քրիստոս Յիսուս մեր
Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի Եփե-
սոս մնալու, Երբոր ես Մակեդո-
նիա կ'երթայի, Ըստ պատուիրես
մէկ քանիներուն օտար ուսմունք
4 չսորվեցրնել, Ի՛նչ չնայիլ առաս-
պելներու, ու աղգահամարներու՝
որ վերջ չունին. Է որոնք աւելի
վէճեր կը պատճառեն, քան թէ
Աստուծոյ հոգիի Կենցաղավարու-
5 թիւնը՝ որ Ի՚ըլլայ հաւատքով։ Ի՚նչու որ պատուիրանքին վախճանը
սէր է՝ ԵՒսուրբ սրտով ու բարի
խղճմտանքով և անկեղծ հաւատ-
6 քով. Որոնցմէ խոտորելով ոմանք
Ի փուճ խօսքերու եռեկ գացին.
7 Օրինաց վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն.
Ի՛նչ-յոյ իրենք չեն հասկրնար ինչ որ
կը խօսին, ոչ ալ ան բաները՝
որոնց համար ուժ կը կոխեն։
8 Ի Ընդ՝ գիտենք որ օրէնքը աղէկ է,
Թէ որ մէկը անիկայ օրինաւոր կեր-
9 պով գործածելու ըլլայ։ Հ Բայց
աս Թող դիտայ՝ որ արդարներուն
համար չէ օրէնքը. Հապա անօրէն-
ներուն՝ ու անշնազանդներուն հա-
մար, ամբարիշտներուն՝ և մե-
ղաւորներուն, անսուրբներուն՝ և
պիղծերուն, Հայր ու մայր զար-
նողներուն, մարդասպաններուն,
10 Պոռնիկներուն, արուագէտներուն,
մարդ գողցողներուն, սուտզրուց-
ներուն, սուտ երդում ընողներուն,
և Թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեանը, Ն՚որ
երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւե-
տարանին համեմատ է, Ման որ ին-
12 ծի յանձնուեցաւ։ Եւ շնորհակալ
եմ անոր՝ / որ զիս զօրացուց, — Յի-
սուս Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը,
/ որ հաւատարիմ սեպելով զիս՝ Ն՚ա-
պաստաւորութեանը մէջ դրաւ.
13 Ն՚որ առաջուց հայհոյիչ էի՝ ու հա-
լածող և թշնամանող. բայց ողոր-
մութիւն գտայ, Ինչու որ ան-
հաւատութեան մէջ չգիտնալով ը-
14 րի. Ն Եւ մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ
շատ եղաւ Իդէ Հաւատքով ԵՒու
սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։
15 Ա՚ն խօսքը հաւատարիմ է՝ ու
բոլորովին ընդունելութեան ար-
ժանի. Որ Քրիստոս Յիսուս աշ-
խարհը եկաւ մեղաւորները փրկե-
16 լու, որոնց գլուխը ես եմ. Բայց
անոր համար Ողորմութիւն գտայ,
որ պինտ առաջ Յիսուս Քրիստոս
իմ վրաս յուսընէ բոլոր երկայն-
մտութիւնը՝ օրինակ ընելո— ա-
նոնց՝ որ պիտի հաւատային ի-

Ցամք Տեառն 65

Հ Գաղ. գ. 19։ ե. 23։
Յ Գլ. ը. 3։ բ Տիմ. գ. 3։ Տիտ. ա. 9։ բ. 1։
Ն Գլ. ը. 15։ ե ա Կոր. թ. 17։ Գաղ. բ. 7։ Կող. ա. 25։ աԹես. բ. 4։ Գլ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։ Տիտ. ա. 3։
/ բ Կոր. Ժբ. 9։
յ ա Կոր. է. 25։
Ն բ Կոր. գ. 5, 6։ դ. 1։ Կող. ա. 25։
Ն Գոր. բ. 3։ թ. 1։ ա Կոր. Ժե. 9։ Փիլ. գ. 6։
— Ղուկ. իգ. 34։ Ց՚Յ. թ. 39, 41։ Գոր. գ. 17։ իզ. 9։
Ն Հռով. ե. 20։ ա Կոր. Ժե. 10։
Ղբ Տիմ. ա. 13։
Ն Ղուկ. է. 47։
— Գլ. գ. 1։ գ. 9։ բ Տիմ. բ. 11։ Տիտ. գ. 8։
— Մատ. թ. 13։ Մար. բ. 17։ Ղուկ. ե. 32։ ԺԹ. 10։ Հռով. ե. 8։ աՑՅ. գ. 5։
Եբ Կոր. գ. 1։

Ցամք Տեառն 65

Ա Պաւղ. Ժ. 16։ Ճխե. 13։ Դան. է. 14։ Գլ. գ. 15։ 16։ Բ Հռով. ա. 22։ Յ Ցօհ. ա. 18։ Երր. ժա. 27։ ա Ցօհ. գ. 12։ — Հռով. Ժգ. 27։ Ցուգ. 25։ * Ո՛Հռե՝ մի այն խմաստուն է ա Մկ. ԽԹ. 11։ Գլ. գ. 13։ 14։ 20։ Բ Տիմ. բ. 2։ Գլ. գ. 14։ Գլ. գ. 12։ Բ Տիմ. բ. 3։ գ. 7։ — Գլ. գ. 9։ Բ Գլ. գ. 9։ Բ Բ Տիմ. բ. 17։ Ա Բ Տիմ. գ. 14։ Ե ա Կոր. ե. 5։ Ղեվր. Ժգ. 45։

— Եփ. գ. 10։ Երեմ. ԽԹ. 7։ Բ Հռով. Ժգ. 1։ Բ Հռով. Ժբ. 2։ Գլ. ե. 4։ Ա Գլ. ա. 1։ Բ Տիմ. ա. 9։ Ե Եզեկ. Ժը. 23։ Ցօհ. գ. 16։ 17։ Տիտ. բ. 11։ Բ Պետ. գ. 9։ Ղ Ցօհ. Ժէ. 3։ Բ Տիմ. բ. 25։ Ե Հռով. գ. 29։ 30։ Ժ. 12։ Գաղ. գ. 20։ Ը Երր. բ. 6։ Թ. 15։ Ի Մատ. ի. 28։ Մար. Ժ. 45։ Եփե. ա. 7։ Տիտ. բ. 14։ Ի Հռով. ե. 6։ Գաղ. գ. 5։ Եփե. ա. 10։ գ. 5։ Տիտ. ա. 3։

բեն՝ յաւիտենական կենաց համար։ 17 Բայց յաւիտենական թագաւորին՝ որ չանեղծ ու չաներևոյթ է, — մի միայն Աստուծոյն՝ փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ 18 Այս պատուէրը կ՚աւանդեմ քեզի՝ իմ որդեակս Տիմոթէոս, ըստ վերայովդ առաջուց եղած մարգարէութիւններուն համեմատ, որ անոնցմով պատերազմիս քան բարի 19 պատերազմը, եւ ունենաս հաւատք ու մաքուր խղճմտանք, որն որ մկ քանիները իրենցմէ մկդի ձգելով՝ նաւակոծութիւն կրեցին 20 հաւատքին կողմանէ. որոնցմէ են Հիմենոսը ու Աղեքսանդրոսը, որոնք ես Սատանային մատնեցի, Աստուածմէ սորվին հայհոյութիւն չընել։

ԳԼ. Բ

1 Կը յորդորէ աղօթք ու գոհութիւն մատուցանել ամէն մարդոց համար, և ասոր պատճառն ալ յաւարտ կը բերէ. 9 կը ցուցընէ թէ կիներն ինչ՚ով զարդարուելու են. 12 թէ անոնց թոյլատուութիւն չկայ սորվեցընելու, 15 և թէ պիտի փրկուին որդեծնութեամբ՝ թէ որ հաւատքի մէջ կենան։

1 Կ՚ըսեմ՝ կ՚աղաչեմ՝ ամէն բանէն առաջ՝ աղօթք ընել, խընդրուածք, աղաչանք, գոհութիւն՝ 2 ամէն մարդոց համար, — Մանաւանդ թագաւորներուն և բոլոր իշխանաւորներուն համար. որ խաղաղ ու հանդարտ կենանք վարնէք՝ բոլորովին աստուածպաշտութիւնով ու 3 պարկեշտութիւնով։ Քանի որ ան է աղէկը ու ընդունելին Մեր Փրկիչ 4 Աստուծոյն առջեւը. Որ կ՚ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան. 5 քանզի մկ Աստուած մը կայ, ու մկ միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց մէջը՝ Քրիստոս Յիսուս մարդը. 6 Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն 7 ըլլալու. Ու որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ, (Ճշմարիտ կ՚ըսեմ Քրիստոսով՝ Ա սուտ չեմ խօսիր,) Հեթանոսներուն վարդապետ Հաւատքով ու ճշմարտութեամբ։ 8 Կ՚ուզեմ որ երիկ մարդիկ՝ ամէն տեղ աղօթք ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցընելով առանց բարկութեան ու երկմտութեան։ 9 Նոյնպէս ալ կիները վայելուչ հագուստով, ամօթխածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինքզինքնին զարդարեն. չէ թէ հիւսուածքներով՝ կամ ոսկիով՝ կամ մարգարիտներով՝ կամ մեծագին 10 հանդերձներով. Հապա բարի գործքերով՝ ինչպէս որ կը վայլէ աստուածպաշտութիւնը դաւանող 11 կիներուն։ Կիրկ մարդը թող սորվի լռութեամբ՝ ամէն ջանալով։ 12 Բայց կիրկ մարդու հրաման չեմ տար սորվեցընելու, ոչ ալ երիկ մարդուն իշխելու, հապա լուռ կենալու։ 13 Ինչու որ Ադամ ստեղծուեցաւ, ետքը Եւան։ 14 Եւ Ադամը չխաբուեցաւ, հապա կինը խաբուեւ 15 ցաւ՝ ու յանցանք գործեց. Սակայն պիտի փրկուի անիկայ որդեծնութեամբ, թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով։

Ցամք Տեառն 65

Ղ Պետ. գ. 4։ Ճակոբ. Ժգ. 34։ Ա Եփե. է. 24։ Յ Նե. ա. 27։ Բ. 18։ 22։ Ակոբ. Ժա. 8։ 9։ Ն Նե. գ. 6։ Բ Կոր. Ժա. 3։

ԳԼ. Գ

1 Կը ցուցընէ թէ եպիսկոպոսները՝ սարկաւագները ու անոնց կիները ինչ վարմունքի տէր ըլլալու են, 14 և թէ ինչ նպատակով ինքը ասոնց բաները գրեց Տիմոթէոսին. 15 կը խօսի եկեղեցիին վրայով՝ և անոր մէջը քարոզուած ու ընդունուած սուրբ վարդապետութեանը վրայով։

1 — Այս խօսքը հաւատարիմ է, Թէ որ մկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ գեղեց գործի կը ցանկայ։ 2 Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անբասիր ըլլալ, Մկ կնկան մը երիկ, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրասէր, ուսումնական. 3 Ո՛չ գինեմոլ, ո՛չ զարնող, Հապա հանդարտ, ոչ կռուող, ո՛չ արծաթասէր. 4 Որ իր տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլայ, Իր զաւակները ՚ամենայն պատշաճութեամբ. 5 (Հապա թէ որ մկը իր տանը վերակացութիւն ընելը չգիտնայ, Ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցիին հոգայ.) 6 Ոչ ալ նորահաւատ ըլլայ. Որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ։ 7 Հապա պէտք է անոր դուրսէն ալ վկայութիւն ունենայ, որ չըլլայ թէ նախատինքի մէջ ու Սատանային որոգայթին մէջը իյնայ։ 8 Նոյնպէս ալ սարկաւագները ընդունելի, ոչ երկլեզու, ոչ գինեսէր, ոչ անարգ շահասէր, 9 Հաւատքին խորհուրդը պահեն մաքուր խղճմտանքով։ 10 Եւ ասոնք ալ առաջ թող փորձուին, ետքը՝ թէ որ անմեղադրելի գտնուին, սարկաւագութեան պաշտօնը կատարեն։ 11 Նոյնպէս կիները՝ ընդունելի, ոչ չարախօս, հապա զգաստ, ամէն բանի 12 Հաւատարիմ։ Սարկաւագները մկ կնկան մը երիկ ըլլան.

— Գլ. ա. 15։ Բ Գոր. ի. 28։ Փիլ. ա. 1։ Ե Եփե. գ. 12։ Ա Տիտ. ա. 6, ԾԷ։ Ի Գլ. է. 9։ Ղ Բ Տիմ. բ. 24։ Է Հմր 8։ Տիտ. ա. 7։ Ը Բ Տիմ. բ. 24։ Ի Բ Տիմ. բ. 24։ Ժ Ա Պետ. է. 2։ Ի Տիտ. ա. 6։ Լեւ. Ժգ. 12։ Ի Գոր. իբ. 12։ Ա Կոր. է. 12։ Ա Թես. գ. 11։ Ե Գլ. գ. 9։ Բ Տիմ. բ. 26։ Ի Գոր. գ. 3։ Հ Հմր 3։ Ղև. ժ. 9։ Եզեկ. խգ. 21։ Յ Գլ. ա. 19։ Ա Տիտ. բ. 3։

Ա Թես. ա. 6։ Բ Թես. ա. 10։ Բ Տիմ. ա. 8։ Լ Եփե. գ. 7։ 8։ Բ Տիմ. ա. 11։ Ի Հռով. Թ. 1։ Ո՛Հռե՝ չըսին։ Ե Հռով. Ժա. 13։ Ժե. 16։ Գաղ. ա. 16։ Մաղ. ա. 11։ Ցօհ. գ. 21։ Հայգ. Ա՚ղ. 2։ Եա. ա. 15։ Յաղթ. գ. 3։

Ցամք Տեառն 65

ՅՏող. լէ. 4։ Ժդ. 11։ Ճժր. 2, 3։ Ճխե. 19։ Մատ. գ. 33։ Ժթ. 29։ Մար. ժ. 30։ Հբռով. ը. 28։ ԼԳԼ. ա. 15։ Ես Կար. գ. 11, 12։ ՃԳԼ. գ. 17։ ՃՍող. լէ. 6։ Ճկ. 2, 6. ՃԼ։ ՆԳԼ. գ. 2։ ԼԱկար. Ժգ. 11։ Տիտ. բ. 15։ ՃՏիտ. բ. 7։ ա Պետ. ե. 3։ ԼԲ Տիմ. ա. 6։ ՃԳԼ. ա. 18։ ՂԳոր. գ. 6։ բ. 17։ Ժգ. 8։ Ժթ. 6։ Գլ. ե. 22։ Բ Տիմ. ա. 6։ *Կ՚ամէն բանի մէջ – Գոր. ի. 28։ ՃԵզեկ. լգ. 9։ Հ Հռով. ժա. 14։ ա Կոր. թ. 22։ Ցակ. ե. 20։

– Ղէ. ժթ. 32։

Ես Նե. խե. 10, 11։ Մատ. ժե. 4։ Եփես. գ. 1, 2։ ՃԳԼ. բ. 3։ Եա Կոր. է. 32։ ՂԳոր. իգ. 7։ Ելս. բ. 37։ Ժբ. 1։ ըՑակ. ե. 5։ ԲԳլ. ա. 3։ գ. 11։ գ. 17։ ՃԵս. ծբ. 7։ Գող. գ. 10։

Ցամք Տեառն 65

ՅՍող. լէ. 4։ Ժդ. 11։ Ճժր. 2, 3։ Ճխե. 19։ Մատ. գ. 33։ Ժթ. 29։ Մար. ժ. 30։ Հբռով. ը. 28։ ԼԳԼ. ա. 15։ Ես Կար. գ. 11, 12։ ՃԳԼ. գ. 17։ ՃՍող. լէ. 6։ ՃԿ. 2, 6. ՃԼ։ ՆԳԼ. գ. 2։ ԼԱկար. Ժգ. 11։ Տիտ. բ. 15։ ՃՏիտ. բ. 7։ ա Պետ. ե. 3։ ԼԲ Տիմ. ա. 6։ ՃԳԼ. ա. 18։ ՂԳոր. գ. 6։ բ. 17։ Ժգ. 8։ Ժթ. 6։ Գլ. ե. 22։ Բ Տիմ. ա. 6։ *Կ՚ամէն բանի մէջ – Գոր. ի. 28։ ՃԵզեկ. լգ. 9։ Հ Հռով. ժա. 14։ ա Կոր. թ. 22։ Ցակ. ե. 20։

– Ղէ. ժթ. 32։

Ես Նե. խե. 10, 11։ Մատ. ժե. 4։ Եփես. գ. 1, 2։ ՃԳԼ. բ. 3։ Եա Կոր. է. 32։ ՂԳոր. իգ. 7։ Ելս. բ. 37։ Ժբ. 1։ ըՑակ. ե. 5։ ԲԳլ. ա. 3։ գ. 11։ գ. 17։ ՃԵս. ծբ. 7։ Գող. գ. 10։

Ցամք Տեառն 65

ՃԵս Մատ. իե. 21։ ՃԵփես. բ. 21, 22։ բ Տիմ. բ. 20։ ՃՅոհ. ա. 14։ աՅոհ. 2։ ՆՄատ. գ. 16։ Ճոհ. ա. 32, 33։ Ժե. 26։ Ժգ. 8, 9։ Հռով. ա. 4։ ա Պետ. գ. 18։ ա Ճոհ. ե. 6. ՃԼ։ ՀՄատ. իբ. 2։ Մար. Ժգ. 5։ ՂԳոր. բ. 13։ իդ. 4։ Ճոհ. ի. 12։ Եփես. գ. 10։ ագԹես. ա. 12։ ՀԴոր. Ժ. 34։ Ժգ. 46, 48։ Գաղ. բ. 8։ Եփես. գ. 5, 6, 8։ Հռով. Ժ. 18։ Կող. ա. 27, 28։ Ի Գ. բ. 7։ ՂԿող. ա. 6, 23։ ՂՂԳ. իդ. 5։ Գոր. ա. 19։ ագՊետ. գ. 22։

– Ճոհ. Ժգ. 13։ բԹես. բ. 3։ բ Տիմ. գ. 1. ՃԼ։ բ Պետ. գ. 3։ աՃոհ. բ. 18։ Ճգ. 4. 18։ ՀաՊետ. ա. 20։ Հբ Տիմ. գ. 13։ բՊետ. բ. 1։ Ճայտ. Ժգ. 14։ ԲԴան. Ժ. 35, 37, 38։ Ճայտ. Թ. 20։ ՅՄատ. է. 15։ Հռով. Ժգ. 18։ բ Պետ. բ. 3։ ՂԵփես. դ. 9։ ՅաԿար. է. 28, 36, 38։ Կող. բ. 20, 21։ Եբր. Ժգ. 4։ ըՀռով. Ժգ. 3, 17։ աԿար. բ. 8։ ՂՀռով. Ժգ. 6։ աԿար. Ժ. 30։ ՀՅհն. ա. 29։ Թ. 3։ ՃՀռով. Ժգ. 14, 20։ աԿար. Ժ. 25։ Տիտ. ա. 15։ ԼբՏիմ. գ. 14, 15։ ՅԳլ. ա. 4։ դ. 20։ բ Տիմ. բ. 16, 23։ գ. 4։ Տիտ. ա. 14։ ԲԵբր. ե. 14։ ՃաԿար. բ. 8։ Կող. բ. 23։ ՀԳլ. գ. 6։

որ էրէնց զաւակներուն ու իրենց տաներ աղէկ վերակացութիւն ընող
13 ըլլան։ ՃՔանզի անոնք որ սարկաւագութեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն, բարի աստիճան մը իրենց կը շահին՝ ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն։
14 Ես բաները կը գրեմ քեզի, յու-
15 սալով մօտերս քեզի գալ. Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ, որ դիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի *Աստուծոյ տանը մէջ պտրտիլ, որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է, ճշմարտութեան սիւնը ու հաս-
16 տատութիւնը։ Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը. ՃԱստուած մարմինով յայտնուեցաւ, ՆՀոգիով արդարացաւ, ՂՀրեշտակներուն երեցաւ, ՂՀեթանոսաց մէջ քարոզուեցաւ, Ղաշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ, Ղ–– փառքով համբարձաւ։

ԳԼ. Դ

1 Առաքեալը կը նախաձայնէ թէ եկեղ ժամանակները ոմանք հաւատքէն պիտի մոլորին. 6 զանազան պատուէրներ կու տայ Տիմոթէոսին, որ իրեն յանձնուած պաշտօնին մէջ թերութիւն մը չգտնուի։

1 – Բայց Հոգին յայտնի կ՚ըսէ, Բթէ եկեղ ատեններէն մէկ քանիները հաւատքէ պիտի ապրստամբին, Ճև մոլորեցուցիչ ոգիներու, Դու դիւաց ուսմունքներու ուշադրութիւն պիտի տան,
2 Ե ստախօսներուն կեղծաւորութեամբը, ՂորոնՁ խղճմտանքը խան-
3 ձուած է. Ե որոնք ամուսնանալէն պիտի արգիլեն, Ը–– եւ պիտի պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած ստեղծեր է Բ որ հաւատացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները Ե գոհութեամբ վայելեն։
4 Ե Ինչու որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը չկայ, թէ որ գոհութեամբ ըն-
5 դունուի. քանզի Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի։
6 Եա բաները եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Քհաւս Քրիստոսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս, Նու պիտի սնանիս հաւատքին խօսքերովը և ան բարի վարդապետութիւնովը, որուն հետեւեցար։
7 Ե Բայց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն Եա կեցիր. Ե և քու անձդ աստուածպաշտութեան
8 վարժեցուր. Ե Ինչու որ մարմինին վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է, Հբայց աստուածպաշտու-

թիւնը ամէն բանի օգտակար է, Ձ որ Թէ ներկայ և Թէ ապառնի կենաց
9 խոստումնըքը ունի։ ՂԱյս խօսքը հաւատարիմ է՝ և բոլորովին ըն-
10 դունելու արժանի։ Ե Ինչու որ բուն ասոր համար կ՚աշխատինք՝ ու նախատինք կը կրենք. Ձ վասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր ենք, Ձ որ ամէն մարդոց Փրկիչն է, մանաւանդ հաւատացեալներուն։
11 Ես բաները պատուիրէ՝
12 ու սորվեցուր։ ՂՉըլլայ որ մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ. Ղհապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով, վարմունքով, սիրով, հաւատքով և մաք-
13 րութեամբ։ Մինչև որ ես գամ՝ միտք դիր կարդալու, յորդորե-
14 լու, սորվեցընելու։ ՂՉընդհոգ մի ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին վրայով, Ղ որ մարգարէութեամբ՝ քեզի տրուեցաւ՝ Ղերէցներուն ձեռ-
15 քերը Ղ–– վրադ դրուելովը։ Ղատոնց վրայ խորհէ՝ ու ատոնց մէջը պարապէ, որ քու յառաջադիմութիւնդ *ամենուն յայտնի ըլլայ։
16 – Զգուշացիր քու անձիդ ու վարդապետութեանդ՝ –– միշտ ատոնց մէջը կեցիր. քանզի այդպէս ընելով, Ղքեզ ալ պիտի ապրեցընես, Ղու անոնք ալ՝ որ քեզի մտիկ կ՚ընեն։

ԳԼ. Ե

1 Կանայներ կու տայ յանդիմանելու վրայով. 3 որբևարիներու 17 և ծերերու վրայով. 23 յատուկ պատուէր մըն ալ կու տայ Տիմոթէոսին առողջութեանը վրայով. 24 կը ծանուցանէ թէ մանոյ մեղքերը իրենցմէ առաջ դատաստանի կ՚երթան, և մանոյ մեղքերը իրենց հետէն կու գան։

1 – Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ, հապա հօր պէս յորդորէ՝ –– երիտասարդները՝ եղբայրներու
2 պէս, պառաւները՝ մայրերու պէս. դեռահասակ կիներ՝ քոյրերու պէս՝ ամէն Ի–Ղ մաքրութիւնով։
3 Որբևարիները պատուէ՝ Բ անոնք որ
4 ճշմարտապէս որբևարի են։ Հապա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ թոռներ ունենայ, թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որդիական դութ ցուցընել, Ճու փոխարէն հատուցանել իրենց ծնողացը. Ե Ինչու որ ան է ընդունելի Աստուծոյ առջեր։
5 Ե Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի է՝ ու մինակ մնացած, իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած է, Ղև գիշեր ցորեկ Ե աղօթքի ու աղաչան-
6 քի կը պարապի. Ը Բայց փափկասէր –Ը–Ե–Ը կենդանւոյն մեռած է։
7 Բ Եւ ասոնք բաները պատուիրէ որ ան-
8 արատ ըլլան։ Ե Բայց թէ որ մէկը իրեններուն՝ Ե ու մանաւանդ իր ըն-

Ցամի Տեառն 65

տանեացը հոգ չտաներ , Էանիկայ հաւատքը ուրացած է , Լու անհա-
9 ւատէ մին ալ գէշ է , Որբևարին՝ ՈՐԲԱՐԻՆ-ԸՆ կարգը թող սե-
պուի , որ վաթսուն տարուընէ պա-
կաս չէ , Էմկէ էրկան մը կնիկ եղած ,
10 Բարի գործքերով վկայուած . Թէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ , Էթէ հիւրեր ընդունած ըլլայ , Էթէ սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլլայ , թէ նեղեալներուն օգնութիւն ըրած ըլլայ , թէ ամէն գործ բարեգործութեան մէջ յարատեւած ըլլայ ։
11 Բայց դեռահասակ որբևարիները մերժէ . քանզի երբոր ՔՐԻՍՏՈՍԻ դէմ յանդիմանուի հեշտասիրութեան անձնատուր կ'ըլլան , ամուսնանալ
12 կ'ուզեն . Եւ դատապարտութիւն կ'ընդունին . ինչու որ առջի հա-
13 ւատքնին մէկդի ձգեցին ։ Նաեւ ծոյլ ըլլալ կը սորվին , տունէ տուն պտըտողներ . և ոչ միայն ծոյլ , հապա շատախօսներ , ու հետաքրքիրներ . և անպատեհ բաներ կը խօսին ։
14 Ուստի Յկ'ուզեմ որ դեռահասակ կնիկները ամուսնանան , զաւակներ ծնանին , տնաշէն ըլլան , Նա-
15 խատեանց պատճառ չտան հակառակորդին ։ Քանզի արդէն ոմանք Սատանային ետևէն Էդիմեցին խոտո-
16 րեցան ։ Թէ որ հաւատացեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը որբևարիներ ունենայ , թող օգնութիւն ընէ անոնց , և եկեղեցին չծանրաբեռնի , որ ՃՇմարտապէս որբևարիներուն օգնութիւն ընէ ։
17 Ընդկ վերակացութիւն ընող եր-
էցները Յկրկին պատուոյ արժանի թող սեպուին . մանաւանդ անոնք՝ որ կ'աշխատին խօսքը ՔԱՐՈՂԵԼով ու
18 սորվեցընելով ։ Ինչու որ գիրքը կ'ըսէ Թէ Նկալի մէջ աշխատող և-
ղին դունչը չկապես . և Թէ Լ Մշա-
19 կը իր վարձքին Յարժանի է ։ Երէցի վրայով ամբաստանութիւն մի՛ ընդունիր , Եթայց միայն երկու կամ
20 իրէք վկաներով ։ Նանոնք որ մեղք կը գործեն , ամենուն առջեւը յանդիմանէ , Որ ուրիշներն ալ վախ-
21 նան ։ Նկ կայութիւն կը դնեմ Ընտրեալ հրեշտակներուն , որ աս բաները պահես առանց նախապաշարման , բան մը ալառու-
22 թեամբ չընելով ։ ՔՈՒտողով մէկուն վրայ ձեռք չդնես , Եւ ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլլաս . դուն քեզ մաքուր պահէ ։
23 Նսկէետև Լի ջուր չխմե՛ս . հապա քիչ մըն ալ գինի գործածէ Էրու ստամոքսիդ ու յաճախ հիւանդութիւններուդ համար ։
24 Կան մարդիկ՝ որ իրենց մեղքերը յայտնի են , ու առաջուց դատաստանի հասած . և կան՝ որ իրենց
25 ետևէն կ'երթան ։ Նանկ ալ ոմանց բարի գործքերը յայտնի են . ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն են , չեն կրնար ծածուկ մնալ ։

ԳԼ . Զ

1 Կը ՚սորվեցընէ Թէ ծառաները ինչ պարտաւորութիւն ունին . 3 և Թէ պէտք չէ Նորանման վարգապետներուն հետեւիլ . 6 Թէ աստուածապաշտութիւնը մեծ վաստակ մըն է , 10 և արծաթասիրութիւնը ամէն չարիքներուն արմատն է . 11 Թէ Տիմոթէոս ինչ բանէ փախչելու էր , և ինչ բանի ետևէ երթալու էր , 17 և ինչ բանի վրայով Հարուստներուն պատուէր տալու էր . 20 կը պատուիրէ Տիմոթէոսին որ Ճշմարիտ վարդապետութիւնը մաքուր պահէ , և պիղծ խօսքերէն ու հակառակութիւն-
ներէն հեռու կենայ ։

1 Լուն ամէնը որ ծառայութեան լու-
ծի տակ են , իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն , Էոր Ընտուծոյ անունը ու վարդապետու-
2 թիւնը չՀայհոյուի ։ Եւ անոնք որ հաւատացեալ տէրեր ունին , թող չարհամարհեն Էեղբայրներ ըլլալնուն պատճառաւ . հապա աւելի ծառայութիւն ընեն , ինչու որ անոնք հաւատացեալ են ու սիրելի , որոնք բարերարութիւն ընելու մէջ մասնակից են . Ետս բաները սորվեցուր՝
3 ու յորդորէ ։ Էթէ որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցընէ , Ընու մտիկ չընէ մեր ՏԷրոջը ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ ողջամիտ խօսքերուն , Էև ան վարդապետութեանը՝ որ աստուածա-
4 պաշտութեան համեմատ է , Նհպարտացած է՝ Ընու բան մը չգիտեր , Էհապա վէճերով ու հակառակութիւններով ախտացած է . որոնցմէ կ'ըլլայ նախանձ , կռիւ , հայհոյութիւններ , դէշ կասկածներ ,
5 Ըմտքով ապականած ու ճշմարտութենէն հեռացած մարդոց Էզրբաբանութիւնները , Եորոնք աստուածպաշտութիւնը շահավաճառութիւն մը կը սեպեն . Էանանկ-
6 ներէն մէկդի կեցիր ։ Ըսակայն աստուածպաշտութիւնը բաւականութիւնով մեծ շահավա-
7 ճառութիւն մըն է ։ Ինչու որ բան մը չբերինք աշխարհ , ու յայտնի է որ չենք կրնար անկէ բան մը
8 տանիլ ։ Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով , անոնցմով
9 բաւականանանք ։ ՅԱյլ անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն , կ'իյնան փորձութեան Ընու որոգայթի՝ և շատ յիմարական ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ , Եորոնք ատակումի ու կորստեան մէջ
10 կ'ընկղմեն մարդիկը ։ Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը արծաթասիրութիւնն է . որուն մէկ

Ցամի Տեառն 65

–Եփես . դ . 5։ Կող . գ . 22։ Տիտ . բ . 9։ ա Պետ . բ . 18։
Բ Նա . ծբ . 5։ Հռով . բ . 24։ Տիտ . բ . 5 , 8։
Ի Կող . գ . 1։
Ա Գել . գ . 11։ Ի Գել . ա . 3։ Ղել . ա . 10։ բ Տիմ . ա . 13 , գ . 3։ Տիտ . ա . 9։ Ի Տիտ . ա . 1։
Ը Ա Կոր . ը . 2 , Գել . ա . 7։
Բ Գել . ա . 4։ բ Տիմ . բ . 23։ Տիտ . գ . 9։
Ա բ Տիմ . գ . 8։ Ի Գել . ա . 6։ Ը Տիտ . ա . 11։ բ Պետ . բ . 3։
Ի Հռով . ժգ . 17։ բ Տիմ . գ . 5։
Ա Պտ . լէ . 16։ Ընակ . ժե . 16։ ժգ . 8։ Երբ . ժգ . 5։
Ի Ա Կոր . ա . 21։ Պաղ . խթ . 17։ Ընակ . իե . 24։ Ձող . ե . 15։
Հ Նե . իբ . 20։ Երբ . ժգ . 5։
Յ Ընակ . ժե . 27։ ի . 21։ իբ . 20։ Մատ . ժգ . 22։ Ցակ . ե . 1։
Ղ Գել . գ . 7։
Ե Գել . ա . 19։
Ո Ա Նե . ա . 8։ Ա Կոր . ժե . 19։

Ցամք Տեառն 65

յբՏիմ · բ · 22 ։
Ներ Օր · լԳ · 1 ։ բՏիմ · գ · 17 ։
Լա Կոր · Թ · 25 · 26 ։ ԳԼ · ա · 18 ։ բ Տիմ · գ · 7 ։
֊ Փիլ · գ · 12 · 14 ։ Հմր 19 ։
Ես բր · Ժ · 23 ։
Գ ԳԼ · ե · 21 ։
Ես Օր · լբ · 39 ։ աթագ · բ · 6 ։ Ցօհ · ե · 21 ։
֊ Մատ · իէ · 11 ։ Ցօհ · ժբ · 37 ։ Ցայտ · ա · 5 ։ գ · 14 ։
֊ Փիլ · ա · 6 ։ 10 ։ աթես · գ · 13 ։ ե · 23 ։
Հ ԳԼ · ա · 11 · 17 ։
֊ Ցայտ · ժէ · 14 ։ ժԹ · 16 ։
բ ԳԼ · ա · 17 ։
Ես ԼԳ · 20 ։
Ցօհ · ղ · 46 ։

քանինները անձնանուէր ըլլալով՝ հաւատքէն մոլորեցան , ու ինքզինքնին շատ ցաւերու մէջ ձգեցին ։

11 Բայց դուն Ն֊ով մարդ Աստուծոյ՝ փախիր ասոնց բաներէն , ու գնա արդարութեան՝ աստուածպաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերութեան՝ ‒ հեզութեան և

12 տևէն . Պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պատերազմը , ֊բռնէ յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար , և շատ վկաներու առջև դաւանեցար բարի դաւանութիւնը ։

13 Ն֊ը ։ Ղ կը պատուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջևը՝ Ո֊ որ կենդանի կ'ընէ բոլորը , և Քրիստոս Ցիսուսի ‒ Լ֊ը՝ ֊որ Պոնտացի Պիղատոսին առջևն վկայեց բարի դաւանութիւնը

14 Ն֊ը , Որ դուն ան պատուէրը ամրիծ անարատ պահես՝ ֊մինչև մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսին յայտնուելը

15 Թիւնը . Որն որ իր ատենին պիտի ցուցընէ՝ Է֊երանելին ու մի միայն Հզօրը , ֊թագաւորներուն թագաւորը և

16 Տ֊որ ու տէրերուն Տէրը . Ո֊ր ինքը մինակ ունի անմահութիւն՝ անմերձենալի լոյսի մէջ բնակած . Ո֊րն որ մարդիկներէն մէկը չտեսաւ , ոչ ալ տեսնելու կարող է , ֊որուն պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս . ամէն ։

17 Ան աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր՝ որ չըհպարտանան , և անստոյգ հարստութեան վրայ՝ յոյսերնին չդնեն , ֊հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ ֊որ ամէն բան մեզի առատօրէն

18 կու տայ վայելելու , Բարիք գործեն , ֊բարի գործքերով հարստանան , Բաշխաձեռն , Լ ֊ըլլան

19 Ղ֊ոյնէն հաղորդ ըլլան . Ֆ֊բարի հիմ դանձեն անձերնուն՝ հանդերձեալին համար , Ի֊որ ճշմարիտ կեանքը ձեռք ձգեն ։

20 Ե֊ով Տիմոթէոս՝ Ի֊նչ Պ֊ աւանդը պահէ , Ի֊փախչելով պիղծ ունայնաբանութիւններէն, և սուտ անուն գիտութեան հակառակութիւններէն ,

21 Թիւններէն , Որն որ մէկ քանինները դաւանելով՝ Հաւատքէն մոլորեցան ։ Շնորհք քու հետդ ըլլայ . ամէն ։

Ցամք Տեառն 65

֊ Եփես · գ · 21 ։ Փիլ · ղ · 20 ։ Ցուդ · 25 ։ Ցայտ · ա · 6 ։ ղ · 11 ։ է · 12 ։
† Ընակ · իգ · 5 ։
+ Ցոր · լ · 24 ։ Ած · ծբ · 7 ։ կբ · 10 ։ Մար · ժ · 24 ։ Ղու · ժբ · 21 ։
‡ ա Թես · ա · 9 ։ ԳԼ · ղ · 15 ։ գ · 10 ։
§ Գոր · ժ · 16 ։ ժէ · 25 ։
֊ Ղու · ժբ · 21 ։ ԳԼ · ե · 10 ։ Տիտ · ղ · 8 ։ Ցակ · բ · 5 ։
Բ Հռով · ժբ · 13 ։
¶ Գաղ · գ · 6 ։ Ներ · ժղ · 16 ։

Պ Մատ · ղ · 20 ։ ժԹ · 21 ։ Ղու · ժբ · 33 ։ ժզ · 9 ։ Ի Հմր 12 ։ Ը֊ր Տիմ · ա · 14 ։ Տիտ · ա · 9 ։ Ցայտ · գ · 3 ։ Ի ԳԼ · ա · 4 · 6 ։ գ · 7 ։ բ Տիմ · բ · 14 · 16 · 23 ։ Տիտ · ա · 14 ։ գ · 9 ։ Ը ԳԼ · ա · 6 · 19 ։ բ Տիմ · բ · 18 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾԱՂԱՅՆ

ԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ցամք Տեառն 66

֊ Բ Կոր · ա · 1 ։
Բ Եփես · գ · 6 ։ Տիտ · ա · 2 ։ Ներ · Թ · 15 ։
Է ա Տիմ · ա · 2 ։
Ը Հռով · ա · 8 ։ Եփես · ա · 16 ։
Ի Գոր · իբ · 3 ։ իգ · 1 ։ իդ · 14 ։ իէ · 23 ։ Հռով · ա · 9 ։ Գաղ · ա · 14 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս կը յիշէ իր տէրը Տիմոթէոսի վրայ , և ան գուտ հաւատքը որ Տիմոթէոս՝ իր մայրը ու մեծ մայրը ունէին . 6 կը յորդորէ Տիմոթէոսը որ իր վրայ եղած Աստուծոյ շնորհքը արծարծէ , 8 որ չամչնայ Ս֊ով Հաւատոյ ու համբերոյ ըլլայ , 13 ու ամուր բռնէ իրմէն սորված վարդապետութեան եղանակը ու Ջ֊մարտութիւնը . 15 կը յիշէ Փիգեղոսը և Հերմոգինէսը՝ ևս , ու Ընեսիփորոսին վրայով բարի վկայութիւն կու տայ ։

1 ֊Պօղոս՝ Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը՝ Ի կենաց խոստմունքին պէս , որ

2 Քրիստոս Ցիսուսով է . Տիմոթէոս իմ սիրելի որդիին՝ շնորհք , ողորմութիւն և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն , ու Քրիստոս Ցիսուս մեր Տէրոջմէն ։

3 Շնորհակալ եմ Աստուծոյ՝ Ո֊րն որ կը պաշտեմ իմ նախնիքներէս մաքուր խղճմտանքով , (Ներքոր անպակաս քեզ իմ աղօթքներուս մէջ կը յիշեմ դիշեր

4 ու ցորեկ , Ց֊անկալով քեզ տեսնել , ու միտք բերելով քու արցունքներդ , որ ուրախութիւնով

5 լեցուիմ .) Ը֊մտածելով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը , որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւոդիկեին վրայ բնակեցաւ , և համոզուած եմ՝ որ

6 քու վրադ ալ կ֊ոյ ։ Ընոր համար քու միտքդ կը ձգեմ Ո֊որ արծարծես Աստուծոյ պարգևը , որ քեզի Պ֊ Ե֊ Ի֊ վրադ իմ ձեռքերուս ֊ վրայ

7 դրուելովը ։ Ի֊նչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ , Հապա զօրութեան՝ ու սիրոյ՝ և

8 զգաստութեան ։ Ի֊նչուստի ամեմի մի ամչնար Ծ֊մեր Տէրոջը վկայութիւնը , կ֊ոչ ալ զիս անոր համար

Ցամք Տեառն 66

Ա Թես · ա · 2 ։ գ · 10 ։
Ի ԳԼ · գ · 9 ։ 21 ։
Ը ա Տիմ · ա · 5 ։ գ · 6 ։
Ի Գոր · ժգ · 1 ։
Ձ Թես · ե · 19 ։ ա Տիմ · գ · 14 ։
Ի Հռով · ը · 15 ։
Ա Ղու · իգ · 49 ։ Գոր · ա · 8 ։
Ի Հռով · ա · 16 ։
Ծ ա Տիմ · բ · 6 ։ Ցայտ · ա · 2 ։
Լ Եփես · գ · 1 ։ Փիլ · ա · 7 ։

Յամի Տեառն 66

Ա Կոր. ա. 24։ Գաղ. գ. 5։
Ա Տիմ. ա. 1։ Տիտ. գ. 4։
Ա Թես. գ. 7։ Երր. գ. 1։
Ա Հով. գ. 20։ Ի. 11։ Տիտ. գ. 5։
Ա Հով. բ. 28։
Ա Հով. ժգ. 25։ Եփես. ա. 4։ գ. 11։ Տիտ. ա. 2։ Պետ. ա. 20։
Ա Կոր. ժե. 54։55։ Երր. բ. 14։
Գոր. Ի. 15։ Եփես. գ. 7, 8։ Ա Տիմ. բ. 7։ Գաղ. գ. 17։
Եփես. գ. 1։ Գաղ. բ. 9։ Պետ. գ. 19։
Ա Տիմ. գ. 20։
Հմր. 18։ Գաղ. գ. 8։ Գաղ. գ. 14։ Տիտ. ա. 9։ Երր. ժ. 23։ Յայտ. 25։
Ա Հով. բ. 20։ գ. 17։ Ա Տիմ. ա. 10։ գ. 3։
Գաղ. բ. 2։ Ա Տիմ. ա. 14։
Ա Տիմ. գ. 10։
Հով. բ. 11։
Գաղ. գ. 9, 16։
Գոր. ժԹ. 10։
Մատ. և. 7։
Գաղ. գ. 10։ Փիլիմ. 7։
Գոր. Իր. 20։ Եփես. գ. 20։
Հմր. 8։
Բ Թես. ա. 10։ Հմր 12։
Մատ. իե. 34—40։
Ղեր. գ. 10։

կապուածս. 2 Հապա մասնակից եղիր աւետարանին չարչարանքներուն՝ Աստուծոյ զօրութեանը համեմատ. 9 Որ մեզ փրկեց, Ու սուրբ կոչումով կանչեց՝ ոչ թէ մեր գործքերուն նայելով, Հապա իր դիտաւորութեանը ու շնորհքին նայելով, որ Քրիստոս Յիսուսով մեզի տրուեցաւ յաւիտենական 10 դարերէն առաջ. Բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսին երեւնալովը. Որ մահը խափանեց, և ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահութիւնը՝ աւետարանին 11 միջոցովը. Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ՝ ու հե- 12 թանոսներուն վարդապետ։ Ընդոր համար ասս չարչարանքներն ալ կը քաշեմ. բայց ամօթ մը չեմ սեպեր, Զինչու որ գիտեմ թէ ո- րու եմ հաւատացեր, և համոզուած եմ՝ Որ իմ ներած բանս 13 կրնայ պահել մինչեւ ան օրը։ Ա- ռած բռնէ Ան ողջամիտ խօսքե- րուն օրինակը՝ որ ինծմէ լսեցիր, Հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիս- տոս Յիսուսով է։
14 Ան բարի աւանդը պահէ Հո- գւոյն Սրբոյ ձեռքովը որ մեր մէջը 15 բնակած է։ Ես գիտես՝ Որ ինծմէ երես դարձուցին ասիանները՝ որ Ասիա էին, որոնցմէ են Փիգեղոսը 16 ու Հերմոգինէսը։ Աստուած ո- ղորմութիւն տայ Ընեսիփորոսին տանը, Ինչու որ շատ անգամ զիս հանդստացուց, ու իմ շղթաս 17 ամօթ չսեպեց. Հապա երբոր Հռոմ եկաւ, շատ ջանքով փընտ- 18 ռեց զիս՝ ու գտաւ։ (Տէրը իրեն տայ՝ որ ան օրը Տէրոջմէն ողոր- մութիւն գտնէ.) Ու Եփեսոսի մէջ՝ որչափ սպասաւորութիւն որ բրաւ ինչէ, դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես։

Գլ. Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զՏիմոթէոս հաստա- տուն ու նամբերող ըլլալու, և Տէրոջը հաւա- տարիմ պաշտօնեայի մը պէս իր պարտաւո- րութիւնը կատարելու՝ Ճշմարտութիւնը ու- զիղ բացատրելով, և պիղծ ու պարապ խօս- քերէն հեռու կենալով։ 17 Հիմենոս ու Փի- լետոս։ 19 Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ։ 22 Կը սորվեցընէ թէ ինչ բաներ փախչելու է, և ինչ բաներ հետեւելու է, և թէ Տէրոջը ծառան ինչ վարք ունենալու է։

1 Բայց դուն իմ որդեակս՝ ի զօրա- ցիր ան շնորհքովը՝ որ Քրիս- 2 տոս Յիսուսով է։ Եւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, որոնք կարող ըլլան ուրիշներուն 3 ալ սորվեցընելու։ Ուրդ՝ դուն նե- ղութիւններու համբերէ Քրիս- տոս Յիսուսի բարի զինուորի մը 4 պէս։ Մէկ զինուորեալ մը կեանքիս գործառնութիւններովը չզբաղիր, որ զօրավարին հաճոյ ըլ- 5 լայ։ Եւ թէ որ մէկը մրցի, չը- պսակուիր՝ թէ որ ըստ օրինի չը- 6 մրցի։ Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վա- 7 յելել։ Խմացիր ինչ որ կ՚ըսեմ. Տէ- րը քեզի իմաստութիւն տայ ամէն 8 բանի մէջ. Միտք բեր Յիսուս Քրիստոսը Դաւիթի զգեղէն եղող Յիսուս Քրիստոսը Մեռելներէն յարութիւն առած՝ Իմ աւետարանիս համ- 9 ձայն. Որուն մէջը չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ մինչեւ ան- դամ կապերով. Բայց Աստուծոյ 10 խօսքը կապուած չէ։ Ուստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտ- րեալներուն համար, Որ անոնք ալ հասնին ան փրկութեանը, որ Քրիստոս Յիսուսով է յաւիտենա- 11 կան փառքով։ Ան խօսքը հա- ւատարիմ է. Վասն զի թէ որ անոր հետը մեռանք, Անոր հետն 12 ալ պիտի ապրինք. Թէ որ համ- բերենք, Անոր հետն ալ պիտի թագաւորենք. Թէ որ ինք ու- րանանք, ինքն ալ մեզ պիտի ու- 13 րանայ. Թէ որ չհաւատանք, ինքը հաւատարիմ կը մնայ, Քանի 14 անձը չկրնար ուրանալ։ Ան բանե- րը Անոնց միտքը ձգէ՝ Տէրոջը առջեւը վկայութիւն դնելով, Խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ, հապա լսողներուն կործանմանը համար է։ 15 Ջանք բրէ քու անձդ բնտիր ըլ- լալու Աստուծոյ առջեւը, անանկ բանւոր մը ըլլալ որ պիտի չամչ- նայ, ճշմարտութեան խօսքը շիտակ 16 բացատրելով։ Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մկկդի կեցիր. քանզի անոնք աւելի յառաջ կ՚եր- 17 թան ամբարշտութեան մէջ. Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ. Որոնց կարգն են 18 Հիմենոս՝ ու Փիղետոս. Որոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան, Ու կ՚ըսեն թէ՝ Մեռելներուն յարու- թիւնը արդէն եղած է, և կը կոր- ծանեն մկկ քանիներուն հաւատքը։
19 Բայց Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ, ունած ունի այս կնիքը, Թէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են. և՝ Անիրաւութենէ մկկդի թող կե- նայ ան ամէնը՝ որ Տէրոջը անունը 20 կ՚անուանէ։ Մակայն մկկ մեծ տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անոթներ կան, հապա փայտէ ու հողէ անոթներ ալ կան.

Յամի Տեառն 66

Ղեւ. ա. 8։ գ. 5։
Ա Տիմ. ա. 18։
Ա Կոր. Թ. 25։
Ա Կոր. Թ. 25, 26։
Ա Կոր. Թ. 10։
Ա Հով. ա. 3, 4։ Գոր. բ. 30։ Ժգ. 23։
Ա Կոր. ժե. 1, 4, 20։
Ա Հով. բ. 16։
Գոր. Թ. 16։ Գաղ. ա. 12։
Եփես. գ. 1։ Փիլ. ա. 7։ Կող. գ. 3, 18։
Գոր. Իր. 31։ Եփես. գ. 19, 20։ Փիլ. ա. 13, 14։
Եփես. գ. 13։ Կող. ա. 24։
Ես Կոր. ա. 6։
Ա Տիմ. ա. 15։
Հով. գ. 5, 8։ բ Կոր. գ. 10։
Ա Հով. բ. 17։ Պետ. գ. 13։
Մատ. ժ. 33։ Մար. բ. 38։ Ղուկ. ժբ. 9։
Ա Հով. գ. 3։ Թ. 6։
Թես. իդ. 19։
Ա Տիմ. և. 21։ գ. 13։ Գաղ. գ. 1։
Տիմ. ա. 4։ գ. 4։ Տիտ. գ. 9։ 11։
Ա Տիմ. գ. 7։ գ. 20։ Տիտ. ա. 14։
Տիմ. ա. 20։
Տիմ. գ. 21։
Կոր. ժե. 12։
Մատ. իդ. 24։ Հով. բ. 35։ Ես Ցն. բ. 19։ Ցնաս. ա. 7։ Ցն. ժ. 14, 27։ Տես Թես. ժգ. 5։
Տիմ. գ. 15։

Տիմ. ա. 2։ Գաղ. ա. 2։ Եփես. գ. 10։ Գաղ. ա. 13։ գ. 10, 14։ Տիմ. ա. 18։ Տիմ. գ. 2։ Տիտ. ա. 9։

Ցամք Տեառն 66

– Հռով. թ. 21։
ֆ Տես Եփ. ծր. 11։
ֆ Գլ. գ. 17։ Տիտ. գ. 1։
ֆ ա Տիմ. զ. 11։
ֆ Գոր. թ. 14։ ա Կոր. ա. 2։
ֆֆ ա Տիմ. ա. 5։ գ. 12։
ֆ ա Տիմ. ա. 4։ գ. 7։ զ. 4։ Հմր 16։ Տիտ. գ. 9։
ֆ Տիտ. գ. 2։
ֆֆ ա Տիմ. գ. 2։ 3։ Տիտ. ա. 9։
ֆ Գաղ. գ. 1։ ա Տիմ. գ. 11։ ա Պետ. գ. 15։
ֆ Գոր. բ. 22։
ֆ ա Տիմ. բ. 4։ Գլ. գ. 7։ Տիտ. ա. 1։
ֆ ա Տիմ. գ. 7։

– ա Տիմ. գ. 1։ Գլ. գ. 3։ բ Պետ. գ. 3։ ա Ցոհ. բ. 18։ Ցուց. 18։
ֆ Փիլ. բ. 21։
ֆ բ Պետ. բ. 3։
ֆֆ ա Տիմ. զ. 4։
ֆ Ցուց. 16։
ֆֆ ա Տիմ. ա. 20։ բ Պետ. բ. 12։ Ցուց. 10։
ֆ Հռով. ա. 30։
ֆֆ Հռով. ա. 31։
ֆ Հռով. ա. 31։
ֆֆ բ Պետ. գ. 3։
ֆ բ Պետ. բ. 10։
ֆֆ Փիլ. գ. 19։ բ Պետ. բ. 13։ ՃՃ։ Ցուց. 4 19։
ֆ ա Տիմ. ե. 8։ Տիտ. ա. 16։
ֆ բ Թես. գ. 6։ ա Տիմ. գ. 5։
ֆ Մատ. իգ. 14։ Տիտ. ա. 11։
ֆֆ ա Տիմ. բ. 4։
ֆ Ել. է. 11։
ֆֆ ա Տիմ. գ. 5։
ֆ Հռով. ա. 28։ բ Կոր. ժգ. 5։ Տիտ. ա. 16։

և – ոմանք պատուոյ համար են, ու
21 ոմանք անարդանաց համար։ ֆ Ուստի թէ որ մէկը իր անձը անանկ բաներէն մաքրէ, անիկայ մէկ պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝ սրբուած ու էր Տէրոջը պիտանի՝ ֆամէն բարի գործերու համար
22 պատրաստուած։ Երիտասարդական ցանկութիւններէն ալ փախիր, ֆու դնա արդարութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան հետէ ֆանոնց հետ՝ որ Տէրոջը անունը կը կանչեն – մաքուր սրտով։
23 ֆ Բայց յիմարական ու անիմաստ վէճերէն մէկդի քաշուէ, գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնանին։
24 Նոյն ֆու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ ընել. հապա հեզահոգի ըլլալ ամենուն, ֆսորվեցընող, ոխ
25 չպահող. ֆ քաղցրութեամբ խրատել հակառակ կեցողները. Ըսր ըլլայ թէ Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ֆճշմարտութեան գիտութեան համար,
26 թիւնը ճանչնալու համար, ու նոյն անոնք բռնուած են՝ իր կամքին ֆ – – ոյէ։

Գլ. Գ

1 Կը ծանուցանէ գալու ժամանակներուն վրայով. 6 կը նկարագրէ ճշմարտութեան թշնամիները. 10 կ'առաջարկէ անոր՝ իր օրինակին հետեւիլ. 16 և կը զգուշացնէ զանոնք։

1 Այս դիտցիր – որ ետքի օրերը չար ժամանակներ պիտի գան.
2 ֆ ինչու որ մարդիկ պիտի ըլլան անձնասէր, ֆարծաթասէր, ֆամբարտաւան, ֆհպարտ, ֆհայհոյիչ, ֆծնողաց անհնազանդ, ապերախտ,
3 անսուրբ, ըանգութ, ֆանհաշտ, բանսարկու, ֆանժուժկալ, դաժան,
4 նաբարոյ, բարին չսիրող, ֆմատնիչ, յանդուգն, գոռոզ, եաւելի հեշտասէր՝ քան թէ աստուածասէր,
5 ծասէր. Որոնք աստուածպաշտութեան կերպարանքը ունին, ֆբայց անոր զօրութիւնը ուրացած են. Ձեւ դուն ասոնցմէ մէկդի կեցիր։
6 ֆ Ինչու որ ասոնցմէ են որ տուներէն ներս կը մտնեն, ու գերի կ'ընեն մեղքով բեռնաւորուած տկարամիտ կիներ՝ զանազան ցանկութիւններէ վարուած,
7 թիւններէ վարուած, Որ միշտ կը սորվին, Հու բնաւ ճշմարտութիւնը ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ։
8 ֆ Հապա ինչպէս որ Յանէս ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մովսէսին, անանկ ալ ասոնք ճշմարտութեանը հակառակ կը կենան. Ըսպականած մտքով մարդիկներ, ֆհաւատքի մէջ անպիտաններ են։
9 Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան. ինչու որ ասոնց անմտութիւնը ամենուն յայտնի պիտի

Ցամք Տեառն 66

ֆ Ել. է. 12։ բ. 18։ թ. 11։
ֆ Փիլ. բ. 22։ ա Տիմ. գ. 6։
ֆ Գոր. ժգ. 45. 50։
ֆ Գոր. ժգ. 2. 5։
ֆ Գոր. ժգ. 18։ ՃՃ։
ֆ Սաղ. լդ. 19։ բ Կոր. ա. 10։ Գլ. գ. 7։
ֆ Սաղ. լդ. 19։ Գոր. ժգ. 21։ Մատ. ժգ. 24։ Ցոհ. ժէ. 14։ ա Կոր. ժէ. 19։ ա Թես. գ. 3։
ֆ բ Թես. բ. 11։ ա Տիմ. գ. 1։ Գլ. բ. 16։
– Գլ. ա. 13։ բ. 2։
– Ցոհ. է. 39։
ֆ բ Պետ. ա. 20. 21։
ֆ Կ՚ըսէ Բոլոր աստուածաշունչ Գիրքը օգտակար ալ
– Հռով. ժե. 4։
ֆ ա Տիմ. գ. 11։
ֆ Գլ. բ. 21։

– ա Տիմ. է. 21։ գ. 13։ Գլ. բ. 14։
ֆ Գոր. ժ. 42։

ֆ ա Տիմ. է. 20։ Տիտ. ա. 13։ բ. 15։
ֆֆ ա Տիմ. գ. 13։
ֆ Գլ. գ. 1։
ֆֆ ա Տիմ. ա. 10։
ֆ Գլ. գ. 6։
ֆֆ ա Տիմ. ա. 4։ գ. 7։ Տիտ. ա. 14։
ֆ Գլ. ա. 8։ բ. 3։

ոմանք պատուական ծառայութեան համար են, ու
21 ոմանք անարդանաց համար։ ֆ Ուստի թէ որ մէկը իր անձը անանկ բաներէն մաքրէ, անիկայ մէկ պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝ սրբուած ու էր Տէրոջը պիտանի՝ ֆամէն բարի գործերու համար
22 պատրաստուած։ Երիտասարդական ցանկութիւններէն ալ փախիր, ֆու դնա արդարութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան հետէ ֆանոնց հետ՝ որ Տէրոջը անունը կը կանչեն – մաքուր սրտով։
23 ֆ Բայց յիմարական ու անիմաստ վէճերէն մէկդի քաշուէ, գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնանին։
24 Նոյն ֆու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ ընել. հապա հեզահոգի ըլլալ ամենուն, ֆսորվեցընող, ոխ
25 չպահող. ֆ քաղցրութեամբ խրատել հակառակ կեցողները. Ըսր ըլլայ թէ Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ֆճշմարտութեան գիտութեան համար,
26 թիւնը ճանչնալու համար, ըեւ սատանային որոգայթէն զգաստանան, որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին ֆ – – ոյէ։

Գլ. Գ

1 Պօղոս կը յորդորէ Տիմոթէոսը բոլոր ջանքով ու արթնութեամբ իր պաշտօնը կատարելու. 6 կը յայտնէ անոր՝ թէ իր մահը մօտ է. 9 կ'ուզէ որ անիկայ չուշանայ իրեն գալ, ու իր հետը բերէ Մարկոսը՝ և քանի մը բաներ. 14 կը պատուիրէ որ զգուշանայ դարերին Ընդիմադրողէն. 16 կը ծանուցանէ անոր՝ ինչ որ պատահեր էր իրեն՝ առջի անգամ առաջին ներկայանալուն, 19 և ապա կը վերջացընէ իր թուղթը։

1 Այ – վկայութիւնը կը դնեմ Աստուծոյ առջեւ և Յիսուս Քրիստոսի, ֆ որ պիտի դատէ կենդանիները, ու մեռելները իր յայտնուելուն ու թագաւորութեանը
2 աստէն. խօսքը քարոզէ. մնադրութեամբ ֆ – – պարապէ աստէնին ու աստէնէ դուրս, յանդիմանէ, ֆսաստէ, ֆյորդորէ՝ ամէն երկայնմտութեամբ ու վարդապետութեամբ։
3 տութիւնով։ Ֆ Ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ Ըսր ողջամիտ վարդապետութեանը պիտի չհամբերեն. Ֆհապա իրենց լսելիքին եռքովը իրենց ցանկութիւններուն համեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց. Եւ ճշմարտութենէն ականջներին պիտի դարձընեն, ըու առասպելներու եւեւէ պիտի
5 մոլորին։ Բայց դուն ամէն բանի մէջ արթուն կեցիր, Ընեղութիւն

Ցամի Տեառն 66

ներու համբերէ՛, ⁶աւետարանիչի գործ գործէ, քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ։ ⁷Ինչու որ ես արդէն ըմ-
ԸՆԼՈ— նուիրուած եմ, ու իմ
7 մեկնելուս ատենը հասեր է։ ⁸Բարի պատերազմը պատերազմեցայ, ըն-
թացքը կատարեցի, հաւատքը
8 պահեցի։ ⁹Ասկէ ետև կայ կը մնայ ինձի արդարութեան պսակը, որ Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի հատուցանէ ինձի ¹ան օրը, ու չէ թէ մինակ ինձի, հապա ան ամե-
նուն ալ՝ որ անոր յայտնութիւնը սի-
րեցին։
9 Ջանք ըրէ շուտով ինձի գալու.
10 Ինչու որ ²Դեմասը զիս թողուց՝ ³ու
աս աշխարհը սիրեց, և գնաց Թե-
սաղոնիկէ. Կրեսկեսը ⁴Գա-
ղատիա, Տիտոսը՝ Դալմատիա.
11 ⁵Միայն ⁶Ղուկասը իմ հետս է.
⁷Մարկոսը առնես քու հետդ բե-
րես. ինչու որ ինձի օգտակար է
12 սպասաւորութեան համար։ Եւ ես
13 ⁸Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի։ Ն-
վերարկուն՝ որ Տրովադա թողուցի
կարպոսին քովը, երբոր դաս՝ բեր,
գիրքերն ալ, մանաւանդ մագա-
14 զաթները։ ⁹Դարբին Ղեբսանդ-
րոսը շատ չարութիւն ըրաւ ինձի.
¹⁰Տէրը անոր պիտի հատուցանէ իր
15 գործերուն համեմատ։ Դուն ալ
անկէ զգուշանաս. ինչու որ մեր
16 խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ։ ¹¹Առջի
անգամ ատեանին առջևը պատաս-
խան տուած՝ իմ կողմանէս մէկը
չկայնեցաւ ինձի հետ, ¹²հապա ա-
մէնն ալ զիս թողուցին. Նէ ԷՆԴՐԵՄ
ԱՆԱՆԴԷ ՈՐ ՆԱ ԻՐԵՆՑ ՅԱՆՑՆԱՒ ՉԵԼ-
17 պուի։ ¹³Բայց Տէրը իմ քովս կայ-
նեցաւ՝ ու զիս զօրացուց, Նոր քա-
րոզութիւնը իմ միջոցովս լման ըլ-
լայ, ու բոլոր հեթանոսները լսեն.
Ե ես առիւծին բերնէն ազատե-
18 ցայ։ Եւ ¹⁴Տէրը ամէն չար գործէ պիտի ազատէ զիս, և ապահովու-
թեամբ իր երկնային թագաւորու-
թեանը պիտի հասցընէ. Վիրէն
փառք յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն։
19 ¹⁵Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիւ-
ղասին, ու Ընեսիփորոսին տանը։
20 ¹⁶Երաստոսը Կորնթոսի մէջ մնայ.
և ¹⁷Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
21 ղուցի հիւանդացած։ ¹⁸Ջանք ըրէ
ձմեռէն առաջ գալ։ Բարև կ'ը-
ղրեն քեզի Եւբուղոսը ու Պուդէսը
և Լինոսը ու Կղօդիան՝ և բոլոր եղ-
22 բայրները։ ¹⁹Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսը քու հոգիիդ հետը ԸԼՅ. ՀՐ-
ՆորՀքը ձեզի հետ. ամէն։

Ցամի Տեառն 66

— Գլ. ա. 15։
Գոր. է. 59։

— Մատ. ժ. 19։ Գոր. իգ. 11։ Ել. ե. 33։
Գոր. Թ. 15։ Ղ. 17, 18։ Եփես. գ. 8։
— Սաղ. իբ. 21։ Բ Պետ. բ. 9։
— Սաղ. ճիա. 7։
Հռով. ժա. 36։ Գաղ. ա. 5։ Երբ. ժգ. 21։
— Գոր. ժբ. 2։ Հռով. ժգ. 3։
Գլ. ա. 16։
Գոր. ժբ. 22։ Հռով. ժգ. 23։
— Գոր. ի. 4։ իա. 29։
Հմր 9։
Գաղ. գ. 18։ Փիլիմ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂԻՈՍԻ ԸՈՒԸՐԵԼՈՑՆ

ԸՌ ՏԻՏՈՍ

Ցամի Տեառն 65

— ա Տիմ. գ. 16։ ղ. 3։
Բ Տիմ. բ. 25։
Բ Տիմ. ա. 1։ Գլ. գ. 7։
Թես. իգ. 19։ բ Տիմ. բ. 13։
Հռով. ժգ. 25։ բ Տիմ. ա. 9։ ա Պետ. ա. 20։
Բ Տիմ. ա. 10։
ա Թես. բ. 4։ ա Տիմ. ա. 11։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աւաքեալը կը ծանուցանէ թէ ինչ բանի համար զանիկայ Կրետէ թողուց, 6 թէ քարոզութեան պաշտօնին ընտրուելու մարդիկը ինչ վարմունքի տէր ըլլալու են, 11 կը պատուիրէ չար վարդապետներուն բերանը պատնէշը կապել. 12 և անոնց բնութիւնը կը տեսրագրէ։

1 ՊՕՂՈՍ Աստուծոյ ծառայ՝ և Յի-
սուս Քրիստոսի առաքեալ, Ա-
ստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին
ու — աստուածպաշտութեան հետ
կից եղող Ե ճշմարտութիւնին դի-
2 տութեանը համեմատ. Ե Յաւիտե-
նական կենաց յուսովը, Ե որ ինքը
անսուտ Աստուածը խոստացաւ
Է յաւիտենական դարերէն առաջ,
3 Ը բայց իր խօսքը իր ժամանակին
յայտնեց քարոզութիւնով, Ե որ
ինձի յանձնուեցաւ ըմբր Փրկիչ
4 Աստուծոյ հրամանովը. Բ Տիտոսին
Ե՛Ի՛ հարազատ որդւոյն Ե հաւատքով
Ը՝ընդհանուր փրկութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր
Փրկչէն՝ Յէր Յիսուս Քրիստոսէն։
5 Ասոր համար ես քեզ Կրետէ թո-
ղուցի, Ե որ ինչ պակաս բան որ
կայ, շտկես, Ե ու ամէն մէկ քա-
ղաքի մէջ երէցներ կարգես, ինչպէս
6 որ ես քեզի պատուիրեցի. Ի թէ որ
մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ Ը մէկ կընի-
կան մը երիկ, Ե հաւատացեալ զա-
ւակներ ունենայ, որ անառակու-
թեան համար ամբաստանուած կամ
7 անշնաղանդ չըլլան։ Ինչու որ եպիս-

35։ Գոր. ժգ. 22։ բ Տիմ. բ. 2։ Տիմ. գ 2, ե։ Տիմ. գ. 12։ Տիմ. գ. 4, 12։

Ցամի Տեառն 65

Տիմ. ա. 1։ բ. 3։ գ. 10։
Կոր. բ. 13։ է. 13։ բ. 6, 16, 23։ ժբ. 18։ Գաղ. բ. 3։
ա Տիմ. ա. 2։
Հռով. ա. 12։ բ Կոր. գ. 13։ բ Պետ. ա. 1։
Եփես. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Տիմ. ա. 2։ բ Տիմ. ա. 2։
Կոր. ժա.

Ցամք Տեառն 65

ՂՄատ . իդ . 45 ։ ա Կոր . գ . 1 ։ 2 ։ ՃՂԵ . ժ . 9 ։ ա Տիմ . գ . 3 ։ 8 ։ Եփես . ե . 18 ։ ՛ա Տիմ . գ . 3 ։ 8 ։ ա Պետ . ե . 2 ։ ՛ա Տիմ . գ . 2 ։ Նա Տիմ . գ . 3 ։ բ Տիմ . բ . 2 ։ Ըա Տիմ . ա . 10 ։ գ . 3 ։ բ Տիմ . գ . 3 ։ ԳԼ . բ . 1 ։ ա Տիմ . ա . 6 ։ ՂՀռով . ժգ . 18 ։ ՂԳոր . ժե . 1 ։ ՂՄատ . իդ . 14 ։ բ Տիմ . գ . 6 ։ ՚ա Տիմ . գ . 5 ։ ՚Գոր . ժէ . 28 ։ Էբ Կոր . ժգ . 10 ։ բ Տիմ . գ . 2 ։ ՚ԳԼ . բ . 2 ։ բա Տիմ . ա . 4 ։ գ . 7 ։ բ Տիմ . գ . 4 ։ ՃԲա . իթ . 13 ։ Մատ . ժե . 9 ։ Կող . բ . 22 ։ ՚Ղու . ժա . 39 ։ 40 ։ 41 ։ Հռով . ժգ . 14 ։ 20 ։ ա Կոր . գ . 12 ։ ժ . 28 ։ 25 ։ ա Տիմ . գ . 3 ։ 4 ։ Ֆ Հռով . ժգ . 23 ։ ֆբ Տիմ . գ . 5 ։ Ցուդ . 4 ։ ֆ Հռով . ա . 28 ։ բ Տիմ . գ . 8 ։

՚ա Տիմ . ա . 10 ։ գ . 3 ։ բ Տիմ . ա . 13 ։ ԳԼ . ա . 9 ։ Բ ԳԼ . ա . 13 ։ Ֆ ա Տիմ . բ . 9 ։ 10 ։ գ . 11 ։ ՃՊետ . գ . 3 ։ 4 ։ *Ցառն . չատ դիներ ծա . ոյց եղած ։ Բա Տիմ . ե . 14 ։

1 Հայր դուն խօսէ ՚ինչ որ կը վայելէ ողջամիտ վարդապետութեա–
2 նը . Ծերերուն զգաստ ըլլալ , ծանրաբարոյ , խոհեմ , բ ողջամիտ հաւատքով , սիրով , համբերութեա–
3 նով ։ Ֆ Նոյնպէս ալ պառաւներուն անանկ վարմունք ունենալ , ինչոր կը վայլէ սրբութեան , ոչ բանսարկու ԸԼԼԵ , ոչ *գինեմոլ , հապա
4 բարի խրատ տուող . Որ խրատեն նորահասակ կիներուն՝ Բ էրիկներին սիրող , զաւակներին սիրող ըլլալ ,
5 խոհեմ , ողջախոհ , տնաշէն , բարեգործ , Ի իրենց էրիկներուն ՚հնազանդ . Ո՛ր չըլլայ թէ Աստուծոյ
6 խօսքը հայհոյուի ։ Ընանկ ալ երիտասարդները յորդորէ խոհեմ ըլ–
7 լալ . Ի Ամէն կողմէ քու անձդ բարի գործքերու օրինակ ցուցընելով , վարդապետութեան մէջ անեղծու–
8 թիւն , պարկեշտութիւն , Ը ողջամիտ ու անմեղադրելի խօսք . Որ հակառակ կեցողը Ժ ամչնայ , ու մեր վրայով դէշ բան մը չունենայ ըսե–
9 լու ։ Ի Ծառաներուն ՚՚իշխ– ՚՚ի իրենց տէրերուն հնազանդ ըլլալ , և ամէն բանի մէջ հաճելի . ոչ հա–
10 կառակախօսներ , Ոչ խորոզներ . հապա բոլորովին բարի հաւատարմութիւն ցուցընեն , Ի որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը
11 ամէն բանի մէջ զարդարեն ։ Ի Ինչու որ Աստուծոյ փրկարար շնորհ–
12 քը Ի բոլոր մարդոց երեցաւ . Որ մեզ կը խրատէ՝ հոր ամբարշտութիւնը ու աշխարհային ցանկութիւնները ուրանանք , և զգաստութիւնով ու արդարութիւնով և բարեպաշտութիւնով ապրինք աս աշ–
13 խարհիս մէջ . Ֆ Ու սպասենք ան երջանիկ Ո յոյսին , և մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Ճիսուս Քրիստո–
14 սին փառացը յայտնուելուն ։ Ն Որ իր անձը մեզի համար տուաւ , որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ , ու մաքրէ ՚իրեն սեփհական ժողովուրդ ընէ Ա բարի գործքերու նա–
15 խանձաւոր ։ Ա տ բաները խօսէ և յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորովին սաստելով . Ե՛ղիլայ որ մէկը քեզ անարգէ ։

ԳԼ . Գ

1 Դարձնել պառաւէրներ կու տայ Տիմոսին՝ թէ՝ սորվեցընելու և թէ չորվեցընելու բանեբուն համար . 10 կը խրատէ նաև յամառել հերետիկոսներէն ևս քաշուիլ . 12 և կը պատուիրէ որ իրեն գայ , Նշանակելով անոր՝ թէ երբ և թէ ո՛ւր պիտի դանէ զինքը . ու այսպէս իր թուղթը կը վերջացընէ ։

1 Ընոնց միտքը ձգէ ՚իշխանութիւններուն և պետութիւններուն հնազանդիլ , ու հպատակ ըլ–
2 լալ , Բ ու ամէն բարի գործքերու պատրաստ գտնուիլ . Ի Մէկու մը հայհոյութիւն չընել , Տ կռուարար չըլլալ . Ի Հա– հեզահոգի , Ամէն մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն
3 ցուցընել , Ի Ինչու որ մենք ալ ատեն մը անմիտ էինք , անհնազանդ , մոլորեալ , և զանազան ցանկութիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէինք . չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք , ատելի
4 էինք , և մէկզմէկ կ՚ատէինք ։ Ը Բայց

1 ա Պետ . բ . 13 ։ Բ Կող . ա . 10 ։ բ Տիմ . բ . 21 ։ Եբր . ժգ . 21 ։ Ֆ Եփես . գ . 31 ։ Տբ Տիմ . բ . 24 ։ 25 ։ Ի Փիլ . գ . 5 ։ Ղ Եփես . գ . 2 ։ Կող . գ . 12 ։ Ե ա Կոր . գ . 11 ։ Եփես . բ . 1 ։ Կող . ա . 21 ։ գ . 7 ։ ա Պետ . գ . 3 ։ Ը ա Տիմ . բ . 3 ։

Ցամք Տեառն 65

Ե ա Տիմ . գ . 12 ։ ա Պետ . ե . 3 ։ Ը ա Տիմ . գ . 3 ։ Թ Ղևէմ . ե . 9 ։ ա Տիմ . ե . 14 ։ ա Պետ . բ . 12 ։ 15 ։ գ . 16 ։ Ժբ Թես . գ . 14 ։ Ի Եփես . գ . 5 ։ Կող . գ . 22 ։ ա Տիմ . գ . 1 ։ 2 ։ ա Պետ . բ . 18 ։ Ղ Եփես . ե . 24 ։ Ե Մատ . ե . 16 ։ Փիլ . բ . 15 ։ Ժ Հռով . ե . 15 ։ ԳԼ . գ . 4 ։ 5 ։ ա Պետ . ե . 12 ։ Ի Ղու . գ . 6 ։ Ցօհ . ա . 9 ։ ա Տիմ . բ . 4 ։ Հ Հռով . գ . 19 ։ Ն ա Պետ . գ . 2 ։ ա Ցօհ . բ . 16 ։ Ղ Ղու . ա . 75 ։ Եփես . ա . 4 ։ Կող . ա . 22 ։ ա Թես . գ . 7 ։ Ֆ ա Կոր . ա . 7 ։ Փիլ . գ . 20 ։ բ Պետ . գ . 12 ։ Ո Գոր . իդ . 15 ։ Կող . ա . 5 ։ 23 ։ ԳԼ . ա . 2 ։ գ . 7 ։ Յ Կող . գ . 4 ։ բ Տիմ . գ . 1 ։ 8 ։ Եբր . թ . 28 ։ ա Պետ . ա . 7 ։ ա Ցօհ . գ . 3 ։ Ն Գոգ . ա . 4 ։ բ . 20 ։ Եփես . ե . 2 ։ ա Տիմ . բ . 6 ։ Ղ Եբր . թ . 14 ։ Բել . ժե . 16 ։ ժթ . 5 ։ բ Օբ . է . 6 ։ ժգ . 2 ։ իզ . 18 ։ ա Պետ . բ . 9 ։ Ղ Եփես . բ . 10 ։ ԳԼ . գ . 8 ։ Ղբ Տիմ . գ . 2 ։ Ը ա Տիմ . գ . 12 ։

՚՚Հռով . ժգ .

Ցամք Տեառն 65

Ա ԳԼ · բ · 11 ։ Ֆ Հռով · գ · 20 ։ Ա Թ · 11 ։ Ժա · 6 ։ Գաղ · բ · 16 ։ Եփես · բ · 4 ։ 8 ։ 9 ։ Բ Տիմ · ա · 9 ։ Ի Ցօհ · գ · 3 ։ 5 ։ Եփես · ե · 26 ։ Պետ · գ · 21 ։ Լ Եղկ · լզ · 25 ։ Ցովել · բ · 28 ։ Ցօհ · ա · 16 ։ Գործ · բ · 33 ։ Ժ · 45 ։ Հռով · և · 5 ։ Ե Հռով · գ · 24 ։ Գաղ · բ · 16 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Ֆ ԳԼ · ա · 2 ։ Է Հռով · բ · 23 · 24 ։ Ը Ա Տիմ. ա · 15 ։ ԳԼ · ա · 9 ։ Ի Հռ 1 · 14 ։ ԳԼ · բ · 14 ։ Լ Ա Տիմ. ա · 4 ։ բ Տիմ. բ · 23 ։ ԳԼ · ա · 14 ։

երբոր մեր Ք Փրկիչ Աստուածոյն քաղցրութիւնը ու մարդասիրու-
5 թիւնը յայտնուեցաւ , Ֆ Չէ թէ արդարութեան գործքերէն՝ որ մենք ըրինք , հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց Ի նորէն ծնանելու աւազանին միջոցովը՝ ու
6 Սուրբ Հոգիին նորոգելովը , Ո Որն որ առատօրէն թափեց մեր վրայ Ցիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին միջ-
7 ոցովը , Բ Որ անոր շնորհքովը արդարացած՝ Ֆ յաւիտենական կենաց
8 յոյսով Ի ժառանգ ըլլանք ։ Հ Ճշմարիտ խօսքը հաւատարիմ է . և կ՚ուզեմ որ ասոնք հաստատես , որ Աստուծոյ հաւատացողները հոգ տանին Ի բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ . ասոնք են բարի ու մարդոց օգ-
9 տակար բաները ։ Ի Բայց դուն յիմարական վէճերէն ու ազգահամարներէն ու հակառակութիւններէն՝ և օրէնքի վրայով եղած կռիւ-

Ցամք Տեառն 65

Ֆ Բ Տիմ · բ · 14 ։ Ա Կոր · ժգ · 2 ։ Յ Մատ · ժբ · 17 ։ Հռով · ժգ · 17 ։ Բ Թես · գ · 6 · 14 ։ Բ Տիմ · գ · 5 ։ Բ Ցօհ · 10 ։ Ն Գոր · ժգ · 46 ։ Ղ Գոր · ի · 4 ։ Բ Տիմ · գ · 12 ։ Ա Գոր · ժբ · 24 ։ Ղ Ճ 8 ։ Ե փս · գ · 28 ։ Ղ Հռով · ժե · 28 ։ Փիլ · ա · 11 ։ գ · 17 ։ Կող · ա · 10 ։ Բ Պետ · ա · 8 ։

ներէն մէկդի կեցիր . Ֆ Ինչու որ
10 անօգուտ են ու սնոտի ։ Հերձուածող մարդէն՝ Ֆ առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէնետև չեմ քա-
11 շուէ , Գիտնալով որ անանկը ծռուած է , և մեղք կը գործէ Ի ինքզինքը դատապարտելով ։
12 Երբոր Արտեման կամ Ղ Տիւքիկոսը քեզի խրկեմ , Ջանը ըրէ ինծի գալու Նիկոպոլիս . ինչու որ միտքս
13 դրի ձմեռը հոն անցընելու ։ Զէնաս օրինականը՝ ու Ապողոսը փութով ճամբայ դիր , Հ՚ոչ մ՚ընէ-
14 Ը՚վ որ անոնց բան մը չպակսի ։ Եւ մերիններն ալ թող սորվին Ի բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ , Դ՚որ ան-
15 պտուղ չըլլան ։ Բարև կ՚ընեն քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս են . բարև տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատքով . Շնորհքը ձեր ամէնուն հետը ըլլայ . ամէն ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿԱԳՐԻՆ

ԸՆ ՓԻԼԻՄՈՆ

Ցամք Տեառն 64

Ա Եփես · գ · 1 ։ գ · 1 ։ բ Տիմ · ա · 8 ։ Հռ 9 ։ Բ Փիլ · բ · 25 ։ Է Կող · գ · 17 ։ Ը Փիլ · բ · 25 ։ Ի Հռով · ժգ · 5 ։ ակոր · ժգ · 19 ։ Ղ Եփես · ա · 2 ։ Ի Եփես · ա · 16 ։ աքես · ա · 2 ։ բ Թես · ա · 3 ։ Ճ Եփես · ա · 15 ։ Կող · ա · 4 ։ Ն Փիլ · ա · 9 · 11 ։ Շ Ո՛հ · մեր Ա բ Կոր · է · 13 ։ բ Տիմ · ա · 16 · Հռ 20 ։

4 Պօղոս իր առաքելութիւնը կը յայտնէ՝ Փիլիմոնի հաւատքը ու սէրը լսած ըլլալով · 9 կը խնդրէ անկէ որ թողութիւն տայ Ընեսիմոսին որ իր ծառան էր , ու դարձեալ սիրով ընդունի զանիկայ ։

1 – Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի կապեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը ,
Փիլիմոն մեր սիրելիին Բ ու գործակից ,
2 և Ափփիա սիրելիին , Բ ու Արքիպպոս Բ մեր զինուորակիցին , Բ ու քու տանդ մէջի եկեղեցիին .
3 Շ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
4 Է Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս , քեզ իմ աղօթքներուս
5 մէջ յիշելով . Հ Երբոր կը լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր Ցիսուսին վրայ՝ և բոլոր սուրբերուն
6 վրայ . Որ քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը Բ պտղաբեր ըլլայ , Քրիստոս Ցիսուսով * ձեր վրայ եղած ամէն բարութիւնը ճանչ-
7 ցուելովը ։ Քանզի շատ ուրախութիւն և միխիթարութիւն ունինք քու սիրոյդ վրայ , Բ որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով հանգստացած են՝ եղբայր ։
8 Է Ասոր համար թէև շատ համարձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝ վայելուչ եղածը քեզի հրամայելու .
9 Բ՚այց յաւէտ սիրոյ համար կ՚աղաչեմ , անանկ մէկը ըլլալով՝ ինծոր որ եմ ես Պօղոս ծերացած , և ու հիմա Ցիսուս Քրիստոսի համար
10 կապուած ալ ։ Ի կ՚աղաչեմ քեզի իմ որդւոյս Ընեսիմոսին համար՝ Բ որն որ իմ կապանքներուս մէջը
11 ծնայ . Որ առեն մը անպիտան էր քեզի . բայց հիմա քեզի ալ ինծի
12 ալ պիտանի է . Ընդունայ ետ խրկեցի . դուն ալ ընդունէ անիկայ՝ որ է
13 իմ աղիքս . Որն որ կ՚ուզէի իմ քովս պահել , Ո որ քու տեղդ ինծի սպասաւորութիւն ընէ աւետարա-
14 նին կապանքներուն մէջը ։ Բ՚այց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը ընել , Հ որ քու բարերարութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլ-
15 լայ , Հապա կամաւ ։ Ի Քանզի դուցէ ասոր պատճառով անիկայ քիչ մը առեն զատուեցաւ , որ զանիկայ յա-

Ցամք Տեառն 64

Ի ա Թես · բ · 7 ։ Լ Հռ 1 ։ Խ Կող · դ · 9 ։ Ծ ակոր · գ · 15 ։ Գաղ · գ · 19 ։ Կ ակոր · ժգ · 17 ։ Փիլ · բ · 30 ։ Հբ Կոր · թ · 7 ։ Յ Ցօհ · խե · 5 · 8 ։

Ցամի Տեառն 64

ՂՄատ. իգ. 8։ ա Տիմ. գ. 2։
ՃԿող. գ. 22։
Ձ Կոր. ը. 23։

16 ։իտեան ունենաս. Զէ թէ ալ ծառայի մը պէս, հապա ծառայէն վեր՝ Նահրելի եղբօր պէս. Ե ընծի այսպէս էրէկ է, որչափ աւելի դէ՛ ըսէ քեզի՝ ՃԹէ մարմինի կող-
17 մանէ ու թէ Տէրոջը։ Ձ ուտի թէ որ զիս էնդ հաղորդ կը սեպես, ընդունէ անիկայ՝ որպէս թէ զիս։
18 Եւ թէ որ քեզի անիրաւութիւն մը բրած է՝ կամ պարտք մը ունի,
19 ան իմ հաշուիս անցուր. Ես Պօղոս իմ ձեռքովս գրեցի. ես կը վճարեմ, որ չըսեմ քեզի՝ թէ դուն ալ քու անձդ ինծի պարտական
20 ես։ Ա՛յո եղբայր՝ թող քեզմէ ունենամ ՝՝ օգուտը Տէրոջմով.
21 սով։ Քու ՃՀազանդութեանդ վստահանալով՝ քեզի գրեցի. քանզի գիտեմ որ ըսածէս ալ աւելի պիտի ընես։
22 Ամէն՝ ի զատ ինծի բնակարան մըն ալ պատրաստէ. Ընչու որ կը յուսամ թէ ՝՝ձեր աղօթքներուն միջոցովը ձեզի պիտի շնորհ-
23 Հուիմ։ Բարև կ՛ընէ ձեզի Եպափրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
24 Քրիստոս Ճիսուսով. Նե՛ Դ Մարկոս՝ Ն Արիստարքոս՝ ՝Դեմաս՝
25 ՝Ղուկաս՝ իմ գործակիցներս։ Մէրը Տէր Ճիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ ձեր հոգիին հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամի Տեառն 64

ՃՀայ. ե. 7։
Ն Ր Կոր. է. 16։
ՂՓիլ. ա. 25։ բ. 24։
՝Բ Կոր. ա. 11։
ՂԿող. ա. 7։ գ. 12։
ՂԴոր. ժբ. 12, 25։
ՂԴոր. ժթ. 29։ խէ. 2։ Կող. գ. 10։
՝ Կող. գ. 14։
՝Բ Տիմ. գ. 11։
Ր Տիմ. գ. 22։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԼԻՑՆ

ԸՆ ԵՒՐԸՑԻՆՑԻՍ

Ցամի Տեառն 64

Ա Սող. ՃԴ. 4։
Հ Սող. խէ. 6, 7։
Յ Եա. կա. 1։ Գոր. գ. 27։ ժ. 38։
ՂՍող. ՃՐ. 25, ՃՃ։
Ճ Եա. լԴ. 4։ ծա. 6։ Մատ. իգ. 35։ բ Պետ. գ. 7, 10։ Ցայտ. իա. 1։
Ժ Սող. ՃԺ. 1։ Մատ. իբ. 44։ Մար. ժբ. 36։ Ղուկ. ի. 42։ Գլ. ժ. 12։ Հմր 3։
ՃՅհ. ժթ. 16։ լՐ. 1։ 2, 24։ Սող. լԴ. 7։ գա. 11։ ՃԳ. 20, 21։ Դան. գ. 28։ է. 10։ ժ. 11։ Մատ. ժբ. 10։ Ղուկ. ա. 19։ բ. 9, 13։ Գոր. ժբ. 7, ՃՃ։ խէ. 23։
Ն Հով. ը. 17։ Տիտ. գ. 7։ Ցակ. բ. 5։ ա Պետ. գ. 7։

Ցամի Տեառն 64

՝ Թես. ժբ. 6, 8։
Բ ԹԸր. գ. 30։
Գաղ. գ. 4։
Եփես. ա. 10։
Ձ Ցհ. ա. 17։ ժե. 15։ Գլ. բ. 2։
Ծ Սող. բ. 8։ Մատ. իա. 38։ իբ. 18։ Ցհ. գ. 35։ Հով. բ. 17։
Ի Ցհ. ա. 3։ ա Կոր. բ. 6։ Կող. ա. 16։
ՂՑհ. ա. 14։ ժգ. 9։ բ Կոր. գ. 4։ Կող. ա. 15։
Ի Ցհ. ա. 4։ Կող. ա. 17։ Ցայտ. գ. 11։
ԸԳլ. է. 27։ Թ. 12, 14։ 16։
Ի Սող. ՃԺ. 1։ Եփես. ա. 20։ Գլ. բ. 1։ ժ. 12։ ժբ. 2։ ա Պետ. գ. 22։
Ժ Եփես. ա. 21։ Փիլ. բ. 9, 10։
Ի Սող. բ. 7։ Գոր. ժգ. 33։ Գլ. ե. 5։
Լ Բագ. է. 14։ ա Մն. իբ. 10։ իբ. 6։ Սող. ՃԹ. 26, 27։
Ի Հով. բ. 29։ Կող. ա. 18։ Ցայտ. ա. 5։
Ծ Տես Սող. զկ. 7։ ա Պետ. գ. 22։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աւաքեալը կը ցուցընէ թէ Քրիստոս աս եօթը առեններս Հօրմէն մեզի գալով՝ 4 հրեշտակներէն գերագոյն եղաւ՝ թէ անձամբ և թէ պաշտօնով։

1 ՚Շատ մասերով ու շատ կերպերով առաջուց խօսելով Աստուած հայրերուն հետ մարգարէնե-
2 րով, Բ Ան եօթը օրերս Է՛է Որդիովը խօսեցաւ մեր հետը, Ո որ զանիկայ ամէն բանի ժառանգ դրաւ, Ի որ անով աշխարհքն ալ
3 ստեղծեց. Ն Որ անիկայ է փառաց լոյսն է, և իր էութեանը բուն պատկերը. Ի ան որ իր զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը բռնէ. Է իր անձովը մեր մեղքերը սրբելով, Ի բարձրերը՝ Ա՛ՓՓՅ մեծութեա-
4 նը աջ կողմը նստաւ։ Եւ այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակներէն, Ի որչափ որ անոնցմէ աւելի աղէկ անուն
5 ժառանգեց։ Ինչու որ հրեշտակներէն որո՞ն ըսաւ երբէք. Ի դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ. և դարձեալ՝ Ն Ես ա-
նոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անի-
6 կայ ինծի Որդի պիտի ըլլայ. Եւ դարձեալ՝ Ի երբոր անդրանիկը աշխարհք կը մտցընէ, կ՛ըսէ. Ի Աստուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ անոր երկրպագութիւն թող ընեն։
7 Եւ հրեշտակներուն վրայով կ՛ըսէ.
՚Հանդիպեցուր իմ աղիքս Քրիստո-
21 սով։ Քու ՃՀազանդութեանդ վստահանալով՝ քեզի գրեցի. քանզի գիտեմ որ ըսածէս ալ աւելի պիտի ընես։
22 Ամէն՝ ի զատ ինծի բնակարան մըն ալ պատրաստէ. Ընչու որ կը յուսամ թէ ՝՝ձեր աղօթքներուն միջոցովը ձեզի պիտի շնոր-
23 Հուիմ։ Բարև կ՛ընէ ձեզի Եպափրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
24 Քրիստոս Ճիսուսով. Նե՛ Դ Մարկոս՝ Ն Արիստարքոս՝ ՝Դեմաս՝
25 ՝Ղուկաս՝ իմ գործակիցներս։ Մէրը Տէր Ճիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ ձեր հոգիին հետը ըլլայ. ամէն։

ԳԼ. Բ

1 Կը սորվեցընէ թէ պարտինք Ճեզատնդ ըլլալ Քրիստոս Ճիսուսի, 5 վասն զի մեր բնութիւնը

Ցամի Տեառն 64

– ր Օր. լդ. 2 ։ Սաղ. կբ. 17 ։ Գործ. է. 53 ։ Գաղ. գ. 19 ։

բ Թես. ժե. 30, 31 ։ ր Օր. գ. 3 ։ ժէ. 2, 5, 12 ։ Ա. 26 ։

գ Գաղ. ժ. 28, 29 ։ ժր. 25 ։

դ Մատ. գ. 17 ։ Մար. ա. 14 ։ Գաղ. ա. 2 ։

Ի Ղեւ. ա. 2. ։ Մար. ժգ. 20 ։ Գործ. ժգ. 3 ։ ժթ. 11 ։ Հռով. ժե. 18, 19 ։ ա Կոր. բ. 4 ։

ե Գործ. ը. 22, 43 ։

զ Ա Կոր. ժր. 4, 7, 11 ։

է Եփես. ա. 5, 9 ։

ը Գաղ. գ. 5 ։ ր Պետ. գ. 13 ։

թ Ցոր. է. 17 ։ Սաղ. ր. 4 ։ Եզեկ. 3 ։ Ամոս. 3 ։

ժ Մատ. իե. 18 ։ ա Կոր. ժե. 27 ։ Եփես. ա. 22 ։ Գաղ. ա. 13 ։

ի Ա Կոր. ժե. 25 ։

լ Գործ. ր. 33 ։

խ Փիլ. 2, 7, 8, 9 ։

ծ Ցոհ. գ. 16 ։ ժր. 32 ։ Հռով. է. 18 ։ ը. 32 ։ ր Կոր. ե. 15 ։ ա Տիմ. ը. 6 ։ ա Ցոհ. ր. 2 ։ Ցայտ. ե. 9 ։

կ Ղեւ. իգ. 46 ։

հ Հռով. ժա. 36 ։

ձ Գործ. գ. 15 ։ ե. 31 ։ Գաղ. ժր. 2 ։

ղ Ղեւ. ժգ. 32 ։ Գաղ. ե. 9 ։

ճ Գաղ. ժ. 10, 14 ։

մ Գործ. ժէ. 26 ։

յ Մատ. իը. 10 ։ Ցոհ. ի. 17 ։ Հռով. ը. 29 ։

ն Սաղ. իը. 22, 25 ։

շ Սաղ. ժը. 2 ։ Ես. ժր. 2 ։ ղ Ես. ը. 18 ։ չ Ցոհ. ժ. 29 ։ ժէ. 6, 9, 11, 12 ։ ռ Ցոհ. ա. 14 ։ Հռով. ը. 3 ։ Փիլ. բ. 7 ։

ր վասն առնելու խնդրելոյս ։ 14 Ծիլդ ինսոր որ Տարկատը էր ։

1 Ո՞նոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի ուշադրութիւն տալ մեր լսած բաներուն, որ չըլլայ թէ երբ 2 բէք պակսինք։ Վասն զի թէ որ ան խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռքովը զրուցուեցաւ, հաստատուն եղաւ, եւ ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում առաւ, 3 էհ՜ա՜ մենք ինչո՞ր պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը, որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ, եւ լսողներուն ձեռքովը 4 մեզի հաստատուեցաւ. Աստուած ալ վկայեց Ինչաններով ու հրաշքներով՝ եւ զանազան զօրութիւններովը՝ ու Սուրբ Հոգիին պարգեւներովը՝ ինչոր որ ինքը կամեցաւ։

5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն չհազանդեցուց էն գալու աշխարհը, որուն վրայով մենք կը խօսինք. 6 սինք. Հապա մէկը մէկ տեղ մը վկայեց՝ ու ըսաւ. Մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես, կամ մարդու որդին՝ որ անոր այցելուես 7 թիւն կ՚ընես. քիչ մը վար քան զանիկայ հրեշտակներէն, փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ, եւ քու ձեռագործքերուն վրայ 8 կեցուցիր զանիկայ. Ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հազանդեցուցիր. ուստի ամէնը որ անոր հազանդեցուց, անոր չհազանդած բան մը չձգեց. Բայց հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնը անոր հազան9 դած. Բայց Յիսուսը փառքով ու պատիւով պսակուած կը տեսնենք՝ նոր հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր՝ մահուան չարչարանքին համար, որ Աստուծոյ շնորհքովը համբոյն համար մահ ճաշակէ։ 10 Որովհետեւ կը վայլէր Անոր, (Ուրկէ համար ամէնը՝ եւ անով ամէն բաները Էն) շատ որդիներ փառքին մէջ մտցընելու ատենը՝ հանոնց փրկութեան Առաջնորդը չարչարանքով կատարել։

11 Վասն զի ան որ կը սրբէ՝ ու անոնք որ կը սրբուին, Համինն ալ մէկմէն են. Անոր համար ինքը ամօթ չսեպեր եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսե12 լով. Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ 13 քեզ պիտի գովեմ։ Եւ դարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ. ու դարձեալ՝ Դէ՛ն ես՝ ու ան զաւակները՝ 14 Նոր Աստուած ինծի տուաւ։ Ուստի որովհետեւ զաւակները մարմինին ու արիւնին հաղորդ եղան, ինքն ալ նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ. որ էր մահովը փճացընէ անիկայ՝ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն է՝ Սատանան. 15 Եւ ազատէ զանոնք որ մահուան վախովը միշտ ծառայութեան մէջ 16 կ՚ապրէին։ Քանզի ինքը հրեշտակներուն ձեռք չբռներ, հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ։ 17 Անոր համար պէտք էր անոր բոլորովին եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Աստուծոյ կողմանէ, ժողովուրդին մեղքերը 18 քաւելու համար։ Քանզի ինչ բանով որ ինքը չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրելով, կրնայ փորձանաւորներուն ալ օգնական ըլլալ։

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոս Մովսէսէն աւելի փառքի արժանաւոր է. 7 ուստի թէ որ մենք իրեն չհաւատանք՝ աւելի պատժոյ արժանի պիտի ըլլանք, քան թէ խստասիրտ Իսրայէլացիները։

1 Ուստի սուրբ եղբայրներ՝ երկնային կոչումին մասնակիցներ, Նայեցէք մեր դաւանութեանը Առաքեալին ու Քահանայապետին՝ 2 Քրիստոս Յիսուսին. Որ հաւատարիմ է անոր՝ որ զինքը դրաւ, ինչպէս որ Մովսէս ալ անոր բոլոր 3 տանը մէջ։ Ինչու որ ինքը Մովսէսէն Էն աւելի փառքի արժանացաւ, որչափ որ աւելի պատիւ կ՚ունենայ տունը քան թէ 4 տունը։ Քանզի ամէն տուն որ կը շինուի, մէկէ մը կը շինուի. Բայց ան որ ամէն բաները բրաւ, Աս5 տուած է։ Եւ Իսրաէլի Մովսէս անոր բոլոր տանը մէջ հաւատարիմ էր Ծառայի մը պէս՝ հրզուցուելու բաներուն վկայ ըլլալու համար. 6 Բայց Քրիստոս որդիի մը պէս իր տանը վրայ. Որուն տունը մենք ենք, միայն թէ ան համարձակութիւնը եւ յոյսին պարծանքը մինչեւ վերջը հաստատ բռնենք։

7 Ուստի ինչպէս որ կ՚ըսէ Հոգին Սուրբ. Եթէ այսօր 8 պիտի լսէք, Ձեր սիրտերը մի խստացընէք բարկացընելու աւուրին պէս անապատին մէջ փորձութեան 9 օրը. Ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին. քննեցին զիս՝ եւ քառասուն տարի իմ գործքերս տե10 ան. Անոր համար զզուեցայ ան սղզէն, ու ըսի. Միշտ մոլորած են սրտովին, եւ իմ ճամբաներս 11 չճանչցան անոնք. Ուստի երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ՝ Իմ 12 Հանգիստս պիտի չմտնեն։ Նայեցէք եղբայրներ, չըլլայ որ ձեզմէ մէկուն ներսի դին անհաւատու-

Ցամի Տեառն 64

– ա Կոր. ժե. 54 ։ 55 ։ Կող. բ. 15 ։ ր Տիմ. ա. 10 ։

Ե Ղեւ. ա. 74 ։ Հռով. ը. 15 ։ ր Տիմ. ա. 7 ։

զ Փիլ. բ. 7 ։

է Գաղ. գ. 15 ։ ե. 1, 2 ։

ը Գաղ. գ. 15 ։ 16 ։ ե. 2 ։ է. 25 ։

– Հռով. ա. 7 ։ ա Կոր. ա. 2 ։ Եփես. գ. 1 ։ Փիլ. գ. 14 ։ բ Թես. ա. 11 ։ ր Տիմ. ա. 9 ։ բ Պետ. ա. 10 ։

բ Հռով. ժե. 8 ։ Գաղ. բ. 17 ։ գ. 14 ։ ե. 5 ։ է. 20 ։ ը. 1 ։ Թ. 11 ։ ժ. 21 ։

գ Թես. ժը. 7 ։ Հմր 5 ։

դ Ջաք. գ. 12 ։ Մատ. ժգ. 18 ։

Ի Եփես. ը. 10 ։ գ. 9 ։ Գաղ. ա. 2 ։

լ Հմր 2 ։

խ Եզ. ժգ. 31 ։ Թես. ժը. 7 ։ ը Օր. գ. 24 ։ Ցես. ա. 2 ։ ը. 31 ։

ծ Ը Օր. ժը. 15, 18, 19 ։

կ Գաղ. ա. 2 ։

հ ա Կոր. գ. 16 ։ գ. 19 ։ բ Կոր. է. 16 ։ Եփես. ը. 21, 22 ։ ա Տիմ. գ. 15. ։ ա Պետ. ը. 5 ։

ձ Հմր 14 ։ Մատ. ժ. 22 ։ իգ. 13 ։ Հռով. ե. 2 ։ Կող. ա. 23 ։ Գաղ. գ. 11 ։ ժ. 35 ։

ղ Ը Թագ. իգ. 2 ։ Գործ. ա. 16 ։

ճ Հմր 15 ։ Սաղ. զե. 7 ։

Ցամք Տեառն 64

թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
13 ըլլալու կենդանի Աստուծմէն. Հա-
պա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէք՝
քանի որ այսօր կ՚ըսուի. որ չըլլայ
թէ ձեզմէ մէկը խստանայ մեղքին
14 խաբէութիւնովը. Քանզի մենք
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք,
եթէ այն թէ ան հաստատութեան
սկիզբը մինչև վերջը պինդ բռնենք.
15 Քանի որ կ՚ըսուի, Եթէ այսօր թէ որ
անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիր-
տերը մի խստացընէք բարկացընե-
16 լու ատենին պէս։ Հքանզի ո՞մանք
լսեցին ու բարկացուցին. բայց չէ
թէ՞ ան ամէնը որ Եգիպտոսէն ելած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը։ Որոնցմէ՞
զղուեցաւ ան քառասուն տարին. չէ՞
որ մեղանչողներէն, որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջը ինկան։ Եւ
ո՞րոնց հա՞մր երդուաւ ըրաւ իր
հանգիստը չմտնելու, եթէ ոչ՝ ան-
19 հաւատներուն համր։ Եւ կը տես-
նենք որ չկրցան մտնել իրենց ան-
հաւատութեանը համար։

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոնեաները հաւատքով ձեռք պիտի բե-
րեն իրենց հանգիստը։ 12 Աստուծոյ խօսքին
ազդեցութիւնը։ 14 Որովհետև մենք մեծ
քահանայապետ ունինք Յիսուս Աստուծոյ
Որդին, որ մեր տկարութիւններուն կարող
եղաւ, բայց առանց մեղքի։ 16 կարող ենք և
պարծիլ անոր միջոցով համարձակորէն եր-
թալ շնորհաց աթոռին առջևը։

ԳԼ. ժբ. 15։

1 Ուրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ
թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ դեռ մնացեր է,
ձեզմէ մէկը ետ գրկուած գտնուի։
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք. բայց անոնց չահ
մը չըրաւ ան խօսքը լսելը, քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ։ Քանզի մենք որ հաւա-
տացինք, հանգիստը կը մտնենք.
ինչպէս որ ըսաւ, Ուստի երդուայ
բրի իմ բարկութեանս մէջ թէ՝ Իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն. թէև
իր գործքերը աշխարհի սկիզբէն և-
4 դած էին։ Ինչու որ Գիրքը ասանկ
կ՚ըսէ մէկ տեղ մը՝ Եւթներորդ օ-
րուընը համար. Եւ Աստուած
եւթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բո-
5 լոր գործքերէն. Ու հոս նորէն՝ Ե-
թէ՝ Իմ հանգիստս պիտի չմըտ-
6 նեն։ Ուստի որովհետև ոմանց կը
մնայ հոն մտնել, և անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին, ան-
հաւատութեան համար չմտան.
7 Նորէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ՚ըսէ
Այսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև, ինչպէս որ ը-
սուեցաւ. Եթէ այսօր թէ որ անոր ձայ-
նին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի
8 խստացընէք։ Ինչու որ եթէ Յե-
սուն հանգչեցուցած ըլլար զանոնք,

Ցամք Տեառն 64

Ա ԳԼ. գ. 12, 18, 19։
Ը Ես. խթ. 2։ Երեմ. իգ. 29։ Բ Կոր. ժ. 4, 5։ Ա Պետ. ա. 23։
Բ Ընակ. ե. 4։
Ժ Եփես. գ. 17։ Ցայտ. ա. 16։ Բ. 16։
Ի Կոր. ժ. 24, 25։
Լ Սաղ. լգ. 13, 14։ գ. 8։ Ճէթ. 11, 12։
Ա Ցոր. իգ. 6։ լԳ. 21։ Ընակ. ժե. 11։
Ա ԳԼ. գ. 1։
Ի ԳԼ. է. 26։ Թ. 12, 24։
Հ ԳԼ. ժ. 23։
Ն Եբ. ծգ. 3։ ԳԼ. բ. 18։
Ղ Ղկ. իբ. 28։
Ճ Բ Կոր. է. 21։ ԳԼ. է. 26։ Ապես. բ. 22։ Ա Ցոհ. գ. 5։
Մ Եփես. բ. 18։ գ. 12։ ԳԼ. ժ. 19, 21, 22։

— ԳԼ. ժբ. 15։
Բ ԳԼ. գ. 14։
Գ Սաղ. զե. 11։ ԳԼ. գ. 11։
Դ Ես. ծ. 2։ Եզ. ի. 11։ Լ. 17։
Ե ԳԼ. գ. 19։
Զ Սաղ. զե. 7։ ԳԼ. գ. 7։

ալ անկէ հոգը ուրիշ օրուան հա-
9 մար չէր զրուցեր։ Ուրեմն Աստու-
ծոյ ժողովուրդին դեռ հանգիստ մը
10 կը մնայ։ Վասն զի ան որ անոր
հանգիստը մտաւ, ալ հանգչեցաւ
իր գործքերէն, ինչպէս որ Աստուած
11 իրենցներէն։ Ուրեմն ջանանք
ան հանգիստը մտնելու. Որ չըլլայ
թէ մէկը նոյն անհաւատութեան
12 օրինակին պէս իյնայ։ Ինչու որ
Աստուծոյ խօսքը էկենդանի է ու
զօրեղ՝ Եւ ամէն երկսայրի թսուրէ
կտրուկ, որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին՝ և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու, Եւ կը քննէ սրբ-
տին խորհուրդները ու մտածմունք-
13 ները. Եւ չկայ մէկ արարած մը
անոր դիմացը չերևցած. Ինչպա
ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր
աչքերուն առջևը, որուն դէմ ետ-
բոյի մեր հաշիւը։
14 Արդ՝ մենք որ մեծ քահանայա-
պետ մը ունինք Երկինքը անցած,
Յիսուսը՝ Աստուծոյ Որդին, հա-
մուր բռնենք դէր դաւանութիւնը։
15 Քանզի չէ թէ անանկ քահանա-
յապետ մը ունինք՝ որ կարող չըլ-
լայ մեր տկարութիւններուն կարե-
կից ըլլալու. Հապա ինքը ամէն
կերպով փորձր առած է դէպ նման,
16 բայց առանց մեղքի։ Ուստի ալ
համարձակութիւնով մօտենանք
շնորհաց աթոռին առջևը, որ ո-
ղորմութիւն ընդունինք՝ ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած ատենը դէպ
օգնելու։

ԳԼ. Ե

1 Մեր Փրկչին քահանայական իշխանութիւնը
և պաշտօնը։ 11 Աստքեալը կը յանդիմանէ
աս բանիս դիտութեանը վրայով անոգ եղոգ-
ները։

1 Քանզի որ ամէն քահանայապետ
մարդոց մէջէն առնուած՝ մար-
դոց համար կը կենայ Աստուծոյ
կողմը, որ պատարագներ ու զոհեր
2 մատուցանէ մեղքերու համար. Եւ
կարող է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ
տգէտ՝ ու մոլորեալ են. Քանզի որ
ինքն ալ տկարութիւնով պաշա-
3 րուած է. Եւ ասոր պատճառով
պարտաւոր է ինչպէս ժողովուրդին
համար՝ անանկ ալ իր անձին համար
մեղքի պատարագ մատուցանել։
4 Եւ չէ թէ մէկը ինքիրմէ՝ պա-
տիւը կ՚առնէ, հապա ան որ Աս-
տուծմէ կանչուած է՝ ինչպէս որ Ա-
5 հարոնը։ Քանակ ալ Քրիստոս չէ
թէ իր անձը մեծարեց քահանայա-
պետ ըլլալու, հապա անիկայ՝ որ զը-
րուցեց անոր թէ՝ Դուն իմ Որդիս
6 ես, ես այսօր քեզ ծնայ. Ինչպէս ու-
րիշ տեղ մըն ալ կ՚ըսէ. Դուն յաւի-
տեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

Գ Բ Կոր. բ. 8։
Բ ԳԼ. բ. 17։
Գ ԳԼ. բ. 3։ գ. 1, 2։ Թ. 9։ ժ. 11։ ժա. 4։
Դ ԳԼ. բ. 18։ գ. 15։
Ե ԳԼ. է. 28։
Զ Ղկ. գ. 3։ Թ. 7։ ժգ. 6, 15, 16, 17։ ԳԼ. է. 27։ Թ. 7։
Է Ր Մն. իգ. 18։ Ցոհ. գ. 27։
Ը Եբ. իբ. 1։ Թես. ժգ. 5, 40։ Ա Պն. իգ. 13։
Թ Ցոհ. բ. 54։
Ժ Սաղ. բ. 7։ ԳԼ. ա. 5։
Ի Սաղ. ճժ. 4։ ԳԼ. է. 17, 21։

Ցամի Տեառն 64

ՂՍաղ · իբ · 1 ։ Մատ · իէ · 46 · 50 ։ Մար · ժե · 34 · 37 ։
Ի Մատ · իգ · 39 · 42 · 44 ։ Մար · ժգ · 36 · 39 ։ Ցօհ · ժէ · 1 ։
Ի Մատ · իգ · 58 ։ Մար · ժգ · 36 ։
Լ Մատ · իգ · 37 ։ Մար · ժգ · 33 ։ Ղու · իբ · 43 ։ Ցօհ · ժբ · 27 ։
* Կ՚երթեք պատրաստութեանը պատառատով ։
Հ ԳԼ · գ · 6 ։
Յ Փիլ · բ · 8 ։
Ղ ԳԼ · բ · 10 ։ ժա · 40 ։
Ճ Հմր 6 ։ ԳԼ · գ · 20 ։
Մ Ցօհ · ժգ · 12 ։ Բպետ · գ · 16 ։
Յ Մատ · ժգ · 15 ։
Ն ԳԼ · գ · 1 ։
Շ ա Կոր · գ · 1 · 2 · 3 ։
ա Կոր · ժգ · 11 ։ ժգ · 20 · Եփես · գ · 14 ։ ա Պետ · բ · 2 ։
Չ Եփես · ե · 15 ։ ա Կոր · բ · 14 · 15 ։

– Փիլ · գ · 12 · 13 · 14 ։ ԳԼ · ե · 12 ։
Բ ԳԼ · թ · 14 ։
Ք Գոր · ժթ · 4 · 5 ։
Ր Գոր · բ · 14 · 15 · 16 · 17 ։ ժթ · 6 ։
Ի Գոր · ժէ · 31 · 32 ։
Ղ Գոր · իգ · 25 ։ Հռով · բ · 16 ։
Է Գոր · ժբ · 21 ։ ա Կոր · գ · 19 ։
Ը Մատ · ժբ · 31 · 32 ։ ԳԼ · ժ · 26 ։ բ Պետ · բ · 20 · 21 ։ ա Ցօհ · ե · 16 ։
Ժ ԳԼ · ժ · 32 ։
Ժ Ցօհ · գ · 10 ։ զ · 32 ։ Եփես · բ · 8 ։
Ի Գաղ · գ · 2 · 5 ։ ԳԼ · բ · 4 ։
Լ ԳԼ · բ · 5 ։
Ի ԳԼ · ժ · 29 ։

7 կարգին պէս ։ Որ իր մարմինին օրերը Լսաստիկ գոչումով ու արցունքով Իազօթք և աղաչանք մատուց անոր՝ Ինր կարող էր զինքը մահուանէ ազատելու , Եու լսուեցաւ՝ Ի: *երկիւղէն –ը–ե–է–վ՚.
8 Թէպէտ ինքը Որդի է , Ի:–ւյ իր չարչարանքներէն Ճազանդութիւն
9 սորվեցաւ ։ Ու երբոր կատարուեցաւ , բոլոր իրեն Ճազանդողներուն յաւիտենական փրկութեանը
10 պատճառ եղաւ ։ Ու Աստուծմէ կոչուեցաւ քահանայապետ Ի Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։
11 քիսեդեկի կարգին պէս ։ Որուն վրայով շատ բանէրիք ունինք , որ դժուարին ալ է մեկնելու , Ի՚ինչու որ ձեր լսելիքները բթացած են ։
12 Որ պէտք էր ձեզի ժամանակին նայելով սորվեցընող ըլլալ ։ բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ թէ ինչ են Աստուծոյ պատգամներուն առջի սկզբունքները ։ Եու դուք կաթի կարօտ եղաք , և չէ թէ
13 հաստատուն կերակուրի ։ քանզի ան ամէնը որ կաթնկեր է , արդարութեան խօսքին անհմուտ է ,
14 *որովհետև տղայ է ։ Բայց հաստատուն կերակուրը կատարեալներուն է , որոնց Ի զգայարանքները սովորութեամբ կրթուած են բարիին ու չարը զանազանելու ։

ԳԼ · Զ

1 Կը յորդորէ որ հաւատքէն չյետնան , 11 Հապա հաստատուն , 12 և Ճանացող ըլլան , ու համբերութեամբ Աստուծոյ ապաւինին , 13 վասն զի Աստուած հաստատուն է իր խոստմանները ։

1 Աստի –քրիստոսի վրայով առջի սորվելիքները ձգելով՝ կատարեալին դանք . առանց նորէն հիմ ձգելու Ի մեռած գործքերէն ապաշխարելու՝ ու դէպ Ի Աստուած
2 հաւատք ունենալու , Ի և մկրտութիւններուն վարդապետութեանը , Ե ու ձեռք դնելուն , Ի և մեռելներուն յարութեանը , Ղ ու յաւիտենական
3 տնական դատաստանին ։ Եւ աս պիտի ընենք , Ի թէ որ Աստուած
4 հրաման տայ ։ Ը Ինչու որ անկնար է Ի մկ անգամ լուսաւորուածները՝ Ժ որոնք երկնաւոր պարգևին համը առին , Ի ու Հոգւոյն Սրբոյ
5 հաղորդ եղան , և Աստուծոյ բարի խօսքին Ի ու գալու աշխարհին զո-
6 րութիւններուն համը առին , Թէ որ իյնան , նորէն ապաշխարութիւնով նորոգուիլ ։ Ի որովհետև կրկին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց անձին , ու կը խայ-
7 տառակեն ։ Ինչու որ ան երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ եկած անձրևը կը խմէ , և արդիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝ որոնց համար որ կը մշակուի , Ժ Աստուծմէ
8 օրհնութիւն կ՚ընդունի ։ Բայց ան որ փուշեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է , ու անէծքի մօտ .
9 և անոր վերջը այրուիլ է ։ Իակ մենք սիրելիներ՝ ձեր վրայով լաւագոյն և փրկութեան վերաբերեալ յոյսեր ունինք , թէև ասանկ
10 կը խօսինք ։ Հ Քանզի Աստուած անիրաւ չէ , Ղոր ձեր գործը մոռնայ , ու ան սէրը՝ որ իր անուանը համար ցուցուցիք , Ճոր սուրբերուն ծառայեցիք՝ ու կը ծառայէք ։
11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցընէ Ի յոյսին հաստատուելուն մինչև
12 վերջը ։ Որ դուք չկեղծանաք . հապա նմանող ըլլա՛ անոնց՝ որ հաւատքով ու համբերութիւնով Ի խոստմունքները ժառանգեցին ։
13 Վասն զի երբոր Աստուած Աբրահամին խոստմունք րրաւ , որովհետև իրմէ մեծը չկար՝ Ն որ անոր վր-
14 րայ երդում ընէր , Իր անձին վրայ երդում րրաւ՝ ու ըսաւ . Ա՛յո օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ , ու շատցընելով պիտի շատցընեմ
15 քեզ ։ Եւ այսպէս համբերելով՝
16 խոստմունքին հասաւ ։ Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում կ՚ընեն , Ղու անոնց բոլոր հակառակութեանը հաստատ վը-
17 ճիռ Ե–ը–ղ՝ երդումն է ։ Որ ասնով Աստուած Ի իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը ալ աւելի յուցընել ուզելով Ի խոստմունքին ժառանգաւորներուն , երդումը
18 մէջ ձգեց . Որ երկու անփոփոխելի բաներով՝ որոնցմով անկարելի է Աստուծոյ սուտ զրուցել , հաստատուն մխիթարութիւն ունենանք մենք՝ որ ապաստանեցանք Ղ առջևնիս դրուած յոյսը ամուր
19 բռնելու . Որ ան յ–ւ–ը ունենանք իբրև մէկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ մը մեր անձին , Ղոր վրայ ներսի կողմն ալ կը
20 մտնէ ։ –Ուր որ Ցիսուս իբրև Առաջնորդ մտաւ մեզի համար՝ Ի յաւիտենական քահանայապետ ըլլալով՝ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։

ԳԼ · Է

1 Աբրահամը կը ցուցնէ թէ Ցիսուս քրիստոս քահանայապետ է Մելքիսեդեկի կարգին պէս , 11 և աս պատճառով խիստ գերազանց է ԵՒսրոնի կարգէն եղող քահանաներէն ։

1 Քանզի աս –Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագաւորն էր՝ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան . որ ինքը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անիկայ թագաւորներուն կոտորածէն կը
2 դառնար , ու օրհնեց զանիկայ . Ո-

Ցամի Տեառն 64

Ժ Սաղ · կե · 10 ։
Ի Ես · ե · 6 ։
Հ Աւակ · ժգ · 31 ։ Մատ · ժ · 42 · իե · 40 ։ Ցօհ · ժգ · 20 ։
Յ Հռով · գ · 4 ։ բ Թես · ա · 6 · 7 ։
Ղ ա Թես · ա · 8 ։
Ճ Հռով · ժե · 25 ։ բ Կոր · ե · 4 ։ Թ · 1 · 12 ։ բ Տիմ · ա · 18 ։
Մ ԳԼ · գ · 6 · 14 ։
Յ ԳԼ · ժ · 36 ։
Ն Ծն · իբ · 16 · 17 ։ Սաղ · ճե · 9 ։ Ղու · ա · 73 ։

Ել · իբ · 11 ։

– Հռով · ժա · 29 ։
Ի ԳԼ · ժա · 9 ։

Ղ ԳԼ · ժգ · 1 ։

Լ Ղե · ժգ · 15 ։ ԳԼ · Թ · 7 ։
– ԳԼ · գ · 14 ։ բ · 1 ։ Թ · 24 ։
– ԳԼ · գ · 1 ։ ե · 6 · 10 · է · 17 ։

– Ծն · ժգ · 18 · ՃԸ ։

Ցամի Տեառն 64

բուն՝ Աբրահամն ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն . որ նախ՝ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի , ետքը Սաղեմի թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան թագաւոր . Առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգահամար չունեցող , որ ոչ աւնոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ոչ ալ կեանքին վերջը . և Աստուծոյ Որդւոյն նման ըլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ ։

4 Արդ՝ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ասիկայ , որ անոր Աբրահամ նահապետն ալ տասանորդ

5 տուաւ աւարէն ։ Եւ Ղեւիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն կ'առնեն , պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն՝ օրէնքին համեմատ , այսինքն՝ իրենց եղբայրներէն . թէպետև անոնք Աբրահամին երանքէն ելեր են .

6 Բայց անիկայ՝ որուն ազգահամարը անոնցմէ չէր , Աբրահամէն տասանորդ առաւ , ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստումնները առած էր ։

7 Սակայն անհակառակելի բան մըն է , որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի ։

8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ'առնեն . բայց հոն անիկայ՝ որուն համար վըկայուած է թէ կենդանի է ։ Եւ կրնայ ըսուիլ թէ , Ղեւին ալ՝ որ տասանորդ կ'առնէ , Աբրահամին

10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ . Ինչու որ տակաւին իր հօրը երանքն էր , երբոր Մելքիսեդեկ զանիկայ դիմաւորեց ։

11 Արդ՝ Թէ որ կատարելութիւնը Ղեւացւոց քահանայութեան ձեռքովը ըլլար , (որովհետև ժողովուրդը անոր առնէն օրէնքին տակը դրուեցաւ ,) ի՞նչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկին կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ , ու չըսուի Ահարոնին կարգին պէս ։ Արդ՝ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս , հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխուի ։

13 Թիւն ըլլայ ։ Եւ ինչու որ ան՝ որուն համար ասանկ կ'ըսուի , ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն ունեցաւ , որ ան ցեղէն բնաւ

14 մէկը սեղանին չմատուցաւ . Քանզի յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը , որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չգրուեցաւ

15 ցեց քահանայութեան համար ։ Ու ալ աւելի յայտնի է որ Ահարոնի նմանութիւնով ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ ,

16 Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ , հապա անվախճան կենաց զօրութեանը պէս ։

17 Ինչու որ կը վկայէ թէ՝ Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

18 կի կարգին պէս ։ Քանզի առջի պատուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու անշահութեանը

19 համար , (ինչու որ Օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չըրաւ ,) և Նոր տեղը կը մտնէ լաւագոյն յոյսմը՝ որով Աստուծոյ կը մօտենանք ։

20 Եւ որքան որ ՅԱՒՈՒԱՆ չէ թէ առանց երդումի քահանայ էր . (ինչու որ անոնք առանց երդումի

21 քահանայ եղած են . Բայց ասիկայ երդումով՝ անոր ձեռքովը , որ իրեն ըսաւ . ՅԱՒՈՒԱՆ երդում ըրաւ , ու պիտի չզղջայ . Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

22 կարգին պէս .) Այնքան աւելի աղէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս ։

23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են , Էրէնց միշտ մնալուն՝ մահը ար-

24 գելք ըլլալուն համար . Բայց ասիկայ յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի քահանայութիւնը .

25 Թիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ է ապրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կու գան . որովհետև ինքը միշտ կենդանի է հանոնց համար բարեխօսս ըլլալու ։

26 Վասն զի մեզի ճիշդ ասանկ քահանայապետ մը կը վայլէր , Նուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած՝ ու վերկինքէն բարձրա-

27 ցած . Որ անոր ամէն առեն հարկ չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել , ու ետքը ժողովուրդին ՅԱՒՈՒԱՆ համար . վասն զի ինքը յԱՒ անգամ մը ըրաւ ասիկայ , իր անձը պատա-

28 րագ մատուցանելով ։ Ինչու որ օրէնքը տկարութիւնով պաշտօնեայ մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ . բայց երդումին խօսքը՝ որ օրէնքէն ետև էր , Որդին՝ որ կատարեալ է ։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոսի յաւիտենական քահանայութեամբ խափանուած է Ղեւտական քահանայութիւնը . 7 Նմանապէս նահապետներուն հետ եղած ժամանակաւոր ուխտը խափանուած է աւետարանին յաւիտենական ուխտով ։

1 Ղեւ զրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը սա է . անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը ՅՕՏԱՆԻ մեծութեանը աթոռին աջ կողմը

2 նստաւ . Սրբարանին պաշտօնեայ , ու ճշմարիտ խորանին՝ որ ՏԷՐը

3 կանգնեց , և չէ թէ մարդ ։ Քանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու

Ցամի Տեառն 64

Ը Ելք . ԺԹ . 4 ։ ԳԼ . Ե . 6 ։ 10 ։ գ . 20 ։

ա Հռով . Ը . 3 ։ Գաղ . գ . 9 ։

բ Գոր . ԺԳ . 39 ։ Հռով . գ . 20 ։ 21 ։ 28 ։ Ը . 3 ։ Գաղ . Բ . 16 ։ ԳԼ . Թ . 9 ։

գ ԳԼ . գ . 18 ։ Ը . 6 ։ Գաղ . գ . 24 ։

դ Հռով . Ե . 2 ։ Եփես . Բ . 18 ։ գ . 12 ։ ԳԼ . գ . 16 ։ Ժ . 19 ։

ե Սաղ . ՃԺ . 4 ։

զ ԳԼ . Ը . 6 ։ Թ . 15 ։ Ժբ . 24 ։

է Հռով . Ը . 34 ։ ա Տիմ . Բ . 5 ։ ԳԼ . Թ . 24 ։ ա Ցովհ . Բ . 1 ։

ը ԳԼ . գ . 15 ։

թ Եփես . ա . 30 ։ գ . 10 ։ ԳԼ . Ը . 1 ։

ժ Ղեւ . Թ . 7 ։ Ժգ . 6 ։ 11 ։ ԳԼ . Է . 3 ։ Թ . 7 ։

ժա Ղեւ . Ժգ . 15 ։

ժբ Հռով . գ . 10 ։ ԳԼ . Թ . 12 ։ 28 ։ Ժ . 12 ։

ժգ ԳԼ . Է . 1 ։ 2 ։

ժդ ԳԼ . Բ . 10 ։ Է . 9 ։

Ը Ելք . ա . 20 ։ Կող . գ . 1 ։ ԳԼ . ա . 3 ։ Ժ . 12 ։ Ժբ . 2 ։

Բ ԳԼ . Թ . 8 ։ 12 ։ 24 ։

գ ԳԼ . Թ . 11 ։

դ ԳԼ . Է . 1 ։

Ցամի Տեառն 64

Ե֊եփ. ե. 2։ ԳԼ. Թ. 14։

ՂԿոզ. բ. 17։ ԳԼ. Թ. 23։ ժ. 1։

Ե֊Եզ. իե. 40։ իզ. 30։ իէ. 8։ Թես. բ. 4։ Գոր. է. 44։

Ը֊բ Կոր. գ. 6, 8, 9։ ԳԼ. է. 22։

Ի֊ԳԼ. է. 11։ 18։

Ժ֊Երեմ. լ. 31, 32, 33, 34։

Ի֊ԳԼ. ժ. 16։

Լ֊Ջաք. բ. 8։

Ե֊ես. ծգ. 13։ Ցօհ. զ. 45։ ա Ցօհ. բ. 27։

Ծ֊Հռով. ժա. 27։ ԳԼ. ժ. 17։

Խ֊բ Կոր. ե. 17։

Ցամի Տեառն 64

Բ֊Եզ. իզ. 1։

Ի֊Եզ. իզ. 35։ խ. 4։

Ր֊Եզ. իե. 31։

Ե֊Եզ. իե. 23, 30։ Լե. իզ. 5, 6։

ՂԵզ. իզ. 31, 33։ խ. 3, 21։ ԳԼ. զ. 19։

Ե֊Եզ. իե. 10։ իզ. 33։ խ. 3, 21։

ԸԵզ. ժզ. 33, 34։

Ր֊Թես. ժէ. 10։

Ֆ֊Եզ. իե. 16, 21։ Լզ. 29։ խ. 20։ բ Օբ. ժ. 2, 5։ գ Թագ. ը. 9, 21։ բ Պտ. ե. 10։

Ե֊Եզ. իե. 18, 22։ ՂԼե. ժզ. 2։ գ Թագ. ը. 6, 7։

Լ֊Թես. իբ. 3։ Դան. ը. 11։

Ե֊Եզ. ւ. 10։ ՂԼե. ժզ. 2, 11, 12, 15, 34։ Հմր 25։

Ֆ֊ԳԼ. ե. 3։ է. 27։

Ւ֊ԳԼ. ժ. 19, 20։

Հ֊Ցօհ. ժգ. 6։

Ց֊Գազ. գ. 21։ ԳԼ. է. 18, 19։ ժ. 1. 11։

ՂՂԼե. ժա. 2։ Կոզ. բ. 16։

Ճ֊Թես. ժԹ. 7. ՃԼ։

Ա֊Եփես. բ. 15։ Կոզ. բ. 20։ ԳԼ. է. 16։

Յ֊ԳԼ. ժ. 1։

Ն֊ԳԼ. գ. 1։

Շ֊ԳԼ. բ. 2։

Ո֊ԳԼ. ժ. 4։

Չ֊Գոր. ի. 28։ Եփես. ա. 7։ Կոզ. ա. 14։ ա Պետ. ա. 19։ Ցայտ. ա. 5։ Ե. 9։

Ղ֊Ջաք. գ. 9։ Հմր 26, 28։ ԳԼ. ժ. 10։

Լ֊Դան. Թ. 24։

Համար որոշուած է. ուստի Էհարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ
4 մատուցանելու։ Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար, քահանայ անգամ պիտի չըլլար. ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ.
5 (Որ անոնք երկնային բաներուն նմանութիւնովը ու ՀՂօքովը կը ծառայեն. ինչպէս որ Մովսէսին ապստրբուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի չէներ. քանզի ըսաւ. Ետ՚ւ որ լեռը քեզի ցուցուած օրի-
6 նակին պէս շինես ամէնը.) Բայց հիմա Ցե֊֊֊՝ ետ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ, որչափ որ լաւագոյն խոստմունքներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է։
7 Ինչու որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար, ֊֊բէ՞ երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուէր։ Քանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ՚ըսէ. Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ Իսրայէլի տանը հետ ու Ցուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ.
9 Ըէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի, ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար. ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան, ես ալ անհոգ եղայ
10 անոնց վրայով՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Քանզի էս ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ՚ըսէ Տէրը. իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ, և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք, ու Լես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժո-
11 ղովուրդ պիտի ըլլան։ Ու Էրնաւ պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր քաղաքացիին, և ամէն մէկը իր եղբօրը, ըսելով թէ՝ Տէրը ճանչցիր. ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչ-
12 նան. Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ, և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ։
13 Ինչ որ ՚՚էտ՚՚ ըսելովը՝ առաջինը հինցուց. ու ան որ կը հինանայ և կը ծերանայ, ալ կորստեան մօտ է։

ԳԼ. Թ

1 Ուստիև առաջին ՚՚էտ՚՚ ալ ուներ պաշտամունքին արարողութիւնները, ու ՚՚աշխարհային սուրբ

1 Երդարև առաջին ՚՚էտ՚՚ ալ ուներ պաշտամունքին արարողութիւնները, ու ՚՚աշխարհային սուրբ

՚՚Եզ. իե. 8։

2 տեղը։ Ինչու որ առաջին խորանը որ Սրբութիւն կ՚ըսուէր, ՚՚՚

Ցամի Տեառն 64

Գլ. Ժ.

1 Օրէնքի զոհերուն տարաբաժինը։ 10 Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագելը։ 14 Մշանջենաւորապէս սրբեց մեզքերը։ 19 Առաքեալը կը յորդորէ որ հաւատքը ամուր բռնեն համբերութեամբ և ջնորհակալութեամբ։

1 Վասնզի օրէնքը գալու բարիքներուն ոչ-ը, ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով. միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով երբէք չկրնար կատարեալ ընել անոնք
2 որ կը մօտենան։ Ապա թէ ոչ՝ պիտի չդադարէի՞ն մատուցուելէն, պաշտօն մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետև՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը չունենալնուն համար.
3 մանաւանդ տարի մը տարի մեղաց յիշատակութիւն կ'ըլլայ
4 ամէն տարի։ Ինչու որ ընտիրներուն ու ցուլերուն արիւնը չկրնար մեղքերը
5 վերցնել։ Անոր համար իր աշխարհ մտնելու առենը՝ կ'ըսէ. Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն. Հապա ինծի մարմին մը պատրաս-
6 տեցիր. ողջակէզներու ու մեղքի
7 պատարագներու չհաւնեցար։ Ան առենը ըսի. Ահա կու գամ ես, (գիրքի տոմարի մէջ ինծի համար գրուած է,) քու կամքդ ընելու՝
8 ով Աստուած։ Վերը ըսելով թէ՝ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու ոչ ալ հաւնեցար, (որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին,)
9 ետքը կ'ըսէ. Ահա կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ով Աստուած. առջինը կը վերբէ, որ երկրորդը
10 հաստատէ. Ուր ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագուելովը։
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրո-
12 նար մեղքերը վերցնել. Բայց ասիկայ մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար, մշանջենաւորապէս Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ.
13 եւ ասկէ ետև կը սպասէ՝ մինչև որ իր թշնամիները իր ոտքերուն
14 պատուանդան դրուին։ Ինչու որ մէկ պատարագով մը մշանջենաւորապէս կատարեց սրբուածները։
15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն կու տայ. քանզի ա-
16 ռաջուց ըսելէն ետև, թէ Ասիկա է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը, (կ'ըսէ Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ, ու ա-

Ցամի Տեառն 64

– Գլ. թ. 11։ բ Կող. բ. 17։ Գլ. բ. 5։ թ. 23։
ւ Գլ. թ. 9։ դ Հմր. 14։
ե Ղև. ժգ. 21։ Գլ. թ. 7։
զ Մտթ. գ. 6, 7։ Գլ. թ. 13։ Հմր. 11։
է Սաղ. խ. 6։ ճ. 8, ճա։ ես. ա. 11։ Երեմ. գ. 20։ Մտվ. ե. 21, 22։
ը Ես. ժե. 19։ Գլ. ժգ. 12։
թ Գլ. թ. 12։
ժ Թուա. խբ. 8։ Գլ. է. 27։
ի Հմր. 4։
լ Գլ. ա. 3։ Կող. գ. 1։
խ Սաղ. ճԺ. 1։ Գոր. բ. 35։ ա Կոր. ժե. 25։ Գլ. ա. 13։
ծ Հմր. 1։
կ Երեմ. լա. 33, 34։ Գլ. բ. 10, 12։

պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործքերէն՝ կենդանի Աստուածը պաշտելու։
15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է, որ իր մահը առջի ուխտին ժամանակը եղած ըլլալով, հրաւիրածները յաւիտենական ժառանգութեան
16 խոստմունքը առնեն։ Քանզի ուր որ կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը ընողին մահը մէջ մտնէ.
17 Ինչու որ կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ. քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար,
18 քանի որ կտակը ընողը ողջ է։ Անոր համար առջի ալ առանց
19 արիւնի չէր հաստատուեր։ Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց, ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն դիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ
20 սրսկեց. Եւ ըսաւ. Ասիկայ է ան ուխտին արիւնը, որ Աստուած ձեզի պատուիրեց։
21 Եւ խորանին վրայ, ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը։
22 Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով, ու արիւն չթափուած թողութիւն չըլլար։
23 Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին. բայց բուն երկնաւորները ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհ-
24 րով։ Քանզի Քրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ, որ ճշմարիտին օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջևը ներկայա-
25 նայ. Ոչ թէ որ շատ անգամ իր անձը պատրաստ մատուցանէ, ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ
26 իրը չեղած արիւնով. Ապա թէ ոչ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետ շատ անգամ չարչարուիլ. բայց հիմա մէկ անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը
27 մէկդի ձգելու համար։ Եւ ինչպէս որ մարդոց համար մեռնիլ, ու անկէ
28 ետքը դատաստան. Անանկ ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը պատրաստուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը վերցնելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց՝ որոնք անոր կը սպասեն։

Ցամք Ցեռան 64

Նոանց միտքին մէջը պիտի գրեմ
17 զանոնք . Եւ երբ [1]ելաք Թէ , Անոնց մեղքերը և անոնց անօրէնութիւն-
18 ները ալ պիտի չյիշեմ ։ Իսկ ուր որ ասոնց թողութիւն կայ , ալ մեղքի համար պատարագ դէպ չէ ։
19 Ուրեմն եղբայրներ՝ [2]համարձակութիւն ունենալով [3]սուրբ տեղը
20 մտնելու Ցիսուսի արիւնովը , [4]Ան նոր ու կենդանի ճամբովը՝ որ բացաւ մեզի [5]վարագուրին մէջէն՝ որ
21 է իր մարմինը , Եւ [6]մեծ քահանայ մը [7]Աստուծոյ տանը
22 վրայ , [8]Մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ [9]լեցուն հաւատքով , սրտերնիս [10]չար խիղճէն մաքրուած , ու մարմիններնիս մաքուր ջուրով լուա-
23 ցուած . [11]Անխախտ պահենք յոյսին դաւանութիւնը . [12]ինչու որ [13]հաւատարիմ է անիկայ՝ որ խոս-
24 տացաւ ։ Եւ իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան գրգռե-
25 լով . Եւ [14]մի կտեղ ժողովուիլը չըթողունք , ինտոր ոմանք սովորութիւն ունին . հապա [15]միւնիւ յորդորենք , [16]ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ [17]օրուան մօտենալը կը տես-
26 նէք ։ Վասն զի [18]թէ որ ճշմարտութեան դիտութիւնը ընդունելէն ետև՝ [19]կամաւ մեղք գործելու ըլլանք , ալ անկէ ետև մեղքերու
27 համար [20]ոչ մը չմնար . Հապա մկ զարհուրելի սպասել մը դատաստանին , ու [21]կրակի բարկութիւն մը [22]հուր , որ պիտի լա-
28 փէ հակառակորդները ։ [23]Մէկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը անարդէր , առանց ողորմութեան [24]երկու կամ [25]իրեք վկաներով կը մեռնէր .
29 [26]Ալ որչափ սաստիկ պատժոյ արժանի պիտի սեպուի անիկայ , որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ , և [27]ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց , որ անով [28]ինքը սրբուեցաւ , և [29]շնորհաց Հոգին նախատեց ։
30 Քանզի գիտենք անիկայ որ ըսաւ . [30]Իմն է վրէժխնդրութիւնը , ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . և դարձեալ՝ [31]Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը ։ [32]Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը ։
32 Արդ [33]միտքերնիդ բերէք ան առջի օրերը՝ որ [34]լուսաւորուելէն ետև նշատ չարչարանքներու նեղութիւն
33 կրեցիք . Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով [35]խայտառակուած , երբեմն ալ ասանկ վիճակի մէջ և-
34 ղողներուն հկցորդ ըլլալով ։ Ինչու որ [36]կապուածներուն հետը չարչարուեցաք , ու [37]ձեր ստացուածքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունեցիք , գիտնալով որ [38]լաւագոյն և մնայուն ստացուածքներ
35 ունիք ձեզի երկինքը ։ Ուստի չհեռ-[39]ացնէք ձեր վստահութիւնը , որ մեծ [40]վարձքի հատուցում
36 ունի ։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն , որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ [41]խոստումները վայե-
37 լէք . Քանզի [42]ալ ասկէ քիչ մը ատենէն [43]ան որ գալու է , պիտի
38 գայ , ու պիտի չուշանայ ։ Եւ [44]Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի . ու թէ որ [45]հետ քաշուի , իմ
39 հոգիս անոր չհաճիր ։ Բայց մենք հետ չենք քաշուիր որ կորսուինք . հապա [46]կը հաւատանք որ [47]մեր հոգին փրկուի ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Հաւատքը [1]ինչ է ։ 6 Անանց հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ հաճելի ըլլալ ։ 7 Հաւատքին արդիւնաւոր պատուղները որ հին ատեն նահապետներուն վրայ երեցան ։

1 Արդ՝ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը՝ ու
2 [2]երեցած բաներուն ապացոյցն է . Վասն զի [3]անով առջինները վկայութիւն ընդունեցին ։
3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ [4]աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ , ու աներևոյթ բաներէն [5]երեցածները եղան ։
4 Հաւատքով [6]Աբէլը կայենէն աւելի պատկառելի զոհ մատուց Աստուծոյ . որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը . [7]ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ [8]իբր . և անով թէպէտ մեռաւ , [9]իբր տակաւին կը խօսի ։
5 Հաւատքով [10]Ենովք [11]երթեւ-[12]փոխադրուեցաւ , որ մահ չտեսնէ . ու [13]ինքը չէր գտնուեր , [14]ինչու որ Աստուած փոխադրեց անիկայ . քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ՝ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի
6 էր ։ Բայց առանց հաւատքի անկարելի է [15]հաճոյ ըլլալ . վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ , պէտք է որ հաւատայ՝ թէ [16]կայ , և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն ։
7 Հաւատքով [17]Նոյ պատգամ առնելով [18]Աստուծմէ՝ դեռ չերևցած բաներուն համար , վախնալով հնազանդեցաւ՝ իր տունը փրկելու համար , որով աշխարհս դատապարտեց , և [19]ժառանգաւոր եղաւ [20]ան արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ ։
8 Հաւատքով [21]Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մնիկ ըրաւ ան տեղը ելլելու , որն որ ժառանգութիւն

Ցամք Ցեռան 64

[1] Մատ . գ . 20 ։ ժթ . 21 ։ Ղուկ . ժբ . 33 ։ ա Տիմ . գ . 19 ։
[2] Մատ . ե . 12 ։ ժ . 32 ։
[3] Ղուկ . իա . 19 ։ Գաղ . գ . 9 ։ Գլ . ժբ . 1 ։
[4] Կոդ . գ . 24 ։ Գլ . թ . 15 ։ ա Պետ . ա . 9 ։
[5] Ղուկ . ժբ . 8 ։ բ Պետ . գ . 9 ։
[6] Մար . բ . 3 , 4 ։
[7] Հով . ա . 17 ։ Գաղ . գ . 11 ։
[8] Բ Պետ . բ . 20 , 21 ։
[9] Գոր . ժգ . 30 , 31 ։ ա Թես . ե . 9 ։ բ Թես . բ . 13 ։

— Հով . բ . 24 , 25 ։ բ Կոր . գ . 18 ։ ե . 7 ։
[10] Հմր . 39 ։
[11] Ծն . ա . 1 ։ Սաղ . լգ . 6 ։ Ցօհ . ա . 3 ։ Գլ . ա . 2 ։ բ Պետ . գ . 5 ։
[12] Ծն . գ . 4 ։ ա Ցօհ . գ . 12 ։
[13] Ծն . գ . 10 ։ Մատ . իգ . 35 ։ Գլ . ժբ . 24 ։
[14] Ծն . ե . 22 , 24 ։

[15] Ծն . գ . 13 , 22 ։
[16] Ես . պ . 20 ։
[17] Հով . գ . 22 ։ գ . 13 ։ Փիլ . գ . 9 ։
[18] Ծն . ժբ . 1 , 4 ։ Գոր . ե . 2 , 3 , 4 ։

Նոանց միտքին մէջը պիտի գրեմ
17 զանոնք . Եւ երբ [1]ելաք Թէ , Անոնց մեղքերը և անոնց անօրէնութիւն-
18 ները ալ պիտի չյիշեմ ։ Իսկ ուր որ ասոնց թողութիւն կայ , ալ մեղքի համար պատարագ դէպ չէ ։
19 Ուրեմն եղբայրներ՝ [2]համարձակութիւն ունենալով [3]սուրբ տեղը
20 մտնելու Ցիսուսի արիւնովը , [4]Ան նոր ու կենդանի ճամբովը՝ որ բացաւ մեզի [5]վարագուրին մէջէն՝ որ
21 է իր մարմինը , Եւ [6]մեծ քահանայ մը [7]Աստուծոյ տանը
22 վրայ , [8]Մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ [9]լեցուն հաւատքով , սրտերնիս [10]չար խիղճէն մաքրուած , ու մարմիններնիս մաքուր ջուրով լուացուած . [11]Անխախտ պահենք յոյսին դաւանութիւնը . [12]ինչու որ [13]հաւատարիմ է անիկայ՝ որ խոս-
24 տացաւ ։ Եւ իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան գրգռելով ։
25 Եւ [14]մի կտեղ ժողովուիլը չըթողունք , ինտոր ոմանք սովորութիւն ունին . հապա [15]միւնիւ յորդորենք , [16]ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ [17]օրուան մօտենալը կը տեսնէք ։
26 Վասն զի [18]թէ որ ճշմարտութեան դիտութիւնը ընդունելէն ետև՝ [19]կամաւ մեղք գործելու ըլլանք , ալ անկէ ետև մեղքերու
27 համար [20]ոչ մը չմնար . Հապա մկ զարհուրելի սպասել մը դատաստանին , ու [21]կրակի բարկութիւն մը [22]հուր , որ պիտի լա-
28 փէ հակառակորդները ։ [23]Մէկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը անարդէր , առանց ողորմութեան [24]երկու կամ [25]իրեք վկաներով կը մեռնէր .
29 [26]Ալ որչափ սաստիկ պատժոյ արժանի պիտի սեպուի անիկայ , որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ , և [27]ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց , որ անով [28]ինքը սրբուեցաւ , և [29]շնորհաց Հոգին նախատեց ։
30 Քանզի գիտենք անիկայ որ ըսաւ . [30]Իմն է վրէժխնդրութիւնը , ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . և դարձեալ՝ [31]Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը ։ [32]Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը ։
32 Արդ [33]միտքերնիդ բերէք ան առջի օրերը՝ որ [34]լուսաւորուելէն ետև նշատ չարչարանքներու նեղութիւն
33 կրեցիք . Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով [35]խայտառակուած , երբեմն ալ ասանկ վիճակի մէջ և-
34 ղողներուն հկցորդ ըլլալով ։ Ինչու որ [36]կապուածներուն հետը չարչարուեցաք , ու [37]ձեր ստացուածքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունեցիք , գիտնալով որ [38]լաւագոյն և մնայուն ստացուածքներ
35 ունիք ձեզի երկինքը ։ Ուստի չհեռ-[39]ացնէք ձեր վստահութիւնը , որ մեծ [40]վարձքի հատուցում
36 ունի ։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն , որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ [41]խոստումները վայե-
37 լէք . Քանզի [42]ալ ասկէ քիչ մը ատենէն [43]ան որ գալու է , պիտի
38 գայ , ու պիտի չուշանայ ։ Եւ [44]Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի . ու թէ որ [45]հետ քաշուի , իմ
39 հոգիս անոր չհաճիր ։ Բայց մենք հետ չենք քաշուիր որ կորսուինք . հապա [46]կը հաւատանք որ [47]մեր հոգին փրկուի ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Հաւատքը [1]ինչ է ։ 6 Անանց հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ հաճելի ըլլալ ։ 7 Հաւատքին արդիւնաւոր պատուղները որ հին ատեն նահապետներուն վրայ երեցան ։

1 Արդ՝ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը՝ ու
2 [2]երեցած բաներուն ապացոյցն է . Վասն զի [3]անով առջինները վկայութիւն ընդունեցին ։
3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ [4]աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ , ու աներևոյթ բաներէն [5]երեցածները եղան ։
4 Հաւատքով [6]Աբէլը կայենէն աւելի պատկառելի զոհ մատուց Աստուծոյ . որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը . [7]ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ [8]իբր . և անով թէպէտ մեռաւ , [9]իբր տակաւին կը խօսի ։
5 Հաւատքով [10]Ենովք [11]երթեւ-[12]փոխադրուեցաւ , որ մահ չտեսնէ . ու [13]ինքը չէր գտնուեր , [14]ինչու որ Աստուած փոխադրեց անիկայ . քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ՝ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի
6 էր ։ Բայց առանց հաւատքի անկարելի է [15]հաճոյ ըլլալ . վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ , պէտք է որ հաւատայ՝ թէ [16]կայ , և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն ։
7 Հաւատքով [17]Նոյ պատգամ առնելով [18]Աստուծմէ՝ դեռ չերևցած բաներուն համար , վախնալով հնազանդեցաւ՝ իր տունը փրկելու համար , որով աշխարհս դատապարտեց , և [19]ժառանգաւոր եղաւ [20]ան արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ ։
8 Հաւատքով [21]Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մնիկ ըրաւ ան տեղը ելլելու , որն որ ժառանգութիւն

[1] Ծն . գ . 4 ։ բ Ցօհ . 8 ։
[2] Գլ . գ . 4 ։ բ Ցօհ . 8 ։
[3] Գլ . թ . 3 ։
[4] Գլ . գ . 14 ։
[5] Տիմ . գ . 15 ։
[6] Գլ . գ . 16 ։
[7] Գաղ . գ . 12 ։ Ցակ . ա . 6 ։
[8] Գլ . թ . 15 ։
[9] Եզեկ . լգ . 23 ։
[10] Գլ . գ . 14 ։
[11] Ա Կոր . ա . 9 ։ ժ . 13 ։ ա Թես . ե . 24 ։
[12] Գոր . բ . 42 ։ Ցուդ . 19 ։
[13] Հով . ժգ . 11 ։
[14] Փիլ . գ . 5 ։
[15] Պետ . գ . 9 ։ 11 ։ 14 ։
[16] Պետ . բ . 20 ։ 21 ։
[17] Թես . ժե . 30 ։ Գլ . զ . 4 ։
[18] Եզեկ . լգ . 5 ։ Սոփ . ա . 18 ։ գ . 8 ։ բ Թես . ա . 8 ։ Գլ . ժբ . 29 ։
[19] Գլ . բ . 2 ։
[20] բ Օր . ժե . 2 , 6 ։ ժթ . 15 ։ Մատ . ժբ . 16 ։
[21] Ցօհ . բ . 17 ։ բ Կոր . ժգ . 1 ։
[22] Գլ . բ . 3 ։ ժբ . 25 ։
[23] Սակոր . ժա . 29 ։ Գլ . ժգ . 20 ։
[24] Մատ . ժբ . 31 ։ 32 ։ Եփես . գ . 30 ։
[25] բ Օր . լբ . 35 ։ Հով . ժբ . 19 ։
[26] բ Օր . լբ . 36 ։ Սաղ . ծ . 4 ։ Ես . 14 ։
[27] Ղուկ . ժբ . 5 ։
[28] Գաղ . գ . 4 ։ բ Ցօհ . 8 ։
[29] Գլ . գ . 4 ։
[30] Փիլ . ա . 29 , 30 ։ Կող . բ . 1 ։
[31] Ա Կոր . գ . 9 ։ ե Փիլ . ա . 7 ։ գ . 14 ։ ա Թես . բ . 14 ։ Բ Փիլ . ա . 7 ։ բ Տիմ . ա . 16 ։
[32] Մատ . ե . 12 ։ Գոր . ե . 41 ։ Ցակ . ա . 2 ։

[33] Ա Մատ . գ . 20 ։ ժթ . 21 ։ Ղուկ . ժբ . 33 ։ ա Տիմ . գ . 19 ։
[34] Մատ . ե . 12 ։ ժ . 32 ։
[35] Ղուկ . իա . 19 ։ Գաղ . գ . 9 ։ Գլ . ժբ . 1 ։
[36] Կոդ . գ . 24 ։ Գլ . թ . 15 ։ ա Պետ . ա . 9 ։
[37] Ղուկ . ժբ . 8 ։ բ Պետ . գ . 9 ։
[38] Մար . 3 , 4 ։
[39] Հով . ա . 17 ։ Գաղ . գ . 11 ։
[40] Պետ . բ . 20 , 21 ։
[41] Գոր . ժգ . 30 , 31 ։ ա Թես . ե . 9 ։ բ Թես . բ . 13 ։

— Հով . բ . 24 , 25 ։ բ Կոր . գ . 18 ։ ե . 7 ։
[42] Հմր . 39 ։
[43] Ծն . ա . 1 ։ Սաղ . լգ . 6 ։ Ցօհ . ա . 3 ։ Գլ . ա . 2 ։ բ Պետ . գ . 5 ։
[44] Ծն . գ . 4 ։ ա Ցօհ . գ . 12 ։
[45] Ծն . գ . 10 ։ Մատ . իգ . 35 ։ Գլ . ժբ . 24 ։
[46] Ծն . ե . 22 , 24 ։

[47] Ծն . գ . 13 , 22 ։
[48] Ես . պ . 20 ։
[49] Հով . գ . 22 ։ գ . 13 ։ Փիլ . գ . 9 ։
[50] Ծն . ժբ . 1 , 4 ։ Գոր . ե . 2 , 3 , 4 ։

Ցամի Տեառն 64

պիտի առնէր . և ելաւ դնաց , ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտար թեան մէջ , և վրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկտեղ , Հոգւոյն իր հետը ժառանգորդ էին նոյն խոստմունքին .
10 Ինչու որ ինքը կը սպասէր Հան հիմերով հաստատուած քաղաքին , որուն ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ , զօրութիւն ընդունեց հաւ ատնը անցած հասակի մէջ ըլլալ ծնող . ինչու որ Հաւատարիմ սեպեց զանիկայ՝ որ խոստմունքը բրեր էր ։
12 Ուստի ան մէկէն ծնան , (Հան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս անանց համրանքի ։
13 Հասնեք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստմունքները չառած , հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ուրախացան , և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտ
14 ներ են երկրի վրայ ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , Հայրենի կ'ընեն թէ մէկ գաւառ մը կը
15 փնտռեն ։ Եւ յիրաւի թէ որ անիկայ յիշէին՝ ուսկից որ ելան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն հայրենի մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամօթ չսեպեր Աստուած՝ անոնց Աստուածը բսուիլը . ինչու որ Հինքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած առնեն Իսահակը պատրաստեց մատուց . և ան որ խոստմունքները առած էր , Հէր մէկ հատիկ որդին կը
18 մատուցանէր . Որուն բսուեցաւ թէ Իսահակով քեզի սերունդ պիտի
19 կոչուի . Քանզի կը մտածէր , թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել . ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար օրհնեց օրհ-
21 նեց Յակոբը ու Եսաւը ։ Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելու ատենը՝ Յովսեփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց , ու երկրպագութիւն բրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով՝ երբոր ծնաւ Մովսէս , իր ծնողքներուն նիհոգովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ . ին չու որ տղան գեղեցիկ տեսան , ու չվախցան թագաւորին հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջկան որդի բսուիլը ։
25 կանը որդի բսուիլը ։ Քանզի աւելի աղէկ սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճութիւն
26 Քրիստոսի նախատինքը , քան թէ Եգիպտոսի գանձերը . ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքի հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն . ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով Զրաւ զատիկը՝ և արիւն սրսկելը , որ անդրանիկները սատկեցնողը իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան՝ որպէս թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան ։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց բոլորտիքը պտրտելով ։
31 Հաւատքով Ոսխար պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ , Հոր լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ինչ բսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնին՝ ու Բարակին՝ և Սամփսոնին՝ ու Եփթայէին՝ և Դաւիթին՝ ու Սամուէլին և
33 իր մարգարէներուն համար . Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններու յաղթեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հասան , առիւծներու բերանները գոցին ,
34 կրակին , սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտարներու բանակները չրուեցին ,
35 կնիկներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չարչարուեցան՝ և չընդունեցին ազատութիւնը , որ լաւագոյն յարութեան հասնին .
36 Թեան հանին . Ուրիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձ
37 առին . Քարկոծուեցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտրտեցան , կարօտութիւն քաշելով , նեղը իյնալով ,
38 չարչարուելով , (Որ անոնց արժանի չէր աշխարհս ,) անա-

Ցամի Տեառն 64

Նեղ . ժր . 8 ։ ժգ . 3 , 18 ։ ժը . 1 , 9 ։ Ել . ջ . 17 ։
Ի ԳԼ . ժր . 22 ։ ժգ . 14 ։
ԳԼ . գ . 4 ։ Ցայտ . իա . 2 , 10 ։
Նեղ . ժէ . 19 ։ ժը . 11 , 14 ։ իա . 2 ։ Ես Ղու . ա . 36 ։
Հոով . գ . 21 ։ ԳԼ . ժ . 23 ։
Հոով . գ . 19 ։
Նեղ . իր . 17 ։ Հոով . գ . 18 ։
Հմր 39 ։
Հմր 27 ։ Ցոն . բ . 56 ։
Նեղ . իգ . 4 ։ Խէ . 9 ։ ա Մն . իթ . 15 ։ Սպ . լթ . 12 ։ ՏԺԹ . 19 ։ ա Պետ . ա . 17 ։ բ . 11 ։ Ել . ժգ . 14 ։
Եզ . գ . 6 , 15 ։ Մատ . իբ . 32 ։ Գործ . է . 32 ։
Փիլ . գ . 20 ։ ԳԼ . ժգ . 14 ։
Նեղ . իբ . 1 , 9 ։
Ցակ . բ . 21 ։
Նեղ . իա . 12 ։ Հոով . թ . 7 ։
Հոով . գ . 17 , 19 , 21 ։
Նեղ . իէ . 27 , 39 ։
Նեղ . խբ . 5 , 16 , 20 ։
Նեղ . խէ . 31 ։
Նեղ . ծ . 24 , 25 ։ Ել . ժգ . 19 ։
Եզ . բ . 2 ։ Գործ . է . 20 ։
Ել . ա . 16 , 22 ։
Ել . բ . 10 , 11 ։
Սաղ . ծգ . 10 ։
ԳԼ . ժգ . 13 ։
ԳԼ . ժ . 35 ։
Ել . ժ . 28 , 29 ։ ժբ . 37 ։ ժգ . 17 , 18 ։
Հմր 13 ։
Ել . ժբ . 21 , ՃԼ ։
Ել . ժգ . 22 , 29 ։
Ցես . ջ . 20 ։
Ցես . գ . 23 ։
Ցակ . բ . 25 ։
Ցես . բ . 1 ։
Դատ . գ . 11 ։
Դատ . գ . 6 ։
Դատ . ժգ . 24 ։
Դատ . ժա . 1 ։ ժբ . 7 ։
Թագ . ժգ . 1 , 13 ։ ժէ . 45 ։
Թագ . ա . 20 ։ ժբ . 20 ։
Թագ . է . 11 , ՃԼ ։
Դատ . ժգ . 5 , 6 ։ Թագ . ժէ . 34-35 ։ Դան . գ . 22 ։
Դան . գ . 25 ։
Թագ . ի . 1 ։ գ Թագ . ժի . 3 ։ գ Թագ . գ . 16 ։
գ Թագ . ի . 7 , ՃԼ ։ Ցոբ . իբ . 10 ։ Սաղ . գ . 8 ։
Դատ . ժէ . 8 , 15 ։ Թագ . ժգ . 13 , ՃԼ ։ ժէ . 51 , 52 ։ բ Թագ . բ . 1 , ՃԼ .
գ Թագ . ժէ . 22 ։ գ Թագ . գ . 35 ։
Գոր . իբ . 25 ։
Ցոն . իթ . 20 ։ Երեմ . ի . 2 ։ ԼԷ . 15 ։
գ Թագ . իա . 13 ։ բ Մն . իգ . 21 Գոր . է . 58 ։ ժգ . 18 ։
գ Թագ . ա . 8 ։ Մատ . գ . 4 ։
Զաք . ժգ . 4 ։

Ցամք Տեառն 64

Ղ Թագ. Ժբ. 4։ Ժթ. 9։ — Հմր 2։ 13։ — Գ Ղ. է. 22։ ը. 6։ Ա Գ Ղ. է. 9։ Ժբ. 23։ Ցայս. գ. 11։

պատներու՝ ու լեռներու՝ և այրերու՝ ու երկրի Ելեռոչներու մէջ մոլորելով։

39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով վկայուած՝ խոստմունքը չառին.

40 քանզի Աստուած մեզի համար աւելի աղէկ բան մը նախատեսմանեց, որ անոնք առանց մեզի Էկատարուին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Առաքեալը կը յորդորէ հաստատուն հաւատք՝ համբերութիւն և աստուածպաշտութիւն ունենալու. 22 կը ցուցընէ թէ նոր ուխտը հինէն գերազանց է։

1 Աստի մենք ալ՝ որ այսչափ վկայներուն *բազմութիւնը մեր բոլորտիքը պատած ունինք, — ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն մկկդի ձգենք՝ և դէշ դիւրաս պաշարող մեղքը, ու Համբերութիւնով վազենք մեր առջեւը դրուած ասպարէզի ընթացքը.

2 հայեցողութեամբ դէպ ի հաւատքին առաջնորդին ու կատարողին Յիսուսի, որ իրեն դէմ հակառակ խօսելուն, Որ չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք ու թուլնաք։

4 Ցակառին արիւն չէք տակաւին դիմադրելով հաւ-

5 կառակ չկեցաք մեղքին. Եւ մոռցաք ան յորդորանքը որ ձեր հետը կը խօսի որպէս թէ որդիներու հետ, Որդեակ իմ՝ Ցերկրջը խրատը մի անարգեր, ու անկէ չյանդիմանուելով՝ մի թուլնար։

6 Վասն զի Ցերը որ սիրածը կը խրատէ, և կը ցնծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ'ընդունի։

7 Դուն ի Թէ որ խրատի համբերեք, Աստուած ձեզի հետ՝ որպէս թէ որդիներու հետ կը վարուի. քանզի ո՞ր որդին է ան՝ որ հայրը

8 չպատժեր զանիկայ։ Իսկ թէ որ դուք առանց խրատի ըլլաք, Ամբողջ ան՝ որ ամէնը մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք դուք՝ ու չէ թէ որ-

9 դիներ։ Նաև մեր մարմնաւոր հայրերը դէմ խրատիչ ունենալով՝ — Ընդունէ կ'ամչնայինք. Ի չէ՞ որ ալ աւելի պիտի Ջազանդինք հոգիներ-

10 բուն Հօրը՝ ու ապրինք։ Ինչու որ ասոնք քիչ օրեր դէմ կը խրատէին իրենց համճոյ երեւցածին պէս. բայց անիկայ դէպ օգուտին համար՝ Ի որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք։

11 Եւ իրաւ՝ ամէն խրատ նոյն ատենը ուրախարար չթուիր, հապա տրտմական. Ետայց ետքը արդարութեան խաղաղաւոր պտուղը կը հատուցանէ անով վարժուողներուն։

12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու տկար ծունկերը հաստատեցէք.

13 Եւ շիտակ ճամբաներ բրէք ձեր ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է՝ Ելորի, Ետյլ մանաւանդ

14 բժշկուի։ Խաղաղութեան ետեւէ եղէք ամէնուն հետ՝ և սրբութեան, որ առանց անոր մէկը պիտի չը-

15 տեսնէ Տէրը։ Զգուշացէք, Չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ. Չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր երեւնալով՝ Ին նեղէ, ու անով շատերը պղծուին.

16 Չըլլայ որ մէկը պոռնիկ ըլլայ, կամ անառըը՝ Եսաւին պէս, որ կերակուրի մը համար իր անդրան-

17 կութիւնը ծախեց։ Քանզի գիտէք որ թէպէտ ետքը ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել, Ոչ մերժուեցաւ. Ինչու որ ապաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը վրայ, թէպէտև արցունքով խնդրեց զանիկայ։

18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք Շօշափելի լեռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մկգին և խաւարին

19 ու մրրիկին, Եւ փողին Ջուռելուն, ու խօսքերուն ձայնին, որ անիկայ լսողները — Նա քաշուեցան՝ աղաչելով որ մէյմըն ալ — խօսքը չըսուի

20 իրենց։ Ինչու որ չէին կրնար տանիլ ան հրամանին. Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քարկոծուի.

21 կոծուի. Եւ այնպէս ահագին էր ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ. Սաստիկ կը վախնամ ու կը դո-

22 ղամ։ Բայց դուք Սիօն լեռանը մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին, ու բիւրաւոր հրեշտակնե-

23 րուն, Ու — երկինքը գրուած անդրանիկներուն հանդիսաւոր ժողովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ՝ որ ամէնուն Դատաւորն է, ու արդարոց հոգիներուն՝ որ կա-

24 տարեալ են, Եւ Յիսուսի՝ որ նոր ուխտին միջնորդն է, — ու սրսկուելու արեանը՝ որ Աբելին աւելի աղէկ կը խօսի։

25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք զանիկայ որ Ին կը խօսի. Վասն զի թէ որ անոնք երկրի վրայ Ազգայ պատգամները խօսողը մերժելով չազատեցան, որչափ աւելի մենք՝ թէ որ երկինքէն խօսողէն երես

26 դարձ բնենք. Որ անոր ձայնը ան ատենը երկիրը շարժեց, և հիմա խոստացեր է ու կ'ըսէ. Ընորէն պիտի շարժեմ՝ չէ թէ միայն եր-

27 կիրը՝ հապա նաև երկինքը։ Եւ ան

Ցամք Տեառն 64

Ցակ. գ. 18։ Ցոր. գ. 3, 4։ Եսայ. 3։ Ամոս. գ. 26, 27։ Ա—՞ խոտորի։ Ղեւտ. գ. 1։ Սաղ. լդ. 14։ Հռով. Ժբ. 18։ Ժդ. 19։ Բ Տիմ. բ. 22։ Մատ. ե. 8։ Բկոր. է. 1։ Եփես. ե. 5։ Ժբ Կոր. գ. 1։ Գաղ. ե. 4։ Ծ Օր. ԽԹ. 18։ ԳԼ. գ. 12։ Ը Եփես. ե. 3։ Կող. գ. 5։ Ա Թես. գ. 3։ — Ծն. խ. 33։ Ը Ծն. իէ. 34, 36, 38։ Ղ ԳԼ. գ. 6։ Ը Եբ. Ժբ. 12, 18, 19։ Ի. 18։ Բ Օր. գ. 11։ ե. 22։ Հռով. գ. 14։ բ. 15։ Բ Տիմ. ա. 7։ — Եբ. Ի. 19։ Բ Օր. ե. 5։ 25։ Ժբ. 16։ — Եբ. Ժբ. 18։ Հեբ. Ժբ. 16։ — Գաղ. գ. 26։ Ցայս. գ. 12։ Ի. 2, 10։ Բ Փիլ. գ. 20։ Ա Բ Օր. ւդ. 2։ Սաղ. կբ. 17։ Ցոե. 14։ — Ղե. Ժ. 20։ Փիլ. գ. 3։ Ցայս. Ժգ. 8։ Ը Եբ. գ. 22։ Ցակ. ա. 18։ Ցայս. Ժգ. 4։ Ծն. Ժբ. 25։ Սաղ. ղդ. 2։ Փիլ. գ. 12։ ԳԼ. Ժա. 40։ ՂԼ. բ. 6։ Թ. 15։ — Ա Գաղ. ա. 2։ Բ Ծն. գ. 10։ ԳԼ. Ժա. 4։ Ը ԳԼ. բ. 2։ 3։ գ. 17։ Ժ. 28, 29։ Ծ Եբ. Ժթ. 18։ Ի Ածգ. բ. 6։

Նորէն Յ֊ովհ֊ը կը ցուցընէ Աշարժուած բաներուն յեղափոխութիւնը՝ շինուած բաներու պէս, որ անշարժ բաները հաստատուն մնան։

28 Ուստի անշարժ թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝ մեր բռնենք ան շնորհքը, որով Աստուած պաշտենք հաճոյական կերպով, ակնածու-
29 թեամբ և երկիւղով. Քանզի որ մեր Աստուածը մաշող կրակ է։

ԳԼ. ԺԳ

1 Զանազան յորդորանքներ կ'ընէ, սէր ունենալու վրայով, 4 պոռկելու վարմունք ունենալու, 5 ագահութենէն ետ կենալու, 7 Աստուծոյ խօսքին քարոզիչները պատուելու, 9 օտար վարդապետութիւններէ հեռանալու, 10 Քրիստոսը դաւանելու, 16 ողորմութիւն տալու, 17 և առաջնորդներուն հնազանդելու վրայով. 18 Նաև կը խնդրէ իրեն համար աղօթք ընել, 20 Վերջաբանութիւն։

1 Սիրելի եղբայրասիրութիւնը յետ դնել հատ-
2 տատ մի՛ մնայ։ Հիւրասիրութիւնը մի՛ մոռնաք. քանի որ անով ոմանք հրեշտակներ ընդու-
3 նեցին չգիտնալով։ Յիշեցէք կապուածները, որպէս թէ անոնց հետ կապուած եք. նեղութեան մէջ գտնուողները, որպէս թէ դուք ալ մարմին ունեցող էք։
4 Ամուսնութիւնը բոլորովին պատուական է, ու անկողինը անարատ է. բայց պոռնիկները ու շնացող-
5 ները Աստուած պիտի դատէ։ Բարքերնիդ արծաթասէր չըլլայ, բաւական սեպեցէք որչափ բան որ ձեռքերնիդ կայ. քանի որ ինքը զրուցեց թէ՝ Երբեք քեզ պիտի
6 չթողում, ու բնաւ քեզ երեսկ պիտի չդնեմ. Անոնկ որ համարձակ ըլլանք ըսելու. Տէրը իմ օգնականս է, ու ես պիտի չվախնամ, մարդը ինծի ի՛նչ պիտի
7 ընէ։ Յիշեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Աստուծոյ խօսքը ձեզի խօսեցան, և անոնց վարմունքին վախճանին նայելով՝ Երեսնց հա-
8 ւատքին նմանող եղէք։ Յիսուս Քրիստոսը նոյն է երէկ ու այսօր, և յաւիտեանս։
9 Ակերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով մի՛ տարուբերիք. քանզի աղէկ է որ սիրտը շնորհքով հաստատուի՝ Ե՛ւ չէ թէ կերակուրներով. որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք՝ որ անանկ
10 գացին։ Սեղան մը ունինք մենք՝ ուակից իշխանութիւն չունին ուտելու անոնք՝ որ խորանին ծառա-
11 յութիւն կ'ընեն։ Քանզի որ անա-
12 սուններուն արիւնը որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղաց համար՝ քահանայապետին ձեռքովը, անոնց մարմինները բանակէն դուրս կ'այրուին։
12 Ուստի Յիսուս ալ՝ իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու համար, դռնէն դուրս չարչարուեցաւ։
13 Ուրեմն Եկէք՝ իրեն ելլենք բանակէն դուրս, Նվրանիս առնելով անոր
14 նախատինքը։ Քանզի որ մենք հոս մնայուն քաղաք չունինք, հապա
15 հանդերձեալը կը փնտռենք։ Ցուստի անոր ձեռքովը ամէն ատեն Աստուծոյ օրհնութեան պատարագ մատուցանենք, այսինքն՝ Որ շրթունքներուն պտուղը՝ որ իր
16 անունը կը դաւանին։ Եւ բարերարութիւնը, ու հաղորդութիւն մի՛ մոռնաք. Քանզի հաղորդ ըլլալը մի՛ մոռնաք. քանզի որ Աստուած անանկ պա-
17 տարագներուն կը հաճի։ Ձեր առաջնորդներուն մտիկ ըրէք, ու հնազանդ կեցէք. քանզի որ անոնք ձեր հոգիներուն համար կը հսկեն, որպէս թէ հաշիւ պիտի տան. որ ինդութիւնով ընեն ան գործը, և չէ թէ հառաչելով, որ
18 ան ձեզի օգտակար չէ։ Մեզի համար աղօթք ըրէք, քանի որ մենք համոզուած ենք՝ Քէ աղէկ խղճմտանք ունինք, և ամէն բանի մէջ կ'ուզենք աղէկ վարմունք ու-
19 նենալ։ Եւ մանաւանդ կ'աղաչեմ ձեզ որ աս ընէք, որ աւելի շուտով ձեզի դառնամ։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ Որ մեռելներէն յարուցմեր Տէր Յիսուսը, որ մեծ յաւիտենական ուխտին արիւնովը ոչխարներուն մեծ
21 հովիւն է, Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ հաստատէ՝ իր կամքը ընելու, և ձեր մէջը իր առջևը հաճոյ եղած ընէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
22 Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ Յորդորական խօսքիս համբերել. Քանզի որ համառօտաբար գրեցի
23 ձեզի։ Գիտցէք որ Մեր եղբայրը Տիմոթէոս արձակուած է, որուն հետ՝ Քէ որ շուտով գայ՝ պիտի
24 տեսնեմ ձեզ։ Բարեւ ըրէք ձեր բոլոր առաջնորդներուն, ու բոլոր սուրբերուն. ձեզի բարեւ կ'ընեն ա-
25 նոնք որ Իտալիայէն են։ Շնորհք ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն։

Ցամի Տեառն 64

Ա Սաղ. ՟ճր. 26։ Մատ. իդ. 35։ Բ Պետ. գ. 10։ Ցայտ. իա. 1։ Ե Եզ. իդ. 17։ Բ Օր. դ. 24։ Թ. 3։ Սաղ. ՟ծ. 3։ ղէ. 3։ Ես. կզ. 15։ Բ Թես. ա. 8։ Գաղ. ժ. 27։

— Հռով. ժբ. 10։ ա Թես. դ. 9։ ա Պետ. ա. 22։ բ. 17։ գ. 8։ գ. 8։ բ Պետ. ա. 7։ ա Ցովհ. գ. 11։ Եբ. գ. 7, 20, 21։ Բ Մատ. իե. 35։ Հռով. ժբ. 13։ ա Տիմ. գ. 2։ ա Պետ. գ. 9։ Ա Կորնթ. ժբ. 3։ ժԹ. 2։ Բ Մատ. իե. 36։ Հռով. ժբ. 15։ ա Կոր. ժբ. 26։ Կող. գ. 18։ ա Պետ. գ. 8։ Ես Կոր. զ. 9։ Գաղ. ե. 19, 21։ Եփես. ե. 5։ Կող. գ. 5։ Ցայտ. իբ. 15։ Ղ Մատ. զ. 25, 34։ Փիլ. գ. 11, 12։ ա Տիմ. զ. 6, 8։ Ե Ցովհ. իբ. 15։ Բ Օր. լ. 6, 8։ Ցես. ա. 5։ ա Մով. իբ. 20։ Սաղ. լէ. 25։ Ը Սաղ. իէ. 1, ՟ծզ. 4, 11, 12։ ՟ճժբ. 6։ Ի Հմր 17։ Ժ Գլ. զ. 12։ Ի Ցովհ. բ. 58։ Գլ. ա. 12։ Ցայտ. ա. 4։ Լ Եփես. գ. 14։ ե. 6։ Կող. բ. 4։ 8։ ա Ցովհ. գ. 1։ Ե Հռով. ժգ. 17։ Կող. բ. 16։ ա Տիմ. գ. 3։ Ե Կոր. թ. 13։ ժ. 18։ Ել. իթ. 14։ Ղև. գ. 11, 12, 21։ զ. 30։ թ. 11։ ժզ. 27։ Թուա. ժԹ. 3։

Ցամի Տեառն 64

Հ Ցովհ. ժԹ. 17, 18։ Գոր. է. 57։ Ի Գլ. ժա. 26։ ա Պետ. գ. 14։ Ղ Մատ. բ. 10։ Փիլ. գ. 20։ Գլ. ժա. 10, 16։ ժբ. 22։ Ճ Եփես. ե. 20։ ա Պետ. բ. 5։ Ո Ղև. է. 12։ Սաղ. ծ. 14, 23։ կթ. 30, 31։ ՃՀ. 22։ ՃԺգ. 17։ Յ Ովս. ժգ. 2։ Ն Հռով. ժբ. 13։ Շ Կոր. Թ. 12։ Փիլ. գ. 18։ Գլ. զ. 10։ Փիլ. բ. 29։ ա Թես. ե. 12։ ա Տիմ. է. 17։ Հմր 7։ Չ Եզէկ. գ. 17։ իգ. 2, 7։ Գոր. ի. 26, 28։ Ո Հռով. ժե. 30։ Եփես. գ. 19։ Կող. գ. 8։ ա Թես. ե. 25։ բ Թես. գ. 1։ Ջ Գոր. իդ. 1։ իգ. 16։ բ Կոր. ա. 12։ Փիլմ. 22։ Հռով. ժե. 33։ Թես. ե. 23։ Ռ Գոր. բ. 24, 32։ Հռով. գ. 24։ բ. 11։ ա Կոր. գ. 14։ ժե. 15։ բ Կոր. գ. 14։ Գաղ. ա. 1։ Կող. բ. 12։ ա Թես. ա. 10։ ա Պետ. ա. 21։ Ս Ջաք. Թ. 11։ Գլ. ժ. 29։ Տ Ես. Ի. 11։ Եզէկ. իդ. 23։ իե. 24։ Ցոհ. ժ. 11, 14։ ա Պետ. բ. 25։ ե. 4։ Բ Թես. բ. 16։ ա Պետ. ե. 10։ Փիլ. բ. 13։ Գաղ. ա. 5։ Բ Տիմ. գ. 18։ Ցայտ. ա. 6։ ա Պետ. ե. 12։ ա Թես. գ. 2։ Հմր 7. 17։ Տիտ. գ. 15։

ԸՆԴԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Ցամք Տեառն
Իբր 60

– Գոր · ժբ · 17։ ժե · 18։ Գաղ · ա · 19 ։ բ · 9 ։ Ցուդ · 1 ։ բ Տիտ · ա · 1 ։ ֊ Գոր · իզ · 7 ։ ֊ բ Օր · լբ · 26։ Ցօհ · է · 35 ։ Գոր · բ · 5 ։ բ · 1 ։ ա Պետ · ա · 1 ։ Ի Մատ · ե · 12 ։ Գոր · ե · 41։ Երբ · ժ · 34 ։ ա Պետ · գ · 13։ 16 ։ ՚ա Պատ · ա · 6 ։ Ի Հռով · ե · 3 ։ ՚ Թագ · գ · 9 · 11 · 12 ։ Ածակ · բ · 3 ։ ֊ Մատ · է · 7 ։ իա · 22 ։ Մար · ժա · 24 ։ Ղուկ · ժա · 9։ Ցօհ · ժգ · 13։ ժե · 7 ։ ժգ · 23 ։ ֊ Երեմ · իե · 12 ։ ա Ցօհ · ե · 14 · 15 ։ Ի Մար · ժա · 24 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։ Լ Գաղ · գ · 8 ։ Ի Ցոր · ժգ · 2։ Սաղ · լէ · 2 ։ գ · 5 · 6 ։ ճբ · 11 · ճգ · 15 ։ Ես · ի · 6 ։ ա Կոր · է · 31 ։ Գաղ · գ · 14 ։ ա Պետ · ա · 24 ։ ա Ցօհ · բ · 17 ։ ֊ Ցոր · ե · 17։ Ածակ · գ · 11 ։ 12 ։ Երբ · ժբ · 5 ։ Ցայտ · գ · 19 ։ Ի ա Կոր · թ · 25 ։ բ Տիմ · գ · 8 ։ Գաղ · բ · 5 ։ ա Պետ · ե · 4։ Ցայտ · բ · 10 ։ Հ Մատ · ժ · 22 ։ ժբ · 28 · 29 ։ Գաղ · բ · 5 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պէտք է որ ուրախ ըլլանք Նեղութեան ժամանակ, 5 Աստուծմէ Համբերութիւն խնդրենք, 13 և մեր փորձութիւններուն մէջ չըսենք թէ մեր տկարութեանը կամ մեղքին պատճառը Աստուած է, 19 այլ մանաւանդ խօսքին մարկ ընդներ ըլլանք, անոր վրայով խորհինք, և գործադիր ըլլանք։ 26 եթէ ոչ՝ կրնանք կրօնասէր երեւնալ, բայց անկարելի է որ ճշմարտապէս անանկ ըլլանք։

1 ֊Յակոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան, տասներկու ցեղերուդ՝ որ ֊ի ՚ոլորտը ցրուած էք, ողջոյն։

2 Ե՛ղբայրներ՝ Բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք, Երբոր կերպ կերպ փորձանքներու 3 մէջ կ՚իյնաք, Գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գործէ։ 4 Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք։

5 Ըհապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակսած ըլլայ, Թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատաձեռն կու տայ՝ ու չնախատեր, 6 և անոր պիտի տրուի։ Հաւատքով թող խնդրէ՝ ու չերկմտի. վասն զի ան որ երկմիտ է, ծովուն հոդմակոծեալ ու տարուելու ալիքներուն նման է. 7 Ան մարդը թող չկարծէ որ Տէրոջմէ բան մը պիտի առնէ. 8 Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ։

9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ. Եւ 10 ան որ հարուստ է, իր խոնարհութեանը վրայ. Ինչու որ Անիկայ խոտի ծաղկի մը պէս պիտի անցնի. 11 Քանդի արեը սաստիկ տարածութիւնով մը կը ծագի՝ ու կը չամքեցրնէ խոտը, և անոր ծաղիկը կը թափի, ու անոր երեւոյթին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի. անանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի։

12 Երանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ. Ինչու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի, կենաց պսակը պիտի առնէ, Որուն որ Տէրը զինքը սիրողներուն խոստացաւ։ 13 Չըլլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ, Աստուծմէ կը փորձուիմ. Ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր, 14 ոչ ալ ինքը մէկը կը փորձէ։ Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած 15 ու խաբուած. Յետոյ ցանկութիւնը յղանալով, մեղք կը ծնանի. և մեղքը որ կատարուի, Մահ կը ծնանի։ 16 Մի խաբուիք իմ 17 սիրելի եղբայրներս. Ամէն բարի տուրք՝ ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է, և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ, որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն՝ 18 կամ դառնալու շուք մը չկայ։ Իր ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը, Որ մենք իր ստեղծածներուն 19 մէջ ներկայացի մը ըլլանք։ Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս, Ամէն մարդ թող շուտ ըլլայ լսելու, Ու ծանր՝ խօսելու, Ու ծանր՝ բարկանալու. 20 Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր։

21 Ուստի ամէն աղտեղութիւնը ու չարութեան առաւելութիւնը մէկդի ձգելով, Հեզութեամբ ընդունեցէք Ձեր մէջը սերմանուած խօսքը, որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել։

22 Բայց խօսքը կատարողներ եղէք, և չէ թէ միայն լսողներ՝ ինքզինքնիդ 23 խաբելով։ Ինչու որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին՝ ու կատարող չըլլայ, անիկայ նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ այբերը տնկած իր բնական երեսը կը դիտէ. 24 Ինչու որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը՝ ու անցաւ գնաց, և շուտ մը մոռցաւ թէ ինչոր մէկ մըն էր։ 25 Բայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին Ձայնք տնկելով կը նայի, և անոր մէջը կը կենայ, անիկայ Խօսք լսող՝ մոռցող չըլլալով՝ հապա գործը կատարող, Երանելի պիտի ըլլայ իր կատարուն մէջ։ 26 Եւ եթէ մէկը զինքը կրօնասէր կը սեպէ՝ ու իր լեզուին սանձ չդնէր, հապա իր սիրտը կը խաբէ, անանկին կրօնասիրութիւնը 27 նը փուճ է։ Աստուծոյ ու Հօրը

Ցամք Տեառն
Իբր 60

քով մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը աս է . † Որբերուն ու
որբևարիներուն տես երթալ իրենց նեղութեան ատենը , * ու անձը
անարատ պահել աշխարհէն ։

ԳԼ . Բ

1 Քրիստոնէական կրօնքին անվայել բան է հարստահարել եղբայրները պատուել , և աղքատները անարգել ։ 13 Պարտինք իրարու վրայ սէր ունենալ և դիմած ըլլալ ։ 14 Պէտք չէ պարծենալ հաւատքին վրայ՝ երբոր առանց գործոց է . 17 վասն զի ան հաւատքը մեռած հաւատք է , 19 դևերու հաւատք է , 21 և չէ թէ Աբրահամին , 25 և Րահաբին հաւատքը ։

1 Իմ եղբայրներս՝ չըլլայ որ աշխարհասիրութեամբ բռնէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատքը , * որ Հայր
2 փառաց Տէրն է ։ Քանզի թէ որ ձեր ժողովքին մէջ մէկ մարդ մը մտնելու ըլլայ՝ որ ունենայ ոսկի մատանի , և փառաւոր հանդերձներ , հոն մէկ աղքատ մըն ալ մտնելու
3 ըլլայ աղտոտ հանդերձներով , եւ նայիք անոր վրայ որ փառաւոր հանդերձներ ունի , ու ըսէք թէ՝ Դուն հոս նստէ պատուով , և ան աղքատին ըսէք թէ՝ Դուն հոտ ոտքի վրայ կայնէ , կամ թէ Եկուր
4 նստէ՝ պատուանդանիս քովը , Ձեր խղճմտանքը ձեզ չը՞յանդիմաներ , ու չար խորհուրդներու դատաւոր
5 չ՚ըլլար ։ Մտիկ ըրէք՝ սիրելի՛ եղբայրներս . * չէ՞ որ Աստուած աշխարհիս աղքատները ընտրեց , † որ հաւատքով հարուստ էն , ու ժառանգաւոր արքայութեանը , որ զինքը սիրողներուն խոստացաւ ։
6 Բայց դուք աղքատները անարգեցիք . Հարուստները չէ՞ն՝ որ ձեզ կը հարստահարեն , ու ձեզ դատաստանարանները կը քաշեն ։
7 Անոնք չէ՞ն որ կը հայհոյեն ան բարի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած
8 է ։ Արդ՝ թէ որ դուք արքունական օրէնքը կը կատարէք Գրքին ըստ՚ի համեմատ թէ՝ Ջիրանդ ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս , աղէկ կ՚ը-
9 նէք . * Բայց թէ որ աչառութիւն կ՚ընէք , մեղք կը գործէք , ու օրէնքէն կը յանդիմանուիք օրինա-
10 զանցներու պէս ։ Քանզի ով որ բոլոր օրէնքը պահէ , ու մէկ բանի մը մէջ յանցաւոր ըլլայ , † անիկայ
11 ամենուն պարտական կ՚ըլլայ ։ Վասն զի ան որ ըսաւ թէ՝ Շնութիւն մի՛ ըներ , ըսաւ ալ թէ՝ * Մի սպանաներ . ուստի թէ որ շնութիւն չընես՝ բայց սպանութիւն ընես , օրի-
12 նազանց կ՚ըլլաս ։ Անանկ խօսեցէք և անանկ ըրէք՝ * որպէս թէ ազատութեան օրէնքովը պիտի դա-
13 տուիք ։ * Վասն զի դատաստանը անողորմ պիտի ըլլայ անոր , որ
ողորմութիւն չըներ . * և ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստանին դիմացը ։
14 Ի՞նչ օգուտ է՝ եղբայրներս , թէ որ մէկը ըսէ՝ թէ հաւատք ունի , ու գործք չունենայ . միթէ հաւատ-
15 քը կրնա՞յ փրկել զանիկայ ։ * Թէ որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ՝ կամ օրուան կերակուրին կա-
16 րօտ , Յու ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ , Գացէք խաղաղութեամբ , տաքցիք ու կշտացիք . և մարմինին պէտք եղած բաները անոնց չտաք ,
17 ի՞նչ օգուտ է ։ Նոյնպէս ալ հաւատքը՝ թէ որ գործ չունե-
18 նայ , բուն ինքնան մեռած է ։ Նաև կրնայ մէկը ըսել թէ՝ Դուն հաւատք ունիս , ես ալ գործքեր ունիմ . դուն քու հաւատքդ ցուցուր ինծի առանց գործքերու , ու ես քեզի ցուցընեմ իմ հաւատքս իմ
19 գործքերէս ։ Դուն կը հաւատաս որ Աստուած մէկ է , աղէկ կ՚ընես . * դևերն ալ կը հաւատան՝ և կը
20 սարսափին ։ Բայց կ՚ուզե՞ս գիտնալ դուն՝ ով անուտի մարդ , որ հաւատքը առանց գործքերու մե-
21 ռած է ։ Աբրահամ մեր հայրը գործքերով չարդարացա՞ , * երբոր իր որդին Խահակը սեղանին վրայ
22 հանեց ։ Կը տեսնե՞ս որ հաւատքը անոր գործքերուն հետ մէկտեղ գործեց , ու ան գործքերով հաւատքը կատարեալ եղաւ .
23 Եւ գիրքին խօսքը կատարուեցաւ՝ որ կ՚ըսէ . * Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , ու ան իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ . և Իւր Աստու-
24 ծոյ բարեկամ բսուեցաւ ։ Կը տեսնէք որ մարդս գործքերով կ՚արդարանայ , ու չէ թէ միայն
25 հաւատքով ։ Նոյնպես ալ * Րահաբ պոռնիկը՝ չէ՞ որ գործքերով արդարացաւ , երբոր լրտեսները ներս առաւ , և ուրիշ ճամբայով
26 արձակեց ։ Քանզի ինչպէս որ մարմինը առանց հոգիի մեռած է , նոյնպես ալ հաւատքը առանց գործքերու մեռած է ։

ԳԼ . Գ

1 Պէտք չէ որ անխոհեմութեամբ կամ լրութեամբ ուրիշները յանդիմանենք . 5 այլ մանատանգ սանձերը լեզուին , որ թէև պզտիկ անդամ մըն է , բայց զօրաւոր գործքը մըն է թէ՛ բարիի և թէ չարի համար ։ 13 ճշմարտապէս իմաստութիւնը հեզ և խաղաղասէր կ՚ըլլայ , առանց նախանձու և հակառակութեան ։

1 Եղբայրներս՝ * շատ վարդապետներ մի՛ ըլլաք . † գիտնալով որ աւելի մեծ դատաստան պիտի ըն-
2 դունինք . * Ինչու որ ամէնքս ալ շատ յանդգնբներ կ՚ընենք . † Թէ

Ցամի Տեառն
Իբր 60

† Ես . ա . 16 ։ 17 ։ Ծր . 6 ։ 7 ։ Մատ . իե . 36 ։ * Հռով . ժբ . 2 ։ ԳԼ . գ . 4 ։ ա Ցովհ . ե . 18 ։

– Ղև . ժթ . 15 ։ բ Օր . ա . 17 ։ ժգ . 19 ։ Ռոմ . իդ . 23 ։ իբ . 21 ։ Մատ . իբ . 16 ։ Հմր 9 ։ Ցու . գ . 16 ։ Յակոբ . բ . 8 ։

† Ցովհ . է . 48 ։ ա Կոր . ա . 26 ։ 28 ։

* Ղու . ժբ . 21 ։ ա Տիմ . գ . 18 ։ Ցայտ . բ . 9 ։

Ե՛ել . ի . 6 ։ ա Թագ . բ . 30 ։ Ռոմ . ը . 17 ։ Մատ . է . 3 ։ Ղու . գ . 20 ։ ժբ . 32 ։ ա Կոր . բ . 9 ։ բ Տիմ . գ . 8 ։ ԳԼ . ա . 12 ։

Ը Ղև . ժթ . 18 ։ Մատ . իբ . 39 ։ Հռով . ժգ . 8 ։ 9 ։ Գաղ . է . 14 ։ գ . 2 ։

Ի Հմր 1 ։ իբ Օր . իե . 26 ։ Մատ . է . 19 ։ Գաղ . գ . 10 ։

† Ել . ի . 13 ։ 14 ։

Ը ԳԼ . ա . 25 ։ Ի Ցոր . իբ . 6 ։ Ռոմ . իա . 13 ։ Մատ . գ . 15 ։ ժբ . 35 ։ իե . 41 ։ 42 ։

Ցամի Տեառն
Իբր 60

Ի ա Ցով . գ . 17 ։ 18 ։

† Մատ . է . 26 ։ ԳԼ . ա . 23 ։

* Տես Ցոր . լա . 19 ։ 20 ։ Ղու . գ . 11 ։

Ե ա Ցով . գ . 18 ։

Ը ԳԼ . գ . 13 ։

* Մատ . բ . 29 ։ Մար . ա . 24 ։ է . 7 ։ Ղու . գ . 34 ։ Գոր . ժգ . 17 ։ ժթ . 15 ։

* Ծն . իբ . 9 ։ 12 ։

Ե Երբ . ժա . 17 ։

Ե Ծն . ժե . 6 ։ Հռով . դ . 3 ։ Գաղ . գ . 6 ։

Ը Ր Մն . ի . 7 ։ Ես . խա . 8 ։

– Ցես . բ . 1 ։ Երբ . ժա . 31 ։

– Մատ . իգ . 8 ։ 10 ։ Հռով . բ . 20 ։ 21 ։ ա Պետ . է . 8 ։

Բ Ղու . գ . 37 ։

† գ Թագ . բ . 46 ։ բ Մն . գ . 36 ։ Ռոմ . ի . 9 ։ Ժող . է . 20 ։ ա Ցով . ա . 8 ։

Գ Մաղ . լդ . 18 ։ ԳԼ . ա . 26 ։ ա Պետ . գ . 10 ։

Ձամի Տեառն իրր 60

ՈՐ մէկը խօսքով յանցանք չընէ , Է անիկայ կատարեալ մարդ է , որ կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձե-
3 լու : Ցե՛ս որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝ որ անոնք մեզի չհազանդին , ու անոնց բոլոր մար-
4 մինը կը կառավարենք . Ահա նաւերն ալ որչափ մեծ բաներ են , և սաստիկ հովերէն կը քշուին . բայց ամենափոքր ղեկով մը կը կառա-
5 վարուին՝ ղեկավարին կամքը որ կողմը որ ուզէ : Է Այսպէս ալ լեզուն մէկ պզտիկ անդամ մըն է , ու մեծ բաներ կը խօսի . ահա քիչ մը կրակը որչափ բան բոցի կու-
6 տայ : Է Լեզուն ալ կրակ մըն է՝ անիրաւութեան տիեզերք մը . լեզուն մեր անդամներուն մէջ անանկ դրուած է , Է որ բոլոր մարմինը կ՚ապականէ , և բնութեան շրջանը կը բռնկցընէ , ու ինքը գեհենէն
7 կը բռնկի : Բոլոր գազաններուն ու թռչուններուն և սողուններուն՝ ու ծովի մէջ եղածներուն բնութիւնը կը նուաճի՝ և նուաճած է
8 մարդկային բնութենէն : Բայց լեզուն՝ մարդոց մէկը չկրնար նուաճել . անիկայ անզուսպ չար է , Է մա-
9 հաբեր թունով լեցուն . Անով կ՚օրհնենք զԱստուած ու Հայրը , և անով կ՚անիծենք մարդիկ՝ Է որոնք Աստուծոյ նմանութեամբը ստեղ-
10 ծուած են : Մի և նոյն բերնէն կ՚ելլեն օրհնութիւն ու անէծք . Եղբայրներս՝ պէտք չէ որ ա՛ս ա-
11 նանկ ըլլայ : Միթէ աղբիւր մը մի և նոյն բերնէն անուշ ու լեղի կը
12 բղխէ՞ : Միթէ կարելի՞ է Եղբայրներս՝ որ թզենին ձիթապտուղ բերէ , կամ որթը՝ թուզ . Նմանապէս Է-րեք չէ որ մէկ աղբիւրէ մը աղի ու անուշ ջուր ելլէ :
13 Է Ձեր մէջը իմաստուն ու խելացի ով կայ . թող անիկայ բարի վարմունքովը ցուցընէ՝ Է իր գործքերը Է իմաստութեան հեզութիւնով :
14 Հապա թէ որ դառն նախանձ և հակառակութիւն ունենաք սրտերնուդ մէջ , Ի մի՛ պարծենա՛ք՝ ու ճշմարտութիւնը սուտ հանէք :
15 ՁԱս իմաստութիւնը վերէն իջած չէ՛ , հապա երկրաւոր՝ չնչաւոր և
16 դիւական է : Քանզի ուր որ նախանձ ու կռիւ Ի-ՙ , հոն է անկարգութիւնը՝ և ամէն չար բաները :
17 Հապա վերին իմաստութիւնը՝ նախ սուրբ է , ետքը՝ խաղաղարար , հեզ , հլու , ողորմութիւնով ու բարի պտուղներով լեցուն , ան-
18 կողմնապահ , Ի ու անկեղծ : Ե՛ւ արդարութեան պտուղը խաղաղութիւնով կը սերմանուի անոնց՝ որոնք խաղաղութիւն կ՚ընեն :

ԳԼ . Դ

1 Պէտք է որ դէմ դնենք ագահութեան , 4 անժուժկալութեան , 5 հպարտութեան , 11 բամբասանքի , և ուրիշները զուր տեղը դատելու : 18 Պէտք չէ որ աշխարհային գործառնութեանց յաջողութեանը վստահինք , բայց միշտ խորհինք թէ ան կենաց ո՛րչափ անբաւական է , և մեր անձերը ու մեր բոլոր գործքերը Աստուծոյ նախախնամութեանը յանձնենք :

1 Ո՞րկից են պատերազմները , և ո՞րկից կուիները ձեր մէջը . չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն , — որ ձեր անդամներուն մէջ կը պատե-
2 րազմին : Կը ցանկաք՝ ու չունիք . կը սպաննէք՝ ու կը նախանձիք , և չէք կրնար ՅԱՀ-ՆԷՆ հասնիլ . կը պատերազմիք ու կը կուիք , բայց
3 չունիք , ինչու որ չէք խնդրեր . Կը խնդրէք՝ ու չէք առներ , Է ինչու որ չարաչար կը խնդրէք , որ ձեր ցանկութիւններուն բաներընէք :
4 Շնացողներ՝ չէք գիտեր Ի որ — աշխարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է . Ուստի ով որ կ՚ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ , ինքզինքը Աստուծոյ թշնամի կ՚ընէ :
5 Կամ թէ կը կարծէք որ Գիրքը պարապ տեղը *կ՚ըսէ թէ՝ Է Նախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնա-
6 կող Հոգին՝՝ . Սակայն աւելի շնորհք կու տայ . անոր համար կ՚ըսէ . Ը Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ , բայց խոնարհ-
7 ներուն շնորհք կու տայ : Ուստի ճնազանդեցէ՛ք Աստուծոյ . Ի Սատանային հակառակ կեցէ՛ք , և անիկայ
8 ձեզմէ պիտի փախչի : Է Աստուծոյ մօտեցէ՛ք , ու անիկայ ձեզի պիտի մօտենայ . Է սրբեցէ՛ք ձեռքերնիդ մեղաւորներ , Լև մաքրեցէ՛ք
9 սրտերնիդ Էերկմիտներ . Է Ցառապանք քաշեցէ՛ք , սո՛ւգ ըրէ՛ք ու լացէ՛ք . ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ , ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմու-
10 թեան : Ձերոջը առջևը խոնարհեցէ՛ք , ու ան ձեզ պիտի բարձրացընէ :
11 Մէկզմէկ մի՛ բամբասէք՝ եղբայրներ . ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ , Ի կամ իր եղբայրը կը դատէ , օրէնքը կը բամբասէ , ու օրէնքը կը դատէ . հապա թէ որ օրէնքը դատես , ալ դուն օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր :
12 Մէ՛ն մէկ Օրէնսդիր ու Դատաւոր մը կայ , Ըոր ինքը կարող է փրկելու ու կորսընցընելու . Ի դուն ով ես որ ուրիշը կը դատես :
13 Հիմա մի՛կ ըրէք դուք որ կ՚ըսէք . Ա՛յսօր կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը , ու հոն տարի մը կենանք , և առուտուր բնենք՝ ու
14 վաստկինք . (Դուք որ վաղը չէք

Ձամի Տեառն իրր 60

— Հով . է . 23 : Գաղ . ե . 17 : ա Պետ . բ . 11 : Բ Ցոր . իե . 9 : իթ . 12 : Սաղ . ժբ . 41 : Ընակ . ա . 28 . Ես . ա . 15 : Երեմ . ժա . 11 : Միք . գ . 4 : Ջաք . է . 13 :
Է Սաղ . կդ . 18 : ա Ցօհ . դ . 22 : ե . 14 :
Թ Սաղ . հդ . 27 :
Ի Ցօհ . բ . 16 :
Ձ Ցօհ . ժե . 19 : ժէ . 14 : Գաղ . ա . 10 :
*Կ՚կրնա՞ խոսի նախանձի՞ կը փափաքի մեր մէջը բնակող Հոգին :
Ի Տես Ծն . գ . 5 : բ . 21 : Թուա . ժա . 29 : Ընակ . իա . 10 :
Ը Ցօր . իր . 29 : Սաղ . ճլը . 6 : Ընակ . գ . 34 : իթ . 23 : Մատ . իգ . 12 : Ղու . ա . 52 : ժդ . 11 : ժբ . 14 : ա Պետ . ե . 5 :
Ի Եփ . գ . 27 : զ . 11 : ա Պետ . ե . 9 :
Ժ Ես . Մն . ժե . 2 :
Ի Ես . ա . 16 : Ա Պետ . ա . 22 : ա Ցօհ . գ . 3 :
Ի Գլ . ա . 8 :
Ի Մատ . ե . 4 :
Լ Ց . բ . իբ . 29 : Մատ . իգ . 12 : Ղու . ժդ . 11 : ժբ . 14 : ա Պետ . ե . 6 :
Հ Եփ . գ . 31 : ա Պետ . բ . 1 :
Ն Մատ . է . 1 : Ղու . գ . 37 : Հով . բ . 1 : ա Կոր . գ . 5 :
Ո Մատ . ժ . 28 :
Պ Հով . ժգ . 4 . 13 :
Ջ Ընակ . իէ . 1 : Ղու . ժբ . 18 : Ճ .

Ցամք Տեառն
Խրբ 60

յ Ցոր · է · 7 ։
Ա՚ղ · ՟ր ·
3 ։ Գէ · ա ·
10 ։ ա Պետ·
ա · 24 ։ ա
Ցօհ · բ · 17 ։
՝ Գոր · ժբ ·
21 ։ ա Կոր ·
դ · 19 ։ ժգ ·
7 ։ Եբր · գ ·
3 ։
՟ա Կոր · ե ·
6 ։
՝ Ղու · ժբ ·
47 ։ Ցօհ ·
թ · 41 ։ ժե ·
22 ։ Հռով ·
ա · 20 ։ 21 ։
32 ։ բ · 17 ։
18 · 23 ։

՝ Ա՚ռակ ·
ժա · 28 ։
Ղու՚ · գ · 24 ։
ա Տիմ. գ ·
9 ։

Ք Ցոր · ժգ ·
28 ։ Մատ ·
գ · 20 ։ Գէ ·
բ · 2 ։

֊ Հռով · բ · 5 ։
Ր Ղե · ժթ ·
13 ։ Ցոր ·
իդ · 10 · 11 ։
Երեմ. իբ ·
13 ։ Մաղ ·
գ · 5 ։
Ի՚ր Օր · իդ ·
15 ։
Ղ Ցոր · իա ·
13 ։ Ամով ·
գ · 1 · 4 ։
Ղու · ժգ ·
19 · 25 ։ ա
Տիմ. ե · 6 ։
Ի Գէ · բ · 6 ։
Ը բ Օր · ժա ·
14 ։ Երեմ.
ե · 24 ։ Ովս ·
գ · 3 ։ Հո·
վել · բ · 23 ։
Զաք · ժ ·
1 ։
Ի Փիլ · գ · 5 ։
Եբր · ժ ·
25 · 37 ։ ա
Պետ · գ · 7 ։

15 դիտեր . քանզի ի՞նչ է ձեր կեան-
քը . ՝այիրաւի շոգի մըն է , որ քիչ
մը ատեն կ՚երեւնայ , ու ետքը կ՚ո-
չընչանայ .) անոր տեղը ըսելու
էիք . ՟Թէ որ Տէրը կամենայ՝ ու
ապրինք , աս կամ ան բանը ընենք ։
16 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանու-
թիւնովը կը պարծենաք . Ը բոլոր
ասանկ պարծանքները չարութիւն
17 են ։ ՟Ուստի ով որ բարին ընելը
գիտնայ՝ ու չընէ , ան մեղք է ա-
նոր ։

ԳԼ · Ե

1 Ձար Հարուստները պէտք է որ վախնան Ա-
ստուծոյ վրէժխնդրութենէն ։ 7 Պարտինք նե-
ղութեան մէջ համբերող ըլլալ՝ մարգարէ-
ներուն և Ցորին օրինակին պէս ։ 12 Պէտք է
որ երդում ընդհէն ետ կենանք , 13 Նեղու-
թեան ատեն աղօթք ընենք , ուրախութեան
ատեն երգենք ։ 16 Մեր յանցանքները իրարու
խոստովանինք , իրարու համար աղօթք ընենք ։
19 և մոլորեալ եղբայրը ճշմարտութեան
դարձընենք ։

1 ՟Ա՚յդէ հիմա հարուստներ՝ լացէք
ու ողբացէք ան թշուառու-
թիւններուն համար՝ որ ձեր վրայ
2 պիտի գան ։ Ձեր հարստութիւնը
ապականած է , ֊ու ձեր հանդերձ-
3 ները ցեցի կերակուր եղած ։ Ձեր
ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է . և
անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի
ըլլայ , ու ձեր մարմինը պիտի ու-
տէ ֊ կրակի պէս . վերջի օրերուն
4 համար գանձ դիղեցիք ։ Ր Ահա
ձեր արտերը ձեռնարկողներուն
վարձքը՝ որ ետ պահեցիք , կ՚աղա-
ղակէ , ֊ու հնձողներուն բողոքը
զօրութեանց Տէրոջը ականջներուն
5 հասաւ ։ Ը Երկրի վրայ փափկու-
թեամբ և հեշտութեամբ ապրե-
ցաք , սիրտերնիդ սնուցիք՝ որպէս
թէ մորթուելու օրուան համար ։
6 Ի դատապարտեցիք՝ սպաննեցիք
արդարը , ՝որ ձեզի հակառակ չէր
կենար ։
7 Ուստի համբերող եղէք եղբայր-
ներ՝ մինչև Տէրոջը գալուստը . ահա
երկրագործը կը սպասէ երկրի պա-
տուական պտուղին , անոր համար
համբերելով , Ը մինչև որ առջի ու
8 վերջի անձրևը առնէ ։ Դուք ալ
համբերութիւն ըրէք , սիրտերնիդ
հաստատ բռնեցէք . Ի՚նչու որ Տէ-
9 րոջը գալուստը մօտ է ։ ֊ Իրարու
դէմ մի՚ հառաչէք՝ եղբայրներ , որ
չդատապարտուիք . Ի ահա Դատա-
10 ւորը դրան քովը կայներ է ։ Ե՚ղ-
բայրներս՝ չարչարանքներու ու համ-
բերութեան օրինակ առէք Ա՚մար-
գարէները , որոնք Տէրոջը անու-
11 նովը խօսեցան ։ Ի Ա՚հա համբերող-
ներուն երանի կու տանք . ֊ Ցոբին
համբերութիւնը լսեցիք դուք . և և
Տէրոջը ՟՚Ն՚ը ըն֊ վախճանը տե-
սաք . Ո՚ր Տէրը բազմադութ ու
ողորմած է ։
12 Ա՚րդ՝ ամէն բանէն առաջ եղ-
բայրներս՝ Ի՚երդում չընէք , ոչ
երկինքի՝վրայ՝ ոչ երկրի վրայ , ոչ
ալ մէկ ուրիշ երդում մը . Հապա
ձեր այո՝ այո՛ ըլլայ , և ոչը՝ ոչ .
որ չըլլայ թէ դատապարտութեան
տակ իյնաք ։
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան
մէջ է , աղօթք թող ընէ . թէ որ
մէկը ուրախ է , Ղաղմոս թող եր-
14 գէ ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ
է , եկեղեցիին երէցները թող
կանչէ , ու անոր վրայ աղօթք
թող ընեն , ու ֊ Տէրոջը անունովը
15 եղով օծեն զանիկայ . Ու հաւատ-
քով Է՟ն՚ աղօթքը պիտի փրկէ
հիւանդը , ու Տէրը անիկայ ոտք
պիտի հանէ . ևթէ որ մեղք ալ
գործեր է , պիտի ներուի անոր ։
16 Ձեր յանցանքները իրարու խոս-
տովանեցէք , ու աղօթք ըրէք ի-
րարու համար՝ որ բժշկուիք . Յար-
դարին ջերմեռանդ աղօթքը շատ
17 ազդուութիւն ունի ։ Ի՟լիան մեզի
պէս կրից ենթակայ մարդ մըն էր ,
Ը ու աղօթք ըրաւ որ անձրև չգայ ,
՟և իրէք տարի ու վեց ամիս երկրի
18 վրայ անձրև չեկաւ ։ Ը Ու նորէն
աղօթք ըրաւ՝ ու երկինքը անձրև
տուաւ , և երկիրը իր պտուղը
բուսցուց ։
19 Ե՚ղբայրներ՝ ֊թէ որ ձեզմէ մէ-
կը ճշմարտութենէն մոլորի , ու
20 մէկը զանիկայ դարձի բերէ , Գիտ-
ցած ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր
մոլորութեան ճամբայէն կը դար-
ձընէ , Է՚հոգի մը մահուանէ կ՚ա-
զատէ , ՟՚ու մեղաց բազմութիւնը
կը ծածկէ ։

Ցամք Տեառն
Խրբ 60

֊ Գէ · դ · 11 ։
Է Մատ . իդ ·
33 ։ ա Կոր ·
դ · 5 ։
Լ Մատ . ե ·
12 ։ Եբր ·
ժա . 35 , ՟ե ։
Ի Մաղ · ղդ ·
12 ։ Մատ ·
ե · 10 · 11 ։
ժ · 22 ։
֊ Ցոր . ա ·
21 · 22 ։ բ ·
10 ։
Ն Ցոր · խր ·
10 ։ ՟ե ։
Հ Թես . ժդ ·
18 ։ Մաղ ·
՟ղ · 8 ։
Ն Մատ . ե ·
34 , ՟ե ։
Ղ Եփե . ե ·
19 ։ Կող ·
գ · 16 ։
Ֆ Մար . ղ ·
13 ։ ժգ · 18 ։
՛Ե՟ղ · 24 ։
Մատ . թ · 2 ։
յ Ե՟ն · ի · 17 ։
Թես . ժա ·
2 ։ բ Օր ·
թ · 18 · 19 ·
20 ։ Ցեն ·
ժ · 12 ։ ա
Թագ · ժբ ·
18 ։ գ Թագ ·
ժգ · 6 ։ դ
Թագ · դ ·
33 · ժթ ·
15 · 20 ։ ի ·
2 , 4 , ՟ե ։
Մաղ · ժ ·
17 ։ ղգ · 15 ։
՟Ես . 18 ։
Ա՚ռակ · ժե ·
29 ։ իբ · 9 ։
Ցօհ · թ ·
31 ։ ա Ցօհ ·
գ · 22 ։
՝ Գոր · ժգ ·
14 ։
Ղ գ Թագ ·
ժե · 1 ։
՝ Ղու · գ ·
25 ։
Ն գ Թագ ·
ժբ · 42 · 45 ։
՝ Մատ . ժբ ·
15 ։
Լ Հռով . ժա .
14 ։ ա Կոր ·
թ · 22 ։ ա
Տիմ. դ · 16 ։
՝ Ա՚ռակ . ժ ·
12 ։ ա Պետ .
գ · 8 ։

ԸՈՒՂԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱՑԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՂԱԿԱԼՈՑՆ

Ցամք Տեառն Իրք 60

– Ցօհ · է · 35 ։ Գոր · բ · 5 · 9 · 10 ։ Ցակ · ա · 1 ։ Բ Եփե · ա · 4 ։ Գա · բ · 9 ։ է Հռով · բ · 29 ։ Ժա · 2 ։ Ը բ Թես · բ · 12 ։ Ի Երբ · Ժբ · 24 ։ Ղ Հռով · ա · 7 ։ բ Պետ · ա · 2 · Ցուդ · 2 ։ Ի բ Կոր · ա · 3 ։ Եփե · ա · 3 ։ Լ Տիմ · գ · 5 ։ Ր Ցօհ · գ · 3 · 5 ։ Ցակ · ա · 18 ։ Ֆ Ակոբ · Ժե · 20 ։ աԹես · գ · 13 · Գա · գ · 21 ։ Ի Գա · ե · 4 ։ Կ Կող · ա · 5 ։ բ Տիմ · գ · 8 ։ Ի Ցօհ · Ժ · 28 · 29 · Ժէ · 11 · 12 · 15 ։ Ցուդ · 1 ։ Ֆ Մատ · ե · 12 ։ Հռով · Ժբ · 12 ։ բ Կոր · գ · 10 · Գա · գ · 13 ։ Ն բ Կոր · գ · 17 · Գա · ե · 10 ։ Հ Ցակ · ա · 2 · Յ Ցակ · ա · 3 · 12 · Գա · գ · 12 ։ Ղ Ցոր · իգ · 10 ։ Սպ · կ · 10 ։ Ռ ակ · Ժէ · 3 · Ես · խը · 10 · Ջաբ · Ժգ · 9 ։ ա Կոր · գ · 13 · Ո Հռով · բ · 7 · 10 ։ ա Կոր · գ · 5 · բ Թես · ա · 7—12 · Ա ա Ցօհ · գ · 20 · Յ Ցօհ · ի · 29 · բ Կոր · ե · 7 · Երբ · Ժա · 1, 27 · Ն Հռով · գ · 22 ·

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընտրեալը գոհութիւն կը մատուցանէ Աստուծոյ՝ անոր բազմապատիկ հոգևոր շնորհքներուն համար · 10 կը ցուցընէ թէ քրիստոսով եղած փրկութիւնը նոր լուսած բան մը չէ , հապա հին առնէի մարգարէներէն ալ զբուցուած է · 13 կը յորդորէ քրիստոնեանները բարեպաշտութեամբ ապրելու , յիշեցընելով անոնց թէ իրենք նորէն ծնած են Աստուծոյ խօսքովը ։

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ , օտարականներուդ – որ ցրուած էք Պոնտոսի , Գաղատիայի , Կապադովկիայի , Ասիայի , ու Բիւթանիայի մէջ , Ընտ-
2 րուած՝ Հօր Աստուծոյ կանխադիտութեանը համեմատ , Հոգիին սրբացընելովը , Յազանդութեան և Յիսուս Քրիստոսի Արեանը սրսկուելուն համար . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ ։
3 Օրհնեալ է Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , Որ իր առատ ողորմութեանը համեմատ Մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսին համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութիւն առնելո-
4 վը , Ընդծ ու անարատ և անթառամ ժառանգութեանը համար՝ Որ երկինքը պահուած է ձե-
5 զի . Որ Աստուծոյ զօրութեամբը պահպանուած էք հաւատքով ան փրկութեանը համար՝ որ պատրաստուած է վերջի ժամանակը
6 յայտնուելու . Որ անով կ'ուրախանաք , թէև հիմա (ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ ,) Քիչ մը ատեն տրտմած էք զանազան փոր-
7 ձութիւններով . Որպէս զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կորստական ոսկիէն աւելի պատուական է , Թէև անիկայ կրակով կը փորձուի ,) Գտնուի գովութիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս Քրիստոսի յայտ-
8 նուելու առենը . Ան որ դուք չտեսած՝ սիրեցիք , Որ անիկայ հիմա չէք տեսներ , բայց հաւատացիք , և ուրախ էք անպատմելի ու փառաւորեալ խընդ-
9 դութիւնով . Ձեր հաւատքին վախճանը ընդունելով , Յիսուսի-
10 հոգիներնուդ փրկութիւնը ։ Որ ան փրկութեանը համար փնտռտեցին ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք մարգարէացան ձեզի ընդ-
11 շնորհքին համար . Ու կը քննէին Թէ երբ կամ ինտոր աստեն կ'իմացընէր իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հոգին՝ Որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարութիւնը , ու անկէ
12 ետև փառաւորութիւնը ։ Որոնց յայտնուեցաւ , Որ չէ Թէ իրենց՝ հապա մեզի մատակարարեցին ան բաները , որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզեցին ձեզի Հոգովը Սրբով որ երկինքէն խրկուեցաւ . որ ան բաներուն՝ հրեշտակները կը ցանկան ակնկառոյց նայիլու ։
13 Վրաստի ձեր միտքերուն մէջքը զօտևորած՝ արթուն կեցած , կատարեալապէս յուսացէք ան ձեր վրայ հասնելու շնորհացը՝ Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելու առենը ,
14 Հնազանդ զաւակներու պէս , Չէ Թէ ձեր տգիտութեան առնին առջի ցանկութիւններովը վա-
15 րուելով . Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս՝ դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարմունքներուն մէջ .
16 Ինչու որ գրուած է Թէ՝ Սուրբ
17 եղէք , քանզի ես սուրբ եմ ։ Եւ Թէ որ Հայր կը կոչէք անիկայ՝ որ առանց աչառութեան կը դատէ ամէն մէկուն գործքին համեմատ , Ուրեմն ձեր պանդխտութեան ժամանակը վախով անցուցէք ,
18 Գիտնալով որ դուք չէ Թէ ապականացու արծաթով կամ ոսկիով փրկուեցաք ձեր հայրերէն աւան-
19 դուած ունայն ճամբաներէն , Հապա Քրիստոսի պատուական արիւնովը՝ որպէս Թէ ամրիծ ու անա-
20 րատ գառի մը . Որ առաջուց ճան-

Ցամք Տեառն Իրք 60

Ղնդ · խԹ · 10 ։ Դան · բ · 44 ։ Ընգ · բ · 7 · Ջաբ · գ · 12 · Մատ · Ժգ · 17 · Ղու · Ժ · 24 · բ Պետ · ա · 19 · 20 · 21 ։ – Գա · գ · 18 · բ Պետ · ա · 21 ։ Ղ Սաղ · իբ · 6 · Ես · Ծգ · 3, Ջ ։ Դան · Թ · 26 · Ղու · իգ · 25 · 26 · 44 · 46 · Ցօհ · Ժբ · 41 · Գոր · իզ · 22 · 23 · Դան · Թ · 24 · Ժբ · 9 · 13 · Ի Երբ · Ժա · 13 · 39 · 40 · – Գոր · բ · 4 · – Եղ · իե · 20 · Դան · բ · 13 · Ժբ · 5 · 6 · Եփե · գ · 10 · Ի Ղու · Ժբ · 35 · Եփե · գ · 14 · Ֆ Ղու · իա · 34 · Հռով · Ժգ · 13 · ա Թես · ե · 6 · 8 · Գա · գ · 7 · ե · 8 · Բ Ղու · Ժէ · 30 · ա Կոր · ա · 7 · բ Թես · ա · 7 · Ց Գոր · Ժէ · 30 · աԹես · գ · 5 · – Հռով · Ժբ · 2 · Գա · գ · 2 · Ֆ Ղու · ա · 74 · 75 · բ Կոր · է · 1 · ա Թես · գ · 3 · 4 · 7 · Երբ · Ժբ · 14 · բ Պետ · գ · 11 · Ղե · Ժա · 44 · ԺԹ · 2 · ի · 7 · Ա բ Օր · Ժ · 17 · Գոր · Ժ · 34 · Հռով · բ · 11 · Ֆ բ Կոր · է · 1 · Փիլ · բ · 12 · Երբ · Ժբ · 28 · – բ Կոր · է · 6 · Երբ · Ժա · 13 · Գա · բ · 11 · Ք ա Կոր · գ · 20 · է · 23 · Ֆ Եզեկ · ի · 18 · Գա · գ · 3 · Ր Գոր · ի · 28 · Եփե · ա · 7 · Երբ · Թ · 12 · 14 · Ցայտ · է · 9 · Ի Եղ · Ժբ · 5 · Ես · Ծգ · 7 · Ցօհ · ա · 29 · 36 · ա Կոր · է · 7 · Ղ Հռով · գ · 25 · Ժգ · 25 · 26 · Եփե · գ · 9 · 11 · Կող · ա · 26 · բ Տիմ · ա · 9 · 10 · Տիտ · ա · 2 · 3 · Ցայտ · Ժգ · 8 ·

Ցամք Տեառն Իրր 60

Ի Գաղ · դ · 4 ։ Եփես · ա · 10 ։ Երր · ա · 2 ։ Թ · 26 ։
Ը Գոր · բ · 24 ։
Ք Մատ · իբ · 18 ։ Գոր · բ · 33 · դ · 13 ։ Եփես · ա · 20 ։ Փիլ · բ · 9 ։ Երր · բ · 9 ։ ԳԼ · դ · 22 ։
Ա Գոր · ժե · 9 ։
Ի Հով · ժր · 9 , 10 ։ ա Թես · դ · 9 ։ ա Տիմ · ա · 5 ։ Երր · ժգ · 1 ։ ԳԼ · բ · 17 ։ դ · 8 ։ դ · 8 ։ Բ Գեռ · ա · 7 ։ ա Ցօհ · դ · 18 ։ դ · 7 , 21 ։
Լ Ցօհ · ա · 13 ։ դ · 5 ։ ա Ցօհ · դ · 9 ։
Խ Ցակ · ա · 18 ։
Ծ Սաղ · ճգ · 15 ։ Ես · խ · 6 ։ ծա · 12 ։ Ցակ · ա · 10 ։
Կ Սաղ · ճբ · 12 , 26 ։ Ես · խ · 8 ։ Ղու · ժգ · 17 ։
Հ Ցօհ · ա · 1 , 14 · ա Ցօհ · ա · 1 , 3 ։

— Եփես · դ · 22 , 25 , 31 ։ Կող · դ · 8 ։ Երր · ժր · 1 ։ Ցակ · ա · 21 ։ Ե · 9 ։ ԳԼ · դ · 2 ։
Բ Մատ · ժբ · 3 ։ Մար · ժ · 15 ։ Հով · գ · 4 ։ ա Կոր · ժգ · 20 ։ ԳԼ · ա · 23 ։
Ճ ա Կոր · գ · 2 ։ Երր · ե · 12 , 13 ։
Ֆ Սաղ · լդ · 8 ։ Երր · դ · 5 ։
Ի Սաղ · ճժբ · 22 ։ Մատ · իա · 42 ։ Գոր · դ · 11 ։
Ղ Եփես · բ · 21 , 22 ։
Ի Երր · գ · 6 ։
Ը Ես · կա · 6 ։ կդ · 21 ։ Հմր 9 ։

յուած էր աշխարհիս սկիզբէն առաջ , Ե ու ետքի ատենները
21 յայտնուեցաւ ձեզի համար , որ անոր միջոցովը Աստուծոյ հաւատացիք , Ըոր զանիկայ մեռելներէն յարուցց , Բև անոր փառաւորութիւն տուաւ . որ ձեր հաւատքը ու
22 յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ ։ Ժ Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը ճշմարտութեանը ՝նազանդելով , Էեղբայրսիրութեան մէջ անկեղծ ըլլալով , սուրբ սրտով մէկզմէկ
23 պինդ սիրեցէք . Ւնորէն ծնած ըլլալով՝ չէ թէ ապականացու սերմէն , հապա անապականացուէն Ե Աստուծոյ կենդանի ու յաւիտե-
24 նական խօսքովը ։ Ժ Վասն զի ամէն մարմին խոտի պէս է , և մարդուն բոլոր փառաւորութիւնը խոտի ծաղիկի պէս . խոտը կը չորնայ , ու անոր ծաղիկը կը թափթրփի .
25 Ի բայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ , Հայսինքն է ան խօսքը՝ որ աւետարանով ձեզի քարոզուեցաւ ։

ԳԼ · Բ

1 Կը խրատէ բոլոր չարութիւնը մէկդի ձգել , 4 ցուցընելով թէ Քրիստոս է հիմը՝ որուն վրայ քրիստոնեայք շինուած են . 11 կ'աղաչէ հեռու կենալ մարմնաւոր ցանկութիւններէն , 13 ու հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն . 18 կը սորվեցընէ ծառաներուն՝ որ հնազանդ ըլլան իրենց տէրերուն , 20 ու երբոր բարիք գործելնուն համար չարչարուին , համբերութեամբ տանին՝ Քրիստոսի օրինակին համեմատ ։

1 — Ա ւրեմն մէկդի ձգելով ամէն չարութիւնը ու ամէն խաբէութիւնը՝ ու կեղծաւորութիւնները , և նախանձը ու ամէն չարախօսու-
2 թիւնը , Բ Ընորածին մանկանց պէս՝ Էբանական ու անխարդախ կաթին փափաքեցէք , (որ անով մեծնաք
3 մինչև փրկութիւնը ,) Տ թէ որ Ցէրոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք .
4 Որուն մօտենալով՝ ան կենդանի վէմին , Ի որ թէպէտ մարդիկներէն անարգուած է , բայց Աստուծմէ ընտրուած ու պատուական է ,
5 Ղու ալ կենդանի քարերու պէս՝ կը շինուիք Ի հոգևոր տաճար մը , Ըսուրբ քահանայութիւն մը , Բ ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ հաճելի Ժ հոգևոր պատարագներ
6 մատուցանելու ։ Որովհետև գիրքին մէջն ալ կայ թէ՝ Ի Ընդ Սիոնի մէջ ընտիր՝ պատուական անկեան վէմ մը կը դնեմ . ու ով որ անոր հաւատայ , բնաւ պիտի չամչնայ ։
7 Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ պատուական է ան . բայց անհա-

ւատներուն՝ Լան քարը՝ որ շինողները անարգեցին , անիկայ
8 անկիւնին գլուխը եղաւ . Ի Եւ գլորման վէմ ու գայթակղութեան քար Ժ անոնց՝ որ չհաւատալով՝ խօսքէն կը գայթակղին , Լորուն սահմանուած ալ էին ։
9 Ճ Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք , Նթագաւորական քահանայութիւն , Ըսուրբ ազգ , Ւսեփհական ժողովուրդ մը , որ քարոզէք անոր աՌաքինութիւնները , Ձ որ ձեզ խաւարէն իր սքանչելի լոյսին կանչեց .
10 Ձ Որ Ձատեն մը ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա Ըստուծոյ ժողովուրդն էք . որ առանց ողորմութեան էիք , բայց հիմա ողորմութիւն գտաք ։
11 Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ , Ժպանդուխտներու ու օտարականներու պէս Ւմկզի կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն , Ձ որ հոգիի դէմ
12 կը պատերազմին , Ղ Ձեր վարմունքը հեթանոսաց մէջ բարի պահելով , որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու պէս կը բամբասեն , Ղ ձեր բարի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զԱստուած Ձայցելութեան
13 օրը ։ Ը Ուստի Ձնազանդ եղիք ամէն մարդկային սահմանադրութեան Ցէրոջը համար . թէ թագաւորին՝
14 վերնագոյն մէկու մը պէս . Թէ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն խրկուածներու պէս՝ Ձարագործները պատժելու , Ղու բարեգործները գո-
15 վելու համար ։ Ինչու որ Ըստուծոյ կամքը ասանկ է , Ը որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մարդոց տգիտու-
16 թիւնը պապանձեցընէք ։ Ը Ազատներու պէս ըլլալով , և չէ թէ չէր ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս գործածելով . Ձ հապա
17 Ըստուծոյ ծառաներու պէս ։ Ը Ամէն պատուեցէք . Ւեղբայրութիւնը սիրեցէք . Ւ Ըստուծմէ վախցէք . թագաւորը պատուեցէք ։
18 Ւ Ծառաները ամէն բանի մէջ վախով Ձնազանդ ըլլան Իէրեներուն . չէ թէ մինակ բարերարներուն ու հեզերուն , հապա ժան-
19 տաբարոներուն ալ ։ Քանզի աս Ձնորհք մըն է , թէ որ մէկը առ Ըստուած ունեցած խղճմտանքովը անիրաւ տեղը կրած վիշտերուն
20 համբերելու ըլլայ ։ Ը Վասն զի ի՞նչ գովութիւն Ի'ըլլայ Յէվ , թէ որ մեղք գործելով ծեծուիք՝ ու համբերէք . հապա թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք՝ ու համբերէք , ասիկայ Ըստուծոյ քովը Ընորհք

Ցամք Տեառն Իրր 60

Լ Սաղ · ճժբ · 22 ։ Մատ · իա · 42 ։ Գոր · դ · 11 ։
Խ Ես · բ · 14 ։ Ղա · բ · 34 ։ Հով · թ · 33 ։
Ֆ ա Կոր · ա · 23 ։
Կ Եր · թ · 16 ։ Հով · թ · 22 ։ ա Թես · ե · 9 ։ Ցօհ · դ · 4 ։
Հ Բ Օր · ժ · 15 ։ ԳԼ · ա · 2 ։
Ն Եր · ժթ · 5 , 6 ։ Ցայտ · ա · 6 ։ ե · 10 ։
Ղ Ցօհ · ժէ · 19 ։ ա Կոր · դ · 17 ։ Բ Տիմ · ա · 9 ։
Ճ Բ Օր · դ · 20 ։ է · 6 ։ ժդ · 2 ։ իդ · 18 , 19 ։ Գոր · ի · 28 ։ Եփես · ա · 14 ։ Տիտ · բ · 14 ։
Ձ Գոր · իդ · 18 ։ Եփես · է · 8 ։ Կող · ա · 13 ։ աԹես · ե · 4 , 5 ։
Յ Ովս · ա · 9 , 10 ։ բ · 23 ։ Հով · թ · 25 ։
Շ ա Մն · իթ · 15 ։ Սաղ · լթ · 12 ։ ճժթ · 19 ։ Երր · ժա · 13 ։ ԳԼ · ա · 17 ։
Չ Հով · ժգ · 14 ։ Գաղ · ե · 16 ։
Ո Ցակ · գ · 1 ։
Ջ Հով · ժբ · 17 ։ բ Կոր · բ · 21 ։ Փիլ · բ · 15 ։ Տիտ · բ · 8 ։ ԳԼ · գ · 16 ։
Ռ Մատ · է · 16 ։
Վ Ղու · ժթ · 44 ։
Տ Մատ · իբ · 21 ։ Հով · ժգ · 1 ։ Տիտ · գ · 1 ։
Ր Հով · ժգ · 4 ։
Ց Հով · ժգ · 3 ։
Ւ Տիտ · բ · 8 ։ Հմր 12 ։

բ Գաղ · ե · 1 , 13 ։ ց ա Կոր · է · 22 ։ — Հով · ժբ · 10 ։ Փիլ · բ · 3 ։ Ֆ Երր · ժգ · 1 ։ ԳԼ · ա · 22 ։ Ըառակ · իդ · 21 ։ Մատ · իբ · 21 ։ Հով · ժգ · 7 ։ Եփես · գ · 5 ։ Կող · դ · 22 ։ աՏիմ · գ · 1 ։ Տիտ · բ · 9 ։ Ֆ Մատ · ե · 10 ։ ԳԼ · դ · 14 ։ — ԳԼ · դ · 14 , 15 ։

Ցամի Տեառն
Իրր 60

Բ Մատ. ժգ. 24 ։ Գոր. ժգ. 21 ։ ա Թես. գ. 3։ ր Տիմ. գ. 12 ։
է ԳԼ. գ. 18 ։
Ը Ցօհ. ժգ. 15 ։ Փիլ. բ. 5 ։ ա Ցօհ. բ. 6 ։
Թ Եփ. ժգ. 9 ։ Ղու. իգ. 41 ։ Ցօհ. բ. 46 ։ բ Կոր. ե. 21 ։ Իրր. գ. 15 ։
Ժ Եփ. ժգ. 7 ։ Մատ. իէ. 39 ։ Ցօհ. բ. 48, 49 ։ Իրր. ժբ. 3 ։
ԺԱ Ղու. իգ. 46 ։
ԺԲ Եփ. ժգ. 4, 5, 6, 11 ։ Մատ. բ. 17 ։ Իրր. թ. 28 ։
ԺԳ Հռով. գ. 2, 11 ։ Է. 6 ։
ԺԴ Եփ. ժգ. 5 ։
ԺԵ Եփ. ժգ. 6 ։ Եզեկ. լգ. 6 ։
ԺԶ Եզեկ. լգ. 23 ։ լէ. 24 ։ Ցօհ. ժ. 11, 14, 16 ։ Իրր. ժգ. 20 ։ ԳԼ. ե. 4 ։

— ակոր. ժգ. 34 ։ Եփես. ե. 22 ։ Կող. գ. 18 ։ Տիտ. բ. 5 ։
ԺԷ ա Կոր. է. 16 ։
ԺԸ Մատ. ժբ. 15 ։ ա Կոր. Թ. 19—22 ։
ԺԹ ԳԼ. բ. 12 ։
Ի ա Տիմ. բ. 9 ։ Տիտ. բ. 3 ։ ՃԷ ։
ԻԱ Ղաղ. խե. 13 ։ Հռով. բ. 29 ։ է. 22 ։ բ Կոր. գ. 16 ։
ԻԲ Ցօհ. ժբ. 12 ։
ԻԳ ակոր. է. 3 ։ Եփես. ե. 25 ։ Կող. գ. 19 ։
ԻԴ ակոր. ժբ. 23 ։ աԹես. գ. 4 ։
ԻԵ Տե՛ս Ցար. Իբ. 8 ։ Մատ. ե. 23, 24 ։ ժբ. 19 ։
ԻԶ Հռով. ժբ. 16 ։ ժե. 5 ։ Փիլ. գ. 16 ։ Հռով. ժբ. 10 ։ Իրր. ժգ. 1 ։ ԳԼ. բ. 17 ։
ԻԷ Կող. գ. 12 ։ Եփես. գ. 32 ։
ԻԸ Ակաւ. ժէ. 13 ։ ի. 22 ։ Մատ. ե. 39 ։ Հռով. ժբ. 14, 17 ։ ա Կոր. գ. 12 ։ աԹես. ե. 15 ։

21 մին է ։ Ի՞նչ դուք աս բանիս համար կանչուեցաք , Հոր Քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ , Թուձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր
22 շաւիղներուն հետեւիք . Ո՛ր ինքը մեղք մը չգործեց , ու իր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ .
23 Ո՛ր կը նախատուէր , և փոխարէնը չէր նախատեր . կը չարչարուէր , ու սպառնալիք չէր ըներ . Հապա ինքզինքը արդարութեամբ դատո-
24 ղին կը յանձնէր ։ Ո՛ր մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերցուց . Ո՛ր մենք մեղքերուն ա-զատինք , ու արդարութեան հա-մար ապրինք . Ո՛րուն վէրքերովը
25 դուք բժշկուեցաք ։ Ինչու որ մո-լորեալ ոչխարներու պէս էիք , Բայց հիմա ձեր հոգիներուն Հո-վիւին ու Տեսուչին դարձաք ։

ԳԼ. Գ

1 Կը սորվեցընէ կիներուն ու էրիկներուն ու-նեցած փոխադարձ պարտաւորութիւնները . 8 կը յորդորէ ամէն մարդիկը միութիւն և սէր ունենալու ։ 14 և հալածանաց համբերելու . 19 կը ծանուցանէ Քրիստոսի յուցուցած բա-րերարութիւնը հին աշխարհին ։

1 Ոմանապէս — կիներդ ինազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն . որ եթէ ոմանք խօսքին չհնազանդ չըլ-լան ալ , Ո՛ առանց խօսքի Հշահուին՝
2 կիներուն վարմունքովը , Տ ցնս-նելով ձեր երկիւղած պարկեշտ
3 վարքը ։ Ո՛ր իրենց զարդարանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածք-ներով՝ և ոսկիներու շարքերով՝ կամ շէկ հանդերձներ հագնելով .
4 Հապա սրտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով՝ հեզ ու հան-դարտ հոգիին Ը-ՐՐԸ Ի-Ն ԸՍՏ , որ Աստուծոյ առջեւը խիստ պատուա-
5 կան է ։ Ինչու որ առենօք սուրբ կիները՝ որ իրենց յոյսը Աստու-ծոյ վրայ դրած էին , անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց է-
6 րիկներուն հնազանդ ըլլալով . Ինչ-պէս որ Սառա հնազանդ էր Աբրա-համին , Ո՛ և զանիկայ տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ ըլլալով՝ ու մէկ երկիւղէ մը չվախնալով՝ անոր զա-
7 ւակները կ'ըլլաք ։
Ը Նմանապէս էրիկները խոհեմու-թիւնով անոնց հետը բնակին , Ո՛ տկար անօթի պէս պատիւ տալով կիներուն , իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներ . Հոր ձեր աղօթք-ներուն արգելք չըլլայ ։
8 Վերջապէս Համինքնիդ մէկ միտ-քի վրայ ըլլաք , կարեկից , Նեղ-բայրասէր , Ո՛ողորմած — խոնարհ ։
9 Ո՛ Չըլլայ որ չարութեան փոխարէնը չարութիւն հատուցանէք , կամ նախատանաց փոխարէն՝ նախա-տինք . այլ ընդհակառակն օրհնե-ցէք , գիտնալով որ աս բանիս հա-մար կանչուեցաք , Հոր օրհնութիւն
10 ժառանգէք ։ Վասն զի ան որ կ'ուզէ կեանքը սիրել՝ ու բարի օրեր տեսնել , Նի՛ր լեզուն թող դադրեցընէ չարութենէն , ու իր շրթունքները նենգութիւն խօսե-
11 լէն . Ձարութենէ ետ քաշուի՝ ու բարութիւն ընէ . Ոխաղաղու-թիւն փնտռէ , և անոր ետեւէն եր-
12 թայ ։ Ինչու որ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ է , Ոու իր ա-կանջները անոնց աղօթքին . բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն
13 վրայ է ։ Ոչ ով ձեզի չարիք մը պիտի հասցընէ՝ թէ որ դուք բա-
14 րիին հետեւող ըլլաք ։ Բայց թէ որ արդարութեան համար չարչա-րուիք ալ՝ երանելի էք . և Ո՛չ անոնց ահէն մի վախնաք՝ ու մի շփոթիք .
15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք . և միշտ Ո՛ պատրաստ եղէք հեզութեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն , որ ձեր ունեցած յոյսին պատճառը ձեզի կը հար-
16 ցընէ . Եւ Ո՛բարի խղճմտանք ու-նենաք , Ո՛ որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրև չարագործներ , ամօթով պիտի անոնք՝ որ Քրիս-տոսով եղած ձեր բարի վարմուն-
17 քը կը պախարակեն ։ Ինչու որ աւելի աղէկ է բարեգործութիւն ընելով չարչարուիլ՝ թէ որ Աստու-ծոյ կամքը ան ըլլայ , քան թէ չա-
18 րագործութիւն ընելով ։ Վասն զի Քրիստոս ալ մեղքի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ , Արդարը անարդարներուն վրայ , որ մեզ Աս-տուծոյ մօտեցընէ . Ո՛ր թէպէտ մեռաւ Ո՛մարմինով , Բայց կենդա-
19 նացաւ Հոգիով . Որով Ո՛բանտի մէջ եղած Հոգիներուն ալ գնաց՝
20 ու քարոզեց . Որոնք առեն մը ա-պրստամբ էին , Երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը համբերեր Ո՛անոց Նոյի օրերը՝ Երբոր տապա-նը կը շինուէր . Հորուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը հոգի ջու-
21 ր են ազատցան . Ո՛որ մեզ ալ ան օրինակին պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ապրեցընէ , (Ոչ թէ մարմինին աղտը մկրդի ձգելը , հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ Աստուած ,) Յիսուս Քրիստոսի
22 յարութիւնովը . Որ անիկայ եր-կինք գացած՝ Ո՛Աստուծոյ աջ կողմն է՝ Ի հրեշտակները ու իշ-խանութիւնները և զօրութիւննե-րը իրեն հնազանդելով ։

Ցամի Տեառն
Իրր 60

Ա Մատ. իե. 34 ։
Բ Սաղ. լգ. 12, ՃԷ ։
Գ Ցակ. ա. 26 ։ ԳԼ. բ. 1 ։ 22 ։ Ցայտ. ժգ. 5 ։
Դ Սաղ. լէ. 27 ։ Ես. ա. 16, 17 ։ գ Ցօհ. 11 ։
Ե Հռով. ժբ. 18 ։ ժգ. 19 ։ Իրր. ժբ. 14 ։
Զ Ցօհ. Ա. 31 ։ Ցակ. ե. 16 ։
Է Ակաւ. ժգ. 7 ։ Հռով. բ. 28 ։
Ը Մատ. ե. 10, 11, 12 ։ ԳԼ. բ. 19 ։ դ. 14 ։ Ցակ. ա. 12 ։
Թ Ես. բ. 12, 13 ։ Երեմ. ա. 8 ։ Ցօհ. ժգ. 1, 27 ։
Ժ Սաղ. ՃԺԹ. 46 ։ Գոր. գ. 8 ։ Կող. գ. 6 ։ բ Տիմ. բ. 25 ։
ԺԱ Իրր. ժգ. 18 ։
ԺԲ Տիտ. բ. 8 ։ ԳԼ. բ. 12 ։
ԺԳ Հռով. ե. 6 ։ Իրր. Թ. 26, 28 ։ ԳԼ. բ. 21 ։ գ. 1 ։
— բ Կոր. ժգ. 4 ։
— Կող. ա. 21, 22 ։
ԺԴ Հռով. ա. 4 ։ բ. 11 ։
ԺԵ Ես. խբ. 7 ։ ՂԹ. 9 ։ կա. 1 ։
ԺԶ ԳԼ. ա. 12 ։ գ. 6 ։
ԺԷ Ցօհ. է. 3 ։ 5, 13 ։
— Իրր. ժա. 7 ։
ԺԸ Ցօհ. է. 7 ։ բ. 18 ։ բ Պետ. բ. 5 ։
ԺԹ Եփես. ե. 26 ։
Ի Տիտ. գ. 5 ։
ԻԱ ԳԼ. ա. 3 ։
— Սաղ. ՃԺ. 1 ։ Հռով. բ. 34 ։ Եփես. ա. 20 ։ Կող. գ. 1 ։ Իրր. ա. 3 ։
ԻԲ Հռով. բ. 38 ։ ա Կոր. ժե. 24 ։ Եփես. ա. 21 ։

Ցամի Տեառն իբր 60

— ԳԼ · գ · 18։
Բ Հռով · գ · 2, 7 ։ Գաղ · ե · 24 ։ Կող · գ · 3, 5 ։
ֆ Հռով · ժգ · 7 ։ ԳԼ · բ · 1 ։
ֆ Ցօհ · ա · 13 ։ Հռով · գ · 11 ։ բ Կոր · ե · 15 ։ Ցակ · ա · 18 ։
Ի ԳԼ · ա · 14 ։
Ղ Եղկ · խգ · 6 ։ Խե · 9 ։ Գար · ժէ · 30 ։
Ի Եփե · բ · 2 ։ գ · 17 ։ ա Թես · գ · 5 ։ Տիտ · գ · 3 ։ ԳԼ · ա · 14 ։
Ը Գար · ժգ · 45 ։ ժբ · 6 ։ ԳԼ · գ · 16 ։
Ի Գար · ժ · 42 ։ ժէ · 31 ։ Հբռով · ժգ · 10, 12 ։ ա Կոր · ժէ · 51, 52 ։ բ Տիմ · գ · 1 ։ Ցակ · ե · 9 ։
ֆ ԳԼ · գ · 19 ։
Ի Մատ · իգ · 13, 14 ։ Հռով · ժգ · 12 ։ Փիլ · գ · 5 ։ Երբ · ժ · 25 ։ Ցակ · ե · 8 ։ բ Պետ · գ · 9, 11 ։ ա Ցօհ · բ · 18 ։
Լ Մատ · իգ · 41 ։ Ղու · իա · 34 ։ Կող · գ · 2 ։ ԳԼ · ա · 13 ։ ե · 8 ։
Ի Երբ · ժգ · 1 ։ Կող · գ · 14 ։
ֆ Ընակ · ժ · 12 ։ ա Կոր · ժգ · 7 ։ Ցակ · ե · 20 ։
Ն Հռով · ժբ · 13 ։ Երբ · ժգ · 2 ։
Հբ Կոր · Թ · 7 ։ Փիլ · բ · 14 ։ Փիլմ · 14 ։
Յ Հռով · ժբ · 6 ։ ա Կոր · գ · 7 ։
Ջ Կոր · ժբ · 4 ։ Եփե · գ · 11 ։
ֆ Մատ · իգ · 45 ։ իե · 14, 21 ։ Ղու · ժբ · 42 ։ ա Կոր · գ · 1, 2 ։ Տիտ · ա · 7 ։ ֆ Երեմ · իգ · 22 ։ յ Հռով · ժբ · 6, 7, 8 ։ ա Կոր · գ · 10 ։ Ն Եփե · ե · 20 ։ ԳԼ · բ · 5 ։ Ջ Տիմ · գ · 16 ։ ԳԼ · ե · 11 ։ Ցայտ · ա · 6 ։ ա Կոր · գ · 13 ։ ԳԼ · ա · 7 ։

ԳԼ · Դ

1 Կը յորդորէ քրիստոնեաները մեղքէ հրաժարելու , յիչեցընելով Քրիստոսի օրինակը , և աչխարհի վերջը՝ որ մօտնելու վրայ է ։ 12 և կը մխիթարէ զանոնք հալածանքի վրայով ։

1 Ուստի — Քրիստոս որ մեզի համար չարչարուեցաւ մարմինով , դուք ալ նոյն միտքով զինուորեցէք . Քանի զի ան որ մարմինով չարչարուեցաւ , մեղքէն դադարած է .
2 †Որ ալ չէ թէ մարդոց ցանկութիւններուն պէս՝ †հապա Աստուծոյ կամքին պէս Քապրի՝ մարմինի մէջ մնացած ատենը ։ Ընդհու որ հերիք է մեզի կենաց անցեալ ժամանակը , որուն մէջ Քհեթանոսներուն կամքը կատարեցինք , ու դիժութիւններով՝ ցանկութիւններով՝ դինեմոլութիւններով՝ անառակութիւններով՝ արբեցութիւններով ու անօրէն կռապաշտութիւններով վարուելնիս ։ Ուստի կը զարմանան՝ որ դուք նոյն չափազանց անառակութեան մէջ Ան-ձնդ հետ չէք վազեր , Ըստ
5 հայհոյութիւն կ'ընեն . Որոնք պատասխան պիտի տան անոր՝ †որ պատրաստ է դատելու կենդանիներն ու մեռելները ։
6 Ներ ու մեռելներ ։ Քանզի ասոր համար մեռելներուն ալ աւետարանը քարոզուեցաւ , որ դատուին մարդոց կողմանէ մարմինով , ու կենդանի ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով ։
7 †Սակայն ամէն բանին վախճանը մօտեցեր է . Ըստի զգաստ եղէք՝ ու աղօթքի մէջ արթուն կեցէք ։
8 Ի ամէն բանէն առաջ իրարու հետ սրտանց սէր ունեցէք . Քինչու որ սէրը մեղաց բազմութիւնը կը
9 ծածկէ ։ †Իրարու հիւրասիրութիւն ցուցուցէք հառանց տրտունջ ընելու ։ Ամէն մէկը ինչ
10 տեսակ շնորհք որ առաւ , անիկայ իրարու մատակարարեցէք Աստուծոյ զանազան շնորհքներուն
11 †բարի տնտեսներուն պէս ։ †Թէ որ մէկը խօսի , Աստուծոյ պատգամներուն պէս Ըսէ խօսի , †թէ որ մէկը մատակարարութիւն ընէ , որպէս թէ Աստուծոյ շնորհուց զօրութենէն Ըսէ ընէ , Ո՛ր ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Քիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . Ըստուն փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։
12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի՛ սեպէք ան Ներ-Ներ բորբոքը , Որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ , որպէս թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած
13 է . Ընհապա ուրախ եղէք՝ Ըրանի որ Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած էք , Ըոր անոր փառքին յայտնուելու ատենն ալ ցընծալով ուրախանաք ։
14 Ծ Թէ որ Քրիստոսի անուանը համար նախատիք , երանելի էք . Քինչու որ փառաց *և զօրութեան Աստուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանդչած է . *Քիրաւի անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկայ , բայց ձեր կողմանէ կը փառաւորուի ։
15 մանէ կը փառաւորուի ։ Ըղլլայ որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև մարդասպան , կամ գող , կամ չարագործ , Կամ իբրև ուրիշին բան
16 նին խառնուող . Բայց Թէ որ Ըրիստոնեայ՝ Քրիստոնէի իբրև չամչնայ , †հապա աս մասին Թող
17 Աստուծոյ փառք տայ ։ †Քանզի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն սկսի . Եև Թէ որ առաջ մեզմէ կ'սկսի , †հապա անոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետարանին չեն Ցնա-
18 զանդիր ։ †Եւ Թէ որ արդարը դժուարաւ կը փրկուի , Հոգ ամբարիշտը ու մեղաւորը ո՞ւր պիտի
19 գտնուի ։ Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կամացը համեմատ կը չարչարուին , բարիք գործելով †իրենց Հոգիները Թող Ներ յանձնեն , իբրև հաւատարիմ Ստեղծողին ։

ԳԼ · Ե

1 Կը յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը արածեն , 5 երիտասարդները՝ որ Ընազանդ ըլլան . և ամենուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ արթուն և հաւատքի մէջ հաստատուն ըլլան , 9 և այսպէս դէմ դնեն իրենց հակառակորդը եղող Սատանային ։

1 Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ'աղաչեմ՝ Ես — Ձ անոնց պէս երէց ըլլալովս , — ու Քրիստոսի չարչարանացը վկայ , Եև յայտնուելու հանդերձեալ փառքին մասնակից .
2 †Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝ արածեցէք , վերակացու ըլլալով †չէ թէ ակամայ՝ Հապա կամաւ . Կէ Թէ անարդ շահախնդրութեամբ , Հապա յօժարութեամբ .
3 Ընչէ Թէ վիճակներուն վրայ Կիրելով , Ընհապա հօտին օրինակ ըլլալով .
4 լալով . Եւ Հովուապետին երեւցած ատենը †փառաց անթառամ Կպսակը պիտի ընդունիք ։
5 Նմանապէս դուք երիտասարդներ՝ Ջազանդ եղէք ծերերուն . և Ամէնդդ իրարու Ջազանդ ըլլալով՝ խոնարհութիւն հագէք . Կինչու որ Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ ,

Ցամի Տեառն իբր 60

Ընդու · ե · 41 ։ Ցակ · ա · 2 ։
Հռով · բ · 17 ։ բ Կոր · ա · 7 ։ գ · 10 ։ Փիլ · գ · 10 ։ Կող · ա · 24 ։ բ Տիմ · բ · 12 ։ ԳԼ · ե · 1, 10 ։ Ցայտ · ա · 9 ։
Ընդ · ա · 5, 6 ։
— Մատ · ե · 11 ։ բ Կոր · ժբ · 10 ։ Ցակ · ա · 12 ։ ԳԼ · բ · 19 ։ 20 ։ գ · 14 ։
* Ո՛ր — Ներ ։
— ԳԼ · բ · 20 ։
Ջ Թես · գ · 11 ։ ա Տիմ · ե · 13 ։
— Գար · ե · 41 ։
Բ Ես · ժ · 12 ։ Երեմ · իե · 29 ։ Խե · 12 ։ Եզեկ · Թ · 6 ։ Մաղ · գ · 5 ։
Ղ Ընդ · իգ · 31 ։
— Ընդ · ժ · 12 ։ 14 ։
ֆ Ընակ · ժա · 31 ։ Ղու · իգ · 31 ։
Ի Սաղ · լա · 5 ։ Ղու · իգ · 46 ։ բ Տիմ · ա · 12 ։

— Ղու · իգ · 48 ։ Գար · ա · 8, 22 ։ ե · 32 ։ ժ · 39 ։
Բ Հռով · բ · 17, 18 ։ Ցայտ · ա · 9 ։
ֆ Ցօհ · իա · 15, 16, 17 ։ Գար · Ի · 28 ։
Բ Ապր · Թ · 17 ։
Ի Տիմ · գ · 3, 8 ։ Տիտ · ա · 7 ։
Ղ Սաղ · լգ · 12 ։ Հգ · 2 ։
Ի Եզեկ · լգ · 4 ։ Մատ · Ի · 25, 26 ։ բ Կոր · ա · 23 ։
Ը Փիլ · գ · 17 ։ բ Թես · գ · 9 ։ ա Տիմ · գ · 12 ։ Տիտ · բ · 7 ։

Ի Երբ · ժգ · 20 ։ ֆ ԳԼ · ա · 4 ։ Ի ա Կոր · Թ · 25 ։ բ Տիմ · գ · 8 ։ Ցակ · ա · 12 ։ Լ Հռով · ժբ · 10 ։ Եփե · ե · 21 ։ Փիլ · բ · 3 ։ Ի Ցակ · գ · 6 ։

Ցամք Տեառն Իրր 60

Ե՛ս·ծէ·15· կզ·2·
Ցակ·գ·10·
Ս՛աղ·լէ·5·ծև·22·
Մատ·գ·25·Ղու·ժր·11·22·
Փիլ·գ·6·
Երր·ժգ·5·
Ղու·իս·34·36·ա Թես.ե·6·
Գլ·գ·7·
Ղ՛որ·ա·7·
բ·2·Ղու·իր·31·
Ցայս·ժբ·12·
Եփե·գ·11·13·Ցակ·գ·7·
Գոր·ժգ·21·աթես·գ·3·բ Տիմ·գ·12·Գլ·բ·21·
ա Կո[illegible]·ա·9·ա Տիմ·գ·12·

բայց Ի խոնարհներուն չնորհք կու-
6 տայ։ Ի՛ւրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհկեցէք, որ ձեզ ժամանակին բարձրացընէ։
7 Ձեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք, վասն զի անիկայ ձեզի համար կը հոգայ։
8 Ի՛ր Ընթռուն կեցէք, հսկեցէք, չինչու որ ձեր հակառակորդը Սատանան մնչղոզ առիւծի պէս կը պտրտի, ու կը փնտռէ թէ ով
9 կլլէ. Ո՛րուն դէմ կեցէք հաւատքով հաստատուած, Ո՛գիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը քաշեն։
10 Եւ բոլոր չնորհաց Աստուածը՝ Որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Ցիսուսի ձեռքո-

վը՝ Նքիչ մը ատեն նեղութիւն կրելնէդետքը, ինքը ձեզ կատարեալ ընէ, չհաստատէ, զօրացընէ
11 — Հիմնէ։ Նորեն փառք և զօրութիւն՝ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօրը ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ,) չհամառօտ մը ձեզի գրեցի, յորդորելով՝ ու վկայելով, Թէ աս է Աստուծոյ ճշմարիտ չնորհքը, որուն մէջը հաստատ կեցեր
13 էք։ Բարև կ'ընէ ձեզի Բաբիլոնի մէջ եղած Էկէկեցին՝ որ ՅԷղի հետ ընտրուած է, ու Իմ որդիս Մարկոս ալ։ Իրարու սիրոյ համբուրով. Խաղաղութիւն ձեր ամենուն հետ՝ որ Քրիստոս Ցիսուսի մէջ էք. ամէն։

Ցամք Տեառն Իրր 60

Նր Կոր·գ·17· Գլ·ա·6·
Ղ Ցուդ·24·
Բ Թես·բ·16·գ·3·
Ղ Գլ·գ·11·
Ցայս·ա·6·
Դ Կոր·ա·19·
Հբր·ժգ·22·
Գոր·ի·24·ա Կոր·ժե·1·բ Պետ·ա·12·
Գոր·ժբ·12·25·
Հ Յով·ժգ·16·ա Կոր·ժգ·20·բ Կոր·ժգ·12·աթես·ե·26·
Եփե·գ·23·

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՐԱՐԱՑՈՒՆ

Ցամք Տեառն 66

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընաբեալը հաստատելով քրիստոնեաները Աստուծոյ չնորհացը մէջ աճելու յորդով, 5 կը յորդորէ զանոնք որ հաւատքով ու բարի գործքով իրենց կոչումը հաստատ պահեն, 12 որն որ ինքը հոգ կը տանի անոնց միտքը ձգելու, գիտնալով որ իր մահը մօտ է։ 16 Կը խրատէ որ հաստատ բլլան Քրիստոսի հաւատքին մէջ, ցուցնելով թէ անիկայ է Աստուծոյ ճշմարիտ Որդին, որովհետև առաքեալները անոր վկայութեանը ականատես եղան. և Հայրը ու մարգարէներն ալ անոր համար վկայեցին։

1 Շ՛Մաւոն Պետրոս՝ Ցիսուս Քրիս-
տոսի ծառայ և առաքեալ, Յե-
ղ՝ Որ մեր Հետը նոյն պատուական հաւատքին հասած մեր Աստուծոյն ու Փրկչին Ցիսուս Քրիս-
2 տոսին արդարութիւնովը. ԲՇնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ՝ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Ցիսուսին գիտութիւնովը։
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօրութիւնը կենաց և աստուածպաշտութեան վերաբերեալ ամէն բաները մեզի տուաւ Ւանոր գիտութիւնովը՝ Որ մեզ փառքով ու առաքինութիւնով հրաւիրեց.
4 Ո՛րոնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստումնքները տրուած են մեզի, Նորպէս զի սոոնցմով աստուածային բնութեանը հաղորդ բլլաք՝ Ի աշխարհի մէջ ցանկութենէ չյառաջ եկած ապականութե-
5 նէն փախչելով։ Եւ աս բանիս համար բոլոր ջանքերնիդ դրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւն աւելցուցէք, ու առաքի-
6 նութիւնը վրայ՝ գիտութիւն, եւ գիտութեանը վրայ՝ ժուժկալութիւն, ու ժուժկալութեանը վրայ՝ համբերութիւն, և համբերութեանը վրայ՝ աստուածպաշտու-
7 թիւն, ու աստուածպաշտութեանը վրայ՝ եղբայրսիրութիւն, Ւու եղբայրսիրութեանը վրայ՝ սէր։
8 Վասն զի քանի որ աս բաները ձեր վրայ կը գտնուին ու կ'աճին, Ւպապրաղ ու անպտուղ չեն ըներ Յէղ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսը ճանչ-
9 նալուն մէջ։ Բայց որու քով որ աս բաներս չկայ, Ւանիկայ կոյր է ու կարճատես, Նոր մոռցեր է իր
10 առջի մեղքերէն մաքրուիլը։ Նոր համար՝ եղբայրներ՝ աւելի ջանք բրէք՝ Որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը հաստատէք. ինչու որ աս բնելով՝ Ոբնաւ պիտի չվրիպիք.
11 Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն պիտի չնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Ցիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնելը։
12 Ի՛ւստի ես միշտ աս բաները մրտքերնիդ ձգելու վրայով զանցառու պիտի չըլլամ. Ւթէև գիտէք՝ և հաստատուած էք ներկայ ճշմար-

Ցամք Տեառն 66

Հ Գլ·գ·18·

— Հով·ա·12·բ Կոր·գ·13·Եփե·գ·5·Տիս·ա·4·
Բ Դան·գ·1·գ·25·ա Պետ·ա·2·Ցուդ·2·
Ֆ Ցօ·ժէ·3·
Գ աթես·բ·12·գ·7·բ Թես·բ·13·բ Տիմ·ա·9·ա Պետ·բ·9·գ·9·
Բ Կոր·է·1·
Ղբ Կոր·գ·18·Եփե·գ·24·Երր·ժբ·10·ա Ցօ·գ·2·
Ե Գլ·բ·18·20·

Ցամք Տեառն 66

Ը Գլ·գ·18·
Ր Գոզ·գ·10·աթես·գ·12·է·15·ա Ցօ·գ·21·
Ֆ Ցօ·ժե·2·Տիս·գ·14·
Է ա Ցօ·բ·9·11·
Հ Եփե·է·26·Երր·թ·14·ա Ցօ·ա·7·
Ե ա Ցօ·գ·19·
Ֆ Գլ·գ·17·
Ձ Հով·ժե·14·15·Փիլ·գ·1·Գլ·գ·1·ա Ցօ·բ·21·Ցուդ·5·
Հ ա Պետ·է·12·Գլ·գ·17·

Ճամբ Տեառն 66

13 տուէք անոնց վրայ ։ Եւ իրաւունք կը սեպեմ , ՝ի թէ քանի որ աս *մարմինիս մէջն եմ՝ Հմտերնիդ ձգե-
14 լով ձեզ արթնցընեմ ։ Քանզի գիտեմ որ ես շուտով — իմ մարմինս պիտի մերկանամ , ՝ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը
15 յայտնեց ինծի ։ Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ կարող ըլլաք աս բաները
16 յիշելու ։ ՝Ինչու որ չէ թէ մենք վարպետութեամբ շինուած առասպելներու ետևէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւնը ու գալուստը ձեզի յուսացինք , Հապա անոր մեծափառութեանը ա-
17 կանատես ըլլալով ։ Վասն զի ինքը Հօր Աստուծմէ փառք ու պատիւ առաւ , ան մեծվայելչութեան փառքէն անանկ ձայն մը գալով թէ , Հետիկա է իմ սիրելի Որ-
18 դիս , որուն հաւներ եմ ։ Եւ աս երկինքէն եկած ձայնը մենք լսեցինք , *որ անոր հետն էինք սուրբ
19 լեռանը վրայ ։ Եւ մարգարէական խօսքն ալ ունինք՝ որ աւելի հաստատուն է . ու աղէկ կ'ընէք՝ թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք , Հորպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող ճրագի մը , մինչև որ ցորեկը լուսնայ Հու արուսեակը սրտերնուդ
20 մէջը ծագի ։ Բայց առաջ աս գիտնաք , Հոր գրոց ամէն մարգարէութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը
21 չունի ։ *Ինչու որ մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս չտրուեցաւ . *Հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան ։

ԳԼ · Բ

1 Կը ծանուցանէ թէ սուտ վարդապետներ պիտի ելլեն , և կը նախազգուշացնէ՝ թէ անոնց ու թէ անոնց հետևողներուն անպարկեշտ վարմունքը ու պատիժը ։ 7 ուսկից ազատ պիտի մնան բարեպաշտները , ինչպէս որ Ղովտ Սոդոմէն ազատեցաւ ։ 10 Եւ անառակ և Հայհոյիչ խարեբաներուն վարմունքը ուշի մանրամասնաբար կը նկարագրէ , որպէս զի տեսնելով մարդիկ չուշով կարենան ճանչնալ զանոնք , և անոնցմէ հեռու կենալ ։

1 — Հայց սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ , ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան , որ դաղտուկ պիտի մտցընեն կորուսիչ հերձուածողութիւններ , ու զիրենք ծախու առնող Տէրը Տուրա-
2 նալով՝ Իրենց վրայ պիտի բերեն արագահաս կորուստ . Եւ շատերը անոնց անառակութեանցը ետևէն պիտի երթան , որոնց համար ճշմարտութեան ճամբան պիտի հայ-
3 հոյուի . Նէ ագահութիւնով՝ խոբամանկութեամբ Ձարուած խօսքերով Ձեզ վաճառաշահութեան պիտի գործածեն . Որոնց դատապարտութիւնը շատոնցմէ Ժամանակ չուշանար , ու անոնց կորուստը չմրափեր ։

4 Վասն զի թէ որ Աստուած Ի մեղք գործող Ի հրեշտակներուն չխնայեց , Հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել
5 տուաւ . Ու առջի աշխարհին — չխնայեց . Միայն թէ Նոյ ութերորդ —Ինչ՝ Արդարութեան քարոզիչը պահեց , Երբոր ջրհեղեղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ
6 բերաւ . Նէ Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձընելով — կործանելով դատապարտեց , Հետքէն ամբարշտութիւն ընելու մար-
7 դոց օրինակ ընելով — ։ Նէ ազատեց արդար Ղովտը՝ որ անօրէններուն անառակ վարմունքէն
8 ձանձրացեր էր . (Ինչու որ — արդարը անոնց մէջը կենալով՝ Հաչքովը տեսնելով ու ականջովը լսելով , օրէ օր Իր արդար հոգին կը տանջէր —— անօրէն վարմունքով)
9 քովը .) Տէրը գիտէ բարեպաշտները փորձութենէ ազատելը , և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը ։
10 Մանաւանդ անոնք որ պղծալից ցանկութեամբ մարմինի ետևէ կ'երթան , և տէրութիւնը կ'անարգեն , ինքնահաւան ու յանդուգն Են , չեն վախնար փառաւորներուն դէմ
11 հայհոյելու . Երբոր հրեշտակները՝ որ —— շատ մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւնով , Տէրոջը առջևը հայհոյութեամբ դատապարտութիւն չեն բերեր անոնց
12 վրայ ։ Բայցասոնք անբան անասուններու պէս՝ (որ բնականաբար որսի ու ապականութեան համար Ը—Ն են ,) չգիտցած բաներնուն դէմ կը հայհոյեն , և իրենց ապականութիւնովը պիտի ապականին ,
13 Անիրաւութեան վարձքը ընդունելով . Նոր ցորեկուան մէջ եղած զեղխութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն . Դարատ ու բիծ են , իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝ Ձեզի հետ կերուխում նստած
14 աուեննին . Շնութեամբ լեցուն աչքեր ունին , որ մեղքէ չեն դադրիր . անհաստատ հոգիները կը խաբեն . Ագահութեան սովորած սիրտեր ունին . անիծեալ զաւակ-
15 ներ են . Ճիտակ ճամբան ձգելով մոլորեցան , Բէովրեան Բաղաամին ճամբուն հետևելով , որ անի-
16 րաւութեան վարձքը սիրեց . Բայց իր անօրէնութեանը յանդիմանութիւնը առաւ . անխօս էշը մարդ-

Ճամբ Տեառն 66

Ե Ր Կոր · բ · 17 · Գլ · ա · 16 ։
Ը Ր Օր · լբ · 35 ։ Ցուդ · 4 · 15 ։
Ի Ցօհ · ը · 44 ։ ա Ցօհ · գ · 8 ։
Ք Ցոբ · դ · 18 ։ Ցուդ · 6 ։
Ի Ղու · ը · 31 ։ Ցայս · Ի · 2 · 3 ։
Լ Ծն · է · 1 · 7 · 23 · Երր · ժա · 7 ։ ա Պետ · գ · 20 ։
Ի ա Պետ · գ · 19 ։
Ի Գլ · գ · 6 ։
Կ Ծն · ժթ · 24 ։ Բ Օր · ԻԹ · 23 ։ Ցուդ · 7 ։
Հ Թես · Իշ · 10 ։
Ն Ծն · ժթ · 16 ։
Ը Աղ · ՀԺ · 139 · 158 ։ Եզեկ · Թ · 4 ։
Ճ Պաղ · ԼԴ · 17 · 19 ։ ա Կոր · ժ · 13 ։
Ո Ցուդ · 4 · 7 · 8 · 10 16 ։
Ո Ցուդ · 8 ։
Ն Ցուդ · 9 ։
Ը Երեմ · ժբ · 3 ։ Ցուդ · 10 ։
— Փիլ · գ · 19 ։
Ը Տես Հով · ժգ · 13 ։
Պ Ցուդ · 12 ։
Ը ա Կոր · ժա · 20 · 21 ։
— Ցուդ · 11 ։
— Թուա · Իր · 5 · 7 · 21 · 23 · 28 ։ Ցուդ · 11 ։

կային ձայնով խօսելով՝ մարգարէին
17 յիմարութիւնը արգիլեց ։ Վասնզի
ջուր չունեցող աղբիւրներ են , ու
փոթորիկէ քշուած մէգեր . որոնց
համար թանձր խաւարը պահուած
18 է յաւիտեան ։ Քանզի ունայ-
նութեան հպարտ խօսքեր ընելով՝
դիմութիւններով՝ մարմնոյ ցան-
կութիւններով կը խաբեն անոնք՝
որ քիչ մը առաջ փախչեր էին
անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ կը
19 պտրտին . ։ Անոնց ազատութիւն
կը խոստանան , – և իրենք ապակա-
նութեան ծառաներ են . վասն զի
ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի , ա-
20 նոր ծառայ ալ կ՚ըլլայ ։ Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քր-
իստոսի գիտութիւնովը աշխարհիս
պղծութիւններէն Հրաժարելէն
ետև՝ դարձեալ ան բաներէն բըռ-
նուած յաղթուին , անոնց վերջը
21 առջինէն գէշ կ՚ըլլայ ։ Ինչու որ
աղէկ էր անոնց՝ որ բնաւ արդարու-
թեան ճամբան ճանչցած չըլլային ,
քան թէ ճանչնալով ետ դառնա-
յին ան սուրբ պատուիրանքէն՝ որ
22 իրենց յանձնուեցաւ ։ Սակայն
անոնց հանդիպեցաւ ան ճշմարիտ
առակին բանը , թէ՝ – Շունը նո-
րէն իր փսխածին կը դառնայ , ու
լուացուած խոզը ցեխի մէջ թա-
պըլըրկելու ։

Գ Ղ · Գ

1 Կը հաստատէ քրիստոսի՚դատաստանի դա-
լուն ճշմարտութիւնը · 10 կը նկարագրէ թէ
ինչ կերպով աշխարհս պիտի վերջանայ · 11 կը
յորդորէ քրիստոնեաները որ աս բանիս ապա-
սելով՝ անարատ վարք ունենան , 15 ու համո-
զուին թէ Տէրոջը երկայնմտութիւնը իրենց
փրկութեանը համար է , ինչպէս որ Պօղոս
գրեր էր անոնց՝ իր թուղթերուն մէջ ։

1 Սիրելիներ՝ աս երկրորդ թուղթը
հիմա ձեզի կը գրեմ . – որոնցմով
ձեր անկեղծ միտքը կ՚արթընցնեմ
2 յիշելու · Որ սուրբ մարգարէներէն
առաջուց զրուցուած խօսքերը , և
Ձեր՝ Տէրոջը ու Փրկչին ա-
ռաքեալներուն պատուէրները միտ-
3 քերնիդ բերէք ։ Բայց առաջ աս
գիտնաք , որ վերջին օրերը արհա-
մարհողներ և ծաղր ընողներ պիտի
գան , որոնք իրենց ցանկութիւն-
4 ներուն համեմատ պիտի քալեն · Եւ
պիտի ըսեն . Ո՞ր է անոր գալուն
խոստմունքը . վասն զի քանի որ
հայրերը քնացան , ամէն բան ա-
նանկ կայ կը մնայ արարածոց ըս-
5 կիզբնէն հետէ ։ Քանզի անոնք (որ
իրենց ուզածը աս է՝) ան բանը
մոռցեր են , թէ երկինքը առա-
ջուց եղաւ , ու երկիրը ջուրերէն
ու ջուրերով հաստատ կեցեր է
6 Աստուծոյ խօսքովը · Ըստուի հին
աշխարհը ջրհեղեղով ապականած
7 կորսուեցաւ · Բայց հիմակուան եր-
կինքը ու երկիրը նոյն խօսքով
պահպանուած են , մինչև դատաս-
տանին՝ ու ամբարիշտ մարդոց կո-
րստեան օրը կրակի համար պա-
8 հուած ։ Եւ աս մէկ բանը ձեզմէ
ծածուկ չմնայ՝ սիրելիներ , որ Տէ-
րոջը քովը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է , ու հազար տարին մէկ օ-
9 րուան պէս ։ Տէրը չուշացներ
իր խոստմունքը , ինչպէս որ ոմանք
ուշացուցած կը սեպեն , հապա
մեզի երկայնամիտ կ՚ըլլայ . քանզի
որ չուզեր որ մէկը կորսուի , հապա
որ ամէնքը ապաշխարանքի գան ։
10 Սակայն Տէրոջը օրը գողի պէս պի-
տի գայ , որ ան ատենը երկինքը
սաստիկ շառաչիւնով պիտի անց-
նի , ու տարերքները բռնկած պի-
տի լուծուին , երկիրս ալ՝ ու ինչ
գործքեր որ անոր մէջը կը գտնուին ,
11 պիտի այրուին ։ Ըստի աս ամէն
բաները որ պիտի լուծուին , ձեզի
ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայլէ
Ս. սուրբ վարմունքով ու բարեպաշ-
12 տութեամբ , սպասելով և ար-
տորալով Ըստուծոյ օրուանը դա-
լուն , որուն մէջ երկինքը կրակով
այրուած պիտի լուծուի , ու տա-
րերքները բռնկած պիտի հալին ։
13 Սակայն իր խոստմունքին համե-
մատ՝ նոր երկինքի մը ու նոր երկրի
մը կը սպասենք , որոնց մէջ արդա-
րութիւն կը բնակի ։
14 Ըստի սիրելիներ՝ ասոնց սպա-
սելով ջանացէք , որ ան ձեզ ան-
բիծ ու անարատ գտնէ խաղաղու-
15 թիւնով · Եւ մեր Տէրոջը երկայն-
մտութիւնը փրկութիւն սեպե-
ցէք . ինչպէս որ մեր սիրելի եղ-
բայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած
իմաստութիւնովը դրեց ձեզի .
16 Ինչպէս որ ամէն թուղթերուն
մէջն ալ աս բաներուս վրայով կը
խօսի . որոնց մէջ քանի մը դը-
ժուարիմաց խօսքեր կը գտնուին ,
որ զանոնք տգէտները ու անհաս-
տատները ծուռ կողմը կը դարձը-
նեն , ինտոր ուրիշ գիրքերն ալ՝
իրենց անձին կորստեանը համար ։
17 Ուրեմն դուք սիրելիներ՝ Ստա-
ջուց գիտնալով զգոյշ եղէք , որ
չըլլայ թէ անօրէններուն խարէու-
թենէն բռնուած՝ ձեր հաստատու-
18 թենէն իյնաք . – Հապա աճեցէք
մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը ու գիտութիւ-
նովը . – անոր փառք հիմա ալ՝ ու
մինչև յաւիտենական օրն ալ . ա-
մէն ։

Ցամի Տեառն 66

Ա Ցուդ · 12 ·
18 ։

– Ցուդ · 16 ։

Բ Գոր · բ · 40 ·
Գլ · ա · 4 ·
Հմր 20 ։
Գաղ · ե ·
13 · ա Պետ ·
բ · 16 ։
– Ցօհ · բ · 34 ·
Հռով · գ ·
16 ։
Գլ · ա · 4 ·
Հմր 18 ։
Գլ · ա · 2 ։
Մատ · ժբ ·
45 · Ղև ·
ժա · 26 ։
Երբ · գ · 4 ·
ԺԲ · ժ · 26 ·
27 ։
Ղև · ժբ ·
47 · 48 · Ցօհ ·
Թ · 41 · ժե ·
22 ։

– Ածակ · իգ ·
11 ։

– Գլ · ա · 13 ։

Բ Ցուդ · 17 ։

Ա Տիմ · գ ·
1 · բ Տիմ ·
գ · 1 · Ցուդ ·
18 ։

Գ Գլ · բ · 10 ։
Ե Ես · ե · 19 ·
Երեմ · ժե ·
15 · Եզեկ ·
ժբ · 22 · 27 ·
Մատ · իդ ·
48 · Ղև ·
ժբ · 45 ։

Ղ Ապ · իդ ·
2 · Ճղ · 6 ·
Կող · ա · 17 ։

Ցամի Տեառն 66

Ե Ծն · ա · 6 ·
9 · Սաղ · լդ ·
6 · Երբ ·
ժա · 3 ։
Է Ծն · է · 11 ·
21 · 22 · 23 ·
Գլ · բ · 5 ։
Ը Հմր 10 ։
Ժ Մատ · իե ·
41 · բ Թես ·
ա · 8 ։
Ի Սաղ · գ · 4 ։
Լ Մր · բ · 3 ·
Երբ · ժ · 37 ։
Ի Ես · լ · 18 ·
ա Պետ · գ ·
20 · Հմր 15 ։
Ժ Եզեկ · ժբ ·
23 · 32 · լդ ·
11 ։
Ա Հռով · բ · 4 ·
ա Տիմ · բ ·
4 ։
Հ Մատ · իդ ·
43 · Ղև ·
ժբ · 39 · ա
Թես · ե · 2 ·
Ցայտ · գ ·
3 · ժգ · 15 ։
Յ Սաղ · ծբ ·
26 · Ես · ծա ·
6 · Մատ ·
իդ · 35 ·
Մար · ժգ ·
31 · Երբ · ա ·
11 · Ցայտ ·
ի · 11 · իա ·
1 ։
Ձ ա Պետ · ա ·
15 ։
Ճ ա Կոր · ա ·
7 · Տիտ · բ ·
13 ։
Ա Սաղ · ծ · 3 ·
Ես · լդ · 4 ·
Ա Միք · ա ·
4 · Հմր 10 ։
Ն Ես · կե ·
17 · կդ · 22 ·
Ցայտ · իա ·
1 · 27 ։
Ձ ա Կոր · ա ·
8 · ժե · 58 ·
Փիլ · ա · 10 ·
ա Թես · գ ·
13 · ե · 23 ։
Ա Հռով · բ ·
4 · ա Պետ ·
գ · 20 · Հմր
9 ։
Ձ Հռով · բ ·
19 · ա Կոր ·
ժե · 24 · ա
Թես · գ ·
14 ։
Ղ Մատ · ժգ ·
23 · Գլ · ա ·
12 ։
Ն Եփես · գ · 14 ·
Գլ · ա · 10 ·
11 · բ · 18 ։
– Եփես · գ ·
15 · ա Պետ ·
բ · 2 ։
– բ Տիմ · գ ·
18 · Ցայտ ·
ա · 6 ։

ԵՒԵՍԻՆ ՀՆԴԱՀԱՅԵՐԵՑԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՒԵՍԻԱՑՈՅՆ

Յամի Տեառն 90

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ասաքեալը կը նկարագրէ փրիստոսի անձը՝ որով մենք յաւիտենական կեանք ունինք՝ Աստուծոյ հետ հաղորդութիւն ունենալով · 5 կը յորդորէ որ ասոր հետ սուրբ վարք ալ ունենանք , որ վկայութիւն մը ըլլայ՝ թէ մեր հաւատքին դաւանութիւնը և հաղորդութիւնը ճշմարիտ է , և որ հաստատ ապահովութիւն մը ունենանք՝ թէ փրիստոսի մահուամբը մեր մեղքերուն թողութիւն կայ ։

1 Կեանց Բանին վրայով – որ սկիզբէն էր , որուն համար լսեցինք , որն որ մեր աչքերովը տեսանք , որուն նայեցանք , ու մեր ձեռքերը շօշափեցին . (Եւ կեանքը յայտնուեցաւ , ու տեսանք , և կը վկայենք , ու ձեզի կը պատմենք ան յաւիտենական կեանքը , որ Հօրը քովն էր՝ ու մեզի յայտնուեցաւ .) 3 Ան որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք , որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք . և մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր Որդւոյն Յիսուս 4 Քրիստոսին հետ ։ Եւ ասոնք կը գրենք ձեզի , որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ ։

5 Ասիկա է ան պատգամը որ իրմէն լսեցինք՝ ու ձեզի կը պատմենք , թէ Աստուած լոյս է , ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ ։ 6 Թէ որ ըսենք թէ՝ Անոր հետ հաղորդութիւն ունինք , ու խաւարի մէջ պտըտինք , սուտ կը ըսուցինք՝ և ճշմարտութիւնը չենք ըներ ։ 7 Հապա թէ որ լոյսի մէջ քալենք , ինչպէս որ անիկայ լոյսի մէջ է , իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ունենանք , ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին արիւնը մեզ ամէն մեղքէ կը սրբէ ։ 8 Թէ որ ըսենք թէ՝ Մենք մեղք մը չունինք , ինքզինքնիս կը խաբենք , ու մեր մէջը ճշմարտութիւն չկայ ։ 9 Մանաւանդ թէ որ խոստովանինք մեղքերնիս , հաւատարիմ ու արդար է անիկայ մեր մեղքերուն թողութիւն տալու , և մեզ բոլոր անիրաւութենէ սրբելու ։ 10 Թէ որ ըսենք թէ՝ Մեղք մը չգործեցինք , սուտցուց կ'ընենք անիկայ , ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ ։

ԳԼ · Բ

1 Կը զգուշացնէ սկարութեան մեղքերէն ։ 8 Կը սորվեցնէ թէ ճշմարտապէս զԱստուած ճանչնալը կը կայանայ անոր պատուիրանները պահելու մէջ ։ 9 Մեր եղբայրները սիրելու ։ 15 ու աշխարհը չսիրելու մէջ ։ 18 Պարտինք հետու կենալ մոլորեցուցիչներէն , 20 որոնց մոլորութիւններէն աստուածապաշտները ապահով և ազատ կ'ըլլան՝ հաստատուն հաւատքով և սուրբ վարքով պահպանուած ։

1 Իմ որդեակներս՝ աս բաները ձեզի կը գրեմ որ մեղք չգործէք . և թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ , – Հօրը քով բարեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս արդարը . 2 Եւ անիկայ մեր մեղքերուն քաւութիւն է , և չէ թէ մինակ մերիններուն , հապա բոլոր աշխարհին ալ ։ 3 Ու ասով գիտենք թէ անիկայ ճանչցանք , թէ որ անոր պատուիրանները պահենք ։ 4 Ան որ կ'ըսէ թէ՝ Ես անիկայ ճանչցայ , ու անոր պատուիրանները չպահեր , հոտախօս է , և անոր մէջը ճշմարտութիւն չկայ ։ 5 Թիւն չկայ ։ Հապայց ան որ անոր խօսքը կը պահէ , իրաւցընէ իր մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը . ասով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն 6 ենք ։ Ան որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը կը բնակի , հանակ պէտք է որ քալէ՝ ինքնոր որ անիկայ քալեց ։

7 Սիրելիներ՝ չէ թէ մէկ նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի , հապա ան հին պատուիրանքը որ ընկիզբէն ի վեր ունէիք . և հին պատուիրանքը ան խօսքն է , որ դուք 8 սկիզբէն լսեցիք ։ Դարձեալ Նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի , որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը . ինչու որ խաւարը կ'անցնի , ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'երևնայ ։ 9 Ան որ կ'ըսէ՝ թէ լոյսի մէջ է , ու իր եղբայրը կ'ատէ , անիկայ տակաւին խաւարի մէջ է ։ 10 Ան որ իր եղբայրը կը սիրէ , լոյսի մէջ կը բնակի , ու իր մէջը գայթակղութիւն չկայ ։ 11 Թիւն չկայ . Հապայց ան որ իր եղբայրը կ'ատէ , խաւարի մէջ է , ու խաւարի մէջ կը քալէ , և չգիտեր թէ ուր կ'երթայ , ինչու որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է ։

12 Կը գրեմ ձեզի՝ որդեակներ , ինչ-

Յամի Տեառն 90

– Ցոհ · ա · 1 ։ Գա · բ · 13 ։ Բ Ցոհ · ա · 14 ։ բ Պետ · ա · 16 ։ Գա · գ · 14 ։ Ղկ · իգ · 39 ։ Ցոհ · ի · 27 ։ Ցոհ · ա · 4 ։ Ժա · 25 ։ Ժգ · 6 ։ Հռով · Ժգ · 26 ։ ա Տիմ · գ · 16 ։ Գա · գ · 5 ։ Ցոհ · իա · 24 ։ Գոր · բ · 32 ։ Գա · ե · 20 ։ Ցոհ · ա · 1, 2 ։ Գոր · գ · 20 ։ Ցոհ · Ժե · 21 ։ ա Կոր · ա · 9 ։ Գա · բ · 24 ։ Ցոհ · Ժե · 11 ։ Ժգ · 24 ։ բ Ցոհ · 12 ։ Գա · գ · 11 ։ Ցոհ · ա · 9 ։ բ · 12 ։ Թ · 5 ։ Ժբ · 35, 36 ։ Բ Կոր · գ · 14 ։ Գա · բ · 4 ։ ա Կոր · գ · 11 ։ Եփս · ա · 7 ։ Երբ · Թ · 14 ։ ա Պետ · ա · 19 ։ Գա · բ · 2 ։ Ցայտ · ա · 5 ։ Հգեղ · բ · 46 ։ բ Մն · գ · 36 ։ Ցոր · Թ · 2 ։ Ժե · 14 ։ Իմ · 4 ։ Ածկ · ի · 9 ։ Յով · կ · 20 ։ Ցակ · գ · 2 ։ Յ Գա · բ · 4 ։ Ղ Սպ · լբ · 5 ։ Ածկ · իբ · 13 ։ Ձմբ 7 ։ Սպ · Ժա · 2 ։

Յամի Տեառն 90

– Հռով · բ · 34 ։ ա Տիմ · բ · 5 ։ Երբ · կ · 25 ։ Թ , 24 ։ Բ Հռով · գ · 25 ։ բ Կոր · ե · 18 ։ Գա · ա · 7 ։ գ · 10 ։ Ցոհ · ա · 29 ։ գ · 42 ։ Ժա · 51, 52 ։ Գա · գ · 14 ։ Գա · ա · 6 ։ գ · 20 ։ Գա · ա · 8 ։ Ցոհ · Ժգ · 21, 23 ։ Գա · գ · 12 ։ Գա · գ · 13 ։ Ցոհ · Ժե · 4, 5 ։ Մատ · Ժա · 29 ։ Ցոհ · Ժգ · 15 ։ ա Պետ · բ · 21 ։ Բ Ցոհ · 5 ։ Գա · գ · 11 ։ Ցոհ · ե · 5 ։ Ցոհ · Ժգ · 34 ։ Ժե · 12 ։ Հռով · Ժգ · 12 ։ Եփս · ե · 8 ։ ա Թես · ե · 5, 8 ։ Ցոհ · ա · 9 ։ բ · 12 ։ Ժբ · 35 ։ Հակոբ · Ժգ · 2 ։ բ Պետ · ա · 9 ։ Գա · գ · 14, 15 ։ Յ Գա · գ · 14 ։ Ղ Պետ · ա · 10 ։ Ցոհ · Ժբ · 35 ։ Ղկ · իգ · 47 ։ Գոր · գ · 12 ։ Ժ · 43 ։ Ժգ · 38 ։ Գա · ա · 7 ։

Ցամք Տեառն 90

չու որ ձեր մեղքերը թողուած են
13 անոր անուանը համար։ Կը գրեմ
ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է։ Կը
գրեմ ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու
14 որ դուք յաղթեցիք։ Կը գրեմ ձեզի՝ տղաքներ, ինչու որ դուք ճանչցաք Հայրը։ Գրեցի ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է։ Գրեցի ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու որ դուք ուժով էք, և Աստուծոյ խօսքը ձեր մէջը կը բնակի, ու
15 չարին յաղթեցիք։ Մի սիրէք աշխարհս, ոչ ալ ինչ որ աշխարհս
16 կ՚ունի։ Որովհետև ամէն ինչ որ աշխարհի մէջ է, մարմնոյ ցանկութիւնը, ու աչաց ցանկութիւնը, և կեանքիս ամբարտաւանութիւնը, հօրմէն չէ, հապա աշխարհէս է։
17 Աշխարհս ալ կ՚անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ. բայց ան որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ, յաւիտեան կը մնայ։
18 Ո՛րդեակներ, վերջին ժամանակն է. ու ինչպէս որ լսեցիք՝ Թէ Նեռը պիտի գայ, հիմա արդէն շատ նեռներ եկած են. որմէ կ՚իմանանք
19 թէ վերջին ժամանակ է։ Մեզմէ ելան, բայց մեզմէ չէին. ինչու որ եթէ մեզմէ ըլլային, մեր հետը պիտի մնային. հապա ելան՝ որ յայտնի ըլլան՝ թէ անոնք
20 ամէնը մեզմէ չէին։ Բայց դուք օծութիւն ունիք Սուրբէն, ու
21 ամէն բան գիտէք։ Ձգրեցի ձեզի՝ իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտեր, հապա թէ գիտէք անիկայ, ու նաև թէ ամէն սուտ ճշմարտութենէ չէ։
22 Ո՞վ է սուտախօս, եթէ ոչ ան որ կ՚ուրանայ թէ Յիսուսը Քրիստոս չէ. անիկայ է Նեռը որ կ՚ուրանայ Հայրը ու
23 Որդին։ Ամէն ով որ կ՚ուրանայ Որդին, անիկայ Հայրն ալ չընդունիր. բայց ան որ կը խոստովանի Որդին, անիկայ Հայրն ալ կ՚ընդունի։
24 Ձեր մէջ ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք, թող անիկայ ձեր մէջը բնակի. թէ որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը բնակի, դուք ալ Որդիին ու Հօրը մէջ պիտի
25 բնակիք։ Եւ ասիկայ է ան խոստմունքը, որ ինքը մեզի խոստացաւ, այսինքն յաւիտենական
26 կեանքը։ Այս բաները ձեզի գրեցի՝ ձեզ մոլորցնողներուն համար։
27 Եւ ան օծութիւնը՝ որ դուք իրմէն ընդունեցիք, ձեր մէջը կը մնայ, ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցնէ. հապա ինչպէս որ նոյն օծութիւնը ձեզի կը սորվեցնէ ամէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է՝ ու սուտ չէ, և ինչպէս որ անիկայ ձեզի սորվեցուց, անոր մէջը կեցէք։
28 Ու հիմա որդեակներ՝ անոր մէջը կեցէք, որ երբ անիկայ յայտնուի, մենք համարձակութիւն ունենանք, ու անկէ չամչնանք իր
29 գալուստին։ Եթէ որ գիտէք թէ անիկայ արդար է, կ՚իմանաք թէ՝ Ամէն ով որ արդարութիւն կը գործէ, անկէ ծնած է։

Գ Ա Գ

1 Ցիւեցընելով Աստուծոյ անզուգական սէրը՝ որով մեզ իրեն որդիներ կ՚ընէ։ 3 կը յորդորէ որ Քրիստոսի համար անոր պատուիրանները պահենք։ 11 ու նաև եղբայրաբար միմեանց սիրենք։

1 Տեսէք՝ Հայրը ինծի՛ սէր շնորհեց մեզի, որ մենք Աստուծոյ որդիք կոչուինք. ասոր համար աշխարհ մեզ չճանչնար, ինչու որ
2 զանիկայ չճանչցաւ։ Սիրելիներ՝ հիմա մենք Աստուծոյ որդիքն ենք, և տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց գիտենք որ երբ անիկայ յայտնուի, անոր պէս պիտի ըլլանք. վասն զի անիկայ պիտի տեսնենք՝ ինչպէս որ է։
3 Եւ ամէն ով որ ասոր յոյսը անոր վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ,
4 ինչպէս որ անիկայ մաքուր է։ Ամէն ով որ մեղք կը գործէ, անիկայ անօրէնութիւն ալ կը գործէ, և մեղքը անօրէնութիւն է։
5 Եւ գիտէք որ անիկայ անոր համար յայտնուեցաւ, որ մեր մեղքերը վերցնէ. ու իր մէջը մեղք չկայ։
6 Ամէն ով որ անոր մէջը կը կենայ, մեղք չգործեր. ամէն ով որ մեղք կը գործէ, զանիկայ տեսած չէ, ու
7 զանիկայ ճանչցած չէ։ Որդեակներ՝ Ձեզմէ մէկը ձեզ չխաբէ. ան որ արդարութիւն կը գործէ՝ արդար է,
8 ինչպէս որ Անիկայ արդար է։ Եւ ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն է. ինչու որ Սատանան սկիզբէն՝ ի վեր կը մեղանչէ. ասոր համար Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, որ
9 Սատանային գործերը քակէ։ Ամէն ով որ Աստուծմէ ծնած է, մեղք չգործեր, ինչու որ անոր սերմը իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ
10 ծնած է։ Ասով յայտնի են Աստուծոյ որդիքը՝ ու Սատանայի որդիքը։ Ամէն ով որ արդարութիւն չգործեր, անիկայ Աստուծմէ չէ, և ան ալ որ իր եղբայրը չսիրեր։
11 Ինչու որ ասիկայ ան պատուի-

Ցամք Տեառն 90

ր ԳԼ · ա · 1։
ն Եփես · գ · 10։
ո Հռով · ժբ · 2։
պ Մատ · ղ · 24։ Գաղ · ա · 10։ Ցակ · գ · 4։
ռ Հովհ · ե · 11։
ս Ա Կոր · է · 31։ Ցակ · ա · 10։ գ · 15։ ա Պետ · ա · 24։
տ Ցօհ · իա · 5։
ր Երր · ա · 2։
ց Ա Թես · բ · 8։ ե։ բ Պետ · բ · 1։ ԳԼ · գ · 3։
փ Մատ · իդ · 5։ 24։ բ Ցօհ · 7։
ք Ա Տիմ · գ · 1։ բ Տիմ · գ · 1։
օ բ Օր · ժգ · 13։ Սաղ · խա · 9։ Գոր · ի · 30։
ֆ Մատ · իդ · 24։ Ցօհ · զ · 37։ ժ · 28։ 29։ բ Տիմ · բ · 19։
և Ա Կոր · ժա · 19։
ա բ Կոր · ա · 21։ Երր · ա · 9։ Հռ 27։
բ Մար · ա · 24։ Գոր · գ · 14։
գ Ցօհ · ժ · 4, 5։ ժգ · 26։ ժզ · 13։ Հռ 27։
դ ԳԼ · գ · 3։ բ Ցօհ · 7։
ե Ցօհ · ժե · 23։ բ Ցօհ · 9։
զ Ցօհ · ժգ · 7 · 9 · 10։ ԳԼ · գ · 15։
է բ Ցօհ · 6։
ը Ցօհ · ժգ · 23։ ԳԼ · ա · 3։
թ Ցօհ · ժե · 3։ ԳԼ · ա · 2։ ե · 11։
ժ ԳԼ · գ · 7։ բ Ցօհ · 7։
ի Հռ 20։
լ Երեմ · լա · 33։ 34։ Երր · ը · 10 · 11։
խ Ցօհ · ժգ · 26։ ժզ · 13։ Հռ 20։

ծ ԳԼ · գ · 2։
կ ԳԼ · գ · 17։
հ Գոր · իր · 14։
ձ ԳԼ · գ · 7։ 10։

ղ Ցօհ · ա · 12։
ճ Ցօհ · ժե · 18։ 19։ ժզ · 3։ ժէ · 25։
մ Ես · ծզ · 5։ Հռով · ը · 15։ Գաղ · գ · 26։ գ · 6։ ԳԼ · ե · 1։
յ Հռով · ը · 18։ բ Կոր · գ · 17։
ն Հռով · ը · 29։ ա Կոր · ժե · 49։ Փիլ · գ · 21։ Կող · գ · 4։ բ Պետ · ա · 4։
շ Ցօր · ժբ · 26։ Սաղ · ժզ · 11։ Մատ · ե · 8։ ա Կոր · ժգ · 12։ բ Կոր · ե · 7։
ո ԳԼ · գ · 17։
չ Հռով · գ · 15։ ԳԼ · ե · 17։
պ ԳԼ · ա · 2։
ջ Ես · ծգ · 5, 6։ 11։ ա Տիմ · ա · 15։ Երր · ա · 3։ Թ · 26։ ա Պետ · բ · 24։
ռ Ա Կոր · ե · 21։ Երր · գ · 15։ Թ · 28։ ա Պետ · բ · 22։
ս ԳԼ · բ · 4։ գ · 8։ գ Ցօհ · 11։
վ ԳԼ · բ · 26։
տ Եզեկ · ժբ · 5—9։ Հռով · բ · 13։ ԳԼ · բ · 29։
ր Մատ · ժգ · 38։ Ցօհ · բ · 44։
ց Ես · գ · 15։ Ղև · ժ · 18։ Ցօհ · ժգ · 11։ Երր · բ · 14։
փ ԳԼ · ե · 18։ Ղ Պետ · ա · 23։
ք ԳԼ · բ · 29։
օ ԳԼ · գ · 8։
ֆ ԳԼ · ա · 5։ բ · 7։

Ցամի Տեառն 90

ա Ցօ՚. ժգ. 34, ժե. 12, Հմր 23, Գլ. գ. 7, 21, բ Ցօ՚. 5,
բ Նե. գ. 4, 8, Երր. ժա. 4, Ցուդ. 11,
գ Ցօ՚. ժե. 18, 19, ժէ. 14, բ Տիմ. գ. 12,
դ Գլ. բ. 10,
ե Գլ. բ. 9, 11,
զ Մատ. ե. 21, 22, Գլ. գ. 20,
է Գալ. ե. 21, Ցայտ. իա. 8,
ը Ցօ՚. գ. 16, ժե. 13, Հբռովմ. ե. 8, Եփես. ե. 2, 25, Գլ. գ. 9, 11,
թ Հր Օր. ժե. 7, Ղուկ. գ. 11,
ժ Գլ. գ. 20,
ի Եղեկ. լդ. 31, Հռով. ժբ. 9, Եփես. գ. 15, Ցակ. բ. 15, ա Պետ. ա. 22,
լ Ցօ՚. ժբ. 37, Գլ. ա. 8,
խ Կոր. գ. 4,
ծ Ցօր. իբ. 26, Երր. ժ. 22, Գլ. բ. 28, գ. 17,
կ Սադ. լդ. 15, ՃԱես. 18, 19, Ղուկ. ժե. 29,
Երեմ. իե. 12, Մատ. է. 8, իա. 22, Մարկ. ժա. 24,
Ցօ՚. ժգ. 13, ժե. 7, ժգ. 23, 24, Ցակ. ե. 16, Գլ. ե. 14,
հ Ցօ՚. բ. 29, թ. 31,
ձ Ցօ՚. գ. 29, ժե. 3,
ղ Մատ. իբ. 39, Ցօ՚. ժգ. 34, ժե. 12, Եփես. ե. 2, աԹես. գ. 9, ա Պետ. գ. 8, Հմր 11, Գլ. գ. 21,
մ Գլ. բ. 8, 10,
յ Ցօ՚. ժգ. 28, ժե. 10, Գլ. գ. 12,
ն Ցօ՚. ժե. 21, ՃԱ,
շ Հռով. բ. 9, Գլ. գ. 13,

բանքն է՝ որ դուք սկիզբէն լսեցիք,
12 որ միմեանց սիրենք։ ՃԶ Թէ Կայենին պէս՝ որ չարէն էր, ու իր եղբայրը սպաննեց. և ինչու՞ համար զանիկայ սպաննեց. անոր համար որ իր գործքերը չար էին, ու իր
13 եղբօրը գործերը արդար։ Մի զարմանաք ե՛ զրայրներս՝ Թէ որ աշ-
14 խարհը ձեզ ատէ։ ՃՄենք գիտենք որ մահէն կեանքի փոխուեցանք. ինչու որ եղբայրները կը սիրենք. Ճան որ եղբայրը չսիրեր, մահուան
15 մէջ կը մնայ։ ՃԱմէն ով որ իր եղբայրը կ՚ատէ, մարդասպան է. Ճու դիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը բնական յաւիտենական
16 կեանք չունի։ Ճասով գիտցանք Քրիստոսէ սէրը, որ անիկայ իր կեանքը մեզի համար դրաւ. մենք ալ պարտաւոր ենք Ֆր եղբայրնե-
17 րուն համար դնել մեր կեանքը։ Ճայց ան որ աշխարհիս բարիքը ունի, և իր եղբայրը բանի մը կարօտ կը տեսնէ, ու իր գութը անկէ կը դոցէ, Ճինտոր Աստուծոյ սէրը
18 անոր մէջը բնական կ՚ըլլայ։ Ո՛Ր-դեակներս՝ Ր չէ Թէ խօսքով ու լեզուով սիրենք, հապա գործքով ու ճշմարտութիւնով։
19 Ր Եւ ասով կը՝ ճանչնանք Թէ ճշմարտութենէն ենք, ու մեր սրտերուն համարձակութիւնովը ա-
20 նոր առջևը պիտի երևնանք։ Քանզի Ճէթ որ մեր սիրտերը մեզ կը մեղադրեն, հապա Աստուած մեր սիրտերէն մեծ է՝ և ամէն բան գիտէ։
21 Սիրելիներ՝ Թէ որ մեր սիրտերը մեզ չմեղադրեն, Ֆհամարձակութիւն կ՚ունենանք Աստուծոյ առ-
22 ջև. Եւ ինչ որ խնդրենք, կ՚առնենք անկէ. ինչու որ իր պատուիրանքները կը պահենք, ու իր առջևին հաճոյ եղած բաները կ՚ը-
23 նենք։ Ֆ Եւ ասիկայ է անոր պատուիրանքը, որ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին անունը հաւատանք՝ Ճու միմեանց սիրենք՝ Բ ինչպէս որ մեզի պատուէր տուաւ։
24 Ֆ Եւ ան որ անոր պատուիրանքները կը պահէ, Տանոր մէջը կը կենայ. ու անիկայ ալ անոր մէջը. Ֆև ասկէ գիտենք՝ որ անիկայ մեր մէջը կը կենայ, Ճ-ԻՆՉ-ան որ Հոգիէն որ մեզի տուաւ։

ԳԼ. Դ

1 Կը պատուիրէ չհաւատալ ամէն վարդապետներուն, որոնք կը պարծենան՝ Թէ Աստուծոյ Հոգին ունին, այլ փորձել զանոնք ուշադիրութեամբ հաւատքին կանոններովը. 7 և յաւ փաստերով կը յորդորէ զանոնք եղբայրական սէր ունենալու։

1 Սիրելիներ՝ Ճամէն հոգիի մի հաւատաք. Բ հապա հոգիները փորձեցէք Թէ արդեօք Աստուծմէ են. Ֆ ինչու որ աշխարհիս մէջ շատ
2 սուտ մարգարէներ ելած են։ Ճասով կրնաք ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին. Տամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած կը խոստո-
3 վանի, անիկայ Աստուծմէ է. Ֆև ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չխոստովանիր, անիկայ Աստուծմէ չէ. ու ասիկայ Նեռին հոգին է, որուն համար լսեցիք՝ Թէ պիտի գայ, Ղու հիմակուը-
4 նէ ալ աշխարհիս մէջն է։ Ֆ Դուք Աստուծմէ էք՝ որդեակներ, ու անոնց յաղթեցիք. քանզի մեծ է անիկայ որ ձեր մէջն է, Ըքան Թէ անիկայ՝ որ աշխարհիս մէջն է։
5 Բ Անոնք աշխարհէ են. անոր համար աշխարհի վրայով կը խօսին, Ֆև աշխարհս մտիկ կ՚ընէ անոնց։
6 Մենք Աստուծմէ ենք. Ըան որ զԱստուած կը ճանչնայ, մեզի մտիկ կ՚ընէ. ան որ Աստուծմէ չէ, մեզի մտիկ չընէր. ասով կը ճանչնանք Ըճշմարտութեան Հոգին ու խա-
7 բէութեան հոգին։ Ֆ Սիրելիներ՝ միմեանց սիրենք. ինչու որ սէրը Աստուծմէ է. ու ամէն ով որ կը սիրէ, Աստուծմէ ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱս-
8 տուած։ Ան որ չսիրեր, Ֆ զԱստուած չճանչնար. Ինչու որ Աստուած
9 սէր է։ Ըս բանիս մէջ Աստուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ, Որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհք խրկեց, որ անոր միջո-
10 ցովը ապրինք։ Ըս բանիս մէջն է սէրը, Ղոր չէ Թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա որ անիկայ մեզ սիրեց, Ճու իր Որդին խրկեց մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու։
11 Սիրելիներ՝ Ֆ Թէ որ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց, ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք միմեանց սիրել։
12 Ֆ Մէկը երբէք Աստուած տեսած չէ. Թէ որ միմեանց կը սիրենք, Աստուած մեր մէջը կը բնակի, Ֆու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է։
13 Ըասով գիտենք Թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկայ մեր մէջը, որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ։
14 Ճեւ մենք տեսանք ու կը վկայենք՝ Ղոր Հայրը իր Որդին խրկեց աշ-
15 խարհի Փրկիչը ըլլալու։ Ճով որ կը խոստովանի Թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է, Աստուած անոր մէջը կը բնակի, ան ալ Աստուծոյ
16 մէջը։ Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը որ Աստուած մեր վրայ ունի. ԸԱստուած սէր է. Ճև ան որ սիրոյ մէջ կը

Ցամի Տեառն 90

ա Երեմ. իե. 8, Մատ. իդ. 4,
բ Եկոր. ժգ. 29, աԹես. ե. 21, Ցայտ. բ. 2,
գ Մատ. իդ. 5, 24, Գոր. ի. 30, ա Տիմ. գ. 1, բ Պետ. բ. 1, Գլ. բ. 18, բ Ցօ՚. 7,
դ Եկոր. ժբ. 3, Գլ. ե. 1,
ե Գլ. բ. 22, բ Ցօ՚. 7,
զ Բ Թես. բ. 7, Գլ. բ. 18, 22,
է Գլ. ե. 4,
ը Ցօ՚. ժբ. 31, ժգ. 30, ժզ. 11, ա Կոր. բ. 12, Եփես. բ. 2, գ. 12,
թ Ցօ՚. գ. 31,
ժ Ցօ՚. ժե. 19, ժէ. 14,
ի Ցօ՚. բ. 47, ժ. 27, ա Կոր. ժգ. 37, բ Կոր. ժ. 7,
լ Եսա. բ. 20, Ցօ՚. ժգ. 17,
խ Գլ. գ. 10, 11, 23,
ծ Գլ. բ. 4, գ. 6,
կ Հբ 16,
հ Ցօ՚. գ. 16, Հռով. ե. 8, բ. 32, Գլ. գ. 16,
ձ Գլ. ե. 11,
ղ Ցօ՚. ժե. 16, Հռով. ե. 8, 10, Տիմ. գ. 4,
ճ Գլ. բ. 2,
մ Մատ. ժբ. 33, Ցօ՚. ժե. 12, 13, Գլ. գ. 16,
յ Ցօ՚. ա. 18, ա Տիմ. զ. 16, Հբ 20,
ն Գլ. բ. 5, Հբ 18,
շ Ցօ՚. ժգ. 20, Գլ. գ. 24,
ո Ցօ՚. ա. 14, Գլ. ա. 1, 2,
չ Ցօ՚. գ. 17,
պ Հռով. ժ. 9, Գլ. ե. 1, 5,
ջ Հմր 8,
ռ Գլ. գ. 24, Հբ 12,

Ցամի Տեառն 90

- Ցակ · բ · 13 ։ ԳԼ · բ · 28 ։ գ · 19 ։ 21 ։
Ա ԳԼ · գ · 3 ։
- Հմր 12 ։
բ ԳԼ · բ · 4 ։ գ · 17 ։
ց Հմր 12 ։
- Մաա · իբ · 37, 39 ։ Ցօն · ժգ · 34 ։ ժե. 12 ։ ԳԼ · գ · 23 ։

բնակի , Աստուծոյ մէջ կը բնակի ,
17 ու Աստուած անոր մէջը ։ Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ · - որ համարձակութիւն ունենանք դատաստանին օրը . Վասն զի ինչպէս է ինքը , անանկ ալ մենք ենք
18 աս աշխարհիս մէջ ։ Սիրոյ մէջ վախ չկայ , հապա կատարեալ սէրը վախը մկկդի կը ձգէ . ինչու որ վախը տանջանքի ենթակայ է , ուստի ան որ կը վախնայ , - սիրոյ մէջ կատարեալ չէ ։ Մենք զանիկայ կը
19 տարեալ չէ ։ սիրենք . ինչու որ առաջ անիկայ
20 մեզ սիրեց ։ Եթէ որ մկկը ըսէ թէ՝ Ես Աստուած կը սիրեմ , ու իր եղբայրը ատէ , ՆՒՒ-ոյ ստախօս է . քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրեր՝ որ կը տեսնէ , զԱստուած՝ որ չը-
21 տեսներ , ինտո՞ր կրնայ սիրել ։ - Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք , թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ , իր եղբայրն ալ սիրէ ։

ԳԼ · Ե

1 Ան որ զԱստուած կը սիրէ , անոր որդիներն ալ կը սիրէ , ու կը պահէ անոր պատուիրանները , 3 որոնք հաւատացելոց ծանրութիւն մը չեն ։ 9 Ցիսուս՝ Աստուծոյ որդին ըլլալով , կարող է մեզ փրկելու , 14 ու մեր աղօթքները լսելու , որ կը մատուցանենք թէ մեր անձերուն՝ և թէ ուրիշներուն համար ։

- Ցօն · ա · 12 ։
Բ ԳԼ · բ · 22 · 23 ։ գ · 2 · 15 ։
ե Ցօն · ա · 13 ։
զ Ցօն · ժե · 23 ։
Ե Ցօն · ժգ · 15 · 21 · 23 ։ ժե · 10 ։ բ Ցօն · 6 ։
է ՄԻԼ · գ · 8 ։ Մաա · ժա · 30 ։
Ը Ցօն · ժգ · 33 ։ ԳԼ · գ · 9 ։ գ · 4 ։
ը Ակոր · ժե · 57 ։ ԳԼ · գ · 15 ։
Թ Ցօն · ժթ · 34 ։
Ժ Ցօն · ժգ · 17 ։ ժե · 26 · ժգ · 13 ։ ա Տիմ · գ · 16 ։
ի Ցօն · ա · 1 ։ Ցայտ · ժթ · 13 ։
Լ Ցօն · ժ · 30 ։

1 - Ով մէն ով որ կը հաւատայ թէ Ցիսուսը Քրիստոսն է , Ա-
Ստուծմէ ծնած է . և ամէն ով որ
ծնողը կը սիրէ , անկէ ծնածն ալ
2 կը սիրէ ։ Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք , երբոր Աստուած սիրենք , ու անոր
3 պատուիրանները պահենք ։ Ինչու որ ասիկայ է Աստուծոյ սէրը , որ անոր պատուիրանքները պահենք . Եւ անոր պատուիրանքները
4 ծանր չեն ։ Վասն զի ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , աշխարհին կը յաղթէ . և ասիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին կը յաղթէ , - Ցիսուս մեր հաւատքը ։
5 Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ , եթէ ոչ անիկայ՝ որ կը հաւատայ թէ Ցիսուսը Որդի Աստուծոյ է ։
6 Ինքն է՝ որ եկաւ ջուրով և արիւնով , Ցիսուս Քրիստոս · չէ թէ միայն ջուրով , հապա ջուրով ու արիւնով . Ան Հոգին է որ կը վկայէ · ինչու որ Հո-
7 գին ճշմարտութիւն է ։ Վասն զի իրեք են՝ որ [երկինքի մէջ կը վկայեն , Հայրը՝ Բանը ու Սուրբ Հո-
8 գին . Եւ աս իրեքը մէկ են ։ Ու իրեք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն , Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը . և իրեքը
9 միասին են ։ Եթէ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք , Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է . Բ ինչու որ ասիկայ է Աստուծոյ վկայութիւնը , որ իր Որդւոյն հա-
10 մար վկայեց ։ Ան որ Աստուծոյ Որդիին կը հաւատայ , Ի վկայութիւնը իր մէջը ունի . ան որ Աստուծոյ չհաւատար , Աստախօս կ'ընէ անիկայ . ինչու որ չհաւատար ան վկայութեանը՝ որ Աստուած իր Որ-
11 դւոյն համար վկայեց ։ Եւ վկայութիւնը աս է , որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ . Ու աս կեանքը անոր Որդւոյն
12 մէջն է ։ Ան որ Որդին ընդունած է , կեանք ունի . և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ , կեանք չունի ։
13 Ա Ես բաները գրեցի ձեզի՝ որ դիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն
14 անուանը կը հաւատաք ։ Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ աս է , Ե որ ինչ բան որ խնդրելու ըլլանք իր կամքին հա-
15 մեմատ՝ կը լսէ մեզի ։ Եւ թէ որ դիտնանք թէ մեզի կը լսէ , ինչ որ խնդրելու ըլլանք , -- Բ-ն կը գիտնանք թէ կ'առնենք խնդրքնիս , որ կը խնդրենք իրմէն ։
16 Թէ որ մկկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործեց՝ չէ թէ մահացու , թող խնդրէ Ու -
- - - ն անոր կեանք պիտի տայ ան մահացու չեղած մեղքը գործողին . - մեղք կայ որ մահացու է , չեմ
17 ըսեր որ անոր համար խնդրէ ։ Ա-
մէն անիրաւութիւն մեղք է . և մեղք կայ որ մահացու չէ ։
18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , մեղք չգործեր . հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է , - իր անձը կը պահէ , ու չարը իրեն
19 չդպչիր ։ Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք , - ու բոլոր աշխարհը
20 չարի մէջ է ։ Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ , Ու միտք տուաւ , - որ ճշմարիտը ճանչնանք . և ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Ցիսուս Քրիստոսին մէջը . Բ ասիկայ է ճշմարիտ Աստուած՝ Ե ու յաւիտենական կեանք ։
21 Որդեակներ՝ - ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք ։

Ցամի Տեառն 90

Ի Ցօն · բ · 17 · 18 ։
Ձ Մաա · գ · 16 · 17 · ժե · 5 ։
Ղ Հռով · բ · 16 ։ Գաղ · գ · 6 ։
Ճ Ցօն · գ · 33 ։ ե · 38 ։
Յ ԳԼ · բ · 25 ։
Ղ Ցօն · ա · 4 ։ ԳԼ · գ · 9 ։
Ճ Ցօն · գ · 36 ։ ե · 24 ։
Ն Ցօն · ի · 31 ։
Շ ԳԼ · ա · 1 · 2 ։
Ո ԳԼ · գ · 22 ։
Չ Ցօր · իր · 8 ։ Ցակ · ե · 14 · 15 ։
- Մաա · ժբ · 31 · 32 ։ Մար · գ · 29 ։ Ղու · ժբ · 10 ։ Երր · ջ · 4 · 6 ։ ժ · 26 ։
Ջ Երեմ · է · 16 ։ ժգ · 11 ։ Ցօն · ժե · 9 ։
Ռ ԳԼ · գ · 4 ։ Ա Պետ · ա · 23 ։ ԳԼ · գ · 9 ։
- Ցակ · ա · 27 ։
- Գաղ · ա · 4 ։
Վ Ղու · իգ · 45 ։
Տ Ցօն · ժե · 3 ։
Ր Ես · թ · 6 ։ իգ · 6 ։ ժգ · 5 ։ Ցօն · ի · 28 ։ Գոր · ի · 28 ։ Հռով · թ · 5 ։ ա Տիմ · գ · 16 ։ Տիտ · բ · 13 ։ Երր · ա · 8 ։
Ց Հմր 11 · 12 · 13 ։
- Ա Կոր · ժ · 14 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒԸՐԵԼՈՑՆ

Յամի Տեառն 90

1 Կը յորդորէ մէկ պատուաւոր քրիստոնեայ տիկին մը՝ որ իր որդիներովը մէկտեղ հաստատուն մնայ քրիստոնէական սիրոյն և հաւատքին մէջ, 8 որ չըլլայ թէ իրենց առջի գործունեութեանը վարձքը կորսընցնեն. 10 պատուէր կու տայ չընդունիլ ան մոլորեցուցիչները, որոնք Յիսուս Քրիստոսի Ճշմարիտ վարդապետութիւնը չուներն։

ա Յով. գ. 18։ գ Յով. 1։ Հմր 3։ բ Յով. ը. 32։ Գաղ. բ. 5։ 14։ գ. 1։ ե. 7։ Կող. ա. 5։ բ Թես. բ. 12։ ա Տիմ. բ. 4։ Եբր. ժ. 26։ է ա Տիմ. ա. 2։ ը Հմր 1։ Ի գ Յով. 3։ ղ ա Յով. բ. 7. 8։ գ. 11։ Ի Յով. ժգ. 34։ ժե. 12։ Եփես. ե. 2։ ա Պետ. գ. 8։ ա Յով. գ. 23։ ը Յով. ժգ. 15. 21։ ժե. 10։ ա Յով. բ. 5։ ե. 3։

1 Երեցէն ընտրեալ Տիկնոջը՝ ու իր որդիներուն, — որ ես Ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և չէ թէ մինակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ Ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,) 2 Ն Ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր 3 հետը պիտի ըլլայ. Շնորհք՝ ողորմութիւն խաղաղութիւն Հայր Աստուծմէն, և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն Հօրը Որդիէն՝ ձեր հետը ըլլայ ճշմարտութիւնով ու սիրով։

4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ գտայ՝ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն ան պատուիրանքին համեմատ, որ Հօրմէն առինք։ 5 Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ՝ ով Տիկին, ոչ Նիրը թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ սկիզբէն ունէինք, որ միկզմիկ սիրենք։ 6 Եւ սէրը աս է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք. — պատուիրանքը աս է՝ որ ինչպէս սկիզբէն՝ի վեր լսեցիք, 7 անոր համեմատ քալէք։ Ի Նչու որ շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չեն խոստովանիր. Նանակ մեկը մոլորեցուցիչ ու Նեռ։ 8 Ե։ Զգուշացէք ձեր անձերուն, որ Ի աչխատանքնիս չկորսընցընենք, 9 հապա որ լման վարձք առնենք։ Ի Նէն ով որ յանցանք կը գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չկենար, անիկայ Աստուած չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ, անիկայ Հայրն ալ ունի՝ Որդին ալ։ 10 Թէ որ մեկը ձեզի գայ՝ ու աս վարդապետութիւնը չբերէ, անիկայ տուներնիդ մի ընդունիք, և անոր 11 Բարև մի ըսէք։ Քանզի ով որ անոր Բարև կ'ըսէ, անոր չար գործքերուն հաղորդ կ'ըլլայ։

12 Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ու մելանով ձեզի գրել. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, Նոր մեր ուրախութիւնը կատարեալ 13 ըլլայ։ Նբարև կ'ընեն քեզի՝ քու ընտրեալ քրոջդ որդիքը։

Յամի Տեառն 90

Ի Յով. ա. 7։ Ղկ. ժգ. 17։ ակոր. ե. 11։ ժգ. 22։ Գաղ. ա. 8. 9։ բ Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ ժգ Յով. 13։ ի Յով. ժե. 13։ ա Յով. ա. 4։ ը ա Պետ. ե. 13։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒԸՐԵԼՈՑՆ

Յամի Տեառն 90

1 Ընտրեալը կը գովէ Գայիոսի բարեպաշտութիւնը, 5 և հիւրասիրութիւնը, 7 որով Ճշմարիտ քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը գանգատի Դիոտրեփեսին անվայել վարմունքին և անպատուութեանը համար. 11 որուն չար օրինակէն զգուշանալու պատուէր կու տայ. 12 մասնաւոր վկայութիւն մը կ'ընէ Դեմետրիոսին բարի համբաւին վրայով։

1 Երեցէն Գայիոս սիրելիին, — որն որ ես կը սիրեմ Ճշմարտութեամբ։ 2 Թեամբ, Սիրելի՝ աղօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջողութեան մէջ է։ 3 Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու Ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին, Ի ինչպէս որ դուն Ճշմարտութեան մէջ կը քալես։ 4 Թեամբ կը քալես։ Ասկէ մեծ ուրախութիւն մը չունիմ՝ Ի որ կը լսեմ թէ իմ որդիներս Ճշմարտութեան մէջ կը քալեն։ 5 Թեան մէջ կը քալեն։ Սիրելի՝ դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ

Յամի Տեառն 90

ա Յով. բ. 24։ Ի ա Յով. գ. 1։ Ի ա Յով. գ. 2. 3։ ը ա Յով. բ. 22։ գ. 3։ Ի Գաղ. գ. 4։ Եբր. ժ. 32. 35։ Ի ա Յով. բ. 23։

Ի Գ Յով. 6։ Ի Կոր. ե. 15։ Փիլմ. 10։

Ցամք Տեառն 90

Ա Կոր. Թ. 12, 15։

որ կ'ընես եղբայրներուն՝ և օտար-
6 ներուն. Որոնք եկեղեցիին առջևը
վկայեցին քու սիրոյդ վրայով. որ
եթէ աստուածահաճոյ կերպով
զանոնք ճամբայ դնես, աղէկ պիտի
7 ընես։ Ինչու որ Աստուծոյ անուա-
նը համար ելան, ոչ ու հեթանոսնե-
8 րէն բան մը չեն առներ։ Ուստի
մենք պարտաւոր ենք անանկները
ընդունելու, որ ճշմարտութեանը
գործակից ըլլանք։
9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտ-
րեփէս՝ որ ինքզինքին առաջին ըլլալ
10 կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ Ասոր
համար՝ թէ որ գամ, անոր ըրած
գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի
դէմ շաղակրատելով չարախօսու-
թիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չե-
ղած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները,
ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունիլ՝
կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
11 հանէ։ Սիրելի՝ ոչ չարին նմանիլ
մի՛ ըլլար, հապա բարիին. Աստուծմէ է
բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է.
բայց ան որ չարիք կը գործէ,
անիկայ զԱստուած տեսած չէ։
12 Դեմետրիոսին համար ամէնն ալ
կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտու-
թիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք.
և դուք գիտէք որ մեր վկայու-
թիւնը ճշմարիտ է։
13 Շատ բան ունէի գրելու. բայց
չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով
14 քեզի գրել։ Սակայն յոյս ունիմ
մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան
15 առ բերան պիտի խօսինք։ Խաղա-
ղութիւն քեզի. բարեկամները
քեզի բարև կ'ընեն. բարև ըրէ ըր
բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն ա-
նունովը։

Ցամք Տեառն 90

Ա Պաղ. լէ. 27։ Ես. ա. 16, 17։ ա Պետ. գ. 11։
Ղ ա Ցօհ. բ. 29։ գ. 6. 9։
Ա ա Տիմ. գ. 7։
Ը Ցօհ. իա. 24։
Ի բ Ցօհ. 12։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՍՏԱԳԻՐՆ

Ցամք Տեառն Իբր 66

Ա Ղու. գ. 16։ Գոր. ա. 13։
Բ Ցօհ. ժէ. 11, 12, 15։ ա Պետ. ա. 5։
Է Հով. ա. 7։
Ը ա Պետ. ա. 2։ բ Պետ. ա. 2։
Ի Տիտ. ա. 4։
Ղ Փիլ. ա. 27։ ա Տիմ. ա. 18։ գ. 12։ բ Տիմ. ա. 13։ գ. 7։
Ի Գալ. բ. 4։ բ Պետ. բ. 1։
Ը Հով. թ. 21, 22։ ա Պետ. բ. 8։
Ի Տիտ. բ. 11։ Երբ. ժբ. 15։
Ժ բ Պետ. բ. 10։
Ի Տիտ. ա. 16։ բ Պետ. բ. 1։ ա Ցօհ. բ. 22։

1 Ընտրեալը կը յորդորէ քրիստոնեաները՝ որ հաստատ կենան հաւատքին դաւանութեանը մէջ, 4 ծանուցանելով անոնց թէ խարէբայ վարդապետներ մտած են մէջերնին՝ որ զանոնք մոլորցընեն. որոնց դատապարտելի վարդապետութեանը ու վարմունքին համար՝ ասկայլի պատիժ պատրաստուած է. 20 իսկ բարեպաշտներուն վրայով կ'իմացընէ թէ՝ անոնք Աստուծոյ ազօթք ընելով՝ Սուրբ Հոգիին օգնականութեամբը կրնան հաստատուն կենալ, չնորհօք ապրիլ, անձերնին պահել և ուրիշներն ալ ազատել աս մոլորեցուցիչներուն որոգայթներէն։

1 Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծա-
ռայ ու Յակոբոսին եղբայրը.
ձեզի՝ որ Հայր Աստուծմէն սըր-
բուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն
2 պահուած ու կանչուած. Ողոր-
մութիւնը ու խաղաղութիւնը և
սէրը ձեր վրայ շատնայ։
3 Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առ-
նելով ձեզի գրելու ի հասարակաց
փրկութեանը համար, էի ստիպ-
ուած սեպեցի ձեզի գրել, ու յոր-
դորել, Նոր մրցիք ան հաւատքին
համար՝ որ անգամ մը սուրբերուն
4 աւանդուեցաւ. Ի քանզի մէկ քա-
նի մարդիկ գաղտուկ մտան,
Ը անոնք որ առաջուց աս դատա-
պարտութեանը համար որոշուած
էին, ամբարիշտներ, Ի որ մեր
Աստուծոյ շնորհքը Ժ անառակու-
թեան դարձուցին, և մի միայն
Իշխանը՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրի-
5 ստոսը ուրացան։ Արդ՝ կ'ու-
զեմ միտքերնիդ բերել, թէև ար-
դէն գիտէք ասիկայ, Ա թէ Տէրը
որ ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն
ազատեց, Եետքը չհաւատացողնե-
6 րը կորսընցուց։ Ժ Եւ ան հրեշտակ-
ները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չը-
պահեցին, հապա իրենց բնակու-
թիւնը ձգեցին, Ի մշտնջենաւոր
կապերով խաւարի մէջ պահեց՝
7 Ի մեծ օրուան դատաստանին։ Ժ Ինչ-
պէս Սոդոմ ու Գոմոր՝ և անոնց բո-
լորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք
ասոնց նման պոռնկեցան ընկերնե-
րուն մարմինին ետևէն երթալով,
առջևնիս օրինակ կեցեր են՝ յաւի-
տենական կրակին դատապարտու-
8 թիւնը ընդունելով։ Ընմանապէս
ասոնք ալ մարմինը կը
պղծեն, տէրութիւնը կ'անարգեն,
Ճ փառաւորներուն դէմ կը հայհո-
9 յեն։ Ժ Բայց Միքայէլ հրեշտա-
կապետը երբոր Սատանային դէմ
դնելով՝ Մովսէսին մարմինին հա-
մար կը վիճէր, Ժ չհամարձակեցաւ
հայհոյութեան դատապարտու-
թիւն բերել անոր վրայ. հապա ը-
սաւ, Ն Տէրը յանդիմանէ քեզ։
10 Ի իսկ ասոնք՝ ան բաներուն որ չեն
հասկրնար, հայհոյութիւն կ'բնեն.

Ցամք Տեառն Իբր 66

Ա Կոր. ժ. 9։
Ի Թուա. ժգ. 29, 37։ իգ. 64։ Սաղ. ճգ. 26։ Երբ. գ. 17, 19։
Ժ Ցօհ. բ. 44։
Ի բ Պետ. բ. 4։
Հ Յուդա. ի. 9։
Ն Ծն. ժթ. 24։ բ Օր. իթ. 23։ բ Պետ. բ. 6։
Ը բ Պետ. բ. 10։
Ճ Եզ. իբ. 28։ Դան. ժ. 13։ ժբ. 1։ Յուդա. ժբ. 7։
Ժ բ Պետ. բ. 11։
Ն Ջուբ. գ. 2։
Ը բ Պետ. բ. 12։

Ցամի Տեառն
Իրր 66

- Ծն. գ. 5, ա Ցն. գ. 12,
Ղ Թես. իր. 7, 21, բ Պետ. բ. 15, Դ Թես. ժգ. 1, եբ,
Ղ բ Պետ. բ. 13,
- Առաք. իե. 21,
- Առաք. իե. 14, բ Պետ. բ. 17,
Հբծ. գ. 14,
- Մատ. ժե. 13,
բ Եսա. ծե. 20,
ց Փիլ. գ. 19,
- բ Պետ. բ. 17,

Ֆ Ծն. ե. 18,
Ֆ բ Օր. լգ. 2, Դան. է. 10, Զաք. ժգ. 5, Մատ. իե. 31, բ Թես. ա. 7, Ցայտ. ա. 7,
ա Թագ. բ. 3, Սաղ. լա. 18, ղգ. 4, Մաղ. գ. 13,
Ֆ բ Պետ. բ 18,

և ան բաները որ բնականաբար անբան անասուններու պէս դիտեն,
11 անոնց մէջ կ'ապականին. Վա՛յ անոնց՝ որ կայենին ճամբովը գացին, և ու Բաղաամին մոլորութեանը դէ՛ն ցանկութեամբ վարձքի ետեւ դացին, Դև Կորխին հակառա-
12 կութեանը դէ՛ն կորսուեցան. Ա՛սոնք ՚ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են, ու ձեզի հետ կերուխումի նստած առեններին աներկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն. ՚անջուր ամպեր էհովերէն քշուած. պտուղներին կորսընցուցած ծառեր, բերք չունեցող, ՚երկու անգամ
13 մեռած, արմատէն խլուած. ՚Ծովու կատղած ալիքներ, ՚որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրեցնեն. մոլորական աստղեր, ՚որոնց համար ՚խաւարին մէգը պահուած է յաւիտեան.
14 Ա՛նոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք ալ՝ ՚որ եօթներորդ էր Ադամէն, ու բսաւ. ՚Ահա Տէրը իր
15 բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ, Ամենուն դատաստան ընելու, ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց բրած ամբարշտութեանը բոլոր գործքերուն համար, ՚և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ
16 խօսեցան. Ա՛սոնք տրտնջողներ ՚՚գրթնջողներ են, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան. ֆև իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը ղրուցեն. ՚և շահի համար երեսպաշտութիւն
17 կ'ընեն. ՚Բայց դուք սիրելիներ՝ միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջուց ղրուցուեցաւ.
18 Որ ձեզի կ'ըսէին թէ՝ ֆվերջի ժամանակը ծաղր ընողներ պիտի ըլլան, որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան.
19 Ա՛սոնք ինքզինքնին զատող Հոգւոյ չունեցողներ են, որ Հոգին չունին.
20 Բայց դուք սիրելիներ՝ Ձանձերնիդ շինելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ, և Սուրբ Հոգիով էա-
21 ղօթք ընելով, Ձանձերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք, Եմեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յաւիտենական
22 կենաց համար. Եւ խորհրդածուեցէք
23 ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք. Եւ ոմանք վախով ազատեցէք՝ ֆկրակէն յափշտակելով զանոնք, ատելով ֆմարմինէն աղտոտուած հանդերձն ալ.
24 Ե՛ւ անոր՝ որ կարող է ձեզ էանբիծ պահել, և իր փառքին առջեւը անարատ կայնեցընել ցնծու-
25 թիւնով, ՚Մի միայն Աստուծոյ մեր Փրկչին՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը փառք ու մեծութիւն, զօրութիւն ու իշխանութիւն ՚բոլոր դարերէն առաջ՚՚, և հիմա ու բոլոր դարերուն մէջ. ամէն:

Ցամի Տեառն
Իրր 66

- Առաք. իբ. 21, Ցակ. բ. 1, 9,
Ֆ բ Պետ. գ. 2,
ֆ ա Տիմ. գ. 1, բ Տիմ. գ. 1, գ. 3, բ Պետ. բ. 1, գ. 3,
Ղ Առաք. ժբ. 1, Եզեկ. ժգ. 7, Ովս. գ. 14, թ. 10, Երր. ժ. 25,
էա Կոր. բ. 14, Ցակ. գ. 15,
Կող. բ. 7, ա Տիմ. ա. 4,
Հուդ. բ. 26, Եփես. գ. 18,
Ֆ Տիմ. բ. 13, բ Պետ. գ. 12, 13, Հուդ. ժա. 14, ա Տիմ. գ. 16,
Ամով. գ. 11, ա Կոր. գ. 15, Զաք. գ. 2,
Զաք. գ. 4, 5, Ցայտ. գ. 4,
Հուդ. ժգ. 25, Եփես. գ. 20,
Կող. ա. 22,
Հուդ. ժգ. 27, ա Տիմ. ա. 17, բ. 3,
Ուրիշ ըն-
դ.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՉՆ

ԻՒ ԱՍՏՈՒԾՕՐԷՈՒՆ ԱՒԻՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Յամի Տեառն 96

– Ցօհ. գ. 32 ։ ը. 26 ։ ժր. 49 ։

Բ ԳԼ. գ. 1 ։ Հմր 3 ։

ե ԳԼ. իր. 16։ Բ ա Կոր. ա. 6 ։ ԳԼ. գ. 9 ։ ժր. 17 ։ Հմր 9 ։

Ե ա Ցօհ. ա. 1 ։

Ը Ղկս. ժա. 28 ։ ԳԼ. իր. 7 ։

Ի Հռով. ժգ. 11 ։ Ցակ. ե. 8 ։ ա Պետ. գ. 7 ։ ԳԼ. իր. 10 ։

Ը Եզ. գ. 14 ։ Հմր 8 ։

Ր Ցօհ. ա. 1 ։

Ա Ջաբ. գ. 9 ։ գ. 10 ։ ԳԼ. գ. 1 ։ գ. 5 ։ ե. 6 ։

Ի Ցօհ. ը. 14 ։ ա Տիմ. գ. 13 ։ ԳԼ. գ. 14 ։

Ե ա Կոր. ժե. 20 ։ Կող. ա. 18 ։

Ի Եփես. ա. 20 ։ ԳԼ. ժէ. 14 ։ ժթ. 16 ։

Բ Ցօհ. ժգ. 34 ։ ժե. 9 ։ Գաղ. ը. 20 ։

Ե Երր. թ. 14 ։ ա Ցօհ. ա. 7 ։

Հ ա Պետ. ը. 5. 9 ։ ԳԼ. ե. 10 ։ ի. 6 ։

Յ ա Տիմ. գ. 16 ։ Երր. ժէ. 21 ։ ա Պետ. գ. 11 ։ ե. 11 ։

Ղ Դան. է. 13։ Մատ. իգ. 30 ։ իգ. 64 ։ Գոր. ա. 11 ։ Ա Ջաբ. ժը. 10 ։ Ցօհ. ժթ. 37 ։ Ճ Ես. խա. 4 ։ խգ. 6 ։ խը. 12 ։ Հմր 17 ։ ԳԼ. ը. 8 ։ իա. 6 ։ իը. 13 ։ Յ Հմր 4 ։ ԳԼ. գ. 8 ։ ժա. 17 ։ ժգ. 5 ։ Ն Հռով. ը. 17 ։ ը Տիմ. ը. 12 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

4 Յովհաննէս իրեն եղած յայտնութիւնը կը գրէ Ասիոյ եօթը եկեղեցիներուն, որոնց նշան ընդունիլ համար ցուցուեցաւ իրեն՝ եօթը ոսկեղէն աշտանակները։ 7 Քրիստոսի գալուստը, 14 ու անոր զօրութիւնը և մեծափառութիւնը։

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ ի շուտով պէտք է ըլլալ. և իր հրեշտակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային իմացուց,
2 Որ Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ըրաւ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը, ինչ որ տեսաւ։
3 Երանի անոր՝ որ կը կարդայ, ու անոնց՝ որ կը լսեն զմարգարէութեան խօսքերը, և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է. ինչու որ ժամանակը մօտ է։
4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցիներուն՝ որ Ասիայի մէջն են. շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ընկէ՝ որ է, որ եր, և որ պիտի գայ, ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջևն են.
5 Եւ Յիսուս Քրիստոս՝ հաւատարիմ վկային, որ մեռելներուն անդրանիկն է, ու երկրի թագաւորներուն իշխանը. անոր՝ որ մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուացց.
6 Եւ մեզ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը, անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
7 Ահա ամպերով կու գայ. ու ամէն աչք պիտի տեսնէ անիկայ, և անոնք որ զանիկայ խոցկտին. և անոր վրայ կոծ պիտի ընեն երկրիս բոլոր ազգերը. այո. ամէն։
8 Ես եմ Ալֆա և Օմէգա՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած, որ է, և որ եր, և որ պիտի գայ՝ Ամենակալը։
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը ու արքայութեանը և համբերութեան

Թեանը մէջ ընկերակիցը, պատմաս ըսուած կղզին էի, Աստուծոյ խօսքին համար՝ ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութեանը համար։
10 Եկիրակի օրը Հոգիին իմ վրաս եկաւ, ու ետևէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի ձայնի պէս, որ կ'ըսէր.
11 Ինչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ, ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն, Եփեսոսի, ու Զմիւռնիայի, և Պերգամոնի, ու Թիւատիրի, և Սարդիկէի, ու Փիլադելփիայի, և
12 Լաւոդիկիայի մէջ։ Ես դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր. ու երբոր դարձայ՝ եօթը
13 ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ. Ես եօթը աշտանակներուն մէջ Մէկը Որդւոյ մարդոյ նման՝ պճնեալ պատմուճան մը հագած, ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կապած.
14 և իր գլուխը ու մազերը՝ բուրդի պէս ճերմակ՝ ձիւնի պէս, ու իր աչքերը՝ կրակի բոցի
15 պէս. և իր ոտքերը ոսկեպղինձի նման՝ որպէս թէ ջոցի մէջ կրակ դարձած, ու իր ձայնը շատ ջուրե
16 րու ձայնի պէս. Եւ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր, ու իր բերնէն սրած երկսերան սուր մը կ'ելլէր, և իր երեսը արեւու պէս էր՝ որ իր զօրութեամբը կը փայլի։
17 Ու երբոր տեսայ անիկայ, իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս. ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ըսելով. Մի վախնար. Ես եմ առա
18 ջինը ու վերջինը. Ես ու կենդանի եմ, ու ես ան եմ որ մեռայ, և ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից. և ես ունիմ մահուան
19 ու դժոխքին բանալիները։ Ուստի զգրէ ինչ որ կը տեսնես, ան որ կայ, ու ան որ եղեր պիտի ըլ
20 լայ. Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար, և եօթը ոսկեղէն աշտանակները.

Յամի Տեառն 96

Ը Փիլ. ա. 7 ։ գ. 14 ։ ը Տիմ. ա. 8 ։

Թ ԳԼ. գ. 9 ։ Հմր 2 ։

Ժ Ցօհ. ի. 26 ։ Գոր. ի. 7 ։ ա Կոր. ժգ. 2 ։

Ի Ֆր՝ տէրու. Նական

Ղ Գոր. ժ. 10 ։ բ Կոր. ժր. 2 ։ ԳԼ. գ. 2 ։ ժե. 3 ։ իա. 10 ։

Ը ԳԼ. գ. 1 ։ ժ. 8 ։

– Հմր 20 ։ Եւ. իե. 37 ։ Ջաբ. գ. 2 ։

– ԳԼ. բ. 1 ։

Ե Եզեկ. ա. 26 ։ Դան. է. 13 ։ ժ. 16 ։ ԳԼ ժգ. 14 ։

Բ Դան. ժ. 5 ։

Բ ԳԼ. ժե. 6 ։

Յ Դան. է. 9 ։

– Դան. ժ. 6 ։ ԳԼ. բ. 18 ։ ժթ. 12 ։

Ե Եզեկ. ա. 7 ։ Դան. ժ. 6 ։ ԳԼ. բ. 18 ։

Ե Եզեկ. խգ. 2 ։ Դան. ժ. 6 ։ ԳԼ. ժգ. 2 ։ ժթ. 6 ։

Հ Հմր 20։ ԳԼ. բ. 1 ։ գ. 1 ։

Ե Ես. խթ. 2 ։ Եփես. գ. 17 ։ Երր. գ. 12 ։ ԳԼ. բ. 12 ։ 16 ։ ժթ. 15 ։ 21 ։

– Գոր. իգ. 13 ։ Գ Եզեկ. ա. 28 ։ Ե Դան. բ. 18 ։ ժ. 10 ։ Բ Ես. խա. 4 ։ խգ. 6 ։ խը. 12 ։ ԳԼ. բ. 8 ։ իր. 13 ։ Հմր 10 ։ Ի Հռով. գ. 9 ։ Ղ ԳԼ. գ. 9 ։ ե. 14 ։ Է Մատ. կը. 20 ։ ԳԼ. ի. 1 ։ Ը Հմր 12 ։ Ի ԳԼ. բ. 1 ։ Ի ։ Ր ԳԼ. գ. 1 ։ Ի ։ Ա Հմր 16 ։ Լ Հմր 12 ։

Ցամի Տեառն 96

Ի Մաղ. բ. 7։ Գլ. բ. 1։ Ե.։

Ի Ձաբ. գ. 2։ Մատ. ե. 15։ Փիլ. բ. 15։

— Գլ. ա. 16։ 20։

Բ Գլ. ա. 13։

Է Սաղ. ա. 6։ Հմր 9։ 13։ 19։ Գլ. գ. 1, 8։ 15։

Ը ա Ցօհ. գ. 1։

Ի Ր Կոր. ժա. 13։ բ Պետ. բ. 1։

Ձ Գաղ. գ. 9։ Եբր. ժբ. 3։ 5։

Ի Մատ. իա. 41։ 43։

Ը Հմր 15։

Թ Մատ. ժա. 15։ ժգ. 9։ 43։ Հմր 11։ 17։ 29։ Գլ. գ. 6։ 13։ 22։ ժգ. 9։

Ժ Գլ. իբ. 2։ 14։

Ի Ծն. բ. 9։

Լ Գլ. ա. 17։ 18։

Ի Հմր 2։

Ծ Ղուկ. ժբ. 21։ ա Տիմ. գ. 18։ Ցակ. բ. 5։

Կ Հռով. բ. 17, 28, 29։ թ. 6։

Հ Գլ. գ. 9։

Յ Մատ. ժ. 22։

Ղ Մատ. իգ. 13։

Ճ Ցակ. ա. 12։ Գլ. գ. 11։

Մ Հմր 7։ Գլ. ժգ. 9։

Յ Գլ. ի. 14։ իա. 8։

Ն Գլ. ա. 16։

Շ Հմր 2։

ան եօթը աստղերը՝ Եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են. Եւ եօթը աշտանակները եօթը եկեղեցիներն են։

ԳԼ. Բ

1 Եփեսոսի. 8 Զմիւռնիայի. 12 Պերգամոնի 18 և Թիւատիրի եկեղեցիներուն հրեշտակներուն՝ այսինքն հոգևոր պաշտօնեաներուն գրուելու պատուէրները, ու ան եկեղեցիներուն եղած գովութիւնները ու յանդիմանութիւնները։

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. — Ա՛յսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի, Ը ու եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն մէջը կը
2 պտրտի. Ը Գիտեմ քու գործքերդ, և քու աշխատութիւնդ, ու քու համբերութիւնդ, և որ չարերուն չես կրնար տանիլ, Ը ու փորձեցիր անոնք Ը որ կ'ըսեն՝ Թէ իրենք առաքեալ են, ու չեն, և գտար Թէ
3 ստախօս են. Ը Ու համբերութիւն ունենալով՝ իմ անուանս համար Ձէ՛ր-Ր՛ե՛ն կրեցիր, Ը ու չհուսցար։
4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ
5 քու առջի սէրդ ձգեցիր։ Միտդ բեր հիմա ուսկից որ ինկար, ու ապաշխարէ, և ՚ա՛՛ առջի գործքերդ ըրէ. Ը եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ Թէ որ չապաշ-
6 խարես։ Բայց ասիկայ ունիս, որ Ընիկողայոսեանց գործքերը կ'ատես,
7 որոնք ես ալ կ'ատեմ։ Ը Ըն որ ական ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ըն որ կը յաղթէ՝ անոր Ը ուտել պիտի տամ Ը կենաց ծառէն, որ իմ Աստուծոյս դրախտին մէջն է։
8 Եւ Զմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. Ա՛յսպէս կ'ըսէ Ը Առաջինը ու վերջինը, որ
9 մեռաւ ու կենդանացաւ. Ը Գիտեմ քու գործքերդ ու նեղութիւնդ՝ և աղքատութիւնդ, (Ը բայց հարուստ ես,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ Ը որ կ'ըսեն, Թէ իրենք Հրէայ են, ու չեն, Ը հապա Սատանայի ժողովը
10 մը։ Ը Բնաւ մի՛ վախնար ան բաներէն որ պիտի կրես. ահա Բանասարկուն ձեզմէ ոմանները բանտ պիտի ձգէ, որ փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք. Ը մինչև՝ ի մահ հաւատարիմ եղիր, Ը ու քեզի կենաց պսակը պի-
11 տի տամ։ Ը Ըն որ ական ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ըն որ կը յաղթէ՝ Ը երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի։
12 Եւ Պէրգամոնի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. Ը Ա՛յսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ սրած երկբերան
13 սուրը ունի. Ը Գիտեմ քու գործ-

քերդ, և Թէ ուր կը բնակիս՝ — այ-ն-ք Սատանային աթոռին եղած տեղը, ու իմ անունս կը պահես, և իմ հաւատքս չուրացար ան օրերը անգամ՝ որ Ընթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջը, ուր որ Սատանան կը
14 բնակի։ Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ. որ հոն Ը Բաղաամին վարդապետութիւնը բռնողներ ունես, որ Բաղակին սորվեցուց Իսրայէլի որդւոց առջևը գայթակղութիւն դնել, Ը որ անոնք կուռց զոհուածներ ուտեն՝ Ը ու պոռնկու-
15 թիւն ընեն։ Ը Ասանկ ալ դուն Նիկողայոսեանց վարդապետութիւնը բռնողներ ունես, որն որ ես կ'ա-
16 տեմ։ Ուստի ապաշխարէ. Եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, Ը ու իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ
17 անոնց հետ։ Ը Ըն որ ական ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ո՛վ որ կը յաղթէ՝ պահուած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր, ու ձերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և ան խիճին վրայ Ը նոր անուն մը գրուած, որն որ մէկը չգիտեր, բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի։
18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. Ա՛յսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին, Ը որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտ-
19 քերը ոսկեպղինձի նման են. Ը Գիտեմ քու գործքերդ, և սէրդ՝ ու հաւատքդ՝ ու քու ծառայութիւնդ ու համբերութիւնդ, և Թէ քու վերջին գործքերդ առջիններէն շատ
20 են։ Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ Թող կու տաս — Ջեզաբէլ կինը, որ ինքզինքը մարգարէուհի կ'անուանէ, ու իմ ծառաներս մոլորցնելով՝ կը սորվեցնէ Ը պոռնկութիւն ընել՝ և կուռց զոհուածներ
21 ուտել։ Ը Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութենէն վրայ ապաշխարելու, ու չապաշխարեց։
22 Ահա ես զանիկայ անկողնոյ պիտի ձգեմ, ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ, Թէ որ իրենց գործքերուն վրայ չա-
23 պաշխարեն։ Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ. ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան Ը Թէ ես ան եմ՝ որ երիկամունքներ ու սիրտերը կը քննեմ. Ը և ամէն մէկերնուդ ձեր գործքերուն համե-
24 մատ պիտի հատուցանեմ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ՝ որ Թիւատիրի մէջ էք, ու ան վարդապետութիւնը չունիք, որ չճանչցաք Սատանային խորունկ բաները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն.) — Ձեր վրայ

Ցամի Տեառն 96

— Հմր 9։

Ղ Թագ. ժգ. 31։ իա. 25։ Գ Թագ. ը. 7։

Ի Եզ. լդ. 15։ Գոր. ժե. 20, 29։ ա Կոր. ժ. 19, 20։ Հմր 14։

Հ Հռով. ը. 4։ Գլ. ի. 20։

Յ Գ Թագ. ժգ. 7։ ա Պետ. իբ. 9։ իի. 17։ բ Պետ. գ. 30։ Սադ. ե. 9։ Երեմ. ժա. 20։ ժե. 10։ ի. 12։ Ցօհ. բ. 24, 25։ Գոր. ա. 24։ Հռով. ը. 27։

Ն Սաղ. կբ. 12։ Մատ. ժգ. 27։ Հռով. բ. 6։ ժգ. 12։ բ Կոր. ե. 10։ Գաղ. գ. 5։ Գլ. ի. 12։

— Գոր. ժե. 28։

ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր .
25 Բ Հապա ան որ ունիք՝ պահեցէք
26 մինչև որ ես գամ : Եւ ան որ կը յաղթէ՝ ե՛ւ իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ , ՃԱնոր իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ .
27 (Ե Եւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւազանով . անոնք բրուտի ամաններու պէս պիտի փըշրուին .) Ինծմէ որ ես ալ իմ Հօրմէս առի . ու անոր պիտի տամ
29 Ղառաւօտեան աստղը : Ը Ուն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :

ԳԼ . Գ

2 Քրիսոս կը յանդիմանէ Սարդիկէի եկեղեցիին հրեշտակը . 3 կը յորդորէ զաղիկայ որ ապաշխարէ , և սպառնալիք կ'ընէ անոր . 8 կը գոհ Փիղադելփիայի եկեղեցիին հրեշտակը 10 իր արձանութեանը և համբերութեանը համար . 15 կը նախատէ Լաւոդիկէի եկեղեցիին հրեշտակը՝ ոչ պաղ և ոչ տաք ըլլալուն համար , 19 և կը պատուիրէ որ ապաշխարէ ու ջերմեռանդ ըլլայ : 20 Քրիսոս դուռը կայնած կը բախէ :

1 Ու Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . — Ա յսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ ունի Աստուծոյ եօթը Հոգիները՝ ու եօթը աստղերը . Ը Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ դուն անուն ունիս թէ կենդանի ես , ե՛ւ մեռած ես : Արթուն կեցիր՝ և հաստատէ մնացած բաները որ մեռնելու վրայ են , ինչու որ քու գործքերդ Աստուծոյ առջեւ չեմ տեսած կը բոլորէ :
3 Ջոր կատարեալ չգտայ : Ը Հիմա միտդ բեր թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր , ու պահէ , Ե և ապաշխարէ . Ղբայց թէ որ արթնանալու չըլլաս , գողի պէս քու վրադ պիտի գամ , ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ որ ժամուն քու վրադ
4 պիտի գամ : Սակայն քանի մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ , Ե որոնք իրենց հանդերձները չաղտոտեցին , Ե և ճերմակներով պիտի պտըտին ինծի հետ , քանզի արժանի են :
5 Ուն որ կը յաղթէ՝ Ը ճերմակներ պիտի հագնի . Ը ու ես անոր անունը Ե կենաց գիրքէն պիտի չաւրեմ , Ե և անոր անունը պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջեւը՝ ու առջեւ
6 նոր հրեշտակներուն առջեւը : Ը Ուն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ՝ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :
7 Եւ Փիղադելփիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Ը Ա յսպէս կ'ըսէ ան Սուրբը՝ Ե ան ճշմարիտը՝ Ը որ Դաւիթի բանալին ունի , Ե կը բանայ՝ ու մէկը չկայ որ գոցէ , Ե և կը գոցէ՝ ու մէկը չկայ որ բանայ .
8 Ը Գիտեմ քու գործքերդ . Ը ահա քու առջեւդ բացուած դուռ մը դրի , որ մէկը չկրնար գոցել . ինչու որ դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս , և իմ խօսքս պահեցիր , ու իմ
9 անունս չուրացար : Ը Ահա ես քեզի կու տամ Սատանային ժողովքէն եղողները՝ որոնք կ'ըսեն թէ՝ իրենք Հրէայ են , ու չեն , հապա սուտ կ'ըսեն . Ը ահա պիտի ստիպեմ անոնք՝ որ գան ու երկրպագութիւն ընեն քու ոտքերուդ առջեւը , և ճանչնան՝ թէ ես քեզ սիրեցի :
10 Որովհետեւ իմ համբերութեանս խօսքը պահեցիր , Ես ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամանակը , Ը որ պատրաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ Ե երկրիս երեսը բնակողները փորձելու համար :
11 Ը Ահա ես չուտով կու գամ . Ե ունեցածդ Ը ամուր բռնէ , Ը որ մէկը
12 չառնէ քու պսակդ : Ուն որ կը յաղթէ՝ անիկայ իմ Աստուծոյս սաճարին մէջ Ը սիւն մը պիտի ընեմ , ու ալ դուրս պիտի չելլէ . Ես անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի գրեմ , ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անունը , Ը այսինքն նոր Երուսաղէմին , որ երկինքէն իմ Աստուածմէս կ'իջնէ , Ե և իմ նոր ա-
13 նունս . Ը Ուն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :
14 Եւ Լաւոդիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . — Ա յսպէս կ'ըսէ Ամէնը՝ Ե հաւատարիմ ու ճշմարիտ վկան , Ը Աստուծոյ ա-
15 րարածոց Սկիզբը . Ը Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ ոչ պաղ ես , ու ոչ տաք . երանի թէ պաղ ըլլայիր՝
16 կամ տաք : Ուստի դուն որ դաղջ ես , ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ , քեզ բերնէս դուրս փսխելու վրայ
17 եմ . քանզի կ'ըսես , Ե Ես հարուստ եմ՝ ու մեծցայ , և բանի մը կարօտ չեմ . ու չես գիտեր՝ որ դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ : Ես քեզի խորհուրդ կու տամ . — ինծմէ կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու առ՝ որ հարստանաս , Բ ու ճերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս , որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ . և աչքերդ դեղ դիր՝ որ տեսնես :
19 Ե Ես իմ որ ինչ սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ . ուստի նախանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ՝
20 և ահա ես դուռը կայներ եմ ու կը գարնեմ . Ը Թէ որ մէկը իմ ձայնս լսէ , ու դուռը բանայ , Ես նոր քովը պիտի մտնեմ , և անոր հետ ընթրիք պիտի ընեմ , ան ալ
21 իմ հետս : Ուն որ կը յաղթէ , իմ հետս Ը իմ աթոռս նստելու պիտի տամ անոր . ինծմէ որ ես ալ յաղթեցի՝ ու իմ Հօրս հետ

Ցամ Ջեռան
96
Ղ Գլ . բ . 9 ։
Ն Ես . խդ . 23 ։ կ . 14 ։
Ղ Ես . բ . 1 ։
Ն Ես . խդ . 17 ։
Ղ Փիլ . դ . 5 ։ Գլ . ա . 3 ։ Ը բ . 7 ։ 12 ։ 20 ։
Ղ Գլ . բ . 25 ։
— Գլ . բ . 10 ։
— դ Թագ . կ . 21 ։ Գաղ . բ . 9 ։
Ղ Գլ . բ . 17 ։ Ժգ . 1 ։ Ը բ . 4 ։
— Գաղ . գ . 26 ։ Եբր . ժբ . 22 ։ Գլ . Ի ա . 2 . 10 ։
Բ Գլ . Ը բ . 4 ։
Ղ Գլ . բ . 7 ։
— Ես . կ . 16 ։
Ֆ Գլ . ա . 5 ։ Ժթ . 11 ։ Ը բ . 6 ։ Հմր 7 ։
Ֆ Կող . ա . 15 ։
Ֆ Հմր 1 ։

Ֆ Ովս . ժբ . 9 ։ ա Կոր . գ . 8 ։

— Ես . ծե . 1 ։ Մաա . ժգ . 44 ։ Ի ե . 9 ։
Բ բ Կոր . ե . 3 ։ Գլ . է . 13 ։ ժգ . 15 ։ ժԹ . 8 ։
Ֆ Ցոր . ե . 17 ։ Ամակ . գ . 11 ։ 12 ։ Եբր . ժբ . 5 ։ 6 ։ Ցակ . ա . 12 ։
Բ Երդ . ե . 2 ։
Ի Ղու . ժբ . 37 ։
Ղ Ցօհ . ժգ . 23 ։
Ի Մաա . ժԹ . 28 ։ Ղու . Ը բ . 30 . ա Կոր . գ . 2 ։ բ Տիմ . բ . 12 ։ Գլ . բ . 26 . 27 ։

Ցամ Ջեռան
96
Ղ Գլ . բ . 9 ։
Ն Ես . խԹ . 23 ։ կ . 14 ։
Ղ Ես . բ . 1 ։
Ն Ես . խդ . 17 ։
Ղ Փիլ . դ . 5 ։ Գլ . ա . 3 ։ Ը բ . 7 ։ 12 ։ 20 ։
Ղ Գլ . բ . 25 ։
— Գլ . բ . 10 ։
— դ Թագ . կ . 21 ։ Գաղ . բ . 9 ։
Ղ Գլ . բ . 17 ։ Ժգ . 1 ։ Ը բ . 4 ։
— Գաղ . գ . 26 ։ Եբր . ժբ . 22 ։ Գլ . Ի ա . 2 . 10 ։
Բ Գլ . Ը բ . 4 ։
Ղ Գլ . բ . 7 ։
— Ես . կ . 16 ։
Ֆ Գլ . ա . 5 ։ Ժթ . 11 ։ Ը բ . 6 ։ Հմր 7 ։
Ֆ Կող . ա . 15 ։
Ֆ Հմր 1 ։

Ֆ Ովս . ժբ . 9 ։ ա Կոր . գ . 8 ։

— Ես . ծե . 1 ։ Մաա . ժգ . 44 ։ Ի ե . 9 ։
Բ բ Կոր . ե . 3 ։ Գլ . է . 13 ։ ժգ . 15 ։ ժԹ . 8 ։
Ֆ Ցոր . ե . 17 ։ Ամակ . գ . 11 ։ 12 ։ Եբր . ժբ . 5 ։ 6 ։ Ցակ . ա . 12 ։
Բ Երդ . ե . 2 ։
Ի Ղու . ժբ . 37 ։
Ղ Ցօհ . ժգ . 23 ։
Ի Մաա . ժԹ . 28 ։ Ղու . Ը բ . 30 . ա Կոր . գ . 2 ։ բ Տիմ . բ . 12 ։ Գլ . բ . 26 . 27 ։

Ցամք Տեառն 96

22 անոր աթոռը նստայ ։ ԷԱն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ · Դ

2 Ցովհաննէս Աստուծոյ աթոռը կը տեսնէ երկինքին մէջ ։ 4 Քսանուչորս երէցները ։ 6 Չորս կենդանիները՝ որոնք առջևնուն ու ետևնուն աչքերով լեցուն էին ։ 10 Երէցները՝ իրենց պսակները աթոռին վրայ նետողին առաքը դնելով ։ երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր ։

1 Ետ բաներէն ետքը տեսայ , և ահա երկինքի մէջ բացուած դուռ մը կար , — և առջի ձայնը որ լսեցի , փողի նման էր , որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ՚ըսէր . Բ Հոսելիր՝ ետ ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի 2 ցուցընեմ ։ Տ Եւ շուտ մը Հոգին իմ վրաս եկաւ . Բև ահա աթոռ 3 մը դրուած էր երկինքի մէջ . Ու աթոռին վրայ մէկը նստեր էր . և նստողը յասպիս ու սարդիոն քա- 4 րերու երևոյթին նման էր ։ Եւ աթոռին բոլորտիքը Ը ծիածան՝ զմրուխտի երևոյթի նման . ու աթոռին բոլորտիքը քսանուչորս աթոռներ , և ան աթոռներուն վրայ քսանուչորս երէցներ նստեր էին՝ Թ ճերմակ հանդերձներ հագած , Ժու գլուխնին ոսկիէ պսակ- 5 ներ ԺԱնէին ։ Եւ աթոռէն Ի փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ կ՚ելլէին , Ժու աթոռին առջին եօթը հատ բորբոքած կրակի ջամբարներ Խայէին , Իորոնք Աստուծոյ 6 եօթը Հոգիներն են ։ Ու Եւ աթոռին առջևը իբրև ապակեղէն ծով մը՝ ակնվանիի նման , և Իաթոռին մէջը՝ ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ , որ աչքերով լեցուն էին առջևէն Ժու ետևէն ։ 7 Եւ առջի կենդանին՝ առիւծի նման էր , ու երկրորդ կենդանին՝ զուարակի նման , և երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր , ու չորրորդ կենդանին՝ թռչող ար- 8 ծիւի նման ։ Եւ չորս կենդանիներուն ամէն մէկը շուրջանակի Ժվեց վեց թև ունէր . ու ներսէն Խաչքերով լեցուն էին . ու չէին հանգչեր ոչ ցորեկը ոչ ալ գիշերը՝ ըսելով . Ը Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝ ՓՏէր Աստուած Ամենակալ , Ժոր 9 էր , և որ է , և որ պիտի գայ ։ Ու երբոր ան կենդանիները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վրայ նստողին՝ Ժոր կեն- 10 դանի է յաւիտեանս յաւիտենից , Քսանուչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջևը կ՚իյնային՝ Ու երկրպագութիւն կ՚ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի ե- 11 ղողին , — և իրենց պսակները աթոռին առջևը կը ձգէին՝ ըսելով .

11 Ը Արժանի ես Տէր՝ փառք ու պատիւ և զօրութիւն առնելու . Դ ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր , ու քու կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան ։

ԳԼ · Ե

1 Եօթը կնիքով կնքուած դիրքը ։ 9 Մխայի մարթուած Գառնուկը արժանի էր գանիկայ բանալու ։ 12 Ված որշ երէցները փառք ու գոհութիւն կու տան անոր ։ 9 ու կը խոստովանին թէ անիկայ փրկեց զիրենք իր արիւնովը ։

1 Ետ աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը — մէկ դիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած , Բ Խ 2 եօթը կնիքով կնքուած ։ Ու մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր . Ո՞վ արժանի է ատ դիրքը բանալու , ու 3 ատոր կնիքները քակելու ։ Եւ Ժոչ երկինքի մէջ՝ ոչ երկրի վրայ՝ ու ոչ երկրի տակը Ժոչ-ոք- մէկը՝ որ կարող ըլլար ան դիրքը բանալու , ոչ ալ անոր նայելու ։ 4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ մէկը արժանի չգտնուեցաւ ան դիրքը բանալու , ոչ ալ անոր նայելու ։ 5 Ու երէցներէն մէկը բսաւ ինծի . Մի լար . Տ ահա Ցուդայի ցեղէն եղող Առիւծը՝ Ի Դաւիթի Արմատը յաղթեց ան դիրքը բանալու՝ Ու անոր եօթը կնիքները քակելու ։ 6 Եւ տեսայ որ աթոռին ու չորս կենդանիներուն մէջտեղը և երէցներուն մէջտեղը կայնած Ի գառնուկ մը կար՝ որպէս թէ մորթուած , որ եօթը եղջիւր ու եօթը աչք ունէր , Իորոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին ։ 7 Եւ անիկայ եկաւ՝ Ժու աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքէն դիրքը 8 առաւ ։ Ու երբոր դիրքը առաւ , Ի չորս կենդանիները ու քսանուչորս երէցները Գառնուկին առջևը ինկան , ԵՒ ամէնքն ալ քնարներ ունէին , ու ոսկիէ խնկամաններ խունկով լեցուն , Իոր սուրբերուն աղ- 9 օթքն է ։ Ժ Եւ նոր երգ մը կ՚երգէին՝ ըսելով . Ի Արժանի ես դուն առ դիրքը առնելու՝ ու անոր կնիքները բանալու . Հ ինչու որ մորթուեցար , Ժու մեզ Ժախու առիր Աստուծոյ՝ քու արիւնովդ Ը ամէն ցեղէ ու լե- 10 զուէ և ժողովուրդէ ու ազգէ . Ֆ Եւ առնք մեր Աստուծոյ թագաւորներ ու քահանաներ ըրիր , ու երկրի 11 վրայ պիտի թագաւորեն ։ Եւ նայեցայ՝ ու շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի , Ժ որոնք աթոռին՝ ու կենդանիներուն և երէցներուն բոլորտիքն էին . Ժու անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց՝ և հազարք հազա- 12 րաց . Որոնք մեծ ձայնով կ՚ըսէին .

Ցամք Տեառն 96

Ը Գլ · ե · 12 ։ Դ Ծն · ա · 1 ։ Դոր · Ժէ · 24 ։ Եփս · գ · 9 ։ Կող · ա · 16 ։ Գլ · Ժ · 6 ։

— Եզեկ · ը · 9 ։ 10 ։

Բ Եա · ԽԹ · 11 ։ Դան · Ժր · 4 ։

Ֆ Հռ 13 ։

Տ Ծն · ԽԹ · 9 ։ 10 ։ Երր · է · 14 ։

Ի Ես · Ժա · 1 ։ 10 ։ Հբ · ռավ · Ժե · 12 ։ Գլ · Իր · 16 ։

Ղ Հռ 1 ։ Գլ · գ · 1 ։

Ի Ես · Ժգ · 7 ։ Ցօհ · ա · 29 ։ 36 ։ ա Պետ · ա · 19 ։ Գլ · Ժգ · 8 ։ Հռ 9 ։ 12 ։

Ը Ջաք · գ · 9 ։ գ · 10 ։

Ր Գլ · գ · 5 ։

Ֆ Գլ · գ · 2 ։

Ի Գլ · գ · 8 ։ 10 ։

Լ Գլ · Ժգ · 2 ։ Ժե · 2 ։

Ի Սաղ · ճԽա · 2 ։ Գլ · ը · 3 ։ 4 ։

Ֆ Սաղ · Խ · 3 ։ Գլ · Ժգ · 3 ։

Ի Գլ · գ · 11 ։

Հ Հռ 6 ։

Ֆ Դոր · Ի · 28 ։ Հռով · գ · 24 · 25 ։ ա Կոր · գ · 20 ։ Է · 23 ։ Եփս · ա · 7 ։ Կող · ա · 14 ։ Երր · Թ · 12 ։ ա Պետ · ա · 18 ։ 19 ։ Բ Պետ · բ · 1 ։ ա Ցօհ · ա · 7 ։

Ղ Դան · գ · 1 ։ գ · 25 ։ Գլ · է · 9 ։ Ժա · 9 ։ Ժգ · 6 ։

Ֆ Եզ · ԺԹ · 6 ։ ա Պետ · բ · 5 ։ 9 ։ Գլ · ա · 6 ։ Ի · 6 ։ Իր · 5 ։

Ժ Գլ · գ · 4 ։ 6 ։

Ֆ Սաղ · կր · 17 ։ Դան · է · 10 ։ Երր · Ժա · 22 ։

Ցամք Տեառն 96

Է Գլ · բ · 7 ։

— Գլ · ա · 10 ։

Բ Գլ · Ժա · 12 ։

Ֆ Գլ · ա · 19 ։ Իբ · 6 ։

Տ Գլ · ա · 10 ։ Ժէ · 3 ։ Իա · 10 ։

Ի Ես · գ · 1 ։ Երեմ · Ժէ · 12 ։ Եզեկ · ա · 26 ։ Ժէ · 1 ։ Դան · է · 9 ։

Ղ Եզեկ · ա · 28 ։

Ի Գլ · գ · 4 ։ 5 ։ գ · 11 ։ է · 9 ։ 13 ։ 14 ։ Ժթ · 14 ։

Ը Հռ 10 ։

Ր Գլ · բ · 5 ։ Ժգ · 18 ։

Ֆ Եզ · լէ · 23 ։ բ Մն · գ · 20 ։ Եզեկ · ա · 13 ։ Զաք · գ · 2 ։

Ի Գլ · ա · 4 ։ գ · 1 ։ է · 6 ։

Լ Եզ · լբ · 8 ։ Գլ · Ժէ · 2 ։

Ի Եզեկ · ա · 5 ։

Ֆ Հռ 8 ։

Ֆ Եզեկ · ա · 10 ։ Ժ · 14 ։

Հ Եա · գ · 2 ։

Ֆ Հռ 6 ։

Ղ Ես · գ · 3 ։

Ֆ Գլ · ա · 8 ։

Ժ Գլ · ա · 4 ։

Ժ Գլ · ա · 18 ։ է · 14 ։ Ժե · 7 ։

Ն Գլ · է · 8 ։ 14 ։

Ղ Հռ 9 ։

— Հռ 4 ։

Ցամի Ցեառն 96

Նայ մորթուած գառնուկը արժանի է զօրութիւն՝ ու հարստութիւն՝ և իմաստութիւն՝ ու կարողութիւն՝ և պատիւ ու փառք
13 ու օրհնութիւն առնելու։ Եւ բոլոր արարածները՝ որ երկինքի մէջ՝ ու երկրի վրայ՝ ու երկրի տակը և ծովու մէջ, ու ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ'ըսէին. Նստողին վրայ նստողին՝ և գառնուկին՝ օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս
14 յաւիտենից։ Եւ չորս կենդանիները կ'ըսէին՝ Ամէն. ու երէցները ինկան՝ ու երկրպագութիւն ըրին։

Գլ. Զ

1 Կնիքներուն կարգաւ բացուիլը, ու անոնց հետևած երևոյթները։

1 Եւ տեսայ՝ երբոր գառնուկը եօթը կնիքներուն մէկը բացաւ, ու չորս կենդանիներուն մէկէն որոտումի պէս ձայն մը լսեցի՝ որ
2 կ'ըսէր, Եկուր ու տես։ Ու տեսայ՝ և ահա ճերմակ ձի մը. ու անոր վրայ հեծնողը աղեղ մը ունէր. և պսակ մը տրուեցաւ անոր. և անիկայ յաղթող էր, ու յաղթելու ելաւ։
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ, երկրորդ կենդանիէն լսեցի՝
4 որ կ'ըսէր, Եկուր։ Եւ ուրիշ ձի մը ելաւ շառագոյն, ու անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը առնէ, որ իրար սպաննեն. ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ։
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, երրորդ կենդանիէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես. ու տեսայ՝ և ահա սև ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր։
6 Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր. Կապիճ մը ցորենը մէկ դահեկանի, ու իրեք կապիճ գարին մէկ դահեկանի. և ձէթին ու գինիին վնաս չընես։
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ, չորրորդ կենդանիէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։
8 Ու տեսայ և ահա դեղին ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր, և Դժոխքը անոր ետևէն կ'երթար. ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ, որ սրով ու սովով և մահով՝ ու երկրի գազաններով սատկեցնէ։
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ, սեղանին տակը տեսայ հանմարդոց հոգիները, որ սպաննուած էին Աստուծոյ խօսքին համար, ու անոր վկայութեանը համար՝ որ
10 իրենք ունէին. Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին. Ով Էուրը ու ճշմարիտ Ցէր՝ մինչև ե՞րբ չես դատեր, ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջեր։
11 Եւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցան անոնց, ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը աւելի հանգչին, մինչև որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան, որոնք իրենց պէս պիտի սպաննուէին։
12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ, ու մեծ շարժ մը եղաւ, ու արևը սևցաւ մազէղէն քուրձի մը պէս, և լուսինը բոլորո-
13 վին արիւնի պէս եղաւ. Ու երկնից աստղերը գետինը թափթփեցան, ինչպէս որ սաստիկ հովէն շարժուած թզենին իր տհաս պտուղնե-
14 րը կը թափէ. Եւ երկինքը գալարուող տոմարի պէս կը քաշուէր. ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան։ Ու երկ-
15 րի թագաւորները և մեծամեծները ու հազարապետները և հարուստները և զօրաւորները ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները այրերուն և լերանց ապառաժներուն
16 մէջ պահուըտեցան. Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ'ըսէին. Վրանիս ինկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի, ու Գառնուկին բարկութե-
17 նէն. Ինչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ, ու ով կրնայ դիմանալ։

Գլ. Է

2 Մէկ հրեշտակ մը Աստուծոյ ծառաներուն ճակատները կը կնքէ։ 4 Ներաւանդներուն թիւը՝ այսինքն Իսրայէլի ամէն մէկ ցեղէն որոշեալ թիւ մը։ 9 Ու բոլոր ուրիշ ազգերէն անհամար ժողովուրդներ՝ որոնք աթոռին առջևը կը կենային ճերմակ հանդերձներ հագած՝ ու ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած։ 14 Անոնց հանդերձները Գառնուկին արիւնովը լուացուած կին։

1 Եւ ասկէ ետև տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին, ու երկրի չորս հովերը բռներ էին, որ երկրի վրայ հով չփչէ, ու ոչ ծովու վրայ, ոչ
2 ալ մէկ ծառի մը վրայ։ Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արևելքէն ելաւ, ու կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր. և մեծ ձայնով մը աղաղակեց ան չորս հրեշտակներուն, որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնաս-
3 ելու, ու ըսաւ. Երկրին վնաս մի՛ ընէք, ոչ ծովուն, ոչ ալ ծառերուն, մինչև որ մեր Աստուծոյ ծառաներուն ճակատները
4 կնքենք։ Եւ կնքուածներուն

Ցամի Ցեառն 96

Գլ. Է. 7։ Տե՛ս Զաք. ա. 12։ Գլ. ժա. 18։ ԺԹ. 2։ Գլ. դ. 4։ 5։ 6։ 9։ 14։ Ելբ. ժա. 40։ Գլ. ժ. 13։

Գլ. ժգ. 18։ Ճ՚ովել. բ. 10։ 31։ գ. 15։ Մատ. իդ. 29։ Գործ. բ. 20։ Գլ. բ. 10։ Թ. 1։ Ես. Ծր. 26։ Նա. Լդ. 4։ Երբ. ա. 12։ Երեմ. գ. 23։ դ. 24։ Գլ. ժզ. 20։ Ես. բ. 19։ Ովս. ժ. 8։ Ղուկ. իգ. 30։ Գլ. Թ. 6։ Ես. ժգ. 6։ Ճ։ Սոփ. ա. 14։ Ճ։ Գլ. ժզ. 14։ Սաղ. Ղգ. 7։

Գլ. Ե. 2։ Գլ. Թ. 4։

Գլ. զ. 6։ Թ. 4։ Գլ. իբ. 4։ Եզեկ. Թ. 4։ Գլ. ժգ. 1։ Գլ. Թ. 16։

Ծամի Տեառն 96

Համրանքը լսեցի՝ որ էր հարիւր քառասունուչորս հազար՝ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած.
5 Յուդայի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Ռուբենի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Գադի ցեղէն տասուերկու հազար
6 կնքուած, Ասերի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Նեփթաղիմի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Մանասէի ցեղէն տասուեր-
7 կու հազար կնքուած, Շմաւոնի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Ղեւիի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Իսաքարի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած,
8 Զաբուղոնի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Յովսեփի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած, Բենիամինի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած։

9 Ասկէ ետքը տեսայ, եւ ահա մեծ բազմութիւն՝ որն որ մէկը չէր կրնար համրել, բոլոր ազգերէն՝ ու ցեղերէն՝ եւ ժողովուրդներէն՝ ու լեզուներէն, որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած, եւ ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած.
10 նաե. Եւ մեծաձայն կ՚աղաղակէին ըսելով. Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ Որ աթոռին վրայ կը նստի, ու
11 Գառնուկին։ Եւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երեցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը ինկան՝ ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին,
12 ըսելով. Ամէն. օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն՝ յա-
13 ւիտեանս յաւիտենից. ամէն։ Ու երեցներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ. Ասոնք որ ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ով
14 են, և ո՞ւրկից եկան։ Ես ալ ըսի անոր. Տէր իմ՝ դուն գիտես. ու ըսաւ ինծի. Ասոնք են մեծ նեղութենէ եկողները, Որ իրենց հանդերձները լուացին, ու զանոնք Գառնուկին արիւնովը ճերմկցու-
15 ցին. Անոր համար Աստուծոյ աթոռին առջեւն են, և իրեն կը ծառայեն գորեկ ու դիշեր իր տաճարին մէջը. Եւ աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց
16 վրայ. Անոնք ալ պիտի ան՚օթեւնան՝ ու ոչ ծարաւին, ոչ ալ արեւը՝ կամ մէկ տապութիւն մը
17 անոնց վրայ պիտի իյնայ. Վասն զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն է, պիտի հովուէ զանոնք, ու կենդա-

նի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջնորդէ զանոնք. և Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն։

ԳԼ. Ը.

1 Եօթներորդ կնիքը բացուած ժամանակը, 2 եօթը հրեշտակներու եօթը փողեր կը տրուին։ 6 Անոնցմէ չորսը իրենց փողերը կը հնչեցընեն, որուն կը հետեւի մեծ հարուածներ ու պատուհասներ։

1 Ու երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ, լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ։

2 Եւ տեսայ ան եօթը հրեշտակները, որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնէին. Ու անոնց եօթը փող տրուեցաւ։

3 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւը կայնեցաւ, ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր. և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ, Որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ աթոռին առջեւը եղող ոսկի սեղա-
4 նին վրայ մատուցանէ։ Ընդ խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ
5 առջեւը ելաւ։ Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը՝ ու զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց, և ձգեց երկրին վրայ. Ու եղաւ ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ ու երկ-
6 րաշարժ։ Եւ եօթը հրեշտակները որ եօթը փողերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ շչեցընեն։

7 Եւ առջի հրեշտակը փողը շչեցուց, Ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած, Ու երկրի վրայ ձգուեցաւ, ու երկրին երրորդ մասը այրեցաւ, Եւ ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ։

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը շչեցուց, Եւ որպէս թէ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ, Ու ծովուն երրորդ մասը
9 արիւն եղաւ. Եւ ծովուն մէջի շնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ, ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ։

10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը շչեցուց, Ու երկինքէն մեծ աստղ մը ինկաւ ջամբարի պէս բորբոքած, Եւ գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ։
11 Եւ ան աստղին անունը Օշինդր էր. ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան, քանզի դառն եղան։

12 Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը շչեցուց, ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ, անանկ որ անոնց երրորդ մասը խաւարի, և օրուան երրորդ մասը լոյս

Ծամի Տեառն 96

Ես. իե. 8։ Գլ. իա. 4։

– Գլ. գ. 1։

Մատ. ժբ. 10։ Ղուկ. ա. 19։ Ես Մն. իթ. 25—28։

Գլ. է. 8։

Եզ. է. 1։ Գլ. գ. 9։ Ղեւտ. 2։ Ղուկ. ա. 10։

Գլ. ժէ. 18։ Թագ. իբ. 8։ գ Թագ. ժբ. 11։ Գոր. դ. 31։

Եզեկ. խ. 22։

Գլ. ժգ. 2։

Ես. բ. 13։ Գլ. Բ. 4։

Երեմ. ա. 25։ Ամով. է. 4։

Գլ. ժգ. 3։ Եզեկ. ժգ. 19։

Գլ. ժգ. 3։

Ես. ժգ. 12։ Գլ. Թ. 1։

Գլ. ժգ. 4։

Հռութ. ա. 20։

Եել. ժե. 23։ Երեմ. Բ. 15։ իդ. 15։

Ես. ժգ. 10։ Ամով. բ. 9։

Ճամի Տեառն 96

յԳԼ·Ժգ·6։ ԺԹ·17։
*Ո՛ռնուս՝ հրեշտակի
ՆԳԼ·Թ·12։ Ժա·14։

չտայ , նոյնպէս ալ դիշերուանը ։
13 Եւ նայեցայ՝ յու երկինքի մէջ թռչող *արծիւի մը յոյժ լսելի , որ մեծ ձայնով կ'ըսէր , Վա՛յ վա՛յ վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մըւնացած փողի ձայներուն համար , որ իրեք հրեշտակները պիտի փչեցընեն ։

ԳԼ · Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցընելով՝ մէկ աստղ մը կ'իյնայ երկինքէն , որուն կը տրուի անդունդին բանալին ։ 2 Անիկա անդունդը կը բանայ , ուսկից կարիճներու պէս մարախներ կ'ելլեն ։ 12 Մէկ վայը կ'անցնի ։ 13 Վեցերորդ փողը կը հնչուի ։ 14 Չորս կապուած հրեշտակները կ'արձակուին ։

1 Ու հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ , և անդունդին գուբին բանալին
2 անոր տրուեցաւ ։ Ու անդունդին գուբը բացաւ , ու ան գուբէն ծուխ կ'ելլէր մեծ հնոցի մը ծուխին պէս . ու խաւարեցաւ արեը ու օդը գուբին ծուխէն ։
3 Եւ ծուխէն մարախներ կ'ելլէր երկրի վրայ . ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ ։ երկրի կարիճներուն ու4 նեցած զօրութեանը պէս . Եւ ա նոնց ըսուեցաւ Չոր չվնասէն երկրի խոտին , ոչ ալ կանանչեղէնի մը՝ և ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն ան մարդոց , ոորոնք իրենց ճակատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չու5 նին ։ Եւ անոնց հո՛ն տրուեցաւ , որ չսպաննեն զանոնք , ՚հապա չարչարեն զանոնք հինգ ամիս . ու ա նոնց պա՛ռն չարչարանքը կարիճի պա՛ռն չարչարանքին պէս էր՝ երբոր
6 մարդը կը զարնէ ։ Եւ ան օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռեն՝ ու պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի
7 փախչի ։ Եւ մարախներուն նըմանութիւնը՝ պատերազմի պատրաստուած ձիերու պէս , Ու անոնց գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակներու պէս , Եւ անոնց երեսները
8 մարդոց երեսներու պէս էր . Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մազերուն պէս , Ու անոնց ակռաները առիւծներու ա՛ռնէրա՛ պէս էր ։
9 Եւ զրահներ ունէին՝ երկաթէ զրահներու պէս . Ու անոնց թևերուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիեր ը՛ռա՛ կառքերու ձայնին պէս
10 էր ։ Եւ կարիճներու նման պոչեր ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայթոց . ԵՒ իշխանութիւն ունէին հինգ ամիս մարդոց վնասելու ։
11 Եւ իրենց վրայ թագաւոր ունէին Անդունդին հրեշտակը , որուն անունը Եբրայեցերէն Աբադոն , և Յոյն լեզուով կ'ըսուի Ապողղիոն ։
12 Մէկ վայը անցաւ . ասկէ ետև ահա երկու վայեր ալ կու գան ։
13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը փչեցուց . ու ձայն մը լսեցի Աստուծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանին
14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ'ըսէր վեցերորդ հրեշտակին՝ որ փողը ունէր . Արձակեցէք մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակները ար15 ձակուեցան , որ պատրաստուած էին ժամի՝ ու օրուան՝ և ամիսի՝ ու տարիի համար , որ մարդոց երրորդ մասը մեռցընեն ։ 16 Եւ ձիաւոր զօրքերուն համրանքը երկու բիւրք բիւրուց էր , Ես լսեցի անոնց
17 համրանքը ։ Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը , ու անոնց վրայ հեծնողները , որ ունէին հրեղէն , ու յակինթեղէն , և ծծմբեղէն զրահներ . Ու ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էր . ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և
18 ծծումբ կ'ելլէր ։ Ա՛ս երեք հարուածներէն մարդոց երրորդ մասը մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց բերնէն
19 կ'ելլէր ։ Ինչու որ ան ձիերուն զօրութիւնը բերաններնուն մէջն է , ու պոչերնուն մէջը . Հրանդի անոնց պոչերը օձերու նման էին , ու գլուխներ ունէին որոնցմով կը վը20 նասէին ։ Եւ ուրիշ մարդիկը որ աս հարուածներէն չսպաննուեցան , Ո՛ իրենց ձեռացը գործքերէն չապաշխարեցին , որ երկրպագութիւն չընէն Դևերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ շինուած կուռքերուն , որոնք ոչ կրնան տեսնել , ոչ ալ լսել , ու
21 ոչ քալել . Նաև չապաշխարեցին իրենց մարդասպանութիւններէն , Ո՛ոչ ալ իրենց կախարդութիւններէն , ոչ ալ իրենց պոռնկութենէն , և ոչ իրենց գողութիւններէն ։

ԳԼ · Ժ

1 Զօրաւոր հրեշտակ մը կ'երևնայ՝ իր ձեռքը բացուած գրքույկ մը ունենալով . 6 երդում կ'ընէ յաւիտեան Կենդանի եղողին վրայ , Թէ ալ ուրիշ ժամանակ պիտի չըլլայ ։ 9 Յովհաննէսին հրաման կ'ըլլայ որ ան գիրքը առնէ և ուտէ ։

1 Ու տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը՝ որ երկինքէն կ'իջնէր , ու ամպ հագած էր , Ո՛ւ իր գլխուն վրայ ծիածան կար . Ե՛ու իր երեսը արևի պէս էր , ևոտները կրակի
2 սիւներու պէս . Եւ իր ձեռքը գրբոյկ մը ունէր բացուած . Ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և
3 ձախը՝ ցամաքին վրայ . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ առիւծի մը գոչելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,

Ճամի Տեառն 96

ֆԳԼ·ը·13։

յԳԼ·գ·12։

յԵզեկ·լը· 4։
ՆՍաղ·կը· 17։ Դան· է·10։
ՀԳԼ·է·4։

ՀՄՆ·ժբ· 8։ Ես·է· 28։ 29։

ՀԵ·Թ· 15։

ՀԸ Օր·լ· 29։
ՀՂԼ·ժէ· 7։ բ Օր լը· 17
Սաղ·ճզ· 37։ աՕր· ժ·20։
Սաղ·ճժե· 4։ ճլե·15։ Դան·է· 23։
Գ·Իր· 15։

Ես·Ես·ԽԲ· 4։ ճլե·15։ Դան·է· 23։
Գ·Իր· 15։

Եզեկ·ա· 28։
ԲՄատ·ժէ· 2։ ԳԼ·ա· 16։
ֆԳԼ·ա·15։
ՔՄատ·իբ· 18։

Ցամք Ցեառն 96

Ե Եօթը որոտումները իրենց ձայնե-
4 րովը խօսեցան ։ Ու երբոր եօթը որոտումները խօսեցան , պիտի գրէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր . Կնքէ՛ ան բաները որ եօթը որոտումները խօսեցան , ու
5 զանոնք մի՛ գրեր ։ Եւ ան հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ , Իր աջ ձեռքը
6 երկինքը վերցուց . Ու երդում ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից կեն-
դանի եղողին վրայ , Որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է , ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է , և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է , Թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ .
7 Հապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը չչեզը-
նէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի , ինչպէս որ իր ծառա-
ներուն մարգարէներուն աւետիս տուաւ ։

Ե Հմր 4 ։

8 Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսե-
ցի , նորէն խօսեցաւ ինծի՝ ու ը-
սաւ . Գնա՛ առ ան բաց գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայ-
9 նող հրեշտակին ձեռքէն է ։ Ես ալ հրեշտակին գացի , ու ըսի ա-
նոր . Տո՛ւր ինծի ատ գրքոյկը . ու ըսաւ ինծի . Ա՛ռ ասիկայ՝ ու կեր . և քու փորիդ մէջ դառնու-
թիւն պիտի պատճառէ , բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պի-
10 տի ըլլայ ։ Եւ գրքոյկը հրեշտա-
կին ձեռքէն առի , ու կերայ զա-
նիկայ . Ան իմ բերնիս մէջը մեղրի պէս անուշ էր . և ուտելէս ետքը
Ե փորիս մէջը դառնութիւն եղաւ ։
11 Ու ըսաւ ինծի . Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէութիւն ընես շատ ժողովուրդներու՝ և ազգերու՝ ու լեզուներու՝ և թագաւորներու
* վրայով ։

Ե Ղ Ե Կ · Ժ · Բ · 5 ։

Ղ Դան · Բ · 26 ։ Ժր · 4 , 9 ։

Ե Ել · Զ · 8 ։ Դան · Ժր · 7 ։

Ը Նէեմ. Թ · 6 ։ Գլ · Զ · 11 ։ Ժգ · 7 ։

Ր Դան · Ժր · 7 ։ Գլ · Ժգ · 17 ։

Ք Գլ · Ժա · 15 ։

Ե Հմր 4 ։

Լ Երեմ. Ժե · 16 ։ Եզեկ · Բ · 8 ։ Գ · 1 · 2 , 3 ։

Ե Եզեկ · Գ · 3 ։

Ե Եզեկ · Բ · 10 ։

* կ՚ըսուի ։

ԳԼ · ԺԱ

3 Երկու վկաները կը մարգարէանան ։ 6 Անոնք իշխանութիւն պիտի ունենան երկինքը գոցելու՝ որ անձրեւ չգայ ։ 7 Գազանը պիտի պատերազմի անոնց դէմ , ու սպաննէ զանոնք ։ 8 Անոնք չթաղուած պիտի մնան ։ 11 և իրենք ու կեա՛ն օրէն եւս յարութիւն պիտի առնեն ։ 14 Երկրորդ վայը կ'անցնի ։ 15 Եօթներորդ փողը կը հնչուի ։

1 - Ու ինծի մէկ եղէգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս , և հրեշտակը կայներ էր՝ ու կ'ըսէր . Ե՛լի՛ր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սե-
ղանը՝ և անոր մէջ երկրպագու-
2 թիւն ընողները ։ Ու գաւիթը՝ որ տաճարին դուրսն է , ձգէ՛ և մի՛ չափեր . Ե ինչու որ անիկայ հեթա-
նոսներուն տրուած է , Ե ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 ։ Ք առաւտուներկու ամիս ։ Եւ իմ երկու վկաներուս ը՚ր-ՐՒՒՔ պիտի

տամ , Ե անոնք քուրձ հագած հա-
զար երկու հարիւր ու վաթսուն օր Ի մարգարէութիւն պիտի ընեն ։
4 Ա Անոնք ան երկու ձիթենիները ու երկու ճրագներն են , որ երկրին
5 Տէրոջը առջեւը կը կենան ։ Եւ Թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս ը-
նել , Ե անոնց բերաններէն կրակ կ'ելլէ , ու իրենց թշնամիները կ'ու-
տէ . Եւ Թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս ընել , պէտք է որ անիկայ
6 այսպէս սպաննուի ։ Ի Անոնք իշխա-
նութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ , Ե ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն դարձընելու , և ամէն Երդ պա-
տուհաններով երկիրը զարնելու՝
7 քանի անգամ որ ուզեն ։ Ի Ու երբ-
որ իրենց վկայութիւնը կատարին , ան գազանը Հանդունդէն ելլող Ց դա-
զանը Հանոնց հետ պատերազմ պի-
տի ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ , ու
8 պիտի սպաննէ անոնք ։ Եւ անոնց դիերը՝ Ի-Ե-Ե-Ա-Ե ան մեծ քաղաքին հրապարակին մէջ , որ հոգևորապէս կ'ըսուի Սոդոմ ու Եգիպտոս , Ո ուր որ իրենց Տէրն ալ
9 խաչուեցաւ ։ Ի Եւ ժողովուրդնե-
րէն՝ ու ցեղերէն՝ և լեզուներէն՝ ու ազգերէն պիտի տեսնեն անոնց դի-
երը իրէք ու կէս օր . Ե ու Թող պիտի չտան անոնց դիերը գերեզ-
10 մանները մէջ Թաղելու ։ Ի Եւ անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին , ուրախ պիտի ըլլան ու ինդան ա-
նոնց վրայ . Ե մինչև անգամ իրարու ընծաներ պիտի իրկեն . Ի ինչու որ
ա երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին ։
11 Ե Եւ իրէք ու կէս օրէն ետև՝ Ի Աստուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ անոնց մէջ , ու իրենց ոտքե-
րուն վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնողներուն վրայ մեծ վախ ին-
12 կաւ ։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը * լսեցի , որ կ'ըսէր անոնց . Վե՛ր ելէք՝ հոս Իէ . Ե և անոնք Ե ամպով երկինքը վերացան . Հու անոնց
13 թշնամիները զանոնք տեսան ։ Ե Եւ նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , Ր ու քաղաքին տասներորդ մասը կործանեցաւ . և ան երկրա-
շարժէն եօթը հազար մարդիկ մե-
ռան . ու մնացածները վախով լե-
ցուեցան , Յ ու փառք տուին երկ-
14 նից Աստուծոյն ։ Ե Երկրորդ վայը անցաւ . ահա երրորդ վայը շու-
տով կու գայ ։
15 Ե Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը չչեզուց . ու Ե երկինքի մէջ մեծ ձայներ եղան՝ որ կ'ըսէին . Ա Աշ-
խարհին թագաւորութիւնը մեր

Ց Ամք Ց Եառն 96

Ը Գլ · Ժբ · 6 ։ Ր Գլ · Ժթ · 10 ։

Ք Յայտ · Ծր · 8 ։ Երեմ · Ժա · 16 ։ Զաք · Դ · 8 ։ 11 ։ 14 ։ Ի Թագ. ա · 10 ։ 12 ։ Ե Բեմ. ա · 10 ։ 6 · 14 ։ Ե Ղեկ · Խգ · 3 ։ Ով · Գ · 5 ։

Լ Թու · Ժզ · 29 ։

Ի Թագ · Ժե · 1 ։ Ց Ամք · 6 · 16 ։ 17 ։

Ե Ել · Է · 19 ։

Կ Ղս · Ժգ · 32 ։

Հ Գլ · Թ · 2 ։

Յ Գլ · Ժգ · 1 ։ 11 ։ Ժէ · 8 ։

Ղ Դան. Է · 21 ։ Զաք · Ժդ · 2 ։

Ճ Գլ · Ժդ · 8 ։ Ժէ · 1 · 5 ։ Ժբ · 10 ։

Ո Բեր · Ժդ · 12 ։ Գլ · Ժբ · 24 ։

Յ Գլ · Ժէ · 15 ։

Ն Յայտ · Խթ · 2 , 3 ։

Լ Գլ · Ժբ · 12 ։ Ժգ · 8 ։

- Ես թ · 19 , 22 ։

Լ Գլ · Ժզ · 10 ։

Դ Հմր 9 ։

Լ Եզեկ · Լէ · 5 , 9 , 10 , 14 ։

* Ը՚ձէ լսեցի ։

- Ես · Ժդ · 13 ։ Գլ · Ժբ · 5 ։

- Ես · Կ · 8 ։ Գոր · ա · 9 ։

Լ Դ Թագ · Բ · 1 , 5 , 7 ։

- Գլ · Զ · 12 ։

Բ Գլ · Ժզ · 19 ։

Յ Ցնծ. Է · 19 ։ Գլ · Ժդ · 7 ։ Ժէ · 4 ։

- Գլ · Բ · 13 ։ Թ · 12 ։ Ժէ · 1 ։

Ֆ Գլ · Ժ · 7 ։

Ֆ Ես · Իէ · 13 ։ Գլ · Ժզ · 17 ։ Ժթ · 6 ։

Ա Գլ · Ժբ · 10 ։

Ցաւի Ջեռան 96

Տէրոջը ու իր Օծեալինը եղաւ , ։ և ինքը պիտի թագաւորէ յաւիտեան յաւիտենից ։ 16 Եւ քսանուչորս երէցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջևը , իրենց երեսներուն վրայ ինկան , և Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին՝ ըսելով . 17 Քեզի գոհութիւն կը մատուցանենք Ամենակալ Տէր Աստուած՝ որ ես , և որ էիր , որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր , ու թագաւորեցիր ։ 18 Եւ ազգերը բարկացան . ու քու բարկութիւնդ եկաւ , և մեռելներուն ժամանակը՝ որ դատուին , ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունէդ վախցողներուն՝ ղպղտիկներուն ու մեծերուն , և երկրի ապականիչները ապականես ։

19 Ու երկինքի մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ , և անոր ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջը երեւցաւ . ու եղան փայլակներ ու ձայներ , և որոտումներ , ու երկրաշարժ , և խոշոր կարկուտ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Մէկ կնիկ մը արեւը իր վրան հագած՝ ցաւ կը քաշէ ։ 4 Մեծ հրեղէն վիշապ մը անոր առջևը կը սպասէ , որ կլլէ անոր ծնանելու օրդին · 6 բայց կինը երբոր կը ծնանի , անապատը կը փախչի ։ 7 Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ կը պատերազմին , ու անոր կը յաղթեն ։ 13 Վիշապը երկրի վրայ իյնալէն ետքը կինը կը հալածէ ։

1 Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը երեւցաւ . մէկ կնիկ մը արեւը իր վրան առած , ու լուսինը իր ոտքերուն տակը . և իր գլխուն վրայ 2 տասուերկու աստղէ պսակ մը . Եւ յղի էր , ու երկանց մէջ ըլլալով , և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով կը պոռար ։

3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երեւցաւ , և ահա մէկ մեծ շառագոյն վիշապ մը , ։որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր , ։ և իր գլուխներուն վրայ եօթը թագ ։ 4 Եւ անոր պոչը Երկինքի աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր , և ու անոնք երկրի վրայ ձգեց . Եւ վիշապը կեցեր էր ան կնկան առջևը՝ որ ծնանելու վրայ էր . ։որ երբոր ծնանի , 5 անոր զաւակը կլլէ ։ Ու Երկէ արու զաւակ մը ծնաւ , ։որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը . և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քովը , ու 6 անոր աթոռին քովը ։ Եւ կնիկը անապատը փախաւ , ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ , Եոր հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր ։

7 Ու երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ . Միքայէլ ու իր հրեշտակները ։վիշապին հետ պատերազմեցան . վիշապն ալ իր հրեշտակներով 8 ու պատերազմեցաւ . Ու չկրցան դէմ կենալ . ու երկինքի մէջ՝ ալ 9 տեղ չգտնուեցաւ անոնց ։ Եւ Երը ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ հան առջի օձը որ Բանսարկու ու Սատանայ կ'ըսուի , ։որ բոլոր աշխարհ մոլորեցուց . Երը իր հրեշտակները իրեն հետ Երը ձգուեցան երկրի վրայ ։ 10 Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ՝ որ կ'ըսէր . ։Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը , ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը . ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ , ։որ անոնց դէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր Աստուծոյն առջևը ցորեկ ու 11 գիշեր ։ Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը , ու իրենց վկայութեանը խօսքովը . Եև իրենց կեանքը չսիրեցին մինչև ։ի մահ ։ 12 Ասոր համար ուրախացէք ով երկինք ու անոր մէջը բնակողներ . ։վայ երկրին ու ծովուն որ Բանսարկուն ձեզի իջաւ , որ շատ բարկութիւն ունի՝ դիտնալով որ Երիչ ժամանակ պիտի կենայ ։

13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ , Եարու զաւակ ծնանող կնկանը եւհէն ինկաւ ։ 14 Եւ ան կնկանը մեծ արծիւի երկու թեւեր տրուեցաւ , ։որ անապատ իր տեղը ։թռչի , Երու որ պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին 15 երեսէն ։ ։Եւ օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնկանը եւհէն , 16 որ զանիկայ հեղեղով ընկղմէ ։ Ու երկիրը օգնեց կնկանը , ու երկիրը իր բերանը բացաւ , և կլլեց ան գետը , որ վիշապը իր բերնէն վազցուց ։ 17 Ցոյց ։ Ու վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ , Եև գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ , ։որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահէին , ։ու Յիսուսի վկայութիւնը ունէին ։

18 Եւ †կայնեցաւ ծովուն աւազին վրայ ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Եօթը գլխով ու տասը եղջիւրով գազան մը ծովէն դուրս կ'ելլէ , ու վիշապը իր զօրութիւնը անոր կու տայ ։ 11 Ուրիշ գազան մը երկրէն կ'ելլէ ։ 14 առջի գազանին պատկերը շինել կու տայ ։ 15 ու կը սպրդիկը որ անոր երկրպագութիւն բնեն ։ 16 ու անոր դրոշմը ընդունին ։

1 ― Ու տեսայ որ ծովէն գազան մը կ'ելլէր , Եև ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր . և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ , ու անոր

Ցաւի Ջեռան 96

― Դան · ժ · 13 , 21 ։ Ժր · 1 ։

Ե Հմր 3 ։ Գլ · ի · 2 ։

Ղկ · Ժ · 18 ։ Ցով · Ժր · 31 ։

Ես · գ · 1 ։ 4 ։ Գլ · ի · 2 ։

Ես · ի · 3 ։

Գլ · ի · 1 ։

Գլ · ժա · 15 ։ Ժր · 1 ։

Ցար · ա · 9 ։ ր · 5 ։ Զաք · գ · 1 ։

Հով · ը · 33 , 34 , 37 ։ Ժգ · 20 ։

Ղկ · Ժգ · 26 ։

Սաղ · ղղ · 11 ։ Ես · խե · 13 ։ Գլ · Ժը · 20 ։

― Գլ · բ · 13 ։ Ժա · 10 ։

Գլ · ժ · 6 ։

Հմր 5 ։

Եզ · Ժե · 4 ։

― Գլ · Ժէ · 3 ։

― Հմր 6 ։

Դան · է · 25 ։ Ժր · 7 ։

― Ես · ծբ · 19 ։

Ես · գ · 15 ։ Գլ · Ժա · 7 ։ Ժգ · 7 ։

Գլ · Ժգ · 12 ։

― ա Կոր · ը · 1 ։ ա Ցով · ե · 10 ։ Գլ · ա · 2 , 9 ։ գ · 9 ։ ի · 4 ։

†Ո՛ւրիշ կայնեցաւ ։

― Դան · է · 2 , 7 ։

Գլ · Ժը · 3 ։ Ժէ · 3 , 9 , 12 ։

Ցամք Տեառն 96

դլուխներուն վրայ հայհոյութեան
2 անուններ կար ։ Եւ ան գազանը
որ տեսայ՝ ընձու նման էր , ոտ իր
ոտքերը արջու պէս , եւ իր բերանը
առիւծի բերնի պէս . եւ վիշապը
անոր տուաւ իր զօրութիւնը եւ իր
աթոռը եւ մեծ իշխանութիւն ։
3 Եւ անոր գլուխներուն մէկը մա-
հու չափ վիրաւորուածի պէս էր .
ու անոր մահուան վէրքը առողջա-
ցաւ . եւ բոլոր երկիրը գազանին
4 ետեւէն զարմացաւ ։ Եւ երկրպա-
գութիւն ըրին վիշապին՝ որ գա-
զանին իշխանութիւն տուաւ , ու
երկրպագութիւն ըրին գազանին՝
ըսելով . Ո՞վ է գազանին նման .
և ո՞վ կրնայ անոր հետ պատե-
5 րազմ ընել ։ Եւ անոր մեծ բա-
ներ ու հայհոյութիւններ խօսող
բերան տրուեցաւ . եւ քառասուն
ուերկու ամիս անոր իշխանութիւն
6 տրուեցաւ էր Աստուծմէ ընելու ։ Ու իր
բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ
դէմ բացաւ , անոր անունը եւ ու
անոր խորանը ու երկինքը բնակող-
7 ները հայհոյելու ։ Եւ անոր Սրբոց
պատերազմ ընելու , ու անոնց
յաղթելու . հե անոր իշխանու-
թիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու՝
և ժողովուրդներու՝ ու լեզուներու՝
8 և ազգերու վրայ ։ Եւ անոր երկրը-
պագութիւն պիտի ընեն երկրի վը-
րայ բոլոր բնակողները , որոնց ա-
նուններ Գառնուկին կենաց
9 գրքին մէջը գրուած չեն ։ Ով որ
10 ականջ ունի՝ թող լսէ ։ Ով որ
գերութեան քշէ , ինքը գերի պիտի
տարուի . ով որ սրով սպաննէ ,
պէտք է որ ինքը սրով սպաննուի .
Ահա է սուրբերուն համբերութիւ-
նը ու հաւատքը ։
11 Եւ մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ՝
ելնր երկրէն կ'ելլէր , ու գառնուկի
նման երկու եղջիւր ունէր , ու կը
12 խօսէր վիշապին պէս ։ Եւ առջի
գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը
վարէր անոր առջեւը , ու երկիրը և
բոլոր անոր բնակիչները կը ստիպէր
որ երկրպագութիւն ընեն առջի
գազանին՝ որուն մահուան վէրքը
13 առողջացաւ ։ Եւ մեծ նշաններ
կ'ընէր , Հու մինչև անգամ երկին-
քէն կրակ կ'իջեցընէր երկրի վրայ
14 մարդոց առջեւը ։ Ու երկրի վրայ
բնակողները կը մոլորցընէր ան
նշաններով , որ իր ձեռքը տրուած
էր գազանին առջեւը ընելու . ու
երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր՝ որ
պատկեր շինեն ան գազանին , որ
սրով վիրաւորուած էր՝ ու առող-
15 ջացաւ ։ Եւ իշխանութիւն տրուե-

Ցամք Տեառն 96

ցաւ անոր , որ գազանին պատկե-
րին հոգի տայ , որ գազանին պատ-
կերը խօսի . Հև ով որ գազանին
պատկերին երկրպագութիւն չընէ ,
16 զանիկայ սպաննել տայ ։ Եւ կը
ստիպէր ամէնը՝ Հ-ԷՒՒ պզտիկները
ու մեծերը՝ և հարուստները ու աղ-
քատները՝ և ազատները ու ծառա-
ները , Որ իրենց աջ ձեռքին վրայ
կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ
17 ընդունին . Եւ որ մէկը չկրնայ գը-
նել կամ ծախել , բայց միայն ան՝
որ ունի դրոշմը Ի կամ գազանին
անունը , Ի կամ անոր անուանը
18 թիւը ։ Հոս է իմաստութիւնը .
ով որ միտք ունի , Ի թող հաշուէ
գազանին թիւը . քանզի Ի մարդու
մը թիւ է , ու անոր թիւը վեց
հարիւր վաթսունուվեց է ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Գառնուկը իր հետևողներովը Սիօն լեռանը
վրայ կը կենայ ։ 6 Հրեշտակ մը աւետարանը
կը քարոզէ ։ 8 Բարիլոնի անկումը ։ 15 Ան-
աշխարհիս հունձքը ։ 18 Այդեկութիւը ։ 20 Ան-
առնծոյ բարկութեանը հնձանը ։

1 Յետ տեսայ՝ Հև ահա Գառնուկը
կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ .
Ու անոր հետը հարիւր քառասու-
նուչորս հազարը , Ի որոնք ունէին
անոր անունը և անոր Հօրը անունը
իրենց ճակատներուն վրայ գրուած ։
2 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ Ի շատ
ջուրերու ձայնի պէս , ու մեծ որո-
տումի ձայնի մը պէս , Ի ու լսած ձայ-
նըս քնարահարներուն իրենց քնար-
ները զարնելուն Ի-ՆՒՆ կը նմանէր ։
3 Հեւ նոր երգ կ'երգէին աթոռին
առջեւը՝ ու չորս կենդանիներուն
ու երէցներուն առջեւը . և մէկը
չէր կրնար ան երգը սորվիլ , Ի բայց
միայն հարիւր քառասունուչորս հա-
զարէն , որոնք երկրէն փրկուած
4 էին ։ Ասոնք անոնք են՝ որ կնիկ-
ներու հետ չխառնակեցան , Ի բանզի
կոյս են . Ի ասոնք Գառնուկին ե-
տևէն կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ .
Ի ասոնք մարդոց մէջէն փրկուեցան
Ի Աստուծոյ ու Գառնուկին երա-
5 խայրի ԸՐ-ԸՐ . Հեւ անոնց բերանը
սուտ չգտնուեցաւ , Ի ինչու որ ան-
բիծ են ։
6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝
Ի որ կը թռչէր երկինքին մէջ . Հև
ունէր յաւիտենական աւետիսը՝
քարոզելու հրոլոր ազգերուն ու
ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողո-
վուրդներուն՝ որ երկրի վրայ կը
7 բնակին . Եւ մեծ ձայնով կ'ըսէր .
Ի Աստուծմէ վախցէք՝ ու փառք
տուէք անոր . ինչու որ անոր դա-
տաստանին ժամը եկաւ . Հու երկրը-
պագութիւն րրէք անոր՝ որ ստեղ-

Ցամք Տեառն 96

ԼԳԼ . ԺԳ . 2 ։ ԺԹ . 20 ։ Ի . 4 ։
Գ ԳԼ . ԺԳ . 9 ։ ԺԹ . 20 ։ Ի . 4 ։
Ր ԳԼ . ԺԳ . 11 ։
Ց ԳԼ . ԺԶ . 2 ։
Ձ ԳԼ . ԺԶ . 9 ։
Ղ ԳԼ . ԺԶ . 2 ։
Ո ԳԼ . Ի . 17 ։

1 Գ ԳԼ . Է . 5 ։
Բ ԳԼ . Է . 4 ։
Դ ԳԼ . Է . 3 ։ ԺԳ . 16 ։
Զ ԳԼ . Ա . 15 ։ ԺԹ . 6 ։
Ը ԳԼ . Է . 8 ։
Ժ ԼԳԼ . Է . 9 ։ ԺԶ . 3 ։
Ի ԼՊՐ . Ժ . 2 ։
Ի Գ Գ . Ե . 13 ։
Լ Ե Ի . Գ . 8–11 ։ Տիտ . Ա . 2 ։
Խ ԳԼ . ԺԳ . 7 ։ Յ ԳԼ . ԺԱ . 18 ։ ԺԶ . 4 ։
Ծ ՆԵՀ . ԲՐ . 6 ։ Ա ՍԱՂ . ԼՐ . 6 ։ ՍՂԿ . 8 ։ ՃՂԳ . 5 , 6 ։ Գ ՈՐ . ԺԳ . 14 ։ ԺԶ . 24 ։

Յաճի Տեառն 96

ծէց երկինքը ու երկիրը՝ և ծովը ու ջուրերուն աղբիւրները ։
8 Եւ ահաւասիկ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ՝ ու բսաւ . Փլնկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը , ինչու որ բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի
9 պոռնկութեանը գինիէն ։ Եւ ա-նոնց ետևէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ըսաւ . Ով որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ , և դրոշմը իր ճակատին վրայ՝ կամ
10 իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի , Ինկայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գինիէն պիտի խմէ՝ որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ . և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջևը ու Գառնին առջևը ։
11 Անոնց տանջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտենից . և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն , և անոր
12 անուանը դրոշմը կ'ընդունին ։ Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն ։
13 Ես ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Գրէ , Երանելի են այն մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով կը ննջեն , այո՝ կ'ըսէ Հոգին , որ իրենց աշխատութենէն հանգչին . ու իրենց գործերը իրենց ետևէն կ'երթան ։
14 Եւ տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ մը , ու ան ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր նմանը որդւոյ մարդոյ նման . և իր գլուխը ոսկիէ պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր ։
15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր նմանը . Ղրկէ՝ քու մանգաղդ ու ջհէ . ինչու որ ջհելու ժամանակը եկաւ , ինչու որ երկրի հունձքը հասունցած է . Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր , իր մանգաղը երկրին վրայ երկրնցուց , ու երկրի այգիին ողկոյզները կրեծ . ինչու որ անոր խաղողները հասուն-
19 ցած են ։ Եւ ան հրեշտակը իր մանգաղը երկրին վրայ երկրնցուց , ու երկրին այգիին ողկոյզները կրեց , ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ
20 հնձանին մէջ ձգեց ։ Եւ հնձանը քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու հնձանէն արիւն կ'ելլէր , մինչև ձիերուն սանձերը , երկու հազար վեց հարիւր ասպարէզ կը հասնէր ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Եօթը վերջին հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները ։ 3 Գազանին յաղթողներուն երգը ։ 7 Աստուծոյ բարկութեամբը լեցուն եօթը սկաւառակները ։

1 Յե երկնքի մեծ ու զարմանալի նշան մը տեսայ երկինքի մէջ , Եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին . ու բովհետև անոնցմով կը կատարուէր
2 Աստուծոյ բարկութիւնը ։ Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը խրկով խառնուած . և անոնք որ յաղթեցին գազանին՝ ու անոր պատկերին՝ և անոր անուանը թիւին , ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին , ու Աստուծոյ քնարները
3 ունէին . Եւ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին , ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով . Մեծ ու զարմանալի են քու գործերդ՝ ով Տէր Աստուած Ամենակալ . արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ՝ ով թագաւոր ազգաց .
4 Ո՞վ չի վախնայ քեզմէ , ու քու անունդ չփառաւորէ . ինչու որ դուն միայն սուրբ ես . Եւ բոլոր ազգերը պիտի գան՝ ու քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն , ինչու որ քու արդար դատաստաններդ յայտնուեցան ։
5 Եւ ասկէ ետև տեսայ՝ ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին
6 տաճարը , որ երկինքն էր . Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները ելան՝ մաքուր ու պայծառ կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքերուն վրայով ոսկեղէն գօտի կա-
7 պած՝ տաճարէն ելան ։ Եւ չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ յաւիտենից յաւիտենից կենդանի եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը լեցուն ։
8 Եւ տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել , մինչև որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները ։

ԳԼ . ԺԶ

2 Հրեշտակները երկրի վրայ կը թափեն իրենց եօթը սկաւառակները որ բարկութեամբ լեցուն էին . ու զանազան հարուածներ կը հնաւէին ։ 15 Քրիստոս գոյն պէս կու գայ . երանի՝ անոնց որ արթուն կը մնան ։

Յաճի Տեառն 96

Բ Գլ . ԺԹ . 15 ։
Է Եր . կգ . 3 ։ Ողբ . ա . 15 ։
Ը Գլ . Ժա . 8 ։ Երբ . Ժգ . 12 ։
Ի Գլ . ԺԹ . 14 ։

Ա Գլ . Ժբ . 1 . 3 ։
Բ Գլ . Ժգ . 1 ։ Իս . 9 ։
Գ Գլ . Ժգ . 10 ։
Դ Գլ . գ . 6 ։ Իս . 18 ։
Ե Մատ . գ . 11 ։
Զ Գլ . Ժգ . 15 , 16 , 17 ։
Է Գլ . ե . 8 ։ Ժգ . 2 ։
Ը Եզ . Ժե . 1 ։ Բ Օր . լ . 30 ։ Գլ . Ժգ . 3 ։
Թ Բ Օր . լբ . 4 ։ Սաղ . ՃԺա . 2 ։ ՃԽ . 14 ։
Ժ Սաղ . ՃԽե . 17 ։ Ովս . Ժգ . 9 ։ Գլ . Ժշ . 7 ։
Ի Եզ . Ժե . 14 , 15 , 16 ։ Ե Բամ . Ժ . 7 ։ Լե . կգ . 22 ։
Ի Գլ . Ժա . 19 ։ Տե՛ս Թուա . ա . 50 ։
Ի Հմր 1 ։
Լ Եզ . իբ . 6 , 8 ։ Եզեկ . իգ . 17 , 18 ։ Գլ . ա . 13 ։
Ճ Գլ . գ . 6 ։

Յ Մատ . ա . 9 ։ Գլ . գ . 9 ։ Ժ . 6 ։
Ղ Եզ . ի . 34 ։ Դ Թագ . բ . 10 ։ Բ Մն . ե . 14 ։ Եփ . գ . 4 ։
Ճ Բ Թես . ա . 9 ։

Յաճի Տեառն 96

Ա Գլ . Ժբ . 1 . 3 ։
Բ Գլ . Ժգ . 1 , իս . 9 ։
Գ Գլ . Ժգ . 10 ։
Դ Գլ . գ . 6 , իս . 18 ։
Ե Մատ . գ . 11 ։
Զ Գլ . Ժգ . 15 , 16 , 17 ։
Է Գլ . ե . 8 ։ Ժգ . 2 ։
Ը Եզ . Ժե . 1 ։ Բ Օր . լ . 30 ։ Գլ . Ժգ . 3 ։
Թ Բ Օր . լբ . 4 ։ Սաղ . ՃԺա . 2 ։ ՃԽ . 14 ։
Ժ Սաղ . ՃԽե . 17 ։ Ովս . Ժգ . 9 ։ Գլ . Ժշ . 7 ։
Ի Եզ . Ժե . 14 , 15 , 16 ։ Ե Բամ . Ժ . 7 ։ Լե . կգ . 22 ։
Ի Գլ . Ժա . 19 ։ Տե՛ս Թուա . ա . 50 ։
Ի Հմր 1 ։
Լ Եզ . իբ . 6 , 8 ։ Եզեկ . իգ . 17 , 18 ։ Գլ . ա . 13 ։
Ճ Գլ . գ . 6 ։

Յ Մատ . ա . 9 ։ Գլ . գ . 9 ։ Ժ . 6 ։
Ղ Եզ . ի . 34 ։ Դ Թագ . բ . 10 ։ Բ Մն . ե . 14 ։ Եփ . գ . 4 ։
Ճ Բ Թես . ա . 9 ։

Ցամք Ցեռան 96

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ ըսաւ Եօթը հրեշտակներուն կ՚ըսէր. Գացէք եւ Աստուծոյ բարկութեանը եօթը սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։

2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց, ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. ու չարաչար պալարներ եղաւ ան մարդոցը վրայ, որոնք գազանին դրոշմը ունէին՝ ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընէին։

3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, ու ջուրը մեռած մարդու արիւն դարձան, եւ ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան։

4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն եւ ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց, ու արիւն դարձան։ 5 Եւ ջուրերուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ՚ըսէր. Արդար ես դուն, որ ես եւ որ էիր, և սուրբ ես, որ ասանկ դատաստաններ ըրիր. 6 որովհետեւ սրբոց ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին, հա դուն անոնց արիւն խմել տուիր, քանզի արժանի են։ 7 Եւ սեղանէն լսեցի՝ որ կ՚ըսէր. Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած, ճշմարիտ ու արդար են դատաստանները։

8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց։ 9 Ու անոր ջերմութիւն տրուեցաւ որ մարդիկները կրակով. և մեծ տաքէն խորշակահար եղան մարդիկ, ու հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ այս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի. ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան։

10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. ու ցաւէն 11 լեզուներնին կը ծամէին. Ու երկնից Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն՝ ու իրենց պալարներուն պատճառովը. ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։

12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը Մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց, ու անոր ջուրերը ցամքեցան, որ արեւելքի թագաւորներուն 13 ճամբան պատրաստուի։ Եւ տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գազանին բերնէն ու սուտ մարգարէին բերնէն երեք պիղծ ոգիներ 14 գիւղերու նման. Ինչու որ անոնք դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ՚ընեն, ու երկրի բոլոր աշխարհին թագաւորներուն կ՚երթան, որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ անմեծ օրուանը պատերազմին համար ժողվեն. (15 Ահա գողի պէս կու գամ. երանի անոր՝ որ արթուն կը կենայ, ու իր հանդերձները կը պահէ, որ մերկ չպտըտի, ու իր ամօթը երեւնայ.) 16 Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին, որ Եբրայեցերէն Armagedon կ՚ըսուի։

17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց. ու երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ ձայն մը եկաւ՝ ըսելով. Եղաւ, 18 Ելեւ փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան. Ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ասանկ մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր, Ելեւ մեծ քաղաքը երեք մասի եղաւ, ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան, և մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ, որ իր սաստիկ բարկութեանը գինիին 20 գաւաթը անոր տայ։ Ելեւ ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չերեւցան։ 21 Նուագեան։ Ելեւ խոշոր կարկուտ գրեթէ մէկ տաղանդի մը կշռով երկինքէն կ՚իջնէր մարդոց վրայ. Ու մարդիկ հայհոյեցին զԱստուած՝ կարկուտին հարուածին համար. Ինչու որ խիստ մեծ էր ան հարուածը։

ԳԼ. ԺԷ

3 Ծիրանիներ ու կարմիրներ հագած կին մը՝ ձեռքը ոսկեգէն գաւաթ մը բռնած՝ գազանին վրայ կը նստի։ 5 Անիկայ է մեծ Բաբիլոնը ու ամէն գարշութեանց մայրը։ 9 Գազանին եօթը գլուխները, 12 ու տասը եղջիւրները մեկնութիւնը։ 14 Գառնուկին յաղթութիւնը։ 16 Պոռնիկին պատիժը։

Ցամք Ցեռան 96

1 Եւ եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով. Եկուր՝ ու քեզի ցուցնեմ Ան մեծ պոռնիկին դատաստանը, Որ շատ ջուրերուն վրայ 2 կը նստի. Որուն հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան, ու երկրի բնակիչները անոր պոռնկութեանը գինիով գինովցան։ 3 Եւ զիս ան անապատը տարաւ Հոգիով. ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ ըկարմիր գազանի մը վրայ նստեր էր. Եւ ան լեցուն էր հայհոյութեան անուններով, ու եօթը գլուխ և 4 տասը եղջիւր ուներ։ Ելեւ կնիկը ծիրանի ու կարմիր հագած էր, և զարդարուած էր ոսկիով ու պատուական քարերով և մարգարիտներով, և իր ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր՝ պղծութիւններով ու իր պոռնկութեանը անմաքրութիւններով լեցուն. 5 Եւ անոր ճա-

– Գլ. ԺԵ. 1։
Բ Գլ. Ժգ. 10։ ԺԸ. 7։
Է Գլ. Ը. 7։
Թ Ել. Թ. 9, 10, 11։
Ի Գլ. Ժգ. 16, 17։
Լ Գլ. Ժգ. 14։
Խ Գլ. Ը. 8։
Ծ Ել. Է. 17, 20։
Կ Գլ. Ը. 9։
Օ Գլ. Ը. 10։
Պ Ել. Է. 20։
Ր Գլ. ԺԸ. 3։
Ս Գլ. ա. 4, 8։ գ. 8։ ԺԱ. 17։
Վ Մտա. Իգ. 34, 35։ Գլ. Ժգ. 15։
Տ Գլ. ԺԱ. 18։ Ժը. 20։
Ր Եփ. Խ. 26։
Ց Գլ. Ժե. 3։
Ու Գլ. Ժգ. 10։ Ժգ. 10։ ԺԹ. 2։
Փ Գլ. Ը. 12։
Ք Գլ. Թ. 17, 18։ Ժգ. 13։
Օ Հռ. 11, 21։
Ֆ Դան. Է. 22, 23։ Գլ. Թ. 20։
Ա Գլ. ԺԱ. 13։ Ժգ. 7։
Բ Գլ. Ժգ. 2։
Գ Գլ. Թ. 2։
Դ Գլ. ԺԱ. 10։
Ե Հռ. 9, 21։
Զ Հռ. 2։
Է Հռ. 9։
Ը Գլ. Թ. 14։
Թ Տես Երեմ. Ծ. 38։ ԾԱ. 36։
Ժ Եփ. Խա. 2, 25։
Ի Գլ. ԺԸ. 3, 9։
Լ Գլ. ԺԹ. 20։ Ի. 10։
Խ Մտ Յով. գ. 1, 2, 3։
Ծ Տիմ. գ. 1, Յակ. գ. 15։
Կ Թես. Բ. 9։ Գլ. Ժգ. 13, 14։ ԺԹ. 20։
Հ Ղկ. Բ. 1։

– Գլ. Ժ. 14։ ԺԹ. 19։ Ի. 8։
Բ Մտա. Իդ. 43։ ա Թես. Ե. 2։ Պետ. գ. 10։ Գլ. գ. 3։
Է Բ Կոր. Ե. 3։ Գլ. գ. 4. 18։
Թ Գլ. ԺԹ. 19։
Ի Գլ. Իա. 6։
Լ Գլ. գ. 5։ Ը. 5։ Ժա. 19։
Խ Գլ. Ժա. 13։
Ծ Դան. Ժը. 1։
Կ Գլ. Ժգ. 8։ Ժե. 18։
Հ Գլ. ԺԸ. 5։
Ձ Եփ. Ծա. 17, 22, 23։ Ես. Երեմ. Իե. 15։ 16։ Գլ. Ժգ. 10։
Ղ Գլ. Ջ. 14։
Ճ Գլ. Ժա. 19։
Մ Հռ. 9, 11։
Յ Տես Ել. Թ. 23, 24, 25։

– Գլ. Իա. 9։
Բ Գլ. Ժգ. 19։ ԺԸ. 16, 17, 19։
Է Նա. գ. 4։ Գլ. ԺԸ. 2։
Թ Երեմ. Ծա. 13։ Հռ 15։
Ի Գլ. ԺԸ. 3։
Լ Երեմ. Ծա. 7։ Գլ. Ժգ. 8։ ԺԸ. 3։
Խ Գլ. ԺԸ. 6, 14։
Ծ Գլ. ԺԸ. 3։
Կ Գլ. Ժգ. 1։
Հ Հռ 9։
Ձ Հռ 12։
Ղ Գլ. ԺԸ. 12, 16։
Ճ Դան. Ժա. 38։
Մ Երեմ. Ծա. 7։ Գլ. ԺԸ. 6։
Յ Գլ. Ժգ. 8։

Յամի Տեառն 96

հր Թես. բ. 7։
ՅԳԼ. ժա. 8։ ԺԳ. 8։ ԺԶ. 19։ ԺԸ. 2։ 10, 21։
ԼԳԼ. ԺԸ. 9։ ԺԹ. 2։
ՁԳԼ. ԺԳ. 15։ ԺԶ. 6։
ՃԳԼ. Ը. 9, 10։ ԺԸ. 11։
ՅԳԼ. ԺԸ. 24։
ՆԳԼ. ժա. 7։ ԺԳ. 1։
ԼԳԼ. ԺԳ. 10։ ՀՇ. 11։
ՈԳԼ. ԺԳ. 8։
ԼԳԼ. ԺԳ. 3։
ՂԳԼ. ԺԳ. 18։
ԼԳԼ. ԺԳ. 1։
— ՀՇ. 8։
— Դան. է. 20։ Զաք. ա. 18, 19, 21։ ԳԼ. ԺԳ. 1։
ՀԳԼ. ԺԶ. 14։ ԺԹ. 19։
ՐՕՐ. Ժ. 17։ ա Տիմ. գ. 15։ ԳԼ. ԺԹ. 16։
ԲՆԵՄ. Ծ. 44, 45։ ԳԼ. ԺԳ. 4։
ՅԵՍ. Ը. 7։ ՀՇ. 1։
— ԳԼ. ԺԶ. 7։
ՃԵՐԵՄ. Ծ. 41, 42։ ԳԼ. ԺԶ. 12։
ԵԶԵԿ. ԺԶ. 37—44։ ԳԼ. ԺԸ. 16։
ԷԳԼ. ԺԸ. 8։
ՃԲ Թես. բ. 10։
— ԳԼ. Ժ. 7։
ԲԳԼ. ԺԶ. 19։

կատին վրայ անուն մը գրուած էր՝ Խորհուրդ. Յ Մեծ Բաբիլոն՝ Պոռնիկներուն ու երկրի պղծութիւններուն 6 Ներուն մայրը։ Եւ տեսայ ան կինկը՝ որ Սուրբերուն արիւնովը ՛ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը ՛դինովցած էր. ու երբոր տեսայ անիկայ, մեծ զարմանքով զարմացայ։ 7 Եւ հրեշտակը ինծի ըսաւ. Ինչո՞ւ զարմացար. ես քեզի ըսեմ ան կնկանը խորհուրդը, ու ան գազանին՝ որ զանիկայ վրան կը կրէ, ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունի։ 8 Ան գազանը որ տեսար, կար, ու չկայ, և Անդունդէն ելլելու՝ ու կորուստը երթալու վրայ է. ու երկրի վրայ բնակողները՝ որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն ՛ի վեր կենաց գրքին մէջը գրուած չեն, Պիտի զարմանան երբոր տեսնեն ան գազանը թէ կար, ու 9 չկայ, ու մօտ է։ Հոս Ո՛վ որ իմաստութիւն ունեցող միտք մը. Ան եօթը գլուխը եօթը լեռներ են, ուր որ կինկը անոնց վրայ կը նստի. 10 և եօթը թագաւորներ են. Հինգը ինկած են՝ մէկը կը ՛կենայ, և միւսը դեռ եկած չէ, ու երբոր 11 գայ, քիչ ատեն պիտի մնայ։ Եւ ան գազանը որ կար, ու չկայ, ան ինկայ ալ ութերորդ է, ու եօթներէն է, ու դէպ ՛ի կորուստը կ՛երթայ։ 12 Եւ տասը եղջիւրը՝ որ տեսար, տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորութիւն առած չեն. հապա գազանին հետ մէկ ժամու չափ թագաւորներու պէս 13 իշխանութիւն կ՛առնեն։ Ասոնք մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը և իշխանութիւնը գազանին 14 կու տան։ Ասոնք Գառնուկին հետ պիտի պատերազմին. և Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ, քանզի անիկայ տէրերուն Տէրն է՝ ու թագաւորներուն Թագաւորը. և անոր հետը եղողները՝ կանչուած ու 15 ընտրուած և հաւատարիմ են։ Ու ըսաւ ինծի. Ան ջուրերը որ տեսար՝ որոնց վրայ պոռնիկը նստեր է, ժողովուրդներ են ու բազմութիւններ և ազգեր ու լեզուներ։ 16 Եւ տասը եղջիւրները՝ որ տեսար, ու գազանը, անոնք պիտի ատեն պոռնիկը, և զանիկայ ամայի ու մերկ պիտի ընեն, և անոր մարմինը պիտի ուտեն, ու զանիկայ կրակով 17 պիտի այրեն։ Ինչու որ Աստուած անոնց սրտին մէջը դրաւ՝ որ իր կամքը կատարեն՝ ու մէկ կամք ընեն, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, մինչև որ Աստուծոյ խօսքերը կատարուին։ 18 Եւ կինկը որ տեսար, ան է մեծ քաղաքն է, որ կը թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ։

ԳԼ. ԺԸ

2 Բաբիլոնը կ՛ինկայ։ 4 Ասուածոյ ժողովուրդին հրաման կ՛ըլլայ, որ անոր մէջէն դուրս ելլեն։ 9 Երկրի թագաւորները։ 11 վաճառականները։ 17 և Նաւավարները կ՛ողբան անոր վրայ։ 20 Սուրբերը կ՛ուրախանան՝ տեսնելով որ Աստուծոյ դատաստաններէը անոր վրայ կը կատարուին։

1 Յետ ասկէ եղբը ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ երկինքէն կ՛իջնէր, և մեծ իշխանութիւն ունէր, ու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուեր։ 2 Յաւ, Եւ զօրաւոր ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով. Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը, և դեւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ ոգիներու ապգելանոց, և բոլոր պիղծ ու ատելի թռչուններու վանդակ. 3 Ինչու որ անոր կատաղի պոռնկութեանը գինիէն խմեցին բոլոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր հետ պոռնկեցան, և երկրի վաճառականները անոր չափազանց զեղխութենէն հարստացան։ Ու 4 երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ՛ըսէր. Ելէք ատոր մէջէն՝ իմ ժողովուրդս, որ ատոր մեղքերուն հաղորդ չըլլաք, ու ատոր հարուածներէն չառնէք. 5 Ներբէն բարձրացան. Ինչու որ ատոր մեղքերը մինչև երկինքը հասան կուտեցան. և Աստուած ատոր անիրաւութիւնները յիշեց։ 6 Հատուցէք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը հատուց. ու իր գործքերուն համեմատ կրկնապատիկ փոխարինեցէք ատոր. Ան գաւաթը որ ինքը լեցուց՝ Կրկնապատիկ լեցուցէք 7 իրեն։ Որչափ որ փառաւորեց զինքը՝ և զեղխութեամբ ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հատուցէք անոր. Ինչու որ իր սրտին մէջը կ՛ըսէ թէ՝ Ես թագուհի կը նստիմ, ու որբևարի չեմ, ու բնաւ 8 սուգ պիտի չտեսնեմ։ Ասոնր համար մէկ օրուան մէջ պիտի գան ատոր հարուածները՝ մահ, ու սուգ, և սով. Ու կրակով պիտի այրի. Ինչու որ Հզօր է Տէր Աստուածը՝ 9 որ զանիկայ դատեց։ Ու երկրի թագաւորները՝ որ ատոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան, պիտի լան ու կոծեն ատոր վրայ երբոր ատոր հրկիզութեանը ծուխը 10 տեսնեն. Եւ ատոր տանջանքին վախէն՝ հեռուն պիտի կայնին՝ ու ըսեն. Վա՛յ՝ վա՛յ քեզի մեծ Բաբիլոն քաղաք՝ հզօր քաղաք, Որ մէկ ժամու մէջ եկաւ քու դատաս- 11 տանդ։ Ու երկրի վաճառականները պիտի ողբան ու սուգ բնեն անոր վրայ. Ինչու որ ալ մէկը ծախու չառներ անոնց վաճառքը,

Յամի Տեառն 96

ԺԳԼ. ԺԶ. 4։
— ԳԼ. ԺԶ. 1։
ԲԵԶԿ. Խգ. 2։
ԺԵՍ. ԺԳ. 19։ Իա. 9։ ԵրեմՂ. ծա. 8։ ԳԼ. ԺԳ. 8։
ԴԵՍ. ԺԳ. 21։ Իա. 8։ ԼԳ. 14։ ԵրեմՂ. Ծ. 39։ ծա. 37։
ԻԵՍ. ԺԳ. 23։ ԼԳ. 11։ Մար. ե. 2, 3։
ԼԳԼ. ԺԳ. 8։ ԺԶ. 2։
ԻՀՇ. 11, 15։ ԵՍ. Խե. 15։
ԸԵՍ. Խը. 20։ Ծ. 11։ ԵրեմՂ. Ծ. 8։ ծա. 6, 45։ Բ Կոր. զ. 17։
ԲԴՆ. Ժը. 20, 21։ ԵրեմՂ. ծա. 9։ ԳՁԲ. ա. 2։
ՃԳԼ. ԺԳ. 19։
ԻՄԳ. ՃԼԵ. 8։ ԵրեմՂ. Ծ. 15, 29։ ծա. 24, 49։ Բ Տիմ. գ. 14։ ԳԼ. ԺԳ. 10։
ԼԳԼ. ԺԳ. 10։
ԻԳԼ. ԺԳ. 19։
ԲԵԶԿ. Իը. 2, ՃԸ.
ՅԵՍ. Խե. 7, 8։ ՍՓ. Բ. 15։
ՀԵՍ. Խե. 9։ ՀՇ. 10։
ՅԳԼ. ԺԵ. 16։
ԼԵրեմՂ. Ծ. 34։ ԳԼ. ժա. 17։
ՃԵԶԿ. Իգ. 16, 17։ ԳԼ. ԺԵ. 2։ ՀՇ. 3։
ՇԵրեմՂ. Ծ. 46։
ՅՀՇ. 18։ ԳԼ. ԺԹ. 3։
ՆԵՍ. Իա. 9։ ԳԼ. ԺԳ. 8։
ԼՀՇ. 17, 19։
ԵԶԿ. Իե. 27—36։ ՀՇ. 3։

Ցամք Տեառն 96

ղ Գլ· ժէ· 4·

ղեղկ· իէ· 18·

Ես· ԽԳ· 14· Եզեկ· իէ· 29·

Ես· ԽԳ· 14· Եզեկ· իէ· 30·31· Հմր 9·

Գլ· ժգ· 4·

Ցես· է· 6· ասթոպ· դ· 12· Ցոր· ը· 12· Ե- զեկ· իէ· 30·

Հմր 8·

Ես· խգ· 23· խթ· 13· Երեմ· ծա· 48·

Ղս· ժա· 49·50· Գլ· ժթ· 2·

Երեմ· ծա· 64·

Գլ· ժբ· 8· ժզ· 20·

Ես· իդ· 8· Երեմ· է· 34· ժգ· 9· իե· 10· Ե- զեկ· իգ· 13·

Երեմ· իե· 10·

Երեմ· է· 34· ժգ· 9· իե· 10· ԼԳ· 11·

12 Ն Ոսկիի՝ ու արծաթի՝ և պատուա- կան քարերու՝ ու մարդարիտներու՝ և բեհեզի՝ ու ծիրանիի՝ և մետաքսի՝ ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ա- մէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փո- ղոսկրեայ ամանները՝ և ամէն պա- տուական փայտէ՝ ու պղնձէ՝ և եր- կաթէ՝ ու մարմարիոնէ ամանները,
13 Եւ կինամոնը՝ ու ամոմոնը՝ և խուն- կերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդ- րուկը՝ և դինին՝ ու ձէթը՝ և նաշի- հը՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝ և մարմինները ու մարդոց հոգին-
14 րը։ Եւ քու հոգիիդ ցանկացած պտուղները քեզմէ գնացին, ու բոլոր շքեղ ու փայլուն բանները քեզմէ կորսուեցան, և ալ բնաւ պիտի չգտնես զանոնք։
15 Ես վաճառականները՝ որ անկէ հարըս- տացած էին, հեռուն պիտի կայնին անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու
16 սուգ ընելով, ու պիտի ըսեն. Վայ՝ վայ մեծ քաղաք՝ որ բեհեզ՝ ու ծիրանի և որդան կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով՝ և պատուական քարերով՝ ու մարգարիտներով զար-
17 դարուած էիր. Ո՞նչու որ այնքան հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ։ Ու ամէն նաւավարնե- րը՝ և ան ամէնը՝ որ նաւով տեղ տեղ կ՚երթան, ու նաւաստիները, և որոնք որ ծովուն մէջ կը բանին,
18 հեռուն կայնեցան. Ե՞ւ տեսնելով անոր հրկիզութեանը ծուխը, կ՚ա- ղաղակէին՝ ըսելով. Ո՞վ նման է
19 մեծ քաղաքիս. Ու իրենց գը- լուխներուն վրայ հող ցանեցին, և լալով ու սուգ ընելով կ՚աղաղա- կէին՝ ըսելով. Վայ՝ վայ ան մեծ քաղաքին, որուն մէջ իր պատուա- կանութենէն հարստացան ամէնքը՝ որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ. Ո՞ւ- ինչու որ մէկ ժամու մէջ ամայա-
20 ցաւ։ Ուրախացէք անոր վրայ երկինք՝ ու սուրբեր և առաքեալներ ու մարգարէներ, որ Աստուած ձեր վրէժը անկէ առաւ։
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը քար մը առաւ աղօրիքի մեծ նմա- նը, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով. Ա- սանկ ուժով վար պիտի ձգուի Բա- բիլոն մեծ քաղաքը, ու ալ պիտի
22 չգտնուի։ Ե՞ւ քնարահարներուն ու երաժիշտներուն և սրնդահարնե- րուն ու փողահարներուն ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. և արհես- տի վարպետ մը ալ բնաւ պիտի չգտնուի քու մէջդ, ու աղօրիքին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ.
23 Ե՞ւ ճրագին լոյսը ալ պիտի չերև- նայ քու մէջդ. Ու փեսային ձայնը և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. Վասնզի քու վաճառա- կանները երկրի մեծամեծներն էին. Ի՞նչու որ քու կախարդութիւնովդ
24 բոլոր ազգերը մոլորեցան։ Եւ մարգարէներուն ու սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր սպաննուածնե- րուն արիւնը անոր մէջը գտնուե- ցաւ։

Գ Լ· Ժ Թ

1 Երկնից մէջ զԱստուած կը փառաբանեն՝ որ դատեց պոռնիկը, և սուրբերուն արիւնը վը- րէժը առաւ։ 7 Գառնուկին հարսնիքը։ 10 Հրեշտակը չուզեր որ Ցովհաննէս իրեն երկրը- պադութիւն ընէ։ 17 Թռչուններըը կը կան- չուին մեծ կոտորածին։

1 Ետքէ ետքը շատ բազմութեան մեծ ձայն մը լսեցի երկինքը՝ ըսելով. Ալէլուիա. Փրկութիւն ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն
2 մեր Աստուծոյն. Ո՞նչու որ ճշմա- րիտ ու արդար են անոր դատաս- տանները, քանզի դատեց ան մեծ պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւնովը երկիրըապականեց, Ե՞ւ իր ծա- ռաներուն արեան վրէժը անոր ձեռ-
3 քէն պահանջեց։ Եւ կրկին անգամ ըսին. Ալէլուիա. Ե՞ւ անոր ծուխը յաւիտեանս յաւիտենից կ՚ելլէ։
4 Եւ քսանուչորս երէցները ու չորս կենդանիները ինկան՝ ու երկրպա- գութիւն ըրին Աստուծոյ՝ որ ա- թոռը կը նստի, ըսելով. Ամէն, Ալէլուիա։
5 Եւ աթոռէն ձայն մը ելաւ՝ ըսելով. Մեր Աստուծոյն օրհնութիւն տուէք՝ իր բոլոր ծա- ռաները, ու դուք որ իրմէն կը վախնաք՝ Ի պզտիկներ ու մեծեր։
6 Ե՞ւ լսեցի շատ բազմութեան ձայ- նի պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի պէս, ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝ որ կ՚ըսէին. Ալէլուիա, Ի՞նչու որ մեր Ամենակալ Տէր Ա-
7 տուածը թագաւորեց։ Խնդանք՝ և ուրախանանք՝ ու փառք տանք անոր, Զքանզի Գառնուկին հարս- նիքը հասաւ, ու անոր կինը ինք-
8 զինքը պատրաստեց։ Ե՞ւ իրեն տրուեցաւ՝ որ մաքուր ու լուսա- փայլ բեհեզ հագնի, (Ի՞ որ ան բե- հեզը սուրբերուն արդարութիւնն
9 է։) Եւ ինծի բսաւ. Գրէ. Երանելի են անոնք որ Գառնուկին հարսանեաց ընթրիքին կանչուած են. ու ինծի բսաւ. Ասոնք են Ա-
10 տուծոյ ճշմարիտ խօսքերը։ Ես ալ անոր ոտքերուն առջեւ ինկայ, որ անոր երկրպագութիւն ընէի. ու բսաւ ինծի. Զգուշացիր՝ Ս՛ր ընէր. Ինչու որ ես ալ քու ծառա- յակիցդ եմ՝ ու քու եղբայրներուդ, Որոնք Ցիսուսի վկայութիւնը ու- նին. Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ. (Ինչու որ Ցիսուսի վկայու-

Ցամք Տեառն 96

Ես· իգ· 8· Ե Թագաւ· ը· 22· Նաա· գ· 4· Գլ· ժէ· 2· 5· ղ Գլ· ժէ· 6· Ե Երեմ· ծա· 49·

Գլ· ժա· 15·

Գլ· գ· 11· է· 10·12· ժբ· 10·

Գլ· ժէ· 3· ժզ· 7·

Օբ· լբ· 43· Գլ· չ· 10· ժբ· 20·

Ես· լգ· 10· Գլ· ժգ· 11· ժբ· 9·18·

Գլ· գ· 4·6· 10· է· 14·

Ամբ· ժգ· 36· Նէեմ· ը· 13· բ· 6· Գլ· է· 14·

Սաղ· ճլգ· 1· ճլե· 1·

Գլ· ժա· 18· ի· 12·

Եզեկ· ա· 24· խգ· 2· Գլ· ժգ· 2·

Գլ· ժա· 15·17· ժբ· 10· իա· 22·

Ամաս· իբ· 2· իե· 10· բԿոր· ժա· 2· Եփես· ե· 32· Գլ· իա· 2·9·

Սաղ· խե· 13·14· Ե- զեկ· ժգ·10· Գլ· գ· 18·

Սաղ· ճլբ· 9·

Ամաս· իբ· 2·3· Ղս· ժգ·15·16·

Գլ· իբ· 8·

Գոր· ժ· 26· ժգ·14· Գլ· իբ· 9·

Ա Ցօհ· է· 10· Գլ· ժբ· 17·

Ցամի Տեառն 96

թիւնը մարգարէութեան հոգին է։)

11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած. և ահա ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը՝ Հաւատարիմ ու Ճշմարիտ կ'կոչուի. և արդարութեամբ դատաստան կը տեսնէ

12 ու կը պատերազմի. Եւ անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էր, ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կար, ու գրուած անուն մը ունէր՝ որ ինքը

13 չգիտեր, բայց միայն ինքը. Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ մը հագեր էր. Ու անոր անունը բան

14 Աստուծոյ կ'կոչուի։ Ու երկնից մէջ եղող զօրքերը անոր ետևէն կ'երթային ճերմակ ձիերով, ճերմակ ու մաքուր բէհեզներ հագած։

15 Եւ անոր բերնէն սրած սուր մը կ'ելլէր, որ անով ազգերը զարնէ. ու ինքը երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէ զանոնք. ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեան գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ։

16 Եւ իր պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած գիր մը ունէր, ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԻՐ ՏԵՐԱՆՑ։

17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արևին մէջը կայներ էր, ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսելով. Եկէք՝ Աստուծոյ մեծ ընթրիքին ժողվուելէք.

18 որ ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները՝ ու հազարապետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն մարմինները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները՝ ու ամէնուն մարմինները՝ թէ ազատներուն և թէ ծառաներուն, թէ պզտիկներուն և թէ մեծերուն։

19 Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը մէկտեղ ժողվուած պատերազմ ընելու անոր հետ, որ ձիին վրայ հեծեր էր, ու անոր զօրքերուն

20 հետ։ Եւ գազանը բռնուեցաւ, ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջևը նշաններ բրաւ, որոնցմով մոլորցուց գազանին դրոշմը ընդունողները, և անոր պատկերին երկրպագութիւն ընողները. Եր կու քն ալ ողջ ողջ ծծմբոտ վա

21 ռած կրակին լիճը ձգուեցան։ Եւ ուրիշներն ալ սպանուեցան ձիին վրայ հեծնողին սուրէն, որ իր բերնէն կ'ելլէր, ու բոլոր թռչունները կանոնց մարմիններէն կշտացան։

ԳԼ. Ի

2 Աստանան հազար տարի կը կապուի։ 6 Առաջին յարութիւնը. երանի՝ անոնց որ անոր մէջ բաժին ունին։ 7 Աստանան նորէն ար-

Ցամի Տեառն 96

ձակուելով՝ Գոգը ու Մագոգը կը ժողվէ։ 9 Աստանան կը ձգուի կրակի ու ծծմբի ծովին մէջ։ 12 Վերջին բնդհանուր յարութիւնը։

1 Ու հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն կ'իջնէր, ու անդունդին բանալին և մեծ շղթայ մը ունէր իր

2 ձեռքը. Ու բռնեց վիշապը՝ հինէն առջի օձը՝ որ Բանսարկուն ու Սատանան է, և կապեց զանիկայ հազար տարի. Ու անդունդը ձգեց զանիկայ՝ և դոցեց ու վրայէն կնքեց, որ ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմննայ, և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ քիչ մը ժամանակ։

4 Եւ աթոռներ տեսայ, ու նստան անոնց վրայ. ԵՒ անոնց դատաւորութիւն տրուեցաւ. նաև Ցիսուսի վկայութեանը համար ու Աստուծոյ խօսքին համար գլխատուածներուն հոգիները տեսայ, և անոնք որ երկրպագութիւն չորին գազանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին, ու նոր դրոշմը իրենց ճակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին. և ապրեցան՝ ու Քրիստոսի հետ հազար տարի թագաորեցին։ 5 Բայց ուրիշ մեռելները չապրեցան, մինչև որ հազար տարին կատարուեցաւ. ասիկայ է առջի յարութիւնը։ 6 Երանելի և սուրբ է անոր որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի. Ասոնց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի. Հապա անոնք Աստուծոյ ու Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան, ու անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն։

7 Եւ հազար տարին լրանալու՝ պիտի արձակուի Սատանան բանտէն. և ելլէ ու մոլորցնէ երկրի չորս անկիւնները՝ Գոգը ու Մագոգը, որ զանոնք պատերազմի ժողվէ, որոնց համրանքը ծովու աւազին

8 չափ է։ Ու երկրի ընդարձակութեանը մէջ ելան, և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս

9 կողմէն պատեցին։ Ու երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ, ու սպառեց զանոնք. և բանսարկուն որ անոնք մոլորցուց, ձգուեցաւ կրակի ու ծծմբի լիճին մէջ, ուր որ էր

10 գազանը, Եւ սուտ մարգարէն. Ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից։

11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ, ու անոր վրայ Ջէլ նստած, Որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը փախան, և տեղ չգտնուեցաւ ա-

12 նոնց։ Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթոռին առջևը կայնած էին. Ու գիրքերը բա-

Ցամի Տեառն 96

Ցամք Ցեառն 96

ՂՍաղ. կԹ. 28։ Դան. ժբ. 1։ Փիլ. գ. 3։ ԳԼ. գ. 5։ ժգ. 8։ իա. 27։ Ներեմ. ժէ. 10։ լբ. 19։ Մատ. ժգ. 27։ Հռով. բ. 6։ ԳԼ. բ. 23։ իբ. 12։ Հմր 13։ ¬ ԳԼ. ը. 8։ ¬ Հմր 12։ Ա Կոր. ժե. 26, 54, 55։ ᵀ Հմր 6։ ԳԼ. իա. 8։ ᵖ ԳԼ. ժԹ. 20։

¬ Ես. կե. 17։ կգ. 22։ բ Պետ. գ. 13։

ᴮ ԳԼ. ի. 11։ ᴷ Ես. ծբ. 1։ Գաղ. դ. 26։ Երբ. ժա. 10։ ժբ. 22։ ժգ. 14։ ԳԼ. գ. 12։ Հմր 10։

ᵀ Ես. ծգ. 5։ կա. 10։ բ Կոր. ժա. 2։

ᵇ ՂԱ. իչ. 11, 12։ Եզեկ. խգ. 7։ բ Կոր. ը. 16։ ԳԼ. է. 15։

ՂԵս. իե. 8։ ԳԼ. է. 17։ Ա Կոր. ժե. 26, 54։ ԳԼ. ի. 14։ ։

ՃԵս. լե. 10։ կա. 3։ կե. 19։

ᴱ ԳԼ. գ. 2։ 9։ ե. 1։ ի. 11։

ᵈ Ես. խգ. 19։ բ Կոր. է. 17։

ᵇ ԳԼ. ժԹ. 9։

ԼՓԼ. ժգ. 17։

ᵇ ԳԼ. ա. 8։ իբ. 13։

ᵇ Ես. ժբ. 3։ ժե. 1։ Ցօհ. գ. 10. 14։ է. 37։ ԳԼ. իբ. 17։

* Ո՛նէ՝ ա՛ՀՆ

ᵎ Ջաք. ը. 8։ Երբ. ը. 10։

Հա Կոր. ը. 9, 10։ Գաղ. է. 19, 20, 21։ Եփես. է. 5։ ա Տիմ. ա. 9։ Երբ. ժբ. 14։ իբ. 15։

ᵎ ԳԼ. ի. 14։ 15։

ՂԳԼ. ժե. 1, 6, 7։

ցուեցան, Ղև ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն կենաց գիրքը. և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուեցան ԼիրենՂ գործքերուն համեմատ։ 13 Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ, ¬ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին. ¬ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն համեմատ դատուեցան։ 14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուեցան. ᵀասիկայ է երկրորդ մահը։ 15 Ու ով որ կենաց գրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ, ᵖկրակի լիճին մէջը ձգուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Նոր երկինք ու նոր երկիր։ 10 Երկնային երուսաղէմին տեսիլքը ու անոր ստորագրութիւնը։ 23 Անոր մէջ արեւի կարօտութիւն չկայ, որովհետեւ Աստուծոյ փառքը անոր լոյսն է։ 24 Երկրի թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր կը բերեն։

1 ¬Ետոլ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ. Ի՛նչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցաւ. ու 2 ալ ծով չկար։ ᵇԵւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ՚իջնէր, ᵀիր երկանը համար զարդարուած հարսի 3 մը պէս պատրաստուած։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր. ԻՆՉ Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը, ու անիկայ անոնց հետ պիտի բնակի. և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան, և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի 4 ըլլայ Էրբ անոնց Աստուածը. Եւ Ընքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ, Ու ալ մահ պիտի չըլլայ, ᴱոչ սուգ և ոչ աղաղակ՝ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասկէ ետև. ինչու որ առջի բաները 5 անցան։ ᵈԵւ ան որ աթոռին վրայ կը նստէր, ըսաւ. ᵇԱՀՆ ամէն բաները նոր կ՚ընեմ. ու ըսաւ ինծի. Գրէ. Ի՛նչու որ ասս խօսքերը ճշմարիտ 6 եւ հաւատարիմ են։ Նաև ըսաւ ինծի. Լեղաւ. Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ սկիզբը ու վերջը. ᵇես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց 7 ջուրին աղբիւրէն։ Ըն որ կը յաղթէ, *ասս բաները պիտի ժառանգէ. և ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ, ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ։ 8 ᵎԲայց վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ և պիղծերուն՝ ու մարդասպաններուն՝ ու պոռնիկներուն՝ և կախարդներուն՝ ու կռապաշտներուն՝ և բոլոր ստախօսներուն բաժինը՝ Ցկրակով ու ծծումբով վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ, որ է երկրորդ մահը։

9 Ըե՛ եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները

ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, և հետս խօսեցաւ ու ըսաւ. ᵍԵկուր ցուցընեմ քեզի հարսը՝ 10 Գառնուկին կնիկը։ ᶻԵւ հոգիով մէկ բարձր ու մեծ լեռան մը վրայ տարաւ զիս, Ցև ցուցուց ինծի սուրբ Երուսաղէմ քաղաքը, որ 11 երկինքէն Աստուծմէ կ՚իջնէր. Ունէր Աստուծոյ փառքը. և անոր լուսաւորութիւնը խիստ պատուական քարի նման էր, ակնվանիի 12 երևոյթով յասպիս քարի պէս։ Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր, և տասներկու դռներ ունէր. ու դռներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կար. և դռներուն վրայ անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոցը տասներկու ցեղե- 13 րուն անուններէը։ ¬Արեւելեան կողմէն իրեք դուռ, ու հիւսիսային կողմէն իրեք դուռ, և հարաւային կողմէն իրեք դուռ, ու արեւմտեան 14 կողմէն իրեք դուռ։ Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր ունէր, և ու անոնց վրայ՝ Գառնուկին տասներկու առաքեալներուն տասներկու անուննները էրոնք էր։ 15 Եւ իմ հետս խօսողը Ղձեռքը չափ մը ունէր՝ ոսկիէ եղէգ մը, որ ¬ով քաղաքը ու անոր դռները ու անոր 16 պարիսպը չափէ։ Եւ քաղաքը քառակուսի էր. ու անոր երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր. և քաղաքը նոյն եղէգով տասներկու հազար ասպարէզ չափեց. անոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձրութիւնը հաւասար 17 էր։ Ու անոր պարիսպը հարիւր քառասունուչորս կանգուն չափեց՝ մարդու չափով, այսինքն հրեշտա- 18 կին։ Եւ անոր պարսպին շինուածքը յասպիս էրոբ էր. ու քաղաքը զուտ ոսկի էր՝ մաքուր 19 ապակիի նման։ Եւ քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն ԹՈՒՄ պատուական քարերով զարդարուած էին. առջի հիմը յասպիս էր. երկրորդը՝ շափիւղայ, երրորդը՝ քաղկեդոն, չորրորդը՝ զմրուխտ, 20 հինգերորդը՝ եղնդնաքար, վեցերորդը՝ սարդիոն, եօթներորդը՝ ոսկեքար, ութերորդը՝ բիւրեղ, իններորդը՝ տպազիոն, տասներորդը՝ քրիսոպրասոս, մետասաներորդը՝ յակինթ, երկոտասաներորդը՝ 21 ամեթովս։ Եւ տասներկու դռները տասներկու մարգարիտ էին. ամէն մէկ դուռը մէյմէկ ԹՈՒՄ մարգարիտէ էր. ¬ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոսկի էր՝ 22 թափանցիկ ապակիի նման։ ¬Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ. ինչու որ Տէր Աստուած Ամենակալը՝ ու

Ցամք Ցեառն 96

ᶻԳԼ. ժԹ. 7։ Հմր 2։

ᶠԳԼ. ա. 10։ ժէ. 3։

ᵍԵզեկ. խբ. Հմր 2։

ᵎԳԼ. իբ. 5։ Հմր 23։

ԼԵզեկ. խբ. 31—34։

¬Եզեկ. խբ. 31—34։

ԼՄատ. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. բ. 20։

¬Եզեկ. խ. 3։ Զաք. բ. 1։ ԳԼ. ժա. 1։

¬ԳԼ. իբ. 2։

¬Ցօհ. գ. 23։

Ցամք Տեառն 96

Հե՛ս·իգ·23· 4·19·20· Գլ·իբ·5· Հմր 11·

՟Ես·կ·3· 5·11·կշ· 12·

՟Ես·կ·11·

՟Ես·կ·20·

Ջաք·ժգ· 7·Գլ·իբ· 5·

՟Հմր 24·

՟Ես·լե·8· Ծր·1·կ· 21·Յովել· գ·17·Գլ· իբ·14·15·

՟Փիլ·գ·3· Գլ·գ·5· ժգ·8·թ· 12·

՟Նեղկ·խէ· 1·Ջաք· ժգ·8·

՟Եզեկ·խէ· 12·Գլ·իա· 21·

՟Ծն·բ·9· Գլ·բ·7·

՟Գլ·իա· 24·

՟Ջաք·ժգ· 11·

՟Եզեկ·խը· 35·

՟Մատ·և· 8·ա կոր· ժգ·12·ա Յով·գ·2·

՟Գլ·գ·12· ժգ·1·

՟Գլ·իա· 23·25·

՟Սադ·լգ· 9·ձգ·11·

՟Դան·է· 27·Հաւկ· և·17·բ Տիմ.բ·12· Գլ·գ·31·

՟Գլ·ժթ· 9·իա·5·

՟Ո՛ւռն՝ մարգարէից Նոգիներուն

՟Գլ·ա·1·

՟Գլ·գ·11· Հմր 10·12· 20·

՟Գլ·ա·3·

23 Գառնուկը անոր տաճարն է· Հեւ քաղաքը արեւի ու լուսնի պէտք չունի, որ զանիկայ լուսաւորեն· ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ, ու անոր ճրագը գը Գառնուկն է· 24 ՟Եւ ազգերը անոր լուսովը պիտի քալեն, ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր կը բերեն· 25 Անոր դռները ցորեկը պիտի չգոցուին· (վասն զի հոն գիշեր պիտի չըլլայ·) 26 ՟Եւ ազգաց փառքը ու պատիւը անոր կը բերեն· 27 Ամէն պիղծ բան ու անոր պիտի չմտնէ, ոչ ալ պղծութիւն ու սուտութիւն գործող մը· Հապա միայն անոնք՝ որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած են·

ԳԼ·ԻԲ

1 Կենաց ջուրին գետը· 2 Կենաց ծառը· 5 Աստուած ինքը կը լուսաւորէ երկնային քաղաքը· 9 Հրեշտակը չուզեր որ իրեն երկրպագութիւն մատուցուի· 18 Պէտք չէ բան մը աւելցընել Աստուծոյ խօսքին վրայ, ոչ ալ անկէ բան մը պակսեցընել·

1 ՟Յե ինծի կենաց ջուրի գետ մը ցուցուց ակնվանիի պէս պայծառ, որ կ'ելլէր Աստուծոյ ու 2 Գառնուկին աթոռէն· ՟Եւ ան գետին մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն կենաց ծառ կը բերէր, որ տասներկու պտուղ կը բերէր, ու ամէն ամիս իր պտուղը կու տար· Եւ ան ծառին տերևները հեթանոսներուն բժշկութիւն կ'ընէին· 3 Ներուն նզովք պիտի չըլլայ· Հոն անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռը· Եւ անոր ծառաները պիտի պաշտեն անիկայ· 4 Անոր երեսը պիտի տեսնեն· Հոն անոր անունը իրենց ճակատներուն վրայ պիտի ըլլայ· 5 ՟Եւ հոն՝ ալ գիշեր պիտի չըլլայ, և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ· Քանզի Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք· Եւ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն·

6 Ու ըսաւ ինծի· Այս խօսքերը հաւատարիմ են ու ճշմարիտ· և Սուրբ մարգարէներուն Տէր Աստուածը Իր հրեշտակը խրկեց՝ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ 7 շուտով պէտք է ըլլալ· ՟Ահա ես շուտով կու գամ· Երանի անոր՝ որ կը պահէ այս գրքին մարգարէութեան խօսքերը·

8 Ու ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ այս բաները· և երբ լսեցի ու տեսայ, հինկայ որ երկրպագութիւն ընեմ առջեը՝ որ այս բաները ինծի կը ցուցընէր՝ որ այս բաները ինծի կը ցուցընէր· 9 Բայց ինծի· Զգուշացիր՝ մի՛ ըներ· Ինչու որ ես քու կից ու քու եղբայրներուդ մարգարէներուն՝ ու այս գրքին խօսքերը պահողներուն ծառայակից եմ· Աստուծոյ երկրպագութիւն բրէ· 10 Նաև ըսաւ ինծի· Այս գրքին մարգարէութեան խօսքերը մի՛ կնքեր, 11 ինչու որ ժամանակը մօտ է· Ան որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ անիրաւութիւն թող ընէ, ու ան որ աղտոտ է՝ ալ աղտոտ ըլլայ, և ան որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ, ու ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ·

12 ՟Ահա ես շուտով կու գամ, և իմ վարձքս իմ հետս է՝ Ամէն մէկուն իր գործքին համեմատ հատուցանելու· 13 ՟Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ առաջինը ու վերջինը՝ 14 սկիզբը ու վախճանը· Երանելի են անոնք՝ որ անոր պատուիրանքները կը կատարեն, որ իշխանութիւն ունենան կենաց ծառին վրայ, և դռներէն ներս քաղաքը մտնեն· 15 ՟Բայց դուրս ըլլան շուները՝ ու կախարդները՝ և պոռնիկները՝ ու սպանութիւն բնողները՝ և կռապաշտները՝ ու ան ամէնը որ սուտ թիւն կը սիրէ ու կ'ընէ·

16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրկեցի՝ այս բաները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն համար· ՟Ես Դաւիթի արմատը ու ցեղն եմ, ռուտ առաւօտեան պայծառ աստղը· 17 Եւ Հոգին ու հարսը կ'ըսեն, Եկուր· և ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ, Եկուր· Ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ, ու ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ·

18 Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ այս գրքին մարգարէութեան խօսքերը կը լսէ· Եթէ որ մէկը աստոց վրայ ՟Աստուած կը աւելցընէ, Աստուած անոր վրայ պիտի աւելցընէ ան հարուածները՝ որ այս գրքին մէջը գրուած են· 19 Եւ թէ որ մէկը այս մարգարէութեանս գրքին խօսքերէն ՟Աստուած կը պակսեցընէ, Աստուած անոր բաժինը պիտի պակսեցընէ կենաց ծառէն և սուրբ քաղաքէն՝ 20 որ այս գրքին մէջը գրուած են· Ան բաներուն վկայութիւն տուողը՝ կ'ըսէ· Այո՛ Եշուտով կու գամ ես· ՟Ամէն· Եկուր Տէր Յիսուս· 21 Տէր Յիսուսին Քրիստոսին շնորհքը բոլոր սուրբերուն հետ ըլլայ· Ամէն·

Ցամք Տեառն 96

Հ Գլ·ժթ· 10·

Յ Գլ·ժթ· 10·

Ղ Դան·բ· 26·ժր·4· 9·Գլ·ժ· 4·

՟Գլ·ա·3· ՟Եզեկ·գ· 27·Դան· ժր·10·բ Տիմ.գ·13·

՟Հմր 7·

Նես·խ·10· կր·11·

Հառվ·բ· 6·ժգ·12· Գլ·ի·12·

՟Ես·խա· 4·խգ·6· Խբ·12·Գլ· ա·8·11· իա·6·

Դան·ժբ· 12·ա Յով· գ·24·

՟Հմր 2·Գլ· բ·7·

Գլ·իա· 27·

՟ա Կոր·գ· 9·10·Գալ· ե·19·20· 21·Կող·գ· 6·Գլ·թ· 20·21·իա· 8·

՟Փիլ·գ·2·

Գլ·ա·1·

՟Կամ վասյսվ·

՟Գլ·ե·5·

Թագ·իգ· 17·Ջաք· գ·12·բ գլես·ա· 19·Գլ·բ 28·

Գլ·իա·2· 9·

՟Ես·ձե·1· Յով·է·37· Գլ·իա·6·

՟Բ Օր·գ· 2·ժբ·32· Առակ·լ· 6·

՟Եւ·լբ·33· Սադ·կթ· 28·Գլ·գ· 5·ժգ·8·

՟Գլ·իա·2·

՟Հմր 12·

՟Յով·ժգ· 20·24·բ Թես·գ· 18·